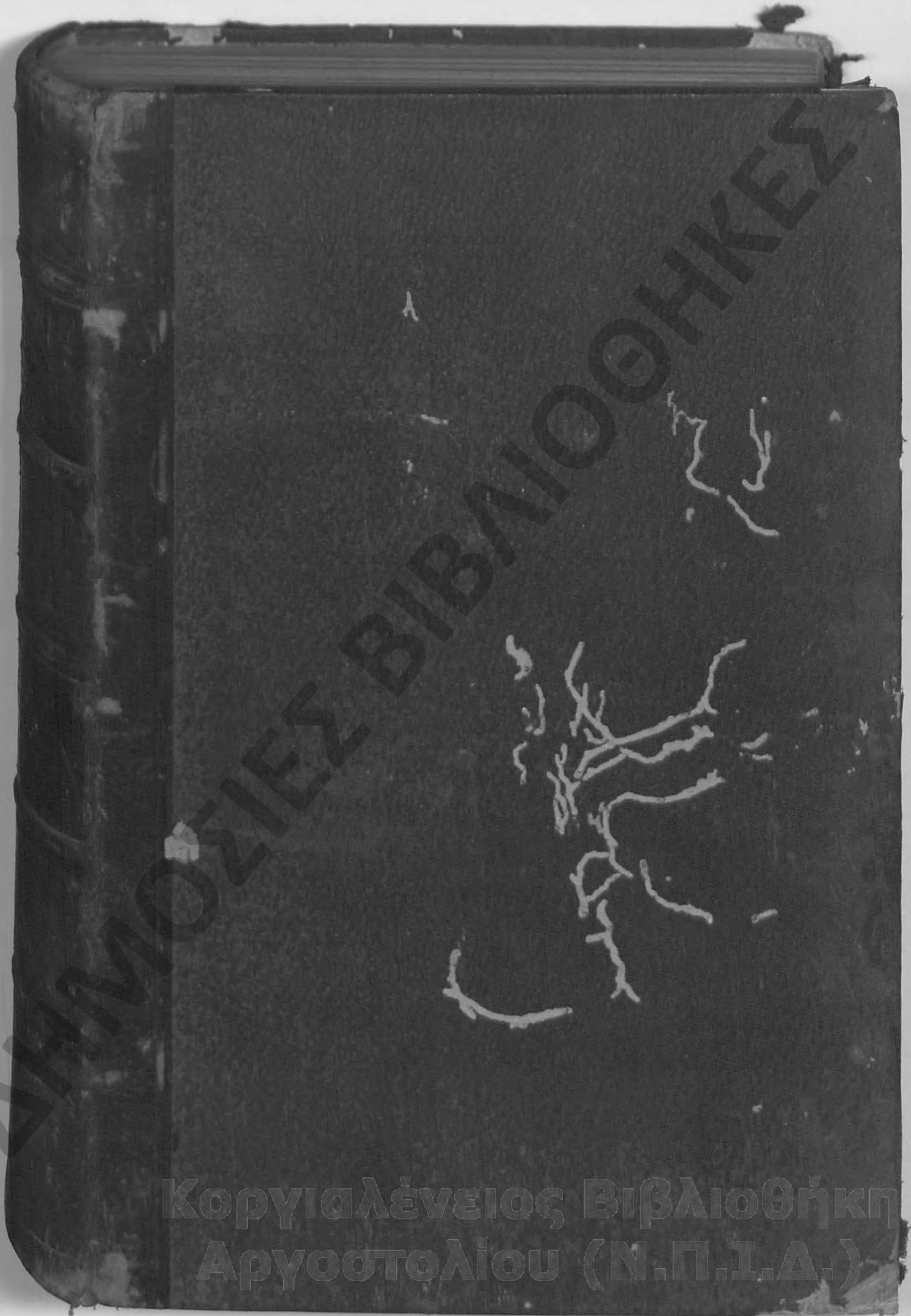

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Εισαγ. 24577

ΛΕΞΙΚΟΝ

ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

ΔΙΑΛΑΜΒΑΝΟΝ

περίληψιν τῆς ἱστορίας, φυσικὴν καὶ πολιτικὴν χωρογραφίαν,
τοὺς βίους τῶν μεγάλων ἀνδρῶν,
τοὺς μύθους καὶ τὰς παραδόσεις

ΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ

ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΝΥΝ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ

ΥΠΟ

Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑ, Ι. Α. ΒΡΕΤΟΥ καὶ Γ. ΒΑΦΕΙΑΔΟΥ.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΔΩΡΕΑ
ΔΙΟΝ. Κ. ΜΑΖΑΡΑΚΗ

ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ
1924

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΤΥΠΟΙΣ Ι. Α. ΒΡΕΤΟΥ.

1871.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΛΕΞΙΚΟΝ

ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ.

Γ

ΓΑΒΑΑ, λευϊτικὴ πόλις τῆς Παλαιστίνης, ἐν τῇ φυλῇ τοῦ Βενιαμίν, 8 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Ἱερουσαλήμ. Πατρὶς τοῦ Σαοὺλ, καταστραφεῖσα, ἐπὶ τοῦ πολέμου τῶν Βενιαμιτῶν, ὑπὸ τῶν 12 φυλῶν, αἵτινες ἐξεδικοῦντο τὴν ἀτίμωσιν τοῦ Λευϊτου τῆς φυλῆς Ἐφραίμ. Πλησίον αὐτῆς κατετρόπωσεν ὁ Δαβὶδ τοὺς Φιλισταίους. Τανῦν Γ16.

ΓΑΒΑΛΟΙ, λαὸς τῆς Γαλατίας (Αη Ἀκουιτανία), ΒΔ τῶν Ἀρηκωμικῶν Οὐόλσκων, καὶ ΝΑ τῶν Ἀρβερνίων. Κατῴκουν τὴν ὕστερον κατὰ παραφθορὰν ὀνομασθεῖσαν Γ ε β ω δ ὰ ν (Gevaudan) καὶ εἶχον ὡς κυριωτέραν πόλιν τὸ Ἀ ν δ ή ρ ι τ ο ν (Andéritum).

ΓΑΒΑΟΥΠΟΛΙΣ, πόλις τῆς Γαλιλαίας παρ' Ἰωσήπῳ, μνημονευομένῳ ὑπὸ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου.

ΓΑΒΑΡΝΙ (Σουλπίκιος Γουλλιέλμος), γάλλος ἰχνογράφος, γενν. ἐν Παρισίοις ἀπὸ πτωχῆς οἰκογενείας τῷ 1801. Γενόμενος μηχανικὸς ὅπως ἐξοικονομῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἠκολούθει μαθήματα τῆς ἰχνογραφίας, μόνον δὲ κατὰ τὸ τριακοστὸν τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἐπεδόθη εἰς τὴν ἰχνογραφίαν ἐργασθεὶς ἐν τῇ γελοιογραφικῇ ἐφημερίδι Charivari, ἐν τῇ Illustration καὶ ἐν ἑτέροις περιοδικοῖς. Ὁ Γαβάρνι ἰχνογράφησεν, ἐκτὸς ἄλλων, τὸν «Περιπλανώμενον Ἰουδαῖον» τοῦ Εὐγενίου Σύη, τὸν «Διάβολον ἐν Παρισίοις», καὶ τὰ συγγράμματα τοῦ Βαλζάκ. Κατὰ τὰ τελευταῖα τοῦ βίου αὐτοῦ ἔτη ὁ Γαβάρνι ἀφεὶς τὴν ἰχνογραφίαν, ἠσχολήθη εἰς τὴν τελειοποίησιν τῶν ἀεροστάτων, ἐπέδωκε διαρόρους κοινοποιήσεις εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν, ἀπεβίωσε δὲ τῇ 11 Νοεμβρίου 1866.

ΓΑΒΑΩΝ, πόλις τῆς Παλαιστίνης ἀνήκουσα εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Βενιαμίν, περίφημος διὰ τὸ αὐτόθι θαῦμα τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, ὅτε μαχόμενος κατὰ τῶν πέντε χαναναίων βασιλέων, ἐφώνησε «Στήτω ὁ ἥλιος κατὰ Γαβαὼν καὶ ἡ σελήνη κατὰ φάραγγα Αἰλών», ὅπως προφθάσῃ νὰ νικήσῃ κατὰ κράτος τὸν ἐχθρόν.

ΓΑΒΒΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Συρίας.

ΓΑΒΕΛ, *Jablona*, τετειχισμένη πόλ. τῶν αὐστριακῶν χωρῶν (Βοημία), ἐπὶ τοῦ Ἰούγγ-Βουνζλώ· κάτ. 2,200. Κλωστήρια καὶ ἐργοστάσια βάμβακος· τυπογραφεῖα καὶ βαφεῖα ὑφασμάτων.

ΓΑΒΙΑ Η ΜΕΓΑΛΗ, πόλις τῆς Ἱσπανίας (Γρενάδα), πλησίον τοῦ Ζενίλ, 9 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Γρενάδας· κάτ. 3,700.

ΓΑΒΙΑΙ, ἢ Γάβιοι *Gabii*, πόλ. τῆς ἀρχ. Ἰταλίας (Λάτιον), ἀποικία τῆς Ἄλβας, 12 μίλια ΒΑ τῆς Ῥώμης παρὰ τοῖς Οὐόλσκοις, πλησίον τῆς λίμνης τῆς Καστιλιόνης (Gabinus). Πολιορκηθεῖσα ὑπὸ Ταρκουίνου τοῦ Ὑπερηφάνου, παρεδόθη εἰς αὐτὸν διὰ δόλου ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Σέξτου, ὅστις ὑπεκρίθη ἔριδα μετ' αὐτοῦ, μετέβη παρὰ τοῖς Γαβίταις, εἵλκυσε τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῶν, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς τοὺς Ῥωμαίους. Ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Αὐγούστου δὲν ὑπῆρχον πλέον αἱ Γαβίαι. Σώζονται δ' ἐν αὐταῖς λείψανα τοῦ ναοῦ τῆς Ἥρας. Ἡ λίμνη τῆς Καστιλιόνης ἐξηράνθη ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν.

ΓΑΒΙΝΙΟΣ (Κόϊντος), δήμαρχος ἐν Ῥώμῃ τῷ 613 ἀπὸ κτίσεως αὐτῆς, 140 πρ. Χρ. κατ' εἰσήγησιν τοῦ ὁποίου κατηργήθη ἡ μυστικὴ ψηφοφορία.

Γ α β ί ν ι ο ς (Αὖλος), δήμαρχος τῷ 686 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, 67 πρ. Χ., πρωτεύσας καὶ ἐνεργήσας νὰ ἐκδοθῇ διάταγμα, δι' οὗ ἐχορηγοῦντο ἔκτακτοι δυνάμεις τῷ Πομπηΐῳ πρὸς ἐξολόθρευσιν τῶν πειρατῶν. Ὕπατος τῷ 58, ἐνήρ-

γησεν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Κλαυδίου ὅπως ἐξορισθῇ ὁ Κικέρων. Διοικητὴς τῆς Συρίας, τῷ 57, ἐνίκησε τὸν Ἀριστόβουλον, βασιλέα τῶν Ἰουδαίων, οὗ μακρὰν τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἀντικατέστησεν αὐτὸν διὰ τοῦ Ὑρκανοῦ, καὶ μολονότι ἀνεκλήθη ὑπὸ τῆς συγκλήτου, μετέβη εἰς Αἴγυπτον ὅπως ἀποκαταστήσῃ εἰς τὸν θρόνον Πτολεμαῖον τὸν Αὐλητήν, 55. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς Ῥώμην κατηγορήθη ἐπὶ ἐγκλήματι καθοσιώσεως καὶ δωροδοκίᾳ· ὁ δὲ Κικέρων ἀναλαβὼν τὴν ὑπεράσπισιν αὐτοῦ, κατὰ παράκλησιν τοῦ Πομπηίου, δὲν ἠδυνήθη ν' ἀθωώσῃ αὐτὸν ἀπὸ τῆς δευτέρας κατηγορίας. Ὁ Γαβίνιος ἐφονεύθη ἐν Σαλώναις, τῷ 46, στρατεύων ἐπὶ τοὺς Ἰλλυρούς.

Γαβίνιος (Ἀντίοχος), ἀπελεύθερος, μαθητὴς τοῦ ζωγράφου Σωπόλιδος, παρὰ Πλινίῳ.

ΓΑΒΙΟΙ (ἀρχ.), πόλ. τῶν Λατίνων, ἡ ἄλλως Γάβιαι.

ΓΑΒΙΩΝ (Ἄρτεμις τῶν). Ἰδ. ΑΡΤΕΜΙΣ.

ΓΑΒΛΟΝΖ, Γαβλούγκα (Gablunka), πόλ. τῶν αὐστριακῶν χωρῶν (Βοημία), ἐπὶ τοῦ Νείσσα, 39 χιλιάμετρ. ΒΑ τοῦ Ἰούγγ-Βουντζλώ· κάτ. τετρακισχίλιοι. Σημαντικωτάτη βιομηχανία ἐριούχων, μαργαριτῶν καὶ ψευδῶν λίθων· ὑαλικά.

ΓΑΒΟΤΤΟΣ (Σεβαστιανὸς). Ἰδ. ΚΑΒΟΤΟΣ.

ΓΑΒΟΥΡΔ (Ἀμεδαῖος), γάλλος φιλολόγος, γενν. τῷ 1805 χρηματίσας συντάκτης διαφόρων δημοκρατικῶν ἐφημερίδων, ἐπὶ δὲ τοῦ ὑπουργείου Γουιζὼ διορισθεὶς ὑπάλληλος τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν. Ἀπεβίωσε κατὰ νοέμβριον τοῦ 1867.

Τὰ ἱστορικὰ αὐτοῦ συγγράμματα ἀπόζουσι μοναρχικῶν ἀρχῶν. Τούτων δ' εἰσὶ κυριώτερα Histoire de France, 1839—1840, ἣν παρεδέξατο ὁ ἀνώτατος κλῆρος διὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ σχόλεια, Histoire de Louis XIV, 1844, Histoire de Napoléon, 1845, Histoire de la revolution et de l'empire, 1846, Histoire de saint Pierre, prince des Apôtres, 1867, κτλ. Τῷ 1855 ἤρξατο τὴν συγγραφὴν τῆς Histoire de France depuis les origines gauloises jusqu' à nos jours, 1857—1862, περιτλέον δὲ Histoire de Paris depuis les temps les plus reculés, 1863—1864, καὶ Histoire contemporaine depuis 1830 jusqu' à nos jours, 1864—1867.

ΓΑΒΡΙΑΣ ἢ ΒΑΒΡΙΑΣ. Ἰδ. ΒΑΒΡΙΟΣ.

ΓΑΒΡΙΕΛΗΣ (Ἀνδρέας), μουσουργὸς, γενν. ἐν Βενετίᾳ περὶ τὸ 1520, ἀποθ. τῷ 1586. Ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Ἰωάννης, ἀποθ. τῷ 1612, εἶναι εἷς τῶν μεγίστων μουσικῶν τῆς ἑκατονταετηρίδος.

ΓΑΒΡΙΕΛΗ δ' Ἐστρέ. Ἰδ. ΕΣΤΡΕ.

Γαβριέλλη δὲ Βεργύ. Ἰδ. ΚΟΥΣΓ. (Ῥαοὺλ δέ).

ΓΑΒΡΙΕΛΛΙ, ὄνομα ἐπιφανοῦς οἰκογενείας τῆς Ἰταλίας, καταγομένης ἀπὸ τοῦ Γουββίου (Μαρκία τῆς Ἀγκῶνος), καὶ τῆς ὁποίας κλάδος ἐγκατέστη ἐν Τοσκάνῃ κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα. Ἐχορήγησεν εἰς τὴν Φλωρεντίαν πολλοὺς ἡγεμόνας, καὶ ὑπεστήριζε τοὺς Γιβελίνους.

Γαβριέλλι (Αἰκατερίνη περιώνυμος ἀοιδὸς), γεννηθεῖσα ἐν Ῥώμῃ τῷ 1730, ἀποθ. τῷ 1796, θυγάτηρ μαγείρου καὶ μαθήτρια τοῦ Πόρπορα, μεγάλην κτησαμένη φήμην ἐν Ἰταλίᾳ, Αὐστρίᾳ καὶ Ῥωσσίᾳ. Πολὺς ἐγένετο λόγος, κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα, περὶ τοῦ ἔρωτος ὃν ἐνέπνευσε τῷ Ἰνφάντῃ δὸν Φιλίππῳ, δουκὶ τῆς Πάρμας.

ΓΑΒΡΙΗΛ, ἤτοι Θεοῦ δύναμις, ἀρχάγγελος ἀποσταλεὶς τῷ Δανιὴλ, ὅπως ἐξηγήσῃ αὐτῷ τὰ ὁράματα αὐτοῦ, τῷ Ζαχαρίᾳ, ὅπως ἀναγγείλῃ τὴν γέννησιν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ· τῇ Ἀειπαρθένῳ Μαρίᾳ, ὅπως εὐαγγελίσηται αὐτῇ τὴν μέλλουσαν γέννησιν τοῦ Σωτῆρος. Οἱ Μωαμεθανοὶ πιστεύουσιν ὅτι ὁ Γαβριὴλ ἐκόμισε τὸ Κοράνιον τῷ Μωάμεθ καὶ ἀπήγαγεν εἰς οὐρανοὺς τὸν προφήτην αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἵππου Βοράκ.

Γαβριὴλ ὁ Σιωνίτης, ἀσιανολόγος, γενν. ἐν Ἐδδὲν ἐπὶ τοῦ Λιβάνου τῆς Συρίας, περὶ τὸ 1577, ἀποθ. τῷ 1648, μετέβη ἑπταέτης τὴν ἡλικίαν εἰς Ῥώμην, ἐσπούδασεν ἐν τῇ σχολῇ τῶν Μαρωνιτῶν, ἔλαβε δίπλωμα διδάκτορος τῆς θεολογίας καὶ ἐχειροτονήθη ἱερεύς. Τῷ 1614, ἠκολούθησεν εἰς Γαλλίαν τῷ Σαβαρὺ δὲ Βρίβῃ, οὗ ἕνεκα πολλὰς ἐποιήσατο μεταφράσεις ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ. Λουδοβίκος ὁ ΙΓ' ἐχορήγησεν αὐτῷ σύνταξιν καὶ διώρισεν αὐτὸν καθηγητὴν τῆς ἀραβικῆς ἐν τῷ Collége de France. Ἀφοῦ ἕνεκα τῆς βραδύτητος αὐτοῦ ἀπέτυχεν ἡ μετάφρασις τῆς πολυγλώττου β' ἔκδοσις ὑπὸ τοῦ Σαβαρὺ δὲ Βρίβῃ, ὁ Γαβριὴλ ὑπεσχέθη τῷ Μιχαὴλ Le Jay, ὅστις ἐπεχείρει τὸ αὐτὸ ἔργον, ὅτι ἀναλαμβάνει ἐν τῇ πολυγλώττῳ αὐτοῦ τὴν συριακὴν καὶ τὴν ἑβραϊκὴν μετάφρασιν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἕνεκα τῆς ἀμελείας καὶ τῶν ὑπερβολικῶν αὐτοῦ ἀπαιτήσεων ἐναυάγησεν αὖθις ἡ ἐπιχείρησις, ἐφυλακίσθη ἐν Βιγκέννας, κατὰ διαταγὴν τοῦ Ῥιχελιέως, καὶ ἀπελύθη δυὸς τὰς δύο ἀπαιτουμένας μεταφράσεις. Ἔχομεν αὐτοῦ πρὸς τούτοις Liber psalmorum Davidis, ex arabico idiomate in latinus translatus, ἐν Ῥώμῃ, 1614· Grammatica arabica Maronitarum, ἐν Πα

ρισίοις, 1616, εἰς 4ον· Geographia nubiensis, ἐν Παρισίοις, 1619, εἰς 4ον μετάφρ. τῆς ἀραβικῆς γεωγραφίας τοῦ Ἐδρίσῃ· Liber psalmorum,ex idiomate syrio in latinus translatus, ἐν Παρισίοις, 1625, εἰς 4ον, κτλ.

Γαβριὴλ (Ἰάκωβος Ἄγγελος), υἱὸς τοῦ ἀρχιτέκτονος Γαβριὴλ Ἰακώβου, γεννηθέντος τῷ 1667, ἀποθ. τῷ 1742, ἐγενν. τῷ 1710 ἐν Παρισίοις, ἀπέθ. τῷ 1782, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ εἰσήχθη εἰς τὴν γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς τῷ 1728. Ἔδωκε τὸ σχέδιον τῆς πλατείας τοῦ Λουδοβίκου ΙΕ', τανῦν πλατείας τῆς Ὁμονοίας, ἐν Παρισίοις, κατεσκεύασε τὴν 2αν ὀροφὴν τῆς αὐλῆς τοῦ Λούβρου, ἥτις στηρίζεται ἐπὶ τοῦ Περιστυλίου, κτλ.

ΓΑΒΩΝ, ποταμὸς τῆς δυτικῆς Ἀφρικῆς, συμβάλλων εἰς τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας. Πηγὴ ἄγνωστος. Κατὰ τὸ στόμιον αὐτοῦ συνέστησεν ἡ Γαλλία ἐμπορεῖον, ὀχυρωθὲν τῷ 1841. Ἐμπόριον ἐλεφαντοστῶν, ἐβένου καὶ ἄλλων πολυτίμων ξύλων μετὰ τῶν ἰθαγενῶν.—Ἀκτὴ τοῦ Γαβὼν, μέρος τῆς Ἄνω Γουϊνέας, μεταξὺ τῆς 3ο 30' Β πλ. καὶ 1ο Ν πλ., ἐπὶ τοῦ κόλπου τῆς Γουϊνέας.

ΓΑΓΑΙ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐν Λυκίᾳ, ἧς σώζονται ἐρείπια ἐν τῷ καλουμένῳ Ἀκ-Τὰς (ἄσπρη πέτρα), κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ἐσχατιὰν τῆς πεδιάδος τῆς Λιμυρᾶς, πλησίον τοῦ χωρίου Γένιτζε, ἡμίσειαν λεύγαν μακρὰν τῆς παραλίας. Αὐτόθι ἐξήγετο γαγάτης λίθος.

ΓΑΓΓΑΝΕΛΗΣ. Ἴδ. ΚΑΗΜΗΣ ΙΔ'.

ΓΑΓΓΑΡΙΔΑΙ, *Gandaridæ*, ἀρχ. λαὸς τῆς Ἰνδικῆς ἐπὶ τάδε τοῦ Γάγγου, ἐπὶ τῶν δύο ὀχθῶν καὶ κατὰ τὸ στόμιον τοῦ ποταμοῦ, ἐν τῇ νῦν Βεγγάλῃ, περιξ τῆς Καλκούττας.

ΓΑΓΓΗΣ, γαλλιστὶ Gange, λατινιστὶ Ganges, μέγας ποταμὸς τῆς Ἀσίας, ὁ κυριώτερος τῆς Ἰνδοστάνης, ἣν διαρρέει κατὰ τὰ ἀρκτικὰ καὶ ἀνατολικά. Περιέχεται μεταξὺ τῆς 10ης πλ. καὶ 13ης μήκ., ἀπὸ τῆς ἁλύσεως τῶν Ἰμαλαΐων, μέχρι τοῦ κόλπου τῆς Βεγγάλης. Ἡ κοίτη αὐτοῦ κεῖται σχεδὸν ὁλόκληρος ἐν ταῖς δύο βρεταννικαῖς ἐπαρχίαις τῆς Βεγγάλης καὶ τῆς Ἄγρας. Ὁ Βαγιράτης καὶ ὁ Ἀλκανάνδας, εἵτινες ἀποτελοῦσι τὸν Γάγγην, ἔχουσι τὰς πηγάς των περὶ τὴν 31ην Β πλ. μεταξὺ τῶν 77ου καὶ 78ου Α μήκ. Ὁ Βαγιράτης, βαυτικὸς βραχίων, καίτοι αὐτὸς μακρότερος οὔτε εὐρύτερος ὤν, θεωρεῖται ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν ὡς ὁ ἀληθὴς Γάγγης. Πηγάζει 16 περίπου χιλιάμ. μακρὰν τῆς Γαγγοτρης, 300 χιλιάμετρα τῆς Δελχῆς, ἀπὸ πρηῶνος αἰωνίως χιονοσκεποῦς καὶ ἔχοντος ὕψος 4,600 μέτρων. Τὸ μέσον πλάτος τοῦ ποταμοῦ τούτου εἶναι 9 μέτρων, τὸ δὲ βάθος 28 περίπου ἑκατοστ. Ἑνοῦται μετὰ τοῦ Ἀλκανάνδα, ἐν Δεοπράγκ, 13 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Σεριναγοὺρ, ἔνθα λαμβάνει τὸ ὄνομα Γάγγης, ἔχων 50 μέτρων εὖρος καὶ ἐν Ὀρδουὰρ, ἔνθα εἰσέρχεται εἰς τὴν μεγάλην πεδιάδα τῆς Ἰνδοστάνης, ἔχων ὕψος 340 μέτρων ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Τὰ ὕδατα αὐτοῦ, ὧν ὁ ῥοῦς εἶναι ἥσυχος καὶ ὁμαλὸς, ἀρδεύουσι καὶ γονιμοποιοῦσι τὴν ἀπέραντον ταύτην πεδιάδα, παρέχοντα τῇ ποταμοπλοΐᾳ, πλοῦν εὔκολον 2,500 χιλιαμ. μέχρι τοῦ Ὠκεανοῦ. Ἕως εἰς τὴν Ὀρδουὰρ ὁ Γάγγης διευθύνεται κυρίως πρὸς Ν ἢ πρὸς τὰ ΝΔ. Ἐκεῖθεν δὲ, μέχρι τῆς συῤῥοῆς αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἰούμμα, περὶ τὴν 25ην 25' Β πλ., ῥέει πρὸς τὰ ΝΑ· ἀπὸ δὲ τῆς Ἀλλαχαβὰδ μέχρι τῆς Ῥαζουναχὰλ, διευθύνεται πρὸς Α, εἶτα κάμπτει πρὸς τὰ ΝΑ καὶ τέλος πρὸς τὰ Ν, μέχρις οὗ εἰσέρχεται εἰς τὸν κόλπον τῆς Βεγγάλης διὰ πολυαρίθμων στομάτων, μεταξὺ τῆς 23ης καὶ 21ης 30' Β πλ. Οἱ κυριώτεροι αὐτοῦ παραπόταμοι κατὰ τὸν ἀπέραντον τοῦτον ῥοῦν εἶναι· ὁ Ἰούμμας, Ῥαμγούγγας, Γτόμπτης, Γόγγρας, Σόνης, Γουνδοὺκ, Κόζης, Μαχαμούδας, Τείστας, κλπ. τὸ δὲ μῆκος αὐτῶν σαλεύει μεταξὺ τῶν 500 — 800 χιλιαμ. καὶ, ἐξαιρέσει τοῦ Σόνη, πάντες κατέρχονται ἀπὸ τοῦ Β. Μεταξὺ τοῦ Ὀρδουὰρ καὶ τοῦ Ἀλλαχαβὰδ, τὸ ῥεῖθρον τοῦ Γάγγου εἶναι εὐθύτατον· τὸ δὲ εὖρος σαλεύει μεταξὺ 1 χιλιαμ. μέχρις 1 1]2 χιλιαμέτρ. Ἀπὸ δὲ τοῦ σημείου τούτου, ὁτὲ μὲν εὐρύνεται, ὁτὲ δὲ στενοῦται καὶ διερχόμενος τὰ ὕδατα τοῦ Γόγγρα, τοῦ Σόνη καὶ τοῦ Γουνδοὺκ, καθίσταται εὐρύτατος. Ἀπὸ τῆς συῤῥοῆς τοῦ Γουνδοὺκ, τὸ εὖρος αὐτοῦ σαλεύει μεταξὺ τοῦ 1 μέχρι τῶν 5 χιλιαμ. ἐν καιρῷ δὲ ἀνομβρίας, τὸ μέσον αὐτοῦ εὖρος εἶναι κατ' ἐλάχιστον ὅρον, πάντοτε 1 χιλιαμ. Ἄνω τῆς συμβολῆς αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἰούμμα, εἶναι, πλωτὸς εἴ τινα μέρη· κάτω δ' αὐτῆς εἶναι πανταχοῦ βαθύτατος. Ἑπτακόσια χιλιάμ. μακρὰν τῆς θαλάσσης, ἔχει βάθος 10 μέτρων, ὅπερ διατηρεῖ μέχρι μικρᾶς ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν ἀποστάσεως. Ἀπὸ τοῦ Ὀρδουὰρ μέχρι τῆς θαλάσσης, ἡ κλίσις τῶν ῥείθρων αὐτοῦ εἶναι περὶ τὰ 11 ἑκατοστ. κατὰ χιλιάμετρ. Ἐν καιρῷ θέρους διατρέχει περὶ τὰ 5 χιλιόμετρ. τὴν ὥραν· ἐν δὲ καιρῷ χειμῶνος 8 ἢ 9, καὶ ἐνίοτε 10 ἢ 11. Αἱ ὄχθαι τοῦ ποταμοῦ εἶναι γενικῶς ἀπόκρημνοι ἀφ' ὑψους καὶ χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων μέχρι

τῶν ἐκβολῶν· 350 περίπου χιλιάμ. ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἄρχεται τὸ Δέλτα τοῦ Γάγγου, ὅπερ εἶναι δὶς μεῖζον τοῦ Δέλτα τοῦ Νείλου. Οἱ δύο κυριώτεροι βραχίονες τοῦ ποταμοῦ σχηματίζουσι τὰ ἔσχατα ὅρια τοῦ Δέλτα τούτου. Ὁ ἀνατολικὸς βραχίων εἶναι ὁ κυριώτερος καὶ διατηρεῖ τὴν αὐτὴν μετὰ τοῦ ποταμοῦ διεύθυνσιν καὶ τὸ αὐτὸ ὄνομα· ἀλλ' ὁ δυτικὸς βραχίων ἢ βραχίων τοῦ Κοσσιμβαζὰρ, ὅστις κατόπιν λαμβάνει τὸ ὄνομα Hoogly, θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἰθαγενῶν ὡς ὁ ἀληθὴς Βαγιράτης ἢ ἱερὸς τοῦ Γάγγου βραχίων. Ὁλόκληρον τὸ Δέλτα εἶναι ἐπίπεδον, συγκείμενον ἐκ γαιῶν καταῤῥύτων, ἔχον εὖρος περὶ τὰ 350 χιλιάμ., διατεμνόμενον ὑπὸ πλείστων ὑδάτων ῥεόντων κατὰ διαφόρους διευθύνσεις, διασταυρουμένων καὶ ἐκβαλλόντων εἰς τὴν θάλασσαν διὰ 10 ἢ 12 στομάτων.

Ἡ δύναμις τοῦ ῥεύματος τοῦ Γάγγου, ὅτε ὁ ποταμὸς ἐξογκοῦται, τοσοῦτον ἐπιτείνεται ὥστε ἐν ὀλιγωτέρῳ χρόνῳ τῆς μιᾶς ὥρας παρασύρει λωρίδας γῆς 2 μυριαμ. Αἱ ἀπειροπληθεῖς γαῖαι ἃς χωλίει διὰ τῶν ὑδάτων αὐτοῦ καὶ ἕτερα αἴτια συνετέλεσαν εἰς τὸν κατὰ τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ σχηματισμὸν λίαν ἐπικινδύνων φραγμῶν. Ὁ Hoogly εἶναι ἧττον κεφραγμένος τοῦ ἀνατολικοῦ βραχίονος τοῦ Δέλτα, εἰς ὃν δὲν δύνανται νὰ εἰσέλθωσι πλοῖα ἔχοντα ὕδωρ πλέον τῶν 15 ποδῶν· διὰ τοῦτο δὲ τὰ πλοῖα τῆς ἑταιρίας τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, ἅτινα συνήθως εἶναι 1,000 ἕως 1,200 τόνων καὶ βυθίζονται ὑπὲρ τὰ ἑπτὰ μέτρα εἰς τὸ ὕδωρ, φορτόνουσι καὶ ἐκφορτόνουσι τὰ ἐμπορεύματα εἰς τὴν νῆσον Σαγγόρ. Ὁ βραχίων Κοσσιμβαζὰρ εἶναι σχεδὸν ἐντελῶς ἐξηραμμένος ἀπὸ τοῦ ὀκτωβρίου μέχρι τοῦ μαΐου καὶ ὁ βραχίων Σούνδνας ἢ Χούνδνας ὅστις ἐκδίδωσιν εἰς τὴν θάλασσαν διὰ τοῦ στόματος *Hoosingottah* εἶναι μόνον πλευστὸς ἐν πάσῃ ὥρᾳ τοῦ ἔτους. Αἱ ἐτήσιαι πλήμμυραι τοῦ Γάγγου καὶ ἄλλων ποταμῶν τῆς Βεγγάλης ἄρχονται κατὰ συνέπειαν τῶν ἐπὶ τῶν ὀρίων βροχῶν ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ ἀπριλίου. Ὁ ποταμὸς ὀγκοῦται βαθμιαίως ἀπὸ 3 ἕως 5 ἑκατοστ. καθ' ἑκάστην μέχρι τέλους τοῦ ἰουνίου, ὅτε ἡ ἐξόγκωσις αὐτοῦ ἀνέρχεται εἰς ὕψος ἀνώτερον τῶν 5 μέτρων. Ἀπὸ δὲ τῆς ἐποχῆς ταύτης, αἱ τροπικαὶ βροχαὶ καθίστανται γενικαὶ καὶ ἡ αὔξησις τοῦ ποταμοῦ εἶναι 12 ἑκατοστομ. καὶ 50 χιλιοστομ. καθ' ἑκάστην, ὥστε, φθίνοντος τοῦ ἰουλίου, πᾶσαι σχεδὸν αἱ χῶραι αἵτινες συγκοινωνοῦσι μετὰ τοῦ Γάγγου ἢ τοῦ Βραχμαπούτρα, εἶναι ὑποβρύχιοι. Ἡ τῆς πλημμύρας ἐπιβάσις εἶναι βραδυτάτη, διότι δὲν καλύπτει πλέον τοῦ 1]2 χιλιαμέτρ. γῆν καθ' ὥραν· ὅθεν ἐπαισθητὴ καθίσταται ἡ διαφορὰ τῆς ὑψώσεως τῶν ὑδάτων μεταξὺ τῶν χωρῶν αἵτινες εἶναι μακρὰν ἢ πλησίον τῆς θαλάσσης καὶ αὔξάνει καθ' ὅσον αὔξάνει καὶ ἡ ἀπόστασις. Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῶν Σουνδερβούνδων, ταῖς κειμέναις ἐγγύτερον τοῦ κόλπου τῆς Βεγγάλης, ἡ πλήμμυρα μικρὸν ἢ οὐδόλως εἶναι ἐπαισθητή. Ἐν Λυσιπούρ, μέχρι τῶν 45 χιλιαμ. πρὸς τὰς γαίας, τὸ ὕδωρ ἀνέρχεται εἰς 2 μέτρων ὕψος· ἐν Δάκκᾳ, περὶ τὰ 3 μέτρα, ἐν Γουστέᾳ 10, ἐν Ἰελλίγγυ, πλησίον τῆς ἄκρας τοῦ δέλτα, 71. Ἡ πλήμμυρα βαίνει αὐξάνουσα μέχρι τῶν μέσων τοῦ μηνὸς αὐγούστου ὅτε ἐπί τινας ἡμέρας μένει στάσιμος, μεθ' ὅλην τὴν ἄφθονον βροχὴν ἥτις ἐξακολουθεῖ εἰσέτι πίπτουσα ἐπὶ πέντε ἢ ἓξ ἑβδομάδας· εἶτα ὁ ποταμὸς ἐλαττοῦται κατὰ μέσαν ὅρον ἀπὸ 7 μέχρι 10 ἑκατοστομέτρ. καθ' ἑκάστην μέχρι τέλους σεπτεμβρίου. Καθ' ὅλον τὸν μῆνα νοέμβριον τὰ ὕδατα ἀποσύρονται κατὰ μέσον ὅρον ἀνὰ 5 ἑκατοστόμ. Τέλος δὲ, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ὀκτωβρίου, βοηθούσης τῆς ἐξατμίσεως, ὁ ποταμὸς ἐπανέρχεται ταχέως εἰς τὴν κοίτην αὐτοῦ καταλείπων τὸ ἔδαφος βαθέως πεποτισμένον. Ὑπελογίσθη ὅτι ἀπὸ τοῦ ἰουνίου μέχρι τοῦ σεπτεμβρίου ὁ Γάγγης ἐξέῤῥιπτε κατὰ δευτερόλεπτον εἰς τὴν θάλασσαν 166,666 κυβικῶν μέτρων ὕδωρ. Ἡ δὲ ὑπ' αὐτοῦ παρασυρομένη ἰλὺς κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ὑπελογίσθη εἰς 2,027,347,200 κυβικ. μέτρων τὸ δὲ βάρος τῆς γονιμοποιοῦ ταύτης ἰλύος θὰ ἦτον ἑξηκοντάκις μεγαλείτερον τοῦ βάρους τῆς μεγίστης αἰγυπτιακῆς πυραμίδος. Ἓν τῶν μάλιστα ἀξιοσημειώτων γεγονότων τῆς πλημμύρας τοῦ Γάγγου εἶναι ἡ μεταβολὴ ἣν ἐπιφέρει κατὰ πᾶν ἔτος εἰς τὴν κοίτην τοῦ ποταμοῦ, μεταβολὴ ἐπαισθητὴ πρὸ πάντων καθισταμένη κατὰ τὰ μεσημβρινὰ τῆς Βεγγάλης, ἔνθα ἡ γῆ εἶναι κουφοτέρα καὶ ὑπενδίδωσιν εὐκολώτερον εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῶν ὑδάτων. Οἱ διάφοροι τοῦ ποταμοῦ βραχίονες ἐγκαλείποντες ἀεὶποτε τὴν κοίτην αὐτῶν σχηματίζουσι καθ' ἕκαστον ἔτος ἀπέραντα ἕλη, τὰς αὐτὰς δὲ πάσχουσι μεταβολὰς καὶ αἱ νῆσοι, αἵτινες εὑρίσκονται εἰς τὰς κοίτας τοῦ ποταμοῦ. Πλεῖσται τούτων σχηματίζονται ἢ ἐξαφανίζονται ἐν διαστήματι ὀλίγων ἐτῶν ἔχουσαι πολλάκις 6 ἢ 7 χιλιαμ. μῆκος. Οἱ Ἄγγλοι ὀφείλουσιν εἰς τὸν ποταμὸν τοῦτον τὸ κῦρος αὐτῶν ἐπὶ τῆς Ἰνδικῆς κράτος. Εἶναι ἡ μεγάλη πολεμικὴ ὁδὸς δι' ἧς ἠδυνήθησαν νὰ κατακτήσωσι τὰς πλουσιωτάτας χώρας τῆς Ἰνδοστάνης, καὶ διὰ τῆς κατακτήσεως ταύτης κα

διατηρήσωσι τὰς λοιπὰς αὐτῶν κτήσεις ἐν τῷ μέρει τούτῳ τῆς Ἀσίας. Διὰ δὲ τοὺς Ἰνδοὺς ἡ σημαντικότης αὐτοῦ εἶναι ἄπειρος. Εἶναι καὶ ἦτον ἀείποτε ἡ μεγάλη ὁδὸς δι' ἧς συγκοινωνεῖ χώρα, ἐν ᾗ αἱ κυρίως ἐμπορικαὶ ὁδοὶ εἶναι σπανιώτατα. Οὐ μόνον ὁ κύριος ποταμὸς ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ Βραπαπόταμοι αὐτοῦ εἶναι πλωτοὶ διά τε μικρῶν καὶ μεγάλων πλοίων ἕως εἰς τοὺς πρόποδας τῶν ὀρέων, κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ ἔτους. Πρὸ 75 ἐτῶν, ὁ συνταγματάρχης Ῥέννελ ὑπελόγιζεν εἰς 30,000 τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπὶ τοῦ Γάγγου ὑπηρετούντων λεμβούχων, καὶ εἰς 50 ἑκατ. φράγκων τὴν ἀξίαν τῶν μεταφερομένων δι' αὐτοῦ ἐμπορευμάτων. Τῷ δὲ 1855 οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι ἀνῆλθον εἰς 300,000 λεμβούχων καὶ 300 ἑκατομμ. φράγκων, μὴ συμπεριλαμβανομένου τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου, ὅπερ προώδευσε μετὰ τῆς κολοσσαίας ἀναπτύξεως τοῦ πληθυσμοῦ.

Οὐδεὶς τῶν ποταμῶν τοῦ κόσμου ἔχει ἐπὶ τῶν ὄχθων αὐτοῦ τοσαύτας πολυανθρώπους πόλεις. Ἐπὶ τῶν διαφόρων τοῦ Δέλτα βραχιόνων κεῖνται ἡ Καλκούττα, ἡ Μουρχεχαβὰδ καὶ ἡ Δάκκα, αἱ τρεῖς μεγάλαι πόλεις τῆς Βεγγάλης· ἡ Χενέρα, Χανδερναγόρ, Οὐγλύ, Κούτουα, Βουρχαμπούρ, Κασιμβαζάρ, Κισχεναγούρρ Ἰεσσόρα, κλπ. Ὁ προσαναπλέων τὸν ποταμὸν, βλέπει ἐπὶ τῶν ὄχθων αὐτοῦ τὰς πόλεις Ῥαζεμαχάλ, Μογγίρ, Πάτναν, Γαζιπούρ, Βεναρὲς, Ἀλλαχαβάδ, Καουμπούρ, Φουρρούχαβάδ, κλπ. μετὰ μυριάδων χωρίων, ναῶν καὶ ἁγίων τόπων. Ὁ ποταμὸς δὲν ἔχει γεφύρας, οἱ δὲ κάτοικοι διέρχονται αὐτὸν ἐπὶ χονδροειδῶν πλοιαρίων. Ἀπὸ τῆς Γαγγούτρης μέχρι τῆς Σαγγὸρ, ὁ Γάγγης θεωρεῖται ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν ἱερὸς ποταμός· τινὰ δὲ μέρη αὐτοῦ θεωροῦνται ἱερώτερα τῶν ἄλλων. Ἐπὶ τῶν ὑδάτων τοῦ ποταμοῦ ὁρκίζουσιν οἱ ἄγγλοι δικασταὶ τοὺς Ἰνδοὺς μάρτυρας. Κατὰ τὴν ἐγχώριαν θρησκείαν, τὰ ὕδατα αὐτοῦ ἐξαγνίζουσιν ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας· ὅθεν συχνότατα γίνονται ἐν αὐτῷ ψυχραλουσίαι καὶ αὐτοκτονίαι, οἱ δὲ θνήσκοντες, ἂν τυχὸν κατοικῶσι πλησίον τοῦ ποταμοῦ, μετακομίζονται παρὰ τὰς ὄχθας αὐτοῦ ὅπως βραχῶσιν, οἱ πόδες των ἐν τῷ ἁγίῳ ὕδατι καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ψυχὴ των ἐγκαταλείπουσα τὸ σῶμα αὐτῶν μεταβαίνει εἰς ἕτερον. Τὸ ὄνομα Γάγγης σημαίνει Ἰνδιστὶ ὁ «κατ' ἐξοχὴν ποταμός».

ΓΑΓΓΙΤΗΣ, ποταμ. τῆς Μακεδονίας εἰσβάλλων δεξιόθεν εἰς τὸν Ἀγγίτην ποταμὸν (Ἀγγίτσα) πηγάζοντα ἀπὸ τοῦ Ὀρβήλου ὄρους, διαρρέων τὴν πεδιάδα τοῦ Δραβίσκου (Δράμας) καὶ τῶν Φιλίππων καὶ ἐκβάλλοντα εἰς τὴν Κερκινίτιδα λίμνην.

ΓΑΓΓΟΥ (κόλπος τοῦ), Gangeticus sinus, «Γαγγητικὸς κόλπος», ἀρχ. ὄνομα τοῦ μεταξὺ τῶν δύο χερσονήσων τῆς Ἰνδικῆς κόλπου· τανῦν «κόλπος τῆς Βεγγάλης» ἢ «Βεγγαλικὸς κόλπος».

ΓΑΓΓΡΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἀσίας, ἡ μητρόπολις τῆς Παφλαγονίας τανῦν Κιάγγαρη, ὅπερ ἴδε. Περὶ τῆς ὀνομασίας ταύτης φέρονται τὰ ἑξῆς παρὰ Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ. Αἰπόλος αἴγας περὶ τοὺς τόπους αὐτῆς νέμων παρετήρησε μετ' ἀπορίας ὅτι μία χωριζομένη τοῦ ποιμνίου ἐν μὲν τῷ οἴκῳ ἐνδεὴς ἔμενεν· ἐπὶ δὲ τῆς νομῆς πλήρης· ὡμολόγησε τὸ πρᾶγμα τῷ δεσπότῃ, ὅστις εἶπεν ὅτι πρέπει νὰ ἐπιτηρήσῃ τὸ χωριζόμενον· ἐπιτηρήσας δὲ εἶδεν ἐπί τινα ὑψηλὸν ὄχθον ἀναβαίνουσαν καὶ πρός τινα βάτον πορευομένην, καὶ κάτωθεν ἔρρων βλῆχὴν ἤκουσεν· ἐκεῖ συνέβη νὰ γεννήσῃ ἡ αἴξ· ἰδὼν λοιπὸν ἐπιτήδειον τόπον πόλιν ἔκτισε καὶ Γάγγραν ὠνόμασε, διότι τοιοῦτον ἦτο τὸ ὄνομα τῆς αἰγός. Παρ' Ἐρατοσθένει τὰ Γάγγρα καὶ ἀλλαχοῦ αἱ Γάγγραι.

ΓΑΓΙΝΗΣ (Ἀντώνιος), ὁ μέγιστος τῆς Σικελίας γλύπτης, γενν. ἐν Παλέρμῳ τῷ 1480, ἀποθ. τῷ 1571, ἐβοήθησε, λέγουσι, τὸν Μιχαὴλ Ἄγγελον εἰς τὰ διὰ τὸν πάπαν Ἰούλιον Β' ἔργα αὐτοῦ. Ἡ μητρόπολις τοῦ Παλέρμου γέμει ἀγαλμάτων αὐτοῦ.

ΓΑΔ, μία τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, ἐν Περαίᾳ, μεταξὺ τῆς ἡμισείας ἀνατολικῆς φυλῆς τοῦ Μανασσῆ πρὸς Β καὶ πρὸς Α, τῆς χώρας τῶν Ἀμμωνιτῶν πρὸς τὰ ΝΑ, τῶν φυλῶν τοῦ Ῥουβὴμ πρὸς Ν, τοῦ Ἐφραΐμ, τοῦ δυτικοῦ Μανασσῆ, τοῦ Ἰσάχαρ πρὸς Δ· ὠνομάζετο οὕτως ἀπὸ τοῦ 7ου υἱοῦ τοῦ Ἰακὼβ· κυριώτεραι πόλ. Ῥαμὼθ-Γαλαὰδ, Μασφὰ, Ῥαββὰθ-Ἀμμὼν καὶ Ἰαβὲς-Γαλαάδ. Ὁ Ἰορδάνης ἔρρει πρὸς ΝΔ αὐτῆς.

ΓΑΔΑΜΕΣ, πόλ. τοῦ ἐγαλετείου τῆς Τριπόλεως, 400 χιλιάμ. ΝΔ αὐτῆς, πρωτ. τῆς ὁμωνύμου ὁάσεως, ἐπὶ τῆς 30ο 6' Β πλ. καὶ 6ο 53' Α μήκ. Σημαντικὸν ἐμπόριον μετὰ τῆς Τομβουκτοῦ, Σοκότου καὶ Κούκας. Πλησίον αὐτῆς κεῖνται τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχ. Κυδάμου.

ΓΑΔΑΡΑ ἢ ΓΑΖΗΡ, ἀρχ. πόλ. τῆς Παλαιστίνης, ἐν τῇ ἡμισείᾳ ἀνατολικῇ φυλῇ τοῦ Μανασσῆ, πρωτ. τῆς Περαίας, ἐν τῇ Δεκαπόλει. Τανῦν Κεδάρ. Ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ μητροπόλει τῆς Περαίας σώζονται ἐρείπια ὁδῶν περιστύλων, δύο θεάτρων καὶ τάφων ἐχόντων τὰς θύρας λιθίνας.

ΓΑΔΔΑ (ἀρχ.), χωρίον τῆς Ἀραβίας, παρὰ Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κεντρικός Βιβλιοθήκη
Αριστοτέλους (Κ.Π.Ι.Δ.)

ΓΑΔΔΑΔΑΣ, ποτ. τῆς Ἰνδοστάνης (Βουτὰν), παραπόταμος τοῦ Βραχμαπούτρα πλησίον τοῦ Ῥαγγαμόττυ· ῥοῦς 270 χιλιαμ. Κατὰ τὸ ἄνω αὐτοῦ μέρος φέρει τὸ ὄνομα Τσιν-τσέου.

ΓΑΔΔΗΣ (Θαδδαῖος), ζωγράφος καὶ ἀρχιτέκτων, γενν. ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1300, ἀποθ. τῷ 1352, ἐσπούδασε παρὰ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, ὅστις ἦτον ἐπιδέξιος εἰς τὴν μωσαϊκὴν καὶ ἐτελειοποιήθη ὑπὸ τὸν Γιόττον. Πρῶτος τῶν συγχρόνων αὐτοῦ ἠδυνήθη νὰ μεταθώσῃ ἔκφρασιν εἰς τὰς μορφὰς αὐτοῦ, καὶ ἐσπούδασε τὴν αἰσθητὴν ἐνέργειαν τῶν παθῶν τῆς ψυχῆς. Ἐπεράτωσε τὸν πύργον τοῦ δώματος τῆς Φλωρεντίας καὶ ἔδωκε τὰ σχέδια τῆς Παλαιᾶς γεφύρας (*Ponte Vecchio*) τῆς αὐτῆς πόλεως.

ΓΑΔΕΒΟΥΣΧ, *Dei Lucus*, πόλ. τοῦ μεγάλου δουκάτου τοῦ Μεκλεμβουργο-Σβερίνου, 19 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Σβερίνου· κάτ. 2,000. Ἐν τοῖς πέριξ ἐνίκησαν οἱ Σουηδοὶ τοὺς Δανοὺς καὶ τοὺς Σάξωνας, τῷ 1712.

Γαδεβούσχ (Φρειδερῖκος-Κορράδος), γερμανὸς συγγραφεύς, γενν. τῷ 1719 ἐν τῇ νήσῳ Ῥοῦγεν, ἀποθ. τῷ 1788, ἀπετέλεσε μέρος τῆς νομοθετικῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις συνέστη ὑπὸ τῆς Αἰκατερίνης Β' ἐν Μόσχᾳ, καὶ ἐγένετο μέλος τοῦ ἱερατικοῦ συνεδρίου καὶ ἀρχηγὸς τῆς δικαιοσύνης ἐν Δορπάτῳ. Κατέλιπεν «Ὑπόμνημα περὶ τῶν ἱστορικῶν τῆς Λιβονίας», ἐν Ῥίγᾳ, 1772, εἰς 8ον, «Δοκίμια περὶ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς νομοθεσίας τῆς Λιβονίας», ἐν Ῥίγᾳ, 1779-85, 9 βιβλ. εἰς 8ον.

ΓΑΔΕΙΡΑ (ἀρχ.), ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν Φοινίκων Γαδδίρ, ἤτοι καλῶς περικυκλουμένη, νῆσος καὶ πόλις τῆς Ἰβηρίας, χωριζομένη διὰ στενοῦ πορθμοῦ ἀπὸ τῆς Τουρδητανίας καὶ ἀπέχουσα τῆς Κάλπης περὶ τοὺς ἑπτακοσίους καὶ πεντήκοντα σταδίους, ὡς δὲ ἄλλοι ἔλεγον περὶ τοὺς ὀκτακοσίους· ὀλιγώτερον τῶν δισχιλίων σταδίων μακρὰν τοῦ ἱεροῦ ἀκρωτηρίου καὶ ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Βαίτιος ἑβδομήκοντα μίλια. Ὁ Στράβων εἰκάζει ὅτι τὸ παλαι τὰ Γάδειρα ὠνομάζοντο Ἐρύθεια. Τὰ Γάδειρα ἔκειντο ἐσω τῶν στηλῶν καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῶν ἦσαν, κατὰ Στράβωνα, «οἱ τὰ πλεῖστα καὶ μέγιστα ναυκλήρια στέλλοντες εἴς τε τὴν καθ' ἡμᾶς θάλατταν καὶ τὴν ἐκτὸς οὖτε μεγάλην οἰκοῦντες νῆσον οὔτε τῆς περαίας νεμόμενοι πολλὴν οὐτ' ἄλλων εὐπορουῦντες νήσων, ἀλλὰ πλέον οἰκουροῦντες ἢ ἐν Ῥώμῃ διατρίβοντες· ἐπεὶ πλήθει γε οὐδεμιᾶς ἂν ἀπολείπεσθαι δόξειε τῶν ἔξω Ῥώμης πόλεων· ἔχουσα γοῦν ἐν μιᾷ τῶν καθ' ἡμᾶς τιμήσεων πεντακοσίους ἄνδρας τιμηθέντας ἱππικοὺς Γαδιτανοὺς, ὅσους οὐδένας οὐδὲ τῶν Ἰταλιωτῶν πλὴν τῶν Πατανοίνων· τοσοῦτοι δ' ὄντες νῆσον ἔχουσιν οὐ πολὺ μείζονα τῶν ἑκατὸν σταδίων τὸ μῆκος, πλάτος δ' ἐσθ' ὅπου καὶ Σταδιαῖον». Εἶτα δ' ὁ Στράβων προστίθησιν ὅτι οἱ Γαδειρῖται ᾤκουν κατ' ἀρχὰς μὲν πόλιν παντάπασι μικρὰν προσέκτισε δ' αὐτοῖς ὁ Βάλβος Γαδιτανὸς θριαμβεύσας ἄλλην πόλιν ἣν ἐκάλουν νέαν, τὴν δ' ἐξ ἀμφοτέρων Διδύμην, ἔχουσαν περίμετρον οὐχὶ μείζονα τῶν εἴκοσι σταδίων· διότι ὀλίγοι διέτριβον ἐν αὐτῇ, οἱ δὲ πλεῖστοι ἦσαν θαλασσινοὶ ἢ ᾤκουν τὴν περαίαν καὶ μάλιστα τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου νησυδρίου διὰ τὴν εὐφορίαν· ὀλίγοι δὲ συγκριτικῶς ᾤκουν καὶ τὸ ἐπίνειον, ὅπερ κατεσκεύασεν ὁ Βάλβος ἐν τῇ περαίᾳ τῆς ἠπείρου· ἔκειτο δ' ἡ πόλις ἐπὶ τῶν δυτικῶν τῆς νήσου καὶ πλησίον αὐτῆς πρὸς τῷ νησυδρίῳ ἦτον ὁ ναὸς τοῦ Κρόνου· ὁ δὲ τοῦ Ἡρακλέους ἦτο τετραμμένος πρὸς Ἀνατολάς. Περὶ δὲ τῆς κτίσεως τῶν Γαδείρων οἱ Γαδιτανοὶ ἀνέφερον χρησμόν τινα, καθ' ὃν οἱ Τύριοι παρηγγέλθησαν νὰ πέμψωσιν ἀποικίαν ἐπὶ τὰς Ἡρακλείους στήλας· ἀλλ' οἱ πεμφθέντες ἄποικοι ἀφοῦ εἰς τὸν πορθμὸν ἀφίκοντο τὸν κατὰ τὴν Κάλπην, νομίσαντες ὅτι τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης καὶ τῆς στρατείας τοῦ Ἡρακλέους ἦσαν τὰ ἄκρα ποιοῦντα τὸν πορθμὸν, ἔθυσαν ἔν τινι χωρίῳ ἐντὸς τῶν στενῶν, ἐν ᾧ, ἐπὶ Στράβωνος, ἦτον ἡ τῶν Ἐξιτανῶν πόλις, καὶ ἐπειδὴ τὰ ἱερεῖα δὲν ἐφάνησαν καλὰ ἀνέκαμψαν πάλιν· μετὰ παρέλευσιν ἱκανοῦ χρόνου ἐπέμφθησαν ἕτεροι ἄποικοι ἐπίσης ἀποτυχόντες, εἶτα καὶ ἄλλοι οἵτινες ἔκτισαν τὰ Γάδειρα καὶ ἱδρύσαντο τὸ ἱερὸν ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν τῆς νήσου, τὴν δὲ πόλιν ἐπὶ τῶν δυτικῶν. Περὶ τῶν λεγομένων Ἡρακλείων στηλῶν, ἴδ. τὴν λέξιν. Τινὲς τῶν ἀρχαίων, κατὰ Στράβωνα, μετέφερον εἰς Γάδειρα καὶ τὰς Πλαγκτὰς, ἢ Συμπληγάδας, ταύτας νομίζοντες στήλας, ἃς ὁ Πίνδαρος καλεῖ πύλας Γαδειρίδας, λέγων ὅτι εἰς ταύτας ὑστάτας ἀφίκετο ὁ Ἡρακλῆς. Κατὰ Πολύβιον ἐν τῷ Ἡρακλείῳ τῷ ἐν Γαδείροις ὑπῆρχε κρήνη, ἔχουσα ὕδωρ πόσιμον, ἥτις ἐπηρεάζετο ὑπὸ τῆς πλημμύρας, διότι κατὰ μὲν τὰς πλήμας ἐξέλειπε κατὰ δὲ τὰς ἀμπώτεις ἐπληροῦτο. Ὁ Βυζάντιος λέγει «πόλις καὶ νῆσος ἐν τῷ Ὠκεανῷ, στενὴ καὶ περιμήκης οὖσα ταινία τῆς γῆς δειρά. Ἰδ. περὶ Γαδείρων, Στράβ. Γ', 140, 8 καὶ ἑξῆς. Περὶ τοῦ «πορθμοῦ τῶν Γαδείρων», ἴδ. ΓΙΒΡΑΛΤΑΡ (Πορθμὸς τοῦ).

ΓΑΔΕΣ, καρχηδονιστὶ Γαδίρ, ἀρχ. πόλις τῆς Ἱσπανίας, περίφημος διὰ τὰς ἰταίρας, τὰς

Δημοσία Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ὀρχηστρίδας καὶ τὸ ἐμπόριον αὐτῆς μετὰ τῆς Καρχηδόνος. Ἐν αὐτῇ εἶχεν ὁ Ἡρακλῆς περίφημον ναὸν καὶ τάφον. Πατρὶς τοῦ Κολουμέλλου. Ταινῶν Κάθηξ. Ὁ πορθμὸς τῆς Γαδὲς ὀνομάζεται ταινῶν πορθμὸς τοῦ Γιβραλτάρ. Παρ' ἀρχ. Ἕλλησι Γάδειρα, ὅπερ ἴδε.

ΓΑΔΙΑΓΑ. Ἴδ. ΓΑΔΑΜ.

ΓΑΔΙΑΓΑ, χώρα τῆς Σενεγαμβίας, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Σενεγάλ, κάτωθεν τοῦ Βάκελ, μέχρις ὑπεράνω τῆς συρροῆς τοῦ Φαλεμὲ, μεταξὺ τοῦ Δαμγὰ πρὸς Δ, Βουδοῦ πρὸς Ν καὶ Χάσσου πρὸς Α· κάτ. 15—20,000 νέγροι Σονινκέ. Τῷ 1844, ἡ Γαδιάγα διηρέθη εἰς δύο Κράτη· τὸ Γουδοὺ κάτω τοῦ Φαλεμὲ, κυριωτέρα πόλις, Τουαβὼ, καὶ ἄνω τοῦ Φαλεμὲ, τὴν Κάμεραν, κυριωτέρα πόλις, Μαχάνα, μεταβιβασθεῖσα τῷ 1857 εἰς Ἀρονδοῦ, κατὰ τὴν συρροὴν τοῦ Φαλεμὲ, ὑπὸ τὴν γαλλικὴν προστασίαν ἀπὸ τῆς σφαγῆς τῶν κατοίκων αὐτῆς, 1854. Συγκομιδὴ Ἰνδικοῦ, σησάμου, κλπ.

ΓΑΔΙΑΤΣ, πόλ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας (Πουλτάβα), ἐπὶ τοῦ Ψὸλ, 108 χιλιάμετ. ΒΔ τῆς Πουλτάβας, 33 ΝΑ τῆς Ῥομμὺ ἢ Ῥομέν· κάτ. 2,800. Ἐμπόριον κηροῦ, σίτου, ἐρίων.

ΓΑΔΟΝ (ἀκρωτήριον δὲλ-). Ἴδ. ΔΕΛΓΑΔΟΝ.

ΓΑΔΟΡ, πολίχ. τῆς Ἱσπανίας ἐν Ἀνδαλουσίᾳ, 17 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Ἀλμερίας· κάτοικ. 1,500. Πλούσια μολυβδωρυχεῖα.

ΓΑΕΡΤΝΕΡ (Κάρολος-Χριστιανὸς), φιλολόγος, γενν. τῷ 1712 ἐν Φριβέργῃ τῆς Σαξωνίας, ἀπεβ. τῷ 1791, καθηγητὴς τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς ῥητορικῆς ἐν τῷ Καρολικῷ Γυμνασίῳ τῆς Βρουνσβίκ, ἀπὸ τοῦ 1746 μέχρι τοῦ 1787, εἶναι εἷς τῶν μορφωσάντων τὴν φιλοκαλίαν τῶν Γερμανῶν περὶ τὰ γράμματα. Συνεταιρισθεὶς μετὰ τοῦ Γέλλερ καὶ Ῥάμλερ, εἰργάσθη ἐν Λειψίᾳ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Γόττσχεδ, εἰς τὴν μετάφρασιν τοῦ Λεξικοῦ τοῦ Βαύλου καὶ τῆς Ἀρχαίας Ἱστορίας τοῦ Ῥολλίνου, εἶτα ἐδημοσίευσεν, ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Γράμερ, Σχλεγέλου, Σμὶθ καὶ Κλοπστὸκ, τὴν «Νέαν Ὕλην πρὸς τέρψιν τοῦ λογικοῦ καὶ τῆς διανοίας», πόνημα πολύκροτον, γνωστὸν ὑπὸ τὸν τίτλον *Bremischs Beitræge*, διότι ἐξετυποῦτο ἐν Βρέμῃ.

Γάερτνερ (Ἰωσὴφ), βοτανικὸς καὶ φυσικὸς, γενν. ἐν Κάλβ τῆς Βυρτεμβέργης τῷ 1732, ἀπεβ. τῷ 1791, περιηγήθη τὴν Ἰταλίαν, Γαλλίαν, Ἀγγλίαν, Ὁλλανδίαν, κατεσκεύασε τηλεσκόπιον, ἡλιακὸν μικροσκόπιον καὶ πολλὰ ἄλλα ὄργανα τῆς ὀπτικῆς καὶ τῆς ἀστρονομίας. Ὡς βοτανικὸς, κατέλιπε *de Fructibus et seminibus plantarum*, τόμ. 2, εἰς 4ον ἐν Στουτγάρδῃ καὶ Τουβίγγῃ, 1789—1791, μετὰ παραρτήματος δημοσιευθέντος ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του, σύγγραμμα κλασικὸν, κτλ.

ΓΑΕΤΑ, τὸ πάλαι *Cajeta*, ὀχυρωτάτη πόλις τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας (*Terra di Lavore*), μετ' εὐρυχώρου λιμένος ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου κόλπου ἐν τῇ Μεσογείῳ, 70 χιλιάμετρα ΒΔ τῆς Νεαπόλεως· κάτ. 16,350. Ἐπισκοπή. Ὡραία μητρόπολις, ἐν ᾗ ὑπάρχει ὁ τάφος τοῦ κοντοσταύλου δὲ Βουρβώνου καὶ περίεργος κολυμβήθρα. Ἐκ τῶν ἀρχαιοτήτων αὐτῆς διακρίνονται ὁ τάφος τοῦ Λουκίου Μουατίου Πλάγκου, ὁ λεγόμενος «Πύργος τοῦ Ῥολάνδου», τὰ λείψανα ἀμφιθεάτρου, ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, ἐπαύλεων τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ τοῦ Σκαύρου, ὁ πύργος *Latratina* καὶ στήλη μετὰ 12 πλευρῶν ἐφ' ὧν εἶναι κεχαραγμένα τὰ ὀνόματα τῶν 12 ἀνέμων. —Καλουμένη τὸ πάλαι Καιάτα ἡ πόλις αὕτη τῆς χώρας τῶν Αὐρούγκων (Λάτιον), περὶ ἧς οἱ ἀρχαῖοι πολλάκις ποιοῦνται λόγον ὡς ἐχούσης εὔορμον λιμένα, ὠνομάσθη οὕτω κατά τινα παράδοσιν, ἣν ὁ Βιργίλιος παρεδέξατο, ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τῆς τροφοῦ τοῦ Αἰνείου, ἢ κατὰ Στράβωνα, ἐδόθη τὸ ὄνομα Καιάτας εἰς αὐτὴν ὑπὸ τῶν Λακώνων, οἵτινες ἔκτισαν τὰς Φορμίας (πρότερον Ὁρμίας) διότι οἱ Λάκωνες πάντα τὰ κοῖλα καιέτας ἔλεγον καὶ ὠνόμασαν οὕτω τὸν κόλπον τῆς πόλεως, ἀφ' οὗ καὶ ἡ πόλις ἔλαβε τὴν αὐτὴν ἐπωνυμίαν. Ῥωμαϊκὴ κτῆσις καὶ πόλις ἀπὸ τοῦ 340 πρ. Χ., καλλωπισθεῖσα ἐπὶ Ἀντωνίνου τοῦ Εὐσεβοῦς, ὑπεταγὴ μετὰ τῆς λοιπῆς Ἰταλίας εἰς τοὺς Ὀστρογόθους κατὰ τὸ τέλος τοῦ Ε' αἰῶνος, εἰς τοὺς Ἕλληνας κατὰ τὰ μέσα τοῦ ΣΤ' αἰῶνος, καὶ ὅτε οἱ Λομβαρδοὶ ἀφῄρεσαν ἐχεδὸν ἀμέσως ἀπὸ τούτων τὸ μέγιστον μέρος τῆς Χερσονήσου, ἔμεινεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας. Ὀνόματι μόνον ὑποτεταγμένη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἡ Γαέτα ὅτε ἐβράδυνεν ὑπὸ τοὺς διοικητὰς ἢ δούκας αὐτῆς νὰ καταστῇ πράγματι ἀνεξάρτητος δημοκρατία, ἥτις περιεκλείετο μὲν ἐντὸς τῆς εὐρείας αὐτοκρατορίας Καρόλου τοῦ Μεγάλου ἀλλὰ δὲν ἀνῆκεν εἰς αὐτὴν, καὶ μάτην προσεβλήθη ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν τῷ 846. Ἁλωθεῖσα δὲ ὑπὸ τῶν Νορμανδῶν τοῦ δουκάτου τῆς Ποούλλης ἐν ἀρχῇ τοῦ ΙΒ' αἰῶνος, διῆλθεν ἀπὸ τούτου τὰς αὐτὰς περιπετείας μετὰ τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως. Καταληφθεῖσα ἐξαπίνης ὑπὸ Ἀλφόνσου τοῦ Ε' τῆς Ἀραγῶνος, τῷ 1435, κατελήφθη προσέτι

ὑπὸ τῶν Ἱσπανῶν τοῦ ὃν Καρόλου (Ἴδ. ΚΑΡΟΛΟΣ Γ'), ὑπὸ τοῦ κόμητος δὲ Μοντεμάρ, τῷ 1734, ὑπὸ τῶν Γάλλων κατ' Ἰανουάριον τοῦ 1799 καὶ ὑπὸ τοῦ Ἰωσὴφ Βοναπάρτου τῷ 1806. — Πατρὶς τοῦ πάπα Γελάσου Β', τοῦ καρδιναλίου Θωμᾶ ἢ Γαετάνου δὲ Βίου, ἡ Γαέτα ἐχρησιμευσεν ἐπί τινα χρόνον ὡς ἄσυλον Πίῳ τῷ Θ', ἀναγκασθέντι ἕνεκα τῆς ἐπαναστατικῆς ἀναρχίας νὰ καταλίπῃ τὴν Ῥώμην, 25 νοεμβρίου 1848 (ν. ἡμ.). Ὑπῆρξε δὲ καὶ τὸ τελευταῖον καταφύγιον τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως Φραγκίσκου Β', ὅστις διωχθεὶς ἐκ τοῦ βασιλείου τῷ 1861 ὑπὸ τῆς ἐπαναστάσεως, ὑπέστη αὐτόθι πολιορκίαν πολλῶν μηνῶν κατὰ τῶν Πεδεμοντίων πρὶν ἢ καταλίπῃ τὴν ὡραίαν ταύτην χώραν.

ΓΑΕΤΑΝΟΣ. Ὄνομα δύο περιδόξων οἴκων τῆς Ἰταλίας, ὧν ὁ μὲν ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας παρεῖχεν ἀρχηγοὺς εἰς τὴν δημοκρατίαν τῆς Πίσης καὶ τὴν μερίδα τῶν Γιβελίνων, ὁ δὲ, ἐκ Ῥώμης ἕλκων τὸ γένος, παρέσχε τῇ δυτικῇ ἐκκλησίᾳ πολλοὺς μεγάλους ἱεράρχας, ἐν οἷς καὶ τὸν πάπαν Βονιφάτιον Η' καὶ μετέβαλεν εἰς φρούριον τὸν τάφον τῆς Καικιλίας Μετέλλας ἐπὶ τῆς Ἀππιανῆς ὁδοῦ, ἐκτήσατο τὰς κομητείας Φόνδης καὶ Κασέρτης καὶ ἐγέννησε τοὺς δούκας τοῦ Τραζέττου, τοῦ Λωρενζάνου καὶ τῆς Σερμονέτας· ἐκ τοῦ πρώτου κατήγετο ὁ πάπας Γέλασος Β'ος.

ΓΑΕΤΑΝΟΣ (ὁ καρδινάλιος). Ἴδ. ΚΑΖΕΤΑΝΟΣ.

ΓΑΕΤΗΣ (δοὺξ τῆς). Ἴδ. ΓΩΔΙΝΟΣ.

ΓΑΖΑ, ἤτοι θησαυρὸς, ὀχυρὰ πόλις τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας (ἡγεμονίαν τῆς Σαΐδας), ἐμπορικὸς λιμὴν ἐπὶ τῆς Μεσογείου, 85 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Ἱερουσαλήμ· κάτ. 5,000. Ἀρμενικὴ καὶ ὀρθόδοξος ἀρχιεπισκοπική. — Ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ γίνεται μνεία αὐτῆς ὡς πόλεως σημαντικωτάτης τῶν Φιλισταίων, ἐντὸς τῶν τειχῶν τῆς ὁποίας κλεισθεὶς ὁ Σαμψὼν διέφυγεν ἀράμενος ἐπ' ὤμων τὰς πύλας αὐτῆς· αὐτόθι δὲ καὶ ἀπίθανε ταφὶς ὑπὸ τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ τοῦ Δαγὼν, ὃν ἐρήμωσε σείσας τὰς στήλας, μετὰ τρισχιλίων Φιλισταίων. Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰούδα, ἐκυρίευσε τὴν Γάζαν. Κατὰ Στράβωνα, ἡ πόλις ὑπερέκειτο τοῦ λιμένος ἐν ἑπτὰ σταδίοις, ἦτο δ' ἐπ' αὐτοῦ ἔρημος ἐκ τῆς δεινῆς πολιορκίας καὶ ἀλώσεως ἣν ὑπέστη ἐπὶ Ἀλεξάνδρου. Κατ' Ἀρριανὸν, ἡ Γάζα ἀπεῖχε τῆς θαλάσσης εἴκοσι τὸ πολὺ σταδίους, ἦτο δὲ ψαμμώδης καὶ βαθεῖα εἰς αὐτὴν ἡ ἄνοδος καὶ ἡ θάλασσα ἡ κατὰ τὴν πόλιν τεναγώδης πᾶσα· «μεγάλη δὲ πόλις ἡ Γάζα ἦν, προστίθησιν ὁ Ἀρριανὸς, καὶ ἐπὶ χώματος ὑψηλοῦ ὡκιστο καὶ τεῖχος περιεβέβλητο αὐτῇ ὀχυρόν· ἐσχάτη δὲ ὠκεῖτο ὡς ἐπ' Αἴγυπτον ἐκ Φοινίκης ἰόντι ἐπὶ τῇ ἀρχῇ τῆς ἐρήμου». Ἡ πολιορκία αὐτῆς γενομένη μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τύρου παρέσχε πράγματα τῷ Ἀλεξάνδρῳ, ὅστις ἠναγκάσθη ν' ἀνεγείρῃ περὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως χῶμα ἰσοΰψὲς, ἀφ' οὗ στήσας πολιορκητικὰς μηχανὰς ἐπῆγεν ἐπὶ τὸ τεῖχος τῶν Γαζαίων. Κατὰ τὴν πολιορκίαν ταύτην καταπέλτη διὰ τῆς ἀσπίδος διαμπὰξ καὶ τοῦ θώρακος ἐτραυμάτισε βαρέως τὸν Ἀλέξανδρον εἰς τὸν ὦμον καὶ μόλις κατώρθωσε νὰ κυριεύσῃ τὴν πόλιν μεταπεμψάμενος ἀπὸ θαλάσσης τὰς μηχανὰς, δι' ὧν ἐκυρίευσε τὴν Τύρον. Οἱ δὲ Γαζαῖοι καὶ τοι κυριευθείσης τῆς πόλεως ἐμάχοντο ἐκ τοῦ συστάδην κατὰ τῶν Μακεδόνων καὶ πάντες ἔπεσαν ἡρωϊκῶς εἰς τὰς τάξεις αὐτῶν· τοὺς δὲ παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας ἐξηνδραπόδισεν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ συνοικίσας τὴν πόλιν ἐκ τῶν περιοίκων μετεχειρίζετο αὐτὴν ὡς φρούριον εἰς τὸν πόλεμον. Στέφανος ὁ Βυζάντιος λέγει τὰ ἑξῆς περὶ τῆς ἀρχαίας ταύτης πόλεως. «Γάζα πόλις Φοινίκης, νῦν δὲ Παλαιστίνης, πρὸ τῆς Αἰγύπτου· ἐκλήθη καὶ Ἄζα· καὶ μέχρι νῦν Σύροι Ἄζαν αὐτὴν καλοῦσιν, ἀπὸ Ἄζονος τοῦ παιδὸς Ἡρακλέους· μυθολογοῦσι δέ τινες ἀπὸ Διὸς κτισθῆναι, καὶ ἐν αὐτῇ ἀπολιπεῖν τὴν ἰδίαν γάζαν, οὕτω τῶν Περσῶν τὰ χρήματα καλούντων· ἐκλήθη δὲ καὶ Ἰώνη ἐκ τῆς Ἰοῦς, προσπλευσάσης καὶ μανάσης αὐτῆς ἐκεῖ· ἐκλήθη δὲ καὶ Μινώα, ὅτι Μίνως σὺν τοῖς ἀδελφοῖς Αἰακῷ καὶ Ῥαδαμάνθει ἰὼν ἐξ αὐτοῦ ταύτην ἐκάλεσεν· ἔνθεν καὶ τὸ τοῦ Κρηταίου Διὸς παρ' αὐτοῖς εἶναι, ὃ καθ' ἡμᾶς ἐκάλουν Μαρνᾶν, ἑρμηνευόμενον Κρηταγενῆ· τὰς παρθένους γὰρ οὕτω Κρῆτες προσαγορεύουσι, μαρνάν· ὁ πολίτης γαζαῖος· λέγονται καὶ γαζηνοὶ παραλόγως, ὡς Παυσανίας· λέγονται καὶ γαζῖται παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις· καὶ οἱ κέραμοι λέγονται γαζῖται· καὶ ἔστιν ὅμοιον τῷ αἰγινῆται καὶ γαζαῖοι· οἱ δὲ κέραμοι, γαζῖται καὶ αἰγιναῖοι εἰσὶ καὶ διὰ τοῦ η ἔθνος Γαλατῶν χρυσοφόρων, ὡς Εὐφορίων· λέγονται καὶ διὰ τοῦ α Γαζᾶται, ὡς Πολυίστωρ· ἔστι καὶ Γάζα τείχισμα Θρᾴκης». Ἀλέξανδρος ὁ Ἰαννὸς ἐκυρίευσεν αὐτήν. Ὁ σύρος βασιλεὺς Ζεβίνας ἐνέπρησεν αὐτὴν τῷ 96 πρ. Χρ. Περιῆλθε μεθ' ὅλης τῆς χώρας εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ῥωμαίων, κατελήφθη ὑπὸ τῶν Ναϊτῶν τῷ 1152, ἀνεκυριεύθη ὑπὸ τοῦ Σαλαδίνου τῷ 1187. Ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Γάλλων, κατὰ τὴν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον στρατείαν, τῷ 1799.

Γάζα (ἀρχ.), πόλις τῆς Ἀσίας ἐν Σογδιανῇ, ἁλωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅστις τοὺς μὲν ἄνδρας αὐτῆς ἀπέκτεινε πάντας, τὰς δὲ γυναῖκας καὶ τοὺς παῖδας καὶ τὴν λείαν διήρπασεν.

ΓΑΖΑΚΑ ἢ ΓΑΖΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Μηδίας ἐν τῇ Ἀτροπατηνῇ. Θερινὴ ἕδρα τῶν βασιλέων τῆς Περσίας· κανὼν Ταυρίς.

ΓΑΖΗΛΩΝΙΤΙΣ (ἀρχ.), χώρα τῆς Ἀσίας, κειμένη μετὰ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ἅλυος ποταμοῦ καὶ ἐκτεινομένη μέχρι τῆς Σαραμηνῆς. Εὐδαίμων χώρα πεδινὴ καὶ πάμφορος, κατὰ Στράβωνα, ὅστις προστίθησιν ὅτι εἶχε καὶ προβατείαν ὑποδιφθέρου καὶ μαλακῆς ἐρέας, ἧς καθ' ὅλην τὴν Καππαδοκίαν καὶ τὸν Πόντον σφόδρα πολλὴ σπάνις ἦν. Ὁ τόπος εἶχεν ἀφθόνους δορκάδας. Ταύτης τῆς χώρας ἐξουσίαζον μέρος οἱ Ἀμισηνοί, τὴν δὲ λοιπὴν ἔδωκε τῷ Δηϊοτάρῳ ὁ Πομπήϊος καθὼς καὶ τὰ περὶ Φαρνακίαν καὶ τὴν Τραπεζουσίαν μέχρι Κολχίδος καὶ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας· καὶ τούτων κατέστησεν αὐτὸν βασιλέα, ἔχοντα καὶ τὴν πατρῴαν τετραρχίαν τῶν Γαλατῶν, τοὺς Τολιστοβωγίους· ἀποθανόντος δ' ἐκείνου πολλοὶ ἐγένοντο διάδοχοι τῆς ἀρχῆς.

ΓΑΖΗΣ (Θεόδωρος), σοφὸς Ἕλλην, γενν. ἐν Θεσσαλονίκῃ, περὶ τὸ 1370· μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν ὀθωμανῶν ἅλωσιν τῆς πατρίδος του (1429) μετέβη εἰς Ἰταλίαν, καὶ διδαχθεὶς τὴν λατινικὴν ὑπὸ Βικτωρίνου τοῦ ἐκ Φέλτρης, ἐχρημάτισεν ὁ μᾶλλον συντελέσας πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐν τῇ ἑσπερίᾳ Εὐρώπῃ, ἔνθα ὀλίγα ἔτη πρὸ αὐτοῦ Ἐμμανουὴλ ὁ Χρυσολωρᾶς, εἶχε φυτεύσει τὰς πρώτας αὐτῶν ῥίζας. Ὁ Γαζῆς διδάξας τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ἐν Σιέννῃ τῆς Τοσκάνης, προσκληθὴς εἰς Φερράραν ὑπὸ τοῦ δουκὸς Ἡρακλέους, ὡς καθηγητὴς εἰς τὸ ἀρτισύστατον γυμνάσιον τῆς πόλεως ταύτης· μετὰ τοσοῦτον δὲ κρότου καὶ ἐπιτυχίας ἐδίδαξεν, ὥστε, ὅτε ὕστερον ἀπῆλθεν, θῦμον κατέστη, ἵνα πᾶς πεπαιδευμένος διερχόμενος τῆς οἰκίας, ἐν ᾗ κατῴκει ὁ Ἕλλην καθηγητής, ἀποκαλύπτῃ τὴν κεφαλὴν μετ' εὐλαβείας. Ἐν ἔτει 1455 προσκληθεὶς εἰς Ῥώμην ὑπὸ τοῦ πάπα Νικολάου Ε', ἠσχολήθη εἰς μεταφράσεις διαφόρων ἑλλήνων συγγραφέων καὶ ἰδίως τοῦ Θεοφράστου καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους. Ὁ ἐκεῖσε διατρίβων Τραπεζούντιος εἶχε πρότερον μεταφράσει ἐπιπολαίως τὰ Προβλήματα τοῦ φιλοσόφου τῶν Σταγείρων· ἀλλ' ἡ μετάφρασις τοῦ Γαζῆ κατέδειξε τὰς ἀσχημίας αὐτῆς, καὶ συνήγειρε τὸ μῖσος τοῦ ὀξυχόλου Τραπεζουντίου, ὅστις ἀδυνατῶν νὰ παλαίσῃ πρὸς μαχητήν, ἔχοντα ἐκτὸς τοῦ βύρσου συστηματικωτέρας παιδείας, καὶ τὸ κου-τέρημα μεγάλης εὐνοίας τοῦ πάπα καὶ τοῦ παντοδυνάμου Βησσαρίωνος, ἀνέβαλλεν ἐς ἄλλοτε τὸν κατὰ τοῦ Γαζῆ πόλεμον.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Νικολάου Ε' ὁ Γαζῆς μετέβη μετὰ τοῦ Βησσαρίωνος παρ' Ἀλφόνσῳ τῷ βασιλεῖ τῆς Νεαπόλεως. Θανόντος δὲ καὶ αὐτοῦ, μετὰ δύο ἔτη ἐπέστρεψεν εἰς Ῥώμην, ἔνθα ὁ πάπας Σίξτος τῷ προσέφερεν ἐφημερίαν τινὰ εἰς Καλαυρίαν, ἀποφέρουσαν ἱκανὸν εἰσόδημα· ἀλλ' ὁ Γαζῆς προὐτίμησε νὰ μείνῃ ἐν Ῥώμῃ ἢ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐφημερίαν του. Ἠναγκάσθη ὅμως μετ' οὐ πολὺ ν' ἀναχωρήσῃ καὶ ἐκ Ῥώμης, διὰ τὴν ἑξῆς αἰτίαν· μεταφράσας λατινιστὶ τὴν περὶ ζώων ἱστορίαν τοῦ Ἀριστοτέλους μετὰ τοσαύτης γλαφυρότητος ὅση ἐπεκράτει καὶ εἰς τὸ πρωτότυπον, καὶ χρυσοδέσας ἓν ἀντίγραφον αὐτῆς προσήνεγκε δῶρον μετ' ἀφιερωτικῆς ἐπιστολῆς πρὸς τὸν ῥηθέντα πάπαν, ἐλπίζων ὅτι καὶ ἐκεῖνος πλουσίως ἤθελε τὸν φιλοδωρήσει· ἀλλ' ὁ Σίξτος ἤρκέσθη νὰ ἐρωτήσῃ μόνον πόσον ἐδαπάνησεν ὅπως χρυσοδέσῃ αὐτό, καὶ τοῦ Γαζῆ ἀποκριθέντος τετρακόσια χρυσᾶ, ὁ πάπας διέταξε παραχρῆμα νὰ τῷ πληρωθῶσι· κατ' ἄλλους δ' ἔλαβε μόνον πεντήκοντα χρυσοῦς, οὓς ἔῤῥιψεν εἰς τὸν Τίβεριν. Ἡ ἀχάριστος αὕτη γλισχρότης ἐξήρεθισε τὸν Γαζῆν, ὅστις, εἶπε τότε, «Ἂς φύγωμεν ἐντεῦθεν ἐπειδὴ καὶ ὁ ἄριστος σῖτος εἶναι βυπαρὸς εἰς τὰς βῖνας τῶν παχέων ὄνων».

Καὶ κατέλιπεν οὕτω τὴν Ῥώμην, εἰς τοσαύτην ὅμως ἔνδειαν, ὥστε ἤθελεν ἀποθάνει πραγματικῶς τῆς πείνης, εἰ μὴ τὸν συνέτρεχεν ὁ ἡγεμὼν τῆς Φερράρας Ἡρακλῆς ὁ ἐξ Ἔστης, προσκαλῶν αὐτὸν ἐκεῖ. Διατρίψας δ' αὖθις ἐπ' ὀλίγον εἰς τὴν πόλιν ταύτην μετέβη εἰς τὴν ἐφημερίαν αὐτοῦ ἐν Βραυτείοις, καὶ ἐκεῖ ἀπεβίωσεν ὑπερεκατονταέτης (1478, ἢ 1484). Ἄλλοι λέγουσιν ὅτι ἀπέθανεν ἐν Ῥώμῃ· παρὰ πάντων ὅμως ὁμολογεῖται, καὶ ἰδίᾳ τοῦ Πολιτιανοῦ, ὅτι ἐτάφη ἐν Καλαυρίᾳ.

Τὸν Γαζῆν ἐπῄνεσαν οἱ Φιλελφος, Κάρβων, Λαΐτος, Σκάλας, Βάρβαρος, Σαβέλλικος, Κρίνιτος, Παῤῥάσιος, Ἄλδος, Ἔρασμος, Βουδαῖος καὶ ἄλλοι τότε σοφοὶ τῆς Εὐρώπης. Ἄγγελος δ' ὁ Πολιτιανὸς ἐποίησεν αὐτῷ τὸ ἑξῆς ἐπιτύμβιον:

Κεῖτο μέγας ποτὶ ἀγὼν Γαζῆ Θεοδώροιο ἀμφὶ
Μούσαις τ' Αὐσονίαις, ἠδ' Ἑλικωνιάσι·
Ταῖς μὲν γὰρ γενέην, ταῖς δ' αὖ θρεπτήρι' ὤφειλεν,
Ἑλλὰς γὰρ τέκε τὸν γ', Αὐσονίη δ' ἔτραφεν.
Ἶσον δ' ἀμφοτέρων σοφίῃ, γλώττῃ τ' ἐκέκαστο.
Τὸν, οὐτ' αὐτὸς ἴσον, οὔτε τις ἔκρινε θανών·
Ἀλλὰ καὶ Ἰταλίης μεγάλη σπεῖ' Ἑλλάδι κεῖσθαι
Ἕλπετο, ὄφρα κλέος ξυνὸν ἦ ἀμφοτέραις.

Συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι: «Γραμματικὴ ἑλ-

λληνικὴ», ἐν Παρισίοις, 1516, Φλωρεντίᾳ, 1520, Βενετίᾳ, 1525, Βασιλείᾳ, 1522, 1529, 1551, πλειστάκις ἐκδοθ. ἐν Βενετίᾳ. Νεόφυτος ὁ Καυσοκαλυβίτης ἔγραψε χιλιοσέλιδον ὑπόμνημα εἰς ταύτην. «Περὶ μηνῶν», συνεξεδόθη τῇ γραμματικῇ· καὶ ὕστερον ὑπὸ Πεταβίου ἐν Οὐρανολογίῳ, καὶ Γρονοβίου ἐν Θησαυρῷ Ἑλληνικῶν ἀρχαιοτήτων. «Περὶ ἀρχαιογονίας Τούρκων», συνεξεδόθη τῇ ἱστορίᾳ Χαλκοκονδύλη ἐν Βασιλείᾳ, 1556 μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως Καστειλιόνου· καὶ τῷ 1653 ἐν Συμμίκτοις μεθ' ἑτέρας λατινικῆς μεταφράσεως Ἀλλατίου. «Παράφρασις Βατραχομυομαχίας Ὁμήρου», ἐξεδόθη ὑπὸ Φοντάνη. «Παράφρασις Ἰλιάδος Ὁμήρου», ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Κυπρίου Νικολάου Θησέως, ἐν Φλωρεντίᾳ, 1812, παρὰ Ν. Κάρλῃ». «Περὶ Ἀριστοτέλους καὶ Πλάτωνος». «Περὶ ἑκουσίου καὶ ἀκουσίου». «Ὑπόμνημα εἰς Φιλόστρατον». «Ἐπιστολαὶ πρὸς Δημήτριον Σγουρόπουλον—Ἀνδρόνικον τὸν Κάλλιστον—Βησσαρίωνα—Φίλελφον—Ἀνδρόνικον καὶ Δημήτριον τοὺς ἀδελφούς του—Παῦλον Κορτέσην—Δημήτριον Χαλκοκονδύλην, κλπ.». Halmentur hoc volumine hæc, Theodoro Gaza interprete. Aristotelis de natura animalium lib. IX, fol. 1—56. Eiusden de partibus animalium, libri III, 56—79. Eiusden de generatione animalium, libr. V. 79—108. Theophrasti de historia plantarum lib. IX, 109—156, et decini principium duntaxat. Eiusdem de causis plantarum lib. VI 157—204. Aristotelis problemata in duas de quatraginta sectiones etc. 205—256. Alexandri Aphrodisiensis problemata duobus libris no unqua ate ipressa ede Theodoro Gazæ interprete, 256—273. Venetiis, mense Martio MDIIII: εἰς φύλλον. (Ἐν τῇ ἐκδόσει ταύτῃ τῶν λατινικῶν μεταφράσεων τοῦ Γαζῆ εὕρηνται καὶ τέσσαρα γλωσσάρια τῶν εἰς Ἀριστοτέλην καὶ Θεόφραστον ἑλληνικῶν λέξεων ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ συνταχθέντα. Ἀνετυπώθη παρὰ τῷ αὐτῷ Ἄλδῳ τῷ 1513, προταχθείσης καὶ μακρᾶς ἐπιστολῆς Γαζῆ πρὸς τὸν πάπαν Νικόλαον Ε'. Πρότερον ἐξεδόθη παρὰ τῷ Ἄλδῳ ἐν 1498 ἡ λατινικὴ μετάφρασις ἐξ βιβλίων τῆς ἱστορίας τῶν φυτῶν τοῦ Θεοφράστου, καὶ ἡ τῶν προβλημάτων Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀφροδισίως, 1499). Aeliani de instruentis aciebus librum, Dionysii Halicarnassei, de oratione nuptiali, et natalita principia. Chrysostomi de incomprehensibus dei natura homiliæ X. Aphorismi Hippocratis. Μετέφρασεν ἀπὸ τοῦ λατινικοῦ εἰς τὸ ἑλληνικὸν «Κικέρωνος Κάτωνα Πρεσβύτερον ἢ περὶ Γήρως», τυπωθέντα ἐν Φλωρεντίᾳ 1507, Ἐνετίησιν 1519 καὶ 1523, ἐν Βασιλείᾳ, 1520, 1524, καὶ 1525, ἐν Λουγδούνῳ, 1536, 1540, 1549, ἐν Παρισίοις 1566, ἐν Ἰγγολστάδτ, 1596. Εἰς τὸν Γαζῆν δὲ κατὰ λάθος ἀπεδόθη ἡ ὑπὸ Μαξίμου Πλανούδη μετάφρασις τοῦ Ὀνείρου τοῦ Σκιπίωνος συνεκδοθεῖσα τῷ ἀνωτέρω, ὡς μετάφρασις τοῦ Γαζῆ—Προσέτι μετέφρασε τὴν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνον ἐπιστολὴν τοῦ Πάπα Νικολάου Ε', καὶ τὰ περὶ λουτρῶν τῆς Ἰταλίας δύο βιβλία τοῦ Σαβοναρόλα. (Σάθα «Νεοελληνικὴ φιλολογία»).

ΓΑΖΗΣ (Ἄνθιμος), ἕλλην λόγιος, γενν. ἐν Μηλιαῖς τῆς Θετταλομαγνησίας, κατὰ μὲν τὸν Σάθαν (ἐν τῇ Νεοελληνικῇ φιλολογίᾳ) τῇ 3 μαρτίου 1764, κατὰ δὲ τὸν Γούδαν (Βίοι παράλληλοι) λαβόντα περὶ τούτου πληροφορίας παρὰ τῆς ἐξ ἀδελφοῦ ἀνεψιᾶς τοῦ Γαζῆ κυρίας Βερσῆ, τῷ 1758, ἀποθ. δὲ ἐν Σύρῳ τῇ 28 νοεμβρίου 1828 καὶ οὐχὶ τῷ 1837, ὡς λέγει ὁ Σάθας, ἤτοι ἐν ἡλικίᾳ ἑβδομήκοντα ἐτῶν. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὠνομάζετο Παναγιώτης Γκάζαλης, ἡ δὲ μήτηρ Μαρία· οὗτος δὲ ὠνομάσθη ὑπὸ τοῦ ἀναδόχου Ἀναστάσιος. Παιδευθεὶς ἐν τῇ πατρίδι τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἠσπάσθη τὸν μοναχικὸν βίον, μετονομασθεὶς Ἄνθιμος καὶ προσεκλήθη τῷ 1795 ἐφημέριος εἰς Βιέννην ἐν τῇ αὐτόθι ἑλληνικῇ ἐνορίᾳ. Ἐν τῇ αὐστριακῇ μητροπόλει ὁ Ἄνθιμος Γαζῆς κατηρτίσθη τελειότερον καὶ ἐγκύψας εἰς τὴν μελέτην τῶν φυσικομαθηματικῶν ἐπιστημῶν μετέφρασε τῷ 1799 τὴν «Γραμματικὴν τῶν φιλοσοφικῶν ἐπιστημῶν» καὶ συνέβαλε τὴν ἰδέαν ἱδρύσεως Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν ἐν τῇ παρὰ τὸ Πήλιον ὄρει πατρίδι αὐτοῦ. Κατὰ τὸν Γούδαν, ὁ Γαζῆς δὲν προσεκλήθη εἰς Βιέννην, ἀλλὰ μετέβη ἐκεῖ ἀφ' ἑαυτοῦ, τῷ 1789, καὶ προσελήφθη βραδύτερον ἐφημέριος. Ὁ αὐτὸς λέγει ὅτι ὁ Γαζῆς ὠνομάσθη οὕτω μετατρέψας αὐτὸς οὕτως τὸ οἰκογενειακὸν ὄνομα Γκάζαλης ἐπὶ τὸ εὐφωνότερον. Τῷ 1811, τῇ προτροπῇ καὶ γενναίᾳ συνδρομῇ τῆς ἐν Ἰασίῳ ἱδρυθείσης «Ἑταιρίας τοῦ ἑλληνικοῦ λυκείου (ἰδ. περὶ τῶν μελῶν αὐτῆς «Λόγιον Ἑρμῆν», σελ. 63-4), ἐξέδοτο ἐν Βιέννῃ τὸν «Λόγιον Ἑρμῆν», σύγγραμμα ὠφελιμώτατον, δι' οὗ μετωχετεύοντο εἰς τὸ ἑλληνικὸν αἱ ἐν Εὐρώπῃ ἐπιστημονικαὶ καὶ ἴδιως φιλολογικαὶ γνώσεις. Κατὰ τὸν Ἀνθιμον Φράμονα (Δοκίμιον περὶ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως), ὁ Γαζῆς ἦτο μέλος τῆς φιλικῆς ἑταιρίας

ἐν Ὀδησσῷ ὑπὸ Σκουφᾶ τῷ 1817, κατὰ τὸν Σάθαν, ἀναχωρήσας ἐκ Βιέννης τῷ 1816 μετέβη εἰς Ὀδησσὸν ἐπ' ἐλπίδι συλλογῆς συνδρομῶν ὑπὲρ τῆς προμνησθείσης ἐπιστημονικῆς Ἀκαδημίας καὶ κατηχηθεὶς ὑπὸ τοῦ Σκουφᾶ καὶ Τσακάλωφ κατῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ κατὰ τὸν Γούδαν, ἔχοντος αὐθις πληροφορίας παρὰ τῆς ἀνεψιᾶς τοῦ Γαζῆ, ὁ Ἄνθιμος ἐλθὼν εἰς Μηλίαν τῷ 1816 μόνον χάριν περιηγήσεως ἐν τῇ νῦν ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι, ἐγκατέλιπε τὴν πατρίδα του ἐπί τινας ἑβδομάδας, καὶ οὐδέποτε ἀπὸ τούτου ἀπῆλθεν εἰς Ὀδησσὸν ἡ ἀλλαχοῦ μέχρις οὗ ἐξερράγη ἡ ἐπανάστασις. Ἐξ ἐγγράφου φέροντος ἡμερομηνίαν 22 σεπτεμβρίου 1818 ἐν Κωνσταντινουπόλει καταδείκνυται ὅτι ὁ Ἄνθιμος Γαζῆς ἦτον εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας· ἐκ πολλῶν δὲ μαρτυριῶν ἀλλοδαπῶν τε καὶ ἡμετέρων ἐξάγεται ὅτι δραστηρίως εἰργάσθη ὁ ἀνὴρ ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως ἀναδειχθεὶς ὡς μέλος πασῶν σχεδὸν τῶν πρώτων συνελεύσεων. Τῷ 1818 μεταβὰς εἰς Φωκίδα, πρὸς ἐπίσκεψιν ὁδῶν τῶν Δελφῶν, κατήχησε τοὺς ἁρματωλοὺς τῆς Στερεᾶς. Ὁ Πρόκες Ὄστεν λέγει: «Ὁ Ἄνθιμος Γαζῆς διήγειρε τὰς χερσονήσους Κασσάνδραν καὶ Μαγνησίαν καὶ ἀλόκληρος ὁ Ὄλυμπος ἐπανέστη». («Ἱστορία τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ἑλλήνων», ὑπὸ Πρόκες Ὄστεν, μεταφρ. εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὑπὸ Ἀντωνιάδου, τόμ. ά., σελ. 61). Συγγράμματα.— «Γραμματικὴ τῶν φιλοσοφικῶν ἐπιστημῶν» τοῦ Ἄγγλου Βενιαμὶν Μαρτίνου. Ἐν Βιέννῃ, 1799, τόμ. 2. «Πίναξ γεωγραφικὸς τῆς Ἑλλάδος μὲ τὰ παλαιὰ καὶ νέα ὀνόματα» ἐν Βιέννῃ, 1800. «Πίναξ γεωγραφικὸς τῆς Εὐρώπης Ἑλληνικός» ἐν Βιέννῃ, 1801. «Συνταγμάτιον χρονολογικόν». (Ἐτυπώθη ἐν τέλει τοῦ Β' τόμου τῆς ἐπιτασίας αὐτοῦ ἐν ἔτει 1803 ἐκδοθείσης μεταφράσεως τῆς «Ἀστρονομίας τοῦ Λαλάνδου»). «Ἑλληνικὴ Βιβλιοθήκη» ἐν Βενετίᾳ 1807, τόμ. 5. «Ἑρμῆς ὁ Λόγιος ἢ Φιλολογικαὶ ἀγγελίαι» ἐν Βιέννῃ. «Λεξικὸν ἑλληνικόν» ἐν Βενετίᾳ 1809-16, τόμ. 3. (Μετετυπώθη ὑπὸ Κ. Γκαρπολᾶ). Ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ τοῦ Γαζῆ ἐξεδόθησαν ἐν Βιέννῃ καὶ Βενετίᾳ ἡ ὑπὸ Δανιὴλ Φιλιππίδου μετάφρασις τῆς «Λογικῆς τοῦ Κονδιλλιὰκ (1801), καὶ τῆς «Ἀστρονομίας τοῦ Λαλάνδου» (1803), ἡ ὑπὸ Θ. Ἠλιάδου μεταφρασθεῖσα «Χημικὴ Φιλοσοφία» τοῦ Φουρκροᾶ (1802), ἡ «Γεωγραφία» Νεκτ. τοῦ Θεοτόκη (1804), καὶ ἡ ὑπὸ Κωνστᾶ. Τζιγαρᾶ ἐξελληνισθεῖσα «Ἱστορία Καρόλου τοῦ ΙΒ'».

ΓΑΖΝΑ, Γαζνὰχι, Γάζακα ἢ Γαζάκη, πόλ. τοῦ Ἀφγανιστὰν ἐν τῷ βασιλείῳ καὶ 100 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Καβούλ ἐπὶ 33ο Β πλ. καὶ 65ο 50' Α μήκ. Κάτ. 12,000. Τὸ πάλαι πόλις σημαντικωτάτη, ἔδωκε τὸ ὄνομα αὐτῆς εἰς τὴν δυναστείαν τῶν Γαζνεβιδῶν καὶ ὑπῆρξε καθέδρα αὐτῶν. Μαχμοὺτ, ὁ περιφημότατος σουλτάνος τῆς δυναστείας ταύτης, ἀπέθανεν αὐτόθι καὶ ἐτάφη τῷ 1030· ὁ δὲ τάφος αὐτοῦ εἶναι προσκύνημα, εἰς ὃ παμπληθεῖς πορεύονται προσκυνηταί. Ἠλώθη ὑπὸ τῶν Περσῶν τῷ 1116, καὶ τῷ 1158 ὑπὸ τοῦ Ἀλὰ-Ἐδδίνου, ἡγεμόνος τοῦ Γούρ, ὅστις ἔσφαξε τοὺς κατοίκους αὐτῆς. Τῷ 1839 ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Ἄγγλων.

ΓΑΖΝΕΒΙΔΑΙ, ταρταρικὴ δυναστεία, οὕτως ὀνομασθεῖσα ἀπὸ τῆς πόλεως Γάζνας, ἣν εἶχε καθέδραν. Ἐξέτεινε τὴν κυριαρχίαν αὐτῆς ἐπὶ μεγάλου μέρους τῆς Περσίας καὶ τῆς Ἰνδοστάνης. Πρῶτοι αὐτῆς ἄρχηγοὶ ὑπῆρξαν ὁ Ἀλπ-Τεκὲν, 960· ὁ Σεβὲκ-Τεκὲν, 975· ὁ Μαχμοὺτ, 997· ὁ Μασοὺδ, 1028. Ἡ ἰσχὺς τοῦ τελευταίου συνετρίβη ὑπὸ τῶν σελτζουκιδῶν Τούρκων, ἐν τῇ μάχῃ τῆς Ζενδεκὰν, 1038, οἱ δὲ διάδοχοι αὐτοῦ ἐβασίλευσαν ἀδόξως. Ὁ ἐκ τῆς δυναστείας τῶν Γουριδῶν Ἀλὰ-Ἐδδῖνος, ἐδίωξεν αὐτοὺς ἐκ τῆς Γάζνας τῷ 1158, ὁ δὲ ἔσχατος αὐτῶν ἐθανατώθη ἐν Λαχώρῃ, 1189.

ΓΑΖΟΣ (ἀρχ.) πόλ. ἰνδικὴ, κατὰ Διονύσου πολεμίσασα μετὰ Δηριάδου, λινοῦν ἔχουσα τεῖχος, καθὰ λέγει ὁ Διονύσιος ἐν τρίτῃ Βασσαρικῶν, ἀναφερόμενος παρὰ Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ.

ΓΑΖΩΡΟΣ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Μακεδονίας, ἐν ᾗ ἐτιμᾶτο ἡ γαζωρία Ἄρτεμις. Ἔκειτο ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Νέστου.

ΓΑΘΕΑΙ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἀρκαδίας.

ΓΑΘΕΑΤΑΣ (ἀρχ.), ποτ. τῆς Ἀρκαδίας, πηγάζων παρὰ τὰς Γαθέας καὶ εἰσβάλλων εἰς τὸν Ἀλφειόν.

ΓΑΙΛ. Ἴδ. ΓΗ.

ΓΑΙΘΑΣ ἢ Γαίτας ἢ Γοῖθος, *Gaitha*, ποταμὸς τῆς δυτικῆς Συρηδίας, ἐκπηγάζων ἀπὸ τῆς λίμνης Οὐένερ ἢ Βένερ καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Κατεγάτην ἐν Γοθεμβούργῳ. Θεωρεῖται ὡς συνεχόμενος μετὰ τοῦ Κλάρα, ὅστις ἔχει τὰς πηγὰς ἐν Νορβηγίᾳ καὶ ἀπολήγει εἰς τὴν λίμνην Οὐένερ ἐκβάλλων εἰς αὐτὴν ἀπὸ τῶν ΒΔ. Μόλις ἐξερχόμενος τῆς λίμνης ταύτης ὁ Γαίθας σχηματίζει τοὺς καταῤῥάκτας τοῦ Τρολλχάττα καὶ ἀνήκουστος κατεβλήθησαν ἀγῶνες ὅπως καταστῇ πλωτὸν τὸ κινδυνωδὲς τοῦτο πέρασμα. Διὰ μέσου βραχιῶν καὶ κλεισιάδων τὸ πέρασμα τοῦτο συνίσταται σήμερον ἀπρόσκοπτος ἡ μεγάλη

Δημοσία Βιβλιοθήκη Κοργιαλενείου Βιβλιοθήκης Αργοστολίου (Ν.Π.Σ.Α.)

πλοϊκὴν γραμμὴν τῆς διώρυγος τῆς Γοθίας. Μετὰ τὸν Τραλλχάτταν, ὁ ποταμός, ὅστις αὐτόθι σχηματίζει τὰ ὅρια τῆς Βεστρογοτθίας καὶ τοῦ Βόχου, διαιρεῖται κατὰ τὴν πόλιν τοῦ Κογγὲλφ, εἰς δύο βραχίονας καὶ ἀποτελεῖ τὴν νῆσον Ἰσιγγι· ὁ δὲ δυτικὸς βραχίων ἐκδίδωσιν εἰς τὸν Κατεγάτην διὰ τοῦ Ἐλβεφζὸρδ καὶ ὁ κυριώτερος βραχίων διὰ τοῦ Ῥιδαιφζὸρδ, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Γοθεμβούργου.

ΓΑΙΛ (Ἰωάννης Βαπτιστὴς), *Jean-Baptiste GAIL*, φιλόπονος ἑλληνιστής, γεννηθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1775, ἀποθ. τῷ 1829 ὑπῆρξεν ἀκάματος ἐκδότης τῶν ἑλλήνων συγγραφέων. Ἀναπληρωτὴς τοῦ Βωβιλλιὲρ ἐν τῇ ἕδρᾳ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων τοῦ *Collége de France* τῷ 1791, ἐπίτιμος τῷ 1792, ἐτήρησε τὰς κλασικὰς παραδόσεις κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ἐπαναστατικῶν ταραχῶν. Ἐγένετο μέλος τοῦ Πανακαδημίου τῷ 1809, φύλαξ τῶν ἑλληνικῶν καὶ λατινικῶν χειρογράφων τῆς Αὐτοκρατορικῆς Βιβλιοθήκης. Τὰ φιλολογικὰ αὐτοῦ ἔργα διαπρέπουσι μᾶλλον κατὰ τὸν ἀριθμὸν ἢ κατὰ τὴν ἀξίαν. Τὰ κυριώτερα τούτων εἶναι: «Θεόκριτος», ἑλληνογαλλιστί, 1792, τόμ. 2 εἰς 4ον. «Ἀνακρέων», 1793, εἰς 4ον. «Ὅμηρος», 1801, τόμ. 7. «Ξενοφῶν», 1797—1815, τόμ. 10, εἰς 4ον. «Θουκυδίδης», 1807, τόμ. 6, εἰς 4ον καὶ τόμ. 10 εἰς 8ον. «Ἑλληνικὴ γραμματική», 1798, εἰς 8ον. «ὁ Φιλολόγος», τόμ. 24, εἰς 8ον· εὐρεῖα ἀποθήκη ὑπομνημάτων καὶ διατριβῶν φιλολογικῶν, ἐν ᾗ ὁ συγγραφεὺς ἀνεδημοσίευεν ἀπὸ τοῦ 1817 μέχρι τοῦ 1828 πάντα τὰ κατὰ καιροὺς ἐκτυπωθέντα πονημάτια αὐτοῦ. Ἐκτὸς τῶν ἐντύπων ἔργων του ὁ Γαὶλ κατέλιπε καὶ χειρόγραφα.

Γαὶλ (Ἔδμη-Σοφία *Garre*, Κα), σύζυγος τοῦ προηγουμένου, γεννηθεῖσα ἐν Μελοδούνῳ τῷ 1776, ἀποθανοῦσα τῷ 1819, ἐκτήσατο φήμην ὡς μουσουργός. Κατ' ἀρχὰς συνέθετο ἐλαφρὰ μουσουργήματα, εἶτα κωμικὰ μελοδράματα, ὧν δύο μάλιστα λίαν εὐδοκιμήσαντα, τοὺς «Δύο Ζηλοτύπους», εἰς μίαν πρᾶξιν, 1813, καὶ τὸν «Κῶμον» (la Sérénade), εἰς μίαν πρᾶξιν, 1814. Ἡ μουσικὴ αὐτῶν εἶναι ζωηρά, ἐλαφρὰ καὶ εὐφυής.

Γαὶλ (Ἰωάννης-Φραγκίσκος), υἱὸς τῶν προηγουμένων, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1795, ἀποθ. τῷ 1845. Ἀνεπλήρωσε τὸν πατέρα αὐτοῦ ἐν τῷ *Collége de France*, καὶ ἐδημοσίευσε *Thèse sur Hérodote*, 1813, εἰς 8ον· *Recherches sur la nature du culte de Bacchus en Grèce*, εἰς 8ον, 1821, σύγγραμμα στερηθὲν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιγραφῶν· *Dissertation sur le périple de Scylax*, 1825, εἰς 8ον· μίαν ἔκδοσιν τῶν *Geographi Græci minores*, εἰς 8ον, τόμ. 1-3, 1827-31· *Traduction de la grammaire grecque de Matthiæ*, τῇ συνεργασίᾳ τοῦ Λογγεβίλ, τόμ. 4, εἰς 8ον.

ΓΑΙΑΔΟΡΦΗ, πόλ. τῆς Βυρτεμβέργης, 30 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Ἐλβαγγεν, ἐπὶ τοῦ Κοσὲρ· κάτ. 1600. Θέας ἄξια ἐν αὐτῇ εἶναι οἱ τάφοι τῶν κομήτων τοῦ Πύχλερ. Βιτριόλιον, πότασσα, ἄσφαλτος, ῥητίνη, κτλ.

ΓΑΙΝΑΣ, ῥωμαῖος ἀξιωματικός, Γότθος τὸ γένος, ἀποσταλεὶς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Δύσεως Ὀνωρίου εἰς βοήθειαν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ἀνατολῆς Ἀρκαδίου, καθ' οὗ ἐπετέθησαν οἱ Βάρβαροι· διέταξε νὰ δολοφονήσωσι, κατ' εἰσήγησιν τοῦ Στηλίχωνος, τὸν ὑπουργὸν Ῥουφῖνον, τῷ 395, καὶ διὰ τῆς ἐπιῤῥοῆς τοῦ διαδεξαμένου τοῦτον Εὐτροπίου, ἔλαβε τὴν γενικὴν ἀρχηγίαν τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως ἐν Ἀνατολῇ. Μετὰ μικρὸν ὑπεκίνησε στάσιν ὅπως καταστρέψῃ τὸν Εὐτρόπιον, κατώρθωσε νὰ θανατωθῇ ὁ ἀντίπαλός του, 399, ἀπήτησεν ὅπως ἔλθῃ μετ' αὐτοῦ εἰς διαπραγματεύσεις αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἐν Χαλκηδονίᾳ καὶ ἠτήσατο διὰ τοὺς Ἀρειανούς, ὧν ἠσπάζετο τὰ δόγματα, μίαν ἐκκλησίαν ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἀποκρουσθεὶς διὰ τῆς δραστηριότητος τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου κηρυχθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀρκαδίου δημόσιος ἐχθρός, ἠττήθη ἐν Θρᾴκῃ, καὶ ἀπεχώρησε πέραν τοῦ Δουνάβεως, παρὰ τῷ βασιλεῖ Οὔννων Οὐλδίνῳ, ὅστις ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἔπεμψε τὴν κεφαλήν του εἰς Κωνσταντινούπολιν, τῷ 400.

ΓΑΙΝΣΒΟΡΟΥΓ, ἐνορία καὶ πόλις τῆς Ἀγγλίας, κομητεία, 25 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Λίγκολν, ἐπὶ τοῦ Τρέντου· κάτ. 7,900. Σημαντικὸν ἐμπόριον μετὰ τῆς Βαλτικῆς. Αὐτόθι ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι Ἀλφρέδου τοῦ Μεγάλου μετὰ τῆς Ἐθελφρίδης τῷ 869. Αὐτόθι ἐπίσης ἐδολοφονήθη ὁ δανὸς βασιλεὺς Σουένων τῷ 1013. Νίκη τοῦ Κρόμβελ κατὰ τοῦ στρατηγοῦ τοῦ Καρόλου Α' Καβενδίς.

Γαϊνσβορούγ (Θωμᾶς), ἄγγλος ζωγράφος, γενν. τῷ 1727 ἐν τῇ κομητείᾳ τῆς Σουφφόλκ, ἀποθ. τῷ 1788, ηὐδοκίμησε μεγάλως ἐν τῇ προσωπογραφίᾳ καὶ χωρογραφίᾳ. Οἱ πίνακες αὐτοῦ εἶναι περιζήτητοι διὰ τὴν λεπτότητα τοῦ χρωματισμοῦ καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῶν μορφῶν.

ΓΑ-ΙΟΣ, εἷς τῶν σοφωτάτων νομοδιδασκάλων τῆς ἀρχαίας Ῥώμης, ἀγχίφρονος κατὰ τι-

νας μὲν τοῦ Καρακάλλα, κατ' ἄλλους δὲ, τοῦ Ἀδριανοῦ. Αἱ *Institutes* αὐτοῦ μεγάλως ἐχρησίμευσαν εἰς τὴν σύνταξιν τῶν τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Ἐπὶ πολὺ μόνον ἐπιτομὴ αὐτῶν ὑπῆρχεν, ἐν τῷ *Breviarium* τοῦ Ἀλαρίχου, ἀποδιδομένη τῷ Ἀνιανῷ. Ὁ Νεῖβουρος ἀνεκάλυψεν αὐτὸ τὸ σύγγραμμα ἐν παλιμψήστῳ τῆς Βερόνης τῷ 1816. Ἐδημοσιεύθη ἐν ταῖς *Ecloga juris civilis*, ἐν Παρισίοις, 1822, καὶ ἰδιαιτέρως ἐν Βερολίνῳ τῷ 1842· μετεφράσθη εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Boulet, 1827, καὶ Pellat, 1844. Σώζονται προσέτι 536 ἀποσπάσματα τοῦ Γαΐου ἐν τῷ *Digeste*. Ἔγραψε σχόλια εἰς τὸν Δεκάλογον.

ΓΑΙΡΑΙΤΖΗ ἢ Γορλίτζη, πόλις τῶν πρωσσικῶν χωρῶν (Σιλεσία), ἐπὶ τοῦ Νείσσα, 79 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Λιεγνίτζης· κάτ. 26 χιλ. Πρωτεύουσα τοῦ κύκλου· δικαστήρια· γυμνάσιον· ἀκαδημαϊκὴ ἑταιρία τῆς Ἄνω Λουσάκης· βιβλιοθήκη καὶ ἐπιστημονικαὶ συλλογαί· 2 ὁπλοστάσια. Ὡραῖα ἐκκλησία τῶν Ἁγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου μετὰ σημαντικῶν χορδοσυρίγγων· ἀξιοθέατον δημαρχεῖον. Πολυάριθμα κλωστήρια μαλλίων καὶ ἐργοστάσια ἐριούχων. Τραπεζοποιεῖα.

Γαιρλίτζη ἢ Γαιρλίαη, πόλ. τῶν αὐστριακῶν χωρῶν, ἐν Κρακοβίᾳ, 26 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Ἰσόλου. Κάτ. 2,550. Ἐν τοῖς πέριξ τὸ περίφημον προσκύνημα τοῦ *Kobylanka*.

ΓΑΙΡΡΗΣ, *Gœrres* (Ἰωάννης-Ἰωσὴφ), γερμανὸς λόγιος καὶ δημοσιογράφος, γενν. ἐν Κοβλεντίᾳ, τῷ 1776, ἀποθ. τῷ 1848, ἐνεκολπώθη μετὰ ζήλου τὰς ἀρχὰς τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἐπί τινα χρόνον συνέτασσε βιαιοτάτην ἐφημερίδα, «Τὸ ἐρυθρὸν φύλλον», ἥτις ἐπαύθη ὑπὸ τοῦ ἐκλέκτορος τῆς Ἔσσης. Ἠσπάσατο τὸν ἰδιωτικὸν βίον, διωρίσθη τῷ 1800 καθηγητὴς τῆς φυσικῆς ἱστορίας ἐν Κοβλεντίᾳ, ἐγίνετο θερμὸς ὀπαδὸς τοῦ Σχέλλιγγ, καὶ ἐβυθίσθη εἰς τὸν θρησκευτικὸν μυστικισμόν. Τότε ἐδημοσίευσε «Ἀφορισμοὺς τῆς τέχνης, 1 τόμ. εἰς 8ον, 1804· τῆς «Ὀργανονομίας», 1 τόμ. εἰς 8ον, 1805, κλπ. Ἀπὸ τοῦ 1807 ἐδημοσίευσε, τῇ συνεργασίᾳ τοῦ Ἀρνὶμ καὶ τοῦ Βρεντάνου, τὰ «Δημώδη βιβλία τῆς Γερμανίας», ἀνάλυσιν εὐρυεστάτην καὶ ποιητικὴν τῶν εὐσεβῶν συναξαρίων, τῶν μυθιστοριῶν καὶ τῶν περὶ μαγείας βιβλίων τοῦ μέσου αἰῶνος. Ταὐτοχρόνως ἐσπούδαζε τὴν περσικὴν καὶ ἐδημοσίευε διάφορα περὶ Ἀσίας συγγράμματα. Ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ ἐκ τῶν πρωσσικῶν χωρῶν γράψας δημαγωγικόν τι βιβλίον, κατέφυγεν εἰς Ἑλβετίαν, ἔνθα ἐδημοσίευσε τὸ καταισχυνθὲν βιβλίον «Ἡ Εὐρώπη καὶ ἡ Ἐπανάστασις» κ.τ.λ. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔγραψεν ἀπίθανον «Ἱστορίαν τῆς Ἰωάννας τῆς Ἄρκης».

ΓΑΙΡΤΖΗΣ (Γεώργιος-Ἐρρῖκος *Schlitz*, βαρόνος δὲ), γενν. ἐν τῇ ἀρχοντείᾳ τοῦ *Schlitz* τῆς Φραγκονίας, ἀποθ. τῷ 1719, ὑπηρέτησε παρὰ τῷ δουκὶ τοῦ Ἑλστεῖν-Γοττόρπ, ἐπετράπη ἀποστολὴν παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς Σουηδίας Καρόλῳ τῷ ΙΒ'ῳ, ἐπανακάμψαντι ἐκ Βενδερίου, καὶ προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ. Διορισθεὶς πρωθυπουργὸς εὗρε νέους πόρους πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ πολέμου, ἀλλ' ἕνεκα τῆς αὐθαιρεσίας αὐτοῦ ἀπώλεσεν ἣν ἔχαιρε δημοτικότητα. Συνεμερίσθη τὰ σχέδια τοῦ Ἰσπανοῦ ὑπουργοῦ Ἀλβερόνη. Μετὰ τὸν θάνατον Καρόλου τοῦ ΙΒ', κατεδικάσθη εἰς θάνατον, ὡς αἴτιος τῶν δημοσίων συμφορῶν, καὶ ἀπεκεφαλίσθη.

Γαίρτζης (Ἰωάννης-Εὐστάθιος, κόμης τῆς), ὑπουργὸς τῆς Πρωσσίας, γενν. τῷ 1737, ἀποθαν. τῷ 1821. Κατέλιπε σὺν ἄλλοις «Ὑπομνήματα καὶ αὐθεντικὰ ἔγγραφα ἀναφερόμενα εἰς τὰς διαπραγματεύσεις, αἵτινες προηγήθησαν τοῦ διαμελισμοῦ τῆς Πολωνίας», ἐν Βεϊμάρῃ, 1810.

ΓΑΙΣ, πολίχ. τῆς Ἑλβετίας, ταπαρχ. καὶ 5 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Ἀππενζέλλ· κάτ. 2,080, διαμαρτυρόμενοι. Σχολὴ πρὸς μόρφωσιν δημοδιδασκάλων. Μεταλλικὰ ὕδατα καὶ λουτρά. Νίκαι τῶν Ἑλβετῶν κατὰ τῶν αὐστριακῶν, τῷ 1405.

ΓΑΙΣΑΤΑΙ ἢ Γαισσάται (ἀρχ.), ἔθνος τῆς Ναρβωνικῆς Γαλατίας, μετοικῆσαν ὕστερον εἰς τὴν μεταξὺ Ἀπεννίνων καὶ Πάδου χώραν.

ΓΑΙΣΦΟΡΔΟΣ (Θωμᾶς), ἄγγλος ἑλληνιστής, γενν. τῷ 1780, ἀποθ. τῷ 1835, ἐσπούδασεν ἐν Ὀξωνίᾳ, ἔνθα κατέλαβε, τῷ 1851, μίαν ἕδραν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας. Ἀπὸ τοῦ 1815 μέχρι τοῦ 1847, ὑπῆρξε πρύτανις ἐν Οὐεστουίλλῃ, εἶτα ἐπιστάτης τῆς Βοδλειακῆς βιβλιοθήκης. Ἦτο μέλος ἀντεπιστέλλον τοῦ Πανακαδημίου τῆς Γαλλίας. Ἔχομεν αὐτοῦ ἔκδοσιν τοῦ «Ἐγχειριδίου περὶ μέτρων τῶν ἑλλήνων ποιητῶν» τοῦ Ἡφαιστίωνος, ἐν Ὀξωνίᾳ, 1810, εἰς 8ον. *Poetæ minores græci*, 1814—21, τόμ. 3, εἰς 16ον. *Lectiones Platonicæ*, 1820· ἐκδόσεις τοῦ «Ἡροδότου», 1824 καὶ 1840· τοῦ «Σουΐδα» 1834· τοῦ *Etymologicum magnum*, 1848, καὶ τοῦ «Θεοδωρήτου», 1854.

ΓΑΙΣΩΝ (ἀρχ.), ποτ. τῆς Ἰωνίας, ῥέων διὰ τῆς Πριήνης καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Μαίανδρον.

ΓΑΙΤΗΣ (Ἰωάννης-Ὀλόφεγάγγ), *Jean-Wolfgang GOETHE*, ὁ μέγιστος ποιητὴς τῆς Γερμανίας, γενν. τῇ 28 αὐγούστου 1749 (ν. ἡμ.),

ΔΗΜΟΣΙΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ἐν Φραγκφούρτῃ ἐπὶ τοῦ Μοίνου, ἀποθ. ἐν Βεϊμάρῃ τῷ 1832, ἦτον υἱὸς πλουσιωτάτου καὶ λίαν εὐυπολήπτου αὐτοκρατορικοῦ συμβούλου πέμψαντος αὐτὸν ἵνα σπουδάσῃ εἰς τὰ πανεπιστήμια τῆς Λειψίας καὶ τοῦ Στρασβούργου. Ἐν Λειψίᾳ, τῷ 1768, εἶδε τὴν γερμανικὴν φιλολογίαν μυρίας ὁδοὺς τρεπομένην καὶ οὐδεμίαν ἔξοχον διάνοιαν ἱκανὴν νὰ τακτοποιήσῃ τὸ χάος ἐκεῖνο. Ὁ Κλοπστὸκ καὶ ὁ Λεσσίγγιος ἀρτίως ἀνατείλαντες δὲν ἐβασίλευον εἰσέτι. Διδάσκαλον εἶχε τὸν ψυχρὸν καὶ φρόνιμον Γέλλερτον, ὅστις κατεπολέμει, δειλῶς, εἶναι ἀληθὲς, τὴν δουλικὴν σχολὴν τῶν γάλλων ἀπομιμητῶν, ὧν ὁ μᾶλλον ἐξάκουστος ἀρχηγὸς ἦτο τότε ὁ Γοττσέδ. Ἡ δημοσίευσις τῆς «Ἰσορίας τῆς τέχνης» τοῦ Οὐϊγκελμάννου, 1761, καὶ τοῦ Λαοκόοντος τοῦ Λεσσιγγίου, 1766, ὑπῆρξαν δύο γεγονότα λίαν ἐπιδράσαντα ἐπὶ τὴν νεανικὴν τοῦ Γαίτου ἡλικίαν, καὶ τοιαύτην ἐμποιήσαντα αὐτῷ ἐντύπωσιν ὥστε οὐδέποτε τούτων ἐπελάθετο. Ἡ κλῆσις αὐτοῦ ἐξεδηλώθη κυρίως, ὅτε διέτριβεν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Στρασβούργου, 1769—71 ἔνθα διὰ τῶν μετὰ τοῦ Ἥρδερ συνδιατριβῶν ἐκαρποφόρησεν ἐν αὐτῷ ὅ,τι ἤρξατο βλαστάνον διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Λεσσιγγίου. Ἐπανακάμψας εἰς Φραγκφόρτην, τῷ 1717, κατέλιπεν αὐτὴν ὅπως ἐγκαταστῇ ἐν Βεϊμάρῃ, ἔνθα ἐκάλει αὐτὸν ἡ φιλία τοῦ δουκὸς Καρόλου Αὐγούστου, 1777. Ἡ δὲ τετραετὴς αὕτη περίοδος εἶναι προπαρασκευή τις ἐπὶ τὸ λαμπρὸν αὐτοῦ στάδιον· συλλέγει πάσας τὰς δυνάμεις αὐτοῦ, προδιατίθησι τὴν ψυχὴν εἰς τὴν αἴσθησιν πάσης συγκινήσεως καὶ πῦρ ὅλος παράγει ἰσχυρὰ δοκίμια, ὧν τὰ μὲν βραδύτερον θὰ συμπληρωθῶσι, τὰ δὲ θὰ μείνωσιν ἐσαεὶ ὡς ἀποσπάσματα, ἀλλ' ἀμφότερα θ' ἀποτελέσωσιν οἱονεὶ τὴν ἀέναον πηγὴν ἀφ' ἧς θ' ἀρύεται τοῦ λοιποῦ τὰς ἰδέας του· οὕτω δὲ κατὰ τὸ ἐπίλοιπον τοῦ βίου χρησιμοποιεῖ τὴν ἄφθονον ὕλην ἣν ἐν Στρασβούργῳ καὶ Φραγκφόρτῃ συνελέξατο. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ πόλει διατρίβων, ἔνθα ἔμελλε νὰ μετέλθῃ τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα, ἔδωκεν εἰς τὴν σκηνὴν τὸν *Gœtz de Berlichingen*, 1772, δρᾶμα σαιξπήρειον, μεγάλως ἐπικροτηθέν. Ὁ ποιητὴς λαμβάνων ἐν τῷ δράματι τοῦτο τὸ θέμα ἐκ τῆς ἐθνικῆς ἱστορίας προὐτίθετο νὰ καταδείξῃ οἵαν κέκτηται δύναμιν ἐν ἐποχῇ σφοδρῶν ταραχῶν, ἀνὴρ ῥέκτης καὶ αὐστηρὰν ἔχων ἀρετήν. (Ἰδ. ΒΕΡΛΙΣΙΧΙΓΕΝ). Τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐδημοσιεύθη ἡ μικρὰ μυθιστορία τῶν «Παθῶν τοῦ Οὐέρθερ», 1 τόμ. εἰς 8ον, ἔνθα ὁ Γαίτης ζωγραφεῖ ἐν νουνεχῶς αὐτοκτονοῦντι ἐξ ἔρωτος τὴν ὀπωσοῦν νοσηρὰν δραστικότητα τῆς τότε νεολαίας. Πρότυπα διὰ τὸν «Οὐέρθερ» εὗρε καὶ παρά τισι τῶν φίλων καὶ ἐν ἑαυτῷ. Ὁ «Κλαβίγιος», 1774, δρᾶμα ἔχον τὴν διακόρευσιν νεάνιδος, ἐλήφθη ἐκ τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Βωμαρσαί. Ἡ τραγῳδία τοῦ «Ἐγμόντου» ἀρξαμένη τῷ 1775 καὶ περατωθεῖσα τῷ 1788, εἶναι ἐν τῶν περιπαθεστάτων δημιουργημάτων τῆς νεωτέρας δραματικῆς τέχνης πρὸς δὲ καὶ ἱστορικὴ ὑπόθεσις. (Ἰδ. ΕΓΜΟΝΤΟΣ-ΛΑΜΟΡΑΛ). Κατὰ τὴν ἐν Βεϊμάρ διαμονὴν παραταθεῖσαν μέχρι τοῦ 1786, ὁ Γαίτης ἐδημοσίευσε τὰ «Ἔτη τῆς μαθητείας τοῦ *Wilhelme Meister*», 4 τόμ., 1777 — 85, μυθιστορίαν ἐν ᾗ περιέκλεισε τὰς κυριωτέρας φάσεις τοῦ βίου αὐτοῦ, κωμικῶς δὲ καὶ φυσικώτατα ζωγραφεῖ τὴν ζωὴν τῶν ταπεινῶν καλλιτεχνῶν, τιθέμενος πρὸς ἀντίθεσιν τὴν ἰδανικὴν καὶ χαρίεσσαν, τὴν περιώνυμον μορφὴν τῆς νέας Μινιών· ἔγραψε δὲ καὶ τὴν «Ἰφιγένειαν», 1786, ἀριστούργημα λεπτῆς τέχνης, ἔμπνευσιν τῆς ἑλληνικῆς μεγαλοφυΐας. Τῷ 1790 ἤρξατο γράφων τὸν «Τάσσον», συνέχειαν διαλέξεων μᾶλλον ἢ δρᾶμα, ἀπεικόνισιν χαρακτῆρος θαυμασίου τὴν ἐκφραστικότητα, καὶ τὸν «Φάουστ», ὃν πολλῷ βραδύτερον ἐπεράτωσε. Ταὐτοχρόνως δὲ ὁ Γαίτης, ἐνῷ ἠσχολεῖτο εἰς τὰ ἔργα ταῦτα, διωρίζετο ἀλληλοδιαδόχως σύμβουλος πρεσβείας, ἰδιωτικὸς σύμβουλος καὶ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν. Τῷ 1786, ἀπῆλθεν εἰς Ἰταλίαν, ἔνθα μακρὰν ἐποιήσατο περιήγησιν πολλὰ καρπωθεὶς κατά τε τὴν τέχνην καὶ τὴν ἱστορίαν καὶ νέαν εὑρὼν πηγὴν ποιητικῆς ἐμπνεύσεως· ἀπεπεράτωσε τὸν «Ἐγμόντον», τὸν «Τάσσαν», καὶ ἐπὶ μακρὸν ἐν Ῥώμῃ διατρίψας συνέθετο «Ῥωμαϊκὰς Ἐλεγείας», 1790 ἀνταξίας τῶν τοῦ Τιβούλλου καὶ τοῦ Προπερτίου. Ἡ γαλλικὴ ἐπανάστασις εὗρεν αὐτὸν ἀπαθῆ καὶ ψυχρόν· ἀλλ' οὐχ ἧττον συνώδευσε τὸν δοῦκα τῆς Βρούνσβικ κατὰ τὴν ἐπιδρομὴν τῆς Καμπανίας καὶ ἐνῷ ἐγίνετο ἡ ἅλωσις τῆς Μαγεντίας, ἔγραφε τὴν «Μυθιστορίαν τῆς Ἀλώπεκος»· οὕτω καθ' ἅπαντα τὸν βίον ἀκολουθεῖ τὴν ἤρεμον ἐργασίαν τοῦ νοὸς του ἐν μέσῳ τῶν μεγίστων συμβεβηκότων ἅτινά ποτε τὸν κόσμον ἐτάραξαν. Νέα περίοδος ἄρχεται διὰ τὸν Γαίτην τῷ 1794· στενὴ φιλία συνδέσασα αὐτὸν μετὰ τοῦ Σχιλλέρου ἀναζωπυρεῖ καὶ γονιμοποιεῖ τὴν μεγαλοφυΐαν αὐτοῦ. Ἕνεκα τῆς μεγαλοπρεποῦς γαλήνης τῆς ψυχῆς του ἔπεσεν εἰς εἴδός τι ἀδιαφορίας· ἀρκούμενος εἰς τὸ ἀντιλαμβάνεσθαι, κύτταξ λογιζόμενος διότι τὰ πάντα ἐχώρουν ἐν τῷ νῷ αὐτοῦ διὰ τῆς γνώσεως τοῦ θείου καὶ τῆς

ἀντιλήψεως τοῦ ἰδανικοῦ κόσμου, παρημέλει τὴν ποιητικὴν αὐτοῦ δόξαν, καὶ δὲν ἐθήρευε τὰς δάφνας αὐτῆς. Ἄνευ τοῦ ἐνθουσιώδους ζήλου τοῦ φίλου αὐτοῦ δὲν θὰ ἔβλεπον τὸ φῶς οὔτε τὰ «Ἐνετικὰ ἐπιγράμματα, οὔτε αἱ κυριώτεραι «Χορῳδίαι» («Ὁ Βασιλεὺς τῶν Ὠλναίων», «Ὁ Ῥαψῳδὸς», «Ὁ Βασιλεὺς τῆς Θούλης», «Ὁ Χορὸς τῶν νεκρῶν», «Ὁ Θεὸς καὶ ἡ Βαγιαδέρα», κτλ.), 1795, οὔτε «Ὁ Ἀλέξιος καὶ ἡ Δόρα», 1796, οὔτε «Ὁ Νέος Παυσίας», 1797, οὔτε ἡ μετάφρασις τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Βενβενούτου Κελλίνη. Ὁ Σχίλλερος, ὅστις θαυμασίως ἐξεῖχε περὶ τὴν γνῶσιν τῆς σκηνῆς, ἐχρησίμευσεν ἰδίως τῷ Γαίτῃ εἰς τὴν ἀναθεώρησιν τῶν δραματικῶν αὐτοῦ ἔργων. Εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀναφέρονται «Ὁ Ἕρμανος καὶ ἡ Δωροθέα», 1797, ὡραῖον καὶ χαριέστατον εἰδύλλιον, ἐν ᾧ θρηνεῖ τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου, ἀγροτικὴ ἐποποιία, ἣν διὰ τῶν χυδαιοτέρων προσώπων κατέστησεν ὅσῳ ὑψηλὴν τοσούτῳ καὶ τερπνήν· καὶ αἱ «Ξένιαι», πολεμικαὶ σάτυραι, δημοσιευθεῖσαι ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Σχιλλέρου, κατὰ τῶν παμπληθῶν φθονερῶν καὶ ἀσήμων ἐχθρῶν, κατὰ τῶν ὀπισθοδρομικῶν ἐπικριτῶν τῶν δύο ποιητῶν. Ἐρχόμεθα εἰς τὸ πρωτεῖον ἔργον τοῦ Γαίτου, εἰς τὸν διαλογισμὸν πάσης τῆς ζωῆς αὐτοῦ, τὸν «Φάουστ», 1798, φιλοσοφικὴν καὶ θρησκευτικὴν τραγῳδίαν, ἐν ᾗ ἔθετο τὰ αἰσθήματα, τὰς μελέτας, τὰς διανοητικὰς πάλας παντὸς τοῦ βίου αὐτοῦ. Τὸ θέμα ἐλήφθη ἐκ γερμανικῆς τινος δημώδους παραδόσεως (Ἰδ. ΦΑΟΥΣΤ). Ἐν αὐτῷ μέγα πρόσωπον διαδραματίζει ἡ μαγεία· ὁ δαίμων τοῦ παντὸς, ὁ διάβολος Μεφιστοφιλῆς, παρέχει τῷ Φάουστ τὴν εὐκολίαν τοῦ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰ παραλογώτερα πάθη του· νεᾶνις, ὀνόματι Μαργαρίτα, γοητευτικὸν πρότυπον ἀθωότητος καὶ ἀφελείας, ἀποπλανᾶται ὑπὸ τοῦ Φάουστ καὶ ὁ θάνατος αὐτῆς ἀποτελεῖ τὴν λύσιν τοῦ δράματος. Τὸ δρᾶμα τοῦτο γραφὲν ἐμμέτρως, ἀλλ' ἕνεκα τοῦ μήκους αὐτοῦ ἀκατάλληλον διὰ τὴν σκηνὴν, ἔτυχεν ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς ἐν ἁπάσῃ τῇ Εὐρώπῃ καὶ ὁ Γαίτης κατέλαβε θέσιν ἀνδρὸς ἐξόχου νοός. Τῷ 1831, ἐδημοσίευσε συνέχειαν τοῦ «Φάουστ», ἔνθα τὰ αὐτὰ πρόσωπα παρουσιάζονται ὑπὸ συμβολικὴν, σκοτεινὴν, ἀλλόκοτον καὶ πολλαχοῦ ἀκατανόητον μορφήν· ὁ Φάουστ εἶναι γέρων διανοούμενος μόνον πῶς νὰ καταστῇ ὠφέλιμος τῇ κοινωνίᾳ· ἀπομένει καὶ ἡ ἐξαγνισθεῖσα αὐτοῦ ψυχὴ ἁρπάζεται εἰς τοὺς αἰωνίους μονὰς ὑπὸ τῶν ἀγγέλων.

Βαθεῖαν ἡδονὴν θλίψει ὁ Γαίτης ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ Σχιλλέρου, 1805· τῷ ἀφῆρεσε, λέγει, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ. Ἀπὸ τούτου ἀσχολεῖται πρὸ πάντων εἰς πεζὰ συγγράμματα· δημοσιεύει ἀλληλοδιαδόχως τὰς «Ἐκλεκτὰς συναφείας», μυθιστορίαν βριθουσαν περιπαθῶν καὶ ἀλλοκότων λεπτολογιῶν, 1809· τὰ «Ἀπομνημονεύματα» αὐτοῦ, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀλήθεια καὶ ποίησις», 1813, συνεχισθέντα βραδύτερον ὑπὸ τὸν τίτλον «Χρονικὰ», 1819· καὶ ὡραῖα ἐπιστημονικὰ ἔργα, ἐν οἷς πολλοὶ φυσικοὶ νόμοι τεθέντες ὑπὸ τῶν Κυβιέρων, τῶν Γεοφροὰ Σαὶνε Ἱλαὶρ καὶ τῶν Δὲ Κανδόλλων τολμηρῶς ὑποδείκνυνται («Θεωρία τῶν χρωμάτων», 1810· «Δοκίμια φυσικῆς ἱστορίας καὶ μορφολογίας»· «Δοκίμια περὶ τῶν μεταμορφώσεων τῶν φυτῶν», 1790). Ἐν τοῖς συγγράμμασι τούτοις κατέδειξεν ὅτι καὶ ὡς πεζογράφος διέπρεπεν ἐπὶ γλαφυρότητι καὶ καλλιεπείᾳ. Τέλος συνίστησι τῷ 1815, καὶ μεθ' ὅλας τὰς πολιτικὰς ἀσχολίας αὐτοῦ (ἦτο πρωθυπουργὸς τῆς Σαξωνικῆς Βειμάρης ἀπὸ τοῦ 1815 μέχρι τοῦ 1828), ἐξακολουθεῖ μέχρι τοῦ 1828 τὴν ἐφημερίδα «Ἡ Τέχνη καὶ ἡ Ἀρχαιότης». Ἐν μέσῳ τῶν τοσούτῳ ποικίλων τούτων ἐργασιῶν, ἐν αἷς βλέπομεν πάντοτε τὸν μέγαν τοῦτον νοῦν κρατοῦντα παντὸς τοῦ ποιητικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ κόσμου, ἡ φαντασία τοῦ ποιητοῦ δὲν καθεύδει· τινὲς τῶν ὡραιοτάτων αὐτοῦ χορῳδιῶν χρονολογοῦνται ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, καὶ μαρτυροῦσι τὴν θαλερὰν ἀκμὴν τῆς διανοίας αὐτοῦ, τὸ δὲ «Ἀνατολικοδυτικὸν Διβάνιον», 1819, νέας ὁδοὺς τέμνει εἰς τὴν γερμανικὴν ποίησιν. Τέλος ὁ Γαίτης ἀφικνεῖται εἰς τὸ τέρμα τοῦ φιλολογικοῦ αὐτοῦ σταδίου διὰ τοῦ Β΄ου μέρους τοῦ «Φάουστ». Ὡραῖον τὸ θέαμα τοῦ θαλεροῦ τούτου γήρατος· γαλήνιος καὶ ἰσχυρὸς, προσέχων εἰς πάντα τὸν νοῦν, σπουδάζων ὡσεὶ βοτανικὴν τὰ προϊόντα τῆς παγκοσμίου φιλολογίας, ἐλαυνόμενος ὑπὸ μόνης τῆς ἐπιθυμίας τοῦ τῶν πάντων ἀντιλαμβάνεσθαι, φαίνεται οἱονεὶ ὁ πατριάρχης τῆς διανοίας τοῦ 19ου αἰῶνος. «Εἶσθε ἀνὴρ» εἶπεν αὐτῷ ὁ Ναπολέων Α΄ τῷ 1808, ὅτε ἠθέλησε νὰ τὸν ἴδῃ ἐν Ἐρφούρτῃ, καὶ ἐτίμησεν αὐτὸν διὰ τοῦ σταυροῦ τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς· πᾶσα δὲ γενεὰ ἔκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ ἔκαμπτε τὸ γόνυ ἐνώπιον τοῦ ἐνδόξου ἡγεμόνος τῆς γερμανικῆς ποιήσεως. Ὁ Γαίτης ἠκολούθει πρὸ πάντων ζωηρῶς ἐνδιαφερόμενος τὰς ποιητικὰς καὶ ἱστορικὰς καινοτομίας τῆς Γαλλίας ἐπὶ τῆς Παλινορθώσεως· ἐξοπλισθεὶς πρὸς τὴν τολμηρὰν ἐκείνην ἀνακίνησιν τῶν ἰδεῶν δὲν ἐταράχθη ἐκ τῆς μεταπολιτεύσεως τοῦ 1830. Ἀπέθανε δὲ πλήρης ἡ-

μερῶν, πλήρης δόξης, καὶ ἐνεταφιάσθη ἐν Βεϊμάρῃ, ἐντὸς τοῦ ἀρχιδουκικοῦ παρεκκλησίου, ἀνὰ μέσον τοῦ προστάτου αὐτοῦ Καρόλου Αὐγούστου καὶ τοῦ Σχιλλέρου. Κατὰ τὴν ὑστάτην τοῦ βίου στιγμὴν, στενοχωρούμενος ἕνεκα τοῦ ἐν τῷ δωματίῳ σκότους, ἔβαλε τὴν κραυγήν, ἥτις ἐκφραστικώτατα συνοψίζει τόν τε χαρακτῆρα καὶ ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον· — «Φῶς! φῶς! — Τῶν ἔργων τοῦ Γαίτη ἐγένοντο πλεῖσται ἐκδόσεις, ὧν αἱ τελευταῖαι εἶναι ἡ ἐν Στουττγάρδῃ, 1827—1831, τόμ. 40, εἰς 8ον, μετὰ παραρτήματος ἐκ 15 τόμων, οὗ ἡ δημοσίευσις ἤρξατο τῷ 1832· τῶν Παρισίων, 1835—37, τόμ. 4, εἰς μέγα 8ον· τῆς Στουττγάρδης καὶ Τυβίγγης, 1845—47, τόμ. 3, εἰς μέγα 8ον. Ἀναρίθμητα εἶναι τὰ περὶ τοῦ Γαίτου πραγματευόμενα συγγράμματα· ἐκ τῶν βιογραφιῶν αὐτοῦ σημειοῦμεν τὰς ὑπὸ τοῦ Ῥοζεκράνζη, τοῦ Ἀσσμάννου, τοῦ Δύντζερ, τοῦ Σχαΐφερ, τοῦ περιωνύμου ἱστορικοῦ Γερβίνου, τοῦ Ἰλδεβράνδου, κλπ. καὶ τὰς *Etudes sur Gœthe*, τοῦ X. Marmier, 1835. Ἀνὰ πᾶν ἔτος δημοσιεύεται καὶ νέος τόμος τῆς ἀτελευτήτου αὐτοῦ «Ἀλληλογραφίας»· οἱ τελευταῖον δημοσιευθέντες περιέχουσι τὰς ἐπιστολὰς του τῇ κομήσσῃ δὲ Στολβέργ, τῷ Σχιλλέρῳ, τῷ κόμητι Ῥεϊγχάρδτῳ, τῇ Κᾳ δὲ Στέϊν, κλπ. Τὰ κυριώτερα τῶν συγγραμμάτων τοῦ Γαίτου μετεφράσθησαν πολλάκις εἰς τὴν γαλλικήν· *Werther* ὑπὸ Pierre Leroux· *Hermann et Dorothée*, ὑπὸ X. Marmier· *Poésies*, ὑπὸ H. Blaze, 1840· ὑπὸ A. Stapfer, μετὰ εἰκονογραφιῶν ὑπὸ E. Delacroix, εἰς φύλλ. 1828· *Wilhem Meister*, ὑπὸ Toussenel, 1829· τὸ αὐτὸ σύγγραμμα, αἱ *Affinités électives*, τὰ *Mémoires*, ὑπὸ τῆς βαρόνης δὲ Κάρλοβιτς· τὰ *Oeuvres d' histoire naturelle*, ὑπὸ Martins, 1837.

ΓΑΙΤΟΥΛΙΑ (ἀρχ.), χώρα τῆς Ἀφρικῆς ἐπὶ τῆς Ν κλιτύος τοῦ Ἄτλαντος, πρὸς Ν τῆς Νουμιδίας καὶ τῆς Μαυρητανίας, μεταξὺ τοῦ Ἀτλαντικοῦ πρὸς Δ καὶ τῶν Γαραμάντων πρὸς Α. Κατῳκεῖτο κυρίως ὑπὸ τῆς μαχίμου φυλῆς τῶν Γαιτούλων. Ἕτεροι κάτοικοι αὐτῆς ἦσαν οἱ Μελανογαίτουλοι καὶ οἱ Αὐτόλολοι. Τανῦν Βιλεδουλγερίδ, τὸ Ν μέρος τοῦ Μαρόκου καὶ τὸ Β τῆς Σαχάρας. Οἱ Γαιτοῦλοι εἶχον βασιλέα τὸν Ἰάρδαν, ἐπὶ τῶν χρόνων τῆς Διδοῦς· ἡ δὲ Καρχηδὼν πολλάκις ἐλάμβανεν ἐξ αὐτῶν μισθωτοὺς στρατιώτας. Ἐβοήθησαν τῷ Ἰουγούρθᾳ, βασιλεῖ τῆς Νουμιδίας, ὅτε ἐπολέμει κατὰ τῶν Ῥωμαίων.

ΓΑΙΤΟΥΛΟΙ, Ἰδ. ΓΑΙΤΟΥΛΙΑ.

ΓΑΚ (Gacs), πόλ. τῆς Οὐγγαρίας (Νεόγραδον), ἐπὶ τοῦ Τουγάρ, 18 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Λεζόγξης· κάτ. τετρακισχίλιοι. Ἐργοστάσια ἐριούχων. Πύργος τῶν κομήτων δὲ Φοργγάκ.

ΓΑΚΩΝ (Φραγκῖσκος), ἡγούμενος ἐν Baillon τῆς Γαλλίας (Oise), γενν. ἐν Λυὼν τῷ 1667, ἀποθ. τῷ 1725, σατυρικὸς στιχουργὸς, ἐπιτεθεὶς κατὰ τῶν περιφημοτάτων συγγραφέων τῆς ἐποχῆς του, Βοαλὼ, Ι. Β. Ῥουσσὼ, Λὰ Μὸτ, κλπ. Κυριώτερα συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι *Le poète sans fard*, συλλογὴ σατυρῶν καὶ ἐπιγραμμάτων, ἐν Παρισίοις, 1696, 1701· ὁ *Anti-Rousseau*, αὐτόθι, 1712, εἰς 12ον· *Homère vangé*, ἐν Παρισίοις, 1715, εἰς 12ον· *Odes d' Anacréon*, εἰς γαλλικοὺς στίχους, ἐν Παρισίοις, 1712, τόμ. 2, εἰς 12ον, κτλ.

ΓΑΛΑΑΔ, ὀρεινὴ χώρα τῆς ἀρχ. Παλαιστίνης, ἐν τῇ Βατανέᾳ καὶ τῇ Περαίᾳ, ἔνθα ἔκειντο αἱ πόλεις Ἰαβὲς-Γαλαὰδ καὶ Ῥαμὼθ-Γαλαὰδ (φυλὴ τοῦ Γὰδ), καὶ τὰ ὄρη Γαλαὰδ (ἡμίσεια ἀνατολικὴ φυλὴ τοῦ Μανασσῆ).

ΓΑΛΑΒΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Μεσοποταμίας.

ΓΑΛΑΔΖΑΚ, ὀχυρὰ πόλις τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας, 65 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Ἀγκύρας. Κάτ. δεκακισχίλιοι. Ὡραῖα ἐρείπια.

ΓΑΛΑΖΙΟΝ *Galatz*, ἡ παρ' ἀρχαίοις Ἄξιον, Ἀξιούπολις, πόλ. τῶν Ἡνωμένων Ἡγεμονιῶν (Μολδαυία), ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως, 175 χιλιάμετ. πρὸς Ν τοῦ Ἰασίου, 65 πρὸς Δ τοῦ Ἰσμαηλίου, ἐπὶ τῆς 45ου 26′ 12″ Β πλ. καὶ τῆς 28ου 42′ 34″ Δ μήκ. Ἐλεύθερος λιμὴν λίαν συχναζόμενος. Τῷ 1857, ὑπελογίσθη ὅτι εἰσέπλευσαν εἰς τὸν λιμένα τῆς πόλεως καὶ ἐξέπλευσαν αὐτοῦ 1,251 πλοῖα, καὶ ἡ ἀξία τῶν ἐμπορευμάτων συνεποσώθη εἰς 43 ἑκατομ. φρ. Ἀτμόπλοια διὰ Βιέννην, Βιδδίνιον, Ὀρσόβαν, Σιλίστριαν, Βάρναν, Κωνσταντινούπολιν, Τραπεζοῦντα. Εἰσαγωγὴ βαμβακίνων ὑφασμάτων καὶ νημάτων, σακχάρεως, καφὲ, καπνῶν, ὀρυζίου, ἰχθύων τεταριχευμένων, ἐλαίου, σάπωνος, σιδήρων, δερμάτων, γαιάνθρακος, οἴνων, ἀρωμάτων· ἐξαγωγὴ σίτου, ἀραβοσίτου, βρίζης (σίκαλη), κριθῆς, βρώμης, λιναροσπόρου, μαλλίου, στέατος.— Ὁ πληθυσμὸς τῆς πόλεως συμποσοῦται, κατὰ τὸ γαλλικὸν ἱστορικογεωγραφικὸν λεξικὸν, εἰς δεκακισχιλίους, κατὰ τὸν Bescherelle, εἰς πεντηκοντακισχιλίους καὶ κατὰ τὴν Γεωγραφίαν τοῦ Πολυζωΐδου εἰς 25 χιλ. Ἡ νέα πόλις ὑψοῦται ἐπὶ τοῦ ὑπερκειμένου τοῦ Δουνάβεως λόφου, ἀφ' οὗ τὸ βλέμμα ἐξικνεῖται μέχρι τῆς τελευταίας ἅλυσεως τῶν Βαλ-

κανίων ὀρέων· περιέχει δὲ πλείστας λιθίνας οἰκίας, ναοὺς τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, νοσοκομεῖον, μεγάλην ἀγορὰν, πολυαρίθμους σιτοβολῶνας, σχολεῖα κλπ. Ἔδρα τῶν προξένων τῆς Γαλλίας, Ἀγγλίας, Αὐστρίας, Πρωσσίας, Ἰταλίας, Ὁλλανδίας καὶ Ἑλλάδος. Τὸ Γαλάζιον εἶναι πόλις σημαντικωτάτη διὰ τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Μαύρης θαλάσσης καὶ ὁ λιμὴν αὐτοῦ εἶναι ὁ κυριώτερος λιμὴν τοῦ Κάτω Δουνάβεως. Τὰ ἀξιολογώτερα ἱστορικὰ γεγονότα, ἅτινα συσχετίζονται μετὰ τῆς πόλεως τοῦ Γαλαζίου εἶναι· Μάχη τῶν Ῥώσσων μετὰ τῶν Ὀθωμανῶν κατὰ νοέμβριον τοῦ 1769· ἅλωσις τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν Ῥώσσων τῇ 1 μαΐου 1789 (ν. ἡμ.)· νίκη τῶν Ὀθωμανῶν, τῇ 18 αὐγούστου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Ἐν αὐτῇ ὑπέγραψαν τὰς περὶ εἰρήνης διαπραγματεύσεις ἡ Ῥωσσία καὶ ἡ Τουρκία τῇ 11 αὐγούστου 1791. Τῇ 10 μαΐου 1828, νέα νίκη τῶν Ῥώσσων κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν.

ΓΑΔΑΜ ἢ Καϋάκα, χώρα τῆς δυτικῆς Νιγρητίας, ἀρδευομένη ὑπὸ τοῦ Σενεγάλ, καὶ διαιρουμένη εἰς 2 ἐπαρχ. τὴν Γοβέϋ καὶ τὴν Καμέραν. Πρωτ. Γαλάμ, ἐπὶ τοῦ Σενεγάλ, 15ο 33′ Β πλ. καὶ 12ο 18′ Δ μήκ., 700 χιλιάμ. πρὸς Α τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου, ἔνθα οἱ Γάλλοι ἔχουσιν ἐμπορεῖον. Ἐμπόριον ἐλεφαντοστῶν, κόμμεως, χρυσοκόνεως.

ΓΑΔΑΝΘΑ, πολίχ. τῆς Οὐγγαρίας, κομητεία 46 χιλιάμ. πρὸς Α τοῦ Πρεσβούργου· κάτ. 2,300. Ἀνήκει εἰς τοὺς πρίγκηπας δ' Ἐστερχάζυ.

ΓΑΔΑΝΟΣ (Δημήτριος), περιώνυμος Ἕλλην σοφὸς καὶ ἰνδολόγος, ἐγεννήθη τῷ 1760 ἐν Ἀθήναις, καὶ ἦν δευτερότοκος υἱὸς τοῦ Παντολέοντος Γαλανοῦ. Ἐξεπαιδεύθη τὰ πρῶτα γράμματα ἐν τῷ σχολείῳ τῆς πατρίδος του, οὗ προΐστατο τότε Ἰωάννης ὁ Βενιζέλος. Ἔρωτι τελειοτέρας παιδεύσεως μετέβη εἰς Πάτμον καὶ ἠκροάσθη Δανιὴλ τοῦ Πατμίου, καὶ μετὰ ἑξαετίαν προσκληθεὶς εἰς Κωνσταντινούπολιν ὑπὸ τοῦ θείου του Γρηγορίου μητροπολίτου Καισαρείας, ἤκουσε καὶ ἐνταῦθα Παναγιώτου τοῦ Παλαμᾶ. Κατὰ λάθος ὁ Κ. Τυπάλδος λέγει, ὅτι ὁ Γαλανὸς ἐφοίτησε πρῶτον ἐν Μεσολογγίῳ παρὰ Δανιήλ. Αὐτὸς ὁ Δημήτριος γράφων πρὸς Γρηγόριον τὸν Σίφνιον λέγει· «Μετὰ τὸν Δανιὴλ διδάσκαλός μου ἐχρημάτισεν ὁ οὐχ ἥττων τοῦ Δανιὴλ Παναγιώτης Παλαμᾶς ὁ ἐκ Μεσολογγίου τῆς Αἰτωλίας». Ἰνδικὴ ἀλληλογραφία σελ. 7.

Ἐπειδὴ δὲ μετὰ ταῦτα ὁ ἐν Καλκούτᾳ τῆς Ἰνδικῆς Κωνσταντῖνος Πανταζῆς ἐξ Ἀδριανουπόλεως ἐζήτησε νέον τινὰ ὡς διδάσκαλον τῆς ἑλληνικῆς, ὡς τοιοῦτος συστηθεὶς ὁ Γαλανὸς ἀνεχώρησεν ἐκ Βυζαντίου περὶ τὰ τέλη τοῦ 1786 ἔτους καὶ ἐλθὼν εἰς Καλκούταν ἔτυχε φιλόφρονος ὑποδοχῆς παρὰ τῷ Πανταζῇ, ὅστις ἰδὼν τὴν ἀγαθότητα καὶ τὴν παιδείαν τοῦ ἀνδρὸς ἀφιέρωσεν εἰς αὐτὸν τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν συγγενῶν του. Ὁ Δημήτριος διατρίψας, ὡς λέγει ὁ Κ. Τυπάλδος, ἱκανὰ ἔτη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Πανταζῆ, διδάσκων τοὺς νέους μὲν ἐξ περίπου ἔτη τὴν ἑλληνικὴν, αὐτὸς δὲ διδασκόμενος παρ' ἄλλων τὴν ἀγγλικὴν, τὴν σανσκριτικὴν, τὴν περσικὴν καὶ τὰς λοιπὰς ἀσιατικὰς γλώσσας, ἔτι δὲ ἱκανὴν χρημάτων ποσότητα ἀποκτήσας, καὶ μεγίστην ἐπὶ σοφίᾳ καὶ πολυμαθείᾳ ὑπόληψιν παρ' Ἄγγλοις καὶ Ἰνδοῖς ἔχων, ἀπεφάσισε ν' ἀφιερώσῃ ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον εἰς τὴν φιλοσοφίαν. Ὅθεν καταθέσας τὴν χρηματικήν του περιουσίαν εἰς τινας τῶν εὐυπολη-πτοτέρων ἐμπορικῶν οἴκων, ἵνα λαμβάνῃ κατ' ἔτος τοὺς τόκους τῶν χρημάτων αὐτοῦ, ἀνεχώρησεν «εἰς τὴν ἱεράπολιν τῶν Ἰνδῶν Κασσῆν (Βεναρές). Ἐνταῦθα ἐγκαταλειπὼν πᾶσαν ἄλλην βιωτικὴν φροντίδα, ἐνεδύθη τὴν σεμνὴν τῶν Βραχμάνων στολὴν, καὶ τὰ τούτων ἔθιμα λαβὼν, καὶ τοὺς θειοτέρους καὶ σοφωτέρους τῶν σοφῶν τούτων συναναστρεφόμενος, ἐν διαστήματι τεσσαράκοντα περίπου ἐτῶν, οὐ μόνον πᾶσαν τὴν ἰνδικὴν φιλολογίαν ἔμαθεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑψηλοτέραν θεοσοφίαν παρὰ τῶν δοκιμοτέρων ἐμυήθη· καὶ εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς καὶ σοφίας αὐτῶν τοσοῦτον ηὐδοκίμησεν, ὥστε ἐθεωρεῖτο παρά τε τῶν ἀποίκων Ἄγγλων καὶ τῶν λοιπῶν εὐρωπαίων, καὶ παρὰ τῶν σεμνοτέρων Βραχμάνων καὶ λοιπῶν Ἰνδῶν, ὡς ἀνὴρ θεῖος καὶ σοφώτατος. Μὴ δὲ ὑπολάβῃ τις, ὅτι ὁ Γαλανὸς ἐξώμοσε τὴν πάτριον θρησκείαν. Ὁ ἐν ἔτει 1823 ἐπισκεψάμενος αὐτὸν Ν. Κεφαλᾶς λέγει ταῦτα· «Ὁ Γαλανὸς ἐμυήθη εἰς ὅλα τὰ ἰνδικὰ μυστήρια ἵνα φωτισθῇ περὶ τῆς ἀρετῆς καὶ ἠθικῆς καὶ οὐχὶ ὅπως ἀσπασθῇ τὴν θρησκείαν τῶν Βραχμάνων· εἶναι χριστιανὸς πράγματι καὶ ὄχι κατ' ὄνομα, οἱ δὲ Βραχμᾶνες ἐπ' οὐδεμιᾷ περιπτώσει δέχονται ἐξωμότας». Descrizione della città de Benares, σελ. 16.

Εἰς τὸ διάστημα τοῦτο τῶν τεσσαράκοντα περίπου ἐτῶν ὁ ἀοίδιμος Δημήτριος Γαλανὸς ὁ Ἀθηναῖος ἀνέλαβε τὸ κολοσσιαῖον ἔργον ἤγουν τὴν ἐκ τῆς βραχμανικῆς εἰς τὴν ἑλληνικὴν διάλεκτον μετάφρασιν τῶν σανσκριτικῶν ἰνδικῶν συγγραμμάτων. Ἀποβιώσας δὲ ἐν Βεναρὲς τῇ 6 μαΐου τοῦ 1833 ἐδωρήσατο εἰς τὸ ἐθνικὸν πανεπιστήμιον

τὴν βιβλιοθήκην, τὰ συγγράμματά του καὶ τὸ ἤμισυ σχεδὸν τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

Ὁ σοφὸς βραχμὰν Μονσῆς Σιτελαὴν ἐπέγραψεν ἐνδοατανιστὶ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Γαλανοῦ τὸ ἑξῆς ἐπιτύμβιον:

Βοᾶσαι ἑκατοντάκις! ὅτ' ὁ Δημήτριος Γαλανὸς,
Ἀπῆλθεν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου εἰς τὰς αἰω-
[νίους μονάς,
Μετὰ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ τὸ οἴμοι! εἶπον
[ἔξω φρενῶν.
Ἀπῆλθε, φεῦ! ὁ Πλάτιων τοῦ αἰῶνος.

Ἐκ τῶν ὑπὸ Γαλανοῦ ἐκ τοῦ βραχμανικοῦ μεταφρασθέντων ἐξεδόθησαν μετὰ πολλῶν σημειώσεων καὶ ἀξιολόγων προλεγομένων ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Κοζάκη Τυπάλδου καὶ ἐπιστασίᾳ Γ. Ἀποστολίδου Κοσμητοῦ εἰς τόμους ἑπτὰ (ἐν Ἀθήναις 1845—1853) τὰ ἑξῆς. «Βατριχαρῆ βασιλέως ἠθολογίαι, γνωμολογίαι καὶ ἀλληγορίαι». Τοῦ αὐτοῦ «Ὑποθῆκαι ἢ περὶ ματαιότητος τῶν τοῦ κόσμου», «Πολιτικά, οἰκονομικά, καὶ ἠθικὰ ἐκ διαφόρων ποιητῶν», «Σύνοψις γνωμικῶν καὶ ἠθικῶν» τοῦ ἠθολόγου καὶ φιλοσόφου Σανακέα. Τὸ ἰνδικὸν πρωτότυπον μετὰ τῆς ἑλληνικῆς μεταφράσεως παρέδωκε κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1823, ὁ Γαλανὸς εἰς Νικόλαον τὸν Κεφαλᾶν, ὅστις ἐλθὼν εἰς Ῥώμην τὸ μὲν πρωτότυπον ἀφιέρωσεν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Βατικανοῦ, τὴν δὲ μετάφρασιν μεταβαλὼν εἰς ἁπλουστέραν φράσιν ἐτύπωσεν αὐτόσε 1823 ὡς ἰδίαν ἀπὸ τοῦ βραχμανικοῦ. «Ζαγαννάθα Πανδιταράζα, ἀλληγορικά, παραδειγματικά, καὶ ὁμοιωματικά». Ἐν Ἀθήναις, 1845. «Βαλαβαράτα ἢ συντομὴ τῆς Βαχαβαράτας», ἐν Ἀθήναις, 1845. «Γιτά, ἢ θεσπέσιον μέλος», ἐν Ἀθήναις 1848. «Ῥαγγοῦ-Βάνσα ἢ γενεαλογία τοῦ Ῥαγγοῦ» ἐν Ἀθήναις, 1850. «Ἰτιχασαμουτσάια, τοὐτέστιν ἀρχαιολογίας συλλογή», ἐν Ἀθήναις, 1851. «Χιτοπαδάσσα ἢ Πάντσα Τάντρα (Πεντάτευχος), συγγραφεῖσα ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Βισνουσαρμᾶνος, καὶ Ψιττακοῦ μυθολογίαι νυκτεριναί», ἐν Ἀθήναις, 1851. Ἐπειδὴ ἡ τοῦ Γαλανοῦ μετάφρασις τῆς Χιτοπαδάσας εἶναι ἀτελὴς, προσετέθη ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν καὶ ἡ ὑπὸ Σομείων τοῦ Σήθ περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΑ' αἰῶνος ἐξελληνισις τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος ἡ γνωστὴ ὑπὸ τὸν τίτλον «Στεφανίτης καὶ Ἰχνηλάτης». «Δουργὰ», ἐν Ἀθήναις, 1833. Ἐκτὸς τούτων μετέφρασε καὶ τὴν Βαγαβάταν, καὶ συνέγραψε βραχμανικὴ πραγματείαν τινὰ ἀνεξίτηλον, «Βραχμανικὸν λεξικὸν», «Βραχμανικὸν ὀνομαστικὸν» «Περσικὸν, βραχμανικὸν, ἑλληνικὸν λεξικὸν», καὶ «Βραχμανικὸν, ἀγγλικὸν, καὶ ἑλληνικὸν λεξικὸν.»

Τοῦ σοφοῦ Ἀθηναίου διάφοροι ἐπιστολαὶ πρὸς Γρηγόριον τὸν Σίφνιον καὶ πρὸς τὴν οἰκογένειάν του ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ Η. Τανταλίδου ἐν Ἰνδικῇ Ἀλληλογραφίᾳ καὶ ὑπὸ Γ. Τυπάλδου ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ τῶν Ἰνδικῶν Μεταφράσεων, καὶ ἐπίγραμμα εἰς Ναθαναὴλ τὸν Σίφνιον ἐν Δάκκᾳ τῆς Ἰνδικῆς (Ἐκ τῆς «Νεοελληνικῆς φιλολογίας» τοῦ Σάθα).

ΓΑΛΑΞΑΥΡΑ, μία τῶν Ὠκεανίδων, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος.

ΓΑΛΑΞΙΑΣ (Μυθολογία), μέρος τοῦ οὐρανοῦ συγκείμενον ἐκ μυριάδων ἀστέρων σχηματιζόντων μακρὰν ὑπόλευκον ταινίαν ἀπὸ Β πρὸς Ν. Οἱ Ἕλληνες ἐμυθολόγουν ὅτι ἡ Ἥρα ἔδωκε τὸν μαστὸν αὐτῆς ὅπως θηλάσῃ ὁ νεογέννητος Ἡρακλῆς, ὃν εὗρεν ἐγκαταλελειμμένον ἐπὶ ἀγροῦ τινος, τὸ δὲ βρέφος μετὰ τοσαύτης ὁρμῆς ἐμύζησε τὸ γάλα, ὥστε πολὺ μέρος αὐτοῦ ἐχύθη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐσχημάτισε τὸν Γαλαξίαν. Διὰ τοῦ Γαλαξίᾳ εἰσήρχοντο εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἀποθεούμενοι ἥρωες.

ΓΑΛΑΠΑΓΟΙ ΝΗΣΟΙ, *Galapagos*, ἤτοι νῆσοι τῶν Χελωνῶν, ἀρχιπέλαγος τοῦ μεγάλου ἰσημερινοῦ Ὠκεανοῦ, 100 χιλιάμ. πρὸς Δ τῶν παραλίων τοῦ Περοῦ, μεταξὺ τῆς 1ο 43' Β πλ. καὶ τῆς 1ο 25' Ν πλ., 90ο 24' καὶ 94ο 22' Δ μήκ. Ἡ δημοκρατία τοῦ Ἰσημερινοῦ, ἥτις ἐπεμπεν εἰς αὐτὰς τοὺς κακοποιοὺς, παρεχώρησεν αὐτὰς, τῷ 1854 εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, ἀντὶ 15 ἑκατομμ. φράγκ. Κυριώτεραι νῆσοι Ἀλβεμάρλη (ἡ μεγίστη πασῶν), Χάθαμ, Νορφόλκη, Βινσλόη, Κόβλεη, Ἀβιγγδών, Καλδουελ, Ναρβορούγη, κλπ. Ἀκατοίκητοι, ἐκτὸς τῆς νήσου τοῦ Καρόλου, ἐφ' ἧς ἐγκατέστη τῷ 1832 ἀγγλαμερικανικὴ ἀποικία. Ἐπὶ τῶν Γαλαπάγων εὑρίσκονται ἄφθονοι χελῶναι, ὧν αἱ μὲν θαλάσσιαι εἶναι φαγώσιμοι, αἱ δὲ χερσαῖαι βλαπτικαί.

ΓΑΛΑΣΧΙΕΛ, ἐνορία καὶ πολίχ. τῆς Σκωτίας (Σελρίκον καὶ Ῥοξβούργον), ἐπὶ τοῦ Γάλα, 2 χιλιάμ. μακρὰν τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ εἰς τὸν Τουήδον· κάτ. τετρακισχίλιοι. Σημαντικὰ ἐργοστάσια μαλλικῶν· κατασκευὴ περικνημίδων, σαλίων, μανδυῶν, κλπ.

ΓΑΛΑΤΑΙ. Ἴδ. ΓΑΛΑΤΙΑ.

ΓΑΛΑΤΑΣ. Ἴδ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος, μία τῶν Νηρηίδων, ἐρωμένη τοῦ Ἀκίδος, υἱοῦ τοῦ Φαύνου καὶ περιφρονοῦσα τὸν Κύκλωπα Πολύφημον περιεπάθως αὐτῆς ἐρώντα. Ὁ

Πολύφημος ἰδών ποτε αὐτὴν ἐν ταῖς ἀγκάλαις τοῦ Ἄκιδος, ἐφενδόνισε κατὰ τοῦ ἀντεραστοῦ πέτραν καὶ εὐθὺς ἐφόνευσεν αὐτόν. (Ἴδ. ΑΚΙΣ.) Ἡ Γαλάτεια ἀλληγορεῖται εἰς τὴν λευκότητα τῶν κυμάτων, ἐξ ἧς δείκνυται ἡ μετριότης ἢ ἡ σφοδρότης τῶν πνεόντων ἀνέμων.

Γαλάτεια, θυγάτηρ βασιλέως τινὸς τῆς Κελτικῆς, σφοδρὸν ἔρωτα συλλαβοῦσα πρὸς τὸν Ἡρακλέα καὶ τεκοῦσα ἐξ αὐτοῦ υἱόν. Κατὰ Διόδωρον τὸν Σικελιώτην, ἀπ' αὐτῆς ὠνομάσθησαν οἱ Γαλάται.

ΓΑΛΑΤΗ, ἀντὶ ΓΑΛΑΤΙΑ, ὅπερ ἴδε.

ΓΑΛΑΤΙΑ ἢ Γαλλογραικία, *Galatia, Gallo-Græcia*, ἐπαρχ. τῆς Ἑλάσσονος Ἀσίας, μεταξὺ τῆς Βιθυνίας καὶ τῆς Παφλαγονίας πρὸς Β, τοῦ Πόντου καὶ τῆς Καππαδοκίας πρὸς Α, τῆς Λυκαονίας πρὸς Ν, τῆς Φρυγίας πρὸς Δ, ἀρδευομένη ὑπὸ τοῦ Ἅλυος καὶ τοῦ Σαγγάρεως διατεμνομένη ὑπὸ τῆς ἁλύσεως τῶν ὀρέων Ὀρμινίου καὶ Ὀλύμπου καὶ τῆς τοῦ Διδύμου ἢ Ἀδορέου. Ὁ τόπος οὗτος διῃρεῖτο εἰς τρία μέρη, κατοικούμενα ὑπὸ φυλῶν γαλατικῆς καταγωγῆς· 1ον πρὸς Δ, τὴν χώραν τῶν Τολιστοβωγίων ἐπὶ τῶν δύο ὀχθῶν τοῦ Σαγγάρεως, μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ τούτου καὶ τῆς Φρυγίας· πρωτ. Πεσσινοῦς· κυριωτέρα πόλις Γόρδιον· 2ον ἐν τῷ κέντρῳ, μεταξὺ τοῦ Σαγγάρεως καὶ τοῦ Ἅλυος, τὴν χώραν τῶν Τεκτοσάγων, πρωτ. Ἄγκυρα· 3ον πρὸς Α, μεταξὺ τοῦ Ἅλυος καὶ τῶν μεθορίων τοῦ Πόντου καὶ τῆς Καππαδοκίας, τὴν χώραν τῶν Τρόκμων, πρωτ. Τάβιον. Ἕκαστον μέρος ἀπετέλει τέσσαρας τετραρχίας. Ἐπὶ Αὐγούστου, ἡ Γαλατία, προσαυξηθεῖσα διὰ τῆς Λυκαονίας, κατέστη ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία. Ὁ Θεοδόσιος διῄρεσεν αὐτὴν εἰς 1ην ἢ «Πρωθυπατικὴν Γαλατίαν», πρωτ. Ἄγκυρα καὶ εἰς 2αν ἢ «Σώτειραν Γαλατίαν» πρωτ. Πεσσινοῦς, ἀμφοτέρας ἐν τῇ διοικήσει τοῦ Πόντου. Τανῦν ἀποτελεῖ τὰ Α τοῦ σαντζακίου τῆς Κερμιὰν (ἐγιαλίτιων Χουδαβενδιγκιὰρ) καὶ τὰ τῆς Ἀγκύρας, Κιάγκαρι καὶ Γιουζγκάτης (ἐγιαλέτιον Βοζόκ). Τῷ 278 πρ. Χ. ἡ χώρα ἥτις ἀπὸ τούτου ἐσχημάτισε τὴν Γαλατίαν διενεμήθη μεταξὺ τῶν βασιλέων τῆς Βιθυνίας καὶ τῆς Συρίας. Νικομήδης ὁ Α', βασιλεὺς τῆς Βιθυνίας, καθ' οὗ ἀντεποιεῖτο τὸν θρόνον ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ζίβοτος, ἐκάλεσεν εἰς βοήθειαν τὰ λείψανα τῶν Γαλατῶν, οἵτινες ὑπὸ τὸν Βρέννον εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἑλλάδα. (Ἴδ. ΒΡΕΝΝΟΣ). Τῇ βοηθείᾳ τούτων ἐξηφάνισεν ἐντὸς τῶν ὁρίων, καὶ πρὸς ἀμοιβὴν ἔδωκεν αὐτοῖς τὰς πρὸς Ν τῆς χώρας αὐτοῦ γαίας ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Σαγγάρεως. Πρὶν ἢ ἐγκαταστῶσιν αὐτόθι, οἱ Γαλάται κατηρήμωσαν ἅπαν τὸ βρεχόμενον ὑπὸ τοῦ Αἰγαίου πελάγους μέρος τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἀπὸ τῆς Τρωάδος μέχρι τῆς Καρίας. Ἡττηθέντες ὑπὸ Ἀντιόχου τοῦ Σωτῆρος, βασιλέως τῆς Συρίας, 277, καὶ ὑπὸ Ἀττάλου τοῦ Α', βασιλέως τῆς Περγάμου, 241, συνεκεντρώθησαν ἐν τοῖς Β τῆς Μεγάλης Φρυγίας, καὶ ὠνόμασαν αὐτοὶ ἑαυτοὺς «Γαλλογραικοὺς» διότι ἀνεμίχθησαν μετὰ τοῦ γραικικοῦ καὶ φρυγικοῦ λαοῦ τῆς χώρας. Οἱ Γαλάται συνέστησαν εἶδος ἀριστοκρατικῆς καὶ στρατιωτικῆς κυβερνήσεως. Οἱ 12 τετράρχαι συννοωμένοι ἀπήρτιζον μέγα συμβούλιον, ἀλλ' ὑπήγοντο εἰς τὴν δικαιοδοσίαν μεγάλης συνελεύσεως ἐκ 300 μελῶν, συνερχομένων κατ' ἔτος εἰς ἱερὸν ἄλσος καὶ μόνων ἐχόντων τὸ δικαίωμα τοῦ καταδικάζειν Γαλάτην εἰς θάνατον. Αἱ τετραρχίαι ἐγίνοντο δι' ἐκλογῶν· ἀλλ' ἐν καιρῷ γενικοῦ πολέμου εἷς μόνος ἀρχηγὸς περιεβάλλετο τὴν ἀνωτάτην καὶ ἀπόλυτον ἐξουσίαν. Οἱ Γαλλογραικοὶ ἀνεμίχθησαν εἰς πάντας τοὺς μεταξὺ τῶν μικρῶν βασιλέων τῆς Ἀσίας πολέμους, καὶ ἐξεμισθοῦντο παρ' αὐτῶν ὁπλῖται μὲν καθιστάμενοι ἕνεκα τῶν ὑπερβολικῶν αὐτῶν ἀπαιτήσεων ἀλλὰ χρήσιμοι διὰ τὴν ἀνδρείαν των. Ἀντίοχος ὁ Μέγας εἶχεν ὑπὸ τὰς διαταγάς του 12,000 ἐν τῇ μάχῃ τῆς Μαγνησίας. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐπωφελήθησαν ἐκ τῆς συμμαχίας ταύτης τῶν Γαλατῶν μετὰ τοῦ ἐχθροῦ αὐτῶν, καὶ ἐκήρυξαν κατ' αὐτῶν πόλεμον· ὁ ὕπατος Μάνλιος Βοῦλσος ἐνίκησεν αὐτούς, ἐλεηλάτησε τὴν χώραν των, 189—188, καὶ ἐξηνάγκασεν αὐτοὺς ὅπως ὑποσχεθῶσιν ὅτι θὰ περιορισθῶσιν ἐντὸς τῆς Γαλατίας, μὴ βλάπτοντες τοὺς γείτονας αὐτῶν καὶ ὅτι θὰ συνάψωσι μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Περγάμου στενὴν καὶ διαρκῆ συμμαχίαν. Διὰ τῆς ἀναγκαστικῆς ταύτης εἰρήνης τὰ ἤθη τῶν Γαλατῶν ἐξημερώθησαν. Ἀνεμίχθησαν μετὰ τοῦ ἡττηθέντος λαοῦ, παρεδέξαντο τὴν θρησκείαν τῶν Ἑλλήνων καὶ Φρυγῶν καὶ παρεδόθησαν εἰς τὴν ἀσιατικὴν πολυτέλειαν. Ταὐτοχρόνως αἱ τετραρχίαι ἐγένοντο κληρονομικαὶ καὶ ἀλληλοδιαδόχως ἠλαττώθησαν ἀπὸ 12 εἰς 4, εἶτα εἰς 3, εἰς 2 καὶ τέλος εἰς μίαν μόνην. Δηζόταρος ὁ μόνος τετράρχης τῆς Γαλατίας, ἔλαβε παρὰ τῆς συγκλήτου τὸν τίτλον βασιλέως καὶ αὔξησιν χώρας· διεδέξατο δὲ τοῦτον ὁ Ἀμύντας. Τέλος ὁ Αὔγουστος μετέβαλε τὴν Γαλατίαν εἰς ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν, 25 πρ. Χ., ἀλλ' ὁ ἀρχέτυπος χαρακτὴρ τοῦ γαλατικοῦ γένους δὲν ἠλλοιώθη ἐκ τῆς κατακτήσεως. Περὶ τοῦ Ἀγίου Πρωτομάρτυρος μανθάνομεν ὅτι, ὀλίγον μετὰ τὸν

Δ' μ. Χ. αἰῶνος, οἱ Γαλάται μόνοι ἐκ πάντων τῶν ἀσιατικῶν λαῶν δὲν ἐλάλουν τὴν ἑλληνικήν, ἀλλ' ἐχρῶντο εἰσέτι τῇ ἐθνικῇ γλώσσῃ, ἥτις ἐλαλεῖτο ἐν Τρεβήροις τῆς ἐν Εὐρώπῃ Γαλατίας.

Γαλατίαι. Ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο διεκρίνοντο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις δύο ἰδιαίτεραι χῶραι, ἡ «Ὑπεράλπειος» καὶ ἡ «Ἐπὶ τάδε τῶν Ἄλπεων Γαλατία» καὶ μία διαίρεσις τῆς ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας, ἡ «Διοίκησις τῶν Γαλατιῶν» (γαλλιστὶ *Préfecture des Gaules*).

Γαλατία (Ὑπεράλπειος). Ἡ χώρα αὕτη κειμένη πέραν τῶν Ἄλπεων σχετικῶς πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, καὶ ὁριζομένη πρὸς Β ὑπὸ τῆς Βορείου θαλάσσης, πρὸς Α ὑπὸ τοῦ Ῥήνου καὶ τῶν Ἄλπεων, πρὸς Ν ὑπὸ τῆς Μεσογείου καὶ τῶν Πυρηναίων, πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ καὶ τῆς Μάγχης, περιεῖχε πᾶσαν τὴν νῦν Γαλλίαν, τὸ πρὸς Ν τοῦ Ῥήνου μέρος τῆς Ὁλλανδίας, τὸ πρὸς τὰ Δ τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ μέρος τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ἑλβετίας καὶ τέλος ὅλον τὸ βασίλειον τοῦ Βελγίου.

Ἡ Γαλατία ᾠκεῖτο τὸ πρῶτον ὑπὸ δύο λαῶν διαφόρου καταγωγῆς, τῶν Ἰβήρων καὶ τῶν Γαλατῶν (Gaulois). Οἱ μὲν Ἴβηρες εἶτινες φαίνονται ἀρχαιότατοι, ἀνεχώρησαν διὰ τῆς Ἰσπανίας εἰς τὴν Γαλατίαν καὶ προέβησαν μέχρι τοῦ Λίγηρος ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀκουιτανοί. Ἕτερα δὲ τῶν φυλῶν αὐτῶν, ἡ τῶν Λιγύων διωχθεῖσα ἐξ Ἰσπανίας, διέβη τὰ Πυρηναῖα, καὶ κατέλαβε πᾶσαν τὴν ἀπὸ τῶν ὀρείων τούτων μέχρι τῶν Ἄλπεων γραμμήν. Οἱ Γαλάται εἶναι μεταγενέστεροι τῶν Ἀκουιτανῶν καὶ διαιροῦνται ἐπίσης εἰς δύο κλάδους· τοὺς Γάλλους (*Galls*) ἢ Κέλτους, οἵτινες ἐπέδραμον τὴν Ἰσπανίαν περὶ τὸ 1600 π.Χ., παρήγαγον αὐτόθι τοὺς Γαλλαϊκούς, τοὺς Κελτικοὺς καὶ τοὺς Κελτιβήρας καὶ διέβησαν, περὶ τὸ 1400, εἰς Ἰταλίαν, ὑπὸ τὸ ὄνομα Ὄμβριοι ἢ Ἄμβραῖοι, ἐνῷ ἄλλοι διεπέρων τὴν Μάγχην καὶ κατῴκιζον τὰς Βρετανικὰς νήσους. Περὶ τῶν Κίμμερων καὶ τῶν Βέλγων, ἴδ. τὰ περὶ τούτων ἄρθρα. Μετὰ τῶν Ἰβήρων καὶ Γαλατῶν ἐγνώσθησαν ξέναι τινὲς ἀποικίαι, αἱ τῶν Φοινίκων, αἵτινες ἐθεμελίωσαν τὴν Νεύμασον καὶ Ἀλεσίαν, ἀνέῳξαν ὁδοὺς καὶ ἐμάγαγον τὸ ἐμπόριον, ἡ τῶν Ῥοδίων, κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ Ῥοδανοῦ, αἱ τῶν Ἑλλήνων, Ἰώνων καὶ Φωκαίας, οἵτινες ἐθεμελίωσαν τὴν Μασσαλίαν περὶ τὸ 600 πρ. Χ. καὶ συνίστησαν ἐμπόρεια καθ' ἅπασαν τὴν παραλίαν μέχρι τοῦ 154 π.Χ. Οἱ Τεύτονες καὶ οἱ Κίμβροι ἐπέδραμον τὴν Γαλατίαν καὶ λεηλατήσαντες αὐτὴν ἐπὶ πενταετίαν, ἐξωλοθρεύθησαν ὑπὸ τοῦ Μαρίου ἐν Ἀΐξ, 102 καὶ ἐν Βερσέλ, 101. Ὁ δὲ Καῖσαρ καθυπέταξεν αὐτὴν εἰς τὴν Ῥώμην (ἴδ. ΚΑΙΣΑΡ). Ὁ Αὔγουστος ἐξεπολίτισε τὴν χώραν, ἥτις ἐπωφεληθεῖσα ἐκ τῶν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Νέρωνος, 68—70, ταραχῶν προσπαθεῖ νὰ ἐλευθερωθῇ, ἀλλ' οἱ στρατηγοὶ τοῦ Οὐεσπεσιανοῦ ἐμποδίζουσιν αὐτὴν καὶ οὕτω καθ' ἅπαντα τὸν δεύτερον αἰῶνα διατελεῖ ἡσυχος καὶ ἀκμαία. Ὅτε δὲ ἡ αὐτοκρατορία ἦτον ἑτοιμόῤῥοπος ἐπὶ Γαλλιανοῦ, 253, ἡ Γαλατία εἶχε τοὺς ἰδίους αὐτῆς ἀρχηγοὺς καὶ ἠγωνίζετο αὖθις ὅπως ἀποσείσῃ τὸν ῥωμαϊκὸν ζυγόν, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ἐπάλαιε κατὰ τῶν βαρβάρων Γερμανῶν, οἵτινες ἐπέδραμον τὴν χώραν, καὶ κατώρθωσε μὲν νὰ διατηρηθῇ ἐπὶ μικρὸν ἀνεξάρτητος, ἀλλ' ἡττηθέντος τοῦ ὑστάτου αὐτῆς ἡγεμόνος Τετρίκου ὑπὸ τοῦ Αὐρηλιανοῦ, ὑπετάγη αὖθις εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν. Ἐπὶ Κωνσταντίου τοῦ Χλωροῦ καὶ τοῦ Κωνσταντίνου ἡ Γαλατία διετέλει ἤρεμος. Ὁ Ἰουλιανὸς, ὅστις κυβερνᾷ αὐτὴν πρὶν ἢ γένηται αὐτοκράτωρ, ὑπερασπίζεται αὐτὴν κατὰ τῶν βαρβάρων, 355—361. Πρὸ ἐπέκεινα τοῦ ἑνὸς αἰῶνος, οἱ Γερμανοὶ ἀκαταπαύστως προσέβαλλον τὰ σύνορα τοῦ Ῥήνου· ἀποκρουσθέντες δὲ καὶ πάλιν ὑπὸ τοῦ Οὐαλεντιανοῦ καὶ τοῦ Θεοδοσίου, εἰσβάλλουσι τέλος εἰς τὴν Γαλατίαν, ἀφ' ἧς μόλις ἐξέρχονται τῷ 406 καὶ κατὰ τὸν Ε' αἰῶνα ἄρχονται αἱ βαρβαρικαὶ κατὰ τῆς χώρας ταύτης ἐπιδρομαί, ὧν ἕνεκα διὰ παντὸς ἀπεσπάσθη τῆς αὐτοκρατορίας, ἀπώλεσε καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα αὐτῆς καὶ μετὰ μακροχρονίους καταστροφὰς, μετωνομάσθη *France* ἀντὶ τοῦ προτέρου ὀνόματος *Gaule*.

Γαλατία ἐπὶ τάδε τῶν Ἄλπεων. *Gaule Cisalpine*. Οὕτως ὠνόμαζον οἱ Ῥωμαῖοι τὴν ἀρκτῴαν Ἰταλίαν, ἧς τὸ πλεῖστον μέρος κατεῖχετο ὑπὸ τῶν Γαλατῶν. Ὅρια αὐτῆς ἦσαν πρὸς Δ τὸ Βάρ καὶ αἱ Ἄλπεις, πρὸς Β, αἱ λίμναι, ὧν τὰ ὕδατα πηγάζουσιν ἀπὸ τῶν ὀρίων τούτων, πρὸς Α ἡ πόλις τῆς Τεργέστης, ἡ τελευταία πρὸς τὸ μέρος τοῦτο τῆς Ἰταλίας, καὶ πρὸς Ν ὁ Ῥουβίκων, τὸ Ἀπεννῖνον καὶ ὁ Ἄρνος. Κατῳκεῖτο ὑπὸ τριῶν λαῶν· τῶν Γαλατῶν, ἐν τῷ κέντρῳ, ἑκατέρωθεν τῶν ὀχθῶν τοῦ Πάδου· τῶν Λιγύων, καταγομένων ἐξ Ἰβηρίας, πρὸς Δ, παρὰ τὸν κόλπον τῆς Γενούης καὶ ἐπὶ τῶν Ἄλπεων· τῶν Ἐγγετῶν, σλαϊκοῦ λαοῦ, πρὸς Α μεταξὺ Βρέντας καὶ Τεργέστης. Ἐπὶ Αὐγούστου, τὰ ὄρια καὶ αἱ διαιρέσεις τῆς ἐ-

Δημόσιο Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

πὶ τάδε τῶν Ἄλπεων Γαλατίας ἐτροποποιήθησαν.

Ἱ σ τ ο ρ ί α.—Οἱ Γαλάται ἐφάνησαν περὶ τὸ 1400 πρ. Χ ἐν τῇ ἐπὶ τάδε τῶν Ἄλπεων Γαλατίᾳ. Γαλλικὴ φυλή, οἱ Ὄ μ β ρ ο ι (*Ombriens* ἢ *Ambra*=οἱ ἀνδρεῖοι), ὑπερέβη τὰς Ἄλπεις, καὶ κατέλαβε πᾶσαν τὴν κοιλάδα τοῦ Πάδου καὶ τὸ κεντρικὸν μέρος τῆς Ἰταλίας, μέχρι τοῦ Τιβέρεως καὶ τοῦ Νάρ, πρὸς τὸ μέρος τῆς Τυρρηνικῆς θαλάσσης, μέχρι τοῦ Τρουέντου, πρὸς τὴν Ἀδριατικήν. Τὸ γαλατικὸν τοῦτο Κράτος κατελύθη περὶ τὸν ΙΑ' αἰῶνα ὑπὸ τῶν Ῥασήνων ἢ Ἐτρούσκων, τὰ δὲ λείψανα τῶν Ὀμβρων ἢ Ὀμβρίων ἐξεκρούσθησαν πρὸς τὴν χώραν, ἥτις ἐτήρησε τὸ ὄνομα Ὀ μ β ρ ι κ ή. Περὶ τὸ 600, στῖφος Γαλατῶν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ κλάδου, ἐκδιωχθὲν ὑπὸ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Κίμβρων, καὶ συγκείμενον ἐκ Βιτουρίγων, Αἰδούων, Ἀρβερνίων καὶ Ἀμβάρρων, ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Βελλοβέσου, ἀφῄρεσεν ἀπὸ τῶν Ἐτρούσκων τὴν πρὸς Β τοῦ Πάδου, μεταξὺ τοῦ Τεσσίνου καὶ τοῦ Ἄδδα χώραν, καὶ ἐθεμελίωσε τὰ Μεδιόλανα (*Mediolanum, Milan*). Μετ' οὐ πολὺ ἕτερον γαλλικὸν στῖφος, ἀρχηγὸν ἔχον τὸν Ἑλιτόβιον, ἐγκατέστη πρὸς Α τῶν πρώτων ἐπιδρομέων, οἵτινες ἐπωνομάσθησαν Ἰνσούβροι· τὸ στῖφος τοῦτο, ὑπὸ τὸ γενικὸν ὄνομα Κενομανοὶ κατέλαβε τὴν μεταξὺ τοῦ Ἄδδα καὶ τοῦ Ἀθέσιας χώραν, καὶ ἐθεμελίωσε τὴν Βριξίαν (Βρέσκιαν, *Brescia*) καὶ τὴν Βερώνην. Τρίτον δὲ στῖφος συγκείμενον ἐκ Γαλατῶν καὶ ἰδίως Λιγύων, ἐγκατέστη πρὸς δυσμὰς τῶν Ἰνσούβρων. Ταύτας δ' ἐπηκολούθησαν καὶ ἄλλαι ἐπιδρομαί. Τῷ 222, ὁ Μάρκελλος νικήσας περὶ τὸ Κλαστίδιον τὸν Βριτόμαρτιν, ἀρχηγὸν τῶν Γαισατῶν, ἐκυρίευσε τὰ Μεδιόλανα καὶ ἠνάγκασε τοὺς Ἰνσούβρους νὰ ζητήσωσιν εἰρήνην. Ἀποικίαι ἐγκατέστησαν ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν, ἐν Κρεμόνῃ καὶ Πλακεντίᾳ. Ἡ δὲ τοῦ Ἀννίβα ἄφιξις κατέστρεψε τὸ ἔργον τῶν Ῥωμαίων, διότι οἱ ἐπὶ τάδε τῶν Ἄλπεων οἰκοῦντες ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τοῦ καρχηδονίου στρατηγοῦ. Ὅτε ἐπερατώθη ὁ δεύτερος λιβυκὸς πόλεμος, ἡ Ῥώμη ἠθέλησε νὰ ἐκδικηθῇ, καὶ διὰ τῆς προδοσίας τῶν Κενομανῶν ἐβίασε τοὺς συμμάχους τοῦ Ἀννίβα μετὰ πολυαρίθμους ἥττας νὰ ἐκπατρισθῶσιν, 190· μόνοι δὲ οἱ Ἰνσούβροι, οἱ Κενομανοὶ καὶ οἱ Ἐνετοὶ ἀνεγνωρίσθησαν ὑπήκοοι τῆς ῥωμαϊκῆς δημοκρατίας. 186. Αἱ γαλατικαὶ φυλαὶ τῶν Ἄλπεων ὑπετάγησαν τῷ 170· ἡ Λιγυστική, ἀντίστη μέχρι τοῦ 163, καὶ τέλος ἅπασα ἡ χώρα μετεβλήθη εἰς ἐπαρχίαν περὶ τὸ 101. Περὶ τῆς θρησκείας τῶν Γαλατῶν ἴδε ΔΡΥΙΔΑΙ.

Γ α λ α τ ι ῶ ν (Διοίκησις τῶν), μεγάλη διαίρεσις τῆς ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας γενομένη ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου. Ὁ διοικητὴς τῶν Γαλατιῶν ἐκυβέρνα τὴν ὑπεράλπειον Γαλατίαν, τὴν Μεγάλην Βρετανίαν, τὴν Ἱσπανίαν καὶ μέρος τῆς Ἀφρικῆς· διέμενε δὲ ἐν Τρεβήροις, εἶτα ἐν Ἀρελάτε, ὅτε οἱ Τρεβῆροι κατεσκάφησαν ὑπὸ τῶν Βαρβάρων.

ΓΑΛΑΤΙΣΤΗΣ (Λεκανοπέδιον τῆς) ἢ Κ α λ α μ α ρ ι ᾶ ς (Ἀνθεμοῦντος), ἐν Μακεδονίᾳ, κεῖται πρὸς Μ τοῦ λεκανοπεδίου τῆς Μυγδονίας, ἔχει σχῆμα τετράπλευρον καὶ ἐκτείνεται ἐν τῇ παραλίᾳ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Γιγωνίδος, κειμένου ἀπέναντι τῆς Πύδνης. Ὁρίζεται πρὸς Δ ὑπὸ τῆς παραλίας, πρὸς Β ὑπὸ τοῦ Χορτιάτου, δι' οὗ χωρίζεται ἀπὸ τοῦ λεκανοπεδίου τῆς Μυγδονίας καὶ πρὸς Α ὑπὸ τοῦ Σολωμοῦ (Χολωμόνδος) ἀνατολικοῦ κλάδου τοῦ Χορτιάτου. Περὶ τοῦ λεκανοπεδίου τούτου εὑρηνται πολλοὶ ἔπαινοι ἀρχαίων τε καὶ νεωτέρων. Νικηφόρος ὁ Χουμν. ἐν ἑλλην. ἀνεκδ. (Boissonade t. 2. p. 141) λέγει περὶ αὐτοῦ· «Ὑπὸ δὲ ταύτην, γῆν ἄλλην ἐξέτεινεν ἀρετῆς ἁπάσης μετέχουσαν, ὅση δὴ καὶ πέφυκεν ἀρετὴ γῆς· ἔρρωται καὶ γὰρ πρὸς καρπῶν γονὰς ἁπάσας καὶ ἔστιν ἀντὶ ταμείου τῇ πόλει». Ὁ δὲ Καμηνιάτης, κεφ. 5, σελ. 321, λέγει «. . . Κεκόσμηται γὰρ δένδρεσιν ἀμφιλαφέσι, παραδείσοις ποικίλοις, ὕδασιν ἀπείροις, τοῖς μὲν πηγαίοις, τοῖς δὲ ποταμίοις, οἷς αἱ λόχμαι τοῦ ὄρους τῷ πεδίῳ χαρίζονται καὶ αὐτὴν δὲ δεξιοῦνται τὴν θάλασσαν. Ἄμπελοι γὰρ ἀλλήλαις παραπεφυτευμέναι τὰ χωρία στεφανοῦσι καὶ τὸν φιλόκαλον ὀφθαλμὸν τῇ πληθύϊ τῶν καρπῶν εἰς εὐφροσύνην προτρέπονται».

ΓΑΛΑΤΩΝΗ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας (*Terra d'Otranto*), 13 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Γαλλιπόλεως, 25 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Λέκκας· κάτ. 6,175.

ΓΑΛΑΤΩΝ, ἀρχ. ἕλλην ζωγράφος, γράψας, κατ' Αἰλιανόν, τὸν μὲν Ὅμηρον ὑμνοῦντα, τοὺς δ' ἄλλους ποιητὰς τὰ ὑμνημένα ἀρυομένους.

ΓΑΛΒΑΙΗ ἢ Γ α λ ο β α ί η, πόλις καὶ κομητεία τῆς Ἰρλανδίας, πρωτ. τῆς ὁμωνύμου κομητείας, κατὰ τὸ στόμιον τοῦ ποταμοῦ, ὅστις ἐνόνει τὴν λίμνην Κορρίβ μετὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ, πλησίον τοῦ Γαλβαΐη κόλπου, 180 χιλιάμ. πρὸς Δ τοῦ Δουβλίνου, διὰ τοῦ σιδηροδρόμου· κάτ. περὶ τὰς ἑπτακαίδεκα χιλιάδας. Πόλις ἀρχαία

καὶ ζωγραφική. Γέφυρα ἀπὸ τοῦ 1342. Ἐκκλησία ἀπὸ τοῦ 1320. Παλαιὰ μοναστήρια. Καθολικὴ ἐπισκοπή· ἰησουϊτῶν σχολή. Ἐξαγωγὴ σίτου, χοιρομηρίων, ἀττακέων καὶ μαρμάρων. Δίδωσι τὸν τίτλον κόμητος εἰς ἕνα τῶν κλάδων τοῦ οἴκου Ἀρουνδέλ. Τὸ προάστειον Κλαδδάγ, ἀριθμοῦν ἑξακισχιλίους κατοίκους, κατοικεῖται μόνον ὑπὸ ἁλιέων καὶ ἔχει ἰδίαν διοικητικὴν ἀρχήν. Κατακτηθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἀγγλονορμανδῶν τῷ 1232, διετήρει κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα πολλὰς σχέσεις μετὰ τῆς Ἱσπανίας, ἐξ ὧν αἱ οἰκοδομαὶ αὐτῆς προσέλαβον τὸν ἰδιόρρυθμον τύπον τῆς μαυριτανικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Ὑπέστη πολλὰ δεινὰ ἐκ τῶν ἐμφυλίων πολέμων τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, ἐκηρύχθη ὑπὲρ τοῦ Καρόλου Α' κατὰ τοῦ Μακροῦ Κοινοβουλίου, ἠλώθη τῷ 1651, καὶ ὑπεστήριξε τῷ 1690, Ἰάκωβον τὸν Β' κατὰ Γουλιέλμου τοῦ Γ'. — Ἡ κομητεία τῆς Γαλβαίης, κεῖται πρὸς τὰ Δ τῆς Ἰρλανδίας, ἐν τῇ Κονναούγτῃ, μεταξὺ τῆς κομητείας Ῥοσκομμῶνος πρὸς Α, τοῦ Γαλβαίη κόλπου πρὸς Ν, τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ πρὸς Δ καὶ τῆς κομητείας τοῦ Μάγιου πρὸς Β. Μάρμαρα, ἄσβεστος, κτλ. Κυριώτεραι πόλ. Τούαμ, Βαλλιναστλόη.

ΓΑΛΒΑΝΗΣ (Λουδοβῖκος ἢ Ἀλοίσιος), ἰατρὸς καὶ φυσικός, γενν. ἐν Βονωνίᾳ τῷ 1737, ἀπὸθ. τῷ 1798, ἔδωκε τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς μέρος τῆς φυσικῆς. Περὶ αὐτοῦ ὁ Πούλζερ καὶ εἷς τῶν μαθητῶν τοῦ Κοτόγνου παρετήρησαν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ μετὰ ταῦτα ὀνομασθέντος γαλβανισμοῦ, ἐξ ἀνακαλύψεως γενομένης ὑπὸ τοῦ Γαλβάνη, τῷ 1791, καὶ ἧς ἡ κυριωτέρα βάσις εἶναι ἡ ἑξῆς· ἂν σχηματίσῃ τις τόξον συγκείμενον ἐκ δύο μετάλλων (κασσιτέρου καὶ χαλκοῦ), καὶ θέσῃ τὴν μὲν μίαν αὐτοῦ ἄκραν εἰς συγκοινωνίαν μετὰ τῶν ψοϊκῶν νεύρων ἐκδεδαρμένου βατράχου, τὴν δὲ ἄλλην μετὰ τῶν ποδῶν, τὰ ὄργανα ταῦτα ὑφίστανται σφοδροὺς σπασμούς. Ὁ Γαλβάνης ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τῷ φαινομένῳ τούτῳ, ἐνόμισεν ἐνυπολανθάνοντα καὶ ἐδρεύοντα ἐν τῷ ζώῳ ἰδιαίτερόν τινα ἠλεκτρισμὸν καὶ ἐφρόνει μάλιστα ὅτι ἀνεκάλυψε τὸ νευρικὸν ρευστόν. Ἀποπλανηθεὶς ἐκ τῆς ἰδέας ταύτης, ἀπώλεσε πάντας τοὺς καρποὺς τῆς ἀνακαλύψεως αὐτοῦ· ὁ δὲ Βόλτας τιθέμενος τὴν αἰτίαν τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ἐν τῇ ἐπαφῇ τῶν ἑτερογενῶν οὐσιῶν, ἔδωκεν ἰσχυρὰν ὥθησιν εἰς τὸν γαλβανισμόν· ἀλλ' ἐκ τῶν θεωριῶν τοῦ Γαλβάνη ἐγεννήθη ἡ ἠλεκτροφυσιολογία. Ἤρξατο σπουδάζων τὴν θεολογίαν, εἶτα ἐπεδόθη εἰς τὴν ἰατρικήν. Τῷ 1762, κατέλαβεν ἐν Βονωνίᾳ τὴν ἕδραν τῆς ἀνατομίας, κατὰ συνέπειαν διατριβῆς «Περὶ τῶν ὀστῶν, τῆς φύσεως καὶ τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῶν». Ἐδημοσίευσε τὸ Ὑπόμνημα «Περὶ τῶν νεφρῶν καὶ τῶν οὐρητηρίων τῶν πτηνῶν» καὶ ἐσπούδασε τὸ ὄργανον τῆς ἀκοῆς παρὰ τοῖς ζώοις. Τὸ ἀπαθανατίσαν αὐτὸν σύγγραμμα ἐπιγράφεται *de Viribus electricitatis in motu musculari commentarius*· εὑρίσκεται δὲ ἐν τῷ VII τόμῳ τῶν Ὑπομνημάτων τοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Βονωνίας. Ὁ Γαλβάνης ἀρνηθεὶς νὰ δώσῃ τὸν νενομισμένον ὅρκον εἰς τὴν ἐπὶ τάδε τῶν Ἄλπεων Δημοκρατίαν, ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἕδραν αὐτοῦ καὶ ἀπεποιήθη ν' ἀναβῇ ἐπ' αὐτῆς, ὅτε ὕστερον ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὴν δόξαν αὐτοῦ ἡ κυβέρνησις διώρισεν αὐθις αὐτὸν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν δι' ἐπίτηδες ἐκδοθέντος διατάγματος.

ΓΑΛΒΑΣ (Σέργιος ἢ Σέρβιος Σουλπίκιος), ῥωμαῖος ῥήτωρ, πραίτωρ τῆς Λυσιτανίας τῷ 592 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, 161 πρ. Χρ., διέταξε νὰ κατασφάξωσιν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δι' αἰσχροῦ δόλου 30,000 Λυσιτανῶν. Κατηγορηθεὶς διὰ τὸ κακούργημα τοῦτο ὑπὸ τοῦ δημάρχου Σκριβωνίου Λίβου, ὑποσηριζομένου θερμῶς ὑπὸ Κάτωνος τοῦ πρεσβυτέρου, διέφυγε τὴν πρέπουσαν αὐτῷ τιμωρίαν συγκινήσας τοὺς δικαστὰς διὰ τῆς πρὸ αὐτῶν παρουσιάσεως τῶν τέκνων αὐτοῦ.

Γάλβας (Σέρβιος Σουλπίκιος), ὁς ῥωμαῖος αὐτοκράτωρ, 67-69, γενν. περὶ τὴν Τερρακινὴν τῷ 749 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, 4 πρ. Χ., ἐξ εὐγενοῦς καὶ ἀρχαίας οἰκογενείας, ἐχρημάτισε διοικητὴς τῆς Ἀκυιτανίας, τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἄνω Γερμανίας καὶ διῴκησεν ἐπὶ 8 ἔτη τὴν Ταρρακωνικὴν Ἱσπανίαν. Αἱ λεγεῶνες αὐτοῦ ἐπαναστᾶσαι ἀνηγόρευσαν αὐτὸν αὐτοκράτορα ἐν Ἱσπανίᾳ. Αὐστηρὸς καὶ φιλάργυρος πρὸς πάντας, ἐκτὸς τῶν τυννουμένων του, ἠρνήθη τοῖς πραιτωριανοῖς τὸ *donativum*, καὶ μάτην ἐπειράθη ὅπως ἐμποδίσῃ τὴν ἀνταρσίαν αὐτῶν, διορίζων διάδοχον αὐτοῦ τὸν θετὸν υἱόν του Πίσωνα· οἱ στρατιῶται ἐστράφησαν πρὸς τὸν Ὄθωνα, ὅστις ἐπεθύμει τῆς αὐτοκρατορίας, καὶ ὁ Γάλβας ἐσφάγη ἐν τῷ Φόρῳ μετὰ τοῦ Πίσωνος, τῇ 15 ἰανουαρίου 821 (69 μετὰ Χρ.), μεθ' ἑπτάμηνον βασιλείαν.

ΓΑΛΒΕΣΤΩΝ, πόλ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς (Τεξᾶς), ἐπὶ τῆς νήσου Γαλβεστῶνος ἢ Σὰν-Λούη, ἐχούσης μῆκος 50 καὶ εὖρος 5 χιλιαμ. κειμένης δὲ πλησίον τῆς Ν παραλίας τοῦ Τεξᾶς λιμένι κατὰ τὴν εἴσοδον καλοῦ καὶ εὐρέος κόλπου τοῦ Μεξικοῦ· κάτ. πεντακισχίλιοι. Ἀτμόπλοια διὰ τὴν Νέαν Ὀρλ-

λίαν, Ἀρχισεβούργην καὶ Οὐστῶνα. §—, πόλις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἐν Λουϊζιάνῃ, ἐπὶ τοῦ Ἀμίτου, ΒΔ τῆς Νέας Ὀρληλίας.

ΓΑΛΓΑΚΟΣ, ἀρχηγὸς τῶν Καληδονίων, ὁ περασπισάμενος ἐπὶ πολὺ τὴν χώραν αὐτοῦ κατὰ τῆς ῥωμαϊκῆς ἐπιδρομῆς, φονευθεὶς ἐν μάχῃ μεγάλῃ, ἣν συνεκρότησε μετὰ τοῦ Ἀγρικόλα τῷ 84 μ. Χρ. ἐν Στόνε-Χάβεν. Ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ ἐφονεύθησαν δεκακισχίλιοι ἄνδρες ἐκ τοῦ στρατοῦ τοῦ Γαλγάκου.

ΓΑΛΓΑΛΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Παλαιστίνης, ἐν τῇ φυλῇ τοῦ Βενιαμίν· ἐκαλεῖτο καὶ Γιλγάλ.

ΓΑΛΕΑΤΑ, πόλ. τῆς Τοσκάνης, 19 χιλιάμετρα ΒΔ τοῦ Βάγνου· κάτοικοι 3,390. Ὁ Θεοδώριχος εἶχεν αὐτόθι ἀνάκτορον. Μονὴ λεγομένη τοῦ Ἁγίου Ἱλαρίου, θεμελιωθεῖσα τῷ 530 καὶ καταργηθεῖσα τῷ 1784.

ΓΑΛΕΟΤΗΣ (Μάρτσιος), γενν. ἐν Ναρνίᾳ, τῷ 1442, ἀποθ. τῷ 1494, καθηγητὴς τῶν καλῶν γραμματικῶν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Βονωνίας, ὑπεστήριξεν ὅτι δύναταί τις νὰ σωθῇ διὰ τῶν καλῶν ἔργων ἄνευ τῆς πίστεως καὶ ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ εἰς Βενετίαν, ἔνθα ἐκλείσθη ἐν ταῖς εἱρκταῖς τῆς Ἱερᾶς ἐξετάσεως. Ὁ πάπας Σίξτος Δ', οὗ ἐχρημάτισε παιδαγωγὸς ἀπέλυσεν αὐτὸν ἀναιρέσαντα δημοσίως τὰ δόγματα αὐτοῦ. Μεταβὰς εἰς Οὐγγαρίαν, ὁ Γαλεότης ἐγένετο διδάσκαλος τοῦ υἱοῦ τοῦ Ματθίᾳ Κορβίνου. Ἐπανακάμψας εἰς Ἰταλίαν, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἡγεμόνος τούτου, μετέβη μετὰ μικρὸν εἰς Γαλλίαν, καὶ ἀπέθανεν ἐν Δουὼν πεσὼν ἀπὸ τοῦ ἵππου, ὅτε διήρχετο διὰ τῆς πόλεως Κάρολος ὁ Η'. Ὁ Οὐάλτερ Σκὸτ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν μυθιστορίαν τοῦ *Quentin Durward*.

ΓΑΛΕΡΙΟΣ, Γάϊος-Γαλέριος-Βαλέριος-Μαξιμιανὸς (*Gaius Galerius Valerius Maximianus*) ἐκ Δακίας ὢν τὸ γένος, ποιμὴν τὸ πρῶτον, ὡς ἐκ τῆς ἐπωνυμίας αὐτοῦ *Armentarius* ἐξάγεται, ἠνδραγάθησεν ἐν τῷ στρατῷ, καὶ ἀνηγορεύθη Καῖσαρ ὑπὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ, οὗ τὴν θυγατέρα ἐνυμφεύθη τῷ 272. Ἀτυχὴς κατ' ἀρχὰς ἐν τῷ κατὰ τῶν Περσῶν πολέμῳ, ἐνίκησεν ὕστερον τὸν βασιλέα τούτων Ναρσῆν, 297, ἐπέβαλεν αὐτῷ συνθήκην τιμωσαν τὴν αὐτοκρατορίαν· κατώρθωσε νὰ ἐκδοθῇ ὑπὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ διάταγμα περὶ διωγμοῦ τῶν χριστιανῶν, 304, καὶ γενόμενος Αὔγουστος, 305 ἐβασίλευσε τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἀνατολῆς, ἐξείχθη πλήρης χαμερποῦς ζηλοτυπίας κατὰ τοῦ Κωνσταντίνου, προσέλαβεν ἀλληλοδιάδοχον ὡς συνάρχοντας τὸν Σεβῆρον, 306, καὶ τὸν Λικίνιον, 307, ἠττήθη ὑπὸ τοῦ Μαξεντίου, ὅστις ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἀπέθανε τῷ 311, ἐν Σαρδικῇ, ἐκ τῶν συνεπειῶν τῆς ἀκολασίας αὐτοῦ.

ΓΑΛΕΣΟΣ, ποτ. τῆς Ἰταλίας (Μεσσαπία) ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον τοῦ Τάραντος· ῥοῦς 20 χιλιαμ. Ἐκλείσθη ὑπὸ τοῦ Βιργιλίου καὶ τοῦ Ὁρατίου.

ΓΑΛΕΤΤΗΣ (Ι.-Γεώργιος-Αὔγουστος), γενηθεὶς ἐν Ἀδεμβούργῳ τῷ 1750, ἀποθανὼν τῷ 1828, μαθητὴς τοῦ Σχλαΐζερ, ἐγένετο, τῷ 1783, καθηγητὴς ἐν τῷ γυμνασίῳ τοῦ Γόθα, καὶ τῷ 1806, ἱστοριογράφος καὶ αὐλικὸς σύμβουλος τοῦ ἡγεμόνος τοῦ δουκάτου τούτου. Κατέλιπε σὺν ἄλλοις «Ἱστορίαν καὶ περιγραφὴν τοῦ δουκάτου τοῦ Γόθα», 1781, τόμ. 7 εἰς 8ον· «Ἱστορίαν τῆς Θυρίγγης», 1782—85, τόμ. 6· «Ἱστορίαν τῆς Γερμανίας», ἐν Ἄλλῃ, 1785—95, τόμ. 9, εἰς 4ον. «Μικρὰν γενικὴν ἱστορίαν», ἐν Λειψίᾳ, 1804—19, τόμ. 27· «Ἱστορίαν τῆς Ἱσπανίας καὶ Πορτογαλλίας», ἐν Ἐρφούρτῃ, 1809—16, τόμ. 3· «Γενικὴν Ἱστορίαν τοῦ πολιτισμοῦ τῶν τριῶν τελευταίων αἰώνων», ἐν Γόθᾳ, 1814, τόμ. 2· «Ἱστορίαν τῶν Κρατῶν καὶ τῶν λαῶν τοῦ ἀρχαίου κόσμου», ἐν Βερολίνῳ, 1825—26, τόμ. 3· «Ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος», ἐν Γόθᾳ 1826, τόμ. 2, εἰς 8ον. κτλ.

ΓΑΛΕΩΤΑΙ (οἱ), μάντεις καὶ ὀνείρων ἐξηγηταὶ ἐν Σικελίᾳ, οὕτως ἐπονομασθέντες, ἀπὸ Γαλεοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἢ κατ' ἄλλους ἀπὸ τοῦ ἰχθύος γαλεοῦ.

ΓΑΛΗΝΗ, μία τῶν Νηρηίδων.

ΓΑΛΗΝΟΣ (Κλαύδιος), περικλεέστατος ἑλλὴν ἰατρὸς, γεννηθεὶς ἐν Περγάμῳ τῆς Μυσίας, (Ἑλάσσων Ἀσία), τῷ 131 μ. Χρ., ἀποθ. περὶ τὸ 200 ἢ 210, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Σεβήρου. Παρ' αὐτοῦ τούτου μανθάνομεν ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ Νίκων ἦτον ἀρχιτέκτων, ἐπιστήμων καὶ πεπαιδευμένος πρὸς δὲ καὶ κάτοχος σημαντικῆς περιουσίας. Καὶ ἐπαινεῖ μὲν ὁ Γαληνὸς τοῦ πατρὸς ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἀρετῇ, ψέγει δὲ τὴν μητέρα ἐπὶ ἀκαταστασίᾳ καὶ δυστροπίᾳ. Τὴν πρώτην παίδευσιν ὀφείλει τῷ πατρί. Ἐν ἡλικίᾳ πεντεκαίδεκα ἐτῶν, ἤρξατο σπουδάζων τὴν λογικὴν καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἐν τῇ πλατωνικῇ σχολῇ τοῦ Γαΐου· εἶτα ἤκουσε τῶν μαθημάτων ἑτέρων διδασκάλων ὧν τὰ ὀνόματα δὲν ἀναφέρει, ἀλλὰ γνωστοποιεῖ τὰ δόγματα, ἑνὸς περιπατητικοῦ τὸ πρῶτον καὶ ἑνὸς ἐπικουρείου ἔπειτα. Μετὰ δύο ἔτη μετέβη ἀπὸ τῆς φιλοσοφίας εἰς τὴν ἰατρικήν· ὁ δὲ Νίκων, ὅπως ἐξ ὀνείρου τινὸς παρεκινήθη νὰ

εἰσαγάγῃ αὐτὸν εἰς τὸ στάδιον τοῦτο οὐδενὸς ἐφείσατο ὅπως ὅσον οἷόν τε τελειοποιηθῇ ὁ υἱὸς αὐτοῦ κατὰ τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην. Ἰατρός τις μαθητὴς τοῦ Ἀθηναίου καὶ θεμελιωτὴς τῆς πνευματικῆς αἱρέσεως ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος διδάσκαλος τοῦ Γαληνοῦ, ὅστις κατέλιπε τοῦτον μετὰ μικρὸν προτιμήσας τὴν διδασκαλίαν τοῦ Σατύρου πεῖραν κεκτημένου τῆς ἀνατομίας· κατέλιπε δὲ τὸν πρῶτον διδάσκαλον ὡς περὶ ὀλίγου ποιούμενον τὴν λογικήν. Μετὰ τὸν Σάτυρον ἔσχε διδασκάλους τὸν Στρατόνικον, ὀπαδὸν τῆς ἱπποκρατικῆς αἱρέσεως καὶ Αἰσχρίωνα τὸν ἐμπειρικόν. Ὁ Γαληνὸς ἀπορφανισθεὶς πατρὸς ἐν ἡλικίᾳ ἐνὸς καὶ εἴκοσιν ἐτῶν μετέβη εἰς Σμύρνην ὅπως ἀκούσῃ τοῦ Πέλοπος, εἶτα εἰς Κόρινθον ἔνθα ἐσπούδασε παρὰ τῷ Ἡρακλείῳ, Αἰλιανῷ Μηκκίῳ καὶ Ἰφικιανῷ. Κατόπιν ἐπεχείρησε μακροτέρας καὶ σημαντικωτέρας περιηγήσεις καὶ ἐπεσκέψατο τὴν Κιλικίαν, Φοινίκην, Παλαιστίνην, Σκύρον, Κρήτην καὶ Κύπρον. Ἀναστρέψας εἰς Πέργαμον ἐν ἡλικίᾳ ἐννέα καὶ εἴκοσιν ἐτῶν, διωρίσθη ἰατρὸς τῆς σχολῆς τῶν ἀθλητῶν, ἐφ' ὧν ἐφήρμοσε νέαν θεραπευτικὴν μέθοδον τῶν τραυμάτων τῶν νεύρων. Ἄγων τὸ τρίτον καὶ τριακοστὸν τῆς ἡλικίας ὁ Γαληνὸς φεύγων τὰς ἐν Περγάμῳ ἐμφυλίους διαιρέσεις καὶ ταραχάς, μετέβη εἰς Ῥώμην, ἔνθα διὰ τῶν ἀνατομικῶν καὶ ἰατρικῶν αὐτοῦ γνώσεων δικαίως ἐκτήσατο παρισωθοῦσ φήμην μεγάλην.

Καθ' ἃ δὲ αὐτὸς οὗτος ἀφηγεῖται, ἐθαύμασαν μεγάλως οἱ Ῥωμαῖοι τὴν περὶ τὴν διάγνωσιν τῶν νοσημάτων ἀγχίνοιαν αὐτοῦ καὶ τὰς περὶ τῆς ἐκβάσεως αὐτῶν προρρήσεις. Διὰ τῆς εὐκαίρου καὶ μεμετρημένης χρήσεως τῆς θηριακῆς, φαρμάκου, οὗ τὴν χρῆσιν παρημέλησαν οἱ προκάτοχοι αὐτοῦ, ἐκτήσατο φίλους, ἐν οἷς καὶ τὸν περιπατητικὸν Εὔδημον. Ἕτεραι δὲ οὐχ ἧττον ἐπιτυχεῖς θεραπεῖαι ἐπηύξησαν τὴν φήμην τοῦ νέου ἰατροῦ. Ἐκ τῶν ἐπιτυχῶν τούτων θεραπειῶν σημειοῦμεν τὴν θεραπείαν τῆς γυναικὸς τοῦ Βοήθου, ἧς ἕνεκα ἔλαβε δῶρον τετρακοσίους χρυσοῦς καὶ προσεκτήσατο τὴν φιλίαν τοῦ ὑπάτου. Προσκληθεὶς παρὰ γυναικὶ ῥωμαΐᾳ, ἥτις ἐθεωρεῖτο κινδυνεύουσα, διέγνω ὅτι ἡ νόσος αὐτῆς συνίστατο εἰς ὑπερβολικὸν ἔρωτα πρός τινα ὀρχηστήν. Ἀπὸ τούτου ὁ Γαληνὸς κατέστη περιζήτητος παρὰ τῶν ἐπιφανεστάτων ἐν Ῥώμῃ οἰκογενειῶν, ἀλλὰ καὶ ταὐτοχρόνως ἐξήγειρε καθ' ἑαυτοῦ τὸν φθόνον τῶν ἄλλων ἰατρῶν, οἵτινες ἀφειδῶς ὕβρεις κατ' αὐτοῦ ἐξετόξευον ἀποκαλοῦντες τὸν ἄνδρα «παραδοξολόγον», «παρασοφιστὴν» καὶ «λογίατρον». Λέγεται ὅτι ὁ Γαληνὸς κατέλιπε τὴν Ῥώμην τῷ 167, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ λοιμὸς ἐλυμαίνετο τὴν πόλιν. Περιηγηθεὶς δὲ ἐπί τινα χρόνον μετέβη εἰς Ἀκυιλίαν παρὰ τῷ Μάρκῳ Αὐρηλίῳ καὶ τῷ Λουκίῳ Βέρῳ, οἵτινες ἠσχολοῦντο εἰς τὰς προετοιμασίας τοῦ κατὰ τῶν Γερμανῶν πολέμου. Ὁ Μάρκος Αὐρήλιος ἰδίως μόνον ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Γαληνοῦ ἐδέχετο τὴν θηριακήν, ἧς συχνὴν ἐποιεῖτο χρῆσιν. Ἐνσκήψαντος δὲ τοῦ λοιμοῦ καὶ ἐν Ἀκυιλίᾳ, ὁ Γαληνὸς ἀνέκαμψεν εἰς Ῥώμην ταὐτοχρόνως μετὰ τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου καὶ τοῦ Λουκίου Βέρου, ἀποθανόντος καθ' ὁδόν· θέλοντος δὲ τοῦ αὐτοκράτορος νὰ συμπαραλάβῃ αὐτὸν εἰς τὴν μελετωμένην ἐκστρατείαν, ὁ Γαληνὸς ἀπεποιήθη ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ὁ Ἀσκληπιὸς, ὅστις ἐθεράπευσεν αὐτὸν παθόντα ἀπόστημα, συνεβούλευσεν αὐτὸν κατ' ὄναρ νὰ μὴ ἐπιχειρήσῃ τὸ ταξείδιον τοῦτο. Ἐπετράπη δὲ παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος, οὗ ἀπέθανεν ὁ υἱὸς Ἄννινος Βέρος Καῖσαρ ἵνα ἐπαγρυπνῇ ἐπὶ τῆς ὑγείας τοῦ ἑτέρου υἱοῦ αὐτοῦ, Λ. Αὐρηλίου Κομμόδου, ἐννεατοῦς τότε καὶ κατόπιν αὐτοκράτορος. Ἐπεμελήθη δὲ τῆς ὑγείας καὶ τοῦ βασιλόπαιδος τούτου καὶ τοῦ Σίξτου, τρίτου υἱοῦ τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου. Ἐπὶ Σεπτιμίου Σεβήρου ἐπετράπη τὴν παρασκευασίαν τῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος τούτου λαμβανομένης θηριακῆς. Περὶ τῆς τελευταίας ἐν Ῥώμῃ διαμονῆς τοῦ Γαληνοῦ δὲν ὑπάρχουσι πλείονες λεπτομέρειαι. Ἀνακάμπτων εἰς Πέργαμον ἐπεσκέψατο τὸ δεύτερον τὴν Λῆμνον ὅπως σπουδάσῃ τὴν ἐν τῇ ἰατρικῇ καλουμένην *terra Lemnia* ἢ *terra sigillata*. Ἀγνοεῖται ἡ ἀκριβὴς ἐποχὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Ὑποτίθεται ὅτι ἔζησεν ἑβδομήκοντα ἕως ὀγδοήκοντα ἔτη. Κατὰ τὸν Ἀβοὺλ Φαράζ εἰκάζεται ὅτι ἀπέθανεν ἐν Σικελίᾳ. Εἰθισμένος εἰς μεγάλην ἐγκράτειαν ἔπαθεν ἀπὸ ἡλικίας ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ἐτῶν μόνον ἐλαφρὰς ἀδιαθεσίας κατὰ τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς. Μετὰ τῶν χριστιανῶν εἶχεν ὀλίγας σχέσεις· ἀλλ' οὐχ ἧττον, ἐν τῷ διασωθέντι ἀποσπάσματι συγγράμματος αὐτοῦ ἀπολεσθέντος καὶ μνημονευομένου ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἀβοὺλ-Φαράζ, ποιεῖται λόγον περὶ τῆς αἱρέσεως ταύτης, ἧς ἐξυμνεῖ τὴν ἐγκράτειαν καὶ τὴν σωφροσύνην· μνημονεύει δὲ καὶ τοῦ Μωϋσέως, ὃν καταπολεμεῖ ἐν τῷ περὶ παντοδυναμίας τοῦ Θεοῦ.

Ὡς μαρτυροῦσιν ὅ τε ἀριθμὸς καὶ ἡ σπουδαιότης τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, ὁ Γαληνὸς ἦτον εἷς τῶν σοφωτάτων ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ· ἀλλὰ μέμφονται αὐτοῦ ὡς μέγα ἁμάρτημα ἐπὶ τῇ ἐπιστήμῃ αὐτοῦ, ἣν ἐθεώρει πανεπιστήμονα, καὶ

ἐπὶ τῇ πρὸς τοὺς ἀντιδοξοῦντας ὀλιγωρίᾳ. Ἀληθεύει δ' ἐπίσης ὅτι πολὺ μακρότερον τοῦ δέοντος ὤθει τὴν περὶ αὐτοσυντηρήσεως μέριμναν· ἀλλ' ἦτο φιλάνθρωπος ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τιθέμενος ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἰατρικῶν αὐτοῦ καθηκόντων πλουσίους τε καὶ πένητας. Ὁ ἀνὴρ οὗτος, ὁ τοσαῦτα κεκτημένος μεγάλα διανοητικὰ πλεονεκτήματα ἦτον ἐνίοτε παραδόξως εὐπιστος. Ὁ Γαληνὸς δὲν εἶχε τὴν εὐγενῆ ἁπλότητα τοῦ Ἱπποκράτους· ἡ μανία τοῦ τὰ πάντα ἐξηγεῖν, τοῦ διὰ παντὸς τρόπου διαπρέπειν, ἐλαττοῖ τὸ εἰς τὴν σοφίαν καὶ τὰ προτερήματα αὐτοῦ ὀφειλόμενον σέβας. Βλάπτει τὴν σαφήνειαν τῶν ἀρχῶν δι' ὑποθετικῶν ἐξηγήσεων καὶ λεπτολογιῶν· ἀλλ' οὐχ ἧττον πρῶτος αὐτὸς τῶν ἀρχαίων ἔδωκε πλήρες σῶμα ἰατρικῆς. Ἐν τῷ συστήματι αὐτοῦ καίτοι οἰκοδομηθέντι ἐκ τῶν λειψάνων τῶν προγενεστέρων αἱρέσεων ὑπάρχει ἑνότης. Προκατειλημμένος ὡς πρὸς τὴν θεωρίαν εἶναι ὅμως βαθὺς παρατηρητής· ἡ ἀνατομία ὀφείλει αὐτῷ πολλά· μολονότι ζῶα μόνον ἀνέτεμνε, τὰ περὶ αὐτῆς γραφέντα εἶναι ἡ ἀρίστη πρὸς σπουδὴν πηγὴ ἀπὸ τοῦ δευτέρου μέχρι τοῦ πεντεκαιδεκάτου αἰῶνος. Πρὸς τούτοις συνετέλεσεν εἰς τὰς προόδους τῆς σημειωτικῆς καὶ τῆς ὑγιεινῆς. Οἱ Ἄραβες πρὸ πάντων μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἀποδεξάμενοι τὰ τοῦ Γαληνοῦ συγγράμματα διέσωκαν αὐτὰ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα, καὶ διὰ τούτων ἐγένοντο γνωστὰ τῷ ἰατρικῷ κόσμῳ. Ἰδέαν περὶ τῆς γονιμότητος τοῦ περγαμηνοῦ ἰατροῦ σχηματίζει τις ἐκ τοῦ πλήθους τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, ἅτινα συνεποσώθησαν, λέγουσιν, εἰς πλείονα τῶν πεντακοσίων ἐν εἴδει πραγματειῶν, καὶ πλείονα τῶν διακοσίων πεντήκοντα περὶ μὴ ἰατρικῶν ἀντικειμένων. Τῶν συγγραφῶν τούτων ὀλίγαι μέχρις ἡμῶν διεσώθησαν. Ὁ ἴδιος λέγει ὅτι μέρος τῶν συγγραμμάτων του ἐγένετο παρανάλωμα τοῦ πυρὸς ἐπὶ τῆς πυρπολήσεως τοῦ ναοῦ τῆς εἰρήνης, ἐν ᾧ ἦσαν ἀποτεθειμένα πρὸς χρῆσιν τῶν αὐτόθι συνεδριαζόντων ἰατρῶν. Ἐκ τῶν σωζομένων τοῦ Γαληνοῦ, ὑπάρχουσί τινα μόνον ἐν λατινικῇ μεταφράσει.

Καθ' ὃν χρόνον ἐφάνη ὁ Γαληνὸς οἱ ἰατροὶ ἦσαν διῃρημένοι ὅσον καὶ οἱ φιλόσοφοι. Ὑπῆρχον δογματικοί, ἐμπειρικοί, μεθοδισταί, ἐπισυνθετικοὶ καὶ τέλος πνευματικοὶ καὶ ἐκλεκτικοί. Ὁ Γαληνὸς ἔκλινε πρὸς τοὺς τελευταίους. Ἀπεκάλει δὲ δούλους τοὺς ὑπὲρ μιᾶς καὶ μόνης σχολῆς κηρυττομένους, καὶ αὐτῆς τῆς Ἱπποκρατικῆς, καὶ ἠθέλησε νὰ σχηματίσῃ ἓν ὅλον ἐκ πάντων τῶν λοιπῶν συστημάτων. Ἐκ τῆς μεθόδου ταύτης τοῦ Γαληνοῦ ἐξηγοῦνται αἱ διαφοραὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἀπαντῶσαι ἀντιφάσεις, καὶ αἱ συχναὶ τῶν γνωμῶν αὐτοῦ ἀλλαγαί. Μεθ' ὅλα ταῦτα ὅμως ἐφρόνει ὅτι ὁ ἰατρὸς δέον νὰ ἦναι φιλόσοφος καὶ ἔγραψε μάλιστα εἰδικὴν περὶ τούτου πραγματείαν. (Ἰδ. Daremberg, *Galien considéré comme philosophe*). Καὶ δὲν ἦτο μὲν ὀπαδὸς τοῦ πυρρωνισμοῦ, ἀλλὰ παρεδέχετο τὴν ἔλλογον ἀμφιβολίαν περὶ τῶν πραγμάτων ἐκείνων ἅτινα διαφεύγουσι τὴν παρατήρησιν, ὡς, παραδείγματος χάριν, περὶ τῆς οὐσίας τῆς ψυχῆς. Ὀπαδὸς τῶν θεωριῶν, ἐπίστευεν ὅτι ἡ ἐπιστήμη δὲν δύναται νὰ ἐρεισθῇ ἐπὶ μόνης τῆς ἐμπειρικότητος· οὐδεὶς ὅμως τῶν φιλοσόφων τῆς ἀρχαιότητος ἐλάλησε σεμνοπρεπέστερον αὐτοῦ περὶ τῆς Θεότητος. Γράφων, λέγει, τὸ βιβλίον τοῦτο («Περὶ χρείας τῶν ἐν ἀνθρώπου σώματι μορίων» βιβλ. Γ') συνθέτω ὕμνον εἰς τὸν ποιητὴν τῆς φύσεως. Ἡ ἀληθὴς εὐσέβεια δὲν συνίσταται εἰς τὸ θύειν ἑκατόμβας ἢ καίειν μυρία ἡδονικὰ ἀρώματα εἰς τιμὴν αὐτοῦ, ἀλλ' εἰς τὸ ἀναγνωρίζειν καὶ διαπρυσίως κηρύττειν τὴν σοφίαν, τὴν παντοδυναμίαν καὶ τὴν ἀγαθότητα αὐτοῦ».

Ἀ ν α τ ο μ ί α. Μετὰ τὴν φιλοσοφίαν, τὸ μᾶλλον ἀπασχολῆσαν τὸν Γαληνὸν εἶναι ἡ ἀνατομία. Ταύτην ἐλλόγως ἐθεώρει βάσιν τῆς ἰατρικῆς. Ἡ ἀνατομία κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐκαλλιεργεῖτο ὀπωσοῦν εὐδοκίμως μόνον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἔνθα ἐμορφώθη ὁ Γαληνός. Αὐτόθι δὲν ἐφοβοῦντο πλέον ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου ν' ἀνατέμνωσι πτώματα, σπανίως μέν, εἶναι ἀληθές, διότι ὁ Γαληνὸς μακαρίζει ἑαυτὸν, ἐπὶ τῷ ὅτι παρετήρησεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δύο ἀνθρωπίνους σκελετούς, καὶ συμβουλεύει τοὺς θέλοντας νὰ ἐμβαθύνωσιν εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ὀστεολογίας ὅπως ἐπωφεληθέντες τῆς αὐτῆς εὐκαιρίας μεταβῶσιν εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ἀλλ' αἱ περιγραφαὶ αὐτοῦ καὶ αὐταὶ αἱ τῶν ὀστῶν, ἐγένοντο κατὰ τὰς αὐτοψίας ζώων. Συνίστησι δὲ πρὸ πάντων, ἕνεκα τῆς περὶ τὸν ὀργανισμὸν ἀναλογίας, τὴν σπουδὴν τῆς ἀνατομῆς τοῦ πίθηκος καὶ ἰδίᾳ τοῦ γαλλιστὶ λεγομένου magot, ὡς ὑπώπτευσε μὲν ὁ Κυβιέρος ἀπέδειξε δὲ ὁ Daremberg. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἀναλογία παρεκτρέπει αὐτὸν πολὺ τῆς ἀληθείας καὶ πολλάκις ἐσφαλμένως ἀποδίδωσι τῷ ἀνθρώπῳ ὅ,τι ἐπὶ τῶν ζώων παρετήρησεν. Ἐν τῇ μυολογίᾳ, ὁ Γαληνὸς ἐποιήσατο σπουδαίας ἀνακαλύψεις. Πρῶτος αὐτὸς περιέγραψε διαφόρους μῦς χρησιμεύοντας εἰς τὴν μάσησιν, τὰς κινήσεις τοῦ βραχίονος καὶ τοῦ στόματος καθὼς καὶ τὸν ἰγνυακὸν καὶ τὸν πρωτοβρεγματίου. Δίδωσιν ἀκριβῆ περιγραφὴν τῶν μυῶν τοῦ λάρυγγος καὶ τῆς κα-

τασκευῆς τῆς καρδίας. Ἠπατήθη εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν μυῶν, οὓς νομίζει συγκειμένους ἐκ τῶν νευρικῶν καὶ τενοντείων ἰνῶν.

Ὁ Γαληνὸς οὐδὲν προσέθετο εἰς τὰς ἀγγειολογικὰς γνώσεις. Λέγει ὅτι αἱ μὲν φλέβες γεννῶνται ἐκ τοῦ ἥπατος, αἱ δὲ ἀρτηρίαι ἐκ τῆς καρδίας καὶ οὐδεμίαν δίδωσιν ἀμφοτέραις αἰσθητικότητα. Διέγνω τὰς ἀναστομώσεις τῶν φλεβῶν καὶ τῶν ἀρτηριῶν, καθὼς καὶ τὴν ὀπὴν τοῦ Βοτάλ, τὴν χρῆσιν αὐτῆς ἐν τῷ ἐμβρύῳ καὶ τὰς ἐκ τῆς ἡλικίας μεταβολὰς αὐτῆς. Διὰ τῆς ἀναστομώσεως τῶν ἀγγείων τῶν μαστῶν καὶ τῶν τῆς κάτω κοιλίας ἐξηγεῖ τὰς μεταξὺ τῶν ὀργάνων τούτων καὶ τῆς μήτρας συμπαθείας. Τὸ *septum lucidum*, τὸ τυλῶδες μεσόλοβον καὶ αἱ ἐξοχαὶ *nates* καὶ *testes* ἀπαντῶσιν ὑποδεικνυόμεναι ἐν τῇ περιγραφῇ τοῦ ἐγκεφάλου ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ. Ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου τίθησι τὴν ἀρχὴν τῶν νεύρων τῶν αἰσθήσεων καὶ ἀπὸ τοῦ νωτιαίου μυελοῦ τὴν τῶν κινήσεων. Διέκρινεν ὅμως τὸν μικτὸν χαρακτῆρα ἀμφοτέρων τῶν νεύρων. Κατ' αὐτὸν τὰ ὀπτικὰ νεῦρα δὲν διασταυροῦνται ἀλλὰ κολλῶνται. Τέλος ὁ Γαληνὸς περιέγραψε τὸ πνευμονογαστρικὸν νεῦρον καὶ τὰς συναφείας αὐτοῦ μετὰ τοῦ μεγάλου συμπαθητικοῦ, ὅπερ κατάγει ἀπὸ τοῦ ὀγδόου ζεύγους.

Φυσιολογία. Τὰ φυσιολογικὰ ἔργα τοῦ Γαληνοῦ συνοψίζονται ὡς ἀκολούθως· ἐν τῷ ζῶντι σώματι, διακρίνει τὰ μόρια, τὰ ὑγρά, τὰ πνεύματα. Παραδεχόμενος τὴν περὶ στοιχείων αἵρεσιν, καὶ λαμβάνων ὡς βάσιν τὰς ἀρχεγόνους ἰδιότητας, τὸ θερμόν, τὸ ψυχρόν, τὸ ξηρὸν καὶ τὸ ὑγρόν, συνδυάζει μετὰ τοῦ πυρός, τοῦ ὕδατος, τοῦ ἀέρος καὶ τῆς γῆς τὰ ἁπλᾶ ἢ σύνθετα μόρια τοῦ σώματος. Κατ' αὐτὸν, ὑπάρχουσι τέσσαρα στοιχεῖα καὶ τέσσαρες ἀρχικαὶ ἰδιότητες. Τὸ αἷμα, ἐρυθρὸν, θερμὸν καὶ ὑγρόν· τὸ φλέγμα, λευκὸν, ψυχρὸν καὶ ὑγρόν· ἡ χολὴ, κιτρίνη, θερμὴ καὶ ξηρά· ἡ μέλαινα χολὴ, μέλαινα, ψυχρὰ καὶ ξηρά. Αἱ κράσεις γεννῶνται ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν στοιχείων καὶ τῶν ἰδιοτήτων αὐτῶν, ἐν ἑνὶ λόγῳ ἐκ τῆς κράσεως ἑκάστου μέρους ἐνουμένου μετὰ τοῦ ὑπερέχοντος ὑγροῦ. Κατὰ τὸν Γαληνὸν, ὅστις ὡς πρὸς τοῦτο οὐδὲν ἄλλο πράττει ἢ ἀναπτύσσει τὴν αἵρεσιν τῶν περιπατητικῶν, πάντα τὰ φυσιολογικὰ φαινόμενα δέον' ἀποδίδωνται εἴς τινας ἀποκρύφους δυνάμεις ἐμφύτους ἐν τοῖς μορίοις τοῦ σώματος. Τοιαύτας δὲ ἀριθμεῖ τρεῖς· τὰς ζωτικὰς, ὧν ἕδρα ἡ καρδία, τὰς ζωτικὰς, ὧν ἕδρα ὁ ἐγκέφαλος, τὰς φυσικὰς, τιθεμένας ἐν τῷ ἥπατι. Αἱ δυνάμεις αὗται ἐκτελοῦσι τὰς ἐνεργείας τῶν διὰ τῶν φυσικῶν, ζωϊκῶν καὶ ζωτικῶν πνευμάτων καὶ ὀνομάζονται κοινῶς πνεῦμα. Τὰ φυσικὰ πνεύματα, διὰ τοῦ αἵματος εἰς τὸ ἧπαρ μεταβαίνοντα γίνονται ζωϊκὰ ἐν τῷ ἥπατι, μετὰ τοῦ ἀέρος συνδυαζόμενα, εἶτα ζωτικὰ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ, ἔνθα ἔτι πλέον ἀραιοῦνται. Καὶ αἱ λειτουργίαι τοῦ σώματος εἶναι τριῶν εἰδῶν· ζωϊκαὶ, ὡς οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας καὶ τῶν ἀρτηριῶν, τὰ πάθη· ζωτικαὶ, ὡς ὁ νοῦς καὶ αἱ αἰσθήσεις· τέλος φυσικαὶ, ὡς ἡ θρέψις καὶ ἡ γέννησις. Συνάμα δὲ αἱ λειτουργίαι ἑκάστου εἴδους εἶναι ἐσωτερικαὶ καὶ ἐξωτερικαί. Διὰ τοῦ πνεύματος ἡ ζωϊκὴ δύναμις παράγει τοὺς παλμοὺς τῆς καρδίας καὶ τῶν ἀρτηριῶν. Προσθέσωμεν δὲ ὅτι ὁ Γαληνὸς λαλεῖ μεθ' ἱκανῆς σαφηνείας περὶ τῶν κινήσεων, τῆς συστολῆς καὶ διαστολῆς τῆς καρδίας. Ἐγίνωσκε τὴν μικρὰν τοῦ αἵματος κυκλοφορίαν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὴν μεγάλην. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης, πεπεισμένος ὅτι τὸ αἷμα ἀπὸ τῆς καρδίας φέρεται πρὸς τὰ ἄκρα, ἐθεώρει πιθανὴν καὶ τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ. Ὁ Γαληνὸς κατέδειξε τὴν μεταφορὰν τοῦ αἵματος διὰ τῆς πνευμονικῆς ἀρτηρίας εἰς τοὺς πνεύμονας πρὸς θρέψιν αὐτῶν καὶ τὴν ἐπάνοδον μέρους τοῦ ῥευστοῦ τούτου εἰς τὴν καρδίαν. Παρετήρησε τὰς διαφόρους τοῦ αἵματος ποιότητας ἐν ταῖς ἀρτηρίαις καὶ ἐν ταῖς φλεψί. Μεταξὺ τῶν πνευμόνων καὶ τῆς πλευρᾶς ὑπέθετεν ὅτι ὑπάρχει διάστημα ἔνθα κατὰ μέγα μέρος διαχεῖται ὁ ἀναπνεόμενος ἀήρ. Κατὰ τὸ σύστημα αὐτοῦ, τὸ αἷμα δροσίζεται διὰ τῆς ἀναπνοῆς· εἶτα τὰ ἀκάθαρτα μόρια τοῦ πνεύματος ἀποβάλλονται καὶ νέα ἰδιότης ζωτικῆς δυνάμεως εἰσάγεται. Αἱ λειτουργίαι αὗται τελοῦνται διὰ τῶν μεσοπλεύρων μυῶν καὶ τοῦ διαφράγματος. Ὁ ἐγκέφαλος εἶναι ἡ ἕδρα τῆς σκέψεως, ὡς ἡ καρδία τῆς γενναιότητος καὶ τῶν ὀξέων παθῶν, τὸ δὲ ἧπαρ τῆς ἐπιθυμίας. Αἱ λειτουργίαι τῆς ψυχῆς ἐκτελοῦνται διὰ τῶν ἀκαταπαύστων τοῦ ἐγκεφάλου παλμῶν γινομένων ἕνεκα τοῦ εἰς τὰς κοιλότητας αὐτοῦ σχηματιζομένου πνεύματος. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν οὐσίαν τῆς ψυχῆς, ὁ Γαληνὸς θεωρεῖ αὐτὴν ὅτι μὲν ὑλικὴν οὐσίαν, ὅτι δὲ οὐδὲν ἔχουσαν τὸ κοινὸν μετὰ τοῦ σώματος, κτλ.

Διαιτητικὴ, Ὑγιεινή. Ὁ Γαληνὸς τιθέμενος ὡς ἀρχὴν τὴν ἐν τῇ φυσικῇ αὐτῶν καταστάσει διατήρησιν τῶν μορίων διὰ πραγμάτων σχετιζομένων μετὰ τῆς τοιαύτης καταστάσεως, διαιρεῖ ἐλλόγως τοὺς ἀνθρώπους εἰς τρεῖς κατηγορίας· 1ον τοὺς ἀνίτους ζῶντας καὶ δυναμένους

νὰ φροντίζωσι περὶ τῆς ὑγείας των. Ἓν τοὺς ἀδύνατον ἔχοντας τὴν κρᾶσιν· Ἓν τοὺς ἕνεκα τῶν καθηκόντων ἢ ὑποθέσεων αὐτῶν μὴ δυναμένους νὰ διάγωσι ζωὴν τακτικήν. Εἶτα τῇ φύσει ἑπόμενος, ποιεῖται ἑτέραν διαίρεσιν, τὴν καθ' ἡλικίας. Τέλος ἐξετάζει ἐπιμελῶς τὰς διαφόρους ἐπιδράσεις τοῦ ἀέρος, τῶν τροφῶν, τῆς κινήσεως, τῆς ἠρεμίας, κτλ. Τούτων δὲ ὡς ἀρχῶν τιθεμένων ἐξάγει πολλάκις σοφὰς συμβουλάς. Συμβουλεύει τὴν μητέρα νὰ τρέφῃ ἡ ἰδία τὸ τέκνον της καὶ κατακρίνει τὴν χρῆσιν τῆς ψυχρολουσίας, ἥτις ἐπικρατεῖ διὰ τὰ βρέφη, ἅμα τῇ γεννήσει αὐτῶν, παρὰ τοῖς ἀρκτώοις λαοῖς. Συνίστησι δὲ θερμῶς τὴν γυμναστικὴν προτιμῶν πάσης ἄλλης ἀσκήσεως τὴν θήραν. Παραγγέλλει τοῖς μὲν νέοις, κατὰ τὴν θερινὴν ὥραν, τὰ ψυχρὰ λουτρὰ, τοῖς δὲ πρεσβύταις, ὧν τὸ αἷμα ψυχραίνεται καὶ ξηραίνεται, τὰ θερμὰ ἐξ ὕδατος γλυκέος, φρονεῖ δὲ ὅτι δέον νὰ πίνωσι γενναῖον οἶνον καὶ νὰ τρώγωσι τρὶς τῆς ἡμέρας, οἱ δὲ νεώτεροι δὶς μόνον. Λέγει ὅτι καλὸν εἶναι νὰ λούηταί τις πρὸ τοῦ φαγητοῦ, ὅπερ συμβουλεύει νὰ γίνηται ἐκ θαλασσίου ἰχθύος· ἐπιδοκιμάζει δὲ τὴν χρῆσιν τοῦ χαιρείου κρέατος.

Παθολογία, χειρουργία, θεραπευτική. Ὁ Γαληνὸς ἀνέφερε πάντα τὰ νοσήματα πρὸ πάντων εἰς τὰ ὄργανα. Κατὰ δὲ τὸ σύστημα τοῦτο ἡ νόσος εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς βλάβης μιᾶς ἢ πολλῶν λειτουργιῶν. Ἐν τῇ νόσῳ διακριτέον τὴν διάθεσιν ἀπὸ τοῦ πάθους. Ἡ αἰτία τῆς ἐλλείψεως τῆς ὑγείας εὑρίσκεται ἢ ἐν τοῖς ἁπλοῖς μορίοις ἢ καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ὀργάνοις. Ἡ Ἔλλειψις ἀναλογίας ἐν τοῖς στοιχείοις παράγει ἐν γένει τὰ νοσήματα τῶν ἁπλῶν μορίων. Τὰ αἴτια τῆς νόσου εἶναι ἐσωτερικὰ ἢ ἐξωτερικά. Ἡ ἀφθονία ἢ ἡ ἀλλοίωσις τῶν ὑγρῶν εἶναι ἡ συχνοτέρα τῶν ἐσωτερικῶν αἰτίων. Ἡ πληθώρα προέρχεται ἐκ τῆς ἀπολύτου ἢ σχετικῆς ἀφθονίας τοῦ αἵματος· ἡ δὲ κακοχυμία γεννᾶται ἐκ τῆς περισσείας τῶν ἄλλων ὑγρῶν. Ὁ Γαληνὸς ἀποκαλεῖ σηπεδόνα πᾶσαν ἀλλοίωσιν τῶν ὑγρῶν. Ἡ σηπεδὼν γεννᾷ θερμότητα, ἥτις διαδιδομένη εἰς τὰς ἀρτηρίας καὶ τὴν καρδίαν φέρει τὸν πυρετόν. Ἐκτὸς τοῦ ἐφημέρου πυρετοῦ, ὅστις προέρχεται ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας ἀλλοιώσεως τοῦ πνεύματος, πάντες οἱ λοιποὶ πυρετοὶ γεννῶνται ἐκ τῆς ἀλλοιώσεως τῶν ὑγρῶν. Ἡ τοῦ φλέγματος ἀλλοίωσις παράγει τὸν καθημερινὸν, ἡ τῆς χολῆς τὸν τριταῖον, ἡ τῆς μελαίνης χολῆς τὸν τεταρταῖον. Ἡ φλόγωσις προέρχεται ἐκ τῆς εἰσροῆς τοῦ αἵματος εἰς μέρος ἔνθα ὀλίγον ὑπῆρχεν αἷμα. Εἶναι δὲ καθαρὰ ἡ φλεγμονώδης ἂν μόνον αἷμα εἰσρεύσῃ, πνευματικὴ, ἂν συνοδεύηται καὶ ὑπὸ πνεύματος, οἰδηματώδης, ἂν ἐνωθῇ καὶ φλέγμα, ἐρυσιπελατώδης, ἂν ἀναμιχθῇ χολὴ, καὶ τέλος σκιῤῥώδης, ἂν ἐν τῇ ἀναπτύξει αὐτῆς συντελῇ καὶ ἡ μέλαινα χολή. Ὁ Γαληνὸς ἐπεκτείνει τὰ τοῦ Ἱπποκράτους περὶ κρίσεων καὶ κρισίμων ἡμερῶν, καθὼς καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ πατρὸς τῆς ἰατρικῆς ὡς πρὸς τὸ προγνωστικὸν, ὅπερ περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο. Τῇ φλεβοτομίᾳ ἐχρῆτο πολλάκις, ἐνίοτε δὲ καὶ μέχρις οὗ ἐπήρχετο λειποθυμία. Φαίνεται δὲ ὅτι δὲν μετεχειρίσθη βδέλλας ἀλλὰ κατέφευγεν εἰς τὰς σικύας (βεντούζας). Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν χειρουργικὴν, ἐξήσκησεν αὐτὴν ἂν ὄχι ἐν Ῥώμῃ, τοὐλάχιστον ὅμως ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, ἔνθα καὶ δημοσίᾳ ἐδίδαξε περὶ ἐγχειρήσεων, διότι ἀναφέρει τὰ ἐργαλεῖα, ὧν ἐποιεῖτο χρῆσιν πρὸς ἀπόδειξιν τῶν λόγων του. Ἐν τῇ φαρμακολογίᾳ, διακρίνει τὰ φάρμακα, ἅτινα ἐνεργείᾳ κέκτηνται μίαν τινὰ δύναμιν καὶ τὰ ἔχοντα αὐτὴν δυνάμει μόνον· τὸ πῦρ, φέρ' εἰπεῖν, κέκτηται ἐνεργείᾳ τὴν θερμότητα, ἐνῷ τὸ πέπερι κέκτηται αὐτὴν δυνάμει. Κατὰ τὸν Γαληνὸν, φάρμακά τινα, οἷα τὰ ἀντιπαθῆ, τὰ καθαρτικὰ, δηλητήριά τινα καὶ τὰ ἀντίδοτα τούτων ἐνεργοῦσι δι' ὅλης αὐτῶν τῆς οὐσίας. Καθὼς οἱ πλεῖστοι τῶν συγχρόνων αὐτοῦ ἰατρῶν, ὁ περγαμηνὸς Ἀσκληπιάδης ἐν ἰδίῳ φαρμακείῳ παρεσκεύαζε καὶ διετήρει τὰ φάρμακα αὐτοῦ. Ὁ κατάλογος τῶν ἔργων τοῦ Γαληνοῦ εἶναι μακρότατος. Τὰ περισωθέντα συγγράμματα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ἑλληνιστὶ ἐν Βενετίᾳ, 1525, τόμ. ὅ, εἰς φύλλ. καὶ ἐν Βασιλείᾳ, 1538, τόμ. 5 εἰς φύλλ. Ἄριστα λατινικαὶ ἐκδόσεις εἶναι τοῦ Μερκουριάλη, 1576, ἥτις εἶναι καλλίστη· τοῦ Γεσνέρου, ἐν Βασιλείᾳ, 1562, τόμ. ϐ, εἰς φύλλ. καὶ ἑλληνολατινιστὶ αἱ τοῦ René Chartier, ἐν Παρισίοις, 1639—1679, τόμ. 13 εἰς φύλλ. τοῦ Kuhn, ἐν Λειψίᾳ, 1821—33, τόμ. 20, εἰς 8ον. Νεωτάτη πασῶν εἶναι ἡ τοῦ Daremberg, γαλλιστὶ, ἐν Παρισίοις, 1854 καὶ ἑξῆς, τόμ. 4, εἰς 8ον, περιέχουσα μόνον τὰς ἀφορώσας τὴν ἀνατομίαν, τὴν φυσιολογίαν, τὴν παθολογίαν καὶ τὴν θεραπευτικὴν πραγματείας. Ὁ Γαληνὸς ἐθαυμάζετο διὰ τὴν εὐγλωττίαν αὐτοῦ, ἐφ' ᾗ καὶ ὁ Ἀθήναιος εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τοὺς Δειπνοσοφιστάς.

ΓΑΛΙΑΝΗΣ (Σιλεστῖνος), ἰταλὸς κληρικὸς, γεν. ἐν Φογγίᾳ (Παύλλη) τῷ 1684, ἀπεβ. τῷ 1753, ἐχρημάτισεν ἀρχιεπίσκοπος Τάραντος καὶ Θεσσαλονίκης καὶ ἔγραψε βιβλία περὶ φυσικῆς, μαθηματικῶν καὶ ἀρχαιολογίας, ἐκεῖνα ἐκ μυρίω-

φροσύνης δὲν ἐδημοσίευσεν. Ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ ἀββᾶς Φερδινάνδος Γαλιάνης, γενν. τῷ 1728, ἀποθ. τῷ 1787, ἐγένετο γνωστὸς εἰς τὸ δημόσιον διὰ τοῦ «Ἐπιταφίου λόγου εἰς τὸν δήμιον», εὐφυοῦς παρῳδίας τῶν ἀκαδημαϊκῶν ἐγκωμίων, ὑπῆρξε δὲ φίλος τοῦ Γρίμμ καὶ τοῦ Διδερότου. Τὰ κάλλιστα τῶν ὑπ' αὐτοῦ γραφέντων εἶναι αἱ περὶ τῆς «Περιεργείας», τῆς «Ἀνατροφῆς», τοῦ «Κικέρωνος», τοῦ «Βολταίρου ὡς σχολιαστοῦ τοῦ Κορνηλίου», τῶν «Παρισίων», κλπ. Ἐπιστολαί. Ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ δείκνυσιν ἀμφιβολίαν περὶ πάντων. Κατέλιπε σοφὴν καὶ πρωτότυπον ὑπομνηματίσιν εἰς τὸν «Ὁράτιον», καταχωρηθεῖσαν ἐν τῇ μεταφράσει τοῦ ποιητοῦ τούτου ὑπὸ Καμπενῶνος, 1821. Ὁ ἀββᾶς Γαλιάνης διέπρεπεν ἐν ταῖς συναναστροφαῖς ἐπὶ εὐφυΐᾳ, ἀγχινοίᾳ καὶ ζωηρότητι, τὰ δὲ συγγράμματα αὐτοῦ φέρουσι τὸν τύπον τῆς ᾀεικινήτου αὐτοῦ διανοίας.

ΓΑΛΙΓΑΙ (Λεονώρα ΔΟΡΗ, ἡ ἐπονομαζομένη), σύζυγος τοῦ Κοντσίνη, στρατάρχου δ' Ἄγκρη, ἠκολούθησεν εἰς Γαλλίαν ὡς θαλαμηπόλος Μαρίαν τὴν ἀπὸ Μεδίκων, ἧς τροφὸς ὑπῆρξεν ἡ μήτηρ αὐτῆς. Ἠδυνήθη δὲ νὰ διατηρήσῃ τὴν ἐπιρροὴν αὐτῆς παρὰ τὰς διαταγὰς Ἐρρίκου τοῦ Δ', καὶ ἐγένετο ἐν τάχει παντοδύναμος ἐπὶ τῆς ἀνηλικιότητος τοῦ Λουδοβίκου ΙΓ'. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου αὐτῆς (Β. ΚΟΝΤΣΙΝΗΣ), ἐβλήθη εἰς τὴν Βαστιλλίαν καὶ ἐνήχθη ἐνώπιον ἐκτάκτου δικαστηρίου κατηγορουμένη ἐπὶ γοητείᾳ. Λέγεται δὲ ὅτι ἐρωτηθεῖσα διὰ ποίας τέχνης τοσοῦτον ἐπιτηδείως ἐδέσποζε τῆς βασιλομήτορος, ἀπεκρίνατο· «Διὰ τῆς ἐπιῤῥοῆς ἰσχυρᾶς ψυχῆς ἐπὶ ἀσθενοῦς διανοίας». Ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἐκάη τῷ 1617.

ΓΑΛΙΚΙΑ ἀρχ. ἐπαρχ. καὶ τανῦν γενικὴ διοίκησις τῆς Ἱσπανίας, πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Ἱσπανικῆς χερσονήσου, μεταξὺ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ πρὸς Β καὶ πρὸς Δ. τῆς Πορτογαλίας πρὸς Ν καὶ τῆς Παλαιᾶς Καστιλλίας (ἐπαρχ. τῆς Ζαμόρας, Λεόνης καὶ Ἀστουρίας) πρὸς Α, ἀνὰ μέσον τῆς 41ο 50' καὶ 43ο 50' Β πλ. Πρωτεύουσα Σαντιάγον ἢ Ἅγιος Ἰάκωβος τῆς Κομποστέλλης. Ἐπιφ. 5,193,540 ἑκταρίων 220 χιλιαμέτρων μῆκος, 200 εὖρος. Πληθ. 1,776,880 κατ. Ὑποδιαιρεῖται ἀπὸ τοῦ 1833, εἰς 4 ἐπαρχ. τὴν Κορόγνην, ΒΔ, τὴν Ποντεβέδραν ΝΔ. τὴν Ὀρένσην ΝΑ καὶ τὸ Λοῦγον ΒΑ. Γῆ βασώδης, διατεμνομένη ὑπὸ τῶν Κανταβρικῶν ὀρέων καὶ ἀρδευομένη ὑπὸ τοῦ Μίγγου, τοῦ Σιλ. τοῦ Πάμβρου, τοῦ Οὔλλα, κ.λ.π. Κλίμα ἐν γένει εὔκρατον. Πηγαὶ ἐφθονώτεραι ἢ ἀλλαχοῦ Μεταλλεῖα σιδήρου, κασσιτέρου καὶ μολύβδου. Γεωργία παρημελημένη· κτηνοτροφία θαυμασία· ὀλίγοι δημητριακοὶ καρποί. Δάση εὐθηρότατα. Βιομηχανία χαλαρά· λινᾶ, κοινὰ ἐριοῦχον, χάρτης. Καλοὶ λιμένες ἐπὶ τῆς παραλίας (τὸ Φερόλ, ἡ Κορόγνη, τὸ Βίγον)· ἁλιεία παραγωγικὴ καὶ ἐμπόριον ζωηρόν.— Ὠνομάσθη οὕτως ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων αὐτῆς κατοίκων Γαλλαϊκῶν, οἵτινες ἁλιεῖς ἐπὶ τῶν παραλίων ἢ θηρευταὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὑπερησπίσαντο ἡρωϊκώτατα τὴν χώραν ἐναντίον τῶν Ῥωμαίων, ὡς διεφύλαξαν αὐτὴν ἀνεξάρτητον καὶ ἀπὸ τῶν Καρχηδονίων. Ἀλλὰ συμπεριληφθέντες ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς ἐντεῦθεν Ἱσπανίας ἀπὸ τοῦ 197 πρ. Χ. καὶ ὑποταγέντες μεθ' ἑξήκοντα ἔτη ὑπὸ Βρούτου τοῦ Γαλλαϊκοῦ ἠνώθησαν ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου μετὰ τῆς Ταῤῥακωνίας. Φθίνοντος τοῦ Α' αἰῶνος, ὁ Οὐεσπεσιανὸς, διαιρέσας τὴν Χερσόνησον εἰς τέσσαρας ἀντὶ τριῶν ἐπαρχιῶν, ἀπέδωκε τῇ χώρᾳ ταύτῃ τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς ὄνομα· ἀλλ' ἡ Γαλλαϊκία ἐκτὸς τῆς νῦν Γαλικίας περιελάμβανε προσέτι μέρος τῆς Πορτογαλίας μέχρι τοῦ Δυέρου, μετὰ τῶν Ἀστουριῶν, τῆς Βισκαΐας καὶ μέρους τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Λεόνης καὶ τῆς Καστιλίας. Τῷ 409 ἀπετέλεσε τὸ βασίλειον τῶν Σουέβων, καταλυθὲν ὑπὸ τῶν Βισιγόθων μετὰ μακροχρόνιον πάλην, τῷ 582. Μετὰ τὴν ἀραβικὴν κατάκτησιν τοῦ 711, ἠθέλησε νὰ μὴ ὑπόκηται οὔτε εἰς τοὺς Μουσουλμάνους, οὔτε εἰς τοὺς βασιλίσκους τῶν Ἀστουριῶν, διαδόχους τοῦ Πελάγου, καὶ ὅτε, φθίνοντος τοῦ Η' αἰῶνος, οὗτοι ἐπέβαλον αὐτῇ μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας κόμητας πρὸς φύλαξιν καὶ κυβέρνησιν τῶν πόλεων, καὶ οἱ διορισθέντες διοικηταὶ ἐκτήσαντο τὴν ἀνεξαρτησίαν. Ἀποσπασθεῖσα ἅπαξ ἀπὸ τοῦ βασιλείου τοῦ Ὀβιέδου ὑπὸ Ἀλφόνσου τοῦ Γ' χάριν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ὀρδόγνου, 910, ἀπεσπάσθη καὶ δεύτερον, ὀνομασθεῖσα βασίλειον ὑπὸ Φερδινάνδου τοῦ Α', χάριν τοῦ τρίτου αὐτοῦ υἱοῦ Γαρσία, 1065, ἀλλὰ προσηρτήθη ἐκ νέου τῷ 1703. Φερδινάνδος ὁ Καθολικὸς ἀπέστειλεν εἰς Γαλικίαν, 1480, τάγμα ἱππικοῦ, καταστρέψαν 46 φρούρια, καὶ ἐβασάνισεν ἢ ἠνάγκασε νὰ φύγωσιν ἄνευ διακρίσεως κοινωνικῆς τάξεως πάντας τοὺς κακοποιοὺς ἢ φυγεῖς.

Γαλικία (Νέα), ἀρχ. Ἱσπανικὸν βασίλειον τοῦ Μιξικοῦ, σχηματίζον τὸ νῦν διαμέρισμα τοῦ Γουαδαλαξάρα καὶ μέρος τῶν διαμερισμάτων Ζακατέκας καὶ Σὰν Λουὶς τῆς Ποτόζης.

ΓΑΛΙΚΙΑ. Ἴδε ΓΑΛΛΙΚΙΑ.

ΓΑΛΙΚΙΑ (ΝΕΑ), ἡ Δυτικὴ Γαλικία,

ὄνομα δοθὲν παρὰ τῆς Αὐστρίας εἰς τὰς πολωνικὰς ἐπαρχίας, ἃς προσεκτήσατο κατὰ τὸν διαμελισμὸν τῆς Πολωνίας τῷ 1795, πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τῆς ἀρχαίας ἢ ἀνατολικῆς Γαλικίας, ἁρπαγείσης τῷ 1772. Ἐσχημάτιζε πρὸς τὰ ΒΔ ταύτης, μεταξὺ τοῦ Βιστούλα, τοῦ Πιλίκα καὶ τοῦ Βούγ, κυβερνεῖον οἰκούμενον ὑφ' ἑνὸς ἑκατομμυρίου καὶ ἑξακοσίων χιλιάδων ψυχῶν, καὶ ἔχον πρωτεύουσαν τὴν Κρακοβίαν· διηρεῖτο δὲ εἰς ἑπτὰ κύκλους. Ἡ Αὐστρία ἀπώλεσεν αὐτὸ τῷ 1809, ὅτε ἐδόθη εἰς τὸ μέγα δουκάτον τῆς Βαρσοβίας. Ἐπὶ τῶν ἐν Βιέννῃ συνθηκῶν, 1815, ἀπετέλεσε μετ' αὐτοῦ μέρος, τοῦ ῥωσσικοῦ βασιλείου τῆς Πολωνίας, ἐν ᾧ σχηματίζει τὰ κυβερνεῖα Ῥαδὼμ καὶ Λουβλίνου.

ΓΑΛΙΛΑΙΑ, ἀρχ. ἐπαρχ. τῆς Παλαιστίνης πρὸς Β, μεταξὺ τῆς Μεσογείου ἀπὸ τῆς Φοινίκης πρὸς Δ, τοῦ Λιβάνου καὶ τοῦ ποταμοῦ Λάτη πρὸς Β, τοῦ Ἰορδάνου καὶ τῆς Γεννησαρὲτ πρὸς Α, τοῦ χειμάῤῥου Κισὲν πρὸς Ν. Περιεῖχε τὰ ὄρη Κάρμηλον, Θαβὼρ καὶ Γελβοέ· κυριώτεραι πόλ. Ἀκκὼ ἢ Πτολεμαΐς (Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Ἄκρης), Σέφωρος, ἢ Διοκαισάρεια, Ναζαρὲτ, Κανὰ Βαιθουλία, Καπερναούμ. Ἡ Γαλιλαία περιεῖχε τὴν γῆν τῶν φυλῶν Νεφθαλεὶμ, Ἀσὴρ, Ζαβουλὼν καὶ Ἰσσάχαρ. Αὐτόθι κυρίως ἐδίδαξεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ἕνεκα τούτου καλεῖται σήμερον ὑπὸ τῶν Ἀνατολιτῶν Βελὲδ-ἐλ-Βουκρὰ (γῆ τοῦ Εὐαγγελίου). Ἐπὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἡρώδου κατενεμήθη τῷ υἱῷ αὐτοῦ Φιλίππῳ, ὅστις ἐκυβέρνα αὐτὴν ἐφ' ὅρου ζωῆς. Προσαρτηθεῖσα προσωρινῶς εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν αὐτοκρατορίαν, 34 ἔτη μ. Χ., ἐδόθη μετὰ μικρὸν ὑπὸ τοῦ Καλλιγούλα τῷ ἐγγόνῳ τοῦ Ἡρώδου Ἀγρίππᾳ, οὗ ἀποθανόντος, τῷ 44, μετεβλήθη ἐκ νέου εἰς ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν, μεθ' ὅλης τῆς λοιπῆς Παλαιστίνης ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἰουδαία. Κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς αὐτοκρατορίας, ἡ Γαλιλαία ἀπετέλεσε μέρος τῆς Α Π α λ α ι σ ί ν η ς, ἐξαρτωμένης ἀπὸ τῆς διοικήσεως τῆς ἐπαρχίας τῆς Συρολῆς. Τανῦν περιέχεται ἐν τῷ σανδζακίῳ τῆς Ἄκρης (ἐγγαλίτιον τῆς Σάϊδας).

Γ α λ ι λ α ί α ς (θάλασσα τῆς). Ἰδ. ΤΙΒΕΡΙΑΣ.

ΓΑΛΙΛΑΙΟΙ. Οὕτως ὠνόμαζον οἱ ἀρχαῖοι Ἰουδαῖοι τοὺς χριστιανούς, διότι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀνετράφη ἐν Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας καὶ τὰ πρῶτα θαύματα αὐτόθι ἐπεδείξατο.

ΓΑΛΙΛΑΙΟΣ (Galileo, *GALILEO, GALILEI*), μέγας μαθηματικὸς, γεννηθεὶς ἐν Πίσῃ τῇ 18 φεβρουαρίου 1564 (ν. ἡμ.), καθ' ἣν ἡμέραν ἀπεβίωσεν ὁ Μιχαὴλ Ἄγγελος, ἀποθανὼν ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1642, ἔτος καθ' ὃ ἐγεννήθη ὁ Νεύτων, ἐσπούδασε κατ' ἀρχὰς τὴν ἰατρικὴν, ἣν καταλιπὼν ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῶν μαθηματικῶν περιπαθῶς ἔχων πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἀφ' ὅτου ἐνέγνω τὸν Εὐκλείδην. Ὁ μέγας δοὺξ τῆς Τοσκάνης διώρισεν αὐτὸν, τῷ 1589, καθηγητὴν τῶν μαθηματικῶν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Πίσσης, ὁ δὲ Γαλιλαῖος ἀπέδειξεν ἐν αὐτῷ διδάσκων ὅτι πάντων τῶν σωμάτων ἡ βαρύτης εἶναι ἡ αὐτὴ, καὶ ἀνεκάλυψε τοὺς νόμους τῆς ἰσοχρόνως μεταβαλλομένης κινήσεως. Ἡμέραν τινὰ παρατηρήσας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Πίσης ὅτι αἱ ταλαντώσεις λυχνίας ἠρτημένης ἀπὸ τοῦ θόλου ἦσαν ἰσόχρονοι ἐπενόησε τὸ ἐκκρεμές. Ἀνατρέχων οὐχὶ εἰς ὑποθέσεις ἀλλ' εἰς πειράματα πρὸς ἀπόδειξιν τῶν φαινομένων κατεδιώκετο ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τῆς περιπατητικῆς φιλοσοφίας καὶ ἠναγκάσθη νὰ καταλίπῃ τὴν ἕδραν αὐτοῦ τῷ 1592. Ἡ γερουσία τῆς Βενετίας προσήνεγκεν αὐτῷ τὸ ἑπόμενον ἔτος τὴν ἐν Παδούῃ ἕδραν. Αὐτόθι δὲ διατρίβων ἐφεῦρε, τῷ 1609, τὸ φερώνυμον αὐτοῦ τηλεσκόπιον, δι' οὗ ἀνεκάλυψε τὰ ὄρη καὶ τὰς κοιλάδας τῆς σελήνης, τοὺς τέσσαρας δορυφόρους τοῦ Διὸς, τὰς φάσεις τῆς Ἀφροδίτης, ἃς ἐμάντευσεν ὁ Κοπέρνικος, καὶ τὰς κηλίδας τοῦ ἡλίου, ἐξ ὧν ἀποδείκνυται ἡ περιστροφικὴ κίνησις αὐτοῦ. Διὰ δὲ τῶν ἀνακαλύψεων τούτων ἐβεβαίου νέας ἀποδείξεις τοῦ συστήματος τοῦ Κοπερνίκου, ἀποδείξεις ἃς ἐδίδαξε μὲν ἐν Ἐνετίᾳ, ἀλλ' ἀνακληθεὶς εἰς Φλωρεντίαν παρὰ τῷ μεγάλῳ δουκὶ, ὅστις μυρίας ἀπένειμεν αὐτῷ χάριτας, κατεδιώχθη ὑπὸ φθονερῶν. Ἐναχθεὶς πρὸ τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως ἐν Ῥώμῃ, 1615, καθ' ὃν χρόνον ἡ αὐλὴ τοῦ Βατικάνου ἦτο σχεδὸν παντοῦ πανίσχυρος, διετάγη νὰ μὴ διδάσκῃ τοῦ λοιποῦ τὸ σύστημα τοῦ Κοπερνίκου, ὡς «παράλογον καὶ προφανῶς αἱρετικὸν, διότι ἀντιβαίνει πρὸς τὰς Γραφάς». Μετὰ δέκα ἔτη, ὁ Γαλιλαῖος νομίσας πλέον ὡριμασμένην τὴν ἀλήθειαν ἐδημοσίευσε «Τέσσαρας διαλόγους περὶ τῶν συστημάτων τοῦ παντὸς κατὰ Πτολεμαῖον καὶ κατὰ Κοπέρνικον», εἰς ἓν, ἐν Φλωρεντίᾳ, 1632. Τὸ ὄ'ἐπιον ἔτος ἐναχθεὶς εἰς Ῥώμην κατεδικάσθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως εἰς διὰ βίου εἱρκτὴν καὶ ὑπεχρεώθη νὰ δώσῃ γονυκλινὴς τὴν ἑξῆς ἔνορκον διάψευσιν· «Ἐγὼ, ὁ Γαλιλαῖος, 69 ἐτῶν τὴν ἡλικίαν, ἔχων πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου τὰ ἅγια Εὐαγγέλια, τὰ ὁποῖα διὰ τῶν ἰδίων μου χειρῶν ἐγγίζω, ἀπαρνοῦμαι, καταρῶμαι καὶ ἀποστρέφομαι τὴν πλάνην καὶ τὴν αἵρεσιν τῆς κινήσεως τῆς

γῆς». Ἀπερχόμενος δὲ τοῦ δικαστηρίου δὲν ἐκράτησεν ἑαυτοῦ ἀλλ' ὑπεψιθύρισε τὸ πολυθρύλητον ἐκεῖνο *E pur si muove* (Καὶ ὅμως κινεῖται). Καὶ ἀνοήτως μὲν ἀλλ' οὐχὶ καὶ σκληρῶς προσυνέχθησαν αὐτῷ· διότι κατ' ἀρχὰς παρεχώρησαν αὐτῷ ἀντὶ εἱρκτῆς τὸ οἴκημα ἑνὸς τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ δικαστηρίου, φίλου καὶ μαθητοῦ αὐτοῦ· κατόπιν δὲ ἐχορηγήθη αὐτῷ ἡ ἄδεια τοῦ διατρίβειν ἐν τῇ ἐξοχῇ πλησίον τῆς Φλωρεντίας καὶ βραδύτερον ἐν αὐτῇ τῇ Φλωρεντίᾳ, ἔνθα τυφλωθεὶς ἐν ἡλικίᾳ τεσσάρων καὶ ἑβδομήκοντα ἐτῶν, ἀπεβίωσε μετὰ τέσσαρα ἔτη. Ὁ Γαλιλαῖος εἶναι ὁ δημιουργὸς τῆς πειραματικῆς φιλοσοφίας· ὡς συγγραφεὺς κατέχει θέσιν ἔξοχον μεταξὺ τῶν κλασικῶν διὰ τὴν ὀρθοέπειαν καὶ γλαφυρότητα τοῦ ὕφους. Τῷ αὐτῷ προσέτι ὀφείλεται ἡ ἐφεύρεσις τοῦ ἀναλογικοῦ διαβήτου, ὃν ἐκάλεσε στρατιωτικὸν, διότι προώριζεν αὐτὸν εἰς χρῆσιν τῶν μηχανικῶν τοῦ στρατοῦ. Ἐκτὸς δὲ τοῦ συγγράμματος, οὗ ἕνεκα κατεδικάσθη ὁ Γαλιλαῖος, καὶ ὅπερ μετεφράσθη εἰς τὴν λατινικὴν ὑπὸ Βερνεγγίερου, ἐν Στρασβούργῳ, 1656, τὰ κυριώτερα τῶν πονημάτων αὐτοῦ εἶναι *Siderеus nuntius*, εἰς 4ον, ἐν Φλωρεντίᾳ, 1610, ἔνθα ἐκτίθησι τὰς ἀστρονομικὰς αὐτοῦ ἀνακαλύψεις· *Epistolæ tres de conciliatione sacræ Scripturæ cum systemate telluris mobilis*, εἰς 4ον, 1649· «Διάλογοι περὶ τῆς κινήσεως καὶ τῆς ἀνωστάσεως τῶν ῥευστῶν», ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν, 1638· τέλος «Πραγματεῖα περὶ πολεμικῆς, ὀχυρωματικῆς καὶ ἀρχιτεκτονικῆς», μείνασα χειρόγραφος. Τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ἐν Φλωρεντίᾳ, 1843—46, τόμ. 20, εἰς 8ον, μετὰ τῆς «Ἀλληλογραφίας» αὐτοῦ, ἐν ᾗ βλέπομεν ὅτι ἀπὸ τοῦ 1616 ἀνεκάλυψεν ἐπὶ τοῦ Κρόνου 2 μικρὰ τόξα ἅτινα ὅμως δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξηγήσῃ.

ΓΑΔΙΝΔΑΙ (ἀρχ.), λαὸς τῆς Σαρματίας, ΝΔ τοῦ Βενεδικοῦ κόλπου (τανῦν κόλπου τοῦ Δαντζίκ).

ΓΑΔΙΤΣΗ, πόλ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας, ἐπὶ ὁμωνύμου λίμνης, κυβερνεῖον καὶ 116 χιλιάμετρ. ΒΑ τῆς Κοστρόμας· κάτ. ἑξακισχίλιοι. Κατασκευὴ πανικῶν. Νομίζεται ὅτι ἀπ' αὐτῆς ὠνομάσθησαν οἱ Γαλίτσιν.

ΓΑΔΙΤΣΙΝ (Οἶκος τοῦ), ἐπιφανὴς ῥωσσικὴ οἰκογένεια, ἔλκουσα τὸ γένος κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1Ε' αἰῶνος ἀπὸ τοῦ Μιχαὴλ Ἰβάνοβιτς Βουλγακώφ, καταγομένου ἀπὸ τῶν πριγκήπων τῆς Λιθουανίας καὶ ἐπονομαζομένου Γ α λ ί τ σ α (μικρὰ χειρὶς, γ ά ν τ ι), ἀπὸ τῆς δερματίνης χειρίδος, ἣν ἔφερε πάντοτε ἐπὶ τῆς δεξιᾶς χειρός. Καθὼς δὲ ἄλλοι φρονοῦσιν, ὠνομάσθη οὕτως ἀπὸ τῆς πόλεως Γαλίτσης.

Γ α λ ί τ σ ι ν (Βασίλειος), ὁ ἐπονομασθεὶς Μ έ γ α ς, ἐγεννήθη τῷ 1633, ἀπέθ. τῷ 1713. Διορισθεὶς ὑπουργὸς ἐπὶ τοῦ τσάρου Φεδὼρ, Ἀλεξίοβιτς, τῷ 1680, ἔπεισεν αὐτὸν νὰ καταργήσῃ τοὺς τίτλους τῆς εὐγενείας καὶ νὰ προστατεύσῃ μόνον τὴν ἱκανότητα. Παντοδύναμος ἐπὶ τῆς ἀνηλικιότητος Ἰβὰν τοῦ Ε', Πέτρου τοῦ Μεγάλου καὶ τῆς ἀντιβασιλείας τῆς ἀδελφῆς τούτων Σοφίας, κατέστειλε τὴν στάσιν τῶν Στρελίτσων τῷ 1682, συνωμολόγησε συνθήκην δ ι α κ ο ῦ ς ε ἰ ρ ή ν η ς μετὰ τῆς Πολωνίας τῷ 1686, κατέπαυσε τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Ταρτάρων τῆς Κριμαίας, 1688, ἀλλὰ μετέσχε συνωμοσίας τεκταινομένης τῷ 1689, κατὰ Πέτρου τοῦ Μεγάλου, ὅστις ἐξώρισεν αὐτὸν τὸ πρῶτον πλησίον τῶν συνόρων τῆς Σιβηρίας, καὶ ὕστερον εἰς τὰ πέριξ τοῦ Ἀρχαγγέλου. Ἀπέθανεν ἐν μονῇ τῆς Μόσχας.

Γ α λ ί τ σ ι ν (Μιχαὴλ Α', πρίγκηψ δὲ), γενν. τῷ 1674, ἀποθ. τῷ 1730, ὑπηρέτησεν ἐναντίον τῶν Ὀθωμανῶν καὶ τῶν Σουηδῶν, ἐγένετο συνταγματάρχης τῶν σωματοφυλάκων Πέτρου τοῦ Μεγάλου, τῷ 1706, διοικητὴς τῆς Φιλλανδίας τῷ 1713, ἐνίκησε τὸν σουηδικὸν στόλον ἐν τῇ Βαλτικῇ τῷ 1750, ἔλαβε μέρος εἰς τὰς διαπραγματεύσεις, αἵτινες ἐπήνεγκαν τὴν εἰρήνην τῆς Νυστάδτης, διωρίσθη ἀρχιστράτηγος τῷ 1724, τέλος δὲ γερουσιαστὴς καὶ πρόεδρος τοῦ πολεμικοῦ συμβουλίου ἐπὶ τῆς Αὐτοκρατείρας Ἄννης.

Γ α λ ί τ σ ι ν (Ἀλέξανδρος), 3ος υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1718, ἀποθ. τῷ 1783, ἐπολέμησε τὸ πρῶτον ὑπὸ τὸν πρίγκηπα Εὐγένιον τῷ 1733, διέπρεψεν ἐν τῷ ἑπταετεῖ πολέμῳ, ἐνίκησε τοὺς Ὀθωμανοὺς ἐν Σότσιμ τῷ 1769, καὶ μεγάλης ἀπήλαυσεν εὐνοίας παρ' Αἰκατερίνῃ τῇ Β', ἥτις προὐβίβασεν αὐτὸν στρατάρχην, καὶ διώρισε διοικητὴν τῆς Πετρουπόλεως.

Γ α λ ί τ σ ι ν (Δημήτριος Γ', πρίγκηψ δὲ), πρεσβευτὴς ἐν Γαλλίᾳ τῷ 1765, συνεσχετίσθη μετὰ τῶν τότε ἐπισήμων ἀνδρῶν μετέβη εἰς Ὁλλανδίαν, ἔνθα ἐξέδοτο τὰ συγγράμματα τοῦ Ἑλβετίου, καὶ ἀπέθανεν ἐν Βρουνσβίκῃ τῷ 1803. Ἔχομεν αὐτοῦ *Description physique de la Tauride relativement aux trois règnes de la nature*, μετάφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν, *La Haye*, 1788, εἰς 8ον, κ.τ.λ.

ΓΑΛΔ (ΑΓΙΟΣ), πόλ. τῆς Ἑλβετίας, πρωτ. τοῦ ὁμωνύμου διαμερίσματος ἀπὸ τοῦ 1798, ἐπὶ τοῦ Στεινάχ, 85 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Ζυρίχης, ἐπὶ τῆς 47ο 25' 27" Β πλ. καὶ τῆς 7ο 2' 31" Α

μήκ. Κάτ· 14,540. Ἕδρα τῆς τοπαρχιακῆς διοικήσεως· καθολικαὶ καὶ προτεσταντικαὶ σχολαί· βιβλιοθήκη μετ' ἀφθόνων χειρογράφων· φιλολογικὸς σύλλογος. Κλωστήρια βάμβακος, κατασκευὴ ἰνδικῶν ὑφασμάτων, λινῶν, μουσσελίνης, κεντημάτων· βαφεῖα, κτλ. Ἡ πόλις τοῦ Ἁγίου Γάλλ κανονικῶς ἐκ πλίνθων ἐκτισμένη ἐσχηματίσθη πέριξ περιφήμου μονῆς θεμελιωθείσης περὶ τὸ 700 καὶ καταργηθείσης τῷ 1805.— Ἡ τοπαρχία τοῦ Ἁγίου Γάλλ, μία τῶν 25 τῆς ἑλβετικῆς ὁμοσπονδίας, κεῖται πρὸς τὰ ΒΑ, ἐπὶ τῆς 46ο 52'—47ο 32 Β πλ. 6ο 26'—7ο 21' Α μήκ. μεταξὺ τῆς τοπαρχ. τῆς Θυρίγγης καὶ τῆς λίμνης Κωνσταντίας πρὸς Β, τῶν τοπαρχιῶν τῆς Γλαρίσης, Σχυϊτζης καὶ Ζυρίχης πρὸς Δ, τῶν Γριζωνικῶν πρὸς Ν, καὶ τῶν αὐστριακῶν χωρῶν (Βοραλδέργη) πρὸς Α. Πρωτ. Ἅγιος Γάλλ. Ἐπιφ. 2,019 τετραγ. χιλιαμ. Πληθ. 180,420 κατ., ὧν 110,731 καθολικοί. Γῆ ὀρεινὴ, βασώδης, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν λιμνῶν τῆς Ζυρίχης καὶ τῆς Οὐαλλενστάδτης, συνδεομένων διὰ τῆς διώρυγος τοῦ Λίνθου, ὁριζομένη πρὸς Α ὑπὸ τοῦ Ῥήνου καὶ ἀρδευομένη ὑπὸ τοῦ Θούρ, τοῦ Σιττέρου, τοῦ Λίνθου. Ζωηρὸν ἐμπόριον μετὰ τῆς Γερμανίας διὰ τῆς λίμνης τῆς Κωνσταντίας. Κλωστήρια καὶ ὑφαντήρια βάμβακος καὶ λινοῦ, κεντήματα, χαρτοποιεῖα, κλπ. κατασκευὴ μηχανῶν. Κτηνοτροφία. Ἡ τοπαρχία αὕτη σχηματισθεῖσα τῷ 1798, κατέχει τὴν 14ην θέσιν κατὰ τάξιν παραδοχῆς ἐν τῇ ὁμοσπονδίᾳ, τὴν 6ην κατὰ τὴν ἔκτασιν, τὴν 5ην κατὰ τὸν πληθυσμόν. Γλῶσσα λαλουμένη ἡ γερμανική. Διὰ τοῦ συντάγματος τοῦ 1831, μέγα συμβούλιον ἐξ 150 μελῶν (88 καθολικῶν καὶ 62 διαμαρτυρομένων), ἐκλεγομένων διὰ δύο ἔτη ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ἔχει τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν καὶ διορίζει ἐν τῇ ὁμοσπονδιακῇ διαίτῃ τοὺς βουλευτὰς καθὼς καὶ πάντα τὰ μέλη τῶν δικαστηρίων. Ἰδ. ΕΛΒΕΤΙΑ.

ΓΑΛΛ (Φραγκίσκος-Ἰωσὴφ), σοφὸς ἰατρὸς, γενν. τῷ 1758 ἐν Τιεφεμβρούννῳ, πλησίον τῆς Πρόζζεϊμ (μέγα δουκάτον τῆς Βάδης), ἀποθ. τῷ 1828, περιώνυμος διὰ τὸ σύστημα αὐτοῦ περὶ τῶν ἐγκεφαλικῶν λειτουργιῶν, ὧν τὴν ἐφαρμογὴν ὠνόμαζε, θεμελιουμένην ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ σχήματος τοῦ κρανίου, κρανιοσκοπίαν ἢ κρανιολογίαν, καὶ ἧς τὸ σύνολον ὠνομάσθη φρενολογία. Καταγόμενος ἐξ ἰταλικῆς οἰκογενείας, υἱὸς ἐμπόρου, ἐξεδήλωσε πρώϊμον ζέουσαν ἀνάπτυξιν, προσεκτήσατο ἀφ' ἑαυτοῦ φυσιοϊστορικὰς γνώσεις, ἐσπούδασεν ἐν Βάδεν, ἐν Βρουξὰλ καὶ ἐν Στρασβούργῳ, ἔνθα ἐδιδάχθη τὴν ἰατρικὴν, καὶ ἐξηκολούθησε τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν Βιέννῃ, 1781, ὑπὸ τὸν Βὰν Σβίετεν καὶ τὸν Στέλλ. Τυχὼν τοῦ διδακτορικοῦ πτυχίου, 1785, ἤρξατο ποιούμενος ἐρεύνας περὶ τῆς ἀνατομίας τοῦ ἐγκεφάλου. Καταδικασθείσης τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ ἐπὶ ὑλισμῷ καὶ πίστει εἰς τὸ πεπρωμένον, ἔφυγεν ἐκ Βιέννης, 1805, διέδραμε τὴν Πρωσσίαν, Σαξωνίαν, Σουηδίαν, Ὁλλανδίαν, Βαυαρίαν καὶ Ἑλβετίαν, ἐσπούδασε πανταχοῦ τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐν τοῖς σχολείοις, καὶ ἐν τοῖς ὀρφανοτροφείοις καὶ ἐν τοῖς νοσοκομείοις καὶ παρ' αὐτὴν τὴν λαιμητόμον, ἐπεσκέψατο τὰ ἀρχαιολογικὰ μουσεῖα, καὶ ἀφικόμενος εἰς Παρισίους ἐδίδασκε δημοσίᾳ μετὰ πολλοῦ κρότου. Ἀλλὰ καταδιωκόμενος ὑπὸ τοῦ τύπου καὶ μὴ εὐνοούμενος ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως μολονότι ἐπολιτογραφήθη Γάλλος μετέβη εἰς Λονδῖνον, καὶ μὴ εὐδοκιμήσας ἀπέθανεν ἐν Montrouge, νοσήσας κατ' αὐτὸ τὸ ὄργανον ὅπερ ἐποιήσατο κύριον ἀντικείμενον τῆς ἐρεύνης καὶ σπουδῆς αὐτοῦ. Κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ παραγγελίαν, τὸ κρανίον του ἐτέθη ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ συλλογῇ τῶν ἀνθρωπίνων κεφαλῶν, ἥτις σώζεται ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ βοτανικοῦ κήπου τῶν Παρισίων. Ὁ Γάλλ κατέλιπε τὰ ἑξῆς συγγράμματα· *Philosophisch-medicinische Untersuchungen über Natur und Kunst im Kranken Zustande des Menschen*, Wien, 1791, 1 τόμ. «Ἐπιστολὴ τοῦ ἰατροῦ Φ.-Ι. Γάλλ τῷ Κ. Ἰωσ.-Φρ. δὲ Ῥίτζερ» (ἐν τῷ «Γερμανικῷ Ἑρμῇ», δεκέμβριος, 1798), εἰς Βεϊμάρην· *Recherches sur le système nerveux en général, et celui du cerveau en particulier*, ὑπόμνημα ὑποβληθὲν τῷ Πανακαδημίῳ τῆς Γαλλίας (τῇ συνεργασίᾳ τοῦ Σπούρζεϊμ), ἐν Παρισίοις, 1809· «Ἀνατομία καὶ φυσιολογία τοῦ νευρικοῦ συστήματος ἐν γένει, καὶ τοῦ ἐγκεφάλου ἰδίως, μετὰ παρατηρήσεων περὶ τοῦ ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ γνωρισθῶσι πολλαὶ διανοητικαὶ ἠθικαὶ τάσεις τοῦ τε ἀνθρώπου καὶ τῶν ζώων ἐκ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς κεφαλῆς», ἐν Παρισίοις, 1810-1820, τόμ. 4 εἰς φύλ. ἢ εἰς 4ον μετ' εἰκόνων καὶ ἄτλαντος ἐξ 100 πινάκων εἰς φύλλ. (τοὺς δύο πρώτους τόμους μετὰ τοῦ Σπούρζεϊμ), κτλ· πρὸς τούτοις δὲ κατεχώρησεν ἐν τῷ «Λεξικῷ τῶν ἰατρικῶν γνώσεων» τὰ ἄρθρα «Ἐγκέφαλος καὶ Κρανίον». Ἰδ. Bénard, *Théorie des forces fondamendales dans le système de Gall et de Spurzheim*, ἐν Παρισίοις, 1830, εἰς 8ον.

ΓΑΛΛΑΝ (Ἀντώνιος), ἀσιανολόγος καὶ νομισματολόγος, γενν. ἐν Ῥολλότῃ περὶ τὸ Μον-

διδὲ τῷ 1646, ἀποθανὼν τῷ 1715, ἤκουσε τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν ἐν τῷ *Collége de France*.

Τῷ 1670, συνώδευσε τὸν Νοαντὲλ, πρεσβευτὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἔμαθε τὴν ἑλληνικὴν καὶ ἀπελθὼν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀντέγραψε πλείστας ἐπιγραφάς. Ἀνακάμψας δ' εἰς Γαλλίαν ἦλθεν αὖθις ἀμέσως εἰς τὴν Ἀνατολὴν ὡς ἀ ρ χ α ι ο λ ό γ ο ς τοῦ β α σ ι λ έ ω ς. Τῷ 1679, ἐπεχείρησε 3ην περιήγησιν. Τῷ 1701, διωρίσθη μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιγραφῶν καὶ τῷ 1709, κατέλαβε τὴν ἕδραν τῆς ἀραβικῆς ἐν τῷ *Collége de France*. Συγγράμματα· *Paroles remarquables, bons mots et maximes des orientaux*, ἐν Παρισίοις, 1694· «Χουμαγιοὺν ναμὲχ» (θωμανικὸς τίτλος τῶν ἰνδικῶν μύθων τοῦ Πιδπάη καὶ Λοκμάνου), 1724, τόμ. 2, εἰς 12ον, ἐν μέρει μεταφρασθέν· Σοφαὶ διατριβαὶ περὶ τῶν ἑλληνικῶν καὶ λατινικῶν νομισματοσήμων. Ἔλαβε μέρος εἰς τὴν *Menagiana*, 1693, καὶ τὴν «Ἀνατολικὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Ἑρβελότου. Ἀλλὰ κυρίως ἐδοξάσθη διὰ τοῦ συγγράμματος ὅπερ φέρει τὴν ἐπιγραφὴν *Les Mille et une Nuits, Contes arabes traduites en français*, 1704-1708, τόμ. 12, εἰς 12ον, πολλάκις μετατυπωθέν. Ἀρίστη τούτου ἔκδοσις εἶναι ἡ τοῦ Caussin de Perceval, 1806, τόμ. 9, εἰς 18ον, ὧν δύο περιέχουσιν ἀνέκδοτον συνέχειαν, μετὰ μεταφράσεως. Ὁ Τριδουτιανὸς (ἐκ τῆς Caen) προσέθετο εἰς τὴν συλλογὴν καί τινα ἀνέκδοτα παραμύθια. Ὁ Γαλλὰν δὲν ἐπεμελήθη νὰ μεταφράσῃ τοὺς ἐν τῷ πρωτοτύπῳ ἀφθόνως ἁπαντῶντας ςίχους. Τὸ ὕφος αὐτοῦ πολλαχοῦ χωλαίνει κατὰ τὴν ὀρθοέπειαν ἀλλ' εἶναι φυσικώτατον καὶ ἀφελέστατον. Ὁ Lane ἐποιήσατο καλλίστην μετάφρασιν τοῦ βιβλίου εἰς τὴν ἀγγλικήν. Ὁ Γαλλὰν κατέλιπεν ἐν χειρογράφῳ *Dictionnaire numismatique, contenant les noms des dignités, des titres d'honneur, etc., qu'on trouve sur les medailles antiques, grecques et romaines*, μετάφρασιν τοῦ «Κορανίου», *Histoire de Saladin et de ses successeurs* καὶ *Abérgé de l'Histoire de Gengis-Khan*.

Γ α λ λ ὰ ν ἢ Γ α λ λ ά ν δ ο ς (Ἀνδρέας), θεολόγος, γεννηθ. ἐν Βενετίᾳ τῷ 1709, ἐκ γονέων γάλλων, ἀποθ. τῷ 1779, κατέλιπε δύο σπουδαῖα πονήματα *Bibliotheca græco-latina veterum Patrum antiquorumque scriptorum Ecclesiæ*, ἐν Βενετίᾳ, 1765-81, τόμ. 14, εἰς φύλ. μετὰ σοφῶν σημειώσεων, περιέχουσαν τὰ συγγράμματα 380 συγγραφέων τῶν ἐπτὰ πρώτων αἰώνων· *de Vestutis canonum collectionibus*, ἐν Βενετίᾳ, 1778. εἰς 4ον.

ΓΑΛΑΡΑΤΑ, πόλ. τῆς Ἰταλίας, ἐπαρχ. καὶ 31 χιλιάμ. ΒΔ τῶν Μεδιολάνων· κάτ. 5,280. Ἄλλοτε ὀχυρὰ καὶ ἀκμαία. Ἐθεμελιώθη, λέγουσιν, ὑπὸ ῥωμαϊκῆς λεγεῶνος ἀποκαλουμένης *Gallerita*· τανῦν πρωτ. διοικήσεως.

ΓΑΛΑΑΣ, μάχιμος καὶ θηριώδης λαὸς τῆς ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς, δεσπόζων κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Ἀβυσσινίας (Γονδὰρ, Χόα, Ἀμχάρα), καὶ ἐν ταῖς μεταξὺ τῆς Ζαγγουεδὰρ χώρας.

ΓΑΛΛΑΣ (Ματθίας), αὐςριακὸς στρατάρχης, γενν. τῷ 1589 ἐν τῇ κομητείᾳ τοῦ Τρέντου, ἀποθ. τῷ 1647, ἐπολέμησε τὸ πρῶτον ἐν τῷ κατὰ τῆς Σαβοΐας πολέμῳ τῆς Ἱσπανίας τῷ 1616 καὶ 1617, ὑπηρέτησεν εἶτα παρὰ τῷ Τιλλὺ κατὰ τῶν Σουηδῶν καὶ Δανῶν, διώκησε σῶμα στρατοῦ ἐν Ἰταλίᾳ κατὰ τοῦ δουκὸς τῆς Μαντούας, ἐγένετο πληρεξούσιος ὑπουργὸς τοῦ αὐτοκράτορος Φερδινάνδου Β' διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐν Χεράσκῳ συνθήκης, 1630, καὶ ἐπανακάμψας εἰς Γερμανίαν ἔλαβεν ἀρχηγίαν ὑπὸ τὸν Οὐαλλενστεῖν, οὗ τὰ σχέδια προὔδωκε τῷ Φερδινάνδῳ Β'. Διορισθεὶς ἀρχιστράτηγος τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στρατοῦ, ἐνίκησε τοὺς Σουηδοὺς ἐν Νόρδλιγγεν, 1634, κατέλαβε τὸ Φιλιψβοῦργον, καὶ μετὰ μίαν ἧτταν πρὸ τῶν Δύο Γεφυρῶν, ἐκυρίευσε τὴν Μαγένταν. Τῷ 1636, διέβη τὸν Ῥῆνον, ἐβοήθησε τὴν Δώλην, πολιορκουμένην ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος δὲ Κονδὲ, καὶ εἰσεχώρησε μέχρι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Λόσνης, ὃν δὲν ἠδυνήθη νὰ καταλάβῃ. Τῷ 1637, ἠνάγκασε τὸν σουηδὸν Βάνερ νὰ λύσῃ τὴν πολιορκίαν τῆς Λειψίας, ἀφῆρεσε παρὰ τοῦ Τοργὼ τὰς θέσεις αὐτοῦ καὶ τὸν ἠνάγκασε ν' ἀποχωρήσῃ πρὸς τὴν Πομερανίαν. Ὑποπεσὼν εἰς δυσμένειαν ἕνεκα ἡττῶν τινων, ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τῷ 1643, ἐβοήθησε τὴν Δανιμαρκίαν κατὰ τοῦ Τορστενσῶνος, ἀλλ' ἀπώλεσε τὴν μάχην τῆς Ἰουτερβόκης τῷ 1644.

ΓΑΛΕΓΟΣ, ποτ. τῆς Ἱσπανίας, εἰσβάλλων ἀριστερόθεν εἰς τὸν Ἔβρον, ἐν Σαραγόσσῃ. Πηγὴ ἐπὶ τῶν Πυρηναίων· ῥοῦς 130 χιλιαμ.

ΓΑΛΛΗΣ (Ἰωάννης-Ἀντώνιος), διάσημος ἰατρὸς καὶ χειρουργὸς, γενν. ἐν Βονωνίᾳ τῷ 1708, ἀποθ. τῷ 1784, ὑπῆρξε θεμελιωτὴς τῶν μαθημάτων τῆς μαιευτικῆς ἐν Ἰταλίᾳ. Πρὸς διευκόλυνσιν τῆς σπουδῆς τοῦ μέρους τούτου τῆς ἐπιστήμης, παρήγγειλε τὴν ἐκ κηροῦ ἢ ὀπτῆς γῆς κατασκευὴν τῶν διαφόρων μελῶν τοῦ σώματος, καθὼς καὶ τῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων ἐργαλεί-

ων, ὧν γίνεται χρῆσις ἐν τῇ χειρουργικῇ. Τὰ ἐργαλεῖα ταῦτα ἀπετέλεσαν ἀληθῆ συλλογὴν μουσείου· ὁ δὲ πάπας Βενέδικτος ΙΔ' ἠγόρασε καὶ ἐδωρήσατο αὐτὰ εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Βονωνίας.

Γάλλης (Φίλιππος), περιώνυμος ἀοιδός, γενν. ἐν Ῥώμῃ τῷ 1783, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1853, προωρίσθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, ἀλλὰ περιπαθῶς ἔχων πρὸς τὴν μουσικήν, κατήρξατο τοῦ σταδίου αὐτοῦ παρουσιασθεὶς ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου τῆς Βονωνίας, τῷ 1804. Ἀσθενήσας ἀρίστατο τῆς σκηνῆς ἐπὶ ὀκτὼ ἔτη καὶ ἐμφανισθεὶς ἐκ νέου ἀντὶ τῆς πρότερον φωνῆς τοῦ ὀξυφώνου εἶχε λαμπρὰν βαρυτόνου φωνήν. Ὁ Ῥοσσίνης ἐτόνισε δι' αὐτὸν παντοειδῆ μέρη τῆς μουσικῆς. Τῷ 1855, ὁ Γάλλης μετέβη εἰς Παρισίους, διωρίσθη καθηγητὴς τοῦ ᾄσματος ἐν τῷ Ὠδείῳ, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκτελέσῃ τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ἕνεκα νευρικῆς νόσου. Ἐκέκτητο εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν τὴν ἰσχὺν τῆς δραματικῆς ἐκφράσεως καὶ τὸν κωμικὸν οἶστρον.

ΓΑΛΛΙΑ, μία τῶν κυριωτέρων χωρῶν τῆς δυτικῆς Εὐρώπης, πρωτ· Παρίσιοι· ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ πλεῖον μέρος τῆς Ὑπερλπείου Γαλατίας τῶν ἀρχαίων, μεταξὺ τῆς 42ο 20' καὶ 51ο 5' Β πλ., 7ο 9' Δ μήκ. καὶ 5ο 55' Α μήκ· ὁρίζεται πρὸς Β ὑπὸ τῆς Μάγχης καὶ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Καλαίσου, δι' ὧν χωρίζεται ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας, ΒΑ ὑπὸ συνθετικῆς γραμμῆς ἐκτεινομένης παραλλήλως τῶν βελγικῶν ἐπαρχιῶν τῆς δυτικῆς Φλανδρας, Ἐνώλτου καὶ Ναμούρ, τῶν δύο ἐπαρχιῶν τοῦ Λουξεμβούργου, τῆς παραῤῥήνου Πρωσσίας καὶ Βαυαρίας· πρὸς Α ὑπὸ τοῦ Ῥήνου, ὅστις χωρίζει αὐτὴν ἀπὸ τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Βάδης τοῦ Ἰουρασίου, τῆς λίμνης τῆς Γενεύης, τῶν Λεμανικῶν Ἄλπεων, τῶν Γραϊκῶν, Κοττιαίων, Θαλασσίων μέχρι τοῦ αὐχένος τοῦ Τένδου καὶ τοῦ Ῥόγια, δι' οὗ χωρίζεται ἀπὸ τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας (ἀπὸ τοῦ 1860)· πρὸς Ν ὑπὸ τῆς Μεσογείου καὶ πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἱσπανίας, ὑπὸ τῶν Πυρηναίων καὶ τοῦ Βιδασσόα, δι' ὧν χωρίζεται ἀπὸ τῶν Ἱσπανικῶν ἐπαρχιῶν τῆς Γκυιπουτσκόας, Ναβάῤῥας, Ἀραγῶνος καὶ Καταλωνίας· πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ κόλπου τῆς Γασκονίας καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ. Ἀπὸ τῶν Ν πρὸς τὰ Β ἔχει, ὑπὸ τὸν μεσημβρινὸν τῶν Παρισίων, 956 χιλιάμ., ἀπ' Α πρὸς Δ, μεταξὺ τῆς 48ο καὶ τῆς 49ο παραλλήλου, 916 περίπου χιλιάμ. ἀπὸ τῶν ΒΔ πρὸς τὰ ΝΑ, ἀπὸ τῆς παραλίας τῆς Φλανδρίας, μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ῥοδανοῦ, 1094 χιλιάμ. ἀπὸ τῶν ΒΔ πρὸς τὰ ΝΔ, ἐκ τῆς συμβολῆς τοῦ Λάουτερ καὶ τοῦ Ῥήνου ἕως εἰς τὸ στόμιον τοῦ Βιδασσόα, 998 χιλιάμ. Ἐπιφ. 540,971 τετραγ. χιλιάμ. Κατὰ τὴν ἔκτασιν κατέχει τὴν 5ην τάξιν μεταξὺ τῶν εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν, ἐν οἷς προηγοῦνται αὐτῆς ἡ Ῥωσσία, ἡ Σουηδία, ἡ αὐστριακὴ αὐτοκρατορία καὶ ἡ Γερμανία. Εἰς τὴν ἠπειρωτικὴν αὐτῆς γῆν προσθετέον καὶ τὰς περικυκλούσας αὐτὴν νήσους· Ἰον ἐν τῇ Μεσογείῳ, τὴν Κορσικὴν, τὰς νήσους τῶν Λερίνων, τὰς Ὑέρας, τὰς νήσους Πομέγκην καὶ Ῥατοννὼ ἀντικρὺ τῆς Μασσαλίας· ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Γασκονίας καὶ τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ, τὸ νησύδριον, ἐφ' οὗ ὑψοῦται ὁ πύργος τοῦ Κορδουὰν, αἱ νῆσοι Ὀλερὼν, Αἶξ, Ῥέ, *Madame, d'Yeu*, Νοαρμουτιὲ, Οὐὰτ, Ὀεδὶκ, *Belle-Ile*, Γροὰ, αἱ Γλενὰν, αἱ νῆσοι τοῦ Σὲν καὶ τοῦ Οὐεσσὰν, Βὰτς, ἡ νῆσος τῶν Μοναχῶν, αἱ Ἑπτὰ νῆσοι. Βρεχὰτ, Ἀρβοδεγον, αἱ *Rimains*, τὰ συμπλέγματα τῶν Σωσσεὺ καὶ τῶν Μιγκιέρων, Ταττιοῦ καὶ τὸ σύμπλεγμα τοῦ Ἁγίου Μαρκουφίου. Τῷ 1700 εἶχε πληθυσμὸν 19,669,320 κατ. τῷ 1861, 37,386, 161, τῷ δὲ 1866, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν στρατιωτικῶν, 38, 492,064.

Γένη, γλῶσσαι. Τὸ γαλλικὸν ἔθνος ἀπαρτίζει ἐκ τῆς ἀναμίξεως τῶν Γαλλορῳμαίων μετὰ τῶν ἐπιδραμόντων τὴν Γαλατίαν βαρβάρων (Βουργουνδίων, Βισιγότθων, Φράγκων, Νορμανδῶν) κατὰ τὸν Ε' καὶ Ι' αἰῶνα. Ἀλλ' οἱ γερμανικοὶ λαοὶ ἦσαν πάντοτε ὀλιγώτεροι καὶ δύναται νὰ εἴπῃ τις ὅτι οἱ Γάλλοι εἶναι γένος νεολατινικόν· ἐπίσης δὲ καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον λατινικὴ, μετὰ λέξεων προσληφθεισῶν ἐκ τῆς γαελικῆς καὶ τῆς γερμανικῆς. Τὰ διάφορα γένη συνεχωνεύθησαν ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ λαῷ. Ἀλλ' οὐχ ἧττον ἀνευρίσκεται ὁ γαελικὸς τύπος ἐν τοῖς 2,800,000 κατ. τῆς Βρεταννίας, ἡ δὲ γαελικὴ λαλεῖται εἰσέτι εἰς τὰ δυτικώτατα τῶν διαμερισμάτων· ἀριθμοῦνται 100 χιλ. Βάσκοι ἐπὶ τῶν Πυρηναίων, 1,500,000 Γερμανοὶ ἐν Ἀλσατίᾳ καὶ Λωῤῥαίνῃ, 250,000 ἐν Κορσικῇ, οἵτινες διετήρησαν τὸν τύπον καὶ τὴν γλῶσσαν τῶν Ἰβήρων, τῶν Γερμανῶν καὶ τῶν Ἰταλῶν. Εἰς τοὺς μονίμους τούτους πληθυσμοὺς προσθετέον τὰ δύο νομαδικὰ καὶ κοσμοπολιτικὰ γένη, τοὺς Ἰσραηλίτας (110,000) καὶ τοὺς Βοημοὺς (6,000).

Ὀρογραφία καὶ ὀρογραφία. Ἡ Γαλλία διαπεράται ἀπὸ τῶν ΝΔ πρὸς τὰ ΒΑ ὑπὸ παλαιῶν ἀλύσεων ὀρέων, ἀποτελούντων ὡς

σει κεντρικήν τινα ἄκανθαν καὶ συγκροτούντων τὴν γενικὴν γραμμὴν τοῦ διαμερισμοῦ τῶν ὑδάτων. Ἡ γραμμὴ αὕτη τοῦ διαμερισμοῦ σχηματίζει δύο κλιτύας· τὴν μὲν δυτικὴν καὶ ἀρκτικὴν φέρουσαν τὰ ὕδατα εἰς τὸν κόλπον τῆς Γασκονίας, εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν τὴν Μάγχην καὶ τὴν Βόρειον θάλασσαν· τὴν δὲ ἀνατολικὴν καὶ μεσημβρινὴν φέρουσαν αὐτὰ εἰς τὴν Μεσόγειον. Περιλαμβάνει δὲ τὰ δυτικὰ καὶ κεντρικὰ Πυρηναῖα, τὰς δυτικὰς Κορβιέρας, τὰς Κεβέννας, τὴν Χρυσῆν Ἀκτὴν, τὸ ὀροπέδιον τοῦ Λάγγρη, τὰ ὄρη *Faucilles*, τοὺς λόφους Βεφὸρ, τὸν Ἰουράσιον, τὸ Νοαρμόντον, τὸ Ἰορὰ καὶ τὰς βερνικὰς Ἄλπεις. Ἀπ' αὐτῆς προβαλλόμεναι διακλαδώσεις σχηματίζουσιν ἓξ πρωτεύοντα λεκανοπέδια, πέντε μὲν ἐπὶ τῆς Δ καὶ τῆς Β κλιτύος, ἓν δὲ ἐπὶ τῆς Ν εἰς τῶν ὁποίων τὰ βάθη βέουσιν οἱ ποταμοὶ καὶ οἱ παραπόταμοι τῆς Γαλλίας. Εἶναι δὲ ταῦτα 1ον τὸ λεκανοπέδιον τοῦ Γαρούνα, ὁριζόμενον πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ κόλπου τῆς Γασκονίας, πρὸς Ν ὑπὸ τῶν δυτικῶν καὶ κεντρικῶν Πυρηναίων, πρὸς Α ὑπὸ τῶν δυτικῶν Κορβιέρων καὶ τῶν μεσημβρινῶν Κεβέννων, πρὸς Β ὑπὸ τῆς διακλαδώσεως τῆς ἁλύσεως ταύτης, ἥτις φέρει τὰ ὀνόματα τῶν ὀρέων τῆς Μαργερίδας, τῆς Ὠβερνίας, τοῦ Λιμουζίνου, τοῦ Ποατοῦ καὶ τοῦ ὀροπεδίου τῆς Γατίνας· 2ον τὸ λεκανοπέδιον τοῦ Λίγηρος, ὁριζόμενον πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, πρὸς Ν ὑπὸ τῶν ὀρέων ἅτινα σχηματίζουσι τὸ Β ὅριον τοῦ λεκανοπεδίου τοῦ Γαρούνα, πρὸς Α, ὑπὸ τῶν μεσημβρινῶν Κεβέννων καὶ μέρους τῆς Χρυσῆς Ἀκτῆς, πρὸς Β ὑπὸ τῆς διακλαδώσεως τῆς ἁλύσεως ταύτης, ἥτις φέρει τὰ ὀνόματα τῶν λόφων τοῦ Μορβὰν καὶ τῆς Νιθερνικῆς, ὀροπεδίου τῆς Αὐρηλίας, κλπ. 3ον, τοῦ λεκανοπεδίου τοῦ Σηκουάνα, ὁριζομένου πρὸς Δ ὑπὸ τῆς Μάγχης πρὸς Ν ὑπὸ τῶν ὀρέων, ἅτινα σχηματίζουσι τὸ Β σύνορον τοῦ λεκανοπεδίου τοῦ Λίγηρος, 4ον τὸ λεκανοπέδιον τοῦ Μεύση, 5ον τὸ τοῦ Ῥήνου καὶ 6ον τὸ τοῦ Ῥοδανοῦ. Ἡ Γαλλία κέκτηται 212 πλωΐμους καὶ πλωτοὺς ποταμοὺς, ἀποτελοῦντας ὁμοῦ ποταμοπλοΐαν 9,200 χιλιαμ. Οἱ κυριώτεροι αὐτῆς ποταμοὶ ἐκτὸς τῶν σημειωθέντων (Γαρούνα, Λίγηρος, Σηκουάνα, Μεύση, Ῥήνου καὶ Ῥοδανοῦ) εἶναι ὁ Δορδώνης, ὁ Μαίνης, Ἴνδρος, Μάρνος, Ὀάζης, Ἐσκῶτος, Μωσέλλας, Ἰσάρας, Σῶνος, Ἀρδέσης, Γάρδης, κλπ. Αἱ δὲ κυριώτεραι λίμναι ἡ τοῦ *Grand-Lieu* (Κάτω Λίγηρ), *St. Point* (Δοῦβς), *Paladru* (Ἰσάρας), Ἄλλος (Κάτω Ἄλπεις), Νάντουα (Αἶν), *de Rousses* (Ἰουράσιος) Γέραρδμερ (Βόγια), *du Bourget* (Σαβοΐα), τοῦ *Annecy*, καὶ ἡ Ν ὄχθη τῆς λίμνης Λεμὰν (Ἄνω Σαβοΐα). Ζῶα ἐν Γαλλίᾳ εἶναι τὰ μὲν ἄγρια σπάνια, ἐκτὸς τῶν ἄρκτων καὶ λυγκῶν ἐπὶ τῶν Ἄλπεων καὶ τῶν Πυρηναίων καὶ τῶν ἀγριοχοίρων, λύκων, ἀλωπέκων, ἐλάφων, σκιούρων, λαγωῶν, κλπ. κατὰ τοὺς μεσημβρινοὺς ποταμοὺς ἀπαντῶσιν ἐνυδρίδες καὶ κάστορες, πολλαχοῦ δὲ ἔχιδναι καὶ ὄφεις μὴ φαρμακεροί. Μεταξὺ τῶν πτηνῶν ἀπαντῶσιν ἀετοί τινες, γῦπες, ἱέρακες, κλπ. Οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ παραλίαι βρίθουσιν ἰχθύων. Ἡ δὲ ἁλιεία εἶναι πηγὴ σημαντικῶν προσόδων. Ὄστρεα ἁλιεύονται ἐν Cancale καὶ Marennes, κοράλια ἐπὶ τῶν αἰγιαλῶν τῆς Κορσικῆς, θύννοι ἐν τῇ Μεσογείῳ, τριγίαι κατὰ τὰ παράλια τῆς Βρεταννίας. Ἐφοπλισμοὶ δὲ πλοίων πρὸς ἁλιείαν, εἰς πλέον μεμακρυσμένας θαλάσσας, τῆς μαινίδος, τῆς φαλαίνης, γίνονται ἐντὸς τῶν λιμένων τῆς Μάγχης, Δυγκέρκης, Βονωνίας (Boulogne), κλπ. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὀρυκτὰ, ἡ Γαλλία ἔχει μάρμαρον, πορφυρίτην, γρανίτην, ἀλάβαστρον, κρύσταλλον, ἀρδωσίαν, σινικὴν ἄργιλλον, ἄργιλλον, μυλοπέτρας, ὤχραν, σίδηρον, μόλυβδον, μαγγανήσιον, ἀντιμώνιον, χαλκὸν, χρυσὸν, κασσίτερον, κοβάλτιον, θεῖον, ἀρσενικὸν, κλπ. Ἐν τοῖς λατομείοις, συμποσουμένοις εἰς 22,000 ἐργάζονται ὑπὲρ τὰς 80,000 ἐργατῶν. Πηγὴ πλούτου σημαντικὴ εἶναι καὶ τὸ ἅλας ὀρυκτὸν ἢ θαλάσσιον. Τὰ μεταλλικὰ ὕδατα συμποσούμενα εἰς 860 περίπου, διαιροῦνται: εἰς ψυχρὰ καὶ θερμὰ ἢ χλιαρὰ, σιδηροῦχα, ἀεριοῦχα, θειοῦχα καὶ ἁλατοῦχα. Τὸ κλίμα τοῦ τόπου καὶ τοι λίαν εὔκρατον εἶναι ποικίλον, κατὰ τὴν θέσιν ἑκάστου μέρους. Ὅθεν ἡ χώρα διαιρεῖται εἰς 4 ζώνας· 1ον τὴν ζώνην τῶν δημητριακῶν, ἀπὸ τῶν Β μεθορίων μέχρι γραμμῆς ἀγομένης ἀπὸ Μεζιέρης εἰς Νάντην· 2ον, τὴν τῶν ἀμπέλων, τῶν συκαμινεῶν, καὶ τῆς συνήθους καλλιεργείας, μεταξὺ τῆς προηγουμένης γραμμῆς καὶ ἑτέρας ἀπὸ τοῦ Στρασβούργου πρὸς τὸ στόμα τοῦ Charente· 3ον, τὴν τῶν ἀμπέλων, ἀραβοσίτων, συκαμινεῶν καὶ τῆς συνήθους καλλιεργείας, μεταξὺ τῆς γραμμῆς ταύτης καὶ ἑτέρας χωρούσης ἀπὸ τῆς Γρενόβλης εἰς Περπινιάνον· 4ον, τὴν τῶν ἐλαιῶν, συκαμινεῶν, ἀμπέλων καὶ πορτοκαλεῶν, περιλαμβάνουσαν τὸ ἐπίλοιπον τῆς Γαλλίας. Ὁ ἀὴρ εἶναι ἐν γένει ὑγιεινός. Μέση θερμοκρασία τοῦ ἔτους εἶναι + 12°. Τῷ 1830, ἀνῆλθεν εἰς + 40°, ἐν Ἀρανσίωνι, κατὰ τὸ θέρος, καὶ εἰς 28° ἐν Μιλχούζῃ τὸν χειμῶνα. Τῷ 1842, ἔτον ἐν Παρισίοις + 38°. Ἡ Γαλλία διαιρεῖται εἰς 89 *départements*, ὑποδ-

αιρούμενα εἰς 373 *arrondissements*, ἅτινα ὑποδιαιροῦνται αὖθις εἰς 2,938 *cantons*, καὶ τὰ *cantons* εἰς 37,150 *communes*. Ἕκαστον διαμέρισμα ἢ νομὸς (*département*) διοικεῖται ὑφ' ἑνὸς νομάρχου, ἑκάστη ἐπαρχία (*arrondissement*) ὑφ' ἑνὸς ἐπάρχου, ἑκάστη δὲ κοινότης ἢ δῆμος (*commune*) ὑφ' ἑνὸς δημάρχου. Κατὰ λεκανοπέδια τασσόμενοι οἱ νομοὶ σχηματίζουσι τὰ ἀκόλουθα συμπλέγματα. «Λεκανοπέδιον τοῦ Ῥήνου»· Ἄνω Ῥῆνος, Κάτω Ῥῆνος. — «Λ. Μωσέλλα»· Βόσγια, Μέρθης, Μωσέλλας. — «Λ. τοῦ Μεύσης»· Μεύσης, Ἀρδέννα. — «Λ. τοῦ Ἐσκώτου· Πορθμὸς τοῦ Καλαίσου, Ἄρκτος (Nord). — «Λ. τοῦ Σόμμης»· Σόμμης. — «Λ. τοῦ Σηκουάνα»· Σηκουάνας καὶ Μάρνος, Σηκουάνας Σηκουάνας καὶ Ὀάζης, Κάτω Σηκουάνας, Ὦδης, Ἄνω Μάρνος, Μάρνος. Ὀάζης, Αἴσνης, Γόννης, Εὖρος καὶ Λίγηρ, Εὖρος. — «Λ. τοῦ Ὄρνης, τοῦ Βίρνου, τοῦ Ῥάνσης»· Ὄρνης, Καλβάδος, Μάγχης, Βόρειοι ἀκταί (Côtes-du-Nord). — «Λ. τοῦ Ὀδέτου, τοῦ Βλαβέτου καὶ τοῦ Βιλαίνης»· Φινιστέρης, Μορβιχάν, Ἴλλ-ἐ Βιλαίν. — «Λ. τοῦ Λίγηρος»· Ἄνω Λίγηρ, Λίγηρ, Ἴνδρος καὶ Λίγηρ, Μαῖνος καὶ Λίγηρ, Κάτω Λίγηρ, Νιέβρης, Σάρθης, Μαϋέννης, Ἀλλιέρης, Πουῒ-δὲ-Δόμ, Σέρ, Ἴνδρος, Κρεύσης, Ἄνω Βίεννος, Βίεννος. — «Λ. τοῦ *Lay*, τοῦ *Sevre-Niortaise*, τοῦ *Charente*». Βανδέα, Deux-Sèvres, Charente. Κάτω Charente. — «Λ. τοῦ Γαρούννα»· Ἄνω Γαρούννας, Τάρνης καὶ Γαρούννας, Λότος καὶ Γαρούννας, Γιρόνδης, Ἀριέγης, Τάρνος, Ἀλβιρών, Λότος, Λοζέρης, Καντάλ, Κορρέζης, Δορδώνης, Γίρσ. — «Λ. τοῦ Ἀδούρ, τοῦ Ῥοδάλλα, τοῦ Βιδασσόα»· Ἄνω Πυρηναῖα, Κάτω Πυρηναῖα, Λάνδαι. — «Λ. τοῦ Τὲς, τοῦ Τὶτ, τοῦ Γλού· Ἀνατολικὰ Πυρηναῖα. — «Λ. τοῦ Aude»· Aude. — «Λ. τοῦ Ὀρὸ καὶ τοῦ Ἐρώ»· Herault, Doubs, Χρυσῆ ἀκτὴ (Côte-d'or) Ἄνω Σῶνος, Σῶνος καὶ Λίγηρ, Ἀρδέννης, Ῥάρδης, Ἰσάρας, Δρώμης, Βωκλούζης, Ἄνω Ἄλπεις, Κάτω Ἄλπεις, Σαβοΐα. Ἄνω Σαβοΐα. — «Λ. τοῦ Ἀργένη καὶ τοῦ Βάρ»· Βάρ, Θαλάσσιαι Ἄλπεις. Αἱ ἀρχιεπισκοπαὶ τῆς Γαλλίας εἶναι ἐνεὸν, ἤτοι ἐν Παρισίοις, Ῥουέν, Βεσανσῶνι, Αὐών, Αἶξ, Τολώσσῃ, Βορδιγάλοις, Βούργῃ, Τούρ. Μετὰ τῶν ἀποικιῶν αὐτῆς διαιρεῖται εἰς 90 διοικήσεις, ὧν 17 ἀρχιεπισκοπαὶ ἢ μητροπόλεις καὶ 73 ἐπισκοπαί.

Δημόσια ἐκπαίδευσις, πρόσοδοι, δημόσιον χρέος, μηχανή, γεωργία, βιομηχανία, στρατὸς καὶ στόλος, κτλ. Τῷ 1789, ἡ Γαλλία ἐρίθμει 21 πανεπιστήμια. Τῷ 1806, ὁ Ναπολέων ἐθεμελίωσε τὸ «Αὐτοκρατορικὸν πανεπιστήμιον». Τῷ 1814, ὑπῆρχον 36 ἀκαδημίαι, τῷ δὲ 1836 περιωρίσθησαν εἰς 20. Κατὰ τὸν νόμον τῆς 15 μαρτίου 1850, ἐν ἑκάστῳ νομῷ καθιδρύθη μία ἀκαδημία, τῷ δὲ 1854 αἱ ἀκαδημίαι ἠλαττώθησαν εἰς 16 καὶ τῷ 1860 ἐγένοντο 17. Κατὰ μάρτιον τοῦ 1860, ὑπῆρχον 62 λύκεια (25,076 μαθητ.), 253 δημοτ. σχολαὶ (27,905 μαθ.), 1,081 ἰδιωτικὰ ἐκπαιδευτήρια τῆς μέσης παιδεύσεως, ὧν 825 λαϊκὰ (42,462 μαθ.) καὶ 256 ἐκκλησιαστικὰ (21,195 μαθ.). Ἡ προκαταρκτικὴ ἐκπαίδευσις περιλαμβάνει περὶ τὰ 460 ἀνώτερα σχολεῖα, τὰ δὲ δημόσια ἢ ἰδιωτικὰ ἀλληλοδιδακτικὰ σχολεῖα συμποσοῦνται εἰς πλείονα τῶν 62 χιλ., κτλ. Ἐκτὸς δὲ τούτων σημειωτέον τὰ πολυτεχνεῖα, τὰς σχολὰς τῆς ὑδρογραφίας, τῆς πυροτεχνικῆς, κτηνιατρικῆς, ὀρυκτολογίας, τῶν τεχνῶν, τῶν κωφαλάλων, τῆς καλλιτεχνίας, τοῦ ἱππικοῦ, τοῦ πυροβολικοῦ, τὴν στρατιωτικὴν τοῦ *St. Cyr*, τοῦ μηχανικοῦ, τοῦ ναυτικοῦ, κλπ. Ὑπερανω δὲ πάντων τῶν ἐκπαιδευτικῶν τούτων καθιδρυμάτων τὰς ἕξ ἀκαδημίας· τὴν γαλλικὴν, τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῆς φιλολογίας, τῶν ἐπιστημῶν, τῶν ὡραίων τεχνῶν, τῶν ἠθικοπολιτικῶν ἐπιστημῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὰς πέντε κλάσεις τοῦ Ἰνστιτούτου ἢ Πανακαδημίου τῆς Γαλλίας. Οἱ νομοὶ εἶχον τῷ 1854, 338 δημοσίας βιβλιοθήκας, περιεχούσας 44,070 χειρόγραφα καὶ 3,689,369 τύπα. Ὑπάρχουσιν ἐν Γαλλίᾳ 1,037 τυπογραφεῖα, ἐκτυποῦντα ὑπὲρ τὰς 1,120 ἐφημερίδας.

Τῷ 1861, τὰ τελωνειακὰ τέλη τῆς Γαλλίας συνεπαιώθησαν εἰς 217 ἑκατομμ. φράγκων. Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1863 συνεποσοῦτο εἰς δύο δισεκατομμύρια 069,507,518 φρ. προσόδου καὶ 2 δισεκατομμυρίων 060,613, 362 φρ. δαπάνην. Τὸ δημόσιον χρέος σύγκειται ἐκ δύο μερῶν. 1ον. χρεωγράφων ἢ πάγιον χρέος (*dette inscrite* ἢ *consolidé*) ὀμολογίαι 4 1/2, 4 καὶ 3 0/0. 2ον *dette flottante* (κυμαινόμενον χρέος) περιλαμβάνον τὰ εἰδικὰ δάνεια, διὰ διάφορα ἔργα, τοὺς τόκους τῶν κεφαλαίων πληρωτέους εἰς διαφόρους τίτλους, τὸ ἰσόβιον χρέος καὶ τὰ ἐλλείμματα τῶν προϋπολογισμῶν. Οἱ τόκοι τοῦ δημοσίου χρέους ἦσαν τῷ 1863, 615,042,938 φράγ., μετὰ τοῦ χρεωλύτρου καὶ τοῦ τόκου τοῦ κυμαινομένου χρέους. Τὸ κεφάλαιον τοῦ χρεωγράφου εἶναι περίπου 9 δισεκατομμύρια, τὸ δὲ τοῦ κυμαινομένου χρέους ἦτο κατὰ μῆνα τοῦ 1862 910,830,000 φρ. Τρία νομισματοκοπεῖα, ἐν Παρισίοις, Βορδιγάλοις,

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορυφαίος Βιβλιοθήκη
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ (Ν.Π.Τ.Δ.)

γάλοις καὶ Στρασβούργῳ, κόπτουσι τὰ χρυσᾶ, ἀργυρᾶ, ἢ χάλκινα νομίσματα, ἔχουσι δὲ ἀνὰ ἓν διακριτικὸν σημεῖον, οἱ μὲν Παρίσιοι Α, τὰ δὲ Βορδίγαλα Κ καὶ τὸ Στρασβοῦργον ΒΒ.

Τετρακοσίους ἐμπορικοὺς λιμένας ἔχει ἡ Γαλλία· τὰ δὲ δύο τρίτα τοῦ ἐμπορίου αὐτῆς γίνονται διὰ θαλάσσης. Τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν ἀριθμεῖ περὶ τὰς 16,000 πλοίων, ὧν τὰ 300 εἶναι ἀτμοκίνητα. Ἡ κίνησις τῶν λιμένων αὐτῆς τῷ 1861 (κατάπλοι καὶ ἀπόπλοι) ἐδήλου 47,246 πλοῖα, περιλαμβάνοντα 7,615,343 τόνους. Ὁ ἠλεκτρικὸς τηλέγραφος συνδέει τοὺς Παρισίους μετὰ τῶν κυριωτέρων βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν πόλεων. Οἱ σιδηρόδρομοι περιελάμβανον τῷ 1862 ἔκτασιν 18,136 χιλιαμ. αἱ δὲ διώρυγες συνεποσοῦντο εἰς 79 ἐχούσας ἔκτασιν, 4,715 χιλιαμ.

Δύο μόναι χῶραι ὑπάρχουσιν ἐν Εὐρώπῃ, ἔχουσαι πλέον τοῦ ἡμίσεως τῆς ἐπιφανείας αὐτῶν καλλιεργημένον· ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία. Ἐπὶ 100 ἑκταρίων, ἡ μὲν ἔχει καλλιεργημένα τὰ 54, ἡ δὲ τὰ 55. Οἱ γάλλοι γεωργοὶ συμποσοῦνται εἰς 20,351,628, συμπεριλαμβανομένων τῶν ἰδιοκτητῶν, τῶν κτηματιῶν, τῶν ἐχόντων ἐπαύλεις, τῶν ἐργαζομένων μεθ' ἡμερομισθίου, τῶν ὑπηρετῶν καὶ τῶν ὑλοτόμων. Τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα τοῦ γεωργικοῦ κεφαλαίου ἀνέρχεται εἰς 9 περίπου δισεκατομμύρια.

Ἡ γαλλικὴ βιομηχανία περιλαμβάνει πάντα τὰ εἴδη, ἓν τισι δὲ τούτων ἡ Γαλλία ἔχει τὰ πρωτεῖα. Τὰ μεταξουργεῖα αὐτῆς ἀποφέρουσιν ἐτησίως 304 ἑκατομ. φρ. Ἐργοστάσια ὑπὲρ τὰς 38 χιλ. Τῷ 1812, αἱ βιομηχανικαὶ πρόσοδοι ἀνήρχοντο εἰς 1,820,200,000 φρ. ἐνῷ σήμερον συμποσοῦνται εἰς 5 καὶ ἥμισυ δισεκατομμύρια.

Ἀπὸ τοῦ 1863, ὁ στρατὸς τῆς Γαλλίας ὡρίσθη ἐν καιρῷ εἰρήνης εἰς 401 χιλ. ἄνδρας καὶ 86 χιλ. ἵππους. Τὸ ἐπιτελεῖον ἠρίθμει, κατ' ἰανουάριον τοῦ 1863, 10 στρατάρχας τῆς Γαλλίας, 90 στρατηγοὺς μεραρχιῶν, 160 ὑποστρατήγους, 80 στρατηγοὺς μεραρχιῶν ἐγγεγραμμένους ἐν τοῖς καταλόγοις τῶν ἐφέδρων, καθὼς καὶ 180 ὑποστρατήγους. Ὁ δὲ στόλος κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, συνεποσοῦτο εἰς 478 πλοῖα, ὧν 49 τῆς γραμμῆς, ἀριθμοῦντα πάντα ὁμοῦ 9,718 τηλεβόλα καὶ ἔχοντα δύναμιν 102,436 ἵππων. Τὸ προσωπικὸν τοῦ στόλου ὑπολογίζεται εἰς 50,500 ἄνδρας. Ναύρχοι 2, ἀντιναύαρχοι 12 ἐν ἐνεργείᾳ, 14 ἐν ἐφεδρείᾳ, ὑποναύαρχοι, 24 κλπ.

Αἱ κυριώτεραι ὁρμαὶ τῆς Γαλλίας, ὧν ὁ ὁλικὸς ἀριθμὸς ἀνέρχεται εἰς 187, εἶναι· 1ον τῶν Βορείων συνόρων, Ἀβλη, Δουαί, St. Omer, Ἀρρᾶς, Κονδέ, Βαλενσιέννη, Βουσαίν, Καμβραί, *le Quenoy*, *Mauge*, Λανδρεσή, Ἀβέσναι, Ῥοκροὰ, Λὰν, Σοασσὼν, Γιβὲ, Μεζιέρη, Σεδὰν, Βερδοῦνον, Βιτρὺ, Σιαλὼν ἐπὶ Μάρνου, Μονμεδοῦ, Λογγβὺ, Θιομβίλλη, Μὲτς, Μαρσὰλ, Βίτς, Φαλσβοῦργον, Βεισεμβοῦργον, Λαουτερβοῦργον καὶ Ἀγγενώ· 2ον ἐπὶ τῶν Α ὁρίων, Στρασβοῦργον, Σχελεστάδτη, Νέον Βριζὰχ, Βεφὸρ, Λάγγρη, Βεσανσὼν, *l' Esseillon*· 3ον, ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Μεσογείου Βιλλαφράγκα, Ἅγιος Λαυρέντιος, Ἀντίβαι, Τουλὼν, Μασσαλία, Κέττη, Κολλίουρον, τὸ φρούριον *St. Elme*, *Port Vendres*· 4ον ἐπὶ τῶν συνόρων τῶν Πυρηναίων, Βελλεγάρδη, Μονλουῆ, Περπιγνιάνον, Βαϋόννη· 5ον ἐπὶ τῶν παραλίων τοῦ Ὠκεανοῦ, αἱ νῆσοι Madame, Αἶξ, Ὀλερὼν, Ῥὲ, *Dieu et Noirecoutiers*, Ῥοχεφὸρ, Ῥοχέλλη, αἱ νῆσοι τῆς *Belle-Ile* καὶ *Groix*, Λορίεντον, Βρέστη, *St. Malo Mont*, *St. Michel*, Γραμβίλλη, Χερβοῦργον, Ἄβρη, Δίεππον, Βουλόγνη, Κάλαισον, Γραβελίνη, Δυγκέρκη.

Ἀποικίαι. Αἱ νῦν ἀποικίαι τῆς Γαλλίας εἶναι 1ον ἐν Ἀφρικῇ, πρὸς Β, ἡ Ἀλγερία, πρὸς Δ, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Σενεγὰλ, ἡ νῆσος τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου καὶ αἱ πλησίον αὐτῆς νῆσοι, αἱ πολεμικαὶ θέσεις τοῦ Λαμζὰρ, Ῥιχάρδου Τὸλ, Μεριναγγὲν καὶ Δαγανὰ, τέλος δὲ αἱ θέσεις Ποδὸρ, Βακλὶ, Μακανὰ, καὶ Σενοῦ Διδοῦ· ἐπὶ τῆς παραλίας, ἡ νῆσος Γορία· ἐν Γαμβίᾳ, τὸ ἐμπορεῖον Σεδιοῦ· ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Γουϊνέας, τὰ ἐμπορεῖα Ἀασινίας, Δαδοῦ, Μεγάλου Βασσὰμ καὶ Γαβών· αἱ ἀποβάθραι τῶν Δαρμαγκούρων, τῆς Ἐργμοῦ, τοῦ Ἀλίκτορος· πρὸς Α, ἐπὶ τοῦ ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ, αἱ νῆσοι τῆς Συνενώσεως, Ἁγία Μαρία, Μαδαγασκὰρ, καὶ ἐν τῷ συμπλέγματι τῶν Κομόρων, αἱ νῆσοι *Mayotte*, Νόσση-Βὶ, Νόσση-Κούμβα, Νόσση-Τάσση καὶ Νόσση-Μίτσιου· 2ον ἐν Ἀσίᾳ· ἐν Ἰνδοστάνῃ, Πονδιχερὴ, Καρικάλ, Ἰανάων, Σανδερναγόρ, Μαχὲ· ἐν Ἰνδοσινικῇ, αἱ ἓξ ἐπαρχίαι τῆς Κάτω Κοχιγχίνας· 3ον ἐν τῇ Ἀρκτῴᾳ Ἀμερικῇ αἱ νῆσοι Ἅγιος Πέτρος καὶ Μικελὼν· 4ον ἐν ταῖς Ἀντίλλαις, ἡ Μαρτινίκα, Γουαδελούπη καὶ αἱ ἀπ' αὐτῆς ἐξαρτώμεναι, *Marie Galante*, *les Saintes*, *la Désirade*, τὸ ἥμισυ τῆς νήσου Ἁγίου Μαρτίνου, ἧς τὸ ἕτερον ἥμισυ ἐξουσιάζουσιν οἱ Ὁλλανδοί· 5ον ἐν τῇ Μεσημβρινῇ Ἀμερικῇ, ἡ Γουϊάνη· 6ον ἐν Ὠκεανίᾳ, αἱ Μαρκησίαι νῆσοι, ἡ ἀρχιπέλαγος τῆς Μενδάνας, ἡ Νέα Καληδονία, ἡ νῆσος Κλιππέρτων (1859), καὶ δύο ἀρχιπελάγη ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας, αἱ νῆσοι Ταϊτὶ ἢ ἀρχιπέλαγος τῆς Ἑταιρίας καὶ αἱ νῆσοι *Gambier* ἐν

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριστοτελείου (Α.Π.Θ.)

τῷ Κινδυνώδει Ἀρχιπελάγει. Αἱ γαλλικαὶ ἀποικίαι, μὴ συμπεριλαμβανομένης τῆς Ἀλγερίας, ἔχουσι περίπου 3,962,000 κατοίκους, ὧν 120 χιλ. Εὐρωπαῖοι.

Ὁ δικαστικὸς κλάδος τῆς Γαλλίας ὑφίσταται ἔτι οἷος ἐρρυθμίσθη ὑπὸ Ναπολέοντος τοῦ πρώτου διὰ τοῦ Ναπολεοντείου Κώδηκος, διέποντος τάς τε αστυκὰς καὶ ποινικὰς σχέσεις· ἡ διαδικασία βασίζεται ἐπὶ τῆς δημοσιότητος καὶ τῆς προφορικῆς συζητήσεως. Ἔχουσι δὲ οἱ Γάλλοι τὴν αὐτὴν σχεδὸν μετὰ τῆς Ἑλευθέρας Ἑλλάδος δικαιοδοσίαν ἐν τοῖς εἰρηνοδικείοις (2,847 τὸν ἀριθμὸν), τοῖς πρωτοδικείοις (363), τοῖς ἐφετείοις (28), καὶ τῷ ἀρείῳ πάγῳ ἢ ἀκυρωτικῷ δικαστηρίῳ (cour de cassation), ἐπιτηροῦντι τὴν ἀκριβῆ καὶ ὁμοιόμορφον ἐφαρμογὴν τῶν νόμων καθ' ἅπαν τὸ κράτος. Ἐνόρκων δ' ὡσαύτως δικαστήρια μετὰ συνέδρων δικάζουσιν, ὡς καὶ ἐν Ἑλλάδι, περὶ κακουργημάτων. Τὰ δὲ διοικητικὰ δικαστήρια ἀποτελοῦσι πάντη ἰδιαίτερον κλάδον καὶ ὡς προϊσταμένη τούτων ἀρχὴ θεωρεῖται τμῆμά τι τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας, τὸ λεγόμενον *du contentieux administratif* (τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ).

Ἱ σ τ ο ρ ί α. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἱστορίαν τῶν ἀρχαίων χρόνων, ἴδ. ΓΑΛΑΤΙΑ. — Μετὰ τοῦ τοσοῦτον ἤδη πολυμιγοῦς πληθυσμοῦ αὐτῆς (τῶν Γάλλων καὶ Κίμρων ἐν τῷ κέντρῳ καὶ πρὸς Β, τῶν Ἀκυιτανῶν καὶ Λιγύων πρὸς Ν, τῶν Φοινίκων, Ἑλλήνων, Ἰώνων καὶ Ῥωμαίων), ἡ Γαλατία, σωθεῖσα ἀπὸ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Οὔνων τοῦ Ἀττίλα, διὰ τῆς ἐν Σιαλῶνι ἐπὶ Μάρνου νίκης, 451, προσέλαβεν ἐν ἀρχῇ τοῦ μέσου αἰῶνος, νέα στοιχεῖα, ἐκ Γερμανίας ἔλκοντα τὸ γένος· τοὺς Βουργουνδίους πρὸς Α, 406, τοὺς Βισιγότθους ΝΔ, 419, καὶ μετὰ μικρὸν μέχρι τοῦ Λίγηρος καὶ τοῦ Ῥοδανοῦ, 468-475· οἱ Φράγκοι μάλιστα (ἴδ. τὸ ὄνομα), ἐγκαταστάντες ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ῥήνου εὐθὺς ἀπὸ τοῦ Δ' αἰῶνος, ὅπως καταστῶσι μετὰ τοῦ Χλόδιος καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, 481—561, ἀφοῦ ἐξ εἰδωλολατρῶν προσηλυτίσθησαν εἰς τὸν καθολικισμόν, κύριοι πάσης τῆς χώρας, ἐξαιρουμένης τῆς Σεπτιμανίας καὶ δώσωσι τὰ ὀνόματα αὐτῶν εἰς τὸ Β μέρος μέχρι τοῦ Λίγηρος, καὶ εἰς ὁλόκληρον τὴν Γαλατίαν ὕστερον. Διὰ τῆς ἐν Τεστρῷ νίκης, 687, ἐξησφαλίσθη ἡ ἐξουσία τῶν αὐστριακῶν Φράγκων ἐπὶ τῆς Νευστρίας καὶ ἀνεψύχθη ἡ πρὸς τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν ὁδὸς τῷ οἴκῳ τῶν Πιπίνων, ὅστις ἔσωσε τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Μουσουλμάνων, ὑποστάντων τελείαν ἧτταν ἐν Ποατιέρῃ, τῷ 732. Ὅτε δὲ Πιπῖνος ὁ Βραχὺς ἔλαβε τὸν τίτλον βασιλέως, 752, ὁ οἶκος οὗτος ἐγένετο ἡ καρλοβιγγία δυναστεία. Ἴδ. ΜΕΡΟΒΙΓΓΙΟΙ, ΚΑΡΛΟΒΙΓΓΙΟΙ.

Προετοιμασθεῖσα ὑπὸ δύο μεγάλων ἀνδρῶν, Πιπίνου δ' Ἑριστάλ, τοῦ νικητοῦ τῆς Ποατιέρης, ἐγκαινιασθεῖσα ὑπὸ δύο ἄλλων, Πιπίνου τοῦ Βραχέος καὶ Καρόλου τοῦ Μεγάλου, ἡ νέα δυναστεία δι' ἔτι ζωηροτέρας αἴγλης ἐλάμπρυνε τὸ φραγκικὸν ὄνομα· διὰ τῆς κατακτήσεως τῆς Σεπτιμανίας ἀφαιρεθείσης ἀπὸ τῶν Ἀράβων, 759, τῆς ὁρισικῆς σμικρύνσεως τῆς Ἀκυιτανίας, 760-69, καὶ τῆς Βαυαρίας, 787, τῆς καταςροφῆς τοῦ βασιλείου τῶν Λομβαρδῶν, ὑποτελῶν ἀπὸ τοῦ 755-56, ὑπηκόων τῷ 773-74, τῆς ἀναγκαστικῆς ὑποταγῆς τῶν Σαξώνων, 772-803 καὶ τῶν Ἀβάρων, 796, οἱ Φράγκοι ἐκτήσαντο κράτος ἀπέραντον, ὅπερ, ἄνευ τῶν ὑποτελῶν, ἐξετείνετο ἐν Ἱσπανίᾳ μέχρι τοῦ Ἔβρου, ἐν Ἰταλίᾳ μέχρι τοῦ Καριγλιάνου καὶ τοῦ Πισκάρα, ἐν Γερμανίᾳ μέχρι τοῦ Ἔλβα, καὶ τῷ 800 ἀνέλαβε τὸν ἀπὸ τριῶν αἰώνων ἀπολεσθέντα τίτλον «Αὐτοκρατορία τῆς Δύσεως». Ταὐτοχρόνως δὲ διὰ τῆς χορηγηθείσης τοῖς ἱεραποστόλοις τοῖς Γερμανίας προστασίας, τῆς βοηθείας καὶ τῶν γαιῶν, αἵτινες ἐδόθησαν τῇ Ἁγίᾳ Ἕδρᾳ παρὰ Πιπίνου τοῦ Βραχέος, τῆς προσηλυτίσεως τῶν Σαξώνων ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν χριστιανισμόν, ἀπ' ἐκείνου ἔτι τοῦ χρόνου οἱ μονάρχαι τῆς Γαλλίας ἐδείχθησαν «οἱ χριστιανικώτατοι βασιλεῖς», οἱ πρωτότοκοι τῆς ἐκκλησίας υἱοί· διὰ δὲ τῆς ἐν Σαξωνίᾳ θρησκευτικῆς μεταρρυθμίσεως, ἡ χώρα αὕτη ἐγένετο τοῦ λοιποῦ φραγμὸς κατὰ τῶν διὰ ξηρᾶς ἐπιδρομῶν, καὶ οὕτω Κάρολος ὁ Μέγας κατέστη σωτὴρ τῆς Δύσεως πρὸς ἀνατολάς, ὡς, φθινούσης τῆς πρώτης γενεᾶς, ἐγένετο ὁ πάππος αὐτοῦ σωτὴρ αὐτῆς πρὸς μεσημβρίαν. Τριάκοντα ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου ἀνδρός, ἐπῆλθεν ὁ διαμελισμὸς (συνθήκη τοῦ Βερδαύνου, 843) τῆς αὐτοκρατορίας εἰς τρία Κράτη· τὴν Γαλλίαν πρὸς Δ τοῦ Ἐσκώτου, τοῦ Μεύση, τοῦ Σώνου καὶ τῶν Κεβέννων· τὴν Γερμανίαν, ἀπὸ τοῦ Ἔλβα μέχρι τοῦ Ῥήνου· τὴν καρλοβιγγίαν Ἰταλίαν μετὰ τῆς μακρᾶς καὶ στενῆς μεταξὺ τῶν δύο τούτων Κρατῶν ζώνης· τὸ δὲ ὄνομα τοῦ αὐτοκράτορος ὑφίστατο μὲν ἔτι ἀλλ' ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι. Μετὰ τὸν εἰς μεγάλα τμήματα διαμελισμὸν καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς καρλοβιγγίας αὐτοκρατορίας ἐγένετο ὁ εἰς μικρὰ διαμελισμός, ὁ ἀφανίσας τὴν καρλοβιγγίαν κυβέρνησιν· μετὰ τὸν διαμελισμὸν τῆς αὐτοκρατορίας εἰς τρία βα-

σίλεια, ἦλθεν ὁ διαμελισμὸς ἑκάστου βασιλείου εἰς πριγκηπάτα, μᾶλις δι' ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀσθενοῦς δεσμοῦ συνδεομένων μετὰ τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας. Αἱ κατὰ θάλασσαν ἐκδρομαὶ τῶν νορμανδῶν πειρατῶν, κακῶς καταπολεμούμεναι ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἀρχηγῶν, ὑπεβοήθησαν τὴν φιλοδοξίαν τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν διοικητῶν· καὶ εὐθὺς ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ Θ' αἰῶνος, ὁ φεουδαλισμὸς (ἴδε τὴν λέξιν) ἐγκατέστη ἐν Γαλλίᾳ ἐπὶ βλάβῃ τῆς ἰσχύος τῶν βασιλέων καὶ τῶν κτήσεων αὐτῶν, αἵτινες περιωρίσθησαν ταχέως μόνον ἐν τῇ πόλει Λάν. Τέλος, μετὰ τὴν ὑπὸ Καρόλου τοῦ Μεγάλου συςᾶσαν αὐτοκρατορίαν, καὶ ἡ κυβέρνησις, καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τῶν Καρλοβιγγίων ἐξέλιπε, διότι εἶχον καθ' ἑαυτῶν οὐ μόνον τὴν ἀδράνειαν πάντων τῶν ἡγεμόνων τούτων, οἵτινες μόνον νὰ ἐξαγοράζωσι τὴν ἀναχώρησιν τῶν βαρβάρων ἤξευρον, ἀλλὰ καὶ τὸ ξένον καὶ πάντη τευτονικὸν ἦθος, ὅπερ ἐπέμενον τηροῦντες ἐν μέσῳ τῆς Γαλλίας. Ἀπ' ἐναντίας ὅμως οἱαδήποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ καταγωγὴ αὐτοῦ, σαξωνικὴ ἴσως, ὁ οἶκος Ῥοβέρτου τοῦ Ἰσχυροῦ ἐπιτραπεὶς τὴν κυβέρνησιν τῆς μεταξὺ τοῦ Σηκουάνα καὶ τοῦ Λίγηρος χώρας, ἥτις ἰδίως ἐκαλεῖτο δουκάτον τῆς Γαλλίας (duché de France), ἐξεγαλλίσθη ἀλοσχερῶς, καὶ διέπρεψε κατὰ τῶν Νορμανδῶν, ἡ δὲ ἐθνικὴ μερὶς εὐλόγως ἠδύνατο νὰ ἐτυθῇ τὴν ὑπεροχὴν αὐτοῦ. Μεταξὺ τοῦ 887 καὶ 987, ὁ οἶκος οὗτος ἐγεύσατό, ὡς εἰπεῖν, τῆς βασιλικῆς ἀρχῆς κατὰ τρεῖς ἐκ διαλειμμάτων περιστάσεις (Εὐδος· Ῥοβέρτος, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· Ῥαοὺλ, γαμβρὸς τοῦ Ῥοβέρτου), καὶ ἐκάθησεν ἐπ' αὐτοῦ ὁριστικῶς μετὰ τοῦ Οὔγη Καπέτου.

Ταπινὴ καὶ ἀβέβαιος ἐν ἀρχῇ, σχεδὸν ἐκμηδενιζομένη ὑπὸ τῆς φεουδαλικῆς ἀριστοκρατίας, ἡ καπετικὴ βασιλεία ηὔξησεν ἐν τάχει τῇ συνδρομῇ τῶν πόλεων, αἵτινες ἀφ' ἑτέρου ἐπέβαλον τοῖς ἄρχουσι χάρτας δημοτικούς. Ἐπὶ τῶν κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν Καπετῶν, 987-1328, οἱ ἀγῶνες Λουδοβίκου τοῦ ΣΤ', Φιλίππου τοῦ Αὐγούστου, τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου, Φιλίππου τοῦ Ὡραίου ἀφῆρεσαν ἀπὸ τοῦ φεουδαλισμοῦ, μεθ' ὅλην τὴν συνδρομήν, ἣς ἐτύγχανεν ἐνίοτε παρὰ τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Γερμανίας ἢ τῶν βασιλέων τῆς Ἀγγλίας, πολὺ μέρος τῶν κτήσεων καὶ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Τὸ κοινοβούλιον καὶ ἡ Ἐθνοσυνέλευσις (Etats généraux), ἤρξαντο ἀφ' ὅτου ὁ Ἅγιος Λουδοβίκος καὶ Φίλιππος ὁ Ὡραῖος ἤνωσαν μετὰ τῶν βαρόνων καὶ τῶν ἱεραρχῶν, τῶν μόνων συνηγμένων τότε, ὁ μὲν νομικοὺς πρὸς διεξαγωγὴν τῶν δικῶν, ὁ δὲ ἀντιπροσώπους τῶν πόλεων πρὸς συζήτησιν τῶν μεγάλων πολιτικῶν ζητημάτων. Ταὐτοχρόνως δὲ ἐν ᾧ ἡ Γαλλία ἔβαινε βῆμα πρὸς βῆμα πρὸς τὴν ἑνότητα, ἥτις ἀπετέλεσεν ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις τὴν ἰσχὺν αὐτῆς, ἐφύλαττε τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῷ θρησκευτικῷ κόσμῳ καὶ διέμενε προστάτις τῆς Δύσεως, διὰ τῆς μεγάλης συμμετοχῆς αὐτῆς εἰς τὰς σταυροφορίας, 1095-1270. Ἐνισχυθεῖσα δὲ κατὰ τοὺς τρεῖς τούτους αἰῶνας ἡ Γαλλία, ἠδυνήθη, ἐπὶ τῶν Βαλουά, μεθ' ὅλας τὰς ἐσωτερικὰς αὐτῆς ἔριδας (ἴδ. ΜΑΡΚΕΛΟΣ, ΑΡΜΙΝΙΑΚΟΙ, ΒΟΥΡΓΟΥΝΔΙΟΙ), ν' ἀντιςῇ κατὰ τῶν Ἄγγλων, ὅτε ὁ φοβερὸς Ἑκατονταετὴς πόλεμος, 1337-1453, προκύψας ἐκ τῆς ἀντιζηλίας τῶν δύο λαῶν ἀντιποιουμένων τὴν Γουϊέννην καὶ ἕνεκα τῶν βασιλέων αὐτῶν ἐπιφθαλμιζόντων τῷ στέμματι τῆς Γαλλίας, ἠπείλησε δὶς κατ' ἐπανάληψιν τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῆς. Ἡττηθεῖσα ἐν Ἐκλούζῃ, 1340, ἐν Κρεσὺ, 1346, ἐν Ποατιέρῃ, 1356, ἀνέλαβε τὸ πρῶτον διὰ τῆς συνετῆς χρονοτριβῆς Καρόλου τοῦ Ε' καὶ τῆς πολεμικῆς ἀνδρίας τοῦ Δυγκεσκλίνου, 1364-80, ἡττηθεῖσα δ' αὖθις ἐν Ἀζιγκοὺρ, 1415, καὶ παραχωρηθεῖσα ἐν τῇ συνθήκῃ τῶν Αὐγουστοβούνων (Troyes), 1420, τῷ βασιλεῖ τῆς Ἀγγλίας Ἑρρίκῳ τῷ Ε' ὑπὸ πασῶν τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν τῆς βασιλείας, τοῦ κοινοβουλίου καὶ τῆς συνελεύσεως, ἐσώθη αὖθις τῷ 1429-31, ὑπὸ τῆς Παρθένου τῆς Αὐρηλίας (Ἰωάννας τῆς Ἄρκης), ἧς ἡ ἔνθερμος φιλοπατρία ἐνεψύχωσε καὶ τὸν βασιλέα Κάρολον τὸν Ζ' καὶ τὸ ἔθνος. Ἐκ πασῶν τῶν ἐπαρχιῶν μία μόνη ἔμεινεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἄγγλων, τὸ Κάλαισον· ἐκ δὲ τῶν τοσούτων δοκιμασιῶν ἐγεννήθη ἐν Γαλλίᾳ ἰσχυροτέρα ἑνότης, παραχθεῖσα ἐκ τῆς προαιωνίου ταύτης ἀντιστάσεως, πολλῶν ὁμοῦ ἐπαρχιῶν. Ὅπως ἀντιπροσωπεύηται καὶ καθίσταται ὠφέλιμος ἡ ἑνότης αὕτη ἀπῃτεῖτο βασιλεία ἀνεξάρτητος. Λουδοβίκος ὁ ΙΑ' καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Ἄννα δὲ Βωζὲ, 1463-94, παρέσχον αὐτῇ τοιαύτην βασιλείαν, καταβαλόντες τὸν προνομιοῦχον φεουδαλισμὸν, ὃν ἰδρύσατο, ἀπὸ τοῦ Λουδοβίκου Θ', ἡ ἄρρων τῶν βασιλέων ἐλευθεριότης πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῶν. Ἰδ. ΦΕΟΥΔΑΛΙΣΜΟΣ.

Ὅτε, ἐπὶ Καρόλου τοῦ Η' καὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΒ', 1494-1515, ἡ Εὐρώπη εἶδε τὸ ἔθνος τοῦτο, ὁμογενέστερον ἤδη παντὸς ἄλλου, γινόμενον κατακτητικὸν, καὶ τὴν γαλλικὴν ὁρμὴν (furia francese) ἀπιλοῦσαν τὴν Ἰταλίαν διὰ τοῦ ἀρίστου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πυροβολικοῦ, ἀνηυρημένου, ὡπλίσθη, καὶ ἐναντίον τῆς Γαλλίας,

ἐπιλήσμονος τῶν ἀληθῶν αὐτῆς συμφερόντων, ἐγεννήθη τὸ σύστημα τῆς Ἰσορρροπίας (ὁμοσπονδία τῆς Βενετίας, 1495, Ἁγία Ὁμοσπονδία, 1511-12). Ἀλλ' ἐνῷ αἱ ἀπόπειραι αὐτῆς, ὅις ἐπαναληφθεῖσαι κατὰ τῆς Νεαπόλεως καὶ τῶν Μεδιολάνων, συνεῖχον ἐν ἀνησυχίᾳ τὴν Εὐρώπην ὅλην, ἕτερον Κράτος, ἡ Ἱσπανία, ἠὔξησε κατὰ μικρὸν καταστὰν καὶ τοῦτο ἐπίφοβον. Ἔτι δὲ μείζων ἐγένετο δι' ἅπαντας ὁ κίνδυνος, ὅτε Κάρολος ὁ Ε' ἀναγορευθεὶς βασιλεὺς τῆς ἰδίας αὐτοῦ χώρας τῷ 1516, καὶ αὐτοκράτωρ, τῷ 1519, συνήνωσεν ἐν ταῖς αὐταῖς χερσὶ, μετὰ τοῦ πρώτου ἐν τῷ κόσμῳ τίτλου, τρία μεγάλα διαδοχικὰ δικαιώματα, τὰς κληρονομικὰς κτήσεις τοῦ οἴκου τῆς Αὐστρίας ἐν Γερμανίᾳ, τὰς ἀρχαίας κτήσεις τῆς Βουργουνδίας ἐν ταῖς Κάτω Χώραις, τὴν ἱσπανικὴν μοναρχίαν μετὰ τῆς Νεαπόλεως, τῆς Σκελλίας, τῆς Σαρδηνίας, τῆς Β παραλίας τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀμερικῆς, κλπ. Τὸ ὠφέλιμον καὶ ἔνδοξον τῆς Γαλλίας ἔργον κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα, ἐπὶ Φραγκίσκου τοῦ Α' καὶ Ἐρρίκου τοῦ Β', ἦτο νὰ παλαίῃ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Εὐρώπης καὶ ὑπὲρ τῆς ἰδίας κατὰ τῆς ὑπεροχῆς ταύτης τῆς Ἱσπανίας καὶ τοῦ οἴκου τῆς Αὐστρίας, ἀπαύστως κατ' αὐτῶν πολέμους ἐπὶ πολέμων συγκροτοῦσα ἀπὸ τῆς ἐν Μαριγνιάνῳ νίκης μέχρι τῆς ἐν *Cateau-Cambresis* συνθήκης, 1515—1559, ὅτε ἐγκατέλιπε μὲν τὴν Ἰταλίαν, ἀλλ' ἐφύλαξε τὸ Μὲτς, Τοὺλ, Βερδοῦνον, Καλαισον, ὅπερ ἄρτι κατεκτήσατο, καὶ δι' οὗ προφυλάττει τὰ Β μέρη. Κατέλιπε δὲ τοὺς Ἱσπανοὺς κυρίους τῆς Νεαπόλεως καὶ τῆς Μεδιολανίας καὶ κρατοῦντας ἁπάσης τῆς χερσονήσου· ἀλλ' οὐχ ἧττον, ὁτὲ μὲν μόνη, ὁτὲ δὲ μετὰ τῶν Ὀθωμανῶν, συμμάχων αὐτῆς ἀπὸ τοῦ 1526, ἔσωσε τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τῆς μοναρχατορίας. Ἐπὶ τῶν τελευταίων Βαλουά, 1559—89, οἱ θρησκευτικοὶ πόλεμοι, ἐνῷ παύτοχρόνως ἐξησθένουν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τὴν ἄλλοτε ἀπόλυτον βασιλείαν, ἀφῆρουν ἀπὸ τοῦ ἔθνους πᾶσαν ἐπιρροὴν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ὁ φιλόδοξος Καρόλου τοῦ Ε' υἱὸς, Φίλιππος ὁ Β' ἤλπισεν ἐπὶ στιγμὴν ὅτι θὰ λάβῃ τὸ στέμμα τῆς Γαλλίας τουλάχιστον διὰ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ.— Οἱ Βουρβῶνοι, 1589, ἐπουλώσαντες τὰς πληγὰς τοῦ τόπου, ἀνύψωσαν αὐτὸν εἰς μεγαλεῖον, ἄγνωστον μέχρις αὐτῶν. Αἱ νίκαι Ἐρρίκου τοῦ Δ' καὶ αἱ διαιρέσεις τῶν Ὁμοσπόνδων (Ligueurs), ἐχθρῶν αὐτοῦ, ἐπέτυχον δύο μεγάλα ἔργα, ὅ' ὧν εἷς, τερμα εἰς τὰς θρησκευτικὰς ἔριδας καὶ εἰς τὸν μετὰ τῶν ἀλλοεθνῶν πόλεμον, τὸ διάταγμα τῆς Νάντης καὶ τὴν συνθήκην τῆς Βερβίνης, 1598. Ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ αὐτοῦ Σούλτ, παρέσχεν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐξουσίας τὴν δύναμιν αὐτῆς, εἰς τὴν χώραν τὴν ὀλβιότητα, ἐν ὀνόματι τῆς Γαλλίας, ἧς διενοεῖτο ν' ἀναλάβῃ τὴν ἀρχαίαν πολιτικὴν κατὰ τοῦ οἴκου τῆς Αὐστρίας. Ὅ,τι δ' ἕνεκα τοῦ θανάτου αὐτοῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκτελέσῃ ὁ Ῥιχελιεὺς, 1624-42, καὶ ὁ πολυμήχανος αὐτοῦ διάδοχος, Μαζαρῖνος, 1643-61, ἔπραξαν ἀντ' αὐτοῦ, ἀποφασιστικῶς ἐπεμβάντες εἰς τὸν Τριακονταέτη πόλεμον, 1635-48. Ἔργα δὲ τῶν δύο ἐκείνων περιδόξων ὑπουργείων ὑπῆρξαν ἡ κατάπτωσις, τοῦ αὐστριακοῦ οἴκου, ἡ δόξα τῶν γαλλικῶν ὅπλων διὰ τῶν ὡραιοτάτων ἐν τῇ ἱστορίᾳ νικῶν τοῦ Ῥοκροὰ, τῆς Φριδούργης τοῦ Νόρδλιγγεν, τῆς Λένς, τῆς Σομμερχάουζεν, 1634-48· ἡ ἐπέκταοις τῆς χώρας διὰ τῆς προσαρτήσεως τῶν τριῶν ὡραίων ἐπαρχιῶν, τῆς Ἀλσατίας, τῆς Ἀρτεσίας καὶ τῆς Ῥουσιλιῶνος, κατὰ τὰς ἐν Βεστφαλίᾳ, 1648, καὶ ἐν Πυρηναίοις, 1659, συνθήκας· ἡ ἐνίσχυσις τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας καὶ τῆς διοικητικῆς συγκεντρώσεως διὰ τῆς ἐξασθενήσεως τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις διοικητῶν, τῶν μεγάλων οἰκογενειῶν, τοῦ κοινοβουλίου τῶν Παρισίων, ὅπερ ἤθελε νὰ ἦναι ἐνταὐτῷ δικαστικὸν καὶ πολιτικὸν ἅμα σῶμα, τῶν καλδινιστῶν, οἵτινες τοῦ λοιποῦ, ἦσαν μόνον αἵρεσις καὶ οὐχὶ μερίς. Οὕτω παρασκευασθεῖσα ὑπὸ τεσσάρων ἐξόχων πολιτικῶν ἡ βασιλεία τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', ἥτις, κατὰ τὸν θάνατον τοῦ τελευταίου, 1661, ἔδραξε στιβαρᾷ τῇ χειρὶ τὰς ἡνίας τοῦ Κράτους, ὑπῆρξε τὸ κατακόρυφον σημεῖον τῆς βασιλικῆς δυνάμεως, ὑφ' ὃ τὰ πάντα ἰσοσταθμίζοντο διὰ κοινοῦ νόμου ἐπιβάλλοντος σίδας καὶ ὑπακοήν. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, φόβος ἐπῆλθε τῇ Εὐρώπῃ, ἕνεκα τῶν νικῶν καὶ τῆς φιλοδοξίας αὐτοῦ, μὴ ἡ Γαλλία καταστρέψῃ πρὸς ἴδιον ὄφελος τὴν ἰσορρροπίαν ὑπὲρ ἧς τὴν θεμελίωσιν αὐτὴ τοσοῦτῳ συνετέλεσε. Τότε δὲ ἐσχηματίσθησαν κατ' αὐτῆς συμμαχίαι ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐπιφοβώτεραι, τριπλῆ συμμαχία τῷ 1668, μεγάλη συμμαχία τῷ 1673-74, ὁμοσπονδία τοῦ Αὐγουστοβούργου τῷ 1686-89, συσπονδία τοῦ 1702-3 ὑπὲρ διαδοχῆς τοῦ Ἱσπανικοῦ θρόνου. Αἱ συμμαχίαι αὗται παντοχοῦ ἠττηθεῖσαι κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς βασιλείας, 1661-79, ἠττηθεῖσαι ἐνίοτε εἰσέτι, ἀλλ' οὐχ ἧττον εὐτυχέστεραι κατὰ τὴν δευτέραν, 1679-1715, καὶ ὑποστηριζόμεναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον φανερῶς ὑπὸ τῶν καταδιωκομένων διαμαρτυρομένων (ἀνάκλησις τοῦ διατάγματος

τῆς Νάντης, 1685), κατέλιπον ὅμως εἰς τὴν Γαλλίαν, μεθ' ὅλας τὰς ἀτυχίας καὶ τὴν ἐξαντλήσασαν αὐτὴν πάλην δύο νέας ἐπαρχίας, τὴν γαλλικὴν Φλάνδραν καὶ τὴν Ἐλευθέραν κομητείαν, πρὸς δὲ τὴν τιμὴν τοῦ νὰ θέτῃ μονάρχην ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς διαμεμελισμένης, εἶναι ἀληθές, Ἱσπανίας, τὸν ἔγγονον τοῦ βασιλέως αὐτῆς, τὸν Βουρβῶνον Φίλιππον Ε'. Κατέλιπε δ' αὐτῇ προσέτι ἄπειρον ἠθικὴν ἐπιρροὴν ὀφειλομένην εἰς τὸ κλέος τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν τῆς χώρας κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα, ἐπιρροὴν, ἣν ἠδυνάτουν βεβαίως ν' ἀφαιρέσωσιν ἀπ' αὐτῆς. Ἐκπεσοῦσα, κατὰ τὸν ΙΗ', τῆς ὑψηλῆς πολιτικῆς θέσεως, ἣν κατεῖχε, κακῶς διοικουμένη ὑπὸ τοῦ ἀντιβασιλέως καὶ τοῦ Λουδοβίκου ΙΕ', 1715-74, κακῶς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπηρετουμένη ὑπὸ τῶν στρατηγῶν αὐτῆς, οὐδὲν ἄλλο ἐκαρπώθη ἐκ τῶν τεσσάρων νέων πολέμων, τῆς Ἱσπανίας, κατὰ τοῦ Ἀλβερόνη, 1717-19, τοῦ περὶ διαδοχῆς τῆς Πολωνίας, 1733-35, τοῦ περὶ διαδοχῆς τῆς Αὐστρίας, 1741-48, τοῦ Ἑπταετοῦς, 1756-63, ἢ ὀλίγην δόξαν τῇδε κἀκεῖσε σταχυολογηθεῖσαν, πολλὰς ταπεινώσεις, καὶ μίαν μόνην ἐπαρχίαν τὴν Λωρραίνην, παραχωρηθεῖσαν αὐτῇ προσδοκίμως, διὰ τῆς ἐν Βιέννῃ συνθήκης, 1735-38, καὶ καταστᾶσαν πράγματι γαλλικὴν τῷ 1766. Ἀλλ' ἡ προσκτηθεῖσα Λωρραίνη καὶ ἀγορασθεῖσα ἀπὸ τῶν Γενουητῶν Κορσικὴ, 1768, κακῶς ἀπεζημίουν τὴν Γαλλίαν ἀντὶ τῆς ἀπωλείας πασῶν σχεδὸν τῶν ἀποικιῶν αὐτῆς, αἵτινες βίᾳ παρεχωρήθησαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν διὰ τῆς ἐν Παρισίοις συνθήκης, 1763. Ἡ Γαλλία διετήρει μόνον τὴν ἐναντιτικὴν αὐτῆς ὑπεροχήν· οἱ συγγραφεῖς αὐτῆς, οἱ Βολταῖροι, οἱ Ῥουσσὼ, οἱ Μοντέσκιοι ἐκράτουν τῆς δημοσίας γνώμης· αἱ ὑπ' αὐτῶν καταπολεμηθεῖσαι ἀδικίαι ἐξέλιπον ἐν μέρει ἐκ πάσης χώρας, ἀλλὰ παρασύρουσαι πολλάκις μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα. Ὅτε τῷ 1789, ἕνεκα τῆς κακῆς καταστάσεως τῶν οἰκονομικῶν ἐδέησε νὰ συγκληθῇ ἡ Ἐθνοσυνέλευσις, ἥτις ἀπὸ δύο περίπου αἰώνων δὲν εἶχε συγκληθῇ, οὐδεὶς πλέον ὑφίστατο φραγμὸς, δυνάμενος νὰ ἐμποδίσῃ τὴν φορὰν τῶν νέων ἰδεῶν. Ἡ ἀριστοκρατία ἀπώλεσεν, ἕνεκα τῶν ἠττῶν αὐτῆς καὶ τῆς σκανδαλώδους διαγωγῆς, πᾶν γόητρον. Ὁ ἀντιβασιλεὺς καὶ Λουδοβίκος ὁ ΙΕ' κατεμίαναν τὴν ἀρχὴν τῆς ἐξουσίας, καὶ οὔτε αἱ ἀρεταὶ, οὔτε αἱ συνεταὶ μεταῤῥυθμίσεις τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ' ἦρκουν εἰς ἐξάγερσιν αὐτῆς. Τέλος δὲ τὸ παράδειγμα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἃς ἡ Γαλλία καὶ ἐκ συμπαθείας κινουμένη καὶ ἐκ μνησικακίας κατὰ τῆς Ἀγγλίας, ἐβοήθησε τῷ 1778-83, ἐν τῷ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πολέμῳ, παρεκίνει καὶ αὐτὴν νὰ βαδίσῃ ἐπὶ τὰ πρόσω πρὸς τὸ ἄγνωστον.

Ἡ ἐπανάστασις ἐξεῤῥάγη, καὶ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐσχηματίσθησαν δύο μερίδες λίαν ἀπ' ἀλλήλων διακεκριμέναι, καί τοι ἡνωμέναι ἐνίοτε· ἡ τῶν μεταῤῥυθμίσεων καὶ ἡ τῆς δημαγωγικῆς ταραχῆς, ἡ μερὶς τῆς ἐντίμου ἐπαναστάσεως καὶ ἡ ἐπαναστατικὴ μερὶς ἡ πᾶν μέσον θεμιτὸν φρονοῦσα, ἥτις καὶ ταχέως ὑπερίσχυσε τῆς ἄλλης. Ἐκ τῶν τριῶν συνελεύσεων, αἵτινες διεδέξαντο ἀλλήλας ἐν ἐξαετίᾳ, ἡ πρώτη, ἡ Συντακτικὴ, 5 μαΐου 1789-30 σεπτεμβρίου 1791, ἔθετο τὰς μεγάλας ἀρχὰς, αἵτινες ἀπὸ τούτου ἔμειναν ἐν κεφαλίδι τῶν θεσμῶν καὶ ἐντὸς τῶν κωδήκων τῆς Γαλλίας, τὴν πολιτικὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἰσότητα τῶν δικαιωμάτων, τὴν κυριαρχίαν τοῦ λαοῦ· συμπληροῦσα τὸ μέγα ἔργον τῆς καπετικῆς μοναρχίας, κατέστησε τὸ ἔθνος ὁμογενέστερον, τὴν διοίκησιν ὁμοιομορφωτέραν καὶ ἁπλουστέραν, διὰ τῆς καταργήσεως τῶν ἀρχαίων διοικητικῶν διαιρέσεων καὶ διὰ τῆς εἰς νομοὺς διαιρέσεως, ἥτις πασῶν τῶν ἄλλων βάσις ἐγένετο, κατ' ἰανουάριον τοῦ 1790· ἐπειράθη δὲ, ἄνευ πολλῆς ἐπιτυχίας, ὅπως συστήσῃ μικτὴν κυβέρνησιν, ἧς τὸν ἀρχηγὸν ἐξουσετέρου, ὡς εἰπεῖν, χορηγοῦσα αὐτῷ μόνον τὸ δικαίωμα ἀναβλητικῆς ἀρνήσεως (*veto suspensif*). Ἡ δευτέρα, ἡ Νομοθετικὴ, 1η ὀκτωβρίου 1791-21 σεπτεμβρίου 1792, προπαρεσκεύασε τὴν δημοκρατίαν, ἧς ἐπίσης ἐπεθύμουν αἱ δύο μεγάλαι αὐτῆς μερίδες, οἱ Γιρονδῖνοι καὶ οἱ Ὀρεινοί. Ἡ τρίτη, ἡ *Convention* λεγομένη, 21 σεπτεμβρίου 1792-26 ὀκτωβρίου 1795, ἐκήρυξεν ἅμα τῇ ἐνάρξει αὐτῆς τὴν Δημοκρατίαν, ἐθανάτωσε τὸν Λουδοβίκον ΙΣΤ', ὡκειοποιήθη τὴν δικτατορίαν τῆς Γαλλίας καὶ ἐγκαθίδρυσε τὴν τρομοκρατίαν. Ἀντιπαλαίουσα ἀπὸ τῆς 20 ἀπριλίου 1792 κατὰ τῆς Αὐστρίας καὶ Πρωσσίας, μεθ' ὧν συνησπίσθη σύμπασα σχεδὸν ἡ Εὐρώπη, μετὰ τὴν θανάτωσιν τοῦ βασιλίως, 21 ἰανουαρίου 1793, ἡ Γαλλία ἀντέστη κατ' αὐτῶν τεράστια διαπραξαμένη διὰ τῆς φιλοπατρίας αὐτῆς καὶ εἶχεν ἤδη ἐπιβάλει εἰς τὴν Πρωσσίαν, τὴν Ὁλλανδίαν, τὴν Ἱσπανίαν, 5 ἀπριλίου, 6 μαΐου, 22 ἰουλίου, 1795, τὰς ἐπιζημίους συνθήκας τῆς Βασιλείας, ὅτε τὸ Διευθυντήριον ἤρξατο ἐργαζόμενον, 27 ὀκτωβρ. 1795-9 νοεμβρίου 1799. Κατὰ τὴν νέαν ταύτην περίοδον, ἡ ἀσθένεια τῆς κυβερνήσεως καὶ αἱ συγκρούσεις τῶν ἀπαρτιζουσῶν αὐτὴν διαφόρων

Δημοτική Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν. Κεφαλληνίας)

ἐξουσιῶν (πέντε διευθυντῶν, βουλῆς τῶν Πρεσβυτέρων καὶ βουλῆς τῶν Πεντακοσίων) κατέστησαν ἐπαισθητὴν τὴν ἀναγκην ἑτέρου πολιτεύματος· αἱ λαμπραὶ στρατεῖαι ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν, 1796-97, καὶ τὴν Αἴγυπτον, 1798-99, ὧν ἡ μὲν ἐταπείνωσε τὴν Σαρδηνίαν καὶ τὴν Αὐστρίαν (ἀνακωχὴ τῆς Χεράσκου, 15 μαΐου, 1796· συνθήκη τοῦ Κάμπου Φορμίου, 17 ὀκτωβρ. 1797), ἡ δὲ προυτίθετο, ἂν ἐπετύγχανεν ἐντελῶς, ν' ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας τὴν Ἰνδικὴν, ἔδειξαν τῇ Γαλλίᾳ ἐν τῷ νέῳ στρατηγῷ Ναπολέοντι Βοναπάρτῃ, οἷον ὥφειλε νὰ ἐκλέξῃ ἀρχηγόν. Πρῶτος ὕπατος ἐπὶ δεκαετίαν, 10 νοεμβρίου 1799, διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς ἀνήγειρε τὰ ἀνατραπέντα θυσιαστήρια (Κογκορδάτον, κατ' ἀπρίλιον τοῦ 1802) καὶ τὴν παραγνωρισθεῖσαν ἐξουσίαν, διὰ δὲ τῆς ἑτέρας κατέστρεψε νέον συνασπισμὸν, ἐπιτάσσων τῇ Αὐστρίᾳ, μετὰ τὸ Μαρέγκον, νέαν εἰρήνην, τὴν ἐν Λυνεβίλλῃ, κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1801, ἐξαναγκάζων καὶ αὐτὴν τὴν Ἀγγλίαν εἰς τὴν συνθήκην τῆς Ἀμιένης, κατὰ μάρτιον τοῦ 1802. Ἰσόβιος Ὕπατος, τῇ 2 αὐγούστου 1802, εἶτα διαδοχικὸς αὐτοκράτωρ, τῇ 18 μαΐου 1804, συνελέξατο καὶ ἐφήρμοσεν εἰς τὸν πολιτικὸν Κῶδηκα, 1803, τὰς μεγάλας ἀρχὰς τοῦ 89, ἀνεδιοργάνισε τὴν ἐκπαίδευσιν, θεμελίων τὸ Πανεπιστήμιον, 1806, καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, κατασυνέτριψεν εἰσέτι τρεῖς συνασπισμοὺς, ὑποκινηθέντας ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας, ἤτις σχεδὸν ἅμα ὑπέγραψε καὶ ἔσχισε τὴν ὁμολογηθεῖσαν συνθήκην· τὸ μὲν πρῶτον κατατροπώσας τοὺς Ῥώσσους ἐν Αὐστερλίτσῃ καὶ ἐξασθενῶν ἔτι πλέον τὴν Αὐστρίαν διὰ τῆς ἐν Πρεσβούργῳ εἰρήνης, 1805, τὸν δὲ δεύτερον, θριαμβεύων κατὰ τῶν Πρώσσων, 1806, ἐν Ἰένᾳ καὶ ἐν Αὐερστάτῃ, κατὰ τῶν Ῥώσσων, 1807, ἐν Ἐύλῳ καὶ Φριεδλάνδῃ, μεθ' ὃ ἐγένετο ἡ ἐν Τιλσίτῃ συνθήκη, καὶ τὸν τρίτον, καταβάλλων τοὺς Αὐστριακοὺς ἐν Ἐκμούχλῃ, ἐν Βαγράμῃ, καὶ ἐξαναγκάζων αὐτοὺς ὅπως ὑπογράψωσι τὴν ἐν Βιέννῃ συνθήκην, 1809. Τῷ 1811, ἡ γαλλικὴ αὐτοκρατορία ἐφαίνετο ἀναψηφισθεῖσα εἰς τὸν κολοσσὸν τοῦ μεγαλείου αὐτῆς· συγκειμένη ἐξ 130 διαμερισμάτων, εἰς ἃ προσετίθεντο καὶ τὰ 24 τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας καὶ αἱ ἑπτὰ Ἰλλυρικαὶ ἐπαρχίαι (ἴδ. ΔΑΛΜΑΤΙΑ), αἵτινες ὑπήκουον τῷ αὐτῷ ἀρχηγῷ, ἡ Ὁμοσπονδία τοῦ Ῥήνου καὶ ἡ τῆς Ἑλβετίας, αἵτινες ἀναγνώριζον τὴν προστασίαν αὐτῆς ἢ τὸ διαμεσολάβησεν τῆς παρεμβάσεως, τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως, ἔνθα ὁ Ναπολέων ἔθετο βασιλέα τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ, τὸν μέγα δουκάτον τῆς Βαρσοβίας, τεθὲν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτοῦ (συνθήκη τῆς Τιλσίττης, 1807), ἐξετείνετο τὸ ἀφ' ἑαυτῆς ἢ διὰ τῶν δεσποζομένων χωρῶν πρὸς Α μέχρι πέραν τοῦ Ἔλβα καὶ αὐτοῦ τοῦ Βιστούλα, μέχρι τῶν ὀρέων τῆς Βοημίας καὶ τοῦ Σαύου, μεταποιοῦσα τὸν ἀδριατικὸν εἰς γαλλικὸν κόλπον· πρὸς Ν, μέχρι τοῦ φάρου τῆς Μεσσήνης καὶ τῶν Πυρηναίων· πρὸς Δ καὶ πρὸς Β, μέχρι τῆς θαλάσσης. Ἀλλ' αἱ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον βίαιαι αὗται προσαρτήσεις, ἐξηρέθισαν τοὺς λαοὺς, ἐφόβιζον ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὴν Εὐρώπην καὶ τὰ ἐχθρικὰ ταῦτα αἰσθήματα ἀνέμενον ὅπως ἐκραγῶσι καταστρεπτικήν τινα συμφορὰν τῶν κατακτητῶν. Τὸ γόητρον τῆς ναπολεοντείου ἐπιρροῆς ἤρξατο ἐξασθενοῦν ἐκ τῆς λυσσώδους καὶ ἐπιτυχοῦς ἀντιστάσεως τῆς Πορτογαλίας, 1807-11, καὶ τῆς Ἱσπανίας, 1808-13, ἃς ὁ Ναπολέων ἠθέλησε νὰ ἐξουσιάσῃ, ὡς καὶ πάσας τὰς λοιπὰς χώρας τῆς Εὐρώπης, ἐπιβάλλων τὸν ἠπειρωτικὸν ἀποκλεισμὸν, δι' οὗ πάντες οἱ λιμένες ἐκλείοντο εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἀνατρέπων τὰς ἐθνικὰς δυναστείας. Ἐξέλιπε δὲ τὸ γόητρον τοῦτο ὁλοτελῶς μετὰ τὴν καταστρεπτικὴν ἐκστρατείαν εἰς Ῥωσσίαν, ἥτις ἐπήνεγκεν ἕκτον συνασπισμὸν, 1812. Ὁ δὲ πόλεμος πλησιάζων εἰς τὴν ἕδραν τῆς αὐτοκρατορίας, ἐγένετο, τῷ 1813, ἐν Γερμανίᾳ, ἥτις ἐδείχθη ἄπιστος τῇ Γαλλίᾳ· τῷ δὲ 1814, ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἐδάφους τῆς Γαλλίας, ἔνθα πάντα τὰ θαύματα τῆς μεγαλοφυΐας τοῦ Ναπολέοντος καὶ πάντες οἱ ἀγῶνες τῆς ἐνεργητικότητος αὐτοῦ δὲν κατίσχυσαν τοῦ πλήθους τῶν πολεμίων. Τῷ 1813, εἶχεν ἀρνηθῆ νὰ περιορίσῃ τὴν Γαλλίαν ἐντὸς τῶν φυσικῶν αὐτῆς ὁρίων· τῷ 1814, ἡ συνθήκη τῶν Παρισίων, 30 μαΐου, περιέκλεισεν αὐτὴν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1792, μετά τινων προσθηκῶν (τοῦ κομητάτου Βεναισσίνου, Μομβελιάρδου, ὅμων τινῶν προσαρτηθέντων εἰς τὰ 3 διαμερίσματα, τῶν Ἀρδεννῶν, τοῦ Μωσέλλα, τοῦ Κάτω Ῥήνου, τοῦ Αἶν), καὶ παλινώρθωσε τοὺς Βουρβῶνους, οἵτινες ἐχορήγησαν συνταγματικὸν χάρτην πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς κυβερνήσεως. Ἡ ἐπάνοδος τοῦ αὐτοκράτορος, κατὰ μάρτιον τοῦ 1815, ἀπέλυξε μετὰ τοὺς τρεῖς μῆνας, οἵτινες ἐν τῇ Ἱστορίᾳ καλοῦνται Ἑκατονθήμερον, 20 μαρτίου ἕως 29 ἰουνίου, εἰς τὴν ὁλεθρίαν ἧτταν τοῦ Βατερλώ, 18 ἰουνίου, εἰς νέαν παρέλευσιν τοῦ Ναπολέοντος, ὃ μάτην ἀνεγνωρίσθη διάδοχος ὁ υἱὸς, 23 ἰουνίου, ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν πατρικίων καὶ τῶν ἀντιπροσώπων, ὑπὸ τὸ ὄνομα Ναπολέων Β'.

καὶ εἰς δευτέραν ἐν Παρισίοις συνθήκην ἔτι χείρονα, 20 νοεμβρίου 1816, ἥτις ἀφήρει ἀπὸ τῆς Γαλλίας, ἐκτὸς τοῦ Κομητάτου καὶ τοῦ Μομβελιάρδου, τὰς χώρας, ὧν εἶχεν ἐπικυρωθῇ ἡ προσάρτησις κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος (Κυιεβρὰν, Φιλιππεβίλλη, Μαριεμβοῦργον, Βουλλιών, Σαρρελουῆ, Λανδὼ, Σαμβερὺ, κλπ), ἀπετείχιζε τὴν Οὐνίγγην, καὶ διά τε τῶν ἀφαιρέσεων τούτων καὶ διὰ τῆς ἀποτειχίσεως ταύτης ἀνεπετάννυε παντοχόθεν τῷ ἐχθρῷ τὰ σύνορα τῆς Γαλλίας, ἐπιβάλλουσα αὐτῇ πρὸς τούτοις ἀποζημίωσιν ἑπτακοσίων ἑκατομμυρίων καὶ τὴν κατοχὴν ἐπὶ ἰδίᾳ αὐτῆς δαπάνῃ, 18 φρουρίων ὑπὸ 150,000 ἀνδρῶν ἐπὶ πενταετίαν.

Οὕτως ἕνεκα τῶν ἡττῶν τῆς Γαλλίας παλινορθωθέντες οἱ Βουρβῶνοι εὗρισκον ἤδη πρόσκομμα τὴν λαομισῆ ταύτην ἀνάμνησιν· ἐκ τῆς ἀντιπαθείας τοῦ πλείστου μέρους τῶν ὑπαδῶν αὐτῶν πρὸς πολίτευμα ὅπερ Λουδοβίκος ὁ ΙΗ' ἀκουσίως αὐτῶν ἐγκατέστησεν, ἐγεννήθη κατὰ τῆς Παλινορθώσεως ἀντιπολίτευσις ὁσημέραι ζωηροτέρα καθισταμένη (ἴδ. ΚΑΡΒΟΝΑΡΟΙ, ΚΟΥΡΙΕΡΟΣ, ΦΟΑ, ΜΑΝΟΥΗΛ). Ὁ πόλεμος τῆς Ἱσπανίας 1823 (ἴδ. ΙΣΠΑΝΙΑ), ὃν πολλοὶ φιλοπάτριδες βασιλικοὶ ἐθεώρουν μετὰ τοῦ Σατωβριάνδου «ὡς εὐκαιρίαν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς Γαλλίας ἐν τῇ τάξει τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων καὶ ἐπανόρθωσιν τοῦ λεκοῦ ἐθνοσήμου», ἐκρίθη ὑπὸ τῶν ἐλευθεροφρόνων καθὼς καὶ ὑπὸ πλείστων αὐτῶν ἀντιπάλων, ὡς πόλεμος γινόμενος ἐν ὀνόματι τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἁγίας Συμμαχίας κατὰ τῶν ἱσπανῶν συνταγματικῶν. Δύο ἕτεροι πόλεμοι ἐγένοντο κατὰ τὰ πεντεκαίδεκα ἔτη τῆς Παλινορθώσεως· 1ον ὁ πόλεμος, καθ' ὃν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ Ῥωσσίας (συνθήκη τοῦ Λονδίνου, 6 ἰουλίου 1826), ἡ Γαλλία ἔθραμεν εἰς ὑποστήριξιν τῶν Ἑλλήνων ἀγωνιζομένων πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῶν κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ τῇ συμπράξει τῶν συμμάχων αὐτῆς κατήρξατο διὰ τῆς ἐν Ναυαρίνῳ νίκης 20 ὀκτωβρίου 1827 (ν. ἡμ.), τοῦ ἔργου τῆς ἀπελευθερώσεως, ὅπερ ἤγαγεν εἰς πέρας διὰ τῆς ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον στρατείας· 2ον ὁ πόλεμος τοῦ Ἀλγερίου, κατακτηθέντος κατ' ἰούνιον καὶ ἰούλιον τοῦ 1830. Ἀλλὰ τὰ ἔνδοξα ταῦτα ἔργα δὲν ἤρκεσαν ὅπως ἀποσοβήσωσιν ἐπανάστασιν ἀπὸ πολλοῦ ἀναπύρεκτον, δι' ἧς ὁ πρωτότοκος κλάδος τῶν Βουρβώνων ἀντικατέστη ὑπὸ τοῦ ὑστεροτόκου κλάδου ἢ τοῦ τῆς Αἰρλίας, καταγομένου ἀπὸ τοῦ Λουδοβίκου ΙΓ', καὶ ἀπὸ τοῦ γορηγηθέντος χάρτου εἰσήχθη ὁ ἀναθεωρηθεὶς, 27-28-29 ἰουλίου, 9 αὐγούστου 1830.

Κατὰ τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη τῆς ἰουλιανῆς μοναρχίας ἐπεκράτει μεγάλη βιομηχανικὴ ζωηρότης καὶ ὑλικὴ ὀλβιότης. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, νέα ἐπανάστασις ἐν τῇ χώρᾳ, ἔνθα ἐξερράγη ἡ τοῦ 89, ἐνέβαλεν εἰς ἀνησυχίαν τὰς ἀπολύτους μοναρχίας τῆς Εὐρώπης· ἡ δὲ κατάκτησις τῆς Ἀλγερίας, ἣν ἤγαγεν εἰς πέρας ὁ Λουδοβίκος Φίλιππος, ἀπήρεσκε τῇ Ἀγγλίᾳ, διότι δι' αὐτῆς ηὔξανεν ἡ ἐν τῇ Μεσογείῳ γαλλικὴ ἐπιρροή. Ἡ δὲ Γαλλία καίτοι ἐπιθυμοῦσα ζωηρῶς τὴν διατήρησιν τῆς εἰρήνης ἔδειξεν εὐστάθειαν ἀπέναντι τῆς κακοβουλίας τῶν ἀπολύτων μοναρχιῶν καὶ ὅπως ἀντισταθμίσῃ τὴν ἐν Ἰταλίᾳ ἐπιρροὴν τῆς Αὐστρίας, ἣν ἐπεκαλέσατο Γρηγόριος ὁ ΙΣ', ἐκυρίευσε τῆς Ἀγκῶνος, καὶ κατεῖχεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ 1832 μέχρι τοῦ 1838· ἐπεχείρησε τὴν κατάληψιν τῆς ἀκροπόλεως Ἀμβέρσης, ἣν οἱ Ὁλλανδοὶ ἠρνοῦντο νὰ παραδώσωσι τοῖς Βέλγοις, παρὰ τὰς ἀποφάσεις τοῦ ἐν Λονδίνῳ συνεδρίου, συνωμολόγησε μετὰ τῆς Ἀγγλίας, Ἱσπανίας, καὶ Πορτογαλίας, 22 ἀπριλίου 1834, τετραπλῆν συμμαχίαν, ὅπως ἀναγκάσῃ τοὺς ἀπολυτόφρονας μνηστῆρας τοῦ θρόνου Δὸν Κάρολον καὶ Δὸν Μιχαὴλ, νὰ καταλίπωσι τὴν χερσόνησον· ἀνήγειρε περὶ τοὺς Παρισίους, τὸ Λυών, τὴν Βεφὸρ καὶ τὴν Λάγγρην φοβερὰ ὀχυρώματα. Ἀλλ' ἡ ἀγγλικὴ ζηλοτυπία ἐγένετο ἐπαισθητοτέρα ἰδίως ἐν τοῖς πράγμασι τῆς Ἀνατολῆς· ἡ Γαλλία, τῇ μεσιτεύσει αὐτῆς, ἐν τῇ συνθήκῃ τοῦ Κοττυαίου (Κιουτάγιας), 14 μαΐου 1833, ἐξησφάλισε τὴν Συρίαν τῷ πασσᾷ τῆς Αἰγύπτου Μεχμὲτ Ἀλῆ, καὶ ἐπεμβᾶσα ἐμπόδισεν αὐτὸν τοῦ νὰ στρατεύσῃ ἐπὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀλλ' ἡ Ἀγγλία ἐζήτει ἔτι πλείονα, καὶ ὅπως διὰ τοῦ αὐτοῦ τραύματος ἐξασθενίσῃ τήν τε Αἴγυπτον καὶ τὴν σύμμαχον αὐτῆς, ἀπεφάσισε μετὰ τῶν τριῶν ἄλλων μεγάλων δυνάμεων, ἐξαιρουμένης τῆς Γαλλίας, ν' ἀφαιρεθῇ ἡ Συρία ἀπὸ τοῦ νικηφόρου πασσᾶ, τετραπλῆ συμμαχία τοῦ Λονδίνου, 15 ἰουλίου 1840· τὸ δ' ἑπιὸν ἔτος, 13 ἰουλίου 1841, ἡ συνθήκη τῶν Στενῶν, ἡ τῶν Δαρδανελλίων, ἥτις ἔκλεισε τὴν εἴσοδον τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τοῦ Βοσπόρου εἰς τὰ πολεμικὰ πλοῖα πάντων τῶν ἐθνῶν, ἐκτὸς ἂν ἐδίδετο ἡ ἄδεια παρὰ τοῦ σουλτάνου, συγκατέταξε τὴν Γαλλίαν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν. Ἡ αὐτὴ ζηλοτυπία ἐξεδηλώθη προκειμένου περὶ τινων νέων ἀποικιῶν καταληφθεισῶν ὑπὸ τοῦ γαλλικοῦ ναυτικοῦ ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Ἀφρικῆς ἢ ἐν Ὠ-

Δημοσία Βιβλιοθήκη

κεανίᾳ, τῆς Νόσση-Βὲ καὶ Μαϋότης, 1840—42, τῶν Μαρκησίων καὶ τῆς Ἑταιρίας. 1842—43· ἡ Ἀγγλία διεμαρτυρήθη κατὰ τῆς κατοχῆς τῆς τελευταίας καὶ ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις ἀπεκήρυξε τὸν ναύαρχον αὐτῆς Dupetit-Thomas.

Τῇ 24 Φεβρουαρίου 1848, τρίτη ἐπανάστασις ἐγένετο, ἥτις ἀνέτρεψε τὴν βασιλικὴν κυβέρνησιν, ἐξώρισε τὸν οἶκον τῆς Αὐρηλίας, ἐγκαθίδρυσε τὴν δημοκρατίαν ἄνευ τῆς γνώμης τοῦ ἔθνους, καὶ παρέδωκεν αὐτὸ εἰς συγχὰς καὶ αἱματηρὰς ταραχάς, αἵτινες κινδυνωδέστεραι καθίσταντο ἕνεκα τῶν δημεγερτικῶν ἐνεργειῶν τῆς κοινότητος. Τῇ 10 δεκεμβρίου 1848, ὁ Λουδοβῖκος Ναπολέων Βοναπάρτης, ἀνεψιὸς Ναπολέοντος τοῦ Α', ἐξελέγη πρόεδρος τῆς δημοκρατίας ἐπὶ τετραετίαν, διὰ 5,658,755 ψήφων. Ἡ ἐξουσία αὐτοῦ καὶ ἡ τῆς Νομοθετικῆς Συνελεύσεως μικρὸν συνεφώνουν· τροποποιήσεις τις ἦτον ἀναπόφευκτος ὅτε ὁ Λουδοβῖκος Ναπολέων ἔλαβε τὴν πρωτοβουλίαν καὶ διὰ πολιτικοῦ πραξικοπήματος, ἐκήρυξε τὴν διάλυσιν τῆς Συνελεύσεως, τῇ 2 δεκεμβρίου 1851, καὶ ἀφοῦ ἐπεκαλέσατο τὴν καθολικὴν ψηφοφορίαν, ἐγένετο δεκαετὴς πρόεδρος δι' 7,839,216 ψήφων, καὶ νέον ἔθετο σύνταγμα, ὅπερ ἠρύσατο ἐν μέρει ἐκ τοῦ ὑπατικοῦ συντάγματος· τέλος τῇ 7 νοεμβρίου 1852, δόγμα τῆς Γερουσίας προύτεινε τὴν παλινόρθωσιν τῆς διαδοχικῆς αὐτοκρατορίας, ἥτις ἐκηρύχθη τῇ 2 δεκεμβρίου διὰ τῆς καταφατικῆς ψηφοφορίας 7,824,129 πολιτῶν. Περὶ τῆς νέας ταύτης δυναστείας καὶ τῆς πτώσεως αὐτῆς ἴδ. ΝΑΠΟΛΕΩΝ Γ'.

Μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Ναπολεοντείου δυναστείας, κατὰ συνέπειαν τῶν ἐν Σεδὰν διαφραμτισθέντων ἐπὶ τοῦ γαλλογερμανικοῦ πολέμου, 23ῇ σεπτεμβρίου 1870, καθηρτίσθη ἐν Παρισίοις κυβέρνησις τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης, ἧς μέλη μὲν ἦσαν πάντες οἱ τῶν Παρισίων βουλευταὶ τὰ δὲ κυριώτερα πρόσωπα ὁ πρόεδρος τῆς κυβερνήσεως Τροσοῦ, ὁ ἀντιπρόεδρος καὶ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν Ἰούλιος Φάβρος, ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν καὶ στρατιωτικῶν Λέων Γαμβέττας, ὁ Κρεμιέ, κλπ. Περὶ τῆς ἐν Παρισίοις ἐπαναστάσεως τῆς Κοινότητος, ἴδ. ΠΑΡΙΣΙΟΙ. Διὰ τῆς ἐν Φραγκφόρτῃ γενομένης συνθήκης τῇ 10 μαΐου 1871 (ν. ἡμ.), ἡ Γαλλία ὑπεβλήθη εἰς ἀποζημίωσιν ἐκ 5 δισεκατομμυρίων πληρωτέων εἰς ὀκτὼ μέχρι τοῦ 1874, τὰ δὲ ὅρια αὐτῆς περιωρίσθησαν, προσαρτηθείσης εἰς τὴν Πρωσσίαν τῆς Ἀλσατίας καὶ τῆς γερμανικῆς Λοθαρίγγης. Καὶ ἡ μὲν ἐπιβληθεῖσα τῷ ἔθνει ὑπέρογκος χρηματικὴ ἀποζημίωσις ξοφλεῖται ταχέως διὰ τῆς γενναίας καὶ ὁμοθυμαδὸν μου τῶν πολιτῶν συνδρομῆς, αὐτὸ δὲ τὸ ἔθνος οἱονεὶ βαπτισθὲν ἐν τῇ δυστυχίᾳ ἐπουλόνει τὰ τραύματα αὐτοῦ καὶ ἀναῤῥώνυται ὑπὸ τὴν συνετὴν διεύθυνσιν τοῦ ἰθύντορος αὐτοῦ, τοῦ θαλεροῦ γέροντος Θιέρσου· (ἴδ. ΘΙΕΡΣΟΣ).

ΓΑΛΑΙΑΡ (Ἀλέξανδρος-Θεόδωρος), γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1793, ἀποθ. τῷ 1861, ἐδίδαξε τὴν ῥητορικὴν ἐν ταῖς σχολαῖς τοῦ Ἑρρίκου Δ', Βουρβώνου καὶ Καρόλου τοῦ Μεγάλου, καὶ ἐγένετο, τῷ 1831, γυμνασάρχης τοῦ γυμνασίου τοῦ Ἑρρίκου Δ', εἶτα ἔφορος τῆς ἀκαδημίας καὶ τέλος γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τοῦ πανεπιστημίου. Ἐξέδοτο τὸν *Oratore* τοῦ Κικέρωνος μετὰ καλῶν σημειώσεων πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν καὶ μετάφρασιν τοῦ αὐτοῦ, ἧς ἡ 4η ἔκδοσις εἶναι ἀριστούργημα, ἐν Παρισίοις, 1852, εἰς 12ον.

ΓΑΛΛΙΗΝΟΣ, *P. Licinius Egnatius Gallienus* ῥωμαῖος αὐτοκράτωρ, ἐκλεγθεὶς Καῖσαρ ὑπὸ τῆς συγκλήτου ταὐτοχρόνως ὅτε ὁ πατὴρ αὐτοῦ Οὐαλεριανὸς προσηγορεύθη Αὔγουστος τῷ 253. Τούτου ἡττηθέντος καὶ αἰχμαλωτευθέντος ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Σαπὼρ, 260, ἐκυβέρνησε μόνος, καὶ ἐφ' ὅλης τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἔβλεπε τὴν αὐτοκρατορίαν σπαραττομένην ὑπὸ ἁρπάγων καὶ πανταχόθεν ἐπιβρομὰς βαρβαρικάς. Παρέτη μετ' ἀδιαφορίας εἰς τοὺς διαμελισμοὺς τῶν χωρῶν αὐτοῦ, ἀσχολούμενος μόνον εἰς τὰς ἰδίας ἡδονάς. Ἡ ἐποχὴ αὐτοῦ ὀνομάζεται ἐποχὴ τῶν τριάκοντα τυράννων. Ὁ Γαλλιηνὸς κατεπολέμησε μόνον τὸν Ἰγγένωνα ἐν Ἰλλυρίᾳ, τὸν Πάστουμον ἐν Γαλατίᾳ, καὶ τοὺς Γότθους, οἵτινες ἀποκρουσθέντες τῆς Ἀσίας ὑπὸ τοῦ Ὀδιναθου, κατατροπωθέντες ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τοῦ ἱστορικοῦ Δεξίππου καὶ τῶν Ἀθηναίων, ἐπέπεσαν κατὰ τῆς Ἰλλυρίας. Κατώρθωσε δὲ νὰ δαμάσῃ τοὺς Βαρβάρους, ἀποσπάσας αὐτῶν τοὺς Ἐρούλους, ὧν ἕνα τῶν ἀρχηγῶν ἐτίμησε διὰ τοῦ ὑπατικοῦ ἀξιώματος, 267. Ἐδολοφονήθη ὑφ' ἑνὸς τῶν ἀξιωματικῶν αὐτοῦ, καθ' ἣν στιγμὴν ἐπορεύετο ὅπως ἐκδιώξῃ τῶν Μεδιολάνων τὸν Αὐρήολον, ἀναγορευθέντα αὐτοκράτορα ὑπὸ τῶν Ἰλλυρικῶν λεγεώνων, 268.

ΓΑΛΛΙΚΙΑ ἡ ΓΑΛΙΚΙΑ (βασίλειον τῆς), πολωνιστὶ *Halicz*, γερμανιστὶ *Galizien*, πολιτικὴ καὶ διοικητικὴ διαίρεσις τῆς αὐστριακῆς αὐτοκρατορίας, ἀποτελουμένη ἐκ μέρους τῆς ἀρχαίας Πολωνίας, μεταξὺ τῆς ῥωσσικῆς Πολωνίας πρὸς Β. τῆς πρωσσικῆς καὶ τῆς αὐστριακῆς Σιλεσίας πρὸς Δ., τῆς Οὐγγαρίας καὶ τῆς Βουκοβίνας πρὸς Ν. τῶν ῥωσσικῶν κυβερνείων τῆς Βολυνίας καὶ τῆς Ποδολίας πρὸς Α' ἐπὶ τῆς 17ου 43' καὶ 50ου

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Βιβλιοθήκη Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκη (Ν.Π.Δ.Δ.)

50′ 10″ Β πλ. τῆς 16ο 37′—24ο 14′ Α. μήκ. πρωτ. Λεμβέργη. Ἐπιφάνεια 77,050 τετραγ. χιλιαμ., 590 χιλιαμ. μῆκος καὶ 170 εὖρος. Πληθ. 4,597,470 κατ., πολωνῶν, ἰουδαίων, βουμάνων, κλπ. τὸ πλεῖστον καθολικῶν ἢ ὀρθοδόξων. Διαιρεῖται εἰς 17 κύκλους· Λεμβέργην, Οὐαδοβίκην, Σανδέκ, Ταρνὼφ, Ῥιζεξὼ, Σανίκ, Σαμβὸρ, Πιρζεμυσλ, Ζολκιεφ, Ζλοκὼφ, Ταρνοπόλ, Βιρζεσάνη, Στρὺ, Στανισλαβὼφ, Κολομέα, Κρακοβία, πρωτ. ὁμώνυμος. καὶ Τσορκὼφ, πρωτ. Ζαλετσύκη. Ἡ χώρα ἐρείδεται πρὸς τὰ ΝΑ ἐπὶ τῶν Καρπαθίων, ἅτινα περιέχουσι μεταλλεῖα σημαντικώτατα ἀργυρούχου μολύβδου, χαλκοῦ σιδήρου καὶ ἁλατωρυχεῖα· πανταχοῦ ἄλλοθι εἶναι πεδινὴ καὶ κατάρρυτος. Πολλαὶ μεταλλικαὶ πηγαί, λίμναι, ἕλη, ἡ λίμνη *Fichsee*, κλπ. Κλίμα ὁριμύ. Γῆ εὔφορος εἰς γεννήματα, ἐλαιφόρα φυτὰ, καπνὸ, λινάριον, κάνναβι, ὀπῶρα, κλπ., ἀλλὰ γεωργία παρημελημένη. Κτηνοτροφία καὶ μελισσοτροφία. Βιομηχανία μικρὸν προωδευμένη. Ἐριοῦχα, χάρτης, κτλ. Διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον. — Ἡ Γαλλικία ὠνομάσθη οὕτως ἀφ' ὅτου προσηρτήθη εἰς τὴν Αὐστρίαν τῷ 1772. Τὸ πάλαι ἐκαλεῖτο Ἐρυθρὰ Ῥωσσία καὶ Λοδομιρία. Συγκειμένη ἐξ εἴκοσι κύκλων τῷ 1849, μετὰ τὴν προσάρτησιν τῆς δημοκρατίας τῆς Κρακοβίας τῷ 1846, καὶ τῆς συνενώσεως τῆς Βουκοβίνας, ἀπώλεσε τὴν ἐπαρχίαν ταύτην τῷ 1850· τὸ λοιπὸν μέρος ἀποτελεῖ ἀνώτερον κυβερνεῖον διαιρούμενον εἰς δύο χώρας τοῦ στέμματος, τὴν Κρακοβίαν καὶ τὴν Δυτικὴν Γαλικίαν, μετὰ 6 κύκλων.

GALLICUM FRETUM, λατινικὸν ὄνομα τοῦ «Πορθμοῦ τοῦ Καλαΐσου»

ΓΑΛΛΙΩΝ (Ἰούνιος Ἄννιος Νοτάτος), ἀδελφὸς τοῦ Σενέκα, ἀνθύπατος ἐν Ἀχαΐᾳ, ὅτε ὁ Ἅγιος Παῦλος ἐντίχθη πρὸ τοῦ δικαστηρίου αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἐξαιτουμένων τὴν καταδίκην τοῦ Ἀποστόλου, ὃν ἀπειροιήθη νὰ δικάσῃ. Ἐκ τούτου ἐπωνομάσθησαν «γαλλιονισταὶ» οἱ ὀλιγωροῦντες τῶν θρησκευτικῶν. Ὑποπεσὼν εἰς τὴν δυσμένειαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὁ Γαλλίων ηὐτοκτόνησε.

ΓΑΛΛΟΑ (ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης), γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1632, ἀποθ. τῷ 1707, σοφὸς πανεπιστήμων, εἰδήμων πάσης γλώσσης, ὁ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Denis de Sallo ἐξακολουθήσας τὴν ἐφημερίδα *Journal des Savants*, ἣν συνέταξεν ἐπὶ ὀκτὼ ἔτη, ἀπὸ τοῦ 1666-1674, πραγματευόμενος περὶ πάσης ὅλης ἐπιστημονικῆς ἢ φιλολογικῆς μετ' ἐκτάκτου ἀκριβείας καὶ θαυμασίου εὐστοχίας. Ἐδίδαξε μικρὸν τὴν λατινικὴν τῷ Κολβέρτῳ, ὅστις ἤκουε τοῦ μαθήματος ἐν ἀμάξῃ μεταβαίνων ἀπὸ Βερσαλλιῶν εἰς Παρισίους. Ὑπῆρξε μέλος τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας, 1673, καὶ τῆς τῶν Ἐπιστημῶν, 1668, βιβλιοφύλαξ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ βασιλέως καὶ καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς ἐν τῷ *Collége de France*.

ΓΑΛΛΟΒΑΙΗ, *Gallovidia*, χώρα τῆς Σκωτίας, πρὸς τὰ ΝΑ, περιλαμβάνουσα τὰς κομητείας Οὐίγκτωνος, Κιρκουδβράϊτ, καὶ μέρος τῶν τῆς Λανάρκης καὶ Αὐρ. Τὸ ὄνομα αὐτῆς ἔλαβε παρὰ τῆς πόλεως *Galloway*, ἐπὶ τοῦ Κὲν, κομητείας 27 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Κιρκουδβράϊτ, 40 ΝΑ τῆς Αὐρ· κάτ. τετρακισχίλιοι. §—, Ἰδ. ΓΑΛΒΑΙΗ

ΓΑΛΛΟΓΡΑΙΚΙΑ, ὄνομα τῆς ἀρχ. Γαλατίας. Ἰδ. ΓΑΛΑΤΙΑ.

ΓΑΛΛΟΙ ἢ ΓΑΕΛΟΙ (*GALLS* ἢ *GAELS*). Ἰδ ΚΕΛΤΟΙ καὶ ΓΑΛΑΤΙΑ.

ΓΑΛΛΟΙ, εὐρωπαϊκὸν ἔθνος κατοικοῦν τὴν Γαλλίαν. Ἀνερχόμενός τις εἰς τοὺς παλαιτάτους χρόνους, εὑρίσκει τὸ γαλατικὸν ἔδαφος διαμεμερισμένον εἰς δύο ἀρχεγόνους λαοὺς, τὸν μὲν κελτικῆς καταγωγῆς, ἐγκατεστημένον πρὸς Β τοῦ Γαρούννα καὶ τοῦ Λίγηρος, τὸν δὲ ἰβηρικῆς ἐκτεινόμενον ἑκατέρωθεν τοῦ Ῥοδανοῦ ἐφ' ὅλης τῆς πρὸς τὴν Μεσόγειον παραλίας, ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Ἄρνου ἐν Ἰταλίᾳ, μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου *Rosas* ἐν Ἱσπανίᾳ. Τῶν δὲ δύο τούτων ἀρχεγόνων φυλῶν διασώζονται εἰσέτι λείψανα, ἐκ μὲν τῶν Ἰβήρων ὁ μικρὸς βισκαϊκὸς λαὸς, ὅστις περικλείεται ἐν τοῖς Πυρηναίοις, ἐκ δὲ τῶν Κελτῶν ἢ Γάλλων (*Gals*) οἱ Κάτω Βρετανοὶ τῆς Φινιστέρης καὶ τοῦ Μορβιχάν. Οἱ Ἴβηρες, γένος οὐδαμῶς μετὰ τῶν ἄλλων ἀναμιχθὲν, οὔτε τύπος καὶ ἡ γλῶσσα μέχρις ἡμῶν διεσώθησαν, οὐδόλως ἐπίδρασαν ἐπὶ τὸν γαλλικὸν χαρακτῆρα, οὗ ἡ ἐθνικὴ ἰδιότης ὀφείλεται κυρίως τοῖς Γαλάταις. Ἀρκεῖ δὲ ν' ἀναγνώσῃ τις τὰς ἀρχαίας περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν κελτικῶν λαῶν περιγραφὰς, καὶ νὰ παραβάλῃ ταύτας πρὸς πάσας τὰς περὶ τοῦ γαλλικοῦ χαρακτῆρος, ὅπως ἀναγνωρίσῃ τὴν ἐν ἀμφοτέροις ὕπαρξιν τῶν αὐτῶν προτερημάτων καὶ ἐλαττωμάτων. « Τὸ δὲ σύμπαν φῦλον, λέγει ὁ Στράβων, ὃ νῦν Γαλλικὸν τε καὶ Γαλατικὸν καλοῦσιν, ἀρειμάνιόν ἐστι καὶ θυμικόν τε καὶ ταχὺ πρὸς μάχην, ἄλλως δὲ ἁπλοῦν καὶ οὐ κακήθες· διὰ δὲ τοῦτο ἐρεθισθέντες μὲν ἀθρόοι συνίασι πρὸς τοὺς ἀγῶνας καὶ φανερῶς καὶ οὐ μετὰ περισκέψεως, ὥστε καὶ εὐτάκτοις γίνονται τοῖς κατατρατη-

γειν ἐθέλουσι· καὶ γὰρ ὅτε βούλεται καὶ ὅπου καὶ ἀφ' ἧς ἔτυχε προφάσεως παροξύνας τις αὐτοὺς ἑτοίμους ἔσχε πρὸς τὸν κίνδυνον, πλὴν βίας καὶ τόλμης οὐδὲν ἔχοντας τὸ συναγωνιζόμενον· παραπεισθέντες δὲ εὐμαρῶς ἐνδιδόασι πρὸς τὸ χρήσιμον, ὥστε καὶ παιδείας ἅπτεσθαι καὶ λόγων· τῆς δὲ βίας τὸ μὲν ἐκ τῶν σωμάτων ἐστὶ μεγάλων ὄντων, τὸ δ' ἐκ τοῦ πλήθους· συνίασι δὲ κατὰ πλῆθος ῥᾳδίως διὰ τὸ ἁπλοῦν καὶ αὐθέκαστον, συναγανακτούντων τοῖς ἀδικεῖσθαι δοκοῦσιν ἀεὶ τῶν πλησίον· νυνὶ μὲν οὖν ἐν εἰρήνῃ πάντες εἰσὶ δεδουλωμένοι καὶ ζῶντες κατὰ τὰ προστάγματα τῶν ἐλόντων αὐτοὺς Ῥωμαίων », κτλ. Ἐν τῇ ἀπεικονίσει τοῦ χαρακτῆρος τῶν ἀρχαίων Γάλλων ὑπὸ τοῦ περιωνύμου γεωγράφου „πᾶς τις ἀνευρίσκει τοὺς σημερινούς. Διόδωρος ὁ Σικελιώτης ἀναφέρει ὅτι ἡ μεγίστη αὐτῶν ἡδονὴ μετὰ τὴν μάχην, ἦτο νὰ περικυκλόνωσι τὸν ξένον, νὰ καθίζωσιν αὐτὸν ἐκόντα ἄκοντα πλησίον αὐτῶν, καὶ νὰ ζητῶσι παρ' αὐτοῦ ἀφηγήσεις ἱστοριῶν τῶν μεμακρυσμένων χωρῶν. Ἁπλησταὶ περὶ τὸ μανθάνειν τι καινόν, ἦσαν αὐτοὶ οὗτοι λαλίστατοι, ἀκάματοι περὶ τὸ συνδιαλέγεσθαι καὶ ἐν ταῖς συνελεύσεσιν αὐτῶν εἰ δι-έκοπτεν ὁ ῥήτωρ τὸν λόγον ὑπενθυμίζον αὐτῷ τὸ νῆμα τῶν ἰδεῶν. Προσηνεῖς τοῖς ξένοις, οἰκεῖοι τοῖς ἀγνώστοις, λάλοι, φιλογέλωτες, ῥήτορες, ἐν παντὶ πράγματι καὶ μετὰ πάντων ἀναμιγνύμενοι, ἐκδεδιηγημένοι ἕνεκα κουφότητος, κυλιόμενοι τυφλοῖς ὄμμασι καὶ τυχαίως ἐν ταῖς ἀτίμοις ἡδοναῖς, ἐκέκτηντο πᾶσαν ἀρετὴν, πᾶσαν κακίαν ἐξείας συμπαθείας. Ὁ Βολταῖρος, ἡ κατ' ἐξοχὴν αὐτὴ γαλλικὴ διάνοια, περιγράφει ὡς ἕπεται τὸν ἐθνικὸν τύπον κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα· «Ἡ βάσις τοῦ γαλλικοῦ χαρακτῆρος εἶναι τανῦν τοιαύτη, οἵαν παρίστησιν αὐτὴν ὁ Καῖσαρ ζωγραφῶν τοὺς Γαλάτας· ταχεῖς ἐν τῷ ἀποφασίζειν, ἕτοιμοι πρὸς πόλεμον, ὁρμητικώτατοι ἐν τῇ κατὰ τῶν πολεμίων ἐπιθέσει. Ὁ Καῖσαρ προσέθηκεν ὅτι ὁ γαλατικὸς λαὸς ἦτον ὁ μάλιστα πεπολιτισμένος τῶν βαρβάρων λαῶν. Εἶναι δὲ ἐν τοῖς μάλιστα πεπολιτισμένοις χρόνοις, πρότυπον πολιτισμοῦ τοῖς γείτοσιν αὐτοῦ. Μολονότι μέμφονται τοῦ ἔθνους ἐπὶ κουφότητι οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, ἡ Γαλλία ὀφείλει καίριως τὴν δύναμιν αὐτῆς εἰς τὴν ἐπιδεξιότητα, τὴν ὑπομονὴν, . . . Τέλος τὸ γαλλικὸν ἦθος πρωτεύει κατὰ τὸ εὐκαινώνητον, τὴν ἀνεπιτήδευτον καὶ τὴν τοσοῦτον φυσικὴν εὐγένειαν, ἣν ἀνερμόστως κομψότητα ἀποκαλοῦσιν ». Ὁ δὲ Σατωβριάνδος, ἐν τῷ *Génie du christianisme*, ζωγραφεῖ τὸν γαλλικὸν χαρακτῆρα ὡς ἕπεται· « Οἱ μὲν Ἄγγλοι ἔχουσι τὸ δημόσιον φρόνημα, ἡμεῖς δὲ τὴν ἐθνικὴν τιμήν. Πρωτότοκοι τῆς ἀρχαιότητος υἱοὶ οἱ Γάλλοι, Ῥωμαῖοι τὸ ἦθος, Ἕλληνες τὸν χαρακτῆρα, εἶναι ἀνήσυχοι καὶ ἄστατοι ἐν τῇ εὐτυχίᾳ, σταθεροὶ καὶ ἀκατάβλητοι ἐν τῇ δυστυχίᾳ· πεπλασμένοι πρὸς πάσης τέχνης ἐκμάθησιν· πεπολιτισμένοι μέχρις ὑπερβολῆς, ἐνόσῳ διαμένει γαλήνιον τὸ Κράτος, βάναυσοι καὶ ἄγριοι κατὰ τὰς πολιτικὰς ταραχὰς, κυμαινόμενοι ὡς ἀνερμάτιστα πλοῖα καὶ παραδεδομένοι εἰς τὴν διάκρισιν πάντων τῶν παθῶν· νῦν μὲν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, μετὰ δὲ μίαν στιγμὴν ἐν τῇ ἀβύσσῳ, ἐνθουσιωδῶς κηρυττόμενοι ὑπέρ τε τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, ποιοῦνται τὸ πρῶτον χωρὶς ν' ἀπαιτῶσιν εὐγνωμοσύνην καὶ τὸ δεύτερον χωρὶς νὰ αἰσθάνωνται τύψεις συνειδότος, μὴ ἐνθυμούμενοι οὔτε τὰ ἐγκλήματα οὔτε τὰς ἀρετὰς αὐτῶν· ψοφοδεεῖς φίλοι τῆς ζωῆς ἐν καιρῷ εἰρήνης, μὴ φειδόμενοι αὐτῆς ἐν ταῖς μάχαις· ματαιόφρονες, σκῶπται, φιλόδοξοι· φίλοι τῆς τε τριβῆς καὶ τῆς καινοτομίας, καταφρονοῦντες παντὸς μὴ γαλλικοῦ· ἀτομικῶς οἱ ἐρασμιώτατοι τῶν ἀνθρώπων, ἐν συνόλῳ πάντων ὀχληρότατοι, θελκτικώτατοι ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν χώρᾳ, ἀνυπόφοροι παρὰ τοῖς ξένοις· τοιοῦτοι οἱ σημερινοὶ Γάλλοι ».

Τοιοῦτος δὲ τῷ ὄντι εἶναι ὁ χαρακτὴρ τῶν Γάλλων καὶ ἐκ τῶν περὶ τούτου περιγραφῶν ἀρχαίων τε καὶ νεωτέρων ἐξάγεται ὅτι τὸ κελτικὸν στοιχεῖον ἀπερρόφησε τὰ λοιπὰ στοιχεῖα, ἐξ ὧν σύγκειται τὸ γαλλικὸν ἔθνος. Οἱ γερμανοὶ κατακτηταί, οἵτινες ἐπέβαλον τῇ χώρᾳ τήν τε ἐξουσίαν καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν, ἐδέξαντο παρὰ τῶν ἡττηθέντων τὰ ἤθη, τὰ ἔθιμα καὶ κατὰ μέγα μέρος τὴν γλῶσσαν. Βαθμηδὸν δὲ καὶ αὐτὸ τὸ γένος αὐτῶν συνεχωνεύθη μετὰ τῶν κατακτηθέντων γενῶν, ὥστε ἐν τέλει τὸ γαλατικὸν στοιχεῖον ὑπερίσχυσεν ἔν τε τῷ φυσικῷ καὶ ἐν τῷ ἠθικῷ χαρακτῆρι τοῦ λαοῦ τῆς νέας τῶν Φράγκων αὐτοτορίας. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἀκριβῆ ἐποχὴν καθ' ἣν οἱ κάτοικοι τῆς Γαλατίας προσέλαβον τὴν ὀνομασίαν *Français*, οὐδεμία ὑπάρχει βεβαιότης, ἀλλὰ γινώσκεται μόνον ὅτι ἀπὸ τοῦ ΣΤ' αἰῶνος ἅπαν τὸ μέρος τῆς ὑποτεταγμένης εἰς τοὺς Φράγκους χώρας ἐκαλεῖτο ἤδη Γαλλία.

ΓΑΛΛΟΡΡΩΜΑΙΟΙ (ἀρχ.), λαὸς τῆς Γαλατίας ἐπὶ Χλῶδιος καὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου. Ἐσχηματίσθη ἐκ τοῦ βουργουνδικοῦ καὶ τοῦ γαλατικοῦ λαοῦ καὶ ἐλάλει τὴν παρεφθαρμένην λατινικήν. Ἡ ἐπιδρομὴ τῶν Φράγκων ἀπέβαλε τοὺς

Γαλλορῥωμαίους πάσης πολιτικῆς ἐξουσίας· πιεζόμενοι δὲ εὗρον ἄσυλον ἐν τοῖς κόλποις τῆς ἐκκλησίας. Ἡ γαλλικὴ φυλὴ κατάγεται ἀπὸ κράματος Φράγκων καὶ Γαλλορῥωμαίων, οἵτινες μετὰ πολλοὺς αἰῶνας συνεχωνεύθησαν εἰς ἕν· ἴδ. Augustin Thierry, *Lettres sur l'histoire de France.*

ΓΑΛΛΟΣ (Μάρτσιο Μαστρίλλη) MARZIO MASTRILLI DEL GALLO, πολιτικὸς, γενν. ἐν Παλέρμῳ τῷ 1753, ὑπῆρξε πρεσβευτὴς ἐν Νεαπόλει, παρὰ τῇ αὐλῇ τῆς Βιέννης, ὑπέγραψε τὴν ἐν Κάμπῳ Φορμίῳ συνθήκην, ἀντικατέστησε τὸν Ἄκτωνα, ὑπηρέτησε παρὰ τῷ Ἰωσὴφ Βοναπάρτῃ καὶ τῷ Μουράτῃ, ὅστις ἀνηγόρευσεν αὐτὸν δοῦκα, καὶ ἐστάλη πρεσβευτὴς εἰς Πετρούπολιν παρὰ τοῦ Φερδινάνδου Δ'. Ἀνακληθεὶς ἕνεκα τῶν συμβάντων τοῦ 1820, ἐγένετο τοποτηρητὴς τοῦ βασιλέως ἐν Σικελίᾳ, κτλ.

ΓΑΛΛΟΣ, GALLUS (Κ. Σουλπίκιος), ὕπατος τῆς Ῥώμης τῷ 166 π. Χ., θεωρεῖται ὡς εἰσαγαγὼν δραματικὰς παραστάσεις εἰς τὰς ὑπατικὰς τελετάς. Φήμη διεδόθη κατὰ τοὺς χρόνους αὐτοῦ ὅτι συνειργάσθη εἰς τὴν «Ἀνδριαννὴν» τοῦ Τερεντίου. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πλινίου, πρῶτος ἐπίσης ἐκ τῶν Ῥωμαίων ἠσχολήθη περὶ ἀστρονομίας· ὑπηρετῶν παρὰ τῷ Παύλῳ Αἰμιλίῳ ἐν Μακεδονίᾳ, ἀνήγγειλεν ἢ ἐξήγησε τοῖς στρατιώταις ἔκλειψιν τῆς σελήνης, γενομένην πρὸ τῆς ἐν Πύδνῃ μάχης.

Γάλλος (Κορνήλιος), ῥωμαῖος ἐλεγειακὸς ποιητὴς, γενν. ἐν Frejus τῷ 687 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, 66 πρ. Χ., ἐχρημάτισε φίλος τοῦ Αὐγούστου, ὃν ἐβοήθησεν ἐν τῷ πολέμῳ τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἔπαρχος τῆς Αἰγύπτου, διεπράξατο καταχρήσεις, ὧν ἕνεκα κατεδικάσθη ὑπὸ τῆς συγκλήτου εἰς πρόστιμον καὶ εἰς ἐξορίαν. Ηὐτοκτόνησε τῷ 26 πρ. Χρ. Ὁ Βιργίλιος ἀπευθύνει αὐτῷ τὸ Ι αὐτοῦ ἐλεγεῖον. Ὁ Γάλλος μετέφρασε καὶ ἀπεμιμήθη πιστῶς τὸν Ἕλληνα ποιητὴν Εὐφορίωνα. Ὁ Κουϊντιλιανὸς ψέγει αὐτὸν ἐπὶ τραχύτητι ὕφους. Συνέθετο 4 βιβλία ἐλεγειῶν, ὧν διεσώθησαν μόνον 6 τεμάχια καὶ ταῦτα ἀπόκρυφα νομιζόμενα. Εὑρίσκονται ἐν τοῖς *Poetæ latini minores* τοῦ Werndorf, ἐν τῇ *Bibliothèque latine* τοῦ Lemaire, ἐν τῇ συνεχείᾳ τῶν ἐκδόσεων τοῦ Κατούλλου, Τιβούλλου καὶ Προπερτίου. Μετεφράσθησαν εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Pezai. Ἴδ. Nicolas, *la Vie et les ouvrages de Corn. Gallus*, ἐν Παρισίοις, 1852, εἰς 8ον.

Γάλλος (Αἴλιος), ῥωμαῖος διοικητὴς τῆς Αἰγύπτου, ὁ πρῶτος εἰσχωρήσας εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀραβίας ἐκ τῶν Ῥωμαίων, τῷ 23 πρ. Χριστοῦ. Προδοθεὶς ὑπὸ ἀπίστου ὁδηγοῦ, ἀπώλεσε τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ ἐν μέσῳ τῶν ἐρήμων.

Γάλλος (Βίβιος Τριβωνιανὸς), ῥωμαῖος αὐτοκράτωρ, 251 — 233. Ἀναγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ στρατοῦ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δεκίου, οὗ παραίτιος ὑποτίθεται, ἐν τῷ κατὰ Γότθων ἐν Μοισίᾳ πολέμῳ, ὑπεσχέθη φόρον τοῖς βαρβάροις καὶ μεταβὰς εἰς Ῥώμην παρεδόθη εἰς τὰς ἡδονάς. Ἐφόνευσε τὸν Ὁστιλιανὸν, υἱὸν τοῦ Δεκίου, ὃν ἔδωκεν αὐτῷ συνάδελφον ἡ σύγκλητος καὶ κατέστησεν συμμέτοχον τῆς ἐξουσίας τὸν ἴδιον αὐτοῦ υἱὸν Βολουσιανόν. Οἱ στρατιῶται ἐφόνευσαν αὐτὸν ἐν Ὀμβρίᾳ, ἐνῷ ἀνηγορεύετο αὐτοκράτωρ ὁ στρατηγὸς αὐτοῦ Αἰμιλιανὸς, ὅστις ἐνίκησε τοὺς Γότθους ἐν Ἰλλυρίᾳ.

Γάλλος (Φλάβιος Κωνσταντῖνος), ἀνεψιὸς τοῦ Κωνσταντίνου καὶ ἀδελφὸς τοῦ Ἰουλιανοῦ, ἀνηγορεύθη Καῖσαρ τῷ 351 ὑπὸ Κωνσταντίου τοῦ Β', καὶ ἐπετράπη τὴν διοίκησιν τῆς Ἀνατολῆς. Νικητὴς τῶν Περσῶν, ἐτυράννει τοὺς ὑπὸ τὴν διοίκησιν αὐτοῦ καὶ ἐθανάτωσε τοὺς πρωτίστους κατοίκους τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῆς Συρίας. Ἀνακληθεὶς ὑπὸ Κωνσταντίου, ἐδικάσθη καὶ ἀπεκεφαλίσθη, 354.

Γάλλος, ποτ. τῆς Φρυγίας, ἀφ' οὗ ὠνομάσθησαν οἱ Γάλλοι (Galles). Ἦτον εἷς τῶν παραποτάμων τοῦ Σαγγάριος, τανῦν «Σακαρία», ἀλλὰ τὸ νεώτερον αὐτοῦ ὄνομα εἶναι ἄγνωστον. Κατὰ τὸν μῦθον τὰ ὕδατα αὐτοῦ καθίστων ἀναισθήτους καὶ μανιώδεις τοὺς πίνοντας.

ΓΑΛΜΙΕΡΟΣ (Ἅγιος), *Aquæ Segestæ*, πρωτεύουσα δήμ. τῆς Γαλλίας (Αἴγης), 20 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Μομβρισῶνος, ἐπὶ τοῦ ἀπὸ Ῥοάννης εἰς Ἅγιον Στέφανον σιδηροδρόμου· κάτοικοι 2,100. Ὡραία ἐκκλησία ἀπὸ τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος. Μεταλλικὰ ὕδατα τοῦ *Font-Forte*, γνωστὰ τοῖς Ῥωμαίοις.

ΓΑΛΝΑ, πόλ. τῆς Ἰουδαίας. Ἴδ. ΓΩΛΝΑ.

ΓΑΛΟΥΠΠΗΣ (Βαλθάσαρ), μουσικὸς, γενν. τῷ 1703 ἐν τῇ νήσῳ τοῦ Βουράνου πλησίον τῆς Βενετίας, ἀπεθ. τῷ 1785. Ἡ Αἰκατερίνη Β' μετεπέμψατο αὐτὸν ὅπως διεθύνῃ τὸ μελόδραμα ἐν Πετρουπόλει. Εἶναι ὁ πλέον πρωτότυπος μουσουργὸς τῆς Ἰταλίας ἐν τῷ κωμικῷ εἴδει τῆς μουσικῆς.

Γαλούπης (Πασκουάλης), φιλόσοφος, γενν. ἐν Τροπέᾳ (Καλαβρίᾳ), ἀποθανὼν τῷ 1816, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Νεαπόλεως ἀνταποκριτὴς τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἠθικῶν ἐπιστη-

μῶν ἐν Γαλλίᾳ, κατέλιπεν *Elementi di filosofia*, ἐν Μεσσήνῃ, 1821. *Lettere filosofiche*, 1827, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Peisse, 1844.

ΓΑΛΣΒΙΝΘΗ ἢ ΓΑΛΕΣΒΙΝΘΗ (GALSWINTHE ἢ GALESWINTHE), βασίλισσα τῶν Φράγκων, γεννηθ. περὶ τὸ 550, ἀποθ. τῷ 568, ἦτο θυγάτηρ τοῦ Ἀθαναγίλδη, βασιλέως τῶν Βισιγότθων ἐν Ἱσπανίᾳ, καὶ πρωτότοκος ἀδελφὴ τῆς Βρουνεχίλδης, βασιλίσσης τῆς Αὐστρασίας. Ἐνυμφεύθη τὸν Χιλπερῖκον, βασιλέα τῆς Νευστρίας, τῷ 567. Μολονότι ὁ ἡγεμὼν οὗτος ὑπεσχέθη ν' ἀπαρνηθῇ τὰς παλλακίδας αὐτοῦ, ἡ μία τούτων, ἡ Φρεδεγόνδη, ἀνέλαβε τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐπιρροήν. Ἡ Γαλσβίνθη, ὀνειδισθεῖσα ἠθέλησε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν αὐλὴν παρὰ τῷ πατρί, ἐγκαταλείπουσα τὰ πλούσια δῶρα, ἅτινα ἔφερεν ὡς προῖκα. Ὁ Χιλπερῖκος καθησύχασεν αὐτὴν διὰ θωπευτικῶν λόγων καὶ ἔπνιξεν αὐτὴν διὰ δόλου, ἐνῷ ἐκοιμᾶτο.

ΓΑΛΤ (Τζών), ἄγγλος συγγραφεύς, γενν. τῷ 1779 ἐν Ἰρβύνῃ (Ἀὺρ), ἀποθ. τῷ 1839, ἤρξατο ἐμπορευόμενος καὶ σπουδάζων τὰ νομικά, περιηγηθεὶς δὲ τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Τουρκίαν καὶ σχετισθεὶς κατὰ τὴν περιήγησιν ταύτην μετὰ τοῦ λόρδου Βύρωνος, 1809-1811, ἐδημοσίευσε *Voyages and travels*, ἐν Λονδίνῳ, 1812, βιβλίαν βρίθον περιέργων παρατηρήσεων καὶ λεπτομερῶν πληροφοριῶν περὶ τῆς στατιστικῆς καὶ τοῦ ἐμπορίου τῆς Ἀνατολῆς. Τῷ 1826, ἐπεχείρησε ὅπως ὁδηγήσῃ, διὰ λογαριασμὸν μιᾶς ἑταιρίας, ἀποικίαν εἰς Καναδᾶ· ἀλλ' ἡ ἐπιχείρησις αὕτη ἐναυάγησε καὶ ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου, ὁ Γάλτ ἠσχολήθη μόνον εἰς φιλολογικὰ ἔργα. Συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι· «Βίος καὶ μελέται τοῦ Βενιαμὶν Συίστ». «Βίος τοῦ Βύρωνος» κτλ. Ἔγραψε γελοιογραφικά τινα βιβλία καὶ ἱστορικὰ διηγήματα, ἐν οἷς δείκνυται εἷς τῶν εὐδοκιμωτέρων μιμητῶν τοῦ Οὐάλτερ Σκότ.

ΓΑΜΑ (Βάσκο δέ), περιώνυμος πορτογάλος θαλασσοπόρος, γενν. ἐν Sines περὶ τὸ 1469, ἐξ ἀρχαίας οἰκογενείας τοῦ Ἀλεντεϊου. Ἐκλεχθεὶς ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Β' ὅπως διευθύνῃ πρῶτον ἔκπλουν πρὸς τὴν Δυτικὴν Ἰνδικήν, ἐπωφελούμενος τὰς προσφάτους ἀνακαλύψεις τοῦ Διὰζ καὶ τοῦ Κοβιλχὰμ, ἐξετέλεσε τὸν πλοῦν τοῦτον ὑπὸ τὰς διαταγὰς Ἐμμανουὴλ τοῦ Εὐτυχοῦς (le Fortuné) μετὰ 4 μικρῶν πλοίων καὶ 160 ἀνδρῶν, 1497—99. Ἔκαμψε τὸ Ἀκρωτήριον, κατὰ τὰ νοέμβριον τοῦ 1497, μετ' ὀλίγων μέν, ὡς λέγει ὁ Βαῤῥὸς, κινδύνων, ἐν μέσῃ δὲ τεταραγμένῃ καὶ διαφυγὼν συνωμοσίαν τοῦ πληρώματος αὐτοῦ, ὡς θέλει ὁ Ὀσόριος. Μετὰ μεγάλους κινδύνους παρὰ τοῖς Ἄραψι τῆς Μοζαμβικῆς καὶ ὑποδοχὴν φιλοξενωτέραν ἐν Μελίνδῃ, ἀφίκετο εἰς Καλκούταν, κατὰ μάϊον τοῦ 1498· ἀλλὰ καὶ αὐτόθι διὰ τῶν βαδιουργιῶν τῶν Ἀράβων, οἵτινες ἐνήργουν ὅλον τὸ μεταξὺ τῆς Ἰνδικῆς, τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Ἀφρικῆς ἐμπόριον, οἱ Πορτογάλοι ἐξετέθησαν εἰς νέους κινδύνους καὶ ὁ Βάσκο δὲ Γάμα κακῆς ἔτυχεν ὑποδοχῆς παρὰ τῷ βατζᾷ ἢ ζαμορίνῳ τῆς πόλεως. Διορισθεὶς ναύαρχος τῶν θαλασσῶν τῆς Ἰνδικῆς καὶ κόμης τῆς Βιδιγουείρας, ἀνεχώρησεν αὖθις τῷ 1502 μετὰ 19 πλοίων, ἐπέβαλε συνθήκην τῷ βατζᾷ τῆς Κανανόρ, ἐκτήσατο πιστὸν σύμμαχον τὸν τῆς Κοχίν, ἐξεδικήθη σκληρῶς τοὺς Ἄραβας, καὶ βομβαρδίσας τὴν Καλκούταν κατέλιπε πλοῖα τινὰ κατὰ τοὺς αἰγιαλοὺς ἐκείνους, ὅπως διατηρῆται ἡ ἐπιρροὴ τῶν Πορτογάλων. Ἀνσμονηθεὶς ἐπὶ 21 ἔτος, διωρίσθη ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Γ' ἀντιβασιλεὺς τῆς Ἰνδικῆς καὶ ἀπεβίωσεν ἐν Κοχίν τρεῖς μῆνας μετὰ τὴν βραδεῖαν ταύτην ἱκανοποίησιν, 1524.

Γάμα (Ἀντώνιος ΔΕ ΛΕΩΝ Γ'), γενν. ἐν Μεξικῷ τῷ 1735, ἀποθ. τῷ 1802. Τῷ 1771, διεκοίνωσε τὰς παρατηρήσεις αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἐκλείψεως, ἥτις ἐγένετο τῷ αὐτῷ ἔτει, τῷ σοφῷ Ἀλάνδῳ, ὅστις ἐδημοσίευσεν αὐτὰς ἐν Παρισίοις μετὰ μεγάλου ἐγκωμίου περὶ τοῦ συγγραφέως. Συνέθετο περὶ τοῦ ἡλιακοῦ ὡρολογίου, τῶν ἱερογλυφικῶν καὶ τῆς ἀριθμητικῆς τῶν Ἰνδῶν πλείστας ἀκριβεστάτας πραγματείας. Τὸ κυριώτερον αὐτοῦ πόνημα εἶναι *Description historica y, cronologica de las dos piedras* (δύο λίθοι φέροντες ἐν καλανδάριον καὶ ἱερογλυφικά), ἐν Μεξικῷ, 1832, ὅπερ συνεχίζει ὁ Βουστα μάντης ἐν Μεξικῷ.

ΓΑΜΑΛΑ (ἀρχ.), πόλις τῆς Παλαιστίνης, ἐν τῇ ἡμισείᾳ ἀνατολικῇ φυλῇ τοῦ Μανασσῆ, πλησίον τῆς λίμνης Γενησαρέτ. Κατεστράφη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, τῷ 67 μ. Χ.

ΓΑΜΑΛΙΗΛ, φαρισαῖος καὶ νομικὸς, ὅστις ὅτε ἐγίνετο τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀποστόλων, ἐδείχθη λίαν εὐνοϊκὸς τῇ νέᾳ θρησκείᾳ, ἐμπόδισε τοὺς Ἰουδαίους θέλοντας νὰ θανατώσωσι τὸν Ἅγιον Πέτρον καὶ παρέσχε τοῖς χριστιανοῖς τὸ μέσον τοῦ νὰ ἄρωσι τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου Στεφάνου, ὅπερ ἔθαψεν ἐν τῷ ἰδίῳ ἀγρῷ. Ἐγχειρήματισε διδάσκαλος τοῦ Ἁγίου Παύλου καὶ πιστεύεται ὅτι περὶ τὰ τέλη τῆς ζωῆς του ἐβαπτίσθη.

ΓΑΜΑΔΙΤΙΚΗ, ἐπαρχία τῆς Βατσαΐας (Πα-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοσμητορικὸν Βιβλιοθηκῶν Ἀργοστολίου (Ν.Π.Σ.Δ.)

λαιστίνης), πρὸς τὰ ΒΑ. Πρωτεύουσα Γ α μ ά λ α.

ΓΑΜΑΝ, πολιτεία τῆς ἄνω Γουϊνέας, ΒΔ τῶν Ἀσχαντίων, πρὸς Ν τῆς πολιτείας τοῦ Κόγγ· πρωτ. Β ο ν τ ο υ κ ο ῦ. Χρυσωρυχεῖα.

ΓΑΜΒΑ, Πολιτεία τῆς ἄνω Γουϊνέας, πρὸς Β τῆς Δαχομέης, εἰς ἣν εἶναι ὑποτελής, καὶ ἐπὶ τῆς Χρυσῆς Ἀκτῆς· πρωτ Γ α μ β ο υ. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶναι πρᾶοι καὶ ἐπιδίδονται εἰς τὴν γεωργίαν.

ΓΑΜΒΑΡ (Ἀδόλφος), ἀστρονόμος, γενν. ἐν Κέττῃ τῷ 1800, ἀποθαν. τῷ 1836, διευθυντὴς τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Μασσαλίας, ἀνταποκριτὴς τοῦ Πανεπιστημίου, ἀνεκάλυψε 13 κομήτας καὶ ἐποιήσατο πολυαρίθμους παρατηρήσεις καταχωρηθείσας ἐν τῷ βιβλίῳ *Connaissance des temps*.

ΓΑΜΒΑΡΑ (Βερονίκη), ποιήτρια, γεννηθ. ἐν Πράτ Ἀλβοΐνῳ, πλησίον τῆς Βρεσκίας τῷ 1485, ἀποθ. τῷ 1550, σύζυγος τοῦ Γιβέρτου, ἄρχοντος τοῦ Κορρήγιου, συνέθετο ἀσμάτια πλήρη λεπτότητος καὶ χάριτος, ἅτινα ὑπέβαλλε τῷ καρδιναλίῳ Βέμβῳ. Οἱ στίχοι οὗτοι ἐδημοσιεύθησαν ἐν Βρεσκίᾳ, 1759, τόμ. 1, εἰς 8ον.

ΓΑΜΒΑΡΑΣ (Λαυρέντιος), νεώτερος λατῖνος ποιητής, γενν. ἐν Βρεσκίᾳ τῷ 1496, ἀποθ. τῷ 1586. Ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ μὴ στερουμένοις φιλοκαλίας καὶ χάριτος καὶ δημοσιευθεῖσιν ἐν Βασιλείᾳ, 1555, καὶ ἐν Ῥώμῃ, 1581 καὶ 1586, ἄξια σημειώσεως εἶναι ἡ «Γιγαντομαχία» καὶ ὁ «Κολόμβος», ἢ ἡ ἀνακάλυψις τοῦ νέου κόσμου.

ΓΑΜΒΑΣ (Βαρθολομαῖος), βιβλιογράφος, γενν. ἐν Βασσάνῳ τῷ 1780, ἀποθ. τῷ 1841, ἐχρημάτισε βιβλιοφύλαξ τοῦ Ἁγίου Μάρκου τῆς Βενετίας. Ἔχομεν αὐτοῦ· *Serie dell'edizioni dei festi di lingua italiana*, ἐν Βασσάνῳ, 1805, καὶ Βενετίᾳ, 1828· «Οἱ ἔνοχοι ἄνδρες τοῦ Βασσάνου», 1828· «Αἱ περιώνυμοι γυναῖκες τῆς Βενετίας», 1826.

ΓΑΜΒΕΤΤΑΣ (Λέων), περιώνυμος γάλλος δικηγόρος, καὶ πολιτικὸς, γενν. ἐν *Cahors* τῇ 30 Ὀκτωβρίου (ν.ἡμ.) 1838 ἐκ γονέων γενουητῶν, ἐσπούδασε τὰ νομικὰ, καὶ ἤρξατο μετερχόμενος τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα ἐν Παρισίοις ἀπὸ τοῦ 1859. Λαβὼν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὸ ἐκλογικὸν κίνημα τοῦ 1863, ὑπερησπίσατο διαφόρους πολιτικὰς δίκας μετὰ θαυμασίας εὐγλωττείας, ἐγένετο δὲ κυρίως γνωστὸς ἐπὶ τῶν σκηνῶν τοῦ κοιμητηρίου Μοντμάρτρ, προκληθεισῶν κατὰ δεκεμβριον τοῦ 1867 συνεπείᾳ τῶν ὑπὸ διαφόρων γαλλικῶν ἐφημερίδων ἀνακηθέντος καταλόγου συνδρομῶν πρὸς ἀνέγερσιν μνημείου τῷ ἀντιπροσώπῳ Βωδέν. Ἐπίσης πολλαὶ συμπαθεῖς διαδηλώσεις ἐγένοντο ὑπὲρ τοῦ νέου δικηγόρου ὅτε κατὰ μάρτιον τοῦ 1869 ὑπερησπίσατο ἐν Τολώσσῃ τὴν ἐφημερίδα «Χειραφέτησιν». Ἀποδυθεὶς εἰς τὰς γενικὰς ἐκλογὰς τοῦ 1869 ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς «ἀδιαλλάκτου ἀντιπολιτεύσεως» ἔν τε Παρισίοις καὶ Μασσαλίᾳ, εἶχε κύριον ἀντίπαλον ἐν τῷ πρώτῳ δήμῳ τῶν Παρισίων τὸν Καρνώ, πρώην βουλευτὴν καὶ μεγίστης ἀπολαύοντα ὑπολήψεως παρὰ τοῖς δημοκράταις, ἐπὶ δὲ 35,417 ψηφοφόρων ὁ Λέων Γαμβέττας ἔλαβεν 21,734 ψήφους, κατὰ 9,142 δοθεισῶν τῷ Καρνώ. Καὶ ἐν τῷ πρώτῳ νομῷ Μασσαλίας, ἔνθα εἶχεν ἰσχυροὺς ἀντιπάλους, ὁ Γαμβέττας ἔλαβε κατὰ τὴν πρώτην ψηφοφορίαν ἐπὶ 19,903 ψήφων 8663, τῶν Θιέρς, Φερδινάνδου Λεσὲψ καὶ Βαρθελεμῦ, λαβόντων τοῦ πρώτου ψήφους 3581, τοῦ δευτέρου, 4,535 καὶ τοῦ τρίτου 3,075. Ἐλεγθεὶς κατὰ τὴν δευτέραν ψηφοφορίαν διὰ 12,865 ψήφων ἐδέχθη ν' ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν Μασσαλίαν. Κατὰ δὲ τοὺς ἑπομένους μῆνας ὁ Γαμβέττας παθὼν λαρυγγίτιδα, διέμενε μακρὰν τῶν Παρισίων. Ὁ Γαμβέττας ἐκτήσατο εὐρωπαϊκὴν φήμην συνεπείᾳ τῆς ἐκτάκτου δραστηριότητος καὶ τῆς αὐταπαρνησίας ἣν ἀνέπτυξεν ἐπὶ τοῦ τελευταίου γαλλογερμανικοῦ πολέμου. Μέλος τῆς κυβερνήσεως τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης, ὡς ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν, ὑπῆρξεν ἐπὶ πολὺ ἡ ψυχὴ τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης, ὅτε δ' ὁ γερμανικὸς στρατὸς ἐπολιόρκησε τοὺς Παρισίους, ὁ Γαμβέττας μὴ δυνάμενος νὰ διασπάσῃ τὰς πυκνὰς τῶν πολιορκούντων γραμμὰς, ὅπως μεταβῇ εἰς Τοὺρ, ἔνθα ἤδρευεν ἀπόσπασμα τῆς κυβερνήσεως, ἐπέβη ἀεροστάτου καὶ ἐξετέλεσεν ἐναερίως τὴν ἀπὸ Παρισίων εἰς Τοὺρ μετάβασιν. Ὡς ῥήτωρ, ὁ Γαμβέττας κέκτηται ὕφος ἔντονον, ζωηρὸν καὶ νευρῶδες.

Ὁ «Νέος Ἐλεύθερος Τύπος τῆς Βιέννης», ἔπλεκεν ὡς ἑπεται τὸ ἐγκώμιον τοῦ τολμηροῦ δικτάτορος τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας, κατὰ τὸ 1870.

«Ὁ πολίτης Γαμβέττας, λέγει, εἶναί τι πλέον ἢ ἁπλοῦν μέλος τῆς κυβερνήσεως, καὶ ἁπλοῦς ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν. Εἶναι ὁ διοργανωτὴς τῆς ἀπροσδοκήτου ἀντιστάσεως τῆς Γαλλίας, ἡ ψυχὴ τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης. Αὐτὸς μόνος πράττει ὅ,τι ἔπραξεν ἄλλοτε σύμπασα ἡ συντακτικὴ συνέλευσις. Διὰ τοῦ στόματός του ὁμιλεῖ τὸ καθῆκον, ἡ τιμὴ, ἡ πατρίς. Ἀντιπροσωπεύει τὴν ὑψηλὴν αὐταπαρνησίαν κατὰ τὴν διατελέσαν τὴν εὐχὴν εἰς ἑαυτὸν πεποίθησιν κατὰ τῆς ἀνάνδρου ἀπογνώσεως, τὴν πίστιν κατὰ τῆς λειποταξίας καὶ

τῆς προδοσίας. Ὁ Λέων Γαμβέττας εἶναι ἡ ἐνσάρκωσις τῶν νεαρῶν, εὐρώστων καὶ ἰσχυρῶν στοιχείων τῆς χώρας, ὧν ἐσείσατο ἡ δηλητηριώδης πνοὴ τῆς αὐτοκρατορίας. Ὡς ἡ συντακτικὴ συνέλευσις τοῦ 1793, ἔπίσης ἄκαμπτος καὶ ἀμείλικτος, ἄτρομος καὶ ἀκάματος, ὁ Γαμβέττας παλαίει κατὰ περιστάσεων δυσχερεστάτων. Μιμούμενος τὸ παράδειγμα τῆς τολμηρᾶς ἐκείνης ὑμηγύρεως, ὁ νεαρὸς δικηγόρος, καὶ πρὸ ἁδαὴς τῶν πολεμικῶν, διευθύνει τὰς μάχας καὶ ἐπιβάλλει εἰς τοὺς στρατηγοὺς ὡς καθῆκον τὴν νίκην. Καὶ οἱ γέροντες στρατηλάται ἀναγκάζονται νὰ ὑπακούωσι. Μεμψιμοιροῦσιν, ἀλλὰ κλίνουσι τὰς ὑπερηφάνους αὐτῶν κεφαλὰς ἐνώπιον ἑνὸς ἁπλοῦ πολίτου. Οὐδεὶς τολμᾷ ν' ἀντείπῃ· διότι πᾶσαι αἱ γαλλικαὶ καρδίαι, αἱ ἐλπίζουσαι τροπήν τινα τῆς τύχης, εἰσὶν ἀφωσιωμέναι εἰς τὸν πρῶτον πατριώτην τῆς Γαλλίας, εἰς τὸν Λέοντα Γαμβέτταν. Σπανίως συνήθης θνητὸς ἀπέκτησε τὴν δόξαν, τὴν δύναμιν, τὴν κοινωνικὴν περιωπὴν μεθ' οἵας ὁ Γαμβέττας ταχύτητος. Ἐν μιᾷ νυκτί, οὕτως εἰπεῖν, ὁ ἄγνωστος ἀνὴρ μετεβλήθη εἰς ἱστορικὸν πρόσωπον καὶ κατέστη ἐφάμιλλος τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, ὧν τὰ ὀνόματα κλείζουσιν αἰῶνα ὅλον. Ἐὰν ἡ Γαλλία μείνῃ δημοκρατία, ὁ Γαμβέττας ἔσται πιθανῶς ὁ πρῶτος πρόεδρος αὐτῆς».

Γνωστὸν ὅτι ἡ ἐν τέλει τοῦ ἐγκωμίου τούτου πρόρρησις τοῦ «Νέου Ἐλευθέρου Τύπου τῆς Βιέννης» δὲν ἐπραγματοποιήθη. Ὁ Γαμβέττας ἀφοῦ διηύθυνε τὴν ἐν Βορδῶ γαλλικὴν κυβέρνησιν, ἐκπεσὼν τῆς ἀρχῆς ἐπεδίωκεν ἐν τῇ πρώτῃ ἐθνοσυνελεύσει τὴν ἀντιπροσωπείαν τῆς Ἀλσατίας, ἀλλὰ ταύτης παραχωρηθείσης τῇ Γερμανίᾳ, ἐξελέγη κατὰ τὰς δευτέρας ἀναπληρωματικὰς ἐκλογὰς, βουλευτὴς τῶν Παρισίων ἐπὶ τῆς δευτέρας Ἐθνοσυνελεύσεως τῶν Βερσαλλιῶν. Ἐν τῷ λόγῳ, ὃν ἀπήγγειλεν ἐν Βορδῶ, κατ' Ἰούνιον τοῦ 1871, ἐκτίθησι τὰς ἰδέας αὐτοῦ περὶ τῶν αἰτιῶν τῆς καταστροφῆς τῆς Γαλλίας ἐν τῷ γαλλογερμανικῷ πολέμῳ λέγων σὺν ἄλλοις τὰ ἑξῆς: Δέον νὰ γνωρίσωμεν διὰ τίνων μέτρων, διὰ τίνος τρόπου τὴν ἐπαύριον τῶν συμφορῶν ἡμῶν, ἃς ὀφείλομεν οὐ μόνον εἰς τὴν κυβέρνησιν ἣν ὑπεστήριξεν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀκολασίαν τοῦ δημοσίου φρονήματος, δυνάμεθα ν' ἀποσοβήσωμεν τὴν πτῶσιν, τὰς ἀποπλανήσεις, τὴν παρακμήν. Μελετήσωμεν τὰ ζοφερώτερα κεφάλαια, ἀνέλθωμεν εἰς τὰ αἴτια αὐτῶν, ἃς τὸ πρῶτον πάντων ἀφήσωμεν δηλαδὴ νὰ προσγνωθῶσιν ἕτεροι λαοί, ἤττων ἡμῶν ὑπὸ τῆς φυσικῆς πατριωτικῆς ἀγάπης, οἱ τινες εἶχον ὡς προσόντα τὴν περίσκεψιν, τὴν πειθαρχίαν καὶ τὴν ἐπιστήμην, τοῦτο δὲ ἀποδείκνυσιν ὅτι καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς συγκρούσεσι τῆς ὑλικῆς δυνάμεως ἡ διάνοια ὑπερισχύει». Εἶτα κατωτέρω ἀναφωνεῖ· «Ὦ! πρέπει ν' ἀπαλλαγῶμεν τοῦ παρελθόντος· πρέπει ν' ἀνακαινίσωμεν τὴν Γαλλίαν»· ἐπιφέρει δὲ ὅτι τὸ κυριώτερον μέσον πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἔθνους εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τοῦ λαοῦ, ἡ διάδοσις τῆς ἐπιστήμης καὶ ἐν συνόψει, ἥ τε διανοητικὴ καὶ σωματικὴ τῶν πολιτῶν μόρφωσις καὶ διάπλασις.

Ἐν τῷ λόγῳ, ὃν ἀπήγγειλεν ὁ στρατηγὸς Τροσσοῦ, κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 2)14 Ἰουνίου 1871, κατηγορεῖ τοῦ Γαμβέττα ὡς φρονοῦντος ὅτι μὲ πλήθη ἀπροπαρασκεύαστα ἠδύνατο ἡ Γαλλία νὰ παλαίσῃ κατὰ διωργανισμένων στρατῶν καὶ λέγει ὅτι περιέπιπτεν εἰς ἀποπλανήσεις, αἵτινες ὑπῆρξαν αὐτῷ ὀλέθριαι. Ἀλλ' ὑφ' οἱανδήποτε ἔποψιν ἐξετάσῃ τις τὸν ἄνδρα, δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι διατελῶν ἐν τῇ ἐξουσίᾳ κατ' ἐποχὴν μοναδικὴν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Γαλλίας καὶ ὑπὸ τοσούτων κινδύνων περιστοιχούμενος, ἀνέπτυξε σπανίαν γενναιότητα καὶ δραστηριότητα θαυμασίαν, ἐλατήριον τῶν πράξεων αὐτοῦ ἔχων τὴν φιλοπατρίαν, πανταχοῦ παρὼν καὶ περὶ παντὸς προνοῶν. Ἕνεκα τῆς δραστηριότητος αὐτοῦ ταύτης, τῆς εὐγλώττου καὶ βροντώδους φωνῆς καὶ τοῦ ἀκαταβλήτου θράσους τινὲς ἐπωνόμασαν αὐτὸν νέον Δαντῶνα, ἀλλ' ὁμολογουμένως ἡ σύγκρισις αὕτη εἶναι ὑπερβολικὴ καὶ κολακευτική.

ΓΑΜΒΙΑΣ, ποταμὸς τῆς Ἀφρικῆς (Νιγρητία), πηγάζων ὑπὸ τὸ ὄνομα Δίμμα, ἀπὸ τοῦ ὀροπεδίου τοῦ Φούτα-Τόρο, διαβρέχων τὴν Βονδοῦ, διερχόμενος τὰ ἀγγλικὰ ἐμπορεῖα τῆς Πιζανίας, Ἀλβρέδας, Βαθούρστης, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν διὰ πολλῶν στομάτων, μετὰ ῥοῦν 1,700 χιλιαμ. Ὕδατα θολά, πλήρη κροκοδείλων καὶ ἱπποποτάμων.

ΓΑΜΒΙΕ (λόρδος Ἰάκωβος), ἄγγλος ναύαρχος, γενν τῷ 1756, ἀποθ. τῷ 1833, κατήγετο ἐκ γαλλικοῦ οἴκου ἐκπατρισθέντος κατὰ τὴν ἀνάκλησιν τοῦ διατάγματος τῆς Νάντης. Διῴκει ὑπὸ τὰς ἀνωτέρας διαταγὰς τοῦ λόρδου Καθκὰρ, τὸν στόλον, ὅστις, τῷ 1807, ἐβομβάρδισε τὴν Κοπεγχάγην, καὶ, τῷ 1809, τὸν καταστρέψαντα τὰ γαλλικὰ πλοῖα ἐν τῷ ὅρμῳ τῆς νήσου τῆς Αἶξ. Ὀνομασθεὶς ἕνεκα τῶν ἐκδουλεύσεων αὐτοῦ ἔπαρχος τοῦ Λουτροῦ καὶ βαρόνος τοῦ βασιλείου, ἐξελέγη τῷ 1814 ὅπως διαπραγματευθῇ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐμπορικὴν συνθήκην μετὰ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Δημόσια Βιβλιοθήκη Βόλου Ρήγας Φερραίος (Ν.Π.Δ.Δ.)

ΓΑΜΒΙΕ (ἀρχιπέλαγος) *Manga-Reva* ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν ἰθαγενῶν, σωρεία 5 νήσων τῆς Ὠκεανίας (Πολυνησία), ἐν τῷ Μεγάλῳ Ὠκεανῷ, ἐπὶ τῆς 23ο 12′ Ν πλ. καὶ 137ο 15′ Δ μήκ. κατὰ τὴν ΝΑ ἐσχατιὰν τοῦ ἀρχιπελάγους Πομοτοῦ. Αἱ ὀλίγον σημαντικαὶ αὗται νῆσοι ἀνεκαλύφθησαν ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου Οὐίλσωνος, τῷ 1797. Ἀπὸ τοῦ 1844 ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας, οἱ δὲ κάτοικοι προσηλυτίσθησαν εἰς τὸν χριστιανισμὸν ὑπὸ ἱεραποστόλων. — Ἕτερον ὁμώνυμον ἀρχιπέλαγος κεῖται πρὸς Ν τῆς Αὐστραλίας, ἐπὶ τῆς 35ο Ν πλ. καὶ 134ο Α μήκ.

ΓΑΜΒΡΕΙΟΝ καὶ ΓΑΜΒΡΙΟΝ (τὸ), ἀρχ. πολίχνιον τῆς Αἰολ. ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ. Ὁ πολίτης Γαμβρειεύς.

ΓΑΜΗΛΙΑ, ἑορτὴ τελουμένη πρὸς τιμὴν τῆς Ἥρας, προστάτιδος τῶν γάμων. Οἱ Ἀθηναῖοι ἀπεκάλεσαν Γαμηλιῶνα τὸν 7ον μῆνα τοῦ ἔτους αὐτῶν (Ἰανουάριον), ὃν ἐθεώρουν ὡς καταλληλότερον διὰ τὸν ὑμέναιον. Γαμήλιοι δὲ Θεοὶ ἐπωνομάζοντο οἱ τοῦ γάμου προϊστάμενοι, ὡς ὁ Ζεύς, ἡ Ἥρα, ἡ Ἀφροδίτη, ἡ Ἄρτεμις, κ.λ.π.

ΓΑΜΗΛΙΩΝ. Ἰδ. ΓΑΜΗΛΙΑ.

ΓΑΜΛΑ-ΚΑΡΛΕΒΥ, ἤτοι σουηδιστὶ «ἡ παλαιὰ πόλις τοῦ Καρόλου», μικρὰ πόλις καὶ λιμὴν τῆς Φιλλανδίας, ἐπὶ τῶν παραλίων τοῦ Βοθνικοῦ κόλπου, μικρὸν πρὸς Β τῆς Ἰακοβστάδτης καὶ τῆς Νῦ-Καρλεβύ. Οἱ Φιλλανδοὶ ἀποκαλοῦσιν αὐτὴν Κόκκολα. Ζωηρότατον ἐμπόριον σανίδων, ἀσφάλτου, κλπ. Ταμβακοποιεῖα. Κάτ. 2,380. Ἐθεμελιώθη τῷ 1610. Αὐτόθι ὑπέστησαν οἱ Ἄγγλοι, ἀγόμενοι ὑπὸ τοῦ ναυάρχου Πλουμρέϊτ, ἑλαφρὰν ἧτταν.

ΓΑΜΛΑ-ΟΥΨΑΛΑ, ἤτοι «παλαιὰ Ὑψάλη». Ἰδ. ΥΨΑΛΗ.

ΓΑΝΔΑΡΙΟΙ (ἀρχ.), ἔθνος τῆς Ἀσίας ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Περσίας καὶ Ἰνδικῆς.

ΓΑΝΔΑΡΙΤΙΣ καὶ ΓΑΝΔΑΡΙΣ (ἀρχ.), ἡ χώρα τὴν ὁποίαν κατῴκουν οἱ Γανδάριοι.

ΓΑΝΔΕΡΣΧΕΙΜ, πόλ. τῆς Βρουνσβίκης, 39 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Γοτίγγης, ἐπὶ τοῦ Γάνδη· κάτ. 2,400.

ΓΑΝΔΖΑΜ, πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης (Μαδρᾶς), ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ, μικρὸν ὑπεράνω τοῦ στόματος αὐτοῦ πρὸς τὸν Βεγγαλικὸν κόλπον. Ἀλλοτε λίαν πολυάνθρωπος καὶ σήμερον ἐν παρακμῇ διατελοῦσα, εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχ. Γανζάμ, συγκειμένης πρὸς τὰ Β τῆς χώρας τῶν Κιρκάρων ἐκ μέρους τῆς ἀρχαίας Πολιτείας τῆς Χικακόλης.

ΓΑΝΔΗ, φλαμανδιστὶ *Gent*, λατινιστὶ *Ganda*, *Gantum*, *Gandavum*, γαλλιστὶ *Gand*, πόλ. τοῦ Βελγίου, πρωτ. τῆς ἀνατολικῆς Φλάνδρας, 48 χιλιάμ. ΒΔ τῶν Βρυξελλῶν, κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ Λὺς καὶ τοῦ Ἐσκώτου καὶ τῶν μικρῶν ποταμῶν Λιέβη καὶ Μοίρη, ἐπὶ τῆς 51ο 3′ 12″ Β πλ. καὶ τῆς 4ο 23′ 27″ Α μήκ. Κάτ. 115,000 (225,000 κατ. ἐπὶ Καρόλου τοῦ Πέμπτου). Ὀχυρὸν φρούριον· πανεπιστήμιον, θεμελιωθὲν τῷ 1816, κτλ. Σχολαὶ τῆς ἐγκαυστικῆς, τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, τῆς γλυπτικῆς· σύλλογοι σοφῶν καὶ καλλιτεχνῶν, πανακαδήμιον τῶν κωφαλάλων, βιβλιοθήκη, βοτανικὸς κῆπος, πλουσία πινακοθήκη, κτλ. Κεντρικὴ εἰρκτὴ παντὸς τοῦ βασιλείου. Ἡ πόλις διατέμνεται ὑπὸ πολυαρίθμων διωρύγων, αἵτινες διαιροῦσιν αὐτὴν εἰς 36 νήσους, συνδεομένας διὰ 300 περίπου γεφυρῶν· ὁ δὲ εὐρύτατος αὐτῆς περίβολος περιέχει κήπους καὶ καλλιεργημένας γαίας. Ἑνοῦται διὰ διωρύγων μετὰ τῆς Ὀστένδης τῆς Τερνέζης καὶ τῆς Βρούγης. Λαμπρὸν νεώριον κατασκευασθὲν τῷ 1828, δύναται νὰ περιλάβῃ 400 πλοῖα. Θέας ἄξιον εἶναι ἐν αὐτῇ ἐκτὸς τῶν πολυαρίθμων ὡραίων δημοσίων τε καὶ ἰδιωτικῶν οἰκοδομῶν μέγα ἀρχαῖον τηλεβόλον, μῆκος ἔχον ἓξ μέτρων, περιφέρειαν 3 μέτρ. 66 ἑκατοστ., βάρος 16,803 χιλιαγράμμων καὶ ἀνοίγμα 90 ἑκατοστ. Τὸ πάλαι ἤκμαζε μεγάλως ἡ βιομηχανία καὶ τὸ ἐμπόριον τῆς Γάνδης. Μεγάλα ἐργοστάσια, ἐν οἷς κατασκευάζονται ἀτμομηχαναί, κλπ. Ἡ πόλις ὑπῆρχε, λέγουσιν, ἀπὸ τοῦ Ζ′ αἰῶνος. Αὐτόθι ἀπεχώρησεν ὁ Λουδοβῖκος ΙΗ′ κατὰ τὸ Ἑκατονθήμερον. Τῷ 1815, ἡ Ἀγγλία καὶ αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι ὑπέγραψαν ἐν αὐτῇ συνθήκην περὶ εἰρήνης. Πατρὶς Καρόλου τοῦ Πέμπτου καὶ τοῦ Εἰναίου.

ΓΑΝΔΙΑ, πόλ. τῆς Ἱσπανίας, 59 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Βαλεντίας, μικρὸς λιμὴν ἐπὶ τῆς Μεσογείου· κάτ. ἑξακισχίλιοι. Κατασκευὴ πανικῶν. Συγκομιδὴ πεπόνων, ἀμυγδάλων, σταφίδος. Τίτλος δουκάτου ἀνήκων σήμερον τῷ οἴκῳ Ὀσσούνα. Εἶχε πανεπιστήμιον θεμελιωθὲν τῷ 1547, καὶ καταργηθὲν τῷ 1772. Ὡραῖον μέρος τῶν δουκῶν τῆς Γανδίας.

ΓΑΝΔΙΝΟΝ, πόλ. τῆς Ἰταλίας, κειμένη ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Βεργάμου καὶ 18 χιλιάμ. ΒΑ αὐτῆς, ἐν τῇ κοιλάδι Σεριάνα· κτ. 3,540. Κατασκευὴ μαλλικῶν. Ἐμπόριον μετὰ τῆς Τυρόλου καὶ τῆς Ἑλβετίας.

ΓΑΝΔΟΛΦΗΣ (Γαιτάνος), ζωγράφος, ἐχθ-

γράφος καὶ χαλκογράφος, γενν. ἐν Σὰν-Ματτεοδέλλα-Δέκιμα τῷ 1734, ἀποθ. τῷ 1802, καθηγητὴς τῆς σχολῆς τῆς Βονωνίας, ἐμιμήθη τὸν Καρράχιον. Εἶχε μεγάλην εὐχέρειαν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἰχνογραφιῶν διὰ τῆς γραφίδος καλουμένων *griffoni*, ὧν σώζεται συλλογὴ ἐν τῇ βασιλικῇ πινακοθήκῃ τοῦ Λονδίνου. Ἔγραψεν ὑδατογραφίας θαυμασίας τὴν ἁρμονίαν καὶ τὴν γλυκύτητα τοῦ χρωματισμοῦ, αἱ δὲ συνθέσεις αὐτοῦ διαπρέπουσιν ἐπὶ γονιμότητι φαντασίας καὶ εὐχερείᾳ. Ὡς χαλκογράφος διὰ νιτρικοῦ ὀξέος κατέλιπε τὰ ἑξῆς θαυμαζόμενα ἔργα, μίαν «Γέννησιν τοῦ Σωτῆρος» καὶ μίαν «Προσκύνησιν τῶν ποιμένων», κατὰ τὰς τοιχογραφίας τοῦ Nicollo dell Abbate· ἡ Βονωνία κέκτηται αὐτοῦ τοὺς ἐν «Κανᾷ γάμους» καὶ μίαν «Κοίμησιν»· ἡ δὲ Νεάπολις τὸ «Μαρτύριον τοῦ Ἁγίου Παντολέοντος» καὶ τὸ Φόλιγνον τὸν «Θάνατον τοῦ Σωκράτους».

ΓΑΝΔΟΥΑΝΑ, *Gandouana* (ἀρχ.), ἐπαρχ. τῆς Ἰνδοστάνης ἐν τοῖς Β τοῦ Δεκκᾶν, μεταξὺ τῆς Μαχαναδῦ καὶ τῆς Γοδαβερύ· πρωτ. Γ κ α ρ ᾷ. Τὸ Β αὐτῆς κατεκτήσαντο οἱ Ἄγγλοι τῷ 1818· τὸ δὲ Ν ἐσχημάτισε τὸ βασίλειον τῆς Ναγπούρ, οὗ ἐκυρίευσαν τῷ 1854. Ἡ ἐπαρχία ἀποτελεῖ μέρος τῆς προεδρείας τῆς Καλκούττας. Οἱ ἰθαγενεῖς προσφέρουσι τοῖς θεοῖς αὐτῶν μ ε ρ ι α, ἤτοι ἀνθρώπινα θύματα, δὲν γνωρίζουσι νόμους οὔτε γραφὴν καὶ πολλάκις σφάζουσιν ἅμα γεννωμένας τὰς θυγατέρας αὐτῶν, διότι θεωροῦσι τὴν γυναῖκα ὡς αἰτίαν πάσης κακοῦ.

ΓΑΝΔΩ ἢ Γ α ν δ ώ ν, πολιτεία τῆς δυτικῆς Ἀφρικῆς, ἐν τῷ Σουδὰν (Ἀουσά), περιλαμβάνουσα τὴν κοιλάδα τοῦ Νίγηρος ἀπὸ τῆς συμβολῆς τοῦ Τσάδδα μέχρι τῆς Ἰὸ Β πλ., μεταξὺ τοῦ βασιλείου τοῦ Σοκότου πρὸς Α, τῆς Γοβίρδας καὶ τῆς Οὐαγάρας πρὸς Ν καὶ πρὸς Δ, καὶ τῶν πρὸς Β εἰς τοὺς Τουαρέγους ὑποκειμένων χωρῶν. Ἀρδευομένη ὑπὸ τοῦ Νίγηρος καὶ τῶν παραποτάμων αὐτοῦ (Κουλβίνου, Ῥίμα, Κατσίνα), ἀποτελεῖ ἀπέραντον «ὕφορον» πεδιάδα, διατεμνομένην ὑπὸ δασῶν, λιμνῶν, ἑλῶν καὶ πολλάκις κατακλυζομένην, ἐξ οὗ καὶ καθίσταται ἐπιτήδειος εἰς διατροφὴν ἀρυζώνων. Πλούσιον ἁλατωρυχεῖον ἐν Φογᾶ· πολλοὶ κροκόδειλοι καὶ ἐλέφαντες. Ἀποτελοῦσα μέρος τῆς αὐτοκρατορίας τῶν Φελλατάγων ἀπὸ τοῦ 1802 μέχρι τοῦ 1817, εἶτα ἰδιαίτερον βασίλειον ἡ Γανδὼ ὑπετάγη ἀπὸ τινος ἐν ἀναρχίᾳ· μολονότι οἱ Φελλατάγοι ἀποτελοῦσιν εἰσέτι ἐν αὐτῇ τὸ ὑπερέχον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ, οἱ νέγροι, οὓς ὑπέταξαν καὶ προσηλυτισαν εἰς τὸν ἰσλαμισμόν, ἀντιτάσσονται κατὰ τῆς ἐξουσίας αὐτῶν. Αἱ κυριώτεραι χῶραι, ἃς περιέχει ἡ Γανδὼ εἶναι, ἀπὸ Β πρὸς Ν, αἱ τῆς Λιβτάκου, τῆς Ἰάγας, Δενδίνας, Κεββῆς, Ὑώρης, Βούσσας, κλπ.—Ἡ πόλις Γανδὼ, πρὸς τὰ ΒΑ τῆς Πολιτείας πλησίον τῶν μεθορίων τῆς Σοκότου καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς ΚουλβένΡίμας, ἐνεργεῖ τὸ ἐμπόριον τοῦ σιτηροῦ, μελανοβαφῶν βαμβακίνων ὑφασμάτων καὶ χονδρῆς μετάξης ἀπὸ τῶν Ἀρκτικῶν μερῶν, περιζητήτου ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων, οἵτινες κασμοῦσι δι' αὐτῆς τὰ ἐκ δέρματος ἐργόχειρα.

ΓΑΝΕΣΑΣ, θεὸς τῆς ἀρονήσεως, τοῦ πεπρωμένου καὶ τοῦ γάμου, παρ' Ἰνδοῖς, υἱὸς τοῦ Βχαβάνη καὶ τῆς Σίβας. Οἱ Ἰνδοὶ θεωροῦσιν αὐτὸν εὑρέτην τῆς ἀστρονομίας καὶ τῶν μαθηματικῶν. Ζωγραφεῖται μετὰ κεφαλῆς ἐλέφαντος, ὑπερμεγέθους κοιλίας, βραχὺς καὶ παχὺς τὰς κνήμας.

ΓΑΝΝΑ *Gannatum* ἢ *Gannapum*, ὑπονομ. τῆς Γαλλίας (Ἀλλιέρη), 58 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Μουλίνης, ἐπὶ τοῦ Ἀνδελότου· κάτ. 4.930. Πρωτοδικεῖον· Collége.—Ἐμπόριον σίτου καὶ οἴνων.

ΓΑΝΟΔΩΡΟΝ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Βελγικῆς Γαλλίας ἐν τῇ Ἑλουητίᾳ.

ΓΑΝΟΣ (ἡ), ἀρχ. πόλ. τῆς Θρᾴκης ἐπὶ τῆς Προποντίδος, διασῴσασα τὸ ὄνομα αὐτῆς.

ΓΑΝΣ (Ἐδουάρδος), διάσημος νομικὸς, γενν. ἐν Βερολίνῳ τῷ 1788, ἀποθ. τῷ 1829, ἐποιήσατο λαμπρὰς σπουδὰς ἐν τοῖς πανεπιστημίοις τοῦ Βερολίνου, τῆς Γοττίγγης καὶ τῆς Ἐϊδελβέργης, συνεδέθη μετὰ τοῦ Ἔγελ, οὗ συνεμερίσθη τὰ φιλοσοφικὰ δόγματα, διέτριψεν ἐπὶ πολὺ ἐν Παρισίοις καὶ Λονδίνῳ, καὶ τῷ 1826 διωρίσθη καθηγητὴς τῶν νομικῶν ἐν Βερολίνῳ. Ὁ σαφὴς, ζωηρὸς καὶ ζωγραφικὸς αὐτοῦ λόγος ἀποτελεῖ ἐκπληκτικὴν ἀντίθεσιν πρὸς τὴν μονότονον σοβαρότητα τῶν λοιπῶν τῆς Γερμανίας καθηγητῶν. Ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ γραφέντων ἰδίας σημειώσεως ἄξια εἶναι· *Ueber rœmisches Obligationen-Recht*, ἐν Ἐϊδελβέργῃ, 1819· *Scholies sur Gaius*, ἐν Βερολίνῳ, 1820, ἔνθα δείκνυται ἀντίπαλος τῆς σχολῆς τοῦ Σαβιγνὺ καὶ τοῦ Οὔγου. *Das Erbrecht in weltgeschichtlicher Entwickelung*, αὐτόθ., 1823-29, τόμ. 3, σύνθεσις πάνυμα περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς διαδοχῆς. Τῷ 1826, ἐγίνετο εἷς τῶν ἱδρυτῶν τοῦ *Berliner Jahrbucher*, ὅπερ μέχρι τοῦ νῦν ἐστὶ πρώτη κριτικὴ ἐφημερίς. Ἐδημοσίευσε πολλὰ τῶν μετὰ θάνατον τοῦ Ἔγελ δημοσιευθέντων, ἡ δὲ «Φιλοσοφία τῆς Ἱστορίας, ἧς ὁ Ἔγελ μόνων τὴν

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΟΙΝΟΥΛΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ (Ρουσσόπουλος)

εἰσαγωγὴν κατέλιπεν, εἶναι ἀληθῶς ἔργον τοῦ Γάνς.

ΓΑΝΤΡΕΛ (Ἰωσὴφ), βέλγος πολυμαθής, γενν. ἐν Ἐχτερνὲχ τοῦ Λουξεμβούργου κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1809, σπουδάσας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Λιέγης καὶ διορισθεὶς βραδύτερον καθηγητὴς τῆς ἱστορίας καὶ τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Γάνδης, ἐπολιτογραφήθη ἐν Βελγικῇ τῷ 1839, τῷ δὲ 1854 διωρίσθη ἐπιθεωρητὴς τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως δι' ἅπασαν τὴν Βελγικήν. Τούτου συγγράμματα εἶναι τὰ ἑξῆς· *Memoire sur le mérite comparatif de Virgile et de Théocrite* (1828), βραβευθὲν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Γάνδης, *Manuel de l'histoire général du monde* (1834), *Memoire sur la part de la Flandre dans la conquête de l'Angleterre* (1840), ἐπίσης βραβευθὲν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Γάνδης καὶ διάφορα ἄρθρα ἐν διαφόροις περιοδικοῖς δημοσιευθέντα.

ΓΑΝΤΩΜ (Ὀνώριος), γάλλος ναυτικός, κατηγορηθεὶς ὡς παρακινήσας τὸν ναύαρχον τοῦ γαλλικοῦ στόλου νὰ προσορμισθῇ εἰς Ἄβουκίρ καὶ νὰ ἀναμείνῃ αὐτόθι τὴν ἔλευσιν τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου. Τῷ 1808, ἔβαλε ζωοτροφίας εἰς Κέρκυραν διὰ τῶν στολίσκων τῆς Τουλῶνος καὶ τῆς Ῥοσεφόρ. Ἐγένετο πολλάκις προσωρινῶς ὑπουργὸς τῶν ναυτικῶν, ἐπιδοκίμασε τὴν πτῶσιν τοῦ αὐτοκράτορος τῷ 1814, καὶ μικροῦ δεῖν ἐφονεύετο θελήσας ν' ἀναπετάσῃ ἐν Τουλῶνι τὴν λευκὴν σημαίαν μετὰ τὸ Βατερλώ. Ἐγεννήθη τῷ 1755, ἀπέθανε τῷ 1818, πατρίκιος τῆς Γαλλίας.

ΓΑΝΥΚΤΩΡ, ὁ πατὴρ τῶν φωνέων τοῦ Ἡσιόδου, Κτιμένης καὶ Ἀντίφου.

ΓΑΝΥΜΗΔΗ, ἡ νεωτέρα Ἥβη παρὰ τοῖς Φλιασίοις.

ΓΑΝΥΜΗΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Τρωὸς καὶ ἀδελφὸς τοῦ Ἴλλου, νέος εὐειδέστατος, ὃν ἥρπασεν ὁ Ζεὺς ἀπὸ τοῦ Γαργάρου, κώμης τῆς Ἴδης, μεταμορφωθεὶς εἰς ἀετόν, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου οἰνοχόον τῶν Θεῶν, ἀντὶ τῆς Ἥβης. Τὸ χάλκινον ἄγαλμα αὐτοῦ ὑπὸ Λιωχάους (Ἴδ. ΑΕΩΧΑΡΗΣ) τοῦ Ἀθηναίου ἦτον ἀριστούργημα χάριτος καὶ τρυφερότητος. Ὁ καλλιτέχνης παρίστησι τὸν Γανυμήδην ἁρπαζόμενον ὑπὸ τοῦ ἀετοῦ, ὅστις, καθ' ἃ λέγει ὁ Πλίνιος, αἰσθάνεται τίνα ἁρπάζει καὶ τίνι τὸν φέρει καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ χιτῶνος, φριδόμενος αὐτοῦ τοῖς ὄνυξι (Leochares aquilam sentientem qui drapiat in Ganymede, et cui ferat, parcentemque unguibus etiam per vestem), ὡριδόμενος ὀνύχεσιν ὡς ἐκφρίζει τοὺς Νόμους. Τὸ ἔργον τοῦτο ἦν περίφημον ἐν τῇ ἀρχαιότητι, διότι καὶ ἐν ἐπιγράμμασι γίνεται αὐτοῦ μνεία, καὶ εἰς διάφορα τῆς γλυπτικῆς καὶ τοιχογραφίας ἀπομιμήματα σώζεται ἢ κἂν ἀντιφέρεται, καὶ ἐπὶ τῶν νομισμάτων τῶν Δαρδανέων ἐπετυποῦτο. Ἡ ὡραιοτάτη δὲ καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα γνησιωτάτη τῶν σωζομένων μιμήσεων εἶναι ἡ λιθίνη τοῦ Βατικανοῦ Μουσείου, παριστῶσα τὸ μειράκιον, ἐν σχήματι ποιμένος τῆς Ἴδης τὴν ποιμαντικὴν ῥάβδον κρατοῦντος ἐν τῇ δεξιᾷ, καθ' ἣν στιγμὴν ἁρπαζόμενον ὑπὸ τοῦ ἰσχυροῦ ἀετοῦ, αἴρει μετ' ἐκφράσεως ἐνθουσιασμοῦ τὴν κεφαλήν, τὸ βλέμμα καὶ τὸν βραχίονα, καὶ φαίνεται πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ψυχὴν ἀνατείνων πρὸς οὐρανόν, ὡς ἂν ἠσθάνετο ὅτι ἄγεται πρὸς τὸν Ὕπατον τῶν Θεῶν. Πᾶσα δ' αὕτη ἡ κίνησις τοῦ ὡραίου αὐτοῦ σώματος, καὶ ὁ σχηματισμὸς τῶν ποδῶν, ἀνέτως κρεμαμένων, καὶ ἄνευ τάσεως τῶν μυώνων, καὶ αἱ πτυχαὶ τῆς χλαμύδος καθέτως πιπτούσης καὶ πρὸς τὰ κάτω συστελλομένης, ἐμφαίνουσι θαυμασίως τὴν πρὸς τὰ ἄνω φοράν, ἣν οὐχ ἧττον ἐνδείκνυσι καὶ τοῦ ἀετοῦ τὸ ὀξὺ βλέμμα, ἀκοντίζον τὸν οὐρανόν. Φαίνεται δὲ τῷ ὄντι τὸ πτηνὸν σεβόμενον τὸν νεανίαν· διότι ἀντὶ νὰ περιβάλλῃ αὐτὸν διὰ τῶν γαμψῶν του ὀνύχων, καταλείπει ἐλεύθερον πᾶν τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ σώματος καὶ συλλαμβάνει αὐτὸν ἐκ τῶν ἁπαλῶν του πλευρῶν, κρατοῦν αὐτὸν μόλις, καὶ φειδομένως, ὡς λέγει ὁ συγγραφεύς, καὶ κατὰ τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν οὐχὶ εἰς τὴν σάρκα, ἀλλ' εἰς τὴν χλαμύδα ἐμπῆγον τοὺς ὄνυχας.

Ἡ κατασκευὴ τοῦ ἀναερίου τούτου συμπλέγματος ἦν ἐπιχείρημα δυσχερέστατον, καὶ ὑπερβαίνον σχεδὸν τὰ ὅρια τῆς γλυπτικῆς, ἥτις τὰ ἀκίνητα καὶ τὰ μόνιμα παριστῶσα, ἔχει καὶ ὡς ἐκ τῆς φύσεως καὶ ὡς ἐκ τῆς βαρείας ὕλης αὐτῆς εἰς τὰ προϊόντα της ἀνάγκην κέντρου καὶ στηρίγματος στερεοῦ. Ἀλλὰ τὸ πρόβλημα ὁ καλλιτέχνης ἔλυσε μετὰ πλείστης ἐπιδεξιότητος· διότι τὸ μὲν κέντρον τῆς βαρύτητος ὑποτίθεται εἰς τὰ νευρώδη καὶ τεταμένα τοῦ βασιλικοῦ ὀρνέου πτερὰ, τὸ δ' ἀληθὲς στήριγμα εἶναι ὁ κορμὸς τοῦ δένδρου, εἰς οὗ τὴν βίζαν πρόδηλον γίνεται ὅτι ἐκάθητο ὅτε ἀνηρπάγη ὁ νέος ποιμήν, καθ' ὅτι ἐπ' αὐτῆς ἔμεινεν ἡ σύριγξ, τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἐκπεσοῦσα, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἵσταται ὁ πιστὸς κύων, ἀνατείνων τὴν κεφαλὴν καὶ αὐτὸς, καὶ κλαυθμηρῶς ὀλακτῶν, συντελῶν δ' ἀξιολόγως τὸ ἐφ' ἑαυτῷ οὐ μόνον εἰς τὸ νὰ κάμνῃ τὴν βάσιν, καὶ καταστήσῃ τὸ σύμπλεγμα εὐρυθμότερον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ νὰ ὁλοίσῃ τὴν πρὸς τὰ ἄνω φοράν

τοῦ κυρίου του. Ὁ σωματικὸς σχηματισμὸς τοῦ Γανυμήδου, τὸ εὐγενὲς κάλλος τοῦ νεανικοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἡ τῆς κόμης διάθεσις, εἶσιν ἄξια τῆς λεπτοτέρας ἑλληνικῆς γλυφίδος, καὶ ἐμφαίνουσιν ἀντίγραφον γνήσιον τοῦ ἐπισήμου ἀριστουργήματος.

ΓΑΟΥΡΙ, ἰνδικὴ θεότης τῆς ἀφθονίας. Ἀνὰ πᾶν ἔτος τελεῖται εἰς τιμὴν αὐτῆς πανήγυρις, ἐν Ὀδεϋπούρ, μεγάλως ὁμοιάζουσα πρὸς τὰ παρ' ἀρχαίοις Ἕλλησιν Ἐλευσίνια.

ΓΑΠ *Vapincum*, πρωτ. τοῦ νομοῦ τῶν Ἄνω Ἄλπεων (Γαλλία), 659 χιλιάμετρ. ΝΑ τῶν Παρισίων, ἐπὶ τοῦ Λουΐα, περικυκλουμένη ὑπὸ ὀρέων. Κάτ. 5,195. Πινακοθήκη, φυσικοϊστορικὸν μουσεῖον. κτλ. Τῷ 1692 κατεσκάφη ὑπὸ τοῦ δουκὸς τῆς Σαβοΐας Βίκτωρος Ἀμεδαίου.

ΓΑΡ, GAR, κοινὴ ῥίζα τῆς γερμανικῆς, σλαυϊκῆς καὶ περσικῆς γλώσσης, σημαίνουσα «ὠχυρωμένην πόλιν», ὡς τὸ κελτικὸν *Ceer* ἢ *Car* Κασ ΓΑΡ, πόλις τῶν ὀρέων· Στα ρ ΓΑΡ, παλαιὰ πόλις, κτλ. Παρὰ τὴν ῥίζαν ταύτην παράγονται τὰ *Hrad Grad* Γορόδ.

ΓΑΡΑ, λίμνη τῆς Ἰρλανδίας, μεταξὺ τῶν κομητειῶν τοῦ Σλίγου καὶ τοῦ Ῥοσκομμών. Ἐπιφάνεια, 3,200 ἑκταρίων. Συγκοινωνεῖ μετὰ τοῦ Σχάννωνος.

ΓΑΡΑ ἢ Γαράτος GARAT (Δομίνικος-Ἰωαὴφ, κόμης), γάλλος συγγραφεὺς καὶ πολιτικός, ὁ ἀναγνοὺς τὴν θανατικὴν ἀπόφασιν τῷ Λουδοβίκῳ ΙΣΤ', καὶ διαδεξάμενος τὸν Δαντῶνα ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς δικαιοσύνης τῇ 12 ὀκτωβρίου 1792. Ἔγραψεν *Eloges de Segur, de Montausier et de Fontenelle, Mémoires historiques sur M. Suard et sur le XVIIIe Siècle*, κτλ. Ἐγεννήθη τῷ 1749 ἐν Βαϋόννῃ, ἀπέθ. τῷ 1833. — Ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ, Πέτρος-Ἰωάννης ΓΑΡΑ, γενν. τῷ 1764, ἀποθ, τῷ 1823, ὑπῆρξεν ἔξοχος ἀοιδός.

ΓΑΡΑΚΠΟΥΡ. Ἰδ. ΓΟΡΟΚΠΟΥΡ.

ΓΑΡΑΜΑΙΟΙ (ἀρχ.), ἔθνος τῆς Ἀφρικῆς κατοικοῦν ἐν τῇ Μαρμαρικῇ πρὸς Μ τῶν Νασαμώνων.

ΓΑΡΑΜΑΝΤΙΣ, νύμφη τις, ἐξ ἧς ὁ Ζεὺς ἐγέννησε τὸν Ἰάρβαν.

ΓΑΡΑΜΑΝΤΕΣ (ἀρχ.), λαὸς τῆς Ἀφρικῆς, κατὰ τὰ ἐνδότερα τῆς Λιβύης, πρὸς Ν τῆς Νουμιδίας, ἀφ' ἧς ἐχωρίζετο διὰ τῆς ἁλύσεως τοῦ Ἄτλαντος· κυριωτέρα πόλ. Γέρμα· τανῦν Γέρμα. Ὁ Κορνήλιος Βάλβος ἐπολέμησε περίφημον στρατείαν ἐπὶ τοὺς Γαράμαντας τῷ 732 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, 21 πρ. Χ.

ΓΑΡΑΜΑΣ, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς νύμφης Ἀκακαλίδος.

ΓΑΡΑΣΑΝΙΝ (Ἠλίας), σέρβος πολιτικός, υἱὸς τοῦ γερουσιαστοῦ Μιλουτίνου, γεννηθεὶς τῷ 1807. Τῷ 1844 διορισθεὶς ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος Ἀλεξάνδρου Καραγεώργεβιτς, ὀφείλοντος αὐτῷ κατὰ μέγα μέρος τὴν ἐκλογήν του, τῷ 1852 διωρίσθη πρωθυπουργός. Ὁ Γαρασανὶν ἀπὸ τοῦ 1849 κατήγγειλεν ἐν τῷ συμβουλίῳ τὰ διαβήματα τοῦ γενικοῦ τῆς Ῥωσσίας προξένου Λεβζίν, ζητοῦντος νὰ παραμύρῃ καὶ τοὺς Σέρβους εἰς τὴν κατὰ τῆς Πύλης ἐπανάστασιν τῆς Βοσνίας καὶ ἐπιβρεάσαντος ἅπαντας τοὺς λοιποὺς συμβούλους τοῦ ἡγεμόνος, μηδὲ τούτου ἐξαιρουμένου. Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1850 ἠρνήθη νὰ συμμετάσχῃ τῆς βουλγαρικῆς ἐπαναστάσεως, μεσιτεύσας εἶτα παρὰ τῷ Ὁμὲρ πασσᾷ ὑπὲρ τῶν ἐπαναστατησασῶν ἐπαρχιῶν. Ἀντιπράττων εἰς τὰ σχέδια τῶν λεγομένων προστατίδων τῆς Σερβίας δυνάμεων, ἐπαύθη κατ' ἀπαίτησιν τῆς Ῥωσσίας, ἀλλ' οὐχ ἧττον ὑπῆρξε πάντοτε ψυχὴ τῆς γερουσίας, ἧς ἀπεποιήθη τὴν προσενεχθεῖσαν αὐτῷ προεδρείαν. Ἀληθὴς ἀρχηγὸς τοῦ ἐθνικοῦ κόμματος, καὶ ἀντίπαλος τῶν ζητούντων νὰ ἐκσλαυΐσωσιν ἢ ἐκγερμανίσωσι τὸν τόπον ὑπὲρ τῆς Ῥωσσίας ἢ τῆς Αὐστρίας, διέκειτο συμπαθῶς πρὸς τὰς δυτικὰς δυνάμεις. Τῷ 1861 ἀνετέθη καὶ αὖθις αὐτῷ ἡ διεύθυνσις τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν.

ΓΑΡΑΤΗΣ (ἀρχ.), ποτ. τῆς Ἀρκαδίας μεταξὺ Τεγεάτιδος καὶ Θυρεάτιδος.

ΓΑΡΑ-Υ (Ἰωάννης), ἱσπανὸς) ἀξιωματικός, γενν. ἐν Βαδαγιὸζ τῷ 1541, ἀποθ. τῷ 1592, ἐπετράπη παρὰ τοῦ διοικητοῦ τῆς Παραγουάης ὅπως προσαναβῇ τὸν Παράναν, ἀνεκάλυψεν ἀπεράντους χώρας ἐν τῷ κέντρῳ τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς, ἐθεμελίωσε, τῷ 1574, τὰς πόλεις Σάντα-Φὲ καὶ Βέρα Κρούζην, ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Παράνα, ὑπερησπίσατο γενναίως τὰς ἱσπανικὰς ἀποικίας κατὰ τῶν Ἰνδῶν, καὶ διωρίσθη ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Β' γενικὸς τοποτηρητὴς καὶ διοικητὴς τῆς Ἀναλήψεως (πρωτ. τῆς Παραγουάης), 1576. Τῷ 1580, ἀνῳκοδόμησε τὴν Βουένος-Ἄυρες κατεδαφισθεῖσαν ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν, προσεπάθησε δ' ὅπως ἐκπολιτίσῃ τοὺς ἰθαγενεῖς, ἀλλ' ἐσφάγη ὑπ' αὐτῶν προσαναβαίνων τὸν Παράναν ἀπὸ τοῦ Βουένος-Ἄυρις μέχρι τῆς Ἀναλήψεως.

Γαρδέλ (Δὼν Μαρτῖνος δέ), ἱσπανὸς πολιτικὸς ἀντιστρατευόμενος Ναπολέοντι τῷ Α'. Τῷ 1816 ὑπέπεσεν εἰς δυσμένειαν καὶ ἐξωρίσθη εἰς

Δημόσιος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Νικηφ.)

Σαραγόσσην, ἔνθα ἀπέθανε τῷ 1822 τιμώμενος παρὰ πάντων Ἐγεννήθη τῷ 1760 ἐν Ἀραγῶνι.

ΓΑΡΒ ἡ ΓΑΡΒΗ, ἤτοι ὁ ὑ σ ι ς, ἀραβιστί· ὄνομα μέρους τοῦ Μαρόκου, ἐν τῷ βασιλείῳ τοῦ Φὲς, εἰσὶ τῆς ΒΔ ἀκτῆς, ἔνθα εὑρίσκεται ἡ Τ α γ γ ε έ ρ. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἐφηρμόσθη καὶ εἰς τὰ ΝΔ τῆς Πορτογαλίας, Ἀ λ-Γ α ρ β ή

ΓΑΡΒΗΣ (Χριστιανὸς), γερμανὸς φιλόσοφος, γενν. ἐν Βρεσλαύῳ τῷ 1742, ἀποθ. τῷ 1798, ἠσχολήθη κυρίως εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς φιλοσοφίας, καὶ ἐδίδαξεν ἐν Λειψίᾳ ἀπὸ τοῦ 1763 μέχρι τοῦ 1772. Ἔργον αὐτοῦ εἶναι σὺν ἄλλοις «Εἰκὼν τῶν ἀρχῶν τῆς ἠθικῆς φιλοσοφίας ἀπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων», 1798. Μεταφράσεις δ' ἐποιήσατο πολλάς.

ΓΑΡΒΙΕΧ, ἐπαρχία τῆς Κάτω Αἰγύπτου, ἐπὶ τῆς Μεσογείου, μεταξὺ τῶν τῆς Μενούφ καὶ τῆς Ῥοζέττης πρὸς Δ, τῆς Δαμιέττης καὶ τῆς Μανσουρὰχ πρὸς Α. 130 χιλιαμ. μῆκος, 65 εὖρος. Κάτ. 230,000. Πρωτ. Μ ε γ α λ λ ὲ τ έ λ Κ ε ῦ ί ρ.

ΓΑΡΒΟΣ (Ῥαφαηλῖνος δὲλ), ζωγράφος γενν. ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1466, ἀποθ. τῷ 1524, ἐχρημάτισε μαθητὴς τοῦ Λίππο Λίππι, ὃν ὑπερέβη κατὰ τὴν χάριν καὶ τὸ κάλλος τῶν μορφῶν. Θαυμάζεται αὐτοῦ ἐν Ῥώμῃ ἡ εἰκὼν τοῦ «χωρισμοῦ τοῦ Ἡσαῦ καὶ τοῦ Ἰακὼβ», καὶ ἐν Παρισίοις «ἡ στέψις τῆς Παναγίας». Ὁ χρωματισμὸς αὐτοῦ εἶναι ὡραῖος, ἐναρμόνιος, καὶ αἱ μορφαὶ καλῶς συμπεπλεγμέναι.

ΓΑΡΓΑΖΑ (ἀρχ.), πόλ. τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου.

ΓΑΡΓΑΝΟΝ ἢ ΣΑΝ ΑΓΓΕΛΟ, σύμπλεγμα ὀρέων τῆς Ἰταλίας (Καπιτανάτον), σχηματίζον μέγα ἀκρωτήριον ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς, ΒΑ τῆς Φοῤῥίας. Κυριωτέρα κορυφὴ τὸ Μόντε Κάλδον 1,614 μέτρ. ὕψος.

ΓΑΡΓΑΡΑ (ἀρχ.), πόλις τῆς Τρῳάδος ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁμωνύμου ὄρους. Ὁ πολίτης Γαργαρεύς.

ΓΑΡΓΑΡΙΣ (ἀρχ.), ἡ χώρα τῶν Γαργάρων.

ΓΑΡΓΑΡΟΝ (ἀρχ.), ἡ μεσημβρινὴ ἄκρα τοῦ βουνοῦ τῆς Ἴδης ἐν Τρῳάδι, ἐφ' ἧς καὶ ναὸς τοῦ Διός.

ΓΑΡΓΑΡΟΣ=ΓΑΡΓΑΡΑ.

ΓΑΡΓΑΦΙΑ (ἀρχ.), πηγὴ τῆς Βοιωτίας παρὰ τὰς Πλαταιάς.

ΓΑΡΓΗ (ἡ), ἀρχ. πόλ. τῆς Λεσβου. Ὁ πολίτης Γαργαῖος.

ΓΑΡΓΗΤΤΟΣ, ὁ πατὴρ τοῦ Ἴωνος, κατὰ Παυσανίαν. §—, ἡ Γ α ρ γ η τ τ ὸ ς, δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων εἰς τὴν Αἰγηΐδα ἢ Οἰνηΐδα φυλήν. Ὁ δημότης Γαργήττιος. Πατρὶς τοῦ Ἐπικούρου.

ΓΑΡΔΑΝΝΗΣ (κόμης Γασπάρδος Ἀνδρέας), γάλλος στρατηγὸς ἀποσταλεὶς ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος παρὰ τῷ Σάχῃ τῆς Περσίας Φὲθ-Ἀλῆ, ὅπως πείσῃ αὐτὸν νὰ συμμαχήσῃ μετὰ τῆς Γαλλίας κατὰ τῆς Ῥωσσίας. Ἐγεννήθη ἐν Μασσαλίᾳ τῷ 1766, ἀπέθ. τῷ 1818.

ΓΑΡΔΑΣ (λίμνη τῆς), παρ' ἀρχ. *Benacus lacus*, μεταξὺ τῆς ἐπαρχίας τῆς Βρεσκίας καὶ τῆς Βενετίας. Μῆκος 48 χιλιαμ. εὖρος 16. Τρέφεται ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ Σάρκα, καὶ διαπερᾶται ὑπὸ τοῦ Μιγκίου. Περιέχει πολλὰς νήσους. Λίαν ἰχθυόεσσα· ὄχθαι τερπνότατα· ζωηρὰ ναυτιλία μεταξὺ τῶν λιμενίσκων τῆς Ῥίβας, Πεσκιέρας, Σάλου καὶ Δεσενζάνου.

ΓΑΡΔΑ-ΓΑ, πόλ. τῆς ἀλγερινῆς Σαχάρας, ἡ σημαντικωτάτη τῆς Οὐὲδ-Μιζάβ, ἐπὶ τῆς 32ο 28' 36" Β πλ. καὶ 1ο 33' 54" Α μήκ. Ἐκτισμένη ἐκ τιτανοειδῶν λίθων, ὑψοῦται ἐν σχήματι ἀμφιθεάτρου ἐπὶ μαστοῦ γῆς περικυκλουμένου ὑπὸ κήπων καὶ φοινικοδένδρων. Κάτ. 12 ἕως 14,000. Βέρβεροι, Ἄραβες καὶ 200 ἕως 300 ἰουδαῖοι. Ἐμπόριον μετὰ τῆς ὁάσεως τοῦ Τουάτ, ἀφ' ἧς τὰ κιρβάνια φέρουσι πτερὰ στρουθοκαμήλων, χρυσὸν, νίτρον, κτλ. Ἡ πόλις κυβερνᾶται ὑπὸ τὰς γαλλικὰς ἀρχὰς, παρὰ μιᾶς Δ ζ ε μ α ά, ἣ συνεδρίου τῶν προϋχόντων, οἷον εἰπεῖν δημογεροντίας.

ΓΑΡΔΕΛΕΓΕΝ, τετειχισμένη πόλ. τῶν πρωσσικῶν χωρῶν (Σαξωνία), ἐπὶ τοῦ Μίλδα, 49 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Μαγδεβούργου. Κάτ. 4,900. Πρότυπος ἀλληλοδιδακτικὴ σχολή.

ΓΑΡΔΗ (Νομὸς τοῦ), ἐν Γαλλίᾳ, πρωτεύουσα Ν ε ύ μ α σ ο ς, Nîmes. Κεῖται ἐν τῇ ἀρχ. Λαγκεδόκῃ, μεταξὺ τῆς Μεσογείου πρὸς Ν, τῶν Στομάτων τοῦ Ῥοδανοῦ ΝΑ, τοῦ Βωκλούζη πρὸς Δ, τοῦ Ἀρδέση πρὸς Β, τοῦ Δοζέρη πρὸς τὰ ΒΔ, τοῦ Ἀβεϋρῶνος πρὸς Δ, τοῦ Ἐρώλτου πρὸς τὰ ΝΔ. Ἐπιφ. 583,149 ἑκτ. Ἀρδεύεται ὑπὸ τοῦ Ῥοδανοῦ, Ἀρδέση, Γάρδη, κλπ. Διαπερᾶται ὑπὸ τῶν Καβέννων ὀρέων. Ἕλη. Ἑπτακαίδεκα ἁλυκαί, κτλ.

ΓΑΡΔΗΣ, *Vardo, Gard*, ποτ. τῆς Γαλλίας, ἔχων ῥοῦν 62 χιλιαμ. καὶ εἰσβάλλων δεξιόθεν εἰς τὸν Ῥοδανόν. Παρασύρει ὀλίγα ψήγματα χρυσοῦ.

ΓΑΡΔΙΝΕΡ (Στέφανος), ἄγγλος θεολόγος καὶ πολιτικὸς, γενν. τῷ 1483, ἀποθ. τῷ 1555, ἐστάλη παρὰ τοῦ Ἑβδόμου Η' εἰς Ῥώμην ὅπως διαπραγματευθῇ τὸ διαζύγιον αὐτοῦ μετὰ τῆς ἐξ Ἀραγῶνος Αἰκατερίνης, 1528.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κεντρική Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Γάρδινερ (Γουλιέλμος), ἄγγλος μαθηματικὸς τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, καταλιπὼν «Πίνακας λογαρίθμων» ἀνατυπωθέντας μετὰ προσθηκῶν ἐν Αὐενιῶνι, 1700, κτλ.

Γάρδινερ, πόλις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς (Μαίνης), ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Κεννεβέκ, 70 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Πορτλάνδης· κάτ. πεντακισχίλιοι. Κλασικὴ σχολή.

ΓΑΡΔΟΝΗ, πολίχ. τῆς Ἰταλίας κειμένη ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Βρεσκίας, 14 χιλιάμ. ΒΔ αὐτῆς, ἐπὶ τοῦ Μέλλα· κάτ. 1,500.

ΓΑΡΕΑΘΥΡΑ (ἀρχ.), πολίχ. τῆς Καππαδοκίας. Λέγεται οὐδετέρως.

ΓΑΡΕΣΙΟΝ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, ἐπαρχ. τῆς Κώνης, 26 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Μονδόβης, πλησίον τοῦ Τανάρου· κάτ. 6,550.

ΓΑΡΖΗ, τετειχισμένη πόλις τῶν πρωσσικῶν χωρῶν (Πομερανία), 26 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Σθεττίνου, ἐπὶ τοῦ Ὄδερ· κάτ. 3,700. §.—, πόλις τῶν πρωσσικῶν χωρῶν (Πομερανία), ἐπὶ τῆς νήσου Ῥοῦγεν, 17 χιλιάμετρ. πρὸς Α τῆς Στραλσούνδης· κάτ. 1,500. Ἐκτίσθη ἐπὶ τῆς θέσεως τοῦ ἀρχ. οὐενδικοῦ φρουρίου τῆς Γαρέντας.

ΓΑΡΖΗΣ (Λουδοβῖκος), ζωγράφος, γεννηθ. ἐν Πιστοίᾳ τῷ 1638, ἀποθ. τῷ 1721, ἐχρημάτισε μαθητὴς τοῦ Ἀνδρέα Σάτση. Τὰ ἔργα του ἐπὶ τοσοῦτον ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ Καρόλου Μαράττου, ὥστε καὶ οἱ ἄριστοι τεχνογνῶσται δύνανται ν' ἀπατηθῶσιν. Ἐν Νεαπόλει ἐκόσμησε διὰ γραφῶν τὸν θόλον τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης, ἐν δὲ Ῥώμῃ τὴν τῶν Στιγμάτων. Εἶχε μεγάλην περὶ τὴν σύνθεσιν εὐχέρειαν, πολλὴν ἐκφραστικότητα, γλυκύτητα καὶ καλὸν χρωματισμόν· αἱ Παναγίαι αὐτοῦ καὶ τὰ ἐκ παίδων συμπλέγματα εἶναι θαυμάσια.

ΓΑΡΙΑΝΟΝ, πόλις τῆς ῥωμαϊκῆς Βρετανίας (Καισαρικὴ Φλαβία), παρὰ τοῖς Ἰκηνοῖς· τανῦν Ὑαρμούθη.

ΓΑΡΙΒΑΛΔΗΣ (Ἰωσήφ), *Giuseppo Garibaldi*, ὁ περιώνυμος Ἰταλὸς στρατιώτης τῆς ἐλευθερίας, ἐγεννήθη ἐν Νικαΐᾳ, τῇ 4 ἰουλίου 1807, κατετάχθη πρωΐμως εἰς τὸ σαρδικὸν ναυτικόν, καὶ διέπρεψεν ἐν πολλαῖς συμπλοκαῖς διὰ τῆς ἀτρομήτου αὐτοῦ ἀνδρείας. Τῷ 1834, ἐνοχοποιηθεὶς ἐν Γενούῃ ὡς συνωμότης, κατέφυγεν εἰς Γαλλίαν καὶ ἔζη ἔχων παραδόσεις τῶν μαθηματικῶν ἐν Μασσαλίᾳ, ἐκεῖθεν δὲ μετέβη παρὰ τῷ βέη τοῦ Τύνητος καὶ ἐπί τινας μῆνας ὑπηρέτησεν ἐν τῷ στόλῳ αὐτοῦ ὡς ἀξιωματικός. Κατόπιν ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ν Ἀμερικὴν (1836) προσήνεγκε τὰς στρατιωτικὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ τῇ δημοκρατίᾳ τῆς Οὐρουγουάης, καὶ ἔλαβε τὴν διοίκησιν τοῦ κατὰ τῆς Βουένος Ἄϋρες ἀποσταλέντος στολίσκου. Μετὰ τὴν ἀγγλογαλλικὴν ἐπέμβασιν, συνελέξατο σῶμα τρισχιλίων ἀνδρῶν ἱππέων τε καὶ πεζῶν κατὰ τοῦ Ῥόζα ἐκγυμνάσας αὐτοὺς τὸν παρ' ἡμῖν λεγόμενον κλέφτικον πόλεμον.

Ἡ ἐξέγερσις τῆς ἰταλικῆς ἐλευθερίας τῷ 1848 ἀνεκάλεσε τὸν Γαριβάλδην εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ. Ἀπέπλευσεν ἐκ Μοντεβιδέου μεθ' ἑκατὸν αὐτοῦ συμπολιτῶν ἐπὶ τοῦ πλοίου ἡ Ἐλπὶς (*la Speranza*), ἀναπετάσας εἰς τὸν ἱστὸν αὐτοῦ τὴν τρίχρουν ἰταλικὴν σημαίαν. Κατ' ἰούνιον ἐνεφανίζετο πρὸ τοῦ Τουρίνου. Τυχὼν δὲ λίαν ἐπιφυλακτικῆς ὑποδοχῆς παρὰ τῇ πεδεμοντικῇ κυβερνήσει, μετέβη παρὰ τῇ προσωρινῇ κυβερνήσει τῶν Μεδιολάνων καὶ κατηρτίσατο λεγεῶνα, ἧς ὁ Ματσίνης ἠθέλησε νὰ κηρυχθῇ στρατιώτης, μετέσχε πρὸς τὰ Νότια τῆς Τυρολίας λίαν ἐνεργητικῶς τοῦ πολέμου τοῦ Καρόλου Ἀλβέρτου κατὰ τῆς Αὐστρίας, καὶ μετὰ τὴν ἀτυχῆ συνθηκολόγησιν τῶν Μεδιολάνων τελευταῖος αὐτὸς κατέθηκε τὰ ὅπλα. Ἀποσταλεὶς παρὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ Πεδεμοντίου, ὑπῆρξεν εἷς τῶν θερμοτέρων ἀντιπάλων τοῦ βασιλέως. Τὸ ἐπιὸν ἔτος, ὅτε ἡ δημοκρατία ἐγκατέστη ἐν Ῥώμῃ, ἔσπευσεν εἰς ὑπεράσπισιν αὐτῆς διὰ τῆς λεγεῶνος αὐτοῦ. Τῇ 30 ἀπριλίου, ἀπέκρουσε τὸ γαλλικὸν σῶμα, ὅπερ ἀπέβλεπε κατὰ τῆς Ῥώμης μετὰ πολλῆς ἐμπιστοσύνης ὁ στρατηγὸς Οὐδινότος καὶ προὐξένησεν αὐτῷ θραῦσιν μεγάλην· τῇ 9 μαΐου, μετὰ τρισχιλίων ἀνδρῶν, κατετρόπωσε πεντακισχιλίους Νεαπολίτας ἐν Παλαιστρίνᾳ· τῇ 19, ἐν τῇ περὶ Βελλέτρην ἥ Ῥοζελλὴν μάχῃ, ἔχων τὴν ἀρχηγίαν νέας ἐδρέψατο δάφνας, καὶ ἐκτεθεὶς ὡς πάντοτε εἰς τὸ κράτιστον τῆς συμπλοκῆς ἐτραυματίσθη. Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ ἰουνίου, οἱ Γάλλοι ἐξετέλεσαν κατὰ τῆς Ῥώμης γενικὴν ἔφοδον. Ὁ δὲ Γαριβάλδης δὲν ἠθύνθη μὲν νὰ διώξῃ αὐτοὺς ἐκ τῶν θέσεων αὐτῶν, ἀλλ' ἐδίασεν αὐτοὺς ὅπως ἐπιχειρήσωσι πολιορκίαν πόλεως, ἥτις, ὡς ἔλεγον, οὔτε κἂν ὅ' ἀπεπειράτο ν' ἀνιστῇ. Μετὰ τριακονθήμερον ἐπίμονον πάλην, ἧς ἰδίαν δίδωσι τὸ ἐπεισόδιον τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 8 ὀχυρώματος, ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ τῆς ἀμύνης. Προὐτείνεν ἔσχατα μέτρα ἅπερ δὲν ἐτόλμησαν νὰ παραδεχθῶσιν, ἤτοι ν' ἀνατινάξωσι διὰ πυρίτιδος τὰς γεφύρας, νὰ περιχαρακωθῶσιν ἐν τῷ φρουρίῳ τοῦ Ἁγίου Ἀγγέλου, νὰ καταλίπωσι τὴν πόλιν μετὰ τῆς φρουρᾶς, ὅπως ἐξακολουθήσωσι τὸν πόλεμον ἐν

Δημοσιευσις Βιβλιοθηκη Δημοσιευσεων (Ν.Π.Ι.Δ.)

Ἰταλίᾳ. Αὐτὸς δ' οὗτος ἐξῆλθε τῆς Ῥώμης τῇ 3 Ἰουλίου μετὰ τετρακισχιλίων πεζῶν καὶ τετρακοσίων ἱππέων, διέσχισε τὰς ἐχθρικὰς τάξεις καὶ ἀπεχώρησεν εἰς Ἅγιον Μαρτῖνον, 31 Ἰουλίου, ἔνθα ἠναγκάσθη ν' ἀπολύσῃ τὸ στράτευμα αὐτοῦ καὶ μετὰ διακοσίων πιστῶν ὀπαδῶν ἀφικόμενος εἰς τὴν Ἀδριατικὴν ἀπέπλευσεν εἰς Γένουαν. Κατὰ τὴν φυγὴν ταύτην ἀπέθανεν ἔγκυος ἡ σύζυγος αὐτοῦ, ἥτις ἦτο κρεολὴ ἐκ *Rio-Grande*, ὀνόματι Ἀνίτα, καὶ συνεμερίσθη μετ' αὐτοῦ ἔν τε Ἀμερικῇ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ πάντα κίνδυνον καὶ πᾶσαν ταλαιπωρίαν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Γαριβάλδης ἀνέκαμψεν εἰς Ἀμερικήν, ἔνθα ἐπεδόθη ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν ἐργασίαν, γενόμενος, ὡς λέγουσι, διευθυντὴς κηροποιείου. Μετὰ μακρὰν διαμονὴν ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, μετέβη εἰς Καλιφορνίαν. Ἐπιβὰς δὲ περουβιανοῦ πλοίου, οὗ ἐγένετο πλοίαρχος, ἀπῆλθεν εἰς Κίναν ἐν ἀρχῇ τοῦ 1852, καὶ κατὰ τὸ θέρος ἐπανῆλθεν εἰς Περού, ἔνθα ἔλαβε τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ. Εἶτα θελήσας νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐγένετο πλοίαρχος ἐμπορικοῦ ἀτμοπλοίου γενουηνικῆς ἑταιρίας.

Τεθεὶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Πεδεμοντίου, διότι προέβλεπε γέον πόλεμον ὑπὲρ τῆς Ἰταλικῆς ἀνεξαρτησίας, ὁ Γαριβάλδης διωρίσθη διὰ βασιλικοῦ διατάγματος, ἐν ἀρχῇ τοῦ μαΐου 1859, στρατηγὸς μετ' ἄλλων εὐπατριδῶν. Διοργανίσας δὲ μετὰ σπουδῆς ἐθνικὴν λεγεῶνα ὑπὸ τὸ ὄνομα « Κυνηγοὶ τῶν Ἄλπεων » πρῶτος ἐπάτησε τὸ λομβαρδικὸν ἔδαφος καὶ μετὰ τόλμης ἔλαβεν ἐπιθετικὴν θέσιν κατὰ τῆς Αὐστρίας. Κατέλαβε τὴν Βαρέζην, τὴν Κόμην, κλπ., καὶ ἐκκρούων δι' ἀλλεπαλλήλων μαχῶν τοὺς Αὐστριακοὺς πρὸς τὰ Μεδιόλανα, διήγειρεν εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν τὴν προσοχὴν καὶ τὸ διάφορον ἁπάσης τῆς Εὐρώπης. Διὰ τῆς ἐν Βιλλαφράγκᾳ εἰρήνης κατέθετο τὰ ὅπλα, καὶ μεταβὰς εἰς ὑποστήριξιν τοῦ ὑπὲρ τῆς προσαρτήσεως κινήματος ἐν τοῖς δουκάτοις ἔτυχε πανταχοῦ καὶ ἰδίως ἐν Μοδένῃ, ἔνθα συνώδευεν αὐτὸν ὡς ὑπασπιστὴς ὁ δοὺξ δὲ Σὰν Δονάτος, ἐνθουσιωδεστάτης ὑποδοχῆς.

Κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1860, ὁ Γαριβάλδης διεμαρτυρήθη ὅλαις δυνάμεσι κατὰ τῆς προσαρτήσεως τῆς Σαβοΐας μάλιστα δὲ τῆς γενεθλίου αὐτοῦ πόλεως Νικαίας, εἶτα, ἔβωκε τὴν παραίτησιν αὐτοῦ ὡς βουλευτὴς, καὶ μετὰ τόλμης ἀνηκούστου, διωργάνισεν, ἐν ὀνόματι αὐτοῦ ὡς βίου καὶ τῇ βοηθείᾳ διαφόρων χρηματικῶν συνδρομῶν, ἓξ καταλόγοι ἀνθρώπων ἐν πάσῃ χώρᾳ, στρατείαν ἐπὶ τὴν Σικελίαν, ἔνθα νέα ἐπανάστασις ἐπρόκειτο κατὰ τῶν Νεαπολιτῶν, ἐπιβὰς δὲ δύο ἀτμοπλοίων τῆς Ὑπερατλαντείου Ἑταιρίας, τοῦ *Piemonte* καὶ τοῦ *Lombardo*, μετὰ πολεμεφοδίων καὶ στρατεύματος ἐκ χιλίων περίπου γενναίων ἀνδρῶν, ὧν ἡγοῦντο ὁ Νῖνος Βίξιος, ὁ Κοσένζης, ὁ πρώην ἱερεὺς Σιρτόρης, ὁ Μέδικος, ὁ Μαλεγκίνης, κλπ. προσήγγισεν εἰς Μαρσάλαν, 12 μαΐου, συνελέξατό τινας τῶν ἐπαναστατῶν, μεθ' ὧν ἐνίκησε τὰ βασιλικὰ στρατεύματα ἐν Καταλαφίμι, εἶτα ἐπολιόρκησε τὸ Παλέρμον, ἐκυρίευσεν αὐτοῦ, 27 μαΐου, καὶ ἀρχομένου τοῦ Ἰουλίου, ἦτο κύριος τῆς Σικελίας, ἐκτὸς τῆς Μεσσήνης, μεθ' ἧς συνεκρότησε μετὰ μικρὸν τὴν αἱματηρὰν μάχην τοῦ Μιλάτζου μεθ' ὅλην τὴν ἐνεργητικὴν ἀντίστασιν τοῦ στρατηγοῦ Βόσκου, 21 Ἰουλίου.

Ἐν μέσῳ μεγίστων ἐσωτερικῶν δυσχερειῶν, ἀεννάων ὑπουργικῶν ἀλλαγῶν, δυσκόλων διπλωματικῶν σχέσεων μετά τε τοῦ Πεδεμοντίου καὶ τῶν μεγάλων εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων, ὁ Γαριβάλδης, ὅστις ἔλαβε τὸν τίτλον καὶ καθήκοντα δικτάτορος τῆς Σικελίας, ἐπεδόθη δραστηρίως εἰς τὰς προετοιμασίας ἐκστρατείας πρὸς τὴν στερεάν, εἰς ἣν ἀπέβη μικρὰν ἀπαντήσας ἀντίστασιν, διότι πάντες ἐφαίνοντο αὐτὸν ἀναμένοντες, καὶ οἱ πολῖται καὶ ὁ στρατὸς καὶ αἱ ἀρχαί. Ἡ ἐπίσημος αὐτοῦ εἰς Νεάπολιν εἴσοδος προανηγγέλθη ὡς γενησομένη τῇ 8 σεπτεμβρίου ἐν εἰρήνῃ καὶ εὐταξίᾳ, ἐγένετο δὲ κατὰ τὸ πρόγραμμα, τῇ 7 τὸ ἑσπέρας. Ὁ βασιλεὺς ἐξῆλθε τῆς πόλεως τῇ προτεραίᾳ καὶ κατέφυγεν εἰς Καπούην, μετὰ τῶν ὀπαδῶν, οἵτινες ἔμειναν αὐτῷ πιστοὶ καὶ τινων ἀλλοεθνῶν στρατιωτῶν. Αὐτόθι δὲ ἡ πάλη κατέστη σπουδαιοτέρα, διότι οἱ ἀθέλονται τοῦ Γαριβάλδη εὗρον ζωηροτάτην ἀντίστασιν ἐπὶ τοῦ Βολτούρνου καὶ ἐδέησε νὰ ἐπέμβῃ φανερῶς ὁ πεδεμοντικὸς στρατὸς ὅπως ἁλωθῇ ἡ Καπούη καὶ ἀποκρουσθῶσιν οἱ ἀμύντορες τῆς βασιλείας πέραν τοῦ Γαριγλιάνου.

Ὁ Γαριβάλδης γενόμενος δικτάτωρ τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας, ἀπήντησεν ἑτέρας φύσεως προσκόμματα. Τὸ μὲν ῥιζικὸν κόμμα ἢ κόμμα τῆς ἐνεργείας, ἀντιπροσωπευόμενον ὑπὸ τοῦ Ματσίνη, Κρίσπη, κλπ., παρεκίνει αὐτὸν ὅπως ἀποπερατώσῃ τὴν ἑνοποίησιν τῆς Ἰταλίας ἀμέσως ἐπιτιθέμενος κατὰ τῆς Ῥώμης καὶ εὐθὺς στρατεύων ἐπὶ τὴν Βενετίαν. Τὸ δὲ πεδεμοντικὸν κόμμα ἤθελε τὴν προσάρτησιν τῶν Δύο Σικελιῶν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Βίκτωρος Ἐμμανουὴλ, καὶ ὑπερίσχυσε διὰ τῆς ὑποστηρίξεως, ἣν παρέσχε τὸ κοινοβούλιον τοῦ Τουρίνου εἰς τὴν πολιτικὴν τοῦ Καβούρ καὶ τῆς ἀφοσιώσεως τοῦ Γαριβάλδη ὑπὲρ

τοῦ βασιλέως τοῦ Πεδεμοντίου. Τῇ 21 ὀκτωβρ. ὁ δικτάτωρ ἐνήργησε τὴν καθολικὴν ψηφοφορίαν, δι' ἧς αἱ Δύο Σικελίαι ἠνοῦντο μετὰ τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τοῦ Βίκτωρος Ἐμμανουήλ. Μετὰ μικρὸν ὁ Γαριβάλδης προδιδασθεὶς στρατηγὸς, ἀφοῦ ἔδωκε τῷ ἡγεμόνι βασίλειον τοσοῦτον ὡραῖον, κατέλιπε τὰ δημόσια πράγματα καὶ ἀπεσύρθη εἰς Καπρέραν, ἔνθα καθ' ἑκάστην ἐπεκαλοῦντο τὴν σύμπραξιν αὐτοῦ αἱ ἐπικρατοῦσαι μερίδες καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπίθετο πρὸ παντὸς σχεδίου, δι' οὗ ἐπεδιώκετο ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου ἡ συνένωσις τῆς Ῥώμης καὶ τῆς Βενετίας μετὰ τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας.

Ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1861, ἐδέξατο τὴν γενικὴν προεδρείαν τῶν ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν δύο τούτων πόλεων ἐπιτροπῶν, καὶ συνετέλεσε διά τινων δημοσιευθεισῶν ἐπιστολῶν ὑπὲρ τοῦ χάριν τῆς Πολωνίας κινήματος. Κατὰ ταύτην τὴν ἐποχὴν πᾶσαι αἱ πράξεις, πάντα τὰ ἐλάχιστα κινήματα αὐτοῦ παρακολουθοῦνται ὑπὸ τῆς δημοσίας γνώμης μετά τινος ἀδημονίας, πάντες δὲ οἱ λόγοι τοῦ ἐσημίτου τῆς Καπρέρας συλλέγονται καὶ σχολιάζονται ὑπὸ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ τύπου. Ἡ Εὐρώπη σύμπασα ἔχει ἐστραμμένα τὰ βλέμματα πρὸς τὸν βράχον ἐκεῖνον. Ἀποδίδονται αὐτῷ λόγοι ἐχθρικοὶ τῇ τε Γαλλίᾳ καὶ τῇ Αὐστρίᾳ, ὡς οἱ ἑξῆς· « Δέον νὰ ἐκδιωχθῇ ὁ ξένος τῆς Ἰταλίας . . . ἡ Ῥώμη εἶναι ἡμετέρα . . . Ῥώμη ἢ θάνατος! » Ἐπὶ πολὺ δὲ εἰσέτι ἐξακολουθεῖ προνοῶν καὶ ἐλαχηρύττει ὅτι θὰ εἰσέλθῃ μετὰ τοῦ Βίκτωρος Ἐμμανουὴλ εἰς Ῥώμην. Ἀλλὰ βαθμηδὸν ἤρξατο παρακούων τῶν μετριοπαθῶν συμβουλῶν. Κατ' αὔγουστον τοῦ 1862, ὁ Γαριβάλδης ἐπεχείρησε βραχεῖαν καὶ ἀτυχῆ στρατείαν. Εἰσῆλασεν εἰς Κατάνην, τῇ 18 αὐγούστου, ἄγων ὀλιγαρίθμους ἐθελοντὰς, καὶ εὗρε μικρὰν μὲν συμπάθειαν παρὰ τῷ λαῷ, ἕτοιμα δ' εἰς ἀποφασιστικὴν ἀντίστασιν τὰ βασιλικὰ στρατεύματα. Μάτην ἐπεκαλέσατο τὴν ἀρωγὴν τῶν Οὔγγρων· ὁ στρατηγὸς Κλάπκας ἀπήντησε δι' ἐπισήμου ἀρνήσεως.

Ἀναγκασθεὶς ὑπὸ τῶν βασιλικῶν στρατευμάτων ν' ἀπέλθῃ ἐκ τῆς Κατάνης ὁ στρατηγὸς Γαριβάλδης ἠδυνήθη ν' ἀποπλεύσῃ εἰς Καλάβριαν μετὰ διακοσίων περίπου ἀνδρῶν. Κατηυθύνθη δὲ πρὸς τὸ Ῥήγιον, ἔνθα διηύθυνε τὰ πολεμικὰ ἔργα ὁ Κιαλδίνης. Πρώτη συμπλοκὴ ἐγένετο τῇ 27 αὐγούστου, καθ' ἣν αἱ Γαριβαλδιναὶ ἀπεκρούσθησαν. Ἀποχωρήσας εἰς Ἀτρομόντε, ὁ Γαριβάλδης προσεβλήθη ὑπὸ τοῦ συνταγματάρχου Πελλαβιτσίνη, ἐτραυματίσθη δὶς στρατιὰς εἰς τὸν πόδα καὶ ἠναγκάσθη νὰ παραδοθῇ μεθ' ὅλου τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ. Μετεκομίσθη δ' εἰς Σπέτζιαν, μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Μενότττη καὶ τινων συντρόφων αὐτοῦ, καὶ ὕστερον εἰς Πῖσαν. Βαρέως νοσῶν κατὰ συνέπειαν τοῦ τραύματος καὶ ἐπὶ πολὺ κινδυνεύων νὰ ὑποστῇ τὴν ἀπακοπὴν τοῦ ποδὸς, ὁ Γαριβάλδης ἐσώθη ὑπὸ τοῦ περιωνύμου Νελατῶνος καὶ ἠδυνήθη νὰ ἐπανακάμψῃ εἰς Καπρέραν πρὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους. Κατ' ὀκτώβριον, ἀπέρριψε τὴν παρὰ τοῦ βασιλέως χορηγηθεῖσαν ἀμνηστείαν διατεινόμενος ὅτι οὐδαμῶς ἦτον ἔνοχος. Κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη οὐδὲν ἀξιοσημείωτον γεγονὸς ὑπάρχει ἐν τῷ βίῳ τοῦ Γαριβάλδη, μέχρι τῆς εἰς Ἀγλίαν περιηγήσεως αὐτοῦ, κατ' ἀπρίλιον τοῦ 1864, ἥτις ὑπῆρξεν ἀληθουχία πολιτικῶν διαθλώσεων καὶ ἀληθῶν θριάμβων. Ἀντιπρόσωπος τῆς Νεαπόλεως ἐν τῷ ἰταλικῷ *Κοινοβουλίῳ*, δὲν παρευρίσκετο εἰς τὰς συνεδριάσεις. Ἅπαξ δὲ μόνον ἠγόρευσεν ἐν τῇ Βουλῇ ὅπως καταπολεμήσῃ τὴν προσάρτησιν εἰς τὴν Γαλλίαν τῆς γενεθλίου αὐτοῦ πόλεως Νικαίας. Ὅτε ἐξελέγη αὖθις, τῷ 1864 κατὰ φεβρουάριον, ἀντιπρόσωπος τοῦ πρώτου κολλεγίου τῆς Νεαπόλεως, ἡ ἐκλογὴ αὐτοῦ ἐπεκυρώθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Κατὰ τὸν ἰούνιον τοῦ ἐπιόντος ἔτους διωρίσθη μέγας μαγίστωρ τῆς ἰταλικῆς φραμμασονίας. Ὁ Γαριβάλδης ἀσήμαντον ἔλαβε μέρος εἰς τὰ συμβάντα τοῦ 1866, ἅτινα ἕνεκα τῆς συμμαχίας τῆς Ἰταλίας μετὰ τῆς Πρωσσίας, ἐπήνεγκον τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Βενετίας. Ἀπὸ τῆς 11 μαΐου ἐδέξατο τὸν τίτλον ἀρχηγοῦ τῶν ἐθελοντῶν, οἵτινες συνεκρότησαν εἴκοσι τάγματα. Ἀποβὰς δὲ τὸν ἑπόμενον μῆνα εἰς Γένουαν, ἔσπευσε τὸ στρατηγεῖον ἐν Κόμῃ, ἐπετέθη κατὰ τῶν Αὐστριακῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ ἰουλίου, ἐτραυματίσθη, τῇ 7, ἐν μάχῃ ἐπὶ τοῦ *Monte-Snello*, περὶ τὴν λίμνην τῆς Γάρδης, καὶ ἠττήθη τῇ 21 καὶ 25, ἐν τῇ ἰταλικῇ Τυρολίᾳ, ὑπὸ τῶν αὐστριακῶν στρατευμάτων εὐτυχεστέρων ἐν Ἰταλίᾳ ἢ ἐν Βοημίᾳ. Τὸ 1867 ὑπῆρξεν ἔτι ὀλεθριώτερον τῷ Γαριβάλδῃ. Ἐπιποθῶν τὴν τελείαν ἕνωσιν τῆς Ἰταλίας, παρὰ τὴν ἐκουσίαν ἢ ἀκουσίαν ἐπιφύλαξιν τῆς κυβερνήσεώς του, ἄρχεται αὖθις συνταράττων τὸν λαὸν καὶ παρασκευάζει ἐν φανερῷ ἀπόπειραν κατὰ τῶν ξωματικῶν κρατῶν. Συλλαμβάνεται ἐν Ἀσιναλούγγᾳ, κατὰ διαταγὴν τοῦ ὑπουργείου Ῥατάτση, τῷ 1867 φθινοντος τοῦ σεπτεμβρίου, ἄγεται πάλιν εἰς Καπρέραν καὶ φρουρεῖται ἐκ τοῦ πλησίον ὑπὸ πολεμικοῦ πλοίου. Δραπετεύει, περᾶ εἰς Φλωρεντίαν, ἔνθα ἀγωνίζεται ὅπως ἐξεγείρῃ τὸν λαὸν διὰ τῶν δημηγοριῶν του,

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

καὶ ἀπέρχεται πρὸς τὰ παπικὰ κράτη. Ἀπὸ Φολίγνου εἰς Ὀμβρίαν σφενδονίζει ἔντονον διακήρυξιν κατὰ τῆς Γαλλίας, 20 ὀκτωβρίου. Κερδίζει τὸ πρῶτον μίαν νίκην κατὰ τῶν παπικῶν στρατευμάτων ἐν *Ponte Rotondo*, 26 ὀκτωβρίου, καὶ κατευθύνεται ἐπὶ τὴν Ῥώμην. Ἀλλὰ τῇ 4 νοεμβρίου οἱ Γαριβαλδινοὶ συναντῶνται ἐν Μεντάνᾳ μετὰ τοῦ παπικοῦ στρατοῦ, ἐνισχυθέντος ὑπὸ μέρους τοῦ ἐν Ῥώμῃ παραμένοντος γαλλικοῦ στρατοῦ καὶ ὑφίστανται αἱματηρὰν μάχην χάρις κυρίως εἰς τὰ Σασεπὼ τῶν Γάλλων ἄτινα, ὡς ἐτηλεγράφησε πρὸς τὴν γαλλικὴν κυβέρνησιν ὁ στρατηγὸς Φαλλού, ἐ θ α υ μ α τ ο ύ ρ γ η σ α ν. Τῇ αὐτῇ ἑσπέρᾳ, ὁ Γαριβάλδης συλλαμβάνεται ἐν Φογλίνῳ καὶ ἄγεται εἰς τὸ φρούριον τοῦ Βαριγνιάνου, περὶ τὴν Σπέτσιαν. Αὐτόθι νοσεῖ καὶ ἀποστέλλεται εἰς Καπρέραν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου Μεναβρέα, τῷ 1867, φθίνοντος τοῦ νοεμβρίου. Κατ' ὀκτώβριον τοῦ ἑπομένου ἔτους ἔδωκε τὴν παραίτησίν του ἀπὸ τοῦ κοινοβουλίου καὶ ἐκ διαφόρων δημοσιευθεισῶν ἐπιστολῶν, ἐδείκνυτο ὀσημέραι ἀσπαζόμενος τὰς δημοκρατικὰς ἰδέας τοῦ Βίκτωρος Οὐγὼ καὶ τοῦ Ματσίνη.

Μετὰ τὴν ἔκρηξιν τοῦ γαλλογερμανικοῦ πολέμου, 1870, «κηρυχθεὶς ὑπὲρ τῆς Γαλλίας ἔδραμε μετὰ τοῦ υἱοῦ του Ῥικκιώτη εἰς βοήθειαν αὐτῆς· μετὰ δὲ τὸ πέρας τοῦ πολέμου ἐξελέγη βουλευτὴς Παρισίων, ἀλλ' ἡ ἐκλογὴ αὐτοῦ δὲν ἐπεκυρώθη.

Ἐπαινοῦνται αἱ δημηγορίαι τοῦ Γαριβάλδη, αἱ πολεμικαὶ προκηρύξεις, αἱ ἐπιστολαὶ διὰ τὸ ζωηρὸν καὶ θερμὸν ὕφος ὅπερ πάντοτε ἀρμόζει πρὸς τὸ ἐφαρμοζόμενον ἠθικὸν αἴσθημα. Ἐκ τῶν λόγων αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐπαναστατικὴν περίοδον ἄξιοι σημειώσεως εἶναι οἱ ἀπαγγελθέντες ἐν τῷ Διεθνεῖ Συνεδρίῳ τῆς εἰρήνης, συνεδριάζοντι ἐν Γενεύῃ, κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1867.

Περὶ τοῦ Γαριβάλδη καὶ τῶν εἰς αὐτὸν ἀναφερομένων συμβάντων ἀναρίθμητοι ἐδημοσιεύθησαν «Βιογραφίαι», «Μελέται» κλπ. ἐν Ἰταλίᾳ, Γαλλίᾳ καὶ πάσαις ταῖς χώραις τοῦ κόσμου.

Εἷς τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ὁ Μενότης ΓΑΡΙΒΑΛΔΗΣ πρωΐμως συνεμερίσθη τὰς ἐκστρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοῦ πατρός, ἔλαβε δὲ πρὸ πάντων ἀξιοσημείωτον μέρος εἰς τὴν τελευταίαν ἀπόπειραν τῶν Γαριβαλδινῶν κατὰ τῶν Παπικῶν κρατῶν. Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ πατρός του, ἐγένετο ἀρχηγὸς τῶν βωμαίων ἐπαναστατῶν καὶ ἐγκατέστησε τὸ στρατηγεῖον αὐτοῦ ἐν Νερόλῳ. Ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς ἐν Μεντάνᾳ μάχης, ὅπως διευκολύνῃ τὴν ἐπὶ τὴν Ῥώμην πορείαν τοῦ πατρός του, κατέλαβε τολμηρῶς τὰς ὑψηλὰς θέσεις τοῦ Παριόλη, κειμένας μόλις ἓν καὶ ἥμισυ χιλιάμετρον μακρὰν τοῦ ῥωμαϊκοῦ περιπάτου τοῦ Πιγκίου. Ὁ Μενότης Γαριβάλδης ἐνυμφεύθη κατ' ἰούνιον τοῦ 1868 τὴν ἐκ Βενετίας κ. Βεδεσχίνη. Μία θυγάτηρ τοῦ στρατηγοῦ, ἡ Τερετίζα Γαριβάλδη ἐκτήσατο πρωϊμότατα φήμην τινά, ὡς πολλάκις συμμετασχοῦσα τῶν κινδύνων τοῦ πατρός. Ἐνυμφεύθη δὲ ἐν Καπρέρᾳ τῇ 26 μαΐου 1861, τὸν ἀξιωματικὸν Κ ά ν τ ζ ι ο ν, γενν. ἐν Γενούῃ, κατ' ἰανουάριον τοῦ 1837, ἕνα τῶν τολμηροτάτων συμπολεμιστῶν τοῦ Γαριβάλδη. Ἀφοῦ διωργάνισε, τῷ 1859, τὴν φάλαγγα τῶν γενουητῶν καραβινοφόρων, καὶ μετέσχε πλήθους μαχῶν, ἀπεποιήθη πάντα βαθμὸν ἐν τῷ τακτικῷ στρατῷ· τῷ δὲ 1860, ἀπετέλεσε μέρος τῆς «ἐκστρατείας τῶν χιλίων» καὶ ἐτραυματίσθη βαρέως ἐν τῇ ἐφόδῳ τοῦ Παλέρμου. Μετὰ τὴν προσάρτησιν τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως, ἀπεποιήθη αὖθις τοὺς βαθμούς, τίτλους καὶ συντάξεις, ἀπεσύρθη μετὰ τοῦ Γαριβάλδη εἰς Καπρέραν, ἐγένετο γαμβρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐπανέλαβε τὸ πρῶτον αὐτοῦ στάδιον, ἤτοι τὸ ἐμπορικόν. Εἷς ἀδελφὸς τοῦ στρατηγοῦ Γαριβάλδη ἀπέθανεν ἐν Νικαίᾳ, κατ' ἀπρίλιον τοῦ 1866.

Ὁ Γαριβάλδης, εὐτυχέστερος τοῦ Καβοὺρ, ἔζησεν ὅπως ἴδῃ πραγματοποιούμενον τὸ ὄνειρον ἀμφοτέρων τῶν ἀνδρῶν τούτων, τὴν ἑνότητα τῆς Ἰταλίας, ἥτις ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 1870 καὶ ἀριστικῶς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἔτους 1871 εἶναι *Italia una*, καθέδραν ἔχουσα τὴν Ῥώμην.

ΓΑΡΙΓΝΙΑΝΟΝ, χωρίον τῆς Ἰταλίας, περὶ τὰ Μεδιόλανα. Ἐκκλησία περιέχουσα ὡραίας εἰκόνας τοῦ Δανιὴλ Κρίσπη. Αὐτόθι ἠρέσκετο διατρίβειν ὁ Πετράρχης ἐπιζητῶν τὴν μοναξίαν.

ΓΑΡΙΓΝΙΑΝΟΣ, παρ' ἀρχ. Λ ί ρ ι ς, ποτ. τῆς Ἰταλίας σχηματιζόμενος ἐκ τῆς συνενώσεως τοῦ Σάκκου καὶ τοῦ Λίρι διερχόμενος τὸ Π ό ν τ ε-Κ ό ρ β ο καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον τῆς Γαέτας, 17 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς πόλεως ταύτης. Ῥοῦς 60 χιλιάμ. Ἐπὶ τῶν ὀχθῶν αὐτοῦ ἐνίκησαν οἱ Ἱσπανοὶ τοὺς Γάλλους, τῷ 1503.

ΓΑΡΙΖΙΜ, ὄρ. τῆς Παλαιστίνης, ἐν τῇ φυλῇ τοῦ Ἐφραίμ. Οἱ Σαμαρεῖται ἤγειραν αὐτόθι ναὸν ἰδιαίτερον, ὅπως μὴ μεταβαίνωσιν εἰς τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ.

ΓΑΡΙΕΡΙΝΟΙ (Οἱ ἀδελφοί), ἀεροναῦται. Ὁ πρεσβύτερος αὐτῶν, Γαριερῖνος (Ἀνδρέας-Ἰάκωβος), γενν. τῷ 1770, ἀποθ. τῷ 1823, αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν ἐν Βιλλάφ, ἠσχολήθη κατὰ τὴν τριετῆ αὐτοῦ αἰχμαλωσίαν ἐν

Βούδᾳ, 1794—1797, εἰς τελειοποίησιν τῆς ἀεροστατικῆς καὶ τὴν κατασκευὴν ἀλεξιπτώτων, ἣν ἐσπούδασε παρὰ τῷ φυσικῷ Καρόλῳ (Ἰδ. τὸ ὄνομα). Ἐλευθερωθεὶς ἐξετέλεσε πλείστας δι' ἀλεξιπτώτων καταβάσεις ἐν Παρισίοις, ἐν Πετρουπόλει, κλπ. — Γαριερῖνος ὁ πρεσβύτερος (Ἰωάννης-Βαπτιστὴς-Ὀλιβιέρος), γεννηθεὶς τῷ 1766, ἠσχολήθη εἰς τὴν ἀεροστατικὴν τῷ 1815, μετὰ τοῦ φυσικοῦ Ῥοβερτσῶνος. — Ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Ἐλίζα εἶναι ἡ 1η γυνὴ ἥτις ἀπεπειράθη κατάβασιν δι' ἀλεξιπτώτου.

ΓΑΡΝΕ (Ἐρρῖκος), ἄγγλος ἰησουίτης, γενν. ἐν Νόθτιγγαμ τῷ 1555, ἀποθ. τῷ 1606, ἐσπούδασεν ἐν Ἰταλίᾳ παρὰ τῷ Βελλαρμίνῳ, ἀνέκαμψεν εἰς Ἀγγλίαν τῷ 1584 ὅπως ἐργασθῇ ὑπὲρ ἀποκαταστάσεως τῆς καθολικῆς θρησκείας, διωρίσθη γενικὸς ἡγούμενος τοῦ τάγματο αὐτοῦ τῷ 1586, καὶ κατηγορηθεὶς ὑπὸ Ἰακώβου τοῦ Α' ὡς γνωρίζων τὴν Συνωμοσίαν τῆς πυρίτιδος, καὶ μὴ ἀποκαλύψας αὐτὴν ἀπηγχονίσθη.

ΓΑΡΝΕΡΑΙΗ, *Garneray* (Λουδοβῖκος Ἀμβρόσιος), γάλλος ζωγράφος, ὅστις αἰχμαλωτευθεὶς ὑπὸ τῶν Ἄγγλων καὶ διαμείνας ἐπὶ ἐνέα ἔτη ἐν τοῖς κατέργοις, ἠσθάνθη ἐν ἑαυτῷ γεννωμένην τὴν πρὸς τὴν ζωγραφικὴν κλίσιν ἐκ τῆς ἀεννάου θέας τῆς θαλάσσης. Κατέλιπε δὲν ἄλλοις «Ἐπεισόδιον τῆς ἐν Ναυαρίνῳ ναυμαχίας», 1831, ἐν Νάντῃ.

ΓΑΡΝΙΕ (Ῥοβέρτος), γάλλος τραγικὸς ποιητής, γενν. τῷ 1545 ἐν Φέρτε-Βαρνάδῳ, ἀποθ. τῷ 1601. Τὸ ἀριστούργημα αὐτοῦ εἶναι ὁ «Βραδαμάντης», ἔνθα ἐνεπνεύσθη ἐκ τοῦ Ἀριόστου.

Γαρνιὲ (Ἰουλιανός), βενεδικτῖνος δημοσιεύσας σοφὴν ἔκδοσιν τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἁγίου Βασιλείου. Ἐγενν. περὶ τὸ 1670, ἀπέθανε τῷ 1725.

Γαρνιὲ (Ἰωάννης-Ἰάκωβος), ἱστοριογράφος τῆς Γαλλίας, γενν. τῷ 1729, ἀποθ. τῷ 1805, ἐχρημάτισε καθηγητὴς τῆς ἑβραϊκῆς καὶ ἐξηκολούθησε γράφων τὴν γαλλικὴν ἱστορίαν ἧς τὴν συγγραφὴν ἤρξατο ὁ Βελλύ. Ἔγραψε προσέτι *Mémoires*, περὶ τῆς στρατηγικῆς τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας, κτλ.

Γαρνιὲ (Στέφανος-Βάρθης), γάλλος ζωγράφος, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1759, ἀποθ. τῷ 1849, ἤρατο, τῷ 1788, τὸ πρῶτον βραβεῖον τῆς ζωγραφικῆς καὶ διωρίσθη ὑπότροφος ἐν Ῥώμῃ. Τὰ ἔργα αὐτοῦ διακρίνονται ἐπὶ ὀρθίᾳ χρωματισμῷ καὶ χάριτι περὶ τὸ διάγραμμα. Ἐξ αὐτῶν σημειοῦμεν τὰ ἑξῆς· «Σωκράτης καὶ Ἀλκιβιάδης», «Αἴας», «Δαίδαλος καὶ Ἴκαρος», «Ἡ οἰκογένεια τοῦ Πριάμου», «Ναυσικάα καὶ Ὀδυσσεύς», «Ἀνακρέων», «Ὁ θάνατος τῆς Εὐρυδίκης», «Ἡ Ἄρτεμις δίδουσα τῷ Ἡρακλεῖ τὴν χρυσόκερων ἔλαφον», κτλ.

ΓΑΡΝΙΕ-ΠΑΖΕΣ (Λουδοβῖκος-Ἀντώνιος), γάλλος πολιτικός, μέλος τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως τοῦ 1848, γενν. ἐν Μασσαλίᾳ, τῇ 18 Ἰουλίου 1803 (ν. ἡμ.), εἶναι ὁμομήτριος ἀδελφὸς τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς δημοκρατικῆς μερίδος, ἀποθανόντος τῷ 1841· τὸ διπλοῦν τοῦτο ὄνομα προέρχεται ἐκ δύο διαδοχικῶν συζύγων τῆς μητρὸς αὐτῶν. Ὁ δεύτερος, Σίμων Παζές, ἦτο πρώην καθηγητὴς τῆς ῥητορικῆς ἐν Σορβέζῃ. Ἐμπορομεσίτης ἐν Παρισίοις ὁ Γαρνιὲ Παζὲς μετέσχε τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Ἰουλίου καὶ διωργάνισε δύο ὁδοφράγματα ἐν τῇ συνοικίᾳ *Sainte-Aouoye*. Ἐκλεχθεὶς βουλευτὴς ὑπὸ τῆς ἐπαρχίας Βερνὲλ (Εὖρος) κατέλαβε θέσιν ἐν τοῖς αφόδρα ἀντιπολιτευομένοις. Τῷ 1848 ἐκλεχθεὶς δήμαρχος τῶν Παρισίων καὶ μέλος τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως, ἀντικατέστησε, τῇ 5 μαρτίου, τὸν Γκουτσώ, ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν οἰκονομικῶν καὶ μετεχειρίσθη διάφορα μέτρα μάλιστα δὲ τὸν περίφημον φόρον τῶν 45 ἑκατοστῶν, ὅπως θεραπεύσῃ τὴν κακὴν κατάστασιν τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους. Ὁ Γαρνιὲ Παζὲς ἐξελέγη ἀντιπρόσωπος ἐν τῇ Συντακτικῇ συνελεύσει ὑπὸ δύο νομῶν τοῦ Σηκουάνα καὶ τοῦ Εὔρου καὶ ἐδέξατο τὴν ἐκλογὴν τοῦ πρώτου, ἐν ᾗ ἐπὶ καταλόγου 34 ὑποψηφίων ἐξελέγη τρίτος διὰ 240,890 ψήφων. Ὑποβαλὼν εἰς τὴν Συνέλευσιν ἔκθεσιν περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως ἔτυχε γενικῆς ἐπιδοκιμασίας, καὶ ἐξελέγη δι' 175 ψήφων μέλος τῆς ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς, δεύτερος μετὰ τὸν Φραγκίσκον Ἀραγώ. Ἀνατραπεὶς δὲ μετ' αὐτῆς ὑπὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Ἰουνίου, καὶ μὴ ἐκλεχθεὶς ἐκ νέου εἰς τὴν νομοθετικὴν συνέλευσιν ἔζη ἰδιωτεύων καὶ ἔγραψεν ὑπὸ τὸν τίτλον *Episode de la revolution de* 1848, φυλλάδιον περὶ τῆς οἰκονομικῆς αὐτοῦ διαχειρίσεως. Τῇ 21 μαρτίου 1864 ἐξελέγη ἀντιπρόσωπος ἐν τῷ Νομοθετικῷ σώματι καὶ μετὰ μικρὸν καταδιωχθεὶς ὑπὸ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς ὡς εἷς τῶν διοργανισάντων τὴν ἐκλογικὴν δημοκρατικὴν ἐπιτροπὴν ὑπεβλήθη εἰς πρόστιμον 500 φράγκων μετὰ τὴν λεγομένην δίκην τῶν δεκατριῶν. Ὁ Γαρνιὲ Παζὲς ἐδημοσίευσε μέγα πόνημα περὶ τῆς συγχρόνου ἱστορίας τὸν «Ἱστορίαν τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1848» (1860-1862, τόμ. 8, εἰς 8ον), συμπληρωθεῖσαν ὕστερον διὰ τῆς «Ἱστορίας τῆς ἐκτάκτου ἐπταετηρίδος, 1862, τόμ. 1 εἰς 8ον.

Δημόσια Βιβλιοθήκη Κορυφαίων Ελληνικών Αρχαιοτήτων (Π.Ι.Α.)

ΓΑΡΟΥΝΝΑΣ, *Garonne*, μέγας ποτ. τῆς Γαλλίας πηγάζων ἀπὸ τῶν Πυρηναίων τοῦ Κονσεράνς, κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ *Port de Vieille*, ἐν τῷ αὐχένι τοῦ Ἀρτίγγη Τελλίνη, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν παρὰ τὸν πύργον Κορδουάν, μετὰ ῥοῦν 508 χιλιαμ. Ἡ διῶρυξ τοῦ Γαρούννα 200 χιλιαμ. τὸ μῆκος, συνέχεται μετὰ τῆς διώρυγος τῆς Λαγγεδόκης καὶ περατοῦται εἰς *Castets*. Ἡ κατασκευὴ αὐτῆς ἤρξατο τῷ 1838, καὶ ἀπήτησε δαπάνην τεσσάρων ἑκατομμ. φράγκων.

Γαρούννας (Ἄνω), νομὸς πρὸς τὰ Ν τῆς Γαλλίας, μεταξὺ τῶν ἰσπανικῶν συνόρων καὶ τῶν νομῶν Ἀριέγη πρὸς Ν, *Aude* καὶ *Tarn* πρὸς Α, Τάρνου καὶ Γαρούννα πρὸς Β, Γέρση καὶ Ἄνω Πυρηναίων πρὸς Δ. Ἐπιφ. 629,602 ἑκταρ. Πληθ. 484,090. Διαπερᾶται πρὸς Ν ὑπὸ τῶν Πυρηναίων, ὧν περιέχει πολλὰς ὑψηλὰς κορυφάς.

ΓΑΡΟΦΑΛΟΣ (Βενβενοῦτος ΤΙΣΙΣΣ, ὁ ἐπονομαζόμενος), ζωγράφος, γενν. ἐν Φερράρᾳ τῷ 1481, ἀποθ. τῷ 1559, ὑπῆρξε φίλος τοῦ Ῥαφαήλου, οὗ ἐμιμήθη τὸν ῥυθμόν. Ὁ χρωματισμὸς αὐτοῦ εἶναι ἐνετικώτατος. Τὸ ὄνομα Γαρόφαλος ἔλαβε διότι ἐζωγράφει ἐπὶ πολλῶν αὐτοῦ πινάκων ἓν γαρόφαλον. Ζωγραφήσας σὺν ἄλλοις καὶ τὴν ἐν τῷ παραδείσῳ θέσιν τῶν ἐκλεκτῶν ἔθετο μεταξὺ τῶν ἁγίων τὴν μορφὴν τοῦ Ἀριώστου. Ἔργα αὐτοῦ ἐν Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ τῆς Φερράρας εἶναι «Ἡ σφαγὴ τῶν ἁθώων», «Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου», «Ἡ Σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ». Αἱ παρθένοι καὶ τὰ παιδία αὐτοῦ πολλάκις ἐξελήφθησαν ὡς ἔργα τοῦ Ῥαφαήλου.

ΓΑΡΡΑΟΥ, χώρα τοῦ ἀγγλοϊνδικοῦ Κράτους πέραν τοῦ Γάγγου, πρὸς Ν τῆς Ἀσσάμ, προσαρτηθεῖσα εἰς τὴν προεδρείαν τῆς Καλκούττας, καὶ διατεμνομένη ὑπὸ τῆς σειρᾶς τῶν ὀρέων Γαρροῦ, 400 περίπου χιλιαμ. τὴν ἐκτασίν καὶ 1,400 μέτρ. τὸ ὕψος. Οἱ Γαρροῦ, λαὸς βάρβαρος καὶ μάχιμος, τρώγουσι τὴν σάρκα τῆς κεφαλῆς τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ μεταχειρίζονται ἀντὶ νομίσματος τὰ κρανία.

ΓΑΡΡΙΚ (Δαβίδ), περιώνυμος ἄγγλος ἠθοποιὸς καὶ δραματοποιός, γενν. ἐν Ἐριφόρδῃ τῷ 1716, ἀποθ. τῷ 1779, εἵλκε τὸ γένος ἀπὸ εὐγενοῦς νορμανδικοῦ οἴκου μεταβάντος εἰς Ἀγγλίαν κατὰ τὴν ἀνάκλησιν τοῦ διατάγματος τῆς Νάντης. Διδάσκαλος αὐτοῦ ἐχρημάτισεν ὁ Σαμουὴλ Ἰώνσων. Ἐπιδοθεὶς τὸ πρῶτον εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ εἰς τὰ νομικά, ἔτρεψε πρὸς τὸ θέατρον πεισθεὶς ὑπὸ φίλου ζωηρὰν εἰς αὐτὸ κλίσιν. Ἐκ πρώτης ἀφετηρίας, 1741, ὑπῆρξεν ἐνθουσιωδῶν ἀκροατὴς τῶν. Παρέστησεν ἀλληλοδιαδόχως ἐν Λονδίνῳ ἐπὶ τῶν σκηνῶν τοῦ Κόβεν-Γκάρδεν καὶ τῆς Δρούρη-Λάνης. Τῷ 1747 ἠγόρασε τὸ θέατρον τοῦτο, ἔνθα οὐκ ἐπαύσατο προσελκύων τὸ πλῆθος μέχρις οὗ ἀπεχώρησε τῆς σκηνῆς, τῷ 1776. Ἐτάφη ἐν Οὐεστμινστέρῃ, παρὰ τὸ μνῆμα τοῦ Σαιξπήρου. Ὁ Γαρρὶκ ἀπέβαλε τῆς τραγῳδίας τὴν ἔμφασιν. Ἦτο δὲ θαυμάσιος ἐν τοῖς προσώποις τοῦ «Μακβὲθ», τοῦ «Ἀμλέτου», τοῦ «Ριγάρδου Γ'», τοῦ «Ῥωμαίου» καὶ τοῦ «Βασιλέως Λήρ». Ἐν δὲ τῇ κωμῳδίᾳ καὶ τοι ἧττον εὐδοκιμῶν κατέχει τὴν πρώτην τάξιν. Ἦτο σωματικῶς ἐντελέστατος, καὶ τοσαύτην εὐκινησίαν εἶχεν ἐν τῷ προσώπῳ, ὥστε ἠδύνατο νὰ ὑποκρίνηται οἱονδήποτε πάθος. Ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἦτον ἠχηρὰ καὶ εὔκαμπτος. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἦσαν μέλανες καὶ πυρώδεις. Κατέλιπε περιουσίαν 3,500,000 φράγ. Τὰ ποιητικὰ αὐτοῦ ἔργα ἐξεδόθησαν ἐν Λονδίνῳ τῷ 1785, τόμ. 2, εἰς 8ον, τὰ δὲ δραματικὰ τῷ 1798, τόμ. 3, εἰς 12ον.

ΓΑΡΡΟΒΙΛΛΑ, πόλ. τῆς Ἱσπανίας, ἐπὶ τοῦ Τάγου, 39 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Κασερές. Πληθ. τῆς κοινότητος 6,575 κάτ.

ΓΑΡΣΑΟΣ (Πέτρος-Ἀντώνιος ΚΟΡΡΕΑΣ), πορτογάλος ποιητής, γεννηθ. ἐν Λισσαβῶνι τῷ 1735, ἀποθ. περὶ τὸ 1775, ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἱδρυτῶν τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἀρκάδων, τῷ 1756. Ἐπεσπάσατο, διά τινων προσβολῶν κατὰ τῆς «Ἐφημερίδος τῆς Λισσαβῶνος», τὴν ὀργὴν τοῦ Πομβάλ, καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ εἱρκτῇ. Ἠσθάνθη τὴν ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτοῦ ἀπειροκαλίαν, καὶ ἠθέλησεν ν' ἀπαλλάξῃ αὐτῆς τὴν φιλολογίαν. Ἐπωνομάσθη ὁ πορτογάλος Ὁράτιος, ὡς ὁ Φερρέρας. Τὰ ἔργα αὐτοῦ δημοσιευθέντα ἐν Λισσαβῶνι, 1778, εἰς 8ον, συνίστανται εἰς ᾠδάς, σατύρας, ἐπιστολάς, ἀσμάτια, κτλ.

ΓΑΡΣΙΑΣ Α' ΞΙΜΕΝΗΣ, ἀντικατέστησε τῷ 857, ὡς κόμης τῆς Ναβάρρας, τὸν πατέρα αὐτοῦ Σάγχον, οὗ ὁ ἀδελφὸς καὶ προκάτοχος Ἀζνὰρ, κατέστη ἀνεξάρτητος ἀπὸ Λουδοβίκου τοῦ Πράου. Τῷ 860, ἔλαβε τὸν τίτλον βασιλέως, καὶ ἐβασίλευσε μέχρι τοῦ 880.— ΓΑΡΣΙΑΣ ὁ Β', βασιλεὺς τῆς Ναβάρρας, οὐδὲν ἔπραξε σημαντικόν· ἐβασίλευσε δὲ ἀπὸ τοῦ 926 μέχρι τοῦ 970. — ΓΑΡΣΙΑΣ ὁ Γ', βασιλεὺς τῆς Ναβάρρας ἀπὸ τοῦ 994 μέχρι τοῦ 1001, ἐπονομασθεὶς ὁ Τρομώδης, διότι ἔτρεμεν ἐν τῇ μάχῃ, οὐχὶ ἐκ φόβου, ἀλλ' ἐκ νευρικοῦ ἐρεθισμοῦ, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Σάγχον Β' καὶ ἠναραγάθησε κατὰ τῶν Μαύρων. Συναπισθεὶς μετὰ τοῦ Βερμούδου, βασιλέως τῆς Λεόνης, καὶ τοῦ κόμητος τῆς

Καστιλλίας, ἐνίκησε, τῷ 998, ἐν Καλαταναζόρ, τὸν Ἀλμανζόρον, βεζίρην τοῦ χαλίφου τῆς Κορδούης Ἐσχὰμ τοῦ Β'. ΓΑΡΣΙΑΣ Δ', 1035—1054.— ΓΑΡΣΙΑΣ Ε', 1134—1158. Ἀμφότεροι οὐδὲν ἄξιον σημειώσεως ἔπραξαν κατὰ τὸ διάστημα τῆς βασιλείας των.

Γαρσίας Α' Φερνανδὲς, κόμης τῆς Καστιλλίας ἀπὸ τοῦ 970 μέχρι τοῦ 990, εἷς τῶν φοβερωτάτων ἐχθρῶν τῶν Μαύρων, ἐνίκησε τὸν Ἀλμανζόρον, τῷ 984, ἐν Ὄσμα, καὶ τῷ 990, ἐν Ζαμάχῃ, ἧδη νικητὴς, παρεσύρθη ὑπὸ τῆς ὁρμῆς τῆς ἀνδρείας του, ἠχμαλωτεύθη καὶ μετὰ μικρὸν ἀπέθανεν ἐκ τῶν τραυμάτων αὐτοῦ. — ΓΑΡΣΙΑΣ Β', κόμης τῆς Καστιλλίας ἀπὸ τοῦ 1022 μέχρι τοῦ 1032, ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομήτων τῆς Βέλας, ὑποτελῶν αὐτοῦ.

Γαρσίας δὲ Παρέδης (Δὸν Διέγος), Ἱσπανὸς στρατηγὸς, γενν. ἐν Τρουξίλλῳ τῷ 1466, ἀποθ. τῷ 1530, ἦτον ἐξάκουστος διὰ τὴν σωματικὴν ῥώμην, τὸ γιγάντειον ἀνάστημα, τὴν γενναιότητα καὶ τὴν φιλανθρωπίαν αὐτοῦ. Στρατεύσας ἐπὶ τοὺς Πορτογάλους, τοὺς Μαύρους ἐν τῷ πολέμῳ τῆς Γρενάδας, συνῆψε στενὴν φιλίαν μετὰ τοῦ περιωνύμου Γονζάλβη τοῦ Κορδουβίου, ὑπηρέτησε παρὰ τῷ πάπᾳ Ἀλεξάνδρῳ ΣΤ' κατὰ τῶν Ὀρσινῶν, εἶτα παρὰ τοῖς Ἐνετοῖς κατὰ τῶν Τούρκων, οἵτινες ἠχμαλώτευσαν αὐτὸν ἐν Κεφαλληνίᾳ. Ἐλευθερωθεὶς δὲ μετ' οὐ πολὺ, ἐδουλεύθησε τῷ Γονζάλβῃ εἰς τὴν κατάκτησιν τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως, καὶ συνετέλεσεν ὑπὲρ τῆς νίκης ἐν ταῖς μάχαις τῆς Σεμινάρας, Κερινιόλας καὶ τοῦ Καριγλιάνου. Φερδινάνδος ὁ Καθολικὸς, ἀπέστειλεν αὐτὸν, τῷ 1508, παρὰ τῷ αὐτοκράτορι Μαξιμιλιανῷ Α', πολεμοῦντι τότε κατὰ τῆς Βενετίας· ὁ Γαρσίας παρέστη εἰς τὰς πολιορκίας τῆς Βικεντίας καὶ τῆς Βερόνης καὶ διέπρεψεν ὑπὸ Κάρολον τὸν Πέμπτον ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Παταυίου. Ἀπέθανε πεσὼν ἀπὸ τοῦ ἵππου.

Γαρσίας δὲ Μασκαρένας (Βλάσιος), πορτογάλος ποιητὴς, γενν. ἐν Βεϊρᾳ τῷ 1656, εἶναι συγγραφεὺς τῆς ἐποποιΐας Βερεάθης, τυπωθείσης ἐν Κοϊμβρᾳ, τῷ 1699, εἰς ἓν, δι' ἧς κατέλαβε διακεκριμένην θέσιν ἐν τῇ φιλολογίᾳ τῆς χώρας αὐτοῦ.

Γαρσίας Σουίλεος (Θωμᾶς), ἰατρὸς, γενν. ἐν Μαδρίτῃ τῷ 1778, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1816. Περιεπλέχθη τοὺς γάλλους τραυματίας κατὰ τὸν πόλεμον τῆς Ἱσπανίας, καὶ ἠκολούθησεν εἰς Γαλλίαν τὰ λείψανα τοῦ στρατοῦ τοῦ Ναπολέοντος Α'. Μετέφρασεν εἰς τὴν ἱσπανικὴν τὸν *Cid* τοῦ Κορνηλίου, 1803, κτλ.

Γαρσίας (Μανουὴλ), μουσουργὸς καὶ λυρικὸς μουσικὸς, γενν. ἐν Σεβίλλῃ τῷ 1775, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1832. Συνέθεσε μελοδράματα εὐδοκιμήσαντα ἐν Ἱσπανίᾳ, ἀλλὰ τανῦν λησμονηθέντα, καὶ ἐποιήσατο ἀρχὴν τοῦ σταδίου του ἐν τῷ Ἰταλικῷ θεάτρῳ τῶν Παρισίων τῷ 1808. Ὁδὸν Ζουὰν, οἱ Γάμοι τοῦ Φίγαρο, ὁ Μυστικὸς γάμος, ὁ Κουρεὺς τῆς Σεβίλλης, ἡ Ἰταλὶς ἐν Ἀλγερίῳ, ὁ Ὄθελος, ἦσαν αὐτόχρημα θρίαμβοι δι' αὐτόν. Ὡς ἀοιδὸς καὶ ὡς ἠθοποιὸς, εἶχεν οἶστρον ἀπεριόριστον. Κατέλιπε δύο θυγατέρας, τὴν Μαλιβρὰν καὶ τὴν Παυλίναν Γαρσία (Κυρίαν Βιαρδότου).

Γαρσίας (Ἐμμανουὴλ), γάλλος μουσικὸς, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεννηθ. ἐν Μαδρίτῃ τῷ 1805, ἠκολούθησεν ἀπὸ τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας τὴν οἰκογένειάν του κατὰ τὰς διαφόρους αὐτῆς ἐκδρομὰς, διδαχθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τὴν τέχνην τοῦ ᾄδειν, συνέγραψε τὰ ἑξῆς συγγράμματα. *Mémoire sur la voix humaine* (1840)· *Ecole de Garcia, traité complet de l'art du chant* (1841)· *Observations physiologiques sur la voix humaine* (1856). Τούτου αἱ ἀδελφαὶ ὑπῆρξαν περιώνυμοι ἀοιδοί.

ΓΑΡΣΙΛΑΣΟΣ ΔΕ ΛΑ ΒΕΓΑΣ, Ἱσπανὸς ποιητὴς, γενν. τῷ 1500, ἢ, κατ' ἄλλους, τῷ 1503, ἐν Τολέδῃ, ἐξ εὐγενοῦς οἴκου, ἀπέθ. τῷ 1536, ὑπηρέτησεν ὡς λοχαγὸς ἐν τῷ στρατῷ Καρόλου τοῦ Πέμπτου, παρευρέθη εἰς τὴν ἐν Παταυίῳ μάχην, 1525, εἰς τὰς πολιορκίας τῆς Βιέννης, 1529, τοῦ Τύννητος, 1535, καὶ, ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Αὐτοκρατορικῶν εἰς Προβηγκίαν, τραυματισθεὶς ἐν τῷ προαστίῳ τοῦ Μούη (Βάρ) ἀπέθανεν ἐν Νικαίᾳ. Φίλος καὶ ζηλωτὴς τοῦ Βοσκὰν, μιμητὴς τοῦ Πετράρχη καὶ τοῦ Βιργιλίου, συνετέλεσεν ὅπως εἰσαχθῇ εἰς Ἱσπανίαν ἡ ἰταλικὴ ποίησις. Σώζονται αὐτοῦ ᾄσματα, ἐλεγεῖα, κτλ. Ἐν τῶν εἰδυλλίων αὐτοῦ εἶναι ἀριστούργημα ἐκφραστικότητος, λεπτότητος καὶ ἀφελείας. Ἐπωνυμάσθη ὁ Ἱσπανὸς Πετράρχης.

Γαρσιλάσος δὲ λὰ Βέγας, Ἱσπανὸς ἱστορικὸς, γενν. ἐν Κούτζῳ τῷ 1530, ἀποθ. τῷ 1668, εἶχε μητέρα Περουβιανὴν ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Ἰγκᾶς. Ἔργα αὐτοῦ εἶναι· «Γενικὴ ἱστορία τοῦ Περοῦ», ἐν Κορδούῃ, 1616, εἰς φύλλ. μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Richelet, 1670· εἶναι δὲ βιβλία ἀκριβῆ μὲν ἀλλὰ κακῶς γεγραμμένα. *Commentaires royaux, qui traitent de l'origine des Incas, de leurs lois et de leur gouvernement*, ἐν Λισσαβώνι, 1609—1616

Δημόσιος Βιβλιοθήκες Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

κτλ. μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Δαλιβάρ.

ΓΑΡΣΤΑΓΚ, ἐνορία καὶ πόλ. τῆς Ἀγγλίας, κομητεία, 19 χιλιαμ. πρὸς Ν τῆς Λαγκαστρίας, πλησίον τοῦ *Wye*· κάτ. 7,700. Κατασκευὴ πίλων καὶ βαμβακίνων ὑφασμάτων. Ἐθεμελιώθη ἐπὶ Ἐδουίκου τοῦ Ζ' ὑπὸ τοῦ Θωμᾶ Στάνλεϋ, 1ου κόμητος τῆς Δέρβη.

ΓΑΣΚΟΝΙΑ, *Vasconia*, χώρα τῆς ἀρχ. Γαλλίας, ἥτις ἀπετέλει μέρος τῆς διοικήσεως τῆς Γουιέννης καὶ Γασκονίας. Ἐπὶ Ῥωμαίων ἀπετέλει τὴν Νοβεμποπουλανίαν ἢ Ἴβηρ Ἀκυιτανίαν. Οἱ Γασκόνοι ἔχουσι λεπτὸν, ἐπιτήδειον καὶ ἐφευρετικὸν τὸν νοῦν· Ἰδ. *Histoire de la Gascogne, depuis les temps les plus reculés jusqu'à nos jours*, 1849, τόμ. 5, εἰς 8ον.—Ὅρια τῆς Γασκονίας εἶναι ὁ Ὠκεανὸς πρὸς Δ, ἡ Ναβάρρα καὶ ἡ Βεάρνη πρὸς Ν, ἡ Λαγγεδόκη καὶ ἡ κομητεία τῆς *Foix* πρὸς Α, καὶ ἡ Γουιέννη πρὸς Β. Πρωτ. *Auch*.—Ὁ κόλπος τῆς Γασκονίας παρ' ἀρχαίοις *Aquitanicus sinus*, εἶναι μέρος τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ περιλαμβανόμενος μεταξὺ τῶν δυτικῶν αἰγιαλῶν τῆς Γαλλίας καὶ τῶν ἀρκτικῶν τῆς Ἱσπανίας, παρ' ἣν ὀνομάζεται κόλπος τῆς Βισκαΐας (παρ' ἀρχ. κόλπος τῶν Καντάβρων).

ΓΑΣΠΑΡ, Γλάσσα ἢ ΓΕΛΑΣΣΑ, νῆσος τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ ἀρχιπελάγους τῆς Σόνδης, μεταξὺ τῶν νήσων τῆς Βάγκας πρὸς Δ καὶ τῆς Βιλλιτῶνος, πρὸς τὰ ΝΑ, ἐπὶ τῆς 2ο 21' Ν πλ., καὶ 104ο 45' Α μήκ. Ῥῆ ἐκατώδης.

ΓΑΣΠΑΡΙΝΟΣ (Θωμᾶς Αὐγουστῖνος δὲ), στρατηγὸς γενν. ἐν Ἀραυσίωνι τῷ 1750, ἀποθ. τῷ 1793. Ἐν τῇ δίκῃ τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ' ἔδωκε μελαιναν ψῆφον. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἐπιδοκιμασάντων τὸ σχέδιον τῆς ἐκπορθήσεως τῆς Τουλῶνος ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος, ὅστις ἐπὶ τούτῳ εὐγνωμονῶν πάντοτε αὐτῷ, δὲν τὸν ἐλησμόνησεν οὔτε κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς ζωῆς του, καὶ ἐν τῇ διαθήκῃ του κατέλιπεν 100,000 φρ. εἰς ἕκαστον τῶν δύο υἱῶν τοῦ Γασπαρίνου.

ΓΑΣΣΕΝΔΗΣ (Πέτρος), γάλλος φιλόσοφος, γενν. ἐν *Champtercier*, πλησίον τὴν *Digne*, τῷ 1592, ἀποθ. τῷ 1656, ἐδίδαξε τὴν ῥητορικὴν ἐν *Digne* ἐν ἡλικίᾳ ἐκκαίδεκα ἐτῶν, καὶ καταλιπὼν τὴν διδασκαλίαν ἐπεδόθη εἰς τὰς ἐπιστήμας. Ἡ κριτικὴ αὐτοῦ περὶ τοῦ Ἀριστοτέλους, δημοσιευθεῖσα τῷ 1624 ὑπὸ τὸν τίτλον *Exercitationes adversus Aristotelem*, ἐγένετο ἀρχὴ τῆς μεγάλης αὐτοῦ φήμης ἀλλὰ πολλοὺς ἐχθροὺς ἕνεκα ταύτης προσεκτήσατο. Τῷ 1645, ἤρξατο αὖθις διδάσκων καὶ κατέλαβε τὴν ἕδραν τῶν μαθηματικῶν ἐν τῷ *Collége de France*. Ὑπῆρξε φίλος τῶν διασημοτάτων σοφῶν τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ καὶ πάσης χώρας, ἤτοι τοῦ Γαλιλαίου, τοῦ Κεπλέρου, τοῦ Ὄββη, τοῦ Πασκὰλ, κλπ. Ἐπιδοθεὶς ἐναλλὰξ εἰς τὴν ἀστρονομίαν, τὴν φυσικὴν, τὰ μαθηματικὰ, τὴν μεταφυσικὴν, τὴν ἠθικὴν, τὴν ἱστορίαν, διέπρεψεν ἐν πᾶσι. Ἐκηρύχθη πολέμιος τῆς φιλοσοφίας τοῦ Καρτεσίου καὶ τοσοῦτον ἐπιτυχῶς ἐπολέμησεν αὐτὴν ὥστε οἱ φιλοσοφοῦντες διῃρέθησαν εἰς δύο στρατόπεδα, τοὺς Καρτεσιανοὺς καὶ τοὺς Γασσενδιστάς. Ὀπαδὸς τῶν ἰδεῶν τοῦ Γαλιλαίου, ἐδίδαξεν ἐν Γαλλίᾳ τὴν κίνησιν τῆς γῆς. Συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι *de Vitâ et moribus Epicuri lib. VII*, ἐν Λουγδούνῳ, 1647· *Diogenis Laertii*, αὐτόθι, 1749· *Syntagma philosophiæ Epicuri*, κτλ.

ΓΑΣΣΙΩΝ (Ἰωάννης δὲ), στρατάρχης τῆς Γαλλίας, γενν. ἐν Πὼ τῷ 1609, ἀποθ. τῷ 1647, ἐπολέμησεν ἐν Γερμανίᾳ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ βασιλέως τῆς Σουηδίας Γουσταύου Ἀδόλφου, οὗ διώκει τὴν σωματοφυλακὴν, ἐπανέκαμψεν εἰς Γαλλίαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἡγεμόνος τούτου, 1632, ἐτέθη ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ στρατάρχου *de la Force*, ἐν Λωῤῥαίνῃ, καὶ κατέστη τὸ φόβητρον τῶν ἐχθρῶν. Ἐν τῇ μάχῃ τῆς Ῥοκροὰ, 1643, ἡγεῖτο τῆς δεξιᾶς πτέρυγος τῶν Γάλλων, καὶ συνετέλεσεν ὑπὲρ τῆς νίκης. Τραυματισθεὶς ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Θιομβίλλης, προδιδασθεὶς στρατάρχης, ἐστρατήγει ἐν Φλάνδρᾳ ὑπὸ τὸν Γάστωνα τῆς Αὐρηλίας τῷ 1644, ἐκυρίευσε τὴν Κουρτραὶ, Φούρνην, Δυγκέρκην, ἐτραυματίσθη διὰ σφαίρας εἰς τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Λένς, καὶ μετὰ πενθημερίαν ἀπεβίωσε. Θρασὺς καὶ ῥέκτης ἐν τοῖς πολέμοις ἦτο λίαν συνετὸς ἐν τοῖς συμβουλίοις. Ὅτε ὑπεδεικνύοντο τῷ Ῥιχελιεῦ δυσχέρειαί τινες, ἔλεγεν· εἰ Γασσίων θὰ τὰς ὑπερνικήσῃ».

ΓΑΣΣΝΕΡ (Ἰωάννης-Ἰωσὴφ), θαυματοποιὸς καὶ ἐξορκιστὴς, γενν. ἐν Βράτζ τῆς Τυρολίας τῷ 1727, ἀποθανὼν τῷ 1779, ἠσπάσθη τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, καὶ περιηγούμενος ἐκήρυττεν ὅτι δύναται νὰ θεραπεύῃ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν, καὶ ἐν ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πᾶσαν νόσον, ἣν ἀπέδιδε τῇ τοῦ δαίμονος ἐξουσίᾳ. Ὁ ἐπίσκοπος Κωνσταντίας, οἱ ἀρχιεπίσκοποι Πράγας καὶ Σαλσβούργου ἀπεδίωξαν αὐτὸν τῶν ἐπαρχιῶν των καὶ δι' αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος τοῦ Ἰωσὴφ Β', τῷ 1777, ἐδιώχθη ἐκ Γατισβόννης. Ἡ κ. Καμπὰν ἀφηγεῖται ὅτι ὁ Γάσσνερ ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τῆς αὐτοκρατείρας τῆς Αὐ-

στρίας περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς θυγατρὸς αὐτῆς Μαρίας Ἀντωνιέττας, ὡχρίασε, λέγουσι, καὶ ἀνεφώνησε· «Μεγαλειοτάτη, ὑπάρχουσι σταυροὶ διὰ πάντα ὧμον». Ὁ Γάσσνερ ἦτο ἀφιλοκερδὴς καὶ ἁγνὸς τὰ ἤθη. Ὅπως ὑπερασπίσῃ τὰ ἑαυτοῦ δόγματα ἔγραψεν «Ὁδηγίαν πρὸς καταπολέμησιν τοῦ διαβόλου», γερμανιστὶ, ἐν Κέμπτεν, 1774, εἰς 8ον. Τὰ ὑπὲρ καὶ κατὰ τῶν θαυμάτων τούτων γραφέντα συνελέγησαν ὑπὸ τὸν τίτλον «Μαγικὴ βιβλιοθήκη», 1776. εἰς 8ον.

ΓΑΣΤΑ-ΙΝ, κοιλὰς τῶν αὐστριακῶν χωρῶν, κατὰ τοὺς πρόποδας τῶν Νωρικῶν Ἄλπεων, ἐν τῷ δουκάτῳ τοῦ Σαλσβούργου, ᾗμιζομένη διὰ τὰ θερμὰ αὐτῆς ὕδατα καὶ τὸν καταῤῥάκτην τοῦ Ἄση (Ache). Αὐτόθι περὶ τὰ μέσα τοῦ Αὐγούστου, τῷ 1871, ἐγένετο ἡ πολυτρόπως σχολιασθεῖσα συνέντευξις τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Γερμανίας καὶ Αὐστρίας, οἵτινες πρώτην φορὰν συνωμίλουν μετὰ τὴν ἐν Σαδόβᾳ μάχην.

ΓΑΣΤΟΥΝΗ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ἐν Πελοποννήσῳ (Νομὸς Ἀχαΐας καὶ Ἤλιδος), ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Πηνειοῦ, ΒΔ τοῦ Πύργου, πλησίον τῶν ἐρειπίων τῆς ἀρχαίας Ἤλιδος. Πληθ. 3,000 κατ.

ΓΑΣΤΡΟΜΑΝΤΕΙΑ, εἶδος μαντείας γινομένης δι' ἀγγείων ὀαλίνων, στρογγύλων, πληρουμένων ὕδατος καὶ τιθεμένων μεταξὺ ἀνημμένων κηρίων. Προφερομένων λέξεών τινων, ἐξήγοντο μαντεῖαι ἐκ τῆς παρατηρήσεως τῶν ὑπὸ τῶν φωτὸς παραγομένων ἐν τῷ ὕδατι σχημάτων.

ΓΑΣΤΩΝ δὲ Φοὰ, ὁ Ὀρλεάνις, ἴδ. ΦΟΑ, ΟΡΛΕΑΝΣ.

ΓΑΣΤΩΝ (Μαρία-Ἰωσὴφ-Γάκινθος δέ), γενν. ἐν Ῥοδὲς τῷ 1767, ἀποθ. τῷ 1808. Ἄρχος, ὅτε ἐξερράγη ἡ ἐπανάστασις, ἀπεχώρησεν εἰς Ῥωσσίαν, ἐπέστρεψεν εἰς Γαλλίαν τῷ 1807, καὶ διωρίσθη διευθυντὴς ἐν τῷ λυκείῳ τῆς Αἰμάγγης. Εἶναι γνωστὸς ἐκ τῆς εἰς τὴν γαλλικὴν ἐμμέτρου μεταφράσεως τῆς «Αἰνειάδος», εἰς ἣν εἰργάσθη 10 ἔτη, ἀλλ' ἡ μετάφρασις αὕτη ἔληξε μονήρης.

ΓΑΤ ἢ ΡΑΤ (Ὄασις τῆς) *Ghat, ἢ Rhat*, ἐν τῇ ἀρχιῷ Σαχάρᾳ, ΝΔ τοῦ Φεζὰν, μεταξὺ τῆς 24ου 26′ Β πλάτ. καὶ τῆς 5ου—7ου Α μήκ. Εἶναι μακρὰ καὶ στενὴ κοιλὰς, μεταξὺ τῶν ὀρέων Ἀκακοῦ πρὸς Α', τοῦ Κάσρ-Δζενοὺν πρὸς Δ, καὶ τῶν ὀρέων Ἀσγὰρ πρὸς Ν. Ἡ πρωτ. Γάτ, μικρὰ πόλις, ἔχουσα τὸ πολὺ 600 μονίμους κατοίκους, περικυκλοῦται ὑπὸ τάφρου καὶ φοινικοδένδρων. Γῆ εὔφορος εἰς ἀμπέλους, σίτον, σύκα, φοίνικας. Ἡ ὄασις ἐξουσιάζεται ὑπὸ τῶν Τουαρέγων Ἀσγὰρ, οἵτινες κρατοῦσιν ἐπίσης τῆς πρὸς Β καὶ τῆς πρὸς Ν χώρας, ἐπὶ ἐκτάσεως 200 λευγῶν καίτοι ὄντες μόλις ἑξακόσιοι ἱππεῖς. Κάτωθεν τῶν Ἀσγὰρ, εἶναι οἱ Ἰμγὰδ, λαὸς τουαρεγικῆς καταγωγῆς, ὅστις ὅμως ἀπὸ πολλοῦ συγχρωτισθεὶς μετὰ τῶν νέγρων, ἀπώλεσε τὴν καθαρότητα τοῦ γένους καὶ διατελεῖ ἐν δουλικῇ σχεδὸν καταστάσει. Ἡ ἀγορὰ τῆς Γάτ, ἀπὸ τοῦ ὀκτωβρίου μέχρι τοῦ δεκεμβρίου, εἶναι μία τῶν σημαντικωτάτων τῆς Ἀφρικῆς, λαμβάνουσα ἐξ Αἰγύπτου καὶ Τριπόλεως μεταξωτὰ, βαμβακερὰ, σιδηρᾶ σκεύη, κοράλιον, τάπητας, ὅπλα· ἐκ Τουὰτ καὶ τῆς ἀλγερινῆς Σαχάρας, μῦρα, κύπρον, ἐρυθρόδανον, χρυσόκονιν, ἐλεφαντοστοῦν, πτερὰ στρουθοκαμήλων. Τῷ 1861, ὁ περιηγητὴς Η. Duveyrien κατώρθωσε νὰ συνάψῃ ἀμέσους σχέσεις μετὰ τῶν πόλεων τῆς Ἀλγερίας καὶ νὰ ἀγάγῃ μέχρι Γαλλίας ἀρχηγούς τινας τουρέγους.

Γάτα, πόλ. τῆς Ἱσπανίας (ἐπαρχία Κασερὲς), ἐπὶ ὁμωνύμου ποταμοῦ, 59 χιλιάμετρ. ΒΔ τῆς Πλακεντίας. Κάτ. 2,400.

Γάτα (Ὄρη τοῦ), μικρὰ σειρὰ ὀρέων συνδέουσα τὰ ὄρη Γρέδος μετὰ τῆς Σιέρρα Ἐστρέλλα. Λατομεῖα ἀγάτου ἀφ' ὧν καὶ ὠνομάσθησαν.

Γάτα, ἀκρωτήριον τῆς Ἱσπανίας κατὰ τὴν ΝΑ ἄκραν ἐπὶ τῆς Μεσογείου, πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Ἀλμερίας, ἐπὶ τῆς 36ου 43′ 30″ Β πλ. καὶ 4ου 28′ 3″ Δ μήκ.

ΓΑΤΑΚΕΡ (Θωμᾶς), θεολόγος καὶ κριτικὸς, γεννηθεὶς ἐν Λονδίνῳ τῷ 1574, ἀποθανὼν τῷ 1654, καὶ γράψας σὺν ἄλλοις *Cinnus sive adversaria Miscellanea, libr. VI*, ἐν Λονδίνῳ, 1651, μεθ' οὗ ἠνώθη ὕστερον ἐν ταῖς μεταγενεστέραις ἐκδόσεσιν ἐκτενέστερον πόνημα ἐπιγραφόμενον *Adversaria posthuma*. Ἐξέδοτο τὸν «Μάρκον Ἀντωνῖναν», ἐν Λονδίνῳ, 1652, μετὰ σοφῆς προεισαγωγῆς περὶ τῆς στωϊκῆς φιλοσοφίας, κτλ.

ΓΑΤΕΣ (Ὀράτιος), ἀμερικανὸς στρατηγὸς, γενν. ἐν Ἀγγλίᾳ τῷ 1728, ἀποθ. τῷ 1806, ὑπηρέτησε τὸ πρῶτον ἐν Γερμανίᾳ, εἶτα ἐν Ἀμερικῇ παρὰ τῷ ἀγγλικῷ στρατῷ κατὰ τῶν Γάλλων. Μετὰ τὴν εἰρήνην τοῦ 1763, ἐγκατέστη ἐν Βιργινίᾳ, ἐκπρύχθη ὑπὲρ τῆς θετῆς πατρίδος του κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀπὸ τῆς μητροπόλεως ἀγῶνα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, καὶ ἀναλαβὼν, τῷ 1777, τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Βορείου στρατοῦ, ἠνάγκασε τὸν ἄγγλον στρατηγὸν Βουργούνην ὅπως συνομολογήσῃ τὴν παράδοσιν τῆς Σαρατόγας. Ἀρχιστράτηγος τοῦ στρατοῦ τῆς

Ν. Καρολίνας, τῷ 1780, καὶ ἀτάκτους μόνον ἔχων στρατιώτας ἠττήθη ὑπὸ τοῦ Κορνουάλλη, καὶ παυθεὶς ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου, ἀπεχώρησε τῶν δημοσίων πραγμάτων. Ὁ Γάτες διέπρεπεν ἐπί τε φιλανθρωπίᾳ καὶ πολεμικαῖς ἀρεταῖς.

ΓΑΤΕΣ (ὄρη) ἴδ. ΓΑΤΤΕΣ.

ΓΑΤΕΣΧΗΔ, πόλ. τῆς Ἀγγλίας, κομητεία, 20 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Δυρχὰμ, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Τύνου, θεωρουμένη ὡς προάστειον τοῦ Νεοκαστέλου· κάτ. 33,590. Ὀρυχεῖα θηγάνης, γαιάνθρακος, χυτήριον σιδήρου, κατασκευὴ ἀγκυρῶν καὶ ἀλύσσων, σχοινίων, χημικῶν προϊόντων. Νίκη Γουλλιέλμου τοῦ Δαρυκτήτορος κατὰ τοῦ Μαλκόλμ.

ΓΑΤΤ, GHATTES ἤτοι δίοδοι, στενὰ περάσματα, ἀγγλιστὶ *Ghauts*, ὄνομα δύο σειρῶν ὀρέων ἐκτεινομένων τῆς μὲν πρὸς τὰ ΝΑ τῆς δὲ πρὸς Δ τοῦ ὁροπεδίου τοῦ Δεκκάν, καὶ ὀνομαζομένων ὡς ἐκ τούτου «Ἀνατολικῶν» καὶ «Δυτικῶν». Αἱ μὲν πρῶται, 600 περίπου χιλιαμ. τὸ μῆκος, κείμεναι ὁλόκληροι ἐν τῷ λεκανοπεδίῳ τοῦ κόλπου τῆς Βεγγάλης, περιλαμβάνονται μεταξὺ τῆς 11ο 31′—16ο 10′ Β πλ. καὶ τῆς 74ο 40′—76ο 40′ Α μήκ. ἀκολουθοῦσαι ΒΑ διεύθυνσιν, εἶτα Β, διὰ μέσου τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Κοϊμβετούρ, Σαλέμ, Βαραμάχλ, Μαϊσσούρ, Καρνατὶκ καὶ Βαλαγάτ. Κορυφαὶ ὀλίγον ὑψηλαί. Αἱ δὲ δεύτεραι, 1,400 χιλιαμ. τὸ μῆκος, ἐκτείνονται ἀπὸ τῶν πηγῶν τοῦ Γίρνα μέχρι τοῦ Κομορίνου ἀκρωτηρίου, μεταξὺ τῆς 19ο 30′-7ο 55′ Β πλ., καὶ τῆς 71ο 40′-75ο 12′ Α μήκ. ἀκολουθοῦσαι διεύθυνσιν παράλληλον ταῖς πρώταις καὶ πλησιάζουσι κατὰ μέγα μέρος τὴν γραμμὴν ἥτις χωρίζει τὸ λεκανοπέδιον τῆς θαλάσσης τοῦ Ὁμὰν ἀπὸ τοῦ λεκανοπεδίου τοῦ κόλπου τῆς Βεγγάλης, διὰ τῶν χωρῶν τῆς Ἀουρενγκάβ, Βενδζαπούρ, Γόας, Κανάρας, Μαλαβάρ, Καρνατὶκ, Κοχίνου καὶ Τραβαγκίρης. Κυριώτεραι κορυφαὶ 2,800 ἕως 4,300 μέτρ. ὕψ. Μετὰ τῶν δύο ταύτων σειρῶν συνδέονται τὰ πλεῖστα τῶν τῆς Ἰνδοστάνης ὀρέων. Τὰ Νιγγέρια, ἔχοντα ἔκτασιν 80 χιλιαμ. συνδέουσι τὰς δύο σειρὰς τῶν Γάτ.

ΓΑΤΤΑΜΕΛΑΤΑΣ (Στέφανος), Ἰταλὸς μισθοφόρος, γενν. ἐν Ναρνίᾳ, ἀποθ. τῷ 1443. Ἀφοῦ ὑπηρέτησε τοὺς πάπας, μετέβη παρὰ τοῖς Ἐνετοῖς τῷ 1434, καὶ διωρίσθη στρατηγὸς τοῦ ἐνετικοῦ στρατοῦ· τοσοῦτον δ' εὐηρέστησε τῇ ἐνετικῇ κυβερνήσει, ὥστε ἔλαβε τέλος εὐγενοῦς, ἐνεγράφη ἐν τῇ Χρυσῇ Βίβλῳ, ἐδόθη αὐτῷ μέγαρον πρὸς κατοικίαν ἐν τῇ πόλει καὶ σύνταξις ἀξιόλογος. Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐτιμήθη ἐν Παδούῃ διὰ λαμπροῦ μνημείου καὶ ἐφίππου ἀνδριάντος, ἔργου τοῦ Δονατέλλου.

ΓΑΤΤΕΒΙΛΗ, πολίχνη τῆς Γαλλίας (Μάγχη), 26 χιλιάμ. πρὸς Α τοῦ Χερβούργου· κάτ. περὶ τοὺς δισχιλίους. Ἀπ' αὐτῆς ὀνομάζεται τὸ περατοῦν πρὸς Α. τὴν χερσόνησον τοῦ Κοτεντίνου ἀκρωτήριον *Raz - de Gatteville*. Ὡραῖος φάρος, 80 μέτρ. τὸ ὕψος, ἐγερθεὶς τῷ 1834.

ΓΑΤΤΕΡΕΡ (Ἰωάννης Χριστόφορος), σοφὸς ἱστορικὸς, γενν. τῷ 1727 ἐν Λιχτενάου, πλησίον τῆς Νυρεμβέργης, ἀποθ. τῷ 1499, καθηγητὴς ἐν Νυρεμβέργῃ τῷ 1755, καὶ ἐν Γοτίγγῃ τῷ 1758, ἱδρυτὴς τοῦ ἱστορικοῦ Πανακαδημίου (Ἱνστιτούτου) τῆς πόλεως ταύτης τῷ 1764, κατέλιπε «Γενικὴν ἱστορίαν», ἐν Γοττίγγῃ, 1785—87, εἰς τόμ. 2. «Δοκίμιον γενικῆς ἱστορίας μέχρι τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς», ἐν Νυρεμβέργῃ, 1792· «Γενικὴν ἱστορικὴν βιβλιοθήκην», κτλ. Πρῶτος αὐτὸς ἐχρήσατο τῇ συγχρονιστικῇ μεθόδῳ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς ἱστορίας. Πάντα τὰ βιβλία αὐτοῦ εἶναι γεγραμμένα γερμανιστί.

ΓΑΤΤΙ (Βερναρδῖνος), ζωγράφος, ἐπονομασθεὶς *il Sojaro* (ὁ ἀστεῖος), ἕνεκα τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ, ἐγενν. ἐν Κρεμώνῃ, ἐν Παταυίῳ ἢ ἐν Βερσέλῃ καὶ ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ Κορρηγίου, οὗ τὸν ῥυθμὸν ἐμιμήθη. Ἡ σύνθεσις αὐτοῦ κέκτηται μεγαλεῖον καὶ τὰ ζωγραφούμενα φαίνονται ἐξέχοντα ὡς ἀνάγλυφα.

ΓΑΤΤΙΝΑΡΑ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, 31 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Βερσέλης, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Σεσία· κάτ. 4,475.

ΓΑΤΤΙΝΑΡΑΣ (Μερκουρῖνος ΑΡΒΟΡΙΟΣ ΔΕ), διάσημος νομικὸς, γενν. τῷ 1465 ἐν Ἀρβορίῳ πλησίον τῆς Βερσέλης, ἐξ ἐπιφανοῦς οἴκου τῆς Λομβαρδίας, ἀποθ. τῷ 1530. Σύμβουλος Φιλιβέρτου τοῦ Ὡραίου, δουκὸς τῆς Σαβοΐας, ἕνεκα τῆς σταθερᾶς καὶ χρηστῆς διαγωγῆς του, διωρίσθη παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Μαξιμιλιανοῦ, τῷ 1508, πρῶτος πρόεδρος τοῦ κοινοβουλίου τῆς Βουργουνδίας, μετέσχε τῶν διαπραγματεύσεων τῆς Καμβραΐ, ἐγένετο, τῷ 1513, ἀρχηγὸς τοῦ ἰδιωτικοῦ συμβουλίου τῶν Κάτω Χωρῶν, κατηγορήθη ὡς πωληθεὶς εἰς τὴν Γαλλίαν, καὶ ἀπολογηθεὶς ἀπεσύρθη εἰς τὴν Μονὴν τῶν Βρυξελλῶν (Chartreuse de Bruxelles), ἀφ' ἧς ἐξῆλθε τῷ 1517, κατὰ διαταγὴν τοῦ Μαξιμιλιανοῦ. Ἀρχιγραμματεὺς Καρόλου τοῦ Πέμπτου τῷ 1518, παρέστη εἰς τὰ συνέδρια τοῦ Καλαΐσου τῷ 1521, συνέταξε τὰ περὶ εἰρήνης ἄρθρα μεταξὺ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ Κλήμεντος τοῦ Ζ', ὅστε

Δημοσιευμένο στο Διαδίκτυο
Αργοστόλιον (Ν. Κεφ.)

ὠνόμασεν αὐτὸν καρδινάλιον, τῷ 1529, καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει, συνωμολόγησεν ἐν Βονωνίᾳ, πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς Ἰταλίας, συνθήκην, ἣν ὁ καρδινάλιος δὲ Γραμβέλλης ἀποκαλεῖ ἀριστούργημα πολιτικῆς.

ΓΑ-Γ (Τζών), ἄγγλος ποιητής, γενν. ἐν Βαρστάπλη τῷ 1688 (Δεβονσχίρη), ἀποθ. τῷ 1732, προωρίσθη εἰς τὸ ἐμπόριον, εἶτα ἐγένετο γραμματεὺς τῆς δουκίσσης δὲ Μονμούθ. Διὰ τῆς εὐφυΐας καὶ τῆς ἀρεστῆς συμπεριφορᾶς του ταχέως εἰσήχθη εἰς τὴν ἀριστοκρατικὴν κοινωνίαν· τῷ δὲ 1714, ἠκολούθησεν, ὡς γραμματεὺς πρεσβείας τὸν λόρδον Κλαρενδῶνα, εἰς Ἀννόβερον, εἶτα ἀπεσύρθη παρὰ τῷ φίλῳ αὐτοῦ δουκὶ τῆς Κηνσβερῆ. Τὰ ἔργα τοῦ Γάϋ δὲν ἀναλογοῦσιν ἐν γένει πρὸς τὴν μεγάλην αὐτοῦ φήμην, ἐκτὸς τοῦ μελοδράματος ὁ «Ἐπαίτης», κλπ.

ΓΑ-Γ (Μαρία-Φραγκίσκα-Σοφία ΝΙΤΩΑ ΔΕ ΛΑΒΑΛΕΤΤΗ, Κα), συγγραφεὺς γεννηθεῖσα ἐν Παρισίοις τῷ 1776, ἀποθ. τῷ 1852. Διέπρεψεν ἐπὶ καλλονῇ καὶ ἀγχινοίᾳ. Οἱ στίχοι αὐτῆς εἶναι ὡραιότατοι. Ἔγραψε μυθιστορίας καὶ κωμῳδίας. Εἶναι μήτηρ τῆς Αἰμιλίας Γιραρδίνου (Δελφίνης Γάϋ).

Γ ά ϋ-Λ ο υ σ σ ά κ (Λουδοβῖκος-Ἰωσὴφ), περιώνυμος φυσικὸς καὶ χημικός, γενν. τῷ 1778, ἐν Ἁγίῳ Λεονάρδῳ (Ἄνω Βιέννης), ἀποθ. τῷ 1850. Εἰσαχθεὶς εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον τῷ VI ἔτει, καὶ ὕστερον εἰς τὴν σχολὴν τῆς γεωροποιΐας καὶ ὁδοποιΐας, ἐγένετο δεκτὸς ἐν τῇ ἑταιρίᾳ τῆς Ἀρκέλης τῇ συστάσει τοῦ καθηγητοῦ αὐτοῦ Βερθολλέτου. Τῷ 1806, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν. Προγυμναστὴς τῆς χημείας τὸ πρῶτον ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ, διεδέξατο ὕστερον τὸν Φουρκρὰ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς ἐπιστήμης ταύτης. Ὁ Γάϋ Λουσσὰκ ἐδίδαξε τὴν γενικὴν φυσικὴν ἐν τῷ *Collège de France*, τὴν χημείαν ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Ἐπιστημῶν (Faculté de Sciences) καὶ ἐν τῷ Βοτανικῷ κήπῳ. Ἐχημάτισε δὲ καὶ ἐξεταστὴς τῶν χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν νομισμάτων ἐν τῷ Νομισματοκοπείῳ τῶν Παρισίων, χημικὸς ἐν τῇ διευθύνσει τῶν καπνῶν, μέλος τῆς συμβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς τῶν τεχνῶν καὶ χειροτεχνημάτων, τοῦ συμβουλίου τῆς τελειοποιήσεως τῆς πορσελάνης καὶ τοῦ νίτρου, κτλ. Τῷ 1831 ἐξελέγη βουλευτής. — Τῷ Γάϋ Λουσσὰκ ὀφείλονται σημαντικαὶ ἔρευναι περὶ τῆς φυσικῆς καὶ τῆς χημείας. Πρὸς ὄφελος τῆς ἐπιστήμης ἐξεπλάνησε τῷ 1804, δύο ἀεροπορίας διὰ τοῦ ἀεροβρόμονος· τὴν μὲν 1ην μετὰ τοῦ Βιότου, τὴν δὲ δευτέραν μόνος εἰς ὕψος ἑπτακισχιλίων μέτρων, ὅπως σπουδάσῃ τὸν μαγνητισμόν, τὸν ἠλεκτρισμὸν καὶ ὁρίσῃ τὰ συστατικὰ τοῦ ἀέρος ἐν ταῖς ἀνωτέραις ζώναις. Ἡ ἔκθεσις τῆς πρώτης ἀεροπορίας ὑπεβλήθη εἰς τὸ Πανακαδήμιον ὑπὸ τοῦ Βιότου· ἡ δὲ τῆς δευτέρας, γενομένη ὑπὸ τοῦ Γάϋ Λουσσὰκ, εὑρίσκεται ἐν τοῖς *Annales de chimie*, τόμ. 52. Ὁ Γάϋ Λουσσὰκ ἠσχολήθη εἰς τὴν διαστολὴν τῶν ἀερίων καὶ τῶν ἀτμῶν (ἴδ. *Annales de chimie*, τόμ. 43). Τῷ 1805 καὶ 1806, ἐποιήσατο μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου Οὐμβόλδου περιήγησιν εἰς Γαλλίαν, Ἑλβετίαν, Ἰταλίαν καὶ Γερμανίαν, πολλὰ μετ' αὐτοῦ παρατηρήσας περὶ τῆς ἐντάσεως καὶ κλίσεως τῶν μαγνητικῶν δυνάμεων (*Mémoires de la Société d'Arcueil*, 1ος τόμ. καὶ *Annales de Chimie*, τόμ. 43). Ὁ Γάϋ Λουσσὰκ ἐπενόησε βαρόμετρον τελειοποιηθὲν ὑπὸ τοῦ Βοῦντεν, καὶ ἐπεχείρησε πειράματα ἐπὶ τῶν φαινομένων τοῦ τρεχοειδοῦς. Τῷ 1823, ἐδημοσίευσεν ἐξ ὀνόματος τοῦ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τμήματος τῆς φυσικῆς διατριβὴν περὶ τῶν ἀλεξικεραύνων (Ἴδ. *Annales de physique et de chimie*, τόμ. 26). Κατεσκεύασε δὲ νέον ἀλκαλιόμετρον, καὶ συνέταξεν ὁδηγίαν περὶ τῆς χρήσεως αὐτοῦ. Αἱ ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ Θενάρδου δημοσιευθεῖσαι *Recherches physicochimiques*, 2 τόμ. εἰς 8ον. 1831, περιέχουσι λεπτομερείας περὶ τοῦ τρόπου, ὃν εὗρε πρὸς παρασκευὴν τοῦ ποτασσίου καὶ σοδίου, πρὸς ἀπομόνωσιν τοῦ βώρου, κλπ. Τὸ ὑπὸ τοῦ Κουρτοὰ ἀνακαλυφθὲν ἰώδιον ἐσπούδασε καὶ ἠρεύνησε λίαν ἐπιμελῶς ὁ Γάϋ Λουσσάκ· ἡ δὲ μελέτη αὕτη εἶναι ἓν τῶν καλλίστων ἔργων του, ληφθὲν ὡς πρότυπον ὑπὸ τοῦ Βαλάρδου ἐν τῇ μελέτῃ αὐτοῦ περὶ τοῦ βρωμίου. Ὁ Γάϋ Λουσσὰκ ἀνεκάλυψε τὸ κυανογενὲς καὶ πρῶτος ἐξήγαγε καθαρὸν τὸ ἤδη ὑπὸ τοῦ Scheele ἀνακαλυφθὲν πρωσσικὸν ὀξύ. Εὗρε τοὺς νόμους τῶν ὄγκων, εἰς οὓς ὑπείκουσι τὰ ἀέρια ἐν τοῖς συνδυασμοῖς αὐτῶν. Συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι *Cours de physique*, *Cours de chimie*, *Instruction sur l'essai des matières d'argent par la voie humide*, κτλ. Ἴδ. τὸ Ἐ γ κ ώ μ ι ο ν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀραγώ.

ΓΑΓΑΝΟΔΟΥΡΟΝ (ἀρχ.-), πόλ. τῆς Ἰλλυρίας· τανῦν Σ α λ σ ο ῦ ρ γ ο ν.

ΓΑ-ΓΑΧ, πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης (Κελκοῦττα), 90 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Πάτνας, 60 ΝΔ τῆς Βουκάρ, ἐπὶ τοῦ Φούλγου κάτ. 36,000. Θεωρεῖται πατρὶς τοῦ Βούδδα. Ναὸς τοῦ Βισνοῦ, εἰς ὃν πορεύονται κατ' ἔτος 100,000 προσκυνηταί.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωνικό Ίδρυμα Ευγενίδου
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΓΑΥΓΑΜΗΛΑ, εὐρεῖα πεδιὰς τῆς ἀρχαίας Ἀσσυρίας, πρὸς Δ τοῦ Τίγρητος, πλησίον τῶν Ἀρβήλων. Περιώνυμος διὰ τὴν αὐτόθι νίκην τοῦ Ἀλεξάνδρου κατὰ Δαρείου τοῦ Γ', τῷ 331 πρ. Χ. Ἴδ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

ΓΑΥΔΑΝΙΤΙΣ, μία τῶν 5 ἐπαρχ. τῆς Περαίας, ἐν Παλαιστίνῃ, πρὸς Α τοῦ Ἰορδάνου καὶ τῆς λίμνης Τιβεριάδος, μεταξὺ τοῦ ὄρους Ἑρμῶνος πρὸς Ν καὶ τοῦ ποτ. Ἱερομάξ· κυριωτέρα πόλις Γαμαλά. Τανῦν Δ ζ ο λ ά ν.

ΓΑΥΛΟΝ (*Gozzo*), νησίδιον παρὰ τὴν Μελίτην, ἔνθα ὑπάρχει ἀρχαῖος πύργος, ὁμοιάζων τοὺς σαρδικοὺς, καὶ καλούμενος π ύ ρ γ ο ς τ ῶ ν γ ι γ ά ν τ ω ν.

ΓΕΑΓΙΡ, ΔΖΕΑΓΙΡ ἢ ΔΖΕΧΑΝ-ΓΟΓΗΡ, μογγόλος αὐτοκράτωρ, 1605—1627, γενν. τῷ 1569, υἱὸς τοῦ Ἀκβὰρ, κατέστειλε τὰς στάσεις τῶν ἰδίων αὐτοῦ τέκνων. Προστάτης τῶν τεχνῶν καὶ τῶν γραμμάτων, ἔγραψεν Ἀπομνημονεύματα περὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ προσέθηκε κεφάλαιά τινα εἰς τὸ πόνημα τοῦ Βαβούρ.

ΓΕΒΑ, πορτογαλικὸν ἐμπορεῖον τῆς Σενεγαμβίας, παρὰ τοῖς Μανδίγκοις, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Γίβα, 145 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Βισσάου. Κάτ. 750. Ἐμπόριον δερμάτων, κηρίου, χρυσοῦ καὶ ἐλεφαντοστῶν.

ΓΕΒΑΟΥΕΡ (Γεώργιος Χριστιανὸς), νομικὸς, γενν. ἐν Βρεσλαύῳ τῷ 1690, ἀποθ. τῷ 1773, καθηγητὴς ἐν τοῖς πανεπιστημίοις τῆς Λειψίας, 1727, καὶ τῆς Γοτίγγης, 1731, κατέλιπε *Corpus juris civilis*, δημοσιευθὲν μετὰ θάνατον αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Σπαγγενσβέργου, ἐν Γοττίγγῃ, 1776, εἰς 4ον, πόνημα ἐν ᾧ αἱ Πανδέκται σχολιάζονται σαφώτατα· *Ordo Institutionum Justinianearum*, ἐν Γοττίγγῃ, 1752, εἰς 8ον, *Vestigia juris Germanici antiquissima*, αὐτόθι, 1766, εἰς 8ον, πολύτιμος ὑπομνημάτισις τοῦ περὶ τῶν Γερμανῶν πονήματος τοῦ Τακίτου.

ΓΕΒΕΛ. Ἴδ. ΔΖΕΒΕΛ.

ΓΕΒΕΡ, ἱδρυτὴς τῆς σχολῆς τῶν ἀράβων χημικῶν τοῦ Θ' αἰῶνος μ. Χ., γενν. ἐν Θοὺς (Περσία), εἶναι συγγραφεὺς τοῦ *Summa perfectionis*, τοῦ ἀρχαιοτάτου μέχρις ἡμῶν διασωθέντος χημικοῦ πονήματος. Τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἅτινα λέγουσιν ὅτι συνεποσοῦντο εἰς 500, καὶ ὧν ἀποσπάσματα μόνον σῴζονται, δεικνύουσιν ὅτι ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἐπιστεύετο ἡ μετουσίωσις τῶν μετάλλων. Ἐν αὐτοῖς ἀπαντᾷ ἡ συνταγὴ Πανακείας, τῆς γαλλιστὶ λεγομένης *Elixir rouge*, ἥτις εἶναι διάλυσις χρυσοῦ. Ἕτερον πόνημα, *Lapis philosophorum*, περιέχει πολλὰς περὶ ἔργους καὶ χρησίμους λεπτομερείας περὶ τῆς φύσεως, συγχωνεύσεως, καθαρίσεως καὶ ἐλαστικότητος τῶν μετάλλων. Ἡ τελειοτάτη ἔκδοσις τοῦ Γεβὲρ ἐν Δαντζίκ, 1682, ἀντιγραφεῖσα ἐκ λατινικοῦ χειρογράφου τῆς βατικανῆς βιβλιοθήκης ἀνετυπώθη ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ Manget. Ἡ αὐτοκρατορικὴ βιβλιοθήκη τῶν Παρισίων κέκτηται ἀραβικὸν χειρόγραφον τοῦ Γεβέρ.

ΓΕΒΩΔΑΝ, *Gavuldanus*, *Gavuldensis* ἢ *Gabalitanus pagus* (ἀρχ.), χώρα τῆς Γαλλίας (κάτω Λαγγεδόκη), μεταξὺ τῆς Βελάϋ, τῆς Βιβαραί, Ρουέργκης καὶ Ὠβερνίας. Πρωτ. ἡ *Javols* τὸ πρῶτον, εἶτα ἡ *Mende*. Τανῦν περιλαμβάνεται ἐν τοῖς νομοῖς τοῦ Λοζέρη καὶ τοῦ Ἄνω Λίγηρος.

ΓΕΓΓΑΣ (Ἱερώνυμος), ζωγράφος καὶ ἀρχιτέκτων, γενν. ἐν Οὐρβίνῳ περὶ τὸ 1476, ἀποθ. τῷ 1551, φίλος τοῦ Ῥαφαήλου καὶ μαθητὴς τοῦ Περουγίνη, ἔκτισε τὸ μεγαλοπρεπὲς μέγαρον τοῦ δουκὸς τοῦ Οὐρβίνου, ἐν Πεσάρῳ, καὶ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, τὴν περικαλλεστάτην τῆς χώρας, ἐπεσκεύασε τὸ ἀρχιεπισκοπικὸν μέγαρον τῆς Μαντούης καὶ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει, ἀνήγειρε τὴν πρόσοψιν τῆς μητροπόλεως, ἥτις θεωρεῖται ὡς τὸ κάλλιστον ἀρχιτεκτονικὸν ἔργον τοῦ εἴδους του. Ἐκ τῶν εἰκόνων αὐτοῦ ἐπαινεῖται ἡ «Ἀνάστασις» ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης τῆς Σιέννης, καὶ μία «Κοίμησις» ἐν τῷ Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ τῆς Φόρλης.

Γ έ γ γ α ς (Βαρθελεμῆς), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Γεσένῃ τῷ 1518, ἀποθ. τῷ 1558, ἐπιστάτης τῶν οἰκοδομῶν τοῦ δουκὸς τοῦ Οὐρβίνου, ἔδωκε τὸ σχέδιον τῆς ἐκκλησίας τοῦ *Monte l'Abbate* καὶ τοῦ Ἁγίου Πέτρου τῆς Μονδόβης. Ἐμπειρότατος μηχανικὸς προσεκλήθη παρὰ τῶν Ἱπποτῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλὴμ εἰς Μελίτην, ἔνθα ἐχάραξε τὸ σχέδιον τῆς *Citta-Valetta* καὶ τοῦ μεγάρου τοῦ μεγάλου μαγίστορος.

ΓΕΓΓΕΒΑΧ, πόλ. τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Βάδης, ἐπὶ τοῦ Κινζίγ, 10 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Ὀφιμβούργου· κάτ. 2,400. Τὸ πάλαι αὐτοκρατορικὴ πόλις μετὰ μονῆς τῶν βενεδικτίνων.

ΓΕΓΓΙΣ-ΧΑΝ, Γ ε γ γ ι σ χ ά ν η ς, ἢ ὀρθότερον Τ σ ι γ γ υ ὶ ζ ἢ Τ σ ι γ κ ὶ ς - Χ α κ ὰ ν (ἀρχηγὸς τῶν παντοδυνάμων)· παρὰ τοῖς Σίναις καλεῖται Τ α ὶ γ γ - Κ ι σ σ ὲ - Κ ὸ - Χ ά ν. Περιβόητος μογγόλος κατακτητὴς, ΔΖΕΓΓΙΣ-ΧΑΝ, ἀραβιστὶ καὶ μογγολιστὶ ΔΖΕΓΚΓΙΖ-ΧΑΝ. Ἴδ. ΔΖΕΓΚΓΙΖ-ΧΑΝ.

ΓΕΔΕΡΑ. Ἴδ. ΓΑΔΑΡΑ.

ΓΕΔΕΩΝ, 5ος κριτὴς τῶν Ἑβραίων, ἀπὸ τοῦ 1349 μέχρι τοῦ 1309 πρ. Χ., ἐκλεγεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὅπως ἐλευθερώσῃ τὸν λαόν του ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ τῶν Μαδιανιτῶν. Ἐστράτευσεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους μετὰ τριακοσίων μόνον ἀνδρείων, φερόντων ἑκάστου μίαν σάλπιγγα καὶ λαμπάδα ἀνημμένην ἐν ὑδρίᾳ. Οἱ οὕτως ὡπλισμένοι ἄνδρες πλησιάσαντες τοὺς πολεμίους περὶ μέσας νύκτας, συνέτριψαν, κατὰ διαταγὴν τοῦ Γεδεών, ἕκαστος τὴν ὑδρίαν αὐτοῦ, καὶ ἀνεφάνη αἴφνης ἡ καιομένη λαμπάς, αἱ δὲ σάλπιγγες ἤχησαν πανταχόθεν, καὶ πάντες ἐφώνησαν «Ἡ ῥομφαία τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Γεδεών». Οἱ Μαδιανῖται ἔκπληκτοι καὶ ἔντρομοι ἐτράπησαν εἰς φυγήν. Μετὰ τὴν νίκην ταύτην οἱ Ἰσραηλῖται ἠθέλησαν ν' ἀναγορεύσωσι τὸν Γεδεὼν βασιλέα, ἀλλ' οὗτος ἀπεποιήθη καὶ διατελέσας εἰσέτι κριτὴς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ 40 ἔτη ἀπεδήμησε πρὸς Κύριον, καταλιπὼν ἑβδομήκοντα υἱοὺς, οὓς ἐφόνευσε πάντας, ἐκτὸς ἑνὸς, ὁ νόθος υἱὸς τοῦ Γεδεὼν, Ἀβιμέλεχ καὶ ἀνηγορεύθη βασιλεὺς ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ ἐν Συχέμ.

ΓΕΔΙΚΗΣ (Φραιδερῖκος), γερμανὸς διδάσκαλος, γενν. ἐν Βεδερὸδ τῷ 1754, ἀποθ. τῷ 1803. Μετέφρασε τὰ «Ὀλύμπια» καὶ τὰ «Πύθια» τοῦ Πινδάρου, τὸν «Μένωνα», τὸν «Κρίτωνα» καὶ τοὺς δύο «Ἀλκιβιάδας» τοῦ Πλάτωνος, κτλ.

ΓΕΔΟ-ΓΝ (Νικόλαος), μεταφραστὴς, γενν. ἐν Αὐρηλίᾳ τῷ 1677, ἀποθ. τῷ 1744, εἰσήχθη εἰς τὸ τάγμα τῶν Ἰησουϊτῶν, ἐξῆλθεν αὐτοῦ ἀφοῦ ἐδίδαξε τὴν ῥητορικὴν ἐν Βλεσατς, καὶ διὰ μέσου τῆς συγγενοῦς αὐτοῦ Νινὸν δὲ Λεγκλὸ κατέλαβεν ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα. Ἔργα αὐτοῦ εἶναι· κομψὴ ἀλλ' οὐχὶ πιστὴ μετάφρασις τοῦ Κυιντιλιανοῦ, μετὰ καλῶν προλεγομένων. Ἓν ἕνεκα ἐγένετο ἕκτος ὡς μέλος τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας, 1719· ἀπὸ τοῦ 1711, ἦτο μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιγραφῶν· ἡ πρώτη μετάφρασις τοῦ «Παυσανίου», 1731, ἔτι ὀλιγώτερον πιστὴ τῆς τοῦ Κυιντιλιανοῦ· Ὑπομνήματα περὶ τῶν παρ' ἀρχαίοις ἱπποδρομιῶν, περὶ τοῦ Δαιδάλου, κτλ.

ΓΕΔΡΩΣΙΑ (ἀρχ.), ἐπαρχ. τῆς περσικῆς μοναρχίας, πρὸς τὸ ΝΑ. Γεδρωσία παρ' Ἀρριανῷ, Γεδρωσία παρὰ Διοδώρῳ καὶ Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ, μεταξὺ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης πρὸς Ν, τῆς Καρμανίας πρὸς Δ, τῆς Δραγιανῆς καὶ τῆς Ἀραχωσίας πρὸς Β καὶ τῆς Ἰνδικῆς πρὸς Α. πρωτ. Πούρα. Ἡ παραλία κατῳκεῖτο ὑπὸ Ἰχθυοφάγων. Ἡ χώρα αὕτη ἦτο πλουσία μόνον εἰς ἀρώματα, μάλιστα δὲ νάρδον καὶ σμύρναν. Ὑποδουλωθεῖσα ὑπὸ Δαρείου τοῦ Α' καὶ καταταχθεῖσα ἐν τῇ ΙΔ' σατραπείᾳ, κατελήφθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅστις διαπερῶν αὐτὴν ἐν ὥρᾳ θέρους ὑπέφερε πολὺ ἐκ τοῦ καύσωνος, τῆς ἐλλείψεως τῶν ζωοτροφιῶν καὶ τῶν ἄμμων τῆς παραλίας. Τανῦν ἀποτελεῖ μέρος τῆς ὁμοσπονδίας τῶν Βελουτσήδων ὑπὸ τὸ ὄνομα Μεκράν.

ΓΕΕΔ, πόλ. τοῦ Βελγίου (Ἀμβέρσης), πλησίον τοῦ Μεγάλου Νέθα, 22 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Τουρνχούτης· κάτ. 9,000. Κεῖται μεμονωμένη ἐπὶ χέρσων καλυπτομένων ὑπὸ ἐρείκης, ἐν μέσῳ τῆς Καμπίνης. Φρενοκομεῖον ἱδρυθὲν, ὡς λέγεται, ὑπὸ τῆς Ἁγίας Δύμφνης κατὰ τὸν Γ' αἰῶνα. Ἀπὸ τοῦ 1803, εἶναι διά τε τὸ Βέλγιον καὶ τὴν Ὁλλανδίαν, ἀποθήκη τῶν ἀθεραπεύτων νομιζομένων τρελλῶν, συμπεσουμένων ἐνίοτε εἰς ὀκτακοσίους.

ΓΕΕΛΟΓΓΗ, πόλις τῆς Αὐστραλίας, ἐν τῇ ἐπαρχ. τῆς Βικτωρίας· κάτ. 8,000 τῷ 1851· 20,000 τῷ 1853. Τῷ 1854, ἐγένετο ἐξ αὐτῆς ἐξαγωγὴ ὑπὲρ τὰ 7 ἑκατομμ. λιτρῶν μαλλίου.

ΓΕΕΝΝΑ, κοιλὰς πλησίον τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἔνθα παιδία ἐθυσιάσθησαν τῷ Μολὼχ, καὶ ἐρρίπτοντο ὕστερον αἱ ἀκαθαρσίαι τῆς πόλεως καὶ τὰ σώματα τῶν κακούργων, ἐξ οὗ καὶ ὠνομάσθη Τοφὲ (φρίκη). Τὸ ὄνομα αὐτῆς ἦτο παρ' Ἰουδαίοις σύμβολον τῆς Κολάσεως.

ΓΕΕΡ (Λουδοβῖκος δὲ), ὁλλανδὸς βιομήχανος, γενν. ἐν Λιέγῃ τῷ 1587, ἀποθαν. τῷ 1652. Ἱδρυτὴς μεγάλου ἐμπορικοῦ οἴκου ἐν Ἀμστελοδάμῳ, κατῴκησεν ἐν Σουηδίᾳ, προσειλκύσατο τὴν εὔνοιαν τοῦ Γουσταύου Ἀδόλφου καὶ τῆς Χριστίνας, μετεπέμψατο ἰδίᾳ δαπάνῃ τὸν Κομένιον, ὃν ἐδίδαξε τῷ ἀρχιγραμματεῖ, Ὀξενστίρν, ἱδρύσατο κανονοχυτήριον ἐν Φινσπάγῃ, καμίνους ἐν Λοΐφστᾳ, Οἰστέρδυ, καὶ Γίμῳ· ἐδάνεισε πολλάκις χρήματα εἰς τὸ στέμμα, ἐξώπλισε περὶ τὰ 20 πλοῖα, δι' ὧν ηὔξησεν ὁ σουηδικὸς στόλος, καὶ ὅμως εἶχεν ἀφορμὴν παραπόνων κατὰ τῆς αὐλῆς.

ΓΕΕΡ (Κάρολος, βαρόνος δὲ), στρατάρχης τῆς αὐλῆς τῆς Σουηδίας, γεννηθεὶς ἐν Φινσπάγῃ τῷ 1720, ἀποθ. τῷ 1778, ἐσπούδασεν ἐν Οὐτρέχτῃ καὶ Ὑφάλῃ, καὶ διέπρεψεν ὡς φυσιοδίφης. Μαθητὴς τοῦ Λινναίου, καὶ μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν τῆς Στοκόλμης ἐπωνομάσθη ὁ Ρεομύρος τῆς Σουηδίας. Κατέλιπε γαλλιστὶ *Mémoires pour servir à l'histoire des insectes* ἐν Στοκόλμῃ, 1752—78, τόμ. 7, εἰς 4ον.

ΓΕΕΣ, παλαιὸν ὄνομα τῆς Ἀδυσσινίας.

ΓΕΙΓΕΡ (Φίλιππος Λαυρέντιος), φαρμακοποιὸς καὶ χημικός, γενν. ἐν Φρενσχέιμ (βηνικὴ Βαυαρία) τῷ 1785, ἀποθ. τῷ 1836, ἐβίβαξε τὴν βοτανικὴν καὶ ἐξήσκησε τὴν φαρμακοποιΐαν ἐν Ῥαστάδτῃ, Καρλσρούῃ καὶ Ἐϊδελβέργῃ, ἔνθα καὶ κατέλαβε τὴν ἕδραν τῆς φαρμακολογίας. Ὑπῆρξε συντάκτης τῆς «Φαρμακολογικῆς Ἀποθήκης», ἀντικατασταθείσης ὕστερον ὑπὸ τῆς *Annal der pharm.*, ἅτινα συνέταξε μετὰ τῶν Λιεβὶγ καὶ Τρομσδόρφ. Ἐποιήσατο ἐρεύνας περὶ τοῦ ῥεοβαρβάρου, τοῦ μόσχου, τῶν σπόρων τοῦ κρότωνος τῶν ἀλκαλοειδῶν, τῆς κιγκίνας, τοῦ ὀπίου, τῆς μορφίνης, κλπ.

ΓΕΙΔΟΥΝΟΙ (ἀρχ.), λαὸς τῆς βελγικῆς Γαλατίας, κατοικῶν τὴν χώραν ἐν ᾗ εὑρίσκονται ταινῦν ἡ Γάνδη καὶ ἡ Δεύνση.

ΓΕΙΕΡ, πόλις τοῦ βασιλείου τῆς Σαξωνίας, 10 χιλιάμ. μακρὰν τῆς Οὐλκενστέϊν· κάτοικ. 3 χιλ. Ὀρυχεῖα ἀργύρου καὶ κασσιτέρου· κατασκευὴ ἐλαίου ἐκ βιτριολίου.

ΓΕΙΛΕΡ ἴδ. ΓΕ-ΥΛΕΡ.

ΓΕΙΣΑ, πόλ. τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς σαξωνικῆς Βεϊμάρης, ἐπὶ τοῦ Οὐλατέρου, 41 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Εἰσενὰχ, 35 ΒΔ τῆς Μάϊνιγγεν· κάτ. 1,800.

ΓΕΙΣΑΣ, δοὺξ καὶ βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας, ἴδ. ΟΥΓΓΑΡΙΑ.

ΓΕΙΣΕΓΧΕ-ΙΜ, πόλ. τοῦ δουκάτου τοῦ Νασσὼ, ἐπὶ τοῦ Ῥήνου, 11 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Βιεσβάδεν· κάτ. 2,350. Ὡραῖα ἐκκλησία τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος. Φημιζόμενοι οἶνοι.

ΓΕΙΣΑΙΓΕΝ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Βυρτεμβέργης (κύκλος τοῦ Δουνάβεως), 28 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Οὐλμης· κάτ. 2,300.

ΓΕΙΣΜΑΡ, χωρίον τῆς Ἔσσης Κασσέλης, πλησίον τοῦ Ἔλβα, 2 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Φριτζλάρ. Ὁ ἀπόστολος τῆς Γερμανίας ἅγιος Βονιφάτιος κατέβαλεν ἐν τοῖς πέριξ αὐτοῦ τὴν περίφημον δρῦν τοῦ Θὸρ, ὅπως δείξῃ τοῖς Γερμανοῖς τὴν ματαιότητα τῆς θρησκείας αὐτῶν.

ΓΕΙΣΠΕΛΧΕ-ΙΜ ἢ Γεισπιτζεν, πρωτ. δήμ. (Κάτω Ῥῆνος), 11 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Στρασβούργου ἐν Βασιλείᾳ. Κάτ. 2,215. Κατασκευὴ ἁμύλου καὶ ταινιῶν.

ΓΕΛΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Σικελίας, πρὸς τὰ Ν τῆς νήσου κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ, ἥτις ὠνομάσθη, οὕτω, κατὰ Στέφανον τὸν Βυζάντιον ὅτι πολλὴ πάχνη γενομένη· ἐλέγετο δὲ ἡ πάχνη «γέλα» παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις· τανῦν «Φιούμε ντὶ Τέρρα Νοῦοβα». Τὴν πόλιν ταύτην Ἀντίφημος ὁ ἐκ Ῥόδου καὶ Ἔντιμος ἐκ Κρήτης ἐποίκους ἀγαγόντες, ὡς λέγει ὁ Θουκυδίδης, κοινῇ ἔκτισαν ἔτει πέμπτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ μετὰ Συρακουσῶν οἴκισιν (περὶ τὸ 690 πρ. Χ.). Τὸ δὲ χωρίον, ἔνθα ἦτον ἡ πόλις ἐπὶ Θουκυδίδου, καὶ ὃ πρῶτον ἐτειχίσθη ἐκαλεῖτο Λίνδιοι· ἐτέθησαν δὲ τοῖς κατοίκοις νόμοι Δωρικοί. Μετὰ ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν περίπου ἔτη μετὰ τὴν οἴκισιν αὐτῶν οἱ Γελῷοι ᾤκισαν τὸν Ἀκράγαντα, οἰκιστὰς ποιήσαντες τὸν Ἀριστόνουν καὶ Πυστίλον, νόμους δὲ δόντες τοὺς τῶν Γελῴων. Περὶ τοῦ τυραννήσαντος αὐτῆς Γέλωνος ἴδε ΓΕΛΩΝ

ΓΕΛΑΝΩΡ, υἱὸς τοῦ Σθενέλου, βασιλέως τοῦ Ἄργους, διημφισβήτησε τὴν βασιλείαν πρὸς τὸν Δαναὸν, ὅστις ὑπερίσχυσε παρὰ τῷ λαῷ, ὅτε ἐκηρύχθη ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος τῶν Ἰναχιδῶν.

ΓΕΛΑΣΟΣ Α' (Ἅγιος), πάπας, 492—496, κατεδίωξε τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ αἱρεσιάρχου Ἀκακίου, κατεπολέμησε τοὺς εὐτυχιανοὺς, καὶ συνεκάλεσε, τῷ 494, τὴν ἐν Ῥώμῃ σύνοδον, ἥτις συνέταξε τὸν κατάλογον τῶν κανονικῶν βιβλίων. Κατέλιπε πολλὰ εὐσεβῆ συγγράμματα.

Γέλασος Β', γεννηθ. ἐν Γαέτῃ, πάπας τῷ 1118, μετὰ τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ ἐξυβρισθεὶς καὶ αἰχμαλωτευθεὶς ὑπὸ τῶν Φραγκιπάνων, ὀπαδῶν τοῦ αὐτοκράτορος, οἵτινες ἐθιάσθησαν νὰ ἐλευθερώσωσιν αὐτὸν, ἀναγκασθεὶς ὕστερον νὰ φύγῃ ἐκ Ῥώμης πλησιάζοντος τοῦ Ἑρρίκου Ε', ὅστις ἐστέφθη αὐτόθι ὑπὸ τοῦ ἀντίπαπα Γρηγορίου τοῦ Η', ἐπανῆλθεν ἀλλὰ καὶ πάλιν καταδιωχθεὶς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ οἴκου ἀπεσύρθη εἰς Γαλλίαν, καὶ ἀπέθανεν ἐν Κλουνὺ, 1119.

ΓΕΛΑΣΣΑ ἴδ. ΓΑΣΠΑΡ.

ΓΕΛΒΗ, πόλ. τῆς Ἱσπανίας (Ἀνδαλουσία), 5 χιλιάμετρα ΝΔ τῆς Σεβίλλης, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Γουαδαλκουβίρου. — Κάτοικοι 3 χιλ. 600.

ΓΕΛΒΟΕ, ὄρ. τῆς Παλαιστίνης, ἐν τῇ φυλῇ τοῦ Ἰσσάχαρ, περίφημον διὰ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἧτταν καὶ τὸν θάνατον τοῦ Σαούλ. Ταινῦν Δζιλβοα.

ΓΕΛΔΕΡΝΗ ἢ ΓΟΥΕΛΔΡΗ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν κρατῶν (ἐπαρχ. τοῦ Ῥήνου), ἐπὶ τοῦ Νιέρσα καὶ τοῦ Φόσσα, 79 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Δυσσελδόρφης· κάτ. 3,800. Θεμελιωθεῖσα τῷ 1097, ὑπῆξεν ἕδρα τῶν ἡγεμόνων τῆς Γουελδρης μέχρι τοῦ 1313. Τὰ ὀχυρώματα αὐτῆς, ἀνεγερθέντα ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Β'ου, κατεστράφησαν ὑπὸ Φριδερίκου τοῦ Β' τῷ 1764.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Αριστοτέλους (Ν.Ι.Δ.)

ΓΕΛΔΡΙΑ, *Geldria*, λατινικὸν ὄνομα τῆς ΓΟΥΕΛΔΡΗΣ.

ΓΕΛΕΟΣ (Κλαύδιος), ζωγράφος. Ἴδ. ΛΟΡΡΑΙΝ (Κλαύδιος).

ΓΕΛΕΣΤΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἱσπανίας (Βαττικὴ)· τανῦν Β ε λ ὲ ς-Β λ ά γ κ ο ν.

ΓΕΛΙΜΕΡΟΣ ἢ ΓΙΔΙΜΕΡΟΣ, τελευταῖος βασιλεὺς τῶν Βανδάλων, 532—534, ἁρπάσας τὸν θρόνον παρὰ τοῦ βασιλέως Χιλδερίκου, καὶ δοὺς οὕτως ἀφορμὴν πολέμου τῷ Ἰουστινιανῷ. Ὁ Βελισάριος ἐκστρατεύσας κατὰ τοῦ ἅρπαγος, ἐνυρίεωσε τὴν Καρχηδόνα καὶ κατετρόπωσεν αὐτὸν ἐν Τρικαμερῶνι. Καταφεύγων εἰς τὰ Παπούα ὄρη τῆς Νουμιδίας, ὁ Γελίμερος παρεδόθη αἰτησάμενος λύραν ὅπως ψάλῃ τὰ δεινά του, ἀπόγγον διὰ νὰ ἀπογγίζῃ τὰ δάκρυά του καὶ ὀλίγον ἄρτον. Ὁ Ἰουστινιανὸς παρεχώρησεν αὐτῷ ἐν κτῆμα ἐν Γαλατίᾳ, ἔνθα ἐγκατεβίωσεν ἐν εἰρήνῃ.

ΓΕΛΛ (σὶρ Οὐίλλιαμ), ἀρχαιολόγος καὶ περιηγητής, γενν. ἐν Ὄπτωνι (Δευβυσχίρη), τῷ 1777, ἀποθ. ἐν Νεαπόλει τῷ 1836. Ἐσπούδασεν ἐν Καντεβριγίᾳ, ἔτυχε τοῦ διδακτορικοῦ πτυχίου τῷ 1800 καὶ ἐδίδαξε δημοσίᾳ ἀρχαιολογικὰ μαθήματα. Ἀποσταλεὶς παρὰ τῆς κυβερνήσεώς του εἰς τὰς Ἰονίους νήσους, μετέβη ὕστερον εἰς Ἰταλίαν ὅπως ἐπισκέψηται τὰ ἐρείπια τοῦ Ἡρακλείου καὶ τῆς Πομπηΐας καὶ μετέβη αὖθις εἰς Ἑλλάδα. Θαλαμηπόλος τῆς βασιλίσσης Καρολίνας, παρέστη ὡς μάρτυς εἰς τὴν δίκην αὐτῆς. Συγγράμματα· « Περιήγησις εἰς Ἑλλάδα, σὺν περιγραφῇ τῶν εἰσέτι σωζομένων μνημείων », ἐν Λονδίνῳ, 1810, εἰς 4ον, καὶ 1818, εἰς 8ον· « Πομπηΐας, ἢ Παρατηρήσεις περὶ τῆς τοπογραφίας, τῶν κτιρίων καὶ τῶν τεχνουργημάτων τῆς Πομπηΐας », ἐν Λονδίνῳ 1817 καὶ 1819, τόμ. 1, εἰς 8ον, μετὰ 19 χαλκογραφιῶν, τόμ. 2 μεθ' ἑκατὸν χαλκογραφιῶν, ἐν Λονδίνῳ, 1830—31· « Τοπογραφία τῆς Ῥώμης καὶ τῶν περιχώρων αὐτῆς », ἐν Λονδίνῳ, 1834, τόμ. 2, εἰς 8ον, μετὰ μεγάλου χάρτου, τὸ κάλλιστον τῶν ἔργων αὐτοῦ.

ΓΕΛΛΕΡΤΟΣ (Χριστιανός), φιλόλογος, γενν. τῷ 1715 ἐν Ἀννίχεν, πρὸ τὴν Φρειβέργην (Σαξονίας), ἀποθ. τῷ 1769, καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας ἐν Λειψίᾳ, ὑπῆρξεν εἷς τῶν προδρόμων τῆς μεγάλης γερμανικῆς φιλολογίας τῆς δευτέρας πεντηκονταετηρίδος τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Συγγράμματα. « Μῦθοι » ἢ « Διηγήματα », 1746, μεγάλως εὐδοκιμήσαντα, καὶ μεταφρασθέντα εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Toussaint, ἐν Βερολίνῳ, 1778· ἡ « Ἑλαθὴς », κωμῳδία ἀντιγραφεῖσα ἐκ τοῦ « Ταρτούφου » τοῦ Μολιέρου· ἡ « Φιλόστοργος ἀδελφή », δρᾶμα πολὺ ἔχον τὸ διάφορον, κτλ.

ΓΕΛΛΗΣ (Ἰωάννης Βαπτιστὴς), Ἰταλὸς συγγραφεύς, γενν. ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1493, ἀποθ. τῷ 1563, ἐπετράπη παρὰ Κοσμᾶ τοῦ Α' ὅπως σχολιάσῃ τὴν « Θείαν Κωμῳδίαν » τοῦ Δάντου, ἐν πολλαῖς δημοσίαις διαλέξεσι τῆς φλωρεντινῆς Ἀκαδημίας, ἧς ἦτο πρόεδρος. Ἐκ δὲ τῶν διαλέξεων τούτων ἐσχημάτισεν ὕστερον βιβλίον ἐπιγραφόμενον *Tutte le lezzioni fatte nell' Academia Fiorentina*, ἐν Φλωρεντίᾳ, 1551, εἰς 8ον. Ἔχομεν προσέτι αὐτοῦ *I capriccj del Bottajo*, 1548· *la Circe* (ἡ Κίρκη), μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Duparc· δύο κωμῳδίας, *la Sporta*, ἐξαχθεῖσαν ἐκ τῆς *Aulularia* τοῦ Πλαύτου, καὶ *lo Errore*, ἧς τὸ θέμα ἠρύσατο ἐκ τῆς « Κλιτίας » τοῦ Μακκιαβέλη. Ὁ Γέλλης εἶναι εἷς τῶν συγγραφέων τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, οἵτινες ἔγραψαν μετὰ πλείστης λεπτότητος, χάριτος καὶ πρωτοτυπίας.

ΓΕΛΛΙΒΑΡΟΝ, ὄρ. τῆς σουηδικῆς Λαπωνίας, ἐν Νὸρρ-Βόττεν, 184 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Λουλέας. Τὰ ἀνεξάντλητα ὀρυκτὰ αὐτοῦ παράγουσιν ὀρυκτὸν περιέχον 70 ο/ο σίδηρον.

ΓΕΛΛΙΒΡΑΝΔΟΣ (Ἐδμοῦνδος), ἄγγλος μαθηματικὸς ὑποστηρίξας τὸ σύστημα τοῦ Πτολεμαίου κατὰ τοῦ συστήματος τοῦ Κοπερνίκου. Ἐγενν. ἐν Λονδίνῳ τῷ 1597, ἀπέθανε τῷ 1637 ἐφημέριος τῆς Σιδιγγστόνης (Κέντ).

ΓΕΛΧΑΟΥΖΕΝ, πόλ. Ἔσσης Κασσέλης 22 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Ἀνώ, ἐπὶ ὑψηλοῦ ὄρους καὶ πλησίον τῆς Κινζίγ· κάτ. 4,000. Πρωτ. κόκλου. Σημαντικὸν ἐμπόριον γεωργικῶν προϊόντων. Τὸ πάλαι ἐλευθέρα αὐτοκρατορικὴ πόλις ἔχουσα ἐκκλησίαν ἀξιοθέατον καὶ τὰ ἐρείπια πύργου ἀνεγερθέντος τῷ 1444 ὑπὸ Φρειδερίκου τοῦ Ἐρυθροπώγωνος καὶ καταστραφέντος ἐπὶ τοῦ Τριακονταετοῦς πολέμου.

ΓΕΛΧΕ-ΙΜ, πόλ. τῆς Γερμανίας, μεταξὺ Σπίρης καὶ Οὐόρμσης. Ἀλβέρτος ὁ Α' ἐνίκησεν αὐτόθι καὶ ἐφόνευσε τὸν ἀνταγωνιστὴν αὐτοῦ Ἀδόλφον τοῦ Νασσὼ, 1298.

ΓΕΛΩΝ, εἷς τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Ἱπποκράτους, τυράννου τῆς Γέλας, καταλαβὼν τὴν ἀρχὴν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, 491 πρ. Χ. Ἀνεκάλεσεν εἰς Συρακούσας τοὺς κτηματίας, οὓς ἐδίωξεν ὁ μερὶς τοῦ δήμου, καὶ κατέστη κύριος τῆς πόλεως ταύτης, ἧς ἐθεμελίωσε τὸ μεγαλεῖον. 485. Ἐνίκησε δὲ τοσοῦτον ἰσχυρὸς ὢν τὸν στρατὸν τῆς ἀρχιστρατηγίας τοῦ ἕλλην. στρατοῦ ἐπὶ τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐποδολῆς τοῦ Ξέρξου καὶ ἔπεμψε πρὸς

Δημοσία Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Νομ. Δ.Ζ.)

τὴν Ἰμέραν περιφανῆ νίκην κατὰ τῶν Καρχηδονίων συμμαχούντων τοῖς Πέρσαις, ἐπέβαλε δὲ τοῖς ἡττηθεῖσι συνθήκην μεγάλην αὐτῷ περιποιοῦσαν τιμήν, διότι ἐν αὐτῇ ὑπῆρχεν ὅρος ἀπαγορεύων τοῖς Καρχηδονίοις τὴν ἀνθρωποθυσίαν, 480. Ὁ Γέλων ἐπωνομάσθη Πατὴρ τῆς Πατρίδος, καὶ μετὰ θάνατον συγκατελέγη μετὰ τῶν παρὰ Συρακουσίοις ἡμιθέων, 477.

ΓΕΛΩΝΟΙ (ἀρχ.), λαὸς τῆς εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, πρὸς Ν τῶν Βουδίνων καὶ πρὸς τὸν Βορυσθένην. Ἦσαν κατὰ μέγα μέρος ἑλληνικῆς καταγωγῆς.

ΓΕΛΩΝΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἐχίδνης, ἀδελφὸς τοῦ Ἀγαθύρσου.

Γελωνὸς (ἀρχ.), πόλ. τῆς Σκυθίας, πρωτεύουσα τῶν Γελωνῶν.

ΓΕΜΕΛΛΑΙ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἀφρικῆς. Δὲν εἶναι, ὡς τινες ἐφρόνουν, ἡ νῦν Δζεμιλάχ.

ΓΕΜΕΛΛΑΙ-ΚΑΡΕΡΗΣ (Ἰωάννης Φραγκίσκος), περιηγητής, γενν. ἐν Νεαπόλει τῷ 1651, ἀποθ. τῷ 1724. Ἀπὸ τοῦ 1680 μέχρι τοῦ 1698, ἐπεσκέψατο τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Εὐρώπης, καὶ περιηγήθη τὴν γῆν, διαπεράσας τὴν Αἴγυπτον, τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, τὴν Τουρκίαν, τὴν Περσίαν, τὴν Ἰνδικήν, τὴν Κίναν, τὰς Φιλιππίνας, τὸ Μεξικόν. Κατὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ, ἐδημοσίευσεν ἔκθεσιν ὑπὸ τὸν τίτλον *Giro del mondo* (Περιήγησις τοῦ κόσμου), ἐν Νεαπόλει, 1699-1700, τόμ. 6, εἰς 12ον, μεταφρ. ὑπὸ Δυβοὰ δὲ Σαὶν Γελαί, ἐν Παρισίοις, 1719, καὶ τῷ 1701, τὰς «Περιηγήσεις εἰς Εὐρώπην». Τὰ ποινήματα ταῦτα εἶναι ἀξιοσημείωτα διὰ τὴν λεπτομερῆ ἀκρίβειαν τῶν περιγραφῶν καὶ τὴν σαφήνειαν τῆς ἐφηγήσεως. Ἣν τινες διημαρτήσησαν, ὑπερησπίσατο δὲ ὁ Οὐμβόλδος διαδραμὼν τὰς αὐτὰς χώρας.

ΓΕΜΙΝΙΟΣ, θερμὸς ὑπαδὸς τοῦ Μάρκου Ἀντωνίου, ζῶν περὶ τὸ 40 πρ. Χ. Οἱ φίλοι, οὓς ὁ Ἀντώνιος εἶχεν ἐν Ῥώμῃ ἀπέστειλαν τὸν Γεμίνιον ὅπως παραστήσῃ αὐτῷ πόσην ἄφρων ἦτο ὁ πρὸς τὴν Κλεοπάτραν ἔρως του. Ὁ Γεμίνιος ἀφίκετο εἰς Ἀθήνας κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 32-31, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσε νὰ τύχῃ ἀκροάσεως παρὰ τῷ Ἀντωνίῳ καὶ ἀπειλούμενος ὑπὸ τῆς Κλεοπάτρας διὰ δασάνων, κατέλιπε τὰς Ἀθήνας χωρὶς νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἀποστολήν του.

Γεμῖνιος, πραίτωρ τῆς Μακεδονίας τῷ 92, ἡττηθεὶς ὑπὸ τῆς θρᾳκικῆς φυλῆς τῶν Μηδίων.

Γεμῖνιος, ἑκατόαρχος τῆς Τεβαϊκηνῆς καὶ προσωπικὸς ἐχθρὸς τοῦ ὑπάτου Μαρίου τοῦ πρεσβυτέρου. Ἀπέστειλε τοὺς ἱππεῖς, οἵτινες συνέλαβον τὸν Μάριον ἐν τοῖς ἕλεσι τῶν Μιντούρνων, τῷ 88 πρ. Χ.

Γεμῖνιος, ῥωμαῖος ἱππεύς, θανατωθεὶς κατὰ τὸ τέλος τοῦ 33 ἔτους, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι συνωμότει κατὰ τοῦ Τιβερίου, πράγματι δὲ διότι ἦτο στενὸς φίλος τοῦ Σεζανίου.

ΓΕΜΙΝΟΣ (Πούβλιος Σερβίλιος), ὕπατος τῷ 252 πρ. Χ. μετὰ τοῦ ὑπάτου Αὐρηλίου Κόττα. Οἱ δύο ὕπατοι ἐπολέμησαν κατὰ τῆς Σικελίας, κατὰ τῶν Καρχηδονίων, καὶ κατέλαβον πολλὰς πόλεις, ἐν αἷς καὶ τὴν Ἰμέραν. Τῷ 248 ὁ Γεμῖνος τὸ δεύτερον ὑπατεύων μετὰ τοῦ αὐτοῦ Κόττα, ἐπολιόρκει τὸ Λιλύβαιον καὶ Δρέπανον, ἐνῷ ὁ Καρχηδόνιος Κάρθαλος ἔφερεν αὐτοῖς ἀντιπερισπασμὸν ἀποβαίνων εἰς τὴν ἰταλικὴν παραλίαν.

Γεμῖνος (Γν. Σερβίλιος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ὑπατεύων τῷ 217 πρ. Χρ. μετὰ τοῦ Φλαμινίου. Ἀνέλαβε τὰ ὑπατικὰ καθήκοντα κατὰ τὰς Ἴδας τοῦ Μαρτίου καὶ ἔλαβεν ὡς ἐπαρχίαν τὴν Γαλατίαν. Μετὰ μικρὸν ἔδωκε τὸν γρατὸν αὐτοῦ τῷ δικτάτορι Φαβίῳ καὶ ἐνῷ ὁ συνάδελφος αὐτοῦ συνεκρότει τὴν ἀτυχῆ περὶ τὴν Τρασυμένην λίμνην μάχην, αὐτὸς οὗτος ἔπλευσε μετ' εἴκοσι καὶ ἑκατὸν πλοίων πρὸς τὰ παράλια τῆς Σαρδηνίας καὶ τῆς Κορσικῆς ὅπως διώξῃ τοὺς Καρχηδονίους, μεθ' ὃ διηυθύνθη πρὸς τὴν Ἀφρικήν. Καθ' ὁδὸν ἐλεηλάτησε τὴν νῆσον τῆς Μήνιγγος, ἐφείσατο δὲ τῆς Κερκίνης διότι ἔλαβε δέκα τάλαντα παρὰ τῶν κατοίκων.

Τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀφικόμενα εἰς Ἀφρικὴν ἐξηκολούθησαν τὸ τῆς ἁρπαγῆς σύστημα, ἀλλ' ἐπειδὴ κακῶς ἐφυλάσσοντο καὶ δὲν ἐγνώριζον τὰς τοποθεσίας, κατελήφθησαν ἐξαπίνης καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγήν. Ἐν τῇ μάχῃ ἔπεσαν χίλιοι ἄνδρες, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπέρασαν εἰς Σικελίαν. Ὁ Γεμῖνος ἔλαβε διαταγὴν παρὰ τοῦ δικτάτορος Φαβίου νὰ ἐμπιστευθῇ τὸν στόλον τῷ Σούρᾳ καὶ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Ἰταλίαν, ἔνθα ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατιωτικοῦ σώματος τοῦ Μινουκίου καὶ συνεκρότει ἀψιμαχίας μετὰ τοῦ Ἀννίβα, προσέχων πολὺ νὰ μὴ συνάψῃ μάχην ἀποφασιστικήν. Ἡ ἀρχηγία αὐτοῦ παρετάθη μέχρι τοῦ 216. Πρὸ τῆς ἐν Κάνναις μάχης, μόνος αὐτὸς ἐκ τῶν ῥωμαίων ἀρχηγῶν, συνεφώνησε τῇ γνώμῃ τοῦ Παύλου Αἰμιλίου, φρονοῦντος ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ριψακινδυνεύσωσι μαχόμενοι. Ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη δὲν ὑπερίσχυσε, καὶ ὁ Γν. Σερ. Γεμῖνος ἔπεσε κατὰ τὴν αἱματηρὰν ἐν Κάνναις ἧτταν.

Γεμῖνος (Μάρκος Σερβίλιος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ἐξελέγη οἰωνοσκόπος τῷ 211 πρ. Χ.

Δημόσιος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Σ.Δ.)

ἀντὶ τοῦ Σπουρίου Καρβιλίου. Τῷ 203 διορισθεὶς ἀρχηγὸς τοῦ ἱππικοῦ τοῦ δικτάτορος Π. Σουλπικίου Γάλβα, διέβαρε μετ' αὐτοῦ τὴν Ἰταλίαν ὅπως ἐξετάσῃ τὰ αἴτια, ὧν ἕνεκα ἐστασίαζον πολλαὶ πόλεις. Τῷ 202 ἔλαβε τὴν ὑπατείαν μετὰ τοῦ Τιβερίου καὶ τοῦ Κλαυδίου Νέρωνος καὶ ἔσχεν ὡς ἐπαρχίαν τὴν Ἑτρουρίαν, ἣν κατέλαβε μετὰ δύο λεγεώνων. Τῷ 200 ὑπῆρξεν εἷς τῶν δέκα ἐπιτρόπων, οἵτινες ἐπετράπησαν ὅπως διανείμωσιν ἐν Σαμνίῳ καὶ Ἀπουλίᾳ γαίας τοῖς ἀποστράτοις τοῦ Σκιπίωνος. Τῷ 197 ἐκλήθη ὅπως ἀποτελέσῃ μέλος τριανδρίας, ἥτις ἐπὶ τρία ἔτη καθῆκον εἶχε νὰ ἐγκαθιδρύσῃ σειρὰν ἀποικιῶν ἐπὶ τῶν δυτικῶν παραλίων τῆς Ἰταλίας. Τῷ 167, συζητήσεως γινομένης περὶ τοῦ ἂν ἔπρεπε νὰ καταγάγῃ θρίαμβον ὁ Παῦλος Αἰμίλιος κατακτησάμενος τὴν Μακεδονίαν, ὁ Μ. Σερβίλιος ἠγόρευσε πρὸς τὸν λαὸν ὑπὲρ τοῦ Παύλου Αἰμιλίου.

Γεμῖνος (Φούριος), ῥωμαῖος στρατηγός, ζῶν κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα πρ. Χ. Ἐπάλη ὅπως περατώσῃ τὴν κατάκτησιν τῆς Παννονίας, ἣν κατεκτήσατο ὁ Ὀκτάβιος, τῷ 35. Οἱ Πάννονες ἐπανέστησαν μικρὸν μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ὀκταβίου, καὶ ἐδίωξαν τὸν Γεμῖνον ἐκ τῆς πόλεως τῆς Σισκίας· ἀλλ' ὁ στρατηγὸς οὗτος ὑπερίσχυσεν ἀμέσως, κατετρόπωσε τοὺς ἐπαναστάτας ἐν πολλαῖς μάχαις καὶ ἠνάγκασεν αὐτοὺς ὅπως ἡσυχάσωσιν. Ὁ Τάκιτος μνημονεύει ἑνὸς Φουφίου Γεμίνου, ὑπατεύσαντος τῷ 35 μ.Χ.

Γεμῖνος (Τανούσιος), ῥωμαῖος ἱστορικός, ζῶν κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα πρ. Χ. Ἔγραψε βιβλίον, οὗ τὸ θέμα δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστόν, ἀλλ' ἐν ᾧ ἐγίνετο λόγος περὶ τῆς συνωμοσίας τοῦ Κατιλίνα. Δύναται νὰ ταυτίσῃ τις τὸν Γεμῖνον Τανούσιον μετὰ τοῦ παρὰ Πλουτάρχῳ Γανυσίου καὶ τοῦ παρὰ Σενέκα Ταμουσίου, ὅστις ἦτο χρονογράφος. Ὁ Φρότσερ συνελέξατο ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδόσει τοῦ Σαλλουστίου, ἐν Λειψίᾳ, 1825, τόμ. 1, σελ. 492, τὰ διασωθέντα σπάνια ἀποσπάσματα τοῦ Τανουσίου Γεμίνου.

Γεμῖνος, Ἕλλην ἀστρονόμος, ζῶν κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα πρ. Χ. Τοῦ βίου αὐτοῦ γινώσκομεν μόνον ὅ,τι δυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ. Μνημονεύει τοῦ Ἱππάρχου, καὶ ἑπομένως εἶναι μεταγενέστερος τοῦ ἀστρονόμου τούτου, ὅστις ἔγραφε περὶ τὰ μέσα τοῦ δευτέρου αἰῶνος πρ. Χ. Ἐν τῇ «Εἰσαγωγῇ εἰς τὰ Φαινόμενα», λέγει ὅτι πρὸ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἐτῶν ἡ ἑορτὴ τῆς Ἴσιδος παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις συνέπιπτε μετὰ τὴν χειμερινὴν τροπὴ-

σίου. Ὁ Πετὼ ἐποιήσατο ἐπὶ τοῦ χωρίου τούτου ὑπολογισμόν, καθ' ὃν ὁ Γεμῖνος ἤκμαζε τῷ 77 πρ. Χ. Κατήγετο ἐκ Ῥόδου. Ἐκ τοῦ λατινικοῦ αὐτοῦ ὀνόματος εἰκάζεται ὅτι ἦλθε εἰς Ῥώμην ὡς δοῦλος, ἀπηλευθερώθη, καὶ συνέταξεν αὐτόθι τὰ συγγράμματα αὐτοῦ. Κατὰ τὸν Πρόκλον, διέκρινε τὰ μαθηματικὰ εἰς νοητὰ καὶ εἰς αἰσθητά, κατατάσσων ἐν μὲν τοῖς πρώτοις τὴν γεωμετρίαν καὶ ἀριθμητικήν, ἐν δὲ τοῖς δευτέροις, τὴν μηχανικήν, τὴν ἀστρονομίαν, τὴν ὀπτικήν, τὴν γαιωδοσίαν, τοὺς κανόνας τῆς μουσικῆς, τὴν λογιστικήν. Ὁ Πρόκλος μνημονεύει συγγράμματος αὐτοῦ περὶ τῆς ἑλικοειδοῦς κογχοειδοῦς καὶ τῶν κισσοειδῶν γραμμῶν. Ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Γεμίνου περιεσώθη ἡμῖν ἡ «Εἰσαγωγὴ εἰς τὰ Φαινόμενα», ἣν ἐσφαλμένως ἐθεώρησάν τινες ὡς σχολιάζουσαν τὰ «Φαινόμενα» τοῦ Ἀράτου. Ἡ Πραγματεία περὶ Σφαίρας, ἥτις ἀποδίδεται τῷ Πρόκλῳ, εἶναι ἁπλῆ ἐπιτομὴ κεφαλαίων τινῶν τοῦ Γεμίνου, οὗ τὸ βιβλίον περιέχει στοιχεῖα ἀστρονομίας, ἀπερίττως καὶ σαφῶς συντεταγμένα· τούτων πλήρη ἀνάλυσιν ἔδωκεν ὁ Delambre, ὅστις ἐπαινεῖ τοῦ Γεμίνου ὡς ἀποσκορακίσαντος τὰ ὄνειρα τῆς ἀστρολογίας, καὶ μὴ παραδεξαμένου τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἀστέρων ἐπὶ τῶν ὡρῶν τοῦ ἔτους. Ἡ «Εἰσαγωγὴ εἰς τὰ Φαινόμενα» ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον (ἑλληνολατινιστὶ) ὑπὸ τοῦ Edo-Hildericus, ἐν Ἀλτόρφῃ, 1590, εἰς 8ον, καὶ ἀνετυπώθη ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν, 1630, εἰς φύλλ. Ἡ νεωτάτη ἔκδοσις εἶναι τοῦ Ἄλμα ἐν τῷ Πτολεμαίῳ αὐτοῦ, ἐν Παρισίοις, 1819, εἰς 4ον.

Γεμῖνος (Τύλλιος), Ἕλλην ποιητὴς ἀορίστου ἐποχῆς. Ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ» ἀπαντῶσι δέκα ἐπιγράμματα ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Γεμίνου. Τὸ δεύτερον, τὸ τρίτον, τὸ τέταρτον, τὸ πέμπτον, τὸ ἕκτον, καὶ τὸ δέκατον φέρουσιν ἁπλῶς ἐν κεφαλίδι, ἐν τῷ χειρογράφῳ τοῦ Βατικάνου, Γεμίνου, καὶ τὸ ὄγδοον Γαιμίνου. Τὸ πρῶτον ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ τοῦ Πλανούδη καὶ τὸ ἕβδομον ἐν τῷ χειρογράφῳ τοῦ Βατικάνου φέρουσι τὴν ἐπιγραφὴν «Τυλλίου Γεμίνου». Τὸ ἔνατον ἐν τῇ «Ἀνθολογίᾳ» τοῦ Πλανούδη ἐγγράφεται ἐν ὀνόματι τοῦ «Τυλλίου Γεμίνου», ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ τοῦ Βατικάνου «Τυλλίου Σαβίνου». Ἀγνοεῖται ἂν ὁ Τύλλιος οὗ τὰ ἐπιγράμματα κατεχωρήθησαν ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ Φιλίππου ἦτον ὁ Τύλλιος Γεμῖνος ἢ ὁ Τύλλιος Λαυρέντιος. Τὰ πλείστα τῶν ἐπιγραμμάτων τοῦ Γεμίνου εἶναι περιγραφαὶ καλλιτεχνημάτων. Τὸ ὕφος αὐτοῦ εἶναι λίαν ἐπιτεταμένον.

ΓΕΜΙΣΤΟΣ (Γεώργιος) ἢ Γεώργιος ΠΛΗΘΩΝ, γνωστότερος ὑπὸ τὸ ὄνομα «Γεμιστὸς Πλήθων», εἷς τῶν τελευταίων καὶ περικλεεςάτων βυζαντινῶν συγγραφέων. Ὁ μακρὸς αὐτοῦ βίος πληροῖ, λέγουσιν ἕνα ὅλον αἰῶνα, ἀλλ' ἀδύνατον νὰ ὁρισθῇ ἀκριβῶς ὁ χρόνος τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Κατὰ τὴν πιθανωτέραν γνώμην ἔζησεν ἀπὸ τοῦ 1350 μέχρι τοῦ 1450· πιστεύεται δὲ ὅτι ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει. Τὸ πλεῖστον τῆς ζωῆς διῆλθεν ἐν Πελοποννήσῳ. Τῷ 1426 κατεῖχε μέγα ὑπούργημα παρὰ τῷ αὐτοκράτορι Μανουὴλ τῷ Παλαιολόγῳ. Ἐπωνομάζετο δὲ «Γεμιστὸς» ἢ «Πλήθων», ἕνεκα τῶν ἐκτάκτων αὐτοῦ γνώσεων ἐν πάσῃ σχεδὸν ἐπιστήμῃ· τὸ δὲ πλῆθος τῶν ὑπ' αὐτοῦ γραφέντων ἀποδείκνυσιν ὅτι ἡ ἐπωνυμία αὕτη δὲν ἦτο κολακευτική. Ὁ Γεμιστὸς ὑπῆρξεν εἷς τῶν παρὰ τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἀποσταλέντων εἰς τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ σύνοδον, τῷ 1438, ἐπὶ τοῦ πάπα Εὐγενίου τοῦ Δ', πρὸς ἐξάλειψιν τοῦ μεταξὺ τῶν δύο ἐκκλησιῶν σχίσματος. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἦτο πρόμαχος τῶν δοξασιῶν τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας καὶ ἰδίᾳ τῶν περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ ἐπομένως ἐναντίον τῆς ἑνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν κατὰ τὰς παπικὰς ἀξιώσεις. Βραδύτερον ὅμως καίτοι μὴ ἀποβαλὼν τὰς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἰδέας του ἐγένετο εἷς τῶν θερμοτάτων ὑπερασπιστῶν τοῦ μὴ πραγματοποιηθέντος ὑπὸ τῆς συνόδου σχεδίου τῆς ἑνώσεως. Ὁ Γεμιστὸς ἔτι πλέον ἐδοξάσθη ὡς φιλόσοφος. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἰδίᾳποζεν εἰσέτι ἡ ἀριστοτελικὴ φιλοσοφία, ἀλλὰ κατετρίβετο μόνον περὶ τὴν κενὴν σπουδὴν τῶν λέξεων. Ἀηδιάσας ἐκ τῆς στείρας ἐκείνης σχολαστικότητος, ὁ Γεμιστὸς ἐνέκυψεν ἐπὶ μακρὸν καὶ βαθέως εἰς τὴν μελέτην τοῦ Πλάτωνος καὶ ἀφιερώθη ὅλος εἰς τὴν διάδοσιν τῆς πλατωνικῆς φιλοσοφίας. Ἐκ τῶν πολυαρίθμων αὐτοῦ μαθητῶν ὑπῆρξε καὶ ὁ πολὺς Βησσαρίων. Ἐν Φλωρεντίᾳ διατρίβων εἶδε Κοσμᾶν τὸν ἀπὸ Μεδίκων, ἔπεισεν αὐτὸν ὅτι τὸ σύστημα τοῦ Πλάτωνος ἦτον ἀνώτερον τοῦ ἀριστοτελικοῦ καὶ οὕτω παρήγαγεν ἐν τῇ Δύσει νέαν φιλοσοφικὴν σχολήν. Τὰ πλατωνικὰ δόγματα ἐγένοντο ἀμέσως τοῦ συρμοῦ ἐν Φλωρεντίᾳ, ὅθεν κατεκτήσαντο ὁλόκληρον τὴν Ἰταλίαν καὶ ἐξεθρόνισαν τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Ἀριστοτέλους. Ἀλλ' ὁ Γεμιστὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐχώρησαν πέραν τοῦ δέοντος. Κατηγορήθησαν ὡς θέλοντες ν' ἀντικαταστήσωσι τὸν χριστιανισμὸν διὰ τοῦ πλατωνισμοῦ. Ἡ δὲ κατηγορία αὕτη φαίνεται μὲν ὑπερβολική, πρωτιμένου περὶ τοῦ Μαρσίλου Φιτσίνου, ἀλλ' εἶναι βάσιμος καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν Γεμιστόν. Ὁ φιλόσοφος οὗτος περιεκλείσθη τῷ ὄντι ἐν τῇ ἀλεξανδρινῇ σχολῇ, ἧς λέγει ὁ Φρὰγκ, παραδέχεται οὐ μόνον τὸν νοῦν ἀλλ' ἂν δύναταί τις νὰ ἐκφρασθῇ οὕτω καὶ αὐτὸ τὸ γράμμα, ἤτοι τὸ εἰδωλολατρικὸν σχῆμα, τὴν συμβολικὴν παραποίησιν πασῶν τῶν ἰδιοτήτων τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς θεότησι τοῦ Ὀλύμπου. Οὐδεμίαν τῶν τοσούτων παραποιήσεων, ἢ τῶν κλίσεων αὐτοῦ πρὸς τὴν χιμαιρικὴν ἀρχαιότητα ἀποῤῥίπτει, οὐδ' ἀποβάλλει τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ συνενώσῃ ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ ἅπασαν τὴν σοφίαν τῆς Ἀνατολῆς μετὰ τῶν λοιπῶν παραδόσεων τοῦ πλατωνισμοῦ. Οὕτω δὲ μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας συνελέξατο τοὺς χαλδαϊκοὺς χρησμοὺς, καὶ βάσιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ συνόψεως τῶν δογμάτων τοῦ Ζωροάστρου παρεδέξατο ἓν τῶν ἀποκρύφων ἐκείνων βιβλίων, ἅτινα τότε ἦσαν τοσούτῳ διαδεδομένα. Κατὰ τὴν ἠθικὴν ὁ Γεμιστὸς ἀνήκει εἷς τε τὴν στωϊκὴν σχολὴν, εἰς τὴν πλατωνικὴν καὶ εἰς τὰς μυστικὰς τῆς Ἀλεξανδρείας. Τοιοῦτος εἶναι τοὐλάχιστον ὁ φαινόμενος αὐτοῦ χαρακτὴρ ἐν τῷ πονήματι «Τέσσαρες κύριαι ἀρεταί», ἐν ᾧ ἄλλως αἱ σπουδαιόταται παρατηρήσεις καταστρέφονται ἕνεκα τῆς παιδαριώδους κανονικότητος. Ἀλλ' ἐκ πάντων τῶν ἔργων τοῦ Γεμιστοῦ Πλήθωνος τὸ δυνάμενον νὰ διαφωτίσῃ ἡμᾶς κάλλιον περὶ τῶν φιλοσοφικῶν αὐτοῦ δογμάτων ἦτο τὸ βιβλίον αὐτοῦ «Περὶ νομοθεσίας, ἢ περὶ νόμων», συγγραφὲν κατὰ μίμησιν τῶν Νόμων τοῦ Πλάτωνος, θημοσιευθὲν μικρὸν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ καὶ καταστραφὲν κατὰ διαταγὴν τοῦ τότε πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Γενναδίου, ὡς ἐναντίον τῇ χριστιανικῇ θρησκείᾳ. Λέγουσι δὲ τῷ ὄντι ὅτι ἐν τῇ παραδόξῳ ταύτῃ συγγραφῇ, ἡ πολυθεία οἵα ἐξηγεῖτο ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Πλωτίνου καὶ τοῦ Πρόκλου φανερῶς προὐκρίνετο τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ· ὅτι οἱ Ὀλύμπιοι θεοὶ διετήρουν ἐν αὐτῇ τὰ ἴδια αὐτῶν ὀνόματα, τὰς τάξεις αὐτῶν, ὅτι οὐδεμία ἄλλη ἠθικὴ διδασκαλία ἀνεγνωρίζετο, ἐκτὸς τῆς στωϊκῆς καὶ τῆς ἀκαδημαϊκῆς, καὶ ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς Σπάρτης, ἐκτὸς τῆς ἐπὶ τὸ ἡμερώτερον τραπείσης ἀνατροφῆς τῶν νέων, παρίστατο ὡς ἡ μόνη ἐμπρέπουσα λαῷ νοήμονι. Διεθρυλήθη δὲ πρὸς τούτοις ὅτι ὁ συγγραφεὺς προανήγγειλε πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ εἷς τινας τῶν φίλων του ὅτι ὀλίγα μετὰ πολὺ ὁ Χριστὸς καὶ ὁ Μωάμεθ θὰ ἔβρισκον ἀλλήλους καὶ θρησκεία ἀξιοπρεπεστέρα διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἔμελλεν ἵνα καταπατήσῃ τὴν γῆν. Γεώργιος ὁ

Τραπεζούντιος διεβεβαίωσεν ὅτι ἤκουσεν αὐτοῦ τοιαῦτά τινα προφητεύοντος ἐν αὐτῇ τῇ συνόδῳ τῆς Φλωρεντίας. Τὰ ἀνανεωθέντα ταῦτα δόγματα τῆς ἀλεξανδρινῆς σχολῆς δὲν ἠδύναντο νὰ κατισχύσωσι τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ περιέπεσαν εἰς λήθην ἀντανακλωμένην ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος. Οὐχ ἧττον ὅμως ὁ Γεμιστὸς δικαίως θεωρεῖται ὁ παλινορθωτὴς τῆς φιλοσοφίας ἐν Εὐρώπῃ· ὡς τοιοῦτος δὲ ἐν τῇ Δύσει καὶ τῇ Ἀνατολῇ εὗρεν ἀντιπάλους παρὰ τοῖς ὀπαδοῖς τοῦ Ἀριστοτέλους, ἐν οἷς προεξῆρχε Γεώργιος ὁ Τραπεζούντιος καὶ κατὰ τὰς μεταξὺ τῶν ἀντιστρατευομένων συζητήσεις σφοδρὰ λογομαχία ἀνεπτύχθη. Τῷ 1441, εὑρίσκεται εἰσέτι ὁ Γεμιστὸς ἐν Πελοποννήσῳ ὡς δημόσιος ὑπάλληλος. Ἔπειτα δὲ τότε λίαν προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ τελευταία φορὰ, καθ' ἣν ἀκούεται ἐν τῇ Ἱστορίᾳ.

Ὁ Γεμιστὸς ἔγραψε πάμπολλα ἐπιστημονικὰ, διατριβὰς, πραγματείας, συλλογὰς ἀφορώσας τὴν θεολογίαν, τὴν Ἱστορίαν, τὴν γεωγραφίαν, τὴν φιλοσοφίαν, κτλ. πολλὰ δὲ τούτων ἐδημοσιεύθησαν. Τὰ κυριώτερα εἶναι « Ἐκ τῶν Διοδώρου καὶ Πλουτάρχου περὶ τῶν μετὰ τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην, ἐν κεφαλαίοις διάληψις », γνωστότερον ὑπὸ τὴν λατινικὴν ἐπιγραφὴν *De Gestis Grecorum post pugnam ad Mantineam duobus libris digesta.* Τὸ ἑλληνικὸν κείμενον ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον ἐν Βενετίᾳ, 1503, εἰς φύλλ. εὑρίσκεται δὲ μετὰ τὸν Ἡρόδοτον ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Ἱστορικοῦ τούτου, ἐν Βασιλείᾳ, 1541. Ἐξεδόθη τὸ δεύτερον ὑπὸ τοῦ Ζαχαρίᾳ Ὀρθοῦ, καθηγητοῦ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Γρειφσβάδης, ἐν Ῥοστοκίῳ, 1575, εἰς 8ον, καὶ ὑπὸ τοῦ Reichard, μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς «Γεωργίου Γεμιστοῦ τοῦ καὶ Πλήθωνος Ἑλληνικῶν βιβλία Β», ἐν Λειψίᾳ, 1770, εἰς 8ον. Ὑπάρχει λατινικὴ μετάφρασις ὑπὸ τοῦ Μάρκου Ἀντωνίου Ἀντιμάχου, ἐν Βασιλείᾳ, 1540, εἰς 4ον. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο μετεφράσθη εἰς τὴν γαλλικὴν, ἰταλικὴν, ἱσπανικὴν.—«Περὶ εἱμαρμένης» (De fato), δημοσιευθὲν μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως καὶ τῆς περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἐπιστολῆς τοῦ Βησσαρίωνος, ὑπὸ τοῦ H. S. Reimarus ἐν Ἀογβούνῳ Βαταυῶν, 1722, εἰς 8ον. — «Περὶ ἀρετῶν» (De virtutibus), δημοσιευθὲν ἑλληνιστὶ μετά τινων πονημάτων τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως, ἐν Ἀμβέρσῃ, 1522, εἰς φύλλ., ὑπὸ τοῦ Ἀδέλφου Ὀρκανᾶ, ἐν Βασιλείᾳ, 1552, εἰς 8ον καὶ H. Wolphius, ἐν Ἰένῃ, 1590, εἰς 8ον. — *Orationes duæ de rebus Peloponnesiacis constituendis*, ἀποτεινομένας τὴν μὲν πρὸς τὸν αὐτοκράτορι Μανουὴλ Παλαιολόγῳ, τὴν δὲ τῷ δεσπότῃ Θεοδώρῳ, δημοσιευθείσας μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως ἐν τῇ ἐκδόσει *princeps* τῶν *Eclogæ* τοῦ Στοβαίου ὑπὸ G. Canterus, ἐν Ἀμβέρσῃ, 1575, εἰς φύλλ. — «Περὶ ὧν Ἀριστοτέλης πρὸς Πλάτωνα διαφέρεται» (De Platonicæ atque Aristotelicæ philosophiæ differentia). Τὸ πόνημα τοῦτο ἐν τῶν ἀξιολογωτάτων, ἐδημοσιεύθη ἑλληνιστὶ μετὰ λατινικῆς παραφράσεως ὑπὸ Βερναδίνου Δονάτου, ἐν Βενετίᾳ, 1532, εἰς 8ον, καὶ διατριβῆς τοῦ Δονάτου περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, ἐν Βενετίᾳ, 1540, εἰς 8ον. Ἡ ἔκδοσις αὕτη ἀνετυπώθη ἐν Παρισίοις, 1541, εἰς 8ον. Ἔχομεν καὶ ἑτέραν μετάφρασιν τοῦ G. Chariandrus, ἐν Βασιλείᾳ, 1574, εἰς 4ον. — Μαγικὰλόγια τῶν ἀπὸ Ζωροάστρου ἐξηγηθέντα». Τὸ ἑλληνικὸν κείμενον διαφέρει ἐν τοῖς χειρογράφοις. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο γνωστότερον ὑπὸ τὸν λατινικὸν τίτλον *Oracula magica Zoroastris*, εἶναι δοκίμιον περὶ τῆς θρησκείας τῶν ἀρχαίων Περσῶν. Τὸ ἑλληνικὸν κείμενον μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως ἐδημοσιεύθη ὑπὸ *T. Oposopaus*, ἐν Παρισίοις, 1599, εἰς 8ον, καὶ ὑπὸ Thryllitsch, ἐν Λειψίᾳ, 1719, εἰς 4ον.

Ἐκτὸς τῶν συγγραμμάτων τούτων, ὁ Γεμιστὸς ἔγραψεν ἀποσπάσματα τῶν «Συριακῶν» τοῦ Ἀππιανοῦ, ὅπως διασαφηνίσῃ τὴν Ἱστορίαν τῶν μακεδόνων βασιλέων τῆς Συρίας, τοῦ Θεοφράστου (φυτῶν Ἱστορία), Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου (μέρη ἀφορῶντα τὰ βασίλεια τῆς Συρίας καὶ τῆς Μηδίας), τοῦ Ξενοφῶντος, Διονυσίου τοῦ Ἁλικαρνασσέως καὶ διαφόρων ἄλλων συγγραφέων, ὧν τὰ συγγράμματα ἐξ ὁλοκλήρου ἢ ἐν μέρει ἀπωλέσθησαν. Ἔγραψεν ἐπίσης *Prolegomena Artis Rhetoricæ*, ἐπιταφίους λόγους, (*G. Gemistii sive Plethonis et Michaelis Apostolii Orationes funebres duæ, in quibus de immortalitate animae exponitur nunc primum e mss. editæ* ὑπὸ *Fulleborn*, ἐν Λειψίᾳ, 1793, εἰς 8ον.)· δοκίμια περὶ μουσικῆς, ἐπιστολὰς τῷ καρδιναλίῳ Βησσαρίωνι καὶ ἑτέρους συγχρόνους. Τὰ συγγράμματα ταῦτα ὑπάρχουσιν ἐν διαφόροις βιβλιοθήκαις τῆς Εὐρώπης· ἰδιαιτέρας δὲ μνείας ἄξια εἶναι τὰ εἰς τὴν γεωγραφίαν ἀναφερόμενα. Ἐν τῇ βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Μονάχου εὑρίσκεται χειρόγραφος πραγματεία τοῦ Γεμιστοῦ ἐπιγραφομένη «Διαγραφὴ ἁπάσης Πελοποννήσου παραλίου καὶ μεσογείου». Ἐν τῇ περιγραφῇ ταύτῃ τῆς Πελοποννήσου αἱ θέσεις ἐκτίθενται κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Πτολεμαίου ἀλλὰ μετὰ διορθώσεων καὶ προσθηκῶν. Ὁ Γε-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημοσία Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Κεφαλλ.)

μιστὸς ἔγραψεν ἐπίσης «Τοπογραφίαν» τῆς Θεσσαλίας καὶ δύο μικρὰς πραγματείας, τὴν μὲν περὶ τῆς σφαίρας, τὴν δὲ περί τινων γεωγραφικῶν σφαλμάτων τοῦ Στράβωνος. Τὰ ποιημάτια ταῦτα περιέχονται ἐν τοῖς *Anecdota* τοῦ Siebenkees. Ὁ Laporte-Dutheil ὠφελήθη πολὺ ἐν τῇ μεταφράσει τοῦ Στράβωνος, ἐκ τῶν ἀποσπασμάτων τοῦ 7ου, 8ου καὶ 11ου βιβλίου, ὑπὸ τοῦ Γεμιστοῦ. Τέλος ἡ περίφημος ἔκδοσις τοῦ Πτολεμαίου, δημοσιευθεῖσα τῷ 1478, καὶ ἀφιερωθεῖσα τῷ πάπᾳ Σίξτῳ Δ΄. ὑπὸ Καλδερίνου, ἐγένετο κατ' ἀρχαῖον χειρόγραφον τοῦ Πτολεμαίου διορθωθὲν διὰ χειρὸς τοῦ Γεμιστοῦ.

Βησσαρίων δὲ ὁ καρδινάλιος γράφει τὰ ἑξῆς περὶ τοῦ διδασκάλου του Γεμιστοῦ. «Ἐγὼ μὲν οὖν χαίρω τοιούτῳ ὡμιληκὼς ἀνδρί, οὗ μετὰ Πλάτωνα (ἐξηρήσθω δὲ λόγου Ἀριστοτέλης) σοφώτερον οὐκ ἔφυσεν ἡ Ἑλλάς. Ὥστ' εἴ τις τοὺς περὶ τῆς ἀπείρου τῶν γε ψυχῶν ἀνόδου τε καὶ καθόδου Πυθαγορείων καὶ Πλάτωνος ἀπεδέχετο λόγους, οὐκ ἂν ἀποκνήσω καὶ τοῦτο προσθεῖναι, ὡς ἄρα Πλάτωνος τὴν ψυχὴν, τοῖς τῆς εἱμαρμένης ἀῤῥήκτοις θεσμοῖς δεῆσαν δουλεῦσαι καὶ τὴν ἀναγκαίαν ἀποδοῦναι περίοδον, ἐπὶ γῆς κατιοῦσαν τοῦ Γεμιστοῦ σκῆνος καὶ τὸν ἐκείνου βίον ἑλέσθαι. . . Μέγα κλέος Ἑλλάδι πάσῃ γέγονεν ἐκεῖνος ἀνὴρ, μέγας αὐτῇ κόσμος εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ἐσεῖται. Τούτου κλέος οὔ ποτ' ὀλεῖται, ἀλλὰ οἱ τὸ ὄνομά καὶ ἡ φήμη μετ' εὐκλείας ἀΐδιον εἰς τὸν ἐσαεὶ παραπεμφθήσεται χρόνον.» καὶ ἀλλαχοῦ «Ἀνὴρ ἐκεῖνος φιλοσοφίας τιμιόντι καὶ παντοδαπῆς σοφίας εἰκὼν γέγονεν, οὐ τοῖς ἐν λόγοις μόνον, καὶ ὅση περὶ τὴν τῶν ἄστρων φορὰν, καὶ περὶ ἁρμονικοὺς λόγους τάς τε γεωμετρικὰς ἀναλογίας καὶ ἀριθμητικὰς μεσότητας καταγίνεται, οὐδ' ὅση μόνον Πλατωνικὴ τε καὶ τῶν τὰ θεῖα ἐρευνησαμένων ἐκείνων ἀνδρῶν, ὅση τε περὶ τὴν τῶν φυσικῶν ἔρευναν καὶ τὰς τούτων αἰτίας τε καὶ ἀρχὰς τὴν πραγματείαν ποιεῖται, ἃ πάντα ὡς οὐδεὶς οὐδὲ ἕν, ἐξήσκησεν ἀκριβέστατα· ἀλλὰ καὶ ὅση περὶ πρᾶξιν σχολάζουσα, τὰ ἤθη καὶ τοὺς τρόπους ἑκάστου κοσμεῖ· ἢ οὕτω τὸν ἴδιον ἐλάμπρυνε βίον, ὡς μηδὲ πρὸς αὐτὸν Διογένην καὶ τοὺς ὁμοίους, μηδὲ τοὺς Στωϊκοὺς ἐκείνους εἶναι. Τὴν γὰρ σεμνότητα καὶ τὸ κόσμιον, καὶ τὸ αὐτάρκες αὐτῶν ἀσπασάμενος, τὴν ἀλαζονείαν τε καὶ οἴησιν, καὶ ἐπίδειξιν αὐτῶν ἐπαύσατο. Διὸ ἃ πάντα τούτων αὐτὸν τεθαύμακα ὅσον, εἰρήσθω γὰρ τὸ ἀληθὲς, οὐδέπω οὐδένα ὧν ἐς δεῦρο εἶδόν τε καὶ ὡμίληκα. Οὔτε γὰρ ὡς περὶ Πλάτωνος ἐποιεῖτο τὰ παρόντα πάντα, οὔθ' ὡς μᾶλλον, τῆς σοφιστικῆς ἀπεχόμενος ἀδολεσχίας καὶ παγης, τῆς περὶ τὰ ἐν φιλοσοφίᾳ δόγματα ἀληθείας ἐρευνητικώτερός τε καὶ εὑρετικώτερος γέγονεν, οὕτω ἐνέτυχον οὐδενί, καίτοι πολλοῖς ἐντυχὼν ἀνδράσι σοφοῖς· ὧν ἕνεκα πολλὰ μὲν καὶ μεγάλα περὶ αὐτοῦ ἐν τοῖς βραχέσιν ἐκείνοις εἰρήκαμεν ῥήμασιν· οὐδέποτε θ' ἅν εἴποιμεν οὐδὲ μακροῖς λόγοις τά γε εἰκότα, ἀλλ' ἀρκεῖ, ὡς τινα τῶν ὑπὲρ ἡμῶν τε καὶ ἡρωϊκῶν ἐκείνων ἀνδρῶν, θαύματι καὶ σιγῇ μᾶλλον ἢ λόγῳ κοσμεῖν».

Ὁ αὐτὸς Βησσαρίων ἐποίησε τῷ Πλήθωνι καὶ τὰ ἑξῆς δύο ἐπιγράμματα·

Γαῖαν σώματι, ψυχὴ δ' ἄστρα Γεώργιος ἴσχει,
Παντοίης σοφίης σεμνότατον τέμενος.

Πολλοὺς μὲν φῦσεν ἀνέρας θεοειδέας Ἑλλὰς,
Προὔχοντας σοφίῃ, τῇ τε ἄλλῃ ἀρετῇ,
Ἀλλὰ Γεμιστὸς, ὅσον Φαέθων ἄστρων παραλ[λάσσει,
Τόσον τῶν ἄλλων ἀμφότερον κρατέει.

ΓΕΜΜΑΣ (Ῥενιέρος), *Regnier Gemma*, ὁ ἐπονομασθεὶς *Frisius* ἢ *Frison*, μαθηματικὸς καὶ ἀστρονόμος, γεννηθ. ἐν Δοκκοὺμ (Φρίζη) τῷ 1508, ἀποθ. τῷ 1555, ἐδίδαξεν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Λουβαίνης, καὶ ἀπήλαυε τῆς εὐνοίας τοῦ Καρόλου Πέμπτου. Κατέλιπεν *Arithmeticæ practicæ methodus facilis*, ἐν Ἀμβέρσῃ, 1540· *De radio astronomico et geometrico liber*, κτλ. Διεδέξατο αὐτὸν ὁ υἱός του Κορνήλιος Γέμμας.

ΓΕΜΜΙ, ὄρ. τῆς Ἑλβετίας (Βαλαισία), ἐν ταῖς βερνικαῖς Ἄλπεσιν, ὕψ. 1,302 μέτρ. Ἀπὸ τοῦ 1736 μέχρι τοῦ 1741, αἱ ἀρχαὶ τῆς Βέρνης καὶ τῆς Βαλαισίας ἐχάραξαν ἐπ' αὐτοῦ δρόμον διὰ τὰ φορτηγὰ ζῶα.

ΓΕΜΟΝΑ, πόλ. τῶν αὐσριακῶν Κρατῶν (Ἐνετία), 24 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Οὐδίνης, πλησίον τοῦ Ταγλιαμέντου. Κάτ. πεντακισχίλιοι.

ΓΕΜΟΝΙΑΙ, *Scalæ Gemoniæ*, κλίμαξ ἄγουσα ἀπὸ τῆς εἱρκτῆς τῆς ἀρχαίας Ῥώμης εἰς τὸν ῥωμαϊκὸν Φόρον. Τὰ πτώματα τῶν ἐν τῇ εἱρκτῇ θανατουμένων κακούργων ἐῤῥίπτοντο εἰς τὰς Γεμωνίας, ἔνθα ἔμενον ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐκτεθειμένα.

ΓΕΝΑΒΟΝ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Γαλατίας (Λουγδουνικὴ Ἀη), πρωτ. τῶν Αὐρηλιανῶν· τανῦν *Orléans* (Αὐρηλία).

ΓΕΝΑΠΗ, πόλ. τοῦ Βελγίου (μεσημβρινὴ Βραβάντη), ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Δύλου, 28 χιλιάμ. ΝΑ τῶν Βρυξελλῶν, 9 ΒΑ τῆς Νιβέλλης· κάτ. 1,550. Τὸ πάλαι σημαντικὴ πό-

λις περιλαμβανομένη ἐν τῷ δουκάτῳ τῆς κάτω Λωῤῥαίνης. Ὁ πύργος αὐτῆς ὡρίσθη ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Ἀγαθοῦ, ὡς κατοικία τοῦ δελφίνου, ὅστις διέμεινεν αὐτόθι ἐπὶ πενταετίαν. Οἱ Ἄγγλοι, πρὸ τῆς ἐν Βατερλὼ μάχης, καὶ οἱ Πρῶσσοι μετ' αὐτὴν συνηντήθησαν αὐτόθι μετὰ τῶν Γάλλων.— 2 χιλιάμ. μακρὰν αὐτῆς κεῖται τὸ χωρίον ἔνθα ἐγεννήθη ὁ Γοδεφροὰ δὲ Βουλλιών.

ΓΕΝΕΒΙΕΦΑ (Ἁγία), *Genovefa* λατινιστὶ. Ἡ ἑορτὴ αὐτῆς παρὰ τοῖς Δυτικοῖς τῇ 3 Ἰανουαρίου. Ἐγενν. τῷ 423, ἀπέθ. τῷ 512.

Γενεβιέφα τῆς Βραβάντης, ἡρωὶς δημώδους συναξαρίου, θυγάτηρ δουκὸς τῆς Βραβάντης, νυμφευθεῖσα περὶ τὸ 710, τὸν Σιφφρίδον ἢ Σιφφροὰ, παλατῖνον τῆς Ὀρφτενδίκης, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Τρεβήρων. Ὁ Σιφφρίδος ἐκστρατεύων μετὰ τοῦ Μαρκέλλου κατὰ τῶν Σαῤῥακηνῶν ἐνεπιστεύθη τὴν γυναῖκά του, ἀγνοῶν ὅτι ἦτον ἔγκυος, τῷ ἐπιστάτῃ αὐτοῦ Γόλῳ, ὅστις ἐπειράθη ν' ἀτιμάσῃ αὐτὴν καὶ μὴ δυνάμενος νὰ τὸ κατορθώσῃ κατηγόρησεν αὐτῆς ἐπὶ μοιχείᾳ, ὅτε ἐγέννησεν υἱόν. Ὁ Σιφφρίδος διέταξε νὰ πυῤῥώσωσι τὴν μητέρα καὶ τὸ τέκνον· ἀλλ' οἱ ἐπιτραπέντες τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διαταγῆς ταύτης ἐλεῳ κινούμενοι ἐξέθηκαν τὰ θύματα εἰς δάσος, ἔνθα ἔμειναν ἐπὶ ἓξ ἔτη τρεφόμενα ὑπὸ ἐλάφου. Ἡ Γενεβιέφα συνηντήθη μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς θηρεύοντος, ὅστις ἀνεγνώρισε τὴν ἀθωότητα αὐτῆς καὶ ἐθανάτωσε τὸν Γόλον. Ἐπὶ δὲ τῆς θέσεως ἔνθα ἔζησεν, ἡ Γενεβιέφα ἔκτισεν ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας. Ἐν τῷ ἡμερολογίῳ τοῦ Βελγίου ἡ ἑορτὴ αὐτῆς ὡς ἁγίας συμπίπτει τῇ 2 ἀπριλίου.

ΓΕΝΕΒΟΑ (κομητεία, ἔπαρχ. δουκάτου). *Gebennesis ducatus*, ἀρχ. ἔπαρχ. τῶν σαρδικῶν Κρατῶν (Σαβοΐα), ὁριζομένη ΒΔ ὑπὸ τῆς ἐπαρχ. τῆς Καρούγης, ΒΑ ὑπὸ τοῦ Φωσιγνῦ, ΝΑ ὑπὸ τῆς Ἄνω Σαβοΐας, ΝΔ ὑπὸ τῆς κυρίως Σαβοΐας. Πρωτ. Ἀννισύ. Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα, ἡ χώρα αὕτη ἐκυβερνᾶτο ὑπὸ τῶν κομήτων τῆς Γενούης, ὕστερον ἔλαχε τῷ Οὐμβέρτῳ καὶ τῷ Ὄθωνι δὲ Βιλλάρ, καὶ τέλος περιῆλθεν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ οἴκου τῆς Σαβοΐας, ὅστις ἀνηγόρευσεν αὐτὴν δουκάτον προικοδοτούμενον, 1564. Τῷ 1659, προσηρτήθη εἰς τὴν Σαβοΐαν. Ἀπὸ τοῦ 1792 μέχρι τοῦ 1815, συνηνωμένου μετὰ τῆς Γαλλίας ἀπετέλει μέρος τοῦ νομοῦ τοῦ Δευκοῦ Ὄρους. Τῷ 1815 ἀπεδόθη τῇ Σαρδηνίᾳ, καὶ παραχωρηθὲν τῷ 1860 τῇ Γαλλίᾳ, σχηματίζει ἐν αὐτῇ τὰς ἐπαρχίας τῆς Ἀννεσὶ καὶ τοῦ Ἁγίου Ἰουλιανοῦ (Ἄνω Σαβοΐα).

ΓΕΝΕΒΡΑΡΔΟΣ (Γυλβέρτος), βενεδικτῖνος, γενν. περὶ τὸ 1537, ἀποθ. τῷ 1597, ἐγένετο ἀρχιεπίσκοπος τῆς Αἰξ, ἱεροκῆρυξ τοῦ Συνασπισμοῦ (la Ligue), καὶ καταδιωχθεὶς ἕνεκα «Πραγματείας περὶ τῶν ἐκλογῶν», ἀπώλεσε τὴν ἕδραν αὐτοῦ καὶ κατεδικάσθη εἰς ἀειφυγίαν.

ΓΕΝΕΒΡΟΝ, *Janus mons*, ὄρος τῶν Κοττίων Ἄλπεων, μεταξὺ τοῦ γαλλικοῦ νομοῦ τῶν Ἄνω Ἄλπεων καὶ τῶν Σαρδικῶν Χωρῶν. Ὕψος 3,592 μέτρ. Ἀπ' αὐτοῦ καταῤῥέουσιν ὁ Δοὰρ καὶ ὁ Δυράνσης. Πιστεύεται ὅτι ἀπ' αὐτοῦ ὑπερέβη τὰς Ἄλπεις ὁ Ἀννίβας. Ὁ αὐχὴν τοῦ Γενέβρου κεῖται εἰς ὕψος 1,974 μέτρ. ὀβελίσκος δὲ ἐπ' αὐτοῦ ἐγερθεὶς, τῷ 1807, ἀναμιμνήσκει ὅτι ἡ ὁδὸς αὕτη κατέστη διαβατὴ ὑπὸ τῶν Γάλλων τῷ 1802.

ΓΕΝΕΥΗ, λατινιστὶ *Geneva*, γερμανιστὶ *Genf*, ἰταλιστὶ *Ginevra*, γαλλιστὶ *Genève*, πόλ. τῆς Ἑλβετίας, πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου τοπαρχίας, ἐν τερπνοτάτῃ τοποθεσίᾳ, ἐπὶ τοῦ Ῥοδανοῦ, κατὰ τὴν ΝΔ ἐσχατιὰν τῆς λίμνης Λεμὰν ἢ λίμνης τῆς Γενεύης, 224 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Βέρνης, 500 ΝΑ τῶν Παρισίων διὰ τοῦ μεταξὺ Λυὼν καὶ Γενεύης σιδηροδρόμου· ἐπὶ τῆς 46ο 14' 59 Βπλ. καὶ 3ο 48' 59'' Α μήκ. Κάτ. 41,415, ὧν 21, 774 διαμαρτυρόμενοι. Ἀκαδημία ἢ πανεπιστήμιον θεμελιωθὲν ὑπὸ τοῦ Καλβίνου, καλλέγιον, σχολὴ τῶν τεχνῶν καὶ χειροτεχνημάτων· δημοσία βιβλιοθήκη, μουσεῖον τοῦ Ῥὰθ, βοτανικὸς κῆπος, φυσικοϊατορικὸν μουσεῖον, ἀστεροσκοπεῖον. Πολυάριθμοι σοφοὶ σύλλογοι καὶ φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα. Δεσμωτήριον. Σωφρονιστικὴ εἱρκτή. Ἡ πόλις διαιρεῖται ὑπὸ τοῦ Ῥοδανοῦ εἰς 3 τμήματα· τὸ Ἄστυ ἢ τὴν ἄνω πόλιν, τὴν Νῆσον, ἔνθα ὕδρυται ὡραῖος ὁρειχάλκινος ἀνδριὰς τοῦ Ἰωάννου Ἰακώβου Ῥουσσὼ, ἔργον τοῦ γάλλου γλύπτου Πραδιέρου κατὰ τὴν συνοικίαν τοῦ Ἁγίου Γερβασίου. Μνημεῖα κέκτηται ὀλιγάριθμα· ἀλλ' ἄξια σημειώσεως εἶναι ἡ μητρόπολις τοῦ Ἁγίου Πέτρου, μετὰ τοῦ τάφου τοῦ Ἀγρίππα δ' Ὠβινιὲ, τὸ δημαρχεῖον, τὸ ὁπλοστάσιον καὶ λαμπροὶ περίπατοι. Βιομηχανία ζωηροτάτη· ὡρολογοποιεῖα, χρυσοχοεῖα, ἀδαμαντοπωλεῖα· κατασκευὴ μαθηματικῶν καὶ χειρουργικῶν ἐργαλείων, πυροβόλων, ταμβοσκοθηκῶν, ἐριππείων, κιθαρῶν καὶ ἄλλων μουσικῶν ὀργάνων, βορτσοδοψεῖα, κτλ. Ἀξιόλογον διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον· ζωηρὰ ναυτιλία ἐν τῇ λίμνῃ· ἀτμόπλοια διὰ Κόππετον, Νυόνην, Βεβέην, κλπ. Ἀρχαία πόλις τῶν Ἀλλοβρήγων, ἡ Γενεύη συμπεριελήφθη ἐν τῇ ῥωμαϊκῇ Προβηγκίᾳ. Ὁ Αὐρηλιανὸς ἐνοικοδόμησεν αὐτὴν πυρποληθεῖσαν.

Κατὰ τὸν Ε' αἰῶνα κατελήφθη ὑπὸ τῶν Βουργουνδίων, περιῆλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Φράγκων, καὶ ἐγένετο, ἐπὶ Καρόλου τοῦ Μεγάλου, ἔδρα ἀρχιεπισκοπῆς ὑπαγομένης εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Αὐτοκρατορίας. Ἐπὶ τοῦ φεουδαλισμοῦ, ὑπῆρξε τὸ θέατρον συνεχῶν ἐρίδων μεταξὺ τῶν ἐπισκόπων καὶ τῶν κομήτων τοῦ Γενεβοᾶ. Τῷ 1526, συνεμάχησε μετὰ τῆς Βέρνης καὶ Φριβούργης. Δύο συνθῆκαι ὑπεγράφησαν ἐν Γενεύῃ· ἡ μὲν τῷ 1499, μεταξὺ Λουδοβίκου τοῦ ΙΒ' καὶ Φιλιβέρτου τοῦ Β', δουκὸς τῆς Σαβοΐας, ἡ δὲ τῷ 1515, μεταξὺ τῶν 8 ἑλβετικῶν τοπαρχιῶν καὶ Φραγκίσκου τοῦ Α'. Ἐπὶ τῆς Ἀναμορφώσεως ἡ Γενεύη ἐκδιώξασα τὸν ἐπίσκοπον αὐτῆς, ἐσχημάτισε δημοκρατίαν, ἐδέξατο τὸν Καλβῖνον, καὶ ὠνομάσθη ἡ Ῥώμη τοῦ προτενσταντισμοῦ. Ὁ δοὺξ τῆς Σαβοΐας ἐπειράθη ἵνα κυριεύσῃ αὐτῆς, τῷ 1602, ἀλλ' ἀπέτυχε καὶ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἀνεγνωρίσθη ἡ ἀνεξαρτησία τῆς πόλεως, τεθεῖσα ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῆς Γαλλίας, τῆς Βέρνης καὶ τῆς Ζυρίχης. Δὲν ἀπετέλει μέρος τῆς ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας, ἀλλ' ἦτο μόνον σύμμαχος αὐτῆς. Τὸ κατ' ἀρχὰς δημοκρατικὸν αὐτῆς πολίτευμα ἐγένετο ἀριστοκρατικὸν περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος. Ἀλωθεῖσα ὑπὸ τῶν Γάλλων τῷ 1798, ἡ Γενεύη ἐγένετο πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ τῆς Λεμὰν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς πρώτης γαλλικῆς αὐτοκρατορίας. Συνηνώθη δὲ μετὰ τῆς Ἑλβετίας διὰ τῶν συνθηκῶν τοῦ 1815. Ἀπὸ τοῦ 1846, κατὰ συνέπειαν πολιτικῶν ταραχῶν, οἱ θεσμοὶ αὐτῆς προσέλαβον χαρακτῆρα πάντη δημοκρατικόν. Ἡ κατεδάφισις τῶν ὀχυρωμάτων αὐτῆς, ψηφισθεῖσα τῷ 1846 ἤρξατο μόλις μετὰ τριετίαν. Πατρὶς τοῦ Κασωβῶνος, Ι. Ι. Ῥουσσὼ, Θεοφίλου καὶ Καρόλου Βοννὲ, Δελοὺκ, δὲ Σωσσοὺρ, δὲ Κανδόλλη, Σισμόνδη, Νεκκίρου, Τόπφερ.

Γενεύης (Τοπαρχία τῆς), ἡ 22α τοπαρχία τῆς ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας, κατὰ τὴν ΝΔ ἐσχατιὰν, μεταξὺ τῆς τοπαρχίας τῆς Βὼδ πρὸς Β, τῆς Γαλλίας (Αἴν) πρὸς Δ, τῆς Γαλλίας (Ἄνω Σαβοΐα) πρὸς Ν καὶ πρὸς Α. 283 τετραγ. χιλιάμ. 28 χιλιαμ. μῆκ. 9 εὖρος. Κάτ. 88,880, ὧν 40,070 καλβινισταί. Πρωτ. ἡ πόλις Γενεύη, πολίχναι, ἡ Βερσοὺ καὶ ἡ Καρούγη. Ἡ λίμνη τῆς Γενεύης κατέχει μέγα μέρος τοῦ ἐδάφους ἀρδευομένου ὑπὸ τοῦ Ῥοδανοῦ καὶ τοῦ Ἄρβου. Κλίμα τραχὺ. Γῆ ὀλίγον εὔφορος, ἀλλὰ καλῶς καλλιεργουμένη. Γλῶσσα ἐπικρατοῦσα εἶναι ἡ γαλλική. Ἡ τοπαρχία τῆς Γενεύης, χρονολογουμένη ἀπὸ τοῦ 1815, κατέχει τὴν 22αν τάξιν παραδοχῆς εἰς τὴν Ὁμοσπονδίαν, ἡ 21η κατὰ τὴν ἔκτασιν, ἡ 14η κατὰ τὸν πληθυσμόν. Ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἐξασκεῖται ὑπὸ Μεγάλου Συμβουλίου, συγκειμένου ἐκ 274 ἀντιπροσώπων καὶ ἀνανεουμένου μερικῶς κατ' ἔτος· ἡ δὲ ἐκτελεστικὴ καὶ διοικητικὴ ἐξουσία ὑπὸ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἑπταμελοῦς ἐκλεγομένου κατὰ διετίαν. Πᾶς πολίτης ἄγων τὸ 21ον ἔτος τῆς ἡλικίας ἀπολαύει τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων. Εἶναι δ' ἐξησφαλισμένη ἡ ἐλευθερία τοῦ τύπου, τῆς βιομηχανίας, τῶν θρησκευμάτων, τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφέρεσθαι καὶ τὸ ἀπαραβίαστον τῆς κατοικίας.

Γενεύης ἢ τοῦ Λεμὰν (Λίμνη τῆς), παρ' ἀρχ. *Lemanus lacus*, γερμανιστὶ *Genfer-see*, λίμνη μεταξὺ τῶν ἑλβετικῶν τοπαρχιῶν τῆς Βὼδ, τῆς Γενεύης καὶ τῆς Βαλαισίας πρὸς Β, πρὸς Α καὶ πρὸς Δ, καὶ τῆς Γαλλίας πρὸς Ν. Ἐπιφ. 577 τετραγ. χιλιαμ. Μῆκος 70 χιλιαμ. εὖρος 14· τὸ μέγιστον βάθος αὐτῆς εἶναι 300 μέτρων. Διαπερᾶται ὑπὸ τοῦ Ῥοδανοῦ καὶ δέχεται τὰ ὕδατα τοῦ Δράνση, τοῦ Βεβεύζη, τοῦ Ὀὼδόννη, τοῦ Προμεντούζη καὶ τοῦ Βερσοῦ. Αἱ Β ὄχθαι αὐτῆς εἶναι τερπνόταται καὶ χλοηφόροι, αἱ δὲ Ν ἔχουσιν ἀγρίας τοποθεσίας, ὡς οἱ βράχοι τοῦ Μελλαιρῆ. Τὰ ὕδατα τῆς λίμνης τρέφοντα ἀφθόνους καὶ ἐξαιρέτους ἰχθῦς ὑπόκεινται εἰς ταχείας αὐξομειώσεις καὶ συχνὰς τρικυμίας. Ἡ ἀτμόπλοια εἰσήχθη εἰς αὐτὴν ἀπὸ τοῦ 1823.

Γενεύης (Ῥοβέρτος τῆς). Ἴδ. ΚΑΗΜΗΣ Ζ', ἀντίπαπας.

ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ (Γεώργιος Κουρτέσιος, ὁ ἐπιλεγόμενος Σχολάριος), ὁ πρῶτος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τὴν ἅλωσιν αὐτῆς ὑπὸ Μωάμεθ τοῦ Πορθητοῦ, ἐγεννήθη κατὰ τὴν πιθανωτέραν γνώμην, περὶ τὸ 1400 ἐν Κωνσταντινουπόλει ἢ κατ' ἄλλους ἐν Χίῳ. Ἀκροασάμενος τῶν μαθημάτων τῶν ἐν Βυζαντίῳ διδασκάλων, ἰδίᾳ δὲ Καμαριώτου καὶ Θεσσαλονικέως καὶ Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ διωρίσθη καθηγητὴς τῆς αὐτόθι Ἀκαδημίας κατόπιν δὲ γενικὸς βασιλικὸς κριτὴς καὶ καθολικὸς γραμματεὺς παρὰ τῷ βασιλεῖ, μεγίστης ἀπολαύων φήμης διὰ τὴν εὐγλωττίαν, τὰς νομικὰς, θεολογικὰς καὶ φιλοσοφικὰς αὐτοῦ γνώσεις. Διετήρει φιλικὰς σχέσεις μετὰ τοῦ μεγάλου δουκὸς Νοταρᾶ, Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου (τοῦ ὕστερον αὐτοκράτορος) Θεοδώρου τοῦ δεσπότου, Φιλέλφου, τοῦ ἐνδόξου γαμβροῦ τοῦ Χρυσολωρᾶ καὶ ἄλλων περιφανῶν ἀνδρῶν. Ὅτε τὸ βυζαντινὸν κράτος πανταχόθεν ἐκλυδωνίζετο, ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης

Παλαιολόγος, παραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Γεώργιον Σχολάριον, τὸν Γεμιστὸν, τὸν Ἀργυρόπουλον καὶ ἄλλους περικλεεῖς ἄνδρας, ἀπῆλθεν εἰς Ἰταλίαν ὅπως κατορθώσῃ τὴν ἕνωσιν τῶν δύο ἐκκλησιῶν καὶ προσλάβῃ σύμμαχον τὴν Δύσιν ἐν τῷ κατὰ τῶν πολεμίων ἀγῶνι. Μετὰ πολλὰς συζητήσεις ἐν τοῖς συνόδοις τῆς Φερράρας καὶ τῆς Φλωρεντίας, ὁ μὲν αὐτοκράτωρ παρεδέξατο τὸν ὅρον τῆς ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀλλ' ὁ Σχολάριος μετὰ Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ καὶ ἄλλων ἀρνηθεὶς νὰ ὑπογράψῃ ἀπῆλθεν εἰς Βενετίαν. Ὁ τὸν Ἰωάννην Παλαιολόγον διαδεξάμενος Κωνσταντῖνος ὁ Δραγάσης ἔτι ἐγγύτερον βλέπων τὸν ἐπαπειλοῦντα τὴν αὐτοκρατορίαν κίνδυνον συνεκάλεσε σύνοδον ἐν τῇ Ἁγίᾳ Σοφίᾳ ὅπως ἐξομαλύνῃ τὰς μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν διαφορὰς καὶ ἐπενέγκῃ τὴν Ἕνωσιν· ἀλλ' ἐν τῇ Συνόδῳ ταύτῃ ὁ Σχολάριος, μετ' ἄλλων ἀρίστων τὰ θεολογικὰ, κατέδειξε τὸ ἐσφαλμένον τοῦ ὅρου, ὅστις μόνος ἐγίνετο πρόσκομμα εἰς τὴν ἐξέλειψιν τοῦ σχίσματος. Ὅθεν ὁ αὐτοκράτωρ ἔγραψε τῷ πάπᾳ νὰ πέμψῃ ἄνδρας σοφωτέρους πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν σύνοδον· ὁ δὲ πάπας ἔστειλε τότε τὸν ἐπὶ θεολογικαῖς γνώσεσι φημιζόμενον Ἰσίδωρον, τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κιέβου, ὅστις εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ἐξωμοσίας ἔλαβε τὸν ἐρυθρὸν καρδιναλικὸν πῖλον. Ἀλλ' ὁ Σχολάριος καὶ πάλιν ἀκλονήτως ἐμμένων εἰς τὸ δόγμα τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἀπεχώρησεν εἰς τὴν Μονὴν τῆς Παμμακαρίστου, ἔνθα ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ μετωνομάσθη Γεννάδιος, ἀφοῦ ἐπέστειλε τῷ αὐτοκράτορι ποίημα «Κατὰ τῆς Συμωνικῆς αἱρέσεως», ὅπως ἀποτρέψῃ αὐτὸν τῆς ἑνώσεως. Τοιχοκολλήσας δὲ ἐξωθεν τῆς θύρας τοῦ κελλίου του διαμαρτύρησιν κατὰ τῆς ἑνώσεως, διηρίθμησε τὸν λαὸν κατὰ τῶν Λατίνων, ἐνῷ ὁ αὐτοκράτωρ κατώρθωσε μετὰ πολλῆς δυσχερείας νὰ τελεσθῇ ἐν τῇ Ἁγίᾳ Σοφίᾳ ἡ ἑνωτικὴ λειτουργία, καθ' ἣν ἐμνημονεύθη καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πάπα Νικολάου.

Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς πρωτευούσης, ὁ ὀξύνους πορθητὴς παρατηρήσας μετ' ἐκπλήξεως τὴν ἐν αὐτῇ λειψανδρίαν ἐπεζήτησε κέντρον τι περὶ ὃ νὰ συναγάγῃ τοὺς διασπαρέντας Ἕλληνας, πυρῆνά τινα θρησκευτικὸν ἅμα καὶ ἐθνικὸν, καὶ ὡς τοιοῦτον εὗρε τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριαρχεῖον. Ὅθεν προσκαλέσας τοὺς ἀπάτριδας Ἕλληνας πρὸς ἐκλογὴν πατριάρχου τῆς ἐρασκίας των, ὅπως διαδεξῆται τὸν τελευταῖον κατὰ τὴν ἅλωσιν πεσόντα πατριάρχην τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας Ἀθανάσιον, τὸν Β', ἐπεσκέφθη ὅτε τὸ ἐγκαθιδρύσῃ τὸν νέον τῆς ὀρθοδοξίας ποιμενάρχην κατὰ τὰ βυζαντινὰ ἤθιμα. Συνεπείᾳ δὲ τῆς προσκλήσεως ταύτης τοῦ κατακτητοῦ, ἐξελέγη ὁμοθύμως καὶ μετὰ πολλὰς παρακλήσεις, ὁ Γεννάδιος, αὐτοκληθεὶς «Πατριάρχης τῶν τοῦ Χριστοῦ Πενήτων». Ἐχειροτονήθη δὲ ὁ Γεννάδιος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως καὶ Νέας Ῥώμης ἐν τῷ ναῷ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Ἡρακλείας καὶ ἄλλων ἀρχιερέων ἐνώπιον παντὸς τοῦ χριστωνύμου πληρώματος. Μετὰ δὲ τὴν χειροτονίαν μετέβη παρὰ τῷ σουλτάνῳ ἵνα προσκυνήσῃ αὐτῷ συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν ἐπιφανεστέρων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. Ὁ Μωάμεθ ὑποδεξάμενος τὸ ποιμενάρχην τῆς Ὀρθοδοξίας εὐμενέστατα συνδιελέχθη μετ' αὐτοῦ περὶ διαφόρων ἀντικειμένων καὶ δωρησάμενος αὐτῷ, ὡς ἔθος τοῖς Βυζαντινοῖς, χρυσοῦν δεκανίκιον μαργαρίταις καὶ ἄλλοις πολυτίμοις λίθοις κεκοσμημένον ἐπέλεξε ταῦτα· «Πτριάρχευε ἐπὶ εὐτυχίᾳ καὶ ἔχε τὴν φιλίαν ἡμῶν ἐν οἷς θέλεις, ἔχων πάντα τὰ σὰ προνόμια, ἅτινα καὶ οἱ πρὸ σοῦ πατριάρχαι εἶχον». Ταῦτα εἰπὼν προέπεμψε τὸν πατριάρχην μέχρι τῆς αὐλῆς, ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ ἡμιπρεπισμένου ἵππου καὶ προσέταξεν ὅπως πάντες οἱ μεγιστᾶνες τῆς αὐλῆς του ἐξέλθωσιν εἰς συνοδείαν τοῦ πατριάρχου, ὅστις μετὰ τοσούτῳ λαμπρᾶς ἀκολουθίας περιῆλθε τὴν πόλιν εὐλογῶν.

Δι' αὐκρατορικοῦ ἰραδὲ παρεχωρήθη ἀσυδοσία τῷ πατριάρχῃ καὶ τοῖς διαδόχοις αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑπ' αὐτοὺς ἀρχιερέων, ἀπηγορεύθη δὲ νὰ ἐνοχλῇ ἢ ἀντιστέκῃ ὅστις δήποτε τῷ πατριάρχῃ καὶ δι' ἑτέρου ἰραδὲ διετάσσετο νὰ μὴ μετασχηματίζωνται εἰς μουσουλμανικὰ τεμένη αἱ ἐκκλησίαι, νὰ τελῶνται οἱ γάμοι, οἱ ἐνταφιασμοὶ καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι θρησκευτικαὶ τελεταὶ ἀκωλύτως κατὰ τὰ προϋπάρχοντα ἤθιμα τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, κατὰ δὲ τὴν πανήγυριν τοῦ Πάσχα νὰ ὦσιν ἀνοικταὶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας αἱ θύραι τῶν ἐκκλησιῶν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ναὸς τῆς Ἁγίας Σοφίας εἶχεν ἤδη μεταβληθῇ εἰς μουσουλμανικὸν τέμενος, ὁ σουλτάνος παρεχώρησεν ὡς πατριαρχεῖον τὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ, κατ' αἴτησιν τοῦ πατριάρχου, παρεχωρήθη ἡ μονὴ τῆς Παμμακαρίστου, ὡς κειμένη κεντρικώτερον ἐν τῇ χριστιανικῇ συνοικίᾳ, ὁ δὲ ναὸς τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων μετεβλήθη εἰς τζαμίον. Μετὰ πενταετῆ καὶ τινων μηνῶν πατριαρχείαν, ὁ Γεννάδιος συγκαλέσας σύνοδον ὑπέβαλεν αὐτῇ τὴν παραίτησίν του, ἀλλ' οὔτε παρὰ τοῦ κλήρου οὔτε παρὰ τοῦ λαοῦ ἐγένετο δε-

κτὴ, διότι πάντες ἦσαν ηὐχαριστημένοι ἐκ τῆς πατριαρχείας τοῦ ἀνδρός. Ἀλλ' ὁ Γεννάδιος ἐπιθυμῶν ν' ἀποχωρήσῃ τῆς τύρβης τοῦ κόσμου ἔγραψε τὴν παραίτησιν αὐτοῦ ἐν τῷ κώδηκι τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν περὶ τὰς Σέρρας μονὴν τοῦ Προδρόμου, ἐπὶ τοῦ ὄρους Μενοικέως, ἔνθα παρέδωκε τὸ πνεῦμα τῷ Κυρίῳ περὶ τὸ 1460, Σοφώτατος καὶ πολυγραφώτατος ὁ Γεννάδιος κατέλιπε πλεῖστα ὅσα συγγράμματα, ἐξ ὧν σημειοῦμεν τὰ ἑξῆς κυριώτερα. «Γενναδίου μοναχοῦ καὶ πατριάρχου τῶν τοῦ Χριστοῦ πενήτων, περὶ τῆς μόνης ὁδοῦ πρὸς τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων» ἐξεδόθη δὲ τῷ σουλτάνῳ αἰτήσαντι μετὰ τὰς ἐνώπιον αὐτοῦ διαλέξεις ἐν τῷ πατριαρχείῳ τότε γεγενημένας, (ἐξεδόθη μετὰ τῆς ἀραβικῆς μεταφράσεως τοῦ Ἀχμὲτ ἐν Turcograecia lib. II. μεταφρασθὲν δὲ λατινιστὶ ὑπὸ Γρηγ. Σπαρτάνα, ἀνετυπώθη πολλάκις). «Περὶ τῆς πρώτης τοῦ Θεοῦ λατρείας, ἢ νόμος εὐαγγελικὸς ἐν ἐπιτομῇ» (ἐτυπώθη πολλάκις). «Περὶ τῆς θείας προνοίας καὶ προορισμοῦ». «Περὶ προορισμοῦ δεύτερον» (ἐξεδόθη ὑπὸ Ἐσχελίου 1603 καὶ ἑλληνογαλλιστὶ ὑπὸ Μορελλίου 1681). «Περὶ τοῦ θείου προορισμοῦ τρίτον». «Περὶ τοῦ θείου προορισμοῦ τέταρτον». «Ὅπως ἡ θεία πρόνοια καὶ ὁ θεῖος προορισμὸς οὐκ ἀναιρεῖ τὸ χρήσιμον τῶν εὐχῶν». «Περὶ τῆς ἐν τῷ δεσπότῃ ἡμῶν Χριστῷ ἀνθρωπότητος». «Περὶ ἀναστάσεως». «Περὶ τοῦ δεσποτικοῦ καὶ θείου αἵματος». «Περὶ ἀγγέλων», πρὸς τὴν τοῦ Ἀργυροπούλου γνώμην ἀντιφερόμενον. «Εἰς τὸ ἀποστολικὸν ῥητόν: Ἐκένωσεν ἑαυτὸν μορφὴν δούλου λαβών». «Σύνταγμα ἐπιγραφόμενον ὀρθοδόξου καταφύγιον» (ἐξεδόθη ἐν Λονδίνῳ). «Λύσις διαφόρων εὐαγγελικῶν ἀπορίων». «Περὶ τῶν καρπῶν τοῦ πνεύματος.» «Ἔκφρασις τοῦ Μάρτυρες στεφανῖται». «Ἐμμετροι εὐχαί». «Περὶ τοῦ πῶς διακρίνονται αἱ θεῖαι ἐνέργειαι πρὸς ἀλλήλας καὶ τὴν θείαν οὐσίαν ἧς εἰσιν ἐνέργειαι». «Ἀπάντησις πρὸς τὸν Πλήθωνα περὶ Ἀριστοτέλους». «Ἀπάντησις εἰς τὸν αὐτὸν περὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.» «Κατὰ τῶν Πλήθωνος ἀπορίων ἐπ' Ἀριστοτέλει (τὸ Λ'. μέρος ἐξεδόθη ὑπὸ Μηνᾶ Μηνωΐδου ἐν Παρισίοις 1858). «Σύντομον κατὰ τῆς δόξης τῶν Λατίνων». «Περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κατὰ Λατίνων, τόμοι δύο» «Δεύτερος Τόμος κατὰ Λατίνων περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.» «Διάλογος κατὰ Λατίνων» περὶ τῆς ἐκπορεύσεως». «Δεύτερος διάλογος περὶ τοῦ αὐτοῦ». «Ἱστορία περὶ τῶν ἐν Φερράρᾳ καὶ Φλωρεντίᾳ». «Περὶ ψυχῆς». «Εἰς τὸ περὶ εἱμαρμένης ἐξήγησις». «Περὶ ἀνθρωπίνης εὐδαιμονίας, Ἀριστοτέλους καὶ Πλωτίνου συμβιβαστικόν». Ἐκτὸς δὲ τούτων ὁ χαλκέντερος συγγραφεὺς κατέλιπε πλείστους λόγους, ἐπιστολὰς κ.λ.π., ὧν εἶδε πλήρη κατάλογον ἐν τῇ «Νεοελληνικῇ Φιλολογίᾳ» τοῦ Σάθα, ἐξ ἧς ἐλήφθη κατ' ἐπιτομὴν ἡ βιογραφία τοῦ Γενναδίου.

ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ (Γεώργιος), λόγιος Ἕλλην καὶ ἀγωνιστὴς, γενν. τῷ 1786 ἐν Σηλυβρίᾳ τῆς Θρᾴκης, ἔνθα ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτον ἐφημέριος. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς ἡ μήτηρ ἦγαγεν αὐτὸν εἰς τὸ γενέθλιον αὐτῆς χωρίον Δολιανὰ ἐν Ζαγορίῳ, ἔνθα ὁ Γεώργιος ἐδιδάχθη τὰ κοινὰ λεγόμενα γράμματα, καὶ μεταβὰς ὕστερον εἰς Ἰωάννινα ἀπεπεράτωσε τὰς ἐγκυκλίους αὐτοῦ σπουδάς. Τῷ 1795 σταλεὶς εἰς Βουκουρέστιον παρὰ τῷ ἐν Δακίᾳ θείῳ του, ἡγουμένῳ μοναστηρίου, ἤκουσε τοῦ πολλοῦ Λάμπρου καὶ μετ' οὐ πολὺ ἤρξατο παραδίδων τὰ ἑλληνικά. Τῷ 1809 ἀπῆλθεν εἰς Λειψίαν ὡς παιδαγωγὸς υἱῶν πλουσίας οἰκογενείας. Ἐνταῦθα ἤρξατο σπουδάζων ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ διακόψῃ τὰς σπουδὰς αὐτοῦ δι' ἀπορίαν χρημάτων, ἐπανελθὼν δὲ μετὰ ἓν ἔτος εἰς Βουκουρέστιον ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ διάπλασιν τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας. Τῷ 1815 προσελήφθη ὑπὸ τοῦ Νεοφύτου Δούκα καθηγητὴς ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Βουκουρεστίου. Τῷ 1817 προσεκλήθη εἰς Ὀδησσὸν, ἔνθα διδάξας ἐπὶ τριετίαν ἀνεκλήθη εἰς Βουκουρέστιον ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος Ἀλεξάνδρου Σούτσου (1820) καὶ εὐδοκίμως ἐδίδαξε μετὰ τοῦ Βαρβαλάχου, τοῦ Κλονάρη καὶ ἄλλων. Ἐκραγείσης τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ὁ Γεννάδιος ἐστάλη παρὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου εἰς Τρανσυλβανίαν πρὸς στρατολογίαν, συλλογὴν ἐφοδίων καὶ συνδρομῶν· ἐπελθούσης δὲ τότε τῆς καταστροφῆς τοῦ ἱεροῦ λόχου, ὁ Γεννάδιος προσέφυγεν εἰς Ῥωσσίαν, ἐντεῦθεν δὲ μετέβη εἰς Γερμανίαν ὅπως σπουδάσῃ τὴν θεολογίαν. Ἀλλ' οὐκ εἴα αὐτὸν καθεύδειν ἡ κλαγγὴ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀγωνιζομένων ὅπλων καὶ κατελθὼν εἰς Ἀθήνας συνετάξατο τῷ φιλέλληνι Φαβιέρῳ καὶ συμμετέσχε τοῦ ἀτυχοῦς ἐπιχειρήματος τῆς Καρύστου, ἀφοῦ πρότερον ἐπειράθη νὰ ἱδρύσῃ σχολὴν ἐν Ἀθήναις.

Κατὰ τὸ 1826 ἐν Ναυπλίῳ εὑρισκόμενος εἶδε λιμώττοντας καὶ γυμνητεύοντας τοὺς ἀπὸ τῆς ἐξόδου τοῦ Μεσολογγίου περισωθέντας, οἵτινες ὡς μόνην ἀμοιβὴν τῶν θυσιῶν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἤτουντο ἄρτον καὶ πυρίτιδα· ἀλλ' ἡ κυβέρνησις διετέλει ἐν ἰσχάτῃ ἀπορίᾳ, γενικὴ δὲ καταστροφὴ καὶ διάλυσις ἐπέκειτο εἰ μὴ ἐξεπέμ-

πετο στρατὸς πρὸς ἀναχαίτισιν τῶν ἐναντίων καὶ ἐμψύχωσιν τῶν προμάχων τῆς ἐλευθερίας. Κατηφὴς καὶ περίτρομος ὁ λαὸς τῆς Ναυπλίας συνέῤῥευσεν εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς πόλεως καὶ συνῆλθον ἐπὶ τὸ αὐτὸ οἱ πειναλέοι ἀγωνισταὶ ἀπειλητικοὶ ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ των. Ἀλλ' οὐδεὶς ἐτόλμα καὶ οὐδεὶς ἐγίνωσκε τί νὰ προτείνῃ. Τότε ὁ Γεννάδιος προκύψας τοῦ ὄχλου, ἀναπηδᾷ εἰς τὴν βίζαν τῆς ἐν τῷ κέντρῳ τῆς πλατείας ὑψουμένης πλατάνου καὶ ἐκεῖθεν φλογερὸν ἐπὶ τὸ πλῆθος πλανῶν τὸ βλέμμα, στεντορείᾳ τῇ φωνῇ καὶ μετὰ εὐγλωττίας παντοδυνάμου ἀνακράζει· «Ἡ πατρὶς καταστρέφεται, ὁ ἀγὼν ματαιοῦται, ἡ ἐλευθερία ἐκπνέει. Ἀπαιτεῖται βοήθεια σύντονος· πρέπει οἱ ἀνδρεῖοι αὐτοί, οἵτινες ἔφαγον πυρίτιδα καὶ ἀνέπνευσαν φλόγας, καὶ ἤδη ἀργοὶ καὶ λιμμώττοντες μᾶς περιστοιχίζουσι νὰ σπεύσωσιν ὅπου νέος κίνδυνος τοὺς καλεῖ. Πρὸς τοῦτο ἀπαιτοῦνται πόροι, καὶ πόροι ἐλλείπουσιν. Ἀλλ' ἂν θέλωμεν νὰ ἔχωμεν πατρίδα, ἂν ἤμεθα ἄξιοι νὰ ζῶμεν ἄνδρες ἐλεύθεροι, πόρους εὑρίσκομεν. Ἂς δώσῃ ἕκαστος ὅ,τι ἔχει καὶ δύναται. Ἰδοὺ ἡ πενιχρὰ εἰσφορά μου. Ἂς μὲ μιμηθῇ ὅστις θέλει!» Καὶ ἐπικροτούντος τοῦ πλήθους ἐκένωσε κατὰ γῆς τὸ ἰσχνὸν διδασκαλικόν του βαλάντιον. Μὴ ἀρκούμενος δὲ εἰς τοῦτο ἀναρωνεῖ ἐνθουσιωδῶς. «Ἀλλ' ὄχι! ἡ συνεισφορὰ αὕτη εἶναι οὐτιδανή! Ὀβολὸν ἄλλον δὲν ἔχω νὰ δώσω, ἀλλ' ἔχω ἐμαυτόν, καὶ ἰδοὺ τὸν πωλῶ! Τίς θέλει διδάσκαλον ἐπὶ τέσσαρα ἔτη διὰ τὰ παιδία του; Ἂς καταβάλῃ τὸ τίμημα!» Οἱ λόγοι οὗτοι, οἱ πλήρει γενναίας σὺν ταπεινοφροσύνης, ἐξῆψαν ἀκράτητον ἐνθουσιασμόν, πάντες δὲ προθύμως καὶ ἀναμιλλώμενοι συνεισήνεγκαν ὅ,τι ἕκαστος εἶχε πολύτιμον. Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ προσέλθωσι τῇ ἐπαύριον καὶ αἱ γυναῖκες εἰς τὰς ἐκκλησίας ὅπως συνεισενέγκωσιν ἑκάστη τὸ κατὰ προαίρεσιν.

Ὁ Γεννάδιος ἀνέμενεν αὐτὰς ἀπὸ βαθέος ὄρθρου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἀλλ' ἡ λειτουργία ἀπέλυσε καὶ αἱ κυρίαι ὀλίγαι ἐφάνησαν ἐκτὸς ὀλίγων. Τότε ὁ Γεννάδιος ἐν γενναίᾳ ἀγανακτήσει ἀποστρέφων τὸν λόγον πρὸς τοὺς ἐκεῖ παρισταμένους μαθητὰς τῶν δημοτικῶν σχολείων ᾠκτειρε τὴν τύχην αὐτῶν οὕτως ἐγκαταλειπομένων ὑπὸ τῶν μητέρων καὶ διὰ θερμῆς πρὸς τὸν Θεὸν δεήσεως ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος τῶν ἀθώων ἐκείνων πλασμάτων ἐπὶ τοσοῦτον συνεκίνησε τοὺς παρεστῶτας ὥστε τῇ ἐπαύριον αἱ συνεισφοραὶ ἐπανελήφθησαν ῥαγδαιότεραι καὶ αἱ γυναῖκες προθύμως ἐπεμπον ἐξ αὐτοὺς τοὺς κόσμους τῶν κεφαλῶν των. Οὕτω δὲ ὁ Γεννάδιος οὐ μόνον τὴν τότε ἔδραν τῆς κυβερνήσεως ἔσωσεν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν αὐτῶν πόρων ἐξοπλίσας ἔπεμψε πρὸς τὸν Καραϊσκάκην στρατὸν, οὗ μεγάλη ὑπῆρχεν ἀνάγκη. Βλέπων δὲ ὅτι τὸ ἔθνος ἔπασχεν ἔλλειψιν ἱππικοῦ καὶ ἀγορεύσας πρὸς τὸν λαὸν κατώρθωσε νὰ συναχθῶσι τριακόσιοι πεντήκοντα ἵπποι καὶ ἐπέτρεψε τὸν σχηματισμὸν ἱππικοῦ τῷ Χατζῇ Μιχάλῃ. Μετὰ τοὺς θριάμβους τούτους τῆς θερμῆς καὶ φιλοπάτριδος εὐγλωττίας του ὁ μετριόφρων ἀνὴρ ἐξηκολούθησε διδάσκων ἐν Σύρᾳ, Τήνῳ καὶ Αἰγίνῃ, ἔνθα εὗρεν αὐτὸν ὁ κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος Καποδίστριας καὶ ἀνέθετο αὐτῷ τὸν ὀργανισμὸν τοῦ Ὀρφανοτροφείου, ὕστερον δὲ τοῦ Κεντρικοῦ σχολείου, τοῦ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἀνωτάτου ἐκπαιδευτηρίου ἐν Ἑλλάδι.

Μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Ὄθωνος, μετατεθέντος τοῦ ἐκπαιδευτηρίου του εἰς Ἀθήνας ὑπὸ τὸν τίτλον Γυμνάσιον, ὁ Γεννάδιος διωρίσθη διευθυντὴς αὐτοῦ καὶ μετὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ πανεπιστημίου διωρίσθη καθηγητὴς τῆς ἱστορίας τῆς φιλολογίας. Εἶτα ἀποφεύγων τὴν φιλοπρωτίαν καὶ ἐπίδειξιν καὶ φρονῶν ὅτι ἂν πάντες εἰσεπήδων εἰς τὸ πανεπιστήμιον θὰ ἐβλάπτετο ὁ καταρτισμὸς τῶν κατωτέρων ἐκπαιδευτηρίων «Οὐαὶ, ἔλεγε, τῇ οἰκοδομῇ ἥτις στερεῶς μὲν στεγάζεται σαθρῶς δὲ θεμελιοῦται»· καὶ ἀποποιούμενος ἀνωτέρους βαθμοὺς ἐδέξατο τὴν ἐντολὴν τοῦ νὰ διδάξῃ ἐν τῇ Ῥιζαρείῳ σχολῇ ἧς αὐτὸς προὐκάλεσε σχεδὸν καὶ τὴν σύστασιν. Τῷ 1852 προσκληθεὶς παρὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁμογενῶν ὑποσχομένων αὐτῷ μισθὸν χιλιάδραχμον καὶ προθύμων ν' αὐξήσωσιν αὐτὸν κατὰ τὸ ἥμισυ μηνιαίως, ὁ Γεννάδιος δὲν ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν εἰπὼν ὅτι ἐπόθει νὰ καταθέσῃ τὰ ὀστᾶ του εἰς γῆν ἐλευθέραν. Ἀπεβίωσε κατὰ νοέμβριον τοῦ 1854 ἐκ τῆς λυμαινομένης τότε τὰς Ἀθήνας χολέρας καταλιπὼν τέκνα χρήσιμα τῇ ἑλλ. κοινωνίᾳ.

Συγγράμματα. — «Στοιχειώδης πραγματεία περὶ τῶν χρεῶν τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ Φραγκίσκου Σοαβίου, μεταφρασθεῖσα ἀπὸ τὴν Ἰταλικὴν γλῶσσαν παρὰ τοῦ Γ. Γενναδίου», ἐν Μόσχᾳ, 1819, καὶ ἐν Ἀθήναις 1853. «Πρώτη τροφὴ τοῦ ὑγιοῦς ἀνθρωπίνου νοὸς, συγγραφεῖσα γερμανιστὶ παρὰ Καρόλου Τραυγότου Θείμη, καὶ μεταφρασθεῖσα ὑπὸ Γ. Γενναδίου», ἐν Μόσχᾳ, 1819, (ἀνετυπώθη πολλάκις ἐν Ἀθήναις). «Λόγοι εἰς τὰς ἐξετάσεις τῶν ἐν Ὀθησσῷ καὶ Βουκορεστίῳ ἑλληνικῶν σχολείων». «Γραμματικὴ ἑλληνική», [ἐτυπώθη πολλάκις καὶ στερεοτύ-

πως μέχρι τοῦδε ἀνατυποῦται ἐν τοῖς καταστήμασιν Ἀνδρέου Κορομηλᾶ). «Σύνοψις ἱερᾶς ἱστορίας» (ἐξεδόθη πολλάκις ἐν τῷ αὐτῷ τυπογραφείῳ). «Ἑλληνικὴ γραμματολογία» (ἐκ τοῦ γερμανικοῦ), ἐν Ἀθήναις, 1849. «Σύνοψις γενικῆς ἱστορίας, ἐκ τοῦ γερμανικοῦ μεταφρασθεῖσα», ἐν Ἀθήναις 1850. «Κατήχησις Δαρβάρεως», ἐν Ἀθήναις 1851 στερεοτύπως, καὶ πολλάκις προηγουμένως ἐν τῷ τυπογραφείῳ Ἀνδρέου Κορομηλᾶ. «Ἑλληνικὰ τὰ ἐξαιρετώτερα τῆς ἑλληνινικῆς ἱστορίας μέχρι τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ὑπὸ Φ. Κιανήρου», ἐν Ἀθήναις 1850. (Ἐκ τῆς «Νεοελληνικῆς Φιλολογίας» τοῦ Σάθα, κατ' ἐπιτομήν).

ΓΕΝΝΑΡΗΣ (Βενέδικτος), ὁ λεγόμενος Γ έ ρ ω ν, ζωγράφος τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, γενν. ἐν Κέντῳ, ἐν τῷ δουκάτῳ τῆς Φερράρας, ὑπῆρξε διδάσκαλος τοῦ Γουερσίνου, καὶ προσέλαβεν αὐτὸν συνεργάτην. Τὰ ἔργα αὐτοῦ εἶναι ἄξια σημειώσεως διὰ τὸ ἀπέριττον καὶ ὑψηλὸν τῆς συνθέσεως, τὸ ἄνετον τῶν γραμμῶν, τὸν ὡραῖον χαρακτῆρα τῶν κεφαλῶν, καὶ τὴν ἁρμονίαν τοῦ χρωματισμοῦ. Ἐν Παρισίοις σώζεται αὐτοῦ «Παναγία θηλάζουσα τὸν Ἰησοῦν».

Γ ε ν ν ά ρ η ς (Βενέδικτος), ὁ Ν έ ο ς υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Βονωνίᾳ τῷ 1633, ἀποθ. τῷ 1715, μαθητὴς καὶ μιμητὴς τοῦ Γουερσίνου, προσεκλήθη εἰς Ἀγγλίαν παρὰ Καρόλου τοῦ Β', ὅστις διώρισεν αὐτὸν ζωγράφον τῶν ἀνακτόρων, μετέβη ὕστερον εἰς Γαλλίαν, ἔνθα εἰργάσθη διὰ Λουδοβίκον τὸν ΙΔ' καὶ τὸν δοῦκα τῆς Αὐρηλίας, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Βονωνίαν ἔνθα ἀπέθανε. Τὰ ἐξοχώτερα τῶν ἔργων αὐτοῦ εἶναι «Ἀφροδίτη καὶ Ἄδωνις», ἐν Λονδίνῳ, «Ἅγιος Ἱερώνυμος» ἐν Βιέννῃ, καὶ «Τωβίας» ἐν Μαδρίτῃ.

ΓΕΝΝΑΡΟΣ (Ἰωσὴφ Αὐρήλιος δέ), νομικὸς, γενν. ἐν Νεαπόλει τῷ 1701, ἀποθ. τῷ 1761, ἐγένετο γνωστὸς εἰς τὸ δημόσιον διὰ τῆς δικηγορικῆς αὐτοῦ ἱκανότητος, καὶ ἐπετράπη ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τοῦ Καρόλου Γ', Τανούκκη, νὰ συντάξῃ ὁμοιόμορφον κώδηκα πρὸς χρῆσιν τοῦ βασιλείου. Τὰ «Ἅπαντα» αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ἐν Νεαπόλει, 1767, τόμ. 4 εἰς 8ον.

ΓΕΝΟΔΑΚ (Ἰάκωβος ΓΑΔΙΟΤΟΣ ΔΕ), γενν. ἐν Κουερσὺ περὶ τὸ 1466, ἀποθ. τῷ 1546, διέπρεψεν ἐν διαφόροις μάχαις καὶ θὰ ἐξησφάλιζε τοῖς Γάλλοις τὴν νίκην ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Παταυΐου εἰ μὴ ἐφέρετο ἀρρόνως Φραγκίσκος ὁ Α'.

ΓΕΝΟΒΕΖΗΣ, ὁ ηγεμὼν, ἴδ. ΣΤΡΟΓΖΗΣ.

Γ ε ν ο β έ ζ η ς (Ἀντώνιος), φιλόσοφος καὶ οἰκονομολόγος, γενν. ἐν Καστιλιόνῃ, περὶ τὸ Σάλερνον, τῷ 1712, ἀποθαν. τῷ 1769, ἠσπάσατο τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, ἐχρημάτισε τὸ πρῶτον καθηγητὴς τῆς μεταφυσικῆς, εἶτα τῆς ἠθικῆς, ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Νεαπόλεως. Δημοσιεύσας «Στοιχεῖα μεταφυσικῆς», ἐν οἷς ἠσπάζετο τὰς ἀρχὰς τοῦ Βάκωνος, τοῦ Καρτεσίου, Λεϊβνιτίου καὶ Λωκκίου ἐπεσπάσατο τὴν ἐχθροπάθειαν τοῦ καρδιναλίου Σπινέλλη ἀρχιεπισκόπου τῆς Νεαπόλεως, ἀλλ' ἔτυχε προστασίας παρὰ τῷ πάπᾳ Βενεδίκτῳ ΙΔ'. Τῷ 1754 καταλαβὼν ἕδραν πολιτικῆς οἰκονομίας χάριν αὐτοῦ συστᾶσαν ὑπὸ τοῦ Φλωρεντινοῦ Ἰντιέρη ἐδίδαξε μετὰ μεγάλης φήμης. Κατέλιπε σὺν ἄλλοις *Lettere Academiche*, ἐν αἷς καταπολεμεῖ τὸν Ῥουσσὼ ἐν τῇ περὶ τεχνῶν καὶ γραμμάτων γνώμῃ.

ΓΕΝΟΒΩΔΟΣ, φράγκος πολεμιστὴς, διαβὰς τὸν Ῥῆνον μετὰ τοῦ Μαρκομίρου καὶ τοῦ Σούννωνος, τῷ 388, κατερημώσας τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ καὶ κατατροπώσας τὰ κατ' αὐτοῦ σταλέντα γαλλορρωμαϊκὰ στρατεύματα.

ΓΕΝΟΥΑ, *Genua*, ἰταλιστὶ *Genova*, γαλλιστὶ *Gênes*, ὀχυρὰ πόλις τῆς Ἰταλίας, πρωτ. τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας καὶ περιφερείας, ἐν τῷ μυχῷ τοῦ κόλπου τῆς Γενούης, 166 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Τουρίνου, διὰ σιδηροδρόμου, συνδέοντος αὐτὴν μετὰ τῆς πόλεως ταύτης. Κάτ. περὶ τὰς 120 χιλ. Ἐκτισμένη ἐν σχήματι ἀμφιθεάτρου, ἔχει ὡραίαν καὶ μεγαλοπρεπῆ τὴν θέαν ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀλλ' ἐσωτερικῶς εἶναι μονότονος καὶ πληκτικὴ, διότι συνεσφιγμένη μεταξὺ τῆς ἀμμώδους παραλίας καὶ τῶν ὀρέων τέσσαρας μόναν κέκτηται ὡραίας ὁδοὺς (*Balbi*, *Nuova*, *Novissima* καὶ *Carlo Felice*). Ἔχει ἀκρόπολιν καὶ συνεχὲς διπλοῦν περιτείχισμα. Ὁ εὐρυχωρότατος αὐτῆς λιμὴν σχηματίζεται τεχνητῶς διὰ δύο ἀπεράντων προκυμαιῶν, τοῦ *Molo-Vecchio* πρὸς Α, καὶ τοῦ *Molo-Nuovo* πρὸς Δ. Παρὰ μὲν τὴν πρώτην εἶναι ὁ «Ἐλεύθερος λιμὴν (Porto Franco), ἔνθα εὑρίσκονται αἱ διαμετακομιστικαὶ ἀποθῆκαι τῶν ἐμπορευμάτων καὶ τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα. Βασιλικὸν ὁπλοποιεῖον, πυριτιδοποιεῖον· πολεμικὸν καὶ ἐμπορικὸν νεώριον, λεγόμενον *Darsa* ἢ *Darsena* (Ταρσανᾶς) ἐπὶ τῆς θέσεως τοῦ *Molo-Vecchio*· σταθμὸς τοῦ σαρδικοῦ στόλου Ναυπήγια τοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ. Ἀρχιεπισκοπή· ἕδρα ἀρχιραβδίνου. Διεύθυνσις τῶν τελωνείων· νομισματοκοπεῖον. Βασιλικὸν ἱστορετῶν, χρηματιστήριον, ἐμποροδικεῖον, ἐμπορικὸν ἐπιμελητήριον, ναυαρχεῖον. Πανεπιστήμιον ἱδρυθὲν τῷ 1812· θεολογικὸν φροντιστήριον, βασιλικὸν κολλέγιον· σχολαὶ τῆς καλλιτεχνίας,

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τοῦ ναυτικοῦ καὶ τῆς ναυτιλίας· ἱνστιτοῦτον τῶν κωφαλάλων ἱδρυθὲν ὑπὸ τοῦ Ἀσσαρόττη τῷ 1801 Βιβλιοθῆκαι τοῦ Πανεπιστημίου, τοῦ Φραντζόνη καὶ τοῦ Βερίου. Φυσικοϊστορικὸν μουσεῖον, βοτανικοὶ κῆποι. Τρία θέατρα (*Falcone*, *St Augustin* καὶ *Carlo Felice*). Τὰ μᾶλλον ἀξιοσημείωτα κτίρια τῆς Γενούης εἶναι τὸ δουκικὸν παλάτιον ἢ μέγαρον τῆς κυβερνήσεως, ἀρχαῖον ἐνδιαίτημα τῶν δογῶν, ἓν τῶν εὐρυτάτων μνημείων τῆς Εὐρώπης, τετράγωνον τὸ σχῆμα καὶ ἱκανῶς πρὸς φρούριον ὁμοιάζον· τὸ βασιλικὸν παλάτιον, ἄλλοτε παλάτιον *Durazzo*, τὸ περικαλλέστατον τῆς πόλεως, ἔνθα θέας ἄξιαι εἶναι δύο ὡραιόταται μαρμάρινοι κλίμακες, ἔργον τοῦ Καρόλου Φοντάνα, καὶ συλλογὴ πολυτίμων καλλιτεχνημάτων τοῦ Ἀλβέρτου Δύρερ, Παύλου Βερονέζη, Ἰουλίου Ῥωμανοῦ, Ῥούβενς, Βὰν Δύκ, κλπ., τὸ παλάτιον Δόρια, διακοσμηθὲν ὑπὸ τοῦ Περίνου δὲλ Βάγα, μετὰ λαμπροῦ μαρμαρίνου περιστυλίου καὶ τερπνῶν πλησιοχώρων κήπων· τὰ παλάτια Βρινιόλη, Καρρέγα, Σπινόλα, Παλλαβιτσίνη, Σαλούτζη, Σέρρα, Βάλδη, καὶ ἄλλοτε τὸ παλάτιον Σαούλη ἢ Γριμάλδη, κατεδαφισθὲν τῷ 1852 ὑπὸ γαλλικοῦ πεζικοῦ τάγματος (bande noire). Ἕνεκα τῶν παλατίων τούτων ἡ πόλις ἐπωνομάσθη « Γένουα ἡ λαμπρὰ » *Gênes la Superbe* γαλλιστί. Σημειωτέον πρὸς τούτοις τὸ μέγαρον τῆς Τραπέζης τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἢ τοῦ τελωνείου· τὴν *Loggia de Banchi*, τολμηρὸν ἔργον τοῦ Γαλεάτσου Ἀλέσση, ὅλον ἐξ ἱστῶν πλοίου κατασκευασθέν· τὸ *Albergo dei poveri*, ἓν τῶν μεγίστων καὶ περικαλλεστάτων νοσοκομείων τῆς Ἰταλίας, ἱδρυθὲν τῷ 1564, οὗ τὸ παρεκκλήσιον περιέχει ἀνάγλυφον τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου καὶ μίαν «Κοίμησιν» τοῦ Πουγέτου· τὸ νοσοκομεῖον *Pammatone*, ἱδρυθὲν τῷ 1420· τὸ *Conservatorio delle Fieschine*, ἔνθα τὰ ὀρφανὰ κατασκευάζουσι τεχνητὰ ἄνθη· τὴν λεγομένην γέφυραν τοῦ «Καριγνάνου» ἐν ὁδραγωγείῳ τοῦ μέσου αἰῶνος φέρον τὸ ὕδωρ ἐξ ἀποστάσεως 25 χιλιαμ. καὶ διαμοιράζον αὐτὸ εἰς πάσας τὰς συνοικίας τῆς πόλεως. Αἱ ἐκκλησίαι εἶναι πλούσιαι καὶ περικαλλεῖς, διακρίνεται δὲ ἐν αὐταῖς, ἡ γοτθικὴ μητρόπολις τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου, ἐπικεκαλυμμένη καὶ ἐστρωμένη διὰ μέλανος καὶ λευκοῦ μαρμάρου, κεκοσμημένη διὰ τοιχογραφιῶν, καὶ διασώζουσα τὸ περίφημον ἄγγειον ὅπερ εἶναι γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα *sacro catino*· ἡ Ἅγιος Κῦρος, ἀρχαία μητρόπολις, ἔνθα πολλαὶ συνεκροτήθησαν πολιτικαὶ συνελεύσεις· ἡ Εὐαγγελίστρια, περιέχουσα ἓν «Μυστικὸν Δεῖπνον» ἀριστούργημα τοῦ Κορρήγγιου ἢ τοῦ Προκατσίνη· ἡ Κοίμησις, ἐν ᾗ θαυμάζεται εἰς ἅγιος Σεβαστιανὸς τοῦ Πουγέτου· ἡ Παναγία τῶν ἀμπέλων, ἐρειδομένη ἐπὶ μονολίθων μαρμαρίνων στηλῶν, ὁ Ἅγιος Ἀμβρόσιος, ὁ Ἅγιος Στέφανος, ἡ Ἁγία Μαρία ἡ Παραμυθιώτισσα, ὁ Ἅγιος Δονάτος, κτλ. Ὁ λιμὴν τῆς Γενούης εἶναι διὰ τὸ ἐμπόριον ὁ σημαντικώτατος τῆς Μεσογείου μετὰ τοὺς λιμένας τῆς Μασσαλίας καὶ τῆς Τεργέστης. Ἐξαγωγὴ ὀρύζης, ἐλαίου, ὀπωρῶν, τυρῶν, χάρτου, μετάξης. Εἰσαγωγὴ σιτηρῶν, μαλλίων, βάμβακος, σακχάρεως, ἀρωμάτων, καφὲ, ἰνδικοῦ, παστῶν ἰχθύων, σιδήρου, μολύβδου, κηροῦ, σόδας, καπνῶν, κλπ. Πλησίον αὐτῆς κεῖνται τὰ λοιμοκαθαρτήρια *Varignano*, *della Foce*, *de Pontespinoli*. Ζωηρὰ βιομηχανία· κατασκευὴ μεταξίνων ὑφασμάτων, βαμβακίνων, χειρίδων, τεχνητῶν ἀνθέων, δερμάτων, ψιαθίνων πετάσων, κλπ. Βαφεῖα, γναφεῖα, κλπ.

Ἱστορία. Ἡ Γένουα φαίνεται θεμελιωθεῖσα ὑπὸ τῶν Λιγύων περὶ τὸ 707 πρ. Χ. Περιληφθεῖσα ἐν τῇ Ἐντοσαλπείῳ δημοκρατίᾳ ὑπὸ τοῦ Μαρκέλλου, τῷ 222, καταστραφεῖσα ὑπὸ τοῦ Μάγωνος, ἀδελφοῦ τοῦ Ἀννίβα, τῷ 205, ἀνεγερθεῖσα μετὰ τρία ἔτη, ἔλαβεν ἐπὶ τῶν ῥωμαίων αὐτοκρατόρων δημοτικὸν πολίτευμα. Κειμένη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἣν οἱ Βάρβαροι ἠκολούθησαν ὅπως ἐπιτεθῶσι κατὰ τῆς Ἰταλίας, κατελήφθη ἢ ἐλεηλατήθη ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ τῶν Ἐρούλων, 476 μ. Χ. τῶν Ὀστρογόθων, τῶν γραικῶν ἐξάρχων, 553, τῶν Λομβαρδῶν, καὶ Καρόλου τοῦ Μεγάλου. Ἀνεξάρτητος ἐπὶ τῶν διαδόχων τοῦ ἡγεμόνος τούτου ἐλεηλατήθη ὑπὸ τῶν Σαρρακηνῶν τῷ 936. Γ'πέκειτο δὲ τότε εἰς ὑπάτους ἑναλλὰξ τέσσαρας ἢ ἓξ τὸν ἀριθμὸν, καὶ κυβερνῶντας ἐπὶ τρία ἢ τέσσαρα ἔτη· βουλὴ δὲ ἡ γερουσία μετὰ λίαν περιωρισμένης ἐξουσίας, συνεβοήθει τοὺς ὑπάτους· ἡ συνέλευσις τοῦ λαοῦ ἐλάμβανε τὰ πρακτικὰ τῶν δικαιούντων, καὶ συνδιεσκέπτετο περὶ ὧν σπουδαίων ζητημάτων. Τῷ 1122, ἡ διάρκεια τῆς ὑπατείας περιωρίσθη εἰς ἓν ἔτος. Αἱ σταυροφορίαι ἰσχυρῶς συνετέλεσαν ὑπὲρ τῆς ὀλιδιότητος τῆς Γενούης, ἥτις ὡς ἡ Πίσα καὶ ἡ Βενετία ὠφελήθη ἐκ τῶν νέων ἀδῶν αἵτινες ἀνεψύγησαν τῷ ἐμπορίῳ διὰ τοῦ ἱεροῦ πολέμου, καὶ ἐξέτεινε τὴν ἰδίαν αὐτῆς ἐξουσίαν ἐν Ἰταλίᾳ, κατὰ μῆκος τῶν παραλίων τοῦ ὁμωνύμου αὐτῆς κόλπου, ἐπὶ τῆς κυριητείας τῆς Νικαίας, τοῦ Μομπελιάρδου, τῶν πριγκηπάτων τοῦ Μόσσα, τῆς Ὀνέλλης καὶ τοῦ Μονάκου. Τῷ 1133, ὁ πάπας Ἰννοκέντιος Β' ἀνηγόρευσεν ἀρ-

χιεπισκοπὴν τὴν ἐκκλησίαν τῆς Γενούης. Κατὰ συνέπειαν ἐκστρατείας ἐπὶ τοὺς Σαρρακηνοὺς τῆς Ἱσπανίας, καθ' ἣν πλούσια ἀπήγαγον λάφυρα, οἱ Γενουῆται ὠχύρωσαν τὴν πόλιν αὐτῶν. Ἀπειλούμενοι ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Φρειδερίκου τοῦ Ἐρυθροπώγωνος, 1158, ἐξηγόρασαν παρ' αὐτοῦ τὴν εἰρήνην ἀντὶ 1,200 οὐγγιῶν ἀργύρου, καὶ ὅις διὰ τῆς ἐπεμβάσεως αὐτοῦ, 1162 καὶ 1175, κατεστάλη ἔρις ἐκραγεῖσα μεταξὺ τῶν Γενουητῶν καὶ τῶν Πισατῶν, ἕνεκα τῶν ἐμπορείων ἅτινα καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ καθιδρύσαντο ἐν Κωνσταντινουπόλει. Πολλάκις κατασπαραττομένη ὑπὸ δημοκρατικῶν ταραχῶν, ἡ Γένουα διεπιστεύθη, τῷ 1190, τὴν διοίκησιν εἰς ἕνα ἄρχοντα, ἐξέτεινε δὲ ἐξωτερικῶς τὴν δύναμιν αὐτῆς ὠφελουμένη ἐκ τῆς εἰρήνης ἐν ᾗ διετέλει. Συνδραμοῦσα τοὺς Παλαιολόγους εἰς ἀνατροπὴν τῆς λατινικῆς αὐτοκρατορίας, 1261, ἀντημείφθη διὰ σημαντικῶν προνομίων ἐν Ἀνατολῇ, διότι προσεκτήσατο τὰ προάστεια τοῦ Πέρα καὶ τοῦ Γαλατᾶ, ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ σταθμοὺς καθ' ἅπαν τὸ αἰγαῖον πέλαγος, τὴν Σκίον, Μυτιλήνην, Τένεδον, Σμύρνην· κατέστησε φόρου ὑποτελεῖς τοὺς βασιλεῖς τῆς Κύπρου, κατέλαβεν ἐν τοῖς μυχοῖς τῆς Μαύρης Θαλάσσης τὸν Καφφᾶν (Θεοδοσίαν) καὶ τὸ Ἄζὸφ, καὶ ἐγένετο κυρία τοῦ ἐμπορίου τῆς Ἰνδικῆς διὰ τῆς Κασπίας θαλάσσης. Τὰ ἐμπορικὰ συμφέροντα τῆς Πίσης καὶ τῆς Γενούης συνεταυτίζοντο ἐπὶ τοσοῦτον, καὶ τοσοῦτον ἐγγὺς ἀλλήλων ἦσαν, ὥστε ἡ πάλη ἔδει ν' ἀνανεωθῇ, καὶ ὄντως ἤρξατο ὅτε αἱ δύο δημοκρατίαι ἐνωθεῖσαι προηγουμένως ἀπὸ τοῦ ΙΑ' αἰῶνος ὅπως διώξωσι τοὺς Μαύρους ἀντεποιοῦντο τῆς Σαρδηνίας καὶ τῆς Κορσικῆς. Ἡ Γένουα ἐνίκησε κατὰ θάλασσαν τὴν ἀντίπαλον, 1284, περὶ τὴν Μελόριαν νῆσον καὶ μετὰ μικρὸν κατέχωσε τοὺς λιμένας τῆς Πίσης καὶ τῆς Λιβόρνου. Ἡ ἐν Ἀνατολῇ ὑπεροχὴ παρέσχεν ἀφορμὴν εἰς ἑτέραν πάλην μετὰ τῆς Βενετίας, καθ' ἣν οἱ Γενουῆται ἀφοῦ περιήγαγον ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς τὰ πράγματα τῶν ἐναντίων, ἐν τῷ πολέμῳ τοῦ Καφφᾶ, 1350—55, καὶ τῆς *Chiozza*, 1379—81, ἠναγκάσθησαν νὰ ἐνδώσωσιν οὐχὶ ἡττηθέντες ὑπὸ τῶν Ἐνετῶν ἀλλὰ μᾶλλον ἐξασθενήσαντες ἐξ ἐμφυλίων σπαραγμῶν. Οἱ ἄρχοντες δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κυβερνήσωσιν ἐν εἰρήνῃ· ἡ δὲ ἔρις τῶν Γουέλφων καὶ τῶν Γιβελίνων ἐξετάθη μέχρι τῆς γῆς τῆς Γενούης καθὼς καὶ καθ' ὅλην τὴν λοιπὴν Ἰταλίαν· οἱ μὲν Σπινόλαι καὶ Δόρια ἠγοῦντο τῆς μερίδος τῶν Γιβελίνων, οἱ δὲ Γριμάλδαι καὶ Φίσκαι τῆς μερίδος τῶν Γουέλφων. Τῷ 1257, ὁ ἄρχων ἀντικατέστη ὑφ' ἑνὸς Καπιτάνου μετὰ 32 συμπαραστατῶν. Τῷ 1270, οἱ Σπινόλαι καὶ οἱ Δόριαι ᾠκειοποιήθησαν τὴν ἀρχὴν ὑπὸ τὸν τίτλον προστάται τῆς ἐλευθερίας, καὶ παρεχώρησαν τῷ λαῷ φαινομένην τινὰ ἐλευθερίαν, διὰ τῆς ἐγκαθιδρύσεως ἑνὸς «ἀβδᾶ τοῦ λαοῦ», ἐν εἴδει δημάρχου ἄνευ πραγματικῆς ἐξουσίας. Εἶτα ἐπανῆλθον εἰς τὸ ἀρχοντικὸν σύστημα τῆς κυβερνήσεως, προσήνεγκον τὴν ἀρχὴν Ἐρρίκῳ τῷ Ζ', ὕστερον δὲ Ῥοβέρτῳ τῷ βασιλεῖ τῆς Νεαπόλεως. Τῷ 1339, διωρίσθη εἰς δόγης ἢ δοὺξ ἰσόβιος καὶ ὁ νέος οὗτος τίτλος ἀπενεμήθη Σίμωνι τῷ Βοκκανέγρῳ. Διαρκοῦντος τοῦ ΙΔ' αἰῶνος αἱ οἰκογένειαι Ἀδόρνη, Φρεγόζη, Κουάρση καὶ Μονδάλτη ἐξήσκησαν τὴν δουκικὴν ἐξουσίαν, μὴ εὐδοκιμήσασαι πλέον τῶν ἀρχαίων εὐγενῶν οἰκογενειῶν. Ὅπως ἀπολάβῃ ἡ Γένουα τὴν ἐσωτερικὴν εἰρήνην ἐτέθη ὑπὸ τὴν προστασίαν Καρόλου τοῦ ΣΤ', βασιλέως τῆς Γαλλίας, ὅστις ἀνέθετο τὴν κυβέρνησιν τῷ στρατάρχῃ Βουσικώ, 1391, ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν ὀκτὼ ἐτῶν ἀπέπεμψε τοὺς Γάλλους. Κατόπιν προσεκλήθησαν ὁ μαρκήσιος δὲ Μομφερράτος, 1399—1413, καὶ δοῦκες τῶν Μεδιολάνων, 1421—35. Τῷ 1458, ἐπεκαλέσατο αὖθις τὴν βοήθειαν τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας. Τέλος, τῷ 1464, Λουδοβῖκος ὁ ΙΑ' «ἔστειλεν εἰς τὸν διάβολον» τὴν ταραχοποιὸν ταύτην καὶ ἰδιότροπον δημοκρατίαν, ἥτις ἐδίδετο τῷ προστυγχάνοντι καὶ ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου ὑπετάγη εἰς τὸ δουκάτον τῶν Μεδιολάνων. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τῶν ταραχῶν, ἡ Γένουα ἀπώλεσε τὰς ἐν Ἀνατολῇ κτήσεις αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ ἐμπορεῖα ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν ὀθωμανῶν Τούρκων, 1475. Ὅτε Λουδοβῖκος ὁ ΙΒ' κατέλαβε τὴν Μεδιολανίαν, 1499, ἡ Γένουα ὑπέπεσε ταυτοχρόνως εἰς τὸν γαλλικὸν ζυγὸν καὶ ἐπανάστασις ἐκραγεῖσα ἐν αὐτῇ τῷ 1507 κατεστάλη ὑπὸ τοῦ Βαϋάρδου. Ἐπὶ τῆς ἀντιζηλίας Φραγκίσκου τοῦ Α' καὶ Καρόλου τοῦ Πέμπτου, ἡ Γένουα συνετάξατο κατ' ἀρχὰς τῇ γαλλικῇ μερίδι, ἀλλ' ὁ ναύαρχος Ἀνδρέας Δόριας, δυσαρεστηθεὶς κατὰ τοῦ βασιλέως ἐκηρύχθη ὑπὲρ τοῦ αὐτοκράτορος, 1528, καὶ ἔδωκε νέον πολίτευμα τῇ πατρίδι αὐτοῦ. Ἀρχηγὸς τῆς κυβερνήσεως ἐγένετο εἷς δόγης, βοηθούμενος ὑπὸ 8 κυβερνητῶν (*gobernatori*) διετήρουν δὲ οὗτοι τὴν ἀρχὴν ἐπὶ διετίαν. Μεγάλη βουλὴ ἐκ 400 μελῶν καὶ μικρὰ ἐξ 100, ἡ 2α ἐκλεγομένη ὑπὸ τῆς 1ης, συνεκρίπτοντο ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν κυβερνητῶν καὶ τοῦ δόγη περὶ τῶν νόμων, φόρων καὶ τελῶν· ἡ μικρὰ βουλὴ ἰσχυ-

λειτο μόνη περὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων. Τοῦ λοιποῦ πᾶς κτηματίας φορολογούμενος ἦτον εὐπατρίδης· οὕτω διεκρίθησαν 28 μὲν οἶκοι ἀρχαίας εὐγενείας, 437 δὲ νέας. Τὰ τῆς δικαιοσύνης ἀνετίθεντο εἰς 5 ἐπιθεωρητὰς ἐπὶ τετραετίαν. Ἐναντίον τῆς κυβερνήσεως ταύτης ἐχαλκεύθη, τῷ 1547, ἡ συνωμοσία τοῦ Φιέσκη (Ἴδ. τὴν λέξιν). Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δόρια, ἡ Γένουα, στενῶς συνδεδεμένη μετὰ τῆς Ἱσπανίας, μικρὸν μετέσχε τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐρίδων, ἀφιερώθη ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ ἐμπόριον, καὶ οὕτω κατέβρευσεν ἡ ἰσχὺς αὐτῆς Τῷ 1684, ἐβομβαρδίσθη κατὰ διαταγὴν Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ', καὶ ὁ δόγης ἠναγκάσθη νὰ ταπεινωθῇ πορευόμενος εἰς Βερσαλλίας. Τῷ 1746, ὑπέστη αὐστριακὴν κατοχήν. Τῷ 1768, ἐπώλησεν εἰς τὴν Γαλλίαν τὴν Κορσικὴν, ἣν ἠδυνάτει νὰ κρατῇ ὑπὸ τὸν ζυγόν. Τῷ 1797, κατὰ συνέπειαν τῶν νικῶν τοῦ στρατηγοῦ Βοναπάρτου, ἡ «Διγυστικὴ δημοκρατία» ἀντικατέστησε τὴν γενουητικήν. Τῷ 1800, ὁ Μασσένας ὑπέστη ἐν Γενούῃ ἔνδοξαν πολιορκίαν κατὰ τῶν Αὐστριακῶν καὶ τῶν Ἄγγλων. Τῷ 1805, τὸ ἔδαφος τῆς πόλεως συμπεριελήφθη ἐν τῇ γαλλικῇ αὐτοκρατορίᾳ, καὶ ἐσχημάτισε τοὺς 3 νομοὺς τῶν Ἀπεννίνων, τοῦ Μοντενότου καὶ τῆς Γενούης. Τῷ 1814, οἱ Ἄγγλοι ἠθέλησαν ν' ἀποδώσωσι τοῖς Γενουήταις τὸ πρότερον πολίτευμα τοῦ 1797· ἀλλὰ τὸ ἐν Βιέννῃ συνέδριον, 1815, συμπεριέλαβεν αὐτοὺς ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Σαρδηνίας. Ἐπανάστασις κατεστάλη ἐν Γενούῃ τῷ 1849.

ΓΕΝΟΥΗΣ (Κόλπος τῆς), ἀρχ. Λιγυστικὸς κόλπος ἢ Λιγυστικὴ θάλασσα (*Ligusticus sinus* ἢ *Ligusticum mare*), κόλπος τῆς Μεσογείου, μεταξὺ τῆς Κορσικῆς καὶ τῆς γῆς τῆς Γενούης.

Γενούης (Πολιτεία τῆς). Περιελάμβανεν, ἐν καιρῷ τῆς ἀνεξαρτήτου δημοκρατίας, τὴν στενὴν λωρίδα γῆς, τὴν λεγομένην Ποταμὸς τῆς Γενούης, μεταξὺ τῶν Ἀπεννίνων καὶ τῆς θαλάσσης, καὶ διῃρεῖτο εἰς Ποταμὸν τῆς Ἀνατολῆς, ἔνθα ἦσαν ἡ Γένουα, τὸ Ῥάπαλλον, ἡ Λαβάγνα, ἡ *Sestri-Levante*, ἡ Σαρζάνη· καὶ τὸν Ποταμὸν τῆς Δύσεως, ἔνθα ἦσαν ἡ Νόβη, Γάβη, Βουκέττα, Σαβόνη, Ἀλβέγγα, Βεντιμίλλια καὶ Σὰν-Ῥέμος καὶ τὸ *marquisato de Finale*. Ἡ Κορσικὴ ἐξηρτᾶτο ἀπ' αὐτῆς μέχρι τοῦ 1768.

Γενούης (Νομὸς τῆς), εἷς τῶν νομῶν τῆς 1ης γαλλικῆς αὐτοκρατορίας, μεταξὺ τῶν τῆς Σεσίας πρὸς Β, τοῦ Τάρου καὶ τῶν Ἀπεννίνων πρὸς Α. τοῦ Μοντενότου πρὸς Δ, καὶ τῆς θαλάσσης πρὸς Ν. Πρωτ. Γένουα· ὑπονομαρχίαι· Βογγέρα, Τορτώνη, Νόβη, Βόββιον.

Γενούης (Νέα ἐπαρχ., 1859, τῆς), διοικητικὴ διαίρεσις τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, μεταξὺ τῶν τῆς Κώνης, Παταυίου καὶ Ἀλεξανδρείας πρὸς Β, τοῦ Λιμένος τοῦ Μαυρικίου πρὸς Δ, τοῦ κόλπου τῆς Γενούης πρὸς Ν, τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Μάσσας καὶ τῆς Πάρμας πρὸς Α. Πρωτ. Γένουα. Διαιρεῖται εἰς 5 περιφερείας, τὴν Γένουαν, Σαβόνην, Ἀλβέγγαν, Κιαβάρην καὶ Σπέτσιαν ἢ Ἀνατολικήν. Κάτ. 643,380. Ἐξαίρετοι οἶνοι.

ΓΕΝΣΕΡΙΧΟΣ, βασιλεὺς τῶν Βανδάλων, 428-477, γενν. ἐν Σεβίλλῃ τῷ 406, δεύτερος υἱὸς τοῦ Γοδεγισίλη, διεδέξατο τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Γονδερῖχον. Προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ κόμητος Βονιφατίου (Ἴδ. τὴν λέξιν) εἰς Ἀφρικὴν, 429, ἀνεχώρησεν ἐκ Βαιτικῆς καὶ κατέλαβε τὰς τρεῖς Μαυριτανίας, εἶτα τὴν Ἱππόνην, μολονότι ἐψεύσθησαν αἱ ἐλπίδες τοῦ Βονιφατίου, 431. Οὐαλεντινιανὸς ὁ Γ' παρεχώρησεν αὐτῷ τὰς τρεῖς Μαυριτανίας καὶ τὴν Νουμιδίαν, 435, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐκυρίευσε τὴν Καρχηδόνα, 436, ὅλην τὴν ῥωμαϊκὴν Ἀφρικὴν, τὴν Σικελίαν, τὴν Κορσικὴν, τὴν Σαρδηνίαν, τὰς Βαλεαρίδας νήσους. Ἐγένετο σύμμαχος τοῦ Ἀττίλα, ἐλεηλάτησε τὴν Ῥώμην ἐπὶ τεσσαρασκαίδεκα ἡμέρας, προσκληθεὶς παρὰ τῆς αὐτοκρατείρας Εὐδοξίας, 455, κατηρήμωσε τὴν Πελοπόννησον, τὴν Ἤπειρον, τὴν Δαλματίαν, τὴν Ἰστρίαν, ἐκυρίευσε τὴν Νικόπολιν, καὶ κατέστη σεβαστὸς τοῖς Μαύροις. Ἕνεκα τῆς διαταγῆς, ἣν κατέλιπε, νὰ βοθῇ ὁ θρόνος τῷ μᾶλλον προβεβηκότι τὴν ἡλικίαν ἐκ τῶν διαδόχων αὐτοῦ, μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς πρωτοτοκίας, πολλοὶ ἐκένοντο φόνοι. Διεδέξατο αὐτὸν ὁ υἱὸς τοῦ Οὐνερῖχος. Ὁ Γενσερῖχος ὑπῆρξεν ὡμὸς κατακτητὴς, διψῶν αἵματος καὶ ἁρπαγῆς.

ΓΕΝΣΟΝΝΗΣ (Ἀρμάνδος), γενν. ἐν Βορδιγάλοις τῷ 1758, ἀποθ. τῷ 1793, δικηγόρος ἐν τῷ κοινοβουλίῳ τῆς γενεθλίου αὐτοῦ πόλεως, ὑπῆρξεν ἀντιπρόσωπος ἐν τῇ Νομοθετικῇ Συνελεύσει, 1791, καὶ ἐσχημάτισε μετὰ τοῦ Βεργνιώδου καὶ Γουαδέτου, τὴν ψυχὴν τῆς γιρονδικῆς μερίδος. Μέλος τῆς διπλωματικῆς ἐπιτροπῆς, προὔτεινε τὸ κατηγορητήριον κατὰ τῶν ἀδελφῶν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν μεταναστατῶν τοῦ στρατοῦ τοῦ Κονδέ, εἶτα τὴν κήρυξιν τοῦ πολέμου κατὰ τῆς Αὐστρίας, ἐπετέθη σφοδρῶς κατὰ τοῦ ὑπουργείου Feuillant, εἶτα κατὰ τοῦ

ὑπουργείου Δαφαγέττου, μετὰ τὴν 20 Ἰουνίου 1792, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ προσεπάθησε νὰ πλησιάσῃ τὴν αὐλήν. Κατεψηφίσατο θάνατον τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ', ἀπέκτησεν ἐχθροὺς τὸν Δαντῶνα, τὸν Μαράτον καὶ τὸν Ῥοβεσπιέρρον, ὧν ἐμέμφετο πάντοτε ἐπὶ ταῖς σφαγαῖς τοῦ σεπτεμβρίου, κατηγορήθη ὑπ' αὐτῶν ὡς συνεννοούμενος μετὰ τῆς αὐλῆς καὶ μετὰ τὴν ἧτταν τοῦ Δυμουριὲς, μεθ' οὗ ἦτο συνδεδεμένος, κατέστη ὕποπτος τῷ λαῷ, συνελήφθη μετὰ τῶν λοιπῶν Γιρονδίνων, 31 μαΐου καὶ 2 Ἰουνίου 1793, καὶ συνεμερίσθη τὴν καταδίκην αὐτῶν, τῇ 31 ὀκτωβρίου. Ἡ εὐγλωττία αὐτοῦ ἦτο ζωηρὰ καὶ θερμή· ἐξεῖχε δὲ μάλιστα εἰς τὸ ἐκτοξεύειν τὸν σαρκασμὸν κατὰ τῶν ἀντιπάλων.

ΓΕΝΤΖ (Φρειδερῖκος). Δημοσιογράφος, γενν. ἐν Βρεσλαύῳ, τῷ 1764, ἀποθ. τῷ 1832. Ἦτο σύμβουλος ἐν τῷ γενικῷ διευθυντηρίῳ τῶν οἰκονομικῶν ἐν Βερολίνῳ, ὅτε ἐξερράγη ἡ γαλλικὴ ἐπανάστασις. Ἐδείχθη εἷς τῶν θερμοτέρων ἀντιπάλων του, μετέφρασε προσθεὶς ἔτι σφοδροτέρας σημειώσεις τὸν λίβελλον τοῦ Βυρκίου, 1792, καὶ ἐξηκολούθησε νὰ διασύρῃ τὴν Γαλλίαν ἐν τῷ *Journal historique*, ὅπερ συνέστησε τῷ 1799.

ΓΕΝΤΙΑΕ, ΓΕΝΤΙΑΙ, *Gentile Gentili*. Ἰατρὸς τοῦ Φολίγνου, λατινιστὶ *Gentilis Fulgineus*, ἀποθ. τῷ 1348, νομίζεται ὡς χρηματίσας ἰατρὸς τοῦ πάπα Ἰωάννου ΚΗ'. Ταῦτ εἶναι γνωστὸς μόνον ὡς σχολιαστὴς τοῦ Ἀβικέννου. Τὰ ἅπαντα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ἐν Βενετίᾳ, 1484, τόμ. 4, εἰς φύλ.

ΓΕΝΤΙΛΕΣΚΗΣ (Ὀράτιος ΛΟΜΝΗΣ, ὁ λεγόμενος), ζωγράφος, γενν. ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1563, ἀποθ. τῷ 1646, ἐσπούδασεν ἐν Ἱσπανίᾳ, εἶτα ἐν Ἀγγλίᾳ, ἔνθα διωρίσθη ζωγράφος Καρόλου τοῦ Α', εἶτα εἰς Φλάνδραν καὶ εἰς Ὁλλανδίαν, κκταλείπων πανταχοῦ ἀξιολόγους πίνακας. Μνημονεύουσιν αὐτοῦ μίαν «Μαγδαληνὴν» καὶ τὸν «Λὼτ μετὰ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ» ἐν Λονδίνῳ, τὰ φαντώματα τοῦ νοσοκομείου τοῦ Γρηνουϊκοῦ, μίαν «Ἁγίαν Οἰκογένειαν» ἐν Παρισίοις, καὶ τὴν «Ἀνάπαυσιν ἐν Αἰγύπτῳ» ἐν Βιέννῃ.

ΓΕΝΤΙΛΥ, πόλ. τῆς Γαλλίας (Σηκουάνας), πρὸς Ν καὶ 6 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Sceaux, ἐπὶ τοῦ Βιέβρη. Κάτ. 3,003 (συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Βισέτρης). Παγῶντες.

ΓΕΝΤΙΟΣ, βασιλεὺς τῆς Ἰλλυρίας, ὅστις θανατώσας τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὅπως ἁρπάσῃ τὸν θρόνον, 172 π. Χ., ἡττήθη μετὰ τοῦ Περσέως, βασιλέως τῆς Μακεδονίας, ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ἡττήθη ὑπὸ τοῦ πραίτορος Ἀνικίου, καὶ ἀπήχθη εἰς Ῥώμην, τῷ 168.

ΓΕΟΦΦΡΟΑ, *Jeoffroy*. Ἴδ. ΖΟΦΦΡΟΑ.

ΓΕΠΙΔΑΙ, γερμανικὸς λαὸς ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Γότθων, ἐγκαταστὰς τὸ πρῶτον ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Βαλτικῆς, εἶτα ἐπὶ τῆς Β κλιτύος τῶν Καρπαθίων, περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Ὀὐϊστούλα. Τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐσήμαινεν ὀκνηροί. Ἐν μέσῳ τοῦ Γ' αἰῶνος μ. Χ. οἱ Γεπίδαι ἐξεδίωξαν τοὺς Βουργουνδίους ἀπὸ τῶν Β τῆς Γερμανίας καὶ ἐξώθησαν αὐτοὺς πρὸς τὸν Ῥῆνον. Ἡ πρώτη αὐτῶν ἐπιδρομὴ εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν ἔδαφος ἐγένετο τῷ 269 ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ αὐτοκράτορος Κλαυδίου Β'. Ὑποδουλωθέντες εἰς τοὺς Οὔννους κατὰ τὸ τέλος τοῦ Δ' αἰῶνος, ἀπέσεισαν τὸν ζυγὸν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀττίλα, 453. Κατεῖχον τὴν μεταξὺ τοῦ Μαροὺς πρὸς Β, τοῦ Θείσσα πρὸς Δ, τοῦ Δουνάβεως πρὸς Ν, καὶ τοῦ Τέμες πρὸς Α χώραν, ὅτε πόλεμος κατὰ τῶν Λομβαρδῶν ὑποχρεωσάντων ὑπὸ τῶν Αὐάρων, ἐπήνεγκε τὴν καταστροφὴν αὐτῶν, 567.

ΓΕΡΑ, τετειχισμένη πόλις τοῦ πριγκηπάτου τοῦ Ῥέους-Σχλέϊτζ, πρωτ. ὁμωνύμου ἀρχοντείας, 25 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΔ τοῦ Ἀλτεμβούργου, πλησίον τοῦ Ἔλστερ-Βλάγκ. Κάτ. 12,000. Γυμνάσιον, πρότυπος σχολή. Μεταξωτὰ, μάλλινα, ἅμαξαι καὶ ἁρώματα.—Ἡ ἀρχοντεία τῆς Γέρας, περικλειομένη μεταξὺ τοῦ Σαξωνικοῦ Ἀλτεμβούργου, τῆς Σαξωνικῆς Βεϊμάρης καὶ τῆς πρωσσικῆς ἀντιβασιλείας τοῦ Μερσεβούργου, ἔχει 474 τετραγ. χιλιαμ. ἔκτασιν καὶ 32,000 κατοίκων.

ΓΕΡΑΙΣΤΟΣ (ἡ), ἀρχ. ἀκρωτήριον καὶ λιμὴν μετὰ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος ἐπὶ τῶν ΜΑ παραλίων τῆς Εὐβοίας.

ΓΕΡΑΚΙ, *Locres*, *Hieracium*, κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως (Πέραν Καλαβρία 1η), 33 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Ῥηγίου· κάτοικ. ἑξακισχίλιοι. Ἐπισκοπή. Θειοῦχα μεταλλικὰ ὕδατα. Κατεστράφη ἐν μέρει ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ τοῦ 1783.

ΓΕΡΑΝΑ, βασίλισσα τῶν Πυγμαίων, ἥτις σεμνυνομένη ἐπὶ τῇ κοινωνικῇ αὐτῆς τάξει, ὕβρισε τοὺς θεοὺς καὶ διὰ τοῦτο μετεμορφώθη εἰς γερανὸν ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῆς Ἥρας. Οἱ Πυγμαῖοι ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐνῷ ἵπτατο περὶ τὴν οἰκίαν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Μόψου, καὶ οὕτως ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τὸν κατ' αὐτῶν πόλεμον τῶν Γερανῶν.

ΓΕΡΑΝΔΟΣ (Μαρία-Ἰωσὴφ ΔΕ), γενν. ἐν Λυῶν τῷ 1772, ἀποθ. τῷ 1842, ἐσπούδασεν ἐν

τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ πόλει. Ἐν ἡλικίᾳ 25 ἐτῶν, διατελῶν ἐν ἀργίᾳ κατετάχθη εἰς τὸν στρατὸν τῆς Ἰταλίας. Ἐχρημάτισεν εἰς διάφορα δημόσια ὑπουργήματα, καὶ κατέλιπε σὺν ἄλλοις βιβλίον περὶ «Ἠθικῆς τελειοποιήσεως», *le Visiteur du pauvre*, κτλ.

ΓΕΡΑΝΕΙΑ (ἡ), ἀρχ. βουνὸν μεταξὺ Μεγαρίδος καὶ Κορινθίας. Τανῦν Π ε λ η β ο ύ ν ι. Ἀπὸ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ κατεκρημνίσθη ἡ Ἰνὼ φεύγουσα τὸν Ἀθάμαντα.

ΓΕΡΑΡΑ (ἀρχ.), πόλ. τῶν Φιλισταίων, πρὸς Α τῆς Γάζας, ἕδρα τοῦ Ἀβιμέλεχ.

ΓΕΡΑΡΔΜΕΡ ἢ ΓΕΡΟΜΗ, πρωτ. δήμου τῆς Γαλλίας (Βόσγια), 30 χιλιάμ. μακρὰν τοῦ *St-Dié*, πρὸς Δ τῆς λίμνης Γέραρδμερ. Κάτ. 2,160. Ἡ λίμνη Γέραρδμερ ἔχει 116 ἑκταρ. ἔκτασιν, καὶ ἐκρέει διὰ τοῦ Βολόγνη. Βάθος 35—40 μέτρων.

ΓΕΡΑΡΔΟΣ ΤΗΣ ΜΑΡΤΙΓΚΗΣ, γενν. τῷ 1040 ἐν τῇ νήσῳ τῆς Μαρτίγκης (Προβηγκία), ἀποθ. τῷ 1121. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἦτο Θ ώ μ ᾶ ς Τ έ γ κ ης (*Thom ἢ Tenques*). Ἐν Ἱερουσαλὴμ διατρίβων, τῷ 1080, ἔλαβε παρὰ τοῦ ἡγουμένου ἑνὸς μοναστηρίου βενεδικτίνων, ᾠκοδομημένου πλησίον τοῦ Ἁγίου Τάφου, τὴν διεύθυνσιν νοσοκομείου ἱδρυθέντος ὑπὸ ἐμπόρων τῆς Ἀμάλφης καὶ προωρισμένου εἰς ὑποδοχὴν τῶν λατίνων προσκυνητῶν, διεκρίθη δὲ διὰ τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν αὐτοῦ. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τῶν σταυροφόρων, συνήνωσεν ἐν τῷ νοσοκομείῳ τούτῳ, τῷ 1100, πολλοὺς ἄνδρας ὑποσχεθέντας ὅτι θ' ἀνακουφίζωσι τοὺς χριστιανούς, θὰ περιθάλπωσι τοὺς ἀσθενεῖς καὶ θὰ ὑπερασπίζωσι τὴν Ἁγίαν Γῆν. Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἀρχὴ τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ στρατιωτικοῦ τάγματος τῶν γαλλιστὶ λεγομένων *Hospitaliers de St-Jean de Jérusalem*, τῶν μετέπειτα ἱπποτῶν τῆς Ῥόδου, καὶ τέλος τῆς Μελίτης, ὧν ὁ Γεράρδος ἐγένετο πρῶτος μέγας μαγίστωρ.

ΓΕΡΑΡΔΟΣ ὁ ἐκ Κ ρ ε μ ώ ν η ς, μεταφραστής, γενν. τῷ 1114 ἐν Κρεμώνῃ (Λομβαρδία), οὐχὶ δὲ ἐν Κραμόνᾳ (Ἀνδαλουσία), ἀποθ. τῷ 1187, ἐσπούδασεν ἐν Ἱσπανίᾳ τὰς θετικὰς ἐπιστήμας, ἔμαθε τὴν ἀραβικὴν καὶ μετέφρασεν ἐξ αὐτῆς εἰς τὴν λατινικὴν πολλοὺς ἄραβας συγγραφεῖς ἢ καὶ Ἕλληνας μεταφρασμένους ἤδη ὑπὸ τῶν Μαύρων εἰς τὴν γλῶσσάν των. Τοιοῦτοι δὲ εἶναι οἱ «Κανόνες», ἰατρικὴ πραγματεία τοῦ Ἀβικέννου, ὁ «Ἀλμανζόρης», ἰατρικὴ πραγματεία τοῦ Ῥαζῆ· *Methodus medendi*, *Liber III*, τοῦ Ἀβουλκασίου· *de Causis crepusculorum*, τοῦ Ἀλχακήμ· *l'Ars parva*, τοῦ Γαληνοῦ· τὰ «Σχόλια εἰς τὰ προγνωστικὰ», τοῦ Ἱπποκράτους· ἡ «Ἀλμεγίστη» τοῦ Πτολεμαίου. Κατέλιπε πρὸς τούτοις μαθηματικὰ συγγράμματα· *Theoria planetarium*· *Geomantia astronomica*, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ δὲ Σαλέρνου, ἐν Παρισίοις, 1669 καὶ 1862, εἰς 12ον.

Γ ε ρ ά ρ δ ο ς Γ ρ ο ύ τ ἢ ὁ Μ έ γ α ς, γενν. ἐν Δεβεντέρῃ τῷ 1340, ἀποθ. τῷ 1384, ἐσπούδασεν ἐν τῇ Σορβόννῃ τῶν Παρισίων καὶ συνέγραψε πολλὰ θεολογικά.

Γ ε ρ ά ρ δ ο ς (Βαλθάσαρ), φανατικός, γενν. ἐν Βιλλαφὸνς (Ἐλευθέρα Κομητεία), ἐδολοφόνησεν ἐν Δέλφτῃ διὰ πιστολίου Γουλιέλμον τὸν Σιωπηλόν, πρίγκηπα τῆς Ἀραυσίωνος καὶ τοῦ Νασσώ, καὶ στ α τ γ ο ῦ δ ε ρ τῶν Ἡνωμένων Ἐπαρχιῶν, αἵτινες ἐπανέστησαν κατὰ τῆς Ἱσπανίας. Ὑποβληθεὶς εἰς τὰς βασάνους, οὐκ ἐπαύσατο ὁσαδεδαικῶν ὅτι παρεκινήθη νὰ διαπράξῃ τὸν φόνον τοῦτον ὑπὸ θείας ἐμπνεύσεως. Διεσπάσθη τὰ μέλη, εἶτα ἀπεσπάσθη ἡ καρδία του, δι' ἧς ἔτυψαν αὐτὸν κατὰ πρόσωπον καὶ τέλος ἐκατεκομμήθη, 1584. Φίλιππος ὁ Β' βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας ἐξημνήνισε τὸν οἶκον αὐτοῦ.

Γ ε ρ ά ρ δ ο ς (Ἀλέξανδρος), σκῶτος κριτικός, καταλιπὼν σὺν ἄλλοις *Essai sur le goût*, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Eidous, 1766.

Γ ε ρ ά ρ δ ο ς (Φίλιππος-Λουδοβίκος), γεν. ἐν Παρισίοις τῷ 1737, ἀποθ. τῷ 1813. Διάγων κατ' ἀρχὰς βίον ἀκόλαστον, ἠσπάσατο ὕστερον τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ ἔγραψε σὺν ἄλλοις τὸ πολύκροτον πόνημα *le Comte de Valmonte ou les Egarements de la raison*.

Γ ε ρ ά ρ δ ο ς (Φραγκίσκος-Πασχάλ-Σίμων), περιώνυμος ζωγράφος, γενν. ἐν Ῥώμῃ τῷ 1770, ἀποθ. τῷ 1837, υἱὸς θυρωροῦ τῆς γαλλικῆς πρεσβείας. Ἐσπούδασε παρ' ἄλλοις καὶ παρὰ τῷ περιωνύμῳ Δαβίδ. Ἀπορφανισθεὶς πατρὸς καὶ μητρὸς καὶ πενητεύων εἰργάσθη παρὰ τῷ Πέτρῳ Διδότῳ, καὶ ἠσπάσατο θερμῶς τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπαναστάσεως. Πρῶτον αὐτοῦ ἀριστούργημα ὑπῆρξεν ὁ «Βελισάριος», 1795. Ἀλλ' ὑπὸ ἀναγκῶν πιεζόμενος ἐπεδόθη εἰς τὴν προσωπογραφίαν, ἐν ᾗ τοσαύτην ἀνέπτυξεν ἱκανότητα, ὥστε οὐδεὶς ποτὲ ζωγράφος ἐκτήσατο εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τηλικαύτην φήμην· πάντες οἱ ἐνδόξοι ἄνδρες ἠθέλησαν νὰ ζωγραφηθῶσιν ὑπ' αὐτοῦ, τῷ δὲ 1814, βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτορες μετέβησαν ἵνα ζωγραφηθῶσιν εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ υἱοῦ τοῦ θυρωροῦ θέλοντες νὰ ἔχωσιν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΧΑΝΙΩΝ
Κορυφαίος Βιζυηνός
Αργοστολίου (Ν. Γ. Π.)

τὴν εἰκόνα των. Ὁ Γεράρδος εἰσήχθη εἰς τὸ Πανακαθήμιον τῷ 1812. Ὁ Λουδοβίκος ΙΗ' ὠνόμασεν αὐτὸν 1ον ζωγράφον τῆς αὐλῆς του καὶ τῷ ἀπένειμε τὸν τίτλον βαρόνου. Οἱ μᾶλλον ἀξιοσημείωτοι ἱστορικοὶ πίνακες τοῦ Γεράρδου εἶναι μετὰ τὸν «Βελισάριον» καὶ τὴν «Ψυχὴν», 1796, ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Λούβρου· οἱ «Τρεῖς αἰῶνες», 1606· ἡ «Μάχη τοῦ Αὐστερλίτς», πίναξ μεγίστων διαστάσεων, καὶ ὁ «Ὀσσιανὸς». 1810· ἡ «Εἴσοδος Ἑρρίκου τοῦ Δ' εἰς Παρισίους», 1817, ἑτέρα μεγάλη σύνθεσις· «ἡ Κορίννα ἐπὶ τοῦ Μισηνοῦ ἀκρωτηρίου», καὶ ἡ «Θέτις φέρουσα τὰ ὅπλα τοῦ Ἀχιλλέως», 1819· «Δάφνη καὶ Χλόη», 1825, «ὁ Τάφος τῆς Ἀγίας Ἑλένης», 1826· «ὁ Λουδοβίκος ΙΔ' κηρύττων τὸν ἔγγονον αὐτοῦ βασιλέα τῆς Ἱσπανίας» κτλ. Ἐκ τῶν εἰκόνων αὐτοῦ, ἀνερχομένων εἰς 300 περίπου τὸν ἀριθμόν, καὶ πασῶν σχεδὸν ὡραιοτάτων, διακρίνονται αἱ τοῦ στρατηγοῦ Foy, τοῦ Hoche, τοῦ Κάννιγκος, τοῦ Λουδοβίκου ΙΗ', τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου Φιλίππου, τοῦ Δυβοά, τοῦ Σούλτ, τοῦ Κανοῦβα, τοῦ Ducis, τῆς Κας δὲ Στάελ, τῆς Δεσποινίδος Μὰρς, τοῦ Τάλμα, κλπ. Ὁ Γεράρδος εἶναι εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῆς γαλλικῆς σχολῆς τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΘ' αἰῶνος· τὸ διάγραμμα αὐτοῦ εἶναι ἀρρενωπόν, ρωμαλέον, κομψόν· ὁ χρωματισμὸς σχεδὸν πάντοτε ἁρμονικὸς καὶ λαμπρός. Αἱ συνθέσεις αὐτοῦ διαπρέπουσιν ἐπὶ ἐκφραστικότητι, τέχνῃ καὶ ποιήσει.

Γεράρδος (Στέφανος-Μαυρίκιος, κόμης), στρατάρχης τῆς Γαλλίας, γενν. ἐν Δαμβιλλιέρῃ (Μεύσης) τῇ 4 ἀπριλίου 1773, ἀποθ. τῷ 1852. Υἱὸς συμβολαιογράφου ἐστράτευσε τὸ πρῶτον ὡς ἐθελοντὴς ὑπὸ τὸν Δυμουριὲς, 1791. Κατὰ τὴν μάχην τοῦ Ρολρ, 1794, ἐπέρασε τὸν ποταμὸν κολυμβῶν ὑπὸ τὸ πῦρ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ διὰ τοῦ θράσους αὐτοῦ ἐξησφάλισε τὴν κατασκευὴν γεφύρας. Μετὰ διαφόρους ἄλλας μάχας τραυματισθεὶς ἐν Αὐστερλίτσῃ, ἔνθα ἐμάχετο ὡς συνταγματάρχης, ἐκέρδησε τὸν σταυρὸν Ταξιάρχου τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς. Ἐν Βαγράμ διῴκει ἅπαν τὸ σαξωνικὸν ἱππικόν, ἐν Πορτογαλίᾳ ἐδοξάσθη τῷ 1810 καὶ τῷ 1811 ἐν *Fuentes-de-Onoro*. Κατὰ τὴν ἐκ Ῥωσσίας ἀποχώρησιν ἐπολέμησεν ἀνδρειότατα. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς ἐν Βατερλῷ μάχης ἐτραυματίσθη ἐν *Wavres*.

Γεράρδος δὲ Νερβάλ (Λαβρουνιέρος, ὁ λεγόμενος), φιλόλογος, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1809, ἀποθ. τῷ 1855. Μετέφρασε τὸν «Φάουστ» τοῦ Γαίτη, 1828· *Choix de ballades et de poésies*, τοῦ Γαίτη, τοῦ Σχιλλέρου, Βύργερ, Κλοπστὸκ, Σχουβέρτου, Κατρνερ, Οὐλάνδου, κλπ. 1830 καὶ τὴν «Λεονόραν» τοῦ Βύργερ, 1835. Ἔγραψε δύο κωμικὰ μελοδράματα, κλπ.

Γεράρδος (Τζὼν), ἄγγλος βοτανικὸς, γεν. τῷ 1545 ἐν Ναμπτουίσχῃ (Τσεσχίρῃ), ἀποθ. περὶ τὸ 1607. Συνέστησεν ἐν Λονδίνῳ τὸν ἄριστον τῶν ἐν Εὐρώπῃ βοτανικῶν κήπων καὶ κατέλιπε «Γενικὴν ἱστορίαν τῶν φυτῶν», ἐν Λονδίνῳ, 1596, εἰς φύλλ. μετὰ πινάκων, πόνημα ἀξιολογώτατον.

ΓΕΡΑΣΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς ἐν Παλαιστίνῃ Δεκαπόλεως, ἐν τῇ ἡμισείᾳ ἀνατολικῇ φυλῇ τοῦ Μανασσῆ, πρὸς Β τῶν Γαδάρων· τανῦν Δζεράχ. Ὡραῖα ἐρείπια. Ὁ πολίτης Γερασηνός.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ (Ἅγιος), ὁ ἐν Κεφαλληνίᾳ, Πελοποννήσιος τὴν πατρίδα, υἱὸς Δημητρίου καὶ Καλῆς, Νοταράδων τοὐπίκλην, ὑφ' ὧν καὶ ἀνετράφη εὐσεβῶς, καὶ τὰ ἱερὰ ἐπαιδεύθη γράμματα. Ἀναχωρήσας δὲ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος, καὶ τόπους διαφόρους περιελθών, τελευταῖον κατήντησεν εἰς Κεφαλληνίαν, ἔνθα ἀνακαινίσας ναόν τινα παλαιὸν, καὶ περὶ αὐτὸν Παρθενῶνα οἰκοδομήσας, εἰσέτι καὶ νῦν σωζόμενον ἐν τόπῳ καλουμένῳ Ὀμαλᾶ, ἐτέλεσεν ἐκεῖ τὸν τῆς ζωῆς δρόμον ἀσκητικῶς τῷ 1579 ἔτει. Τὸ δὲ ἱερὸν αὐτοῦ λείψανον ἀδιάφθορον διαμένον, πρόκειται τοῖς πιστοῖς εἰς ἁγιασμόν. Ἡ ἑορτὴ αὐτοῦ τῇ 20 ὀκτωβρίου, ὅτε τελεῖται λαμπρὰ πανήγυρις ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ συρρέει ἄπειρον πλῆθος εὐσεβῶν προσκυνητῶν. Ὁ ἅγιος Γεράσιμος τιμᾶται ἰδίως ὡς ῥύστης καὶ πρόμαχος τῆς Κεφαλληνίας, ἧς οἱ κάτοικοι ἱερώτατον ὅρκον θεωροῦσι τὸν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ γινόμενον.

ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ (Ἅγιος), μάρτυς ἀθλήσας ἐν Μεδιολάνοις ἐπὶ Νέρωνος, τῷ 64 ἔτει. Ἡ ἑορτὴ αὐτοῦ τῇ 14 ὀκτωβρίου.

ΓΕΡΒΕΡ (Ἐρνέστος-Λουδοβίκος), γεννηθ. ἐν Σουδερχάουζεν τῷ 1746, ἀποθ. τῷ 1819, εἶναι συγγραφεὺς «Λεξικοῦ ἱστορικοῦ καὶ βιογραφικοῦ τῶν μουσικῶν», σύγγραμμα εὐρυμάθειαν ἐλέγχον, ἀλλὰ θρίθον σφαλμάτων.

ΓΕΡΒΗ ἢ ΖΕΡΒΗ ἢ ΔΖΕΡΒΑ, ἡ ἀρχ. Μῆνιγξ, Γίρβα, Ἴρβα ἢ *Lotophagitis insula* (Λωτοφάγων νῆσος), νῆσος τῆς Μεσογείου, πρὸς Ν τοῦ κόλπου τῆς Καβὶς, παρὰ τοὺς αἰγιαλοὺς τῆς Πολιτείας τοῦ Τύννητος, εἰς ἣν ἀνήκει· ἐπὶ τῆς 33ο 49' Β πλ. καὶ 10ο 57' Α μηκ. Ἔκτασις 46 τετραγ. χιλιομ. Κάτ. 15,000. Κλίμα ξηρόν· γῆ εὔφορος, ἀλλὰ μὴ παράγουσα πλέον λωτὸν, ὅστις τὸ πάλαι ἐφύετο ἐπ' αὐτῆς ἀφθο-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΠΗΓΩΝ

νώτατος· πολυάριθμα χωρία· σημαντικὸν ἐμπόριον πανικῶν, μαλλίνων ὑφασμάτων καὶ σαλίων, μεθ' ὅλης τῆς Β παραλίας τῆς Ἀφρικῆς. Οἱ Ἱσπανοί, οἵτινες ἐκυρίευσαν τὴν νῆσον ταύτην κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα, ἐξεβλήθησαν αὐτῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων, οἵτινες διὰ τῶν κεφαλῶν τῶν ἡττηθέντων ἔκτισαν πυραμίδα δέκα μέτρων τὸ ὕψος, εἰσέτι σωζομένην.

ΓΕΡΒΙΕ (Πέτρος-Ἰωάννης-Βαπτιστὴς), διάσημος δικηγόρος ἐν τῷ κοινοβουλίῳ τῶν Παρισίων, γεννηθ. ἐν Rennes τῷ 1725, ἀποθ. τῷ 1788. Ἐξεῖχε περὶ τὸ παθητικόν, τὴν καθαρὰν ἀπαγγελίαν καὶ ὁσάκις ἠγόρευεν ἐθριάμβευε.

Γ ε ρ β ι έ, *Gerbier-des-Joncs*, ὄρ. τῆς Γαλλίας (Ἀρδέσης) ἐν ταῖς Κεβένναις. Εἶχεν ὕψος 1710 μέτρων, ἀλλ' ἐκρημνίσθη τῷ 1821 καὶ ἀντικατέστη ἐν μέρει ὑπὸ λίμνης. Ἀπ' αὐτοῦ πηγάζει ὁ Λίγηρ.

ΓΕΡΒΙΝΟΣ (Γεώργιος-Γοδεφρεῖδος), *Georges-Godefroid GERVINUS*, περίπυστος γερμανὸς ἱστορικὸς καὶ πολιτικός, γεννηθεὶς ἐν Δαρμσάδτῃ (Ἐκλεκτικὴ Ἔσση), τῇ 20 μαΐου 1805 (ν. ἡμ.), προωρίσθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ ἔλαβε τεχνοδιδακτικὴν ἀγωγήν. Χειμασθεὶς δ' ἐπί τινα χρόνον ταμίας μεγάλου ἐμπορικοῦ οἴκου τῆς Δαρμστάδτης ἠλεήθη αἴφνης ἀκαταμάχητον κλῆσιν πρὸς τὰ σοφὰ πονήματα καὶ σχεδὸν μόνος ἐπανήρξατο τῶν ἀτελεστάτων αὐτοῦ σπουδῶν. Τῷ 1826, διήκουσε τὰ μαθήματα τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ἑϊδελβέργης, μάλιστα δὲ τὸ τῆς ἱστορίας παρὰ τοῦ Σχλόσσερ, εἰσῆλθε, τῷ 1828, ὡς καθηγητὴς εἰς ἐκπαιδευτήριον τῆς Φραγκφόρτης ἐπὶ τοῦ Μοίνου καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἑϊδελβέργην ὅπως τύχῃ τῶν βαθμῶν αὐτοῦ, μεθ' ὃ ἀνεχώρησεν εἰς Ἰταλίαν, ἔνθα ἐπὶ πολλὰ ἔτη συνέλεγεν ἐκ τῶν βιβλιοθηκῶν τὴν ἀναγκαίαν ὕλην πρὸς σύνταξιν τῶν μετ' οὐ πολὺ δημοσιευθέντων πονημάτων.

Ὁ Γερβῖνος ἐδημοσίευσε τὸ πρῶτον ἓν «Βλέμμα ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῶν Ἀγγλοσαξώνων» (*Geschichte der Angelsachsen im Ueberblick*, ἐν Φραγκφόρτῃ, 1830), καὶ ἕνα τόμον τῶν «Ἱστορικῶν συγγραμμάτων» (*Historische Schriften*, αὐτόθι, 1833), δι' ὧν ἀνεδείχθη πρώτης τάξεως συγγραφεὺς καὶ ἱστορικός. Ἐπανελθὼν ἐξ Ἰταλίας, τῷ 1835, διωρίσθη ὑφηγητὴς καὶ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐπίτιμος καθηγητὴς τῆς ἱστορίας καὶ τῆς φιλολογίας ἐν Γοττίγγῃ. Ἀπὸ ταύτου διὰ στενῆς φιλίας συνδεθεὶς μετὰ τοῦ Δαλμάνου (ἴδε τὸ ὄνομα), συνέταξε, τῷ 1837, μετ' αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων καθηγητῶν τοῦ πανεπιστημίου τὴν διαμαρτύρησιν, ἥτις ἐπήνεγκε τὴν παῦσιν τῶν ὑπογραψάντων αὐτήν.

Μετά τινων μηνῶν διαμονὴν ἐν Δαρμστάδτῃ καὶ Ἑϊδελβέργῃ, ὁ Γερβῖνος ἐπεχείρησε δευτέραν περιοδείαν εἰς Ἰταλίαν (1838). Ἐπανακάμψας δὲ εἰς Γερμανίαν, ἔλαβε, τῷ 1844, τὸν τίτλον ἐπιτίμου καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἑϊδελβέργης, ἔνθα ἔδωκε μαθήματα ἀληθῆ ἐνθουσιασμὸν διεγείραντα. Κατ' αὐτὴν δὲ ταύτην τὴν περίοδον ἐδημοσιεύθησαν τὰ ἀπαθανατίσαντα τὸν ἄνδρα συγγράμματα, ἅτινα σημειοῦμεν ἐνταῦθα ὡς ἔπεται· «Ἱστορία τῆς ποιητικῆς φιλολογίας τῶν Γερμανῶν», ἐν Λειψίᾳ, 1835-1838. τόμ. 3, ἔκδ. 3η, 1846-1848· «Νέα ἱστορία τῆς ποιητικῆς φιλολογίας τῶν Γερμανῶν», αὐτόθι, 1840-1842, τόμ. 2, ἔκδ. 3η, 1852· ἐν τοῖς πονήμασι τούτοις ὁ Γερβῖνος πειρᾶται ἵνα ἀποδείξῃ ὅτι αἱ φάσεις τῆς ἀναπτύξεως τῆς ποιήσεως συμπίπτουσι παρὰ πᾶσι τοῖς λαοῖς, ἰδίᾳ δὲ ἐν Γερμανίᾳ μετὰ τῆς προόδου τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς κοινωνίας· «Ἐγχειρίδιον ἱστορίας τῆς ποιητικῆς φιλολογίας ἐν Γερμανίᾳ», ἐν Λειψίᾳ, 4η ἔκδ. 1849· «Ἀρχαὶ τῆς ἱστορίας», 1837· «Περὶ τῆς ἑλληνογραφίας τοῦ Γαΐτη», αὐτόθι, 1836· «Ἱστορικὰ πονημάτια», ἐν Καρλσρούῃ, 1838· *Gudrun*, ἐπικὸν καὶ διδακτικὸν ποίημα, συντεθὲν ὅπως συστήσῃ τὰς ἐν Γερμανίᾳ ἀρχαιότητας ὡς τὸ γονιμώτατον τῶν θεμάτων ἐν τῇ ποιήσει· καὶ τέλος εὐτράπελον καὶ φιλοσοφικὸν δοκίμιον ἐπιγραφόμενον «Ἱστορία τῆς τέχνης τοῦ πίνειν».

Τῷ 1845, ὁ Γερβῖνος, καθηγητὴς τότε ἐν Ἑϊδελβέργῃ, διενοήθη ν' ἀναμιχθῇ εἰς τὰ πολιτικὰ τῆς πατρίδος αὐτοῦ. Ὀπαδὸς τῆς χειραφετήσεως τῶν δημοτικῶν τάξεων διὰ τῆς προόδου καὶ τῆς ἐλευθερίας, ἐχάραξε τὴν γραμμὴν τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ ἐν φυλλαδίῳ ἐπιγραφομένῳ «Ἀποστολὴ τῶν γερμανῶν καθολικῶν, ἐν Ἑϊδελβέργῃ, 1845. Τὸ ἑπὸν ἔτος, κατ' Ἰούλιον τοῦ 1846, συνέταξε περὶ τοῦ ζητήματος τῶν μεγάλων δουκάτων τοῦ Σλέσβικ καὶ Ὁλστεῖν τὴν περιώνυμον ἀναφορὰν τῆς Ἑϊδελβέργης, εἶτα κατὰ συνέπειαν τῆς διακηρύξεως τῆς πρωσσικῆς κυβερνήσεως (κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1847), δεύτερον φυλλάδιον ἐπιγραφόμενον «Τὸ πρωσσικὸν πολίτευμα καὶ ἡ διακήρυξις τῆς 3 φεβρουαρίου». Μετὰ ταῦτα συνέστησεν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν Mathy, Mittermaier καὶ Haeussser, τὴν «Γερμανικὴν Ἐφημερίδα» (*Deutsche Zeitung*), ἥτις κατέστη ὄργανον συνταγματικῆς μερίδος ἐν Γερμανίᾳ, καὶ τῷ 1848, τοὺς πλείστους τῶν ἐν αὐτῇ γρα-

φόντων ἀνελθόντας εἰς τὴν ἐξουσίαν. Ὁ δὲ Γερβῖνος, ὅστις ἦτον ἀρχισυντάκτης αὐτῆς μέχρις αὐγούστου, ἔλαβε μέγα μέρος εἰς τὸ Σύνταγμα τοῦ 1848. Ἀποσταλεὶς εἰς τὴν Δίαιταν παρὰ τῶν ἀνσεατικῶν πόλεων, διεκρίθη ἐν μέσῳ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἑπτακαίδεκα καὶ ἐξελέγη μέλος τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως, ὑπὸ διοικήσεως τῆς πρωσσικῆς Σαξωνίας. Σπανίως ἀνέβαινεν ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀλλ' ἐδείκνυεν ἴσην ὁραστηριότητα ἔν τε τῇ ἐφημερίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Συνελεύσεως. Κατ' αὐγουστον λαβὼν ἄδειαν ἀπεχώρησε τῆς Συνελεύσεως, εἶτα ἐπανῆλθεν ὅπως ἀναμιχθῇ εἰς τὰς θορυβώδεις συζητήσεις περὶ τοῦ Συντάγματος, μέχρις οὗ, προβλέπων τὴν ἔκβασιν τῆς μεταπολιτεύσεως, ἀπεσύρθη τῆς Βουλῆς ὁριστικῶς. Ἐπὶ τοῦ πολέμου τοῦ Σλέσβικ-Ὁλστεΐν, κατ' ἰούλιον τοῦ 1850, ἀπεστάλη εἰς Ἀγγλίαν, ἠγωνίσατο ἀνωφελῶς ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων τῶν δουκάτων καὶ ἐπανελθὼν εἰς Ἐϐελϐέργην ἀνέλαϐε τὸ ἔργον του.

Ὁ Γερβῖνος ἐδημοσίευσε προσέτι εὐρεῖαν μελέτην ἐπὶ τοῦ Σαιξπήρου, ἐν Λειψίᾳ, 1849-1850, τόμ. 4, ἔκδ. 2α, 1850· μίαν «Ἱστορίαν τῆς γερμανικῆς ποιήσεως», 1853, τόμ. 5, τὴν «Ἐπανάστασιν καὶ ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος», μεταφρασθεῖσαν εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τῶν M. F. Minssen καὶ Λεωνίδα Σγούτα, *Insurrection et régénération de la Grèce*, 2 τόμ. εἰς 8ον, 1863, καὶ εἰς τὴν ἑλληνικήν. Τοῦ ἀξιολόγου τούτου ἱστορικοῦ πονήματος ὁ πρόλογος εἶναι ὡραία ἱστορικὴ μελέτη καὶ παραλληλισμὸς τῆς ϐυζαντινῆς αὐτοκρατορίας κυριευθείσης ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν πρὸς τὸ ἱσπανικὸν Κράτος περιελθὸν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Μαύρων. Τελευταῖον σημειοῦμεν τὸ κολοσσαῖον ἔργον, οὗ μέρος ἀποτελεῖ ἡ ἀνωτέρω Ἱστορία τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, τὴν «Ἱστορίαν τοῦ ἐννεακαιδεκάτου αἰῶνος ἀπὸ τῶν ἐν Βιέννῃ συνθηκῶν», ἐπίσης μεταφρασθεῖσαν εἰς τὴν γαλλικήν, 1864-1868, τόμ. Λ'-ΙΓ'ος, εἰς 8ον, κτλ.—Ὁ μέγας οὗτος ἱστορικὸς ἀπέθανε κατ' ἰούνιον τοῦ 1871.

ΓΕΡΒΣΤΑΔΤΗ, τετειχισμένη πόλ. τῶν πρωσσικῶν Πολιτειῶν (Σαξωνία), 39 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Μερσεϐούργου. Κάτ. 2,000. Μεταλλεῖα χαλκοῦ· χυτήρια.

ΓΕΡΓΑΛ, πόλ. τῆς Ἱσπανίας (Γρενάδα), ἐπαρχ. 30 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Ἀλμερίας, κατὰ τοὺς πρόποδας τῶν ὀρέων τῆς Βάζας. Κάτ. 5 χιλ. Μεταλλικὰ ὕδατα σπουδαῖα.

ΓΕΡΓΙΘΙΟΝ (τὸ), ἀρχ. μέρος περὶ τὴν Λάμψακον καὶ τὴν Κύμην.

ΓΕΡΓΙΘΟΣ ἢ ΓΕΡΓΙΣ (ἀρχ.), πόλις τῆς Τρῳάδος ἐπὶ τῆς Ἴδης.

ΓΕΡΓΙΣ, υἱὸς τοῦ Ἀρίζου, εἷς τῶν στρατηγῶν τοῦ Ξέρξου.

ΓΕΡΓΟΟΥΙΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἀκουϊτανίας (Γαλλία). Ἴδ. ΚΑΕΡΜΟΝΤΗ.

ΓΕΡΔΑΟΥΕΝ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν Πολιτειῶν (Σαξωνία), 56 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Καϊνισϐέργης, ἐπὶ τοῦ Ὠμέτου καὶ τῆς λίμνης Βαγκτίν. Κάτ. 2,300. Ἐργοστάσια ἐριούχων. Βυρσοδεψεῖα.

ΓΕΡΗΝ, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἀφ' οὗ ἐκλήθη χωρίον τι ἐν Λέσϐῳ (τὰ Γέρηνα).

ΓΕΡΗΝΙΑ ἢ ΓΕΡΗΝΟΝ καὶ Γέρηνος (ἀρχ.), πόλ. τῆς Μεσσηνίας, ἔνθα ἀνατραφεὶς ὁ Νέστωρ ἐπωνομάσθη Γερήνιος.

ΓΕΡΙΚΩΤΟΣ (Ἰωάννης-Λουδοβῖκος-Θεόδωρος-Ἀνδρέας), ζωγράφος, γενν. ἐν Ῥουέν τῷ 1791, ἀποθ. τῷ 1824, υἱὸς δικηγόρου, ἐδιδάχθη τὴν ζωγραφικὴν παρὰ τῷ Καρόλῳ Βερνὲ καὶ τῷ Πέτρῳ Γκερίνῳ. Τὸ ἀριστούργημα αὐτοῦ εἶναι τὸ «Ναυάγιον τῆς Μεδούσης».

ΓΕΡΙΝΟΣ (Στέφανος-Ἠλίας), στρατηγὸς τῆς Ἀττῆς, γενν. ἐν Cάγες τῷ 1757, ἀποθαν. τῷ 1810. Ἐπωνομάσθη «σιδηράστηθος» (cœur-de-fer) διὰ τὴν ἀτρόμητον ἀνδρείαν του. Μετέσχε ὁραστηρίως τῆς πάλης δι' ἧς ἡ πατρὶς αὐτοῦ ἀνεκτήσατο τὴν ἀνεξαρτησίαν, ἐγένετο δὲ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν ὑπὸ τὸν Δεσσαλίνην, ὃν ἀνέτρεψεν ἡγούμενος τοῦ στρατοῦ. Συνωμόσας κατὰ τοῦ Πετίωνος ὅπως ἀφαιρέσῃ αὐτοῦ τὴν προεδρείαν τῆς δημοκρατίας, ἀπέτυχε καὶ ηὐτοκτόνησε διὰ πιστολίου.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ, *Germania* (παρὰ τὸ *wehrmann* ἢ *heermann*=ἄνθρωπος τῶν ὅπλων), εὐρεῖα χώρα τῆς ἀρχαίας Εὐρώπης, περιλαμϐανομένη ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Αὐγούστου, μεταξὺ τοῦ Ῥήνου πρὸς Δ, τῆς Γερμανικῆς ϑαλάσσης, τοῦ Κοδάνου κόλπου πρὸς Β καὶ τοῦ Ἴστρου πρὸς Ν· τὸ πρὸς Α ὅριον, ἱκανῶς ἀϐέϐαιον ἕνεκα τῶν συνεχῶν πολέμων τῶν ἀνατολικῶν Γερμανῶν μετὰ τῶν Σλαύων, φαίνεται ὅτι ἦτον ὁ Οὐϊστούλας, μέρος τῶν Καρπαθίων καὶ ὁ Μοραύας. Οἱ ῥωμαῖοι συγγραφεῖς παριστῶσι τὸ κλίμα τῆς Γερμανίας πολὺ ϐριμύτερον τοῦ σημερινοῦ· αἰτία δὲ τούτου εἶναι ὅτι ἡ γῆ ἐκαλύπτετο τότε πρὸς Ν ὑπὸ δασῶν ἀπεράντων καὶ κατετελημμυρεῖτο πρὸς Β ὑπὸ τῶν ποταμῶν. Τὸ δὲ σύνολον τῶν ἐπὶ τῶν πεδίων καὶ τῶν ὀρέων δασῶν ἦτον ὁ «Ἑρκύνιος δρυμὸς» (ἴδ. ΕΡΚΥΝΙΟΣ ΔΡΥΜΟΣ). Ἐκ τῶν ἀρδευόντων τὴν Γερμανίαν

ποταμῶν, οἱ ἀρχαῖοι ἐγνώρισαν ἐκτὸς τῶν τριῶν μεγάλων, οἵτινες ὥριζον αὐτὴν πρὸς Α, πρὸς Ν καὶ πρὸς Δ, τὸν Ἔμσην (Ἀμισίαν, Ἀμίσιον), τὸν Οὐέσερ (Βίσουργιν) καὶ τὸν παραπόταμον αὐτοῦ Ἔδερ (Ἀδράναν), τὸν Ἔλβαν (Ἄλβιν ἢ Ἀλβίαν), καὶ τὸν παραπόταμον αὐτοῦ Σαὰλ (Σάλαν)· τὸν Ὄδερ (Βίαδρον, Σοῆβον), καὶ μεταξὺ τῶν δεξιόθεν εἰσβαλλόντων εἰς τὸν Ῥῆνον, τὸν Νέκκερ (Νίκερον), τὸν Μεῖν (Μοῖνον), τὸν Λάγχ (Λογάναν), τὸν Σεῖν (Σίγαν), τὸν Ῥοῦρ (Ῥοῦραν), τὸν Λίππον (Λουπίαν).

Οἱ γερμανικοὶ λαοί, ἀκαταπαύστως ἐν πολέμῳ διατελοῦντες μετὰ τῶν γειτόνων ἢ πρὸς ἀλλήλους συνεχῶς ἤλλαζον διαμονήν. Ὁ Καῖσαρ γινώσκει μόνον τοὺς παρὰ τὸν Ῥῆνον οἰκοῦντας, ἐν οἷς διακρίνει τὴν μεγάλην συμπολιτείαν τῶν Σοήβων πρὸς τὰ ΝΔ. Ἐκ τῶν πολέμων τῆς Γερνίας ἐπὶ Αὐγούστου καὶ Τιβερίου ἐγεννήθησαν αἱ συμπολιτεῖαι τῶν Χηροούσκων ἐν τῷ κέντρῳ, καὶ τῶν Μαρκομάνων ἐν τοῖς ΝΔ. Φθίνοντος τοῦ Α' αἰῶνος μ. Χ., αἱ συσπονδίαι αὗται διελύθησαν. Ἐπὶ Τακίτου, οἱ Γερμανοὶ διῃροῦντο εἰς τρία μεγάλα τμήματα, γεωγραφικὰ μᾶλλον ἢ πολιτικά· τοὺς «Ἰστέβονας», «Ἰγγέβονας» καὶ «Ἑρμιόνους». Ὁ Πλίνιος ἀναφέρει καὶ τετάρτην οἰκογένειαν, τοὺς «Βινδίλους» ἢ Βανδάλους» (ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ φυλὴ ἐξ ἧς συγκροτεῖ αὐτὴν εἶναι σοηβικὴ, δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀνήκουσα εἰς τοὺς Ἑρμιόνους), καὶ ὅλην τοὺς «Βαστάρνας» καὶ «Πευκίνους», κατατασσομένους ὑπὸ τοῦ Τακίτου ἐν τοῖς Σοήβοις, οἵτινες ἀνεμίγησαν μετὰ Σλαύων, καὶ ἐπομένως συνδέονται μετὰ τῶν Ἑρμιόνων. Παρὰ Στράβωνι ἀπαντῶσι τὰ ἑξῆς ὀνόματα τῶν κατοικούντων τὴν Γερμανίαν ἐθνῶν· Χηροῦσκοι, Χάττοι, Γαμαβριούιοι, Χατουάριοι, πρὸς δὲ τῷ Ὠκεανῷ Σούγαμβροι, Χαῦδοι, Βρούκτεροι, Κίμβροι, Καῦκοι, Καυῦλκοι, Κομμανοί, κλπ.

Κατὰ τὸν Β' αἰῶνα, ἕνεκα τῶν ἐμφυλίων πολέμων, πολλὰ ἔθνη ἐξέλιπον, τινὰ ὑπετάγησαν εἰς τὰ πλησιόχωρα, καὶ ἕτερα μετηνάστευσαν, ὥστε ἡ ὄψις τῆς Γερμανίας ἤλλαξε καὶ περὶ τὰ μέσα τοῦ Γ' αἰῶνος μέχρι τέλους τοῦ Δ' παρουσιάζει τέσσαρας μεγάλας ὁμοσπονδίας καὶ πολλὰ μεμονωμένα ἔθνη. Αἱ ὁμοσπονδίαι αὗται εἶναι οἱ Σάξωνες, περιλαμβάνοντες τοὺς ἀρχαίους Ἰγγέβονας καὶ μέρος τῶν Ἑρμιόνων (Ἄγγλοι, Βαρῖνοι) καὶ τῶν Ἰστεβόνων (Φρίσιοι· οἱ «Φράγκοι», περιλαμβάνοντες τοὺς Ἰστεβόνας καὶ τινας Ἑρμιόνους· οἱ «Ἀλεμάνοι», καὶ οἱ «Γότθοι».—Οἱ πλείστοι τῶν λαῶν τούτων ἐξεμα-

τὴν ῥωμαϊκὴν αὐτοκρατορίαν κατὰ τὸν Ε' αἰῶνα. Οἱ δὲ μείναντες ἐν Γερμανίᾳ ὑπετάγησαν εἰς τοὺς φράγκους βασιλεῖς τῆς 1ης ἢ τῆς 2ας γενεᾶς, ἐνῷ τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Γερμανίας ἀπὸ τοῦ Ἔλβα μέχρι τοῦ Οὐϊστούλα, κατεπλημμυρίζετο ὑπὸ σλαυϊκῶν ἐθνῶν ἀποτελούντων μέχρι τοῦ νῦν τὴν βάσιν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας. Διὰ τῶν κατακτήσεων Καρόλου τοῦ Μεγάλου τὰ γερμανικὰ ἔθνη ἀπὸ τοῦ Ῥήνου μέχρι τοῦ Ἔλβα συνεχωνεύθησαν εἰς ἓν μόνον ἔθνος, ἀνακηρυχθὲν ἀνεξάρτητον ἐπὶ τῆς διαλύσεως τῆς καρλοβιγγιανῆς αὐτοκρατορίας.

Χαρακτὴρ, ἦθη καὶ ἔθιμα. Τὰ φυσικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς γερμανικῆς φυλῆς εἶναι σῶμα ὑψηλὸν, ῥώμη ἔξοχος, κόμη ξανθὴ, ὀφθαλμοὶ κυανοῖ, δέρμα λευκόν. Ἐκ παίδων εἰθισμένοι εἰς τὰς ἀνωμαλίας τοῦ δριμυτάτου αὐτῶν κλίματος, οἱ Γερμανοὶ ἐβάδιζον γυμνοὶ σχεδὸν, βραχὺν φέροντες μανδύαν ἢ δέρμα ζώου ἐπ' ὤμων. Ἔτρεφον μακρὰν τὴν κόμην, θεωροῦντες τοῦτο σημεῖον ἐλευθέρου ἀνδρός· ἀλλ' οἱ πρὸς τὰ Β Γερμανοὶ ἄχνιον αὐτὴν πίπτουσαν βοστρυχωτὴν ἐπὶ τῶν ὤμων, οἱ Σοῆβοι ἔφερον αὐτὴν ἀναδεδεμένην ἐν εἴδει λαρίδος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς· φυλαὶ δέ τινες ἤλειφον αὐτὴν διὰ βουτύρου. Ἐτρέφοντο διὰ τοῦ κρέατος τῶν ἀγρίων ζώων ἢ τῶν ποιμνίων, δι' ἀγρίων καρπῶν, γάλακτος, καὶ ἔπινον ὕδωρ, ζῦθον, ὑδρόμελι, οἶνον (ὃν ἐλάμβανον ἐκ τῶν ῥωμαϊκῶν ἀποικιῶν). Τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τοῦ Γερμανοῦ ἦσαν τὸ φιλελεύθερον καὶ τὸ ὀργὸν τῶν οἰκιακῶν ἠθῶν. Ἡ μονογαμία ἦτο γενικὸν ἔθιμον τοῦ ἔθνους· μόνοι δὲ οἱ πρίγκηπες καὶ οὗτοι σπανιώτατα, ἐλάμβανον δευτέραν γυναῖκα, ὅπως συγγενεύσωσι μετ' ἰσχυρῶν οἴκων. Ἡ γυνὴ δὲν ἔφερε προῖκα, ἀλλ' ἐλάμβανε παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ἓν ζεῦγος βοῶν, ἕνα πολεμικὸν ἵππον, μίαν ἀσπίδα καὶ ὅπλα, εἰς σημεῖον ὅτι ἡ γυνὴ ὤφειλε νὰ συμμερίζηται τοὺς μόχθους καὶ κινδύνους τοῦ μετ' αὐτῆς συζευγνυμένου. Οὐχὶ δὲ σπανίως ἔβλεπέ τις τὰς Γερμανίδας ἀνθαμιλλωμένας πρὸς τοὺς ἄνδρας κατὰ τὴν γενναιότητα, ἀπαναγούσας αὐτοὺς, ὅτε ἔφευγον, εἰς τὰς μάχας, κερδαινούσας τὴν ἀμφίρροπον μάχην, ἢ σφαζούσας τὰ ἴδια ἑαυτῶν τέκνα καὶ αὐτοκτονούσας ὅπως διαφύγωσι τὴν δουλείαν. Ἡ μοιχεία ἦτο καθ' ὑπερβολὴν σπανία· ὁ ἀτιμασθεὶς σύζυγος ἐξώριζε τὴν κόμην τῆς ἐνόχου, καὶ τύπτων περιῆγεν αὐτὴν γυμνὴν διὰ μέσου τῆς τοῦ χωρίου· οὐδεὶς δὲ ἐθεωρεῖτο ὃν πάντος ἠτιμασμένην. Ἕτερον κύριον χαρακτηριστικὸν τῶν Γερμανῶν ἦτο ἡ φιλοξενία· ἔγκλημα ἐθεωρεῖτο τὸ ν'

ἀρνηθῇ τις αὐτὴν εἰς ὁτιοῦνδήποτε εἴτε γνωστὸν εἴτε ἄγνωστον· ὅτε ὁ ξένος ἀνεχώρει ἔδιδον αὐτῷ πᾶν ὅ,τι τῷ ἤρεσκεν ἐν τῷ οἴκῳ, ἀλλὰ μετὰ τῆς αὐτῆς ἐλευθερίας ἠτοῦντο παρ' αὐτοῦ πᾶν ὅ,τι ἤθελον. Μετὰ τῶν προτερημάτων τούτων ἠνοῦντο τὰ κοινὰ τοῖς βαρβάροις λαοῖς ἐλαττώματα· ἡ μέθη, τὸ παίγνιον, αἱ αἱματηραὶ ἔριδες, τὰ κληρονομικὰ μίση. Οἱ Γερμανοὶ δὲν εἶχον τετειχισμένας πόλεις· τὰς δὲ τοιαύτας παρέβαλλον πρὸς φωλεοὺς δικτύοις περικυκλουμένους. Οἱ συηδικοὶ λαοὶ τῆς μεσημβρίας φαίνονται ἀγνοοῦντες τὴν ἀτομικὴν ἰδιοκτησίαν· ἀνὰ πᾶν ἔτος αἱ γαῖαι διενέμοντο μεταξὺ τῶν οἰκογενειῶν, ὧν οὐδεμία ἠδύνατο νὰ διαφυλάξῃ αὐτὰς πλέον τοῦ ἔτους· μέρος μὲν τῶν κατοίκων ἐκαλλιέργει τὴν γῆν, μέρος δὲ ἐποιεῖτο μεμακρυσμένας ἐκστρατείας. Ἑβραιότεραι ὑπῆρξαν αἱ ἀρκτῷαι φυλαί· ἕκαστος οἰκογενειάρχης ᾠκοδομεῖτο καλύβην, μακρὰν πάσης ἄλλης κατοικίας, ἐν ἀγρῷ μεμονωμένῳ, ἔνθα προσείλκυεν αὐτὸν ἡ πλησίον ὕπαρξις δάσους ἢ κρήνης. Σωρὸς τῶν διεσπαρμένων τούτων οἰκημάτων ἀπετέλει πολίχνην (*vicus*)· συνένωσις πολιχνῶν ἀπῄρτιζε δῆμον ἢ μέρισμα (*pagus*) κατὰ τὸν Τάκιτον, *gau*, γερμανιστί· ἦσαν δ' αὗται αἱ ὑποδιαιρέσεις τοῦ λαοῦ. Αἱ Β αὗται φυλαὶ ἐκαλλιέργουν τὸν σῖτον, τὴν κριθήν, τὴν βρώμην, κέγχρον,· τοὺς κυάμους, τὸ λινάριον· εἶχον δὲ ὀλίγα ὀπωροφόρα δένδρα καὶ ἕτρεφον πρόβατα, βόας, ἵππους. Τὸ δὲ εἶδος τῆς ζωῆς αὐτῶν ἐσάλευε μεταξὺ τῆς ὕλως ποιμενικῆς ζωῆς τῶν Σλαύων τῆς Δ καὶ τῆς καθεστηκυίας καὶ ἀγροδιαίτου τῶν Ῥωμαίων τῆς Δ καὶ τοῦ Ν. Τὸ ἐπὶ τῶν αἰγιαλῶν τῆς Βαλτικῆς συλλεγόμενον ἤλεκτρον, αἱ ἀφθέραι, τὰ δέρματα, τὸ πτίλον, αἱ ξανθαὶ κόμαι, περιζήτητοι ὑπὸ τῶν ῥωμαίων γυναικῶν, οἱ δοῦλοι, τοιαῦτα ἦσαν τὰ κυριώτερα ἐμπορεύματα τοῦ μετὰ τῶν Ῥωμαίων ἐμπορίου, οἵτινες ἀφ' ἑτέρου ἐπώλουν τοῖς Γερμανοῖς οἶνον καὶ κοσμήματα. Ἐν δὲ τῷ ἐμπορίῳ τούτῳ ἐγίνετο χρῆσις ῥωμαϊκῶν νομισμάτων. Πρὸς ἀλλήλους οἱ Γερμανοὶ ἐμπορεύοντο δι' ἀνταλλαγῆς.

Ὁ λαὸς παρὰ τοῖς Γερμανοῖς διῃρεῖτο εἰς τέσσαρας κλάσεις· Ἷον τοὺς δούλους, συγκειμένους ἐξ αἰχμαλώτων, ναυαγῶν, ἀνθρώπων ἀπολεσάντων τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν ἐν παιγνίῳ, οἵτινες ἐπωλοῦντο, ἀλλὰ σπανίως ἐδέροντο ἢ ἐπεφορτίζοντο δι' ὑπερβολικῶν ἔργασιῶν, ὁ δὲ κύριος αὐτῶν ἠδύνατο νὰ φονεύῃ αὐτοὺς ἀτιμωρητί· ἐγίνοντο ὑπηρέται ἐν ταῖς οἰκίαις, ἐκαλλιέργουν τοὺς ἀγρούς, ἐμόλυνον τὰ ποίμνια, καὶ συνώδευον τοὺς κυρίους αὐτῶν εἰς τὸν πόλεμον· Ἷον τοὺς ἀποίκους (τοὺς παρὰ Τακίτῳ *libertini*), ἔχοντας ἰδίαν κατοικίαν καὶ οἰκογένειαν ἀλλ' ἀποτίοντας τοῖς κυρίοις αὐτῶν ἐτήσιον φόρον εἰς δημητριακὰ, κρέατα καὶ ἐνδύματα· Ἷον τοὺς ἐλευθέρους ἢ εὐγενεῖς, ἀποτελοῦντας τὴν κοινωνίαν τῆς φυλῆς· Ἷον ἐν μέσῳ τῶν ἐλευθέρων ἀνδρῶν τοὺς πρίγκηπας, ἁπλοῦς ἰσχυροὺς ἰδιώτας, οἷς ἠκολούθουν ὡς σύντροφοι ἐλεύθεροι καὶ ἦττον πλούσιοι ἄνδρες, συντρέχοντες αὐτοῖς ἐν τοῖς πολέμοις τοῦ λαοῦ. Παρὰ τοὺς ἰδιαιτέρους τούτους ἀρχηγοὺς ἦσαν οἱ δικασταὶ τῆς φυλῆς. Ἐπὶ Καίσαρος οἱ Γερμανοὶ δὲν φαίνονται ἔχοντες κοινὸν δικαστὴν ἐν καιρῷ εἰρήνης. Ἐν ἑκάστῳ δήμῳ ὑπῆρχεν ἰδιαίτερος δικαστὴς δικάζων καὶ συμβιβάζων τοὺς διαφερομένους. Οἱ Σοῆβοι εἶχον διὰ τὸν πόλεμον κοινὸν ἀρχηγόν, Ἀριόβιστον, ὃν ὁ Καῖσαρ ἀποκαλεῖ βασιλέα. Παρὰ τοῖς πλείστοις τῶν Γερμανῶν, ὁ βασιλεὺς ἦτο διαδοχικὸς καὶ ἐξελέγετο ἐκ τῆς μάλιστα διακεκριμένης οἰκογενείας. Ἡ ἐξουσία αὐτοῦ δὲν ἦτον ἀπόλυτος πρὸ πάντων παρὰ τοῖς Δ λαοῖς καὶ τοῖς πρὸς τῷ Ὠκεανῷ οἰκοῦσι. Κατωτέρω τοῦ βασιλέως ἦτον ἡ γενικὴ συνέλευσις τοῦ ἔθνους, συγκειμένη ἐκ πάντων τῶν ἐλευθέρων ἀνδρῶν, ἥτις συνήρχετο πολλάκις τοῦ ἔτους, ἐν ἡμέρᾳ πανσελήνου ἢ νέας σελήνης, ὅπως συσκεφθῇ περὶ τῶν κοινῶν ὑποθέσεων. Ὁ μὲν λαὸς ἐπορεύετο εἰς τὰς συνελεύσεις ταύτας ἔνοπλος, οἱ δὲ ἱερεῖς ἦσαν ἐπιτεταγμένοι τὴν τήρησιν τῆς τάξεως. Ἂν αἱ προτάσεις τοῦ βασιλέως εὑρήσκοιτο τῷ πλήθει, τοῦτο ἐξέφραζε τὴν ἐπιδοκιμασίαν του κροῦον ἐπὶ τῶν ἀσπίδων τὰ ὅπλα· ἐν δ' ἐναντίᾳ περιπτώσει, κατέπνιγε τὴν φωνὴν αὐτοῦ διὰ συριγμῶν καὶ ψιθυρισμῶν. Αὐτόθι ἐδικάζοντο αἱ ἐνδιαφέρουσαι πάντα τὸν λαὸν δίκαι, καθ' ἃς ἐψηφίζετο θανατικὴ ποινή, διότι οἱ ἔνοχοι δὲν ἠδύναντο νὰ καταδικασθῶσιν ἢ μόνον ὑφ' ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους καὶ νὰ θανατωθῶσιν ὑπὸ τῶν ἱερέων. Εἰς τὰς συνελεύσεις ταύτας ἐγίνοντο δεκτοὶ οἱ νέοι τῶν διαφόρων φυλῶν λαμβάνοντες δῶρον παλτὸν καὶ ἀσπίδα, καὶ ἐξελέγοντο οἱ δικασταὶ τῶν δήμων, οἵτινες ἐβοηθοῦντο ὑπὸ ἑκατὸν ἐλευθέρων ἀνδρῶν λαμβανομένων ἐκ τοῦ λαοῦ. Παρὰ ταῖς γερμανικαῖς φυλαῖς τῆς Σκανδιναυίας, οἱ βασιλεῖς ἀπῄλαυον πολὺ μείζονος ἐξουσίας· παρὰ δὲ τοῖς Σουήβοις ἡ βασιλεία ἀνετίθετο εἰς μικρὸν χρηγούμενον πολέμου ἐξελέγετο πολέμαρχος (*herzog, duke*), γνωστὸς ἐπὶ ἀνδρείᾳ, ᾧ ὑπήκουον πάντες ὡς ἀρχηγέται μετὰ τῶν συντρόφων

αὐτῶν, καὶ ὅστις ἡγεῖτο τῆς πολεμικῆς δυνάμεως, ἐνῷ ὁ βασιλεὺς ἔμενεν ἀρχηγὸς τῆς φυλῆς. Αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδία εἵποντο τῷ στρατῷ ἐπὶ ἁμαξῶν. Τὰ γερμανικὰ στρατεύματα συνέκειντο ἰδίως ἐκ πεζικῆς δυνάμεως· τὸ ἱππικὸν ἐθαυμάζετο μὲν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ὡς ἐπικουρικὸν ἦτο δὲ φοβερὸν αὐτοῖς ἐν ταῖς μάχαις.

Ὀλίγοι τῶν Γερμανῶν ἔφερον κράνος καὶ ἀσπίδα· ἠμύνοντο δὲ μόνον διὰ μακρᾶς καὶ στενῆς ἀσπίδος, ἐκ λύγου ἢ σανίδος· ἐπιθετικὰ δὲ ὅπλα εἶχον τὸν λόγχην, τὸ παλτὸν, λίθινον βάπαλον, τὸν πέλεκυν, τὸ ξίφος καὶ τὸ ἐγχειρίδιον, τὴν σφενδόνην, τὸ τόξον καὶ τὰ βέλη. Ὅπλα τινὰ ἦσαν ἰδιαίτερα παρά τισι λαοῖς· ὁ πολεμικὸς πέλεκυς ἢ φρανσίσκα παρὰ τοῖς Φράγκοις· ἡ μακρὰ λόγχη παρὰ τοῖς Λαγγοβάρδοις· τὸ ἐγχειρίδιον παρὰ τοῖς Σάξωσιν. Ἡ συνήθης ἐν τῇ μάχῃ παράταξις τῶν Γερμανῶν ἦτον ἡ γνωτὸν ὄδης. Πρὸ τῆς μάχης ἐτόνιζον τὸ πολεμικὸν ᾆσμα, φέροντες πρὸς τὸ στόμα τὰς ἀσπίδας ὅπως αὐξήσωσι τὸν θόρυβον καὶ φοβίσωσι τὸν ἐχθρόν. Αἰσχρὸν ἐνομίζετο τὸ ῥίπτειν τὴν ἀσπίδα ἐν τῇ μάχῃ· ἀλλὰ τὸ φεύγειν καὶ πάλιν ἐπιπίπτειν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἐθεωρεῖτο φρόνησις καὶ οὐχὶ ἀνανδρία. Οἱ νεκροὶ ἐθάπτοντο ἄνευ τιμῆς· μόνον δὲ τὸ σῶμα ἐνδόξου πολεμιστοῦ ἐκαίετο διὰ πολυτίμων ξύλων καὶ μετ' αὐτοῦ ἐρρίπτοντο εἰς τὴν πυρὰν ὁ πολεμικὸς ἵππος του καὶ τὰ ὅπλα του· ὁ δὲ τάφος ἐκαλύπτετο διὰ χλοεροῦ λοφίσκου. Παρά τισι γερμανικοῖς ἔθνεσιν εὑρίσκονται καὶ πλοῖα· οὕτω, παραδείγματος χάριν, ὁ Δροῦσος συνεκρότησε ναυμαχίαν μετὰ τῶν Χαύκων, καὶ βραδύτερον ἡ συμπολιτεία τῶν Σαξώνων κατέστη φοβερὰ διὰ τῶν πειρατῶν, οὓς ἀπέστειλε πρὸς τὰ παράλια τῆς ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας.

Θρησκεία καὶ μαντεῖα. Ἡ θρησκεία τῶν Γερμανῶν ἐθεμελιοῦτο ἐπὶ τῆς θεοποιήσεως τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως. Ὁ ὕπατος Θεὸς, πατὴρ πάντων τῶν πραγμάτων (*al-vater, regnater omnium* παρὰ Ταχίτῳ) ἦτον ὁ *Teutsch* ἢ *Tuiscko*, υἱὸς τῆς Γῆς, πατὴρ τῆς γερμανικῆς φυλῆς, ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ, *Mann* ἦτον ἡ προσωποποίησις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους (*Mann, Mensdh*, ὁ ἄνθρωπος), ὅστις θεωρούμενος ὡς θεὸς τῶν μαχῶν καὶ τῆς νίκης ὠνομάζετο *Wodan, Wuotan, Odin, Odhinn*· ἀλλ' ὁ Θεὸς δι' οὗ ἐπροσωποποίουν μᾶλλον οἱ Γερμανοὶ τὸν δαίμονα τῶν μαχῶν ἦτον ὁ *Tiu* ἢ *Ziu*, ὀνομαζόμενος παρὰ τοῖς Σάξωσιν *Er*. Ὁ Θὸρ (*Thor*) ἦτο θεὸς τοῦ κεραυνοῦ. Ἡ *Erda* ἢ *Brid* ἦτο μήτηρ τῶν Θεῶν καὶ γυνὴ τοῦ Ὀδίνου· ἐτιμᾶτο δὲ ὡς ἡ κατ' ἐξοχὴν σοφὴ γυνὴ καὶ προστάτις τοῦ γάμου· τὸ δὲ ὄνομα αὐτῆς διεφυλάχθη ἐν τῷ ὀνόματι τῆς Παρασκευῆς (*Freitag*), ἡμέρας θεωρουμένης ὑπὸ τῶν δεισιδαιμόνων μέχρι τοῦ νῦν ἐν Γερμανίᾳ ὡς καταλληλοτέρας πάσης ἄλλης εἰς τέλεσιν γάμων. Ἐν ταῖς σχέσεσιν αὐτοῦ μετὰ τοῦ κόσμου ὁ ὑπέρτατος θεὸς ἔχει σύζυγον τὴν θεὰν Βρθαν. Πρῶτος ὁ Τάκιτος ἀναφέρει τὴν ὕπαρξιν ἱερέων παρὰ τοῖς Γερμανοῖς, οἵτινες εἶχον καὶ ἱερείας ὡς μάντιδας θεωρουμένας. Ἴχνη τινὰ ἀνθρωποθυσιῶν ἀπαντῶσι παρὰ τοῖς Γερμανοῖς. Προέλεγον τὸ μέλλον κόπτοντες ῥάβδους ἀπό τινος καρποφόρου δένδρου, γράφοντες ἐπ' αὐτῶν μυστηριώδεις χαρακτῆρας, τοὺς λεγομένους «ῥουνικοὺς» καὶ ῥίπτοντες αὐτοὺς τυχαίως ἐπὶ λευκοῦ πανίου, μεθ' ὃ ὁ ἱερεὺς ἐπεκαλεῖτο τοὺς θεούς, ἐλάμβανε τρὶς μίαν πρὸς μίαν τὰς ῥάβδους, καὶ ἐκ τοῦ ἀθροίσματος τῶν ἐκ τύχης παραγομένων σημείων, ἠρμήνευε τὸ μέλλον. Συνεβουλεύοντο δ' ἐπίσης τὸ ᾆσμα καὶ τὴν πτῆσιν τῶν πτηνῶν, καὶ ἔτρεφον ἱεροὺς ἵππους εἰς οὐδεμίαν ὑπηρεσίαν χρησιμεύοντας εἰμὴ εἰς τὴν τῶν Θεῶν· τοὺς ἵππους τούτους ἐζεύγνυον εἰς ἱερὸν ἅρμα, οἱ δὲ ἱερεῖς παρετήρουν ὅπως ἐξέγωσιν οἰωνοὺς ἔκ τε τῶν κινήσεων καὶ τῶν χρεμετισμάτων αὐτῶν.

Ἱστορία. Αἱ φυλαὶ τῆς γερμανικῆς καταγωγῆς ἐκαλοῦντο *Teutsches* ἢ «Τεύτονες»· τὸ δὲ ὄνομα «Γερμανοὶ» ἐδόθη αὐταῖς παρὰ τῶν Ῥωμαίων, ἐνῷ ἤρμοζε μόνον εἰς τὰς μερίδας τοῦ ἔθνους αἵτινες ἀποσπώμεναι τῆς λοιπῆς φυλῆς εἰσέβαλλον εἰς τὰς πλησίον χώρας. Οἱ Γερμανοὶ ἔλεγαν ἑαυτοὺς αὐτόχθονας, ἀλλὰ τὰ ἤθη, ἡ γλῶσσα, ὁ σωματικὸς αὐτῶν σχηματισμὸς, δεικνύουσιν ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὸ μέγα ἰνδοευρωπαϊκὸν γένος. Μετηνάστευσαν ἐκ τῆς Ἀσίας κατ' ἀδιάλειπτον ἐποχὴν πιθανῶς περὶ τὸν Ζ' ἢ ΣΤ' αἰῶνα πρ. Χ., ὅτε ἡ ἱστορία ἀναφέρει τὴν εἰσβολὴν τῶν Κίμβρων εἰς Γαλατίαν. Εἰσεχώρησαν δ' εἰς Εὐρώπην διὰ τοῦ λεκανοπεδίου τοῦ Δουνάβεως, διῃρημένοι εἰς τρία στίφη, ὧν τὸ μὲν ἐγκατέστη πρὸς Α τοῦ Ῥήνου καὶ πρὸς Β τοῦ Δουνάβεως, τὸ δὲ προσανέβη τὸν Ἕλβαν καὶ κατώκησε τὰ παράλια τῆς βορείου θαλάσσης, ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Ῥήνου μέχρι τῆς Βαλτικῆς· τὸ δὲν ἠκολούθησε τὸν ῥοῦν τοῦ Ὄδερ, ἀπελάσαν τοὺς ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Βαλτικῆς λαοὺς, καὶ ἐπεῖθεν διεσπάρη εἰς τὴν Σκανδιναυΐαν. Ἡ μετανάστευσις τοῦ Γαλάτου Σεγοβέζου πρὸς τὸν Ῥῆνον εἶναι τὸ ἀρχαιότατον γνώσιμον

γεγονὸς ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Γερμανίας. Ὁ θαλασσοπόρος Πυθέας, περὶ τὸ 320 πρ. Χ., λέγει τοὺς Τεύτονας οἰκοῦντας παρὰ τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν. Ὁ Μάριος ἔσωσε τοὺς Ῥωμαίους ἀπὸ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Τευτόνων καὶ Κίμρων ἐπὶ τῶν πεδίων τῆς Αἶξ καὶ τῆς Βερσέλης, 102—101. Ὁ Καίσαρ ἔσωσε τὴν Γαλατίαν ἀπὸ τῶν Γερμανῶν, ἀπέκρουσε τὸν Ἀριόβιστον, ἐπέρασε δὶς τὸν Ῥῆνον καὶ βραδύτερον ἐξωλόθρευσε τοὺς Ἐβούρους. Ὁ Δροῦσος ἐστράτευσε πέραν τοῦ Ῥήνου τετράκις καὶ εἰσεχώρησε πρῶτος εἰς τὸν Γερμανικὸν Ὠκεανόν. Τῷ 4 πρ. Χ. ὁ Τιβέριος ὑπέταξεν ἐκ νέου τοὺς Βρουκτέρους καὶ τοὺς Χηρούσκους, τῷ δὲ ὕστερον ἔτει κατετρόπωσε τοὺς Χαύκους, τοὺς Λαγγοβάρδους, καὶ ἐχώρησε μέχρι τοῦ Ὄδερ καὶ τῆς Βαλτικῆς. Ἀλλ' ὁ Μαροβόδουος ἐξεγείρας τὰ παννονικὰ καὶ δαλματικὰ ἔθνη, ἐπολέμει τοὺς Ῥωμαίους ἐπὶ τρία ἔτη μέχρις οὗ Οὐάρος ὁ διάδοχος τοῦ Τιβερίου ἐν τῇ Ἄρκτῳ ἡττήθη καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Χηρούσκου Ἀρμινίου ἢ Ἐρμάνου, 9 μ. Χ., καὶ ἡ Γερμανία ἀνεκτήσατο τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῆς. Τὴν ἧτταν τοῦ Οὐάρου ἐξεδίκησεν ὁ Γερμανικός, 14—16. Μεθ' ὅλα ταῦτα ἡ Γερμανία δὲν εἶχε δαμασθῇ, ἀλλὰ κατεσπαράζετο ὑπὸ ἐμφυλίων διχονοιῶν. Ὁ Ἀρμίνιος καὶ ὁ Μαροβόδουος ὡπλίσθησαν κατ' ἀλλήλων. Ἐπὶ αἰῶνα ἡ Γερμανία ὑφίστατο τὴν ῥωμαϊκὴν ἐπιρροήν, πολλὰ δ' αὐτῆς ἔθνη ἐδέξαντο ῥωμαίους ἄρχοντας.

Τῷ 167, ἐπὶ Μάρκου Αὐρηλίου, οἱ μὲν Χαῦκοι ἐπέδραμον τὸ Βέλγιον, οἱ δὲ Κάττοι τὴν Σηκουανίαν καὶ τὴν Νωρικήν, ἀλλ' ἀπεκρούσθησαν ὑπὸ τῶν αὐτοκρατορικῶν ἐπιτρόπων. Αὐτὸς δ' ὁ Μάρκος ἐπολέμησεν ἐπὶ δέκα ἔτη τοὺς Μαρκομάνους καὶ τοὺς Κουάδους διαβάντας τὸν Δούναβιν καὶ λεηλατήσαντας τὴν Παννονίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν μέχρι τῆς Ἀκυλείας. Ὁ Καρακάλλας ἐνίκησε τοὺς Ἀλαμάνους ἐπὶ τοῦ Μοίνου, κατελεηλάτησε δὲ τὴν χώραν αὐτῶν, ἣν καὶ ὁ Μαξιμῖνος ἠρήμωσε διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου τῷ 235. Οἱ Φράγκοι φαίνονται κατὰ πρῶτον τῷ 211 καὶ ἀποκρούονται μετὰ ζημίας. Οἱ Γότθοι προσβάλλουσι τὴν αὐτοκρατορίαν παρὰ τὸν Δούναβιν λεηλατοῦσι τὴν Θρᾴκην, καὶ αὐτὴν τὴν Ἑλλάδα, κατατροποῦσι καὶ φονεύουσι τὸν αὐτοκράτορα Δέκιον, 251. Μετὰ ταῦτα οἱ Φράγκοι περῶσιν εἰς Γαλατίαν, ἐκεῖθεν εἰς Ἱσπανίαν, ἣν ἐπὶ 12 ἔτη διαπᾴζουσι καὶ κυριεύσαντες πλοίων πανοπλιῶν εἰς Ἀφρικήν. Οἱ Γότθοι κυριεύσαντες πλοίων στόλον, καὶ κατερημοῦσι τὰ παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τῆς Ἑλλάδος, καὶ μέρη τῆς Ἰταλίας 258, εἰς ἃς τὰ βόρεια εἰσβάλλουσιν οἱ Ἀλεμάνοι μόλις ἀποκρουσθέντες παρὰ τοῦ Γαλλιηνοῦ ὑπὸ τὰ τείχη τῶν Μεδιολάνων, 261. Περὶ τῶν διαφόρων ἐπιδρομῶν τῶν Γότθων, ἴδ. ΓΟΤΘΟΙ. Μετὰ τὸ 413, ἡ ἀρχαία Γερμανία κατέχεται ἀπὸ τοῦ Ἄλβα μέχρι τοῦ Οὐϊστούλα ὑπὸ τῶν Βαυαρῶν, τῶν Θουρίγγων καὶ τῶν Σαξώνων, οἵτινες ἐναλλὰξ ὑποδουλοῦνται εἰς τοὺς Φράγκους. Τέλος, ἐπὶ Καρόλου τοῦ Μεγάλου, ἡ Γερμανία ἐκτήσατο τὴν ἰδίαν ἑνότητα· κατὰ δὲ τοὺς μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ διαμελισμοὺς ἐσχημάτισε κράτος ἰδιαίτερον, ἀφ' οὗ ἐγεννήθη ἡ νεωτέρα Γερμανία ἢ Ἀλλεμανία (Allemagne). Παρὰ Γάλλοις ἡ μὲν ἀρχαία καλεῖται *Germanie*, ἡ δὲ νεωτέρα *Allemagne*, πρὸς διάκρισιν. Παρ' ἡμῖν ὅμως ἀμφότεραι φέρουσι τὸ αὐτὸ ὄνομα.

Γερμανία πρώτη ἢ Ἄνω Γερμανία, μία τῶν ἑπτακαίδεκα ἐπαρχ. τῆς Γαλατίας σχηματισθεῖσα περὶ τὸ τέλος τῆς βασιλείας τοῦ Αὐγούστου. Ἐξετείνετο ἀπὸ τῆς Κολμὰρ πρὸς Ν μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νάχη πρὸς Β, καὶ μεταξὺ τοῦ Ῥήνου καὶ τῶν Βοσγίων· πρωτ. «Μογουντίακον» (Μαγέντα). Τανῦν ἀποτελεῖ μέρος τῶν νομῶν τοῦ Ἄνω Ῥήνου καὶ τοῦ Κάτω Ῥήνου, τῆς ῥηνικῆς Βαυαρίας καὶ τῆς ῥηνικῆς Ἕσσης.

Γερμανία δευτέρα ἢ Κάτω Γερμανία, μία τῶν ἑπτακαίδεκα ἐπαρχ. τῆς διοικήσεως τῶν Γαλατιῶν, μεταξὺ τοῦ Ῥήνου, ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νάχη, τοῦ Ἐσκώτου καὶ τοῦ δάσους τῶν Ἀρδεννῶν. Πρωτ. *Colonia Agrippina* (Κολωνία). Τανῦν εἶναι μέρος τῆς παραῤῥηνίου Πρωσσίας καὶ τοῦ ἀνατολικοῦ Βελγίου μετὰ τῆς Ὁλλανδίας πρὸς Ν τοῦ Ῥήνου.

Γερμανία τρίτη, ὄνομα διδόμενον τὸ πάλαι εἰς τὴν γαλατικὴν ἐπαρχίαν τῆς Μεγάλης Σηκουανίας, διότι περιεῖχε γερμανικούς τινας λαούς.

Γερμανία ῥωμαϊκή. Περιελάμβανεν ἐκτὸς τῆς 1ης καὶ 2ας Γερμανίας, χώρας τινὰς πέραν τοῦ Ῥήνου.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ (*Deutschland* γερμανιστί, *Germania*), λατινιστί), εὐρεῖα χώρα τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης, μεταξὺ τῆς 45ο — 55ο Β πλ. καὶ 3ο 30' μέχρι 17ο Α μήκ. Ὅρια ἔχει πρὸς Β τὴν Βόρειον ἢ Γερμανικὴν θάλασσαν, τὴν Δανιμαρκίαν καὶ τὴν Βαλτικήν· πρὸς Δ, τὴν Ῥωσσίαν, τὴν κυρίως Πρωσσίαν, τὴν Ποσανίαν, τὸ Βασίλειον τῆς Πολωνίας, τὴν Γαλικίαν καὶ τὴν Οὐγγαρίαν· πρὸς Ν τὴν Ἀδριατικήν, τὴν Βενετίαν καὶ τὸ Βασίλειον τῆς Ἰταλίας· πρὸς τὰ ΝΔ τὴν Ἕλβε

ΔΗΜΟΣΙΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟ

τίαν· πρὸς Δ τὴν Γαλλίαν, τὸ Βέλγιον καὶ τὴν Ὁλλανδίαν. Τὸ μέγιστον αὐτῆς μῆκος ἀπὸ Β πρὸς Ν εἶναι 1,150 χιλιαμ., τὸ δὲ μέγιστον εὖρος ἀπὸ Δ πρὸς Α, 1,450 χιλιαμ. Πολιτικῶς ἡ Γερμανία σύγκειται ἐκ 35 ἀνεξαρτήτων Κρατῶν, ἀπαρτιζόντων τὴν «Γερμανικὴν ὁμοσπονδίαν». Ἐπιφ. 62,789,130 ἑκταρίων. Πληθυσμὸς 44,180,620. Τὰ διάφορα Κράτη τῆς γερμανικῆς Ὁμοσπονδίας εἶναι Αὐστρία, Πρωσσία, Βαυαρία, Σαξωνία, Ἀννόβερον, Βυρτεμβέργη, Μέγα δουκάτον τῆς Βάδης, ἐκλεκτοράτον τῆς Ἔσσης Κασσέλης, Μέγα δουκάτον τῆς Ἔσσης Δαρμστάδτης, δουκάτα τοῦ Ὀλστεῖν καὶ Λαουεμβούργου, Μέγα δουκάτον τοῦ Λουξεμβούργου. Λιμβ. Δουκάτον τοῦ Βρουνσβικ. Μέγα δουκάτον τοῦ Μεκλεμβουργοσβερίνου, Δουκάτον τοῦ Νασσὼ, Μέγα δουκάτον τοῦ Σαξωνικοῦ Βειμάρ, δουκάτον τοῦ Σαξωνικοῦ Μεϊνιγγεν, τοῦ Ἀλτεμβούργου-Γόθα, Μέγα δουκάτον τοῦ Μεκλεμβουργο-Στρελίτση, κ.τ.λ. Διαιρεῖται δὲ ἡ Γερμανία εἰς Ἀρκτικὴν, Κεντρικὴν καὶ Μεσημβρινήν. Πάντα δὲ τὰ ἐν ταῖς τρισὶ ταύταις διαιρέσεσι Κράτη περιλαμβάνουσιν ὡς ἔγγιστα τὴν ἀρχαίαν γερμανικὴν αὐτοκρατορίαν.

Μεταξὺ τῶν γερμανικῶν λαῶν, ὑπάρχουσι πολλοὶ ξένης ἐθνικότητος. Ἀριθμοῦνται 6,737,000, Σλαῦοι, οἱ πλεῖστοι ἐν Βοημίᾳ, οἱ δὲ λοιποὶ διεσπαρμένοι ἐν Λυσακίᾳ, Ἄνω Σιλεσίᾳ καὶ Αὐστρίᾳ· 50,000 Οὐάλλωνες καὶ Γάλλοι ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ῥήνου· 502,000 Ἰταλοί, ἐν Τυρολίᾳ καὶ Ἰλλυρίᾳ, 6,000 Ἕλληνες καὶ Ἀρμένιοι ἐν Αὐστρίᾳ. Ἡ καθολικὴ θρησκεία ἐπικρατεῖ ἐν Αὐστρίᾳ, ἐν Βαυαρίᾳ, ἐν Βάδῃ καὶ τῇ πρὸς τ' ἀριστερὰ τοῦ Ῥήνου χώρᾳ· ἡ δὲ προτεσταντικὴ ἐν τῇ λοιπῇ. Ἀριθμοῦνται 23,740,000 καθολικῶν, 19,730,000 διαμαρτυρομένων, 500 χιλ. Ἰουδαίων καὶ 200,000 διαφόρων θρησκευμάτων.—Ἡ Γερμανία εἶναι ὀρεινὴ πρὸς Ν, καὶ ἐν τῷ κέντρῳ· κατὰ δὲ τὸ Β μέρος ἔχει εὐρείας πεδιάδας. Τὰ κυριώτερα ὄρη εἶναι πρὸς Ν αἱ Ῥαιτικαὶ Ἄλπεις, αἱ Νωρικαὶ, αἱ Ἰουλιαναὶ πρὸς Α· διακλαδώσεις τῶν Καρπαθίων, τὰ ὄρη τῆς Μωραυίας, τὰ Σουδήτια, τὸ ὄρος τῶν Γιγάντων· ἐν τῷ κέντρῳ τὸ Ἐρζγεβίργιον, Βοεχμερβάλδον, Θουριγγέβαλδον, Φιστελγεβίργιον· πρὸς Β, τὸ Χάρζ· πρὸς Δ, τὸ Ὀδεστέρβαλδον, Εἴφελ, Ὀδέμβαλδον, Σπέσσαρτον, Ῥοῖνεν· ΝΔ, τὸ Σχαρσβάλδον (Μέλας δρυμὸς) καὶ τὸ *Rauhe Alp*. Ἐκ δὲ τῶν 500 ποταμῶν, ὧν οἱ 60 πλωτοὶ εἰσὶ κυριώτεροι εἶναι ἀπὸ Δ πρὸς Α, Δούναβις, Ῥῆνος, Ἔσης, Οὐέσερ, Ἔλβας, Ὄδερ, Οὐιστοῦλας. Τὸ κλίμα, εὔκρατον ἐν γένει, εἶναι ὑγρὸν καὶ ἀστατον πρὸς Β, ὁριμὸν ἐπὶ τῶν ὀρέων, γλυκὺ καὶ ξηρὸν πρὸς τὰ Ν. Ἡ γῆ εἶναι εὐφορωτάτη καὶ παράγει ἀφθόνους τοὺς δημητριακοὺς καρπούς. Τὰ ὀρυκτὰ προμηθεύουσι πρὸ πάντων ὑδράργυρον, σίδηρον, μόλυβδον, χαλκὸν, ἅλας, γαιάνθρακας, κλπ. Μεταλλικαὶ πηγαὶ ὑπάρχουσι περὶ τὰς 1,000. Ἡ γεωργία, ἡ μεταλλωρυχία, ἡ βιομηχανία καὶ τὸ ἐμπόριον εἶναι ἀνεπτυγμένα κατὰ πάντας τοὺς κλάδους αὐτῶν. Ἡ Γερμανία διατέμνεται ὑπὸ λεωφόρων καὶ σιδηροδρόμων. Διακρίνονται δὲ πρὸ πάντων τρεῖς σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ ἄγουσαι ἀπὸ Β πρὸς Ν. Ἡ πρώτη ἐκ Βρέμης ἀρχομένη καὶ περῶσα διὰ τοῦ Ἀννοβέρου, Κάσσελ, Φραγκφόρτης, Καρλσρούης ἀπολήγει εἰς Βασιλείαν· ἡ δευτέρα, ἐξ Ἀμβούργου ἀρχομένη, καὶ περῶσα διὰ Μαγδεβούργου, Λειψίας, Νυρεμβέργης, Μονάχου, ἀπολήγει εἰς τὴν λίμνην τῆς Κωνσταντίας· ἡ τρίτη, ἐκ Στεττίνου ἀρχομένη, καὶ περῶσα διὰ τοῦ Βερολίνου, Βρεσλαύου, Βιέννης, λήγει ἐν Τεργέστῃ. Ἀπ' Α πρὸς Δ. διακρίνονται δύο γραμμαὶ, ἤτοι· ἀπὸ τῆς Κατωβέργης, διὰ Δαντζίκης, Βερολίνου, Μαγδεμβούργου, Κολωνίας, Ἀκουϊσγράνου, εἰς τὰ βέλγικὰ σύνορα· 2ον ἐκ Μυσλοβίτζης (μεθόρια τῆς Κρακοβίας), διὰ Βρεσλαύου, Δρέσδης, Λειψίας, Ἐρφούρτης, Φραγκφόρτης, εἰς Μαγένταν. Αἱ γραμμαὶ αὗται μετὰ τῶν πολυαρίθμων αὐτῶν διακλαδώσεων ἔχουσι μῆκος 12,000 χιλιαμέτρων καὶ παρ' αὐτὰ ἐκτείνονται τηλεγραφικὰ σύρματα.

Ἐν ταῖς ἐπιστήμαις, τῇ φιλολογίᾳ καὶ ταῖς τέχναις, οἱ Γερμανοὶ κατέχουσιν ἔξοχον θέσιν μεταξὺ τῶν μᾶλλον ἀνεπτυγμένων λαῶν. Ἐκ τῶν πολυαρίθμων ἐξόχων ἀνδρῶν τῆς χώρας ἀναφέρομεν τοὺς ποιητὰς Γαίτην, Σχίλλερον, Ἤρδερ, Βιτλάνδον, Κλόπστοκ, Λεσσίγγιον, Σλέγελον, Οὐλάνδον, καὶ τοὺς φιλοσόφους Λειβνίτιον, Μενδελσῶνα, Κάντιον, Fichte, Ἔγελον, Σχελίγγιον. Ἡ Γερμανία ἀριθμεῖ πλείονας τῶν 50 σοφῶν συλλόγων πρὸς σπουδὴν τῆς γλώσσης, τῆς ἱστορίας καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων τοῦ ἔθνους.—Αἱ κυριώτεραι πόλεις εἶναι· Βερολῖνον, Βιέννη, Ἀμβοῦργον, Πράγα, Βρέσλαυον, Μόναχον, Κολωνία, Μαγέντα, Δρέσδη, Τεργέστη, Φραγκφόρτη, Βρέμη, Λειψία, Στεττῖνον, Λυβίκη, Μαγδεμβοῦργον, Στουτγάρδη, Ἐλβερφέλδη, Ἀνόβερον.

Ἱστορία. Οἱ Ῥωμαῖοι περιελάμβανον ὑπὸ τὸ ὄνομα Γερμανία, τὴν νῦν κυρίως Γερμανίαν καὶ τὸ γνωστὸν αὐτοῖς ὀλίγον μέρος τῆς Σκανδιναυίας, τῆς Ὁλλανδίας, τῆς Δανίας καὶ τῆς

Πρωσσίας. Ἐπὶ τῆς μεταναστεύσεως τῶν βαρβάρων λαῶν, οἱ Γερμανοὶ ἀποκρουόμενοι ὑπὸ τῶν Σλαύων μέχρι τοῦ Ἔλβα, ἐξετράπησαν πρὸς τὰς ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας, πρὸς Ν τοῦ Δουνάβεως. Κατὰ τὸν Ε' αἰῶνα, ἓξ γερμανικοὶ λαοὶ κατῴκουν τὴν Γερμανίαν, ἤτοι· οἱ Φρίσωνες, οἱ Σάξωνες, οἱ Θουρίγγιοι, οἱ Φράγκοι, οἱ Ἀλεμάνοι καὶ οἱ Βαυαροί. Διὰ τῆς ἐν Βερδούνῳ συνθήκης, 843, ἡ πρὸς Α τοῦ Ῥήνου χώρα ἐχωρίσθη ἀπὸ τῆς λοιπῆς αὐτοκρατορίας, καὶ ἐσχημάτισεν οὕτω τὸ βασίλειον τῆς Γερμανίας, οὗ πρῶτος ἐβασίλευσε Λουδοβῖκος ὁ Γερμανικός· μετ' αὐτὸν δὲ οἱ υἱοί του διενεμήθησαν τὴν χώραν καὶ ἐσχημάτισαν ἐξ αὐτῆς τρία βασίλεια, τὴν Σαξωνίαν, Ἀλεμανίαν καὶ Βαυαρίαν, ἅτινα ἡνώθησαν μετὰ τῆς Γαλλίας ὑπὸ Καρόλου τοῦ Παχέος, μεθ' οὗ τὴν καθαίρεσιν, 889, ἡ Γερμανία διεχωρίσθη εἰς βασίλεια διοικούμενα ὑπὸ πριγκήπων τοῦ καρλοβιγγικοῦ οἴκου μέχρις ἀποσβέσεως αὐτοῦ, 911. Ἀπὸ τούτου τὸ στέμμα ἐγένετο ἐκλεκτικόν. Οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ εὐγενεῖς τῆς Φραγκονίας ἐξελέξαντο βασιλέα Κορράδον τὸν Α'. Τοῦτον διεδέξατο 919, «Ἐρρίκος ὁ Ὀρνιθοθήρας». Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ὄθων Α', 962, ἐγκαθίδρυσε τὴν «ἁγίαν ῥωμαϊκὴν αὐτοκρατορίαν τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους». Ὑπὸ τὸν οἶκον τῆς Σαξωνίας, ἡ Λοθαριγγία, ἡ Βοημία καὶ ἡ Ἰταλία, ἡνώθησαν μετὰ τῆς Αὐτοκρατορίας. Οἱ ἐνδοξότατοι ἡγεμόνες τοῦ «Σουαβικοῦ» οἴκου ἢ οἴκου τοῦ «Χοχενστάουφεν» ὑπῆρξαν Φριδερῖκος Α' ὁ Ἐρυθροπώγων καὶ Φριδερῖκος ὁ Β'. Ἀλλ' ἐκ τῶν μετὰ τῆς Ἰταλίας πολέμων ἤλθεν εἰς ἐξίξιν μετὰ τῆς παπικῆς ἐξουσίας, ἥτις ἐπήνεγκε διαιρέσεις ἐν Γερμανίᾳ. Ὁ οἶκος τοῦ Χοχενστάουφεν ἐξέλιπε μετὰ τοῦ Κορράδινου τῆς Σουαβίας, θανατωθέντος ἐν Νεαπόλει κατὰ διαταγὴν τοῦ Καρόλου τῆς Ἀνδεγαυίας, 1268. Ἀπὸ τοῦ 1254 μέχρι τοῦ 1273 ἡ ἀναρχία καταλυμαίνεται τὴν Γερμανίαν. Ἡ περίοδος αὕτη, «μεσοβασιλεία» λεγομένη, κλείεται διὰ τῆς ἀναγορεύσεως Ῥοδόλφου τοῦ Α', κόμητος τοῦ Ἀψβούργου. Ἐπ' αὐτοῦ καὶ τῶν διαδόχων του τὸ κράτος διετέλει ἐν εἰρήνῃ, ἀλλ' ἡ αὐτοκρατορικὴ ἰσχὺς παρήκμασε. Τῷ 1438, Ἀλβέρτος ὁ Β' τῆς Αὐστρίας ἐγκαθίδρυσε τὴν σχεδὸν ἐπὶ τέσσαρας αἰῶνας διακοπεῖσαν βασιλείαν τοῦ οἴκου τῶν Ἀψβούργων. Κέρολος ὁ Πέμπτος ἐνίσχυσεν ἐπί τινα χρόνον τὴν αὐτοκρατορικὴν ἐξουσίαν, ἐπ' αὐτοῦ δὲ εἰσήγαγεν ὁ Λοῦθηρος τὰς θρησκευτικὰς μεταρρυθμίσεις. Ὑπὸ τοῦ ἀπόνου ἐχθροῦ τῶν διαμαρτυρομένων, Φερδινάνδου τοῦ Β' αἱ θρησκευτικαὶ ἔριδες ἐγέννησαν τὸν «Τριακονταετῆ» πόλεμον, 1618—1648, ὅτε ἐγένετο ἡ ἐν Βεσφαλίᾳ εἰρήνη, δι' ἧς προσεκτήσαντο οἱ διαμαρτυρόμενοι τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως. Τὴν παρακμὴν τοῦ Κράτους ἐπέσπευσεν ὁ περὶ «διαδοχῆς τοῦ ἱσπανικοῦ θρόνου πόλεμος», καὶ ἀπεπεράτωσαν αἱ κεραυνοβόλοι νῖκαι τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος. Τῷ 1806, Φραγκίσκος ὁ Β' παρητήθη τοῦ τίτλου «αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας» ἀφοῦ εἶχεν ἤδη ὀνομασθῇ κληρονομικὸς αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας, 1804. Μετὰ ταῦτα ὁ Ναπολέων συνέστησε τὴν «Ὁμοσπονδίαν τοῦ Ῥήνου», ἧς ὠνομάσθη «Προστάτης».

Ἀφ' ἑτέρου ἡ Πρωσσία ἠθέλησε μὲν νὰ θέσῃ ὑπὸ τὴν ἰδίαν αὐτῆς προστασίαν τὴν ὁμοσπονδίαν τῆς Βορείου Γερμανίας ἀλλ' ἀπετράπη τοῦ σκοποῦ τούτου ὑπὸ τοῦ πολέμου τοῦ 1806. Μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Ναπολέοντος, ἡ ἐν Βιέννῃ συνθήκη, 1815, συνέστησε τὴν «Γερμανικὴν Ὁμοσπονδίαν, περιλαμβάνουσαν πάσας τὰς χώρας τῆς ἀρχαίας αὐτοκρατορίας. Ἀπὸ τοῦ 1848 μέχρι τοῦ 1849 ὁ σάλος τῆς ἐν Γαλλίᾳ φεβρουαριανῆς ἐπαναστάσεως ἐξετάθη μέχρι τῆς Γερμανίας, ἥτις ἤρξατο ἐπιδιώκουσα τὴν ἑνοποίησιν αὐτῆς. Ἀπὸ Καρόλου τοῦ Μεγάλου μέχρι Καρόλου τοῦ Παχέος, ἡ αὐτοκρατορία ἦτο κληρονομική, ἀπὸ δὲ τούτου ἐγένετο ἐκκλεκτικὴ καὶ μέχρι τοῦ ΙΔ' αἰῶνος οἱ αὐτοκράτορες ἐστέφοντο ὑπὸ τῶν παπῶν. Ἡ «Δίαιτα» ἢ γενικὴ συνέλευσις τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας (*Reichs Versammlung*), συνέκειτο ἐκ τριῶν συνόδων· 1ον τῆς τῶν ἐκλεκτόρων, προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Μαγέντας, διευθυντοῦ ὅλης τῆς Διαίτης· 2ον τῶν πριγκήπων, ἀριθμούσης 100 μέλη διαιρούμενα εἰς δύο τμήματα, τὸ μὲν ἐκκλησιαστικὸν (ἐκ 37 μελῶν), τὸ δὲ λαϊκὸν (ἐκ μελῶν 63)· 3ον τῆς συνόδου τῶν ἐλευθέρων αὐτοκρατορικῶν πόλεων συγκειμένης ἐκ 54 μελῶν. Οἱ ἐκλέκτορες, οἱ πρίγκηπες καὶ αἱ πόλεις ἀντεπροσωπεύοντο ἐν τῇ Διαίτῃ δι' ἀπεσταλμένων. Ὁ αὐτοκράτωρ συνεκάλει τὴν Δίαιταν, μετὰ ἢ καὶ ἄνευ τῆς ἀδείας τῶν ἐκλεκτόρων, κατὰ τὰς περιστάσεις, ὥριζε τὸν τόπον τῆς συνεδριάσεως καὶ ἐπέκυρου τὰς ἀποφάσεις αὐτῆς, ἀντιπροσωπευόμενος ὑπὸ πριγκήπος τῆς αὐτοκρατορίας. Τὰς δίαιτας ταύτας ἐθεώρησάν τινες ὡς προπύργια τῶν γερμανικῶν ἐλευθέρων θεσμῶν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι αἱ συνελεύσεις αὗται ὑπεξέκαιον τὸ αἴσθημα τῆς φιλοπατρίας, ἀλλὰ πράγματι οἱ δημόται ἀντεπροσωπεύοντο αὐταῖς ἰδανικῶς, μολονότι πᾶσα ἐλευθέρα πόλις εἶχεν ἰδίαν ψῆφον. Μετὰ τὴν γενικὴν συνδιάσκεψιν, αἱ δύο πρῶται σύνοδοι συν-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ἤρχοντο ὅπως ἀπὸ κοινοῦ συνδιασκεφθῶσι, καὶ ἂν ἡ τρίτη ἢ ἡ τῶν ἐλευθέρων πόλεων ἐξέφερε διάφορον γνώμην, συνετάσσετο περὶ ταύτης πρακτικὸν καὶ προέβαινον περαιτέρω ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐξελέγξεως.

Ἡ νῦν Βόρειος Γερμανικὴ Ὁμοσπονδία, ἧς τὸ πολίτευμα ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου 1867, ἔχει πρόεδρον τὸν ἀρχιγραμματέα τῆς Πρωσσίας πρίγκηπα Ὄθωνα Βίσμαρκ Σχενχάουζεν. Περιεῖχε δὲ ἡ Βόρειος γερμανικὴ ὁμοσπονδία, τῷ 1867, περὶ τὰ 26,993,000 κατοίκους γερμανοὺς καὶ 2,913,000 μὴ γερμανούς. Ὁ προϋπολογισμὸς τῆς ὁμοσπονδίας ἔρερε διὰ τὸ ἔτος 1869, πρόσοδον 77,701,135 τάλληρα· δαπάνην 77,806,935. Διὰ δὲ τὸ 1870 πρόσοδον 74,707,419 καὶ δαπάνην 75,958,495. Ὁ στρατὸς τῆς Βορείου γερμανικῆς ὁμοσπονδίας σύγκειται ἐκ τῆς φρουρᾶς καὶ 12 στρατιωτικῶν σωμάτων (περιλαμβανομένου καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ σώματος τῆς Σαξωνίας· ὥστε ἐν καιρῷ εἰρήνης ὁ στρατὸς συμποσοῦται εἰς 200,312 πεζοὺς ἄνδρας, ἐν δὲ καιρῷ πολέμου εἰς 371,680· ἱππικόν· ἐν εἰρήνῃ 54,123 ἄνδρες· ἐν πολέμῳ 46 χιλ. 137, διότι τότε μέρος τοῦ ἱππικοῦ καταλαμβάνει τὰ φρούρια καὶ ἑπομένως δὲν δύναται νὰ λογισθῇ μετὰ τοῦ ἐκστρατεύοντος σώματος. Πυροβολικόν, ἐν εἰρήνῃ, 3,051 ἄνδρες, ἐν πολέμῳ, 44,540. Ἐφεδρεία 180,072 ἄνδρ. Φρουρὰ τοῦ πεζικοῦ, ἐν εἰρήνῃ 3,714, ἐν πολέμῳ 219 χιλ. 502, κτλ. Τῷ 1869 ὁ στόλος ἠρίθμει 89 πολεμικὰ πλοῖα φέροντα 503 τηλεβόλα.

Μετὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1870—1871 (ἴδ. περὶ τούτου τὰ ἄρθρα ΓΑΛΛΙΑ καὶ ἰδίως ΠΡΩΣΣΙΑ, ἔνθα ἐκτενέστερον γίνεται λόγος περὶ τοῦ πολέμου), ἡ Γερμανία ἐσχημάτισε 18 στρατιωτικὰ σώματα μετὰ 37 μεραρχιῶν πεζικοῦ καὶ 10 ἱππικοῦ καὶ 337 κανονιοστοιχιῶν. Ὑπηρετοῦσι δὲ, 1,152,506 ἄνδρες καὶ 193,414 ἵπποι καὶ ἐξ αὐτῶν πολεμοῦσιν 824,990 ἄνδρες, 95,724 ἵπποι μετὰ 2,022 τηλεβόλων. Τὰ νότια γερμ. Κράτη ἠνώθησαν μετὰ τῶν Βορείων, ἡ δὲ Γερμανία ἐγένετο αὐτοκρατορία μετὰ τὸν τελευταῖον γαλλογερμανικὸν πόλεμον.

Χαρακτὴρ τῶν Γερμανῶν. Ὁ Γερμανὸς εἶναι ἐν γένει ὑψηλὸς τὸ σῶμα, φλεγματικὸς τὴν κρᾶσιν καὶ εἰς ἄκρον ὑπομονητικός. Σοβαρὸς ἀλλ' ἀφελὴς ἑλκύει τῶν ἄλλων τὴν συμπάθειαν· φύσει δὲ κλίνων εἰς τὴν μελέτην καὶ τὴν σκέψιν εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἁρμόδιος εἰς τὰς φιλοσοφικὰς σπουδὰς καὶ βίπτει εἰς τὸν βαμβασμόν. Ἔμφυτον φέρων ἐν ἑαυτῷ τὴν πρὸς τὴν μουσικὴν κλῖσιν, τὸ αἴσθημα τῆς ποιήσεως, ἀκαταμάχητον αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην τοῦ τὰ πάντα μανθάνειν, σπουδάζειν καὶ βολιδοσκοπεῖν. Καίτοι κατ' ἐπιφάνειαν ψυχρὸς εὐκόλως παθαίνεται καὶ ἐνθουσιάζεται. Διὰ τῆς ἀπεριορίστου αὐτοῦ ὑπομονῆς κρατεῖ τὰ σκῆπτρα τῆς πολυμαθείας· ἀγαπᾷ πάσας τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας, εὐδοκιμεῖ ἐν ταῖς πλείσταις, καὶ ἂν εἴς τινας αὐτῶν ὑπολείπεται τῶν ἀλλοεθνῶν, οὐχ ἧττον γινώσκει νὰ ἐπωφελῆται ἐκ τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι προόδων, οὐδεμίαν τούτων ἀποσκορακίζων, ἀλλ' ἀσμένως πάσας παραδεχόμενος, εἰς τρόπον ὥστε καθίστησι τὴν ἑαυτοῦ χώραν, ἐφ' ᾗ δικαίως σεμνύνεται, τὴν ἐντελεστάτην ἐν τῷ κόσμῳ ἐπιστημονικὴν ἑστίαν. Τὸ ἔλλειπον παρὰ τῷ Γερμανῷ εἶναι ἡ μεθοδικὴ διάνοια, ἡ συνθετικὴ δύναμις τοῦ νοός, ἡ ἱκανότης τοῦ ἐφιστᾶν τὸ βλέμμα ἐπὶ τῶν ὁρίων ὁρίζοντος αἰσθητοῦ, ἀντὶ τοῦ ἐσαεὶ βυθίζεσθαι εἰς ἀόριστα καὶ ἀκατάληπτα βάθη, ἀφ' ὧν ἀντλεῖ μόνον τολμηρὰ πάντοτε συμπεράσματα, λαμπρὰ πολλάκις καὶ ὑπερβολικὰ ἐνίοτε. Ἀλλὰ μὴ ὦμεν ὑπὲρ τὸ δέον αὐστηροί· τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι ἐλάττωμα ἀλλ' ἀναπόφευκτος κατάχρησις τῶν εἰδικῶν προτερημάτων τῆς γερμανικῆς φυλῆς, μὴ λησμονῶμεν δὲ ὅτι ἡ γερμανικὴ διάνοια μεταρσιουμένη εἰς τὰ αἰθέρια ὕψη τοῦ ἀγνώστου, διέχυσεν ἐπὶ τοῦ κόσμου ὁράγματα φωτὸς, διότι οὐδέποτε ὁ ἄνθρωπος προσεκτήσατο ἐπιστημονικήν τινα ἀλήθειαν μὴ ἀνιχνευθεῖσαν, ἀνακαλυφθεῖσαν καὶ καταληφθεῖσαν πρότερον διὰ τῆς ὑποθέσεως. Ἐκ τῶν προηγουμένων ἐννοεῖ τις ὅτι ἡ διανοητικὴ κίνησις ὑπερέβη πάντοτε ἐν Γερμανίᾳ τὴν πολιτικὴν καὶ βιομηχανικήν. Ἡ ἐκπαίδευσις δὲν εἶναι ἐν Γερμανίᾳ, ὡς ἐν ἄλλαις εὐρωπαϊκαῖς χώραις, κτῆμα τῆς ὀλιγαριθμοτέρας μερίδος τοῦ ἔθνους, ἀλλὰ διαδεδομένη παρὰ τῷ λαῷ, ὥστε ἐν ταῖς προτεσταντικαῖς μάλιστα χώραις, εἶναι ἀναντιρρήτως ὁ μᾶλλον πεφωτισμένος λαὸς τῆς ὑφηλίου. Πάντες ἐν Γερμανίᾳ εὐμοιροῦσιν ἱστορικῶν καὶ γεωγραφικῶν γνώσεων. Ἐν τῷ ἰδιωτικῷ αὐτοῦ βίῳ ὁ Γερμανὸς εἶναι φίλος τῶν ἀβώων διασκεδάσεων, φιλότεκνος πατὴρ καὶ ἀγαθὸς σύζυγος. Ἡ Γερμανὶς θεωρεῖται ἐν γένει ὡς πρότυπον οἰκοδεσποίνης καὶ συζυγικῆς πίστεως.

ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ (Βασίλειον τῆς), μία τῶν ἓξ τοῦ διαμελισμοῦ τῆς καρλοβιγγιανῆς αὐτοκρατορίας παραχθεισῶν ἐπαρχιῶν.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΘΑΛΑΣΣΑ, ἀρχ. ὄνομα τῆς **ΒΟΡΕΙΟΥ ΘΑΛΑΣΣΗΣ**.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (Κιλικία), πατρὶς τοῦ αἱρεσιάρχου Νεστορίου· τανῦν Μαρά̣ς.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ (Τιβέριος Δροῦσος Νέρων) περίδοξος ῥωμαῖος στρατηγός, γενν. ἐν Ῥώμῃ τῷ 737 ἀπὸ κτίσεως αὐτῆς, 16 πρ. Χ., υἱὸς τοῦ Δρούσου Νέρωνος, υἱοθετήθη ὑπὸ τοῦ θείου του Τιβερίου, καὶ ἐνυμφεύθη τὴν Ἀγριππίναν, ἐγγονὴν τοῦ Αὐγούστου. Ἐν ἡλικίᾳ 20 ἐτῶν, κατεδάμασε τὴν ἐπαναστατήσασαν Δαλματίαν, καὶ διωρίσθη ὕπατος, εἶτα ἐστάλη ἀρχηγὸς τῶν 8 λεγεώνων τοῦ Ῥήνου. Κατὰ τὸν θάνατον τοῦ Αὐγούστου, τῷ 14 μ. Χ., κατέστειλε μετὰ κινδύνου τῆς ζωῆς αὐτοῦ καὶ μετὰ θαυμασίας εὐσταθείας, ἀνταρσίαν τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ, θέλοντος ν' ἀγορεύσῃ αὐτὸν αὐτοκράτορα. Μετ' οὐ πολὺ διαρισθεὶς ἀρχηγὸς πασῶν τῶν λεγεώνων τῆς Γερμανίας, ἤρξατο τῆς σειρᾶς ἐκείνης τῶν νικῶν, ὧν ἕνεκα ἐπωνομάσθη Γερμανικός, ἐνίκησε τὸν Ἀρμίνιον ἐν Ἰνδιστα̣βίσῳ, τῷ 16, ἀνεκυρίευσε τοὺς ἀετοὺς τοῦ Οὐάρου, καὶ εἰσεχώρησεν εἰς τὰ μυχαίτατα τῆς Γερμανίας. Ὁ Τιβέριος, ἀνήσυχος καὶ ζηλότυπος, ἀνεκάλεσεν αὐτὸν εἰς Ῥώμην, τῷ παρεχώρησε τὴν ἄδειαν νὰ καταχαίρῃ θρίαμβον, ἀλλ' ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Ἀνατολήν, ἔνθα ὁ Γερμανικὸς κατέστειλε τὰς ἐν Ἀρμενίᾳ ταραχάς. Ὁ Πίσων, διοικητὴς τῆς Συρίας, καὶ ἐξ ἀποῤῥήτων τοῦ Τιβερίου, προσεπάθει νὰ ταπεινώσῃ τὸν Γερμανικόν, ὃν ὑβρισέ ποτε δημοσίᾳ καὶ κατώρθωσε νὰ ἐκδιώξῃ αὐτὸν τῆς ἐπαρχίας. Αἴφνης ὁ Γερμανικὸς ἠσθένησεν ἐν Ἀντιοχείᾳ, καὶ ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ τεσσάρων καὶ τριάκοντα ἐτῶν, τῷ 19 μ. Χ. Ἡ Ἀγριππῖνα ἀνεκόμισε τὰ λείψανα αὐτοῦ εἰς Ἰταλίαν, ἐν μέσῳ γενικοῦ πένθους· ὁ δὲ Πίσων, κατηγορηθεὶς ἐπὶ δηλητηριάσει ἐνώπιον τῆς συγκλήτου, προέλαβε τὴν καταδίκην αὐτοῦ αὐτοκτονήσας. Ὁ Γερμανικός, ὁ ἥρως τῶν Χρονικῶν τοῦ Τακίτου, ἦτο περιποιημένος διὰ παντὸς ἠθικοῦ καὶ διανοητικοῦ πλεονεκτήματος. Συνέθετο δὲ πολλὰ ποιήματα, ὧν σώζεται μία μόνη μετάφρασις τῶν Φαινομένων τοῦ Ἀράτου καὶ τινα ἐπιγράμματα.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ (Ἅγιος), πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας (Terra di Lavoro), κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Κασσίνου, ἐπὶ τοῦ *Rapido*, 52 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Καπούης. Κάτ. 8,790. Ἐν τοῖς περιξ τὰ ἐρείπια τοῦ *Casinum* καὶ τοῦ *Aquinum*. Τῷ 1230, συνωμολογήθη αὐτόθι συνθήκη εἰρήνης μεταξὺ τοῦ αὐτοκράτορος Φριδερίκου τοῦ Β' καὶ τοῦ πάπα Γρηγορίου τοῦ Θ'. Οἱ Ἱσπανοὶ ἐκυρίευσαν αὐτὴν τῷ 1720· οἱ δὲ Αὐστριακοὶ ἐνίκησαν αὐτόθι τὸν Μυράτην, τῇ 16 μαρτίου 1815 (ν. ἡμ.).

Γερμανὸς (Ἅγιος), πόλ. τοῦ βασιλ. τῆς Ἰταλίας, 13 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Βερσέλης. Κάτ. 3,800. Ὀρυζῶνες.

Γερμανὸς (Ἅγιος), ἐνορία καὶ πολίχνη τῆς Ἀγγλίας (Κορνουαλλία), 10 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Πλυμούθης. Κάτ. 2,600. Ὡραία γοτθικὴ ἐκκλησία, ἄλλοτε μητρόπολις ἐπισκοπῆς.

Γερμανὸς (Ἅγιος), *Saint-Germain-des Près*, περίφημος ἐκκλησία καὶ μονὴ τῶν Παρισίων, θεμελιωθεῖσα περὶ τὸ 543 ὑπὸ Χιλδεβέρτου τοῦ Α', πρὸς Δ τῆς πόλεως. Αὐτόθι κατετέθησαν τὰ λείψανα τοῦ Καρτεσίου, Βοαλὼ, κλπ.

Γερμανὸς (Ἅγιος), πόλ. τῆς νήσου τοῦ Πόρτο-Ῥίκου, ἐπὶ τῆς Δ παραλίας, πρωτ. τοῦ μερίσματος, 112 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Σὰν Χουὰν τοῦ Πόρτο Ῥίκου. Κάτοικ. 3,200. Ἐθεμελιώθη τῷ 1511.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἀποθανὼν τῷ 740. Υἱὸς τοῦ πατρικίου Ἰουστινιανοῦ, θανατωθέντος ἐπὶ Κωνσταντίνου Δ' τοῦ Πωγωνάτου, ἠκρωτηριάσθη καὶ ὁ ἴδιος κατὰ διαταγὴν τοῦ αὐτοῦ αὐτοκράτορος. Τῷ 715, μετέβη ἀπὸ τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς ἕδρας τῆς Κυζίκου εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει. Μετὰ δύο ἔτη, διεπραγματεύθη τὴν παραίτησιν Θεοδοσίου τοῦ Γ' χάριν Λέοντος Γ' τοῦ Ἰσαύρου. Ὕστερον ἤρξατο λογομαχῶν μετ' αὐτοῦ περὶ τῆς εἰκονολατρείας, ἀφοῦ πρότερον, ὅτε ἐβαπτίζετο ὁ υἱὸς τοῦ Λέοντος καὶ ἕνεκα τοῦ συμβάντος αὐτῷ κατὰ τὸ βάπτισμα ἐπωνομάσθη Κοπρώνυμος, προεῖπεν ὅτι τὸ παιδίον τοῦτο ἔμελλε νὰ παράσχῃ πράγματα τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ θρησκείᾳ. Ὁ Γερμανὸς ἀντέστη σφοδρῶς κατὰ τῶν εἰκονοκλαστικῶν μέτρων τοῦ Λέοντος, καὶ ἕνεκα τῆς ἀντιστάσεως ταύτης ἐπαύθη, τῷ 730. Διεδέξατο δ' αὐτὸν Ἀναστάσιος ὁ κεκηρυγμένος πολέμιος τῆς εἰκονολατρείας καὶ ἡ μερὶς τῶν εἰκονοκλαστῶν ὑπερίσχυσε. Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ὁ Γερμανὸς ἀνεθεματίσθη, ἐν συνόδῳ συγκροτηθείσῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῷ 754, ἐπὶ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου. Ἀλλὰ μετὰ τὴν πτῶσιν τῶν εἰκονοκλαστῶν κατετάχθη ἐν τῷ χορῷ τῶν ἁγίων παρά τε τοῖς Ἕλλησι καὶ παρὰ Λατίνοις. Ἔχομεν τοῦ Γερμανοῦ συγγράμματα πολλά, ἤτοι «Περὶ τῶν ἁγίων οἰκουμενικῶν συνόδων· τίνες εἰσὶ καὶ πότε καὶ διατὶ συνεκροτήθησαν». Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἐδημοσιεύθη ἀλλ' ἀτελῶς καὶ ἀνωνύμως μετὰ τοῦ Νομοκανόνος τοῦ Φωτίου, δημοσιευθέντος ὑπὸ

τοῦ Χριστοφόρου Ἰουστελ, ἐν Παρισίοις, 1615, εἰς 4ον. Εὑρίσκεται δ' ἐπίσης ἐν τῇ *Bibliotheca Canonica* τοῦ Henry Justel. Ἐδόθη τὸ πρῶτον ἐντελὲς καὶ μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ συγγραφέως ἐν τοῖς *Varia Sacra* τοῦ Le Moyne.— «Ἐπιστολὰς», «Ὁμιλίας», κτλ.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ ὁ νεώτερος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, γενν. ἐν Ἀνάφῳ, ἐπὶ τῆς Προποντίδος, κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος, ἀποθ. περὶ τὸ 1255. Εὐσεβὴς καὶ σοφὸς μοναχός, προσεχειρίσθη εἰς τὴν πατριαρχείαν τῷ 1222, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Κωνσταντινούπολις ἦτο τότε ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Λατίνων, ὁ Γερμανὸς, καὶ τοι συναριθμούμενος μετὰ τῶν πατριαρχῶν τῆς πόλεως, διέμενεν ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας. Ποθῶν νὰ κατορθώσῃ τὴν ἕνωσιν τῆς ἀνατολικῆς καὶ δυτικῆς ἐκκλησίας, ἔγραψε τῷ πάπᾳ Γρηγορίῳ Θ' καὶ τοῖς καρδιναλίοις ἐπιστολὰς ἀπαντώσας ἐν τῇ *Historia Major* τοῦ Matthieu Paris, ἀλλ' ὁ ἱστορικὸς οὗτος ἐσφαλμένως ἀναφέρει αὐτὰς εἰς τὸ 1237 ἀντὶ τοῦ 1232, ἥτις εἶναι ἡ ἀληθὴς αὐτῶν χρονολογία.

Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης Δούκας Βατάκης, ὑποστηρίζων τὸ σχέδιον τοῦ πατριάρχου συνεκάλεσεν ἐν Νυμφαίᾳ τῆς Βιθυνίας σύνοδον, τῷ 1233, ἥτις οὐδὲν ἀπεφάσισε. Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν ταύτην, ὁ Γερμανὸς ἐγένετο, λέγουσιν, ἐχθρὸς τῆς Ῥώμης. Νομίζεται δὲ ὅτι καθῃρέθη τῷ 1240 καὶ διωρίσθη ἐκ νέου τῷ 1254. Ἀπέθανε μικρὸν πρὸ τῆς ἐκλογῆς Θεοδώρου Λασκάρεως τοῦ Β', τῷ 1254 ἢ 1255. Καθ' ἑτέρας μαρτυρίας ἀπέθανε τῷ 1239 ἢ 1240. Τὰ συγγράμματα τοῦ Γερμανοῦ εἶναι πάμπολλα, ἤτοι «Ἐπιστολαί», «Διδαχαὶ» καὶ «Ὁμιλίαι», κτλ. Κατάλογος αὐτῶν εὑρίσκεται παρὰ Φαβρικίῳ.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ζῶν κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ τρισκαιδεκάτου αἰῶνος. Ἐπίσκοπος Ἀδριανουπόλεως κατ' ἀρχὰς καὶ φίλος Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου, ἐξελίγη τῇ συστάσει τούτου πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ συνόδου συγκροτηθείσης τῷ 1267. Ἐδέξατο δὲ τὴν θέσιν ταύτην ἀκουσίως, καὶ μετά τινας μῆνας παραιτηθεὶς ἀπεσύρθη εἰς μοναστήριον. Ἦτο πρᾶος τὸ ἦθος καὶ ἄμεμπτος τὴν διαγωγήν. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν εἰς τὴν σύνοδον τοῦ Λουγδούνου ἀποσταλέντων τῷ 1277 καὶ ἐπεχείρησατο ἐν αὐτῇ τὴν ἕνωσιν τῶν δύο ἐκκλησιῶν. Ἐσφαλμένως ἀποδίδονται αὐτῷ αἱ *Decreta* Γερμανοῦ τινος, οἵτινες περιέχονται ἐν τῷ *Jus-Graeco-Romanum* τοῦ Λεουγκλαβίου.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ, βυζαντινὸς στρατηγὸς, ἀνεψιὸς τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ τοῦ Α', γεννηθ. περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἕκτου αἰῶνος, ἀποθαν. τῷ 550. Μικρὸν μετὰ τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἡγούμενος στρατιωτικοῦ σώματος ἐν Θράκῃ κατέστρεψε στίφος τῶν Ἄντων, σλαυικῆς φυλῆς ἐπιδραμούσης τὴν ἐπαρχίαν ταύτην. Εἶτα ἀποσταλεὶς εἰς Ἀφρικὴν ὅπως καταστείλῃ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Τυσσά, ἐνίκησε τὸν ἀντάρτην τοῦτον, καὶ ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ φύγῃ εἰς Μαυρητανίαν. Μετ' ἴσης ἐπιτυχίας κατέστειλε καὶ τὴν ἀνταρσίαν τοῦ Μαξίμου. Μετὰ μικρὸν ἀνακληθεὶς εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐπιτραπεὶς τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Συρίας κατὰ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Χοσρόη, δὲν ἠδυνήθη, ἕνεκα τῶν ὀλιγαρίθμων αὐτοῦ στρατευμάτων, νὰ παρακωλύσῃ τὴν ἅλωσιν τῆς Ἀντιοχείας, τῷ 540, καὶ ἀπεχώρησεν εἰς Κιλικίαν. Ἕνεκα δὲ τῆς ἀποτυχίας ταύτης ὑπέπεσεν εἰς δυσμένειαν διαρκέσασαν ἐπὶ δέκα ἔτη. Τῷ 550 ὁ Ἰουστινιανὸς ἔλαβεν ἀνάγκην αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν ἐναντίον τῶν Γότθων εἰς Ἰταλίαν. Τὴν ἀποστολὴν ταύτην ἐδέξατο καὶ ἐξεπλήρωσε μετὰ πολλοῦ ζήλου, ἀφιερώσας πολὺ μέρος τῆς περιουσίας αὐτοῦ πρὸς στρατολογίαν, ἀλλ' ἀπέθανεν ἐν Σαρδικῇ τῆς Ἰλλυρίας μετὰ βραχεῖαν νόσον.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ ὁ Παλαιῶν Πατρῶν, ἐγεννήθη ἐν Δημητσάνῃ τῆς Πελοποννήσου κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, 25 μαρτίου 1771 ἐκ πατρὸς ἐνδεοῦς ἀλλ' ἐντίμου, τοῦ Ἰωάννου Κοτζῆ, κτηματίου καὶ χρυσοχόου, μητρὸς δὲ γεννηθείσης ἐν τῇ αὐτῇ κωμοπόλει, τῆς ἐναρέτου Καπέλας, ἀπεβίωσεν ἐν Ναυπλίῳ ὑπὸ τύφου τῇ 10 μαΐου 1826, ἐν τῷ πέμπτῳ καὶ πεντηκοστῷ ἔτει τῆς ἡλικίας. Τὸ βαπτιστικὸν αὐτοῦ ὄνομα ἦτο Γεώργιος. Σπουδάσας τὰ πρῶτα μαθήματα ἐν τῇ τότε διαπρεπούσῃ σχολῇ τῆς Δημητσάνης, ἐγένετο γραμματεὺς τοῦ μητροπολίτου Ἀργολίδος Ἰακώβου, ὅστις μετά τινας μῆνας ἐχειροτόνησε τὸν Γεώργιον ἱεροδιάκονον. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ μητροπολίτου ἀνεχώρησεν ἐκ Μύλων τῆς Ἀργολίδος εἰς Ὕδραν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Σμύρνην, ἔνθα παρεστάθη ἐνώπιον τοῦ τότε μητροπολίτου Σμύρνης Γρηγορίου τοῦ Ε', μετὰ ταῦτα πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις ἐδέξατο τὸν Γερμανὸν ὡς ἱερομόναχον καὶ παρέλαβεν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐπὶ τοσούτοις χρήσιμος ἐδείχθη τῷ Γρηγορίῳ ὁ Γερμανὸς ὥστε πολλοὶς καὶ ἰδίως ἐν τῇ ἀ-

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΕΚ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοινωφελούς Επιχειρήσεως Δημοτικής Αργοστολίου Ν.Π.Ι.Δ.)

νακτήσει τῶν ἐν Πελοποννήσῳ μοναστηριακῶν δικαιωμάτων, ὥστε ὁ πατριάρχης ἀπεκάλει αὐτὸν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα. Ἐξορισθέντος δὲ Γρηγορίου τοῦ Ε' εἰς Ἅγιον Ὄρος ὁ Γερμανὸς συνώδευσεν αὐτὸν καὶ μετὰ μεγάλης λύπης ἐπανέκαμψε μόνος εἰς Κωνσταντινούπολιν κατὰ ῥητὴν διαταγὴν τῆς αὐτοῦ Παναγιότητος. Ἐν Κωνσταντινουπόλει διατρίβων ἐδίδασκε τὰ ἑλληνικὰ ἐν ταῖς οἰκίαις τοῦ Μάνου καὶ τοῦ Γιαλιᾶ, ὅπως πορίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν, μέχρις οὗ προσελήφθη διάκονος παρὰ τῷ Κυζίκου Ἰωακεὶμ, καὶ ἐξηκολούθησε τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν τῇ τότε ἀκμαζούσῃ σχολῇ τῆς Ξηροκρήνης ὑπὸ τὸν σοφὸν σχολάρχην αὐτῆς Πρώϊον. Ἐπὶ τοσοῦτον δὲ προσείλκυσε τὴν γενικὴν ἀγάπην καὶ ὑπόληψιν ὥστε τοῦ Κυζίκου παραιτηθέντος μικροῦ δεῖν ἐξελέγετο Μητροπολίτης, εἰ μὴ ἀντέκειτο πρὸς τὴν ἐκλογὴν ταύτην τὸ ἔθιμον τῶν Συνοδικῶν τοῦ ἐκλέγειν εἰς τοιαύτας θέσεις ἱεράρχας κεκτημένους ἀρχιερατικὴν πεῖραν. Ὅθεν ἕνεκα τούτου μετετέθη μὲν ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Μακάριος εἰς τὸν θρόνον τῆς Κυζίκου, ἐχειροτονήθη δὲ ὁ Γερμανὸς τῇ 26 μαρτίου 1806, Μητροπολίτης Παλαιῶν Πατρῶν.

Εἰς τὴν νέαν αὐτοῦ θέσιν ἀφίκετο ὁ Γερμανὸς κατὰ μάϊον τοῦ 1807 καὶ μετ' οὐ πολὺ προσείλκυσε τὴν ἀγάπην καὶ τὸ σέβας οὐ μόνον τῶν χριστιανῶν ἀλλὰ καὶ τῶν Ὀθωμανῶν διὰ τῆς ἀξιοπρεποῦς διαγωγῆς του καὶ κατέστη τὸ κέντρον τῆς πολιτικῆς καὶ ἠθικῆς βαρύτητος πάσης τῆς Πελοποννήσου, ὑπὲρ ἧς ἐμόχθει πρὸς διάδοσιν τῆς παιδείας, συνεχῶς ἐπισκεπτόμενος τὰ σχολεῖα καὶ ἐνθαῤῥύνων λόγῳ τε καὶ ἔργῳ τοὺς διδάσκοντας καὶ διδασκομένους. Μετὰ ὀκταετῆ διαμονὴν ἐν τῷ μητροπολιτικῷ θρόνῳ προσκληθεὶς εἰς Κωνσταντινούπολιν, 1815, ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰ τῆς ἐκκλησίας πράγματα ὡς Συνοδικὸς παρὰ τῷ ἀγαπῶντι καὶ τιμῶντι αὐτὸν Πατριάρχῃ Κυρίλλῳ. Τῇ 2 Ἰανουαρίου 1819, ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν ἕδραν αὐτοῦ ἔνθα λαμπροτάτης ἔτυχεν ὑποδοχῆς παρά τε τῶν χριστιανῶν καὶ τῶν ὀθωμανῶν. Μετ' οὐ πολὺ ἀπὸ τῆς ἐπανόδου ταύτης ἔλαβεν ἐκ Πίσας ἐπιστολὴν τοῦ Μαυροκορδάτου, ἥτις ὑπεδείκνυέ πως τὰ ὑπὲρ τῆς ἀναστάσεως τοῦ ἔθνους παρασκευαζόμενα καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς σκέψεις. Ἀπὸ τούτου προσεπάθει ἐπιμελέστερον ὅπως συσφίγγῃ τοὺς μεταξὺ τῶν ἐπισήμων χριστιανῶν φιλικοὺς δεσμοὺς καὶ συμφιλιώνῃ τοὺς διαιρομένους.

Ἐνῷ δὲ ἠσχολεῖτο εἰς ταῦτα ὁ Γερμανὸς, ἦλθεν εἰς Πάτρας ἀπεσταλμένος τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας, ὁ Ἀντώνιος Πελοπίδας, ὅπως κατηχήσῃ τὸν Ἀνδρέαν Καλαμογδάρτην ὅστις πάντας μὲν τοὺς σκοποὺς τῆς Ἑταιρίας παρεδέξατο ἀλλ' ἀπέναντι τοῦ ἐπιβαλλομένου τοῖς ἑταίροις φοβεροῦ ὅρκου ἀποδειλιάσας δὲν ἠθέλησε νὰ προφέρῃ τὰς λέξεις αὐτοῦ. Ὁ Πελοπίδας ἐν τῇ δεινῇ ἐκείνῃ περιστάσει ἦτον ἠναγκασμένος ἢ νὰ θυσιάσῃ ἰδίᾳ χειρὶ τὸν κατηχηθέντα ἢ ἄλλως νὰ θυσιασθῇ ὑπὸ τῶν ἑταίρων ἂν ἀπεκαλύπτετο τὸ μυστικὸν τῆς ἑταιρίας· ἀλλὰ καταφυγὼν εἰς τὴν συναρωγὴν τοῦ Γερμανοῦ διέσωσεν ἀπὸ τοῦ κινδύνου τὴν ἑταιρίαν, διότι οὐ μόνον δὲν ἀπεκάλυψε τοὺς σκοποὺς αὐτῆς ὁ κατηχηθεὶς ἀλλὰ βραδύτερον ἐδείχθη καὶ χρησιμώτατος αὐτῇ. Ἀπὸ τούτου ὁ Γερμανὸς κατηχηθεὶς καὶ κατηχήσας τὸν Χαριουπόλεως Βησσαρίωνα, τὸν Κερνίκης Προκόπιον, τὸν Νικηφόρον Νεζερίτην, τοὺς Κουμανιώτας καὶ ἄλλους, ἀπέστειλε τὸν Πελοπίδαν ὅπως κατηχήσῃ διαφόρους ἐπισήμους ἄνδρας τῆς Πελοποννήσου, καὶ οὐκ ἐπαύετο ἐνεργῶν πρὸς εὐοδίαν τοῦ σκοποῦ τῆς ἑταιρίας. Κατορθώσας διὰ τοῦ Ἰωάννου Παπαῤῥηγοπούλου νὰ ἐξεγείρῃ τὸν Ἀλῆ πασσᾶν κατὰ τῆς Υ. Πύλης, συνέστησεν ἐν Πελοποννήσῳ ἐφορίας πρὸς ἐπίβλεψιν τῆς διαγωγῆς τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν κινημάτων τῶν Ὀθωμανῶν, πρὸς συλλογὴν συνδρομῶν καὶ πολεμεφοδίων, καθιστάμενος οὕτως ἐν Ἑλλάδι ἡ ψυχὴ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας. Κατορθώσας δὲ νὰ πείσῃ τοὺς Ὀθωμανοὺς ὅτι οἱ Ἄγγλοι, οἵτινες κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἠσχολοῦντο εἰς ἐξερεύνησιν τῶν παραλίων τῆς Πελοποννήσου ἔπραττον τοῦτο ὅπως ἐπιτεθῶσι καὶ κυριεύσωσι διὰ τοῦ στόλου αὐτὰ, ἐνέβαλε δυσπιστίαν μεταξὺ τῶν δύο Κρατῶν, ἥτις ἐκ μέρους τῆς Πόλης ηὔξησε μετὰ τὴν παραχώρησιν τῆς Πάργας τῷ Ἀλῆ πασσᾷ, 1819· ματαιώσας δὲ καὶ τὸν δόλον εἰς ὃν κατέφυγεν ἡ ἀγγλικὴ διπλωματία ὅπως ἀνακαλύψῃ τὰ σχέδια τῶν Ἑλλήνων διὰ τοῦ ὑπαλλήλου τοῦ ἐν Πάτραις ἀγγλικοῦ προξενείου Παϊμπὼρ (Ἴδ. Δοκίμιον περὶ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως» ὑπὸ Ἰωάννου Φιλήμονος, τόμ. ά. σελ. 121), προέλαβε τὸν κίνδυνον ὅστις ἠπείλει τὸ ἔθνος εἰ κατελαμβάνετο ὅλως ἀπροετοίμαστον. Ἀλλὰ μεθ' ὅλην τὴν τηρηθεῖσαν μυστικότητα εἰς οὐ σμικρὰν ἀνησυχίαν ἐνέβαλον τὸν Γερμανὸν αἱ διεγερθεῖσαι ὑπόνοιαι παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς, οἵτινες πολλὰ διέβλεπον περὶ ἀφοπλισμοῦ τῶν χριστιανῶν, περὶ ἐγκλείσεως ὁμήρων ἐν τοῖς ὀχυρώμασι τοὺς φρουρίοις, κλπ.

Περὶ τὰς ἀρχὰς φεβρουαρίου 1821 ὁ Γερμανὸς συνεκάλεσεν ἐν Βοστίτσῃ μυστικὴν συνέλευ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ιστορικό Αρχείο Μουσείο
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

σιν ἐκ προκρίτων ἀρχιερέων, ὁπλαρχηγῶν καὶ ἐμπόρων, ἐν ᾗ ἀπεφασίσθη νὰ ὁπλίζωνται οἱ χριστιανοί, ν' ἀναβάλλωσι πᾶσαν ἐπίθεσιν μέχρις οὗ διαταχθῶσι παρὰ τῆς ἀνωτάτης ἀρχῆς, ν' ἀντικρούσωσι τὴν βίαν βιᾷ τῆς βίας, καὶ νὰ μὴ προσέλθωσιν εἰς τὴν ἐν Τριπόλει κεντρικὴν διοίκησιν, ἂν προσεκαλοῦντο ὑπ' αὐτῆς.

Ὁ Γερμανὸς προσκληθεὶς ὑπὸ τῆς κεντρικῆς διοικήσεως εἰς Τρίπολιν μετέβαινεν ἐκεῖσε βραδυπορῶν, μέχρις οὗ λαβὼν καθ' ὁδὸν ἐπιστολὴν περὶ τοῦ ἀναμένοντος αὐτὸν κινδύνου ἀπετράπη τῆς ὁδοῦ καὶ, τῇ 5 μαρτίου 1821, ἀπῆλθεν εἰς Ἁγίαν Λαύραν. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτων ἤρξαντο αἱ ἐχθροπραξίαι, καὶ οἱ Ὀθωμανοὶ καθεῖρξαν ἀμέσως ἐν Τριπόλει τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ προεστῶτας, ἐν δὲ Παλαιαῖς Πάτραις κατήρξαντο φανεροῦ πολέμου κατὰ τῶν χριστιανῶν, 21 μαρτίου.

Ταῦτα βλέπων ὁ Γερμανὸς διέταξε διάφορα στρατιωτικὰ μέτρα, μηδενισθέντα ὑπὸ τῆς κατασκοπείας τοῦ ἄγγλου πρεσβέως Γκρήν. Μετὰ ταῦτα ἐξέδωκε προκήρυξιν δι' ἧς ἐδήλου τὸν σκοπὸν τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ γράψας πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐν Πελοποννήσῳ ἐπαναστατήσαντας συνεταίρους παρεκίνει αὐτοὺς ὅπως μετὰ σπουδῆς συστήσωσι κυβέρνησιν καὶ ἐκδώσωσιν ἑτέραν ἐπίσημον προκήρυξιν, οὕτω δὲ συνέστη ἡ ἐν Καλαβρύτοις τῆς Πελοποννήσου πελοποννησιακὴ Γερουσία ἧς τὰς μετὰ τοῦ Δημ. Ὑψηλάντου διενέξεις παρεμβὰς κατέπαυσεν. Ὁ Γόρδων ὁμολογεῖ ὅτι ὁ Γερμανὸς «εἶχεν ἕξιν ἱκανότητα καὶ μεγάλην εὐγλωττίαν». Εἰκόνα δὲ πιστὴν τοῦ Γερμανοῦ εὑρίσκομεν ἐν τῷ συγγράμματι τοῦ Πουκεβίλ. «Ὅτε, λέγει, ἐγένοντο γνωστοὶ οἱ πρῶτοι πολιτικοὶ κλονισμοὶ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, τὸ ὕπατον ἐν Πελοποννήσῳ ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα κατεῖχεν ὁ Γερμανός, ἀνὴρ ἐμβριθὴς καὶ ἐκκλησιαστικῶν γνώσεων κάτοχος καὶ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων εἰδήμων. Ὁ Γερμανός, ὃν πολλοὶ παρεβλήθιζον πρὸς τὸν Σωκράτην, δὲν ἠγνοήθη μὲν πολὺ ὑπὸ τῆς φύσεως ἥτις δὲν ἐπροίκισεν αὐτὸν δι' ἐξωτερικῆς καλλονῆς, ἀλλ' εἶχε τὴν ὀφρῦν τοῦ υἱοῦ τοῦ Σωφρονίσκου. Δημοτικὸς ὡς ὁ φιλόσοφος τῆς Πνυκὸς, ἦτο κάτοχος καὶ τῆς γλώσσης τοῦ Πλάτωνος, ἣν ἐλάλει μετὰ χάριτος καὶ ἡδύτητος Ἀκαδημαϊκοῦ. Πλὴν δὲ τῆς ἐκκλησιαστικῆς παιδείας ἦτον ἐγκρατὴς καὶ τῆς γαλλικῆς φιλολογίας. Αἱ πειστικώτεραι αὐτοῦ ὁμιλίαι ἦταν ὡσεὶ θεόπνευστοι. Εἶχε φαντασίαν ζωηρὰν καὶ πάντα ἀκριβῆ νοῦν». κτλ. *Histoire de la regeneration de la Grèce.* Κατὰ τὸν φυσικὸν χαρακτῆρα ὁ Γερμανὸς ἦτο πρᾶος τὸ ἀνάστημα, ἰσχνὸν ἔχων σῶμα, πρόσωπον ὠοειδὲς καὶ μελάγχρουν, ὀφθαλμοὺς στιλβοντας, βαθὺν τὸν πώγωνα. Περὶ δὲ τὴν δίαιταν ἦτο λιτός.

Ὁ ἐπὶ τῆς μονῆς τῆς Ἁγίας Λαύρας ὑψώσας τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας ἱεράρχης μετέβη εἰς τὸ ἐν Βερόνῃ συνέδριον ὅπως ἐπικαλεσθῇ τὴν ἀρωγὴν τῶν χριστιανικῶν δυνάμεων τῆς Εὐρώπης ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, προσεπάθησεν ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως τῆς ἀνατολικῆς καὶ δυτικῆς ἐκκλησίας, ἐχρημάτισε πληρεξούσιος ἐν τῇ τρίτῃ συνελεύσει τῶν Ἑλλήνων ἐν Ἐπιδαύρῳ καὶ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Συνελεύσεως εἰς ἣν ἀνετέθη ἡ διαπραγμάτευσις ἐξωτερικῶν τινων ὑποθέσεων καὶ ἡ ἐκ νέου συγκάλεσις τῶν μελῶν μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Μεσολογγίου. Κατὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ πρὸς ἐξαγορὰν τῶν γυναικῶν τοῦ Χουρσίτου χρηματικοῦ ποσοῦ ἦτο σύμφωνος μετὰ τοῦ Ὑψηλάντου, ὅτε δὲ ὁ Κολοκοτρώνης ἐκηρύχθη ἐναντίος τῆς κυβερνήσεως, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου οἱ πολέμιοι εἰσέβαλλον εἰς Πελοπόννησον, ὁ Γερμανὸς μόνος κατώρθωσε νὰ κάμψῃ τὸν Γέροντα τοῦ Μωρέως καὶ νὰ πείσῃ αὐτὸν ὅπως συμμετάσχῃ τοῦ κοινοῦ ἀγῶνος, ὡς προσεπάθησε νὰ καταπαύσῃ καὶ τὸν μεταξὺ Κολοκοτρώνη καὶ Δεληγιαννάιων ἕτοιμον νὰ ἐκραγῇ ἐμφύλιον πόλεμον, καὶ ἐν γένει πανταχοῦ καὶ πάντοτε προσήρχετο μετὰ κλάδου ἐλαίας πρὸς τοὺς ὀιχνοοῦντας ὁπλαρχηγοὺς, ὡς ἀληθὴς στρατιώτης τῆς εἰρήνης καὶ ἀπόστολος τοῦ εἰπόντος « Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους ».

ΓΕΡΜΑΝΟΣ ὁ Δ' (Α' ἀπὸ ἁλώσεως), ἐγεννήθη ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1790 ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν τῇ κατὰ τὸν Βαλατᾶν ἐνορίᾳ τῶν Ταξιαρχῶν, ἐκ γονέων εὐσεβῶν Ἰωάννου καὶ Ἑλένης. Ἐκτραφεὶς ὑπ' αὐτῶν ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου καὶ τὰ ἱερὰ γράμματα ἐκδιδαχθείς, ἐχειροτονήθη ἱεροδιάκονος, χρηματίσας ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, ἐν ᾧ ἀκολούθως ἱερεὺς χειροτονηθεὶς σύγκελος ἐγένετο, καὶ τῷ 1825, Χρυσάνθου πατριαρχεύοντος, μέγας πρωτοσύγκελος.

Τῷ 1826 ἔτει, ἀρχιεπίσκοπος Βιδύνης προχειρισθείς, ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν παρὰ τῷ κλήρῳ καὶ τῷ λαῷ μεγίστην ἀπαιδευσίαν θεραπεῦσαι προθυμούμενος τὸ ἐνὸν, πρῶτον ἔργον ἡγήσατο τὴν σύστασιν ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ, ἣν καὶ ἐξ ἰδίων ἐπροίκισε, μεταπεμψάμενος ὡς βούλγαρον διδάσκαλον ἱεροδιάκονον τινα ἐκ τῆς μονῆς Ῥίλας. Μετ' οὐ πολὺ δὲ, τῶν προκρίτων αἰτησαμένων καὶ τῆς ἐλληνικῆς διδασκαλίας καὶ πλείονα τελειοποίησιν τῆς

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκη
Κοσμοσωτείου Βιβλιοθήκη
Αρχοστολείου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Σχολῆς, ὁ ἀοίδιμος Γερμανὸς ἔσπευδε καὶ τούτοις ἐπαρκέσαι, εἰ μὴ ἀνυπέρβλητα προσκόμματα παρεκώλυον αὐτόν. Ἦν δὲ ταῦτα ὁ ῥωσσικὸς τοῦ 1829 πόλεμος, καὶ τὸ ὑπερβάλλον κατ' αὐτοῦ μῖσος τοῦ τότε διοικοῦντος τὴν χώραν Ἰβραχὴμ πασᾶ. Τὸ ἄγριον μῖσος τοῦ σατράπου ἐκείνου προέβη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε καὶ δολοφονίαν ἐμελέτησε κατὰ τοῦ Γερμανοῦ· ἐπὶ δὲ τῇ ἐλπίδι ἐπιτυχίας τῆς δολοφονίας, ἔγραψεν ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Γερμανοῦ, περιοδεύοντος εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, εἰς Κωνσταντινούπολιν, εἰδοποιῶν ὅτι ὁ μητροπολίτης ἀπέθανε καὶ ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ προβῶσιν εἰς ἀντικατάστασιν αὐτοῦ· ὁ δὲ τότε πατριαρχεύων Ἀγαθάγγελος, πιστεύσας τὸ πρᾶγμα, Βιδύνης μὲν προεχειρίσατο τὸν Σοφίας Ἰωακεὶμ, Σοφίας δὲ τὸν Ἐρυθρῶν Παΐσιον. Ὁ δὲ Γερμανὸς, εἰδοποιηθεὶς ταῦτα μυστικῶς ὑπό τινων προϋχόντων, κατέβη ἀπὸ Φετισλὰμ, ὅπου εὑρίσκετο, εἰς Βιδύνην καὶ τῷ πασσᾷ παρουσιασθεὶς, πολλῆς ἔτυχε δεξιώσεως, οὐδετέρου περὶ τῶν προεκτεθέντων οὐδὲν εἰπόντος. Ἀλλὰ τὴν σιωπὴν ταύτην εἰκότως ἐνέδραν ὁ Γερμανὸς ὑπολαμβάνων, ἐκοινολογήσατο δι' ἐπιστολῆς τὰ συμβαίνοντα τῷ Σοφίας, ὅστις διεκοίνωσε ταῦτα εἰς τὰ πατριαρχεῖα, ὧν τὸν θρόνον κατελέμβανε τότε Κωνστάντιος Α', ὁ ἀπὸ Σιναΐου. Οὗτος, ὅπως ἀπολυτρώσῃ τὸν Γερμανὸν τοῦ ἐπικειμένου αὐτῷ ὀλέθρου, μετεπέμψατο αὐτὸν τῷ 1830 διὰ φιρμανίου τῆς Ὑψ. Πύλης εἰς τὴν πρωτεύουσαν.

Ἐπανελθὼν εἰς τὴν πρωτεύουσαν ὁ Γερμανὸς ἀπεστάλη εἰς Μιτυλήνην κατ' ἀύγουστον τοῦ ἐπιόντος ἔτους 1831, ὅπως συνδιαλλάξῃ τοὺς ἐκεῖ χριστιανοὺς καὶ τὸν μητροπολίτην μετὰ τοῦ διοικητοῦ Κουλακσὶζ ὄγλου. Ἐπιτυχὼν δὲ πληρέστατα εἰς τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ, ἐπανῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν κατ' ὀκτώβριον, καὶ προχειρισθεὶς μητροπολίτης Δράμας ἀφίκετο τὸν νοέμβριον εἰς τὴν νέαν αὐτοῦ ἐπαρχίαν, ἔνθα οἱ κάτοικοι ὑπεδέξαντο αὐτὸν μετὰ πολλῆς χαρᾶς.

Ἐλεεινὴ ἦν τότε ἡ κατάστασις τῆς Δράμας. Ἐκκλησίαι καὶ σχολαὶ ἔλειπον πάντη, αἱ μὲν ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ καταστραφεῖσαι, αἱ δὲ οὐδέποτε ὑπάρξασαι. Πρῶτον μέλημα τοῦ Γερμανοῦ ὑπῆρξεν ἡ ἀνέγερσις τοιούτων δι' ἀτρύτων μόχθων καὶ κινδύνων καθ' ἕκαστον σχεδὸν χωρίον τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ. Εἷς τῶν μεγίστων τούτων κινδύνων ἦσαν καὶ τὰ αὐθαίρετα φρονήματα τῶν ἐκεῖ κατοίκων Ὀθωμανῶν, εἷς ὅμως ἐδυνήθη νὰ καταβάλῃ ἐξορίσας ἐκ τῆς αὐχμηρᾶς ἕως τῶν πρωκρίτων αὐτῶν, τὸν ἐκ Καζᾶ Ζίγνης Ἀλισὰν ἐφέντην. Τὰ κεντρικώτερα τῶν ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ οἰκοδομηθέντων εἰς τὴν ἐπαρχίαν Δράμας σχολείων εἶναι τὸ ἐν Ἀλιστράτῃ καὶ Ῥαβολίβαις. Εἰς πάσας ταύτας τὰς οἰκοδομὰς ὁ ἀοίδιμος Γερμανὸς παρίστατο αὐτοπροσώπως, νήστις πολλάκις διατελῶν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, εὐλογῶν, παρακινῶν, προτρέπων, παρακαλῶν πάντας τοὺς χριστιανοὺς, ὅπως συνεισενέγκωσιν ἕκαστος τὸ κατὰ δύναμιν.

Μηνὶ δὲ Νοεμβρίῳ τοῦ 1835, πατριαρχεύοντος Γρηγορίου τοῦ ΣΤ', διεδέξατο τὸν ἀποδιώσαντα μητροπολίτην Δέρκων Νικηφόρον. Καὶ τὴν ἐπαρχίαν ταύτην εὗρεν ὁ Γερμανὸς ἐστερημένην τῶν ἀπαιτουμένων πόρων πρὸς συντήρησιν τῶν ἐκκλησιῶν καὶ σχολείων· ὑπὸ χρεῶν καταβεβαρυμένη εὑρίσκετο καὶ αὐτὴ ἡ ἀρχαία τῶν Θεραπείων ἐκκλησία. Ὁ Γερμανὸς ἐφρόντισεν ὅπως συστήσῃ ἐν αὐτῇ ἐπιτρόπους ἀξίους δι' ὧν προέκυψε τῇ ἐκκλησίᾳ περίσσευμα ἐξ οὗ κατεσκευάσθησαν πολλὰ αὐτῆς ἀργυρᾶ σκεύη. Σκοπὸν δ' ἔχων ὅπως ἀνακαινίσῃ τὴν ἐκκλησίαν, ἠγόρασεν ἐν οἰκόπεδον παρ' αὐτήν· εἰς δὲ τὴν σχολὴν, ἥτις ὀλιγίστους εἶχε μαθητὰς, καὶ 13,000 μόλις γροσίων κεφάλαιον εἰς αὐλικὰς ὁμολογίας, κατώρθωσε ν' ἀπαρτίσῃ ἐξ ἰδίων καὶ ἐκ συνδρομῶν διαφόρων κεφάλαιον 40,000 γρ., δι' ὧν ἐπισκευάσας διήρεσεν αὐτὴν εἰς ἑλληνικὴν καὶ ἀλληλοδιδακτικήν. Πυρποληθεῖσαν δὲ σὺν τῇ χώρᾳ τῶν Θεραπείων, ἀνῳκοδόμησεν αὐτὴν τῇ ἐπιμελείᾳ τῶν ἐπιτρόπων τῆς ἐκκλησίας κυρίων Γ. Κωσταρόγλου καὶ Δ. Ζαγορίως, ἐξοδεύσας καὶ αὖθις ὑπὲρ τὰς 40,000 γρ. Ἐξηκολούθει δὲ ἀνθοῦσα ἡ σχολὴ καὶ ἴδια κεφάλαια κεκτημένη μέχρι τῆς εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἀνόδου τοῦ ἀοιδίμου Γερμανοῦ, τῷ 1842 ἔτει.

Ἡ πατριαρχεία τοῦ Γερμανοῦ ἀνέδειξεν ἔτι μᾶλλον τὸν πρὸς τὴν παιδείαν ζῆλον τοῦ ἀνδρός. Ἀδύνατον εἶναι νὰ περιγράψωμεν ὁπόσα καὶ ὁποῖα ἐθυσίασε καὶ ἐμόχθησε πρὸς προαγωγὴν τῆς παιδείας καὶ πρὸς καταστροφὴν πολλῶν καταχρήσεων, αἵτινες ἐλυμαίνοντο τότε τὰς ἐκκλησίας. Συγκεφαλαιοῦντες μόνον λέγομεν, ὅτι πολλοὶ τῶν σήμερον ἐν ταῖς δημοσίαις θέσεσιν, ἱερατικάς τε καὶ μή, διαπρεπόντων, γινώσκουσιν ἐκ πείρας ὁποῖος διάπυρος πρὸς τὴν παιδείαν ζῆλος ἔφλεγε τὴν καρδίαν τοῦ ἱεροπρεποῦς ἐκείνου ἀνδρός. Ἄρθρα δὲ μνημεῖα τοῦ ζήλου ἐκείνου διατελοῦσιν ἄχρι τοῦ νῦν ἡ ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴ Σχολὴ, καὶ τὸ παρὰ τῇ Ζωοδόχῳ Πηγῇ Ὀρφανοτροφεῖον. Ἐπὶ τῆς πρώτης αὐτοῦ πατριαρχείας ἐφύτευσε τὴν κατὰ τὸν Ταξιάρχην τοῦ Βλατὰ ἀλληλοδιδακτικὴν σχολὴν, εἰς ἣν ἔδωκε 15,000

γρ. Ἔκλεισε τὴν μεσαίαν θύραν τοῦ πατριαρχείου, ἐν ᾗ ἀπηγχονίσθη Γρηγόριος ὁ πατριάρχης, τῷ 1821, καὶ ἤνοιξε τὴν ἐντὸς τοῦ περιβόλου μικράν. Κατήργησε τοὺς δέκα δίσκους, οἵτινες περιήγοντο ἐν καιρῷ τῆς λειτουργίας, καὶ ἐπισκεπτόμενος ἀγνωστος τὰς ἐκκλησίας, διώρθωσε πολλὰς ἐλλείψεις τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Ἀλλὰ τὸ λαμπρότερον μνημεῖον τῆς πατριαρχείας του ταύτης εἶναι ἡ Θεολογικὴ Σχολή, περὶ ἧς οὐδὲν ἡμεῖς λέγομεν, ἀφιέντες τὴν ἐξιστόρησιν τῆς συστάσεως αὐτῆς εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν Γερμανόν. Ἡμῖν δ' ἀρκείσθω νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἀηδιάσας ἐκ τῶν ἀντιδράσεων τῶν ἐναντίων αὐτοῦ καὶ μὴ θέλων ἵνα παραβλάπτωνται τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους ἐκ τῆς ἐναντίον αὐτοῦ καταφορᾶς εὐαρίθμων τινῶν, ἔδωκε μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τὴν παραίτησιν αὐτοῦ καὶ μετέβη ἵνα ἡσυχάσῃ ἐν τῇ νεοδμήτῳ ἐκείνῃ σχολῇ. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ κατώρθωσαν νὰ ἐκβάλωσιν αὐτὸν καὶ τοῦ ἡσυχαστηρίου ἐκείνου. Ἐκβληθεὶς ἐκεῖθεν ὁ Γερμανὸς ἐποιεῖτο τὰς διατριβάς ἐν τῷ τοῦ Βοσπόρου Βεβεκίῳ, πολλῶν καὶ αὐτόθι εὐεργετημάτων γενόμενος πάροχος καὶ ἐξ ἰδίων τε καὶ ξένων τὴν σχολὴν τοῦ χωρίου πλουτίσας.

Μηνὶ δὲ νοεμβρίῳ τοῦ 1852 ἔτους προσεκλήθη τὸ δεύτερον ἵνα λάβῃ τὰς ἡνίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, καὶ ἀμέσως ἐπεχείρησε τὴν κατὰ τὸ Ἑπταπύργιον οἰκοδομὴν Ὀρφανοτροφείου δι' ἰδίων τε καὶ διὰ συνεισφορῶν. Τὰ δὲ πρὸς συντήρησιν καὶ προαγωγὴν αὐτοῦ χρηματικὰ μέσα ἐφρόντισε νὰ προμηθεύσῃ ἐκ τῶν περισσευόντων εἰσοδημάτων τῶν ἐν Βλαχίᾳ τῆς Ἠπείρου μοναστηρίων. Ἐπὶ τούτῳ ὑπεχρέωσε τοὺς ἀρχιερεῖς, ὅπως ὑπογράψωσι συνοδικὸν ἔγγραφον περὶ τῆς πράξεως ταύτης καὶ κατὰ συνέπειαν διὰ πατριαρχικοῦ ἄρζιου πρὸς τὴν Ὑψ. Πύλην ἐξεδόθη περὶ τούτου ὑψηλὸς ὁρισμός. Ἀλλὰ τί ἀπέγειναν τὰ ἔγγραφα ταῦτα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γερμανοῦ; Ποία χεὶρ ἁρπάσασα αὐτά;

Κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην πατριαρχείαν ὁ Γερμανὸς ἐκαλλώπισε ποικίλοις τοῦτοις τὸν πατριαρχικὸν ναόν, ἐσύστησε τὴν βιβλιοθήκην τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ ᾠκοδόμησε λαμπρὰν σχολὴν ἐν Βεβεκίῳ τοῦ Βοσπόρου. Προὐτίθετο δὲ νὰ συστήσῃ κληροσιείων παρὰ τὸ Ὀρφανοτροφεῖον ὡς εἰσόδημα τούτου, καὶ ν' ἀγοράσῃ εὐρύχωρον ἐν Ὑψωμαθείοις τόπον πρὸς σύστασιν Ὀρφανοπαρθεναγωγείου, ὅτε ἐκοιμήθη τῇ 17 σεπτεμβρίου ὁ θάνατος αὐτοῦ ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Ὁ ἀοίδιμος Γερμανὸς ἀπήλαυε πολλοῦ σεβασμοῦ ἐκ μέρους τῆς Ῥωσσίας. Ὁ τότε ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν πρίγκηψ Μεντσικώφ κατέδειξε τὸν σεβασμὸν τοῦτον, πολλάκις ἐντυχὼν τῷ Γερμανῷ καὶ προσηνέστατα αὐτῷ προσομιλῶν. Τούτου ἐπιλαβόμενοι οἱ τοῦ Γερμανοῦ ἐχθροὶ ἐσυκοφάντησαν αὐτὸν πρὸς τὴν Ὑψ. Πύλην ὡς μυστικῶς συνεννοούμενον μετὰ τῆς Ῥωσσίας. Ἡ συκοφαντία αὕτη προὐκάλεσεν ἐκμέρους τῆς κυβερνήσεως αὐστηροὺς καὶ πικροὺς λόγους, οἵτινες κατετάραξαν τὸν Γερμανὸν καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀνεψύη παρὰ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ ὀστοῦν θανατηφόρος ἄνθραξ, εἰς ὃν δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνθέξῃ.

ΓΕΡΜΑΝΟΥ (Σοφία), μαθηματικὴ, γεννηθεῖσα ἐν Παρισίοις τῷ 1776, ἀπεθ. τῷ 1831, προσεηλκύσατο τὸν θαυμασμὸν τοῦ Lagrange, καὶ ἐστέφθη ὑπὸ τοῦ Πανακαδημίου τῷ 1816, ἕνεκα ὑπομνήματος, ἐν ᾧ ὥριζε τοὺς νόμους τῶν δονήσεων τῶν ἐλαστικῶν πετάλων καὶ ὅπερ ἀνετυπώθη μετὰ προσθηκῶν, τῷ 1820, ὑπὸ τὸν τίτλον *Recherches sur la théorie des surfaces élastiques*. Ἠσχολήθη περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἐν ἑτέρῳ ὑπομνήματι, τῷ 1826, καὶ ἐν τοῖς *Annales de physique et de chimie* τοῦ 1828. Καὶ τέλος ἐν *Mémoire sur la courbure des surfaces*, 1830, κατεχωρίθη ἐν τοῖς *Annales* τοῦ Crelle ἐν Βερολίνῳ.

ΓΕΡΜΑΝΤΟΒΝΗ, πόλ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν (Πενσυλβανία), 17 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Φιλαδελφείας, ἐπὶ τοῦ ἀπὸ τῆς πόλεως ταύτης εἰς Νορριστόβνην σιδηροδρόμου. Κάτ. 4,650 οἱ πάντες σχεδὸν Γερμανοί. Οἱ Ἄγγλοι ἐνίκησαν τοὺς Ἀμερικανοὺς ἐν τοῖς πέριξ, τῷ 1777.

ΓΕΡΜΕΡΣΧΕΙΜ, ἀρχ. *Vicus Julius*, ὀχυρὰ πόλις τῆς Βαυαρίας (κύκλος τοῦ Ῥήνου), κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ Κεϊσχη καὶ τοῦ Ῥήνου, 17 χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ Σπίρου. Κάτ. 3,500. Ἐρείπια τοῦ πύργου, ἐν ᾧ ἀπέθανεν ὁ Ῥοδόλφος τοῦ Ἀψβούργου, τῷ 1291.

ΓΕΡΜΙΝΥ (Δὲ), βαρόνος τῆς Γερμόλλης, πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπὸ τοῦ 1579 μέχρι τοῦ 1585, διεπραγματεύθη τὴν πρώτην ἐμπορικὴν καὶ φιλικὴν συνθήκην μεταξὺ τῆς Ἀγγλίας καὶ Τουρκίας. Περίεργος «Ἔκθεσις» αὐτοῦ, ἣν ἐπέδωκε τῷ βασιλεῖ, εὑρίσκεται ἐν τοῖς *Archives curieuses de l'histoire de France*, 1ère série, t. X.

ΓΕΡΝΡΟΔ, πολίχ. τοῦ δουκάτου Ἀγχαλτο-Βερβούργου, 39 χιλιάμ. Ν τοῦ Βερβούργου. Κάτοικοι 2,200.

ΓΕΡΝΣΧΕΙΜ, πόλ. τοῦ μεγάλου δουκάτου

τοῦ τυπογράφου Σχαῖφερ, ᾧ ἀνιδρύθη ἀνδριὰς τῷ 1836.

ΓΕΡΟΜΗ Ἴδ. ΓΕΡΑΡΔΜΕΡ.

ΓΕΡΟΝΘΡΑΙ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἑλλάδος ἐν Λακωνίᾳ πρὸς τὸν Ἀργολικὸν κόλπον· τανῦν Γ ε ρ ά κ ι. Ἦτο μία τῶν 24 πόλεων, ἃς ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἐλευθερολακωνικαί», ὁ Αὔγουστος ἀφῆρεσεν ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τῆς Σπάρτης. Ἐν αὐτῇ ἀνεκαλύφθη ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἡ ἑλληνικὴ μετάφρασις τοῦ *lex maximum* δημοσιευθεῖσα τῷ 301 ὑπὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ, καὶ ἧς τὸ πρωτότυπον εἶναι ἐν Στρατονικείᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ὁ νόμος οὗτος σύγκειται ἐκ 552 γραμμῶν κεχαραγμένων ἐπὶ μαρμαρίνων πλακῶν. Ὁ καρδινάλιος Ἄγγελος Μάης ἐδημοσίευσεν αὐτὸν ἐν τῷ Ε τόμῳ τῆς *Scriptorum veterum nova collectio, ex Vaticanis codicibus edita.*

ΓΕΡΟΝΤΕΙΟΝ (ἀρχ.) ὄρ. τῆς Ἀρκαδίας.

ΓΕΡΟΥΝΔΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἱσπανίας (Ταρβακωνία)· τανῦν Γ ι ρ ό ν η.

ΓΕΡΟΥΝΙΟΝ (ἀρχ.), πόλις τῆς Ἀπουλίας ἐν Ἰταλίᾳ.

ΓΕΡΡΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἐρήμου Ἀραβίας, ἐπὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου· τανῦν Λ ά χ σ α. Λέγεται οὐδετέρως.

ΓΕΡΡΑΣ ἢ Γ έ ρ ρ ο ς, ποτ. τῆς εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας χυνόμενος εἰς τὸν Ὑπάκιριν (Τ ρ ο ύ σ κ ο ι ἢ Μ ο λ ό ζ ν ι α-β ό δ ι).

ΓΕΡΡΟΣ ἢ Γ έ ρ ρ ο ι (ἀρχ.), ἐπαρχία τῆς εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας πρὸς Ἀ τοῦ Βορυσθένους.

ΓΕΡΣ, Α ι γ έ ρ κ ι ο ς, ποτ. τῆς Γαλλίας, πηγάζων ἐκ τοῦ νομοῦ τῶν Ἄνω Πυρηναίων, καὶ χυνόμενος εἰς τὸν Γαρούνναν. Ῥοῦς 160 χιλιαμέτρ. Ὁ ὁμώνυμος αὐτοῦ νομὸς ἔχει πληθυσμὸν 298,931 κατ.

ΓΕΡΣΤΕΜΒΕΡΓ (Ἐρρίκος-Γουλιέλμος δέ), γερμανὸς φιλόλογος, γενν. τῷ 1737 ἐν Τονδέρνῳ (Σλέσβικ), ἀποθ. τῷ 1823. ἐχρημάτισε λοχαγὸς ἐν τῷ δανικῷ στρατῷ. Κατέλιπεν ὡραῖον ἔσμα περὶ τῆς «Ἀριάδνης ἐν Νάξῳ», 1767, καὶ μίαν τραγῳδίαν, τὸν «Οὐγολίνον», 1768. Ὡς κριτικός, κατέλιπε τὸν «Ὑποχονδριακὸν» (μετὰ τοῦ Ι. Φ. Σμίτ), 1767 καὶ 1784, τόμ. 2, καὶ «Ἐπιστολὰς περὶ τῶν θαυμασίων τῆς φιλολογίας», 1766—70.

ΓΕΡΣΩΝ (Ἰωάννης Α ε σ α ρ λ τ ε ῖ, ὁ λεγόμενος), ἐγεννήθη ἐν Ῥέθελ τῷ 1363, ἀπεβ. τῷ 1429 καὶ ἔτυχε τῶν διδακτορικοῦ πτυχίων τῆς θεολογίας τῷ 29 ἔτει τῆς ἡλικίας αὐτοῦ. Κατὰ τὴν πιθανωτέραν γνώμην, εἶναι συγγραφεὺς τῆς «Μιμήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ», ἥτις ἔσχε 1,800 ἐκδόσεις. Ἴδ. Faugère *Éloge de Gerson*». 1838.

ΓΕΡΤΟΥΣ (ἡ), ἀρχ. πόλ. τῆς Ἰλλυρίας ἐν τῇ Δασσαρητίᾳ.

ΓΕΡΤΡΟΥ-ΙΔΕΜΒΕΡΓ, ὀχυρὰ πόλ. τῆς Ὁλανδίας (Ἀρκτῴα Βραβάντη), μετὰ μικροῦ λιμένος ἐπὶ τοῦ κόλπου τῆς Βιεσβὸχ, ἐν τῇ Βορείῳ θαλάσσῃ, 17 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Βρέδας. Κάτ. 1,500. Ἀξιόλογος ζῦθος.

ΓΕΡΩΝ (ἀρχ.), ποταμ. τῆς Ἠλιδος. Τανῦν Τ ζ ι ρ ά.

ΓΕΣΑΤΑΙ ἢ ΓΑΙΣΑΤΑΙ, (ἀρχ.), λαὸς τῆς Γαλατίας, ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ῥοδανοῦ, ὀνομαζόμενος οὕτω παρὰ τὸ Γ α ῖ σ ο ν (εἶδος λόγχης), δι' οὗ ἦτον ὡπλισμένοι ἐν καιρῷ πολέμου. Βριτόμαρτις ὁ βασιλεὺς τῶν Γεσατῶν, ἡττήθη καὶ ἐφονεύθη ἐν τῇ Ἐντοσαλπείῳ Γαλατίᾳ, κατὰ τὸ Κλαστίδιον ὑπὸ τοῦ ὑπάτου Μαρκέλλου, 222 πρ. Χ.

ΓΕΣΕΚΟΝ, *Gesecke*, πόλις τῶν πρωσσικῶν χωρῶν (Βεσφαλία), 39 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Ἀρνσβέργου, ἐπὶ τοῦ Οὐήδου (*Weide*).—Κάτοικοι 3,200.

ΓΕΣΣΕΡΙΧΗ, ἰχθυόεσσα λίμνη τῶν πρωσσικῶν Χωρῶν (Πρωσσία), μεταξὺ *Deutsch-Eylau* καὶ Σααφέλδου. Μῆκος 30 χιλιαμ. εὖρος 3.

ΓΕΣΘΗΜΑΝΗ, χωρίον κείμενον ἐπὶ ὄρους πλησίον τῆς Ἱερουσαλήμ. Αὐτόθι ἦτον ὁ Κῆπος τῶν Ἐλαιῶν, ἔνθα ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς διῆλθεν ἀναγώνιον νύκτα.

ΓΕΣΝΕΡΟΣ (Κορράδος), γενν. ἐν Ζυρίχῃ τῷ 1516, ἀποθ. τῷ 1566, εἷς τῶν φιλοπονωτάτων καὶ ἐμβριθεστάτων λογίων τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, χρηματίσας ἀλληλοδιαδόχως διευθυντὴς μικρᾶς σχολῆς, ἰατρὸς καὶ καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς. Τὸ πρῶτον σπουδαῖον ἅμα δὲ καὶ πρῶτον μέγα πόνημα ἐν τῇ βιβλιογραφίᾳ, ὅπερ ἤνεγκεν εἰς φῶς ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τὸν τίτλον «Παγκόσμιος βιβλιοθήκη», ἐν Ζυρίχῃ, 1645-48, εὐρεῖα συλλογή, περιέχουσα πάντας τῶν τότε γνωστῶν βιβλίων τοὺς τίτλους, ἑλληνικῶν, ἑβραϊκῶν, λατινικῶν, μετὰ κριτικῶν σημειώσεων, δειγμάτων, περιλήψεων, κλπ. Τῷ 1555 ἐδημοσιεύθη τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ *Mithridates de differentiis linguarum*, περιέχον περιλήψεις βιβλίων εἰς 130 γλώσσας ἀρχαίας τε καὶ νεωτέρας. Τὸ ἐπιὸν ἔτος ὁ Γέσνερος ἐδημοσίευσε μετάφρασιν τῶν «Αἰλιανοῦ συγγραμμάτων, λίαν ὠφελίμων τότε τῇ ἐπιστήμῃ. Ἀλλὰ τὸ κύριον ἔργον του εἶναι ἡ «Ἱστορία τῶν ζώων», 3 τόμ. εἰς φύλλ. μετὰ ξυλο-

γραφιῶν, ἐν Ζυρίχῃ, 1551-66. Ἐν αὐτῇ ἀπαντᾷ πᾶν ὅ,τι ἐγινώσκετο τότε περὶ ζωολογίας. Ἠσχολήθη δὲ καὶ περὶ βοτανικῆς καὶ τὰ περὶ ταύτης γραφέντα ὑπὸ τὸν τίτλον *Opera botanica* ἐδημοσιεύθησαν παρὰ τοῦ Schmiedel, ἐν Νυρεμβέργῃ, 1754-70, κτλ. Ἦτο καθηγητὴς τῆς φυσικῆς ἱστορίας ἐν Ζυρίχῃ, καὶ ἀπῆλαυε τῆς φιλίας τοῦ αὐτοκράτορος Φερδινάνδου τοῦ Α', ὅτε ἔπεσε θῦμα τῆς ἀφοσιώσεως αὐτοῦ εἰς περίθαλψιν τῶν πασχόντων ἐν τῇ ἐπιδημίᾳ. Ἕνεκα τῆς ἐκτάκτου εὐρυμαθείας καὶ τῶν συγγραμάτων αὐτοῦ ἐπωνομάσθη ὁ Πλίνιος τῆς Γερμανίας.

Γέσνερος (Ἰωάννης-Ματθίας), φιλόλογος, γενν. τῷ 1691 ἐν Ῥόθ, περὶ τὴν Ἀνσπάχην, ἀποθ. τῷ 1761, ἐδίδαξε τὴν φιλολογίαν ἐν Βεϊμὰρ, Ἀνσπάχῃ καὶ Λειψίᾳ, καὶ ἐγένετο βιβλιοφύλαξ τοῦ πανεπιστημίου τῆς πόλεως ταύτης, ἔνθα ἐθεμελίωσε Φιλολογικὸν Φροντιστήριον. Ἦτον ἐξ ἴσου κάτοχος τῆς ἑλληνικῆς, τῆς λατινικῆς, τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν, τῆς φιλοσοφίας, τῶν μαθηματικῶν, τῆς φυσικῆς ἱστορίας, τῶν νομικῶν, κλπ. Ἐκ τῶν πολλῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων σημειοῦμεν τὴν «Ἑλληνικὴν Χρηστομάθειαν», τὴν «Χρηστομάθειαν τοῦ Κικέρωνος». Ἐξέδοτο τὸν «Πανηγυρικὸν τοῦ Τραϊανοῦ», τὰς «Ἐπιστολὰς τοῦ Πλινίου» τὸν «Θησαυρὸν τῆς λατινικῆς γλώσσης» τοῦ Ῥοβέρτου Στεφάνου, κτλ.

Γέσνερος (Ἰωάννης Ἰάκωβος), ἀσιανολόγος καὶ ἀρχαιολόγος, γενν. ἐν Ζυρίχῃ τῷ 1707, ἀποθ. τῷ 1787, καθηγητὴς τῆς ἑβραϊκῆς, εἶτα τῆς βιβλικῆς θεολογίας ἐν τῷ Καρολικῷ γυμνασίῳ, ἐδημοσίευσε *Numismata antiqua populorum et urbium omnia*, ἐν Ζυρίχῃ, 1735-38, συλλογὴν σχεδὸν ἄκρου διαφόρων ἑλληνικῶν καὶ ῥωμαϊκῶν νομισμάτων. — Ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἰωάννης, γενν. ἐν Ζυρίχῃ τῷ 1707, ἀποθ. τῷ 1790, ἐσπούδασε τὴν ἰατρικὴν ἐν Λευγδούνῳ Βαταυῶν παρὰ τῷ Βοερχαάβῳ, ἐδίδαξε τὴν φυσικὴν καὶ τὰ μαθηματικὰ ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ πόλει, συνέστησεν ἐν αὐτῇ τὸν Φυσικὸν Σύλλογον καὶ τὸν Βοτανικὸν κῆπον, καὶ ἔγραψε *Tabulæ phytographicæ*, ἐκδοθείσας μετὰ θάνατον αὐτοῦ. Εἰργάσθη πολὺ εἰς τὴν *Historia plantarum Helvetiæ* τοῦ Ἄλλερ.

Γέσνερ (Σολομών), ποιητὴς, ζωγράφος τοποθεσιῶν καὶ χαλκογράφος, γενν. ἐν Ζυρίχῃ τῷ 1730, ἀποθ. τῷ 1788, Ῥομαντικὸς καὶ μελαγχολικὸς ἐκ παιδικῆς ἡλικίας, μικρὰν ἔδειξε τὸ πρῶτον κλίσιν εἰς τὴν ποίησιν, ἡ δὲ ἀνάγνωσις τῶν γερμανῶν ποιητῶν καὶ μάλιστα τοῦ Κλοπστὸκ ἀπεκάλυψεν αὐτῷ τὸ στάδιον, ἐφ' ὃ ἐκλήθη. Ἀλλ' ὁ πατὴρ αὐτοῦ βιβλιοπώλης ἐν Ζυρίχῃ προώρισεν αὐτὸν εἰς τὸ ἴδιον ἐπάγγελμα καὶ θέλων νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ τῶν περὶ ποιήσεως ὀνείρων ἀπέστειλεν αὐτὸν ὑπάλληλον εἰς βιβλιοπωλεῖον τοῦ Βερολίνου, ἔνθα ἐπειδὴ ὁ Γέσνερ ἐξηκολούθει περιπαθῶς ἔχων πρὸς τὴν ποίησιν, ὁ πατὴρ του ἐπέτρεψεν αὐτῷ νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν καλλιέργειαν αὐτῆς, καὶ οὕτως ἐπανελθὼν ὁ Γέσνερ μετὰ δύο ἔτη οἴκαδε ἐδημοσίευσε τὸ ποίημα «ἡ Νύξ», δι' οὗ ὀλίγον ἐγένετο γνωστός. Τῷ 1755, ἔδωκεν εἰς φῶς τὴν «Δάφνην» βουκολικὸν ποίημα, εἰς 3 ᾄσματα, ἀπομίμησιν τοῦ Δόγγου, τὸ δ' ἀκόλουθον ἔτος πρώτην συλλογὴν «Εἰδυλλίων», ἅτινα θεωροῦνται τὸ ἀριστούργημα αὐτοῦ. Παραλείπομεν τὰς ἄλλας αὐτοῦ ποιήσεις. Τὰ ἅπαντα τοῦ Γέσνερ μετεφράσθησαν εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ Huber, 3 τόμ. εἰς 4ον, ἐν Παρισίοις, 1786-93, κτλ.

ΓΕΣΣΕΝ (χῆ τῆς), μέρος τῆς κάτω Αἰγύπτου, εὐφορώτατον, πρὸς Α τῆς Βουβάστεως, ἔνθα ἐγκατέστη ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἰακώβ.

ΓΕΣΣΕΝΑΙ, γερμανιστὶ *Saanen*, πολίχ. τῆς Ἑλβετίας, 50 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Βέρνης, ἐπὶ τοῦ Σαρίνα. Κάτ. 3,630.

ΓΕΣΣΗΣ (Φραγκίσκος), ζωγράφος, γενν. ἐν Βονωνίᾳ τῷ 1588, ἀποθ. τῷ 1649, μαθητὴς τοῦ Γκυίδου, ἐμιμήθη αὐτὸν ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ἐπωνομάσθη Δεύτερος Γκυίδος. Συνειργάσθησαν ἐν Ῥώμῃ, εἶτα ὁ Γέσσης ἀπῆλθεν εἰς Νεάπολιν, ἔνθα κατεδιώχθη ὑπὸ φθονερῶν. Ἔπεσεν εἰς τὴν ἀκράτειαν ἀπέθανεν ἐν μεγάλῃ ἐνδείᾳ. Τὸ ἀριστούργημα αὐτοῦ εἶναι μία Ἀναγέννα, ἐν τῇ πινακοθήκῃ τῶν Μεδιολάνων.

ΓΕΣΣΔΕΡΟΣ (Ἕρμανος), ἐκ τοῦ Βρουνεγγικοῦ ἢ Βρουνεκκικοῦ οἴκου, καὶ ἐκ τῆς τοπαρχίας τῆς Ἀργοβίας, ἤτο, κατὰ τοὺς ἑλβετοὺς χρονογράφους, τοποτηρητὴς ἢ αὐτοκρατορικὸς ἐπίτροπος ἐν ταῖς τοπαρχίαις τῆς Οὐρὴ καὶ τῆς Σχβύτσης, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΔ' αἰῶνος. Κατὰ τὸν *Tschudi*, ὁ Γέσσλερος ἐξήσκει ἐπὶ τῶν Ἑλβετῶν, ἐν ὀνόματι τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλβέρτου τοῦ Α', σκληρὰν τυραννίαν. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἠμφισβητήθη καὶ αὐτὴ ἡ ὕπαρξις τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ὅστις, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἐφονεύθη διὰ χειρὸς τοῦ Γουλιέλμου Τέλλου.

ΓΕΣΣΟΥΡ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Παλαιστίνης, ἐν τῇ ἀνατολικῇ ἡμίσει φυλῇ τοῦ Μανασσῆ §—, (ἀρχ.), πόλ. τῆς Συρίας, πρωτ. μικροῦ βασιλείου ὑποτασσομένου εἰς τὸν Δαυΐδ.

ΓΕΣΤΡΙΚΙΑ, σουηδιστὶ *Gestrikland*, ἀρχ. χώρα τῆς Σουηδίας, μεταξὺ τοῦ Βοθνικοῦ κόλπου πρὸς Α, τῆς Ἐλσιγγιάνδης πρὸς Β, τῆς Δαλεκαρλίας πρὸς Δ, καὶ τῆς Οὐπλάνδης πρὸς Ν· πρωτ. Γ ἑ φ λ η. Τανῦν ἀποτελεῖ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ἐπαρχ. τῆς Γεφλεβόργης.

ΓΕΣΥΑΔΔΟΝ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας (Πέραν Πριγκηπάτου), 13 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ *San-Angelo-de' Lombardi*· κάτ. 3,560.

ΓΕΣΥΟΝ, *Gex*, πόλ. τῆς Γαλλίας. Κάτ. 1,280. Κεῖται ἐπὶ ζωγραφικῆς τοποθεσίας κατὰ τὰς ὑπωρείας τοῦ Ἰουρασίου καὶ περικυκλοῦται ὑπὸ περιπάτων, ἀφ' ὧν ἡ ὅρασις ἐφικνεῖται μέχρι τῆς λίμνης τῆς Γενεύης.

ΓΕΤΑΙ, σκυθικὸς λαὸς τῆς Εὐρώπης, ἐγκαταστὰς τὸ πρῶτον ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως ἐν ταῖς χώραις, αἵτινες καλοῦνται νῦν Τρανσυλβανία, Βουκοβίνα, Βλαχία, Μολδαυία, εἶτα μεταξὺ τοῦ Βορυσθένους καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἐν τῇ χώρᾳ, ἥτις ἐκαλεῖτο Ἔ ρ η μ ο ς τῶν Γ ε τ ῶ ν (τανῦν Βεσσαραβία). Εἰς τὸ ἔθνος τοῦτο ἀνῆκον ὁ Ἄβαρις, ὁ Ἀνάχαρσις καὶ ὁ Ζάμολξις. (Ἴδ. τὰ ὀνόματα). Ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπους κατεπολέμησε τοὺς Γέτας, Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας ἐδέξατο αὐτοὺς συμμάχους. Λυσίμαχος ὁ βασιλεὺς τῆς Θράκης ἡττήθη ὑπ' αὐτῶν. Εἰς τὴν χώραν αὐτῶν, ἥτις εἶχε τότε πρωτεύουσαν τὴν Τ ό μ ι ν, ἐξωρίσθη ὁ Ὀβίδιος. Κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα μ. Χ., συνεχωνεύθησαν μετὰ τῶν Δακῶν.

ΓΕΤΑΣ (Π. Σεπτίμιος), υἱὸς τοῦ Σεπτίμου Σεβήρου καὶ τῆς Συρίας Ἰουλίας Δόμνας, ὠνομάσθη Αὔγουστος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Καρακάλλα, 211. Οἱ δύο ἡγεμόνες διετήρουν καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου τὴν ἐχθροπάθειαν αὐτῶν, ἥτις εἶχεν ἤδη παράξει τὴν εἰρήνην τῶν ἀνακτόρων ἐπὶ τῆς παρελθούσης βασιλείας. Ἤθελον νὰ διανεμηθῶσι τὴν αὐτοκρατορίαν. Ἡ Ἰουλία Δόμνα ἀντιστᾶσα εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον, παρώξυνεν ἔτι πλέον τὸ μῖσος αὐτῶν καὶ μετὰ μικρὸν ὁ Γέτας ἐφονεύθη δι' ἐγχειριδίου ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς ἰδίας μητρὸς, 212.

ΓΕΤΑΦ, πόλ. τῆς Ἱσπανίας (Νέα Καστιλλία), 13 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Μαδρίτης. Κάτ. τρισχίλιοι· τὸ πάλαι κατῳκεῖτο ὑπὸ δωδεκακισχιλίων.

ΓΕΤΙΚΗ (ἀρχ.), ἡ πέραν τοῦ Αἵμου παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως χώρα, ἣν κατῴκουν οἱ Γέται· Ἡ νῦν Βουλγαρία ἦ Δακία.

ΓΕ-ΥΕΡ (Ἐρίκος Γουστάυος), σουηδὸς ἱστορικὸς καὶ ποιητὴς, γενν. τῷ 1783 ἐν Οὐερμελάνδῃ, ἀποθαν. τῷ 1847, μαθητὴς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ὑψάλης, ἐγένετο ἐν αὐτῇ ὑφηγητὴς τῆς φιλοσοφίας καὶ ὕστερον καθηγητὴς τῆς ἱστορίας, τῷ 1817. Παρὰ τοῦ πανεπιστημίου τούτου ἀπεστάλη εἰς τὰς διαίτας τοῦ 1828 καὶ τοῦ 1840. Αἱ ποιήσεις τοῦ Γέγερ, ἐν αἷς διακρίνονται ὁ «Ὕστατος Βάρδος», ὁ «Ὕστατος Ἥρως», ὁ «Οὐϊκίγγης», μεγάλην ἐκτήσαντο φήμην. Εἶναι συγγραφεὺς καλῆς «Ἱστορίας τῆς Σουηδίας» βαινούσης μέχρι τοῦ θανάτου τῆς Χριστίνας, καὶ μεταφρασθείσης εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ Ι. Φ. δὲ Λουμβλάνδου, μετὰ συνεχείας μέχρι τοῦ 1809, ἐν Παρισίοις, 1844, εἰς μέγα 8ον.

ΓΕΥΑΙΝΤΣ (Ἀρνόλδος), καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς θεολογίας, γενν. ἐν Ἀμβέρσῃ τῷ 1625, ἀποθ. τῷ 1669, ἐδίδαξε τῷ 1646 μέχρι τοῦ 1658 ἐν τῷ καθολικῷ πανεπιστημίῳ τῆς Λουβαίν, ἐγένετο διαμαρτυρόμενος, καὶ μετέβη εἰς Λούγδουνον Βαταυῶν, ἔνθα ἐδίδασκε τὴν φιλοσοφίαν. Κατέλιπε διάφορα θεολογικὰ καὶ φιλοσοφικὰ συγγράμματα.

ΓΕ-ΥΣΕΡ (Χριστιανὸς-Θεόφιλος), χαλκογράφος, γενν. ἐν Γορλίτζῃ τῷ 1742, ἀποθ. τῷ 1803, καθηγητὴς ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Λειψίας. Ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ διακρίνονται πολλαὶ χωρογραφίαι τοῦ Wouvermans, καὶ αἱ κοσμοῦσαι τὰς ποιήσεις τοῦ Οὐϊτ καὶ τοῦ Β ι ρ γ ι λ ί ο υ τοῦ Heyne ἰχνογραφίαι.

ΓΕ-ΥΣΕΡ, θερμαὶ πηγαὶ, ἀναβλύζουσαι ἀπὸ τῆς γῆς καὶ σχηματίζουσαι στήλας ἀτμῶν ὡς τὰς ἀναθερωσκούσας ἀπὸ τοῦ κρατῆρος τῶν ἡφαιστείων. Τοιαῦται ὑπάρχουσι πολλαὶ ἐν Ἰσλανδίᾳ· τὸ μέγα Γ έ ῦ σ ε ρ καὶ τὸ Στροκμαῦρ ἐκσφενδονίζουσιν ὕδωρ, οὗ ἡ θερμοκρασία εἶναι κατὰ τὴν ἔξοδον 85ο μέχρις ὕψους 30 ἕως 50 μέτρων.

ΓΕΦΡΟΓΣ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Κοίλης Συρίας.

ΓΕΦΥΡΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Βοιωτίας, ἡ ὕστερον Τανάγρα. §—, πόλ. τῆς Συρίας.

ΓΕΦΥΡΑΙΟΙ καὶ ΓΕΦΥΡΕΙΣ (ἀρχ.), δῆμος τῆς Ἀττικῆς.

ΓΕΩΓΡΑΦΟΙ (Ἑλάσσονες Ἕλληνες). Οὕτως ὀνομάζονται οἱ Ἕλληνες γεωγράφοι, εἵτινες κατέλιπον μόνον περίπλους, μονογραφίας, ἢ μικρὰ ἀποσπάσματα. Εἶναι δὲ οὗτοι Ἀγαθήμερος, Ἀρριανὸς, Ἀρτεμίδωρος, Διονύσιος ὁ Περιηγητὴς, Δικαίαρχος, Ἄννων ὁ Καρχηδόνιος, Ἰσίδωρος ὁ Χαρακηνὸς, Μαρκιανὸς ὁ Ἡρακλειώτης, Σκύλαξ, Σκύμνος ὁ Χῖος, κλπ. Τὰ ὑπ' αὐτῶν γραφέντα συνηνώθησαν ὑπὸ τὸν τίτλον *Geographi graeci minores*, ὑπὸ τοῦ Hœschel, ἐν Λόγου-

στοβούργῳ, 1600, εἰς 8ον· ὑπὸ τοῦ Γρανοβίου, ἐν Δουγδούνῳ Βαταυῶν, 1697, εἰς 4ον· ὑπὸ Ι. Οὐδσωνος, 1698-1712, τόμ. 4 εἰς 8ον· ὑπὸ Μυλλέρου, ἐν τῇ 'Ελληνολατινικῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Διδότου, 1855.

ΓΕΩΡΓΕΤΟΒΝΗ, πόλ. τῶν 'Ηνωμένων Πολιτειῶν τῆς 'Αμερικῆς (μέρισμα τῆς Κολουμβίας), ἐπὶ τῆς Ποτομὰκ, 4 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Οὐασιγκτῶνος, ἀφ' ἧς χωρίζεται ὑπὸ τοῦ 'Ρὸκ-Κρήκ. Καθολικὸν κολλέγιον, ἀναγορευθὲν πανεπιστήμιον τῷ 1815. Κάτ. 10,000. §—, πόλ. τῶν 'Ηνωμένων Πολιτειῶν (Νότιος Καρολίνα), 96 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Καρλεστῶνος. Κάτ. τετρακισχίλιοι. Μικρὸς ἐμπορικὸς λιμήν. §—, πόλ. τῶν 'Ηνωμένων Πολιτειῶν (Κεντουκία) ἐπὶ τοῦ Νὸρθ-'Ελκχὸρν-Κρὴκ, 24 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Φραγκφόρτης. Κάτ. δισχίλιοι. Κολλέγιον.

Γεωργετόβνη ἢ Ἅγιος Γεώργιος, πόλ. τῆς νήσου Γρενάδας (Μικραὶ 'Αντίλλαι), ἐπὶ τῆς Δ παραλίας. Κάτ. 10,000. Ἕδρα τοῦ ἄγγλου διοικητοῦ. 'Ωραῖος λιμήν, καλῶς ὠχυρωμένος. 'Η πόλις αὕτη ἐθεμελιώθη ὑπὸ τῶν Γάλλων καὶ παρεχωρήθη εἰς τὴν 'Αγγλίαν διὰ τῆς ἐν Παρισίοις εἰρήνης, 1763.

Γεωργετόβνη ἢ Σταβροὲκ, πρωτεύουσα πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Γουϊάνης, πλησίον τοῦ Δεμεράρα, πρωτεύουσα τῆς κομητείας Δεμεράρης. Κάτ. 25,000. Καθολικὴ καὶ ἀγγλικανικὴ ἐπισκοπή. Ἐξαγωγὴ σακχάρεως, κατρὲ, βουμβακος, κλπ. 'Η ἄλλοτε σημαντικὴ καλλιέργεια τοῦ βάμβακος, κατεστράφη ἀπὸ τῆς χειραφετήσεως τῶν δούλων.

Γεωργετόβνη, ὀχυρὰ πόλ. τῆς ἀγγλικῆς 'Ινδοστάνης (Καλκούττα), πρωτ. τῆς νήσου τοῦ περίγκηπος τῆς Οὐαλλίας, ἐπὶ τῆς 5ο 25' Β πλ. καὶ 98ο Α μήκους. Κάτ. 10,000. §—, πόλ. τῆς ἀγγλικῆς ἀποικίας τοῦ Εὐελπίδος ἀκρωτηρίου, ἐπὶ τῆς 33ο 57' Ν πλ. καὶ 20ο 25' Α μήκ., 350 χιλιάμ. πρὸς Α τοῦ 'Ακρωτηρίου.

Γεωργετόβνη ἢ Λιμὴν Δαρλύμπλης, πόλ. τῆς Γῆς τοῦ Βὰν Διέμεν, ἐπὶ τῆς Β παραλίας, 224 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Χοβαρτόβνης· ὡραῖος λιμὴν κατὰ τὸ στόμα τοῦ Ταμὰρ, ἐν τῷ πορθμῷ τοῦ Βάσσ. 'Εθεμελιώθη ὑπὸ τῶν 'Αγγλων τῷ 1809.

ΓΕΩΡΓΙΑ ἢ Γρουσία τῶν 'Ρώσσων, Γιουργιστὰν (χώρα τῶν δούλων), τουρκιστὶ, χώρα τῆς ρωσσικῆς αὐτοκρατορίας, ἀπέναντι καὶ ἀκυβερνείαν τῆς Τιφλίδος, μεταξὺ τῶν τῆς Σταυρουπόλεως πρὸς Β, ἀφ' ἧς χωρίζεται διὰ τοῦ κεντρικοῦ Καυκάσου, τῆς Καμπούλος πρὸς Δ, τῆς 'Ερεβὰν ποὸς Ν, τῆς Σαμάκας ΝΑ, καὶ τῆς Δερβὲν ΒΑ· 52,326 τετραγ. χιλιάμ. 565,455 κάτ. Πρωτ. Τιφλὶς· κυριώτεραι πόλεις· Θελάβη, Γούρη. 'Ερειδομένη πρὸς Β ἐπὶ τῆς ἀλύσεως τῶν Καυκασίων ὀρέων, ἀρδεύεται ὑπὸ τοῦ Κούρ, 'Αλαζάνη, κλπ. Κλίμα εὔκρατον. Γῆ εὐφορωτάτη εἰς δημητριακὰ, κάνναβι, λινάριον, καπνὰ, οἴνους καὶ πλουτοῦσα μεταλλείων μολύβδου, χαλκοῦ, κλπ. Φημιζομένη κτηνοτροφία. Οἱ κάτοικοι εἶναι τοῦ ὀρθοδόξου ἀνατολικοῦ δόγματος, ἢ συνδέονται μετὰ τῆς ἀρμενικῆς ἐκκλησίας. Αἱ γυναῖκες φημίζονται ἔτι καὶ σήμερον ἐπὶ καλλονῇ. — 'Η Γεωργία ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν 'Ιβηρίαν, τὴν Κολχίδα καὶ 'Αλβανίαν τῶν ἀρχαίων. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ὑπετάγησαν ἑκουσίως εἰς τὸν Μέγαν 'Αλέξανδρον, ἀλλ' ἀπέσεισαν τὸν ζυγὸν τῶν διαδόχων αὐτοῦ. Εἷς τῶν βασιλέων τῆς χώρας, ὁ 'Αρτόκης ἐκ τοῦ γένους τῶν 'Αρσακιδῶν, ἠττήθη ὑπὸ τοῦ Πομπηίου, τῷ 65 πρ. Χ. Κατὰ τὸν Γ' αἰῶνα, ὁ χριστιανισμὸς εἰσεχώρησε παρὰ τοῖς Γεωργιανοῖς· κατὰ δὲ τὸν ΣΤ', ὁ Χοσρόης Νουσιρβὰν, βασιλεὺς τῆς Περσίας, ἐπέβαλεν αὐτοῖς τὴν δυναστείαν τοῦ οἴκου του, ἀντικατεστάθησαν ὑπὸ τῶν Βαγρατίδων ἢ Παγκρατιδῶν τῆς 'Αρμενίας. Κατὰ τὸν Η' αἰῶνα ὑπέκυψαν εἰς τὸν ζυγὸν τῶν 'Αράβων, ἠλευθερώθησαν τῷ 861, ἀλλὰ τὸν ἀκόλουθον αἰῶνα ὑπεδουλώθησαν ὑπὸ τῶν Δειλεμιτῶν τοῦ Γκιλὰν καὶ τῶν Βουϊδίων τῆς Περσίας. Οἱ Σελδζουκίδαι Τοῦρκοι τοῦ 'Αλπ-'Αρσλὰν ἐγκατέστησαν ἐν Γεωργίᾳ ἐν μέσῳ τοῦ ΙΑ' αἰῶνος· οἱ υἱοὶ τοῦ Δζεγγὶς-χὰν ἀντικατέστησαν αὐτοὺς τῷ 1218, ἀπὸ δὲ τοῦ 1386 μέχρι τοῦ 1400, οἱ Τάρταροι τοῦ Ταμερλάνου ἐλεηλάτησαν εἰσέτι τὴν χώραν. Κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα ἡ Γεωργία διηρέθη εἰς 3 Πολιτείας. Κάσθλην, Κάκχεθ καὶ Γουρίαν· κατὰ τὸν ΙΣΤ' οἱ Σουνῆδες τῆς Περσίας καὶ οἱ ὀθωμανοὶ Τοῦρκοι διενεμήθησαν αὐτήν. Οἱ Πέρσαι ἐκδιωχθέντες ὑπὸ τούτων τῷ 1589, ὑπερίσχυσαν μετὰ τοῦ Σὰχ-'Αββὰς ἀπὸ τοῦ 1603 μέχρι τοῦ 1615, ἀπώλεσαν τὴν ὑπεροχὴν αὐτῶν τῷ 1724, καὶ μόλις παλινώρθωσαν τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ Ναδὶρ-Σὰχ, τῷ 1740, διατηρηθέντες ἐπὶ ἥμισυ αἰῶνα. Οἱ 'Ρῶσσοι εἰσεχώρησαν εἰς Γεωργίαν τῷ 1797· μετὰ δύο ἔτη, ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ΙΑ' ἀνεγκώρισεν ἀποθνήσκων, τὸν ταῦρον Παῦλον Α' ὡς κληρονόμον αὐτοῦ. Τῷ 1802, ἡ Γεωργία ἐκηρύχθη ρωσσικὴ ἐπαρχία.

ΓΕΩΡΓΙΑ, μία τῶν 'Ηνωμένων Πολιτειῶν τῆς Β 'Αμερικῆς πρὸς τὰ ΝΑ, ὁριζομένη ὑπὸ τῆς Τενεσσέης καὶ τῆς Βορείου Καρολίνας πρὸς

Β, τῆς Ν Καρολίνας πρὸς τὰ ΒΑ, τοῦ Ἀτλαντικοῦ πρὸς Α, τῆς Φλωρίδος πρὸς Ν, καὶ τῆς Ἀλαβάμας πρὸς Δ· μεταξὺ τῆς 30ο 20′—35ο Β πλ. καὶ τῆς 83ο 10′ — 88ο 26′ Δ μήκους 490 χιλιαμ. μῆκος ἐπὶ 400 πλάτος. Ἀρδεύεται ὑπὸ τοῦ Σαβάννα, Ἀπαλαχικόλα καὶ Ἀλαταμάχα. Ἀκταὶ χθαμαλαί, ἑλώδεις, ὑπὸ νησυδρίων περικυκλούμεναι. Παράγει βάμβακα, καπνὸ, δημητριακὰ, ἀραβόσιτον, ὄρυζαν, κτλ. Ὡραῖοι δρυμοί. Ἐπιφ. 147,312 τετραγ. χιλιαμ. Κλίμα εὔκρατον πρὸς τὰ ΒΔ. θερμὸν ἀλλαχοῦ. Πληθυσμὸς 1,057,327. Ἡ Γεωργία διαιρεῖται εἰς 93 κομητεῖας καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὴν «Μελλεζεβίλλην». Οἱ τελευταῖοι ἰθαγενεῖς κάτοικοι, οἱ Κρῆκοι καὶ Χηρόκοι, ἐξεδιώχθησαν τῷ 1825. Τὰ πρῶτα ἀγγλικὰ ἐμπορεῖα συνέστησαν τῷ 1733, ὑπὸ ἑταιρίας, ἥτις μετεβίβασεν εἰς τὸ στέμμα τὰ ἴδια αὐτῆς δικαιώματα τῷ 1752, καὶ τῷ 1772, ἡ χώρα ἐκλήθη Γεωργία ἀπὸ τοῦ βασιλέως Γεωργίου Γ′. Τῷ 1788, ἡ Γεωργία παρεδέξατο τὸ πολίτευμα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Τὸ δὲ νῦν διοικοῦν αὐτὴν ἐψηφίσθη τῷ 1798, καὶ ἐτροποποιήθη τῷ 1839. Ἡ Πολιτεία ἀντιπροσωπεύεται ἐν τῷ συνεδρίῳ ὑπὸ 2 γερουσιαστῶν καὶ 8 ἀπεσταλμένων. Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία εἶναι ἀνατεθειμένη εἰς διοικητὴν ἐκλεγόμενον ὑπὸ τοῦ λαοῦ κατὰ διετίαν, ἡ δὲ νομοθετικὴ εἰς γενικὴν συνέλευσιν, συγκειμένην ἐκ γερουσίας 52 μελῶν. Πᾶς πολίτης διαμείνας ἐπὶ ἓξ μῆνας ἐν κομητείᾳ καὶ ἀπὸ ἑνὸς ἔτους ἀποτίων τοὺς νομίμους φόρους κέκτηται τὸ δικαίωμα τοῦ ψηφοφορεῖν. Οἱ δικασταὶ τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου ἐκλέγονται ὑπὸ τῆς γενικῆς συνελεύσεως κατὰ τριετίαν· οἱ δικασταὶ τῶν κατωτέρων δικαστηρίων καὶ οἱ εἰρηνοδίκαι διορίζονται ὑπὸ τοῦ λαοῦ.

Γεωργία (Νέα), μέρος τῆς Β Ἀμερικῆς, ἐπὶ τῆς 46ο μέχρι τῆς 52ο Β πλ., διανεμηθὲν ἀπὸ τοῦ 1846 μεταξὺ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ τῆς Ἀγγλίας. Αἱ μὲν ἔλαβον τὸ Νότιον (46ο—49ο), μέρος τῆς γῆς Οὐάσιγκτῶνος, ἡ δὲ τὸ Βόρειον (49ο — 52ο), μέρος τῆς ἀγγλικῆς Κολομβίας.

Γεωργία (Νέα). Ἴδε. ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ (νῆσοι).

Γεωργία (Μεσημβρινὴ), ἡ Νῆσος τοῦ Βασιλέως Γεωργίου, νῆσος τοῦ Ν Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, πρὸς Δ τῆς Γῆς τοῦ Πυρὸς, ἐπὶ τῆς 54ο 4′ 45″ Ν πλ. καὶ 40ο 35′ Δ μήκ. Σωρεύεται ἐφ' ὧν ὄβδων καὶ τεραπείων. Πολλὰ θαλάσσια πτηνὰ καὶ φῶκαι. Ἀγκαλύφθη ὑπὸ τοῦ γάλλου Βουβὲ τῷ 1675.

Γεωργία (Ἀρκτική), σωρεῖαι νήσων τῆς Πολικῆς θαλάσσης, ἐπὶ τῆς 75ο Β πλ. καὶ 97ο 117ο Δ μήκ. Αἱ κυριώτεραι εἶναι· Πρίγκηψ Πατρίκιος, Βυὰμ-Μαρτῖνος, Κορνουαλλίς, Μελβίλλη, Σαβίνη· ὀνομάζονται καὶ «Ἀρχιπέλαγος Παρρύ».

ΓΕΩΡΓΙΑΣ (στενὸν τῆς), λαιμὸς θαλάσσης μεταξὺ τοῦ ἀρχιπελάγους Κουάδρα καὶ Βανκουβὰρ καὶ τῆς ἀμερικανικῆς ἠπείρου. Μῆκος 330 χιλιαμ. εὖρος 60.

ΓΕΩΡΓΙΕΒΣΚΟΝ, ὀχυρὰ πόλις τῆς ῥωσσικῆς αὐτοκρατορίας, ἐν τῷ κυβερνείῳ τῆς Σταυροπόλεως, 320 χιλιάμετρ. ΒΔ τῆς Τιφλίδος, ἐπὶ τοῦ μικροῦ Κούμα. Κάτ. 3,000, σχεδὸν πάντες Κοζάκοι τοῦ Καυκάσου. Ἐθεμελιώθη τῷ 1771 καὶ ἐγένετο πρωτ. τῆς ἐπαρχίας τοῦ Καυκάσου ἀπὸ τοῦ 1793 μέχρι τοῦ 1825· ἀντικατέστη ὑπὸ τῆς Σταυροπόλεως.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (Ἅγιος), «ὁ τροπαιοφόρος καὶ μεγαλομάρτυς». Ὁ μέγας οὗτος καὶ ἔνδοξος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ ὑπῆρχεν ἐκ πατρὸς μὲν Καππαδόκης τὸ γένος, ἐκ μητρὸς δὲ Παλαιστῖνος. «Τριβοῦνος, ὅ ἐστι χιλίαρχος τὸ ἀξίωμα, καὶ εἰς τοὺς πολέμους λαμπρὸς καὶ τροπαιοφόρος, ὀφ' οὗ καὶ ἐπονομάζεται. Ἐν δὲ τοῖς χρόνοις Διοκλητιανοῦ παῤῥησιασάμενος τὸν Χριστὸν, ὃν ἐκ προγόνων σεβόμενος ὑπεκρύπτετο ἕως τότε, πολυειδῶς τε βασάνους δι' αὐτὸν ὑπομείνας, καὶ κατὰ πάντα «Τροπαιοφόρος» ἀναδειχθείς, καὶ διὰ τῶν ἐν τοῖς ἄθλοις αὐτοῦ γενομένων θαυματουργιῶν πολλοὺς ὁδηγήσας εἰς τὴν τῆς ἀληθείας ἐπίγνωσιν τελευταῖον ἀποτέμνεται τὴν κεφαλὴν τῷ 296 ἔτει. Τὸ δὲ ἱερὸν αὐτοῦ λείψανον (ἄδηλον πῇ ἐτέλεσε τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου), κομισθὲν ὑπὸ τοῦ δούλου αὐτοῦ εἰς τὴν ἐν Παλαιστίνῃ κωμόπολιν Λύδδαν, ἀναμιβδήλως πατρίδα τῆς μητρὸς αὐτοῦ, κατετέθη ἔπειτα εἰς τὸν ἐκεῖ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἀνεγερθέντα ναὸν, νοεμβρίου 3. Ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ 23 ἀπριλίου. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν σταυροφοριῶν, οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Γενουῆται ἔλαβον προστάτην τὸν Ἅγιον Γεώργιον. Τῷ 1769 συνέστη ὑπὸ τῆς αὐτοκρατείρας τῆς Ῥωσσίας, Αἰκατερίνης τῆς Β′ας, τὸ στρατιωτικὸν παράσημον τοῦ «Τάγματος τοῦ Ἁγίου Γεωργίου» πρὸς βράβευσιν τῶν ἐξοχωτέρων ἀνδραγαθημάτων. Τὸ παράσημον τοῦτο εἶναι χρυσοῦς σταυρὸς μετὰ τεσσάρων βραχιόνων, φέρων ἐν τῷ κέντρῳ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου δράκοντα καταβάλλοντος. Ἕτερα τάγματα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου συνέστησαν, ἐν Βιτσιρᾷ, κατὰ τὸν ΙΒ′ αἰῶνα, ἀνανεωθὲν ὑπὸ τοῦ Καρόλου

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Αριστοτέλους (ΠΗΓΑΣ)

Ἀλβέρτου τῷ 1729. Τῷ 1468 ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Φρειδερίκου τοῦ Γ'ου πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς Οὐγγαρίας καὶ τῆς Βοημίας κατὰ τῶν Τούρκων, ὅπερ ἐξηλείφθη φθίνοντος τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α', βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, γεννηθείς, ἐν Ὀσναβρούκῃ τῷ 1660, ἀπεβαν. τῷ 1727, υἱὸς τοῦ Ἐρνέστου, πρώτου ἐκλέκτορος τοῦ Βρουνσβικολυκεβούργου (Ἀννόβερον), καὶ τῆς Σοφίας, ἐγγονῆς Ἰακώβου τοῦ Α' τῆς Ἀγγλίας, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ ὡς ἐκλέκτωρ τῷ 1698, καὶ ἐκλήθη εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀγγλίας μετὰ τὸν θάνατον τῆς βασιλίσσης Ἄννης, τῷ 1714, ὡς καταγόμενος ἀπὸ τῶν Στουαρτῶν καὶ διαμαρτυρόμενος. Ἐγένετο ἀρχηγὸς τῆς δυναστείας τοῦ Ἀννοβέρου. Ἐξέλεγε πάντοτε τοὺς ὑπουργοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν Οὐήγων, καὶ διετήρησεν ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τὸν Ῥοβέρτον Βαλπόλ, ὅστις ἠδυνήθη νὰ θεραπεύσῃ τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους, νὰ ἐλαττώσῃ τὸ δημόσιον χρέος, καὶ νὰ τηρήσῃ πολλάκις τὴν οὐδετερότητα τῆς Ἀγγλίας ἐν μέσῳ τῶν εὐρωπαϊκῶν πολέμων. Αἱ ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀπόπειραι τοῦ Ἰωακώβου Γ' (Ἱππότου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου) ἐματαιώθησαν, 1715—16. Γεώργιος ὁ Α' ἔλαβε μέρος εἰς τὴν τριπλῆν συμμαχίαν τοῦ 1718 καὶ τὴν τετραπλῆν τοῦ 1719 κατὰ τῆς Ἱσπανίας. Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἡ διαφεύα τοῦ κοινοβουλίου παρετάθη ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη. Ἄπιστος σύζυγος κατηγόρησε τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Σοφίας Δωροθέας δὲ Ζελλ ἐπὶ ἔθεμίτῳ σχέσει μετὰ τοῦ κόμητος δὲ Καινιγσμάρκ, ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ καθεῖρξε τὴν βασίλισσαν ἐν ὀχυρῷ πύργῳ ἐπὶ 32 ἔτη, προσηνέχθη δὲ σκληρότατα τῷ υἱῷ αὐτοῦ, ᾧ ἐφθόνει ἕνεκα τῆς δημοτικότητος, ἧς ἀπήλαυε. Ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἐνυμφεύθη τὸν Φρειδερῖκον Γουλιέλμον Α', βασιλέα τῆς Πρωσσίας, καὶ ὑπῆρξε μήτηρ Φρειδερίκου τοῦ Μεγάλου.

Γεώργιος Β', βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1683, ἀποθαν. τῷ 1760, διέπρεψε τῷ 1708 ὑπὸ τὸν Μαρλοβορούγον ὧν εἶναι περίγκηψ ἐκλέκτωρ τοῦ Ἀνοβέρου. Γενόμενος βασιλεὺς τῷ 1727, διετήρησεν ἐν τῷ ὑπουργείῳ τὸν Βαλπόλ, καὶ μέχρι τοῦ 1739 ἐτήρησεν ὡς ὁ πατήρ του τὴν οὐδετερότητα τῆς Ἀγγλίας ἐν μέσῳ τῶν εὐρωπαϊκῶν πολέμων. Κατὰ δὲ τὴν περίοδον ταύτην τῆς βασιλείας του συνέστη τὸ χρεωλύσιον τοῦ δημοσίου χρέους. Τῷ 1739, αἱ ἐν Ἀμερικῇ βιαιοπραγίαι τῶν Ἱσπανῶν προὐκάλεσαν τὸν πόλεμον, ὅστις ἐπήνεγκε, τῷ 1742, τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Βαλπόλ. Ὁ διαδεξάμενος αὐτὸν ὑπουργὸς Κάρτερετ, παρέσυρε τὴν Ἀγγλίαν εἰς τὸν περὶ διαδοχῆς τοῦ αὐστριακοῦ θρόνου πόλεμον. Ὁ Γεώργιος ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς Μαρίας Θηρεσίας κατὰ τῆς Γαλλίας, μετέβη ὁ ἴδιος εἰς Γερμανίαν, καὶ ἤρατο τὴν νίκην τοῦ Δέττιγγεν, τῷ 1742· ἀλλ' ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ δούξ τῆς Κουμβερλάνδης, ἀπώλεσε πολεμῶν κατὰ τοῦ στρατάρχου τῆς Σαξωνίας τὴν μάχην τοῦ Φοντενοᾶ, 1745, τὴν δὲ ἥτταν ταύτην ἐξηγόρασεν ἐνδόξως τὸ ἀκόλουθον ἔτος ἐν Κυλλόδεν, ἔνθα ἐνίκησε τὸν ἀντιποιούμενον τοῦ θρόνου Κάρολον Ἐδουάρδον, ὅστις ἀποβὰς εἰς Σκωτίαν προέβη μετὰ τῶν ὀρεινῶν αὐτοῦ ἑκατὸν μίλλια μακρὰν τοῦ Λονδίνου. Ἡ ἐν Ἀκουφέλδῳ ἥττα τῶν Ἀγγλανοβερίων, ἠνάγκασε τὸν βασιλέα Γεώργιον Β' νὰ συγκατατεθῇ εἰς τὴν εἰρήνην τοῦ Ἀκουισγράνου, 1748. Ἀλλὰ τῷ 1755, αἱ μεταξὺ τῶν Ἀγγλων καὶ Γάλλων τοῦ Καναδᾶ ἔριδες, ἐγέννησαν αὖθις τὸν πόλεμον. Γεώργιος ὁ Β' ἀπώλεσεν ὁλοσχερῶς τὸ Ἀνόβερον, ἀλλ' ἐν Ἰνδικῇ καὶ ἐν Ἀμερικῇ, τὰ ὅπλα αὐτοῦ ἐθριάμβευσαν. Ἀπέθανε πρὸ τοῦ τέλους τοῦ πολέμου. Τούτῳ ὀφείλει ἡ Ἀγγλία τὴν σύστασιν τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου, *British Museum*.

Γεώργιος Γ', βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, γεν. τῷ 1738, ἀποθ. τῷ 1820, ἦτον υἱὸς τοῦ Φρειδερίκου, πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας, ἀποθανόντος τῷ 1750, καὶ διεδέξατο τῷ 1760, Γεώργιον τὸν Β', πάππον αὐτοῦ. Ἐκτραφεὶς ὑπὸ τοῦ λόρδου Βούτη ἐν τῷ ἔρωτι τῆς ἀπολύτου μοναρχίας, διώρισεν αὐτὸν ὑπουργόν. Μετέσχε τοῦ Ἑπταετοῦς πολέμου, οὗ ἤρξατο ὁ προκάτοχος αὐτοῦ· τὰ ἀγγλικὰ ὅπλα δὲν ἠρίστευον πάντοτε ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ ἠπείρῳ· ἀλλὰ κατὰ θάλασσαν ἐδοξάσθησαν διὰ λαμπρῶν νικῶν· πᾶσαι σχεδὸν αἱ ἀποικίαι τῆς Γαλλίας ἐν Ἀμερικῇ καὶ Ἰνδικῇ ἐκυριεύθησαν καὶ ἡ νῆσος τῆς Κούβας ἀφῃρέθη ἀπὸ τῆς Ἱσπανίας. Ἡ τοσοῦτον ἔνδοξος διὰ τὴν Ἀγγλίαν εἰρήνη τοῦ 1763 δὲν ἐκρίθη τοσοῦτος ὠφέλιμος ὑπὸ τοῦ ἔθνους, ὅπερ ἐβλίττετο βλέπον ὅτι τινὲς τῶν ἀποικιῶν ἀπεδόθησαν εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ Ἱσπανίαν. Ταὐτοχρόνως, αἱ ἀπόπειραι τοῦ λόρδου Βούτη πρὸς αὔξησιν τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας ἐπὶ βλάβῃ τῶν δικαιωμάτων τοῦ κοινοβουλίου ἠύξανον τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ λαοῦ ἥτις ἐξερράγη, ὅτε ἀπεχώρησε τοῦ ὑπουργείου ὁ λόρδος Χατάμ, 1768. Ἡ αὐθαίρετος σύλληψις τοῦ τολμηροῦ καὶ λαοφιλοῦς ῥήτορος Οὐίλκη ὑπῆρξε τὸ σύνθημα στάσεως, ἐν ᾗ ἠπείλουν τὸν Γεώργιον Γ' διὰ τῆς τύχης τοῦ Καρόλου Α'. Τότε ἐξεσπασθησαν αἱ Ἐπιστολαὶ τοῦ Ἰουνίου, ὧν μεγάλη ὑπῆρξεν ἡ τε φιλολογικὴ καὶ πολιτικὴ ἀξία. Τῶν δημοσίων χρεῶν προσπαυ-

Δημοσία Βιβλιοθήκη
Κορυφαίας Βιβλιοθήκης
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ξηθέντος σημαντικῶς ἐκ τοῦ πολέμου, τὸ ὑπουργεῖον τοῦ λόρδου Νὸρθ ἠθέλησε νὰ ἐπιβάλῃ βιαίους φόρους εἰς τὰς ἀμερικανικὰς ἀποικίας, ἐξ οὗ ἐγεννήθη ἡ ἐπανάστασις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ὧν τὴν ἀνεξαρτησίαν ἠναγκάσθη ν' ἀναγνωρίσῃ, τῷ 1783, Γεώργιος ὁ Γ'. Ὁ Οὐίλλιαμ Πὶττ, υἱὸς τοῦ λόρδου Χατὰμ, διωρίσθη ὑπουργὸς, καὶ ἐτήρησε τὴν θέσιν αὐτοῦ μέχρι τοῦ 1801. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τῆς βασιλείας τοῦ Γεωργίου Γ' ἐγένοντο ἡ κατάκτησις μέρους τῆς Ἰνδικῆς ἀφαιρεθέντος ἀπὸ τοῦ Ἀὐδὲρ-Ἀλῆ καὶ τοῦ Τίππου-Σαὴβ, λυσσαλέα πάλη κατὰ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, ἀνταρσία ἐν Ἰρλανδίᾳ καὶ ἡ ὁριστικὴ τῆς χώρας ταύτης ἕωτις μετὰ τῆς Ἀγγλίας. Ὁ Πὶττ εἰσῆλθεν αὖθις εἰς τὸ ὑπουργεῖον, 1804, κατὰ συνέπειαν τῆς ῥήξεως τῶν ἐν Ἀμιένῃ συνθηκῶν καὶ ὁ ἐναντίον τῆς Γαλλίας πόλεμος ἐξηκολούθησεν ἐπὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ μέχρι τοῦ 1815. Γεώργιος ὁ Γ' περιέπεσεν εἰς παραφροσύνην ἀλλὰ ταχέως ἰάθη· τῷ 1810 ἀπώλεσεν ἐντελῶς τὸ λογικὸν καὶ μετὰ μικρὸν τὴν ὅρασιν· τῷ 1811 ἐκηρύχθη ἀντιβασιλεὺς ὁ υἱὸς αὐτοῦ πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας. Αἱ συνθῆκαι τοῦ 1815 ἐπηύξησαν τὴν ἰσχὺν τῆς Ἀγγλίας. Ἡ βασιλεία τοῦ Γεωργίου Γ' εἶναι μία τῶν μακροτάτων καὶ ἐνδοξοτάτων τῆς Μεγάλης Βρετανίας· ἡ ῥητορικὴ ἐλαμπρύνθη διὰ τῶν Πὶττ, Φὼξ, Βυρκίων, Σεριδὰν· ἡ δὲ ἀνάπτυξις τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, αἱ ἀποικίαι καὶ κτήσεις, αἱ κατὰ θάλασσαν νῖκαι τῶν Ἱερβούσων, Νελσώνων, Κολλιγγβούδ, ἔδωκαν τῇ Ἀγγλίᾳ, μετὰ τὴν πτῶσιν Ναπολέοντος τοῦ Α', τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν. Ἰδ. W. Massey, *Histoire de l'Angleterre pendant le règne de George* III, 1855.

Γεώργιος Δ', βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1762, ἀποθ. τῷ 1830. Ἕνεκα τῆς λίαν ἀκολάστου νεότητος αὐτοῦ, τῶν ὑπερόγκων χρεῶν, τοῦ γάμου αὐτοῦ μετὰ μιᾶς καθολικῆς, τῆς μίστρις Φίτς-Ἔρβερτ, καὶ τῶν σχέσεων μετὰ σρόδρα ἀντιπολιτευομένων, ἀπώλεσε τὴν πατρικὴν στοργὴν καὶ τὴν ὑπόληψιν τοῦ ἔθνους. Τῷ 1795 συγκατένευσεν, ἀντὶ τῆς πληρωμῆς τῶν χρεῶν του, νὰ νυμφευθῇ τὴν ἡγεμονίδα Καρολίναν τῆς Βρουνσβίκης, ἣν παρημέλησε μετὰ μικρὸν, καὶ ἐκίνησε κατ' αὐτῆς, τῷ 1806, σκανδαλώδη δίκην, ἥτις ἔτι σκανδαλωδεστέραν ἀνεκινήθη τῷ 1820 (ἴδ. ΚΑΡΟΛΙΝΑ). Τῷ 1811 ὡς πρίγκηψ τοῦ κοινοβουλίου ἔλαβε τὴν ἀντιβασιλείαν, κατὰ συνέπειαν τῆς φρενοβλαβείας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Οἱ Ὑπέρ-

γοι, οἱ ἐκ τῆς ἀντιπολιτευομένης μερίδος φίλοι αὐτοῦ, ἤλπιζον ὅτι θὰ περιέλθῃ εἰς χεῖράς των ἡ ἐξουσία· ἀλλ' ὁ νέος ἀντιβασιλεὺς αἴφνης πρύμναν ἀνακρουόμενος διετήρησεν ἐν τῷ ὑπουργείῳ τὸν Καστελρὴγ, καὶ ἐξηκολούθει ἐπιδιδόμενος εἰς τὰς ἡδονάς. Τῷ ἡγεμόνι τούτῳ ἀπηύθυνεν ὁ Ναπολέων Α', μετὰ τὴν δευτέραν παραίτησιν, τὴν ὡραίαν ἐκείνην ἐπιστολήν, δι' ἧς ἠτεῖτο τὴν φιλοξενίαν τῆς Ἀγγλίας· ἀλλ' ὁ ταπεινὸς τὸ ῥρόνημα Γεώργιος οὐκ ἠδυνήθη νὰ ἐννοήσῃ αὐτὴν καὶ οὐδεμίαν ἔστειλεν ἀπάντησιν. Ἐν καιρῷ τῆς γενικῆς εἰρήνης σπουδαῖαι παραχαὶ ἐγένοντο ἕνεκα τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν τροφίμων ἐν ταῖς βιομηχάνοις πόλεσι· τὰ δὲ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ληφθέντα βίαια μέτρα ἐπηύξησαν τὸ κατὰ τοῦ ἀντιβασιλέως μῖσος τοῦ λαοῦ· τῷ 1817, ἡ ἅμαξά του διετρυπήθη ὑπὸ σφαίρας. Τῷ 1820 ἐγένετο βασιλεύς. Τὸ ὑπουργεῖον τοῦ λόρδου Καστερλήγου διεδέξατο τὸ τοῦ σὶρ Γεωργίου Κάνιγκ (ἴδ. τὴν λέξιν), ὅπερ διέκειτο εὐνοϊκώτερον πρὸς τὰς φιλελευθέρους ἰδέας, 1823-1827. Τὸ ὑπουργεῖον Οὐέλλιγκτῶνος καὶ Πὴλ παρεχώρησε, τῷ 1829, τὴν χειραφέτησιν τῶν καθολικῶν, ἤτοι τὴν κατάργησιν τῶν κατ' αὐτῶν πολιτικῶν διακρίσεων καὶ τὴν εἰς αὐτοὺς ἀπονομὴν πάντων τῶν δικαιωμάτων. Ὁ Γεώργιος Δ' ἀπέθανεν ἄτεκνος, ἰδιότι μίαν μόνην ἐγέννησε θυγατέρα ἐκ τοῦ γάμου αὐτοῦ, τὴν Καρλόττην, νυμφευθεῖσαν τῷ 1816 τὸν πρίγκηπα Λεοπόλδον τοῦ Σαξωνικοῦ Κοβούργου, τὸν ὕστερον βασιλέα τῶν Βέλγων, καὶ ἀποθανοῦσαν τῷ 1817. Διεδέξατο αὐτὸν ὁ ἀδελφός του Γουλλιέλμος Δ'.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, πρίγκηψ τῆς Δανιμαρκίας, ἀδελφὸς τοῦ Χριστιανοῦ Ε', γενν. τῷ 1653, ἀποθ. τῷ 1708, ἐστράτευσεν εἰς Σκανίαν κατὰ τοῦ Καρόλου ΙΑ', βασιλέως τῆς Σουηδίας, ἐνυμεύθη τὴν Ἄνναν, θυγατέρα τοῦ Ἰακώβου Β' τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἦτο πολέμιος τοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ Γουλλιέλμου τοῦ Γ', ὅστις ἀνηγόρευσεν αὐτὸν δοῦκα τῆς Κουμβερλάνδης. Τῆς Ἄννης γενομένης βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας τῷ 1702, ἐκτήσατο τὸν βαθμὸν μεγάλου ναυάρχου, ἀλλ' οὐδὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὰ δημόσια.

Γεώργιος Καδουδάλ. Ἰδ. ΚΑΔΟΥΔΑΛ.

Γεώργιος-Γουλλιέλμος, ἐκλέκτωρ τοῦ Βρανδεβούργου, 1640-1649, υἱὸς τοῦ Ἰωάννου Σιγισμόνδου. Ἀσθενὴς τὸν νοῦν, ὑπέστη τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ὑπουργοῦ αὐτοῦ κόμητος τοῦ Σβάρτσεμβεργ, ἀφωσιωμένου ὑπὲρ τῆς Αὐστρίας καὶ τοῦ καθολικισμοῦ, ἕνεκα δὲ τῆς ἀφοσιώσεως

ταύτης, ἐπὶ τοῦ Τριακονταετοῦς πολέμου, τὰ Κράτη αὐτοῦ κατελεηλατοῦντο ὁτὲ μὲν ὑπὸ τῶν στρατευμάτων τοῦ Οὐαλλενστείν, ὁτὲ δὲ ὑπὸ τῶν Σουηδῶν, οἵτινες κατηρήμουν τὰς χώρας του ἐπὶ δώδεκα ἔτη.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α' ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων (Χριστιανὸς-Γουλλιέλμος-Φερδινάνδος-Ἀδόλφος Γεώργιος), ἐγεννήθη τῇ 24 δεκεμβρίου 1845 (αἱ ἡμερομηνίαι κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον), εἶναι δεύτερος υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Δανιμαρκίας Χριστιανοῦ Θ' (ἴδ. τὸ ὄνομα), ἦτο δὲ ναύαρχος τοῦ δανικοῦ ναυτικοῦ, ὅτε ἐξελέχθη παμψηφεὶ ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Β' Ἐθνικῆς Συνελεύσεως συνταγματικὸς Β α σ ι λ ε ὺ ς τ ῶ ν Ἑ λ λ ή ν ω ν, ὑπὸ τὸ ὄνομα Γεώργιος Α' τῇ 30)18 μαρτίου 1863. Συμφώνως πρὸς τὸ ἐν Λονδίνῳ, τῇ 5 Ἰουνίου ὑπογραφὲν πρωτόκολλον ὑπὸ τῶν τριῶν προστατίδων δυνάμεων, Γαλλίας, Ἀγγλίας καὶ Ῥωσσίας, ἐπὶ τῷ ὅρῳ τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα προσαρτήσεως τῶν Ἰονίων νήσων, ἐδέξατο τὴν ἐκλογὴν τῇ 25 μαΐου (6 Ἰουνίου) 1863 καὶ ἐκτρύχθη ἐνῆλιξ, τῇ 27 Ἰουνίου, ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς συνελεύσεως. Τῇ 13 σεπτεμβρίου, ὁ Γεώργιος ὑπέγραψεν ἔγγραφον, καθ' ὃ ὁ νεώτερος ἀδελφὸς καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἐδικαιοῦντο νὰ προηγηθῶσιν ὡς διάδοχοι τοῦ θρόνου τῆς Δανιμαρκίας. Τῇ 5)16 σεπτεμβρίου καταλιπὼν τὸ πάτριον ἔδαφος ἀπέβη εἰς Ἀθήνας τῇ 18)30 ὀκτωβρίου βάσιν τοῦ προγράμματος τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἔχων τὴν ὡραίαν ῥήτραν «Ἰ σ χ ύ ς μ ο υ ἐ σ τ ὶ ν ἡ ἀ γ ά π η τ ο ῦ λ α ο ῦ μ α ς». Ἓν τῶν πρώτων αὐτοῦ ἔργων ὑπῆρξεν ἡ ἄνευ ὅρων ἀποδοχὴ τοῦ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων προταθέντος συνεδρίου. Εἶτα, τῇ συναρωγῇ τοῦ κόμητος Σπόνεκ, ὃν προσέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ ὡς σύμβουλον, προσεπάθησεν ὅπως ἀποκαταστήσῃ τὴν βαθέως διαταραχθεῖσαν τάξιν ἐκ πολυμήνου ἀναρχίας. Κατὰ μάϊον τοῦ 1864, ὑπέγραψε γενικὴν ἀμνηστείαν ὑπὲρ τῶν στρατιωτικῶν, οἵτινες εἶχον καταδικασθῇ ἕνεκα πολιτικῶν ἐγκλημάτων. Τῇ 16)28 νοεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ὁ βασιλεὺς Γεώργιος Α' ἔδωκε τὸν νενομισμένον ὅρκον εἰς τὸν νέον συνταγματικὸν χάρτην τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐξερράγη ἡ κρητικὴ ἐπανάστασις, ἥτις ἀρξαμένη τῷ 1866 κατεστάλη τῷ 1869. Ἐπ' αὐτῆς πολυάριθμοι Κρῆτες μετηνάστευσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ βουλευταὶ τῆς Κρήτης ἐξελέγησαν, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐνδρύσωσιν ἐν τῇ ἑλληνικῇ Βουλῇ (κατὰ μάϊον τοῦ 1868). Ἀποδίδουσα εἰς τὰς ἐξ Ἑλλάδος βοηθείας τὴν παρατεταμένην ἀντίστασιν τῆς Κρήτης, ἡ Τουρκία ἀνέστειλε τὰς διπλωματικὰς καὶ ἐμπορικὰς σχέσεις μετὰ τῆς ἐν Ἀθήναις κυβερνήσεως, ἥτις ὑπὸ τοῦ ἐθνικοῦ ἀναβρασμοῦ ὠθουμένη, ἐδέξατο τοὺς κινδύνους τῆς τοιαύτης τῶν πραγμάτων καταστάσεως διότι ἄλλως ἤθελεν ἐπισύρει τὸ μῖσος τῶν πολιτῶν. Συνέδριον συνεκροτήθη ἐν Παρισίοις ὅπως συμβιβάσῃ τὰ διαφερόμενα μέρη (κατ' Ἰανουάριον τοῦ 1869), καὶ μολονότι ὁ τῆς Ἑλλάδος ἀντιπρόσωπος Α. Ῥ. Ῥαγκαβῆς ἐνόμισε καθῆκον αὐτοῦ ν' ἀποσυρθῇ μετὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν, διότι ἠνοῦντο νὰ δώσωσιν αὐτῷ ψῆφον ἀποφασιστικήν, ὡς ἔδωκαν τῷ πληρεξουσίῳ τῆς Τουρκίας, αἱ δυσχέρειαι ἐξωμαλύνθησαν ἢ ἀνεστάλησαν, ὁ δὲ βασιλεὺς Γεώργιος ἠδυνήθη νὰ δώσῃ ἀξιοπρεπῶς τὴν συγκατάθεσιν αὐτοῦ, ἣν ἠτοῦντο αἱ δυνάμεις (κατὰ φεβρουάριον). Ἐν τῷ μεταξὺ τούτων ἐδέξατο τὴν παραίτησιν τοῦ ὑπουργείου Βούλγαρη, ἀντικατασταθέντος ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου Ζαΐμη καὶ ἔδεησε νὰ διαλύσῃ τὴν Βουλήν, ἥτις ὑπὲρ τὸ δέον ζωηρῶς συνεμερίσθη τὸν ὑπὲρ τοῦ πολέμου ἐνθουσιασμὸν τοῦ ἔθνους. Ἐνώπιον τῆς Νέας Βουλῆς συγκαλεσθείσης ἐν ἀρχῇ τοῦ Ἰουλίου, ὁ νέος βασιλεὺς ἐδείχθη ἐμφορούμενος ὑπὸ τῆς μερίμνης περὶ τῆς βελτιώσεως καὶ εὐημερίας τοῦ ἔθνους, πρὸς ἣν ἔτρεψε τὴν προσοχὴν τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ. Κατὰ συνέπειαν τῆς διαγωγῆς, ἣν ἐδείξε τὸ ὑπουργεῖον Ζαΐμη ἐπὶ τῆς ἐν Ὠρωπῷ ὁμηγύρεως τῶν ἄγγλων αἰχμαλώτων, ἀντικατέστη ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου Κουμουνδούρου, ἐφ' οὗ διεξήχθη ἡ δίκη τῶν συλληφθέντων ἐπτὰ ληστῶν, οἵτινες κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον καὶ ἀπενεμήθη τῇ χήρᾳ Λόϋδ ἀποζημίωσις ἐκ δεκακισχιλίων λιρῶν στερλινῶν. Τῷ 1871, ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ἀπελθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ καὶ περιηγηθεὶς διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης, ἐπανῆλθεν εἰς Κέρκυραν, ἔνθα ἔχει τὰ θερινὰ αὐτοῦ ἀνάκτορα.

Ὁ Γεώργιος Α' ἐνυμφεύθη τῇ 15)27 ὀκτωβρίου 1867, τὴν μεγάλην δούκισσαν Ὄλγαν Κωνσταντινόβναν, θυγατέρα τοῦ μεγάλου δουκὸς τῆς Ῥωσσίας Κωνσταντίνου καὶ ἀνεψιὰν Ἀλεξάνδρου τοῦ Β'. Ἐκ τῆς βασιλίσσης Ὄλγας ἐγέννησε τῇ 21 Ἰουλίου (2 αὐγούστου) υἱὸν, διάδοχον τοῦ ἑλληνικοῦ θρόνου, βαπτισθέντα μετὰ μεγάλης πομπῆς ἐν Ἀθήναις, κληθέντα Κωνσταντῖνον καὶ λαβόντα τὸν τίτλον «δουκὸς τῆς Σπάρτης». Μετὰ τοῦτον ἐγέννησεν ἕνα υἱὸν (Ἀλέξανδρον) καὶ μίαν θυγατέρα (Ἀλεξάνδραν).

Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος Α' ἐπαινεῖται ὡς ἀγαπῶν τὸν λαὸν καὶ φίλος τῆς οἰκονομίας. Ἀπὸ τῶν ἀνακτόρων αὐτοῦ ἐξώρισε τὴν παλαιὰν

Τυχὼν ναυτικῆς ἀγωγῆς ἀγαπᾷ τὸ ναυτικὸν καὶ προσπαθεῖ ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως αὐτοῦ βοηθούμενος εἰς τοῦτο μεγάλως ὑπὸ τῆς γενναίας συνδρομῆς τοῦ ἔθνους πρὸς καταρτισμὸν ἐθνικοῦ στόλου. Κατὰ τὴν ἐν τῷ Κράτει αὐτοῦ περιοδείαν τῷ 1871 ἀποφεύγων τὰς συνήθεις τιμὰς καὶ ἐπιδείξεις προσεπάθει νὰ σπουδάσῃ ἐκ τοῦ πλησίον τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου καὶ νὰ βλέπῃ γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν. Νέος νοήμων καὶ δραστήριος προσκτᾶται ὀσημέραι τὴν ἀναγκαίαν πρὸς τὸ κυβερνᾶν πεῖραν, καὶ δίδωσιν ἑλληνοπρεπῆ ἀγωγὴν εἰς τὰ τέκνα αὐτοῦ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (Φρειδερίκος-Ἀλέξανδρος-Κάρολος-Ἐρνέστης-Αὔγουστος), πρώην βασιλεὺς τοῦ Ἀνοβέρου, βασιλικὸς πρίγκηψ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας καὶ Ἰρλανδίας, δοὺξ τῆς Κουμβερλάνδης καὶ τοῦ Βρουνσβίκο-Λυνεβούργου, γενν. ἐν Ἀγγλίᾳ, τῇ 27 μαΐου 1819, μονογενὴς υἱὸς τῆς βασιλίσσης τῆς Μεγάλης Βρεταννίας Βικτωρίας, ἧς ἡ γέννησις ἀφῄρεσεν αὐτοῦ τὰ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἀγγλίας δικαιώματα· ἀλλὰ συμφώνως πρὸς τὸν ἐν Γερμανίᾳ ἰσχύοντα σαλικὸν νόμον, ὁ πρίγκηψ ἠδυνήθη νὰ θεωρηθῇ ἐπίδοξος διάδοχος τοῦ βασιλείου τοῦ Ἀνοβέρου, διοικουμένου ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως τῆς Μεγάλης Βρεταννίας. Παθῶν τύφλωσιν ἐκ γενικῆς ἡλικίας δὲν ἠδυνήθη νὰ ἰαθῇ καίτοι ὑποβληθεὶς εἰς ἐγχείρισιν ὑπὸ τοῦ περιωνύμου ὀφθαλμοϊατροῦ Διέφφεμβαχ (1840). Συνεζητήθη ἂν ἔπρεπε νὰ καταλάβῃ τὴν ἀνώτατην ἀρχὴν οὕτω πάσχων. Ὁ βασιλεὺς Ἐρνέστης Αὔγουστος προενόησεν ὅπως λύσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ διὰ διατάγματος τοῦ 1841 ὥρισεν ὅπως πάντα τὰ πρὸς ὑπογραφὴν ὑποβαλλόμενα τῷ μέλλοντι μονάρχῃ ἔγγραφα ἀναγινώσκονται ἐνώπιον δώδεκα μαρτύρων καὶ προσυπογράφονται ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης. Κατὰ δὲ τὴν μακρὰν αὐτοῦ διαμονὴν ἐν Ἀγγλίᾳ, 1843, διώρισεν αὐτὸν ἀντιβασιλέα, καὶ ἀποθανών, τῇ 18 νοεμβρίου 1851, κατέλιπεν αὐτῷ τὸ στέμμα. Ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἀνοβέρου, ἐγένετο, τῷ 1866, τὸ πρώτιστον θῦμα τῶν ἐν Γερμανίᾳ ἐπισυμβάντων ἕνεκα τοῦ αὐστροπρωσσικοῦ πολέμου μεταβολῶν, μεθ' ὃν ἡ Πρωσσία, νικήσασα τὴν Αὐστρίαν ἐν Σαδόβᾳ, προσήρτησεν εἰς τὸ Κράτος αὐτῆς τὸ βασίλειον τοῦ Ἀνοβέρου, παρὰ τὰς σφοδρὰς διαμαρτυρήσεις τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ (κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1866), καὶ ἐδήμευσε τὴν περιουσίαν τοῦ Γεωργίου Ε', κηρύξασα αὐτὸν ἔκπτωτον τοῦ θρόνου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΥΠΟΜΕΝΑΣ. Ἐγενν. ἐν Τραπεζοῦντι, καὶ παρὰ Κωνσταντίνου Βασαράβα ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας σταλεὶς εἰς Πατάβιον ἐσπούδασε τὴν ἰατρικὴν καὶ φιλοσοφίαν, καὶ ἐστεφανώθη τῷ 1708. Διάφορα ποιημάτια ἐγράφησαν εἰς τὴν στεφηφορίαν αὐτοῦ, ἅτινα συλλεχθέντα ὑπὸ Ἰωάννου Ἀβραμίου τοῦ Κρητὸς ἐτυπώθησαν ἐν Βενετίᾳ τῷ 1709, προσφωνηθέντα εἰς τὸν προστάτην τοῦ Ὑπομενᾶ Βασαράβαν. Ἐκ τῆς συλλογῆς ταύτης περιῆλθεν εἰς χεῖράς μας τετρασέλιδον μόνον φύλλον περιέχον τρία ἐπιγράμματα τοῦ ἐν λόγῳ Ἀβραμίου, δύο Ἀντωνίου Στρατηγοῦ τοῦ Κερκυραίου, καὶ ἓν λατινιστὶ Παλλαδίου Δαμιανοῦ Βλάχου. Ἐκ τούτων παρεντιθέμεθα τὰ τοῦ Στρατηγοῦ.

Ἔνδικ' ἀγήραον ἄρτι Γεώργιε σεῖο κλείζει
Πᾶσ' Ἑλλὰς κλῆσιν, ξὺν Πατάβῳ τε σέβει,
Καὶ σοφίης στεφάνους περιβάλλει κἀρ σέο ἔννουν,
Ὡς αἰεὶ φιλέει ἴδμονας εὐλογέειν.
Ἐσθλ' Ἀρετῆς γὰρ δῶρα, ἐπαίνους, στέμματα [ὄντας.
Καρποῦσθαι μοῦνον ταῦτα δέον γολίους.

Ἕτερον δίστιχον.

Ὄλβιος, ὃς σοφίης στεφάνους λάβε, ἠδὲ τὰ εὖχη.
Ὄλβιος οὖν καὐτὸς πάντα τὰ νῦν κατέχων.

Ἐκ Πατα βίου εἰς Βλαχίαν ὁ Ὑπομενὰς μεταβὰς ἐδίδαξε γονίμως εἰς τὴν ἑλληνικὴν Ἀκαδημίαν, εὐδοκίμως μετερχόμενος καὶ τὸν ἰατρόν· ἀποβιώσας δ' ἐν ἔτει 1745 ἐδωρήσατο τὴν πλουσίαν βιβλιοθήκην του εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ Τραπεζοῦντα.

Ἐπειδὴ καὶ ἕτερος ὁμώνυμος διέτριβεν ἐν Βουκουρεστίῳ διδάσκων, πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένης συγχύσεως, λίγομεν ὅτι ὁ δεύτερος οὗτος ἐκαλεῖτο Γεώργιος Θεοδώρου Τραπεζούντιος. Λάζαρος ὁ Σκρύβας, Τραπεζούντιος καὶ οὗτος σχολαρχῶν ἐν Βουκουρεστίῳ, ἔγραψε τὸ ἑξῆς ἐπιτύμβιον εἰς τοῦτον ἀποβιώσαντα τὴν 28 Ἰουλίου 1739.

Τὸν μακρὸν ἐλπίσιν ὧδε Γεώργιος ὕπνον ἰαύει
Ἀναστάσιος νεκύων νεύματα πανσθένεος.
Τὸν γ' ἐνὶ Τραπεζοῦντι ἑκὰς Θεόδωρος ἔφυσε.
Μουσῶν δ' εἶλκυσ' ἔρως γαῖαν ἐς Οὐγγροβλάχων,
Ἔνθ' ἐπὶ παιδείῃ κλέος ἤρατο πολλὰ μογήσας,
Τῆς δ' Ἀκαδημίας πλείονα ἦρξε χρόνον.
Τῷ δ' ἐπὶ δακρυχέων Λάζαρος ἔθηκ' ἐλεγεῖα,
Ὡς μά' ἑταῖρος ἐών, μνημόσυνον φιλίης.

(Σάθ. ἐν τῇ «Νεοελληνικῇ φιλολογίᾳ»).

Γεώργιοι τῆς Ἀρμενίας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α', πατριάρχης τῆς Ἀρμενίας, διαδεξάμενος τῷ 792 τὸν Σολομῶντα. Ἀπεδήμησε πρὸς Κύριον τῷ 795. Διεδέξατο αὐτὸν Ἰωαὴρ ὁ Β'.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Ἀριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

Γεώργιος Β' (Κεδρ.), πατριάρχης τῆς Ἀρμενίας, γενν. ἐν Κάρνῃ, ἀποθ. τῷ 897 μ. Χ. Ἀνετράφεὶς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐξελέγη πατριάρχης τῷ 876, μετὰ τὸν θάνατον Ζαχαρία τοῦ Γ'. Ἦτο ἀνὴρ συνετὸς καὶ ἔμπειρος, καλῶς διοικῶν τὰ τῆς ἐκκλησίας. Ὑπέγραψε μετὰ τῶν πρωτίστων προκρίτων τὴν ἀποσταλεῖσαν τῷ χαλίφῃ ἀναφοράν, δι' ἧς παρεκαλεῖτο νὰ χορηγήσῃ τὸν τίτλον βασιλέως εἰς τὸν βαγρατίδην πρίγκηπα Ἀχὸδ, διοικητὴν τῆς Ἀρμενίας. Ἀποσταλεὶς πρεσβευτὴς ὑπὸ τοῦ Σεμπὰδ, διαδόχου τοῦ Ἀχὸδ, παρὰ τῷ Ἀφσχὶν, ἄραβι στρατηγῷ, ἐπιδραμόντι τὴν Ἀρμενίαν, ἐκρατήθη αἰχμάλωτος, καὶ ἀπελύθη ἀντὶ λύτρων, μετὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς εἰρήνης. Ἔγραψεν ἐπιστολὴν τῷ πατριάρχῃ τῆς Συρίας Ἰωάννῃ, ἐν ᾗ ἐκτίθησι τὰ δόγματα τῆς ἀρμενικῆς ἐκκλησίας. Διεδέξατο αὐτὸν ὁ Μαχὸρς Β' Ἐλιβαρδζετσί.

Γεώργιος Γ', γεννηθ. ἐν Λόρῃ, κατέλαβε τὸν θρόνον τῆς Ἀρμενίας ἀπὸ τοῦ 1071 μέχρι τοῦ 1073. Ὅτε Γρηγόριος ὁ Β' παρητήθη ὅπως ἀποχωρήσῃ εἰς τὸ Μέλαν Ὄρος ἐπὶ τοῦ Ταύρου, ὁ γραμματεὺς αὐτοῦ Γεώργιος ἐξελέγη πατριάρχης. Ὀργισθεὶς δὲ διότι πολλοὶ τῶν ἱερέων ἀνεγνώριζον εἰσέτι πατριάρχην Γεώργιον τὸν Β'ον, προσηνέχθη αὐτοῖς αὐστηρότατα. Καθαιρεθεὶς ὑπὸ συνόδου τῷ 1073, ἀπεχώρησεν εἰς Ταρσὸν, ἔνθα μετὰ μικρὸν ἀπεβίωσε πρὸς Κύριον, μετὰ διετῆ πατριαρχείαν. Διεδέξατο αὐτὸν ὁ προκάτοχός του Γεώργιος ὁ Β'.

Γεώργιοι τῆς Γεωργίας.

Σημ. Τὸ βασίλειον τῆς Γεωργίας συνέκειτο ἐκ τριῶν κυριωτέρων μερῶν, τῆς Μιγγρελίας, πρὸς δυσμὰς, τοῦ Καχὲ, πρὸς ἀνατολὰς καὶ τῆς Καρθλὴ, ἐν τῷ κέντρῳ. Ὅτε δύο ἢ πλείονες ἦγεμόνες ἐβασίλευον ταὐτοχρόνως, ὁ κατέχων τὸν θρόνον τῆς Καρθλὴ ἐθεωρεῖτο ὡς συνεχίζων τὴν γραμμὴν τῶν Γεωργίων τῆς Γεωργίας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α', βασιλεὺς Βαγράτου τοῦ Γ', γενν. τῷ 996 μ. Χ., ἀποθ. τῷ 1027. Ἀπὸθανόντος τοῦ πατρός του, ἔμεινε κύριος τοῦ βασιλείου τῆς Γεωργίας, ὅπερ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐξετείνετο πέραν τοῦ Καυκάσου καὶ μέχρι τῆς Μαύρης θαλάσσης, πρωτεύουσαν ἔχοντὴν Κουθαχίδα. Ἐβασίλευσε δὲ ἀπό τινος χρόνου, ὅτε οἱ υἱοὶ Καδὶγ τοῦ Α', βασιλέως τῆς Ἀρμενίας, ἠρξαντο ἀντιποιούμενοι τοῦ χηρεύοντος θρόνου. Ὁ Γεώργιος ἠσπάσθη τὴν μερίδα τοῦ Ὀσχαννὲς Σεμπὰδ, νομίμου διαδόχου, ἀλλ' ἡ ἐπέμβασις αὐτοῦ δὲν ὠφέλησε πολὺ τὸν σύμμαχόν του, μόλις κατορθώσαντα νὰ διαντιμηθῇ τὸ βασίλειον μετὰ τοῦ ἀνταγωνιστοῦ αὐτοῦ. Εἰς δὲ τὸν νέον τοῦτον πόλεμον ἔδωκεν ἀφορμὴν ἀποποιηθεὶς νὰ ἀποτίσῃ τὸν φόρον ἐπαρχιῶν ἐξαρτωμένων ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς αὐτοκρατορίας, καὶ διοικουμένων ὑπ' αὐτοῦ ἔχοντος τὸν τίτλον «Κουροπαλάτου». Ὁ αὐτοκράτωρ Βασίλειος Β' εἰσῆλασεν εἰς Γεωργίαν, ἐνέπρησε πολλὰς πόλεις καὶ ἤρατο σημαντικὴν νίκην, περὶ τὴν Βαλουγατσίδα λίμνην, τῇ 11 νοεμβρίου 1022. Ἀδυνατῶν δὲ νὰ καταφθάσῃ τὸν βασιλέα τῆς Γεωργίας καταφυγόντα εἰς τοὺς αὐχένας τοῦ Καυκάσου, ἀνέκαμψεν εἰς Τραπεζοῦντα, ὅπως διαχειμάσῃ καὶ τὸ ἀκόλουθον ἔτος ἠσχολήθῃ εἰς καθυπόταξιν στασιαζόντων λαῶν ἐν Ἀσίᾳ. Κατὰ τὴν ἀπουσίαν αὐτοῦ, αἱ ἐν Γεωργίᾳ καταλειφθεῖσαι φρουραὶ ἐξεδιώχθησαν, ἀλλ' ἀφοῦ ἀπηλλάγη τῶν ἐχθρῶν του, εἰσῆλασεν αὖθις εἰς τὰ Κράτη τῆς Γεωργίας, ἥτις ἠτήσατο εἰρήνην. Ὁ βασιλεὺς τῆς Γεωργίας παρεχώρησε τεσσαρακαίδεκα φρούρια, τὰς ἐπαρχίας αἵτινες ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τὸν πόλεμον, καὶ παρέδωκεν ὅμηρον διὰ τρία ἔτη, τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ υἱὸν Βαγράτην, λαβὼν ἀντὶ πάντων τούτων χωρία τινά. Διεδέξατο αὐτὸν Βαγράτης ὁ Δ', τῷ 1027.

Γεώργιος Β'ος, βασιλεὺς τῆς Γεωργίας, διαδεξάμενος τὸν πατέρα αὐτοῦ Βαγράτην Δ'ον, τῷ 1072, καὶ ἀποθανὼν τῷ 1089 μ. Χ. Πρὸ τῆς στέψεως αὐτοῦ, ἐνῷ ὁ Βαγράτης διέμενεν ἐν Κωνσταντινουπόλει (1050), κατέλαβε τὸν θρόνον ὑπὸ τὴν κηδεμονείαν τοῦ παιδαγωγοῦ του Λιβαρίδου καὶ τῆς θείας αὐτοῦ, Γουαρανδόχτης. Ἡ βασιλεία του ἐταράχθη ὑπὸ πολλῶν ἀνταρσιῶν τῶν μεγιστάνων, ὧν εἷς, ὁ υἱὸς τοῦ Λιβαρίδου Ἰβανὲ, προὔδωκε καὶ τὴν πατρίδα καὶ τὸν ἡγεμόνα αὐτοῦ, βοηθήσας τὸν σελτζουκίδην σουλτάνον τῆς Περσίας Μελὶκ-Σὰχ, εἰσελάσαντα εἰς Γεωργίαν τῷ 1086. Ἀλλ' ὁ Γεώργιος ἐθριάμβευσε κατὰ τῶν ἐχθρῶν του ἐσωτερικῶν τε καὶ ἐξωτερικῶν· ἐξήλασε τοῦ βασιλείου τὸ ἐξ ὀκτὼ καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδων ἀνδρῶν σῶμα τοῦ Μελὶκ Σὰχ καὶ ἐκυρίευσε τὰς παρὰ τῶν Ἑλλήνων καταληφθείσας θέσεις ἐν αἷς καὶ τὸ Κάρς· Ἀλλ' ἡ πόλις αὕτη δὲν ἔμεινεν ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν κατοχήν του, διότι ἔπεσεν εἰς τὰς χεῖρας τουρκικῆς φυλῆς, ἥτις ἐνέπρησε τὴν Κουθαχίδα καὶ ἠνάγκασε τὸν βασιλέα νὰ φύγῃ εἰς τὰ ὄρη. Οἱ ἀτυχεῖς κάτοικοι μόλις τὸν χειμῶνα ἡσύχασαν ἐπὶ μικρόν· διότι τὸ θέρος ἐπανήγαγε τοὺς ἐπιδρομεῖς, ὧν ἡ παρουσία ἐμπόδισε πᾶν εἶδος καλλιεργείας. Ἡ εὐχάριστος εἰρήνη ἐπεκράτησε ἐν Γεωργίᾳ μετὰ τῶν δυσχερημάτων τούτων ἠνώθησαν ὕστερα

συμφοραί, ἤτοι κατακρημνίσεις ὀρέων καὶ σεισμοὶ πολλοὺς θανατώσαντες. Ὁ Γεώργιος βιασθεὶς ὅπως ἐπικαλεσθῇ τὴν εἰρήνην, μετέβη εἰς Ἰσπαχάνην· ὁ δὲ σουλτάνος ὑπεδέξατο αὐτὸν εὐμενέστατα καὶ ὑπεσχέθη νὰ καταπαύσῃ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν ὑπηκόων του. Ὁ Γεώργιος ἔλαβε τὸ στέμμα τῆς Κακχὲ καὶ τοῦ Ἐρὲθ, ἐπὶ τῷ ὅρῳ ν' ἀποτίῃ φόραν δι' ὁλόκληρον τὸ βασίλειον. Ἐπὶ τῆς ἀναχωρήσεώς του ἠγείρετο τοῦ στρατοῦ δι' οὗ ἔμελλε νὰ λάβῃ κατοχὴν τῶν νέων αὐτοῦ Κρατῶν, ἀλλὰ δὲν εἶχε τὴν ὑπομονὴν ν' ἀναμείνῃ τὴν κατάκτησιν αὐτῶν, καὶ ἐνῷ τὰ στρατεύματα ἐπολιόρκουν τὴν ἀκρόπολιν τῆς Βιζὰν, ἀνέκαμψεν εἰς Γεωργίαν, ὅπως ἐπιδοθῇ εἰς τὸ κυνήγιον. Διεδέξατο αὐτὸν ὁ υἱός του Δαυὶδ Β', ὁ Ἐπανορθωτής.

Γεώργιος Γ', υἱὸς Δημητρίου τοῦ Β'ου, ἥρπασε τὸν θρόνον τῆς Γεωργίας, τῷ 1156, καὶ διετήρησεν αὐτὸν ἐφ' ὅρου ζωῆς, ἀποθ. τῷ 1184. Τέμμας, ὁ υἱὸς Δαυὶδ τοῦ Γ' καὶ ἔγγονος Δημητρίου τοῦ Β', ἦτον ἔτι παῖς ἐπὶ τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἕνεκα τούτου ὁ Γεώργιος ἠδυνήθη νὰ καταλάβῃ τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν ἣν διετήρησε καὶ μέχρις οὗ ἐγένετο ἐνῆλιξ ὁ ἀνεψιός του.

Ἀντεκδικούμενος τὰς ἐπιδρομὰς τῶν μουσουλμάνων, εἰσήλασεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Σχίρας τῷ 1161, ἐκυρίευσε τὴν πόλιν Ἀνὲ, κατεχομένην ὑπὸ τοῦ ἐμίρου Φαδλεὼν, καὶ ἐχώρησε μέχρι τῶν χωρῶν τοῦ ἀταβὲκ Ἰλδεγὶζ καὶ Μιχρὰν Σὰχ-Ἀρμὲν, τοῦ βασιλέως τῆς Κλὰθ καὶ τῆς Μανασγορίδης. Τοσούτους δ' ἀπήγαγεν αἰχμαλώτους ἐκ τῆς ἐκστρατείας ταύτης, ὥστε εἰς δοῦλος ἐπωλεῖτο ἐν Τιφλίδι ἀντὶ ἑνὸς ξυλίνου πινακίου. Ὁ Γεώργιος ἐν ἀκμῇ δόξης διατελῶν διενοήθη τοῦ λοιποῦ πῶς νὰ ζήσῃ ἀσκεδάζων καὶ θηρεύων. Ἀλλ' ἐκ τῆς ναυχελείας ταύτης ἐξήγαγεν αὐτὸν ἡ ἀνταρσία τῶν μουσουλμάνων τῆς Ἄνης, καθ' ἣς ἐκστρατεύσας, καθυπέταξε τοὺς ἀντάρτας, καὶ ἐκλείσθη ἐν αὐτῇ μεθ' ἑπτακισχιλίων ἀνδρῶν, ὅτε ἐπολιόρκησεν αὐτὴν ὁ Μιχρὰν Σὰχ ἄγων 80,000 ἄνδρας. Μεθ' ὅλην τὴν δυσαναλογίαν τοῦ ἀριθμοῦ, οἱ Γεωργιανοὶ κατετρόπωσαν τὸν ἐχθρικὸν στρατὸν καὶ ἔτρεψαν αὐτὸν εἰς φυγήν. Ὁ ἀταβὲκ Ἰλδεγὶζ, ἐπιθυμῶν νὰ ἐκδικηθῇ κατὰ τοῦ Γεωργίου, κυριεύσαντος τὸ Τοβὶνον, τῷ 1162, καὶ αἰχμαλωτεύσαντος ἐν αὐτῷ δεκακισχιλίους ἄνδρας, συνεμάχησε μετὰ τοῦ Σὰχ Ἀρμὲν καὶ ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν Γεωργίαν ἄγων 50,000 ἀνδρῶν. Ἐνέπρησε πολλὰς πόλεις, καὶ οὐδενὸς τῶν χριστιανῶν ἐφείσατο. Ἡττήθη δ' ἐν μεγάλῃ μάχῃ καὶ ἐκδιωχθεὶς τοῦ γεωργιανοῦ ἐδάφους, ἐπανῆλθε τὸ ἀκόλουθον ἔτος μετὰ τοῦ σελτζουκίδου σουλτάνου Ἀλὶπ-Ἀρσλὰν (1163). Οἱ δύο σύμμαχοι ἐπλησίασαν εἰς Ἄνην, ἣν ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας ἐπολιόρκουν· μεθ' ὅλην ὅμως τὴν ἀριθμητικὴν ὑπεροχὴν τοῦ στρατοῦ αὐτῶν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κυριεύσωσι τὴν πόλιν καὶ περιωρίσθησαν εἰς τὸ νὰ λεηλατήσωσι τὰ πέριξ. Ὁ Γεώργιος δὲν ὑπῆρξε πάντοτε τοσοῦτον εὐτυχής. Ἡττηθεὶς ἐν τῇ μάχῃ τῆς Νακχιτσερὰν ἠτήσατο εἰρήνην, ἥτις παρεχωρήθη αὐτῷ, τῷ 1166, ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ ν' ἀποδώσῃ τὴν Ἄνην τῷ πρώτῳ αὐτῆς κυρίῳ. Καίτοι δὲ διατηρήσας ἐπὶ τῆς Ἄνης τὸ δικαίωμα τῆς κυριαρχίας, ἐπὶ τοσοῦτον ἐθλίβη διότι δὲν συνηριθμεῖτο πλέον τὴν πόλιν ταύτην μετὰ τῶν ἀμέσων αὐτοῦ κτήσεων, ὥστε ἐκυρίευσεν αὖθις αὐτὴν τῷ 1173. Ὁ Ἰλδεγὶζ καὶ ὁ σουλτάνος Ἀλπ Ἀρσλὰν ἦλθον ὅπως στήσωσι πολιορκίαν πρὸ αὐτῆς, ἀλλ' οἱ χριστιανοὶ φοβούμενοι τὴν ἐκδίκησιν τῶν μουσουλμάνων τοσοῦτον ἀνδρείως ἠγωνίσαντο, ὥστε οἱ πολιορκηταὶ ἠναγκάσθησαν νὰ λύσωσι τὴν πολιορκίαν. Ὁ Γεώργιος εἰσήλασεν αὖθις εἰς τὴν Ἀδερβαϊτζάνην, τῷ 1176, ἀλλ' ἀπεκρούσθη ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Ἰλδεγίζ. Ὁ ἀρχιστράτηγος Ὀρπελιὰν, ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Γεωργίου Γ' ὑπεσχέθη Δαυὶδ τῷ τρίτῳ ὅτι θὰ χρίσῃ βασιλέα τὸν Τέμμαν καὶ βοηθούμενος ὑπὸ πολυαρίθμων μεγιστάνων ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν Τιφλίδα, εἰς ἣν κατέφυγεν ὁ Γεώργιος, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ πολιορκία ἀνεβάλλετο ἐπὶ μακρὸν ὁ Γεώργιος προλαβὼν ἐδέξατο ἐπικουρίαν παρὰ τοῦ Κιπτσὰκ, προσηταιρίσατο πολλοὺς τῶν στασιαστῶν, καὶ ἀπέκρουσε τὸν Ἰβανὲ, ἀποχωρήσαντα μετὰ τοῦ Τέμμα εἰς τὸ φρούριον Λόρη. Ὁ Τέμμας ἀπελπισθεὶς περὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ σκοποῦ του ἐξῆλθε λάθρα τῆς πόλεως καὶ παρεδόθη εἰς χεῖρας τοῦ θείου αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰβανὲ, ἐκλιπόντος τοῦ αἰτίου τοῦ πολέμου, ὑπετάγη, τῷ 1177, ἀφοῦ ὑπεσχέθησαν ἀμνηστείαν αὐτῷ καὶ τοῖς περὶ αὐτόν. Ἀλλ' ἂν πιστεύσωμεν τὸν Στέφανον Ὀρπελιὰν, ὅστις κατὰ τοῦτο διαφωνεῖ πρὸς τὸν γεωργιανὸν χρονογράφον, ὁ Ἰβανὲ Ὀρπελιὰν καὶ πάντα τὰ παρόντα μέλη τῆς οἰκογενείας του κατεσφάγησαν, τὸ ὄνομά των κατηργήθη καὶ ἡ περιουσία των ἐδημεύθη. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν Τέμμαν, λέγεται ὅτι ἐξωρύχθησαν οἱ ὀφθαλμοί του. Ὁ Γεώργιος κατέλιπε τὸ στέμμα τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ Θάμαρ, ἣ εἶχε σύμβουλον ἀπὸ τοῦ 1178.

Γεώργιος Δ', ὁ ἐπονομασθεὶς Λάσσα (πράχειλος), γεν. τῷ 1194, ἐβασίλευσεν ἀπὸ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριστοτέλειο (Ν.Π.Ι.Δ.)

τοῦ 1201 μέχρι τοῦ 1212, κατὰ τὸν Wakhoucht, ἢ ἀπὸ τοῦ 1212 μέχρι τοῦ 1223 κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Βροσσέτου. Ἦτον υἱὸς τοῦ βαγρατίδου πρίγκηπος Δαυὶδ Σοσλὰν, δευτέρου συζύγου τῆς βασιλίσσης Θάμαρ, ἥτις κατέστησεν αὐτὸν σύνθρονον, τῷ 1207. Πολλαὶ τῆς Ἀρμενίας πόλεις ὑπὸ Μουσουλμάνων κατεχόμεναι ἀπέτιον αὐτῷ φόρον. Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς βασιλείας του ἠναγκάσθη νὰ λάβῃ τὰ ὅπλα ὅπως καταστείλῃ τὰς στάσεις τῶν κατοίκων τῆς Γανδζὰχ, οἵτινες εἰσέβαλλον εἰς τὴν Γεωργίαν. Περατώσας δ' εὐτυχῶς τὴν ἐκστρατείαν ταύτην, ἐπανῆλθεν εἰς Τιφλίδα, ἐγένετο ἔκδοτος εἰς τὰς ἡδονὰς, καὶ ἐδίωξε τοὺς ὑπουργοὺς, οἵτινες τοσοῦτῳ συνετῶς διῴκησαν τὸ βασίλειον ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆς μητρός του. Ὁ πατριάρχης καὶ οἱ μεγιστᾶνες ἐγκατέλιπον τὴν αὐλὴν, ἐν ᾗ τὰ πάντα ἦσαν ἐν ἀταξίᾳ. Ὁ Γεώργιος οὐδέποτε συγκατετέθη νὰ νυμφευθῇ, ἀλλ' ἔζη μετ' ἐγγάμου γυναικὸς, ἐξ ἧς ἐγέννησεν υἱὸν, ὅστις μετὰ πολλὰς περιπετείας ἐβασίλευσεν ὑπὸ τὸ ὄνομα Δαυὶδ Ε'. Ἡμέραν τινὰ καθ' ἣν ἐμέθυε, στρατιῶται ἐξώρυξαν τὸν δεξιὸν αὐτοῦ ὀφθαλμὸν, ἀφοῦ ἐκόρεσαν ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ αὐτοῦ σώματος τὰς αἰσχρὰς καὶ κτηνώδεις ὀρέξεις των. Τὸ τέλος τῆς βασιλείας του διεταράχθη ὑπὸ τῶν πολέμων τῶν Μογγόλων, μεθ' ὧν συνεκρότησε μάχην, τῷ 1221, ἄγων 90,000 ἀνδρῶν καὶ ἡττηθεὶς ἐζήτησε καταφύγιον ἐπὶ τῶν ὀρέων. Οἱ Μογγόλοι οὐδὲν ἐκαρπώθησαν ἐκ τῆς νίκης ταύτης· κατέλιπον τὴν Γεωργίαν μὴ ἀποπειραθέντες τὴν κατάκτησιν αὐτῆς, ἥτις πλείστας παρεῖχε δυσχερείας. Ὅτε ὁ Γεώργιος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν αὐτοῦ, ἀνέλαβε τὰς ἀρχαίας ἕξεις. Πλησιάζων δὲ εἰς τὸ χετλος τοῦ τάφου διεπιστεύθη τὴν ἀντιβασιλείαν τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ Ῥουσουδὰν, διότι ὁ υἱὸς του Δαυὶδ νεώτατος ὢν δὲν ἠδύνατο νὰ βασιλεύσῃ.

Γεώργιος Ε', ὁ ἐπονομασθεὶς *Brtsqin walé* (ὁ Λαμπρὸς), υἱὸς τοῦ Δημητρίου Β' καὶ ἔγγονος Δαυὶδ τοῦ Ε', γενν. περὶ τὸ 1286, κατέλαβε τὸν θρόνον τῆς Γεωργίας ἀπὸ τοῦ 1299 μέχρι τοῦ 1301 καὶ ἀπὸ τοῦ 1308 μέχρι τοῦ 1346, ὅτε καὶ ἀπέθανε. Ἔλαβε τὸν τίτλον βασιλέως (1299) ὅτε ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Δαυὶδ ὁ ΣΤ' ἐξεθρονίσθη ὑπὸ τοῦ Γκαζὰν, χάνη τῶν Μογγόλων τῆς Περσίας καὶ κυριάρχου τῆς Γεωργίας· ἀλλ' ἡ ἐξουσία αὐτοῦ δὲν ἐξετείνετο πέραν τῶν τειχῶν τῆς Τιφλίδος. Ὁ μάταιος οὗτος τίτλος ἀφῃρέθη παρ' αὐτοῦ τῷ 1301, καὶ ἐδόθη τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Οὐακτάγγ Γ', μεθ' ὃν τὸν θάνατον (1308) ἀποκατέστη αὖθις ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ συνεβασίλευσε μετὰ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Γεωργίου τοῦ ΣΤ'. Γεώργιος ὁ Ε' ἐπολέμησεν ἀνδρείως ἐν ταῖς τάξεσι τῶν Μογγόλων, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ὀλδζαϊτοῦ, 1316, ἔσπευσεν ὅπως κηρυχθῇ ὑπήκοος τοῦ νέου χάνη Ἀβοῦ-Σαϊδ, ὅστις τῷ 1316 ἀνεγνώρισεν αὐτὸν μοναδικὸν βασιλέα τῆς Γεωργίας. Ἐπέβαλε τὴν εἰρήνην εἰς τοὺς Ὀσσους, καθησύχασε τὸ βασίλειον σφάξας τοὺς ταραχοποιοὺς εὐπατρίδας καὶ διοικητὰς, ἐκυρίευσε τὴν Ἰμερετίαν, τῷ 1330, καὶ ἐξέτεινε τὸ Κράτος ἀπὸ τῆς Κασπίας μέχρι τῆς Μαύρης θαλάσσης. Κατώρθωσε νὰ καταστῇ ἀνεξάρτητος ἀπὸ τῶν Μογγόλων καὶ ἐφρόντισε περὶ διαῤῥυθμίσεως τῶν ἐσωτερικῶν τοῦ Κράτους ἐκδοὺς κώδηκα ἐξ 66 ἄρθρων, ὅστις ἀποτελεῖ τὸ πέμπτον μέρος τοῦ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῶν Παρισίων γεωργιανοῦ κώδηκος. Διεδέξατο αὐτὸν ὁ υἱὸς του Δαυὶδ ὁ Ζ'.

Γεώργιος ΣΤ', ὁ ἐπονομασθεὶς Μτζιρὲ (ὁ Μικρὸς), υἱὸς Δαυὶδ τοῦ ΣΤ' καὶ ἔγγονος Δαυὶδ τοῦ Ε' γενν. περὶ τὸ 1308, ἔφερε τὸν τίτλον βασιλέως τῆς Γεωργίας ἀπὸ τοῦ 1308 μέχρι τοῦ 1318. Κατ' ἀρχὰς ἐτέθη ὑπὸ τὴν κηδεμονείαν, εἶτα ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ θείου του Γεωργίου τοῦ Ε'ου (1318). Ἀγνοεῖται ἡ ἐποχὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

Γεώργιος Ζ', υἱὸς Βαγράτου τοῦ Ε' καὶ ἔγγονος Δαυὶδ τοῦ Ζ', βασιλέως τῆς Γεωργίας, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ, τῷ 1395, καὶ ἀπέθανε τῷ 1407. Τῷ 1393, ἠλευθέρωσε τὸν πατέρα του αἰχμαλωτευθέντα ὑπὸ τῶν Μογγόλων καὶ τεθέντα ὑπὸ τοῦ Ταμερλάνου ἀρχηγὸν 12 χιλ. ἱππέων ἐπιτεταγμένων ὅπως ἐξαναγκάσωσι τοὺς Γεωργιανοὺς ἀσπασθῶσι τὸν ἰσλαμισμόν. Ὁ Ταμερλάνος παροργισθεὶς διότι ὁ Γεώργιος ἠρνήθη νὰ κηρυχθῇ ὑποτελὴς αὐτοῦ, διήρπασε τὴν χώραν του καὶ ἐνίκησεν αὐτὸν, τῷ 1396. Μετὰ παρέλευσιν τεσσάρων ἐτῶν, ἐπέβραμεν ἐκ νέου τὴν Γεωργίαν, ἐκυρίευσε δύο καὶ εἴκοσι φρούρια καὶ τὴν Τιφλίδα, ἧς τοὺς κατοίκους ἐπίρασε ἐν στόματι μαχαίρας, καὶ κατηδάφισε τὰ τείχη. Ὁ Γεώργιος καταφυγὼν εἰς τὰ ὄρη οὐδαμῶς ἐφοβεῖτο τὴν λύσσαν τοῦ μεγάλου κατακτητοῦ, ἀλλ' ἐπιθυμῶν νὰ θεραπεύσῃ τὰ δεινὰ τῶν ὑπηκόων του παρεκινήθη νὰ ζητήσῃ τὴν εἰρήνην. Ὁ δὲ Ταμερλάνος ἐδείχθη διατεθειμένος ὅπως θέσῃ τέρμα εἰς τὰς ἐχθροπραξίας, ἀλλ' ἠθέλησε πρότερον νὰ ἐκδικηθῇ τὰς ὑπὸ τῶν χριστιανῶν τῆς Γεωργίας κακουργίας τῶν μουσουλμάνων. Ὅθεν εἰσέβαλε τῆς Κλαρτζίθης, Ἀραγουὴς καὶ Σαμτσκὲ καὶ ἐγένοντο ἐκ νέου θέατρα αἱματη-

ρῶν σκηνῶν, τῷ 1401. Ὑποσχεθεὶς ὅτι θὰ ὑπηρετῇ ὡς βοηθὸς ἐν τῷ μογγολικῷ στρατῷ, ὁ Γεώργιος ἀπήλαυσεν εἰρήνης βραχυχρονίου ἕως οὗ ὁ κυριάρχης αὐτοῦ ἠθέλησε νὰ προσηλυτίσῃ αὐτὸν εἰς τὸν μουσουλμανισμὸν καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐδέχθη ἐπῆλθε νέα τῶν Μογγόλων ἐπιδρομή, καθ' ἣν αὐτοὶ ἐκυρίευσαν τὰ φρούρια τῆς Βορβούης ἢ Κορτήνης, πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς Τιφλίδος, 1403, καὶ ἀπεσύρθησαν ἄπειρα λάφυρα φέροντες. Ἦτο δὲ αὕτη ἡ τελευταία τῶν Μογγόλων ἐκστρατεία κατὰ τῆς ἀτυχοῦς ταύτης χώρας. Ὅτε ὁ Γεώργιος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν αὐτοῦ κατώρθωσε νὰ παράσχῃ ὀλίγην εὐημερίαν τῷ λαῷ αὐτοῦ. Κατὰ τὸν Wakhoucht, ἐφονεύθη τῷ 1407, ἐν μάχῃ, καθ' ἣν τὰ στρατεύματά του κατεκερματίσθησαν ὑπὸ τῶν Τούρκων. Διεδέξατο αὐτὸν ὁ ἀδελφός του Κωνσταντῖνος Β'.

Γεώργιος Η'. Ὁ γεωργιανὸς χρονογράφος, οὗ ὁ Brosset δημοσιεύει τὸ κείμενον καὶ τὴν μετάφρασιν, δίδωσι διάδοχον Γεωργίου τοῦ Ζ' Δαυΐδ τινα Η', ἀδελφὸν αὐτοῦ, καταλιπόντα ὡς λέγεται, τὸν θρόνον τῷ υἱῷ αὐτοῦ Γεωργίῳ τῷ Η', ὅστις εἰκάζεται ὅτι ἀπεβίωσε τῷ 1413, μετὰ βραχεῖαν βασιλείαν, καὶ ἔσχε διάδοχον τὸν υἱόν του Ἀλέξανδρον Β'. Καίτοι δὲ ὁ ἀνὴρ οὗτος φαίνεται πιθανῶς μὴ ὑπάρξας καὶ ἀπορρίπτεται ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος Οὐακούχτου, συγγράψαντος κριτικὴν ἱστορίαν τῆς Γεωργίας, ἔδει νὰ μνημονευθῇ διότι τὴν πλάνην τοῦ χρονογράφου συνεμερίσθησαν οἱ μεταγενέστεροι βασιλεῖς, ὧν ὁ τελευταῖος ἐθεωρεῖτο ὁ 13ος τῶν Γεωργίων.

Γεώργιος Θ'ος, βασιλεὺς τῆς Γεωργίας, υἱὸς Ἀλιξάνδρου τοῦ Ζ', διεδέξατο τὸν ἀδελφόν του Οὐακτάγγην Δ', τῷ 1447, καὶ ἀπεβίωσε τῷ 1469 μ. Χ. Ὑπέταξε τὴν Χερβάνην ἐπαναστατήσασαν, ἀλλ' ἀπέτυχε κατὰ τοῦ υἱοῦ του Βαγράτη Ἐρισταβ (διοικητοῦ) τῆς Ἰμερετίας, ὅστις τῷ 1562 ἤρξατο ἀντιποιούμενος τοῦ στέμματος. Ὁ Βαγράτης ἐκήρυξεν ἀνεξαρτήτους τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἡγεμονίσκους καὶ κατέλαβε τὴν Κουθαϊσίδα, πρωτεύουσαν τῆς Κάρθλης. Ὁ τουρκομάνος πρίγκηψ Οὐζοὺν Χασὰν, ἐπωφελήθη τῆς ἀδυναμίας τοῦ βασιλείου τῆς Γεωργίας ὅπως ἐπιδράμῃ αὐτό· τῷ 1463 κατετρόπωσε τὸν στρατὸν τοῦ Γεωργίου, ὅστις μετὰ δύο ἔτη ἠγμαλωτεύθη ὑπὸ τοῦ Κουαρκουαρέ, οὗ ὁ υἱὸς Βαγαδοὺρ, ἠλευθέρωσε τὸν βασιλέα τῷ 1466, καὶ ἐβοήθησαν αὐτῷ ὅπως ἀναλάβῃ τὴν Κάρθλην καὶ τὴν Κακχέτην. Ὁ Βαγράτης ἐστήριζεν ἐν Ἰμερετίᾳ μέχρις οὗ, θανόντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, κατέλαβε τὸν θρόνον.

Γεώργιος Ι', βασιλεὺς τῆς Κάρθλης, υἱὸς Κωνσταντίνου τοῦ Γ'ου, ἀνῆλθε τὸν θρόνον τῷ 1525, ὅτε ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Δαυὶδ Η' παραιτηθεὶς ἠσπάσθη τὸν μοναστικὸν βίον. Μετά τινων ἐτῶν βασιλείαν, ὁ Γεώργιος ἐμιμήθη τὸ παράδειγμα τοῦ προκατόχου του, τῷ 1534, καὶ κατέλιπε τὸν θρόνον τῷ ἀνεψιῷ αὐτοῦ Λουαρσάβῳ Α', υἱῷ Δαυὶδ τοῦ Ζ'.

Γεώργιος ΙΑ', βασιλεὺς τῆς Κάρθλης, ἀναβὰς εἰς τὸν θρόνον τῷ 1600, ἀφοῦ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Σίμων Α' ἠχμαλωτεύθη ὑπὸ τῶν Τούρκων καὶ ἐκλείσθη ἐν τῷ Ἑπταπυργίῳ. Τῷ 1602 ἠκολούθησεν εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ἐριβὰν τὸν κυριάρχην αὐτοῦ Σὰχ Ἀββᾶς, βασιλέα τῆς Περσίας. Ὁ τσάρος Βόρης Γοδουνὼφ, ὅστις ἐπεθύμει νὰ νυμφεύσῃ τὸν υἱόν του Φεδὸρ καὶ τὴν θυγατέρα του Ξενίαν μετὰ πριγκηπίσσης καὶ πρίγκηπος γεωργιανοῦ, διέταξε τὸν πρεσβευτὴν αὐτοῦ Τατισὲφ νὰ ἐκλέξῃ τὸν γαμβρὸν καὶ τὴν νύμφην. Ὁ δὲ Τατισὲφ, ἐν ἐλλείψει τοῦ πρίγκηπος τῆς Κακχέτης, Θεϊμουράζ, ὅστις εὑρίσκετο ἐν Περσίᾳ, ἠτήσατο παρὰ τοῦ Γεωργίου τὴν χεῖρα τῆς θυγατρός του Ἑλένης καὶ τοῦ ἀνεψιοῦ του Χόσρεου. Ὁ βασιλεὺς τῆς Γεωργίας εὐχαρίστως ἀπεδέξατο τὰ σχέδια ταῦτα καὶ ἐκηρύχθη ὑποτελὴς τοῦ τσάρου τῆς Μοσκοβίας. Ἀλλ' ὁ θάνατος αὐτοῦ ἐπελθὼν τῷ 1603, ἔθετο τέρμα εἰς τὰς διαπραγματεύσεις ταύτας. Τινὲς δ' ἱστορικοὶ διατείνονται ὅτι ἐδηλητηριάσθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Σὰχ Ἀββᾶς. Κατ' ἄλλους, ἀπέθανε δηχθεὶς τὸ στόμα ὑπὸ μελίσσης ἐγκεκρυμμένης ἐν σταγόνι μέλιτος οὗ ἐγεύσατο. Διάδοχος αὐτοῦ ἐγένετο ὁ υἱός του Λουάρσαβος ὁ Β'.

Γεώργιος ΙΒ', υἱὸς τοῦ Οὐακτάγγη Δ' διενεμήθη τὸ βασίλειον τῆς Γεωργίας μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀρτσὶλ, τῷ 1676, προσεκτήσατο τὴν Κάρθλην καὶ ἀπέθανε τῷ 1709. Ἀναβὰς εἰς τὸν θρόνον τῇ συγκαταθέσει τοῦ κυριάρχου αὐτοῦ, σάχη τῆς Περσίας, ἐβασίλευσε κατ' ἀρχὰς εἰρηνικῶς· ἀλλὰ καταστὰς ὑποτεταγμένος εἰς τὸν σάχην, καθηρέθη τῷ 1688. Τὸ στέμμα καὶ ἡ περιουσία του ἐδόθησαν Ἡρακλείῳ τῷ Α', υἱῷ Θεϊμουράζ τοῦ Α', βασιλέως τῆς Κακχέτης. Ὁ νέος βασιλεὺς καίτοι ὑποστηριζόμενος ὑπὸ περσικοῦ στρατοῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ καταλάβῃ εὐκόλως τὴν Κάρθλην. Ἀλλ' οὐχ ἧττον, μετὰ διαφόρους περιπετείας, κατώρθωσε νὰ ἐκδιώξῃ ὁριστικῶς τὸν ἀντίπαλον, ὅστις μετέβη εἰς Ἰμερετίαν, 1696, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Περσίαν, ἔνθα, ἀπὸ τοῦ 1692, ἐβασίλευε ὁ Χουσεὶν σάχ. Ὁ Γεώργιος ἐγέν-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινοπραξία Ελληνικών Βιβλιοθηκών
Αργοστολίου - Κεφαλληνίας

το μουσουλμάνος καὶ ἐδέξατο τὸ ὄνομα Γουργὶν χάν. Διὰ τῆς ἐπιρροῆς τῆς ἀδελφῆς του, συζύγου τοῦ Χουσσεὶν, ἔλαβε τὸν τίτλον βαλῆ, ἢ διοικητοῦ τῆς Γεωργίας, ἀλλ' οὐδέποτε ἐπανῆλθεν εἰς τὴν χώραν ταύτην καὶ διωρίσθη διοικητὴς τῆς Κερμὰν, εἶτα τῆς Κανδαχάρ. Ἐπιτραπεὶς τὴν καταστολὴν τῆς ἀνταρσίας τῶν Ἀφγανῶν, κατέφυγεν εἰς τὴν χρῆσιν τῶν αὐστηρῶν μέτρων, δι' ὧν ἐτήρει τὴν τάξιν μεταξὺ τῶν ἀνταρτῶν καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς διοικήσεώς του. Οἱ Ἀφγανοὶ παροξυνθέντες ἐκ τῆς τοιαύτης αὐστηρότητος ἐδολοφόνησαν τὸν Γεώργιον ἐν μέσῳ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ στρατοπέδου.

Γεώργιος Γ'ος, ὁ τελευταῖος βασιλεὺς τῆς Γεωργίας, διεδέξατο τὸν πατέρα του, Ἡράκλειον Β', τῷ 1798, καὶ ἀπέθανε τῷ 1800 προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν. Ζῶντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐκτήσατο ὑπόληψιν διὰ τῆς ἐμπειρίας καὶ ἀνδρείας, ἣν ἀνέπτυξεν ὡς διοικητὴς τῶν μερισμάτων τοῦ Βουρτσάλου καὶ τοῦ Σομγέτου Μολονότι αἱ δὲ ἐπαρχίαι αὗται κεῖνται παρὰ τὴν Περσίαν, ἠδυνήθη νὰ προφυλάξῃ αὐτὰς ἀπὸ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν φοβερῶν αὐτῶν γειτόνων· ἀλλ' ὡς βασιλεὺς δὲν ὑπῆρξε τοσοῦτον εὐτυχὴς, διότι μικρὸν μετὰ τὴν στέψιν αὐτοῦ οἱ Λέσγοι καὶ οἱ Τοῦρκοι ἐπετέθησαν ταυτοχρόνως κατὰ τῆς Γεωργίας. Καὶ οἱ μὲν πρῶτοι ἀπεκρούσθησαν ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος Ἰωάννου, οἱ δὲ δεύτεροι ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος Δαυὶδ, ὅστις ἐνίκησε τὸν τουρκικὸν στρατὸν, κατεδίωξεν αὐτὸν ἕως ἔμπροσθεν τοῦ Κὰρς καὶ ἀπήλαυσεν ἐπωφελοῦς εἰρήνης. Οἱ χάναι τῆς Ἐριβὰν καὶ τῆς Κανδζὰχ, φοβηθέντες ἐκ τῶν νικῶν τούτων ἔσπευσαν ὅπως ἀποτίσωσι τὸν ὀφειλόμενον φόρον. Οὐχ ἧττον ὅμως ὁ Γεώργιος ἔκρινεν εὔλογον νὰ τεθῇ ὑπὸ τὴν προστασίαν μεγάλου ἔθνους καὶ κατὰ μίμησιν πολλῶν προκατόχων αὐτοῦ ἐπεκαλέσατο τὴν βοήθειαν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας. Παῦλος ὁ Α' ἔπεμψεν αὐτῷ δύο τάγματα, ἅτινα ἐνωθέντα μετὰ τῶν ἐγχωρίων στρατευμάτων ἐσχημάτισαν σῶμα ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ πρίγκηπος Ἰωάννου. Οἱ Λέσγοι ἠττήθησαν ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ Γόρη ἐν Κακχέθῃ καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ θέσωσι τέρμα εἰς τὰς ἐπιδρομάς των. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γεωργίου, ὁ θρόνος περιῆλθεν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Δαυὶδ, ὅστις παρεχώρησε τὰ δικαιώματά του τῷ αὐτοκράτορι Ἀλεξάνδρῳ καὶ εἰς ἀντάλλαγμα ἔλαβε τὸν τίτλον γενικοῦ τοποτηρητοῦ.

Γεώργιοι τῆς Ῥωσσίας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'ος, Βλαδιμήροβιτς, ὁ λεγόμενος Δολγορούκης ἢ Μακρόχειρ, μέγας δοὺξ τοῦ Κιέβου, ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 1155 μέχρι τοῦ 1157. Πέμπτος υἱὸς τοῦ περιωνύμου Βλαδιμήρου τοῦ Μονομάχου ἐκληρονόμησε, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του, τὰς ἐπαρχίας τῆς Σουζδὰλ καὶ τοῦ Ῥοστώφ. Οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἔλαβον μετὰ τοῦ αὐτοῦ τίτλου διαφόρους ἐπαρχίας τῆς Ῥωσσίας, ἐκτὸς τοῦ πρωτοστόλου. Μιτισλάου, ὅστις ἐκληρονόμησε τὸν θρόνον τοῦ μεγάλου δουκός. Ὁ Γεώργιος διετέλει ἐν ἀδιακόπῳ σχεδὸν πολέμῳ μετὰ τῶν ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν αὐτοῦ. Ἡ πάλη αὕτη καθ' ἣν ὁτὲ μὲν ἡ μία ὁτὲ δὲ ἡ ἄλλη μερὶς ἐνίκα, διεκόπη ἐπὶ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ μεγάλου δουκὸς Βσεβολόδου, ὀνόματι Ἰζασλάου, ὅστις ἠττηθεὶς συνωμολόγησεν εἰρήνην, καὶ ἠθέλησε μάλιστα νὰ παραιτηθῇ, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Γεώργιος προὐφασίζετο ὅτι ἐσκόπει νὰ παραχωρήσῃ τὸ στέμμα τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ ἀδελφῷ Βιατσεσλάῳ, καὶ ἐδίσταζε νὰ ἐκτελέσῃ τοὺς ὅρους τῆς συνθήκης, τὰ πράγματα ἔμειναν ὡς εἶχον. Ὅθεν ὁ Γεώργιος μόλις εἰσῆλθεν εἰς Κίεβον τῷ 1155 μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰζασλάου καὶ τοῦ Βιατσεσλάου. Τῷ ἡγεμόνι τούτῳ ἀποδίδοται ἡ θεμελίωσις τῆς Μόσχας, ἥτις ἐγένετο μικρὸν πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης. Ἀναγορευθεὶς μέγας δοὺξ, ὁ Γεώργιος ἤρξατο προικίζων τοὺς πέντε υἱούς του καὶ συνῆψε συμμαχίαν μετὰ τῶν ἀγρίων Πολοβζιανῶν τῶν ἀρχαίων αὐτοῦ φίλων. Ἀλλὰ τὸ μάλιστα ἀπασχολοῦν αὐτὸν ἦτον ὁ πόλεμος μετὰ τοῦ Μιτισλάου, υἱοῦ τοῦ Ἰζασλάου, ὅστις ἐξήλασε τὸν Βολυνίας τὸν σύμμαχόν του Βλαδίμηρον Μιτισλαβίτς, καὶ ἡ ἀνταρσία τῶν Νοβογοροδίων καθ' ὁ ὑὸς τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Πολλοὶ πρίγκηπες ἐχθρικῶς διακείμενοι πρὸς τὸν νέον μέγαν δοῦκα ἐπωφελήθησαν τὰς ταραχὰς ταύτας ὅπως συναπισθῶσι κατ' αὐτοῦ. Ἀπέθανεν αἰφνιδίως, τῷ 1157. Μικρὸν μετὰ τὴν ἀναγόρευσιν αὐτοῦ, κατώρθωσεν ἐν Κωνσταντινουπόλει νὰ καθαιρεθῇ ὁ μητροπολίτης Κλήμης, ἐκλεγεὶς κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἰζασλάου, καὶ ἀντικατασταθεὶς ὑπὸ ἑτέρου Ἕλληνος τὴν καταγωγὴν, ὀνόματι Κωνσταντίνου. Ἀμέριμνος, καίτοι φιλόδοξος, ὁ ἡγεμὼν οὗτος κατέλιπεν ἀγαθάς τινας ἀναμνήσεις. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὐδεμίαν ἀρετὴν ἐκέκτητο ἰδιάζουσαν τῷ οἴκῳ τῶν Μονομάχων οὐδόλως ἀπήλαυσε δημοτικότητος. Ὅθεν, μετὰ τὸν θάνατόν του, οἱ Κίβιοι διήρπασαν τὴν ἀγοραστικὴν αὐτοῦ ἔπαυλιν καὶ δὲν ἐσταμάτησαν νὰ ἐπιφέρωσι τὸ ῥόπαλόν του καὶ μετὰ τὸν νεκρόν. Βλαδιμήρου τοῦ Μονομάχου ἀλλ' ἐνεταφίασαν αὐτὸ ὁ Βιτσεσλάμ, υἱὸς τῆς μοχθηρᾶς τοῦ Σωτήρος-

Κοινωφελές Ίδρυμα Βιβλιοθήκη Δημοσίου (Ν.Π.Δ.)

Γεώργιος Β' (*Wsévolodowitch*), μέγας δοὺξ τῆς Ῥωσσίας, ἀποθ. τῷ 1238. Ὁ περίγκηψ οὗτος διεδέξατο τὸν Κωνσταντῖνον, μέγαν περίγκηπα τοῦ Βλαδιμήρου καὶ τοῦ Σουσδάλ, μικρὸν πρὸ τῆς περιφήμου ἐν Κάλκᾳ μάχης, καθ' ἣν οἱ Ῥῶσσοι ἐτράπησαν εἰς φυγὴν ὑπὸ τῶν Τατάρων ἢ Μογγόλων, εἰσελασάντων τὸ πρῶτον εἰς Εὐρώπην. Ἀφοῦ συνωμολόγησεν εἰρήνην μετὰ τῶν Βουλγάρων, οἵτινες κατῴκουν παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Βόλγα, ἔμαθε παρὰ τῶν περιγκήπων τῆς μεσημβρινῆς Ῥωσσίας τὴν πορείαν τῶν Τατάρων, καὶ ἔπεμψε κατ' αὐτῶν τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ Βασίλκον μετὰ τῶν στρατευμάτων τοῦ Ῥοστώφ· ἀλλὰ μαθὼν τὴν εἴδησιν τῆς ἥττης τῶν συγγενῶν αὐτοῦ ὁ Βασίλκος ἐπαλινδρόμησε. Μολονότι δὲ οἱ νικηταὶ ἀπεσύρθησαν μετὰ τὴν νίκην, τὸ ἐπίλοιπον τῆς βασιλείας Γεωργίου τοῦ Β' ὑπῆρξεν οὐχ ἧττον ἀτυχὲς διὰ τὸ μέγα δουκάτον, ὅπερ ἀλληλοδιαδόχως ἠμαυροῦτο οὐ μόνον ὑπὸ ἐμφυλίων καὶ ἐξωτερικῶν πολέμων, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ φυσικῶν συμβάντων, ὡς φέρ' εἰπεῖν, τῆς μεγάλης ἀνομβρίας, ἥτις ὑπῆρξεν ἀληθεστάτη τῇ Ῥωσσίᾳ καὶ μεθ' ἣν ἐξερράγη ἡ ἐπανάστασις τῶν Νοβογοροδίων, ἧς μόλις κατασταλείσης, ἐπῆλθεν ἡ εἰσβολὴ τῶν Λιθουανῶν εἰς Νοβογοροδ, Σμολένσκην καὶ Πολότσκην. Ὁ Γεώργιος ἐκτὸς ἄλλων πολεμίων εἶχε καὶ τοὺς Τατάρους, οἵτινες ἀγόμενοι ὑπὸ τοῦ Βάτη ἐπέδραμον τὸ περιγκηπάτον τῆς Ῥεζὰν, κατέλαβον τὴν Μόσχαν, κατέσφαξαν τοὺς κατοίκους αὐτῆς, ἠχμαλώτευσαν τὸν δεύτερον υἱὸν τοῦ Γεωργίου Βλαδίμηρον καὶ μυρίας ἔσεπράξαντο βιαιοπραγίας. Ἐν δὲ μάχῃ ἀπελπιστικῇ, συγκροτηθείσῃ ἐπὶ τοῦ Σίτη, ὁ Γεώργιος ἔπεσε μετ' ἡρωϊκὴν ἀντίστασιν, ὁ δὲ περίγκηψ Βασίλκος αἰχμαλωτευθεὶς ἐσφάγη μετὰ τὴν μάχην, 1238.

Γεώργιος Δανιήλοβιτς, μέγας δοὺξ τῆς Ῥωσσίας, 1319-1328. Ἦτο περίγκηψ τῆς Μόσχας ὅτε διεφιλονείκησε τὸν θρόνον τοῦ μεγάλου δουκάτου καὶ τὴν ἡγεμονείαν τοῦ Νοβογοροδ πρὸς τὸν θεῖον καὶ προκάτοχον αὐτοῦ Μιχαὴλ δὲ Τουέρ. Ἀλλ' ἐπικυρωθείσης τῆς ἐκλογῆς τοῦ Μιχαὴλ ὑπὸ τοῦ Χὰν Οὐσβέκου, ὁ Γεώργιος προσεκλήθη ἐνώπιον αὐτοῦ ὅπως δικαιολογηθῇ, καὶ τοσοῦτον ἐδελέασε τὸν Τάταρον διὰ δώρων καὶ φλοφρονήσεων ὥστε διωρίσθη παρ' αὐτοῦ ἀρχηγὸς τῶν βίωσσων περιγκήπων καὶ ἔλαβε τὴν ἀδελφήν του εἰς γάμον. Μετὰ ταῦτα ὁ Γεώργιος ἔχων σὺμμάχους τοὺς Τατάρους καὶ Μορδβινοὺς συνεκράτησε μετὰ τοῦ Μιχαὴλ μάχην, καθ' ἣν ἡττηθεὶς ἐτράπη εἰς φυγὴν καὶ κατέφυγεν εἰς Νοβογοροδ, οὗ οἱ κάτοικοι συνετάξαντο αὐτῷ. Ὁ δὲ Μιχαὴλ, ὅπως ἀποφύγῃ τὴν αἱματοχυσίαν, ἐπεκαλέσατο τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Χὰν καὶ ἀναγκασθεὶς νὰ παρουσιασθῇ ὁ ἴδιος ἀπέθανε διὰ τραγικοῦ θανάτου. Μετὰ ταῦτα ὁ Γεώργιος κατεπολέμησε τοὺς Σουηδοὺς καὶ ταὐτοχρόνως ὡπλίσθη κατὰ τῶν υἱῶν τοῦ Μιχαὴλ, ὧν ὁ εἷς ὀνόματι Δημήτριος, ἀντεποιεῖτο τοῦ θρόνου τοῦ μεγάλου δουκάτου. Συνομολογήσας εἰρήνην μετὰ τῶν Σουηδῶν ὁ Γεώργιος καὶ βεβαιωθεὶς περὶ τῆς πίστεως τῶν Νοβογοροδίων μετέβη παρ' αὐτοῖς ἀλλὰ μόλις ἀφικόμενος εὑρέθη ἀπέναντι τοῦ Δημητρίου, ὅστις ἐδολοφόνησεν αὐτὸν διαπεράσας διὰ τοῦ ξίφους τὴν καρδίαν του. Τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐξεδίκησεν ὁ Χὰν τῶν Τατάρων θανατώσας τὸν Δημήτριον.

Γεώργιοι τῆς Σερβίας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ὁ ἐπιλεγόμενος Καραγιώργης ἢ Τσερνιγιώργης (Γεώργιος ὁ Μέλας), ὁ ἐλευθερωτὴς τῆς Σερβίας, ἐγεννήθη περὶ τὸ 1765 ἐν Βυσχέβτζῃ, χωρίῳ τοῦ μερίσματος τῆς Κρακουγιεβάτζης. ἐν Σερβίᾳ, ἐθανατώθη τῇ 27 Ἰουλίου 1817, ἐν Ῥωμυλίᾳ, πλησίον τῆς Σεμενδρίας. Τὸ πρῶτον μέρος τοῦ βίου τοῦ Γεωργίου, μέχρι τῆς μεγάλης σερβικῆς ἐπαναστάσεως, εἶναι γνωστὸν μόνον ἐκ δημωδῶν διηγημάτων, ἅτινα συλλεγέντα πολὺν χρόνον μετὰ τὰ συμβάντα μετέχουσι μᾶλλον μυθώδους παραδόσεως ἢ ἱστορίας· ταῦτα συνοψίζομεν μὴ ἐγγυώμενοι τὴν ἀκρίβειαν αὐτῶν. Ἅμα τῇ πρώτῃ νεότητι, ἐγκατέστη ἐν τῇ ἄνω χώρᾳ, κατὰ τὰς ὑποπορείας τοῦ Τοπόλου, μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Πετρώνη. Τῷ 1787, ὅτε ὁ πόλεμος τῆς Ῥωσσίας κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ ἡ ἀγγελία τῆς εἰσβολῆς τῶν Αὐστριακῶν παρήγαγον ἐν Σερβίᾳ τὰς περὶ ἀνεξαρτησίας ἰδίας, ἀπεφάσισε νὰ διαβῇ τὸν Σαῦον καὶ νὰ καταταχθῇ ἐν τῷ αὐστριακῷ στρατῷ· ἀπήγαγε δὲ μεθ' ἑαυτοῦ τὸν πατέρα του μὴ θέλων νὰ ἐγκαταλίπῃ αὐτὸν εἰς τὴν διάκρισιν τῶν Ὀθωμανῶν· καὶ ἐπειδὴ ὁ γέρων ἠρνεῖτο νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ πέραν τοῦ Σαύου, ἐφόνευσεν αὐτὸν διὰ πιστολίου καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν τῶν Αὐστριακῶν μεθ' ὧν ἐπανῆλθεν εἰς Σερβίαν ἔχων τὸν βαθμὸν λοχαγοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἄγριος αὐτοῦ χαρακτὴρ δυσκόλως ἐλάμπτετο ὑπὸ τῆς πειθαρχίας, ἦλθεν εἰς ἔριδας μετὰ τῶν ἀρχηγῶν αὐτοῦ κατέφυγεν ἐπὶ τῶν ὀρέων καὶ ἐγένετο ἐπὸ τοῦ κλέπτης κατὰ τὴν σημασίαν, ἣν ἔχει ἡ λέξις παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, οἵτινες διετήρουν τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὀρέων πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821. Ἀλλ' ἀμέσως

βαρυνθείς τὸν ἐπὶ τῶν ὀρέων βίον, κατώρθωσε νὰ τύχῃ χάριτος παρὰ τῷ συνταγματάρχῃ αὐτοῦ καὶ ἠκολούθησεν αὐτῷ εἰς τὸ αὐστριακὸν ἔδαφος, ἔνθα ἐγένετο ἐπιστάτης τῶν δρυῶν τοῦ μοναστηρίου Κρουσχεδόλης, καὶ μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου χρόνου, ὑπὸ τὴν συμβιβαστικὴν καὶ φιλάνθρωπον διεύθυνσιν τοῦ πασσᾶ Χαδζῆ Μουσταφᾶ, ἠδυνήθη νὰ ἐπιστρέψῃ ἀκινδύνως εἰς Τόπολον, ἔνθα ἐπλούτησε μετερχόμενος τὸ ἐμπόριον τῶν χοίρων. Ἡ ὡς πρὸς τὸν τόπον σημαντικὴ περιουσία του, ἡ σωματικὴ ῥώμη, ἡ ἐνεργητικότης τοῦ χαρακτῆρος καί τινες πολεμικαὶ γνώσεις, ἃς ἐκτήσατο ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Αὐστρίας, περιεποίησαν αὐτῷ μεγάλην ἐπιῤῥοὴν ἐπὶ τῶν κατοίκων τοῦ μερίσματος αὐτοῦ, οἵτινες εἰθίσθησαν εἰς τὸ θεωρεῖν αὐτὸν ὡς ἀρχηγόν. Ἡ Σερβία ὑπέκειτο τότε εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν γιαννιτσάρων, οἵτινες ἐφόνευσαν τὸν πασσᾶν Χαδζῆν καὶ ἀπεγύμνωσαν τοὺς τούρκους σπαχῆδας ἀρχαίους κυριάρχας τῆς ἡγεμονίας. Ὁ σουλτάνος Σελίμης παρακαλούμενος ἐνταῦτῳ ὑπό τε τῶν σπαχῆδων καὶ τῶν χριστιανῶν ἢ σέρβων ῥαγιάδων, ἠπείλησε τοὺς γιαννιτσάρους διὰ φοβερᾶς τιμωρίας εἰ μὴ ἀπέδιδον τὴν Σερβίαν τοῖς προτέροις κυρίοις. Οἱ δὲ γιαννίτσαροι πεισθέντες ὅτι ὁ Σελίμης ἤθελε νὰ ἐξεγείρῃ κατ' αὐτῶν τοὺς ῥαγιάδες ἀπεφάσισαν νὰ προλάβωσι τὴν ἐπανάστασιν κατασφάζοντες πάντας τοὺς σέρβους ἀρχηγούς. Τὸ θηριῶδες τοῦτο σχέδιον ἤρξατο τιθέμενον εἰς πρᾶξιν κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1804. ἀλλὰ πολλοὶ τῶν ἀρχηγῶν ἐγκαίρως προειδοποιηθέντες κατέφυγον εἰς τὰ ὄρη. Εἷς δὲ τούτων ἦτο καὶ ὁ Τσερνὴ Γεώργης, ὅστις καταφυγὼν εἰς τὴν δασώδη περιοχὴν τοῦ Σχουμαδίᾳ, συνηντήθη μετὰ δύο ἐνεργητικῶν ἀρχηγῶν, τοῦ Γιάγκου Κατίσχη καὶ τοῦ Βάσου Τσαραπίτς. Οἱ τρεῖς ὁμοῦ ἔθωκαν τὸ σύνθημα τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ μετὰ μικρὸν συνηνώθησαν μετ' ἄλλων ἀνδρείων ἐνδούκων, ἐν οἷς διέπρεπον ὁ Γκλάδας καὶ ὁ Βελίκος, ὁ Ἀχιλλεὺς τῆς Σερβίας. Τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα διεδόθη ἀστραπηδὸν, καὶ οἱ γιαννίτσαροι ἠναγκάσθησαν νὰ κλεισθῶσιν ἐντὸς τῶν φρουρίων. Οἱ ἐπαναστάται ἠσθάνθησαν τὴν ἀνάγκην νὰ λάβωσιν ἀρχηγὸν καὶ ὡς τοιοῦτον ἐξελέξαντο τὸν Τσερνὴ Γεώργην, ὅστις τὸ πρῶτον ἀπεποιήθη εἰπὼν «Δὲν ἠξεύρω νὰ διοικῶ».— «Θὰ σὲ συμβουλεύωμεν ἡμεῖς» ἀπήντησαν οἱ Κνιάζοι (ἄρχοντες).—«Ἀλλ' εἶμαι βίαιος, καὶ ἀντὶ νὰ ἀνακρίνω θὰ διατάττω ἀμέσως τὸν θάνατον».—«Ἔστω, ἀπεκρίναντο αὐτῷ, κατὰ τὰς ἐνεστώσας περιστάσεις ἀπαιτεῖται σκληρότης».

Ἠττηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐπιχειρημάτων τούτων ὁ Τσερνὴ Γεώργης ἐδέξατο τὴν ἀρχηγίαν καὶ ἐποιήσατο αὐστηρὰν αὐτῆς χρῆσιν. Ἐνῷ ἐπολιόρκει τὸ Βελιγράδιον, οἱ τοποτηρηταὶ αὐτοῦ ἐκυρίευον τὴν Σχαβάζ, Ποσαρεβάτς καὶ τὸ Σμεδέρεβον. Ὁ Σελίμης, ἀντὶ νὰ κατακρίνῃ ἐπεδοκίμασε τὴν ἐπανάστασιν, καὶ διέταξε τὸν Βεκὴρ, πασσᾶν τῆς Βοσνίας, νὰ ὁράμῃ εἰς βοήθειαν τῶν ἐπαναστατῶν. Ἡ ἐπέμβασις αὕτη ἔθετο τέρμα εἰς τὴν ἀντίστασιν τῶν γιαννιτσάρων, ὧν οἱ ἀρχηγοὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, ἀλλὰ συνελήφθησαν κατὰ διαταγὴν τοῦ Βεκὴρ καὶ παρεδόθησαν τῷ Μιλέγκῳ, ὅστις θανατώσας αὐτοὺς ἤνεγκε τὰς κεφαλὰς των εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Σέρβων. Οἱ Ὀθωμανοὶ ἐνόμιζον ὅτι τὰ πάντα ἐτελέσθησαν· ὁ δὲ Βεκὴρ ἐκάλεσε τοὺς Σέρβους ὅπως ἐπανέλθωσιν εἰς τὰ ἄροτρα καὶ τὰ ποίμνια αὐτῶν. Ἀλλ' οἱ νικηταὶ οὐδαμῶς ἦσαν διατεθειμένοι νὰ κύψωσιν αὖθις ὑπὸ τὸν ζυγὸν τὸν αὐχένα. Ὁ δὲ Βεκὴρ μὴ ἔχων ἀρκούσας δυνάμεις ὅπως ἐνδιάσῃ αὐτοὺς εἰς ὑποταγὴν, κατέλιπε στρατεύματα εἰς τὴν ἀκρόπολιν τοῦ Βελιγραδίου, καὶ ἀνέκαμψεν εἰς Βοσνίαν. Οἱ Σέρβοι μόνοι ἐγκαταλειφθέντες ἐπεμψαν κατ' αὐγουστον τοῦ 1804 τρεῖς ἀπεσταλμένους εἰς Πετρούπολιν ὅπως ἐπικαλεσθῶσι τὴν βοήθειαν τῆς Ῥωσσίας. Ἡ πρεσβεία αὕτη ἐπανῆλθε κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1805. Ἡ ῥωσσικὴ κυβέρνησις παρήγγειλε τοῖς Σέρβοις νὰ παρουσιάσωσι πρῶτον τὴν ἀναφορὰν αὐτῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ὑπέσχετο ὅτι θὰ ὑποστηρίξῃ αὐτούς. Οἱ Σέρβοι ἔπεμψαν τῷ ὄντι εἰς Κωνσταντινούπολιν, κατὰ μάϊον τοῦ 1805, ἐπιτροπὴν ἐπιτετραμμένην ὅπως αἰτήσηται παρὰ τῆς Πύλης τὴν ἀπόδοσιν τῶν σερβικῶν φρουρίων καὶ ἀποζημίωσιν ἐκ δύο ἑκατομμυρίων γροσίων. Ταὐτοχρόνως ὁ Τσερνὴ Γεώργης ἐξηκολούθει μετ' ἐπιμονῆς τὸν πόλεμον καὶ κατέλαβε πρὸς τὰ μεσημβρινὰ τῆς Σερβίας θέσεις τινὰς ἐξουσιαζομένας ὑπὸ τῶν γιαννιτσάρων. Ὁ Σελίμης κακῶς ἐδέξατο τοὺς σέρβους ἀπεσταλμένους, διέταξε τὴν σύλληψιν αὐτῶν καὶ προσέταξε τῷ πασσᾷ τῆς Νύσσης Χαφὶς ν' ἀοπλίσῃ τοὺς ῥαγιάδας. Ὁ πασσᾶς πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς διαταγῆς ταύτης εἰσέβαλεν εἰς Σερβίαν, ἀλλ' ἀπαντήσας τὸν Τσερνὴ Γεώργην μετὰ δεκακισχιλίων ἀνδρῶν ἐπέστρεψε κατεσπευσμένως εἰς Νύσσαν. Ἡ ἐκστρατεία αὕτη διηκρίνησε τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων· ἦτο φανερὸν ὅτι ὁ Σελίμης ὄχι μόνον δὲν ἐθεώρει τοῦ λοιποῦ τοὺς Σέρβους ἐκτελεστὰς τῶν διαταγῶν του, ἀλλ' ἀντάρτας· ὅθεν ἄφευκτος ἐνεφάνιζε τὴν ἀνάγκην ἀνεξαρτησίας, καὶ ὁ Τσερνὴ Γεώργης πα-

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκη Αργυροπούλου (Ν.Π.Ι.Δ.)

εσκευάσθη εἰς ἀντίστασιν. Ἅμα ἀρξαμένου τοῦ ἔαρος (1806), εἰσήλασαν εἰς τὴν Σερβίαν ἀπὸ δυσμῶν ὁ Βεκὴρ, πασσᾶς τῆς Βοσνίας, καὶ ἀπὸ τῶν νοτίων ὁ Ἰβραχὴμ, πασσᾶς τῆς Σκόδρας. Παρὰ τὴν ὑπερβολικὴν σμικρότητα τῶν δυνάμεών του ὁ Τσερνὴ Γεώργης δὲν ἀπηλπίσθη περὶ τῆς ἐπιτυχίας. Ἐν πρώτοις ἔσφαξε τοὺς κνιέζους, οἵτινες κατηγοροῦντο ὡς συμπαθοῦντες τοῖς Ὀθωμανοῖς, εἶτα καταλείπων τῷ τοποτηρητῇ αὐτοῦ Δοβρονιάτζῃ τὴν φροντίδα τοῦ νὰ συνέχῃ ἐν φόβῳ τὸν πασσᾶν τῆς Σκόδρας, ἐστράτευσεν ἐπὶ τοὺς Βοσνιάκους, οὓς ἐνίκησε κατὰ κράτος κατ' αὔγουστον τοῦ 1806. Εἶτα ἐπανῆλθε κατὰ τοῦ Ἰβραχὴμ, ὅστις πάραυτα ἠτήσατο συνθηκολογήσιν. Ἡ νίκη τῶν Σέρβων κατέστησεν εὔκολον τὴν διαπραγμάτευσιν. Ἅμα τῇ ἀρχῇ τοῦ ὀκτωβρίου, τὸ διβάνιον παρεχώρησεν αὐτοῖς τὴν ἐλευθέραν ἰδιοκτησίαν τοῦ ἐδάφους αὐτῶν καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ αὐτοδιοικεῖσθαι κατὰ βούλησιν, ἐπιφυλαττόμενον μόνον τὸ δικαίωμα τοῦ διατηρεῖν ἕνα μ ο υ χ α σ ί λ ἐν Βελιγραδίῳ μετὰ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν Τούρκων, οἱ δὲ Σέρβοι ν' ἀποτίωσι φόρον ἐτήσιον 1,800 πουγγίων (1,350,000 φρ.). Ἡ συνθήκη αὕτη καθιέρου τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Σερβίας, ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Πύλης, ἀλλὰ τὸ διβάνιον εἴτε ἐξ ἀδυναμίας, εἴτε ἐκ δυσπιστίας δὲν ἐξετέλεσεν αὐτήν. Οἱ Ὀθωμανοὶ ἀπεποιήθησαν ν' ἀνοίξωσι τοῖς Σέρβοις τὰς πύλας τοῦ Βελιγραδίου καὶ τοῦ Σχαβάζ, δύο φρουρίων, ἅτινα ἐδίδοσε νὰ κατακτήσωσι. Τῇ 12 δεκεμβρίου 1806, τὸ Βελιγράδιον ἠλώθη ἐξ ἐφόδου. Οἱ τελευταῖοι γιανίτσαροι, καταφυγόντες εἰς τὴν ἀκρόπολιν παρεδόθησαν μετ' ὀλίγον ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ χαρισθῇ αὐτοῖς ἡ ζωή, ἀλλὰ, παρὰ τὸν ὅρον τοῦτον, κατεσφάγησαν, ἡ δὲ θανάτωσις αὐτῶν ὑπῆρξε τὸ σύνθημα γενικῆς σφαγῆς τῶν Ὀθωμανῶν τοῦ Βελιγραδίου. Αἱ αὐταὶ φρικαλέαι τελεταὶ ἀνενεώθησαν κατὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Σχαβάζ, ἐν μηνὶ φεβρουαρίῳ, 1807. Ὁ Τσερνὴ-Γεώργης οὐδαμῶς μὲν διέταξε τὰς θηριωδεῖς ταύτας ἀντεκδικήσεις ἀλλὰ καὶ οὐδὲν ἔπραξεν ὅπως ἐμποδίσῃ αὐτάς. Κατ' ἰούνιον παρεδόθη καὶ ἡ Οὐσσίτζα, ἡ τελευταία ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν κατεχομένη θέσις. Οἱ Σέρβοι γενόμενοι αὐτεξούσιοι ἤρξαντο φροντίζοντες περὶ διοργανώσεως τῶν ἐσωτερικῶν πραγμάτων. Ὁ Τσερνὴ Γεώργης διατηρήσας τὴν ἀρχηγίαν, εὗρε σφοδρὰν ἀντιπολίτευσιν παρὰ τοῖς στρατηγοῖς τῆς ἐπαναστάσεως, οἵτινες ἀπέβλεπον εἰς τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ παρὰ τοῖς κνιέζοις, οἵτινες ἀπετέλουν γερουσίαν ἱκανῶς δυσήνιον. Ἡ κατ' ἀρχὰς ἀδέβαιος ἐξουσία του ἐκρατύνθη κατὰ μικρὸν, ἀλλὰ πρὶν ἢ ἐκθέσωμεν τὰς πράξεις τῆς κυβερνήσεώς του δίδομεν περιγραφὴν τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ κατὰ τὸν ἱστορικὸν Ῥάγκον. «Ὁ Τζερνὴ Γεώργης πρὸς οὐδένα ἠδύνατο νὰ παραδληθῇ. Ἐνίοτε ἐπὶ ἡμέρας ὁλοκλήρους διετέλει σιωπηλὸς οὐδεμίαν προφέρων λέξιν καὶ τοὺς ὄνυχας αὐτοῦ περιτρώγων. Ἂν ἀπέτεινέ τις αὐτῷ τὸν λόγον, ἔστρεφε τὴν κεφαλὴν καὶ δὲν ἀπεκρίνετο. Ὁ οἶνος ἔλυε τὴν σιωπὴν αὐτοῦ, καὶ ἐν στιγμαῖς εὐδιαθεσίας ἐχόρευε τὸν ἐθνικὸν χορόν. Κατεφρόνει τῆς πολυτελείας καὶ τῆς ἐπιδείξεως. Ἐν τῇ μεγίστῃ ἀκμῇ τῆς δόξης αὐτοῦ ἐξηκολούθει φέρων τὰς παλαιὰς κυανᾶς περισκελίδας του, τὸν τετριμμένον μανδύαν του καὶ τὸ μέλαν τῆς κεφαλῆς κάλυμμα. Ἐνῷ διετέλει ἐν τῇ ἀνωτάτῃ ἀρχῇ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἐπορεύετο ὅπως προμηθευθῇ ἐκ τῆς κρήνης ὕδωρ, καθὼς πᾶσαι αἱ λοιπαὶ νεάνιδες τοῦ χωρίου. Ἀλλ' ὅμως εἶλκυεν αὐτὸν τὸ γόητρον τοῦ χρυσοῦ. Ἐν Τοπόλῃ ἤθελεν ἐκλάβει τις αὐτὸν ὡς ἁπλοῦν χωρικόν. Κατεγίνετο εἰς τὴν ὑλοτομίαν, ἢ ἔτρεπε τὰ ὕδατα τῶν βυάκων ἀλλαχοῦ ὅπως κινήσῃ ὑδρόμυλον. Ἠρτρία τὴν γῆν· ἡμέραν δέ τινα θέτων ατεφάνην ἐπὶ πίθου ἐξύπανε τὰ παράσημα, ἅτινα ἔλαβε παρὰ τῆς Ῥωσσίας. Ἀλλ' ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ ἀπεκαλύπτετο ὁ ἥρως. . . . Ἀνεγνωρίζετο ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ καὶ λεπτοῦ ἀναστήματος, τῶν εὐρέων ὤμων, τοῦ μακροῦ προσώπου, διατεμνομένου ὑπὸ εὐρείας οὐλῆς, τῆς μελαίνης κόμης, τῆς καλῶς διακρινομένης ῥινὸς, τῶν εἰσεχόντων καὶ σπινθηροβόλων ὀφθαλμῶν. Ἠγάπα τοὺς δικαστικοὺς τύπους, μολονότι δὲν ἤξευρε νὰ γράφῃ. Ἀλλ' ἂν ἔβλεπεν ὅτι ὑπόθεσίς τις ἐπὶ μακρὸν παρετείνετο, ἡ δικαιοσύνη του ἔπληττε φοβερῶς. Ὁ μόνος ἀδελφὸς, ὃν εἶχε, παρέβιασε κόρην ἐλπίζων ὅτι θὰ μείνῃ ἀτιμώρητος, ἀλλ' ὁ Τσερνὴ Γεώργης ἀπηγχόνισεν αὐτὸν καὶ ἀπηγόρευσεν εἰς τὴν μητέρα του νὰ τὸν κλαύσῃ. Καίτοι ἐπιεικὴς ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ δὲν ἐκράτει ἑαυτοῦ ὅτε ὠργίζετο. Ἐφόνευσεν ἰδίᾳ χειρὶ τὸν κνιέζην Θεοδόσιον, ᾧ ἐχρεώστει τὴν ἀνύψωσίν του. Συνερχόμενος δ' εἰς ἑαυτὸν ἐθρήνει καὶ κατηρᾶτο τὰς παραφοράς του». Ἀκαταπαύστως πολεμῶν κατὰ τῶν ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν καὶ τῶν ἐμφυλίων ταραχῶν, ὁ Τσερνὴ Γεώργης συνέλαβε τὸ τολμηρὸν σχέδιον νὰ ἐξεγείρῃ τὴν Βοσνίαν κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ νὰ συνενώσῃ ἐν ἑνὶ ἀνεξαρτήτῳ Κράτει πάσας τὰς ἐπαρχίας τῆς ἀρχαίας Σερβίας. Ὑπερτὰς τὰ περὶ τὴν Σάμιζαν ὄρη ἐνίκησε τοὺς Ὀθωμανοὺς καὶ μικροῦ δεῖν ἐκυρίευε τὴν Ἐρζεγο-

Δημοσία Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

δίνην εἰ μὴ ἐκωλύετο ὑπὸ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Ὀθωμανῶν. Διὰ τῆς συνθήκης τοῦ 1812 ἡ Ῥωσσία παρέδωκε τὴν Σερβίαν εἰς τὴν διάκρισιν τῆς Τουρκίας, ὁ δὲ Τσερνὴ Γεώργης μετὰ τὴν ἔναρξιν νέων ἐχθροπραξιῶν μάτην προσεπάθησεν ὅπως παραδώσῃ τὰ φρούρια ἐπὶ τῷ ὅρῳ ν' ἀφεθῶσι τοῖς Σέρβοις τὰ ὅπλα καὶ νὰ μὴ ἐγκαταστῶσιν ἐν τῇ χώρᾳ οἱ σπαχῆδες καὶ οἱ γιαννίτσαροι. Αἱ προτάσεις αὗται ἀπερρίφθησαν, καὶ οἱ Ὀθωμανοὶ εἰσήλασαν εἰς Σερβίαν κατ' Ἰούνιον τοῦ 1813, ἀφοῦ ἐφονεύθη ὁ Βελίκος ἐν Νεγοτίνῳ διὰ σφαίρας τηλεβόλου. Οἱ Ὀθωμανοὶ διέβησαν τὸν Μοραύαν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Τσερνὴ Γεώργη, ὅστις τῇ ἐπαύριον, 3 ὀκτωβρίου 1813, κατέφυγε διὰ τοῦ Δουνάβεως εἰς τὸ αὐστριακὸν ἔδαφος. Μετὰ ταῦτα ὁ Τσερνὴ Γεώργης μυηθεὶς εἰς τὰ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας κατῆλθεν εἰς Σερβίαν ἡγεμονεύοντος τοῦ Μιλόσχη Ὀβρένοβιτς, ὃν προσεπάθει νὰ πείσῃ ὅπως δώσῃ ἀμέσως τὸ σύνθημα τοῦ πολέμου κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν. Ἀλλ' ὁ Μιλόσχης φοβούμενος μὴ ὑποσκελίσῃ αὐτὸν ὁ τολμηρὸς ἐπαναστάτης εἰδοποίησε περὶ τῆς ἀφίξεώς του τὸν Βρεχετάτ, πασᾶν τοῦ Βελιγραδίου, ὅστις ἀμέσως ἠτήσατο παρὰ τοῦ Μιλόσχη τὴν κεφαλὴν τοῦ πρώην σέρβου ἀρχηγοῦ. Ὁ Μιλόσχης μετέδωκε τὴν διαταγὴν ταύτην τῷ πρώην τοποτηρητῇ τοῦ Τσερνὴ Γεώργη Βουϊτζᾷ, ὅστις προθύμως ἐξετέλεσεν αὐτήν. Ὁ Τσερνὴ Γεώργης καταληφθεὶς αἰφνιδίως, ἐνῷ ἐκοιμᾶτο, ἐσφάγη καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐστάλη διὰ τοῦ πασᾶ εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος Γεώργεβιτς, ἐγένετο τῷ 1844 ἡγεμὼν τῆς Σερβίας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, βασιλεὺς τῆς Τάγγας (Ὠκεανία), γενν. περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος. Βασιλεύει λαοῦ σχεδὸν καθ' ὁλοκληρίαν πρεσβεύοντος τὸν χριστιανισμόν. Αἱ εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Ὠκεανίας ἐπενεχθεῖσαι βελτιώσεις ὀφείλονται κυρίως τῷ ἡγεμόνι τούτῳ, ὅστις εἶναι πεπροικισμένος διὰ ὀραστηριοτάτου χαρακτῆρος καὶ μεγίστης σωματικῆς ῥώμης.

Γεώργιοι, βυζαντινοὶ συγγραφεῖς, κλπ.

Σημ. Παρὰ τοῖς βυζαντινοῖς ἱστορικοῖς ἀπαντῶσι πλεῖστοι ἄνδρες φέροντες τὸ ὄνομα Γεώργιος. Τούτων ἐκτενέστατον κατάλογον εὑρίσκει ὁ ἀναγνώστης ἐν τῇ ὑπὸ Ἀλλατίου *Diatriba de Georgiis*, καταχωρηθείσῃ ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ βιβλιοθήκῃ» τοῦ Φαβρικίου κτλ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ὁ Λαοδικείας, εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῆς ἀρειανῆς ἢ ἡμιαρειανῆς μερίδος ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν διενέξεων τοῦ τετάρτου αἰῶνος. Γεννηθεὶς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἦτον ἱερεὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ πρὸ τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου, 325. Καθηρέθη ὡς φρονῶν τὰ τοῦ Ἀρείου. Μεταβὰς εἰς Συρίαν ἐγένετο ἐπίσκοπος Λαοδικείας, καὶ ὡς τοιοῦτος παρέστη εἰς τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ σύνοδον (329 ἢ 330), καὶ τὴν ἐν Τύρῳ τῷ 335. Ἀπουσιάζων δὲ ἐκ τῆς ἐν Σαρδικῇ συνόδου τῷ 347, καθηρέθη καὶ ἀφωρίσθη, ἀλλ' ἡ ἀπόφασις αὕτη τῆς συνόδου δὲν ἐξετελέσθη. Βασιλεύοντος τοῦ Κωνσταντίου ἠνοείτο καὶ ἐλάμβανε μέρος εἰς σπουδαίας ὑποθέσεις, ἐν αἷς σημειοῦμεν τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ Μελετίου ὡς ἐπισκόπου Ἀντιοχείας. Οὐδὲν γινώσκομεν ἐκ τοῦ βίου τοῦ Γεωργίου μεταγενέστερον τῆς ἀποδιώσεως τοῦ Κωνσταντίου, τῷ 361. Ὁ Γεώργιος ἐσπούδασε τὴν φιλοσοφίαν. Ἀναφέρονται αὐτοῦ διάφορα συγγράμματα· «Ἐπιστολαὶ Ἀλεξάνδρῳ τῷ Ἀλεξανδρείας» «Ἐγκώμιον εἰς Εὐσέβιον τὸν Ἐμισηνόν», πραγματεῖα ἀπολεσθεῖσα, κατὰ τῶν Μανιχαίων, κτλ.

Γεώργιος ὁ Καππαδόκης, διαβόητος αἱρετικὸς καὶ παρεισακτὸς εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας φονευθεὶς κατὰ τὸ τέλος τοῦ 361. Κατ' Ἀμμιανὸν ἐγεννήθη ἐν Ἐπιφανείᾳ τῆς Κιλικίας, ἐνῷ κατὰ πάσας τὰς ἄλλας μαρτυρίας ἀποδείκνυται Καππαδόκης. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτο γναφεύς. Κατὰ Γρηγόριον τὸν Ναζιανζηνόν, ὁ Γεώργιος ἕξη γινόμενος παράσιτος τῶν πλουσίων. Ἀποβληθεὶς τῆς θέσεως αὐτοῦ ὡς προμηθευτὴς τοῦ στρατοῦ, ἕνεκα τῶν πανουργιῶν του ἐπλανᾶτο ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν μέχρις οὗ ἐγκατέστη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Προσκτησάμενος δὲ, ἄδηλον διὰ τίνων μέσων, τὴν εὔνοιαν τῶν εὐνούχων, οἵτινες τοσαύτην εἶχον ἐπιρροὴν ἐν τῇ αὐλῇ Κωνσταντίου τοῦ Β', διωρίσθη εἰσπράκτωρ τῶν φόρων ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ταχέως ἐκτήσατο μεγάλην περιουσίαν. Τῷ 354 ἀνηγορεύθη πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ὑπὸ τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ συνόδου. Προσενεχθεὶς ὡμῶς τοῖς ὀρθοδόξοις ἐδιώχθη ὑπ' αὐτῶν ἐξ Ἀλεξανδρείας, ἐπέστρεφεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐπανακάμψας εἰς Ἀλεξάνδρειαν μετὰ μικρὸν κατέλαβεν αὖθις τὸν πατριαρχικὸν θρόνον καὶ μείζονα διεπράξατο κατὰ τῶν ὀρθοδόξων ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀρτεμίου, στρατηγοῦ τῶν αἰγυπτιακῶν στρατευμάτων. Ἐπὶ Ἰουλιανοῦ καὶ μετὰ τὴν κατατόμησιν τοῦ Ἀρτεμίου, ὁ Γεώργιος ἐξυβρίσθη καὶ ὑβρίσθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ μικροῦ δεῖν ἐφονεύετο εἰ μὴ ἐκλείστο ὑπὸ τῶν ἀρχῶν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ. Ἀλλὰ μετὰ

τινας ἡμέρας, ὁ λαὸς παραδιάσας τὴν φυλακὴν ἐθεράπευσε πολυτρόπως τὸν πατριάρχην, ἔθετο αὐτὸν ἐπὶ καμήλου καὶ περιήγαγεν εἰς τὴν πόλιν, εἶτα κατεκερμάτισε τὸ πτῶμά του, ἔκαυσεν αὐτὸ, καὶ ἔῤῥιψε τὴν κόνιν εἰς τὴν θάλασσαν.

Γεώργιος Χοιροβοσκὸς, Ἕλλην γραμματικὸς, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ ἕκτου μ. Χ. αἰῶνος. Συνέθετο πλεῖστα γραμματικὰ καὶ ῥητορικὰ πονήματα, ὧν ἓν μόνον ἐδημοσιεύθη ἐπιγραφόμενον «Περὶ τρόπων τῶν κατὰ ποιητικὴν καὶ θεολογικὴν χρῆσιν», μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως καὶ διατριβῆς τοῦ Πρόκλου «Περὶ τοῦ θείου καὶ ποιητικοῦ ἐνστίκτου» ὑπὸ τοῦ Μορὲλ, ἐν Παρισίοις, 1615, εἰς 12ον. Αἱ λοιπαὶ πραγματεῖαι Γεωργίου τοῦ Χοιροβοσκοῦ ὑπάρχουσι χειρόγραφοι ἐν ταῖς διαφόροις βιβλιοθήκαις τῆς Εὐρώπης. Ὁ Γεώργιος ἦτον ἱερωμένος, τὰ δὲ χειρόγραφα ἀποκαλοῦσιν αὐτὸν πολλάκις Γεώργιον τὸν γραμματικὸν καὶ Γεώργιον τὸν διάκονον.

Γεώργιος ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὺς ζῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ ἑβδόμου αἰῶνος. Ἔχομεν αὐτοῦ «Βίον τοῦ Ἁγίου Χρυσοστόμου», πολλάκις ἀνατυπωθέντα (ἐνίοτε μετὰ τῆς λατινικῆς μεταφράσεως τοῦ Godfroy Tillmman), ἐν ταῖς ἐκδόσεσι τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἁγίου τούτου. Ὁ Φώτιος ποιεῖται μὲν λόγον περὶ τοῦ Βίου τούτου, ἀλλ' ὁμολογεῖ ὅτι οὐδὲν βέβαιον γινώσκει περὶ τοῦ συγγραφέως. Ὁ Βίος οὗτος ἀποδίδοται μεθ' ἱκανῆς πιθανότητος Γεωργίῳ τῷ καθολικῷ ἐπισκόπῳ ἢ πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας, 616-630.

Γεώργιος ὁ Συρακούσιος, βυζαντινὸς ποιητὴς ζῶν περὶ τὰ μέσα τοῦ ἑβδόμου μ. Χρ. αἰῶνος. Ἐσπούδασε τὴν ἑλληνικὴν φιλολογίαν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἐγένετο, λέγουσι, σοφὸς καὶ γλαφυρὸς συγγραφεύς. Ἦταν ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως περὶ τὸ 663. Ἀποδίδονται αὐτῷ ὕμνοι τινὲς τῶν Μηναίων. Ἔγραψε καὶ τροπάρια.

Γεώργιος Βούραφος, βυζαντινὸς πατρίκιος, ζῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ ὀγδόου μ. Χρ. αἰῶνος. Ἦτο κόμης τοῦ *Thema Obsequium*, ὅπερ περιελάμβανε τὰ πρὸς τὴν Προποντίδα μέρη τῆς Μυσίας καὶ τῆς Βιθυνίας. Εὑρισκόμενος ἐν Θράκῃ ὅπως ὑπερασπίσῃ τὴν ἐπαρχίαν ταύτην κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν Βουλγάρων, συνέλαβεν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ πατρικίου Θεοδώρου Μυακίου τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐκθρονίσῃ τὸν αὐτοκράτορα Φιλιππικὸν ἢ Βαρδάνην. Ἀπέστειλαν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἕνα τῶν ἀξιωματικῶν του, ὀνόματι Ῥοῦφον, καὶ ἐπωφελήθη τῆς ἀταξίας μιᾶς ἑορτῆς ὅπως ἁρπάσῃ τὸν Φιλιππικὸν καὶ ἐξορύξῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ καὶ αὐτὸς ὁ Γεώργιος μετὰ τῶν κυριωτέρων συνενόχων τὴν αὐτὴν ὑπέστησαν τύχην παρὰ τοῦ Ἀρτεμίου ἢ Ἀναστασίου Β', διαδόχου τοῦ Φιλιππικοῦ.

Γεώργιος ὁ Πισείδιος, βυζαντινὸς ποιητὴς καὶ χρονογράφος, ζῶν κατὰ τὴν πρώτην πεντηκονταετηρίδα τοῦ ἑβδόμου αἰῶνος. Ἐγεννήθη, ὡς καὶ τὸ ὄνομα δηλοῖ, ἐν Πισειδίᾳ καὶ ὑπῆρξε σύγχρονος τοῦ αὐτοκράτορος Ἡρακλείου, ὅστις ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 610 μέχρι τοῦ 641, καὶ τοῦ πατριάρχου Σεργίου, κατέχοντος τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοῦ 610 μέχρι τοῦ 639. Ἐν τισὶ χειρογράφοις τιτλοφορεῖται χαρτοφύλαξ, σκευοφύλαξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἤτοι τῆς Ἁγίας Σοφίας. Νικηφόρος ὁ Κάλλιστος ἀποκαλεῖ αὐτὸν Ῥεφερενδάριον. Ἀγνοεῖται δὲ ἂν ὁ Γεώργιος κατεῖχεν ἐναὐτῷ πάσας τὰς θέσεις ταύτας ἢ ἂν κατέλαβεν αὐτὰς ἀλληλοδιαδόχως. Πιστεύεται ὅτι συνώδευσε τὸν αὐτοκράτορα Ἡράκλειον ἐν τῇ πρώτῃ ἐπὶ τοὺς Πέρσας στρατείᾳ αὐτοῦ. Φαίνεται δ' ἐπίσης ὅτι ἔχαιρε τὴν εὔνοιαν τοῦ τε αὐτοκράτορος καὶ τοῦ Σεργίου. Ταῦτα μόνα γινώσκονται περὶ αὐτοῦ. Ἐσφαλμένως καὶ συγχέοντες τὸν Γεώργιον μετ' ἄλλου ὁμωνύμου ἀναφέρουσί τινες αὐτὸν ὡς ἐπίσκοπον Νικομηδείας. Συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι «Εἰς τὴν κατὰ Περσῶν ἐκστρατείαν Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως, ἀκροάσεις τρεῖς». Τὸ σύγγραμμα τοῦτο, οὗ μνημονεύει ὁ Σουΐδας, φαίνεται τὸ ἀρχαιότατον ἔργον τοῦ Πισειδίου. Τὰ τρία βιβλία εἶναι γεγραμμένα διὰ τριμέτρων ἰαμβικῶν καὶ περιέχουσι 1098 στίχους, ἀφηγοῦνται δὲ τὴν πρώτην ἐπὶ τοὺς Πέρσας στρατείαν τοῦ Ἡρακλείου. «Πόλεμος Ἀβαρικὸς» ἢ «Ἀβαρικά». Τὸ ποίημα τοῦτο περιέχον 541 στίχους τριμέτρους ἰαμβικοὺς, ἀφηγεῖται τὴν κατὰ τῆς Κωσταντινουπόλεως ἀνωφελῆ ἐπίθεσιν τῶν Ἀβάρων, ἐνῷ ὁ περσικὸς στρατὸς κατεῖχε τὴν ἀντικρὺ τῆς πόλεως Χαλκηδόνα. — «Ἀκάθιστος ὕμνος», συντεθεὶς διὰ τὴν αὐτὴν ἐπίθεσιν καὶ ἦτταν τῶν Ἀβάρων. Ὁ Φογγίνης ἀποδίδωσιν αὐτὸν Γεωργίῳ τῷ Πισειδίῳ μεθ' ἱκανῆς μὲν πιθανότητος ἀλλ' ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀποδείξεως.—«Εἰς τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἀνάστασιν». Τὸ ποίημα τοῦτο συγκείμενον ἐξ 129 στίχων τριμέτρων ἰαμβικῶν, καὶ προτρέπον τὸν Φλάβιον Κωνσταντῖνον, ὅπως μιμηθῇ τὸν πατέρα αὐτοῦ φαίνεται ὅτι ἐγράφη περὶ τὸ 627. «Εἰς Ἡράκλειον τὸν βασιλέα», συνήθως ἀναφερόμενον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡρακλιάς»

ἡ «Ἡρακλειάδος ἀκροάσεις δύω, ἤτοι εἰς τὴν τελείαν πτῶσιν Χοσρόου, βασιλέως Περσῶν»· ἀλλ' ὁ τίτλος οὗτος οὐ καταδείκνυσιν ἀκριβῶς τὸ θέμα τοῦ ποιήματος, ὅπερ εἶναι σύντομος συγκεφαλαίωσις τῶν ἄθλων τοῦ Ἡρακλείου, καὶ ἐν ᾧ ἡ καταστροφὴ τοῦ Χοσρόου μόλις ἐν παρόδῳ ἀναφέρεται. Νομίζεται ὅτι ἐγράφη, ὅτε ἐγένετο γνωστὸς εἰς Κωνσταντινούπολιν, περὶ τὰ τέλη τοῦ 628, ὁ θάνατος τοῦ μονάρχου τούτου.—«Ἑξαήμερον ἤτοι Κοσμουργία». Τὸ ποίημα τοῦτο σύγκειται ἐκ 1,910 στίχων τριμέτρων ἰαμβικῶν ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Φοββίνη, ὅστις συνεπλήρωσε στίχους τινὰς παραλειφθέντας ἐν ταῖς προηγουμέναις ἐκδόσεσι. Νομίζεται ὅτι τὸ πόνημα τοῦτο περιεσώθη ἡμῖν ἀτελές, διότι ὁ Σουΐδας διατείνεται ὅτι συνίστατο εἰς ἔπη τρισχίλια. Ἀλλ' ἴσως τὸ χωρίον τοῦτο τοῦ Σουΐδα εἶναι ἐσφαλμένον καὶ δέον ν' ἀναγνωσθῇ «εἰς ἔπη δισχίλια» ἀντὶ «τρισχίλια». Τὸ ποίημα δὲν φαίνεται ἀτελές· νομίζεται δὲ ὅτι συνετέθη περὶ τὸ 629. «Εἰς τὸν μάταιον βίον». Τὸ πόνημα τοῦτο περιέχει 262 στίχους ἰαμβικούς· ἄγνωστον δ' εἰς ποίαν ἐποχὴν ἀνήκει. «Κατὰ Σευήρου», ἢ «Κατὰ δυσεβοῦς Σευήρου Ἀντιοχείας», ποίημα ἐξ 731 ἰαμβικῶν στίχων. «Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Ἀναστάσιον μάρτυρα», εἰς πεζὸν λόγον. Ὁ πλήρης τίτλος τοῦ πονήματος τούτου εἶναι «Βίος καὶ πολιτεία καὶ ἄθλησις τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου ὁσίου τοῦ μαρτυρήσαντος ἐν Πέρσιδι». «Εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις ναὸν», βραχὺ ποίημα εἰς στίχους ἰαμβικούς. Ταῦτα μόνα εἶναι τὰ γνωστὰ ἔργα τοῦ Γεωργίου, ἀλλ' ἠξεύρομεν ὅτι ἔγραψε καὶ ἄλλα, ὧν ἀποσπάσματα εὑρηνται ἐν τῇ *Χρονογραφίᾳ* τοῦ Θεοφάνους, τῷ *Λεξικῷ* τοῦ Σουΐδα, τὸ *Compendium* τοῦ Κεδρηνοῦ, τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἱστορίᾳ» Νικηφόρου τοῦ Καλλίστου καὶ τοῖς Σχολίοις τοῦ Ἰσαὰκ Τζέτζη.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἀποδίδονται Γεωργίῳ τῷ Πισειδίῃ πολλὰ συγγράμματα, οἷον τὸ «Πασχαλικὸν Χρονικόν», τὸ *De Gestis Imperatorum Constantinopolitarum* ἢ «Σφαῖρα τοῦ Ἐμπεδοκλίους,» ἐξ 168 στίχων. Ἡ στιχουργία τοῦ Γεωργίου εἶναι ὀρθὴ καὶ γλαφυρά. Οἱ τραχεῖς στίχοι εἶναι ὀλιγάριθμοι. Οἱ τελευταῖοι βυζαντινοὶ συγγραφεῖς ἐθαύμαζον αὐτὸν πολύ, τὸν παρελλήλιζον δὲ πολλάκις πρὸς τὸν Εὐριπίδην προτιμῶντες τούτου ἐκεῖνον. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη κρίσις ἦτον ὑπερβολική· τοῦτο μόνον δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ Γεώργιος δὲν ἦτον ἄμοιρος γλαφυρότητος ἔστιν ὅτε δὲ καὶ ζωῆς, καὶ ὅτι γενικῶς ἐξεταζόμενος εἶναι ὁ ἄριστος ποιητὴς τῆς ἐποχῆς του. Τὸ «Ἑξαήμερον» καὶ τὸ «Εἰς τὸν μάταιον βίον», ἐδημοσιεύθησαν μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως ὑπὸ τοῦ Φρειδερίκου Μορέλ, ἐν Παρισίοις, 1584, εἰς 4ον. Τὸ «Ἑξαήμερον» ἐδημοσιεύθη προσέτι ὑπὸ τοῦ Βρουνέλλου ὡς πόνημα τοῦ Ἁγίου Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, μετά τινων ποιημάτων τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ, καὶ ἄλλων ἀποσπασμάτων, ἐν Ῥώμῃ, 1590, εἰς 8ον. Τὰ δύο ταῦτα πονήματα συνελέγησαν ἐν ταῖς διαφόροις «Βιβλιοθήκαις τῶν Πατέρων». Τὸ *De Expeditione imperatoris Heraclii contra Persas*, τὸ *Bellum Avaricum*, τὸ *Hymnus Acathistus*, τὸ *In sanctam Jesu-Christi D. N. Resurrectionem*, ἡ *Heraclias*, τὸ *Hexaemeron*, τὸ *De Vanitate Vitae*, τὸ *Contra Severum*, τὸ *Economicum in sanctum Anastasium Martyrem*, ἐδημοσιεύθησαν μετὰ σοφοῦ προλόγου, λατινικῆς μεταφράσεως καὶ σημειώσεων ὑπὸ τοῦ Ἰωσὴφ Μαρίᾳ Φοββίνη, ἐν τῷ *Corporis Historiae Byzantinae nova Appendix*, ἐν Ῥώμῃ, 1777, εἰς φύλ. Τὸ *De Expeditione contra Persas*, τὸ *Bellum Avaricum* καὶ ἡ *Heraclias* ἐξεδόθησαν ὑπὸ τοῦ Bekker ἐν τῇ «Βυζαντινῇ συλλογῇ» τῆς Βόννης. Τὸ πονημάτιον *In templum Deiparae* εὑρέθη ὑπὸ τοῦ Δουκαγγίου ἐν ταῖς σημειώσεσι τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντος Ζωναρᾶ. Ὁ Βανδούρης ἐτύπωσεν αὐτὸ μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως ἐν ταῖς σημειώσεσι τοῦ *Imperium Orientale*, τόμ. Β', σέλ. 177, καὶ ὁ Φαβρίκιος κατεχώρησεν αὐτὸ μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Βιβλιοθήκῃ», τόμ. Β' σελ. 615.

Γεώργιος ὁ Ἁμαρτωλός, βυζαντινὸς, χρονογράφος ζῶν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐννάτου αἰῶνος. Ἔχομεν αὐτοῦ «Χρονικὸν», ἀπὸ τῆς δημιουργίας μέχρι τῆς βασιλείας Μιχαὴλ τοῦ Γ', υἱοῦ τοῦ Θεοφίλου καὶ τῆς Θεοδώρας. Ἀποσπάσματα τοῦ «Χρονικοῦ» τούτου ἐδόθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀλλατίου, Πεῖσ, Ῥάδερ, Γρέτζερ καὶ Ὄδου, ἐν τῇ διατριβῇ ἣν προέταξε τοῦ «Χρονικοῦ» τοῦ Μαλαλᾶ. Δὲν πρέπει νὰ συγχίωμεν Γεώργιον τὸν Ἁμαρτωλὸν μεθ' ἑτέρων Γεωργίων, οἵτινες ἐπίσης ἔγραψαν χρονικά, οἷοι Γεώργιος ὁ Κεδρηνὸς, Γεώργιος Σύγγελος, Γεώργιος ὁ Νικομηδείας, Γεώργιος ὁ Μοναχός. Τὸ «Χρονικὸν» τοῦ Ἁμαρτωλοῦ ἀντεγράφη πολλάκις ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Κεδρηνοῦ, τοῦ Θεοφάνους καὶ τοῦ Μιχαὴλ Γλυκᾶ.

Γεώργιος Πισσίδης, βυζαντινὸς στρατηγὸς, ζῶν κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα

δα τοῦ ἐννάτου αἰῶνος μ. Χ. Διοικῶν τὸ *Thema Obsequium*, ὑπῆρξεν ὁ κυριώτερος συνένοχος τοῦ Συμβατίου, ὅτε οὗτος ἐπανέστη, τῷ 866, κατὰ τοῦ Βασιλείου, ὅστις ἐκλήθη παρὰ τοῦ Μιχαὴλ Γ'ου συμβασιλεύς. Ὁ Γεώργιος καὶ ὁ Συμβάτιος διήρπασαν τὰ πέριξ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλ' ἐγκαταλειφθέντες ὑπὸ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν ἐτράπησαν εἰς φυγήν. Ὁ Γεώργιος κατέφυγεν εἰς Κοτύαιον, μίαν τῶν πόλεων τῆς διοικήσεως αὐτοῦ, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ συνελήφθη ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τοῦ βασιλείου καὶ ἀχθεὶς εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐτιμήθη μὲν τὴν ῥῖνα καὶ ἐτυφλώθη, ἐκλείσθη δὲ ἐντὸς τῆς οἰκίας του, ἐπὶ ποινῇ θανάτου ἂν ἀπεπειρᾶτο νὰ δραπετεύσῃ. Ὁ Βασίλειος γενόμενος μόνος αὐτοκράτωρ συνεχώρησε τῷ Γεωργίῳ καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ τὰς πρώτας τιμάς.

Γεώργιος ὁ Νικομηδείας, βυζαντινὸς θεολόγος, ζῶν κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ ἐννάτου αἰῶνος. Ἦτο χαρτοφύλαξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπῆρξε φίλος καὶ ἀνταποκριτὴς τοῦ Φωτίου καὶ προεχειρίσθη ἀρχιεπίσκοπος Νικομηδείας. Πολλαὶ αὐτοῦ Ὁμιλίαι καὶ τρία ἰδιόμελα (ὕμνοι) εὑρίσκονται ἐν τῇ *Novum Auctarium* τοῦ Combefis, τόμ. Ιος. Ὁ Combefis ἐσφαλμένως συγχέει τὸν συγγραφέα αὐτῶν μετὰ Γεωργίου τοῦ Πισιδίου. Ἐν τοῖς ἀνεκδότοις συγγράμμασι τοῦ Γεωργίου ἀναφέρεται καὶ ἓν «Χρονικόν» ἀλλὰ δυσκόλως διακρίνεται ἀπὸ τῶν ἀποδιδομένων ἑτέροις Γεωργίοις «Χρονικῶν».

Γεώργιος ὁ Κύπριος, ὀνομασθεὶς ὕστερον Γρηγόριος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, γενν. κατὰ τὴν πρώτην πεντηκονταετηρίδα τοῦ τρισκαιδεκάτου αἰῶνος, ἀποθ. τῷ 1290. Κατέσχε τὴν θέσιν πρωταποστολαρίου ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τῆς στέψεως Ἀνδρονίκου Παλαιολόγου τοῦ Πρεσβυτέρου, τῷ 1282. Ἦτον ἀνὴρ ἀσφὸς καὶ εὔγλωττος, κατὰ δὲ Νικηφόρον τὸν Γρηγοραν, ἀνέστησε τὴν ἀττικὴν διάλεκτον, ἀπὸ πολλοῦ περιπεσοῦσαν εἰς ἀχρηστίαν. Ἐπὶ τῆς βασιλείας Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου, πατρὸς τοῦ Ἀνδρονίκου, ἐδείχθη ὑπέρμαχος τῆς ἑνώσεως τῆς ἀνατολικῆς μετὰ τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας, ἣν ἐπεδίωκε μετὰ ζήλου καὶ ὁ Μιχαήλ. Ἀλλ' ἡ στάσις τοῦ Ἀνδρονίκου ἐναντίου τῇ ἑνώσει ταύτῃ ματαίωσε τὰ φρονήματά του. Ἀποθανόντος τοῦ πατριάρχου Ἰωσήφ, ὁ Ἀνδρόνικος ἀπεφάσισεν ὅτι ὁ Γεώργιος καὶ τὸ λαϊκὸς θὰ κληθῇ ἐπὶ τοῦ χηρεύοντος θρόνου. Οὗτος πρὸς ἐν πιθυμιῶν νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὰς ἐκκλησιαστικὰς διαιρέσεις ἐσκέφθη ὅτι λαϊκὸς ἤθελε καταπαύσει αὐτὰς εὐκολώτερον. Οἱ Ἀρμένιοι ὑποταγέντες κατ' ἀρχὰς ἀλλ' ἀποστατήσαντες ὕστερου, ἀφωρίσθησαν ὑπὸ τοῦ νέου Πατριάρχου, ὅστις βαρυνθεὶς ἐπὶ τέλους τὸν πολυκύμαντον πατριαρχικὸν βίον παρητήθη τῷ 1289 καὶ ἀπέθανε τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐν μοναστηρίῳ. Κατέλιπε διάφορα θεολογικὰ συγγράμματα, καὶ «Ἐγκώμιον εἰς τὴν Θάλασσαν», κτλ.

Γεώργιος Λεκαπένης, βυζαντινὸς γραμματικὸς, ζῶν περὶ τὰ μέσα τοῦ τεσσαρακαιδεκάτου αἰῶνος. Ἦτο μοναχὸς ἐν Θεσσαλίᾳ. Ἔγραψε γραμματικὰ καὶ ῥητορικά. Ἀποδίδοται αὐτῷ πραγματεία «Περὶ συντάξεως τῶν ῥημάτων», τυπωθεῖσα ἐν Φλωρεντίᾳ, 1514, 1520, καὶ ἐν Βενετίᾳ ὑπὸ Ἀνδρέα δ' Ἀσσόλα, 1523, μετὰ τῆς ἑλληνικῆς γραμματικῆς τοῦ Θεοδώρου Γαζῆ. Ὁ Ἀλλάτιος ἀποδίδωσι τὸ πόνημα τοῦτο Μιχαὴλ τῷ Συγκέλλῳ Ἱεροσολύμων. Σώζονται τοῦ Γεωργίου Λεκαπένη καὶ τινα χειρόγραφα.

Γεώργιος Ἀμυρούτζης, ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεύς, γεννηθεὶς ἐν Τραπεζοῦντι, περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ πεντεκαιδεκάτου αἰῶνος, ἀποθαν. περὶ τὸ 1466. Ἦτον ξυνονόμενος Ἰωάννου Β' τοῦ Παλαιολόγου, αὐτοκράτορος Κωνσταντινουπόλεως, καὶ συνώδευσεν αὐτὸν εἰς τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ σύνοδον τῷ 1439. Ἐπανελθὼν εἰς Τραπεζοῦντα, ἐξετέλει, παρὰ τῷ τελευταίῳ αὐτοκράτορι τῆς πόλεως ταύτης Δαυΐδ, τὰ καθήκοντα λογοθέτου καὶ πρωτοβεστιαρίου. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τραπεζοῦντος ὑπὸ τῶν Τούρκων, τῷ 1461, ἀπήλαυσε τῆς εὐνοίας τοῦ σουλτάνου Μωάμεθ τοῦ Β', καὶ κατέλαβε σημαντικὸν ὑπούργημα ἐν ταῖς ἀνακτόροις. Ἠσπάσατο, ὡς καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ, τὸν μωαμεθανισμόν. Ἀπέθανεν αἰφνιδίως ἐνῷ ἐδικηγόρει, ὁ δὲ θάνατός του ὑπελήφθη ὑπὸ τῶν χριστιανῶν ὡς δικαία τιμωρία τῆς ἀρνησιθρησκείας αὐτοῦ. Ἔγραψε κατὰ τῆς ἑνώσεως τῶν δύο ἐκκλησιῶν *Ad Demetrium Nauplii ducem, De iis quæ contigerunt in synodo Florentina.* Τούτου ἀποσπάσματα ἔδωκεν ὁ Ἀλλάτιος ἐν τῇ πραγματείᾳ *De Consensu utriusque Ecclesiæ.* Μνημονεύονται πρὸς τούτοις αὐτοῦ δύο ἕτερα συγγράμματα, ὑπάρχοντα ἴσως καὶ νῦν ἐν χειρογράφοις, καὶ ἐπιγραφόμενα *Dialogus de fide in Christo cum rege Turcarum· Epistola ad Bessarion cardinalem.*

Γεώργιος Διαιρέτης, μοναχὸς τῆς Ἀλεξανδρείας, ἀδιδαίου ἐποχῆς. Συνέταξε «Σχό-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ἀριστοτέλους (Ν.Π.Δ.)

λια εἰς τὸ περὶ εὑρέσεως 'Ερμογένους», δημοσιευθέντα ὑπὸ τοῦ Walz ἐν τοῖς *Rhetores Graeci*, ἐν Στουτγάρδῃ καὶ Τυβίγγῃ, 1834, τόμ. VI, σελ. 504, κτλ.

Γεώργιος ὁ Περιπατητικὸς ἢ Γρηγόριος Ἀνεπώνυμος. βυζαντινὸς φιλόσοφος ἀβεβαίου ἐποχῆς. Ὁ Φαβρίκιος ποιεῖται λόγον περὶ δύο συγγραμμάτων δημοσιευθέντων ὑπὸ τοῦ Ἰω. Βοιγελίνου, ἐν Αὐγουστοβούργῳ, 1600, εἰς 8ον, τὸ μὲν ἐπιγραφόμενον *Epitome Organi Aristotelici*, ὑπὸ Γρηγορίου τοῦ Ἀνεπωνύμου, τὸ δὲ *Compendium Philosophiae*, ὑπὸ Γεωργίου τοῦ Ἀνεπωνύμου. Τὰ δύο ταῦτα πονήματα φαίνονται ὄντα ἓν καὶ τὸ αὐτὸ σύγγραμμα, ὅπερ βεβαίως ταυτίζεται μετὰ τοῦ παρ' Ἀλλατίῳ *Epitome philosophiae*, ὅπερ οὗτος λέγει ὅτι ὑπάρχει χειρόγραφον καὶ ἀποδίδωσι Γεωργίῳ τῷ Μοναχῷ. Λατινικὴ μετάφρασις τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος ὑπὸ Λαυρεντίου Βάλλα, ἐδημοσιεύθη ἐν Βασιλείᾳ, 1542, εἰς 8ον. Ἐν τῇ μεταφράσει ταύτῃ τὸ ἑλληνικὸν πρωτότυπον ἀποδίδοται Νικηφόρῳ τῷ Βλεμμύδᾳ.

Γεώργιος ὁ Ἁγιοπολίτης ἢ Ἱεροσολυμίτης. βυζαντινὸς συγγραφεὺς ὀπαδὸς τοῦ μυατικισμοῦ, ἀβεβαίου ἐποχῆς. Συνέταξε «Λόγον ἐγκωμιαστικὸν εἰς τοὺς ἀσωμάτους»· ὁ Ἀλλάτιος, ὅστις ἔδωκεν ἀποσπάσματα τοῦ πονήματος τούτου, καταδικάζει αὐτὸ ὡς περιέχον καινοτομίας καὶ βλασφημίας περὶ τῶν ἀγγέλων καὶ τῆς λειτουργίας αὐτῶν.

Γεώργιος ὁ Μοναχός, βυζαντινὸς χρονογράφος ἀβεβαίου ἐποχῆς. Πολλὰ χειρόγραφα φέρουσι τὸ ὄνομα Γεώργιος ὁ Μοναχός, ἀλλ' ἡ ἀόριστος αὕτη προσωνυμία δύναται ν' ἀνήκῃ εἰς τοσούτους συγγραφεῖς, ὥστε ἀδύνατον καθίσταται νὰ ὁρισθῇ ἡ ταυτότης αὐτῶν. Ὅθεν ἀρκούμεθα εἰς τὸ νὰ καταδείξωμέν τινα πονήματα φέροντα συγγραφέα Γεώργιον τὸν Μοναχόν· εἶναι δὲ ταῦτα τὰ «Σχόλια εἰς τὰς ῥητορικὰς διαιρέσεις», «Φιλοσοφίας Ἐπιτομή», «Βίοι τῶν νέων βασιλέων»· τὸ πόνημα τοῦτο εἶναι ἐπιτομὴ τῆς Χρονογραφίας τοῦ Συγκέλλου καὶ βαίνει ἀπὸ τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ῥωμανοῦ Λεκαπηνοῦ, 813-948· ἐδημοσιεύθη δὲ ἐν ταῖς συλλογαῖς τῶν βυζαντινῶν συγγραφέων. Ἀρίστη ἔκδοσις αὐτοῦ εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ Bikker, ἐν Βόννῃ, 1838, εἰς 8ον.

Γεώργιος ὁ Λάσβιος, βυζαντινὸς ἁγιογράφος, ἀβεβαίου ἐποχῆς. Ἔχομεν αὐτοῦ Ὁμιλίαν *In Salutiferam D. N. Jesu-Christi Passionem*, δημοσιευθεῖσαν ἐν τῷ Β' τόμῳ τῷ *De Cruce* τοῦ Γρέτσερ — *Davidis et Symeonis confessorum et martyrum Officium et corundem ac historia*, χειρόγραφον.

Γεώργιος ὁ Τραπεζούντιος, διάσημος βυζαντινὸς φιλολόγος καὶ μεταφραστής, γεννηθεὶς τῇ 4 ἀπριλίου 1396 ἐν Κρήτῃ, ἐκ γονέων Τραπεζουντίων τὸ γένος, ἀποθανὼν ἐν Ῥώμῃ, τῷ 1485 ἢ 1486. Μετέβη εἰς Ἰταλίαν περὶ τὸ 1428, προσκληθεὶς παρὰ τοῦ Φραγκίσκου Βαρβάρου, ἐνετοῦ εὐπατρίδου, καὶ ἀντικατέστησε τὸν Φραγκίσκον Φίλελφον ἐν τῇ ἕδρᾳ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν Βενετίᾳ, ἔνθα ἐπολιτογραφήθη παρὰ τῆς Γερουσίας. Παρ' αὐτοῦ τούτου μανθάνομεν (ἐν Παδούᾳ κατὰ τὸν Παπαδόπολην) τὴν λατινικὴν παρὰ Βικτωρίῳ τῷ ἐκ Φέλτρης, ὅστις ὑπῆρξε διδάσκαλος καὶ τοῦ Θεοδώρου Γαζῆ. Μετ' ὀλίγα ἔτη, κατέλιπε τὴν Βενετίαν, ἀπεπειράθη ἀνωφελῶς ὅπως ἐγκαταστῇ καθηγητὴς ἐν διαφόροις πόλεσι, καὶ τέλος κατέλαβεν ἐν Ῥώμῃ τὴν ἕδραν τῆς φιλοσοφίας καὶ τῶν γραμμάτων μετὰ μισθοῦ παρὰ τῆς παπικῆς κυβερνήσεως. Τῶν μαθημάτων αὐτοῦ ἠκροάζοντο φοιτηταὶ ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς Ἰταλίας καὶ Γαλλίας, ἐξ Ἱσπανίας καὶ Γερμανίας. Τὸ ἔτος τῆς ἐγκαταστάσεως αὐτοῦ (τῆς ὑπὸ τοῦ Παπαδοπόλη διδομένης χρονολογίας, 1430, μὴ οὔσης ἀκριβοῦς), ὃν εἶναι καλῶς γνωστόν, ἀλλὰ δύναται μετὰ βεβαιότητος νὰ εἴπῃ τις ὅτι ἡ ἄφιξις αὐτοῦ εἶναι προγενεστέρα τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδου τοῦ 1439. Ἦτον ἤδη περιώνυμος ἐν Ἰταλίᾳ ὅτε ἔγραψε τῷ αὐτοκράτορι Ἰωάννῃ Β' ἱκετεύων αὐτὸν ὅπως ἀποβλέψῃ τὰς ὑποσχέσεις τῆς ἐν Βασιλείᾳ συνόδου καὶ ἀναμείνῃ τὴν ἐν Φερράρᾳ συγκροτηθησομένην σύνοδον. Ὁ Ὅθεν διατείνεται ὅτι ἐχρημάτισε γραμματεὺς τῶν δύο παπῶν Εὐγενίου τοῦ Δ' καὶ Νικολάου τοῦ Ε'· καθ' ἑτέρας μαρτυρίας, κατέλαβε τὴν θέσιν ταύτην παρὰ τῷ Νικολάῳ Ε' περὶ τὸ 1450. Ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἦτον ἄνευ ἀντιζήλου καὶ ἐφαμίλλου ὡς καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς καὶ μεταφραστὴς τῶν συγγραφέων αὐτῆς· ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς ἀφίξεως πολλῶν βυζαντινῶν φιλολόγων, οὓς ὁ Νικόλαος μετεπέμψατο εἰς Ῥώμην, τῆς ὑπεροχῆς τοῦ Θεοδώρου Γαζῆ ἐν τῇ μεταφράσει τῶν «Προβλημάτων» τοῦ Ἀριστοτέλους, ἅτινα μετέφρασε καὶ ὁ Γεώργιος καὶ τῶν καταδιωγμῶν τοῦ Λαυρεντίου Βάλλα, ἀπώλεσε τὴν πρωτοκαθεδρίαν. Ὁ Βάλλας ζηλοτύπως ἐπέφερεν τὰ ἀνατίθεν τοῦ Κουϊντιλιανοῦ ἐκτεθειμένα βίᾳ ὑπὸ τοῦ Γεωργίου, ἡ δὲ ἀντίθεσις αὕτη ἀπέληξεν εἰς σφοδρὰς προσωπικότητας. Καὶ ὁ βυζαντινὸς Πάγης ἦλθεν

εἰς ἔριδας μετὰ τοῦ Γεωργίου, ὅστις ἐβράβισεν αὐτὸν ἐνώπιον τῶν ἄλλων γραμματέων τοῦ πάπα, καὶ πάραυτα συμμαχίᾳ συνεκροτήθη μεταξὺ τῶν δύο ἐπίσης φιλερίδων σοφῶν. Τοιαύτη σκηνὴ δὲν ἦτο κατάλληλος ὅπως ἀνεγείρῃ τὴν ἤδη κλονισθεῖσαν ὑπόληψιν τοῦ Γεωργίου. Ἀπὸ τοῦ 1450 ἐπαύσατο διδάσκων, ἴσως ἕνεκα τῶν νέων αὐτοῦ καθηκόντων ὡς γραμματέως τοῦ ποντίφηκος. Ἡ κυριωτέρα αὐτοῦ ἐνασχόλησις ἦτον ἡ μετάφρασις τῶν ἑλλήνων συγγραφέων· ἀλλ' ἐπειγόμενος εἰς τὸ νὰ περατώσῃ τὸ ἔργον τοῦτο ὅπως τύχῃ τῆς ὑποσχεθείσης ἀμοιβῆς, ἐτέλεσεν αὐτὸ λίαν ἀμελῶς, κακῶς τὴν ἔννοιαν ἐξηγῶν, διαστρέφων καὶ προκρουστικῶς ἀποτέμνων τὰ χωρία, παραλείπων δὲ ὁλοκλήρους σελίδας. Ἕνεκα τοῦ τρόπου τούτου τῆς ἐργασίας ἀπώλεσε τὴν εὔνοιαν τοῦ Ν κολλέου Ε'. Αὐτὸς δὲ οὗτος ὁμολογεῖ ὅτι ὑπέπεσεν εἰς δυσμένειαν διότι δὲν ἠθέλησε νὰ δημοσιευθῶσιν ὑπὸ ξένων ὀνόματα αἱ μεταφράσεις αὐτοῦ τῶν ἑλλήνων φιλοσόφων καὶ πατέρων τῆς ἐκκλησίας. Μετέβη εἰς Νεάπολιν, ἔνθα Ἀλφόνσος ὁ Μεγάθυμος ἐχορήγησεν αὐτῷ ἀρκοῦσαν σύνταξιν. Συμβιλιωθεὶς δὲ μετὰ τοῦ πάπα τῇ μεσιτεύσει τοῦ φίλου αὐτοῦ Φραγκίσκου Φιλέλφου, ἀνεκαμψεν εἰς Ῥώμην περὶ τὸ 1453.

Τῷ 1465 ἐπεσκέψατο τὴν γενέθλιον αὐτοῦ νῆσον καὶ ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅθεν ἐπανερχόμενος μικροῦ δεῖν ἀπώλετο ἐν τρικυμίᾳ. Ἔταξεν εἰ διέφευγε τὸν ἐκ ταύτης κίνδυνον νὰ γράψῃ τὸν βίον Ἀνδρέου τοῦ Χίου, μαρτυρήσαντος ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐξεπλήρωσε τὸ τάξιμον τοῦτο μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν. Ἐν τῷ γήρατι ἀπώλεσε τὰς διανοητικὰς δυνάμεις καὶ ἐγένετο παλίμπαις. Ἐκ τῶν φιλολογικῶν αὐτοῦ γνώσεων οὐδὲν μία παρέμεινεν ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ· λέγεται δὲ ὅτι ἐπελάθετο καὶ τοῦ ἰδίου ὀνόματος. Τὴν ἀλιθερὰν ταύτην παρακμὴν ἀποδίδουσί τινες τῶν βιογράφων εἰς τὴν ἀπελπισίαν ἣν ἐκυριεύθη βλέπων ἑαυτὸν ἀναξιοπαθοῦντα καὶ κακῶς ἀμειβόμενον διὰ τὰ ἔργα του. Καθ' ἃ ἀναφέρει ὁ Βασσάρ, λαβὼν παρὰ τοῦ πάπα τὸ εὐτελὲς ποσὸν ἑκατὸν δουκάτων ἔρριψεν αὐτὰ εἰς τὸν Τίβεριν εἰπών· «Periere labores, pereat et eorum ingrata merces». Παρόμοιόν τι ἀφηγοῦνται καὶ περὶ τοῦ Θεοδώρου Γαζῆ. Ὁ υἱὸς τοῦ Γεωργίου, «Ἀνδρίας ὁ Τραπεζούντιος», ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἀφιερώσει τῆς μεταφράσεως τῆς «Ἀλμαγίστης» Σίξτῳ τῷ Δ'ῳ, διαμαρτύρεται ὅτι ὁ θάνατος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπεσπεύσθη ὑπὸ ἰσχυροῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ τίς ὁ ἐχθρὸς οὗτος δὲν λέγει. Καὶ ἐπεσπεύσθη μὲν ἴσως ὁ θάνατος τοῦ Γεωργίου ἀλλ' ἀώρως δὲν ἐπῆλθε διότι ὁ σοφὸς Ἕλλην ἀπεβίωσεν ἐν ἡλικίᾳ ἐνενηκοντα περίπου ἐτῶν. Γεώργιος ὁ Τραπεζούντιος κατέλιπεν ἕνα υἱόν, ὅστις ζῶντος τοῦ πατρός του ἔγραψεν ἐναντίον τοῦ Θεοδώρου Γαζῆ, ἐπ' οὐδενὶ δὲ προτερήματι διεκρίθη. Μία τῶν θυγατέρων τοῦ Ἀνδρέα ἐνυμφεύθη τὸν ῥωμαῖον ποιητὴν Φαῦστον Μαγδαλέναν, φονευθέντα ἐν τῇ κατασκαφῇ τῆς Ῥώμης ὑπὸ τῶν στρατευμάτων Καρόλου τοῦ Ε'. Πάντες σχεδὸν οἱ ἱστορικοὶ ἐκ συμφώνου περιγράφουσι διὰ μελανῶν χρωμάτων τὸν χαρακτῆρα τοῦ Γεωργίου, παριστῶντες αὐτὸν ὡς ματαιόφρονα καὶ φθονερόν. Αἱ δὲ ἔριδες ἃς ἀπαύστως ὁ Γεώργιος εἶχε μετὰ τῶν κυριωτέρων λογίων τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ ἐπικυροῦσι τὰς δυσμενεῖς ταύτας μαρτυρίας.

Τὰ ἔργα Γεωργίου τοῦ Τραπεζουντίου εἶναι πολυάριθμα, καὶ δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν εἰς τρεῖς σειράς· εἰς ἑλληνικὰς πρωτοτύπους συγγραφάς· εἰς πρωτοτύπους λατινικάς· εἰς μεταφράσεις ἐκ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὴν λατινικήν. Πολλὰ δὲ τῶν συγγραμμάτων τούτων ἔμειναν χειρόγραφα. Ἰδ. Fabricius, *Bibliotheca Græca*, κτλ.

Περὶ τῶν λοιπῶν Γεωργίων, ἴδ. τὰ ἐπίθετα ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν.

ΓΗΛΑΙ ἢ Γηλοὶ (ἀρχ.), ἔθνος τῆς Β Μηδίας παρὰ τὴν Κασπίαν, (Γιλάν).

ΓΗΝΑΒΟΝ (τὸ), ἀρχ., πόλ. τῆς Λουγδουν. Γαλλ. ἐπὶ τοῦ Λίγηρος (*Orléans*).

ΓΗΡΥΟΝΕΥΣ ἢ Γηρυόνης, υἱὸς τοῦ Χρυσάορος καὶ τῆς Καλλιῤῥόης, βασιλεὺς τῆς νήσου Ἐρυθείας, πλαττόμενος ὑπὸ τῶν ποιητῶν τριτώματος, πολύχειρ καὶ πτερωτός. Ἐτοξεύθη ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἀπαγαγόντος τὰς βοῦς αὐτοῦ εἰς Μυκήνας. Λέγεται καὶ Γηρυών.

ΓΙΔΒΕΝΟΝ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, 28 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Σούζας, κατὰ τοὺς πρόποδας τῶν Κοττίων Ἄλπεων. Κάτ. περὶ τὰς 10,000. Πανικὰ καὶ μεταξωτά· βυρσοδιψεῖα, ἐργοστάσια σιδήρου.

ΓΙΑΝΝΙΤΣΑΡΟΙ. Ἰδ. ΤΟΥΡΚΙΑ.

ΓΙΒΒΩΝ (Ἐδουάρδος), περιώνυμος ἄγγλος ἱστορικὸς, γεν. ἐν *Putney* (Surrey), τῷ 1737, ἀποθ. τῷ 1794, ἐσπούδασεν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ὀξωνίας, ἔνθα ἀπὸ ἡλικίας μόλις πεντεκαίδεκα ἐτῶν, ἐπεχείρησε τὴν συγγραφὴν κριτικῆς ἱστορίας περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Σεσώστριδος, ἣν ταχέως ἐγκατέλιπε. Καταληφθεὶς ὑπὸ θαυμασμοῦ ἐν τῇ ἀναγνώσει τῆς *Histoire des variations des eglises protestantes* ὑπὸ τοῦ Βοσσυέτου, ἠκολούθησε τὸν καθολικισμὸν τῷ

Δημοσία Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (Ν.Π.Τ.Δ.)

1753. Ἀποταλεὶς δὲ εἰς Λαύσαννον ὑπὸ τοῦ πατρός του, παρὰ διαμαρτυρομένῳ ἱερεῖ ἐπιτραπέντι ὅπως ἐπαναγάγῃ αὐτὸν εἰς τὴν πίστιν τῶν πατέρων του, μετέβαλε γνώμην καὶ ἐγένετο αὖθις διαμαρτυρόμενος, τῷ 1754. Ἐπιστρέψας εἰς Ἀγγλίαν, 1758, ἐδημοσίευσε τῷ 1761, γαλλικὸν σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον *Essai sur l' étude de la litterature*, 1 τόμ. εἰς 12ον, λόγου ἄξιον ἕνεκα τῶν ἰδεῶν καὶ τοῦ ὕφους ἀλλὰ μικρὸν εὐδοκιμῆσαν ἐν Λονδίνῳ. Τῷ 1763, μετέβη εἰς Παρισίους, ἔνθα οἱ λόγιοι ὑπεδέξαντο αὐτὸν μετὰ πολλῆς τῆς εὐμενείας, εἶτα ἀνεχώρησεν εἰς Ἰταλίαν. Ἐν Ῥώμῃ, τῷ 1764, συνέλαβε τὴν ἰδέαν τῆς συγγραφῆς· ἐφ' ἧς θεμελιοῦται ἡ φήμη αὐτοῦ, ἤτοι τῆς «Ἱστορίας τῆς παρακμῆς καὶ πτώσεως τῆς ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας». Ἀμέσως δὲ δὲν ἤρξατο συγγράφων αὐτήν, ἀλλ' ἐπί τινα ἔτη ἐθεώρει, ὡς ὁ ἴδιος λέγει, «μακρόθεν καὶ μετὰ σεβασμοῦ τὸ θέμα του». Μέλος τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων, ἀπὸ τοῦ 1775 μέχρι τοῦ 1782, ἐδείχθη ἀπαθὴς θεατὴς τῶν μεγάλων ταραχῶν τοῦ κοινοβουλίου. Τῷ 1776, ἔδωκεν εἰς φῶς τὸν πρῶτον τόμον τῆς μεγάλης αὐτοῦ «Ἱστορίας τῆς παρακμῆς», ἔργον ἐξοχον, εἰς ὃ εἰργάσθη ἀνενδότως ἐπὶ εἴκοσι καὶ ἑπτὰ ἔτη, ἐπεράτωσε δὲ τῷ 1787, καὶ ἐδημοσίευσεν αὐτὸ τῷ 1788. Διορισθεὶς πρῶτος ἐπιθεωρητὴς τοῦ ἐμπορίου τῷ 1779, ὁ Γίββων ἀπῆλθε καὶ δεύτερον εἰς Γαλλίαν, ἔνθα ἔτυχεν εὐμενοῦς ὑποδοχῆς παρὰ τῇ ἀνωτάτῃ κοινωνικῇ τάξει. Πεσόντος δὲ τοῦ λόρδου Νὸρθ, 1782, ἐξῆλθε τοῦ κοινοβουλίου, ἐπαύθη τοῦ ὑπουργήματος αὐτοῦ, καὶ ἀπεσύρθη εἰς Λαύσαννον, ἀφ' οὗ ἀναχωρήσας ἀνέκαμψεν εἰς τὴν πατρίδα ἔνθα ἐγκατεβίωσεν. Ἡ «Ἱστορία τῆς παρακμῆς» ἀπήτει εὐρυμέθειαν ἔκτακτον καὶ παρουσίαζεν ἀναριθμήτους δυσχερείας· ὁ δὲ Γίββων λογίου μὲν ἀνδρὸς ὑπομονὴν ἐνεδείξατο καὶ ἐν τῷ σχεδίῳ καὶ ἐξόχου συγγραφέως ὀξύνοιαν, ἀλλὰ στερεῖται ἀμεροληψίας· ἐχθρικῶς διακείμενος πρὸς τὸν χριστιανισμόν, οὗ κατηγορεῖ ὡς καταστρέψαντος τὸν ῥωμαϊκὸν κόσμον, θεωρεῖ τὴν νέαν θρησκείαν ὡς συμβᾶν διαταράξαν τὴν ἁρμονίαν τῆς εὐρείας αὐτοκρατορίας· πολλάκις ἀμοιρεῖ πυρὸς, ἐνθουσιασμοῦ καὶ εὐαισθησίας· ἀποθαυμάζει τοὺς θριάμβους τῆς σωματικῆς ῥώμης καὶ παραγκωνίζει τὸν ἠθικὸν βίον, τὴν ψυχὴν καὶ τὴν διάνοιαν. Τὸ γενικῶς ἐπιγραμματικὸν αὐτοῦ ὕφος ἐπιδέχεται πλείονα ἀγχίνοιαν ἢ ὕφος. Ἀλλὰ μοῦ ὅλας τὰς ἐλλείψεις τα ὑτας δύναται νὰ εἴπῃ τις μετὰ τοῦ Γυιζώτου, ὅτι ἡ «Τοιοῦτον συγγραμμα οὐκ ἐγένετο πρὸ τοῦ Γίββωνος, καὶ μολονότι ἔχει τὰ ψεκτέα ἢ χρῄζοντα τελειοποιήσεως μέρη αὐτοῦ, μετ' ἐκεῖνον οὐδὲν δύναται νὰ προσθέσῃ τις». Ἡ «Ἱστορία τῆς παρακμῆς» ἐκτήσατο ἀμέσως φήμην τεραστίαν καὶ μετεφράσθη εἰς πάσας σχεδὸν τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας· ὁ 1ος τόμος μετεφράσθη εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ Leclerc de Septchemes, γραμματέως τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ', ἢ ἴσως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ', καὶ οἱ ἀκόλουθοι ὑπὸ τοῦ Cantwell, Demeunier καὶ Boulard.

Μετὰ πολὺν χρόνον ὁ Γυιζῶτος ἀνεθεώρησε τὴν μετάφρασιν ταύτην καὶ ἤνωσε μετ' αὐτῆς Προλεγόμενα περὶ τοῦ βίου καὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Γίββωνος», μετὰ «Σημειώσεων» περὶ τῆς ἱστορίας τοῦ χριστιανισμοῦ, ἐν Παρισίοις, 1812, τόμ. 13, εἰς 8ον· νέα ἔκδοσις ἀναθεωρηθεῖσα καὶ διορθωθεῖσα, 1828, τόμ. 13, εἰς 8ον. Ὁ φίλος τοῦ Γίββωνος λόρδος Σχέφφιελδ, ἐξέδοτο τὰ διάφορα συγγράμματα (*Miscellaneous works*) τοῦ συγγραφέως τούτου, 1796—1815, τόμ. 3, εἰς 4ον, περιέχοντα αὐτοβιογραφικὰ «Ἀπομνημονεύματα», ἐκτενεστάτην «Ἀνταπόκρισιν», κτλ. Τὰ Ἀπομνημονεύματα μετεφράσθησαν ὑπὸ τοῦ Marignié, ἐν Παρισίοις, 1798, τόμ. 2, εἰς 8ον.

ΓΙΒΕ, πρωτ. δῆμ. τῆς Γαλλίας, ἔχουσα ὡραίαν γέφυραν κατασκευασθεῖσαν ἐπὶ Ναπολέοντος τοῦ Α'. Κάτ. 4,400. Κεῖται 31 χιλάμ. ΒΑ τοῦ Ῥοκρουά Πατρὶς τοῦ Μεχούλ.

ΓΙΒΕΛ ἢ Δ ζ ε β ὶ λ, κατὰ παραφθορὰν παρὰ τὸ ἀραβικὸν Δ ζ ε β ὶ λ, ἤτοι ὄρος. Τὸ ὄνομα *Monte-Gibello*, ὃ οὗ οἱ Σικελοὶ ἀποκαλοῦσι τὴν Αἴτναν, εἶναι πλεονασμός. Ἰδ. ΔΖΕΒΕΛ.

ΓΙΒΕΛΙΝΟΙ. Ἰδ. ΓΟΥΕΛΦΟΙ.

ΓΙΒΕΡΤΗΣ (Ἰωάννης Ματθαῖος), Ἰταλὸς κληρικὸς, γεννηθ. ἐν Πελίρμῳ τῷ 1495, ἀποθ. τῷ 1543, ἐχρημάτισε γραμματεὺς τοῦ καρδιναλίου Ἰουλίου τοῦ ἀπὸ Μεδίκων (πάπα Κλήμεντος Ζ'). Συνίστησε τυπογραφεῖον πρὸς ἔκδοσιν τῶν Ἑλλήνων πατέρων τῆς ἐκκλησίας· διακρίνονται δ' ἐκ τῶν ἐκδόσεων αὐτοῦ αἱ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, 1529, καὶ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, 1532.

ΓΙΒΟΡ, πρωτ. δῆμ. τῆς Γαλλίας ἐν τῷ νομῷ τοῦ Ῥοδανοῦ, 22 χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ Λυών. Κάτ. 8,430.

ΓΙΒΡΑΛΕΟΝΗ. Ὄ ε ε ὲ ε ὲ ε ὲ, πῶ. τῆς Ἱσπανίας (Ἀνδαλουσία), 9 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Ὀβέδας, ἐπὶ τοῦ Ὀδίλου· κάτ. 4,000. Ὑπάγεται τῶν δουκῶν τοῦ *Bejar*.

Ελληνική Βιβλιοθήκη (Ε.Μ.Π. Κ.Π.Τ.Δ.)

ΓΙΒΡΑΛΤΑΡ, παρ' ἀρχ. Κάλπη, ἀγγλικὴ ὀχυρωτάτη πόλις, πρὸς τὴν Ν ἐσχατιὰν τῆς Ἱσπανίας, ἐπὶ τῆς Μεσογείου. 120 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Κάδηκος, κατὰ τὴν Α εἴσοδον τοῦ ὁμωνύμου πορθμοῦ, μεταξὺ τῆς 36ο 6' 42" Β πλ. καὶ 7ο 44' 2" Δ μήκ. Κάτ. 20,000, μὴ συμπεριλαμβανομένης τῆς φρουρᾶς ἐκ τετρακισχιλίων ἀνδρῶν. Ἀγγλικανικὴ ἐπισκοπή. Ἡ πόλις προσερείδεται ἐπὶ βράχου 500 μέτρ. τὸ ὕψος, ἑνὸς περίπου χιλιαμέτρου τὸ εὖρος, χωροῦντος 3 χιλιάμετρα ἐντὸς τῆς θαλάσσης, πανταχοῦ προβάλλοντος κανονιοστοιχίας καὶ γέμοντος ὁπῶν φερουσῶν 1,000 τηλεβόλα. Τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ εἶναι ἀπόρθητα. Εἶναι ἡ κλεὶς τῆς συγκοινωνίας τοῦ Ὠκεανοῦ μετὰ τῆς Μεσογείου. Θέας ἄξια εἶναι ἐν αὐτῇ τὸ μέγαρον τοῦ διοικητοῦ, οἱ στρατῶνες καὶ ἕτεραι στρατιωτικαὶ οἰκοδομαί. Ἐλεύθερος λιμὴν ἐμπορικώτατος καὶ τοι ὀλίγον ἀσφαλής. Ἀπ' εὐθείας συγκοινωνίαι δι' ἀτμοπλοίων μετὰ τῆς Φαλμούθης, Λιβερπούλης, Σουθαμπτῶνος, Ὀπόρτου, Λισσαβῶνος, Κάδηκος, Βαρκελόνης, Μασσαλίας, Μελίτης, Κερκύρας, Ἀλεξανδρείας. Ζωηρὸν λαθρεμπόριον μετὰ τῆς Ἱσπανίας. Οἱ Ἄγγλοι κατέλαβον δι' αἰφνιδίας ἐπιθέσεως τὴν Γιβραλτὰρ καὶ ἀφήρεσαν αὐτὴν ἀπὸ τῆς Ἱσπανίας, τῷ 1704, ἐπὶ τοῦ περὶ διαδοχῆς πολέμου, ἡ δὲ ἐπ' αὐτῆς ἐξουσία των ἐξησφαλίσθη διὰ τῆς ἐν Οὐτρέχτῃ συνθήκης, 1713. Οἱ Ἱσπανοὶ ἑνωθέντες μετὰ τῶν Γάλλων, ἀπεπειράθησαν ὅπως ἀνακυριεύσωσιν αὐτὴν, ἀπὸ τοῦ 1779 μέχρι τοῦ 1782, ἀλλ' εἰς μάτην ἐμόχθησαν, διότι τὸ φρούριον προβλημθεύετο πάντοτε ζωοτροφίας διὰ θαλάσσης.

Γιβραλτάρ, ἀρχ. Κάλπη, ἀκρωτ. τῆς Ἱσπανίας πρὸς Ν, σχηματίζον μετὰ τοῦ ἀφρικανικοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Κεύτας, (παρ' ἀρχ. Ἄβυλα), οὗ ἀπέχει 20 χιλιάμ. τὴν Α εἴσοδον τοῦ ὁμωνύμου πορθμοῦ. Τὰ δύο ὄρη ἐκαλοῦντο παρ' ἀρχαίοις Ἡράκλειοι στῆλαι. Τὸ ὄνομα Γιβραλτὰρ παράγεται παρὰ τὸ Ἀζεβὶλ-Ταρὶκ, ὄρος Ταρίκ. (Ἴδ. τὴν λέξιν).

Γιβραλτὰρ (Πορθμὸς τοῦ), παρ' ἀρχ. *Fretum Gaditanum. Fretum Herculeum*, ἀραβιστὶ Φοὺμ-ἐλ-Βογάζ, πορθμὸς κείμενος μεταξὺ τῆς Ἱσπανίας καὶ τοῦ Μαρόκου, καὶ χωρίζων τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τῆς Ἀφρικῆς. Ἔχει 15 χιλιαμ. πλάτος κατὰ τὸ στενότατον αὐτοῦ μέρος, καὶ 64 μῆκος. Ὁμωνύμων βεῦμα τρέχει διὰ τοῦ πορθμοῦ τούτου ἐκ τῶν ὑδάτων τοῦ Ἀτλαντικοῦ εἰς τὴν Μεσόγειον.

ΓΙΒΡΑΤ (Ἰωάννης Βαπτιστ.), ἱερεὺς χριστιανὸς, γενν. ἐν τῇ διοικήσει τῆς Τάρβης τῷ 1722, ἀποθ. τῷ 1803, καὶ καταλιπὼν «Γεωγραφίαν ἀρχαίαν ἱερὰν καὶ κοσμικὴν», βρίθουσαν περιέργων λεπτομερειῶν.

ΓΙΓΑΝΤΕΣ, υἱοὶ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, τέρατα ἐξαισίου ἀνδρίας, πολεμήσαντα κατὰ τῶν Θεῶν, ἡττηθέντα καὶ κατακρημνισθέντα εἰς τὸν Τάρταρον. §—, ἄγριον ἔθνος κατοίκων τὴν Ἤπειρον.

ΓΙΓΑΡΤΟΝ (τὸ), ἀρχ. παράλιος πόλις τῆς Φοινίκης πλησίον τῆς Τριπόλεως.

ΓΙΓΩΝ, ἐπίθετον τοῦ Βάκχου. §—, βασιλεὺς τῶν Αἰθιόπων.

ΓΙΓΩΝΙΣ ἢ Γίγωνος ἄκρα, πόλ. καὶ ἀκρ. τῆς Μακεδονίας ἐπὶ τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου.

ΓΙΕΓΓΕΝ, πόλ. τῆς Βυρτεμβέργης, 12 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Εἰδεγχείμ, ἐπὶ τοῦ Βρένζη. Κάτ. 2,300. Μεταλλικαὶ πηγαὶ καὶ λουτρὰ τοῦ Οὐλλὸ ἀδ. Κατασκευὴ ποτοῦ λεγομένου Ὕδατος τοῦ Γίεγγεν. — Ἄλλοτε ἐλευθέρα αὐτοκρατορικὴ πόλις· ἠνώθη μετὰ τῆς Βυρτεμβέργης τῷ 1802.

ΓΙΕΝ, πόλ. τῆς Γαλλίας, 64 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Αὐρηλίας ἐπὶ ζωγραφικῆς τοποθεσίας καὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Λίγηρος. Κάτ. 5,640. Πρωτοδικεῖον. Ὡραία γέφυρα.

ΓΙΕΡΙΚΟΣ (Θεόφιλος Ἔρδμαννος), γερμανὸς φιλόλογος, γενν. ἐν Waehrau (ἄνω Λυσακία) τῷ 1753, ἀποθαν. τῷ 1814, ὑπῆρξε καθηγητὴς τῆς θεολογίας καὶ ἐξέδοτο σὺν ἄλλοις τὸ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ὁ βίος, ὁ ἠθικὸς χαρακτὴρ καὶ ἡ φιλολογικὴ ἀξία Πλινίου τοῦ νεωτέρου», ἐν Δορτμούνδῃ, 1798, εἰς 8ον καὶ τὴν μέχρι τοῦ νῦν κλασικὴν θεωρουμένην ἔκδοσιν τοῦ Πλινίου, *Plinii Coecilii secundi epistolarum libri decem*, ἐν Ἀμστελοδάμῳ καὶ Λειψίᾳ, 1806, εἰς 8ον.

ΓΙΕΣΣΕΝ, πόλ. τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Ἔσσης Δαρμστάδτης, πρωτ. τῆς Ἄνω Ἔσσης, ἐπὶ τοῦ Λάχνου καὶ τοῦ Βιεσβέκου, 8 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Οὐετζλάρης. Κάτ. 9,700. Ἐφετεῖον. Πανεπιστήμιον συστὰν τῷ 1607· γυμνάσιον. Διάφοροι σχολαί· βιβλιοθήκη, ἀστεροσκοπεῖον, βοτανικὸς κῆπος, ἐπιστημονικαὶ συλλογαί. Ζωηρὰ βιομηχανία. Ὀρυχεῖα μαγγανησίου. Τὰ ὀχυρώματα αὐτῆς κατηδαφίσθησαν τῷ 1805.

ΓΙΖΕΧ ἢ Γκιζὲχ, πόλ. τῆς μέσης Αἰγύπτου, μικρὸν ὑπεράνω τοῦ Καΐρου, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Νείλου, ἀντικρὺ τοῦ Παλαιοῦ Καΐρου καὶ τῆς νήσου Ῥαουδάχ. Σχολὴ τοῦ πυροβολικοῦ καὶ τοῦ ἱππικοῦ. Περιώνυμος ἔνεκα

τῆς θέσεως αὐτῆς μεταξὺ τῶν μεγάλων Πυραμίδων ΝΔ, τῆς Σφιγγὸς ΝΑ, καὶ τῶν νομιζομένων ἐρειπίων τῆς Μέμφιδος πρὸς Ν. Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Γιζὲχ εὑρίσκονται καὶ τὰ ἐρείπια τῆς Ἡλιουπόλεως.

ΓΙΖΩΝ, Γιγία, πόλις τῆς Ἱσπανίας (Παλαιὰ Καστιλλία), 34 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Ὀβιέδου, μετὰ λιμένος ἐπὶ μικρᾶς χερσονήσου τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ καὶ φρουρίου. Σχολαὶ τῆς ὑδρογραφίας καὶ τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν· βιβλιοθήκη. Ἀκτοπλοΐα· κάμινοι καὶ χυτήρια χαλκοῦ· γαιάνθρακες, καπνά. Ῥωμαϊκαὶ ἀρχαιότητες. Πλῆθ. τοῦ δήμου· κάτ. 6,229. Ἄλλοτε πρωτ. τῶν Ἀστουριῶν.

ΓΙΑ (ΣΑΝ), πόλ. τῆς Νέας Γρενάδας, Πολιτεία τῆς Βοϋάκας, 360 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Βαγότας· κάτ. 6,000.

ΓΙΛΑΣ, ποταμὸς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν (Νέον Μεξικὸν), εἰσβάλλων εἰς τὸν Ῥιο-Κολοράδο, καὶ πηγάζων ἐν τῇ Σιέρρα-δὲ-λὲς-Μίμβρες. Ῥοῦς 250 γιλιαμ.

ΓΙΛΒΕΡΤΗΣ, ὁ ἐπονομασθεὶς Ἄγγλος, ἐκ τοῦ τόπου τῆς γεννήσεώς του, ἰατρὸς ζήσας περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΓ' αἰῶνος, φημιζόμενος ἐπὶ εὐρυμαθείᾳ, καὶ προσπαθήσας ν' ἀναστήσῃ τὴν ἑλληνικὴν ἰατρικὴν καὶ εἰσαγάγῃ χημικὰς σκευασίας εἰς τὴν φαρμακοποιΐαν. Ἔχομεν αὐτοῦ σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον *Laurea anglicana*, ἐν Λυῶνι, 1510, εἰς 4ον.

Γιλδέρτης (Σὴρ Οὐμφρεύος), θαλασσοπόρος, γενν. τῷ 1539 ἐν Δεβονσχίρῃ, ἀποθαν. τῷ 1583, διέπρεψεν ἐπὶ τῆς βασιλίσσης Ἐλισάβετ, ἐν ἐκστρατείᾳ κατὰ τῆς ἐπαναστάσης Ἰρλανδίας, διωρίσθη διοικητὴς τοῦ Μυστέρου τῷ 1570, μετέσχε τῆς πολιορκίας τῆς Φλεσίγγης τῷ 1572, καὶ ἐπορεύθη ὅπως ἀναζητήσῃ ὁδὸν ἀπ' ἄρκτου πρὸς τὴν Ἰνδικήν. Ἀνακάμψας ἐδημοσίευσε «Λόγον πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι ὑπάρχει ὁδὸς ἄγουσα διὰ τῶν ΒΔ εἰς Καθάην καὶ τὴν ἀνατολικὴν Ἰνδικήν», ἐν Λονδίνῳ, 1576. Λαβὼν παρὰ τῆς βασιλίσσης τὴν μὴ κατεχομένην εἰσέτι ΒΑ παραλίαν τῆς Ἀμερικῆς, μετέβη ὅπως καταλάβῃ τὸν κόλπον τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου καὶ τὴν νῆσον τῆς Νέας Γῆς, ἀπωλέσθη δ' ἐν τρικυμίᾳ ἐπανακάμπτων εἰς Ἀγγλίαν.

Γιλδέρτης (Γουλλιλμος), σοφὸς ἄγγλος, γενν. ἐν Κολσεστέρῃ περὶ τὸ 1540, ἀποθαν. τῷ 1603, ὑπῆρξεν ἰατρὸς τῆς βασιλίσσης Ἐλισάβετ. Ἀνεκάλυψέ τινας τῶν ἰδιοτήτων τοῦ μαγνήτου. Τὸ κυριώτερον αὐτοῦ πόνημα εἶναι *De Magnete magneticisque corporibus physiologia nova, plurimis argumentis*, κτλ,. ἐ Λονδίνῳ, 1600.

Γιλδέρτης (Γαβριὴλ), ποιητὴς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, γενν. ἐν Παρισίοις, ἐχρημάτισε γραμματεὺς τῆς δουκίσσης δὲ Ῥοὰν, εἶτα Χριστίνης τῆς βασιλίσσης τῆς Σουηδίας. Κατέλιπε ποίημα «Περὶ τῆς τέχνης τοῦ ἐρᾶν», κτλ.

Γιλδέρτης (Νικόλαος-Ἰωσὴφ-Λαυρέντιος), λυρικὸς καὶ σατυρικὸς ποιητής, γενν. τῷ 1751, ἐν Φοντενοᾷ (Fontenoy-le-Château) καὶ ἀποθ. τῷ 1780. Ταπεινωθεὶς ἕνεκα τῆς ἀδιαφορίας τῶν ἀνθρώπων, ὧν ἐπεκαλέσατο τὴν προστασίαν, καὶ ἐκ τῆς περιφρονήσεως, ἣν ἔδειξεν ἡ γαλλικὴ Ἀκαδημία πρὸς ὅδε ἔργα αὐτοῦ, καὶ βαρέως φέρων τὰς ἐπικρίσεις τοῦ Ζωίλου τῆς γαλλικῆς ποιήσεως La Harpe, ὁ Γιλβέρτης ἐξέχυσεν ὅλην τὴν χολὴν αὐτοῦ ἐν τῇ σατύρᾳ καὶ ὅλον τῆς ἐξαρθείσης φαντασίας του τὸν ἐνθουσιασμὸν ἐν τῇ ᾠδῇ. Ἐδοξάσθη δὲ κυρίως διὰ δύο σατυρῶν *le Dix-huitième siècle* καὶ *Mon apologie*. Ἐκ τῶν ᾠδῶν αὐτοῦ διακρίνονται *le Jugement dernier*, *le Combat d'Ouessant* καὶ *Adieux à la vie*. Ἐκ τούτων ἡ τευλευταία εἶναι ἡ εὐγλωττοτάτη καὶ γοητευτικωτάτη ἀπεικόνισις τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Δὲν ἀληθεύει ὅτι ἀπέθανε παράφρων καὶ ἐν ἐσχάτῃ ἐνδείᾳ ἐν τῷ νοσοκομείῳ τῶν Παρισίων. Ἀρίστη ἔκδοσις τῶν ἔργων αὐτοῦ εἶναι ἡ ἐν Παρισίοις, 1823, μετὰ σημειώσεων τοῦ Μαστρέλλα, 1 τόμ. εἰς 8ον.

Γιλδέρτης (Φῆλιξ-Ἱλαρίων *Hilaire*), σοφὸς γάλλος κτηνιατρός, γενν. ἐν Châtellerault τῷ 1757, ἀποθ. τῷ 1800. Ἐπεδόθη εἰς τὴν ἰατρικὴν ἀναγνοὺς τὸν Βυφφῶνα. Κατέλιπε διάφορα ἔργα τῆς ἐπιστήμης αὐτοῦ καὶ «Ὑπομνήματα» στερθέντα ὑπὸ τῶν ἀκαδημιῶν.

ΓΙΛ-ΒΙΤΣΕΝΤΕ, *Gil-Vicente*, «ὁ Πλαῦτος τῆς Πορτογαλλίας», γεννηθεὶς ἐν Βαρκελόνῃ τῷ 1480, ἀποθ. ἐν Ἐβόρᾳ τῷ 1557, κατέλιπε τὴν σπουδὴν τῶν νομικῶν ἀντὶ τῆς δραματοποιΐας καὶ ἐγένετο πρόδρομος τῶν Ἱσπανῶν δραματικῶν ποιητῶν καὶ τοῦ νεωτέρου θεάτρου. Τὰ ἔργα αὐτοῦ δημοσιευθέντα ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του Λουδοβίκου ἐν Λισσαβώνι τῷ 1562, περιέχουσι πέντε εἴδη δραμάτων *autos* ἢ μυστήρια, κωμῳδίας, ἱλαροδράματα, βωμολοχικὰ καὶ παντομίμας. Καλὴ ἔκδοσις τούτων ἐγένετο ἐν Ἀμβούργῳ, 1834, τόμ. 3, εἰς 8ον. Ὁ Γιλ-Βιτσέντε ἔζησε κατὰ τὴν περιγραφὴν τῶν χαρακτήρων, τὴν ζωηρότητα τοῦ διαλόγου καὶ τὴν εὐστοχίαν τῆς γλώσσης. Λέγουσι ὅτι ὁ Ἔρασμος ἔμαθε τὴν πορτογαλικὴν γλῶσσαν μόνον ἵνα ἀναγνώσῃ αὐτόν.

ΓΙΔΓΑΔ, ἴδ. ΓΑΔΓΑΔΑ.

ΓΙΔΔΑΣ (Ἅγιος), ἐπονομαζόμενος «ὁ Ἀλβάνιος, ὁ Σκῶτος» ἢ «ὁ ἱστορικός», ἀποθαν. τῷ 512, κατήγετο ἐκ βασιλικοῦ οἴκου. Μαθητὴς τοῦ Ἁγίου Πατρικίου μετέβη εἰς Γαλατίαν ὅπως σπουδάσῃ τὰς Γραφάς· διήγειρε δὲ τὸν γενικὸν θαυμασμὸν διὰ τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ καὶ ἐθεωρήθη ὡς πεπροικισμένος διὰ προφητικοῦ πνεύματος. §—, ὁ ἐπονομασθεὶς Σοφός, κατέλιπε περὶ ἔργον ἐπιστολὴν *De excidio Britanniæ*, ἐν Λονδίνῳ, 1525 καὶ 1527, ἐν Παρισίοις, 1576, ἐν ᾗ δίδωσιν ἐπιτομὴν τῆς ἱστορίας τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἀπὸ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Ῥωμαίων μέχρι τῶν χρόνων αὐτοῦ. Ἐγενν. ἐν Οὐαλλίᾳ τῷ 493 ἢ 511.

ΓΙΔΔΩΝ, Μαῦρος τὸ γένος καὶ διοικητὴς τῆς Ἀφρικῆς, ἐπανέστη κατὰ τοῦ Ὀνωρίου, τῇ εἰσηγήσει τοῦ Εὐτροπίου, καὶ ἠθέλησε νὰ δώσῃ τὴν διοίκησιν τῷ Ἀρκαδίῳ. Κατεδικάσθη δι' ἐνεργειῶν τοῦ Στηλίχωνος. Ἡττηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ υἱοῦ Μασκεζὲλ, συνελήφθη ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς Ταβράκας καὶ ηὐτοκτόνησε τῷ 398.

ΓΙΔΙΑΝΕΖ (*Gil-Eannez*), πορτογάλος θαλασσοπόρος, γενν. ἐν Λαγὸς, ἔφθασε τῷ 1433, καὶ ἔκαμψε, τῷ 1434, τὸ ἀκρωτήριον Βογιαδὸρ, μεθ' ὃ ἐχώρησε μέχρι τῆς 21ου Β πλ.

ΓΙΔΙΜΕΡΟΣ, ἴδ. ΓΕΔΙΜΕΡΟΣ.

ΓΙΔΑΗΣ (Ἅγιος), κοινοβίτης, γενν. ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸν ΣΤ' αἰῶνα, μεταβὰς εἰς Γαλατίαν, καὶ θεμελιώσας ἐν Ναγκεδόκῃ μοναστήριον διαφυλάξαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Γίλλης (Πέτρος), Γάλλιος, φυσιοδίφης, γενν. ἐν Ἀλβῇ τῷ 1490, ἀποθ. τῷ 1555 ἐπεσκέψατο τὰ παράλια τῆς Μεσογείου, ἀπὸ Μασσαλίας μέχρι Γενούης καὶ τῆς Ἀδριατικῆς, ἀπὸ Βενετίας μέχρι Νεαπόλεως, ἐπετράπη παρὰ Φραγκίσκου τοῦ Α' ἐπιστημονικὴν ἀποστολὴν εἰς Ἀνατολήν, ἐξηρεύνησε τὰ ἐρείπια τῆς Χαλκιδικῆς, κατεπάχθη ἐξ ἀνάγκης εἰς τὸν στρατὸν Σολυμὰν τοῦ Β', ἐπέστρεψεν εἰς Γαλλίαν τῷ 1550, καὶ ἐκλήθη εἰς Ῥώμην παρὰ τῷ καρδιναλίῳ δ' Ἀρμανιάκ. Ἔχομεν αὐτοῦ· *ex Æliani historiâ, emitaque, ex Porphyrio, Heliodoro, Oppiano,.. de vi,et naturâ animalium· de gallicis et latinis nominibus piscium*, ἐν Λυῶνι, 1461, εἰς 4ον· *de Topographiâ Constantinopoleos et de illius antiquitatibus libri IV*, ἐν Λυῶνι, 1561, εἰς 4ον, κτλ.

Γίλλης ὁ *Gilles-le-Bouvier* (Σαιν), πρωτεύουσα δῆμ. τῆς Γαλλίας. Κάτοικοι περὶ τοὺς ἑξακισχιλίους. Παρὰ τὴν κλεισμένος τοῦ τειτάρ-του. Κεῖται 20 χιλιάμετρα ΝΑ τῆς Νευμάσου.

ΓΙΑΔΙΓΑΜ, πόλις τῆς Ἀγγλίας (Κέντη), 2 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Χαθὰμ, 13 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Μαιδστόνης. Κάτ. 6,400. Λείψανα μεγάρου τῶν ἀρχιεπισκόπων τῆς Καντορβερύ.

ΓΙΑΔΙΟΣ (Ἰωάννης), *John Gillies*, σκῶτος ἱστορικὸς, γενν. τῷ 1747 ἐν Βρεχίνῳ (Φορφάρ), ἀποθ. τῷ 1826, μέλος τοῦ βασιλικοῦ συλλόγου τοῦ Λονδίνου καὶ τῶν Ἀρχαιολόγων, κατέλαβε τὴν θέσιν τοῦ βασιλικοῦ ἱστοριογράφου τῆς Σκωτίας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ῥοβερτσῶνος. Ἔχομεν αὐτοῦ «Ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος μέχρι τοῦ διαμελισμοῦ τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Ἀλεξάνδρου», 1786, τόμ. 2, εἰς 4ον, ἢ τόμ. 5, εἰς 8ον, ἐν Βασιλείᾳ, 1790, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ *Carra*, ἐν Παρισίοις, 1787-88, τόμ. 6, εἰς 8ον καὶ ἀναθεωρηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ruelle ἐν τῇ *Histoire résumée des temps anciens*, ἐν Παρισίοις, 1841, τόμ. 2, εἰς 8ον· «Γενικὴν ἱστορίαν ἀπὸ Ἀλεξάνδρου μέχρις Αὐγούστου», 1807, τόμ. 2, εἰς 4ον, ὡς συνέχειαν τοῦ προηγουμένου συγγράμματος· «Φρειδερίκος ὁ Βος, βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας, παραβαλλόμενος πρὸς Φίλιππον τὸν Μακεδονίας», εἰς 8ον, μεταφράσεις τοῦ «Λυσίου» καὶ τοῦ «Ἰσοκράτους», 1778, τῶν «Ἠθικῶν» καὶ «Πολιτικῶν» τοῦ Ἀριστοτέλους, 1797· τῆς «Ῥητορικῆς» τοῦ αὐτοῦ, 1823. Τὸ κυριώτερον σύγγραμμα ὅπερ ἐδόξασε τὸν Γίλλιον, ἡ «Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος» ἄρχεται ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τῆς πολιτικῆς ὑπάρξεως τῆς χώρας, διαχαράττει τὴν μεγάλην αὐτῆς πάλην κατὰ τῆς Ἀσίας καὶ τοὺς ἐμφυλίους αὐτῆς σπαραγμοὺς, καὶ ἀκολουθεῖ τὰς προόδους τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῆς μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Ἀλεξάνδρου. Καίτοι ἔχον ὕφος ἐπιτετηδευμένον ἐνιαχοῦ καὶ δυσνόητον, τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἶναι ἀξιοσύστατον ἕνεκα τῆς ὀρθῆς περὶ τῶν γεγονότων κρίσεως, τῆς ἀναλογίας τῶν διαφόρων μερῶν, τῆς κανονικῆς πορείας τῶν συμβάντων καὶ τῶν ἰδεῶν.

ΓΙΑΔΥ, πόλ. τοῦ Βελγίου (Ἐνώλτον), 3 χιλιάμ. πρὸς Α τοῦ Σαρλεροά. Κάτ. 6,400. Γαιανθρακωρυχεῖα. Ἐρείπια τῆς ἀρχαίας μονῆς τοῦ Soleilmont.

ΓΙΑΜΑΝΤΩΝ, πόλ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν (Νία Ἀμσῆρη), 26 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Concord. Κάτ. 3,600.

ΓΙΑΟΔΑΝ ἢ Ἀλμαχάρα, νῆσος τῆς Μαλαισίας, ἡ μεγίστη τῶν Μαλουκῶν, πρὸς Α τῶν Κελίβων, μεταξὺ τῆς 0ου 50′ Ν πλ.—2ου 20′ Β πλ. καὶ 124ου 50—128ου 50′ Α μήκ. Μῆκος

380 χιλιαμέτρων, εὖρος 70. Εὐφορωτάτη εἰς σακχαροκάλαμον, ἀρώματα, κλπ. Ἐκτὸς τοῦ κεντρικοῦ μέρους, διοικουμένη ὑπὸ Ἰθαγενῶν ἀρχηγῶν, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῶν Ὁλλανδῶν, οἵτινες ἔχουσιν αὐτόθι 262 χιλιάδας ὑπηκόων καὶ συνδέεται μετὰ τῆς Τερνάτης. Κυριώτεραι πόλεις Σατανὰγ πρὸς Α, Βιτζολία πρὸς Ν, Γάλελα πρὸς Β. Οἱ κάτ. εἶναι μαλαῖοι τὸ γένος.

ΓΙΑ-ΠΟΛΟΣ (Γασπάρδος), ἱσπανὸς ποιητής, γενν. ἐν Βαλεντίᾳ τῷ 1516, ἀποθαν. τῷ 1572, κατέλιπε χαριέστατα ᾄσματα, ἐξηκολούθησε τὸ βουκολικὸν μυθιστόρημα τοῦ Μοντεμαγιόρου ἐμμέτρως καὶ πεζῶς, ὑπὸ τὸ ὄνομα *Diana enamorata*, ἐν Βαλεντίᾳ, 1564, καὶ Λονδίνῳ, 1739. Ὁ Cervantes μεγάλως ἐγκωμιάζει αὐτὸ ἐν τῷ «Δὸν Κισότῳ». Ὁ Βάρθιος ἐμιμήθη αὐτὸ λατινιστὶ ἐν τῷ *Erodidascalus*, Hanau, 1625.

ΓΙΜΙΝΙΑΝΟΝ (ΣΑΝ), πόλις τῆς Ἰταλίας, 30 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Σιέννης· κάτ. 7,195. Ὡραῖα ἐκκλησία.

ΓΙΜΜΑΣ ἢ Δζίμμας (Υάκινθος), σοφὸς φιλολόγος, γενν. ἐν Βάρῃ τῷ 1688, ἀποθ. τῷ 1735. Ἐπεχείρησε, τῷ 1690, τὴν συγγραφὴν «Ἐγκυκλοπαιδείας, ἣν κατέλιπεν ἀτελῆ. Ἔχομεν αὐτοῦ *Dissert. de hominibus et animalibus fabulosis, et de brutorum anima et vitâ*, ἐν Νεαπόλει, 1714, τόμ. 2, εἰς 4ον, πόνημα πλῆρες περιέργων ἐρευνῶν. *Idea della storia dell' Italia letterata*, ἐν Νεαπόλει, 1723, τόμ. 2, εἰς 4ον, ἣν τὸ σύγγραμμα τοῦ Πραβόσκη κατέστησε σχεδὸν περιττήν, κτλ. Ὁ Γίμμας εὐρείας ἔχων γνώσεις στερεῖται ἐνίοτε φιλοκαλίας, κρίσεως καὶ ἀκριβείας.

ΓΙΝ (Π.-Λ.-Κλ.-), φιλολόγος γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1726, ἀποθ. τῷ 1807, ἐξανεψιὸς τοῦ Βοαλὼ, κατέλιπε πολλὰς συγγραφὰς μετρίας ἀξίας καὶ μεταφράσεις «Ὁμήρου», 1783—84, τόμ. 8, εἰς 12ον, «Ἡσιόδου» 1785, εἰς 8ον «Δημοσθένους» καὶ «Αἰσχίνου», 1791, τόμ. 2, εἰς 8ον, «Θεοκρίτου», 1788, εἰς 12ον καὶ εἰς 8ον, «Βιργιλίου», 1788 εἰς 12.

ΓΙΝΕΣΙΟ (ΣΑΝ), πολ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας 24 χιλιάμ. ΝΔ. τῆς Μακεράτης. Κάτ. 6,140.

ΓΙΝΕΤΑ, πόλ. τῆς Ἱσπανίας (Μουρκία), 18 χιλιάμ. ΝΔ. τῆς Ἀλβακήτης. Κάτ. 4,000 οἱ πλεῖστοι ἡμιονηλάται.

ΓΙΝΖΗ, πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης (Μαδράση), 60 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Πονδιχέρης, ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ. Θέσις ἄλλοτε ὀχυρωτάτη, ἁλωθεῖσα ὑπὸ τῶν Γάλλων τῷ 1750 καὶ ὑπὸ τῶν Ἄγγλων τῷ 1761. Πρωτεύουσα μερίσματος τοῦ Καρνατίκ.

ΓΙΝΚΕΝΕ (Πέτρος Λουδοβῖκος), φιλολόγος, γεννηθεὶς ἐν Ῥεννόνοις τῷ 1748, ἀποθανὼν τῷ 1816, μετέβη εἰς Παρισίους, τῷ 1772, καὶ ἐπεδόθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν ποίησιν. Ἐδημοσίευσεν ἀνωνύμως τῷ 1779 *la Confession de Zulmé*, εἶδος ἐμμέτρου διηγήματος μεγάλην κτησαμένου φήμην, οὗ μετὰ πολλῆς δυσκολίας ἀνεγνωρίσθη ὕστερον ὡς συγγραφεὺς εἴδη ἤρξατο ὀρθῶς ἐν ταῖς ἐφημερίσι ἀξιόλογα ἄρθρα φιλολογικῆς κριτικῆς. Τῷ 1789 ἠσπάσατο τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπαναστάσεως, συνέτασσε μετὰ τοῦ Κερούττη καὶ Σαμφὸρ τὴν ἐφημερίδα *la Feuille Villageoise*, ἀλλὰ μετὰ μικρὸν ἐμέμφθη τὰς ὑπερβολὰς αὐτῆς, ἐφυλακίσθη ἐπὶ τῆς τρομοκρατίας καὶ ἠλευθερώθη τῇ 9 θερμοδώρου. Ἡ συμβατικὴ συνέλευσις διώρισεν αὐτὸν τῷ 1794 ἐπὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως· τὸ δὲ Διευθυντήριον πληρεξούσιον ὑπουργὸν εἰς Τουρῖνον. Ὁ Γινγκενὲ ἐγένετο μέλος τοῦ νομοθετικοῦ συλλόγου μετὰ τὴν 18 ὁμιχλώδους, ἐξῆλθεν αὐτοῦ τῷ 1802, καὶ ἀνέλαβε τὰ φιλολογικὰ ἔργα του. Τῷ 1810, ἐδημοσίευσε «Μύθους», οἵτινες ἀμοιροῦσιν ἀρετῆς· τῷ δὲ 1812, ἀξιόλογον μετάφρασιν τῶν ὑπὸ τοῦ Κατούλλου «Γάμων τῆς Θέτιδος καὶ τοῦ Πηλέως», καὶ ἀπὸ τοῦ 1811, «Φιλολογικὴν ἱστορίαν τῆς Ἰταλίας», τόμ. 9, εἰς 8ον, ἐξαίρετον σύγγραμμα μεταφρασθὲν εἰς τὴν ἰταλικὴν ἅμα τῇ δημοσιεύσει τῶν πρώτων τόμων. Ὁ Γινγκενὲ ἀπέθανε πρὶν περατώσῃ αὐτό. Συνεχίζει δὲ τὴν Ἱστορίαν ταύτην ὁ Σάλφης, ὅστις ἐδημοσίευσε, τῷ 1819, τέσσαρας αὐτῆς τόμους. Νέα ἔκδοσις ἐδημοσιεύθη τῷ 1824, τόμ. 10, εἰς 8ον. Ὁ Γινγκενὲ εἰσήχθη εἰς τὸ Πανακαδήμιον, τῷ 1803, ἐν τῇ κλάσει τῆς ἀρχαίας φιλολογίας, δι' ἣν συνέταξεν ἀξιόλογα ὑπομνήματα. Ἔχομεν αὐτοῦ προσέτι *Lettres sur les confessions de J. J. Rousseau*, κτλ.

ΓΙΟΒΑΝΝΗΣ ρ *Giovanni Da Fiessole*, ὁ ἐπονομαζόμενος *Fra Angelico*, φλωρεντινὸς ζωγράφος, γενν. ἐν Fiesole τῷ 1387, ἀποθ. τῷ 1455. Νίος πλουσίου, πεπροικισμένος ὑπὸ ἐκτάκτων προτερημάτων, θὰ διῆγε βίον λαμπρὸν ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ θὰ ἐμεγίθυνε τὴν περιουσίαν του διὰ τῶν ἔργων αὐτοῦ, εἰ μὴ ἐπεζήτει τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν μόνωσιν παρὰ τοῖς δομινικανοῖς μοναχοῖς. Ἐπρόφθασε τὸν ῥυθμὸν τοῦ Μασακκίου. Τὰ πρῶτα αὐτοῦ ἔργα ἔπρεπε μικρογραφίαι πλήρεις ἰδιαιτέρου γοήτρου· ἔτι δὲ πλέον ἐθαυμάσθησαν αἱ εἰκόνες αὐτοῦ. Οὐδεὶς πρὸ

τεχνίτης ἔδωκε πλείονα ψυχὴν ὡς εἰπεῖν καὶ βαθυτέρας συγκινήσεις εἰς τὰ πρόσωπα αὐτοῦ. Ἐζωγράφει καὶ ἤθελε νὰ ζωγραφῇ μόνον ἱερὰ ἀντικείμενα· ὅτε παρίστα τὸν σωτῆρα ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, δάκρυα ἐλείβοντο ἐπὶ τῶν παρειῶν του. Οὐδέποτε ἐλάμβανεν εἰς χεῖρας τὸν χρωστῆρα πρὶν ἢ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν· οὐδέποτε δὲ ἐπίσης ἐπεδιώρθου τὰς εἰκόνας αὐτοῦ, διότι ἐθεώρει αὐτὰς παραχθείσας κατ' ἔμπνευσιν τῆς θείας χάριτος. Ὅπως μὴ ἀποτρέπηται τῶν εὐσεβῶν αὐτοῦ ἔργων ἀπεπιτήθη πᾶν ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα καὶ ἰδίᾳ τὴν ἀρχιεπισκοπὴν τῆς Φλωρεντίας. Ὁ χρωματισμὸς αὐτοῦ εἶναι γλυκὺς καὶ καλῶς συνηρμολογημένος· αἱ δὲ τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἁγίων κεφαλαὶ αὐτοῦ εἶναι, ὄντος ἀγγελικαὶ τὸ κάλλος. Βιώσας ἐπὶ μακρὸν καὶ ἀνενδότως ἐργαζόμενος ἐτέλεσεν ἄπειρα ἔργα. Ἐν Ῥώμῃ ἐζωγράφησε χάριν τοῦ πάπα Νικολάου Ε' ἐν παρεκκλησίῳ τοῦ Βατικάνου. Ἡ Φλωρεντία κέκτηται αὐτοῦ τὴν «Ἁγ. Τράπεζαν», τὴν «Στέψιν τῆς Παναγίας», τοὺς «Γάμους τῆς Παναγίας».

ΓΙΟΒΑΝΝΗΣ, *Giovanni Fiorentino*, περιώνυμος Ἰταλὸς διηγηματογράφος τοῦ ΙΔ' αἰῶνος. Ὁ βίος αὐτοῦ εἶναι ὀλίγον γνωστός· φαίνεται ὅτι κατῴκησε τὸν ἐν Ῥωμανίᾳ πύργον τοῦ Δοβαδόλα· Κατέ τινας ὑπῆρξε φραγκισκανὸς μοναχός, καὶ ἀρχηγὸς μάλιστα τοῦ τάγματος αὐτοῦ, κατ' ἄλλους δέ, εἰκάζοντας τοῦτο ἐκ τοῦ τίτλου σὲρ, ὅστις προηγεῖτο τοῦ ὀνόματός του, ἦτο συμβολαιογράφος. Κατέλιπε συλλογὴν 50 διηγημάτων, ἐπιγραφομένων *il Pecorone*, ἐν Μεδιολάνοις, 1558, εἰς 8ον, ἐν Βενετίᾳ 1565, εἰς 8ον, ἐν Λιβούρνῳ, 1793 τόμ. 2. εἰς 8ον. Οἱ Ἰταλοὶ κριτικοὶ κρίνουσιν αὐτὸν σχεδὸν ἐφάμιλλον τοῦ Βοκακκίου, πρὸ πάντων κατὰ τὸ ὕφος καὶ τὴν καθαρεύουσαν γλῶσσαν.

Γιοβάννης, *Giovanni da Udine*. Ἴδ. Ἰωάννης ὁ Οὐδίνης.

Γιοβάννης, *Giovanni in Fiore* (San-), πόλ. τῆς Ἰταλίας (ἐντεῦθεν Καλαβρίας) 40 χιλιόμ. πρὸς Α. τῆς Κοσέντζας, κατὰ τὴν συρροὴν τοῦ Ἄρβου καὶ τοῦ Νέτου. Κάτ. 10,480.§—, *Giovanni in Persiceto* (San-) πόλ. τῆς Ἰταλίας, 17 χιλιόμ. ΒΔ. τῆς Βολωνίας ἢ Βονωνίας. Κάτ. 13,890.§—, *Giovanni-Rotondo* (San-), πόλ. τῆς Ἰταλίας (Καπιτανάτου), πλησίον τοῦ Γαργάνου ὄρους, 28 χιλιόμ. πρὸς Α. τοῦ Σὰν—Σεβέρο. Κάτ. 7,130. §—, *Giovanni-in val-d' Arno* (San-), πόλ. τῆς Ἰταλίας, ἐπὶ τοῦ Ἄρνου 44 χιλιόμ. ΝΑ τῆς Φλωρεντίας. Κάτ. 3,800. Μαχαιροποιΐα.

ΓΙΟΒΑΝΝΙΝΗΣ, (Ἰάκωβος-Μαρία) περιώνυμος χαλκογράφος γενν. ἐν Βοωννίᾳ τῆς Ἰταλίας τῷ 1667, ἀποθ. τῷ 1717. Ἐδημοσίευσεν εἰς 20 φύλλα τὰς τοιχογραφίας τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Μιχαὴλ ἐν Βόσκῳ τῆς Βονωνίας, παριστώσας τὸν βίον τοῦ ἁγίου Βενεδίκτου, ὑπὸ Λ. Καρράχιου καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ εἰς 12 φύλλα τὸν θόλον καὶ τὸν ἄμβωνα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Πάρμας, καθὼς καὶ ἕνα ἅγιον Ἱερώνυμον τοῦ αὐτοῦ. Ἐχαλκογράφησε 2,000 αὐτοκρατορικὰ νομισματόσημα τοῦ δουκικοῦ μουσείου τῆς Πάρμας, δημοσιευθέντα ἀπὸ τοῦ 1694 μέχρι τοῦ 1717, ὑπὸ τοῦ Π. Πεδρούση. Ὁ Γιοβαννίνης ἦτον ἐπιτηδειότατος καὶ περὶ τὸ ἐπιδιορθοῦν πεπαλαιωμένας εἰκόνας.

ΓΙΟΒΕΡΤΗΣ (Βικέντιος), διάσημος Ἰταλὸς δημοσιογράφος, γενν. ἐν Τουρίνῳ τῷ 1801, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῇ 26 ὀκτωβρίου 1852 (ν. ἡμ.), ἐσπούδασε πρωΐμως τὴν θεολογίαν, ἥτις ἦτο τότε ἐν τῇ πατρίδι του τὸ μόνον μέσον πρὸς ἐλευθέραν ἐπίδοσιν εἰς φιλοσοφικὰς μελέτας. Καταδιωχθεὶς ἕνεκα τῶν δημοκρατικῶν αὐτοῦ φρονημάτων, ἐφυλακίσθη, εἶτα ἐξωρίσθη τῷ 1833. Διῆλθεν ἐν Παρισίοις τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐξορίας του, καὶ ὕστερον μετέβη εἰς Βρυξέλλας, ἔνθα ἐγένετο δεκτὸς ὡς καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας εἰς ἰδιωτικὸν ἐκπαιδευτήριον. Αὐτόθι ἐδημοσίευσε, τῷ 1837 τὸ βιβλίον αὐτοῦ περὶ τοῦ Ὑπερφυσικοῦ, ἔργον εὐσεβοῦς διανοίας, ἀλλ' ἐν ᾧ οἱ Ἰταλοὶ ἡγεμόνες ἀποκαλοῦνται Κατοικίδιοι τύραννοι. Μικρὸν μετὰ ταῦτα, ὁ Γιοβέρτης ἐδημοσίευσεν «Εἰσαγωγὴν εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φιλοσοφίας,» ἐν ᾗ ἀπεπειράτο νὰ συνδιαλλάξῃ τὴν φιλοσοφίαν μετὰ τοῦ καθολικισμοῦ. Τὴν ἐργώδη ταύτην ἀπόπειραν εἶχεν ἤδη ἐπιχειρήσει ὁ πολὺς ἀββᾶ Ῥοσμίνης, ἀλλ' ἐχρῆτο τῇ ψυχολογικῇ μεθόδῳ, ἐνῷ ὁ Γιοβέρτης ἤλπιζεν ὅτι θὰ ἐπιτύχῃ διὰ τῆς ὀντολογικῆς· ὅθεν ὡς ἐκ τῆς ἀντιφάσεως ταύτης μεγάλη προέκυψεν ἀντιζηλία μεταξὺ τῶν δύο σχολῶν. Οἱ ἰησουῖται ἐχθρικῶς διακείμενοι πρὸς τὸν τοῦ Ῥοσμίνη συνετάξαντο τῷ Γιοβέρτῃ. Ἡ δὲ φήμη τοῦ συγγράμματος παρεκίνησε, τῷ 1842, τὸν μέγα δοῦκα τῆς Τοσκάνης ἵνα προστατεύσῃ τῷ συγγραφεῖ τὴν ἕδραν τῆς ἠθικῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Πίσης· ἀλλ' ὁ βασιλεὺς Κάρολος Ἀλβέρτος ἀπέσυρε τὴν πρότασιν ταύτην. Τὸ πρῶτον σύγγραμμα τοῦ Γιοβέρτη, ὅπερ συνετέλεσε τὸν πολιτικὸν κόσμον στερεᾷ τῆς ἡθικῆς καὶ πολιτικῆς πρωτείας ἐν Ἰταλίᾳ» εἶναι ἀπολογία τῆς παπωσύνης. Ὁ Γιοβέρτης ὑποστατῶν διότι ἐθεμελίωσε φίλος τῶν

Ἰησουϊτῶν συνανέμιξε φιλελευθέρους ἰδέας μετὰ τῶν θρησκευτικῶν, καὶ διὰ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ κατώρθωσε πρὸ πάντων νὰ προσηλυτίσῃ τοὺς πλείστους τῶν ἱερέων ἐν Ἰταλίᾳ εἰς τὴν ἐθνικὴν μερίδα· ἐδημοσίευσε δὲ κατόπιν τὰ εἰς τὸ αὐτὸ σύγγραμμα «Προλεγόμενα», ἐν οἷς κηρύσσεται φανερῶς πολέμιος τῇ περιβοήτῳ ἑταιρίᾳ. Νέον δὲ σύγγραμμα, ἐπιγραφόμενον, «Ὁ νεώτερος Ἰησουΐτης» ἐπήνεγκε τὴν ὁλοσχερῆ ῥῆξιν. Ὅτε ὁ Κάρολος Ἀλβέρτος ἔδωκε σύνταγμα τοῖς ὑπηκόοις αὐτοῦ, 1847, ὁ Γιοβέρτης ἐπωφελήθη τὸ ἐθνικὸν κίνημα ὅπως ἐπανακάμψῃ οἴκαδε, καὶ ἐζήτησε δικαίαν ἐπιῤῥοὴν, γενόμενος ὑπουργὸς, ἀλλὰ μὴ δυνηθεὶς νὰ ἰσχυροποιήσῃ τὴν Ἰταλικὴν ἐθνικότητα διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ οἴκου τῆς Σαβοΐας ἀπεχώρησεν εἰς Παρισίους, ὅπως μὴ παρενοχλῇ τοὺς διαδόχους αὐτοῦ, καὶ ἔζη ἰδιωτεύων. Μετὰ τὸν θάνατόν του, εὗρον ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ τὴν πολύκροτον μυθιστορίαν τοῦ Μαντζόνη «οἱ Μεμνηστευμένοι», καὶ τὴν «Μίμησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ», δύο βιβλία συνοψίζοντα τὸν ἐθνικὸν καὶ θρησκευτικὸν διαλογισμὸν ὅστις ἀπησχόλει αὐτὸν πάντοτε. Ὁ Γιοβέρτης ἐδοξάσθη κυρίως διότι ἀνεπέταση τὴν σημαίαν, ἥτις κάλλιον πάσης ἄλλης συναγείρει περὶ αὐτὴν πᾶν φρόνημα. Μεθ' ὅλην τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ὡς πεφωτισμένου καλῶς συγγραφέως, ὁ Γιοβέρτης ὑπολείπεται πολὺ τοῦ Ῥοσμίνη ὡς φιλόσοφος, ὑπερέχει δὲ αὐτοῦ καθ' ὅτι μετεχειρίσθη τὴν φιλοσοφίαν ὡς ὄργανον ὑπὲρ τῶν ἱερῶν συμφερόντων τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας.

ΓΙΟΒΙΝΑΤΣΟ, πόλ. τοῦ βασιλ. τῆς Ἰταλίας (Χώρα τοῦ Βάρη) μετὰ λιμένος ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς 19 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Βάρης. Κάτ. 9.075. Φρούριον· ἀρχιεπισκοπή· Ἄσυλον τῶν ἐκθέτων βρεφῶν, τῶν ἐπαιτῶν καὶ τῶν ἀστέγων.

ΓΙΟΚΟΝΔΟΣ, *Fra Giovanni GIOCONDO*, λατινιστὶ *Jocundus* (Ἰόκοντος), φιλόλογος, ἀρχαιολόγος καὶ ἀρχιτέκτων, γεν. ἐν Βερόνῃ περὶ τὸ 1434, ἀποθ. περὶ τὸ 1520, ἀνῆκεν εἰς τὸ τάγμα τῶν Δομινικανῶν. Προσελήφθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Μαξιμιλιανοῦ τοῦ Α', ὅστις διώρισεν αὐτὸν ὅπως διδάξῃ τὰς ἀρχαίας γλώσσας, τὸν Ἰ. Καίσαρα Σκαλίγηρον, εἶτα ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου τοῦ ΙΒ', ὑπὸ τῆς ἐνετικῆς Γερουσίας, καὶ τοῦ πάπα Λέοντος τοῦ Γ'. Ἀφοῦ ἔκτισεν ἀπὸ τοῦ 1494 μέχρι τοῦ 1498 τὴν αἴθουσαν τοῦ συμβουλίου ἐν Βερόνῃ, μετέβη εἰς Γαλλίαν, ἀνῳκοδόμησεν ἀπὸ τοῦ 1500 μέχρι τοῦ 1507, τὴν γέφυραν τῆς Παναγίας ἐν Παρισίοις, ἀνήγειρε τὸ μέγαρον τοῦ Λογιστηρίου, ἐπεσκεύασε τῷ 1737, καὶ τὴν χρυσῆν αἴθουσαν τοῦ Κοινοβουλίου. Ἀναστρέψας δὲ εἰς Ἰταλίαν, ὠχύρωσε τὴν Τρεβίζην, 1509, ἐστερέωσε τὴν Γέφυραν τοῦ Ἀδίγη ἐν Βερόνῃ, ἐξετέλεσε σημαντικὰ ἔργα ἐν τοῖς τέλμασι τῆς Βενετίας, ἐπεράτωσε τὴν διώρυγα τοῦ Βρέντα, καὶ τέλος διηύθυνεν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ δαιμονίου ἀρχιτέκτονος Μιχ. Ἀγγέλου τὴν βασιλικὴν τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἐν Ῥώμῃ. Διαθραμῶν τὴν Ἰταλίαν συνέλεξε πλείονας τῶν δισχιλίων ἀρχαίων ἐπιγραφῶν, καὶ ἐδωρήσατο τὸ χειρόγραφόν του Ἀπουλείου τῷ ἀπὸ Μεδίκων. Τέλος τῷ αὐτῷ ὀφείλεται ἡ ἀνεύρεσις ἑνὸς χειρογράφου Πλινίου τοῦ νεωτέρου, ὅπερ ἐχρησίμευσεν εἰς τὴν ἔκδοσιν Ἄλδου τοῦ Μανουτίου, ἐν Βενετίᾳ 1508 εἰς 8ον, καὶ τὰς ἀξιολόγους ἐκδόσεις τοῦ «Βιτρουβίου», 1511, τοῦ «Καίσαρος» 1513, καὶ τῶν ῥωμαϊκῶν «Γεωργῶν», 1514.

ΓΙΟΡΔΑΝΗΣ (Βιτάλης,) περίφημος μαθηματικὸς γεν. ἐν Βιτέντῳ τῆς Ἰταλίας, τῷ 1633, ἀποθ. τῷ 1711. Ἔλαβε τὸν τίτλον μαθηματικοῦ τῆς βασιλίσσης τῆς Σουηδίας Χριστίνας, ἐγένετο καθηγητὴς ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ ἥτις συνέστη ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ', τῷ 1666, εἶτα ἐν τῷ *collége de la Sapience*, καὶ μηχανικὸς τοῦ φρουρίου τοῦ Ἁγίου Ἀγγέλου. Ἔγομεν αὐτοῦ *Corso di matematica che comprende Euclide restituto*, ἐν Ῥώμῃ, 1680—86, εἰς φύλλ. *de Componendis gravium momentis*, 1685, εἰς φύλλ. *Fundamentum doctrinæ motûs gravium*, 1686, καὶ 1715, εἰς φύλλον.

Γιορδάνης (Πέτρος), σοφὸς ἰταλὸς συγγραφεύς, γεν. ἐν Πλακεντίᾳ τῷ 1774, ἀποθαν. τῷ 1847, ἐσπούδασε τὰ μαθηματικὰ, τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν ἑλληνικὴν ἐν Πάρμᾳ, ἔμαθε μόνος τὴν λατινικὴν, γαλλικὴν καὶ ἱσπανικὴν, ἐγένετο διδάκτωρ τῆς νομικῆς τῷ 1795, ἔλαβε τὸ μοναχικὸν σχῆμα τῷ 1797, παρῄτησε τὸν μοναστικὸν βίον τῷ 1800, καὶ ἐγένετο γραμματεὺς τῆς κυβερνήσεως ἐν Ῥωμανίᾳ, εἶτα ὑπουργὸς ἐν Ῥαβέννῃ. Ἐν Βονωνίᾳ, τῷ 1808, διωρίσθη γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ὡραίων τεχνῶν. Ἀναγκασθεὶς νὰ φύγῃ τῷ 1815 ὀλίγας δύο ἔτη ἐν Μεδιολάνοις, ἔθα ἔγραφεν ἐν τῇ «Ἰταλικῇ βιβλιοθήκῃ» εἶτα διέμεινεν ἐν Τοσκάνῃ μέχρι τοῦ 1824. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν πατρίδα κατεδιώχθη ἀδίκως ὡς καθαπτόμενος ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ τῆς βουλήσεως τῆς Πάρμας καὶ φιλοφρόνως τοῦ ἐπιτρόπου τῆς ἀστυνομίας Σαρτορίου. Τὰ γραφέντα ὑπ' αὐτοῦ διακρινόμενα ἐπὶ πάσαις συντόμῳ λύρᾳ, καὶ καθαρευούσῃ γλώσ-

ΑΡΧΑΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωφελὲς Βιβλιοπωλεῖον
Ἀργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ση ἐδημοσιεύθησαν ἐν Φλωρεντίᾳ, 1846, τόμ. 3 εἰς 12ον κτλ. Ἐξ αὐτῶν διακρίνονται τὰ ἑξῆς δύο· *Per le nozze di Napoleone*, 1810 καὶ *degli Improvisatori, dello studio della storia, e della tortura al Galilei*, 1818.

ΓΙΟΡΔΑΝΟΣ (Ἀφυκᾶς), περιώνυμος ζωγράφος, γενν. ἐν Νεαπόλει τῷ 1732, ἀποθ. τῷ 1705, ἐσπούδασε τὸ πρῶτον παρὰ τῷ 'Ριδέρᾳ, καὶ ἐκτήσατο μεγάλην περὶ τὸ ζωγραφεῖν εὐχέρειαν καὶ ταχύτητα, ἧς ἕνεκα ἐπωνομάσθη *Fa Presto*. Εἶτα μετέβη εἰς 'Ρώμην παρὰ Πέτρῳ τῷ ἐκ Κορτόνης, οὗ ἤκουσε τὰς συμβουλάς. Κατόπιν ἐπεσκέψατο τὴν Πάρμαν, τὴν Βενετίαν, Βονωνίαν, Φλωρεντίαν, πανταχοῦ καταλείπων δείγματα διακεκριμένης περὶ τὴν τέχνην ἱκανότητος. Προσκληθεὶς εἰς Μαδρίτην ὑπὸ Καρόλου τοῦ Β', 1682, ἐξετέλεσε πολλὰ ἔργα ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ 'Εσκουριάλ. Λέγουσιν ὅτι ἐνίοτε μετεχειρίζετο ἀντὶ τοῦ χρωστῆρος τοὺς δακτύλους αὐτοῦ μετὰ μοναδικῆς ἐπιδεξιότητος· ἀπεμιμεῖτο ἐν τῇ ἐντελείᾳ τὸν τρόπον τῶν λοιπῶν κλλιτεχνῶν, καὶ σώζεται εἰσέτι ἐν Μαδρίτῃ μία 'Αγία οἰκογένεια αὐτοῦ κατὰ μίμησιν τῆς τοῦ 'Ραφαήλου. Αἱ συνθέσεις αὐτοῦ εἶναι μεγαλοπρεπεῖς, ὁ χρωματισμὸς ἁρμονικὸς καὶ ἀερώδης, ἀλλ' ἐνίοτε χωλαίνει κατὰ τὴν ὀρθότητα τῶν ἀναλογιῶν. Θαυμάζονται αὐτοῦ πρὸ πάντων «Ἡ Σεμίραμις ὑπερασπίζουσα τὴν Βαβυλῶνα»· καὶ ὑπηρέτριαι τοῦ ζωγράφου μουσουργοῦσαι» μία «Περιτομή», ἐν Νεαπόλει «Παναγία καὶ τὸ παιδίον Ἰησοῦς», ἐν τῷ μεγάρῳ Πίττη ἐν Φλωρεντίᾳ. Τὸ μουσεῖον τοῦ Λούβρου κέκτηται τὴν «Κρίσιν τοῦ Πάριδος» τὸν «Ἰησοῦν προσδεχόμενον τὸν θάνατον», τὸν «Ἄρην καὶ τὴν 'Αφροδίτην ὑπηρετουμένους ὑπὸ τῶν χαρίτων καὶ τῶν ἐρώτων», πίνακα παριστῶντα τὸν «Ἰησοῦν διώκοντα τοὺς πωλητὰς ἐκ τοῦ ναοῦ» ὃν ἔβλεπέ τις ἐν τῇ πινακοθήκῃ Palais-Royal. Ὁ Βαρτολότσης ἐχαλκογράφησε, κατὰ τὸν Γιορδάνον «Ἁγίαν Καικιλίαν ὑπνώσκουσαν» καὶ «Ἀφροδίτην τὸν ἔρωτα θωπεύουσαν»· ὁ δὲ Beauvarlet τὴν «Ἀπαγωγὴν τῶν Σαβίνων» τὴν «Ἀπαγωγὴν τῆς Εὐρώπης», «Ἀκὶν καὶ Γαλάτειαν» κλπ.

Γιορδάνος Βρεῦνος. Ἰδ. ΒΡΟΥΝΟΣ.

ΓΙΟΤΤΙΝΟΣ Τζοττίνος, Θωμᾶς DI HARO, ὁ ἐπιλεγόμενος *Giottino* ζωγράφος ἱερικῶν θεμάτων καὶ προσωπογραφίας, ἔγγονος τοῦ Γιότου (*Giotto*), ὃν εὐχερῶς ἀπεμιμήθη, γενν. ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1324, ἀποθ. τῷ 1356. ἔγραψε μέγαν πίνακα παριστῶντα γελοιογραφικῶς τὸν Ἐωσφόρον ὃν Βραϊννῆ, ὁδῶσα τῶν Ἀθηνῶν, δωκόμενον ἐκ Φλωρεντίας ἕνεκα τῆς τυραννίας αὐτοῦ. Τὸ μουσεῖον τῆς Νεαπόλεως ἔχει αὐτοῦ «Παναγίαν» περικυκλουμένην ὑπὸ ἀγγέλων.

ΓΙΟΤΤΟΣ ἢ Τζιόττος, GIOTTO (κατὰ παραφθορὰν παρὰ τὸ *Angiolotto*, ὑποκοριστικὸν τοῦ *Angiolo* ἢ *Angelo*), φλωρεντινὸς ζωγράφος, γενν. τῷ 1276 ἐν Βεσπινιάνῳ, ἀποθ. τῷ 1336 ὑπῆρξε κατ' ἀρχὰς ἁπλοῦς φύλαξ προβάτων. Ὁ Κιμαβούης παρετήρησεν αὐτὸν ἡμέραν τινὰ σχεδιαγραφοῦντα ἐν τῶν προβάτων αὐτοῦ ἐπὶ ὁμαλῆς πέτρας διὰ χάλικος ὀξέος, τὸν παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν ἐδίδαξε τὴν ζωγραφικήν. Ὁ Γιόττος ἐγένετο ἴσος πρὸς τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ, ἐξηκολούθησε τὴν μεταρρύθμισιν ἧς ἐκεῖνος ἤρξατο, καὶ ἔτι πλέον ἐπλησίασε τὴν φύσιν, ὑπῆρξε δ' ὁ πρῶτος ἰταλὸς ζωγράφος ὅστις ἦτον ἱκανὸς νὰ ἀπεικονίσῃ μορφὰς ἀνθρώπων. Κατέλιπε τὰς εἰκόνας τοῦ Βρουνέττου Λατίνη τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Δάντου καὶ τοῦ Κόρσου Δονάτη ἐπισήμου ἀνδρὸς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἀπεσκοράκισε σχεδὸν ὁλοτελῶς ἀπὸ τοῦ ῥυθμοῦ αὐτοῦ τὰς παλαιὰς βυζαντινὰς παραδόσεις· ἐκπλαγέντες ἐκ τοῦ θράσους αὐτοῦ οἱ σύγχρονοί του συνέλαβον πρὸς αὐτὸν θαυμασμὸν σχεδὸν ἀπεριόριστον. Αἱ κάλλισται αὐτοῦ γραφαὶ εὑρίσκονται ἐν Παδούῃ, ἐν τῷ ναΐσκῳ τῆς 'Αρένας, ἐν τῷ χορῷ τῆς ἐκκλησίας τῆς 'Αγίας Κλάρας, ἐν Νεαπόλει, ἐν τῷ *Campo Santo* τῆς Πίσης καὶ ἐν τῇ μητροπόλει τῆς 'Ασσίζης. Οὐ μόνον ἐν τῇ φλωρεντινῇ σχολῇ ἐπήγαγε νέας προόδους ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλαις πόλεσι τῆς Ἰταλίας περιερχόμενος καὶ ἐργαζόμενος ἐδίδε τὸ παράδειγμα τῶν μεταῤῥυθμίσεων. Σώζεται αὐτοῦ ἐν 'Ρώμῃ μωσαϊκὸν παριστῶν τὸν «Ἅγιον Πέτρον βαδίζοντα ἐπὶ τῶν ὑδάτων», καὶ ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Λούβρου εἰς «Ἅγιος Φραγκίσκος τῆς 'Ασσίζης στιγματιζόμενος». Ὁ Γιόττος ἔλαβε μέρος εἰς τὰς ὀχυρώσεις τῆς Φλωρεντίας, εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Δώματος, καὶ κατεσκεύασε τὸ Κωδωνοστάσιον (*Campanile*). Λαυρέντιος ὁ ἀπὸ Μεδίκων ἤγειρεν αὐτῷ μνημεῖον.

ΓΙΡΑΛΔΗΣ (Λίλιος Γρηγόριος), *Lilius Gyraldus*, εἷς τῶν σοφωτάτων ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς του, γενν. ἐν Φερράρᾳ τῷ 1479, ἀποθ. τῷ 1552, ὑπῆρξεν ἀποστολικὸς πρωτονοτάριος ἐπὶ Κλήμεντος τοῦ Ζ'ου. Πρῶτος αὐτὸς διεφώτισε ζωηρῶς τὴν μυθολογίαν τῶν 'Εθνικῶν. Κατέλιπεν *Historia de diis gentium*, κτλ.

Γιράλδος Κλεανθης ('Ιωάννης Βαπτιστὴς), ποιητὴς καὶ λόγιος, γενν. ἐν Φερράρᾳ τῷ 1501, ἀποθ. τῷ 1573, ἐδίδαξε τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν ἰατρικὴν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Μογ-

δόδης καὶ τοῦ Παταυΐου. Συνέθετο τὰ ποιήματα *Ercole, Gli hecatomiti*, μίαν «Ἱστορίαν τοῦ Ἀνδρέα Δόρια», κτλ.

ΓΙΡΑΡΔΙΝΟΣ (Ῥεναῖος-Λουδοβῖκος, μαρκήσιος δέ), στρατάρχης, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1735, ἀποθ. τῷ 1808, κατήγετο ἐκ τοῦ οἴκου τῶν *Gherardini* τῆς Φλωρεντίας, ὑπῆρξεν εἷς τῶν προστατῶν τοῦ Ι. Ι. Ῥουσσὼ, περιέθαλψεν αὐτὸν ἐν τῷ κτήματί του τῆς Ἐρμενομβίλλης, ἔνθα ἀπεβίωσε, καὶ ἀνήγειρεν αὐτῷ μαυσωλεῖον ἐν τῇ νήσῳ τῶν αἰγείρων, ἐν μέσῳ τῆς λίμνης τοῦ κήπου. Ὁ Γιραρδῖνος ἠσπάσατο τὰς ἰδέας τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ μικροῦ δεῖν ἐγίνετο θῦμα αὐτῆς τῷ 1793. Ἔχομεν αὐτοῦ, *de la Composition des paysages, ou de Moyens d'embellir la nature*, σύγγραμμα μεταφρασθὲν εἰς πολλὰς γλώσσας.

Γιραρδῖνος (Δ. Καικίλιος-Στανίσλαος Ξαβιέρος, κόμης δέ), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Λυνεβίλλῃ τῷ 1765, ἀποθ. τῷ 1827. Ἀναδεκτὸς τοῦ βασιλέως Στανισλάου, καὶ μαθητὴς τοῦ Ι. Ι. Ῥουσσὼ, ἐδέξατο μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὰς ἰδέας τῆς ἐπαναστάσεως, ἐξελέγη ἀντιπρόσωπος, ὑπερησπίσατο τὴν αὐλὴν μετὰ τὴν 19 αὐγούστου, 1792, ἠναγκάσθη νὰ κρυβῇ, ἀνεκαλύφθη, καὶ ἐφυλακίσθη, ἀπελύθη δὲ μέλις τῇ 9 Θερμοδώρου. Μετὰ τὴν 18ην ἰμιχλώδους, διωρίσθη μέλος τοῦ Νομοθετικοῦ συλλόγου. Τῷ 1806, ἠκολούθησεν εἰς Νεάπολιν τὸν βασιλέα Ἰωσὴφ Βοναπάρτην, μετέβη εἰς Ἱσπανίαν τῷ 1808 ὡς στρατηγὸς μεραρχίας, ἐπανῆλθεν εἰς Γαλλίαν κτλ. Ἐδημοσιεύθησαν *Discours, journal et souvenirs de Stanislas Girardin*, 4 τόμ. εἰς 8ον.

Γιραρδῖνος (Ἀλέξανδρος, κόμης δέ), ἀδελφὸς τοῦ Στανισλάου Γιραρδίνου, γεννηθ. τῷ 1776, ἀποθ. τῷ 1855, ὑπηρέτει ἐν τῷ ναυτικῷ ἀπὸ ἡλικίας ἑνδεκα ἐτῶν. Ἠνδραγάθησεν ἐν Αὐστερλίτσῃ, ἔνθα μετὰ 10 ἀνδρῶν, ἐχμαλώτισε 400 τῶν πολεμίων, καὶ ἐκυρίευσε 4 κανονοστοιχίας ἐν Ὀσονίῳ τῆς Ἱσπανίας, ἐν Μοντερεῦ τῆς Πορτογαλίας, ἐν Ὀστρόβνῳ, ἔνθα μετὰ 2 ταγμάτων ἀπέκρουσεν ἑξακισχιλίους Ῥώσσους, καὶ διὰ τῆς λαμπρᾶς αὐτοῦ ἐν Σαποδέρτῳ καὶ Μομμιράλ διαγωγῆς ἐκτήσατο βαθμὸν στρατηγοῦ μεραρχίας. Ὑπῆρξεν ἀρχικυνηγὸς Λουδοβίκου τοῦ ΙΗ' καὶ Καρόλου τοῦ Γ'. Κατέλιπε διάφορα στρατηγικὰ συγγράμματα.

Γιραρδῖνος (Μάρκος). Ἰδ. ΣΑΙΜΜΑΡΚΟΣ ΓΙΡΑΡΔΙΝΟΣ.

ΓΙΡΑΡΔΙΝΟΣ (Αἰμίλιος δέ), γάλλος δημοσιογράφος, γενν. ἐν Ἑλβετίᾳ ἐκ γονέων νομίμως ἀγνώστων. Ἡ καταγραφὴ τῆς γεννήσεώς του, ἥτις δίδωσιν αὐτῷ ὡς γονεῖς φαντασιώδη πρόσωπα, ἀναφέρει ὅτι ἐγεννήθη τῇ 22 ἰουνίου 1806· ἀλλὰ κατόπιν ἐπισήμως ἐξελέγχεται ὡς γεννηθ. τῷ 1802. Ὑπηρετῶν μέχρι τοῦ 1827 εἰς τὸ ἰδιαίτερον γραφεῖον τοῦ βασιλέως, καὶ παρὰ τραπεζιτικῷ πράκτορι ἦτο γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Αἰμίλιος Δελαμότ. Ἀλλ' αἴφνης ἀντιποιεῖται τοῦ ὀνόματος τοῦ στρατηγοῦ Ἀλεξάνδρου δὲ Γιραρδίνου, ὡς ἀληθοῦς αὐτοῦ ὀνόματος, ὁ δὲ στρατηγὸς, μετὰ παρέλευσιν δέκα ἐτῶν, κηρύσσεται πατὴρ αὐτοῦ ἐνώπιον ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων («Μηνύτωρ» τῆς 24ης δεκεμβρίου 1847). Τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα φέρων κατήρξατο τοῦ φιλολογικοῦ σταδίου διὰ δύο νεανικῶν συγγραμμάτων τοῦ «Αἰμιλίου» ἀνωνύμως κατ' ἀρχὰς, 1827, ἐκδ. 4η 1853, καὶ *Au hasard, fragments sans suite d'une histoire sans fin*, 1828. Ἔφορος τῶν ὡραίων τεχνῶν ἐπὶ τοῦ ὑπουργείου Μαρτινιάκ, ἐπωφελήθη τὰς ὥρας τῆς σχολῆς ἀρκούμενος εἰς τολμηρὰς δημοσιεύσεις. Συνέστησε δύο πολυκρότους ἐφημερίδας, τὸν «Κλέπτην» (5 ἀπριλίου 1828), καὶ τὸν «Συρμὸν» (1 ὀκτωβρίου 1829), ὃν ἔθετο ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς δουκίσσης τοῦ Βερρῆ.

Μετὰ τὸ 1830, ὁ Αἰμίλιος δὲ Γιραρδῖνος, ὅστις κατενόησεν οἷον ὅπλον ἠδύνατο νὰ πρισθῇ τις ἐκ τοῦ τύπου, ἐδημοσίευσεν ἀλληλοδιαδόχως τὴν «ἐφημερίδα τῶν ὠφελίμων γνώσεων», 1831, ἀντὶ ἐτησίας συνδρομῆς τεσσάρων φράγκων, ἡ δὲ ἐφημερὶς αὕτη ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν ἐκτήσατο 120,000 συνδρομητῶν, τὴν «Ἐφημερίδα τῶν δημοδιδασκάλων», ἀντὶ τριάκοντα σολδίων κατ' ἔτος· τὸ «Οἰκογενειακὸν μουσεῖον», 1833, τὸ *Almanach de France*, 1834, ὅπερ εὐθὺς ἐκ πρώτης ἀφετηρίας ἐτυπώθη εἰς πλείονα τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου ἀντίτυπα, κτλ. Ἀλλ' ὁ τοσοῦτον ἀκάματος καὶ βίκτης Αἰμίλιος δὲν ἀρκεῖται εἰς ταῦτα μόνα. Τῇ 1ῃ ἰουλίου 1836 ἐμφανίζεται ὁ «Τύπος» (Presse), ὄργανον τῆς συντηρητικῆς πολιτικῆς. Θεμελιωθεῖσα ἡ ἐφημερὶς αὕτη διὰ τοιούτων μέσων καὶ ἐπὶ τοιούτων βάσεων ὥστε νὰ προκαλῇ καὶ καταστρέφῃ οἱονδήποτε ἀνταγωνισμὸν ἐπιφέρει γενικὴν ἀναστάτωσιν εἰς τὴν ἐφημεριδογραφίαν. Ὁ Γιραρδῖνος προσβάλλεται πανταχόθεν ὑπὸ τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ ἀντιπάλων· τότε δὲ ἐγένετο μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀρχισυντάκτου τῶν *Nations*, Ἀρμάνδου Καρρὶλ ἡ ἀτυχὴς ἐκείνη μονομαχία, ἐφ' ᾗ πανδήμως ἠτιάσατο ἐξ ὑπαιτιότητος, τῷ 1848, ἐν τῷ κοινοβουλίῳ

τοῦ Saint-Mandé. Ἡ μονομαχία αὕτη, ἥτις ἦτον ἡ τετάρτη αὐτοῦ, ὑπῆρξε καὶ ἡ τελευταία. Βραδύτερον καὶ τοι τραχύτατα ἐξυβρισθεὶς ἠρνήθη νὰ μονομαχήσῃ μετὰ τοῦ Βεργερῶνος. Τῷ 1834 ἐξελέγη ἀντιπρόσωπος ὑπὸ τοῦ καλλεγίου Bourganeuf καὶ κατηγορήθη ὡς δολιευθεὶς τὰς ἐκλογάς. Τῷ 1839 ἀπεκλείσθη τῆς Βουλῆς θεωρηθεὶς ὡς μὴ Γάλλος. Τῷ 1842 εἰσῆλθεν αὖθις εἰς αὐτήν· τῷ 1847 ἐνήχθη πρὸ τοῦ δικαστηρίου τῶν Παρισίων ὡς ἐξυβρίσας τὸ ὑπουργεῖον, ἀλλὰ δὲν κατεδικάσθη. Τῇ 24 φεβρουαρίου εἰσελθών τὴν πρωΐαν εἰς τὸν Κεραμεικὸν διεβίβασε τῷ βασιλεῖ ἔγγραφον φέρον τὴν ὑπαγραφὴν αὐτοῦ, δι' οὗ ἤτετο διὰ βραχέων καὶ προστακτικῶς τὴν παραίτησιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀντιβασιλείαν τῆς δουκίσσης Αὐρηλίας.

Μὴ καταλεχθεὶς ἐν τοῖς ἀντιπροσώποις τῆς Συντακτικῆς συνελεύσεως, μολονότι διὰ τοῦ περιβοήτου αὐτοῦ ἄρθρου *Confience ! Confience!* ἔδωκε τὸ πρῶτον σύνθημα τοῦ γενικοῦ συνασπισμοῦ τῶν ἀρχαίων μερίδων τῆς Δημοκρατίας, ὁ Γιραρδῖνος ἀντεπροσώπευσε τὸν νομὸν τοῦ Κάτω Ῥήνου ἐν τῇ Νομοθετικῇ Συνελεύσει καὶ συνετάχθη τοῖς Ὀρεινοῖς, οἵτινες ἐνίσχυσαν τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ. Μετὰ τὸ πραξικόπημα τῆς 2 δεκεμβρίου 1851, ὁ Γιραρδῖνος ἀπεβλήθη τῆς Γαλλίας, καὶ κατῆλθεν αὖθις εἰς τὴν πατρίδα τυχὼν ἀδείας ἐπὶ τούτῳ ἕνεκα τοῦ θανάτου τῆς πενθερᾶς αὐτοῦ, μετὰ δύο μῆνας, διὰ δὲ τῆς ἀρχαίας αὐτοῦ φιλίας μετὰ τοῦ πρίγκηπος Ναπολέοντος κατορθώσας νὰ μείνῃ διὰ παντὸς ἀνέλαβεν ἀμέσως τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐφημερίδος αὐτοῦ, ἣν αὖθις ἐγκατέλιπε, πωλήσας τὸ μερίδιόν του (1856), τοῖς *Millaud* καὶ Σε, ἀντὶ 800,000 φράγκων. Ὁ «Τύπος» εἶχεν ἐκπέσει τῆς πρώτης ὀλιθιότητος, ὅτε ἐγίνετο αὖθις ἀρχισυντάκτης αὐτοῦ, τῇ 1 δεκεμβρίου 1862. Μετὰ διαφόρους μεταμορφώσεις τῆς ἐφημερίδος ταύτης, ὁ Γιραρδῖνος ἐγκαταλιπὼν αὐτὴν συνέστησε τὴν « Ἐλευθερίαν », διακρινομένην κατὰ τὴν σφοδρότητα τῶν γραφομένων καὶ τὸ εὐτελὲς τῆς τιμῆς, διότι ἕκαστον φύλλον ἐπωλεῖτο ἀντὶ δέκα ἑκατοστῶν τοῦ φράγκου. Ἡ ἐφημερὶς αὕτη μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἤρξατο ἐκτυπτοῦσα καθ' ἑκάστην 60,000 ἀντιτύπων. Καταχωρήσας ἐν αὐτῇ σφοδρότατον κατὰ τῆς κυβερνήσεως ἄρθρον κατεδικάσθη, τῇ 6 μαρτίου 1867 εἰς πρόστιμον 5,000 φράγκων, καὶ ὑπὸ τούτων αὐτὴν ἔλιπε τὴν ἐφημερίδα αὐτοῦ τελευταίαν φοράν. Ὁ Κωνσταντινος τῆς 6 μαρτίου» ἐκήρυξε δὲ ἐπισήμως ὅτι διέκοψε τὰς μετὰ τῆς κυβερνήσεως σχέσεις. Τὸν ἐπόμενον μῆνα ἀπηγορεύθη ἡ ἐν ταῖς ὁδοῖς πώλησις τῆς «Ἐλευθερίας» καὶ ὁ ἀρχισυντάκτης αὐτῆς κατεδιώχθη ἐκ νέου. Τῷ 1831 (1η ἰουνίου) ὁ Αἰμίλιος Γιραρδῖνος νέαν περιέθετο αἴγλην εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ νυμφευθεὶς μίαν τῶν μουσῶν τῆς Παλινορθώσεως, τὴν δεσποινίδα Δελφίνην Γαΐη (Delphine Gay). Χηρεύσας δὲ κατ' ἰούνιον τοῦ 1855, ἐνυμφεύθη κατὰ νοέμβριον τοῦ 1856 τὴν δεσποινίδα Μίναν Βρουνόλδου, κόμησσαν δὲ Τιέφφεμβαχ, χήραν τοῦ πρίγκηπος Φρεδερίκου τοῦ Νασσώ, θείου τοῦ βασιλεύοντος δουκὸς τοῦ Νασσώ. Τῇ 24 αὐγούστου 1852 ἐκοσμήθη διὰ τοῦ παρασήμου τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς. Ὁ κατάλογος τῶν συγγραμμάτων τοῦ Αἰμιλίου δὲ Γιραρδίνου εἶναι μακρότατος.

ΓΙΡΑΡΔΙΝΟΥ (Δελφίνη ΓΑΪΗ, Κα Αἰμιλίου δὲ), Delphine *Gay*, γυνὴ λογία καὶ ποιήτρια, γενν. ἐν Ἀκουϊαγράνῳ (Aix la Chapelle) τῷ 1804, ἀπ. τῷ 1855, ἔτυχε παρὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς Σοφίας Γαΐη φιλολογικωτάτης ἀγωγῆς, παρουσιάσθη ἀπὸ ἡλικίας πεντεκαίδεκα ἐτῶν εἰς τὰς συναναστροφάς, ἃς κατεκόσμει διὰ τῆς εὐφυΐας, τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς καλλονῆς αὐτῆς, τῷ δὲ 1822 ἤρατο ἔκτακτον βραβεῖον τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας διὰ ποιήματος ἐπιγραφομένου *le Dévouement des médecins français et des sœurs de Ste.-Camille dans la peste de Barcelone*. Τῷ 1824, ἔδωκεν εἰς φῶς πρώτην συλλογὴν «Ποιητικῶν δοκιμίων», ἐν οἷς σημειώσεως ἄξια εἶναι ἡ «Μαγδαληνὴ», *le Bonheur d'être belle* καὶ *Ourika*. Εἶτα ὕμνησεν ἀλληλοδιαδόχως τὰς ὡραίας ζωγραφίας τοῦ *Gros* ἐν τῷ Πανθέῳ, τὸν ἡρωϊσμὸν τῶν Ἑλλήνων ἐν τῷ ποιήματι *la Quête*, 1825, κτλ. Κάρολος ὁ Ι' ἀπένειμεν αὐτῇ σύνταξιν 1,500 φράγκων ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου αὐτοῦ ταμείου. Ἕνεκα διαφόρων ἀσμάτων αὐτῆς εἰς τὸν «Θάνατον τοῦ Ναπολέοντος», τὸν «Θάνατον τοῦ στρατηγοῦ *Foy*, κλπ. ἐπωνομάσθη ἡ «Μοῦσα τῆς πατρίδος.» Μετὰ περιοδείαν εἰς Ἰταλίαν, 1826—27, ἔνθα οἱ Ῥωμαῖοι ἐδίξαντο αὐτὴν μετ' ἐπευφημιῶν μέλος τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Τιβέρεως καὶ ἤγαγον αὐτὴν ἐν θριάμβῳ εἰς τὸ Καπιτώλιον, ἐνεπνεύσθη νέα ᾄσματα (*la Pèlerine au cap Misène, le Retour des Romains captifs à Alger, le Dernier jour de Pompéi*, κτλ.). Ἡ Δελφίνη Γαΐη ἔδωκεν εἰς φῶς πολλὰς ὡραίας ἐλεγείας· *Il m' aimait, l'un en l'autre, Ma réponse, le Désenchantement, le Repentir*. Τὰ ἅπαντα τῶν ποιημάτων αὐτῆς *Poésies complètes* συνελέγη·

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κορυσχαίου (Ν. Δ)
Αργοστολίου (Ν. Κ)

Αἰμίλιον δὲ Γιραρδῖνον τῷ 1831, ἔγραψε πολλὰ μυθιστορήματα καὶ διηγήματα, ἔνθα καταφαίνεται τὸ ὀξὺ παρατηρητικὸν, ἡ ζωηρότης τῆς διανοίας καὶ τὸ γλαφυρὸν τοῦ ὕφους τῆς Κας Γιραρδίνου. Ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον τοῦ ὑποκόμητος δὲ Λωναὶ, ἐδημοσίευσε διὰ τοῦ «Τ ύ π ο υ» 57 «παρισιανὰς ἐπιστολὰς», ἀξιαγάστους διατριβὰς, σπινθηροβολούσας ἐκ τοῦ οἴστρου καὶ τῆς εὐφυΐας, καὶ πραγματευομένας περὶ φιλολογίας, τεχνῶν, πολιτικῆς, συναναστροφῶν, κλπ. συλλεγείσας δὲ εἰς 3 τόμ. σχήματος 18ου, ἐν Παρισίοις, 1856. Τῷ 1836 ἤρξατο ἐργαζομένη διὰ τὸ θέατρον. Ἡ πεντάπρακτος καὶ ἔμμετρος κωμῳδία *l'école des journalistes*, εἰσαχθεῖσα εἰς τὸ γαλλικὸν θέατρον, ἀπηγορεύθη ὑπὸ τῆς λογοκρισίας. Ἀλλὰ παρεστάθησαν μετά τινος ἐπιτυχίας δύο τραγῳδίαι, ἡ «Ἰουδὶθ» εἰς 3 πράξεις, 1843, καὶ ἡ «Κλεοπάτρα» εἰς 5 πράξεις, 1847· εἶτα καὶ ἄλλαι διάφοροι μικραὶ κωμῳδίαι. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς αὐτῆς ἡ Κα δὲ Γιραρδίνου ἐδημοσίευσεν εἰσέτι ἓν μυθιστόρημα, *Marguérite ou les Deux amours*, 1853, καὶ τὸ χαριέστατον διήγημα, *Il ne faut pas jouer avec la douleur* 1853. Ἡ αἴθουσα αὐτῆς ἦτον ἐντευκτήριον τῶν λογίων ἀνδρῶν.

ΓΙΡΑΡΔΟΣ (ὁ ἀββᾶς Γαβριὴλ), μέλος τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας, γραμματικὸς, γενν. περὶ τὰ 1677, ἀπο0. τῷ 1748, κατέλιπε πολλὰ γραμματικὰ πονήματα, καὶ τὰ «Συνώνυμα τῆς γαλλικῆς γλώσσης».

Γ ι ρ ά ρ δ ο ς (Φίλιππος δὲ), γάλλος μηχανικὸς γενν. τῷ 1776, ἀπο0. τῷ 1845 ἐδοξάσθη διὰ πολλῶν ἐφευρέσεων καὶ ἰδίως τῆς μηχανῆς δι' ἧς κλώθεται τὸ κάνναβι, ἀν0' ἧς ἔλαβε παρὰ Ναπολέοντος τοῦ Α' τὸ ἐξ ἑνὸς ἑκατομμ. φρ. βραβεῖον. Προσκληθεὶς εἰς Βαρσοβίαν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου τοῦ Α' συνίστησε τοσαύτῳ περίφημον κλωστικὸν ἐργοστάσιον ὥστε περὶξ αὐτοῦ συνέστη πόλις ἐπονομασθεῖσα Γ ι ρ α ρ δ ώ φ· Διαμείνας ἐν Πολωνίᾳ 20 ἔτη, καὶ ἐφευρὼν σὺν ἄλλοις μηχανὴν κατασκευάζουσαν ταὐτοχρόνως κοντάκια τουφεκίων, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του τῷ 1844.

Γ ι ρ ά ρ δ ο ς (Ι.-Β, θρησκευτικὸν αὐτοῦ ὄνομα Πατὴρ Γρηγόριος), περίφημος παιδαγωγὸς, γάλλος τὴν καταγωγὴν, γενν. ἐν Φριβούργῃ τῆς Ἑλβετίας τῷ 1765, ἀπο0. ἐν τῇ αὐτῇ πόλει τῇ 6 μαρτίου 1850. Ἔγραψε διάφορα σοφὰ βιβλία περὶ ἀγωγῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως τῶν παίδων. Κατενόησε τὴν φύσιν τοῦ παιδὸς, τοὺς νόμους κατ' οὓς ἀναπτύσσεται ἠθικῶς τε καὶ διανοητικῶς, καὶ τὰς δύο μεγάλας ἀρχὰς, τὴν γνῶσιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸν τελικὸν σκοπὸν τῆς ἐκπαιδεύσεως, σκοπὸν μετὰ βαθείας συνέσεως ὁρισθέντα.

ΓΙΡΑΡΔΩΝ (Φραγκίσκος), περιώνυμος γλύπτης, γενν. ἐν Troyes τῷ 1628, ἀποθαν. τῷ 1715, κατέλιπε τὸ γραφεῖον εἰσαγγελέως ὅπως εἰσέλθῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν λεπτουργοῦ γλύπτου. Γλύφων ἀνάγλυφα ἐν τῷ πύργῳ τοῦ St.-Liébaut, προσείλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ καγγελλαρίου Σεγυιέρου, ὅστις εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς Παρισίους παρὰ τῷ Φραγκίσκῳ Ἀγγυιέρῳ καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν ὅπως σπουδάσῃ εἰς Ῥώμην ὑπὸ τὸν Βερνίνην. Κατὰ τὴν ἐπάνοδόν του ἀνέῳξαν αὐτῷ εὐρὺ τὸ στάδιον τῆς δόξης ἡ οἰκογένεια Κολβέρτου καὶ ὁ ζωγράφος Λεβρούν. Ὑπότροφος τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ. εἰσαχθεὶς τῷ 1657, εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῆς Καλλιτεχνίας, καθηγητὴς τῷ 1659, βοηθὸς τοῦ Ἡμιτάνεως τῷ 1672, Πρύτανις τῷ 1674, διεδέξατο τὸν Λεβρούν, τῷ 1690, ὡς γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν ἔργων τῆς γλυπτικῆς. Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ ἔργα εἶναι τὸ «Μαυσωλεῖον τοῦ Ῥιχελιέως» ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Σορβόννης ἐν Παρισίοις, κολοσσαῖος ἔφιππος ἀνδριὰς Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ', οὗ σώζεται ἐν τῷ Λούβρῳ μικρὸν ὀρειχάλκινον πρότυπον, ἔργον αὐτοῦ τοῦ Γιραρδῶνος, ὁ «Ἀπόλλων παρὰ τῇ Θέτιδι», ἐν Βερσαλλίαις, κτλ.

ΓΙΡΒΑΝ, πολίχ. τῆς Σκωτίας, 26 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Ἀὺρ, κατὰ τὸ στόμα ὁμωνύμου ποταμοῦ. Κάτ. 1,500. Ἐργοστάσια βάμβακος. Ἐξαγωγὴ τιτάνου καὶ γύψου. Ἁλιεῖα ἀττακαίου.

ΓΙΡΓΕΝΤΗ, ὀχυρὰ πόλ. τῆς Σικελίας, 100 χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ Παλέρμου, ἐπὶ τοῦ ὄρους Καρνίσκου, παρ' οὗ τὰς ὑπωρείας βέει ὁ Γιργέντης, 4 χιλιάμ. μακρὰν τῆς Μεσογείου, ἐφ' ἧς ἔχει ἐμπορικὸν λιμένα ἱκανῶς σημαντικόν. Κάτ. 16,412. Ἐπισκοπή, δικαστήρια. Ὡραία μητρόπολις, ἐν ᾗ σώζεται ἀρχαία λάρναξ χρησιμεύουσα ἀντὶ κολυμβήθρας. Μεγάλη ἐξαγωγὴ θείου καὶ πετρελαίου. Ὁ ἀρχαῖος «Ἀκράγας» ἔκειτο 2 χιλιάμ. ΝΑ, ὅπου εὑρίσκεται σήμερον ἡ «Παλαιὰ Γιργέντη», *Girgenti-Vecchio*.—Ἠπαρχ. τῆς Γιργέντης, πρὸς τὰ Ν τῆς νήσου, μεταξὺ τῶν τοῦ Παλέρμου πρὸς Β, τοῦ Τραπάνου πρὸς Δ, τῆς Καλτανισέττας πρὸς Α, καὶ τῆς Μεσογείου πρὸς Ν ἔχει ἐπιφ. 3,510 τετραγ. χιλιαμ. καὶ κατ. 252,763. Πλεῖστα θεωρυχεῖα· σιτηρὰ, οἶνο, ἔλαιον, πορτοκάλλια, ἐλάδια, ἀμύγδαλα, κοπ. 3 δουκάτους Γιργέντης, Βίβωνα, Σκίτκα.

ΓΙΡΓΕΧ, πρωτ. πόλ. τῆς Ἄνω Αἰγύπτου, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὄχθης τοῦ Νείλου, 420 χ-

λιάμ. ΝΑ τοῦ Καίρου. Κάτ. 12,000. Κοπτική ἐπισκοπή. Κατασκευὴ ὑφασμάτων· διυλιστήρια βακῆς ἐκ φοινίκων. Ἐμπόριον σίτου, κυάμων, πανικῶν, μαλλίων, κλπ.

ΓΙΡΟΔΕΤΟΣ ΤΡΙΟΣΩΝ (Ἄννα-Λουδοβῖκος), ἔξοχος γάλλος ζωγράφος, γενν. ἐν Μοντάργῃ τῷ 1824. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ, διευθυντὴς τῶν κτημάτων τοῦ δουκὸς τῆς Αὐρηλίας ἐξεπαίδευσεν αὐτὸν ἄριστα ἐν Παρισίοις. Ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ὁ Γιροδέτος ἔδειξε ζωηροτάτην κλίσιν πρὸς τὴν ἰχνογραφίαν· διενοοῦντο δὲ νὰ καταστήσωσιν αὐτὸν ἀρχιτέκτονα, ὅτε τῆς μητρὸς αὐτοῦ καθυποβαλούσης τῷ Δαβὶδ τινὰ τῶν δοκιμίων τοῦ υἱοῦ αὐτῆς.«Ὅ,τι καὶ ἂν κάμητε, Κυρία, εἶπεν ὁ καλλιτέχνης, ὁ υἱός σας θὰ γείνῃ ζωγράφος». Ἡ προρρήσις αὕτη ἐπιστεύθη, καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ὁ Γιροδέτος εἰσῆλθεν εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Δαβίδ. Τῷ 1789 ἤρατο τὸ μέγα βραβεῖον τῆς Ῥώμης. Τὰ κυριώτερα τῶν ἔργων αὐτοῦ εἶναι· ὁ «Ὕπνος τοῦ Ἐνδυμίωνος», 1791, πίναξ ἀποπνέων λίαν ὑψηλὴν ποίησιν καὶ ἐξ ὁλοκλήρου πρωτότυπον φέρων χαρακτῆρα, ἐν τῷ Λούβρῳ· ὁ «Ἱπποκράτης ἀρνούμενος τὰ δῶρα τοῦ Ἀρταξέρξου», 1792, ὡραιοτάτη σύνθεσις ἐν τῇ ἰατρικῇ σχολῇ τῶν Παρισίων, «Ἀντίοχος καὶ Στρατονίκη», 1793· «Δανάη», 1799, ὁ «Φιγγὰλ μετὰ τῶν πολεμιστῶν αὐτοῦ, ἐχόμενοι ἐν τῇ αἰθερίᾳ διαμονῇ αὐτῶν τὰς σκιὰς τῶν γάλλων ἡρώων», 1802, πίναξ ὃν εἰργάσθη διὰ τὸ Μαλμαιζὸν καὶ ὅστις μετεκομίσθη εἰς Μόναχον, «μία σκηνὴ τοῦ κατακλυσμοῦ», 1806, τὸ ἀριστούργημα αὐτοῦ, ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Λούβρου· ὁ «Ἐνταφιασμὸς τῆς Ἀταλὰ», 1808, ἐν τῷ Λούβρῳ, ἕνθα μία μόνη ὑπάρχει ἀπομίμησις γενομένη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Γιροδέτου· ὁ «Ναπολέων λαμβάνων τὰς κλεῖδας τῆς Βιέννης»· ἡ «Ἐπανάστασις τοῦ Καίρου», 1810, ἐν τῷ μουσείῳ τῶν Βερσαλλιῶν· «Γαλάτεια καὶ Πυγμαλίων», 1819· αἱ ὁλόσωμοι ἀπεικονίσεις τοῦ «Καθελινὼ» καὶ τοῦ Bonchamp, 1824. Ὁ Γιροδέτος κέκτηται λαμπρὰν φαντασίαν, πολλὴν πρὸς τὴν πρωτοτυπίαν κλίσιν, ῥεμβώδη ποίησιν, ἀνεξάντλητον οἶστρον, θαυμασίαν ὀρθότητα διαγράμματος καὶ χρωματισμὸν πλήρη ζωῆς. Ἐκόσμησε διὰ τῶν συνθέσεων αὐτοῦ τὸν «Βιργίλιον» καὶ τὸν «Ῥακίναν» τοῦ Διδότου. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γιροδέτου ἐδημοσιεύθησαν αὐτοῦ περὶ τὰ 50 θέματα ἐξαχθέντα ἐκ τοῦ Ἀνακρέοντος, 250 ἐκ τοῦ Βιργιλίου, ἡ μεγαλοπρεπὴς σκηνὴ τῶν «Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας», οἱ «Θεοὶ ἑλληνες, μία «Πανδώρα», ἡ «γέννησις τῆς Ἀφροδίτης», καὶ πλεῖστα ἄλλα ἔργα ἐμπνευσθέντα ἐκ τῆς Σαπφοῦς, τοῦ Μόσχου, τοῦ Μουσαίου καὶ τῶν ἑλλήνων τραγικῶν. Ὁ Γιροδέτος ἦτον ἐντελῶς κάτοχος τῆς ἀρχαίας φιλολογίας καὶ μάλιστα τῶν ποιητῶν. Ἔχομεν αὐτοῦ δύο τόμους φιλολογικῶν ἔργων δημοσιευθέντας τῷ 1829 καὶ περιέχοντας ἓν ποίημα εἰς ὃ ᾄσματα, τὸν «Ζωγράφον», μεταφράσεις καὶ ἀπομιμήσεις τοῦ Ἀνακρέοντος, τοῦ Μόσχου, τῆς Σαπφοῦς, τοῦ Κατούλλου, τοῦ Μαρτιάλη, κλπ. Ἦτο φύσει λίαν εὔθικτος, ἀλλ' ἀγαθὸς, ἐπιεικὴς τοῖς ἀντιζήλοις καὶ εὐγνώμων. Ἐξ εὐγνωμοσύνης ἤνωσε μετὰ τοῦ ἰδίου ὀνόματος τὸ ὄνομα τοῦ Τριοσὼν ἰατροῦ, ὅστις ὑπῆρξε κηδεμὼν, φίλος καὶ θετὸς αὐτοῦ πατήρ.

ΓΙΡΟΜΑΓΝΗ, πρωτ. δήμ. τῆς Γαλλίας, ἐν τῷ νομῷ τοῦ Ἄνω Ῥήνου, 15 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Βελφὸρ, ἐπὶ τοῦ Savoureuse. Κάτ. 3,021.

ΓΙΡΟΝ (ΣΑΙΝ), *Saint-Girons*, πόλ. τῆς Γαλλίας ἐν τῷ νομῷ τοῦ Ἀριέγη, 48 χιλιάμετρα πρὸς Δ τῆς Φοὰ, ἐπὶ τοῦ Σαλάτη. Κάτ. 3,679. Πρωτοδικεῖον, κολλέγιον.

ΓΙΡΟΝΔΗΣ, *Gironde*, ποταμ. τῆς Γαλλίας σχηματιζόμενος ἐκ τῆς συρροῆς τοῦ Γαρούνα καὶ τοῦ Δορδώνη. Ἔχει ῥοὺν 79 χιλιαμ., εὖρος 3 χιλιαμ. ἔμπροσθεν τῆς Blaye, 12 ἔμπροσθεν τῆς Θαλαϊ, ἀλλὰ, 12 χιλιάμ. κατωτέρω, αἱ δύο ὄχθαι αὐτοῦ ξενοῦνται ἀφνης καὶ τὸ πλάτος αὐτοῦ εἶναι μόλις 4 χιλιαμ.—Ὁ ὁμώνυμος νομὸς, πρωτ. ἔχων τὸ Β ο ρ δ ὼ (Βορδίγαλα), κεῖται μεταξὺ τοῦ κόλπου τῆς Γασκονίας πρὸς Δ, τοῦ Κάτω Σαρέντη πρὸς Β, τοῦ Δορδώνη καὶ τοῦ Λὸτ καὶ Γαρούνα πρὸς Α, τῶν Landes πρὸς Ν. Ἐπιφ. 875,100 ἑκτ. πληθ. 667,193. Ἀρδεύεται ὑπὸ ἄλλων ποταμῶν καὶ τοῦ Δορδώνη καὶ Γαρούννα, οἵτινες ἑνούμενοι ἀποτελοῦσι τὸν Γιρόνδην. Ἡ παραλία καλύπτεται ὑπὸ θινῶν ὕψους 17 ἕως 20 μέτρων ἐπὶ ζώνης 120 περίπου χιλιαμ. ἡ δὲ ἔκτασις αὐτῶν εἶναι 8,000 ἑκτάρ. Ἡ γῆ εἶναι εὔφορος πολλαχοῦ.

ΓΙΡΟΝΔΙΝΟΙ, ὄνομα πολιτικῆς μερίδος ἐν τῇ Νομοθετικῇ Συνελεύσει καὶ ἐν τῇ Συμβατικῇ. Ἡ μερὶς αὕτη οὕτω καλουμένη διότι πυρὴν τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῆς ὑπῆρξεν ὁ νομὸς τοῦ Γιρόνδη, συνέκειτο ἐκ μετρίων δημοκρατικῶν, οἵτινες ἐδρεύοντες ἐν τῇ δεξιᾷ πτέρυγι κατεπολέμουν τοὺς Ὀρεινούς. Οἱ Γιρονδῖνοι διὰ τῆς εὐγλωττίας αὐτῶν ὑπερίσχυσαν ἐν τῇ νομοθετικῇ συνελεύσει, ἀλλὰ μετὰ τὴν 10 αὐγούστου 1792 καὶ τὰς σεπτεμβριανὰς σφαγὰς, κατεπολεμοῦντο ἕνεκα τῆς μετριοπαθείας αὐτῶν ὑπὸ τῆς ἐν τῇ Συμβατικῇ Συνελεύσει ἀριστερᾶς καὶ τῆς Κοινότητος τῶν

Δημοτική Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Παριαίων. Μάτην προέτειναν κατηγορητήριον ψήφισμα κατὰ τοῦ Μαράτου. Κατακρινόμενοι ἐπὶ συνωμοσίᾳ κατὰ τῆς ἑνότητος τῆς Δημοκρατίας καὶ κλίνοντες εἰς τὸ ὁμοσπονδιακὸν πολίτευμα ἐξωλοθρεύθησαν.

ΓΙΡΟΝΗ, ἱσπανιστὶ *Gerona*, παρ' ἀρχ. *Gerunda*, ὀχυρὰ πόλ. τῆς Ἱσπανίας (Καταλονία), πρωτ. τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχ. 90 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Βαρκελόνης, 64 τοῦ Περπιγνιάνου, ἐπὶ τοῦ Τέρ. Κάτ. 16,000. Ἐπισκοπὴ ὑπαγομένη εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ταῤῥαγῶνος. Ὡραία γοτθικὴ μητρόπολις, μετὰ ῥωμαϊκοῦ κωδωνοστασίου, λεγομένου «Πύργου Καρόλου τοῦ μεγάλου». Ἐργοστάσια ἐρίων, πανικῶν, χάρτου, σάπωνος. Κατακτηθεῖσα ὑπὸ τῶν Μαύρων ἐκυριεύθη ὑπὸ Καρόλου τοῦ Μεγάλου, ἀλλ' ἐλευθερωθεῖσα μετὰ μικρὸν ὑπετάγη εἰς τοὺς ἰδιαιτέρους αὐτῆς κόμητας. Ἀπ' αὐτῆς ὠνομάζοντο οἱ πρωτότοκοι υἱοὶ τῶν βασιλέων τῆς Ἀραγῶνος. Ὑπέστη πολυαρίθμους πολιορκίας· οἱ Γάλλοι ἐκυρίευσαν αὐτὴν τῷ 1656, 1694, 1711, καὶ 1809.—Ἡ ἐπαρχ. τῆς Γιρόνης, διοικητικὴ διαίρεσις τοῦ βασιλείου τῆς Ἱσπανίας, μεταξὺ τῆς ἐπαρχίας τῆς Βαρκελόνης πρὸς Δ καὶ πρὸς Ν, τῆς μεσογείου πρὸς Α, καὶ τῆς Γαλλίας πρὸς Β, σχηματίζεται ἐκ μέρους τῆς Καταλονίας. Κάτ. 214,130 τῷ 1833. 310,970 τῷ 1857. Ἐπιφ. 5,724 τετραγ. χιλιαμέτρων. Γῆ πλουσία εἰς μεταλλεῖα.

ΓΙΡΟΝΗΣ (ὁ ἀββᾶς Ῥοδουστανός), σοφὸς βιβλιογράφος, γενν. ἐν Γοργονζόλᾳ, πλησίον τῶν Μεδιολάνων, τῷ 1769, ἀποθ. τῷ 1838, διευθυντὴς τῆς βιβλιοθήκης τῆς Βρέρας καὶ συντάκτης τῆς φιλολογικῆς ἐφημερίδος *Bibliotheca Italiana*, κατέλιπε σὺν ἄλλοις *Saggio intorno all'architettura dei Greci*, 1823, εἰς 4ον. *Saggio sul teatro dei Greci* 1824, εἰς 4ον. *Il costume antico et moderno di tutti i popoli*, 1815—29, τόμ. εἰς φύλλ.

ΓΙΡΤΑΝΝΕΡ (Χριστόφορος), ἰατρὸς, γενν. ἐν Saint Gall τῆς Ἑλβετίας τῷ 1760, ἀποθ. τῷ 1809, ὑπῆρξεν ἀγχίνους καὶ ἔξοχος συγγραφεύς, δημοσιεύσας πλεῖστα ὅσα πολιτικὰ, ἰατρικὰ καὶ φυσικοϊστορικὰ συγγράμματα.

ΓΙΡΩΔΟΣ (Ἰωάννης Βαπτιστὴς), γλύπτης γενν. ἐν Αἴξ τῆς Γαλλίας τῷ 1752, ἀποθ. τῷ 1830, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ὡραίων Τεχνῶν τῷ 1789, ἐκληρονόμησε παρὰ τοῦ θείου αὐτοῦ ἐμπορευομένου ἐν Παρισίοις, μεγάλην περιουσίαν. Ἐδαπάνησεν ὑπὲρ τὰς 200,000 φράγκων λαμβάνων ἐπὶ ὀκταετίαν τὰ ἐκμαγεῖα τῶν πολυτιμοτάτων μνημείων τῆς ἀρχαίας γλυπτικῆς. Ὀλίγα ἀλλ' ἄξια λόγου ἔργα κατέλιπεν· εἶναι δὲ ταῦτα «Ἑρμῆς», «Ἡρακλῆς,« «Θνήσκων Ἀχιλλεύς», «Ὑπνώττων Κολυμβητὴς», «Σάτυρος», καὶ «Στρατιώτης γεωργός». Συνειργάσθη εἰς τὸ σύγγραμμα *Becherches sur l'art statuaire chez les Grecs*.—Ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Πέτρος—Φραγκίσκος—Γρηγόριος γενν. ἐν Λούκᾳ (Βάρ), τῷ 1782, ἀποθ. τῷ 1846, κατέλιπεν ἄγαλμα τοῦ «Θριαμβεύοντος» καὶ πολλὰ ἀξιόλογα ἀνάγλυφα.

ΓΙΡΩΔΟΣ (ὁ κόμης Ἰωάννης), ἰταλὸς κωμικὸς συγγραφεύς, γενν. ἐν Ῥώμῃ τῷ 1776, ἐξ οἰκογενείας γαλλικῆς καταγωγῆς, ἀποθ. ἐν Νεαπόλει τῷ 1834, κατέλιπε τὸ στάδιον τῶν ὅπλων ὅπως ἐπιδοθῇ εἰς τὸ φιλολογικόν. Ἐδημοσίευσε *Teatro domestico*, κτλ.

ΓΙΡΩΔΩ (Μπονα δαντοὺρ), σοφὸς Ἰησουίτης, ἑλληνιστὴς καὶ ἑβραϊστὴς, γενν. ἐν Ἀγίῳ Βικεντίῳ ἐπὶ Ἰάρδου (Κάτω Ποατοῦ), ἀποθ. τῷ 1774. Ἔδωκεν εἰς φῶς· *Introductio in linguam Graecam*, τόμ. 2, 1739, ἔνθα σημειώσεως ἄξιον εἶναι ποίημα εἰς 6 ἄσματα ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὀδυσσεύς», ἐν ᾧ συνήνωσε εἰς 614 στίχους πάσας τὰς ῥιζικὰς λέξεις τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Ἔχομεν αὐτοῦ προσέτι *Dictionnaire hébreux latin*, εἰς 8ον 1757, *Histoires et Paraboles du P. Bonaventure*, 1766. εἰς 12ον κτλ.

ΓΙΡΩΔΟΤΟΣ-ΔΟΥΒΙΒΙΕ (Κάρολος-Πέτρος), ὁ συντάξας τὴν *Grammaire des Grammaires*, γραμματικὸς γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1775, ἀποθ. τῷ 1832.

ΓΙΣΙΛΗ, θυγάτηρ Λουδοβίκου τοῦ εὐήθους καὶ τῆς Ἰουδὶθ τῆς Βαυαρίας. §—, θυγάτηρ τοῦ Λοθαρίου, βασιλίσσης τῆς Λωῤῥαίνης καὶ τῆς Οὐαλδράδης, ἐδόθη ὑπὸ Καρόλου τοῦ Παχέος εἰς γάμον τῷ νορμανδῷ Γοδεῤῥείδῳ. §—, θυγάτηρ Καρόλου τοῦ Ἁπλοῦ, νομφευθεῖσα τὸν Ῥολλῶνα, δοῦκα τῆς Νορμανδίας, τῷ 912.

ΓΙΣΚΑΛΑ (ἀρχαία), πόλ. τῆς Παλαιστίνης (Γαλιλαία). Πατρὶς τοῦ Ἰωάννου Γισκάλα, ἀρχηγοῦ τῶν Ζηλωτῶν, ὅστις ὑπέστη αὐτόθι μακρὰν πολιορκίαν τῶν Ῥωμαίων.

ΓΙΣΚΩΝ, υἱὸς τοῦ καρχηδονίου στρατηγοῦ Ἀμίλκωνος, ἐξωσθεὶς τῆς Καρχηδόνος ὑπὸ ἐναντίας μερίδος, ἐξεδικήθη τοὺς ἐχθρούς του, ὅτε κατῆλθεν οἴκαδε, συγχωρήσας αὐτούς, καὶ ἀπεστάλη εἰς Σικελίαν περὶ τὸ 338 π. Χ.

ΓΙΣΟΛΦΟΣ ἢ Γισουλφ ος, 10ος δοὺξ τῆς Φριουλ., 568—611, γαμβρὸς τοῦ Ἀλβοΐνου, βασιλέως τῶν Λομβαρδῶν. Ἐφονεύθη ἐν μάχῃ κατὰ τῶν Ἀβάρων.

Ψηφιοποίηση: Ελληνική Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

Γίσολφος δούξ τοῦ Βενεβέντου περὶ τὸ 686, ἔγγονος τοῦ προηγουμένου καὶ υἱὸς τοῦ Γριμοάλδου 1ου, διεδέξατο Γριμοάλδην τὸν Β', ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε 17 ἔτη. Τῷ 1702, ἐπέδραμε τὸ δουκάτον τῆς Ῥώμης.

Γίσολφος, ὄνομα δύο πριγκήπων τοῦ Σαλέρνου. Ὁ μὲν γεννηθεὶς τῷ 929, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Γουαιμὰρ, Β', τῷ 933, ὑπερήσπισε τῷ 959 τοὺς πρίγκηπας τοῦ Βενεβέντου καὶ τῆς Καπούης κατὰ τοῦ πάπα Ἰωάννου ΙΒ', διετήρησε τὴν ἀκεραιότητα τῶν ὁρίων του ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς Ὄθωνος τοῦ μεγάλου εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἰταλίαν τῷ 969, καὶ ἐπὶ μικρὸν ἀπεστερήθη τὴν ἐξουσίαν ὑπὸ τοῦ Λανδόλφου τῷ 973. Ὁ ἕτερος, υἱὸς Γουαιμὰρ τοῦ Δ'ου, 1052 — 77, ἀνετράπη ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ Ῥοβέρτου Γυισκάρδου.

ΓΙΣΟΡ, Γισόρτιον, *Gisortium*, πρωτ. δήμ. τῆς Γαλλίας, 30 χιλιάμ. πρὸς Α τῶν Ἀνδελὺ ἐπὶ τοῦ Ἔπτου, τοῦ Τρεήνου καὶ τοῦ Ῥεβελλιών· κάτ. 3,221. Ἡ τὸ πάλαι ὀχυρὰ αὕτη πόλις ἦτο πρωτεύουσα τοῦ Νορμανδικοῦ Βεξίνου.

ΓΙΣΣΗ, πόλ. τῆς Ἰταλίας (ἐντεῦθεν Ἀδρουτία), 15 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Ἀ-Βάστου πλησίον τοῦ ποταμοῦ Σινέλλου. Κάτ. 4,290.

ΓΙΣΟΥΑΦΟΣ. Ἰδ. ΓΙΣΟΛΦΟΣ.

ΓΙΤΑΝΟΙ Ἰδ. ΒΟΗΜΟΙ ἢ ΑΘΙΓΓΑΝΟΙ.

ΓΙΤΣΧΙΝ πόλ. τῆς Βοημίας, 76. χιλιάμ. ΒΑ τῆς Πράγας, ἐπὶ τοῦ Σοδίνα. Κάτ. 3500. Διοίκησις τοῦ Γιτσχὶν μεταξὺ τῶν τοῦ Ἰουγγ-Βουνζλὼ πρὸς Δ, Τσασλὼ καὶ Χρουδὶμ πρὸς Ν, Καινισγρὰτζ πρὸς Α καὶ τῆς πρωσσικῆς Σιλεσίας πρὸς Β. Ἐπιφ. 296, 244 ἑκτ. Πληθ. 334, 897 κατ.

ΓΙΩΡΓΙΩΝ (Γεώργιος Βαρβαρέλλης), *George Barbarelli*, ὁ ἐπονομασθεὶς *Giorgion*, ἤτοι μέγας Γεώργιος, ἕνεκα τοῦ ὑψηλοῦ ἀναστήματος καὶ τῶν ἀγερώχων τρόπων του, ἐνετὸς ζωγράφος, γεννηθεὶς ἐν Καστελφράγκῳ τῷ 1477, ἀποθ. ἐκ τοῦ λοιμοῦ τῷ 1511, ἔσχε διδάσκαλον τὸν Ἰωάννην Βελλίνην, ὃν δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐπισκιάσῃ. Ἐγκατέλειψε τὸν παλαιὸν ῥυθμόν· κατέστησεν εὐκαμπτότερον τὸ περίγραμμα, ζωηρότερα τὰ χαρακτηριστικά, ἐξέχοντα τὰ ἀντικείμενα διὰ τῆς καλῆς χρήσεως τῆς σκιᾶς καὶ τοῦ φωτὸς, καὶ ὁμαλωτέραν τὴν μετάβασιν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς χρώματος εἰς τὸ ἕτερον· ἔμπειρος δὲ περὶ τὸ γράφειν ἐν φωτοσκίαις ἔβαπτε τὰς μύτας αὐτοῦ ἐποικίλλε τὰς στάσεις τῶν προσώπων. Ἀλλὰ τὸ πάντων μᾶλιστα διακρίνων τὸν Γιωργίωνα ἦτον ἡ τολμηρὰ ἀποτύπωσις τοῦ διαγράμματος, ὅπερ ἐφαίνετο μόλις ἁπτόμενον τοῦ πίνακος. Ἀπεναντίας τῶν ἀρχαίων πινάκων, τὰ ἔργα αὐτοῦ παρῆγον κρεῖττονα ἐντύπωσιν μακρόθεν ἢ ἐκ τοῦ πλησίον. Θαυμάζουσιν αὐτοῦ κυρίως τὸν «Νεκρὸν Χριστὸν» ἐν Τρεβίζῃ, τὸν *Sant Omobono* ἐν τῇ μητροπόλει τῆς Βενετίας, ἑτέραν εἰκόνα παριστῶσαν τὸν αὐτὸν ἅγιον τριχυμίαν καταπαύοντα, ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Ἁγίου Μάρκου· καὶ τὸν «Μωϋσῆν σωζόμενον ἐκ τῶν ὑδάτων», ἐν τῷ ἀρχιεπισκοπικῷ μεγάρῳ τῶν Μεδιολάνων. Τέσσαρες πίνακες ἐν Δούβρῃ καταδεικνύουσι τὴν ἀξίαν του. «Ἡ Σαλώμη λαμβάνουσα τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ». «Ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς μητρός του». «Ἀγροτικὴ συναυλία», «Γάστων δὲ Φοὰ, δοὺξ τοῦ Νεμούρ.»

ΓΚΑΖΑΝ-ΧΑΝ, σάχης τῆς Περσίας γενν. ἐν Μαζενδεράν τῷ 1271, ἀποθ. τῷ 1384, ἔγγονος τοῦ Δζεγγὶς-χὰν, ἀπηρνήθη τὴν εἰδωλολατρείαν ἧς ὀπαδοὶ ἦσαν οἱ πλείστοι τῶν Μογγόλων, ἔλαβε τὸ ὄνομα Μωχαμὲτ ἀσπασάμενος τὸν Ἰσλαμισμὸν, ἐπροστάτευσε τοὺς χριστιανοὺς, καὶ ὑπεστήριξε τὸν πόλεμον ἐν Συρίᾳ κατὰ τοῦ σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου Νασσὴρ. Ἔδωκε τοῖς Πέρσαις κώδηκα εἰσέτι ἰσχύοντα καὶ οὗ ἀπόσπασμα εὕρηται ἐν τῷ *New Asiatic miscellany* τοῦ Gladuin, ἐν Καλκούττᾳ 1786, εἰς 4ον.

ΓΚΑΖΙΠΟΥΡ, πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης (Βεγγάλη), ἐν τῇ ἀρχ. ἐπαρχ. τῆς Ἀλλαχαβὰδ, ἐπὶ τοῦ Γάγγου, 66 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Βεναρὶς. Πολυάριθμα ἐρείπια. Περικυκλοῦσιν αὐτὴν πεδία κατάφυτα ὑπὸ ῥόδων ἐξ ὧν κατασκευάζεται ἐκχύλισμα.

ΓΚΑΣΝΑΧ, ΓΚΑΖΝΕΒΙΔΑΙ. Ἰδ. ΓΑΖΝΑ, ΓΑΖΝΕΒΙΔΑΙ.

ΓΚΕΔΙΜΙΝΟΣ, μέγας δοὺξ τῆς Λιθουανίας, 1315—41, διεδέξατο τὸν Οὐίτεν, ὃν ἐδολοφόνησεν, ἐνίκησε τοὺς τεύτονας ἱππότας οἵτινες διήρπαζον τὴν χώραν αὐτοῦ, μετὰ δὲ τὴν ἧτταν καὶ τὸν θάνατον τοῦ Βλαδιμήρου, πρίγκηπος τῆς Βολωνίας, κατέλαβε τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Δνειπέρου, καθὼς καὶ τὸ Κίεβον. Ἐθεμελίωσε τὴν Βίλναν τῷ 1320, ἐνύμφευσε τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ἄνναν μετὰ τοῦ πολιωνοῦ πρίγκηπος Καζιμήρου, υἱοῦ τοῦ βασιλέως Λαδισλάου Λοκιετὲκ, ὑπῆρξεν ἀνεξίθρησκος, ἀλλ' ἠρνήθη ν' ἀσπασθῇ τὸν χριστιανισμὸν καὶ ἔπεσεν ἐν μάχῃ κατὰ τῶν τευτόνων ἱπποτῶν.

ΓΚΕΡΔΙ, τέταρτος γένης τῆς Κριμαίας νικήσας τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τῇ βοηθείᾳ τοῦ σουλτάνου Μωάμεθ τοῦ Β', τῷ 1475, καὶ ἀναγνωρίσας τὴν κυριαρχίαν τοῦ ἡγεμόνος τούτου. Οἱ

ἀπόγονοί του ἐβασίλευσαν ἐν Κριμαίᾳ μέχρι τοῦ 1783.

ΓΚΕΡΑΓΓΕΛ. Ἴδ. ΓΚΙΑΡΕΓΓΙΑ.

ΓΚΕΡΑΡΔΕΚΑ, μικρὰ χώρα τῆς Τοσκανικῆς θαλάσσης μεταξὺ Λιβούρνου καὶ Πιομπίνου. Ἀπ' αὐτῆς ὠνομάσθη ἰσχυρὰ οἰκογένεια τῆς Πίσης ἥτις ὑπεστήριξε τὴν μερίδα τῶν Γιβελίνων κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα, καὶ εἰς ἣν ἀνήκει ὁ Οὐγολῖνος. (Ἴδ. τὴν λέξιν).

ΓΚΕΡΑΡΔΕΣΚΑΣ (Φίλιππος), μουσικὸς γενν. ἐν Πιστοΐᾳ τῷ 1720, ἀποθ. τῷ 1808, μαθητὴς τοῦ Π. Μαρτίνη, ἔγραψε κατ' ἀρχὰς μελοδράματα, λίαν εὐδοκιμήσαντα, προσελήφθη τῷ 1770 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ μεγάλου δουκὸς τῆς Τοσκάνης Λεοπόλδου, εἶτα εἰς τὴν τοῦ Λουδοβίκου τοῦ Βουρβόνου βασιλέως τῆς Ἐτρουρίας καὶ συνέθετο εἰς τὸν θάνατον τοῦ ἡγεμόνος τούτου, τῷ 1803 ἓν Requiem, ὅπερ εἶναι ἀριστούργημα.

ΓΚΕΡΑΡΔΟΣ, ζωγράφος μικρογραφιῶν καὶ μωσαϊστὴς τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, προστατευόμενος ὑπὸ Λαυρεντίου τοῦ ἀπὸ Μεδίκων, εἰργάσθη μετὰ τοῦ Γκιρλανδάγιου εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Φλωρεντίας, ἔνθα δείκνυνται εἰσέτι ὡρολόγια (βιβλία), θαυμασίως ὑπ' αὐτοῦ πεποικιλμένα.

ΓΚΕΡΖΕΧ, παρ' ἀρχ. Καρούσας πόλ. τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας (Κασταμουνῆ), ἐπὶ τῆς Μαύρης θαλάσσης, 22 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Σινώπης· κάτ. 5,000. Μικρὸς λιμήν.

ΓΚΕΡΜΑ, ἀρχ. Γάραμα, πόλ. τοῦ Φετζὰν 80 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Μουρζούκ. Ἔλις παρακμάσασα, κατοικουμένη ὑπὸ μόλις δέκα οἰκογενειῶν.

ΓΚΕΡΟΥΑΛ ἢ Γκρουάλ, ἀγγλιστὶ *Gurwal*, ἀρχ. ἐπαρχ. τῆς Ἰνδοστάνης, πρὸς Β, κειμένη πρὸς τὰ Δ τοῦ Νεπάλ, πρὸς Ν. τοῦ Θιβὲτ καὶ πρὸς Β. τῆς Δελχῆς. Γῆ δασώδης καὶ ἄφορος, θεωρουμένη ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν ἱερά, διότι ἀπ' αὐτῆς πηγάζει ὁ Γάγγης. Τανῦν περιλαμβάνεται ἐν τῇ προεδρείᾳ τοῦ ΒΔ ἔνθα σχηματίζει τὰ μερίσματα τῆς Σεριναγὸρ, Κεμαῶνος καὶ Σιρμόρης.

ΓΚΙΑΡΑ Δ' ΑΔΔΑ, χώρα τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, ἐπαρχ. τῆς Κρεμόνης, μεταξὺ τῆς Ἄδδας, τοῦ Ὀγλίου καὶ τοῦ Πάδου· ὀνομάζεται οὕτως ἀπὸ τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους αὐτῆς (*Ghiara*)· αὐτόθι εὑρίσκονται ἡ Κρέμα καὶ ἡ Πιτσιγγιτόνη.

ΓΚΙΑΡΕΓΓΙΑ ἢ ΓΚΕΡΑΓΓΕΑ, πόλ. τῆς Σενεγαμβίας, παρὰ τοῖς Φουλάχοις 400 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου, ἐπὶ νήσου τοῦ Σενεγάλ.

ΓΚΙΒΕΡΤΗΣ (Λορέντζος), περιώνυμος γλύπτης, γενν. ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1378, ἀποθ. περὶ τὰ 1455. Ἐν ἡλικίᾳ 22 ἐτῶν, ἐνίκησεν ἐν διαγωνισμῷ τὸν Βρουνελέσκην καὶ Δονατέλλον προκειμένου περὶ τῆς κατασκευῆς τῶν δύο ὀρειχαλκίνων πυλῶν τοῦ Βαπτιστηρίου τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου· ἐδαπάνησεν εἰς κατασκευὴν τῆς μιᾶς 21 ἔτος καὶ 18 εἰς κατασκευὴν τῆς ἄλλης, ἀνελθὼν ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ ὅπερ παρίστησι πλεῖστα ἀντικείμενα ἀρυσθέντα ἐκ τῆς Καινῆς Διαθήκης, εἰς ἀπαράμιλλον τελειότητα. Κατεσκεύασε προσέτι ὀρειχαλκίνους ἀνδριάντας τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, τοῦ Ἁγίου Ματθαίου, τοῦ Ἁγίου Στεφάνου κλπ. Ἐργασθεὶς δὲ ὡς ἀρχιτέκτων, μετὰ τοῦ Βρουνελέσκη, εἰς οἰκοδομὴν τῆς μητροπόλεως, ἐκόσμησεν ὡραῖα θαλώματα. Μαθητὴς αὐτοῦ ὑπῆρξεν ὁ Φινιγουέρρας.

ΓΚΙΓΗΣ (Φραγκίσκος) περιώνυμος λαξευτὴς πολυτίμων λίθων, γενν. ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1689, ἀποθ. τῷ 1766. Ἐκτήσατο φήμην μεγάλην διὰ μιᾶς εἰκόνος τοῦ μεγάλου δουκὸς Κοσμᾶ τοῦ Γ', ἣν ἐχάραξεν ἐπὶ ὀνυχόβου χαλκηδονικοῦ ἀχάτου, καὶ εἰργάσθη, ἐπὶ σαπφείρων, θαυμασίας γλυφὰς παριστώσας τὰς μορφὰς τοῦ Σαβοναρόλα, τοῦ Ἀδριανοῦ, κλπ., καὶ σωζομένας ἐν τῇ πινακοθήκῃ τῆς Φλωρεντίας. Ἀλλὰ τὸ ἀριστούργημα αὐτοῦ εἶναι μία Ἀφροδίτη τῶν Μεδίκων κεχαραγμένη ἐπὶ ἀμεθύστου καὶ διατηρουμένη ἐν τῷ μουσείῳ τῆς Πολωνίας. Ὁ Γκίγγης ἀπεμιμεῖτο τὰ ἀρχαῖα μετὰ τοσαύτης ἐντελείας, ὥστε οἱ δεξιώτατοι ἐμπειρογνώμονες συγχέουσι τὰ ἔργα αὐτοῦ μετὰ τῶν ἔργων τῶν ἀρχαίων καλλιτεχνῶν.

ΓΚΙΚΑ (οἶκος), οἰκογένεια ἐξ Ἀλβανῶν ἑλκουσα τὸ γένος, ἥτις πολλοὺς ἐχορήγησεν ὁσποδάρους εἰς τὴν Μολδαυΐαν καὶ τὴν Βλαχίαν. Τὸ πρῶτον μέλος τῆς οἰκογενείας ταύτης, ὅπερ ἀναφέρεται ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν παραδουναβείων ἡγεμονιῶν, εἶναι ὁ Γεώργιος ΓΚΙΚΑΣ, πρίγκηψ τῆς Βλαχίας ἀπὸ τοῦ 1661 μέχρι τοῦ 1662 ἐκβληθεὶς τῆς ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ ἰδίου υἱοῦ Γρηγορίου ΓΚΙΚΑ.

ΓΚΙΚΑΣ (Γρηγόριος), υἱὸς τοῦ Γεωργίου Γκίκα, ἀντικατέστησε τὸν πατέρα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Βλαχίας 1662. Ἐβελτίωσεν ἐπί τινα χρόνον τὰ πράγματα τῆς ἡγεμονίας, ἀλλ' ἠτιμάσθη δι' ἐγκλήματος δολοφονήσας τῷ 1693 τὸν εὐεργέτην καὶ φίλον αὐτοῦ Κωνσταντῖνον Καντακουζηνόν. Ἐκραγέντος τοῦ πολέμου μεταξὺ Τουρκίας καὶ Γερμανίας, αἱ Ἡγεμονίαι ἐχορήγησαν ἐπικουρίαν εἰς τὸν τουρκικὸν στρατόν· ὁ δὲ Γκίκας ἠκολούθησεν εἰς Οὐγγαρίαν τὸν μέγαν βεζίρην Κιοπρουλλῆν, καὶ ἔλαβε μέρος εἰς τὰς μάχας τοῦ Δεβεννὶ καὶ τοῦ Ἁγίου Γοθάρδου, ἀλλ'

ἐπειδὴ κατὰ τὰς δύο ταύτας ἡμέρας τῆς μάχης οἱ στρατιῶται αὐτοῦ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ ἀγῶνος, κατηγορήθη ἐπὶ προδοσίᾳ, καὶ μὴ τολμῶν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Βουκουρέστιον, ἀπεσύρθη εἰς Πολωνίαν, τῷ 1664, εἶτα εἰς Γερμανίαν, ἔνθα ἔλαβε τὸν τίτλον πρίγκηπος τῆς Ἁγίας Αὐτοκρατορίας. Μετὰ παρέλευσιν 3 ἐτῶν συνεφιλιώθη μετὰ τῆς Πόλης, τῇ μεσιτεύσει τοῦ περιωνύμου διερμηνέως Παναγιώτη. Παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας, κατῆλθεν εἰς Βλαχίαν καὶ μετ' οὐ πολὺ διωρίσθη τὸ δεύτερον ἡγεμών. Κατὰ δὲ τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ ταύτην κατεδίωξεν ἀπηνῶς τὴν οἰκογένειαν τῶν Καντακουζηνῶν (ἴδ. «Καντακουζηνὸς Σερβᾶν» Β'). Παρέδωκε τὴν διοίκησιν τῆς Βλαχίας εἰς ἄνδρας διαρπάσαντας τὴν χώραν. Αἱ καταχρήσεις καὶ αἱ μετὰ τῶν Πολωνῶν σχέσεις αὐτοῦ προὐκάλεσαν τὴν δυσμένειαν τοῦ Κιοπρουλῆ, ὅστις καθῄρεσεν αὐτὸν τῷ 1673. Ὁ Γρηγόριος Γκίκας, ξένος ἐν τῇ χώρᾳ ἦν ἐκυβέρνα ὑπὸ τὴν Τουρκίαν, δὲν δύναται νὰ καταριθμηθῇ μετὰ τῶν ἐθνικῶν πριγκήπων τῆς Βλαχίας, θεωρεῖται δὲ πρόδρομος τῶν Φαναριωτῶν, οἵτινες ἐπὶ πλέον τοῦ αἰῶνος ἔμελλον νὰ κυβερνήσωσι τὰς Ἡγεμονίας.

Γ κ ί κ α ς (Γρηγόριος), ὁσποδάρος τῆς Μολδαυίας, ἀπὸ τοῦ 1726 μέχρι τοῦ 1733. Κατ' ἐκείνων τὸν χρόνον ἀντικατέστησεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Βλαχίας τὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Μολδαυίας κληθέντα Κωνσταντῖνον Μαυροκορδάτον, ἀλλὰ τῷ 1733 ἐδίησε νὰ παραχωρήσῃ αὐτῷ τὴν ἰδίαν θέσιν. Ἔλαβε τὴν κυβέρνησιν τῆς Μολδαυίας, ἀπέδωκεν αὐτὴν, τῷ 1741, τῷ Κωνσταντίνῳ Μαυροκορδάτῳ, ἀνέλαβεν αὖθις αὐτὴν τῷ 1747, καὶ τὸ ἐπόμενον ἔτος παρεχώρησεν αὐτὴν τὸ τρίτον ἤδη τῷ Κωνσταντίνῳ Μαυροκορδάτῳ καὶ τὸ δεύτερον διεδέξατο αὐτὸν ἐν Βλαχίᾳ διαμείνας ἐν τοῖς πράγμασι μέχρι τοῦ 1752. Οἱ ὁσποδάροι ἦσαν τοῦ λοιποῦ ἄρχοντες ἀνανεούμενοι κατὰ τριετίαν, ἢ μᾶλλον ὑποτελεῖς ἀποτίοντες ὑπέρογκα χρηματικὰ ποσὰ τῇ Πύλῃ καὶ ἀναγκαζόμενοι, ὅπως ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰς δαπάνας αὐτῶν, νὰ καταβαρύνωσι διὰ φόρων τὴν κυβερνωμένην χώραν. Τῶν ὑποτελῶν τούτων τὰ ὀνόματα εἶναι τὰ ἑξῆς· ΓΚΙΚΑΣ (Ματθαῖος), ὁσποδάρος τῆς Βλαχίας, 1752-1753, τῆς Μολδαυίας, 1753 1756. — ΓΚΙΚΑΣ (Κάρολος), ὁσποδάρος τῆς Μολδαυίας, 1757—1758· τῆς Βλαχίας, 1758—1761· 1765-1768. — ΓΚΙΚΑΣ (Ἀλέξανδρος), ὁσποδάρος τῆς Βλαχίας, 1766—1768.

Γ κ ί κ α ς (Γρηγόριος), ἀπὸ τῷ 1777, ὡρίσθη ὁσποδάρος τῆς Μολδαυίας τῷ 1764, καὶ διέμεινεν ἐν τοῖς πράγμασιν ἐπὶ τρία ἔτη. Τῷ 1768 ἐκυβέρνησεν ὑπὸ τὸν αὐτὸν τίτλον τὴν Βλαχίαν. Τῷ 1769 ἐξερράγη ὁ μεταξὺ Τουρκίας καὶ Ῥωσσίας πόλεμος. Ἡ Ῥωσσία ἀπεπειράθη νὰ ἐξεγείρῃ τοὺς χριστιανικοὺς λαοὺς τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας. Ἐπετράπη δὲ ὅπως ἐνεργήσῃ τὴν ἐξέγερσιν ταύτην ἀνὴρ ὀνόματι Γερμανός· ἀλλ' ὁ Γκίκας οὐδαμῶς ἐπείσθη ὑπὸ τῶν ἐξωτερικῶν τούτων εἰσηγήσεων. Ὅτε δὲ ὁ ῥῶσσος συνταγματάρχης Καροζίνος κατέσχε τὸ Βουκουρέστιον, τῇ 18 ὀκτωβρίου, ὁ Γκίκας ἀπέδρα τῶν ἀνακτόρων ὑπερπηδήσας τὸν τοῖχον τοῦ κήπου καὶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐκρύπτετο ἐν ἐργαστηρίῳ, τὴν τρίτην ὅμως ἀνακαλυφθεὶς συνελήφθη, ἤχθη εἰς Ἰάσιον καὶ ὕστερον εἰς Πετρούπολιν, ὅθεν ἡ αὐτοκράτειρα Αἰκατερίνη ἔπεμψεν αὐτὸν ὀπίσω εἰς Μολδαυίαν, ἔνθα συνεβούλευσε τῷ στρατάρχῃ Ῥομαντζώφ εἰς διοίκησιν τῆς Μολδαυίας, ἧς διωρίσθη ὁσποδάρος τῷ 1774, κατὰ συνέπειαν τῆς ἐν Καϊναρτζῆ συνθήκης, καὶ ἠσχολήθη ὅπως βελτιώσῃ τὴν τύχην τῶν ὑπηκόων του. Συνέστησεν ἐργοστάσια ἐριούχου ἐν Πιπερίγῳ καὶ ἐν Νὸν-Φιλιππέσκῃ, πλησίον τοῦ Ἰασίου, προσείλκυσεν ἀποικίαν ὠρολογοποιῶν, ἢ ἐπέτρεψε τὴν οἰκοδομὴν ναοῦ καὶ ἀνέῳξεν ἐκ νέου τὴν σχολὴν τοῦ Βασιλείου. Ἀλλ' ἐνῷ ἐδείκνυεν ὑπὲρ τῶν πραγμάτων τῆς Μολδαυίας ζῆλον τιμῶντα τὴν μνήμην αὐτοῦ, ἠσχολεῖτο ἴσως ὑπὲρ τὸ δέον περὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ συμφερόντων καὶ ἐκτήσατο θησαυροὺς ἀμυθήτους. Τὸ πταῖσμα τοῦτο ἐξηγόρασε διὰ τῆς εὐγενοῦς ἀφοσιώσεως εἰς τὴν θετὴν πατρίδα, ἀφοσιώσεως, ἧς ἕνεκα ἀπώλεσε τὴν ζωήν. Ἡ Μαρία Θηρεσία κατώρθωσε νὰ προσλάβῃ διὰ τῆς συνθήκης τῆς 23 φεβρουαρίου 1777 τὴν Βουκοβίναν, σημαντικὸν μέρος τῆς Μολδαυίας. Ὁ Γκίκας διεμαρτυρήθη ἐντόνως κατὰ τοῦ ἀφαιρέσεως τούτου, καὶ ἐκήρυξεν ὅτι ὁ σουλτάνος δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἀποξενώσῃ τὰς γαίας τῶν ὑποτελῶν αὐτοῦ. Τὰ παράπονα αὐτοῦ ἐξηρίθμησαν τὸ διβάνιον. Καποουτζῆ-μπασῆς ἐστάλη εἰς Μολδαυίαν ἐπὶ τῇ προφάσει τοῦ νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὸ φρούριον Χοτζίμ ἀλλὰ πράγματι ἐπιτετραμμένος τὴν θανάτωσιν τοῦ Γκίκα, ὅστις καίτοι προειδοποιηθεὶς παρὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει φίλων του καὶ τοῦ πρίγκηπος τῆς Βλαχίας Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου, οὐδὲν ἔπραξε πρὸς ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἐπικειμένου κινδύνου. Ἅμα ἔμαθε τὴν ἄφιξιν τοῦ καπουζῆ-μπασῆ ἐπορεύθη εἰς ἐπίσκεψίν του, καὶ ἐσφάγη ἐν αὐτῷ τῷ θαλάμῳ τοῦ ὀθωμανοῦ ὑπαλλήλου, ὅστις ἐπεμψε τὴν κεφα-

λὴν αὐτοῦ εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ταῦτα ἐγένοντο τῷ 1777.

Γ κ ί κ α ς ('Αλέξανδρος), ὁσποδάρος τῆς Βλαχίας, γενν. τῷ 1795. Ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ ἀδελφὸς, Γρηγόριος Γκίκας, διωρίσθη ὁσποδάρος τῆς Βλαχίας τῷ 1822, ἀλλὰ κατὰ συνέπειαν τῆς ῥωσσικῆς εἰσβολῆς, ἀπεμακρύνθη τῆς ἀρχῆς, ἀφοῦ εἰσήγαγε σπουδαίας βελτιώσεις εἰς τὴν χώραν. Ἐπὶ τῆς διοικήσεως τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ὁ 'Αλέξανδρος Γκίκας ἐξεπλήρου ἀλληλοδιαδόχως τὰ καθήκοντα καϊμακάμη (διοικητοῦ) τῆς μικρᾶς Βλαχίας καὶ μεγάλου σπαθαρίου ἢ ἀρχηγοῦ τῆς πολιτοφυλακῆς. Τῇ 21 μαρτίου 1834 διωρίσθη ὑπὸ τῆς Τουρκίας καὶ τῆς 'Ρωσσίας ὁσποδάρος τῆς Βλαχίας. Μολονότι δὲ ἡ ἐπιδεξία διοίκησις τοῦ στρατηγοῦ Κισσελὲφ ἐθεράπευσεν ἐν μέρει τὰ ὑπὸ τῆς ῥωσσικῆς εἰσβολῆς προξενηθέντα δεινὰ, ὑπελείποντο μυρία ὅσα πρὸς ὑλικὴν εὐδαιμονίαν καὶ διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἡγεμονίας. Ἡ δὲ νεολαία τῆς χώρας, ἡ καὶ μᾶλλον περωτισμένη, ἀπήτει ἔτι πλείονα· ἤθελε νὰ συγκροτήσῃ τὴν ῥουμανικὴν ἐθνότητα, νὰ χειραφετήσῃ τὰς 'Ηγεμονίας ἀπὸ τῆς ῥωσσικῆς προστασίας καὶ νὰ δώσῃ αὐταῖς ἐλευθέρους θεσμούς. Ὁ δὲ 'Αλέξανδρος Γκίκας γενναιόφρων, ἀφιλοκερδὴς, ὑπὸ ἀγαθῶν προθέσεων ἐμφορούμενος προθύμως θὰ ὑπεστήριζε τὴν κίνησιν ταύτην τῆς ὀργώσης μερίδος τοῦ ἔθνους, ἀλλ' ἐφοβεῖτο μὴ ἐναχοποιηθῇ ἀπέναντι τῆς 'Ρωσσίας· ἄλλως δὲ ἐστερεῖτο τῆς ἀναγκαίας εἰς πολιτικὸν ἄνδρα ἀραστικότητος. Καὶ παρεδέξατο μὲν ἐξαίρετα μέτρα, ἤτοι συστάσεις νοσοκομείων, ἀλληλοδιδακτικῶν σχολείων, ἀπονομὰς συνδρομῶν εἰς τοὺς χωρικοὺς, ἀλλ' ἐξ ἀμελείας αὐτοῦ πολλαὶ καταχρήσεις ἐγένοντο. Σχηματισθείσης ἀντιπολιτεύσεως σφοδροτάτης ἐν τῇ βλαχικῇ βουλῇ, ὁ ἡγεμὼν Γκίκας ἠναγκάσθη νὰ διαλύσῃ αὐτὴν. Δυστυχῶς αἱ δυχοστασίαι αὗται παρέσχον τῇ 'Ρωσσίᾳ ἀφορμὴν ν' ἀπαιτήσῃ τῷ 1838 φιλευθερωτέραν ἀναθεώρησιν τοῦ συνταγματικοῦ κανονισμοῦ τοῦ 1834. Τῷ 1840 ἡ μεγάλη πολιτικὴ κρίσις, ἀφ' ἧς μικροῦ δεῖν ἐγεννᾶτο εὐρωπαϊκὸς πόλεμος, ἀνεψύχωσε τὴν ἐθνικὴν τῆς Βλαχίας μερίδα, ἥτις ἐμελέτα γενικὴν κατὰ τῆς 'Ρωσσίας ἐπανάστασιν. Ἀλλὰ τὸ σχέδιον τοῦτο ὅπερ ἤθελεν εἶσθαι σπουδαιότατον ἐν περιπτώσει ῥήξεως λίαν πιθανῆς τότε μεταξὺ τῆς Γαλλίας καὶ τῶν ὑπογραψασῶν τὴν συνθήκην τῆς 15 Ἰουλίου δυνάμεων, ἀπέβαινεν ὅλως χιμαιρικὸν διατηρουμένης τῆς εἰρήνης· νέοι δ' τινὲς ἐνθουσιῶντες εἰς τὴν σύλληψιν τῆς μεγάλης ταύτης ἰδέας ἐτιμωρήθησαν αὐστηρῶς. Ἐν ᾧ δὲ οὕτως κατέζοντο, ἐπανάστασις ὑποθαλπομένη ὑπὸ τῆς 'Ρωσσίας ἐξερράγη ἐν Βουλγαρίᾳ. Κατ' Ἰούνιον τοῦ 1841, ὀλίγοι Βούλγαροι καὶ Ἕλληνες εὑρισκόμενοι ἐν Βλαχίᾳ ἠθέλησαν νὰ περάσωσι τὸν Δούναβιν ὅπως ἑνωθῶσι μετὰ τῶν ἐπαναστατῶν. Ὁ ἡγεμὼν Γκίκας ἀντέστη εἰς τὸ σχέδιον τοῦτο καὶ παρέδωκεν εἰς τὰ δικαστήρια τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ κινήματος. Τὸ μέτρον τοῦτο, ἐφ' ᾧ ἀντημείφθη διὰ φιλοφρονήτεων καὶ τιμητικῆς σπάθης ἐκ μέρους τοῦ σουλτάνου, δυσηρέστησε τὴν 'Ρωσσίαν, ἥτις ἀμέσως παρεσκεύασε τὴν πτῶσιν τοῦ Γκίκα, ἀκούουσα τὰ παράπονα τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ἡ Πύλη ἀντέστη ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν περὶ πτώσεως αἴτησιν, ἀλλὰ τέλος ἐνέδωκε κατ' ὀκτώβριον τοῦ 1842. Ἀπὸ τούτου ὁ ἡγεμὼν ἔζησεν ἐν Γερμανίᾳ.

ΓΚΙΚΑΣ (Γρηγόριος), ὁσποδάρος τῆς Μολδαυίας, γενν. τῷ 1803. Ἀνετράφη ἐν Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ καὶ ἀνακάμψας οἴκαδε εἰς τὴν πατρίδα, ἀντεπολιτεύετο τὸν ὁσποδάρον Μιχαὴλ Στούρτζαν. Μετὰ δὲ τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα τοῦ 1848, ὅπερ ἐπήνεγκε τὴν καθαίρεσιν τοῦ ἡγεμόνος τούτου, διωρίσθη, τῷ 1849, καὶ δι' ἑπτὰ ἔτη ὁσποδάρος τῆς Μολδαυίας ὑπὸ τοῦ διβανίου καὶ τῇ συγκατανεύσει τῆς 'Ρωσσίας. Εἰσήγαγε δὲ ἐπὶ τῆς ἡγεμονείας αὐτοῦ σημαντικὰς βελτιώσεις καὶ προπαρεσκεύαζεν ἔτι σημαντικωτέρας μεταρρυθμίσεις, ὅτε ἡ ῥωσσικὴ εἰσβολὴ, κατ' Ἰούνιον τοῦ 1853, καὶ ὁ κατὰ συνέπειαν αὐτῆς πόλεμος, ἔθεντο πρὸς στιγμὴν κέρας εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ. Καταλιπὼν τὸ Ἰάσιον τῇ 18 ὀκτωβρίου 1853 ἀπεχώρησεν εἰς Βιέννην, καὶ μετὰ τὴν ἐκκένωσιν τῆς Μολδαυίας ὑπὸ τῶν 'Ρώσσων, κατέλαβεν αὖθις τὸν ἡγεμονικὸν θρόνον, καὶ ἐπελήφθη ἐκ νέου τῆς ἐφαρμογῆς τῶν μεταρρυθμίσεων. Ἠσχολεῖτο πρὸ παντὸς ἄλλου εἰς τὴν κατάργησιν τῶν ἀθιγγάνων δούλων καὶ τὴν ἕνωσιν τῶν δύο 'Ηγεμονιῶν· ἀλλ' ἡ ἀποφασιστικὴ αὕτη πολιτικὴ πορεία ἐπήνεγκεν ἀσυμφωνίαν μετὰ τῆς Τουρκίας καὶ Αὐστρίας, καὶ ἅμα ἔληξεν ἡ προθεσμία τῆς ἡγεμονείας κατέλιπε τὴν Μολδαυίαν, μετέβη εἰς Παρισίους, καὶ ἠὐτοκτόνησεν αὐτόθι κατ' αὔγουστον τοῦ 1857.

Γ κ ί κ α ς ('Αλέξανδρος) ἡ ΓΚΙΚΑΣ Θ'ος, πρώην ὁσποδάρος καὶ καϊμακάμης τῆς Βλαχίας, γενν. τῇ 1ῃ μαΐου 1797, ὑστερότοκος ἀδελφὸς Γρηγορίου Γκίκα, τοῦ Η' τὸ ὄνομα, ὅστις ἐκυβέρνησε τὴν Βλαχίαν ἀπὸ τοῦ 1822 μέχρι τοῦ 1828. Προηγουμένως διοικητὴς τῆς Ἰλλυρίας ἦτο μέγας σπαθάριος, ἡ ἀρχιστράτηγος τῆς πολιτοφυλακῆς, ἐπὶ τῆς ῥωσσικῆς εἰσβολῆς (1828),

Κατὰ τὰ ἓξ ἔτη τῆς κατοχῆς ἠδυνήθη νὰ τύχῃ τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ παντοδυνάμου κόμητος Κισσελὲφ, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Βλαχίας, τῇ 14 ὀκτωβρίου 1834. Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τῆς διοικήσεως αὐτοῦ ἐδείχθη ἀρκούντως ἐλευθερόφρων· συνέστησεν ἐν ἑκάστῃ κώμῃ ἀλληλοδιδακτικὰ σχολεῖα, ἀνεκούφισε τοὺς χωρικοὺς ἀπὸ τῶν ἐπαχθῶν φόρων, ἐνεψύχωσε τὸν Φιλαρμονικὸν Σύλλογον, ὅστις συνέστη ὑπὸ τοῦ συνταγματάρχου Καμπινεάνου, ἤρξατο τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν Ἀθιγγάνων, ὑπεβοήθησεν ὁ ἴδιος τὴν σύστασιν ἐθνικῆς μερίδος συγκειμένης ἐκ τῆς ἀποκαλουμένης «Νέας Ῥουμανίας», ἀλλὰ βαθμηδὸν ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς Ῥωσσίας, διπλῆ ἀντιπολίτευσις ἐσχηματίσθη κατὰ τοῦ ὑσποδάρου, ἡ μὲν συγκειμένη ἐξ ἐλευθεροφρόνων, καθ' ὧν ἤρξατο ἀντιπράττων, ἡ δὲ ἐκ τῶν γερόντων βογιάρων, τῶν ἀτομικῶν αὐτοῦ ἐχθρῶν. Μετὰ δισταγμοὺς καὶ πάλην μακρὰν καθ' ἣν ὁ ἡγεμὼν προσεπάθησε νὰ εὕρῃ στήριγμα κατὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως παρὰ τῇ αὐλῇ τῆς Ῥωσσίας (1837), ἡ θέσις αὐτοῦ καθίστατο χείρων ἡμέραι. Ἡ διαγωγὴ αὐτοῦ ἐν τῇ ὑποθέσει τῶν ἐπαναστατῶν Βραΐλας τῷ 1841, ἡ σταθερότης μεθ' ἧς κατεδίωξε τοὺς ἐνόχους συνωμοσίας, ἧς μετεῖχεν ὁ φίλτατος πρόξενος τοῦ Γαλαξίου, ἔστρεψαν ἐντελῶς κατ' αὐτοῦ τὴν Ῥωσσίαν, ἥτις ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου ἀμειλίκτως ἐπεδίωκε τὴν καθαίρεσιν αὐτοῦ ᾗ καὶ κατώρθωσε παρὰ τῇ Πύλῃ κατ' ὀκτώβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Ἀντ' αὐτοῦ ἐξελέγη ὁ πρίγκηψ Βιβέσκος.

Ὁ Ἀλέξανδρος Γκίκας μετέβη εἰς Βιέννην, ἔνθα διέμεινε μέχρι τοῦ 1853, ὅτε ἐπέστρεψεν εἰς Βλαχίαν, ἔνθα κατ' Ἰούλιον τοῦ 1856, διωρίσθη καϊμακάμης τῆς ἡγεμονίας. Ἀπέθανε τῷ 1862 κατ' Ἰανουάριον ἐν Τόρρε-δὶλ-Μόντ.

Ὁ ἡγεμὼν Ἀλέξανδρος Γκίκας δὲν ἔχει κατ' εὐθεῖαν κληρονόμους, ἀλλ' ἔχει τέσσαρας ἀνεψιούς, υἱοὺς τοῦ πρωτοτόκου αὐτοῦ ἀδελφοῦ, Γρηγορίου τοῦ Η', οἵτινες κατέχουσι τὴν πρώτην θέσιν ἐν ταῖς τάξεσι τῶν βογιάρων· ἦσαν τοὺς βιτζαδέδες Κωνσταντῖνον καὶ Δημήτριον Γκίκαν (ἰδ. κατωτέρω), πρὸς δὲ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς τούτων Σκαρλάτους καὶ Παναγιώτην. Πέμπτος ἀνεψιός, ὁ Γρηγόριος, ἀπέθανε διὰ τραγικοῦ θανάτου, πεσὼν ἀπὸ τῆς ἁμάξης εἰς τὰ Ἠλύσια Πεδία, ἐν Παρισίοις τῇ 22 σεπτεμβρίου 1858.

Γκίκας (Κωνσταντῖνος), βλάχος πρίγκηψ καὶ πολιτικὸς γεννηθεὶς τῷ 1801, ἦτο πρωτότοκος υἱὸς τοῦ ὑσποδάρου Γρηγορίου Γκίκα, τοῦ ἐπονομασθέντος Παλιναρόπουλου καὶ ἀποθανόντος τῷ 1834· ἐν ἡλικίᾳ εἴκοσιν ἐτῶν ἐκλήθη ὡς ὅμηρος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ δραστηρίως εἰργάσθη ὅπως σώσῃ τὴν ζωὴν ἢ τὴν περιουσίαν πολυαρίθμων ἑλλήνων ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Κατόπιν ἐγένετο βάνος τῆς Κραϊόβης ἐν τῇ μικρᾷ Βλαχίᾳ μετέσχε τῶν συνελεύσεων ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος Βιβέσκου καὶ ἐχρημάτισε πρόεδρος τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου, ὑπὸ τὸν ἡγεμόνα Στιρβέην. Τῷ 1854, ἀντέστη σφοδρῶς ἐναντίον τῆς αὐστριακῆς κατοχῆς. Ἀφοῦ δὲ ἀπεποιήθη κατὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ ὑσποδάρου, τὴν θέσιν προέδρου τοῦ συμβουλίου, ἐγένετο ἐπὶ τῆς καϊμακαμίας τοῦ θείου αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου Γκίκα, ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν. Ἐπὶ δύο ἔτη ἐβοήθει παντὶ σθένει τὰς ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως τῶν δύο ἡγεμονιῶν ἐνεργείας. Ὁ πρίγκηψ Γκίκας ἦτο μέλος τῆς Συνελεύσεως.

ΓΚΙΚΑΣ (Δημήτριος), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1816 ἢ 1817, εἰσῆλθε νεώτατος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ῥωσσίας ἐπὶ τῆς ἡγεμονείας τοῦ θείου αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ κατώρθωσε νὰ προσελκύσῃ τὴν εὔνοιαν τοῦ αὐτοκράτορος Νικολάου. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ ἤρξατο διατρέχων σχεδὸν πάσας τὰς χώρας τῆς Εὐρώπης. Οὐδὲν ὑπούργημα ἐδέξατο ἐπὶ τῶν ὑσποδάρων Βιβέσκου καὶ Στιρβέη. Ἐπὶ τῆς ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Βοϋδδεργ συστάσης προσωρινῆς κυβερνήσεως, ἐγένετο πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου εἶτα, κατὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἡγεμόνος Στιρβέη, διωρίσθη διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ ἔσχε τὴν πρωτοβουλίαν πολυαρίθμων μεταρρυθμίσεων. Ἐκλεγεὶς μέλος τοῦ διβανίου τοῦ 1856, ὑπὸ τοῦ μερίσματος τῆς πόλεως ταύτης ἀπεστάλη εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ μολονότι ἦτο καὶ αὐτὸς οὗτος ὑποψήφιος ὑπεστήριξε τὴν διπλῆν ἐκλογὴν τοῦ συνταγματάρχου Κούζα (1859).

ΓΚΙΚΑΣ (Τζὼν ἢ Ἰωάννης), ἐξανεψιὸς τοῦ ἡγεμόνος Ἀλεξάνδρου, γενικὸς διοικητὴς τῆς νήσου Σάμου, ὑπὸ τὸν Σουλτάνον, μετὰ τοῦ τίτλου βέη, ἐγεννήθη ἐν Βουκουρεστίῳ περὶ τὸ 1817. Συμμαθητὴς τοῦ Ἀλεξάνδρου Γολέσκου ἐν τῷ ἐθνικῷ ἐκπαιδευτηρίῳ τοῦ Ἁγίου Σάββα, καὶ ὕστερον ἐν τῇ Κεντρικῇ σχολῇ τῶν τεχνῶν καὶ χειροτεχνημάτων ἐν Παρισίοις ἧς διήκουσε τὰ μαθήματα ἐπὶ τρία ἔτη (1837—40), ἐπέστρεψε μετ' αὐτοῦ εἰς Βουκουρέστιον, ἔνθα συνετάξατο τοῖς φιλόρροις ἀντιπολιτευομένοις καὶ μετέσχε τῆς ἐν Βραΐλᾳ συνωμοσίας. Τῷ 1843, μετέβη εἰς Παρίσιον, ἔνθα κατέλοιπεν ἔδραν μαθηματικῶν καὶ πολιτικῆς οἰκονομίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ, καὶ τὸ ἑπόμενον ἔτος συνειργάσθη μετὰ τοῦ Ἀλεξάν-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κέντρον Βιβλιοθηκονομίας
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

δρου καὶ τοῦ Κογαλνιτσεάνου, εἰς σύστασιν τῆς «Προόδου», ἐπιστημονικῆς καὶ φιλολογικῆς ἐπιθεωρήσεως, ἥτις μετὰ μικρὸν ἐπαύθη ὑπὸ τοῦ ἡγεμονεύοντος πρίγκηπος Στούρδζα. Ἐπανελθὼν εἰς Βουκουρέστιον (1845) ὁ Ἰωάννης Γκίκας ἐγένετο εἷς τῶν δραστηριοτάτων καὶ ἰσχυροτάτων ἀρχηγῶν τῆς ἐθνικῆς μερίδος, καὶ τῷ 1848, ἀπετέλεσε μέρος τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις διωργάνισε τὴν ἐπανάστασιν τῆς 16—22 Ἰουνίου. Μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ ἡγεμόνος Βιβέσκου, ἀπεστάλη εἰς Κωνσταντινούπολιν ὑπὸ τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως ὡς ἐπιτετραμμένος, ἐξηκολούθει δὲ διαμένων αὐτόθι καὶ μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς ἀνθηγεμονείας. Μολονότι δὲ συμπεριελαμβάνετο ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν προγραφέντων, κατώρθωσε νὰ προσελκύσῃ τὴν εὔνοιαν τῆς Πύλης καὶ μάλιστα τοῦ ἄγγλου πρεσβευτοῦ λόρδου Στραφόρδου Ῥεδκλὴφ, δι' οὗ περιβλήθη τῷ 1853 τὸ ἀξίωμα τοῦ καϊμακάμη ἐν Σάμῳ. Κατ' Ἰανουάριον τοῦ 1856 διωρίσθη ἔντιτλος διοικητὴς καὶ προυβιβάσθη ὑπὸ τῆς Πύλης εἰς τὸν βαθμὸν μουσίρη. Πολλάκις ἐπανῆλθεν εἰς τὰ πράγματα, ἰδίως δὲ κατὰ μάϊον τοῦ 1866, ὡς ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν ἐν τῷ ὑπουργείῳ Κανταρτζῆ.

Ὁ Ἰωάννης Γκίκας ἐδημοσίευσε τῷ 1843 ἐν Παρισίοις λίαν ἀξιοσημείωτον φυλλάδιον περὶ τῶν πραγμάτων τῶν Ἡγεμονιῶν, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *Dernière occupation des Principautés danubiennes*, ὑπὸ *G. Chaînoi* (ἀναγραμματισμὸς τοῦ *John Ghica*).

Περὶ τῆς περιωνύμου Κ. Ἑλένης Γκίκα ἴδ. Δώρα Ἰστριάς, ἢ ΔΩΡΑ Δ' ΙΣΤΡΙΑ.

ΓΛΑΒΡΙΟΣ. Ἴδ. ΑΚΙΛΙΟΣ.

ΓΛΑΔΒΑΧ, πάλ. τῶν πρωτίστων πολιτειῶν (ἐπαρχ. τοῦ Ῥήνου), 23 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Δυσσελδόρφης, πλησίον τῆς Κέρσης· κατ. τρισχίλιοι. Φημιζόμενα πανικά, λιναὶ ταινίαι.

ΓΛΑΒΟΔΑ ἢ ΦΕΤ-ΙΣΛΑΜ, πόλ. τῆς Σερβίας, ὑπεράνω τῶν στενῶν τῶν Σιδηρῶν πυλῶν. Αὐτόθι ἀναγκάζονται, ἕνεκα τῆς ὁρμῆς τῶν ποταμίων ῥευμάτων, νὰ καταβαίνωσιν εἰ ὁδοιπόροι καὶ νὰ μεταβαίνωσι διὰ ξηρᾶς μέχρις Ὀρσόβας.

ΓΛΑΔΣΤΩΝ (Οὐίλλιαμ—Ἔβαρτ), Ἄγγλος πολιτικὸς γενν. τῇ 29 δεκεμβρίου 1809 ἐν Λιβερπούλῃ, εἶναι ὁ τρίτος υἱὸς τοῦ σὶρ Τζὼν Γλάδστωνος (sir John Gladstone), σκώτου ἐμπόρου, ὅστις κατὰ συνέπειαν χρεωκοπίας, ἦλθεν ὅπως ἐγκαταστῇ εἰς τὴν πόλιν ταύτην, ἔνθα συνήθροισε κολοσσαίαν περιουσίαν ἐμπορευόμενος μετὰ τῆς Ἰνδικῆς. Ἐποιήσατο λαμπρὰς σπουδὰς ἐν τῇ σχολῇ τῆς Ἐτώνης καὶ τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ὀξωνίας, ἐν ᾧ ἔτυχε τοῦ διδακτορικοῦ πτυχίου τῷ 1832. Μόλις περατώσας τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἀπεστάλη, κατὰ σύστασιν τοῦ δουκὸς τοῦ Νεοκαστέλου, παρὰ τῶν ἐκλογέων τῆς Νεουάρκης, εἰς τὴν πρώτην μετὰ τὸ μεταῤῥυθμιστικὸν νομοσχέδιον Βουλὴν (1832)· εἰσῆλθεν εἰς τὸ κοινοβουλευτικὸν στάδιον ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν δύο μεγάλων ὀπισθοδρομικῶν μερίδων τῶν χρόνων αὐτοῦ, τῶν σφόδρα βασιλικῶν καὶ τῶν σφόδρα διαμαρτυρομένων. Καίτοι νεώτατος προσείλκυσε δι' ἐντονωτάτων καὶ ἐπιδεξιωτάτων ἀγορεύσεων τὴν προσοχὴν τῶν συναδέλφων αὐτοῦ καὶ ἐκτήσατο τὴν εὔνοιαν τοῦ σὶρ Ῥοβέρτου Πήλ, ὅστις προσεπάθει τότε νὰ συναθροίσῃ τὰ λείψανα τῆς συμπολιτευομένης μερίδος ὑπὸ τὴν συντηρητικὴν σημαίαν· ἅμα δὲ ἀνελθὼν εἰς τὴν ἐξουσίαν διώρισε τὸν Γλάδστωνα (1834), λόρδον τοῦ θησαυροφυλακείου, εἶτα ὑπογραμματέα τῶν ἀποικιῶν.

Ἐπανελθὼν κατ' ἀπρίλιον τοῦ 1835 εἰς τὰ θρανία τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὁ Γλάδστων, κατεπολέμησε σφοδρῶς τὴν πολιτικὴν τοῦ λόρδου Μελβούρνου, καὶ ἐπενέβη εἰς θρησκευτικὸν ζήτημα λίαν ἀπασχολοῦν τοὺς πάντας, δημοσιεύσας τὸ βιβλίον αὐτοῦ «Ἡ Πολιτεία ἐν ταῖς μετὰ τῆς Ἐκκλησίας σχέσεσιν αὐτῆς» (He State in its relation to the Church), ἐν Λονδίνῳ, 1838, τόμ. 1. Ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ ἐτίθει τὴν ἀρχὴν ἥτις σφοδρῶς κατεπολεμήθη ὑπὸ τοῦ Μακωλαίη ἐν τῇ Ἐπιθεωρήσει τοῦ Ἐδιμβούργου», ὅτι ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος ἔχει χρέη πρὸς τὸν Θεὸν ἀνεξαρτήτως τῶν πρὸς τὴν κοινωνίαν, τὸ Κράτος ὅπερ δέον νὰ ἐξομοιωθῇ πρὸς ἄτομον, ὀφείλει ἐπίσης νὰ ἔχῃ μίαν θρησκείαν καὶ νὰ τηρῇ τὸ σύμβολον αὐτῆς· συνεπέραινε δὲ ὅτι ἔδει ν' ἀπαθαῤῥύνηται πᾶσα ἄλλη θρησκεία παρὰ τὴν τοῦ Κράτους, οὐχὶ διὰ τοῦ διωγμοῦ ἢ τῶν δικαστικῶν ποινῶν, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἀποκλεισμοῦ παντὸς δημοσίου ὑπουργήματος καὶ τῶν ἐθνικῶν διακρίσεων.

Τὸ ὑπουργεῖον τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἔπεσε μετ' οὐ πολὺ προτείναν τὴν παραδοχὴν τῆς ξύνης σακχάρεως (1841), ὁ δὲ σὶρ Ῥοβέρτος Πήλ, ἔλαβε τὴν διεύθυνσιν τῶν πραγμάτων καὶ διώρισε τὸν Γλάδστωνα διευθυντὴν τοῦ νομισματοκοπείου καὶ ἀντιπρόεδρον τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου, εἰσήγαγε δ' αὐτὸν συγχρόνως εἰς τὸ ἰδιαίτερον συμβούλιον. Κατὰ μάϊον τοῦ 1843, ἐγένετο πρόεδρος τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου, ἀντικαταστὰς τὸν λόρδον Ῥιπών· ἀλλ' ἅμα τῇ προκίσεως τοῦ καθολικοῦ κολλεγίου τῆς Μαυνούθ, ἧς ἀντέδικεν ἐκ τῶν θρησκευτικῶν ἀρχῶν του,

περιτιήθη τῷ 1845 κατὰ φεβρουάριον. Πρὶν ἢ λήξῃ τὸ ἔτος ἐδέξατο τὸ χαρτοφυλάκιον τῶν ἀποικιῶν, ὅπερ ἐχήρευε μετὰ τὸν λόρδον Στάνλεην, ταυτοχρόνως δὲ ἀντεπροσωπεύετο, ἕνεκα τῶν νέων αὐτοῦ καθηκόντων, ἀπέναντι τῶν ἐκλογέων αὐτοῦ, ἢ μᾶλλον ἀπέναντι τοῦ δουκὸς τοῦ Νεοκαστέλλου, ὅστις ἀπεμάκρυνεν αὐτὸν τῆς Βουλῆς, καὶ οὕτω μὴ δυνηθεὶς νὰ μετάσχῃ τῶν ἐν αὐτῇ μεγάλων συζητήσεων κατέλιπε τὴν ἐξουσίαν μετὰ τοῦ σὶρ Ῥοβέρτου Πὴλ κατ' ἰούλιον τοῦ 1846.

Ἐκλεγεὶς τῷ 1847 ὑπὸ τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ὀξωνίας, ὁ Γλάδστων ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων καὶ ἔλαβε παρὰ τὸν προϊστάμενον αὐτοῦ τὴν ἀρχηγίαν τῆς ἐλευθερόφρονος συντηρητικῆς μερίδος· κατεπολέμησε τὸν παπισμὸν, ἀπέκρουσε τὸ περὶ ἐκκλησιαστικῶν τίτλων νομοσχέδιον καὶ ὑπεστήριξε τὴν ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ παραδοχὴν τῶν Ἰουδαίων, πρὸς μεγάλην δυσαρέσκειαν τῶν ἐντολέων του, καθὼς καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Δισραέλη προταθεῖσαν ἔρευναν περὶ τῆς ἐσχάτης ἐνδείας τῶν ἀγροτικῶν κλάσεων· ἡ δὲ περὶ τῆς ἐρεύνης ταύτης ἀπόφασις ἐνεθάρρυνε τὰς ἐλπίδας τῶν προστατευτικῶν, καὶ, τῷ 1851, ἀποπειραθέντες ὅπως σχηματίσωσιν ὑπουργεῖον, προέτειναν τῷ Γλάδστωνι νὰ δεχθῇ τὴν πρωθυπουργείαν. Ἀλλ' ὁ Γλάδστων κατήνεγκε τὸ ὕστατον τραῦμα κατὰ τοῦ ὑπουργείου Δέρβη, τῷ 1852, διὰ σαφοῦς καὶ σοφῆς ἀναιρέσεως τοῦ οἰκονομολογικοῦ συστήματος τῶν βασιλοφρόνων. Μετά τινας ἡμέρας, ἐδέξατο παρὰ τοῦ λόρδου Παλμερστῶνος τὴν θέσιν γραμματέως τῆς Ἐπικρατείας ἐπὶ τῶν ἀποικιῶν, εἶτα τὴν τοῦ καγκελαρίου τῶν οἰκονομικῶν, ἣν κατεῖχε μέχρι τοῦ 1855. Τῷ 1858, διωρίσθη ἔκτακτος ἁρμοστὴς τῶν Ἰονίων νήσων.

Ὁ Γλάδστων ἀνέλαβεν ἐν τῷ νέῳ ἐλευθερόφρονι ὑπουργείῳ τοῦ ἰουλίου 1859, τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ χαρτοφυλάκιον, συνετέλεσεν ἰσχυρῶς ὑπὲρ τῆς ἐμπορικῆς συνθήκης μετὰ τῆς Γαλλίας καὶ παρεσκεύασεν ἀποφασιστικῶς ῥιζικὴν μεταρρύθμισιν τοῦ συστήματος τῆς φορολογίας, κινδυνεύων νὰ κλονίσῃ τὴν θέσιν αὐτοῦ ἐν τῷ ὑπουργείῳ Ῥώσσελλ - Παλμερστῶν, κατ' ἰούνιον τοῦ 1860. Οἱ οἰκονομολογικοὶ αὐτοῦ συνδυασμοὶ πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἰσορροπίας ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ἄνευ ὑπερβολικῶν φόρων, ἐπῆνεγκον τὸ ἀπίθανον ἔτος μεγίστην ἐν Ἀγγλίᾳ εὐχαριστησιν καὶ διέψυχραν τὸν θαυμασμὸν πάσης τῆς Εὐρώπης. Ἀπὸ βασιλόφρονος γενόμενος εἷς τῶν σοβαρῶν ἐλευθεροφρόνων ἠναγκάσθη, ἐπαναλαμβάνων τὰ αὐτὰ, ὅπως ἀποποιηθῇ τὴν ἐκ μέρους τοῦ πανεπιστημίου Ὀξωνίας ἐκλογὴν, διότι τὸ πανεπιστήμιον τοῦτο ἀντεπροσωπεύετο πάντοτε ὑπὸ βασιλοφρόνων· ἐλέγετο δὲ ὅτι 800 ἐκλογεῖς τοῦ κολλεγίου τῆς Λαγκαστρίας προσήνεγκον αὐτῷ τὴν ὑποψηφιότητα, 1861. Ὅθεν κατ' ἰούλιον τοῦ 1865, οὐδεὶς ἐξεπλάγη ἰδὼν ὅτι τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ὀξωνίας, πιστὸν εἰς τὰς συντηρητικὰς αὐτοῦ παραδόσεις ἀπέῤῥιψε τὴν ἐκλογὴν τοῦ Γλάδστωνος, ἐνῷ ἡ Σούθ-Λαγκασχίρη, ἐδέξατο αὐτὸν ὡς ἀντιπρόσωπον ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ.

Ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἔτος, τὸ ἐλευθερόφρον ὑπουργεῖον, οὗ μέρος ἀπετέλει ὁ Γλάδστων ἐπάλαιε κατὰ τῶν δυσχερειῶν τῆς ἐκλογικῆς μεταῤῥυθμίσεως καὶ τῶν ἐπικινδύνων ταραχῶν τοῦ φαινιανισμοῦ. Ὁ θάνατος τοῦ λόρδου Παλμερστῶνος (18 ὀκτωβρίου 1865) συνετέλεσεν εἰς ἐξασθένησιν αὐτοῦ, ἕτεραι δ' ἀποδιώσεις καὶ ἀποχωρήσεις ἐπήνεγκον διαφόρους τροποποιήσεις. Αὐστηρὰ μέτρα καὶ ἡ προσωρινὴ καταργησις τοῦ *habeas corpus* (ἴδ. τὴν λέξιν), 19 φεβρουαρίου 1866 κατέστειλαν τὴν ἐπανάστασιν ἐν Ἰρλανδίᾳ, ἀλλὰ δὲν ἀφώπλισαν αὐτὴν, εἶτα κοινοβουλευτικὴ ἧττα ἐν τῇ συζητήσει τοῦ περὶ ἐκλογικῆς μεταῤῥυθμίσεως νομοσχεδίου ἠνάγκασε τοὺς ὑπουργοὺς Ῥώσσελ καὶ Γλάδστωνα νὰ δώσωσι τὰς παραιτήσεις αὐτῶν (26 ἰουνίου), καὶ νὰ παραχωρήσωσι τὴν ἐν τῷ ὑπουργείῳ θέσιν εἰς τοὺς βασιλόφρονας Δέρβην καὶ Δισραέλην (16 ἰουλ.). Μόλις καταλιπὼν τὴν ἐξουσίαν ὁ Γλάδστων, ἤρξατο μελετῶν τὴν κατάργησιν τῆς προνομιούχου ἐκκλησίας τῆς Ἰρλανδίας καὶ τὸν χωρισμὸν τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς πολιτείας. Ἐν ἀρχῇ τοῦ 1868 τὸ ὑπὸ τοῦ Γλάδστωνος ὑποβληθὲν νομοσχέδιον συνεζητήθη ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων, καὶ ἐψηφίσθη μὲν τῇ 18 ἰουνίου ἀλλ' ἀπεκρούσθη ὑπὸ τῶν λόρδων. Ἐκ τούτου προῆλθε μεγάλη ταραχὴ, αἱ δὲ δημόσιαι ἀγορεύσεις ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ ὁ Γλάδστων μέγα διεδραμάτιζε τότε πρόσωπον διὰ τῶν ἐγκυκλίων καὶ τῶν δημηγοριῶν αὐτοῦ. Ἀπέναντι τῆς πάλης ταύτης ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων διελύθη. Τὸ ἐκλογικὸν σῶμα ἀπεφάνθη δι' ἰσχυρᾶς πλειονοψηφίας ὑπὲρ τῆς νέας μεταῤῥυθμίσεως, ἀλλ' ἀτομικῶς ὁ Γλάδστων ἡττήθη ἐν Λαγκασχίρῃ καὶ ἀπεστάλη εἰς τὴν νέαν Βουλὴν ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς πόλεως τοῦ Γρηνουίκου, ἥτις ὁμοφώνως ἐξελέξατο αὐτὸν. Τότε ἐκλήθη ὅπως σχηματίσῃ νέον ἐλευθερόφρον ὑπουργεῖον, ἐν ᾧ ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα τοῦ πρώτου λόρδου τοῦ θησαυροφυλακείου, καὶ πραγματοποίησε μετ' ἄλλων συν-

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης Αριστοτέλους (Π.Π.Ι.Δ.)

αδέλφων τὸν πᾶσαν μεταρρυθμιστικὴν κίνησιν θερμῶς ὑπερασπίζοντα Βράϊτ (κατὰ δεκέμβριον τοῦ 1868).

Ἡ κυριωτέρα πρᾶξις τοῦ ὑπουργείου Γλάδστωνος ὑπῆρξεν ἡ ἐπανάληψις τοῦ πρὸς κατάργησιν τῆς ἐν Ἰρλανδίᾳ ἐκκλησίας νομοσχεδίου. Ἰσχυρῶς ὑπὸ τοῦ συντάξαντος αὐτὸ ὑποστηριζόμενον ὑπέστη ἀδλαβῶς τρεῖς ἀναγνώσεις ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων (κατὰ μάρτιον καὶ ἀπρίλιον τοῦ 1869), εἶτα εἰσήχθη εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Λόρδων, ἀλλὰ μετὰ τροπολογιῶν, αἵτινες ἠλάττουν τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ (κατ' Ἰούνιον καὶ Ἰούλιον). Ὁ Γλάδστων ἠτήσατο παρὰ τῆς Κάτω Βουλῆς ἀποφασιστικῶς τὴν ἀπόρριψιν αὐτῶν καὶ κατώρθωσε νὰ διατηρήσῃ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τὰ οὐσιωδέστερα ἄρθρα αὐτοῦ. Ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ πάλῃ κατὰ τῆς Ἄνω Βουλῆς ὑπεστηρίζετο ὑπὸ τῶν ζωηρῶν διαδηλώσεων τῆς δημοσίας γνώμης, ἧς αὐτὸς ἦτο διερμηνεύς.

Ὡς ῥήτωρ ὁ Γλάδστων διέπρεψε τὸ πρῶτον ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων κατὰ τὴν περὶ τὸ ἐκθέτειν δεινότητα, τὴν ἰσχὺν τῶν εἰδικῶν αὐτοῦ μελετῶν καὶ τὸ καθαρὸν τῆς ἀπαγγελίας· ἐντελῶς κάτοχος τῆς ἱστορίας, τῆς θεολογίας καὶ τῶν κλασικῶν συγγραφέων, ἠρύετο ἐξ αὐτῶν παραδείγματα νέαν διδόντα μορφὴν εἰς τὴν συζήτησιν· οἱ ὁμοεθνεῖς αὐτοῦ εἶπον ὅτι «λαλεῖ περὶ δημοσίων πραγμάτων ὡς δεκάτη μοῦσα».

Ἔχομεν τοῦ Γλάδστωνος ἐκτὸς τοῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντος συγγράμματος· «Περὶ Ἀρχῶν τῆς Ἐκκλησίας» 1840, «Ἱστορίαν τῶν Ῥωμαϊκῶν Κρατῶν», 1851—1852, τομ. 3, εἰς 8ον, μεταφρασθεῖσαν ἐκ τῆς ἰταλικῆς τοῦ Φαρίνη· «Μίαν ἐπιστολὴν τῷ λόρδῳ Ἀβερδήνῳ», 1851, ἐν ᾗ ζωγραφεῖ μετὰ μεγίστης ῥώμης τοὺς ἐν Νεαπόλει πολιτικοὺς διωγμοὺς κατὰ τῶν φιλοπατρίδων· ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐκίνησεν εἰς θαυμασμὸν τὴν Εὐρώπην· «Μελέτας ἐπὶ τοῦ Ὁμήρου καὶ τῶν ὁμηρικῶν χρόνων», 1861, κτλ.

Ὁ Γλάδστων ἔχει ἕνα ἀδελφόν, τὸν λόρδον Θωμᾶν Γλάδστωνα ζῶν βαρόνον τὸ ὄνομα, γενν. ἐν Διγγουάλλῃ πλησίον τῆς Λιβερπούλης, τῷ 1804, καὶ διαδεξάμενον τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τῷ 1851. Ἐσπούδασε καλῶς ἐν Ὀξωνίᾳ, καὶ ἤρξατο πολλάκις ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων ἀπὸ τοῦ 1830 μέχρι τοῦ 1842.

ΓΛΑΖΕΡ (Χριστόφορος), χημικός, γενν. ἐν Ἑλβετίᾳ, ἀποθ. τῷ 1678, φαρμακοποιὸς Λουδοβίκου τοῦ Η' καὶ τοῦ δούκος τῆς Αὐρηλιανῆς. Ἐνοχοποιηθεὶς εἰς τὰ τῆς Μαρκησίας δὲ Βρινβιλλιὲρς, 1676, ἐφυλακίσθη εἰς τὴν Βαστίλλην, ἀλλ' ἀπελύθη. Ἀνεκάλυψε τὸ «πολύχρηστον ἅλας» (sulfate de potasse), ὅπερ φέρει τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

ΓΛΑΜΒΙΑ (Ῥανοῦλφος δέ), Ἄγγλος βαρόνος τοῦ ΙΒ' αἰῶνος, ἀπέκρουσεν εἰσβολὴν τοῦ Γουλλιέλμου τῆς Σκωτίας εἰς Ἀγγλίαν, ἠκολούθησε Ῥιχάρδῳ τῷ Α' εἰς Παλαιστίνην, καὶ ἐρονεύθη ἐν τῇ πολιορκίᾳ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἄκρης τῷ 1190. Διακεκριμένος νομομαθής, συνέθετο λατινιστί, κατὰ διαταγὴν Ἐδρίκου τοῦ Β', ἓν *Tractatus de legibus*, σύγγραμμα λίαν τιμώμενον, τυπωθὲν δὲ τὸ πρῶτον ἐν Λονδίνῳ, ἄνευ ἡμερομηνίας, εἰς 8ον, ἀνατυπωθὲν τῷ 1554, 1557, 1604, 1673 καὶ 1776, τόμ. 4, εἰς 4ον, μεταφρ. εἰς τὴν ἀγγλικὴν, τῷ 1780, ὑπὸ John Wilmot, καὶ τῷ 1812 ὑπὸ I. Beames, ἐν Λονδίνῳ, μετὰ βίου τοῦ συγγραφέως.

Γλαμβίλ (Ἰωσήφ), θεολόγος, γενν. τῷ 1636 ἐν Πλυμούθῃ, ἀποθ. τῷ 1680. Ἦτο μαθητὴς τοῦ Βάκωνος, καὶ ἐκηρύσσετο ἐναντίον τοῦ δογματισμοῦ τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τοῦ Καρτεσίου.

ΓΛΑΜΟΡΓΑΝ, κομητεία τῆς Ἀγγλίας, κατὰ τὴν Ν ἐσχατιὰν τῆς Οὐαλλίας, μεταξὺ τῆς διώρυγος τῆς Βριστόλης καὶ τῶν κομητειῶν τῆς Καερμάρθεν πρὸς Δ, τῆς Βρεκνόκης πρὸς Β, τοῦ Μομμούθ πρὸς Α. Κάτ. 317, 750. Δημητριακά. Ἐξαγωγὴ βουτύρου καὶ τυροῦ. Πρωτ. Καρδίφφη. Εἶναι ἡ ἀρχ. χώρα τῶν Σιλούρων.

ΓΛΑΡΙΑΝΟΣ (Ἑλβετικὸς ΔΩΡΙΤΗΣ, ὁ λεγόμενος), ἀπὸ τῆς τοπαρχίας Γλάρις ἐν Ἑλβετίᾳ, ἔνθα ἐγεννήθη τῷ 1488, ἀποθ. τῷ 1563, φιλόλογος σχεδὸν πανεπιστήμων, ἐδίδαξε τὰ μαθηματικὰ καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἐν Βασιλείᾳ τῷ 1515, τὴν ἱστορίαν ἐν Φριβούργῃ τῷ 1529, κτλ. Ἔχομεν αὐτοῦ, ἐκτὸς ἄλλων συγγραμμάτων, Σχόλια εἰς Ὁράτιον, Ὀβίδιον, Κικέρωνα, Τίτον Λίβιον, Διονύσιον τὸν Ἁλικαρνασσέα, κτλ. Τὰ λίαν ἀξιοσημείωτα ὡς πρὸς τὴν ἐποχὴν αὐτοῦ καὶ λίαν χρήσιμα μέχρι σήμερον συγγράμματα αὐτοῦ πολὺ συνετέλεσαν εἰς προαγωγὴν τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν.

ΓΛΑΡΙΣ, Γλαρόνιον, Γλαρίζιον (*Glaronium*, *Glarizium*) πόλις τῆς Ἑλβετίας πρωτ. τῆς ὁμωνύμου τοπαρχίας, 130 χιλιάμετρα ΒΑ τῆς Βέρνης, 95 ΝΑ τῆς Ζυρίχης, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Λίνθου. Κάτ. 4,707. Μεταξουργεῖα, ἐνδικὰ ὑφάσματα, μουσελίνη, ταπῆτα· κλωστήρια βάμβακος καὶ ὑφαντήρια. Ὡραῖα γοτθικὴ ἐκκλησία. Ἡ τοπαρχία αὐτὴ

κειμένη μεταξὺ τῶν τῆς Σδύτζης καὶ τοῦ Οὐρὴ πρὸς Δ, τῶν Γριζονικῶν πρὸς Ν, καὶ τοῦ 'Αγίου Γάλλ πρὸς Α καὶ πρὸς Β, ἔχει ἔκτασιν 691 τετραγωνικ. χιλιαμέτρων καὶ κατ. 33,363, ἐξ ὧν 27,506 διαμαρτυρόμενοι. Γῆ βουνώδης, πλουσία εἰς βοσκὰς, πολλάκις ἐρημουμένη ὑπὸ τῶν πλημμυρῶν τοῦ Λίνθα, ὅστις διαῤῥέει αὐτὴν ἀπὸ Ν πρὸς Β.

ΓΛΑΣΚΟΒΗ ἡ Γλασκόβιον (*Glascovium*), ἀγγλιστὶ *Glasgow* ἢ *Glascow*, πόλ. τῆς Σκωτίας (Λανάρκη), 69 χιλιάμ. πρὸς Δ τοῦ 'Εδιμβούργου, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Κλύδου, ἐπὶ τῆς 55ο 52' Β πλ., καὶ 6ο 36' 19'' Δ μήκ. Κάτ. 58,926 τῷ 1780· 77,385, τῷ 1801· 100,739 τῷ 1811· 147,043 τῷ 1821· 394,857 τῷ 1861· 458,947 κατὰ τὰ μέσα τοῦ 1869. 'Αρχιεπισκοπή. Περιώνυμον πανεπιστήμιον, θεμελιωθὲν τῷ 1450 ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου W. Turnbull, καὶ ἐν ᾧ ἐδίδαξεν ὁ 'Αδὰμ Σμίθ. Σχολὴ τῶν ἐφηρμοσμένων ἐπιστημῶν, θεμελιωθεῖσα τῷ 1796 ὑπὸ τοῦ 'Ανδερσῶνος· σχολαὶ βιομηχανικαὶ, κλασικὴ καὶ πρότυπος. Χρηματιστήριον καὶ ἐμποροδικεῖον· βιβλιοθήκη, μουσεῖον τοῦ Hunter, ἀστεροσκοπεῖον, βοτανικὸς κῆπος. Πολυάριθμοι σοφοὶ σύλλογοι. Ἡ Γλασκόβη διαιρεῖται εἰς «παλαιὰν πόλιν», κακῶς ἐκτισμένην, σκοτεινὴν, ῥυπαρὰν, καὶ «νέαν πόλιν», καλῶς ἐῤῥυμοτομημένην, καὶ γέμουσαν ὡραίων οἰκοδομῶν. Σημειώσεως ἄξια εἶναι ἡ γοτθικὴ μητρόπολις (*St. Mungo church*), αἱ ἐκκλησίαι τοῦ 'Αγίου 'Ανδρέου καὶ τοῦ 'Αγίου Γεωργίου, τὸ λεγόμενον *Royal infirmary* νοσοκομεῖον, τὸ μέγαρον τῆς δικαιοσύνης, τὰ μνημεῖα τοῦ Νέλσωνος, τοῦ Τακώβου Οὐάττ (James Watt) καὶ τοῦ Οὐάλτερ Σκὸττ, καὶ τὰ παρόχθια τοῦ Κλύδου. Ἡ Γλασκόβη εἶναι ἡ πρώτη πόλις τῆς Σκωτίας κατὰ τὴν ἔκτασιν, τὸν πληθυσμὸν, τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν, ἀλλ' ἡ πτωχεία εἶναι μεγίστη ἐν αὐτῇ· 30,000 ἀνθρώπων διατελοῦσιν ἄστεγοι καὶ κοιμῶνται ἐπὶ τῶν δρομίσκων (*doynds*). Σημαντικὰ ἐργοστάσια βαμβακερῶν, λιναί ταιναι, σάλια, τάπητες, χημικὰ προϊόντα, τυπογραφεῖα, βαφεῖα κτλ. Διαφόρων εἰδῶν ἐργοστάσια καὶ χυτήρια. Κατασκευὴ ἀτμομηχανῶν. Ἡ βιομηχανία τῆς Γλασκόβης ἀπασχολεῖ πλείονα τῶν 400 καταστημάτων. Ζωηρότατον ἐμπόριον διευκολυνόμενον διὰ τῆς μεγάλης διώρυγος τοῦ Φόρθη καὶ τοῦ Κλύδου, ἥτις συνδέει πλησίον μετὰ τοῦ 'Εδιμβούργου, διὰ τῶν διωρύγων τοῦ Μογκλάνδου καὶ τοῦ 'Ανδρεσὰν καὶ διὰ σιδηροδρόμων συνδεόντων τὴν Γλασκόβην μετὰ πασῶν τῶν ἄλλων μεγαλοπόλεων τοῦ βασιλείου. 'Ατμόπλοια διὰ Λιβερπούλην, Δουβλῖνον, Βελφάστην, Λονδονδερρύ, Κόρκην, Ἰμβερνέσσην, κτλ. Ἑνοῦται διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τῆς Βερβίκης. Ἡ Γλασκόβη ἦτον, ἀπὸ τοῦ 560, ἕδρα ἐπισκοπῆς, ἥτις ἀνηγορεύθη ἀρχιεπισκοπὴ τῷ 1848. Αὐτόθι συνεκροτήθη, τῷ 1638, ἡ συνέλευσις τῆς σκωτικῆς ἐκκλησίας, ἥτις ἐγκατέστησε τὸν πρεσβυτεριανισμόν. Πατρὶς τοῦ Θωμᾶ Ρείδ.

ΓΛΑΣΤΕΜΒΟΥΡΓ, πόλις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς 'Αμερικῆς (Κοννεκτικοῦτον), 53 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Νέας Χάβεν, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Κοννεκτικούτου. Κάτ. 3,500. Κλασικὴ σχολή. 'Εργοστάσια βαμβακίνων ὑφασμάτων· ὑαλικά.

ΓΛΑΣΤΟΜΒΟΥΡΥ, Γλαστονία, πόλ. τῆς 'Αγγλίας (Σομμερσέτη), 9 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Οὐέλς, ἐπὶ ἑλώδους χερσονήσου, λεγομένης νήσου 'Αβαλών· κάτ. 3,500. Περίφημος διὰ μονὴν βενεδικτίνων τανῦν ἠρειπωμένην, ἧς θεμελιωτὴς ἐθεωρεῖτο Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ 'Αριμαθείας, καὶ ἥτις κατηγρήθη ὑπὸ Ἐρρίκου τοῦ Η'.

ΓΛΑΤΖΗ, *Glatz*, λατινιστὶ *Glacium* (Γλάκιον), πολωνιστὶ *Gladzko*, πόλ. τῶν πρωσσικῶν χωρῶν (Σιλεσία), ἐπὶ τοῦ Νείσσα, 92 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Βρεσλαύου. Κάτ. 10,500. Πρωτ. διοικήσεως. Φρούριον 1ης τάξεως. Θέας ἄξιος εἶναι ἐν αὐτῇ εἷς βασιλικὸς πύργος, τὸ δημαρχεῖον, ἡ καθολικὴ ἐκκλησία, ὁ βοτανικὸς κῆπος. 'Εργοστάσια διαφόρων ὑφασμάτων. 'Εμπόριον ἀρωμάτων, πανικῶν καὶ βυρσῶν.—Ἡ Γλάτζη ἐπολιορκήθη καὶ κατελήφθη ὑπὸ Ἐρρίκου τοῦ Γ', 1049, ὑπὸ τῶν Πολωνῶν, 1114, τῶν Οὐσσιτῶν, 1421, τῶν Αὐστριακῶν τῷ 1622· παρεδόθη εἰς τὴν Πρωσσίαν, 1742, ἠλώθη ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν τῷ 1759, ὑπὸ τῶν Βαυαρῶν καὶ τῶν Βυρτεμβεργίων τῷ 1807. Ἡ κομητεία τῆς Γλάτζης, ἀρχιπριγκηπάτον τῆς Γερμανίας, ὑπῆρξε κατ' ἀρχὰς κτῆμα τοῦ βασιλείου τῆς Βοημίας· ἀναγορευθεῖσα εἰς κομητεία τῆς αὐτοκρατορίας ὑπὸ Φρειδερίκου τοῦ Γ', 1462, περιῆλθεν αὖθις εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ στέμματος τῆς Βοημίας, καὶ ἐξουσιάζετο ὑπ' αὐτοῦ μέχρις οὗ συμπεριελήφθη μετὰ πάσης τῆς Σιλεσίας ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Πρωσσίας, ὑπὸ Φρειδερίκου τοῦ Β', 1742. Τανῦν ἀποτελεῖ τὰς διοικήσεις τῆς Γλάτζης καὶ τῆς 'Αδελσχειδράτης, ἐν τῇ ἀντιβασιλείᾳ τοῦ Βρεσλαύου.

ΓΛΑΥΚΗ, μία τῶν Νηρηίδων. ϛ—, μία τῶν Δαναΐδων συνευνασθεῖσα τὸν υἱὸν τοῦ Αἰγύπτου Αλκην κατὰ τὴν πρώτην τοῦ γάμου νύκτα. (Ὁ.

ΔΑΝΑ-ΙΔΕΣ). §—, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῆς Κορίνθου Κρέοντος, ἡ ἄλλως Κρέουσα, ἣν, νυμφευομένην τὸν Ἰάσωνα, κατέφλεξε διὰ τοῦ μηδικοῦ πυρὸς ἡ Μήδεια. §—, θυγάτηρ τοῦ Κυχρέως, βασιλέως τῆς Σαλαμῖνος, γυνὴ δὲ τοῦ Ἀκταίου καὶ μήτηρ τοῦ Τελαμῶνος. §—, μουσικὴ σύγχρονος τοῦ Θεοκρίτου, ζήσασα ἐν τῇ αὐλῇ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου. §—, πολίχνη τῆς Ἰωνίας, παρὰ τὴν Μυκάλην, ἡ ἄλλως Γλαυκία.

ΓΛΑΥΚΙΑΣ (Κ.), πραίτωρ, ὅστις ἠθέλησε νὰ διορίσῃ ὕπατον τὸν δήμαρχον Σατουρνῖνον, φίλον αὐτοῦ, καὶ ἐδολοφάνησε τὸν ἀντιποιούμενον τῆς αὐτῆς θέσεως Μέμμιον. Ὁ ῥωμαϊκὸς λαὸς ἀγανακτήσας ἐπὶ τῇ δολοφονίᾳ ταύτῃ ἔσφαξε τὸν Σατουρνῖνον καὶ τὸν Γλαυκίαν, 100 πρ. Χ.

ΓΛΑΥΚΙΑΣ, γλύπτης ἐξ Αἰγίνης, ἀκμάσας κατὰ τὴν 78 Ὀλυμπιάδα, ὅστις ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐποίησε τὸν πύκτην Γλαῦκον ἐν θέσει σκιαμαχοῦντος, διότι ἦν ἄριστος εἰς τὰς χειρονομίας, ἔργον χαρακτηριστικόν, καὶ ἀποδεικνύον τὸν ῥυθμὸν τῆς τέχνης. ἀνειμένον ἤδη καὶ πάσης πέδης ἐλεύθερον. Ὁ Γλαῦκος οὗτος, κατὰ Σουΐδαν καὶ τὰ τοῦ Βεκκέρου ἀνέκδοτα, ἐνίκησεν ἐν Ὀλ. 25· ἀλλ' ἡ χρονολογία αὕτη εἶναι προφανῶς ἐσφαλμένη, διότι κατ' αὐτὰ ταῦτα τὰ ἀνέκδοτα, ἀφοῦ καὶ ἄλλας νίκας ἐνίκησεν, ἐφονεύθη ὁ Γλαῦκος ὑπὸ Γέλωνος τοῦ Συρακουσίου, ὅστις ἀπέθανεν ἐν Ὀλ. 73, γ'. Ἄρα ἡ νίκη αὐτοῦ πιθανῶς ἐγένετο ἐν Ὀλυμ. 65 καὶ οὐχὶ 25. Ὁ δὲ ἀνδριὰς ἀνεγερθεὶς αὐτῷ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του πρέπει νὰ κατεσκευάσθη οὐχὶ πρὸ τῆς 70 Ὀλ. Ἐποίησε δὲ καὶ ἀνδριάντα ἐν τεθρίππῳ Γέλωνος τοῦ Γελώου, νικήσαντος τὴν 73ην Ὀλυμ. καὶ τυραννήσαντος ἐν Συρακούσαις ἐν Ὀλ. 73 δ'. Αὐτοῦ εἶναι προσέτι καὶ ὁ ἀνδριὰς τοῦ περιφήμου ἀθλητοῦ Θεαγένους τοῦ Θασίου, ὅστις ἔλαβε τετρακοσίους καὶ χιλίους στεφάνους, νικήσας περὶ τὴν 75ην Ὀλυμ. Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ τοῦ Φίλωνος, υἱοῦ Γλαυκίου ἐκ Κερκύρας, οὗ τὸ ἐπίγραμμα ἔγραψεν ὁ ἐν Ὀλ. 78 ἀποθ. Σιμωνίδης. (Ἐκ τῆς «Καλλιτεχνίας» Α. Ρ. Ῥαγκαβῆ).

ΓΛΑΥΚΙΔΗΣ, ἄρχων ἐν Ἀθήναις τὸ δ' ἔτος τῆς 85 Ὀλυμπιάδος.

ΓΛΑΥΚΙΠΠΗ, μία τῶν Δαναΐδων φονεύσασα τὸν υἱὸν τοῦ Αἰγύπτου Ποταμώνα.

ΓΛΑΥΚΙΠΠΟΣ, ἄρχων ἐν Ἀθήναις τὸ γ' ἔτος τῆς 92 Ὀλυμπ.

ΓΛΑΥΚΙΣ. Οὕτως ἐκαλεῖτο πρότερον ἡ μήτηρ τοῦ Αἰσχίνου Γλαυκοθέα.

ΓΛΑΥΚΙΩΝ=ΓΛΑΥΚΙΑΣ.

ΓΛΑΥΚΟΘΟΗ, μία τῶν Νηρηίδων.

ΓΛΑΥΚΟΣ, ὁ Ἀνθηδόνιος ἢ Πόντιος, υἱὸς τοῦ Ἀνθηδόνος καὶ τῆς Ἀλκυόνης ἐκ Βοιωτίας ἐπιτήδειος ἁλιεύς, κολυμβητὴς καὶ μάντις, μεταμορφωθεὶς εἰς θαλάσσιον θεόν. §—, ὁ «Ποντιεύς», υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Κορίνθου Σισύφου καὶ τῆς Μερόπης, πατὴρ τοῦ Βελλεροφόντου, κατασπαραχθεὶς ὑπὸ τῶν ἰδίων ἵππων οὓς ἔτρεφεν ἐν Ποτνιαῖς τῆς Βοιωτίας. §—, υἱὸς τοῦ Ἱππυθόου καὶ ἔγγονος τοῦ Βελλεροφόντου, στρατηγὸς τῶν Λυκίων ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Τροίας. §—, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Πριάμου. §—, υἱὸς τοῦ Ἀντήνορος φονευθεὶς ὑπὸ Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου ἐν τῷ τειχομαχίᾳ πολέμῳ. §—, υἱὸς τοῦ Μίνωος καὶ τῆς Πασιφάης πνιγεὶς ἔτι παῖς ἐντὸς πίθου μέλιτος. §—, γλύπτης Χίος, ὡς οἱ πλεῖστοι διαχωρίζονται, ἢ Σάμιος, ὡς θέλει αὐτὸν Στέφανος ὁ Βυζάντιος. Σύγχρονος τοῦ πατρὸς τοῦ Κροίσου, ἐθεωρεῖτο ὡς εὑρέτης τῆς τέχνης τοῦ κολλᾶν τὸν σίδηρον· τοῦ γλύπτου τούτου ἐσώζετο, κατὰ Παυσανίαν, ἐν Δελφοῖς κρατὴρ ἀργυροῦς καὶ σιδηροῦν ὑπόθημα, οὗ τὰ ἐλάσματα συνεδέοντο διὰ μόνης τῆς κολλήσεως, ἀνάθημα Ἀλυάττου τοῦ πατρὸς τοῦ Κροίσου, ἐν Ὀλ. 40—55. Ἀλλ' ὁ Εὐσέβιος τίθησι τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ Γλαύκου κατὰ τὴν 22 Ὀλυμπιάδα· ὁ δὲ Στέφανος παραδέχεται, ἴσως κατὰ λάθος, καὶ ἕτερον Γλαῦκον ὃν λίγει Λήμνιον καὶ μέγαν ἀνδριαντοποιόν. §—, ἀθλητὴς Καρύστιος, νικήσας ἅπαξ εἰς τὰ Πύθια καὶ ὀκτάκις εἰς τὰ Ἴσθμια. §—, ποταμὸς τῆς Κολχίδος. §—, ποταμ. τῆς Καρίας ἐκβάλλων εἰς τὸν ὁμώνυμον κόλπον, (τανῦν «κόρφον τῆς Μάκρης»).

ΓΛΑΥΚΩΝ, Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Ἀρίστωνος καὶ ἀδελφὸς τοῦ φιλοσόφου Πλάτωνος, συνέγραψε διαλόγους. §—, Ἀθηναῖος ναύαρχος. §—, Ἀθηναῖος θεῖος τοῦ Γλαύκωνος καὶ πατὴρ τοῦ Χαρμίδου. §—, ποιητὴς ψαψῳδὸς ἀναφερόμενος ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος.

ΓΛΑΦΥΡΑ, γυνὴ τοῦ Ἀρχελάου, μεγάλου ἱερέως τῆς Ἐνυοῦς ἐν Κομάνοις τῆς Καππαδοκίας, ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἀντωνίου, ὃν ἠγοήτευσε διὰ τῆς καλλονῆς αὐτῆς, τὸ βασίλειον τῆς Καππαδοκίας διὰ τοὺς υἱοὺς αὐτῆς Σισίνναν καὶ Ἀρχέλαον. Ἡ ἔγγονὴ αὐτῆς, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Ἀρχελάου, ἐνυμφεύθη ἀλληλοδιαδόχως τὸν υἱὸν τοῦ Ἡρῴδου Ἀλέξανδρον, τὸν βασιλέα τῆς Μαυριτανίας Ἰόβαν καὶ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ βασιλέα τῆς Ἰουδαίας Ἀρχέλαον.

ΓΛΑΦΥΡΑΙ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Θετταλίας.

Δημοσία Βιβλιοθήκη
Κοινωνία των Φίλων της Εθνικής Βιβλιοθήκης
Ερευνητικό Πανεπιστήμιο (Ν.Π.Δ.Δ.)

ΓΑΕΙΒΙΤΖ, τετειχισμένη πόλις τῶν πρωσσικῶν χωρῶν (Σιλεσία), 66 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Ὀππέλνου, ἐπὶ τοῦ Κλοδνίτζου· κάτ. 9.000. Ἐργοστάσια ἐριούχων. Ἐν τοῖς πέριξ βασιλικὸν χυτήριον συστὰν τῷ 1792.

ΓΑΕΙΜ (Ἰωάννης-Γουλλιέλμος-Δευδοβίκος), ὁ ἐπονομασθεὶς «Τυρταῖος τῆς Γερμανίας», ἕνεκα τῆς ἐνθουσιώδους ποιήσεως αὐτοῦ, ἐγενν. ἐν Ἐρμσλέβεν, ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἀλβερστάδτης, τῷ 1719, ἀπέθ. τῷ 1803, ἐχρημάτισε γραμματεὺς τοῦ Γουλλιέλμου, μαργράβου τοῦ Βρανδεβούργου, εἶτα τοῦ πρίγκηπος Λεοπόλδου τοῦ Δεσσὼ, κτλ. Διέπρεψεν ἐν τῇ ᾠδῇ, τῷ μύθῳ καὶ τῷ ἄσματι. Τὰ κυριώτερα τῶν ἔργων αὐτοῦ εἶναι· «Συλλογὴ εὐτραπέλων ἀσμάτων», ἐν Βερολίνῳ, 1745, τόμ. 3, εἰς 8ον, «Μῦθοι», ἐν Βερολίνῳ, 1756-57, τόμ. 2. εἰς 8ον, αὐτόθι 1786, βιβλία 4, εἰς 8ον· «Πρωσσικὰ ἄσματα, ποιηθέντα ὑπὸ γρεναδιέρου ἐν ταῖς ἐκστρατείαις τοῦ 1756 καὶ 1757», ἐν Βερολίνῳ 1758, εἰς 12ον· «Ἐπιγράμματα», 1769, εἰς 8ον· «Ὁ κάλλιστος τῶν κόσμων», «Ἐπῳδοί» «Ἄνθη τινὰ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Σπιεγέλου», «Νυκτερινοὶ ποιήσεις ἐν ἔαρι καὶ θέρει» κτλ. Ἡ τελειοτάτη ἔκδοσις τῶν ἔργων τοῦ ποιητοῦ ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ ἐξανεψιοῦ αὐτοῦ Γουλλιέλμου Κόρτε, ἐν Ἀλβερστάδτῃ, 7 τόμ. εἰς 8ον, 1811—1813.

ΓΑΕΙΣ ἢ ΓΑΕΙΧ (Ἰωσὴφ Ἀλσίας), πολυγραφώτατος δραματικὸς ποιητής, γενν. ἐν Βιέννῃ τῷ 1772, ἀποθ. τῷ 1811, ἔσχε φαντασίαν λαμπρὰν καὶ ἀνεξάντλητον. Ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ πρωτεύουσιν «οἱ Ἱππόται τοῦ Λέοντος» καὶ τὸ «Κωμικὸν θέατρον».

ΓΑΕΓΚΟΗ ἢ ΓΑΕΓΚΟΝΑ, κοιλὰς πρὸς Δ τῆς Σκωτίας, κατὰ τὰ Β τῆς κομητείας τῆς Ἀργύλης, πλησίον τῆς Ἐδίνης λίμνης πρὸς τὰ ΝΔ καὶ τῆς Λίδεν πρὸς τὰ ΒΔ. Ἔχει μῆκος 12 χιλιάμ. καὶ περικυκλοῦται ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Κόνα. Εἶναι, λέγουσιν, ἡ πατρὶς τοῦ Ὀσσιανοῦ. Αὐτόθι ἐγένετο ἡ σφαγὴ τῶν Μὰκ-Δονάλδων, κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1692.

ΓΑΕΝΑΝΑΙ (Al), σωρεία ἐννέα νησυδρίων ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ ὠκεανῷ, πλησίον τῶν ἀκτῶν τῆς Γαλλίας (Φινιστέρη), ἀπέναντι τοῦ Κογκαρνώ, 21 χιλιόμετρα μακρὰν τῆς ἄκρας τοῦ Πεμμάρκ.

ΓΑΕΝΔΑΛΟΥΜ, χωρίον τῆς Ἰρλανδίας, ἐν τῇ κομητείᾳ τῆς Βικλόβρα, ἐν μέσῳ ζώνης κωτάτης· κοιλὰς κατοικουμένην ὑπὸ 1,100 ψυχῶν. Ἄλλοτε ἕδρα ἐπισκοπῆς, ἑνωθείσης μετὰ τοῦ Δουβλίνου τῷ 1214. Ἐρείπια ἐκκλησιαστικὰ περιφήμου κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ χριστιανισμοῦ.

ΓΑΗΝΕΥΣ ἢ Γ λ η ν ὸ ς, υἱὸς τῆς Δηϊανείρας καὶ τοῦ Ἡρακλέους, κατακαεὶς ὑπ' αὐτοῦ παραφρονήσαντος.

ΓΑΙΝΑ, πόλ. τῶν αὐστριακῶν χωρῶν (στρατιωτικὰ μεθόρια), 55 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Ἀγράμ. Ἐν τοῖς πέριξ θερμαὶ πηγαὶ καὶ λουτρὰ τοῦ *Topuszko*· μεγάλη ἀγορὰ κτηνῶν. Κάτοικοι δισχίλιοι.

ΓΑΙΟΥΜΠΟΤΕΝ (Ὄρη), παρ' ἀρχ. «Σκάρδος», ἄλυσις ὀρέων τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, συνδέουσα τὴν «Νισσάβα Γόρνα» μετὰ τοῦ Ἀργεντάρου, μεταξὺ τῆς Σερβίας καὶ τῆς Ἀλβανίας.

ΓΑΟΒΕΡ (Ρ ι χ ά ρ δ ο ς), ἄγγλος ποιητὴς, γενν. τῷ 1712 ἐν Λονδίνῳ ἀποθ. τῷ 1785, υἱὸς ἐμπόρου, ἐδημοσίευσε ποιήματα μεγάλην κτησάμενα φήμην, ἐγένετο ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐν τῷ κοινοβουλίῳ καὶ πάντοτε ἔχαιρε τὴν ὑπόληψιν καὶ αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν. Ἠσπάσατο τὴν ποίησιν ἐγκαταλιπὼν τὸ ἐμπόριον. Τὰ ἔργα αὐτοῦ εἶναι· «Λεωνίδας», εἰς 9 ἄσματα, 1737, εἰς 4ον, ἀνατυπωθὲν μετὰ τριῶν ἔτι ἀσμάτων, 1770, εἰς 12ον, τόμ. 2, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Ι. Βερτράνδου, ἐν Λὰ Ἅγῃ, 1739, εἰς 12ον. «Ἡ σκιὰ τοῦ ναυάρχου Hosier», χορῳδία, ἐν Λονδίνῳ, 1788 τόμ. 3, εἰς 12ον, ἔργον δημοσιευθὲν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ποιητοῦ καθὼς καὶ τὰ «Ἀπομνημονεύματα» αὐτοῦ, ἅτινα ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀπομνημονεύματα ἀνδρὸς περιωνύμου καὶ ὡς λογίου καὶ ὡς πολιτικοῦ», ἐν Λονδίνῳ, εἰς 8ον, 1814.

ΓΑΟΓΩ ἢ ΓΑΟΓΑΥΟΝ *Glogau* ἢ *Gross-Glogau*, ἤτοι «Μέγα Γλογὼ (λατινιστὶ *Glocavia major*), ὀχυρὰ πόλις τῶν πρωσσικῶν χωρῶν (Σιλεσία), 56 χιλιάμετρ. πρὸς Β τῆς Λιεγνίτζης, πλησίον τοῦ Ὄδερ· κάτ. 15,000. Πρωτ. τῆς διοικήσεως· ἐφετεῖον· δικαστήρια καθολικὸν καὶ προτεσταντικὸν γυμνάσιον· μαιευτικὴ σχολὴ· ὁπλοστάσιον· μητρόπολις ἀπὸ τοῦ 1160· ἐμπόριον σιτηρῶν. Διασταύρωσις τοῦ σιδηροδρόμου ἄγει ἀπὸ Γλογὼ εἰς τὴν μεγάλην γραμμὴν τοῦ Βερολίνου εἰς Βρέσλαυον. Ἦτο τὸ πάλαι πρωτεύουσα σημαντικοῦ δουκάτου, ὅπερ ἀλληλοδιαδόχως περιῆλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν ἑνὸς κλάδου τῆς πολωνικῆς δυναστείας τῶν Πιὰστ μέχρι τοῦ 1476, τῆς Βοημίας. Ἦτα τῆς Αὐστρίας μέχρι τοῦ 1741, καὶ ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Πρωσσίας, ἥτις κατέλαβεν αὐτὸ ὁριστικῶς διὰ τῆς συνθήκης τοῦ 1742. Οἱ Γάλλοι

ἐκυρίευσαν τὴν πόλιν τῷ 1806, ἀλλ' οἱ Πρῶσσοι ἀνεκτήσαντο αὐτὴν τῷ 1814.

ΓΛΟΓΩ (Ὄβερ) ἢ *Klein-Glogau*, (Μικρὸν Γλογὼ) πόλ. τῶν πρωσσινῶν χωρῶν (Σιλεσία, 35 χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ Ὀππέλνου· κάτ. 2,800. Ὡραῖος πύργος.

ΓΛΟΚΝΕΝ (ΓΚΡΟΣΣ), *Gross-Glockner*, ὄρος τῶν Νωρικῶν Ἄλπεων, ἐν ταῖς αὐστριακαῖς χώραις, μεταξὺ τοῦ Σαλσβούργου, τῆς Τυρολίας καὶ τῆς Καρινθίας. Ὕψος 3,894 μέτρ.

ΓΛΟΚΝΙΤΣ, χωρίον τῆς Κάτω Αὐστρίας, 66 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Βιέννης ἐπὶ τοῦ Σδάρτσα. — Κάτ. 600. Αὐτοκρατορικὸν ἐργοστάσιον παγωτῶν. Κατασκευὴ κυανοῦ χρώματος. Ὡραία ἐκκλησία ἀρχαίας μονῆς τῶν Βενεδικτίνων.

ΓΛΟΜΜΕΜ, ποταμ. τῆς Νορβηγίας, πηγάζων ἀπὸ τῆς λίμνης τοῦ Οἰρσούνδου, πρὸς Ν τῆς Δρονθείμης, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Σκάγερ Ῥὰκ ἐν Φρειδερικστάδτῃ, πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Χριστιανίας. Ῥοῦς 480 περίπου χιλιαμ. ἀπὸ Β πρὸς Νότον.

ΓΛΟΣΕΣΤΕΡ, ΓΛΟΥΣΕΣΤΕΡ ἢ ΓΛΟΣΤΕΡ, *Glevum*, *Glaudia Castra*, πόλ. καὶ κομητεία τῆς Ἀγγλίας, πρωτ. τῆς ὁμωνύμου κομητείας, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Σεβέρνου, 178 χιλιάμ. πρὸς Δ τοῦ Λονδίνου, ἐπὶ τῆς 51ο 52′ 3″ Β πλ., καὶ 4ο 35′ 6″ Δ μήκ. Κάτοικοι 16,320. Θέας ἄξιον εἶναι ἐν αὐτῇ τὸ μέγαρον τῆς δικαιοσύνης καὶ ἡ γέφυρα τοῦ Σεβέρνου. Ὡραία μητρόπολις ἐξαρτωμένη ἄλλοτε ἀπὸ πλουσίας μονῆς τῶν Βενεδικτίνων καὶ οἰκοδομηθεῖσα τῷ 1407. Περιέχει τοὺς τάφους Ἐδουάρδου τοῦ Β' καὶ Ῥοβέρτου τοῦ δουκὸς τῆς Νορμανδίας. Διὰ τῆς διώρυγος Βερκελὴ πλέουσι μέχρις αὐτῆς πλοῖα 500 τόννων, ἕτεραι δὲ διώρυγες συνενοῦσι τὸν Σεβέρνην μετὰ τοῦ Λονδίνου, τῆς Βιρμιγχάμης, Μαγκεστρίας, Λιβερπούλης καὶ Οὐλλης. Ἐξαγωγὴ ξυλικῆς καὶ σίτου. Μεταλλικὰ λουτρά. Κατασκευὴ καρφίδων ἀποφέρουσα κατ' ἔτος 25,000,000 φράγκων. Κατασκευὴ ἐφιππείων, ἐργαστάσια σιδηροδρομικῶν μηχανῶν. Ἐπὶ Κλαυδίου ἦτο ῥωμαϊκὸς σταθμός· ἐπὶ Σαξώνων καὶ Νορμανδῶν ἤκμαζε. Ἡ ἐπισκοπὴ αὐτῆς θεμελιωθεῖσα ὑπὸ Ἐρρίκου τοῦ ΙΑ' ἠνώθη τῷ 1836 μετὰ τῆς ἐν Βριστόλῃ. Ζωγραφικώτατα περίχωρα.—Ἡ κομητεία κεῖται πρὸς τὰ Δ τῆς Ἀγγλίας καὶ ἔχει ἔκτασιν 325,000 ἑκταρ. ὧν 303,000 καλλιεργήσιμα. Κάτ. 485,502. Πρὸς Α κεῖνται τὰ ὄρη Κοτσβόλδ, ἐν τῷ κέντρῳ δ' κατέρχεται κοιλὰς τοῦ Σεβέρνου καὶ πρὸς Δ ὁ ὄρυμβος τοῦ Δεάν. Ποταμ. Σεβέρνης, Ἄβων, Οὔγκ, Σταούρ. Κυριώτεραι πόλεις, Βριστόλη, Χελτιγχάμη, Στρούδ, Βὰθ, Σιρενσεστέρη. Ὀρυχεῖα γαιάνθρακος, σιδήρου καὶ χύψου.

Γλόσεστερ (Ῥοβέρτος δὲ), μοναχὸς τῆς μονῆς Γλόσεστερ, ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἐδουάρδου τοῦ Α', ἔγραψεν ἀγγλοσαξωνιστὶ «Χρονικὸν», δημοσιευθὲν ὑπὸ τοῦ Hearne, ἐν Ὀξωνίᾳ, 1724, τόμ. 2, εἰς 8ον.

Γλόσεστερ (Ῥοβέρτος δὲ), κόμης, νόθος υἱὸς τοῦ βασιλέως Ἐρρίκου τοῦ Α', ὑπεστήριξε τὰ ἐπὶ τοῦ θρόνου δικαιώματα τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Ματθίλδης κατὰ τοῦ Στεφάνου δὲ Βλοά, ὃν ἠχμαλώτευσεν, ἀλλ' ἔπεσε καὶ αὐτὸς εἰς χεῖρας τῶν ὀπαδῶν τοῦ ἡγεμόνος τούτου, ἀνεκτήσατο δὲ ἀναλλαγῆς τὴν ἐλευθερίαν, ἦρατο μίαν ἔτι νίκην ἐν Οὐίλτωνι, καὶ ἀπέθανε τῷ 1146.

Γλόσεστερ (Θωμᾶς ΒΟΥΔΣΤΟΚ δοὺξ δὲ), δστερότοκος υἱὸς τοῦ βασιλέως Ἐδουάρδου τοῦ Γ', ὑπῆρξεν εἷς τῶν κηδεμόνων τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Ῥιχάρδου τοῦ Β'ου τῷ 1377. Ἠθέλησε, λέγουσι, νὰ ἐνδρονίσῃ τὸν ἡγεμόνα τοῦτον, καὶ ἐθανατώθη ἐν Καλαΐσῳ, τῷ 1399.

Γλόσεστερ (Οὔμφρεϋ, δοὺξ δὲ), θεῖος καὶ κηδεμὼν τοῦ βασιλέως Ἐρρίκου Ϛ', κατεδικάσθη εἰς θάνατον, τῷ 1447, κατ' εἰσήγησιν τοῦ ἐπισκόπου τῆς Οὐϊνσεστέρης, ἀντιζήλου αὐτοῦ, ὅστις κατηγόρησεν αὐτοῦ ἐπὶ προδοσίᾳ. Περὶ τὸ 1440, ἐδωρήσατο εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ὀξωνίας βιβλιοθήκην ἐξ 600 πολυτίμων τόμων. Ἐπροστάτευσε τὸν Λυδγάτην, τὸν Λεονάρδον Ἀρετῖνον καὶ πλείστους ἄλλους συγγραφεῖς γάλλους μάλιστα δὲ Ἰταλούς.

Γλόσεστερ (Ῥιχάρδος, δοὺξ δὲ). Ἰδ. ΡΙΧΑΡΔΟΣ Γ'.

Γλόσεστερ, πόλ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς (Μασσαχουσέττη), 39 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Βοστώνος μετὰ καλοῦ λιμένος ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Μασσαχουσέττης, ἐπὶ τοῦ Ἄννου ἀκρωτηρίου. Κάτ. 6,400. Ἁλιεῖα ἀντακαίου.

ΓΛΟΣΤΕΡ. Ἰδ. ΓΛΟΣΕΣΤΕΡ.

ΓΛΟΤΑΣ, ἀρχ. ὄνομα τοῦ ποτ. «Κλύδου».

ΓΛΟΥΚ ἢ ΓΛΥΚ (Χριστόφορος), *Gluck*, περιώνυμος μουσουργός, γεν. τῷ 1714 ἐν τῷ ἄνω Παλατινάτῳ, ἀπέθαν. ἐν Βιέννῃ τῷ 1787, μετέβη εἰς Ἰταλίαν ἐν ἡλικίᾳ ἑπταικαίδεκα ἐτῶν, ἐσπούδασε τὴν μουσουργίαν παρὰ τῷ Σὰν Μαρτίνῃ, καὶ ἔγραψε μετ' ἀξιοπαρατήρου εὐχερείας, πολὺ ὅτι εὗρε τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ ὁδόν, μελέτησε μεθ' ὑπομονῆς (Ἀρταξέρξην, Δημήτριον, τὴν Πτῶσιν τῶν Γιγάντων, κτλ.), μικρὸν εὐδοκιμήσαντα. Τέλος ἐνόησεν ὅτι ἡ μουσικὴ ὀφεῖλε νὰ ἐμ-

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωφελούς Ιδρύματος Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ζη πρὸς τὸ θέμα ἐφ' οὗ ἐφαρμόζεται, ὅτι ἡ δύναμις τοῦ ῥυθμοῦ καὶ τόνου τῶν λόγων εἶναι ἰσχυρὸν βοήθημα διὰ τὸν μουσικὸν καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐγένετο ἔξοχος ἐν τῇ ἐκφράσει τοῦ πάθους καὶ τῆς ἀληθείας. Τὰ ἀριστουργήματα δι' ὧν κατήρξατο τοῦ νέου αὐτοῦ σταδίου εἶναι ὁ «Ὀρφεὺς», 1762, ἡ «Ἄλκηστις», 1767, «Ἑλένη καὶ Πάρις», 1769. Μεταβὰς εἰς Παρισίους τῷ 1774, ἔδωκεν εἰς τὴν σκηνὴν τὴν «Ἰφιγένειαν ἐν Αὐλίδι», τὴν «Ἀρμίδαν», 1777, τὴν «Ἰφιγένειαν ἐν Ταυρίδι», μελοδράματα δικαίως ἐπικροτηθέντα. Ἀντιπολιτευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πικκίνη καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἀπῆλθεν ἐκ Γαλλίας τῷ 1780.

ΓΛΟΥΚΣΤΑΔΤΗ, *Fanum Fortunæ*, πόλ. τῆς Δανιμαρκίας, πρωτ. τοῦ δουκάτου Ὁλστεΐν, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἔλβα, 300 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Κοπεγχάγης, ἐπὶ τῆς 53ο 47' 42'' Β πλ. καὶ 7ο 6' 8'' Α μήκ. Κάτ. 5,752. Δικαστήρια. Χυτήριον τηλεβόλων. Ἐξοπλισμοὶ πλοίων φαλαινοθηρευτικῶν. Ἐλεύθερος λιμὴν ἀπὸ τοῦ 1830. Ναυτικὴ σχολή. — Θεμελιωθεῖσα τῷ 1619, ὠχυρώθη τῷ 1620 ὑπὸ Χριστιανοῦ τοῦ Δ', καὶ ἐπολιορκήθη ἀνωφελῶς ὑπὸ τοῦ Τιλλὺ τῷ 1628 καὶ τοῦ Τορστενσῶνος τῷ 1643· τὰ ὀχυρώματα αὐτῆς κατηδαφίσθησαν ἀπὸ τοῦ 1814.

ΓΑΟΥΣΕΣΤΕΡ, ἴδ. ΓΑΟΣΕΣΤΕΡ.

ΓΑΟΥΧΩΒ, τετειχισμένη πόλ. τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας, κυβερνεῖον, 208 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Τσερνιγκώβ, ἐπὶ τοῦ ποταμ. Βερεβέδκα· κάτ. δεκακισχίλιοι. Ἐμπόριον σιτηρῶν καὶ οἰνοπνεύματα. Κατασκευὴ ἐριούχων πρὸς χρῆσιν τοῦ ῥωσσικοῦ στρατοῦ. Ἐν τοῖς πέριξ θηραϊκὴ γῆ.

ΓΑΥΚΑΣ (Μιχαήλ), βυζαντινὸς ἱστορικός, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος. Ἄγνωστον ἂν ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει ἢ ἐν Σικελίᾳ, ὡς ἐκ τῆς ἐνίοτε διδομένης αὐτῷ ἐπωνυμίας δύναται νὰ εἰκάσῃ τις. Ἐπίσης ἀβέβαιος εἶναι καὶ ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ἔζη. Ὁ Οὐάϊνιος καὶ ὁ Ἄμβεργερ νομίζουσιν αὐτὸν σύγχρονον τῶν τελευταίων αὐτοκρατόρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὑπάρχουσι δὲ τῷ ὄντι ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ χειρόγραφοι ἐπιστολαὶ ἀπευθυνόμεναι τῷ αὐτοκράτορι Κωνσταντίνῳ, ὅστις ἐφονεύθη ἐν τῇ ἁλώσει τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων τῷ 1453, ἀλλ' αἱ ἐπιστολαὶ αὗται εἶναι τῷ ὄντι Μιχαὴλ Γλυκᾶ τοῦ ἱστορικοῦ· Ὁ Οὐάλχιος, ὁ Φαβρίκιος, ὁ Βόσσιος καὶ ὁ Cave ὁρισθῶς τοῦτο ἀντέτειναν καὶ λέγουσιν ὅτι ὁ Γλυκᾶς ἔζη κατὰ τὸν δωδέκατον αἰῶνα. Δυνάμεθα δὲ μετὰ βεβαιότητος νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ ἱστορικὸς οὗτος ἔζη περὶ τὸ 1118, διότι τὰ Χρονικὰ αὐτοῦ βαίνουσι μέχρι τοῦ ἔτους τούτου. Ὁ Γλυκᾶς ἦτο πιθανῶς ἐκκλησιαστικός. Εὐρυμαθέστατος καὶ πολύγλωσσος, ἔχει ὕφος ἐν γένει σαφὲς καὶ σύντονον. Εἶναι δὲ εἷς τῶν ἀρίστων βυζαντινῶν ἱστορικῶν. Τὸ κυριώτερον αὐτοῦ σύγγραμμα, ἐπιγραφόμενον «Βίβλος Χρονική», διαιρεῖται εἰς τέσσαρα μέρη, ὧν τὸ πρῶτον (θεολογοφυσικόν), πραγματεύεται περὶ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου, τὰ δ' ἕτερα τρία περιέχουσι τρεῖς μεγάλας ἱστορικὰς περιόδους, ἀπὸ τῆς δημιουργίας μέχρι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μέχρι Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, ἀπὸ Κωνσταντίνου μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, τῷ 1118. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἐδημοσιεύθη κατ' ἀρχὰς λατινιστὶ (μεταφρασθὲν ὑπὸ Λεουγκλαβίου) ἐν Βασιλείᾳ, 1572, εἰς 8ον. Τὸ πρῶτον μέρος ἐδημοσιεύθη ἑλληνιστί, μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως, ὑπὸ Μεουρσίου μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς *Theodori Metochitae Historiae Romanae à Julio Cæsare ad Constantinum Magnum*, ἐν Λουγδούνῳ, 1618, εἰς 8ον. Εὑρίσκεται ἐπίσης ἐν τῷ ἐβδόμῳ τόμῳ τῶν ἔργων τοῦ Μεουρσίου. Ὁ Μεταφραστὴς οὗτος ἐσφαλμένως ἀποδίδωσι τὸ σύγγραμμα τοῦ Γλυκᾶ Θεοδώρῳ τῷ Μετοχίτῃ. Ὁλόκληρος ἡ «Βίβλος Χρονική» ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Labbe, ὅστις ἀντιπαρέθηκε μὲν ἐπισταμένως τὰ διάφορα χειρόγραφα, προσέθετο δὲ εἰς τὸ κείμενον τὴν ἀξιόλογον μετάφρασιν τοῦ Λεουγκλαβίου πολλαχοῦ ἀναθεωρηθεῖσαν. Ἡ ἔκδοσις αὕτη ἀποτελεῖ μέρος τῆς βυζαντινῆς συλλογῆς τοῦ Λαύβρου· ἐν Παρισίοις, 1660, εἰς φύλλ., ἀνατυπ. ἐν Βενετίᾳ, 1729, εἰς φύλλ. Ἀρίστη ἔκδοσις εἶναι ἡ τοῦ Ι. Βέκκερ, ἐν τῇ συλλογῇ τῆς Βόννης, 1836, εἰς 8ον. Ἐκτὸς τῆς Ἱστορίας ταύτης, ὁ Γλυκᾶς ἔγραψε πολυαρίθμους ἐπιστολὰς περὶ θεολογικῶν ἀντικειμένων. Τινὲς τῶν ἐπιστολῶν τούτων ἐδημοσιεύθησαν μετ' ἐπιγραφῆς *Epistolae sive Dissertationes decem, græce et latine, interprete J. Lamio, cum notis*, ἐν τῷ 4ῳ τόμῳ τῶν *Deliciæ Eruditorum* τοῦ Ἰωάννου Λαμίου.

ΓΑΥΚΑΣ ἢ ΓΑΥΚΥΣ (Ἰωάννης), πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοῦ 1316 μέχρι τοῦ 1320. Ἐκτήσατο φήμην ἀνδρὸς σοφωτάτου καὶ ῥήτορος ὄντως. Ὁ μαθητεύσας παρ' αὐτῷ Νικηφόρος ὑπερεπαινεῖ αὐτόν. Ὁ Γλυκᾶς κάπτων ὑπὸ τὸ ἄχθος τῆς φλιτίας καὶ νόσων παρητήθη τῆς πατριαρχίας καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὸ μονα-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινοτικό Βιβλιοπωλείο
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

στήριον τῆς Κυνοτίσσης. Γλαφυρὸς καὶ καλλιεπὴς συγγραφεύς, ἐπειράθη ὅπως καθαρίσῃ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἀπὸ τῶν ἀπείρων αὐτῆς βαρβαρισμῶν. Ἀποσταλεὶς ὡς πρεσβευτὴς εἰς Ῥώμην, ἐξέθετο τὰ τοῦ ταξειδίου αὐτοῦ καὶ τῆς ἐκθέσεως ταύτης ποιεῖται μνείαν μετὰ μεγάλων ἐπαίνων ὁ Νικηφόρος Γρηγορᾶς, ἀλλὰ δὲν περιεσώθη ἡμῖν. Ὁ Γλυκὺς ἔγραψε προσέτι τὰ ἀκόλουθα ἐν χειρογράφῳ διασωθέντα. «Περὶ ὀρθότητος Συντάξεως», πραγματείαν δημοσιευθεῖσαν τὸ πρῶτον τῷ 1839 ὑπὸ A. John, κατὰ τρία χειρόγραφα τοῦ Μονάχου (*Anecdota Graeca*, ἐν Βέρνῃ, εἰς 8ον), ἥτις δὲν εἶναι μὲν πλήρης ἑλληνικὴ γραμματική, ἀλλὰ μετὰ μεγάλης ἀκριβείας ἐξετάζει τὰ τῶν πτώσεων, τῶν μετοχῶν καὶ ἄλλα κύρια μέρη τοῦ λόγου, ἀποδείκνυσι δὲ συγγραφέα πεπαιδευμένον καὶ κρίσιν ἔχοντα. «Ἡ παραίτησις τοῦ πατριαρχείου», πονημάτιον, ἐν ᾧ ὁ Γλυκὺς ἐξηγεῖ διατί παρητήθη τῆς πατριαρχείας. — «Ὑπομνηστικὸν εἰς τὸν βασιλέα τὸν ἅγιον» (Μιχαὴλ τὸν Παλαιολόγον).

ΓΑΪΚΕΡΙΟΣ (Φλάβιος), αὐτοκράτωρ τῆς Δύσεως, διεδέξατο τὸν Ὀλύβριαν τῷ 473. Ἄσημος στρατιώτης, περιεβλήθη τὴν πορφύραν ὑπὸ τοῦ Γουνδοβάλδου, ἀρχηγοῦ τῶν Βουργουνδίων, ἠγόρασε τῷ 474, τὴν εἰρήνην παρὰ τοῦ βασιλέως τῶν Ὀστρογότθων, κατελήφθη ἀπροπαρασκεύαστος ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ τοῦ Ἰουλίου Νέπωτος, ὅτε ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ἀνατολῆς Λέων Α', ἀνηγόρευσεν ἐν Ῥαβέννῃ, καὶ ἐδέξατο τὴν ἐπισκοπὴν τῶν Σαλώνων εἰς ἀντάλλαγμα τοῦ αὐτοκρατορικοῦ διαδήματος. Ἀπέθανε τῷ 480.

ΓΑΪΚΩΝ, Ἀθηναῖος ἀγαλματοποιός, ἀβεβαίου ἐποχῆς. Εἶναι ἡμῖν γνωστὸς ἐκ περιφήμου κολοσσαίου ἀγάλματος τοῦ Ἡρακλέους ἐκ μαρμάρου, ὀνομαζομένου ὁ «Φαρνέσιος Ἡρακλῆς». Τὸ ἄγαλμα τοῦτο ἀνεκαλύφθη ἐν τοῖς λουτροῖς τοῦ Καρακάλλα, καὶ ἀφοῦ ἐπί τινα χρόνον ἐκόσμει τὴν Φαρνεσιανὴν ἔπαυλιν, μετεκομίσθη μετὰ τῶν ἄλλων καλλιτεχνημάτων εἰς τὸ βασιλικὸν μουσεῖον τῆς Νεαπόλεως. Παρίστησι δὲ τὸν ἥρωα ἀναπαυόμενον ἀπὸ ἑνὸς τῶν ἄθλων αὐτοῦ καὶ ἐρείδοντα ἐπὶ τοῦ ῥοπάλου τὸ σῶμα· οἱ ἐξωγκωμένοι μυῶνες θαυμασίως παριστῶσι τὴν μετὰ βίαιον ἀγῶνα ἀνάπαυσιν. Ἡ τὰ χρυσᾶ μῆλα φέρουσα δεξιὰ χεὶρ εἶναι μεταγενεστέρα. Αἱ κνῆμαι προσετέθησαν ὑπὸ τοῦ Γουλιέλμου δέλλα Πόρτα, ἀλλ' αἱ πρωτότυποι κνῆμαι ἀνευρέθησαν καὶ ἐτέθησαν εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν τῷ 1787. Ἐπὶ τοῦ βράχου ὅστις χρησιμεύει ὡς ὑπόβαθρον εἰς τὸ ἄγαλμα εἶναι κεχαραγμένον τὸ ὄνομα τοῦ καλλιτέχνου ὡς ἕπεται.

ΓΑΥΚΩΝ
ΑΘΗΝΑΙΟΣ
ΕΠΟΙΕΙ

Οὐδεὶς τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ποιεῖται μνείαν τοῦ Γλύκωνος· ἀλλὰ δυνάμεθα μετὰ βεβαιότητος νὰ εἴπωμεν, ἐκ τοῦ ἔργου αὐτοῦ συμπεραίνοντες, ὅτι ἔζη μεταξὺ τοῦ αἰῶνος τοῦ Λυσίππου καὶ τῶν πρώτων ῥωμαίων αὐτοκρατόρων. Τὸ Ω μέγα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ εἶναι γεγραμμένον, ὡς συνειθίζετο νὰ γράφηται μικρὸν πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως. Τέλος ἐπειδὴ ὁ Πλίνιος δὲν ἐλάλησε περὶ τοῦ Γλύκωνος, εἰκάζεται ὅτι ὁ γλύπτης οὗτος εἶναι μεταγενέστερος τοῦ Τίτου. Ἀλλ' ὅπως δήποτε τὸ πρότυπον τοῦ «Φαρνεσίου Ἡρακλέους» εἶναι προφανῶς ὁ «Ἡρακλῆς» τοῦ Λυσίππου, οὗ πολλαὶ μὲν ἕτεραι ὑπάρχουσιν ἀπομιμήσεις, ἀλλ' οὐδεμία ἐξισοῦται πρὸς τὴν τοῦ Γλύκωνος. Μία τῶν μάλιστα ἀξιοσημειώτων ἀπομιμήσεων εἶναι ἡ τῆς ἐπαύλεως Πίττη, ἐφ' ἧς ἀναγινώσκεται ΛΥΣΙΠΠΟΥ ΕΡΓΟΝ, ἐπιγραφὴ βεβαίως ψευδής, μολονότι χρονολογεῖται ἴσως ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων. Ἴδε καὶ ΛΥΣΙΠΠΟΣ.

Γλύκων (Ἕλλην λυρικὸς ποιητὴς ἀβεβαίου ἐποχῆς. Ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάσθη τὸ «γλυκώνιον» μέτρον. Σώζονται αὐτοῦ τρεῖς μόνοι στίχοι, ἀναφερόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἡφαιστίωνος («Ἐγχειρίδιον, σελ. 33). Μνημονεύονται πολλοὶ ἄλλοι ὁμώνυμοι φιλόλογοι, ἤτοι ὁ γράψας ἓν ἐπίγραμμα ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ (Brunck, *Anal.*, τόμ. II, σελ. 278· Jacobs, *Anth. Graec.* τόμ. II, σελ. 254 τόμ. XIII, σελ. 898)· Brunck, τόμ. II, σελ. 254· Jacobs, XI, 499)· εἷς γραμματικὸς διακωμῳδούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀπολλιναρίου ἐν ἐπιγράμματι, εἷς Γλύκων Σπυρίδων, ἢ Σκυριδικός, ῥήτωρ, ἀναφερόμενος ὑπὸ τοῦ Κυιντιλιανοῦ καὶ Σενέκα τοῦ πρεσβυτέρου.

Γλύκων, Ἕλλην ἰατρός, ζῶν περὶ τὰ 50 πρ. Χ. Ἦτον ἰατρὸς τοῦ ὑπάτου Κ. Βιβίου Πάνσα. Μετὰ τὴν μάχην τοῦ Μουτίνου, ἐν ᾗ ὁ ὕπατος ἐτραυματίσθη καιρίως, κατ' ἀπρίλιον τοῦ 43, συνελήφθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Τουρκουάτου, ταμίου τοῦ Πάνσα, διότι κατηγορεῖτο ὡς δηλητηριάσας τὰ τραύματα τοῦ ὑπάτου. Ἀλλ' ἡ κατηγορία αὕτη φαίνεται ἀβάσιμος καὶ αὐτὸς ὁ Μάρκος Βροῦτος ἔγραψε τῷ Κικέρωνι αἰτούμενος τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Γλύκωνος.

ΓΜΕΛΙΝΟΣ (Ἰωάννης Γεώργιος), γερμανὸς βοτανολόγος, γενν. ἐν Τουβίγγῃ τῷ 1709, ἀπὸ τῷ 1750, μετέβη εἰς Πετρούπολιν, ἐξελέγη ἐ-

καθηγητὴς καθηγητὴς τῆς χημείας καὶ τῆς φυσικῆς ἱστορίας, ἀπετέλεσε μέρος τῶν ὑπὸ τῆς Ἄννης Ἰβανόβνας ἐπιτραπέντων νὰ ἐξερευνήσωσι τὴν Σιβηρίαν καὶ τὴν Καμτσάτκαν σοφῶν (1733), διῆλθε δέκα ἔτη ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, ἐν μέσῳ τῶν μεγίστων στερήσεων, παρητήθη ἀπὸ πασῶν τῶν θέσεων αὐτοῦ, ἀνέκαμψεν εἰς τὴν πατρίδα του τῷ 1747, καὶ ἐδίδαξεν αὐτόθι τὴν βοτανικήν. Ἔχομεν αὐτοῦ σὺν ἄλλοις «Περιήγησιν εἰς Σιβηρίαν ἀπὸ τοῦ 1733 μέχρι τοῦ 1743», ἐν Γοτίγγῃ, 1751–52, τόμ. 4, εἰς 8ον, γερμανιστί, μεταφρ. κατ' ἐπιτομὴν ὑπὸ τοῦ Κεραλίου, ἐν Παρισίοις, 1767, τόμ. 2, εἰς 12ον.

Γμελτνος (Σαμουὴλ-Θεόφιλος), ἀνεψιὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Τουβίγγῃ τῷ 1745, ἀποθ. τῷ 1774, ἐκλήθη εἰς Πετρούπολιν ὅπως διδάξῃ τὴν βοτανικήν, ἐστάλη παρὰ τῆς Αἰκατερίνης Β', τῷ 1768, ὅπως ἐπισκέψηται τὴν Μεζενδεράνην καὶ τὰς ὄχθας τῆς Κασπίας θαλάσσης, ἔμεινεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη αἰχμάλωτος τῶν Κιργησίων, καὶ ἀπέθανε καθ' ἣν στιγμὴν ἔμελλε νὰ ἐλευθερωθῇ. Κατέλιπε δύο συγγράμματα περὶ βοτανικῆς.

Γμελτνος (Ἰωάννης-Φρειδερῖκος), συγγενὴς τῶν προηγουμένων, γενν. ἐν Τουβίγγῃ τῷ 1748, ἀποθ. τῷ 1804, καθηγητὴς τῆς φυσικῆς ἱστορίας, τῆς βοτανικῆς καὶ τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης, κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ πόλει, εἶτα ἐν Γοτίγγῃ, κατέλιπε διάφορα ἐπιστημονικὰ συγγράμματα.

ΓΜΟΥΝΔΗ ἢ ΓΕΜΟΥΝΔΗ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Βυρτεμβέργης, 30 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Ἐλβαγγεν, ἐπὶ τοῦ Ῥάμση· κάτ. 8,000, σχιδὸν πάντες καθολικοί. Φρουρὰ τοῦ πυροβολικοῦ κατὰ τὰς θρησκ. αὐτοῦ ἀσκήσεις. Δεσμωτήριον. Πρότυπος ἀλληλοδιδακτικὴ σχολή· βασιλικὴ σχολὴ τῶν κωφαλάλων· σχολαὶ βιομηχανικαὶ καὶ τῆς ἰχνογραφίας. Χρυσοχοεῖα κτλ. Ἄλλοτε ἐλευθέρα αὐτοκρατορικὴ πόλις.

ΓΜΟΥΝΔΗ, πόλις τῆς Ἄνω Αὐστρίας, 55 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Στειρ. ἐπὶ τοῦ Τράουν, κατὰ τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἐκ τῆς ὁμωνύμου λίμνης. Κάτ. 4,000. Ἁλατοπηγίαι.

ΓΜΟΥΝΔΗ, πόλ. τῆς Αὐστρίας ἐν Καρινθίᾳ, 65 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Κλαγενφούρθης· κάτ. 3,500. Ἐν τοῖς περιξ, μεταλλεῖα καὶ χυτήρια σιδήρου.

ΓΝΑΙΟΣ, γλύπτης πολυτίμων λίθων, σύγχρονος τοῦ Διοσκορίδου, ἔζη ἐν ἀρχῇ τοῦ πρώτου αἰῶνος μ. Χ. Πολλαὶ ἀρχαῖαι ἐπὶ λίθων γλυφαὶ φέρουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

ΓΝΑΘΑΙΝΑ, ἑλληνὶς ποιήτρια καὶ ἑταίρα, ἀδεδαΐου ἐποχῆς. Ὁ Ἀθήναιος ἀναφέρει αὐτῆς εὐφυεῖς τινας λόγους. Ἔγραψε «Νόμον συσσιτικὸν», κατὰ μίμησιν τῶν ὑπὸ τῶν φιλοσόφων γραφομένων «νόμων». Τὸ δοκίμιον τοῦτο περιεῖχε 323 στίχους. ὁ δὲ Καλλίμαχος κατέταξεν αὐτὸ ἐν τῷ «Πίνακι τῶν νόμων».

ΓΝΕΔΙΤΣΗΣ (Νικόλαος), ῥῶσσος ποιητής, γενν. ἐν Πουλτάβᾳ τῷ 1784, ἀποθ. τῷ 1837, φύλαξ τῆς αὐτοκρατορικῆς βιβλιοθήκης τῆς Πετρουπόλεως, αὐλικὸς σύμβουλος, μέλος τῆς ῥωσσικῆς Ἀκαδημίας. Μετέφρασεν εἰς ῥωσσικοὺς στίχους τὴν «Ἰλιάδα», ἐν Πετρουπόλει, 1831, τόμ. 2, εἰς 4ον, τὸν *Abufar* τοῦ Ducis, 1802, τὸν Βασιλέα «Λὴρ» τοῦ Σαιξπήρου, 1808, τὸν «Ταγκρέδον» τοῦ Βολταίρου, 1816, καὶ τὰ «Δημώδη ᾄσματα τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος». Ἐκ τῶν πρωτοτύπων αὐτοῦ ἔργων διακρίνονται ἓν ποίημα, ἐπιγεγραμμένον ἡ «Γέννησις τοῦ Ὁμήρου», καὶ ἓν εἰδύλλιον, οἱ «Ἁλιεῖς». Πολλαὶ τῶν ποιήσεων αὐτοῦ μετεφράσθησαν ὑπὸ τοῦ Dupré de Saint-Maur ἐν τῇ *Anthologie russe*, ἐν Παρισίοις, 1823, εἰς 8ον.

ΓΝΕΣΕΝ ἢ ΓΝΕΖΝΗ, πολωνιστὶ «Γνιεζνον», πόλ. τῶν πρωσσικῶν χωρῶν (Πόζεν), 49 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Πόζεν. Κάτ. 6,000. Ἀρχιεπισκοπὴ· φροντιστήριον. Κατασκευὴ ἐριούχων· μεγάλη πανήγυρις, ἐν ᾗ πωλοῦνται πολλοὶ ἵπποι καὶ βόες. Ἀρχ. πρωτεύουσα τῆς Μεγάλης Πολωνίας. Ἡλώθη ὑπὸ τῶν Πρώσσων τῷ 1793.

ΓΝΙΦΩΝ (Μάρκος-Ἀντώνιος), λατῖνος γραμματικὸς τοῦ 1ου αἰῶνος πρ. Χ., γενν. ἐν Γαλατίᾳ, ἐσπούδασεν ἐν Μασσαλίᾳ, εἶτα μετέβη εἰς Ῥώμην, ἔνθα ἐδίδαξε τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν ῥητορικήν. Μαθηταὶ αὐτοῦ ὑπῆρξαν ὁ Καῖσαρ καὶ ὁ Κικέρων. Πάντα τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἀπωλέσθησαν.

ΓΝΩΜΩΝ, ὀβελίσκος ἐπὶ τοῦ Β μέρους τοῦ Π-δίου τοῦ Ἄρεως ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ῥώμῃ. Ἐπ' αὐτοῦ ὑπῆρχε μεσημβρινὸν ὡρολόγιον καὶ ὑπεράνω τούτου χαλκῆ ἐπίχρυσος σφαῖρα, Ὀμ. 45 τὴν διάμετρον, ὑπὸ ἣν τὴν σφαῖραν ταύτην περιωρίζετο ἡ σκιὰ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θερινοῦ ἡλιοστασίου. Ὁ ὀβελίσκος οὗτος ἦτο μονόλιθος βοδόχρους γρανίτης, καὶ μετὰ τοῦ ὑποβάθρου εἶχεν ὕψος 27 μέτρ., 40. Μετεκομίσθη ὁ' ἐξ Ἡλιουπόλεως τῆς Αἰγύπτου κατὰ διαταγὴν τοῦ αὐτοκράτορος Αὐγούστου, καὶ ἦτο μνημεῖον Ψαμμητίχου, βασιλέως τῆς 26ης δυναστείας. Διασώζεται ἔτι καὶ νῦν ἐν Ῥώμῃ ἀρὸ ἐπὶ πολὺ διετέλεσεν ἠφανισμένος· Πίος ὁ ΣΤ' ἀνεκαίνισε καὶ ἀνήγειρεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ *Monte-Citorio*.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΧΟΛΗΣ Αριστοτέλους (ΑΠΘ)

ΓΝΩΣΤΙΚΟΙ, ἀνατολικὴ αἵρεσις τῶν τριῶν πρώτων αἰώνων τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ αἵρεσις τῶν γνωστικῶν ἦτο σύγκραμα ἰδεῶν ἀρυσθεισῶν ἐκ τῆς Ἰνδικῆς, τῆς Περσίας, τῆς Αἰγύπτου, τῆς πλατωνικῆς φιλοσοφίας, τοῦ μωσαϊσμοῦ καὶ τοῦ χριστιανισμοῦ. Διετείνοντο δὲ ὅτι μόνοι αὐτοὶ ἦσαν κάτοχοι τῆς «γνώσεως», ἐπιστήμης ἐσωτερικῆς καὶ μυστηριώδους, ἥτις ἐδίδοτο εἰς μόνους τοὺς ἐκλεκτούς, εἰς τοὺς ἐξοχωτέρους νόας καὶ ἐμύει αὐτοὺς εἰς τὰ μυστήρια τοῦ Παντὸς, ἐδίδασκε τὸν λόγον τῶν πραγμάτων, τὸν νόμον δι' οὗ ὁ κόσμος τῶν πνευμάτων συνδέεται μετὰ τοῦ κόσμου τῶν σωμάτων. Ἑρμήνευον κατ' ἀρέσκειαν τὰ κανονικὰ βιβλία τῶν χριστιανῶν, ἀφῄρουν ἢ διώρθουν ὡς ὑποβολιμαῖον, πᾶν ὅ,τι ἔβλαπτε τὰ δόγματα αὐτῶν, ἅτινα ὅπως ἐπικυρώσωσι, κατεσκεύασαν βιβλία ὅθεν θεόπνευστα καὶ ἀρχαιότατα. Ἡ τῶν γνωστικῶν αἵρεσις οὐδὲν εἶχε τὸ πρακτικὸν, ἀλλ' ἐβυθίζετο εἰς τὰς ἀφῃρημένας ἰδέας καὶ τὸν μυστικισμόν. Κατ' αὐτοὺς, πᾶν πρᾶγμα «ἐκπορεύεται» ἀπὸ Θεοῦ ὑπερτάτου, οὗ αἱ δυνάμεις καὶ αἱ ἀρεταὶ εἶναι πανταχοῦ παροῦσαι καὶ τὰ πάντα πληροῦσιν· ἐπομένως ὁ ἄνθρωπος ἀπ' εὐθείας ἐκ τῆς θεότητος ἐκπορεύεται. Ὅπως δὲ ἀνέλθῃ αὖθις εἰς τὴν ἀρχέγονον ἀγνότητα ὃν εἶναι ἀνάγκη πρακτικῆς ἀρετῆς, ἀλλὰ τῆς ἐξ ἀεὶ πρὸς τὰ θεῖα προσηλώσεως τῆς διανοίας. Ἀμέσως μετὰ τοῦ Θεοῦ συνενῶν τὸν ἄνθρωπον ὁ γνωστικισμὸς παρεῖχεν ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον εἰς τὸν πανθεϊσμόν. Οἱ ἐπισημότεροι γνωστικοὶ ἦσαν κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα Σίμων ὁ Μάγος, Μένανδρος ὁ Σαμαρείτης, Κήρινθος, Δοσίθεος, Φίλων ὁ Ἰουδαῖος· κατὰ δὲ τὸν Β' καὶ τὸν Γ' ὁ Μαρκίων, Κέρδων, Σατουρνῖνος ὁ ἐξ Ἀντιοχείας, Βαρδεσάνης, Τατιανὸς, Βασιλίδης, Οὐαλεντῖνος, Καρποκράτης. Ἀντίπαλοι δ' αὐτῶν ἦσαν, Ἅγιος Κλήμης, Ὠριγένης, Ἅγιος Εἰρηναῖος, Θεοδώρητος, Ἐπιφάνιος, Τερτυλλιανὸς, κλπ. Ἰδ. Matter, *Histoire du Gnosticisme*,, 1828 καὶ 1842, τόμ. 3, εἰς 8ον.

ΓΟΑ, πόλις τῆς Ἰνδοστάνης, ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Βεδζαπούρ, ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Μαλαβὰρ, ἡ 1η ὑπὸ τῶν Πορτογάλων καταληφθεῖσα πόλις, ἄλλοτε ἕδρα τῆς πορτογαλικῆς ἀντιβασιλείας τῆς Ἰνδικῆς, ἐκυριεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀλβουκέρκου τῷ 1810, παρήκμασε μετὰ τὴν ἄφιξιν τῶν Ἄγγλων, ἐγκαταλείφθη κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα συνεπείᾳ μιᾶς ἐπιδημίας καὶ τανῦν ἔναι χέλυδρα ἔρημος, μόλις κατοικουμένη ὑπὸ τετρακισχιλίων ψυχῶν. Ἀντικατέστη ὑπὸ τῆς *Villanova* (τῆς Νέας) Γόας ὀλίγ. οἰκοδομηθείσης 9 χιλιάμ. μακρὰν τῆς ἀρχαίας πόλεως, ἐπὶ τῆς Ν παραλίας τῆς νήσου Γόας, κατὰ τὸ στόμα τοῦ ποταμοῦ Μανδόβα· 15ο 29' 30'' Β πλ. καὶ 71ο 30' 6'' Α μῆκ. Κάτ. 18,000. Διπλοῦς λιμὴν ὠχυρωμένος καὶ ἱκανῶς ἐμπορικός. Ἀρχιεπισκοπὴ, ἧς ὁ ἱεράρχης ὀνομάζεται «πρωτεύων Ἰνδικῆς» καὶ ἐδρεύει κατὰ τὰ περίχωρα ἐν *San-Pedro*. Τὴν πόλιν ταύτην ἐκυρίευσαν μὲν οἱ Ἄγγλοι τῷ 1807, ἀλλ' ἀπέδωκαν τῷ 1814. — Ἡ πορτογαλικὴ διοίκησις τῆς Γόας, περιλαμβάνουσα τὴν Γόαν, Διοῦ καὶ Δάμαν, ἔχει ἔκτασιν 83,862 τετραγ. χιλιαμ., καὶ κατοίκους 418,000.

ΓΟΑΒΗ ἢ ΓΟΑΒΟΝ (ΜΕΓΑΛΗ), πόλ. τῆς νήσου Ἀΐτης, ἐν τῷ κόλπῳ Λεογάνης καὶ τῇ Δυτικῇ ἐπαρχίᾳ, 15 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ *Port-au-Prince*. Ὠχυρωμένος λιμενίσκος. Ἀὴρ ὑγιεινός. Παράγει καφέ.

Γοάβη ἢ Γόαβον (Μικρὰ), πόλ. τῆς νήσου Ἀΐτης, ἐν τῷ κόλπῳ Λεογάνης καὶ τῇ Δυτικῇ ἐπαρχίᾳ, 53 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ *Port-au-Prince*. Καλὸς λιμὴν ὠχυρωμένος. Ἀὴρ νοσηρός. Καλλιέργεια καφέ.

ΓΟΑΔΠΑΡΑ, πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης (Καλκούττα), ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Βραχμαπούτρα, 146 χιλιάμετρ. ΒΑ τῆς Ῥαγγπούρ. Κάτοικοι τρισχίλιοι. Ζωηρὸν ἐμπόριον μετὰ τῆς Ἀσσάμ.

ΓΟΑΡ (ΣΑΙΝ-), *Fanum sancti Goari, Gavarium*, πόλ. τῶν πρωσσικῶν χωρῶν (ἐπαρχ. τοῦ Ῥήνου), ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ῥήνου, 26 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Κοβλεντίας. Κάτ. 1,500. Πρωτ. διοικήσεως· ἐμπόριον οἴνων. Μέχρι τοῦ 1794. ἦτον ἕδρα τῆς κομητείας τοῦ Κατζενελεβόγεν. Εἶχε πλουσίαν μονὴν βενεδικτίνων. Οἱ γνωστοὶ ἐπὶ τῇ περιφήμῳ αὐτῶν ᾠδῇ βράχοι τοῦ Λουρλὶν κεῖνται ἐν τοῖς πέριξ.

ΓΟΑΤ-ΙΣΛΑΝ, νῆσος τοῦ Νιαγάρα, διχοτομοῦσα τὸν μέγαν καταῤῥάκτην, ἐπὶ τῶν συνόρων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν (Νέα Ὑόρκη) καὶ τῆς ἀγγλικῆς Ἀμερικῆς. Εἶναι ζωγραφικωτάτη, καὶ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν αὐτῆς φαίνεται τὸ ἅλμα καὶ τὰ βεύματα τοῦ Νιαγάρα.

ΓΟΑΧΙΡΟΙ ἢ ΓΟΥΑΙΡΑΙ, ἰθαγενὴς λαὸς τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, πλησίον τοῦ Μαρακαΐβου κόλπου.

ΓΟΒΡΑΙΝΟΣ (Γάλλος), βαρὼν, γενν. ἐν Ῥήμοις, σύγγενὴς τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φραγγίσκου τοῦ Α' ἐγκατέστη μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου ἐν τῷ προαστείῳ τοῦ Ἁγίου Μαρκέλλου, ἐν Παρισίοις, ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Βιέβρου.

Ἐπεδόθη εἰς τὴν βαφὴν τῶν πορφυρῶν ἐρίων τῆς Βενετίας· ἔδαφε δὲ διὰ κοχενίλλης μετὰ τὸ 1650. Τῷ 1667, Λουδοβίκος ὁ ΙΔ', ἀνήγειρεν ἐπὶ τῆς θέσεως τοῦ ἐργοστασίου τῶν Γοβελίνων, βασιλικὸν ταπητουργεῖον, ὅπερ ἐπωνόμασε «Ταπητουργεῖον τῶν Γοβελίνων». Τὸ ἐργοστάσιον τοῦτο ἐκτήσατο φήμην παγκόσμιον ἕνεκα τῶν λαμπρῶν αὐτοῦ προϊόντων καὶ κατεστράφη ἐν τῇ πυρκαϊᾷ τῶν Παρισίων κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τῆς Κοινότητος τῷ 1871, μετὰ τὸν γαλλογερμανικὸν πόλεμον, ὑπὸ δὲ τὰ ἐρείπια αὐτοῦ ἐτάφησαν ἀνεκτίμητα ἀριστουργήματα.

ΓΟΒΕΡ (Ἰωάννης), *Gower*, ἄγγλος ποιητής, σύγχρονος τοῦ Chaucer, γενν. περὶ τὸ 1320, ἀποθ. γέρων καὶ τυφλὸς τῷ 1408 οὐχὶ δὲ τῷ 1402. Διὰ τοῦ ἐπεξειργασμένου ὕφους αὐτοῦ μεγάλως ὠφέλησε τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν, ἀλλὰ δὲν ἔχει οὔτε τὸ πνεῦμα, οὔτε τὸ εὑρετικὸν, οὔτε τὴν γλαφυρότητα τοῦ Chaucer. Ἴδ. Todd, *Eclaircissements sur la vie et les ouvrages de Gower et de Chaucer*, 1810, εἰς 8ον.

ΓΟΒΕΡΤΟΣ (ὁ βαρόνος Ναπολέων), γεννηθ. τῷ 1807, ἀποθ. τῷ 1833, ἐν τῶν 12 παιδίων στραταρχῶν ἢ στρατηγῶν, ἅτινα ἐβαπτίσθησαν μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Ὁλλανδίας (τοῦ ὕστερον Ναπολέοντος Γ'), ὑπὸ Ναπολέοντος τοῦ Α'. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ στρατηγὸς τῆς Αὐτοκρατορίας, διέπρεψεν ἐν Ἰταλίᾳ τῷ 1800, εἶτα ἐν τῇ ἐκστρατείᾳ τῆς Γουαδελούπης, ἐν τῷ γερμανικῷ πολέμῳ τῷ 1806, καὶ ἐφονεύθη ἐν Βαϋλεν. Ὁ Ναπολέων Γοβέρτος ἐπολέμησε μετὰ τῶν Παρισιανῶν κατ' Ἰούλιον τοῦ 1830, ἐγένετο ἀκόλουθος τῆς ἐν Λονδίνῳ γαλλικῆς πρεσβείας, ἀπῆλθεν εἰς Αἴγυπτον τῷ 1833, καὶ ἀπέθανεν ἐν Καΐρῳ. Συνέστησε διὰ διαθήκης δύο ἐτήσια βραβεῖα ἐκ δεκακισχιλίων φράγκων εἰσοδήματος, ἅτινα ἡ γαλλικὴ Ἀκαδημία καὶ ἡ Ἀκαδημία τῶν Ἐπιγραφῶν ἀπονέμουσι τοῖς συγγράφουσι τὸ ἄριστον ἱστορικὸν πόνημα περὶ Γαλλίας μέχρις οὗ φανῇ κρεῖττον τοῦ βραβευθέντος σύγγραμμα.

ΓΟΒΙΝΔΑΣ ἢ ΓΟΥΡΑ-ΓΟΒΙΝΔΑΣ, ἀρχηγὸς τῶν Σεἰκων, γενν. ἐν Πέτνᾳ τῷ 1656, ἀποθ. τῷ 1708, διεδέξατο, τῷ 1671, τὸν πατέρα αὐτοῦ Τὲγ-Βεχάδερ, δολοφονηθέντα κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Αὐρέγγ-Ζήβ. Εἰσήγαγε μεταρρυθμίσεις, κατέστησεν ἴσους πάντας τοὺς Σεἰκους, ἐξήσκησεν αὐτοὺς εἰς τὴν τέχνην τοῦ πολέμου, καὶ ἀπὸ εὐλαβοῦς καὶ νωχελοῦς φυλῆς κατέστησεν αὐτοὺς λαὸν μάχιμον καὶ τροβερόν. Ἀλλ' ὅμως δὲν ἠδυνήθη νὰ διώξῃ τοὺς Μογγόλους, κατεδιώχθη ὑπὸ τῶν στρατηγῶν τοῦ Αὐρέγγ-Ζήβ καὶ ἔζησε πλάνητα βίον μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Συνέθετο ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ Πενδζάπ, τὸ «Βιβλίον τῶν δέκα βασιλέων», θεωρούμενον ὡς ἱερὸν παρὰ τοῖς Σεἰκοις· τὸ βιβλίον τοῦτο περιέχει θρησκευτικὰς καὶ θεολογικὰς πραγματείας, τὴν ἀφήγησιν τῶν μαχῶν εἰς ἃς παρευρέθη ὁ συγγραφεὺς, καὶ καταδείκνυσι τὴν πολεμικὴν ἀνδρίαν ὡς τὴν ἡγεμονίδα πασῶν τῶν ἀρετῶν.

ΓΟΓ καὶ ΜΑΓΟΓ, μυστηριώδη ὀνόματα, ἅτινα ἐν τῇ Βίβλῳ παριστῶνται ὡς ἀρχηγοὶ τῶν γιγάντων ἐχθρῶν τοῦ Ἰσραήλ. Ἐν τῇ Ἀποκαλύψει εἶναι οἱ πρόδρομοι τοῦ Ἀντιχρίστου. Κατὰ τὸν Θ' καὶ Ι' αἰῶνα, ἡ Εὐρώπη ἔντρομος ἐκ τῆς θηριωδίας τῶν Οὔγγρων ὠνόμασε τοὺς στρατοὺς αὐτῶν στρατιὰν τοῦ Γὼγ καὶ τοῦ Μαγώγ.

ΓΟΓΓΟΡΑ Γ' ΑΡΓΟΤΤΕ (Λούης δὲ), ἱσπανὸς ποιητὴς, γενν. ἐν Κορδούῃ τῷ 1561, ἀποθ. τῷ 1627, ἐξ εὐγενῶν ἀλλ' ἐνδεῶν γονέων, ἐσπούδασεν ἐν Σαλαμάγκᾳ, ἠσπάσατο τὸ μοναχικὸν σχῆμα ὅπως μὴ στερῆται τῶν πρὸς τὸ ζῆν, καὶ τῇ προστασίᾳ τοῦ δουκὸς δὲ Λέρμα, ἐγένετο ἱερεὺς τοῦ Φιλίππου Γ'. Δύο ἔργα αὐτοῦ *Soledades* (Ἐρημίαι), 1622, καὶ ὁ «Πολύφημος», 1623, μεγάλως ηὐδοκίμησαν. Ὁ ποιητὴς οὗτος εἰσήγαγεν εἰς τὴν ἱσπανικὴν ποίησιν ὕφος λίαν ἐπιτετηδευμένον.

ΓΟΓΟΛ (Νικόλαος), ῥῶσσος φιλόλογος, γενν. τῷ 1808 ἐν τῇ Μικρᾷ Ῥωσσίᾳ, ἀποθ. τῷ 1852, κατήρξατο τοῦ φιλολογικοῦ σταδίου διὰ «Διηγημάτων», ὧν ἡ συλλογὴ ὀγκωδεστέρα ὀσημέραι γινομένη ἀπετέλεσεν, ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ 1842, τόμ. 3, εἰς 8ον. Κατόπιν ἔγραψεν εὐφυεστάτην κωμῳδίαν, *Revisor* (ὁ ἐξελεγκτὴς), καὶ μυθιστορίαν *Meurtvia Douchi* (αἱ νεκραὶ ψυχαί). Κυριευθεὶς ἐξ ὑποχονδρίας ἀπὸ τοῦ 1847, ἐγένετο εὐλαβὴς μέχρις ὑπερβολῆς καὶ ἐθεώρει τὰ ὑπ' αὐτοῦ γραφέντα ὡς θανάσιμον ἁμάρτημα. Διηγήματα αὐτοῦ κατ' ἐκλογὴν ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ Louis Viardot, γαλλιστί, ἐν Παρισίοις, 1845, εἰς 12ον.

ΓΟΓΟΝ, ἡ Γογὼ πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης (Βομβάη), ἐπὶ τῆς Δ ἀκτῆς τοῦ Καμβαΐου κόλπου, 79 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Καμβαΐας. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἀδυσσινοὶ τὴν καταγωγὴν, εἶναι καλοὶ ναυτικοί. Ναυπήγια· ζωηρὸν ἐμπόριον μετὰ τῆς Βομβάης.

ΓΟΓΡΑΧ, ΔΕΒΑ ἢ ΣΑΡΔΖΟΥ, ἀρχ. Ἐλγορὰμη ποταμ. τῆς Ἰνδοστάνης, πηγάζων ἀπὸ τῶν Ἱμαλαΐων (Νεπάλ), βρέχων τὴν Ἀουδὸ, διαρρέων τὸ ἀρχαῖον ὁμώνυμον βασίλειον, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Γάγγην, μεταξὺ Ἀλλαχα-

δάδ καὶ Πάτνας. Ῥοῦς 800 χιλιαμ. Εἶναι εἰς τῶν ἱερῶν ποταμῶν παρ' Ἰνδοῖς.

ΓΟΔΑΒΡΗΣ, ποτ. τῆς Ἰνδοστάνης πηγάζων ἀπὸ τῶν δυτικῶν Γκάττ, πλησίον τῆς Τριμβόκης (Προεδρεῖον τῆς Βομβάης), ἐπὶ τῆς 20ου Β πλ. καὶ 71ου 20′ Α μήκ. Ῥοῦς 1,500 χιλιαμέτρων πρὸς τὰ ΝΑ διὰ τοῦ Νασσὸκ, Παϊτόβνης, Μουνδζὶ, Σαγὸρ, Γούνδης, Νανδαίρης, Μαγγαπέττου, κλπ. ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ Βίδερ, Τελιγγάνας (Πολιτεία τοῦ Νιζὰμ), καὶ ἐν τοῖς Β Κιρκάροις, ἔνθα διαιρεῖται εἰς πολλοὺς βραχίονας πίπτοντας εἰς τὸν κόλπον τῆς Βεγγάλης μεταξὺ τῆς 16ου καὶ 17ου Β πλ. Καίτοι δεχόμενος πλείστους παραποτάμους εἶναι πλευστὸς μόνον διὰ λέμβων. Θεωρεῖται ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν ἱερὸς ὡς ὁ Γάγγης.

ΓΟΔΑΜΙΓΓΗ, ἐνορία καὶ πόλ. τῆς Ἀγγλίας (Σουῤῥέη), 6 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Γουιλδφόρδης, ἐπὶ τοῦ Οὐέη. Κάτ. 4,600. Χαρτοποιεῖα, ἐμπόριον ξυλικῆς, κτλ.

ΓΟΔΕΒΕΡΤΟΣ, βασιλεὺς τῶν Λομβαρδῶν, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Ἀριδέρτου τῷ 661, ἐβασίλευσε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Περθαρήτου. Μετὰ μικρὸν ἤλθον εἰς ἔριδας μεταξύ των καὶ ὁ Γοδεβέρτος προσεκάλεσε βοηθὸν τὸν δοῦκα τοῦ Βενεβέντου Γριμοάλδην, ὅστις ἐπὶ ψευδεῖ προφάσει, ἐδολοφόνησεν αὐτὸν, ἐδίωξε κατόπιν τὸν Περθαρήτην, καὶ κατέλαβε τὸν θρόνον τῷ 662.

ΓΟΔΕΓΙΣΗΛΟΣ, 4ος υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Βουργονδίας Γονδιόκου ἢ Γονδικαίρου, λαχὼν εἰς τὸ μερίδιον αὐτοῦ, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς, 463, τὴν Βεσανεῶνα. Ζηλοτυπῶν τὸν ἴδιον ἀδελφὸν Γονδεβῶδον προῦβαλλεν αὐτὸν ἐν τῷ πρὸς τὸν Χλόδιν πολέμῳ, ἀλλ' ὁ Γονδεβῶδος ἐπολιόρκησεν αὐτὸν ἐν Βιέννῃ, ἐκυρίευσε τὴν πόλιν καὶ τὸν ἐθανάτωσε, τῷ 507.

ΓΟΔΕΦΡΟΑ ἢ Γοδεφρεΐδος δὲ Βουλλιών, δοὺξ τῆς Λωρραίνης καὶ πρῶτος χριστιανὸς βασιλεὺς τῆς Ἱερουσαλὴμ, γεν. ἐν Βαισὺ πλησίον τῆς Νιβέλλης, ἀποθ. τῷ 1100. Ἦτον υἱὸς Εὐσταθίου τοῦ Β'ου, κόμητος τῆς Βουλώνης καὶ τῆς Ἴδας, θυγατρὸς Γοδεφρείδου τοῦ Πωγωνάτου (*Godefroy le Barbu*), δουκὸς τῆς Λωῤῥαίνης, ἀντίστη εὐδοκίμως κατὰ τοῦ ἐπισκόπου τοῦ Βερδούνου Θεοδωρίχου, ὅστις ἀντεποιεῖτο τοῦ δουκάτου αὐτοῦ, ἔλαβε μέρος ὑπὲρ Ἐῤῥίκου τοῦ Δ'ου, αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας, κατὰ τοῦ πάπα Γρηγορίου τοῦ Ζ', ἔσωσε τὴν αὐτοκρατορικὴν σημαίαν, τῷ 1080, ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Βολκσχέϊμ, ὅτε ἐφόνευσε διὰ τῆς ἐπ' ἄκρου τῆς σημαίας αἰσθητῆς αἰχμῆς τὸν Ἀντικαίσαρ Ῥοδόλφον. ἀνέβη πρῶτος εἰς τὴν ἔφοδον τῆς Ῥώμης τῷ 1083, ἐγένετο σταυροφόρος ἅμα ὡς ἤκουσε τῆς φωνῆς Πέτρου τοῦ Ἐρημίτου, ἐπώλησεν ἢ ἐνεχυρίασε τὰ Κράτη αὐτοῦ ὅπως ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς ἐκστρατείαν δαπάνην, καὶ τῷ 1096, ἀνεχώρησεν ἡγούμενος τῶν γάλλων καὶ γερμανῶν ἱπποτῶν, οἵτινες ἐξελέξαντο αὐτὸν ἀρχηγόν. Διαιρεθεὶς εἰς δύο ὁ ἄτακτος στρατὸς τῶν σταυροφόρων, εἰς παντοίας ἐξώκειλε καταχρήσεις καὶ βιαιοπραγίας πολλὰ δὲ ὑπέστη δεινὰ ὑπὸ τῶν Οὐγγρων καὶ τῶν Βουλγάρων. Ἐξ ἑκατὸν χιλιάδων ἀνδρῶν διαβάντων τὸν Ῥῆνον μόλις τὸ τέταρτον ἀρίκετο εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος Κομνηνὸς, ἐχορήγησεν αὐτοῖς ζωοτροφίας καὶ πλοῖα. Ὁ Γοδεφρεΐδος ἐνίκησε τοὺς Τούρκους ἐν Δορυλάῳ, ἐκυρίευσε τῆς Ἀντιοχείας, ἀνοίξας δὲ διὰ νέας νίκης τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐκυρίευσε καὶ αὐτῆς, τῷ 1099. Ἀναγορευθεὶς βασιλεὺς τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἐδέξατο μόνον τὸν τίτλον «βαρώνος τοῦ Ἁγίου Τάφου», λέγων ὅτι δὲν ἔστεργε νὰ λάβῃ στέφανον βασιλικὸν ἐκεῖ ὅπου ὁ Σωτὴρ τῶν ἀνθρώπων ἔλαβε στέφανον ἐξ ἀκανθῶν. Διωργάνισε τὸ νέον αὐτοῦ βασίλειον, ἔθετο νόμους ὀνομασθέντας *Assises de Jerusalem*, ἔ ὅραμεν εἰς βοήθειαν τοῦ Ταγκρέδου ἀπειλουμένου ὑπὸ τοῦ ἐμίρου τῆς Δαμασκοῦ, ἤρατο μίαν νίκην ἐν Ἀσκάλωνι, καὶ ἀπέθανεν ἐπιστρέφων εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἐκ δηλητηρίου, λέγουσιν, ὅπερ ἔθετο ὁ ἐμίρης τῆς Καισαρείας ἐντὸς ὀπωρῶν, ἃς προσήνεγκεν αὐτῷ. Συνήνου τὴν ἀνδρίαν μετὰ τῆς ἐμπειρίας, τὴν φρόνησιν μετὰ τῆς μετριοπαθείας καὶ τῆς εἰλικρινεστάτης εὐσεβείας. Ὁ Τάσσος παραδεξόμενος αὐτὸν ὡς τὸν πρώτιστον ἥρωα ἐν τῇ «Ἐλευθερωθείσῃ Ἱερουσαλὴμ» ζωγραφεῖ αὐτὸν οἷος περιγράφεται ἐν τῇ Ἱστορίᾳ, διὰ τῶν ἑξῆς ἐπῶν·

Veramentè è costui nato all'impero,
Si del regnar, del commandar sa l'arti.
E non minor che duce è cavalièro. . .

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς πρώτης σταυροφορίας Γοδεφρεΐδος δὲ Βουλλιὼν ἀπεβίωσεν ἐν ἡλικίᾳ δύο καὶ τεσσαράκοντα ἐτῶν, ἐπὶ ἓξ τοῦ τάφου αὐτοῦ ἐχαράχθη ὑπὸ τῶν εὐγνωμονούντων σταυροφόρων ἡ ἀκόλουθος ἐπιγραφή·

Hic jacet inclytus dux Godofroidus de Bulion, qui totam istam terram ac quisivit cultui christiano, cujus anima Regnet cum Christo. Amen.

Ἤτοι· «Ἐνθάδε ἀναπαύεται ὁ ἔνδοξος δοὺξ Γοδεφρεΐδος δὲ Βουλλιών, ὅστις κατακτήσατο πά-

Δημόσια Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

σαν τὴν χώραν ταύτην ὑπὲρ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Βασιλευέτω ἡ ψυχὴ αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀμήν». Ἐτάφη δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Γολγοθᾶ.

Γοδεφροὰ ἐκ Βιτέρβου, γραμματεὺς τῶν αὐτοκρατόρων Κορράδου τοῦ Γ', Φρειδερίκου τοῦ Α' καὶ Ἑρρίκου τοῦ ΣΤ' κατέλιπεν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Πάνθεον» παγκόσμιον χρονικὸν ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ καὶ λῆγον τῷ 1186 μ.Χ. Τὸ χρονικὸν τοῦτο ἐτυπώθη ἐν Βασιλείᾳ, 1569, εἰς φύλλον, καὶ ἐν Ῥατισβόννῃ, 1726.

Γοδεφροὰ (Διονύσιος), διάσημος νομικὸς, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1549, ἀποθαν. τῷ 1622, υἱὸς συμβούλου ἐν Σατελέ, κατέλιπε τὴν Γαλλίαν, ἕνεκα τῶν πολιτικῶν ταραχῶν, ἐδίδαξε τὰ νομικὰ ἐν Γενεύῃ τῷ 1580 καὶ ἐν Στρασβούργῳ ἀπὸ τοῦ 1591 μέχρι τοῦ 1600. Ἔζησεν ἐπὶ μακρὸν ἐν Ἐϊδελβέργῃ. Ἡ δημοσίευσις τοῦ ὑπ' αὐτοῦ *Corpus juris civilis*, 1583, εἰς 4ον, καὶ 1628 καὶ 1663, τόμ. 2, εἰς φύλλ., ἀρῆκεν ἐποχὴν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ. Τὸ κείμενον καὶ αἱ σημειώσεις αὐτοῦ λίαν τιμῶνται. Ἐκτὸς τούτου κατέλιπε πολλὰ ἄλλα νομικὰ συγγράμματα.

Γοδεφροὰ (Θεόδωρος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Γενεύῃ τῷ 1580, ἀποθανὼν τῷ 1649, ἐπεδόθη εἰς ἱστορικὰς ἐρεύνας, μετέβη εἰς Παρισίους, τῷ 1602, ἐξώμοσε τὸν προτεσταντισμόν, ἔγένετο ἱστοριογράφος τῆς Γαλλίας, κτλ. Κατέλιπε *Ceremonial de France*, εἰς ὃ εἰργάσθη 30 ἔτη, κτλ.

Γοδεφροὰ (Ἰάκωβος), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Γενεύῃ τῷ 1587, ἀποθ. τῷ 1652, ὑπῆρξε καθηγητὴς τῶν νομικῶν ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ πόλει. Εἰργάσθη ἐπὶ 30 ἔτη εἰς τὸν *Codex Theodosianus*, ὅπως ἐξεδόθη μετὰ σοφωτάτων σημειώσεων καὶ σχολίων, μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ.

Γοδεφροὰ (Διονύσιος), υἱὸς τοῦ Θεοδώρου, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1615, ἀποθανὼν τῷ 1681, ἱστοριογράφος τῆς Γαλλίας τῷ 1649, κατέλιπεν «Ἱστορίαν Καρόλου τοῦ Ζ'» κτλ.

ΓΟΔΙΝΟΣ (Λουδοβῖκος), ἀστρονόμος, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1704, ἀποθ. τῷ 1760, μαθητὴς τοῦ Ι. Ν. Δελίσλη, καὶ μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, ἀπεστάλη εἰς Περοῦ, μετὰ τοῦ Βουγκέρου καὶ τοῦ Λὰ Κονδαμίνη, ὅπως ὁρίσῃ τὸ σχῆμα καὶ τὴν ἔκτασιν τῆς γῆς. «Ἔχομεν αὐτοῦ «Ἐφημερίδα τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν», ἀπὸ τοῦ 1680 μέχρι τοῦ 1699, τόμ. 11, εἰς 4ον, κτλ.

ΓΟΔΜΑΝΤΖΕΣΤΕΡ, *Duroli Pons*, πόλ. τῆς Ἀγγλίας (Οὐντιγγδὼν), ἐπὶ τοῦ Οὔζη, 2 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Οὐνδιγκτῶνος. Κάτοικ. 2,000.

ΓΟΔΟΗ (ὃν Μανουὴλ), «πρίγκηψ τῆς Εἰρήνης», Ἱσπανὸς πολιτικὸς, γεννηθ. ἐν Βαδαγιόζῃ τῷ 1767, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1851, κατήγετο ἐξ εὐγενοῦς ἀλλ' ἐνδεοῦς οἰκογενείας. Σωματοφύλαξ τῷ 1781, προσειλκύσατο τὴν εὔνοιαν τῆς βασιλίσσης διὰ τῶν θελγήτρων αὐτοῦ καὶ τῆς εἰς τὴν μουσικὴν εὐφυΐας, μεγάλην δ' ἐκτήσατο ἐπιρροὴν, ἐπὶ Καρόλου τοῦ Δ'. Καίτοι γνωρίζων μόνην τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, ἣν ἐλάλει κακῶς, καὶ ἄμοιρος στρατιωτικῶν ἢ διοικητικῶν ἀρετῶν, ἀνηγορεύθη δοὺξ τῆς Ἀλκουδίας μεγιστὰν τῆς Ἱσπανίας, ἀρχιστράτηγος τῶν κατὰ ξηρὰν δυνάμεων, μέγας ναύαρχος τῆς Ἱσπανίας καὶ τῆς Ἰνδικῆς, γραμματεὺς ἐπικρατείας καὶ ὕστερον πρωθυπουργὸς, 1792. Ἡ Μαρία Θηρεσία δὲ Βουρβώνου, θυγάτηρ τοῦ ἰνφάντου δὸν Λουδοβίκου, καὶ ἐξάδελφη τοῦ βασιλέως, ἐβιάσθη ὅπως νυμφευθῇ τὸν εὐνοούμενον. Ὅτε δὲ Λουδοβῖκος ὁ ΙΣΤ', συγγενὴς Καρόλου τοῦ Δ', εἰσήχθη εἰς δίκην ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, ὁ Γοδοὴ ἐκηρύχθη κατὰ τῆς Γαλλίας καὶ μετά τινας ἤτιας, συγκατετέθη εἰς τὴν ἐν Βασιλείᾳ εἰρήνην, ἥτις χωρίζουσα τὴν Ἱσπανίαν ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας συνέδεεν αὐτὴν μετὰ τῆς Γαλλίας· ὠνομάσθη δὲ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὑπὸ τοῦ βασιλέως «Πρίγκηψ τῆς Εἰρήνης» καὶ «Ἱππότης τοῦ Χρυσοῦ Δίρατος». Τῷ 1796, συνῆψε συμμαχίαν καὶ ἐπιμαχίαν μετὰ τῆς Γαλλίας, δι' ἧς ἐξησφαλίζετο κατὰ τῶν δυσηρεστημένων Ἱσπανῶν καὶ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ πρίγκηπος τῶν Ἀστουριῶν (τοῦ ὕστερον Φερδιναὶνδου Ζ'), ἀλλὰ δὲν ἴσχυσε νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς Ἄγγλους τοῦ νὰ ἐπενέγκωσι νέκρωσιν εἰς τὸ ἐμπόριον ἀποκλείοντες τοὺς λιμένας. Τῷ 1798 ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ, ἀλλὰ τῷ 1801 ἀνέλαβε τὴν θέσιν αὐτοῦ, καὶ συνωμολόγησε μετὰ τοῦ Λουκιανοῦ Βοναπάρτου τὴν συνθήκην δι' ἧς διενέμετο ἡ Πορτογαλία μεταξὺ τοῦ Ναπολέοντος καὶ Καρόλου τοῦ Δ', καὶ ἐδίδοτο αὐτῷ τούτῳ ἡ βασιλεία τῶν Ἀλγάρβων. Τὸ σχέδιον ὅμως ἐναυάγησε, καὶ ὁ Γοδοὴ ἔλαβεν εἰς ἀντάλλαγμα τὴν κυριαρχίαν τῆς Ἀλβουφέρας. Ὁ πρίγκηψ τῶν Ἀστουριῶν ὑποστηριζόμενος παρὰ τοῦ λαοῦ ἤθελε νὰ κατηγορήσῃ αὐτοῦ ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ, καὶ συνελήφθη. Τοῦ δὲ Ναπολέοντος προτιθεμένου, ἵνα κατακτήσηται τὴν Ἱσπανίαν, ὁ Γοδοὴ συνεβούλευε, λέγουσι, τὸν βασιλέα καὶ τὴν βασίλισσαν νὰ φύγωσι μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀμερικήν, ἀλλὰ συλληφθεὶς ἐν τῷ μεγάρῳ

Δημοσιευτικὴ Βιβλιοθήκη Ιδρυμα Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

του ὑπὸ τοῦ ἐξαναστάντος λαοῦ, παρ' ὀλίγον ἐφονεύετο καὶ ἐστάλη δέσμιος παρὰ τοῦ πρίγκηπος τῶν Ἀστουριῶν εἰς τὸν πύργον τοῦ «Βλλαβιτσιόζα. Ἡ ἐπανάστασις, ἥτις ἐξεθρόνισε τοὺς Βουρβώνους τῆς Ἱσπανίας, ἔσωσεν αὐτόν· προσκληθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος εἰς τὰς ἐν Βαϋόννῃ συνδιασκέψεις, ἐμεσίτευσε, κατ' εἰσήγησιν τοῦ γάλλου κατακτητοῦ, ὅπως πείσῃ τὸν Κάρολον Δ' νὰ παραιτηθῇ τοῦ στέμματος τῆς Ἱσπανίας. Ὁ Γοδοὶ συνέταξε τὰ ἔγγραφα τῆς παραιτήσεως τοῦ βασιλέως, ὃν συνώδευσεν εἰς τὴν ἐν Ῥώμῃ ἐξορίαν του. Ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου ἠθέλησε νὰ δημοσιεύσῃ τὰ Ἀπομνημονεύματα αὐτοῦ, ἅτινα μόλις ἦλθον εἰς φῶς τῷ 1836—38, ἐν Παρισίοις, τόμ. 4, εἰς 8ον, ἐν τῇ γαλλικῇ μεταφράσει, ἥτις ἐγένετο ὑπὸ τὰ ὄμματα αὐτοῦ παρὰ τοῦ Ἐσμενάρδου. Μετὰ τὸν θάνατον τῶν κυρίων αὐτοῦ, μετέβη εἰς Παρισίους, ἔνθα ἔζησεν ἀσήμως ἀπὸ συντάξεως εἰκοσακισχιλίων φράγκων, ἣν ἀπένεμεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος Φίλιππος. Ὁ πρίγκηψ τῆς Εἰρήνης ὑπῆρξεν ἓν τῶν μᾶλλον ἀξιομνημονεύτων παραδειγμάτων εὐνοίας θεμελιουμένης ἐπὶ τῆς ἀνηθικότητος, καὶ οὐδαμῶς δικαιολογουμένης· ματαιόφρων, κοῦφος, ὀκνηρός, ἀμαθής, ὄχλιος καὶ ἀνανδρος, μᾶς καὶ μόνης κακίας στερούμενος, τῆς ὠμότητος, πάντοτε ἄγων καὶ φέρων τὸν κύριον αὐτοῦ, ἦγαγε τὴν Ἱσπανίαν εἰς τὴν ἐσχάτην βαθμίδα τῆς ἀδυναμίας καὶ ἐξαχρειώσεως.

ΓΟΔΟΛΦΙΝΟΣ (Σίδνεϋ, κόμης ὅ), ἀρχιθησαυροφύλαξ τῆς Ἀγγλίας, ἐξ εὐγενοῦς οἴκου τῆς κομητείας τῆς Κορνουαλλίας, γενν. περὶ τὰ μέσα τοῦ 17ου αἰῶνος, ἀπεβ. τῷ 1712, ἐπετράπη, ἐπὶ Καρόλου τοῦ Β', τῷ 1678, σπουδαίας ἀποστολὰς εἰς Ὁλλανδίαν, κατώρθωσε διάφορα μεγάλα ὑπουργήματα καὶ συνετέλεσεν ἰσχυρῶς διὰ τῆς συνετῆς καὶ ἐμπείρου αὐτοῦ διαχειρίσεως ὑπὲρ τῶν νικῶν τοῦ Μαρλβορούγου. Ὑποπεσὼν εἰς δυσμένειαν τῷ 1710 διὰ τῆς ἐπιρροῆς τῶν βασιλοφρόνων, ἀπέθανεν ἐν St. Albans. Ἡ Ἀγγλία θεωρεῖ αὐτὸν ὡς τὸν ἄριστον τῶν οἰκονομολόγων αὐτῆς.

ΓΟΔΟΥ-ΙΝΟΣ, κόμης (*Earl*), τῆς Οὐεσσὲξ, τῆς Σουσσὲξ καὶ τοῦ Κέντ, ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα Κανούτου τοῦ Μεγάλου. Διὰ τῆς ἐπιρροῆς αὐτοῦ ἐξελέγη Ἐδουάρδος ὁ Ὁμολογητὴς, 1043. Ἐκ τῶν πέντε αὐτοῦ υἱῶν, ὁ εἷς ὁ βίαιος Σουσσὲξ, ἦτο κόμης τῆς Γλουσεστρίας, Ἑρεφὸρδ, Σαλισβερίας, Ὀξωνίας καὶ Βέρξης· ὁ ἕτερος, ὀνόματι Ἁρόλδος, κόμης τῆς Ἐσσὲξ, Μιδδλεσὲξ, Οὐιντιγκτων, Est-Anglie καὶ Καμβριδζσχίρης, ἐνυμφεύθη τὴν Ἐϊθ, ἀδελφὴν τοῦ Ἐδουίνου καὶ Μορκὰρ δουκῶν τῆς Μερκίας καὶ Νορθουμβρίας, καὶ ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος βασιλεὺς τῶν Ἀγγλοσαξώνων. Ὁ Οὐολνὸθ, ὁ Λεοφουΐνος καὶ ὁ Τοστὶγ εἶχον θέσεις σημαντικάς. Τέλος ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Ἐδϊθ, ὡραία καὶ εὐπαίδευτος ἐνυμφεύθη Ἐδουάρδον τὸν Ὁμολογητὴν, τῷ 1044. Ὁ Γοδουΐνος ἐκηρύχθη ἀρχηγὸς τῆς ἀγγλικῆς μερίδος κατὰ τῶν εἰσαχθέντων εἰς τὴν αὐλὴν Νορμανδῶν. Ἡ δὲ φιλοδοξία παρεκίνησεν αὐτὸν εἰς ἀνταρσίαν, 1051, ἐν ᾗ ἡττηθεὶς μετὰ τῶν υἱῶν του ἔφυγεν εἰς Βρυόγην, ἀλλὰ πάλιν συνεχωρήθη καὶ ἀπέθανεν ἰσχυρὸς τῷ 1053.

ΓΟΔΟΥ-ΙΝΟΣ (Οὐίλλιαμ), περίβοξος ἄγγλος συγγραφεύς, γενν. ἐν Οὐϊσβὰχ (Κανταβριγία) τῷ 1756, ἀποθ. τῷ 1836. Ἀνατραφεὶς ἐν τῷ κολλεγίῳ τῶν ἀλλοδόξων τῆς Ὀξτῶνος, εἰσήχθη, τῷ 1778, εἰς τὴν ἀντιδοξοῦσαν ἐκκλησίαν. Τῷ 1783 καταλιπὼν τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἠσπάσατο τῶν γραμμάτων τὸ στάδιον. Τῷ 1793, ἐδημοσίευσε τὴν «Πολιτικὴν δικαιοσύνην», τόμ. 2 εἰς ἕν, σύγγραμμα, ἐν ᾧ ζωγραφῶν μετὰ παλλῆς τῆς δεινότητος τὰς κοινωνικὰς πληγὰς, προσέβαλλεν ἐρρωμένως αὐτὰς τὰς βάσεις τῆς κοινωνίας, τὴν κυβέρνησιν, τὴν ἰδιοκτησίαν, τὴν οἰκογένειαν, τὸν γάμον. Τὸ ἐπιὸν ἔτος ἔδωκεν εἰς φῶς τὸν *Caleb Williams*, 3 τόμ. εἰς 12ον, πολλάκις εἰς τὴν γαλλικὴν μεταφρασθέντα, μυθιστορίαν φιλοσοφικὴν καὶ ἱστορικὴν, περιέχουσαν ἀξιοσημειώτους ἠθῶν εἰκόνας. Ὁ Γοδουΐνος ἀνέπτυξε προσέτι τὰ κοινωνικὰ αὐτοῦ φρονήματα ἐν τῷ *Inquirer*, συλλογῇ φιλοσοφικῶν δοκιμίων, 1797, τόμ. 1, εἰς 8ον, καὶ 1823, εἰς 12ον. Ἐδημοσίευσε δ' ἐπίσης *St Léon*, 1799, τόμ. 4, εἰς 12ον. *Fleetwood*, 1805, τόμ. 3, εἰς 12ον· *Maindeville*, 1817, τόμ. 3 εἰς 12ον, μυθιστορίας λίαν τῆς πρώτης ὑπολειπομένας· «Βίον τοῦ *Chaucer*, 1803, τόμ. 2, εἰς 4ον, ζωηρὰν εἰκόνα τῶν ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ ποιητοῦ τούτου ἠθῶν· «Ἱστορίαν τῆς ἀγγλικῆς δημοκρατίας», 4 τόμ. 1824-1828, ἥτις θεωρεῖται ἡ ἀρίστη τῶν τότε συγγραφεισῶν. Ἐν ταῖς *Recherches sur la population et sur les facultés d'accroissement de l'espèce humaine*, 1820, τόμ. 1, εἰς 8ον, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ἐν Παρισίοις, 1821, τόμ. 2, εἰς 8ον, ἐκηρύχθη ἀντίπαλος τοῦ Μάλθου (ἴδε τὴν λέξιν). Ὁ Γοδουΐνος, ὅστις μεθ' ὅλην τὴν κακὴν τοῦ γάμου κατανόησιν, ὃς ἐνυμφεύθη, ἀνεκινδύνευσεν εἰς τοὺς συγγράμμασιν αὐτοῦ τινὰς τῶν μᾶλλον παραπλήσιων αὐτοῦ θεωριῶν.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Δημοσίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΓΟΔΟΥ-ΙΝΟΥ (Μαρία ΟΓΟΔΑΣΤΟΝΕ-ΚΡΑΦΤ), γυνὴ τοῦ προηγουμένου, γεννηθ. τῷ 1768 ἐν Βεβερλέη (Ὑόρκη). ἀποθ. τῷ 1797, ἐδημοσίευσε σὺν ἄλλοις «Ὑπεράσπισιν τῶν δικαιωμάτων τῶν γυναικῶν». 1792. εἰς 8ον. Ἐκ τοῦ γάμου αὐτῆς μετὰ ταῦ Γοδουίνου ἔτεκε τὴν Μαρίαν Γοδουίνου, ἥτις ἐνυμφεύθη τὸν Σχέλλεϋ καὶ ἧς ἡ μυθιστορία *Frankenstein*, ἀποδείκνυσιν ὅτι ἐξισοῦτο κατὰ τὴν τόλμην τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν φρονημάτων πρὸς τὸν πατέρα, τὴν μητέρα καὶ τὸν σύζυγον αὐτῆς.

ΓΟΔΟΥΝΩΦ (Βόρις), τσάρος τῆς Ῥωσσίας ἀπὸ τοῦ 1598 μέχρι τοῦ 1605, ἐδηλητηρίασε Φέδορα τὸν Α', μεθ' οὗ ἐνύμφευσε τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Εἰρήνην, καὶ ἧς ἦτο πρωθυπουργός. Ἀπηλλάγη δ' ἐπίσης καὶ τοῦ Δημητρίου, ἀδελφοῦ τοῦ ἡγεμόνος τούτου, τῷ 1592. Ἐδηλητηριάσθη καὶ αὐτός.

ΓΟΔΧΑΑΒ, τὸ ἀρχαιότατον τῶν δανικῶν καθιδρυμάτων τῆς Γροιλλανδίας (ἱφορεία τῶν Νοτίων) ἐπὶ τοῦ παρθμοῦ τοῦ Δάβις. Ἐθεμελιώθη τῷ 1721.

ΓΟΕΣ (Οὐγὼ ΒΑΝ ΔΕΡ). ζωγράφος, γενν. ἐν Ἀμβέρσῃ κατὰ τὴν πρώτην πεντηκονταετηρίδα τοῦ ΙΕ' αἰῶνος. Μαθητὴς τοῦ Ἰωάννου Βὰν Ἔϋκ ἐξεῖχε κατὰ τὴν ἐκφραστικότητα, τὴν χάριν καὶ τὴν σεμνοπρέπειαν. Τὸ ἄριστον τῶν ἔργων αὐτοῦ ἦτο «Σταύρωσις», ἀνακείμενον ἐπὶ θυσιαστηρίου τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου ἐν Βρούγῃ. Οἱ σύγχρονοι ἐθαύμαζον ἐπίσης αὐτοῦ τὸ φάτνωμα ἐφ' οὗ παρίστησε τὴν συνάντησιν τοῦ Δαυὶδ μετὰ τοῦ Ἀβιγαήλ. Εἷς τῶν πινάκων αὐτοῦ ἐν Μονάχῳ μεγάλην ἔχει ὁμοιότητα πρὸς τὰς εἰκόνας τοῦ Ἐμλιγγ.

ΓΟΕΣ ἢ ΤΕΡ-ΓΟΕΣ, Γουσία, ὀχυρὰ πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ὁλλανδίας (Ζηλανδία), ἐπὶ τῆς Β παραλίας τῆς νήσου Zouid-Βεβελάνδης, 22 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Φλεσίγγης· κάτ· 4,900. Μητρόπολις καὶ δημαρχεῖον ἀξιοθέατον· ἀρχαῖον καὶ περίεργον μοναστήριον. Ἐμπόριον ἅλατος, σιτηρῶν, κλπ. Πατρὶς τοῦ Ἰωάννου Ῥάμου. Ἐλευθερωθεῖσα, τῷ 1572, ὑπὸ τῶν Ἱσπανῶν ἀπὸ τῶν ἐπιθέσεων τῶν ὁμοσπόνδων, παρεδόθη τῷ πρίγκηπι τῆς Ἀραυσίωνος τῷ 1577.

ΓΟΕΣΙΟΣ ἢ ΓΟΗΣΙΟΣ (Γουλιέλμος ΒΑΝ ΔΕΡ ΓΟΕΣ), λατινιστὶ *Goesius*, νομομαθὴς καὶ φιλολόγος, γεννηθ. ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν τῷ 1611. ἀποθ. τῷ 1686, ὑπῆρξε σύμβουλος ἐν τῷ ἀνωτάτῳ δικαστηρίῳ τῆς Ἁ Ἀγης καὶ εἶναι γνωστὸς πρὸ πάντων ἐκ τῆς καλῆς ἐκδόσεως τῶν *Rei Agrariae auctores cum antiquitatibus et legibus agrariis*, ἐν Ἀμστελοδάμῳ, 1674, εἰς 4ον, μετὰ σχημάτων.

ΓΟΖΛΑΝ (Λέων), γάλλος μυθιστοριογράφος, καὶ δραματικὸς συγγραφεύς, γενν. ἐν Μασσαλίᾳ τῇ 1ῃ σεπτεμβρίου 1803. Υἱὸς πλουσίου ἐφοπλιστοῦ αἴφνης πτωχεύσαντος, ἠναγκάσθη νὰ ἐξέλθῃ τοῦ σχολείου πρὶν ἢ περατώσῃ τὰς σπουδὰς αὐτοῦ. Ὀκτωκαιδεκέτης ἀπέπλευσεν εἰς Ἀλγέριον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Σενεγάλην, 1824, ἔνθα ἐπεδόθη ἄνευ πολλῆς ἐπιτυχίας εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν ἀκτῶν. Ἐπιστρέψας εἰς Μασσαλίαν μετὰ κλίσεως εἰς τὴν φιλολογίαν, κλίσεως ἔτι μᾶλλον ἀναπτυχθείσης ἐν ταῖς περιηγήσεσιν αὐτοῦ, ἔλαβε θέσιν διδασκαλικὴν ἐν τῇ σχολῇ καὶ διδάσκων ἐδιδάσκετο. Τῷ 1828, μετέβη εἰς Παρισίους φέρων μεθ' ἑαυτοῦ ἕνα τόμον ἐλαφρῶν ποιήσεων καὶ μέχρις οὗ τύχῃ ἐκδότου ἐγένετο ὑπάλληλος βιβλιοπωλείου ὅπως πορίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Διὰ τῆς προστασίας τοῦ συμπολίτου αὐτοῦ Μερῦ, κατώρθωσεν ὅπως ποιήσηται ἔναρξιν τοῦ ραδίου αὐτοῦ ἐν τῇ ἐφημερίδι *Incorruptible*, 1828, ἀφ' ἧς μετέβη ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὸ *Figaro*, εἰς τὸ *Vert-Vert* καὶ τὸν *Corsaire* προσεγγίζων κατὰ μικρὸν εἰς τὸ διήγημα καὶ τὴν μυθιστορίαν. Ἀπὸ τοῦ 1848, γονιμώτερος καθιστὰς ὁ καὶ πρὶν τοσοῦτο γόνιμος Λέων Γοζλὰν ἐδημοσίευσε σειρὰν μυθιστοριῶν ἢ μᾶλλον διηγημάτων, πολλάκις ἀνατυπωθέντων. Ἐκτὸς δὲ τῶν μυθιστοριῶν αὐτοῦ ἔγραψε διάφορα δράματα καὶ συνειργάσθη εἰς πολλὰ φιλολογικὰ περιοδικά. Ἀπέθανε τῇ 14 σεπτεμβρίου 1866.

ΓΟΘΑ ἢ ΓΟΤΘΑ, πόλ. τῆς Γερμανίας, 2α πρωτ. τοῦ δουκάτου τοῦ Σαξωνικοῦ Κοβούργου Γόθα, 98 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Κοβούργου καὶ 876 ΒΑ τῶν Παρισίων, πλησίον τοῦ Λείνου, ἐπὶ τῆς 50ο 56' 6'' Β πλ. καὶ 80 23' 43'' Α μήκ. Σταθμὸς τοῦ ἀπὸ Βερολίνου εἰς Κάσσελ καὶ Φραγκφόρτην ἐπὶ τοῦ Μοίνου σιδηροδρόμου· κάτ. 15,684. Δουκικὸν μέγαρον τοῦ Φριεδενστεῖν, μετὰ πινακοθήκης καὶ φυσικοϊστορικοῦ μουσείου, πλουσιωτάτης συλλογῆς νομισματοσήμων καὶ βιβλιοθήκης· περιώνυμον γυμνάσιον, πυρασφαλιστικαὶ ἑταιρίαι ὁλ' ἅπασαν τὴν Γερμανίαν, ζωασφαλιστικαὶ ἑταιρίαι. Αὐτόθι δημοσιεύεται, ἀπὸ τοῦ 1764, τὸ λεγόμενον «Ἡμερολόγιον τοῦ Γόθα ἢ τῆς Γόθας» (Almanach de Gotha). Σινικὰ ἀγγεῖα, βύρσαι, βαφεῖα, βυρσοδεψεῖα, κτλ. Φημιζόμενα χρομμύρια. Ἐν τοῖς περὶξ ὁ πύργος τοῦ Reinhardsbrunn.

ΓΟΘΑΡΔΟΣ ἢ ΓΟΤΘΑΡΔΟΣ (Ἄγιος), ἐγχ. Ἀβούλας, ὑψίστη καὶ λίαν ἀπότομος

κορυφὴ τῶν Ἄλπεων ἐν Ἑλβετίᾳ, μεταξὺ τῶν τοπαρχιῶν τοῦ Τεσσίνου, τῶν Γριζωνικῶν, τῆς Βαλαὶ καὶ τοῦ Οὐρή. Ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Γοθάρδου πηγάζουσιν ὁ Ῥεούσσης, ὁ Τεσσίνος, ὁ Ῥοδανὸς καὶ ὁ Ῥῆνος. Αἱ κορυφαὶ αὐτοῦ, ὧν ἡ ὑψηλοτάτη εἶναι 3,226 μέτρ., διατελοῦσιν αἰωνίως χιονοσκεπεῖς. Δίοδος ἀπὸ τῆς Ἑλβετίας εἰς Ἰταλίαν, κεῖται ἐπὶ ὕψους 2,075 μέτρ. πλησίον τοῦ Αἱρόλου. Αὐτόθι ὑπάρχει ἀρχαῖον ἄσυλον τῶν Καπουτσίνων. θεμελιωθὲν τῷ 1683, κατεστραφὲν ὑπὸ τῶν Γάλλων τῷ 1799 καὶ μετατραπὲν εἰς ξενοδοχεῖον.

Γοθάρδος ἢ Γοτθάρδος («Ἅγιος»), πόλις τῆς Οὐγγαρίας, κομητεία τοῦ Εἰσεμβούργου, 40 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Στειν-ἄμ-Ἄγγερ, ἐπὶ τοῦ Ῥαάβ· κάτ. 900. Νίκη τοῦ Μοντεκουκούλλη κατὰ τῶν Τούρκων τῷ 1664· ἡ πρώτη ἀληθὴς αὐθεντικὴ ἀφήγησις τῆς μάχης ταύτης εὑρηται ἐν τοῖς «Ἀπομνημονεύμασι» τοῦ Coligny. ἐκδημοσιευθεῖσιν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τῆς γαλλικῆς ἱστορίας τῷ 1844.

ΓΟΘΕΜΒΟΥΡΓΟΝ. Ἰδ. ΓΟΤΘΕΜΒΟΥΡΓΟΝ.

ΓΟΙΤΟΝ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, ἐπαρχ. τῆς Βρεσκίας ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Μιγκίου, 20 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Καστιλιόννε. Κάτ. 4,402. Νίκη τῶν Πεδεμοντίων κατὰ τῶν Αὐστριακῶν 1848.

ΓΟΚΛΕΝΙΟΣ (Ῥοδόλφος), καθηγητὴς τῆς λογικῆς ἐν Μαρβούργῳ, γενν. τῷ 1547 ἐν Κορβὰχ (κομητεία τῆς Οὐαλδέκης), ἀποθ. τῷ 1628, κατέλιπε οὐν ἄλλοις *Idea philosophiae platonicae*, ἐν Μαρβούργῳ, 1612, εἰς 8ον.

ΓΟΚΛΕΝΙΟΣ (Ῥοδόλφος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ἰατρὸς, γενν. ἐν Βιττεμβέργῃ τῷ 1572, ἀποθ. τῷ 1621, ἐδίδαξε τὴν φυσικὴν καὶ τὰ μαθηματικὰ ἐν Μαρβούργῳ. Ἐχομεναὐτοῦ *Tractatus de magnetica* κτλ. ἐν Μαρβούργῳ, 1608, κτλ. Ὑπερασπίζεται πανταχοῦ τὴν μαγνητικὴν ἰατρικήν.

ΓΟΛΒΕΡΥ (Φίλιππος Ἀγαπητὸς δέ), Philippe-Aimé de Golbery, γάλλος δικαστικὸς, γενν. ἐν Κολμὰρ τῷ 1786, ἐκ πατρὸς δικαστοῦ ἀποθ. τῷ 1854, ἐχρημάτισεν εἰς διαφόρους σημαντικὰς θέσεις καὶ κατέλιπεν ἔκδοσιν τοῦ «Τιβούλλου», μεταφράσεις τῆς «Γενικῆς ἱστορίας τῆς ἀρχαιότητος», ὑπὸ Σχλόσσερ, 3 τόμ. εἰς 8ον, 1828· τῆς «Ῥωμαϊκῆς ἱστορίας», ὑπὸ Νειβούρου, 7 τόμ., εἰς 8ον 1830—40, κτλ. Ἡ μετάφρασις τοῦ Νειβούρου ἐπαινεῖται πολύ.

ΓΟΛΓΟΘΑΣ, γαλλιστὶ *Calvaire*, λατινιστὶ *Calvarium* ἤτοι «Κρανίου τόπος», ἑβραϊστὶ «Γολγοθᾶς», μετὰ τῆς αὐτῆς σημασίας. Οὕτως ὀνομάζεται τὸ ὄρος, ἐφ' οὗ ἐσταυρώθη ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Τὸ ὄρος τοῦτο περιλαμβανόμενον σήμερον ἐντὸς τοῦ περιβόλου τῆς Ἱερουσαλὴμ, εὑρίσκετο τὸ πάλαι ἔξω τῶν τειχῶν τῆς πόλεως, πρὸς τὰ ΒΔ. Ἐξελέχθη δὲ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων πρὸς θανάτωσιν τῶν κακούργων. Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀδριανὸς περιέκλεισεν αὐτὸ ἐντὸς τῶν τειχῶν τῆς πόλεως. Ἀγνοεῖται ἡ ἐτυμολογία τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἀλλ' εἶναι πιθανώτατον ὅτι ὠνομάσθη οὕτως, ὡς φρονεῖ ὁ ἅγιος Ἱερώνυμος, ἕνεκα τῶν κεφαλῶν τῶν θανατουμένων, αἵτινες ἐξετίθεντο πολυαρίθμοι. Μετὰ τὴν σταύρωσιν ὅμως τοῦ Σωτῆρος αἱ περὶ τῆς ἐτυμολογίας τῆς λέξεως γνῶμαι κατέστησαν πολυπλοκώτεραι. Ὁ ἅγιος Ἐπιφάνιος, ὁ Ὠριγένης, ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος, ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος, ὁ ἅγιος Βασίλειος, ὁ ἅγιος Χρυσόστομος, ὁ Θεοφύλακτος καὶ ἄλλοι πολλοὶ πιστεύουσιν ὅτι ὠνομάσθη Γολγοθᾶς, διότι ἐπ' αὐτοῦ ἐτάφη τὸ κρανίον τοῦ Ἀδάμ, κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς θέσιν ἐφ' ἧς ἐσκήφθη ὁ σταυρὸς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ, τῷ ὄντι, λέγει ὁ διδάκτωρ Σίμων «Δίκαιον ἦτον ὁ πρῶτος ἁμαρτήσας καὶ ὁ πρῶτος μετανοήσας, πρῶτος νὰ σωθῇ καὶ ν' ἁγνισθῇ διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ». Ἑτέρα δὲ παράδοσις λέγει ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν ἔβρεσεν ἀπὸ τοῦ τραύματος τὸ αἷμα τοῦ Σωτῆρος, ἐβράγη ὁ βράχος καὶ ἐκ τῆς ῥωγμῆς αὐτοῦ ἐχύθη τὸ θεῖον αἷμα ἐπὶ τοῦ κρανίου τοῦ πρώτου ἀνθρώπου. Τῷ 131, ὁ Ἀδριανὸς ἀνήγειρεν ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ, ἐπ' αὐτῆς τῆς θέσεως ἔνθα ἐγένετο ἡ σταύρωσις, ἀγάλματα τοῦ Διὸς, τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Ἀδώνιδος· ἀλλὰ τῷ 348, ἡ μήτηρ τοῦ Κωνσταντίνου αὐτοκράτειρα Ἑλένη, διέταξε νὰ κρημνισθῶσι μὲν τὰ εἴδωλα ἐκεῖνα, νὰ ἐγερθῇ δὲ ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ ἡ λαμπρὰ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Τάφου, ἧς τὴν περιγραφὴν ἴδε ἐν τῷ ἄρθρῳ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ. Κατὰ τὸν Ἅγιον Ἱερώνυμον καὶ τὸν Σωζομενὸν, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κωνσταντίνου, ἐφάνη ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ ἐπὶ τοῦ ὄρους τούτου σταυρὸς ἀκτινοβόλος, τὸ δὲ ὅραμα τοῦτο παρέσχεν ἀφορμὴν τῷ ἁγίῳ Κυριλλῳ ἐπισκόπῳ Ἱεροσολύμων νὰ γράψῃ τῷ αὐτοκράτορι ὅπως προφυλάξῃ αὐτὸν τῆς αἱρέσεως τῶν ἀρειανῶν οὓς ἠνώχλει.

ΓΟΛΓΟΙ (οἱ) ἀρχ., πόλ. τῆς Κύπρου, ἀποικία Σικυωνίων, τανῦν «Κιτίκλα. Λέγεται σύστερον «Γόλγον», ἀφ' οὗ «Γολγία» ἡ Ἀφροδίτη.

Ακαδημία Αθηνών Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΓΟΛΓΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἀδώνιδος καὶ τῆς Ἀφροδίτης, κτίτωρ τῶν ἐν Κύπρῳ Γόλγων.

ΓΟΛΔ, *Gold*, «Χρυσὸς», ἐν πολλαῖς νερμανικαῖς γλώσσαις· ΓΟΛΔΒΕΡΓ, χρυσοῦν ὄρος *GOLDberg*.

ΓΟΛΔΑΠ, πόλ. τῶν πρωσσ. χωρῶν (Πρωσσία), 32 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Κούμβικεν, ἐπὶ τοῦ Γολδάπ· κάτ. τετρακισχίλιοι. Βυρσοδεψεῖα, πανικὰ, κτλ. Κτηνεμπορία.

ΓΟΛΔΑΣΤ ΔΕ ΕΙΜΙΝΣΦΕΛΔΟΥ (Μελχίωρ), ἱστορικὸς, γενν. ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ St. Gall τῷ 1576, ἀποθ. τῷ 1635, ἐδημοσίευσε *Scriptores aliquot rerum Suevicarum*, ἐν Φραγκφόρτῃ, 1605, εἰς 4ον, καὶ Οὔλμῃ, 1727, εἰς φύλλ. *Alamannicarum rerum scriptores*, κ.τ.λ.

ΓΟΛΔΒΕΡΓ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν χωρῶν (Σιλεσία), 17 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Λεγνίτζης· Κάτ. 7,000. Κατασκευὴ ἐριούχων, μαλλίνων ὑφασμάτων, κτλ. Ἐν τοῖς πέριξ χρυσωρυχεῖον παρημελημένον.

ΓΟΛΔΟΝΗΣ (Κάρολος) *Carlo Goldoni*, περίφημος κωμικὸς ποιητὴς, ἐπονομασθεὶς ὁ «Μολιέρος τῆς Ἰταλίας», ἐγενν. ἐν Βενετίᾳ τῷ 1707, ἀπέθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1793, υἱὸς ἰατροῦ τῆς Περούζης, προωρίσθη ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὴν ἰατρικὴν, τὴν ἱερωσύνην καὶ τὴν νομικήν. Μόλις ἄγων τὸ ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας συνέθετο δρᾶμα βομαντικὸν καὶ ἠθάνετο κλίσιν ἀκαταμάχητον πρὸς τὸ θέατρον. Τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἔργον, ὁ «Ἐνετὸς Γονδολιέρης», ἔτυχεν ἱκανῶς εὐμενοῦς ὑποδοχῆς· μία δὲ τραγῳδία ὁ «Βελισάριος», παρασταθεῖσα τῷ 1734, ἐχειροκροτήθη λίαν ἐνθουσιωδῶς. Μέχρι τοῦ 1761, ὁ Γολδόνης παρέστησεν ἐπὶ πάντων τῶν θεάτρων τῆς Ἰταλίας πλείονα τῶν 150 ἔργων αὐτοῦ, ἤτοι κωμῳδίας διαφόρων εἰδῶν, μελοδράματα καὶ τραγῳδίας. Δυσχεραίνων διότι ἀντετάσσετο ἀντίζηλος αὐτοῦ καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς ἀνώτερος ὁ Κάρολος Γότζης ἀπῆλθεν ἐξ Ἰταλίας εἰς Παρισίους τῷ 1761, καὶ ἔδωκεν εἰς τὸ γαλλικὸν θέατρον ἓν τῶν καλλίστων αὐτοῦ ἔργων, ὅπερ ἔμεινεν ἐν τῇ γαλλικῇ σκηνῇ μέχρι τοῦδε, *le Bourru bienfuisant*, 1771, κωμῳδίαν τρίπρακτον. Τῷ 1773, ἔγραψεν ἑτέραν κωμῳδίαν *l'Avare fastueux*, ἥτις οὐδαμῶς ἐπέτυχεν. Ἀναγνώστης καὶ διδάσκαλος τῆς ἰταλικῆς τῶν θυγατέρων τοῦ Λουδοβίκου ΙΕ', ἐλάμβανε σύνταξιν 3,600 λιρῶν, ἣν ἀφῃρέθη ἀπ' αὐτοῦ ἡ ἐπανάστασις τῷ 1792. Περιελθὼν εἰς ἰσχνὴν ἔνδειαν, σχεδὸν ἑστερημένος τῆς ὁράσεως, ἀπέθανε τὴν ἐπαύριον τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἡ γαλλικὴ Ἐθνοσυνέλευσις, κατ' αἴτησιν τοῦ Ἰωσὴφ Σενιέρου, ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν σύνταξίν του. Ὁ Γολδόνης μετερρύθμισε τὴν ἰταλικὴν κωμῳδίαν, ἥτις μέχρις ἐκείνου ἦτο ταπεινὴ καὶ χαμαίζηλος, ἀρυόμενος δὲ τὰ θέματα αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀληθοῦς βίου ἐζωγράφει πιστῶς τὰ ἤθη, καὶ διὰ τῆς ἐξόχου δραματικῆς αὐτοῦ ἱκανότητος ἐξέπληξε τοὺς συγχρόνους αὐτοῦ. Τὰ δράματα αὐτοῦ διακρίνονται κατὰ τὴν εὕρεσιν, τὴν ποικιλίαν τῶν χαρακτήρων, τὴν πλοκὴν καὶ τὰς ῥαδιουργίας, τὴν ἑνότητα τῆς πράξεως καὶ τοῦ διαφόρου, τὴν ζωηρότητα τοῦ διαλόγου, τὴν φυσικότητα καὶ τὴν πρωτοτυπίαν. Πολλὰ τῶν ἔργων αὐτοῦ μετεφράσθησαν, γαλλιστὶ καί τινα ἑλληνιστί.

ΓΟΛΔΣΜΙΘ (Ὀλιβιέρος), ἄγγλος συγγραφεὺς γενν. ἐν Παλλισμούρῃ (Λογγφόρδη), τῆς Ἰρλανδίας, τῷ 1728, ἀποθ. τῷ 1774. Υἱὸς πτωχοῦ ἐκκλησιαστικοῦ, εἰσήχθη τῷ 1744, εἰς τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Δουβλίνου, ἔνθα ἔτυχε βαναύσων διδασκάλων, ἔφυγεν ἐκεῖθεν καὶ μετήρχετο ἐπί τινα χρόνον τὸν παιδαγωγόν. Παρεσκευάσθη ἀδοκίμως εἰς τὸ ἐμπόριον, τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, τὰ νομικὰ, τὴν ἰατρικὴν ἐν Δουβλίνῳ, Εδιμβούργῳ καὶ Λεΐδῃ, κλεπτόμενος, ἐγγυώμενος ὑπὲρ τῶν φίλων του καὶ εἰς βαρέα ὑποκύπτων χρέη ἐν τῷ παιγνίῳ. Ἀπορῶν χρημάτων, διέδραμε τὴν Φλάνδραν, τὰ μεσημβρινὰ τῆς Γαλλίας καὶ τὴν Ἑλβετίαν, παίζων τὸν αὐλὸν ὅπως πορίζηται τροφὴν καὶ κατάλυμα. Ἐπεσκέψατο τὴν Ἰταλίαν ὡς παιδαγωγὸς νέου Ἄγγλου, ἔτυχε τοῦ διδακτορικοῦ πτυχίου ἐν τῇ ἰατρικῇ, ἴσως ἐν Παδούῃ, καὶ τῷ 1756, ἐπανέκαμψεν εἰς Λονδῖνον, ἔνθα ἕνεκα τῆς ἐνδείας καὶ τῆς ἰρλανδικῆς προφορᾶς αὐτοῦ δὲν εὗρισκε θέσιν. Ὑπηρέτης χημικοῦ ἐργαστηρίου, εἶτα οἰκοτροφείου, ἰατρὸς ἄνευ ἀσθενῶν, εἰργάσθη τέλος διὰ τοὺς βιβλιοπώλας. Ἔδωκε κατ' ἀρχὰς εἰς φῶς «Δοκίμιον περὶ τῆς νῦν φιλολογίας», 1759, εἶτα ποίημα ὁ «Περιηγητὴς», ἐπαινεθὲν ὑπὸ τοῦ φίλου αὐτοῦ Ἰόνσωνος. Τὸ ὡραῖον μυθιστόρημα, ὅπερ μετεφράσθη εἰς τὴν γαλλικὴν καὶ εἰς ἄλλας γλώσσας, *le Vicaire de Wakefield*, 1766, ἐκτήσατο φήμην μεγάλην. Ἔγραψεν ἐπίσης διὰ τὸ θέατρον καὶ τὴν πρώτην αὐτοῦ κωμῳδίαν, «Ὁ καλοῦ χαρακτῆρος ἄνθρωπος», 1768, ἥτις πολὺ δὲν ἐπέτυχεν, ἀλλὰ τὸ ποίημα αὐτοῦ «Τὸ ἐγκαταλειφθὲν χωρίον», 1769, ὑπῆρξε λίαν προσοφόρον καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ χρήματα, ἄλλα μὲν ἐδαπάνησεν ἄλλα δὲ εὐκόλως ἐμοίρασεν. Ἐκ τῶν σχετικῶν αὐτοῦ χρηματικῶν ἀναγκῶν ὠθούμενος

ΔΗΜΟΣΙΑ Βιβλιοθήκη Κοινοτικό Αργοστολίου (Κ.Π.Ε.Α.)

εἰργάζετο καὶ παρήγαγε μετ' ἀξιοσημειώτου ταχύτητος καὶ εὐκρινείας πολλὰ ὀνθυλεύματα. Ἐπιστολὰς περὶ τῆς ἀγγλικῆς ἱστορίας, ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν, τῆς Ἀγγλίας, μετ' ἐπιτομῶν τῶν αὐτῶν βιβλίων. Ἑτέρα κωμῳδία «Τὰ λάθη μιᾶς νυκτὸς ἢ *the stoops to conquer*, 1773, ἐξήγαγεν αὐτὸν ἅπαξ ἔτι τῆς χρηματικῆς ἀπορίας. Ἡ ἀφελὴς κενοδοξία τοῦ Γολδσμίθ, ἡ εὐπιστία, ἡ ἀκηδία αὐτοῦ, καὶ αἱ ἐκκεντρικότητες τοῦ χαρακτῆρός του ἐξηλείφοντο ὑπὸ τῆς γλυκείας φιλοσοφίας, τῆς ἀληθοῦς εὐαισθησίας του, τοῦ γλαφυροῦ, καθαρεύοντος καὶ ῥέοντος αὐτοῦ ὕφους. Ἡ ἀρίστη ἔκδοσις τῶν ἁπάντων αὐτοῦ εἶναι ἡ ἐν Ἐδιμβούργῳ, 1801, τόμ. 4, εἰς 8ον. Τὰ ὑπ' αὐτοῦ *Miscellaneous Works* ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ Οὐασιγκτῶνος Ἰρβιγγος, ἐν Παρισίοις, 1825, τόμ. 4, εἰς 8ον.

ΓΟΛΕΣΚΟΣ (Νικόλαος) πολιτικὸς τῆς Ῥουμανίας, γενν. τῷ 1810 ἐν *Campû-Longi*, ἐξ ἀρχαίας οἰκογενείας μεγάλων Βογυάρων, υἱὸς τοῦ μεγάλου λογοθέτου Κωνσταντίνου Γολέσκου, ἀποθανόντος τῷ 1829, ἦτον ἐνδεκαέτης μόλις ὅτε ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ ἠναγκάσθη νὰ μεταναστεύσῃ εἰς Κρονστάδτην τῆς Τρανσυλβανίας, ἕνεκα τῶν ἐν Βλαχίᾳ πολιτικῶν ταραχῶν (1821). Τῷ 1826 ὁ πατὴρ ἀπήγαγεν αὐτὸν μετὰ τοῦ πρωτοτόκου ἀδελφοῦ Στεφάνου εἰς Ἑλβετίαν ὅπως περατώσῃ αὐτόθι τὰς σπουδὰς αὐτοῦ. Ὁ Νικόλαος Γολέσκος ἐπανῆλθε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ εἰς Βουκουρέστιον τῷ 1829, ἔτος καθ' ὃ ἀπέθανεν ὁ πατὴρ αὐτῶν. Τὸ ἐπιὸν ἔτος ἐγένετο ὑπολογαγὸς τῆς ἀρτισυστάτου πολιτοφυλακῆς. Τῷ 1834, συνώδευσε τὸν νέον ὁσποδάρον Ἀλέξανδρον Γκίκαν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα μετέβη ὅπως περιβληθῇ τὸ ἡγεμονικὸν ἀξίωμα. Τῷ 1841 ἐγένετο τμηματάρχης τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν μετὰ τοῦ τίτλου «μέγας λογοθέτης» τῷ 1847 ἔδωκε τὴν παραίτησίν του καὶ ἀπεστάλη μέρος τοῦ πρὸς χειραφέτησιν τῆς Ῥουμανίας ἀπὸ τῆς ῥωσσικῆς προστασίας συστάντος κομητάτου. Μετὰ τὸ σύνταγμα (21 Ἰουνίου 1848) διορισθεὶς ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν διετήρησε τὴν θέσιν αὐτοῦ ὑπὸ τὴν προσωρινὴν Κυβέρνησιν, ἥτις ἐπηκολούθησε τὴν παραίτησιν τοῦ ἡγεμόνος. Τῇ 2 αὐγούστου, ὅτε ἐπισήμως ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς Πύλης ἡ νέα τῶν πραγμάτων τάξις, ὡρίσθη μέλος τῆς ἀνθηγεμονείας τῆς Βλαχίας μετὰ τοῦ Ἡλιάδου καὶ τοῦ Τέλλου· ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν ἓξ ἑβδομάδων, ἐπειδὴ ἡ Ῥωσσία ἐζήτησε τὴν Πύλην εἰς τὸ ν' ἀποκηρύξῃ τὸν πληρεξούσιον αὐτῆς, καὶ τουρκικὸς στρατὸς κατέλαβε τὴν Βουκουρέστιον, ὁ Νικόλαος Γολέσκος ὁδηγηθεὶς ὑπὸ στρατιωτικὴν συνοδείαν εἰς Γιούργεβον συνηνώθη μετὰ τῶν ἑπτὰ καὶ εἴκοσι βουμάνων, οὓς ὁ Φουὰτ ἐφέντης συνέλαβεν ἐν τῷ στρατοπέδῳ αὐτοῦ, τῇ πρωΐᾳ τῆς 25 σεπτεμβρίου. Μεταγόμενος μετὰ τῶν συντρόφων αὐτοῦ διὰ τοῦ Δουνάβεως, διέφυγε τὰς χεῖρας τῶν Ὀθωμανῶν καὶ ἀπεσώθη εἰς Γαλλίαν. Κατῆλθε δὲ εἰς τὰς Ἡγεμονίας κατ' Ἰούλιον τοῦ 1857. Κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα, ἡγούμενος τῶν ἐν Παρισίοις βουμάνων μεταναστῶν, ὑπέγραψε τὰ πλεῖστα τῶν ἐν ὀνόματι τῆς ἐθνικῆς μερίδος δημοσιευθέντων ἐγγράφων, ἰδίᾳ δὲ τὴν διαμαρτύρησιν τῆς 9 φεβρουαρίου 1849, ἥτις ἀπετείνετο πρὸς τὰς μεγάλας δυνάμεις, καὶ κατεχωρήθη ἐν τῷ *Mémoire justificatif de la revolution roumaine*, καὶ τὴν τῆς 28 Ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους κατὰ τῆς ἐν Βαλτὰ λιμὰν συνθήκης. Τῷ 1856, ἐδείχθη θερμότατος ὑπέρμαχος τῆς ἑνώσεως τῶν δύο Ἡγεμονιῶν. Ἐπανελθὼν εἰς Βλαχίαν ἀπεστάλη εἰς Βουκουρέστιον εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ διβάνιον, οὗ ἐξελέγη ἀντιπρόεδρος. Εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῆς ἀριστερᾶς βουλευτικῆς πτέρυγος, ἐπὶ τῆς κυβερνήσεως τοῦ ἡγεμόνος Κούζα, ὁ Ν. Γολέσκος ἐξελέγη μετὰ μακρὰν ὑπουργικὴν κρίσιν, ὅπως σχηματίσῃ νέον βλαχικὸν ὑπουργεῖον, εἰς ὃ παρέλαβε τοὺς ἀρχαίους αὐτοῦ πολιτικοὺς φίλους, τοὺς ἀδελφοὺς Δ. καὶ Ι. Βρατιάνου, Κ. Ῥωσσέτην, Φ Λιππέσκον, Βλαδοϊάνον, κλπ. (Ἰούνιος τοῦ 1860). Ἐπὶ τῆς πτώσεως τοῦ ἡγεμόνος Κούζα (κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1866), διωρίσθη πρόεδρος τῆς ἀνθηγεμονίας τῶν Ἡνωμένων Ἡγεμονιῶν. Ἐν ἀρχῇ τοῦ μαΐου 1868, ἐπὶ τῶν ἐν Ῥουμανίᾳ διεγερθεισῶν ταραχῶν ἕνεκα τῶν Ἰσραηλιτῶν, ἀντικατέστησε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Στέφανον Γολέσκον, ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐξωτερικῶν καὶ τῇ πρωθυπουργείᾳ. Ἀμέσως δὲ ἀπηύθυνε τοῖς ἀντιπροσώποις τῶν μεγάλων δυνάμεων ἐν Βουκουρεστίῳ ἐγκύκλιον, ἐν ᾗ διεμαρτύρετο ὑπὲρ τῶν φιλελευθέρων αὐτοῦ προθέσεων, καὶ ὑπέσχετο ὅτι θὰ λύσῃ τὸ ζήτημα τῶν Ἰσραηλιτῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ νεωτέρου δικαίου.

Γολέσκος (Στέφανος), πρωτότοκος ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν *Campû-Longi*. τῷ 1809, κατετάχθη εἰς τὸν στρατὸν, ἐγένετο ὑπασπιστὴς τοῦ ἡγεμόνος Ἀλεξάνδρου Γκίκα, ἐξεπλήρωσε πολλὰ ἀστυκὰ καὶ δικαστικὰ καθήκοντα ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος Βιβέσκου, ἔδωκε τὴν παραίτησίν του, συνετάξατο τῇ ῥουμανικῇ δημοκρατικῇ μερίδι, καὶ ὑπεδούλωσε τὸν Ἡλιάδην. Μέλος τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως τῷ 1848.

Ακαδημία Αθηνών
Κοινοβουλευτική Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

προεγράφη ἐν τοῖς πρώτοις, μετὰ τὴν 25 σεπτεμβρίου, καὶ κατέφυγεν εἰς Γαλλίαν, ἔνθα ἔμεινε μέχρι μαρτίου τοῦ 1857· διέπρεψε δὲ μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς βουμανικῆς μεταναστεύσεως κατὰ τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ζῆλον. Κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1857 ἀπεστάλη, ὡς καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, εἰς τὸ «εἰδικὸν συμβούλιον» καὶ ἐγένετο γραμματεὺς αὐτοῦ. Πολλάκις ἐκλήθη εἰς τὰ πράγματα καὶ κατέλαβεν ἰδίως κατ' αὔγουστον τοῦ 1867 τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν καὶ τὴν προεδρείαν τοῦ συμβουλίου, ἣν παρεχώρησε τὸ ἐπιὸν ἔτος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, ἐν μέσῳ τῶν ἐν τῷ τόπῳ ταραχῶν ἕνεκα τοῦ ἐρεθισμοῦ τοῦ λαοῦ κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Δύο ἕτεροι ἀδελφοί, ὁ Ῥοδόλφος καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ΓΟΛΕΣΚΟΣ, εἶτινες δευτερεῦον διεδραμάτισαν πρόσωπον ἐν τῷ κινήματι τοῦ 1848, συμπεριελήφθησαν ἐν τῷ περὶ ἐξορίας αὐτοκρατορικῷ φιρμανίῳ, ὅπερ ἡ Πόλη ἐξέδωκε κατ' αἴτησιν τῆς Ῥωσσίας. Περιορισθέντες ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐν Προύσῃ, εὗρον τοὺς μεγαλειτέρους αὐτῶν ἀδελφοὺς ἐν Παρισίοις τῷ 1853 καὶ κατὰ δεκέμβριον τοῦ 1855 ἔτυχον τῆς ἀδείας τοῦ νὰ κατέλθωσιν εἰς τὴν πατρίδα.

Γολέσκος (Ἀλέξανδρος-Γεώργιος), πρῶτος ἐξάδελφος τῶν προηγουμένων, γενν. τῷ 1819, ἐποιήσατο τὰς πρώτας αὐτοῦ σπουδὰς ἐν τῇ ἐθνικῇ σχολῇ τοῦ Ἁγίου Σάββα· εἶτα μετέβη εἰς Παρισίους, ἔνθα διήκουσεν ἐπὶ τρία ἔτη τὰ μαθήματα τῆς Κεντρικῆς σχολῆς. Τῷ 1840, ἐπέστρεψεν εἰς Βλαχίαν φέρων τὸ πτυχίον μηχανικοῦ, καὶ ἐπί τινα χρόνον ὑπηρέτει ὡς τοιοῦτος παρὰ τῇ κυβερνήσει τοῦ Ἀλεξάνδρου Γκίκα, ὅστις τὸν παρέτησεν αὐτοῦ τῷ 1844, καὶ τὸ ἐπιὸν ἔτος μεταβὰς αὖθις εἰς Παρισίους ἐσπούδασε τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν πολιτικὴν οἰκονομίαν. Τῷ 1848, ἐπιστρέψας εἰς Βουκουρέστιον, ἐγένετο ἓν τῶν δραστηριωτάτων μελῶν τῆς ἐπαναστατικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἀπεστάλη μέρος τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως ὡς γραμματεύς· ἀλλ' ἀμέσως ἀπεστάλη ὡς πολιτικὸς πράκτωρ εἰς Παρισίους, 1856. Ὁ Γεώργιος Γολέσκος ἦτο καὶ ἓν τῶν ἰσχυρῶν μελῶν τοῦ εἰδικοῦ συμβουλίου, τῷ 1857.

ΓΟΛΙΑΘ, φιλιστατος γίγας, ἔχων ὕψος πλέον τῶν 3 μέτρων, γεννηθ. ἐν Γὶθ, καὶ προκαλέσας πάντας τοὺς Ἑβραίους. Ὁ Δαυὶδ ἐδέξατο τὴν πρόκλησιν καὶ ὡς μόνον ὅπλον φέρων τὴν ἀριδόνην ἀνέτρεψε τὸν Γολιὰθ διὰ λίθου σφενδονισθέντος κατὰ μέτωπον αὐτοῦ, καὶ διὰ τῆς ἰδίας σπάθης τοῦ γίγαντος ἐτεμάχισε τὴν κεφαλὴν τοῦ.

ΓΟΛΙΚΩΦ (Ἰβὰν), ῥῶσσος ἔμπορος, γενν. ἐν Κούρσκῃ τῷ 1735, ἀποθ. τῷ 1801, κατέλιπε τὸ ἐμπόριον μετ' ἀτυχεῖς κερδοσκοπίας τῷ 1780, καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν φιλολογίαν καὶ τὴν ἱστορίαν. Ἐδημοσίευσεν ἀπὸ τοῦ 1788 μέχρι τοῦ 1790, ἐν Μόσχᾳ τὰς «Μεγάλας πράξεις Πέτρου τοῦ Μεγάλου», 12 τόμ. εἰς 8ον, μετὰ συνεχείας ἀπὸ τοῦ 1790 μέχρι τοῦ 1797, εἰς 18 τόμ. Τὸ ἐγκωμιαστικὸν τοῦτο καὶ ἐμφαντικὸν πάνημα περιέχει γεγονότα, ἅτινα ἐξεμεταλλεύθη ὁ Halend πρὸς συγγραφὴν τῆς «Ἱστορίας Πέτρου τοῦ Μεγάλου», τοῦ ἀρίστου περὶ τοῦ θέματος τούτου πονήματος, Μύνστερ καὶ Λειψία, 1803—1807, ἔκδ. 3, εἰς 8ον (γερμανιστί). Ὁ Γολικὼφ ἐδημοσίευσε προσέτι «Νέα Ἀνέκδοτα περὶ Πέτρου τοῦ Μεγάλου», 1 τόμ. εἰς 8ον, 1798, μεταφρασθέντα γερμανιστί, ἐν Ῥίγᾳ καὶ Λειψίᾳ, 1802.

ΓΟΛΙΟΣ (Ἰάκωβος), διάσημος ἀσιανολόγος, γενν. ἐν Δὰ Ἄγῃ τῷ 1596, ἀποθ. τῷ 1667, ἐσπούδασε τὴν ἀραβικὴν παρὰ τῷ Ἐρπηνίῳ. Τῷ 1622, συνώδευσε τὸν εἰς Μαρόκον ἀποσταλέντα πρεσβευτὴν τῶν Ἡνωμένων Ἐπαρχιῶν. Διατρίβων δ' αὐτόθι ἠγόρασε πολλὰ χειρόγραφα, καὶ συνέλεξεν ὕλην πρὸς συγγραφὴν τῆς ἱστορίας τῶν σεριφῶν. Ἐκεῖθεν ἐπανελθὼν κατέλαβε τὴν ἕδραν τῆς ἀραβικῆς. Περὶ τὸ 1625, ἀνεχώρησεν εἰς Ἀνατολήν, ἐπεσκέψατο τὸ Χαλέπιον, ἐποιήσατο ἐκδρομὰς ἐν Ἀραβίᾳ καὶ Μεσοποταμίᾳ, ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐντεῦθεν μετέβη εἰς Λούγδουνον Βαταυῶν (Leyde), 1629. Κατὰ τὴν ἀπουσίαν αὐτοῦ, διωρίσθη καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν. Διετήρει ἀλληλογραφίαν μετὰ τῶν περιωνύμων συγχρόνων ἀνδρῶν, ἰδίᾳ δὲ τοῦ Καρτεσίου. Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ συγγράμματα εἶναι *Lexicon arabico-latinum*, 1665, εἰς φύλλ., λίαν τιμώμενον· *Alfergani elementa astronomica*, 1669, εἰς 4ον· μία ἔκδοσις τῆς ἀραβικῆς Γραμματικῆς τοῦ Ἐρπηνίου, 1656, εἰς 4ον. Κατέλιπε δὲ πολυάριθμα χειρόγραφα, ἅτινα εὑρίσκονται ἐν τῇ βοδλειανῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Ὀξωνίας.

ΓΟΛΛΑΝΔΙΑ, πόλις τῶν πρωσσικῶν χωρῶν (Πομερανία) 24 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Στεττίνου, ἐπὶ τοῦ Ἴχνα. Κάτ. 4,200. Κάμινοι χαλκοῦ. Κατασκευὴ ἐριούχων καὶ ταινιῶν. Ζωηρὸν ἐμπόριον.

ΓΟΛΟΒΙΝΟΣ (Φέδωρ-Ἀλεξίδιτς), ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν Πέτρου τοῦ Μεγάλου, ἀποθ. τῷ 1706, ἦγαγε πρεσβείαν εἰς Κίναν περὶ τὸ 1689, συνωμολόγησεν ἐπωφελῆ συμμαχίαν μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς χώρας ταύτης, ἐχρημάτισε διοικητὴς τῆς Σιβηρίας, συνετέλεσεν ὑπὲρ τῆς ἁλώσεως τοῦ Ἀζὸφ τῷ 1697, συνώδευσε

τὸν Τσάρον περιηγούμενον ἐν Εὐρώπῃ, ἐδοξάθη-σεν αὐτῷ ὅπως συνομολογήσῃ ἐπικερδεῖς συνθή-κας ἐν Ἀμστελοδάμῳ, ἐν Λονδίνῳ καὶ ἐν Βιέν-νῃ, διωρίσθη μέγας ναύαρχος, ἀρχιγραμματεύς, ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, ὑποστράτηγος, καὶ διεπραγματεύθη νέας συνθήκας μετὰ τῆς Δανι-μαρκίας καὶ τῆς Πολωνίας.

ΓΟΛΟΒΚΙΝΟΣ (Γαβριὴλ – Ἰβάνοβιτς, κόμης), γενν. τῷ 1660, ἐκ πολωνικῆς οἰκογενείας. ἀποθ. τῷ 1734, ἀπένειμε μεγάλας ἐκδουλεύσεις Πέτρῳ τῷ Μεγάλῳ, διωρίσθη μέγας καγκελάριος ἢ ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ῥωσσίας τῷ 1709, καὶ διετήρησε τὸ ὑπούργημα τοῦτο ἐπὶ Αἰκατερίνης τῆς Α' καὶ Πέτρου τοῦ Β'. Ἐκ τῶν τριῶν αὐτοῦ υἱῶν, ὁ εἷς, ὀνόματι Μιχαὴλ Γαβρίλοβιτς Κο-λοβκῖνος, ὑπῆρξεν ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίσσης Ἄννης, εἶτα ἐπαύθη ἐπὶ Ἐλισάβετ, 1741, καὶ ἐξωρίσθη εἰς Σιβηρίαν, ἔν-θα ἀπέθανε τῷ 1755.

ΓΟΛΟΒΝΙΝΟΣ (Βασίλειος – Μιχαήλοβιτς), ῥῶσσος ναύαρχος, γενν. τῷ 1776 ἐν τῷ κυβερ-νείῳ τῆς Ῥιαζὰν, ἀποθ. τῷ 1831, ὃς περιέπλευ-σε τὴν γῆν, 1806 καὶ 1817, ὁ δὲ περίπλους αὐ-τοῦ διεκόπη ὑπὸ μακρᾶς αἰχμαλωσίας ἐν Ἰαπω-νίᾳ, ἧς ἐδημοσίευσε τὰ συμβάντα. Ὁ Eyriès μετέφρασε γαλλιστὶ *le Voyage de Golovnine, contenant le recit de sa captivité chez les Japonais*, ἐν Παρισίοις, 1818.

ΓΟΛΟΣ, ὁ μέγιστος τῶν ποταμῶν τῆς Κορ-σικῆς, ἀφ' οὗ, τῷ 1793, ἐπωνομάσθη νομὸς συ-στὰς πρὸς τὰ Βόρεια τῆς Κορσικῆς (πρωτ. Βα-στία), καὶ ἑνωθεὶς τῷ 1811 μετὰ τοῦ νομοῦ Διαμόνη. Πηγάζει 23 χιλιάμ. πρὸς Δ τοῦ Κόρ-τε. Ῥοῦς 84 χιλιαμ.

ΓΟΛΤΖΙΟΣ (Οὐβέρτος), νομισματολόγος, γενν. ἐν Βανλόῳ (Γουέλδρη) τῷ 1526, ἀποθ. τῷ 1587, ἔδειξε πρωΐμως σφοδρὸν ἔρωτα πρὸς τὰ γράμματα, τὰς ἀρχαιότητας, καὶ ἰδίως τὰ ἀρχαῖα νο-μίσματα. Ἐρημάζετο ὡς ὁ πρῶτος νομισματολό-γος τῆς ἐποχῆς του, Ἰχνογράφει, ἐχάραττεν ὁ ἴδιος, καὶ ἐδημοσίευε πολυάριθμα συγγράμματα, ὧν τὰ κυριώτερα εἶναι *Icones imperatorum Romanum*, κτλ. ἐν Ἀμβέρσῃ, 1557, εἰς φύλ-λον *Fasti magistratum et triumphorum Romanorum* κτλ. αὐτόθι, 1566, εἰς φύλλ. Τὸν Γόλτζιον δίον νὰ συμβουλεύηταί τις μετ' ἐπιφυ-λάξεως, διότι εἰσήγαγεν εἰς τὰ πονήματα αὐτοῦ πλεῖστα ὅσα ὕποπτα νομίσματα, παρηλλαγ-μένας παραδόσεις, ὀνόματα λαῶν καὶ πόλεων, κτλ.

Γόλτζιος (Ἔβραιος), γλύπτης καὶ ζω-γράφος ἐπὶ ὑάλου, γενν. τῷ 1558 ἐν Μονδραχ-τῃ (δουκάτον Juliers), ἀποθ. τῷ 1617 ἠσκήθη ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς τὸ ἰχνογρα-φεῖν, χαράττειν καὶ χρωματίζειν ὑάλους. Ἐργα-σθεὶς δὲ παρὰ τῷ Κουρνέρτῳ (Coornhert) καὶ τῷ Φιλίππῳ Γάλλῃ, ἐπεσκέψατο τὴν Γερμανίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν. Τὰ ἔργα αὐτοῦ εἶναι ἀπειράρι-θμα· τοσοῦτον δ' εὐχερῶς ἀπεμιμεῖτο τὸν ῥυθ-μὸν ἄλλων καλλιτεχνῶν, ὥστε αἱ ἀπομιμήσεις τῶν ἔργων τοῦ Ἀλβέρτου Δύρερ, παραδείγματος χάριν, δύνανται νὰ ἐκληφθῶσιν ἀντὶ τῶν πρωτο-τύπων καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐμπειρογνωμόνων.

ΓΟΜΑΡ (Φραγκίσκος), διαμαρτυρόμενος ἱε-ρεύς, ἀρχηγὸς τῆς αἱρέσεως τῶν «Γομαριστῶν», γενν. ἐν Βρούγῃ τῷ 1563, ἀποθ. τῷ 1641, ἐ-σπούδασεν ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἀγγλίᾳ, ὑπῆρξεν ἐφη-μέριος τῆς φλαμανδικῆς ἐκκλησίας τῆς Φραγκ-φόρτης τῷ 1588, καὶ ἐδίδαξε τὴν θεολογίαν ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν τῷ 1594. Ὅτε Ἀρμίνιος (ἴδ. τὴν λέξιν) ὁ συνάδελφος αὐτοῦ γενόμενος τῷ 1603, κατεπολέμησε τὴν αἵρεσιν τοῦ Καλβίνου περὶ τοῦ αὐτεξουσίου καὶ τοῦ προορισμοῦ, ὁ σφο-δρὸς καλβινιστὴς Γομὰρ, ἀπεκάλεσε τὸ τοιοῦτον πελαγιανισμόν, ἡ δὲ ἔρις αὕτη ἐπιταθεῖσα ὑπὸ δημοσίας συζητήσεως διέγειρε ταραχὰς καθ' ὅλην τὴν Ὁλλανδίαν. Ὁ Ἀρμίνιος ἀντικατέστη ὑπὸ τοῦ ὀπαδοῦ αὐτοῦ Βορστίου, τῷ 1609, ὁ δὲ Γο-μὰρ ἀπεσύρθη τῷ 1611, εἰς Μιδδελβοῦργον, ἔν-θα ἔδιδε θεολογικὰ μαθήματα. Ἀπὸ τοῦ 1615, ἐδίδαξε τὴν θεολογίαν καὶ τὴν ἑβραϊκὴν ἐν Γρονίγ-γῃ, καὶ ἀνεθεμάτισεν ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Δορδρέ-χτης, 1618, τὴν αἵρεσιν τοῦ Ἀρμινίου. Τὰ συγ-γράμματα αὐτοῦ ἐτυπώθησαν τῷ 1654, εἰς φύλ-λον ἐν Ἀμστελοδάμῳ.

ΓΟΜΒΕΡΒΙΔΑΗΣ (Μαρῖνος Λερωὰ δὲ), ποιητὴς, γεννηθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1674, ἐδημο-σίευσεν, ἀφ' ἡλικίας 64 ἐτῶν «Γήρατος ἐγκώ-μιον» διὰ τετραστίχων, συνέθετο πολυκρότους μυθιστορίας καὶ ἐξελέγη μεταξὺ τῶν πρώτων μέλ-λος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Ἡ μυθιστορία αὐτοῦ *la Cythérée*, ἐξεδόθη ἐννάκις.

ΓΟΜΒΟΛΔΟΣ, ποιητὴς ἀδόκιμος, ἐν τῶν πρώτων μελῶν τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Ἐγεννήθη τῷ 1576, ἀπέθαν. τῷ 1666. Ἐκ τῶν μυθιστοριῶν αὐτοῦ σημειοῦμεν τὸν «Ἐνδυμίωνα».

ΓΟΜΕΖ (Φερδινάνδος), ἱσπανὸς εὐπατρίδης, γενν. ἐν Τολητῷ περὶ τὸ 1138, ἀποθ. τῷ 1212, μεγάλας ἀπένειμεν ἐκδουλεύσεις τῷ βασιλεῖ τῆς Λεόντος Φερδινάνδῳ τῷ Β' κατὰ τῶν Μαύρων καὶ τῶν Πορτογάλλων, διὸ τιμώμενος ἐπὶ πολὺ τὸν-νοῦμενος αὐτοῦ, ὑπέπεσεν εἰς δυσμένειαν ἕνεκα τῶν ἀκολάστων τρόπων τοῦ υἱοῦ του, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐ-

φοῦ διέφυγε μέγαν κίνδυνον, καὶ ἐθεμελίωσε, τῷ 1176, τὸ τάγμα τοῦ *St. Julien du Poirier*, ὅπερ ὑπῆρχε μετὰ τοῦ τίτλου τούτου μέχρι τοῦ ΙΔ' αἰῶνος, καὶ ὕστερον μετωνομάσθη τάγμα τῆς Ἀλκαντάρας (ἴδ. τὴν λέξιν).

Γομὲζ δὲ Κιουδάδ-Ῥεάλ (Φερνάνδος), ἱσπανὸς ἰατρὸς, γενν. τῷ 1388, ἀποθ. τῷ 1457, ὑπῆρξεν ἀναδεκτὸς τοῦ Ἀϋάλα καὶ εὐνοούμενος τοῦ κοντοσταύλου Ἀλβάρου δὲ Λούνα. Σώζεται αὐτοῦ βιβλίον, ἐπιγραφόμενον *Centon epistolario*, ἐν Μαδρίτῃ, 1765, συλλογὴ 105 ἐπιστολῶν, ἐν αἷς περιγράφονται τὰ συμβάντα τῆς βασιλείας Ἰωάννου τοῦ Β'.

Γομὲζ δὲ Κιουδάδ-Ῥεάλ (Ἀλβαρὲς), ἱσπανὸς ποιητὴς, γεννηθ. ἐν Γουαδαλαξάρᾳ τῷ 1488, ἀποθ. τῷ 1538, ἠνδραγάθησεν ἐν τοῖς πολέμοις τοῦ 1506, 1512 καὶ 1525 ἐν Ἰταλίᾳ. Αἱ λατινικαὶ αὐτοῦ ποιήσεις, ἐν αἷς διακρίνεται ποίημα περὶ τοῦ «Χρυσοῦ Δέρατος», ἐν Τολητίῳ, 1540, εἰς 4ον, ἐγένοντο αἰτία νὰ ἐπονομασθῇ «ὁ Βιργίλιος τῆς Ἱσπανίας». Ἐπίσης δ' ἄξιον σημειώσεως εἶναι τὸ ἱσπανικὸν αὐτοῦ ποίημα εἰς 42 ᾄσματα περὶ τῶν «Μυστηρίων», 1541, εἰς 4ον καὶ αἱ «Ἠθικαὶ σάτυραι», ἐν Μαδρίτῃ, 1603.

Γομὲζ (Σεβαστιανὸς), ζωγράφος, γεννηθ. ἐν Σεβίλλῃ περὶ τὸ 1616, ἀποθ. τῷ 1678, ἦτον υἱὸς μαύρου δούλου τοῦ Μορίλλου καὶ ἔλαβε μαθήματα παρὰ τοῦ ἐξόχου τούτου καλλιτέχνου. Οἱ πίνακες αὐτοῦ διαπρέπουσι κατὰ τὴν ζωηρὰν παράστασιν τῆς γυμνῆς σαρκὸς καὶ τὴν σοφὴν διάταξιν τοῦ σκιόφωτος. Θαυμάζονται ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Σεβίλλης «Ἡ Παναγία φέρουσα ἐν ἀγκάλαις τὸ βρέφος Ἰησοῦν», «ἡ Ἁγία Ἄννα». «ὁ Ἅγιος Ἰωσὴφ», «ὁ Ἅγιος Πέτρος γονυκλινὴς πρὸ τοῦ Ἰησοῦ προσδεδεμένου εἰς τὸν κίονα».

Γομὲζ δὶ Βαλένσια (Φίλιππος), ζωγράφος, γενν. ἐν Γρενάδᾳ τῷ 1634, ἀποθ. τῷ 1694, ἀπεμιμήθη τὸν ῥυθμὸν τοῦ Ἀλόνζου Κάνου. Τὰ ἀριστουργήματα αὐτοῦ εἶναι· «Ἡ προσφορὰ τῶν κλειδῶν τῆς Σεβίλλης Φερδινάνδῳ τῷ Γ' ὑπὸ μαύρων ἀπεσταλμένων»· «ὁ Χριστὸς ἐν τῷ νεκροκραββάτῳ», παρὰ τοῖς Καρμηλίταις τῆς Γρενάδας.

Γομὲζ (Ἰωάννης), ἱστορικὸς ζωγράφος, γεννηθεὶς ἐν Μαδρίτῃ, ἀποθαν. τῷ 1596, ζωγράφος τῆς αὐλῆς Φιλίππου τοῦ Β'ου τῷ 1593. Τὸ ὕφος αὐτοῦ εἶναι γλυκὺ, ὁ χρωματισμὸς ἁρμονικὸς, καὶ δὲν ἀμείβει τύπους. Ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ, τὸ «Μαρτύριον τῆς Ἁγ. Οὐρσουλίας καὶ τῶν συντρόφων αὐτῆς» ἀνήκεται ἐν τῷ Ἐσκουριάλ.

Ὁ Γομὲζ ἐζωγράφησε διὰ τὸ αὐτὸ κτίριον πολλὰ ἐπεισόδια τοῦ βίου τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου.

Γομὲζ (Μαγδαληνὴ-Ἀγγελικὴ ΠΟΑΣΣΩΝ δὲ), γεννηθεῖσα ἐν Παρισίοις τῷ 1684, ἀποθαν. τῷ 1770, θυγάτηρ τοῦ κωμικοῦ Ποασσὼν, καὶ σύζυγος ἐνδεοῦς ἱσπανοῦ εὐπατρίδου, ἐπεζήτησε πόρον ζωῆς ἐν τῷ σταδίῳ τῶν γραμμάτων. Τὰ γνωστότερα πονήματα αὐτῆς εἶναι· «Αἱ τερπναὶ ἡμέραι», 1723, τόμ. 8, εἰς 12ον· «Περσικὰ ἀνέκδοτα», 2 τόμ. εἰς 12ον, μία παραψδία, μία μυθιστορία καὶ *les Cent nouvelles*, 1735, τόμ. 18, εἰς 12ον.

ΓΟΜΕΡ, υἱὸς τοῦ Ἰάφεθ, κατὰ τὴν ἁγίαν Γραφὴν, θεωρεῖται ὡς γενάρχης τῶν λαῶν τῆς Γαλατίας, οἵτινες κατ' ἀρχὰς ὠνομάζοντο Γόμαροι. Φρονοῦσι προσέτι ὅτι οἱ Κίμβροι ἢ Κιμμέριοι καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Γερμανίας καὶ τῶν Γαλατιῶν ἀπὸ τούτου κατάγονται.

ΓΟΜΕΡΑ, Καπραρία, νῆσος τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, μία τῶν Καναρίων, μεταξὺ τῶν τῆς Τενερίφφης ΒΑ καὶ τοῦ Σιδήρου πρὸς τὰ ΝΔ, ἐπὶ τῆς 28ο 5' 40'' Β πλ., 19ο 28' Δ μήκους. Εἶναι σχεδὸν κυκλικὴ τὸ σχῆμα, ἔχουσα μῆκος 26 χιλιαμ. καὶ εὖρος 22. Κάτ. 11,750. Πρωτ. «Ἅγιος Σεβαστιανὸς», ἐπὶ τῆς Α παραλίας. Γῆ βουνώδης, δασώδης ἐπὶ τῶν κορυφῶν καὶ ἐντὸς τῶν κοιλάδων, εὔφορος εἰς οἶνους, σιτηρὰ, ἔλαιον, κλπ.

ΓΟΜΕΡΑΣ, ποταμὸς τοῦ Μαρόκου, ῥέων εἰς τὴν Μεσόγειον πλησίον τῆς Βελεζδομέρας. Ῥοῦς 90 χιλιαμ.

ΓΟΜΟΛ, ποταμ. τοῦ Ἀφγανιστὰν, κατερχόμενος ἀπὸ τῶν ὀρέων τῆς Γάζνας καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Σίνδην. Ῥοῦς 400 χιλιαμ.

ΓΟΜΟΡ (Κομητεία τῆς), *Gomor* ἢ *Gœmær*, διοικητικὴ διαίρεσις τῶν αὐστριακῶν Πολιτειῶν (Οὐγγαρία), μεταξὺ τῶν τοῦ Λιπτὼ πρὸς Β, τοῦ Σὸχλ καὶ τοῦ Νεογράδου πρὸς Δ, τοῦ Ἔβη καὶ τοῦ Βρασὸδ πρὸς Ν, τῶν τοῦ Τόρνα καὶ τοῦ Ζὸλ πρὸς Α. Πρωτ. «Ῥίμα-Στομβάτ. Κάτοικ. 158,000, Οὔγγροι πρὸς τὰ Β, Σλαῦοι πρὸς τὰ Ν. Ἐπιφ. 3,952 τετραγων. χιλιαμ. Μεταλλικαὶ πηγαί. Κτηνοτροφία· κατασκευὴ χάρτου, κηροῦ, κ. λ. π.

ΓΟΜΟΡΡΑ (ἀρχ.), πόλις τῆς Παλαιστίνης πρὸς Ν, ἐν τῇ «Κοιλάδι τῶν Δασῶν», πρὸς Β τῶν Σοδόμων, ἐνεπρήσθη διὰ τοῦ οὐρανίου πυρὸς, πρὸς τιμωρίαν τῶν κατοίκων αὐτῆς ἐκδότων εἰς πᾶσαν κακίαν. Ταύτης τὴν θέσιν κατέχει ἡ Νεκρὰ Θάλασσα.

ΓΟΜΦΟΙ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἑλλάδος ἐν Θεσ-

σαλία ἐπὶ τῆς Ἑστιεότιδος, πλησίον τῶν πηγῶν τοῦ Πηνειοῦ. Τανῦν Σ τ α γ ο ί, κατὰ τὸν Μελέτιον. Τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχ. πόλεως φαίνονται πλησίον τῆς Ῥαψίστας, κώμης τῆς Ἑστιεότιδος χώρας.

ΓΟΝΑΙΒΑΙ (Αἱ), πόλ. τῆς νήσ. Ἀΐτης, ἐπὶ τῆς Δ παραλίας, πρὸς τὰ ΒΔ τοῦ Port-au-Prince, ἐπὶ τοῦ κόλπου τῆς Γοναΐνης ἢ τῆς Λεογάνης, κατὰ τὴν 19ο 29′ 29″ Β πλ. καὶ 75ο 6′ 27″ Δ μήκ. Κάτ. ἑξακισχίλιοι. Πρωτ. τῆς ἐπαρχ. Ἀρτιβωνίτης. Καλὸς λιμὴν, ἐν ᾧ δύνανται νὰ προσορμισθῶσι καὶ τὰ μεγίστης χωρητικότητος πλοῖα. Ἕδρα προξένου τῆς Γαλλίας. Δικαστήρια. Ἐμπόριον ἐρυθροξύλου, καμπεχιανοῦ, βάμβακος, καφέ. Ἐν Γοναίβαις ἀνεκηρύχθη ἡ ἀνεξαρτησία τῆς Ἀΐτης, τῷ 1804.

ΓΟΝΑΤΑΣ (Ἀντίγονος). Ἴδ. ΑΝΤΙΓΟΝΟΣ.

ΓΟΝΑΫΗ, νῆσος τῶν Ἀντιλλῶν, ἐντὸς τοῦ ὁμωνύμου κόλπου ἢ πορθμοῦ ἐπὶ τῆς Δ παραλίας τῆς Ἀΐτης, ἐπὶ τῆς 18ο 56′ Β πλ. καὶ 75ο 37′ 58″ Δ μήκ. βουνώδης, ἄνευ ποσίμου ὕδατος καὶ ἀκατοίκητος. Μῆκος 10 χιλιαμ. εὖρος 1 χ.

ΓΟΝΑΫΗΣ (Κόλπος τῆς), ἴδ. ΛΕΟΓΑΝΗ.

ΓΟΝΔΑΡ, πόλ. τῆς Ἀβυσσινίας, πρωτ. τῆς Πολιτείας τῆς Ἀμχάρας, ἐπὶ τῆς 12ο 36 Β πλ. καὶ 35ο 10′ Α μήκ., 60 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Ἀξούμ· κάτ. δεκακισχίλιοι, ἄλλοτε πεντηκοντακισχίλιοι. Ἕδρα τοῦ Νεγούση. Ἐπωνομάσθη «ἡ πόλις τῶν 44 ἐκκλησιῶν», ἴδ. ΑΜΧΑΡΑ.

ΓΟΝΔΕΒΩΔΟΣ, βασιλεὺς τῶν Βουργουνδίων, ὁ πρωτότοκος τῶν 4 υἱῶν τοῦ Γονδιόκ, ἔλαβεν εἰς τὸ μερίδιόν του τὴν 1ην Λουγδουνικὴν καὶ τὸν τίτλον βασιλέως, ἠττήθη ἐν μάχῃ ὑπὸ τοῦ Χιλπερίκου καὶ Γονδεμὰρ, δύο τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ἐνωθέντων ἐναντίον του, κατέλαβεν αὐτοὺς αἴφνης ἐν Βιέννῃ τῆς Γαλλίας, ἐθανάτωσεν αὐτοὺς, εἶτα ἐκυρίευσε τὰ Κράτη των· μετὰ ταῦτα ἡνώθη μετὰ τοῦ τελευταίου αὐτοῦ ἀδελφοῦ Γοδιγισήλου, ἐναντίον τοῦ Ὀδοάκρου, βασιλέως τῶν Ἑρούλων, εἶτα ἐναντίον τοῦ Θεοδωρίχου, βασιλέως τῶν Ὀστρογότθων, ὃν ἐξηνάγκασε νὰ δεχθῇ τὴν εἰρήνην· προσβληθεὶς ὑπὸ τοῦ Χλόβιος, 500, ἠττήθη περὶ τὸν Οὐχην, διὰ τῆς προδοσίας τοῦ Γοδιγησίλου, ὑπερησπίσατο ἐπιτυχῶς ἐν Αὐενίωνι, συνωμολόγησεν εἰρήνην μετὰ τῶν Φράγκων, καὶ ἐστράφη κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὃν ἐπολιόρκησε καὶ ἐθανάτωσεν ἐν Βιέννῃ. Κύριος ἁπάσης τῆς Βουργουνδίας, ἐκυβέρνησεν αὐτὴν συνετῶς μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, τῷ 516. Ἐξέδωκε τὸν βουργουνδικὸν κώδικα, ὅστις ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ὠνομάσθη *Lex Gombetta*.

ΓΟΝΔΕΜΑΡ Α', βασιλεὺς τῶν Βουργουνδίων, υἱὸς τοῦ Γονδιόκ, λαχὼν εἰς τὸ μερίδιόν του τὴν χώραν τοῦ Βιέννου, ἣν ἀφῄρεσεν ἀπ' αὐτοῦ ὁ ἀδελφός του Γονδεβῶδ ς, 476.

Γ ο ν δ ε μ ά ρ Β', βασιλεὺς τῶν Βουργουνδίων, 2ος υἱὸς τοῦ Γονδεβώδου, διεδέξατο, τῷ 524, τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Σιγισμόνδον φονευθέντα ὑπὸ τοῦ Χλοδομίρου, ἠπειλήθη ὁ ἴδιος ὑπὸ τοῦ φράγκου πολεμιστοῦ, ἀλλ' ἐνίκησε καὶ ἐφόνευσεν αὐτὸν ἐν τῇ μάχῃ τῆς Βεσερόνσης. Μετὰ δεκαετῆ εἰρήνην, προσεβλήθη ὑπὸ τοῦ Χιλδεβέρτου καὶ Χλοθαρίου, ἑτέρων υἱῶν τοῦ Χλόβιος, ἠττήθη ἐν Αὐγουστοδούνῳ (Autun) τῷ 534, ἡχμαλωτεύθη καὶ περωρίσθη ἐν ὀχυρῷ πύργῳ, ἔνθα ἀπέθανε τῷ 541. Μετ' αὐτοῦ λήγει τὸ 1ον βασίλειον τῆς Βουργουνδίας.

ΓΟΝΔΗ (Οἶκος τοῦ), οἶκος ἔλκων τὸ γένος ἐκ Φλωρεντίας. Ἐν τῶν μελῶν αὐτοῦ, ὁ Ἀντώνιος δὲ Γόνδη, μετέβη εἰς Γαλλίαν μετ' Αἰκατερίνης τῆς ἀπὸ Μεδίκων, ἐπολιτογραφήθη καὶ κατέλαβε τὴν θέσιν αὐλάρχου παρ' Ἐρρίκῳ τῷ Β'. — Ὁ Ἀλβέρτος δὲ Γόνδη, υἱὸς τοῦ Ἀντωνίου ἐγεννήθη ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1522, ἀπέθανε τῷ 1602, ἐνυμφεύθη, τῷ 1565, τὴν Κλαυδίαν-Αἰκατερίνην δὲ Κλερμὸν-Τονὲρ, βαρόνην Ῥὲτς, χήραν Ἰωάννου τοῦ Ἀννεβώδου, ἔλαβε τὸ ὄνομα «στρατάρχης δὲ Ῥὲτς» τῷ 1573, ὑπῆρξεν εἷς τῶν μᾶλλον διεφθαρμένων εὐνοουμένων Καρόλου τοῦ Θ', καὶ ἐξεπλήρου τὰ καθήκοντα διοικητοῦ τῶν γαλερῶν ἀπὸ τοῦ 1579 μέχρι τοῦ 1598. Θεωρεῖται μετὰ τοῦ Ταβάννη ὡς συμβουλεύσας τὰς σφαγὰς τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου. Ἐκ τῶν δύο αὐτοῦ ἀδελφῶν, ὁ Κάρολος ὑπῆρξε διοικητὴς τῶν γαλερῶν καὶ ἀρχιμαιτοφύλαξ· ἀπέθανε δὲ τῷ 1574· ὁ ἕτερος ὀνόματι Πέτρος, ὑπῆρξεν ἐπίσκοπος τῶν Παρισίων καὶ καρδινάλιος δὲ Γόνδη. — Φίλιππος Ἐμμανουὴλ δὲ Γόνδη, υἱὸς τοῦ Ἀλβέρτου, γενν. τῷ 1581, ἀποθ. τῷ 1662, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ ἐν τῇ θέσει τοῦ διοικητοῦ τῶν γαλερῶν τῷ 1598, διέπρεψεν ἐν ἐκστρατείᾳ κατὰ τῶν πειρατῶν τῆς Βαρβαρίας, τῷ 1619, καὶ ἐν ναυμαχίᾳ μετὰ τῶν Ῥοχελλίων, τῷ 1662, μετὰ δὲ τὸν θάνατον τῆς γυναικὸς αὐτοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μοναστικὸν τάγμα Congrégation de l'Oratoire. Ἦτο πατὴρ τοῦ περιφήμου καρδιναλίου δὲ Ῥὲτς. (Ἴδ. ΡΕΤΣ).

ΓΟΝΔΙΚΑΙΡΗΣ ἢ ΓΟΝΔΙΟΚ, βασιλεὺς τῶν Βουργουνδίων, ἐπέρασε τὸν Ῥῆνον τῷ 406, ἐκυρίευσε εὐρεῖαν χώραν πρὸς Δ τῆς Γαλατίας, ὅτ' ἦν κατ' ἀρχὰς ἐκπρόσωπος ὑποτελὴς τῶν Ῥωμαίων, ἐπανέστη, ἠττήθη ὑπὸ τοῦ Ἀετίου, ἐγένετο

πατὸς σύμμαχος τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἐφονεύθη τῷ 436 ὑπὸ τοῦ Ἀττίλα ἐν μεγάλῃ μάχῃ περὶ τὸν Ῥῆνον.

ΓΟΝΔΟΒΑΛΔΟΣ, θετὸς υἱὸς τοῦ Χλοθαρίου Α', ἐδιώχθη ἐκ Γαλατίας ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ τοῦ Χιλδεβέρτου, Χαριβέρτου καὶ Σιγεβέρτου, κατέφυγεν εἰς Ἰταλίαν παρὰ τῷ Ναρσῇ, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Περὶ τὸ 580, ὁ Γοντρὰν-Βόσων, ἐν ὀνόματι τῶν διοικητῶν τῆς μεσημβρινῆς Γαλατίας, ἐζήτησεν αὐτὸν ὅπως τὸν ἀντιτάξῃ κατὰ τοῦ βασιλέως Γοντρὰν, καὶ προὔδωκεν αὐτὸν ἐν ἀρχῇ τοῦ πολέμου. Ὁ Γονδόβαλδος συλληφθεὶς ἐν Κομμίγγῃ ἐθανατώθη τῷ 585 ἔτει.

ΓΟΝΔΟΚ, ποτ. τῆς Ἰνδοστάνης, πηγάζων ἐν τῷ Θιβετίῳ καὶ διαῤῥέων τὰ Ἰμαλάϊα, χωρίζει τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Οὔδη καὶ τοῦ Βαχὰρ, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Γάγγην, περὶ τὴν Πάτναν. — Ῥοῦς 1800 χιλιαμ. Ὀνομάζεται καὶ Γανδάκης.

ΓΟΝΔΟΛΑΣ (Γιοβάννης ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ) *Giovani di Francesco GONDOLA*, περιώνυμος ἰλλυριὸς ποιητὴς, γενν. ἐν Ῥαγούζῃ τῷ 1588, ἀποθ. τῷ 1638. Ἔχομεν αὐτοῦ τὴν «Ὀσμανιάδα», ἐπικὸν ποίημα εἰς 20 ᾄσματα, ὧν τὰ 14' καὶ 15' δὲν ἐδημοσιεύθησαν· τὸ ποίημα τοῦτο μετεφράσθη εἰς τὴν ἰταλικὴν ὑπὸ τοῦ κόμητος Σοργίου. Εἶναι δὲ ἀφήγησις πλήρης ἀληθείας, περιεργοτάτη καὶ περιπαθεστάτη τῶν δυστυχιῶν τοῦ Σουλτάνου Ὀσμάνη. Ὁ Γονδόλας κατέλιπε προσέτι δύο τραγῳδίας «Περσεφόνην» καὶ «Ἀριάδνην», μίαν μετάφρασιν εἰς ἰλλυρικοὺς στίχους τῶν «Ψαλμῶν τῆς μετανοίας», ἐν Βενετίᾳ, 1620, καὶ ποίημα εἰς ᾄσματα 2 περὶ τοῦ «Ἀσώτου υἱοῦ».

ΓΟΝΔΟΥ-ΙΝΟΣ (Ἰάκωβος), ἀρχιτέκτων, γεννηθεὶς πλησίον τῶν Παρισίων, ἐν Σαὶντ-Οὐὲν, τῷ 1737, ἀποθ. τῷ 1818, ἦτον υἱὸς κηπουροῦ τοῦ Λουδοβίκου ΙΕ'. Τὸ ἄριστον τῶν ἔργων αὐτοῦ καὶ ἓν τῶν ὡραιοτέρων μνημείων τῶν Παρισίων εἶναι ἡ Σχολὴ τῆς ἰατρικῆς.

ΓΟΝΕΣΣΗ, πρωτ. δῆμ. τῆς Γαλλίας. Κάτ. 2,400 περίπου. Ἀπέχει τῶν Παρισίων 17 χιλιάμ. ΒΑ ἐπὶ τοῦ Γρούλδου. Πατρὶς τοῦ Φιλίππου Αὐγούστου.

ΓΟΝΖΑΓΑ, πόλ. τῆς Ἐνετίας, 20 χιλιάμετρα πρὸς Ν τῆς Μαντούης. Ἀπ' αὐτῆς ὠνομάσθη ὁ οἶκος τῶν Γονζάγγων. Κάτ. 24,123.

ΓΟΝΖΑΓΑ (Θωμᾶς-Ἀντώνιος Κόστας δὲ), βρασιλιανὸς ποιητὴς, γεννηθ. ἐν ἀρχῇ τοῦ ΙΖ' τοῦ αἰῶνος, ἀποθ. τῷ 1760, ἐν ἐξορίᾳ, εἰς ἣν καταδικάσθη ὡς ἔνοχος συνωμοσίας. Ἐπωνομάσθη ὁ «πορτογάλος Ἀνακρέων». Ἡ ποίησις αὐτοῦ κέκτηται χάριν, ἀφέλειαν καὶ πῦρ, τὸ ὕφος εἶναι καθαρεῦον, ὁ ῥυθμὸς ἁρμονικώτατος. Μετεφράσθησαν αἱ ποιήσεις αὐτοῦ γαλλιστὶ, ὑπὸ τῶν Monglave καὶ Chalas, ἐν Παρισίοις, 1825, εἰς 32ον.

ΓΟΝΖΑΓΓΑΙ, ἡγεμονικὸς οἶκος τῆς Ἰταλίας ἀνερχόμενος μέχρι τοῦ 14' αἰῶνος. Ἐβασίλευσε τῆς Μαντούης ἀπὸ τοῦ 1328 μέχρι τοῦ 1708. Διῃρέθη δὲ εἰς πολλοὺς κλάδους· 1ον τὸν πρωτότοκον κλάδον, εἰς ὃν ἀνῆκον οἱ μαρκήσιοι, εἶτα δοῦκες τῆς Μαντούης, καὶ ὅστις ἐξέλιπε τῷ 1627· 2ον, τὸν πλάγιον κλάδον τῶν δουκῶν τοῦ Νεβὲρ, ὅστις ἀντικατέστησεν αὐτόν· 3ον τὸν κλάδον τῶν δουκῶν τῆς Γουαστάλλας, καταγόμενον, ἀπὸ τοῦ 1557, ἐκ τοῦ πρωτοτόκου κλάδου καὶ ἐκλιπόντα τῷ 1746· 4ον τὸν κλάδον τῶν δουκῶν τῆς Σαβιονέττας καὶ τῆς Καστιλιόνης· 5ον τὸν κλάδον τῶν κομήτων τῆς Νεβελλάρας.

ΓΟΝΖΑΓΓΗΣ (Λουδοβῖκος Α' ὁ ἐξ), ἐν Ἰταλίᾳ, ἀνηγορεύθη ἄρχων τῆς Μαντούης τῷ 1328, μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ Πασσερίνου Βονακόσση, «καπιτάνου» τῆς πόλεως ταύτης, προσεκτήσατο τὸ Ῥήγιον τῷ 1335, διετήρησεν αὐτὸ παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ οἴκου Βισκόντη ἐν Μεδιολάνοις καὶ τῶν Δέλλα Σκάλα τῆς Βερόνης, καὶ ἐτελεύτησε τῷ 1361.

Γονζάγγης (Ἰωάννης-Φραγκίσκος Β', ὁ ἐξ), μαρκήσιος τῆς Μαντούης, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Φρειδερῖκον τῷ 1484, ἐξελέγη, τῷ 1495, ὅπως διοικῇ τὰ στρατεύματα ἅτινα ὁ πάπας, οἱ Ἐνετοὶ, ὁ αὐτοκράτωρ, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας καὶ ὁ δοὺξ τῶν Μεδιολάνων ἔμελλον ν' ἀντιτάξωσι κατὰ Καρόλου τοῦ Η', ἀπώλεσε τὴν ἐν Φορνούῃ μάχην, ὑπερήσπισε τὴν Πῖσαν κατὰ τῶν Φλωρεντινῶν τῷ 1498, ἐγένετο μισθωτὸς Λουδοβίκου τοῦ 12' τῷ 1503, μετέσχε τῶν πολέμων Ἰουλίου τοῦ Β' κατὰ τῶν ὑποτελῶν τῆς Ἁγ. Ἕδρας, καθὼς καὶ τῆς συσπονδίας τοῦ Καμβραὶ κατὰ τῆς Βενετίας τῷ 1509, καὶ ἀπέθανε τῷ 1519.

Γονζάγγης (Φρειδερῖκος Β'ος ὁ ἐξ), πρωτότοκος υἱὸς τοῦ προηγουμένου, συνετάξατο τῇ μερίδι Καρόλου τοῦ Πέμπτου ὅπως ἐξασφαλίσῃ ἑαυτῷ στήριγμα κατὰ τῆς Γαλλίας καὶ ἠγεῖτο τῶν στρατευμάτων τοῦ πάπα Λέοντος τοῦ Γ'. Ἕνεκα τῶν ἐκδουλεύσεων, ἃς παρέσχε τῷ αὐτοκράτορι, ἀνηγορεύθη τὸ μαρκησιάτον τῆς Μαντούης δουκάτον, 1530, καὶ ἐδόθη αὐτῷ τὸ Μομφερράτον, 1536. Ἀπέθανε τῷ 1540.

Γονζάγγης (Ἡρακλῆς ὁ ἐξ), 2ος υἱὸς τοῦ

Ἰωάννου Φραγκίσκου, γενν. τῷ 1505, ἐπίσκοπος Μαντούης τῷ 1520, ἐγένετο καρδινάλιος τῷ 1527, καὶ ληγάτος τῆς Ἁγίας Ἕδρας ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Τριδέντου τῷ 1563, ἀλλ' ἀπέθανε πρὶν ἢ μετάσχῃ τῶν ἔργων τῆς συνελεύσεως ταύτης.

Γονζάγγης (Φερδινάνδος δέ), 3ος υἱὸς τοῦ Ἰωάννου Φραγκίσκου Β'ου, γενν. τῷ 1506, ἀποθ. τῷ 1557, ὑπηρέτει Κάρολον τὸν Πέμπτον, ἐκτήσατο ἐν τῷ στρατῷ αὐτοῦ φήμην ἐξαιρέτου στρατηγοῦ, ἐκυρίευσε τὴν Φλωρεντίαν τῷ 1530, ἠνδραγάθησε πρὸ τοῦ Τύννητος τῷ 1535, διωρίσθη ἀντιβασιλεὺς τῆς Σικελίας, καὶ συνώδευσε τὸν αὐτοκράτορα εἰσβάλλοντα εἰς Προβηγκίαν τῷ 1536. Κατηγόρησαν αὐτοῦ ὡς ἐνεργήσαντος τὴν δηλητηρίασιν τοῦ δελφίνου, υἱοῦ Φραγκίσκου τοῦ Α'. Διορισθεὶς διαιτητὴς τῶν Μεδιολάνων, 1546, κατέστη μισητὸς διὰ τῶν ἁρπαγῶν καὶ τῆς ὠμότητος αὐτοῦ, διεπράξατο τὴν δολοφονίαν τοῦ Πέτρου Λουδοβίκου Φαρνέση, δουκὸς τῆς Πάρμας, 1547, καθηρέθη ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Β',ἀλλ' ἠγόρασε τὴν Γουαστάλλαν, ἣν χαριζόμενοι αὐτῷ ἀνηγόρευσαν δουκάτον.

Γονζάγγης (Ἅγιος Λουδοβῖκος δέ), ἐκ τοῦ κλάδου τῶν κομήτων τῆς Νοβελλάρας, γενν. τῷ 1568 ἐν τῷ πύργῳ τῆς Καστιλιόνης, ἀποθ. τῷ 1591, κατέλιπε τὴν αὐλὴν τῆς Ἱσπανίας, ὅπου ἦγαγεν αὐτὸν ἡ οἰκογένειά του, ἀφῆκε τὸ μαρκησιάτον τῆς Καστιλιόνης, ὑπερ ἔλαβε παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ἐν ἡλικίᾳ ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν κατετάχθη εἰς τὸ τάγμα τῶν Ἰησουϊτῶν ἐν Ῥώμῃ. Γρηγόριος ὁ ΙΕ' κατέταξεν αὐτὸν μεταξὺ τῶν μακαρίων, ὁ δὲ Βενέδικτος ΙΓ' μεταξὺ τῶν ἁγίων.

Γονζάγγη (Βαρβάρα δέ), θυγάτηρ τοῦ μαρκησίου Λουδοβίκου τοῦ Γ'ου, ἐνυμφεύθη τῷ 1474 Ἀδερχάρδον τὸν Πωγωνάτον, δοῦκα τῆς Βυρτεμβέργης, συνέστησε τῷ 1477 τὸ πανεπιστήμιον τῆς Τυβίγγης, ἐκυρίευσε μόνη τὸ δουκάτον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός της, καὶ ἀπέθανε τῷ 1505.

Γονζάγγη (Μαρία-Λουΐζα δέ), γενν. περὶ τὸ 1612, ἐκ πατρὸς τοῦ Καρόλου δὲ Γονζάγγη, δουκὸς τῆς Νεβὲρ, εἶτα τῆς Μαντούης, καὶ μητρὸς τῆς Αἰκατερίνης τῆς Λωραΐνης, ἐνυμφεύθη, τῷ 1645, Βλαδίσλαον, τὸν βασιλέα τῆς Πολωνίας, καὶ τῷ 1649, τὸν Ἰωάννην Καζιμίρον διάδοχον τοῦ ἡγεμόνος τούτου. Διωχθεῖσα μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς ὑπὸ τῶν μεγιστάνων, ἐμποδίσεν αὐτὸν τοῦ νὰ παραιτηθῇ, καὶ ἀπέθανε τῷ 1667. Ἡ «Ἱστορία» αὐτῆς ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Jean Laboureur, ἐν Παρισίοις, 1640, εἰς τέταρτον.

Γονζάγγη (Ἄννα δέ), ἀδελφὴ τῆς προηγουμένης, γενν. τῷ 1616, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1684, κατοικίσθη ὑπὸ τῆς οἰκογενείας αὐτῆς εἰς τὸ νὰ ζήσῃ ἐν μοναστηρίῳ, εἰσῆλθεν αὐθις εἰς τὸν κόσμον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτῆς, διέπρεψεν ἐν αὐτῷ ἐπὶ εὐφυΐᾳ καὶ καλλονῇ, ἐνυμφεύθη Ἐδουάρδον, τὸν υἱὸν τοῦ κόμητος παλατίνου Φρειδερίκου τοῦ Ε', ἀφ' οὗ ἐπωνομάσθη la Princesse palatine, κατηγλάϊσε τὴν αὐλὴν Ἄννης τῆς Αὐστριακῆς, ἐν Παρισίοις, ἐν καιρῷ τῆς Φρονδύνης, καὶ ἀφοῦ ἀνεμίγη εἰς πάσας τὰς ῥαδιουργίας, εἰς πάσας τὰς ἡδονάς, διῆλθε τὸ ἐπίλοιπον τοῦ βίου ἐν μετανοίᾳ καὶ ἀγαθοεργίαις. Ὁ Βοσσουέτος ἐξεφώνησε τὸν ἐπιτάφιον λόγον αὐτῆς, ὁ δὲ Senac de Meithan ἐδημοσίευσεν ἐπ' ὀνόματι αὐτῆς «Ἀπομνημονεύματα», ἐν Παρισίοις, 1786, εἰς 12ον.

ΓΟΝΖΑΛΒΗΣ ΚΟΡΔΟΥΒΙΟΣ («Ἐρνανδὲς ὁ Ἀγουλάρ), *Don Gonçalo*-Hernand Y AGUILAR, δοὺξ τῆς ΝΕΑΣ ΓΗΣ (Terra-Nueva), πρίγκηψ τῆς Βενόσσας, εἷς τῶν μεγίστων πολεμιστῶν τῆς Ἱσπανίας, ἔνθα γενικῶς ἀποκαλεῖται *el gran Capitan* (ὁ μέγας στρατηγός). Ἐγεννήθη ἐν Μοντίλλᾳ, πλησίον τῆς Κορδούης, τῇ 16 μαρτίου 1443 καὶ ἀπέθανεν ἐν Γρενάδᾳ, τῇ 2 δεκεμβρίου 1515. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ, Δὸν Διέγος Κορδούης, κατεῖχε διακεκριμένην θέσιν μεταξὺ τῶν Ἱσπανῶν εὐπατριδῶν, καὶ ἠνδραγάθησε πολλάκις κατὰ τῶν Μαύρων. Καὶ ὁ Γονζάλβης ἐπίσης κατῆλθεν εἰς τὸ στάδιον τῶν ὅπλων ποιησάμενος ἀφετηρίαν τὸν ἐναντίον τῶν κατακτητῶν τῆς ἰβηρικῆς χερσονήσου ἀγῶνα, μόλις δ' ἄγων τὸ ἐκκαιδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας διέπρεπεν ἐν τοῖς ἀνδρειοτάτοις. Ὁ βασιλεὺς τῆς Καστιλλίας Ἑρρίκος Δ', ὁ λεγόμενος «Ἀνίσχυρος», διεπιστεύσατο αὐτῷ λόχον στρατιωτῶν, οὗ ἡγούμενος ὁ Γονζάλβης διεπράξατο τεράστια ἀνδρείας ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Λὰς Τίγκας, 1460 ὅτε αὐτὸς ὁ βασιλεὺς προσχείρισεν αὐτὸν ἱππότην ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Ἐν τῇ ἁλώσει τοῦ Γιβραλτὰρ καὶ τῷ πολίμῳ τῆς Καταλονίας παρέσχε νέα δείγματα γενναιότητος καὶ ἐμπειρίας· ταχύτατα δὲ ἐκτήσατο μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ λαοῦ. Ὑπηρέτει τὸν Φερδινάνδον τῆς Ἀραγωνίας, (τὸν δεύτερον Φερδινάνδον Ε' τῆς Καστιλλίας, τὸν ἐπονομαζόμενον «Καθολικὸν») καὶ ὑπῆρξεν αὐτῷ χρησιμώτατος ἐν τῇ πάλῃ κατ' Ἀλφόνσου τοῦ Ε', βασιλέως τῆς Πορτογαλλίας περὶ τῆς διαδοχῆς τοῦ θρόνου τῆς Κα-

στιλλίας. Ὁ Φερδινάνδος ὀφείλει αὐτῷ τὴν ἐν Τόρῳ νίκην, 1476, καὶ τὸν διασκορπισμὸν τῶν ὀπαδῶν τῆς ἐνφάντης «Ζουάνα λὰ Βελτρανέγια», θυγατρὸς καὶ κληρονόμου Ἐρρίκου τοῦ Ε'.

Μετὰ ταῦτα ὁ Γονζάλδης ἔστρεψε τὸ πῦρ τῆς ἀνδρείας αὐτοῦ κατὰ τῶν Μαύρων καὶ κατέλαβε τὴν Ἰλλόραν, ἧς ἐγένετο διοικητής. Μετέσχε δὲ μεγάλως τῆς ἁλώσεως τῆς Γρενάδας καὶ ὁ ἴδιος ἦλθεν εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν ἡττηθέντων. Σημειωτέον ἐνταῦθα ὅτι τὴν ἐποχὴν ταύτην τῆς ζωῆς τοῦ κορδουβίου ἥρως ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ ὁ Florian ἐπὶ τὸ ἐπικώτερον, ἐν τῷ εἰς πεζὸν λόγον ποιήματι αὐτοῦ *Gonzalve de Cordoue*, ὅπερ μετεφράσθη καὶ εἰς τὴν ἑλληνικήν. Αἱ λεπτομέρειαι τῶν διαφόρων τούτων συμβάντων θὰ περιγραφῶσιν ἐκτενέστερον ἐν τῷ ἄρθρῳ ΦΕΡΔΙΝΑΝΔΟΣ Ε', εἰς ὃ παραπέμπεται ὁ ἀναγνώστης. Ὅθεν ἀκολουθοῦμεν τὸν Γονζάλδην εἰς τὸν ἰταλικὸν πόλεμον ἐν ᾧ μέγα διεδραμάτισε πρόσωπον. Τῷ 1494, Λουδοβῖκος Σφόρτζας ὁ λεγόμενος «Μαῦρος» προσεκάλεσε τοὺς Γάλλους εἰς Ἰταλίαν ὅπως ὑποστηρίξωσι τὸν σφετερισμὸν αὐτοῦ κατὰ τοῦ Φρειδερίκου ἢ Φερδινάνδου Β', τελευταίου βασιλέως τῆς Νεαπόλεως ἐκ τοῦ νόθου κλάδου τῆς Ἀραγῶνος. Ὁ Φρειδερῖκος καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀλφόνσος ἐπεκαλοῦντο τὴν ἐπικουρίαν τοῦ ἐξαδέλφου αὐτῶν Φερδινάνδου τοῦ Ε'. Ὁ καστιλλιανὸς μονάρχης συνέλεξε πάραυτα στρατὸν, οὗ τὴν ἀρχηγίαν διεπιστεύσατο τῷ «μεγάλῳ αὐτοῦ στρατηγῷ». Ἡ ἄφιξις τοῦ Γονζάλδη εἰς Ἰταλίαν ἦτο τὸ πρυανάκρουσμα ἀδιακόπου σειρᾶς νικῶν καὶ ταχέως ὁ ριψοκίνδυνος Κάρολος Η' ἠναγκάσθη νὰ ὑπαχωρήσῃ ἀπέναντι τοῦ ἱσπανικοῦ στρατοῦ. Ὁ θάνατος τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας ἀνέστειλε τὰς ἐχθροπραξίας, ὁ δὲ Γονζάλδης ἠδυνήθη νὰ κατέλθῃ ἐν θριάμβῳ εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἔνθα ἔδρεψε τοὺς καρποὺς τῶν λαμπρῶν αὐτοῦ νικῶν. Ἀλλ' ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῦ ὑπῆρξε βραχυχρόνιος. Ἅμα τῷ ἐπιόντι ἐνιαυτῷ, ἐξερράγη ὁ πόλεμος τοῦ σουλτάνου Βαγιαζήτου Β' καὶ τῆς ἐνετικῆς δημοκρατίας. Φερδινάνδος ὁ Ε' ἐκηρύχθη κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν. Ὁ Γονζάλδης ἔφθασε μετὰ στόλου, ἐκάθηρε τοὺς αἰγιαλοὺς τῆς Σικελίας ἀπὸ τῶν στόλων τῆς Βαρβαρίας καὶ διέλυσε τὸν ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν ἀποκλεισμὸν τῆς Ζακύνθου. Ἡ Βενετία εὐγνωμονοῦσα ἔπεμψε τῷ ἱσπανῷ στρατηγῷ μεγαλοπρεπῆ δῶρα, πολύτιμα ἀγγεῖα, πλουσίους τάπητας, σπάνια γουναρικά. Ὁ δὲ Γονζάλδης πάντα ταῦτα δοὺς τῷ ἡγεμόνι αὐτοῦ διεφύλαξε μόνον τὴν περγαμηνὴν ἐφ' ἧς ἀνεγεγράπτο ὡς ἐν-τὸς εὐπατρίδης. Ἀλλὰ Λουδοβῖκος ὁ ΙΒ' ἀνέλαβε τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ προκατόχου αὐτοῦ. Γαλλικὸς δὲ στρατὸς ὑπερέβη τὰς Ἄλπεις τῇ 8 ἰουλίου 1501, καὶ ὁ Λουδοβῖκος ὁ Ἀρμανιὰκ, δοὺξ τοῦ Νεμούρ, ἐγκαθίστατο βασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως. Μολονότι δὲ ὁ Λουδοβῖκος ἦτον ἀρκούντως ἰσχυρὸς ὅπως διατηρήσῃ τὴν κατάκτησιν αὐτοῦ, συνέλαβε τὴν ἀτυχῆ ἰδέαν νὰ συμμερισθῇ αὐτὴν μετὰ Φερδινάνδου τοῦ Ε', καὶ οὕτω προσέλαβε συνέταιρον, ὅστις ἐν τάχει κατέστη ἀπόλυτος κύριος τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας. Τῷ 1501, δεκακισχίλιοι Ἱσπανοί, ἀγόμενοι ὑπὸ τοῦ Γονζάλδη ἀπέβησαν εἰς Τροπέαν, ἐπετέθησαν ἰσχυρῶς κατὰ τοῦ Τάραντος, ἐν ᾧ ἐκλείσθη ὁ ἡγεμὼν Ἀλφόνσος καὶ ἐβίασαν τὴν πόλιν εἰς συνθηκολόγησιν. Ὁ Γονζάλδης ὤμοσεν ἐπὶ τῆς ἱερᾶς ὑστίας (τῆς μεταλήψεως) ὅτι θὰ ἐλευθερώσῃ τὸν νέον ἡγεμόνα ἂν παρεδίδετο καὶ κατέθετε τὰ ὅπλα, ἀλλὰ, παρὰ τὴν ὑπόσχεσίν του ἔστειλεν αὐτὸν καλῶς φρουρούμενον πρὸς Φερδινάνδον τὸν Ε'. Εἰς τὸ μερίδιον τοῦ Φερδινάνδου ἔλαχεν ἡ Πούλλη καὶ ἡ Καλαβρία. Ὁ Λουδοβῖκος ἐκράτησε τὴν Νεάπολιν, τὴν *Terra di lavore* καὶ τὴν Ἀβρουττίαν. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀτυχῆ βασιλέα Φρειδερίκον Β' οὗτος προδοθεὶς ὑπὸ τῶν Ἱσπανῶν, οὓς ἐκάλεσεν εἰς βοήθειάν του, προὐτίμησε νὰ παραδοθῇ τοῖς Γάλλοις, παρ' ὧν ἔλαβε διαβατήριον καὶ σύνταξιν τριακοντακισχιλίων σκούδων, ἣν ἐλάμβανε καὶ ἀφοῦ ὁ Φερδινάνδος ἔμεινε μόνος κύριος τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως.

Προκειμένου περὶ τῶν τελωνείων τοῦ Καπιτανάτου ἦλθον εἰς ἔριδας οἱ Γάλλοι μετὰ τῶν Ἱσπανῶν ἀντιποιούμενοι ἑκάτεροι τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν, αἱ δ' ἔριδες αὗται ἀπέληξαν εἰς σύγκρουσιν, ταῦθ' ὅπερ ἐπεδίωκεν ὁ πανοῦργος Φερδινάνδος ὁ Ε'ος. Ἀλλ' οἱ στρατηγοὶ τούτου δὲν ηὐδοκίμησαν καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ ἐπικαλεσθῶσιν ἀνακωχὴν ἣν πάλιν πρῶτοι παρεβίασαν. Λουδοβῖκος ὁ ΙΒ' διέταξε τὸν Νεμοὺρ «νὰ πολεμήσῃ αὐτοὺς σκληρῶς», καὶ ἐν βραχεῖ διωχθεὶς ἐκ τοῦ Καπιτανάτου, τῆς Πούλλης καὶ τῆς Καλαβρίας, ὁ Γονζάλδης ἀπεκλείσθη ἐν Βαρλέττᾳ. Κατώρθωσε δὲ νὰ ἀποκρούσῃ τὸν ἐχθρὸν δι' ἐμπείρων ἐξόδων, ἀλλ' αἱ τοιαῦται νίκαι μικρὸν ἐβελτίουν τὴν κατάστασιν τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ, ὅστις παντὸς ἐστερεῖτο καὶ ἐξηθλίνει ὁσημέραι ἐκ τῶν μαχῶν καὶ τῶν νόσων. Παράπονα ἠγέρθησαν κατὰ τοῦ Γονζάλδη, ἀλλὰ δὲν ἠλάττωσαν τὴν ἀπάθειαν αὐτοῦ. Αἱ στασιαστικαὶ διαθέσεις τῶν στρατιωτῶν ἐκορυφώθησαν καὶ ποτε στρατιώτης

ἐτόλμησε νὰ θέσῃ τὴν αἰχμὴν τῆς λόγχης αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ στρατηγοῦ, ὅστις ὀράξας τὸν βραχίονα τοῦ στασιάζοντος, εἶπεν αὐτῷ μειδιῶν· «Πρόσεχε, συστρατιῶτα, θὰ μὲ πληγώσῃς καθὼς παίζεις μὲ τὸ ὅπλον σου». Εἷς δ' ἀξιωματικὸς ἐδείχθη ἀποτομώτερος· ἐπειδὴ ὁ Γονζάλβης ὡμολόγει αὐτῷ πόσον ἐθλίβετο μὴ δυνάμενος νὰ χορηγήσῃ τοῖς ἀνθρώποις τὰ χρειώδη «Αἴ, ἂν δὲν ἔχῃς χρήματα, ἐφώνησεν ὁ αὐθάδης, ὅσα μας τὴν κόρην σου καὶ οὕτω μᾶς πληρώνεις!» Οἱ ἀποτρόπαιοι οὗτοι λόγοι ἐλέχθησαν ἐν μέσῳ τοῦ θορύβου τῆς στάσεως· ὁ Γονζάλβης προσεποιήθη ὅτι δὲν ἤκουσεν αὐτούς, ἀλλὰ τῇ ἐπαύριον πρωῒ ὅλος ὁ στρατὸς ἠδύνατο νὰ ἴδῃ τὸ πτῶμα τοῦ ἀξιωματικοῦ κρεμάμενον ἀπὸ τοῦ ἐξώστου ἑνὸς παραθύρου. Τὸ αὐστηρὸν τοῦτο μέτρον κατέπαυσε τὴν στάσιν.

Ἡ δεινὴ θέσις εἰς ἣν ὁ Γονζάλβης περιῆλθεν ἀπήτει ὅσην ἐπιδεξιότητα καὶ πανουργίαν τοσαύτην καὶ σταθερότητα. Ἔδει ν' ἀπατᾷ ἀεννάως τοὺς Γάλλους ὅπως νικᾷ αὐτούς, καὶ πολλάκις ἐδείκνυτο ἀντιπροσωπεύων τὴν ἄπιστον καὶ δολίαν πολιτικὴν Φερδινάνδου τοῦ Ε'ου. Νέας δὲ συνθήκης συναφθείσης τῷ 1503, μεταξὺ τῶν ἐμπολέμων δυνάμεων, τῇ μεσολαβήσει τοῦ ἀρχιδουκὸς τῆς Αὐστρίας, οἱ στρατηγοὶ εἰδοποιήθησαν περὶ ταύτης ἐπισήμως. Ὁ Νεμούρ ἔπαυσεν ἀμέσως τὰς ἐχθροπραξίας καὶ ἀπέσυρε τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἐκ τῶν κατακτηθεισῶν πόλεων. Ἀλλ' ὁ Γονζάλβης, μετά τινας διαπραγματεύσεις, καθ' ἃς συνέλεξε ζωοτροφίας καὶ ἐδέξατο πολεμεφόδια παρὰ τῶν Βενετῶν καὶ 2,000 γερμανοὺς στρατιώτας διεκήρυξεν ὅτι οὐδεμίαν «αὐτόγραφον» διαταγὴν λαβὼν παρὰ τοῦ κυρίου του, δὲν ἀνεγνώριζε τὴν εἰρήνην. Ὁ Λουδοβῖκος δὲ Νεμούρ ἀγανακτήσας προὐκάλεσεν αὐτὸν εἰς μονομαχίαν, ἀλλ' ὁ συνετὸς Ἱσπανὸς, δὲν ἠθέλησε νὰ ριψοκινδυνεύσῃ ἐν ἀτομικῇ πάλῃ τὴν τύχην ἑνὸς βασιλείου. Ἄλλως δ' ἐβασίζετο ἐπὶ τῆς ἀσυνέτου ἀνδρείας τῶν ἐχθρῶν του καὶ δὲν ἀπηλπίζετο περὶ τῆς νίκης. Φροντίζων νὰ τοποθετῆται πάντοτε εἰς ἐκλεκτὰς θέσεις, ἔμενε κύριος ἢ νὰ δεχθῇ ἢ ν' ἀποφύγῃ τὴν μάχην, καθ' ὅσον ἔκρινε τὸ πρᾶγμα ὠφέλιμον εἰς τὰ συμφέροντα αὐτοῦ. Ἐπολιόρκει τὴν Κεριγνόλην ἐν Πουλλῇ, ὅτε ὁ δ' Ὠβιγνὺ, ἀντὶ νὰ συνενωθῇ μετὰ τοῦ Νεμούρ ἢ ν' ἀναμείνῃ τὰς ἐκ Γαλλίας ἐρχομένας ἐπικουρίας, ἐπετέθη κατὰ τῶν γραμμῶν τοῦ ἱσπανικοῦ σώματος, ὅπερ ἱστρατοπέδευεν ἐν Σεμινάρᾳ (Καλαβρία) καὶ διῳκεῖτο ὑπὸ τοῦ Οὔγη δὲ Καρδόνη, τοῦ Μανουὴλ δὲ Βενεβίβη καὶ τοῦ Ἀντωνίου δὲ Λέβη. Ἡ μάχη συνεκροτήθη τῇ 21 ἀπριλίου 1503. Ἐντελῶς ἡττηθείς, ὁ δ' Ὠβιγνὺ, μόλις καὶ μετὰ μεγάλου κόπου κατώρθωσε νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν Ἀγγιτόλαν, ἔνθα ἠναγκάσθη μετά τινας ἡμέρας νὰ συνθηκολογήσῃ. Ἡ συμφορὰ αὕτη καὶ μάλιστα αἱ συμβουλαὶ τοῦ Γ'βες δ' Ἀλέγρη καὶ τινων ἄλλων ἀξιωματικῶν παρεκίνησαν τὸν Λουδοβῖκον δὲ Νεμοὺρ νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τοῦ Γονζάλβη πρὶν ἢ οὗτος συνενωθῇ μετὰ τοῦ νικηφόρου στρατοῦ. Ἡ ἐν Κεριγνιόλῃ μάχη ὑπῆρξεν ἔτι ὀλεθριωτέρα ἢ ἡ ἐν Σεμινάρᾳ. Ἐν αὐτῇ ἐφονεύθη ὁ γάλλος στρατηγὸς μετὰ τεσσάρων χιλιάδων στρατιωτῶν αὐτοῦ (28 ἀπριλίου 1503). Ὁ Γονζάλβης, λέγουσι, ἀπώλεσε μόνον ἐννέα στρατιώτας· τοσοῦτον ὑπέροχος ἦτον ἡ θέσις ἣν ἐξελέξατο. Ἡ καταστροφὴ αὕτη τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ ἐπήνεγκε τὴν ὑποταγὴν τῆς Καλαβρίας καὶ τῆς Πουλλῆς. Ἡ Νεάπολις παρεδόθη ἀμαχητεί (15 μαΐου), τὰ φρούρια ἐκυριεύθησαν ἐξ ἐφόδου, καὶ πάντες οἱ θησαυροὶ, οἵτινες εὑρέθησαν ἐν αὐτοῖς, διηρπάγησαν ὑπὸ τῶν νικητῶν. Τὰ λάφυρα τοῦ ἱσπανικοῦ στρατοῦ ἦσαν ἄπειρα, ἀλλὰ τινὲς τῶν στρατιωτῶν παρεπονοῦντο τῷ Γονζάλβῃ ὅτι ἠδικήθησαν ἐν τῇ διανομῇ· «Ἐπιθυμῶ, εἶπεν ὁστρατηγὸς, νὰ θεραπεύσω τὴν ἀτυχίαν σας· ὑπάγετε εἰς τὸ κατάλυμά μου καὶ ὅ,τι εὕρετε ἐντὸς αὐτοῦ εἶναι ἰδικόν σας». Καθὰ δὲ ἀναφέρει ὁ Παῦλος Ἰόβης οἱ στρατιῶται μικρὸν συγκινηθέντες ἐκ τῆς ἀφιλοκερδείας τοῦ ἄρχηγοῦ αὐτῶν, ἔθεντο τοὺς λόγους αὐτοῦ εἰς πρᾶξιν καὶ κατεῖχον τὴν οἰκίαν του.

Ἡ Γαίτα ἀνθίστατο εἰσέτι, ὑπερασπιζομένη ὑπὸ χιλίων ἀνδρῶν στρατηγουμένων ὑπὸ τοῦ ἀνδρείου Λουδοβίκου δ' Ἄρς, καὶ Καρόλου δὲ Γονζάγγη, μαρκησίου τῆς Μαντούης, ὅστις ἐπορεύετο πρὸς αὐτὴν ἄγων στρατὸν ἐξ ὀκτωκαίδεκα περίπου χιλιάδων ἀνδρῶν. Ὁ Γονζάλβης ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν τοῦ στρατοῦ τούτου μέχρι τοῦ Καριγλιάνου, οὗ μάτην ἠγωνίσατο ὅπως διαφυλάξῃ τὴν θέσιν. Παρὰ τὸ ὀλιγάριθμον τῶν δυνάμεων αὐτοῦ, ἀπεφάσισε τότε νὰ χαρακωθῇ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἐχθροῦ, ἐντὸς στενοῦ ἑλώδους ὅπερ ὠνομάζετο τὸ πάλαι *Palus de Minturnes*. Πολλοὶ τῶν ἀξιωματικῶν του ἔκριναν παράτολμον τὴν στρατοπέδευσιν ταύτην καὶ ἔδιδον γνώμην ν' ἀποχωρήσωσι πρὸς ὀχυρὰν θέσιν. «Προτιμῶ, εἶπεν ὁ Γονζάλβης, νὰ εὕρω τὸν τάφον μου κερδίζων μίαν σπιθαμὴν γῆς ἐκ τοῦ ἐχθροῦ ἢ νὰ παρατείνω ἐπὶ ἑκατὸν ἔτη τὴν ζωήν μου ὀπισθοδρομῶν κατὰ ἓν βῆμα». Ἡ τολμηρὰ αὕτη ἀπόφασις ἰσοτίθη ἢ ἐπτυχίας. Ὁ γαλ-

ΑΝΟΙΚΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ἑλληνικὸς Βιβλιοθηκονομικὸς Ὅμιλος
Ἀργοστολίου (Ν.Κ.Ε.Β.)

λικὸς στρατὸς ἠναγκάσθη νὰ διαχειμάσῃ ἐν Θλιβερωτάτῃ καταστάσει· οἱ πυρετοὶ καὶ τὸ ψῦχος ἐθανάτωσαν πολυαρίθμους στρατιώτας· ἡ δὲ λειποταξία καὶ τὰ χρήματα τῶν Ἱσπανῶν ἀπέσπασαν ἔτι πλείονας. Οἱ Γάλλοι κατηγόρησαν τοῦ μαρκησίου τῆς Μαντούης ἐπὶ προδοσίᾳ· οὗτος δ' ὑπεκρίθη τὸν ἀσθενῆ καὶ ἀπεσύρθη μετὰ τοῦ πλείστου μέρους τοῦ [illegible] αὐτοῦ. Τότε ἡ ἀρχηγία περιῆλθεν εἰς τὸν μαρκήσιον δὲ Σαλούκης, μεθ' οὗ πολλάκις συμπλακεὶς ὁ Γονζάλβης ἐπήνεγκεν αὐτῷ σημαντικὰς ζημίας· Ὁ Σαλούκης μὴ δυνάμενος πλέον νὰ μάχηται, κατέφυγεν εἰς Γαέταν, ἀλλ' ἐκ τῆς πείνης ἠναγκάσθη νὰ συνθηκολογήσῃ τῇ 1ῃ Ἰανουαρίου 1504. Ἀπὸ τούτου τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως ἐδόθη Φερδινάνδῳ τῷ Ε', ὅστις διώρισε τὸν Γονζάλβην ἀντιβασιλέα. Ἀλλ' ὁ Ἱσπανὸς ἥρως ὀλίγον χρόνον ἀπελάμβανε τοὺς καρποὺς τῶν πόνων αὐτοῦ· οἱ ἐχθροί του, φθονοῦντες τῇ δυνάμει αὐτοῦ, διέβαλλον αὐτὸν παρὰ τῷ βασιλεῖ ὡς προσπαθοῦντα νὰ καταστῇ ἀνεξάρτητος. Ὁ καθολικὸς βασιλεὺς ἦτο φθονερὸς καὶ ἀχάριστος· ἐζηλοτύπει ἀπὸ πολλοῦ τὴν δόξαν τοῦ στρατηγοῦ αὐτοῦ. Ὅθεν προσποιηθεὶς ὅτι δίδωσι πίστιν εἰς τὰς διαβολάς, μετέβη εἰς Νεάπολιν, διέταξε τὸν Γονζάλβην νὰ καταλίπῃ τὴν χώραν, καὶ διώρισε διάδοχον αὐτοῦ ἕνα τῶν νόθων υἱῶν του, τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῆς Σαραγόσης. Λουδοβίκος ὁ ΙΒ' ἐξῆλθη γενναιότερος τῷ Ἱσπανῷ ἥρωϊ. Ὅτε ἐπεσκέψατο τὴν Σαβόνην, εὗρεν ἐν αὐτῇ τὸ ἔνδοξον θῦμα τῆς βασιλικῆς δυσμενείας, συνέφαγε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν βασιλικὴν τράπεζαν, καὶ προσερέριτο αὐτῷ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας μετὰ μεγίστης φιλοφροσύνης. Ὁ Γονζάλβης κατῆλθεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα τῷ 1507, ἀλλ' οὐδέποτε ἐπελάθετο τῆς ἀγνωμοσύνης τοῦ Φερδινάνδου. Ἐπωφελήθη δὲ τὴν ἀνταρσίαν τοῦ ἰνφάντου δὸν Καρόλου (τοῦ ὕστερον Καρόλου Πέμπτου) ὅπως ἀποδείξῃ τῷ βασιλεῖ τὴν μνησικακίαν του. Ὁ βασιλεὺς ἐξεδικήθη κατεδαφίσας τὴν Μοντίλλαν, πόλιν ἐν ᾗ ὁ Γονζάλβης ἐγεννήθη, καὶ κατώκησαν οἱ πρόγονοι αὐτοῦ. Ἡ θλῖψις κατεβύθισεν ἀπὸ πολλοῦ τὸν μέγαν στρατηγὸν, μέχρις οὗ ἠσθένησεν ἐν Ἀόξα, καὶ ἀπέθανε μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐν Γρενάδᾳ.

ΓΟΝΖΑΔΕΣ (Ἀντώνιος), πορτογάλος θαλασσοπόρος, ἀνεχώρησε τῷ 1440, ὅπως μεταβῇ εἰς ἁλιείαν φωκῶν πέραν τοῦ ἀκρωτηρίου Βογιαδόρ, καὶ κατὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ παρουσίασε τῷ ἰνφάντι δὸν Ἐρρίκῳ Μαύρους τινὰς ἁρπαγέντας ἐκ τῆς ἀφρικανικῆς παραλίας. Διαταγεὶς δὲ νὰ ἐπαναγάγῃ αὐτοὺς εἰς τὴν χώραν των, ἀντήλλαξεν αὐτοὺς μετὰ νέγρων δούλων. Αὕτη ἦτον ἡ ἀρχὴ τῆς σωματεμπορίας.

Γονζαλὲς δὲ Βεργέο, μοναχὸς τοῦ Ἁγίου Μιλλάνου, γενν. ἐν Ἀβίλᾳ τῷ 1198, ἀποθ. περὶ τὸ 1268, εἶναι ὁ πρῶτος γνωστὸς ποιητὴς τῆς Καστιλλίας. Ἔχομεν αὐτοῦ ἐννέα ποιήματα εἰς τιμὴν τῶν ἁγίων κλπ. ποιητικὰ ἔργα πάντη ἄμοιρα ποιήσεως.

Γονζαλὲς (Λουδοβίκος-Ἰωάννης-Ἐμμανουὴλ), γάλλος φιλολόγος, γεννηθ. τῇ 25 ὀκτωβρίου 1815, ἐν Saintes, ἔνθα ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτον ἀρχιατρὸς τοῦ στρατιωτικοῦ νοσοκομείου, κατάγεται ἀπὸ μιᾶς τῶν δώδεκα ἱσπανικῶν οἰκογενειῶν, ἃς ἐξηυγένισεν ὁ Κάρολος Πέμπτος ἐν τῷ πριγκηπάτῳ τοῦ Μονάκου. Τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κληθέντος εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ νοσοκομείου τοῦ Νανσύ, ὁ Γονζαλὲς ἐπούδασεν ἐν τῇ σχολῇ τῆς πόλεως ταύτης. Μαθητὴς δ' ἔτι ἐπὶ τῶν θρανίων τοῦ σχολείου ἔγραφεν ἐν τῷ *Patriote de la Meurthe*, ὑπὸ τὰ ψευδώνυμα *Augustus Stewart* καὶ *Henri Roger*, διηγήματα καὶ κριτικὰ ἄρθρα. Μετβὴ εἰς Παρισίους ἵνα σπουδάσῃ τὴν νομικὴν, ἣν κατέλιπεν ἀμέσως καὶ ἠσπάσατο τὴν φιλολογίαν, ἐγένετο δὲ εἷς τῶν ἱδρυτῶν τῆς *Revue de la France*.

Ὁ Γονζαλὲς ἔγραφεν εἰς πολλὰς ἐνταυτῷ φιλολογικὰς ἐφημερίδας, ὁτὲ μὲν ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὁτὲ δὲ ὑπὸ τὰ ψευδώνυμα *Melchior Gomez*, *Ramon Gomeril* καὶ *Caliban*. Τέλος εἰσῆλθεν εἰς τὴν σύνταξιν τῆς *Presse*, μετέβη εἰς τὴν τοῦ «Αἰῶνος» (*Siècle*), ἐξακολουθῶν ταὐτοχρόνως νὰ δημοσιεύῃ φιλολογικὰ ἄρθρα. Ὁ Γονζαλὲς ἀντιπρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῶν λογίων ἀπὸ τοῦ 1852 μέχρι τοῦ 1855, ἐξελέγη πρόεδρος αὐτοῦ, τῷ 1863. Ἐκοσμήθη διὰ τοῦ παρασήμου τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς τῇ 13 αὐγούστου 1861. Ἐκ τῶν ὡς ἐπιφυλλίδων τοῦ «Αἰῶνος» δημοσιευθέντων συγγραμμάτων αὐτοῦ τὰ μᾶλλον ἀξια σημειώσεως εἶναι *les Mignons de la Lune*, *les Frères de la Côte* ἐπιγραφόμενα κατ' ἀρχὰς *le Pêcheur de perles*, ἐν οἷς αἱ σκηναὶ, ἡ ἀφήγησις καὶ ἡ ἀπεικόνισις τῶν ἀγρίων ἠθῶν ἀνακαλοῦσιν εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἀναγνώστου τὸν τρόπον τοῦ γράφειν τοῦ Κοῦπερ, καὶ ἄτινα πολύκροτα κατέστησαν ἔν τε Γαλλίᾳ καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ· *les Frances-Juges*, *le Vengeur du mari*, κτλ. Ὁ Γονζαλὲς ἐδημοσίευσε πρὸς τούτοις *les Mémoires d'un ange*, *les Sept baisers de Buckingham*, τῇ συνεργασίᾳ τοῦ Molé-Gentilhomme, κτλ. Ἐπὶ δύο ἔτη ἐδημοσίευε *Revue des Voyages*.

ΓΟΝΘΙΕΡΠΣ ('Ιωάννης) Jean Gonthier, διάσημος ἰατρός, γενν. ἐν Ἀνδερνάχῃ τῷ 1487, ἀποθ. τῷ 1574, ὑπῆρξε διευθυντὴς τῶν σχολῶν ἐν Γοσλὰρ, εἶτα καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς ἐν Λουβαίν, μετέβη ὅπως σπουδάσῃ τὴν ἰατρικὴν εἰς Γαλλίαν τῷ 1525, καὶ ἐγένετο, τῷ 1535, ἰατρὸς Φραγκίσκου τοῦ Α'. Ἕνεκα τῶν ἐναντίων τῶν διαμαρτυρομένων δογμῶν ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Γερμανίαν. Ἠσχολήθη ἰδίως εἰς τὴν ἀνατομίαν καὶ ὡδήγησεν εἰς τὴν ἐπιστήμην ταύτην τὸν Ῥονδελέτον καὶ τὸν Βεσάλην. Ἔχομεν αὐτοῦ *Anatomicarum institutionum* βιβλ. 4, ἐν Παρισίοις καὶ Βασιλείᾳ, 1536, ἐν Παδούῃ, 1558, εἰς 8ον, μετὰ προσθηκῶν καὶ διορθώσεων τοῦ Βεσάλη· *De medicinâ veteri et novâ*, ἐν Βασιλείᾳ, 1571, τόμ. 2, εἰς φύλλ. διαφόρων πραγματειῶν τοῦ Γαληνοῦ μεταφράσεις, κ. τ. λ.

ΓΟΝΝΟΙ (οἱ) καὶ «τὸ Γόννον» ἢ «ἡ Γόννος» (ἀρχ.), πόλις τῆς Ἑλλάδος ἐν Θεσσαλίᾳ, παρὰ τὸν Πηνειὸν, κατὰ τὴν εἴσοδον τῆς κοιλάδος τῶν Τεμπῶν. Πατρὶς τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Ἀντιγόνου τοῦ «Γοννατᾶ». Τανῦν «Γόνιγα».

ΓΟΝΟΕΣΣΑ καὶ «Γονοῦσα» ἢ «Γοννοῦσα», πόλ. καὶ ἀκρωτ. τῆς Ἀχαΐας παρὰ τὴν Πελλήνην. §—, πόλ. τῆς Θεσσαλίας.

ΓΟΝΤΡΑΝ, 2ος υἱὸς Χλοθαρίου τοῦ Α' βασιλέως τῶν Φράγκων, ἔλαχεν εἰς τὸ μερίδιόν του τὰ βασίλεια τῆς Βουργουνδίας καὶ τῆς Αὐρηλίας, 561. Προσεπάθησε νὰ συνδιαλλάξῃ τοὺς δύο αὐτοῦ ἀδελφοὺς Χιλπερῖκον καὶ Σιγεβέρτον, καὶ ἀπέκρουσε νικηφόρως τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Λομβαρδῶν· ἐπὶ τοῦ θανάτου τοῦ Σιγεβέρτου, 575, ἐπροστάτευσε τὸν Χιλδεβέρτον Β', νἱὸν βασιλέα τῆς Αὐστρασίας, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Χιλπερίκου διετήρησεν ὑπὲρ τοῦ ἔτι παιδὸς Χλοθαρίου τοῦ Β', τὸ βασίλειον τῶν Παρισίων. Ὅπως ἐμποδίσῃ νέους πολέμους μεταξὺ τῆς Αὐστρασίας καὶ τῆς Νευστρίας, ἐκληροδότησε τὰ Κράτη αὐτοῦ Χιλδεβέρτῳ τῷ Β'ῳ, διὰ τῆς ἐν Ἀνδελότῳ συνθήκης, 587, καὶ ἀπέθανε τῷ 593.

Γοντράν-Βόσων, ἰσχυρὸς ἄρχων τῆς Αὐστρασίας, ἡγεῖτο ἐν Ἀκυιτανίᾳ τῶν πολεμιστῶν Σιγεβέρτου τοῦ Α', ὑπελήφθη ὡς συνεννοούμενος κρύφα μετὰ τῆς ἐχθρᾶς τοῦ ἡγεμόνος τούτου Φρεδεγόνδης, διέπρεψε μεταξὺ τῶν ἀρχόντων, οἵτινες ἐπίβαλον τὴν κηδεμονίαν αὐτῶν Χιλδεβέρτῳ τῷ Β'ῳ, 575, ἔλησεν τὸν Γοντσόβαλδον κατὰ Γοντρὰν, 580, καὶ ἐθανατώθη, τῷ 587.

ΓΟΝΤΩ ἢ ΓΟΝΤΩΓΟΥ (ἐλαγγίνια), εἷς τῶν ἐπιφανεστάτων οἴκων τῆς Γαλλίας, καταγόμενος ἐκ τῆς βαρονίας τοῦ Γοντώτου, ἐν Ἀγενοᾷ, καὶ ἀναφέρων τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ μέχρι τοῦ Γ' Αἰῶνος· ἐκ τοῦ οἴκου τούτου ἐξῆλθον τέσσαρες στρατάρχαι καὶ εἷς ναύαρχος. Τῷ 1180, οἱ εὐπατρίδαι τῆς Γοντὼ ἐγένοντο εὐπατρίδαι τῆς Βιρῶν καὶ ἐδόξασαν τὸ ὄνομα τοῦτο (ἴδ. ΒΙΡΩΝ).

ΓΟΡ, ὁ ἐπιδεξιώτατος χύτης τῆς Εὐρώπης κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα, διηύθυνε τὰ χυτήρια τοῦ ὁπλοστασίου ἐν Παρισίοις. Ἐτροποποίησε καὶ ἐτελειοποίησε τὰ τῆς τέχνης αὐτοῦ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε εἰς πολλὰς ξένας πόλεις προσεκαλεῖτο διὰ νὰ χύσῃ ἀγάλματα.

ΓΟΡΑΝΗΣ (ὁ κόμης Ἰωσήφ), φιλολόγος, γενν. ἐν Μεδιολάνοις τῷ 1744, ἀποθ. τῷ 1819. Ῥέκτης καὶ ἐλευθερόφρων συνεδέθη μετὰ τοῦ Βεκκαρία, Βέρρη καὶ Φριζῆ οὓς ἐβοήθει εἰς τὴν σύνταξιν τῆς φιλολογικῆς ἐφημερίδος *le Café* καὶ συνεργάσθη μετὰ τοῦ βαρόνου δ' Ὁλβὰχ, τοῦ Διδερότου, Δαλαμβέρτου καὶ Βολταίρου. Ἐκραγείσης τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως ἐτήρει ἀλληλογραφίαν μετὰ τῶν κυριωτέρων ἀρχηγῶν τῆς δημοκρατικῆς μερίδος καὶ ἰδίως μετὰ τοῦ Bailly, ὅστις ἐνήργησε νὰ δοθῇ αὐτῷ παρὰ τῆς νομοθετικῆς συνελεύσεως ὁ τίτλος τοῦ γάλλου πολίτου. Μεταβὰς εἰς Παρισίους, τῷ 1792 ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ «Μηρύτορι» πολλὰς «Ἐπιστολὰς τοῖς ἠγεμόσι περὶ τῆς γαλλικῆς μεταπολιτεύσεως», συλλεγείσας εἰς 1 τόμ. εἰς 8ον, 1793. Ταὐτοχρόνως ἐδημοσιεύθησαν τὰ ὑπ' αὐτοῦ γραφέντα *Mémoires secrets et critiques sur les cours les gouvernements et les mœurs des Etats de l'Italie*, τόμ. 3, εἰς 8ον, πικρὰν σάτυραν, ἧς ἕνεκα διεγράφη ἀπὸ τοῦ μητρῴου τῶν εὐγενῶν τῆς γενεθλίου αὐτοῦ πόλεως. Πεσόντος τοῦ Ῥοβεσπιέρου, ἀπεχώρησεν εἰς Γενεύην, ἔνθα ἔζησεν ἀφανῶς. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω σημειωθέντων ἔγραψε καὶ ἄλλα.

ΓΟΡΑ-Γ, λιμενίσκος ἐπὶ τῆς νήσου Ἰερσέης, εἰδικὸς δι' ἁλιείαν ὀστρέων. — Κάτοικοι 1,500. Μεγαλοπρεπῆ ἐρείπια τοῦ πύργου τοῦ Montorgueils.

ΓΟΡΓΑΣΟΣ, υἱὸς τοῦ Μαχάονος καὶ τῆς Ἀντικλείας, τιμώμενος ὡς ἥρως ἐν Φαρατ. §.—, υἱὸς Γοργάσου κωμικὸν ὄνομα δοθὲν ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους τῷ Λαμάχῳ, ὃν ὠνόμασε καὶ Γοργολόφαν, διὰ τὴν ἐπὶ τῆς περικεφαλαίας του Γοργόνα.

ΓΟΡΓΗ, μία τῶν Δαναΐδων φονεύσασα τὸν υἱὸν τοῦ Αἰγύπτου Ἰππόθοον. §— Θυγάτηρ τοῦ Οἰνέως καὶ τῆς Ἀλθαίας, γυνὴ τοῦ Ἀνδραίμο-

νος καὶ μήτηρ τοῦ Θόαντος ἡγεμόνος τῶν ἐπὶ Τροίαν Αἰτωλῶν.

ΓΟΡΓΙΑΣ «ὁ Λεοντῖνος», περίφημος σοφιστὴς καὶ ῥήτωρ θαυμασθεὶς ἐπὶ εὐφραδείᾳ καὶ δεινότητι λόγου. Ἐγεννήθη ἐν Λεοντίῳ τῆς Σικελίας κατ' ἄγνωστον ἀκριβῶς ἐποχὴν (ταὐτοχρόνως σχεδὸν μετὰ τοῦ Σωκράτους), καὶ ἀπέθανεν ἄγων τὸ ὄγδοον καὶ ἑκατοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας κατὰ τὴν διπλῆν μαρτυρίαν τοῦ Λουκιανοῦ καὶ τοῦ Φιλοστράτου, διατηρῶν μέχρι τῆς ἡλικίας ταύτης ὑγιὲς τὸ σῶμα καὶ σώας τὰς φρένας. Εἶναι ὁ ἐνδοξώτατος ἀντιπρόσωπος, ἢ μᾶλλον ὁ ἀρχηγὸς τῆς γενεᾶς ἐκείνης τῶν δεινῶν διαλεκτικῶν καὶ λεπτολόγων ἀνδρῶν, οἵτινες ἐξελθόντες τῶν σχολῶν τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος ἢ τῆς Ἰωνίας, καὶ ἄπιστοι κληρονόμοι τῶν δογμάτων ἅτινα ἐκεῖθεν ἠρύσαντο, διεχύθησαν κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ Περικλέους εἰς τὰς ἑλληνικὰς πόλεις, δοξάζοντες τὸ ἀνίσχυρον τῶν συστημάτων, τὸ μάταιον τῆς ἐπιστήμης, τὴν μηδαμινότητα τῶν ἀρχῶν, διδάσκοντες ἀντὶ πάσης φιλοσοφίας τὰ τεχνάσματα τῆς ῥητορικῆς καὶ ἐπιδεικνύμενοι τὴν φιλοσοφικὴν αὐτῶν ἀδιαφορίαν τῇ λίαν εὐκαταφόρῳ εἰς ἐνθουσιασμὸν νεολαίᾳ. Οἱ τοιοῦτοι ἀπεκλήθησαν ὀνειδιστικῶς «σοφισταί», ἤτοι διαστροφεῖς τῆς ἀληθοῦς σοφίας.

Ὁ βίος τοῦ Γοργίου εἶναι ὀλίγον γνωστός. Ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἱστορίας φαίνεται τὸ πρῶτον κατὰ τὸ ἕον ἔτος τῆς 88ης ὀλυμπιάδος (426 πρ. Χ.). Οἱ Λεοντῖνοι πολεμούμενοι ὑπὸ τῶν Συρακουσίων, ἀποστέλλουσιν αὐτὸν εἰς Ἀθήνας μετὰ πρεσβείας ὅπως αἰτήσηται ταχείαν ἐπικουρίαν. Τὴν ἀποστολὴν ταύτην ἐξεπλήρωσεν εὐδοκίμως σαγηνεύσας τὸ ἀκροατήριον αὐτοῦ διὰ τῆς εὐγλωττίας. Ἀνακάμπτων οἴκαδε ἔστη ἐν Πλαταιαῖς, καὶ ἐνεκωμίασε διὰ λόγου τὴν ἀρχαίαν ταύτην πόλιν. Ἐνθυμούμενος δὲ τὴν ἐνθουσιώδη ὑποδοχήν, ἧς ἔτυχε πανταχοῦ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔνθα πανταχόθεν ἀνευφημεῖτο καὶ ἐθαυμάζετο. Λέγεται ὅτι ἐκράτει ἀνηρτημένους ἀπὸ τῶν χειλέων αὐτοῦ οὐ μόνον τὸν ἀθηναϊκὸν λαόν, ὅστις ἦτο τοσούτῳ λεπτὸς περὶ τὴν καλλιλογίαν καὶ τὸ ἄνθος τῆς νεολαίας, τοὺς Ἀλκιβιάδας καὶ Κριτίας, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐκ μακρᾶς πείρας ἐξησκημένους περὶ τὴν τέχνην τοῦ λέγειν καὶ ἐπιτηδείως διαφεύγοντας τὰς παγίδας αὐτῆς. Τινὲς ἐνόμισαν ἐσφαλμένως ὅτι ἠκροάσθη αὐτοῦ καὶ ὁ Περικλῆς, ὅστις δὲν ἔζη κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον. Οἱ ἐπιφανέστατοι ἄνδρες συνηθροίσθησαν περὶ τὸν ἀγορεύοντα σικελὸν καὶ προσεπάθουν νὰ μιμηθῶσι τὴν μεγαλορρημοσύνην καὶ τὸ πομπῶδες τῶν λόγων αὐτοῦ. Αἰσχίνης ὁ Σωκρατικὸς καὶ ὁ ποιητὴς Ἀγάθων ἠρέσκοντο εἰς τὸ «γοργιάζειν», ἤτοι λαλεῖν καὶ γράφειν ὡς ὁ Γοργίας. Παρὰ Διοδώρου μανθάνομεν ὅτι ἐφεῦρε πολλὰ σχήματα τῆς ῥητορικῆς, ὅτι πρῶτος ἐποιήσατο χρῆσιν τῶν ἀντιθέσεων, τῶν παρισώσεων, τῶν συνηχήσεων καὶ ἄλλων νέων ῥητορικῶν τεχνασμάτων. Πρῶτος δ' ἐπίσης εἰσήγαγε καὶ κατέστησε συνήθεις τοὺς αὐτοσχεδίους λόγους. Ἐνῷ ὁ Πρόδικος διέτρεχε τὰς ἑλληνικὰς πόλεις, ἐπαναλαμβάνων πανταχοῦ τὸν ἀλληγορικὸν αὐτοῦ Μῦθον τῆς Ἀρετῆς καὶ τῆς Κακίας ἀνθαμιλλωμένων ὅπως δελεάσωσι τὸν Ἡρακλέα, καὶ, ἄλλος Ὀρφεύς, κατεγαήτευε τὰ πλήθη, ὁ Γοργίας ἤρξατο σκώπτων τὸν αἰώνιον τοῦτον ταὐτολόγον, καὶ διατεινόμενος ὅτι ἠδύνατο νὰ λαλῇ ἐκτενῶς ἐφ' οἱουδήποτε θέματος, ἐπὶ τοσοῦτον ἔδη τόλμης, ὥστε παρουσιασθεὶς ἐπὶ τοῦ θεάτρου τῶν Ἀθηνῶν, ἐφώνησε τοῖς πολίταις «Προβάλετε», προκαλῶν οὕτως αὐτοὺς νὰ ἐκλέξωσι κατ' ἀρέσκειαν τὸ θέμα τοῦ λόγου. Πολλοὶ τῶν λόγων τοῦ Γοργίᾳ εἶναι ἀξιομνημόνευτοι. Ἐπαινοῦνται δὲ σὺν ἄλλοις οἱ λόγοι οὓς ἐξεφώνησεν ἐν ταῖς θρησκευτικαῖς τῆς Ἑλλάδος πανηγύρεσι. Ἀντὶ τοῦ «πυθικοῦ λόγου» ἱδρύθη αὐτῷ χρυσοῦς ἀνδριὰς ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἠγόρευσεν ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν βαθμίδων τοῦ ναοῦ, καὶ παρεκίνησε τοὺς Ἕλληνας εἰς τὴν ὁμόνοιαν, προτείνων αὐτοῖς τὴν κατάκτησιν τῶν βαρβάρων ὡς τρόπαιον ἀντάξιον τῆς ἀνδρείας αὐτῶν. Τὴν αὐτὴν ἰδέαν ἐπανέλαβεν ἐν ἐγκωμιαστικῷ ἐπιταφίῳ λόγῳ εἰς τοὺς ὑπὲρ πατρίδος πεσόντας, ὃν ἐξεφώνησε πιθανῶς ἐν μέσῳ τῆς ἀκμῆς τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου. Ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ ἀνεκάλει τὸν Μαραθῶνα καὶ τὴν Σαλαμῖνα, ἀναφωνῶν ὅτι τοιοῦτοι μὲν θρίαμβοι ἦσαν ὕμνοι ἀντάξιοι, αἱ δὲ Ἑλλήνων καθ' Ἑλλήνων πάλαι ἔδει νὰ ἐπικροτῶνται μόνον διὰ γόων. Ὁ Ἰσοκράτης κατηγορήθη ὅτι συνέθετο τὸν πανηγυρικὸν αὐτοῦ κλέψας τὰς ἰδέας ἐκ τῶν δύο τούτων λόγων.

Ὁ λεοντῖνος ῥήτωρ διέτριψεν ἐπί τινα χρόνον ἐν Θεσσαλίᾳ, ἔνθα μεγάλην ἐκτήσατο φήμην. Οἱ ἐπιφανέστατοι τῶν Θεσσαλῶν ἐθεοποίουν αὐτόν. Ἔν τε ταῖς μικραῖς καὶ ταῖς μεγάλαις πόλεσιν οἱ πάντες ἀνθαμιλλώμενοι «ἐγοργίαζον», ἤτοι ἐλάλουν κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Γοργίᾳ, ἡ δὲ τέχνη τοῦ καλῶς λέγειν ἐλέγετο «γοργιάζειν». Ἐκ τῶν δημοσίων καὶ ἰδιαιτέρων μαθημάτων ἐκέρδησε μεγάλα πλούτη. Διόδωρος ὁ Σικελιώτης ἀναφέρει ὅτι ἐλάμβανε παρὰ τῶν μαθητῶν

αὐτοῦ δίδακτρα μέχρις ἑκατὸν μνῶν (9,100 φράγκων). Ὡς κάτοχος τῆς τέχνης τοῦ λέγειν, ὁ Γοργίας φαίνεται ὅτι μεγάλης ἀπήλαυεν ὑπολήψεως ἐν τῇ ἀρχαιότητι. Ὅπως κρίνωμεν αὐτὸν δὲν πρέπει νὰ ἀναδράμωμεν εἰς μόνην τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πλάτωνος ὅστις προσφέρεται αὐτῷ ὡς ἐχθρῷ καὶ λαλεῖ περὶ τῆς τέχνης αὐτοῦ μετὰ περιφρονήσεως ἴσως ὑπερβολικῆς. Ὁ Κικέρων ἀναφέρει ὅτι ἀμέτρως καὶ κατὰ κόρον ἐποιεῖτο χρῆσιν τῶν ῥητορικῶν σχημάτων καὶ τεχνασμάτων. Ὁ δὲ Φιλόστρατος ἀναβιβάζων αὐτὸν μέχρι τρίτου οὐρανοῦ λέγει ὅτι ἦτον ἐν τῇ ῥητορικῇ ὅ,τι ὁ Αἰσχίλος ἐν τῇ τραγῳδίᾳ. Εἶναι δὲ κατὰ τοσούτῳ δυσχερέστερον νὰ κρίνωμεν ὀρθῶς περὶ τοῦ Γοργίου, καθ' ὅσον τὰ ἀποδιδόμενα αὐτῷ καὶ περισωθέντα ἀποσπάσματα δὲν θεωροῦνται ὑπό τινων αὐθεντικά. Ἡ λέξις «γοργιάζειν» λαμβάνεται πάντοτε ἐπὶ καλοῦ παρὰ Φιλοστράτῳ. Ἤδη ἐξετάσωμεν τὸν Γοργίαν ὡς φιλόσοφον. Βεβαίως θὰ ἐκρίνομεν λίαν ἐπιπολαίως ὅ,τι γινώσκομεν ἐκ τῆς πραγματείας αὐτοῦ Περὶ Φύσεως ἢ τοῦ μὴ Ὄντος εἰ ὠνομάζομεν αὐτὴν «Ῥητορικὴν Φιλοσοφοῦσαν». Ἐν αὐτῇ βλέπει τις τὰ ἴχνη διανοίας οὐκ ἀμοίρου βαθύτητος καὶ δεινῶς εὐστρόφου περὶ τὴν διαλεκτικήν. Ὁ Γοργίας ἀνήκει εἰς τὴν ἐλεατικὴν σχολὴν μᾶλλον κατὰ τὴν παραγωγὴν ἢ κατὰ τὰς ἰδέας. Ἠκροάσατο τοῦ Ἐμπεδοκλέους καὶ ἐμυήθη καλῶς εἰς τὴν αἵρεσιν τοῦ Μελίσσου καὶ Ζήνωνος τοῦ Ἐλεάτου. Ταὐτοχρόνως δ' ἐσπούδασε τὸ σύστημα τῶν ἀτόμων καὶ τὴν ἰωνικὴν φιλοσοφίαν. Ἀλλὰ μολονότι οὐδεμιᾶς σχολῆς ἦτο ξένος δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι εἰς οὐδεμίαν ἀνῆκεν. Ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας διεδραμάτισε πάντη ἀρνητικὸν πρόσωπον, χρώμενος τῇ περὶ τῶν συστημάτων γνώσει αὐτοῦ ὅπως ἀντιτάσσῃ ταῦτα πρὸς ἄλληλα. Ἅπαν τὸ ἔργον αὐτοῦ συνίσταται εἰς τὸ συντρίβειν κατ' ἀλλήλων τὴν αἵρεσιν τοῦ Παρμενίδου καὶ τοῦ Ἡρακλείτου, ὅπως περιορίζῃ ἐν ἑαυτῷ τὴν σκέψιν καὶ προσηλοῖ αὐτὴν εἰς ἀδιέξοδον σκεπτικισμόν. Ὁ Γοργίας ἐδίδασκεν ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει πραγματικόν, οὐδὲν δύναται νὰ γνωσθῇ καὶ ὅτι αἱ λέξεις δὲν ἐφαρμόζονται εἰς ἀληθῆ ἀντικείμενα. Ὁ Πλάτων ἔθετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὡς τίτλον εἰς διάλογον κατὰ τῶν σοφιστῶν. Ἐν τοῖς *Oratores attici*, οἵτινες ἐξεδόθησαν ὑπὸ τοῦ Ῥείσκιου, 1773, ὑπὸ τοῦ Βέκκερ, 1822, καὶ ὑπὸ τοῦ Μιλλέρου, 1847, ὑπάρχουσι δύο ἔργα ἀποδιδόμενα ὑπό τινων τῷ Γοργίᾳ, «Ἑλένης ἐγκώμιον καὶ Παλαμήδους ἀπολογία».

Γοργίας, εἷς τῶν στρατηγῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἔζη τῷ 330 πρ. Χ. Ἀπετέλει μέρος τῶν νεοσυλλέκτων, οὓς ὁ Ἀμύντας ἤγαγεν ἐκ Μακεδονίας τῷ 332. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν στρατηγῶν, οἷς ὁ Ἀλέξανδρος παρήγγειλε νὰ καθυποτάξωσι τὴν λοιπὴν Βακτριανήν, ἐνῷ ὁ ἴδιος ἐπορεύετο ὅπως καταστείλῃ τὴν ἀνταρσίαν τῆς Σογδιανῆς, τῷ 328. Συνώδευσε τὸν Ἀλέξανδρον εἰς τὴν ἐπὶ τὴν Ἰνδικὴν στρατείαν, καὶ ἦγεῖτο μετὰ τοῦ Ἀττάλου καὶ Μελεάγρου, τῶν μισθωτῶν κατὰ τὴν διάβασιν τοῦ Ὑδάσπους ἐναντίον τοῦ Πώρου, τῷ 326. Δύναται νὰ ταυτισθῇ εἴτε μετὰ τοῦ Γοργίᾳ, ὅστις εὑρίσκεται μεταξὺ τῶν ἀπομάχων, οὓς ἐπανήγαγεν ὁ Κρατερὸς ἐκ Μακεδονίας, τῷ 324, εἴτε μεθ' ἑτέρου Γοργίᾳ, τοποτηρητοῦ τοῦ Εὐμένους, ἐν τῇ μάχῃ, ἣν οὗτος συνεκρότησε μετὰ τοῦ Κρατεροῦ καὶ τοῦ Νεοπτολέμου τῷ 321.

Γοργίας, Ἕλλην χειροῦργος ἐξ Ἀλεξανδρείας, ἔζη κατὰ τὸν τρίτον αἰῶνα πρ. Χ. Ὁ Κέλσος μνημονεύει αὐτοῦ μετ' ἐπαίνων.

Γοργίας, Ἕλλην ἰατρός, σύγχρονος καὶ φίλος τοῦ Γαληνοῦ, ἔζη ἐν Ῥώμῃ κατὰ τὸν Β' αἰῶνα μ. Χ. Τούτῳ ἀφιεροῖ ὁ Γαληνὸς τὸ πόνημα αὐτοῦ *De Causis procatarcticis*.

Γοργίας, ῥήτωρ Ἀθηναῖος, ἔζη κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα πρ. Χ. Ὁ υἱὸς τοῦ Κικέρωνος ἤκουσεν ἐν Ἀθήναις τῶν μαθημάτων τοῦ Γοργίᾳ, ἀλλ' ἀφῆκεν αὐτὸν κατὰ διαταγὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἦτο διεφθαρμένος τὰ ἤθη. Ἔγραψε «Περὶ τῶν Ἀθήνησιν Ἑταιρίδων», «Σχῆμα Διανοίας καὶ Λέξεως», εἰς τέσσαρα βιβλία. Τὸ πρωτότυπον ἀπωλέσθη ἀλλὰ σώζεται εἰσέτι ἐπιτομὴ εἰς δύο βιβλία, ὑπὸ Rutilius Lubus, ἐπιγραφομένη *De Figuris Sententiarum et Elocutionis* κτλ.

ΓΟΡΓΙΔΑΣ, Θηβαῖος ἀνήκων εἰς τὴν μερίδα τοῦ Ἐπαμεινώνδα καὶ τοῦ Πελοπίδα, ἔζη τῷ 380 πρ. Χ. Μετὰ τὸν φόνον τοῦ Ἀρχίᾳ καὶ τοῦ Λεοντιάδου, τῷ 379, ὁ Γοργίδας καὶ ὁ Ἐπαμεινώνδας ἠνώθησαν μετὰ τῶν ἐπαναστατῶν, εἰσήγαγον αὐτοὺς εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου καὶ ἐκάλεσαν τοὺς Θηβαίους εἰς τὰ ὅπλα. Τῷ ἐπιόντι ἔτει ὁ Γοργίδας ἐγένετο βοιωτάρχης μετὰ τοῦ Πελοπίδα. Ἀμφότεροι δὲ προτιθέμενοι νὰ ἐμβάλωσι διχόνοιαν μεταξὺ τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν Σπαρτιατῶν, παρεκίνησαν τὸν σπαρτιάτην ἁρμοστὴν Γοργίδαν εἰς τὸ νὰ ἐπιδράμῃ τὴν Ἀττικήν.

ΓΟΡΓΙΠΠΙΑ, πολ. τῆς Ἰνδίας, κατὰ Στέφανον τὸν Βυζάντιον.

ΓΟΡΓΙΩΝ, υἱὸς ἢ ἴσως ἔγγονος Γοργύλου

τοῦ Ἐρετριέως, ἔζη περὶ τὸ 400 πρ. Χ. Κατεῖχε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Γογγύλου ἓν μέρισμα περιλαμβάνον τέσσαρας πόλεις, τὸ Γάμβριον, Παλαιγάμβριον, Μυρίνην καὶ Κρύνιον. Οἱ δύο ἀδελφοὶ παρέδωκαν αὐτὰς τῷ λακεδαιμονι στρατηγῷ Θύμβρωνι, ἐλθόντι εἰς Ἀσίαν τῷ 399, ὅπως βοηθήσῃ τοὺς Ἴωνας κατὰ τοῦ Τισσαφέρνους.

ΓΟΡΓΟΝΑ, παρ' ἀρχ. «Οὐργη», νῆσος τῆς τοσκανικῆς θαλάσσης, 33 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Λιβούρνου. Ἐπιφάνεια, 260 ἑκταρ. Πληθυσμὸς 100 χιλ. κατ. Ἁλιεῖα νοστιμωτάτων ἰχθύων.

ΓΟΡΓΟΝΕΣ, θυγατέρες τοῦ Φόρκου υἱοῦ τοῦ Πόντου καὶ τῆς Γῆς καὶ τῆς Κητοῦς, τρεῖς τὸν ἀριθμόν, ὧν τὰ ὀνόματα ἦσαν Σθενὼ, Εὐρυάλη καὶ Μέδουσα. Κατ' ἄλλους ἐγεννήθησαν ἐκ τοῦ Γοργόνος, τοῦ υἱοῦ τοῦ Τυφῶνος καὶ τῆς Ἐχίδνης. Αἱ μὲν δύο πρῶται ἦσαν ἀγήρατοι καὶ ἀθάνατοι, ἡ δὲ Μέδουσα, ἥτις ὠνομάζετο καὶ κατ' ἐξοχὴν Γοργὼ, ἦτο θνητή. Αὕτη εἶχε κατ' ἀρχὰς τοσοῦτον ἐξαίσιον κάλλος, ὥστε ἠράσθη αὐτῆς ὁ Ποσειδῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ὤκνησε νὰ ἔρχηθῇ τοὺς ἐναγκαλισμοὺς αὐτοῦ καὶ ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς, ἀγανακτήσασα ἐπὶ τούτῳ ἡ θεὰ, μετεμόρφωσε τοὺς ὡραίους πλοκάμους τῆς Μεδούσης εἰς φοβερωτάτους ὄφεις, οὓς ὅστις ἔβλεπεν ἀπελιθοῦτο. Περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Περσέως ἀποτομῆς τῆς κεφαλῆς τῆς Μεδούσης, ἴδε ΠΕΡΣΕΥΣ. Ὁ Ὅμηρος γινώσκει μίαν μόνην Γοργὼ, καὶ ταύτην ἀναφέρει ὡς φάντασμα τρομερόν· τὸ δὲ χωρίον τῆς Ὀδυσσείας (Λ 633—35) ἔνθα ὁ Ὀδυσσεὺς φοβεῖται, μὴ στείλῃ πρὸς αὐτὸν ἡ Περσεφόνη τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργοῦς, ἀποδείκνυσιν ὅτι κατῴκει κατὰ τὰς ἐσχατιὰς τῆς δύσεως, παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Ἅδου, ἢ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ Ἅδῃ, ἔνθα διέτριβεν ὁ Κέρβερος, αἱ Ἐρινύες καὶ ἄλλα φοβερὰ φάσματα. Συμφωνεῖ δὲ πρὸς ταῦτα καὶ ὁ Βιργίλιος. Ὁ Ἡσίοδος γινώσκων καὶ τὰς τρεῖς πλάττει τὴν διατριβὴν αὐτῶν κατὰ τὸν δυτικὸν Ὠκεανὸν πλησίον τῶν Ἑσπερίδων. Ὁ δὲ ποιητὴς τῆς Ἀσπίδος τοῦ Ἡρακλέους (ὁ Ἡσίοδος κατά τινας) περιγράφει τὰς Γοργόνας φορούσας ζώνας ἐξ ὄφεων, ἐκτεινόντων τὰς κεφαλὰς πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἀκοντιζόντων τοὺς ὀδόντας. Κατ' Ἀπολλόδωρον εἶχον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς λεπίδας δρακόντων, ὀδόντας μεγάλους ὡς τῶν συῶν, χεῖρας χαλκᾶς καὶ πτέρυγας χρυσᾶς.

Αἱ ἀλληγορίαι τῶν Γοργόνων εἶναι ἑπτάρουν διότι οἱ μὲν ἀλληγοροῦσιν αὐτὰς εἰς θηρία τῆς Ἀφρικῆς, ἔχοντα μακρὰς τρίχας καὶ θανατηφόρους ὀφθαλμοὺς καὶ πνέοντα φαρμακερὰν πνοήν· οἱ δὲ ἐννοοῦσιν αὐτὰς ἀγρίας γυναῖκας· καὶ τινες τοὐναντίον ἡρωΐνας. Ὀνομάζονται δὲ αἱ Γοργόνες ἀπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῶν καὶ Φορκίδες ἢ Φορκυάδες. Ὁ δὲ Παλαίφατος (Περὶ ἀπίστων, κεφ. λδ'. § 6) ἀναφέρει τὸ ὄνομα Γοργὼ ὡς ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς.

Τὰς Γοργόνας ἐφύλαττον τρεῖς γραῖαι ἀδελφαὶ ἡ Ἐνυὼ, ἡ Πεφρηδὼ καὶ ἡ Δεινὼ, γραῖαι οὖσαι ἐκ γενετῆς καὶ μυθολογούμεναι ὅτι ἔχουσιν ἕνα μόνον καὶ αἱ τρεῖς ὀφθαλμὸν καὶ ἕνα ὀδόντα, οὓς μετεχειρίζοντο ἀμοιβαίως πρὸς τὰς χρείας αὐτῶν. Αἱ γραῖαι αὗται ἀλληγοροῦνται ὡς ἑξῆς· Ὁ μὲν κοινὸς ὀφθαλμὸς ἦτον εἷς κοινὸς σοφὸς σύμβουλος· ὁ δὲ κοινὸς ὀδοὺς, εἷς λαφυραγωγὸς, ἢ ἄλλος κοινὸς τρόπος δι' οὗ ἔζων. Καὶ τοιαύτη μὲν εἶναι ἡ ἱστορικὴ ἀλληγορία· φυσικῶς δ' ἀλληγοροῦνται ὡς θυγατέρες θαλασσίου τινὸς θεοῦ ἢ θεᾶς ἔχουσαι ἐκ γενετῆς πολιὰς τὰς τρίχας καὶ σημαίνουσαι τὰ ἀφρόεντα κύματα τῆς θαλάσσης. Ὁ Αἰσχύλος παρίστησι τὰς Γοργόνας τέρατα πτερωτὰ μετὰ κόμης ἐξ ὄφεων.

ΓΟΡΓΟΣ, υἱὸς τοῦ μεσσηνίου ἥρωος Ἀριστομένους, ἔζη κατὰ τὸν ἕβδομον αἰῶνα πρ. Χ. Ἐνυμφεύθη τὴν νεάνιδα ἥτις διηκόλυνε τὴν δραπέτευσιν τοῦ Ἀριστομένους, ὃν συνέλαβον οἱ ἐν τῷ σπαρτιατικῷ στρατῷ κρῆτες τοξόται. Παρὰ Παυσανίᾳ βλέπομεν αὐτὸν ἀνδρείως μαχόμενον παρὰ τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἐν τῇ ἀπελπιστικῇ μάχῃ ἥτις ἐπηκολούθησε τὴν ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν κατάληψιν τῆς Εἴρας. Μετὰ μικρὸν, ὁ Ἀριστομένης ἀποποιηθεὶς τὴν ἀρχηγίαν τῶν μεταναστευόντων Μεσσηνίων, διεπιστεύθη αὐτὴν τῷ Γόργῳ καὶ τῷ Μαντίκλῳ, υἱῷ τοῦ μάντεως Θεόκλου. Ὁ Γόργος προὔτεινε νὰ καταλάβωσι τὴν Ζάκυνθον, ὁ δὲ Μάντικλος προὔτίμα τὴν ἐν Σαρδηνίᾳ ἐγκατάστασιν. Οὐδὲν ὅμως τῶν δύο τούτων μερῶν ἐξελέξαντο, ἀλλὰ τὸ Ῥήγιον, ὅπερ ἐγένετο ἡ νέα πατρὶς τῶν φυγάδων.

Γόργος, βασιλεὺς τῆς Σαλαμῖνος, υἱὸς τοῦ Χίρσου καὶ ἀνεψιὸς τοῦ Εὐέλθωνος, ἔζη κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα πρ. Χ. Ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ὀνήσιλος, ἀφοῦ ἐπὶ πολὺ ἐβίασεν αὐτὸν εἰς μάτην ὅπως ἐπαναστατήσῃ κατὰ τῶν Περσῶν, ἐδίωξεν αὐτὸν ἐκ Σαλαμῖνος, ἔλαβε τὴν θέσιν του, καὶ ἦγειρε τὴν σημαίαν τῆς ἀποστασίας μετὰ τῶν Ἰώνων τῷ 499. Ἀλλ' ἅμα τῷ ἐπιόντι ἔτει οἱ Κύπριοι ὑπετάγησαν, ὁ δὲ Ὀνήσιλος ἔπεσεν ἐν τῇ πάλῃ καὶ ὁ Γόργος ἀνέλαβεν αὖθις τὴν ἐξουσίαν. Ἐν τῇ κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκστρατείᾳ τοῦ Ξέρξου ἠνώθη μετ' αὐτοῦ. Εἷς τῶν ἀδελφῶν

του ἡχμαλωτεύθη ἐν πρώτῃ μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Περσῶν συμπλοκῇ ἐν Ἀρτεμισίῳ, τῷ 480.

Γόργος, μεσσήνιος ἀθλητής, υἱὸς τοῦ Ἐκλείτου, ἔζη τῷ 220. Κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ Πολυβίου, ὑπῆρξεν, ὡς πολλοὶ ἀθληταί, πολίτης συνετὸς καὶ ἔμπειρος. Τῷ 218, ἀπεστάλη πρὸς Φίλιππον τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας, ὅστις ἐπολιόρκει τὸν Πάλον ἐν τῇ νήσῳ Κεφαλληνίᾳ, ὅπως προτρέψῃ αὐτὸν νὰ δράμῃ εἰς βοήθειαν τῆς Μεσσηνίας κατὰ τοῦ Λυκούργου, βασιλέως τῆς Λακεδαίμονος. Ἀλλ' ὁ Φίλιππος προὐτίμησε νὰ ἐπιδράμῃ τὴν Αἰτωλίαν καὶ ἠρκέσθη νὰ διατάξῃ τὸν Ἐπέρατον, στρατηγὸν τῶν Ἀχαιῶν ὅπως παράσχῃ ἐπικουρίαν τοῖς Μεσσηνίοις.

Γόργος (ἀρχ.), ποταμ. τῆς Ἀσσυρίας ἐκβάλλων εἰς τὸν Τίγριν.

ΓΟΡΓΟΦΟΝΗ, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς. § —, θυγάτηρ τοῦ Περσέως καὶ τῆς Ἀνδρομέδης, γυνὴ τοῦ Περιήρους καὶ μήτηρ τοῦ Ἀφαρέως, Τυνδάρου, κτλ.

ΓΟΡΓΟΦΟΝΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἠλεκτρύωνος καὶ τῆς Ἀναξοῦς.

ΓΟΡΓΥΘΙΩΝ, υἱὸς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Κασσιανείρας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Τεύκρου.

ΓΟΡΓΥΙΑ (ἀρχ.) χωρ. τῆς Σάμου. Γοργυιεύς, ἐπίθετον τοῦ Βάκχου.

ΓΟΡΓΥΛΟΣ (ἀρχ.), ποτ. τῆς Λακωνίας, ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὐρώταν.

ΓΟΡΓΥΡΑ γυνὴ τοῦ Ἀχέροντος καὶ μήτηρ τοῦ Ἀσκαλάφου.

ΓΟΡΓΩ (ἡ), καὶ πληθυντικῶς αἱ Γοργόνες. Ἰδ. ΓΟΡΓΟΝΕΣ. § —, Σπαρτιᾶτις, θυγάτηρ τοῦ Κλεομένους καὶ γυνὴ τοῦ Λεωνίδα. Ὅτε ὁ τύραννος τῆς Μιλήτου Ἀρισταγόρας ἦλθεν εἰς Σπάρτην ὅπως ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειαν τῶν Λακεδαιμονίων κατὰ τῶν Περσῶν, ἡ Γοργὼ μόλις ὀκταέτις ἢ ἐννεαέτις ἰδοῦσα ὅτι ὁ Ἀρισταγόρας ἔδιδε τῷ πατρὶ αὐτῆς πεντήκοντα τάλαντα ὅπως ἐκλεάσῃ αὐτόν, ἐφώνησε «Πάτερ διαφθείρει σε ὁ ξένος ἂν μὴ ἀποστᾷς ἧς»· ὁ δὲ Κλεομένης ἀκούσας τὴν παραίνεσιν τοῦ παιδίου ἀπῆλθεν ἀλλαχοῦ, καὶ ὁ Ἀρισταγόρας ἀνεχώρησεν ἄπρακτος.

ΓΟΡΓΩΠΑΣ, Σπαρτιάτης ναύαρχος φονευθεὶς τῷ 388 πρ. Χ. Ἐναυάρχει ἀλληλοδιαδόχως ἐπὶ Ἱέρακος καὶ ἐπὶ Ἀνταλκίδα. Καταληφθεὶς ἐν Αἰγίνῃ μετὰ δώδεκα τριήρεων ἐξέβασε τοὺς Ἀθηναίους ἵνα καταλίπωσι τὴν μόνην θέσιν ἣν κατεῖχον ἐπὶ τῆς νήσου, συνέδευσεν δὲ τὸν μέχρις Ἐφέσου τὸν Ἀνταλκίδαν ἐπιστρέφοντα ἀποστολὴν παρὰ τῇ αὐλῇ τῆς Περσίας, καὶ ἐπαναλάμπτων συνηντήθη μετὰ στόλου ἑβδομήκοντα διοικουμένου ὑπὸ τοῦ Εὐνόμου καὶ ἐκυρίευσεν αὐτοῦ τέσσαρας τριήρεις. Καταληφθεὶς δὲ μετὰ μικρὸν καὶ ὁ ἴδιος μετὰ τοῦ Χαβρίου ἠττήθη καὶ ἐφονεύθη.

ΓΟΡΓΩΠΙΣ (ἀρχ.), λίμνη πλησίον τῆς Κυρίνθου.

ΓΟΡΔΙΑΝΟΙ (ἀρχ.), λαὸς τῆς περσικῆς μοναρχίας, γνωστὸς τανῦν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Κοῦρδοι». Ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάσθη ἡ «Γορδυαία ἢ «Γορδυηνὴ», χώρα τῆς Ἀρμενίας ὅμορος τῇ Ἀσσυρίᾳ, πρὸς Β τοῦ Τίγρητος.

ΓΟΡΔΙΑΝΟΣ Α' (Μάρκος-Ἀντώνιος), ὁ λεγόμενος «Πρεσβύτερος» καὶ «Ἀφρικανὸς», ῥωμαῖος αὐτοκράτωρ τῷ 237. Γεννηθεὶς ἐν Ῥώμῃ τῷ 157, κατήγετο ἀπὸ τῶν Γράκχων καὶ τοῦ Τραϊανοῦ· πλούσιος, ὡραῖος, φιλόπονος, ἔγραψε ποίημα καὶ βιογραφίαν ἐγκωμιάζουσαν τοὺς Ἀντωνίους. Δήμαρχος ἐν Ῥώμῃ ἐχάριζε τῷ λαῷ τοὺς παλαίοντας ἵππους, ταύρους καὶ κάπρους· ὕπατος, εἶτα ἀνθύπατος ἐν Ἀφρικῇ, ἐπωνομάσθη ὁ «ἐλεύθης Σκιπίων» καὶ ἀνηγορεύθη μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοκράτωρ, ἐν ἡλικίᾳ 80 ἐτῶν. Ἐδέξατο δὲ ἄκων τὴν αὐτοκρατορίαν, καὶ ἀμφότεροι ἤρξαν ἐν Καρχηδόνι, ἀλλ' ὁ διοικῶν τὴν Νουμιδίαν, ἀντὶ τοῦ Μαξιμίνου, Καπελλιανὸς ἐπετέθη κατ' αὐτῶν. Ὁ δὲ γέρων Γορδιανὸς μαθὼν τὴν ἧτταν καὶ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ηὐτοκτόνησεν ἀπαγχονισθεὶς μετὰ βασιλείαν ἓξ ἑβδομάδων.

Γορδιανὸς Β' (Μάρκος-Ἀντώνιος), ὁ λεγόμενος «Νεώτερος», υἱὸς τοῦ προηγουμένου, καὶ αὐτοκράτωρ μετ' αὐτοῦ, ἐφονεύθη ἐν Καρχηδόνι ὑπὸ τοῦ Καπελλιανοῦ, τῷ 237, ἐν ἡλικίᾳ 46 ἐτῶν. — Ἰδ. τὸ προηγούμενον ἄρθρον.

Γορδιανὸς Γ' (Μάρκος-Ἀντώνιος), ὁ λεγόμενος «Εὐσεβής», υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ῥωμαῖος αὐτοκράτωρ ἐν ἡλικίᾳ τριῶν καὶ δέκα ἐτῶν μετὰ τὸν θάνατον τῶν δύο πρώτων Γορδιανῶν καὶ τοῦ Μαξίμου καὶ Βαλβίνου, 238—44. Ὡραῖος, πεπαιδευμένος, ἀνδρεῖος, ἤκουσε τῶν συνετῶν συμβουλῶν τοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ καὶ ὑπουργοῦ Μισιθέου, ἀλλ' ὀπίθανεν, ἀφοῦ ἐδίωξε τοὺς Γότθους ἐκ τῆς Μοισίας, ἐπὶ πολέμου κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας Σαπώρ· ἐφονεύθη δὲ πιθανῶς ὑπὸ τοῦ Ἄραβος Φιλίππου, διευθυντοῦ τοῦ πραιτωρίου μετὰ τὸν Μισίθεον. Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ὁ δήμαρχος Λύρηλιανὸς ἐνίκησε τοὺς Φράγγους ἐν Μαγεντίᾳ τῷ 241.

ΓΟΡΔΙΟΝ ἢ ΓΟΡΔΙΕΙΟΝ (ἀρχ.), πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (Γαλατία), ἐπὶ πολὺν χρόνον διατελέσασα πρωτεύουσα τῆς Φρυγίας, ἐπὶ τοῦ πο-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Ψηφιακή Συλλογή Βιβλιοθήκη
ΑΡΓΟΣ (ΝΑΥΠΛΙΑ)

ταμοῦ Σαγγαρίου. Ἕδρα τοῦ βασιλέως Γορδίου. Εἶχε ναὸν τοῦ Διὸς περίφημον ἐν τῇ ἱστορίᾳ διὰ τὸν γόρδιον δεσμόν. Ὕστερον ὠνομάσθη «Ἰουλιούπολις». Τανῦν «Βέη Παζάρ», 64 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Ἀγκύρας.

ΓΟΡΔΙΟΣ, γεωργὸς ἐν Φρυγίᾳ, περίφημος ἐπὶ τῷ ἐξ αὐτοῦ ἐπονομασθέντι «Γορδίῳ δεσμῷ». Τὰ περὶ αὐτοῦ ἔχουσι παρ' Ἀρριανῷ ὡς ἕπεται. Ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος ἀφίκετο εἰς Γόρδιον ἐπεθύμησε ν' ἀνέλθῃ εἰς τὴν ἄκραν, ἔνθα καὶ τὰ ἀνάκτορα ἦσαν τοῦ Γορδίου καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Μίδου, ὅπως ἴδῃ τὴν ἅμαξαν τοῦ Γορδίου καὶ τοῦ ζυγοῦ τῆς ἁμάξης τὸν δεσμόν· λόγος δὲ πολὺς περὶ τῆς ἁμάξης ἐκείνης ἐγίνετο παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις, ὅτι ὁ Γόρδιος ἦτον ἐκ τῶν πάλαι Φρυγῶν ἀνὴρ πένης καὶ ὀλίγην εἰργάζετο γῆν ἔχων ζεύγη βοῶν δύο καὶ ἀροτριῶν μὲν διὰ τοῦ ἑνὸς ἁμαξεύων δὲ διὰ τοῦ ἑτέρου· καί ποτε ἐνῷ ἠροτρία, ἀετὸς ἐπιπτὰς ἐκάθησε καὶ ἔμεινεν ἐπὶ τοῦ ζυγοῦ τῆς ἁμάξης μέχρις οὗ ἐλύθησαν οἱ βόες· ὁ δὲ Γόρδιος ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τῷ σημείῳ τούτῳ διεκοίνωσεν αὐτὸ εἰς τοὺς Τελμισσέας μάντεις, οἵτινες θεόθεν εἶχον καὶ διαδοχικῶς τὸ ὁώρημα τοῦ ἐξηγεῖν τὰ θεῖα· ἐνῷ δὲ προσήρχετο εἴς τινα κώμην τῶν Τελμισσέων συνηντήθη μετὰ παρθένου ὑδρευομένης καὶ εἶπεν αὐτῇ τὸ τοῦ ἀετοῦ περιστατικὸν (σημειωτέον δ' ὅτι καὶ αἱ γυναῖκες τῶν Τελμισσίων εἶχον τὴν μαντικὴν δύναμιν)· ἡ δὲ παρθένος παρήγγειλεν αὐτῷ ὅταν ἐπανέλθῃ εἰς τὸν τόπον αὐτὸν νὰ προσενέγκῃ θυσίαν Διὶ τῷ βασιλεῖ, ὁ δὲ Γόρδιος ἐδέησθη αὐτῆς εἰς τὴν θυσίαν νὰ συμπαραστατήσῃ, καὶ ἀφοῦ κατὰ τὴν συμβουλὴν αὐτῆς ἔθυσεν ἔλαβεν αὐτὴν εἰς γάμον καὶ ἐγέννησεν υἱὸν ὀνόματι Μίδαν· ὅτε δὲ ἠνδρώθη ὁ Μίδας ὅστις διεκρίνετο ἐπὶ καλλονῇ καὶ γενναιότητι, συνέβη στάσις μεταξὺ τῶν Φρυγῶν, καὶ χρησμὸς ἐδόθη αὐτοῖς ὅτι «ἅμαξα ἄξει αὐτοῖς βασιλέα καὶ ὅτι οὗτος αὐτοῖς καταπαύσει τὴν στάσιν»· ἐνῷ δὲ οὗτοι συνεσκέπτοντο ἔτι περὶ αὐτῶν ἦλθεν ὁ Μίδας μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἐπέστη τῇ ἐκκλησίᾳ ἐφ' ἁμάξης· οἱ δὲ Φρύγες κατέστησαν μὲν βασιλέα τὸν Μίδαν, ὁ δὲ Μίδας κατέπαυσεν αὐτοῖς τὴν στάσιν καὶ τὴν ἅμαξαν τοῦ πατρὸς ἐν τῇ ἄκρᾳ ἀνέθηκε «χαριστήρια τῷ Διὶ τῷ βασιλεῖ ἐπὶ τοῦ ἀετοῦ τῇ πομπῇ»· πρὸς δὲ τούτοις ἐμυθεύετο περὶ τῆς ἁμάξης ὅτι ὅστις ἠδύνατό ποτε νὰ λύσῃ τοῦ ζυγοῦ τῆς ἁμάξης τὸν δεσμὸν (ἦτος κατὰ τὸν χρησμὸν ἐκυρίευε τῆς Ἀσίας· ἦτο δὲ ὁ δεσμὸς ἐκ φλοιοῦ κρανείας (κοινῶς ἀκρανειᾶς) καὶ τούτου οὔτε τέλος οὔτε ἀρχὴ ἐφαίνετο. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἐπειδὴ ἠπόρει πῶς νὰ ἐξεύρῃ λύσιν τοῦ δεσμοῦ, ἄλυτον δὲ νὰ παραβλέψῃ αὐτὸν δὲν ἤθελε, μὴ καὶ τοῦτο ταράξῃ τοὺς ἁπλοῦς καὶ δεισιδαίμονας, οἱ μὲν λέγουσιν ὅτι πλήξας διὰ τοῦ ξίφους διέκοψε τὸν δεσμὸν καὶ εἶπεν ὅτι ἐλύθη· ὁ δὲ Ἀριστόβουλος λέγει ὅτι ἐξέβαλε τὸν ἔστορα τοῦ ῥυμοῦ (τὸ ξύλον δι' οὗ ἐνοῦται ὁ ζυγὸς μετὰ τοῦ ῥυμοῦ ἢ κοινῶς «τιμονίου» τῆς ἁμάξης), ὅστις ἦτο τύλος διαβεβλημένος διὰ τοῦ ῥυμοῦ διαμπάξ, συνέχων τὸν δεσμόν, καὶ ἐξεῖλκυσεν ἔξω τοῦ ῥυμοῦ τὸν ζυγόν. Μετὰ ταῦτα ὁ Ἀρριανὸς ἐπιπροστίθησι τὰ ἑξῆς, ἅτινα μεταφέρομεν αὐτολεξεί. «Ὅπως μὲν δὴ ἐπράχθη τὰ ἀμφὶ τῷ δεσμῷ τούτῳ Ἀλεξάνδρῳ οὐκ ἔχω ἰσχυρίσασθαι· ἀπηλλάγη δ' οὖν ἀπὸ τῆς ἁμάξης αὐτός τε καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν ὡς τοῦ λογίου τοῦ ἐπὶ τῇ λύσει τοῦ δεσμοῦ ξυμβεβηκότος· καὶ γὰρ καὶ τῆς νυτὸς ἐκείνης βρονταί τε καὶ σέλας ἐξ οὐρανοῦ ἐπεσήμηναν· καὶ ἐπὶ τούτοις ἔθυε τῇ ὑστεραίᾳ Ἀλέξανδρος τοῖς φήνασι θεοῖς τά τε σημεῖα καὶ τοῦ δεσμοῦ τὴν λύσιν». Ἡ λύσις αὕτη τοῦ Γορδίου δεσμοῦ ἐγένετο τῷ 334 πρ. Χ.

Γόρδιος, Καππαδόκης τὸ γένος, καὶ ὑπηρετῶν τὸν Μιθριδάτην Εὐπάτορα ΣΤ' προσπαθοῦντα ὅπως προσορτήσῃ τὴν Καππαδοκίαν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Πόντου, ἔζη κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα πρ. Χ. Τῷ 96, ὁ Γόρδιος, κατ' εἰσήγησιν τοῦ Μιθριδάτου, ἔσφαξε τὸν Ἀριαράθην ΣΤ', βασιλέα τῆς Καππαδοκίας, καὶ ὕστερον ἐγένετο κηδεμὼν τοῦ υἱοῦ τοῦ Μιθριδάτου, ὅστις μετὰ τὸν φόνον τοῦ Ἀριαράθου ΣΤ' ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Καππαδοκίας. Ὁ Μιθριδάτης ἀνέθετο αὐτῷ διαφόρους διπλωματικὰς ἀποστολάς, εἴτε ἐν Ῥώμῃ, εἴτε παρὰ τῷ Τιγράνῃ, βασιλεῖ τῆς Ἀρμενίας. Ὁ Σύλλας ἐξήλασε τῆς Καππαδοκίας τὸν Γόρδιον τῷ 92, καὶ ἐγκατέστησεν αὖθις ἐπὶ τοῦ θρόνου τὸν Ἀριοβαρζάνην, ὃν εἶχε καθαιρέσει τὸ προηγούμενον ἔτος ὁ Τιγράνης.

ΓΟΡΔΩΝ (Βερνάρδος δέ), περιώνυμος ἰατρὸς γενν. ἴσως ἐν Γόρδωνι (Ῥουέργκη), ἦτον ὀπαδὸς τῶν ἀράβων ἰατρῶν. Ἄξιον σημειώσεως ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ εἶναι· *Lilium medicinæ, de morborum propè omnium curatione*, ἐν Νεαπόλει, 1480, εἰς φύλλ., μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικήν, ἐν Λυῶνι, 1495, εἰς 4ον, πόνημα τιμώμενον καὶ πολλάκις ἀνατυπωθέν.

ΓΟΡΔΩΝΩΝ (οἶκος αὠν), εὐγενὴς οἰκογένεια τῆς Σκωτίας, συγγενεύουσα μετὰ τῶν οἴκων τῆς Κεὶθ, τῆς Ἀργύλης, τοῦ Νορφόλκ καὶ τῶν Στουάρτων. Λέγεται ὅτι κατάγεται ἐκ Γαλλίας μετὰ Γουλιέλμου τοῦ Κατακτητοῦ. Ἐκτήσατο τὸν

τίτλον τοῦ δουκὸς τῷ 1684. Ἡ τῶν ἀρρένων γραμμὴ αὐτοῦ ἐξέλιπε τῷ 1836. Εἰς τὸν οἶκον τοῦτον ἀνήκουσιν· ὁ «Πατρίκιος» ΓΟΡΔΩΝ, γενν. τῷ 1635, ἀποθ. τῷ 1699, ὅστις μετέβη εἰς Ῥωσσίαν, εἰσῆλθεν εἰς ὑπηρεσίαν παρὰ Πέτρῳ τῷ Μεγάλῳ, ἐγένετο στρατάρχης καὶ διοικητὴς τῆς Μόσχας, ἐδοξάσθη ἐν τῷ πολέμῳ τοῦ 1696 κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν, ἐκυρίευσε τὸ Ἄζὸφ, καὶ κατέλιπεν ἡμερολόγιον ἀγγλιστί, περίεργον διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἐποχῆς του. — «Ἀλέξανδρος» ΓΟΡΔΩΝ Δ' ΑΧΙΝΤΟΥΛ, συγγενὴς τοῦ προηγουμένου, μετέβη εἰς Ῥωσσίαν τῷ 1693, ᾐχμαλωτεύθη ἐν τῇ μάχῃ τῆς Νάρβας, καὶ ἔγραψεν «Ἱστορίαν Πέτρου τοῦ Α'», ἐν Ἀβερδήνῃ, 2 τόμ., εἰς 8ον. — Λόρδος «Γεώργιος» ΓΟΡΔΩΝ, γενν. ἐν Λονδίνῳ τῷ 1750, ἀποθ. τῷ 1793, ὑπηρέτησεν ἐν τῷ ναυτικῷ κατὰ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, διέπρεψεν ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων ἐπὶ ἰδιοτροπίᾳ καὶ σφοδρᾷ ἀντιπολιτεύσει, ἐξήγειρεν εἰς στάσιν τοὺς διαμαρτυρομένους συνέπειᾳ τοῦ διατάγματος τοῦ 1778, δι' οὗ ἐβελτιοῦτο ἡ θέσις τῶν καθολικῶν, προύκάλεσε, τῷ 1780, φοβερὰν στάσιν, ἥτις ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, περιέσχεσεν εἰς μέγιστον κίνδυνον τὸ Λονδῖνον, συνελήφθη, κατηγορήθη ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ, ἀλλ' ἠθωώθη ὑπὸ τῶν ἐνόρκων· τῷ 1788 συνελήφθη ἐκ νέου καὶ κατεδικάσθη εἰς διὰ βίου δεσμά, ὡς δημοσιεύσας ὑβριστικὸν λίβελλον κατὰ τῆς βασιλίσσης τῆς Γαλλίας. — «Αἰκατερίνη» ΓΟΡΔΩΝΟΣ, ἐνυμφεύθη τὸν «Τζὼν Μπάϊρων» (Ἰωάννην Βύρωνα), πατέρα τοῦ μεγάλου ποιητοῦ λόρδου Βύρωνος.

Γόρδων (Ἀλέξανδρος), Σκὼτος ἀρχαιολόγος καὶ τεχνογνώστης, ἀποθ. ἐν Καρολίνᾳ περὶ τὸ 1750, κατέλιπεν *Itinerarium Septentrionale*, 1726, εἰς φύλλ. καὶ 66 πίνακας, περιήγησιν εἰς πολλὰς κομητείας τῆς Σκωτίας καὶ τῶν Β τῆς Ἀγγλίας, μετὰ «Παραρτήματος», 1732, εἰς φύλλ. καὶ 6 πίνακας· «Βίους τοῦ πάπα Ἀλεξάνδρου ΣΤ' καὶ τοῦ Καίσαρος Βοργίᾳ», 1729, μεταφρασθ. εἰς τὴν γαλλικήν, ἐν Ἀμστελοδάμῳ, 1732, τόμ. 8, εἰς 12ον· μετάφρασιν τῆς «Πλήρους ἱστορίας τῶν ἀρχαίων ἀμφιθεάτρων» τοῦ Σκιπίωνος Μαφφέι, 1730, εἰς 8ον, κτλ.

Γόρδων (Θωμᾶς), πολιτικὸς συγγραφεύς, γενν. εἰς Κιρκουβράϊτ τῆς Ἰρλανδίας περὶ τὸ 1684, ἀποθ. τῷ 1750, ἐδημοσίρυσε κατ' ἀρχὰς, μετὰ τοῦ Τρεγχάρδου, δύο περιοδικὰ συγγράμματα, τὰς «Ἐπιστολὰς τοῦ Κάτωνος», 1737, τόμ. 4, εἰς 12ον, καὶ τὸν «Ἀνεξάρτητον Οὐίγγη», ἢ «Ὑπεράσπισιν τοῦ ἀρχεγόνου χριστιανισμοῦ», 1728, εἰς 8ον κατὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας ἀμφότερα πολύκροτα. Εἶτα ἔγραψε πολυαρίθμους πολιτικὰς σατύρας πρὸς ὑποστήριξιν τῶν πράξεων τοῦ ὑπουργοῦ Ῥοβέρτου Βαλπόλ. Κατέλιπε προσέτι ἀγγλικὰς μεταφράσεις τοῦ «Τακίτου», τοῦ «Σαλλουστίου» καὶ τῶν «Κατιλινικῶν» τοῦ Κικέρωνος, 1743, ὧν προηγοῦνται «Πολιτικοὶ λόγοι» πλήρεις σφοδροτάτου μίσους κατὰ τῆς βασιλείας καὶ τοῦ ἱερατείου καὶ οἵτινες μετεφράσθησαν γαλλιστὶ ὑπὸ τοῦ Dandé.

Γόρδων (Ἀλέξανδρος ΑΜΙΔΤΩΝ), ἄγγλος ἀξιωματικὸς, ἀνεψιὸς τοῦ Οὐίλλιαμ Γόρδωνος, ἀντιναυάρχου, ἀποθανόντος τῷ 1838 ἐγεννήθη τῷ 1817 ἐκ πατρὸς τοῦ κόμητος τῆς Ἀβερδήνης, ἔλαβε μέρος εἰς τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον, ἡνδραγάθησεν ἐν τῇ μάχῃ τῆς Ἄλμας, καὶ ἔλαβε τὸ παράσημον τοῦ Λουτρεῦ.

Γόρδων (Λουΐζα - ΑΟΥΣΤΙΝΟΥ, λαίδυ), ἀγγλὶς λογία γυνὴ, ἔλαβε παρὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς καταλιπούσης καλά τινα συγγράμματα, ἐπιμεμελημένην ἀγωγὴν καὶ προσεπάθησε νὰ βαδίσῃ ἐπὶ τὰ ἴχνη ἐκείνης. Ἐγένετο γνωστὴ εἰς τὸ ἀγγλικὸν δημόσιον διὰ καλῶν μεταφράσεων γερμανῶν καὶ γάλλων συγγραφέων.

ΓΟΡΕΑ, Βὶρ ἢ Μπὶρ, κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν ἐγχωρίων, νῆσος τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, ἐν τῇ γαλλικῇ Ἀφρικῇ, ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Σενεγαμβίας 2 χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ Πρασίνου Ἀκρωτηρίου, ἀφ' οὗ χωρίζεται διὰ τοῦ πορθμοῦ Δακὰρ, 167 ΝΔ τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου, ἐπὶ τῆς 14ο 39' 55'' Β πλ. καὶ 19ο 45' Δ μήκους. Ἐπιφάνεια 17 ἑκταρίων. Πληθ. 5,800 κατοίκων. Μέση θερμοκρασία + 25ο τοῦ ἑκατονταβάθμου. Γῆ ψαμμώδης, καὶ ἄνευ φυτῶν· ἀκταὶ ἀπόκρημνοι. Ἡ πρωτ. Γορέα, ἐπὶ τῆς Β ἀκτῆς τῆς νήσου, ἔχει λιμένα ἀσφαλῆ, ὑπερασπιζόμενον ὑπὸ τοῦ φρουρίου τοῦ Ἁγίου Μιχαὴλ· κακουργοδικεῖον καὶ πρωτοδικεῖον. Ἐμπόριον κόμμεως, ἐλεφαντοστῶν, κηροῦ, δερμάτων, σησάμου, κλπ. Ἀπὸ τῆς Γορέας ἐπονομάζεται διοίκησις τοῦ κυβερνείου τῆς Σενεγάλης, περιλαμβάνουσα τὴν νῆσον καὶ ὅλην τὴν παραλίαν τῆς στερεᾶς ἀπὸ τοῦ κόλπου τοῦ Ἰὼφ μέχρι τῆς Γαμβίας, τὴν Διανδίρτην, Δακὰρ, Ῥουφίσκην, Μπιζίμ, Ζιὰλ, καὶ Πορτουδάλ. — Ἡ νῆσος τῆς Γορέας, κατεχομένη ὑπὸ τῶν Ὁλλανδῶν ἀπὸ τοῦ 1619, ἀφῃρέθη ἀπ' αὐτῶν τῷ 1677 ὑπὸ τοῦ ναυάρχου δ' Ἐστρὲ καὶ ἐδόθη εἰς τὴν Γαλλίαν. Οἱ Ἄγγλοι κατεῖχον αὐτὴν ἀπὸ τοῦ 1804 μέχρι τοῦ 1815.

ΓΟΡΗ (ΓΟΥΡΗ, πολ. τῆς Ἀσιατικῆς Ῥωσ-

σίας, κυβερνεῖον, 60 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Τιφλίδος, παρὰ τὴν συρροὴν τοῦ Κούρ καὶ τοῦ Διδί-Διάβκη. Κάτ. 4,500. Ἀπ' αὐτῆς ὠναμάσθη ἡ «Γουρία».

ΓΟΡΗΣ (Ἀντώνιος-Φραγκίσκος), ἀρχαιολόγος, γενν. ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1691, ἀποθαν. τῷ 1753, ἱερεὺς τοῦ Βαπτιστηρίου τοῦ ἁγίου Ἰωάννου. Κατέλιπε πολλὰ σοφὰ πονήματα.

ΓΟΡΙΝΝΗΣ (Ἰωσὴφ ΓΟΡΙΟΣ, μαρκήσιος δὲ), δραματικὸς ποιητής, γενν. ἐν Μεδιολάνοις, περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, ἀποθ. περὶ τὸ 1761. Νέος, ἔτι μετέβη εἰς Παρισίους καὶ ἐσπούδασε τὰ ἀριστουργήματα τοῦ Κορνηλίου καὶ Ῥακίνα παρευρισκόμενος εἰς τὰς ἐπὶ τῆς σκηνῆς παραστάσεις αὐτῶν. Ἐκτὸς τῶν δραμάτων ἔγραψε καὶ ἐλεγείας.

ΓΟΡΙΝΟΣ ἢ ΧΟΡΥΝ, ποταμ. τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας, πηγάζων ἀπὸ τῆς Βολυνίας καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Πρίπετον. Ῥοῦς 450 χιλιαμέτρων.

ΓΟΡΙΟΝΙΔΗΣ ἢ Β ὲ ν Γ ο ρ ί ω ν (Ἰωσὴφ), ὀνομαζόμενος καὶ Ζ ο σ σ ι μ ῶ ν, ἰουδαϊκὸς ῥαββῖνος τοῦ Η' ἢ Θ' αἰῶνος, εἶναι συγγραφεὺς «Ἰουδαϊκῆς Ἱστορίας», δημοσιευθείσης μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως ὑπὸ Μυνστέρου, ἐν Βασιλείᾳ, 1541, καὶ ὑπὸ Γχανίερου, ἐν Ὀξωνίᾳ, 1706.

ΓΟΡΙΤΖΗ, ΓΟΡΙΚΗ ἢ ΓΟΡΙΚΙΑ, γερμανιστὶ *Gœrtz*, ἰταλιστὶ *Gorizia*, πόλ. τῶν αὐστριακῶν ἐπικρατειῶν, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ἰσόντζου, κειμένη 41 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Τεργέστης, ἐπὶ τῆς 45ο 56' 25'' Β πλ., καὶ 11ο 17' 21'' Α μήκ. Κάτ. 9,600. Ἀρχιεπισκοπή. Πρωτ. διοικήσεως· ὁροντιστήριον· γυμνάσιον, βιβλιοθήκη, κλπ. Σοροὶ σύλλογοι. Μεταξουργεῖα, βυρσοδεψεῖα. Τυπογραφεῖον τῶν εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἀποστελλομένων ἑβραϊκῶν βιβλίων. Ἐν τοῖς περὶξ εἶναι τὸ «Μόντε-Σάντο», οὗ φημίζονται οἱ οἶνοι. Ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Κάρολος ὁ Γ' κατῴκησε τὴν πόλιν ταύτην μετὰ τῆς οἰκογενείας του καὶ ἀπέθανεν ἐν αὐτῇ τῷ 1836. Ἡ διοίκησις τῆς Γορίτζης (ἀρχ. αὐστριακ. Φριούλ), μεταξὺ τῆς Καριόλης πρὸς Β καὶ Α, τῆς διοικήσεως τῆς Τεργίστης πρὸς Ν, καὶ καὶ τῆς ἐπαρχ. τῆς Βενετίας πρὸς Δ, διαπερᾶται ἀπὸ Β πρὸς Ν ὑπὸ τοῦ Ἰσόντζου. Ἐπιφ. 2,862 τετραγ. χιλιαμ. Πληθ. 185, 943 κατ. Κυριώτεραι πόλεις· Ἀκυιλέα, Γραδίσκα.

ΓΟΡΚΟΥΜ, Γ ο ρ κ ο ύ μ ἢ Γ ό ρ κ υ μ ἢ Γ ό ρ κ ι μ ἢ Γ ό ρ κ ι ν, ὄχυρὰ πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ὁλλανδίας (μεσημβρινὴ Ὁλλανδία), ἐπὶ τοῦ Μέσης, 33 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Ῥοττερδάμης· κάτ. ἑξακισχίλιοι. Πρωτ. διοικήσεως· δικαστήριον, κολλέγιον, σοφῶν σύλλογος. Μέγα ἐμπόριον ἀγροτικῶν προϊόντων· ἁλιεῖα ἀνταγαίου. Ἐν τοῖς περὶξ κεῖται ὁ πύργος τοῦ Λαΐδενστεν, περίφημος διὰ τὴν κάθειρξιν καὶ δραπέτευσιν τοῦ Γροτίου.—Τὸ Γόρκον ἐθεμελιώθη τῷ 1230· ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν διαμαρτυρομένων τῷ 1572, ὑπὸ τῶν Πρώσσων, τῷ 1787, ὑπὸ τῶν Γάλλων, τῷ 1795, καὶ ὀχυρωθὲν ὑπὸ τούτων τῷ 1813, ἐκυριεύθη ἐκ νέου ὑπὸ τῶν Πρώσσων τῷ 1844. Πατρὶς τοῦ ἀσπανολόγου Van Erpe, τοῦ σχολιαστοῦ Estius, καὶ τῶν ζωγράφων Van der Heyden καὶ Bloemaert.

ΓΟΡΑΙΤΖΗ, ἴδ. ΓΑΙΡΔΙΤΖ.

ΓΟΡΟΓΟΥΕΑΣ, ποτ. τῆς Βρασιλίας, συμβάλλων εἰς τὸν Παραναχίβαν· ῥοῦς 650 χιλιαμέτρων.

ΓΟΡΟΔ καὶ ΓΡΑΔ, σημαίνουσι π ό λ ι ν σλαυϊστί. Ν ο υ ΓΟΡΟΔ, Ν ο υ ΓΡΑΔ, νέα πόλις· ΓΟΡΟΔ ὁ κ, ΓΟΡΟΔ ἰ τ ς, ΓΡΑΔ ἴ σ κ α, ΓΡΑΔ ἰ τ ς, ΓΡΑΤΣ, κτλ. εἶναι ὑποκοριστικὰ τῶν προηγουμένων.

ΓΟΡΟΔΙΤΣ, πόλις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας, κυβερνετον, 24 χιλιάμ. ΒΑ τῆς «Νιζνὴ-Νυβογορόδ». Κάτ. τρισχίλιοι.

ΓΟΡΟΔΟΚ (ΓΟΥΡΙΕΒ-). Ἴδ ΓΟΥΡΙΕΒ.

ΓΟΡΟΥΚΠΟΥΡ ἢ ΓΑΡΑΚΠΟΥΡ, πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης (Καλκοῦττα), ἐν τῇ ἀρχ. ἐπαρχίᾳ τῆς Οὐδης, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ῥαπτὺ, 123 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Φεϋζαβά. Κάτ. 20,000. Τὸ μέρισμα τοῦ Γορουκπούρ, κεκαλυμμένον ἐν μέρει ὑπὸ δασῶν, ἔχει ἔκτασιν 24,752 τετραγ. χιλιαμ. Παρεχωρήθη τῇ Ἀγγλίᾳ ὑπὸ τοῦ Νεβὰβ τῆς Οὐδης, τῷ 1801.

ΓΟΡΡΑ ἢ ΓΚΟΡΡΑΧ, Ἴ δ ρ α σ ι ς, ὄνομα ὅπερ λαμβάνουσι κατὰ τὴν συρροὴν αὐτῶν, ὁ Σετλέζης καὶ ὁ Βεϋὰχ, ποτ. τῆς Ἰνδοστάνης.

ΓΟΡΡΗΣ (Ἰωάννης δὲ), λατινιστὶ *Gorræus* (Γορραῖος), περιώνυμος ἰατρὸς, γεννηθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1505, ἀποθαν. τῷ 1577, πρεσβύτερος τῆς ἰατρικῆς σχολῆς τῶν Παρισίων τῷ 1548, κατέλιπεν *Hippocratis jusjurandum, de arte, de antiquâ medicinâ*, ἑλληνιστὶ, ἐν Παρισίοις, 1542, εἰς 4ον· *Nicandri theriaca et alexipharmaca*, ἑλληνολατινιστὶ, 1549, εἰς 8ον καὶ 1547, εἰς 4ον· *Galeni in prognostica Hippocratis*, βιβλια 6, ἐν Λυῶνι, 1552, εἰς 12ον. *Definitionum medicarum*, βιβλ. 24, ἐν Παρισίοις, 1561, 1622, καὶ ἐν Φραγκφόρτῃ, 1578, 1601, εἰς φύλλ. πόνημα πολλοῦ λόγου ἄξιον,

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Αριστοτελείου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΓΟΡΡΟΝ, πρωτ. δήμ. τῆς Γαλλίας (Μαϋέννη), 22 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Μαϋέννης, ἐπὶ τοῦ Κολμόντου. Κάτ. 2,008. Ἡ ἀγορὰ κατέχει τὴν θέσιν ἀρχαίου ὀχυροῦ φρουρίου.

ΓΟΡΣΑΣ (Ἀντώνιος-Ἰωσὴφ), γενν. ἐν Διμόγῃ τῷ 1752 διεδραμάτισε πρόσωπον ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως, κατ' ἀρχὰς ὡς συντάκτης τοῦ *Courrier de Versailles*, εἶτα ὡς ἐπιφυσιογράφος καὶ μέλος τῆς ἐθνοσυνελεύσεως, ἐν ᾗ ἔδωκε μέλαιναν ψῆφον κατὰ τοῦ Δουδοβίκου ΙΣΤ' ἐκκαλῶν συνάμα τὴν κρίσιν ἐπὶ τὸν λαόν. Συνεδέθη μετὰ τῶν Γιροντίνων καὶ ἀνέβη μετ' αὐτῶν εἰς τὴν λαιμητάμον.

ΓΟΡΣΧΕΝ (*Gross-Gorschen*), πολίχ. τῶν πρωσσικῶν ἐπικρατειῶν (Σαξωνία), 20 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Μερσεβούργου, πλησίον τοῦ Λοὺτζεν. Νίκη τῶν Γάλλων κατὰ τῶν Πρώσσων, 2 μαΐου 1813.

ΓΟΡΤΖΑΚΩΦ (Ἀλέξανδρος), ῥῶσσος πρίγκηψ, γενν. τῷ 1764, ἀποθ. περὶ τὸ 1825, ὑπηρέτησεν ἐν Τουρκίᾳ καὶ Πολωνίᾳ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ θείου αὐτοῦ Σουβαρὼφ, διωρίσθη γενικὸς τοποτηρητὴς τῷ 1798, καὶ διώκησε μέχρι μοῖραν ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Κορσακὼφ κατὰ τὴν μάχην τῆς Ζυρίχης, τῷ 1799. Χρηματίσας στρατιωτικὸς διοικητὴς τῆς Βιβόργης ἐνίκησε τὸν στρατάρχην Λάννην πλησίον τῆς Εἰλαβέργης, τῷ 1807, καὶ διέπρεψεν ἐν Φριεδλάνδῃ, ἔνθα διηύθυνε τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Ῥώσσων. Ὕπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν ἀπὸ τοῦ 1812 μέχρι τοῦ 1815, ἐγένετο ὕστερον στρατηγὸς τοῦ πεζικοῦ καὶ μέλος τῆς Γερουσίας.

ΓΟΡΤΖΑΚΩΦ (Πέτρος), υἱὸς τοῦ πρίγκηπος Δημητρίου Γορτζακώφ, οὗ μεγάλης ἀπολαύουσι φήμης αἱ ποιήσεις, ἐγενν. τῷ 1790, ἐστράτευσε τὸ πρῶτον κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Καμενσκόη καὶ τοῦ Κουτουζὼφ, καὶ ὕστερον μετέσχε τῶν πολέμων τοῦ 1813 καὶ 1814 κατὰ Ναπολέοντος τοῦ Α'. Ἀφοῦ ἐξεστράτευσεν ὑπὸ τὸν Γεμυρλὼφ εἰς τὸν Καύκασον, ἐγένετο τῷ 1826, στρατοπεδάρχης τοῦ στρατοῦ τῆς Οὐγγρωστείν ἐν Βεσσαραβίᾳ, ἐνίκησε τοὺς Ὀθωμανοὺς ἐν Ἀΐδῳ, τῷ 1829 καὶ ὑπέγραψε τοὺς προεισαγωγικοὺς ὅρους τῆς ἐν Ἀδριανουπόλει συνθήκης. Διορισθεὶς δὲ τότε ἀντιστράτηγος, συνετέλεσεν εἰς εἰρηνοποίησιν τῆς Πολωνίας τῷ 1831, ἔλαβε τὴν διοίκησιν τῆς ἀνατολικῆς Σιβηρίας τῷ 1839, ἐγένετο στρατηγὸς τοῦ πεζικοῦ τῷ 1843 καὶ ἀπεσύρθη τοῦ στρατιωτικοῦ σταδίου τῷ 1851. Ὅτε δ' ἐξερράγη ὁ κριμαϊκὸς πόλεμος ἐπανῆλθεν εἰς τὸ στρατιωτικόν, ἀλλὰ μετὰ τὰς ἥττας τῆς Ἄλμας καὶ τοῦ Ἰγκερμαν, ἔνθα ἡγεῖτο τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος τῶν ῥωσσικῶν στρατευμάτων, ἔδωκε τὴν παραίτησίν του.

Γορτζακώφ (Μιχαὴλ), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1795, ἀποθ. τῷ 1861, ὑπηρέτει ἐν τῷ πυροβολικῷ κατὰ τὴν μάχην τῆς Μόσχας, ἔλαβε μέρος ἐν τῷ κατὰ τῆς Γαλλίας πολέμῳ, καὶ κατὰ τὸν ῥωσσοτουρκικὸν πόλεμον, τῷ 1828, διέπρεψεν ἐν ταῖς πολιορκίαις τῆς Σιλιστρίας καὶ τῆς Σούμλας. Ὅτε ἐπανέστη ἡ Πολωνία, τῷ 1831, ἐνεδείξατο μεγάλην ἀνδρείαν ἐν Γροσὼφ, ἐν Ὀστρολέγκᾳ, ἐν τῇ ἁλώσει τῆς Βαρσοβίας, καὶ διωρίσθη ἀρχηγὸς τοῦ ἐπιτελείου τοῦ στρατοῦ. Στρατηγὸς τοῦ πυροβολικοῦ τῷ 1843, διοικητὴς τῆς Βαρσοβίας τῷ 1846, εἶχε σημαντικὴν ἀρχηγίαν ἐν τῷ κατὰ τῆς Οὐγγαρίας πολέμῳ τῷ 1849. Τῷ 1853, ἔλαβε τὴν ἀρχηγίαν τῶν στρατευμάτων ἅτινα Νικόλαος ὁ Α' διηύθυνε κατὰ τῆς Τουρκίας, ἀλλ' ἀφοῦ διέβη τὸν Δούναβιν, τῷ 1854, ἠναγκάσθη νὰ παλινδρομήσῃ. Ἐπιτραπεὶς δὲ ὅπως ἀντιταχθῇ ἐν Κριμαίᾳ κατὰ τῶν Ἀγγλογάλλων, διηύθυνεν ἐνδόξως τὴν ἄμυναν τῆς Σεβαστουπόλεως. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τσάρου καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης, ὁ νέος αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος Β'ος προσέλαβεν αὐτὸν ὡς γενικὸν τοποτηρητὴν τῆς Πολωνίας.

ΓΟΡΤΖΑΚΩΦ (Ἀλέξανδρος-Μιχαήλοβιτς), μέγας διπλωμάτης, ἐξάδελφος τῶν προηγουμένων, γενν. τῷ 1798, ἐσπούδασεν ἐν τῷ λυκείῳ τοῦ Ζαρσκόε-Σέλο, ἔνθα εἶχε συμμαθητὴν καὶ φίλον τὸν ποιητὴν Πουσκῖνον. Κατήρξατο τοῦ διπλωματικοῦ σταδίου ἐν τοῖς συνεδρίοις τῆς Λαϋβάχ καὶ τῆς Βιρώνης, ὡς ἀκόλουθος τοῦ Νεσελρώδ. Τῷ 1824, ἐγένετο γραμματεὺς τῆς ἐν Λονδίνῳ ῥωσσικῆς πρεσβείας, ἔνθα κυρίως ἠσχολήθη εἰς ἐκμάθησιν εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν. Ἐπιτετραμμένος ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1830, ἐγένετο τὸ πρῶτον ἀκόλουθος τῆς ἐν Βιέννῃ πρεσβείας, ἔνθα μεγάλην ἐκτήσατο κατ' ἀρχὰς ἐπιρροὴν ἕνεκα τῆς ἀθλιότητος καὶ τοῦ θανάτου τοῦ ῥώσσου πρεσβευτοῦ. Τῷ 1841, ἀπεστάλη εἰς Στουττγάρδην μετὰ τοῦ τίτλου ἐκτάκτου πρεσβευτοῦ, καὶ διεπραγματεύθη τὸ συνοικέσιον τῆς μεγάλης δουκίσσης τῆς Ῥωσσίας Ὄλγας μετὰ τοῦ βασιλικοῦ πρίγκηπος τῆς Βυρτεμβέργης· εἰς ἀμοιβὴν δὲ τῆς διαπραγματεύσεως ταύτης ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦ μυστικοσυμβούλου. Ἐπὶ τῶν πολιτικῶν συμβάντων τοῦ 1848 καὶ 1849, ὁ Ἀλέξανδρος Γορτζακώφ ἐτήρησε μετὰ τῶν γερμανικῶν Κρατῶν συνετὴν ἐπιφύλαξιν, ἧς ἕνεκα ἠδυνήθη νὰ λαλήσῃ λίαν μετρίως ὡς πληρεξούσιος ἐν τῇ γερμανικῇ Δι-

αίτη ἐπὶ τῆς ἀντιδράσεως τοῦ 1850. Βεβαιοῦσιν ὅμως ὅτι ἀπὸ τῆς ἐν Στουττγάρτῃ σκοπιᾶς αὐτοῦ μετέσχε πως τῆς παραιτήσεως τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας Φερδινάνδου τοῦ Α' ὑπὲρ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Φραγκίσκου Ἰωσήφ.

Ἐν τῷ ἀνατολικῷ ζητήματι, ὁ Γορτζακὼφ διεδραμάτισεν ἓν τῶν πρωτίστων προσώπων. Διορισθείς, τῇ 8 Ἰουλίου 1854, πρεσβευτὴς εἰς Βιέννην ἀντὶ τοῦ Μεϋενδὼρφ, δὲν ἠδυνήθη νὰ παρακωλύσῃ τὴν συνομολόγησιν τῆς συνθήκης τῆς 2 δεκεμβρίου. Οὐχ ἧττον ὅμως διὰ τῆς ἐπιμονῆς παρὰ τῇ κυβερνήσει ἠδυνήθη νὰ κατορθώσῃ τὴν παραδοχὴν τῶν τεσσάρων ὅρων καὶ τὴν ὑπονοουμένην συνομολόγησιν τῆς παρισιανῆς συνθήκης (30 μαρτίου 1856). Ἀνακληθεὶς ἐκ τῆς ἐν Βιέννῃ, πρεσβείας ἐγένετο ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν ἀντὶ τοῦ Νεσελρώδ. Ἐπὶ τῶν ἐν Νεαπόλει συμβάντων, συνετάραξέ πως τὴν Εὐρώπην, διὰ πρώτης τινὸς ἐγκυκλίου, ἐν ᾗ στρέφων κατὰ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας τὴν ἀρχὴν τῶν ἐθνικοτήτων ἀνθίστατο ἀγερώχως κατὰ πάσης ἐπεμβάσεως τῶν Δυτικῶν Δυνάμεων εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῶν Δύο Σικελιῶν. Προσετίθει δὲ τὴν ὁράσιν ἐκείνην ἥτις κατέστη οἱονεὶ τὸ ἄξιωμα τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ. « Ἡ Ῥωσσία οὐκ ἀποδειλιᾷ ἀλλ' εἰς ἑαυτὴν συλλέγεται ». Κατὰ τὰ ἀκόλουθα τέσσαρα ἔτη, ἅτινα τοσαῦτα ἐγέννησαν διεθνῆ ζητήματα, ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῶν Ῥώσσων μεθ' ὅλας τὰς διπλωματικὰς συνδιασκέψεις, τὰς τῶν συνεδρίων προτάσεις, τὰς τῶν μοναρχῶν συναντήσεις, ἐξηκολούθει πάντοτε εἰς ἑαυτὴν συλλεγομένη.

Ἡ δὲ δραστηριότης αὐτῆς ἔτι καταφανεστέρα ἐγένετο ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀπὸ τοῦ 1860· ἐγκύκλιοί τινες ἀπὸ τοῦ πρίγκηπος Γορτζακὼφ ἀπορρέουσαι καὶ ἀφορῶσαι τὰ κυριώτερα εὐρωπαϊκὰ ζητήματα ὑπῆρξαν πολύκροτοι. Τῷ 1861 ἀπροκαλύπτως ὑπεστήριξε τὴν εἰς Συρίαν ἀποστολὴν γαλλικῶν στρατευμάτων· τῷ 1862 ἀπεποιήθη τὴν ἐπέμβασιν ἣν προὐτείνεν ὁ Δρουὲν δὲ Λουὶς ὅπως συμπράξῃ μετὰ τῆς Ἀγγλίας ἐν τῷ ἐμφυλίῳ πολέμῳ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν· ἀπὸ δὲ τοῦ 1860 μέχρι τοῦ 1863, ἀπήντησέ πως ἀγερώχως πρὸ πάντων εἰς τὰς διακοινώσεις τῆς Γαλλίας, τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Αὐστρίας, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπανάστασιν τῆς Πολωνίας. Κατ' Ἰούλιον τοῦ 1863, ἕνεκα τῆς διαγωγῆς καὶ τοῦ τρόπου, μεθ' οὗ προσηνέχθη ἐν τῷ πολωνικῷ ζητήματι, ἀντημείφθη ἀποριῶς ἀρχιγραμματεὺς τῆς Αὐτοκρατορίας ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν. Ἐν ταῖς πράξεσι τῆς ὑπουργίας αὐτοῦ διακρίνεται καὶ ἡ κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1866 ῥῆξις τῶν ἐπισήμων σχέσεων τῆς Ῥωσσίας μετὰ τῆς παπικῆς κυβερνήσεως. Ἐν μέσῳ τῶν συμβάντων τούτων ὁ πρίγκηψ Ἀλέξανδρος Γορτζακὼφ, ἀπήλαυε καὶ ἀπολαύει ἐξαιρετικῆς εὐνοίας παρὰ τῷ ἡγεμόνι αὐτοῦ, καὶ πολλάκις ἀνυπόστατος ἀπεδείχθη ἡ διαδοθεῖσα φήμη περὶ ἀποχωρήσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῶν δημοσίων πραγμάτων. Κατὰ δεκέμβριον τοῦ 1867 ἔδωκε τὴν παραίτησιν αὐτοῦ. Κατὰ μάϊον τοῦ 1862, ὁ τσάρος διώρισεν αὐτὸν ἀντικαγκελλάριον τῆς ῥωσσικῆς αὐτοκρατορίας· μετὰ δέ τινας μῆνας ἀπένειμεν αὐτῷ τὸ ἀδαμαντοκόλλητον παράσημον τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου. Ὁ πρίγκηψ Ἀλέξανδρος Γορτζακὼφ κοσμηθεὶς διὰ τῶν μεγίστων παρασήμων διαφόρων ταγμάτων ἔλαβε καὶ τὸν μεγαλόσταυρον τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς. Ἐπωφεληθεὶς τὸν ἐν Εὐρώπῃ ἐπικρατοῦντα σάλον ἕνεκα τοῦ γαλλογερμανικοῦ πολέμου, κατήγγειλε δι' ἐγκυκλίου (18]30 8βρίου 1870) τὴν παρισιανὴν συνθήκην τῆς 30 μαρτίου 1856, καὶ κατώρθωσεν ἵνα ἀκυρωθῶσιν οἱ περὶ Εὐξείνου ὅροι.

ΓΟΡΤΥΝ ἢ Γόρτυνα (ἀρχ.), πόλ. τῆς Κρήτης, πρὸς Ν ἐπὶ τοῦ Λιθαίου ποταμοῦ, πλησίον τῆς θαλάσσης. Κατὰ Στέφανον τὸν Βυζάντιον ἐκαλεῖτο οὕτως ἀπὸ τοῦ ἥρωος Γόρτυος· ἕτερα δ' αὐτῆς ὀνόματα ἦσαν πρῶτον Λάρισσα, εἶτα Κρήμνια, καὶ ὕστερον Γόρτυς. Τανῦν Γορτύνη. Ἀπεῖχε, κατὰ Στράβωνα, ἐνενήκοντα σταδίους τῆς Λιβυκῆς θαλάσσης. Ἦτο δὲ μία τῶν τριῶν μεγάλων πόλεων τῆς νήσου (Κνωσσὸς, Γόρτυνα καὶ Κυδωνία) καὶ δευτερεύουσα τῆς Κνωσσοῦ κατὰ τὴν δύναμιν. Ἔκειτο ἐπὶ πεδινῆς θέσεως τὸ παλαιὸν μὲν ἴσως τετειχισμένη (καθὼς λέγει αὐτὴν καὶ ὁ Ὅμηρος « Γόρτυνά τε τειχήεσσαν »), ὕστερον δ' ἀποβαλοῦσα τὸ τεῖχος ἐκ θεμελίων διὰ παντὸς ἔμεινεν ἀτείχιστος· διότι Φιλοπάτωρ ὁ Πτολεμαῖος, ὅστις ἦρξατο τειχίζων αὐτὴν μόνον μέχρις ὀγδοήκοντα σταδίων ἐξέτεινε τὸ τεῖχος· κατεῖχε δὲ ἡ οἴκησις αὐτῆς ἀξιόλογον κύκλον ἕως 50 σταδίων· ἀπεῖχε δὲ τῆς Λιβυκῆς θαλάσσης κατὰ Λεβῆνα τὸ ἐμπόριον αὐτῆς ἐνενήκοντα· εἶχε δέ τι καὶ ἄλλο ἐπίνειον, τὸ Μάταλον ὅπερ ἀπεῖχεν αὐτῆς ἑκατὸν τριάκοντα· διέῤῥει δ' αὐτὴν ὅλην ὁ Λιθαῖος ποταμός. Ἡ Γόρτυνα ἐγένετο πρωτεύουσα τῆς Κρήτης ἐπὶ τῆς ῥωμαϊκῆς κατακτήσεως. Ἐρείπια τῆς πάλαι λαμπρᾶς πόλεως φαίνονται σήμερον ὑπὸ τὰς πρὸς μεσημβρίαν ὑπωρείας τῆς Ἴδης. Ὀλίγον δὲ κρὸς δυσμὰς τῶν ἐρειπίων ὑπὸ τὰς αὐτὰς ὑπωρείας ὑπάρχει τὸ Κατώμυγμα ὑπόγειον, ἥτοι ὁ νῦν λεγόμενος Λαβύρινθος τῆς Κρήτης, περὶ οὗ διαλ-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

φωνοῦσιν οἱ συγγραφεῖς ὑποθέτοντες οἱ μὲν ὅτι ἔκειτο περὶ τὴν πόλιν Κνωσσὸν ἐκτισμένος ἐπὶ ἐπιφανείας τινὸς, ἐφ' ἧς οὔτε ἴχνος σήμερον ὑπάρχει, οἱ δὲ περὶ τὴν Γορτύνην, ἀλλ' οἱ πλείονες συμφωνοῦσιν ὅτι τὸ ἔτι καὶ νῦν ὑπάρχον ὑπόγειον ὑπῆρξε λατομεῖον ἐπὶ Μίνωος, ὁπόθεν ἔκτισεν ἐκεῖνος ἐπιδεικτικῶς τὴν πόλιν Γορτύνην.—Τὴν ἀρχαίαν Γορτύνην ἀπετέλουν αἱ νῦν δύο ἐπαρχίαι τῆς «Πυργιώτισσας» καὶ «Καινούριου», αἵτινες δι' ἑνὸς κοινοῦ ὀνόματος καλοῦνται Μεσαρές. Ἐκκλησιαστικῶς ἡ Γορτύνη διετήρησε τὴν ἀρχαίαν ὀνομασίαν, ὁ δὲ ἐπίσκοπος αὐτῆς φέρει πάντοτε τὸν τίτλον «ὁ Γορτύνης» καὶ κατέχει τὰ πρωτεῖα τῶν δώδεκα ἐπισκόπων τῆς Κρήτης. Ἐπὶ τῆς ἀρχαίας Γορτύνης κεῖνται τὰ χωρία «Ἅγιοι Δέκα» πρὸς τὴν ΒΑ ἄκραν αὐτῆς «Μητρόπουλος» πρὸς τὴν ΒΔ, «Ἀμπελοῦζος» πρὸς τὴν ΜΔ. Περὶ τοῦ «Λαβυρίνθου» ἴδ. ἐν ἐκτάσει ἐν τῷ ἄρθρῳ ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ. Εἶχεν ἐπίνειον καὶ τὸ «Χαλκητόριον». Ἐκπίπτει δὲ ἀπὸ τοῦ Γόρτυνος υἱοῦ, κατὰ τοὺς Κρῆτας, τοῦ Ῥαδαμάνθυος· ἀλλὰ κατὰ τὸν Κεδρηνὸν καὶ τὸν Εὐστάθιον ἀνηγέρθη ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Ταύρου, ὅστις ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς μητρός του, ἐπωνόμασεν αὐτὴν Γορτύνην. Κατὰ Τουρνεφόρτιον ἐν τῇ πόλει ταύτῃ διατηροῦνται εἰσέτι ἀρχαῖα ἐρείπια μαρτυροῦντα τὸ μεγαλεῖον καὶ τὸν πλοῦτον αὐτῆς. Ἐν Γορτύνῃ ἦτον ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, καλούμενον Πύθιον, καὶ ἕτερον τοῦ Ἑκατομβαίου Διός. ἔνθα ἔθυσεν ὁ Πάρις ἑκατόμβην ὅτε ἥρπασε τὴν Ἑλένην καὶ μετέβη ἐκ Κρήτης.

ΓΟΡΤΥΝΑ ἡ Γορτυνία, ἐπαρχ. τῆς Ἑλλάδος, μία τῶν τεσσάρων ἐπαρχιῶν τοῦ Νομοῦ τῆς Ἀρκαδίας. Πρωτ. αὐτῆς Καρύταινα (ἡ ἀρχ. «Βερένθη»). Αἱ ἀξιολογώτεραι πόλεις τῆς Γορτυνίας εἶναι «Λαγκάδια» (Τευθίς), «Μαγούλανα», «Βοτίνα» καὶ Στεμνίτσα», κατοικούμεναι ὑπὸ βιομηχάνων καὶ φιλεμπόρων. §—, ἀρχ. πόλ. τῆς ἐν Μακεδονίᾳ Ἠμαθίας (Γραδίτσα).

ΓΟΡΤΥΝΙΟΣ (χχ.). ποτ. τῆς Ἀρκαδίας ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀλφειόν.

ΓΟΡΤΥΣ, ἴδ. ΓΟΡΤΥΝ.

ΓΟΡΤΥΣ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἀρκαδίᾳ τῆς Πελοποννήσου, πλησίον τοῦ Ἀλφειοῦ. Ἐπὶ Παυσανίου ἦτο πολίχνη. Ὁ ἐν αὐτῇ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ κατεστράφη· ἀλλὰ τὰ τείχη τῆς ἀκροπόλεως αὐτῆς ἐσώθησαν.

ΓΟΡΥΝ, ποταμ. τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας, κυβερνετον τῆς Βολυνίας. Πηγάζει πλησίον τῆς Κρεμενέτζης, ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Γαλικίας, ῥέει πρὸς ἀνατολὰς, εἶτα πρὸς Β, διαπερᾷ τὰ Ἕλη τοῦ Πίνσκου ἔνθα διχοτομεῖται, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Πριπέτζην. Διὰ συνθήκης τοῦ 1147, ὁ Γόρυν ἐχώριζε τὴν χώραν τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Κιέβου ἀπὸ τῆς Ἐυθρᾶς Ῥωσσίας.

ΓΟΡΧΑ, πόλ. τῆς Ἰνδοστάνης (Νεπὼλ), 220 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Πάτνας, πρωτ. πρὸ τῆς Κατμανδοῦ. Εἶχε τότε 10,000 κατ. ἀλλὰ σήμερον παρήκμασεν ὁλοτελῶς.

ΓΟΣΛΑΡ, πόλ. τοῦ Ἀνοβέρου, ἐπὶ τοῦ Γόση, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Ἱλδεσχεΐμ, 40 χιλιάμ. ΝΑ αὐτῆς. Κάτ. ὀκτακισχίλιοι. Ἕδρα τῆς διοικήσεως *Kommunion-Hartzes*, πρὸς τὴν ἀπὸ κοινοῦ ἀνόρυξιν τῶν σημαντικῶν ὀρυχείων τοῦ *Hartz*, ἅτινα παράγουσι χρυσὸν, ἄργυρον, μόλυβδον, ψευδάργυρον, θεῖον, ἀρσωσίαν. Θέας ἄξια εἶναι ἐν αὐτῇ τὰ λείψανα τῆς ἀρχαίας μητροπόλεως, κατεδαφισθείσης τῷ 1823, τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Σίμωνος καὶ τοῦ Ἁγ. Ἰούδα, ὁ πύργος τοῦ *Kaiserwerth*, ἕδρα τῶν διαφόρων αὐτοκρατόρων καὶ ἐν ᾧ πολλαὶ συνεκροτήθησαν αὐτοκρατορικαὶ σύνοδοι. Λείψανα ὀχυρώματων φημιζόμενος ζῦθος.—Ἐλευθέρα αὐτοκρατορικὴ πόλις μέχρι τοῦ 1803, ὅτε ἐδόθη τῇ Πρωσσίᾳ, ἀφ' ἧς ἀφηρέθη διὰ τῆς ἐν Τιλσίττῃ συνθήκης τῷ 1807, ὅπως προσαρτηθῇ εἰς τὸ βασίλειον τῆς Βεστφαλίας. Ἡ Ῥωσσία ἀνεκτήσατο αὐτὴν ἐκ νέου τῷ 1813, καὶ τὴν παρεχώρησεν εἰς τὸ Ἀνόβερον τῷ 1815. Τανῦν ἀνήκει τῇ Πρωσσίᾳ.

ΓΟΣΛΙΝΟΣ ἢ ΓΟΖΛΙΝΟΣ, ἐξάδελφος Καρόλου τοῦ Φαλακροῦ, ἐγένετο, τῷ 883 ἐπίσκοπος Παρισίων. Μετὰ τοῦ κόμητος Εὔδου, ὑπερήσπισε διὰ τῶν ὅπλων τοὺς Παρισίους κατὰ τῶν Νορμανδῶν, ὧν ἐφόνευσε τὸν ἀρχηγὸν Σιγεφρόα, ἀλλ' ἀπέθανε κατὰ τὴν πολιορκίαν, τῷ 886.

ΓΟΣΠΟΡ, ὀχυρὰ πόλ. καὶ λιμὴν τῆς Ἀγγλίας (Hants), καταντικρὺ τῆς Πορτμούθης, 2 χιλιόμ. πρὸς Δ αὐτῆς. Κάτ. 15,000. Χυτήρια ἀγκυρῶν· ἀποθῆκαι τροφίμων πρὸς χρῆσιν τοῦ στόλου. Ἐν τοῖς πέριξ, εἰς τὸ Ἀσλάρ, ὑπάρχει νοσοκομεῖον διὰ τοὺς τραυματίας καὶ τοὺς ἀπομάχους τοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ.

Γοσπὸρ, πόλ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς (Βιργινία), μετὰ λιμένος ἐπὶ τοῦ *Elizabeth-River*, 2 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Νόρφόλκης. Ναυπήγια τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Κάτ. 7,000.

ΓΟΣΣΕΪΚ (Φραγκίσκος-Ἰωσὴφ), μουσουργὸς, γεν. ἐν Βερβὶκ τοῦ Ἐνωΐστου τῷ 1733, ἀπεβ. ἐν Παρισίοις τῷ 1829, εἰσήγαγεν εἰς τὴν γαλλικὴν μουσικὴν πλουσιωτέραν καὶ ῥωμαλεωτέραν μου-

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης
Κοσμητεία Φιλοσοφικής

σικὴν ἁρμονίαν, διδάξας τὸ λυσιτελὲς τῶν χαλκῶν ὀργάνων. Ἀριστούργημα αὐτοῦ εἶναι μία «Νεκρικὴ Ἀκολουθία» (Messe de morts). Τὰ ἄπαντα αὐτοῦ περιέχουσι πλείστους ὕμνους καὶ ἐμβατήρια διὰ τὰς ἐθνικὰς ἑορτὰς τῆς Μεταπολιτεύσεως ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἓν *O Salutaris*, τρίφωνον, ὅπερ κατέστη πολύκροτον καὶ μέχρι τοῦδε θαυμάζεται.

ΓΟΣΣΕΛΗ (Gosselies), πόλ. τοῦ Βελγίου (Ἐνῶλτον), 6 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Carleroi. Κάτ. 5,000. Ἐξαγωγὴ γαιάνθρακος. Μαχαιροποιία. Νίκη τῶν Γάλλων κατὰ τῶν Αὐστριακῶν τῷ 1794.

ΓΟΣΣΗΣ (Στέφανος), γάλλος φιλολόγος καὶ ὁραματοποιός. Τὸ ἄριστον ἔργον αὐτοῦ εἶναι *le Médisant*, ὡραία κωμῳδία. Ἐγεννήθη ἐν Βορδῶ τῷ 1772, ἀπέθ. τῷ 1834.

ΓΟΣΣΕΛΙΝΟΣ (Πασχὰλ - Φραγκίσκος - Ἰωσὴφ), σοφὸς γεωγράφος, γενν. ἐν Λίλλῃ τῆς Γαλλίας τῷ 1751, ἀποθ. τῷ 1830. Προορισθεὶς εἰς τὸ ἐμπόριον, ἀπεστάλη παρὰ τῆς Φλάνδρας, τῷ 1784, εἰς τὸ ἐν Παρισίοις ἑδρεῦον βασιλικὸν ἐμπορικὸν συμβούλιον, καὶ, τῷ 1789, ἐπετράπη ἔκτακτον ἀποστολὴν παρὰ τῇ συντακτικῇ συνελεύσει· τῷ 1791 ἐγένετο μέλος τῆς διοικήσεως τοῦ γαλλικοῦ ἐμπορίου. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1772, ἐν μέσῳ τῶν περιηγήσεων αὐτοῦ εἰς Ἑλβετίαν, Ἰταλίαν, Ἱσπανίαν, Κάτω Χώρας, ἐποιεῖτο ἐρεύνας ἀφορώσας τὴν ἀρχαίαν γεωγραφίαν, συνέλεγεν ἀναγκαίαν ὕλην καὶ ἐξηκρίβου τὰς ὑπὸ τῶν ρωμαϊκῶν ὁρομολογιῶν καταδεικνυομένας θέσεις. Γράψας παράλληλον Στράβωνος καὶ Πτολεμαίου, στεφθέντα ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιγραφῶν τῷ 1789, εἰσήχθη εἰς τὸν σύλλογον τοῦτον τῷ 1791. Τῷ 1794, ἡ ἐπὶ τῆς δημοσίου σωτηρίας ἐπιτροπὴ ἀνέθετο αὐτῷ σπουδαῖα καθήκοντα ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν στρατιωτικῶν. Μέλος τοῦ Πανακαδημίου ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ, φύλαξ τοῦ νομισματικοῦ τμήματος τῆς ἐθνικῆς βιβλιοθήκης, τῷ 1799, διωρίσθη, τῷ 1801, εἰς τῶν μεταφραστῶν τῶν Στράβωνος «Γεωγραφικῶν», δαπάνῃ τῆς κυβερνήσεως (ἴδ. ΣΤΡΑΒΩΝ). Τῷ 1815, ἐπὶ τῆς κατοχῆς τῶν Παρισίων ὑπὸ τῶν ξενικῶν στρατευμάτων, ὑπερησπίσατο ἐνθέρμως τὰ διαπιστευθέντα αὐτῷ καλλιτεχνήματα. Τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐγένετο συντάκτης τοῦ *Journal des savants*. Ἔχομεν αὐτοῦ *Géographie des Grecs analysée, ou les Systèmes d'Eratosthène de Strabon et de Ptolemée comparés entre eux et avec nos connaissances modernes*, 1790, εἰς μέγα 4ον, μετὰ 10 χαρτῶν. *Recherches sur la géographie systematique et positive des anciens*, 1798—1813, τόμ. 4, εἰς 4ον.

Ὁ Γοσσελῖνος ἦτον ἱκανώτατος περὶ τὸ κρίνειν καὶ συστηματοποιεῖν· τὰς αὐτὰς δ' ἔχων ἰδέας μετὰ τοῦ Φρερὲ, Βόσου καὶ Μανέρτου, ἐξέτεινε μοναδικῶς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν διὰ βαθυτάτων ἐρευνῶν, πολλαπλῶν συνδυασμῶν, πάντοτε ἀγχινουστάτων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πάντοτε ἐπικυρουμένων ὑπὸ τῶν αἰτίων καὶ αἰτιατῶν· ἐδείχθη ὑπὲρ τὸ δέον φίλος τῶν εἰκασιῶν, καὶ πολλάκις ἐκ τῶν ἰδίων ἔκρινε τὰ τῶν ἀρχαίων. Ἄλλως τὰ συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι πρότυπα σαφηνείας καὶ καλλιεπείας.

ΓΟΤΘΑΡΔΟΣ. Ἴδ. ΓΟΘΑΡΔΟΣ.

ΓΟΤΘΕΜΒΟΥΡΓΟΝ, σουηδιστὶ *Gætheborg*, πόλις τῆς Σουηδίας, ἐν τῷ ὁμωνύμῳ «Λάνι» ἢ νομῷ, ἐν Βεστρο-Γοτθίᾳ, 477 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Στοκχόλμης, μετὰ λιμένος ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Γοίθα, πλησίον τοῦ μεσημβρινοῦ αὐτοῦ στόματος εἰς τὴν Βαλτικήν. Ἐπὶ τῆς 57ο 42' Β πλ. καὶ 9ο 36' 15'' Α μήκ. Κάτοικ. 32,200 περίπου. Εἶναι ἡ 2α πόλις τοῦ βασιλείου. Φρούριον· ἐπισκοπή. Ἡ πόλις αὕτη ἐθεμελιώθη τῷ 1607 ὑπὸ Καρόλου τοῦ Θ'· κατεῖχε δὲ τὴν νῆσον Ἴσιγγεν ἐν τῷ Γοίθᾳ, ἔνθα ὁλλανδοὶ ἔμποροι εἶχον συστήσει προηγουμένως ἐμπορεῖον. Καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Δανῶν τῷ 1612, ἀνῳκοδομήθη ἐπὶ τῆς ἐνεστώσης θέσεως αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Γουσταύου, ὅστις ἀπένειμεν αὐτῇ προνόμια. Τὸ ἐμπόριον αὐτῆς ἔλαβε μεγίστην ἀνάπτυξιν ἐπὶ τοῦ ἠπειρωτικοῦ ἀποκλεισμοῦ. Εἶναι κανονικῶς ἐκτισμένη, ἀλλ' οὐδὲν ἔχει μνημεῖον ἀξιοθέατον. Τακτικαὶ ἀτμοπλοΐαι καὶ ὑπηρεσίαι μεταξὺ τῆς πόλεως ταύτης καὶ τῆς Στοκχόλμης, διὰ τῆς διώρυγος τῆς Γοτθίας, καθὼς καὶ μετὰ τῆς Χριστιανίας, Κοπεγχάγης, Κιέλου, Χούλλ, κλπ. Σιδηρόδρομοι πρὸς τὴν Στοκχόλμην. Προξενεῖα Δανιμαρκίας, Ἀγγλίας, Ἡνωμένων Πολιτειῶν, Ῥωσσίας. Μέγα ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον. Ἐξαγωγὴ σιδήρου, ἀσφάλτου, ξύλων πρὸς οἰκοδομήν. Ζωηρὰ βιομηχανία. Ἐργοστάσια ἐριούχων, ταπήτων, πανίων δι' ἱστίa, ἐνδικῶν ὑφασμάτων, κλωστήρια βάμβακος, σχοινοποιεῖα, βυρσοδεψεῖα, ὡρολογοποιεῖα, μαθηματικὰ ἐργαλεῖα· διωλιστήρια, ζυθοποιεῖα. Χρηματιστήριον. Ναυπήγια. Σχολὴ τῆς ναυτικῆς. Τεχνολογικὸν πανακαδήμιον.

ΓΟΤΘΕΜΒΟΥΡΓΟΥ (Λάνι ἢ Νομὸς τοῦ). Λέγεται καὶ «Βοχοὺς» (Boltus). Τμῆμα τοῦ βασιλείου τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας ἐν Σου-

ηδίᾳ, ἐπὶ τῆς ἀρχαίας ἐπαρχίας τῆς Δ Γοτθίας, ὁρίζεται πρὸς Β ὑπὸ τῆς Νορβηγίας, πρὸς Α ὑπὸ τοῦ τμήματος τοῦ Οὐενερσβόργου, ἀφ' οὗ χωρίζεται ὑπὸ τοῦ Γότα-Ἔλφ, πρὸς Ν ὑπὸ τοῦ μερίσματος τῆς Ἀλμστάδτης, πρὸς Δ ὑπὸ τῆς Βορείου θαλάσσης, ἢ μᾶλλον ὑπὸ τῶν κόλπων τοῦ Σκαγερβὰκ καὶ τοῦ Καττεγάτ. Ἐπιφ. 2,420 χιλιαμ. Κάτ. περὶ τὰς 200,000. Εἶναι χώρα ὀρεινὴ μετ' ἀποκρήμνων καὶ σχιστῶν ἀκτῶν. Ἀρδεύεται ὑπὸ τοῦ Γότα-Ἔλφ καὶ τῆς διώρυγος τῆς Γοτθίας.

ΓΟΤΘΙΑ, σουηδιστὶ *Gœthaland*, ὄνομα διδόμενον ἄλλοτε εἰς τὸ Ν μέρος τοῦ βασιλείου τῆς Σουηδίας. Ἡ χώρα αὕτη διηρεῖτο εἰς τρία μέρη· τὴν «Ὀστρογοτθίαν», περιλαμβάνουσαν τὴν κυρίως Ὀστρογοτθίαν, τὴν Σμαλάνδην, τὰς νήσους Αἰλάνδην καὶ Γοττλάνδην· τὴν «Βεστρογοτθίαν», περιλαμβάνουσαν τὴν κυρίως Βεστρογοτθίαν, τὸ Βοχσὸς, τὴν Δαλίαν καὶ τὴν Βλεκιγγίαν. Ἡ Γοτθία ἀποτελεῖ τανῦν 12 «Λὰν» ἢ νομούς· Λιγγκοιπίγγη, Σκαραβόργη καὶ Ἐλσβόργη πρὸς Β, Βοχοὺς ἢ Γοτθεμβοῦργον καὶ Ἀλμστάδτη πρὸς Δ. Χριστιανστάδη, Μάλμαι, καὶ Βλεκίγγη πρὸς Ν· Κρονοβέργη καὶ Βοιγγιπίγγη ἐν τῷ κέντρῳ· Καλμὰρ πρὸς Δ, καὶ ἡ νῆσος Γοτλάνδη, ἐν τῇ Βαλτικῇ θαλάσσῃ. Ὀνομάσθη οὕτως ἀπὸ τῶν Γότθων.

ΓΟΤΘΙΑΣ (Διῶρυξ τῆς). Τὸ ὄνομα τοῦτο δίδοται ἐν Σουηδίᾳ εἰς μεγάλην πλωτὴν γραμμὴν, συγκειμένην ἐκ ποταμῶν καὶ λιμνῶν ἑνουμένην διὰ διωρύγων, μεταξὺ Στοκχόλμης καὶ Γοτθεμβούργου. Ἐκ Στοκχόλμης ἐξέρχονται διὰ τῆς λίμνης Μελὰρ, διαπλέουσι κατὰ τὴν μεσημβρινὴν αὐτῆς πλευρὰν τὴν διώρυγα τοῦ Σαιδερλέτζη ἥτις ἔχουσα μῆκος 3,500 μέτρ. συνδέει τὴν Μελὰρ μετὰ τῆς Βαλτικῆς, παραπλέουσι τὴν Σουηδίαν, διὰ μέσου μυριάδων νησυδρίων ἐκ γρανίτου καταφύτων ὑπὸ πευκῶν, μέχρις ἔξωθεν τῆς πόλεως Σαιδερκαιπίγγης, κάμπτουσι πρὸς Δ. καὶ οὕτως εἰσέρχονται εἰς τὸ πρῶτον τμῆμα τῆς διώρυγος τῆς Γοτθίας, ἥτις ἐπὶ ἐκτάσεως 28 χιλιαμ. διαπερᾷ τὴν μικρὰν λίμνην Ἀσπλαγγὲν καὶ ἀπὸ τῆς Σαιδερκαιπίγγης φθάνει εἰς τὴν λίμνην Ῥόξεν. Κατὰ τὴν ἐσχατιὰν τῆς λίμνης Ῥόξεν νέον τμῆμα ἐξ 20 χιλιαμ. ἐνοῦται μετὰ τῆς λίμνης Βόρδε, εἶτα ἕτερον 4 χιλιαμ. ἄγει εἰς τὴν λίμνην Οὐέττερ, ἀφοῦ πρῶτον ὁ περιηγητὴς ἐπισκεφθῇ τὸ ὕδατον ἐρυθρότατον τῆς Μοτάλας διὰ κατασκευῶν ἀτμομηχανῶν καὶ σιδηρῶν πλοίων. Διερχόμενός τις τὴν Οὐέττερ ἀπὸ Α. πρὸς Δ. ἀπὸ τῆς Μοτάλας εἰς Καρλοσβόργην, τὴν κεντρικὴν ἀκρόπολιν τῆς Σουηδίας, θεμελιωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Καρόλου Ἰωάννου, φθάνει εἰς τὴν λίμνην Οὐένερ, διὰ μέσου διώρυγος 33 χιλιαμ. τὸ μῆκος, ἥτις ἐπίσης ὀνομάζεται διῶρυξ τοῦ Γοίθα. Πλέει δέ τις ἐπὶ 95 χιλιαμ. μέχρι τῆς πόλεως Οὐενερσβόργης, ἔνθα εἰσπλέει εἰς τὴν διώρυγα τοῦ Γοίθα μέχρι Γοτθεμβούργου. — Πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ γιγαντιαίου τούτου ἔργου, εἰργάσθη ἐπὶ μακρὸν ἡ Σουηδία. Ἤδη ἀπὸ τῆς βασιλείας Καρόλου τοῦ ΙΒ', κατήρξατο τῆς διώρυγος ὁ μηχανικὸς Πλόχεμ, μόλις δ' ἐπερατώθη, διὰ τοῦ ζήλου τοῦ κόμητος Πλάτεν τῷ 1832. Ἡ πλωτὴ αὕτη ὁδὸς παρέχει εἰς τὰ πλοῖα τὸ μέσον τοῦ ἀποφεύγειν τὴν διάβασιν καὶ τὰ διόδια τοῦ Σοὺνδου. Ἀτυχῶς αἱ 58 κλεισιάδες καθιστῶσι τὸν πλοῦν μακρότατον, διότι τὴν νύκτα δὲν ἐργάζονται. Ἡ διῶρυξ ἔχει μῆκος 188 χιλιαμ. καὶ εἰς κατασκευὴν αὐτῆς ἐδαπανήθησαν περὶ τὰ ἑξήκοντα ἑκατομμύρια φράγκων. Τὸ μέγιστον ὕψος αὐτῆς εἶναι ἡ λίμνη Βῶλκα 308 πόδας ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης.

ΓΟΤΘΙΑΣ (Μαρκία τῆς). Ἴδ. ΣΕΠΤΙΜΑΝΙΑ.

ΓΟΤΘΙΚΗ ΘΑΛΑΣΣΑ, ἡ αὐτὴ μετὰ τῆς παρὰ Λατίνοις *Codanus sinus*. Τανῦν Βαλτικὴ θάλασσα. Ἴδε ΒΑΛΤΙΚΗ ΘΑΛΑΣΣΑ.

ΓΟΤΘΟΙ, μέγα γερμανικὸν ἔθνος, εὑρισκόμενον ἀπὸ τοῦ Γ'. αἰῶνος πρ. Χ. ἐν Σκανδιναυίᾳ καὶ πρὸς τὰ Β τῆς Γερμανίας. Κατὰ τὸν Β'. αἰῶνα μ. Χ, τὸ ἔθνος τοῦτο ἐχώρησε πρὸς τὸν Δούναβιν καὶ μετὰ μικρὸν ἤρξατο παρενοχλοῦν καὶ καταροβδίζον δι' ἐπιδρομῶν τὴν ῥωμαϊκὴν αὐτοκρατορίαν. Ὁ Μαξιμῖνος, ὁ Γορδιανὸς Γ', καὶ ὁ Δέκιος κατεπολέμησαν τοὺς Γότθους. Ὁ Γαλιανὸς ἀπέτιεν αὐτοῖς φόρους, ἀλλ' ὁ Κλαύδιος ὁ Β', ἕνεκα τῶν τικῶν ἃς ἤρατο κατ' αὐτῶν ἐπωνομάσθη «Γοτθικός». Ἐπὶ Αὐρηλιανοῦ, κατέσχον τὴν Τραϊανικὴν Δακίαν καὶ ἐλεηλάτησαν καὶ αὐτὴν τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Περὶ τὰ 350, τὸ κράτος αὐτῶν ἐξετείνετο ἀπὸ τοῦ Θείσσα μέχρι τοῦ Δὼν (Τανάϊδος) καὶ ἀπὸ τῆς Βαλτικῆς μέχρι τῆς Μαύρης θαλάσσης. Διηροῦντο δὲ εἰς Βεσιγότθους, Ὀστρογότθους καὶ Γεπίδας (Ἴδε τὰς λέξεις). Ἠσπάσαντο τὸν χριστιανισμὸν, ἀλλὰ παρεδέξαντο τὴν αἵρεσιν τοῦ Ἀρείου, ἣν εἰσήγαγε παρ' αὐτοῖς ὁ ἐπίσκοπος Οὐλφιλᾶς. Ἡ ἐπιδρομὴ τῶν Οὔνων εἰς τὴν Εὐρώπην, 376, ὤθησε τὰς γοτθικὰς φυλὰς πρὸς τὴν ῥωμαϊκὴν αὐτοκρατορίαν. Ἴδε Jornandes, *De Getarum, sive Gothorum origine et rebus gestis*; Pinkerton, *Recherches sur l'origine*

et les établissements des Scythes et des Goths, μεταφρασθὲν εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Miel, 1804, εἰς 8ον Praetorius, *Orbis gothicus*, 1688—89, εἰς φύλλον, τὰ τοῦ βυζαντινοῦ ἱστορικοῦ Προκοπίου, κτλ. Περὶ τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα εἰσβολῆς αὐτῶν, ἴδε ΑΘΗΝΑΙ, ΑΛΑΡΙΧΟΣ καὶ ΕΛΛΑΣ.

ΓΟΤΘΟΝΕΣ, ἀρχ. γοτθικὸς λαός, ἐγκατεσταμένος παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Οὐϊστούλα, ἐν τῇ νῦν Πρωσσίᾳ.

ΓΟΤΣΗ ἢ ΓΟΤΣΟΝ, ἀρχ. «Γαῦλος», ὀχυρὰ νῆσος τῆς Μεσογείου, 5 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Μελίτης, 15 χιλιαμ. μῆκος καὶ 7 πλάτος. Κάτ. 16,900. Πρωτεύουσα «Ῥάβδατον». Γῆ ὀρεινὴ ἀλλ' εὔφορος. Συγκομιδὴ βάμβακος· ὀλίγα σιτηρά. Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς Μελίτης, καὶ πάντοτε συνεμερίσθη τὴν τύχην αὐτῆς. 3 χιλιάμ. πρὸς Α τοῦ Ῥαβδάτου, εὑρίσκονται μεγαλοπρεπῆ κυκλώπεια ἐρείπια καλούμενα «Πύργος τῶν Γιγάντων», ἅτινα ὡς ὑποτίθεται ἀνῆκον εἰς δύο φοινικικοὺς ναούς. Περίεργα σπήλαια.

ΓΟΤΣΗΣ (Γασπάρδος), φιλολόγος καὶ ποιητὴς γεν. ἐν Βενετίᾳ τῷ 1713, ἀποθ. τῷ 1786, ἐχρημάτισε διευθυντὴς ἑνὸς θεάτρου τῆς πατρίδος αὐτοῦ καὶ ἐπιθεωρητὴς τῆς βιβλιοπωλείας. Συνέθετο ἔμμετρα καὶ πεζὰ βαθεῖαν ἀποδεικνύοντα εὐρυμάθειαν ἡνωμένην μετὰ χάριτος ἔστιν ὅτε δὲ καὶ εὐτραπελίας. Τὰ κυριώτερα εἶναι «Ἀπολογία» τοῦ Δάντου κατὰ τοῦ Βεττινέλλη, 1754 εἰς 1ον. Ὁ «ἐνετὸς παρατηρητὴς» φιλολογικὴ ἐφημερὶς, ὁποία ἦτον ὁ «Ἄγγλος Θεατὴς» τοῦ Ἀδδισῶνος, 1768. «Οἰκιακαὶ ἐπιστολαί», 1755, τόμ. 2, εἰς 8ον· τραγῳδίαι καὶ κωμῳδίαι, ὧν αἱ πλεῖσται μετεφράσθησαν εἰς τὴν γαλλικήν. Τὰ ἅπαντα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ἐν Βενετίᾳ, 1812 τόμ. 22 εἰς 12ον, ἐν Παδούῃ 1818—20, τόμ. 16, εἰς 8ον, ἐν Βεργάμῳ, 1825—29, τόμ. 20 εἰς 8ον.

ΓΟΤΣΗΣ (ὁ κόμης Κάρολος), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, ποιητὴς γεννηθεὶς τῷ 1718, ἀποθ. περὶ τὰ 1801, ἐμόρῳωσε τήν τε διάνοιαν καὶ τὸ ὕφος αὐτοῦ μελετῶν τοὺς μεγάλους συγγραφεῖς καὶ εἰργάσθη διὰ τὸ θέατρον. Κατεπολέμησε μετὰ δηκτικοῦ οἴστρου τὸ δραματικὸν σύστημα τοῦ Γολδόνη. Τὰ δράματα αὐτοῦ ἀνήκουσιν εἰς τὸ φανταστικὸν καὶ γελωτοποιὸν εἶδος· ἐδοκίμησεν ἕνεκα τῆς γονιμότητος τῶν ἰδεῶν τῆς πρωτοτυπίας, τοῦ παιγνιώδους καὶ γλαφυροῦ ὕφους. Ἐδημοσίευσεν αὐτὰ ὁ Βίος ἐν Βενετίᾳ 1772, τόμ. 8 μετὰ 20 συμπληρωματικῶν τόμων τῷ 1791. Μετέφρασε τὸν *Comte d' Es-*

sex τοῦ Θ. Κορνηλίου, τὸν «Γουσταῦον Βάσαν» τοῦ Πιρὼν καὶ τὰς Σατύρας τοῦ Βοαλὼ, ἐξέδοτο δὲ καὶ ἀπομνημονεύματα τοῦ ἰδίου αὐτοῦ βίου τῷ 1798.

ΓΟΤΣΟΛΗΣ (Βενότζος), φλωρεντινὸς ζωγράφος, γενν. τῷ 1400, ἀποθ. τῷ 1478, ὁ πρώτιστος μαθητὴς τοῦ Γιοβάννη δὲ Φιεσόλε. Ἀνέπτυξε πάντα τὰ πλεονεκτήματα τῆς χαριέσσης αὐτοῦ φαντασίας ἐν τῷ *Campo-Santo*, οὗ ἐκόσμησε γραφαῖς ὁλόκληρον τοῖχον ἐκθέσας ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἱστορίαν τῆς Παλαιᾶς διαθήκης, ἀπὸ τοῦ Νῶε μέχρι τοῦ Σολομῶντος.

ΓΟΤΤΕΡ (Φρειδερῖκος Γουλλιέλμος), γερμανὸς ποιητὴς, γενν. ἐν Γόθᾳ τῷ 1746, ἀποθ. τῷ 1797, ἐπιτετραμμένος πρεσβείας, εἶτα ἐξ ἀπορρήτων γραμματεὺς τοῦ δουκὸς τοῦ Γόθα, ἐσπούδασε κατὰ βάθος τὴν Γαλλικὴν φιλολογίαν, καὶ ἀπεμιμήθη αὐτὴν ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ. Κατέλιπε «Ποιήσεις», ἐν Γόθᾳ, 1787—88 τόμ. 2 εἰς 8ον κτλ.

ΓΟΤΤΕΣΒΕΡΓΟΝ, πόλις τῶν πρωσσικῶν ἐπικρατειῶν (Σιλεσία), 61 χιλιάμ. Β Δ τοῦ Βρεσλαύου. Κάτ. 2,400.

ΓΟΤΤΕΣΧΑΛΚ ἢ ΓΟΤΤΕΣΚΑΛΚ, ὀνομαζόμενος καὶ *Fulgence*, αἱρεσιάρχης ἀναθεματισθεὶς ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Μογοντίας τῷ 848. Ἐγεννήθη τῷ 806, ἀπέθανε τῷ 868, ἐν τῇ εἱρκτῇ ἀμετανόητος. Ἴδε τὸν βίον αὐτοῦ ὑπὸ Usérius, ἐν Δουβλίνῳ, 1631, εἰς 4ον καὶ ὑπὸ τοῦ Πατρὸς Cellot, ἐν Παρισίοις, 1655.

ΓΟΤΤΙΓΓΗ (*Gœttingue* ἢ *Gœttingen*), πόλις τῆς Πρωσσίας ἐν Ἀνοβέρῳ (περιφέρεια τῆς Ἱλδενστέϊν), ἐπὶ τοῦ Λείνου, 97 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Ἀνοβέρου, διὰ τοῦ σιδηροδρόμου, 46 ΒΑ τῆς Κάσσελ, ἐπὶ τῆς 51ο 31′ 48″ Β πλ. καὶ 7ο 36′ 30″ Α μήκ. Κάτ. 12,000. Πρωτεύουσα τοῦ ὁμωνύμου αὐτῆς πριγκηπάτου. Ἐφετεῖον ἐθνικὸν πανεπιστήμιον, λεγόμενον *Georgia Augusta*, ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ Γεωργίου Β′, ὅστις ἐθεμελίωσεν αὐτὸ τῷ 1735, ἐν τῶν περιφημοτάτων καὶ πολυπληθεστάτων τῆς Γερμανίας περιέχει περὶ τοὺς 800 φοιτητὰς, καὶ ἐν αὐτῷ ἐδίδαξαν οἱ Heeren, Hugo, Gieseler, Cesner, Lucke, Goeschen, Siebold, Gauss, Ottfr. Muller, Mitscherlisch, οἱ ἀδελφοὶ Grimm, Wendt, Herbart, Schlœzer, κλπ. ἐφοίτησαν δὲ οἱ Moscheim, Michaëlis, Mayer, Lichtemberg, Kastner, Burger, Beckmann, Puttner, Buyne, Marlens, Blumenbach, Eichhorn κλπ. Βιβλιοθήκη ἐκ τῶν πλουσιωτάτων τῆς ὑφηλίου, ἐπιστημονικαὶ

συλλογαί· μουσεῖα· ἀστεροσκοπεῖα· βοτανικὸς κῆπος. Περιώνυμος ἐπιστημονικὸς σύλλογος, συστὰς τῷ 1751 ὑπὸ Γεωργίου τοῦ Γ'. Πολυτεχνεῖον. Ἱερατικὴ σχολή. Σημαντικὰ τυπογραφεῖα. Ἐργοστάσια ἐριούχων, σάπωνος, μαθηματικῶν ἐργαλείων. Ἡ Γοττίγγη ἐθεμελιώθη κατὰ τὸν ΙΑ' αἰῶνα, ἦτο δὲ αὐτοκρατορικὴ καὶ ἀνσεατικὴ πόλις, ἐν ᾗ τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ βιομηχανία τῶν ἐριούχων ἤκμαζον κατὰ τὸν ΙΕ'. καὶ ΙΣΤ'. αἰῶνα. Οἱ Αὐστριακοὶ ἐπολιόρκησαν αὐτὴν ἀνωφελῶς τῷ 1757 καὶ τῷ 1762, κατείχετο δὲ ὑπ' αὐτῶν ἀπὸ τοῦ 1803 μέχρι τοῦ 1807, εἶτα ἀπετέλεσε μέρος, μέχρι τοῦ 1814, τοῦ βασιλείου τῆς Βεσφαλίας ἔνθα συμπεριελαμβάνετο ἐν τῷ νομῷ τοῦ Λείνου.—Τὸ πριγκηπάτον τῆς Γοτίγγης περιλαμβανόμενον ἐντὸς τοῦ βασιλείου τοῦ Ἀνοβέρου (πρὶν ᾖ τὸ Ἀνόβερον συγχωνευθῇ μετὰ τῆς Πρωσσίας), μεταξὺ τοῦ πριγκηπάτου τῆς Ἱλδεσχείμης καὶ τῆς Βρουνσβίσκης πρὸς Β καὶ πρὸς Δ τῆς πρωσσικῆς Σαξωνίας καὶ τοῦ δουκάτου τῆς Ἔσσης Κασσέλης πρὸς Ν, ἀνῆκεν ἄλλοτε εἰς κλάδον τῶν Βρουσβίκων καὶ ἀπετέλει μέρος τῆς διοικήσεως τῆς Κάτω Σαξωνίας. Ἐπιφ. 152,090 ἑκτάρ. Μῆκος 65 χιλιαμ. πλάτος 45. Κάτ· 180,000. Γῆ εὔφορος· μεγάλοι δρυμοί. Κυριώτεραι πόλεις Μίνδεν, Νόρδεϊμ, Οὐστλάρ.

ΓΟΤΤΛΑΝΔΗ, νῆσος τῆς Σουηδίας, ΝΑ τῆς χώρας ταύτης, ἐν τῇ Βαλτικῇ θαλάσσῃ, μεταξὺ τῆς 56ο 55′ καὶ 57ο 59′ Β πλ. 15ο 48′ καὶ 17ο 5′ Α μήκ. 90 χιλιάμ. μακρὰν τοῦ πλησιεστάτου εἰς τὰς ἀκτὰς μέρους. Ἐπιφάνεια 2,987 τετραγ. χιλιαμ. Πλῃθ. 46,985 κατ. Ἀποτελεῖ ἕνα λ ὰ ν ᾗ νομόν. Ἡ νῆσος αὕτη ὑπῆρξε σημαντικὴ ἀπὸ τοῦ μέσου αἰῶνος, διότι ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου ἦτο μᾶλλον πεπολιτισμένη καὶ αὐτῆς τῆς Σουηδίας καὶ ἰσχυρὰ ἕνεκα τοῦ δημοτικοῦ ὀργανισμοῦ τῆς πρωτευούσης αὐτῆς Οὐισβύης, ἐπεζήτησε δὲ συχνάκις ἐν τῇ συμμαχίᾳ τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Γερμανίας μέσον ὅπως διαφύγῃ τὴν ἐξουσίαν τῶν βασιλέων τῆς Σουηδίας. Τὸ ἐμπόριον αὐτῆς ἦτο λίαν ἐκτεταμένον. Καταληφθεῖσα ὑπὸ τῶν Δανῶν τῷ 1361 καὶ 1437, ἡ Γοτλάνδη ἀπεδόθη τῇ Σουηδίᾳ τῷ 1645. Τῷ 1808, οἱ Ῥῶσσοι κατέλαβον αὐτὴν ἐπὶ μικρόν. Ἡ γῆ αὐτῆς εἶναι εὔφορος καὶ τὸ κλίμα γλυκύ, ἡ δὲ ἄμπελος καλλιεργουμένη εὐδοκιμεῖ.

ΓΟΤΤΛΙΕΒΕΝ, χωρίον τῆς Ἑλβετίας (Θουργοβία) ἐπὶ τῆς ὀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ῥήνου, 2 χιλιάμ. μακρὰν τῆς Κωνσταντίας πρὸς Δ. Κάτ. 300. Λύτόθι κατεῖχον οἱ ἐπίσκοποι Κωνσταντίας πύργον ὀχυρὸν ἔνθα ἡ ἐν Κωνσταντίᾳ Σύνοδος καθεῖρξε τὸν Ἰωάννην ΚΓ' καὶ τὸν Ἰωάννην Χούσσιον· ὁ πρίγκηψ Λουδοβῖκος Ναπολέων Βοναπάρτης ἠγόρασε καὶ ἀνέκτισεν αὐτὸν ἐν μέρει τῷ 1837.

ΓΟΤΤΟΛΕΓΚΟΝ. πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, ἐπαρχ. 24 χιλιάμ. πρὸς Ν. τῆς Βρεσκίας. Κάτ. 20,410.

ΓΟΤΤΟΡΠ, ἀρχ. δουκάτον τῆς Δανιμαρκίας, ἐν τῷ Ν. μέρει τοῦ Σλέσβικ, εἶχε πρωτ. τὸ Σλέσβικ, οὗ τὸ φρούριον καλεῖται μέχρι τοῦδε «Γοττόρπ». Ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάσθη ὁ οἶκος τῶν «Ὁλστεῖν Γοττόρπ». Τανῦν ἀνήκει μετὰ τοῦ Σλέσβικ τῇ Πρωσσίᾳ.

ΓΟΤΤΣΧΕΔ (Ἰωάννης Χριστόφορος), γερμανὸς συγγραφεύς, γενν. τῷ 1700 ἐν Ἰουδιθεγκίρσχῃ, πλησίον τῆς Καινισβέργης, ἀποθ. τῷ 1766. Ἐσπούδασεν ἐν Καινισβέργῃ, μετέβη τῷ 1725 εἰς Λειψίαν ἔνθα ὁ καθηγητὴς Μέγκιος μετεπέμψατο αὐτὸν ὡς παιδαγωγὸν τῶν τέκνων του, καὶ ἐγένετο καθηγητὴς ὁ ἴδιος ἀπὸ τοῦ 1730 ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς πόλεως ταύτης. Ὀλίγον ἐφευρετικὸς τὴν διάνοιαν, ἀλλ' ἀφιερωμένος εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν γραμμάτων, συνέστησεν ἐν Λειψίᾳ σημαντικὴν σχολήν, καὶ διέδωκε πρὸ πάντων τὸν ἔρωτα τῆς σπουδῆς, τὴν πρὸς τὴν καλλιέπειαν κλίσιν, τὴν πρὸς τὸ ὕφος φιλοκαλίαν. Κατέλιπε διάφορα διδακτικὰ συγγράμματα. «Λεξικὸν τῶν ἐλευθερίων τεχνῶν» κτλ. Διετήρει ἀλληλογραφίαν μετὰ τοῦ Δονατέλλου, τοῦ Γρίμμ καὶ τοῦ Βολταίρου. Ὁ βίος καὶ τὰ συγγράμματα τοῦ Γοττσχεδ ἐνέπνευσαν τῷ Danvel σοφὴν καὶ πλήρη μελέτην, δημοσιευθεῖσαν ἐν Λειψίᾳ τῷ 1850.

ΓΟΥΑΒΙΑΡΑΣ ἢ ΓΟΥΑΓΙΑΒΕΡΟΣ, πόλ. τῆς Ν. Ἀμερικῆς (Νέα Γρενάδα), πηγάζων ἀπὸ τῆς Σιέρρας δὲ Παρδάος καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ὀρενόκον πλησίον τοῦ Σάντο-Φερνάνδο. Ῥοῦς 850 χιλιαμ. ἐν ταῖς πολιτείαις τοῦ Βουάκα καὶ τοῦ Κουνδιναμάρκα.

ΓΟΥΑΓΝΟΝ, χωρίον τῆς Κορσικῆς, 34 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Αἰακείου. Κάτ. 880. Κατάστημα θερμῶν λουτρῶν θειούχων. Κάστανα, καπνὸς, τυρός. Πατρὶς τοῦ διαβοήτου ἀρχιληστοῦ Θεοδώρου τοῦ ἐπονομασθέντος «Βασιλέως τῆς ἐξοχῆς».

ΓΟΥΑΔΑΓΙΟΣ ἢ ΓΟΥΑΔΑΛΖΟΡΚΗΣ, ποτ. τῆς Ἱσπανίας, πηγάζων ἐκ τῆς Σιέρρα δὲ Ἀντικέρρα, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Μεσόγειον, 10 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Μαλάκας. Ῥοῦς 100 χιλιαμ.

ΓΟΥΑΔΑΛΑΒΙΑΡ, παρ' ἀρχ. «Τουρίας», ποτ. τῆς Ἱσπανίας, πηγάζων ἐκ μικρᾶς λίμνης

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τῆς Σιέρρα δὲ Ἀλβαρράκιν (ἐπαρχ. Τερρουέλ), διαπερῶν τὸ Ἀλβαρράκιν, τὴν Τερρουέλ καὶ τὴν Βαλεντίαν καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Μεσόγειον. Ῥοῦς 200 χιλιαμ.

ΓΟΥΑΔΑΛΑΞΑΡΑ ἢ ΓΟΥΑΔΑΛΑΓΙΑΡΑ, ἀρχ. ΚΑΡΑΚΑ, ΑΡΡΙΑΚΑ, πόλ. τῆς Ἱσπανίας (Νέα Καστιλλία), πρωτ. τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας, 63 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Μαδρίτης, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἑναρές. Κάτ. 7,000. Γέφυρα ἧς ἡ κατασκευὴ ἀποδίδοται τῷ Ἰουλίῳ Καίσαρι. Ὡραῖον μέγαρον τῶν δουκῶν τοῦ Ἰνφαντάδου. Φίλιππος ὁ Ε' ἐθεμελίωσεν αὐτόθι βασιλικὸν ἐργοστάσιον ἐριούχων, οὗ τὸ κτίριον μετεβλήθη εἰς Κεντρικὸν κατάστημα τῶν Μηχανικῶν, 1832. Ἀλλὰ καὶ μέχρι σήμερον σώζονται ἐργοστάσιά τινα ἐριούχων. Οἱ Μαῦροι κατεκτήσαντο τὴν πόλιν τῷ 714. Ἀλφόνσος, ὁ ΣΤ'ος, βασιλεύς, τῆς Καστιλλίας, ἀνέλαβεν αὐτὴν τῷ 1081. Ἡ ἐπαρχία τῆς Γουαδαλαξάρας, διοικητικὴ διαίρεσις τοῦ βασιλείου τῆς Ἱσπανίας, ἀποτελεῖται ἐν μέρει ἐκ τῆς Νέας Καστιλλίας, μεταξὺ τῆς Παλαιᾶς Καστιλλίας πρὸς Β, τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Μαδρίτης πρὸς Δ, τῆς Κουένσας πρὸς Ν, καὶ τῆς γενικῆς διοικήσεως τῆς Ἀραγῶνος πρὸς Α. Πληθ. 159,375 κατ. τῷ 1833. Κάτ. 199,088, τῷ 1857. Γῆ ὀρεινὴ πρὸς Β, ἀρδευομένη ὑπὸ τοῦ Τάγου. 12,512 τετραγ. μίλ.

Γουαδαλαξάρα, πόλις τοῦ Μεξικοῦ, πρωτ. τῆς Πολιτείας Ζαλίσκου, πλησίον τοῦ Ῥίο Γράνδου τοῦ Σαντιάγου, 42 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Μεξικοῦ, ἐπὶ τῆς 21ο 9' Β πλ. καὶ 105ο 22' 30" Δ μήκ. Κάτ. 30,000. Ἐπισκοπὴ· πανεπιστήμιον· δικαστήριον· νομισματοκοπεῖον. Κατασκευὴ σιγάρων καὶ ἀγγειοποιΐα. Πλουσία καὶ περικαλλὴς μητρόπολις. Ἡ πόλις αὕτη, ἡ 2α τοῦ Μεξικοῦ, ἐθεμελιώθη τῷ 1531 ὑπὸ τοῦ Νούνο δὲ Γουζμάν. Ἀξιοσημείωτον ὑδραγωγεῖον.

ΓΟΥΑΔΑΛΕΝ, ποτ. τῆς Ἱσπανίας, πηγάζων ἐκ τῆς Σιέρρα Μορένα, 39 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Ἀλκαράζ, καὶ ἐκβάλλων εἰς Γουαδαλιμάρ, ἀπὸ τῆς δεξιᾶς ὄχθης, 9 χιλιόμετρ. πρὸς Α τοῦ Λιναρές. Ῥοῦς 90 χιλιαμ. Ἀρδεύει τὰ Β τῆς ἐπαρχίας Ζαέν.

ΓΟΥΑΔΑΛΕΤΗΣ, ποτ. τῆς Ἱσπανίας (Ἀνδαλουσία), πηγάζων ἀπὸ τῆς Σιέρρα δὲ Ῥόνδα, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν, 5 χιλιάμ. πρὸς Α τοῦ Κάδηκος, ὑπὸ τὸ ὄνομα Ῥίο Σὰν Πέδρο. Ῥοῦς 140 χιλιαμ.

ΓΟΥΑΔΑΛΙΜΑΡ, ποτ. τῆς Ἱσπανίας, πηγάζων ἀπὸ τῆς ἐπαρχ. Ἀλβακήτης, δεχόμενος δεξιόθεν τὸν Γουαδαμένα καὶ τὸν Γουαδάλεν, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Γουαδαλκουιβίρην, ἀπὸ τῆς δεξιᾶς ὄχθης, 22 χιλιάμετρα πρὸς Β τῆς Ζαέν. Ῥοῦς 110 χιλιαμ.

ΓΟΥΑΔΑΛΙΞ, χωρίον τῆς Ἱσπανίας (ἐπαρχία Μαδρίτης), 13 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Κολμενὰρ Βιέγιου, ἐπὶ τοῦ Ἰαράμα. Κάτ. 900. Ἐν τοῖς πέριξ μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου.

ΓΟΥΑΔΑΛΚΑΝΑΛ, πόλ. τῆς Ἱσπανίας ἐν Ἀνδαλουσίᾳ, ἐπαρχ. τῆς Σεβίλλης, 27 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Λερένας. Κάτ. 4,500. Ἐν τοῖς πέριξ μεταλλεῖα ἀργύρου καὶ μολύβδου.

ΓΟΥΑΔΑΛΚΑΝΑΡ, μία τῶν μεγίστων νήσων τοῦ ἀρχιπελάγους Σολομῶντος, ἐν τῷ μεγάλῳ ὠκεανῷ, μεταξὺ τῆς 157ο 22'—158ο 34' Δ μήκ., 9ο 10'—10ο Β πλ. Γῆ βουνώδης. Ἀνεκάλυψεν αὐτὴν ὁ Ὀρτέγας, 1567, καὶ ἐπεσκέψατο ὁ Ἀντρεκαστὼ τῷ 1792.

ΓΟΥΑΔΑΛΚΥΙΒΙΡ, ἀραβιστὶ Οὐὲδ-ἐλ-Κεβίρ, ἤτοι ὁ Μέγας Ποταμός, παρ' ἀρχ. Βαῖτις, ποτ. τῆς Ἱσπανίας, βορβοριώδης καὶ στενός. Πηγάζει ἀπὸ τῆς Σιέρρα δὲ Καζόρλα, 24 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Οὐβέδας, πλησίον τῶν συνόρων τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ζαὲν καὶ τῆς Γρενάδας. Ῥοῦς περὶ τὰ 400 χιλιάμ. ΒΑ, εἶτα ΝΔ, καὶ Δ, διὰ μέσου Ἀνδουγιάρ, Κορδούης, ἔνθα καθίσταται πλευστός, Σεβίλλης, ἧς 20 χιλιάμ. κατωτέρω σχηματίζει τὰς δύο νήσους *Isla-Mayor* (Μεγάλη Νῆσος) καὶ *Isla-Minor* (Μικρὰ Νῆσος)· ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν ἐν Σὰν Λουκὰρ τῆς Βαραμέδας, ἀφοῦ δεχθῇ δεξιόθεν μὲν τὸν Γουαδαλιμὰρ καὶ τὸν Ζανδούλαν, ἀριστερόθεν δὲ τὸν Γουαδάνα Μενόρ, τὸν Γουαδαγιὸζ καὶ τὸν Ξενίλ.

ΓΟΥΑΔΑΛΟΠΗΣ, ποτ. τῆς Ἱσπανίας, πηγάζων 35' χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Τερουέλ (Ἀραγών), καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἔβρον, πρὸς Α, πλησίον τῆς Κάσπης. Ῥοῦς 130 χιλιαμ.

ΓΟΥΑΔΑΛΟΥΠΗ, πόλ. τῆς Ἱσπανίας ἐν Ἐστραμαδούρᾳ, 413 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Κασερὲς, κατὰ τοὺς πρόποδας τῶν ὀρέων τῆς Γουαδαλούπης καὶ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Γουαδαλουπέγιου. Κάτοικ. 3,400. Κατεῖχε περίφημον μονὴν τῶν Ἱερωνυμιτῶν, θεμελιωθεῖσαν κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα, ὅπως τοποθετηθῇ ἐν αὐτῇ θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς Παναγίας, καὶ τανῦν ἠρειπωμένην· ἡ ἐκκλησία περιέχει ὡραίας εἰκόνας τοῦ Ζουρβαρὰν καὶ τοῦ Ἰορδαένση.

ΓΟΥΑΔΑΛΟΥΠΗΣ (Σιέρρα τῆς), ἀρχ. *Carpetani montes*, κατάφυτος ὀρεινὴ ἀλυσὶς ὀρέων τῆς Ἱσπανίας, μεταξὺ τῆς Νέας Καστιλλίας καὶ τῆς Ἐστραμαδούρας. Μεταλλεῖα χαλκοῦ καὶ σιδή-

Δημόσιον Βιβλίον Κ

ρου· λατομεῖα μαρμάρου· χωρίζει τὰ λεκανοπέδια τοῦ Τάγου καὶ τοῦ Γουαδιάνα.

ΓΟΥΑΔΑΛΟΥΠΗΣ (Τάγμα τῆς ἁγίας), τάγμα συστὰν ὑπὸ τοῦ Ἰτουρβίδου, αὐτοκράτορος τοῦ Μεξικοῦ, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς πολιούχου ἁγίας τῶν Πολιτειῶν αὐτοῦ. Εἰσήχθη αὐθις εἰς χρῆσιν ὑπὸ τοῦ προέδρου Σάντα-Ἄννα, τῷ 1854. Οἱ ἱππόται αὐτοῦ φέρουσι μανδύαν μεταξωτὸν, κυανοῦν καὶ χρυσοκέντητον.

ΓΟΥΑΔΑΛΟΥΠΗΣ, (Παναγία τῆς), *Nuestra Senora de Guadalupe*, χωρίον τοῦ Μεξικοῦ. Κάτοικ. 2,000. Πλουσία ἐκκλησία, ἱερὸν προσκύνημα.

Γουαδαλούπης (Παναγία τῆς), *Guadalupe* (*Nuestra Senora de*), πόλ. τοῦ Μεξικοῦ, ἐν τῇ Πολιτείᾳ τῆς Ζακατέκας, καὶ 5 χιλιάμ. μακρὰν τῆς πόλεως ταύτης. Ὡραία ἐκκλησία. Ἡ μόνη ὁδὸς ἀπὸ τῆς Πολιτείας τῆς Ζακατέκας εἰς τὴν τοῦ Ζαλίσκου.

ΓΟΥΑΔΑΡΜΕΝΑΣ, ποτ. τῆς Ἱσπανίας, πηγάζων πλησίον τοῦ Ἀλκαζὰρ (Ἀλβακήτη), καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Γουαδαλιμὰρ, ἐκ τῆς δεξιᾶς ὄχθης. Ῥοῦς 150 χιλιαμ.

ΓΟΥΑΔΑΡΡΑΜΑ (Σιέρρα δέ), ἄλυσις ὀρέων ἐν Ἱσπανίᾳ, πρὸς τὸ κέντρον, ἀρχομένη ἀπὸ τῶν πηγῶν τοῦ Ξαλῶνος, χωρίζουσα τὰ λεκανοπέδια τοῦ Δούρου καὶ τοῦ Τάγου, ἐκτεινομένη ἀπὸ τῶν ΒΔ πρὸς τὰ ΝΑ μεταξὺ τῶν δύο Καστιλλιῶν, καὶ συνδέουσα τὴν Σόμο-Σιέρραν μετὰ τῶν ὀρέων Ὁὰ Γρέδος.

ΓΟΥΑΔΑΡΡΑΜΑΣ, ποτ. τῆς Ἱσπανίας, ἐν ταῖς ἐπαρχ. τῆς Μαδρίτης καὶ τοῦ Τολέδου, πηγάζων ἀπὸ τῆς ὁμωνύμου Σιέρρα, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Τάγον, 17 χιλιάμ. πρὸς Δ τοῦ Τολέδου. Ῥοῦς 130 χιλιαμ.

ΓΟΥΑΔΕΛΟΥΠΗ, γαλλ. νῆσος τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, μία τῶν μικρῶν Ἀντιλλῶν, ἐπὶ τῆς 15ο 59′—16ο 40′ Β πλ. καὶ 63ο 20′-64ο 9′ Δ μήκ., μεταξὺ τῶν ἀγγλικῶν νήσων τῆς Ἀντιγούας πρὸς Β, τῆς Δομινίκας πρὸς Ν. (61 χιλιάμ.), καὶ τῆς Μαρτινίκας 139 χιλιάμ. ΒΑ. Σύγκειται ἐκ δύο νήσων, τῆς *Grande Terre* πρὸς τὰ ΒΑ καὶ τῆς *Basse Terre* πρὸς τὰ ΝΔ, χωριζομένων διὰ μικροῦ πορθμοῦ, 8 χιλιαμ. τὸ μῆκος καὶ 60 μέτρ. τὸ πλάτος κατὰ μέσον ὄρον, λεγομένου *Rivière Salée* (Ἁλμυρὸς ποταμός). Ἐπιφάνεια 138,200 ἑκταρίων. Πληθ. 133,092 κατ. ὧν τὰ 3/4 ἀπαρτίζουσιν οἱ μαῦροι. Πρωτ. ἡ *Basse Terre*. Κυριωτέρα πόλις ἡ λεγομένη *Pointe-à-Pitre*. Κλίμα γενικῶς ὑγιεινόν· συχνοὶ τυφῶνες καὶ σεισμοί. Ἡ γῆ τῆς *Basse Terre*, βουνώδης καὶ δασώδης, ἔχει τὸ ἡφαίστειον *la Soufrière* (1,158 μέτρ. ὕψ.) καὶ οὐδόλως εἶναι καλλιεργημένη ἐπὶ τῶν παραλίων, ἡ δὲ τῆς *Grande Terre* εἶναι εὔφορος εἰς ἀρώματα, σακχαροκάλαμα, καφὲν, κακάον, ἰνδικὸν, γιγγίβερι, καπνὰ, μανιόκαν, γαιώμηλα, ἴγναμον, πορτοκάλια, ἔβενον, βατάνας, κλπ., ἰατρικὰ φυτὰ, ἅτινα ἀποτελοῦσι μετὰ τῆς «μελάσσης», τῆς «ταφίας» καὶ τοῦ «ῥουμίου» τὴν βάσιν τοῦ ἐμπορίου τῆς ἐξαγωγῆς. Τῷ 1858, εἰσήχθησαν εἰς Γαλλίαν ἐκ Γουαδελούπης 28,674,144 μετρικοὶ τόννοι σακχάρεως, 112,415 καφὲ, καὶ 24,093 βάμβακος. Εἰσαγωγὴ οἴνων, οἰνοπνευμάτων, ποτῶν, ἀλεύρων, κοσμημάτων, σιδηρικῶν, ὑφασμάτων λινῶν καὶ κανναβίνων. Τὸ ὅλον τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου ὑπερβαίνει τὰ 37 ἑκατομμύρια φράγκων. Ἀποικιακὴ τράπεζα, συστᾶσα τῷ 1851, μετὰ κεφαλαίου ἐκ 3 ἑκατομμυρίων φρ. Ἡ νῆσος αὕτη, ὀνομαζομένη ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων «Καρουκέρα», ἀνεκαλύφθη τῇ 4 νοεμβρίου 1493, ὑπὸ τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου, ὅστις ὠνόμασεν αὐτὴν «Γουαδαλούπην» διότι τὸ σχῆμα τῶν ὀρέων αὐτῆς ἦτον ὅμοιον τῶν τῆς Σιέρρας τῆς Γουαδαλούπης ἐν Ἱσπανίᾳ. Οἱ Γάλλοι ἐγκατέστησαν αὐτόθι τῷ 1635, διώξαντες ἐξ αὐτῆς τοὺς Καραΐβας. Οἱ Ἄγγλοι κατέλαβον αὐτὴν τῷ 1759, 1794 καὶ 1810. Ὁ στρατηγὸς Δυγομμιὲ καὶ ὁ ποιητὴς Λεονάρδος ἐγεννήθησαν ἐπ' αὐτῆς. Ἡ διοίκησις τῆς Γουαδελούπης περιλαμβάνει ἐν ταῖς κτήσεσιν αὐτῆς τὴν *Marie-Galante*, τὰς *Saintes*, τὴν *Désirade* καὶ τὰ δύο τρίτα τῆς νήσου Ἁγίου Μαρτίνου. Ἡ δουλεία τῶν Μαύρων κατηργήθη ἐν αὐτῇ τῷ 1848. Ἐπισκοπὴ συνίστη αὐτόθι τῷ 1850 ὑπαγομένη εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Βορδιγάλων.

ΓΟΥΑΔΕ (Μαργαρίτα-Ἠλίας), ὁ ἐπονομασθεὶς «Δαντὴς τῆς Γιρόνδης», ἐγεννήθη ἐν *St. Emilion* τῷ 1758, ἀπέθ. τῷ 1794, διακεκριμένος δικηγόρος τοῦ Βορδὼ ἀπεστάλη εἰς τὴν νομοθετικὴν συνέλευσιν τῷ 1791, καὶ ὑπῆρξεν ὁ πλέον ἀτρόμητος ῥήτωρ, ὁ δραστηριώτατος, ὁ εὐγλωττότατος αὐτοσχεδιαστής. Ἐκλεγεὶς μέλος τῆς Συμβατικῆς Συνελεύσεως κατεψηφίσατο θάνατον τοῦ βασιλέως, ἀλλ' ἐκκαλῶν τὴν κρίσιν ἐπὶ τὸν λαόν. Κατεπολέμησε τὸν Ῥοβεσπιέρον καὶ τὸν Μαράτον μετὰ τοσούτου θράσους, ὥστε ἤκουσε κοτὲ τὸν ἐξῆς προφητικὸν ἀπόστροφον τοῦ Δαντῶνος· «Θέλεις τὸν κάλλιον καὶ ὀλιγίστης τὸν θάνατον!» Προγραφεὶς καὶ καταφυγὼν εἰς Καέν, ἐνεχειρήσατο εἰς Γιρόνδην μετὰ πολλῶν φίλων· αὐτοῦ πεπλανημένοι ἐπὶ πολλοὺς μῆνας

εἰς τὰ περὶ τὴν γενέθλιον αὐτοῦ πόλιν σπήλαια, ἔπεσεν εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν του τῇ 15 Ἰουλίου 1794, καὶ καταδικασθεὶς ὑπὸ στρατοδικείου ἐθανατώθη ἐν Βορδῶ, τῇ 17, ἀνελθὼν λίαν εὐθαρσῶς εἰς τὸ ἐκρίωμα.

ΓΟΥΑΔΙΑΝΑΣ, παρ' ἀρχ. Ἄ ν α ς, ποταμὸς τῆς Ἱσπανίας καὶ τῆς Πορτογαλίας πηγάζων ἀπὸ τῶν ἑλῶν τῆς ἐν Ἀλβακήτῃ *Bouillo*. Εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐπαρχίαν Κιουδὰδ-Ῥεάλ ἐν Ἀργαμασίλλᾳ, ἀφανίζεται ὑπὸ τοὺς καλαμῶνας, καὶ 20 χιλιάμ. μακρότερον, ἀναβλύζει ἐκ τῆς γῆς ἀφρίζων, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν ὠκεανὸν μετὰ ῥοῦν 640 χιλιαμέτρ., ὧν τὰ 65 μόνον εἶναι πλώϊμα.

ΓΟΥΑΔΙΑΝΑΣ ΜΕΝΟΡ (Γουαδιάνας ὁ μικρὸς), ποταμ. τῆς Ἱσπανίας, σχηματιζόμενος ἐκ τοῦ Γουαδὶξ καὶ τοῦ Βαρβάτα, ἐκβάλλει εἰς τὸν Γουαδαλκυβίρον.

ΓΟΥΑΔΙΞ, παρ' ἀρχ. Ἄ κ κ η, τετειχισμένη πόλ. τῆς Ἱσπανίας ἐν Γρενάδᾳ, ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ, 60 χιλιόμ. ΒΑ τῆς Γρενάδας· ὡραία μητρόπολις. Ὁπλοποιεῖα, μεταξουργεῖα, πανία πρὸς κατασκευὴν ἱστίων. Οἱ Μαῦροι κατεῖχον αὐτὴν μέχρι τοῦ 1489. Πληθ. τοῦ δήμου κάτ. 10,130.

ΓΟ-ΓΑΖ, ἄλλοτε ΒΟΛΛΑ-ΒΟΑ, πόλ. τῆς Βρασιλίας, πρωτ. τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχ., 976 χιλιάμετρα. ΒΔ τοῦ Ῥίο-Ἰανείρο, ἐπὶ τοῦ Βερμάλχου. Κάτοικ. ὀκτακισχίλιοι. Ἐπισκοπή.—Ἡ ἐπαρχία τῆς Γοὺὰζ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς αὐτοκρατορίας μεταξὺ τῶν τῆς Μαραγχάμης πρὸς τὰ ΒΑ τῆς Πάρας πρὸς Β καὶ πρὸς Δ, τοῦ Μάττο-Γρόσσο πρὸς Δ καὶ πρὸς Ν, τοῦ Ἁγ. Παύλου, Μίνας Γεράες, Περναμβούκης καὶ Πιώχης πρὸς Α, ἔχει κατοίκους 185,000. Χώρα ὀρεινή, ἀρδευομένη ὑπὸ τοῦ Τοκαντίνου καὶ Παραγύβα, καλυπτομένη ὑπὸ ὡραίων δασῶν, ἐν οἷς περιπλανῶνται ἰθαγενεῖς τινες φυλαί. Καλλιέργεια βάμβακος καὶ καπνῶν. Μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀδαμάντων. Κτηνοτροφία.

ΓΟΥΑΙΚΟΥΡΟΙ ἢ ΓΟΥΑ-ΓΚΟΥΡΟΙ, ἰθαγενὴς λαὸς τῆς Ν Ἀμερικῆς διεσπαρμένος εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Παραγουάης, τῆς Βρασιλίας καὶ τῆς Πολιτείας τῆς Βουένος Ἄϋρες. Οἱ Γουαϊκοῦροι εἶναι ἐξαίρετοι ἱππεῖς, φοβεροὶ ἐν ταῖς μάχαις, ζῶντες ἀπὸ τῆς ἁλιείας, τῆς θήρας, καὶ τῆς κτηνοτροφίας.

ΓΟΥΑΙΜΑΡ, ΓΟΥΑ-ΓΑΙΑΡ ἢ ΟΥΑΙΜΑΡ Α', ὁ ἐπονομασθεὶς «Ποντρὲ» (γαλλιστὶ *de mauvaise mémoire*), ἕκτος ἡγεμὼν τοῦ Σαλέρνου, ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 877 μέχρι τοῦ 901. Ἦτον υἱὸς τοῦ Γουαιφὲρ, ὅστις προσέλαβεν αὐτὸν συμβασιλέα ἀπὸ τοῦ 877. Ἐβασίλευσε μόνος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, 880. Διετέλει ἐν συνεχεῖ πολέμῳ μετὰ τῶν Σαρρακηνῶν, οἵτινες λίαν ἐστενοχώρουν αὐτόν. Μὴ δυνάμενος δὲ ν' ἀντιστῇ κατ' αὐτῶν ἐπὶ πολὺν χρόνον, ἔθετο τὸ Κράτος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ἀνατολῆς Λέοντος ΣΤ', τοῦ λεγομένου «Φιλοσόφου», ἀλλ' οὗτος ἀντὶ νὰ βοηθήσῃ αὐτῷ ἀπεπειράθη ἵνα κυριεύσῃ τὸ Σάλερνον. Τότε ὁ Γουαιμὰρ συνεμάχησε μετὰ τοῦ Γούη, δουκὸς τοῦ Σπολητίου, οὗ ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα Βιοτὴν, καὶ ἀμφότεροι κατώρθωσαν νὰ ἐξελάσωσι τοὺς Ἕλληνας, τῷ 896. Ὁ Γουαιμὰρ, τῷ 893, προσέλαβε σύνθρονον τὸν υἱὸν αὐτοῦ Γουαιμὰρ Β', ἡ δὲ προφύλαξις δὲν ἀπέβη ἀνωφελὴς, διότι τῷ 897, ἐνῷ ἦτον ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Ἀδελίνου, ὁ πυργοδεσπότης, ὀνόματι Ἀδελφέριος, ὅστις ἐμνησικάκει κατ' αὐτοῦ ἐπὶ ἰδιαιτέρᾳ ὕβρει, ἐξώρυξε νύκτωρ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. Ἡ προδοσία αὕτη ἔτι πλέον παρώξυνε Γουαιμὰρ τὸν Α', οὗ ὁ χαρακτὴρ καὶ πρότερον μὲν ἦτο παράφορος καὶ βίαιος, τότε δὲ μάλιστα δὲν ἐγνώριζεν ὅρια καὶ περιήγαγεν εἰς ἀπελπισίαν τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ, οἵτινες περιώρισαν αὐτὸν ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ ἁγίου Μαξίμου καὶ διέταξαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ νὰ λάβῃ τὰς ἡνίας τῆς κυβερνήσεως.

Γ ο υ α ι μ ὰ ρ Β', ὁ ἐπονομασθεὶς Ἀγαθὸς (*de Bonne Mémoire* γαλλιστὶ), ἕβδομος ἡγεμὼν τοῦ Σαλέρνου, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 893 μέχρι τοῦ 933. Ἤρξατο κυβερνῶν μόνος τῷ 901, καὶ μικρὸν μετὰ τὴν στέψιν αὐτοῦ ἔλαβε τὰ ὅπλα ὅπως ὑποστηρίξῃ τὰς ῥᾳδιουργίας Πέτρου τοῦ ἐπισκόπου Βενεβέντου, κατὰ τοῦ ἡγεμόνος αὐτοῦ Ἀτενούλφου. Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην ἐνίκησε τὸ δίκαιον, ὁ δὲ Γουαιμὰρ ἠναγκάσθη νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν εἰρήνην. Τῷ 929 ἤνωσε τὰ ὅπλα αὐτοῦ μετὰ τῶν τοῦ Λανδόλφου, δουκὸς τοῦ Ἀτενούλφου, ὅπως ἐπιτεθῇ κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐν Ἀπουλίᾳ. Τῷ 933 διενεμήθη τὴν ἐξουσίαν μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Γισούλφου τοῦ Α'. Τῷ 943 ἔζη εἰσέτι.

Γ ο υ α ι μ ὰ ρ Γ', τρισκαιδέκατος ἡγεμὼν τοῦ Σαλέρνου, ἀποθ. τῷ 1027. Ἦτο δεύτερος υἱὸς τοῦ ἐκ Τοσκάνης Ἰωάννου Λαμβέρτου, ὅστις ἄγνωστον πῶς κατέλαβε τὴν ἀρχὴν ἐν Σαλέρνῳ. Ὁ Γουαιμὰρ, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πρωτοτόκου αὐτοῦ ἀδελφοῦ Γούη, τῷ 988, προσεληφθη συμβασιλεὺς ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ πρώτων ἔ-

σχεν ἀντιπάλους τοὺς Σαρρακηνούς, οἵτινες πολλάκις κατελεηλάτησαν τὴν χώραν αὐτοῦ καὶ ἐκράτουν αὐτὸν ὡς πολιορκημένον ἐν τῇ πρωτευούσῃ του. Περὶ τὸ 1003, τεσσαράκοντα νορμανδοὶ προσκυνηταὶ ἐπανερχόμενοι ἐκ τῆς Ἁγίας Γῆς ἐπὶ πλοίων τῆς Ἀμάλφης, εὑρίσκοντο ἐν Σαλέρνῳ, ὅτε σαρρακηνὸς σόλος ἦλθεν ὅπως ἐξυβρίσῃ τὴν πόλιν καὶ ἀπαιτήσῃ φόρον. Οἱ κάτοικοι τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας ἐξεδόθησαν εἰς τὴν τρυφὴν καὶ ἡδυπάθειαν καὶ ἐντελῶς ἐκνευριαθέντες ἀπώλεσαν πᾶν θάρρος· ὅθεν ἔμελλον ν' ἀποτίσωσιν ἀνάνδρως τὸν ζητούμενον φόρον, ὅτε οἱ τεσσαράκοντα νορμανδοὶ ἱππόται ἠτήσαντο παρὰ τοῦ Γουαιμὰρ ὅπλα καὶ ἵππους, ἀνέῳξαν τὰς πύλας τῆς πόλεως, ἐφώρμησαν κατὰ τῶν Σαρρακηνῶν καὶ ἔτρεψαν αὐτοὺς εἰς φυγήν. Οἱ κάτοικοι τοῦ Σαλέρνου ἐμιμήθησαν τότε τὸ παράδειγμα τῶν ἀνδρείων ξένων, καὶ ἀγόμενοι ὑπὸ τοῦ θούκὸς αὐτῶν συνεπλήρωσαν τὴν ἧτταν τῶν μουσουλμάνων, ὧν τὰ πτώματα κατεκάλυψαν τὸ πεδίον, μόλις ὀλίγων σωθέντων εἰς τὰ πλοῖα. Ὁ Γουαιμὰρ ἐπεδαψίλευσε τιμὰς καὶ δῶρα τοῖς ἐλευθερωταῖς καὶ ἐπειράθη ὅπως ἑλκύσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλήν του διὰ λαμπροτάτων ὑποσχέσεων, ὅτε δὲ εἶδεν ὅτι ἐπέμενον ν' ἀπέλθωσιν εἰς Καμπανίαν, ἐδεήθη αὐτῶν νὰ προσκαλέσωσι τοὐλάχιστον ἐκ μέρους του τοὺς ὁμοεθνεῖς των ὅπως ὁράμωσιν εἰς ἐπικουρίαν αὐτοῦ κατὰ τῶν πολεμίων. Ὑπεσχέθη δὲ κτήματα καὶ χρήματα τοῖς βουλομένοις νὰ ἐγκατασταθῶσι παρ' αὐτῷ. Καὶ ἀπηλλάγη μὲν οὕτω τῶν Σαρρακηνῶν, ἀλλ' εἵλκυσεν εἰς τὰς χώρας αὐτοῦ τυχοδιώκτας, οἵτινες ὕστερον ἐδασίλευσαν τοῦ πλείστου μέρους τῆς χερσονήσου. Γουαιμὰρ ὁ Γ' ἐνυμφεύθη τὴν Γαιτελγρίμην, ἐξ ἧς ἐγέννησε τρεῖς υἱούς, τὸν Ἰωάννην καὶ τὸν Γουαιμὰρ, οἵτινες μετέσχον τῆς βασιλείας καὶ τὸν Πανδοῦλφον, ὅστις ἐγένετο δοὺξ τοῦ Σορρέντου. Τῷ 1016, κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἔθιμον, Γουαιμὰρ ὁ Γος' προσέλαβε συμβασιλέα τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ υἱόν, Ἰωάννην Β'ον, ὅστις ἀπέθανε κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1018, καὶ τῇ 21 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἀντικατέστησε τὸν ἀποθανόντα διὰ τοῦ δευτέρου υἱοῦ, τοῦ ἔτι ἀνηλίκος Γουαιμὰρ Δ'.

Γουαιμὰρ Δ'ος, τεσσαρακαιδέκατος ἡγεμὼν τοῦ Σαλέρνου, γενν. περὶ τὸ 1025, δολοφονηθεὶς τῷ 1052. Διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ τῷ 1031. Τῷ 1038 προσέλαβε συμβασιλέα τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ υἱὸν Ἰωάννην Γ', ἀποθανόντα μετὰ δύο ἔτη, καὶ ἀντικατασταθέντα ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Γισούλφου Β'. Ὁ Γουαιμὰρ (ξίπτε νε κατ' ἀρχὰς τὸ Κράτος αὐτοῦ, λαβὼν δῶρον παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Κορράδου τοῦ Σαλικοῦ τὸ πριγκηπάτον τῆς Καπούης, τὸ ὁποῖον ἀφῄρεσεν ἀπὸ τοῦ Πανδόλφου Δ'ου, καὶ διὰ τῆς κατακτήσεως ὁλοκλήρου τῆς Ἀμάλφης, τῇ βοηθείᾳ τῶν Νορμανδῶν. Τῷ 1040 ἐπέβαμε τὸ δουκάτον τοῦ Σορρέντου, εἶτα τὴν Καλαβρίαν καὶ τὴν Ἀπουλίαν, ἐθεμελίωσε τῷ 1044 τὸ φρούριον τῆς *Squillace*, καὶ ἐπολιόρκησε τὴν Βάρην. Αἴφνης ἡ τύχη ἔστρεψεν αὐτῷ τὰ νῶτα· τῷ 1047, ὁ αὐτοκράτωρ Ἑρρῖκος Γ'ος ἐξηνάγκασεν αὐτὸν ν' ἀποδώσῃ τὸ πριγκηπάτον τῆς Καπούης τῷ Πανδόλφῳ Ε'. Μέχρις ἐκείνου τοῦ χρόνου οἱ Νορμανδοὶ ἐτάσσοντο ὑπὸ τὰς σημαίας αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπειδὴ δυσηρέστησεν αὐτοῖς ἐγκατελείφθη καὶ περιωρίσθη ὑπ' αὐτῶν μόνον ἐν Σαλέρνῳ καὶ ἐν Ἀμάλφῃ, ἧς μάλιστα οἱ κάτοικοι ἐδείκνυντο ἀποδυσπετοῦντες πρὸς τὸν ζυγὸν αὐτοῦ. Τῷ 1052 πλέξαντες συνωμοσίαν ἐφόνευσαν τὸν Γουαιμὰρ μεταβαίνοντα ἐξ Ἀμάλφης εἰς Σάλερνον, ἐπὶ τῆς παραλίας διὰ τριάκοντα ἐξ τραυμάτων ἐγχειριδίου. Γουαιμὰρ ὁ Δ' κατέλιπε τέσσαρα τέκνα· τὸν διαδεξάμενον αὐτὸν Γίσουλφον Β'ον, τὸν Ἰωάννην, τὴν Σικελγαΐτην, γυναῖκα τοῦ περιωνύμου Ῥοβέρτου Γουισκάρδου, καὶ τὴν Γαιτελγρίμην ἐλθοῦσαν εἰς πρῶτον γάμον μετὰ τοῦ Ζουρδαὶν πρίγκηπος τῆς Καπούης, καὶ εἰς δεύτερον μετὰ τοῦ Οὔγκη δὲ Παΐδα.

ΓΟΥΑΙΡΑΙ ἢ ΓΟΑΧΙΡΟΙ, ἰθαγενὴς λαὸς τῆς Ν Ἀμερικῆς, πλησίον τοῦ Μαρακαΐβου κόλπου.

ΓΟΥΑΙΤΕΚΑΣ (κόλπος τῆς), κόλπος τοῦ μεγάλου Ὠκεανοῦ, ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Χιλῆς, κλειόμενος πρὸς Ν ὑπὸ τοῦ ἀρχιπελάγους τῶν τριῶν Ὁρίων, περιλαμβάνει τὰς νήσους δὲ Λὸς Χόνος καὶ μέρος τῶν Χιλόων νήσων. Μῆκ. 80 χιλιαμ. καὶ εὖρος 135.

ΓΟΥΑΚΑΡΑ, πόλις τῆς δημοκρατίας Βενεζουέλας ἐπὶ τῆς Β ὄχθης τῆς λίμνης Βαλεντίας. Κάτ. τετρακισχίλιοι.

ΓΟΥΑΛΔΟΣ ΠΡΙΟΡΑΤΟΣ (Γαλεάτζος), κόμης δὲ Κομάτσος, γενν. τῷ 1606 ἐν Βικεντίᾳ, ἀπὸ. τῷ 1678, ἠσπάσατο νεώτατος τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, διέπρεψεν ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Ῥοχέλλης, ὑπηρέτησεν ἐν Γερμανίᾳ παρὰ τῷ Οὐαλλενστεῖν καὶ ὕστερον ἐπεδόθη εἰς ἱστορικὰς συγγραφάς. Ὠνομάσθη ὑπὸ μὲν τῆς βασιλίσσης τῆς Σουηδίας Χριστίνας, ἱστοριογράφος τῆς αὐλῆς. Ἔγραψεν αὐτοῦ *Istoria delle guerre degl' imperatori Ferdinando* II e III, ἐν Βενετίᾳ, 1641, τόμ. 3, εἰς 4ον.

Istoria della Vita d'Alberto Waldstein, ἐν Λυῶνι, 1643, εἰς 4ον· *Vita e condizioni del cardinale Mazarini*, ἐν Κολωνίᾳ, 1662, εἰς 4ον· κτλ.

ΓΟΥΑΔΙΩΡ, πόλ. τῆς Ἰνδοστάνης, πρωτ. τοῦ βασιλείου τῆς Σινδυάχ, ἐν τῇ ἀρχ. ἐπαρχ. καὶ 105 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Ἄγρας, πλησίον τῆς Σουρίγκας. Κάτ. 80,000. Ὀχυρὰ ἀκρόπολις κτισθεῖσα ἐπὶ βράχου 100 μέτρων τὸ ὕψος. Ἡλώθη ὑπὸ τῶν Ἄγγλων τῷ 1780, 1804 καὶ 1844.

ΓΟΥΑΔΙΕΡΗ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, 22 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Ῥηγίου. Κάτ. 5,860.

ΓΟΥΑΜ, ΓΟΥΑΧΑΜ ἢ ΣΑΝ-ΖΟΥΑΝ, νῆσος τοῦ Μεγάλου Ἰσημερινοῦ Ὠκεανοῦ, ἡ μεσημβρινωτάτη τοῦ συμπλέγματος τῶν Μαριάνων (Μικρονησία), ἐπὶ τῆς 13ο 28′ 19″ Β πλ., καὶ τῆς 142ο 26′ 7″ Α μήκ. Πρωτ. *Sant-Ignazio-de-Agagna*· ἔχει 200 χιλιαμ. περιφέρειαν καὶ κατοίκους 5,500 (ἄλλοτε 44,000, κατὰ τοὺς θαλασσοπόρους). Ὕφαλοι ἐκ κοραλλίων κατὰ τοὺς αἰγιαλούς. Οἱ ἐγχώριοι φημίζονται ὡς ἐπιτηδειότατοι εἰς τὸ κατασκευάζειν πιρόγας.— Ἡ νῆσος αὕτη ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ Μαγελλάνου τῷ 1521.

ΓΟΥΑΜΑΓΚΑ, ἴδ. ΧΟΥΑΜΑΓΚΑ ἢ ΟΥΑΜΑΓΚΑ.

ΓΟΥΑΜΑΣ, ποταμ. τῆς Βρασιλίας, πηγάζων ἐκ τῆς χώρας τῶν Τοπινα μβούων, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸ Τοκαντῖνον ἐν Πάρᾳ. Ῥοῦς 450 χιλιαμέτρων.

ΓΟΥΑΜΑΣΟΥΚΟΝ ἢ ΓΟΥΑΜΑΧΟΥΚΟΝ, πόλ. τοῦ Περοῦ, ἐν μέσῳ τῶν Ἄνδεων, 62 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Τρουξίλλου. Τὸ ἀπ' αὐτῆς ἐπονομαζόμενον μέρισμα ἔχει 130 χιλιαμ. μῆκος καὶ 100 πλάτος· κατοίκους δὲ 40,000.

ΓΟΥΑΝΑΒΑΚΙΑ, πόλ. τῆς νήσου Κούβας, ἐν τῷ Δυτικῷ νομῷ, ἐπὶ ὁμωνύμου κόλπου, 4 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Ἀβάνας Κάτ. 6,700. Μεταλλικὴ πηγὴ καὶ λουτρά.

ΓΟΥΑΝΑΞΟΥΑΤΟΝ ἢ ΣΑΝΤΑ-ΦΕ-ΔΕ ΓΟΥΑΝΑΞΟΥΑΤΟ, πόλ. τοῦ Μεξικοῦ, πρωτ. τοῦ ὁμωνύμου νομοῦ, 253 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Μεξικοῦ ἐπὶ τῆς 21ο 0′ 15″ Β πλ. 103ο 15 Δ μήκ. Κάτ. 50,000 (μετὰ τῆς περιφερείας ἄλλοτε 90,000). Νομισματοκοπεῖον. Πλούσια μεταλλεῖα ἀργύρου. Ἐθεμελιώθη τῷ 1554, καὶ ἀνηγορεύθη πόλις τῷ 1741. Ὁ νομὸς τοῦ Γουαναξουάτου μεταξὺ μὲν τοῦ Σὰν-Λοὺη-Ποτόζη πρὸς Δ, τοῦ Ἄγκους Καλιέντες καὶ τοῦ Μισοακὰν πρὸς Δ καὶ πρὸς Ν, τοῦ ἐνωτικοῦ μέρισματος τοῦ Μεξικοῦ καὶ τοῦ νομοῦ τοῦ Κουαρετάξου πρὸς Α, ἔχει ἔκτασιν 31,914 τετραγ. χιλιαμ. καὶ 729,000 κατ. ὧν 180,000 Ἰνδοί.

ΓΟΥΑΝΑΡΑ, πόλις τῆς δημοκρατίας Βενεζουέλας, ἐπὶ ὁμωνύμου ποταμοῦ, 415 χιλιάμ. Ν Δ τῆς Καράκας. Κάτ. 12,000. Ἐμπόριον κτηνῶν καὶ ἡμιόνων.

ΓΟΥΑΝΑΧΑΝΗ (νῆσος). Ἴδ. ΚΑΤ.

ΓΟ-ΓΑΝΝΑ, πόλ. τῆς Βρασιλίας (Περναμβούκη), 66 χιλιάμ. τῆς Ὀλίνδας. Κάτ. 120,000 Ἐμπόριον βάμβακος καὶ βρασιλιανοῦ ξύλου.

ΓΟΥΑΝΟΥΚΟΝ. πόλ. τοῦ Περοῦ. Ἴδ. ΧΟΥΑΝΟΥΚΟΝ.

ΓΟΥΑΠΕ-Υ ἢ ΡΙΟ-ΓΡΑΝΔΕ, ποταμ. τῆς δημοκρατίας τῆς Βολιβίας, εἰσβάλλων εἰς τὸν Μαρομὲ, καὶ πηγάζων πλησίον τοῦ Κοτζαμπαμπᾶ. Ῥοῦς 900 χιλιαμ.

ΓΟΥΑΠΟΡΗΣ ἢ ΙΤΕΝΕΖ, ποτ. τῆς Βρασιλίας πηγάζων ἀπὸ τοῦ Κάμπος-Παρέξις, χωρίζει τὴν Βρασιλίαν ἀπὸ τῆς Βολιβίας καὶ ἑνοῦται μετὰ τοῦ Μαμορὲ σχηματίζων οὕτω τὸν Μαδέιρα. Ῥοῦς 1,100 χιλιαμ.

ΓΟΥΑΡΑΝΟΙ ἢ ΟΥΑΡΑΝΟΙ, ἰθαγενὴς λαὸς τῆς Ν Ἀμερικῆς, κατοικῶν παρὰ τὸν Παράνον, ἐν Οὐρουγουνάῃ καὶ Ἰβικούῃ. Συμποσοῦνται εἰς 200,000. Προσκληθέντες παρὰ τῶν Ἰησουϊτῶν κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα ἀπετέλουν μικρὰν δημοκρατίαν ὑπὸ τὸ θρησκευτικὸν τοῦτο τάγμα.

ΓΟΥΑΡΑΥΝΟΙ, ἰθαγενὴς λαὸς τῆς Ν. Ἀμερικῆς, κατοικῶν τὸ δέλτα τοῦ Ὀρενόκου ἐν τῇ δημοκρατίᾳ τῆς Βενεζουέλας. Πάντες σχεδὸν ἁλιεῖς, ζῶσιν ἐντὸς τῶν λέμβων αὐτῶν ἢ τῶν καλυβῶν, ἃς κατασκευάζουσιν ἐπὶ ὑψηλῶν «μαγγλιέρων» (εἴδος κιωνοκάρπων δένδρων). Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν συμποσοῦται εἰς 10,000.

ΓΟΥΑΡΔΑ, ἀρχ. *Lancia Oppidana*, πόλις τῆς Πορτογαλίας (Βεῖρα), περὶ τὸ Μόνδεγον, 920 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Κοϊμβρης. Κάτ. 20,500. Ἐπισκοπή· φροντιστήριον· ἀρχαῖα τείχη· ὡραία μητρόπολις, θεμελιωθεῖσα τῷ 1199 ὑπὸ τοῦ βασιλέως Δὸν Σάγχου, ὅστις ὠνόμασεν αὐτὴν *la Garda* (φρούριον), διότι προεφύλαττεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν Μαύρων. Θέατρον πολλῶν συμπλοκῶν τῶν Ἄγγλων καὶ Γάλλων τῷ 1810 καὶ 1811.

ΓΟΥΑΡΔΑΒΑΔΑΟΝ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας (Πῖραν Καλαβρία), 42 χιλιάμετρα πρὸς Ν. τοῦ Κατανζάρου, πλησίον τοῦ Ἰονίου πελάγους. Κάτ. περὶ τοὺς 3,400. Σημαντικὴ πανήγυρις.

ΓΟΥΑΡΔΑΦΟΥΗ, ἀρχ. *Aromatum promontorium*, ἀκρωτήριον τῆς Ἀφρικῆς, ἡ ἀνα-

τολικωτάτη ἄκρα, κατὰ τὴν ἐσχατιὰν τῶν ἀκτῶν τοῦ Ἄζαν καὶ τοῦ Ἀδὲλ ἐπὶ τῆς 11ο 47′ 16″ Β πλ., καὶ 48ο 59′ 23″ Α μήκ. Ὑψηλὴ κορυφή. Σχηματίζει τὸ ὅριον τῆς θερμοκρασίας καὶ τῶν διαφόρων ἀνέμων κατὰ τὰ παράλια ἐκεῖνα.

ΓΟΥΑΡΔΙΑ (ΑΑ), πόλ. τῆς Ἱσπανίας (Νέα Καστιλλία), 26 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Τολέδης. Κάτ. πεντακισχίλιοι. §—, πόλ. τῆς Ἱσπανίας ἐν Γαλικίᾳ, 63 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Γίγου, μετ' ἐμπορικοῦ λιμενίσκου καὶ ἁλιείας ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Μίγχου. Κάτ. 2,500. §—, πόλ. τῆς Ἱσπανίας (ἐν ταῖς βισκαϊκαῖς ἐπαρχίαις, Ἀλαύα), 25 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Βικτωρίας· κάτ. 2,500.

Γουάρδια-Σὰν-Φραμόνδη ἢ Γουάρδια-δέλε-Σόλε, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Βενεβέντου, 35 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Καπούης. Κάτ. 4362.

ΓΟΥΑΡΔΙΑΓΡΕΔΗ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας (Ἐντεῦθεν Ἀβρουττία), 17 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Κιέτης. Κάτ. 8,285.

ΓΟΥΑΡΕΝΑ, πόλ. τῆς Ἱσπανίας (Ἐστραμαδούρα), ἐπαρχ. τῆς Βαδαγιόζ, 19 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Μερίδας. Κάτ. τετρακισχίλιοι.

ΓΟΥΑΡΙΝΗΣ ἢ ΓΟΥΑΡΙΝΟΣ, σοφὸς Ἰταλὸς, γενν. ἐν Βερόνῃ τῷ 1370, ἀποθ. τῷ 1460, ἐχρημάτισε μαθητὴς Ἐμμανουὴλ τοῦ Χρυσολωρᾶ, ὅστις ἐδίδαξεν αὐτὸν τὴν ἑλληνικὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ πρῶτος ἔδωκε δημόσια μαθήματα τῆς ἡμετέρας γλώσσης ἐν Ἰταλίᾳ. Μετέφρασε λατινιστὶ τὸν Στράβωνα, κατὰ διαταγὴν τοῦ πάπα Νικολάου Ε′, ἔγραψε τοὺς Βίους τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους, καὶ συνέταξεν ἐπιτομὴν τῆς ἑλληνικῆς γραμματικῆς τοῦ Χρυσολωρᾶ.

Γουαρίνης (Βαπτιστὴς), ὁ υἱὸς τοῦ προηγουμένου, διεδέξατο αὐτὸν ὡς καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς ἐν Φερράρᾳ. Ἄγνωστος εἶναι ἡ ἐποχὴ τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Ἔχομεν αὐτοῦ πραγματείας *de Secta Epicuri*, *de Ordine docendi*, *de Regno administrando*, Σημειώσεις εἰς τὰ «Χρονικὰ» τοῦ Ὀβιδίου καὶ εἰς Κάτουλλον, δημηγορίας, ἐπιστολὰς, μεταφράσεις λόγων τινῶν τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ, «Λατινικὰς Ποιήσεις», τυπωθείσας ἐν Μοδένῃ τῷ 1496, κτλ.

ΓΟΥΑΡΙΝΗΣ (Ἰωάννης-Βαπτιστὴς), περιώνυμος Ἰταλὸς ποιητὴς, ἔγγονος τοῦ προηγουμένου, γεννηθεὶς ἐν Φερράρᾳ τῷ 1537, ἀποθ. τῷ 1612, ἐδίδαξε τὴν φιλοσοφίαν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς γενετείρας αὐτοῦ πόλεως. Διῆλθε τὴν ἡλικίαν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ δουκὸς Ἀλφόνσου τοῦ Β′, ἔνθα ἐγνώρισε τὸν Τάσσον, ἐγένετο δὲ φίλος καὶ ὕστερον ὑπερασπιστὴς αὐτοῦ. Ἐπετράπη παρὰ τοῦ Ἀλφόνσου πολλὰς διπλωματικὰς ἀποστολὰς, ἀλλ' ἐπειδὴ κακῶς ἠμείβετο ἀντὶ τῶν ἐκδουλεύσεων αὐτοῦ, κατέλιπε τὴν αὐλὴν τῆς Φερράρας, καὶ ἐτέθη ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν δουκῶν τῆς Σαβοΐας, τῆς Μαντούης, τῆς Φλωρεντίας, καὶ τοῦ Οὐρβίνου, ἀλλὰ παρ' οὐδενὶ τούτων ἔτυχεν ἰδιαιτέρας εὐνοίας. Τέλος ἀπεσύρθη εἰς Βενετίαν, ἔνθα ἀπέθανεν ἐντὸς ξενοδοχείου. Τὸ ἐπισημότατον τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ εἶναι τὸ *Pastor fido*, κωμικοτραγικὸν εἰδύλλιον εἰς 5 πράξεις καὶ ἐμμέτρως, ὅπερ παντταχοῦ ἔτυχεν ἐνθουσιώδους ἐπιδοκιμασίας, ἀλλ' οὗ ἡ προφανὴς ὁμοιότης μετὰ τοῦ «Ἀμύντα» τοῦ Τάσσου διήγειρε παρὰ τοῖς θιασώταις ἀμφοτέρων τῶν ποιητῶν συζήτησιν ἐξακολουθήσασαν καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτῶν. Πολλάκις ἐτυπώθη, μετεφράσθη εἰς πάσας σχεδὸν τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας, καὶ ἰδίως εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Pecquet, 1733. Ἐν μὲν τῷ «Ἀμύντᾳ» ἐπικρατεῖ μείζων γλαφυρότης καὶ καλλιέπεια, ἐν δὲ τῷ *Pastor fido* πλειότερον πῦρ καὶ ποικιλία· ὅθεν τὸ δεύτερον ποίημα δύναται νὰ θεωρηθῇ εὐλογώτερον τοῦ πρώτου ὡς τὸ πρωτότυπον τοῦ ἰταλικοῦ μελοδράματος. Τὰ «Συγγράμματα τοῦ Γουαρίνη» ἐδημοσιεύθησαν ἐν Βενετίᾳ, 1621, καὶ ἐν Φερράρᾳ, 1737, τόμ. 4, εἰς 4ον. Ὁ δὲ Βίος αὐτοῦ ἐγράφη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὑπὸ τοῦ Apostolo Zeno καὶ τοῦ Bardotti.

Γουαρίνης (Ἀλέξανδρος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ἀποθ. τῷ 1636, ὑπῆρξεν ἐπίσης ἀκόλουθος τοῦ δουκὸς τῆς Φερράρας. Κατέλιπε *la Bradamante gelosa*, κωμῳδίαν εἰς πράξεις 3, ἐν Φερράρᾳ, 1616, εἰς 4ον· *l'Apologia di Cesare*, ἐν Φερράρᾳ, 1638, εἰς 4ον, ἣν ὁ Baillet ἐξέλαβεν ὡς μετάφρασιν τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Καίσαρος· *il Farnetico savio*, διάλογον περὶ τῆς λεγομένης παραφροσύνης τοῦ Τάσσου, ἐν Φερράρᾳ, 1641, εἰς 8ον.

ΓΟΥΑΡΙΝΗΣ (Κάμιλλος-Γουαρίνος), ἀρχιτέκτων καὶ φιλολόγος, γενν. ἐν Μοδένᾳ τῷ 1624, ἀποθ. τῷ 1683. Κατεσκεύασεν ἐν Τουρίνῳ καὶ ἄλλαις πόλεσι πολλὰ ἀξιόλογα μνημεῖα, κατέλιπε δὲ διάφορα συγγράμματα.

ΓΟΥΑΡΙΝΟΣ, φιλολόγος, ἴδ. ΦΑΒΟΡΙΝΟΣ.

ΓΟΥΑΡΝΕΡΙΟΣ, περιώνυμος κιθαρῳδὸς τοῦ ΙΖ′ αἰῶνος, γενν. ἐν Κρεμόνῃ.

ΓΟΥΑΣΚΟΣ (Ὀκταβιανὸς ὁ Ἐ), σοφὸς πεδεμόντιος, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιγραφῶν

καὶ τῆς φιλολογίας ἐν Παρισίοις, γενν. ἐν Πινερόλῃ τῷ 1712, ἀποθ. τῷ 1781, συνεδέθη διὰ φιλικῶν δεσμῶν μετὰ τοῦ Μοντεσκίου, περιηγήθη σχεδὸν ὅλην τὴν Εὐρώπην καὶ ἐφειλκύσατο τὴν εὔνοιαν τῆς Μαρίας Θηρεσίας καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Σαρδηνίας. Ἔχομεν αὐτοῦ «Περὶ γρήσεως τῶν ἀγαλμάτων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις» καί τινα ἱστορικὰ συγγράμματα.

ΓΟΥΑΣΤ (ὁ μαρκήσιος τοῦ), ἴδ. ΑΒΑΛΟΣ (Ἀλφόνσος Γ').

ΓΟΥΑΣΤΑΛΛΑ, *Guadistallum*, ὀχυρὰ πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας (ἐπαρχ. Ῥηγίου), πλησίον τῆς συρροῆς τοῦ Πάδου καὶ τοῦ Κροστόλου, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης καὶ ἐνὸς τῶν σημαντικῶν μερῶν τοῦ πρώτου τῶν ποταμῶν αὐτῆς, 27 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Πάρμας, ἐπὶ τῆς 44ο 54′ 56″ Β πλ. καὶ 8ο 18′ 43″ Α μήκ. Κάτ. περὶ τοὺς δεκακισχιλίους. Πρωτ. περιφερείας καὶ ἄλλοτε ὁμωνύμου δουκάτου· ἐπισκοπή· φροντιστήριον· λατινικὴ σχολή. Ἐμπόριον σίτου, οἴνων καὶ ὀπωρῶν. Πολλάκις διαφιλονεικηθεῖσα κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, ἐγένετο τῇ 19 σεπτεμβρίου 1734, θέατρον νίκης τῶν Γάλλων κατὰ τῶν Αὐτοκρατορικῶν. — Τὸ ἀρχαῖον δουκάτον τῆς Γουαστάλλας, περιλαμβανόμενον ἄλλοτε ἐντὸς τοῦ τῆς Πάρμας, οὗ ἐσχημάτιζε μέρισμα, ἔχει ἐπιφάνειαν 317 τετραγωνικῶν χιλιαμέτρων. Μῆκος 16, πλάτ. 14· κάτ. 50,470. Γῆ εὐφορωτάτη εἰς ὀρύζιον. Ἀεδοῦσα πολλοὺς ἰδιαιτέρους ἡγεμόνας μέχρι τοῦ 1677, περιῆλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν δουκῶν τῆς Μαντούης, εἶτα ὑπετάγη εἰς τὴν Αὐστρίαν, 1708, ἥτις διὰ τῆς ἐν Ἀκουϊσγράνῳ συνθήκης, 1748, παρεχώρησεν αὐτὴν εἰς τὸν δοῦκα τῆς Πάρμας. Ὁ Ναπολέων Α', κύριος τῆς Ἰταλικῆς χερσονήσου, περιέλαβεν αὐτὴν τῷ 1796 ἐν τῇ ἐπὶ τάδε τῶν Ἀλπέων Δημοκρατίᾳ καὶ ὕστερον ἐδωρήσατο τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ Παυλίνᾳ. Τῷ 1815, ἀπετέλεσε μέρος τῆς προικὸς τῆς αὐτοκρατείρας Μαρίας Λουΐζας, μεθ' ἧς τὸν θάνατον, 1847, παρεχωρήθη τῷ δουκὶ τῆς Μοδένας.

ΓΟΥΑΣΤΑΛΛΙΝΟΙ, ἴδ. ΒΑΡΝΑΒΙΤΑΙ.

ΓΟΥΑΤΕΜΑΛΑ ἢ ΓΟΥΑΤΙΜΑΛΑ (ΝΕΑ), ἱσπανιστὶ *Gualimala-la-Nueva*, πόλ. πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου δημοκρατίας καὶ πάσης τῆς κεντρικῆς Ἀμερικῆς μέχρι τοῦ 1839, ἐπὶ τοῦ Ῥίο δὲ-λὰς-Βάκκας, πλησίον τοῦ μεγάλου ὠκεανοῦ, 170 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Σὰν Σαλβαδόρου, ἐπὶ τῆς 14ο 37′ Β πλ. καὶ 92ο 56′ Δ μήκους. Κάτ. 36,000. Ἀρχιεπισκοπή· φροντιστήριον· πανεπιστήμιον· λύκεια· πολυάριθμα σχολεῖα· βιβλιοθήκη· ἐπιστημονικαὶ συλλογαί· σοφοὶ σύλλογοι· νομισματοκοπεῖον· τελωνεῖον. Κειμένη ἐπὶ εὐρείας καὶ τερπνῆς πεδιάδος, ὑπὸ ὡραῖον οὐρανόν, μετὰ κλίματος γενικῶς εὐκράτου ἡ πόλις αὕτη εἶναι ἀρκούντως εὔκτιστος· μία δὲ μάλιστα τῶν πλατειῶν αὐτῆς εἶναι ἀξιοθέατος ὡς κοσμουμένη ὑπὸ ὡραίας κρήνης καὶ ἔχουσα συνηνωμένας πολλὰς μεγάλας οἰκοδομάς, ἤτοι τὴν μητρόπολιν, τὰ μέγαρα τοῦ ἀρχιεπισκοπείου, τῆς κυβερνήσεως καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ ἐν τῶν φροντιστηρίων. Βιομηχανία προοδεύουσα· μουσικὰ ἐργαλεῖα· γλυπτικὴ καὶ χρυσοχοΐα. Γῆ εὐφορωτάτη. Σημαντικὴ καλλιέργεια κοχενίλλης, κακάου, καφέ, ἀραβοσίτου, σακχάρεως, καπνῶν. Ἐμπόριον φημιζομένου ἰνδικοῦ, βοείων δερμάτων, «καουτσούκ». Ἡ πόλις ἐθεμελιώθη μετὰ τὸν σεισμὸν ὅστις κατέστρεψε τὴν Παλαιὰν Γουατεμάλαν τῷ 1774.

Γουατεμάλα (Παλαιὰ), πόλ. τῆς δημοκρατίας Γουατεμάλας, 35 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Νέας Γουατεμάλας, μεταξὺ τῶν ἡφαστείων τοῦ «Ἄγκουα» καὶ τοῦ «Φουέγου» (ὕδατος καὶ πυρός), ὧν τὸ μὲν ἐκφενδονίζει ὕδωρ τὸ δὲ πῦρ. Κάτ. 18,000· ὡραία μητρόπολις. Ἡ πόλις αὕτη θεμελιωθεῖσα τῷ 1524 ὑπὸ τῶν Ἱσπανῶν, ἠρίθμει 34,000 κατ. τῷ 1541, ὅτε κατεστράφη ἐξ ἐκρήξεως τῶν δύο ἡφαιστείων, καὶ παρευθὺς ἀνοικοδομηθεῖσα ἐγένετο ἕδρα τῆς γενικῆς Ἱσπανικῆς διοικήσεως τῆς Γουατεμάλας. Ἐρημωθεῖσα δὲ ὑπὸ σεισμοῦ τῷ 1774, ἀπώλεσε καὶ τὰς προνομίας καὶ μέρος τῶν κατοίκων αὐτῆς.

Γουατεμάλας (Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς ἢ τῆς), ἀρχ. ὁμοσπονδιακὴ δημοκρατία, πρωτ. «Σὰν-Σαλβατὸρ» (καὶ πρότερον «Νέα Γουατεμάλα», μεταξὺ τοῦ μεξικανικοῦ κόλπου πρὸς Β, τοῦ Μεξικοῦ πρὸς Δ, τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ πρὸς Ν, τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ καὶ τῆς θαλάσσης τῶν Ἀντιλλῶν πρὸς Α. Ἐπιφ. 500 χιλ. τετραγ. χιλιαμ. Πληθ. 2 ἑκατομμ. κατ. Ἡ χώρα αὕτη ἥτις ἠνωμένη ἄλλοτε μετὰ τῆς μεξικανικῆς Πολιτείας τῆς Σιάπας, ἀπετέλει τὴν γενικὴν ἱσπανικὴν διοίκησιν τῆς Γουατεμάλας, συνεχωνεύθη μετὰ τοῦ Μεξικοῦ τῷ 1821, καὶ ἐχωρίσθη ἀπ' αὐτοῦ, τῷ 1824, ὅπως σχηματίσῃ δημοκρατίαν καταργηθεῖσαν τῷ 1839, καὶ διαιρεθεῖσαν εἰς 5 ἀνεξαρτήτους δημοκρατίας· «Γουατεμάλαν» πρὸς Δ· «Ὀνδουρὸς» πρὸς τὰ ΒΑ, «Σὰν-Σαλβατὸρ» καὶ «Νικαραγούαν» πρὸς Ν, καὶ «Κόστα-Ρίκαν» πρὸς τὰ ΝΑ.

ΓΟΥΑΤΕΜΑΛΑΣ (δημοκρατία τῆς), ἄλλοτε μία τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς κεντρικῆς

'Αμερικῆς· πρωτ· «Νέα Γουατεμάλα», μεταξὺ τοῦ Μεξικοῦ πρὸς Β καὶ πρὸς Δ, τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ πρὸς Ν, τῶν Πολιτειῶν τοῦ Σὰν Σαλβατὸρ, τοῦ 'Ονδουρὰς καὶ τοῦ ὁμωνύμου κόλπου πρὸς Α. 'Επιφ. 100 χιλ. τετραγ. χιλιαμ. Πληθ. 1,100,000 κατ. Τῷ 1854, ἐθνικὴ συνέλευσις ἀνηγόρευσεν ἰσόβιον πρόεδρον τὸν στρατηγὸν δὸν 'Ραφαὴλ Καρρέραν.

ΓΟΥΑΤΙΜΟΖΙΝΟΣ, τελευταῖος ἰνδὸς αὐτοκράτωρ τοῦ Μεξικοῦ, διεδέξατο τὸν θεῖον καὶ πενθερὸν αὐτοῦ Μοντεζούμαν τῷ 1520, ἐπεχείρησεν ὅπως ἀποσείσῃ τὸν ζυγὸν τῶν 'Ισπανῶν, κατώρθωσε νὰ διώξῃ τὸν Κόρτες ἐκ τοῦ Μεξικοῦ, ἠττήθη καὶ αὐτὸς, πολιορκηθεὶς ἐν τῇ πρωτευούσῃ του, καὶ συνελήφθη φεύγων ἐπὶ τῆς λίμνης τοῦ Μεξικοῦ. Ἐξετέθη ὑπὸ τῶν 'Ισπανῶν, μετὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ αὐτοῦ, ἐπὶ ἀνημμένων ἀνθράκων, διότι δὲν ἠθέλησε νὰ φανερώσῃ τὸ μέρος ἔνθα εἶχε κεκρυμμένους τοὺς θησαυροὺς αὐτοῦ. Ὁ πουργὸς ὑπὸ τῶν πόνων δαμασθεὶς ἐφαίνετο ἐξαιτούμενος παρ' αὐτοῦ τὴν ἄδειαν νὰ λαλήσῃ. «Καὶ μήπως ἐγὼ κεῖμαι ἐπὶ κλίνης ῥόδων;» εἶπεν αὐτῷ ὁ μονάρχης. Ὁ Κόρτες αἰσχυνόμενος ἐπὶ τῇ ὠμότητι αὐτοῦ, ἐφείσατο τῆς ζωῆς του, ἀλλ' ὕστερον ἀπηγχόνισεν αὐτὸν, 1522, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ἐπειράθη νὰ ὁραπετεύσῃ. Ὁ Γουατιμοζίνος ἦγε μόλις τὸ 25ον ἔτος τῆς ἡλικίας.

ΓΟΥΑΤΤΑΝΗΣ ('Ιωσὴφ-'Αντώνιος) ἀρχαιολόγος, γενν. ἐν 'Ρώμῃ τῷ 1748, ἀποθ. τῷ 1830, ἐχρημάτισε γραμματεὺς τοῦ Πρανέζη, καὶ ἐδημοσίευσε πολλὰ ὠφέλιμα συγγράμματα, ἐξ ὧν ἀναφέρομεν τὰ ἑξῆς· *Monumenti antichi inediti . . . dell'anno*, 1701—80, ἐν 'Ρώμῃ, τόμ. 6, εἰς 4ον, μετὰ εἰκόνων· *Roma descritta ed illustrata*, ἐν 'Ρώμῃ, τόμ. 2, εἰς 4ον, 1806.

ΓΟΥΑ-ΓΑΚΙΑ, πόλ. τῆς δημοκρατίας τοῦ 'Ισημερινοῦ, πολεμικὸς καὶ ἐμπορικὸς λιμὴν σημαντικώτατος, ἐπὶ τοῦ Γουαϋακίλ, 30 χιλιάμετρ. μακρὰν τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ εἰς τὸν Μέγαν Ὠκεανὸν, 255 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Κίτου, ἐπὶ τῆς 2ο 11' 25'' Ν πλ. καὶ 82ο 18' 40'' Δ μήκους. Κάτ. 22 χιλ. Πρωτεύουσα τοῦ ὁμωνύμου νομοῦ. Ἐπισκοπή· κολλέγιον· σχολὴ ναυτικῆς· ὁπλοστάσιον· τελωνεῖον· ναυπήγια· γαλλικὸν προξενεῖον. Ἀτμόπλοια διὰ τὴν Ἰκουίκην. Πόλις κακῶς ἐκτισμένη μετὰ πολλῶν ξυλίνων οἰκιῶν. Ἐξαγωγὴ κακάου, κιγκίνας, ξυλικῆς, καπνῶν, δερμάτων, φαθίνων σκαφῶν, ἰνδοκαλάμων, κλπ. Τῷ 1849, ἀπέστειλαν τὸν Ἰσπανικὸν ζυγὸν, ἐγκατέστησαν δήμους ἀνεξαρτήτου Πολιτείας, εἶτα ἕνὸς τῶν 13 τμημάτων τῆς Κολομβίας, καὶ κατόπιν μιᾶς τῶν 7 ἐπαρχιῶν τῆς δημοκρατίας τοῦ Ἰσημερινοῦ, καὶ σήμερον εἶναι ἕδρα ἑνὸς τῶν 3 αὐτῆς νομῶν.

Γουαϋακυίλ, ποτ. τῆς Ν 'Αμερικῆς, ἐν τῇ δημοκρατίᾳ τοῦ 'Ισημερινοῦ πηγάζων ἀπὸ τῆς λίμνης Σαμποβαμβάν. Ῥοῦς εὐρὺς καὶ βαθὺς, 90 χιλιάμετρα πρὸς Ν, διὰ μέσου τῆς Γουαϋακυίλ, ἧς 30 χιλιάμ. κατωτέρω ἐκβάλλει εἰς τὸν Μέγαν 'Ωκεανὸν, διὰ τοῦ ὁμωνύμου κόλπου· συχναὶ πλημμυραι. Ὁ πλοῦς αὐτοῦ κινδυνώδης ἕνεκα τῶν ἀμμωδῶν ὑφάλων, ἃς μετακινοῦσι τὰ ῥεύματα. Πολυάριθμοι κροκόδειλοι.

Γουαϋακυίλ (Κόλπος τοῦ), κόλπος τοῦ Μεγάλου 'Ωκεανοῦ, μεταξὺ τῶν παραλίων τῆς δημοκρατίας τοῦ 'Ισημερινοῦ καὶ τοῦ Περοῦ. Βάθος πρὸς τὴν ξηρὰν 150 χιλιαμ. εὖρος κατὰ τὴν εἴσοδον, 240 χιλιαμ. Εἰς αὐτὸν ἐκβάλλουσιν ὁ Γουαϋακυίλ, ὁ Ναρωζάλ, ὁ Τουμβέζ, καὶ ὁ 'Ριο-δὲλος-Σουβόνες.

ΓΟΥΑ-ΓΚΟΥΡΟΙ, ἴδ. ΓΟΥΑΙΚΟΥΡΟΙ.

ΓΟΥΑ-ΥΜΑΣ, πόλ. τοῦ Μεξικοῦ (Πολιτεία Σονόρας), ὡραῖος καὶ εὐρὺς λιμὴν ἐπὶ τοῦ κόλπου τῆς Καλλιφορνίας ἐν τῷ μεγάλῳ ὠκεανῷ, 320 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Κιναλόας. Κάτ. τρισχίλιοι. Σημαντικὴ διαμετακόμισις μεταξὺ Κίνας καὶ Βορείου 'Αμερικῆς.

ΓΟΥΑ-ΥΡΑ (ΑΑ), ἢ ΑΑ ΓΟΑ-ΥΡΗ. πόλ. τῆς Βενεζουέλας μετὰ πεντακισχιλίων κατοίκων. Λιμὴν ὀλίγον ἀσφαλὴς, ἀλλ' εἰς ὃν πλεῖστα ἐλλιμενίζονται πλοῖα, ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῶν 'Αντιλλῶν, 17 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Καράκας, ἧς εἶναι ἐπίνειον, 10ο 36' 19'' Β πλ. καὶ 67ο 17' Δ μήκους. Κάτ. 8 χιλ. Γαλλικὸν προξενεῖον. 'Εμπόριον σημαντικώτατον διὰ θαλάσσης. Αὐτόθι ἔχουσιν οἱ ἔμποροι τοῦ 'Αμβούργου καὶ τῆς Βρέμης ἐμπορικοὺς οἴκους πρὸς παραλαβὴν τοῦ καφέ. Ἐξαγωγὴ κακάου, σακχάρεως, ἰνδικοῦ, δερμάτων. Κλίμα θερμότατον, πολλάκις ὀλέθριον τοῖς Εὐρωπαίοις. Θεμελιωθεῖσα τῷ 1588, κατεστράφη τῷ 1812 ὑπὸ σεισμοῦ· κατῳκεῖτο δὲ τότε ὑπὸ 13 χιλ. Ἐπολιορκήθη ἀνεπιτυχῶς ὑπὸ τῶν 'Αγγλων τῷ 1639 καὶ 1743.

ΓΟΥΒΕΑ, πολίχ. τῆς Πορτογαλίας, 80 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Κοϊμβρης. Κάτ. 1,700. 'Ανηγορεύθη μαρκησιάτον ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Γ' χαριζομένου τῷ εἴκῳ τῶν Σιλβα.

ΓΟΥΒΕΑΣ ('Αντώνιος δι), *Goveanus*, σοφὸς πορτογάλος, γενν. ἐν *Beja* (*Alentejo*) τῷ 1505, ἀποθ. ἐν Τουρίνῳ περὶ τὸ 1556, ἐγκατέστη ἐν Γαλλίᾳ, ἔνθα συνέθετο λατινικὰς ποιήσεις, καὶ ὑπηρετήσατο ἐπιμόρφως τὴν ἀριστοκλεί-

ΑΓΝΟΥΣΤΟΣ ΔΙΑΛΟΓΙΚΗ
Κοινωνία Συμβιβαστική
Δρυσσοτόλου (Π.Π.Δ.)

κὴν φιλοσοφίαν κατὰ τοῦ Ῥάμου. Ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀνδρέας συνέστησεν ἐν Κοιμβρῃ περιώνυμον σχολήν.

Γουβέας (Ἀντώνιος), ἐκ τοῦ οἴκου τῶν προηγουμένων, ἐγενν. περὶ τὸ 1575 ἐν Βέϳᾳ, ἀπέθ. τῷ 1628, εἰσήχθη εἰς τὸ μοναχικὸν τάγμα τῶν Ἐρημιτῶν τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου, ἀπεστάλη εἰς Γόαν τῷ 1597 ὅπως διδάξῃ τὴν θεολογίαν, μετέβη ἵνα αἰτήσηται παρὰ τοῦ μονάρχου τῆς Περσίας Σὰχ Ἄββας τὴν ἄδειαν τοῦ συστῆσαι καταστήματα ἐν τῷ Κράτει αὐτοῦ, ἐμβίφθη εἰς τὰς εἱρκτὰς, διέφυγε, καὶ ἐπανελθὼν εἰς Εὐρώπην ἔπεσεν εἰς χεῖρας ἀλγερίνων πειρατῶν, παρ' οἷς διετέλεσεν αἰχμάλωτος ὀκτὼ ἔτη. Κατέλιπε σὺν ἄλλοις *Relation de s guerres et victoires de Schah-Abbas*, κτλ.

ΓΟΥΒΒΙΟΝ, *Eugubium Iguvium*, πόλις τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, ἐν Ὀμβρικῇ, 35 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Περούζης. Κάτ. 21,360. Πρωτ. διοικήσεως. Ἐπισκοπή. Μέλλινα καὶ μετάξινα ὑφάσματα. Ῥωμαϊκὰ ἐρείπια. Ἶδ. ΕΥΓΟΥΒΙΟΝ.

ΓΟΥΒΕΝ, Γούβενα (*Gubena*), πόλις τῶν πρωσσικῶν ἐπικρατειῶν (Βρανδεβοῦργον), κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ Νείσα καὶ τοῦ Λούβστου, 44 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Φραγκφόρτης ἐπὶ τοῦ Ὀδερ. Κάτ. 12,000. Ἐριοῦχα, βέρματα καὶ καπνά. Ἐμπόριον καννάβεως καὶ πανίων. Ζυθοποιεῖα, βυρσοδεψεῖα.

ΓΟΥΒΙΩΝ-ΣΑΙΝ-ΣΥΡ (Λαυρέντιος, μαρκήσιος δέ), γενν. ἐν Τουλὼν τῷ 1764, ἐξ ἐνδεῶν γονέων, ἀποθ. τῷ 1830, ἐπεδόθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὰς τέχνας καὶ ἐδίδαξεν ἐπί τινα χρόνον τὴν ἐγκαυστικήν. Τῷ 1789, ἅμα ἐσπάσατο ἐνθέρμως τὰς νέας ἰδέας, ἐλαβε θέσιν ἐν τῷ ἐπιτελείῳ τῆς ἐθνοφυλακῆς τῶν Παρισίων, κατετάχθη τῷ 1792 εἰς τοὺς «Δημοκράτας Κυνηγοὺς» καὶ ἐν τάχει ἀνῆλθεν εἰς τοὺς ἀνωτάτους βαθμούς. Ἐξεστράτευσεν ὑπὸ τὸν Μασσέναν, μετέβη ὡς ἀρχιστράτηγος εἰς Πορτογαλίαν τῷ 1801, παρέστη εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Βενετίας, 1805, συνεστράτευσεν ἐπὶ τὴν Πρωσσίαν καὶ εἰς Πολωνίαν καὶ διωρίσθη διοικητὴς τῆς Βαρσοβίας. Ἄγων τὸ δον τάγμα τῆς μεγάλης στρατιᾶς, ἦρτυ τῷ 1812 κατὰ τοῦ Οὐϊττγενστάϊν τὴν ἐν Πολόσκη νίκην κτλ. Ὁ Γουβίων Σαὶν-Σὺρ ἐπαινεῖται ὡς γινώσκων κατὰ βάθος τὴν τακτικὴν τοῦ πολέμου, καὶ κατέλιπε διάφορα στρατιωτικὰ συγγράμματα.

ΓΟΥΓ (Ριχάρδος), *GOUGH*, ἀρχαιολόγος, ἐπονομασθεὶς «ὁ Κάμδεν τοῦ ΙΙΙ' αἰῶνος», ἐγενν. ἐν Λονδίνῳ τῷ 1735, ἀπέθ. τῷ 1809, διέθρεμε τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Σκωτίαν ἐπὶ 40 ἔτη, ὅπως εὕρῃ ὕλην πρὸς σύνταξιν τῶν διαφόρων αὐτοῦ συγγραμμάτων. Τὰ κυριώτερα τούτων εἶναι «Ἱστορία τοῦ Καρανσίου», Ἀνέκδοτα τῆς βρετανικῆς τυπογραφίας, Ἐπιτάφια Μνημεῖα τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

ΓΟΥΓΗ (Μαρία-Ὀλύμπου δέ), γεννηθεῖσα ἐν Μοντωβὰν τῷ 1755, ἀποθ. τῷ 1793, θυγάτηρ μεταπράτιδος γυναικείων φορεμάτων, μετέβη εἰς Παρισίους ὀκτωκαιδεκέτις, ἐνυμφεύθη τὸν Ὠβρὺ, οὗ οὐδέποτε ἔφερε τὸ ὄνομα, ἠσπάσατο τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπαναστάσεως καὶ συνέστησε μάλιστα, ὡς λέγουσι, γυναικεῖον σύλλογον. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐτόλμησε νὰ ὑπερασπισθῇ Λουδοβίκον τὸν ΙΣΤ' ἓν τισι τῶν συγγραμμάτων αὐτῆς, καὶ ἀφόβως κατεπολέμησε τὸ σύστημα τῆς τρομοκρατίας, ἔπεσε ταύτης θῦμα. Συνέθετο τὸν «Γάμον τοῦ Χερουβὶμ», κωμῳδίαν, 1785· *l' Homme généreux*, δρᾶμα, κτλ.

ΓΟΥΔΑ ἢ ΤΕΡ-ΓΟΥΒ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ὁλλανδίας ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ὁλλανδίᾳ, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Μικροῦ Ὑσσὲλ, 17 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Ῥοττερδάμης. Κάτ. 14,550. Μητρόπολις τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου μεθ' ὡραίων ὑαλωτῶν. Ζῦθος καὶ τυρός. Κατασκευὴ καπνοσυρίγγων. Πατρὶς τῶν ἀδελφῶν Οὐτμάνων.

ΓΟΥΔΑΛΟΥΡ ἢ ΓΟΥΔΕΛΟΥΡ, Καδαλόρη, πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης, προεδρεῖον 157 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Μαδράσης, καὶ 2 χιλιάμ. μακρὰν τοῦ κόλπου τῆς Βεγγάλης, ἀφ' οὗ ἔχει καλὸν λιμένα. Οἱ Γάλλοι ἐκυρίευσαν αὐτὴν τῷ 1758 καὶ τῷ 1782, ἀλλ' ἀπεδόθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν διὰ τῆς ἐν Βερσαλλίαις εἰρήνης, 1783.

ΓΟΥΔΖΕΡΑΤΗ, ἴδ. ΓΟΥΖΕΡΑΤΗ.

ΓΟΥΔΙΝΟΣ (Κάρολος-Στέφανος-Καῖσαρ), στρατηγὸς, γενν. ἐν Μοντάργῃ συμμαθητὴς τοῦ Βοναπάρτου ἐν τῇ σχολῇ τῆς Βριέννης, ὑπηρέτησε μετὰ διαφόρων βαθμῶν ἐν τῷ γαλλ. στρατῷ, ἐνίκησε τοὺς Αὐστριακοὺς καὶ τοὺς Ῥώσσους ἐν Ἁγίῳ Γυθάρδῳ, συνεξεστράτευσε μετὰ τῆς 3ης μεραρχίας τοῦ σώματος τοῦ Δοῦσου κατὰ τῆς Αὐστρίας τῷ 1801 καὶ τῷ 1806, 1807 κατὰ τῆς Πρωσσίας καὶ Πολωνίας. Ἐξεδείξατο δὲ σπανίαν ἀνδρείαν ἐν Ἐκμύλλῃ, Ῥατισβόνῃ καὶ Βαγράμῃ. Ἐφονεύθη τῷ 1812 ἐν ἀρχῇ τοῦ ῥωσσογαλλικοῦ πολέμου, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ μεραρχία αὐτοῦ ἔκειτο μίαν τοῦ ἐχθροῦ τάξιν ἐν Βολοντίνα-Γόρα. Ἐγεννήθη τῷ 1768.

ΓΟΥΔΙΝΟΣ ΔΕ ΛΑ ΒΡΕΝΕΛΛΕΡΙ (Παῦλος-Φίλιππος), φιλόλογος, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ

1738, ἀποθ. τῷ 1812, κατέλιπεν *Essai sur l'istoire des Comices de Rome, des Etats Généraux de France, et du Parlement d' Angleterre*, ἐν Παρισίοις, 1789, τόμ. 3, εἰς 8ον, σύγγραμμα στερηθὲν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, κτλ.

ΓΟΥΔΟΥΛΗΣ ἢ ΓΟΥΔΕΛΙΝΟΣ (Πέτρος), ποιητὴς ἐκ Τολώσσης, γενν. τῷ 1579, ἀποθ. τῷ 1649, ὁ δημιουργὸς τῆς λαγγεδοκικῆς ποιήσεως ἐν Γαλλίᾳ καὶ εἷς τῶν περιφημοτέρων ποιητῶν. Ἐν τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ θαυμάζεται ἡ Ὠδὴ εἰς τὸν θάνατον Ἑρρίκου τοῦ Δ'.

ΓΟΥΕΒΑΡΣ (Λούης-Βελὲς δὲ), ἱσπανὸς συγγραφεύς, ὁ ἐπονομασθεὶς «Σκάρρων τῆς Ἱσπανίας», κατέλιπεν ὑπὸ τὸν τίτλον ὁ «Ὀλίγον χωλὸς διάβολος» μυθιστορίαν, ἣν ἀπεμιμήθη ἐλευθέρως ὁ γάλλος Lesage, καὶ ἔγραψεν ὑπὲρ τὰς 400 εὐφυεστάτας κωμῳδίας, ὧν αἱ πλείσται ἀπωλέσθησαν. Ἐγενν. τῷ 1574, ἀπέθ. τῷ 1644.

ΓΟΥΕΒΡΟΙ ἢ ΓΚΕΒΡΟΙ (ἐκ τοῦ περσικοῦ Γκὲβρ, ἄπιστος), λαὸς τῆς Ἀσίας, διεσπαρμένος, ἐν Περσίᾳ καὶ πρὸ πάντων ἐν τῷ Φαρσιστὰν ἐξ οὗ ὠνομάσθησαν «Φαρσὴ»), ἐναντίος τῆς βωσσικῆς αὐτοκρατορίας καὶ ἐν Ἰνδοστάνῃ. Πυρολάτραι καὶ ὀπαδοὶ τοῦ Ζωροάστρου, οὗ εὐσεβῶς φυλάττουσι τὰ βιβλία, εἶναι πρᾶοι, φιλόξενοι καὶ εὐεργετικοί. Ἐν Βομβάῃ, ἔνθα ἀποτελοῦσι τὸ πλεῖστον τῶν κατοίκων, ἀσχολοῦνται εἰς τὴν οἰκοδομὴν οἰκιῶν. Ἐν Δαμασκῷ, κατὰ τὰ Β τῆς Βομβάης, διατηροῦσιν ἐν ναῷ ἀπὸ 1,200 ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα ἄσβεστον τὸ ἱερὸν πῦρ, ὅπερ ἐκ Περσίας παρέλαβον, ὅτε ἠναγκάσθησαν νὰ φυγαδευθῶσι διωκόμενοι ὑπὸ τῶν μουσουλμάνων.

ΓΟΥΕΛΔΡΗ, γερμανιστὶ *Gelderland*, λατινιστὶ *Geldria*, γαλλιστὶ *Gueldre*, ἐπαρχ. τοῦ βασιλείου τῆς Ὁλλανδίας μεταξὺ τῆς ἐπαρχ. Ὄβερ-Ὑσσελ ΒΑ τῶν πρωσσικῶν ἐπικρατειῶν πρὸς Α, τῆς ἀρκτώας Βραβάντης πρὸς Ν, τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Οὐτρέχτης καὶ τῆς Ὁλλανδίας πρὸς Δ καὶ τοῦ Ζουϋδερζέη ΒΔ. Ἐπιφ. 4,968 τετραγ. χιλιαμ. Πληθ. 405,500 κατ. Πρωτ. Ἀρνεμ. Κυριώτεραι πόλεις· Ζοῦτφεν, Νιμέγκη, Θίελ, Γῆ πεδινὴ καὶ ἀμμώδης, ἀρδευομένη ὑπὸ τοῦ Ὑσσελ καὶ τοῦ Ῥήνου, καλυπτομένη ὑπὸ ἑλῶν καὶ τελμάτων, ἀλλ' ὅμως εὔφορος εἰς σίκαλιν, βρώμην, μήλανα σῖτον, ἐλαιοφόρα φυτὰ, κτλ. Περιλαμβάνει τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ἀρχ. κομητείας τῆς Γουέλδρης. Τῷ 1814, ἐνωμένη μεταξὺ τῶν Κάτω Χωρῶν καὶ τῆς Πρωσσίας.

ΓΟΥΕΛΜΑ, παρ' ἀρχ. ΓΑΛΛΑΜΑ, πόλ. τῆς Ἀλγερίας ἐν Κωνσταντίνᾳ 60 χιλιόμ. ΝΔ τῆς Βούνης, 100 ΒΑ τῆς Κωνσταντίνας πλησίον τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Σεϋβούσου. Κάτ. 7,580. Καλλιέργεια τῆς ἐλαίας. Σώζονται ἐν αὐτῇ ἐρείπια μετὰ λατινικῶν καὶ λιβυκῶν ἐπιγραφῶν.

ΓΟΥΕΛΦΟΙ καὶ ΓΙΒΕΛΙΝΟΙ, ὀνόματα δύο μερίδων αἵτινες διήρουν τὴν Γερμανίαν κατὰ τὸν ΙΒ'. αἰῶνα. Δύο ἐπιφανεῖς οἰκογένειαι, ἔχουσαι γεννάρχας ἡ μὲν Κορράδον τὸν Γ', δοῦκα τῆς Σουαβίας ἐκ τοῦ οἴκου Χοχενστάουφφεν γεννηθέντα ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Οὐϊβλιγγεν *Weiblingen*, κατὰ παραφθορὰν τοῦ *Gibelin*, ἡ δὲ Ἑρρίκον τὸν ὑπερήφανον, δοῦκα τῆς Σαξωνίας, ἀνεψιὸν τοῦ «Οὐέλφου» (*Welf*) ἢ «Γουέλφου» Γ' (*Guelfe*), δοῦκα τῆς Βαυαρίας, ἀντεποιήθησαν τοῦ στέμματος μετὰ τὸν θάνατον Λοθαρίου τοῦ Β' διὰ τῆς ἐν Οὐενσεβέργῃ μάχης, 1140, ὅτε ὑπερίσχυσαν οἱ Γιβελῖνοι. — Μετενεχθεῖσαι εἰς Ἰταλίαν αἱ ἐπωνυμίαι τῶν Γουέλφων καὶ τῶν Γιβελίνων, ἐσήμαινον ἡ μὲν τοὺς ὀπαδοὺς τῆς ἰταλικῆς ἀνεξαρτησίας, καὶ ἐπομένως τῶν ὑπερασπιζομένων αὐτὴν παπῶν, ἡ δὲ τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ οἴκου τῆς Σουαβίας (Φρειδερίκου τοῦ ἐρυθροπώγωνος, Φρειδερίκου τοῦ Β'), οἵτινες προσεπάθουν νὰ ὑποδουλώσωσι τὴν Ἰταλίαν. — Τέλος ἐν μέσῳ αὐτῶν τῶν ἰταλικῶν πόλεων κατὰ τὸν ΙΓ' καὶ ΙΔ' αἰῶνα οἱ Γιβελῖνοι ἐγίνοντο ὀπαδοὶ τῆς ἀριστοκρατίας, ἡ οἱασδήποτε ἐξουσίας, ἐνῷ οἱ Γουέλφοι ὑπεστήριζον τὰς δημοκρατικὰς ἀρχὰς καὶ τὴν ἐλευθερίαν μέχρις ὑπερβολῆς. Ἰδ. Ferrari, *Histoire des révolutions d' Italie, ou Guelfes et Gibelins*, ἐν Παρισίοις, 1857—58, τόμ. 4 εἰς 8ον.

ΓΟΥΕΛΦΩΝ (οἶκος τῶν), γερμανιστὶ *Welfen* περιώνυμος ἡγεμονικὸς οἶκος οὗ ἡ καταγωγὴ ἀνήρχετο μέχρι τοῦ Θ'. αἰῶνος, καὶ ὅστις μετηνάστευσε κατὰ τὸν ΙΑ' ἐξ Ἰταλίας εἰς Γερμανίαν, ἔνθα ἐγκατέστη κατ' ἀρχὰς μεταξὺ Βρέμερ καὶ Ἁγίου Γοθάρδου. Ὁ Ἄλζος ἢ Ἐζιλτινος ἐκ τοῦ οἴκου τῆς Ἔστης ἐν Ἰταλίᾳ, ἀπεθ. τῷ 1097, ἤνωσε μετὰ τῶν ἑαυτοῦ τὰς κτήσεις τῶν Γουέλφων διὰ τοῦ συνοικεσίου αὐτοῦ μετὰ τῆς θυγατρὸς τῆς Κουνεγόνδης κληρονόμου τοῦ οἴκου. Ὁ υἱὸς τούτου Οὐέλφος ἢ Γουέλφος, ἀπεθ. τῷ 1101, ἔλαβε παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἑρρίκου τοῦ Δ, τῷ 1070, τὸ δουκάτον τῆς Βαυαρίας, ἐκληρονόμησε τὰ κτήματα Γουέλφων τινῶν τῆς Ἀλτόρφης, καὶ ἐγίνετο γενάρχης τοῦ οἴκου τῶν Γουέλφων. Εἶτα ἀναγκασθεὶς ν' ἀποδώσῃ μέρος τῆς Βαυαρίας τῷ Ὄθωνι, ἀρχαίῳ κτήτορι, μετέσχε συνωμοσίας σχηματισθείσης κατὰ τοῦ Ἑρρίκου Δ', ἐκυρίευσε τὴν

'Ρατισβόννην, τὸ Αὐγουστοσβοῦργον, τὸ Σαλισβοῦργον, εἶτα ἀπῆλθεν εἰς τὴν 1ην σταυροφορίαν καὶ ἀπέθανεν ἐπανελθὼν εἰς Κύπρον. Μετὰ ταῦτα ἡ Βαυαρία ἔλαβε δοῦκας· Γουέλφον Β', 1101—20, τὸν υἱὸν τοῦ προηγουμένου νυμφευθέντα τὴν Ματθίλδην, θυγατέρα τοῦ Βονιφατίου τῆς Ἔστης, καὶ συμμαχήσαντα πρῶτον μετ' Ἐρρίκου τοῦ Δ', εἶτα ἐναντίον αὐτοῦ, μετ' Ἐρρίκου τοῦ Ε', Ἐρρίκον τὸν Μέλανα, 1120—26, ἀδελφὸν Γουέλφου τοῦ Β', ὅστις διὰ τοῦ συνοικεσίου αὐτοῦ μετὰ τῆς Οὐλφίλδης, θυγατρὸς τοῦ δουκὸς Μάγνου τῆς Σαξωνίας, ἔλαβε τὰς κτήσεις τῶν Βίλλουνγεν ἐν Σαξωνίᾳ· Ἐρρίκον τὸν ὑπερήφανον, 1127—39, υἱὸν Ἐρρίκου τοῦ Μέλανος Γουέλφον τὸν Γ', ὅστις ἐγένετο κηδεμὼν τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Ἐρρίκου τοῦ Λέοντος καὶ προσεπάθησεν ὅπως ἀνακτήσηται τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, ἠττήθη ὑπὸ Κορράδου τοῦ Γ' ἐν Οὐενσβέργῃ, 1140, ἠκολούθησε τῷ ἡγεμόνι τούτῳ εἰς τὴν 2αν σταυροφορίαν, καὶ ἀπέθανε κατὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ. Ἐρρίκον τὸν Λέοντα, περὶ οὗ, ἴδ. τὸ ὄνομα.

ΓΟΥΕΛΦΩΝ (Τάγμα ἢ παράσημον τῶν) πολιτικὸν καὶ στρατιωτικὸν τάγμα, συστὰν τῷ 1815, ἐν Ἀνοβέρῳ, ὑπὸ τοῦ ἀντιβασιλεύοντος ἡγεμόνος τῆς Ἀγγλίας εἰς μνημόσυνον τῶν γουέλφων ἡρώων τοῦ Βρουνσβικοανοβερικοῦ οἴκου. Τὸ παράσημον εἶναι χρυσοῦς σταυρὸς μετ' ὀκτὼ βραχιόνων μῆλα χρυσᾶ ἐπ' ἄκρου καὶ μεταξὺ λεοπάρδους, πρὸς δὲ ἐρυθρὸν μεταξύλιον οὗ ἐπικάθηται ἀργυροῦς ἵππος καὶ ἐφ' οὗ ἀναγινώσκεται ἡ ῥήσις *Nec aspera terrent*. Ὁ σταυρὸς ἀναρτᾶται ἀπὸ ταινίας οὐρανοχρόου.

ΓΟΥΕΝΑΡΔΟΣ ἢ ΓΚΕΝΑΡΔΟΣ (Ἀντώνιος) γάλλος λόγιος γεννηθεὶς ἐν Δαμβίλιῳ τῆς Λωραίνης τῷ 1720, ἀπεθ. τῷ 1805, ἀνετράφη παρὰ ταῖς Ἰησουίταις καὶ διέμεινεν ἐν τῷ τάγματι αὐτῶν. Εἶναι γνωστὸς ἐκ λόγου περὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος, ὅπερ προὐτέθη ὑπὸ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας, «Εἰς τί συνίσταται ἡ φιλοσοφικὴ διάνοια; Τὰ διακρίνοντα ταύτην χαρακτηριστικὰ, καὶ τὰ ὅρια ἅτινα οὐδέποτε ὀφείλει νὰ ὑπερβῇ συμφώνως πρὸς τοὺς λόγους τοῦ ἀποστόλου Παύλου εἰπόντος ὅτι δὲν πρέπει νὰ γινώσκῃ τις πλείονα τῶν ὅσων εἶναι ἀνάγκη νὰ γινώσκῃ». Ὁ λόγος οὗτος εἶναι ἀριστούργημα καλλιπαίας καὶ περιέχει πρώτης τάξεως ῥητορικὰς καλλονάς· ἡ δὲ Ἀκαδημία ἀπένειμεν αὐτῷ τὸ βραβεῖον τῆς εὐγλωττίας τῷ 1765. Εὑρίσκεται ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Ἀκαδημίας καὶ τῷ συγγράμματι *Tableau de l'académie*, ἐν Παρισίοις, 1789, τόμ. 2, εἰς 12ον. Ὁ Maury ἀνέλυσεν αὐτὸν εὐδοκίμως ἐν τῷ *Essai sur l' éloquence de la chaire*, § LXI.

ΓΟΥΕΝΕ ἢ ΓΚΕΝΕ (Ἀντώνιος), γάλλος κληρικὸς, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν, γενν. ἐν Ἐτάμπῃ τῷ 1717, ἀποθ. τῷ 1803, ἐξέδοξε τὴν ῥητορικήν. Τὸ πόνημα δι' οὗ ἐκτήσατο φήμην ἐπιγράφεται *Lettres de quelques juifs portugais, allemands et polonais à M. de Voltaire*, 4 τόμ. εἰς 8ον 1769.

ΓΟΥΕΝΩ ἢ ΓΚΕΝΩ ΔΕ ΜΟΜΒΕΙΛΑΡ (Φιλιβέρτος), φυσιοδίφης, γενν. ἐν Σεμοὺρ τῷ 1720, ἀποθ. τῷ 1785, συνειργάσθη μετὰ τοῦ Βυφφῶνος εἰς τὴν «Φυσικὴν ἱστορίαν τῶν πτηνῶν», καὶ κατ' ἀρχὰς ἀνωνύμως, ἀλλ' ἀπεκαλύφθη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Βυφφῶνος, οὗ τὸ ὕφος ἐμιμήθη θαυμασίως γράψας σὺν ἄλλοις τὰ ἄρθρα «Ταὼς, Ἀηδὼν, Χελιδὼν», κτλ.

ΓΟΥΕΡΑΝΔΗ, πρωτ. ὁήμ. τῆς Γαλλίας (Κάτω Λίγηρ), 45 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Σαβεναίης 6 χιλιάμ. μακρὰν τοῦ Ὠκεανοῦ. Κάτ. 20,188.

ΓΟΥΕΡΑΡΔΟΣ ἢ ΓΚΕΡΑΡΔΟΣ (Βενιαμὶν Ἔλμος Κάρολος), εὐρυμαθὴς ἱατορικὸς, γενν. τῷ 1797 ἐν Μομβάρδῳ (Χρυσῇ Ἀκτῇ), ἀποθ. τῷ 1854, εἰσήχθη τῷ 1825 εἰς τὴν βασιλικὴν βιβλιοθήκην τῶν Παρισίων ὡς βοηθὸς καὶ ὕστερον ἐγένετο φύλαξ τῶν χειρογράφων. Ἔγραψε σὺν ἄλλοις τὸ ὑπὸ τοῦ Πανακαδημίου στεφθὲν σύγγραμμα *Essai sur le système des divisions territoriales de la Gaule sous les rois francs*, 1839, εἰς 8ον

ΓΟΥΕΡΕ ἢ ΓΚΕΡΕ, πρωτ. τοῦ νομοῦ τοῦ Κρεύζη ἐν Γαλλίᾳ, 330 χιλιάμ. πρὸς Ν. τῶν Παρισίων, 4 χιλιάμ. μακρὰν τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Κρεύζη. Κάτ. 3,695. Βιβλιοθήκη, μουσεῖον κτλ. Πατρὶς τοῦ Βαρίλλα.

ΓΟΥΕΡΙΚΗΣ (Ὄθων δὲ), φυσικὸς γεννηθεὶς ἐν Μαγδεμβούργῳ τῷ 1602, ἀποθ. τῷ 1686. Συνέλαβε πρῶτος τὴν ἰδέαν τῆς πνευματικῆς μηχανῆς καὶ τοῦ ἀερομέτρου, καὶ ἀπέδειξε τὴν πιεστικὴν δύναμιν τοῦ ἀέρος διὰ τῶν λεγομένων «ἡμισφαιρίων τοῦ Μαγδεμβούργου». Ἐπεδόθη πρὸς τούτοις εἰς τὴν ἀστρονομίαν καὶ πρῶτος ἀνήγγειλεν ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ προείπῃ τις τὴν ἐπάνοδον τῶν κομητῶν, οὓς ἐθεώρει περιγράφοντας κεκλεισμένας καμπύλας. Ἡ περὶ τῶν ἡλιακῶν κηλίδων γνώμη αὐτοῦ, ἤτοι ὅτι αἱ κηλίδες αὗται εἶναι πλανῆται ἐγγύτατα τοῦ ἡλίου κειμένων, δὲν ἐγένετο παραδεκτὴ ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης. Αἱ κυριώτεραι παρατηρήσεις αὐτοῦ συνελέγη-

σαν ὑπὸ τὸν τίτλον *Experimenta nova, ut vocant, Magdeburgica*, κτλ, ἐν Ἀμστελοδάμῳ 1672, εἰς φύλλ.

ΓΟΥΕΡΝΕΣΕΗ, ἀρχ. «Σαρνία», ἀγγλικὴ νῆσος τῆς Μάγχης, 120 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς νήσου Πορτλάνδης, 52 μακρὰν τοῦ Χερβούργου, 72 τοῦ Σαὶν Μαλὸ, 24 ΒΔ τῆς Ἱερσέης, ἐπὶ 49ο 29 Β πλ. καὶ 4ο 57' Δ μήκ. Μῆκος 16 χιλιάμ. εὖρος 6. Κάτ. 29,846. Γῆ πεδινὴ ὀλιγόνδεδρος, καὶ ὀλίγον εὔφορος πρὸς Β. Ἀκταὶ ἀπότομοι πρὸς Ν. Κλίμα ὑγρὸν· χειμὼν ἀρκούντως μέτριος. Κατὰ τὸν νόμον, ἐν Γουερνσέῃ ἕκαστος υἱὸς λαμβάνει ἴσον μερίδιον ἐπὶ τῆς πατρικῆς περιουσίας. Ἀγροτικὰ προϊόντα. Κτηνοτροφία. Ἐμπόριον ὀλιγώτερον τοῦ τῆς Ἱερσέης· ἀδιάκοπος συγκοινωνία μετὰ τῆς Γραμβίλλης, τοῦ Χερβούργου καὶ τοῦ Σαὶν Μαλό. Ἀνταλλαγὴ ἱσπανικῶν οἴνων μετὰ σακχάρεως, καφὲ καὶ ἀρωμάτων τῆς Ν. Ἀμερικῆς, ἅτινα ἀνταλλάσσουσιν ἀντὶ σίτου ἐν Ἀμβούργῳ καὶ Ῥοττερδάμῃ. Ἐξαγωγὴ μηλίτου οἴνου, γεωμήλων, γρανίτου κλπ. Ὑποδιοικητὴς ἀντιπροσωπεύει αὐτόθι τὸν ἡγεμόνα ἐν τῇ συνελεύσει, ἥτις καλεῖται νομοθετικὸν σῶμα καὶ σύγκειται ἐκ 32 ἀτόμων. Γλῶσσα λαλουμένη, νορμανδικὴ τις διάλεκτος. Σχολὴ τῆς Ἐλισάβετ ἀπὸ τοῦ 1563. Ἡ μόνη σημαντικὴ πόλις εἶναι ἡ *St-Pierre le Port* πρωτ. ἐπὶ τῆς Α. ἀκτῆς, ἔχουσα κατοίκους 28,000.

ΓΟΥΕΡΡΗΣ (Μαρτῖνος) *GUERRE*, ὄνομα διαβόητον ἐν τοῖς δικαστικοῖς χρονικοῖς τῆς Γαλλίας κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα. Ὁ Γουέρρης ἢ Γκέρης, ἐγεννήθη ἐν Ἀνδάγῃ (Χώρα τῆς Βισκαΐας), ἐγκατέλιπε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ μετὰ δεκαετῆ συμβίωσιν καὶ μετέβη εἰς Ἱσπανίαν ὅπως καταταχθῇ εἰς τὸ στρατιωτικόν. Ἄνθρωπός τις ὀνόματι Ἀρνώδος Δοῦ Τίλχ συνδέεται μετ' αὐτοῦ, καὶ καλῶς πληροφορηθεὶς πάσας τὰς λεπτομερείας τοῦ παρελθόντος αὐτοῦ βίου, μεταβαίνει εἰς Ἀνδάγην. Ἔνθα διὰ τῆς σπανίας αὐτοῦ ὁμοιότητος μετὰ τοῦ ἀπόντος συζύγου, παρουσιάζεται ἀντ' ἐκείνου καὶ πάντας ἀπατᾷ μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν τοῦ Μαρτίνου. Ὁ ἀπατεὼν ἀπέλαυεν ἀπὸ τριετίας τῶν καρπῶν τοῦ σφετερισμοῦ τούτου, ὅτε στρατιώτης διαβαίνων ἐξ Ἀνδάγης, εἶπεν ὅτι ὁ Μαρτῖνος Γουέρρης ἦτον ἐν Φλάνδρᾳ. Τότε ἀμέσως ὁ Δοῦ Τίλχ συλλαμβάνεται, καὶ τῇ αἰτήσει συγγενοῦς τῆς ἀπατηθείσης γυναικὸς, ἐνάγεται πρὸ τοῦ κοινοβουλίου τῆς Τολώσσης. Πολυάριθμοι μάρτυρες καλοῦνται, ἀλλὰ δὲν ὁμολογοῦσι τὴν ταὐτότητα τοῦ ἐναγομένου· ἡ γυνὴ καὶ αἱ ἀδελφαὶ μετὰ πεποιθήσεως ὑπεστήριζον ὅτι ἐκεῖνος ἦτον ὁ ἀληθὴς Μαρτῖνος Γουέρρης μέχρις οὗ αἴρνης ἦλθεν οὗτος καὶ πᾶσα ἀμφιβολία ἐξέλιπεν, ὁ δὲ Δοῦ Τίλχ καταδικασθεὶς εἰς θάνατον ἀπηγχονίσθη κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1560, λαβὼν οὕτω τὰ ἐπίχειρα τῆς πανουργίας του.

ΓΟΥΕΡΣΙΝΟΣ ἢ ΓΟΥΕΡΧΙΝΟΣ (*Gian-Francesco Barbieri*, ὁ λεγόμενος *Guercino*, ἤτοι «Παραβλῶψ») περιώνυμος ζωγράφος γενν. ἐν Κέντῳ περὶ τὴν Βολωνίαν, τῷ 1580, ἀποθ. τῷ 1666. Ἐσπούδασε παρὰ τῷ γέροντι Γεννάρῃ, καὶ ἐτελειοποιήθη, λέγουσι, μελετῶν τὰ ἔργα τῶν Καρράχιων καὶ τοῦ Καραβάγου. Ἐζωγράφει μετὰ θαυμασίας εὐχερείας καὶ ἐκτάκτου ταχύτητος· ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ νυκτὶ, ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ λύχνου ἔγραψεν εἰκόνα παριστῶσαν τὸν «Αἰώνιον Πατέρα». Ἡ Χριστίνα τῆς Σουηδίας ἐπορεύθη εἰς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ, παρὰ δὲ τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας ἔλαβε προσκλήσεις μετὰ λαμπροτάτων ὑποσχέσεων, ἀλλὰ προὐτίμησε νὰ μείνῃ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. Τὰ μᾶλλον ἀξιοσημείωτα ἔργα αὐτοῦ εἶναι ἐν *Ecce fiomo*, καὶ ἡ «Ἁγία Πετρονίλλη» ἐν Ῥώμῃ ὁ «Ἅγιος Ἀντώνιος» ἐν Παδούῃ, εἰς «Εὐαγγελισμὸς», ἐν Μεδιολάνοις, οἱ «ἀποχαιρετισμοὶ τοῦ Ἕκτορος καὶ τῆς Ἀνδρομάχης» ἐν Μασσαλίᾳ, κτλ.

ΓΟΥΖΕΡΑΤΗ ἢ ΓΟΥΔΖΕΡΑΤΗ, ἀρχ. ἐπαρχ. τῆς Ἰνδοστάνης, ΒΔ, μεταξὺ τοῦ κόλπου τοῦ Κὸτς πρὸς Β, τῆς θαλάσσης τοῦ Ὁμὰν πρὸς Ν καὶ πρὸς Δ, καὶ τοῦ κόλπου τῆς Καμβάϋας, πρὸς Α. Σχηματίζει χερσόνησον βουνώδη, ἐξεχουμένου τοῦ Α μέρους αὐτῆς, κατάφυτον καὶ ἀρδευομένην ὑπὸ τοῦ Βαδχούρ· ἡ Σουβαρναβάτη εἶναι εὔφορος. Μῆκος 600 χιλιαμ. πλάτ. 250. Πληθ. 7,000,000 κατ. Οἱ Ἄγγλοι κατέχουσι μέρος αὐτῆς, ἐξ οὗ ἐσχημάτισαν τὰ μερίσματα τῆς Σουράτης, Βαρότσης, Καίρας καὶ Ἀχμεδαβάδ, ἐν τῇ προσαρείᾳ τῆς Βομβάης. Τὸ δὲ λοιπὸν αὐτῆς μέρος διανέμεται μεταξὺ πολλῶν ὑποτελῶν ἡγεμόνων, ὧν ὁ κυριώτερος εἶναι ὁ τῆς Βαρόδας ἢ Γουϊκοβάρ. Οἱ Πορτογάλοι κέκτηνται, ἐν Γουζεράτῃ, τὴν Δαμὰν καὶ τὴν Διοῦ. — Ἡ ἐπαρχία αὕτη μία τῶν ἀκμαιοτάτων τῆς ἀρχαίας μογγολικῆς αὐτοκρατορίας, ἐξηρτᾶτο τὸ πάλαι ἀπὸ τῆς Ῥαζιπουτανάϊ, Περιῆλθε δὲ ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Μουσουλμάνων, 1022, τῶν Ἀργανῶν, καὶ τῶν Μογγόλων 1297, ἐπανῆλθεν εἰς τοὺς Ῥαζιπούτας, 1490. Ὁ Ἀκβὰρ κατεκτήσατο αὐτὴν, τῷ 1572. Ὑποσεγένετο εἰς τοὺς Μαχράττας ἐν ἀρχῇ τοῦ ΙΗ' αἰ-

ῶνος ὑπέκυψεν ἐν μέρει εἰς τὴν ἀγγλικὴν κυριαρχίαν, 1802—1817.

ΓΟΥΖΩΝ (Ἰωάννης), *JEAN Goujon*, περιώνυμος γλύπτης καὶ ἀρχιτέκτων, γενν. ἐν Παρισίοις, περὶ τὰ 1520, ἀποθ. τῷ 1572, ἐσπούδασεν ἐν Ἰταλίᾳ τὰ πρότυπα τῆς ἀρχαίας καλλιτεχνίας. Ἐπωνομάσθη «ὁ γάλλος Φειδίας» «ὁ Κορρήγιος τῆς γλυπτικῆς». Ἡ φερομένη παράδοσις, καθ' ἣν λέγεται ὅτι ἐφονεύθη κατὰ τὴν σφαγὴν τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου, ἐνῷ εἰργάζετο ἐν τῷ Λούβρῳ, εἶναι ἀβάσιμος. Ὁ Γουζὼν εἶναι εἷς τῶν ἐξοχωτάτων γάλλων γλυπτῶν, πλεῖστα ὅμως ἔργα αὐτοῦ κατεστράφησαν ἐπὶ τῆς Ἐπαναστάσεως, καὶ μόνον ἐξ ὅσων περιεσώθησαν διακρίνει τις ὅτι ὁ καλλιτέχνης οὗτος ἐγίνωσκε κατὰ βάθος τὴν ἀνατομίαν, ἦτον ἄμεπτος τὴν φιλοκαλίαν, θαυμάσιος τὸ διάγραμμα καὶ λεπτότατος τὴν ἐργασίαν. Τὰ συμπλέγματα αὐτοῦ εἶναι γλαφυρὰ καὶ ἀνεπίληπτα τὸ σχῆμα, ποικίλα τὴν στάσιν, ἀνειμένα τὴν περιβολήν· ἐπὶ τοσοῦτον δ' ἀπατῶσι τὸ ὄμμα διὰ τῆς καλῆς διαθέσεως τῶν πτυχῶν καὶ τῶν ἐξοχῶν, ὥστε νομίζει τις ὅτι βλέπει αὐτὰ πανταχόθεν. Ὁ Γουζὼν συνειργάσθη μετὰ τοῦ Κουζίνου πρὸς διακόσμησιν τοῦ πύργου τοῦ Ἀνέτου, ὅπου ἔγλυψε τὴν ξυλίνην θύραν καὶ τὰ φατνώματα τοῦ κοιτωνίτου τῆς Diane de Poitiers, καθὼς καὶ τὰ κοσμοῦντα τὴν εἴσοδον αὐτοῦ ὀρειχάλκινα ἔργα. Τὸ γνωστότατον τῶν ἔργων αὐτοῦ εἶναι ἡ κρήνη τῶν Ἀθώων (la fontaine des Innocents) ἐν Παρισίοις, ἣν κατεσκεύασε τὰ ἀνάγλυφα.

ΓΟΥΖΩΝ (Ἰωάννης Μαρία κτλ.), μέλος τῆς γαλλικῆς ἐθνοσυνελεύσεως αὐτοκτονήσας δι' ἐγχειριδίου ἅμα ὡς ἤκουσε τὴν εἰς θάνατον καταδίκην του (1795). Ἐγενν. ἐν Βουργ τῷ 1766.

ΓΟΥΛΑΡ (Θωμᾶς), χειροῦργος γράψας περὶ τοῦ ἀπ' αὐτοῦ ὀνομασθέντος «ὕδατος τοῦ Γουλάρ». Ἐγεννήθη ἐν Ἁγίῳ Νικολάῳ (Saint Nicolas-de-la Grave) πλησίον τοῦ Μοντωβάν περὶ τὸ 1720, ἀπέθανε τῷ 1790.

ΓΟΥΛΓΑ ἢ ΙΛΙ, πόλ. τῆς Σινικῆς αὐτοκρατορίας, πρωτ. τῆς Δζουγγαρίας. Κάτ. ἑπτακισχίλιοι. Εἶναι μία τῶν ἀποθηκῶν τοῦ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου τῆς κεντρικῆς Ἀσίας, ἐπὶ τῆς 43ο 55' 49" Β πλ. 78ο 42' 46" Α μήκ.

ΓΟΥΛΕΤΤΑ, μικρὸς λιμὴν τοῦ Τύννητος ἐπὶ τῆς ἀκρωτηριαστῆς ὃν ἧς συγκοινωνεῖ ἡ λίμνη τοῦ Βουλᾶς μετὰ τῆς Μεσογείου, καὶ ἧτις ἄγει εἰς Τύννητα. Κεῖται ἐπὶ τῆς 36ο 47' 33" Β πλ. καὶ 8ο 58' 14" Α μήκ. Ἡ εἴσοδος αὐτοῦ φρουρεῖται ὑπὸ δύο φρουρίων. Κάτ. 1,500.

Πριγκηπες καὶ Βασιλεῖς.

ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ Α'. δοὺξ τῆς Νορμανδίας ὁ ἐπονομασθεὶς «Μακρόξιφος», υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Ῥόλλωνος τῷ 920, ἐξηνάγκασε τοὺς κόμητας τῆς Βρετανίας ὅπως ἀναγνωρισθῶσιν ὑποτελεῖς αὐτοῦ, ἀπέκρουσεν ἕνα κόμητα τοῦ Κοτεντίνου ὅστις ἦλθενὰ πολιορκήσῃ τὴν Ῥουέννην, ὑπερησπίσατο τὸν βασιλέα Κάρολον τὸν Ἁπλοῦν κατὰ τοῦ Ῥοβέρτου καὶ τοῦ Ῥαοὺλ ὑπεστήριξε τὰ δικαιώματα Λουδοβίκου τοῦ Ὑπερθαλασσίου, καὶ ἐδολοφονήθη τῷ 945 ὑπὸ τοῦ Ἀρνοὺλ κόμητος τῆς Φλάνδρας.

Γουλλιέλμος Β', ὁ λεγόμενος «Νόθος» ἢ «Κατακτητής», δοὺξ τῆς Νορμανδίας. Ἴδ. κατωτέρω ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ Α, βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας.

Γουλλιέλμος Γ' ὁ «Πυῤῥότριχος», δοὺξ τῆς Νορμανδίας (Ἴδ. κατωτέρω ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ Β', βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας).

Γουλλιέλμος Κλίτων, υἱὸς Ῥοβέρτου τοῦ Γ'. δουκὸς τῆς Νορμανδίας, προὐκάλεσε τὸν Ἐδουάρδον Α', βασιλέα τῆς Ἀγγλίας, ὅπως ἀποδώσῃ τὰς χώρας, ἃς ἀφῄρεσεν ἀπὸ τοῦ πατρός του, 1116, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀναλάβῃ αὐτὰς, καὶ τοι προστατευόμενος ὑπὸ Λουδοβίκου τοῦ Παχέος. Ἐνυμφεύθη τῷ 1216, τὴν Ἰωάνναν τῆς Σαβοΐας, ἀδελφὴν τῆς βασιλίσσης τῆς Γαλλίας Ἀδελαΐδος, καὶ ἀναγορευθεὶς κόμης τῆς Φλάνδρας, διετέλεσε τοιοῦτος μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, 1129.

Γουλλιέλμος ὁ Σιδηρόχειρ, πρῶτος νορμανδὸς κόμης τῆς Πουλλίας, ὁ πρωτότοκος τῶν 12 υἱῶν τοῦ Ταγκρέδου δ' Ὡτεβίλλη. Ἀφικόμενος εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἰταλίαν μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ Δρόγωνος καὶ Οὐμφροὰ καὶ 300 νορμανδῶν ἱππότων, 1037, ἐκυρίευσε τὴν Ἀμάλφην ἐν ὀνόματι τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Σαλέρνου Γουαιμὰρ τοῦ Δ', εἶτα κατετάχθη ὑπὸ τὰς σημαίας τοῦ Ἕλληνος εὐπατρίδου Μανιάκη, ὅστις ἠγωνίζετο ὅπως ἐξελάσῃ τοὺς Σαρακηνούς, ἀλλ' ὀργισθεὶς διότι οἱ Ἕλληνες ἔλαβον τὸ πλεῖστον τῶν λαφύρων, ἀπῆλθεν αὖθις εἰς Ἰταλίαν, 1140, καὶ μετὰ τρεῖς νίκας ἐκυρίευσε τὴν Πουλλίαν. Ἡ νέα κατάκτησις διενεμήθη ἐν τῇ συνελεύσει τῆς Μέλφης, μεταξὺ τῶν 12 κυριωτέρων ἀρχηγῶν, οἵτινες ἐτιτλοφορήθησαν κόμητες καὶ διετέλεσαν ὑποτεταγμένοι τῷ Γουλλιέλμῳ, ὅστις ὠνομάσθη κόμης τῆς Πουλλίας, 1043. Ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Δρόγων ἐδολοφονήθη αὐτὸν, τῷ 1046.

Γουλλιέλμος Β', δοὺξ τῆς Πουλλίας

καὶ Καλαβρίας, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Ῥογῆρον Βοῦρσαν 1111, καὶ ἀπέθανεν ἄτεκνος 1127, καταλιπὼν τὰ Κράτη αὐτοῦ τῷ ἐξαδέλφῳ Ῥογήρῳ Β', μεγάλῳ κόμητι τῆς Σικελίας. Τότε δὲ ἤρξατο ὑπάρχον τὸ βασίλειον τῶν Δύο Σικελιῶν.

Γουλιέλμος Α', ὁ «Κακὸς», βασιλεὺς τῶν Δύο Σικελιῶν, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Ῥογῆρον Β', 1154. Εἶχεν ἐνταυτῷ πόλεμον κατὰ τοῦ πάπα Ἀδριανοῦ Δ', τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας Φρειδερίκου τοῦ Ἐρυθροπώγωνος, τοῦ Ἕλληνος αὐτοκράτορος Μανουὴλ, Ῥοβέρτου Β', τοῦ πρίγκηπος τῆς Καπούης καὶ κατ' αὐτῶν τῶν ἐξανισταμένων ἕνεκα τῆς φιλαργυρίας καὶ τῆς ὠμότητος αὐτοῦ, ὑπηκόων του· ἀλλὰ πάντας τούτους τοὺς πολεμίους διαφυγὼν, κατέλιπε τὸν θρόνον τῷ υἱῷ αὐτοῦ Γουλλιέλμῳ τῷ Β', 1166. Μετὰ τὴν πυρπόλησιν τῆς ἐκκλησίας τοῦ Μοντρεάλ, τῷ 1810 τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀνωρύχθη ἐκ τοῦ τύμβου δ ἐτηρεῖτο εἰσέτι καλῶς, τρόμον δ' ἐνεποίει τοῖς θεωμένοις τὸ κολοσσαῖον αὐτοῦ ἀνάστημα καὶ ἡ θηριώδης ἔκφρασις τοῦ προσώπου.

Γουλλιέλμος Β', ὁ «Ἀγαθὸς», υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1154, βασιλεὺς τῶν δύο Σικελιῶν ἀπὸ τοῦ 1166 μέχρι τοῦ 1189. Διελθὼν πτλυτάραχον τὸν χρόνον τῆς ἀνηλικιότητος αὐτοῦ, ἐπολέμησεν ἐπιτυχῶς κατὰ τῶν Ἑλλήνων, 1185, καὶ ἀπέθανεν ἄτεκνος, 1189 Τὸ κράτος αὐτοῦ διεφιλονείκησαν ἡ Κωνσταντία θυγάτηρ Ῥογήρου τοῦ Β' καὶ ὁ ἔγγονος αὐτοῦ Ταγκρέδος, ὅστις καὶ προσωρινῶς κατέλαβε τὴν ἐξουσίαν.

Γουλλιέλμος Γ' υἱὸς τοῦ Ταγκρέδου, ὅστις ἥρπασε τὸν θρόνον τῶν Δύο Σικελιῶν, καὶ τῆς ἐκ Λυκέρας Σιβύλλας, κατέλαβε τὴν ἐξουσίαν ἐν βασιλείῳ οὗ ἤδη τὸ ἥμισυ κατεῖχεν ἡ Κωνσταντία καὶ ὁ σύζυγος αὐτῆς αὐτοκράτωρ Ἑρρῖκος ΣΤ', 1191. Δὲν ἠδυνήθη νὰ κωλύσῃ τὴν προοδευτικὴν πορείαν τοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ, ἠχμαλωτεύθη μεθ' ἁπάσης τῆς οἰκογενείας του, 1193, κατεδικάσθη εἰς ἐξόρυξιν τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἐκλείσθη ἐφ' ὅρου ζωῆς εἰς φρούριον τῆς χώρας τῶν Γριζωνικῶν.

Γουλλιέλμος, δοὺξ τῆς Ἀκουιτανίας. Γουλλιέλμος Α', ὁ «Ἅγιος», ἐπολέμησεν ὑπὸ Καρόλον τὸν Μέγαν, ἐξέβαλε τοὺς Σαρρακηνοὺς τῆς Λαγγεδόκης, ἠγείρε τὰ ἐγκαίνια τῷ 807, καὶ ἀπεχώρησεν εἰς τὴν κοιλάδα τῆς Γελλόνης, πλησίον τοῦ Λουζέρνου, ἔνθα ἔκτισε τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Γουλλιέλμου τῆς Ἐρήμου καὶ ἀπέθανε τῷ 812. — Γουλλιέλμος Β', ὁ «εὐσεβὴς» ἢ ὁ «εὐήθης», ἀποθ. τῷ 917. Γουλιέλμος Γ'. ὁ λεγόμενος «Στυπειοκέφαλος» (γαλλιστὶ *Tête-d'Étoupes*), ἕνεκα τοῦ χρώματος τῆς κόμης αὐτοῦ, ἠναγκάσθη νὰ ὑποταγῇ τῷ βασιλεῖ Λουδοβίκῳ τῷ Ὑπερθαλασσίῳ τῷ 942 ἐπολέμησεν ἀτυχῶς κατὰ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ Λοθαρίου, τῷ 954, καὶ ἀπεβίωσε τῷ 964. — Γουλλιέλμος Ε' «ὁ Μέγας», ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 993 μέχρι τοῦ 1030, προσειλκύσατο τοὺς σοφοὺς ἄνδρας περὶ ἑαυτὸν, συνέστησε σχολὴν ἐν τοῖς ἀνακτόροις, καὶ ἐκαλλιέργει αὐτὸς οὗτος τὰ γράμματα. — Γουλλιέλμος Θ', γενν. τῷ 1072 δοὺξ τῆς Ἀκουιτανίας καὶ κόμης τῆς Ποατιέρης ἀπὸ τοῦ 1088 μέχρι τοῦ 1126, εἶναι ὁ ἀρχαιότατος τῶν γνωστῶν τροὺβαδούρων. Ἐγύμνωσε τὰ μοναστήρια ὅπως ἐπαρκέσῃ εἰς τὰ ἔξοδα τῆς ἀκολάστου ζωῆς του, ἀπῆλθε τῷ 1101 εἰς τὴν ἁγίαν γῆν μετὰ στρατοῦ ἐντελῶς αὐτόθι καταστραφέντος, ἐπέστρεψε διὰ τῆς ἀκολασίας του τὰς ἐπιτιμήσεις τοῦ ἐπισκόπου τῆς Ποατιέρης καὶ ἀρωγὸς ὑπὸ τῆς ἐν Ῥήμοις συνόδου τῷ 1119. Ἡ ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη τῶν Παρισίων κέκτηται ἑνέα ποιήματα αὐτῷ ἀποδιδόμενα. — Γουλλιέλμος Γ', υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ προηγουμένου, ἐγένετο καὶ αὐτὸς ἔκδοτος εἰς τὰς ἡδονὰς, ἐνύμφευσε τὴν θυγατέρα του Ἐλεονώραν μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου τοῦ Παχέος, καὶ ἐτελεύτησε τῷ 1137, μεταβαίνων ὡς προσκυνητὴς εἰς τὸν Ἅγιον Ἰάκωβον τῆς Κομποστέλλης.

Γουλλιέλμος Α'. ὁ «Κατακτητὴς ἢ Νόθος», κατ' ἀρχὰς δοὺξ τῆς Νορμανδίας, εἶτα βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας γενν. ἐν Φαλαίζῃ τῷ 1027, ἀποθ. τῷ 1087, ἦτον υἱὸς Ῥοβέρτου τοῦ Μεγαλοπρεποῦς, τοῦ ἐπονομασθέντος «Διαβόλου» καὶ νέας χωρικῆς ἐκ Φαλαίζης. Ἀνατραφεὶς ὡς νόμιμον τέκνον, ὅτε ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀνεχώρησεν εἰς Παλαιστίνην, 1034, παρουσιάσθη ἐνώπιον τῶν βαρόνων ὡς δοὺξ αὐτῶν. Τῇ βοηθείᾳ τοῦ Ἀλαὶ, δουκὸς τῆς Βρετανίας καὶ τοῦ βασιλέως Ἑρρίκου τοῦ Α', καθυπέταξε τοὺς στασιάζοντας ὑποτελεῖς αὐτοῦ καὶ ἐν ἡλικίᾳ 20 ἐτῶν ἰθριάμβευσε κατ' ἀντιζήλου, ὀνόματι Γούυ τῆς Βουργονδίας ἐν «Βὰλ-ἐς-Δοὺν», 1047. Ἀμέσως μετὰ ταῦτα ἐδέησε νὰ πολεμήσῃ τὸν Ἑρρῖκον Α', ὃν ἐνίκησεν ἐν Μορτεμὲρ, 1054. Ἐπορεύθη πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ συγγενοῦς αὐτοῦ Ἐδουάρδου τοῦ Ὁμολογητοῦ, βασιλέως τῶν Ἀγγλοσαξώνων. Μετά τινα χρόνον τοῦ Ἁρόλδου (Ἐπὶ τὴν λίθ. ἐξωκελήτου ἐκ τριημιᾶς εἰς τὰς ἑπτὰς

τῆς Νορμανδίας, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ἐπίσημον ὅρκον ὅτι θ' ἀποβρίψῃ τὸ στέμμα, ὅπερ προσέφερον αὐτῷ οἱ γέροντες Ἀγγλοσάξωνες. Ἐπὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἐδουάρδου, 1066, ὁ Γουλλιέλμος διισχυρίζετο ὅτι ὁ ἡγεμὼν οὗτος κατέλιπεν αὐτὸν διάδοχόν του. Ὁ Ἁρόλδος δὲν ἠθέλησε νὰ τηρήσῃ ὅρκον διὰ τῆς βίας ἀποσπασθέντα καὶ ὁ Γουλλιέλμος ἠναγκάσθη νὰ προσβάλῃ εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων. Ἐν διαστήματι ἐλάσσονι τῶν 8 μηνῶν παρεσκεύασε μετὰ πολλῆς τῆς ἐμπειρίας στόλον ἐκ 400 μεγάλων πλοίων καὶ 1.000 φορτηγῶν, ὧν ἐπέβαινον 60,000 ἀνδρῶν. Ἠτήσατο δὲ τὴν προστασίαν τοῦ πάπα Ἀλεξάνδρου Β', ὅστις ἐχορήγησεν αὐτῷ τὴν ἄδειαν νὰ κατακτήσῃ τὴν Γερμανίαν, καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ σημαίαν ηὐλογημένην καὶ μίαν τρίχα ἐκ τῆς κόμης τοῦ Ἁγίου Πέτρου. Ὁ Γουλλιέλμος συναγαγὼν τὸν στόλον εἰς τὸ στόμα τοῦ Δίβα, προσωρμίσθη εἰς Σὰν Βαλερὺ ἐπὶ τοῦ Σόμμη, καὶ ἀπέβη εἰς Ἀγγλίαν ἄνευ προσκόμματος, πλησίον τοῦ Ἄστιγγος, τῇ 28 σεπτεμβρίου 1066. Μετ' ὀλίγας δ' ἡμέρας, συγκροτήσας αἱματηρὰν μάχην μετὰ τοῦ Ἁρόλδου ἐνίκησε κατὰ κράτος καὶ ἐφόνευσεν αὐτὸν ἐν τῇ μάχῃ. Ὁ Γουλλιέλμος ἐστράτευσε τότε ἐπὶ τὸ Λονδῖνον, ἔνθα ἐκηρύχθη ὑποτελὴς αὐτοῦ ὁ Ἐδγὰρ Ἐθελλίγγ, ἀναγορευθεὶς βασιλεὺς ὑπὸ τῶν Ἀνγλοσαξόνων. Ἤρξατο οἰκοδομῶν τὸν Πύργον τοῦ Λονδίνου, ὅπως συνίσχῃ ἐν φόβῳ τοὺς κατοίκους. Ἡ δὲ κατάκτησις ἐγένετο βιαία καὶ αὐθαίρετος μόνον ἀφοῦ, ἀπόντος τοῦ Γουλλιέλμου εἰς Νορμανδίαν, ἐπανέστη ἡ ἐπαρχία τοῦ Κέντου. Ὁ Ὀδουῖνος καὶ ὁ Μόρκαρ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἠμύνοντο ἐντὸς τοῦ περικεχαρακωμένου στρατοπέδου τοῦ Ἐλύ. Ἡ Ἐξετέρη, ἡ Ὀξωνία, ἡ Λειστερία κατεσκάφησαν, οἱ δὲ Ἀγγλοσάξωνες ἀπεγυμνώθησαν ἢ ἐδιώχθησαν. Ὁ Γουλλιέλμος ἐκανόνισε τὰ τῆς ἰδιοκτησίας διαθέμενος αὐτὴν κατὰ τὸ δοκοῦν, διεφυλάξατο τὸ δικαίωμα τοῦ ἀνωτάτου δικαστοῦ, καὶ τοῦ κόπτειν νόμισμα, ἀπηγόρευσε τοὺς ἰδιωτικοὺς πολέμους, διωργάνισε τὰ τῶν ὑποτελῶν κτημάτων, διέταξε φόρους ἐπί τε τῶν ἡττηθέντων καὶ τῶν νικητῶν, ἔθετο τὸν κλῆρον ὑπὸ τὴν ἐξαρχίαν τοῦ ἐπισκόπου τῆς Καντορβερῦ, ἀπηγόρευσε τὴν θήραν, καὶ κατεδίκασεν εἰς ἐξόρυξιν ὀφθαλμῶν τοὺς τολμῶντας νὰ θηρεύσωσιν ἐντὸς τῶν 68 βασιλικῶν δασῶν, προσπάθησε νὰ εἰσαγάγῃ τὴν νορμανδικὴν ἀντὶ τῆς ἀγγλοσαξωνικῆς γλώσσης, κτλ. Ἐστράτευσεν ἐπὶ τὸν Μαλκόλμ, βασιλέα τῆς Σκωτίας, 1072, καὶ ἐβίασεν αὐτὸν εἰς ὑποταγήν· ἐπολέμει δὲ ἐπὶ 15 ἔτη κατὰ τοῦ πρωτοτόκου αὐτοῦ υἱοῦ Ῥοβέρτου, ὅστις τῇ βοηθείᾳ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φιλίππου τοῦ Α', ἀντεποιεῖτο τῆς Νορμανδίας. Τῷ 1087 ἐρεθισθεὶς ἔκ τινος ἀστειότητος τοῦ Φιλίππου ὅστις ἄλλως εἶχεν ἀφαιρέσει ἀπ' αὐτοῦ τὸ Βεξῖνον, ἐστράτευσεν ἐπὶ τοὺς Παρισίους, ἀλλὰ τραυματισθεὶς καιρίως ἐν τῇ κατασκαφῇ τῆς Μάντης, ἀνεκομίσθη εἰς Ῥουὲν ἔνθα ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν. Τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐγκαταλειφθὲν ὑπὸ τῶν υἱῶν του ἐκομίσθη εἰς Καὶν ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ θεμελιωθείσῃ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου. Γουλλιέλμος ὁ κατακτητὴς εἶχε μεγάλας ἀρετάς, πολλὴν δεξιότητα καὶ δραστηριότητα, ἀνδρίαν μέχρι θράσους· ἀλλ' ἦτο σκληρός, φιλέκδικος, καὶ ἐδείχθη ἐν τῇ κατακτήσει τῆς Ἀγγλίας, βάρβαρος ὡς ὁ αἰὼν αὐτοῦ. Τῷ 1851 ἀνηγέρθη εἰς τιμὴν αὐτοῦ ἐν Φαλαίζῃ κολοσσαῖος ἔφιππος ἐξ ὀρειχάλκου ἀνδριὰς ἔργον τοῦ Κ. Bochet.

Γουλλιέλμος Β' ὁ «Πυῤῥὸς», υἱὸς τοῦ προηγουμένου, βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τοῦ 1087 μέχρι τοῦ 1100, γενν. τῷ 1056, ὡρίσθη διάδοχος ὑπὸ τοῦ πατρός του, ἠναγκάσθη νὰ καταπολεμήσῃ τοὺς ὑποβοὺς τοῦ Ῥοβέρτου *Court le House*, τοῦ πρωτοτόκου αὐτοῦ ἀδελφοῦ, δουκὸς τῆς Νορμανδίας. Κύριος τῆς Ἀγγλίας τῇ συναρωγῇ τῶν Ἄγγλων αὐτοῦ ὑπηκόων, ἠθέλησε, τῷ 1080, νὰ κατακτήσῃ τὴν Νορμανδίαν ἀλλ' ἀπέτυχεν ἀπέναντι τῆς τριπλῆς συμμαχίας τοῦ Ῥοβέρτου μετὰ τοῦ ἑτέρου αὐτοῦ ἀδελφοῦ Ἑρρίκου καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας. Ὁ Γουλλιέλμος ὑπεχρέωσε τὸν βασιλέα τῆς Σκωτίας Μαλκόλμ νὰ ὁμολογήσῃ ὑποταγήν. Κατέστειλεν ἐπανάστασιν τοῦ Μαίνου τῷ 1099 καὶ ἐκυρίευσε τὴν Νορμανδίαν, ὅτε ὁ Ῥοβέρτος εὑρίσκετο ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γῇ. Ἐφονεύθη τυχαίως ἐν τῇ θήρᾳ ὑπὸ τοῦ Οὐ Τύρρελ. Βίαιος ἐν τῇ διοικήσει αὐτοῦ ἦλθεν εἰς ἔριδας μετὰ τοῦ ἁγίου Ἀνσέλμου προκειμένου περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διαδικασίας. Ἐπεβάρυνε διὰ φόρων ἀδιακρίτως πάντας τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ καὶ ἀπηγόρευσε τὴν ἐκ τῆς χώρας ἔξοδον ἄνευ τῆς ἀδείας αὐτοῦ. Τούτῳ ὀφείλεται ἡ κατασκευὴ τῆς παλαιᾶς γεφύρας τοῦ Λονδίνου καὶ ἡ μεγάλη αἴθουσα τῆς Οὐεσμινστέρης.

Γουλλιέλμος Γ', βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τοῦ 1688 μέχρι τοῦ 1702, γενν. ἐν Ἁᾳ Ἁγῇ τῷ 1650, ἦτον υἱὸς Γουλλιέλμου τοῦ Β', γεννηθεὶς μετὰ θάνατον αὐτοῦ, πρίγκηψ Ὀρανιαίνου καὶ στατχούδερ τῆς Ὁλλανδίας καὶ τῆς Ἑρρικέτης Μαρίας Στουάρτης, θυγατρὸς

Καρόλου τοῦ Α' τῆς Ἀγγλίας. Κατεδιώχθη νεώτατος ὑπὸ τοῦ Κρόμβελ καὶ ὑπὸ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ', ὅστις ἐδήμευσε τὸ πριγκηπάτον αὐτοῦ. Ἔκρυπτεν ὑπὸ τὸ φλαμανδικὸν φλέγμα καὶ τὴν καλβινιστικὴν λιτότητα, τὴν ὑπομονητικὴν αὐτοῦ φιλοδοξίαν, τὴν πολεμικὴν καὶ διοικητικὴν ἱκανότητα. Ἀναγορευθεὶς τῷ 1670 πρῶτος εὐπατρίδης τῆς Ζηλανδίας, ἐγένετο, τῷ 1682, ἐπὶ τῆς γαλλικῆς ἐπιδρομῆς, ἀρχιναύαρχος εἶτα, μετὰ τὸν θάνατον τῶν ἀδελφῶν Οὐίτ στατχοῦδερ τῶν Ἡνωμένων Ἐπαρχιῶν. Κατεπλημμύρησε τὴν Ὁλλανδίαν ὅπως σώσῃ αὐτὴν καὶ συνεμάχησε μετὰ τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ τῆς Ἱσπανίας. Ἀποκρουσθεὶς μᾶλλον ἢ ἡττηθεὶς ὑπὸ τοῦ Κονδὲ ἐν Σενέφ, 1674, ἐνυμφεύθη, τῷ 1677, τὴν Μαρίαν θυγατέρα τοῦ δουκὸς τῆς Ὑόρκης (τοῦ ὕστερον Ἰακώβου Β') καὶ ἀνεψιὰν Καρόλου τοῦ Β διὰ δὲ τοῦ συνοικεσίου τούτου, ἤγαγεν εἰς πέρας τὴν συνομολόγησιν τῆς ἐν Νιμέγκῃ συνθήκης 1678, δι' ἧς ἐξησφαλίζετο ἡ ἀνεξαρτησία τῶν Ἡνωμένων Ἐπαρχιῶν. Διὰ τῶν ῥᾳδιουργιῶν αὐτοῦ κατεπολέμησε τὴν βασιλείαν τῶν Στυαρτῶν καὶ προπαρεσκεύασε βραδέως τὴν εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀγγλίας ἀνάβασιν αὐτοῦ. Κληθεὶς οὕτω παρὰ τῶν ἐχθρῶν τοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ, 1688, ἰδίᾳ δὲ τοῦ περιωνύμου Μαρλοβορούγου, ἀνηγορεύθη βασιλεύς, ἀφοῦ ὤμοσεν ὅτι θὰ θέσῃ τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς τοῦ ἀγγλικοῦ συντάγματος. Ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἦτο περιωρισμένη καὶ ἕνεκα τούτου ὠνομάσθη στατχοῦδερ τῆς Ἀγγλίας καὶ βασιλεὺς τῆς Ὁλλανδίας· ἠναγκάσθη δὲ ν' ἀποπέμψῃ τοὺς ὁλλανδοὺς αὐτοῦ φρουροὺς, τῷ 1698. Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ καθιερώθη ἡ θρησκευτικὴ καὶ πολιτικὴ ἐλευθερία, ἡ ἀνεξαρτησία τῶν κοινοβουλίων καὶ τῶν δικαστηρίων. Λυσσώδης πολέμιος Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ', ὥπλισε κατ' αὐτοῦ τὴν Εὐρώπην διὰ τοῦ ἐν Αὐγουστοβούργῳ Συνασπισμοῦ, 1688, καὶ κατεπολέμησεν ἐν Βοὐνῃ, 1690 Ἰάκωβον τὸν Β', ὁ δὲ στόλος αὐτοῦ ἐνίκησε τὸν Τουρβίλλην ἐν Ὄγκῃ 1691 καὶ μολονότι ἡττήθη ὑπὸ τοῦ Λουξεμβούργου ἐν Στεϊγκέρκῃ, 1692, καὶ ἐν Νεερβίνδῃ 1693, ἐβίασε τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας ὅπως ἀναγνωρίσῃ αὐτὸν διὰ τῆς ἐν Ῥυσβίκῃ εἰρήνης, 1697. Διὰ τῶν συνθηκῶν τοῦ Λονδίνου καὶ τῆς Ἀὰ Ἄγης, 1700, ὑπέγραψε μετὰ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', τὸν διαμελισμὸν τῆς Ἱσπανικῆς μοναρχίας ἀλλὰ μετὰ μικρὸν ποθηθεὶς ἕνεκα τῆς ἐπιδρομῆς ἣν ἐκτάτο ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἐν Ἱσπανίᾳ καὶ ἐν ταῖς Κάτω Χώραις, συνεμάχησε τῷ 1701, μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Δανιμαρκίας, διὰ τῶν ἐν Ἀὰ Ἄγῃ, ἔνθα ἔθετο τὰς βάσεις νέου συνασπισμοῦ κατὰ τῆς Γαλλίας, ἀλλὰ κατέστρεψε τὸ ζῆν πεσὼν ἀπὸ τοῦ ἵππου, πρὶν ἢ λάβῃ τὰ ὅπλα Ἴδ. Trévor. *Vie de Guillaume*, III, ἐν Λονδίνῳ, 1839, τόμ. 2, εἰς 8ον.

Γουλιέλμος Δ', βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας καὶ τοῦ Ἀνοβέρου, 1830—1837, γενν. τῷ 1756, ἦτο 3ος υἱὸς τοῦ Γεωργίου Γ'. Προωρισμένος εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, εἰσῆλθεν οὐχ ἧττον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ στόλου ἐν ἡλικίᾳ 14 ἐτῶν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Νέλσωνος. Ὀνομασθεὶς δοὺξ τῆς Κλαρεντίας τῷ 1788 διῆγε βίον ἄτακτον καὶ ἐξῆ δημοσίᾳ ἀπὸ τοῦ 1790 μετὰ τῆς ἠθοποιοῦ Ἰορδὰνς (Jordans). Συνώδευσε τὸν Λουδοβίκον ΙΗ', εἰς Γαλλίαν, 1814, καὶ ἐνυμφεύθη, 1818, μίαν θυγατέρα τοῦ δουκὸς τοῦ Σαξωνικοῦ Μεϊνιγγεν. Κατὰ συνέπειαν τοῦ θανάτου τοῦ 2ου αὐτοῦ ἀδελφοῦ καὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως, ἐγένετο ἐπίδοξος διάδοχος τοῦ θρόνου, καὶ τῷ 1829 ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς χειραφετήσεως τῶν καθολικῶν. Γενόμενος βασιλεὺς ἐν ἡλικίᾳ 65 ἐτῶν, ἐπολέμει κατὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως τῶν Βουλῶν, τῇ βοηθείᾳ τῶν ὑπουργῶν Βελλιγκτῶνος, Γρεὺ καὶ Ῥοβέρτου Πῆλ, τῇ δὲ 4 Ἰουνίου 1834 ἐξέδοτο νομοσχέδιον περὶ μεταῤῥυθμίσεως τοῦ κοινοβουλίου. Ἐκανόνισε μετὰ τῆς Γαλλίας τὰ πράγματα τοῦ Βελγίου, διετήρησεν ἐν Πορτογαλλίᾳ τὴν ἀγγλικὴν ἐπιῤῥοὴν, ἀνέπτυξε τὴν βιομηχανίαν, κατασκευάσας τὸν ἀπὸ Μαγχεστρίας εἰς Λιβερπούλην σιδηρόδρομον, ἀνεθεώρησε τὸν ποινικὸν κώδηκα, ἔθετο σοφούς τινας διεθνεῖς νόμους, ἠλάττωσε τὰ ἔξοδα τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐπροστάτευσε διὰ διατάγματος τοὺς δούλους τῶν Ἀντιλλῶν, κτλ. Διεδέξατο αὐτὸν ἡ ἀνεψιὰ αὐτοῦ Βικτωρία.

Γουλιέλμος, ὁ λεγόμενος Λέων, βασιλεὺς τῆς Σκωτίας, 1165—1214, διεδέξατο τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Μαλκόλμ Δ', ἐπολέμησεν Ἐρρίκον τὸν Β' τῆς Ἀγγλίας, ἡττήθη, ἡχμαλωτεύθη, ἐκλείσθη ἐν τῷ πύργῳ τῆς Φαλαίζης ἠλευθερώθη κηρυχθεὶς ὑποτελὴς καὶ ἐχρημάτισε φίλος Ῥιχάρδου τοῦ Λεοντοθύμου.

Γουλιέλμος, κόμης τῆς Ὁλλανδίας, γενν. περὶ τὸ 1228, ἀπεθ. τῷ 1256, ἀντετάχθη παρὰ τοῦ Ἰννοκεντίου Δ' κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Φρειδερίκου τοῦ Β', καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κορράδου τοῦ Δ', 1247. Γενόμενος δὲ κύριος τῆς αὐτοκρατορίας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κορράδου τοῦ Δ', 1254, ἐκυβέρνησεν ἀσθενῶς καὶ ἀπέθ. μαχόμενος κατὰ τῶν Φρισόνων.

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Γουλλιέλμος τοῦ Νασσώ. Ἴδ. ΝΑΣΣΩ.

Γουλλιέλμος Α', βασιλεὺς τῶν Κάτω Χωρῶν, γενν. τῷ 1772 ἐν Λὰ Ἄγῃ, ἀποθ. τῷ 1843, ἦτον υἱὸς τοῦ στατχοῦδερ Γουλλιέλμου ΣΤ' τοῦ Νασσώ. Ὑπηρέτησε κατὰ τῆς Γαλλίας ὑπὸ τὸν πρίγκηπα τοῦ Καδούργου, 1793—94, ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν Ὁλλανδίαν, ἣν ἐπέδραμον οἱ Γάλλοι, κατέφυγεν εἰς Ἀγγλίαν, εἶτα παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς Πρωσσίας, οὗ ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του τῷ 1813, ἔλαβε τὸν τίτλον «Κυριάρχου ἡγεμόνος τῶν Ἡνωμένων Ἐπαρχιῶν», καὶ ἔλαβε, τῷ 1815, τὴν Ὁλλανδίαν καὶ τὸ Βέλγιον ὑπὸ τὸ ὄνομα «Βασίλειον τῶν Κάτω Χωρῶν». ἀλλὰ δυσηρέστησε τοὺς Βέλγους, οἵτινες ἔλαβον τὰ ὅπλα μετὰ τὴν γαλλικὴν ἐπανάστασιν, 1830, τὸ δὲ Βέλγιον ἀνεγνωρίσθη ὡς Κράτος ἀνεξάρτητον ὑφ' ὅλης τῆς Εὐρώπης, ἀλλ' ὁ Γουλλιέλμος μόλις ἐδέξατο τὸν τοιοῦτον διαμελισμὸν τῆς μοναρχίας αὐτοῦ τῷ 1838. Ἐλθὼν δ' εἰς δευτέρου γάμου κοινωνίαν μετὰ τῆς κομήσσης δ' Οὐλτρεμόντου, ἥτις ἦτον ἐκ Βελγίου καὶ καθολική, καὶ αὐξήσας τὰ ἔξοδα τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐπίσυρε τὴν δυσμένειαν καὶ αὐτῶν τῶν Ὁλλανδῶν. Τῷ 1840 παρητήθη, καὶ μετὰ τρία ἔτη ἀπέθανεν ἐν Βερολίνῳ, καταλείπων περιουσίαν ἐκ τριακοσίων ἑκατομμυρίων καὶ ἐπίκεινα. Τῷ 1815 συνέστησε τάγμα τοῦ Ἁγίου Γουλλιέλμου, οὗ τὸ παράσημόν εἶναι χρυσοῦς σταυρὸς μετ' ὀκτὼ βραχιόνων μεμιλτωμένων διὰ μίλτου λευκοῦ καὶ ἀνορτᾶται ἀπὸ πορτοκαλοχρόου ταινίας μετὰ κυανῶν παρυφῶν.

Γουλλιέλμος Β', βασιλεὺς τῶν Κάτω Χωρῶν, 1840—48, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1792, ἐβασίλευσεν ἡσύχως καὶ συμβατικῶς· μετέδωκε τὸ στέμμα τῷ υἱῷ αὐτοῦ Γουλλιέλμῳ, γενν. τῷ 1817.

Γουλλιέλμος Α', (Φρειδερῖκος Κάρολος), βασιλεὺς τῆς Βυρτεμβέργης, γενν. τῇ 27 σεπτεμβρίου 1781 ἐν Λούδβιγ τῆς Σιλεσίας, ἔνθα ὁ πατὴρ αὐτοῦ Φρειδερῖκος Α', ὅστις ἐγένετο, τῷ 1797, βασιλεὺς τῆς Βυρτεμβέργης, διῴκει τότε πρωσσικὸν τάγμα. Μήτηρ αὐτοῦ ἦτον ἡ πριγκηπέσσα Αὐγούστα-Καρολίνα-Φρειδερίκα-Λουΐζα τῆς Βρουνσβίκης Οὐολφεμβοὔττελ, εὐνοουμένη τῆς Αἰκατερίνης Β' τῆς Ῥωσσίας, ἥτις λέγεται ὅτι διέβαλε τὴν θάνατον αὐτῆς καὶ τὴν ἐξώρισεν εἰς Σιβηρίαν, 1788. Ἀλλὰ ἡ εἰς τὸν θρόνον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς, τῇ 30 ὀκτωβρίου 1816, καὶ εἰσήγαγεν ἀμέσως σύνταγμα δουκῶν τὴν Βυρτεμβέργην μέχρις οὗ αὕτη συνεχωνεύθη μετὰ τῆς Πρωσσίας. Τῷ 1830 ἠννήθη ν' ἀναγνωρίσῃ τὸν βασιλέα τῆς Πρωσσίας ὡς αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας· τῷ δὲ 1855 εἰσήγαγεν εἰς τὸν στρατὸν τὴν διὰ ῥαβδισμοῦ ποινήν, ἣν ἐξέτεινε καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν πολιτικῶν ἐγκλημάτων ἢ πῶν παρεκτροπῶν τοῦ τύπου. Συνδεόμενος διὰ πολλῶν συγγενικῶν δεσμῶν μετὰ τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας τῆς Ῥωσσίας ἐδείχθη αὐτῇ εὐνοϊκὸς ἐπὶ τοῦ κριμαϊκοῦ πολέμου. Παρεδέξατο δὲ τὸ προταθὲν ὑπὸ τῆς Γαλλίας συνέδριον ἐπιφυλαττόμενος νὰ ἀναγγελθῇ ἡ παραδοχὴ τούτου ὑπὸ τῆς γερμανικῆς διαίτης. Ἀπέθανε τῷ 1864, ἰουνίου 25.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Βυρτεμβέργης τρὶς νυμφευθείς, ἦλθεν εἰς δεύτερον γάμον μετὰ τῆς πριγκηπέσσης Αἰκατερίνης Πολόβνας, 1816, καὶ εἰς τρίτον, 1820, μετὰ τῆς πριγκηπέσσης Παυλίνας, θυγατρὸς τοῦ θείου αὐτοῦ Λουδοβίκου τῆς Βυρτεμβέργης. Ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Αἰκατερίνη ἐνυμφεύθη τὸν πρίγκηπα Ἱερώνυμον Βοναπάρτην.

Γουλλιέλμος (Αὔγουστος-Λουδοβῖκος-Μαξιμιλιανὸς-Φρειδερῖκος), βασιλεύων δουξ τῆς Βρουνσβίκης Οὐολφεμβοὔττελ, γενν. τῷ 1806, ἔγγονος τοῦ Καρόλου Γουλλιέλμου Φερδινάνδου τῆς Βρουνσβίκης τοῦ ἡττηθέντος ἐν Βαλμὺ, καὶ ὑστερότοκος υἱὸς τοῦ δουκὸς Φρειδερίκου Γουλλιέλμου καὶ τῆς πριγκηπίσσης Μαρίας Ἐλισάβετ Οὐϊλελμίνης τῆς Βάδης. Τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ζωῆς αὐτοῦ διῆλθεν ἐν Σουηδίᾳ, ἔνθα κατέφυγεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ μετὰ τὴν μάχην τῆς Ἰένας. Τῷ 1823 κατετάχθη εἰς τὸν πρωσσικὸν στρατόν. Κατὰ συνέπειαν τῶν παρεκτροπῶν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δουκὸς Καρόλου, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῇ 25 ἀπριλίου 1831, καὶ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐτροποποίησε τὸ σύνταγμα καὶ εἰσήγαγε πλείστας μεταρρυθμίσεις. Ὅτε ἐξερράγη ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1848, ὁ Γουλλιέλμος ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ ἑνότητος τῆς Γερμανίας, κατήργησε τὴν λογοκρισίαν καὶ συνεκάλεσεν ἔκτακτον ἐθνοσυνέλευσιν, ἧς πολλοὶ φιλελεύθεροι θεσμοὶ εἰσήχθησαν. Ὁ βασιλεύων δουξ τῆς Βρουνσβίκης, ὅστις ἠδυνήθη νὰ τηρήσῃ τὸν θρόνον αὐτοῦ ἀπέναντι τῶν ἀντενεργειῶν καὶ ἀπαιτήσεων τοῦ ἀδελφοῦ του, ἔκπτωτος κηρυχθεὶς τῷ 1830 ἐγένετο στρατηγὸς τοῦ Ἱππικοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Πρωσσίας.

Γουλλιέλμος Γ' (Ἀλέξανδρος-Παῦλος Φρειδερῖκος-Λουδοβῖκος), βασιλεὺς τῶν Κάτω Χωρῶν, πρίγκηψ Ἀραυσίωνος καὶ Νασσώ, μέγας δουξ τοῦ Λουξεμβούργου, δουξ τοῦ Λαιμ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κορινθιακὸς Βιβλιοθηκὴ
Ἀργείου Ὀρους (Ν. Π.Δ.)

βούργου, κτλ., υἱὸς τοῦ βασιλέως Γουλλιέλμου Β', καὶ τῆς Ἄννας Πολέβνας, ἀδελφῆς τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας Νικολάου. Διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ τῷ 1849 (μαρτίου 17). Τῇ 18 ἰουνίου 1839 ἐνυμφεύθη τὴν ἡγεμονίδα «Σοφίαν-Φρειδερίκαν-Ματθίλδην, θυγατέρα τοῦ Γουλλιέλμου Α'ου, βασιλέως τῆς Βυρτεμβέργης. Εἰσήγαγεν εἰς τὸ βασίλειον αὐτοῦ πολλὰ οἰκονομικὰ μέτρα ἰδὼν ὁ ἴδιος τὸ παράδειγμα τῆς οἰκονομίας. Ἔδειξε μεγάλην ἀνεξιθρησκείαν. Ἐπὶ τοῦ κριμαϊκοῦ πολέμου, ὁ Γουλλιέλμος Γ' ἐτήρησεν αὐστηροτάτην οὐδετερότητα, ἀρκεσθεὶς μόνον εἰς διάβημα παρὰ τῷ θείῳ αὐτοῦ, αὐτοκράτορι τῆς Ῥωσσίας, ὑπὲρ καταπαύσεως τῶν ἐχθροπραξιῶν.

Γουλλιέλμος Α' (Φρειδερικος-Λουδοβικος), βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας, καὶ νῦν αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας γεννηθεὶς τῇ 22 μαρτίου 1797, δεύτερος υἱὸς τοῦ βασιλέως Φρειδερίκου Γουλλιέλμου Γ', καὶ νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ Φρειδερίκου Καρόλου Γουλλιέλμου Α' (βασιλέως τῆς Βυρτεμβέργης), εἰσήχθη νεώτατος εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, καὶ παρέστη εἰς τοὺς πολέμους τοῦ 1813 καὶ 1815 κατὰ τῆς Γαλλίας. Ἐπὶ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεως τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ (1840), ἐγένετο διοικητὴς τῆς Πομερανίας καὶ ἀρχιγὸς πολλῶν ταγμάτων ἐν Πρωσσίᾳ καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. Ἤρξευσεν ἐν τῇ πρώτῃ Διαίτῃ, ἥτις συνεκλήθη ἐν Πρωσσίᾳ καὶ σημαντικῶς ἐπιρρέπασε τὴν διεύθυνσιν τῶν πολιτικῶν πραγμάτων· ἐδείκνυε δὲ ἰδιαιτέραν κλίσιν πρὸς τὰ πολεμικά. Θεωρούμενος ὡς τὸ πρώτιστον ἔρεισμα τῶν ἀπολυταρχικῶν ἰδεῶν, ἠναγκάσθη, ἐπὶ τῶν συμβάντων τοῦ 1848, νὰ φύγῃ καὶ διέμεινεν ἐπί τινας μῆνας ἐν Ἀγγλίᾳ. Διὰ δὲ τῆς ἐπιδεξιότητος τοῦ ὑπουργείου Καμφάουζεν κατῆλθεν εἰς Βερολῖνον κατ' ἰούνιον, ἐξελέγη ἀντιπρόσωπος ἐν τῇ ἐθνοσυνελεύσει, ἀλλ' οὐδέποτε παρεμείθη εἰς τὰς συνεδριάσεις αὐτῆς. Ὅτε κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1849 τὰ πρωσσικὰ στρατεύματα ἐστράτευσαν ἐπὶ τοὺς ἐπαναστάτας τῆς Βάδης, τῷ Γουλλιέλμῳ ἀνετέθη ἡ ἀρχηγία, καὶ ἐντὸς ὀλίγων μόνον ἑβδομάδων ἠδυνήθη νὰ καθυποτάξῃ τὴν ἐπαναστατήσασαν χώραν, κατὰ δὲ τὸν ὀκτώβριον ἐγκατέστη ἐν Κοβλεντίᾳ, ὡς στρατιωτικὸς διοικητὴς τῶν παραῤῥηνίων ἐπαρχιῶν. Τῷ 1854 διωρίσθη συνταγματάρχης τοῦ πεζικοῦ καὶ διοικητὴς τοῦ φρουρίου τῆς Μαϊέντσης, πρὸς ὃ ἐγένετο πρόεδρος πασῶν τῶν ἐλευθεροτεκτονικῶν λιστῶν τῆς Πρωσσίας. Ἐκηρύχθη σοβαρὸς πολέμιος, ἐπὶ τῶν κριμαϊκῶν, τῆς φαντικῆς θέσεως ἣν ἡ κυβέρνησις αὐτοῦ ἔλαβεν ἀπέναντι τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας.

Κατ' ὀκτώβριον τοῦ 1857, ἕνεκα τῆς πασχούσης ὑγείας αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς Φρειδερίκος-Γουλλιέλμος Δ' ἠναγκάσθη νὰ διαπιστευθῇ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐξουσίας τῷ ἡγεμόνι τῆς Πρωσσίας, ὥστις τὸ ἑπόμενον ἔτος, τῆς νόσου τοῦ μοναρχου δεινωθείσης, ἐκηρύχθη ἀντιβασιλεὺς (7 ὀκτωβρίου 1858), παρὰ τὴν ἀντίστασιν τῆς ἀφωσιωμένης τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ μερίδος. Ὁ πρίγκηψ Γουλλιέλμος ἐδείχθη νέον ἐπιδιώκων κυβερνητικὸν σύστημα. Τὸ ὑπουργεῖον Μανταϋφελ ἐδέησε νὰ δώσῃ τὴν παραίτησιν αὐτοῦ (11 ὀκτωβρίου) καὶ μετὰ διαφόρους ἀποπείρας ἐσχηματίσθη ὑπουργεῖον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ δ' Αὐερσβάλδ, ὅπερ πολλὰς μὲν ὑπέστη τροποποιήσεις, ἀλλ' ἐδείκνυτο ἐν τοῖς ἐξωτερικοῖς πράγμασι μᾶλλον ἐλευθερόφρον καὶ ἐθνικωτέραν ἔχον πορείαν τῆς πρώην πρωσσικῆς πολιτικῆς. Ὁ πρίγκηψ Γουλλιέλμος ἦλθε κατ' ἰούνιον τοῦ 1860 εἰς ἐπίσημον συνέντευξιν μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος Γ', ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν κυριωτέρων πριγκήπων τῆς Γερμανίας. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον (2 ἰανουαρίου 1861) ἐδημοσίευσεν ἀμνηστείαν τῶν πολιτικῶν ἐγκλημάτων, καὶ ἐν τῇ προκηρύξει τῆς στέψεως αὐτοῦ ὑπέδειξέ πως φιλοπολέμους διαθέσεις, αἵτινες ὅὲν ἐβράδυναν ν' ἀποδειχθῶσιν ἀληθεῖς ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ. Ὁ μὲν στρατὸς τῆς ξηρᾶς ηὐξήθη, ὁ δὲ στόλος ἤρξατο ἀναπτυσσόμενος καὶ εἰς τὰ παράλια ἐφημόσθη εὐρὺ ὀχυρωματικὸν σύστημα, τῇ συμπράξει τῆς γερμανικῆς Ὁμοσπονδίας. Κατ' ὀκτώβριον, ὁ βασιλεὺς Γουλλιέλμος μετέβη πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος Γ' εἰς Κομπιένην, εἶτα ἀνέκαμψεν εἰς Βερολῖνον διὰ τὴν τελετὴν τῆς στέψεως αὐτοῦ, ἥτις ἐγένετο τῇ 18 ὀκτωβρίου μετ' «ἐκτάκτου πομπῆς καὶ παρατάξεως», δι' ἐξόδων τοῦ ἰδιαιτέρου βασιλικοῦ ταμείου. Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην, ὁ βασιλεὺς συνέστησε τὸ παράσημον τοῦ Στέμματος, ἀπένειμε τίτλους τινὰς εὐγενείας, ἔδωκε περιωρισμένην [illegible]ινηστείαν, καὶ ἐκήρυξεν ὅτι τὸ στέμμα αὐτοῦ ἔχει παρα[illegible]ιόνου τοῦ Θεοῦ. Ἡ τοιαύτη διακήρυξις ἦτον οἱονεὶ [illegible] ἀπάντησις, πρόκλησις εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν, ἥτις πολ[illegible] ἀριθμους ἤρατο νίκας ἐν ταῖς γενικαῖς ἐκλογαῖς τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐν νέῳ [illegible]γείαν ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν Βουλῶν (14 ἰανουαρίου 1862) εἰς τὴν αὐτὴν ἰδέαν. Ἀλλ' οὐχ ἧττον μετὰ τινας ἡμέρας, ἐπὶ τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐψέγετο δεκτι-

Δημοσιευμένο από τη Βιβλιοθήκη Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη Ανθρωπολογικών Σπουδών (Μ.Π.Τ.Α.)

ἡ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως καταπολεμουμένη πρότασις τοῦ Ἄγεν. Ὅτε οἱ ὑπουργοὶ ἔδωκαν τὰς παραιτήσεις αὐτῶν, ὁ βασιλεὺς δὲν ἐδέχθη αὐτάς, ἐκήρυξε τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων καὶ τὴν διακοπὴν τῆς τῶν ἀριστοκρατῶν (11 μαρτίου). Τῇ 17, ἀπέπεμψε τὰ ἐλευθερόφρονα μέλη τοῦ ὑπουργείου, καὶ ἔθετο πρωθυπουργὸν τὸν πρίγκηπα δὲ Χοενλόε, πρόεδρον τῆς Βουλῆς τῶν ἀρχόντων, ἀντικατασταθέντα μετὰ μικρὸν ὑπὸ τοῦ Βερνστόρφ. Μεθ' ὅλους τοὺς ἀγῶνας τῆς κυβερνήσεως, ἡ νίκη τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐν ταῖς νέαις ἐκλογαῖς ὑπῆρξεν ἐντελής. Τὸ ὑπουργεῖον, μέχρις οὗ γένηται ἡ ἔναρξις τῶν Βουλῶν, προσεπάθησε νὰ εὐαρεστήσῃ διά τινων φιλελευθέρων πράξεων, ἤτοι τῆς καταργήσεως πολλῶν προσθέτων φόρων, τῆς μετὰ τῆς Γαλλίας ἐμπορικῆς συνθήκης, τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ ἰταλικοῦ βασιλείου, τῆς ἐπεμβάσεως εἰς τὴν ἐκλεκτορικὴν Ἔσσην, ὅπως ἀναγκάσῃ τὸν ἐκλέκτορα νὰ ἀποδώσῃ τοῖς ὑπηκόοις αὐτοῦ τὸ σύνταγμα τοῦ 1831. Ἡ βουλευτικὴ περίοδος εἰς ἣν τὴν ἔναρξιν δὲν ἠθέλησε νὰ παρευρεθῇ αὐτοπροσώπως ὁ βασιλεὺς δὲν ἐδράδυνε νὰ διαταραχθῇ ἰδίως ὑπὸ τοῦ σχεδίου τῆς στρατιωτικῆς μεταρρυθμίσεως, πρώτης αἰτίας πάσης ἔριδος, ἡ δὲ συζήτησις ἐπερατώθη τῇ 20 σεπτεμβρίου διὰ τῆς γενικῆς ἀποῤῥίψεως, μετὰ μεγάλης πλειονοψηφίας, τῆς αἰτήσεως τῶν πιστώσεων πρὸς ἀναδιοργανισμὸν τοῦ στρατοῦ. Τότε ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσεν εἰς τὴν προεδρείαν τοῦ συμβουλίου τὸν Βίσμαρκ, πρεσβευτὴν ἐν Παρισίοις (22 σεπτεμβρίου), ὅστις μεθ' ὅλους τοὺς ἀγῶνας καὶ τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἱκανότητα δὲν ἠδυνήθη νὰ νικήσῃ τὴν ἀντίστασιν τῆς Βουλῆς. Τῇ προτάσει τοῦ Φόρκεμβεκ (7 ὀκτωβρίου), οἱ ἀντιπρόσωποι ἐδέξαντο τὰς προτάσεις τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπῆς, αἵτινες ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἐκηρύχθησαν ἀκατόρθωτοι. Τὸ ὑπουργεῖον ἔτυχεν ὑποστηρίξεως ἐν τῇ Βουλῇ τῶν ἀρχόντων, ἥτις ἠκύρωσε τὴν ψηφοφορίαν τῆς ἐκλεκτικῆς Βουλῆς καὶ ἐπεκύρωσε τὰς δαπάνας, ὧν τὴν ἐπικύρωσιν ἠρνήθησαν οἱ ἀντιπρόσωποι, οἵτινες ἐπειδὴ διεμαρτυρήθησαν κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης καὶ ἐκήρυξαν αὐτὴν παράνομον, ἡ βουλευτικὴ περίοδος ἐκλείσθη διὰ βασιλικοῦ διαγγέλματος (14 ὀκτωβρίου), ἐν ᾧ ἡ κυβέρνησις διεκήρυττεν ὅτι ἦτον ἠναγκασμένη νὰ βίσῃ εἰς ἐνέργειαν τὸν προϋπολογισμὸν παρὰ τοὺς συνταγματικοὺς ὅρους· τοῦθ' ὅπερ ἀπλούστατα ἰσχυρίσθη ὅτι ἡ κυβέρνησις περιττὴν ὄντως ἔθεώρει τὴν ἄρνησιν ἢ συγκατάθεσιν τῶν ἀντιπροσώπων. Ἡ ἑξῆς ἐξηκολούθησεν οὕτως ἄνευ κεκηρυγμένου πολέμου μεταξὺ τοῦ θρόνου καὶ τῆς κοινοβουλευτικῆς ἐξουσίας· τῶν μὲν ἀντιπροσώπων διαμαρτυρομένων, ἐν ὀνόματι τοῦ παραδιασθέντος συντάγματος, τῆς δὲ κυβερνήσεως ἐπιστηριζομένης ἐπὶ τῆς φρουθαλικῆς μερίδος καὶ κτηδιωκούσης τὰς ἐλευθερόφρονας ἐφημερίδας.

Τὸ ἔτος 1863 δὲν ἐπανήγαγε τὴν ἁρμονίαν· τῇ 8 φεβρουαρίου, ὁ βασιλεὺς συνωμολόγησε μετὰ τῆς Ῥωσσίας σύμβασιν πρὸς καταστολὴν τῶν ἐν Πολωνίᾳ ταραχῶν, καὶ ἀμέσως παρεῖδασε τὴν οὐδετερότητα. Κατὰ τὴν νέαν ἔναρξιν τῶν Βουλῶν, νέα σύγκρουσις προέκυψε μεταξὺ τοῦ προέδρου τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων καὶ τῶν ὑπουργῶν, οἵτινες ἐν ταῖς συνεδριάσεσι δὲν ἀνεγνώριζον τὴν προεδρικὴν ἐξουσίαν· ὁ βασιλεὺς συνετάξατο τοῖς ὑπουργοῖς αὐτοῦ δι' ἐπιστολῆς ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20 μαΐου, ἐκήρυξε κατ' ἀρχὰς τὴν λῆξιν τῆς περιόδου, εἶτα, ὅπως θέσῃ πέρας εἰς τὴν πάλην, διέλυσε τὴν Βουλήν. Ταὐτοχρόνως κατηργήθη διὰ διατάγματος ἡ ἐλευθερία τοῦ τύπου (1 ἰουνίου). Τῆς δὲ Γαλλίας προτεινούσης τὴν συγκρότησιν συνεδρίου, ὁ βασιλεὺς ἀπήντησε καταφατικῶς λέγων ὅτι δέχεται «μετὰ προεισαγωγικὴν συνεννόησιν» (18 νοεμβρίου). Ἀλλὰ καὶ πάλιν αἱ νέαι ἐκλογαὶ ἀνέδειξαν μεγάλην τὴν ἰσχὺν τῆς ἐλευθερόφρονος μερίδος· τὸ δὲ δανικὸν ζήτημα λίαν εὐκαίρως παρέσχε τῇ πρωσσικῇ κυβερνήσει τὸ μέσον ὅπως ἀναβάλῃ τὴν λύσιν τῶν κοινοβουλευτικῶν δυσχερειῶν, καὶ ἀναστήσῃ τὸ γόητρον τοῦ θρόνου δι' εὐκόλου θριάμβου ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. Ὁ ἀντιπερισπασμὸς οὗτος ἐπέτυχεν ὑπὲρ πᾶσαν ἐλπίδα.

Ἀλλαχοῦ, ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ὑπουργοῦ, ᾧ ἡ ἰδέα προσάπτεται, ἐξιθύμεθα συνοπτικῶς τὴν ἱστορίαν τῆς πολιτικῆς ταύτης καὶ τὴν συνεπείᾳ αὐτῆς μεταμόρφωσιν τῆς Γερμανίας πρὸς ὄφελος τῆς Πρωσσίας. (Ἴδ. ΒΙΣΜΑΡΚ). Ἐνταῦθα θέλομεν ἀναφέρει μόνον τὰ κυριώτερα ἀποτελέσματα· τὴν ταχείαν κατάκτησιν τῶν δουκάτων ὑπὸ τῶν αὐστροπρωσσικῶν ὅπλων, ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἁπλῆς ὁμοσπονδιακῆς πρασσαρτήσεως· τὸν διαμελισμὸν τῶν ἐπαρχιῶν μεταξὺ τῶν δύο μεγάλων γερμανικῶν δυνάμεων, διὰ τῆς περιβοήτου συνθήκης τοῦ Γαστάϊν (14 αὐγούστου 1865), εἶτα τὰς ἔριδας καὶ τὴν ῥῆξιν τῶν σχέσεων μετὰ τῆς Αὐστρίας· πᾶσαν τὴν Γερμανίαν διῃρημένην καὶ ἕνοπλον· τὴν συμμαχίαν τῆς Πρωσσίας μετὰ τῆς Ἰταλίας, τὸν ἐφάμιλλα μετὰ μακρᾶς καὶ φοβερᾶς προετοιμασίας πόλεμον, ὅστις ἀπῄτησεν ἐντὸς ὀλίγων ἑβδομάδων εἰς τὴν ἀπο-

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

φασιστικὴν νίκην τῆς Σαδόβας, ἐν ᾗ αὐτοπροσώπως παρέστη ὁ βασιλεὺς παρὰ τὸν στρατηγὸν Μόλτκε (3 Ἰουλίου 1866)· τοὺς ἐπιβληθέντας τῇ Αὐστρίᾳ ὅρους τῆς εἰρήνης διὰ τῆς ἐν Νικολσβούργῃ συνθήκης, ἥτις ἀποκλείει αὐτὴν τῆς Γερμανικῆς Ὁμοσπονδίας, τὸ μέγιστον μέρος τῆς Γερμανίας εἰς τὴν διάκρισιν καὶ ὑπὸ τὰ νεύματα τῆς Πρωσσίας· τὴν προσάρτησιν βασιλείων, ἐπαρχιῶν, ἐλευθέρων πόλεων· τὴν σύστασιν Βορείου Γερμανικῆς ὁμοσπονδίας, τεινούσης εἰς προσάρτησιν καὶ τῶν Νοτίων Κρατῶν· τὰς μετὰ τῆς Γαλλίας συγκρούσεις περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ Λουξεμβούργου, τὴν σύστασιν πολεμικοῦ ναυτικοῦ, τὴν σύστασιν ὁμοσπονδιακοῦ στρατοῦ, οὗ ἀρχιστράτηγος εἶναι ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας, ἐν ἐνὶ λόγῳ εὐρύτατον ἀναδιοργανισμὸν πασῶν τῶν δυνάμεων τῆς Γερμανίας, σκοποῦντα ὅτως συγκεντρώσῃ αὐτὰς ἐν χερσὶ τοῦ Γουλλιέλμου, καὶ τελευταῖον τὸν μέγαν γαλλογερμανικὸν πόλεμον, ὅστις ἐπεστέγασε τὸ οἰκοδόμημα τῆς γερμανικῆς ἰσχύος καὶ ἑνότητος καὶ μεθ' ὃν ὁ Γουλλιέλμος Α' ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, αἰχμαλωτεύσας μὲν ἕνα πανίσχυρον αὐτοκράτορα τὸν Ναπολέοντα Γ', καταστρέψας δὲ τὸ γόητρον τῆς δόξης τῶν μέχρις αὐτοῦ ἀηττήτων θεωρουμένων γαλλικῶν ὅπλων. Ἐν ταῖς καταπληκτικαῖς νίκαις τοῦ πολέμου τούτου (1870—1871), περὶ οὗ ἴδ. ἄρθρα ΓΑΛΛΙΑ καὶ ΠΡΩΣΣΙΑ, παρετηρήθη ἡ μετριοφροσύνη, μεθ' ἧς ὁ νῦν αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας ἀνήγγελλε, διὰ λακωνικῶν τηλεγραφημάτων καὶ ἄνευ ἐμφάσεως, τὰς νίκας τῶν γερμανικῶν ὅπλων ἀποδίδων ἀείποτε αὐτὰς τῇ θείᾳ προνοίᾳ. Περιστοιχούμενος ὑπ' ἀνδρῶν πολιτικῶν, οἷος ὁ πολύμητις Βίσμαρκ, καὶ στρατιωτικῶν, οἷος ὁ πολύπειρος Μόλτκε, ὁ Γουλλιέλμος Γ' ἠδυνήθη νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ ὄνειρον τῶν γερμανικῶν ἐθνῶν, ἤτοι τὴν ἑνότητα αὐτῶν ἐπ' ὠφελείᾳ πάντοτε τῆς Πρωσσίας, καὶ νὰ ὑψώσῃ τὸν θρόνον τοῦ μεγάλου Φρειδερίκου ὑπεράνω τῶν λοιπῶν θρόνων τῆς Εὐρώπης, καταστήσας τὴν Πρωσσίαν πρώτην αὐτῆς δύναμιν.

Σοφοί, καλλιτέχναι, κλπ.

ΓΟΥΔΑΛΕΔΜΟΣ τῆς ΩΒΕΡΝΙΑΣ, ἢ τῶν ΠΑΡΙΣΙΩΝ, σχολαστικὸς φιλόσοφος, γενν. ἐν Ὠριλλάκ, ἀποθ. τῷ 1249, προεχειρίσθη ἐπίσκοπος Παρισίων τῷ 1228. Ἐσπούδασε τοὺς συγγραφεῖς τῆς νεοπλατωνικῆς σχολῆς τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τὰ ἀραβικὰ συγγράμματα· πιστεύεται δὲ ὅτι πρῶτος ἐν Εὐρώπῃ ἐποιήσατο χρῆσιν τῶν ἀποδιδομένων Ἑρμῇ τῷ Τρισμεγίστῳ βιβλίων. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ἐν Νυρεμβέργῃ, 1496, εἰς φύλλ. καὶ ἐν Αὐρηλίᾳ, 1674, τόμ. 2, εἰς φύλλ.

Γουλλιέλμος ὁ Βρετανὸς, ἱστορικὸς καὶ ποιητὴς, γενν. ἐν Βρετανίᾳ περὶ τὸ 1165, ὠνομάζετο οὕτως ἀπὸ τῆς ἐν Γαλλίᾳ Βρετανίας, ἐν ᾗ ἐγεννήθη (*Gulielmus Brito-Armoricus*). Κατέλιπεν ἱστορικὰ συγγράμματα περὶ Γαλλίας καὶ ποίημα τὴν «Φιλιππιάδα».

Γουλλιέλμος ἐκ Λόρρης, γάλλος ποιητὴς γενν. ἐν Λόρρῃ, περὶ τὴν Μοντάργην, ἀποθ. περὶ τὸ 1260, εἶναι ὁ πρῶτος συγγραφεὺς τοῦ *Roman de la Rose*.

Γουλλιέλμος ὁ ἐκ Μαλμεσβουρῆ, βενεδικτῖνος μοναχὸς, ἄγγλος ἱστορικὸς, γενν. ἐν Ἀγγλίᾳ περὶ τὸ 1066 ἐκ Νορμανδῶν γονέων, ἀποθ. περὶ τὸ 1142, κατέλιπεν ἱστορίαν τῆς Ἀγγλίας διαιρουμένην εἰς δύο μέρη· *Festa Regum Anglorum*, ἀπὸ τοῦ 455 μέχρι τοῦ 1120, καὶ *Historia novella*, ἀπὸ τοῦ 1120 μέχρι τοῦ 1142. Ἐδημοσιεύθη μετ' ἐπιμελείας ὑπὸ τοῦ T. H. Hardy, ἐν Λονδίνῳ, 1840, τόμ. 2 εἰς 8ον. Τὰ σύγγραμμα τοῦ Βέδη καὶ τὸ τοῦ Γουλλιέλμου ὁ ἐκ Μαλμεσβουρῆ, εἶναι ἐν διαστήματι 500 ἐτῶν, αἱ δύο μόναι καλαὶ ἱστορίαι τῆς Ἀγγλίας.

Γουλλιέλμος ἐκ Μεερβὲκ, μοναχὸς δομινικανὸς, γεννηθ. περὶ τὸ 1230 ἐν Μεερβὲκ (Βραβάντῃ), ἀποθ. περὶ τὸ 1300, μαθητὴς Ἀλβέρτου τοῦ Μεγάλου καὶ φίλος τοῦ Θωμᾶ ὁ Ἀκουίνου, ἀρχιεπίσκοπος Κορίνθου, μετέφρασε λατινιστὶ τὸν Ἀριστοτέλην καὶ διαφόρους πραγματείας τοῦ Ἱπποκράτους, τοῦ Πρόκλου καὶ τοῦ Σιμπλικίου. Αἱ ὑπ' αὐτοῦ μεταφράσεις τοῦ Πρόκλου ἀνεδημοσιεύθησαν ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ συγγραφέως τούτου ὑπὸ τοῦ Κουζίνου.

Γουλλιέλμος ἐκ Πατρέγγου, συγγραφεὺς τοῦ ΙΔ', αἰῶνος, γενν. ἐν Πατρέγγῳ (Βικεντῖνον), ἐχρημάτισε συμβολαιογράφος καὶ δικαστὴς ἐν Βερώνῃ, καὶ συνεδέθη μετὰ τοῦ Πετράρχου ἐν Αὐενίωνι, 1338, ὅτε ἦτον ἐπιτετραμμένος ἀποστολήν τινα παρὰ τῷ πάπᾳ Βενεδίκτῳ ΙΒ'. Κατέλιπε χειρόγραφον «Λεξικὸν ἱστορικὸν, βιβλιογραφικὸν καὶ γεωγραφικὸν», δημοσιευθὲν ὑπὸ τοῦ A. Biondo, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *de Originibus rerum*, ἐν Βενετίᾳ, 1547 εἰς 4ον.

Γουλλιέλμος τῆς Ποατιέρης, χρονογράφος, γενν. περὶ τὸ 1020 ἐν Πρεῶ, πλησίον τοῦ *Pont-Audemer*, ἀνετράφη ἐν Ποατιέρῃ καὶ φαίνεται ὅτι συνώδευσε Γουλλιέλμον τὸν κατακτητὴν εἰς τὸν κατὰ τῆς Ἀγγλίας πόλεμον, τῷ 1066, ὡς στρατιώτης καὶ ὡς ἱε-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημοτική Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Δ.Δ.)

ρτύς. Ἐγήρασεν ἐν Λιζιὲ (Lisieux), ἔνθα ἐχειροτονήθη ἀρχιδιάκονος. Περίεργον ἀπόσπασμα περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Γουλλιέλμου, μεταφρασθὲν ἐν τῷ χρονικῷ τοῦ Stow, ἐσφαλμένως ἀποδίδοται αὐτῷ, μολονότι φαίνεται ὅτι ἐπέζησε τῷ ἡγεμόνι. Εἶναι ὁ ἀρχαιότατος ἱστορικὸς τῆς νορμανδικῆς κατακτήσεως· ἔχομεν αὐτοῦ *Gestes de Guillaume Ier*, δημοσιευθέντα ἐν ταῖς *Historiæ Normannarum scriptores* τοῦ Duchesne, 1619, ἀνατυπωθέντα ὑπὸ Mayères, ἐν Λονδίνῳ, 1808, καὶ μεταφρασθέντα ἐν τῇ συλλογῇ τῶν *Mémoires relatifs à l' histoire de France* ὑπὸ Γουιζότου. Τοῦ χρονικοῦ τούτου σώζεται μόνον τὸ ἀπὸ τοῦ 1035 μέχρι τοῦ 1067 μέρος.

Γουλιέλμος τῆς Πουλλίας, ποιητὴς τοῦ ΙΒ', αἰῶνος, γεννηθεὶς ἐν Νορμανδίᾳ κατὰ τοὺς συγγραφεῖς τῆς *Histoire littéraire de la France*, καὶ ἐν Ἰταλίᾳ, κατὰ τὸν Τιραβόσκην, κατέλιπε ποίημα εἰς ὃ βιβλία, ἐπιγραφόμενον *de Rebus Normannorum in Sicilia, Apulia et Calabria gestis, usque ad mortem Roberti Guiscardi*, δημοσιευθὲν τῷ 1582, εἰς 4ον, ἀνατυπωθὲν ἐν τοτε *Scriptores Brunsvic*, τοῦ Λειβνητίου, ἐν τοῖς *Scriptores historiæ siculæ* τοῦ Καρουσίου, καὶ ἐν τῷ Ε', τόμῳ τῶν *Scriptores Italiæ* τοῦ Μουρατόρη.

Γουλιέλμος ὁ Ἄνγλος, ἀρχιτέκτων τοῦ ΙΒ' αἰῶνος, ὁ τὸ πρῶτον ὡραῖος μνημεῖον κατασκευάσας καὶ ἀνεγείρας ἐν Καντορβερῇ τῆς Ἀγγλίας τὴν μητροπολιτικὴν Ἐκκλησίαν.

Γουλιέλμος ὁ Τύρου, γεννηθεὶς ἐν Παλαιστίνῃ περὶ τὸ 1148, ἀποθ. περὶ τὸ 1193 ἢ καὶ πρότερον, ἐσπούδασεν ἐν τῇ Δύσει, πιθανῶς ἐν Παρισίοις. Ἐπανακάμψας εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἔλαβε τὴν προστασίαν τοῦ βασιλέως Ἀμωρῦ, τὴν ἀρχιδιακονίαν τῆς Πάρου, μετέβη πολλάκις εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ Ῥώμην, καὶ ἐγένετο παιδαγωγὸς τοῦ Βαλδουίνου Δ', υἱοῦ τοῦ Ἀμωρῦ, τῷ 1167. Μετὰ τὴν στέψιν τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ, διωρίσθη ἀλληλοδιαδόχως καγκελάριος τοῦ βασιλείου καὶ ἀρχιεπίσκοπος Τύρου τῷ 1174. Μετὰ τέσσαρα ἔτη περίστη εἰς τὴν 3ην ἐν Λατράνῳ σύνοδον, 1177, ἀνέκαμψεν ὕστερον εἰς Συρίαν, ἀφοῦ ἐξετέλεσεν ἀποστολὴν παρὰ τῷ αὐτοκράτορι Μανουὴλ Κομνηνῷ καὶ ἐπανῆλθεν αὖθις εἰς Εὐρώπην, ὅπως παρακινήσῃ εἰς τὴν σταυροφορίαν τοὺς βασιλεῖς τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας, 1188. Κατὰ παράκλησιν τοῦ Ἀμωρῦ, Γουλιέλμος ὁ Τύρου ἔγραψε λατινιστὶ δύο μεγάλα πονήματα, τὸ μὲν περιλαμβάνον τὴν ἱστορίαν τῶν Ἀράβων ἀπὸ τοῦ Μωάμεθ μέχρι τοῦ 1184, ὅπερ συνέθετο κατ' Εὐτύχιον, ἀπωλέσθη· τὸ δὲ περιλαμβάνον τὴν ἱστορίαν τῶν σταυροφοριῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτῶν μέχρι τοῦ 1183 καὶ διακοπτόμενον αἴφνης ἐν τῷ 2ῳ κεφαλαίῳ τοῦ 23ου βιβλίου, ἐτυπώθη ἐν Βασιλείᾳ, 1549 καὶ 1564, καὶ κατεχωρήθη ἐν τῷ Β' τόμῳ τῶν *Gesta Dei per Francos*, ὑπὸ τοῦ Bongars· ἡ Ἀκαδημία τῶν Ἐπιγραφῶν καὶ τῶν γραμμάτων ἐν Γαλλίᾳ, ἔδωκεν ἐξαίρετον ἔκδοσιν αὐτοῦ ἐν τοῖς *Historiens des Croisades*, τόμ. 4. Τὸ σύγγραμμα Γουλιέλμου τοῦ Τύρου μεταφρασθὲν εἰς τὴν γαλλικὴν ἀπὸ τοῦ 1573 ὑπὸ τοῦ Γαβριὴλ Δουπρεὼ, μετ' ἐπιγραφῆς *Franciade orientale*, ἐπαινεῖται ἐπὶ ἀκριβείᾳ.

Γουλιέλμος Οὐόρσεστερ ἢ Βοτόνερ, ἄγγλος συγγραφεὺς χρονικοῦ ἀπὸ τοῦ 1324 μέχρι τοῦ 1491, ἐν Ὀξωνίᾳ, εἰς 8ον, 1827 καὶ μιᾶς μεταφράσεως τοῦ *Senectute* τοῦ Κικέρωνος, δημοσιευθείσης ὑπὸ τοῦ Κάξτωνος.

ΓΟΥΛΦ-ΣΤΡΗΜ (*Gulf-Stream*), ἤτοι «ῥεῦμα τοῦ κόλπου», ὑποβρύχιον θερμὸν ῥεῦμα, ἀλμυρότατον καὶ βαθυτάτου κυανοῦ χρώματος, παρατηρηθὲν κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα ἐν τῷ Ἀντλαντικῷ ὠκεανῷ ὑπὸ τοῦ Ἀγγιέρα καὶ μάλιστα ὑπὸ τοῦ Γιλβέρτου (H. Gilbert). Τὸ ῥεῦμα τοῦτο ἀναχωρεῖ ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ Μεξικοῦ, διέρχεται τὸν πορθμὸν τῆς Φλωρίδος, καὶ διὰ τοῦ στενοῦ τοῦ Βαχάμα ἐκρέει εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν, ἔνθα τὰ ὕδατα αὐτοῦ φυλάττουσιν ἐπὶ πολλὰς λεύγας τήν τε πρὸς τὰ βόρεια διεύθυνσιν καὶ τὴν θερμότητα αὐτῶν. Εἰς τὸ *Gulf-Stream* ὀφείλουσιν ἐν μέρει ἡ Ἀγγλία καὶ πᾶσα ἡ δυτικὴ Εὐρώπη τὴν εὐφορίαν αὐτῶν καὶ τὸ γλυκὺ τῆς θερμοκρασίας καὶ εἰς αὐτὰ τὰ γεωγραφικὰ πλάτη, ἐν οἷς ἐπὶ τῆς ἀμερικανικῆς ἠπείρου, ὁ πάγος διαμένει ἐπὶ πέντε σχεδὸν μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ. «Τὸ Γουλφ-Στρὴμ, λέγει ὁ Μωρῦ, οὐδὲν ἄλλο εἶναι, ἂν δύναμαι νὰ ἐκφρασθῶ οὕτως, ἢ σωλὴν ἀγωγὸς μεγάλης θερμότητος ἧς ἑστία εἶναι ἡ διακεκαυμένη ζώνη, καὶ ἧς εἶναι δεξαμεναὶ ὁ κόλπος τοῦ Μεξικοῦ καὶ τὸ πέλαγος τῶν Καραϊβῶν. Ἡ ἀνωτάτη θερμοκρασία τῶν ὑδάτων τοῦ καραϊβικοῦ πελάγους καὶ τοῦ μεξικανικοῦ κόλπου εἶναι 23 ἕως 24 βαθμῶν τοῦ ἑκατονταβάθμου· ἡ δὲ τοῦ «Γουλφ Στρὴμ», καθ' ἣν στιγμὴν ῥεύματα πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν, εἶναι 31 ἕως 32 βαθμῶν, ἢ περίπου 6—7 βαθμοὺς θερμότερον τῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πλάτους ὑδάτων τοῦ ὠκεανοῦ. Διαφράμον 3,000 μίλια

πρὸς ἄρκτον ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ διατηρεῖ εἰσέτι, καὶ ἐν μέσῳ χειμῶνι, τὴν θερινὴν θερμοκρασίαν. Οὕτω δὲ φθάνει μέχρι τοῦ 40ου παραλλήλου βορείου πλάτους, καὶ εὐρύνον τὰ βεῖθρα αὐτοῦ διαχεῖται εἰς πολλὰς χιλιάδας τετραγωνικῶν λευγῶν, καλύπτον κατ' ἐκεῖνα τὰ μέρη τὸν Ὠκεανὸν ὡς θερμὸς μανδύας. Συναντώμενον δὲ μετὰ τῶν ὑφάλων τῆς Νέας Γῆς παρεκκλίνει πρὸς ἀνατολὰς, καὶ ἐξακολουθεῖ ῥέον μεθ' ἥσσονος ὁρμῆς, ἀλλὰ διαχέον ἀφθονώτερον τὴν εὐεργετικὴν αὐτοῦ ἐπίδρασιν, μέχρις οὗ ἐγγίζει τὰς Βρετανικὰς Νήσους, ἔνθα διαιρεῖται, καὶ ὁ μὲν εἷς τῶν βραχιόνων αὐτοῦ διευθύνεται πρὸς ἄρκτον μέχρι τῆς πολικῆς θαλάσσης τῆς Σπιτσβέργης, ὁ δὲ ἕτερος προσκρούων ἐπὶ τῆς ἀγγλικῆς ἀκτῆς τρέπεται πρὸς τὸν κόλπον τῆς Γασκονίας, ἀμφότεροι δὲ διατηροῦσι πανταχοῦ θερμοκρασίαν πολὺ ἀνωτέραν τῆς τοῦ Ὠκεανοῦ. — Ἡ πιθανωτέρα ἐξήγησις τοῦ φαινομένου τούτου εἶναι ἡ ἑξῆς· τὰ ὕδατα τῶν τροπικῶν τείνουσιν εἰς τὸ διευθύνεσθαι πρὸς τὸν πόλον, διότι ἡ μεγάλη αὐτῶν θερμότης καθίστησιν αὐτὰ ἐλαφρότερα τῶν εὐκράτων ἢ ψυχρῶν ὑδάτων. Ἡ δὲ διεύθυνσις τοῦ ῥεύματος ἐξαρτᾶται ἐν μέρει ἀπὸ τῆς περιστροφικῆς κινήσεως τῆς γῆς, ἧς ἕνεκα παρεκτρέπονται πρὸς Ἀνατολὰς οἱ ἄνεμοι καὶ τὰ ῥεύματα ἅτινα διευθύνονται πρὸς Ἄρκτον, καὶ πρὸς Δυσμὰς τὰ πρὸς Νότον διευθυνόμενα.

ΓΟΥΜΒΙΝΝΕΝ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν Ἐπικρατειῶν (ἀνατολικὴ Πρωσσία) 109 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Καινισβέργης, ἐπὶ τοῦ Πίσσα· Κάτ. 11,080. Πρωτ. τῆς ἀντιβασιλείας. Γυμνάσιον βιβλιοθήκη, μαιευτικαὶ σχολαὶ καὶ σχολὴ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Κατασκευὴ ἐριούχων, ζυθοποιεῖα κτλ. Ἐθεμελιώθη τῷ 1724—32 ὑπὸ τοῦ Φρειδερίκου Γουλιέλμου Α'. Κυριωτέρα πόλις τῆς ἀντιβασιλείας Πλοίττη. Πληθ. 670,790. Πρωτ. ὁμώνυμος. Γῆ ὀρεινὴ καὶ ἑλώδης πρὸς Ν.

ΓΟΥΜΟΥΣ-ΧΑΝΕ ἢ «Γκιουμούς-χανέ», ἤτοι «ἀργυροῦς οἶκος» αἱ παρ' ἀρχ. «Βῶλαι», πόλ. τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας (Τραπεζοῦς), 75 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Καρὰ-Χισσὰρ κάτ. 7,000. Μεταλλεῖα ἀργυρούχου μολύβδου καὶ χαλκοῦ.

ΓΟΥΜΡΟΥΝ, «Γομρούν, Γομβερούν, ἢ Βενδὶρ-Ἀββασσὶ, πόλ. τοῦ Ἰμανάτου τῆς Μασκάτης, ἐμπορικὸς λιμὴν ἀρκούντως συχναζόμενος, ἀλλὰ παρακμάσας, ἐπὶ τοῦ πελάγους τοῦ Ὁμὰν, 27ο 18' Β πλ. καὶ 53ο 46' Α μήκ. πρὸς τὰ ΒΔ τῆς νήσου Ὀρμούζ. Κάτ. 20,000. Μέχρι τοῦ 1800 ἀνῆκεν εἰς τὴν Περσίαν (Μογιστὰν), ἥτις παρεχώρησεν αὐτὴν τῷ Ἰμὰν τῆς Μασκάτης, ἀντὶ ἀποζημιώσεως.

ΓΟΥΜΤΣ ἢ ΓΟΜΕΤΤΙΣ, ποτ. τῆς Ἰνδοστάνης. Ῥέει ἐκ τῆς βιρμανικῆς αὐτοκρατορίας, εἰσέρχεται εἰς τὴν προεδρείαν τῆς Καλκούττας, ἔνθα ἀρδεύει τὸ μέρισμα τῆς Τιππεράχ, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Βραχμαπούτραν. § —, ποταμὸς τῆς Ἰνδοστάνης, ῥέων ἐκ τῆς Βορειοδυτικῆς Προεδρείας, διαπερῶν ἀπὸ Β πρὸς Ν τὴν ἐπαρχίαν τῆς Οὔδης, ἔνθα περᾷ εἰς Λακνὼ, διαῤῥέει τὴν Δζουαμβούρην καὶ ἐκδίδωσιν εἰς τὸν Γάγγην, πρὸς τὰ ΒΔ καὶ πλησίον τῆς Βενερέλ. Ῥοῦς 550 χιλιαμ.

ΓΟΥΝΔΙΣΧΒΕΔΝΙ, πόλ. τῆς Ἑλβετίας (Ἀργοβία) 15 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Βαρὼ, ἐπὶ τοῦ Οὐϊνενεν. Κάτ. 2,900. Μεταλλικὰ ὕδατα φημιζόμενα.

ΓΟΥΝΔΑΙΓΓ (Νικόλαος Ἱερώνυμος), φιλόσοφος γεν. περὶ τὴν Νυρεμβέργην τῷ 1671, ἀποθ. τῷ 1729, ἐδίδαξεν ἀλληλοδιαδόχως τὴν φιλοσοφίαν, τὴν ῥητορικὴν καὶ τὰ νομικὰ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ἄλλης, οὗ πρύτανις ἐξελέγη. Κατέλιπεν ἀξιόλογα συγγράμματα. *Via ad veritatem et speciatim quiden ad logicam*, ἐν Ἄλλῃ 1713, εἰς 8ον κτλ. Μιμούμενος τὸν Ὄδδην θεμελιοῖ τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἠθικὴν ἐπὶ τῆς ἰσχύος.

ΓΟΥΝΔΑΙΓΓ (Ἰάκωβος-Παῦλος βαρόνος δὲ), γενν. τῷ 1673 πλησίον τῆς Νυρεμβέργης, ἀποθ. τῷ 1731, καθηγητὴς τῆς ἱστορίας καὶ τῶν πολιτικῶν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τοῦ Βερολίνου τῷ 1705, εἶτα ἱστοριογράφος τῆς Πρωσσίας καὶ αὐλάρχης κατέλιπε Βίον Φρειδερίκου τοῦ Α', ἐν Ἄλλῃ 1715 εἰς 8ον «Ἱστορίαν Ἐρρίκου τοῦ Ζ', 1719, αὐκόθι εἰς 8ον. «Καρόλου τοῦ Δ', καὶ Γουλιέλμου», ἐν Βερολίνῳ 1719 εἰς 8ον «Ἄτλαντα τοῦ Βρανδεμβούργου», αὐτόθι, 1724, εἰς 8ον κτλ.

ΓΟΥΝΙΕΧ ἢ ΓΚΟΥΝΙΕΧ, παρ' ἀρχ. «Ἄφαρος», πόλ. τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας ἐν Τραπεζοῦντι, ἐπὶ τῆς Μαύρης θαλάσσης, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ «Τσουρούκ-σουϊ,», 190 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Τραπεζοῦντος.

ΓΟΥΝΟΓΓ-ΛΑΠΗ, νῆσος τῆς Ὠκεανίας ἐν τῷ πελάγει τῶν Μολούκων ἐπὶ τῆς 4ο 30' 30" Α μήκ. ἀποτελεῖ μέρος τοῦ ἀρχιπελάγους Βάνδα. Περιέχει ἡφαίστειον ἐν ἐνεργείᾳ. § —, νῆσος τῆς Ὠκεανίας, ἐν τῷ ἀρχιπελάγει τῆς Σόνδας, ΒΑ τῆς Σουμβάβας· παράγει μικροὺς μίλανας ἵππους λίαν τιμωμένους.

ΓΟΥΝΟΓΓ-ΤΕΛΛΟ, πόλ. τῆς Σιλέδης νήσου, ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου κόλπου φρουρουμένη ὑπὸ τοῦ φρουρίου «Ἀμστερδάμ». Ὁλλανδικὸν ἐμπορεῖον διὰ τὸ ἐμπόριον τοῦ χρυσοῦ καὶ τῶν ὀστράκων τῆς χελώνης.

ΓΟΥΝΩ (Κάρολος Φραγκίσκος) *GOUNOD*, γάλλος μουσουργὸς γενν. ἐν Παρισίοις, τῇ 17 Ἰουνίου 1818, ἐσπούδασε τὴν ἁρμονίαν παρὰ τῷ Reicha, Lesueur καὶ Halévy, ἤρατο τὸ δεύτερον βραβεῖον τῆς μουσουργίας τῷ 1837, εἶτα τὸ μέγα βραβεῖον τῷ 1839, καὶ μέχρι τοῦ 1843 διέμεινεν ἐν Ἰταλίᾳ, περιπαθῶς δ' ἔχων ἰδίᾳ πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν κατέλιπε τὴν Μεδικίαν ἔπαυλιν ἀντὶ τοῦ φροντιστηρίου τῆς Ῥώμης καὶ μάλιστα πρὸς στιγμὴν συνέλαβε τὸν σκοπὸν νὰ ἀσπασθῇ τὸ ἱερατικὸν σχῆμα. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν πατρίδα, ἐχρημάτισεν ἐπὶ ἑξαετίαν ἀρχιμουσικὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Ἱεραποστόλων, ἔνθα ἐμελοποίησε τὰς πρώτας αὐτοῦ συνθέσεις, καὶ ἀληθοῦς ἔτυχε θριάμβου διὰ λειτουργίας (*Messe solennelle*) ψαλείσης ἐν τῷ Ἁγίῳ Εὐσταθίῳ τῷ 1849. Τὸ ἐπιὸν ἔτος εἰσήχθη εἰς τὸ Μελόδραμα, κατ' εἰσήγησιν τῆς μέγα ἰσχυούσης Παυλίνας Βιαρδότου, καὶ τῷ 1852 διωρίσθη διευθυντὴς τῆς προτύπου σχολῆς τῆς φωνητικῆς μουσικῆς ἐν Παρισίοις, ἥτις καλεῖται «Ὀρφεῖον» καὶ εἰργάσθη πρὸς βελτίωσιν τῆς μεθόδου τοῦ Ὀὐίλχεμ, ὅπως δύνηται ν' ἀντιτάξῃ αὐτὴν κατὰ τῶν ἀνταγωνιζομένων. Ὁ Γουνὸ ἐνυμφεύθη τῷ 1847, τὴν θυγατέρα τοῦ Ζίμμερμαν. Κατὰ μάϊον τοῦ 1866, ἐξελέγη μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ὡραίων τεχνῶν ἀντικαθιστῶν τὸν Κλαπισσῶνα. Κοσμηθεὶς διὰ τοῦ παρασήμου τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς τῇ 15 αὐγούστου 1857, προὐβιβάσθη ἀξιωματικὸς τῇ 13 αὐγούστου 1866.

Αἱ συνθέσεις αὐτοῦ μαρτυροῦσαι τὴν βαθεῖαν σπουδὴν τῆς ἁρμονίας, μεγάλας μουσικὰς γνώσεις, σεβασμὸν πρὸς τὴν τέχνην καὶ τὰς παραδόσεις τῶν διδασκάλων, περιλαμβάνουσι κατὰ χρονολογικὴν τάξιν τὰ ἑξῆς ἔργα. «Σαπφὼ», 1850, λυρικὸν δρᾶμα τρίπρακτον, οὗ τὴν ἐπιτυχίαν παρέβλαψεν ἡ παντελὴς ἔλλειψις χοροῦ (ballet). Οἱ «Χοροὶ» τοῦ «Ὀδυσσέως» τοῦ Φ. Πουσὲ (κατ' Ἰούνιον τοῦ 1852) *la Nonne sanglante* (1854), μελόδραμα πεντάπρακτον· συμφωνία, ἐπιγραφομένη *la Reine des Apôtres* (1850), καὶ δύο ἔτεραι «Συμφωνίαι» (1855 καὶ 1856)· «Ἄσμα» πρὸς τιμὴν τῆς περιηγουμένης βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας· «Ὁ Ἀκούσιος ἰατρὸς (Λυρικὸν θέατρον 1859). «Φάουστ» (ἐν τῷ αὐτῷ θεάτρῳ, 1859), ὅστις παρεστάθη διακοσίας περίπου φορὰς ἐν τῷ Λυρικῷ θεάτρῳ, ἐπιμελῶς δὲ ἀναθεωρηθεὶς καὶ μετασκευασθεὶς ἐπανελήφθη ἐν τῷ «Μελοδράματι», τῷ 1869, μετὰ λαμπρᾶς ἐπιτυχίας· «Ἡ Περιστερὰ» ἐν 1860, ἐπαναληφθεῖσα, τῷ 1866, ἐν τῷ Κωμικῷ μελοδράματι· «Φιλήμων καὶ Βαυκὶς» (Λυρικὸν θέατρον, 1861)· *Mireille*, κατὰ τὸ προβηγκιανὸν ποίημα τοῦ Mistral· «ἡ βασίλισσα Σαβὰ» εἰς 4 πράξεις· «Ῥωμαῖος καὶ Ἰουλιέττα», μελόδραμα εἰς 5 πράξεις (Λυρικὸν θέατρον, κατ' ἀπρίλιον τοῦ 1867), παρασταθὲν ἑκατοντάκις καὶ ἀμέσως εἰσαχθὲν εἰς τὰς σκηνὰς τῶν σημαντικωτέρων θεάτρων τῆς Εὐρώπης.

ΓΟΥΡ, ΓΑΟΥΡ ἢ ΛΑΚΝΑΟΥΤΤ, πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης (Καλκούττα), πλησίον τοῦ Γάγγου, 31 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Μουρσεδαβάδ. Πρωτεύουσα τῆς Βεγγάλης ἀπὸ τοῦ 1204 μέχρι τοῦ 1564, ἐγκατελείφθη ὕστερον ἕνεκα τοῦ νοσώδους κλίματος αὐτῆς. Τὰ λαμπρὰ καὶ ἐκτεταμένα αὐτῆς ἐρείπια παρεβλήθησαν πρὸς τὰ τῆς Βαβυλῶνος.

ΓΟΥΡ, ΓΑΟΥΡ ἢ ΖΟΥΦ, ἀρχ. ΓΟΥΡΙΑ, πόλ. τῆς Καβούλ 220 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Κανδαχὰρ, ὑπῆρξε πρωτεύουσα τῶν Γουρίδων, οἵτινες ἀπ' αὐτῆς οὕτως ὠνομάσθησαν. Καταστραφεῖσα ὑπὸ τοῦ Ζεγγὶς χὰν καὶ τοῦ Ταμερλάνου παρουσιάζει τανῦν μόνον ἐρείπια.

ΓΟΥΡΑ, ὄρ. τῆς Θεσσαλίας, ὁ Ὄρθρυς.

ΓΟΥΡΒΙΑ, οὕτως ὀνομάζεται ἐν Ἀλγερίᾳ, ἄθροισμά τι σκηνῶν ἢ κώμη τῶν Ἀράβων.

ΓΟΥΡΓΩ (ὁ βαρόνος Γασπάρδος), γεννηθεὶς ἐν Βερσαλλίαις τῷ 1783, ἀποθ. τῷ 1852, υἱὸς μουσικοῦ τῆς ἐκκλησίας Λουδοβίκου τοῦ ΙΣΤ' καὶ ἀνεψιὸς τοῦ κωμικοῦ Δουγαζών. Μαθητὴς τοῦ πολυτεχνείου 1789, εἰσήχθη εἰς τὸ στρατιωτικὸν τῷ 1802, ἐγένετο ὑπασπιστὴς τοῦ στρατηγοῦ τοῦ πυροβολικοῦ Φουσὲ τῷ 1804, διέπρεψεν ἐν πολλαῖς μάχαις καὶ ἀπὸ βαθμοῦ εἰς βαθμὸν προὐβιβάσθη στρατηγός. Ἐν Βριέννῃ ἔσωσε τὴν ζωὴν Ναπολέοντος τοῦ Α'. Ἐκλεγεὶς δὲ μετὰ τοῦ Μονθολῶνος καὶ Βερτράνδου ὅπως συμμερισθῇ τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ, κατέλιπε μετὰ μικρὸν τὴν ἁγίαν Ἑλένην ἕνεκα τῆς παθούσης ὑγείας αὐτοῦ, ἢ κατ' ἄλλους ἕνεκα ἔριδος μετὰ τοῦ Μονθολῶνος. Ἐπανελθὼν δ' εἰς Ἀγγλίαν ἔγραψε τῇ Μαρίᾳ Λουΐζᾳ καὶ τοῖς αὐτοκράτορσι τῆς Ῥωσσίας καὶ Αὐστρίας περὶ τῆς καταστάσεως ἐν ᾗ εὑρίσκετο ὁ κύριος αὐτοῦ. Δημοσιεύσας ἔκθεσιν τῆς ἐν Οὐατερλὼ μάχης ἀπαρίσκουσαν τῷ Οὐελλιγκτῶνι συνελήφθη, καὶ ἐφυλακίσθη. Κατῆλθεν εἰς Γαλλίαν τῷ 1821. Κατέλιπε *Relation de la campagne de 1815, 1820* εἰς 8ον. *Mémoires pour servir à l' histoire de France sous Napoléon, écrits à Ste Hélène sous la dictée de l' Em-*

pereur 1823—25, τόμ. 8 εἰς 8ον (μετὰ τοῦ Μονθελῶνος). *Napoléon et la grande armée en Russie*, κτλ. 1824, τόμ. 1 εἰς 8ον. *Réfutation des calommies de la Vie de Napoléon par Walter Scott*, 1827.

ΓΟΥΡΔΩΝ, ἐπαρχία τῆς Γαλλίας 44 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Καὸρ, ἐπὶ τοῦ Bleu. Κάτ. 2,657. Πρωτοδικεῖον.

ΓΟΥΡΙΑ ἢ ΓΟΥΡΙΕΛ, ἀρχ. «Κολχὶς» χώρα τῆς Ἀσίας, ἐν τῇ καυκασίᾳ ζώνῃ, ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Μαύρης θαλάσσης, μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ «Τσορὸκ ἢ Τσουρούκ-σουϊ» καὶ τοῦ Ῥιόνη. Διαιρεῖται εἰς «ῥωσσικὴν Γουρίαν», ἀποτελοῦσαν ἀπὸ τοῦ 1804 μέρος τοῦ κυβερνείου τῆς Κουταΐδος καὶ «τουρκικὴν Γουρίαν» περιλαμβανομένην ἐν τῷ «ἐγιαλετίῳ» Τραπεζοῦντος. Ἡ Γουρία εἶναι μέρισμα τοῦ διαμελισθέντος ἀρχαίου βασιλείου τῆς Γεωργίας. Κλίμα ὑγιεινόν.

ΓΟΥΡΙΔΑΙ, δυναστεία τῆς Περσίας, ἧς γενάρχης ὑπῆρξεν ὁ Χουσεὶν Γουρὴ, διοικητὴς τῆς χώρας τοῦ Γοὺρ (Καβοὺλ), ὅστις κατέστη ἀνεξάρτητος ἀπὸ τῶν Γαζνεβίδων (τῷ 1155) οἵτινες ἐξεδιώχθησαν ὅλης τῆς Περσίας, τῷ 1158, ὑπὸ τοῦ Ἀλὰ-Ἐδίνου. Οἱ χάναι τῆς Χαρίσμης ἀνέτρεψαν τοὺς Γουρίδας τῷ 1213.

ΓΟΥΡΙΕΒ-ΓΟΡΟΔΟΚ, ὀχυρὰ πόλις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας (Ὀρεμβοῦργον), ἐν τῇ γῇ τῶν Καζάκων τοῦ Οὐράλη, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Οὐράλη καὶ 12 χιλιάμ. μακρὰν τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν. Κάτοικοι τρισχίλιοι.

ΓΟΥΡΙΕΦ, ῥωσσικὸν ὄνομα τοῦ ΔΟΡΠΑΤΟΥ.

ΓΟΥΡΝΑΗ ΕΝ ΒΡΑΗ, «Γόρνακον» (*Gornacum*), πρωτ. δήμου τῆς Γαλλίας. Κάτ. 2, 652. 45 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Νερσατέλ.

ΓΟΥΡΝΑΗ (Ἰωάννης Κλαύδιος κτλ). οἰκονομολόγος, γενν. ἐν Σαὶν Μαλὸ, τῷ 1712, ἀποθ. τῷ 1758, περιωρίσθη εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ ἐστάλη νεώτατος εἰς Κάδηκα. Κατεπολέμησε τὸ σύστημα τοῦ μονοπωλείου. Ἴδ. *Eloge de Gournay* ὑπὸ Turgot.

ΓΟΥΡΟΥ, ἤτοι ἰνδιστὶ «διδάσκαλος», ἐπωνυμία τοῦ Βούδδα, τοῦ Γανέσα καὶ τοῦ πνευματικοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Σεἰκων.

ΓΟΥΡΟΥΠΗΣ, ποτ. τῆς Βρασιλίας ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν. Ῥοῦς 450 χιλιάμ.

ΓΟΥΡΩ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν ἐπικρατειῶν (Σιλεσία), 83 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Βρεσλάου, ἐπὶ τοῦ Βάρτση. Κάτ. 3,500. Πρωτ. τῆς δικαιοπρ. δικαστήριον. Πολυάριθμοι ἑλευθερόμυλοι. Φημιζόμενα σπαράγγια. Ἐργοστάσια ὑφάσμ.

ΓΟΥΣΠΙΝΗ, πόλ. τῆς νήσου Σαρδηνίας 28 χιλιάμ. ΒΑ. τῆς Ἰγλεσίας. Κάτ. 4,340. Ὀρυχεῖον ἀργυρούχου μολύβδου.

ΓΟΥΣΣΑΓΟΝ, πόλ. τῆς Ἰταλίας (ἐπαρχία Βρεσκίας), 22 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Κιάρης. Κάτ. 4,115.

ΓΟΥΣΤΑΥ-ΙΑ, πρωτ. πόλ. τῆς σουηδικῆς νήσου τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου (Μικραὶ Ἀντίλαι), ἐπὶ τῆς Δ παραλίας. Κάτ. 10,000. Ἐλεύθερος λιμήν. Ἕδρα τοῦ διοικητοῦ.

ΓΟΥΣΤΑΥΟΣ Α', «Γουσταῦος Βάσας», βασιλεὺς τῆς Σουηδίας ἀπὸ τοῦ 1523 μέχρι τοῦ 1560, γενν. τῷ 1490 ἐν τῷ πύργῳ Lindholm ἐκ πατρὸς σουηδοῦ ὀνόματι Ἐρρίκου Βάσα. Ἀνατραφεὶς ὑπὸ Στένωνος Στούρα τοῦ Πρεσβυτέρου, διοικητοῦ τοῦ βασιλείου, ἐκέρδησε τὴν ἐμπιστοσύνην Στένωνος Στούρα τοῦ Νεωτέρου, κληθέντος εἰς τὸ αὐτὸ ὑπούργημα. Ὁ βασιλεὺς τῆς Δανιμαρκίας Χριστιανὸς Β', διατελῶν ἐν πολέμῳ μετὰ τῆς Σουηδίας, ἐπολιόρκει τὴν Στοκχόλμην· ἰσχυρὰν δὲ εὑρίσκων ἀντίστασιν, ὑπεκρίθη ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ συνθηκολογήσῃ, ἠτήσατο καὶ ἔλαβεν ὁμήρους, ἐν οἷς καὶ τὸν Γουσταῦον παρὰ πᾶσαν δὲ συνθήκην, ἀπήγαγεν αὐτοὺς εἰς Κοπεγχάγην, τῷ 1518. Μετ' οὐ πολὺ καταλαβὼν τὸν θρόνον τῆς Σουηδίας ἐθανάτωσε πολλοὺς τῶν ἐπιφανῶν σουηδῶν, συμπεριέλαβε δὲ ἐν τῇ ἐκδικήσει αὐτοῦ καὶ τὸν Ἐρρίκον Βάσαν. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτων ὁ Γουσταῦος, οὗ ἡ φρούρησις ἀνετέθη δανῷ τινι ἄρχοντι, κατορθοῖ νὰ δραπετεύσῃ, 1519, προσεφέλκεται τὰς συμπαθείας τῆς πόλεως Λεβέκης, περᾷ λάθρα εἰς τὴν Σουηδίαν, ἔνθα μανθάνει τὸν θάνατον τοῦ πατρός του, κρύπτεται πρὸς καιρὸν ἐν Σουδερμανίᾳ, καὶ προκηρυχθείσης τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, περιπλανᾶται ἀπὸ ἀσύλου εἰς ἄσυλον μάτην παρακινῶν εἰς ἀντίστασιν τοὺς ὁμογενεῖς αὐτοῦ διατελοῦντας ὑπὸ τὸ κράτος ἀκατανικήτου τρόμου ἕνεκα τῶν ὠμοτήτων τοῦ Χριστιανοῦ. Τότε ἀνεμνήσθη τῆς Δαλεκαρλίας, ἥτις ἐκήδετο πλειότερον τῆς ἐλευθερίας αὐτῆς καὶ ἐξέλεγεν ἀφ' ἑαυτῆς τοὺς ἰδίους ἄρχοντας, ἀφίκετο δ' εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην, ἔνθα ἐπειδὴ ἠναγκάζετο νὰ κρύπτηται καὶ ἐστερεῖτο τῶν πρὸς τὸ ζῆν, μετῆλθε κατὰ πρῶτον τὸν ἐργάτην, γενόμενος λικμητὴς σίτου. Ὅτε δὲ ἔκρινε κατάλληλον τὴν στιγμὴν ἀπεκαλύφθη, ἐν τῷ μερίσματι τῆς Μόρας, ἐλάλησε περὶ τῶν παρόντων καὶ παρελθόντων δεινῶν τῆς πατρίδος, παρεκίνησε τὸν λαὸν εἰς ἐπανάστασιν, καὶ προὔτεινεν ὅτι ἀναλαμβάνει τὴν ἀρχηγίαν. Ὁ Γουσταῦος τυγχάνει ἐνθουσιωδεστέ-

της ὑποδοχῆς, καὶ 20,000 ἄνδρες τίθενται ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ. Ἐλευθερωθείσης πρώτου τῆς Δαλεκαρλίας, ὁ Γουσταῦος στρατεύει ἐπὶ τὰς ὁμόρους ἐπαρχίας, κατατροπώνει τὸν Τρόλλ, ἀρχιεπίσκοπον Ὑψάλης, πολιορκεῖ τὴν Στοκχόλμην, κηρύσσεται διοικητὴς τοῦ βασιλείου, λαμβάνει ἐπικουρίας τινὰς παρὰ τῶν ἀνσεατικῶν πόλεων, καταδιώκει ἐκ τῆς Σουηδίας τὸν Χριστιανόν, συγκαλεῖ ἐν Στρεγγναέσῃ δίαιταν, ἥτις ἐκλέγει αὐτὸν βασιλέα, καὶ ἀμέσως ἡ Στοκχόλμη ἀνοίγει αὐτῷ τὰς πύλας, 1523. Ὁ Γουσταῦος προϋστάτευσεν ἐν Σουηδίᾳ τὸν Λουθηρανισμόν, κηρυχθείσης ἤδη τῆς θρησκευτικῆς μεταρρυθμίσεως ὑπὸ τοῦ Λαυρεντίου, τοῦ Ὀλάου Πετρῆ καὶ τοῦ Λαυρεντίου Ἀνδρέα· ἀλλ' εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Οὐεστέρας εἰσήγαγεν αὐτὴν ὁ ἴδιος, 1527· προσέφυγε δὲ ὅπως τύχῃ τῆς εἰσαγωγῆς ταύτης εἰς τὰ μᾶλλον βίαια μέσα, διότι ἐσύλησε τὰ ἀργυρᾶ σκεύη τῶν ἐκκλησιῶν, διέτασσε νὰ ἀναλώσι τοὺς κώδωνας, κατήργει τὰ μοναστήρια, καὶ ἁρπᾶζει ἀπὸ τῶν ἐπισκόπων τοὺς πύργους αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ καθολικὴ πίστις εἶχεν εἰσέτι βαθείας ῥίζας ἐν τῇ χώρᾳ, ἐξεράγησαν ἐπαναστατικὰ κινήματα ἐν Σμαλάνδῃ, ἐν Βεστρογοτθίᾳ, καὶ ἐν Δαλεκαρλίᾳ, ἀλλὰ κατεστάλησαν ἀμέσως. Τῷ 1540, ὁ Γουσταῦος ἐκήρυξε τὸ ατέμμα κληρονομικὸν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ αὐτοῦ. Τῷ 1541, διὰ συνθήκης συνδιούσης αὐτὸν μετὰ Φραγκίσκου τοῦ Α', βασιλέως τῆς Γαλλίας, εἰσήγαγε τὴν Σουηδίαν εἰς τὸ γενικὸν τῆς Εὐρώπης σύστημα. Προϋστάτευσε τὴν Φιλλανδίαν καὶ τὴν Λιβονίαν κατὰ τοῦ Τσάρου Ἰβὰν τοῦ Δ', καὶ τέλος ἀνεζωογόνησε τὰ τοῦ διοικητικοῦ κλάδου, ἐθεράπευσε τὴν οἰκονομικὴν κρίσιν τοῦ Κράτους, συνίστησε στόλον, ἐνεψύχωσε τὴν γεωργίαν, τὸ ἐμπόριον, τὴν βιομηχανίαν καὶ προήγαγε τὴν παιδείαν. Ὁ Γουσταῦος ἄγων τὸ ἑβδομηκοστὸν τῆς ἡλικίας, κατασπεπονημένος μᾶλλον ὑπὸ τῆς νόσου ἢ τοῦ γήρατος, παρητήθη τοῦ θρόνου ἐπισήμως, τῇ 25 ἰουνίου 1560, ἐνώπιον τῆς διαίτης, χάριν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἐρίκου (Ἔρικος ΙΔ'), καὶ ηὐλόγησεν ὅλην τὴν συνέλευσιν ἀφοῦ ἐξέφρασεν αὐτῇ τὰς εὐχαριστήσεις του. Ἀπέθανε μετὰ τρεῖς μῆνας τῇ 29 σεπτεμβρίου.

Γουσταῦος Β', Γουσταῦος Ἀδόλφος, βασιλεὺς τῆς Σουηδίας ἀπὸ τοῦ 1611 μέχρι τοῦ 1632, γεννηθεὶς τῇ 9 δεκεμβρίου 1594, ἐκ πατρὸς Καρόλου τοῦ Θ', ὃν διεδέξατο καὶ μητρὸς τῆς Χριστίνας τοῦ Ὁλστεΐν, ἦτον ἔγγονος τοῦ Γουσταύου Βάσα. Παρὰ τὴν νεότητα, ὅτις ὡρίζε τὴν ἐνηλικιότητα τῶν βασιλέων ἐν ἡλικίᾳ 24 ἐτῶν, ἡ συνέλευσις διεπιστεύσατο αὐτῷ τὴν κυβέρνησιν, ἀπὸ τῆς 11 δεκεμβρίου 1611. Ἔθετο δὲ πρόεδρον τοῦ συμβουλίου αὐτοῦ καὶ καγκελάριον τὸν Ἀξὲλ Ὀξεντζέρναν. Ἡ Σουηδία διετέλει ἐν πολέμῳ μετὰ τῆς Δανιμαρκίας, τῆς Πολωνίας καὶ τῆς Ῥωσσίας. Ὁ Γουσταῦος συνεῖχε τοὺς Δανοὺς, ἤδη κυρίους τῆς Καλμὰρ καὶ ἀπειλοῦντας τὴν Στοκχόλμην, ἐνῷ ὁ στρατηγὸς αὐτοῦ Ἰάκωβος δὲ λὰ Γαρδίας, ἐνίκα τοὺς Ῥώσσους ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν χώρᾳ. Διὰ τῆς ἐν Στολβόβᾳ εἰρήνης, τῷ 1617, παρεχωρήθη μὲν εἰς τὴν Σουηδίαν ἡ μεταξὺ τοῦ Νοβογορὸδ καὶ τῆς Βαλτικῆς χώρα, κατεστράφησαν δὲ αἱ πρὸς κατάκτησιν τῆς Λιβονίας καὶ Ἐσθονίας ἐλπίδες τῶν Ῥώσσων. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν Πολωνίαν, ὁ βασιλεὺς Σιγισμόνδος ἐπόθει ἵνα ἀνακτήσηται τὸ σέμμα τῆς Σουηδίας. Ὁ Γουσταῦος ἀφοῦ ἐνυμφεύθη τὴν Μαρίαν Ἐλεονώραν, θυγατέρα τοῦ ἐκλέκτορος τοῦ Βρανδεβούργου, ἐπορεύθη εἰς καταπολέμησιν αὐτοῦ τῷ 1621, ὁ δὲ πόλεμος οὗτος ἐπήνεγκε τὴν σμίκρυνσιν τῆς πολωνικῆς Πρωσσίας τῷ 1627. Ἀλλὰ μείζονα συμφέροντα ἐκάλουν ἀλλαχοῦ τὴν προσοχὴν τοῦ Γουσταύου. Ὁ διπλοῦς πολιτικὸς καὶ θρησκευτικὸς δεσποτισμὸς τοῦ οἴκου τῆς Αὐστρίας κατεπίεζε τὴν Γερμανίαν, ἣν ἐντελῶς σχεδὸν καθυπέταξεν ὁ στρατηγὸς Φερδινάνδου τοῦ Β' Οὐαλλενστεῖν. Ἐμψυχούμενος καὶ ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ῥιχελιέω, ὁ Γουσταῦος παρουσιάσθη ὡς πρόμαχος τῶν ἐλευθέρων θεσμῶν τῶν γερμανικῶν λαῶν. Ἀπέπλευσεν ἐκ Σουηδίας μετὰ 15,000 ἀνδρῶν, προσήγγισεν εἰς Πομερανίαν, φθίνοντος τοῦ ἰουνίου, 1630, καὶ κατέρξατο τῆς δευτέρας ἢ «σουηδικῆς περιόδου» τοῦ τριακονταετοῦς πολέμου. Συμπαραλαβὼν ἐπικούρους τοὺς ἐκλέκτορας τοῦ Βρανδεβούργου καὶ τῆς Σαξωνίας, νικᾷ τὸν Τιλλὺ ἐν Βρειτεμφέλδῃ, περὶ τὴν Λειψίαν, 17 σεπτεμβρίου, 1631, εἶτα κατὰ τὴν διάβασιν τοῦ Λὲχ, 1632, καταλαμβάνει τὴν Βαυαρίαν, βλέπει τὸ πᾶν ὑποχωροῦν ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐποφθαλμιάζει τῷ αὐτοκρατορικῷ διαδήματι, καὶ ἀποθνήσκει ἐν Λυτζεν, ἴσως δολοφονηθεὶς ὑπὸ τρὶ δουκὸς τοῦ Σαξωνικοῦ Λαυεμβούργου, ἀλλὰ θριαμβεύων κατὰ τοῦ Παππεγχέϊμ. Οἱ στρατηγοὶ αὐτοῦ Βάνερ, Τορστενσὼν, Βράγγελ, Χὸρν, ὁ δοὺξ τοῦ Σαξωνικοῦ Βεϊμὰρ, συμβοηθούμενοι ὑπὸ τοῦ Ὀξεντζέρνα, ἐξηκολούθησαν τὸν τριακονταετῆ πόλεμον μέχρις οὗ ὁ Ῥιχελιὺς ἀπεφάσισε νὰ ἐξαποστείλῃ εἰς Γερμανίαν τὰ γαλλικὰ στρατεύματα, ἅτινα διὰ τῆς ἀνδρείας καὶ τῶν νικῶν αὐ-

τῶν συνετέλεσαν ὑπὲρ τῆς ἐν Ὀδεσσαλίᾳ συνθήκης τῷ 1618. Ὁ Γουσταῦος κατέλιπε τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ Χριστίνᾳ βασίλειον ἔνδοξον μὲν ἐξωτερικῶς, ὡς ἀνυψωθὲν εἰς τὴν τάξιν τῶν μεγάλων δυνάμεων, ὄλβιον δ' ἐσωτερικῶς. Ὁ Γουσταῦος διωργάνισεν ἐν Σουηδίᾳ τὰ τῆς δικαιοσύνης, ἀνῳκοδόμησε τὸ Γοτθεμβοῦργον, ἔνθα οἱ Σουηδοὶ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀνήγειραν αὐτῷ ἄγαλμα κατασκευασθὲν ὑπὸ τοῦ Φογελβέργου, καὶ ἐκάλεσεν εἰς Σουηδίαν τοὺς ἀλλοεθνεῖς ἐμπόρους καὶ ἐργάτας, γενόμενος ὁ μέγας Πέτρος τῆς χώρας αὐτοῦ. Ὁ Γουσταῦος ἄπειρα προυξένησε δεινὰ τῷ καθολικῷ δόγματι, καταστρέψας αὐτὸ ἐν μεγάλῳ μέρει τῆς Γερμανίας. Πολυάριθμοι χειρόγραφοι πηγαὶ περὶ τοῦ ἡγεμόνος τούτου σώζονται ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τῆς Ὑφάλης καὶ τῆς Σκόκλοστερ. Ἴδ, *Récits....* ὑπὸ Fryxel, ἄριστον πόνημα, μεταφρασθὲν εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τῆς mademoiselle Du Puget καὶ τὴν «Ἱστορίαν τῶν σκανδιναυϊκῶν Κρατῶν» ὑπὸ A Geffroy, ἐν Παρισίοις, 1851, εἰς 12ον.

Γουσταῦος Γ', βασιλεὺς τῆς Σουηδίας, ἀπὸ τοῦ 1771 μέχρι τοῦ 1792, γεννηθεὶς ἐν Στοκχόλμῃ τῇ 24 Ἰανουαρίου 1746, ἐκ πατρὸς τοῦ Ἀδόλφου Φρειδερίκου καὶ μητρὸς τῆς Λουΐζης Οὐλρίκας, πριγκηπίσσης τῆς Πρωσσίας, καὶ ἀδελφῆς Φρειδερίκου τοῦ Μεγάλου, εἶχε διευθυντὰς τὸν κόμητα Κ. Σχέφφερ, καὶ παιδαγωγοὺς τὸν Ὄλαον Δαλῖνον καὶ τὸν μαθηματικὸν Σαμουὴλ Κλιγγενστίερν. Ἐνυμφεύθη τῷ 1766 τὴν Σοφίαν Μαγδαληνὴν τῆς Δανιμαρκίας, ἐξ ἧς ἐγέννησε τῷ 1778 τὸν Γουσταῦον Δ'. Περιηγήθη τὸ πρῶτον εἰς Γαλλίαν τῷ 1770 ὑπὸ τὸ ὄνομα κόμης τῆς Ἄγας, καὶ παρεσκεύασεν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς αὐλῆς τοῦ Λουδοβίκου ΙΕ', ἧτις ὑπεσχέθη συνδρομὰς, τὴν ἐπανάστασιν τῆς 19 αὐγούστου 1772. Ἀναβὰς εἰς τὸν θρόνον, τῷ 1771, στερηθεὶς τῇ 29 μαΐου 1772, ὁ Γουσταῦος ἀπειράσιστε νὰ ἐκδικήσῃ τὴν βασιλείαν κατὰ τῶν ὅρκων ἃς ὑπέστη ἐπὶ τῆς περιόδου ἧτις ἐλέγετο «Καιρὸς τῆς ἐλευθερίας» (*Frihets-tiden*), ἐκ μέρους τῆς πωληθείσης τῇ Ῥωσσίᾳ ἀριστοκρατίας. Ὅθεν διεπράξατο τὸ πραξικόπημα αὐτοῦ ἀναιμωτεί, ὑπέβαλεν εἰς τὰς Βουλὰς νέον κυβερνητικὸν σύστημα, καθ' ὃ ὁ βασιλεὺς ἔμελλε νὰ συγκαλῇ μόνος τὴν συνέλευσιν, νὰ διορίζῃ πάντας τοὺς ὑπαλλήλους, νὰ διευθύνῃ μόνος τὰ οἰκονομικά. Ἡ ἀλλαγὴ αὕτη ἐγίνετο παρὰ τὴν θέλησιν τῆς Ῥωσσίας καὶ τῆς Πρωσσίας, αἵτινες ἐνδιαφέροντο ὅπως παρατείνηται ἡ σουηδικὴ ἀναρχία, διὰ τῆς διατηρήσεως τοῦ συντάγματος τοῦ 1720, ὅπερ ὁ Γουσταῦος ἰσχυροποίησε διὰ συνθήκης ἐνόπλου οὐδετερότητος ὑπογραφείσης μετὰ τῆς Ῥωσσίας καὶ τῆς Δανιμαρκίας τῷ 1780, καὶ μάλιστα διὰ τῆς συσφίγξεως τῶν μετὰ τῆς Γαλλίας δεσμῶν· ἔδωκε τοῖς Γάλλοις τὸ δικαίωμα τοῦ διαμετακομίζειν ἐμπορεύματα διὰ τοῦ Γοτθεμβούργου, καὶ ἔλαβε μίαν τῶν Ἀντιλλῶν (τὴν νῆσον τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου). Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ τούτων ἡ Ῥωσσία ἐξήγειρε τὴν ἀντιπολίτευσιν τῆς σουηδικῆς ἀριστοκρατίας, ἡ δὲ δίαιτα τοῦ 1786 ὑπῆρξεν ἐνοχλητικὴ τῷ Γουσταύῳ. Ὅθεν ἀδιστάκτως ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κατὰ δυνάμεως ἧτις ἐβουλεύετο νὰ παρασκευάσῃ τῇ Σουηδίᾳ τὴν αὐτὴν μετὰ τῆς Πολωνίας τύχην. Ὑπῆρξε νικητὴς ἐν Ὀγλάνδῃ, ἀλλ' ἡ προδοσία σουηδῶν ἀξιωματικῶν πωληθέντων τῇ Ῥωσσίᾳ παρεκώλυσε τὰς προόδους αὐτοῦ. Ταὐτοχρόνως οἱ Δανοὶ ἠπείλουν τὸ Γοτθεμβοῦργον. Μὴ ἐλπίζων ὅτι θὰ καταβάλῃ τὴν Ῥωσσίαν, ὁ Γουσταῦος ἔδραμεν ὅπως ἀποκρούσῃ τοὺς Δανούς, ἐπανῆλθε θριαμβευτικῶς εἰς Στοκχόλμην, τῇ 19 δεκεμβρίου 1788, καὶ ὑπέβαλεν εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς διαίτης τὸ «ἔγγραφον τῆς ἑνότητος καὶ ἀσφαλείας», δι' οὗ ἔτι πλέον ἐταπεινοῦτο ἡ ἀριστοκρατία καὶ κατηργεῖτο ἡ γερουσία. Δεύτερος πόλεμος κατὰ τῆς Ῥωσσίας, κατὰ μάρτιον τοῦ 1790, ἐπερατώθη διὰ τῆς ἐν Βερελαὶ συνθήκης, 14 αὐγούστου, ἥτις ἀφῆκεν ἀνέπαφα τὰ κοινὰ ὅρια. Ὁδοιπορῶν πρὸς τὸ Ἀκουισγρανον τῷ 1791, ὁ Γουσταῦος ἔμαθε τὴν σύλληψιν Λουδοβίκου τοῦ ΙΣΤ' ἐν Βαρέννῃ· παρεσκευάζετο δὲ ὅπως στρατεύσῃ ἐπὶ τὴν Γαλλίαν διὰ νὰ παλινορθώσῃ τοὺς Βουρβόνους καὶ καταβάλῃ τὴν ἐπανάστασιν, ὅτε συνωμοσία ἐχαλκεύθη κατ' αὐτοῦ ἐν Σουηδίᾳ ὑπὸ τοῦ κόμητος Ῥίββιγγ, τοῦ κόμητος Ὄρνου, τοῦ συνταγματάρχου Λιλιεχόρνου καὶ τῷ βαρόνου Ἐχρενσβάρδου. Ὁ Ἀγκαρστρὸμ ἐδολοφόνησεν αὐτὸν διὰ πιστολίου ἐν χορῷ προσωπιδοφόρων ἐν Στοκχόλμῃ, τῇ 16 μαρτίου· ἐξέπνευσε δὲ τῇ 29. Ἱδρυτὴς τῆς σουηδικῆς Ἀκαδημίας (τῶν «Ὀκτωκαίδεκα») τῷ 1786, προστάτης τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν, φιλολόγος ὁ ἴδιος, ὁ Γουσταῦος πολὺ προσεπάθησεν ὅπως εἰσαγάγῃ εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ τὴν γαλλικὴν παιδείαν καὶ κομψότητα, ἣν περιπαθῶς ἠγάπα. Μέμφονται αὐτοῦ ἐν Σουηδίᾳ ὡς καταστρίψαντος τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους διὰ τῆς πολυτελείας. Ὁ Posselt ἔγραψε γερμανιστὶ «Ἱστορίαν Γουσταύου τοῦ Γ'», ἥτις μετεφράσθη· ἀλλ' ἡ Ἱστορία τοῦ μονάρχου τούτου ἀναμένει εἰσέτι τὸν συγγράψοντα, στοιχεῖα δὲ πρὸς συγγραφὴν αὐτῆς πρόκεινται τὰ «ἔγ-

γραφα Γουσταύου τοῦ Γ'», κολοσσαία συλλογὴ χειρογράφων καταλειφθέντων ὑπὸ τοῦ Γουσταύου καὶ ἀνοιχθέντων πεντήκοντα ἔτη μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, διατηρουμένων δὲ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Ὑψάλης. Ἴδ. Geijer τὰ «γουσταυϊκὰ ἔγγραφα», τόμ. 3, εἰς 12ον, σουηδιστί. Ἔχομεν τοῦ Γουσταύου «Λόγους», «Ἐπιστολὰς», «Δράματα»», μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Dechaux, ἐν Παρισίοις, 1803, τόμ. 5 εἰς 8ον, καὶ «Ἀπομνημονεύματα», ἐν Ἀμβούργῳ, 1843.

Γουσταῦος Δ', βασιλεὺς τῆς Σουηδίας ἀπὸ τοῦ 1792 μέχρι τοῦ 1809, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1778, ἐβασίλευσε τὸ πρῶτον ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ θείου αὐτοῦ, δουκὸς τῆς Σουδερμανίας. Ἀπεστερήθη τῆς μὲν Φιλλανδίας ὑπὸ τῆς Ῥωσσίας, τοῦ δὲ Στραλσούνδου καὶ τοῦ Ῥοῦγεν ὑπὸ τῆς Γαλλίας. Διεδόθη φήμη ὅτι τὸ ἐν Ἐρφούρτῃ συνέδριον ἔμελλε νὰ διανείμῃ τὴν Σουηδίαν εἰς τὴν Ῥωσσίαν καὶ τὴν Δανιμαρκίαν. Μεγάλη δ' ὡς ἐκ τούτου ἦτον ἡ δυσαρέσκεια κατὰ τοῦ Γουσταύου ἥτις ὅτε νέους ἠτήσατο στρατιώτας καὶ χρήματα ἐκορυφώθη. Μερὶς ἐσχηματίσθη σκοποῦσα τὴν καθαίρεσιν τοῦ βασιλέως, τὴν φυλάκισιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀνάθεσιν τῆς διοικήσεως τοῦ βασιλείου τῷ δουκὶ τῆς Σουδερμανίας. Ἡ συνωμοσία αὕτη ἐπέτυχε· τῇ 13 μαρτίου 1809 ὁ Γουσταῦος ἐφυλακίσθη· τῇ 10 μαΐου, ἡ δίαιτα ἐκήρυξε χηρεύοντα τὸν θρόνον καὶ ἐξώρισεν ἐφ' ὅρου ζωῆς τὸν Γουσταῦον· τῇ δὲ 6 Ἰουνίου, ἀνηγόρευσε βασιλέα τὸν δοῦκα τῆς Σουδερμανίας, ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Καρόλου ΙΓ'. Ὁ Γουσταῦος ἔζη τοῦ λοιποῦ ἐν Γερμανίᾳ, ἐν ταῖς Κάτω Χώραις καὶ ἐν Ἑλβετίᾳ, ὑπὸ τὰ ὀνόματα κόμης τοῦ Ὄλστειν Γοττὸρπ καὶ συνταγματάρχης Γουσταφσών· ἀπέθανε δὲ ἐν Σὰν Γὰλλ τῷ 1837.

ΓΟΥΣΤΡΩΦ, πόλ. τοῦ μεγάλου δουκάτου τοῦ Μεκλεμβούργου Σβερίνου, ἐπὶ τοῦ *Νέβελ*, 57 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Σβερίνου. Κάτ. 10,300. Πρωτ. κύκλου. Ἐμπόριον σιτηρῶν, ὀΐων, κηρίων, καπνῶν. Διυλιστήρια. Σημαντικὰ πρατήρια κτηνῶν καὶ ἐρίων.

ΓΟΥΤΕΜΒΕΡΓΟΣ (Ἰωάννης ἢ *Hans Gensfleisch*, ὁ λεγόμενος *Gutenberg*), ἐφευρετὴς τῆς τυπογραφίας, γενν. ἐν Μαγεντίᾳ, ἐξ οἰκογενείας πατρικίων, περὶ τὸ 1400, ἀποθ. τῷ 1468, ἠναγκάσθη ἕνεκα ἐμφυλίων ταραχῶν νὰ καταλίπῃ τὴν γενέθλιον αὐτοῦ πόλιν τῷ 1420, καὶ κατέφυγεν εἰς Στρασβοῦργον, ἔνθα εὑρίσκεται τῷ 1434, ἐγκατεσταμένος, πλούσιος, καὶ ἀσχολούμενος εἰς τυπογραφικὰς ἐργασίας μετ' εὐπατρίδου ὀνόματι Ἀνδρία Δριτζιχεν. Συλληφθὼς τῷ 1438, ἕνεκα χρηματικῆς ἀπορίας καὶ τοῦ θανάτου τοῦ συνεταίρου αὐτοῦ, ἀνέκαμψε, περὶ τὸ 1444, εἰς Μαγεντίαν. Τῷ 1450, συνεταιρισθεὶς μετὰ τοῦ ἀργυραμοιβοῦ Ἰωάννου Φάουστ ἐδημοσίευσε, τῷ 1456, τὴν λεγομένην «Βίβλον τῶν τεσσαράκοντα δύο στίχων». Ἅπαξ γενόμενος κάτοχος τοῦ μυστικοῦ τῆς τέχνης τοῦ Γουτεμβέργου, ὁ Φάουστ ἐξέκρουσεν αὐτὸν ἀπαιτῶν τὴν ἀπότισιν τῶν προκαταβληθέντων ἐξόδων καὶ προσέλαβε συνέταιρον τὸν Πέτρον Σχαπφερ. Ὁ δὲ Γουτεμβέργος καίτοι εἰς ἰσχάτην διατελῶν χρηματικὴν ἀπορίαν, συνέστησε μετριώτερον τυπογραφεῖον ὅπερ εἶχε μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Πολλοὶ διαβεβαιοῦσιν ὅτι ὁ Γουτεμβέργος ἐγνώρισε τοὺς ξυλογραφικοὺς χαρακτῆρας τοῦ Λαυρεντίου Κόστερ, ἀποθανόντος τῷ 1439, ἀλλ' ἀπ' αὐτῶν μέχρι τοῦ συστήματος τῶν κινητῶν καὶ μεταλλικῶν στοιχείων ὑπάρχει μεγάλη ἀπόστασις, διότι τὸ σύστημα τοῦ Γουτεμβέργου εἶναι ἡ ἀληθὴς τυπογραφία τῶν νεωτέρων χρόνων, τῷ αὐτῷ δ' ἐπίσης ὀφείλεται ἡ τοῦ «πιεστηρίου» ἐφεύρεσις. Ἀπὸ τοῦ 1640, οἱ τῆς Γερμανίας βιβλιοπῶλαι καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ Στρασβούργου πανηγυρίζουσι κατὰ πᾶσαν ἐκατονταετηρίδα ἑορτὴν εἰς τιμὴν τοῦ Γουτεμβέργου. Ἐν διαφόροις χώραις ἐστήθησαν εἰς τιμὴν αὐτοῦ ἀνδριάντες· ἐν Μαγεντίᾳ, τῷ 1837, ὁρειχάλκινος, ἔργον τοῦ περιωνύμου δανοῦ γλύπτου Θορουάλδσεν· ἐν Στρασβούργῳ, τῷ 1840, ἕτερον ὑπὸ τοῦ Δαυὶδ δ' Ἀγγέρ· ἐν Παρισίοις, τῷ 1852, ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ τυπογραφείου, καὶ τρίτον ὅπερ εἶναι ἀπομίμησις τοῦ προηγουμένου. Μόνος ὁ κατάλογος τῶν περὶ ἐφευρέσεως τῆς τυπογραφίας γραφέντων δύναται νὰ ἀποτελέσῃ τόμον ὁλόκληρον.

ΓΟΥΤΣΑΔΤΗ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν ἐπικρατειῶν (Πρωσσία), ἐπὶ τοῦ Ἄλλη, 79 χιλιάμετρα πρὸς Ν τῆς Καινισβέργης. Κάτ. 2,300.

ΓΟΥ-Γ (Θωμᾶς), βιβλιοπώλης, γενν. ἐν Λονδίνῳ τῷ 1643, ἀποθ. τῷ 1724, ἐθεμελίωσε, τῷ 1721, ἐν Λονδίνῳ, τὸ φερώνυμον αὐτοῦ νοσοκομεῖον εἰς ὃ ἐδαπάνησε πέντε ἑκατομμύρια φράγκων. Εἰς τιμὴν αὐτοῦ ἠγέρθη ὁρειχάλκινος ἀνδριὰς ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ νοσοκομείου τούτου.

ΓΟΥ-ΓΑΝΗ, εὐρεῖα χώρα τῆς Ν Ἀμερικῆς, μεταξὺ τοῦ Ὀρενόκου καὶ τοῦ Καρσικυιάρου πρὸς Β καὶ πρὸς Δ, τοῦ Ῥίο-Νέγρου καὶ τοῦ Ἀμαζονίου πρὸς Ν, καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ Α, ἐπὶ τῆς 5ης 71 Δ μήκ. 9ο Β πλ. καὶ 4 Ν πλ. Ἐπιφάνεια 1,950,009 τετραγ. χιλιάμετρα. Διαιρεῖται εἰς ἀγγλικὴν, βρασιλιανὴν, βενεζουελικὴν, γαλλικὴν καὶ ὁλλανδικὴν Γουϋάνην. Κατὰ

μῆκος τῶν παραλίων καὶ πολὺ πρὸς τὸ ἐσωτερικόν, ἡ Γουϋάνη παρουσιάζει πεδιάδα συνεχῆ καὶ σπανίας εὐφορίας, διακοπτομένην τῇδε κακεῖσε ὑπὸ ἀπεράντων δρυμῶν. Ἀπὸ τοῦ ἀπριλίου μέχρι τοῦ ἰουνίου καὶ ἀπὸ τοῦ νοεμβρίου μέχρις ἰανουαρίου, καταπλημμυρεῖται ὑπὸ βροχῶν, ἐνῷ κατὰ τὸ λοιπὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ σχίζεται ἡ γῆ καὶ ἀποτιτανοῦται ὑπὸ τῆς ξηρασίας. Ἐν αὐτῇ δυνατὸν νὰ γείνῃ ἡ συγκομιδὴ ὀκτάκις τοῦ ἔτους ἀλληλοδιαδόχως. Εὐδοκιμοῦσι δὲ ἡ ὄρυζα, ὁ ἀραβόσιτος, ἡ μανιόκα, ὁ καπνός, τὰ ἀρώματα, ὁ βάμβαξ, τὸ ξουκοῦ, τὸ κακάον, ἡ βανίλλια, τὸ ἰνδικὸν καὶ ὁ καφές. Τὰ δένδρα γίνονται κολοσσαῖα, καὶ βρίθουσι τὰ δάση πολυτίμων ξύλων, ἀκάρπων καὶ καρποφόρων δένδρων. Τὸ κλίμα εἶναι γλυκύ, ἀλλὰ τὰ ἕλη τῶν ἐνδοτέρων τῆς χώρας καὶ τὰ παρὰ τοὺς ποταμοὺς ὑποβρύχια σχεδὸν δάση ῥητινωδῶν δένδρων, καθιστῶσιν αὐτὸ ἐπιβλαβὲς τοῖς Εὐρωπαίοις.

ΓΟΥ-ΓΑΝΗ (ἀγγλική), χωρεζομένη ἀπὸ τῆς ὁλλανδικῆς πρὸς Α διὰ τοῦ Κορεντίνου, ὁρίζεται πρὸς Ν ὑπὸ τῆς Βρασιλίας, πρὸς Δ ὑπὸ τῆς Βενεζουέλας, καὶ πρὸς Β ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, ἔχει δὲ ἔκτασιν 38,000 τετραγωνικῶν χιλιαμέτρων καὶ κατοίκους 127,000. Διαιρεῖται εἰς 3 κομητείας φερωνύμους τῶν ἀρδευόντων αὐτὰς ποταμῶν. Βερβίκη πρὸς Α, πρωτ. Νέα Ἀμστερδάμη, Δεμεράρη, ἐν τῷ κέντρῳ, πρωτ. Γεωργετόβνη (Σταβρὸκ), πρωτ. ὅλης τῆς ἀποικίας. Ἐσσέκυιβον, πρωτ. ὁμώνυμος, πρὸς Δ. Ἡ κυβέρνησις συμβοηθεῖται ὑπὸ δεκαμελοῦς νομοθετικῆς ἐπιτροπῆς. Παρεχωρήθη ὑπὸ τῆς Ὁλλανδίας τῷ 1814. Ἐξαγωγὴ ξουμίου, καφὲ, κακάου, βάμβακος, σιδηροξύλου.

ΓΟΥ-ΓΑΝΗ (Βρασιλιανὴ), μεταξὺ τῆς δημοκρατίας τοῦ Ἰσημερινοῦ πρὸς Δ, τοῦ Ἀμαζονίου ποταμοῦ πρὸς Ν, τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ πρὸς Α, τῆς βενεζουελικῆς καὶ τῆς ἀγγλικῆς Γουϋάνης πρὸς Β. Ἐπιφ. 1,300,000 τετραγ. χιλιαμέτρων. Περιλαμβάνεται ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ *Alto Amazonas* καὶ σχηματίζει ἐν αὐτῇ τὴν κομάρκαν τοῦ 'Rio Νέγρου' κυριώτεραι πόλεις Θομάρ, Βαρσελὸς, Βάρρα-δὸ-'Rio-Νίγρο. Γῆ ὀρεινὴ πρὸς Β καὶ κατάρρυτος. Μεγάλα παρθενικὰ δάση. Παρεχωρήθη τῷ 1713 παρὰ τῆς Γαλλίας εἰς τὴν Πορτογαλίαν, ἥτις ἀπώλεσεν αὐτὴν μετὰ τῆς Βρασιλίας.

ΓΟΥ-ΓΑΝΗ (βενεζουελικὴ), ἐπαρχ. τῆς δημοκρατίας Βενεζουέλας, πρωτ. «Ἀγγοστούρα», μεταξὺ τῆς Βρασιλιανῆς καὶ ἀγγλικῆς Γουϋάνης πρὸς Α, καὶ τοῦ Ὀρινόκου πρὸς Β καὶ πρὸς Δ. Ἐπιφ. 390,000 τετραγ. χιλιάμ. Κάτ. 60,000.

Γουϋάνη (Γαλλικὴ), ΒΑ τῆς βρασιλιανῆς Γουϋάνης παρὰ τὸν Ἀτλαντικὸν, μεταξὺ τοῦ Ὀϋαπὸκ πρὸς τὰ ΝΑ καὶ τοῦ Μαρόνη ΒΔ. Ἐπιφ. 150,000 τετραγ. χιλιάμ. Πληθ. 17,143 κατ. Πρωτ. «Καϋένη». Κυριώτεραι πόλεις Σινναμάρυ, Ἀσπρουάγκη, Μακουρία. — Τὰ πρῶτα γαλλικὰ καταστήματα χρονολογοῦνται αὐτόθι ἀπὸ τοῦ 1604, ὅτε ἡ χώρα ἐκλήθη «ἰσημερινὴ Γαλλία». Ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Ἄγγλων, 1654, τῶν Ὁλλανδῶν, 1676, καὶ τῶν Πορτογάλων, 1809. Ἡ Γαλλία ἀνεκτήσατο αὐτὴν τῷ 1817. Αὐτόθι συνέστη τράπεζα τῷ 1851.

Γουϋάνη (Ὁλλανδικὴ), πρὸς Δ τῆς γαλλικῆς Γουϋάνης ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, ἀποτελοῦσα τὸ κυβερνεῖον τῆς Σουρινάμης. Ἐπιφ. 115,000 τετραγων. χιλιαμ. Πληθ. 60,000 κατ., ὧν τὰ δύο τρίτα δοῦλοι. Πρωτεύουσα «Παραμάριβον». Γῆ ἀρδευομένη ὑπὸ τοῦ Σουρινάμη. Ἐξαγωγὴ σακχάρεως, καφὲ, κακάου, βάμβακος, ξύλου πρὸς βαφήν. — Ἡ χώρα αὕτη ἀποικισθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἄγγλων, κατελήφθη ὑπὸ τῶν Ὁλλανδῶν τῷ 1667. Ἡ Ἀγγλία ἀνεκτήσατο αὐτὴν τῷ 1786, ἀπέδωκεν αὐτὴν τῷ 1802 ἐπὶ τῆς ἐν Ἀμιένῃ εἰρήνης, καὶ ἀνέλαβε, τῷ 1808, τὸ μέρος ὅπερ ἀπετέλεσε τὴν ἀγγλικὴν Γουϋάνην τῷ 1814.

ΓΟΥ-ΓΑΡΔΟΣ (Δαυρέντιος), γλύπτης, γενν. ἐν Chaumont-en Bassigny, ἐξ ἐνδεῶν γονέων, ἀποθ. ἐν Καρράρᾳ τῷ 1788. Τὸ ἄριστον τῶν ἔργων αὐτοῦ εἶναι τὸ μαυσωλεῖον τῆς ἡγεμονίδος τῆς Γόθας. Κατέλιπε σὺν ἄλλοις ἓν σύμπλεγμα διὰ τὸν μέγαν Φρειδερῖκον «Αἰνείαν καὶ Ἀγχίσην» καὶ ἀπομίμησιν τοῦ «Ἀθλητοῦ» ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Λουξεμβούργου ἐν Παρισίοις.

ΓΟΥ-ΓΕΝΝΗ, ἀρχ. ἐπαρχ. τῆς Γαλλίας, ἀποτελοῦσα μέρος τῆς διοικήσεως τῆς Γουϋέννης καὶ Γασκονίας.

ΓΟΥ-ΓΣ (Πέτρος-Λούγουστῖνος), γενν. ἐν Μασσαλίᾳ τῷ 1721, ἀποθ. τῷ 1799, περιηγήθη πολλὰς χώρας καὶ ἐξέθετο τὰ τῶν περιηγήσεων αὐτοῦ. Τὸ κυριώτερον αὐτοῦ βιβλίον εἶναι *Voyage littéraire de la Grèce*, 1776, τόμ. 2, εἰς 12ον, καὶ 1783, τόμ. 4, εἰς 8ον, ἔνθα ἀνερευνᾷ τὰ ἴχνη τοῦ ἀρχαίου βίου, ἅτινα ἀνευρίσκονται παρὰ τοῖς νεωτέροις Ἕλλησι.

ΓΟΥ-ΓΤΩΝ ΔΕ ΜΟΡΒΩ (Λουδοβῖκος-Βερνάρδος), γάλλος χημικὸς, γεννηθ. ἐν Διζῶνι τῷ 1737, ἀποθ. τῷ 1816. Υἱὸς καθηγητοῦ τῆς νομικῆς, ἐδημοσίευσε λόγους καὶ ἐγκώμια, εἶτα «Στοιχεῖα θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς χημείας»,

τόμ. 3, εἰς 12ον, μετέφρασε πολλὰ συγγράμματα τοῦ Βέργμαν, τοῦ Σχέλ καὶ τοῦ Βλέκ. Πρῶτος μετεχειρίσθη ὡς γενικὸν ἀντιμιασματικὸν τὸ χρώμιον. Ἐκλεχθεὶς ἀντιπρόσωπος τῆς Χρυσῆς Ἀκτῆς ἐν τῇ νομοθετικῇ Συνελεύσει, εἶτα ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει, κατεψηφίσατο θάνατον τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ', εἰσήχθη εἰς τὸ Πανακαδήμιον τῷ 1796, καὶ ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἱδρυτῶν τοῦ Πολυτεχνείου, ἔνθα ἐδίδαξε τὴν χημείαν. Ὕστερον διωρίσθη διευθυντὴς τοῦ Νομισματοκοπείου, καὶ ἐπαύθη τῷ 1814. Ἔγραψεν, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, μέγα μέρος τοῦ «Λεξικοῦ τῆς Χημείας», τῆς «Μεθοδικῆς ἐγκυκλοπαιδείας», ἐν Παρισίοις, 1786, ἔνθα συνάγει μετὰ λίαν ἀξιοσημειώτου ὀξύτητος πᾶν ὅ,τι καλὸν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ κατὰ τοὺς τότε χρόνους, εἴτε ἐν Γαλλίᾳ εἴτε ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. Ἔγραψε πρὸς τούτοις πολυάριθμα ὑπομνήματα ἐν τοῖς «Χρονικοῖς τῆς Χημείας», ἀλλὰ τὰ πλεῖστα οὐδὲν περιέχουσι τὸ καινὸν καὶ ἀρκούντως θετικόν.

ΓΟΓ-ΥΩΝ (Κλαύδιος Μαρία), φιλολόγος καὶ ἱστορικός, γενν. ἐν Lons-le Saulnier τῷ 1699, ἀποθ. τῷ 1771, ὑπῆρξεν εἷς τῶν συνεργατῶν τοῦ ἀββᾶ Διεφονταίνου. Ἔχομεν αὐτοῦ· *Continuation de l' histoire romaine* (τοῦ Laurent Echard) *depuis Constantin jusqu' à la prise de Constantinople*, ἐν Παρισίοις, τόμ. 10, εἰς 12ον. *Histoire des empires et des républiques depuis le Déluge jusqu' à J.—C.*, 1736, τόμ. 12, εἰς 12ον. *Histoire des Amazones anciennes et modernes*, 1740, τόμ. 2, εἰς 12ον *Histoire des Indes* κτλ. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἀποδεικνύουσι μὲν μελέτην καὶ εὐρυμάθειαν ἀλλ' εἶναι ἀνάξια προσοχῆς ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς συνθέσεως καὶ τοῦ ὕφους αὐτῶν.

ΓΡΑΙΟΙ (οἱ), ἀρχ. ἔθνος τῆς Θρᾴκης ἢ τῆς Παιονίας, κατοικοῦν περὶ τὸν Στρυμόνα.

ΓΡΑΑΦ (Ρενιὲ δέ), ὁλλανδὸς ἰατρός, γενν. ἐν Σφουγχόβ τῷ 1641, ἀποθ. τῷ 1673, μαθητὴς τοῦ Συλβίου. Ἔχομεν αὐτοῦ· *Tractatus anatomico-medicus de succi pancreatici natura et usu*, ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν, 1664, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν τῷ 1665, εἰς 12ον, σύγγραμμα εἰς ὃ ὀφείλει τὴν φήμην αὐτοῦ, καὶ οὗ ἕνεκα ἦλθεν εἰς στοᾶδραν συζήτησιν μετὰ τοῦ Σβαμμερδὰμ, κτλ. Ἀπέδειξεν ὅτι τὰ ζωοτόκα γεννῶνται ἐξ ᾠοῦ καθὼς καὶ τὰ ᾠοτόκα. Τὰ ἅπαντα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν, 1677, εἰς 8ον.

ΓΡΑΑΦ-ΡΕΥΝΕ, πολίχ. τῆς ἀγγλικῆς ἀποικίας τοῦ Εὐέλπιδος ἀκρωτηρίου, ἐπὶ τοῦ Βονδὰγ, 686 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Ἀκρωτηρίου. Ἀπ' αὐτῆς ὀνομάζεται ἐσωτερικὸν μέρισμα τῆς ἀποικίας ἀριθμοῦν 15,000 κατ.

ΓΡΑΒΒΗΣ (Διέτριχος-Χριστιανὸς), γερμανὸς δραματικὸς ποιητής, γενν. ἐν Δετμόλδῃ τῷ 1801 ἀποθ. τῷ 1836. Νεανίας φορᾶς μεστὸς, βίαιος καὶ ἀνυπότακτος τὸν χαρακτῆρα, ἐξεδόθη εἰς ἡδονὰς, αἵτινες ταχὺ ἔφθειραν αὐτὸν διανοητικῶς τε καὶ σωματικῶς. Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ δράματα, ὁ Δοὺξ τῆς Γοθλάνδης, Δὸν Ζουὰν καὶ Φάουστ, Βαρβαρόσσας, Ἑρρῖκος ΣΤ', ὁ Ναπολέων καὶ τὸ Ἑκατονθήμερον, ἡ μάχη τοῦ Ἑρμάννου, ἀποκαλύπτουσι τολμηροτάτην, ἀλλ' ἀνώμαλον, ἄτακτον καὶ ἐνιαχοῦ ἀπιρόκαλον ἔμπνευσιν· ἀσυνάρτητοι καλλοναὶ καὶ ἀναρίθμητοι τετριμμέναι ἰδέαι, ἐξαίσιοι ἀστραπαὶ καὶ ζοφώδη σκότη, τοιαῦτα τὰ ἔργα τοῦ ποιητοῦ τούτου, ὃν ὑπερβολικοὶ κριτικοὶ ὠνόμασαν Σαιξπῆρον τῆς Γερμανίας. Πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ φέρουσι τὸν ὀλέθριον τόπον τοῦ ἐκδιδιητημένου βίου αὐτοῦ. Ἔκδοτος εἰς τὴν μέθην καὶ τὴν κραιπάλην, ἐλεεινὸς καὶ ἀξιοδάκρυτος γενόμενος ἕνεκα ἰδίων αὐτοῦ ἁφαλμάτων, ὑπὸ πάντων περιφρονητικῶς ἀποφευγόμενος, μολονότι ἐκλεκτοὶ συγγραφεῖς, ὡς ὁ Λουδοβίκος Τιέκ, παραδείγματος χάριν, ἐκινήθησαν εἰς οἶκτον βλέποντες τὴν κατάστασιν αὐτοῦ, δὲν ἠδυνήθη ἵνα ποιήσηται χρῆσιν τῶν πολυτίμων χαρισμάτων δι' ὧν ἐπροικίσθη ὑπὸ τῆς φύσεως. Ἔγραψε δρᾶμα ἐπιγραφόμενον «Κοσκιοῦσκος», ὅπερ δὲν περιεσώθη καὶ μυθιστορίαν ἐπιγραφομένην, «Ρανοῦδερ», ἣν αὐτὸς οὗτος ἐξηφάνισεν ἐν στιγμῇ μισανθρωπικῆς ἐξάψεως.

ΓΡΑΒΕΛΙΝΗ ἢ ΓΡΑΒΕΛΙΝΑΙ (*Gravelines*), ὀχυρὰ πόλ. τῆς Γαλλίας πρωτ. δήμου (Ἄρκτος) 16 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Δυγκέρκης. Λιμὴν ἐπὶ τοῦ Ἄα, πλησίον τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ εἰς τὴν βόρειον θάλασσαν, ἐπὶ τῆς 50ο 59' 10" Γ πλ. καὶ 0ο 12' 17" Δ μήκ. Κάτ. 1,878. Ἐξοπλισμοὶ πρὸς ἁλιείαν τῆς φαλαίνης, τοῦ ἀντακαίου καὶ τῆς μανίδος. Ἐμπόριον ποτῶν, κτλ. Καθαριστήρια ἅλατος. Ναύσταθμος· στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον. Τὰ ὀχυρώματα αὐτῆς ἐπηύξησαν ὁ Βωβὰν καὶ ὁ ἱππότης Δεβίλλης.

ΓΡΑΒΕΛΟΤΤΗ, χωρίον τῆς Γαλλίας, ἐν τῷ νομῷ τοῦ Μωσέλλα (*Pays Messin*), δώδεκα περίπου χιλιάμετρα μακρὰν τοῦ Μὲτς, δῆμος τῆς Κάζης, σταθμὸς τοῦ Μὰρς-λὰ-τούρ. Τὸ χωρίον τοῦτο κατέστη περίφημον ἕνεκα τῆς αὐτόθι συγκροτηθείσης φονικωτάτης μάχης μεταξὺ Γάλλων καὶ Γερμανῶν, κατὰ τὸν γαλλογερμανικὸν πό-

λεμον τοῦ 1870—71. Κατὰ τὴν μάχην ταύτην 200,000 ἀνδρῶν συνεπλάκησαν ἐπὶ ὁλόκληρον ἡμέραν ἐπὶ τῆς ἀπὸ Μὲτς εἰς Βερδοῦνον ἀγούσης ὁδοῦ, πέριξ τῶν χωρίων Γραβελόττης, Βιομβίλ, Ῥεζομβίλ, Μαρσλατοὺρ, ἔνθα ὁ στρατάρχης Βαζαὶν προσεβλήθη ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος Φρειδερίκου Καρόλου. Ἐγένετο δὲ ἡ πάλη λυσσώδης καὶ αἱ ζημίαι μέγισται ἑκατέρωθεν. Ἡ μάχη τῆς Γραβελόττης ἦτο μεγάλη στρατηγικὴ νίκη τῶν Γερμανῶν, διότι δι' αὐτῆς ἠδυνήθη, ὡς προὐτίθετο, ὁ πρίγκηψ Φρειδερικὸς Κάρολος νὰ ἐγκλείσῃ τὸν Βαζαὶν ἐντὸς τοῦ Μέτς. Ἡ αὐτὴ μάχη λέγεται καὶ μάχη τῆς Ῥεζομβίλ.

ΓΡΑΒΕΡΓ ΔΕ ΕΜΣΑΙ (Ἰάκωβος), φιλόλογος, γενν. τῷ 1776 ἐν Ἐμσαὶ ἐπὶ τῆς νήσου Γυτλάνδης, εἰσήχθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ ἐμπορικὸν σουηδικὸν ναυτικόν, εἶτα εἰς τὸ ἀγγλικόν, ἐχρημάτισε πρόξενος ἐν Γενούῃ τῷ 1812, ἐν Ταγγὲρ τῷ 1815, ἐν Τριπόλει τῷ 1823—1828, εἶτα ἐγκατέστη ἐν Φλωρεντίᾳ. Ἐγένετο αὐλάρχης τοῦ μεγάλου δουκὸς τῆς Τοσκάνης, ἀνώτερος βιβλιοφύλαξ τῆς βιβλιοθήκης Πίττη, μέλος τῶν Ἀκαδημιῶν τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν γραμμάτων, καὶ πλέον τῶν 30 ἀκαδημιῶν καὶ συλλόγων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. Ἐδημοσίευσε πολυάριθμα συγγράμματα δανιστί, ἰταλιστί, γαλλιστί, γερμανιστί, κ. λ. π.

ΓΡΑΒΕΣΑΝΔΗΣ (Γουλιέλμος-Ἰάκωβ), ὁλλανδὸς γεωμέτρης, φυσικὸς καὶ φιλόσοφος, γενηθεὶς ἐν Bois-le-Duc τῷ 1688, ἀπεβ. τῷ 1742. Ἐν ἡλικίᾳ ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν, ἐδημοσίευσε «Δοκίμιον περὶ διοπτικῆς», ὅπερ ἔτυχε τῆς ἐπιδοκιμασίας τοῦ Ἰωάννου Βερνούλλη. Τῷ 1707, περατώσας τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Λουγδούνου Βαταυῶν, κατετάχθη ἐν τῷ δικηγορικῷ θιάσῳ τῆς Ἅγης καὶ ἔλαβε μέρος εἰς τὴν σύνταξιν τῆς Φιλολογικῆς ἐφημερίδος, συστάσης τῷ 1713. Τῷ 1717, διωρίσθη καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς ἀστρονομίας ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν, καὶ ἐποιήσατο ἔναρξιν τῶν μαθημάτων διὰ λόγου ἐν ᾧ ἀποδείκνυσι τὰ πλεονεκτήματα τῆς ὑπὸ τοῦ Γαλιλαίου καὶ τοῦ Νεύτωνος εἰσαχθείσης μεθόδου. Τῷ 1734, ἀναλαβὼν τὸ μάθημα τῆς φιλοσοφίας, ἤρξατο ἐκ πάντων τῶν συστημάτων, καὶ εἶν ἠκολούθει ἴδιον σύστημα. Ἐδημοσίευσε διάφορα ἐπιστημονικὰ συγγράμματα, ὧν πολλὰ μετεφράσθησαν εἰς τὴν γαλλικήν.

ΓΡΑΒΕΣΕΝΔΗ, πόλ. τῆς Ἀγγλίας (Κέντ), 35 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Λονδίνου. Κάτ. 18,776. Αἰμὴν ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Τάμεσεως. Δι-

τόθι ἐπιθεωροῦνται τὰ ἔγγραφα τῶν εἰς Λονδῖνον εἰσπλεόντων πλοίων. Λουτρά. Νεώρια· τρόφιμα διὰ τὸ ναυτικόν· συγκομιδὴ σπαραγγίων. Τὸ πέρασμα τοῦ ποταμοῦ φρουρεῖται ὑπό τινων κανονοστοιχιῶν πρὸς Α τῆς πόλεως, καὶ πρὸς τὸ μέρος τοῦ καταντικρὺ φρουρίου Τιλβουρύ.

ΓΡΑΒΙΝΑ, πόλ. τῆς Ἰταλίας (Γῆ τῆς Βάρης), 55 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Βάρης, ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ. Κάτ. 10,860. Ἐπισκοπή. Ἄλλοτε τίτλος δουκάτου ἀνήκων εἰς τὴν οἰκογένειαν Ὀρσίνη.

ΓΡΑΒΙΝΑΣ (Δομίνικος ὁ ἐκ), ἱστορικὸς τοῦ ΙΔ' αἰῶνος, γενν. ἐν Γραβίνᾳ, κατέλιπε λατινιστὶ περίεργον «Ἡμερολόγιον τῶν συμβάντων ἐν Πουλλίᾳ ἀπὸ τοῦ 1332 μέχρι τοῦ 1350», ὧν ἐγένετο μάρτυς. Ὁ Μουρατόρης κατεχώρησεν αὐτὸ ἐν τοῖς *Scriptores rerum italicarum*, τόμ. ΙΒ'.

ΓΡΑΒΙΝΑΣ (Πέτρος), νεώτερος λατῖνος ποιητής, γενν. ἐν Παλέρμῳ περὶ τὸ 1453, ἀποθ. τῷ 1527, ἐκ τῆς ἐπιφανοῦς οἰκογενείας τῶν Γραβίνων τῆς Καπούης, ἠσπάσθη τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, ἐγκατέστη ἐν Νεαπόλει, ἐγένετο φίλος τοῦ Ποντάνου καὶ τοῦ Σανναζὰρ, καὶ προστατευόμενος τοῦ Γονζάλβη Κορδουβίου καὶ τοῦ Προσπέρου Κολόννα. Αἱ ποιήσεις αὐτοῦ συλλεγεῖσαι ὑπὸ τοῦ Σκηπίωνος Καπέκη, ἐδημοσιεύθησαν ἐν Νεαπόλει, 1532, εἰς 4ον· τούτων ἀπρσπάσματα εὑρίσκονται ἐν τοῖς *Deliciæ poetarum Italicorum* τοῦ Γρούτερ καὶ τοῖς *Elogia bellicâ virtute illustrium* τοῦ Παύλου Ἰόβη. Ἔχομεν προσέτι τοῦ Γραβίνα *Epistolæ et orationes*, ἐν Νεαπόλει, 1589, εἰς 4ον. Συνέθετο ποίημα εἰς τιμὴν τοῦ Γονζάλβη (*de Gonsalvi Cordubæ rebus gestis*), μὴ περισωθέν.

Γραβίνας (Ἰωάννης-Βικέντιος), νομικὸς, γενν. τῷ 1664 ἐν Ῥογλιάνῳ (Καλαβρία), ἀποθ. τῷ 1718, ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἱδρυτῶν τῆς ἀκαδημίας τῶν «Ἀρκάδων» ἐν Ῥώμῃ τῷ 1695, καὶ ἐδίδαξεν ἐν τῷ καλλεγίῳ τὸ ἀστυκὸν δίκαιον 1699, εἶτα τὸ ἐκκλησιαστικὸν, 1703. Ἐν τοῖς, ἔργοις αὐτοῦ ἄξιον σημειώσεως εἶναι τὸ *De ortu et progressu juris civilis*, σαφὲς καὶ γλαφυρὸν σύγγραμμα, οὗ ὁ Ῥουσσὸ ἐξίδοτο γαλλιστὶ ἀπόσπασμα φέρον τὸν τίτλον *Esprit des lois romaines*. Ὁ Γραβίνας ἦτο προστάτης τοῦ Μεταστασίου καὶ ἐδημοσίευσε *Della ragione poetica*, ἐν Ῥώμῃ, 1708, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Requier, ἐν Παρισίοις, 1751, τόμ. 2 εἰς 12ον. *Della tragedia*, ἐν Ῥώμῃ, 1715, εἰς 4ον, πίνακ τραγῳδίας κτλ.

Γ ρ α δ ί ν α ς (Κάρολος, δοὺξ δὲ), Ἰσπανὸς ναύαρχος, γενν. ἐν Νεαπόλει τῷ 1747, ἀποθ. τῷ 1806, νόθος υἱὸς, ὡς λέγεται, τοῦ βασιλέως Καρόλου Γ', συνοδεύσας αὐτὸν εἰς Ἰσπανίαν τῷ 1758, διέπρεψε κατὰ τῶν Ἀλγερινῶν, εἶτα, τῷ 1793, κατὰ τῶν Γάλλων, οὓς ἠνάγκασε νὰ λύσωσι τὴν πολιορκίαν τῆς Ῥόζης ἐν Καταλονίᾳ, καὶ διωρίσθη ἐπὶ τούτῳ ἀντιναύαρχος. Τῷ 1805, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ναυάρχου Βιλλενὲδ, μετέσχεν ἐνδόξως τῆς ναυμαχίας τοῦ Τραφαλγὰρ, ἧτις συνεκροτήθη παρὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ μετὰ τοῦ Νέλσωνος, καὶ ἀπέθανε μετὰ τὴν ἧτταν ἐκ τῶν τραυμάτων.

ΓΡΑΒΩΦ, πόλ. τοῦ μεγάλου δουκάτου τοῦ Μεκλεμβουργοσβερίνου, ἐπὶ τοῦ Ἔλδου, 25 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Σβερίνου. Κάτ. 3,650. Ἐμπόριον βουτύρου. Ἐν τοῖς πέριξ κατασκευὴ στυπτηρίας.

ΓΡΑΓΚΟΛΑΣ (Ἰωάννης), καθηγητὴς τῆς Σορβόνης, γενν. ἐν Παρισίοις, περὶ τὸ 1660, ἀποθ. τῷ 1732, ἱερεὺς τοῦ διαδόχου τοῦ γαλλικοῦ θρόνου, ἀδελφοῦ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', κατέλιπε σὺν ἄλλοις *Traité des liturgies, ou la manière dont on a dit la messe dans chaque siècle dans les églises d'Occident* 1697.

ΓΡΑΔΕΝΙΓΟΣ (Πέτρος), δόγης τῆς Βενετίας ἀπὸ τοῦ 1289 μέχρι τοῦ 1311, ἐξελέγη ὑπὸ τῆς ἀριστοκρατίας, παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ, ὅστις ἀνηγόρευσε δόγην τὸν Ἰάκωβον Τιέπολον. Συνεκρότησε μετὰ τῶν Γενουητῶν καταστρεπτικὸν πόλεμον ἀπὸ τοῦ 1293 μέχρι τοῦ 1299, ἀφῆρεσε παρὰ τοῦ λαοῦ τὸ ἐκλογικὸν δικαίωμα, διωργάνισε τὸ μέγα συμβούλιον, καὶ προσεπάθησεν ὅπως ματαιώσῃ τὰς συνωμοσίας τοῦ Μαρίνου Βοκκονίου, 1299, καὶ τοῦ Βοεμόνδου Τιεπόλου, 1310.

Γ ρ α δ έ ν ι γ ο ς (Βαρθολομαῖος), δόγης τῆς Βενετίας ἀπὸ τοῦ 1339 μέχρι τοῦ 1343, κατέστειλε στάσιν τῶν ἐν Κρήτῃ Ἑλλήνων. Ἐπὶ τῆς διοικήσεως αὐτοῦ μικροῦ δεῖν κατεπαντίζετο ἡ Βενετία ὑπὸ πλημμύρας.

Γ ρ α δ έ ν ι γ ο ς (Ἰωάννης), δόγης τῆς Βενετίας τῷ 1355, διεδέξατο τὸν Μαρῖνον Φαλιέρον, οὗ τοὺς συνενόχους ἐτιμώρησεν, ἐπεράτωσε διὰ συνθήκης τὸν 3ον πόλεμον τῶν Ἐνετῶν κατὰ τῶν Γενουητῶν, καὶ ἀπέθανε τὸ ἐπιὸν ἔτος.

ΓΡΑΔΙΝΙΑΝ, πολίχ. τῆς Γαλλίας (ἐν τῷ νομῷ Γιρόνδῃ), 10 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Βερδώ· κάτ. 1,850. Ἐρείπια τοῦ φραγκικοῦ πύργου τῆς κομητείας τοῦ Ὀρνόν. Ἱπποδρομίαι.

ΓΡΑΔΙΣΚΑ ἢ ΒΕΒΙΡ, πόλ. τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας (Βοσνία), ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Σαύου, κατέναντι τῆς Παλαιᾶς Γραδίσκας (Αὐστρία), 46 χιλιάμετρ. πρὸς Β τῆς Βάνη Λούκας. Ὀχυρώθη ὑπὸ γάλλων μηχανικῶν τῷ 1774. Ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν τῷ 1789. §—, ὀχυρὰ πόλις τῶν αὐστριακῶν ἐπικρατειῶν, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἰσόντου, 9 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Γορίτζης. Κάτ. 900. Ἐπισκοπή.

Γ ρ α δ ί σ κ α (Νέα), γερμανιστὶ *Neu-Gradiska*, πολίχ. τῶν αὐστριακῶν ἐπικρατειῶν (κατὰ τὰ στρατιωτικὰ σύνορα τῆς Σκλαβονίας), 182 χιλιάμ. πρὸς Δ τοῦ Πετζτερβαρεΐνου. Κάτοικοι 1,600.

Γ ρ α δ ί σ κ α (Παλαιὰ), γερμανιστὶ *Alt-Gradiska*, ὀχυρὰ πόλ. τῶν αὐστριακῶν ἐπικρατειῶν (κατὰ τὰ στρατιωτικὰ σύνορα τῆς Σκλαβονίας), ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Σαύου, ὅστις χωρίζει τὴν Τουρκίαν ἀπὸ τῶν αὐστριακῶν χωρῶν. 47 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Ποσέγας. Κάτοικοι 2,250· ἐπισκοπή.

ΓΡΑΔΟΝ, πολίχ. τῶν αὐστριακῶν ἐπικρατειῶν, 31 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Γορίτσης, μετὰ λιμενίσκου ἐπὶ τοῦ κόλπου τῆς Τεργέστης μεταξὺ τῶν τελμάτων· 45ο 40′ 18″ Β πλ. καὶ 11ο 2′ 48″ Α μήκ. Κάτ. 2,300. Ἕδρα τοῦ πατριάρχου Ἀκυιλίας ἀπὸ τοῦ 568 μέχρι τοῦ 1451.

ΓΡΑΖΑΛΕΜΑ, *Lacidulemium*, πόλις τῆς Ἰσπανίας (Ἀνδαλουσία), ἐπαρχ. 83 χιλιάμετρ. ΒΑ τοῦ Κάδηκος. Κάτ. 11,000. Ἐργοστάσια ἐριούχων κλπ. Ῥωμαϊκαὶ ἀρχαιότητες.

ΓΡΑΖΙΑΝΗΣ ἢ ΓΡΑΤΣΙΑΝΗΣ (Ἀντώνιος-Μαρία), συγγραφεὺς, γενν. τῷ 1537 ἐν Βόργω-Σὰν Σεπόλκρω (Τοσκάνα), ἀποθανὼν τῷ 1611, γραμματεὺς τοῦ καρδιναλίου Κομμενδῶνος, εἶτα τοῦ πάπα Σίξτου Πέμπτου, ἐπίσκοπος Ἀμελίας τῷ 1592, καὶ ληγάτος παρὰ τῇ δημοκρατίᾳ τῆς Ἐνετίας τῷ 1594, κατέλιπε *de Bello Cyprio libri V*, ἐν Ῥώμῃ, 1614, εἰς φόλλ. μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Λεπελλετιέρου, ἐν Παρισίοις, 1685, εἰς 4ον· *de Vitâ Commendonis cardinalis libri IV*, κτλ.

Γ ρ α ζ ι ά ν η ς (Ἱερώνυμος), ποιητὴς, γεννηθεὶς ἐν Περγόλᾳ τῷ 1604, ἀποθαν. τῷ 1675, ἦτο μόλις εἰκοσαέτης, ὅτε ἐξέδοτο εἰς φῶς τὸ ποίημα αὐτοῦ «Κλεοπάτρα», εἰς 6 ᾄσματα, γεγραμμένον μετὰ γλαφυρότητος καὶ ὀρθοεπείας. Ἀνηγορεύθη κόμης ὑπὸ Φραγκίσκου τοῦ Α'ου, δουκὸς τῆς Μοδένης. Συνέθετο δὲ καὶ ἕτερον ποίημα εἰς 20 ᾄσματα *La conquista di Granata*, ἐν Μοδένῃ, 1650, εἰς 4ον, μίαν τραγῳδίαν, «Κρωῖσον», διάφορα ποιήματα, κτλ.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
(ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΕΚΔΟΣΙΣ Δ.)

ΓΡΑΙΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Βοιωτίας, κατά τινας ἡ ὕστερον Τανάγρα, κατ' ἄλλους ὁ Ὠρωπός.

ΓΡΑΙΑΙ, αἱ θυγατέρες τοῦ Φόρκυος καὶ τῆς Κητοῦς καὶ ἀδελφαὶ τῶν Γοργόνων. Ἐκαλοῦντο καὶ «Προφύλακες», διότι ἐφύλαττον τὴν πρὸς τὰς Ἐσπερίδας ὁδὸν πρὸ τῶν Γοργόνων. Ἴδε ΓΟΡΓΟΝΕΣ.

ΓΡΑΙΒΙΟΣ (Ἰωάννης - Γεώργιος), *GRÆVIUS*, περιώνυμος γερμανὸς κριτικὸς καὶ φιλόλογος, γεννηθεὶς ἐν Νωμβούργῳ τῆς Σαξωνίας, τῇ 29 Ἰανουαρίου 1622, ἀπεθ. τῇ 11 Ἰανουαρίου 1703, ἐν Οὐτρέχτῃ. Ἀνῆκεν εἰς ἔντιμον οἰκογένειαν διδασκάλων, ὧν τὸ ἀληθὲς ὄνομα ἦτο *Greffe*. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Γεώργιος *Greffe*, ἀρχιτέκτων τῆς λουθηρανικῆς κοινότητος τοῦ Νωμβούργου, ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸ κολλέγιον *Schul-Pforte*, ἔνθα ὁ νέος Γραῖβιος ταχέως διεκρίθη, πολλάκις διερχόμενος τὰς νύκτας ἐν τῇ μελέτῃ τῶν ποιητῶν τῆς ἀρχαιότητος, οὓς εὐδοκίμως ἀπεμιμεῖτο ἑλληνιστί. Περὶ τὸ 1649, μεταβὰς εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Λειψίας, ἤκουσε τοῦ συγγενοῦς αὐτοῦ Στράους καθηγητοῦ τῆς ἱστορίας. Ἄγων δὲ τὸ ἑκτωκαιδέκατον τῆς ἡλικίας συνέθετο ἐναίσιμον διατριβὴν περὶ τῆς Γερμανίας τοῦ Ταχίτου, ἧς ἕνεκα ἔτυχε τοῦ διδακτορικοῦ πτυχίου. Μετὰ ταῦτα ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῆς νομικῆς, ἀλλὰ μόνον ὅπως ὑπακούσῃ τῷ πατρί, διότι προὐτίμα κατὰ πολὺ τὴν φιλολογίαν. Μετ' οὐ πολὺ ὁ πατὴρ ἐνετείλατο αὐτῷ νὰ μεταβῇ εἰς Φρίζην ὅπως λάβῃ τὴν ἐξόφλησιν χρέους τινός. Ὁ δὲ Γραῖβιος ἔστη καθ' ὁδὸν ἐν Δεβεντέρῃ, καὶ ἐπεσκέψατο τὸν Γρονόβιον παρ' ᾧ εἶχε συστατικὴν ἐπιστολὴν Ῥεινεσίου. Ὁ σοφὸς οὗτος ἐποιήσατο αὐτῷ τὴν παρατήρησιν πόσον ἡ ἐν ταῖς πανεπιστημίοις τῆς Γερμανίας παραδιδομένη λατινικὴ ἀρίστατο τῶν κανόνων τῆς φιλοκαλίας. Τῷ ὄντι δὲ οἱ Γερμανοὶ ἐμιμοῦντο τότε τὸ ἐλλειπτικὸν καὶ συγκεκομμένον ὕφος τοῦ Ἰούστου Λίζου, ὅστις ἀπεμιμήθη καὶ αὐτὸς τὸν Σενίκαν καὶ τὸν Τάκιτον· ἐθήρευον δὲ ἀρχαϊσμοὺς καὶ ἀφυῆ σκώμματα. Ὁ Γραῖβιος ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ Γρονεβίου περὶ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Κικέρωνος ἠναγκάσθη νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι αἱ πρῶται αὐτοῦ σπουδαὶ ἦσαν πάντη ἀτελεῖς· ὅθεν ἀπεφάσισε νὰ μείνῃ ἐν Ὁλλανδίᾳ καὶ ἄρξηται ἐκ νέου τῶν σπουδῶν αὐτοῦ. Ἐπὶ δύο ἔτη ἤκουε τοῦ Γρονοβίου· ὕστερον δὲ μετέβη εἰς Ἀμστελόδαμον, ἔνθα ἐσπούδασε τὴν ἱστορίαν βαθέως ἐγκύψας εἰς τὴν μελέτην αὐτῆς παρὰ τῶν Ἀλεξάνδρῳ Μόρῳ καὶ τῷ Δαυὶδ Βλονδέλλῳ. Περὶ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἡτοιμάσατο τὸ ὄργανα τῶν ἀναμορφωτῶν. Τῷ 1656 διωρίσθη ὑπὸ τοῦ ἐκλέκτορος τοῦ Βρανδεβούργου καθηγητὴς τῆς φιλολογίας ἐν Δυϊσβούργῳ. Τότε δὲ καὶ ἐνυμφεύθη τὴν Ὀδίλιαν δὲ Καμπ, ἐξ ἧς ἐγέννησεν ὀκτωκαίδεκα τέκνα, ὧν τέσσαρες μόνον θυγατέρες ἔζησαν. Μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν ὁ Γραῖβιος, ἀντικατέστησε τὸν Γρονόβιον, τῇ αἰτήσει αὐτοῦ τούτου, ἐν τῷ Ἀθηναίῳ τῆς Δεβεντέρης. Τῷ 1661 ἐδέξατο τὴν ἕδραν τῆς εὐγλωττίας ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Οὐτρέχτης, παρὰ τὰς δεήσεις τῆς γερουσίας τῆς Δεβεντέρης, ἥτις ὑπέσχετο αὐτῷ αὔξησιν μισθοῦ καὶ ἀξιώματα. Ἡ διδακτικὴ αὐτοῦ μέθοδος προσείλκυσεν εἰς Οὐτρέχτην πολυαρίθμους φοιτητάς. Μικρὰν ἐνδιατρίβων περὶ τὰ πολύπλοκα τῆς φιλολογίας ζητήματα, ἔφιστα τὴν προσοχὴν τῶν ἀκροωμένων αὐτοῦ ἐπὶ τῶν συγγραφέων τῆς ἀρχαιότητος ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς καλλιλογίας, τῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἠθικῆς. Τῷ 1667 ἀνέλαβε τὴν ἕδραν τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς ἱστορίας. Πολλοὶ νέοι εὐπατρίδαι τῆς Ὁλλανδίας καὶ τῆς Γερμανίας συνέῤῥευσαν εἰς Οὐτρέχτην ὅπως ἀκούσωσι τοῦ Γραιβίου, ὅστις διωρίσθη παρὰ τοῦ βασιλέως Γουλιέλμου ἱστοριογράφος τοῦ οἴκου τοῦ Νασσὼ καὶ παιδαγωγὸς τοῦ πρίγκηπος τῆς Φρίζης, κληρονόμου τοῦ οἴκου τούτου. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν σοφῶν, οἷς ἀπένειμε σύνταξιν ὁ Λουδοβίκος ΙΔ'. Τὰ πανεπιστήμια τοῦ Λουγδούνου Βαταυῶν, τῆς Ἐϊδελβέργης καὶ τῆς Παδούης ἀνθημιλλῶντο ὅπως προσελκύσωσιν αὐτὸν διὰ λαμπρῶν ὑποσχέσεων, ἀλλ' ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἔστεργε νὰ καταλίπῃ τὴν Οὐτρέχτην μολονότι, τῷ 1672, μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς πόλεως, ὁ μισθὸς αὐτοῦ ἠλαττώθη. Ἀπέθανεν ἐξ ἀποπληξίας, ἀφοῦ πρὸ μικροῦ ἐπεράτωσεν ἓν μάθημα. Ὁ Γραῖβιος περιγράφεται ἡμῖν ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Πέτρου Βουρμάννου ὡς ἀνὴρ λίαν ἄξιότιμος. Ἡ φιλεργία αὐτοῦ ἦτον ἀπαραδειγμάτιστος· ἀπόδειξις δὲ ταύτης ἔστωσαν αἱ ἄπειροι χειρόγραφοι σημειώσεις ἐπὶ τῶν περιθωρίων τῶν βιβλίων τῆς βιβλιοθήκης αὐτοῦ, ἥτις τανῦν εἶναι συγκεχωνευμένη μετὰ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἐν Ἐϊδελβέργῃ πανεπιστημίου· ἡ βιβλιοθήκη αὕτη συνέκειτο ἐκ πεντακισχιλίων ἐντύπων καὶ ἑκατοντάδος χειρογράφων. Τὰ συγγράμματα τοῦ Γραιβίου εἶναι λίαν ἐπιμελῶς ἐξειργασμένα· ἀλλ' ἡ ἀξία τοῦ φιλολόγου τούτου δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ τοσούτῳ μεγάλη, οἷα παρίσταται ὑπὸ τῶν συγχρόνων ἐγκωμιαστῶν αὐτοῦ. Ὁ Γραῖβιος, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ Κριτίκερ, ἐστερεῖτο τῆς εὐρυνοΐας τῶν Γρονοβίων καὶ τῶν Ἐϊντσίων. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως δὲν πρέπει νὰ παρίδωμεν τὴν εὐρυμάθειαν, τὴν ἀσφα-

λῆ καὶ βεβαίαν ἐν γένει κρίσιν τοῦ ἀνδρὸς, ὧν ἕνεκα ἔτι καὶ σήμερον αἱ πολυάριθμοι αὐτοῦ ἐκδόσεις κλασικῶν συγγραφέων εἶναι περιζήτητοι. Ὁ φιλολόγος οὗτος ἐξεῖχε κυρίως ἐν τῇ ῥωμαϊκῇ φιλολογίᾳ· ὁ πεζὸς αὐτοῦ λατινικὸς λόγος εἶναι ἐξαίρετος. Κατεῖχεν ἰδιαιτέραν τινὰ πρακτικὴν μέθοδον δι' ἧς ὡδήγει τοὺς νέους εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἐγκυκλίων· αἱ ὑπ' αὐτοῦ *Lectiones Hesiodeæ* εἶναι ἀξιόλογος εἰσαγωγὴ εἰς τὴν μελέτην τῶν ἑλλήνων ποιητῶν. Πρὸς δὲ τούτοις ὁ Γραΐδιος ἐπορίζετο ἐκ τῆς φιλολογίας μαθήματα χρήσιμα οὐ μόνον τῷ ἐξ ἐπαγγέλματος λογίῳ, ἀλλὰ καὶ παντὶ ἀνθρώπῳ ἀγαπῶντι τὴν ἱστορίαν καὶ τὰ ἤθη τοῦ παρελθόντος. Ὁ μέγας αὐτοῦ «Θησαυρὸς» (*Thesaurus*) πολὺ συνετέλεσεν εἰς διάδοσιν τῆς σπουδῆς τῶν ῥωμαϊκῶν ἀρχαιοτήτων. Ἔχομεν αὐτοῦ *Hesiodi Ascræi quæ exstant Opera, græce et latine, cum notis*, ἐν Ἀμστελοδάμῳ, 1667, 1701, εἰς 8ον πάμπολλα χωρία τῶν κυριωτέρων ποιητῶν τῆς ἀρχαιότητος ἐξηγοῦνται ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. — *Luciani Pseudosophista*, ἐν Ἀμστελοδάμῳ, 1668, εἰς 8ον κτλ. κτλ.

ΓΡΑΙΔΔΥ (οἶκος τοῦ), ἀρχ. οἰκογένεια τῆς Γουϋέννης, κτησαμένη τῷ 1398, διὰ συνοικεσίου, τὴν κομητείαν τοῦ Φοά. Τὸ ἐνδοξότερον μέλος αὐτῆς ὑπῆρξεν ὁ Ἰωάννης δὲ Γραΐλλὺ, ὁ λεγόμενος *Captal de Buch*, γενν. ἐν Βορδῶ, ἀποθανὼν ἐν Παρισίοις τῷ 1377. Ἦτο τοποτηρητὴς Καρόλου τοῦ Κακοῦ, βασιλέως τῆς Ναβάῤῥας, τῷ 1364· ἠτιμήθη καὶ ἠχμαλωτεύθη ὑπὸ τοῦ Δυγκεσκλίνου, ἐν Κοπερὲλ, εἶτα ἐν Σουβίζῃ τῷ 1372. Ἔλαβε, τῷ 1369, παρὰ τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας, δουκὸς τῆς Γουϋέννης, καὶ υἱοῦ Ἐδουάρδου τοῦ Γ', βασιλέως τῆς Ἀγγλίας, τὴν κομητείαν τῆς Βιγιόῤῥης καὶ διωρίσθη, τῷ 1371, ὑπὸ τοῦ δουκὸς τῆς Λαγκαστρίας, εἷς τῶν ἐπαρχιακῶν διοικητῶν τῆς Γουϋέννης. Ἀπέθανεν αἰχμάλωτος ἐν τῷ Temple, ἐν Παρισίοις, μὴ θέλων ν' ἀρνηθῇ τὴν μερίδα τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας.

ΓΡΑΚΧΟΣ (Τιβέριος Σεμπρώνιος), ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Σεμπρωνίων ἀνηκούσης εἰς τὰς τάξεις τοῦ λαοῦ, ἐγεννήθη περὶ τὸ 550 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, 223 πρ. Χ., ἐχρημάτισε δήμαρχος, καὶ ἐπὶ τῆς δημαρχίας αὐτοῦ, ὑπερήσπισε τοὺς δύο Σκιπίωνας κατηγορουμένους ὑπὸ τῶν συναρχόντων αὐτῶν. Ἐνυμφεύθη τὴν Κορνηλίαν, θυγατέρα Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ, καὶ ἐγένετο πατὴρ τῶν Γράκχων. Πρώτιστος ἐν Ἰσπανίᾳ, ἐνίκησε τοὺς Κελτιβήρας καὶ ἐρηνοποίησεν αὐτοὺς, 178 πρ. Χ. Ὕπατος τῷ 177, καθυπέταξε τὴν Σαρδηνίαν, καὶ κατήγαγε θρίαμβον. Ἐν Ἀρᾳ ὑπατείᾳ, τῷ 163, ἐνίκησε τοὺς Λίγυας.

ΓΡΑΚΧΟΣ (Τιβέριος), περίφημος ῥωμαῖος δήμαρχος καὶ ῥήτωρ, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενηθεὶς τῷ 591 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, 162 πρ. Χ., ἀποθ. τῷ 620 ἢ 133 πρ. Χ. Ὑπηρέτησεν ἐν Καρχηδόνι τῷ 146 πρ. Χ., ὑπὸ τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ Σκιπίωνα Αἰμιλιανὸν, εἶτα ἐγένετο ταμίας τοῦ Μαγκίνου ἐν Νουμαντίᾳ, τῷ 137. Μετὰ τὴν ἧτταν τοῦ ὑπάτου τούτου, οἱ Νουμάντιοι ἠθέλησαν νὰ συνθηκολογήσωσι μόνον μετὰ τοῦ Τιβερίου, οὗ ὁ πατὴρ ἔχαιρε τὴν ὑπόληψιν τῶν Ἰσπανῶν· ἀλλ' ἡ σύγκλητος ἠρνήθη νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν συνθήκην καὶ παρέδωκε τὸν Μαγκῖνον· ὁ δὲ Τιβέριος μόλις ἐσώθη διὰ τῆς εὐγλωττίας αὐτοῦ, τοῦ ἐνδόξου ὀνόματος καὶ τῆς ἐπιῤῥοῆς τῶν μέγα δυναμένων Σκιπιώνων. Οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ θεωροῦσι τὴν ὑπόθεσιν ταύτην καὶ τὴν ἀγανάκτησιν ὡς αἰτία τῆς ὑπὲρ τοῦ δήμου ζωηρᾶς αὐτοῦ συμπαθείας. Ἀληθεστέρα δὲ αἰτία ἦτον, ἐκτὸς τῆς στωϊκῆς ἀνατροφῆς τοῦ Τιβερίου, ἡ μεταλλαγὴ τῶν ἐξοχῶν εἰς κήπους, οὓς ἐκαλλιέργουν δοῦλοι, ἐνῷ οἱ ἐλεύθεροι ἄνδρες, καταστραφέντες ὑλικῶς ἐκ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἀπέθνησκον τῆς πείνης. Ἐκλεγεὶς δήμαρχος τῷ 133, ὁ Τιβέριος ἐπεχείρησεν ὅπως θεραπεύσῃ τὰ δεινὰ ταῦτα διὰ νομίμων μέσων, καὶ στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου τοῦ Λικινίου Στόλωνος, προΰτεινε νὰ περιορισθῇ εἰς 500 στρέμματα μετὰ 250 ἐπιπροσθεμένων εἰς ἕνα ἕκαστον παῖδα, ἡ κτῆσις τῶν ἐθνικῶν γαιῶν, αἵτινες ἄλλοτε ἐξεμισθοῦντο, εἶτα, τοῦ χρόνου προϊόντος, διετηροῦντο ὡς ἴδια κτήματα ὑπὸ τῶν κατόχων, καὶ νὰ δοθῇ ἀποζημίωσις τοῖς ἀποστερουμένοις τὰς γαίας· τούτων δὲ γενομένων, ἔμελλε νὰ διανεμηθῇ τοῖς ἀπόροις πολίταις τὸ ἐπίλοιπον τῶν γαιῶν αἵτινες κατεκρατοῦντο παρανόμως. Ἡ σύγκλητος ἀντέστη ζωηρῶς κατὰ τοῦ μέτρου τούτου, δικαίου κατ' ἀρχήν, καὶ προσηταιρίσατο τὸν δήμαρχον Ὀκτάβιον ὅστις κατεπολέμησε τὸν νόμον. Ὁ δὲ Τιβέριος μάτην ἱκετεύσας ὅπως μὴ καθίσταται ἐμπόδιον, ἐνήργησε τὴν παῦσιν αὐτοῦ, ποιησάμενος οὕτω χρῆσιν βιαίου μέτρου, ὅπερ ἐφημίσθη ὕστερον καὶ κατ' αὐτοῦ τούτου. Τότε ὁ νόμος ἐκυρώθη καὶ τρεῖς ἐπίτροποι, ὁ Τιβέριος, Γάϊος, ὁ ἀδελφὸς καὶ Ἄππιος Κλαύδιος, ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ διωρίσθησαν ἐκτελεσταὶ τοῦ νόμου. Ἐκτὸς ἑνὸς μεριδίου γῆς, πᾶς πολίτης ἔλαβεν, ὅπως ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς πρώτας δαπάνας τῆς ἐκμεταλλεύσεως, χρηματικόν τι ποσὸν λη-

φθὲν ἐκ τῶν χρημάτων ἅτινα ἐκληροδότησε τῷ ῥωμαϊκῷ λαῷ Ἄτταλος, ὁ βασιλεὺς τῆς Περγάμου. Ὁ θρίαμβος τοῦ Τιβερίου ὑπῆρξε τὸ σημεῖον τῆς καταστροφῆς αὐτοῦ· παρανομήσας ἠναγκάσθη πολλάκις ν' ἀπολογιθῇ καὶ εἶχεν ἀνάγκην δευτέρας ἀπαραβιάστου δημαρχίας ὅπως ὑποστηριχθῇ· ἀλλ' ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν ἐκλογῶν, οἱ Ῥωμαῖοι τῶν ἀγροτικῶν τάξεων, ἀσχολούμενοι εἰς τὸν θερισμὸν, δὲν προσῆλθον ἵνα ψηφοφορήσωσιν, ὁ δὲ δῆμος ἐγκατέλειψεν αὐτὸν καὶ οὕτω δὲν ἐξελέγη. Οἱ ἰσχυροὶ τῆς Ῥώμης ἰδόντες αὐτὸν νεύοντα πρὸς τὸν λαὸν ὅτι ἀπειλεῖται ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ παρεξήγησαν τὸ νεῦμα καὶ εἶπον ὅτι δι' αὐτοῦ ὁ Τιβέριος ἠτείτο διάδημα βασιλικόν. Ὁ Σκιπίων Νασίκας προτείνει τῷ ὑπάτῳ Μουκίῳ Σκαιβόλᾳ νὰ θέσῃ ἐκτὸς τοῦ νόμου τὸν Τιβέριον, ἀρνουμένου δὲ τοῦ ὑπάτου, ὁρμᾷ κατὰ τοῦ Τιβερίου ὁ ἴδιος ἡγούμενος τῆς ῥωμαϊκῆς ἀριστοκρατίας. Ὁ Τιβέριος πίπτει ἐν τῇ συμπλοκῇ, καὶ τραυματίζεται θανατηφόρως ὑφ' ἑνὸς δημάρχου, διὰ τεμαχίου θρανίου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς· 300 τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ φονεύονται καὶ τὰ σώματα αὐτῶν ῥίπτονται εἰς τὸν Τίβεριν. Οὐδὲν περιεσώθη ἐκ τῶν λόγων τοῦ Τιβερίου, ὧν ὁ Πλούταρχος μετέφρασε χωρία. Ὁ Κικέρων λέγει ὅτι ἡ εὐγλωττία αὐτοῦ ἦτο γλυκεῖα καὶ σοβαρὰ, μετριοπαθὴς δὲ ὡς ὁ χαρακτὴρ τοῦ ἀνδρός.

ΓΡΑΚΧΟΣ (Γάϊος), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, κατὰ δέκα ἔτη νεώτερος, παρεσκευάσθη εἰς ἐκδίκησιν κατὰ τῶν φονέων τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἐπιδοθεὶς εἰς σύντονον μελέτην καὶ σπουδήν. Ἔναρξιν τοῦ σταδίου του ἐποιήσατο ὑπερασπίσας φίλον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τὸν Βίττιον, μετὰ τοσαύτης εὐγλωττίας, ὥστε ἀπὸ τούτου ὁ λαὸς ἤρξατο θαρρεῖν ἐπ' αὐτοῦ τὰς ἐλπίδας του. Ταμίας ἐν Σαρδηνίᾳ τῷ 126, ἐκτήσατο δημοτικότητα, ἥτις ἀπήρεσκε τῇ συγκλήτῳ· αὕτη δὲ ὅπως διατηρῇ αὐτὸν μεμακρυσμένον ἀπὸ τῆς Ῥώμης παρέτεινε τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ, ἀλλὰ τελευτῶντος τοῦ 2ου ἔτους, ἐπανῆλθε καὶ κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν ταμιῶν, ἐδικαιολογήθη διὰ λαμπρᾶς καὶ θριαμβευτικῆς ἀπολογίας. Τῷ 123, ἐκλεγεὶς δήμαρχος, ἀνέπτυξε μείζονα ἀποφασιστικότητα καὶ ζέσιν ἢ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. Ὅπως πλήξῃ τὸν Ὀκτάβιον προὔτεινε νόμον φέροντα ὅτι ἄρχων καθαιρούμενος ὑπὸ τοῦ λαοῦ δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ διορισθῇ εἰς ἕτερον ὑπούργημα, ἀλλὰ κατὰ παράκλησιν τῆς Κορνηλίας ἀπέσυρεν αὐτόν. Τότε ἐνέγραψε τὴν κάλεσιν ἑτέρου νόμου, δι' οὗ πᾶς ἄρχων ἐξορίζων ἄδικα πολίτην ἐνώπιον τοῦ λαοῦ καὶ ἐδικάζετο. Εἶτα κατώρθωσε νὰ κυρωθῇ ὁ ἀγροτικὸς νόμος τοῦ Τιβερίου, εἰσήγαγε διανομὰς σίτου, συνέστησεν ἀποικίας ὑπὲρ τῶν ἀπόρων, ἐπεβάρυνε τὸ ταμεῖον διὰ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐφοπλισμοῦ τῶν στρατιωτῶν, κτλ. Τῷ 122, ἐξελέγη τὸ δεύτερον δήμαρχος, ἀνευφημούντος ἀπείρου πλήθους, ὅπερ κατεκάλυπτε τὴν Ἀγορὰν καὶ τὰς στέγας τῶν οἰκιῶν. Τότε μετήνεγκεν εἰς τοὺς ἱππεῖς τὰς κρίσεις τῆς συγκλήτου, προύτεινε νὰ γίνωσι δεκτοὶ ὡς πολῖται οἱ Ἰταλοί, κατεκάλυψε δι' ὁδῶν τὴν Ἰταλίαν καὶ διὰ μνημείων τὴν Ῥώμην. Ἡ βασιλεία αὕτη ὑπῆρξεν ἐφήμερος· ἡ σύγκλητος ὅπως καταστρέψῃ τὴν δημοτικότητα τοῦ Γαΐου ἀντέταξεν αὐτῷ τὸν δήμαρχον Λίβιον Δροῦσον, ὅστις πάντοτε ἐν ὀνόματι τῶν ἀρίστων προσεπήξανε τὰς προτάσεις τοῦ συναδέλφου. Τὴν δ' ἐντελῆ πτῶσιν τοῦ Γαΐου ἐπήνεγκεν ἡ ἀπουσία αὐτοῦ εἰς Καρχηδόνα ὅπως συστήσῃ ἀποικίαν· ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ Ὀπίμιος διωρίσθη ὕπατος, καὶ ἐπεχείρησεν ἵνα ἀκυρώσῃ τοὺς νόμους τοῦ δημάρχου. Ὁ Γάϊος δὲν ἐξελέγη ἐκ νέου ἀλλ' ὅμως ἐπειράθη νὰ ἀντιπαλαίσῃ. Ἑνὸς τῶν φίλων αὐτοῦ φονευσάντος ῥαβδοῦχον τοῦ ὑπάτου, ἕνεκα ὕβρεως, ἡ σύγκλητος ἐξεμεταλλεύθη μετὰ καταχθονίου ἐπιδεξιότητος τὸν φόνον τοῦτον· ὁ Ὀπίμιος μέγα δυνάμενος ὡς ἐκ τοῦ δικτατορικοῦ ἀξιώματος ἐγένετο ἀρχηγὸς τῶν πατρικίων, ἐκήρυξεν ἀμνηστείαν τοῖς βουλομένοις νὰ ἐγκαταλείψωσι τὸν Γάϊον, καὶ κατασυνέτριψε τοὺς λοιποὺς ὀπαδοὺς τοῦ δημάρχου, περιχαρακωθέντας μετὰ τοῦ Φουλβίου ἐπὶ τοῦ Αὐεντίνου ὄρους. Ὁ Γάϊος διέταξε δοῦλον νὰ φονεύσῃ αὐτὸν ἐν πλησιαχώρῳ ὄασει τῷ 121· ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ ἦν ἔδει ἀντὶ πολλοῦ χρυσοῦ νὰ τιμῶσιν οἱ Ῥωμαῖοι, ἐκομίσθη ὑπὸ τοῦ Σεπτιμουλείου, ὅστις κατέστησεν αὐτὴν βαρυτέραν χύσας ἐντὸς αὐτῆς μόλυβδον. Ὁ δὲ ἐγκαταλιπὼν τοὺς Γράκχους λαὸς, ταχέως ἤρξατο προσφέρων αὐτοῖς λατρείαν καὶ ἀνήγειρεν εἰς τιμὴν αὐτῶν ἀνδριάντας. Ὁ Κικέρων ὅστις ἐπῄνεσε μὲν αὐτοὺς ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, κατεδίκασε δ' ἐν τῇ συγκλήτῳ, εἶναι περιπαθὴς θαυμαστὴς τῆς εὐγλωττίας αὐτῶν. Χαρακτηρίζει τὸν Γάϊον ὡς κεκτημένον ὕψος, δύναμιν καὶ πάθος ἐν τῷ λόγῳ. Ἐν τοῖς περισωθεῖσιν ἡμῖν ἀποσπάσμασι τὸ πάθος ἐλλείπει, ἀλλὰ παρατηρεῖται εὐστάθεια καὶ εἰρωνία ἐκφραστική. Ἴδ. Meyer, *Oratorum latinorum fragmenta*.

ΓΡΑΜΒΕΔΛΗΣ (Ἀντώνιος ΠΕΡΡΕΝΟ δὲ), εἷς τῶν ἐμπειροτάτων πολιτικῶν τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος γεγονὼς, ἐγεννήθη τῷ 1517, ἀπὸ ἐν Μα-

δρίτη τῷ 1586. Ἐκπαιδευθεὶς ἐν Παδούῃ καὶ ἐν Λουβαίνῃ ἐλάλει ἐν ἡλικίᾳ 20 ἐτῶν 7 γλώσσας. Τῷ 1547, μετὰ τὴν ἐν Μυλδέργῃ μάχην, ἐνετάλη ὅπως συντάξῃ τοὺς ὅρους τῆς εἰρήνης μετὰ τῶν λουθηρανῶν, καὶ ἠπάτησε λέγουσι τὸν λαγγράβον τῆς Ἔσσης, ὅστις μολονότι ἐκηρύχθη ἐλεύθερος ἠχμαλωτεύθη. Κατὰ τὸν αὐτὸν περίπου χρόνον συνενοεῖτο κρύφα μετὰ τῶν κατοίκων τῆς Κωνσταντίας, ἣν ὁδῷ ἀφῆρεσεν ἀπὸ τῶν διαμαρτυρομένων. Τῷ 1550, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ ὡς καγκελάριος Καρόλου τοῦ Πέμπτου. Ὅτε δὲ ὁ ἡγεμὼν οὗτος μικροῦ δεῖν ἠχμαλωτεύετο ἐν Ἰνσπρούκῃ ὑπὸ τῶν λουθηρανῶν ὁ Γραμβέλλης συνώδευεν αὐτόν· ἡ ἐν Πασσὼ συνθήκη, δι' ἧς ἐσώθη ἡ Γερμανία, μεγάλως τιμᾷ τὴν πολιτικὴν ἐμπειρίαν τοῦ ἀνδρός. 1552. Τὸ ἐπιὸν ἔτος διεπραγματεύθη τὸ συνοικέσιον τοῦ Φιλίππου, υἱοῦ τοῦ αὐτοκράτορος, μετὰ τῆς Μαρίας Τυδὼρ τῆς Ἀγγλίας. Ὁ Φίλιππος γενόμενος βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας, 1556, ἔδωκε τῷ Γραμβέλλῃ ἀπόδειξιν τῆς εὐνοίας του ἐντειλάμενος αὐτῷ νὰ ἀπαντήσῃ ἐν ταῖς ἐπικρατείαις τῆς Φλάνδρας εἰς τὸν περὶ παραιτήσεως λόγον Καρόλου τοῦ Πέμπτου, εἶτα νὰ διαπραγματευθῇ μετὰ τῆς Γαλλίας τῷ 1559, τὴν συνθήκην τοῦ Câteau-Cambresis. Ὑπουργὸς ἐν ταῖς Κάτω Χώραις μέχρι τοῦ 1564 ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς Μαργαρίτας τῆς Πάρμας, ἔδειξε σφοδρὸν μῖσος κατὰ τῶν καλβινιστῶν, ὑπεστήριξε μετὰ πολλοῦ ζήλου τὴν θρησκευτικὴν ἑνότητα καὶ τὴν ἀπόλυτον κυβέρνησιν, διωρίσθη ἀρχιεπίσκοπος Μαλίνης καὶ καρδινάλιος, ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ ἀποχωρήσῃ ἀπέναντι τοῦ μίσους τῶν Φλαμανδῶν. Διῆλθε πέντε ἔτη ἐν Βιεννασῶνι, καλλιεργῶν τὰ γράμματα μετὰ τοῦ Ἰούστου Λίψιου, τοῦ γραμματέως αὐτοῦ. Τῷ 1570, διεπραγματεύθη ἐν Ῥώμῃ συνθήκην μετὰ τοῦ πάπα καὶ τῶν Ἐνετῶν κατὰ τῶν Τούρκων, καὶ οὕτως ἐμπόδισεν αὐτοὺς τοῦ νὰ ἐπιδράμωσι τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως, οὗ ἐγένετο ἀντιβασιλεύς. Ἐπεδοκίμασε τὰς σφαγὰς τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου. Κληθεὶς εἰς Ἰσπανίαν τῷ 1575 ἔλαβε τὸν τίτλον προέδρου τοῦ ἀνωτάτου συμβουλίου τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Καστιλλίας, εἰργάσθη ὑπὲρ ἑνώσεως τῆς Πορτογαλίας μετὰ τῆς Ἱσπανίας, καὶ συνῆψε τὸν γάμον τῆς ἰφάντης Λικατερίνης μετὰ τοῦ δουκὸς τῆς Σαβοΐας, ἀφαιρέσας οὕτως ἀπὸ τῶν Γάλλων τὰς ἐλπίδας ἐπὶ ἔτερον περὶ κατακτήσεως τῆς χώρας τῶν Μεδιολάνων. Τῷ 1581 ἐξέλιπε, ἀρχιεπίσκοπος Βιεννασῶνος.

ΓΡΑΜΒΙΑΔ, *Grammont*, πρωτ. ὄμιλ. τῆς Γαλλίας (Μάγχη), 26 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Ἀβράγχης, ὀχυρὰ πόλις, ἐπὶ λίαν ἀποκρήμνου βράχου, ὅστις χωρεῖ πρὸς τὴν θάλασσαν· λιμὴν ἀσφαλὴς, μεθ' ὡραίας προκυμαίας καὶ δεξαμενῆς κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Βὸσκ εἰς τὴν Μάγχην, ἀλλὰ δυσπρόσιτος· ἐπὶ τῆς 48ο 50′ 7″ Β πλ. καὶ 3ο 57′ 1″ Δ μήκ. Κάτ. 12,990. Θαλάσσια λουτρά. Ἐξοπλισμοὶ ἁλιευτικῶν πλοίων. Κατὰ τὸ θέρος ἑβδομαδιαία ἀτμοπλοϊκὴ ὑπηρεσία μετὰ τῆς νήσου Ἰερσέης. Οἱ Ἄγγλοι μετέβαλον τὴν Γραμβίλλ, τῷ 1440, εἰς ὀχυρὸν φρούριον, ὅπερ ἐκυρίευσαν οἱ Γάλλοι ἅμα τῷ ἐπιόντι ἔτει, ἐνέπρησαν αὐτὴν τῷ 1695 καὶ τὴν ἑβομβαρδοβόλησαν τῷ 1803. Λουδοβίκος ὁ ΙΔ′ κατηδάφισε κατὰ μέγα μέρος τὰ τείχη τῷ 1689, ἅτινα ἀνηγέρθησαν ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΕ′. Οἱ Βανδαῖοι μάτην πρασέβαλον αὐτὰ τῷ 1793.

ΓΡΑΜΒΙΑΔ (Γεώργιος), ὑποκόμης τῆς Λανσδόβνης, ἄγγλος πολιτικὸς, γενν. τῷ 1667, ἀποθ. τῷ 1735. Θυσιάζων ὑπὲρ τῆς φιλοδοξίας αὐτοῦ τὴν κατὰ τοῦ οἴκου τῆς Ἀραυσίωνος ἀποστροφήν του, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων τῷ 1702, συνετάξατο τοῖς βασιλικοῖς, συνεμερίσθη τὴν πτῶσιν αὐτῶν τῷ 1708 καὶ τὸν θρίαμβόν των τῷ 1710, καὶ διωρίσθη ἐν τῷ τμήματι τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν ἀντὶ τοῦ Ῥοβέρτου Βαλπόλ. Ἀνηγορεύθη ὑπὸ τῆς βασιλίσσης Ἄννης ἀλληλοδιαδόχως πατρίκιος τοῦ βασιλείου, ὑποκόμης τῆς Λανσδόβνης μέλος τοῦ ἰδιαιτέρου αὐτῆς συμβουλίου καὶ θησαυροφύλαξ τῶν ἀνακτόρων. Ἀλλ' ἡ στέψις Γεωργίου τοῦ Α′ ἀπεμάκρυνεν αὐτὸν τοῦ ὑπουργείου. Τῷ 1715, κατηγορηθεὶς ὡς ὑποβοηθήσας τὴν κάθοδον τοῦ ἀντιποιουμένου τοῦ θρόνου, ἐκλείσθη ἐν τῷ Πύργῳ τοῦ Λονδίνου, ἔνθα ἔμεινεν ἓν ἔτος, διεπεραιώθη εἰς Γαλλίαν τῷ 1722, καὶ ἀνέκαμψιν εἰς Ἀγγλίαν μόλις μετὰ δέκα ἔτη. Προστάτης τοῦ Πώπ, ἐκαλλιέργησεν ὁ ἴδιος τὰ γράμματα, καὶ ἐδημοσίευσε τὰ «Ἅπαντα» αὐτοῦ, 1732, τόμ. 2, εἰς 4ον, ἐν Λονδίνῳ· τὰ ἅπαντα ταῦτα περιέχουσι ποιήσεις κατ' ἀπομίμησιν τῶν τοῦ Οὐάλλερ, μίαν κωμῳδίαν, «Ὁ Ἰούδαῖος τῆς Βενετίας», ἀπομίμησιν ἐκ τῶν τοῦ Σαιξπήρου καὶ διαφόρους ἱστορικὰς διατριβάς.

ΓΡΑΜΒΙΑΔ-ΣΧΑΡΠ, ἄγγλος φιλάνθρωπος, γενν. ἐν Βράδφορδ-Δέλε τῷ 1735, ἀποθ. τῷ 1813, ὑπάλληλος τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν, κατεπολέμησε τὴν δουλείαν τῶν μαύρων, ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἱδρυτῶν τοῦ πρὸς κατάργησιν τῆς σωματεμπορίας Συλλόγου, ἐνήργησεν ὅπως κηρυχθῇ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ἡ χειραφέτησις πάντως

δούλου, ἅμα πατήσῃ τὸ ἔδαφος τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ συνέστησε τῷ 1787 τὴν ἀποικίαν τῆς Σιέρας Λεόνης ἐν Ἀφρικῇ.

ΓΡΑΜΒΙΛΛ (Γραμβίλλ-Γεώργιος *LEVESON GOWER*, 2ος κόμης), πολιτικὸς καὶ πατρίκιος τῆς Ἀγγλίας, γενν. τῇ 11 μαΐου 1815, ἐν Λονδίνῳ, ἀνήκει εἰς τὴν ἀρχαίαν οἰκογένειαν τῶν Γόββερ, στέλεχος τοῦ δουκὸς τῆς Σουθερλάνδης. Γνωστὸς κατ' ἀρχὰς ὡς βαρόνος Λεβεσῶν ἐξεπαιδεύθη ἐν Ὀτῶνι καὶ Ὀξωνίᾳ, ἔνθα ἔτυχε τοῦ πτυχίου αὐτοῦ. Διελθὼν δὲ ἓν ἔτος ἐν Παρισίοις ὡς ἀκόλουθος τῆς πρεσβείας τοῦ πατρὸς ἐξελέγη κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1837, ἀντιπρόσωπος τῆς Μορπέθης ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων, ἀπεσύρθη κατὰ τὴν λῆξιν τῆς βουλευτικῆς περιόδου, καὶ ἐδέξατο παρὰ τοῦ λόρδου Μελβούρνου τὴν θέσιν ὑπογραμματέως τῆς Ἐπικρατείας ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐξωτερικῶν (κατὰ μάρτιον τοῦ 1840). Τότε ἐνυμφεύθη καὶ τὴν χεῖραν τοῦ σὶρ Ἄκτωνος, μονογενῆ θυγατέρα καὶ κληρονόμον τοῦ δουκὸς τῆς Δαλβέργης. Συνακολουθήσας τοὺς ἀποχωρήσαντας τῶν πραγμάτων ἀντιπολιτευομένους (κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1841), εἰσῆλθεν αὖθις εἰς τὸ Κοινοβούλιον ἀντιπροσωπεύων τὴν πόλιν Λαϊχφίελδ καὶ διέπρεψεν ἐπὶ τῷ ζήλῳ μεθ' οὗ ἠσπάσατο τὰς ἀρχὰς τῆς ἐλευθέρας ἐμπορικῆς ἀνταλλαγῆς. Διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Λόρδων (1846), καὶ προσεκλήθη, πεσόντος τοῦ συντηρητικοῦ ὑπουργείου, εἰς τὴν θέσιν ἀρχικυνηγοῦ τῆς βασιλίσσης, ἣν ἀντήλλαξε κατὰ μάϊον πρὸς τὰς θέσεις τοῦ ἀντιπροέδρου τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου καὶ γενικοῦ ταμίου. Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ πρίγκηπος Ἀλβέρτου, ἀνετέθη αὐτῷ ἡ προεδρεία τῆς βασιλικῆς Ἐπιτροπῆς ἐν τῇ Παγκοσμίῳ ἐκθέσει τοῦ 1851.

Κατὰ συνέπειαν τῆς ὑπουργικῆς κρίσεως ἕνεκα τῆς ἀπευσμένης ἐπιδοκιμασίας τοῦ πραξικοπήματος τῆς 2 δεκεμβρίου ἐν Γαλλίᾳ ὑπὸ τοῦ λόρδου Πάλμερστῶνος, ὁ λόρδος Γραμβίλλ διεδέξατο αὐτὸν ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐξωτερικῶν (24 δεκεμβρίου 1851). Δύο πράξεις αὐτοῦ εἵλκυσαν τὴν συμπάθειαν τῶν ὑπαδῶν του· ὑπερήσπισεν εὐσταθῶς τοὺς πολιτικοὺς φυγάδας κατὰ τῶν ἠπειρωτικῶν δυνάμεων τῆς Εὐρώπης, καὶ ἔθετο τέρμα εἰς τὰς γεννηθείσας δυσχερείας μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1852, ἀπεσύρθη πρὸ τῶν βασιλικῶν ὠβρυχίων δεήσεων ὁ θρίαμβος, διότι, τελεσιουργοῦντος τοῦ ἔτους, ἐσήγετο αὖθις εἰς τὸ συμμαχικὸν ὑπουργεῖον ὡς πρόεδρος τοῦ ἰδιωτικοῦ Συμβουλίου. Ὅτε ὁ λόρδος Ῥῶσσελ διεδέξατο αὐτὸν ἐν τῇ θέσει ταύτῃ, κατέλαβε, τῷ 1854, τὰ ὑπουργήματα τοῦ καγκελαρίου, τοῦ δουκάτου τῆς Λαγκαστρίας, καὶ κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1855, ἐγένετο ἐκ νέου πρόεδρος τοῦ ἰδιωτικοῦ Συμβουλίου.

Κατ' ἰούνιον τοῦ 1856, ἐξελέγη ὅπως παραστῇ εἰς τὴν στέψιν τοῦ τσάρου Ἀλεξάνδρου Β', φέρων τὸν τίτλον ἐκτάκτου πρεσβευτοῦ. Τῷ αὐτῷ ἔτει, διωρίσθη καγκελάριος τοῦ ἐν Λονδίνῳ πανεπιστημίου. (Κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1856). Ὁ λόρδος Γραμβίλλ διεκρίθη, κατ' ἰούλιον τοῦ 1869, κατὰ τὴν ῥώμην μεθ' ἧς ὑπεστήριξεν ἐν τῇ Βουλῇ τῶν λόρδων, κατὰ τῆς πλειοψηφίας τῶν συναδέλφων αὐτοῦ τὸ περὶ τῆς ἰρλανδικῆς ἐκκλησίας νομοσχέδιον. Τῷ 1865, διωρίσθη λόρδος τῶν Πέντε Λιμένων.

Χηρεύσας τῷ 1860, ὁ λόρδος Γραμβίλλ, ὅστις δὲν ἐγέννησε τέκνα, ἔχει κληρονόμον αὐτοῦ τὸν πρωτότοκον ἀδελφὸν Ἐδουάρδον Φρειδερῖκον Λεβεσῶν ΓΟΒΒΕΡ, γενν. ἐν Λονδίνῳ, τῷ 1819 ἐκπαιδευθέντα ἐν Ὀξωνίᾳ, εἰσαχθέντα εἰς τὸν δικηγορικὸν ὅλασον τῷ 1845· μέλος τοῦ Κοινοβουλίου ἐκ διαφόρων πόλεων ἀπὸ τοῦ 1847, γραμματέα τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν τῷ 1851 καὶ 1852, ἀκόλουθον τῷ 1856 τῆς εἰς Ῥωσσίαν πρεσβείας τοῦ Γραμβίλλ κτλ.

ΓΡΑΜΜΩΝ (οἰκογένεια τοῦ), διάσημος οἶκος ἐπωνομασθεὶς ἀπὸ κώμης τοῦ νομοῦ τοῦ Ἄνω Σῶνος (22 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Λούρας). Ἡ καταγωγὴ αὐτῆς ἀνήρχετο μέχρι τοῦ ΙΓ' αἰῶνος· Ἡ ἀρχοντεία τοῦ Γραμμὼν ἀνηγορεύθη κομητεία ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Δ', βασιλέως τῆς Ἱσπανίας τῷ 1656, καὶ Λουδοβίκος ὁ ΙΔ' προσέθηκεν εἰς αὐτὴν τὸ μαρκησιάτον τῆς Βιλλερσεξὶλ.

Γραμμών, *Gerardi Mons*, φλαμανδιστὶ *Geeraerds bergen*, πόλ. τοῦ Βελγίου (ἀνατολικὴ Φλάνδρα), ἐπὶ τοῦ Δένδρου, 31 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Οὐδεναρδης. Κάτ. 7,750. Ἐθεμελιώθη τῷ 1068 ὑπὸ Βωδουΐνου κόμητος δὶ Μόνς. Ἐργοστάσια καὶ ἐμπόριον πανικῶν, τριχάπτων, ταπήτων ἐν τοῖς περὶξ, συγκομιδὴ καπνοῦ.

Γραμμών ἢ Γραν δμών, περιώνυμος μονὴ βενεδικτίνων, 24 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Αιμόγης, ἐπὶ τῶν ὀρέων καὶ ἐν μέσῳ τῶν δασῶν, ἐθεμελιώθη τῷ 1076, ἐν τῷ χωρίῳ Muret (Λιμουζῖνον), εἶτα μετεκομίσθη ὑπὸ τῶν μοναχῶν εἰς Γρανδμόν. Τὰ ἔξοδα τῆς οἰκοδομῆς ἐχορήγησαν Ἑλίκης ὁ Α', Ἑλίκης ὁ Β', Ῥιχάρδος ὁ Λεοντόδους, καὶ Ἑλίκης ὁ Γ' τῆς Ἀγγλίας. Κατηργήθη τῷ 1769. Περὶξ τοῦ μοναστηρίου ἐκτίσθη μικρὰ πόλις.

Δημοσία Βιβλιοθήκη Κορυφαλλαίων Ἀθηνῶν (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΓΡΑΜΠΙΑΝΑ ΟΡΗ, *Grampuis mons*, ἄλυσις ὀρέων τῆς Σκωτίας, ἐν τῷ κέντρῳ, ἐκτείνεται ἀπὸ τῶν ΝΔ πρὸς τὰ ΒΑ, ἀπὸ τῆς χερσονήσου τῆς Καντύρας (Ἀργύλης), μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Κινναίρδ (Ἀβερδήν), ἐπὶ ἐκτάσεως 400 χιλιαμ. Διαιρεῖ τὴν χώραν εἰς ἄνω ἢ ὑψηλὰς γαίας (*Liglants*) πρὸς Β καὶ κάτω γαίας (*Lowlands*) πρὸς Ν. Ἀκροτάτη κορυφὴ τὸ Βὲν Νέβις (1,331 μέτρ).

ΓΡΑΜΩΝ (οἶκος), ἐπιφανὴς οἶκος τῆς Γαλλίας ἐπονομασθεὶς ἀπὸ πόλεως τῆς κάτω Ναβάρρας (Λαβούρδ) καὶ ἀναφέρων τὴν καταγωγήν αὐτοῦ μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ΙΔ' αἰῶνος. Ἡ κομητεία αὐτοῦ ἀνηγορεύθη δουκάτον τῷ 1643. Τανῦν διαιρεῖται εἰς δύο κλάδους, τοὺς δουκας δὲ «Γραμὼν» καὶ τοὺς δοῦκας δὲ «Καδερούς». Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ μέλη εἶναι.

Γ ρ α μ ὼ ν (Γαβριὴλ δὲ), υἱὸς τοῦ Ῥογήρου δὲ Γραμών, ὅστις ἐχρημάτισε πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΒ', ἔλαβε παρὰ Φραγκίσκου τοῦ Α', πολλὰς διπλωματικὰς ἀποστολὰς ἃς ἐπιδεξίως διεξήγαγεν. Ἀποσταλεὶς εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἑρρίκου τοῦ Η', ὥθησεν αὐτὸν εἰς τὸ διαζύγιον, ἐλπίζων ὅτι θὰ δυνηθῇ νὰ νυμφεύσῃ αὐτὸν μετὰ τῆς δουκίσσης δ' Ἀλενσών, ἀλλ' εἶδεν ἀναβαίνουσαν εἰς τὸν θρόνον τὴν Ἄνναν Βολλήν. Ἐγένετο πρεσβευτὴς ἐν Ῥώμῃ, ἐπίσκοπος Ποατιέ, ἀρχιεπίσκοπος Τολώσσης, καὶ ἐτελεύτησε τῷ 1534.

Γ ρ α μ ὼ ν (Φιλιβέρτος δὲ), κόμης δὲ Γυίχης. Ἰδ. ΓΥ-ΙΧΗΣ.

Γ ρ α μ ὼ ν (Ἀντώνιος δὲ), διπλωμάτης, στρατάρχης τῆς Γαλλίας τῷ 1641, δοὺξ καὶ πατρίκιος τῷ 1648, ἀντιβασιλεὺς τῆς Ναβάρρας διεκρίθη ἐν τοῖς πολέμοις τῆς Φλάνδρας καὶ τῆς Γερμανίας, καὶ ἐνετάλη παρὰ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ' ὅπως αἰτήσηται ἐν Ἱσπανίᾳ τὴν χεῖρα τῆς Μαρίας Θηρεσίας. Ἦτο τέλειος εὐπατρίδης καὶ διεσημαρμένος αὐλικός. Ἀπέθανε τῷ 1678, ἐν ἡλικίᾳ 74 ἐτῶν. Ἔχομεν αὐτοῦ «Ἀπομνημονεύματα» περίεργα, δημοσιευθέντα μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ· 2 τόμ. εἰς 12ον.

Γ ρ α μ ὼ ν (Φιλιβέρτος κόμης δὲ), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, ἀπεβαν. τῷ 1707, διεκρίθη νεώτατος ὑπὸ τὸν Τυρέννον καὶ Κονδέ, ἰδίως ἐν Ἄρρᾶς τῷ 1654, ἐν τῇ κατακτήσει τῆς Ἐλευθίρας κομητείας καὶ τῆς Ὀλλανδίας διὰ τῆς ἱππότικῆς αὐτοῦ ἀνδρείας, καὶ ἔτι πλέον ἐν τῇ αὐλῇ διὰ τῆς ἀγχινοίας, τοῦ εὐθύμου χαρακτῆρος, τῶν ἐλαφρῶν ἠθῶν, καὶ τῆς περὶ τὸ πνεῦμα δεξιότητος. Ἐχορήγησε τὸ θέμα τῶν σατυρικῶν «Ἀπομνημονευμάτων» τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ κόμητος Ἀμιλτῶνος. Ἐξορισθεὶς τῆς αὐλῆς διότι ἐγένετο ἀντεραστὴς τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ, ἐρωμένου τῆς δεσποινίδος Λαμότ-δ' Ἀργεγκοὺρ, διέτριψεν ἐπί τινα χρόνον ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Καρόλου Β' τῆς Ἀγγλίας. Ὁ Σαὶντ Ἐβρεμὸν καὶ ὁ Βουσσὺ Ῥαβουτὲν ἔδωκαν πλείστας λεπτομερείας περὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν περιπετειῶν τοῦ ἐπικουρείου τούτου.

Γ ρ α μ ὼ ν (Ἀρμάνδος δὲ), κόμης Γυίχης. Ἰδ. ΓΥ-ΙΧΗΣ.

Γ ρ α μ ὼ ν (Λουδοβίκος δοὺξ δὲ), ἀντιστράτηγος, συνταγματάρχης τῶν γάλλων σωματοφυλάκων, διοικητὴς τῆς Ναβάρρας, ἐγένετο διὰ τῆς ἀπειθείας αὐτοῦ παραίτιος τῆς ἐν Δέττιγγεν ἥττης, 1743, καὶ ἐφονεύθη ἐν Φοντενοᾷ, 1745.

Γ ρ α μ ὼ ν ἢ Γ ρ α μ ό ν δ ο ς (Γαβριὴλ δὲ Βαρθελεμή, ἄρχων δὲ), λατινιστὶ *Gramundus*, ἱστορικὸς, γεννηθεὶς περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, ἀπεθ. τῷ 1654, ἐχρημάτισε σύμβουλος ἐν τῷ μεγάλῳ συμβουλίῳ, εἶτα πρόεδρος ἐν τῷ κοινοβουλίῳ τῆς Τολώσσης καὶ σύμβουλος ἐπικρατείας. Ἔχομεν αὐτοῦ ἱστορικὰ πονήματα μικροῦ λόγου ἄξια.

Γ ρ α μ ὼ ν (Σκιπίων δὲ), λατινιστὶ *Gradimonte*, γενν. ἐν Προβηγκίᾳ κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα, ἀποθ. ἐν Βενετίᾳ περὶ τὸ 1638, ἐχρημάτισε γραμματεὺς τοῦ Λουδοβίκου ΙΓ', καὶ ἔχαιρε τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ καρδιναλίου Ῥιχελιέως. Ἔγραψε σὺν ἄλλοις *Rupella capta*, ποίημα εἰς τὴν ἅλωσιν τῆς Ῥοχέλλης, 1628, εἰς 4ον.

Γ ρ α μ ὼ ν (δοὺξ Ἀντώνιος-Ἀγήνωρ – Ἀλφρέδος δὲ), γάλλος διπλωμάτης, προηγουμένως δοὺξ Γυίχης, ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ (3 μαρτίου 1854) πρίγκηψ Βιδάχης, γεννηθεὶς ἐν Παρισίοις, τῇ 14 αὐγούστου 1819, εἰσήχθη εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον τῷ 1837. Ἡ ἀφετηρία αὐτοῦ ἐν τῷ πολιτικῷ βίῳ χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς 2 δεκεμβρίου (ἐπὶ τοῦ πραξικοπήματος τοῦ πρώην Ναπολέοντος Γ')· ἀπεστάλη ἀλληλοδιαδόχως ὡς πληρεξούσιος ὑπουργὸς εἰς Κάσσελ, εἰς Στουττγάρτην (1852), εἰς Τουρῖνον (κατ' ἀπρίλιον τοῦ 1853), καὶ ὡς πρεσβευτὴς εἰς Ῥώμην τῷ 1857. Συνήργησεν ὅπως εἰσαχθῇ τὸ Πεδεμόντιον εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν δυτικῶν δυνάμεων κατὰ τῆς Ῥωσσίας ἐπὶ τοῦ κριμαϊκοῦ πολέμου. Μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας ὑπὸ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως, αἱ σχέσεις τοῦ πρεσβευτοῦ Γραμὼν μετὰ τῆς παπικῆς κυβερνήσεως ἐχαλαρώθησαν καὶ κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1864 με-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

τετέθη πρεσβευτὴς εἰς Βιέννην. Τῷ 1848 ἐνυμφεύθη μίαν θυγατέρα τοῦ λόρδου Μὰκ Κιννών, ἐξ ἧς ἐγέννησε τέσσαρα τέκνα. Ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν πρὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ γαλλογερμανικοῦ πολέμου ἐπὶ τῆς πρωθυπουργείας τοῦ Ὀλιβιέρου, μάτην προσεπάθησε δι' ἐγκυκλίων νὰ ἐπιρρίψῃ τὴν εὐθύνην τοῦ πολέμου ἐπὶ τῆς Πρωσσίας καὶ νὰ προσελκύσῃ ὑπὲρ τῆς Γαλλίας τὴν συμπάθειαν τῶν λοιπῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων. Ἔπεσε μετὰ παντὸς τοῦ οἰκοδομήματος τῆς ναπολεοντείου δυναστείας.

ΓΡΑΝ ἢ ΓΚΡΑΝ, Στριγόνιον (*Strigonium*), οὐγγρ. Ἐρτζεργόμ ἢ Ὄσρυκόμ, πόλ. τῆς Οὐγγαρίας, πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου κομητείας, κατὰ τὴν συρροὴν τοῦ Γρὰν καὶ τοῦ Δουνάβεως, ὃν αὐτόθι διαβαίνουσιν ἐπὶ γεφύρας ἐκ πλοιαρίων, 46 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Βούδης, ἐπὶ τῆς 47ο 47′ Β πλ. καὶ 16ο 24′ Α μήκ. Κάτ. 17,000. Πρωτεύουσα· ἀρχιεπισκοπὴ τῆς Οὐγγαρίας· φραντιστήρια· κολλέγιον τῶν Βενεδικτίνων· θερμὰ ὕδατα. Θέας ἀξία εἶναι ἐν αὐτῇ ἡ μητρόπολις, ἧς ἡ οἰκοδομὴ ἤρξατο τῷ 1821, καὶ ἡ πλατεῖα τοῦ συνεδρίου. Ἐξαίρετος μέλανες οἶνοι. Ἐργοστάσια ἐριούχων. Ἡλώθη ὑπὸ τῶν Τούρκων τῷ 1540, καὶ ἀνεκυρεύθη ἀπ' αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Σοβιέσκη (1683), βασιλέως τῆς Πολωνίας καὶ τοῦ Καρόλου τῆς Λωραίνης. Ἐκάη ἐν μέρει τῷ 1818. — Ἡ κομητεία τῆς Γρὰν, μεταξὺ τῶν τῆς Χόνθης καὶ τῆς Βὰρς πρὸς Β, τοῦ Κομόρνου πρὸς Δ, τῶν κομητειῶν τοῦ Στουγλειασεμβούργου πρὸς Ν, καὶ τῆς Πέστης πρὸς Α, ἔχει ἔκτασιν 1,026 τετραγωνικῶν χιλιαμέτρων καὶ κατ. 95,555. Γῆ εὔφορος εἰς σιτηρὰ, οἴνους, ὀπώρας. Ἐξαγωγὴ μαρμάρου καὶ γαιάνθρακος.

Γρὰν, ἀρχ. Γράννας, οὐγγρ. Γκαρὰν ἢ Γκαρὰμ, ποταμὸς τῆς Οὐγγαρίας, πηγάζων ἀπὸ τῶν Καρπαθίων, ἐπὶ τῶν Β συνόρων τῆς κομητείας Γομὸρ, διαπερᾷ τὰς κομητείας τῆς Σόχλ, Βὰρς καὶ Γρὰν, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Δούναβιν, ἀριστερόθεν, ἀπέναντι τῆς πόλεως Γρὰν μετὰ ῥοῦν 260 χιλιαμέτρων.

ΓΡΑΝΑΔΑ, πόλ. τῆς κεντρικῆς Ἀμερικῆς, ἐν τῇ Πολιτείᾳ τῆς Νικαραγούας, πλησίον ὑφαστείου, 158 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Λεόνης. Κάτοικοι 10,000. Ἐμπόριον ἰνδικοῦ, κοχενίλλης, σακχάρεως, δερμάτων. Θεμελιωθεῖσα τῷ 1523, κατασκαφεῖσα ὑπὸ τῶν πειρατῶν τῷ 1680, ἀνεπρίσθη ὑπὸ τοῦ Οὐάλκερ τῷ 1856.

Γρανάδα ἢ Γρανάδιλλα, πολίχ. τῆς Ἱσπανίας (ἐπαρχία Βασκίας), 24 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Πλασεγκίας. Μίγαρον τοῦ δουκὸς τῆς Ἄλβης.

Γρανάδα, *Granada*, ἱσπανικὸν ὄνομα τῆς Γρενάδας ἴδ. ΓΡΕΝΑΔΑ.

ΓΡΑΝΑΚΗΣ (Φραγκίσκος), ζωγράφος, γενν. ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1477, ἀποθ. τῷ 1544, ἐσπούδασε παρὰ τῷ Γιρλανδάγῳ, καὶ ὑπῆρξε στενὸς φίλος τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου. Οἱ πίνακες αὐτοῦ πολλάκις ἐξελήφθησαν ὡς ἔργα τοῦ μεγάλου καλλιτέχνου ἕνεκα τοῦ σεμνοπρεποῦς καὶ τολμηροῦ ῥυθμοῦ καὶ τοῦ ἐξαιρέτου χρωματισμοῦ. Ἔργα αὐτοῦ μνημονεύονται «ἡ Ἱστορία τοῦ Ἰωσὴφ καὶ τοῦ Πετεφρῆ», ἐν Φλωρεντίᾳ· «τὸ Μαρτύριον τῆς Ἁγίας Ἀπολλίνας», ἐν Μονάχῳ· μία «Παναγία», εἰς ἣν εἰργάσθη καὶ ὁ Γιρλανδάγιος, ἐν Βερολίνῳ.

ΓΡΑΝΑΤΟΥΛΑ, πόλ. τῆς Ἱσπανίας, κειμένη πλησίον τῆς Ζαλῶνος, 18 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Κιουδὰδ-Ῥεάλ. Κάτ. 3,200.

ΓΡΑΝΔΜΕΣΝΙΑ (Ἰωάννης-Βαπτιστὴς), Jean Baptiste *FAUCHACRD de*, περιώνυμος κωμικὸς, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1737, ἀποθαν. τῷ 1816 καὶ δεινὸς ἀμίμητος ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ «Ἐξηνταβελόνη» τοῦ Μολιέρου, τοῦ «Ὀργώνος» ἐν τῷ Ταρτούφῳ, κλπ. Πεπαιδευμένος καὶ εὐγενέστατος τὴν συμπεριφορὰν ἐγένετο μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ὡραίων τεχνῶν καὶ καθηγητὴς τοῦ Ὡδείου.

ΓΡΑΝΔΜΟΝΤΟΣ, *Grandmont*, περιβόητος πειρατὴς (flibustier), γενν. ἐν Παρισίοις, ἐξ εὐγενῶν γονέων, ἀποθ. τῷ 1686, κατετάχθη εἰς τὸ ναυτικόν. Κύριος καταδρομικοῦ πλοίου, ἐκυρίευσε πλησίον τῆς Μαρτινίκας ὁλλανδικὸν φορτηγὸν πλοῖον ἀξίας 400,000 φράγκων, καὶ σπαταλήσας τὸ χρηματικὸν τοῦτο ποσὸν, ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν τῶν πειρατῶν τοῦ Ἁγίου Δομίγκου. Ἀρχηγῶν δὲ τούτων, κατέλαβε τὴν Καμπέχην τῷ 1685, καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου ἔκαυσεν εἰς τιμὴν τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ′ου 200,000 σκούδων καμπεχιανὸν ξύλον. Διορισθεὶς τοποτηρητὴς τοῦ βασιλέως, ἀπέπλευσεν ὅπως ποιήσηται νέας κατακτήσεις μετὰ πλοίου ὅπερ ἦν ἀνεφάνη πλέον.

ΓΡΑΝΕΔΑΣ (Ἰωάννης), ἰησουίτης, γενν. ἐν Γενούῃ τῷ 1703, ἀποθ. τῷ 1770, ἐδίδαξε τὴν φιλολογίαν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Παδούης, ἐκτήσατο μεγάλην φήμην ὡς ἱεροκήρυξ, ἐκλήθη εἰς Βιέννην τῷ 1761 ὑπὸ τῆς Μαρίας Θηρεσίας, καὶ ἐχρημάτισεν ἐν Μόδενῃ διευθυντὴς τοῦ κολλεγίου, βιβλιοφύλαξ καὶ θεολόγος τοῦ δουκὸς Φραγκίσκου Γ′. Σώζονται αὐτοῦ, ἐκτὸς τῶν ἐκ-

κλησιαστικῶν λόγων, κλπ., τέσσαρες τραγῳδίαι «Σεδεκίας», «Μανασσῆς», «Διδύνη» καὶ «Σείλα», ἃς κριτικοί τινες συγκαταλέγουσι μετὰ τῶν ἀρίστων τῆς Ἰταλίας.

ΓΡΑΝΖΕΜΟΥΘ, πόλ. τῆς Σκωτίας (Στιρλίγγ). 6 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Φαλκίρκης. Κάτ. χίλιοι. Λιμενίσκος κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Κάρρωνος καὶ τῆς διώρυχος τοῦ Κλύδου μετὰ τοῦ Βόρθη. Εἰς τὸν λιμενίσκον τοῦτον προσορμίζονται τὰ πλοῖα τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας.

ΓΡΑΝΖΕΝΕΒ, *Grangeneuve* (Ἰάκωβος-Ἀντώνιος), γενν. ἐν Βορδῷ τῷ 1793, ὑπῆρξε πρῶτον δικηγόρος καὶ ἀποσταλεὶς πληρεξούσιος εἰς τὴν νομοθετικὴν Συνέλευσιν, διεκρίθη ἐπὶ δημοκρατικῷ φανατισμῷ, κατέστησε δημοτικὸν τὸν ἐρυθρὸν σκοῦφον, καὶ συνέλαβε, λέγουσι, μετὰ τοῦ Chabot τὴν ἰδέαν νὰ δολοφονηθῶσιν ὅπως διεγείρωσι τὸν λαὸν κατὰ τῆς αὐλῆς. Μέλος τῆς Συμβατικῆς συνελεύσεως, ἐδείχθη μετριοπαθέστερος, ἠρνήθη νὰ δώσῃ καταδικαστικὴν ψῆφον κατὰ τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ', προεγράφη μετὰ τῶν Γιρονδίνων, καὶ ἀπεκεφαλίσθη ἐν Βορδῷ.

ΓΡΑΝΘΑΜ, πόλ. τῆς Ἀγγλίας, κομητεία 35 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Κίγκολνος, ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου διώρυχος, ἥτις ἀπολήγει εἰς Τρέντον. Κάτ. 11,116. Ὡραία ἐκκλησία τοῦ Ὀουλφράκου. Ἱπποδρομίαι κατ' ἔτος. Σχολὴ ἐν ᾗ ἐσπούδασεν ὁ Νεύτων.

ΓΡΑΝΙΚΟΣ, ποταμὸς τῆς Μυρίας Ἀσίας (Μυσία), ἐκβάλλων εἰς τὴν Προποντίδα, 51 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Κυζίκου, ταυτὸν «Οὐστ-Βιλάσου. Περίφημος διὰ τὴν αὐτόθι νίκην Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου κατὰ τῶν στρατευμάτων Δαρείου τοῦ Κοδομάνου, 334 πρ. Χριστοῦ, καὶ ἑτέραν τοῦ Λουκούλλου κατὰ τοῦ Μιθριδάτου, τῷ 73.

ΓΡΑΝΟΣ, *GRANUS*, ῥωμαῖος ψευδοηγεμών, ἀδελφὸς τοῦ Νίρωνος καὶ τοῦ Ἀγρίππα. Τὸ μέγαρον αὐτοῦ κατεῖχε τὴν θέσιν ἐν ᾗ Κάρολος ὁ Μέγας ἐθεμελίωσε τὸ Ἀκουισγρανον (*Aquae Grani*, καὶ γαλλιστὶ Aix-la Chapelle).

ΓΡΑΝ-ΣΑΣΣΟ, *Gran-Sasso*, συστὰς ὀρέων τῶν Ἀπεννίνων, ἐν τῇ κεντρικῇ ἀλύσει. Ἡ ἀκροτάτη κορυφὴ αὐτῆς ἐν τῇ Ἰταλικῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Ἐκετθεν-Ἀβρουτίας Ζας, τὸ «Μόντε Κόρνου, 17 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Ἀκουίλας, ἀνέρχεται εἰς ὕψος 2,980 μέτρων.

ΓΡΑΝΣΕΒΕ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν Ἐπικρατειῶν (Βρανδεβούργου), 68 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Βερολίνου. Κάτ. 4,500. Ἐριουχα, μάλλινα ὑφάσματα, λινᾶ.

ΓΡΑΝΣΟΝ, *Grandisonium*, πόλ. τῆς Ἑλβετίας (Βωδ), ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τῆς λίμνης Νεφσατὲλ, 32 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Τασάννου. Κάτοικοι 1850. Μεταξὺ τοῦ Γράνσου καὶ τῆς Κονσίζης ἤραντο οἱ Ἑλβετοὶ περιφανῆ νίκην κατὰ τοῦ δουκὸς τῆς Βουργουνδίας Καρόλου τοῦ Τολμηροῦ, τῷ 1476.

ΓΡΑΝΤ (Γῆ τοῦ), μέρος τῶν ἀκτῶν τῆς Αὐστραλίας, πρὸς τὰ ΝΑ, μεταξὺ τῶν τοῦ Βωδίνου πρὸς Δ καὶ τῆς Νέας Οὐαλλίας πρὸς Α, ἐπὶ τοῦ παρθμοῦ Βάσσ. Αὐτόθι κεῖται ὁ ὡραῖος λιμὴν τῆς Οὐεστέρνης, ὃν οἱ Ἄγγλοι, ἀποπειραθέντες ὅπως πέμψωσιν ἀποικίαν, ἐγκατέλειψαν τῷ 1826.

ΓΡΑΝΤ (Κάρολος), Ἄγγλος πολιτικὸς, γενν. ἐν Σκωτίᾳ τῷ 1743, ἀποθ. τῷ 1823, μετέβη εἰς Ἰνδοστάνην τῷ 1757, ἐγένετο πρόεδρος τοῦ γραφείου τοῦ ἐμπορίου τῆς ἑταιρίας τῆς Ἰνδικῆς τῷ 1793, καὶ ἤρξευεν ἐν τῇ βουλῇ τῶν Κοινοτήτων ὡς βουλευτὴς τῆς Ἰμβερνέσσης, ἀπὸ τοῦ 1802 μέχρι τοῦ 1819. Μέλος πασῶν τῶν φιλανθρωπικῶν ἑταιριῶν ὑπὲρ τῆς χειραφετήσεως τῶν μαύρων, τῆς διαδόσεως τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν Ἰνδικῇ καὶ τῆς διανομῆς τῆς Βίβλου εἰς τοὺς ἀπόρους, συνέστησε προσέτι ἰδίᾳ δαπάνῃ ὑπὲρ τὰ 150 ἀλληλοδιδακτικὰ σχολεῖα ἐπὶ τῶν ὀρέων τῆς Σκωτίας καὶ εἰσήγαγε τὰ σχολεῖα τῆς Κυριακῆς. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Κάρολος Γράντ, λόρδος Γλενέλγη, γενν. τῷ 1780, διεδέξατο αὐτὸν ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς κομητείας τῆς Ἰμβερνέσσης ἐν τῷ κοινοβουλίῳ, ἐχρημάτισε γραμματεὺς ἐπικρατείας διὰ τὴν Ἰρλανδίαν ἀπὸ τοῦ 1817 μέχρι τοῦ 1822, καὶ ἀπετέλεσε μέρος τοῦ ὑπουργείου τοῦ λόρδου Γρέϋ τῷ 1830, καὶ τοῦ λόρδου Μελβούρνου τῷ 1835.

ΓΡΑΝΤ (Ὀδυσσεὺς-Σ), περιώνυμος στρατηγὸς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, γενν. ἐν Point-Pleasant (Πολιτεία τοῦ Ὄχ(ου), τῇ 27 ἀπριλίου 1822, ὃν ἔδωκε, λέγουσιν, ἐκ παίδων δείγματα τῆς θαυμασίας δραστηριότητος ἣν ἀνέπτυξεν ὕστερον· διηγοῦνται δὲ ὅτι ἡ μήτηρ αὐτοῦ προέτεινεν ἀντὶ *Ulysses* (Ὀδυσσεὺς) νὰ ὀνομασθῇ *Useless* (ἀνωφελής). Ἐν ἡλικίᾳ ἑπταικαίδεκα ἐτῶν εἰσῆλθεν εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν τοῦ Οὐεστπόϊν (Westpoint), ἀφ' ἧς, τῷ 1843, ἐξῆλθεν ὑπολοχαγὸς ἐν τῷ τετάρτῳ τάγματι τοῦ πεζικοῦ. Τῷ 1846, διέπρεψεν ἐν τῷ μεξικανικῷ πολέμῳ, προβιβάσθη ἀνθυπολοχαγὸς ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Molino del Rey καὶ λοχαγὸς ἐν τῇ μάχῃ τῆς Σαπουλτεπὲκ (18 σεπτεμβρίου 1847), καὶ ἠξιώθη τρὶς ἐντίμου μνείας ἐπὶ

τῇ ἀνδρείᾳ αὐτοῦ.—Τὸ στρατιωτικὸν στάδιον τοῦ στρατηγοῦ Γράντ θὰ περιωρίζετο μέχρι τούτου, εἰ μὴ ἐπήρχετο ὁ ἐμφύλιος πόλεμος. Κατέλιπε τὴν ὑπηρεσίαν τῇ 1 Ἰουλίου 1854, ὅπως γένηται διευθυντὴς βυρσοδεψείου συστάντος ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Εἶτα θέλων νὰ ἐπιδοθῇ εἰς ἀγροτικὰς ἐπιχειρήσεις, ἐγκατέστη ὡς κτηματίας ἐν τῇ κομητείᾳ τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου τῆς Πολιτείας τοῦ Μισσουρῆ. Τῷ 1860, μετηνάστευσεν εἰς Γαλένεαν, ἐν τῇ Ἰλλινοᾷ, ἔνθα ἠσχολεῖτο εἰς τὰ αὐτὰ εἰρηνικὰ ἔργα, ὅτε ἐξερράγη ὁ πόλεμος τῶν Βορείων μετὰ τῶν Νοτίων Πολιτειῶν, μεταξὺ τῶν ὑπερασπιστῶν τῆς ἑνώσεως ἢ ἑνωτικῶν καὶ τῶν ἀνθενωτικῶν.

Εὐθὺς ἀπὸ τοῦ μηνὸς ἀπριλίου 1861, ὁ διοικητὴς τῆς Ἰλλινοᾶ Ὑάτης, διώρισεν αὐτὸν ὑπασπιστὴν τοῦ ἀρχιστρατήγου τῶν ἐθνοφυλάκων τῆς Πολιτείας καὶ ἀρχηγὸν τῶν νεοσυλλέκτων. Μετ' ὀλίγον ἐγένετο συνταγματάρχης τοῦ 21ου τάγματος, εἶτα ἀνθυποστράτηγος τῶν ἐθελοντῶν τῆς Ἰλλινοᾶ. Κατέλαβε τὴν Παδουκᾶν ἐν τῷ Μισσουρῇ, καὶ ἠττήθη ἐν Βελμόντῳ, τῇ 7 νοεμβρίου 1861, ὑπὸ τοῦ Πόλκ, ἀλλ' ὑπεχώρησεν εἰς ἀνωτέρας δυνάμεις. Ὅθεν μετὰ μικρὸν διεπιστεύθησαν αὐτῷ, κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1862, τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ τοῦ δυτικοῦ Τενεσσέη. Τότε ἐκυρίευσε τὸ φρούριον Δωνελσὸν καὶ ἔλαβε τὸν βαθμὸν στρατηγοῦ τοῦ ἐπιτελείου. Διέπρεψεν ἐν τῇ φοβερᾷ μάχῃ τοῦ Πιττσβούρ-Λάνδιγγ, ἐπὶ τοῦ Τενεσσέη (6 ἕως 7 ἀπριλίου 1862), ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Κορίνθου, ἔνθα ἦτον ὑποστράτηγος, παρὰ τῷ Ἄλλεκ καὶ ἔλαβε βραδύτερον τὴν ἀρχηγίαν. Φθινοντος τοῦ αὐτοῦ ἔτους, αἱ πρὸ τοῦ Βικσβούργου ἀποτυχίαι τοῦ Σχερμάνου παρεκίνησαν τὴν ἑνωτικὴν κυβέρνησιν ν' ἀντικαστήσῃ αὐτὸν διὰ τοῦ Γράντ (27 δεκεμβρίου 1862), ὅστις κατέδειξε τὴν ἐμπειρίαν καὶ τὴν τόλμην αὐτοῦ ἐν ταῖς μεγάλαις στρατιωτικαῖς κινήσεσι καὶ τοῖς κολοσσαίοις πολιορκητικοῖς ὀχυρώμασι.

Πολυάριθμοι καὶ αἱματηραὶ συμπλοκαὶ ἐγένοντο διαρκούσης τῆς πολιορκίας τῆς πόλεως ἥτις προσεδέχετο καὶ ἠμύνετο ἐπίσης λυσσωδῶς. Ἀπὸ τῆς 1ης μέχρι τῆς 20ης μαΐου 1863, ὁ Γράντ συνεκρότησε μετὰ τῶν ἀνθενωτικῶν πέντε μάχας· ἐνίκησε δ' αὐτοὺς ἐν τῷ λιμένι Γίβσωνος, ἐν Ῥαϋμόνδῳ, ἐν Ἰαξῶνι καὶ ἐν τῷ Μέλαν Ποταμῷ, κυριεύσας ἀπ' αὐτῶν 68 τηλεβόλα, αἰχμαλωτεύσας πολλοὺς ἄνδρας, καταστρέψας ἀπαράντους ἀποθήκας, λύσας γεφύρας καὶ καταστρέψας ὑδραγωγεῖα· ἐκυρίευσε δὲ ἐν πρὸς ἐν τούτοις τὰ ἐξωτερικὰ ὀχυρώματα τοῦ Βικσβούργου, ὅπερ μετὰ πέντε ἑβδομάδων ἀποκλεισμὸν καὶ πλείστας ἀκάρπους ἐφόδους, ἔπεσεν εἰς χεῖράς του τῇ 14 Ἰουλίου. Ὁ ὑπερασπιστὴς αὐτοῦ Πεμβερτὸν πολλάκις ἠττηθεὶς ὑπὸ τοῦ Γράντ καὶ ἀπορῶν τροφίμων ἠναγκάσθη νὰ παραδοθῇ μετὰ 18,000 ἀνδρῶν. Μετὰ ταῦτα ὁ Γράντ κατεκερμάτισε τὸν στρατὸν τοῦ στρατηγοῦ Βράγγ, μεθ' οὗ συνεκρότησεν ὑπὸ τὴν Σαττανόγαν, σειρὰν εὐτυχῶν μαχῶν· κατέλαβε τὰ διάφορα ὑψώματα, ἅτινα ὑπερέκειντο τῆς χώρας καὶ ἀντὶ θυσίας μόνον ἑξακοσίων ἀνδρῶν ἐκυρίευσε μὲν 60 κανόνια, ᾐχμαλώτευσε δὲ 5,000 ἄνδρας. Ἐν μέσῳ τῶν νικῶν τούτων, διωρίσθη, ἀντὶ τοῦ εἰς θυσμένειαν ὑποπεσόντος Ῥοζενκράνζ, διοικητὴς πάντων τῶν δυτικῶν στρατευμάτων, ἤτοι τοῦ Ὀχίου, τοῦ Κουμβερλάνδου, τοῦ Τενεσσέη, ἀποτελούντων τὴν στρατιωτικὴν διοίκησιν τοῦ Μισσισίπη (κατ' ὀκτώβριον τοῦ 1863). Τῷ 1864 ἐδιπλασιάσθη ἡ δραστηριότης τῶν τε ἑνωτικῶν καὶ τῶν ἀνθενωτικῶν. Διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ προέδρου Λίγκολνος ἀρχιστράτηγος τῶν ἑνωτικῶν στρατευμάτων, τῇ 2 μαρτίου, ὁ Γράντ, μόλις λαβὼν τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Βουλῆς κατήρξατο τῶν φοβερῶν ὀχυρώσεων τῆς Βιργινίας. Τὸ Ποτομὰκ ἦτον ἡ βάσις τῶν κινήσεων αὐτοῦ πρὸς τὴν πρωτεύουσαν τῶν ἀνθενωτικῶν, τὴν Ῥιχμόνδην. Ἐντὸς χρόνου βραχυτέρου τοῦ μηνὸς κατώρθωσε ν' ἀναδιοργανίσῃ διὰ πολυαρίθμων ἀλλὰ μετρίων νεοσυλλεξίων τὸν στρατὸν τοῦ Ποτομὰκ, καὶ προπαρασκεύαζε τριπλῆν συγκεντρωτικὴν ἐπίθεσιν κατὰ τῆς Ῥιχμόνδης, αὐτοπροσώπως ὁρμῶν κατὰ τοῦ Lee, τοῦ ἐμπειροτάτου καὶ ἰσχυρογνωμονεστάτου στρατηγοῦ τῶν Νοτίων. Καθ' ὅλον τὸν ἀπρίλιον, αἱ ἀποτυχίαι τῶν ὑπ' αὐτὸν στρατηγῶν ἀνέβαλλον τὴν συγκεντρωτικὴν ταύτην πορείαν, ἀλλὰ κατὰ τοὺς μῆνας μάϊον καὶ ἰούνιον συνεκροτήθησαν τρομεραὶ μάχαι. Ἡ μάχη τῆς Οὐίλδερνέσης διήρκεσε ἐπὶ πέντε ἡμέρας, τῇ 5 καὶ 6 καὶ τῇ 10, 11 καὶ 12 μαΐου. Ἡ δὲ νίκη ἠγοράσθη ἀντὶ μεγάλων θυσιῶν ὑπὸ τοῦ Γράντ, ὅστις διὰ τῶν νικῶν τούτων ἐπλησίαζε πρὸς τὴν Ῥιχμόνδην. Ἀλλ' ἡ ἐξακολούθησις τῶν συμπλοκῶν τούτων μετ' ἰσαρίθμων δυνάμεων καὶ καταστρεπτικῶν ἀμφοτέρωθεν ἐξύγρανε τὸ θάρρος τῶν στρατιωτῶν τοῦ Γράντ, ὅστις ἠναγκάσθη ν' ἀπομακρυνθῇ τῆς Σποττσυλβανίας, ἥτις ἦτο τὸ κέντρον τῶν κινήσεων αὐτοῦ.—Κατόπιν τούτου, τῇ 3 Ἰουλίου, ὁ Γράντ, καταλαβὼν τὸν ποταμὸν Ἰάκωβον, ἔκαμψε τὴν Ῥιχμόνδην καὶ ἐπολιόρκησε πρὸ τοῦ Πετερσβούργου.

Ἀμόσεκ-Βιβλιοθῆκες
Κοινοτικὴ Δημοτικὴ
Ἀργοστολίου (Νησιδ.)

ὅπερ ἦτο μία τῶν κλειδῶν τῆς ἀνθενωτικῆς πρωτευούσης. Αὐτόθι συνεκροτήθησαν ὀκτὼ αἱματηραὶ μάχαι, αἵτινες, ὡς καὶ αἱ προηγούμεναι, δὲν ἀπέδησαν ἀποφασιστικαί· ἐν μόνῃ τῇ μάχῃ τῆς 18 Ἰουνίου λέγουσιν ἀπώλεσεν ὑπὲρ τοὺς ὀκτακισχιλίους ἄνδρας, ὁ δὲ ἀγὼν διήρκει ἀπὸ τῆς 19 μέχρι τῆς 20. Πᾶσα ἡ στρατεία αὕτη τοῦ Ῥαπιδὰν καὶ τοῦ Πὼ ἐν μέσῳ χώρας δασώδους, ἀνωμάλου, λίαν ὀχληρᾶς τοῖς ἐπιδρομεῦσι ἀπέδειξεν ὅτι ὁ στρατηγὸς Γρὰντ ἦτον ἀμερικανὸς ἀκάμπτου χαρακτῆρος. «Ὁ Γρὰντ δὲν διστάζει, λέγει ὁ «Μηνύτωρ»· ὁ Γρὰντ δὲν ἀριθμεῖ τοὺς νεκροὺς αὐτοῦ. Ἀπήντησε τῷ Λὴ ὅτι δὲν ἔχει καιρὸν νὰ θάπτῃ τοὺς πίπτοντας». Ὁ Γρὰντ ἠγωνίζετο τότε ὅπως καταλάβῃ οὐ μόνον τοὺς ποταμοὺς, ἀλλὰ καὶ τοὺς σιδηροδρόμους, οἵτινες μέγα διεδραμάτισαν μέρος ἐν τῇ στρατηγίᾳ τοῦ πολέμου τούτου, καὶ περιέβαλον αὐτὴν διὰ νέου χαρακτῆρος ἐν τῇ μέχρις ἐκείνου ἱστορίᾳ τοῦ πολέμου διὰ τῆς ἀνηκούστου ταχύτητος τῶν κινήσεων. Τὰ σχέδια τοῦ Γρὰντ πολλάκις ἐναυάγησαν ἕνεκα ἠττῶν τῶν στρατηγῶν αὐτοῦ. Κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ὁ Λὴ διαβαίνων καὶ αὐτὸς τὸν Ῥαπαχαννὸκ καὶ τὸν Ποτομὰκ, ὥρμησε πολλάκις κατὰ τῆς Οὐασιγκτῶνος καὶ ἠπείλησε τὴν πρωτεύουσαν τῶν ἑνωτικῶν, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου οὗτοι ἐστενοχώρουν τὴν πρωτεύουσαν τῶν ἀνθενωτικῶν. Οὐκ ὀλιγώτερον χρόνον κατέτριψεν ὁ Γρὰντ πρὸ τοῦ Πετερσβούργου, ἐγίνετο κύριος τῶν ὀχυρωμάτων, καὶ ἐπεχείρησεν ἔφοδον κατὰ τῆς πόλεως τῇ 30 Ἰουλίου.

Ἀποκρουσθεὶς μετὰ ζημίας, ἔθετο αὖθις εἰς ἐνέργειαν τὸ ἴδιον αὐτῷ σύστημα τοῦ πολεμεῖν, ἐπειράθη ἔφοδον κατὰ τῆς Ῥιχμόνδης (ἐν ἀρχῇ τοῦ αὐγούστου), ἐν ᾗ πολλοὺς ἀπώλεσεν ἄνδρας, καὶ ἀπεχώρησεν εἰς τὰς θέσεις αὐτοῦ πάντοτε ἐκ τοῦ πλησίον περιζωννύμενος ὑπὸ τοῦ ἀκαμάτου Λή. Ἕτεραι ἐπιθέσεις κατὰ τῆς Ῥιχμόνδης, ἐπίσης ἀνωφελεῖς ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Γρὰντ καὶ τοῦ Βούτλε ἡνωμένων· αἱ δὲ ἀνανεωθεῖσαι αἱματηραὶ μάχαι ἐξήντλουν μὲν τὰς δυνάμεις ἀλλὰ δὲν ἀπεσβέννυον τὸ θάρρος τῶν ἀνθενωτικῶν. Ἡ νίκη ἦν ἤρκει οἱ ἑνωτικοὶ τῇ 25 μαρτίου πρὸ τοῦ Πετερσβούργου ὑπῆρξεν ἐπὶ πολὺ ἀμφίρροπος, καὶ μόλις μετὰ ὀκτὼ μῆνας διὰ τριῶν τελευταίων ἀπελπιστικῶν μαχῶν, ἀπὸ τῆς 1ης μέχρι τῆς 3ην ἀπριλίου 1865, ἐπῆλθεν ὁριστικὸν ἀποτέλεσμα. Ὁ Γρὰντ, καταλαβὼν τέλος πάσας τὰς θέσεις τοῦ ἀνθενωτικοῦ στρατοῦ καὶ ἐξελαύνων αὐτὸν ἐκυρίευσεν ἀλληλοδιαδόχως τὸ Πετερσβοῦργον καὶ τὴν Ῥιχμόνδην, ἣ καὶ ἐπολέμησεν. Αἱ ἀπώλειαι τῶν ἀνθενωτικῶν ἦσαν ἄπειροι καὶ ἡ ἧττα αὐτῶν ὁλοσχερής. Ὁ μὲν Λὴ ὑπεχώρησε πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ, ἡ δὲ ἕνωσις ἐπετεύχθη διὰ τῆς νίκης τοῦ Γρὰντ, ὅστις ἐν ταῖς περιπλοκαῖς, εἰς ἃς ἠδύνατο νὰ ἐμβάλῃ τὴν δημοκρατίαν ἡ δολοφονία τοῦ Λίγκολνος ἔδειξεν ὑπὲρ τοῦ νόμου καὶ τῆς νέας κυβερνήσεως εὐπείθειαν καὶ σεβασμὸν ὡς ὁ ἁπλούστατος τῶν πολιτῶν. Πανταχοῦ τυγχάνων ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς, εὗρεν ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, κατὰ τὸν ἐπιόντα Ἰούνιον, ἀληθῶς θριαμβευτικὰς τιμὰς, ἀλλὰ διετήρει πάντοτε μεγάλην μετριοφροσύνην καὶ ἀδιαφορίαν πρὸς τὰς τιμὰς ταύτας. Τὸ ἐπιὸν ἔτος, καίπερ ἀνελθὼν εἰς τὸ ἀνώτατον ἀξίωμα τῆς δημοκρατίας, διετήρει τὴν αὐτὴν μετριοφροσύνην. Ἐπιτραπεὶς παρὰ τοῦ Συνεδρίου ἵνα περιορίζῃ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς νομιμότητος τὸν πρόεδρον Ἰόνσωνα, διεμαρτυρήθη κατὰ τῆς παύσεως τοῦ ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν Στάουντων, ὃν ἀντικατέστησε κατ' αὔγουστον τοῦ 1867. Ἕνεκα τῆς μεγάλης αὐτοῦ δημοτικότητος ἐξελέγη, τῷ 1868, ὑπὸ τῶν δημοκρατῶν, ὡς ὑποψήφιος εἰς τὴν προεδρείαν καὶ ἦρατο τὴν πλειοψηφίαν μηδαμῶς πρὸς τοῦτο διαγωνισάμενος. Ὁ στρατηγὸς Γρὰντ ἐξελέγη πρόεδρος τῇ 3 νοεμβρίου διὰ διακοσίων ἓξ ψήφων ἐπὶ διακοσίων ὀγδοήκοντα ψηφοφόρων ἀντιπροσωπευόντων εἴκοσι πέντε πολιτείας. Ἀντιπρόεδρος διωρίσθη παρ' αὐτῷ ὁ Κολφάξ. Ἀπειράριθμα συλλαλητήρια συνεχάρησαν ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ τῷ νικητῇ τῆς Ῥιχμόνδης, ὅστις ἐδέξατο αὐτὰ καθὼς καὶ τὴν εἴδησιν τοῦ διορισμοῦ μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ ἀπαθείας.

Ἄξιον σημειώσεως εἶναι τὸ βραχύτατον λογίδριον ὅπερ ἀπήγγειλε κατὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν αὐτοῦ «. . . Ἔδωκα, εἶπε τὸν νενομισμένον ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ὅρκον ἄνευ ὀπισθοβουλίας καὶ προτιθέμενος ἵνα ἐκπληρώσω ὅσον οἷόν τε κάλλιον ὅ,τι παρ' ἐμοῦ ἀναμένετε. Ἐννοῶ τὴν εὐθύνην τῆς θέσεώς μου, ἀλλ' ἀφόβως δέχομαι αὐτήν. Τὴν θέσιν ἣν μοὶ διεπιστεύθητε δὲν τὴν ἐζήτησα. Ὅταν κρίνω τοῦτο εὔλογον, θέλω ἀνακοινώσει τῷ Συνεδρίῳ τοὺς περὶ τῶν μεγάλων ζητημάτων σκοπούς μου. Θ' ἀντιτάξω τὴν ἄρνησίν μου πρὸς ἀπόρριψιν τῶν μέτρων καθ' ὧν εἰμὶ ἐναντίος· ἀλλὰ πάντες οἱ νόμοι πιστῶς ἐκτελεσθήσονται εἴτε μετὰ εἴτε ἄνευ τῆς ἐπιδοκιμασίας μου. Θὰ καθυποβάλω ἀλλὰ δὲν θὰ ἐπιβάλω πολιτικὴν εἰς τὸν τόπον. Δέον οἱ νόμοι νὰ ὦσιν ἀμώτεροι καὶ τῶν ἐπιδοκιμαζόντων καὶ τῶν ἀποδοκιμαζόντων αὐτούς. Καθ' ὅσον ἐγὼ γινώσκω,

τὸ ἀποτελεσματικώτατον μέσον πρὸς ἀποφυγὴν βλαβερῶν νόμων εἶναι ἡ αὐχηρὰ τήρησις αὐτῶν». Ὁ στραγγὴς Γράντ συνῆψε προσωπικὰς σχέσεις μετὰ διαφόρων πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς Εὐρώπης καὶ μνημονεύουσιν αὐτοῦ φιλικὰς αὐτογράφους ἐπιστολάς, ἃς τινὲς τῶν ἐν Εὐρώπῃ ἐξόχων διπλωματῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ πρίγκηψ Βίσμαρκ, ἀπηύθυναν αὐτῷ ἀποστείλαντι τὸ βιβλίον αὐτοῦ «Ἡ στρατιωτικὴ ἱστορία τοῦ Ὀδυσσέως Γράντ».

ΓΡΑΟΝ, πολίχ. τῆς Ἱσπανίας, ἐπαρχ. 5 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Βαλεντίας, ἧς εἶναι ἐπίνειον ἐπὶ τῆς Μεσογείου, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Γουαδαλβιάρ. Κάτ. πεντακισχίλιοι. Ζωηρὸν ἐμπόριον μετὰ τῆς Γαλλίας· ἐξαγωγὴ οἴνων, μετάξης, μαλλίων, ξηρῶν ὀπωρῶν καὶ σόδας.

ΓΡΑΟΥΔΕΝΖ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν Ἐπικρατειῶν (Πρωσσία), κατὰ τὴν συρροὴν τοῦ Ὄσα καὶ τοῦ Οὔστούλα, 48 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Μαριεμβέρδης. Κάτ. 6,000. Πρωτ. τῆς διοικήσεως. Ἀκρόπολις. Καθολικὸν φροντιστήριον. Ἐμπόριον σιτηρῶν καὶ καπνῶν. Ἐργοστάσιον ἐριούχων. Οἱ Γάλλοι ἐπολιόρκησαν αὐτὴν ἀνωφελῶς τῷ 1807.

ΓΡΑΟΥΑΕ, πρωτ. δημ. τῆς Γαλλίας ἐν τῷ νομῷ τοῦ Τάρνου, 23 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Δαβδὲρ, ἐπὶ τοῦ Δαβοῦ. Κάτ. 3,510. Ἐργοστάσια λινῶν μαροκινῶν δερμάτων καὶ πίλων.

ΓΡΑΟΥΝ (Κάρολος-Ἐξέλιος), μουσικὸς, γεννηθεὶς ἐν Οὐαχσεμβρούκῃ τῆς Σαξωνίας τῷ 1701 ἀποθ. τῷ 1759. Τὸ ἀριστούργημα αὐτοῦ εἶναι «ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ». Ἐχρημάτισεν ἐκκλησιαστικὸς ἀρχιμουσικὸς τοῦ μεγάλου Φριδερίκου.

ΓΡΑΟΥΣ, πόλ. τῆς Ἱσπανίας ἐν Ἀραγωνίᾳ 66 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Οὐέσκας, κατὰ τὴν συρροὴν τοῦ Ἐσέρα καὶ τοῦ Ἰσαβένα. Κάτ. 2,400.

ΓΡΑΣΔΙΤΣ, πόλ. τῆς Βοημίας, ἐν τῇ διοικήσει τοῦ Ἔγερ, 25 χιλιάμ. ΒΔ. τῆς Ἐλλεμβόγεν. Κάτ. τετρακισχίλιοι. Κατασκευὴ μουσικῶν ὀργάνων, μουσσελίνης, λινῶν ὑφασμάτων καὶ βαλικῶν. Χυτήριον ὀρειχάλκου· σιδηροῦν σῦρμα. Ὀρυχεῖα χαλκοῦ ἐν τοῖς πέριξ.

ΓΡΑΣΣΑΝΟ, πόλ. τῆς Ἰταλίας (Βασιλικάτη) 20 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Ματέρας. Κάτ. 5,462.

ΓΡΑΣΣΕ (Ἰάκωβος), *Jacques GRASSET DE SAUVEUR*, φιλόλογος γεννηθεὶς τῷ 1757 ἐν Μοντρεὰλ τοῦ Καναδᾶ, ἀποθ ἐν Παρισίοις τῷ 1810, διετέλεσεν ἐπὶ μακρὸν ὑποπρόξενος τῆς Γαλλίας ἐν Οὐγγαρίᾳ καὶ ἔπειτα ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἐξέδωκε δημοσίευσε *Costumes civils actuels de tous les peuples connus* (μετὰ τοῦ Sylvestre de Sacy) chal)1784 καὶ ἑφεξῆς, τόμ. 4 εἰς 4ον μετὰ 305 πινάκων. *Tableaux de la Fable représentés qar figures et accompagnés d' explications*, 1785 εἰς 4ον *Tableaux cosmographiques de l' Europe, l' Asie, l' Afrique et l' Amérique*, 1787 εἰς 4ον *l' Antique Rome, ou Description historique et pittoresque de tout ce qui concerne le peuple romain dans les costumes civils, militaires et religieux*, κτλ. εἰς 4ον, μετὰ πεντήκοντα εἰκόνων, καὶ κειμένου τοῦ Babié, 1796, σύγγραμμα ἐπιπόλαιον καὶ σχεδὸν ἄνευ ἀξίας κτλ.

ΓΡΑΣΣΕ, ἐπαρχία ἐν τῷ νομῷ τῶν θαλασσίων Ἄλπεων, 24 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Νικαίας 13 χιλιάμ. μακρὰν τῆς Μεσογείου, ἐπὶ τῆς κατωφερείας λόφου ἀφ' οὗ ἡ θέα εἶναι μεγαλοπρεπής. Κάτ. 8,315. Πρωτοδικεῖον καὶ ἐμποροδικεῖον· δευτερεύουσα ἐκκλησιαστικὴ σχολὴ, βιβλιοθήκη, μουσεῖον. Μέγα ἐμπόριον ἐλαιολάδων, ξηρῶν σύκων, μέλιτος κλπ. περίφημον ἀνθόνερον· σάπων καὶ μεταξωτά. Βυρσοδεψεῖα. Ὡραῖος περίπατος (*Promenade du Cours*).

ΓΡΑΣΣΗΣ (Φραγκίσκος-Ἰωσὴφ-Παῦλος, κόμης τῆς), γάλλος ὑποδιοικητὴς τῶν κατὰ θάλασσαν δυνάμεων, γεννηθεὶς ἐν Βαλέττῃ τῆς Προβηγκίας τῷ 1723, ἀποθ. τῷ 1788, διέπρεψεν ἐν πολλαῖς ναυμαχίαις, συνετέλεσεν ὑπὲρ τῆς ἁλώσεως τῆς Ταβάγου καὶ προσβληθεὶς ὑπὸ τοῦ ναυάρχου Ῥόδνεϋ (6 ἀπριλίου 1782), ἔχοντος ἀνωτέρας δυνάμεις, ἠναγκάσθη νὰ παραδοθῇ μετὰ λυσσώδη ἀγῶνα.

ΓΡΑΤΑΡΟΛΗΣ (Γουλιέλμος), λίαν διακεκριμένος ἰατρὸς, γεννηθεὶς ἐν Βεργάμῳ τῷ 1516, ἀποθ. τῷ 1568, διέπρεψεν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Παδούης κατὰ τὸν χρόνον τῶν σπουδῶν αὐτοῦ, περιηγήθη ἐπὶ μακρὸν ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν Ἑλβετίᾳ, Σαβοΐᾳ καὶ Βουργουνδίᾳ καὶ ἐγκατέστη ἐν Βασιλείᾳ ἔνθα ἐκτήσατο μεγάλην φήμην ὡς ἐμπειρικός. Ἔχομεν αὐτοῦ *de Mediciæ et rei herbariæ origine, progressu et utitate*, ἐν Στρασβούργῳ 1564, εἰς 8ον πόνημα ἀξιόλογον· *de Memoriâ reparandâ, augendâ*. κτλ. ἐν Ζυρίχῃ, 1553, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ Coppé μετ' ἐπιγραφῆς *Discours notables pour conserver la mémoire*, ἐν Λυῶνι, 1586, εἰς 16ον, κτλ.

ΓΡΑΤΖ ἢ ΓΡΑΙΤΖ (*Gratz ἢ Graetz*) ολαυϊστὶ «Νιεμετζκι-Γράδε, πόλ. τῶν αὐστριακῶν ἐπαρχιῶν (Στυρία), ἐπὶ τοῦ Μούρ, 47ο 4' 20" Β. πλ. καὶ 13ο 6' 26" Α μήκ. Κάτ. 63, 170. Ἕδρα τῆς ἐπισκοπῆς τοῦ Σεκκὼ, εἶλυτε

πριγκηπικὴ· πρωτεύουσα διοικήσεως· ἕδρα τοῦ κυβερνήτου καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ διοικητοῦ τῆς Στυρίας· θεολογικὸν φροντιστήριον. Καθίδρυμα πρὸς διδασκαλίαν τῶν ὑψηλῶν ἐπιστημῶν ὀνομαζόμενον λατινιστὶ *Johanneum*· πανεπιστήμιον μεταβληθὲν εἰς λύκειον τῷ 1782, ἀλλ' ἐκ νέου μετατραπὲν εἰς πανεπιστήμιον τῷ 1827, μετὰ πλουσίας βιβλιοθήκης, συλλογῶν καὶ ἀστεροσκοπείου. Αὐτοκρατορικὴ μονὴ τῶν εὐγενῶν κυριῶν. Κάτεργον. Θέας ἀξία εἶναι αὐτόθι ἡ γοτθικὴ μητρόπολις τοῦ Ἁγίου Ἀγίδη, κτισθεῖσα κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα, τὸ παρεκκλήσιον τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης, καὶ ὁ πύργος. Ζωγραφικαὶ τοποθεσίαι. Ἐργοστάσια μεταξωτῶν, βαμβακερῶν, βυρσῶν, ἐριούχων, φαγεντιανῶν· κάμινοι. Ζωηρότατον ἐμπόριον διὰ τοῦ σιδηροδρόμου τῆς Βιέννης. — Ἡ διοίκησις τῆς Γρὰτζ, μία τῶν τριῶν τῆς Στυρίας μεταξὺ Αὐστρίας ὑπακάτω τοῦ Ἔμαη πρὸς τὰ ΒΔ, τῆς διοικήσεως τῆς Βραύκης ΒΔ, τῆς ἐπαρχίας Καρινθίας πρὸς Δ, τῆς διοικήσεως τοῦ Μαρβούργου πρὸς Ν καὶ τοῦ βασιλείου τῆς Οὐγγαρίας πρὸς Α, ἔχει ἔκθασιν 6,696 τετραγ. χιλιάμ. καὶ κάτ. 477,074.

ΓΡΑΤΖΕΝ, πόλ. τῆς Βοημίας, 26 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Βουζβέης. Κάτ. 1,600. Ὡραῖος πύργος. Σημαντικὴ ὑαλοποιία καὶ κρυστελοποιία τοῦ κόμητος Βουκοῦ.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ, *Flavius Gratianus*, ῥωμαῖος χριστιανὸς αὐτοκράτωρ, γενν. τῷ 359 ἐν Σιρμίῳ τῆς Παννονίας, ἐξεπαιδεύθη ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ Αὐσωνίου, προεκλήθη συνάρχων ὑπὸ τοῦ πατρὸς Οὐαλεντινιανοῦ Α' τῷ 367, διεδέξατο αὐτὸν τῷ 375, ἔλαβε συνάδελφον, τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Οὐαλεντινιανὸν Β', ἔχοντα ἡλικίαν 4 ἐτῶν, καὶ κατέλιπεν αὐτῷ τὰς διοικήσεις τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἰλλυρίας. Τῷ 378, ἐκληρονόμησε τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἔλαβεν ὡς Αὔγουστον τὸν Θεοδόσιον τῷ 379. Ἐνίκησε τοὺς Γερμανοὺς ἐν Καλμάρ, ἀλλὰ περιπαθῶς ἔχων πρὸς τὴν θύραν καὶ τοὺς ἀλανοὺς τοξότας, ἐπίασε τὰ μίσος τῶν στρατιωτῶν, συντελέσαντος εἰς τοῦτο καὶ τοῦ ἐξαφανισμοῦ τοῦ ἀγάλματος τῆς Νίκης, τῆς μόνης θεότητος ἥτις διετηρεῖτο ἐν τῷ Καπιτωλίῳ, ἐγκατελείφθη ὑπ' αὐτῶν, ἐνῷ ἐστράτευε κατὰ τοῦ Μαξίμου, ἅρπαγος ἐν Μεγάλῃ Βρετανίᾳ καὶ ἐσφάγη ἐν Λουγδούνῳ τῷ 383.

Γρατιανὸς, περιώνυμος συγγραφεὺς κανονικοῦ δικαίου, γεννηθεὶς ἐν Chiusi τῆς Τασκάνης, ἐγένετο μοναχὸς ἐν Βονωνίᾳ. Εἶναι συγγραφεὺς μιᾶς συλλογῆς τῶν *Διατάξεων*.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ὄνομα τῆς ΓΡΕΝΟΒΛΑΣ ἐπὶ τῆς ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας.

ΓΡΑΤΙΟΣ ΦΑΛΙΣΚΟΣ, *Gratius Faliscus*, λατῖνος ποιητὴς, γεννηθεὶς ἐν Φαλερίᾳ, παρὰ τοῖς Φαλίσκοις, ἦτο σύγχρονος τοῦ Ὀβιδίου. Σώζεται αὐτοῦ ποίημα ἐπιγραφόμενον «Κυνηγετικὸν», περὶ ἐκλογῆς καὶ ἀνατροφῆς θηρευτικῶν κυνῶν, πόνημα ξηρότατον, οὗ μόνον 330 στίχοι διασώζονται· Ἐξεδόθη πολλαχοῦ.

ΓΡΑΤΣΙΝΗΣ (Ἀντώνιος-Φραγκίσκος), ποιητὴς, ἐπονομασθεὶς *il hasca* (εἶδος ἰχθύος), γεννηθεὶς ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1503. ἀπεθ. τῷ 1583. Ἀφοῦ ἐπί τινα χρόνον ἐχρημάτισε φαρμακοποιὸς ἐπεδόθη εἰς τὰ γράμματα, καὶ ἐγένετο εἷς τῶν ἱδρυτῶν τῆς Ἀκαδημίας *degli Umidi* ἥτις βραδύτερον ἀπεκλήθη *Fiorentina*. Ἀποκλεισθεὶς αὐτῆς κατὰ συνέπειαν φιλολογικῶν διενέξεων ἐδημοσίευσε τὰς *Stanze in dispregio delle Slerretate*, 1579 εἰς 4ον, *la Guerra de' Mostri*, ἐν Φλωρεντίᾳ. 1584, εἰς 4ον, καὶ ἄλλα σατυρικὰ ἀποσπάσματα ἔνθα δὲν ἐφείδετο τῶν συναδέλφων αὐτοῦ. Ἠσχολήθη καὶ περὶ τῆς δημοσιεύσεως τῶν ἀστείων πονήσεων τοῦ Βέρνη καὶ τῶν ἁσματίων τοῦ Βουρχιέλλου. Ἐπιθυμῶν νὰ τελειοποιήσῃ τὴν ἰταλικὴν γλῶσσαν καὶ νὰ ἐξευγενήσῃ αὐτὴν, καθαίρων πάσας τὰς ἐκφράσεις αὐτῆς, ἐσχημάτισε νέαν Ἀκαδημίαν, τὴν λεγομένην τῆς «Κρούσκας» (Ἴδ. τὴν λέξιν). Συνίθετο καὶ πολλὰς μετρίας κωμῳδίας, μίαν συλλογὴν «Διηγημάτων», χαριεστάτων καὶ ἀγχινουστάτων πολυαρίθμους σατύρας (*capitoli*) ἁσμάτια κτλ. Τινὲς ἀποδίδουσιν αὐτῷ γελοιογραφικὸν ποίημα, *la Nanea* ἢ «ὁ Πόλεμος» τῶν Νάνων.

ΓΡΑΥ (Θωμᾶς), ἄγγλος ποιητὴς, γεννηθεὶς ἐν Λονδίνῳ τῷ 1716, ἀποθ. τῷ 1771, ἐσπούδασεν ἐν Ἐτῶνι, ἔνθα συνεδέθη μετὰ τοῦ Ὁρατίου Βαλπόλ, εἶτα ἐν *Peter's College* τῆς Κανταβριγίας. Αἱ συμφοραὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἥτις ἠναγκάσθη νὰ διαζευχθῇ τὸν ἄνδρα αὐτῆς, ὁ θάνατος ἑνὸς φίλου καὶ ἡ μετὰ τοῦ Βαλπόλ ῥῆξις, κατά τινα περιήγησιν ἐν Ἰταλίᾳ ἐπέδρασαν ἐπὶ τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ καὶ κατέστησαν αὐτὸν κατηφῆ καὶ σοβαρόν. Ἐδόθη αὐτῷ ἕδρα τῆς ἱστορίας ἐν Κανταβριγίᾳ, ἀλλ' οὐδέποτε κατέλαβεν αὐτήν. Ἡ ἀρίστη ἔκδοσις τῶν ποιήσεων αὐτοῦ εἶναι ἡ τοῦ Ι. Μιλφόρδου, ἐν Λονδίνῳ, 1816, τόμ. 2, εἰς 4ον. Ἐν αὐτῇ διακρίνονται μία ὠδὴ εἰς τὸ «συλλείμιον τῆς Ἐτῶνος», 1747, «Ἐλεγεῖα εἰς νεκραταφεῖον χωρίου», 1759, τὸ ὡραιότατον αὐτοῦ ἔργον, μεταφρασθὲν εἰς γαλλικοὺς

στίχους ὑπὸ τοῦ Ἰωσὴφ Σενιέρου ὁ Fontanes ἀπεμιμήθη αὐτὸ ἐν τῷ *Jour des Morts*. ᾠδαὶ «εἰς τὰς προόδους τῆς ποιήσεως». εἰς τὸ «Ἔαρ». «Ὕμνος εἰς τὴν ἀτυχίαν». Ὁ Γράϋ ἀνῆλθενεἰς τὴν πρώτην τάξιν διὰ τῆς περὶ τὰς ἰδέας πρωτοτυπίας διὰ τῆς χάριτος καὶ τῆς ἐντελοῦς σεμνότητος, τῆς ὀρθοεπείας, τοῦ πλούτου τῆς ἐκφράσεως.

ΓΡΑΥ, Γ ρ α δ ι κ ο ν, *Gradicum*, ἐπαρχ. τῆς Γαλλίας ἐν τῷ νομῷ τοῦ Ἄνω Σῶνος 56 χιλιάμετρ. ΝΔ τῆς Βεσούλ, 48 τῆς Διζῶνος, 40 μακρὰν τῆς Βεσανσῶνος, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Σῶνος. Κάτ. 6,115. Πρωτοδικεῖα καὶ ἐμποροδικεῖα· κολλέγιον, βιβλιοθήκη· φυσικοϊστορικὸν μουσεῖον, στρατῶνες. Ζωηρὸν ἐμπόριον σιτηρῶν, ἀλεύρων, οἴνων, σιδήρων, ξύλων, προϊόντων τῆς Μεσημβρίας. Μεγαλοπρεπὴς ἀλευρόμυλος τοῦ *Tramoy*. Σιδηρόδρομος ἐπὶ τῆς Αὐξόννης, τοῦ Ἁγίου Διζιέρου, καὶ τοῦ Βεσούλ. —Ἡ Γράϋ θεμελιωθεῖσα κατὰ τὸν Ζ' αἰῶνα ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τῆς Ἐλευθέρας Κομητείας καὶ ἦτο πρωτεύουσα τῆς δικαστικῆς περιφερείας τοῦ Ἀμόντου· ἠλώθη ὑπὸ τοῦ Λουδοβίκου ΙΑ', 1474, καὶ ἀνεκυριεύθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν οὓς ἤγεν ὁ Βωδρεὺ τῷ 1477. Ὁ Λουδοβίκος ΙΔ' κατέλαβεν αὐτὴν τῷ 1668, καὶ ἐκρήμνισε τὰ τείχη της.

ΓΡΑΦΕΝΘΑΛ, πόλ. τοῦ δουκάτου τοῦ Σαξωνικοῦ Μεϊνιγγεν, 14 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Σαλφέλδου. Κάτ. 1400. Ἐργοστάσια σιδήρου καὶ χάλυβος.

ΓΡΑΦΕΡΑΘΗ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν Ἐπικρατειῶν ἐν τῇ ἐπαρχ. τοῦ Ῥήνου, 19 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Δυσσελδόρρης. Κάτ. 3,800. Ἐργοστάσια μεταξωτῶν, σιαμικῶν τεχνουργημάτων κλπ.

ΓΡΑΦΙΓΝΥ (Φραγκίσκα «δ' Ἰσεμβούργου δ' Ἀππογκούρ», κυρία δέ), γεννηθεῖσα ἐν Νανσὺ τῷ 1695, ἀποθανοῦσα τῷ 1758, κατήγετο ἀπὸ τοῦ διαβοήτου Καλλόττου· νυμφευθεῖσα βίαιον ἄνδρα, διεζεύχθη ἀπ' αὐτοῦ, συνέζησε μετὰ τῆς δεσποινίδος δὲ Γυίχης, ἥτις ἔμελλε νὰ νυμφευθῇ τὸν δοῦκα Ῥιχελιέα, ἐν ἡλικίᾳ δὲ 40 ἐτῶν, ἠκολούθησεν αὐτῇ εἰς Παρισίους ἔνθα ἀμέσως διεκρίθη ἐπὶ ἀγχινοίᾳ καὶ φιλολογικῇ φιλοκαλίᾳ. Εἶναι συγγραφεὺς τῶν *Lettres péruviennes*, τόμ. 1, 1747 κλπ. Τῷ 1820, ἐδημοσιεύθησαν αὐτῆς ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *Voltaire et Mme Du Chvatelet*, 1 τόμ. εἰς 8ον 20 ἐπιστολαὶ γραφεῖσαι ἐπὶ ἑξαμήνου διαμονῆς ἐν Σιρέῃ καὶ περιέχουσαι περιέργους λεπτομερείας περὶ τοῦ Βολταίρου.

ΓΡΑΧΑΜ (Γεώργιος), θρησκολογοπούλος καὶ μαγνανοποιός, γενν. τῷ 1675 ἐν Ὀρσγίλλῃ Κουμβερλάνδης, ἀποθ. τῷ 1751, εἶναι ἐφευρετὴς τοῦ «κυλίνδρου» τῶν ὡρολογίων. Κάτοχος ἀστρονομικῶν γνώσεων, ἐτελειοποίησε τὰ ἀστρονομικὰ ἐργαλεῖα. Τεκμήρια δὲ τῆς περὶ ταῦτα ὀξυϊότητος αὐτοῦ εἶναι τὸ τεταρτημόριον τοῦ κύκλου ὅπερ κατεσκεύασε διὰ τὸν Ἄλλεϋ, ὁ τομεὺς τοῦ Βράδλεϋ καὶ τὸ πλανητοσκόπιον τοῦ κόμητος δ' Ὀξφέρ.

ΓΡΑΧΑΜ (σὶρ Ἰάκωβος-Ῥοβέρτος-Γεώργιος 2ος βαρονίσκος), περιώνυμος ἄγγλος πολιτικὸς γεννηθεὶς κατ' Ἰούνιον τοῦ 1792, ἐξ ἀρχαίας σκωτικῆς οἰκογενείας, ἐξεπαιδεύθη ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Καντανδριγίας, ὅπερ, τῷ 1834, ἀπένειμεν αὐτῷ τὸ τιμητικὸν πτυχίον τοῦ διδάκτορος τῆς φιλολογίας. Οἰκογενειακῶς ἀνήκων εἰς τὴν συμπολιτευομένην μερίδα, ὑπῆρξεν ἰδιαίτερος γραμματεὺς τοῦ λόρδου Μογγομερὺ, εἶτα τοῦ λόρδου W. Bendick, πρεσβευτῶν παρὰ τῇ αὐλῇ τῆς Σικελίας. Τῷ 1818, κατώρθωσε νὰ τύχῃ τῶν ψήφων τῆς πόλεως Οὐλλ καὶ νὰ σταλῇ ἀντιπρόσωπος εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων. Ἡ ἐκλογὴ αὕτη ὑπὲρ ἧς ἐδαπάνησε 350, 000 φράγκων, παρέσχεν αὐτῷ ἀφορμὴν ὅπως ἐκδώσῃ πρόγραμμα λίαν φιλελεύθερον, ἀπεναντίας τῶν μέχρις ἐκείνου συντηρητικῶν αὐτοῦ ἀρχῶν. Ἐπελθούσης τῆς διαλύσεως τοῦ Κοινοβουλίου ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ σὶρ Ι. Γράχαμ,, ὅστις τὸ προηγούμενον, ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ σὶρ Ι. Κράμπελ δ' Ἀρδιγγλὰς, καὶ ἀπεχώρησε προσωρινῶς τοῦ πολιτικοῦ σταδίου. Μετὰ τρία ἔτη ἐληρονόμησεν τὴν κολοσσαίαν περιουσίαν τοῦ πατρὸς μετὰ τοῦ βαρονικοῦ τίτλου τῷ 1823. Ἐν ταῖς γενικαῖς ἐκλογαῖς τοῦ 1826, ἐξελέγη βουλευτὴς τῆς Καρλίσλης, κατεξανέστη ἰσχυρῶς ἐναντίον τῆς ἀποκλείσεως πολλῶν δικαιωμάτων τῶν καθολικῶν Ἰρλανδῶν καὶ ἠτήσατο σημαντικὰς ἐλαττώσεις ἐπὶ τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Ταὐτοχρόνως δὲ μετεῖχε τοῦ συνασπισμοῦ τῶν δημητριακῶν γράφων τὸ φυλλάδιον «ὁ Σῖτος καὶ ἡ νομισματικὴ κυκλοφορία» 1827. εἰς 8ον. Ἕνεκα τῆς σημαντικῆς θέσεως ἣν κατέλαβεν ἐν τῇ ἀντιπολιτεύσει ἐξελέγη ὑπὸ τοῦ λόρδου Γρέϋ, ὅτε οὗτος ἐπετράπη τὴν μετὰ τῶν φίλων αὐτοῦ συγκρότησιν τοῦ ὑπουργείου πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ὑπουργείου Βελλιγκτῶνος, 1830. Διορισθεὶς πρῶτος λόρδος τοῦ ναυαρχείου ἐσπευσεν ὅπως ἐπενέγκῃ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ναυτικοῦ τὰς μάλλον κατεπειγούσας ἐλαττώσεις (περὶ τὰ 25 ἑκατομμύρια φράγκων), καὶ ὑπῆρξεν εἷς τῶν μάλιστα συντε-

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης Αριστοτέλους (ΑΠΘ)

λεσάντων ὅπως παρασκευάσωσι καὶ ὑπερασπίσωσιν ἐν τῇ Βουλῇ τὸ νομοσχέδιον τῆς κοινοβουλευτικῆς μεταρρυθμίσεως, ὅπερ ἀπὸ τοῦ 1832 διευθύνει τὸ ἐκλογικὸν σύστημα τῆς Ἀγγλίας. Μετὰ δύο ἔτη, ἡ μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ ὑπουργείου γεννηθεῖσα διχογνωμία περὶ τοῦ προτεσταντικοῦ κλήρου τῆς Ἰρλανδίας ἐπήνεγκε τὴν ἀποχώρησιν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ λόρδου Στάνλεϋ, κατ' Ἰούλιον τοῦ 1834.

Παρὰ τὰς ῥητὰς καὶ ἐπανειλημμένας προτάσεις τοῦ λόρδου Μελβούρνου, ὁ σὶρ Ι. Γράχαμ ἀπεποιήθη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ πράγματα καὶ συνηνώθη μετὰ τῆς μερίδος τῶν μετρίων συμπολιτευομένων, οἵτινες ἀγόμενοι ὑπὸ τοῦ σὶρ Ῥοβέρτον Πὴλ, ἐσχημάτισαν τὸν πυρῆνα τῆς συντηριτικῆς μερίδος. Τῷ 1838 κατέλαβεν αὖθις τὴν ἕδραν αὐτοῦ ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς κομητείας τῆς Πεμβρώκης τῇ ὑποστηρίξει τῶν νέων αὐτοῦ συνεταίρων, καὶ ἐδημοσίευσε νέον πολιτικὸν πρόγραμμα ἐν ᾧ ἐκηρύσσετο ἐναντίος πάσης ἐπεκτάσεως τοῦ ἐκλογικοῦ δικαιώματος καὶ ὑπὲρ συντηρήσεως τῆς ἐμπορικῆς καὶ γεωργικῆς προστασίας. Κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1841 εἰσῆλθεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοῦ σὶρ Ῥοβέρτου Πὴλ ὡς ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν καὶ παρὰ τὰ μέχρις ἐκείνου φρονήματα αὐτοῦ, ἰσχυρῶς συνετέλεσεν ὑπὲρ τῆς μεταρρυθμίσεως τῶν διατιμήσεων καὶ τῆς καταργήσεως τοῦ μονοπωλίου τῶν δημητριακῶν.

Κατὰ τὴν βουλευτικὴν περίοδον τοῦ 1844, μέγαν ἐποιήσατο κρότον μία τῶν πράξεων αὐτοῦ, ἥτις πρὸ μικροῦ δεῖν ἐπέφερε τὴν παραίτησίν του. Τῇ προτάσει τοῦ Δουγκόμβ κατηγορήθη ὡς παραδιάσας τὸ ἀπόῤῥητον ἐπιστολῶν τῶν ἀδελφῶν Βανδιέρα τῷ Ματσίνῃ καὶ ἐπενεγκὼν τὸν θάνατον τῶν δύο θυτῶν νέων διὰ τῆς ἀθεμίτου διακοινώσεως τοῦ περιεχομένου τῶν ἐπιστολῶν εἰς τὴν νεαπολιτανικὴν κυβέρνησιν. Ἀνακρίσεως γενομένης ἐπεκυρώθη κατὰ μέγα μέρος ἡ κατηγορία, καὶ ἐν μέσῳ θορυβωδεστάτης συζητήσεως, ὁ ὑπουργὸς ὑρκίσθη εἰπὼν πρὸς ἀπολογίαν ὅ,τι ἐμιμήθη τὸ παράδειγμα τῶν προκατόχων αὐτοῦ, καὶ τοιαύτην ἐκδίκλεισιν δὲν ἠδύνατο ν' ἀρνηθῇ πρὸς φίλον ἡγεμόνα.

Ἀκολουθήσας τῷ σὶρ Ῥοβέρτῳ Πὴλ ἀποχωρήσαντι τῶν δημοσίων πραγμάτων, κατ' Ἰούλιον τοῦ 1846, ὁ σὶρ Ι. Γράχαμ, ἀποκρουόμενος ὑπὸ τῶν συμπολιτευομένων, οἵτινες ἐμανιφέστευσαν κατ' αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀφήματι αὐτοῦ ἐν τῷ περὶ ἐλευθέρας συναλλαγῆς ζητήματι, μέλις ἐξελέγη ἐκ νέου τῷ 1847 ὑπὸ τῆς πόλεως Ῥίπων, τὴν προστασίαν τοῦ λόρδου Γρέϋ. Ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου τὰ φρονήματα αὐτοῦ ὑπέστησαν νέας τροποποιήσεις. Κατὰ δεκέμβριον τοῦ 1852, ἐδέξατο παρὰ τοῦ λόρδου Ἀβερδὴν τὸ χαρτοφυλάκιον τῶν ἀποικιῶν, ὅπερ ἐτήρησε μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ λόρδου Παλμερστῶνος, κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1855, καὶ διὰ τῆς δραστηριότητος αὐτοῦ παρεσκεύασε τὴν συγκρότησιν τῶν ὡραίων στόλων, οἵτινες μετέσχον τῶν ἐνστρατειῶν τῆς Βαλτικῆς καὶ τῆς Μεσογείου. Ὁ σὶρ Ι. Γραχὰμ ἀπέθανεν ἐν Νεθέρδῳ τῇ 25 ὀκτωβρίου 1861.

ΓΡΑΧΑΜ-Σ ΤΟΟΥΝ, *Graham's-Town*, πόλ. τῆς ἀγγλικῆς ἀποικίας τοῦ Εὐέλπιδος ἀκρωτηρίου (ἐπαρχ. Ἀλβάνου), 35 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Βαθούρστης. Κάτ. 1,800. Ἕδρα τοῦ ὑποιδιοιτοῦ τῶν ἀνατολικῶν μερισμάτων.

ΓΡΕΑΒ ἢ ΓΡΗΒ (Ἰωάννης), *Greaves*, ἀγγλιστὶ, *Gravius*, λατινιστὶ ἄγγλος ἀσιανολόγος. γενν. τῷ 1602 ἐν Κολμάρῃ (Ἀμφίρση), ἀπεβίω. τῷ 1652, ἐδίδαξε τὴν γεωμετρίαν ἐν τῇ σχολῇ Γρεσχὰμ ἐν Λονδίνῳ καὶ ἠσχολήθη πολὺ εἰς τὴν ἀστρονομίαν, Τῷ 1637, ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ Πυκὸκ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅθεν μετέβη εἰς Αἴγυπτον ὅπως καταμετρήσῃ τὰς Πυραμίδας. Συλλέξας πολύτιμα χειρόγραφα, γλυπτοὺς λίθους καὶ ἀρχαῖα νομίσματα, ἐπανέκαμψεν εἰς Λονδῖνον, καὶ διωρίσθη καθηγητὴς τῆς ἀστρονομίας ἐν Ὀξωνίᾳ, 1643. Τῷ 1648, ἐπαύθη ὡς βασιλικός. Ἔχομεν αὐτοῦ «Πυραμιδογραφίαν», 1646, εἰς 8ον. *Elementa linguæ persicæ*, 1648, εἰς 4ον πολλὰς μεταφράσεις ἀνατολικῶν ποιημάτων περὶ ἀστρονομίας καὶ γεωγραφίας.—Θωμᾶς GREAVES, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, διδάκτωρ τῆς θεολογίας, ἀποθ. τῷ 1676, ἔδωκεν ἐν τῇ πολυγλώττῳ τοῦ Οὐάλτωνος, σημειώσεις εἰς τὴν περσικὴν μετάφρασιν τῆς Πεντατεύχου καὶ τῶν Εὐαγγελίων. Εἶναι δὲ περιζήτητος μέχρι τοῦ νῦν ἡ διατριβὴ αὐτοῦ *de Linguae arabicae utilitate et praestantia*, ἐν Ὀξωνίᾳ, 1737, εἰς 4ον.

ΓΡΕΒΑΝ, ὄνομα δύο ἀδελφῶν περιωνύμων παρὰ τοῖς ποιηταῖς τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, καὶ γεννηθέντων ἐν Κομπιέννῃ· ὁ μὲν εἷς, ὀνόματι Σίμων, ἦτο μοναχὸς ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Ἁγίου Ῥικουιέρου ἐν Ποντιέ, ὁ δ' ἕτερος, ὀνόματι Ἀρνούλ, ἱερεὺς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Μάνς.

ΓΡΕΒΒ (Νεημίας), ἄγγλος ἰατρὸς καὶ φυσιολόγος, γενν. ἐν Κοβεντρῇ περὶ τὸ 1628, ἀποθ. τῷ 1711, μετῆλθε τὴν ἰατρικὴν ἐν Λονδίνῳ, καὶ ἐξελέγη μέλος τοῦ Βασιλικοῦ Συλλόγου τῷ 1671. Ἔχομεν αὐτοῦ βαθεῖαν μελέτην τῆς φυσιολογίας τῶν φυτῶν.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΓΡΕΒΕΝΑ, Γρεββενὰ ἢ Γρίββαινα, ἐπαρχία καὶ πόλις μακεδονική, ἔχουσα θρόνον μητροπολίτου τοῦ ογ' βαθμοῦ, καλουμένου Γρεββενῶν. Ἡ πόλις οἰκεῖται ὑπὸ 250 περίπου οἰκογενειῶν, ἐν αἷς καὶ ὀθωμανοὶ ἑλληνικῆς φυλῆς, διοικεῖται δὲ ὑπὸ διοικητοῦ ὑπαγομένου εἰς τὴν Σατραπείαν τῆς Ἠπείρου. Ἐπὶ Μελετίου ἐκαλεῖτο «Αὐλαῖς». Σώζονται περὶ αὐτὴν ἱκανὰ ἐρείπια κυκλώπεια.

ΓΡΕΒΕΝΜΑΧΕΡΝ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ὁλλανδίας (Λουξεμβούργου), ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Μωσέλλα. 20 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Λουξεμβούργου, Κάτ. 2,500. Ἐμπόριον σιτηρῶν καὶ κτηνῶν. Κατασκευὴ παιγνιοχάρτων.

ΓΡΕΒΙΣ (Πλατεῖα τῆς) ἴδ. ΠΑΡΙΣΙΟΙ.

ΓΡΕΒΙΝΟΣ (Ἰάκωβος), ποιητὴς καὶ ἰατρός, γενν. ἐν Κλερμόντῃ (Ὀάζῃ) τῷ 1540, ἀποθ. τῷ 1570, ἔλαβε τὰ μαθήματα τοῦ Muret καὶ τὰς συμβουλὰς τοῦ Ronsard, καὶ ἠκολούθησεν εἰς Πεδεμόντιον τὴν Μαργαρίταν τῆς Σαβοΐας. Τὸ «Θέατρον» καὶ αἱ «Ποιήσεις» αὐτοῦ, ἐν Παρισίοις, 1562, εἰς 8ον, ᾠδοκίμησαν. Μετέφρασεν ἐκ τῆς ἑλληνικῆς τὸν «Νίκανδρον», καὶ τὰ περὶ Γάμου τοῦ Πλουτάρχου. Ὁ La Harpe τίθησιν αὐτὸν ὡς δραματικὸν ποιητήν, ὑπεράνω τοῦ Godelle.

ΓΡΕΓΟΡΥ (Ἰάκωβος), σκῶτος μαθηματικός, γενν. τῷ 1636 ἐν Νέᾳ Ἀβερδήνῃ, ἀποθαν. τῷ 1675, καθηγητὴς ἐν Ἁγίῳ Ἀνδρέᾳ. Ἐν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ *Execitationes geometricae*, ἐν Παδούῃ, 1666, εἰς 4ον, ἀποδείκνυσι τὸν τετραγωνισμὸν τῆς ὑπερβολῆς, δοθέντα ὑπὸ τοῦ Μερκάτωρος. Ἐν ἑτέρῳ συγγράμματι, *Vera circuli et hyberbola quadratura*, ἐν Παδούῃ, 1667, εἰς 4ον, ἀντί, ὡς ἐκ τοῦ τίτλου φαίνεται, νὰ δώσῃ τὸν ἀπόλυτον τετραγωνισμὸν τῆς ὑπερβολῆς καὶ τοῦ κύκλου, ἀποδείκνυσιν ὅτι ὁ τετραγωνισμὸς οὗτος εἶναι ἀδύνατος καὶ μόνον κατὰ προσέγγισιν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ. Τῷ 1668, ἐτύπωσε προσέτι, ἐν Παδούῃ, *Geometricae pars universalis*, πόνημα περιέχον περίεργα θεωρήματα γλαφυρῶς ἐκτιθέμενα. Ὁ Γρέγορυ ὡρίσθη ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν ὡς εἷς τῶν σοφῶν ξένων, οἵτινες ἦσαν οἱ μᾶλλιστα ἀντάξιοι τῶν εὐεργεσιῶν τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', ἀλλ' ἀπεποιήθη αὐτὰς μετριοφρόνως.

Γρέγορυ (Δαυΐδ), ἀνεψιὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Ἀβερδήνῃ τῷ 1661, ἀποθ. τῷ 1708, ἐδίδαξε τὰ μαθηματικὰ ἐν Ἐδιμβούργῳ, καὶ τὴν ἀστρονομίαν ἐν Ὀξωνίᾳ. Τὰ κυριώτερα ὑπ' αὐτοῦ γραφέντα εἶναι *Exercitatio geometrica de dimensione figurarum*, ἐν Ἐδιμβούργῳ, 1684, εἰς 4ον· *Catoptricae et dioptricae sphericae elementa*, ἐν Ὀξωνίᾳ, 1695, εἰς 8ον, σύγγραμμα πολλοῦ λόγου ἄξιον· ἡ λατινικὴ μετάφρασις τῆς περὶ σελήνης θεωρίας τοῦ Νεύτωνος, ἐν Λονδίνῳ, 1702, εἰς φύλλ. ἀστρονομικὴ πραγματεία ἥτις ἐπὶ πολὺ ἦτον ἡ ἀρίστη καὶ πληρεστάτη τοῦ εἴδους της. Ἐδημοσίευσε πρὸς τούτοις ἐξαίρετον ἑλληνολατινικὴν ἔκδοσιν τοῦ Εὐκλείδου, καὶ κατεχώρησε πολυαρίθμους διατριβὰς ἐν ταῖς «Φιλοσοφικαῖς συναλλαγαῖς.»

Γρέγορυ (Ἰωάννης), σκῶτος ἰατρός, ἔγγονος τοῦ Ἰακώβου Γρέγορυ, γενν. ἐν Ἀβερδήνῃ τῷ 1724, ἀποθ. τῷ 1773, πρῶτος ἰατρὸς τοῦ βασιλέως διὰ τὴν Σκωτίαν τῷ 1766, καὶ καθηγητὴς τῆς πρακτικῆς ἰατρικῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Ἐδιμβούργου, κατέλιπε διάφορα ἰατρικὰ συγγράμματα καὶ τὸ εἰς τὴν γαλλικὴν μεταφρασθὲν ἀξιόλογον πόνημα *Observations sur les devoirs et la profession du médecin*, 1771, εἰς 8ον. Τὰ «Ἅπαντα» τοῦ Γρέγορυ ἐδημοσιεύθησαν ἐν Ἐδιμβούργῳ, 1788, τόμ. 4, εἰς 8ον.

Γρέγορυ (Ἰάκωβος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Ἀβερδήνῃ τῷ 1753, ἀποθαν. τῷ 1821, διάδοχος τοῦ Κοῦλλεν ἐν τῇ ἕδρᾳ τῆς ἰατρικῆς τοῦ Ἐδιμβούργου τῷ 1790, ἀνταποκριτὴς τοῦ Πανακαδημίου τῆς Γαλλίας κατέλιπε *Dissertatio de morbis caeli theoricae*, ἐν Ἐδιμβούργῳ, 1776, τόμ. 2, εἰς 12ον. *Cullen's first lines of the pratice of physic*, τόμ. 2, εἰς 8ον, πόνημα ὀκτάκις ἐκδοθέν.

Γρέγορυ (Γεώργιος), ἄγγλος θεολόγος καὶ φιλόλογος, γενν. τῷ 1754 ἐν Ἐδερνίκῃ (Ἰρλανδίᾳ), ἀποθ. τῷ 1808, ἐσπούδασεν εὐδοκίμως ἐν Ἐδιμβούργῳ, διωρίσθη τῷ 1778 ἱερεὺς ἐν Λιδερπούλῃ, εἶτα ἐν Λονδίνῳ τῷ 1782, ἐβοήθησε τῷ Βακεφιέλδῳ, Ῥοσκόῃ καὶ Οὐλβερφόρσῃ ὅπως προσβάλωσι τὴν σωματεμπορίαν. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν συντακτῶν τοῦ *Annual register*. Ἔχομεν αὐτοῦ πολλὰ συγγράμματα, ἐξ ὧν σημειοῦμεν τὸ «Δικτικὸν τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν».

ΓΡΕΔΟΣ (Σιέρρα δὶ), ὄλυσις ὀρέων ἐν Ἱσπανίᾳ (Καστιλλίᾳ), χωρίζουσα τὸ λεκανοπέδιον τοῦ Δούρου ἀπὸ τοῦ λεκανοπεδίου τοῦ Τάγου, μεταξὺ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Σαλαμάγκας καὶ τῆς Ἀβίλας ἀφ' ἑνὸς, τῆς Κασερὶς καὶ τῆς Τολέδης ἀφ' ἑτέρου. Διευθύνεται ἀπ' Α πρὸς Δ. Μῆκος 90 χιλιάμ. Ἀκροτάτη κορυφὴ 3,216 μέτρ. ὕψος.

ΓΡΕΙΖ, πρωτ. πόλ. τοῦ περιγκηπάτου τῆς Ἰουγοσλαβίας, 90 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Δουβλάνας, ἐπὶ τῆς

δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἔλστερ-Βλὰγκ (Λευκοῦ ποταμοῦ). Κάτοικοι 10,000. Πύργος τοῦ ἡγεμόνος μεθ' ὡραίου παραδείσου· δημαρχεῖον· πολλὰ ὑφαντήρια. Τερπνὰ περίχωρα.

ΓΡΕΙΦΦΕΓΧΑΓΕΝ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν ἐπικρατειῶν (Πομερανία), 19 χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ Στεττίνου, ἐπὶ τοῦ 'Ρεγελίτση· κάτ. 5,000. Ἀγροτικὴ βιομηχανία.

ΓΡΕΙΦΦΕΜΒΕΡΓΗ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν ἐπικρατειῶν (Πομερανία), 66 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Στεττίνου, ἐπὶ τοῦ 'Ρίγα. Κάτ. 2,700. Φημιζόμενα λινᾶ, ἐριοῦχα, πτίλοι καὶ σάγαι. §—, πόλις τῶν πρωσσικῶν ἐπικρατειῶν (Σιλεσία), 53 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Λιεγνίτσης, ἐπὶ τοῦ Queis. Κάτ. 2,600. Ἐμπόριον νημάτων, κλπ.

ΓΡΕΙΦΦΣΟΥΑΛΔ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν ἐπικρατειῶν (Πομερανία), ἐξαίρετος λιμὴν ἐπὶ τοῦ 'Ρὶκ, 16 χιλιάμ. μακρὰν τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης, καὶ 28 ΝΑ τῆς Στραλσούνδης, ἐπὶ τῆς 54ο 15' 4" Β πλ., καὶ 14ο 35' 25" Α μήκ. Κάτ. 13,800. Πρωτ. τῆς διοικήσεως· ἐφετεῖον· περίβλεπτον πανεπιστήμιον, θεμελιωθὲν τῷ 1456, μετὰ φυσικοϊστορικῶν συλλογῶν, βιβλιοθήκης καὶ βοτανικοῦ κήπου. Κατασκευὴ καρφίδων, βύρσης, σάπωνος, καπνῶν· διυλιστήριον ἅλατος. Θεμελιωθεῖσα τῷ 1233, ἀνεστατικὴ πόλις ἐμπορικωτάτη ἀπὸ τοῦ 1270, διετήρησε τὴν σημαντικότητα αὐτῆς μέχρι τοῦ Τριακονταετοῦς πολέμου, ὑπέστη πολλὰ ἐπὶ τούτου δεινὰ καὶ ἔδαινε πάντοτε πρὸς τὴν παρακμήν. Ἡ ἐν Βεσφαλίᾳ συνθήκη παρεχώρησεν αὐτὴν τῇ Σουηδίᾳ· ἡ δὲ Πρωσσία ἐκτήσατο αὐτὴν τῷ 1816.

ΓΡΕΝΑΔΑ, Ἱσπανιστὶ *Granada*, πόλ. τῆς Ἱσπανίας ἐν Ἀνδαλουσίᾳ, πρωτ. τῆς ὁμωνύμου γενικῆς διοικήσεως καὶ ἐπαρχίας, κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ Ζενὶλ καὶ τοῦ Δέρρου, ἐν μέσῳ εὐρείας καὶ γονίμου πεδιάδος, 424 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Μαδρίτης, 141 ΝΑ τῆς Κορδούης. Κάτ. 100 χιλ. 678. Ἀρχιεπισκοπὴ· ἐφετεῖον. Πανεπιστήμιον. Βασιλικὸν ἐργοστάσιον πυριτίδος καὶ νίτρου. Θέας ἄξια ἐν αὐτῇ εἶναι, ὡραιοτάτη μητρόπολις, περιέχουσα τοὺς τάφους Φερδινάνδου τοῦ Καθολικοῦ καὶ τῆς Ἰσαβέλλας· τὸ μέγαρον τῆς Ἀρχιγραμματείας· τὰ μοναστήρια τῆς Σάντα Κρούζης καὶ τῶν Ἱερωνυμιτῶν· ἡ «Ἀλάμβρα» καὶ ἡ «Γενεραλίφη». Ἡ πόλις αὕτη, θεμελιωθεῖσα κατὰ τὸν Γον αἰῶνα παρὰ τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας «Ἰλιβερίδος», ἀπετέλεσε κατ' ἀρχὰς μέρος τοῦ μουσουλμανικοῦ βασιλείου τῆς Κορδούης, καὶ ἀπὸ τοῦ 1234 μέχρι τοῦ 1492 ἦτο πρωτεύουσα ἰδιαιτέρου βασιλείου περιέχοντος 3 ἑκατομμύρια κατοίκων, 32 πόλεις πρώτης τάξεως, καὶ 97 δευτέρας. Τὸ βασίλειον τοῦτο ὑποτελὲς εἰς τὴν Καστιλλίαν τῷ 1245, ἠλευθερώθη κατόπιν ἕνεκα τῶν δεινοπαθειῶν τῶν νικητῶν αὐτοῦ, ἐκ νέου δὲ περιωρίσθη ἐντὸς στενῶν ὁρίων ὅτε ὁ Φερδινάνδος καὶ ἡ Ἰσαβέλλα κατέλυσαν αὐτό. Ἡ Γρενάδα ἐφρουρεῖτο τότε ὑπὸ τειχῶν φερόντων 1030 πύργους, καὶ ἠρίθμει 400,000 κατ. Ἡ μεταξουργία ἦτον αὐτόθι ἀξιολογωτάτη. Μετὰ τὴν ἱσπανικὴν κατάκτησιν καὶ τὴν ἐξέλασιν τῶν Μαύρων τῷ 1609, ἀπώλεσε τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν αὐτῆς, ἅτινα ἄρχονται ἀναλαμβάνοντα· ἔχει δὲ μεταξουργεῖα τινὰ καὶ ἐργοστάσια ἐριούχων, ἐξάγει ὀλίους, ἔλαια, κάνναβι, κλπ. Οἱ ἀρχαῖοι ἡγεμόνες αὐτῆς καθωράϊσαν τὴν πόλιν διὰ κρηνῶν, πλατειῶν καὶ μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομῶν, αἵτινες δσημέραι καταστρέφονται ἕνεκα τῆς ἀμελείας τῶν Ἱσπανῶν. Ἐν Γρενάδᾳ, ὑπεγράφη μυστικὴ συνθήκη, τῇ 11 νοεμβρίου 1500, μεταξὺ Φερδινάνδου τοῦ Καθολικοῦ καὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΒ', βασιλέως τῆς Γαλλίας, πρὸς διαμελισμὸν τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως.

ΓΡΕΝΑΔΑ, νῆσος τοῦ Ἀτλαντικοῦ, μία τῶν μικρῶν Ἀντιλλῶν (ἀγγλικαὶ Ἀντίλλαι), 144 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Τριάδος, 108 ΝΔ τοῦ Ἁγίου Βικεντίου, ἐπὶ τῆς 11ο 58'—12· 14 Β πλ· 63ο 40'—64ο 55 Δ μήκ. Κάτ. 32,705. Πρωτεύουσα «Ἅγιος Γεώργιος» ἢ «Γεωργετόβνη», ἐπὶ τῆς Δ ἀκτῆς. Κλίμα νοσῶδες. Γῆ εὐφορωτάτη· σάκχαρι, καφὲς, κακάον, καπνὰ, βάμβαξ, ἰνδικὸν, κτλ. Πρὸς τὰ ΒΑ κεῖται τὸ μικρὸν σύμπλεγμα τῶν Γρεναδίλλων, ὅπερ σχηματίζει μετὰ τῆς Γρενάδας ἀποικιακὴν κυβέρνησιν. Ὁ Χριστόφορος Κολόμβος ἀνεκάλυψε, τῷ 1498, τὴν νῆσον ταύτην κατοικουμένην ὑπὸ τῶν Καραΐβων. Οἱ Γάλλοι ἐκυρίευσαν αὐτὴν παρὰ τῶν Ἱσπανῶν τῷ 1650, οἱ δὲ Ἄγγλοι παρὰ τῶν Γάλλων τῷ 1762. Πλησίον αὐτῆς, ὁ κόμης δ' Ἐσταίγ ἐνίκησεν ἐν ναυμαχίᾳ τοὺς Ἄγγλους τῷ 1779. Διὰ τῆς ἐν Βερσαλλίαις συνθήκης κατεκυρώθη ἡ νῆσος τοῖς Ἄγγλοις τῷ 1783.

Γρενάδα (Νέα), Δημοκρατία τῆς Ν Ἀμερικῆς, ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Κολομβίᾳ, πρωτ. «Σάντα-Φὲ δὲ Βογότα», μεταξὺ τῆς δημοκρατίας τῆς Βενεζουέλας καὶ τῆς θαλάσσης τῶν Ἀντιλλῶν πρὸς Β, τῆς δημοκρατίας τοῦ Ἰσημερινοῦ καὶ τῆς Βραζιλίας πρὸς Ν, τῆς Βραζιλίας καὶ τῆς Βενεζουέλας πρὸς Α. Ἐπιφ. 1,207,000 τετραγωνικῶν χιλιαμέτρ. Πληθ. 2,819, 614 κατ., ὧν 2,137,932 λευκοί, 554,682 ἀφρικανοί, ἰνδοὶ καὶ λευκοὶ μιγάδες, 126,000 ἄγριοι Ἰνδοί. Ἡ χώρα

διατέμνεται ὑπὸ τῶν διακλαδώσεων τῶν Ἀνδέων, ἐν αἷς καὶ ἡ Ἁλυσις τοῦ Κουνδίνου, οὗ ὁ πρηὼν τοῦ Τολίμα ἀνέρχεται εἰς ὕψος 5,584 μέτρ. καὶ τῆς «Σιέρρας δὲ Σάντα Μάρτα», ἐν ᾗ τὸ Πικάσον καὶ ἡ Ὀρκέτα φαίνονται ὑψούμενα ἄνω τῶν 5,800 μέτρ. Ἐν μέρει καλυπτομένη ὑπὸ παρθένων δασῶν βριθόντων πολυτίμων δένδρων, καὶ ἐν αἷς πλανῶνται εἰσέτι ἰθαγενεῖς φυλαὶ εἶναι εὔφορος εἰς σιτηρὰ, γαιώμηλα, ἀραβόσιτον, ὀρύζιον, καπνὰ, βάμβακα, σακχαροκάλαμον, κακάον, φυτὰ τῶν τροπικῶν, ἰατρικὰ βότανα (κιγκίναν, σαλσαπαρίλλιαν, κτλ.). Μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου, λευκοχρύσου, μάλιστα ἐν Σόκῳ· μεταλλεῖα σμαράγδων ἐν Μούζῃ, πλησίον τοῦ Βογότα. Ἐν τῷ βασιλείῳ τῶν ζώων διακρίνονται ὁ λεόπαρδος, ὁ αἰλουρόπαρδος, ὁ τάπειρος, Βικούνα, ἡ ἀλπάκα, ὁ λάμας, ὁ ἡμίονος καὶ ὁ βοῦς. Οἱ κυριώτεροι ποταμοὶ εἶναι· ὁ Σάγρης, ὁ Ἄτρατος, ὁ Μαγδαλένας καὶ οἱ παραπόταμοι αὐτοῦ Καύκας καὶ Βογότας, ὁ Ὀρενόκος, [οἵτινες ἐκβάλλουσιν εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν, καὶ ὁ Σὰν Ζουὰν, ἐκβάλλων εἰς τὸν μέγαν ὠκεανόν. Ἡ Νέα Γρενάδα, ἥτις περιλαμβάνει τὴν ὁμώνυμον ἀρχαίαν ἱσπανικὴν ἀντιβασιλείαν, ἐσχηματίσθη, τῷ 1831, ἐκ τῆς δημοκρατίας τῆς Κολομβίας, ἥτις ἔλαβε ὅ νομοὺς, τὸν Κουνδιναμάρκαν, τὸν Ἰσθμὸν, τὸν Βουάκαν, Καῦκαν καὶ Μαγδαλέναν, εἰς ὕστερον προσετέθησαν οἱ τοῦ Ἀντιοκείας καὶ τοῦ Γουανέντα καὶ αἱ χῶραι τοῦ Γοαγίρα καὶ τοῦ Μοκόα. Ἡ δημοκρατία αὕτη διήρκεσεν 27 ἔτη ἐν μέσῳ διηνεκῶν ἐπαναστάσεων· τῷ δὲ 1858 μετετράπη εἰς «γρεναδικὴν Ὁμοσπονδίαν», συγκειμένην ἐξ ὀκτὼ Πολιτειῶν. «Παναμᾶς», πρωτ. Παναμά· «Βολίβαρ», πρωτ. Καρθαγένη· «Μαγδαλένα», πρωτ. Σάντα Βάρβα· «Σανταντὲρ», πρωτ. Παμπλόνα· «Ἀντιόκεια», πρωτ. Μεδελλίνον· «Βουάκα», πρωτ. Τοῦντζα· «Κουνδιναμάρκα», πρωτ. Σάντα Φὲ δὲ Βογότα. «Καῦκα», πρωτ. Ποπαγιάν. Αἱ πολιτεῖαι αὗται εἶναι ἀνεξάρτητοι ἐν τῇ ἐσωτερικῇ αὐτῶν διοικήσει, ἐκάστης τούτων ἐχούσης ἴδιον διοικητὴν καὶ ἰδίαν νομοθεσίαν. Ὁμοσπονδιακὴ κυβέρνησις ἐδρεύει ἐν Βογότᾳ, συγκειμένη ἐξ ἑνὸς προέδρου ἐκλεγομένου ὑπὸ τοῦ ἔθνους ἐπὶ τετραετίαν, καὶ συνεδρίου ἐκλεγομένου ὑπὸ τῶν Πολιτειῶν ἐπὶ διετίαν, διαιρεῖται δὲ εἰς γερουσίαν ἐξ 24 μελῶν καὶ βουλὴν ἀντιπροσώπων ἐκ 38 μελῶν. Παρὰ τῷ προέδρῳ συνεργάζονται τρεῖς ὑπουργοὶ, ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν, τῶν ἐξωτερικῶν καὶ τῶν οἰκονομικῶν. Ὑπάρχει ἐν ἀνώτατον δικαστήριον ἀποτελούμενον ἐκ τριῶν μελῶν καὶ ὑπὸ γενικοῦ εἰσαγγελέως ἐκλεγομένων ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐπὶ τετραετίαν. Θρησκεία ἐπικρατοῦσα ἡ καθολική· ὁ ἀνώτερος κλῆρος ἀριθμεῖ ἕνα ἀρχιεπίσκοπον καὶ ἓξ ἐπισκόπους. Ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τῆς ὁμοσπονδιακῆς κυβερνήσεως ἀνέρχεται εἰς 11 ἑκατομμ. φρ. ὁ δὲ τῶν ἐσόδων εἰς 5,500,000· τὸ δημόσιον χρέος συμποσοῦται εἰς 216,000,000. Ἐν τῇ ὁμοσπονδίᾳ ταύτῃ ὁ ἐμφύλιος πόλεμος εἶναι σχεδὸν διηνεκής.

Γρενάδα ἐπὶ Γαρούνα, πρωτ. δήμου τῆς Γαλλίας (Ἄνω Γαρούνας), 25 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Τολώσσης, κατὰ τὴν συρροὴν τοῦ Σαύου καὶ τοῦ Γαρούνα. Κάτ. 2,727. Ἐμπόριον σιτηρῶν.

Γρενάδας (Γενικὴ διοίκησις τῆς), στρατιωτικὴ διαίρεσις τῆς Ἱσπανίας πρὸς Ν, μεταξὺ τῶν τῆς Ἀνδαλουσίας πρὸς Β καὶ Α, τῆς Βαλεντίας, πρὸς Α, καὶ τῆς Μεσογείου πρὸς Ν. Κάτ. 1,208,990. Διαιρεῖται εἰς 3 ἐπαρχίας, Μαλάγαν, πρὸς Δ, Γρενάδαν ἐν τῷ κέντρῳ, Ἀλμερίαν πρὸς Α.

Γρενάδας (Ἐπαρχία τῆς), διοικητικὴ διαίρεσις τοῦ βασιλείου τῆς Ἱσπανίας, μεταξὺ τῆς γενικῆς διοικήσεως τῆς Ἀνδαλουσίας πρὸς Β καὶ πρὸς Δ, τῆς Βαλεντίας πρὸς Α, καὶ τῆς Μεσογείου πρὸς Ν. Κάτ. 441,917. Γῆ ὀρεινὴ διατεμνομένη ὑπὸ τῆς Σιέρρα Νεβάδα καὶ τῶν Ἀλπουγιαρείων ὀρέων, ἀρδευομένη ὑπὸ τοῦ Ζενίλ, ἔχουσα τὸ τερπνότατον κλίμα καὶ εὔφορος εἰς ἐλαίας, λεμονέας, πορτοκαλέας καὶ σακχαροκάλαμα. Ἐπιφ. 12,528 τετραγ. χιλιαμ.

ΓΡΕΝΑΔΙΔΑΙ ἢ ΓΡΕΝΑΔΙΝΑΙ, μικρὸν σύμπλεγμα νήσων τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ (Μικραὶ Ἀντίλλαι), μεταξὺ τοῦ Ἁγίου Βικεντίου καὶ τῆς Γρενάδας, ἐπὶ τῆς 12ο 14—13ο 5' Β πλ., καὶ 63ο 30' — 64ο Δ μήκ. Κάτ. 3,000. κυριωτέρα εἶναι ἡ Καριακοῦ. Ἀνήκουσι τοῖς Ἄγγλοις ἀπὸ τοῦ 1763.

ΓΡΕΝΕΛΛΗ, ἀρχ. πολίχ. τοῦ νομοῦ τοῦ Σηκουάνα, πρὸς Δ καὶ ὑπὸ τὰ τείχη τῶν Παρισίων. Κάτ. 14,863. Θέατρον, κτλ.

Γρενέλλης (Φρέαρ τῆς). Ἀρτεσιανὸν φρέαρ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ κρεωσφαγείου τῆς Γρενέλλης. Τὸ ἀπόλυτον αὐτοῦ βάθος εἶναι 547 μέτρων καὶ 510 κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.

ΓΡΕΝΟΒΛΗ, Γρατιανόπολις, πρωτ. τοῦ νομοῦ τοῦ Ἰσάρου, ἄλλοτε τῆς ἐπαρχίας τοῦ Δελφινάτου, 538 χιλιάμ. ΝΑ τῶν Παρισίων, ἐπὶ τοῦ Ἰσάρου, κατὰ τὸ μέρος ἔνθα δίχνεται τὰ ὕδατα τοῦ Δρᾶκ, ἐπὶ τῆς 45ο 11' 12'' Β πλάτ., καὶ 3ο 23' 36'' Α μήκ. Κάτ. 26,960. Πρώτης τάξεως φρούριον. Ἐπισκοπὴ ὑπαγομένη τὴν

τῆς Λυῶνος, δικαστήρια, ἐμποροδικεῖα. Πανεπιστημιακὴ Ἀκαδημία· λύκειον, βιβλιοθήκη, πινακοθήκη, βοτανικὸς κῆπος. Ὑπὸ τὰ τείχη αὐτῆς ἡττήθησαν οἱ Λομβαρδοί, τῷ 470, οἱ Σαρρακηνοί. Οἱ Οὔγγροι ἐκυρίευσαν αὐτὴν τῷ 954, καὶ ἐδιώχθησαν ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου. Περὶ τὸ 1369 ἐγκαθιδρύθη αὐτόθι ἱεροδικεῖον. Τὸ πανεπιστήμιον θεμελιωθὲν τῷ 1339 ἠνώθη μετὰ τοῦ ἐν Βαλεντίᾳ τῷ 1565. Τῷ 1815, ἡ Γρενόβλη πρώτη ἐκ τῶν μεγάλων πόλεων ἀνέῳξε τὰς πύλας τῷ Αὐτοκράτορι Ναπολέοντι Α', ἐπανερχομένῳ ἐκ τῆς νήσου Ἔλβας.

ΓΡΕΣΙΒΩΔΑΝ ἢ ΓΡΑΙΣΙΒΩΔΑΝ, *Gratianopolitanus pagus*, ἀρχ. χώρα τῆς Γαλλίας (ἄνω Δελφινάτον), πρωτ. Γρενόβλη.

ΓΡΕΣΣΕ (Ἰωάννης-Βαπτιστὴς-Λουδοβῖκος), γάλλος ποιητής, γεννηθεὶς ἐν Ἀμιένῃ τῷ 1709, ἀποθ. τῷ 1777, εἰσῆλθεν εἰς τὸ τάγμα τῶν Ἰησουϊτῶν ἐν ἡλικίᾳ ἐκκαίδεκα ἐτῶν. Εἰκοσιτετραέτης ἐδημοσίευσε τὸ ποιημάτιον *Vert-Vert*, εἰς 4 ᾄσματα, ἀριστούργημα χάριτος καὶ εὐτραπελίας, πολύκροτον καταστάν, ἐν ᾧ ψάλλει διὰ δεκακισχιλίων στίχων τὰ συμβάντα ψιττακοῦ· εἶτα ἔδωκεν εἰς φῶς ἕτερα ποιήματα, ὧν τὸ ἄριστον εἶναι *la Chartreuse*. Ὁ Γρεσσὲ, λέγει ὁ Βιλλεμαὶν, ὑπῆρξε ποιητὴς, ἐπὶ βραχὺν χρόνον, εἶναι ἀληθὲς, καὶ ἐπὶ ὀλίγων θεμάτων, ἀλλ' ἦτον ἀρκούντως ποιητὴς, διότι θὰ ζήσῃ αἰωνίως». Σημειωτέον ὅτι ὁ Γρεσσὲ εἰς εὐθυμίαν σχολὴν ἀνήκων εἶναι πρωτότυπος. Τὸ ποίημα αὐτοῦ *Vert-Vert* μετεφράσθη, ἰταλιστὶ, γερμανιστὶ, καὶ πορτογαλιστί. Ἴδ. De Cayrol, *Essai sur la vie et les ouvrages de Gresset*, 1845.

ΓΡΕΣΧΑΜ (Σὶρ Θωμᾶς), πλούσιος πολίτης τοῦ Λονδίνου, γεννηθεὶς τῷ 1519, ἀποθαν. τῷ 1579, ἐπονομασθεὶς ὁ «βασιλικὸς ἔμπορος» ἀντὶ μεγάλων ἐκδουλεύσεων ἃς ἀπέτεινεν Ἐδουάρδῳ ΣΤ' καὶ μάλιστα τῇ Ἐλισάβετ, ἣν ἔδωκε παρ' αὐτῆς δίπλωμα βαρόνου, ἐδικαίωσεν αὐτῇ ὅπως συνομολογήσῃ δάνεια ἐν Ἀγγλίᾳ, καὶ συνίστησε τὴν τράπεζαν τοῦ Λονδίνου, καθὼς καὶ τὴν ὁμώνυμον αὐτοῦ σχολήν.

ΓΡΕΤΝΑ-ΓΡΗΝ (*GRETNA GREEN*), ἐν τῇ σκωτικῇ *Grailney*, χωρίον τῆς Σκωτίας (Δουμφρίκ), ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Ἀγγλίας, πλησίον τῆς Σάρκ, 16 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Καρλίλης, 40 ΝΑ τῆς Δουμφρίας· κάτ. 1,950. Εἶναι περίφημον ἕνεκα τῶν ἐν αὐτῇ συναπτομένων κεκρυμμένων γάμων. Οἱ μελλόνυμφοι ἐμφανίζονται μετὰ μαρτύρων μαρτυρούντων ὅτι οἱ ἐμφανιζόμενοι εἶναι ἀνδρόγυνοι (διότι ὁ σκωτικὸς νόμος ἀναγνωρίζει ὅτι ὑπάρχει γάμος, ἂν προϋπῆρξε συνοίκησις), ἐνώπιον λειτουργοῦντος ἱερέως (ἤτοι τυχοδιώκτου τινὸς), ὅστις πρὸς τοῦτο ὑπογράφει πιστοποιητικὸν μετὰ δύο μαρτύρων. Ἐνίοτε ἀναγινώσκεται ἡ ἀγγλικὴ τοῦ γάμου ἱεροτελεστία. Τοιαῦτα συνοικέσια συνάπτονται κατ' ἔτος περὶ τὰ τετρακόσια. Τελοῦνται δὲ καὶ ἀλλαχοῦ τοῦ αὐτοῦ εἴδους γάμοι, ἤτοι ἐν Σπριγγφιέλδῃ, Ἄννᾳ, Κολδστρὴμ καὶ καθ' ὅλα τὰ σύνορα. Δὲν ὑπάρχει μάλιστα ἀνάγκη ψευδοῦς ἱερέως, ἀλλὰ μόνον ἁπλῆς δηλώσεως ἐνώπιον μαρτύρων. Πολλάκις λόρδοι καγκελάριοι κατέφυγον εἰς Γρέτνα Γρήν. Αὐτόθι ἐνυμφεύθη, τῷ 1836, ἡ Πηνελόπη Σμίθ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Σικελίας, Καρόλου Φερδινάνδου δὲ Βουρβόνου. Ἀλλὰ τὰ ἐκ τοιούτων γάμων τέκνα δὲν εἶναι νόμιμα ἐν Ἀγγλίᾳ, οὔτε ἔχουσι κληρονομικὰ δικαιώματα. Τὸ ἔθιμον τοῦτο ἤρξατο ἐν Γρέτνᾳ-Γρὴν πρὸ ἑνὸς περίπου αἰῶνος. Ἕκαστον ξενοδοχεῖον ἔχει τὸν ἱερέα αὐτοῦ διὰ τοὺς γάμους, ὁ δὲ διαγωνισμὸς ἠλάττωσε τὰς τιμὰς μέχρι πέντε ἢ ἓξ φράγκων.

ΓΡΕΤΡΥ (Ἀνδρέας-Ἐρνέστης-Modeste), περιώνυμος μουσουργὸς, γενν. ἐν Λιέγῃ τῇ 11 φεβρουαρίου 1741, ἀποθ. τῇ 24 σεπτεμβρίου 1813. Ἐν ἡλικίᾳ ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν, μετέβη εἰς Ῥώμην, ἔνθα ἤκουσε τοῦ Καψάλη. Μετὰ δέ τινα δοκίμια, δι' ὧν ἐφειλκύσατο τοὺς ἐπαίνους τοῦ Πικκίνη, κατέλιπε τὴν Ἰταλίαν, ἔδωκε μαθήματα φωνητικῆς μουσικῆς ἐν Γενεύῃ, εἶδεν ἐν Φερνὺ τὸν Βολταῖρον, ὅστις ἐνεθάρρυνεν αὐτὸν, καὶ μετέβη εἰς Παρισίους τῷ 1768. Ὁ Μαρμοντέλος ἐμάντευσε τὴν πρὸς τὸ μουσουργεῖν εὐφυΐαν αὐτοῦ, καὶ ἐνέθετο αὐτῷ τὸ ποίημα *Huron*, ὅπερ κατέστη πολύκροτον. Ἀπὸ τούτου, ἔδωκεν εἰς τε τὸ Κωμικὸν Μελόδραμα καὶ εἰς τὴν βασιλικὴν Ἀκαδημίαν τῆς μουσικῆς, 44 ἔργα, ἅτινα πάντα σχεδὸν ἐπηύξησαν τὴν φήμην αὐτοῦ. Μέλος τοῦ Πανακαδημίου, ἠγόρασε τὸ ἀναχωρητήριον ἐν ᾧ κατώκησεν ὁ Ι. Ι. Ρουσσὼ ἐν Μομμορενσὺ, καὶ διῆλθεν αὐτόθι τὸ λοιπὸν τοῦ βίου. Ἐκ τῶν μάλιστα ἐπικροτηθέντων μουσουργημάτων αὐτοῦ διακρίνονται· *le Tableau parlant*, *Silvain*, *les Deux Avares Zemire et Azor*, *l'Ami de la Maison*, *la Rosière de Salency*, *la Fausse magie*, *la Caravane du Caire*, *Richard Cœur-de-Lion*, *Anacréon chez Polycrate*, κτλ. Ὁ Γρετρὺ ἐπωνομάσθη «Μολιέρος τῆς μουσικῆς»· κέκτηται φυσικότητα, χάριν, ζωηρότητα καὶ ἀσφάλειαν, κωμικὸν οἶστρον, ἀλλ' ἀμοιρεῖ πλούτου περὶ τὴν ὀργανικὴν συμ-

φωνίαν καὶ ἐνιαχοῦ σφάλλεται κατὰ τὴν ἁρμονίαν.

ΓΡΕ-Γ (Ἰωάννα) *Jane Grey*, βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας ἐπὶ ἐννέα ἡμέρας, ἐγεννήθη τῷ 1538, καὶ ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ Ἰκριώματος, τῷ 1554. Ἡ Ἰωάννα ἦτο πρωτότοκος θυγάτηρ τοῦ λόρδου Γρεϋ, μαρκησίου τῆς Δορσέτης καὶ τῆς Φραγκίσκας δὲ Σουφφόλκ, πρώτης ἐξαδέλφης τοῦ Ἐδουάρδου ΣΤ'. Τῷ 1548, εἷς τῶν πρὸς μητρὸς θείων τοῦ νέου τούτου βασιλέως, ὁ Θωμᾶς Σεϋμούρ, ὅστις ἦτο μέγας ναύαρχος τῆς Ἀγγλίας καὶ ἐνυμφεύθη τὴν χήραν βασίλισσαν Αἰκατερίνην Παρρ, συνέλαβε, πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ πολιτικῆς, τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἑνώσῃ τὸν Ἐδουάρδον μετὰ τῆς Ἰωάννας· ἀμφότεροι ἦσαν ὁμήλικες καὶ θιῆθον ὁμοῦ τὸ πλεῖστον τῆς παιδικῆς ἡλικίας. Ὁ μέγας ναύαρχος ἔπεισε τὸν μαρκήσιον καὶ τὴν μαρκησίαν τῆς Δορσέτης ὅπως ἐπιτρέψωσι τῇ θυγατρὶ αὐτῶν νὰ διαμένῃ παρὰ τῇ ἑαυτοῦ γυναικί, ἀλλ' ἀποθανούσης τῆς λαίδυ Σεϋμούρ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1548, ἡ Ἰωάννα ἐπέστρεψεν οἴκαδε καὶ τοῦ λοιποῦ δὲν ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ σχεδίου ἐκείνου τοῦ μετὰ τοῦ βασιλέως γάμου. Τὸ ἑπόμενον ἔτος ὁ Σεϋμούρ, κατηγορηθεὶς ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ ἐκαρατομήθη. Πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ Ἄγγλοι ἱστορικοὶ καίτοι ἀντιδοξοῦντες τῇ Ἰωάννᾳ ἐν τοῖς θρησκευτικοῖς καὶ ἑπομένως προκατειλημμένοι κατὰ τῆς ἡγεμονίδος ταύτης, ἐγκωμιάζουσι τὰ τε σωματικὰ καὶ διανοητικὰ χαρίσματα, τὸ εὐπροσήγορον, τὸ γλυκὺ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τὴν γενναιοφροσύνην αὐτῆς. Ἡ Ἰωάννα ἠγάπα τὴν σπουδήν. Ὁ Ῥογῆρος Ἄσχαμ, διδάσκαλος τῆς Ἐλισάβετ, ἀναφέρει ὅτι μιᾷ τῶν ἡμερῶν μετέβη εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ μαρκησίου καὶ τῆς μαρκησίας τῆς Δορσέτης, διατριβόντων τότε ἐν τῇ κατοικίᾳ αὐτῶν τῆς κομητείας Λειοεστέρης· ὅτε ἀφίκετο εἰς τὴν αὐτόθι Ἔπαυλιν, ὅλη ἡ οἰκογένεια, ἐκτὸς τῆς Ἰωάννας, ἦτις ἠσχολεῖτο εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἑλληνικοῦ συγγράμματος τοῦ Πλάτωνος, εὑρέθη ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς ἐπαύλεως. Τοῦ δὲ Ἄσχαμ ἐκφράσαντος τῇ νέᾳ πραγκτίσσῃ τὸν θαυμασμὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῇ μονώσει ἐν ᾗ ἔβλεπεν αὐτήν, ἡ Ἰωάννα ἀπεκρίνατο ὅτι οὐδεμία διασκέδασις ἔτερπεν αὐτὴν τοσοῦτον ὅσον ἡ ἀνάγνωσις τῶν περὶ Ἀθανασίας τῆς ψυχῆς τοῦ Ἕλληνος φιλοσόφου. "Ἄλλως δὲ ἡ τοιαύτη τάσις τῆς διανοίας πρὸ τὴν φιλοσοφίαν δὲν ἔφερεν ἀπ' αὐτῆς τὰ ἰδιάζοντα τῷ ὡραίῳ φύλῳ θέλγητρα· ἐπιμελουμένη δὲ νὰ ἀρέσκῃ, ἐνεδύετο, λέγουσι, κομψότερον ἢ ὅσον συνεχώρει αὐτῇ ἡ αὐστηρότης τῶν θρησκευτικῶν δοξασιῶν τῆς ἀναμορφωτικῆς ἐκκλησίας.

Ἡ ἐπὶ τὰ χείρω τροπὴ τῆς ὑγείας Ἐδουάρδου τοῦ ΣΤ' ἐνέβαλεν εἰς μερίμνας τὸν δοῦκα τῆς Νορθουμβερλάνδης, ὅστις διὰ τῆς δυνάμεως, τοῦ πλούτου καὶ τῆς ὑπροσωπίας αὐτοῦ ἐκτήσατο πολυαρίθμους ἐχθρούς, οἵτινες ἐπὶ ἄλλης βασιλείας ἤθελον ἐκδικηθῇ ἴσως κατὰ τῆς ὑψηλῆς θέσεως καὶ τῆς προπετείας αὐτοῦ. Ἀπεφάσισεν ὅπως μὴ πέσῃ νὰ ὑψωθῇ ὑπεράνω πάντων, ἀναβιβάζων ἐπὶ τοῦ θρόνου ἓν τῶν τέκνων αὐτοῦ, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐδουάρδου. Πρὸς δὲ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἠτήσατο καὶ ἔλαβεν ὑπὲρ τοῦ τετάρτου υἱοῦ αὐτοῦ Γυιλφόρδου Δυδλεϋ, τὴν χεῖρα τῆς Ἰωάννας Γρεϋ, ἣ παρεχώρησεν ἡ μήτηρ αὐτῆς γενομένη δουκίσσα δὲ Σουφφόλκ, τὰ ἴδια διαδοχικὰ δικαιώματα ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Ἐδουάρδου. Πρὸς πραγματοποίησιν τῶν ἐλπίδων τοῦ Νορθουμβερλάνδου ἐναπελείπετο μόνον ἡ ἐπικύρωσις τοῦ βασιλέως, ὅστις τρυφερὰν ἔτρεφε φιλίαν πρὸς τὴν ἐξαδέλφην αὐτοῦ, ἐνῷ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Μαρίαν ἀπεστρέφετο ὡς παραφρονοῦσαν· καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἐλισάβετ οὐδόλως ἐμερίμνα περὶ αὐτῆς. Ἑρρίκος Η'ος, ὁ πατὴρ αὐτῶν, ὁ ὁρίζων ἐν τῇ διαθήκῃ του τὰς δύο αὐτοῦ θυγατέρας διαδόχους μετὰ τὸν Ἐδουάρδον, ἐν ἐλλείψει ἀπ' εὐθείας κληρονόμου τοῦ ἡγεμόνος τούτου, ἐλάλει περὶ ἀμφοτέρων διὰ τρόπου, ὑφ' οὗ ἀπυδείκνυται μεγάλη ὑπὲρ αὐτῶν συγκατάθεσις καὶ δὲν ἐξηλείφετο ὑπὸ τοῦ κοινοβουλίου ὡς παράνομος κηρυχθεῖσα γέννησις αὐτῶν. Ὁ Νορθουμβερλάνδος ἔπεισε τὸν Ἐδουάρδον ὅπως καὶ αὐτὸς ποιήσηται διαθήκην, δι' ἧς ἀποκλήρωσε τὰς δύο αὐτοῦ ἀδελφὰς χάριν τῆς Ἰωάννας Γρεϋ, ἥτις ἐντελῶς ἠγνόει τὰς ἀφοσυργίας τοῦ πενθεροῦ αὐτῆς, καὶ οὐδέποτε ἔτρεφε τοιούτους φιλοδόξους σκοπούς. Τῇ 10 Ἰουλίου 1557, τέσσαρας ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐδουάρδου, ὃν ἐτήρησαν μυστικόν, ὁ Νορθουμβερλάνδος, συνοδευόμενος ὑπὸ πολλῶν μεγιστάνων, ἐν οἷς ἦταν ὁ δοὺξ δὲ Σουφφόλκ καὶ οἱ κόμητες δὲ Πεμβρώκ καὶ δ' Ἀρουνδὶλ, μετέβη παρὰ τῇ Ἰωάννᾳ. Μολονότι δὲ δὲν ἐφανέρωσαν αὐτῇ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸ αἴτιον τῆς ἐπισκέψεώς του, τὸ βαθὺ σέβας μεθ' οὗ ἐλάλει διήγειρεν ἐν τῇ διανοίᾳ τῆς ἡγεμονίδος περιέργειαν οὐχὶ ἄμικτον ἀνησυχίας. Μετὰ μικρὸν παρουσιάσθησαν ἡ μήτηρ καὶ ἡ πενθερὰ τῆς Ἰωάννας· ὁ δὲ Νορθουμβερλάνδος ἀείμνηστον τὴν ἔλευσιν αὐτῶν ὅπως ἀνακοινώσῃ τῇ ὑμῶν αὐτῶν θάνατον καὶ τὰς ὑπατίας θελήσεις τοῦ Ἐδουάρδου, ὅστις διέταξε τὸ συμβούλιον τῶν λόρδων ν' ἀναγο-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης (Ν.Π.Δ.)

ρεύσωσι βασίλισσαν τὴν Ἰωάνναν Γρεύ, ἣν ἔμελλον νὰ διαδεχθῶσιν ἐν περιπτώσει ἀτεκνίας αἱ δύο ἀδελφαὶ τῆς ἡγεμονίδος ταύτης, Αἰκατερίνη καὶ Μαρία. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ λοιποὶ μεγιστάνες ἔκλιναν τὸ ἓν γόνυ ἐνώπιον τῆς Ἰωάννας, διεκήρυξαν ὅτι ἀνεγνώριζον αὐτὴν ἡγεμονίδα αὐτῶν, καὶ ὤμοσαν ὅτι ἦσαν πρόθυμοι νὰ χύσωσι τὸ αἷμα ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς. Ἡ ἀπροσδόκητος αὕτη εἴδησις ἐνέπλησε τρόμου καὶ φρίκης τὴν ψυχὴν τῆς νέας βασιλίσσης ἥτις ἔβαλε κραυγήν, ὠχρίασε, κατελήφθη ὑπὸ σπασμῶν καὶ ῥίγους, καὶ ἐλειποθύμησε. Συνελθοῦσα δὲ εἰς ἑαυτὴν εἶπε τοῖς παρισταμένοις ὅτι ἐστερεῖτο τῶν πρὸς διοίκησιν βασιλείου ἀπαιτουμένων πλεονεκτημάτων καὶ συνηγόρησε μάλιστα ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τῆς Ἐλισάβετ καὶ τῆς Μαρίας, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐνδίδουσα εἰς τὰς παρακλήσεις τοῦ συζύγου καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτῆς, ἐδέξατο τὸ στέμμα, ἐλπίζουσα, εἶπεν, ὅτι ὁ θεὸς ἤθελε χαρηγήσει αὐτῇ δυνάμεις ὅπως φέρῃ τὸ βάρος αὐτοῦ πρὸς δόξαν τῆς θρησκείας καὶ ὀλιδιότητα τοῦ λαοῦ. Τῇ ἐπαύριον ὡδηγήθη διὰ θαλάσσης εἰς τὸν πύργον τοῦ Λονδίνου, ἐν ᾧ κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἔθιμον διέμενον πρὸ τῆς στέψεως αὐτῶν οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀγγλίας. Εἰσῆλθε δὲ εἰς αὐτὸν μετὰ τῆς τότε ἐθιζομένης πομπῆς καὶ αὐθημερὸν οἱ κήρυκες ἐκήρυξαν τὸν θάνατον τοῦ Ἐδουάρδου καὶ τὴν στέψιν τῆς Ἰωάννας. Ἡ ἀναγόρευσις αὕτη δυσμενῶς ἠκούσθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ὅστις ἠγνόει τὴν ἀξίαν τῆς ἐπιβαλλομένης αὐτῷ ἡγεμονίδος, ἀλλ' ἐγνώριζε τὴν δολιότητα καὶ ὠμότητα τοῦ πενθεροῦ αὐτῆς. Ἡ ἐπιρροὴ, ἧς τοσαύτην ἐποιήσατο κατάχρησιν ὁ Νορθουμβερλάνδος ἐπὶ τῆς παρελθούσης βασιλείας, δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἔτι μείζων ἐπὶ ταύτης, καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ φοβῶνται μὴ βραδύτερον ἁρπάσῃ δι' ἑαυτὸν τὸν θρόνον ἐφ' οὗ ἔμελλε νὰ καθίσῃ τὸν υἱὸν αὐτοῦ παρὰ τῇ ἐξαδέλφῃ τοῦ ἀποθανόντος βασιλέως; Ἡ Μαρία ἔχουσα ὑπὲρ ἑαυτῆς σχεδὸν ὁλόκληρον τὸ ἔθνος ἔμελλε νὰ ὑπερισχύσῃ τῆς Ἰωάννας, τὰ δὲ μέλη τοῦ συμβουλίου, ἅτινα ἀνηγόρευσαν αὐτὴν ταχέως διεσπάσθησαν. Πρῶτος ὁ Ἀρουνδὲλ καὶ ὁ Πεμβρὼκ κατετάχθησαν ἐν τῇ μερίδι τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἑρρίκου ΙΑ' καὶ Αἰκατερίνης τῆς ἐξ Ἀραγῶνος. Τὰ στρατεύματα ἅτινα ὁ Νορθουμβερλάνδος ἦγε κατ' αὐτῆς διεσκορπίσθησαν, καὶ ὁ δοὺξ ἀναγκασθεὶς νὰ σταθῇ ἐν Κανταβριγίᾳ, ἀνεγώρισε βασίλισσαν τὴν Μαρίαν ἐκδηλῶν ἐπὶ τούτῳ ζωηρὰν χαράν. Τούτων γινομένων, αἱ ἡμέραι παρήργοντο ἐνῷ τὴν Ἰωάνναν ἔλαν βραδέως ἐν τῷ Πύργῳ ἐν ᾧ ἔτυχε. Θλιβεραὶ προαισθήσεις κατετάρασσον τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῆς καὶ οἰκογενειακαὶ ἔριδες, προκύψασαι ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας ἀπαιτήσεων τοῦ συζύγου της, ἐπίκρανον τὴν καρδίαν αὐτῆς. Ἰταλὸς χρονογράφος τοῦ ἑκκαιδεκάτου αἰῶνος ἀναφέρει ὅτι ὁ Γυιλφόρδος ἔτυχε μετὰ μακρὰν συζήτησιν παρὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ τῆς ἀδείας τοῦ νὰ λάβῃ τὸ στέμμα δι' ἀποφάσεως τοῦ κοινοβουλίου, ἐπειδὴ δὲ ἡ Ἰωάννα ἀνῄρεσεν ὕστερον τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς, ὁ σύζυγος ὀργισθεὶς ἠθέλησε ν' ἀποσυρθῇ εἰς Σιὼν Χάουζ. Ἀλλ' ἡ βραδύτερον ὑπὸ τῆς Ἰωάννας Γρεὺ πρὸς τὴν βασίλισσαν. Μαρίαν γραφεῖσα ἐπιστολὴ, ἧς μνείαν ποιεῖται ὁ Πολλίνης, εἶναι τῷ ὄντι αὐθεντική; Ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς προστίθησιν, ἐπὶ τοῦ ἐγγράφου τούτου βασιζόμενος, ὅτι ἡ δούκισσα Νορθουμβερλάνδης παρωργίσθη ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ κατὰ τῆς νύμφης αὐτῆς ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε αὕτη φοβηθεῖσα ἐκ τῶν ἐπιπλήξεων καὶ τῶν ἀπειλῶν ἐφαντάζετο ὅτι ἐπατεῖτο ὀληθηρίαν. Ἀφ' ἑτέρου, οἱ ἄγγλοι ἱστορικοὶ παριστῶσι τὸν Γυιλφόρδον Δούδλεϋ ὡς νέον ἄξιον ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν τῆς συζύγου αὐτοῦ ἣν ἠγάπα καὶ παρ' ἧς ἀντηγαπᾶτο τρυφερῶς. Δέον ὅμως ν' ἀναγνωρίσωμεν ὅτι αἱ ἐπίμονοι παρακλήσεις δι' ὧν ἥτε μήτηρ καὶ ὁ υἱὸς ἔπεισαν τὴν Ἰωάνναν ὅπως στέψῃ τὸν Γυιλφόρδον συνᾴδουσι πρὸς τὰς φιλοχερδεῖς προθέσεις τοῦ Νορθουμβερλάνδου· ἂν δὲ οὕτως ἡ ἀντίστασις τῆς νέας βασιλίσσης κατὰ τῶν τριῶν τούτων προσώπων ἐπήνεγκε τὴν ἀπόπειραν τῆς ὀληθηριάσεως, περὶ ἧς ἔφθημεν εἰπόντες, τὸ περιστατικὸν τοῦτο διαφωτίζει ἡμᾶς περὶ τῆς αἰτίας ἧς ἕνεκα ἡ Ἰωάννα ἠρνεῖτο νὰ ζῇ τὸν Γυιλφόρδον πρὸ τοῦ θανάτου αὐτῆς.

Τῇ 10 Ἰουλίου, εἴπομεν, ἡ Ἰωάννα Γρεὺ ἀνεγνωρίσθη βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τῶν λόρδων· τῇ δὲ 20, ὁ Σουφφόλκ παρέδωκε τῷ κόμητι δὲ Πεμβρὼκ τὴν διοίκησιν τοῦ Πύργου καὶ ἡ ἡγεμονὶς ἐπανέκαμψεν εἰς Σιὼν Χάουζ. Μόλις ἡ Μαρία κατέλαβε τὸν θρόνον καὶ ἤρξατο ἡ ἀνάκρισις τῶν συνωμοτῶν, ἡ δὲ εἰς θάνατον καταδικάζουσα αὐτοὺς ἀπόφασις ἐξετελέσθη μόνον ἐπὶ τοῦ Νορθουμβερλάνδου καὶ δύο ἄλλων λόρδων. Κατ' ἀρχὰς οἱ δικασταὶ ἐφείσαντο τῆς ζωῆς τῆς Ἰωάννας, τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ συζύγου αὐτῆς, διότι ἡ ἡγεμονὶς αὕτη ὑπῆρξε μᾶλλον ὄργανον ἢ συνένοχος τοῦ Νορθουμβερλάνδου, ἄλλως δὲ ἡ ὕπαρξις αὐτῆς ἦτο τῆς βασιλίσσης ἐγγύησις ὑπὲρ τῆς μελλούσης πίστεως τοῦ Σουφφόλκ καὶ τῶν περὶ αὐτόν. Ἀλλ' ἐν ἀρχῇ τοῦ ἑπομένου ἔτους ὁ δοὺξ δὲ Σουφφόλκ μετέσχε νέας

ἐπαναστάσεως, ἣν ὑποτίθεται ὡς ὑποκινήσας, μολονότι ἡ ἐπανάστασις αὕτη εἶχεν ἀρχηγὸν μὲν τὸν Οὐΐλιατ, σκοπὸν δὲ τὴν εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀγγλίας ἀνύψωσιν τῆς ἡγεμονίδος Ἐλισάβετ. Ὁ Οὐΐλιατ καὶ ὁ Σαυρφόλκ συλληφθέντες ὑπέστησαν τὴν κεφαλικὴν ποινήν. Ἡ κατὰ τῆς Ἰωάννας καὶ τοῦ Γυιλφόρδου ἐξενεχθεῖσα ἀπόφασις ἐπεκρέματο τῶν κεφαλῶν αὐτῶν καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἀπὸ τῆς συλλήψεως τοῦ Οὐΐλιατ εἰδοποιήθησαν ὅπως προετοιμασθῶσιν εἰς θάνατον· Ἡ Ἰωάννα ἐδέξατο τὸ θλιβερὸν τοῦτο ἄκουσμα μετὰ φιλοσοφικῆς γαλήνης καὶ ἀταραξίας, θλιβεῖσα μόνον ἐπὶ τῇ διοριμένῃ τριημέρῳ προθεσμίᾳ, ἥτις παρέτεινε τὴν ὕπαρξιν αὐτῆς ἀνωφελῶς. Ἡ Μαρία ἔπεμψεν αὐτῇ ἕνα τῶν ἱερέων της, τὸν διδάκτορα τῆς θεολογίας Φέκκεγχαμ, ὅστις μάτην ἐπειράθη ὅπως βασανίσῃ τὴν συνείδησιν τῆς Ἰωάννας λέγων αὐτῇ ὅτι ἡ ἐπιμονὴ εἰς τὴν θρησκευτικὴν αὐτῆς πίστιν ἤθελεν ἀποκλείσει αὐτὴν τοῦ οὐρανοῦ· αἱ προσπάθειαι τοῦ Φέκκεγχαμ οὐδὲ κατὰ μικρὸν διέσεισαν τὰς πεποιθήσεις τῆς νέας ἡγεμονίδος. Τῇ πρωΐᾳ τῆς ἀποφράδος ἡμέρας, 12 φεβρουαρίου, ἐχορηγήθη τοῖς δύο συζύγοις ἡ ἄδεια ἵν' ἀποχαιρετισθῶσιν, ἀλλ' ἡ Ἰωάννα ἠρνήθη νὰ δεχθῇ τὴν συνέντευξιν ταύτην προφασισθεῖσα ὅτι αὐτή τε καὶ ἐκεῖνος θὰ ἐπανίδωσιν ἀλλήλους ἐν ἄλλῳ κόσμῳ. Οὐδεὶς τῶν ἄγγλων ἱστορικῶν ἐσχολίασε τὴν ἄρνησιν ταύτην· πάντες δὲ φαίνονται πιστεύοντες ὅτι ἡ Ἰωάννα ἤθελησε ν' ἀποφύγῃ τὴν συγκινητικὴν σκηνὴν τοῦ χωρισμοῦ, ἥτις ἤθελε χαλαρώσει τὸ θάρρος καὶ τὴν εὐψυχίαν ἀμφοτέρων τῶν συζύγων. Ἡ μεγαλοφυὴς κ. Στάελ θεωρεῖ τὴν ἄρνησιν ταύτην τῆς Ἰωάννας μὴ δεχομένης τὴν προσφερομένην αὐτῇ παρηγορίαν, ὡς ἐκτυσίαν καὶ πρέπουσαν ἐξιλέωσιν, διότι ἔπρεπε δεχθεῖσα τὸ στέμμα, οὗ ἄλλη γυνὴ ἦτο νόμιμος κληρονόμος. Ἀλλ' αἱ μεγάλαι ψυχαὶ ἔχουσιν ἐνίοτε ἀδύσσους διαλογισμῶν ἀγχνείς, ἃς ὁ ἀνθρώπινος ὀφθαλμὸς ἀντιπαρέρχεται ἀνεξερεύνητους· ἴσως τὸ θῦμα τοῦτο τῆς φιλοδοξίας δύο οἰκογενειῶν εἰς ἃς ἀνῆκεν, ἠσθάνθη ὅτι ἡ πρὸς αὐτὸ συμπεριφορὰ τοῦ Γυιλφόρδου κατὰ τὴν ὑστάτην ὥραν ἤθελε καταταράξει ὑπὸ πικρίας τὰ θρησκευτικὰ αὐτοῦ αἰσθήματα. Οὐχὶ τοσοῦτον ἐκ τοῦ πρὸς τὴν βασιλικὴν καταγωγὴν σεβασμοῦ, ὅσον ἐκ τοῦ φόβου μὴ λίαν ἰσχυρῶς συγκινηθῇ ὁ λαὸς οὗ τὸν ἔλεον ἐκλιπὼν ἡ δυστυχία τοσούτῳ νέας καὶ ἐρασμίας ἡγεμονίδος ἐμποδίσθη ἡ δημοσία ἐκτέλεσις τῆς θανατικῆς ποινῆς. Τὸ ἱκρίωμα ἠγέρθη ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ Πύργου, ἔνθα ἐφυλάσσετο ἡ καταδικασθεῖσα ἀπὸ τῆς ἀναγορεύσεως τῆς Μαρίας, καθὼς καὶ ὁ Γυιλφόρδος ὅστις ἐθανατώθη πρὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ, ἔξω τῶν τειχῶν τοῦ Πύργου ἐνώπιον ἀπείρου πλήθους. Ἡ Ἰωάννα διεφύλαξε μέχρι τελευταίας στιγμῆς τὴν ἐλευθερίαν τῆς διανοίας καὶ τὴν στωϊκότητα τοῦ χαρακτῆρος. Ἀπὸ τοῦ παραθύρου τῆς εἱρκτῆς αὐτῆς εἶδε διαβαῖνον τὸ ἀκέφαλον καὶ αἱμοσταγὲς σῶμα τοῦ Γυιλφόρδου, ὅπερ ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς θανατικῆς ποινῆς μετεκομίζετο ὅπως ἐνταφιασθῇ εἰς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Πύργου, καὶ εἷς μόνος στεναγμὸς ὑπῆρξεν ἡ μόνη ἔκφρασις τῆς ἐσωτερικῆς συγκινήσεως ἣν ἠσθάνθη. Μετὰ ταῦτα, ὅτε ὁ διοικητὴς τοῦ Πύργου sir John Gates ἦλθεν ἵνα παραλάβῃ καὶ ὁδηγήσῃ εἰς τὸ ἱκρίωμα τὴν ἡγεμονίδα παρεκάλεσεν αὐτὴν νὰ τῷ δώσῃ ἓν ἐνθύμημα, ἐκείνη δὲ ἐδωρήσατο αὐτῷ σημειωματάριον ἐφ' οὗ πρὸ μιᾶς στιγμῆς ἔγραψεν, ἐμπνεομένη ἐκ τῆς θέας τοῦ πτώματος τοῦ συζύγου αὐτῆς, τρία ἀποφθέγματα ἑλληνιστί, λατινιστὶ καὶ ἀγγλιστί. Ἀπὸ τοῦ ἱκριώματος ἐφ' οὗ στερρῷ τῷ ποδὶ ἀνῆλθεν ἀπηύθυνε μετ' ἠρέμου θάρρους καὶ γαληνίου φυσιογνωμίας τοῖς παριστα μένοις ἁπλοῦς τινας καὶ ἀληθεῖς λόγους, ὁμολογήσασα ὅτι δὲν ἔσφαλεν ἐκ φιλοδοξίας ἀλλ' ἐξ ὑπακοῆς, ὅτι οὐδαμῶς ἦτον ἔνοχος διότι προσεπάθησε ν' ἁρπάσῃ τὸ στέμμα, ἀλλὰ διότι δὲν ἀντίστη ὅσον ἔδει ἰσχυρῶς κατὰ τῆς θελήσεως τῶν διαταξάντων αὐτὴν ἵνα τὸ δεχθῇ. Τελευτῶσα δὲ ἐξέφρασε τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἤθελε σωθῇ ταῖς τοῦ Χριστοῦ πρεσβείαις, καὶ εἰποῦσα μετὰ τοῦ Φέκκεγχαμ ἕνα ψαλμὸν τοῦ Δαυΐδ, ἔθετο τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ξυλίνου κορμοῦ. Ὁ πέλεκυς ἤστραψεν ἅπαξ καὶ ἔθετο τέρμα εἰς τὴν ἀγνὴν ἐκείνην ὕπαρξιν, ἥτις ἡμόλις διήρκεσεν ἐκκαίδεκα ἔτη.

ΓΡΕ-Γ (Ζαχαρίας), ἄγγλος γραμματολόγος, γεν. τῷ 1687, ἀποθ. τῷ 1766, εἰρηνοδίκης ἐν τῇ κομητείᾳ τῆς Ὑόρκης, κατέλιπε καλὴν ἔκδοσιν τοῦ *Hudibras* μετ' ἐκτενῶν σημειώσεων καὶ προλόγου ἐν Λονδίνῳ, 1744 καὶ 1799, τόμ. 2, εἰς 8ον· «Δοκίμιον περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ μάρτυρος βασιλέως Καρόλου τοῦ Α', 1738, εἰς 4ον· Κριτικὰς, ἱστορικὰς καὶ ἐξηγητικὰς σημειώσεις εἰς τὸν Σαιξπῆρον, 1755, τόμ. 2, εἰς 8ον, κτλ.

ΓΡΕ-Γ (Λόρδος ΧΟΒΒΙΚ, κόμης), ἄγγλος δημοσιογράφος, γεννηθεὶς τῷ 1764 ἐν Φαλλίσουδεν (Νορθουμβερλάνδη), ἀπέθανε τῷ 1845, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν κοινοτήτων τῷ 1780, πρὸ τῆς ἀπαιτουμένης ὑπὸ τοῦ νόμου ἡλικίας. Σφοδρὸς ἀντίπαλος τῆς ἑνώσεως τῆς Ἰρλανδίας με-

Ἀπόκτα Βιβλιοθήκες
Ψηφιακὴ Βιβλιοθήκη Ἀρχιμήδης (ΠΣΑ)

τὰ τῆς Ἀγγλίας, προσεπάθησεν ὕστερον ὅπως καταστήσῃ αὐτὴν ἐπωφελῆ. Ὅτε ὁ Φὼξ καὶ οἱ Οὐίγοι (ἀντιπολιτευόμενοι) ἀντικατέστησαν τὸν Πίττ, 1806, ἐγένετο πρῶτος λόρδος τοῦ ναυαρχείου, εἶτα, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Φὼξ, πρόεδρος τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων καὶ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργός. Τότε δὲ εἰσήγαγε τὸν πρὸς κατάργησιν τῆς δουλείας νόμον τοῦ *test* (ἴδ. τὴν λέξιν), 1807, καὶ ἔμεινεν ἀντιπρόσωπος τῆς Ἀππλεβύ. Μάτην προσηνέχθη αὐτῷ ὑπουργεία τῷ 1812. Ἠρνήθη τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ τῷ Κάννιγκ τῷ 1827 κατὰ τῶν προσβολῶν τῶν συμπολιτευομένων, καὶ ἔλαβεν ἔνδοξον μέρος εἰς τὴν δίκην τῆς βασιλίσσης Καρολίνας ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τῶν λόρδων. Ὑπεστήριξε τὴν χειραφέτησιν τῶν καθολικῶν τῷ 1829. Ἀνακληθεὶς εἰς τὸ ὑπουργεῖον μετὰ τὸ 1830, ὡς πρῶτος λόρδος τοῦ θησαυροφυλακείου, εἰσήγαγε τὴν κοινοβουλευτικὴν μεταρρύθμισιν, 1832, καὶ ἀπεσύρθη τῷ 1834.

ΓΡΕ-Γ (Ἑρρίκος-Γεώργιος ΓΡΕ-Γ, 3ος κόμης), ἄγγλος πολιτικός, γεννηθ. τῇ 28 δεκεμβρίου 1802, ἐν Χόδδικ Χάουζ (κομητεία Νορθουμβερλάνδης), πρωτότοκος υἱὸς ἑνὸς τῶν ἐξωχωτάτων ἀρχηγῶν τῆς συμπολιτευομένης μερίδος. Ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ λόρδου Χόδδικ, ἐσπούδασεν ἐν Κανταβριγίᾳ, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων τῷ 1826, καὶ ἤρξευσεν ἐν αὐτῇ ὡς βουλευτὴς τῆς Οὐϊγκελσέης, εἶτα τῆς Νορθουμβερλάνδης (1831—1841), καὶ τέλος τῆς πόλεως Σουνδερλάνδης (1841—1845). Ὅτε ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτον ἐν τοῖς πράγμασιν, ὁ Γεώργιος Γρὺ ἐξεπλήρου τὰ καθήκοντα ὑφυπουργοῦ τῶν ἀποικιῶν, ἔδωκε τὴν παραίτησίν του διότι ἀντέκειτο πρὸς τὴν χειραφέτησιν τῶν δούλων, καὶ διῆλθε μῆνάς τινας ὡς τοιοῦτος ἐν τῷ τριμήνατι τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν. Ὅτε δὲ οἱ Οὐῆγοι ἐπανῆλθον εἰς τὰ πράγματα, τῷ 1835, ὁ λόρδος Χόδδικ διορίσθη γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν καὶ ἀπεσύρθη τῷ 1839. Ἐπολέμησε σφοδρῶς τὴν πολιτικὴν τοῦ σὶρ Ῥοβέρτου Πήλ. Καταλαβὼν ἐπὶ τοῦ ὑπουργείου Ῥώσσελ τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἀποικιῶν κατέστη ἀντιδημοτικὸς, καὶ ἐθεωρήθη μετὰ τοῦ λόρδου Παλμερστῶνος, ὡς ὁ πρωταίτιος τῆς πτώσεως τοῦ ὑπουργείου Ῥώσσελ, κατὰ φιβρουάριον τοῦ 1852. Τῷ 1855 διορίσθη ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν, ἀλλὰ δὲν ἐδέχθη τὸν διορισμόν.

ΓΡΕΥΖΕ (Ι.-Β), *GREUZE*, περίφημος ζωγράφος, γεν. ἐν Τορνὼ (Tournus) τῷ 1726 ἀποθ. τῷ 1805. Ἔλαβε τὰ πρῶτα μαθήματα παρὰ Λυωναίου τινὸς ὀνόματι Γρενιέρ, πενθερὸν τοῦ μουσουργοῦ Γρετρὺ, ὅστις κατέστησεν αὐτὸν ἱκανὸν νὰ ζωγραφῇ εὐδοκίμως ἀνθρώπων εἰκόνας. Μεταβὰς εἰς Παρισίους διώρθωσε τὸν ῥυθμὸν αὐτοῦ. Εἰσήχθη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῷ 1769. Ψεγόμενος ὡς τετριμμένην ὁδὸν βαδίζων, μετέβη εἰς Ῥώμην ὅπως μορφώσῃ μὲν ἐπὶ τὸ σεμνοπρεπέστερον καὶ γλαφυρώτερον τὴν σχεδιαγραφίαν αὐτοῦ καταστήσῃ δὲ ἐρρωμενέστερον τὸν χρωματισμόν. Τὰ ἀριστουργήματα τοῦ Γρεύζη εἶναι ὁ Παραλυτικὸς πατὴρ, ὁ Ἀπηνὴς πατὴρ ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τῆς οἰκογενείας του, ἡ πατρικὴ Ἀρὰ, ἡ πατρικὴ Εὐχὴ, ἡ Καλὴ μήτηρ, τὸ Παιδίον θρηνοῦν τὸν θάνατον τῆς μητρὸς, κτλ.

ΓΡΕ-ΓΟΥΟΝ, ἴδ. ΝΙΚΑΡΑΓΟΥΑ (Σὰν-Ζουὰν δὲ).

ΓΡΗΓΕΝΤΙΟΣ, ἀρχιεπίσκοπος Τεφὰρ (τῆς ἄλλως «Ζαφὰρ», «Δζαφὰρ», «Σάηφαρ» ἢ «Σάφαρ»), ἀποθ. τῷ 552 μ. Χ. Κατά τινας συγγραφεῖς ἐγεννήθη ἐν Μεδιολάνοις ἐκ γονέων Ἀγαπίου καὶ Θεοδότης. Κατὰ χειρόγραφόν τι, τόπος τῆς γεννήσεως αὐτοῦ εἶναι «ἡ Λοπλιανὴ ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Αὐαρίας καὶ τῆς Ἀσίας». Μετέβη εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἔνθα ἠσπάσατο τὸν ἀναχωρητικὸν βίον. Ἀστέριος ὁ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἀνέθετο αὐτῷ τὴν ποιμαντορίαν τῆς ἐκκλησίας τῶν Ἰμυαριτῶν, ἥτις ἀνατραπεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἰουδαίου Δουναὰν, βασιλέως τοῦ ἔθνους τούτου, παλινορθώθη ὑπὸ τοῦ Αἰθίοπος Ἐλεσβαὰν, βασιλέως τῶν Αὐξουμιτῶν. Κατὰ τὴν ἐκείσε ἄφιξιν τοῦ Γρηγορίου ἐβασίλευεν ὁ Ἀβράμιος ἢ Ἀβραὰ, τεθεὶς ἐπὶ τοῦ θρόνου ὑπὸ τοῦ Ἐλεσβαὰν. Ὁ νέος ἀρχιεπίσκοπος μεγάλην ἐξήσκησεν ἐπιρροὴν ἐπί τε τοῦ Ἀβραμίου καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Σερδίδου, καὶ διέδωκε τὸν χριστιανισμὸν εἰς τὰς Ἰουδαϊκὰς ἢ εἰδωλολατρικὰς φυλὰς τῆς Ὑμεήνης. Σώζεται σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγεντίου Ἀρχιεπισκόπου γενομένου Τεφρῶν, Διάλεξις μετὰ Ἰουδαίου Ἑρβᾶν τοὔνομα», δημοσιευθὲν μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως ὑπὸ τοῦ Νικολάου Γουλανίου, ἐν Παρισίοις, 1686, 1603, εἰς 8ον. Εὑρίσκεται ἐν τῷ *Auctarium* τοῦ Ducaeus, τόμ. 1ος, ἐν τῇ «Βιβλιοθήκῃ τῶν Πατέρων», ἐν Παρισίοις, 1654, τόμ. ΙΑ', καὶ τῇ αὐτῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ Γαλλάνδου, ἐν Βενετίᾳ, 1795, τόμ. ΙΑ', εἰς φόλ. Ἡ κοντομὴ ἀνάλυσις τοῦ περιέργου τούτου συγγράμματος ἔχει ὡς ἑπεται. Ἡ μεταξὺ τοῦ Γρηγεντίου καὶ τοῦ Ἑρβᾶν διάλεξις γίνεται ἐν Τεφὰρ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Ἀβραμίου, πολλῶν ἐπισκόπων, πολυαρίθμων Ἰουδαίων, καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ τῆς πόλεως· ἡ διάλεξις

αὕτη περαίνεται διὰ τῆς ἐμφανίσεώς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς διὰ θαύματος τυφλώσεως τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες βαπτισθέντες ἀνέβλεψαν. Αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἐγένετο ἀνάδοχος τοῦ Ἑρβᾶν, ὃν ὠνόμασε Λέοντα, καὶ κατέστησε σύμβουλον αὐτοῦ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν προσηλυτισθέντων καὶ βαπτισθέντων Ἰουδαίων, κατὰ συνέπειαν τῆς διαλέξεως ταύτης, συνεποσώθη, λέγεται, εἰς 5 ἑκατομμ. 500,000. Κατὰ τὰς συμβουλὰς τοῦ Γρηγεντίου, πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ ἰουδαϊσμοῦ, κατηργήθη ἡ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις διάκρισις τῶν φυλῶν, εἶτα ἀνεμίγησαν μετὰ τῶν λοιπῶν χριστιανῶν, καὶ ἀπηγορεύθη αὐτοῖς, ἐπὶ ποινῇ θανάτου, τὸ συζεύγειν τὰς θυγατέρας αὐτῶν μετ' ἀνδρῶν Ἰουδαίων τὸ γένος, ὑπεχρεώθησαν δὲ ἀπεναντίας νὰ νυμφεύωνται χριστιανούς, ἐξ οὗ προέκυψεν ἡ συγχώνευσις τῶν δύο λαῶν. Ὅθεν ἐκ τούτων εἰκάζεται ὅτι τὸ σύγγραμμα δὲν εἶναι τοῦ αὐτοῦ Γρηγεντίου, ἀλλ' ἑτέρου τινὸς θεμένου ἤρωα τοῦ βιβλίου τὸν ἀρχιεπίσκοπον Τεφρῶν. Ὁ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Γρηγεντίου ἐκδοθεὶς κώδιξ τοῦ βασιλέως Ἀβραμίου ἐπιγράφεται «Νομοθεσία» ὡς ἐκ προσώπου τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Ἀβραμίου». Εὑρίσκεται δὲ ἐν τοῖς χειρογράφοις τῆς «αὐτοκρατορικῆς βιβλιοθήκης τῆς Βιέννης.

ΓΡΗΓΟΡΑΣ (Νικηφόρος ὁ), βυζαντινὸς ἱστορικός, γενν. περὶ τὸ 1295, ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ τοῦ Πόντου (ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ), ἀποθ. περὶ τὸ 1360. Λαβὼν τὰ πρῶτα μαθήματα παρὰ Ἰωάννου τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἡρακλείας, ἀπεστάλη ὕστερον εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα προσέλαβεν αὐτὸν παρ' ἑαυτῷ ὁ πατριάρχης Ἰωάννης Γλυκύς. Τὰ μαθηματικὰ καὶ τὴν ἀστρονομίαν ἐσπούδασε ὑπὸ Θεοδώρῳ τῷ Μετοχίτῃ. Νέος ἔτι περιεβλήθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ προσελκύσατο τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου Λ' τοῦ Πρεσβυτέρου, ὅστις διώρισεν αὐτὸν ἐν τῷ ὑφηλῷ ὑπουργήματι τοῦ «Χαρτοφύλακος», ἤτοι φύλακος τῶν αὐτοκρατορικῶν ἀρχείων. Ὁ Γρηγορᾶς μετριοφρόνως φερόμενος ἀπεποιήθη τὸ ὑπούργημα τοῦτο, προφασιζόμενος τὴν μικρὰν αὐτοῦ ἡλικίαν. Βραδύτερον ἐδίδαξε σημαντικὰ καθήκοντα, τῷ δὲ 1326 ἀπεστάλη πρεσβευτὴς παρὰ τῷ κράλ ἢ βασιλεῖ τῆς Σερβίας. Ταχέως ἐκτήσατο φήμην πεπαιδευμένου ἀνδρός. Συζητήσεως ἐγερθείσης περὶ τῆς ἡμέρας, ἐν ᾗ ἔδει νὰ ἑορτάζηται τὸ Πάσχα, ὁ Γρηγορᾶς ἀπέδειξε διὰ σοφῆς διατριβῆς, ὅτι τὸ μέχρις ἐκείνου τοῦ χρόνου σύστημα τοῦ ἐλλέγειν τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα ἦτον ἐσφαλμένον καὶ προὐτείνεν ἄλλην μέθοδον, ἥτις θὰ ἐγίνετο δεκτή, εἰ μὴ ἐφοβεῖτο ὁ κλῆρος τὸν δεισιδαίμονα ὄχλον, καὶ κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν μέθοδον τοῦ Γρηγορᾶ μετερρύθμισε τὸ καλενδάριον μετὰ τριακόσια ἔτη Γρηγόριος ὁ ΙΓ'. Ἡ περὶ τῆς μεθόδου ταύτης πραγματεία τοῦ Γρηγορᾶ σώζεται εἰσέτι μέχρι τοῦ νῦν οἱ δὲ ἀστρονόμοι περὶ πολλοῦ ποιοῦνται αὐτήν. Ὁ Γρηγορᾶς λίαν συνδεδεμένος ὢν μετὰ τοῦ Ἀνδρονίκου ἔπεσε μετ' αὐτοῦ ἐκθρονισθέντος ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐγγονοῦ, Ἀνδρονίκου Γ', τῷ 1328. Τὰ κτήματα αὐτοῦ ἐδημεύθησαν, αὐτὸς δ' οὗτος διῃθλεν ἔτη πολλὰ ἐν ἀναχωρητηρίῳ, ὅθεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐξήρχετο καὶ ἔδιδεν ἐπὶ διαφόρων θεμάτων μαθήματα ὑπερβαλλόντως ἀνευφημούμενα. Ἕνεκα τῆς περὶ τὸ λέγειν ἀφοδρότητος πολλοὺς ἐκτήσατο ἐχθρούς. Τῷ 1332, ἀπήγγειλε τὸν ἐπιτάφιον τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ Πρεσβυτέρου καὶ τοῦ μεγάλου Λογοθέτου Θεοδώρου τοῦ Μετοχίτου. Ἀντέστη κατὰ τῆς ἑνώσεως τῆς ἀνατολικῆς μετὰ τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας, σφοδρῶς συζητήσας περὶ ταύτης μετὰ τοῦ περιφήμου μοναχοῦ Βαρλαὰμ καὶ νικήσας αὐτὸν νίκην τοσαύτην τελείαν, ὥστε ὁ Βαρλαὰμ ὢν ἑτοῖμος τοῦ λοιποῦ νὰ φανῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἀλλ' ὁ λαμπρὸς οὗτος θρίαμβος δὲν ἔθετο τέρμα εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ Βαρλαὰμ διεγερθείσας συζητήσεις. Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, ἐπίσκοπος Θεσσαλονίκης, παρεδέξατο τὰς δοξασίας τοῦ εἰρημένου μοναχοῦ καὶ ἔσχεν ἀνταγωνιστὴν Γρηγόριον τὸν Ἀκίνδυνον. Ἐκ τούτου ἐγεννήθησαν δύο μερίδες, οἱ «Παλαμῖται» καὶ οἱ «Ἀκινδυνῖται», ὧν αἱ σφοδραὶ ἔριδες καὶ διενέξεις κατετάραξαν τὴν βυζαντινὴν αὐτοκρατορίαν. Ὁ Γρηγορᾶς θέλων νὰ τηρήσῃ ὁλοτελεστάτην ἐπέσυρε τὸ μῖσος ἀμφοτέρων τῶν μερίδων. Τῷ 1345 οἱ θριαμβεύοντες Ἀκινδυνῖται μικροῦ δὲν ἐθυσίαζον αὐτόν, εἰ μὴ προὐστατεύετο ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Καντακουζηνοῦ, τότε φίλου του, οἱ δὲ Παλαμῖται, νικηταὶ καὶ αὐτοί, τῷ 1351, ἐφυλάκισαν αὐτόν. Ἀπελύθη δὲ μετ' οὐ πολύ, ἀλλ' οἱ ἀντίπαλοι αὐτοῦ, ἐν οἷς διεκρίνετο καὶ ὁ ἄλλοτε φίλος αὐτοῦ Καντακουζηνός, κατέστησαν αὐτὸν μισητὸν τῷ λαῷ, ὅτε δὲ ἀπέθανεν ὑβρίσθη ὁ νεκρὸς αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ λαοῦ.

Ὁ Γρηγορᾶς ἔγραψεν ἀπειράριθμα ἱστορικά, θεολογικά, φιλοσοφικά, ἀστρονομικά, πανηγυρικοὺς λόγους καὶ ποιήματα, ὧν πλήρη κατάλογον εὑρίσκει τις παρὰ Φαβρικίῳ καὶ Σχόπεν. Τὰ πλεῖστα τῶν συγγραμμάτων τούτων μένουσιν ἀνέκδοτα. Ἐκδεδομένα σημειοῦμεν μόνον τὰ τυπωθέντα, ἤτοι· «Ῥωμαϊκὴς Ἱστορίας λόγοι», εἰς 38 βιβλία. ὧν 24 μόνον ἐξετυπώθησαν. Τὸ χειρόγραφον τοῦτο πόνημα ἐκτείνεται ἀπὸ ἄλωσε-

ως Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ Λατίνων, τῷ 1204, μέχρι τοῦ 1359· τὸ δὲ τυπωθὲν μέρος βαίνει μέχρι τοῦ 1351. Εἶναι δὲ τὸ σύγγραμμα τοῦτο τὸ ἀξιολογώτατον ἱστορικὸν πόνημα τοῦ Γρηγορᾶ. Σύντομον καὶ ἐπίτομον ἐν τοῖς πρώτοις βιβλίοις, γίνεται λεπτομερὲς καὶ συγκεχυμένον ἐν τῇ ἀφηγήσει τῶν συγχρόνων γεγονότων. Ὑπὸ τῶν πολιτικῶν καὶ θρησκευτικῶν αὐτοῦ παθῶν παρασυρόμενος ὁ Γρηγορᾶς δὲν εἶναι δίκαιος πρὸς τοὺς ἀντιπάλους αὐτοῦ, καὶ λίαν τραχέως προσφέρεται τῷ Καντακουζηνῷ, οὗ τὰ περισωθέντα ἡμῖν Ἀπομνημονεύματα εἶναι τὸ ἀντίστροφον τῶν τοῦ Γρηγορᾶ. Καὶ ὁ μὲν σοφὸς θεολόγος εἶναι εὐρυμαθέστερος, ὁ δὲ Καντακουζηνὸς ἱκανώτερος περὶ τὸ κρίνειν τὰ γεγονότα, ἀλλ' οὔτε ἀμεροληπτότερος οὔτε εἰλικρινέστερος. Τὸ ὕφος ταὐτολογιῶν βρίθον, τὴν γλαφυρότητα ἐπιτεταδευμένως ἐπιδιῶκον, καὶ εἰς ἀτελευτήτους περιόδους περιπίπτον εἶναι πεφυσιωμένον καὶ ἀσαφές.

Τινὲς διισχυρίσθησαν ὅτι ὁ Φρειδερικὸς Ροστγάαρδ ἐδημοσίευσε τὴν ἱστορίαν τοῦ Γρηγορᾶ, μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως, τῷ 1559, ἀλλ' ἢ ἀπατῶνται, ἢ ἡ ἔκδοσις αὕτη εἶναι ἀνεύρετος. Ἡ ἀρχαιοτάτη ἔκδοσις εἶναι τοῦ Ἱερωνύμου Οὐολφίου, ἐν Βασιλείᾳ, 1562, εἰς φύλλ., περιέχουσα τὰ ἕνδεκα πρῶτα βιβλία μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως. Ὁ αὐτὸς τόμος περιέχει τὰ «Παραλειπόμενα» τοῦ Νικήτα, καὶ τὴν «Ἱστορίαν τῶν Τούρκων» τοῦ Χαλκοκονδύλη. Ἡ αὐτὴ ἔκδοσις ἀνετυπώθη ἐν ταῖς *Historiae Byzantinae Descriptores tres*, ἐν Γενεύῃ, 1615, εἰς φύλλ. Τὰ χειρόγραφα ὧν ἐποιήσατο χρῆσιν ὁ Οὐόλφιος ἦσαν ἐλλιπέστατα· ὁ Π. Πετὼν ἀνετύπωσε τὰ ἕνδεκα πρῶτα βιβλία κατὰ τὰ ἄριστα τῶν χειρογράφων, μετὰ τοῦ «Εὐχαλογίου» Νικηφόρου τοῦ Πατριάρχου, ἐν Παρισίοις, 1616, εἰς 8ον. Ὁ Βοαδὶν (Boivin) ἐδημοσίευσε τὴν βυζαντινὴν ἱστορίαν τοῦ Γρηγορᾶ ἐν τῇ Συλλογῇ τοῦ Δαύβρου, ἐν Παρισίοις, 1702, τόμ. 2, εἰς φύλλ. Ὁ πρῶτος τόμος εἶναι λίαν βελτιωθεῖσα ἀνατύπωσις τῆς ἐκδόσεως τοῦ Οὐολφίου. Ὁ δεύτερος τόμος περιέχει τὰ ἀκόλουθα τριακαίδεκα βιβλία, μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως τοῦ Βοαδίνου, ἐκτὸς τοῦ 23 καὶ 24 βιβλίου, μεταφρασθέντων ὑπὸ τοῦ Καππερονιέρου, καὶ ἐξαιρέτων σημειώσεων τοῦ Δυκαγγίου εἰς τὰ ἑπτακαίδεκα πρῶτα βιβλία. Ὁ Βοαδῖνος ὑπεσχέθη καὶ τρίτον τόμον, περιέχοντα τὰ τεσσαρακαίδεκα ἀνέκδοτα βιβλία, καὶ τέταρτον, περιέχοντα σχόλια, ἀλλ' οὔτε τὸν ἕνα οὔτε τὸν ἄλλον ἐδημοσίευσεν. Ἡ ἔκδοσις τῆς Ἐνετίας, 1729, εἰς φύλλ. εἶναι πλημμελὴς ἀνατύπωσις τῆς ἐκδόσεως τῶν Παρισίων, ἥτις μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ βελτιώσεων ἀνετυπώθη ὑπὸ τοῦ Σχόπεν, ἐν Βόννῃ, 1829 — 1830, τόμ. 2, εἰς 8ον. Λυπηρὸν εἶναι ὅτι ὁ συγγραφεὺς οὗτος δὲν ἐδημοσίευσε τὰ τεσσαρακαίδεκα ἀνέκδοτα βιβλία. Τὰ λοιπὰ τυπωθέντα συγγράμματα τοῦ Γρηγορᾶ εἶναι *Oratio in obitum Theodori Metochitae* (ἑλληνολατινιστὶ), ἐν τῇ *Historia Romana Theodori Metochitae* τοῦ Μεουρσίου, ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν, 1618, εἰς 8ον. *Comentarii Sive scholia in Synesium De Insomniis*, ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Συνεσίου· ἐν Παρισίοις, 1553, εἰς φύλλ. *Vita sancti Codrati*, μεταφρασθεῖσα ὑπὸ Ῥεινόλδου Δνχν, ἐν τῷ ἤ εὐτέρῳ τόμῳ τῶν *Acta Sanctorum*. «Τὸ διορθωθὲν πασχάλιον ὑπὸ Νικηφόρου φιλοσόφου τοῦ Γρηγορᾶ, περὶ οὗ καὶ Ἄργυρος ἐν τῇ ῥηθείσῃ μεθόδῳ διαλαμβάνει, ἐν τῷ Οὐρανολογίῳ τοῦ Πετὼ, καὶ τῇ *Doctrina Temporum* τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως, τόμ. III.—*Epistola ad Theodulum monachum*, ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Θεοδούλου ὑπὸ Νορμάνου, ἐν Οὐψάλῃ, 1639, εἰς 8ον.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ (Ἅγιος), ὁ «Θαυματουργὸς», ἐγεννήθη ἐν Νεοκαισαρείᾳ τῆς Καππαδοκίας ἐκ γονέων ἀπίστων, κατὰ τὸν Γ' αἰῶνα. Ἐμαθήτευσεν ἐν Ἀθήναις, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐν Βηρυττῷ, καὶ τελευταῖον ἐν Καισαρείᾳ πέντε ἔτη ὑπὸ τῷ Ὠριγένει, ὑφ' οὗ καὶ τὴν εἰς Χριστὸν ἐδιδάχθη πίστιν. Εἶτα, τῷ 240 ἔτει, γενόμενος ἐπίσκοπος τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος, εὗρεν ἐν αὐτῇ 17 μόνον χριστιανούς· ἀποθανὼν δὲ περὶ τὰ 265, ἀφῆκε σχεδὸν τοσούτους μόνον ἀπίστους· ἅπας δὲ ὁ χρόνος τῆς ἐπισκοπῆς αὐτοῦ ὑπῆρξε παραδόξων θαυμάτων συνέχεια, ἀφ' οὗ ἔλαβε καὶ τὴν ἐπωνυμίαν «θαυματουργὸς», πρασαγορευόμενος καὶ παρ' αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν τοῦ χριστιανισμοῦ «Δεύτερος Μωσῆς». Ἡ μνήμη αὐτοῦ ἑορτάζεται τῇ 17 νοεμβρίου. Ἔχομεν αὐτοῦ συγγράμματά τινα, δημοσιευθέντα ὑπὸ τοῦ Γ. Βοσσίου, ἐν Μαγεντίᾳ, 1604, εἰς 4ον, καὶ τῇ συλλογῇ, ἥτις ἐπιγράφεται· *S.S. Patum Gregorii Thaumaturgi, Macarii Ægyptii et Basilii Seleuciensis opera graeco-latina*, ἐν Παρισίοις, 1622, εἰς φύλλ. Ὁ «εἰς Ὠριγένην προσφωνητικὸς πανηγυρικὸς λόγος» Γρηγορίου τοῦ Θαυματουργοῦ εἶναι ἀριστούργημα εὐγλωττίας. Τὴν ἱστορίαν τῶν θαυμάτων αὐτοῦ ἀφηγοῦνται ὁ Ἅγιος Βασίλειος καὶ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης.

Γ ρ η γ ό ρ ι ο ς (Ἅγιος), ὁ «Φωτιστής, ἱεραπόστολος, πρῶτος πατριάρχης καὶ ἀπόστολος τῆς

Ἀρμενίας, ἀρμενιστὶ «Κρικὸρ Λουσάροβιτς», γεννηθεὶς τῷ 257, ἐν Βαγαρσαβάδ, ἀποθ. περὶ τὸ 332. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὀνόματι Ἀνὰκ ἢ Ἀνὰγκ, ἦτο Πέρθος τὸ γένος ἀνήκων εἰς τὸν βασιλικὸν οἶκον τοῦ Ἀρδεσχὶρ ἢ Ἀρταξέρξου Σασσανίδου, ὅστις ἀπεγύμνωσε τοὺς Ἀρσακίδας τῆς Περσίας, καὶ ἦλθεν ἐπίσης ν' ἀπαλλαγῇ τῶν τῆς Ἀρμενίας, ὁ Ἀνὰκ μετέβη παρὰ Χοσρόῃ, τῷ Α', βασιλεῖ τῆς χώρας, καὶ διελθὼν δύο ἔτη ἐν τῇ αὐλῇ αὐτοῦ ἔτυχε τῆς εὐκαιρίας ὅπως ἀφαιρέσῃ αὐτοῦ τὴν ζωὴν, ἀλλὰ δὲν ἐγεύθη τοῦ καρποῦ τῆς προδοσίας του θανατωθεὶς μεθ' ἁπάσης τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ. Ὁ Γρηγόριος ἄγων τότε τὸ δεύτερον σχεδὸν τῆς ἡλικίας ἔτος διέφυγε μόνος τὴν σφαγὴν, καὶ μεταχθεὶς εἰς Καισάρειαν τῆς Καππαδοκίας ὑπὸ τῆς τροφοῦ αὐτοῦ, ἥτις ἦτο χριστιανὴ, ἐδέξατο αὐτόθι τὸ βάπτισμα, καὶ ἐνυμφεύθη χριστιανὴν, ἐξ ἧς ἐγέννησε δύο υἱοὺς, τὸν Βερθανὲς καὶ τὸν Ἀρισδάγκην. Μετὰ τριετῆ συμβίωσιν, οἱ δύο σύζυγοι διεζεύξαντο ἑκουσίως, ὅπως ἀφιερωθῶσιν εἰς τὸν μοναστικὸν βίον. Ὁ Γρηγόριος ἐπορεύθη εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ βασιλέως Τιριδάτου Β', ὅστις ἔζη ἐν Ῥώμῃ ἀπὸ τοῦ φόνου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Χοσρόου τοῦ Α', τῷ 319 μετὰ τοῦ ἡγεμόνος τούτου εἰς Ῥώμην, ἔνθα ἔτυχον ἀμφότεροι παρὰ Κωνσταντίνῳ τῷ Μεγάλῳ ἐξαιρετικῶν τιμῶν. Ὁ πάπας Σίλβεστρος Α' ἐπεκύρωσε τὴν ἐκλογὴν τοῦ Γρηγορίου ὡς πατριάρχου τῆς Μεγάλης « Ἀρμενίας ». Ἔχομεν αὐτοῦ εἰκοσάδα «Ὁμιλιῶν», ἐν Βενετίᾳ, 1837, τόμ. 1, εἰς 8ον. «Ὕμνους» καὶ «Προσευχὰς», περιεχομένας ἐν τῇ ἀρμενικῇ λειτουργίᾳ.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ (Ἅγιος), ὁ ἐπονομασθεὶς Θεολόγος ἢ « Ναζιανζηνὸς » μέγας ἐκκλησιαστικὸς πατὴρ καὶ διδάσκαλος τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, ἐγεννήθη περὶ τὸ 329 ἐν Ἀριανζῷ, κώμῃ τῆς Β' Καππαδοκίας, οὐ μακρὰν τῆς Ναζιανζοῦ καὶ ἀπεδήμησε πρὸς Κύριον περὶ τὸ 389. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ, Γρηγόριος ὡσαύτως καλούμενος, ἦτο κατ' ἀρχὰς ὀπαδὸς τῆς αἱρέσεως τῶν « Ὑψισταρίων », ἥτις οὖσα μίγμα τῆς εἰδωλολατρείας καὶ τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας, ὡμολόγει θεὸν μόνον τὸν ὕψιστον, ἐσέβετο δὲ τὸ πῦρ καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου ἐτήρει· ἀλλ' ἔπειτα ταχέως ἀποπτύσας, τῇ παραινέσει τῆς εὐσεβεστάτης αὐτοῦ συζύγου Νόννης, τὴν πλάνην ταύτην προσῆλθεν εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα καὶ ὕστερον κατέστη ποιμὴν τῆς ἐν Ναζιανζῷ ἐκκλησίας, ἣν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἐποίμανεν ὁσίως καὶ θεαρέστως. Ὑπὸ τὰ βλέμματα τῆς φιλοστόργου καὶ θεοσεβοῦς αὐτοῦ μητρὸς ἐξασκητικῆς τυγχάνων ἀγωγῆς ὁ Γρηγόριος ἐμόρφωσε τὴν τε καρδίαν καὶ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ μεταλαβὼν τῆς πρώτης καὶ στοιχειώδους παιδείας ἐν Καισαρείᾳ μετὰ Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, μεθ' οὗ ἦσαν ὡς αὐτὸς ὁ Γρηγόριος λέγει,

« Τὰ πάντα μὲν δὴ κοινὰ, καὶ ψυχὴ μία
» δυοῖν δέουσα σωμάτων διάστασιν. »

Εἶτα, τοῦ Βασιλείου ἀποδημήσαντος εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἦλθεν εἰς τὴν ἐν Παλαιστίνῃ Καισάρειαν, ἔνθα διήκουσε τοῦ ῥήτορος Θεσπεσίου, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἔνθα τελειοτέρας ἐφιέμενος παιδεύσεως, ἀπέπλευσεν εἰς Ἀθήνας πολὺ κινδυνεύσας κατὰ τὸν πλοῦν, καὶ ἠκροάσατο τῶν σοφιστῶν Ἱμερίου καὶ Προαιρεσίου. Τοσοῦτῳ δὲ ηὐδοκίμησεν ἐν τῇ τότε μητρὶ τῶν λόγων, συμμελετῶν αὖθις μετὰ τοῦ Βασιλείου, περὶ τὴν σπουδὴν τῆς φιλοσοφίας, τῶν μαθηματικῶν, τῆς ῥητορικῆς καὶ τῆς ποιητικῆς, ὥστε οἱ ἐκεῖ σοφοὶ θερμῶς παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μένῃ ἐν τῇ παρ' αὐτοῖς σχολῇ δημοσίᾳ διδάσκων. Ἀλλ' ὁ Γρηγόριος τὴν πατρίδα καὶ τοὺς γονεῖς ποθῶν, καὶ ἐπιθυμῶν ν' ἀφιερώσῃ ὅλως ἑαυτὸν εἰς τὴν χριστιανικὴν φιλοσοφίαν, ἐπανέκαμψεν εἰς Ναζιανζὸν, ἐν ἡλικίᾳ τριάκοντα ἐτῶν, καὶ ἐδέξατο τὸ ἅγιον βάπτισμα, καὶ μετὰ μικρὸν ἐξ ἔρωτος πρὸς τὸν μοναστικὸν βίον ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Πόντου, πρὸς τὸν πιστὸν αὐτοῦ φίλον Βασίλειον. Ὅτε δὲ ὁ γέρων πατὴρ τοῦ Γρηγορίου ἐξαπατηθεὶς ὑπέγραψε τὴν ἐν Ἀριμίνῳ συνταχθεῖσαν ἀρειανὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως καὶ ἕνεκα τούτου ἐπέσυρε τὸ μῖσος τῶν μοναχῶν καὶ τοῦ λαοῦ, ὁ Γρηγόριος ἠναγκάσθη νὰ ἐπανέλθῃ ἐκ τοῦ ἀναχωρητηρίου παρὰ τῷ πατρὶ, ὃν ἐνουθέτησεν ὅπως αἰτήσηται συγγνώμην τοῦ πταίσματος. Ἀποκαταστάσης δὲ οὕτω τῆς εἰρήνης, ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς πρεσβύτερος, περὶ τὸ 361, ἀλλὰ κρίνων ἑαυτὸν ἀνάξιον τοῦ ὑφηλοῦ τῆς ἱερωσύνης ἀξιώματος, ἔφυγε πάλιν εἰς τὸν Πόντον πρὸς τὸν φίλτατον αὐτοῦ Βασίλειον. Μετὰ δὲ παρέλευσιν ὀλίγου χρόνου ἐπανέκαμψεν εἰς Ναζιανζὸν καὶ ὡμίλησεν ἐπ' ἐκκλησίας τὸν πρῶτον αὐτοῦ λόγον κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα. Κατέφυγε δὲ καὶ τρίτην φορὰν εἰς τὴν ἔρημον δυσαρεστηθεὶς διότι εἶχε τὸν Ἄνθιμον τὸν Τυάνων ἀντιπράττοντα, ὅτε ὁ Μέγας Βασίλειος, διαιρεθείσης τῆς Καππαδοκίας εἰς δύο ἐπαρχίας, ἀπέδειξεν ἐπίσκοπον Σασίμων τὸν Γρηγόριον, ἀλλ' εἰς τὰς ἐνθέρμους παρακλήσεις τοῦ πατρὸς ὑπείκων ἐπανῆλθεν αὖθις εἰς Ναζιανζὸν καὶ τελευτήσαντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀνεχώρησεν εἰς τὸ μοναστήριον τῆς ἁγίας Θέκλης ἐν Σελευ-

κείφ. ἔνθα ἐπὶ πέντε ἔτη ἡσύχαζε. Τῷ δὲ 379, κλυδωνιζομένης ἀπὸ πολλοῦ τῆς ἐκκλησίας ἔκ τε τοῦ ἀρειανισμοῦ καὶ ἄλλων αἱρέσεων, μόνος ὁ πολὺς Γρηγόριος ἐκρίθη ἄξιος ἵνα πηδαλιουχήσῃ τὸ σκάφος αὐτῆς καὶ προσεκλήθη ὑπὸ τῶν καθολικῶν ὅπως ἀναδεχθῇ τὴν φροντίδα τῆς ἐγκαταλελειμμένης αὐτῶν ἐκκλησίας, ἀλλὰ κακῆς ἔτυχεν ὑποδοχῆς, συκοφαντηθείς ὑπὸ τῶν Ἀρειανῶν ὡς πολυθείαν διδάσκων, λιθοβοληθείς καὶ κακούργου δίκην ἐνώπιον τῶν ἐπάρχων ἐναχθείς· ἀλλὰ διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς εὐγλωττίας ἐθριάμβευσε τέλος κατὰ τῶν ἐναντίων μέχρις οὗ τοὺς ἀγῶνας αὐτοῦ διετάραξεν ἡ παράνομος χειροτονία πατριάρχου ὀνόματι Μαξίμου (ἴδε Μάξιμος). Τὸν Μάξιμον τοῦτον, πρὶν ἔτι λάβῃ τέλος ἡ χειροτονία, προσδραμόντες ὅτε λαὸς καὶ ὁ κλῆρος ἐξέβαλον τῆς ἐκκλησίας. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ἀπαυδήσας ἐκ τῶν πολλῶν φροντίδων ἀπεφάσισεν ἵνα κατέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἀλλ' ἐνδίδων εἰς τὰς παρακλήσεις τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ κλήρου ὑπεσχέθη ὅτι θέλει παραμείνει ἐν Κωνσταντινουπόλει μέχρι τῆς παρουσίας τῶν ἐπισκόπων οἵτινες μετὰ μικρὸν συνῆλθον αὐτόθι πρὸς συγκρότησιν τῆς δευτέρας οἰκουμενικῆς συνόδου. Θεοδόσιος ὁ αὐτοκράτωρ ἐλθὼν τῷ 380 εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸν μὲν ἀρειανὸν ἐπίσκοπον Δημόφιλον ἐξέβαλε τῶν ἐκκλησιῶν, τῷ δὲ Γρηγορίῳ προσήνεγκε τὸν πατριαρχικὸν θρόνον οὗ ὅμως ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ ὁ Γρηγόριος, ὅπως κακαπαύσῃ τὸν ἔνεκα τοῦ διορισμοῦ τούτου διεγερθέντα κλύδωνα ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ. Πρὶν δὲ ἀποχωρήσῃ τῆς πατριαρχείας, συνεβούλευσε τὸ ποίμνιον αὐτοῦ καὶ τοὺς συμποιμένας τῆς ἱερᾶς τοῦ Χριστοῦ ποίμνης, ἵνα διάγωσιν ἐν εἰρήνῃ, εἰπὼν σὺν ἄλλοις τοὺς ἀξιομνημονεύτους τούτους λόγους. « .... αἰσχρὸν μὲν εἶη καὶ παντελῶς οὐχ ὁμῶν, εἰ τοὺς ἄλλους εἰρήνην ποιεύοντες, αὐτοὶ πρὸς ἀλλήλους πόλεμον ἤραισθε· πῶς δ' ἂν ὁμονοεῖν ἑτέρους ποιήσητε, αὐτοὶ ὄντες περὶ τὰ δοκοῦντα ; » Βλέπων δὲ τὴν ἐναργῶς ἐκφραζομένην βαθεῖαν ἐκ τῆς ἀποχωρήσεως αὐτοῦ λύπην, ὁ θεῖος Γρηγόριος ἐνόμισε πρέπον, πρὶν ἢ ἀποδημήσῃ νὰ λαλήσῃ καὶ παραμυθήσῃ δημοσίᾳ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν τῇ μεγάλῃ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκκλησίᾳ τοιοῦτ' ὅπερ ἔπραξε διὰ τοῦ λαμπροῦ αὐτοῦ « συντακτηρίου » λόγου, ὃν ἀπήγγειλεν ἐνώπιον τῶν 150 ἐπισκόπων τῆς συνόδου.

Ἀναχωρήσας ὁ Γρηγόριος ἐκ Κωνσταντινουπόλεως περὶ τὰ μέσα τοῦ 381, πρῶτον μὲν ἦλθεν εἰς Καισάρειαν, ἔνθα ἐξεφώνησεν ἐπ' ἐκκλησίας τὸν θαυμαστὸν ἐκεῖνον ἐπιτάφιον εἰς τὸν φίλτατον αὐτῷ Βασίλειον, πρὸ ἐτῶν ἀποθανόντα· ἔπειτα δὲ ὑπέστρεψεν εἰς Ναζιανζὸν, ἣν εὗρε ταρασσομένην ὑπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν Ἀπολιναριστῶν, καὶ μὴ δεξάμενος τὴν προσφερομένην αὐτῷ ποιμαντορίαν τῆς ἐν Ναζιανζῷ ἐκκλησίας, κατέστησεν ἐπίσκοπον αὐτῆς τὸν Εὐλάλιον, ἄνδρα τίμιον καὶ πρᾶον, μεθ' ὃ ἀπεχώρησεν εἰς Ἀρειανζόν. Αὐτόθι δὲ διατρίβων οὐκ ἐσχόλαζεν, ἀλλ' ἐνησχολεῖτο εἰς ἀλληλογραφίαν μετά τε ἱερωμένων καὶ κοσμικῶν, εἰς ἐμμέτρων λόγων ποίησιν καὶ εἰς ἔργα ἀφορῶντα τὴν κοινὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος αὐτοῦ Ναζιανζοῦ.

Μεταφέρομεν ἐνταῦθα τὰς ὑπὸ τοῦ σοφοῦ τῆς θεολογίας καθηγητοῦ ἐν Ἀθήναις Κωνσταντίνου Κοντογόνου κρίσεις περὶ τοῦ θείου ἡμῶν πατρὸς Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζινοῦ ἐκ τοῦ συγγράμματος « Φιλολογικὴ καὶ κριτικὴ ἱστορία τῶν ἀπὸ τῆς Α' μέχρι τῆς Η' ἑκατονταετηρίδος ἀκμασάντων ἁγίων τῆς ἐκκλησίας Πατέρων καὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν (ὑπὸ Κωνσταντίνου Κοντογόνου, κτλ. ἐν Ἀθήναις, 1853, τόμ. 2, εἰς 8ον) ἐξ οὗ ἠρύσθημεν συνοπτικῆς τὰ περὶ Γρηγορίου.

« Πόσον ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Ναζιανζινὸς ἦτο μεγαλοφυὴς τὸν νοῦν καὶ τὴν κρίσιν βαθύς, καὶ περὶ τὸν λόγον εὐφραδὴς καὶ ῥητορικῶς, καὶ τῆς θείας καὶ ἀνθρωπίνης σοφίας κάτοχος μαρτυροῦσι τὰ λαμπρὰ αὐτοῦ συγγράμματα καὶ ποιήματα, ἐν οἷς τήν τε πολυμάθειαν, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησεν ἐν ταῖς τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῶν Ἀθηνῶν σχολαῖς δύναταί τις νὰ θαυμάσῃ, καὶ τὸν πλοῦτον νὰ κατανοήσῃ τῆς γνώσεως αὐτοῦ περὶ τὰς ἁγίας γραφάς, τὰς ὁποίας μετὰ τοσαύτης ἀκριβείας ἠρμήνευε καὶ τὰ ἐν αὐταῖς θεῖα δόγματα ἀνέπτυσσεν, ὥστε αὐτὸς μόνος, μετὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην, ἀπεκληρώθη τὴν κατ' ἐξοχὴν προσηγορίαν τοῦ Θεολόγου, καὶ δικαίως περὶ αὐτοῦ ἔλεγεν ὁ Ῥουφῖνος, ὅτι εἴ τις ἤθελε τολμήσει ν' ἀντιτάξῃ τι πρὸς τὴν τοῦ Γρηγορίου διδασκαλίαν, ὁ τοιοῦτος διὰ τοῦτο μόνον ὡς αἱρετικὸς ἐξελέγχετο. Οὐδεὶς ἠρνήθη ποτέ, ὅτι ὁ θεῖος Γρηγόριος ὑπῆρξε πάντων τῶν κατὰ τοὺς χρόνους ῥητόρων ὁ εὐγλωττότατος καὶ δεινότατος· καὶ αὐτοὶ τῆς ἀληθοῦς πίστεως οἱ ἐχθροί, τῶν ὁποίων ἰσχυρῶς κατεπολέμει τὴν κακόδοξον πλάνην, ἠναγκάζοντο νὰ ὁμολογήτωσιν, ὅτι καὶ ὁ βίος καὶ οἱ λόγοι καὶ τὰ συγγράμματα αὐτοῦ εἶχον πάντα τὰ θέλγητρα, ἅπερ ἦσαν ἐπιτήδεια νὰ αἰχμαλωτίζωσιν εἰς αὐτὸν τῶν ἀνθρώπων τὰς καρδίας. Καὶ εἶναι τῷ ὄντι ὁ ἐνάρετος οὗτος Πατὴρ οὐχὶ μόνον διὰ τὴν μεγάλην τῶν γνώσεων ἕκτασιν, ἀλλὰ

καὶ διὰ τὴν ἄκραν αὐτοῦ εὐσέβειαν καὶ τὴν πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ἀφοσίωσιν ἀνὴρ ἔξοχος καὶ ἐξαίρετος, εἴτε ὡς διδάσκαλος τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης ἁπλῶς, εἴτε ὡς τῶν ἀληθειῶν τῆς πίστεως πρόμαχος καὶ προασπιστής. Ὅρος λόγου μετεχειρίσθη ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὑψηλόν, σύντονον καὶ μεγαλοπρεπές, κεκοσμημένον ἔκ τε τῆς σαφηνείας τῶν ἐννοιῶν, καὶ ἐκ τῆς ἀκριβείας τῶν λέξεων, καὶ ἐκ τῆς ποικιλίας τῶν παρομοιώσεων καὶ εἰκόνων, ἁφελές, ἡδὺ καὶ γλαφυρόν. Ὁ Ἱερώνυμος καὶ ὁ Σουίδας λέγουσιν, ὅτι ἠκολούθησε τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἐν Σμύρνῃ σοφιστοῦ Πολέμωνος, ἀλλὰ φαίνεται μᾶλλον, ὅτι ἐμιμήθη τὸν Ἰσοκράτην· ὅθεν πολλαὶ τῶν φράσεων αὐτοῦ ὡς Ἰσοκρατικαὶ σημειοῦνται ὑπὸ τοῦ Ἕλληνος σχολιαστοῦ. Ὁ δὲ ἀρειανὸς Φιλοστόργιος, πρός τε τὸν ἐκ Λαοδικείας Ἀπολινάριον καὶ Βασίλειον τὸν Μέγαν παραβάλλων τὸν Γρηγόριον ταύτην τὴν κρίσιν περὶ αὐτοῦ ἐπιφέρει· « Τῷ δέ γε Γρηγορίῳ, καὶ παρ' ἀμφοτέροις ἐξεταζομένῳ, μείζω, βάσιν εἰς συγγραφὴν εἶχεν ὁ Λόγος· καὶ ἦν εἰπεῖν Ἀπολιναρίου μὲν ἀδρότερος· Βασιλείου δὲ σταθερώτερος. » Ὁ Ἱερώνυμος ἦλθεν ἐπίτηδες εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἵν' ἀκροασθῇ τῆς τοῦ ἁγίου Πατρὸς ἡμῶν διδασκαλίας, καὶ καυχᾶται ὅτι παρ' αὐτοῦ ἔμαθε νὰ ἐννοῇ τὰς θείας γραφάς. »

Τὰ συγγράμματα τοῦ ἁγίου Ναζιανζοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου διαιροῦνται εἰς τρεῖς τάξεις, ἁ, εἰς «Λόγους», β', εἰς «Ἐπιστολὰς» καὶ γ', εἰς «Ἔπη». Λόγοι εἶναι οἱ ἑξῆς. Ἀπολογητικὸς τῆς εἰς τὸν Πόντον φυγῆς ἕνεκεν καὶ αὖθις ἐπανόδου ἐκεῖθεν μετὰ τὴν τοῦ πρεσβυτέρου χειροτονίαν, ἐν ᾧ τί τὸ τῆς ἱερωσύνης ἐπάγγελμα, καὶ ὁποῖον δεῖ εἶναι τὸν ἐπίσκοπον.—Πρὸς τοὺς καλέσαντας ἐν τῇ ἀρχῇ, καὶ μὴ ἀπαντήσαντας μετὰ τὸ γενέσθαι πρεσβύτερον.—Κατὰ Ἰουλιανοῦ βασιλέως στηλιτευτικὸς πρῶτος. — Κατὰ Ἰουλιανοῦ βασιλέως στηλιτευτικὸς δεύτερος.—« Ἀπολογητικὸς εἰς τοὺς αὐτοὺς μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῆς φυγῆς. —Εἰς Γρηγόριον ἐπίσκοπον Νύσσης, τοῦ Μεγάλου Βασιλείου ἀδελφὸν, ἐπιστάτην μετὰ τὴν χειροτονίαν, Λόγος.—Εἰς τὸν πατέρα ἑαυτοῦ, ἡνίκ' ἐπέτρεψεν αὐτὸν φροντίζειν τῆς Ναζιανζοῦ ἐκκλησίας.—Εἰς τοὺς Λόγους καὶ εἰς τὸν ἐξισωτὴν Ἰουλιανόν.—Εἰς Καισάριον τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν Ἐπιτάφιος, παριόντων ἔτι τῶν γονέων.—Εἰς τὴν ἀδελφὴν ἑαυτοῦ Γοργονίαν Ἐπιτάφιος —Εἰρηνικὸς Α' ἐπὶ τῇ ὁμονοίᾳ τῶν γονέων μετὰ τὴν σιωπὴν, παρουσίᾳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. —Εἰρηνικὸς Β' εἰς τὴν σύμβασιν, ἣν μετὰ τὴν σύστασιν ἐποιησάμεθα οἱ ὁμόδοξοι.—Εἰρηνικὸς ὁ λεχθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τῇ γενομένῃ τῷ λαῷ φιλονεικίᾳ περὶ ἐπισκόπων τινῶν, διενεχθέντων πρὸς ἀλλήλους, κτλ. κτλ. (Ἴδ. πλήρη κατάλογον τὸν «Λόγων καὶ τῶν ἐτῶν» τοῦ ἁγίου Γρηγορίου ἐν τῷ προμνησθέντι συγγράμματι τοῦ Κωνσταντίνου Κοντογόνου). Ἐκ τῶν ἐπῶν αὐτοῦ ἀναφέρομεν τὰ ἑξῆς.—Παρθενίης ἔπαινος.—Ὑποθῆκαι παρθένοις.—Περὶ τῆς τοῦ βίου ματαιότητος καὶ ἀπιστίας καὶ κοινοῦ πάντων τέλους. —Περὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.—Κατὰ σαρκός. —Περὶ τοῦ ἐπικήρου τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.— Εἰς Εὐγενῆ δύστροπον.—Παραινετικὸν εἰς παρθένον τινὰ Ὀλυμπιάδα καλουμένην. — Εἰς ἑαυτὸν περὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἀρετῆς.—Εἰς ἐπιπλάστως μονάζοντας—Εἰς τὴν νόσον.—Κατὰ γυναικῶν καλλωπιζομένων. — Περὶ προνοίας. — Εἰς Θεόν.—Περὶ ταπεινοφροσύνης, σωφροσύνης καὶ ἐγκρατείας.—Ὕμνοι εἰς Θεόν.—Περὶ τῶν σχολιαστῶν καὶ ἐκδόσεων τῶν συγγραμμάτων τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ἴδε τὸ ἀνωτέρω σημειωθὲν πόνημα τοῦ Κωνσταντίνου Κοντογόνου. Ἡ ἀρχαιοτάτη ἔκδοσις ἐγένετο λατινιστὶ μὲν ἐν Ἀργεντοράτῳ, 1508, δέκα Λόγοι, κατὰ τὴν μετάφρασιν, ὡς λέγεται, τοῦ πρεσβυτέρου Ῥουφίνου, καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει ἐν Αὐγούστῃ Οὐινδελικῶν (ἕτεροι ἑπτὰ λόγοι), κατὰ τὴν μετάφρασιν τοῦ Οἰκολαμπαδίου. ἑλληνιστὶ ἐδημοσιεύθησαν τὸ πρῶτον δύο ἑλληνικαὶ ἐκδόσεις ἐν Βενετίᾳ παρὰ τῷ Ἄλδῳ (ἡ μὲν ἐν ἔτει 1516, εἰς 8ον, περιέχουσα ἑκκαίδεκα λόγους, ἡ δὲ, τῷ 1536, εἰς 8ον ἐννέα, διαφόρους τῶν πρώτων.

Ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Γρηγορίου πανηγυρίζεται ὑπὸ μὲν τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας δὶς τοῦ ἔτους, τῇ 25 Ἰανουαρίου, καὶ τῇ 30 τοῦ αὐτοῦ, καθ' ἣν καὶ ἡ ἑορτὴ τῶν λοιπῶν δύο μεγάλων ἱεραρχῶν, Βασιλείου τοῦ μεγάλου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· ὑπὸ δὲ τῆς δυτικῆς τῇ 9 μαΐου.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΝΥΣΣΗΣ (ἅγιος), ὅστις διὰ μὲν τὸ ἡδὺ τῆς φράσεως καὶ σαφὲς προσαγορεύεται «λαμπρὸς καὶ ἡδονῆς ὡσὶν ἀποστάζων», διὰ δὲ τὸ παρὰ τῇ ἐκκλησίᾳ μέγα κῦρος αὐτοῦ, «ὁ τῶν πατέρων πατὴρ, ὁ τῶν Νυσσαίων φωστὴρ, ἀνὴρ μετὰ τὸν ἀδελφὸν δεύτερος ἔν τε λόγοις καὶ τρόποις,» νεώτερος ἀδελφὸς Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, ἴσως αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐφυΐαν καὶ ἐφάμιλλος τὴν παιδείαν ἐγεννήθη ἐν Καππαδοκίᾳ τῷ 331. Ἐκ τριετοῦς ἡλικίας ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν φιλολογίαν ἐκτήσατο σπανίαν εὐρυμάθειαν καὶ τοῖς ῥήμασι τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ παθήματος, ἀφιερώθη εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἱερῶν

γραμμάτων καὶ ἠσπάσατο τὸν μοναχικὸν βίον. Τῷ 378 ἄκων καὶ ὑπακούων τῷ ἀδελφῷ Βασιλείῳ προεχειρίσθη ἐπίσκοπος τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ Νύσσης, ἀλλ' οἱ Ἀρειανοὶ κατώρθωσαν νὰ ἐξορίσωσι τὸν ἄνδρα διαβαλόντες αὐτὸν παρὰ τῷ αὐτοκράτορι Οὐάλεντι. Ἐπὶ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεως τοῦ Θεοδοσίου, κατῆλθε μετὰ τῶν ἄλλων ἐξορίστων καὶ ὁ Νύσσης, 378, τῷ δὲ ἐπιόντι ἔτει παρέστη εἰς τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ σύνοδον, ἥτις ἀπέστειλεν αὐτὸν μετ' ἄλλων ἐπισκόπων εἰς Ἀραβίαν καὶ Παλαιστίνην πρὸς καταστολὴν τῆς δυσεβοῦς τοῦ Ἀρείου διδασκαλίας. Διαβαίνων ἐξ Ἱεροσολύμων καὶ δυσαρεστηθεὶς ἕνεκα τῶν διεφθαρμένων ἠθῶν τῶν κατοίκων, διότι ἡ πόλις ἐκρατεῖτο τότε ὑπὸ Ἀρειανῶν, ἀνεχώρησεν, ἅμα προσεκύνησε τοὺς ἁγίους τόπους, καὶ, τῷ 381, παρευρέθη ἐν τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει δευτέρᾳ οἰκουμενικῇ συνόδῳ, ὑφ' ἧς μεγάλως ἐτιμήθη ἐκλεχθεὶς ὅπως ἐκφωνήσῃ τὸ ἐγκώμιον τοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συνόδου τελευτήσαντος Μελετίου, ἐπισκόπου Ἀντιοχείας, καὶ ἐπιτραπεὶς ὅπως συμπληρώσῃ τὰ ἐν τῷ συμβόλῳ τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου περὶ τοῦ παναγίου πνεύματος ἐλλείποντα. Παρὼν δὲ ἦτο τελευταῖον καὶ ἐν τῇ ἑτέρᾳ, τῷ 394, κατὰ τὴν αὐτὴν πόλιν συγκροτηθείσῃ συνόδῳ. Πόσον δὲ χρόνον ἔζησεν εἰσέτι μετὰ ταῦτα, δὲν εἶναι γνωστόν· ἡ δὲ μνήμη αὐτοῦ πανηγυρίζεται ὑπὸ μὲν τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας τῇ 10ῃ Ἰανουαρίου, ὑπὸ δὲ τῆς δυτικῆς τῇ 9ῃ μαρτίου καὶ ὑπὸ τῆς τῶν Κοπτῶν, τῇ 14ῃ ὀκτωβρίου καὶ 22ᾳ νοεμβρίου. Ὡς ἐκ τοῦ Νικηφόρου τοῦ Καλλίστου, καὶ ἐξ ἐπιστολῆς Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζινοῦ γίνεται δῆλον, Γρηγόριος ὁ Νύσσης εἶχε γυναῖκα ὀνόματι Θεοσέβειαν.

«Ὁ Γρηγόριος, λέγει ὁ κ. Κωνσταντῖνος Κοντογόνου, ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ (Φιλολογικὴ καὶ κριτικὴ Ἱστορία, κτλ. ἐν Ἀθήναις, 1853), κατὰ τὴν αὐστηρὰν τῶν νεωτέρων κρίσιν, καίτοι εὐκλεῶς ἐδίδαξε τὴν ῥητορικήν, καὶ ἡ φράσις αὐτοῦ ἐπαινεῖται διὰ τὴν κομψότητα, δὲν πλησιάζει ὅμως οὔτε πρὸς τὸν μέγαν Βασίλειον, οὔτε πρὸς τὸν ἅγιον Γρηγόριον τὸν Ναζιανζινόν· βεβυθισμένος πάντοτε ἐν ταῖς ἀλληγορίαις, μιγνύει τὴν φιλοσοφίαν μετὰ τῆς θεολογίας καὶ μεταχειρίζεται φιλοσοφικὰς ἀρχὰς, εἰς ἐξήγησιν τῶν μυστηρίων· ὁμοιάζουσιν ἄρα τὰ συγγράμματα αὐτοῦ μᾶλλον τὰ τοῦ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους, ἢ τὰ τῶν λοιπῶν τῆς ἐκκλησίας Πατέρων. Καὶ ὁ κριτικώτατος Φώτιος, ὁ ἀναγνοὺς τὰ κατὰ Εὐνομίου βιβλία τοῦ Γρηγορίου, παραβάλλων αὐτὸν πρὸς Θεόδωρον τὸν Ἀντιοχέα, ἥτις ὡσαύτως κατὰ τοῦ αὐτοῦ αἱρετικοῦ ἔγραψε, λέγει· «Πλεονάζει τοῖς ἐνθυμήμασι καὶ τοῖς παραδείγμασιν. Ἔστι δὲ ἀδεκάστως εἰπεῖν, ὡς ὅσον ὑπερβάλλει κάλλει τε καὶ λαμπρότητι καὶ τῷ ἡδυτάτῳ Θεόδωρον, τοσοῦτον ἐνείνου τοῦτον τὸ πλῆθος τῶν ἐπιχειρημάτων καὶ τὸ γόνιμον εἰς τὸ προσέχειν ἐκδιάζεται». Κατὰ τὴν ἀλληγορικὴν ἑρμηνείαν ἐμιμήθη τὸν Ὠριγένην, τοῦ ὁποίου καὶ κατηγορήθη ὡς παραδεχθεὶς κακοδόξου πλάνης τινὰ, οἷον τὸ περὶ τοῦ τέλους τῆς τῶν κατακεκριμένων κολάσεως, καὶ εἴ τινα ἕτερα. Ἀλλ' ὅσα τοιαῦτα ἀπαντῶνται ἐν τοῖς τοῦ ἁγίου Γρηγορίου συγγράμμασιν εὐνοοῦντα τὸν ὠριγενισμὸν, ταῦτα προσετέθησαν ἔπειτα ὑπὸ τῶν αἱρετικῶν, ὡς ὑπὲρ αὐτοῦ ἀπολογεῖται Γερμανὸς ὁ Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχης».

Πρώτην ἑλληνολατινικὴν ἔκδοσιν τῶν συγγραμμάτων τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Νύσσης ἐδημοσίευσεν ὁ Fronton du Duc, ἐν Παρισίοις, 1615, ἐν δυσὶ τόμοις, εἰς φύλλ. μετὰ σημειώσεων. Εἰς δὲ τὴν ἔκδοσιν ταύτην προσέθηκεν ὁ Γρέτσερος καὶ 3ον τόμον, τῷ 1618, ἐν Παρισίοις, ἐν ᾧ συμπεριέλαβεν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *Anpendix ad. S. Gregorii Opera* τὰ ὑπὸ τοῦ πρώτου ἐκδότου παραλειφθέντα. Ἡ ἐν Παρισίοις, 1638, μετατύπωσις τῆς ἐκδόσεως ταύτης εἶναι κατά τινα πληρεστέρα ἀλλ' ὑπολείπεται κατὰ τὴν κομψότητα καὶ ἀκρίβειαν. Ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις, ὁ καρδινάλιος Ἄγγελος Μάϊος ἐδημοσίευσεν ἀνέκδοτά τινα συγγράμματα τοῦ ἁγίου Πατρὸς κατὰ Ἀρείου, Σαβελλίου καὶ Μακεδονιακῶν τῶν αἱρετικῶν, ἐν τῷ *Nova Collect. Scriptor. veter.* τόμ. 8, ἐν Ῥώμῃ 1833. Ἴδε πλήρη κατάλογον καὶ ἀνάλυσιν τῶν συγγραμμάτων τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης ἐν τῷ προμνησθέντι συγγράμματι τοῦ Κωνσταντίνου Κοντογόνου. Ὁ Goulu μετέφρασεν εἰς τὴν γαλλικὴν πολλοὺς τῶν λόγων τοῦ ἁγίου Πατρός.

Γ ρ η γ ό ρ ι ο ς (Ἅγιος), ὁ Καισαροδούνου, γενν. ἐν Ὠβερνίᾳ τῆς Γαλλίας τῷ 539, ἀποθ. τῷ 593, ἐπίσκοπος Λουγδούνου, εἶτα διάδοχος τοῦ Ἁγίου Γάλλ, καὶ ἐπίσκοπος Καισαροδούνου τῷ 573. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν διαπραγματευτῶν τῆς ἐν Ἀνδελότῳ συνθήκης, 587. Κατέλιπε συγγράμματα ὧν τὸ ὕφος εἶναι βαρὺ καὶ πλημμελές. Τὸ κυριώτερον αὐτοῦ σύγγραμμα «ἡ ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία τῶν Φράγκων» εἰς δέκα βιβλία, μόνον ἐν τέλει διακρίνεται ἐπὶ ἀφελεῖ καὶ ἐνίοτε γοητευτικῇ περιγραφῇ ἠθῶν. Τὰ ἅπαντα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ Δὸν Ῥουϊνάρ, 1699, εἰς φύλλ. Ἡ «Ἱστορία τῶν Φράγκων»,

καταχωρηθεῖσα, ὑπὸ τοῦ Δὸν Βουκέτου, ἐν τῷ *Recueil des historiens de France*, μετεφράσθη ἐν τῷ *Collection des Mémoires relatifs à l'histoire de France* ὑπὸ Γυιζότου.

Γρηγόριος Α' (Ἅγιος), «Μέγας» μὲν παρὰ Λατίνοις «Διάλογος» δὲ παρ' ἡμῖν καλούμενος, πάπας, ἀπὸ τοῦ 590 μέχρι τοῦ 604, γενν. ἐν Ῥώμῃ ἐξ οἴκου ἐπιφανοῦς ἐπὶ ἀρεταῖς. Πραίτωρ τῆς Ῥώμης ἐν ἡλικίᾳ τριάκοντα ἐτῶν, παρητήθη μετὰ μικρὸν, περιεβλήθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἀφιέρωσε τὴν περιουσίαν αὐτοῦ εἰς εὐσεβῆ ἔργα, ἐχρημάτισε «νοούντσιος» (ἀντιπρόσωπος τῆς Ἁγίας Ἕδρας) ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἀνηγορεύθη ὁμοφώνως πάπας μετὰ τὸν θάνατον Πελαγίου τοῦ Β'. Δυσκόλως ἐδέξατο τὸ ἀξίωμα τοῦτο, ἀπῆλλαξε, διὰ τῆς ἀγρύπνου αὐτοῦ μερίμνης τὴν Ῥώμην τῆς πείνης, καὶ τοῦ μετὰ τῶν Λομβαρδῶν πολέμου διὰ τῆς φρονήσεως αὐτοῦ, συνωμολόγησεν ἔντιμον εἰρήνην μετὰ τῆς βασιλίσσης αὐτῶν Θεοδελίνδης, ἐκολάκευε τοὺς αὐτοκράτορας τῆς Ἀνατολῆς Μαυρίκιον καὶ Φωκᾶν, κτλ. Ἀπεβίωσεν ἐν ἡλικίᾳ 72 ἐτῶν. Προσηλύτισεν εἰς τὸν χριστιανισμὸν τὴν Μεγάλην Βρεταννίαν. Κατηγορήθη ὡς καύσας ἐξ ὑπερβολικοῦ ζήλου πολλὰ ἀρχαῖα συγγράμματα καὶ βλάψας τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα τῆς Ῥώμης. Εἶναι ὁ πάπας οὗ περισώθησαν ἡμῖν πλεῖστα συγγράμματα. Ἀρίστη ἔκδοσις τῶν ἔργων αὐτοῦ εἶναι ἡ ὑπὸ Denis de Sainte Marthe καὶ Bessin, ἐν Παρισίοις, 1705, τόμ. 4, εἰς φολ.

Γρηγόριος Β' (Ἅγιος), Ῥωμαῖος, πάπας ἀπὸ τοῦ 715 μέχρι τοῦ 731, ὑπεστήριξε τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ προσβαλλομένην ὑπὸ τῶν Λομβαρδῶν, ὑπερησπίσατο τὴν Ἰταλίαν κατὰ τῶν Μωαμεθανῶν, κατεπολέμησε τὰς παρεκτροπὰς τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος καὶ τῶν εἰκονοκλαστῶν. Νικητὴς ἐξελθὼν τῶν ἀγώνων τούτων, συνεκάλεσε σύνοδον κατὰ τῶν εἰκονοκλαστῶν, καὶ ἐκήρυξε διὰ τοῦ Ἁγίου Βονιφατίου, τὸ Εὐαγγέλιον ἐν Γερμανίᾳ. Ἡ μνήμη αὐτοῦ ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ ἐκκλησίᾳ τῇ 2 φεβρουαρίου.

Γρηγόριος Γ' ὁ «Σύρος», πάπας ἀπὸ τοῦ 731 μέχρι τοῦ 741, διεδέξατο τὸν προηγούμενον, ἠναγκάσθη ν' ἀντιπαλαίσῃ καὶ αὐτὸς κατὰ Λέοντος τοῦ αὐτοκράτορος, συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ θέσῃ τὴν ἁγίαν Ἕδραν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Φράγκων, καὶ διεκοίνωσε τὴν ἰδέαν αὐτοῦ τῷ Καρόλῳ Μαρτέλλῳ, ὅστις ἐσχολιάζομενος εἰς τὸν κατὰ Μωαμεθανῶν πόλεμον δὲν ἀπήντησεν εἰς τὴν αἴτησιν αὐτοῦ.

Γρηγόριος Δ', πάπας ἀπὸ τοῦ 827 μέχρι τοῦ 844, μετέσχε τῶν ἐρίδων Λουδοβίκου τοῦ Εὐήθους πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ συνώδευσεν εἰς Γαλλίαν τὸν στρατὸν τοῦ Λοθαρίου. Ὠχύρωσε τὸν λιμένα τῆς Ὀστίας κατὰ τῶν Σαρρακηνῶν.

Γρηγόριος Ε'ος (Βρούνων), πάπας ἀπὸ τοῦ 996 μέχρι τοῦ 999, Γερμανὸς τὸ γένος, διεδέξατο τὸν Ἰωάννην ΙΕ', διὰ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ θείου αὐτοῦ, αὐτοκράτορος Ὄθωνος τοῦ Γ', ὃν ἔστεψεν ἐν Ῥώμῃ. Ἐδιώχθη ὑπὸ τοῦ γερουσιαστοῦ Κρεσκεντίου καὶ τοῦ ἀντίπαπα Φιλαγάθου, ἐπανῆλθε μετὰ τοῦ Ὄθωνος, καὶ ἐθανάτωσε τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ, 987. Τὸ ἐπιὸν ἔτος, ἀφώρισε τὸν Ῥοδέρτον Α', βασιλέα τῆς Γαλλίας, καὶ ἐδίασεν αὐτὸν ὅπως ἀποκληρώσῃ τὴν ἐξαδέλφην του Βέρθαν.

Γρηγόριος ΣΤ' (Γρατιανὸς), Ῥωμαῖος, ἐχρημάτισε πάπας τῷ 1045, ἀφοῦ ὁ Βενέδικτος Θ' ἐγκατέλιπε τὸν παπικὸν θρόνον. Εὐσεβὴς καὶ γενναῖος κατέστειλεν ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐν τοῖς περιχώροις τὰς ληστείας καὶ τὰ κακουργήματα. Ἐτέραν δὲ ἀταξίαν, τὴν ταὐτόχρονον ὕπαρξιν τριῶν παπῶν, Γρηγορίου τοῦ ΣΤ', Σιλβέστρου τοῦ Γ' καὶ Ἰωάννου τοῦ Κ', ἐθεράπευσεν ὁ αὐτοκράτωρ Ἑρρίκος Γ' ἐν τῇ ἐν Σούτρῃ συνόδῳ, ἥτις θεωροῦσα τοὺς ἄλλους πάπας ὡς ἅρπαγας, ἐκήρυξε καὶ αὐτὸν τὸν Γρηγόριον Σιμωνιακὸν, καὶ ἐξηνάγκασεν αὐτὸν ἵνα παραιτηθῇ, 1046· ἀλλ' ἡ ἁγία ἔδρα ἐξηρτᾶτο τότε ἀπὸ τῆς αὐτοκρατορίας.

Γρηγόριος Ζ', γνωστὸς τὸ πρῶτον ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἱλδεβράνδος, γεννηθεὶς περὶ τὸ 1013, ἀπεθανὼν τῷ 1085. Υἱὸς ξυλουργοῦ τῆς Σοάνας ἐν Τοσκάνῃ, ἐσπουδάσεν ἐν Γαλλίᾳ, καὶ εἰσήχθη εἰς τὸ τάγμα τοῦ Κλουνύ. Συνοδεύσας τὸν πάπαν Λέοντα Θ' εἰς Ἰταλίαν, χειροτονηθεὶς καρδινάλιος, ἐξήσκησεν ἀπὸ τούτου μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἁγίας Ἕδρας διὰ τῶν συμβουλῶν αὐτοῦ, ὁ Νικόλαος Β' μετέβαλε τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς τῶν ποντιφήκων (Γ. ΚΑΡΔΙΝΑΛΙΟΙ)· συνετέλεσεν ἰσχυρῶς εἰς τὴν ἐκλογὴν Ἀλεξάνδρου τοῦ Β', κατώρθωσεν ἵνα διώξῃ τὸν ἀντίπαλον Ὀνώριον, καὶ ἀνῆλθεν ὁ ἴδιος εἰς τὴν παπικὴν ἕδραν τῷ 1073. Τότε ἔδωκε δείγματα μεγάλης ὀραστηριότητος καὶ αὐστηρότητος, ἀφώρισε τοὺς Σιμωνιακούς, οἵτινες, ἕνεκα τούτου, ἐπειράθησαν ὅπως καθαιρέσωσιν αὐτὸν, καὶ κατώρθωσε νὰ καταστήσῃ πανίσχυρον τὴν παπωσύνην. Ἀπῄτησε τὴν κυριαρχίαν τῶν βασιλείων τῆς Οὐγγαρίας, τῆς Δαλματίας καὶ τῆς Ἱσπανίας, ἅτινα, λέγε, κατεκτήσατο «θεία χάριτι παρὰ τῶν ἐθνικῶν καὶ τῶν ἀπίστων». Τότε ἐφρόνουν ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶχεν ἐξουσίαν τινὰ ἐπὶ τῶν χριστιανῶν βασι-

ΑΝΙΟΧΕΥΤΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοσμητορική Εκκλησιαστική Βιβλιοθήκη (Ε.Κ.Π.Σ.)

λέων, καθ' ὅσον οἱ βασιλεῖς οὗτοι ἠδύναντο νὰ ταράξωσιν ἢ βοηθήσωσιν αὐτήν. Ἄρχων τῆς χριστιανικῆς Εὐρώπης συνέλαβε τὴν ἰδέαν τῶν σταυροφοριῶν, καὶ ἠθέλησε νὰ στρατεύσῃ ἐπὶ τοὺς Σαρακηνοὺς μετὰ 50,000 ἀνδρῶν πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν ἁγίων τόπων. Συνῆψε μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἑρρίκου τοῦ Δ'ου φοβερὰν πάλην (Ἴδ. ΕΡΡΙΚΟΣ Δ'), ἧς δὲν ἔζησεν ὅπως ἴδῃ τὸ τέρμα. Ἀναγκασθεὶς νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ῥώμην, ἠκολούθησε τῷ Ῥοβέρτῳ Γυισκάρδῳ εἰς Σάλερνον, ἔνθα ἀπέθανε λέγων· «Ἠγάπησα τὴν δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησα τὴν ἀδικίαν· ἰδοὺ διὰ τί ἀποθνήσκω ἐν ἐξορίᾳ». Ὁ Βενέδικτος ΙΓ'ος, διέταξε νὰ τελῆται ἡ ἑορτὴ αὐτοῦ τῇ 25 μαΐου. Νομίζεται συγγραφεὺς τοῦ *Dictatus papae*. Ἴδ. J. Voigt, *Histoire du pape Grégoire VIII d'après les monuments originaux*, ἐν Βερολίνῳ 1815, τόμ. 2, εἰς 8ον μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ ἀββᾶ Jager, 1839.

Γρηγόριος Η', ἀντίπαπας. Ἴδ. ΒΟΥΡΔΙΝΟΣ, ἢ ΒΟΥΡΔΕΝ.

Γρηγόριος Η', πάπας, διάδοχος Οὐρβίνου τοῦ Γ', γενν. ἐν Βενεβέντῳ, ἐπέπεσε μόνον δύο μῆνας, 1187.

Γρηγόριος Θ', ἐγεννήθη ἐν Ἀνάγνῃ, ἀδελφὸς Ἰννοκεντίου τοῦ Γ'. Ἐγέντο πάπας ὑπερογδοηκοντούτης τὴν ἡλικίαν, 1227, ἐπεδείξατο νεανικὴν ζωηρότητα ἐν ταῖς μετὰ τοῦ Φρειδερίκου Β' διαφοραῖς αὐτοῦ, καὶ ἀφωρίσθη τῷ 1227, διότι, παρὰ τὴν ὑπόσχεσίν του δὲν ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἁγίαν Γῆν. Ἀφωρίσθη δ' ἐπίσης καὶ ὁ Φρειδερῖκος, ὡς μὴ ἀφαιρέσας τὸν ἀφορισμὸν πρὶν ἢ ἀπέλθῃ εἰς προσκύνησιν τῶν ἁγίων τόπων, καθὼς καὶ τῷ 1239, ὡς δοὺς τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἐνζίῳ τὸ στέμμα τῆς Σαρδηνίας, ἐνῷ πολλὰ μέρη τῆς νήσου ἀνεγνώριζον τὴν παπικὴν κυριαρχίαν. Ὁ Γρηγόριος πολλάκις διωχθεὶς ἐκ Ῥώμης, ἕνεκα στάσεων διεγειρομένων ἀκόπως ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ βλέπων τὰς χώρας τῆς ἐκκλησίας προσβαλλομένας ὑπὸ τῶν αὐτοκρατορικῶν στρατευμάτων, ἐγένετο ἔρεισμα καὶ φυσικὸς ἀρχηγὸς τῶν λομβαρδικῶν πόλεων, ὧν ἐπίσης ἠπείλει τὴν ἀνεξαρτησίαν ὁ Φρειδερῖκος. Μετήλλαξε τὸν βίον σχεδὸν ἑκατοντούτις, καθ' ἣν στιγμὴν εἶχε κυρώσει αὐτὸν ἔκπτωτον τοῦ θρόνου καὶ προσφέρει τὸ στέμμα τῷ ἀδελφῷ Λουδοβίκου τοῦ Θ', Ἀβίρτῳ τῆς Ἀρτεσίας, ὅστις ἀπεπομπώθη, 1241. Τούτῳ ὀφείλεται μία συλλογὴ τῶν *Décrétales*, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ κυριώτερον μέρος τοῦ κανονικοῦ δικαίου.

Γρηγόριος Ι' (Θεοδάλδος τῶν Βισκοντῶν,) γεννηθεὶς ἐν Πλακεντίᾳ, ἐξελέγη τῷ 1271, πάπας ὑπὸ τῶν καρδιναλίων, οἵτινες ἐπὶ 3 ἔτη ἔμενον ἀναποφάσιστοι περὶ τῆς ἐκλογῆς. Εὐδοκίμως ἀγωνισάμενος πρὸς εἰρηνοποίησιν τῆς Ἰταλίας, συνεκρότησεν ἐν Λουγδούνῳ, τῷ 1274, τὴν ΙΔ'ην οἰκουμενικὴν σύνοδον, ἐν ᾗ ἐνόμισαν ὅτι ἔπαυσε τὸ διαιροῦν τὰς δύο ἐκκλησίας σχίσμα, καὶ ἀπεφασίσθη ὅπως τοῦ λοιποῦ ἡ ἐκλογὴ τῶν παπῶν γίνηται διὰ καρδιναλικοῦ συνεδρίου (Ἴδ. ΠΑΠΑΣ) τῷ αὐτῷ ἔτει, ἔπεισε τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας Φίλιππον τὸν Τολμηρὸν, ἵνα παραχωρήσῃ τῇ ἁγίᾳ ἕδρᾳ τὴν κομητείαν Βεναισσίνου, μέρος τῆς κληρονομίας τοῦ Ἀλφόνσου τῆς Ποατιέρης καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Ἰωάννας τῆς ἐκ Τολώσσης, μετέστη δὲ τοῦ βίου τῷ 1276 ἐν Ἀρεντίῳ.

Γρηγόριος ΙΑ' (Πέτρος-Ῥογῆρος δὲ Βωφόρ), γενν. πλησίον τῆς Λιμόγης τῷ 1330, ἀνεψιὸς Κλήμεντος τοῦ ΣΤ', ὑπῆρξεν ὁ 7ος πάπας τῆς Αὐενίωνος, 1370-78. Εἰσήχθη, τῷ 1372 εἰς Συνασπισμὸν σχηματισθέντα κατὰ τῶν Βισκοντῶν, τῷ δὲ 1375—78, ἐπεχείρησε μικρὸν πόλεμον κατὰ τῶν Φλωρεντινῶν. Τὸ μέγα συμβὰν τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ εἶναι ἡ εἰς Ῥώμην ἐπάνοδος, ἧς οἱ κάτοικοι ἠπείλησαν αὐτὸν ὅτι ἂν δὲν ἤρχετο θὰ ἐξέλεγον ἀντίπαπαν, 1377· ἡ ἐπάνοδος αὕτη ἔθετο τέρμα εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς Βαβυλῶνος (Ἴδ. Κλήμης ΣΤ'.) Ὁ Γρηγόριος ΙΑ' ἐτελεύτησε τῷ ἐπιόντι ἔτει, καθ' ἣν ὥραν κατεδίκαζε τὴν πλάνην τοῦ Οὐϊκλεφίνου.

Γρηγόριος ΙΒ' (Ἅγγος Κορράριος), Ἐνετὸς, διεδέξατο τὸν πάπαν Ἰννοκέντιον Ζ'ον τῷ 1406. Ἐξελέγη ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει τοῦ ν' ἀπαρνηθῇ τὴν παπικὴν ἐξουσίαν, ὅπως ἐξαναγκάσῃ εἰς παραμοίαν παραίτησιν τὸν ἀντίπαπαν τῆς Αὐενίωνος, Βενέδικτον ΙΓ', τοιοῦτ' ὅπερ ἤθελεν ἐπιτρέψει τὴν ἐκλογὴν νέου ποντίφηκος ὑπὸ πάντων ἀναγνωριζομένου. Ἡ ἐν Πίσῃ συγκροτηθεῖσα σύνοδος ὑπὸ τῶν καρδιναλίων τῶν δύο ἀντιπάλων, καθήρισεν ἀμφοτέρους, 1409, καὶ ἐκλέξασα τὸν Ἀλέξανδρον Ε' ἐδείνωσε τὰ πράγματα, διότι ἀνθ' ἑνὸς ἀνεφάνησαν τρεῖς πάπαι. Ὁ Γρηγόριος διωχθεὶς ἐκ Ῥώμης ὑπὸ τῶν Φλωρεντινῶν, καταφυγὼν εἰς Γαέτην, εἶτα εἰς Ἀρίμινον, ὑπερήσπισεν ἐπί τινα χρόνον τὰ δικαιώματά του, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἔπεμψε τὴν παραίτησιν αὐτοῦ εἰς τὴν ἐν Κωνσταντίᾳ σύνοδον τῷ 1415, καὶ ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ἐν ἡλικίᾳ 92 ἐτῶν, 1417.

Γρηγόριος (*Buoncompagno*), γεννηθ. ἐν Βονωνίᾳ τῷ 1502, διακεκριμένος νομοδιδάσκαλος, πάπας ἀπὸ τοῦ 1572 μέχρι τοῦ 1585.

Παρασυρόμενος ὑπὸ τοῦ παραδείγματος Πίου Ε', τοῦ προκατόχου αὐτοῦ, διηύθυνε καθὼς αὐτὸς, ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς Ἱσπανίας, ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Τούρκων, ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος, τῷ 1572, ἐπολέμησε, καθὼς αὐτὸς, τοὺς διαμαρτυρομένους, καὶ πάσῃ δυνάμει ἐβυήθησε τὴν αὔξησιν τῶν Ἰησουϊτῶν. Ὕστερον ὑπεστήριξε τὸν Συνασπισμὸν, καίτοι ἀποδοκιμάζων τὴν κατὰ τοῦ Ἐρρίκου Δ' ἀπόπειραν δολοφονίας, ἐβίασε τὸν Φίλιππον Β', ὅπως ἐπιτεθῇ κατὰ τῆς Ἐλισάβετ τῆς Ἀγγλίας, ἀλλ' ἀπέθανε πρὸ τῆς ἀποστολῆς τῆς «Ἀρμάδας» (ἴδε τὴν λέξιν). Κατὰ τὰ τέλη τῆς παπωσύνης αὐτοῦ συνέδησαν ταραχαί, ἕνεκα τῆς ἀφαιρέσεως κτημάτων τῆς ἁγίας Ἕδρας πρὸς θεραπείαν τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως. Γρηγόριος ὁ ΙΓ' εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἡμερολόγιον τὴν νέαν ἡμερομηνίαν.

Γρηγόριος ΙΔ', γενν. ἐν Κρεμώνῃ τῷ 1535, ἐξελέγη πάπας διὰ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ Φιλίππου Β' τῆς Ἱσπανίας καὶ ἀπέθανε μετὰ δέκα ἔτη, 1590. Ἀφώρισε τὸν Ἐρρίκον Δ', καὶ ἀπέστειλεν ἐπικουρίαν τοῖς συνασπισθεῖσι.

Γρηγόριος ΙΕ', Βολωναῖος, γεννηθεὶς τῷ 1554, πάπας ἀπὸ τοῦ 1621 μέχρι τοῦ 1623. Κατέταξεν ἐν τῷ χορῷ τῶν ἁγίων τὸν Λογιόλαν καὶ τὸν Ἅγ. Φραγκίσκον Ξαβιέρον, συνέστησε τὴν Προσηλυτιστικὴν Σχολὴν, ἔδωκε σημαντικὰς ἐπιχορηγήσεις τῷ αὐτοκράτορι Φερδινάνδῳ μετὰ τὴν πρώτην περίοδον τοῦ τριακονταετοῦς πολέμου, μεγάλως δὲ συνετέλεσεν ὅπως περιέλθῃ ἡ ἐκλεκτορικὴ ἐξουσία ἀπὸ τοῦ παλατίνου πρίγκηπος Φρειδερίκου εἰς χεῖρας τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν καθολικῶν, Μαξιμιλιανοῦ τῆς Βαυαρίας, 1623. Ἐκλεγεὶς ὑπὸ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἱσπανίας αἱρετοκρίτης ἐν τῇ ὑποθέσει τῆς Βαλτελίνης, ἣν οἱ Ἱσπανοὶ ἐκυρίευσαν παρὰ τῶν Γριζώνων τῷ 1620, ἔλαβεν ὡς παρακαταθήκην τὰ φρούρια τῆς ἐπαρχίας ταύτης, 1622, ἀλλ' ἀπέθανε πρὶν ἢ λυθῇ τὸ ζήτημα. Ὁ Γρηγόριος ΙΕ' ἀπεφάσισε νὰ γίνωνται αἱ ἐκλογαὶ τῶν παπῶν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας, 1621, καὶ ἀνηγόρευσε μητρόπολιν τὴν ἐν Παρισίοις ἐπισκοπὴν, 1622.

Γρηγόριος ΙΣΤ', (Μὼρ-Καπελλάρη), γενν. ἐν Βελλούνῳ τῷ 1765, ἀποθ. τῷ 1846. Κατ' ἀρχὰς μοναχὸς ἀνῆκεν εἰς τὸ τάγμα τῶν καμαλδούλων, καὶ διεδέξατο τὸν Πίον Η' τῷ 1831. Ὡς πάπας, ἐπεκύρωσε διὰ νέου διατάγματος, 1832, Η' κανόνα περὶ μικτῶν γάμων καταδίκασε διὰ τῆς ἐγκυκλίου τῆς 15 αὐγούστου 1832), τὰ δόγματα τοῦ Λαμεννὰι περὶ τοῦ ὁλοσχεροῦς χωρισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς Πολιτείας, καὶ ὕστερον τὰ ἐπαναστατικὰ αὐτοῦ συγγράμματα· ἐπροστάτευσε τοὺς Ἰησουΐτας, καὶ συνηγόρησεν ἐν Ῥώμῃ, ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας Νικολάου τοῦ Α', τῷ 1836, ὑπὲρ τῆς καθολικῆς Πολωνίας. Ὡς ἡγεμόνος, ἡ κυριαρχία αὐτοῦ ἐταράχθη ὑπὸ συχνῶν ἐπαναστάσεων, 1831—43—44—45, ὧν αἴτια ἦ προφάσεις ἐγένοντο αἱ καταχρήσεις τῆς παπικῆς διοικήσεως καὶ αἵτινες πρὸ 14 ἐτῶν προπαρεσκευάζοντο ὑπὸ τῶν μυστικῶν ἑταιριῶν. Ἐπειδὴ ἀπεφάσισε νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τῆς Αὐστρίας 1831—32, ἡ Γαλλία κατέσχε τὴν Ἀγκώνην, κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1832 —ὀκτωβρ. 1838, ὅπως ἀντισταθμίσῃ τὴν ξένην ταύτην ἐπιρροὴν καὶ διατηρήσῃ τὴν ἑαυτῆς ἐν Ἰταλίᾳ. Μεθ' ὅλας τὰς συνεχεῖς ταύτας ἐπαναστάσεις καὶ τὴν ἀνέχειαν τοῦ ταμείου, Γρηγόριος ὁ ΙΣΤ' ἐπεχείρησεν ὡραῖα δημόσια ἔργα. Τῷ 1831 συνέστησε τὸ τάγμα τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Μεγάλου, οὗ ὁ ὀκτάγωνος σταυρὸς ἀναρτᾶται ἀπὸ ἐρυθρᾶς ταινίας μετὰ παρυφῆς πρωτοκαλοχρόου, καὶ τῷ 1841 μετερρύθμισε τὸ τάγμα τοῦ Χρυσοῦ Πτερνιστῆρος. Διάδοχος αὐτοῦ ἐγένετο ὁ Πίος Θ'.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΝΑΡΕΓΚΑΤΖΗΣ, ὁ «Πίνδαρος τῆς Ἀρμενίας», γενν. τῷ 951, ἀποθ. τῷ 1003. Ἐν ἡλικίᾳ 20 ἐτῶν ἐσχολίασε τὸ «Ἆσμα ᾀσμάτων», τοσοῦτῳ σοφῶς καὶ διὰ τοσοῦτῳ καθαρεύοντος ὕφους, ὥστε τὸ ἔργον αὐτοῦ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἓν τῶν ἀριστουργημάτων τῆς ἐκκλησιαστικῆς φιλολογίας· ἐδημοσιεύθη ἐν Βενετίᾳ, 1789, τόμ. 1, εἰς 12ον. Τὸ ἄριστον ἔργον αὐτοῦ εἶναι συλλογὴ 95 προσευχῶν ἢ ἐλεγειῶν, ὀνομαζομένων χυδαϊστὶ «Ναρὲγ», ἐν Βενετίᾳ, 1844, εἰς 24ον· ἐν ταύταις ἀπαντῶσι πανταχοῦ σκέψεις βαθεῖαι καὶ ἀλληγορίαι ὑψηλαί, τὸ δὲ ὕφος εἶναι ὑψηλὸν καὶ πολλαχοῦ σκοτεινόν. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἔργα αὐτοῦ εἶναι τέσσαρες «Πανηγυρικοὶ ἢ Ὁμιλίαι περὶ τοῦ ἁγίου Σταυροῦ, τῆς Παναγίας, τῶν Ἀποστόλων κλπ.» «Ἆσματα καὶ Ὠδαὶ» ψάλλονται ἔτι καὶ νῦν ἐν τῇ ἀρμενικῇ Ἐκκλησίᾳ. Τὰ ἅπαντα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ἐν Βενετίᾳ, 1 τόμ. εἰς μέγα 8ον 1827, μετὰ σοφῶν σημειώσεων τοῦ Π. Ἀβεδιδιάν.

Γρηγόριος Μάγιστρος, ἀρμένιος πρίγκηψ ἐκ τοῦ περσικοῦ γένους τῶν Ἀρσακιδῶν, γεννηθεὶς ἐν ἀρχῇ τοῦ ΙΑ' αἰῶνος ἀποθανὼν τῷ 1058, ἐσπούδασεν ἐν Κωνσταντινουπόλει, εἰσῆλθε, τῷ 1030, εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ Ἰωάννου, βασιλέως τῆς Ἀρμενίας, ἐξήτασε, τῷ 1042, μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Καλὴ Β', ἀπέκρουσεν ἐπιδρομὴν τῶν Σελδούκων Τούρκων, καὶ μεθ' ὅλας τὰς ἐκδουλεύσεις αὐτοῦ, συ-

κοφαντηθεὶς μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν ὅπως ἐγκαταβιώσῃ αὐτόθι. Μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ βασιλείου τῆς Ἀρμενίας ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Μονομάχου, ἔλαβε παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τούτου πολλὰς πόλεις τῆς Μεσοποταμίας, καὶ ἐβίασε τοὺς εἰδωλολάτρας αὐτοῦ ὑπηκόους ἵνα γένωνται χριστιανοί. Σώζονται αὐτοῦ «Ἐπιστολαί», μία «ἁρμενικὴ Γραμματική,» ἁρμενικὴ μετάφρασις τοῦ Εὐκλείδου, ποίημα εἰς τὴν Παλαιὰν καὶ Καινὴν Διαθήκην, κτλ.

Γρηγόριος Βαχλαβούνης, πατριάρχης τῆς Ἀρμενίας ἐν ἡλικίᾳ 20 ἐτῶν τῷ 1113, ἀποθ. τῷ 1161. Μεταβὰς ὡς προσκυνητὴς εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἐσχετίσθη μετὰ τῶν λατίνων ἡγεμόνων, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἠκούσθη μέχρι τῆς Ῥώμης. Ἰννοκέντιος ὁ Β' ἀπέστειλεν αὐτῷ μετὰ φιλικοῦ γράμματος τὰ παράσημα τοῦ ἀξιώματος αὐτοῦ. Ἦτο παρὼν εἰς τὴν ἐν Ἱερουσαλὴμ σύνοδον τῷ 1141. Ἐτακτοποίησε τὸ ἁρμενικὸν μηναῖον, προσθεὶς εἰς αὐτὸ πολλὰς πράξεις μαρτύρων. Οἱ «Ὕμνοι» αὐτοῦ, θαυμαστοὶ τὴν γλαφυρότητα καὶ ἡδύτητα, ψάλλονται ἔτι καὶ νῦν ἐν τῇ ἁρμενικῇ ἐκκλησίᾳ. Ἐκτὸς τούτων, συνέθετο, ἐπὶ διαφόρων θεμάτων, πολυαρίθμους ἐμμέτρους «Ἐπιστολὰς» μὴ περισωθείσας.

Γρηγόριος, ὁ ἐπονομαζόμενος «Δηγὰν» (τὸ Παιδίον,) ἀνεψιὸς τοῦ προηγουμένου, ἔδειξεν ἐκ παίδων μεγάλην κλίσιν πρός τε τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ τὴν θύραθεν παιδείαν. Τῷ 1173 ἀνυψωθεὶς εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἀρμενίας συνεκάλεσε τῷ 1179 ἐν «Χρὺμ-Γκλὰ» (Μεσοποταμία), ἐθνικὴν σύνοδον, πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης μεταξὺ τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας καὶ τῆς ἁρμενικῆς, εἶτα ἀπέστειλε πρεσβείαν εἰς Ῥώμην δι' ἧς ὡμολόγει ὑποταγὴν τῇ ἁγίᾳ Ἕδρᾳ. Ἀπεβίωσε τῷ 1193. Σώζονται αὐτοῦ πολλαὶ «Ἐπιστολαὶ» γεγραμμέναι μετὰ καλλιτεχνίας καὶ γλαφυρότητος, ἐν Βενετίᾳ 1838, τόμ. 1. εἰς 24ον.

Γρηγόριος Καντζαγουαντζῆς ἢ ἐκ «Καντζάγκης» (Μεγάλη Ἀρμενία), ἁρμένιος ἰατρὸς καὶ ἱστορικὸς τοῦ ΙΓ' αἰῶνος, εἶναι γνωστὸς ὡς συγγραφεὺς τῆς «Ἐθνικῆς ἱστορίας» τῆς Ἀρμενίας ἀπὸ τοῦ 300 μέχρι τοῦ 1260 μ. Χ. Ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ, μὴ διακρινομένῳ ἐπὶ καλλιτεχνίᾳ ὑπάρχουσι πολύτιμοι εἰδήσεις περὶ τῶν Ἀράβων, τῶν ἀρχαίων Τούρκων ἢ Τατάρων, καὶ τῶν ἀσιατικῶν.

Γρηγόριος (Ἐρρίκος), πρίγκιψ τῆς γαλλικῆς βασιλικῆς οἰκογενείας γεν. ἐν Βίχυ τοῦ νομοῦ τοῦ Μάρνη (*Vichy, Meurthe*,) τῷ 750, ἀποθ. τῷ 1831. Ἐσπούδασε παρὰ τοῖς Ἰησουίταις τοῦ Ναντὺ, εἰσήχθη εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, κατῆρξατο τοῦ φιλολογικοῦ σταδίου δι' «Ἐγκωμίου τῆς ποιήσεως,» 1773, στεφθέντος ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Ναντὺ, καὶ ἐκτήσατο τῷ 1788, ἐν Μὲτς, ἑτέραν ἀκαδημαϊκὴν θέσιν διὰ τοῦ «Δοκιμίου περὶ τῆς φυσικῆς, ἠθικῆς καὶ πολιτικῆς ἀναγεννήσεως τῶν Ἰουδαίων». Ὁ Γρηγόριος ἦτον ἐφημέριος τῆς Ἐμβερμεσνίλης, οὐ μακρὰν τῆς Λυνεβίλλης, ὅτε ἀπεστάλη, ὑπὸ τοῦ κλήρου τῆς Λωραίνης εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν. Πρῶτος αὐτὸς ἐνώθεις μετὰ τῆς τρίτης τάξεως, ἐχρημάτισεν εἷς τῶν ἓξ γραμματέων τῆς συνελεύσεως, ἐνῇ διέπρεψεν ἐπὶ 72 ὥρας, τῇ 13, 14 καὶ 15 Ἰουλίου, ἐνῷ ὁ λαὸς ἐκυρίευε τὴν Βαστιλλίαν. Ἀπὸν κατὰ τὴν δίκην τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ', ἔγραψεν ὅπως ὁ βασιλεὺς καταδικασθῇ ἀλλ' ὕστερον διετείνετο ὅτι δὲν ἐνόει νὰ καταδικασθῇ εἰς θάνατον. Ἐκλεγεὶς μέλος τῆς ἐπὶ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως ἐπιτροπῆς, ἔλαβε μέρος εἰς τὴν σύστασιν τοῦ Πολυτεχνείου, τοῦ Γραφείου τοῦ γεωγραφικοῦ μήκους, ἐνήργησεν ὅπως δοθῶσιν ἀστυκὰ καὶ πολιτικὰ δικαιώματα τοῖς Ἰουδαίοις, ψηφισθῇ ἡ κατάργησις τῆς δουλείας τῶν μαύρων, κτλ. Εἰσαχθεὶς ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Πεντακοσίων, εἰς τὸ Νομοθετικὸν σῶμα, καὶ, τῷ 1801, εἰς τὴν Γερουσίαν, ἔμεινε πιστὸς εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ. Τῷ αὐτῷ ἔτει παρητήθη τῆς ἐπισκοπῆς του. Οὐδέποτε ἐδέξατο τὸν τίτλον τοῦ κόμητος ὃν ὁ Ναπολέων Α' ἀπένειμεν εἰς πάντας ἐν γένει τοὺς γερουσιαστάς· ἄλλως δὲ ἐπειδὴ ἀντέστη κατὰ τῆς ἀναγορεύσεως τῆς Αὐτοκρατορίας συνέπραξε καὶ ὑπὲρ τῆς πτώσεως αὐτῆς. Ἑτοιμοθάνατος ὢν ἠτήσατο τὴν συνδρομὴν τῆς θρησκείας, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἤθελε ν' ἀναιρέσῃ τὸν ὅρκον αὐτοῦ εἰς τὸ ἀστυκὸν σύνταγμα τοῦ κλήρου ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ ἐγκατέλιπεν αὐτόν· νέοι δὲ ἔσυραν τὴν νεκράμαξαν αὐτοῦ μέχρι τοῦ κοιμητηρίου *Mont Parnasse*. Κατέλιπε διάφορα συγγράμματα ἐξ ὧν σημειοῦμεν τὸ «Περὶ τῆς ἐπιῤῥοῆς τοῦ χριστιανισμοῦ ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῶν γυναικῶν,» 1821.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὁ Ε', τρὶς πατριαρχεύσας τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου Κωνσταντινουπόλεως, ἐγεννήθη τῷ 1745 ἐκ πατρὸς μὲν Ἰωάννου Ἀγγελοπούλου, μητρὸς δὲ Ἀσημίνας Παναγιωτοπούλου, ἐν Δημιτσάνᾳ, κωμοπόλει τῆς Ἀρκαδίας (Πελοποννήσου) κειμένῃ ἐπὶ βάχεως τῶν Ἀροανείων ὀρέων παρὰ τὸν Λούσιον ποταμὸν συμβάλλοντα εἰς τὸν Ἀλφειόν. Ἀφοῦ ἐπαιδεύθη ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῶν ἐγ-

κυκλίων ἑλληνικῶν μαθημάτων καὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς τὰς ἀπαρχὰς παρὰ τῷ θείῳ καὶ ἀναδόχῳ αὐτοῦ Μελετίῳ ἱερομονάχῳ καὶ ἑτέρῳ διδασκάλῳ τῆς Δημητσάνης Ἀθανασίῳ ἱερομονάχῳ, τοὐπίκλην Ῥουσοπούλῳ, ἀπῆλθεν εἰς Ἀθήνας, ἔνθα ἐμαθήτευσεν ἐπὶ ὅλο σχεδὸν ἔτη παρὰ τῷ εὐρυμαθεῖ διδασκάλῳ Δημητρίῳ Βύβᾳ. Τῷ 1767 αὐτὸς μὲν ἀπέπλευσεν εἰς Σμύρνην, ὁ δὲ συνεργάτης αὐτοῦ καὶ διδάσκαλος Ῥουσόπουλος, παρακληθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, κατέμεινεν εἰς Ἀθήνας, διδάσκων ἐν τῇ σχολῇ ἕως βίου, καὶ ἐτελεύτησε τῷ 1780. Ὁ δὲ Γεώργιος ἀφικόμενος εἰς Σμύρνην, συνῴκησε μετ' ἄλλου θείου αὐτοῦ Μελετίου, ἐκκλησιάρχου τελοῦντος ἐν τῷ ναῷ, ὑπηρετῶν αὐτῷ καὶ ἅμα διακόνων καρποφόρως τὰ μαθήματα τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς· εἶτα μεταβὰς εἰς τὰς Στροφάδας νήσους, διέτριψεν ἐπὶ μικρὸν ἐν μονυδρίῳ, ἔνθα τὸ μοναχικὸν ἐνεδύθη σχῆμα Γρηγόριος μετονομασθείς. Ἐκεῖθεν δὲ μετάρας εἰς Πάτμον διήκουσε τὸν περιώνυμον Δανιὴλ τὸν Κεραμέα, γυμναζόμενος ἐν τοῖς λόγοις τῆς τε θείας καὶ ἀνθρωπίνης σοφίας. Ἀφοῦ δὲ διήνυσε τὸ στάδιον τῶν ἐν τῇ Σχολῇ τῆς Πάτμου σπουδασμάτων, προσεκλήθη εἰς Σμύρνην ὑπὸ τοῦ τότε μητροπολίτου Σμύρνης Προκοπίου ὅστις ἐγίνωσεν αὐτὸν ἐκ τῆς προηγουμένης ἐν Σμύρνῃ διατριβῆς, καὶ προεχειρίσθη ἀρχιδιάκονος. Μετὰ δέ τινα χρόνον, πολλῆς ἀνωμαλίας ἐπικρατούσης ἐν Πελοποννήσῳ ἐκ τῶν συμβάντων τῷ 1770 πολιτικῶν δυσχημάτων, μετακαλεῖ ὁ Γρηγόριος εἰς Σμύρνην τοὺς γηραιοὺς αὐτοῦ γονεῖς, οὓς καὶ μέχρι τελευτῆς αὐτῶν ἐγηροκόμησε, σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Παναγιώτην καὶ τὰς δύο ἀδελφὰς Ἄνναν καὶ Ἐξακουστήν. Τὸν δὲ Γρηγόριον μετ' οὐ πολὺ προβιβάσας ὁ μητροπολίτης ἔστειλεν εἰς τὴν πατρίδα του, ποθοῦντα νὰ ἴδῃ τὸ γενέθλιον ἔδαφος καὶ τοὺς ἐκεῖ συγγενεῖς. Ἐλθὼν δὲ εἰς Δημητσάναν ᾠκοδόμησεν ὀκτὼ εὐρύχωρα δωμάτια τῆς Σχολῆς πρὸς ἄμισθον κατοικίαν τῶν ἔξωθεν φοιτώντων ἀπόρων μαθητῶν. Ἐντεῦθεν δὲ μετέβη κατ' ἐντολὴν τοῦ μητροπολίτου Προκοπίου εἰς τὴν πατρίδα τούτου, τὸ χωρίον Σαμπάζικα, παρὰ τὰς Καλάμας, ὅπως παρευρεθῇ εἰς τοὺς γάμους ἑνὸς τῶν ἀνιψιῶν αὐτοῦ. Μετὰ ταῦτα, ἐπανελθὼν εἰς Δημητσάναν, καὶ μικρὸν αὐτόθι διατρίψας ἀνεχώρησεν εἰς Σμύρνην. Τῷ 1784 ἐκλήθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Σμύρνης Προκόπιος, ὅστις πρὶν ἢ ἀφίσταται εἰς Κωνσταντινούπολιν προὔτεινεν εἰς τὴν Σύνοδον ὡς διάδοχον αὐτοῦ τὸν Γρηγόριον ἀντὶ τοῦ προτιθεμένου ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος Ὑψηλάντου Ναθαναὴλ· μαρτυρήσας τήν τε παιδείαν καὶ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ. Οἱ δὲ Σμυρναῖοι μετὰ χαρᾶς ἀποδεξάμενοι τὴν κοινὴν ψῆφον ἐκλογὴν τοῦ Γρηγορίου, διετέλουν ἐπὶ τριακαίδεκα ἔτη ὑπὸ τὴν ποιμαντορίαν αὐτοῦ, μετὰ ζήλου κηρύττοντος τὸν θεῖον λόγον, συνιστῶντος νοῦς, καὶ ὑπερνικῶντος τὰς μάλιστα ἀνυπερβλήτους δυσχερείας. Ἐν Σμύρνῃ ὑπῆρχε τότε μία μόνη καλὴ ἀλλὰ στενόχωρος ἐκκλησία, καὶ ἡ τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς, σεσαθρωμένη καὶ τὸ πλεῖστον ἐκ κηρωτοῦ ὑφάσματος ἐστεγασμένη, ὥστε οἱ ἐκκλησιαζόμενοι ἐβρέχοντο διαρκοῦντος τοῦ χειμῶνος. Τὴν ἐκκλησίαν ταύτην δι' ἀτρύτων πόνων καὶ τῇ συμπράξει τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁμογενῶν ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων οἷα φαίνεται σήμερον. Βλέπων δὲ τὸν κλῆρον τῆς Σμύρνης ἐξευτελιζόμενον ὑπὸ τῶν «Χαρατσίδων» ἀπήλλαξεν αὐτὸν τοῦ δασμοῦ τούτου, συμφωνήσας ἵνα πληρώνηται ἀπὸ τοῦ κοινοῦ τῆς πόλεως ὡρισμένη ποσότης ἀντὶ φόρου πάντων τῶν κληρικῶν. Ἀξιομνημόνευτος εἶναι ἡ διαγωγὴ τοῦ Γρηγορίου ἐν τῇ ἐξῆς περιστάσει. Συνέβη ποτὲ ἐν Σμύρνῃ ἔρις μεταξὺ τῆς κοινότητος τῶν Χριστιανῶν, ὁ δὲ μητροπολίτης πειρώμενος ἵνα συμβιβάσῃ τοὺς ἐρίζοντας σύρεται εἰς τὸ ἕτερον τῶν διαφερομένων μερῶν, τὸ ἔχον τὸ ἄδικον. Συνιδὼν δὲ μετ' οὐ πολὺ τὸ παράπτωμα αὐτοῦ, ὁμιλεῖ ἐπ' ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ θρόνου λόγον περὶ ὁμονοίας, καὶ καταβαίνει φορῶν τὴν ἀρχιερατικὴν στολήν, ταπεινὸς τὸ σχῆμα συντετριμμένος τὴν καρδίαν, δακρυόεις τοὺς ὀφθαλμούς, ὁμολογεῖ τὸ ἁμάρτημα καὶ προσπίπτει συγχώρησιν παρὰ πάντων αἰτούμενος.

Τῷ 1798, πατριαρχεύοντος Γερασίμου τοῦ Γ' τοῦ ἀπὸ Δέρκων, μετέβη μετακληθεὶς εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ συνεδρίαζεν εἰς τὴν Σύνοδον καταλιπὼν ἀναπληρωτὴν ἐν Σμύρνῃ τὸν ἐνάρετον ἐφημέριον Λεόντιον. Διατρίβων δ' ἐν τῇ βασιλευούσῃ ἐνεκαινίασε τὸν ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος Ὑψηλάντου ἀνεγερθέντα καὶ μέχρι τοῦ νῦν σωζόμενον ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἐν τῇ ἑλληνεμπορικῇ σχολῇ τῆς νήσου Χάλκης, παρὰ τὸν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ὅστις ᾠκοδομήθη ὑπὸ τοῦ πρωτελευταίου βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος Παλαιολόγου καὶ σώζεται ἐπίσης μέχρι τοῦ νῦν ἀκέραιος. Ἐπιστρέψας δὲ μετ' οὐ πολὺ εἰς τὴν ἕδραν αὐτοῦ, μετακαλεῖται αὖθις εἰς Κωνσταντινούπολιν ἔνθα μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ πατριάρχου Γερασίμου, ἐκλέγεται κοινῇ ψήφῳ καὶ ἀποφάσει διάδοχος αὐτοῦ. Πρῶτον ἀγῶνα ἀνεζώσθη ἀναβὰς εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τὴν ἀ-

νέγερσιν τοῦ σεσαθρωμένου πατριαρχείου καὶ ἐπειδή τινες τῶν ἀρχιερέων δὲν ἦσαν πρόθυμοι περὶ τὴν συνεισφορὰν τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης πρῶτος ἔδωκε τὸ παράδειγμα κεντήσας οὕτω τὴν φιλοτιμίαν αὐτῶν, συλλέξας δὲ ἱκανὰ χρήματα ἀνῳκοδόμησεν ἐκ βάθρων τὰ πατριαρχεῖα. Μετὰ τοῦτο ἐφρόντισε περὶ συστάσεως ἐκκλησιαστικοῦ τυπογραφείου, ἔνθα ἐτυποῦντο ὑπὸ τὰ ὄμματα τῆς ἐκκλησίας τὰ ἱερὰ βιβλία· ἠσχολήθη περὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἀπαραβάτου τηρήσεως τῶν ἱερῶν κανόνων, διέταξε τόμον συνοδικόν, ἐξέδωκεν ἐγκυκλίους, διατάσσων τὴν κανονικὴν διοίκησιν τῶν ἐκκλησιῶν, ἀπηγόρευσε τὴν χειροτονίαν ἀνηλίκων καὶ ἀναξίων ἀρχιερέων, περιώρισε τὰς περιττὰς καὶ ἀπολύτους χειροτονίας τῶν ἱερέων, θεσπίσας ἵνα μὴ χειροτονῶνται χωρὶς νὰ ἔχωσιν ἐκκλησίας, καὶ ἄνευ προηγουμένης δοκιμασίας, μηδὲ νὰ ἐξέρχωνται τῶν ἰδίων τόπων ἄνευ αἰτίας δεδικαιολογημένης ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἀρχιερέως· ἀπηγόρευσε τοῖς κατὰ τόπους κληρικοῖς ν' ἀναμιγνύωνται εἰς τὰ κοσμικά, καθὼς καὶ τοῖς κοσμικοῖς εἰς τὰ ἐκκλησιαστικά, κτλ.

Τῷ 1798, ὁ Γρηγόριος Ε' ἔσωσε τὴν Ἀμβρακίαν ὅλην ἀπὸ μεγάλου κινδύνου, ὅτε, τῇ δολίᾳ εἰσηγήσει τοῦ Ἀλῆ πασσᾶ τῶν Ἰωαννίνων, ἡ Πύλη ἡτοιμάζετο νὰ πέμψῃ στρατὸν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἡσυχίας εἰς Ἀμβρακίαν, ἔνθα πολλοὶ ἠσπάσαντο τὰ φρονήματα τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας καὶ ἕφερον τὸ ἐθνόσημον αὐτῆς. Ὁ Γρηγόριος κατορθώσας ν' ἀναστείλῃ ἡ ἀποστολὴ στρατευμάτων, ἔπεμψεν ὡς ἔξαρχον μετὰ τῶν προσηκόντων γραμμάτων τὸν ἴδιον αὐτοῦ πρωτοσύγγελον Ἰωαννίκιον τὸν Βυζάντιον, ὅστις βεβαιώσας τὴν Πύλην περὶ τῆς ἡσυχίας τοῦ τόπου διέσπασεν ὡς ἀράχνης ἱστὸν τὰ δίκτυα τοῦ Ἀλῆ. Βλέπων ὁ Γρηγόριος τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἄνευ ἀνάγκης συρροὴν πολλῶν ἀρχιερέων ἀπέπεμψεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἱερὰς αὐτῶν ποίμνας, καὶ ἐξαπέστειλέ τινας τῶν ἐγκρίτων ἀρχιερέων εἰς τὰς λαχούσας αὐτοῖς ἐπαρχίας. Ἕνεκα τῶν μέτρων τούτων ἐφάνη τυραννικὸς, δυσηρέστησε δὲ καὶ τισι τῶν πολιτικῶν, ἐκ τοῦ ὑπερβολικοῦ αὐτοῦ ζήλου πρὸς διόρθωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων. Τότε ἀπέθανε καὶ ὁ σφόδρα τιμῶν καὶ προστατεύων αὐτὸν ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Γεώργιος Χαντζερῆς. Ὅθεν οἱ κατὰ Γρηγορίου δυσηρεστημένοι ἐπιλαβόμενοι τῆς εὐκαιρίας, καθ' ἣν εὗρον τὸν ἄνδρα ἐστερημένον τοῦ ἰσχυροῦ ἐκείνου προστάτου, συνεφώνησαν αὐθις πρὸς τὴν Πύλην ὡς ἄνδρα πονηρὸν βίαιον καὶ ἀνίκανον εἰς διατήρησιν τῆς ὑποταγῆς τοῦ λαοῦ (ἦν ἦρχε τὰ κατ' αὐτοβεζιρικὸν διάταγμα) οὕτω δὲ ὁ Γρηγόριος Ε' πατριαρχεύσας ἐπὶ ἓν ἔτος καὶ μῆνας ἕξ, ἐξορίζεται εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἔνθα διέμεινεν ἐπὶ ἓξ ἔτη.

Μετὰ τὴν ἑξαετῆ ταύτην πατριαρχείαν, παραιτηθέντος, κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1806, τοῦ τότε πατριαρχεύοντος Καλλινίκου, ἀνακαλεῖται καὶ αὖθις ὁ Γρηγόριος εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον. Κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ πατριαρχείαν, ἔλυσε τὸν ἐπὶ τῶν τραχωμάτων ἀφορισμὸν, ἐξέδωκε τὴν «Ἐξήγησιν τῶν εἰς τὴν ἑξαήμερον ἑνδεκα ὁμιλιῶν τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου ἐν τῷ τοῦ πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως τυπογραφείῳ, ἔτει 1807», καὶ δραστηρίως ἠσχολεῖτο εἰς διαρρύθμισιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν, ἐνεθάρρυνε τούς τε διδάσκοντας καὶ διδασκομένους ἐν τῇ μεγάλῃ τοῦ Γένους σχολῇ, διὰ τῶν συχνῶν αὐτοῦ ἐπισκέψεων, ἔπεμπεν ἐγκυκλίους πρὸς τοὺς κατὰ τόπους ἀρχιερεῖς καὶ καθηγουμένους ἀνακηρύττων τοὺς περὶ τὴν μοναστικὴν πολιτείαν τεταγμένους ὅρους καὶ κανόνας τῶν ἁγίων συνόδων, καὶ ἀπηγόρευσε συνοδικῶς τὴν ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι χειροτονίαν ἀρχιερέων.

Τῇ 20 φεβρουαρίου 1807 ἀγγλικὸς στόλος ἐπεφάνη σαλεύων ἀντικρὺ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἀπειλῶν ὅτι θ' ἀποτεφρώσῃ τὴν πρωτεύουσαν, ἐὰν ἡ ὀθωμανικὴ κυβέρνησις μὴ διαρρήξῃ τὴν μετὰ τῶν Γάλλων συμμαχίαν. Ἐν τῇ περιστάσει ἐκείνῃ ὁ πατριάρχης, θεωρούμενος ὡς θρησκευτικὸς ἐθνάρχης τῶν ὑποκειμένων τῷ Σουλτάνῳ χριστιανῶν, ἐμυνήθη ὑπὸ τῆς Πύλης διὰ τοῦ τότε διερμηνέως Ἀλεξάνδρου Χαντζερῆ, καὶ ἐξελθὼν καὶ αὐτὸς εἰς τὴν πάνδημον ἐργασίαν, συνειργάσθη ὅς καὶ τρὶς ἰδίαις χερσὶ βαστάσας εἰς πῆραν μικρὰν ἐμβεβλημένον χῶμα καὶ συμφορήσας εἰς τοὺς παραλίους προμαχῶνας. Ὁ δὲ Σουλτάνος, ἄνωθεν ἐκ τῶν θυρίδων τῶν ἀνακτόρων ἐπισκοπῶν τοὺς ἐργαζομένους, ἠγάσθη μάλιστα τοῦ γέροντος πατριάρχου, καὶ πέμψας τινὰ τῶν ἀξιωματικῶν ἐξέφρασεν αὐτῷ τὴν βασιλικὴν εὐαρέσκειαν, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ἵνα ἀριστήσῃ ἐν τῇ αὐλῇ. Ὁ αὐλικὸς προσελθὼν ἔλεγε τὰ διατεταγμένα· ὁ δὲ πατριάρχης τἄλλα μὲν ηὐχαρίστησε ταπεινῶς, περὶ δὲ τοῦ γεύματος ἐσιώπησε, διότι ἦτον ἡμέρα τετάρτη τῆς ἑβδομάδος. Ὁ ἀξιωματικὸς συνειπὼν τὴν αἰτίαν τῆς συμπτῶς ἐπανέλαβεν· «Ἴσως ὑμεῖς δὲν χρεωφαγεῖτε· ἀλλ' ἔχομεν καὶ νηστήσιμα». Καὶ ὁ πατριάρχης ἐπινεύσας παρηκολούθησε μετὰ τῶν κληρικῶν, καὶ ἀριστήσας ἀνεχώρησε φιλοφρονού-

μενος. Παρελθόντος τοῦ ἐφημέρου φόβου τοῦ βομβαρδοβολι σμοῦ τῆς πόλεως, ἀφοῦ ἀνεχώρησεν στόλος, μετακαλεῖται εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πύλην τῇ κυριακῇ τῆς τυροφάγου, καὶ προσελθόντα ὑποδέχεται αὐτὸν ὁ βεζίρης, ὅστις ἐκφράσας αὐτῷ τὴν εὔνοιαν τοῦ σουλτάνου ἐνέδυσεν αὐτὸν πολύτιμον ἐρυθρὸν ἐπενδύτην διφθερωτὸν (σαμουρόγουναν), καὶ ἔφιππον ἀπέστειλε μετὰ τιμῶν εἰς τὰ πατριαρχεῖα.

Μετὰ ταῦτα γίνεται στάσις ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ καταβιβάζεται μὲν ἐκ τοῦ θρόνου ὁ σουλτάνος Σελίμης ὑπὸ τῶν Γενιτσάρων, ἀναβιβάζεται δὲ Μουσταφᾶς ὁ υἱὸς τοῦ σουλτάνου. Χαμίτου. Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει (1808) εἰσελθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν Μουσταφᾶς ὁ Βαϊρακτάρης, ἐνθρονίζει τὸν σουλτάνον Μαχμούτην, καὶ γίνεται αὐτὸς Βαϊρακτάρης ἐπίτροπος τοῦ σουλτάνου (βεζίρης). Τότε ἐπιβαίνει ὁ Καλλίνικος Ε' εἰς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον ἄνευ ψήφων, ἄνευ ἐκλογῆς κανονικῆς, ἄνευ εἰδήσεως τῆς συνόδου, δυνάμει δὲ καὶ προσταγῆ τοῦ Βαϊρακτάρου, καὶ καταβιβάζεται ὁ Γρηγόριος διὰ βεζιρικοῦ διατάγματος, πατριαρχεύσας τὸ δεύτερον δύο ὁλόκληρα ἔτη. Μετὰ δὲ τὴν παραίτησιν αὐτοῦ μετέβη εἰς τὴν νῆσον Πρίγκηπον, ἀδεία τῆς ἐξουσίας, καὶ διέτριψεν αὐτόθι μῆνάς τινας ἐν τῷ μονυδρίῳ τοῦ Χριστοῦ, ἡσυχάζων καὶ μονάζων «ὡς στρουθίον μονάζον ἐπὶ δώματος». Μετὰ πατριαρχείαν δέκα μόλις μηνῶν ἐκπίπτει τοῦ θρόνου ὁ Καλλίνικος καὶ ἀνέρχεται εἰς αὐτὸν ὁ ἀπὸ Μιτυλήνης Ἱερεμίας (1809), ὁ δὲ Γρηγόριος ἐξορίζεται πάλιν ὑπὸ τῆς ἐξουσίας εἰς Ἄθωνα, ἀναφωνήσας, ἅμα ἔλαβε τὸ διάταγμα τῆς ἐξορίας, «Ἐπίστρεψον, ψυχή μου, εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου».

Μετὰ δεκαετῆ διατριβὴν ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ ὄρει, παραιτηθέντος κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1818, δεκεμβρίου 13), τοῦ ἀσιδίμου Κυρίλλου, ἐκλέγεται καὶ προσκαλεῖται ὁ Γρηγόριος ἐκ τοῦ Ἄθωνος εἰς τὴν τρίτην καὶ τελευταίαν πατριαρχείαν, καὶ ἔρχεται εἰς Κωνσταντινούπολιν τῷ 1819, ἰανουαρίου 19. Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1820 φήμη τις ὑπόκωφος διέτρεχε, προαγγέλλουσα πόλεμον ἐκ τοῦ βορρᾶ καταβαίνοντα. Τινὲς δὲ τῶν οἰκείων προσελθόντες ἔλεγον τῷ πατριάρχῃ, ὅτι ἐν τοιαύταις περιστάσεσιν ἁρά γε δὲν εἶναι ἐπικίνδυνος ἡ πατριαρχεία; ἐκεῖνος δ' ἀπεκρίθη.— 'Αλλὰ καὶ ἄλλοτε, οὐ πρὸ πολλοῦ τοῦ χρόνου πόλεμοι ἦσαν καὶ ὁ πατριάρχης δὲν ἐκινδύνευσεν. Εἰ δέ τι συμβαίνει εἰς ἐμέ, γεννηθήτω τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. Αὐτὸς εἶπεν ὅτι «Ὁ μισθωτὸς καὶ οὐκ ὢν ποιμὴν, φεύγει!» «Ὁ δὲ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων». Ἤδη δὲ τοῦ Ὑψηλάντου εἰσελθόντος εἰς Μολδαυΐαν (τῇ 10 φεβρουαρίου 1821) φονεύονται οἱ ἐν Γαλατσίῳ τυχόντες ὀθωμανοὶ ἔμποροι καὶ μενά τινας ἡμέρας ἔρχεται ἡ ἀγγελία εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Τότε πλῆθος Ὀθωμανῶν συρρεῦσαν εἰς τὴν Πύλην ἐβόων ἐκδίκησιν τοῦ αἵματος τῶν φονευθέντων αὐτῶν συγγενῶν· μόλις δ' ἐπείσθη νὰ διαλυθῇ ὁ λαὸς, ἀφοῦ ἐξῆλθεν ὁ βεζίρης, καὶ ὑπεσχέθη ἐκδίκησιν. Καὶ πρῶτον μὲν, ἀρχομένου τοῦ μαρτίου, τῇ τετάρτῃ τῆς 6' κυριακῆς τῶν νηστειῶν, καταβιβάζεται εἰς τὴν εἱρκτὴν τοῦ ἀρχικηπουροῦ ὁ μητροπολίτης Διονύσιος ὁ Καλλιάρχης καὶ τῇ ἐπαύριον ἀποκεφαλίζονται ὅσοι τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐγενῶν εἶχον συγγενεῖς ἐν Μολδοβλαχίᾳ. Κατὰ δὲ τὴν γ' ἑβδομάδα τῶν νηστειῶν ἀπάγονται εἰς τὴν εἱρκτὴν ἄλλοι δύο τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων, ὁ Νικομηδείας Ἀθανάσιος καὶ ὁ Δέρκων Γρηγόριος. Ὁ πατριάρχης ἱκετεύει ὑπὲρ τῶν τριῶν τούτων ἱεραρχῶν δι' ἀναφορᾶς πρὸς τὴν Πύλην μαρτυρόμενος περὶ τῆς ἀθωότητος αὐτῶν· ἀλλ' ἐνῷ ἀνέμενεν ἀπάντησιν μανθάνει ὅτι καὶ ἄλλον ἀρχιερέα, τὸν Ἀγχιάλου Εὐγένιον, ἀπήγαγον δέσμιον εἰς τὴν εἱρκτήν. Περὶ τὴν ἑσπέραν τῆς 6' κυριακῆς τῶν νηστειῶν προσεκλήθη ὁ πατριάρχης ἵνα μεταβῇ παρὰ τῷ ὑπουργῷ τῶν ἐξωτερικῶν, ἔνθα εὗρεν ἐν τῷ προδόμῳ παραμένοντα καὶ τὸν μέγαν διερμηνέα, Κωνσταντῖνον Μουρούζην, προσκεκλημένον ἐπίσης καὶ ἀγνοοῦντα τὴν αἰτίαν τῆς προσκλήσεως. Εἰσελθόντες δὲ μετ' ὀλίγον ὑπεδέχθη ὁ ὑπουργὸς, ὅστις ἀπευθύνων τὸν λόγον τῷ πατριάρχῃ εἶπεν, ὅτι «αὐτοκρατορικὸν διάταγμα ἐκδοθὲν πρὸ μικροῦ, ὁρίζει ἵνα οἱ ἐν Γαλατᾷ τῆς Κωνσταντινουπόλεως διαμένοντες ἑπτὰ ἀντιπρόσωποι τῆς Σερβίας ὑπάρχωσιν ὑπὸ τὴν αὐστηρὰν ἐπιτήρησιν τοῦ πατριάρχου, ὅστις θὰ παρατηρῇ τὰ διαβήματα αὐτῶν». Ὁ δὲ πατριάρχης ἀπεκρίνατο τῷ ὑπουργῷ ἐκφράζων τὸ δυσχερὲς τῆς ἐπιτηρήσεως ὡς κατοικούντων τῶν ἀντιπροσώπων ἐν ἀποκέντρῳ οἰκίᾳ, ἐν ᾗ ηὐλίζοντο διά τε ξηρᾶς καὶ θαλάσσης. Τῶν παρατηρήσεων τούτων ὑποβληθεισῶν τῷ Σουλτάνῳ ἐξῆλθε τῇ ἐπαύριον διαταγὴ ἵνα μετοικήσωσιν οἱ Σέρβοι εἰς τὰ πατριαρχεῖα, ἔνθα καὶ ἔμειναν μέχρι τῆς τελευτῆς τοῦ πατριάρχου.

Μετακληθεὶς αὖθις ὁ πατριάρχης παρὰ τῷ μεγάλῳ βεζίρῃ, ἕνεκα τῶν ὑπ' ἀνέμων καὶ μᾶλλον ὑπὸ τοῦ πελοποννησίου Ἀσημάκη διαλοιδορηθέντων, καὶ ἐρωτηθεὶς περὶ τῶν διατρεχόν-

των ἀπεκρίνατο ὅτι οὔτε ἤκουσεν, οὔτε γνωρίζει τι, πρὸς δὲ ὅτι ἐγγυᾶται ὅσον ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ ἐπιστασίας περὶ τῆς ἡσυχίας τῶν χριστιανῶν ὑπηκόων. Μετὰ τὴν αἰφνίδιον ἀναχώρησιν τοῦ πρώην ἡγεμόνος Ἀλεξάνδρου Χαντζερῆ ἐκ Βαλτᾶ-Λιμανίου, καὶ τὴν ἔκδοσιν διατάγματος ὁρίζοντος ὅπως μετοικήσωσιν εἰς Φαναρίον πᾶσαι αἱ κατὰ τὸν Βόσπορον οἰκοῦσαι ἡγεμονικαὶ καὶ ἀρχοντικαὶ οἰκογένειαι, ὁ πατριάρχης συσκεψάμενος μετὰ τῶν προκρίτων τοῦ γένους μετέβη παρὰ τῷ βεζίρῃ (10 μαρτίου, τῇ Κυριακῇ τῆς σταυροπροσκυνήσεως), ὅπως ἐγχειρίσῃ αὐτῷ ἀναφορὰν δι' ἧς πάντες οἱ τοῦ γένους πρόκριτοι ἐκηρύσσοντο ἀλληλέγγυοι περὶ τῆς πίστεως αὐτῶν τῇ βασιλείᾳ καὶ τῆς συμπράξεως εἰς ἀποκατάστασιν τῆς κοινῆς ἡσυχίας. Ἀπόντος δὲ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν τοῦ διερμηνέως, ὁ πατριάρχης κατ' ἀρχὰς μὲν συνδιαλέγεται μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ Ζανὴπ ἐφέντη, τοῦ τοποτηρητοῦ, ὅστις φέρεται αὐτῷ λίαν ἀποτόμως, ὕστερον δὲ ἀνέβη εἰς τὸ οἴκημα τοῦ βεζίρου, ὃν καθησυχάσας ἀνεχώρησε. Περὶ δὲ τὰ μέσα τῆς δ' ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν στέλλονται κατὰ διαταγὴν τῆς Πύλης ὅμηροι τρεῖς τῶν ἀρχιερέων· ὁ Θεσσαλονίκης, ὁ Ἀδριανουπόλεως καὶ ὁ Τουρνόβου. Τῇ 20 μαρτίου δίδεται πρὸς ἐξελλήνισιν τῷ μεγάλῳ διερμηνεῖ διάταγμα περὶ ἀμνηστείας, συγχρόνως δὲ ὑψηλὴ διαταγὴ ὅπως ἐκδοθῇ πατριαρχικὸς ἀφορισμὸς κατὰ τοῦ Ὑψηλάντου καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ συναποστάντων. Τῇ δὲ 23 μαρτίου (τῇ ε' Κυριακῇ τῶν νηστειῶν), ἀναγινώσκεται ἀπ' ἄμβωνος τὸ διάταγμα τουρκιστὶ καὶ ἑλληνιστὶ ὑπ' ἀρχιερέως ἱσταμένου παρὰ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον· μετὰ δὲ ταῦτα καὶ ὁ διαταχθεὶς ἀφορισμός. Περὶ τὸ ἑσπέρας τοῦ σαββάτου τοῦ Λαζάρου (31 μαρτίου) ἔρχεται εἰς τὴν Πύλην ἡ ἀγγελία τῆς ἐπαναστάσεως τῆς Πελοποννήσου, καὶ ἐνῷ ὁ Πατριάρχης δίδεται τοῖς χριστιανοῖς τὰ βάια ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, περὶ ὄρθρον βαθύν (ἀπριλίου 1), σοφτάδες ἐξελθόντες τῶν σχολείων ἐπυρπόλησαν καὶ κατέσκαψαν τὸν ναΐσκον τῆς ζωοδόχου πηγῆς. Ὅτε δὲ μετὰ τὸ τέλος τῆς λειτουργίας ὁ Γρηγόριος ἀνεκοίνωσε τοῖς παροῦσιν ἀρχιερεῦσι τὸ συμβὰν τοῦτο, εἶπε πρὸς τοὺς ἐρωτῶντας τί σημαίνει τοῦτο; «ἀρχαὶ ὠδίνων καὶ ταῦτα καὶ ἴσως ἦλθε τὸ τέλος». Μεθ' ὃ πολὺ ἔρχεται διαταγὴ νὰ στείλῃ ὁ πατριάρχης εἰς τὴν Πύλην ἀκριβῆ κατάλογον τῶν ἐν Φαναρίῳ ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν, ἀπεκρίναμεν δὲ τῷ πατριάρχου ὅτι τοιοῦτος κατάλογος δὲν ὑπάρχει ἔρχεται διατέρα διαταγὴ νὰ δώσῃ δύο ἐγγυητάς, ὅπως ταῖς ῥηθείσαις αὐτῶν καταγραφῶσιν αἱ εἰρημέναι οἰκογένειαι, τοῦθ' ὅπερ ἔπραξεν ὁ πατριάρχης. Τῇ μεγάλῃ Δευτέρᾳ (ἀπριλίου 2) ἀποκεφαλίζεται μὲν ὁ Κωνσταντῖνος Μουρούζης σφάζονται δὲ ἢ ἀπαγχονίζονται καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν ἐπισήμων, κυρίως οἱ ἐκ Πελοποννήσου καταγόμενοι. Τῇ δὲ πρωΐᾳ τῆς μεγάλης τετάρτης πέμπεται τῷ πατριάρχῃ διαταγὸ νὰ τηρῇ ὑπὸ φύλαξιν τὴν ἐν Φαναρίῳ διαμένουσαν οἰκογένειαν τοῦ Δημητρίου Μουρούζη, ἐπειδὴ δὲ ὁ πατριάρχης ἀπεκρίθη ὅτι φύλακας δὲν ἔχει πλὴν τῶν δύο φρουρῶν γενιτσάρων τοῦ πατριαρχείου. «Ἔτσωσαν καὶ κλόγηροι», ἀπήντησεν ὁ κομίστης τὴν διαταγήν· ὅθεν ἀπεστάλησαν δύο ἐφημέριοι εἰς φύλαξιν τῆς εἰρημένης οἰκογενείας, ἥτις ὁ φυγε μεθύσασα τοὺς φύλακας καὶ ἀπεσώθη εἰς Ὀδησσόν.

Προαισθανόμενος τὸν ἐπικρεμάμενον τῆς ἰδίας αὐτοῦ κεφαλῆς κίνδυνον, ὁ πατριάρχης ἠ ὠτησέ ποτε, λόγου παρεμπεσόντος περὶ τοῦ καρατομηθέντος Μουρούζη «Ποῖον λέγουσιν ἡπιώτερον θάνατον τὸν τῆς καρατομίας ἢ τὸν τῆς ἀγχόνης»; τῇ δ' αὐτῇ νυκτὶ τῆς ἡμέρας ἐκείνης (τῇ 9 πρὸς τὴν 10 ἠπριλίου) ἠγρύπνει καὶ προσηύχετο. Τῇ ἑπαύριον (10 ἀπριλίου), ἀφοῦ ὁ πατριάρχης ἐπορεύθη εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν πρὸς τέλεσιν τῆς μεγάλης ἑορτῆς τοῦ πάσχα, φρουρὰ τριχιλίων στρατιωτῶν περιέζωσαν τὸ πατριαρχεῖον. Αὐθημερὸν δὲ μετὰ τὴν λειτουργίαν, μετέβη εἰς τὸ πατριαρχεῖον ὁ κεσεδάρης τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν μετὰ τοῦ τζαουλὰρ ἐμινῆ, καὶ ὡδήγησε τὸν Γρηγόριον Ε' εἰς τὸ Γιαλὶ-κιόσκι, κἀκεῖθεν εἰς τὰ ἐνδότερα τῶν βυζαντινῶν ἀνακτόρων, ἔνθα ἔκειτο ἡ περιοχὴ τῶν οἰκημάτων τοῦ ἀρχικηπουροῦ· τότε παρακαλούμενος ὑπὸ πολλῶν εἰς ἐξωμοσίαν εἶπε «Μάτην κοπιάζετε· ὁ πατριάρχης τῶν χριστιανῶν ἀποθνήσκει χριστιανός». Μετ' ὀλίγον παρουσιασθεὶς ὁ ἀρχηγὸς τῆς φρουρᾶς, εἶπεν ὅτι ἔχει διαταγὴν νὰ ὡδηγήσῃ αὐτὸν εἰς τὸ πατριαρχεῖον, ἔνθα ἀφίκοντο συνωθούμενοι ὑπὲρ πολυαρίθμων ἀκολούθων φερόντων ἀνὰ τέσσαρας ἢ πέντε σωματοφύλακας. Πρὶν δ' ἢ ἀπέλθῃ ἐκ τῶν ἀνακτόρων διετάχθη νὰ χωρισθῇ τῶν παρακολουθησάντων οἰκείων, οἵτινες μετ' ὀρθόνων ὀκρύων κατησπάσθησαν τὴν εὐλογοῦσαν αὐτοὺς δεξιάν. Ἡ ἀγχόνη ἐστήθη ἔξω τῆς μέσης θύρας τοῦ περιβόλου τῶν πατριαρχείων, ὁ δὲ πατριάρχης ἐκτείνας τὰς μὲν χεῖρας εἰς εὐλογίαν καὶ ὀρθοδόξου πληρώματος, τὰ δὲ ὄμματα εἰς τὸν οὐρανόν, «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἀνεβόησε, δέξαι τὸ πνεῦμά μου·» καὶ δεξάμενος τὴν ἀγχόνην ἀπέπτη εἰς τὰς οὐρα-

νίους μονὰς ζήσας ἐπὶ γῆς ἔτη ἓξ καὶ ἑβδομήκοντα· πάραυτα δὲ προσελθὼν ὁ φρούραρχος, ἔτι ἀσπαίροντος τοῦ νεκροῦ, ἀνήρτησεν ἐπὶ τοῦ στήθους αὐτοῦ τὴν αἰτίαν τῆς καταδίκης λέγουσαν, ὅτι «οὗτος ὁ ἀποστάτης πρωταίτιος ἐγένετο καὶ συμμέτοχος καὶ συμπατριώτης τῶν ἐπαναστατῶν». Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἔμενε τὸ σῶμα ἀνηρτημένον καὶ φρουρούμενον, τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ εἴκοσιν ἑβραῖοι γυμνώσαντες αὐτὸ καὶ ἀφήσαντες μόνον τὸ ἐσώβρακον, ἔσυραν διὰ τοῦ σχοινίου τῆς ἀγχόνης μέχρι τῆς ἀποβάθρας τοῦ Φαναρίου, καὶ πέτραν εὐμεγέθη προσδέσαντες εἰς τὸ σχοινίον ἔρριψαν τὸ σῶμα εἰς τὸ μέσον τοῦ Κερατίου κόλπου. Ὁ δὲ νεκρὸς ὡς ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν ἐγένετο ὑποβρύχιος, ἀλλ' ὕστερον ἀνέβη καὶ φερόμενος ὑπὸ ῥεύματος ἐκολλήθη περὶ τὸ ἑσπέρας (τῇ 16 ἀπριλίου) παρὰ τὴν πλευρὰν ἑλληνικοῦ πλοίου φέροντος ῥωσσικὴν σημαίαν καὶ ἑτοίμου ἵν' ἀποπλεύσῃ εἰς Ὀδησσόν. Ἐν τῷ πλοίῳ τούτῳ εἶχε καταφύγει καὶ τοῦ ἀπαγχονισθέντος ὁ πρωτοσύγγελος, ὅστις ἀνεγνώρισε τὸ σῶμα καὶ ἐθρήνει γοερῶς. Ὁ εὐσεβὴς τοῦ πλοίου πλοίαρχος, ὀνόματι Μακρῆς Σκλάβος, Κεφαλλὴν τὴν πατρίδα, παρέλαβεν ἐν τῷ σκάφει τὸν νεκρὸν καὶ μετὰ πλοῦν εἰκοσιτεσσάρων ἡμερῶν, ἕνεκα τῶν ἐναντίων ἀνέμων, προσωρμίσθη εἰς Ὀδησσόν, ἔνθα συνετάχθη ἐπίσημος μαρτυρικὴ ἔκθεσις περὶ τῆς ταὐτότητος τοῦ λειψάνου ὅπερ ἐκηδεύθη μετ' αὐτοκρατορικῶν τιμῶν. Ἐπὶ τῆς κηδείας ταύτης ἐξεφώνησε θαυμάσιον ἐπιτάφιον λόγον ὁ σοφώτατος ἱεροδιδάσκαλος Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος ὁ ἐξ Οἰκονόμων, ὅστις ἐποίησε καὶ τρία ἐπιγράμματα ἐγγραφέντα ἐπὶ τοῦ παρὰ τῷ μνήματι τοίχου τῆς ἐκκλησίας εἰς μεταλλίνην κεχρυσωμένην πλάκα. Ἐκ τῶν ἐπιγραμμάτων τούτων σημειοῦμεν τὰ ἑξῆς·

Τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου τοῦτο μὲν
Τὸ μνῆμα σῆμας· τιμίᾳ δ' ὑστέων κόνις·
Καλὸς δ' ὁ πότμος· εὐκλεὴς δ' ὁ πᾶς βίος·
Ὁ δ' οἶτος, ἔπαινος· ἄφθιτον δ' ἄθλων στέφος·
Στήλη δὲ, πατρὶς πτώσεως ὀρθουμένη,
Πίπτοντος αὐτοῦ πρὸς θεοδμήτῳ νεῷ·
Τοιαῦτα δ' ἐντάφι' εὐσεβῶν κοινοῦ πατρὸς
Οὐκ ὄρφνα σιγῆς, οὐκ ἀμαυρώσει χρόνος,
Πάντῃ δ' ἀγήρως ἡ ῥητὴ θηλήσεται·
Δέλτοις τε, κἂν ἄστεσσι, κἂν πόλου πτυχαῖς,
Ψυχαῖσι θ' ἁγναῖς μνῆστις ἐγγεγράψεται·
Καὶ νὺξ ὑμνήσει, χρυσέας τ' ἠοῦς στόμα,
Νότου τε πνοαί, Βορέου τ' εὐρὺ σθένος,
Αἰνέσουσι μέλψουσι μυρίαι κλίσεις
Τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου μάκαρος.

Ἡ ἱερὰ σύνοδος τῆς Ῥωσσίας ἐθέσπισεν ἵνα τιμᾶται ἐνιαυσίως, τῇ 10 ἰουνίου μνημονεύων τοῦ ἱερομάρτυρος πατριάρχου. Ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων αὐτοῦ ἐξ Ὀδησσοῦ εἰς Ἀθήνας ἐγένετο μετὰ μεγάλης πομπῆς κατὰ μάϊον τοῦ 1871 δι' ἐπιτηδὲς σταλέντος ἀτμοπλοίου.

Ὁ Γρηγόριος ἦτον ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα, ἰσχνὸς τὸ σῶμα, γλαυκὸς τοὺς ὀφθαλμούς, ὧν μέλας κύκλος περιέτρεχε τὴν κόρην ἠρέμα στεφανῶν. Εἶχε δὲ γοργὸν, ὀξὺ καὶ λαμπρὸν τὸ βλέμμα, ἐξ οὗ διεφαίνετο τὸ γοργὸν καὶ γρήγορον τῆς διανοίας. Περὶ τὴν δίαιταν ἦτο λιτὸς, καὶ καθάριος περὶ τὴν ἐνδυμασίαν. Πρᾶος, εἰρηνικὸς, ἀμνησίκακος, ἀνυπόκριτος καὶ ἀκέραιος ὡς ἡ περιστερὰ ἀλλὰ καὶ φρόνιμος, ἄκαμπτος καὶ ἀτρόμητος ὑπερασπιστὴς τοῦ δικαίου, πρὸς δὲ ἀφιλοχρήματος καὶ εἰς ἄκρον φιλελεήμων. Προσελθούσης ποτὲ χήρας πτωχῆς μετὰ τῆς ἐν ὥρᾳ γάμου κόρης καὶ αἰτουμένης μετὰ δακρύων προῖκα ὅπως δώσῃ εἰς εὐρεθέντα νυμφίον, ἀναστὰς ὁ πατριάρχης ἐξήγαγε πολύτιμον λαχουρίου ζώνην, ἣν ἐδωρήσατο αὐτῷ εἷς τῶν ἀρχόντων, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν πρὸς θεραπείαν τῆς παρούσης ἀνάγκης. Ὁ Μαβᾶς, ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν πατριαρχῶν, περιγράφει ὡς ἕπεται τὸν βιογραφούμενον πατριάρχην· «Τὸ σῖμόν, λέγει, καὶ αὐστηρὸν τοῦ ἤθους, ἡ λιτὴ δίαιτα, ἡ ταπεινὴ στολή, τὸ ἀφιλάργυρον τοῦ τρόπου, ὁ πρὸς τὴν πίστιν ἔνθερμος ζῆλος, ἡ περὶ τὴν κοσμιότητα τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀδυσώπητος ὀξυδέρκεια, ἡ ὀξυτάτη περὶ τὰ ἔργα δραστηριότης, τὸ ὀξύθυμόν καὶ ῥαγδαῖον καὶ πρὸς τοὺς κινδύνους καταφρονητικὸν, αἱ ἄκαμπτοι αὐτοῦ ἰδέαι καὶ ἡ ἀνένδοτος περὶ τὰ καλὰ καὶ ἀτρόμητος πεισμονὴ ἀπεδείκνυον σεβαστὸν καὶ φοβερὸν τὸν Γρηγόριον». Ἴδε τὸ ἀξιόλογον πόνημα «Τὰ κατὰ τὸν ἀοίδιμον πρωταθλητὴν τοῦ ἱεροῦ τῶν Ἑλλήνων ἀγῶνος τὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριον τὸν Ε', καταταχθέντα μὲν, διορθωθέντα καὶ ὑπομνηματισθέντα ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Γ. Γ. Παππαδοπούλου, κτλ. συλλεγέντα δὲ καὶ ἐκδοθέντα ὑπὸ Γ. Ἀγγελοπούλου, Ὑπάρχου», ἐν Ἀθήναις παρὰ τῷ ἐθνικῷ τυπογραφείῳ, 1865, τόμος πρῶτος, ἐξ οὗ ἐλήφθησαν κατ' ἐπιτομὴν ἐκ τοῦ ἐν ἀρχῇ ὑπὸ ἀνωνύμου γραφέντος βίου καὶ Πολιτείας τοῦ Ἱερομάρτυρος Γρηγορίου κτλ., τὰ ἐν τῷ παρόντι λεξικῷ.

Συγγράμματα τοῦ Γρηγορίου Ε', ἐκτὸς τῆς ἀνωτέρω σημειωθείσης «Ἐξηγήσεως εἰς τὴν ἑξαήμερον, κτλ. εἶναι τὰ ἑξῆς· — Οἱ περὶ ἱερωσύνης λόγοι Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου μεταφρασθέντες εἰς κοινὴν γλῶσσαν παρὰ Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου τοῦ πανιερωτάτου Σμύρνης κυρίου Πρό-

κοπίου, Ἐνετίησι, 1783.—Ἠθικὰ Βασιλείου, ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1807.—(Αἱ δύο αὗται μεταφράσεις τοῦ Γρηγορίου ἀνετυπώθησαν ἐν Ἀθήναις ὑπὸ Μάρκου Σακορράφου, τῷ 1863, εἰς ἕνα τόμον).—Διδαχαὶ (ἀνέκδοτοι). Προτροπῇ δὲ καὶ δαπάνῃ αὐτοῦ ἐξεδόθησαν διάφορα κοινωφελῆ πονήματα.

Ἴδε περὶ τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Ε' τὸ προμνησθὲν πόνημα, τὴν *Biographie générale* τοῦ Firmin Didot, πάσας τὰς ὑπὸ ἀλλογενῶν ἢ ὁμογενῶν ἱστορίας τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Πιλαβίου φυλλάδιον, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἱστορικὸν τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων αὐτοῦ.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὁ Ϛ' πατριάρχης Κωνσταντινουπόλιως, πατρίδα μὲν ἔσχε τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐγεννήθη δὲ κατὰ τὸ εὐρωπαϊκῶς κείμενον χωρίον Φαναράκι τὸ ἐπὶ τοῦ στομίου τοῦ Θρᾳκικοῦ Βοσπόρου τῷ 1798 ἔτει μαρτίου κε' ὑπὸ γονέων εὐσεβῶν καὶ ἐναρέτων τὰ πρῶτα ἐκεῖσε φερόντων, καὶ τῶν κοινῶν ἐγχωρίων πραγμάτων μετὰ ζήλου χριστιανικοῦ γενναίως προστάντων, πατρὸς μὲν Ἀγγελῆ τοὐπίκλην Φουρτουνιάδου, καὶ διὰ τὴν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀποδημίαν αὐτοῦ, προσκυνήσεως χάριν, προσκυνητοῦ ἐπωνυμουμένου, μητρὸς δὲ Σουλτάνας, ἐκ τοῦ κατὰ τὸ Σαρίγερι χωρίου Γενὶ μαχαλὶ, εὐσεβῶς ὑπ' αὐτῶν ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ ἀνατραφείς, καὶ τὰ πρῶτα τῶν γραμμάτων στοιχεῖα διδαχθεὶς παρὰ τοῖς ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ ἱερωμένοις διδασκάλοις μετρίως μὲν τὰ τότε γραμματικὰ πεπαιδευμένοις, εὐσεβείᾳ δὲ μᾶλλον, καὶ ἠθῶν χρηστότητι κεκοσμημένοις· κατὰ δὲ τὸ 1809 ἔτος Ἰουλίου α' προνοίᾳ τῶν ἰδίων αὐτοῦ γονέων περὶ τῆς κρείττονος αὐτοῦ ἐκπαιδεύσεως, καὶ ἠθικῆς προαγωγῆς ἀφιερωθείς, τῷ τότε ἀοιδίμῳ τῆς ἐπαρχίας μητροπολίτῃ σεβασμίῳ γέροντι Δέρκων κυρίῳ Γρηγορίῳ τῷ Πελοποννησίῳ, κατέστη μονίμως παρ' αὐτῷ, παιδαγωγούμενος ὑπ' αὐτοῦ ὡς υἱὸς πνευματικὸς κατὰ τὸ αὐστηρὸν τοῦ ἰδίου τρόπου ἦθος τὰ πρὸς εὐσέβειαν, καὶ τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν, φοιτῶν συγχρόνως καὶ εἰς τὴν ἐν Θεραπείοις ἑλληνικὴν Σχολὴν πρὸς ἐκπαίδευσιν, εἰς τὰ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐγκύκλια μαθήματα, ἐξ ὧν τὰ μὲν ἤκουσε τὸ πρῶτον παρὰ τοῦ τότε ἐγχωρίου εὐπαιδεύτου διδασκάλου κυρίου Ἀλεξάνδρου Ῥαδινοῦ, τὰ δὲ, ὕστερον παρὰ τοῦ διαδεξαμένου αὐτὸν σεβασμίου καὶ ἐναρέτου πρεσβυτέρου κυρίου Ζαχαρίου Λιμᾶνος. ἐπὶ τοῦ ὁσίου ἀπομακρυνθεὶς τῆς περαιτέρω τακτικῆς αὐτῶν ἐξακολουθήσεως, ἐχειροτονήθη παρὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ Γέροντος Ἱεροδιάκονος κατὰ τὸ 1815 ἔτος μαρτίου κ' καταστὰς ἀμέσως γραφεὺς εἰς τὰ τῆς ἀλληλογραφίας του καὶ ἀκολούθως διορισθεὶς διευθυντὴς τῶν ἐφορικῶν ὑποθέσεων, τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐφορευομένων ἀρχιερέων· ἐν ᾧ ὑπουργήματι διετέλεσεν ἕως τοῦ θανάτου τοῦ ἀοιδίμου γέροντός του συμβάντος κατὰ τὸ 1821 ἔτος ἰουνίου γ', καθ' ὃν καιρὸν καὶ πολλοὺς ὑπέστη κινδύνους κατὰ τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς τριόδοις περιφερομένων ἀτάκτων Γενιτσάρων, ἐν τῇ καθημερινῇ ἐπισκέψει τοῦ ἀοιδίμου γέροντος αὐτοῦ ἐν τῇ φυλακῇ τοῦ πραιτωριανιζήσαντος περιωρισμένου μετὰ καὶ ἄλλων διὰ τὰς τότε πολιτικὰς περιστάσεις. Ἔκτοτε δὲ διὰ τοὺς κοινοὺς καὶ ἰδίους φόβους καὶ κινδύνους ἀποφυγὼν τὸ νὰ εἰσαχθῇ εἰς θέσιν τινὰ ἐκκλησιαστικὴν, περιωρίσθη ἰδιωτεύων τρία ἔτη καὶ ἐπέκεινα, ἕως οὗ προσκληθεὶς παρὰ τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου κυρίου Χρυσάνθου τοῦ ἀπὸ Σερβῶν, πατριαρχεύοντος κατὰ τὸ 1829 ἔτος, προήχθη εἰς τὴν θέσιν τῆς μεγάλης ἀρχιδιακονίας, καταστὰς παρ' αὐτῷ μέγας ἀρχιδιάκονος· ἐν ᾗ διατελέσας εὐδοκίμως ἔτος ἓν καὶ ἡμέρας δέκα, καὶ προβιβασθεὶς ἐκεῖθεν εἰς τὴν τῆς μεγάλης πρωτοσυγγελίας θέσιν, καὶ μόλις ἐπὶ δεκαπέντε μόνας ἡμέρας πρωτοσύγγελος ἀναφανείς, προήχθη κοινῇ ψήφῳ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν βαθμὸν, ἐγκαταστὰς μητροπολίτης Πελαγονίας κατὰ τὴν κα' ὀκτωβρίου τοῦ 1825 ἔτους· ἐν ᾗ ἑπτὰ ἔτη, καὶ ἰσοπόσους μῆνας ἀρχιερατεύσας μετ' οὐκ ὀλίγων κινδύνων ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν διὰ τὰς διατρεχούσας τότε δυσχερείας τοῦ καιροῦ, καὶ ἀρκούντως συντελέσας διὰ τοῦ ἀρχιερατικοῦ ζήλου του πρὸς καταρτισμὸν τοῦ λογικοῦ ποιμνίου του εἴς τε τὰ πρὸς εὐσέβειαν, καὶ τὴν ἄλλην ἠθικὴν αὐτοῦ κατάστασιν ἀφορῶντα, καὶ πολλὰς καταβαλὼν προσπαθείας ὑπὲρ συστάσεως νοσοκομείου, ἀλληλοδιδακτικοῦ σχολείου, καὶ τῆς ἐκ βάθρων οἰκοδομῆς τῆς ἐκεῖσε μεγάλης καὶ περιφήμου λαμπρᾶς ἐκκλησίας, καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν λοιπῶν κοινῶν τῆς ἐπαρχίας πραγμάτων ἐπωφελοῦς διευθετήσεως καὶ διευθύνσεως, κοινῇ πάλιν τῆς ἐκκλησίας ψήφῳ μετετέθη κατὰ τὸ ᾳωλγ' ἔτος ἰουνίου α' εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς ἐπαρχίας Σερβῶν· ἔνθα μετὰ τοῦ αὐτοῦ ἐνθέρμου ἀρχιερατικοῦ ζήλου προσενεχθεὶς καταλλήλως ταῖς τῆς ἐπαρχίας ἀνάγκαις κατά τε τὸ πνευματικὸν, ἠθικὸν, καὶ πολιτικὸν, καὶ σχολὴν ἐκ βάθρων ἀλληλοδιδακτικὴν οἰκοδομήσας, καὶ εὐσεβῆ διδάσκαλον ἐν αὐτῇ καταστήσας καὶ τὴν προϋπάρχουσαν Ἑλληνικὴν σχολὴν ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐπανορθώσας

διὰ συστάσεως ἀξίου καὶ εὐμεθόδου διδασκάλου καὶ διαφόρων ἱερῶν ἐκκλησιῶν ἐκ νέου οἰκοδομὰς, καὶ ἀρχαίων ἐπισκευὰς ἔν τε τῇ πόλει καὶ τοῖς ἔξω χωρίοις δι' ἀκαμάτων προσπαθειῶν κατορθώσας, πρὸς δὲ καὶ πολλὰς σωτηριώδεις καὶ κοινωφελεῖς διατάξεις ποιησάμενος περὶ τῆς εὐτάκτου καὶ εὐρύθμου διοικήσεως τῶν κοινῶν τῆς πόλεως πραγμάτων διὰ συστάσεως δημογερόντιας, μετὰ δύο ἔτη καὶ τέσσαρας μῆνας τῆς ἐκείσε ἀρχιερατείας του, ἀνηγορεύθη τέλος παρὰ πάσης τῆς ἱερᾶς τῶν ἀρχιερέων Συνόδου καὶ τῶν ἐπιλέκτων ἁπάντων τοῦ γένους κοινῇ ἐκλογῇ καὶ ὁμοφώνῳ γνώμῃ, πατριάρχης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, κατὰ τὸ 1835 ἔτος σεπτεμβρίου κς' προσκληθεὶς ἄκων καὶ μὴ βουλόμενος εἰς τὴν πατριαρχείαν· ἐν ᾗ τέσσαρα ἔτη καὶ πέντε σχεδὸν μῆνας διαρκέσας, καὶ γενναίως μετὰ θεοφιλοῦς ζήλου ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας καὶ τῆς εὐσεβείας ἀγωνισάμενος διὰ τὰς ἐπιπολαζούσας τῶν ἑτεροδόξων ἑτεροδιδασκαλίας, καὶ τὰς ποικίλας τῶν ἐναντίων ἐπιβουλὰς ἀπεμακρύνθη τελευταῖον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου κατὰ τὸ 1840 ἔτος φεβρουαρίου ιθ' τῇ βιαίᾳ καὶ ἐπιμόνῳ ἀπαιτήσει τῆς μεγάλης καὶ ἰσχυρᾶς βρετανικῆς συνάμεως ἕνεκα τῆς ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ ἑπτανήσῳ ὀρθοδόξων ἀκαμάτου ὑπερασπίσεως αὐτοῦ εἰς τὰ τῆς ὀρθοδόξου διαγωγῆς αὐτῶν καὶ πολιτείας συμφώνως τοῖς θείοις κανόσι καὶ ταῖς ἱεραῖς τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας παραδόσεσι, μείνας μακρὰν τῶν κοινῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἐπὶ εἰκοσιεπταετίαν ὅλην μέχρι φεβρουαρίου τοῦ 1867 ἔτους ὅτε καὶ αὖθις προσεκλήθη τὸ δεύτερον εἰς τὸν θρόνον. Ἠναγκάσθη δὲ νὰ παραιτηθῇ, ἕνεκα τοῦ βουλγαρικοῦ ζητήματος, τῇ αι' ἰουνίου 1871.

Γρηγόριος ὁ Δυῤῥαχίου, ἤκμασε κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα καὶ συνέγραψεν «ἀκολουθίαν Κυρίλλου, Κλήμεντος, Μεθοδίου καὶ Ναούμ, ἐκδοθεῖσαν ἐν Μοσχοπόλει, περὶ ἡμερῶν, μηνῶν καὶ χρόνων, παρακλητικὸν κανόνα τοῦ ἁγίου Ναούμ καὶ λόγους διαφόρους», καὶ μετέφρασε τὴν Παλαιὰν καὶ Νέαν Διαθήκην εἰς τὸ ἀλβανικὸν, τυπώσας αὐτὴν διὰ στοιχείων ἰδίας αὐτοῦ ἐφευρέσεως. (Ἐκ τῆς Νεοελλην. Φιλολογίας τοῦ Σάθα).

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ (Ροζάριος), ἀρχαιολόγος, γεννηθεὶς ἐν Παλέρμῳ τῷ 1753, ἀπεβ. τῷ 1809, ἠσπάσατο τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, ἐδίδαξεν ἐπί τινα χρόνον τὴν φιλοσοφίαν ἐν τῷ φροντιστηρίῳ τῆς γενεθλίου αὐτοῦ πόλεως, εἶτα ἐπεδόθη εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν· τῷ 1781, ἐπιτραπεὶς ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τὴν ἐπιτήρησιν τῆς ἐρεύξεως τῶν βασιλικῶν τύμβων ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ τοῦ Παλέρμου, καὶ τὴν μετὰ ταῦτην περιγραφὴν παντὸς ἐνδιαφέροντος τὴν ἐπιστήμην. Κατόπιν ἐδημοσίευσεν ἀραβιστὶ καὶ λατινιστὶ, σύγγραμμα περὶ τῆς ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ ἐξουσίας τῶν Ἀράβων. Ἐπὶ πέντε ἔτη κατεῖχε τὴν ἕδραν τοῦ δημοσίου δικαίου ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Παλέρμου, καὶ ὕστερον διωρίσθη ἱστοριογράφος τοῦ βασιλέως. Ἔχομεν αὐτοῦ· *de Supputandis apud Arabos siculos temporibus*, ἐν Παλέρμῳ, 1786, εἰς 4ον· *Bibliotheca scriptorum qui res in Sicilia gestas sub Aragonum imperio retulêre*. 1791—92, τόμ. 2, εἰς φύλλ. «Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ δημοσίου σικελικοῦ δικαίου», 1794, εἰς 8ον· Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῆς Σικελίας, ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν Νορμανδῶν μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν», Ἰταλιστὶ, 1806—1816, τόμ. 7 εἰς 8ον, σύγγραμμα μεγάλην μὲν εὐρυμάθειαν ἐλέγχον, γεγραμμένον δὲ γλαφυρῶς καὶ φιλοκάλως. Συνελέγησαν εἰς 2 τόμους, εἰς 12ον, πολλαὶ τῶν διατριβῶν αὐτοῦ.

Γρηγόριος ὁ Σίφνιος, ἐγεννήθη ἐν Σίφνῳ περὶ τὰ τέλη τῆς ἑβδόμης δεκαετηρίδος τοῦ ΙΗ' αἰῶνος ἐπαιδεύθη τὰ πρῶτα μαθήματα ἐν τῇ σχολῇ τῆς ἰδίας αὐτοῦ πατρίδος καὶ διήκουσεν ὕστερον ἐν Μαγνησίᾳ Θεοδοσίου τοῦ Κοκκινάκη, κατὰ δὲ πᾶσαν πιθανότητα καὶ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει διδασκάλων, ἔνθα διέτριβεν ἀπὸ τοῦ 1801 μέχρι τοῦ 1811. Ὅτε δὲ οἱ ἐν Δάκκᾳ τῆς Ἰνδικῆς ἀποικισμένοι Ἕλληνες ἠτήσαντο παρὰ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἱερέα, ὁ Γρηγόριος κριθεὶς δοκιμώτερος πάντων ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἀρετῇ ἐστάλη ἐκεῖσε, καὶ τῇ 6 ἀπριλίου 1812 ἀφικόμενος εἰς Καλκούταν ἀνέπλευσεν εἰς Δάκκαν. Ὁ τὰ κατ' αὐτὸν ἐξακριβώσας Ἠλ. Τανταλίδης λέγει τὰ ἑξῆς περὶ τῆς ἐν Ἰνδικῇ διαμονῆς καὶ τῆς ἐκεῖθεν ἀπελεύσεως τοῦ σοφοῦ ἀνδρός. «Πενταετίαν διατρίψας ἐν Ἰνδίᾳ, εὐκτήριόν τε οἶκον ἐν Δάκκᾳ δειμάμενος, συνήλιζεν εἰς αὐτὸν πᾶν τὸ ὁμογενὲς καὶ ὀρθόδοξον, ἱερουργός τε ὢν ὁ αὐτὸς καὶ ἱεροκήρυξ καὶ κατηχητὴς καὶ διδάσκαλος, καὶ πνευματικὸς πατὴρ, ἐφιστάμενος αὐτοῖς εὐκαίρως, ἀκαίρως, ἐν ἐκκλησίᾳ, ἐν οἴκοις, ἐν πόλεσι, διδάσκων, παρακαλῶν, νουθετῶν, ἐλέγχων, ἐπιτιμῶν, πάντα ποιῶν καὶ λέγων ἐφ' ᾧ τοὺς πάντας κερδαίνῃ Χριστῷ καὶ ἐπὶ τῆς πέτρας τῆς εὐσεβείας στηρίξῃ, καὶ τὸ πάτριον ἐπιῤῥώσῃ φρόνημα, καὶ αὐτὴν δὲ τὴν γλῶσσαν ἀσινῆ τε καὶ ἀκμαίαν διατηρήσῃ. Ταῦτα δὲ ποιήσας καὶ τὴν ἐν Ἰνδίᾳ ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν ἀρρότοις τοῖς ἐφ' ἑαυτοῦ παγιώσας καὶ τὸ γένος τιμήσας, καὶ τὸν

ρὸν ἡμῶν κλῆρον αἰδέσιμον καταστήσας τοῖς ἔθ-
εσιν ἀπῆρεν ἐκεῖθεν, ἀγαπητὸς μὲν τοῖς πᾶσι
γενόμενος, περισπούδαστος δὲ τοῖς ἐλλογιμωτά-
τοις, καὶ μάλιστα τῷ σοφῷ Γαλανῷ, τίμιος δὲ
τοῖς κρατοῦσι, σεβάσμιος δὲ καὶ αὐτῷ τῷ τῶν
Ἄγγλων ἐπισκόπῳ παρ' οὗ καὶ βακτηρίαν, φι-
λίας ὑπόμνημα εἴληφε, καὶ συστατικὰς πρός τινας
τῶν ἐπισημοτάτων ἔν τε Αἰγύπτῳ καὶ Κωνστ]πόλει».
Ἐπανελθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν τῇ 20
ὀκτωβρίου 1818, παρέζη τῷ πατριάρχῃ Κυρίλλῳ,
καὶ τὰ κατὰ τὴν ἐν Ἰνδικῇ ἑλληνικὴν ἀποικίαν
ἐκθέμενος, προὔτεινεν ἵνα ἡ μεγάλη ἐκκλησία ἐκ-
τιμῶσα τὸ σπουδαῖον τῶν περιστάσεων προχειρί-
ση αὐτὸν ἐπίσκοπον τῶν ἐν Ἰνδικῇ ἑλλήνων.
Τὴν ἰδέαν τοῦ μεγαλοπρέπμονος Γρηγορίου προ-
θύμως ἠσπάθη ὁ Κύριλλος, δὲν ἠθυνήθη ὅμως καὶ
νὰ ἐκπληρώσῃ αὐτὴν ἐξωσθεὶς μετ' οὐ πολὺ τοῦ
θρόνου. Μετὰ τοῦτο ὁ Γρηγόριος ἀποσυρθεὶς ἰ-
διώτευε παρὰ τοῖς ἐν Ταταούλοις συγγενεῦσιν αὐ-
τοῦ, καὶ ἐπισκεψάμενος ὕστερον τὴν πατρίδα του,
ἐπανῆλθεν εἰς τὴν βασιλεύουσαν· συστήσας δὲ
σχολὴν ἐν «Βογιατζῆ-κιοϊ» (χωρίῳ τῆς εὐρωπαϊ-
κῆς ὄχθης τοῦ Βοσπόρου) ἀνέδειξε πολλοὺς καὶ
καλοὺς μαθητὰς, διδάσκων αὐτόθι μέχρις οὗ ἐ-
τελεύτησεν ὑπὸ τοῦ λοιμοῦ τῇ 12 νοεμβρίου 1825.
Ὁ Ἠλίας Τανταλίδης ἁρμόζοντα πλείας τῆς τε
ἀρετῆς καὶ σοφίας τοῦ ἀνδρὸς στέφανον, ἐποίησεν
αὐτῷ καὶ δύο ἐπιγράμματα, ὧν τὸ πρῶτον ἔχει ὡς
ἕπεται·

Ἰνδῶν μὲν Γαλανὸς μετενείκατο Ἑλλάδι γνῶσιν·
Ἰνδοῖς δ' Ἑλλήνων Γρηγόριος σοφίην·
Ἑλλὰς, κύδιμός ἐσσι διδοῦσά τε δεχνυμένη τε,
Ἄλλοι πλουτοῦντων, σοὶ δ' ἄφενος τὸ κλέος.

Συγγράμματα Γρηγορίου τοῦ Σιφνίου εἶναι τὰ
ἑξῆς.—Ἐπιστολαὶ πρὸς τοὺς ἐν Ἰνδίᾳ Ἕλληνας,
Δημήτριον τὸν Γαλανὸν κλπ.—Λόγοι ὑπὲρ τῆς
ἐν Εὐρώπῃ εἰρήνης.—Ὅτε κατεωδώθη ἐν τῇ
Ἰνδίᾳ.—Ἐν ἡμέρᾳ καθ' ἣν πρῶτον ἱερούργησε.
—περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως. κ.τ.λ. (Ἐκ
τῆς «Νεοελληνικῆς φιλολογίας» τοῦ Κωνσταν-
τίνου Ν. Σάθα, κτλ.)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ (Ἅγιος), *San-Gregorio*, πόλ.
τῆς Ἰταλίας, 26 χιλιάμετρα πρὸς Α τῆς Κομ-
πάνιας. Κάτ. τετρακισχίλιοι.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ (Παύλιος), ὁ λεγόμενος «Τιφερ-
νᾶς» ἰταλὸς συγγραφεὺς, ἐγεννήθη ἐν Τιφέρνῳ, κα-
τὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα, ἀπέθανε τῷ 1469, ἰδίαξε μετὰ
κλίους τὴν Πλατωνικὴν καὶ λατινικὴν γραμμα-
τολογίαν ἐν Νεαπόλει, Μεδιολάνοις, Παρισίοις
περὶ τὸ 1445, ἀνέκαμψεν εἰς Ἰταλίαν καὶ ἐγκα-
τέστη ἐν Βενετίᾳ. Ἔχομεν αὐτοῦ λατινικὰς με-
ταφράσεις τῶν ἑπτὰ τελευταίων βιβλίων τοῦ
Στράβωνος, ἐν Βενετίᾳ 1472, εἰς φύλλ. τοῦ λό-
γου Δίωνος τοῦ Χρυσοστόμου περὶ Βασιλείας·
τῶν 16 «Ὁμιλιῶν περὶ Ἰώβ», Ἰωάννου τοῦ Χρυ-
σοστόμου καὶ τέλος λατινικὰς ποιήσεις, ἐν Βε-
νετίᾳ, 1472, ἐν Στρασβούργῳ, 1538, εἰς 2ον.

ΓΡΗΝ (Ναθαναὴλ), GREEN, ἀμερικανὸς στρα-
τηγὸς, γενν. ἐν Οὐαρβίκῃ (Rhod-Island), περὶ
τὸ 1741, ἀποθ. τῷ 1786, ἀντικατέστησε τὸν
Gates τῷ 1780 ὡς ἀρχηγὸς τοῦ μεσημβρινοῦ
στρατοῦ, καὶ ἤρατο, τῷ 1781, τὴν νίκην τῆς
Eutaw-Springs, πλησίον τῆς Σαρλεστόβνης.

ΓΡΗΝΗΣ (Ῥοβέρτος) Greene, ἄγγλος συγ-
γραφεὺς, γεννηθεὶς ἐν Νορβίνῃ τῷ 1560, ἀποθ.
τῷ 1592, ἐν τῇ κομητείᾳ τῆς Ἐσσὲξ, ἐγκατέ-
λειψε σύζυγον καὶ τέκνα, καὶ ἔζησεν ἐν ἀσωτείαις.
Τὰ πολυάριθμα αὐτοῦ συγγράμματα εἶναι περιερ-
γότατα, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἤθη τῆς ἐποχῆς. Ἐν
αὐτοῖς καθίστησι γνωστοὺς τοὺς ἐπαίτας τοῦ
Λονδίνου. Τὰ κυριώτερα τούτων εἶναι· «Πλανη-
τομαχία», 1585· «Ἡ μετάνοια τοῦ Ρ. Γρήνη»,
1592. «Τὸ τεσσάρων σολδίων πνεῦμα τοῦ Γρήνη»,
1592. Τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐξεδόθησαν ὑπὸ τοῦ Dyce.

ΓΡΗΝΑΔΒ, πόλ. τῆς Σκωτίας πρωτ. τῆς
κομητείας Βερβίκης, ἐπὶ τοῦ Βλάκκαδερ, 30 χι-
λιάμ. ΝΔ τῆς Βερβίκης ἐπὶ τοῦ Τουήδου, 57 ΝΑ
τοῦ Ἐδιμβούργου. Κάτ. 1,355.

ΓΡΗΝ-ΜΟΥΝΤΑΙΝ, ἤτοι «Πράσινα ὄρη», ἅλυσις
ὀρέων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, διακλά-
δωσις τῶν Ἀλλεγγανείων, οὕτως ὀνομαζομένη
ἀπὸ τῶν καλυπτόντων αὐτὴν πρασίνων δασῶν.
Διαπερᾷ ἀπὸ Ν πρὸς Β, ἐπὶ ἐκτάσεως 490 χι-
λιαμέτρων, ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Οὐῖς-Ῥόκ μέχρι
τοῦ Καναδᾶ, τὰς Πολιτείας Κοννεκτικούτου, Μασ-
σαχουσέττης καὶ Βερμόντου. Ἀκρόταται κορυ-
φαί· τὸ Μανσφίλδον (1,426 μέτρ). καὶ τὸ Κά-
μελς ῥούμπ (1,380 μέτρ).

ΓΡΗΝΟΚ, πόλ. τῆς Σκωτίας (*Renfren*), 31
χιλιάμ. ΒΔ τῆς Γλασκόβης, μετὰ καλοῦ λιμέ-
νος ὠρυγμένου ἀπὸ τοῦ 1707 κατὰ τὸ στόμα τοῦ
Κλύδου, ἐπὶ τῆς 55ο 56' 53'' Β πλ., καὶ 7ο 5'
42'' Δ μήκ. Κάτ. 40,000. Ἀτμόπλοια διὰ τὴν
Βιλφάστην καὶ τὴν Λιβερπούλην. Ναυπήγια· κα-
τασκευὴ ὑφασμάτων δ' ἱστιοφόρων, σάπων, ἀγ-
γειοποιία, κ.τ.λ. Ἁλιεία μαινίδων. Διυλιστήρια
σακχάρεως, κλωστήρια βάμβακος. Σιδηρόδρομος.
Ζωηρὸν ἐμπόριον μετὰ τῆς Ἰνδικῆς. Πατρὶς τοῦ
Ἰακώβου Ὀὔατ.

ΓΡΗΝΟΥΙΚΟΝ ἢ «Γρηνόβικον» (*Grenovicum*), ἀγγλιστὶ *Greenwich*, πόλ. τῆς Ἀγ-
γλίας (Κέντη), 10 χιλιάμ. ΝΑ τῆς γεφύρας τοῦ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Λονδίνου, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ταμέσεως, 51ο 28′ 40″ Β πλ., καὶ 2ο 20′ 15″ Δ μήκ. Κάτ. 65,000. Μεγαλοπρεπὲς νοσοκομεῖον, θεμελιωθὲν τῷ 1696 διὰ 2,400 ἀπομάχους ναύτας, καὶ ἐν ᾧ 200 τῶν τέκνων αὐτῶν παιδεύονται τὰς εἰς τὴν ναυτικὴν χρησίμους ἐπιστήμας· Ἀστεροσκοπεῖον συστὰν τῷ 1676, ὑπὸ Καρόλου τοῦ Β′, τῇ παρακλήσει τοῦ Flamsteed, καὶ οὗ ὁ διευθυντὴς ὀνομάζεται «βασιλικὸς ἀστρονόμος»· διὰ τοῦ ἀστεροσκοπείου τούτου περᾷ ὁ μεσημβρινὸς τῶν Ἄγγλων καὶ ἐν αὐτῷ τελειοποιοῦνται τὰ ἐργαλεῖα τῆς ὀπτικῆς καὶ τῆς ναυτικῆς. Ὡραῖος κῆπος, οὗ τὸ σχέδιον ἐχορήγησεν ὁ Le Nôtre. Τὸ Γρηνούϊκον ἀποτελεῖ μετὰ τῆς Δεπτφὸρδ καὶ Οὐολβῖς μίαν μόνην πόλιν, ἧς ὁ πληθυσμὸς ὑπερβαίνει τὰς 160,000. Αὐτόθι τελοῦνται δύο ἐπίσημοι πανηγύρεις κατὰ τὸ Πάσχα καὶ τὴν Πεντηκοστήν. Συγκοινωνίαι μετὰ τοῦ Λονδίνου δι' ἀτμοπλοίων καὶ σιδηροδρόμων.

ΓΡΗΝ ΡΙΒΕΡ, ἤτοι «Πράσινος ποταμός», ποτ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν (Κεντουκία), συμβάλλων εἰς τὸν Ὄχιον. Ῥοῦς 400 χιλιαμ. πλευστὸς ἐπὶ 300.

ΓΡΙΒΩ ΔΕ ΛΑ ΒΕΝΣΕΛΑ (Κλαύδιος Μαγδαληνὴ), γάλλος ἀρχαιολόγος καταλιπὼν διάφορα συγγράμματα περὶ τῶν ἀρχαιοτήτων ἰδίως τῆς Γαλατίας. Ἐγενν. τῷ 1762· ἀπέθ. τῷ 1820.

ΓΡΙΒΩΒΑΛ (Ἰωάννης Βαπτιστὴς ΒΑΚΕΤΤΗΣ δὲ), περιώνυμος γάλλος μηχανικός, γεννηθεὶς τῷ 1715 ἐν Ἀμιένῃ, ἀπεθ. τῷ 1789, κατετάχθη εἰς τὸ πυροβολικὸν τῷ 1732 καὶ ἐγένετο ἀρχηγὸς τῶν ὑπονομέων τῷ 1752. Ἐπιτραπεὶς ἵνα μεταδῇ εἰς Πρωσσίαν ὅπως ἐξετάσῃ τὸ σύστημα τοῦ ἐλαφροῦ πυροβολικοῦ ἔγραψεν ἐξαίρετον ὑπόμνημα περὶ τοῦ στρατιωτικοῦ διοργανισμοῦ τῆς Πρωσσίας. Διέπρεψεν ἐν τῇ ἁμύνῃ τοῦ Σεβαστοπόλεως, 1762, καὶ ἠχμαλωτεύθη ὑπὸ Φριδερίκου τοῦ Β′, ὅστις προσηνέχθη αὐτῷ φιλοφρόνως. Ἀνῆλθε μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ πρώτου ἐπιθεωρητοῦ τῶν πυροβολικοῦ τῷ 1775. Ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάσθη εἶδος ὅλμου, οὗ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς ἀναλογίας ὑπελόγισεν. Ἐν τῇ κατασκευῇ τῶν κανονίων τηροῦνται εἰσέτι ὑπὸ τῶν μηχανικῶν οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ Γριβωβάλ.

ΓΡΙΓΟΡΙΟΠΟΛ, πόλ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας, κυβερνείου καὶ 311 χιλιάμ. μακρὰν τῆς Χερσῶνος, 40 ΒΔ τοῦ Βενδερίου, ἐπὶ τοῦ Δνειστέρου. Κάτ. 3,700, οἱ πλείστοι Ἀρμένιοι.

ΓΡΙΓΟΗ, πόλ. τῆς νήσ. Ῥωσσίας (Ἀσχαμέη), ἐπὶ νήσου, κατὰ τὴν Περσαλίαν τῶν δούλων. Κάτ. 8,000. Ἀρχαία ἀγορὰ δούλων.

ΓΡΙΖΑΔΒΑΣ (Ἰωάννης δὲ), Ἱσπανὸς τυχοδιώκτης, γεννηθεὶς ἐν Κουελλὰρ (Παλαιὰ Καστιλλία), ἀπέπλευσεν εἰς Ἀμερικὴν, ἐγένετο τοποτηρητὴς τοῦ Βελλασκὲζ, διοικητὴς τῆς Κούβας, ἐπετράπη ὑπ' αὐτοῦ τῷ 1518, ὅπως ἀπέλθῃ εἰς ἐξερεύνησιν τῆς Γιουκατὰν, ἀνεκάλυψε τὸ Μεξικὸν, καὶ κατέλαβεν αὐτὸ ἐν ὀνόματι τῆς Ἱσπανίας, ἀλλ' οὐδὲν συνέστησε καθίδρυμα.

Γριζάλβας (Φερνάνδος δὲ), τοποτηρητὴς τοῦ Φερδινάνδου Κόρτες, ἐπιτραπέντος ἵνα ποιήσηται ἀνακαλύψεις ἐν τῇ Νοτίῳ θαλάσσῃ, προσωρμίσθη εἰς Καλιφορνίαν τῷ 1533, συνώδευσεν αὐτόθι τὸν ἀρχηγὸν αὐτοῦ τῷ 1536, καὶ ἦγεν ἐπικουρίας τῷ Πιζάρρῳ τῷ 1537.

ΓΡΙΖΟΛΛΑΙ, πρωτ. δήμου τῆς Γαλλίας, ἐν τῷ νομῷ τοῦ Τάρνου καὶ Γαρούννα, 29 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Κάστελ-Σαρράζινου. Κάτ. 1970. Μαχαιροποιΐα. Περίεργος ἐνοριακὴ ἐκκλησία. Ἄλλοτε ὀχυρὰ θέσις· εἶναι ἐκτισμένη ἐπὶ ἀρχαίας ῥωμαϊκῆς ὁδοῦ ἐκτεινομένης ἀπὸ Τολώσσης μέχρι Μοασσὰκ καὶ Ἄγεν.

ΓΡΙΖΩΝ (*Grisons*), γερμανιστὶ *Graunbunden*, μία τῶν ἑλβετικῶν τοπαρχιῶν, ἡ 15η τῆς Ὁμοσπονδίας, πρὸς Α′ πρωτ. *Coire*. Μεταξὺ τῶν τοπαρχιῶν τοῦ Ἁγίου Γάλλ καὶ τῆς Γλαρίσης ΒΔ, τοῦ Οὐρὴ πρὸς Δ, τοῦ Τεσσίνου ΝΔ, τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας (ἐπαρχ. Σονδρίου) πρὸς Ν, τῶν αὐστριακῶν Ἐπικρατειῶν (Τυρολία) πρὸς Α καὶ πρὸς Β. Ἐπιφ. 7,185 τετραγ. χιλιάμ. Πληθυσμὸς 90,713 κατ.· ὧν 50,760 διαμαρτυρόμενοι καὶ 39,945 καθολικοὶ καὶ Ἰουδαῖοι. Διαιρεῖται εἰς τρεῖς δημοκρατικὰς ὁμοσπονδίας. Ἡ ὀρεινοτάτη αὕτη τοπαρχία διατεμνομένη μὲν ὑπὸ τῶν Ῥαιτικῶν Ἄλπεων, ἐν αἷς διακρίνονται τὸ Σέπτιμερ, τὸ Σπλοῦγεν καὶ ἡ Βερνίνα, ἀρδευομένη δὲ ὑπὸ τῶν ποταμῶν Ῥήνου καὶ Ἴνου εἶναι πλουσία εἰς μεταλλεῖα καὶ, ἐξαιρέτους βοσκάς. Κλίμα τραχὺ καὶ ὁριμύ. Ἀπέραντα δάση πευκῶν. Γεωργία ὀλίγη. Μέγα διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον. — Ἡ χώρα τῶν Γριζώνων, μέρος τῆς ἀρχαίας Ῥαιτίας, ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, περιῆλθεν ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Δύσεως, τῶν Ἀλεμάνων, τῶν Ὀστρογόθων τῆς Ἰταλίας, τῶν Φράγκων τῆς Αὐστρασίας, καὶ τοῦ βασιλείου τῆς Γερμανίας μετὰ Κάρολον τὸν μέγαν. Εἰσήχθησαν εἰς τὴν ἑλβετικὴν ὁμοσπονδίαν τῷ 1798, καὶ κατέχουσι τὴν 15ην θέσιν κατὰ τάξιν παραδοχῆς καὶ τὴν 1ην κατὰ τὴν ἔκτασιν τῆς γῆς, τὴν 9ην κατὰ τὸν πληθυσμόν. Γλῶσσα τῶν δημοσίων γραφείων εἶναι ἡ γερμανικὴ· ἐκτὸς δὲ ταύτης λαλεῖ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Κοινωφελές Ίδρυμα Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ται ἡ ῥωμανικὴ καὶ ἡ Ἰταλική. Ἀνωτάτη ἀρχὴ τῆς τοπαρχίας εἶναι μέγα συμβούλιον ἐκ πέντε καὶ ἑξήκοντα μελῶν ἐκλεγομένων ὑπὸ τῶν δήμων. Τὴν διοικητικὴν ἐξουσίαν ἔχει μικρὸν συμβούλιον ἐκ τριῶν μελῶν ἐκλεγομένων ὑπὸ τοῦ μεγάλου συμβουλίου, ἀνὰ ἓν δι' ἑκάστην ὁμοσπονδίαν. Πάντες οἱ πολῖται εἶναι ἐκλογεῖς μὲν ἐν ἡλικίᾳ ἑπτακαίδεκα ἐτῶν ἐκλέξιμοι δὲ ἐν ἡλικίᾳ 21· πάντες εἶναι ὑποχρεωτικῶς στρατεύσιμοι ἀπὸ τοῦ 17 μέχρι τοῦ 61 τῆς ἡλικίας.

ΓΡΙΜΑΛΔΑΙ περιφανὴς οἶκος τῆς Γενούης, οὗ τὰ μέλη ἄρχοντες τὸ πρῶτον, εἶτα πρίγκηπες τοῦ Μονάκου, ἀπὸ τοῦ 980 μέχρι τῶν μέσων τοῦ ΙΔ' αἰῶνος, κατέλαβον τὰ πρῶτα ὑπουργήματα τῆς δημοκρατίας, καὶ ἐχρημάτισαν μετὰ τῶν Φιέσκων ἀρχηγοὶ τῆς γουελφικῆς μερίδος. Ὁ οἶκος οὗτος εἶχε σημαντικὰς ἰδιοκτησίας ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Νεαπόλεως· ἐν δὲ Γαλλίᾳ ἐτιμήθη λαβὼν τὸν τίτλον τοῦ δουκὸς καὶ εὐπατρίδου τοῦ Βαλεντινοά. Ἡ ἀπ' αὐτοῦ γραμμὴ ἀρρένων ἀπογόνων ἐξέλιπε τῷ 1731. Τὰ κυριώτερα μέλη εἶναι τὰ ἑξῆς.

Γριμάλδης (Ῥενιέρος ἢ Ῥαϋμόνδος), γεννηθεὶς ἐν Γενούῃ, κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα, πρῶτος διέπλευσε μετὰ γενουητικῶν πλοίων τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν. Ναύαρχος τῆς Γαλλίας ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Ὡραίου, κατετρόπωσε, τῷ 1304, τὸν στόλον τοῦ κόμητος Γούη τῆς Φλάνδρας, ὅστις ἐπολιόρκει τὴν Ζιερικζέην.

Γριμάλδης (Ἀντώνιος), γενουήτης ναύαρχος, διήρπασε, τῷ 1332, τὰ παράλια τῆς Καταλονίας, ἧς οἱ κάτοικοι προὐκάλεσαν τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἀλλ' ἡττήθη, τῷ 1353, ἐν Λατέρᾳ ὑπὸ τοῦ Νικολάου Πιζάνη, διοικοῦντος τὰ ἡνωμένα πλοῖα τῶν Ἐνετῶν καὶ τῶν καταλανῶν. Ἡ Γένουα ἠναγκάσθη νὰ τεθῇ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ἄρχοντος τῶν Μεδιολάνων Ἰωάννου Πισκόντη.

Γριμάλδης (Ἰωάννης), γενουήτης ναύαρχος, κατατροπώσας, ἐπὶ τοῦ Πάδου, περὶ τὴν Κρεμόνην, τὸν Ἐνετὸν Νικόλαον Τριβιζάνην.

Γριμάλδης (Δομίνικος), καρδινάλιος, γενν. ἐν Γενούῃ ἐν ἀρχῇ τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, ἐχρημάτισεν ἀρχιεπίσκοπος καὶ ἀντιλεγάτος Αὐενιῶνος, διεκρίθη μετὰ τῶν γαλερῶν τοῦ πάπα ἐν τῇ περὶ Ναύπακτον ναυμαχίᾳ, 1571, καὶ κατεπολέμησε σφοδρῶς τοὺς ἐν τῇ διοικήσει αὐτοῦ αἱρετικούς.

Γριμάλδης (Ἰάκωβος), βολωναῖος ἐκκλησιαστικός, ἀποθ. ἐν Ῥώμῃ τῷ 1623, ἐτακτοποίησε τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ἁγίου Πέτρου τῆς Ῥώμης καὶ ἐξήγησεν ἀρχαίας ἐπιγραφάς.

Γριμάλδης (Ἰωάννης-Φραγκίσκος), ὁ λεγόμενος «Βολωναῖος» (γαλλιστὶ *Bolognèse*,) ζωγράφος, χαλκογράφος καὶ ἀρχιτέκτων, γεννηθεὶς ἐν Βολωνίᾳ τῷ 1606. ἀποθ. τῷ 1680. Σπουδάσας τὰ ἔργα τῶν Καῤῥαχίων συνεδέθη καὶ εἰργάσθη μετὰ τοῦ Ἀλβάνη. Προσκληθεὶς εἰς Παρισίους ὑπὸ τοῦ καρδιναλίου Μαζαρίνου, εἰργάσθη ἐν Λούβρῳ πολλὰς τοιχογραφίας λίαν ἀξιολόγους· εἶτα ἐνετάλη ὑπὸ τοῦ πάπα Ἰνοκεντίου Ι' ὅπως διακοσμήσῃ τὸ Βατικάνον καὶ τὸ Κυιρινάλιον. Ὁ Γριμάλδης εἶναι λίαν ἀκριβὴς περὶ τὸ σχεδιαγράφημα, κέκτηται δὲ πολλὴν τῆς χειρὸς τὴν κουφότητα καὶ τὴν φυσικότητα τοῦ χρωματισμοῦ. Ἐν Βερολίνῳ σώζεται τὸ ἀριστούργημα αὐτοῦ «Ἑρμῆς καὶ Ἄργος».

Γριμάλδης (Φραγκίσκος-Μαρία), ἰησουίτης, γεννηθεὶς ἐν Βολωνίᾳ τῷ 1613, ἀποθ. τῷ 1663, ἐδίδαξε τὴν γραμματολογίαν ἐπὶ 25 ἔτη, εἶτα ἐπεδόθη εἰς τὴν ἀστρονομίαν καὶ τὴν φυσικήν. Σώζεται αὐτοῦ· *Physico-mathesis de lumine, coloribus et iride, eliisque annexis*, εἰς 8ον, ἐν Βολωνίᾳ, 1665 Ἐν τῷ συγράμματι τούτῳ βρίθοντι περιέργων πειραμάτων περὶ τοῦ φωτὸς καὶ τῶν χρωμάτων, ἐκτίθησι τὰ περὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀνακαλύψεως τῆς διαθλάσεως τοῦ φωτὸς ἐφαπτομένου σωμάτων τινῶν.

Γριμάλδης (Φραγκίσκος-Ἀντώνιος), γραμματολόγος, γεννηθεὶς τῷ 1741 ἐν Σεμινάρᾳ (Καλαβρία), ἀποθ. τῷ 1784, κατέλιπε· *Lettera sopra la musica*, ἐν Νεαπόλει, 1766, εἰς 8ον, *Vita di Diogene*, 1777, εἰς 8ον, *Riflessioni sopra l'ineguaglienza degli uomini*, 1779, τόμ. 3, εἰς 8ον. *Annali del regno di Napoli*, 1780, τόμ, 10 εἰς 8ον, οἷς προσέθηκεν ὁ Ἰωσὴφ Κεστάρης ἑτέρους τέσσαρας τόμους, κ.τ.λ.

ΓΡΙΜΜ (Φρειδερῖκος-Μελχίωρ, βαρόνος δέ), γεννηθεὶς ἐν Ῥατισβόννῃ, τῷ 1723, ἀποθ. τῷ 1807. Μεταβὰς εἰς Γαλλίαν ὡς παιδαγωγὸς τῶν υἱῶν τοῦ κόμητος Σχαϊμβεργ, πρεσβευτοῦ τῆς Πολωνίας, εἶτα προσκληθεὶς ὡς ἀναγνώστης ὑπὸ τοῦ ἐπιδόξου διαδόχου τοῦ Σαξωνικοῦ Γόθα, εἰσήχθη εἰς τὸν κόσμον ὑπὸ τοῦ Ι. Ι. Ῥουσσὼ, ἐκτήσατο τὴν φιλίαν τῆς Κυρίας δ' Ἐπινάϋ, ἐγένετο γραμματεὺς τοῦ δουκὸς τῆς Αὐρηλίας καὶ κατέστη γνωστὸς εἰς τὸ δημόσιον δι' εὐφυοῦς σατύρας ὑπερασπιζούσης τὴν ἰταλικὴν μουσικὴν (*le Petit prophète de Bachmisehbroda*, 1753. Λαβὼν ἐντολὴν παρὰ πολλῶν γερμανικῶν αὐλῶν καὶ τῆς Αἰκατερίνης Β' ὅπως ἐκθέσῃ δι' ἄλλης λογραρίας τὴν ἐν Παρισίοις φιλολογικὴν κίνησιν ἔγραψεν ἀντὶ ἁπλῆς ἐκθέσεως κριτικὸν πόνημα ἐκ τῶν παλαιοτάτων καὶ ἀγχινουστάτων τοῦ ΙΗ' αἰ-

ῶνος συμπεριλαβὸν ἀπὸ τοῦ 1753 μέχρι τοῦ 1790, ἀναλύσεις συγγραμμάτων, περιγραφὰς καὶ ἀπεικονίσεις, σκέψεις, ἀνέκδοτα, ἄσματα, ἐπιγράμματα καὶ πάνθ' ὅσα τοιοῦτον ἔργον ἀπαιτεῖ. Ἐνίοτε συνειργάζοντο ἀντικαθιστῶντες τὸν Γρὶμμ, ὁ Διδερότος, ὁ Σουάρδος καὶ ὁ Ῥαϋνάλ. Τὴν διπλωματίαν μετὰ τῆς κριτικῆς ἐξασκῶν, ὁ Γρὶμμ διωρίσθη ἐπιτετραμμένος τῆς Φραγκφόρτης ἐν Παρισίοις, εἶτα πληρεξούσιος ὑπουργὸς τοῦ Σαξωνικοῦ Γόθα καὶ βαρόνος, κατέλιπε δὲ τὴν Γαλλίαν τῷ 1790, καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Γόθα φέρων τὸν τίτλον ὑπουργοῦ τῆς αὐλῆς τῆς Ῥωσσίας, 1795. Ὁ Γρὶμμ ἔγραφεν εἰς τὴν γαλλικὴν μετ' εὐχερείας καὶ χάριτος Γάλλου. Αἱ ἐπιστολαί αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *Correspondance littéraire, philosophique et critique*, τόμ. 16, εἰς 8ον, ἐν Παρισίοις, 1812—13. Νέα ἔκδοσις αὐτῶν ἐγένετο μετὰ σημειώσεων κλπ. ὑπὸ τοῦ Taschereau, ἐν Παρισίοις, 1829—31, εἰς 15 τόμ., εἰς 8ον.

ΓΡΙΜΜ (Γουλιέλμος-Κάρολος), περιώνυμος γερμανὸς φιλολόγος, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Ἀνῷ τῷ 1786, ἀποθ. τῷ 1859, ἐπαιδεύθη τὰ πρῶτα μαθήματα ἐν Κάσσελ καὶ ἐσπούδασε τὸ δίκαιον ἐν Μαρβούργῳ. Γραμματεὺς τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Κάσσελ τῷ 1814, ἐγένετο, τῷ 1820, ὑποβιβλιοφύλαξ ἐν Γοττίγγῃ, τῷ δὲ 1825, ἀναπληρωτικὸς καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς αὐτῆς πόλεως. Διέμεινεν ἐν Βερολίνῳ ἀπὸ τοῦ 1841. Ἠσχολήθη ἰδίᾳ εἰς τὴν γερμανικὴν φιλολογίαν τοῦ μέσου αἰῶνος ὡς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ.

ΓΡΙΜΜ (Ἰωάννης-Λουδοβῖκος), γενν. ἐν Ἀνῷ τῇ 4 Ἰανουαρίου 1785, ἀποθ. τῇ 20 σεπτεμβρίου 1863, διήκουσε τὰ μαθήματα τῆς σχολῆς τοῦ Κάσσελ, καὶ ἐσπούδασε τὰ νομικὰ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Μαρβούργου. Τῷ 1805, μετέβη εἰς Παρισίους, τῇ προσκλήσει τοῦ Σαβιγνῦ, ὅπως ἀναδιρήσῃ τὰς ἐκεῖ βιβλιοθήκας τὸ δ' ἐπιὸν ἔτος ἀναστρέψας εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, διωρίσθη βασιλικὸς γραμματεὺς καὶ ἐπεδόθη ἀπὸ τούτου εἰς τὴν μελέτην τοῦ μέσου αἰῶνος τῆς Γερμανίας. Μετὰ τὴν σύστασιν τοῦ βασιλείου τῆς Βεσφαλίας, τῷ 1808, διωρίσθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἱερωνύμου πάρεδρος τοῦ συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ φύλαξ τῆς βιβλιοθήκης, τοῦ πρώην πρίγκηπος τῆς Ἔσσης, ὅστις ἐξέλιξατο αὐτὸν τῷ 1814 καὶ 1815 ἀντιπρόσωπον ἐν ταῖς συνδιασκέψεσι τῶν Παρισίων καὶ τῆς Βιέννης. Μετ' ὀλίγον χρόνον, ὁ Γρὶμμ ἀπεστάλη αὖθις εἰς Παρισίους ὑπὸ τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως, πρὸς ἔρευναν καὶ ἀπόκτησιν πολυτίμων χειρογράφων. Τῷ 1816, καταλιπὼν τὸ διπλωματικὸν στάδιον περιωρίσθη εἰς τὰ φιλολογικὰ αὐτοῦ ἔργα, καὶ διωρίσθη δεύτερος βιβλιοφύλαξ ἐν Κάσσελ. Κατέλιπε δὲ καὶ τὴν θέσιν ταύτην, τῷ 1829, κατὰ συνέπειαν τοῦ διορισμοῦ τοῦ Ῥόμμελ εἰς τὴν θέσιν πρώτου βιβλιοφύλακος καὶ τὸ ἐπιὸν ἔτος ἐδέξατο ἕδραν ἐν Γοττίγγῃ μετὰ θέσεως βιβλιοφύλακος. Ἐπὶ ἓξ ἔτη ἐδίδασκε μετὰ κλέους τὴν γερμανικὴν γλῶσσαν καὶ γραμματολογίαν καθὼς καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου. Τῷ 1837, ὑπέγραψε μετὰ τοῦ Δαλμάννου καὶ τοῦ Γερβίνου τὴν διαμαρτύρησιν τοῦ πανεπιστημίου, εἶτα ἐδημοσίευσε τὸ φυλλάδιον «Ὁ Ἰάκωβος Γρὶμμ καὶ ἡ παραίτησις αὐτοῦ», ἐν Βασιλείᾳ, 1838. Μετὰ παρέλευσιν τριῶν ἐτῶν, μετεκλήθη εἰς Βερολῖνον ὡς μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν καὶ καθηγητής. Δὶς ἐξελέγη, ἐν Φραγκφόρτῃ, τῷ 1846, καὶ ἐν Λυβέκῃ, τῷ 1847, ὅπως προεδρεύσῃ τῶν γερμανικῶν φιλολογικῶν συλλόγων. Τῷ 1848, ἀπετέλεσε μέλος τῆς γερμανικῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, ἔνθα συνετάξατο τῇ μετρίως ἐλευθερόφρονι μερίδι. Τῷ 1812, ἐγένετο ἐπίσης μέλος τῆς Συνελεύσεως ἐν Γόθᾳ, καὶ ἠγωνίσατο ὑπὲρ τῆς γερμανικῆς ἑνότητος. Ἀποχωρήσας δὲ τῶν δημοσίων πραγμάτων μετ' οὐ πολὺ ἔζη ἰδιωτεύων καὶ μελετῶν. Ἐξελέγη ἀλλοδαπὸς ἑταῖρος τοῦ Πανακαδημίου τῆς Γαλλίας τῷ 1847.

Ἐκ τῶν μεγάλων ἔργων, δι' ὧν ὁ Γρὶμμ ἐπαξίως ἐκτήσατο φήμην πρώτου γερμανιστοῦ ἐν Γερμανίᾳ δέον νὰ μνημονεύσωμεν πρὸ παντὸς ἄλλου τὴν «Γραμματικὴν» αὐτοῦ (*deutsche Grammatik*, 1819, ἔκδ. 2α, 1822 — 1837, τόμ. 4, ἔκδ. 3η, 1840) ἥτις περιέχει τὴν ἱστορίαν καὶ τὸν συγκριτικὸν σχηματισμὸν πασῶν τῶν εὐχρήστων λέξεων ἐπὶ τῶν διαφόρων ἐποχῶν τῆς γερμανικῆς γλώσσης καὶ «Γερμανικὸν λεξικόν», ἐν Λειψίᾳ, 1852 καὶ ἐφεξῆς, τῇ συνεργασίᾳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Καρόλου Γουλιέλμου, βιβλίον ἐν ᾧ οὐδεμία λέξις παρελείφθη τῶν ἐν χρήσει ἀπὸ Λουθήρου μέχρι τοῦ Γαίτου. Σημειώσωμεν ἔτι τὰς «Ἀρχαιότητας τοῦ γερμανικοῦ δικαίου», παραλείποντες πλεῖστα ὅσα μακρὰ ἄρθρα, περὶ διαλέκτων, ἠθῶν, γεωγραφίας, θρησκευμάτων τῶν γερμανικῶν λαῶν τοῦ μέσου αἰῶνος, καταχωρηθέντα ἐν τῇ «Ἐφημερίδι τῶν γερμανικῶν ἀρχαιοτήτων» καὶ ἐν ταῖς «Διαλέξεσι» τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Βερολίνου. Ἰδιαιτέρας μνείας ἄξιον εἶναι τὸ ὑπόμνημα αὐτοῦ «Περὶ ἀρχῆς τῆς γλώσσης». Ἐκτὸς τούτων ὀφείλομεν τῷ περιωνύμῳ γλωσσολόγῳ πλῆθος ἐκδόσεων πεπλουτι-

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ἀργοστολίου (Ν.Π.Γ.Δ.)

σμένων διὰ σοφωτάτων σχολίων, καὶ τὰ «Διηγήματα τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τῆς οἰκογενείας», ἅτινα μεταφρασθέντα εἰς τὴν γαλλικὴν ἐξεδόθησάν πολλάκις.

ΓΡΙΜΜΑ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Σαξωνίας, 30 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Λειψίας, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Μούλδη. Κάτ. 6ακισχίλιοι. Γυμνάσιον. Κατασκευὴ ἐριούχων, πηλίνων καπνοσυρίγγων. Ὑφαντήρια.

ΓΡΙΜΟΑΛΔΟΣ, υἱὸς Πεπίνου τοῦ Πρεσβυτέρου, διεδέξατο αὐτὸν ὡς αὐλάρχην ἐν Αὐστρασίᾳ ἐπὶ τῆς βασιλείας Σιγεβέρτου τοῦ Β' τῷ 642, μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ ἀντιπάλου αὐτοῦ Ὀθωνος, συνωμολόγησεν αἰσχρὰν εἰρήνην μετὰ τῶν Θουριγγίων, καὶ περιώρισε, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως, 656, τὸν υἱὸν αὐτοῦ Δαγοβέρτην Β' εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Σλάνης (Ἰρλανδία). Ἔθετο ἐπὶ τοῦ θρόνου τὸν ἴδιον αὐτοῦ υἱόν, καὶ ἐν τῷ ἅμα ἐξερράγη ἐπανάστασις τῶν Φράγκων, ὁ δὲ Γριμόαλδος αἰχμαλωτευθείς, παρεδόθη τῷ Χλόθιτι Β' καὶ ἐθανατώθη κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ.

Γριμόαλδος, υἱὸς τοῦ Γιρούλφου, δουκὸς τῆς Φριουλ, διεδέξατο τῷ 647 τὸν θεῖον αὐτοῦ Γράσουλφον, δοῦκα τοῦ Βενιβέντου, ἐκληθη ὑπὸ τοῦ λομβαρδοῦ ἀρχηγοῦ Γοδεβέρτου κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ τούτου Περθαρίτου, μεθ' οὗ εἶχε διανεμηθῆ τὴν ἐξουσίαν, ἐπωφελήθη τὰς διχονοίας τῶν ἡγεμόνων τούτων, ἐθανάτωσε τὸν Γοδεβέρτον, 662, ἐδίωξε τὸν Περθαρίτην, καὶ ἔμεινε μόνος κύριος τοῦ βασιλείου ἐν ᾧ διετηρήθη μέχρι τοῦ 671, παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ Χλοθαρίου Γ'.

Γριμόαλδος Α', πρίγκηψ τοῦ Βενεβέντου, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Ἀρεγίσι, ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 788 μέχρι τοῦ 806. Κρατηθεὶς ὅμηρος ἐν τῇ αὐλῇ Καρόλου τοῦ Μεγάλου ἀπεπέμφθη, θανόντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, εἰς τὸ δουκάτον του. ἐξέλασε τὸν Ἀδαλγίσην, υἱὸν τοῦ Διδιέρου, τελευταίου βασιλέως τῶν Λομβαρδῶν, ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ Ἕλληνος αὐτοκράτορος τῷ 793 ἠναγκάσθη νὰ ὑποταγῇ Καρόλῳ τῷ Μεγάλῳ, καὶ ἀπέκρουσε τὰς ἐπιθέσεις τῶν υἱῶν τοῦ ἡγεμόνος τούτου Πιπίνου καὶ Λουδοβίκου.

Γριμόαλδος Β', πρίγκηψ τοῦ Βενεβέντου, 806—816, διάδοχος τοῦ προηγουμένου, ἐπέτυχε τῷ 812, Καρόλῳ τῷ Μεγάλῳ φόρον 25,000 χρυσῶν σολδίων ἐλαττωθέντα ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ Εὐνήθους μέχρις 7,000 σολδίων.

ΓΡΙΜΟΑΡ Φιλίππος-Ἐρρίκος, κόμης δὲ Γρίμ, ἄγγελλος στρατηγὸς καὶ λόρδος, ἀπεβ. τῷ 1716, καὶ ἠγέρθη ἐκ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας μετὰ τοῦ πάπα Οὐρβανοῦ Ε', ὑπηρέτησεν ἐν τῷ πλοίῳ, εἶτα ἐν τῷ σώματι τοῦ ἐπιτελείου καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἐξερράγη ἡ ἐπανάστασις εἰργάζετο ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ'. Ἐχάραξε τὰ σχέδια τῆς ἐκστρατείας τοῦ 1792. Κατέλιπεν *Essai théorique et pratique sur les batailles*, 1775, εἰς 2ον, μετ' ἀτλαντος καὶ ἄλλα διάφορα ἱστορικὰ πονήματα, περὶ Φρειδερίκου τοῦ Μεγάλου, Ῥιχελιέως, κ.λ.π.

ΓΡΙΜΟΔ (Ἀλέξανδρος Βαλθάσσαρ-Λαυρέντιος) καὶ γαλλιστὶ *Alexandre-Balthassar-Laurent Grimod de la Regnière*, περίφημος γαστρονόμος, γεννηθεὶς ἐν Παρισίοις τῷ 1758, ἀποθ. τῷ 1838, ἦτον υἱὸς καὶ ἔγγονος εἰσπρακτόρων, ἔτυχε τοῦ δικηγορικοῦ πτυχίου, συνέτασσεν ἀπὸ τοῦ 1797 μέχρι τοῦ 1798, τὴν ἐφημερίδα *le Censeur dramatique*, καὶ ἐκτήσατο πρὸ πάντων ἐπὶ τῆς βασιλείας Ναπολέοντος τοῦ Α', φήμην τινὰ διὰ τῆς ὅλως ὑλικῆς αὐτοῦ ζωῆς. Κατέλιπε *l' Almanach des gourmands, servant de guide dans les moyens de faire grand chère*, 1803—1812, τομ. 8, εἰς 18ον, μετὰ εἰκόνων, πόνημα γεγραμμένον μετὰ λεπτότητος καὶ ἀγχινοίας καὶ τὸ *Manuel des Amphitryons*, κ. τ. λ., 1808, τόμ. 1, εἰς 8ον, μετ' εἰκόνων.

ΓΡΙΜΣΒΥ (ΓΡΗΤ), πόλ. καὶ λιμὴν τῆς Ἀγγλίας (Λίγκολν), πρὸς Ν τοῦ Οὔδνερ, 232 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Λονδίνου, 50 πρὸς τὰ ΒΑ τῆς Λίγκολνος, 24 ΝΔ τῆς Χούλλ. Κάτ. 11,067. Ὁ λιμὴν οὗτος, σημαντικὸς ἐπὶ Ἐδουάρδου τοῦ Γ', παρήκμασε, φθίνοντος τοῦ ΙΗ' αἰῶνος· ἀνεγενήθη δὲ ἀπὸ τῆς ὀρύξεως νέου λιμένος τῷ 1802. Ἐμπόριον ἅλατος, γαιάνθρακος, ξύλων σιδηρῶν. Εἰς αὐτὴν ἀπολήγουσιν οἱ σιδηρόδρομοι τῆς Λίγκολνος τῆς Σχιφφιέλδης καὶ τῆς Μαγκεστρίας. Ὡραία ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου.

ΓΡΙΜΣΕΛ, μία τῶν καρυφῶν τῶν βερνικῶν Ἄλπεων μεταξὺ τῶν τοπαρχιῶν τῆς Βέρνης καὶ τῆς Βαλαισίας (Ἑλβετία), αἵτινες συγκοινωνοῦσι μεταξὺ των διὰ περάσματος ἐπὶ τοῦ ὄρους. Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης κεῖται ξενοδοχεῖον περιθάλπον τοὺς πτωχοὺς ὁδοιπόρους ἐπὶ ὕψους 1,936 μέτρ. Ὁ πρῶτος τοῦ Σιλδεχόρνου αἴρεται εἰς ὕψος 2,228 μέτρ. Ἀπ' αὐτῆς ἐξάγονται ὡραῖοι κρύσταλλοι. Ἐπὶ τῶν ὀρίων τούτων ἐνίκησαν οἱ Γάλλοι τοὺς Αὐστριακοὺς τῷ 1799.

ΓΡΙΜΩ (Ὁλβία), πρωτ. δήμου τῆς Γαλλίας (ἐν τῷ νομῷ τοῦ Βάρ), 42 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Δραγουινίας· κάτ. 760. Ἀπέχει 3 χιλιάμ. τοῦ κολπίσκου Γριμὼ ἢ τοῦ Ἁγίου Τροπὲς (*Sambrasitanus* ἢ *Cambrasus sinus* τῶν ἀρ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

χαίων), μεταξὺ τῶν βράχων τῶν Ἀδελφῶν καὶ τοῦ Λυσάνδρου ἀκρωτηρίου.

ΓΡΙΜΩ (Γουλιέλμος δέ), καθηγητὴς τῆς ἰατρικῆς ἐν Μομπελλιέρῳ, γεννηθεὶς ἐν Νάντῃ τῷ 1750, ἀποθ. τῷ 1789, ὑπῆρξε μαθητὴς καὶ διάδοχος τοῦ Βαρθέζη. Κατέλιπε *Thèse sur l' irritabilité*· δύο *Mémoires sur la nutrition*, ἐν Μομπελιέρῳ, 1787—89, τόμ. 2 εἰς 8ον· *Eléments de physiologie*, πόνημα λίαν ἀξιοσημείωτον, ὅπερ οὐδέποτε ἐξετυπώθη, καὶ οὗ τὰ ἀντίγραφα μεγάλως ἐχρησίμευσαν τῷ Bichat καὶ τῷ Richerand· *Cours des Fièvres*, 1791, τόμ. 4, εἰς 8ον, ἀνατυπωθὲν τῷ 1815.

ΓΡΙΝΔΕΒΑΔΔΕΝ, χωρίον τῆς Ἑλβετίας (Βέρνη), ἐν τῇ τερπνῇ ὁμωνύμῳ κοιλάδι, ἐπὶ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ Σχρεχόρνου. Κάτ. 2,870 περίπου. Θαυμάσιοι ζωγραφικαὶ τοποθεσίαι.

ΓΡΙΝΙΑΝ, πρωτ. δήμου τῆς Γαλλίας (Δρόμης) 27 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Μοντελιμάρδης. Κάτ. 1,064.

ΓΡΙΝΙΑΝ (Φραγκίσκος « Ἀδεμὰρ δὲ Μοντὲλ κόμης δὲ), γενν. περὶ τὸ 1632 ἐξ ἀρχαίας καὶ εὐγενοῦς οἰκογενείας τῆς Προβηγκίας, ἀποθ. τῷ 1745, ὑποδιοικητὴς τῆς Προβηγκίας, εἶναι κυρίως γνωστὸς ἐκ τοῦ γάμου αὐτοῦ μετὰ τῆς περιωνύμου Σεβινιέ, ἣν ἐνυμφεύθη τῷ 1669, καίτοι ὀϊς ἤδη χηρεύσας. Πάντοτε σχεδὸν ἐν τῇ διοικήσει αὐτοῦ διαμένων διέπρεψε κυριεύσας, τῷ 1673, τὴν ἀκρόπολιν τῆς Ἀραυσίωνος, καὶ συντελέσας εἰς ἀπόκρουσιν τῶν αὐτοκρατορικῶν, 1707, ἐπιτεθέντων κατὰ τῆς Τουλώνος.

Γρινιὰν (Φραγκίσκα-Μαργαρίτα δὲ «Σεβινιὲ», κόμησσα δὲ), θυγάτηρ τῆς Κας δὲ Σεβινιέ, γεννηθεῖσα ἐν Παρισίοις τῷ 1646, ἀποθ. τῷ 1705, ἐνυμφεύθη τὸν κόμητα δὲ Γρινιὰν τῷ 1669, καὶ ἠκολούθησεν αὐτῷ εἰς Προβηγκίαν. Ἡ Κα. δὲ Σεβινιὲ, χωρισθεῖσα ἀπὸ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, ἤρξατο μετ' αὐτῆς διατηροῦσα τὴν θαυμασίαν ἐκείνην καὶ παγίνωστον τοῖς εἰδόσι τὴν γαλλικὴν ἀλληλογραφίαν. Ὀλίγαι μόνον ἀπαντήσεις τῆς Κας δὲ Γρινιὰν σώζονται, μὴ διακρινόμεναι οὔτε κατὰ τὴν φυσικότητα, οὔτε κατὰ τὴν χάριν, οὔτε κατὰ τὴν ἀγχίνοιαν τῶν ἐπιστολῶν τῆς μητρὸς αὐτῆς. Συβαρὰ καὶ αὐστηρὰ τὸ ἦθος ἡ Κα. δὲ Γρινιὰν, ἥτις ἀπεκάλει τὸν Καρτέσιον «πατέρα αὐτῆς», ἐπέδωκε μετὰ σπανίας εὐφυΐας εἰς τὴν μεταφυσικήν. Κατέλιπε· *Résumé du système de Fénélon sur l'amour de Dieu*. Ἡ μὲν πρωτότοκος αὐτῆς θυγάτηρ Μαρία Λευκὴ (Marie Blanche), ἐγένετο μοναχὴ, ἡ δὲ ὑστερότοκος, Παυλίνα, εἶναι περιώνυμος ὑπὸ τὸ ὄνομα Κα. δὲ Σιμιάνη.

ΓΡΙΣΕΛΔΑ ἢ ΓΡΙΣΗΔΙΔΙΣ, μαρκησία τῆς Σαλούκης, ὑπῆρξεν ἡρωΐς πολλῶν συναξαρίων τοῦ μέσου αἰῶνος καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ πρότυπον τῶν συζυγικῶν ἀρετῶν. Ὁ Πετράρχης καὶ ὁ Βοκκάκιος ποιοῦνται μνείαν αὐτῆς μετὰ μεγίστων ἐγκωμίων.

ΓΡΙΣΣΑΕΧΑΜΝ, χωρίον τῆς Σουηδίας, 90 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Στοκχόλμης. Εὐρὺς καὶ ἀσφαλὴς λιμὴν ἐπὶ τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης, ἐν ᾧ σημείῳ σχηματίζει τὸ στενὸν τῆς Ἀλάνδης μετὰ τοῦ ὁμωνύμου ἀρχιπελάγους.

ΓΡΙΤΤΗΣ (Ἀνδρέας), στρατηγὸς τῆς Βενετίας τῷ 1509, καθ' ἣν ἀτιμωθὴν ἐγένετο ὁ συνασπισμὸς τῆς Καμβραί, ἐξήλασε τῆς Παδούης καὶ τῆς Βικεντίας τοὺς αὐτοκρατορικούς, καὶ ἀνεκτήσατο ἀπὸ τῶν Γάλλων τὴν Βρεσκίαν, τῷ 1512· ἀλλὰ πολιορκηθεὶς καὶ αἰχμαλωτευθεὶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ὑπὸ τοῦ Γάστωνος δὲ Φοὰ, ἀπήχθη εἰς Γαλλίαν, ἐπεσπάσατο τὰς καλὰς διαθέσεις τοῦ Λουδοβίκου ΙΒ' ὑπὲρ τῆς ἑνετικῆς δημοκρατίας, καὶ συνωμολόγησε μετ' αὐτοῦ συνθήκην εἰρήνης, τῷ 1513. Ἀνακάμψας δ' εἰς Ἰταλίαν προσήνεγκεν εἰσέτι μεγάλας ἐκδουλεύσεις ὡς στρατηγὸς τῷ 1516, ἀνηγορεύθη δόγης τῷ 1523, καὶ ἐκυβέρνησεν ἐνδόξως μέχρι τοῦ 1538.

ΓΡΙΦΣΟΛΜ, βασιλικὸς πύργος τῆς Σουηδίας, ἐπὶ δύο νήσων τῆς λίμνης Μελάρ, 53 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Στοκχόλμης. Εἶναι ἐκτισμένος ἐξ ἐρυθρῶν πλίνθων, φέρει τέσσαρας πύργους καὶ εἶναι ὀχυρωμένος. Ἐν αὐτῷ διατηρεῖται λίαν ἀξιοθέατος συλλογὴ εἰκόνων. Ἀνεγερθεὶς ὑπὸ τοῦ Γουσταύου Βάσα, ὅστις ἠρέσκετο ἐν αὐτῷ διατρίβων, ἐχρησίμευσεν ὡς εἱρκτὴ τῷ Ἐρίκῳ ΙΔ' καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἰωάννῃ. Ὁ Γουσταῦος Γ' ἐκαλλώπισεν αὐτὸν, καὶ ἀνήγειρεν ἐν αὐτῷ θέατρον, ἐφ' οὗ αὐτὸς οὗτος ἐφάνη παριστάνων μετὰ γάλλων ἠθοποιῶν.

ΓΡΙΦΦΕΜΦΕΛΔ (Πέτρος ΣΧΟΥΜΑΣΕΡ, κόμης δὲ), ἀρχικαγκελάριος τῆς Δανιμαρκίας, γεννηθεὶς ἐν Κοπεγχάγῃ τῷ 1635, ἐκ πατρὸς ἐμπορευομένου γερμανικοὺς οἴνους, ἀποθ. τῷ 1699. Φρειδερίκος ὁ Γ' ἀποστείλας αὐτὸν ὅπως σπουδάσῃ εἰς τὰ πανεπιστήμια τῆς ἀλλοδαπῆς, διώρισεν αὐτὸν βιβλιοφύλακα, καὶ διέταξεν αὐτὸν νὰ συντάξῃ τὸν «βασιλικὸν νόμον», ὅστις ἐγένετο βάσις τοῦ δημοσίου δικαίου ἐν Δανιμαρκίᾳ. Χριστιανὸς ὁ Ε', διάδοχος τοῦ Φρειδερίκου, κατέλιπε αὐτῷ πᾶσαν τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων πραγμάτων, κατέστησεν αὐτὸν ἰδιωτικὸν σύμβουλον, γραμματέα τῆς Ἐπικρατείας, ἀρχικαγκελλάριον, πρόεδρον τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου κτλ.

Δημοσίευση Βιβλιοθήκης
Πρυτανικό Βιβλιοθήκη Αθηνών

Ὁ Γριφφιμφὲλδ διῴκησε συνετῶς, ἀλλ' ἀνετράπη ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῷ 1676, ἀπολέσας τὰς γαίας καὶ τὰ ἀξιώματα αὐτοῦ· καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ὁ δήμιος ἤγειρε τὸν πέλεκυν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἔφθασεν ἡ χάρις του. Καθείρχθη μέχρι τοῦ 1698, ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Μουγχόλμ, ἐπὶ τοῦ ὄρμου τῆς Δρονθείμης.

ΓΡΙΦΩΝ ἢ ΓΡΙΠΠΩΝ, 3ος υἱὸς τοῦ Καρόλου Μαρτέλου, ἀπεκλείσθη τῆς κληρονομίας ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τῶν ἀδελφῶν τοῦ Πιπίνου καὶ Καρλομάνου, 741, καὶ περιωρίσθη ἐντὸς πύργου. Ὁ Πιπῖνος, μείνας μόνος κύριος τῆς Γαλατίας διὰ τῆς παραιτήσεως τοῦ Καρλομάνου, 747, μετεκαλέσατο τὸν Γρίφωνα εἰς τὴν αὐλήν του, ἀλλ' οὗτος ὤπλισε τοὺς Σάξωνας κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του. Ἡττηθεὶς καὶ αἰχμαλωτευθεὶς ἔτυχε χάριτος, ἀλλ' ἐξήγειρεν αὖθις τὴν Ἀκουιτανίαν, καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ, δολοφονηθείς, εἴτε παρ' ἀπεσταλμένων τοῦ Πιπίνου, εἴτε παρ' ἀνθρώπων τοῦ δουκὸς τῆς Ἀκουιτανίας, 751.

ΓΡΟΑ, γαλλιστὶ *Groix*, *Grais* ἢ *Grouais* (παρὰ τὸ *Groih*, = ὀρυτὸς, νηρηΐς), ὠχυρωμένη νῆσος τῆς Γαλλίας (Μορβιχὰν), ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ, 9 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ *Port-Louis*, κατέναντι στόματος τοῦ Βλαβὲ, ἐπὶ τῆς 47ο 38' 55'' Β πλ., καὶ 3ο 50'' Δ μήκ. Μῆκος 7 χιλιαμ. πλ. 3. Κάτ. 3,795. Ἁλιεία τριχιῶν καὶ γόγγρων (τὸ κοινῶς «μουγγρί»)· ἀκτοπλοΐα· καλλιέργεια φακῆς καὶ σίτου. Κελτικὰ μνημεῖα.

ΓΡΟΑΝΙΑΡ (Ἀντώνιος), διάσημος γάλλος μηχανικὸς τοῦ ναυτικοῦ, γενν. ἐν Σολιὲ (Βὰρ), τῷ 1727, ἀποθ. τῷ 1797, ἐδελτίωσε τὴν ναυπήγησιν τῶν πολεμικῶν καὶ ἐμπορικῶν πλοίων, κατεσκεύασε τὰ πρῶτα νεώρια τῶν λιμένων τῆς Τουλῶνος καὶ τῆς Βρέστης, καὶ ἀπεποιήθη τὴν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως προσφερομένην ἀμοιβὴν ἐξ ἑνὸς ἑκατομμυρίου φράγκων εἰς τὸν μηχανικὸν ὅστις ἤθελε κατασκευάσει τὸ νεώριον τῆς Τουλῶνος. Ἔγραψεν ὀλίγα περὶ τῆς τέχνης αὐτοῦ.

ΓΡΟΔΝΟΝ, πόλ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας, μετὰ λιμένος ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Νιεμὶν, πρωτ. τοῦ ὁμωνύμου κυβερνείου καὶ μερίσματος, 150 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Βίλνας, 989 τῆς Πετρουπόλεως, ἐπὶ τῆς 53ο 40' 44'' Β πλ., καὶ 24ο 29' 57'' Α μήκ. Κάτ. 16, 000. Ἕδρα γενικοῦ διοικητοῦ· Κακουργοδικεῖον καὶ πολιτικὸν δικαστήριον, γυμνάσιον, σχολὴ τῆς Ἰατρικῆς, βιβλιοθήκη, ἐπιστημονικαὶ συλλογαί. Τελωνεῖον Θέας ἄξια εἶναι ἐν αὐτῇ, αἱ ἐκκλησίαι, τῶν Ἰησουϊτῶν, ὁ ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου Γ' ἀνεγερθεὶς πύργος καὶ τὰ μέγαρα Ῥαζιβὶλ καὶ Σαπέγκα. Ἐργοστάσια ἐριούχων καὶ μεταξωτῶν. Λευκαντήρια πανίων· ζωηροτάτη θαλασσοπλοΐα καὶ ἐμπόριον ἀεικίνητον. Τὸ Γρόδνον, οὗ ἀγνοεῖται ἡ ἐποχὴ τῆς θεμελιώσεως, ἠλώθη ὑπὸ τῶν Τευτόνων Ἱπποτῶν τῷ 1283· ἀπέκρουσε τοὺς Πρώσσους τῷ 1306, καὶ ἐγένετο, ἀπὸ τοῦ 1673 μέχρι τοῦ 1752, ἕδρα τῆς 3ης συνελεύσεως τῆς πολωνικῆς διαίτης· ἁλωθεῖσα τῷ 1792 ὑπὸ τῶν Ῥώσσων, ἐγένετο πρωτεύουσα τῆς Λιθουανίας τῳ 1795. — Τὸ κυβερνεῖον τοῦ Γρόδνου, ὁριζόμενον πρὸς Β ὑπὸ τοῦ τῆς Βίλνας, πρὸς Α ὑπὸ τοῦ τῆς Μίνσκης, καὶ τοῦ τῆς Βολυνίας πρὸς Ν, τοῦ Λουβλίνου καὶ τοῦ Αὐγουστόβου πρὸς Δ' ἔχει ἔκτασιν 37, 314 τετραγ. χιλιαμ., κατοίκους 881,881 ὧν 80,000 Ἰουδαῖοι. Ἀρδεύεται ὑπὸ τοῦ Νιέμεν καὶ τοῦ Βοὺγ, καὶ διαιρεῖται εἰς 8 μερίσματα. Κλίμα ψυχρότατον ἐν χειμῶνι· γῆ ἱκανῶς εὔφορος εἰς δημητριακοὺς καρποὺς καὶ ἐλαιοφόρα φυτά. Ὡραῖα καὶ ἀπέραντα δάση· ἐμπόριον ἱκανῶς σημαντικόν. Κτηνοτροφία καὶ μελισσοτροφία. Ὀρυχεῖα σιδήρου καὶ λατομεῖα πέτρας πρὸς οἰκοδομήν.

ΓΡΟΕΛΑΑΝΔΙΑ. Ἴδ. ΓΡΟΙΛΑΑΝΔΙΑ,

ΓΡΟΙΛΑΑΝΔΙΑ, *Groenland*, ἤτοι «πρασίνη γῆ,» εὐρεῖα χώρα τῆς Β Ἀμερικῆς, ἐν μέσῳ τοῦ ἀρκτικοῦ Παγωμένου Ὠκεανοῦ. Ἐνομίζετο ἐπὶ πολὺν χρόνον ὡς ἀποτελοῦσα μέρος τῆς ἠπείρου. Τὰ πρὸς Β ὅρια αὐτῆς εἶναι ἄγνωστα. Κλίμα ψυχρότατον(—45ο τοῦ ἑκατονταβάθμου τὸν χειμῶνα)· θέρος βραχύτατον καὶ ἐνίοτε θερμόν. Ἡ Ν ἄκρα ἢ ἀκρωτήριον Φάρεβελλ κεῖται ἐπὶ τῆς 59ο 45'. Ἡ ἀνατολικὴ παραλία, ἣν βρέχει ὁ Ἀτλαντικὸς Ὠκεανὸς ἀριθμεῖ μόλις ὡς κατοίκους ὀλίγας Ἐσκιμώων οἰκογενείας· αὐτόθι ἐγκατέστησαν Δανοὶ, οἵτινες ἐξηπλώθησαν πρὸς Β μέχρι τῆς 73ης μοίρας. Τῷ 1789 ὁ πληθυσμὸς συνεποσοῦτο εἰς 5,122 κατ., τῷ 1805, εἰς 6, 046, τῷ 1834, εἰς 7,552, καὶ τῷ 1858, εἰς 9, 409. Διοικητικῶς ἡ χώρα διαιρεῖται εἰς δύο μερίσματα, ὧν τὸ ἓν περιλαμβάνει τὰ πρὸς Ν ἐμπορεῖα· Ἰουλιανσχαὰβ, Φριεδρικσχάαβ, Γόθααβ, Σουκερστόππεν, Ὀλστενὸμπρ καὶ Φισκερνασὲτ, καὶ ἠρίθμει τῷ 1850, κατ 5,532. Πρὸς τὰ Β, τὰ ἐμπορεῖα Ἐγνεδεσμίνδης, Χριστιανσχάαβ, Ἰακωβσχάβν, Ὀμανὰκ, Οὐπερναβίκ, Γοδάβν, ἠρίθμουν 2,960. Ἐκ τῶν 8, 492 κατ. 234 ἦσαν Δανοὶ τὸ γένος. Οἱ Ἐσκιμῶοι εἶναι σχεδὸν πάντες χριστιανοί. Τὰ ὄρη τῆς Γροιλλανδίας περιέχουσι στρώματά τινα ἀνθράκος, λατομεῖα μαρμάρου, μεταλλεῖα χαλκοῦ καὶ μολύβδου. Ἐν τοῖς μᾶλλον συνεκτικαμένοις μέρεσιν, εἰς τοὺς μυχοὺς

τῶν Ν κόλπων ἡ φυτεία συνίσταται μόλις εἰς ὀλίγας σημύδας, κλήθρας καὶ λύγους· ἀλλ' οὐχ ἧττον τρέφονται αὐτόθι ὀλίγαι ἀγελάδες καὶ πρόβατα. Τὰ κοινότερα ζῶα εἶναι οἱ κύνες, οἵτινες εἶναι χρήσιμοι εἰς τὸ σύρειν ἕλκυθρα, οἱ ἄγριοι ῥέννοι, οἱ λευγοὶ λαγωοί, αἱ ἄρκτοι, καὶ κατὰ τοὺς αἰγιαλοὺς αἱ φῶκαι καὶ οἱ θαλάσσιοι κύνες, ὧν οἱ Γροιλλανδοὶ τρώγουσι τὸ κρέας καὶ διὰ τοῦ δέρματος αὐτῶν ἐνδύονται. Αἱ φάλαιναι εἶναι μέχρι τοῦδε ἱκανῶς πολυάριθμοι κατ' ἐκεῖνα τὰ μέρη. Εὑρίσκονται δὲ καὶ ἐυθραὶ ἢ λευκαὶ ἀλώπεκες, λευκαὶ ἄρκτοι, ἀετοὶ τεραστίου μεγέθους.

Ἡ δανικὴ κυβέρνησις εἰς μίαν μόνην ἑταιρίαν, τὴν λεγομένην «Γροιλλανδικὴν» ἔδωκε τὴν ἄδειαν τοῦ ἐμπορεύεσθαι μετὰ τῆς χώρας ταύτης. Κατὰ πᾶν ἔτος πλοῖα 200 ἕως 250 τόννων ἀναχωροῦσιν ἐκ Κοπεγχάγης, φέροντα παντοειδεῖς ζωοτροφίας εἰς Γροιλλανδίαν, καὶ παραλαμβάνοντα ἐντεῦθεν δέρματα, ἔλαια, φαλαίνης ἐλάσματα, κ.τ.λ. Ἀπὸ τοῦ 1814 μέχρι τοῦ 1850, αἱ ἐξαγωγαὶ ἦσαν κατὰ μέσον ὅρον· φαλαίνης στέαρ 3,741 τόννων· ἰχθυέλαιον 5,800·—δέρματα φωκῶν 44,430·—δέρματα ῥέννων 14,048·—ἀλωπεκαὶ 1,697·—δερμάτιναι ἐνδυμασίαι, 786·—πτίλον 3,500 λιτρῶν, ὧν ἡ ἀξία ὑπελογίσθη εἰς 780,000 φρ. περίπου. Ἀπὸ τοῦ 1817 μέχρι τοῦ 1849, αἱ εἰσαγωγαὶ τῆς Δανιμαρκίας εἰς τὴν Γροιλλανδίαν ἦσαν 765,000 κατ' ἔτος. Συνίσταντο δὲ πρὸ πάντων εἰς ὀημητριακὰ καὶ εἰς ἄλευρα, εἰς παστὰ κρέατα, ὀινόπνευμα, καπνά, καφὲν, σάκχαριν, ξύλα πρὸς θέρμανσιν, κ.τ.λ.— Ἡ Γροιλλανδία ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ Ἰσλανδοῦ Ἐρίκου Ῥάνδα, τῷ 982. Κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐγένοντο ἀπόπειραι πρὸς ἀποικισμόν· ὁ δανὸς ἱεραπόστολος Ἐγέδης ἐθεμελίωσε τὴν Γοθὰβ ἀπὸ τοῦ 1720 μέχρι τοῦ 1736· οἱ δὲ Μοραυοὶ ἐγκαθίδρυσαν αὐτόθι ἀποικίαν τῷ 1733. Ὁ δανὸς πλοίαρχος Γραὰχ ἐξηρεύνησε μέρος τῶν χωρῶν τούτων, ἀπὸ τοῦ 1829 μέχρι τοῦ 1831.

ΓΡΟΙΝΑΟ ἢ ΓΡΟΑ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ὁλλανδίας (Γουέλδρη), 26 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Ζοῦφεν. Κάτ. 2,000. Ὠχυρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Καρόλου Πέμπτου ἀπετειχίσθη ὑπὸ τῶν Γάλλων τῷ 1672.

ΓΡΟΙΝΣΟΥΝΔ, πορθμὸς σχηματιζόμενος ὑπὸ τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης μεταξὺ τῶν δανικῶν νήσων Φάλστερ καὶ Μοὶν.

ΓΡΟΛΛΙΕ (Ἰωάννης), γεν. ἐν Λυῶνι τῷ 1479, ἀποθ. τῷ 1565, ἐπισκόπησε τὴν πρεσβυτ. Ὀστίαν· κίσκου τοῦ Α', διωρίσθη ἀλληλοδιαδόχως γενικὸς ἐπιμελητὴς τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ ἐν Μετζ· λανίᾳ καὶ γενικὸς ταμίας τῆς Γαλλίας, προϋστάτευσε τὰ γράμματα καὶ ἐν ἀποστολῇ ἣν ἀνέθετο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς παρὰ τῷ πάπᾳ Κλήμεντι Ζ', ἐσχημάτισε πολύτιμον συλλογὴν νομισμάτων, χειρογράφων καὶ σπανίων βιβλίων. Τὴν νομισματικὴν αὐτοῦ συλλογὴν ἠγόρασε βραδύτερον ὁ Λουδοβίκος ΙΔ'.

ΓΡΟΝΙΓΓΗ ἢ ΓΡΟΙΝΙΓΓΕΝ, ὀχυρὰ πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ὁλλανδίας, πρωτ. τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας καὶ περιφερείας· μέγας καὶ ἀσφαλὴς λιμὴν ἐπὶ τοῦ Οὔνση, πλησίον τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ εἰς τὸν Δανουβερζέην, καὶ τῆς διασταυρώσεως πολλῶν διωρύγων δι' ὧν συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς Λευεδάρδεν, Οὐτρεχτόου καὶ Δελφζύλ, 145 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Ἀμστερδάμης· ἐπὶ τῆς 53ο 13' 13" Β πλ., καὶ 4ο 14' 3" Α μήκ. Κάτ. 35,511. Πανεπιστήμιον ἱδρυθὲν τῷ 1614, γυμνάσιον. Σχολαὶ τῶν ὡραίων τεχνῶν, τῶν κωφαλάλων καὶ τυφλῶν, κ.τ.λ. Σηφοὶ σύλλογοι· βιβλιοθήκη· βοτανικὸς κῆπος καὶ μουσεῖον. Θέας ἄξια ἐν αὐτῇ εἶναι ἡ μητρόπολις τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου, τὸ ὀημαρχεῖον, καὶ ἡ γέφυρα *Botering-Hoog*. Ναυπήγια· πριονιστήρια, σχοινοποιεῖα, ἀγκυροχυτήρια κ.τ.λ. ἐξαγωγὴ ἀγροτικῶν προϊόντων. Ἡ πόλις αὕτη, ἡ σημαντικωτάτη τῶν Β τῆς Ὁλλανδίας, ὑπῆρχεν ἤδη κατὰ τὸν Θ' αἰῶνα. Ὕστερον δὲ λεηλατηθεῖσα ὑπὸ τῶν Νορμανδῶν, ἀνοικοδομηθεῖσα καὶ ὀχυρωθεῖσα περὶ τὸ 1110, ἠλώθη πολλάκις κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα, καὶ τελευταῖον τῷ 1594 ὑπὸ τοῦ Μαυρικίου τοῦ Νασσὼ ὅστις ἐκυρίευσεν αὐτὴν παρὰ τῶν Ἱσπανῶν, καὶ τότε συγκατετέθη εἰς τὴν ἕνωσιν τῆς Οὐτρέχτης, ἡ δὲ δημοκρατία τῶν Ἡνωμένων ἐπαρχιῶν ἐγκατέστη. Πατρὶς τοῦ Ἐμστερσχούη. —Ἡ ἐπαρχία τῆς Γρονίγγης, κατὰ τὴν ΒΑ ἐσχατιὰν τῆς Ὁλλανδίας, ὁριζομένη πρὸς Β ὑπὸ τῆς Ἀρκτικῆς θαλάσσης, πρὸς Α ὑπὸ τοῦ Δολλάρ, πρὸς Ν ὑπὸ τῆς ἐπαρχίας τῆς Δρένθης, πρὸς Δυσμὰς ὑπὸ τῆς ἐπαρχίας τῆς Φρίζης, ἔχει ἔκτασιν 2,268 τετραγ. χιλιαμ. καὶ κατ. 206,122. Κλίμα ὑγρὸν καὶ νοσηρόν· γῆ βαλτώδης καὶ ὀλίγον εὔφορος. Αἱ νῆσοι Βόρκουμ, Λόττουμ καὶ Σχιερμωνικόογ ἐξαρτῶνται ἀπ' αὐτῆς. Σχηματίζει τρεῖς περιφερείας, τῆς Γρονίγγης, Ἀππιγγαδὰμ καὶ Οὐτισχότεν. Ὡραία κτηνοτροφία· ἀξιόλογοι ἵπποι· ἐμπόριον βουτύρου καὶ τυρῶν.

ΓΡΟΝΙΓΓΗΣ (ἀρχοντεία), μία τῶν ἑπτὰ ἀρχ. Ἡνωμένων ἐπαρχιῶν, διαιρουμένη εἰς χίλιαν τῆς Γρονίγγης, Ὀμμελάνδην (πεδινὴν χώραν), εἰς τὴν Γρονίγγην καὶ τὸ Φιλλίγγεν (ὄρος παλαιᾶς

ἀστυνομικὰς διοικήσεις), περιελάμβανε καὶ τὴν χώραν τῆς Δρένθης. Ὑπετάγη εἰς δημάρχους εἶτα εἰς βυργράβους πολλάκις πολεμοῦντας πρὸς τοὺς ἐπισκόπους τῆς Οὐτρέχτης. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, περιῆλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Μαξιμιλιανοῦ τῆς Αὐστρίας, καὶ μετὰ Κάρολον τὸν Πέμπτον, εἰς τὴν ἐξουσίαν, ἥτις ἀπώλεσεν αὐτὴν τῷ 1584.

ΓΡΟΝΟΒΙΟΣ (Ἰωάννης Φρειδερικος), *Gronou* καὶ λατινιστὶ *Gronovius*, περιώνυμος κριτικὸς καὶ ἐγκυκλοπαιδιστής, γεννηθεὶς ἐν Ἀμβούργῳ τῷ 1611, ἀποθ. τῷ 1671, καθηγητὴς ἐν Δεβεντὲρ καὶ Λουγδούνῳ Βαταυῶν, ἐξέδωκε τὸν Τίτον Λίβιον, τὸν Στάκον, τὸν Ἰουστῖνον, τὸν Τάκιτον, τὸν Αὖλον Γέλλιον, τὴν Φαίδραν, τὸν Σενέκαν, τὸν Σαλλούστιον, τὸν Πλίνιον καὶ τὸν Πλαῦτον. Ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ μνείας ἄξια εἶναι τὰ ἑξῆς. *Diatribe in Statii poetae Sylvas*, Λὰ Ἅγη, 1637, εἰς 8ον· *de Museo Alexandrino*, ἐν τῷ Η' τόμῳ τοῦ *Thesaurus antiquitatum graecarum* τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ· *Observationum libri IV*, ἐν Δεβεντὲρ, 1662, καὶ Λειψίᾳ, 1755, εἰς 8ον. *Lectiones Plautinae* ἐν Ἀμστελοδάμῳ, 1740, εἰς 8ον *de Sestertiis*, ἐν Δεβεντὲρ, 1643, ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν, 1691.

Γρονόβιος (Ἰάκωβος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. ἐν Δεβεντὲρ τῷ 1645, ἀποθ. τῷ 1716, περιηγήθη τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν, ἐδίδαξεν ἐν Πίσῃ, εἶτα ἀντικατέστησε τὸν πατέρα αὐτοῦ ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν τῷ 1679. Ἐξέδωκε διάφορα σοφὰ πονήματα.

ΓΡΟΣ, Γκρὸς ἢ Γκρὸ (*GROS*), Ἀντώνιος Ἰωάννης, περιώνυμος ζωγράφος ἱστορικῶν πινάκων, γεννηθεὶς ἐν Παρισίοις τῷ 1771, ἀποθ. τῷ 1835, ἦτον υἱὸς ζωγράφου μικρογραφιῶν, καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς τὰ πρῶτα μαθήματα ἐτελειοποιήθη ὑπὸ τοῦ μεγάλου ζωγράφου Δαβὶδ, εἰσελθὼν εἰς τὸ ἐργαστήριον αὐτοῦ τῷ 1785. Κατ' ἀρχὰς διατελῶν ἐν τῷ ἐπιτελείῳ τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ ἐν Γενεύῃ ἐφιλκύσατο τὴν προσοχὴν τῆς Ἰωσηφίνας διά τινων εἰκόνων. Ἕνεκα τῆς στρατιωτικῆς αὐτοῦ ζωῆς ἐκτήσατο ἰδιάζουσαν εὐχέρειαν περὶ τὸ ζωγραφεῖν μάχας. Ἐζωγραφήθησαν ὑπ' αὐτοῦ ἀλληλοδιαδόχως· Ὁ Βοναπάρτης ἐπὶ τῆς γεφύρας τῆς Ἀρκόλης· ἡ Σαπφὼ ἐν Λευκάδι, 1801· ὁ πρῶτος ὕπατος ἔφιππος, 1802· ἡ Μάχη τῶν Ναζαρὲτ ἢ ὁ ἐν τύχῃ τοῦ βραδέως τῆς ζωγραφικῆς ἐν Παρισίοις· οἱ ὑπὸ λιμοῦ πάσχοντες ἐν Ἰόππῃ, 1804, ἓν τῶν ἀριστουργημάτων τῆς γαλλικῆς σχολῆς· ἡ Μάχη τοῦ Ἀβουκίρ, ἡ Μάχη τοῦ Ἐλ Ἀρίς, ὁ Βοναπάρτης εἰς τὰς Πυραμίδας, ἡ Μάχη τοῦ Ἐυλώ· ἡ συνέντευξις τοῦ Ναπολέοντος Α' καὶ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας ἐν Μοραβίᾳ πάντα σχεδὸν ἀριστουργήματα. Ὁ Γρὸς ἐγένετο μέλος τοῦ Πανακαδημίου τῷ 1815, καθηγητὴς τῆς Σχολῆς τῶν ὡραίων τεχνῶν τῷ 1816. Ἐπὶ τῆς παλινορθώσεως συνέθετο διάφορα ἄλλα ἔργα, εἰκόνας ἐπισήμων ἀνδρῶν, κτλ. Κάρολος ὁ Ι' ἀπένειμεν αὐτῷ τὸν τίτλον βαρόνου καὶ 100,000 φρ. ἀντὶ τῶν τεσσάρων λαμπρῶν τοιχογραφιῶν τοῦ θόλου τοῦ Πανθέου. Περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου ἐνοχλούμενος ὑπὸ τῶν φθονερῶν ἀπεκρίνατο εἰς τὰς μομφὰς καὶ τοὺς ψόγους αὐτῶν διὰ νέων ἔργων τῆς Ἀριάδνης ἐν Νάξῳ, τοῦ Δαυὶδ κιθαρίζοντος ἐνώπιον τοῦ Σαοὺλ, τῆς ἀναδυομένης Ἀφροδίτης, τοῦ Ἡρακλέους καὶ τοῦ Διομήδους. Ἀηδμονηθεὶς καὶ παραγνωρισθεὶς, κατελήφθη ὑπὸ ἀπελπισίας καὶ ηὐτοκτόνησε πνιγεὶς ἐν τῇ λίμνῃ τοῦ Meudon. Ὁ Γρὸς εἶναι ὁ ἄριστος μαθητὴς τοῦ Δαβὶδ καὶ ὁ μέγιστος ἱστορικὸς ζωγράφος τῆς σχολῆς αὐτοῦ· εἶναι δὲ καὶ ὁ μόνος ἀληθὴς ζωγράφος μαχῶν τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ. Ἡ σύνθεσις αὐτοῦ εἶναι πάντοτε ῥωμαλέα καὶ μεγαλοπρεπὴς, τὸ σχεδιαγράφημα τολμηρὸν, πλῆρες οἴστρου καὶ φυσικότητος, ἡ δὲ ἔκφρασις ἐντελὴς· σὺν τῇ δεινότητι τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ ἐκέκτητο δύο πλεονεκτήματα λίαν παραμεληθέντα ὑπὸ πάσης τῆς σχολῆς, τὴν κίνησιν καὶ τὸν χρωματισμὸν, ὅστις παρ' αὐτῷ εἶναι διαφανὴς καὶ ποικίλος.

ΓΡΟΣΒΕΝΟΡ (Λόρδος Ῥοβέρτος), μαρκήσιος τῆς Οὐενσμινστέρης, ἀποθ. τῷ 1845, ἀπόγονος Γιλβέρτου τοῦ *Gros-Veneur*, εἷς τῶν συγγενῶν Γουλλιέλμου τοῦ Δορυκτήτορος. Ὁ πλουσιώτατος κτηματίας τῆς Ἀγγλίας, καὶ κάτοχος τῆς περικαλλεστάτης συνοικίας τοῦ Λονδίνου, τῆς λεγομένης *Belgrave square*. Ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάσθη ἡ ἀριστοκρατικὴ συνοικία *Grosvenor square*.

ΓΡΟΣΗΣ (Φραγκίσκος), ἄγγλος ἀρχαιολόγος γεννηθεὶς τῷ 1731, ἀποθ. τῷ 1781, μέλος τοῦ βασιλικοῦ Συλλόγου τοῦ Λονδίνου, κτλ. κατέλιπε σὺν ἄλλοις «Πραγματείαν περὶ τῶν ἀρχαίων ὅπλων καὶ πανοπλιῶν», 1785, εἰς δον.

ΓΡΟΣΙΕ (Ι. Β. Γαβριὴλ-Ἀλιξ.), ἱησουίτης, δημοσιεύσας σὺν ἄλλοις, τῇ συνεργασίᾳ τοῦ Διονυσιάγη, «Ἱστορίαν τῆς Κίνας». Ἐγεννήθη τῷ 1743, ἀπέθ. τῷ 1823.

ΓΡΟΣΛΕΥ (Πέτρος-Ἰωάννης), δικηγόρος καὶ φιλόλογος, γεν. ἐν Troyes τῷ 1718, ἀποθ.

Δημοσία Βιβλιοθήκη Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

τῷ 1785, παρηκολούθησεν ἐπὶ δύο ἔτη 1745—46 τὴν διοίκησιν τοῦ στρατοῦ τῆς Ἰταλίας, περιηγήθη τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Ὁλλανδίαν καὶ ἐγένετο ἑταῖρος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιγραφῶν καὶ τῶν Γραμμάτων. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ φέρουσι τὸν τύπον παραδόξου καὶ πρωτοτύπου διανοίας, εἶναι δὲ κρᾶμμα εὐρυμαθείας καὶ εὐτραπελίας. Τὰ κυριώτερα τούτων εἶναι *Mémoires de l'Académie des Sciences* κτλ. *Recherches pour servir à l'histoire du droit français*, 1752, εἰς 12ον. *Vie de P. Pithou*, 1756, τόμ. 2, εἰς 12ον, σύγγραμμα λόγου ἄξιον· *Ephémérides troyennes*, 1757—68, τόμ. 12, εἰς 24ον, καὶ 1811, τόμ. 2, εἰς 8ον. *Nouveaux Memoires . . . sur l'Italie et les Italiens*, 1764, τόμ. 3, εἰς 12ον, ἢ 1788, τόμ. 4, εἰς 12ον· *Mémoires sur les campagnes d'Italie de 1745, et de 1746*, ἐν Ἀμστελοδάμῳ, 1777, τόμ. 2, εἰς 12ον, κτλ.

ΓΡΟΣΣΕΤΟΝ, ὀχυρὰ πόλις τῆς Ἰταλίας, πρωτ. ἐπαρχίας, 26 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Φλωρεντίας, ἐπὶ τοῦ Ὀμβρόνη. Κάτ. 3,983. Ἐπισκοπή· ἐφετεῖον· ἀπέραντοι ἄλυκαὶ ἐν τοῖς πέριξ. Ἡ ἐπαρχία τοῦ Γροσσέτου κατέχει τὸ κέντρον τῆς Ἰταλίας, βρέχεται ὑπὸ τῆς Μεσογείου, καὶ συνορεύει μετὰ τῶν ἄλλοτε παπικῶν Κρατῶν. Ἔκτασ. 4,433 τετραγ. χιλιαμ. Κάτοικοι 85,540.

ΓΡΟΣΣΗΣ (Τομμάζος), ἰταλὸς συγγραφεύς, γενν. ἐν Μεδιολάνοις τῷ 1791, ἀπέθ. τῷ 1833, φίλος τοῦ Πόρτα καὶ τοῦ Μανζόνη, μετήρχετο τὸν συμβολαιογράφον. Ἔγραψε κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ μεδιολανικῇ διαλέκτῳ, αἱ δὲ ποιήσεις αὐτοῦ, πλήρεις οἴστρου καὶ φιλοπατρίας, ἐν αἷς καὶ ἡ *Ombra del Prima*, 1814, περιεποίησαν αὐτῷ μεγάλην δημοτικότητα. Μετὰ ταῦτα ἐπανελθὼν εἰς τὴν ἰταλικὴν γλῶσσαν, ἐδημοσίευσεν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Πόρτα τὸ δρᾶμα «Μαρία Βισκόντη»· ἀλλὰ κυρίως ηὐδοκίμησεν ἐν τῷ ἐμμέτρῳ διηγήματι, «Ἴδος ποιήσεως, εἰς ὃ ἀνήκουσιν ἡ «Ἰλδεγόνδη, 1820, ἡ «Φυγὰς», 1825, ὁ «Ὀλρῖχος καὶ ἡ Λήδα», 1837. Ἔγραψεν ἐπίσης καὶ ἐποποιΐαν «Οἱ Λομβαρδοὶ ἐν τῇ πρώτῃ σταυροφορίᾳ (*I Lombardi alla prima crociata*, 1826, εἰς πεντεκαίδεκα ᾄσματα) ἀτελῆ, ἥτις λίαν πομπωδῶς ἐνεκωμιάσθη ὑπὸ τῶν φίλων του, καὶ ὡραίαν πεζὴν μυθιστορίαν *Marco Visconti*, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν, ἐν Παρισίοις, 1835, τόμ. 2, εἰς 8ον.

ΓΡΟΣΣΜΑΝ (Γουσταῦος-Φρειδερῖκος-Γουλιέλμος), δραματικὸς ῥήτωρ καὶ ποιητὴς, γεννηθεὶς ἐν Βερολίνῳ τῷ 1746, ἀποθ. τῷ 1796, ὑπῆρξε κατ' ἀρχὰς ὑπάλληλος πρεσβείας ἐν Δαντζίκῃ, Καινισβέργῃ καὶ Βαρσοβίᾳ, συνεδέθη ἔπειτα μετὰ τοῦ Λεσιγγίου, εἰσῆλθεν εἰς τὸ θέατρον τῷ 1774, καὶ διευθύνων διαφόρους δραματικοὺς θιάσους τοσαύτας εἰσήγαγε βελτιώσεις εἰς τὴν δραματικὴν τέχνην, ὥστε ἐπωνομάσθη ὁ «γερμανὸς Σαιξπῆρος». Κατέλιπεν ἀξιολόγους κωμῳδίας, ἐν αἷς καὶ τὰς μεταφρασθείσας εἰς τὴν γαλλικὴν *Henriette, ou Elle est déjà mariée*, 1783· *Pas plus de six plats*, 1780.

ΓΡΟΥΜΕΝΤΟΝ (ἀρχ.) μεσόγειος πόλ. τῆς Λευκανίας ἐν Ἰταλίᾳ.

ΓΡΥΔΟΣ, Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Ξενοφῶντος. §—, υἱὸς τοῦ Ξενοφῶντος πεσὼν ἐν τῇ μάχῃ τῆς Μαντινείας.

ΓΡΥΝΕΙΑ (ἡ) καὶ τὰ Γρύνεια. Ἰδ. ΓΡΥΝΕΙΟΝ.

ΓΡΥΝΕΙΟΝ ἢ ΓΡΥΝΙΟΝ (τὸ), πολίχ. τῆς Αἰολίδος ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ μετὰ ναοῦ καὶ μαντείου τοῦ Γρυνείου Ἀπόλλωνος. Ὁ πολίτης «Γρυνεύς» καὶ θηλυκὸν «Γρυνίς».

ΓΡΥΝΟΣ, υἱὸς τοῦ Εὐρυπύλου καὶ ἔκγονος τοῦ Τηλέφου. Ἔκτισε τὸ Γρύνειον.

ΓΡΥΤΤΟΣ, Ἀθηναῖος ἀτιμωθεὶς ὑπὸ τοῦ δημαγωγοῦ Κλέωνος διὰ τὰς αἰσχρὰς αὐτοῦ πράξεις.

ΓΡΩΝΕΙΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Φωκίδος. Ὁ πολίτης «Γρωνεύς».

ΓΥ, πρωτ. δήμ. τῆς Γαλλίας (Ἄνω Σῶνος), 20 χιλιάμ. πρὸς Α. τῆς Γράυ. Κάτ. 2,088 Καλοὶ μέλανες οἶνοι· βυρσοδεψεῖα· βαφεῖα.

ΓΥΑΡΜΑΘ-ΒΑΔΑΣΣΑ, πόλ. τῆς Οὐγγαρίας (κομητεία Νογράδου), ἐπὶ τοῦ Εἴπελ ἢ Ἰπόλη, 63 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Βούδης. Κάτ. 4,300. Πρωτ. τῆς κομητείας Νογράδου.

ΓΥΑΡΟΣ, κοινῶς «Γιοῦρα», νῆσος τοῦ Αἰγαίου πελάγους, μία τῶν Κυκλάδων, πρὸς Α τῆς Κέω (Τζιᾶς) καὶ πρὸς Β τῆς Σύρου· βουνώδης καὶ ἀκατοίκητος. Εἰς αὐτὴν ἐξωρίζοντο ἐπὶ ῥωμαιοκρατίας οἱ ἐγκληματίαι. Τὸ πάλαι κατῳκεῖτο ὑπ' ὀλιγαρίθμων ἁλιέων φημιζομένων ἐπὶ πενίᾳ καὶ τελούντων τοῖς Ῥωμαίοις φόρον ἑκατὸν πεντήκοντα δραχμῶν, ὧν καὶ τὰς ἑκατὸν δυσκόλως ἠδύναντο ν' ἀποτίσωσιν. Ὁ κάτοικος «Γυαρεύς».

ΓΥΓΑΔΑΣ (χρυσὸς), ὁ ἀνατεθεὶς ὑπὸ τοῦ Γύγου εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος.

ΓΥΓΑΙΑ ΛΙΜΝΗ, (ἀρχ.), λίμνη χειροποίητος ἐν Λυδίᾳ παρὰ τὸν Τμῶλον. Ἡ ὕστερον «Κυβέλη». Σ—, νύμφη, ἐξ ἧς ἐγέννησεν ὁ Ταλαιμένης

τὸν Μέσθλιν καὶ Ἄντιφον, ἡγεμόνας τῶν Λυδῶν ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Τροίας. §—, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Ἀμύντα καὶ σύζυγος τοῦ Πέρσου Βουβάρου (ἴδ. τὴν λέξιν).

ΓΥΓΑΣ (ἀρχ.), ἀκρωτήριον τῆς Τρῳάδος.

ΓΥΓΗΣ ὁ «Δασκύλου», φρονεὺς καὶ διάδοχος (ἴδ. τὴν λέξιν), ἐγένετο γενάρχης τῆς δυναστείας τῶν Μερμναδῶν. Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, 708-670 πρ. Χ., ἡ Λυδία, ἧς ἡ ἱστορία μέχρι τούτου εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου μυθώδης, προσκτᾶται σημαντικότητά τινα διὰ τῶν μετὰ τῶν Ἑλλήνων σχέσεών της. Πρῶτος ὁ Γύγης ἔπεμψε δῶρα εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς ναόν, καὶ κατήξατο ἐναντίον τῶν παραλίων ἑλληνικῶν πόλεων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας πολέμου δι' οὗ ἔμελλον νὰ ἐπεκταθῶσιν αἱ κτήσεις τοῦ κράτους τῶν Λυδῶν. Ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν Μίλητον καὶ Σμύρνην, ἐκυρίευσε τὴν Κολοφῶνα καὶ παθυπέταξε τὴν Τρῳάδα. Ὁ Πλάτων ἐν τῇ «Πολιτείᾳ» αὐτοῦ καὶ κατ' αὐτὸν ὁ Κικέρων (*de Officiis* III, 9), ἀφηγοῦνται ὅτι ὁ Γύγης ποιμὴν τοῦ Κανδαύλου, εὑρὼν ἐν τῇς πλευραῖς χαλκίνου ἵππου θαυμάσιόν τινα δακτύλιον, ὅστις εἶχε τὴν ἰδιότητα νὰ καθιστᾷ τὸν φέροντα ἀόρατον, μετεχειρίσθη αὐτὸν ὅπως ἀποπλανήσῃ τὴν βασίλισσαν καὶ δολοφονήσῃ τὸν Κανδαύλην. Ἴδ. καὶ Ἡροδότου Β. Κλ. Α', 8 καὶ ἑξῆς. Παροιμία «τὰ Γύγου ἔχει» ἐπὶ ἐχόντων ἄπειρα πλούτη.

ΓΥΖΑΝΤΕΣ (ἀρχ.), παθητικοφάγον ἔθνος τῆς δυτικῆς Λιβύης.

ΓΥΗΣ, εἷς τῶν Γιγάντων, υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς.

ΓΥΘΕΙΟΝ, πόλ. τῆς ἀρχαίας Πελοποννήσου (Λακωνία), τὰ νῦν «Μαραθωνῆσι» ἐν τῷ νομῷ τῆς Λακωνίας. Τὸ πάλαι λιμὴν καὶ ἐπίνειον τῆς Σπάρτης. Ἦτο μία τῶν πόλεων τῶν Ἐλευθερολακώνων, αἵτινες παρὰ τὸ ὄνομα ὅπερ ἔφερον τοσοῦτο κατεδυναστεύοντο ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν. Τὰ λείψανα αὐτῆς κεῖνται ἐντὸς κοιλάδος ἐκτεινομένης μέχρι τῆς θαλάσσης, μικρὸν ἀπωτέρω τῆς νεωτέρας πόλεως «Μαραθωνῆσι, ἥτις σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου ἐκτίσθη ἐκ τῶν λειψάνων τοῦ ἀρχαίου Γυθείου. Ἐρείπια μαρμαρίου θεάτρου· ῥωμαϊκὰ ἐρείπια. Ὁ Πολίτης Γυθεάτης.

ΓΥΙΒΕΡ, βενεδικτῖνος, γεννηθεὶς τῷ 1053 ἐν Κλερμόντῃ τῆς Γαλλίας, ἀποθ. τῷ 1124, κατέλιπε σὺν ἄλλοις «Ἱστορίαν τῆς πρώτης σταυροφορίας», καταχωρισθεῖσαν ἐν τῇ συλλογῇ τῶν Βουγάρ.

Γυϊὸ ἐρ (Κάρολος-Βενέδικτος, κόμης δέ), γενικὸς τοποτηρητὴς, γεννηθεὶς ἐν Μοντωβὰν τῷ 1715 ἀποθανὼν ἐν 1786, κατετάχθη εἰς τὸν στρατὸν ἐν ἡλικίᾳ ἑκκαίδεκα ἐτῶν, ἐπολέμησεν ἐν Ἰταλίᾳ, Κορσικῇ, Βοημίᾳ καὶ Φλάνδρᾳ, ἠχμαλωτεύθη ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Ῥοσβὰχ, καὶ ἐπὶ ὀκτωκαίδεκα μῆνας καθ' οὓς διετέλει αἰχμάλωτος ἐσπούδαζε τὴν πρωσσικὴν τακτικήν. Ἐπανελθὼν εἰς Γαλλίαν ἔθετο τὰς βάσεις τοῦ γαλλικοῦ στρατιωτικοῦ κώδηκος, καὶ ἐγένετο διοικητὴς τῶν Ἀπομάχων.

Γυϊὸ ἐρ (Ἰάκωβος-Ἀντών-Ἱππόλυτος, κόμης δὲ), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Μοντωβὰν τῷ 1743 ἀποθ. τῷ 1790, ἠκολούθησε τῷ πατρὶ αὐτοῦ εἰς Γερμανίαν ἀφ' ἡλικίας 13 ἐτῶν, διέπρεψεν ἐπὶ τοῦ Ἐπταετοῦς πολέμου καὶ κατέλιπε διάφορα στρατιωτικὰ πονήματα.

Γυϊὸ ἐρ (Ἀδριανὸς), ἐγεννήθη ἐν Rennes τῷ 1805, ἀπέθ. τῷ 1844 καὶ κατέλιπεν (ἀτελὲς) καλὸν «Γεωγραφικὸν καὶ στατιστικὸν» Λεξικόν, συμπληρωθὲν ὑπὸ τοῦ Δεσέννου, ἐν Παρισίοις, 1850, εἰς μέγα 8ον, ἀνατυπωθὲν τῷ 1855.

ΓΥΓΝΑΡ ἢ ΓΥΙΝΙΑΡ (Ἰωάννης), *Guignard*, ἰησουίτης, γεννηθ. ἐν Καρνούτῳ, ἐνεπλέχθη ἐν τῇ δίκῃ τοῦ Ἰωάννου Σατὲλ (Ἴδ. τὸ ὄνομα), καὶ καταδιωχθεὶς ὑπὸ τοῦ κοινοβουλίου ἐθανατώθη τῷ 1596.

ΓΥΙΓΝΙΣ (Ἰωσὴφ δὲ), ἀσιανολόγος, γεννηθεὶς ἐν Ποντοάζῃ τῷ 1721, ἀποθ. τῷ 1800, ἐσπούδασε τὴν σινικὴν γλῶσσαν παρὰ τῷ Φουρμόντῳ, ὃν ἀντικατέστησε τῷ 1745 ὡς γραμματεὺς διερμηνεὺς ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ βασιλέως. Διωρίσθη βασ. λογοκριτὴς, 1753, καθηγητὴς τῆς συριακῆς ἐν τῷ «Βασ. Κολλεγίῳ τῆς Γαλλίας», 1757, φύλαξ τῶν ἀρχαιοτήτων ἐν τῷ Λούβρῳ, 1769, καὶ ὑπότροφος τῆς Ἀκαδημίας τῆς Καλλιλογίας, 1773. Ἐκέκτητο ἀπανίαν εὐρυμάθειαν καὶ ἐχθρὸς πάσης ῥᾳδιουργίας, φίλος τῆς ἀληθείας ἠγωνίζετο μόνον ὅπως εὑρύνῃ τὸν ὁρίζοντα τῆς ἐπιστήμης. Εἰργάσθη ἐπὶ 35 ἔτη εἰς τὴν «Ἐφημερίδα τῶν σοφῶν» (*Jurnal des savants*). Σώζονται αὐτοῦ τὸ «Σοῦ-κίγγ», ἱερὰ βίβλος τῶν Σινῶν, μεταφρασθεῖσα μετὰ σημειώσεων, 1770, εἰς 4ον. *Mémoire dans lequel on prouve que les Chinois sont une colonie égyptienne*, 1759, σύγγραμμα πολύκροτον, ὅπερ ἔμεινεν ὡς μνημεῖον εὐφυΐας καὶ σοφῶν εἰκασιῶν ὀλίγον βασίμων· 28 Ὑπομνήματα περὶ διαφόρων μερῶν τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νεωτέρας ἱστορίας, μάλιστα δὲ τῆς ἀνατολικῆς, ἐν τῇ συλλογῇ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιγραφῶν· «Γενικὴ ἱστορία τῶν Οὖννων, τῶν Τούρκων, τῶν Μογγόλων καὶ τῶν ἄλλων δυτικῶν Ταρτάρων, πρὸ καὶ μετὰ Χρ. μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, ἐν Παρισίοις, 5 τόμοι εἰς 4ον,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
ΑΘΗΝΩΝ
Δημοτικός Βιβλιοθηκή Αθηνών (Κεντρική)

1756—58. Εἶναι μεμπτέος ὡς λίαν ἀμελήσας τοῦ ὕφους ἐν τῷ πονήματι τούτῳ, ὡς μὴ ποικίλλων τὴν διήγησιν διά τινος παρατηρήσεως ἢ παραλληλίσεως καὶ διότι δὲν παρεδέχθη ἀμετάβλητον σύστημα χρονολογίας διὰ τὰ γεγονότα· ἀλλὰ μεθ' ὅλα ταῦτα ἡ ἱστορία αὕτη ἀποδείκνυσιν ἐμβριθεστάτας μελέτας.

Γυίγνης (Κάρ-Λουδοβ.-Ἰωσὴφ δέ), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1759, ἀποθ. τῷ 1845, πρόξενος ἐν Καντῶνι, ἀνταποκριτὴς τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῆς τῶν Ἐπιγραφῶν καὶ καλλιλογίας, εἶτα ὑπάλληλος τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, ἐδημοσίευσε· *Mémoiresur le planisphère céleste chinois*, 1781 — *Voyages à Pekin, Manille et l' île de France*, 1808, τόμ. 3 εἰς 8ον μετ' ἄτλαντος εἰς φύλλ., πόνημα πολλῆς ἀπολαύον ὑπολήψεως, κτλ.

ΓΥΙΔΗΣ (Κάρολος Ἀλέξανδρος), λυρικὸς ποιητής, γεννηθεὶς ἐν Παταυίῳ τῷ 1650, ἀποθ. τῷ 1712, διῆλθε πολλὰ ἔτη παρὰ τῷ Ῥανουκκίῳ Β', δουκὶ τῆς Πάρμας, δι' ὃν συνέθετο «Λυρικὰς ποιήσεις ἐν Πάρμα, 1671, εἰς 12ον». Ἡ βασίλισσα τῆς Σουηδίας Χριστίνα ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ῥώμην, 1685. Εἶτα προστάτης αὐτοῦ ἐγένετο ὁ πάπας Κλήμης ΙΑ', οὗ κατέστησεν ἐμμέτρους «Ἐξ ὁμιλίας», ἐν Ῥώμῃ 1712, εἰς φύλλ. Ἔχομεν αὐτοῦ πρωτ. δύο εἰδύλλια τὸν «Ἐνδυμίωνα» καὶ τὴν «Δάφνην», καὶ μίαν τραγῳδίαν, τὴν «Ἀμαλασοῦνθαν». Τὰ ἔργα αὐτοῦ συνελέγησαν εἰς 1 τόμ., εἰς 4ον, ἐν Ῥώμῃ, 1704.

ΓΥΙΔΙΚΚΙΟΝΗΣ (Ἰωάννης), ἐπίσκοπος Φυσσομβρόνης, γεννηθεὶς ἐν *Via-Reggio*, πλησίον τῆς Λούκας, τῷ 1480, ἀποθ. τῷ 1541, συνώδευσε Κάρολον τὸν Πέμπτον εἰς τὴν ἐκστρατείαν αὐτοῦ ἐναντίον τοῦ Τύννητος ὡς «νομίκιος» τοῦ πάπα, καὶ ἐγένετο διοικητὴς τῆς Ῥωμανίας καὶ τῆς Μαρκίας τῆς Ἀγκῶνος. Ἔχομεν αὐτοῦ *Orazione alla republica di Lucca*, ἐν Φλωρεντίᾳ, 1568, εἰς 8ον· *Rime*, 1567, εἰς 12ον, περιέχον πολιτικὰ δοκίμια δι' ὧν ἠθέλησε νὰ ἐξάψῃ τὴν φιλοπατρίαν τῶν Ἰταλῶν καταπιεζομένων ὑπὸ τῶν Ἱσπανῶν.

ΓΥΙΔΟΝΗΣ (Βερνάρδος), δομινικανὸς μοναχός, γεννηθεὶς ἐν Λιμουζίνῳ τῷ 1260, ἀποθανὼν τῷ 1331, ἐξήσκησεν αὐστηρῶς τὰ καθήκοντα ἱερεξετάστου ἐν Λαγγεδόκῃ ἀπὸ τοῦ 1308 μέχρι τοῦ 1323, καὶ ἐγένετο ἔπαινος ἀνδρῶν. Ἐθεωρεῖτο ὡς εἷς τῶν σοφωτέρων ἀνδρῶν τῶν χρόνων αὐτοῦ. Ἔχομεν αὐτοῦ σὺν ἄλλοις *Liber sententiarum inquisitionis Tolosanæ*.

ΓΥΙΔΟΣ (*Guido RENI*), περιώνυμος ζωγράφος, γενν. ἐν Βολωνίᾳ τῷ 1575, ἐκ πατρὸς δοκίμου μουσικοῦ, ἀποθανὼν ἐν Ῥώμῃ τῷ 1642. Μαθητὴς τοῦ Καλδαέρτου κατέλιπεν αὐτὸν ἐν ἡλικίᾳ εἴκοσιν ἐτῶν προτιμήσας τὸν Καρράκιον. Πεπροικισμένος δι' ἐκτάκτου εὐφυΐας εἰς τὴν τέχνην ταχέως ὠφελήθη ἐκ τῶν μαθημάτων τῶν διδασκάλων αὐτοῦ, καὶ διὰ πολλῶν αὐτοῦ ἔργων φήμην κτησάμενος ἀνεχώρησεν εἰς Ῥώμην ἔνθα ὁ πάπας Παῦλος Ε' ἐχορήγησεν αὐτῷ τὴν προστασίαν του. Αὐτόθι εὗρε δύο ἀντιζήλους καὶ λυσσώδεις πολεμίους, τὸν Καραβάγιον καὶ τὸν Ἰωαννῖνον, ἀλλὰ διὰ τῆς σπανίας ὑπομονῆς τῆς πραότητος καὶ τῆς γενναίας αὐτοῦ ψυχῆς ὑπέμενεν ἀγογγύστως τὰς ἀπειλὰς καὶ τὰς ὕβρεις· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἀπαυδήσας ἐκ τῶν καταδιώξεων, ἔφυγεν εἰς Βολωνίαν, ἔνθα ἔμεινεν ἐπὶ μικρόν, καὶ ὅθεν ἐπανῆλθεν ὑπείκων εἰς τὰς ἐπιμόνους παρακλήσεις τοῦ Παύλου Ε', ὅστις προσεφέρετο αὐτῷ λίαν εὐμενῶς καὶ γενναιοφρόνως. Ἡ ἐπάνοδος αὐτοῦ εἰς Ῥώμην ἦτον αὐτόχρημα θρίαμβος. Πραδύτερον μετέβη εἰς Νεάπολιν, ἔνθα ἔλαβε παραγγελίας σπουδαίων ἔργων, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ζηλοτυπίας τῶν ζωγράφων καταδιωκόμενος, μάλιστα δὲ ὑπὸ τοῦ μίσους τοῦ Ἱσπανοῦ Ῥιβέρα, κατέλιπεν ἀμέσως τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἐπανέκαμψε τὸ δεύτερον εἰς Ῥώμην, ἔνθα, λέγουσι, συνέλαβε περιπαθῆ ἔρωτα πρὸς τὴν περίφημον Βεατρίκην Σένση (ἴδ. ΣΕΝΣΗ)· μικρὸν δὲ πρὸ τῆς θανατώσεως τῆς γυναικὸς ταύτης ἔγραψε τὴν ὡραίαν αὐτῆς εἰκόνα, ἡ ὁποία σώζεται μέχρι τοῦ νῦν ἐν τῇ πινακοθήκῃ τοῦ Βαρβερίνη. Κατόπιν ἐγένετο ἔκδοτος εἰς τὸ παίγνιον, ἀπώλεσε τὰ πλούτη αὐτοῦ, τὴν ὑπόληψιν τῶν φίλων του καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ λήθῃ, στερούμενος σχεδὸν τῶν πρὸς τὸ ζῆν. Οἱ πίνακες αὐτοῦ διαπρέπουσι κατὰ τὸν πλοῦτον, τὸ σεμνὸν καὶ γλαφυρὸν τῆς συνθέσεως, τὸ ἁπλοῦν καὶ ἐπ' αὐτῶν διακεχυμένον φῶς, τὸ χαριτόβρυτον καὶ λίαν ἐκφραστικὸν τῆς γραφίδος, τὸ τρυφερὸν καὶ λεπτὸν τοῦ χρωματισμοῦ, τὸ θαυμάσιον τῶν κεφαλῶν ὕφος, τὴν ὀρθότητα τοῦ διαγράμματος καὶ τὴν ἐξαίρετον φιλοκαλίαν περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἱματισμῶν. Οἱ κυριώτεροι αὐτοῦ πίνακες εἶναι· ἡ «Σταύρωσις τοῦ Ἁγ. Πέτρου», ὁ Θρίαμβος τῆς Πούζ» «δύο Μαγδαληναί», μία «Ἁγία Οἰκογένεια,» εἷς «Ἅγιος Μιχαὴλ», τὸ «Μαρτύριον τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέα», ἐν Ῥώμῃ· *Brudamante et Fleur-d' Epine*, ἐν Φλωρεντίᾳ· εἷς «Εὐαγγελισμός», ἡ «Ἁρπαγὴ τῆς Ἑλένης» τέσσαρες «Σημαῖαι τοῦ βίου τοῦ Ἡρακλέους», ἐν Παρισίοις.

ἡ «Παναγία τῆς εὐσεβείας», ἡ «Σφαγὴ τῶν Ἀθώων». ὁ Σαμψὼν», ἐν Βολωνίᾳ· μία «Κοίμησις» ἐν Γενούῃ· ὁ «Χριστὸς φέρων τὸν ἀκάνθινον στέφανον», ἐν Δρέσδῃ. Ὁ Γυΐδος ἐχαλκογράφει πρὸς τούτοις διὰ νιτρικοῦ ὀξέος δι' ἀγχινουστάτου τρόπου καὶ πολλοὺς τῶν πινάκων αὐτοῦ ἐχαλκεγράφησε.

ΓΥΙΕΡΣ, ποταμ. τῆς Γαλλίας, εἰσβάλλων εἰς τὸν Ῥοδανὸν, ἀπὸ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης, 15 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Βελλέης, μετὰ ῥοῦν 30 χιλιαμ.

ΓΥ-ΙΖΗ, πρωτ. δήμου τῆς Γαλλίας, ἐν τῷ νομῷ τοῦ Αἴσνη, 25 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Βερβίνσης, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ὀάζη· κάτ. 4,520. Ὀχυρὸς πύργος· πολεμικὴ θέσις· βυρσοδεψεῖα· κλωστήρια βάμβακος. Θεμελιωθεῖσα κατὰ τὸν Θ' αἰῶνα, ἦτο πρωτεύουσα τῆς Τιεράχης, καὶ ἀνηγορεύθη δουκάτον ὑπὸ Φραγκίσκου τοῦ Α', ὑπὲρ τοῦ Κλαυδίου τῆς Λωρραίνης, γενάρχου τοῦ οἴκου Γυΐζης. Κάρολος ὁ Ε' ἐκυρίευσεν αὐτὴν τῷ 1536. Τὸ δουκάτον περιῆλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ οἴκου Κονδέ. Πατρὶς τοῦ Καρόλου Δεσμουλέν.

ΓΥ-ΙΖΗΣ (δάσος ἢ δρυμὸς τῆς), ἀρχ. δάσος τῆς Γαλλίας, ἐκτεινόμενον παρὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ὀάζη. Τὰ σημερινὰ δάση τῆς Κομπιέννης, τῆς Κουσὺ κλπ. εἶναι μέρη τοῦ ἀρχαίου τούτου δρυμοῦ.

Γ υ ΐ ζ η ς (Κλαύδιος τῆς Λωραίνης, κόμης δ' Ὠμὰλ καὶ δοὺξ δὲ) ΐδ. ΩΜΑΛ.

Γ υ ΐ ζ η ς (Φραγκίσκος τῆς Λωραίνης, δοὺξ δέ), πρωτότοκος υἱὸς τοῦ προηγουμένου καὶ τῆς Ἀντωανίττας δὲ Βουρβόνου, γενν. ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Βὰρ, τῷ 1519, ἀποθαν. τῷ 1563, ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἐμπειροτάτων στρατηγῶν τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος. Δοὺξ δ' Ὠμὰλ εἶσέτι ὤν, ἀπέκρουσε τοὺς αὐτοκρατορικοὺς τοῦ Στεναΐη καὶ ἐπεδίωκεν ἐξουσίαν ἐν τῷ Κράτει. Τῷ 1550, ἐνήργησε τὴν ἐξορίαν τοῦ Π. Διζίτου, πρώτου πρεσβεύτου ἐν τῷ κοινοβουλίῳ τῶν Παρισίων. Τὸ μαρκησιάτον αὐτοῦ δὲ Ζοαμβίλ ἀνηγορεύθη περιχηπάτον τῷ 1552. Γενικὸς τοποτηρητὴς τῶν Τριῶν Ἐπισκοπῶν, ὑπερήσπισε τὸ Μὲτς, 1552—53, κατὰ τοῦ δουκὸς τῆς Ἄλβης καὶ Καρόλου τοῦ Πέμπτου, ἐπεμελήθη τῶν τραυματισθέντων ἐχθρῶν καὶ ἦρατο μετὰ τοῦ Τεβάννη, 1554, τὴν ἐν Ῥεντοὺ νίκην. Ἀποσταλεὶς εἰς τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως, κατ' αἴτησιν τοῦ πάπα Παύλου Δ', 1557, δὲν ἠδυνήθη νὰ νικήσῃ τὸν δοῦκα τῆς Ἄλβης καὶ ἀπέτυχεν ἐμπροσθεν τῆς Σβιτζέλλας. Ἀνακληθεὶς εἰς Γαλλίαν μετὰ τὴν ἧτταν τοῦ Μομμορανσὺ ἐν Ἁγίῳ Κεντίνῳ, διορισθεὶς γενικὸς τοποτηρητὴς τοῦ βασιλείου, ἐβάδισε ῥαθυμήτως πρὸς Ἄρκτον τοὺς Ἱσπανοὺς, καὶ ἀφήρεσεν ἀπὸ τῶν Ἄγγλων τὸ Κάλαισον, 1558. Μετὰ τὸν θάνατον Ἑρρίκου τοῦ Β', 1559, ὁ Φραγκίσκος καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ καρδινάλιος τῆς Λωραίνης προσκληθέντες εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ βασιλέως, ἐματαίωσαν τὴν ἐν Ἀμβακίᾳ συνωμοσίαν, 1560, καὶ ἐξηκολούθησαν τὴν δίκην Λουδοβίκου τοῦ Κονδὲ καὶ Ἀντωνίου τοῦ Βουρβῶνος, βασιλέως τῆς Ναβάῤῥας, συλληφθέντων ἐν Αὐρηλίᾳ. Στερηθεὶς τῆς ἐπιῤῥοῆς αὐτοῦ μετὰ τὴν στέψιν Καρόλου τοῦ Θ', ὁ δοὺξ δὲ Γυΐζης συνέστησε «τριανδρίαν» μετὰ τοῦ κοντοσταύλου δὲ Μομμορενσὺ καὶ τοῦ στρατάρχου τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέα, 1561. Ἡ ἐν Βασσὺ σφαγὴ τῶν Οὐγενότων, ἐκτελεσθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων αὐτοῦ ἔδωκε τὸ σύνθημα τῶν θρησκευτικῶν πολέμων, 1562. Ἡγούμενος τῶν καθολικῶν, ὁ Φραγκίσκος κατέλαβε τὴν Ῥουέννην, μικρὸν ἐδέησε νὰ δολοφονηθῇ, καὶ συνεχώρησε τὸν ἔνοχον. Ἐνίκησε τὸν Κονδὲ ἐν Dreux, ἐπολιόρκησε τὴν Αὐρηλίαν, ἀλλ' ἐφονεύθη διὰ πιστολίου ὑπὸ εὐγενοῦς διαμαρτυρομένου, τοῦ Πολτρὸ δὲ Μερέ.

Γ υ ΐ ζ η ς (Ἑρρίκος Α'ος τῆς ΛΩΡΑΙΝΗΣ, δοὺξ δὲ), ὁ ἐπονομαζόμενος *le balafré* (σημειωμένος, ὡς κοινῶς λέγομεν), γενν. τῷ 1550, ἀποθ. τῷ 1588, υἱὸς τοῦ προηγουμένου καὶ Ἄννης τῆς Ἔστης ὑπῆρξε μάρτυς τῆς δολοφονίας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ὤμοσεν ὅτι θὰ ἐκδικήσῃ αὐτὸν κατὰ τοῦ Κολιγνὺ καὶ τῶν διαμαρτυρομένων. Διέπρεψεν ἐν Οὐγγαρίᾳ κατὰ τῶν Τούρκων, ἐν Ζαρνὰκ καὶ Μονγκοντοὺρ κατὰ τῶν καλβινιστῶν 1569, ὑπερήσπισε τὴν Ποατιέρην κατὰ τοῦ Κολιγνὺ, 1569, καὶ διηύθυνε τὰς σφαγὰς τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου, καθ' ἃς διεπράξατο τὴν δολοφονίαν τοῦ ναυάρχου. Μετὰ τὸν θάνατον Καρόλου τοῦ Θ' καὶ τοῦ καρδιναλίου τῆς Λωραίνης, 1574, ἀντεπροσώπευσε μόνος τὴν καθολικὴν μερίδα. Τῷ 1575, κατετρόπωσε τοὺς Γερμανοὺς, συμμάχους τῶν Οὐγενότων, ἐν Δορμὰνς, ἔνθα ἐτραυματίσθη εἰς τὸ πρόσωπον· τῷ 1576, συνετέλεσεν εἰς τὴν σύστασιν τῆς *Ligue* (συναπισμὸς), ἧς πάντοτε ἦτον ἡ ψυχὴ καὶ ὁ ἀρχηγός. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ δουκὸς τῆς Ἀνδεγαυίας (d'Anjou), 1584, ἐπωφθαλμίασε τῷ θρόνῳ, συνεδέθη μετὰ τοῦ πάπα Γρηγορίου ΙΓ', καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Ἱσπανίας Φιλίππου τοῦ Β', ὅστις ἐχορήγησεν αὐτῷ μεγάλας χρηματικὰς ποσότητας, ἐξηγέρσε τὸν λαὸν κατὰ τοῦ Ἑρρίκου τῆς Ναβάῤῥας, ἀνεκήρυξε τὰ Π καὶ τὸ Α τῆς Γαλλίας, καὶ ἐν τῷ «πολέμῳ τῶν 3 Ἑρρίκων» κατετρόπωσε τοὺς γερμανοὺς διαμαρ-

τυρομένους ἐν Βιμορῦ καὶ ἐν Ὠνῇ, 1587. Ἐπανῆλθεν ἐν θριάμβῳ εἰς Παρισίους, παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ Ἑρρίκου Γ', ἐκράτει τὸν ἡγεμόνα τοῦτον περιωρισμένον ἐν τῷ Λούβρῳ κατὰ τὴν μάχην τῶν Ὀξοφραγμάτων, 12 μαΐου 1588 ἔμεινε κύριος τῶν Παρισίων, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησε νὰ λάβῃ τὸ στέμμα καὶ ὑπέγραψε μετὰ τοῦ βασιλέως τὸ «Διάταγμα τῆς Ἑνώσεως (*Edit de l'Union*), δι' οὗ διωρίζετο γενικὸς ταποτηρητὴς τοῦ βασιλείου. Ἐδολοφονήθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἑρρίκου Γ' ἐν τῇ συνελεύσει τῶν Βλεσῶν.

Γυίζης (Λουδοβῖκος, καρδινάλιος δὲ), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. περὶ τὸ 1552, ἀποθ. τῷ 1588, διεδέξατο τὸν θεῖον αὐτοῦ καρδινάλιον τῆς Λωραίνης, ὡς ἀρχιεπίσκοπος Ῥημῶν τῷ 1574, προεχειρίσθη καρδινάλιος ὑπὸ Γρηγορίου τοῦ ΙΓ' τῷ 1578, καὶ ἐφονεύθη ἐν Βλεσαῖς τῇ ἐπαύριον τῆς δολοφονίας Ἑρρίκου τοῦ σεσημειωμένου (*le bulafré*), οὗ τοὺς σκοποὺς ὑπηρέτησε.

Γυίζης (Κάρολος τῆς ΛΩΡΑΙΝΗΣ, δοὺξ δὲ), γενν. τῷ 1571, ἀποθ. τῷ 1640, ἦτον υἱὸς Ἑρρίκου τοῦ *Balafré* καὶ τῆς Αἰκατερίνης τῆς Κλέβης. Μετὰ τὸν φόνον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Βλεσαῖς, 1588, συνελήφθη καὶ περιωρίσθη ἐν Καισαροδούνῳ (Tours), ὅθεν ἀπέδρα τῷ 1591, καὶ μικροῦ δεῖν ἐγίνετο βασιλεὺς νυμφευόμενος τὴν Ἰνφάντην τῆς Ἱσπανίας, ἀλλὰ μὴ κυριευόμενος ὑπὸ φιλοδοξίας, ὑπῆρξε μόνον εἷς τῶν ὑπερασπιστῶν τῆς Ligue. Ἡττηθεὶς ὑπὸ Ἑρρίκου τοῦ Δ' ἔμπροσθεν τῆς Ρουέν, ὡμολόγησεν ὑποταγὴν παραδίδων τοὺς Ῥημοὺς, ἐδέξατο τὴν διοίκησιν τῆς Προβηγκίας, 1594, καὶ ἐβίασε τὴν Μασσαλίαν εἰς ὑποταγήν, 1596. Τῷ 1617 διώκει ἐν ὀνόματι Λουδοβίκου τοῦ ΙΓ' τὸν στρατὸν τῆς Καμπανίας κατὰ τῶν συνησπισμένων πριγκήπων· ἐνίκησε κατὰ θάλασσαν τοὺς Ῥοχελλαίους τῷ 1622· γενόμενος ὕποπτος εἰς τὸν Ῥιχελιέα ἕνεκα τῆς ἀφοσιώσεως αὐτοῦ τῇ Μαρίᾳ τῶν Μεδίκων, ἀπεσύρθη εἰς Ἰταλίαν, ἔνθα καὶ ἀπέθανεν. Ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ δουκὸς δὲ Ζοαγέζ, χήραν τοῦ τελευταίου δουκὸς δὲ Μομπανσιέ. Ἡ ἔκθεσις τῆς αἰχμαλωσίας αὐτοῦ ἐπὶ τῶν πολιτικῶν ταραχῶν κατεχωρίθη ἐν τῷ ΙΓ' τόμῳ τῶν *Archives curieuses de l'Histoire de France*.

Γυίζης (Ἑρρίκος Β' τῆς ΛΩΡΑΙΝΗΣ, δοὺξ δὲ), γενν. τῷ 1614, ἀποθ. τῷ 1664, ἦτον υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ἐχειροτόνησε κατὰ πρῶτον ἀρχιεπίσκοπος Ῥημῶν. Γενόμενος πρωτότοκος τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, εἰσῆλθε νέος εἰς τὰ ἐγκόσμια, καὶ ἐκτήσατο φήμην ἀνδρὸς ἐρωτικοῦ. Ἐνεκολπώθη τὴν μερίδα τοῦ κόμητος δὲ Σοασσὼν κατὰ τοῦ Ῥιχελιέως, κατεδικάσθη ἐρήμην εἰς θάνατον, 1641, καὶ ἔτυχε χάριτος τῷ 1643. Τῷ 1647, μετέβη εἰς Ἰταλίαν ὅπως βοηθήσῃ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Μαζανιέλλου καὶ τῶν Νεαπολιτῶν ἐναντίον τῆς Ἱσπανίας, ἐνίκησε κατ' ἀρχὰς τὸν δὸν Ζουὰν, ἔλαβε τὰς ἡνίας τῆς κυβερνήσεως, ἀλλὰ πάντας προσέβαλε διὰ τῆς ἐπιπολαιότητος τῶν ἠθῶν αὐτοῦ. Παραδοθεὶς εἰς τοὺς Ἱσπανοὺς ἔμεινεν αἰχμάλωτος ἐν Σεγοβίᾳ μέχρι τοῦ 1652, ἠλευθερώθη ὑπὸ τοῦ πίγκηπος δὲ Κονδὲ, ἐπειράθη ἐκ νέου ὅπως κατακτήσηται τὴν Νεάπολιν, 1654, καὶ ἐγένετο ἀρχιθαλαμηπόλος τῷ 1655. Σῴζονται αὐτοῦ «Ἀπομνημονεύματα» περὶ τῆς ἐκστρατείας εἰς Ἰταλίαν, δημοσιευθέντα ὑπὸ τοῦ γραμματέως αὐτοῦ Σαιντκτυῶν, εἰς 4ον, ἐν Παρισίοις, 1668, εἰς 12ον, 1681.

ΓΥΙΖΟΤΟΣ ἢ ΓΥΙΖΩ (Φραγκίσκος-Πέτρος-Γουλιέλμος), *GUIZOT*, γάλλος πολιτικὸς καὶ συγγραφεύς, μέλος τοῦ Πανακαδημείου, ἐγεννήθη ἐν Νεμάσῳ, τῇ 4 ὀκτωβρίου 1787, ἐξ ἐντίμου προτεσταντικῆς οἰκογενείας, ἧτις ἀφοῦ πολλὰ ὑπέστη ἕνεκα τῆς μισαλοθρησκείας τοῦ ἀρχαίου πολιτεύματος, σκληρῶς ἐδοκιμάσθη ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ διακεκριμένος δικηγόρος, ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ ἐκριώματος, τῇ 8 ἀπριλίου 1794. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ κατέφυγεν εἰς Γενεύην, ἔνθα ὁ νέος Φραγκίσκος Γυιζότος ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῶν γραμματολογιῶν καὶ τῶν γλωσσῶν περιπαθῶς καὶ εὐδοκίμως. Διήκουσε τὰ νομικὰ ἐν Παρισίοις τῷ 1805, καὶ τὸ ἑπιὸν ἔτος εἰσῆλθεν ὡς οἰκοδιδάσκαλος παρὰ τῷ Στάπφερ, πρώην ὑπουργῷ τῆς Ἑλβετίας παρὰ τῇ γαλλικῇ κυβερνήσει. Εἰσαχθεὶς δ' εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σουάρδου, ἐσχετίσθη μετὰ τοῦ φιλολογικοῦ κόσμου τῶν χρόνων ἐκείνων, καὶ ἐνυμφεύθη μετὰ τῆς δεσποινίδος Πωλίνας δὲ Μελάν. Ὁ Γυιζότος κατήρξατο τοῦ φιλολογικοῦ αὐτοῦ σταδίου δι' ἄρθρων καταχωρηθέντων ἐν τῷ *Publiciste*, ἐν οἷς διεκρίθησαν τὰ περὶ τῶν «Μαρτύρων» τοῦ Σατωβριάνδου καὶ συγχρόνως ἐδημοσίευσε τὸ «Νέον λεξικὸν τῶν γαλλικῶν συνωνύμων». Μετὰ διάφορα ἄλλα πονήματα καὶ μεταφράσεις διωρίσθη ὑφηγητὴς καὶ σχεδὸν ἀμέσως ἐπίτιμος καθηγητὴς τῆς νεωτέρας Ἱστορίας ἐν Σορβόννῃ. Μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Αὐτοκρατορίας, ἐγένετο, τῇ συστάσει τοῦ Royer-Collard, γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν, δόξα Μοντεσκιοῦ. Κατὰ τὴν ἐκ τῆς νήσου Ἔλβας ἐπάνοδον

τοῦ αὐτοκράτορος, κατέλιπε τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν, ἀπὸ τῆς 20 μαρτίου. Ἐπανελθὼν ἐκ Γάνδης εἰς Γαλλίαν μετὰ τῶν Βουρβώνων, ὁ Γυιζότος ἐξελέγη γενικὸς γραμματεὺς τῆς δικαιοσύνης ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ Barbé-Marbois, ὅστις ἀπεσύρθη τῶν δημοσίων πραγμάτων μετὰ τὰς σφαγὰς τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας (10 μαΐου 1816). Καταλαβὼν ὑπουργικὴν θέσιν ἐπὶ Δεκάζ καὶ ἀποχωρήσας μετ' αὐτοῦ τῆς ὑπηρεσίας κατὰ συνέπειαν τῆς δολοφονίας τοῦ δουκὸς δὲ Βερρῆ, ἐγένετο αὖθις καθηγητὴς καὶ ἤρξατο γράφων, ἀλλ' ἐπειδὴ κατεπολέμει τὴν κυβέρνησιν ἀπώλεσε πάντα τὰ ὑπουργήματα αὐτοῦ, τῷ δὲ 1825 καὶ αὐτὴν τὴν καθηγετικὴν ἕδραν του. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἐδείχθη γονιμώτατος περὶ τὸ γράφειν, δημοσιεύσας σὺν ἄλλοις Δοκίμιον περὶ τῆς γαλλικῆς ἱστορίας. Περὶ τῆς θανατικῆς ποινῆς ἐπὶ πολιτικῶν ἐγκλημάτων. — Ἱστορίαν τῆς ἀγγλικῆς ἐπαναστάσεως κτλ., μεταφρ. καὶ εἰς τὴν ἑλληνικήν, τὰ Ἔργα τοῦ Σαιξπήρου, κτλ. Τῇ 1ῃ αὐγούστου 1827 ἀπέθανεν ἡ πρώτη αὐτοῦ σύζυγος ἀσπασαμένη πρὸ τοῦ θανάτου τὸν πρωτεσταντισμόν. Ὁ Γυιζότος ἐδέξατο τὴν ὑστάτην αὐτῆς πνοὴν ἀναγινώσκων αὐτῇ Διδαχὴν τοῦ Βοσσουέτου περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς. Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει ἦλθεν εἰς δευτέρους γάμους κοινωνίαν μετὰ τῆς Ἐλίζας Διλλών ἀνεψιᾶς τῆς αὐτοῦ γυναικός, ἀποθανούσης καὶ αὐτῆς τῷ 1833. Τὸ συμβατικὸν ὑπουργεῖον τοῦ Μαρτινιὰκ ἀπέδωκε τῷ Γυιζότῳ τὴν ἕδραν αὐτοῦ ἐν Σορβόννῃ καὶ τὴν θέσιν του ἐν τῷ συμβουλίῳ τῆς ἐπικρατείας, 1728. Εἶναι δ' οὗτος ὁ χρόνος τῆς μεγίστης αὐτοῦ δημοτικότητος. Ὡς καθηγητὴς, ἀπαρτίζει μετὰ τῶν κκ. Κουζίνου καὶ Βιλλεμαίνου τὴν κλεινὴν καὶ σοφὴν τριανδρίαν, ἥτις τοσαύτην ἐπέχυσεν αἴγλην εἰς νέαν ἐν Γαλλίᾳ ἐκπαίδευσιν καὶ ἐκτήσατο φήμην εὐρωπαϊκήν. Ὅτε ἐξερράγη ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1830 ὁ Γυιζότος ἀφικόμενος ἐκ Νεμάσου τῇ 26 ἰουλίου ἐπετράπη τῇ 27 ὅπως συντάξῃ τὴν διαμαρτύρησιν τῶν βουλευτῶν οἵτινες διέμενον εἰσέτι πιστοὶ τῷ βασιλεῖ καὶ τῇ «νεβαστῇ αὐτοῦ δυναστείᾳ». Τῇ δ' ἐπαύριον διωρίσθη προσωρινὸς ὑπουργὸς τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως καὶ μεταβὰς εἰς τὴν ἕδραν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν ἀνενέωσε μετὰ θαυμασίου ἀρσηριότητος ἅπαν τὸ προσωπικὸν τοῦ διοικητικοῦ κλάδου· τὴν ὑπουργείαν αὐτοῦ ταύτην ἐδόξασε κυρίως ἡ βελτίωσις τῆς προκαταρκτικῆς ἐκπαιδεύσεως. Τῇ 6 ὀκτωβρίου 1836 μετὰ τινων μηνῶν ἀργίαν, ὁ Γυιζότος κατέλαβεν αὖθις τὴν ἕδραν τοῦ ὑπουργείου τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως ἐπὶ τῆς πρωθυπουργείας Μολὲ, συνασπισθεὶς δὲ μετὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως, διετηρήθη ἐπὶ τοῦ ὑπουργείου Θιὲρς ὡς πρεσβευτὴς ἐν Λονδίνῳ ἔνθα τῇ 9 τοῦ παρελθόντος φεβρουαρίου εἶχε διορισθῇ ἀντικαθιστῶν τὸν Σεβαστιάνην. Ἀποτυχὼν δὲ ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ ζητήματος, διεδέξατο τὸν Θιὲρς ἀποχωρήσαντα τοῦ ὑπουργείου, καὶ παρέσυρεν εἰς τὴν πτῶσιν αὐτοῦ τὴν μοναρχίαν. Κατηγορούμενος μετὰ τῶν συναδέλφων αὐτοῦ ὑπὸ τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως ὁ Γυιζότος κατέφυγεν εἰς Ἀγγλίαν ἔνθα ἀναλαβὼν τὸν δημοσιογραφικὸν κάλαμον ἔγραψε τὸ φυλλάδιον «Ἡ Δημοκρατία ἐν Γαλλίᾳ» (ἰανουάριος, 1849) ἐν ᾧ ὁ ἱστοριογράφος τοῦ πολιτισμοῦ ἀνεκάλει ὅτι ἐνέδει κάλλιον παντὸς ἄλλου τοὺς μεγάλους νόμους τῆς πολιτικῆς προόδου τῶν νεωτέρων κοινωνιῶν. Ἐπανελθὼν εἰς Γαλλίαν καὶ μὴ δυνηθεὶς νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ πράγματα συνετάξατο τοῖς πολεμίοις τῇ Δημοκρατίᾳ, καὶ προεξῆρχε σὺν ἄλλοις τοῦ συστήματος τῆς συγχωνεύσεως τῶν δύο πεπτωκότων βασιλικῶν κλάδων.

Μετὰ ταῦτα ὁ Γυιζότος διέπρεψεν ἰδίως διὰ τῶν ἀκαδημαϊκῶν αὐτοῦ λόγων. Ὡς ῥήτωρ ἐποιήσατο χρῆσιν τοῦ αὐτοῦ ὕφους λόγου καὶ τοῦ αὐτοῦ αὐτηροῦ ὕφους ἀπό τε τοῦ κοινοβουλευτικοῦ βήματος καὶ ἀπὸ τῆς ἕδρας αὐτοῦ. Κέκτηται μείζονα φιλοκαλίαν ἢ δεινότητα, εἶναι ἁπλοῦς καὶ εὐγενὴς τὸ παραστατικὸν, ξωμαλέος μᾶλλον ἢ ἀνθηρὸς τὸ ὕφος· ἀγορεύων φαίνεται οἱανεὶ χρησμοὺς ἐκφέρων. Εἴτε ἱστορικὸς εἴτε φιλόσοφος ἐπιβάλλει μᾶλλον ἢ ἀποδεικνύει τὰς ἰδέας του. Ὁ Γυιζότος ἀνήκει εἰς τὸ Πανακαδήμιον τῆς Γαλλίας, ἐγένετο μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἠθικοπολιτικῶν ἐπιστημῶν, ἐπὶ τῆς ἀναδιοργανώσεως αὐτῆς, τῷ 1832· τῆς τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῆς καλλιλογίας, ὡς διάδοχος τοῦ Δακιέ, τῷ 1833, καὶ τέλος τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας, τῷ 1836, ἀντικαθιστῶν τὸν κόμητα δὲ Τρασύ. Μεγαλόσταυρος τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς, ἀπὸ τῆς 27 ἀπριλίου 1840, ἔχει τὸν αὐτὸν βαθμὸν ἐν πλείστοις τάγμασι τῆς ἀλλοδαπῆς (τοῦ Βελγίου, τῆς Βρασιλίας, τῆς Δανιμαρκίας, κλπ.). Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω σημειωθέντων, ὁ Γυιζότος ἔγραψε καὶ ἄλλα πλεῖστα συγγράμματα.

ΓΥΙΖΟΤΩΥ (Ἐλισάβετ-Καρλόττα-Παυλίνα ΔΕ ΜΕΥΛΑΝ Κα), γεννηθεῖσα ἐν Παρισίοις τῷ 1827, ἦτο θυγάτηρ γενικοῦ εἰσπράκτορος ἐν τῷ ἀπώτατμήματι τῶν οἰκονομικῶν ἐν Παρισίοις. Ἀπώλεσε τὸν πατέρα καὶ τὴν περιουσίαν αὐτῆς ἐν ἀρχῇ τῆς ἐπαναστάσεως, ἥτις ἐπὶ τῆς Τροπο-

κρατίας ἐν Πασσύ, ἐν ταπεινῷ ἀναχωρητηρίῳ, μετὰ τῆς μητρὸς, τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τριῶν ἀδελφῶν αὐτῆς, εἶτα προσεπάθησεν ὅπως ἐπαυξήσῃ τοὺς πόρους τῆς οἰκογενείας διὰ τῆς καλιεργείας τῶν γραμμάτων. Ἐδημοσίευσε τὰς «Ἀντιφάσεις» (*Contradictions*), 1 τόμ. εἰς 12ον 1800, μυθιστορίαν διακρινομένην ἐπὶ γλαφυρᾷ χάριτι, καὶ πολλὴν φήμην κτησαμένην, μικρὸν δὲ μετὰ ταύτην τὴν *Chapelle d' Ayton*, ἧς τὸ θέμα ἀρυσθεῖσα ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ ἀνεκαίνισε καθ' ὁλοκληρίαν καὶ μετέπλασεν ὑπὸ τὸν κάλαμον αὐτῆς». Τοῦ Σουάρδου συστήσαντος τὴν ἐφημερίδα *le Publiciste*, 1801, ἡ Ἐλισάβετ δὲ Μευλὰν συνετέλεσε τὰ μέγιστα ὑπὲρ ἀναπτύξεως καὶ προόδου τοῦ φύλλου καταχωροῦσα ἐν αὐτῷ διάφορα ὄρθρα, ἅτινα ἐν μέρει συνελέγησαν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν, *Essais de littérature et de morale*, 1 τόμ., 1802. Ἀλλὰ τῷ 1807 ἀναγκάζεται ἐκ νόσου νὰ διακόψῃ τὴν εἰς τὴν ἐφημερίδα συνεργασίαν δι' ἧς ἐχορήγει ἀναγκαίαν συνδρομὴν τῇ οἰκογενείᾳ αὐτῆς· αἴφνης δὲ λαμβάνει ἐπιστολὴν ἀνυπόγραφον ἐν ᾗ γεναῖός τις ἀνώνυμος προτείνει αὐτῇ νὰ ἀναλάβῃ ἐφ' ὅσον ἤθελεν αὐτη χρόνον, τὴν ἐργασίαν ἣν ἦτον ὑπόχρεως νὰ δίδῃ εἰς τὴν ἐφημερίδα *le Publiciste* Ἡ πρότασις ἀποῤῥιφθεῖσα ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο δεκτὴ μετὰ νέας παρακλήσεις. Ὁ ἀνώνυμος οὗτος ἀντικαταστάτης τῆς νοσούσης νεάνιδος ἦτον ὁ Γυιζότος, ὃν ἐνυμφεύθη ἡ δεσποινὶς δὲ Μευλὰν τῷ 1812. Ἀπὸ τοῦ γάμου αὐτῆς ἐδημοσίευσε *les Enfants*, διηγήματα ἤθικὰ καὶ ἀφελῆ· *le Jurnal d' une mère* (ἐν τοῖς *Annales de l' éducation*)· *l' Ecolier, ou Raoul et Victor*, 4 τόμ. εἰς 12, 1821, μυθιστορίαν τυχοῦσαν τοῦ βραβείου Μονθυῶνος παρὰ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας· *Nouveaux contes*, 2 τόμ. εἰς 12ον, 1823· *Lettres de famille sur l' éducation domestique*, 2 τόμ. εἰς 8ον, 1826, ἐξαίρετον βιβλίον στεφθὲν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, καὶ ὅπερ εἶναι τὸ ἀριστούργημα τοῦ συγγραφέως· *Conseils de morale, ou Essais sur l' homme*, 4 τόμ. εἰς 8ον 1828. Τὰ πονήματα τῆς Κας Γυιζότου εἶναι ἀξιοσύστατα ἕνεκα τῆς ἀγνῆς αὐτῶν ἠθικῆς ἀναμεμιγμένης μετὰ τοῦ τερπνοῦ, τῆς γλαφυρότητος, καὶ τῆς χάριτος τοῦ ὕφους.

ΓΥΙΚΟΒΑΡ, Πολιτεία τῆς Ἰνδοστάνης, ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Γουζεράτῃ. Ἐπιφ. 47,000 τετραγ. χιλιάμ. Πληθ. κάτ. 2,500,000. Πρωτ. «Βαρόδα.»

ΓΥΙΔΒΕΡ, ΔΕ ΠΙΞΕΡΕΚΟΡ. Ἴδ. ΠΙΞΕΡΕΚΟΥΡ.

ΓΥΙΔΔΦΟΡ Γυιλφορδία, πόλ. τῆς Ἀγγλίας, πρωτ. τῆς κομητείας Σουρρεΐ, ἐπὶ τοῦ Ὥεϋ 28 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Λονδίνου διὰ τοῦ σιδηροδρόμου. Κάτ. 8,032 Ὥρατα λείψανα μεγάρου, ἄλλοτε ἕδρα πολλῶν σαξώνων καὶ νορμανδῶν βασιλέων. Ἐμπόριον σίτου, ξύλων καὶ ἀνθράκων. Ζωγραφικὰ περίχωρα. Δίδει τὸν τίτλον κόμητος εἰς τὸν οἶκον Νόρθ.

Γυιλδφὸρ (ὁ δοὺξ δὲ), 4ος υἱὸς τοῦ δουκὸς δὲ Νουρθουμβερλάνδου, ἐνυμφεύθη τὴν Ἰωάνναν Γρεϋ, καὶ ἐθανατώθη μετ' αὐτῆς, κατὰ διαταγὴν τῆς Μαρίας Τυδωρίδος, τῷ 1554. Ἴδ. ΓΡΕΥ (Ἰωάννα).

ΓΥΙΔΑΑΡ (Νικόλαος-Φραγκίσκος), ποιητὴς, γενν. ἐν Καρνούτῳ τῷ 1752, ἀποθ. τῷ 1814, ἐδημοσίευσε κατ' ἀρχὰς ᾠδάς τινας ἀλλὰ ἐξῆλθε τῆς σπείρας τῶν στιχοπλόκων συνθέσας πολύκροτα μελοδράματα, ὧν τὰ κυριώτερα εἶναι· «Ἰφιγένεια ἐν Ταυρίδι», εἰς 3 πράξεις, 1779, μουσικὴ Γλύκ, «Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῷ», εἰς 3 πράξεις, 1787, μουσικὴ Σαχίνη (*Sacchini*) «ὁ θάνατος τοῦ Ἀδὰμ, 1809, μουσικὴ *Lesueur*.

ΓΥΙΔΑΕΜΙΝΟΤΟΣ (Ἀρμάνδος-Κάρολος, κόμης), γεννηθεὶς ἐν Δογκέρκῃ τῷ 1774, ἀποθ. τῷ 1840 ἐν Βάδῃ, ὑπηρέτησε κατ' ἀρχὰς ἐν Βελγίῳ εἰς τὰς τάξεις τῶν ἐπαναστάντων κατὰ τῆς Αὐστρίας τῷ 1790, ἀπετέλεσε μέρος τοῦ στρατοῦ τοῦ Δυμουριὲζ τῷ 1792, συνελήφθη πρὸς καιρὸν ὡς ὕποπτος, μετὰ τὴν προδοσίαν τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτοῦ, εἶτα ἀπεστάλη εἰς Ἰταλίαν, 1798, ἔνθα ἐγένετο ὑπασπιστὴς τοῦ Μορὼ, καὶ ἐπὶ τῆς συνωμοσίας τοῦ Καδουδὰλ ἀνεκλύθη τῆς ὑπηρεσίας. Τεθεὶς δ' αὖθις ἐν ἐνεργείᾳ τῷ 1805, συνώδευσε τὸν στρατὸν τῆς Γερμανίας ὡς γεωγράφος μηχανικὸς, κατετάχθη εἰς τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ Βερθιέρου καὶ τοῦ Βεσσιέρη ἀλληλοδιαδόχως, ἐκέρδησε τὸν βαθμὸν συνταγματάρχου ἐν τῇ μάχῃ τῆς «Μεδίνα-δὲλ-Ῥῶ-Σέκο», 1808, ὑπηρέτησεν ἐν τῷ γενικῷ ἐπιτελείῳ τῆς μεγάλης στρατιᾶς, προυδιδάσθη στρατηγὸς μεραρχίας τῷ 1813, καὶ ἐσυνθηκολόγησε μετὰ τοῦ Βλυχέρου τῷ 1815, ἐν ὀνόματι τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως. Ἡ Παλινόρθωσις διώρισεν αὐτὸν μέλος τῆς ἀμυντικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ βασιλείου, 1818, καὶ τμηματάρχην τοῦ ὑπουργείου τῶν σρατιωτικῶν, 1822. Τῷ 1823 διεχάραξε τὰ σχέδια τῶν ἐκστρατειῶν τῆς Ἱσπανίας, ὅπου ἠκολούθησεν ὡς ἀρχηγὸς τοῦ ἐπιτελείου τὸν δοῦκα τῆς Ἀγγουλέμης. Γενόμενος πατρίκιος τῆς Γαλλίας διωρίσθη πρεσβευτὴς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀπὸ τοῦ 1824 μέχρι τοῦ 1831, εἶτε ζήσας σχεδὸν πάντοτε ἰδιωτεύων. Ἐδημοσίευσε *Campagne de 1823*, ἐν Παρισίοις, 1826, εἰς 8ον.

Απόκτηση Βιβλιοθήκης
Κορνιλάκειος Βιβλιοθήκη
Αρχαιολογικού Μουσείου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΓΥΙΔΕΡΑΓΚ (ὁ κόμης δὲ Λαδέργνης δὲ), 4ος πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐμμέσων φόρων ἐν Βορδιγάλοις τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ πόλει, ἐχρημάτισε πρεσβευτὴς ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1679, καὶ ἀπέθανεν ἐνταῦθα τῷ 1684. Ἦτο συνδεδεμένος μετὰ τῶν λογίων ἀνδρῶν τῶν χρόνων αὐτοῦ. Κατέλιπεν ἔκθεσιν *de son Ambassade auprès du Grand-Seigneur*, ἐν Παρισίοις, 1687, εἰς 12ον. Τούτῳ ἀπηύθυνεν ὁ Βοαλὼ τὴν 5ην αὐτοῦ ἐπιστολὴν, περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ «Γνῶθι σαυτόν».

ΓΥΙΔΕΡΟΙ (οἱ), διαβόητοι κλέπται τῶν μεγάλων ὁρόμων ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἑρρίκου Δ', ἦσαν τρεῖς ἀδελφοὶ, καταγόμενοι ἐξ εὐγενοῦς οἴκου τῆς Βρετανίας. Μετὰ τοὺς πολέμους τῆς *Ligue*, καθ' οὓς ὑπηρέτησαν παρὰ τῷ δουκὶ δὲ Μερκὲρ, διωργάνισαν συμμορίαν, περιλαβοῦσαν ἐν βραχεῖ 400 ἄνδρας καὶ ἀποινεῖ διήρπαζον ἐπὶ ἓξ ἔτη τὸ Ποατοῦ, τὴν Σαιντόγνην καὶ τὴν Γουϊέννην, ἀλλὰ τέλος πολιορκηθέντες τῷ 1608 ἐν τῷ κρησφυγέτῳ αὐτῶν, περὶ τὴν Ἐσεὰρ (κάτω Ποατοῦ), συνελήφθησαν καὶ ζῶντες διεσπάσθησαν τὰ μέλη ἐν Saintes.

ΓΥΙΔΕΤΟΥ (ΠΕΡΝΕΤΤΑ ΤΟΥ), ποιήτρια, γεννηθεῖσα ἐν Λυῶνι τῷ 1520, ἐξ εὐγενῶν γονέων, ἀπεθ. τῷ 1545, σύγχρονος καὶ ἐφάμιλλος τῆς Λουΐζης Λαβὲ, ἐκέκτητο μεγάλην εὐρυμάθειαν καὶ ἦτον εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς, λατινικῆς, γαλλικῆς καὶ τῆς ἰσπανικῆς. Ἔψαλλε τοὺς στίχους αὐτῆς μὲ βάρβιτον. Ἐδημοσιεύθησαν *Rhythmes et poésies de gentille et vertueuse dame Pernette du Guillet*, ἐν Λυῶνι, 1545, 1547 καὶ 1552 εἰς 8ον, ἐν Παρισίοις, 1546, εἰς 12ον.

ΓΥΙΔΟΤΙΝΟΣ ἢ ΓΚΥΙΔΟΤΙΝΟΣ (Ἰωσὴφ Ἰγνάτιος *GUILLOTIN*), διακεκριμένος ἰατρὸς, γεν. ἐν Saintes τῷ 1738, ἀποθ. τῷ 1814, ἐσπούδασε τὴν ἰατρικὴν ἐν Παρισίοις παρὰ τῷ *Petit*, καὶ ἔτυχε τοῦ διδακτορικοῦ πτυχίου. Τῷ 1784, ἀπετέλεσε μέρος βασιλικῆς ἐπιτροπῆς πρὸς ἐξέτασιν τοῦ μεσμερισμοῦ καὶ συνήργησεν ὅπως κηρυχθῇ ἀγυρτικὴ ἡ αἵρεσις αὐτοῦ. Ἠσπάσατο τὰς ἀρχὰς τῆς Ἐπαναστάσεως, καὶ ἐξελέγη μέλος τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως. Συντελέσας ὑπὲρ τῆς ἰσότητος τῶν ποινῶν, ἥτις ἐψηφίσθη, τῇ 1 δεκεμβρίου 1789, προέτεινε ν' ἀντικατασταθῶσιν αἱ ἐν χρήσει θανατικαὶ ποιναὶ διὰ τῆς καρατομίας, ὡς ἧττον μὲν ἀτιμωτικῆς παρεχούσης δὲ θάνατον ταχύτερον καὶ ἀνωδυνότερον καὶ ἀσφάλειξε μηχανὴν, γνωστὴν ἀπὸ πολλοῦ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἣν ὁ Ἀντώνιος Λουδοβίκος, γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας τῆς χειρουργικῆς καὶ ὁ μηχανικὸς Σμίθ ἐτελειοποίησαν, καὶ ἥτις ἐβαπτίσθη πρὸς ἀστεϊσμὸν «Γκυιλλοτίνα», ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ συστήσαντος αὐτὴν ἰατροῦ. Τῆς μηχανῆς ταύτης ἐγένετο πρώτην φορὰν χρῆσις τῇ 25 ἀπριλίου 1792. Ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ τῆς Τρομοκρατίας τὸ δημόσιον ἐν Γαλλίᾳ ἀπέδιδε τὴν πολλαπλασίασιν τῶν θανατικῶν ποινῶν εἰς τὴν εὔκολον χρῆσιν τῆς νέας μηχανῆς, ὁ Γυιλλοτῖνος μεγάλως ἐθλίβετο διότι κατέστησεν αὐτὴν γνωστὴν καὶ ἀναποσπάστως συνέδεσε τὸ ὄνομά του μετὰ τῆς φοβερᾶς ταύτης ὑπηρέτιδος τοῦ θανάτου. Κατέκρινε σφοδρῶς τὰς καταχρήσεις τῆς Τρομοκρατίας, ἐφυλακίσθη, καὶ εἰ μὴ ἐπήρχετο ἡ 9 θερμοδώρου ἤθελεν ἀποκεφαλισθῇ. Ἐτελείωσε τὰς ἡμέρας αὐτοῦ ἰδιωτεύων. Αὐτὸς συνέλαβε τὴν ἰδέαν τῆς συστάσεως ἰατρικῆς ἑταιρίας, ἥτις ὕστερον ἐγένετο Ἀκαδημία τῆς ἰατρικῆς.

ΓΥΙΔΩΝ (Μαρία - Νικόλαος - Σύλβεστρος), γεννηθεὶς ἐν Παρισίοις τῷ 1760, ἀποθανὼν τῷ 1847, μαθητὴς τῆς σχολῆς Λουδοβίκου τοῦ Μεγάλου, περιεβλήθη τὸ ἱερατικὸν σχῆμα. Ἠσχολήθη εἰς ἐπιστημονικὰ καὶ γραμματολογικὰ, καὶ ἐδημοσίευσε, τῷ 1788, *Mélanges de litterature orientale*. Ἡ ἡγεμονὶς δὲ Λαμβὰλ προσέλαβεν αὐτὸν παρ' ἑαυτῇ ὡς πνευματικὸν, ἀναγνώστην καὶ βιβλιοφύλακα. Ἀντίπαλος τοῦ πολιτικοῦ συντάγματος τοῦ κλήρου, ἐπεχείρησε τὴν «Ἐκκλησιαστικὴν συλλογὴν ἢ *Bibliothèque raisonnée des écrits publiés pour ou contre la constitution civile du clergé*, 1791—92, τόμ. 12, εἰς 8ον· ἐν τῷ τετάρτῳ τόμῳ εὑρίσκεται ὁ «Παράλληλος τῶν ἐπαναστάσεων» *Parallèle des révolutions*, πεντάκις ἀνατυπωθείς. Ἐπὶ τῆς Τρομοκρατίας μετήρχετο τὸν ἰατρὸν ἐν *Sceaux*. Τῷ 1798, ἔδωκεν εἰς φῶς τὸ βιβλίον *Collection des brefs du pape Pie VI sur la revolution française*, τόμ. 2, εἰς 8ον· τῷ δὲ 1801 τὰς *Recherches sur le Concordat*, ὧν ἕνεκα ἐφυλακίσθη. Παλινορθωθέντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, διωρίσθη ἱερεὺς ἐν Παρισίοις, βιβλιοφύλαξ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, ἠκολούθησεν εἰς Ῥώμην τῷ καρδιναλίῳ Φέσχῃ, καὶ ἐπανακάμψας εἰς Γαλλίαν ἐδίδαξεν ἐπιτυχῶς τὴν ῥητορικὴν ἐν τῷ λυκείῳ Βοναπάρτου, 1808, καὶ διωρίσθη καθηγητὴς τῆς θεολογίας ἐν τῇ θεολογικῇ σχολῇ, τῷ 1840. Ἐκτὸς τῶν προειρημένων συγγραμμάτων κατέλιπε *Lafontaine et tous les fabulistes*, κλ. 1803, τόμ. 2, εἰς 8ον. Τῷ 1803 πρεσβευτὴς ἐπίσκοπος Μαρόκου ἐπὶ ψι-

λῷ ὀνόματι, καὶ πάντοτε δραστηρίως ἐργαζόμενος ἐδημοσίευσε σὺν ἄλλοις *Histoire générale de la philosophie ancienne et moderne. Modèles d'éloquence chrétienne. Examen critique de doctrines de Gibleon, Straus et Salvador sur Jesus Christ*, 1839, τόμ. 2, εἰς 8ον.

ΓΥΙΜΑΡ, πόλ. τῆς νήσου Τενερίφης πρὸς Α, 26 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Ἁγίου Σταυροῦ (*St.-Croix*)· κάτ. 3,600

ΓΥΙΜΑΡ (Μαρία-Μαγδαληνή), περιώνυμος ὀρχηστρὶς, γεννηθεῖσα ἐν Παρισίοις τῷ 1743, ἀποθ. τῷ 1816, εἰσῆλθεν εἰς τὸ Μελόδραμα ἀπὸ ἡλικίας 19 ἐτῶν. Διεφημίσθη ἐπὶ ὀρχηστικῇ ἱκανότητι ὅσῳ καὶ ἐπὶ νεανικαῖς παρεκτροπαῖς. Τῷ 1789 ἐνυμφεύθη ὀρχηστὴν ὀνόματι Δεσπρεώ. Εἶχεν ἐν Παρισίοις ἐπὶ τῆς *Chaussée d'Antin* ἐν τῷ νῦν ὑπ' ἀριθ. 9 οἰκήματι μεγαλοπρεπὲς μέγαρον διακοσμηθὲν ὑπὸ τοῦ Φραγονάρδου καὶ τοῦ Δαυΐδ.

ΓΥΙΜΑΡΑΕΝΣ, πόλ. τῆς Ποτογαλίας (Μιγχον) 39 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Πόρτου. Κάτ. 7,000. Διαιρεῖται εἰς παλαιὰν καὶ νέαν πόλιν· ὡραία ἐκκλησία· θερμὰ θειοῦχα ὕδατα. Βαμβάκινα ὑφάσματα, λινὰ πανία, μαχαιροποιία, χαρτοποιΐα, κτλ. Πατρὶς τοῦ βασιλέως τῆς Πορτογαλίας Ἀλφόνσου Α' καὶ τοῦ πάπα Ἁγίου Δαμασίου Α'.

ΓΥΙΜΟΝ ΔΕ ΛΑ ΤΟΥΣ (Κλαύδιος), *Guimond de la Touche*, γάλλος δραματοποιὸς, γενν. ἐν Σατωρὰ περὶ τὸ 1725, ἀποθ. τῷ 1760, εἰσῆλθεν εἰς τοὺς Ἰησουΐτας τῷ 1739, ἐξῆλθεν αὐτῶν μετὰ 14 ἐτῶν μοναστηριακὸν βίον, καὶ, παρασυρόμενος ὑπὸ τοῦ ἔρωτος αὐτοῦ πρὸς τὴν σκηνὴν, ἔγραψε καὶ ἔδωκεν εἰς τὸ θέατρον τῆς Γαλλικῆς Κωμῳδίας τὴν πολύκροτον αὐτοῦ τραγῳδίαν «Ἰφιγένεια ἐν Ταυρίδι» εἰς πράξεις 5. Ἡ σύλληψις τοῦ ἔργου εἶναι καλὴ καθὼς καὶ ἡ πλοκὴ, ἀλλὰ τὸ σῶμα παθητικὸν ἐκπίπτον πολλάκις εἰς κομποῤῥήμονα ἐπίδειξιν παραβλάπτει τὸ ὅλον δρᾶμα, ὅπερ ἄλλως εἶναι μεμπτέον κατὰ τὸ ὕφος καὶ τὸ λεκτικόν. Σῴζονται προσέτι τοῦ φορᾶς μεστοῦ ταύτου ποιητοῦ *les Soupirs du cloitre*, σάτυρα κατὰ τῶν Ἰησουϊτῶν, καὶ μία *Epitre à l'amitié*.

ΓΥΙΝΑΙ (*Guines* ἢ *Guisnae*), πρωτ. δῆμ. τῆς Γαλλίας (Πορθμὸς τοῦ Καλαΐσου), 30 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Ἐπιθαλασσίου Βανωΐας, 11 χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ Καλαΐσου, ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ. Κατ. 3,456. Κατασκευὴ πυλλίων καὶ δαντελλῶν· βιομηχανία ἔλατος. Κτηνεμπορία, ὄρνιθες καὶ κυνήγιον. Ἐν τοῖς πέριξ ἐξαγωγὴ γαιάνθρακος, λιθάνθρακος καὶ μαρμάρου. Ἄλλοτε πρωτεύουσα κομητείας καὶ ὀχυρὸν φρούριον. Ἐπὶ πεδιάδος κειμένης ἀνὰ μέσον τῆς πόλεως ταύτης καὶ τῆς Ἄρδης, ἐγένετο μεταξὺ Ἐδρίκου τοῦ Η' καὶ Φραγκίσκου τοῦ Α' ἡ περίφημος ἐκείνη συνέντευξις ἡ γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα συνέντευξις *du Camp du drap d' or* τῷ 1520.

ΓΥΙΝΑΙ, πόλ. τῆς νήσου Κούβας, ἐν τῷ Δυτικῷ μερίσματι, 45 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Ἀβάνας. Κάτ. 3,600.

ΓΥΙΝΓΑΜΠ (*Guingamp*), ὑπονομαρχία τῆς Γαλλίας (Βόρεια Παράλια), 32, χιλιάμ. ΒΔ τοῦ *St.-Brieuc*, ἐπὶ τοῦ *Trieux*. Κάτ. 6,465. Ἄλλοτε πρωτεύουσα τοῦ δουκάτου τῆς Πενθιέβρης. Πρωτοδικεῖον, κολέγιον. Θέας ἄξια εἶναι ἐν αὐτῇ ἡ ἐκκλησία τῆς Παναγίας μετὰ δύο λίαν ὑψηλῶν πύργων. Κατασκευὴ νήματος· πανία λεγόμενα *de Pédernec*· κτηνεμπορία, βυρσοδεψεῖα, κλπ. Ἀπὸ τῆς πόλεως ταύτης ἐπονομάζεται ὕφασμα ἐκ λεπτοῦ καὶ στιλπνοῦ βάμβακος αὐτόθι κατασκευαζόμενον. Μεγάλη ἐμπορικὴ πανήγυρις. Λείψανα ἀρχαίων τειχῶν.

ΓΥΙΠΟΥΤΣΚΟΑ, γενικὴ διοίκησις τοῦ βασιλείου τῆς Ἱσπανίας, πρὸς Β, μεταξὺ τοῦ κόλπου τῆς Βισκαΐας πρὸς Β, τῆς Παλαιᾶς Καστιλλίας, πρὸς Δ καὶ πρὸς Ν, καὶ τῆς Ναβάῤῥας πρὸς Α. Πλῃθ. 426,217 κάτ. Ἡ γῆ αὐτῆς, ἥτις περιλαμβάνει τὰς Βισκαϊκὰς ἢ Βασκογγαδικὰς ἐπαρχίας διαιρεῖται εἰς 3 ἐφορίας· τὴν Γυιπουτσκόαν ΒΑ, πρωτ. Ἅγιος Σεβαστιανός· τὴν Βισκαΐαν ΒΑ, πρωτ. Βιλβάον· τὴν Ἀλαύαν πρὸς Ν, πρωτ. Βικτωρία.

ΓΥΙΠΟΥΤΣΚΟΑΣ (ἐπαρχία ἢ ἐφορία τῆς), μία τῶν 3 ἐπαρχιῶν τῆς ὁμωνύμου γενικῆς διοικήσεως· πρωτ. «Ἅγιος Σεβαστιανός» κωμόπολις· Φονταραβία· Πλῃθ· 154,493 κάτ. Ζωηρὰ βιομηχανία· ἐργοστάσια λινῶν καὶ βαμβακίνων ὑφασμάτων, χαρτοποιεῖα, σχοινοποιεῖα, βυρσοδεψεῖα. Ἐκμετάλλευσις ὀρυχείων σιδήρου, χαλκοῦ, θειϊκοῦ μολύβδου, λευκαργίλλου, κλπ. Κάμινοι καὶ χυτήρια.

ΓΥΙΡΩ (Πέτρος-Μαρία-Θηρεσία-Ἀλέξανδρος), *GUIRAUD*, γεννηθεὶς ἐν Αἰμοῦ (*Aude*), τῷ 1788, ἀποθ. τῷ 1847, τραγικὸς καὶ ἐλεγειακὸς ποιητὴς, υἱὸς πλουσίου ἐργοστασιάρχου ἠναγκάσθη ἐν ἡλικίᾳ 18 ἐτῶν νὰ ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τῶν ὑποθέσεων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀποθανόντος· ἀλλὰ ταχὺ καταλείπων αὐτὰς ἐπεδόθη εἰς τὰς φιλολογικὰς σπουδὰς, καὶ κολλάκις ἐπι-

ΑΝΟΙΧΤΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Ελληνική Βιβλιοθήκη
(www.anoixtesvivliothikes.gr)

τυχῶς διηγωνίσατο ἐν τοῖς φιλολογικοῖς διαγωνισμοῖς. Μετέβη εἰς Παρισίους τῷ 1820 εἰργάσθη διὰ τὴν τραγικὴν σκηνήν, καὶ ἀνεβίβασεν εἰς τὸ ᾠδεῖον τοὺς Μακκαβαίους, εἰς 5 πράξεις, 1822· τὸν «Κόμητα Ἰουλιανὸν ἢ τὸν ἐξιλασμόν,» 5 πράξεις, 1823· τὴν «Βιργινίαν» εἰς τὸ Γαλλικὸν Θέατρον, 5 πράξεις, 1827. Τὰ ἔργα ταῦτα τυχόντα καλῆς παρὰ τῷ δημοσίῳ ὑποδοχῆς περιέχουσι πολλοὺς ὡραίους στίχους, ἀλλ' ἡ σύλληψις αὐτῶν ἀμοιρεῖ πολλαχοῦ δραματικότητος καὶ ἄχρουν ἀποβαίνει ἐκ τῆς ἐλλείψεως ταύτης τὸ δρᾶμα. Ἐκ τῶν λοιπῶν ἔργων τοῦ Γυιρὼ διακρίνονται τὸ ἀφελὲς καὶ συγκινητικὸν ποιημάτιον *le Petit Savoyard*, τὰ *Chants hellènes*, κτλ. Ὁ Γυιρὼ εἰσῆλθεν εἰς τὴν γαλλικὴν Ἀκαδημίαν καὶ προεχειρίσθη βαρόνος τῷ 1826. Ἔγραψε πρὸς τούτοις *Césaire, révélation* καὶ *Flavien ou de Rome au désert*, χριστιανικὰς μυθιστορίας ἀνηκούσας εἰς τὸ ἱστορικὸν εἶδος καὶ ἀξιοσημειώτους ἕνεκα τῆς στιλπνότητος τοῦ ὕφους καὶ τῶν ὡραίων περιγραφῶν. Τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς διῆλθεν ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ χώρᾳ, ἔνθα ἐδημοσίευσε *Philosophie de l' histoire, ou l' histoire expliquée*, 1839 τόμ. 2, εἰς 8ον· *le Cloître de Villemartin*, ποίημα, 1843, τόμ. 1, εἰς 8ον. Τὰ Ἔργα αὐτοῦ συνελέγησαν εἰς 4 τόμ. εἰς 8ον, ἐν Παρισίοις, 1845.

ΓΥΙΣΚΑΡ, πρωτ. δήμ. τῆς Γαλλίας (Ὀάζης), 32 χιλιά. ΒΑ τῆς Κομπίνης, ἐπὶ τοῦ Βίρση. Κάτ. 1,025. Χημικὰ προϊόντα. Λείψανα πύργου.

ΓΥΙΣΧΑΡ (Κάρολος-Θεόφιλος), *GUISCHARDT*, στρατιωτικὸς συγγραφεύς, γενν. ἐν Μαγδεβούργῳ τῷ 1724 ἢ 25, ἐκ γονέων γάλλων φυγάδων, ἀποθ. τῷ 1775, ἐντριβέστατος περὶ τὴν πολεμικὴν τέχνην τῶν ἀρχαίων, ἐδημοσίευσε, τῷ 1757, *Mémoires militaires sur les Grecs et les Romains*, 1 τόμ. εἰς 4ον, ἐν Λὰ Ἅγῃ. 1760, τόμ. 2 εἰς 8ον, σύγγραμμα πολὺν ῥῆμην κτησάμενον ἐν Γερμανίᾳ, καὶ ἐφελκύσαντο τὴν προσοχὴν Φρειδερίκου τοῦ Β', ὅστις μεταπεμψάμενος τὸν συγγραφέα, ὑπηρετήσαντα ἤδη καὶ ἐν Ὁλλανδίᾳ ἠρώτησεν αὐτόν.—Τίς ἦτον ὁ ἄριστος ὑπασπιστὴς τοῦ Καίσαρος;—Ὁ Κούϊντος Ἰκλιος, ἀπεκρίνατο ὁ Γυισχάρ.—Λοιπόν, ὑπέλαβεν ὁ βασιλεύς, σὺ ἴσο ὁ ἐμὸς Κούϊντος Ἰκλιος. Ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου ὁ Γυισχὰρ διετέλει πάντοτε ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Πρωσσίας, καὶ ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ ἐλάμβανε τὸ ὄνομα Κούϊντος Ἰκλιος. Ἐξέδωκε προσέτι τὸ σοφὸν καὶ μετὰ μεγάλης συνέσεως καὶ ἀκριβείας γεγραμμένον πόνημα αὐτοῦ *Mémoires critiques et historiques sur plusieurs points d' antiquités militaires, contenant l' histoire détaillée de la campagne de Jules César en Espagne*, ἐν Βερολίνῳ, 1773, τόμ. 4, εἰς 8ον.

ΓΥ-ΙΧΗ, χωρίον τῶν Κάτω Πυρηναίων, 25 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Βαϋόννης· κάτ. 1,515. Ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάσθη ὁ ἀνήκων εἰς τὸν οἶκον Γυίχης κλάδος τῶν Γραμῶν.

ΓΥΙΧΗΣ (Φιλιβέρτος δὲ ΓΡΑΜΩΝ, κόμης δὲ), διοικητὴς τῆς Βαϋόννης, ἐνυμφεύθη, τῷ 1567, τὴν «Ὡραίαν Κορισάνδην» (ἴδε τὸ ἑπόμενον ἄρθρον), καὶ ἀπέθανε τῷ 1580, συνεπείᾳ τραύματος ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Φέρας.

ΓΥ-ΙΧΗΣ (Ἄρτεμις δ' Ἀνουὲν, κόμησα), *Diane d'Andouins*, comtesse de *Guiche*, ἡ ἐπονομαζομένη «ὡραία Κορισάνδη», γεννηθεῖσα τῷ 1554 ἀποθ. τῷ 1620, ἐνυμφεύθη, τῷ 1567, τὸν κόμητα δὲ Γυίχην, ὅστις ἀποθανὼν ἄφῆκεν αὐτὴν χήραν ἐν ἡλικίᾳ 26 ἐτῶν. Ἑρρῖκος ὁ Δ'. βασιλεὺς τότε τῆς Ναβάρρας, ἰδὼν αὐτὴν ἐν Βορδῷ, τὴν ἠγάπησε καὶ ἀντηγαπήθη, ἔλαβε δὲ τὴν συνδρομὴν αὐτῆς κατὰ τῆς *Ligue*. Ὁ βασιλεὺς ἔγραψεν αὐτῇ διὰ τοῦ αἵματός του ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ τὴν νυμφευθῇ, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Κορισάνδη μετὰ τῆς νεανικῆς ἡλικίας ἀπώλεσε καὶ τὴν καλλονὴν ὁ ἄστατος μονάρχης ἐγκατέλιπεν αὐτήν. Ἀπέθανεν ἐν ἀσημότητι. Ἐκ τοῦ Ἑρρίκου Δ' ἐγέννησεν υἱὸν ἀποθανόντα ἐν μικρᾷ ἡλικίᾳ, ἐκ δὲ τοῦ συζύγου αὐτῆς ἕνα υἱὸν καὶ μίαν θυγατέρα· τὸν κόμητα δὲ Γυίχην, 2ον τὸ ὄνομα, καὶ τὴν κόμησαν δὲ Λάουζεν. Διατηροῦνται ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Ὁπλοστασίου ἐν Παρισίοις αἱ *Lettres de Henri IV à Corisandre*· ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῷ *Mercure de France*, ἔτος 1765 καὶ ἑξῆς.

ΓΥ-ΙΧΗΣ (Ἀρμάνδος δὲ ΓΡΑΜΩΝ, κόμης δὲ), γενικὸς τοποτηρητής, γενν. τῷ 1638, ἀποθανὼν τῷ 1673, ἦτον υἱὸς τοῦ στρατάρχου δὲ Γραμῶν, καὶ εἶχε προμήτορα τὴν ὡραίαν Κορισάνδην. Κατετάχθη εἰς τὸν στρατὸν τῷ 1655, καὶ διέπρεψεν ἐν τῷ πολέμῳ τῆς Φλάνδρας. Τρὶς ἐξωρίσθη ἕνεκα ἐρωτικῶν συμβάντων ἐξωρίσθη πάλιν εἰς Ὁλλανδίαν διότι ἐνεπλέχθη εἰς βαδιουργίαν κατὰ τῆς δὲ Λὰ Βαλλιέρης. Μεθ' ἑπταετῆ ἀπουσίαν, καθ' ἣν ἐπολέμησεν ὑπὸ τὸν Ῥούϋτερ ἐν Τίξελ κατὰ τῶν Ἄγγλων, ἀνεφάνη ἐν τῇ αὐλῇ τῷ 1671, ἐτέθη ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Κονδέ, καὶ ἔδωκε τὸ σύνθημα τῆς διαβάσεως τοῦ Ῥήνου, 1672, πρῶτος εἰσελθὼν εἰς τὸν ποταμόν. Ὁ Βοαλὼ μνημονεύει αὐτοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα δὲ Γραμῶν ἐν τῇ *Epître au Roi* περὶ τοῦ

ἡρωϊκοῦ τούτου κατορθώματος. Ἠττηθεὶς τῷ 1673 ὑπὸ τοῦ Μοντεκοκόλης, ὁ κόμης δὲ Γυίγης ἀπέθανεν ἐκ λύπης. Ἡ Κα. δὲ Σαβινὶ ἐτίμησε τὸν θάνατον τοῦτον διὰ μιᾶς τῶν ἐπιστολῶν αὐτῆς. Σώζονται αὐτοῦ *Mémoires concernant les Provinces-Unies*, 1744, εἰς 12ον.

ΓΥΛΑΚΕΙΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἰλλυρίας, ἡ ἄλλως «Ἀπολλωνία». Ὁ πολίτης «Γυλακεύς.»

ΓΥΛΑΞ, ὁ κτίτωρ τῆς Γυλακείας.

ΓΥΛΙΠΠΟΣ ὁ Κλεανδρίδου, λακεδαιμόνιος στρατηγός, ἀποσταλεὶς ὑπὸ τῆς Σπάρτης εἰς βοήθειαν τῶν Συρακουσῶν πολιορκουμένων ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ νικήσας ἔμπροσθεν τῆς πόλεως ταύτης τὸν Νικίαν καὶ Δημοσθένην 414 πρ. Χ. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῶν Ἀθηνῶν 404, ἐπιτραπεὶς ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου ἵνα μετακομίσῃ εἰς Σπάρτην 1,500 τάλαντα καὶ σφετερισθεὶς 300 ἐξ αὐτῶν, κατηγγέλθη ὑπό τινος τῶν δούλων του καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἐκπατρισθῇ. Ἴδε τὰ περὶ Γυλίππου ἐκτενῶς ἐν τῇ θαυμασίᾳ ἀφηγήσει τῆς ἐπὶ Σικελίαν στρατείας τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ Θουκιδίδου 6, 93 καὶ ἑξῆς (στερεοτ. ἐκδόσ.).

ΓΥΛΕΜΒΟΡΓ (Κάρολος κόμης δέ), σουηδὸς γερουσιαστής, γεννηθεὶς τῷ 1776, ἀποθ. τῷ 1746, ἐχρημάτισε πρεσβευτὴς Καρόλου τοῦ ΙΒ' ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐγένετο μετὰ θάνατον τοῦ ἡγεμόνος τούτου ἀρχηγὸς τῆς μερίδος τῶν Τ!λωνῶν (Ἰδ. τὴν λέξιν), ὑπερίσχυσε κατὰ τοῦ κόμητος δὲ Ὄρν, ἀρχηγοῦ τῆς μερίδος τῶν «Σκάφων», ἐν ταῖς διαίταις τοῦ 1734 καὶ 1738, καὶ ὅτε διηύθυνε τὸ ὑπουργεῖον, ὑπέγραψε συμαχίαν δεκαετῆ μετὰ τῆς Γαλλίας κατὰ τῆς Ῥωσσίας.—Εἷς τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ὁ Φρειδερῖκος μεγάλως συνετέλεσεν ὑπὲρ ἱδρύσεως τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν ἐν Στοκχόλμῃ, 1740.

ΓΥΛΕΜΒΟΡΓ (Γουστάβος Φρειδερῖκος δέ), σουηδὸς ποιητής, γεννηθεὶς περὶ τὸ 1730, ἀποθ. τῷ 1809, σύμβουλος τῆς βασιλικῆς ἀρχιγραμματείας, μέλος τῆς ἐν Στοκχόλμῃ Ἀκαδημίας, ἔγραψε σατύρας, ᾠδὰς, μύθους, διδακτικὰ ποιήματα (ὁ Χειμών, τὸ Ἔαρ, κτλ.), καὶ ἐπικὸν ποίημα περὶ τῆς «Διαδόσεως τοῦ Βίλτου» ὑπὸ Καρόλου τοῦ ΙΑ'.

ΓΥΛΙΕΛΜΗΣ (Πέτρος), *Guglielmi*, περιώνυμος μουσουργὸς, γεννηθεὶς ἐν Μάσσα-Καρράρᾳ τῷ 1727, ἀποθ. ἐν Ῥώμῃ τῷ 1804, ἐσπούδασεν ἐν Νεαπόλει ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δυράντου. Τὰ μελοδράματα αὐτοῦ ἔτυχον ὠνοϊκῆς ὑποδοχῆς, παρὰ τὴν ἔχθραν τοῦ Παϊζιέλλου καὶ τοῦ Σιμαρόζα· ὁ ῥυθμὸς αὐτοῦ εἶναι καθαρὸς, ἁπλοῦς σαφὴς καὶ ἡ μουσικὴ αὐτοῦ κέκτηται ἑνότητα. Ὁ Γυλιέλμης διακρίνεται ἐν τῷ κωμικῷ μελοδράματι κατὰ τὴν φαιδρότητα, τὸν οἶστρον καὶ τὴν ζωηρότητα, τὸ δὲ σύνολον τῶν μουσουργημάτων αὐτοῦ ἀρίστην παράγει ἐντύπωσιν. Ὁ Γυλλιέλμης κατέλιπε καὶ μουσουργήματα δι' οἰκογενείας ἢ δι' ἐκκλησίαν. Ἀπὸ τοῦ 1793, ἦτον ἀρχιμουσικὸς τοῦ Ἁγίου Πέτρου τοῦ Βατικάνου. Ἐκ τῶν μελοδραμάτων αὐτοῦ τὰ ἐξαχώτερα εἶναι Ι *Viaggiatori ridicoli*, 1772· *la Serva innamorata*, 1778· *la Bella pescatrice*· *I fralelli Pappa Mosca* 1783· *Enea e Lavinia*, 1785· *Didone*, *I due Gemelli*, 1787, καὶ ἡ *Pastorella nobile*, 1788. Τὸ ἐκκλησιαστικὸν μελόδραμα τῆς «Δεδώρας» εἶναι ἐν τῶν καλλίστων προϊόντων τῆς τέχνης κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα.

ΓΥΛΙΕΛΜΙΝΗΣ(Δομίνικος), *GULLIELMINI*, μηχανικὸς, γενν. ἐν Βολωνίᾳ τῷ 1655, ἀποθ. τῷ 1710, ἐνησχολήθη ἰδίως εἰς τὴν ὑδραυλικὴν, καὶ ἐγένετο γενικὸς ἐπιστάτης τῶν ὑδάτων τοῦ βολωνικοῦ ἐδάφους. Ὑπῆρξεν ἐπίσης δεινὸς τὴν ἰατρικήν. Κατέλιπε *de Cometarum natura et ortu*, ἐν Βολωνίᾳ, 1681, εἰς 4ον· *Aquarum fluentium mensura*, 1690—91, δύο μέρη εἰς 4ον. *Della natura de fiumi*, εἰς 8ον. Τὰ ἔργα αὐτοῦ συνελέγησαν ὑπὸ τοῦ Μοργάγνη, ἐν Γενεύῃ, 1719 καὶ 1740, τόμ. 2, εἰς 4ον. Ἴδ. τὸ «Ἐγκώμιον» αὐτοῦ ὑπὸ Φοντενέλλου.

ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ. Ἡ γυμναστικὴ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων πρώτων εὑρεθεῖσα ἐτιμᾶτο μεγάλως παρὰ τούτοις καὶ τοῖς ἀρχαίοις Ῥωμαίοις καὶ ἀπετέλει μέρος τῆς ἀγωγῆς τῶν νέων. Πρῶτοι οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ Κρῆτες συνέστησαν εἰδικὰς σχολὰς ἔνθα ἐδιδάσκετο ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν δημοσίων ἀρχῶν, τούτους δ' ἐμιμήθησαν καὶ οἱ λοιποὶ λαοὶ τῆς Ἑλλάδος, ἐξ ὧν οἱ Θηβαῖοι ἐπὶ τοσοῦτον διέπρεψαν ἐν τῇ πάλῃ, ὥστε δι' αὐτῆς ἐνίκησαν κατὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην. Τὰ δὲ καλὰ ἀποτελέσματα τῆς γυμναστικῆς παρεκίνησαν τοὺς ἰατροὺς νὰ μεταχειρισθῶσιν αὐτὴν εἰς διατήρησιν ἢ ἀνάκτησιν τῆς ὑγείας. Πρῶτος δ' ἐφαρμόσας λίαν ἐπιτυχῶς τὴν γυμναστικὴν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον λέγεται ὁ ἐκ Σηλυβρίας τῆς Θρᾴκης Ἡρόδικος ἀκμάζων πρὸ τοῦ Ἱπποκράτους.

ΓΥΜΝΗΣΙΑΙ (ἀρχ.), δύο νῆσοι περὶ τὴν Τυρρηνίδα. Οἱ κάτοικοι «Γυμνήσιοι», διότι τῷ θέρει ἔμενον γυμνοί. Αἱ αὐταὶ ὠνομάζοντο καὶ «Βαλιαρίδες», ἀφ' οὗ τὸ ἐθνικὸν «βαλιαρεῖς», ἤτοι σφενδονῆται. (Στέφ. Βυζ.).

ΓΥΜΝΙΑΣ (ἡ), ἀρχ., πόλ. τῶν Σκυθηνῶν ἐν τῇ μεγάλῃ Ἀσίᾳ.

ΓΥΜΝΟΠΑΙΔΙΑΙ, λακεδαιμονικὴ ὄρχησις συστᾶσα ὑπὸ τοῦ Λυκούργου εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐν αὐτῇ παρῆσαν δύο χοροί, ὁ μὲν ἐκ νέων ὁ δὲ ἐκ τελείων ἀνδρῶν. Οἱ ὀρχούμενοι ἦσαν γυμνοὶ καὶ ἔφερον στεφάνους μὲν ἐπὶ κεφαλῆς κλάδον δὲ φοίνικος ἀνὰ χεῖρας, καὶ ἔψαλλον ὀρχούμενοι τὰς ποιήσεις τοῦ Θαλήτα.

ΓΥΜΝΟΣΟΦΙΣΤΑΙ, ὄνομα δοθὲν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων εἰς αἱρεσιν Ἰνδῶν φιλοσόφων, γυμνῶν τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς πόδας, ἐπιδεικνυμένων περιφρόνησιν τῶν πόνων, μὴ νυμφευομένων καὶ βιούντων κατὰ μόνας. Ἴδ. ΚΑΛΑΝΟΣ.

ΓΥΝΑΙΚΟΝΟΜΟΙ, ἀθηναῖοι ἄρχοντες ἐπιτηροῦντες τὴν εὐκοσμίαν ἐν ταῖς δημοσίαις τελεταῖς.

ΓΥΝΑΙΚΟΠΟΛΙΣ. Κατὰ Στέφανον τὸν Βυζάντιον «πόλις Φοινίκων· ὁ πολίτης, γυναικοπολίτης· ἔστι καὶ ἄλλη Αἰγύπτου· Ἀρισταγόρας δέ, οὐ πολλῷ νεώτερος Πλάτωνός φησιν, ὅτι οὕτως ὠνομάσθη διὰ τρεῖς αἰτίας· ἢ ὅτι τῶν πολεμίων ἐπιπεσόντων, καὶ τῶν ἀνδρῶν ἐν γεωργίαις ἀπόντων, τὰς γυναῖκας κρατῆσαι τοῦ πολέμου· ἢ ὅτι γυνή τις Νομάρχου, περισπωμένων τῶν παίδων αὐτῆς ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἅμα τοῖς παισὶν ὁπλισαμένη κατεδίωξε τὸν βασιλέα, καὶ νικήσασ· ἢ ὅτι τῶν ναυκρατούντων ἀναπλεόντων κατὰ τὸν ποταμὸν καὶ κωλυομένων ὑπὸ τῶν λοιπῶν Αἰγυπτίων ἀποβαίνειν, οὗτοι καταπλαγέντες ὑπὸ ἀνανδρίας, οὐ διεκώλυσαν»· ταῦτα καὶ Ἀρτεμίδωρός φησιν. «Ἔστι καὶ γυναικῶν λιμὴν περὶ τὴν λεγομένην Φιδάλειαν τὴν μεταξὺ Ἀνάπλου καὶ τοῦ Λιμενθενείου, ἔνθά φασι τὴν γυναῖκα Βύζαντος Φιδάλειαν διώξασαν ἅμα ταῖς γυναιξί, τοὺς μετὰ Στρούθου τοῦ ἀδελφοῦ Βύζαντος τῇ πόλει ἐπιθεμένους, τῶν πολιτῶν μὴ παρόντων, νικῆσαι, διώξασαν μέχρι τοῦλιμένος, καὶ οὕτως ὀνομάσαι· ἐθνικὸν «τοῦ λιμένος γυναικοπολίτης».

ΓΥΝΔΗΣ, ποταμὸς τῆς Περσίας, ῥέων εἰς Ἀσπάδανα·τανῦν «Ζαϋένδεχ-Λούδ.§-,» ποταμὸς τῆς Ἀσσυρίας εἰσβάλλων εἰς Τίγρητα. Τανῦν «Καρὰ-Σοῦ». Ὁ Κῦρος ὀργισθεὶς διότι εἷς τῶν ἵππων αὐτοῦ ἐπνίγη ἐν αὐτῷ ἐνόμισεν ὅτι τιμωρεῖ αὐτὸν διαιρῶν τὰ ὕδατά του εἰς 360 διώρυγας §—, ποταμ. τῆς Ἀλβανίας εἰσβάλλων εἰς τὸν Κῦρον.

ΓΥΟΓΓΟΣ, πόλ. τῆς Οὐγγαρίας, κομητεία, 32 χιλιόμετρα ΒΔ τῆς Ἔσεκ, ἐπὶ τῶν ὀπισθείων τοῦ Μάτρα. Κάτοικοι 11,000. Συγκομιδὴ σιτηρῶν, οἴνων καὶ ὀπωρῶν. Μάλλινα ἐμπορεύματα.

ΓΥΟΥΛΑ ἢ «Τζίουλα», *Julia* (Ἰουλία), ὀχυρὰ πόλις τῆς Οὐγγαρίας, πρωτ. τῆς κομητείας τῆς Βέκης, 38 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Ζαράνδης. Κατ. 5,000. Κτηνοτροφία. Ἐλαιοποιεῖα.

ΓΥΟΥΛΑΥ ἢ «Τζιουλάϋ» (Ἰγνάτιος κόμης), γενν. ἐν Ἐρμανστάδῃ τῷ 1763, ἀποθ. τῷ 1831, ἐστράτευσε τὸ πρῶτον ἐπὶ τοὺς Ὀθωμανοὺς τῷ 1789, ὑπηρέτησε παρὰ τῷ Βοῦρσμερ (Wursmer) τῷ 1793, διέπρεψεν ἐν τῇ ἐπιθέσει κατὰ τῶν χαρακωμάτων τοῦ Βισσεμβούρ καὶ ἐν Καισερλάουτερν, ἔλαβεν ἀρχηγίαν ἐν τῷ στρατῷ τοῦ ἀρχιδούκος Καρόλου, 1796, διηύθυνεν ἐπιδεξίως τὴν ὑποχώρησιν τῶν αὐστριακῶν στρατευμάτων, μετὰ τὰς ἥττας τοῦ Στοκὰχ καὶ τοῦ Χοχενλίνδεν, 1800, διωρίσθη διοικητὴς τῶν βανειῶν τῆς Κροατίας, τῆς Δαλματίας καὶ τῆς Σλαβονίας τῷ 1806, διηύθυνε τὴν ἐκστρατείαν τῆς Ἰταλίας τῷ 1809, μετέσχε τῶν μαχῶν τῆς Δρέσδης καὶ τῆς Λειψίας τῷ 1813, τῆς εἰς Γαλλίαν ἐπιδρομῆς τῷ 1814, ἐγένετο γενικὸς διοικητὴς τῆς Βοημίας τῷ 1823, τῆς Βιέννης τῷ 1829, πρόεδρος τοῦ αὐλικοῦ συμβουλίου τοῦ πολέμου τῷ 1830 καὶ γενικὸς διοικητὴς τοῦ πυροβολικοῦ.

ΓΥΡΤΩΝ (ἀρχ.), πόλις τῆς Θεσσαλίας καὶ Περραιβίας, ἣν «Γυρτώνην» ὁ Ὅμηρος καλεῖ. Ὠνομάσθη οὕτω ἀπὸ Γύρτωνος τοῦ ἀδελφοῦ Φλεγύου, ὅστις ἔκτισεν αὐτήν.

ΓΥΨΗ-ΙΣ (ἀρχ.), νῆσος τῆς Αἰθιοπίας, ὡς ἀναφέρει ὁ Μαρκιανὸς ἐν περίπλῳ πρώτῳ. (Στέφ. Βυζ.).

ΓΩΧΑΡΗΝΗ (ἀρχ.), χωρίον μεταξὺ Κόλχων καὶ Ἰβήρων τῶν ἀνατολικῶν, κατὰ Στέφανον τὸν Βυζάντιον.

ΓΩΤΙΕΡΟΣ (Θεόφιλος), περιώνυμος γάλλος ποιητὴς καὶ φιλολόγος, γεννηθεὶς ἐν Τάρβῃ τῇ 31 αὐγούστου 1811, οὐχὶ δὲ ὡς τινες λέγουσι, τῷ 1808, ἦλθη τριετὴς μόλις εἰς Παρισίους. Ἐσπούδασεν ἐν τῇ σχολῇ Καρόλου τοῦ μεγάλου, ἠγάπησεν ἐν αὐτῇ περιπαθῶς τὴν ἀρχαίαν γαλλικὴν γλῶσσαν, καὶ συνέδεσε σχέσεις μετὰ τοῦ Γεράρδου δὲ Νερβάλ, ὅστις ἐξηκολούθησεν ὢν πάντοτε φίλος αὐτοῦ. Πεποιθὼς ὅτι ἐγεννήθη ὅπως γένηται ζωγράφος ὁ Θεόφιλος Γωτιέρος, ἅμα ἐξελθὼν τῆς Σχολῆς εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ Ῥιούλ, ἀλλ' ἀποθαρρυνθεὶς ἐκ τῆς ἀσημότητος τῶν πρώτων αὐτοῦ δοκιμίων, ἐτράπη ἐπὶ τὴν ποίησιν καὶ κατέστη εἷς τῶν ἐνθερμοτάτων ὀπαδῶν τοῦ Βίκτωρος Οὐγώ, γενόμενος διὰ τῆς

ἐπιθετικῆς αὐτοῦ κατὰ τῶν ἀντιπάλων ὁρμῆς εἰς τῶν φοβερῶν προμάχων τῆς ῥομαντικῆς σχολῆς, ἐπὶ τῆς αἱματηρᾶς σχεδὸν πάλης ἥτις ἐπῆλθεν ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ γαλλικοῦ Θεάτρου κατὰ τὰς πρώτας τοῦ Ἐρνάνη παραστάσεις.

Τῷ 1830, ἐδημοσίευσεν ἕνα πρῶτον τόμον Ποιήσεων, μεθ' ὃν ἔδωκεν εἰς φῶς τὸ ἔμμετρον συναξάριον τοῦ Ἀλβέρτου (*Albertus*), 1832, εἰς 12ον. Ἡ *France littéraire* ᾐτήσατο παρ' αὐτοῦ ἄρθρα περὶ τῶν ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΓ' ποιητῶν συλλεγέντα τῷ 1844 ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *les Grotesgues*, 2 τόμ. εἰς 8ον. Ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου ἐγένετο εἷς τῶν συντακτῶν τῆς ἐφημερίδος ταύτης μετὰ τοῦ Γεράρδου δὲ Νερβάλ, ὅστις ἀλληλοδιαδόχως ὑπῆρξε συνεργάτης αὐτοῦ ἐν τῷ *Figaro*, 1832—1834, ἐν τῇ *Revue de Paris*, τῷ *Artiste*, *Charte de* 1830, καὶ τέλος ἐν τῇ *Presse*. Αὐτὸς ὑπέγραφεν ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη, ἐν τῇ ἐφημερίδι τοῦ Αἰμιλίου Γιραδίνου τὰ περὶ τέχνης ἄρθρα καὶ τὰς θεατρικὰς ἐπιθεωρήσεις, ἐνῷ συγχρόνως ἐβοήθει δνὰ τοῦ ὀνόματος ἢ τοῦ καλάμου αὐτοῦ ἕτερα δημοσιογραφικὰ ὄργανα, οἷον τὴν *Revue de deux Mondes*, τὸ *Musée des Familles*, κτλ.

Τῷ 1838, ὁ Θεόφιλος Γωτιέρος ἐδημοσίευσε νέον ποίημα, *la Comédie de la mort* (εἰς 8ον), ἐν τῶν μάλιστα ἰδιορρύθμων προϊόντων τῆς φαντασίας αὐτοῦ. Ἔγραψε δὲ πρὸς τούτοις καὶ μυθιστορίας, ὧν αἱ κυριώτεραι εἶναι *les Jeunes France*, 1833, εἰς 8ον· *Mademoiselle de Maupin*, 1835, 2, τόμ. εἰς 8ον· *une Larme du Diable*, 1839, εἰς 8ον· *les Roues innocents*, καὶ *Militona*, 1847, μίαν συλλογὴν διηγημάτων, 1845, εἰς 18ον· τέλος δὲ τὴν πρὸ εἰκοσαετίας ἀγγλθεῖσαν καὶ τῷ 1863 ἐκδοθεῖσαν μυθιστορίαν *le Capitaine Fracasse*, 2 τόμ. εἰς 18ον. Τὰ δράματα καὶ τὰ *vaudevilles* αὐτοῦ συντεθέντα τῇ συνεργασίᾳ καὶ ἄλλων εἶναι *la Juive de Constantine*, 1846, *le Tricorne enchanté*, 1845, *le Voyage en Espagne*, 1843, ἅτινα μικρὸν ηὐδοκίμησαν· ἀλλ' ἔγραψε περίφημα *ballets*· τὴν *Giselle*, 1841, *la Geri*, 1843, *Gemma*, 1854, *Sacountala* (κατ' ἰσόλιον τοῦ 1858). Τὰ ποιητικὰ ἅπαντα αὐτοῦ ἐξαιρουμένων τῶν *Émaux et Camées*, δημοσιευθεισῶν τῷ 1852, συνελέγησαν εἰς ἕνα τόμον τῷ 1855, εἰς 12ον.

Κατὰ τὴν περίοδον τῆς συνεργασίας αὐτοῦ ἐν τῷ Τύπῳ (*Presse*), ὁ Θεόφιλος Γωτιέρος ἀγόμενος ὑπὸ τοῦ πρὸς τὸ περιηγεῖσθαι ἔρωτος, διέβραμε τὴν Εὐρώπην καὶ ἐξέθετο τὰ τῆς περιοδείας αὐτοῦ εἰς Ἱσπανίαν, Ἀνατολὴν καὶ Ἰταλίαν ἐν τοῖς πονήμασι *Tra los montes*, 1843, τόμ. 2, εἰς 8ον. *Zigzags*, 1845, εἰς 8ον· *Constantinople*, 1854, *Italia*, 1852. Τῷ 1849 ἤρξατο γράφων μετὰ τοῦ Καρόλου Βλὰγκ καὶ τοῦ Ζανρὼν, τὴν «Ἱστορίαν τῶν ζωγράφων» (*Histoire des Peintres*), ἣν ἐξηκολούθησεν ὁ Βλάγκ. Μετὰ τρεῖς περιηγήσεις εἰς Ῥωσσίαν, ἐδημοσίευσε, τῇ συνεργασίᾳ τοῦ Ῥιχελβούργου καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου Β' *Trésor d' art de la Russie ancienne et moderne*, 1860—1863, τεύχη 1—5, μεθ' ἡλιογραφικῶν πινάκων εἰς φύλλ. Τῷ 1856, ὁ Θεόφιλος Γωτιέρος μετέβη ἀπὸ τῆς *Presse* εἰς τὸν *Moniteur Universel*, ὡς διευθυντὴς τῆς φιλολογικῆς ἐπιφυλλίδος, ἐν ᾗ ἔγραφε τὰ περὶ θεάτρων· τῷ δὲ 1869, μετέβη εἰς τὴν νέαν Ἐπίσημον ἐφημερίδα (*Journal officiel*). Ἐκτὸς τούτων, ὁ Θεόφιλος Γωτιέρος ὑπῆρξεν ἀρχισυντάκτης τῆς ἐφημερίδος *Artiste*. Κατὰ μάϊον τοῦ 1863, αἱ ἐφημερίδες ἀνήγγειλαν ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἐχορήγησεν αὐτῷ σύνταξιν, καὶ κατ' ὀκτώβριον τοῦ 1868, διωρίσθη βιβλιοφύλαξ τῆς ἡγεμονίδος Ματθίλδης. Δέον νὰ μνημονεύσωμεν πρὸ πάντων, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τὰς ἀλληλοδιαδόχους ὑποψηφιότητας τοῦ ἄλλοτε ταραχοποιοῦ ῥομαντικοῦ ἐν τῇ γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ ἐν ᾗ μέχρι τοῦ 1869 προὐτιμᾶτο πολλῶν ἄλλων πρὸς μεγάλην τοῦ τόπου δυσαρέσκειαν· τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπανειλημμένως καὶ μετὰ μακρὰν συζήτησιν ἀπερρίπτετο. Τῇ 30 αὐγούστου 1858 ἐγένετο ἀξιωματικὸς τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς.

Ὁ Θεόφιλος Γωτιέρος ἐδημοσίευσεν ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω· *Loin de Paris*, 1864 εἰς 18ον· *la Belle Jenny*, 1865, εἰς 18ον· *la Peau de tigre*, 1865, εἰς 18ον· *Quandon voyage*, 1865, εἰς 18ον· *Spirite*, *Voyage en Russie*, 1866. τόμ. 2, εἰς 18ον. *Ménagerie intime*, εἶδος αὐτοβιογραφίας, 1869, εἰς 18ον. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ φέρων ἐπίσης τὸ ὄνομα Θεόφιλος, καὶ πολλάκις ἀναπληρώσας τὸν πατέρα ἐν τῇ ἐπιφυλλίδι τοῦ Μηνύτορος, μετέβη ἀπὸ τῆς φιλολογίας εἰς τὴν διοικητικὴν ὑπαλληλίαν.

Κορυαλένειος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Δ

ΔΑΒΙΔ, ἡ Δαυὶδ ὁ «προφητάναξ» τοῦ Ἰσραὴλ, υἱὸς τοῦ Ἰεσσὲ, γενν. ἐν Βηθλεέμ. Ἐχρίσθη βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ Σαμουὴλ ἐν ἡλικίᾳ 15 ἐτῶν, ζῶντος ἔτι τοῦ προκατόχου αὐτοῦ Σαοὺλ, ἐκλήθη παρ' αὐτῷ ὅπως καταπραΰνῃ διὰ τῶν ἤχων τοῦ ψαλτηρίου αὐτοῦ τὰς παραφορὰς τῆς μανίας του, ἐφόνευσε τὸν γίγαντα Γολιὰθ, συνῆψεν ἀπὸ τούτου στενὴν φιλίαν μετὰ τοῦ Ἰωνάθαν, υἱοῦ τοῦ Σαοὺλ, καὶ τοῦ ἀρχιερέως Ἀβιάθαρ, ἀλλ' ἐπέσυρε τὴν ὀργὴν αὐτοῦ τοῦ Σαοὺλ, ὅστις ἐπειράθη παντοιοτρόπως ἵνα φονεύσῃ αὐτόν. Ὁ Δαβὶδ ἀναγκαζόμενος νὰ φεύγῃ ἀπέναντι τοῦ διώκτου αὐτοῦ, ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἔρημον Ζὶφ, ἐν τῷ σπηλαίῳ Ἐγγαδὴ, ἔνθα ἐφείσατο τοῦ Σαοὺλ, πεσόντος εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σαοὺλ ἐν τῇ μάχῃ τῆς Γελβοὲ, ὁ Δαβὶδ ἐπορεύθη εἰς Ἑβρὼν, ἀνεγωρίσθη ὑπὸ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα τῷ 1056, καὶ ἐπὶ 7 ἔτη ἐπολέμει πρὸς τὰς λοιπὰς 7 φυλὰς, αἵτινες ἔλαβον βασιλέα τὸν Ἰσβοσὴθ, ἕνα τῶν υἱῶν τοῦ Σαούλ. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὑπετάγησαν. Κατέστησε τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀφαιρεθεῖσαν ἀπὸ τῶν Ἰεβουσαίων πρωτεύουσαν τοῦ βασιλείου, μετήνεγκεν εἰς αὐτὴν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, καὶ ἐνίκησε τοὺς Φιλισταίους, τοὺς Μωαβίτας καὶ τοὺς Ἀμμωνίτας. Ἐξέτεινε δὲ τὰς κτήσεις αὐτοῦ μέχρι τοῦ Εὐφράτου, κυριεύσας τὰ συριακὰ βασίλεια τῆς Γεσοὺρ, Σοβὰχ, Ἐμεσοῦ καὶ Δαμασκοῦ. Εἶχε πολλὰς γυναῖκας, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὴν Μιχὸλ, θυγατέρα τοῦ Σαοὺλ, καὶ τὴν Βηρσαβεὲ τῆς ὁποίας τὸν σύζυγον Οὐρίαν διέταξε νὰ θανατώσωσιν ἐκθέτοντες αὐτὸν ἐν τῇ ἐμπροσθοφυλακῇ κατὰ τὴν μάχην. Τὸ κακούργημα τοῦτο ἐτιμωρήθη διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἐκ τῆς Βηρσαβεὲ γεννηθέντος τέκνου καὶ λοιμοῦ ἐνσκήψαντος ἐπὶ παντὸς τοῦ λαοῦ. Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Δαβὶδ ὁ Ἀβεσσαλὼμ ἐπανέστη κατ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Δαβὶδ ἠναγκάθη νὰ τραπῇ εἰς φυγὴν, ἀλλ' ἀποθανόντος τοῦ υἱοῦ τούτου, δν ἐθρήνησε πικρῶς, ἐπανῆλθεν εἰς τὰ Κράτη του. Ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ ἑβδομήκοντα ἐτῶν, τῷ 1016. Πρῶτος ὁ Δαβὶδ κατήρτισε μόνιμον στρατὸν παρὰ τοῖς Ἑβραίοις. Διελογίζετο νὰ κτίσῃ ναὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἔχυσαν αἷμα ἀνθρώπινον ἡ τιμὴ τῆς ἀνεγέρσεως ἐπεφυλάχθη τῷ Σολομῶντι. Ἡ Ἁγία Γραφὴ περιέχει 150 Ψαλμούς, συντεθέντας ὑπ' αὐτοῦ ἐν καιρῷ τῆς ἐξορίας. Οἱ ψαλμοὶ οὗτοι εἶναι ἀριστουργήματα λυρικῆς ποιήσεως. Ὁ Βίος τοῦ Δαβὶδ ἐγράφη λατινιστὶ ὑπὸ τοῦ Βοσχίου (Boschius), 1608, ἀγλλιστὶ ὑπὸ τοῦ Chandler, γαλλιστὶ ὑπὸ τοῦ ἀββᾶ Choisy.

ΔΑΒΙΔ, ὁ ἐπονομασθεὶς Ἀήττητος, καὶ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Φιλόθεος, περιώνυμος ἁρμένιος φιλόσοφος τοῦ Ε' αἰῶνος. Μαθητὴς τοῦ Μεσρὼβ, ἐσπούδασεν ἐν Ἀθήναις, καὶ πολλάκις ἤρατο τὰ βραβεῖα τῆς φιλοσοφίας. Ἔχομεν αὐτοῦ ὑπομνηματίσεις εἰς τὸν «Ἀριστοτέλην», τὸν «Πορφύριον», κλπ. «Ὁμιλίας» καὶ «Ἐπιστολάς». Τὸ ὕφος αὐτοῦ εἶναι σκοτεινὸν καὶ ἀπομιμεῖται τὴν κατασκευὴν τῶν ἑλληνικῶν περιόδων.

ΔΑΒΙΔ ("Αγιος), προστάτης τῆς Οὐαλλίας, ἀποθ. τῷ 544, ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον πρὸς τὰ Ν τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἐθεμελίωσεν αὐτόθι πολλὰ μοναστήρια, καὶ τῷ 512 ἐγένετο ἐπίσκοπος τῆς Μενεβίας, ἥτις κατόπιν μετωνομάσθη "Αγιος Δαβίδ. Ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ 1ῃ μαρτίου.

ΔΑΒΙΔ (Γεώργιος), ὑαλοποιὸς ἐκ Γάνδης, ἀποθ. τῷ 1558, ἐκήρυττεν ἑαυτὸν ὡς Μεσσίαν, καὶ ἐπρέσβευεν ὅτι ἡ ψυχὴ δὲν δύναται νὰ ρυπωθῇ ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας, πρὸς δὲ ὅτι δὲν ὑπάρ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημοσία Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (Π.Δ.Μ.)

χει δευτέρα παρουσία. Οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὠνομάσθησαν «Δαβιτικοί».

ΔΑΒΙΔ ΚΟΜΝΗΝΟΣ, τελευταῖος αὐτοκράτωρ τῆς Τραπεζοῦντος, συγκατανεύσας νὰ παραδώσῃ τὸ Κράτος αὐτοῦ Μωάμεθ τῷ Β' τῷ 1458. Ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Ἄννα ἐνυμφεύθη τὸν σουλτάνον ἐξομόσασα τὸν χριστιανισμόν, ἀλλ' ἔσφάγη μετὰ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας, 1462.

ΔΑΒΙΔ Α', βασιλεὺς τῆς Σκωτίας, 1124—1153, ἐνυμφεύθη τὴν ἐξανεψιὰν Γουλιέλμου τοῦ κατακτητοῦ, ἥτις ἤνεγκεν αὐτῷ προῖκα τὰς κομητείας Νορθουμβερλάνδης καὶ Οὐντιγκδῶνος. Ὑπεστήριξε τὴν Ματθίλδην, θυγατέρα Ἑρρίκου τοῦ Α' Βωκλὲρ, κατὰ τοῦ Στεφάνου δὲ Βλουά.

ΔΑΒΙΔ Β'. Ἰδ. ΒΡΟΥΚΙΟΣ (Δαβίδ.)

ΔΑΒΙΔ (Ἰάκωβος Λουδοβίκος), περιώνυμος ζωγράφος, γεννηθεὶς ἐν Παρισίοις τῇ 30 αὐγούστου 1748, ἀποθ. ἐν Βρυξέλλαις τῇ 29 δεκεμβρίου 1825, ἦτον υἱὸς σιδηρεμπόρου φονευθέντος ἐν μονομαχίᾳ. Ὁ θεῖος αὐτοῦ ἐργολάβος τῶν βασιλικῶν πλοίων, εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν σχολὴν τῶν Τεσσάρων Ἐθνῶν (*école des quatres Nation*). Ἀποφοιτήσας, ὁ Δαβὶδ ἐτέθη παρὰ τῷ συγγενεῖ αὐτοῦ Βουχέρῳ (*Boucher*), ζωγράφῳ τῆς αὐλῆς, ὅστις γέρων ἤδη διεπιστεύσατο τὴν καλλιτεχνικὴν ἀγωγὴν τοῦ νέου τῷ Βιέν. Ὁ ἀνάδοχος αὐτοῦ Σεδαΐνος γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἐχορήγησεν αὐτῷ οἴκημα ἐν τῷ Λούβρῳ. Ἐνῷ δὲ συγχρόνως εἰργάζετο εἰς τὰς γραφὰς τῆς αἰθούσης τῆς περιωνύμου ὀρχηστίδος Γαιμὰρ, ἤρατο τὸ μέγα βραβεῖον, τῷ 1775. Τῷ αὐτῷ ἔτει, τοῦ Βιὲν διορισθέντος διευθυντοῦ τῆς γαλλικῆς Σχολῆς ἐν Ῥώμῃ, ὁ Δαβὶδ ἠκολούθησεν αὐτὸν καὶ μελετήσας τὰ ἔργα τῶν μεγάλων καλλιτεχνῶν μετέβαλε τὸν ῥυθμὸν αὐτοῦ, καὶ ἐνέκυψεν εἰς τὴν ἀπουδὴν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς τέχνης. Ἐπανακάμψας εἰς Γαλλίαν τῷ 1780 ἠνέῳξε σχολὴν, ἥτις κατέστη ἐν βραχεῖ ἡ περιφημοτάτη τῆς Εὐρώπης. Εἰσαχθεὶς εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ὡραίων Τεχνῶν τῷ 1783, ἐξετέλεσε καὶ δευτέραν περιήγησιν εἰς Ἰταλίαν. Ἐνθουσιώδης θιασώτης τῶν ἀρχῶν τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 89 ἀφιέρωσε τὴν περὶ τὴν ζωγραφικὴν δεινότητα αὐτοῦ εἰς τὸ ζωγραφεῖν ἐπὶ τοῦ πίνακος τὰ μᾶλλον ἀξιομνημόνευτα γεγονότα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Βουλευτὴς τῶν Παρισίων ἐν τῇ Συμβατικῇ Συνελεύσει (*Convention*), ἤρεσε μεταξὺ τῶν Ὀρεινῶν, καὶ κατεψήφισατο θάνατον τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ'. Ἀπετέλεσε δὲ μέρος τῆς ἐπιτροπῆς ἀσφαλείας ἐπιτροπῆς καὶ ἐγένετο μάλιστα πρόεδρος τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως. Ἐνήργησε νὰ ψηφισθῇ ἡ σύστασις ἐθνικοῦ ὁρκωτικοῦ δικαστηρίου, ὅπως κρίνῃ τὰ καλλιτεχνικὰ μνημεῖα καὶ ἡ ἀναδιοργάνωσιν τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Μουσείου. Τελετάρχης ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν τελετῶν καὶ ἰδίως τῆς διὰ τὸ ὑπέρτατον Ὄν, μέλος τῆς ἐπὶ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως ἐπιτροπῆς ὥρισε σύνταξιν 2,500 φράγκων ἐπὶ πενταετίαν διὰ νέους καλλιτέχνας οἵτινες ἔδει νὰ στέλλωνται εἰς Ἰταλίαν καὶ Φλάνδραν πρὸς τελειοποίησιν αὐτῶν. Φίλος τοῦ Ῥοβεσπιέρρου ἐγκατέλιπεν αὐτὸν τὴν 9 θερμεδώρου· ἀλλὰ κατηγορηθεὶς ὡς ἐφυλακίσθη, παρὰ τὴν μεσολάβησιν τοῦ Βοασσὺ δ' Ἀγγλᾶς καὶ τοῦ Ἰωσὴφ Σενιέρου. Ἀπολυθεὶς κατ' αἴτησιν τοῦ Μερλίνου δὲ Δουαὶ ἤδρευσεν αὖθις ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει, ἀλλ' ἐκ νέου ἐφυλακίσθη μετὰ τὰ συμβάντα τῆς 20 μαΐου 1795, καὶ ἀπολυθεὶς πάλιν ἐπετηρεῖτο ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ ὑπὸ φύλακος. Πολὺ πρὸ τῆς ὑπατείας ὁ Ναπολέων προσηταιρίσατο τὸν Δαβίδ, ὃν αὐτοκράτωρ γενόμενος, διώρισεν πρῶτον αὐτοῦ ζωγράφον, προσήνεγκεν αὐτῷ τὴν θέσιν γερουσιαστοῦ ἣ συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας ἣν ἀπεποιήθη, καὶ τῷ ἀπένειμε τὸν σταυρὸν τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς. Ἐπὶ τοῦ γάμου τοῦ Ναπολέοντος μετὰ τῆς Μαρίας Λουΐζας, ὁ Δαβὶδ ἔλαβε ὧρον λαμπρὰν ἀποσκευήν. Ἐπὶ τῆς δευτέρας Παλινορθώσεως, 1815, διεγράφη ἀπὸ τοῦ καταλόγου τῶν μελῶν τοῦ Πανακαδημίου, ἐν ᾧ ἦτον εἰσηγμένος ἀπὸ τοῦ 1795, καὶ συγκατετριβμήθη μετὰ τῶν ἐξορισθέντων μελῶν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως. Μὴ θέλων νὰ αἰτήσηται χάριν παρὰ Λουδοβίκου τοῦ ΙΗ', ὅστις ἦτον ἕτοιμος νὰ παραχωρήσῃ αὐτὴν, ἀπεσύρθη εἰς Βρυξέλλας, ἔνθα μάτην ὁ ὑπουργὸς τῆς Πρωσσίας Οὐμβόλδος ἠγωνίσατο ὅπως πείσῃ αὐτὸν ἵνα μεταβῇ εἰς Βερολῖνον καὶ ὁ Βελλιγατὼν δὲν κατώρθωσε νὰ ζωγραφηθῇ ὑπ' αὐτοῦ. Ὑπὸ πολυαρίθμων καλλιτεχνῶν περικυκλούμενος ὁ Δαβὶδ ἐπανέλαβε μετὰ ζήλου τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ ἐξηκολούθει ἐργαζόμενος μέχρι θανάτου. Ἡ κυβέρνησις τῆς Παλινορθώσεως δὲν ἔδωκε τὴν ἄδειαν νὰ μετακομισθῶσι τὰ λείψανα αὐτοῦ εἰς Γαλλίαν, ἀλλ' ἡ κυβέρνησις τῶν Κάτω Χωρῶν καὶ ὁ λαὸς τῶν Βρυξελλῶν ἐκήδευσαν αὐτὸν μεγαλοπρεπέστατα καὶ ἀνήγειραν αὐτῷ μνημεῖον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ἁγίας Γουδούλλης. Οἱ κυριώτεροι πίνακες τοῦ Δαβὶδ εἶναι· *Ρωμύλος καὶ Ρῶμος*, 1780, ἐν τῷ λοιμοκαθαρτηρίῳ τῆς Μασσαλίας· ὁ «Βλισάριος,» 1781· ὁ «Ἕκτωρ καὶ Ἀνδρομάχη,» 1782· οἱ «Ὁράτιοι,» 1786· ὁ «Θάνατος

τοῦ Σωκράτους», 1787. «Πάρις καὶ Ἑλένη», 1788· «Βροῦτος», 1789· *le Serment du Jeu de Paume*, 1792, ὅπερ μόνον ἐσχεδίασε καὶ ἐχάραξε· *Derniers moments de Lepelletier*· ὁ «θάνατος τοῦ Μαράτου»· οἱ «Σαβῖνοι»· ὁ «Βοναπάρτης ἐν ἁγίῳ Βερνάδῳ· ἡ στέψις τοῦ Ναπολέοντος», ἀνθ' ἧς ἔλαβεν ἀμοιβὴν 500,000 φράγκων· *la Distribution des aigles*, 75,000 φρ. ἡ εἰκὼν Πίου τοῦ Ζ'· ὁ «Λεωνίδας ἐν Θερμοπύλαις», 1814, πίναξ ἀγορασθεὶς ἀντὶ 60 χιλιάδων φρ. *l'Amour quittant Psyché· les Adieux de Telemaque et d'Eucharis, la Colère d'Achille.* Ὁ Δαβὶδ ἐγένετο ἀναγεννητὴς τῆς ζωγραφικῆς ἐν Γαλλίᾳ· πάντοτε κλασικὸς ἐν ταῖς συνθέσεσιν αὐτοῦ, ἔθετο ὡς ἀρχὴν ἐν τῇ σχολῇ αὐτοῦ τὴν αὐστηρὰν καὶ καθαρὰν ἀπομίμησιν τῶν γραμμῶν τοῦ ἀρχαϊκοῦ ἀναγλύφου. Κέκτηται καθαρὸν διάγραμμα, δεινότητα περὶ τὴν διάταξιν τῶν συμπλεγμάτων, φιλοκαλίαν κατὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ τὴν παράστασιν τῆς περιβολῆς, ἀξιοπρέπειαν ἐν τῇ στάσει τοῦ σώματος, ῥώμην ἐν τῇ γραφίδι, ἁρμονίαν ἐν τῷ χρωματισμῷ. Μεθ' ὅλα ταῦτα εἶναι μεμπτὸς ἐπὶ τῇ θεατρικῇ ἐπιδείξει τῶν κινήσεων καὶ τῷ θαμβῷ χρωματισμῷ, οὗ ἕνεκα σύγχισις ἐπέρχεται εἰς τὰς μεγάλας συνθέσεις· ἀλλ' αἱ ἐλλείψεις αὗται ἐγίνοντο ἐπαισθηταὶ μόνον παρὰ τοῖς μιμηταῖς αὐτοῦ, ἐν τῇ λεγομένῃ σχολῇ τῆς αὐτοκρατορίας. Ἐπωνομάσθη ὁ «Κορνήλιος» τῆς ζωγραφικῆς. Διὰ τῶν μαθημάτων τοῦ Δαβὶδ ἀνεπτύχθησαν τὰ προτερήματα τοῦ Δρουαὶ, τοῦ Φρόλλιγγ, τοῦ Γεράρδου, τοῦ Γεροδέτου, τοῦ Γρὸς, τοῦ Φάβρου, τοῦ Ἴγγρη καὶ τοῦ Λεοπόλδου Ῥοβέρτου.—Ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ υἱὸς Ἰούλιος Δαβὶδ, γεννηθεὶς τῷ 1783, ἀποθανὼν τῷ 1854, διακεκριμένος ἑλληνιστής, ἐχρημάτισε καθηγητὴς ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Γραμμάτων ἐν Παρισίοις (*Faculté des Lettres*).

ΔΑΒΙΔ (Ἐμερίκος), γεν. ἐν Αἴξ τῷ 1755, ἀπεθ. τῷ 1839. Δικηγόρος καὶ τυπογράφος τὸ πρῶτον, δήμαρχος τῆς γενετείρου αὐτοῦ πόλεως τῷ 1791, βουλευτὴς τῶν Στομάτων τοῦ Ῥοδανοῦ ἐν τῷ Νομοθετικῷ σώματι τῷ 1809, συγκατετέθη εἰς τὸ νὰ κηρυχθῇ ἔκπτωτος τοῦ θρόνου ὁ Ναπολέων Α', καὶ εἰσῆχθη εἰς τὴν ἀκαδημίαν τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῆς Καλλιλογίας τῷ 1816. Ἠσχολήθη πρὸ πάντων εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν τεχνῶν. Ἔγραψεν αὐτοῦ *Recherches sur l'art statuaire*, ἐν Παρισίοις, 1805· τρεῖς «λόγους» περὶ χαλκογραφίας, ξυλογραφίας καὶ τῆς ἱστορίας τῆς ζωγραφικῆς ἀπὸ τῶν Κωνσταντίνου μέχρι τοῦ ΙΓ' αἰῶνος, συμπεριληφθέντας καθὼς καὶ αἱ *Notices sur les tableaux du Musée*, ἐν τῷ *musée français* τοῦ Robillart καὶ τοῦ Laurent καὶ ἐκδοθέντας ἐκ νέου ὑπὸ τοῦ Paul Lacroix, τοὺς μὲν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *Histoire de la peinture au moyen âge*, ἐν Παρισίοις, 1842, εἰς 12ον· τοὺς δὲ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *Notices historiques sur les chefs-d'œuvre de la peinture moderne*, ἐν Παρισίοις, 1854, εἰς 12ον· *Éloge de P. Pauget*, 1807, καὶ *Éloge de N. Poussin*, 1812, ἀνατυπωθέντας μετὰ βιογραφικῶν εἰδήσεων συλλεγεισῶν ἐκ τῆς *Biographie universelle* τοῦ Michaud, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *Vies des artistes anciens et modernes*, ἐν Παρισίοις, 1853, εἰς 12ον. *Études calquées et dessinées d'après Raphael*, 1818—21, βιβλ. 6, εἰς φύλλ. *Histoire de la sculpture française*, κτλ.

David Jones, φανταστικὸν ὂν προϊστάμενον τῶν θαλασσίων πνευμάτων, κατὰ τὴν δόξαν τῶν ναυτῶν τῆς γηραιᾶς Ἀγγλίας.

ΔΑΒΙΔ (ΑΓΙΟΣ), ἀρχ. «Μενεβία», *Fanum Davidis*, πόλ. τῆς Ἀγγλίας (Οὐαλλία), πρὸς Δ τῆς κομητείας Πεμβρώνης, ἐπὶ τοῦ Ἀλλὰν. 3 χιλιάμ. μακρὰν τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ εἰς τὴν ἰρλανδικὴν θάλασσαν, 25 ΒΔ τῆς Μίλφορδ-Χάβεν, ἐπὶ τῆς 51ο 52' 56'' Β πλ. καὶ 7ο 36' 19'' Δ μήκ. Κάτ. 2,400 τῆς ἐνορίας 1,000 τῆς πόλεως. Κατ' ἀρχὰς ἦτο μοναστήριον θεμελιωθὲν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πατρικίου, ὃν διεδέξατο ὁ Ἅγιος Δαβίδ. Ἐρείπια τῆς μητροπολιτικῆς ἐκκλησίας, οἰκοδομηθείσης ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἰωάννου, τοῦ λαμπροῦ ἐπισκοπικοῦ μεγάρου, καὶ τοῦ κολλεγίου τῆς Ἁγίας Μαρίας, θεμελιωθέντος ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Γάουντ τῷ 1365. Ἡ μητροπολιτικὴ ἐκκλησία περιέχει τὰ μνημεῖα τοῦ ἁγίου Δαβίδ, τοῦ ἐπισκόπου Ἀνσέλμου, κλπ. Περιώνυμον προσκύνημα κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα. Τανῦν ἀγγλικανικὴ ἐπισκοπὴ τοῦ Ἁγίου Δαβίδ, ἧς ὁ ἐπίσκοπος ἕδρεύει ἐν Ἀβεργουέλλυ. Οὐδεμία βιομηχανία. Πόλις παρακμάσασα.

ΔΑΒΙΔ (*Félicien-César*), διάσημος γάλλος μουσουργὸς, γεννηθεὶς ἐν Καδινὲ (Βωκλούζη) τῇ 3 Ἀπριλίου 1810, ἤκουσε παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, μουσικοῦ ὄντος, τὰ πρῶτα μαθήματα τῆς τέχνης καὶ διεκρίθη ἐπὶ ἰσχυρᾷ μνήμῃ ἐν τῇ σχολῇ τῶν ἰησουιτῶν. Ἐξελθὼν τῆς σχολῆς ὀκτωκαιδεκάτης καὶ ὀρφανὸς ἐγένετο γραφεὺς δικογράφου, ἀλλὰ ταχὺ ἀηδιάσας τὸ ξηρὸν τοῦτο ἐπάγγελμα ἐγένετο ὑποδιευθυντὴς τῆς ὀρχήστρας ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Αἴξ καὶ ἀρχιμουσικὸς ἐν τῷ

ναῷ τοῦ Σωτῆρος. Μεταβὰς δ' εἰς Παρισίους καὶ ἐφελκυσάμενος τὴν εὔνοιαν τοῦ Χερουβίνη, εἰσῆλθεν εἰς τὸ Ὠδεῖον, ἔνθα ἤκουσε τοῦ Sesueur καὶ ἄλλων διασήμων μουσικοδιδασκάλων. Συναδεύσας δὲ ἱεραποστόλους εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἐπεζήτει μουσικὰς ἐμπνεύσεις ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἀφρικῆς καὶ ἐν τῷ πολιτισμῷ τῆς Ἀσίας.

Τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἔργον «Ἀνατολικαὶ Μελῳδίαι» μικρὸν εὐδοκίμησεν ἐν Γαλλίᾳ 1835, ἀλλ' ἔδρεψε λαμπρὰς δάφνας διὰ τῆς μεγάλης καὶ ἁρμονικῆς αὐτοῦ ᾠδῆς, ἡ «Ἔρημος», 1844. Ἐκτὸς τοῦ ἔργου τούτου μνείας ἄξια εἶναι, αἱ «Χελιδόνες» ὁ «Χριστόφορος Κολόμβος», τὸ κωμικὸν μελόδραμα «Ὁ μαργαρίτης τῆς Βρασιλίας», 1851, τὸ «Ἡράκλειον», μέγα μελόδραμα εἰς πράξεις 4· «Λαλλὰ Λοὺκ», κωμικὸν μελόδραμα εἰς πράξεις 2. Τῇ 14 αὐγούστου προεβιβάσθη ἀξιωματικὸς τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς.

ΔΑΒΙΔ (Φερδινάνδος), γερμανὸς «βιολονιστὴς» καὶ μουσουργός, γενν. ἐν Ἀμβούργῳ, τῇ 19 ἰανουαρίου 1810, διεκρίθη ἐν ἡλικίᾳ τριῶν καὶ δέκα ἐτῶν ὑπὸ τοῦ Σπόχρ, ὅστις προσέλαβεν αὐτὸν μαθητήν. Μετὰ δύο ἔτη ἐπεχείρει τὸ πρῶτον αὐτοῦ ταξείδιον ὅπως καλλιεργήσῃ τὴν τέχνην, μετὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Λουΐζης ἥτις ἐγένετο ὕστερον ὑπὸ τὸ ὄνομα Λουΐζα Δύλκεν κλειδοκυμβαλίστρια τῆς αὐλῆς τοῦ Λονδίνου, καὶ ἀπέθανε τῷ 1850. Δρέψας δάφνας ἐν Δρέσδῃ, ἐν Λειψίᾳ, Βερολίνῳ καὶ Κοπεγχάγῃ, ἐγκατέστη τῷ 1826 ἐν Βερολίνῳ καὶ διωρίσθη πρῶτον «Κολίον» ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Κατινγκάρτης, ἔνθα ἐπὶ τρία ἔτη ἀπήλαυε μεγάλης φήμης ὡς τέλειος ἀρχιμουσικός. Σχετισθεὶς ἐν Λειψίᾳ μετὰ τοῦ Μενδελσσώνος συνεκρότησε μετ' αὐτοῦ μίαν τῶν ἀρίστων ὀρχηστρῶν τῆς Γερμανίας, καὶ πολλοὺς ἐδίδαξε μαθητάς. Τιμῶνται ἰδίως καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην τὰ *Concertos pour violon* τοῦ Φερδινάνδου Δαβίδ.

ΔΑΒΙΣ (Ἰέφφερσων), πρόεδρος τῶν Ἀνθενωτικῶν Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, γεννηθεὶς τῇ 3 Ἰουνίου 1808 ἐν Κεντουκίᾳ, ἠκολούθησε νεώτατος τὸν πατέρα αὐτοῦ Βοϊσβὶλ εἰς Μισισσίπην. Σπουδάσας ἐν τῇ κεντουκικῇ σχολῇ τῆς Τρανσυλβανίας, εἰσῆλθεν εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν τῆς *West-Point* τῷ 1824 καὶ ἐξῆλθεν αὐτῆς φέρων τὸν βαθμὸν ὑπολοχαγοῦ τῷ 1828. Ὑπηρέτησεν ἐν τῷ πεζικῷ καὶ τῷ ἐπιτελείῳ ἐπὶ τῶν ΒΔ συνόρων, διέπρεψεν ἐν τῷ πολέμῳ τοῦ Μίλανος-Ἰάρακος, καὶ τῷ 1833 ἐγένετο πρῶτος λοχαγὸς τῶν δρακόνων. Μετ' ἑπταετῆ στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἔδωκε τὴν παραίτησιν αὐτοῦ τῇ 30 Ἰουνίου 1835, ἐπανῆλθεν εἰς τὰς φυτείας ἃς ὁ πατὴρ κατέλιπεν αὐτῷ ἐν Μισσισσίπῃ, καὶ ἐπί τινα ἔτη ἔζη ἰδιωτεύων καὶ ἀσχολούμενος εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ βάμβακος.

Τῷ 1843, ἤρξατο ἀσχολούμενος περὶ πολιτικῶν, εἰσῆλθεν εἰς τὰς τάξεις τῶν δημοκρατῶν καὶ ἔλαβεν ἐνεργητικὸν μέρος εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν κ.κ. Πὸλκ καὶ Δάλλα. Κατὰ νοέμβριον τοῦ 1845, ἐξελέγη ἀντιπρόσωπος τοῦ Μισσισίπη ἐν τῷ Συνεδρίῳ, καὶ ἀνεμίγη σπουδαίως εἰς τὴν συζήτησιν τῶν ἀξιολογωτάτων ζητημάτων. Ἐπελθόντος δὲ τοῦ μεξικανικοῦ πολέμου, ἐξελέγη ὑπὸ τοῦ 1ου τάγματος τῶν Ἐθελοντῶν τοῦ Μισσισίπη συνταγματάρχης, κατ' ἰούλιον τοῦ 1846. Ὁ Δάβις κατέλιπεν ἀμέσως τὴν ἕδραν αὐτοῦ ἐν τῷ Συνεδρίῳ, ἐπανεῦρε τὸ τάγμα του ἐν Νέᾳ Ἀὐρηλίᾳ καὶ συνήγαγεν ἐπὶ τοῦ Ῥίο-Γράνδε τὸν ὑπὸ τοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ, τοῦ στρατηγοῦ Ζαχαρία Ταϋλὼρ, ἀγόμενον στρατόν. Διέπρεψεν ἐν τῇ ἐφόδῳ καὶ τῇ ἁλώσει τῆς Μοντερέης, κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1846, καὶ μάλιστα ἐν τῇ μάχῃ τῆς *Buena-Vista*, 23 φεβρουαρίου 1847. Ἐπανερχόμενος εἰς Νέαν Ἀὐρηλίαν εὗρε τὸν διορισμὸν αὐτοῦ ὡς συνταγματάρχου τῶν ἐθελοντῶν, οὓς ἀπέστειλεν αὐτῷ ὁ πρόεδρος Πὸλκ, ἀλλ' ἀπεποιήθη αὐτὸν, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι τὸ σύνταγμα ἔδιδεν ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς Πολιτείας τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν ἀξιωματικοὺς τῆς πολιτοφυλακῆς, καὶ ὅτι ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία τῆς ὁμοσπονδίας δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκτελέσῃ τοὺς διορισμοὺς τούτους χωρὶς νὰ ἐπέμβῃ εἰς ξένα δικαιώματα. Διωρίσθη γερουσιαστὴς καὶ ἐγένετο πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν. Καθ' ὅλον δὲ τὸν χρόνον τοῦτον ἀνεδείχθη ἔνθερμος ὑπέρμαχος τῆς δουλείας καὶ τῶν ἰδιαιτέρων δικαιωμάτων τῶν Πολιτειῶν. Κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1851, ἐξελέγη ὑπὸ τῶν δημοκρατικῶν ὑποψήφιος διὰ τὴν προεδρίαν τοῦ Μισσισσίπη, καὶ παρητήθη τῆς ἕδρας αὐτοῦ ἐν τῇ γερουσίᾳ ὅπως δεχθῇ τὴν ὑποψηφιότητα, ἀλλ' ἀπέτυχεν ἐν τῷ ἐκλογικῷ ἀγῶνι. Τὸ ἑπόμενον ἔτος, ἐπὶ τοῦ ἐκλογικοῦ ἀγῶνος ὑπὲρ ἐκλογῆς προέδρου διέτρεξε τὰς ἐπαρχίας Μισσισσίπη, Τενεσὶ καὶ Λουϊζιάνης πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ὑποψηφιότητος τοῦ Φραγκλίνου Πιέρς, ὅστις τυχὼν τοῦ ποθουμένου διώρισε τὸν Δάβις ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν τῷ 1853. Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ, ἣν διετήρησε μέχρι τοῦ 1857, ἐπήγαγε πλείστας μεταρρυθμίσεις εἰς τὸν ὁμοσπονδιακὸν στρατόν. Ἐλλείψει δ' ἐννόμου ἐν τῇ Γερουσίᾳ ἐμμενῆ μέχρι τῆς ἐκλογῆς τοῦ Κ. Λίγκολν, τῷ 1860. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἡ ἐπαρχία τοῦ

Μισσισσίπη τὸν χωρισμὸν αὐτῆς διακηρύξασα προσεκάλεσε αὐτὸν, ἡ δὲ Σύνοδος τῶν ἀνθενωτικῶν, συνελθοῦσα ἐν Μοντγομερὺ τὸν ἐξέλεξαν πρόεδρον αὐτῆς. Ἀναλαβὼν τὰ καθήκοντά του τὴν 18 φεβρουαρίου 1861, ὑπεσχέθη νὰ ὑπερασπισθῇ ἐν ἀνάγκῃ διὰ τῶν ὅπλων τὸν γενόμενον χωρισμόν.

Κατ' ἀρχὰς ἐκάλεσεν εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Σαρλεστῶνος τὸν στρατηγὸν Βωρεγάρδον, καὶ ἔδωκε τὸ σύνθημα τῶν ἐχθροπραξιῶν, ἐπιτιθέμενος τοῦ φρουρίου Σοὔμτερ, τῇ 12 ἀπριλίου. Ταὐτοχρόνως, ὅπως ἀντισταθμίσῃ τὴν ἀδυναμίαν ἥτις προήρχετο ἐκ τῆς ἐλλείψεως στόλου ἐν ταῖς Νοτίαις Πολιτείαις, ἐξέδωκεν ἀδείας πρὸς σύστασιν καταδρομικῶν πλοίων. Τῇ 29 ἀπριλίου, καθυπέβαλεν εἰς τὸ Συνέδριον τῆς Μογγομερὺ διάγγελμα, δι' οὗ ἐδήλου ὅτι εἶχε σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ παλαίσῃ γενναίως καὶ ἤρξατο ἐνθαῤῥύνων τοὺς Ἀνθενωτικοὺς διὰ τῆς κυριεύσεως τῶν σημαντικῶν θέσεων τῆς Νορφόλκης καὶ τῆς Ἀρπεσφέρης. Τὰς πράξεις ἐνόνων μετὰ τῶν λόγων, κατέλιπε τὸ Μογγομμερὺ μετὰ πάντων τῶν μελῶν τῆς κυβερνήσεως αὐτοῦ καὶ μετέβη εἰς Ῥιχμόνδην, ὅπως διοργανίσῃ τὸν στρατὸν καὶ ἀναλάβῃ τὴν ἀρχηγίαν αὐτοῦ. Δραστηρίως δὲ ὑπὸ τοῦ Βωρεγάρδου βοηθούμενος, καὶ μάλιστα ὑπὸ τῆς ζέσεως τῶν πολιτῶν, δὲν ἐβράδυνε ν' ἀντιτάξῃ σημαντικὴν ἀντίστασιν κατὰ τῶν ἑνωτικῶν στρατῶν, καὶ μετά τινας ἀψιμαχίας, συνεκρότησε πρὸς τὸν Μὰκ Δόβελ τὴν πρώτην ἐν Βουλλ' σ-Ῥοὺν μάχην. Ὁ Βωρεγάρδος, ὅστις κατ' ἀρχὰς διῴκει μόνος ἤρξατο νικῶν· περὶ δὲ τὴν μεσημβρίαν, ὁ Δάβις ἀφίκετο εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τῶν στρατηγικῶν κινήσεων καὶ ἔτρεψεν εἰς ἐντελῆ φυγὴν τὸ στράτευμα τῶν Ἑνωτικῶν.

Μετά τινας ἡμέρας αἱ ἐργασίαι αὐτοῦ διεκόπησαν ὑπὸ βαρείας νόσου ἐξ ἧς ἐκινδύνευσεν ἡ ζωὴ αὐτοῦ. Ἀναῤῥώσας κατὰ σεπτέμβριον, ἐτροποποίησε κατ' ἀρχὰς τὸ ὑπουργεῖον αὐτοῦ, εἰς ὃ εἰσῆλθεν ὁ Οὔντερ, γραμματεὺς Ἐπικρατείας, καὶ ὁ Βρὰγγ, γραμματεὺς τῶν στρατιωτικῶν, εἶτα τῇ 18 νοεμβρίου, συναφίζων ἐν διαγγέλματι πρὸς τὸ Συνέδριον τὰ ἐντὸς τοῦ ἔτους διατρέξαντα ἐμακάριζεν ἑαυτὸν ἐπὶ ταῖς νίκαις, αἵτινες ἐβεβαίωσαν, ἔλεγε, τὸν ὁριστικὸν θρίαμβον τοῦ δικαίου καὶ ἱεροῦ ἀγῶνος ὑπὲρ οὗ ἠγωνίζετο. Ταὐτοχρόνως δ' ἀπέστελλεν εἰς Εὐρώπην τὸν Μασὸν καὶ τὸν Σλίδελ ὅπως ὑπερασπίσῃ τὸν ἀγῶνα τῶν Νοτίων παρὰ ταῖς κυβερνήσεσι τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας.

Ἀλλὰ λειψανδρίας πρὸ πάντων ἐπελθούσης, ὁ Δάβις, τῇ 30 μαρτίου 1862, ᾐτήσατο παρὰ τοῦ Συνεδρίου τὴν ἐν τῷ ἐνεργῷ στρατολόγησιν πάντων τῶν ἀνδρῶν ἀφ' ἡλικίας 18 ἕως 35 ἐτῶν, καὶ τῶν μᾶλλον ἡλικιωμένων ἀνδρῶν ἐν τῷ στρατῷ τῆς ἐφεδρείας. Οἱ Ἑνωτικοὶ ἐπανέλαβον τὸν ἀγῶνα γινόμενοι καὶ αὐτοὶ ἐπιθετικοί· τῇ δὲ 30 ἀπριλίου ὁ Δάβις προήδρευε τοῦ πολεμικοῦ συμβουλίου, ἐν ᾧ ἀπεφασίσθη ἡ κένωσις τῶν γραμμῶν τῆς Γιορκτόβνης. Συνορῶν τοὺς κινδύνους οὓς διέτρεχεν ἡ Νέα Ὀρληάλα, ἔδωκε τῷ στρατηγῷ Λοβὲλ τὴν ἄδειαν νὰ καταστρέψῃ πάντα τὸν βάμβακα καὶ τὰ καπνὰ, ἅτινα ἦσαν ἐκτεθειμένα εἰς τὸν ἐχθρὸν, καὶ διὰ διακηρύξεως τῆς 3 μαΐου, διέταξε λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὰς προσφάτους ἥττας ἵνα τηρῆται ἡ 16 μαΐου καθ' ὅλας τὰς ἀνθενωτικὰς Πολιτείας ὡς ἡμέρα ἐξιλασμοῦ καὶ δεήσεων τῷ Παντοδυνάμῳ. Ἐπειδὴ δὲ αἱ πρόοδοι τῶν ἑνωτικῶν ἐνέβαλλον τοὺς πάντας εἰς ἀνησυχίαν, ἐκήρυξεν ἐν τῷ Συνεδρίῳ ὅτι οὐδέποτε προὐτίθετο νὰ κενώσῃ τὴν Βιργινίαν, καὶ ὅτι ἠδύναντο νὰ ὑποστηριξωσιν ἐν αὐτῇ τὸν πόλεμον ἐπὶ εἴκοσιν ἀκόμη ἔτη καὶ ἂν ἡ Ῥιχμόνδη παρεδίδετο. Μετά τινας ἡμέρας, ἡ μάχη τῆς Φαίρ Ὄακ ἐνεψύχωσεν ὁπωσοῦν τοὺς ἀνθενωτικοὺς, καὶ ὁ πρόεδρος συνέχαιρε τῷ στρατῷ ἐπὶ τῇ νίκῃ ταύτῃ. Τέλος ἐπιδέξιος συγκέντρωσις τῶν ἀνθενωτικῶν στρατευμάτων ἔσωζε τὴν Ῥιχμόνδην, περιῆγεν εἰς ἀμυντικὴν θέσιν τοὺς ἑνωτικοὺς, καὶ εἰς κινδυνώδη μάλιστα θέσιν τὰ πράγματα αὐτῶν. Ἐν ταῖς περιστάσεσι ταύταις, ὁ Δάβις ἀπηύθυνε, τῇ 18 ἀπριλίου, νέον διάγγελμα, ἐν ᾧ σημείων τὴν σειρὰν τῶν νικῶν δι' ἧς ἀντημείφθησαν οἱ ἀγῶνες αὐτοῦ, ᾐτεῖτο νέα μέτρα πρὸς βελτίωσιν τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ στόλου, ἐξῃτεῖτο τὴν ἐπέκτασιν τῆς στρατολογίας τῶν ἀνδρῶν ἀπὸ 35 μέχρι 45 ἐτῶν συνίστα νέαν ἔκδοσιν δημοσίων χρεωγράφων, καὶ, ἐξανιστάμενος κατὰ τῶν πολεμικῶν μέσων, ὧν χρῆσιν ἐποιοῦντο οἱ Ἑνωτικοὶ, ἐπείλει ὅτι θ' ἀντεκδικηθῇ διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου.

Ἕνεκα τῶν ἀρκούντως σημαντικῶν νικῶν ἃς ἦραντο τὰ ὅπλα τῶν ἑνωτικῶν κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ 1862, ὁ πρόεδρος συνέχαιρεν ἑαυτῷ ἐπὶ τῇ πορείᾳ τῶν πραγμάτων ἐν τῷ ἐτησίῳ αὐτοῦ διαγγέλματι (12 ἰανουαρίου 1863). Πρότινων ἡμερῶν, διεκήρυξεν ὅτι οἱ ἔνοπλοι δοῦλοι καὶ οἱ ἑνωτικοὶ αὐτῶν ἀξιωματικοὶ ἐτιμωροῦντο διὰ θανάτου. Κατὰ δὲ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς φοβερᾶς ταύτης πάλης, ὁ Ὑφέρσων Δάβις οὐκ ἐπαύσατο ἐξερεθίζων τὸν λαὸν καὶ τὸν στρα-

τὸν τῶν Νοτίων εἰς ἀπελπιστικὴν ἀντίστασιν, δι' ἐνεργητικῶν ἅμα καὶ δεξιῶν διαδηλώσεων, ἀλλ' οἱ ἀνθενωτικοὶ συνετρίβησαν ἐπὶ τέλους, ἡ δὲ ἄλωσις τῆς Ῥιχμόνδης (5 ἀπριλίου 1865) ἔθετο πέρας εἰς τὴν προοδρείαν τῶν ἀνθενωτικῶν Πολιτειῶν. Ὁ Ἰέφφερσων Δάβις ἠδυνήθη νὰ διαφύγῃ κατ' ἀρχὰς καὶ νὰ μεταβῇ εἰς Γορκτόβνην ἐν τῇ Νοτίῳ Καρολίνῃ, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Βρεκενρίγη καὶ ὀλιγαρίθμων ἱππέων. Ἀλλ' αἱ ἑνωτικαὶ ἀρχαὶ διεκήρυξαν ὅτι ἦτον ὁ πρωταίτιος τῆς δολοφονίας τοῦ Λίγκολνος καὶ ὑπεσχέθησαν 100,000 δολλάρια διὰ τὴν σύλληψιν αὐτοῦ. Τέλος συνελήφθη, περὶ τὴν 15 μαΐου, μετὰ τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ ἐπιτελείου αὐτοῦ, πλησίον τῆς Μακών· ἦχθη εἰς Οὐασιγκτῶνα καὶ περιωρίσθη στενῶς ἐν τῷ φρουρίῳ Μανρόε, ἀναμένων τὴν δίκην αὐτοῦ.

Ὁ Δάβις εἶναι ἀνὴρ μεσαίου ἀναστήματος, σοβαροῦ καὶ εὐσταθοῦς ἐξωτερικοῦ· ἀγορεύων ἔχει φωνὴν ἠχηρὰν, χειρονομίας ὀλίγας καὶ πῦρ ἐν τῷ λόγῳ. Ἐθεωρεῖτο δὲ καὶ ὡς στρατιωτικὸς μεγάλης ἱκανότητος.

ΔΑΒΙΣ (σὶρ Τζὼν Φράγκης), ἄγγλος ἀσιανολόγος, γεννηθεὶς τῷ 1795 ἐν Λονδίνῳ, υἱὸς ἐνεργοῦντος τῆς ἑταιρίας τῆς Ἰνδικῆς, ἐπὶ τῶν συμβάντων τοῦ 1840, ὡς γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τοῦ ἐμπορίου· ἐξοικειωθεὶς ἀπὸ πολλοῦ πρὸς τὰ ἐγχώρια ἔθιμα μεγάλας προσήνεγκεν ἐκδουλεύσεις ἐν τῇ ἐξασκήσει τῶν καθηκόντων τοῦ πληρεξουσίου. Διορισθεὶς, μετὰ τὸν πόλεμον, διοικητὴς τῆς ἀποικίας, ἥτις συνέστη ἐν Χογκόγκη, ἔλαβεν εἰς ἀμοιβὴν τῆς καλῆς αὐτοῦ διοικήσεως τὸν τίτλον βαρονίσκου, 1845. Ἔγραμεν πολλὰ λίαν ἀξιόλογα συγγράμματα περὶ Κίνας, ἐν οἷς σημειοῦμεν τὰ ἑξῆς· «Περὶ τῆς σινικῆς ποιήσεως», 1829, εἰς 4ον, ἀπόσπασμα τοῦ Β' τόμου τῶν «Ὑπομνημάτων τοῦ ἀσιατικοῦ συλλόγου», καὶ ἀνατυπωθὲν μετὰ προσθηκῶν ἐν Μακάῳ τῷ 1834· «ἡ Κίνα», 1836, τόμ. 2, εἰς 8ον, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Α. Pichard, καὶ περιέχον ἀκριβεστάτας γεωγραφικὰς, ἐμπορικὰς, θρησκευτικὰς, κλπ. εἰδήσεις περὶ Κίνας.

Ὁ Σὶρ Τζὼν Δάβις μετέφρασεν ἐπίσης πολλὰ ἐκ τῆς σινικῆς ποιήματα, καὶ εἶναι εἷς τῶν μᾶλλιστα πεπαιδευμένων σινολόγων τῆς Εὐρώπης, μέλος τοῦ ἀσιατικοῦ Συλλόγου, κτλ.

ΔΑΒΙΣΩΝ (Βογουμίλ), περιώνυμος γερμανὸς ἠθοποιὸς, πολωνὸς τὸ γένος, γεννηθεὶς ἐν Βαρσοβίᾳ, τῷ 1818, ἐξ ἐνδόξων γονέων, ἐξέλιπε τῆς σχολῆς μικρὸς τὴν ἡλικίαν καὶ εἰργάσθη ὡς ἀντιγραφεὺς ἐν τῷ γραφείῳ τῆς ἐφημερίδος τῆς γενεθλίου αὐτοῦ πόλεως· ἀλλ' ὑπὸ τῆς κλίσεως αὐτοῦ πρὸς τὸ θέατρον ἀγόμενος ἐπροὐδασεν ὑπὸ τὸν Κοῦδλιτς, κατήρξατο τοῦ σταδίου αὐτοῦ, τῷ 1837, ἐν τῷ πολωνικῷ θεάτρῳ τῆς Βαρσοβίας καὶ συνεφώνησε μετὰ τῆς διευθύνσεως τοῦ ἐν Βίλνᾳ ἐν ᾧ ἔμελλε νὰ ὑποκριθῇ παντοειδῆ πρόσωπα. Τῷ 1840, μετέβη εἰς Δεμβέργην, καὶ εὗρεν αὐτόθι προστάτας τὸν διευθυντὴν τοῦ πολωνικοῦ θεάτρου καὶ τὸν κόμητα Σκαρβὲκ, οἵτινες ἐχορήγησαν αὐτῷ τὰ μέσα ἵνα περατώσῃ τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐπισκεπτόμενος τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Γαλλίας. Ἐπιστρέψας ἐκ τῆς περιοδείας ταύτης, ὁ Δαβισὼν ἤρξατο λαμβάνων πρόσωπα ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ γερμανικοῦ θεάτρου τῆς Δεμβέργης καὶ ἐπέτυχεν ἐντελῶς. Τῷ 1846, μετέβη εἰς Ἀμβοῦργον, καὶ ἔλαβεν ἐπωφελεῖς προτάσεις παρὰ τῶν κυριωτέρων διευθυντῶν τῆς Γερμανίας. Μετακληθεὶς τῷ 1849 εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν θέατρον τῆς αὐστριακῆς αὐλῆς, τὸ πρῶτον τῆς Γερμανίας, ἔμεινεν αὐτόθι μέχρι τοῦ 1853, ὅτε ἕνεκα τῆς πασχούσης ὑγείας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἀναγκαζόμενος ν' ἀπομακρυνθῇ, ἔδωκεν ἐκουσίως τὴν παραίτησίν του. Τότε προσελήφθη εἰς τὸ βασιλικὸν θέατρον τῆς Δρέσδης. Τὸ ὁραματολόγιον τοῦ Δαβισὼν, ὅστις διαπρέπει κατὰ τὸ ἐκφράζειν μέχρι τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν, τοὺς χαρακτῆρας τῶν προσώπων, εἶναι καθ' ὑπερβολὴν ποικίλον. Τὰ κυριώτερα πρόσωπα ἅτινα ὑποκρίνεται εἶναι· Ἀμλέτος καὶ Ῥιχάρδος Γ'· εἶτα Μακβὲθ, Ὄθελλος, Σχυλὸκ, Φίλιππος Β'ος, ὁ δοὺξ τῆς Ἄλβης, Πόζερ ἐν τῷ «Χαρτοπαίκτῃ», Καλιγούλας, Βαλλενστάϊν, Μεφιστοφιλῆς, Φραγκίσκος Μοὺρ, ἐν τοῖς «Λησταῖς,» κτλ.

ΔΑΒΟΝ, χωρίον τῆς Γαλλίας (Μέρθης), 20 χιλιάμ. μακρὰν τοῦ Σαρρεβούργου. Κάτ. 1,316.

ΔΑΒΟΥΑ ἢ ΔΑΒΟΛ, πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης (προεδρεία Βομβάης), μετὰ λιμένος ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Κογκὰν, ἐν τῇ θαλάσσῃ τῆς Ἰνδικῆς, ἐντὸς τῆς ἐπαρχίας καὶ 290 χιλιόμ. ΒΔ τῆς Βεϑζαπούρ, ἐπὶ τῆς 17ο 53' Β πλ. καὶ 71ο 4' Α μήκ. Ἐλεηλατήθη τῷ 1509 ὑπὸ τῶν Πορτογάλων.

ΔΑΒΣΧΕΑΙΜ, ὄνομα δυναστείας τῶν Ἰνδῶν βασιλέων τῆς Γουζιράτης. Δι' ἡγεμόνα ἐκ τῆς δυναστείας ταύτης συνέθετο ὁ βιζίρης Πιλπάϊ τοὺς «Μύθους» αὐτοῦ. Ἕτερος δὲ βιζίρης τῆς αὐλῆς αὐτῶν ἐπενόησε τὸ παίγνιον τῶν κώδωνων.

ΔΑΓ *Dag*, ὄρος περσικὸν καὶ τουρκικὸν· ΔΑΓ-Ἐστὰν, χώρα τῶν ὀρέων Δαγποτοῦ ΔΑΓ, ὄρος τοῦ δισπότου (Διοσπολεβοῦν), κτλ.

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκη Αριστοτέλειο (Ν.Π.Δ.)

ΔΑΓΓΑΝ, χωρίον τῆς Ἰρλανδίας (κομητεία Μὴθ), 40 χιλιάμ. μακρὰν τῆς Σοὺμμερ-Χέλλ. Πατρὶς τοῦ δουκὸς Οὐελλιγκτῶνος.

ΔΑΓΓΕΡ ἢ ΔΑΓΕΡ (Λουδοβίκος-Ἰάκωβος-Μανδαῖος), διακοσμογράφος, γενν. τῷ 1787 ἐν Κορμέλλῃ τῆς Γαλλίας (νομὸς Σηκουάνα καὶ Οἴζη), ἀποθ. τῷ 1851. Ἐγένετο κατ' ἀρχὰς γνωστὸς, διὰ τῶν μεγαλοπρεπῶν διακοσμήσεων τῶν ἐν Παρισίοις θεάτρων τοῦ *Ambigu-Comique* καὶ τοῦ «Μελοδράματος», πρὸς δὲ διὰ τῆς ἐφευρέσεως τοῦ διοράματος, ἐν ᾧ δεξιῶς συνεδύασε τὴν ζωγραφίαν μετὰ τοῦ φυσικοῦ φωτός. Τῷ 1839 τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκτήσατο φήμην παγκόσμιον διὰ τῆς ἐφευρέσεως τῆς «Δαγερεοτυπίας». Ὁ Πόρτας, ὁ Κάρολος Οὐϊδγβὼδ καὶ ὁ Οὔμφρυ Δάβυ εἶχον ἤδη πειραθῇ ὅπως παραγάγωσιν εἰκόνας διὰ τοῦ φωτὸς καὶ τοῦ σκοτεινοῦ θαλάμου, ἀλλὰ δὲν ἠδύναντο νὰ καταστήσωσιν αὐτὰς ἀνεξαλείπτους. Τὴν τιμὴν τῆς ἐφευρέσεως τῆς φωτογραφίας συμμερίζεται μετὰ τοῦ Δαγγὲρ ὁ Νιέψης (*Niepce*).

ΔΑΓΕΣΣΩ (Ἑβρῖκος), *Daguesseau* καὶ οὐχὶ *D'Agueseau*, ὡς συχνάκις γράφεται, ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις τῷ 1635, ἐκ γονέων δικαστῶν, ἀπεθ. τῷ 1716, διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Κολβέρτου ἐπιστάτης τῆς Λιμόγης, Βορδιγάλων καὶ Δαγεδόκης ἀλληλοδιαδόχως. Πανταχοῦ κατέστειλε τὰς καταχρήσεις, ἐνεθάρρυνε τὴν γεωργίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν.

ΔΑΓΕΣΣΩ (Ἑβρῖκος-Φραγκίσκος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεννηθ. ἐν Λιμόγῃ τῇ 27 νοεμβρίου 1668, ἀποθανὼν τῇ 9 φεβρουαρίου 1751. Καταγόμενος πρὸς μητρὸς ἐκ τοῦ Ὀμὶρ Ταλὼν, διωρίσθη εἰκοσαέτης τὴν ἡλικίαν γενικὸς δικηγόρος ἐν τῷ κοινοβουλίῳ τῶν Παρισίων. Ἐπήνεγκεν ἐπανάστασιν εἰς τὴν δικανικὴν ῥητορείαν εἰσαγαγὼν πολλὰς βελτιώσεις καὶ μετατρέψας τὸν λόγον εἰς εὐγενέστερον καὶ μᾶλλον καθαρεῦον ὕφος. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἀπαρτίζουσι 13 τόμ. εἰς 4ον. 1759—89, ἢ 16 τόμ. εἰς 8ον, 1819. Ἰδ. *Eloge de Daguesseau* ὑπὸ Θωμᾶ καὶ *Histoire de sa vie et des ses œuvres* ὑπὸ Boullée, 2α ἐκδ., ἐν Παρισίοις, 1849, εἰς 12ον.

ΔΑΓΕΣΤΑΝ ἢ Κ υ β ε ρ ν ε ῖ ο ν τ ῆ ς Δ ε ρ β έ ν τ η ς, ἐπαρχία τῆς ῥωσσικῆς αὐτοκρατορίας, μεταξὺ τῆς 40ο 33' καὶ 43ο 20' Β πλ., 43ο 30 καὶ 46ο 40' Α μήκ. Ὁρίζεται πρὸς Β καὶ πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ κυβερνείου τῆς Σταυροπόλεως, πρὸς Α ὑπὸ τῆς Κασπίας θαλάσσης, πρὸς Ν καὶ πρὸς Δ ὑπὸ τῶν κυβερνείων τῆς Χαμάχης καὶ τῆς Τιφλίδος. Ἔκτασις 18,850 τετραγ. χιλιαμ. καὶ κατ. 474,293. Διατέμνεται ὑπὸ τῶν διακλαδώσεων τοῦ Καυκάσου. Κλίμα θερμότατον ἐπὶ τῶν πεδιάδων· γῆ μεγάλης γονιμότητος ἐπιδεκτικὴ· σημαντικὴ κτηνοτροφία· ἀνόρυξις σιδήρου καὶ θείου. Τὸ Δαγεστὰν κατοικεῖται ὑπὸ πολλῶν διακεκριμένων λαῶν, ἐν μέρει νομάδων καὶ ἐν μέρει ποιμενικῶν, τῶν Λεσγίζων, τῶν Κουμούκων, τῶν Νογαίων, τῶν Ἀράβων καὶ τῶν Ἰουδαίων. Ἐπικρατοῦσα θρησκεία ὁ μωαμεθανισμός. Πρωτεύουσα ἡ Δερβέντη· αἱ κυριώτεραι πόλεις εἶναι Ταρχοῦ, Ἰαράσση, Βέρσλη, Ἐκουράχ. Ὁ τόπος διαιρεῖται εἰς πολυάριθμα μικρὰ Κράτη, πάντα σχεδὸν ἀναγνωρίζοντα τὴν ἐξουσίαν τῆς Ῥωσσίας, πρὸ πάντων ἀπὸ τῆς ὑποταγῆς τοῦ Σιαμήλ, τοῦ πρωτίστου τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν τῷ 1859. Ἡ ἐπὶ τῆς χώρας ταύτης ἐξουσία τῶν Ῥώσσων ἀνέρχεται μέχρι τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος· διεφιλονείκησαν δ' αὐτὴν οἱ Κιρκάσιοι καὶ ὕστερον οἱ Πέρσαι. Διὰ τῆς εἰρήνης τῆς Τιφλίδος ἢ τοῦ Γκιουλιστὰν, 1813, ἡ Περσία παρητήθη τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Δαγεστάν. Οἱ δὲ Ῥῶσσοι κατέλαβον ἀμέσως τὰς κυριωτέρας θέσεις ἢ φρούρια. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, ἡ χώρα, ἐνωθεῖσα μετὰ τοῦ Σιρβὰν, ἐσχημάτιζε τὴν Ἀλβανίαν (ἴδ. τὴν λέξιν).

ΔΑΓΜΑΡ, ἤτοι «παρθένος τῆς ἡμέρας», δανὶς ἡγεμονὶς, περιώνυμος ἐν ταῖς ἀρχαίαις παραδόσεσι τῆς Ἄρκτου, θυγάτηρ τοῦ Πιρζεσμὶλ Ὀττοκὰρ, βασιλέως τῆς Βοημίας τῷ 1198, γεννηθεῖσα τῷ 1186, ἀποθανοῦσα τῷ 1213. Τὸ ἐληθὲς αὐτῆς ὄνομα ἦτο Μαργαρίθη. Ὀκτωκαιδεκαέτις τὴν ἡλικίαν ἐμνηστεύθη τὸν βασιλέα τῆς Δανιμαρκίας Βαλδεμὰρ τὸν Νικηφόρον. Ὁ γάμος αὐτῆς μετὰ τοῦ βασιλέως ἐτελέσθη ἐν Λυβέκῃ τῷ 1205, καὶ μετὰ τέσσαρα ἔτη ἔτεκεν υἱὸν, ὅστις ὠνομάσθη Βαλδεμὰρ ὁ Γ', καὶ ἀπέθανε νέος. Τὴν βασίλισσαν Δάγμαρ ἐπένθησεν ἅπαν τὸ ὑπήκοον ἕνεκα τῆς εὐσπλαγχνίας καὶ τῆς πραότητος αὐτῆς. Ἐνεταφιάσθη ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Βενεδίκτου, ἐν Ῥιγατέδτῃ, παρὰ τὸν νεκρὸν τοῦ βασιλέως.

ΔΑΓΟ, νῆσος τῆς Ῥωσσίας ἐν τῇ Βαλτικῇ θαλάσσῃ κατὰ τὴν ΝΔ εἴσοδον τοῦ Φιλλανδικοῦ κόλπου, πρὸς Β τῆς νήσου Ὀέσελ, ἀφ' ἧς χωρίζεται διὰ τοῦ Σῆλε Σοὺνδ, ἐπὶ τῆς Δ παραλίας καὶ 22 χιλιάμ. μακρὰν τῆς Ἐσθονίας, μεταξὺ τῆς 58ο 41'—59ο 6' Β πλ. καὶ 19ο 44 — 20ο 35' Α μήκ. Ἐπιφ. 1,100 τετραγ. χιλιάμετρα. Πλὴν, περὶ τοὺς 10,000 κατ. σχεδὸν πάντων φιλλανδῶν. Ἀπέραντοι δρυμοί. Ζωηρὰ ἁλιεία. Μόνον εἰς λιμενίσκος, τὸ Τεβγχάδον.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ (Ν.Π.Σ.Δ.)

ΔΑΓΟΒΕΡΤΗΣ Α' ἢ «Δαγοβέρτος», βασιλεὺς τῶν Φράγκων, γεννηθεὶς περὶ τὸ 603 ἐκ γονέων Χλεθαρίου Β' καὶ Βερτρούδης, ἐκυβέρνησε τὴν Αὐστρασίαν ζῶντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ 622, καὶ διεδέξατο αὐτὸν ἐν Νευστρίᾳ τῷ 628. Ἠναγκάσθη νὰ παραχωρήσῃ τὴν Ἀκουιτανίαν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Χαριβέρτῳ, ἀλλ' ἀνεκτήσατο αὐτὴν ἐπὶ τοῦ θανάτου τοῦ ἡγεμόνος τούτου, 631. Ἐπωνομάσθη ὁ «Σολομὼν τῶν Φράγκων». Διετήρει ἐν Κλισσοὺ τρεῖς βασιλίσσας καὶ πολυαρίθμους παλλακίδας. Κατηγορεῖται ὡς θανατώσας ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ νυκτὶ 10,000 οἰκογενείας βουλγάρων, αἵτινες ἠτήσαντο παρ' αὐτῷ ἄσυλον κατὰ τῶν Ἀβάρων. Περιεκυκλοῦτο ὑπὸ γαλλορρωμαίων ὑπουργῶν, καὶ ἐπεχείρισεν ἀτυχῆ πόλεμον κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Οὐένδων Σάμου. Ἀπέθανε τῷ 638. Ἀπὸ τῆς βασιλείας αὐτοῦ χρονολογεῖται ἡ σύστασις τοῦ σαλικοῦ νόμου.

Δαγοβέρτης Β', βασιλεὺς τῆς Αὐστρασίας 656—679, υἱὸς τοῦ Σιγεβέρτου Β' καὶ ἔγγονος τοῦ Δαγοβέρτου Α', ἀπεστερήθη τὴν ἐξουσίαν ὑπὸ τοῦ αὐλάρχου Γριμοάλδου, καὶ ἀπεστάλη εἰς Ἰρλανδίαν, ὅθεν ἐπανῆλθε τῷ 674, ἐπολέμησε πρὸς τὸν Θιερρὺ Γ', βασιλέα τῆς Νευστρίας, καὶ ἐδολοφονήθη. Ὑπῆρξεν ὁ ὕστατος μεροβιγγιανὸς τῆς Αὐστρασίας.

Δαγοβέρτης Γ', υἱὸς τοῦ Χιλδεβέρτου Γ', διεδέξατο αὐτὸν τῷ 711, ἐν ἡλικίᾳ 12 ἐτῶν, ἐβασίλευσεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Πιπίνου δ' Ἑριστάλ, καὶ ἀπέθανεν ἓν ἔτος μετ' αὐτόν, 715.

ΔΑΓΟΒΕΡΤΗΣ (Λουκᾶς - Συμεών - Αὐγουστος), γάλλος στρατηγός, γενηθεὶς τῷ 1736 ἐν La Chapelle πλησίον τοῦ Ἁγίου Λῶ, παρῃτήθη εἰς πάσας τὰς μάχας τοῦ ἑπταετοῦς πολέμου, ὑπηρέτησεν ἐν Ἰταλίᾳ τῷ 1792—93 ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Βιρῶν, διέπρεψεν ἐπὶ τοῦ αὐχένος τοῦ Βρόννς, ἐν Σοσπέλλῳ, ἐπὶ τοῦ αὐχένος τοῦ Νίγρου, ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Βεσουβίου, προὐβιβάσθη ἀρχιστράτηγος τοῦ στρατοῦ τῶν Ἀνατολικῶν Πυρηναίων καὶ μολονότι πάσχων τὴν ὑγείαν, μολονότι ἔχων ἀσθενεστάτην στρατιωτικὴν δύναμιν, κατέλαβε τὴν Κερδάγνην καὶ τὴν κοιλάδα τοῦ Καρόλ, κατετρόπωσε τοὺς Ἱσπανοὺς ἐν Mont-Louis καὶ Campredon καὶ ἔμεινε κύριος τῆς κοιλάδος τοῦ Ἀρέ. Ἀπεβίωσεν ἐν Πουηκέρδᾳ, 18 ἀπριλίου 1794. Κατέλιπε *Nouvelle methode d'ordonner l'infanterie*, 1793, εἰς 8ον.

ΔΑΓΟΥΜΒΑ, βασίλειον τῆς παραθαλασσίου Νιγρητίας, πρωτ. «Γαγχδή». Ὑποτελὲς τῶν Ἀσαντίων. Σωματεμπορία, χρυσόκονις, αἰγῶν δέρματα.

ΔΑΓΩΝ, φοινικικὴ θεότης, ἓν τῶν συμβόλων τῆς γονιμότητος, ἐδίδαξε, ἔλεγον, τοὺς ἀνθρώπους τὴν χρῆσιν τοῦ ἀρότρου. Ἐζωγραφεῖτο ὑπὸ τὴν μορφὴν Τρίτωνος. Οἱ Φιλισταῖοι ἐτίμων αὐτὴν ἐν Ἀζὼθ καὶ Γάζῃ. Ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ τούτου ἔθεντο τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, ἣν ἐκυρίευσαν ἀπὸ τῶν Ἑβραίων.

ΔΑΔΙΑΝ, ἐπιφανὴς ἀρμενικὴ οἰκογένεια τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἧς ἡ καταγωγὴ ἀνέρχεται μέχρι τοῦ Ε' αἰῶνος, ἔχει γενάρχην τὸν Χαδζῆ Ἀρακὲλ Δαδ, υἱὸν πλουσίου τραπεζίτου, γεννηθέντα τῷ 1753 ἐν τῷ χωρίῳ τῆς Ἄγν Καμαραγὰδ (Μεγάλη Ἀρμενία). Δεινὸς ὢν τὴν μηχανικήν, μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα κατεσκεύασε πολλὰς ἀξιολόγους μηχανὰς πρὸς κατασκευὴν πυριτιδος, ἐριούχων καὶ χύσιν κανονίων. Ὁ σουλτάνος Σελίμης Γ' διεπιστεύσατο αὐτῷ, 1795, τὴν ἐπιστασίαν τοῦ ἐν τῷ χωρίῳ Ἀζαδλοῦ, πλησίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, πυριτιδοποιείου. Ὁ σάχης τῆς Περσίας δὲν ἠδυνήθη νὰ πείσῃ τὸν σουλτάνον Μαχμοὺτ Β' ἵνα συγκατανεύσῃ νὰ πέμψῃ τὸν Δαδ παρ' αὐτῷ ὅπως κατασκευάσῃ μηχανάς. Ἀπεβίωσεν ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1812, δικαίως ἐπονομασθεὶς ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν αὐτοῦ ὁ «Βωκανσὼν τῆς Ἀρμενίας». Κατέλιπε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰωάννην καὶ τὸν ἔγγονον Βογὸζ, ἀξίους κληρονόμους τῆς θέσεως καὶ τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ.

ΔΑΔΙΑΝ, τίτλος τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μιγγρελίας.

ΔΑΔΟΥΝ-ΧΑΝ, πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης (Πενδζὰπ), πλησίον τῆς Δζελέμ. Κάτ. ἑξακισχίλιοι. Ὀρυχεῖα ἅλατος.

ΔΑΙΔΟΥΧΟΣ, παρὰ τὸ δᾷς καὶ ἔχειν. Εἷς τῶν πρωτίστων λειτουργῶν τῶν ἐλευσινίων μυστηρίων. Συμβολικῶς τὸν ἥλιον παριστῶν εἶχε τὰς τιμὰς αὐτοῦ καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ φέρειν τὸ διάδημα. Ἐξήγγιζε τοὺς εἰς τὰ μυστήρια μυουμένους, πρὸ τῆς μυήσεως. Ἐν τῇ πέμπτῃ νυκτὶ τῆς ἑορτῆς, ἥτις ἦτο καθιερωμένη εἰς παράστασιν τῶν περιπλανήσεων τῆς Δήμητρος ἀναζητούσης τὴν κόρην αὐτῆς, προηγεῖτο τῶν Λαμπαδηφόρων, καθὼς καὶ τῇ ἐπαύριον ὅτε ἀνεκομίζετο ὁ Ἴακχος εἰς Ἐλευσῖνα. Τὸ ἄξιωμα αὐτοῦ ἦτον ἐφήβιον. — Εἷς τῶν λειτουργῶν τῶν μυστηρίων τοῦ Βάκχου ἐν Ἀθήναις καὶ ὁ ἀρχιερεὺς τοῦ Ἡρακλέους ἔφερον ἐπίσης τὸ ὄνομα τοῦ «Δαδούχου».

ΔΑΕΑ (Ἰωάννης - Ψαχνίκιος ΒΑΝ), φλα-

μανδὸς ζωγράφος, γεννηθεὶς ἐν Ἀμβέρσῃ τῷ 1764, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῇ 21 μαΐου 1840. Εἰσήχθη ὡς μαθητὴς παρὰ ζωγράφῳ διακοσμήσεων καὶ ἁμαξῶν καὶ ταὐτοχρόνως διήκουε τὰ μαθήματα τῆς Ἀκαδημίας. Ἀράμενος τὸ πρῶτον βραβεῖον τῆς ἱχνογραφίας τῷ 1784 καὶ 1785 μετώκησεν εἰς Παρισίους, καὶ ἀνέλαβε τὴν διακόσμησιν αἰθουσῶν τινων ἐν τοῖς πύργοις τοῦ Σαντιλλὺ, τοῦ Σαὶν Κλοὺ καὶ τῆς Τερψιθέας. Ἀμέσως ὁ ἀνεδείχθη ἡ δεινότης αὐτοῦ περὶ τὸ ζωγραφεῖν ἄνθη καὶ ὀπώρας. Αἱ ζωγραφίαι αὐτοῦ μεγάλως ἐθαυμάσθησαν ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Λούβρου τῷ 1804. Ἡ Ἰωσηφίνα, ὁ Ναπολέων, ἡ Μαρία Λουΐζα ἀπηχόλησαν ἀλληλοδιαδόχως τὸν χρωστῆρα αὐτοῦ. Ὁ Βὰν Δάελ ἐγένετο ἐφάμιλλος τοῦ Βὰν Σπαενδόγκ καὶ σχεδὸν ἴσος τῷ Βὰν Οὐϊσουμ. Εἷς τῶν ὡραιοτέρων αὐτοῦ πινάκων *la Croisée* κοσμεῖ τὸ μουσεῖον τῆς Ἀμβέρσης.

ΔΑΕΝΔΕΛΣ (Ἔρμαννος-Γουλιέλμος), ὁλλανδὸς στρατηγὸς, γεννηθεὶς τῷ 1862 ἐν Ἀττὶμ (Γουέλδρη), ἀποθ. τῷ 1818. Ἀναγκασθεὶς νὰ φύγῃ ἕνεκα τῆς συμμεθέξεως αὐτοῦ εἰς τὰς ταραχὰς τῶν πατριωτῶν τῷ 1787, μετῆλθε τὸν ἔμπορον ἐν Δυγκέρκῃ. Τῷ 1793—4, ὑπηρέτησεν ὑπὸτὸν Δυμαριὲς καὶ Πισιγρὺ ἐν τῷ Πολέμῳ τῆς Ὁλλανδίας, καὶ μεγάλην ἐξήσκησεν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς κυβερνήσεως τῆς βαταυϊκῆς δημοκρατίας. Ἐπὶ τοῦ Λουδοβίκου Βοναπάρτου, ὑπῆρξε διοικητὴς τῆς Μύστερ, ἀρχισυνταγματάρχης τοῦ ἱππικοῦ, στρατάρχης τῆς Ὁλλανδίας, καὶ τέλος διοικητὴς τῶν ἐν Ἰνδικῇ κτήσεων ἀπὸ τοῦ 1808 μέχρι τοῦ 1811. Ἀνέπτυξεν ἐν ταῖς ἀποικίαις τὴν καλλιέργειαν τοῦ καφὲ, καὶ ἐφύτευσε τὸν θάμνον τοῦτον ἐπὶ γῆς ὑπερβαινούσης κατὰ τὴν ἔκτασιν τὰ 47 ἑκατομμύρια ποδῶν. Συνώδευσε τὸν Ναπολέοντα Α' εἰς ἐκστρατείαν τῆς Ῥωσσίας ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ῥάπη. Κατὰ τὰ τελευταῖα αὐτοῦ ἔτη ἐκυβέρνησε τὰς Κτήσεις τῶν Κάτω-Χωρῶν ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Γουϊνίας. Ἐδημοσίευσεν ὁλλανδιστὶ· «Κατάστασιν τῶν ὁλλανδικῶν κτήσεων ἐν τῇ ἀνατολικῇ Ἰνδικῇ» 1814. τόμ. 4.

ΔΑΘ (Ἰωάνης Λίγουστος), ἀσιανολόγος, γενν. τῷ 1731 ἐν Βεισεμφέλῳ τῆς Σαξωνίας ἀποθ. τῷ 1791, καθηγητὴς ἐν Λειψίᾳ, ἐξέδωκε λατινικὴν μετάφρασιν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, λίαν τιμωμένην παρὰ τοῖς διαμαρτυρομένοις, καὶ ἧς τὰ διάφορα μέρη ἐδόθησαν ἰδιαιτέρως ἀπὸ τοῦ 1781 μέχρι τοῦ 1789.

ΔΑΙΔΑΛΙΔΑΙ, περιληπτικὴ ἐπωνυμία πάντων τῶν περὶ τὰ πανάρχαια δαιδάλεια ἔργα ἀσχολουμένων, ἐξελαμβάνετο ὡς ῥητοὺς τεχνίτας δηλοῦσα, τοὺς ἀμέσους τοῦ Δαιδάλου ἀπογόνους, συγγενεῖς ἢ καὶ μόνον μαθητὰς συγχρόνους καὶ συνεργάτας. Ἀλλὰ τὰ περὶ αὐτῶν εἰσὶ λίαν συγκεχυμένα καὶ ἀσυμβίβαστα, ὡς εἶναι ἐπόμενον· διότι εἰς μίαν καὶ μόνην ἐποχὴν συμπυκνοῦνται διάφορα ἱστορήματα, ἀφορῶντα διαφόρων πολλάκις αἰώνων ὁμωνύμους τεχνίτας ἢ ὀνόματα συμβολικὰ, κοινὸν μόνον ἔχοντα τῆς ἐργασίας αὐτῶν τὸν ἀρχαϊκὸν χαρακτῆρα. Κατὰ τὴν ἀληθῆ σημασίαν τῆς λέξεως, Δαιδαλίδαι ἦσαν πάντες οἱ ἀρχαιότατοι ἢ οἱ ἀρχαιορρύθμως ἐργαζόμενοι γλύπται. Μεταξὺ δὲ, τῶν ἐκλαμβανομένων ὡς προσώπων ἱστορικῶν ὁ Τάλως ἢ Κάλως ἢ Πέρδηξ, υἱὸς τῆς Πέρδικος, ἀδελφῆς τοῦ Δαιδάλου, ἐφευρέτης τινῶν ἐργαλείων, κατεκρημνίσθη δῆθεν ἀπὸ τῆς Ἀκροπόλεως ὑπὸ τοῦ θείου του φθονοῦντος αὐτὸν, καὶ ὁ τάφος αὐτοῦ ἐδείκνυτο εἰς τοὺς μεσημβρινοὺς αὐτῆς πρόποδας μέχρις ἐπὶ Παυσανίου. Ὁ Ἔχειρ, λεγόμενος συγγενὴς τοῦ Δαιδάλου, καὶ ὁ Ἔνδοιος συνοδοιπόρος αὐτοῦ, εἰσὶν αἰῶνας ὅλους μεταγενέστεροι. Ὁ Σμίλις Εὐκλείδου, Αἰγινήτης σύγχρονος τοῦ Δαιδάλου, ἔρχεται εἰς Σάμον, ἔνθα κατασκευάζει τὸ τῆς Ἥρας ἄγαλμα μετὰ Προκλείους, 60 ἔτη μετὰ τὴν δωρικὴν εἰσβολὴν, ἤτοι τρεῖς αἰῶνας μετὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ὑποτίθεται ἀκμάσας ὁ Δαίδαλος, καὶ κατὰ τὴν 40 ὀλυμπιάδα, ἤτοι τέσσαρας αἰῶνας μετὰ ταῦτα, οἰκοδομεῖ τὸν ἐν Λήμνῳ λαβύρινθον. Ἐπειὸς ὁ Πανοπέως κατεσκεύασε τὸν Δούρειον ἵππον, ξόανον Ἑρμοῦ σωζόμενον ἐν Ἄργει ἐπὶ Παυσανίου. Πείρασος δ' ὁ Ἄργου, τὸ ἀρχαιότατον ξόανον τῆς ἐν τῷ Ἡραίῳ Ἥρας «καθήμενον ἄγαλμα, οὐ μέγα, ἐξ ἀχράδος».

ΔΑΙΔΑΛΟΣ, ὀνομαστὸς καλλιτέχνης τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, Ἀθηναῖος κατὰ Διόδωρον καὶ Παυσανίαν, Ἐρεχθείδης τὸ γένος, υἱὸς κατὰ τὸν μὲν Μητίωνος, κατὰ δὲ τὸν ἕτερον, ὅστις τοῦ γένους μόνον τῶν Μητιωνιδῶν λέγει αὐτὸν, Παλαμάονος ἢ Εὐπαλάμου, ὡς ἄλλοι καλοῦσιν αὐτὸν ἢ καὶ Εὐφήμου (Σχόλ. εἰς Πλάτωνος Πολιτ. Ζ)καὶ Φρασμήδους (Τζέτζ. Χιλ. Α. 19· ΙΑ, 379). Ἤκμασε δὲ καθ' ἃ περὶ αὐτοῦ διηγοῦνται, ἐπὶ Μίνωος καὶ Θησέως, μίαν γενεὰν πρὸ τῶν Τρωϊκῶν. Ἀλλὰ κατὰ τὸν Εὐστάθιον καὶ τὸν Αἰσώνιον, ἣν Κρὴς τὴν γενετὴν, εἰς Ἀθήνας ἐπιδημήσας, περιηγήθη δὲ πολλὰ μέρη τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου, καὶ ἐφεύρων τὰ τεκτονικὰ ἐργαλεῖα, τὸν πρίονα, τὸν πέλεκυν, τὴν βολίδα, τὸ τρύπανον, τὴν κόλλαν, τοὺς ἱστοὺς καὶ

τὰς κεραίας, προσέτι δὲ τοὺς ὀκλαδίας ὄφεσιν, ἢ θρόνους ἐν Ἀθήναις, ᾠκοδόμησεν ἐν Κρήτῃ τὸν λαβύρινθον (Ἰδ. ΓΟΡΤΥΣ), καὶ κατὰ Σολῖνον, ναὸν τῆς ἐπιτοπίου θεᾶς Βριτομάρτιδος ἢ Δικτύννης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Διὸς, ἐν δὲ Σικελίᾳ, τὴν Κολυμβήθραν. δι' ἧς ὁ ποταμὸς Ἀλαβῶν ἐξερεύγετο εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ πόλεις ἐπὶ κρημνῶν ἐκρέμασε, καὶ ἄλλα μεγαλουργήματα ἐξετέλεσεν, ἐν Ἰταλίᾳ δ' ἀνῆγειρε ναούς, ἐν Σαρδοῖ μεγάλα οἰκοδομήματα, καὶ ἐν Αἰγύπτῳ τὸ κάλλιστον ἐν Μέμφει τοῦ Ἡφαιστείου πρόπυλον. Γλυπτικὰ δ' ἔργα αὐτοῦ ἀναφέρει ὁ Παυσανίας, ἔτι σωζόμενα μὲν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του, ἐν Θήβαις Ἡρακλῆν, ἐν Λεβαδίᾳ Τροφώνιον, ἐν Κρήτῃ Βριτόμαρτιν (ἐν Ὀλοῦντι), καὶ Ἀθηνᾶν (ἐν Κνωσσῷ) ἐν Δήλῳ μικρὰν τετράγωνον Ἀφροδίτην· ἀπολεσθέντα δὲ καὶ εἰς αὐτὸν ἀποδιδόμενα, Ἡρακλῆν ἐν Γέλᾳ καὶ ἕτερον μεταξὺ Ἀρκαδίας καὶ Μεσσηνίας. Μνημονεύονται δ' αὐτοῦ καὶ ἐν ταῖς Ἠλεκτρίσι νήσοις ἀνδριὰς κασσιτέρινος καὶ χαλκοῦς. Ῥυθμὸς δ' ἀποδίδοται εἰς τὰ ἔργα ταῦτα ὑπὸ τῶν συγγραφέων ἀρχαϊκὸς μέν, ἀλλ' ὡς προερρέθη, διάφορος τοῦ αἰγυπτιακοῦ καὶ πολὺ ἐκείνου ἀνώτερος· διότι σκληρὰ μὲν ἦσαν καὶ ἄτεχνα, ὥστε λέγει ὁ Πλάτων (Ἱππ. Μείζ. 282) «ὥσπερ καὶ τὸν Δαίδαλον φασὶν οἱ ἀνδριαντοποιοί, νῦν εἰ γενόμενος τοιαῦτ' εἰργάζετο οἷα ἦν ἀφ' ὧν τοὔνομα ἔσχε, καταγέλαστον ἂν εἶναι». Οὐχ ἧττον ὅμως χαρακτηρίζονται τὰ ἀγάλματα αὐτοῦ ὡς ἐμπεριέχοντα σπέρμα κάλλους καὶ ὕψους, διαφαινόμενον δι' αὐτῆς τῆς δυσμορφίας, ἥτις ἦν ἔτι τότε τῆς ἀδυναμίας τῆς τέχνης προσόν. Περὶ αὐτῶν οὕτως ὁ Παυσανίας ἐκφράζεται «Δαίδαλος δὲ ὁπόσα εἰργάσατο, ἀτοπώτερα μέν ἐστι τὴν ὄψιν, ἐπιπρέπει δὲ ὅμως τι καὶ ἔνθεον τούτοις». Καὶ ὁ Φιλόστρατος, κατ' ἀρχαιοτέρους βεβαίως, ἀποδίδωσιν αὐτῷ ἰδιαίτερόν τινα ἀττικὸν χαρακτῆρα, λέγων (Εἰκ. Α, 16·) «Αὐτὸς δὲ ὁ Δαίδαλος ἀττικίζει μὲν καὶ τὸ εἶδος ὑπέρσοφόν τι καὶ ξυνοῦν βλέπων, ἀττικίζει δὲ καὶ αὐτὸ τὸ σχῆμα». Εἰς τὸν Δαίδαλον ἰδίως ἀποδίδοται ὅτι πρῶτος διέστειλε τῶν ἀγαλμάτων τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας πρὶν κατασκευαζόμενα συγκεκολλημένα τῷ σώματι, καὶ πρῶτος ἀνέῳξε τοὺς πρὶν συμμεμυκότας ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, δι' ὃ ἐλέχθη θαυμαστικῶς ὅτι ἐνεφύσησε ψυχὴν καὶ κίνησιν εἰς αὐτά· καὶ ὁ Σωκράτης, λέγει παίζων (ἐν Πλάτωνι Μέν. 97), ὅτι ἐδραπέτευον, ἂν ἄδεσμα ἦσαν. Τοῦτο δ' ἕτεροι παρεξηγήσαντες πάντως ἑτερολόγησαν ὅτι ὁ Δαίδαλος κατεσκεύασεν αὐτόματα δ' ὑδραργύρου αὐτοκινούμενα.

Ἀλλ' αἱ παραδόσεις αὗται φαίνονται πολὺ πιθανώτερον χαρακτηρίζουσαι μᾶλλον συμβολικῶς καλλιτεχνικήν τινα ἐργασίαν καὶ ἐποχὴν ἢ ἀτομικὴν ἱστορίαν τεχνίτου· διότι αὐτὸ τὸ ὄνομα Δαίδαλος εἶναι προφανῶς ὀνοματοποίησις τοῦ δαιδάλλειν, ῥήματος ἔχοντος ῥίζαν ἑλληνικήν, καὶ σημαίνοντος οὐδὲν ἕτερον ἢ διαποικίλλειν καὶ γλύφειν, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Παυσανίας ἀναγνωρίζει τοῦτο μέχρι τινὸς λέγων. «Οἱ πάλαι τὰ ξόανα ἐκάλουν Δαίδαλα· ἐκάλουν δ' (ἐμοὶ δοκεῖν) πρότερον ἔτι ἡ Δαίδαλος ὁ Παλαμάονος ἐγένετο Ἀθήνῃσι. Τούτῳ δὲ ὕστερον ἀπὸ τῶν δαιδάλων ἐπίκλησιν γενέσθαι δοκῶ, καὶ οὐκ ἐκ γενετῆς τεθῆναι τὸ ὄνομα». Καὶ ὁ Λουκρήτιος αὐτὸ τοῦτο αἰνίττεται διὰ τῶν λόγων. «quando omnibus omnia large Tellus ipsa purit naturaque daedala rerum». Εὐστόχως δ' ἐλέγετο υἱὸς τοῦ Παλαμάονος ἢ τοῦ Εὐπαλάμου ὁ Δαίδαλος, καθὸ παραςάτης τῆς γλυπτικῆς, ἥτις ἐν τῆς χειρωνακτικῆς βιομηχανίας γεννᾶται. Υἱὸς δ' ἦν τοῦ Μητίωνος ἢ τοῦ Εὐφήμου καὶ τῆς Φρασιμήδης, διότι κατὰ τὰς τότε Ἰδέας ἡ καλλιτεχνία ἦν τῆς σοφίας προϊὸν καὶ τῆς φήμης πάροχος. Κατὰ ταῦτα τὸ πιθανώτατον φαίνεται, ὅτι ἀπὸ τῶν δαιδάλων, καὶ γλυπτικῶν καὶ τορευτῶν τεχνουργημάτων, ὠνομάσθησαν Δαιδαλίδαι οἱ γλύπται ἐν γένει, ὡς ἦσαν οἱ χαλκεῖς Ἡφαιστίδαι, καὶ Δαίδαλος ὅτι ἦν αὐτῶν τὸ περιληπτικὸν, ὁ γλύπτης, ὡς προσωποποίησις τῶν ἀγνώστων ἐργατῶν τῶν ἀρχαίων ἀττικῶν ἢ καὶ κρητικῶν γλυπτῶν καλιτεχνημάτων.

Μία ὅμως ἐνστασις δύναται νὰ φανῇ ἰσχυρὰ, ὅτι ὁ Ὅμηρος, ζήσας οὐχὶ ἀπώτατα τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ὑποτίθεται ἀκμάσας ὁ Δαίδαλος, μνημονεύει αὐτοῦ ὡς προσώπου ἱστορικοῦ. Ἀλλὰ τὸ μόνον χωρίον τοῦ ποιητοῦ ἐν ᾧ γίνεται μνεία τοῦ Δαιδάλου εἶναι τὸ ἑπόμενον (Ἰλιάδ. Ε, 39)·

Ἐν δὲ χορὸν ποίκιλλε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις
τῷ ἴκελον, οἷον ποτ' ἐνὶ Κνωσσῷ εὐρείῃ
Δαίδαλος ἤσκησεν Ἀριάδνῃ καλλιπλοκάμῳ·
ἔνθα μὲν ἤϊθεοι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι
ὠρχεῦντο . . . .

Τοῦ χωρίου τούτου μνημονεύει ὁ Παυσανίας (Α, 40), θεωρῶν αὐτὸ ὡς αἰνιττόμενον ἀνάγλυφόν τι, ὃ ἐσώζετο ἐν Κνωσσῷ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του. «Παρὰ τούτοις (τοῖς Κνωσσίοις), λέγει «καὶ ὁ τῆς Ἀριάδνης χορὸς, οὗ καὶ Ὅμηρος ἐν Ἰλιάδι μνήμην ἐποιήσατο ἀπεργασμένος ἐστὶν ἐπὶ λίθου λευκοῦ». Ὁ Μίλλερος ὅμως ἀντιδισχυρίζεται ὅτι ἀρχαιότατα εἰργάζοντο χαλκᾶ καὶ οὐχὶ λίθινα τὰ γλυπτικὰ ἔργα, λησμονῶν, ὡς φαίνεται,

τοὺς λέοντας τοὐλάχιστον τῶν Μυκηνῶν, καὶ τὴν κυκλωπείαν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης ἐν Ἄργει. Νομίζει δ' ὅτι ὁ Παυσανίας ἢ εἶδεν ἀντίτυπον τοῦ ἀπολεσθέντος χαλκοῦ πρωτοτύπου, ἢ ὅτι ἐπίστευσε πρόληψιν ἐντόπιον στηριζομένην ἐπὶ τῶν στίχων τοῦ ποιητοῦ, οἵτινες, φρονεῖ, ὅτι οὐχὶ ἀνάγλυφον, ἀλλ' αἴθουσαν χοροῦ περιγράφουσιν. Ἐν ἀμφοτέραις ταῖς ἐξηγήσεσιν ὅμως τοῦτο φαίνεται ἡμῖν πρὸ πάντων ἀπίθανον, ὅτι ὁ ποιητὴς λέγει τὸν Θεὸν μιμηθέντα ἔργον θνητοῦ, ἢ ὅτι λαμβάνει ὡς ὅρον παραθέσεως τοῦ θείου μικρόν τι ἀνάγλυφον ἐν Κνωσσῷ που κείμενον. Ἀλλ' ἡ ἀτοπία αὕτη ἐκλείπει, ἂν ἐν ταῖς ἄνω στίχοις μεταβληθῇ ἡ λέξις «Δαίδαλος εἰς δαίδαλον», ἐπίθετον τοῦ χοροῦ, ὅτε συνεκλείπει καὶ ἡ μνεία τοῦ τεχνίτου ἀπὸ τῶν ἐπῶν τοῦ Ὁμήρου. (Α. Ρ. Ῥαγκαβῆς, ἐν τῇ «Ἀρχαιολογίᾳ» «Ἱστορία τῆς ἀρχαίας καλλιτεχνίας Τόμος πρῶτος»), (ἐξ οὗ ἐλήφθησαν καὶ τὰ τῶν «Δαιδαλιδῶν»).

ΔΑΙΡ-ΕΛ-ΚΑΜΑΡ, ἤτοι «οἶκος τῆς σελήνης» πόλ. τῆς Συρίας (ἐγγιαλέτιον τοῦ Λιβάνου), ἐπὶ τῆς κατωφερείας τοῦ Λιβάνου, 36 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Βηρυττοῦ· κάτ. 15,000 πρὸ τῶν σφαγῶν τοῦ μαΐου 1860. Ἴδ. Λίβανος.

ΔΑΙΡΑ, ἡ Σοφή, θεότης τῶν ἐλευσινίων μυστηρίων. Λέγουσιν αὐτὴν θυγατέρα τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τοῦ Ἑρμοῦ καὶ μητέρα τῆς Ἐλευσῖνος ἢ ἀδελφὴν τῆς Στυγός. Ἄλλοι δὲ συγχέουσιν αὐτὴν μετὰ τῆς Ἀφροδίτης, Δήμητρος, Ἥρας καὶ Περσεφόνης.

ΔΑΙΡΙ, ἤτοι «εἰς τὰ ἔνδον», οἱ κατοικοῦντες ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων· τίτλος τῶν πνευματικῶν ἡγεμόνων τῆς Ἰαπωνίας. Ἄλλοτε ἦσαν ἀρχιερεῖς ἐνταυτῷ καὶ ἀρχιστράτηγοι. Ὁ Δαΐρι ἐδρεύει ἐν Μακὼ καὶ θεωρεῖται ἅγιος μεταδίδων τὴν ἁγιότητα αὐτοῦ εἰς πᾶν ὅ,τι ἐγγίση. Ἐπειδὴ δὲ ἡ γῆ εἶναι τοσοῦτον εὐτελής, ὥστε δὲν εἶναι ἄξια νὰ φέρῃ αὐτόν, οὐδέποτε περιπατεῖ. Τὰ ἐπιτραπέζια σκεύη συντρίβονται μετὰ τὸ γεῦμα αὐτοῦ. Ἡ ἐνδυμασία του συνίσταται εἰς ἕνα χιτῶνα, ἐφ' οὗ φέρει ἐρυθρὰν χλαμύδα ἐπικαλυπτομένην καὶ αὐτὴν ὑπὸ κροσσωτοῦ πέπλου.

ΔΑΚΙΑ, χώρα τῆς ἀρχαίας Εὐρώπης, ΝΑ τῆς Σαρματίας, ταυτοῦ μέρος τῆς Οὐγγαρίας, τῆς Τρανσυλβανίας, τῆς Μολδαυίας, τῆς Βλαχίας, τῆς Βεσσαραβίας, καὶ τῆς Βουκοβίνας, μεταξὺ τοῦ Θείσσα πρὸς Δ. τῶν Καρπαθίων καὶ τοῦ Δνιεστέρου πρὸς Β. τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τοῦ Δουνάβεως πρὸς Λ. καὶ πρὸς Ν. Πρὸ τῶν Ῥωμαίων κατῳκεῖτο ὑπὸ τῶν Δακῶν, πρὸς Δ. διαιρουμένων εἰς 45 φυλάς, καὶ τῶν Γετῶν, πρὸς Δ. οἵτινες εἶχον τὴν αὐτὴν γλῶσσαν καὶ τὴν αὐτὴν κυβέρνησιν. Τὸ ὄνομα Δᾶκες, *Deutsch*, ἀποδείκνυσι κελτικὴν καταγωγήν· οἱ Γέται ἦσαν ἴσως οἱ αὐτοὶ μετὰ τῶν Γότθων. Ἐν τῷ κέντρῳ ἦτο τὸ ὄρος Κόκαζον (Kaszon), ἱερὰ ἕδρα τοῦ ποντίφηκος τῶν Γετῶν. Ὁ Αὔγουστος περιωρίσθη μόνον εἰς τὸ νὰ καταστείλῃ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Δακῶν· ὁ δὲ Δομιτιανὸς θελήσας νὰ τοὺς ὑποτάξῃ ἡττήθη καὶ ἐξηγόρασε τὴν εἰρήνην· ὁ Τραϊανός, ὅπως ἀντικαταστήσῃ τὴν ἀδύνατον μεθόριον γραμμὴν τοῦ Δουνάβεως διὰ τῆς ἀνυπερβάτου τῶν Καρπαθίων, κατέστησε τὴν Δακίαν ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν, 105. Τότε δὲ διῃρέθη εἰς «Παραποτάμιον Δακίαν», ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Δουνάβεως, «ἐνδοτέραν ἢ μεσόγειον Δακίαν», «Ἀλπινὴν ἢ ὀρεινὴν Δακίαν», πρὸς Β, καὶ ἔλαβε πολλοὺς ῥωμαίους ἀποίκους. Πρωτεύουσα ἦτον ἡ Ζαρμιζεγεθούζα (Γραδίσχη), πρὸς τὸ κέντρον, ἐπὶ τοῦ Σαργητία (Ἰστρίγα), εἰς τοῦ ὁποίου τὰ ῥεῖθρα ὁ βασιλεὺς Δεκέβαλος πρὸ τῆς ἥττης καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἔχωσε τοὺς θησαυρούς του· ἡ πόλις αὕτη ἐκλήθη *Ulpia Trajana* καὶ *Augusta Dacica*· ταύτην εἶναι ἠρειπωμένην πλησίον τοῦ Βαρχὲλ, πολιχνίου τῆς Τρανσυλβανίας. Πρὸς ταύτῃ ὑπῆρχον αἱ πόλεις Τιβισκος (Τεμεσβάρ), πρὸς Δ, πλησίον τῶν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἐγερθέντων μεγάλων χαρακωμάτων κατὰ τῶν Γερμανῶν, Ζέρναι (Γσερνίτς), πρὸς Δ τῆς γεφύρας τοῦ Τραϊανοῦ ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως, Ἄπουλον, *Apulum* (Βεισσεμβοῦργον), ἐπὶ τοῦ Μαρισίου, ἢ ὕστερον *Alba Julia*. Ὅπως μὴ ἐγκαταλίπῃ τοὺς ῥωμαίους ἀποίκους, ὁ Ἀδριανὸς διετήρησε τὴν Δακίαν· ἀλλ' ὁ Αὐρηλιανὸς ἐγκατέλιπεν αὐτήν, 274, μόνον δὲ ὅπως μὴ ἐξαλειφθῇ τὸ ὄνομα τῆς Δακίας ἀπὸ τοῦ καταλόγου τῶν ῥωμαϊκῶν κτήσεων, ὠνόμασε Δακίαν μικρὰν ἐπαρχίαν κειμένην ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως ἀντικρὺ τῆς ἀρχαίας Δακίας ἐν τῷ κεντρικῷ μέρει τῆς Μοισίας. Πρωτεύουσα τῆς νέας ταύτης Δακίας ἐγένετο ἡ Σαρδική. Ἐπὶ τῶν μετέπειτα αὐτοκρατόρων, Δακία ὠνομάζετο μία διοίκησις διαιρουμένη εἰς παραποτάμιον Δακίαν μεταξὺ τοῦ Θείσσα καὶ τοῦ Δουνάβεως, πρωτ. Ῥατιαρία· ἐσωτερικὴν Δακίαν, πρωτ. Σαρδική· ὑπεράλπειον Δακίαν (Βλαχία, Μολδαυία, Βεσσαραβία)· ἄνω Μοισίαν, πρωτ. Οὐϊμινάκιον Δαρδανίαν, πρωτ. Σκούπη· Πρεβαλιτανὴν, πρωτ. Σκόδρα. Κειμένη ἐπὶ τῆς μεγάλης ὁδοῦ τῆς γερμανικῆς ἐπιδρομῆς, ἡ Δακία τοῦ Τραϊανοῦ ἐγένετο ὕστερον λεία τῶν Γότθων, τῶν Γεπιδῶν καὶ τῶν Αὐάρων, οἱ

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης

δὲ Μολδαυοὶ καὶ οἱ Βλάχοι λέγονται εἰσέτι αὐτόθι 'Ρουμάνοι καὶ ἀπόγονοι τῶν ἀποίκων τοῦ Β' αἰῶνος.

ΔΑΚΚΑ, πόλ. τῆς ἀγγλικῆς 'Ινδοστάνης ἐπὶ τοῦ Παλαιοῦ Γάγγου, ἐν τῇ παρεδρείᾳ τῆς Καλκούτας 250 χιλιάμ. ΒΑ αὐτῆς. Κάτ. 200,000. Πρωτ. τοῦ ὁμωνύμου μερίσματος· ἐφετεῖον, ἀγγλικὸν κολλέγιον καὶ πρακτορεῖον. 'Η καὶ σήμερον σημαντικὴ αὕτη πόλις ἦτο τὸ πάλαι πολλῷ σημαντικωτέρα καὶ εἶχε περιφημότατα ἐργοστάσια μουσελίνης. Τῷ 17ῳ αἰῶνι, ἐγένετο πρωτεύουσα τῆς Βεγγάλης. — Τὸ μέρισμα τῆς Δάκκας, ἀρδευόμενον ὑπὸ τοῦ Γάγγου καὶ τοῦ Βραγμαπούτρα, ἔχει ἔκτασιν 11,580 τετραγ. χιλιομ. καὶ κατ. 1,100,000. Καλλιέργεια ὀρύζης, βάμβακος, ἰνδικοῦ καὶ σακχαροκαλάμου.

ΔΑΚΧΑ, ἰνδικὸς θεός, πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Βράγμα, ὅστις ἐγέννησεν αὐτὸν ἐκ τοῦ μεγάλου δακτύλου τοῦ ποδός του. Θεωρεῖται θεμελιωτὴς τοῦ πρώτου ἀστρονομικοῦ συστήματος, καὶ ἀποδίδεται αὐτῷ ὁ συνδυασμὸς τοῦ σεληνιακοῦ ἔτους τοῦ πλανητικοῦ συστήματος.

ΔΑΚΧΕΛ, ὄασις ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς ἐρήμου τῆς Λιβύης, πρὸς Δ τῆς "Ανω Αἰγύπτου καὶ τῆς ὄασεως 'Ελ-Καργέγ Πρωτ.-Κάστρ. κάτ. 5,000, ἀραβικῆς καταγωγῆς, ὑποτελεῖς εἰς τὴν Αἴγυπτον. Προϊόντα· κριθή, ὄρυζα, φοίνικες, ῥῶδια, σῦκα.

ΔΑΛ *Dal* σουηδιστὶ «κοιλὰς», ὡς γερμανιστὶ ἡ λέξις θάλ (thal).

ΔΑΛ ἢ ΔΑΛ-ΕΛΦ, ποτ. τῆς Σουηδίας, σχηματιζόμενος πλησίον τοῦ Φαγλούν ἐκ τῆς συρροῆς δύο ποταμῶν τοῦ Οὐέστερ-Δάλ καὶ τοῦ Οὐέστερ-Δάλ· σημαντὸς τὴν λίμνην Σιλιάν, ῥέει εἰς 'Εδεμόραν, 'Αβεστὰδ, "Ελφ-Κάρλεβυ, ἔνθα ἔχει ὡραῖον καταῤῥάκτην, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Βοθνικὸν κόλπον. 15 χιλιάμ. ὑπεράνω τῆς Γέφλης. 'Ροῦς 160 χιλιομ.

ΔΑΛΑ-Ι ΛΑΜΑΣ. Ἰδ. ΛΑΜΑΣ.

ΔΑΛΑΜΒΕΡΤΗΣ ('Ιωάννης λὲ 'Ρόν) *Jean-le Rond Dalembert*, διάσημος γεωμέτρης καὶ συγγραφεύς, γενν. ἐν Παρισίοις, τῇ 16 νοεμβρίου 1717, ἀποθ. τῇ 29 ὀκτωβρίου 1783. Νόθος υἱὸς τοῦ ἱππότου Δεττούς καὶ τῆς Κας δὲ Τενσίνου, καὶ ἐγκαταλειφθεὶς ἐκ βρεφικῆς ἡλικίας ἐπὶ τῶν βαθμίδων τῆς ἐκκλησίας *St-Jean-le-Rond*, πλησίον τῆς Παναγίας, παρεδόθη τῇ γυναικὶ πτωχοῦ ὑαλοπώλου ὅστις ἀνέθρεψεν αὐτόν. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ πατὴρ αὐτοῦ πάντοτε προπτόμενος ἐξησφάλισεν αὐτῷ σύνταξιν 1,200 λιρῶν. 'Εν ἡλικίᾳ τεσσάρων ἐτῶν εἰσῆλθε εἰς ἰδιωτικὸν ἐκπαιδευτήριον, οὗ ἐξελθὼν δωδεκαέτης μετέβη εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Μαζαρίνου, ἐν ᾗ διέτριψε μέχρις ἡλικίας ἑπτακαίδεκα ἐτῶν καὶ μεγάλην ἐκτήσατο φήμην. Κατ' ἀρχὰς ἐνέκυψεν εἰς τὴν σπουδὴν τῆς νομικῆς καὶ ἔτυχε τοῦ δικηγορικοῦ πτυχίου τῷ 1739. 'Αλλ' ἀκατανίκητον αἰσθανόμενος κλίσιν πρὸς τὴν γεωμετρίαν ἀπ' αὐτῆς τῆς διατριβῆς αὐτοῦ ἐν τῇ σχολῇ, παρεδόθη τέλος ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν σπουδὴν αὐτῆς. Διά τινων ὑπομνημάτων ἅτινα ὑπέβαλεν εἰς τὴν 'Ακαδημίαν τῶν 'Επιστημῶν τῷ 1739 καὶ 1740 καὶ μεταξὺ ἄλλων τοῦ *sur la refraction des corps solides* καὶ *sur le calcul intégral*, ἐγένετο δεκτὸς εἰς τὸ σωματεῖον τοῦτο ἀφ' ἡλικίας 23 ἐτῶν, τῷ 1741. 'Αφοῦ ἐδημοσίευσε «Πραγματείαν περὶ δυναμικῆς», 1743, 2α ἐκδ., 1758, καὶ «Πραγματείαν περὶ τῆς ἰσορροπίας καὶ τῆς κινήσεως τῶν ὑγρῶν» 1747, ἐκδ. 2α, 1770, δι' ὧν κατέλαβε τὴν πρώτην ἐν τοῖς γεωμέτραις θέσιν, ἤρατο, τῷ 1746, δι' ὑπομνήματος «περὶ τῆς γενικῆς αἰτίας τῶν ἀνέμων», τὸ βραβεῖον τῆς ἐν Βερολίνῳ 'Ακαδημίας, ἥτις ἐξελέξατο αὐτὸν δι' ἀνευφημίας ἐν τῶν μελῶν αὐτῆς. Ἔρευναι *sur la précession des équinoxes*, 1749. *sur la résistance des fluides*, 1752, ἐκδ. 2α, 1770, καὶ *sur différends points du système du monde*, 1754—56, ἐστερέωσαν τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτοῦ φήμην. Ἕτερον πολλῷ σημαντικώτερον ἔργον ἐδόξασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ· συνεταίρισθεὶς μετὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ Διδερότου πρὸς δημοσίευσιν τῆς 'Εγκυκλοπαιδείας, 1751—1772, ἀνεθεώρησεν ἅπαν τὸ μέρος τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς γενικῆς φυσικῆς, μετεσκεύασεν ἡ συνέθετο πολυάριθμα ἄρθρα ἀφορῶντα τὰς ἐπιστήμας καὶ προσέθηκεν ἄλλα πολλὰ φιλολογικὰ καὶ φιλοσοφικά· ἐκτὸς δὲ τούτου ἔγραψε τὸν Προεισαγωγικὸν λόγον (*Discours préliminaire*), εὐρὺν καὶ σοφὸν πίνακα τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων, διὰ ῥωμαλέου, ὀξυγράφου καλάμου γραφέντα καὶ μετὰ σπανίας ἀνεξαρτησίας φρονήματος. Ὁ λόγος οὗτος εἶναι τὸ ἄριστον φιλολογικὸν προϊὸν τοῦ Δαλαμβέρτου. Τὰ ὑπ' αὐτοῦ *Elémens de philosophie*, δημοσιευθέντα τῷ 1759, καὶ αἱ διασαφήσεις, ἃς προσέθηκεν εἰς ἀπάντησιν κατὰ τῶν κατηγόρων αὐτοῦ συγχωροῦσιν ἡμῖν νὰ κρίνωμεν αὐτὸν ὡς φιλόσοφον· κεκυρηγμένος σκεπτικὸς ἐν τῇ θρησκείᾳ καὶ τῇ μεταφυσικῇ ἀλλ' εἰς ἄκρον ἐγκύκλιος καὶ περιπεπεμένος, δὲν ἐξηγεῖται λίαν τολμηρῶς ὁσάκις πρόκειται περὶ λεπτῶν ζητημάτων· ὁ λόγος ἄνευ πάθους ἐν τῇ ἀπιστίᾳ

αὐτοῦ, δείκνυσιν ἀμεροληψίαν καὶ ἀνοχὴν διὰ τὰς ἰδέας τῶν ἄλλων. Ὁ μετριοπαθὴς αὐτοῦ χαρακτὴρ καὶ αἱ φιλειρηνικαὶ διαθέσεις ἀπεμάκρυνον αὐτὸν ἀπὸ λογομαχιῶν, ἃς ὅμως δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποφύγῃ ὡς φιλόσοφος καὶ ἐγκυκλοπαιδιστής, ἰδίως ἀφοῦ ἔγραψε τὸ περὶ Γενεύης ἄρθρον, οὗ ἕνεκα ἦλθεν εἰς φιλονεικίαν μετὰ τῶν λειρέων τῆς Γενεύης καὶ τοῦ Ι. Ι. Ῥουσσὼ, ὅστις ἔγραψε κατ' αὐτοῦ τὴν *Lettre sur les spectacles*. Ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, ἀγχίνους καὶ διαπρέπων ἐν ταῖς συναναστροφαῖς, ἀλλ' ἁπλοῦς τὰ ἤθη, ὁ Δαλαμβέρτης δὲν ἐδελεάσθη οὔτε ὑπὸ τῶν προτάσεων τοῦ μεγάλου Φρειδερίκου, ὅστις ἤθελε νὰ ἔχῃ αὐτὸν πρόεδρον τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Βερολίνου, καὶ παρὰ τῷ ὁποίῳ διῆλθε μόνον τρεῖς μῆνας τῷ 1763, οὔτε ὑπὸ τῆς Αἰκατερίνης Β', ἧς ἀπεποιήθη νὰ παιδαγωγήσῃ τὸν υἱόν· προὐτίμησε δὲ τὸν μέτριον αὐτοῦ βίον καὶ τὴν συναναστροφὴν τῆς κυρίας δὲ Λεσπινὰς, μεθ' ἧς ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη συνεδέετο διὰ τρυφερᾶς φιλίας. Ἔδειξε δ' ἐπίσης πολλὴν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν ἀναθρέψασαν αὐτὸν ὑαλοπώλιδα, ἐπιστρέψας καὶ κατοικήσας παρ' αὐτῇ μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν αὐτοῦ, ἐπὶ τριάκοντα καὶ ἐπέκεινα ἔτη. Ἡ μετὰ τοῦ Βολταίρου σχέσις αὐτοῦ ἀρξαμένη περὶ τὸ 1745, ὑπῆρξε διαρκὴς, προῖὸν δ' αὐτῆς εἶναι ὀγκώδης καὶ ἀξιολογωτάτη ἀλληλογραφία ἐν ᾗ ὅ τε χαρακτὴρ καὶ ἡ διάνοια τοῦ Δαλαμβέρτου ἀποκαλύπτονται καθ' ὅλην αὐτῶν τὴν φυσικότητα καὶ χάριν. Εἰσαχθεὶς τῷ 1754 εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν, ἐγίνετο ἰσόβιος αὐτῆς γραμματεὺς τῷ 1772, καὶ ἀνέγνω «Ἱστορικὰ ἐγκώμια» τῶν πλείστων ἀκαδημαϊκῶν, οἵτινες ἀπεβίωσαν ἀπὸ τοῦ 1700 μέχρι τοῦ 1770· ἡ συλλογὴ τῶν ἐγκωμίων τούτων, εἰς 6 τόμους, σχῆμα 12ον, 1779-87, ὧν οἱ πέντε τελευταῖοι ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ Κονδορσέτου, ἀποτελεῖ φυσικὴν συνέχειαν εἰς τὴν «Ἱστορίαν τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας» ὑπὸ τοῦ Πελλισσῶνος καὶ δ' Ὀλιβέτου· πάντες οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὴν λόγοι εἶναι πλήρεις ἀκριβείας καὶ εὐθυκρισίας, τινὲς δὲ συνοδεύονται ὑπὸ περιεργοτάτων σημειώσεων, καὶ οἱ πλεῖστοι ἀπαρτίζουσιν ἐξαιρέτους βιογραφίας· ἀλλὰ τὸ ὕφος αὐτῶν εἶναι ψυχρὸν, ἡ δὲ φρασεολογία πολλάκις ἀνειμένη καὶ γλαφυρότητος ἄμοιρος. «Ὁ Δαλαμβέρτης, λέγει ὁ Βιλλεμαὶν, εἶναι ἔξοχος καὶ δημιουργικὸς μάλιστα νοῦς ἐν ταῖς μαθηματικαῖς ἐπιστήμαις· ἀλλ' ἐν τῇ ἠθικῇ φιλοσοφίᾳ εἶναι συγγραφεὺς ψυχρὸς καὶ ἄνευ νέων ἰδεῶν· ἐπραγματεύθη δὲ τὴν φιλολογίαν διὰ στενῶν, γλίσχρων, παραδόξων οὐχὶ δὲ καὶ τερπνῶν διανοημάτων». Ὁ Δαλαμβέρτος κατέλιπε προσέτι μετάφρασιν πλείστων τεμαχίων τοῦ Τακίτου, τῶν *Mémoires sur Christine de Suède* καὶ *sur la destruction des Jésuites*, ἓν *Essai sur les gens de lettres*, *Eléments de musique*, κτλ. Ἡ ἀλληλογραφία μετὰ τοῦ Βολταίρου καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσσίας ἀποτελεῖ τὸ τελευταῖον μέρος τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, ἅτινα συνελέγησαν εἰς 18 τόμ. εἰς 8ον, ἐν Παρισίοις, 1805—8, καὶ εἰς 5 τόμ. εἰς 8ον, 1821—22, μετὰ τοῦ ἐγκωμίου τοῦ Δαλαμβέρτου ὑπὸ τοῦ Κονδορσέτου, καὶ ἑνὸς περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ Ἀπομνημονεύματος γραφέντος ὑπὸ τοῦ ἰδίου.

ΔΑΛΑΡΝΗ. Ἴδε ΔΑΛΕΚΑΡΛΙΑ.

ΔΑΛΔΥΡΑΚ (Νικ.), μουσουργὸς, γεννηθεὶς ἐν Μυρὲ τῷ 1753, ἀποθ. τῷ 1809. Ἀποστρεφόμενος τὰ νομικὰ εἰς ὧν τὴν σπουδὴν προωρίσθη, μετέβη εἰς Παρισίους τῷ 1774, φέρων δίπλωμα ἀξιωματικοῦ καὶ κατετάχθη εἰς τοὺς σωματοφύλακας τοῦ κόμητος τῆς Ἀρτεσίας (*d' Artois*). Τρέφων παιδιόθεν σφοδρὸν ἔρωτα πρὸς τὸ τετράχορδον (βιολίον) καὶ ἀναγκαζόμενος νὰ ἐξοικονομῇ τὰ ἔξοδα τῶν διασκεδάσεων αὐτοῦ, ἐτράπη ἐπὶ τὴν σπουδὴν τῆς μουσουργίας. Μαθητὴς τοῦ Λαγγλὲ καὶ φίλος τοῦ Γρετρὺ, ἔγραψε τὴν μουσικὴν τῶν ἑορτῶν, αἵτινες ἐτελέσθησαν εἰς τιμὴν τοῦ Βολταίρου ὑπὸ τῆς λέσχης τῶν Ἐννέα ἀδελφῶν καὶ εἰς τιμὴν τοῦ Φραγκλίνου παρὰ τῇ Κᾳ Ἑλβετίου, 1778. Εἶτα μετὰ δραμάτων χορηγηθέντων αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Μαρσολλιέρου καὶ τοῦ Μομβὲλ, ἐπεδόθη εἰς τὴν μουσικὴν τοῦ θεάτρου, ἐν ᾗ πολλὰς ἐδρέψατο δάφνας. Τὰ κυριώτερα τῶν μελοδραμάτων αὐτοῦ εἶναι ἡ «Νίννα» ἢ ἡ «ἐξ ἔρωτος παραφρονήσασα». 1786· «Ἀζεμία, ἢ οἱ Ἄγριοι» *Renaud d' Ast*, 1787· *les Deux petits savoyards*, 1789· «Κάμιλλος, ἢ τὸ ὑπόγειον», 1794, «Ῥωμαῖος καὶ Ἰουλιέττα», 1793, Γκιουλνάρ· «ἡ Ἔρημος Οἰκία», 1793· «Λέων», 1798· «Ἀδόλφος καὶ Κλάρα», 1799· «Οἰκία πρὸς πώλησιν», 1800· «Πίκαρος καὶ Διέγος», 1803· Γκιουλιστὰν, 1805. Ὁ Δαλαΐρὰκ κατεῖχε τὴν τέχνην τοῦ κινεῖν τὸ δραματικὸν διάφορον· τὰ ᾄσματα αὐτοῦ εἶναι συντεθειμένα μετὰ χάριτος καὶ εὐχερείας, ἀλλ' ἡ φυσικότης ἐκπίπτει πολλάκις ἐν αὐτοῖς μίχει χυδαϊσμοῦ. Κατέλιπε καὶ ἐξαιρέτους *romances*.

ΔΑΛΒΕΡΓ, καθολικὴ οἰκογένεια τῆς Γερμανίας ἀνερχομένη μέχρι τοῦ ΙΔ' αἰῶνος, καὶ ἧς τὰ μέλη ἐξεπλήρωσαν πάντοτε τὰ καθήκοντα

θησαυροφυλάκων ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Οὐόρμσης. Ἓν μέλος τῆς οἰκογενείας ταύτης ἔστεψε, τῷ 1002, τὸν αὐτοκράτορα Ἐρρίκον Β'. Ἀπ' ἐκείνου δὲ τοῦ χρόνου ἐπεκράτησε συνήθεια ἐν ἑκάστῃ στέψει νὰ ἐρωτᾷ ὁ κῆρυξ γεγωνυΐᾳ τῇ φωνῇ. «Ὑπάρχει ἐνταῦθα κανεὶς Δαλβέργ;» Τὸ δὲ παρὸν μέλος τῆς οἰκογενείας ταύτης ἐλάμβανε τότε παρὰ τοῦ νέου αὐτοκράτορος τὸν τίτλον πρώτου ἱππότου τῆς Αὐτοκρατορίας. Ὁ Ναπολέων Α', μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς γερμανικῆς Αὐτοκρατορίας, ἠθέλησε νὰ τηρήσῃ τὸ ἔθιμον τοῦτο ἐν τῇ γαλλικῇ αὐτοκρατορίᾳ. Ἡ οἰκογένεια Δαλβέργ σύγκειται νῦν ἐκ δύο κλάδων, Δαλβέργ—Ἐρνσχέτν καὶ Δαλβέργ—Δαλβέργ.

ΔΑΛΒΕΡΓ (Ἰωάννης Κάμερερ δέ), λατινιστὶ *Dalburgius* (Δαλβούργιος), γενν. ἐν Ὀππεγχείμ τῷ 1445, ἐπίσκοπος Οὐόρμσης τῷ 1482, ἀποθ. τῷ 1503, ἰσχυρῶς συνετέλεσεν ὑπὲρ τῆς ἐν Γερμανίᾳ ἀναγεννήσεως τῶν γραμμάτων. Ἦτο συνδεδεμένος μετὰ τοῦ Ἀγρικόλα, Κέλτου, Ῥευχλίνου. Ἐπρυτάνευσεν (1480), ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ γερμανικῇ ἀκαδημίᾳ τῆς Ἑϊδελβέργης, ἥτις συνέστη ὑπὸ τὸ ὄνομα *Societas litteraria Rhenana*. Ἔδωκε τὸ παράδειγμα τῶν ἐτυμολογικῶν ἐρευνῶν περὶ τῆς γερμανικῆς γλώσσης. Ἰδ. Zapf «Περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν πρωτερημάτων τοῦ Δαλβέργ», ἐν Ζυρίχῃ, 1798.

ΔΑΛΒΕΡΓ (Κάρ.-Θεόδ.-Ἀντ.-Μαρία, βαρόνος δέ), γεννηθεὶς ἐν Ἐρνσχείμ, τῷ 1744, ἀποθ. τῷ 1817. Μαθητὴς τοῦ ἐν Γοττίγγῃ πανεπιστημίου, τυχὼν τοῦ διδακτορικοῦ πτυχίου τῆς νομικῆς ἐν Ἑϊδελβέργῃ τῷ 1761, περιηγήθη ὅπως συμπληρώσῃ τὰς γνώσεις αὐτοῦ, περιεβλήθη τὸ ἱερὸν σχῆμα, κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ, καὶ ἐχρημάτισεν εἰς διαφόρους θέσεις μέχρις οὗ προὐβιβάσθη ἀρχιγραμματεὺς τῆς αὐτοκρατορίας, 1802. Ὑπῆρξε πιστὸς Ναπολέοντι τῷ Α', οὗ ἀνεγνώρισε τὴν κυριαρχίαν. Ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ τῆς Ῥατισβόννης ἠγέρθη αὐτῷ μνημεῖον. Ἐξελέγη μέλος ἀντεπιστέλλον τοῦ Πανακαδημίου τῶν Παρισίων, ἀντὶ τοῦ Κλοπστόκ, καὶ διετήρει σχέσεις μετὰ τοῦ Αἴρδερ, τοῦ Γαίτου, Βιελάνδου καὶ Σχιλλέρου. Ἔχομεν αὐτοῦ πολλὰς γερμανικὰς συγγραφάς, ἐξ ὧν σημειοῦμεν τὴν «Περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν ἐπὶ τῆς δημοσίου εὐδαιμονίας, 1806.

ΔΑΛΒΕΡΓ (Οὐλρίχ-Ἐρβέρνος βαρόνος δέ, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1750, ἀποθ. ἐν Μανείμ τῇ 27 σεπτεμβρίου 1806 ἐ. χρημάτισεν ὑπουργὸς Ἐπικρατείας ἐν Βάδῃ. Πρωτοστάτης τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν, ἔφορος τοῦ ἐν Μανείμ θεάτρου, ὅπερ ἀνεβίβασεν εἰς τὴν πρώτην θέσιν τῶν ἐν Γερμανίᾳ, κατέλιπε γερμανιστὶ δραματικὰ ποιήματα, τὰ πλεῖστα μεταφρασθέντα ἢ κατ' ἀπομίμησιν γραφέντα ἐκ τῶν τοῦ Σαιξπήρου καὶ Κουμβερλάνδου.

ΔΑΛΒΕΡΓ (Ἐμερῖκος-Ἰωσὴφ, δοὺξ δὲ), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Μαγέντᾳ τῷ 1773, ἀποθ. ἐν Ἐρνχείμ τῷ 1833. Σπουδάσας ἐν Γοττίγγῃ ἐπεράτωσε τὴν διπλωματικὴν αὐτοῦ ἀγωγὴν ἐν τῇ γραμματείᾳ τοῦ βαρόνου Οὐγέτου ὑπουργοῦ τῆς Αὐτοκρατορίας παρὰ τῇ διαίτῃ τῆς Ῥατισβόννης, ἀντεπροσώπευσεν ἐν Παρισίοις, τῷ 1803, τὸν μαργράβον τῆς Βάδης, οὗ ἐγένετο ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν τῷ 1802, ἠνώηθη ὑπὸ τοῦ Ταλλεϋράνδου, ἐνυμφεύθη τὴν μαρκησίαν δὲ Βρινιόλ, κυρίαν τῆς τιμῆς παρὰ τῇ αὐτοκρατείρᾳ Ἰωσηφίνᾳ, ἐπολιτογραφήθη γάλλος, διωρίσθη δοὺξ καὶ σύμβουλος Ἐπικρατείας, καὶ διεπραγματεύθη παρὰ τῷ πρίγκηπι δὲ Σβάρζεμβεργ τὸν γάμον τῆς Μαρίας Λουΐζης μετὰ Ναπολέοντος τοῦ Α'. Τῷ 1814, ὑπῆρξεν ἐν τῶν πέντε μελῶν τῆς ἐν Ἰταλίᾳ προσωρινῆς κυβερνήσεως, καὶ παρευρέθη εἰς τὸ ἐν Βιέννῃ συνέδριον ὡς πληρεξούσιος· εἰς ἀμοιβὴν δὲ τῆς ἀχαριστίας αὐτοῦ τῷ αὐτοκράτορι ἔλαβε τὸν βαθμὸν πατρικίου τῷ 1815 καὶ ὕστερον τὴν θέσιν πρεσβευτοῦ ἐν Τουρίνῳ. Διεφημίσθη ὅτι συνειργάσθη εἰς τὴν «Ἱστορίαν τῆς Παλινορθώσεως» ὑπὸ Καπεφίγκ.

ΔΑΛΓΑΡΝΟΣ (Γεώργιος), σοφὸς σκῶτος, γενν. ἐν Ἀδερδήνῃ, ἐδημοσίευσεν *Ars signorum*, ἐν Λονδίνῳ, 1661, πόνημα οὗ πάντα σχεδὸν τὰ ἀντίτυπα ἐγένοντο παρανάλωμα τοῦ πυρὸς κατὰ τὴν πυρκαϊὰν τοῦ 1666. Ἐν αὐτῷ ἀσχολεῖται περὶ μεθοδικῆς κλασικοποιήσεως τῶν ἰδεῶν· τὸ δὲ σύστημα αὐτοῦ εἶναι ἧττον πολύπλοκον τοῦ συστήματος τοῦ Οὐίλκινς.

ΔΑΛΔΟΡΦΦ (Βαλεντῖνος), γενν. ἐν Ὀλστείν, ἀποθ. τῷ 1715. Ἦτον ὑποστράτηγος ἐν Ὀλστείν καὶ μετέβη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Σουηδίας ὡς συνταγματάρχης τῷ 1702. Ἀπὸ δὲ τούτου ἠκολούθησε Καρόλῳ τῷ ΙΒ' ἐν πάσαις ταῖς ἐκστρατείαις αὐτοῦ, διέπρεψεν ἄγων τὸ σμαλανδικὸν ἱππικὸν ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Ὁλοφζίνου, συνώδευσε τὸν Κάρολον ΙΒ' ἀπὸ Πουλτάβας εἰς Βενδέριον, μετέσχε τῶν ἐν Καλαβαλία, ἐγένετο ὕστερον στρατηγὸς τοῦ ἱππικοῦ, καὶ ἔπεσε μετὰ τὴν μάχην τῆς Στρεσσώ, ἐν τῇ νήσῳ Ῥοὺγεν.

ΔΑΛΕ (Δαβὶδ), περιώνυμος μηχανικὸς ἐφευρέτης τῶν μύλων Δανάρκ, γενν. τῷ 1739 ἐν Στέφ-

δαρτων ('Αϋρσχίρη), ἀποθ. τῷ 1807. Κατ' ἀρχὰς ἁπλοῦς ἐργάτης, διωρίσθη διευθυντὴς βαμβακοκλωστηρίου, συνταρίσθη ὡς ἐργοστασιάρχης μετὰ τοῦ σὶρ P. 'Αρκραϊτ, καὶ ὕστερον ἀνέλαβε μόνος τὴν διεύθυνσιν ἐργοστασίου, ἐν ᾧ ἀπείρους ἀπασχολῶν ἐργάτας ἐρείδετο τῶν γερόντων καὶ ἐδίδασκε τοὺς νέους.

ΔΑΛΕΚΑΡΛΙΑ, σουηδιστὶ Δαλάρνη, *Dalarne* (χώρα τῶν κοικλάδων), ἀρχ. γεωγραφικὴ καὶ πολιτικὴ διαίρεσις τῆς Σουηδίας, μεταξὺ τῶν ὀρέων τῆς Νορβηγίας πρὸς Β καὶ πρὸς Δ. τῆς 'Ελσιγγίας καὶ τῆς Γεστρικίας πρὸς Α. τῆς Οὐεστμανίας καὶ τῆς Οὐερμελάνδης πρὸς Ν. Τὰ νῦν εἶναι τὸ *lœn* τῆς Δαχλούν. Χώρα ὀρεινὴ καὶ ἀγρία, ἀρδευομένη ὑπὸ τοῦ Δὰλ, καὶ περιέχουσα τὴν λίμνην Σιλιάν· κλίμα τραχύ. Μεταλλεῖα χαλκοῦ, σιδήρου, μολύβδου, λατομεῖα πορφυρίτου. Οἱ κάτοικοι δυστυχοῦσι καὶ πολλάκις μεταναστεύουσιν εἰς τὰ εὐφορώτερα μέρη τοῦ βασιλείου· ἀνδρεῖοι καὶ περιποθῶς ἀγαπῶντες τὴν ἐλευθερίαν, ἔδωκαν πάντοτε τὸ σύνθημα τῶν ἐπαναστάσεων. Ἐκ τῆς Δαλεκαρλίας ἐξῆλθεν ὁ Γουσταῦος Βάσας, ὅστις ἠλευθέρωσε τὴν Σουηδίαν ἀπὸ τοῦ δανικοῦ ζυγοῦ.

ΔΑΛΕΜΙΑ, βοημικὸς συγγραφεὺς τοῦ Η' αἰῶνος, καταλιπὼν πολύτιμον ἔμμετρον χρονικόν, τυπωθὲν ἐν Πράγᾳ. 1620 εἰς δον, ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τελευτῶν τῷ 1314. Τὸ χρονικὸν τοῦτο εἶναι τὸ ἀρχαιότατον μνημεῖον τῆς βοημικῆς φιλολογίας.

ΔΑΛΕΜΙΝΖΙΑ, ἀρχ. μέρισμα τῆς Γερμανίας κατοικούμενον κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ὑπὸ τῶν Σουάβων. Περιελαμβανόμενον ἐντὸς τοῦ Ἔλβα ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ Μούλδου ἀφ' ἑτέρου ἐξετείνετο σχεδὸν ἀπὸ τοῦ Μάϊσεν μέχρι τοῦ Δάχλεν.

ΔΑΛΕΣΑΜΠ (Ἰάκωβος), *Dalechamps* χειρουργός, βοτανολόγος καὶ φιλολόγος, γενν. ἐν *Bayeux* τῷ 1513, ἀποθ. τῷ 1588. Ἐσπούδασεν ἐν Μομπελλιέρῳ ὑπὸ τὸν *Rondelet*· τῷ 1552 ἀποκατέστη ἐν Λυῶνι καὶ ἐκτήσατο φήμην μεγάλην ὡς ἐμπειρικός. Ἠσχολήθη περὶ βοτανικῆς μετὰ μεγάλου ζήλου καὶ ἐνέκυψεν εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ἱστορίας αὐτῆς ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ λατίνοις συγγραφεῦσι. Συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι αὐτὰ ἄλλως τὰ ἑξῆς. *Historia generalis plantarum* ἐν Λυῶνι, 1586, τόμ. 2, εἰς φολλ. μετάφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ *Desmoulins*, ἐν Λυῶνι, 1615, τόμ. 2, εἰς φόλλ. καὶ 1653, εἰς φόλλ. πραγματεία λατινικὴ περὶ πολύποδος, ἐν Λυῶνι, 1562· *Traité de chirurgie*, ἐν Λυῶνι, 1570 καὶ 1573, εἰς 8ον, ἐν Παρισίοις, 1613, εἰς 4ον. Ἐν αὐτῇ ἀπαντῶσι πίνακες ἐν μέρει κατὰ μίμησιν τῶν τοῦ A. Paré. Πολλαὶ πραγματεῖαι περὶ τῶν ἰατρικῶν ἐπιστημῶν συνελέγησαν ὑπὸ τοῦ J. Amman ἐν 'Αμστελοδάμῳ, 1709. Ὁ Δαλεσάμπ ἐδημοσίευσεν ἐκδόσεις ἢ μεταφράσεις τοῦ 'Αθηναίου, 1552· τοῦ Πλινίου 1587. Παύλου τοῦ Αἰγινήτου, τοῦ Γαληνοῦ, τοῦ Καιλίου Αὐρηλιανοῦ.

ΔΑΛΕΣΜΗΣ ('Ανδρέας), γάλλος φυσικός, μέλος τῆς 'Ακαδημίας τῶν 'Επιστημῶν τῷ 1699, ἀποθ. τῷ 1727. 'Απ' αὐτοῦ ὠνομάσθη καμινευτήριον ἐν ᾧ ὁ κασσίτερος κατέρχεται εἰς τὴν κάμινον καὶ μεταβάλλεται εἰς φλύγα.

ΔΑΛΕΣΜΟΣ (Ι.-Β., βαρόνος), στρατηγός, γενν. ἐν Λιμόζῃ τῷ 1763, ἀποθ. τῷ 1832, εἰσῆλθεν εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τῆς ἐπαναστάσεως, ἐστράτευσε τῷ Δ' ἔτει ἐπὶ τὴν Γερμανίαν καὶ ἐπὶ τὴν 'Ιταλίαν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Σχέρερ, ἐξελέγη μέλος τοῦ νομοθετικοῦ σώματος τῷ Θ' ἔτει, ἔλαβε τῷ 1815 τὴν διοίκησιν τῆς νήσου Ἕλβας, ἣν ἀπέδωκε τοῖς συμμάχοις, καὶ ἀνακληθεὶς εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν τῷ 1830, διωρίσθη διοικητὴς τοῦ Μεγάρου τῶν ἀπομάχων.

ΔΑΛΖΕΛΛ ('Ανδρέας), σκώτος φιλόλογος, γενν. θεὶς τῷ 1750, ἀποθ. τῷ 1806, καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ 'Εδιμβούργου καὶ βιβλιοφύλαξ τῆν πέλεως ταύτης. Κατέλιπε *Collectanea græca*.

ΔΑΛΖΕΛΛ (Θωμᾶς), σκώτος στρατηγὸς παρευρεθεὶς μετὰ Καρόλου τοῦ Β' εἰς τὴν μάχην τῆς Βορτεστέρης, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς 'Ρωσσίας, καὶ ἀνεκλήθη ὑπὸ τῆς Παλινορθώσεως τοῦ 1660. Μετὰ τὴν θανάτωσιν Καρόλου τοῦ Α', ἤρξατο τρέφων βαθὺν τὸν πώγωνα, καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας ἐδόθη ἐκκεντρικότητας. Ἕνεκα τῆς ἀφοσιώσεως αὐτοῦ ἦτον εἷς τῶν μάλιστα εὐνουμένων ὑπὸ Καρόλου τοῦ Β'.

ΔΑΛΙΑ, σουηδιστὶ Δαλσλὰνδ, ἀρχ. ἐπαρχία τῆς Σουηδίας (δυτικὴ Γοτθία), ἀποτελεῖ σήμερον μέρος τῶν κυβερνείων τοῦ 'Ελφσβόργου καὶ τοῦ Γαιθεμβόργου καὶ Βόχου.

ΔΑΛΙΒΑΡ (Θωμᾶς Φραγκίσκος), βοτανολόγος, ὁ πρῶτος παραδεξάμενος ἐν Γαλλίᾳ τὴν μέθοδον καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Λιννάου, καὶ ἐπαναλαβὼν τὰ πειράματα τοῦ Φραγκλίνου ἐπὶ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ. Τὸ βιβλίον αὐτοῦ ἐπιγράφεται· *Florae Parisiensis prodromus* 1749, εἰς 12ον, εἶτα δὲ τὸ *Botanicon Parisiense* τοῦ Vaillant μετασκευασμένον. Ὁ Λιννάιος ἐπωνόμασε Δαλιβάρδαν ἕνα θάμνον τοῦ Καναδᾶ.

ΔΑΛΙΒΡΑΥ (Κάρολος ΒΡΙΩΝ), βακχικὸς ποιητὴς τοῦ ΙΒ' αἰῶνος, γενν. ἐν Παρισίοις, ἀποθ. τῷ 1654, φίλος τοῦ Φαρὲ καὶ τοῦ Σαὶντ' Ἀμάν. Τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ἀπὸ τοῦ 1647 καὶ 1653. Μετέφρασεν εἰς τὴν γαλλικὴν τὸν Ἀμύνταν καὶ τὸν Τορκουάτου Τάσσου, καθὼς καὶ τὰς Ἐπιστολὰς τοῦ Ἀντωνίου Περές.

ΔΑΛΙΔΑ. Ἴδ. ΣΑΜΨΩΝ.

ΔΑΛΙΝΟΣ (Ὄλαος), σουηδὸς φιλολόγος, γενν. ἐν Οὐϊμβέργῃ τῷ 1708, ἀποθ. τῷ 1763 σφραγιδοφύλαξ τῆς αὐλῆς. Κατέλιπε σατύρας, ἐμμέτρους ἐπιστολάς, μύθους, ἀξιόλογον ποίημα ἐπιγραφόμενον « ἡ Ἐλευθερία τῆς Σουηδίας », τραγῳδίαν, « Βρουνχιλδη », μετάφρασιν τοῦ συγγράμματος τοῦ Μοντεσκίου περὶ τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς παρακμῆς τῆς Ῥωμαίων, καὶ « Γενικὴν ἱστορίαν τῆς Σουηδίας », ἐν Στοκχόλμῃ, 1747, τόμ. 4, εἰς 4ον, φθάνουσαν μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Καρόλου ΙΑ'.

ΔΑΛΚΕΙΘ, πόλ. τῆς Σκωτ'ας, κομητεία καὶ 9 χιλι'μ. ΝΑ τοῦ Εδιμβούργου, ἐπὶ τοῦ Ἔσκη. Κάτ. πεντακισχίλιοι. Μέγα ἐμπόριον σιτηρῶν ὀρυχεῖα γαιανθράκων. Ὡραῖος πύργος τῶν δουκῶν δὲ Bucclengh, ἀνήκων ἄλλοτε εἰς τοὺς Δουγλάς.

ΔΑΛΛΑΣ (Ῥοβέρτος Κάρολος), ὁ φίλος καὶ βιογράφος τοῦ λόρδου Βύρωνος γενν. ἐν Κιγγστὼν (Ἰαμαϊκῇ) ἀποθ. τῷ 1824, ἐσπούδασε τὰ νομικὰ ἐν Λονδίνῳ, κατῴκησε μικρὸν ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ, καὶ ἐγκατέστη ἐν Ἀγγλίᾳ ὅπως ἐπιδοθῇ εἰς τὴν φιλολογίαν. Κατέλιπε ἀγγλικὰς μεταφράσεις γαλλικῶν συγγραμμάτων, πολλὰς μυθιστορίας· *Aubrey Perceval*, καὶ μάλιστα Ἀναμνήσεις τοῦ λόρδου Βύρωνος.

ΔΑΛΛΑΣ (Σὶρ Γεώργιος), λόρδος ἀνώτατος δικαστὴς, γενν. ἐν Λονδίνῳ τῷ 1758, ἀποθ. τῷ 1833. Ἐν ἡλικίᾳ ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν ἀνεχώρησεν εἰς Ἰνδικὴν καὶ ἐπεδόθη εἰς τὰ γράμματα. Τῷ 1793 ἐδημοσίευσε τὰς πολυκρότους αὐτοῦ « Σκέψεις περὶ τῆς παρούσης ἡμῶν καταστάσεως, μετὰ παρατηρήσεων περὶ τῆς ἀνάγκης πολέμου πρὸς τὴν Γαλλίαν », αἵτινες διήγειραν τὸν θαυμασμὸν τοῦ Πίττ.

ΔΑΛΕΜΑΓΝ (Κλαύδιος, βαρόνος), γάλλος στρατηγός, γενν. ἐν Βουγέϊ τῷ 1754, ἀποθ. τῷ 1810, ἔλαβε μέρος εἰς τὸν ἀμερικανικὸν πόλεμον, ὑπηρέτησεν ὑπὸ τὸν Βοναπάρτην ἐν Ἰταλίᾳ, συνετέλεσε μεγάλως ὑπὲρ τῆς νίκης τοῦ Λόδη, διέπρεψεν ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Μαντούης καὶ τῇ μάχῃ τοῦ Λονάτου, ἦγεῖτο τοῦ στρατοῦ τῆς Ῥώμης τῷ 1798, καὶ τῆς πρώτης μεραρχίας τοῦ στρατοῦ τῆς Ὁλλανδίας τῷ 1809.

ΔΑΛΜΑΤΙΑ, μέρος τῶν αὐστριακῶν Κρατῶν, φέρον τὸν τίτλον βασιλείου, παρὰ τὸν Ἀδριατικὸν, μεταξὺ τῶν στρατιωτικῶν συνόρων πρὸς Β, τῆς Βοσνίας καὶ τῆς Ἑρζεγοβίνης πρὸς Α, τῆς τουρκικῆς Ἀλβανίας πρὸς Ν, μεταξὺ τῶν 41ο 10' — 44ο 55' Β πλ. καὶ 12ο 11' — 16ο 44' Α μήκους. Ἐπιφ. 127 τετραγ· μυριάμετρ. Πληθ. κάτ. 404, 450. Πρωτ. Ζάρα. Ἡ παραλία βραχώδης καὶ ἀπόκρημνος περικυκλοῦ αι ὑπὸ νήσων καὶ ἔχει ἀσφαλεῖς λιμένας. Παραλλήλως τῶν αἰγιαλῶν, ὑψοῦνται διακλαδώσεις τῶν Ἰουλιανῶν καὶ δειναρικῶν Ἄλπεων ὧν αἱ κυριώτεραι κορυφαὶ εἶναι ἡ Ὀβελλισεθὴ Βελεβ. (1,700 μέτρ.), ἡ Δεινάρα (1858 μέτρ.), τὸ Βιόκοβον ἢ Βισκοβίτς (1,810 μέτρ.), τὸ Πάδον (1,823 μέτρ.), τὸ Ὀρλὲν) 1,945 μέτρ.), ἀφ' ὧν κατέρχονται ὁ Ζερμάγνας, ὁ Κέρκας, ὁ Κεττίνας, ὁ Ναρέντας, σχηματίζοντες πολυαρίθμους καταῤῥάκτας. Πολλαὶ ἐσωτερικαὶ λίμναι ξηραίνονται ἐν ὥρᾳ θέρους καὶ πληροῦνται ὕδατος ἐν τέλει τοῦ φθινοπώρου· μέγα δὲ μέρος τῆς χώρας καλύπτεται ὑπὸ βάλτων, αἵτινες ἀναδίδουσι νοσώδεις ἀναθυμιάσεις. Γῆ εὔφορος, ἀλλὰ κακῶς καλλιεργουμένη. Ἀπέραντοι δρυμοὶ ἀφ' ὧν ἐξάγονται ἐξαίρετα ξύλα πρὸς οἰκοδομήν. Μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ γαιανθράκων ἄχρηστα. Οἱ Δαλμάναι εἶναι ὡραία φυλὴ ἀνθρώπων, φιλόξενοι, πιστοὶ τηρηταὶ τῶν ὑποσχέσεων αὐτῶν, καλοὶ στρατιῶται καὶ ναῦται, εἶναι ἅρπαγες φιλέκδικοι καὶ μέθυσοι. Ἡ Δαλματία διαιρεῖται εἰς 4 κύκλους ἢ διοικήσεις· τὴν Ζάραν, τὸ Σπάλαθρον, τὴν Ῥαγούζαν καὶ τὸ Κάτταρον. Ἀριθμεῖ δὲ περὶ τὰς 318,340 καθολικῶν, μετ' ἀρχιεπισκοπῆς ἐν Ζάρᾳ καὶ πέντε ἐπισκοπῶν ἐν Σπαλάθρῳ, Ῥαγούζῃ, Σεβενίκῳ, Δεζίνᾳ καὶ Κατταρῷ· 75,000, ὀρθοδόξους τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας μετ' ἐπισκοπῆς ἐν Σπαλάθρῳ· οἱ λοιποὶ εἶναι ἰουδαῖοι ἢ διαμαρτυρόμενοι. Ἐξαγωγὴ ἐλαιολάδου, στέατος, ταριχευτῶν ἰχθύων, κηροῦ, δερμάτων λαγωοῦ, σύκων, οἴνων, κτηνῶν, « μαρασκυίνου, ῥοσολίου » βομβυκοτροφία. Εἰσαγωγὴ δημητριακῶν, πανικῶν, ἰριούχων, σακχάρεως καὶ καφέ. Πολλαὶ νῆσοι τῆς Ἀδριατικῆς, Πάγω, Κορονάτα, Βράτζα Δεζίνα, Κουρζόλα, Μελίδα, κλπ., ἀποτελοῦσι μέρος τῆς Δαλματίας.

Ἱστορία. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, τὸ ὄνομα Δαλματία ἐσήμαινε φυλὴν τῆς βαρβάρου ἢ ἀκτήρας Ἰλλυρίας κατοικοῦσαν παρὰ τὴν Ἀδριατικὴν αἱ κυρώτεραι πόλεις τοῦ μικροῦ

τούτου λαοῦ ἦσαν τὸ Τραγούριον (Trau), τὰ Σάλωνα, ἡ Ἐπίδαυρος, τὸ Δελμίνον ἢ Δαμμίνιον. Ἀφοῦ οἱ δύο λαοί, οἱ σημαντικώτατοι τῶν Ν χωρῶν τῆς βαρβάρου Ἰλλυρίας, ὑπὸ τὸν Ἄγρωνα καὶ τὴν χήραν αὐτοῦ Τεύταν, οἱ Λαβεᾶται ὑπὸ τὸν Γέντιον, καθυπεδουλώθησαν εἰς τοὺς Ῥωμαίους(535—6 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης,168—7 πρ. Χ.) οἱ Δαλμάται ἐγένοντο φόρου ὑποτελεῖς ὑπὸ Μάρκου Φιγούλου καὶ Σκιπίωνος Νασικᾶ (597—155 πρ. Χ.) καὶ ἡ πόλις αὐτῶν Δελμίνιον κατεστράφη. Ἀλλὰ μεθ' ὅλα ταῦτα μόλις ἐδαμάσθησαν ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου (719 ἀπὸ κτ. Ῥώμ., 34 πρ. Χ), καὶ ὑπὸ τοῦ Τιβερίου (758—61 ἀπὸ κτ. Ῥώμ. 6—9 πρ. Χ). Τὸ ὄνομα τῆς Δαλματίας φαίνεται ὅτι προσετέθη τότε, ὕστερον ἀντικατέστη διὰ τοῦ τῆς Ἰλλυρίας, σημαίνοντος τὴν χώραν ἣν ὁ δικτάτωρ Καῖσαρ μετέβαλεν εἰς ἐπαρχίαν ἀποσπάσας αὐτὴν τῆς Ἐντοσαλπινῆς. Ἐπὶ Αὐγούστου, ἡ Δαλματία ἦτον ἐπαρχία συγκλητιλὴ καὶ ὕστερον αὐτοκρατορική. Ὁ Κωνσταντῖνος περιέλαβεν αὐτὴν ἐντὸς τῆς διοικήσεως τῆς Ἰλλυρίας· ἐπὶ δὲ τοῦ διαμελισμοῦ τῆς διοικήσεως ταύτης μεταξὺ τῶν δύο αὐτοκρατοριῶν, ἐν τέλει τοῦ Δ' αἰῶνος ἔμεινεν ἐν τῇ διοικήσει τῆς δυτικῆς Ἰλλυρίας, τμήματος τοῦ νομοῦ τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς δυτικῆς αὐτοκρατορίας.—Κυριευθεῖσα ὑπὸ τῶν Ὀστρογόθων τοῦ Θεοδωρίχου περὶ τὸ 481, ἡ Δαλματία, ἐν μέσῳ τοῦ ἑπομένου αἰῶνος μετετέθη εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν τῆς Ἀνατολῆς μετὰ τοῦ λοιποῦ βασιλείου αὐτῶν. Ἀλλ' ἐν ἀρχῇ τοῦ Ζ' αἰῶνος,περὶ τὸ 626, πολλαὶ σλαυϊκαὶ φυλαί, ἦλθον. κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἡρακλείου ὅπως ἐγκατασταθῶσιν ἐν τῷ λεκανοπεδίῳ τοῦ Σαύου καὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τοῦ Ἀδριατικοῦ· τὸ Τράου καὶ ἡ Ζάρα διέφυγον τὰς ἐρημώσεις αὐτῶν, ἀλλὰ τὰ Σάλωνα καὶ ἡ Ἐπίδαυρος κατεστράφησαν ὑπ' αὐτῶν μετὰ πολλῶν ἄλλων πόλεων· οἱ μὲν φυγάδες τῆς πρώτης τῶν πόλεων τούτων ἤγειραν τὸ Σπάλαθρον, οἱ δὲ τῆς δευτέρας κατέβαλον τὰ θεμέλια τῆς Ῥαγούσης, καὶ ἐκ τῆς ἐπαρχίας ἢ τοῦ θέματος τῆς Δαλματίας, μόνοι οἱ λιμένες οὗτοι καί τινες ἄλλοι ἦτον σημαντικοὶ ἔμειναν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἑλλήνων. Παραχωρηθέντες τῷ 804 Καρόλῳ τῷ Μεγάλῳ ὀνομαστικῷ κυρίῳ ὁλοκλήρου τῆς Δαλματίας, ἀνακυρευθέντες ὑπὸ τοῦ Νικηφόρου τῷ 806 καὶ ἀναγνωρισθέντες ὡς ἑλληνικαὶ κτήσεις ὑπὸ τῆς συνθήκης τοῦ 812, περιῆλθον ἐπὶ τέλους, τῷ 997, μεθ' ὅλης τῆς παραλίας εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Ἐνετίας παλαιώσης ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡμίσεος αἰῶνος πρὸς τοὺς σλαύους πειρατὰς, οἵτινες, ἐκ Ναρέντας, τῆς κυρίας ἕδρας αὐτῶν, ὁρμώμενοι ἐλυμαίνοντο τὴν Ἀδριατικήν· ὁ δόγης Πέτρος Οὐρσέλος Β' ἐδέξατο τὴν ὑποταγὴν τῶν πόλεων τῆς Ἰστρίας καὶ τῆς Δαλματίας, ἐδάμασε, τῇ συνδρομῇ αὐτῶν, τοὺς Ναρεντινοὺς καὶ προσέλαβε τὸν τίτλον δουκὸς τῆς Δαλματίας. Οὐχ ἧττον ὅμως ἡ Βενετία δὲν ἔμεινεν ἥσυχος κυρία τῶν παραλίων τούτων, ὧν ἡ κατοχὴ ἦτο πολύτιμος εἰς θαλασσίαν δύναμιν ἕνεκα τῶν ἐξαιρέτων λιμένων, τῶν δασῶν καὶ τοῦ καννάβεως. Πρὸς διατήρησιν αὐτῶν ἦτον ἠναγκασμένη ν' ἀντιπαλαίῃ κατὰ συχνῶν ἐπαναστάσεων καὶ μάλιστα ἐν Ζάρᾳ, κατὰ τῶν σλαύων βασιλίσκων τῆς Κροατίας, οἵτινες ἀπειράκις ἐξηρέθισαν αὐτοὺς ἢ ἠθέλησαν νὰ τοὺς ἐκμεταλλευθῶσι, καὶ ἐξ ὧν ὁ εἷς, Δημήτριος Ζουονιμίρ, ἀνεγνώρισεν ἑαυτὸν ὑποτελῆ τοῦ πάπα Γρηγορίου τοῦ Ζ', 1076, διὰ τὴν Κροατίαν καὶ τὴν Δαλματίαν· κατὰ τῶν βασιλέων τῆς Οὐγγαρίας οἷς ἡ πρώτη τῶν δύο χωρῶν ἀνῆκεν ἀπὸ τοῦ 1088, καὶ οἵτινες ἐξηκολούθουν ἐποφθαλμιάζοντες τῇ δευτέρᾳ. Τῷ 1358, ἡ Ἐνετία ἠναγκάσθη μάλιστα νὰ παραχωρήσῃ διὰ συνθήκης τὴν Δαλματίαν εἰς τὸν Οὔγγρον Λουδοβίκον Α' τὸν Μέγαν· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1409, ὁ Λαδίσλαος τῆς Νεαπόλεως ἀτυχὴς ἀντίπαλος τοῦ Σιγισμόνδου, ἐπώλησεν αὐτῷ τὴν Ζάραν, ἣν ἐκυρίευσε· τῷ 1420, ὁ Πέτρος Λοριδὰν κατεκτήσατο τὰς πλείστας τῶν λοιπῶν θέσεων καὶ ἡ μὲν μικρὰ δημοκρατία τῆς Ῥαγούσης ἐφύλαξε τὴν ἀνεξαρτησίαν της, ἡ δὲ τοῦ Καττάρου ἐδόθη τοῖς Ἐνετοῖς.—Αἱ χῶραι αὗται ἔμειναν εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν μέχρι τῆς πτώσεως τῆς δημοκρατίας αὐτῶν τῷ 1797, ὅτε διὰ τῆς ἐν Κάμπῳ Φορμίῳ συνθήκης ἐδόθησαν εἰς τὴν Αὐστρίαν. Διὰ τῆς ἐν Πρεσβούργῳ συνθήκης. 1805, ἀφῃρέθησαν καὶ ἐδόθησαν τῷ βασιλείῳ τῆς Ἰταλίας. Τῷ 1809, ἡ ἐν Βιέννῃ συνθήκη ἕνωσεν αὐτὰς μετὰ τῆς Ῥαγούσης, κατεχομένης στρατιωτικῶς ὑπὸ τῆς Γαλλίας ἀπὸ τοῦ 1807, τῆς Ἰστρίας, τῆς Καρινθίας, τῆς Καρνιόλης, τῆς Κροατίας, καὶ ἐσχημάτισαν δύο τῶν ἑπτὰ ἰλλυρικῶν ἐπαρχιῶν αἵτινες ὑπέκειντο εἰς τὸν Ναπολέοντα, ἀντιπροσωπευόμενον ὑπὸ γενικοῦ διοικητοῦ· 1ον Ῥαγοῦσα καὶ Κάτταρον· 2ον Δαλματία. Τέλος διὰ τοῦ ἐν Βιέννῃ συνεδρίου, τῷ 1815, ἀπεδόθησαν τῇ Αὐστρίᾳ.—Ὁ στρατάρχης Σοῦλτ, τῷ 1806, ἔλαβε τὸν τίτλον δουκὸς τῆς Δαλματίας.

ΔΑΛΜΑΤΙΚΗ, *Dalmatica*, χιτὼν μετὰ μακρῶν χειρίδων ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Δαλμάταις

Τὸν χιτῶνα τοῦτον ἠρέσκοντο φέροντες οἱ αὐτοκράτορες Κόμμοδος καὶ Ἡλιογάβαλος. §—, ἔνδυμα τῶν διακόνων τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας, εἰσαχθὲν ὑπὸ τοῦ πάπα Σιλβέστρου Α' πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ «κολοβίου», ὅπερ ἐφαίνετο αὐτῷ ἄσεμνον ὡς ἔχον βραχείας τὰς χειρίδας.

ΔΑΔΡΥΜΠΑΗΣ (Σὶρ Δαβὶδ), ἀρχαιολόγος καὶ ἱστορικός, γενν. ἐν Ἐδιμβούργῳ τῷ 1726, ἀποθανὼν τῷ 1792, ἀνετράφη ἐν Ἐτόνῃ καὶ Οὐτρέχτῃ. Ἐγένετο δικαστὴς τῷ 1766 καὶ ἔλαβε τότε τὸν τίτλον *Lord Hailes*. Κατέλιπε «Χρονικὰ τῆς Σκωτίας», 1776—9, τόμ. 2, εἰς 4ον, ἀπὸ τῆς στέψεως Μωάμεθ τοῦ Γ' μέχρι τοῦ θανάτου Δαβὶδ τοῦ Β', ἅτινα ὁ Διδάκτωρ Ἰόνσων συγκατένευσεν ἵνα ἀναθεωρήσῃ, κτλ. Ἦλθεν εἰς σφοδρὰν συζήτησιν περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ χριστιανισμοῦ.

Δαλρύμπλης (Ἀλέξανδρος), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Ἐδιμβούργῳ τῷ 1737, ἀποθ. τῷ 1808, ἐπεχείρησε ταξείδια χάριν ἀνακαλύψεων ἀποσταλεὶς παρὰ τῆς Ἑταιρίας τῆς Ἰνδικῆς εἰς τὸν Εἰρηνικὸν Ὠκεανόν, καὶ ἐσχεδίασεν ἐξαιρέτους χάρτας, οἵτινες ἐχρησίμευσαν τῷ Κούκ. Κατέλιπε *Collection des voyages dans l'Océan du Sud*, 1770, τόμ. 2 εἰς 4ον, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Fréville, ἐν Παρισίοις, 1774, εἰς 8ον συλλογὴν ναυτικῶν χαρτῶν, κτλ.

ΔΑΛΡΥΜΠΛΗΣ (Τζὼν ΑΜΙΛΤΩΝ ΜΑΓΓΙΑ), γεννηθ. περὶ τὸ 1726, ἀποθαν. τῷ 1810, σκῶτος βαρόνος, κατέλιπεν «Ἀπομνημονεύματα τῆς Μεγάλης Βρεταννίας» ἐπὶ Καρόλου τοῦ Β', Ἰακώβου τοῦ Β' καὶ Γουλιέλμου τοῦ Γ', ἐν Λονδίνῳ, 1771, τόμ. 2, εἰς 4ον, περιεργότατα ἔνεκα τῶν ἐγγράφων, ἅτινα ἐξήγαγεν ἐκ τῶν ἀρχείων τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Γαλλίας, καὶ μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ ἀββᾶ Βλαδὶ, 1776. Ὁ Φὼξ (Ἱστορία τῶν Στυαρτιῶν) ἐπειράθη ὅπως ἀνασκευάσῃ αὐτά.

ΔΑΛΤΩΝ (Ἰωάννης), ἄγγλος φυσικὸς καὶ χημικός, γενν. τῷ 1766 ἐν Κουμβερλάνδῃ, ἀποθ. τῷ 1844, καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς φιλοσοφίας ἐν Μαγκεστρίᾳ, μέλος τῆς Βασιλικῆς Ἑταιρίας τοῦ Λονδίνου καὶ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γαλλίας. Οὗτος ἔθετο τὰς πρώτας βάσεις ἐντελοῦς συστήματος χημικῶν ἀντιβαλλομένων, ἐξ οὗ ἐγεννήθη ἡ περὶ ἀτόμων θεωρία. Εὗρε τὸν νόμον τῶν πολλαπλῶν ἀναλογιῶν», ὅστις ἀμέσως ἐπεκυρώθη ἐπὶ τῶν ὑφ' αὐτοῦ πειραμάτων τοῦ Οὐολλαστώνος ἐπὶ τῶν ὀξαλάτων τῆς ποτάσσης. Ἐν τῇ φυσικῇ ἠσχολήθη κυρίως περὶ τῶν ἐλαστικῶν ῥευστῶν. Ὀφείλομεν αὐτῷ πολύτιμον πίνακα τοῦ εἰδικοῦ βάρους τῶν ἀερίων. Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ πονήματα εἶναι «Μετεωρολογικαὶ παρατηρήσεις καὶ Δοκίμια», 1793, εἰς 8ον· «Σύστημα χημικῆς φιλοσοφίας», ἐν Λονδίνῳ, 3 μέρη, εἰς 8ον, 1808—10 καὶ 1827. Ὁ Δαλτὼν ἦτον ἐπίσης ἔμπειρος τὴν γλωσσολογίαν. Κατέλιπε καλὴν πραγματείαν περὶ τῆς ἀγγλικῆς γλώσσης. Πολλὰ τῶν ὑπομνημάτων αὐτοῦ μετεφράσθησαν γαλλιστὶ ἐν τῷ *Journal des Mines*. Τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ ὑπὸ Chantrey εἶναι ἱδρυμένον κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ *Royal Institution* ἐν Μαγκεστρίᾳ.

ΔΑΛΤΩΝ ΕΝ ΦΟΥΡΝΕΣ, πόλ. τῆς Ἀγγλίας, κομητεία, 35 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Λαγκαστρίας· καλὸς λιμὴν ἐπὶ διώρυγος 2 χιλιαμ. τὸ μῆκος ἐκτεινομένης μέχρι τῆς Ἰρλανδικῆς θαλάσσης. Κάτ. 3,300. Μεταλλεῖα καὶ χυτήρια σιδήρου. Πλησίον αὐτῆς κεῖνται τὰ ἐρείπια τῆς πλουσίας μονῆς τῆς Φουρνὲς, θεμελιωθείσης ὑπὸ τοῦ Στεφάνου τῷ 1127, καὶ καταργηθείσης τῷ 1537.

ΔΑΜ ἢ ΔΑΜΜ, πόλ. τοῦ Βελγίου (δυτικὴ Φλανδρα), 5 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Βρούγης, ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου διώρυγος. Κάτ. 850. Ἄλλοτε ὠχυρωμένη· τὸ ὁπλοστάσιον αὐτῆς, ἀπὸ τοῦ ΙΔ' αἰῶνος, χρησιμεύει ἀντὶ στρατῶνος. Ὡραία ἐκκλησία. Ἐμπόριον σιτηρῶν καὶ κτηνῶν. Λέγουσιν ὅτι ὁ λιμὴν αὐτῆς ἀνωρύχθη ὑπὸ τῶν Βανδάλων. Βαυσοὶ ἐγκατέστησαν ἐν αὐτῇ τῷ 1189 καὶ ἀνήγειραν ἰσχυρὰ προχώματα κατὰ τῆς θαλάσσης. Ὁ Φίλιππος Αὔγουστος ἐνέπρησεν αὐτὴν τῷ 1213 καὶ κατέστρεψε τὸν λιμένα. Τῷ 1238 ἀνεκτίσθη, καὶ τῷ 1384 παρεδόθη ἕνεκα λειψυδρίας Καρόλῳ τῷ ΣΤ' μετὰ μακρὰν πολιορκίαν. Κατελήφθη ὑπὸ τοῦ Μαρλοβορόγου τῷ 1706. Ἡ παρακμὴ αὐτῆς ἐπῆλθεν ἕνεκα τοῦ πρὸς αὐτὴν διαγωνισμοῦ τοῦ λιμένος τῆς Ἐκλούζης.

ΔΑΜΑΔΑΣ, παλίχ. τῆς Ἑλλάδος, πλησίον τοῦ κόλπου τῆς Αἰγίνης, 60 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Τριπολιτσᾶς. Ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Τροιζῆνος.

ΔΑΜΑΝ, πόλ. τῆς Ἰνδοστάνης, ἀνήκουσα εἰς τὴν Πορτογαλίαν, μετὰ λιμένος ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Ἰνδικῆς, 131 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Βομβάης, ἐντὸς τῆς ἀρχαίας Κανδείσχης· κάτ. 6,000. Ἐν αὐτῇ σώζεται ὁ περίφημος ναὸς ἐν ᾧ οἱ ἱερεῖς διατηροῦσι τὸ ἐκ τῆς Περσίας ἱερὸν πῦρ ἀπὸ 1,200 ἐτῶν.

ΔΑΜΑΝΟΥΡ, παρ' ἀρχ. *Pentapolis maritima*, πόλ. τῆς Κάτω Αἰγύπτου, 80 χιλιάμ. ΝΑ

τῆς Ἀλεξανδρείας· κάτοικοι 10,000. Σταθμὸς τοῦ ἀπ' Ἀλεξανδρείας εἰς Κάϊρον σιδηροδρόμου.

ΔΑΜΑΝΟΥΡ-ΣΧΟΒΡΑ, χωρίον τῆς Αἰγύπτου, 7 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Καΐρου καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Νείλου. Θερινὰ ἀνάκτορα τοῦ πασσᾶ.

ΔΑΜΑΡ, πόλ. τῆς Ἀραβίας (Ὑεμένη) ἐν τῇ ἐπαρχ. τῆς Σάνας, 100 χιλιάμ. πρὸς Ν αὐτῆς. Περιέχει 5,000 οἰκιῶν. Ὄχυρὸς πύργος. Πανεπιστήμιον τῆς αἱρέσεως τῶν Ζειτῶν· ἱπποστάσια ἐν τοῖς πέριξ.

ΔΑΜΑΣ (οἶκος τοῦ). Ὁ γαλλικὸς οὗτος οἶκος φαίνεται ἀναφέρων τὴν καταγωγὴν αὐτοῦ εἰς τὸν ΙΑ' αἰῶνα. Ἰσχυρὸς ἤδη καὶ ὑψηλὰ περιβεβλημένος ἀξιώματα κατὰ τὸν ΙΔ'ον αἰῶνα, διηρέθη εἰς πολλοὺς κλάδους, τοὺς Δαμὰς, τοὺς Δαμὰς-Κρουξ, τοὺς ἄρχοντας δὲ Μονταγγὺ, τοὺς Θιάγγους, τοὺς Ἀνλέψη. Οἱ σημερινοὶ Δαμὰς κατάγονται ἀπὸ τοῦ κλάδου τῶν Ἀνλέψη, ἐξαφανισθέντων τῶν λοιπῶν. Τὰ μᾶλλον γνωστὰ μέλη τῆς οἰκογενείας ταύτης εἶναι· Γούης δὲ ΔΑΜΑΣ, ἀρχισινοχόος τοῦ βασιλέως Καρόλου τοῦ ΣΤ' τῷ 1385, ἀρχισιτοποιὸς 1386, ἀρχιθαλαμηπόλος, 1401. — Ἐράρδος δὲ ΔΑΜΑΣ, θηλαμηπόλος Ἰωάννου τοῦ Ἀτρομήτου, καὶ τοποτηρητὴς τοῦ βασιλέως ἐν Μακονναΐ καὶ Ὠξερρᾶ· ὁ κόμης καὶ ὕστερον δοὺξ «Κάρολος δὲ ΔΑΜΑΣ, γενν. τῷ 1758, ἀποθ. τῷ 1829, συνταγματάρχης ἐπὶ τοῦ ἀμερικανικοῦ πολέμου, ἀκόλουθος εὐγενὴς τοῦ κόμητος τῆς Προβηγκίας, συλληφθεὶς μετὰ Δουδοβίκου τοῦ ΙΣΤ' ἐν Βαρέννῃ, πιστὸς ὀπαδὸς τῶν Βουρβώνων ἐν τῇ μεταναστεύσει, πατρίκιος τῆς Γαλλίας ἐπὶ τῆς Παλινορθώσεως· ὁ κόμης *Roger de DAMAS*, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1765, ἀποθ. τῷ 1823, ἐδοξάσθη διὰ τῆς ἀνδρείας αὐτοῦ ἐν τῷ πρὸς τοὺς Ὀθωμανοὺς πολέμῳ Αἰκατερίνης τῆς Β', 1787, ὑπασπιστὴς τοῦ κόμητος τῆς Ἀρτεσίας, ἀξιωματικὸς ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Κονδὲ καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως, γενικὸς τοποτηρητὴς τῷ 1814, βουλευτὴς τῆς Χρυσῆς Ἀκτῆς καὶ τοῦ Ἄνω Μάρνου τῷ 1815, διοικητὴς ἐν Δυῶνι ἐπὶ τῶν ταραχῶν τῆς Γρενόβλης, 1816. — Δουδοβίκος Στέφανος Φραγκίσκος, κόμης τῆς ΔΑΜΑΣ ΚΡΟΥΞ, γενν. περὶ τὸ 1750, ἀποθ. τῷ 1814, διοικητὴς τῶν Τριῶν ἐπισκοπῶν ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως, ἐξόριστος τῷ 1792, ἱππότης τῆς τιμῆς παρὰ τῇ δουκίσσῃ τῆς Ἀγγουλίμης καὶ πατρίκιος τῆς Γαλλίας ἐπὶ τῆς ἐπὶ τῆς Παλινορθώσεως.— Στέφανος, ἱππότης, εἶτα δοὺξ τῆς ΔΑΜΑΣ-ΚΡΟΥΞ, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1753, ἀποθ. τῷ 1846, ἐξόριστος τῷ 1792, εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῆς ἐκστρατείας τοῦ Κυιβερών.

ΔΑΜΑΣ (Φραγκίσκος - Στέφανος), γάλλος στρατηγὸς, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1764, ἀποθ. τῷ 1828. Ὑπηρέτησε κατ' ἀρχὰς ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Ῥήνου ὑπὸ τὸν Κουστῖνον, ἀπετέλεσε μέρος τοῦ ἐν Μαγέντᾳ πολιορκουμένου σώματος τῷ 1793, εἶτα συγηνώθη μετὰ τοῦ Ζουρδὰν, παρεβίασε τὴν διάβασιν τοῦ Ῥήνου ἐν Νευδιεδ, 1796, ἠκολούθησε τῷ Κλεβὲρ εἰς Αἴγυπτον ὡς ἀρχηγὸς ἐπιτελείου, διέπρεψεν ἐν τῇ ἁλώσει τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ἐν τῇ μάχῃ τῶν Πυραμίδων, μετὰ δὲ τὴν κένωσιν τῆς Αἰγύπτου ὑπέπεσεν εἰς δυσμένειαν κατὰ συνέπειαν ἀναφορᾶς τοῦ Μενοῦ. Ὁ Μυράτης προσέλαβεν αὐτὸν ὡς στρατιωτικὸν διοικητὴν καὶ σύμβουλον ἐπικρατείας ἐν τῷ δουκάτῳ τοῦ Βέργ. Ὁ Δαμὰς μετέσχε τῆς εἰς Ῥωσσίαν ἐκστρατείας καὶ ἐπὶ τοῦ ἑκατονθημέρου διωρίσθη γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τοῦ πεζικοῦ, διαφυλάξας τὰ καθήκοντα αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῆς Παλινορθώσεως.

ΔΑΜΑΣΙΟΣ Α' (Ἅγιος), πάπας ἀπὸ τοῦ 396—384, συνεκρότησε πολλὰς συνόδους κατὰ τοῦ ἀρειανισμοῦ. Τὰ ποιήματα αὐτοῦ ἐτυπώθησαν ἐν Παρισίοις.

Δαμάσιος Β', γερμανὸς τὸ γένος, ἐπίσκοπος Βριξέν (Τυρολία), ἐξελέγη πάπας ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἐρρίκου τοῦ Γ' τῷ 1048, ἐγένετο δεκτὸς ἐν Ῥώμῃ μετὰ τιμῶν, χωρὶς νὰ ἐπικυρωθῇ ἡ τοῦ αὐτοκράτορος ἐκλογὴ, καὶ ἀπέθανε μετὰ παρέλευσιν 23 ἡμερῶν.

ΔΑΜΑΣΚΗΝΗ (ἀρχ.), διαίρεσις τῆς Κοίλης Συρίας, πρὸς Ν. Τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐλάμβανεν ἀπὸ τῆς πρωτευούσης Δαμασκοῦ.

ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ. Ἴδ. ΙΩΑΝΝΗΣ καὶ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

ΔΑΜΑΣΚΙΟΣ, εἷς τῶν τελευταίων φιλοσόφων τῆς Ἀλεξανδρινῆς σχολῆς, γεννηθεὶς ἐν Δαμασκῷ, ἐπεζήτησεν ἄσυλον παρὰ Χοσρόῃ τῷ βασιλεῖ τῆς Περσίας, ὅτε ὁ Ἰουστινιανὸς ἀπηγόρευσε τὴν διδασκαλίαν τῆς ἐθνικῆς φιλοσοφίας, 529. Ἔχομεν αὐτοῦ «Πραγματείαν περὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν», σωζομένην χειρόγραφον ἐν τῇ ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ τῶν Παρισίων. Ὁ *Jos Kopp* ἐδημοσίευσεν αὐτῆς τὸ πρῶτον μέρος, ἐν Φραγκφόρτῃ, 1826, εἰς 8ον· ὁ δὲ Κάρολος Ῥυέλλης 9 ἀνέκδοτα τεμάχια, μεταφρασθέντα εἰς τὴν λατινικὴν καὶ συνοδεύοντα «Μελέτην ἐπὶ τοῦ

Δημοσιευμένα Βιβλία Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Αριστοτέλειο (Ν.Π.Ι.Δ.)

βίου καὶ τῶν συγγραμμάτων τοῦ φιλοσόφου Δαμασκίου», ἐν Παρισίοις, 1861, εἰς 8ον.

ΔΑΜΑΣΚΟΣ, ἀραβιστὶ «Διμίτς Ἐχσὰμ,» τουρκιστὶ «Σάμ», γαλλιστὶ «Δαμὰς», πόλ. τῆς Συρίας· πρωτ. τοῦ ὁμωνύμου ἐγιαλετίου, 206 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Ἱερουσαλὴμ, 316 χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ Χαλεπίου, 1,047 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ μεγαλοπρεποῦς πεδιάδος, καὶ τοῦ Βαράδη ποταμοῦ, ὅστις διαιρεῖται αὐτόθι εἰς ἑπτὰ βραχίονας, πρὸς Α καὶ κατὰ τὰς ὑπωρείας τοῦ Ἀντιλιβάνου· κατ. 200,000, ὧν 20,000 χριστιανοὶ καὶ πολλοὶ Ἰουδαῖοι. Ἕδρα τοῦ ὀρθοδόξου πατριάρχου Ἀντιοχείας καὶ μολαῦ πρώτης κλάσεως. Ἡ Δαμασκὸς ἔχει ὁδοὺς στενὰς, ἄνευ λιθοστρώτων καὶ ῥυπαρὰς, μεγάλας τινὰς ὁδοὺς μετὰ πεζοδρομίων, περίβολον τειχῶν μετὰ πολλῶν τετραγώνων πύργων ὑπὸ μαύρου καὶ ἐρυθροῦ μαρμάρου ἐναλλὰξ καὶ συμμέτρως κοσμουμένων· ὁ περίβολος οὗτος ἔχει 6 χιλιαμέτρων περιφέρειαν καὶ 18 πύλας. Ὀχυρὸς πύργος ἀπὸ τῶν σταυροφοριῶν σωζόμενος χρησιμεύει ἀντὶ ἀκροπόλεως, ἐν τῷ κέντρῳ τῆς πόλεως ἥτις μέγα ἐνεργεῖ ἐμπόριον· πολυάριθμα «κερβάνια» ἀναχωροῦσιν ἐξ αὐτῆς κατ' ἔτος εἰς Μέκκαν, Βαγδάτιον, Χαλέπιον, Βηρυττὸν, Τρίπολιν, Πτολεμαΐδα, κλπ. Ἡ βιομηχανία αὐτῆς εἶναι ἀρκούντως ζωηρά· τὰ ἐν αὐτῇ ἐργοστάσια ἀγχεμάχων ὅπλων ἀπώλεσαν ἐν μέρει τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν φήμην, ἀλλ' ἔχει χρυσοχοΐα, ἐργοστάσια ἐφιππείων, περίφημα μεταξωτὰ ὑφάσματα, λεγόμενα «δαμασκηνὰ» (κοινῶς δαμάσκα), βαμβάκινα, κτλ. 59 δημόσιοι λουτρῶνες, πολυάριθμοι κρῆναι, καθολικῶν μοναστήρια, Ἐκκλησίαι ὀρθοδόξων καὶ μαρωνιτῶν, ὑπὲρ τὰ 200 ὀθωμανικὰ τεμένη, ὧν τὸ μάλιστα ἀξιοσημείωτον ὅμα δὲ καὶ τὸ περικαλλέστατον μνημεῖον τῆς πόλεως εἶναι τὸ τῶν Ὀμμιάδων, μεγάλου ἀπολαῦον σεβασμοῦ παρὰ τοῖς μουσουλμάνοις· τὸ τέμενος τοῦτο εἶναι ἀρχαία ἐκκλησία κορινθιακῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἡρακλείου εἰς τιμὴν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου· θαυμάζονται αἱ εὐρεῖαι αὐτῆς ἀναλογίαι, οἱ ἑπτὰ πύργοι καὶ αἱ ὁριχάλκιναι θύραι. Ἐν τῷ τεμένει τούτῳ φυλάσσεται τὸ ἀνῆκον τῷ χαλίφῃ Ὀθμὰν ἀντίτυπον τοῦ Κορανίου. Ἐκτὸς τούτων σημειώσεως ἄξια εἶναι τὸ σεράϊ ἢ μέγαρον τοῦ πασσᾶ, τὰ καφφενεῖα, οἱ ξενῶνες (κερβὰν-σεράγια), 31 ἄγραι, καὶ πολυτελῆ ἰδιωτικὰ μέγαρα. Ἡ πόλις ἔχει προάστια μείζονα τοῦ ἄστεος· ταῦτα σχηματίζουσι περίβολον ἔχοντα περιφέρειαν ὑπὲρ τὰ 28 χιλιάμ. καὶ βρίθουσιν ἀμπελώνων, πορτοκαλεῶν, συκεῶν, ἀπιδεῶν καὶ λοιπῶν ὀπωροφόρων δένδρων, περὶ τὰ ὁποῖα ἐλισσόμενον τὸ κλῆμα τῆς ἀμπέλου μεταβαίνει ἀπὸ δένδρου εἰς δένδρον καὶ σχηματίζει ἀπείρους στεφάνους. Ἐμπόριον κασμιρίων, μαργαριτῶν, σακχαρωτῶν ὀπωρῶν, σακχαρωτῶν, ῥοδελαίου καὶ ἀπείρων τεχνουργημάτων ἐκ μαργαροστράκου. Τῆς Δαμασκοῦ μνημονεύει ἡ Ἁγία Γραφὴ, ὡς πρωτευούσης μικροῦ Κράτους τῆς Συρίας, ἥτις ἐκυριεύθη ὑπὸ τοῦ Δαβίδ. Περιελθοῦσα εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Περσῶν, τῶν Ἑλλήνων, τῶν Ῥωμαίων, ὑφ' οὓς ἦτον ἀκμαιοτάτη, ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Ἀράβων τῷ 632 μ.Χ, καὶ ἐγένετο πρωτεύουσα τῶν Ὀμμιάδων χαλιφῶν· οἱ σταυροφόροι ἐπολιόρκησαν αὐτὴν τῷ 1148, καὶ ὁ Ταμερλάνος ἐκυρίευσεν αὐτῆς τῷ 1401, οἱ δὲ Τοῦρκοι τῷ 1516· τῷ 1032, ὁ Ἰβραὶμ πασσᾶς κατέλαβεν αὐτὴν ἐν ὀνόματι τῆς Αἰγύπτου, ἥτις ἠναγκάσθη ν' ἀποδώσῃ αὐτὴν τῇ Τουρκίᾳ τῷ 1841· σφαγὴ τῶν χριστιανῶν ὑπὸ τῶν Δρούσων, τῷ 1860.

ΔΑΜΑΣΚΟΥ (Βιλαίτιον), τὸ κατὰ τὴν παλαιὰν διαίρεσιν ἐγιαλέτιον Δαμασκοῦ, μεταξὺ τῶν ἄλλοτε ἐγιαλετίων τοῦ Χαλεπίου πρὸς Β, τῆς Βηρυττοῦ πρὸς Δ, τῆς Ἀραβίας πρὸς Ν, τῆς ἐρήμου τῆς Συρίας πρὸς Α. Διαιρεῖται εἰς 4 «σανδζάκια», τῆς Δαμασκοῦ, Χαμᾶς, Χὶμς, Ἀδζλοὺμ, ἀντιστοιχοῦντα σχεδὸν πρὸς τὴν μεσόγειον Συρίαν. Πρωτεύουσα Δαμασκός. Πληθ. περίπου 1,200,000 κατ.

ΔΑΜΒΑΧ, μικρὰ πόλις τοῦ Κάτω Ῥήνου, 9 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Σχελεστάδτης. Κάτοικοι 3,200, σχεδὸν πάντες Ἰουδαῖοι. Παλαιὰ τείχη.

ΔΑΜΒΕΡΣΗ, πόλ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν (Μασαχουσαίττη), 27 χιλιάμετρ. ΒΑ τῆς Βοστώνος. Κάτ. 8,100. Κατασκευὴ ὑποδημάτων ἀσχολοῦσα 1,800 ἄνδρας, οἵτινες κατ' ἔτος ἐργάζονται 1,420,000 ζεύγη.

ΔΑΜΒΙΔΑ (Ἰωάννης-Βαπτιστὴς ΒΟΥΡΓΥΙΝΙΩΝ), γεωγράφος, γεννηθεὶς ἐν Παρισίοις τῷ 1697, ἀπεβ. τῷ 1782. Ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ἐδέλωσε ζωηροτάτην κλίσιν πρὸς τὴν γεωγραφίαν, ἣν ἔτι περιπαθέστερον ἠγάπησεν ἐν τῷ κολλεγίῳ τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς, καὶ αὐτοὺς τοὺς ποιητὰς ἀνεγίνωσκεν ὅπως πορίζηται γεωγραφικὰς λεπτομερείας. Γεωγράφος τοῦ βασιλέως ἐν ἡλικίᾳ 22 ἐτῶν, ὥρισε τὸ μῆκος τῶν δρομολογικῶν μέτρων τῶν ἀρχαίων συγκρινομένων πρὸς τὰ νεώτερα, καὶ ἔδειξε σπανιωτάτην εὐθυκρισίαν ἐν τῷ δυσχερεστάτῳ τούτῳ ἔργῳ, ὅπερ ἀπαιτεῖ τὴν βάσιν τῆς ἀρχαίας γεωγραφίας. Τὸ σύνο-

λον τῶν ἔργων αὐτοῦ περιλαμβάνει 241 χάρτας καὶ σχέδια, σχολιαζόμενα ὑπὸ 78 ὑπομνημάτων φερόντων τὰς ἀποδείξεις. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἀσχολεῖται ἀρκούντως εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς γεωγραφίας δὲν διακρίνει ἀπ' ἀλλήλων τὰς ἐποχὰς καὶ περὶ ὀλίγου ποιεῖται τὰς συστηματικὰς ἰδέας τῶν ἀρχαίων· ἀμελεῖ δὲ καὶ τοῦ λεκτικοῦ αὐτοῦ. Τὰ ὑπομνήματα αὐτοῦ περὶ τῶν ὁδομέτρων τῶν Ῥωμαίων, τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Σινῶν εἶναι ὡραῖα μνημεῖα· ὁ ἄριστος αὐτοῦ χάρτης εἶναι ὁ τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου, οὗ ἡ ἀκρίβεια ἐπεβεβαιώθη ὑπὸ τῶν σοφῶν οἵτινες ἔλαβον μέρος εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν περιοδείαν τοῦ 1798. Οὐδέποτε περιηγήθη, ἀλλὰ τοιαύτην εἶχε κρίσιν ὥστε αἱ πλεῖσται τῶν γνωμῶν αὐτοῦ ἐπεβεβαιώθησαν ὑπὸ τῶν περιηγητῶν οἵτινες ἐπεσκέψαντο τὰς ὑπ' αὐτοῦ περιγραφείσας χώρας. Ἴδ. *Notice des ouvrages de D' Anville*, ὑπὸ Demanne, 1806, εἰς 8ον, καὶ τοὺς δύο πρώτους τόμους τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, δημοσιευθέντων ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, εἰς 4ον. 1832.

ΔΑΜΒΙΛΑ, πόλ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς (Πενσυλβανία), 17 χιλιάμ. μακρὰν τῆς Νορθουμβερλάνδης ἐπὶ τοῦ Σουσκεναχαννάχ· μεταλλεῖον χαλκοῦ. § —, πόλ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν (Βιργινία), ἐπὶ τοῦ Δὰν, 112 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Λυγχβούργου· ζωηρὸν ἐμπόριον. §—, πύλ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν (Βερμόντον), 44 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Μομπελλιέρου Κάτ. πεντακισχίλιοι.

ΔΑΜΒΟΥΡΝΙ-Γ (Δομβόβικος-Ἀλίξανδρος), χημικὸς καὶ ἐργοστασιάρχης, γενν. ἐν Ῥουένῃ τῆς Γαλλίας τῇ 10 μαΐου 1722, ἀποθαν. τῷ 1795. Κατέλιπε διάφορα συγγράμματα περὶ βαφικῆς καὶ «Ἱστορικὰ ἐγκώμια» ὡς γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας τῆς Ῥουένης.

ΔΑΜΒΡΑ-Ι (Κάρολος Ἐρρίκος, ὑποκόμης), γενν. ἐν Ῥουένῃ τῷ 1760, ἀποθαν. τῷ 1829. Διέπρεψεν ὡς δικηγόρος ἐν τῇ δίκῃ τοῦ Κοσπμαπν.

ΔΑΜΓΑΝ, ἡ ἀρχ. «Ἑκατόμπυλος», πόλις τῆς Περσίας (Ταβαριστάν), 237 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Τεχεράνης, 79 ΝΔ τῆς Ἀστραβάδ. Πρωτ. εὐφορωτάτου μερίσματος. Ἄλλοτε ἀμπαλία, τανῦν εἶναι μόνον σωρὸς ἐρειπίων.

ΔΑΜΕΡ, πόλ. τῆς Νουβίας, κατὰ τὴν συρροὴν τοῦ Νείλου καὶ τοῦ Τακάτση. 398 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Παλαιοῦ Δογγόλα· πρωτ. μικρᾶς θεοκρατικῆς πολιτείας, ὑποκειμένης ἀπὸ τοῦ 1821 εἰς τὴν Αἴγυπτον.

ΔΑΜΕΡΥ, πολίχ. τῆς Γαλλίας (Μάρνος), ἐπὶ τοῦ ἀπὸ Παρισίων εἰς Στρασβοῦργον σιδηροδρόμου. Κάτ. 1,960. Συγκομιδὴ ἐξαιρέτων ἐρυθρῶν οἴνων.

ΔΑΜΖΑΝΙΤΣ (Ἰωάννης), οὔγγρος στρατηγός, γενν. τῷ 1804 ἐν Στάζῃ (Στρατιωτικὰ σύνορα τοῦ Βανᾶ), ἀποθαν. τῷ 1849. Ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1848, ἔλαβε τὴν ἀρχηγίαν τῶν *Honveds*, ἤρατο νίκας τινὰς κατὰ τοῦ Λαγερνδόρφ καὶ Ἀλιβουνάρ, εἶτα, ἐν τῷ ἑπομένῳ πολέμῳ, κατὰ τοῦ Vaitzens καὶ τοῦ Ναγυσάρλου, συνετέλεσεν εἰς λύσιν τῆς πολιορκίας τοῦ Κομόρνου, ἐπετράπη τὴν ἄμυναν τοῦ φρουρίου τοῦ Ἀρὰδ, καὶ μετὰ τὴν τροπὴν εἰς φυγὴν τοῦ Βιλάγου, ἀπέδωκεν αὐτὴν εἰς τοὺς Ῥώσσους κατὰ διαταγὴν τοῦ Γαΐργει. Παραδοθεὶς εἰς τοὺς Αὐστριακοὺς, ἀπηγχονίσθη.

ΔΑΜΙΑΝΟΣ, Ἕλλην ὀπτικὸς, μαθητὴς ἢ υἱὸς Ἡλιοδώρου τοῦ ἐκ Λαρίσσης καὶ ἄλλως ἄγνωστος, εἶναι μεταγενέστερος τοῦ Πτολεμαίου. Ἔχομεν αὐτοῦ μικρὰν «Ὀπτικὴν» εἰς 2 βιβλία, ὧν τὸ πρῶτον εἶναι ἐλλειπές. Τὸ πρῶτον βιβλίον, ἄνευ τοῦ τελευταίου κεφαλαίου, εὑρίσκεται μόνον ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἡλιοδώρου τοῦ ἐκ Λαρίσσης, ἔν τισι χειρογράφοις, καθ' ἃ τρὶς ἐδημοσιεύθη. Τὰ 2 βιβλία τοῦ Δαμιανοῦ ἐδημοσιεύθησαν ἅπαξ μόνον, μετὰ πλείστων σφαλμάτων καὶ κακῆς λατινικῆς μεταφράσεως, ὑπὸ Βαρθολίνου, ἐν Παρισίοις, 1657, εἰς 4ον.

ΔΑΜΙΑΝΟΣ (Ἅγιος)· ἴδ. ΚΟΣΜΑΣ (Ἅγιος).

Δαμιανὸς (Πέτρος), ὁ ἄλλως Δαμιάνης, καρδινάλιος ἐπίσκοπος τῆς Ὀστίας, γενν. ἐν Ῥαβέννῃ περὶ τὸ 988, ἀποθ. τῷ 1072 ἐν Φαέντζᾳ. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι περίεργοι πηγαὶ διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ ΙΑ' αἰῶνος. Ἐτυπώθησαν ἐν Παρισίοις, 1642 καὶ 1663, εἰς φύλλ.

ΔΑΜΙΑΝΟΣ (ΑΓΙΟΣ), *San Damiano*, πόλις τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, 45 χιλιάμετρα πρὸς Δ τῆς Ἀλεξανδρείας. Κάτοικ. 7,930. Μέταξα.

ΔΑΜΙΑΟ ΔΕ ΓΟΕΣ, ἱστοριογράφος τῆς Πορτογαλλίας, ἀρχειοφύλαξ τοῦ *Torre do Tumbo*, ἀποθ. περὶ τὸ 1560. Ἀπολαύσας μεγάλης εὐνοίας παρὰ τῷ Ἐμμανουὴλ, ἐνετάλη παρὰ τοῦ Ἰωάννου Γ' σημαντικὰς ἀποστολὰς εἰς Πολωνίαν, Σουηδίαν, Δανιμαρκίαν καὶ Γαλλίαν. Ἐδοξάσθη κυρίως διὰ τοῦ «Χρονικοῦ τοῦ βασιλέως Ἐμμανουὴλ». Κατέλιπε καὶ σύγγραμμα *De moribus Ethiopum*, μετάφρασιν τοῦ *De ge-*

uectute τοῦ Κικέρωνος, καὶ χειρόγραφον πραγματείαν περὶ θεωρίας τῆς μουσικῆς.

ΔΑΜΙΕΝΣ (Ῥοβέρτος Φραγκίσκος), βασιλοκτόνος, γενν. τῷ 1714 ἐν Tieulloy πλησίον τοῦ Ἀρρᾶσου, ἀποθ. τῷ 1757, ἦτο κατὰ τὴν νεότητα αὐτοῦ ἔκδοτος εἰς τὰς ἡδονὰς, ὑπηρέτησε πολλοὺς κυρίους. οἵτινες ἀπέπεμψαν αὐτὸν ὡς κλέπτην, περιεπλάκη μετὰ ζέσεως εἰς τὰς ἔριδας τῶν ἰανσενιστῶν, τῶν κοινοβουλίων καὶ τῆς αὐλῆς, κατελήφθη ὑπὸ πυρετώδους ἐξάψεως, ἥτις εἶχε τὴν πηγὴν αὐτῆς ἐν τῇ ζέσει τοῦ αἵματος καὶ τροφὴν ἐλάμβανεν ἐκ τῆς ἀφηγήσεως τῶν δυστυχιῶν τοῦ λαοῦ, τῇ δὲ 5 Ἰανουαρίου 1757, ἔπληξε διὰ μαχαιρίου τὸν Λουδοβίκον ΙΕ' ἐν Βερσαλίαις. Ὑποβληθεὶς ἀμέσως εἰς τὰ βασανιστήρια οὐδένα ἀπεκάλυψε συνένοχον, μετήχθη εἰς Παρισίους, καὶ, κατ' ἀπόφασιν τοῦ κοινοβουλίου, διεμελίσθη ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς Γρέβης, τῇ 28 μαρτίου.

ΔΑΜΙΕΤΤΗ, πόλ. τῆς Κάτω Αἰγύπτου 158 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Καίρου, ἐπὶ τῆς λίμνης Βενζαλὲχ καὶ τοῦ ὁμωνύμου αὐτῆς βραχίονος τοῦ Νείλου, ὅστις ἐκδίδωσιν εἰς τὴν Μεσόγειον 11 χιλιάμ. κατωτέρω, ἐπὶ τῆς 31ο 25' Β πλ., 29ο 26' 50'' Α μήκ. Κατ. 30,000. Εὐρωπαϊκὰ προξενικὰ πρακτορεῖα· κοπτικὴ ἐπισκοπή. Ἡ πόλις κέκτηται πολλὰ μεγάλα τεμένη καὶ μεγάλας ἀγοράς. Αἱ ὁδοὶ αὐτῆς εἶναι εὐρύτεραι τῶν τοῦ Καίρου, ἡ δὲ θερμότης τοῦ κλίματος ἐλάσσων. Ἀπέραντοι ὀρυζῶνες ἐν τοῖς πέριξ. Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἡ Δαμιέττη (τότε Θαμιᾶτις) ἦτο σημαντικὸς λιμήν. Ὁ ἅγιος Λουδοβίκος ἐκυρίευσεν αὐτὴν τῷ 1249, ἀπέδωκε δ' αὐτὴν ὡς λύτρα ἐπὶ τῆς αἰχμαλωσίας του. Μετὰ μικρὸν καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Ἀράβων, ἀνῳκοδομήθη τῷ 1260, ὀκτὼ χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς ἀρχαίας πόλεως. Ὁ λιμὴν αὐτῆς εἶναι προσιτὸς μόνον εἰς τὰ μικρὰ πλοῖα· ἐμπόριον ἱκανῶς ζωηρόν. Ἐξαγωγὴ ὀρυζίου, καφὲ, πανικῶν, μεταξωτῶν, βάμβακος, παστῶν ἰχθύων, βορσῶν, στεάτων, καννάβεως, κτλ. Ὡραῖα βαλανεῖα.

ΔΑΜΙΛΑΒΙΔΑ (Στέφανος Νολλ), γεν. τῷ 1723 ἐν Βορδιγάλοις, πλησίον τῆς St-Chir-sur-Epte, ἐν τῷ νορμανδικῷ Βεξίνῳ, ἀποθ. τῷ 1768 ἦτον εἷς τῶν κυριωτέρων ἀνταποκριτῶν τοῦ Βολταίρου ἀπὸ τοῦ 1760. Ὤθει τὸν ἀθεϊσμὸν μέχρι τοῦ νὰ μισῇ τὸν θεὸν, καὶ εἶναι ὁ ἀληθὴς συγγραφεὺς τοῦ *Christianisme devoilé*, ὃν ἐδημοσίευσε τῷ 1766, ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Boulanger, συγγραφέως τοῦ ἀνωνύμου *L'Antiquite devoilée*, ἀποθανόντος μικρὸν πρὸ αὐτοῦ. Τὸ ἀσεβὲς τοῦτο σύγγραμμα κατεδικάσθη ἵνα καῇ κατ' ἀπόφασιν τοῦ κοινοβουλίου τῷ 1770.

ΔΑΜΜ (Χριστιανὸς Τωβίας), διαμαρτυρόμενος ἑλληνιστὴς καὶ θεολόγος, γεννηθεὶς περὶ τὴν Λειψίαν τῷ 1699, ἀποθ. τῷ 1778, γυμνασιάρχης ἐν Βερολίνῳ, κατέλιπε· *Novum Lexicon graecum etymologicum et reale*, ἐν Βραυνσβούργῳ, 1765, εἰς 4ον· μίαν ἔκδοσιν τοῦ *Rutilius* μετὰ σημειώσεων, 1760, εἰς 8ον γερμανικὰς μεταφράσεις τοῦ «Πανηγυρικοῦ τοῦ Τραϊανοῦ» ὑπὸ Πλινίου, 1751, ἐκδόσεις τῶν «ἐπιστολῶν» τοῦ Κικέρωνος, 1770, τῆς «Καινῆς Διαθήκης, 1764-5, τῶν «Ὁμήρου ποιημάτων», 1769-71, «Μαξίμου τοῦ Τυρίου», 1764, τῶν «Ὡδῶν τοῦ Πινδάρου», 1770-1. Ἔγραψε καὶ «Εἰσαγωγὴν εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ λατινικὴν μυθολογίαν», 1786.

ΔΑΜΜ, ὀχυρὸν πόλ. τῆς Πρωσσίας (Πομερανία), κατὰ τὴν συρροὴν τοῦ Σλιόνου καὶ τῆς ὁμωνύμου λίμνης, 6 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Στεττίνου. Κάτ. 2,700. Ἀλιεῖα· ἐργοστάσια πανικῶν.

ΔΑΜΜΑΡΤΙΝΟΝ, *Dominium Martini*, πρωτεύουσα δημ. τῆς Γαλλίας (Σηκουάνας καὶ Μάρνου), 22 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΒΔ τῶν Μελδῶν. Κάτ. 1,752. Μεγάλη ἀγορὰ σιτηρῶν.

ΔΑΜΟΑΖΩ (Μαρία-Κάρολος-Θεόδωρος, βαρόνος), μαθηματικὸς, γενν. ἐν Βισανσῶνι τῷ 1768, ἀποθ. τῷ 1846. Ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως μετηνάστευσεν, ὑπηρέτησεν ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Κονδὲ, ἐγένετο ὑποδιευθυντὴς τοῦ Ἀστεροσκοπείου Δισσαβῶνος, κατῆλθεν εἰς Γαλλίαν τῷ 1808, καὶ ἐγένετο ταμιαταρχὴς τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν. Μέλος τοῦ Γραφείου τοῦ γεωγραφικοῦ μήκους, καὶ ὕστερον τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, 1825. Ἔχομεν αὐτοῦ ὑπομνήματα πορτογαλιστὶ περὶ διαφόρων ἀστρονομικῶν θεμάτων· «Ὑπόμνημα περὶ τῆς ἐπανόδου τοῦ κομήτου τοῦ 1759», στερθὲν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Τουρίνου· Πέναξ τῆς σελήνης καὶ τῶν δορυφόρων τοῦ Διός.

ΔΑΜΟΚΛΗΣ, αὐλικὸς Διονυσίου τοῦ Πρεσβυτέρου, ἀπαύστως ἐκπληττόμενος ἐπὶ τῇ εὐδαιμονίᾳ τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Ὁ Διονύσιος ὅπως πείσῃ αὐτὸν ὅτι ἦπατᾶτο ἔθετο αὐτὸν εἰς τὴν θέσιν του περιβαλὼν διὰ τῆς βασιλικῆς ἀλουργίδος, πρὸ λαμπροῦ συμποσίου καὶ ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς του ἐπεκρέμασε σπάθην ἀπὸ τριχὸς ἵππου. Ὁ Δαμοκλὴς ἐκ τοῦ ἄκρου ὅπου κατετρύγατο κατὰ τὸ συμπόσιον τοῦτο βλέπων τὴν ἐπικρεμαμένην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ σπάθην συνελάβετο ἰδίαν περὶ τῆς τῶν βασιλέων εὐδαιμονίας.

ΔΑΜΟΞΕΝΟΣ, ἀθηναῖος κωμικὸς ποιητής. Ἐκ τῶν κωμῳδιῶν αὐτοῦ σώζονται ἀποσπάσματα ἐκδοθέντα ἐν τῇ ὑπὸ Γροτίου Συλλογῇ τῶν ἑλληνικῶν τραγῳδιῶν καὶ κωμῳδιῶν.

ΔΑΜΟΡΩ (Λαύρα-Κινθία-ΜΟΝΤΑΛΑΝ, λεγομένη ΣΙΝΤΗ), περιώνυμος γαλλὶς ἀοιδός, γενν. ἐν Παρισίοις, τῷ 1801, ἐδήλωσε πρωΐμως τὴν πρὸς τὴν μουσικὴν ζωηρὰν κλίσιν αὐτῆς, εἰσήχθη εἰς τὸ ᾠδεῖον τῷ 1808 καὶ ταχέως διεκρίθη ἐπὶ τοσοῦτον εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον, ὥστε οἱ διδάσκαλοι αὐτῆς ὅπως καλλιεργήσωσι τὴν πρὸς τοῦτο εὐφυΐαν τοῦ κορασίου ἠρνοῦντο νὰ εἰσάξωσιν αὐτὸ εἰς τὴν κλάσιν τῆς φωνητικῆς μουσικῆς. Τότε ἀπεφάσισε νὰ καταστῇ αὐτοδίδακτος καὶ πρὸς τοῦτο ἐπωφελήθη τὴν ἐποχήν, καθ' ἣν ἐκλείσθη τὸ ᾠδεῖον (1814). Δεχομένη τὰς συμβουλὰς καλῶν καθηγητῶν, ἐπιμελῶς ἀκροωμένη τῶν περιφημοτέρων ἀοιδῶν, ἐποιήσατο γιγαντιαίας προόδους, καὶ εἰσήχθη εἰς τὸ ἰταλικὸν θέατρον τῷ 1819 ἀναλαβοῦσα τὰ δευτερεύοντα πρόσωπα. Ἤρξατο δὲ δοξαζομένη καὶ θρέπουσα ἀφθόνους ὀφρύας· μετὰ τὴν εἰς Παρισίους ἄφιξιν τοῦ Ῥοσσίνη, εἰς οὗτα μελοδράματα διέπρεψε. Τῆς ἀοιδοῦ ταύτης ἔχομεν ἐν *Album de romances* καὶ μίαν *Méthode de chant*. Ἀπέθανε τῇ 25 φεβρουαρίου 1863.

ΔΑΜΟΦΙΛΟΣ, ποιητὴς Κυρηναῖος, φιλοξενηθεὶς ὑπὸ τοῦ Πινδάρου ζ' —, εἷς τῶν Βοιωταρχῶν ἐπὶ τῆς ἐν Λεύκτροις μάχης.

ΔΑΜΟΦΩΝ, γλύπτης Μεσσήνιος ἐργασθεὶς πολυπληθῆ θεῶν ἀγάλματα, τὰ πλεῖστα λίθινα, καί τινα ἀκρόλιθα (ἴδ. ΑΚΡΟΛΙΘΑ) ξόανα διὰ τοὺς κυριωτέρους ναοὺς τῶν ὑπὸ τοῦ Ἐπαμεινώνδου νεοδμήτων πόλεων Μεσσήνης καὶ Μεγαλοπόλεως, καί τινα καὶ ἐν Αἰγίῳ. Ἐξελέγη ὅπως ἐπισκευάσῃ τὸ ὑπὸ τοῦ Φειδίου ἄγαλμα τοῦ Ὀλυμπίου Διός. Ἐκόσμησε τὴν ἀγορὰν τῆς Ἰθώμης δι' ἀγάλματος τῆς Κυβέλης ἐν παρίῳ μαρμάρῳ καὶ τὸν ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ διὰ πολλῶν ἀξιολόγων ἀγαλμάτων.

ΔΑΜΠΙΕ (Οὐΐλλιαμ), ἄγγλος θαλασσοπόρος, γεννηθεὶς τῷ 1652 ἐν τῇ κομητείᾳ Σομερσέτου, περιηγήθη ἐκ νεανικῆς ἡλικίας τὴν Νέαν Γῆν καὶ τὴν ἀνατολικὴν Ἰνδικήν, μετέβη τῷ 1675 εἰς Καμπέχην, ἔνθα ἔζησεν ἐπὶ τρία ἔτη μεθ' ὁλοτόμων, ἠκολούθησε τοὺς πειρατὰς (flibustiers) διὰ μέσου τοῦ Δαρειανοῦ ἰσθμοῦ, 1679· ἐπεσκέψατο τὰ παράλια τοῦ Μεξικοῦ, τῆς Χιλῆς, τοῦ Περοὺ· διέβη μέρος τῆς Ὠκεανίας, ἔνθα ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάσθη ὁ ἀρχιπέλαγος τῆς Παπουασίας, ἐσπούδασε ἀκριβέστατα τὰ ἀνατολικὰ παράλια τῆς Ἀσίας τῷ 1688, καὶ, ἐν ἑτέρᾳ περιηγήσει, 1699—1700, ἐξηρεύνησε τὴν Νέαν Ἰρλανδίαν, τὴν Νέαν Γουϊνέαν καὶ τὴν Νέαν Βρετανίαν. Ἐπέστρεψεν εἰς τὸν Μέγαν Ὠκεανὸν μετὰ τοῦ Wood Rogers τῷ 1701 καὶ ἀπὸ τοῦ 1708 μέχρι τοῦ 1711. Ἀπὸ τούτου ὁ βίος αὐτοῦ εἶναι ἄγνωστος. Ἔχομεν αὐτοῦ «Νέον περίπλουν τῆς γῆς», ἐν Λονδίνῳ 1697—1707, τόμ. 3, μεθ' οὗ ἠνώθη ἐξαίρετος «Πραγματεία περὶ ἀνέμων, παλιρροιῶν καὶ βευμάτων» «Περιήγησιν εἰς τὴν Νέαν Ὁλλανδίαν», 1701, εἰς 8ον, κ. τ. λ.

ΔΑΜΠΙΕΡΟΣ (Γούης δέ), κόμης τῆς Φλάνδρας καὶ πατρίκιος τῆς Γαλλίας, συνώδευσε τὸν Ἅγιον Λουδοβίκον ἐν τῇ σταυροφορίᾳ αὐτοῦ κατὰ τοῦ Τύννητος, 1720· περιωρίσθη ἐντὸς τοῦ Λούβρου ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Ὡραίου, 1294, διότι συνῆψεν, ἄνευ ἀδείας τοῦ βασιλέως, τὸν γάμον τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ μετὰ τοῦ πρίγκηπος τῆς Ἀγγλίας Ἐδουάρδου· ἀφοῦ δὲ παρέβη τὴν ὑπόσχεσιν ἣν ἔδωκεν ὅτι ἤθελε παραιτηθῆ τοῦ συνοικεσίου τούτου, ἠτιμώθη ἐν Furnes καὶ ἠχμαλωτεύθη ἐκ νέου, 1297. Ἀπέθανε τῷ 1305, πρὶν ἢ ἀνακτήσηται τὰς γαίας αὐτοῦ.

ΔΑΜΠΙΕΡΡΟΣ (Αὔγουστος-Ἑρρίκος-Μαρία ΠΙΚΟ, μαρκήσιος δέ), γεννηθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1756, ἀποθ. τῷ 1793, ἀξιωματικὸς τῶν γάλλων φυλάκων πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, ἔδωκε τὴν παραίτησίν του, καὶ μετέβη εἰς Πρωσσίαν ὅπως σπουδάσῃ τὴν τακτικήν, ἠσπάσατο θερμῶς τὰς νέας ἰδέας τοῦ 1789, διωρίσθη ὑπασπιστὴς τοῦ Ῥοσαμβὼ τῷ 1789, διῴκει μεραρχίαν ἐν Βαλμῦ, ἠλευθέρωσε τὸν Βερνοβίλλην ἐν Ζεμμάπῃ καὶ ἐξησφάλισεν αὐτῷ τὴν νίκην. Στρατοπεδεύων ἐπὶ μακροτάτης γραμμῆς παρὰ τὸν Ῥοὲρ, ἐν χειμῶνι, ἐξεκρούσθη ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ μέχρι τῆς Λιέγης. Ὁ Δυμουριὲς προσέβαλε καὶ ὁ Δαμπιέρρος ἠνδραγάθησεν ἐν πολλαῖς νικηφόροις μάχαις. Διέπρεψεν ἐπίσης ἐν Νερβίνδῃ, 16 μαρτίου 1793, ἀλλ' ὅμως ἠναγκάσθη ἵνα καταλίπῃ τὸ πεδίον τῆς μάχης. Ὁ Δυμουριὲς ἐμέμψατο αὐτοῦ ὡς λίαν παρατόλμου καὶ μὴ ἀκριβοῦς περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν του. Ἀφοῦ ὁ Δυμουριὲς ἐδείχθη προδότης, ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν, καὶ μετ' ἀδυνάτου στρατοῦ ἐκ 30,000 ἀνδρῶν καταλαμβάνει τὸ στρατόπεδον τοῦ Φαμάρ, καὶ τῇ διαταγῇ τῶν ἀπισταλμένων τῆς ἐθνοσυνελεύσεως, ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ ἐχθροῦ πρὸ τοῦ Κονδέ, ἔστα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ Κυϊεβραίν, καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἔμελλε νὰ ἐκκρούσῃ αὐτὸν πρὸς τὸ βάσος τῆς Βικουάγνης, ὀχεδὸν ὑπὸ τὰ τεί-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

χη τῆς Βαλενσιέννης ἀπόλλυσι τὸν μηρὸν τρωθεὶς ὑπὸ σφαίρας κανονίου καὶ ἀποθνήσκει τῇ ἐπαύριον. Ἕνεκα τῆς ἀνδρείας καὶ φιλοπατρίας αὐτοῦ ἠξιώθη τῆς τιμῆς νὰ ἐνταφιασθῇ ἐν τῷ Πανθέῳ. Ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ υἱὸς ἀπέθανεν ἐν τῇ κατὰ τοῦ ἁγ. Δομίγγου ἐκστρατείᾳ, τῷ 1802, ὁ δὲ δευτερότοκος ὑπηρέτησεν ὑπὸ τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ, τὸν στρατηγὸν Δεσσόλην, ἀπὸ τοῦ 1812 μέχρι τοῦ 1815, καὶ ἐγένετο πατρίκιος τῆς Γαλλίας ἀπὸ τοῦ 1819 μέχρι τοῦ 1848.

ΔΑΜΡΕΜΟΝΤΟΣ (Κάρολος-Μαρία-ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, κόμης), γάλλος στρατηγός, γενν. ἐν Σωμὸν (Ἄνω Μάρνος), τῷ 1783, ἀποθ. τῷ 1837. Ἐξελθὼν τῆς ἐν Φονταινεβλὼ στρατιωτικῆς σχολῆς τῷ 1804, ἐπολέμησε τὸ πρῶτον ἐν Αὐστερλίτσῃ, ἐν Ἰένᾳ, καὶ ἐν Φριεδλάνδῃ, ὕστερον δὲ ἐν Δαλματίᾳ καὶ Γερμανίᾳ, 1807—1809, ἐν Ἱσπανίᾳ καὶ Πορτογαλλίᾳ, 1811—1812. Ἀνακληθεὶς εἰς τὴν Μεγάλην Στρατιὰν τῷ 1813, ἦτον ἐν Λοῦτζεν, ἔνθα ὁ Ναπολέων προυβίβασεν αὐτὸν συνταγματάρχην ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Τῷ ἑπομένῳ ἔτει ἠνδραγάθει ἐν Βριέννῃ, Champ-Aubert, Vauchamp, Ἐτόγῃ, Μονμιρὰλ καὶ Μέλδαις. Πρῶτος ὑπασπιστὴς τοῦ στρατάρχου Μαρμόντου, ἐνεταλη μετὰ μικρὸν ὅπως διαπραγματευθῇ τὴν πρὸ τῆς συνθηκολογήσεως τῶν Παρισίων ἀνακωχήν, 1814. Στρατάρχης τῷ 1821, ἐστράτευσεν εὐκλεῶς ἐπὶ τὴν Ἱσπανίαν τῷ 1823· τῷ 1830 ἐπιτραπεὶς τὴν ἀρχηγίαν μιᾶς μοίρας τοῦ ἐναντίον τοῦ Ἀλγερίου ἀποσταλέντος στρατοῦ, ἔδειξε νέα δείγματα στρατηγικῆς ἱκανότητος, ἧς ἕνεκα ἀνετέθη αὐτῷ ἡ τῆς Βώνης κατάληψις. Εἰς ἀμοιβὴν τῶν ἐκδουλεύσεών του ἔλαβε τὸν βαθμὸν ἀντιστρατήγου. Ἐπιστρέψας εἰς Γαλλίαν ἐκλήθη τῷ 1832 ἀρχηγὸς τῆς 8ης στρατιωτικῆς μεραρχίας ἐν Μασσαλίᾳ. Τῷ 1837 ἐκλεγεὶς διοικητὴς τῶν γαλλικῶν κτήσεων ἐν τῇ Β Ἀφρικῇ διηύθυνε τὴν δευτέραν κατὰ τῆς Κωνσταντίνας ἐπίθεσιν. Κατὰ τὴν ἔφοδον ταύτην, ῥήγματος ἀνοιχθέντος, ὁ Δαμρεμόντος ἡτοιμάζετο ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν, ὅτε ἐπλήγη θανασίμως ὑπὸ σφαίρας τηλεβόλου. Τῷ 1835 κατέστη πατρίκιος τῆς Γαλλίας.

ΔΑΜΩΝ, μουσικὸς τῶν ἀρχαίων χρόνων, διδάξας τὸν Περικλῆ καὶ τὸν Σωκράτην τὰ τῆς τέχνης αὐτοῦ. Τὸ ἐγκώμιον αὐτοῦ ἀπαντᾷ ἐν πολλοῖς διαλόγοις τοῦ Πλάτωνος.

ΔΑΜΩΝ καὶ Πυθίας, πυθαγορικοὶ, ζῶντες ἐν Συρακούσαις, ἐπὶ Διονυσίου τοῦ Νεωτέρου. Ἡ φιλία αὐτῶν κατέστη παροιμιώδης. Ἀλλ' ὅτε ὁ Διονυσίου κατηγόρησαν τοῦ Πυθίου ἐπὶ προδοσίᾳ, καὶ ἐνήργησαν ὅπως καταδικασθῇ εἰς θάνατον. Οὗτος δὲ ᾐτήσατο καὶ ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ λείψῃ ἐπί τινας ἡμέρας διὰ νὰ τακτοποιήσῃ τὰς ὑποθέσεις του, ἔδωκε δὲ ἐγγυητὴν τὸν Δάμωνα. Ἡ ὥρα τῆς καταδίκης ἤγγιζε καὶ πολλοὶ ἐπέσκωπτον τὸν Δάμωνα, ὅτε προσέδραμεν ὁ Πυθίας. Ὁ Διονύσιος εἰς ἄκρον συγκινηθεὶς ἠσπάσθη ἀμφοτέρους καὶ ἐπεκαλέσατο μέρος τῆς φιλίας των. (400 πρ. Χ.). Ὁ Σχίλλερος ἔγραψεν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου χορῳδίαν.

ΔΑΝ, υἱὸς τοῦ Ἰακώβου καὶ τῆς Βάλας δούλης τῆς Ῥαχὴλ, ὑπῆρξεν ἀρχηγὸς μιᾶς τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, κειμένης πρὸς Β τῆς τοῦ Ἰούδα, πρὸς Δ τῆς τοῦ Βενιαμὶν καὶ πρὸς Ν τῆς τοῦ Ἐφραὶμ.

Δὰν, πόλ. τῆς Παλαιστίνης, ἐν τῇ φυλῇ τοῦ Νεφθαλεὶμ, ἐπὶ παραποτάμου τοῦ Ἰορδάνου. Ἦτον ἡ ἀρχ. φοινικικὴ πόλις Λαὶς ἢ Λεσχέμ.

Δὰν, ποταμ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, εἰσβάλλων εἰς τὸν Ῥοανόκην, πηγάζει ἀπὸ τῆς Β Καρολίνας, καὶ διαπερᾷ τὴν Βιργινίαν. Ῥοὺς 180 χιλιαμ. πλωτὸς ἀπὸ τῆς Δομβίλλ, ἔνθα καταπίπτει ἀπὸ ὕψους 6 μέτρων.

ΔΑΝΑΗ, θυγάτηρ τοῦ Ἀκρισίου, βασιλέως τοῦ Ἄργους καὶ τῆς Εὐρυδίκης θυγατρὸς τοῦ Λακεδαίμονος. Ὁ Ἀκρίσιος ἀπειλούμενος ὑπὸ χρησμοῦ εἰπόντος ὅτι ἔμελλε νὰ φονευθῇ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ὑπ' αὐτῆς τεχθησομένου υἱοῦ, ἔκλεισεν αὐτὴν ἐντὸς χαλκίνου πύργου. Ἀλλ' ὁ Ζεὺς μεταμορφωθεὶς εἰς χρυσῆν βροχὴν εἰσέδυσεν εἰς τὸν πύργον τοῦτον καὶ τῇ Δανάῃ μιγεὶς ἐγέννησε τὸν Περσέα. Ὁ Ἀκρίσιος ἐμβαλὼν τὴν μητέρα καὶ τὸ βρέφος εἰς κιβώτιον ἔρριψεν αὐτὸ εἰς τὴν θάλασσαν· τὸ κιβώτιον ὑπὸ τῶν κυμάτων φερόμενον ἐξώκειλεν εἰς τὴν νῆσον Σέριφον. Ἰδ. ΠΕΡΣΕΥΣ. «Δανάην» ἐκ λίθου παρίου ἔγλυψεν ὁ Πραξιτέλης.

ΔΑΝΑ-ΙΔΕΣ, θυγατέρες τοῦ Δαναοῦ 50 τὸν ἀριθμόν. Κατ' Αἰσχύλον (Ἱκέτιδες) συζευχθεῖσαι μετὰ τῶν 50 υἱῶν τοῦ θείου αὐτῶν Αἰγύπτου καὶ φεύγουσαι τὴν αἱμομικτικὴν ταύτην σύζευξιν ἔρχονται εἰς Ἄργος, ἔνθα ὁ Πελασγὸς ὑπεδέξατο αὐτάς. Καθ' ἑτέρους μύθους ἠκολούθησαν τῷ φυγάδι πατρὶ αὐτῶν (Ἰδ. ΔΑΝΑΟΣ), τοῦ δ' Αἰγύπτου ἀπαιτήσαντος αὐτὰς διὰ τῶν ὅπλων, συγκατένευσαν μὲν εἰς τὸν γάμον, ἀλλ' ἅμα τῇ πρώτῃ γαμηλίῳ νυκτὶ ἐφόνευσαν ὁ' ἐγχειριδίων τοὺς συζύγους αὐτῶν, πλὴν μιᾶς, τῆς Ὑπερμνήστρας, ἥτις ἐφείσατο τῆς ζωῆς τοῦ Λυγκέως. Μετὰ ταῦτα αἱ Δαναΐδες ἐνυμφεύθη-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κεντρική Βιβλιοθήκη
Αριστοτέλους (Ν.Π.Δ.)

σαν Ἕλληνας ἥρωας. Κατὰ Στράβωνα ἡ παράδοσις ὅτι ὁ Ζεὺς κατεδίκασεν αὐτὰς εἰς τὸ νὰ πληρώσιν ὕδατος ἀεννάως ἐν τῷ Ταρτάρῳ πίθον οὐδέποτε πληρούμενον· εἶναι ἀλληγορία σημαίνουσα ὅτι ὤρυξαν πλεῖστα φρέατα, ἐπενόησαν αὐλακας, διώρυχας καὶ ἀντλίας ὅπως γονιμοποιήσωσι τὰς πεδιάδας τοῦ Ἄργους. Ἡ πόλις αὕτη, ἐν ᾗ 4 φρέατα ἦσαν ἀφιερωμένα εἰς τὰς Δαναΐδας, ἐλάτρευεν αὐτάς. Ὁ αὐτὸς Στράβων λέγει ὅτι ἐν τῇ νήσῳ Λίνδῳ ἦτον ἱερὸν τῆς Λινδίας Ἀθηνᾶς, ἐπιφανὲς τῶν Δαναΐδων. Ἴδ. καὶ ΔΑΝΑΟΣ.

ΔΑΝΑΚΙΔ, γενικὸν ὄνομα τῶν νομαδικῶν καὶ ἁλιευτικῶν φυλῶν («Χαβαρὲμ, Δαμχοετὰς, Ταϊεμλὰς»), αἵτινες κατοικοῦσι τὰ παράλια τῆς Ἀβυσσινίας, ἀπὸ τοῦ πορθμοῦ «Βαὰβ-ἐλ-Μανδὲβ» μέχρι τοῦ Ἀρκίκου. Ἄλλοτε συγγενωμέναι εἰς βασίλειον, εἶναι διηρημέναι τανῦν καὶ ὑπόκεινται εἰς ἰδιαιτέρους ἀρχηγούς. Ἡ θρησκεία αὐτῶν εἶναι ὁ ἰσλαμισμός. Γλωσσάριον τῆς γλώσσης αὐτῶν ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ Ἰσεμβὲργ, ἐν Λονδίνῳ, 1840.

ΔΑΝΑΟΣ, υἱὸς τοῦ Βήλου, βασιλέως τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Ἀγχινόης, θυγατρὸς τοῦ Νείλου, ἐξ ἧς ὁ μὲν Αἴγυπτος ἐγέννησε πεντήκοντα υἱούς, ὁ δὲ Δαναὸς ἰσαρίθμους θυγατέρας τὰς καλουμένας «Δαναΐδας». Ἐβασίλευσε μέρους τῆς Αἰγύπτου μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Αἰγύπτου. Τινὲς ἐξέλαβον τὸν Δαναὸν ὡς τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον μετὰ τοῦ Ἀρμαΐδος, ἀδελφοῦ τοῦ Σεσώστριδος. Κατὰ τὴν παράδοσιν ἐπιβουλευθεὶς τὴν ζωὴν τοῦ Αἰγύπτου, ἢ φοβούμενος κατά τινα χρησμὸν μὴ φονευθῇ διὰ χειρὸς ἑνὸς τῶν γαμβρῶν αὐτοῦ κατέλιπε τὴν πατρίδα του (κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα πρ. Χ.), προσήγγισεν ἐν τῇ φυγῇ αὐτοῦ εἰς Ῥόδον καὶ προσωρμίσθη εἰς Ἀργολίδα, ἔνθα ἀφῆρσε τὸν θρόνον ἀφ' ἑνὸς ἀπογόνου τοῦ Ἰνάχου, ὀνόματι Γελάνορος, ὅστις ὑπεδέξατο αὐτὸν εὐμενῶς· συνέστησε δὲ τὴν δυναστείαν τῶν Βηλίων καὶ ἔκτισε τὴν ἀκρόπολιν τοῦ Ἄργους. Μετὰ ταῦτα ἀνηγέρθη εἰς τιμὴν αὐτοῦ μαυσωλεῖον ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς καὶ ἄγαλμα ἐν Δελφοῖς. Ἕνεκα τῆς ἀδιδακτότητος καὶ τῶν ἀντιφάσεων τῶν ἀρχαίων περὶ τοῦ Δαναοῦ ἡ νεωτέρα κριτικὴ ἐπιστήμη οὐδαμῶς παραδέχεται τὴν αἰγυπτιακὴν τοῦ ἀνδρὸς καταγωγήν, θεωρεῖ δ' αὐτὸν καταγόμενον ἐκ Φοινίκης καὶ πιστεύει ὅτι ἦτον Ἕλλην ἢ καὶ ἀρνεται καὴν ὕπαρξίν του. Οἱ Ἴωνες τῆς Ἀργολίδος ἔδωκαν ἐπὶ τοῦ Δαναοῦ τὸ ὄνομα «Δαναοί», ὑφ' ὃ παρ' Ὁμήρῳ διακρίνονται πάντες ἐν γένει οἱ Ἕλληνες.

ΔΑΝΑΣΤΕΡ, ποτ. τῆς ἀρχαίας εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, διαῤῥέων τὴν χώραν τῶν Βασταρνῶν, καὶ χωρίζων τὴν τραϊανικὴν Δακίαν ἀπὸ τῆς Σαρματίας· τανῦν «Δνείστερος.

ΔΑΝΒΟΥΡΥ, πολίχ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς (Κοννεκτικοῦτον), 52 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Νέας Ἄβεν. Κάτ. 4,500. Τῷ 1777 ἠλώθη καὶ ἐνεπρήσθη ὑπὸ τῶν Ἄγγλων.

ΔΑΝΔΕΛΟΤΟΣ (Φραγκίσκος δὲ ΚΟΛΙΝΥ, γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα δὲ), ἀδελφὸς τοῦ γάλλου ναυάρχου Κολινὺ καὶ τοῦ καρδιναλίου Σατυλλίων, γεν. ἐν Σατιλλίων ἐπὶ Λοὲν τῷ 1521, ἀποθ. τῷ 1569, ἠνδραγάθησεν ἐν τῇ μάχῃ τῆς Σεριζόλης, 1544, ἀπεστάλη μετ' ὀλίγων στρατευμάτων εἰς Σκωτίαν ὅπως ὑποστηρίξῃ τὴν Μαρίαν Στυάρτου ἔπεσεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν αὐτοκρατορικῶν ἐπὶ τῆς πολιορκίας τῆς Πάρμας, ἀνέγνωσε κατὰ τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ ἐν Μεδιολάνοις τὰ θεολογικὰ βιβλία τῶν διαμαρτυρομένων, δι' ὧν παρεσκευάσθη εἰς ἐξωμοσίαν, ἀνεκτήσατο τὴν ἐλευθερίαν διὰ τῆς ἐν Βωσέλλῃ ἀνακωχῆς, 1556, ὑπερήσπισε ῥωμαλέως τὸν ἅγιον Κεντῖνον κατὰ τῶν Ἰσπανῶν· 1557, ἐδοξάσθη ἐν τῇ ἁλώσει τοῦ Καλαΐσου, 1558, ἀλλ' ἐστερήθη τῆς θέσεως αὐτοῦ ὡς ἀρχισυνταγματάρχου τοῦ πεζικοῦ, διότι ἐκηρύχθη φανερῶς ὑπὲρ τοῦ καλβινισμοῦ. Φυλακισθεὶς μάλιστα ἐν Μελοδούνῳ, ἀπελύθη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἑρρίκου Β', διέπρεψεν ἐπὶ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Dreux, ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Δύρηλίας, ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Ζαρνὰκ, καὶ ἀπεβίωσεν ἐν Salutes.

ΔΑΝΔΗΣ ἢ ΔΑΝΔΑΣ, ποτ. τῆς Ἀφρικῆς (μεσημβρινὴ Γουϊνέα), ἐκδίδων εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν, κατωτέρω τῆς πόλεως Δάνδης ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Ἀγγόλας, 61 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Ἁγίου Παύλου τῆς Λοάνδας. Ῥοῦς περὶ τὰ 700 χιλιάμ.

ΔΑΝΔΟΛΟΙ (οἱ), εὐγενὴς οἰκογένεια τῆς Βενετίας ἥτις ἀνέφερε τὴν καταγωγὴν αὐτῆς μέχρι τῶν Ῥωμαίων. Ἐκ τῆς οἰκογενείας ταύτης ἐξῆλθον 4 δόγαι.

ΔΑΝΔΟΛΟΣ (Ἑρρῖκος ἢ Ἀρρῖγος *Enrico* ἢ *Arrigos*), γενν. περὶ τὸ 1110, ἀποθ. 1205. Πρεσβευτὴς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἔνθα ὁ αὐτοκράτωρ Μανουὴλ Κομνηνὸς διέταξεν ἵνα ἐξορυχθῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ, 1173, ἐξελέγη δόγης ἐν ἡλικίᾳ 82 ἐτῶν, ἠκολούθησε τῇ ἐν σταυροφορίᾳ τῷ 1202 ἀπέστρεψεν αὐτὴν τοῦ σκοποῦ του ἐνεργήσας ὅπως ἐπιχειρήσωσιν οἱ σταυροφόροι τὴν πολιορκίαν τῆς Ζάρας διὰ λογαριασμοῦ τῆς Βενετίας, εἶτα διευθύνων αὐτοὺς κατὰ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ
Αρχοστολος (Π.Π.Σ.)

τῆς ἑλληνικῆς αὐτοκρατορίας, παρεβίασε μετὰ τοῦ πλοίου αὐτοῦ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἔστησε τὴν σημαίαν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ τείχους. Ἤθελεν ἀνυψωθῇ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν Κομνηνῶν ἂν οἱ Ἐνετοὶ συγκατετίθεντο· ἀλλ' ἐν τῷ διαμελισμῷ τῶν ἐπαρχιῶν κατεκύρωσε τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ πατρίδι τὰς Κυκλάδας, τὰς Σποράδας, τὰ παράλια τῆς Μαύρης θαλάσσης τοῦ Μαρμαρᾶ, τὰ πρὸς τὴν θάλασσαν μέρη τῆς Θεσσαλίας, τοὺς λιμένας τοῦ Μωρέως, τὰς νήσους τῆς Ἀδριατικῆς, καὶ ἀπεκόμισεν εἰς Βενετίαν μετὰ πολλῶν ἁγίων λειψάνων, πλῆθος ὡραίων καλλιτεχνημάτων, ὡς φερ' εἰπεῖν, τοὺς περιφήμους ὀρειχαλκίνους ἵππους τοῦ Ἁγίου Μάρκου, καὶ τὰ λοιπά.

ΔΑΝΔΟΛΟΣ (Ἰωάννης), δόγης ἀπὸ τοῦ 1280 μέχρι τοῦ 1289, ἐπολέμησε πρὸς τὸν πατριάρχην τῆς Ἀκυλείας ἐν Ἰστρίᾳ, συμμαχοῦντα μετὰ τῶν ἀποστάντων κατοίκων τῆς Τεργέστης.

Δάνδολος (Φραγκίσκος), δόγης ἀπὸ τοῦ 1328 μέχρι τοῦ 1339, ἦτο προηγουμένως πρεσβευτὴς παρὰ τῷ πάπᾳ Κλήμεντι Ε', καὶ ἐνήργησεν ὅπως λυθῇ ὁ κατὰ τῆς Ἐνετίας ἐκτοξευθεὶς ἀφορισμός. Ἀλλ' ἕνεκα τοῦ ταπεινοῦ ἤθους του παρὰ τῇ αὐλῇ τῆς Ῥώμης ἐπωνομάσθη ὁ Κύων. Ἐπὶ τῆς διοικήσεως αὐτοῦ ἡ δημοκρατία ἐξέτεινε τὴν ἰσχὺν αὐτῆς κατὰ ξηρὰν καὶ ἀφῄρπασεν ἀπὸ τοῦ οἴκου δὲ λὰ Σκάλα τὴν Τρεβίγην καὶ τὸ Κονεγλιάνον.

Δάνδολος (Ἀνδρέας) δόγης ἀπὸ τοῦ 1342 μέχρι τοῦ 1354, ἐνεπλέχθη εἰς πόλεμον ἐναντίον τοῦ Λουδοβίκου τῆς Οὐγγαρίας, ὅστις ὑπεστήριξε τὴν ἀποστατήσασαν Ζάραν. Ἡ πόλις αὕτη ἐκυριεύθη ἐκ νέου· ἀλλ' ὁ Λουδοβίκος ἐξήγειρε κατὰ τῆς Βενετίας τοὺς Γενουήτας, ὧν ὁ ναύαρχος Παγανίνης Δώριας ἐδῄωσε τὴν Ἰστρίαν καὶ ἐνέπρησε τὸ Πάρεντον. Φίλος τοῦ Πετράρχου, μεθ' οὗ διετήρησεν ἀλληλογραφίαν μέχρις ἡμῶν διασωθεῖσαν, ἐκαλλιέργησε τὰ γράμματα καὶ ἐγένετο λίαν ἐντριβὴς τὴν ἀρχαιολογίαν τῆς πατρίδος αὐτοῦ. Κατέλιπε δύο λατινικὰ χρονικὰ δημοσιευθέντα ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ Μουρατόρη, τόμ. ΙΒ'.—Ἐγέννησεν υἱὸν, τὸν Φαντῖνον Δάνδολον, ὅστις ἐδίδαξε τὰ νομικὰ ἐν Παδούῃ, καὶ προεχειρίσθη ὑπὸ τοῦ πάπα Εὐγενίου Δ' ἀποστολικὸς πρωτονοτάριος, ληγάτος ὰ *latere*, καὶ διοικητὴς τῆς Βολωνίας.

ΔΑΝΔΟΛΟΣ (ὁ κόμης Βικέντιος), χημικὸς γενν. ἐν Βενετίᾳ τῷ 1759, ἐξ ἄλλης οἰκογενείας παρὰ τὴν προηγουμένην, ἀπεθ. τῷ 1819. Ἐγένετο γερουσιαστὴς ὑπὸ Ναπολέοντος τοῦ Α' 1809, μέλος τοῦ Πανακαδημίου τῆς Γαλλίας, εἶτα διοικητὴς τῆς Δαλματίας. Μετέφρασεν Ἰταλιστὶ τὰ τοῦ Lavoisier, Guyton-Morveau, Fourcroy καὶ Βερθολλέτου.

ΔΑΝΔΡΕ-ΒΑΡΔΩΝ (Μιχαὴλ Φραγκίσκος), ζωγράφος, γενν. ἐν Αἴξ τῷ 1700, ἀποθ. τῷ 1783, ἐσπούδασεν ὑπὸ τὸν Ι.—Β. Βάνλοον καὶ Δετροά. Ὁ πρῶτος αὐτοῦ πίναξ παριστῶν τὸν «Αὔγουστον ῥίπτοντα εἰς τὸν Τίβεριν τοὺς ἐπὶ σφετερισμῷ δημοσίων χρημάτων κατηγορηθέντας» ἐνεποίησεν εἰς τὸ δημόσιον μεγίστην ἐντύπωσιν. Μετὰ ταῦτα μετέβη εἰς Ἰταλίαν ὅπως σπουδάσῃ τὰ ἔργα τῶν μεγάλων καλλιτεχνῶν. Ὁ Δανδρὲ εἰσήχθη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῆς ζωγραφικῆς, 1735 καὶ διωρίσθη καθηγητὴς, 1752, καὶ διευθυντὴς, 1778. Τῷ 1753 ἐθεμελίωσε τὴν Ἀκαδημίαν τῆς ζωγραφικῆς ἐν Μασσαλίᾳ. Ἐδημοσίευσε «Γενικὴν Ἱστορίαν γραφεῖσαν σχετικῶς πρὸς τὰς ἐπὶ τῆς ἰχνογραφίας βασιζομένας τέχνας», 3 τόμ. εἰς 12ον. Κατέλιπε πρὸς τούτοις *le Costume des peuples anciens*, 2 τόμ. εἰς 4ον, 360 πίνακες, ἐν Παρισίοις, 1772, πάνυμα περιλαμβάνον πᾶν ὅ,τι σχετίζεται πρὸς τὰς ἐνδυμασίας, τὰ ἐργαλεῖα, ἔπιπλα, πανοπλίας, παίγνια, ἀσκήσεις τῶν Ἑβραίων, Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων. Ἐκ τῶν πινάκων αὐτοῦ διακρίνεται ἡ «Τυλλία κατασυντρίβουσα τὸν πατέρα αὐτῆς», καὶ ἐννέα εἰκόνες ἐπὶ ὑφάσματος ἀφορῶσαι ἱστορικὰ θέματα τῆς Αἴξ, ἃς κοσμοῦσι τὸ δημαρχεῖον.

ΔΑΝΕΒΒΕΡΚ ἢ ΔΑΝΝΕΒΙΡΚ, ἦτοι Ἔργον τῶν Δανῶν, ὀχύρωμα ἐγερθὲν ὑπὸ τῶν Δανῶν, ἀπὸ τοῦ 936 μέχρι τοῦ 950, παρὰ τὰ Ν σύνορα τῆς μεσημβρινῆς Ἰουτλάνδης ἢ τοῦ Σλέσβικ παραλλήλως πρὸς τὸν ποταμὸν Ἔυδερ, ὅπως ἐμποδίσῃ τὴν εἰσβολὴν τῶν Γερμανῶν. Κατεσκευασμένον ἐκ χώματος, πέτρας καὶ ξύλων, εἶχε 10 ἕως 15 μέτρ. πάχος καὶ τοσοῦτον ὕψος. Ἐν μέρει ἐμπρησθὲν ὑπὸ Ὄθωνος τοῦ Β', ἐλαβε παρὰ Βαλδεμὰρ τοῦ Μεγάλου, τῷ 1157, καὶ δεύτερον τεῖχος· ἐπεσκευάσθη δὲ ἐκ νέου ἐπὶ Κανούτου τοῦ ΣΤ' καὶ τῆς βασιλίσσης Μαργαρίτας. Σώζονται ἔτι καὶ νῦν ἴχνη αὐτοῦ ἱκανῶς σημαντικά.

ΔΑΝΕΒΡΟΓ ἢ κάλλιον ΔΑΝΝΕΒΡΟΓ, τάγμα ἱπποτικὸν συστὰν ὑπὸ Βαλδεμάρου Β', τῷ 1219, ἔλαβε παρὰ τοῦ Χριστιανοῦ Ε' κανονισμὸν ἰσχύσαντα ἀπὸ τοῦ 1693 μέχρι τοῦ 1808, καὶ ὑπέστη μεταρρύθμισιν ἐπὶ Φρειδερίκου τοῦ ΣΤ'. Περιέχει ἡμιγάλους ταξιάρχους, μεγαλοσταύρους, ταξιάρχους, καὶ ἱππότας. Αἱ δύο πρῶται κλά-

σεις φέρουσιν ἐπὶ τοῦ στήθους πλάκα, ἐν δὲ ταῖς τελεταῖς στολὴν ἐπίσημον. Ὁ σταυρὸς ἀναρτᾶται ἀπὸ λευκῆς ταινίας μετ' ἐρυθρᾶς παρυφῆς.

ΔΑΝΕΒΡΟΓ, ἤτοι «τεμάχιον ὑφάσματος» ἡ κυριωτέρα σημαία τῆς Δανιμαρκίας· φέρει λευκὸν σταυρὸν ἐπὶ γῆς ἐρυθρᾶς.

ΔΑΝΕΓΕΛΔ, ἤτοι χρέος τῶν Δανῶν, φόρος εἰσαχθεὶς εἰς Ἀγγλίαν περὶ τὰ τέλη τοῦ Ι' αἰῶνος, εἴτε πρὸς ἀποσόβησιν τῶν δανῶν πειρατῶν διὰ χρημάτων, εἴτε πρὸς μίσθωσιν τῶν στρατευμάτων, ἅτινα ἐστέλλοντο κατ' αὐτῶν. Ὁ φόρος οὗτος διατηρηθεὶς ὕστερον ὡς ἀπόσπασμα τοῦ βασιλικοῦ εἰσοδήματος, ἔπαυσε μόνον κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα.

ΔΑΝΕΜΟΡΑ ἢ ΔΑΝΝΕΜΟΡΑ, χωρίον τῆς Σουηδίας, 40 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Ὑψάλης. Κάτ. 1,200. Μεταλλεῖον σιδήρου, τὸ σημαντικώτατον τοῦ βασιλείου· ἐκ τοῦ μεταλλείου τούτου ἐξορύσσονται κατ' ἔτος 15,000,000 χιλιάμ. σιδήρου, ὧν 800 ἐργάται κατεργάζονται δύο χιλιάμ. μακρὰν τοῦ Δανεμόρα, ἐν τῷ ἐργοστασίῳ Οἰστερβό.

ΔΑΝΕΣΙΟΣ (Πέτρος), γαλλιστὶ *Danes*, λατινιστὶ *Danesius*, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1497, ἀποθ. τῷ 1577. Μαθητὴς τοῦ Ἀσκέρεως καὶ τοῦ Βουδαίου, διωρίσθη, ἐπὶ τῆς συστάσεως τῆς Τριγλώσσου Σχολῆς, 1530, καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς, καὶ ἠρίθμει ἐν τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς τὸν Ἀμυότον, Brisson, Daurat, Cinq Arbres. Τῷ 1535, ἠκολούθησε τῷ Γεωργίῳ δὲ Σέλβῳ εἰς Βενετίαν. Λυπηρὸν εἶναι ὅτι ὁ Δανέσιος συγκαταλέγεται μετὰ τῶν κριτῶν, οἵτινες κατεδίκασαν τὸν Ῥάμον, 1543. Ἀποσταλεὶς παρὰ Φραγκίσκου τοῦ Α', 1545, εἰς τὴν ἐν Τριδέντῳ σύνοδον, ἐγένετο ὕστερον διδάσκαλος καὶ πνευματικὸς Φραγκίσκου τοῦ Β', ἐφημέριος τοῦ St-Josse ἐν Παρισίοις, καὶ ἐπίσκοπος Lavaur τῷ 1557. Ἔχομεν αὐτοῦ ἐκδόσεις τοῦ Ἰουστίνου *Florus et Sext. Rufus* 1519· τοῦ Πλινίου 1532, *Floges et Opuscules*, δημοσιευθέντα ὑπὸ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ, 1731, εἰς 4ον.

ΔΑΝΕΤΟΣ ἢ ΔΑΝΕ, *Danet* (Πέτρος), δανὸς γλωσσολόγος, γενν. ἐν Παρισίοις, ἀποθ. τῷ 1709. Ἀββᾶς τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ Βερδούνου, ἐφημέριος τῆς ἐνορίας τοῦ Σταυροῦ ἐν Παρισίοις, ὑπῆρξεν εἷς τῶν σοφῶν, οὓς ἐξελίξατο ὁ δοὺξ δὲ Μοντωζιὲ ὅπως διασαφηνίσωσι τοὺς πρὸς χρῆσιν τοῦ διαδόχου συγγραφεῖς. Εἰς τὰ μαθήματα τοῦ ἔλαχεν ἡ Φαίδρα, ἣν ἐξέδοτο, τῷ 1675, μετὰ λατινικῶν σημειώσεων καὶ σχολίων. Ἐκτὸς ταύτης ἐδημοσίευσε δύο Λεξικά· τὸ μὲν γαλλολατινικὸν, 1685, τὸ δὲ λατινογαλλικὸν, 1691, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον εἶναι ἀσυγκρίτως πολυτιμώτερον. Ἔχομεν πρὸς τούτοις αὐτοῦ *Dictionarium antiquitatum romanarum et graecarum ad usum Delphini* εἰς 4ον, 1698.

ΔΑΝΖΕΒΙΛΛΗ (Μαρία Ἄννα ΒΟΤΟ, λεγομένη), *DANGEVILLE*, περιώνυμος ὑποκρίτρια τοῦ θεάτρου τῆς Γαλλικῆς Κωμῳδίας (*Comédie Francaise*, γεννηθεῖσα ἐν Παρισίοις τῷ 1714, ἀποθ. τῷ 1796, ἐφάνη τὸ πρῶτον ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐν ἡλικίᾳ ὀκτὼ ἐτῶν. Ηὐδοκίμησε δὲ εἰς ποικίλους χαρακτῆρας, ἀλλὰ κυρίως ἐδείχθη ἀπαράμιλλος περὶ τὸ ὑποκρίνεσθαι τὰς θαλαμηπόλους (soubrette) καὶ διέπρεψε διὰ τῆς ζωηρότητος, τῆς χάριτος καὶ λεπτότητος. Ἀποστᾶσα τῆς σκηνῆς τῷ 1763, ἔζη ἐν Βωγιράρ περιατοιχιζομένη ὑπὸ τῶν συγχρόνων ποιητῶν.

ΔΑΝΖΩ (ΦΩλιππος δὲ ΚΟΥΡΣΙΛΛΙΩΝ, μαρκήσιος δὲ) γενν. τῷ 1638, ἀποθ. τῷ 1720. Γεννηθεὶς διαμαρτυρόμενος καὶ ἔγγονος πρὸς μητρὸς τοῦ Δουπλεσσὶς Μορνάη, ἐξώμοσεν ἐν νεανικῇ ἡλικίᾳ. Ὑπηρέτησεν ὑπὸ τὸν Τυρέννον ἐν Φλάνδρᾳ, 1658, ἐπολέμησεν ἐν Πορτογαλίᾳ ἐν τῷ Ἱσπανικῷ στρατῷ κατὰ τοῦ οἴκου τῆς Βραγαντίας, καὶ ἐπανακάμψας εἰς Γαλλίαν, προσεπάθησε νὰ παρεισδύσῃ εἰς τὴν αὐλήν. Διὰ τῶν ἀτομικῶν αὐτοῦ πλεονεκτημάτων καὶ τῆς δεξιότητος ἐν τῷ χαρτοπαιγνίῳ προσείλκυσε τὴν εὔνοιαν τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ'. Συνταγματάρχης τοῦ τάγματος τοῦ βασιλέως 1665, διοικητὴς τῆς Τουραίνης, σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας, ἐπιτετραμμένος διπλωματικὰς ἀποστολὰς, ἐκίνει τὸν γέλωτα διὰ τῆς κενοδοξίας αὐτοῦ. Καίτοι οὐδὲν γράψας εἰσήχθη εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν, 1668, καὶ εἰς τὴν τῶν Ἐπιστημῶν, 1704. Συνέτρεχε καὶ ἐπροστάτευε τοὺς σοφοὺς ἄνδρας· ὁ Βοαλὼ ἀφιέρωσεν αὐτῷ τὴν *Satire sur la noblesse*. Ὁ Δανζὼ κατέλιπε χειρόγραφον ὀγκώδες *Journal de la cour de Louis XIV*, ἀπὸ τοῦ 1684 μέχρι τοῦ 1815, οὗ ὁ Βολταῖρος, 1770, ἡ Μ de Genlis, 1816, καὶ ὁ Lemontey, 1818, ἐδημοσίευσαν ἀποσπάσματα, οἱ δὲ Soulié, Dussieu καὶ Feuillet de Conches τελείαν ἔκδοσιν, ἐν Παρισίοις 1854, τόμ. 19 εἰς 8ον. Τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο σύγκειται ἐκ λακωνικῶν σημειώσεων ἐφ' ἑκάστης ἡμέρας ἄνευ παρατηρήσεων ἀλλὰ διὰ τῆς ψυχρότητος αὐτῶν τοσοῦτον ὀρκτικῶν ὅσω καὶ τὰ φημιζόμενα Ἀπομνημονεύματα τοῦ Saint-Simon.

ΔΑΝΖΩ (Λουδοβίκος δὲ Κουρσιλλιών, ἀββᾶς δὲ, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ

1643, ἀποθ. τῷ 1723, ἀπεσπάσθη τοῦ καλβινισμοῦ ὑπὸ τοῦ Βοσσουέτου, προσείλκυσε διὰ τῆς ἐξωμοσίας ταύτης τὴν εὔνοιαν τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', ὅστις διώρισεν αὐτὸν ἀναγνώστην του, καὶ εἰσήχθη εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν ὡς διάδοχος τοῦ Κοτίνου (Cotin), τῷ 1782. Ἔγραψε «Δοκίμια γραμματικῆς», τανῦν λησμονηθέντα, κτλ.

ΔΑΝΖΩ, χωρίον τῆς Γαλλίας (Εὖρος καὶ Λίγηρ), 20 χιλάμ. πρὸς Β τοῦ Σατωδούνου, ἐπὶ τοῦ Ὀζάνα· κάτ. 1,500.

ΔΑΝΙΜΑΡΚΙΑ ἡ ΔΑΝΙΑ, δανιστὶ Δανμὰρκ (Danmark), λατινιστὶ Dania, ἡ μικροτάτη τῶν τριῶν σκανδιναυϊκῶν χωρῶν, πρωτ. Κοπεγχάγη· μεταξὺ τῆς Βορείου ἢ Γερμανικῆς θαλάσσης πρὸς Δ, τοῦ Σκάγερ-Ράκ καὶ τοῦ Καττεγάτου πρὸς Β καὶ πρὸς Α, τοῦ Ἀνοβέρου, Μεκλεμβούργου, Ὀλδεμβούργου καὶ τῶν χωρῶν τῆς Λυβέκης καὶ τοῦ Ἀμβούργου, πρὸς Ν, ἀνὰ μέσον τῆς 53ο 23'—57ο 45' Β πλ. καὶ 5ο 44'—12ο 52' Α μήκ. Ἐπιφάνεια 56,000 τετραγωνικὰ χιλιάμ., ὧν 12,500 περίπου κατέχονται ὑπὸ τῶν νήσων. Πληθυσμός, τῷ 1860, κάτ. 2,605,000, Σκανδιναυοὶ καὶ Γερμανοί. Ἡ μοναρχία σύγκειται ἐξ ἑνὸς ἀρχιπελάγους (Σηλάνδη, Φιονία, Λαγγελάνδη, Λαανάνδη, Φλάστερ, Βοργχόλμη, Φέμερνον, Μοῖνος καὶ Σάμσαι ἐν τῇ Βαλτικῇ θαλάσσῃ· Ἀγχόλτον καὶ Λίσσαι ἐν τῷ Καττεγάτῃ. Σύλτ, Ῥευμαί, Φόερθ καὶ Νορδστράντ ἐπὶ τῆς Βορείου θαλάσσης), ἐκ μιᾶς χερσονήσου περιεχούσης τὴν Ἰουτλάνδην καὶ τὸ Σλέσβικ, ἐκ τῶν δουκάτων τοῦ Ὀλστεῖν καὶ τοῦ Λαουεμβούργου, προσαρτηθέντων εἰς τὴν γερμανικὴν ὁμοσπονδίαν, ἐκ τῆς Ἰσλανδίας, ἐκ τῶν Φαιρόων νήσων, τῆς Γροιλλανδίας, καὶ τῶν 3 μικρῶν Ἀντιλλῶν (Ἁγίου Σταυροῦ, Ἁγίου Θωμᾶ, καὶ Ἁγίου Ἰωάννου). Πολλοὶ πορθμοὶ χωρίζουσι τὰς νήσους τοῦ δανικοῦ ἀρχιπελάγους καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀρχιπέλαγος ἀπὸ τῆς στερεᾶς· οἷον ὁ πορθμὸς τοῦ Σαβνδου, μεταξὺ τῆς Σουηδίας καὶ Σηλάνδης, ὁ τοῦ Μεγάλου Βέλτου, μεταξὺ Σηλάνδης καὶ Φιονίας· ὁ τοῦ Μικροῦ Βέλτου, μεταξὺ τῆς Φιονίας καὶ τῆς δανικῆς χερσονήσου. Ἡ γῆ ἐν γένει πεδινή, ἀλλ' ὀρκούντως εὔφορος, ἔχει βάλτους, ἀφ' ὧν ἐξάγονται λιθάνθρακες, ὅσοι ἐκ φηγῶν καὶ πρὸς τὰ Β καὶ τὰ ΒΔ πολλὴν γῆν ὑπὸ τῆς ἄμμου καλυφθεῖσαν. Γηστλάνδη (*Geestland*) ὀνομάζεται τὸ ὑψηλὸν καὶ εὔφορον ἔδαφος, ὅπερ κεῖται παρὰ τὴν Βαλτικήν. Μαρσλάνδη δὲ (Marschland) λέγονται αἱ παχεῖαι γαῖαι, αἵτινες γεννῶνται ἐκ τῆς κατακαθιζούσης ἰλύος κατὰ τὰ παράλια τῆς Βορείου θαλάσσης ἢ ἐπὶ τῆς ὄχθης τῶν ποταμῶν. Κλίμα μετρίως δριμύ, ἀὴρ ὑγιεινὸς παρὰ τὴν ὑγρασίαν καὶ τὰς ὁμίχλας. Χθαμαλὰ παράλια, ὧν τὰ πρὸς Δ προφυλάσσονται διὰ προχωμάτων. Πρὸς Β τῆς Ἰουτλάνδης κεῖται σημαντικὸς κόλπος, ὁ λεγόμενος Λεϊμφιόρδ· ἐπὶ τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς Ἰουτλάνδης κεῖνται οἱ κόλποι Ῥιγγιατίγγης καὶ Νισσούμ· ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς οἱ τοῦ Ῥάνδερς, Μαρίαγερ, Κάλαις, Κόλδιγγ, Ἀαπενράδης, Φλενσβούργου καὶ Σλίας. Τὸ μέρος τῆς στερεᾶς ἀρδεύεται ὑπὸ τοῦ Ἔλβα, ὁρίζοντος αὐτὸ πρὸς Ν, τοῦ Ἔϋδερ, χωρίζοντος τὸ Ὀλστεῖν ἀπὸ τοῦ Σλέσβικ, τοῦ Τραύου, καὶ τοῦ Στόρ. Αἱ σημαντικώτεραι λίμναι εἶναι τοῦ Ῥατζεβούργου ἐν τῷ Λαουεμβούργῳ, τοῦ Πλόεν καὶ τοῦ Οὐέστεν ἐν Ὀλστεῖν. Ὑπάρχει γαιάνθραξ καὶ μάρμαρον ἐν Βοργχόλμῃ, κιμωλία ἐν Μοίνῳ, ἄσβεστος ἐν Σεγεβέργῳ τοῦ Ὀλστεῖν καὶ ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ Διϊμζόρδ, γρανίτης ἐν Σηλάνδῃ. Ἁλμυρὰ πηγὴ ἐν Τρανδενσάλτζῃ.—Ὑπὲρ τοὺς ἡμίσεις τῶν κατοίκων ζῶσιν ἀπὸ τῆς γεωργίας· ἀπὸ τοῦ 1784 ἐχειραφετήθη ἡ κλάσις τῶν χωρικῶν. Ἔτος πρὸς ἔτος συγκομίζονται 23,000,000 ἑκτόλιτρα δημητριακῶν, ὧν τὸ ἓν τέταρτον ἐξάγεται τῆς χώρας· ἡ δὲ παραγωγὴ τῶν γαιωμήλων συμποσοῦται, εἰς 3,000,000 ἑκτολ. ἡ τοῦ κολζὰ εἰς 800,000· ἀλλ' ἡ Δανιμαρκία παράγει μόλις τὸ ἥμισυ τοῦ ἀναγκαιοῦντος λιναρίου καὶ τὰ τρία τέταρτα τοῦ λιθάνθρακος· τὸ κάνναβι καὶ ἡ νικοτιανὴ μικρὸν καλλιεργοῦνται. Ἀριθμεῖ 800,000 ἵππων, 2,000,000 κερασφόρων ζώων, 2,500,000 προβάτων, 600,000 χοίρων. Ἡ βιομηχανία ἀπασχολοῦσα ἓν τέταρτον τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι ἀνεπαρκής. Τὰ κλείστα τῶν ἐργοστασίων, διυλιστηρίων σακχάρεως, χυτηρίων σιδήρου, τυπογραφείων κεῖνται ἐν Κοπεγχάγῃ ἢ ἐν τοῖς πέριξ. Πολυαριθμότατοι ἐν ταῖς ἐξοχαῖς εἶναι οἱ ἐργάται βιομηχανικῶν ἐργοστασίων καὶ μάλιστα οἱ ὑφάνται. Ἐργοστάσια ἐριούχων ἐν Κοπεγχάγῃ, Βιβόργῃ, Νυμύνστερ, κλπ. χαρτοποιεῖα ἐν Στρανδμόλλεν, Ἀλτόνῃ, Οὐέστερσεν καὶ Σιλκεβόργῃ· τρίχαπτα (ἀντίλλαι) ἐν Τονδέρνῳ· χειρόκτια ἐν Ῥάνδερς, Ὀδενσέῃ καὶ Ἀαλβόργῃ· ὅπλα ἐν Φρειδερικβάϊρκῃ. Βορσοδεψεῖα ἐν Ἀλτόνῃ, Τονδέρνῳ, Ῥενδσβόργῃ, Φρειδερικστάδτῃ. Διϋλιστήρια οἰνοπνεύματος· ζυθοποιεῖα. Μόλις κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα ἤρξαντο ἀσχολούμενοι ἐν Δανιμαρκίᾳ εἰς βυρσοτομίαν καὶ ὀρυχὴν δωμύχων. Ἡ διῶρυξ τοῦ Κιέλου ἢ τοῦ Σλέσβικ-Ὀλστεῖν ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς Βαλτικῆς μέχρι τῆς Βορείου θαλάσσης πα-

ρὰ τὰ σύνορα τῶν δύο δουκάτων· διασταυροῦται πρὸς Λ μετὰ τοῦ Λεβενονὺ βέοντος εἰς τὸν κόλπον τοῦ Κιέλου πρὸς Δ μετὰ τοῦ Ἔϋδερ. Ἡ διῶρυξ τοῦ Στέκκενιτς συνδέει τὸν Ἔλβαν μετὰ τῆς Βαλτικῆς διὰ τῆς ἑνώσεως τοῦ Δελβενὼ καὶ τοῦ Στέκκενιτς· ἡ δὲ τῆς Ὀνδενσέη συνδέει τὴν πόλιν ταύτην μετὰ τῆς θαλάσσης. Σιδηρόδρομος συνενοῖ αὐτὴν μετὰ τῆς Ἑλσενεύρης· καὶ ἡ Φιονία ἐπίσης ἤρξατο κατασκευάζουσα σιδηρόδρομον· ὁ ἀπὸ Ἀλτόνης εἰς Ρενσβοῦργον ἐξετάθη μέχρι τοῦ Σλέσβικ, Φρενσβούργου, Οὐσοὺμ καὶ Τοϊννιγγ· δεύτερος δὲ σιδηρόδρομος ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς Ἀλτόνης μέχρι τοῦ Κιέλου· καὶ τρίτος ἀπὸ τῆς Βορείου θαλάσσης μέχρι τοῦ Καττεγάτου. Ὁ ἠλεκτρικὸς τηλέγραφος συνδέει τὰ κυριώτερα μέρη τοῦ βασιλείου· Ἐθνικὴ τράπεζα εἶναι ἱδρυμένη ἐν Κοπεγχάγῃ, μεθ' ὑποκαταστημάτων ἐν Ἀαρχούῳ καὶ Φλενσβούργῳ.—Εἰσαγωγὴ ξύλων πρὸς οἰκοδομὴν ἐκ Σουηδίας καὶ Νορβηγίας, μαλλίνων, βαμβακίνων ὑφασμάτων, ἀγγλικῶν φαγεντιανῶν σκευῶν, σιδηρικῶν, οἴνων, φαρμάκων, σιδήρων, γαιάνθρακος. Ἐξαγωγὴ σιτηρῶν, παστῶν καὶ καπνιστῶν κρεάτων, βουτύρου, κτηνῶν, ἵππων, βυρσῶν, δερμάτων, τετραιχευμένων ἰχθύων, ἐλαίου φαλαίνης, στέατος, μαλλίων. Τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν εἶχε, τῷ 1859, 5,604 ἱστιοφόρα φέροντα 370,869 τόννους, καὶ 56 πυρόσκαφα, 7,758 τόννων· τὸ ἓν τρίτον τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου ἐνεργεῖται ὑπὸ σημαίαν ἀλλοεθνῆ. Ἡ ἀξία τῶν συναλλαγῶν (εἰσαγωγῆς τε καὶ ἐξαγωγῆς ὁμοῦ) συμποσοῦται περίπου εἰς 200 ἑκατομμύρια φράγκων.—Τὸ πολίτευμα εἶναι μοναρχία συνταγματική. Ὁ ἡγεμὼν λαμβάνει τοὺς τίτλους βασιλεὺς τῆς Δανιμαρκίας, τῶν Οὐένδων καὶ τῶν Γότθων, δοὺξ τοῦ Σλέσβικ Ὁλστεῖν, τοῦ Στορμάρνου, τῶν Διθμάρσων, τοῦ Ὁλδεμβούργου καὶ τοῦ Λαουεμβούργου. Ὡς δοὺξ τοῦ Ὁλστεῖν καὶ τοῦ Λαουεμβούργου, εἶναι μέλος τῆς γερμανικῆς Ὁμοσπονδίας καὶ ἔχει 3 ψήφους ἐν τῇ διαίτῃ· χορηγεῖ δὲ 6,000 ἄνδρας εἰς τὸν ὁμοσπονδιακὸν στρατόν. Τὸ δημόσιον χρέος (1860) ἀνέρχεται εἰς 292,000,000 φράγκων. Αἱ δημόσιοι πρόσοδοι, σχεδὸν ἴσαι πρὸς τὴν δαπάνην, ὑπελογίσθησαν εἰς ἐπίκεινα τῶν 47,000,000 φρ. διὰ τὸ 1860—61. Ὁ στρατὸς ἐν καιρῷ εἰρήνης ἀριθμεῖ 24,000 ἄνδρας καὶ ἐφεδρείαν 28,000 ἀνδρῶν· ἐν δὲ καιρῷ πολέμου 80,000 ἀνδρῶν. Ὁ στόλος σύγκειται ἐξ ἱστιοφόρων 3 πλοίων τῆς γραμμῆς, 6 φρεγατῶν, 4 κορβετῶν, 3 βρικίων, 2 σχουνερ, 1 κοττέρου, 67 μικρῶν πλοίων, φερόντων ὁμοῦ 668 τηλεβόλα· ἀτμοκινήτων, 1 πλοίου τῆς γραμμῆς, 4 φρεγατῶν, 3 κορβετῶν, 3 κανονιοφόρων, 13 ἀτμοπλοίων, φερόντων 326 κανόνια καὶ ἐχόντων δύναμιν 3,114 ἵππων. Ναῦται περὶ τοὺς 20,000.

Θρησκεία ἐπικρατοῦσα ὁ λουθηρανισμός, ὥστις εἶον νὰ ἦναι καὶ τοῦ βασιλέως θρησκεία. Ἐν τῇ κυρίως λεγομένῃ Δανιμαρκίᾳ ὑπάρχουσιν 9 ἐπισκοπαὶ ἢ διοικήσεις (Σηλάνδη, Λαλάνδη, Φιονία Ῥίβα, Ἀαρχούους, Βιβόργη, Ἄλσεν, Ἀαλβόργη, Ῥεικιαβὶκ ἐν Ἰσλανδίᾳ), ἐκτὸς τοῦ Σλέσβικ καὶ Ὁλστεῖν, ἅτινα σχηματίζουσιν ἑτέρας δύο διοικήσεις.

Ὑπὸ διοικητικὴν ἔποψιν ἡ κυρίως Δανιμαρκία διαιρεῖται εἰς 19 νομαρχίας· τὸ Σλέσβικ εἰς 10 νομαρχίας· τὸ Ὁλστεῖν εἰς 9 ἀστυνομικὰ τμήματα, 2 ἐπαρχίας, 3 ἀρχοντείας, 1 κομητείαν καὶ πολυαρίθμους εὐγενῶν γαίας, ὧν οἱ ἰδιοκτῆται ἐν ὀνόματι ἑαυτῶν καὶ ἐν μέρει πρὸς ἴδιον ὄφελος ἐξασκοῦσιν τὴν νομοθεσίαν καὶ τὴν ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν. Αἱ Φαιρόαι νῆσοι ἔχουσι τὸν ἰδιαίτερον αὐτῶν δικαστικὸν ἄρχοντα, ἡ δὲ Ἰσλανδία ἕνα πρῶτον δικαστικὸν ἄρχοντα. Ἐν Κοπεγχάγῃ ὑπάρχει ἀνώτατον δικαστήριον ἢ Ἄρειος Πάγος καὶ ἕτερα ἀνώτερα δικαστήρια (νῆσοι τῆς Βαλτικῆς) ἐν Βιβόργῃ (Ἰουτλάνδη) Φλενσβούργῳ, (Σλέσβικ), Κιέλῳ καὶ Γλυκστάδτῃ (Ὁλστεῖν καὶ Λαουεμβοῦργον) ἓν ἐν Ἰσλανδίᾳ, καὶ ἕτερον ἐν ταῖς δανικαῖς Ἀντίλλαις. Ἑκάστη δὲ πόλις καὶ ἕκαστον χωρίον ἔχουσι τὰ πρωτοδικεῖα καὶ ἀστυνομικὰ αὐτῶν δικαστήρια πρὸς δὲ τὰς λεγομένας συμβιβαστικὰς ἐπιτροπάς, αἵτινες ἀναλογοῦσι πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν εἰρηναδικεῖα.

Ἡ διανοητικὴ καλλιέργεια εἶναι ἀξιοσημείωτος· ὑπάρχουσι πανεπιστήμια ἐν Κοπεγχάγῃ καὶ Κιέλῳ, ἐν δὲ τῇ κυρίως Δανιμαρκίᾳ 23 λατινικαὶ ἢ σοφαὶ σχολαί· 319 δημοτικαὶ ἐν ταῖς πόλεσι· 4,115 προκαταρκτικαὶ ἐν τοῖς χωρίοις· 7 παιδαγωγικὰ φροντιστήρια, ἢ διδασκαλεῖα, ἐν οἷς μορφοῦνται οἱ δημοδιδάσκαλοι. Ἐν πᾶσι σχεδὸν τοῖς δημοσίοις καθιδρύμασιν ὑπάρχουσι βιβλιοθῆκαι. Αἱ πλεῖσται τῶν πόλεων καὶ πολλὰ χωρία κέκτηνται βιβλιοθήκας εἰς ἃς συχνάζουσιν οἱ χωρικοὶ καὶ αὐτοὶ οἱ χειρώνακτες, οἱ ζῶντες ἀπὸ ἡμερομισθίου. Ἀπὸ ἡμίσεως καὶ ἐπέκεινα αἰῶνος, οἱ πάντες ἐν Δανιμαρκίᾳ γινώσκουσι γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν.

Ἱστορία. Οἱ πρῶτοι ἐν τῇ ἱστορίᾳ μνημονευόμενοι κάτοικοι τῆς Δανιμαρκίας εἶναι οἱ Ἰοῦτοι, οἱ Κίμβροι καὶ οἱ Ἄγγλοι (Anglo). Οἱ αὐτόθι ἐγκατασταθέντες Γότθοι ἔδωκαν εἰς τὴν

χώραν ἡγεμόνας ἐκ τοῦ ἔθνους αὐτῶν, ὧν ὁ πρῶτος Σκιόλδ, κατέλιπε τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς τὴν δυναστείαν τῶν «Σκιολδοῦγγερ» (ἀπογόνων τοῦ Σκιόλδ). Ἄλλως ἡ χώρα ἦτο διῃρημένη εἰς πολλὰ μικρὰ Κράτη διοικούμενα ὑπ' ἀρχηγῶν ἢ βασιλέων (*Hœvding, Konge*). Οἱ λαοὶ οὗτοι ἐβοήθησαν τοὺς Σάξωνας κατὰ Καρόλου τοῦ Μεγάλου. Κατὰ τὸν Θ'ον αἰῶνα στίφη Δανῶν καὶ Νορβηγῶν, ὑπὸ τὸ ὄνομα Νορμανδοί, κατεπλημμύρησαν τὰ παράλια τῆς καρολοβιγγιανῆς αὐτοκρατορίας· ἕτερα δὲ στίφη ἐπέδραμον εἰς Ἀγγλίαν, εἰς τὰς Σχετλάνδας καὶ Ὀρκάδας καὶ μέχρι τῆς Ἰσλανδίας. Τότε δὲ ἡ ἀνάγκη τῆς ἀμύνης κατὰ τῶν βασιλέων τῆς Γερμανίας ἐπήνεγκε τὸν ἐξαφανισμὸν τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ συστήματος καὶ τὴν στενοτέραν ἕνωσιν τῶν φυλῶν· Δὰν ὁ Μεγαλοπρεπὴς ἥνωσε τὴν Σηλάνδην καὶ τὰς λοιπὰς δανικὰς νήσους μετὰ τῆς Σκανίας καὶ ἔδωκεν εἰς τὸ βασίλειον τὸ ὄνομα Δανιμαρκία· Γὸρμ ὁ Γέρων ὑπέταξε τὴν Ἰουτλάνδην τῷ 863, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σουένων κατεκτήσατο μέρος τῆς Νορβηγίας, 1000, καὶ τῆς Ἀγγλίας, 1012. Κανοῦτος ὁ Μέγας ἥνωσε προσέτι μετὰ τοῦ Κράτους αὐτοῦ τὴν λοιπὴν Νορβηγίαν καὶ μέρος τῆς Σκωτίας· ὁ χριστιανισμός, ὃν ὁ ἅγιος Ἀνσχάριος δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐγκαταστήσῃ διαρκῶς κατὰ τὸν Θ' αἰῶνα, κατέβαλε βαθείας ρίζας ἐπὶ τῆς βασιλείας Κανούτου τοῦ Μεγάλου, ἀλλὰ τὸ εὐρὺ κράτος τοῦ Ἡγεμόνος τούτου διεμελίσθη μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, τῆς μὲν Ἀγγλίας ἀποσπασθείσης ἀπὸ τῆς Δανιμαρκίας τῷ 1042, τῆς δὲ Νορβηγίας τῷ 1044. Ἐκλιποῦσης τῆς δυναστείας τοῦ Σκιόλδ, 1047, ἤρξατο ἡ τῶν Ἐστριθιδῶν. Ὑπὸ τοὺς ἡγεμόνας τοῦ οἴκου τούτου, διεδόθη τὸ φεουδαλικὸν σύστημα, ἡ δὲ βασιλεία ἐπὶ τοσοῦτον ἐξησθένησεν ὥστε ἀπὸ τοῦ 1320 πάντες οἱ μονάρχαι, κατὰ τὴν στέψιν αὐτῶν, ὤφειλον νὰ ὀμνύωσιν ὑπὲρ τῆς τηρήσεως ὅρου τινὸς δι' οὗ καθιεροῦντο τὰ δικαιώματα καὶ προνόμια τῆς ἀριστοκρατίας. Φέουδον τῆς Γερμανίας ἐπὶ μικρὸν, 1152—62, ἡ Δανιμαρκία κατέστη καὶ αὐτὴ ἐπίφοβος τοῖς γείτοσιν αὐτῆς· προσεκτήσατο τὴν νῆσον Ῥοῦγεν, 1168, τὴν Σλαβονίαν (τανῦν Μεκλεμβοῦργον), 1184—88· τὴν Πομερελλίαν, 1210· καὶ τὴν Ἐσθονίαν, 1239. Αἱ κτήσεις αὐτῆς ἐξετείνοντο τοιουτοτρόπως ἐφ' ὅλης τῆς μεσημβρινῆς παραλίας τῆς Βαλτικῆς. Ἀλλ' αἱ ἀτυχίαι δὲν ἐβράδυναν νὰ ἐπέλθωσιν· ἡ Πομερελλία ἐξέφυγε τῶν χειρῶν αὐτῆς· ἡ Ἐσθονία ἐπωλήθη εἰς τὸ Τευτονικὸν Τάγμα, καὶ ἀδεσθείσης τῆς γραμμῆς τῶν ἀρχόντων ἐν τῷ οἴκῳ τῶν Ἐστριθιδῶν τῷ 1376, ἡ Δανιμαρκία ἤθελεν ὑποστῇ μείζονας ἔτι ζημίας, ἐὰν ἡ θυγάτηρ Βαλδεμὰρ τοῦ Δ' Μαργαρίτα δὲν ἐδείκνυε μεγάλην πολιτικὴν ἐμπειρίαν. Ἡ ἡγεμονὶς αὕτη κατώρθωσεν ἵνα συστήσῃ, τῷ 1397, τὴν ἕνωσιν τῆς Καλμὰρ (ἴδ. τὴν λέξιν), δι' ἧς ἐκ νέου καθιερούτο ἡ ὑπεροχὴ τῆς Δανιμαρκίας παρὰ ταῖς βορειαις χώραις. Ἡ ἕνωσις αὕτη ἐλύθη τῷ 1448, καὶ παρὰ τὴν λυσασώδη πάλην πρὸς τὴν Σουηδίαν μέχρι τοῦ 1527, ὑπῆρξεν ἀδύνατον νὰ παλινορθωθῇ. Οὐχ ἧττον ὅμως ὁ τοῦ Ὀλδεμβούργου οἶκος, ὅστις ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῷ 1448, ἥνωσεν ἐκ νέου τὴν Νορβηγίαν μετὰ τῆς Δανιμαρκίας. Ἀφοῦ Χριστιανὸς ὁ Α' ἐξελίγη κόμης τοῦ Ὄλστειν, ἡ κομητεία αὕτη, ἥτις ἀμέσως ἐγένετο δουκάτον σὺν τῇ προσαρτήσει τῶν χωρῶν τῶν Διτμάρσων, τοῦ Στορμάρνου, τῆς Πινεβέργης, κτλ. ἠνώθη διὰ παντὸς μετὰ τῆς Δανιμαρκίας τῷ 1468. Τὸ Σλέσβικ οὐδέποτε ἐπαύσατο διατελοῦν ὑπὸ τὴν Δανίαν μέχρις οὗ ἁρπάγη ὑπὸ τῆς Πρωσσίας (ἴδ. κατωτέρω). Ἡ κυβέρνησις τῶν ἡγεμόνων τοῦ Ὀλδεμβούργου παρεκωλύετο πάντοτε ὑπὸ τῆς ἀριστοκρατίας, ἥτις ἐπέβαλλεν αὐτοῖς ὅρους ὀσημέραι ὀχληροτέρους. Ἡ δουλοπαροικία ἐνομιμοποιήθη· οἱ εὐγενεῖς ὠκειοποιήθησαν πάντα τὰ κτήματα τοῦ στέμματος ἀντὶ μετρίου φόρου, συνεκρότησαν μόνοι τὴν γερουσίαν, καὶ κατέλαβον τὴν διαχείρισιν τῆς δικαιοσύνης. Οἱ δὲ βασιλεῖς αὐτοὶ ἑαυτοῖς πράγματα παρέσχον, ἐπιτρέποντες τὸν ἐπ' ἄπειρον διαμελισμὸν τοῦ ἐδάφους ὅπως δίδωσι γαίας εἰς τοὺς ἐκ πλαγίου συγγενεῖς αὐτῶν. Ἐπὶ Χριστιανοῦ τοῦ Β', εἰσήχθη εἰς τὴν Δανιμαρκίαν, 1527, ἡ λουθηρανικὴ μεταρρύθμισις ἄνευ οὐδεμιᾶς αἱματηρᾶς πάλης. Ἡ ἀπέναντι τῶν μεγάλων ὑποτελῶν ταπεινωτικὴ θέσις τοῦ στέμματος ἐξηγεῖ τὴν ἀτυχίαν τῶν δανικῶν ὅπλων κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα Ἡ ἐπέμβασις Χριστιανοῦ τοῦ Δ' εἰς τὸν τριακονταετῆ πόλεμον ὑπὲρ τῶν ὁμοθρήσκων αὐτοῦ ἐπήνεγκε τὴν ὀλίγον ἐνδοξον συνθήκην τῆς Λυβέκης, 1629· ῥῆξις μετὰ τῆς Σουηδίας ἠνάγκασεν αὐτὸν ἵνα παραχωρήσῃ, διὰ τῆς ἐν Βρομσεβρὰ εἰρήνης, 1645, τὰς ἐπαρχίας Ἰαμπτλάνδην, Ἐρζεβάλεν, Γοθλάνδην καὶ Οἴσελ. Φρειδερικὸς ὁ Γ', ἔτι πλέον ἀτυχὴς, εἶδε τοὺς Σουηδοὺς ἀφαιροῦντας ἀπὸ τοῦ Κράτους αὐτοῦ, διὰ τῶν συνθηκῶν τῆς Ῥασκίλδης, 1658, καὶ τῆς Κοπεγχάγης, 1660, τὰς ἐπαρχίας τῆς Σκανίας, τῆς Βλεκίγγης, τῆς Ἀλλάνδης, κ.τ.λ. Τοσαῦται συμφοραὶ ἐπήνεγκον τὴν ἀνατροπὴν τοῦ ἀριστοκρατικοῦ πολιτεύματος ὑπὸ τῶν συνα-

σπισμοῦ τῶν ἀστῶν μετὰ τοῦ κλήρου καὶ τῆς βασιλείας, ἥτις κατέστη μοναρχία ἀπόλυτος· ὁ «βασιλικὸς νόμος» τοῦ 1665 ἐκανόνισε τὰ τῆς διαδοχῆς ἐν τοῖς ἀπογόνοις Φρειδερίκου τοῦ Γ', καὶ ἀπηγόρευσε πᾶσαν ἀλλοίωσιν τῆς χώρας ἢ τῆς βασιλείας. Ὁ νόμος οὗτος ὠφέλησε μεγάλως τὴν Δανιμαρκίαν· ἡ πολιτικὴ καὶ δικαστικὴ διοίκησις ἀναδιωργανίσθη διὰ τοῦ δανικοῦ κώδηκος. 1687, ἔργου τοῦ Πέτερ Γριφφεμφέλδ, ἡ δουλεία κατηργήθη ὀνομαστικῶς τῷ 1720. καὶ ἐξηφανίσθη ἐντελῶς τῷ 1795. Φίλωνος τοῦ ΙΗ' αἰῶνος ἐβελτιώθη ἡ ποινικὴ νομοθεσία, κατηργήθησαν τὰ βασανιστήρια, ὁ στιγματισμὸς καὶ ἡ μαστίγωσις, συνετμήθη ἡ διαδικασία, ἔπαυσεν ἡ διὰ τῆς βίας στρατολογία καὶ διεδόθη ἡ παιδεία· ἡ φεουδαλικὴ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία μετεβλήθη εἰς ὑπούργημα ἀμέσως προσωπικόν, καὶ ὡρίσθη ἡ ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας· πρὸς δὲ τούτοις ἐκηρύχθη ἡ ἀπέναντι τοῦ νόμου ἰσότης πασῶν τῶν τάξεων. Ἡ κατάργησις τῆς δουλεμπορίας τῶν μαύρων ἐν ταῖς ἀποικίαις ἐψηφίσθη τῷ 1792. Τῷ 1809, ἐτέθησαν ὅρια εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν κυριαρχίαν καὶ ἐβελτιώθη ἡ πολιτικὴ θέσις τῶν Ἰουδαίων. Ἐν ταῖς μεταῤῥυθμίσεσι ταύταις, ἡ κυβέρνησις ἠγείτο τοῦ ἔθνους, ὅπερ ἐσύρετο ὑπ' αὐτῆς δεικνῦον ἀδιαφορίαν καὶ χαύνωσιν. Ἀλλ' ἀπὸ τῶν πολέμων τῆς ἀρχῆς τοῦ ΙΘ' αἰῶνος, οἱ τῆς πατρίδος κίνδυνοι ἀνέπτυξαν τὴν δραστηριότητα, τὸ δημόσιον πνεῦμα καὶ πάσας τὰς ἠθικὰς δυνάμεις τῆς χώρας. Ἡ συμμαχία τῆς Δανιμαρκίας μετὰ τοῦ Ναπολέοντος Α' ἐπήνεγκε τὸν βομβαρδοβολισμὸν τῆς Κοπεγχάγης ὑπὸ τῶν Ἄγγλων τῷ 1807, καὶ τῷ 1814, ἡ Ἁγία Συμμαχία ἀφῄρεσεν ἀπὸ τῆς Δανίας τὴν Νορβηγίαν, ἣν ἔδωκε τῇ Σουηδίᾳ. Ἡ εὐρωπαϊκὴ εἰρήνη ἔῤῥιψεν αὖθις εἰς ἀτονίαν τὸ ἔθνος. Ἐκ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1830 (κατ' Ἰούλιον) ἐπιῤῥεαζόμενον τὸ Ὄλστειν ἀπῄτησεν ἀντιπροσωπευτικὴν κυβέρνησιν. Φρειδερίκος ὁ ΣΤ' διὰ διατάγματος τῆς 28 μαΐου 1834, παρεχώρησεν ἐπαρχιακὰ συμβούλια οὐ μόνον εἰς τὸ Ὄλστειν ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ Σλέσβικ καὶ εἰς τὴν Δανιμαρκίαν· ἡ δὲ τοιαύτη παραχώρησις ἐπεκυρώθη διὰ τοῦ νόμου τῆς 15 μαΐου 1834. Τὰ συμβούλια ταῦτα ὤφειλον νὰ ἐκφέρωσι γνώμην περὶ τῶν εἰσακτέων τροποποιήσεων εἰς τὰ δικαιώματα τῆς ἰδιοκτησίας καὶ τῶν ἀτόμων, τοὺς δημοσίους φόρους καὶ τὰ ἀπουργήματα, ἠδύναντο ν' ἀπευθύνωσιν αἰτήσεις εἰς τὸ στέμμα, καὶ νὰ λαμβάνωσιν, ἄνευ τῆς βασιλικῆς ἐπικυρώσεως, ἀποφάσεις περὶ δημοτικῶν ὑποθέσεων. Ἐκτὸς ὀλίγων μελῶν, ὧν τὴν ἐκλογὴν ὥριζεν ὁ βασιλεύς, οἱ ἐπαρχιακοὶ ἀντιπρόσωποι ἐξελέγοντο ὑπὸ τῶν γαιοκτημόνων. Τῷ 1841, ἔλαβον τὸ δικαίωμα τοῦ παρουσιάζειν ἐτήσιον καὶ λεπτομερῆ προϋπολογισμόν. Ἀλλὰ τὸ περὶ διαδοχῆς τοῦ θρόνου ζήτημα ἕνεκα τῆς ἐπικειμένης ἐκλείψεως τοῦ ὁλδεμβουργικοῦ οἴκου ἐπηπείλει πράγματα τῇ Δανιμαρκίᾳ. Ὁ βασιλικὸς νόμος τοῦ 1665, οἰκογενειακὸς συμβιβασμὸς καὶ οὐχὶ νόμος τοῦ κράτους, περιελάμβανεν ὁλόκληρον τὸ Σλέσβικ καὶ ὅλον τὸ βασιλικὸν ὁλδεμβουργικὸν μέρος τοῦ Ὄλστειν· ἀλλὰ δὲν περιελάμβανε τὸ δουκικὸν τμῆμα ἢ τὸ Γοττορπιανὸν Ὄλστειν, ἔνθα ἡ διαδοχὴ ἠδύνατο νὰ ἦναι μόνον προσγενικὴ οὐχὶ δὲ καὶ συγγενικὴ ταὐτοχρόνως. Ἡ Γερμανία, ἡ Πρωσσία, μέρος τι τοῦ Σλέσβικ καὶ τοῦ Ὄλστειν καὶ ὁ δοὺξ τοῦ Λὺγουστεμβούργου θελήσαντες νὰ ἐξαιρέσωσι τῆς διαδοχῆς, κατὰ τὸν βασιλικὸν νόμον τοῦ 1665, ὅλον τὸ Σλέσβικ καὶ τὸ Ὄλστειν ἐξήγειραν τῷ 1848, εἰς ἐπανάστασιν τὰ δουκάτα καὶ οὕτως ἐγεννήθη πόλεμος, διαρκέσας ἐπὶ τρία ἔτη, 1848—1851, καθ' ὃν ἡ Δανιμαρκία ἐθριάμβευσε κατὰ τῶν Πρώσσων, βοηθούντων τοὺς ἐπαναστάτας, ἐν Φρειδερικίᾳ καὶ Ἰστέδῃ. Ἡ ἐν Λονδίνῳ συνθήκη τῆς 8 μαΐου 1852, ὑπογραφεῖσα ὑπὸ τῶν μεγάλων δυνάμεων τῆς Εὐρώπης ἔλυσε τὸ περὶ διαδοχῆς ζήτημα καταργοῦσα τὸν βασιλικὸν νόμον καὶ ὁρίζουσα ὡς διάδοχον τοῦ δανικοῦ θρόνου μετὰ Φρειδερίκον τὸν Ζ' καὶ τὸν θεῖον αὐτοῦ Φερδινάνδον, τελευταίους ἐντιπροσώπους τοῦ ὁλδεμβουργικοῦ οἴκου, τὸν πρίγκηπα Χριστιανὸν τοῦ Σλέσβιν-Ὁλστεῖν Σονδερβούργου - Γλυκσβούργου. Συνταγματικὸν ζήτημα ἀνεφύη παρὰ τὸ ζήτημα τῆς διαδοχῆς· ὁ βασιλεὺς Φρειδερίκος Ζ' εἶχε δώσει, τῇ 5 Ἰουνίου 1849, κοινοβουλευτικὸν σύνταγμα εἰς τὴν μοναρχίαν· τὸ Σλέσβικ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ λάβῃ τὸ σύνταγμα τοῦτο καθὼς καὶ ἡ κυρίως Δανιμαρκία (Ἰουτλάνδη καὶ αἱ νῆσοι)· ἀλλ' οὐχ οὕτως ἐγένετο τὸ πρᾶγμα, καὶ ἡ εὐρωπαϊκὴ διπλωματία ἀπεφάσισε τῷ 1852, ὅπως ἡ δανικὴ μοναρχία ἀποτελέσῃ ἓν *holstat*, ἤτοι «ἓν ὅλον», συγκείμενον ἐκ τῆς κυρίως Δανιμαρκίας, τοῦ Σλέσβικ, τοῦ Ὄλστειν, τοῦ Λαουεμβούργου, τῆς Ἰσλανδίας καὶ τῶν Φαιρόων, τὰ δὲ γερμανικὰ δουκάτα τὰ ἀποτελοῦντα μέρος τῆς Γερμανικῆς Ὁμοσπονδίας Ὄλστειν καὶ Λαουεμβούργον ἀποτελέσωσι μέρος τῆς δανικῆς μοναρχίας μετὰ τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων καθὼς ἡ σκανδιναυϊκὴ χώρα τοῦ Σλέσβικ· πρὸς δὲ τούτοις ἐνῷ ἡ κυρίως Δανιμαρκία εἶχε φιλελεύθερον πολίτευμα, τὰ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

δουκάτα, καὶ ἐν αὐτοῖς τὸ Σλέσβικ, νὰ μείνωσιν ὑπὸ τὴν ἀρχαίαν ἀπολυταρχίαν μετὰ τῶν παλαιῶν ἐπαρχιακῶν Συμβουλίων. Γενικὸν σύνταγμα ἐδόθη εἰς ἅπασαν τὴν μοναρχίαν, καὶ γερουσία (*rigsraad*) συγκειμένη ἐκ τῶν ἀπεσταλμένων πασῶν τῶν μερίδων τῆς μοναρχίας ἀντεπροσώπευεν αὐτό. Τὸ ζήτημα τῶν δουκάτων τοῦ Σλέσβικ-Ὁλστεῖν, ὅπερ ἀνεκινήθη ἐπὶ τοῦ Φρειδερίκου Ζ', τελευταίου δανοῦ βασιλέως τοῦ ὁλδεμβουργικοῦ οἴκου (ὃν ἀποθανόντα ἄτεκνον διεδέξατο ὁ πρίγκηψ Χριστιανὸς τοῦ Γλυκσβούργου, ὑπὸ τὸ ὄνομα Χριστιανὸς Θ'), τὸ ζήτημα τοῦτο ἐπὶ τοσοῦτον ἐθολώθη ὕστερον ὥστε ἐπήνεγκε πόλεμον τῆς Δανίας πρὸς τὴν Αὐστρίαν καὶ Πρωσσίαν, καθ' ὃν μεθ' ὅλην τὴν ἡρωικὴν αὐτῶν ἀντίστασιν οἱ Δανοὶ ἠττήθησαν ὑπὸ τῶν ἀσυγκρίτως ἀνωτέρων δυνάμεων τοῦ ἐχθροῦ καὶ διὰ τῆς ἐν Βιέννῃ συνθήκης τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1864, τὰ δουκάτα τοῦ Σλέσβικ καὶ τοῦ Ὅλστεῖν καὶ τοῦ Λαουεμβούργου παρεχωρήθησαν εἰς τὰς δύο ἀντιπάλους δυνάμεις.

Τῷ 1867—68 αἱ μὲν πρόσοδοι συνεποσοῦντο εἰς 24,358,1766, αἱ δὲ δαπάναι εἰς 24,388,629, ὥστε ὑπῆρχεν ἔλλειμα 3,0453. Τῷ 1867, ὁ στρατὸς ἠρίθμει 49,008 ἄνδρας ἐν καιρῷ πολέμου, ὁ δὲ στόλος 312 πλοῖα μικρά τε καὶ μεγάλα. Τῷ 1866 ἡ γραμμὴ τῶν τηλεγράφων ἐν Δανίᾳ εἶχεν ἔκτασιν 1536 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων.

ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΤΗΣ ΔΑΝΙΜΑΡΚΙΑΣ.

Σκιολδούγιοι.

Ἀράλδος Β' Βλαατάνδ	936
Σουένων Α' Τδεσκιαίγ	985
Κανοῦτος Β' ὁ Μέγας	1016
Κανοῦτος Γ' Ἁρδε Κνοῦτος	1036
Μάγνος ὁ Ἀγαθός	1042

Ἐστριθίδαι.

Σουένων Β'	1047	Κανοῦτος ΣΤ'	1182
Ἀράλδος Γ'	1077	Βαλδεμὰρ Β' ὁ Νικηφόρος	1202
Κανοῦτος Δ'ὁ Ἅγ.	1080	Ἔρικος ΣΤ'ὁ Ἅγ.	1241
Ὅλαος Δ'	1086	Ἄβελ	1250
Ἔρικος Γ'	1095	Χριστόφορος Α'	1252
Νικόλαος	1103	Ἔρικος Δ'	1134	Ἔρικος Ζ'	1259
Σουένων Γ' καὶ Κανοῦτος Ε'	1147	Ἔρικος Η'	1286
Βαλδεμὰρ Α' ὁ Μέγας	1157	Χριστόφορος Β'	1320
		Βαλδεμὰρ Γ'	1340

Ἐκ διαφόρων οἴκων.

Ὅλαος Ε'	1376	φανδ	1397
Μαργαρίτα	1387	Χριστόφορος Γ' ὁ Βαυαρὸς	1439
Ἔρικος Θ' Πομε-			

Οἶκος τοῦ Ὁλδεμβούργου.

Χριστιανὸς Α'	1448	Χριστιανὸς Ε'	1670
Ἰωάννης	1481	Φρειδερῖκος Δ'	1699
Χριστιανὸς Β'	1513	Χριστιανὸς ΣΤ'	1730
Φρειδερῖκος Α'	1523	Φρειδερῖκος Ε'	1746
Μεσοβασιλεία	1533	Χριστιανὸς Ζ'	1766
Χριστιανὸς Γ'	1536	Φρειδερῖκος ΣΤ'	1808
Φρειδερῖκος Β'	1559	Χριστιανὸς Η'	1839
Χριστιανὸς Δ'	1588	Φρειδερῖκος Ζ'	1848
Φρειδερῖκος Γ'	1648	Χριστιανὸς Θ'	1863

ΔΑΝΙΕΛΟΣ, ἱστορικὸς καὶ ἀρχαιολόγος, γεννηθεὶς τῷ 1740 πλησίον τῆς Καζέρτης, ἀποθ. τῷ 1312, ἱστοριογράφος τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως, ἰσόβιος γραμματεὺς τῆς *Academia Ercolanense*. Ὑποπεσὼν εἰς δυσμένειαν τῷ 1799 ἕνεκα τῆς ἐπεμβάσεως αὐτοῦ ὑπὲρ τινων φίλων ἐνοχοποιηθέντων εἰς τὴν δημοκρατικὴν ἐπανάστασιν, διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Ἰωσὴφ Βοναπάρτου, τῷ 1806, διευθυντὴς τοῦ βασιλικοῦ τυπογραφείου, καὶ γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας τῆς ἱστορίας καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων. Κατέλιπε· *Le Forche caudine illustrate*, ἐν Καζέρτῃ, 1808, εἰς φύλλ., ἐν Νεαπόλει, 1812· *Monete antiche di Capua*, ἐν Νεαπόλει, 1803, εἰς 4ον· *Codice Fredericiano*, ἐν χειρογράφῳ, περιέχον ἅπασαν τὴν νομοθεσίαν Φρειδερίκου τοῦ Β'.

ΔΑΝΙΕΛΟΣ (Ἅγιος), πόλ. ἄλλοτε τῶν αὐστριακῶν χωρῶν ἐν Ἐνετίᾳ καὶ νῦν τῆς Ἰταλίας, 19 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Οὐδίνου, ἐπὶ τοῦ Ταγλιαμέντου. Κάτ. 3,600. Σιτηρὰ καὶ χοιρομήρια.

ΔΑΝΙΗΛ, ἐκ τῆς βασιλικῆς γενεᾶς τοῦ Δαβίδ, εἷς τῶν τεσσάρων μεγάλων προφητῶν, ἀπήχθη αἰχμάλωτος εἰς Βαβυλῶνα, νεώτατος ἔτι τὴν ἡλικίαν, ἐπὶ τοῦ Ἰωακεὶμ, βασιλέως τοῦ Ἰούδα, 606 πρ. Χ. Ἀνατροφεὺς ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Ναβουχοδονόσορος, ἐποιήσατο μεγάλας προόδους εἰς τὰς ἐπιστήμας, καὶ ἤρξατο δίδων δείγματα τῆς συνέσεως αὐτοῦ ἐν τῇ δίκῃ τῆς Σωσάννης (ἴδ. τὴν λέξιν). Δεινὸς μάντις καὶ ἐξηγητὴς τῶν ὀνείρων προσελκύσατο τὴν εὔνοιαν τοῦ βασιλέως τῆς Βαβυλῶνος, ὅστις διώρισεν αὐτὸν οἰκονόμον τῶν ἀνακτόρων καὶ ἀρχηγὸν τῶν Μάγων. Κατέδειξε τὸν δόλον καὶ τὸ ψεῦδος τῶν ἱερέων τοῦ Βὴλ, καὶ ἐξήγησε τῷ Βαλτάσσαρ τὰς τρεῖς μυστηριώδεις λέξεις, αἵτινες ἐφάνησαν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ ἑστιατορίου· βληθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ Κύρου εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων ἐξῆλθεν αὐτοῦ σῶος καὶ ἀβλαβής. Πιστεύεται ὅτι ἀπέθ. ἐν Χαλδαίᾳ. Ἐκ τῶν βιβλίων τοῦ Δανιὴλ ὅσα εἶναι γεγραμμένα ἑβραϊστὶ ἢ χαλδαϊστὶ θεωρήθησαν πάντοτε κανονικά, τὰ δὲ λοιπὰ διημφισβητήθησαν. Αἱ κυριώτεραι αὐτοῦ προφητεῖαι εἶναι αἱ

Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού
Αργοστόλιου (Ν.Π.Ι.Δ.)

περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσσίου καὶ τῆς διασπορᾶς τῶν Ἰουδαίων. Ἡ μνήμη αὐτοῦ δεκεμβρίου 17.

ΔΑΝΙΗΛ (Ἅγιος), γενν. ἐν τοῖς πέριξ τῶν Σαμοσάτων τῆς Συρίας, τῷ 410, ἀποθαν. τῷ 490, ἔζησε πολλὰ ἔτη ἐπὶ μιᾶς στήλης, ἐξ οὗ καὶ ἐπωνομάσθη «Στυλίτης». Ἡ μνήμη αὐτοῦ δεκεμβρίου 11.

ΔΑΝΙΗΛ (Σαμουὴλ), ποιητὴς καὶ ἱστορικός, γενν. τῷ 1562 ἐν Taunton (Σομερσέτῃ), ἀποθ. τῷ 1619, ἐσπούδασεν ἐν Μαγδαλὶν Χὰλλ, ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ὀξωνίας. Ἐγένετο ποιητὴς τῆς αὐλῆς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σπένσερ, εἶτα τυπατρίδης τοῦ Ἰακώβου Α', ὅστις ἠρίσκετο μετ' αὐτοῦ συνδιαλεγόμενος. Κατέλιπεν «Ἱστορίαν τῆς Ἀγγλίας», ἐν Λονδίνῳ, 1613 καὶ 1618, εἰς 4ον, βαίνουσαν μέχρι τέλους τῆς βασιλείας Ἐδουάρδου τοῦ Γ', καὶ συνεχιζομένην ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Τροῦσσελ μέχρι τῆς βασιλείας Ῥιχάρδου τοῦ Γ', 1484, ἐν Λονδίνῳ, 1650, εἰς φύλλ., ποιητικά τινα ἔργα κτλ. Αἱ ποιήσεις αὐτοῦ ἐξεδόθησαν εἰς 4ον ἐν Λονδίνῳ, 1623, καὶ εἰς 12ον, τόμ. 2, 1718.

ΔΑΝΙΗΛ (Γαβριὴλ), σοφὸς ἰησουίτης, γενν. ἐν Ῥουέν τῷ 1649, ἀποθ. τῷ 1728. Ἐδίδαξε τὴν θεολογίαν ἐν Rennes, καὶ ἐγένετο ἱστοριογράφος τῆς Γαλλίας παρὰ Λουδοβίκῳ τῷ ΙΔ'. Τὰ ἱστορικὰ αὐτοῦ συγγράμματα ἐλησμονήθησαν.

ΔΑΝΙΛΟΣ Α' (Πέτροβιτς-ΝΙΕΓΟΣ), ἡγεμὼν τοῦ Μαυροβουνίου, γεννηθεὶς τῇ 25 μαΐου 1826, ἀνετράφη ἐν Βιέννῃ, καὶ διεδέξατο, τῇ 31 ὀκτωβρίου 1851, τὸν θεῖον αὐτοῦ Πέτρον Πέτροβιτς Νιεγὸς, παρὰ τὰς ἀντενεργείας τῶν λοιπῶν αὐτοῦ θείων καὶ τῇ συνδρομῇ τῆς Ῥωσσίας. Ἐνθρονισθεὶς τῇ 13 ἰανουαρίου τοῦ ἐπιόντος ἔτους ἐπορεύθη εἰς Πετρούπολιν ὅπως ἐπικυρωθῇ ἡ ἐκλογὴ αὐτοῦ καὶ μετὰ ἓξ μῆνας ἀνέκαμψεν εἰς τὰ ἴδια φέρων ἐν τῇ διανοίᾳ τὰ σπέρματα μεταρρυθμιστικῶν μέτρων ὧν τὰ πλεῖστα ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν ἐπιδοκιμασίαν τοῦ τσάρου. Καὶ πρῶτον μὲν ἐχώρισε τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀπὸ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, αἵτινες ἦσαν μέχρις ἐκείνου συγκεχωνευμέναι ἐν χερσὶ τοῦ ἡγεμόνος μετεβίβασε τὰ ἐκκλησιαστικὰ αὐτοῦ καθήκοντα εἰς ἕνα τῶν συγγενῶν του δοὺς αὐτῷ τὸν τίτλον ἀρχιμανδρίτου καὶ ἔλαβεν ὡς πρῶτος λαϊκὸς ἡγεμὼν τοῦ Μαυροβουνίου τὸν τίτλον Δανίλος Ἀος. Μετὰ δὲ ταῦτα ἠσχολήθη εἰς τὴν διαχάραξιν ὁδοῦ ἀπὸ Καττάρου μέχρι Κετίγνης, τῆς πρωτευούσης αὐτοῦ, ἣν ἐμεγέθυνε, καὶ ἐξέδωκε νέον ποινικὸν κῶδηκα, ἀφορῶντα κυρίως τὴν κατάργησιν ἢ μετρίασιν τῶν κατ' ἴδιος ἀρχὰς ἀνειλημμένων ἐκ γενεᾶς εἰς γενεὰν παρὰ τοῖς Μαυροβουνίοις. Ὁ βοῦς τῶν μεταρρυθμιστικῶν αὐτοῦ μέτρων ἀνεστάλη ὑπὸ τοῦ μεταξὺ Τουρκίας καὶ Μαυροβουνίου ἐκραγέντος πολέμου, κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1852. Ἐπὶ ἓξ ὡς ἔγγιστα μῆνας οἱ Μαυροβούνιοι ὀχυρούμενοι ὄπισθεν τῶν ὀρέων αὐτῶν ἐματαίουν τὰς ἐπιθέσεις τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοῦ, ἀγομένου ὑπὸ τοῦ Ὀμὲρ πασσᾶ. Ἡ ἐπέμβασις τῆς Αὐστρίας καὶ ἡ ἀποστολὴ τοῦ Λεϊνεγγεν-Οὐεττερσβούργου εἰς Κωνσταντινούπολιν ἔθεντο τέρμα εἰς τὰς ἐχθροπραξίας, ἀλλὰ δὲν εἰρήνευσαν τὸ Μαυροβούνιον, ὅπερ ἐλυμαίνετο ἡ φιλοδοξία τῶν προκρίτων καὶ τῶν μεσολαβουσῶν δυνάμεων. Συνωμοσία τοῦ θείου τοῦ ἡγεμόνος, Πέτροβιτς Νιεγὸς ἀνεκαλύφθη καὶ αὐτηρῶς κατεστάλη κατ' ἰούνιον τοῦ 1854· διάφοροι δὲ ταραχαὶ ἀπεδόθησαν εἰς ὑποκινήσεις ῥώσσων ἢ αὐστριακῶν πρακτόρων, καὶ ὁ πόλεμος ἐξηκολούθει ἐπὶ τῶν μεθορίων.

Τῷ 1855, ὁ ἡγεμὼν Δανίλος ἐνυμφεύθη μετὰ προικὸς 100,000 φιορινίων, τὴν Δαρίγκαν Κουϊκίτς, θυγατέρα τεργεσταίου τραπεζίτου. Ἧς ἡ πρωτότοκος ἀδελφὴ ἐνυμφεύθη τὸν κόμητα Ῥώμαν ἐν Κερκύρᾳ. Ταὐτοχρόνως, τῇ μεσιτείᾳ τοῦ ἐν Σκόδρᾳ πρόξενου τῆς Γαλλίας Hec Kart, αἱ μετὰ τῶν Τούρκων ἐχθροπραξίαι ἔπαυσαν. Ὁ ἡγεμὼν Δανίλος μάτην ἐπειράθη ὅπως ἀναγνωρισθῇ ἀνεξάρτητος ἡγεμὼν, διὰ τῆς ἐν Παρισίοις συνθήκης, δι' ἧς οὐδὲν ὡρίσθη πρὸς ὄφελος τοῦ Μαυροβουνίου. Ζωηρὰν τρέφων μνησικακίαν κατὰ τῆς Ῥωσσίας, ἐπεζήτησε τὴν ἀρωγὴν τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Γαλλίας. Κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1856, ἀπηύθυνεν εἰς τὰ κυριώτερα ἀνακτοβούλια τῆς Εὐρώπης ἓν Ὑπόμνημα (Memorandun δι' οὗ ῥητῶς ἐζητεῖτο τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ Μαυροβουνίου, ἐπέκτασιν τῆς χώρας πρὸς τὴν Ἑρζεγοβίνην καὶ τὴν Ἀλβανίαν καὶ τὴν παραχώρησιν τοῦ ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς λιμένος Ἀντιβάρεως. Ἐν ἀρχῇ τοῦ 1857, μετέβη μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ εἰς Βιέννην καὶ εἰς Παρισίους, ὅπως αὐτοπροσώπως συνηγορήσῃ ὑπὲρ τῶν δικαίων αὐτοῦ, ἀλλ' αὐτὸς οὗτος ἠρνεῖτο ἵνα δεχθῇ ὡς ἀφετηρίαν πάσης συνδιασκέψεως τὴν ἀναγνώρισιν τῆς κυριαρχίας τῆς Πόλης. Τὰ ἐσωτερικὰ τοῦ Μαυροβουνίου ὧν τὴν διοίκησιν διεπιστεύσατο τῷ ἀδελφῷ Μίρκῳ, ἀντιπροέδρῳ τῆς γερουσίας, ἐπέσπευσαν τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ. Ὁ θεῖος αὐτῶν καὶ πρόεδρος τῆς γερουσίας Γεώργιος Πέτροβιτς, ἐνήργει ὅπως ἀνατρέψῃ τὸν Δανίλον, τῇ συμπράξει τοῦ ἀνακτοβουλίου τῆς Πετρουπόλεως, ὅπερ εἶχεν ἤδη ἀποσύρει τὴν ἐνεργὸν ἐπιχορήγησιν τῶν 40

χιλ. φιορινίων ἦν ἡ 'Ρωσσία κατ' ἔθος ἐχορήγει τοῖς ἡγεμόσι τοῦ Μαυροβουνίου. Ἡ συνωμοσία ἀνεκαλ-φθη καὶ διελύθη διὰ τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ Γεωργίου Πέτροβιτς εἰς τὸ αὐστριακὸν ἔδαφος. Νέαι δὲ ἐπιχειρήσεις ἐναυάγησαν ἀπέναντι τῆς ἀγρύπνου προσοχῆς τοῦ Μίρκου. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ, ὁ ἡγεμὼν διελογίσθη ὅπως ἀφ'ἑαυτοῦ ἀπαλλαγῇ τῆς τουρκικῆς κυριαρχίας διὰ τῶν ὅπλων καὶ μεγάλας ἐποιεῖτο παρασκευὰς ἐπὶ γενικὸν πόλεμον, καθ' ὃν ὡς φοβερὰ αὐτῷ ὀγυρώματα ἔμελλον νὰ χρησιμεύσωσι τὰ ὄρη τοῦ Μαυροβουνίου, ἀλλ' ἐν μέσῳ τῶν διαλογισμῶν τούτων ἀνήρπασεν αὐτὸν ὁ θάνατος τῇ 12 αὐγούστου 1860. Κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τῆς βασιλείας αὐτοῦ δυσχερεῖς ἦσαν αἱ μετὰ τῆς Τουρκίας σχέσεις τοῦ Μαυροβουνίου. Εὐρωπαϊκὴ ἐπιπροπὴ συνέστη ὅπως ὁρίσῃ τὰ σύνορα καὶ ἐξαλείψῃ οὕτω τὴν πρωτίστην αἰτίαν τῶν διενέξεων καὶ συγκρούσεων (μάϊος τοῦ 1860). Ἀλλ' εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ἰουλίου νέαι διεγόνοιαι ἀνεφύησαν καὶ ὁ Δανίλος ἐνῷ ἠγωνίζετο ὅπως μετριάσῃ τὴν ὁρμὴν τῶν Μαυροβουνίων, ἐδολοφονήθη ἐν Καττάρῳ διὰ πιστολίου ὑπὸ φονέως ὠθουμένου ἐξ αἰσθήματος ἀτομικῆς ἐκδικήσεως. Τὸ Μαυροβούνιον ὀφείλει τῷ ἡγεμόνι τούτῳ τὸν πρῶτον κώδηκα τῶν νόμων αὐτοῦ, ἐκδοθέντα τῇ 23 ἀπριλίου 1855. Διεδέξατο αὐτὸν ὁ Νικόλαος Πέτροβιτς Νιεγὸς, ὀνομασθεὶς Νικόλαος Α'.

ΔΑΝΚΑΛΙ, μέρος τῆς Ν 'Αβυσσινίας, παρὰ τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν. Ξηρὰ καὶ ὀλογερὰ χώρα, ἐν ᾗ πλανῶνται νομαδικαὶ φυλαί. Πλούσιαι ἁλυκαί.

ΔΑΝΚΑΡΑ, πόλ. τῆς 'Αφρικῆς ("Ανω Γουϊνέα), 74 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Κουμασσίας, ἐπὶ τῆς Χρυσῆς 'Ακτῆς· πρωτεύουσα μικρᾶς Πολιτείας ἐξαρτωμένης ἀπὸ τῶν 'Ασχαντίων. Ἐμπόριον χρυσοῦ.

ΔΑΝΚΑΡΒΙΛΑ (Πέτρος Φραγκ.-Οὐγγρ.), τυχοδιώκτης, γενν. ἐν Μασσαλίᾳ τῷ 1729, ἀποθ. ἐν Βενετίᾳ τῷ 1800. Ὑποκρινόμενος τὸν μεγιστᾶνα καὶ περιπίπτων εἰς χρέη, ἐπεσκέψατο τὰς αὐλὰς τοῦ Βερολίνου, τῆς Στουτγάρδης, τῆς Νεαπόλεως καὶ τῆς Φλωρεντίας. Ἐν Νεαπόλει ἐπετράπη τὴν ἔκδοσιν τοῦ συγγράμματος τοῦ 'Αμιλτῶνος περὶ τῶν ἑτρουσκικῶν ἀγγείων, καὶ ἐξέδοτο ὁ ἴδιος *Antiquités étrusques, grecques et romaines*, ἐν Νεαπόλει, 4 τόμ. εἰς φύλλ., 1766· *Veneres et Priapi uti observantur in gemmis antiquis*, 1771, τόμ. 2 εἰς δεκ· *Monuments de la vie privée des douze Césars*, ἐν Καπρέᾳ, 1780· *Mémoires du Culte secret des dames romaines*, ἐν Καπρέᾳ 1784. Ἐν Φλωρεντίᾳ ἐγένετο διευθυντὴς τοῦ Μεδικίου Μουσείου, οὗ περιγραφὴν ἐδημοσίευσε. Ἔργον αὐτοῦ τέλος εἶναι τὸ σύγγραμμα *Recherches sur l' origine l' esprit et les progrès des arts dans la Grèce*, ἐν Λονδίνῳ, 1785, τόμ. 3. Αἱ χαλκογραφίαι τῶν βιβλίων αὐτοῦ εἶναι πολύτιμοι, ἀλλὰ τὰ κείμενα λίαν ἀτελῆ.

ΔΑΝΚΟΥΡ (Φλωρέντιος ΚΑΡΤΩΝ), γενν. ἐν Φονταινεβλὼ τῷ 1661, ἀποθ. τῷ 1726, γονιμώτατος δραματοποιὸς, οὗ τὸ ἄριστον ἔργον εἶναι *le Chevalier à la Mode* εἰς 5 πράξεις καὶ πεζὴν γλῶσσαν. Ὁ διάλογος αὐτοῦ εἶναι φαιδρὸς, εὐφυὴς καὶ δηκτικός. Ἐξετύχε πρὸ πάντων εἰς τὸ ζωγραφεῖν ἀγροτικὰ ἤθη, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπωνομάσθη ὁ Τενιέρος τῆς κωμῳδίας» (*le Teniers de la comédie*).

ΔΑΝΝΕΚΕΡ (Ἰωάννης-Ἐρρῖκος δέ), περιώνυμος γλύπτης, γεννηθεὶς ἐν Στουττγάρδῃ τῷ 1758, ἀποθανὼν τῷ 1841. Ἡ αὐλὴ τῆς Βυρτεμβέργης παρέσχεν αὐτῷ τὰ μέσα ὅπως ἀκούσῃ ἐν Παρισίοις τοῦ Παζοῦ καὶ ὠφεληθῇ ἐν Ἰταλίᾳ ἐκ τῶν συμβουλῶν τοῦ Κανόβα. Ἐπανακάμψας εἰς Στουτγάρδην διωρίσθη καθηγητὴς τῶν πλαστικῶν τεχνῶν ἐν τῇ Καρολικῇ 'Ακαδημίᾳ. Ἔργα αὐτοῦ εἶναι θαυμάσιοι προτομαὶ τοῦ βασιλέως Φρειδερίκου τῆς Βυρτεμβέργης, τῆς μεγάλης δουκίσσης Στεφανίας, τοῦ ἀρχιδουκὸς Καρόλου τοῦ Σχιλλέρου, τοῦ Γλὺκ, τοῦ Λαβατέρ. Αἱ κάλλισται συνθέσεις αὐτοῦ εἶναι· τὸ μνημεῖον τοῦ Σχιλλέρου· τὰ ἐπὶ τῶν πύργων τῆς Στουττγάρδης καὶ τοῦ Χοχεγχείμ· ἡ Σαπφὼ τοῦ πύργου τοῦ Monrepos· τὸ μνημεῖον τοῦ κόμητος Ζεπελὶν, ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ Λουϊσβούργου· «Ἀριάδνη, Δήμητρα, Βάκχος, ὁ Ἔρως, Ψυχή, εἰς Χριστὸς» κολοσσαίου μεγέθους, ἀποσταλεὶς τῷ αὐτοκράτορι 'Αλεξάνδρῳ. Ἡ ἁπλότης τῶν θεμάτων καὶ τῆς συνθέσεως, τὸ φυσικὸν, τὸ ἀληθὲς, τὸ ἐκφραστικὸν χαρακτηρίζουσι τὸν καλλιτέχνην τοῦτον.

ΔΑΝΝΕΜΑΡΙΑ, γερμανιστὶ *Dammerkirch*, πρωτ. δήμου (Κάτω Ῥῆνος), 23 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Βελφ. Κάτ. 1,126.

ΔΑΝΝΕΜΒΕΡΓΗ, πόλ. τοῦ 'Ανοβέρου, ἐπὶ τοῦ Ζείτζη, 51 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Δυνεβούργου· Κάτ. 1,500. Σιταποθῆκαι. Ἄλλοτε ἕδρα τῶν δουκῶν τοῦ Δυνεβούργου.

ΔΑΝΝΕΜΟΡΑ. Ἴδε ΔΑΝΕΜΟΡΑ.

ΔΑΝΝΕΣΚΤΣΟΛΔ-ΣΑΜΨΑΙ (Οἶκος τῶν), ὁ 1ος εὐγενὴς οἶκος τῆς Δανιμαρκίας, καταχθὲν ἐκ τοῦ βασιλέως Χριστιανοῦ τοῦ Ε' καὶ

τῆς ἐρωμένης αὐτοῦ Σοφίας Ἀμαλίας Μόθ, κομήσης δὲ Σαμψαΐ. Τὰ νόμιμα αὐτοῦ μέλη ἔφερον κατ' ἀρχὰς τὸ ὄνομα Γυλδενλόβ.

ΔΑΝΤΖΙΚ, γερμανιστὶ *Danzig*, λατινιστὶ *Dantiscum*, *Gedanum*, πόλις τῶν πρωσσικῶν χωρῶν (ἐπαρχ. τῆς Πρωσσίας), πρωτ. τῆς ὁμωνύμου ἀντιβασιλείας, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Βιστούλα, 5 χιλιάμ. μακρὰν τῆς Βαλτικῆς, 107 ΝΔ τῆς Καινισβέργης, 387 ΒΔ τοῦ Βερολίνου· ἐπὶ τῆς 54ο 21' 4" Β πλ. καὶ 16ο 19' 10" Α μήκ. Κάτ. 70,000, ὧν 16,000 καὶ 2,500 ἰουδαῖοι. Περικυκλοῦται ὑπὸ τείχους καὶ ξηρῶν τάφρων καὶ ὀχυροῦται ὑπὸ τῶν φρουρίων Βισχοφσβέργ, Ἀγελβέργ καὶ Ζιγαγκεβέργ. Ὁ ἐπὶ τῆς Βαλτικῆς λιμὴν ὀνομαζόμενος *Neuahrwasser* προφυλάσσεται ὑπὸ τῆς γηίνου γλώσσης ταῦ Ἔλα (*Héla*) καὶ ὀχυροῦται ὑπὸ τῶν φρουρίων *Westerechanze* καὶ *Weichselmunde*. Δικαστήρια, σχολὴ τοῦ ναυαρχείου, σχολαὶ τῆς ναυτικῆς, τοῦ ἐμπορίου, τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιτηδευμάτων· ἀστεροσκοπεῖον, δημόσιος βιβλιοθήκη, μουσεῖα, φυσικοῖστορικὸς σύλλογος. Ἐργοστάσιον ταβάκου· πότασσα, τεταριχευμένα κρέατα φημιζόμενα ζυθοποιεῖα, πριονιστήρια, κατασκευὴ γεωργικῶν μηχανῶν· τραπεζοποιία. Ζωηρὸν ἐμπόριον σίτου, ξυλικῆς, βυρσῶν, ἐρίων, διφθερῶν, *goldwaser* (χρυσοῦ ὕδατος) ἢ οἰνοπνεύματος τῆς Δαντζίκ. Σιδηρόδρομοι πρὸς τὸ Βερολῖνον καὶ τὴν Καινισβέργην. Θέας ἄξια εἶναι· ἡ εὐρυχωροτάτη μητροπολιτικὴ ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Μαρίας, οἰκοδομηθεῖσα κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα καὶ ἔχουσα περίφημον εἰκόνα τῆς Τελευταίας Κρίσεως ὑπὸ τοῦ Hemling· τὸ χρηματιστήριον λεγόμενον *Artushof*, τοῦ ΙΔ' αἰῶνος· τὸ δημαρχεῖον, τοῦ ΙΕ'.—Ἐκ τοῦ παλαιοῦ ὀνόματος *Gdathschants* συμπεραίνεται ὅτι τὸ Δαντζὶκ εἶναι γοτθικῆς καταγωγῆς. Τῷ 998, ἐκλήθη Γιδανία (*Gedansk*, *Dantiscum*), καὶ κατεκλύσθη ὑπὸ Σλαύων. Ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ ΙΒ' αἰῶνος, περιῆλθεν ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν δουκῶν τῆς Πομερανίας, τῶν Δανῶν, τῶν μαργράβων τοῦ Βρανδεβούργου, τῶν Πολωνῶν καὶ τοῦ τευτονικοῦ τάγματος. Τῷ 1310, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἀνεξαρτησίαν ὁμοσπονδίαν. Τῷ 1454, ἠνώθη μετὰ τῆς Πολωνίας, ἀλλὰ διεφύλαξε τὸν ἰδιαίτερον αὐτῆς κώδηκα καὶ ἔκοπτεν ἴδιον νόμισμα. Ἐπολιορκήθη τῷ 1626 ὑπὸ τῶν Σουηδῶν, τῷ 1734 ὑπὸ τῶν Ῥώσσων καὶ τῶν Σαξώνων. Ἐπὶ τοῦ Β' διαμελισμοῦ τῆς Πολωνίας, τῷ 1793, παρεχωρήθη εἰς τὴν Πρωσσίαν. Τῷ 1807, εἰ Γάλλοι, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ στρατάρχου Λεφέβρου, ἐκυρίευσαν αὐτῆς ἐξ ἐφόδου καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν μέχρι τοῦ 1813, ὅτε ῥωσσοπρωσσικὸν σῶμα κατέλαβεν αὐτὴν παρὰ τὴν ἠρωϊκὴν ἄμυναν τοῦ στρατηγοῦ Ῥάππ. Ἡ Δαντζὶκ εἶναι πατρὶς τοῦ ἀστρονόμου Hevel, τοῦ ἱστορικοῦ Archenholtz, τοῦ φυσικοῦ Fahrenheit καὶ τοῦ ζωγράφου Chodowicky.

Δαντζὶκ (Ἀντιβασιλεία τῆς), διοικητικὴ διαίρεσις τῶν Πρωσσικῶν Κρατῶν, μία τῶν 4 τῆς ἐπαρχίας τῆς Πρωσσίας, μεταξὺ τῶν τῆς Μαριεμβέρδερ πρὸς Ν, τῆς Καινισβέργης πρὸς Α', τῆς Βαλτικῆς πρὸς Β', καὶ τῆς Πομερανίας πρὸς Δ. Ἐπιφάν. 834,480 ἑκταρίων. Κάτ. 453,626· Πρωτ. Δαντζὶκ· κυριωτέρα πόλις Ἐλβίγγη.

ΔΑΝΤΗΣ ΑΛΙΓΙΕΡΗΣ, περίφυστος ἰταλὸς ποιητής, ὁ Ὅμηρος τῆς Χριστιανωσύνης, γενν. ἐν Φλωρεντίᾳ κατὰ μάϊον τοῦ 1265, ἐξ εὐγενῶν γονέων, ἀποθανὼν τῇ 14 σεπτεμβρίου 1321, ἔμεινεν ἐκ παίδων ὀρφανὸς πατρός. Μαθητεύσας παρὰ τῷ Βρουνέττῳ Λατίνῃ ἐκαλλιέργησε πάσας τὰς γνωστὰς ἐν τοῖς χρόνοις αὐτοῦ ἐπιστήμας, καὶ διήκουσε τὰ μαθήματα τῶν ἐν Βολωνίᾳ καὶ Παδούῃ σχολῶν. Διδάσκαλοι αὐτοῦ ἐν μὲν τῇ φιλοσοφίᾳ ὑπῆρξαν ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Πλάτων ἐν δὲ τῇ θεολογίᾳ ὁ Ἅγιος Θωμᾶς τοῦ Ἀκουίνου. Μικρὸς ἔτι τὴν ἡλικίαν ἐγνώρισε τὴν νέαν Βεατρίκην, ἥτις ἀπέθανεν εἰκοσιπενταέτις, καὶ ἐξ ἧς ἔπλασεν ὕστερον ἕνα τῶν ἀγνοτάτων καὶ θελκτικωτάτων τύπων τῆς ποιήσεως. Τοσούτῳ δὲ περιπαθέστερον διέπλασε τὸν ἰδανικὸν τοῦτον τύπον καθ' ὅσον πικρότερος ἦτον αὐτῷ ὁ πραγματικὸς βίος, διότι τὸ μετὰ τῆς Γέμμας Δονάτη συνοικέσιόν του δὲν ὑπῆρξεν, ὡς φαίνεται, εὐτυχές. Τῷ 1289, ὁ Δάντης ἠγωνίσατο ὑπὲρ πατρίδος ἐν Καμπαλδίνῳ κατὰ τῶν Γιβελίνων τοῦ Ἀρηττίου, τῷ δὲ 1290, ἐν Καπρόνᾳ κατὰ τῶν Πισατῶν. Πολλὰς ἐπιτραπεὶς πολιτικὰς ἀποστολὰς διωρίσθη μέλος τοῦ ἀνωτάτου συμβουλίου τῆς Φλωρεντίας, 1300· ἔριδος δ' ἀναφυείσης ἐν τῇ μερίδι τῶν γουέλφων μεταξὺ τῶν Μαύρων, οἵτινες ἤθελον νὰ προσκαλέσωσι τὸν Κάρολον δὲ Βαλοὰ καὶ τῶν Λευκῶν, οἵτινες ἀπέκρουον τὴν πρόθεσιν ταύτην, ὁ Δάντης, ὀπαδὸς ὢν τῶν Λευκῶν, ἐξωρίσθη, τῷ 1302, καὶ μάτην ἀποπειραθεὶς ὅπως εἰσέλθῃ διὰ τῶν ὅπλων εἰς Φλωρεντίαν ἐπλανᾶτο ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, ἀδιακόπως ὑπὸ τῆς πενίας βασανιζόμενος· διέτριψε δέ, κατὰ τὸν χρόνον τῆς περιπλανήσεως αὐτοῦ ταύτης, ἐν Σιέννῃ, Παδούῃ, Βερώνῃ, Οὐδένῳ, καὶ ἐπεσκέψατο τοὺς Παρισίους ἔνθα, λέ-

γουσιν, ἐποιήσατο ἐναισίμους διατριβὰς ἐνώπιον τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἀπέθανεν ἐν Ῥαβέννῃ. Ὁ βίος αὐτοῦ ἐγράφη ὑπὸ Βοκκακίου, Φιλίππου Βελλάνη, Λεονάρδου Ἀρετίνου, κλπ.

Ἐκ τῶν «Δυτικῶν Ἀθηνῶν» (ἐκδρομαὶ εἰς Ἰταλίαν, ὁ Πλατωνισμὸς ἐν Φλωρεντίᾳ, Δάντης καὶ Βεατρίκη) τῆς κ. Δώρας δ' Ἰστρίας, ἀποσπῶμεν τὰ ἀκόλουθα περὶ τοῦ ἐξόχου ποιητοῦ καὶ τῆς Βεατρίκης.

«Ἀνὴ Ἰταλία δὲν εἶχε τὸν Δάντην, ἤθελεν εἶσθαι ὡς ἡ Γαλλία—ἐν ᾗ ἡ ἐκεῖθεν τοῦ Λείγηρος γλῶσσα δὲν ἐξήλειψε τὴν κελτολατινικήν, ἐν ᾗ ἡ βισκαϊανὴ διάλεκτος ὑφίσταται παρὰ τὴν προβηγκιανὴν ἐν ᾗ ἡ γερμανικὴ τῶν ἀνατολικῶν ἐπαρχιῶν διατηρεῖται πρὸ τῆς κελτικῆς τῶν δυτικῶν —παραδεδομένη εἰς γλώσσας κακοφώνους ἢ ἀσθενεῖς περὶ τὴν ἔκφρασιν τῶν πολυπλόκων ἰδεῶν τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ. Καθὼς ὁ Μωϋσῆς, δοὺς ταῖς δώδεκα φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ κεχαραγμένας ἐπὶ τῆς πλακὸς τοῦ ὄρους Σινᾶ, τὰς ἐντολὰς τοῦ Δεκαλόγου, περιέβαλε δι' ἀθανάτου ἐθνικότητος τὰς φυλὰς ἐκείνας, ἐθνικότητος, ἧς οὔτε οἱ αἰῶνες οὐδὲ οἱ διωγμοὶ κατίσχυσαν, οὕτω καὶ ὁ Δάντης, δίδων τῇ Ἰταλίᾳ τὸ ποίημα ὅπερ συνεκεφαλαίου τὰς παραδόσεις τὰ φρονήματα καὶ τοὺς πόθους αὐτῆς, κατέστησεν αὐτὴν ἱκανὴν εἰς καταφρονῆ τῶν ἐπιδρομῶν καὶ ἐπαναστάσεων.

Ἂν διὰ τὴν Ἑλλάδα ὁ ποιητὴς ἦτο δημιουργός, διὰ τὴν Ἰταλίαν ἦτο προφήτης. Ἐν αὐτῇ τὸ λατινικὸν ἦθος ἀναπτύσσει θαυμασίως τὸ παρὰ τοῦ ἑλληνικοῦ χορηγηθὲν θέμα. Μὴ ὢν εἶναι προφήτης ὁ ἀτρόμητος ἐκεῖνος στρατιώτης τοῦ Μαραθῶνος, τῆς Σαλαμῖνος καὶ τῶν Πλαταιῶν, ὅστις ἀφοῦ ἐνεδείξατο τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν φιλοπατρίαν αὐτοῦ, ὑπερασπίζων τὰς Ἀθήνας κατὰ τῶν ἀσιατικῶν στιφῶν τοῦ «βασιλέως τῶν βασιλέων», ἀποτολμᾷ, μὴ φοβούμενος τὸν Ὄλυμπον, ν' ἀναγγείλῃ, διὰ στόματος τοῦ ἀλυσιδέτου Προμηθέως, ὅτι ἡ βασιλεία τοῦ Διὸς δὲν θὰ ἦναι αἰώνιος; Ὁ Αἰσχύλος κληθεὶς ἐπὶ ἀσεβείᾳ ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐγίνετο διὰ τοῦτου ἀδελφὸς τοῦ Ἡσαΐου δι' ὃν ἐλιθοβολήθη ὑπὸ πρίονος, κατὰ διαταγὴν εἰδωλολάτρου βασιλέως, καὶ οἱ Ἕλληνες πατέρες τῆς ἐκκλησίας, οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Πλάτωνος καὶ τῆς ἀθηναϊκῆς φιλοσοφίας, εἶπον οὐχὶ ἀλλήγως, ὅτι ὁ Λόγος ὁ φωτίζων πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, ἐπέζυσε τὸ φῶς αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ, ὅτε ἐπεφάνη ἐνταυτῷ, καίτοι διαφοροτρόπως, εἴς τε τοὺς φροντιστὰς (penseurs) τοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ εἰς τοὺς προφήτας τῶν φήτας. Ἡ προφητικὴ σχεδὸν ἀρετὴ ἣν θαυμάζω ἐν τῷ ποιητῇ τοῦ «Ἀγαμέμνονος» καὶ τῶν «Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας», ἡ εὐγενὴς αὕτη τόλμη, ἥτις εἶναι κοινὴ τοῖς προδρόμοις, ἡ ἀρετὴ αὕτη ἐλλείπει ἐκ τῶν ἐποποιῶν. Ὁ Ἄγγλος Μίλτων, ὅστις φαίνεται τοσοῦτο τολμηρὸς, ἠχὼ μόνον εἶναι τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων τῶν πρεσβυτεριανῶν, καὶ μολονότι ἀληθῶς εἶναι μέγας παριστῶν τὸν Σατανᾶν ἐκποδῶν ποιούμενον, ἀλλ' οὐχὶ ἡττηθέντα, λαμβάνει, ἀντὶ προτύπου, ἕνα τῶν ἀδαμάστων ἐκείνων καθαροδόξων τῆς δημοκρατίας, ἕνα τῶν θωρακοφόρων ἐκείνων τοῦ Κρόμβελ, οἵτινες ἠνέχθησαν μὲν τὴν ἀπόλυτον μοναρχίαν, ἀλλὰ δὲν ὑπετάγησαν εἰς αὐτὴν, καὶ οἵτινες ἐκληροδότησαν εἰς τοὺς ἐαυτῶν ἀπογόνους τὸ κατὰ τῶν Στυαρτῶν μῖσος. Ὁ Πορτογάλος Καμοὲνς, οὐ μόνον οὐδὲν περὶ μέλλοντος μαντεύει, ἀλλὰ καὶ ἀναγκάζεται νὰ ἐπαναγάγῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς Ἄρην, Ἀφροδίτην καὶ Βάκχον, ἐνὶ δὲ λόγῳ νὰ ἀναδράμῃ εἰς ἐπινοήματα ἁρμόζοντα μᾶλλον εἰδωλολάτρῃ ποιητῇ ἢ ἀοιδῷ ἡρώων μεταβαινόντων πρὸς διάδοσιν τοῦ χριστιανισμοῦ ἐπὶ τῶν τηλυγέτων ἀκτῶν τῆς Ἰνδικῆς. Ὡς πρὸς τὴν «Ἀραυκανιάδα» τοῦ Ἰσπανοῦ Ἐρκίλλα, τὴν «Μεσσιάδα» τοῦ Γερμανοῦ Κλοπστὸκ καὶ τὴν «Ἐρρικιάδα», τοῦ γάλλου Βολταίρου, τίς ποτε δύναται, καὶ μάλιστα τὴν «Ἐρρικιάδα», νὰ θεωρήσῃ τὰ ποιήματα ταῦτα ὡς ἀληθεῖς ἐποποιίας; Ἀνωφελὲς δὲ εἶναι σχεδὸν νὰ προσθέσωμεν ὅτι αἱ κολοσσαῖαι ἐποποιΐαι αἵτινες ἀποδίδονται εἰς τὸν Βυάσαν (ἡ Μαχαβαράτα) καὶ εἰς τὸν Βαλμίκην (ἡ Ῥαμαγιάνα) εἰσὶν ἀνταύγειαι τῶν ὑπὸ τῆς βραχμανικῆς θεοκρατείας ἐπιβληθέντων εἰς τὴν Ἰνδικὴν δογμάτων.

Τοιοῦτος ὅμως δὲν εἶναι ὁ Δάντης. Ἀναμφιβόλως αἱ περὶ θρησκείας αὐτοῦ δόξαι ριζοῦνται βαθέως ἐν ταῖς πεποιθήσεσι τῶν συγχρόνων αὐτῷ, ὡς τὰ ὑπερφυᾶ ἐκεῖνα δένδρα, ἅτινα αἴρουσι τὴν κορυφὴν αὐτῶν πρὸς τὸν οὐρανὸν, ἀλλὰ βαθείας καὶ ἰσχυρὰς καταβάλλονται τὰς ῥίζας ἐν τοῖς κόλποις τῆς μητρὸς γῆς· διότι οὐδενὶ τῶν υἱῶν τοῦ Ἀδὰμ εἶναι δεδομένον νὰ ὑπεκφύγῃ ὁλοσχερῶς τὴν ἐπίδρασιν τῆς κοινωνίας ἐν ᾗ ἀνδρούται. Ἐν τούτοις, ἀντὶ νὰ θεωρήσῃ, ὑπόμενος τοῖς συγχρόνοις αὐτῷ, ὡς ἀδύνατον πᾶν ὅ,τι ἐναντίον ταῖς προλήψεσι τοῦ μέσου αἰῶνος, ὁ φλωρεντινὸς προφήτης, ἀτενίζει πάντοτε τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸ μέλλον, ὁδηγούμενος ὑπὸ τῆς μυστηριώδους ἐκείνης φωνῆς ἥτις ἐνώνει τοὺς Ἀποστόλους περὶ τὸν Χριστὸν καταπλησσομένου καὶ μεταμορφουμένου· ἐνοεῖ θαυμασίως, ὅτι ὁ αἰὼν

αὐτοῦ δὲν ἐπραγματοποίησε τὴν εὐχὴν τοῦ «Θεοῦ τῆς εἰρήνης», αἰσθάνεται ὅτι «ἡ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ θρησκεία» διαφέρει τὰ μέγιστα μιᾶς θρησκείας, περιβεβλημένης τὴν περιλαμπῆ πορφύραν τῶν Καισάρων, ὡπλισμένης διὰ τῆς φοβερᾶς ῥομφαίας τῶν βασιλέων τῆς γῆς, ἐπιβαλλομένης διὰ τοῦ τρόμου μᾶλλον ἢ διὰ τῆς πειθοῦς, καὶ ἀντικαθιστώσης τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα διὰ τῶν δόλων καὶ ἐπινοιῶν τῆς πολιτικῆς τῶν Καισάρων, αὐτοκρατόρων ἅμα καὶ ποντιφήκων. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ὁ Δάντης παρέστη εἰς τὰς συνδιαλέξεις τοῦ διδασκάλου μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ὅτι εἶδεν αὐτὸν ἀπωθοῦντα μετ' ἀγανακτήσεως τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ ἑλκυσθὲν ξίφος, ἀρνούμενον νὰ ἐπιβρίψῃ πῦρ ἐξ οὐρανοῦ κατὰ τῆς οἰκίας τῶν ἐναντίων· θὰ ἔλεγεν ὅτι ὁ Δάντης ἤκουσε τοῦ διδασκάλου ἐπαναλαμβάνοντος εἰς τὸν ῥωμαῖον ἔπαρχον, ὅτι ἡ βασιλεία Αὐτοῦ «οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου», Δι' ὃ καὶ ὅμοιος τῷ ἀκάμπτῳ ἐκείνῳ Παύλῳ ὅστις ἐτόλμησε νὰ μεμφθῇ καὶ αὐτὸν τὸν Πέτρον ἐμμένοντα εἰς ἕξεις ἀσυμβιβάστους πρὸς τὸ νέον πνεῦμα, ὁ Δάντης, ἀποτεινόμενος τῇ παπωσύνῃ, ὡς εἰ ἦν ὀπαδὸς τοῦ ἀνατολικοῦ χριστιανισμοῦ, ἀδεῶς αἰτιᾶται αὐτὴν ὡς μεταμορφώσασαν τὸν σαυρὸν τοῦ Γαλιλαίου εἰς ῥομφαίαν, καὶ εἰς σκῆπτρον βαρὺ τὴν ποιμενικὴν ῥάβδον τῶν μαρτύρων ἐπισκόπων τῆς ἀρχεγόνου ἐκκλησίας. Κατ' ἐποχὴν οὐτωσὶ ἄμοιρον πάσης ἰδανικότητος, ἀδεῶς ἀναγγέλλει ὅτι ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ δὲν θὰ μείνῃ ἄγονος, ὅτι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ θὰ θριαμβεύσῃ κατὰ τῶν ματαίων βουλευμάτων τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὅτι ὁ κόκκος τοῦ σινάπεως καταπατηθεὶς ὑπὸ τοσούτων ἀγρίκων καὶ ἡλιθίων γενεῶν, θέλει τέλος ἀναβλαστήσει καὶ καταταθῇ δένδρον εὐρυφυές, δυνάμενον νὰ σκέπῃ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. Τὸ ἐνστικτον τοῦ λαοῦ ἐνόησε τοσοῦτο καλῶς τὸν προφητικὸν χαρακτῆρα τῆς ποιήσεως τῶν Αἰσχύλων καὶ Δαντῶν, ὥστε περιέβαλε τὴν ἠθην καὶ τὴν κοιτίδα αὐτῶν διὰ τῶν μυθωδῶν ἐκείνων παραδόσεων δι' ὧν ἀρέσκεται νὰ περικοσμῇ τὸν βίον τῶν εἰς μεγάλα ἔργα προωρισμένων ἀνδρῶν. Ἀναφέρεται π. χ. ὅτι ὁ ψάλτης τῶν Περαιῶν κοιμηθεὶς ἐντὸς ἀμπέλου, εἶδε κατ' ὄναρ τὸν θεῖον υἱὸν τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σεμέλης, ἔφορον τῶν τραγικῶν ποιητῶν, ὅστις ἐκέλευσεν αὐτῷ νὰ συνθέσῃ τραγῳδίας. Λέγουσιν ἐπίσης ὅτι ὁ Βραυνίτος Λατίνης προφὰς τὸν ἀπαράμιλλον δέξαν τοῦ υἱοῦ τῆς Μπίλλας, καὶ ὅτι ἡ ματαρία ἐκείνη μήτηρ εἶδε πρὶν ἢ τεχθῇ αὐτὸν, μυστηριώδες ὄναρ προαγγέλλον ὅλην τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ.

Καὶ θρησκευτικῶς καὶ πολιτικῶς ὁ Δάντης εἶναι προφήτης. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἶναι ὡς ἡ ἀγαθὴ γῆ τοῦ Χριστοῦ, ἐν ᾗ ὁ εὐαγγελικὸς σπόρος παράγει καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. Καθὼς εἶδε πνευματικὴν θρησκείαν ἐξερχομένην τῆς ἐν τῇ εἰρκτῇ τοῦ μέσου αἰῶνος καθειργμένης ἐκκλησίας, ἐννοεῖ αὐτὸς πρῶτος τὴν δύναμιν τῆς ἀποστολικῆς ῥήσεως· «Ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ οὐκ ἔστιν ἀνὴρ ἢ γυνή». Ἡ Βεατρίκη εἶναι ἡ κορωνὶς τῆς μεγάλης ἐκείνης ἠθικῆς ἐπαναστάσεως ἣν ὁ Πλάτων προησθάνθη, ἣν οἱ Ἀπόστολοι ἀνήγγειλαν, καὶ τῆς ὁποίας τὴν πραγματοποίησιν ὁ Δάντης ὤφειλε νὰ καταταστήσῃ δυνατήν. Ἡ Βεατρίκη δὲν εἶναι πλέον ἡ αἰωνίως ἀνῆλιξ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, οὐδὲ ἡ γυνὴ τῶν πρώτων χρόνων τοῦ χριστιανισμοῦ, ἡ καταδικαζομένη εἰς σιωπὴν ἅμα ὡς περὶ θείων πραγμάτων ὁ λόγος. Ἡ Βεατρίκη, διὰ τῆς ἰσχύος ἀγνοῦ καὶ ἐξόχου αἰσθήματος, διορατικοῦ ὅσον καὶ ἡ σοφία τῶν φιλοσόφων, ἐμάντευσε τὰ μυστήρια τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ. Ἠδυνήθη νὰ παρακαθήσῃ τῷ ποιητῇ, ὅστις θαυμάζει καὶ ἀγαπᾷ αὐτὴν ὡς τὴν τελείαν παράστασιν τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ ὡραίου ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ νὰ συνομιλήσῃ μετ' αὐτοῦ περὶ τῶν ἀπασχολούντων πάσας τὰς μεγάλας ψυχὰς προβλημάτων. Ἐνῷ οὗτος ἐργάζεται ὅπως λύσῃ αὐτὰ διὰ τῶν ἐπιμόνων παροτρύνσεων δραστηρίου καὶ διορατικοῦ νοός, ἐκείνη δι' ἰδιαιτέρου ἐνστίκτου διδομένου παρὰ τῆς θείας Προνοίας εἰς τὰς ἁβρὰς καὶ εὐαισθήτους φύσεις, μεταρσιοῦται πρὸς τὰ ὕψη, ἔνθα ἐν τῷ σελαγίσματι τοῦ ἡλίου ἐξαφανίζονται πάντα τὰ καλύπτοντα τὰς ταπεινὰς χώρας τοῦ κόσμου τούτου σκότη. Ὅθεν θέλετε ἴδει ἐντὸς ὀλίγου τὴν γυναῖκα, ἥτις νουθετουμένη ὑπὸ τῆς οὐρανίου φωνῆς λαλούσης εἰς τοὺς μυχοὺς τῆς καρδίας αὐτῆς, ἀποτείνεται εἰς τὰ ἔθνη καὶ τοὺς ἡθνάρχας διὰ γλώσσης ἥτις θέλει φανῇ αὐτοῖς θεία ἀποκάλυψις. Ἄφετε νὰ παρέλθῃ εἷς αἰών, καὶ ἡ ποιμενὶς τοῦ Δομρεμοῦ θὰ ζωσθῇ τὴν ῥομφαίαν τῶν δυνατῶν, θ' ἀναλάβῃ ἐκ τῆς κόνεως τὴν χρινόσημον σημαίαν, θὰ ἐμφανισθῇ πρὸ τῆς τεταπεινωμένης Γαλλίας, ὡς ἀδελφὴ τῆς Βεατρίκης, ἐμπνεομένη καὶ αὐτὴ ὑπὸ τοῦ Παντοδυνάμου, ἀλλὰ θαρραλεωτέρα καὶ δραστηριωτέρα ἕνεκα τῆς δυσαγνώστου συναισθήσεως τῶν δεινῶν τῆς πατρίδος. Καὶ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο. Τὸ ὃν ἐκεῖνο οὕτινος ἐχλευάσθη ἡ ἀδυναμία καὶ τὸ ἀγχίστροφον, ἀφοῦ ἐνίκησεν ἠξεύρει καὶ νὰ ἀποθάνῃ· Ἡ πυρὰ τῆς Ῥουέης θέλει καταστῇ νέος τις Γολγοθᾶς, ὅπου ἡ γυνὴ θὰ ἴδῃ αὐγάζοντα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, δο-

ξασθείσης ἤδη ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ τῆς Φλωρεντίας, τὸν φεγγοβόλον στέφανον τῶν ἁγίων καὶ τῶν μαρτύρων. Πρὸ τοῦ θανάτου τῆς Αὐρηλιανῆς Παρθένου ἡ Βεατρίκη θὰ ἐφαίνετο αὐτόχρημα ἰδανικότης· ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀπηνῆ τιμωρίαν ἥτις ἐπεβλήθη εἰς τὴν σώτειραν τῆς Γαλλίας ἠρωΐδα, ἀνάνδρως ἐγκαταλειφθεῖσαν εἰς τοὺς ἐχθροὺς αὐτῆς ὑπὸ τῆς βασιλείας, τῆς ἐκκλησίας, τῆς ἀριστοκρατίας καὶ τοῦ λαοῦ, τίς ἠδύνατο νὰ ἀρνηθῇ ὅτι ὁ ἀοιδὸς τῆς Θείας Κωμῳδίας ὑπῆρξεν ὁ θαυμασιώτερος μάντις τοῦ μέλλοντος;

Καὶ αὐτὰ τὰ συμβάντα, ὧν μάρτυρες ζῶσιν εἰσέτι, προσέθεντο νέαν αἴγλην εἰς τὸ προφητικὸν αὐτοῦ στέμμα. Περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ὁ κόσμος συνεταράχθη ὑπὸ τῆς μεγαλειτέρας μεταβολῆς ἥτις ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ μετερρύθμισε τὴν κοινωνίαν. Ἐν αὐτῇ λοιπὸν αἱ γυναῖκες ἐδείχθησαν ἀνάξιαι τῆς Βεατρίκης ἀδελφαί; Δὲν εἴδομεν αὐτὰς ἐν ταῖς τάξεσι πάσης φατρίας διδούσας τὸ παράδειγμα τῆς τελειοτέρας ἀφοσιώσεως καὶ τῆς ἀπολυτοτέρας αὐταπαρνησίας; Καὶ μεταξὺ τῶν προμάχων μιᾶς τάξεως πραγμάτων καταδεδικασμένης εἰς ἀπώλειαν, τίς ὀστάτην λάμπει λάμψιν ἐπὶ τοῦ ἑτοιμοθανάτου ἀρχαίου πολιτεύματος; Βεβαίως ἡ βασίλισσα τῆς Γαλλίας, ἥτις εἶναι μεγαλειτέρα ἐνώπιον τῶν κριτῶν αὐτῆς ὅταν ἐπικαλῆται τὰς μητέρας, ἢ ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Κεραμεικοῦ, μεγαλοπρεπεστέρα ἐπὶ τῆς μορσίμου ἁμάξης, ἢ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ «βασιλέως» Μαρίας Θηρεσίας. Τίς ἡ σεμνοτέρα μορφὴ τῆς δημοκρατικῆς μερίδος; Δὲν εἶναι ἡ γενναιόφρων καὶ θελκτικὴ ἐκείνη Ἐγερία τῶν Γιρονδίνων, ἥτις, τὴν προτεραίαν τοῦ θανάτου, γράφει τὰ Ἀπομνημονεύματα αὐτῆς μεθ' ὅσης ἀταραξίας ὁ Σωκράτης ἑτοιμάζεται ἵνα πίῃ τὸ κώνειον καὶ ἥτις δολοφονουμένη ἐν ὀνόματι τῆς Ἐλευθερίας, δὶν συγκατατίθεται ν' ἀπαρνηθῇ τὴν λατρείαν παντὸς τοῦ βίου αὐτῆς, καὶ ἀποθνήσκει γαλήνιος καὶ μεγάθυμος ὡς ἀδελφὴ τοῦ Κάτωνος; Ἂν ἦμην ὀπαδὸς τῶν Στωϊκῶν, καὶ ἂν δὶν ἤμουν εἰς τὴν χριστιανικὴν ταύτην κοινωνίαν, ἥτις δικαίως σεμύνεται ἐπὶ τῇ πολιτικῇ αὐτῆς πίστει, ἥτις εἶναι ὑπερτέρα τῆς τῶν Ἀρμοδίων καὶ Βρούτων, δὶν θὰ ἠδυνάμην νὰ παραλείψω σὲ, ὦ ἄξια ἀπόγονος τοῦ ποιητοῦ ὅστις τοσοῦτῳ καλῶς ἐνόησε τὸ ἀγέρωχον ἦθος τῆς δημοκρατικῆς Ῥώμης, σέ, ὦ ἀτρόμητος Καρλόττα Κορδάϊ, ὡραία, μετριόφρων καὶ ἀμίλικτος ὡς κόρη τῆς γραμμῆς τῶν πατρικίων Λυκαίνης ἥτις ἐτόλμησας νὰ πλήξῃς τὸν μυσαρώτατον «τῶν αἱματηφόρων δημίων». Ἀλλ' ἱκανὰ εἶπον ὅπως ἀποδείξω ὅτι ὁ φίλος τῆς Βεατρίκης, καὶ ὅταν ἔτι μετεωρίζηται διὰ τῶν ἰσχυρῶν πτερύγων τῆς ποιήσεως εἰς ἄπειρον ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ πραγματικοῦ κόσμου, ὁμοιάζει ἐνίοτε πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς ἐκείνους φαντασιοκόπους, οἵτινες συγχέουσι τὸ ἰδανικὸν μετὰ τοῦ ἀδυνάτου, ὑπακούει εἰς τὸν τῆς Προνοίας νόμον ὅστις μεταχειρίζεται τὴν διάνοιαν τινῶν ποιητῶν ὡς θέατρον ἔνθα κατὰ πρῶτον ἐμφανίζονται τὰ ὄντα ἅτινα μίαν ἡμέραν θέλουσιν εἶσθαι τὸ ἀγλάϊσμα τῆς σκηνῆς τοῦ κόσμου. Τοιαῦται δείκνυνται τῷ Δάντῃ εἰσχωροῦντι, διὰ τοῦ χρυσοῦ κλώνου, εἰς κόσμον οὗτινος ἡ εἴσοδος ἀπαγορεύεται τοῖς ζῶσιν, αἱ μεγάλαι ψυχαὶ αἵτινες θέλουσι τιμήσει τὸ γένος αὐτοῦ, τὸ κράτος καὶ τὸν κόσμον.

Ἐν συνόψει, ἐπὶ πάντων τῶν οὐσιωδῶν ζητημάτων, εὑρίσκομεν ἐν τῷ Δάντει πολλῷ μᾶλλον ὁπαδὸν τοῦ ἑλληνισμοῦ ἢ ἄνδρα τοῦ μέσου τῆς Δύσεως αἰῶνος. Ἀντὶ νὰ θαυμάσῃ τὸ θεοκρατικὸν σύστημα, διακρίνει ἐπιμελῶς τὸ πνευματικὸν ἀπὸ τοῦ φθαρτοῦ, ἅτινα τότε οἰκτρῶς συνεχέοντο, καὶ στενάζει διὰ τὴν δώρησιν τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου πρὸς τὴν παπωσύνην (γνωστὸν ὅτι οἱ πάπαι ἐκοινολόγησαν τὸν μῦθον τοῦτον) τοσούτων κτημάτων ἅτινα ἀφῄρεσαν τὴν πνευματικὴν αὐτῆς ἀποστολὴν, ὅπως κατακρημνίσωσιν αὐτὴν εἰς τὴν παλαίστραν τῶν ἀθλητῶν ὅπου διαγωνίζονται περὶ τῶν αὐτοκρατοριῶν. Ἐν δὲ τῇ πολιτικῇ εἶναι τοσοῦτον ὀλίγον εὔνους τῇ ἀπολυτ αρχίᾳ δσον καὶ ἐκεῖνοι τῶν συγχρόνων αὐτοῦ οἵτινες ἐγίνωσκον τὰς ἰδίας τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Προκειμένου περὶ τῆς κοινωνικῆς τάξεως, σκέπτεται ὡς ὁ Πλάτων—οὗτινος εὐτυχῶς ἀποφεύγει τὰς ὑπερβολὰς—ὅτι ἡ γυνὴ μένουσα ἀφ' ἑνὸς πιστὴ εἰς τὴν ἀποστολὴν ἥτις ὡρίσθη αὐτῇ ὑπὸ τῶν εἰδικῶν αὐτῆς δυνάμεων, προώρισται ἵνα λάβῃ λίαν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὸν διανοητικὸν καὶ ἠθικὸν βίον τῶν κοινωνιῶν».

Τὸ πρῶτον σύγγραμμα τοῦ Δάντου εἶναι ἡ Νέα Ζωὴ (*la Vita nuova*), ἣν συνέθετο ἐν ἡλικίᾳ 26 ἐτῶν, εἶδος ψυχολογικῆς μελέτης ἐφ' ἑαυτοῦ, ἐν ᾗ ἐζωγράφησε τὰς τρισυμμιώδεις φάσεις τοῦ πρὸς τὴν Βεατρίκην ἔρωτος αὐτοῦ, καὶ περιέκλεισε τὰς εἰς τιμὴν αὐτῆς διαφόρους αὐτοῦ ποιήσεις. Ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ ἐνυπολανθάνει ἡ γαναία συναίσθησις τῆς μεγαλοφυΐας, ἥτις αἰσθάνεται ἑαυτὴν προωρισμένην εἰς ἐκπλήρωσιν μεγάλου τινὸς ἔργου. Ἡ *Vita Nuova* μετερρράσθη γαλλιστὶ ὑπὸ τοῦ De Lamartine 1843.

Ἕτερον δὲ σύγγραμμα, τὸ Συμπόσιον, εἶναι οἱονεὶ ὑπομνημάτισις τῶν λυρικῶν τοῦ Δάντου ποιήσεων· ἐν αὐτῷ ὁ συγγραφεὺς προτίθεται ν' ἀποδείξῃ τοῖς ὁμογενέσιν αὐτοῦ ὅτι ἡ γλῶσσα αὐτῶν εἶναι πρόσφορος εἰς παράστασιν πάσης ἐννοίας. Ἔχομεν τοῦ Δάντου δύο λατινικὰ συγγράμματα· τὸ ἐπιγραφόμενον *De vulgari eloquio*, ἐν ᾧ πραγματεύεται περὶ τοῦ πνεύματος τῆς Ἰταλικῆς γλώσσης καὶ τῆς ἐν παντὶ εἴδει τῆς φιλολογίας δυνατῆς χρήσεως αὐτῆς, καὶ τὸ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *De monarchiâ*, ὅπερ εἶναι πολιτικὴ πραγματεία εἰς τρία βιβλία, κρύπτουσα ὑπὸ τραχεῖαν καὶ σχολαστικὴν μορφὴν τὰς τολμηροτάτας ἀρχάς. Ὁ Δάντης θεωρεῖ τὴν μοναρχικὴν ἐξουσίαν ὡς ἀπαραίτητον πρὸς τὸ εὖ εἶναι τῆς κοινωνίας καὶ ἀπὸ μόνου τοῦ Θεοῦ ἐξαρτωμένην· περιορίζει δὲ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πάπα εἰς τὴν πνευματικὴν ἐξουσίαν καὶ γίνεται ἀπόστολος τοῦ γερμανικοῦ δεσποτισμοῦ. Τὸ περιφημότατον τοῦ Δάντου ἔργον, εἶναι ἡ Θεία κωμῳδία, διῃρημένη εἰς μέρη τρία, τὴν Κόλασιν, τὸ Καθαρτήριον καὶ τὸν Παράδεισον. Τὸ ποίημα τοῦτο, τὸ πρῶτον γραφὲν εἰς γλῶσσαν Ἰταλικήν, συνετέθη διὰ τριστίχων (tercets) ἢ τριπλῶν ὁμοιοκαταλήκτων στίχων· περιέχει πᾶσαν τὴν ἐπιστήμην τοῦ μέσου αἰῶνος, καὶ δύο ἕδραι συνέστησαν ἐν Φλωρεντίᾳ καὶ Βολωνίᾳ ὅπως ἐξηγῶνται τοῖς νέοις τὸ ποίημα. Τὸ θέμα ἀρμόζει πρὸς τὸ ἦθος τῶν χρόνων ἐκείνων, εἶναι δ' ἐνταὐτῷ δημοτικόν, θρησκευτικὸν καὶ πατριωτικόν· τὸ σχέδιον εἶναι ἁπλοῦν, ἡ σκηνὴ εὐρεῖα καὶ καλῶς διαταγμένη. Ὁ Δάντης ἔδωκεν εἰς τὰς εἰκόνας τοῦ ἀοράτου κόσμου ἀπαράμιλλον ὕψος καὶ μεγαλεῖον, ἐγκατέσπειρε δ' ἐν αὐταῖς γοητευτικὰς περιγραφάς, ἐκπληκτικὰς παρομοιώσεις, παθητικωτάτας ἢ χαριεστάτας περιπετείας, τρυφερὰ καὶ μελαγχολικὰ ἐπεισόδια, ζωηρὰς εἰκόνας, καὶ ὑψηλὰς ἰδέας. Μὴ παραδ' ἁπλοῦν τὸν χαρακτῆρα αὐτῶν οὔτε τὰ γεγονότα ὧν μετέσχον παρίστησι τοῖς συγχρόνοις νῦν διεξαιτιζόμενα πρόσωπον πέραν τοῦ χηνου τούτου κόσμου καὶ ὁρίζει ἑκάστῳ θέσιν σύμφωνον πρὸς τὴν ἀξίαν αὐτοῦ. Ἐπιθεωρεῖ πάσας τὰς καρδίας, ὧν ἕνεκα ἡ Ἰταλία βυθίζεται ὀδυμῶν εἰς τὸ σκότος τῆς ἀβουλίας· ἐπιτίθεται κατὰ τῶν ἰσχυροτάτων καὶ παλαίων ἐρριζωμένων προλήψεων, φέρει εἰς φῶς τὴν ἀτιμίαν τῶν μέγα δυναμένων, τὴν διαφθορὰν τῶν Φλωρεντινῶν, καὶ καταδιώκει δι' ὅλων τῶν ἐπερχομένων αἰώνων δι' παντὸς τοὺς παντιγμῶν, διὰ τῶν ὀξέων βελῶν του τὴν δολερὰν καὶ ἐπίορκον πολιτείαν τῶν ἡγεμόνων. Ἐν τατς κατηγορίαις αὐτοῦ διαφαίνεται πολλάκις ἡ κατ' ἀτομικῶν ἐχθρῶν μνησικακία του. Τὸ κύριον ἐλάττωμα, ἐφ' ᾧ δικαίως ψέγεται ἡ Θεία Κωμῳδία, εἶναι ὅτι ἡ ἐξ αὐτῆς ἐντύπωσις ἀντὶ νὰ προβαίνῃ αὐξάνουσα βαθμηδὸν ἐλαττοῦται. Ὁ Δάντης ἤρξατο τοῦ ποιήματος τῷ 1292 καὶ ἐπεράτωσεν αὐτὸ τῷ 1320· ὅθεν εἶναι ἔργον ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ἐτῶν. Ἡ πρώτη τυπωθεῖσα ἔκδοσις χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1472, καὶ μέχρι τοῦ 1516 ἠρίθμει 28 ἐκδόσεις· κατὰ τὸ δὲ τὸ ἔτος τοῦτο ἐδημοσιεύθη 29 ἔκδοσις μετὰ τοῦ τίτλου Θεία Κωμῳδία, ἐφευρεθέντος ἕνεκα τοῦ θέματος τοῦ ποιήματος καθὼς καὶ τῆς μεγαλοφυΐας τοῦ ποιητοῦ, ὃν ὁ Βίκος, κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα, ἐπωνόμασεν Ὅμηρον τῆς χριστιανωσύνης. Ὁ Δάντης εἶναι οὐ μόνον ὁ πατὴρ τῆς Ἰταλικῆς ποιήσεως, ἀλλὰ συνάμα δημιουργὸς τῆς ὑψηλοτάτης ποιήσεως καὶ τῆς καλλίστης τοσκανικῆς διαλέκτου· ἡ γλῶσσα αὐτοῦ εἶναι σαφὴς, ἁπλῆ, ῥέουσα, σεμνοπρεπὴς καὶ ῥωμαλέα· ἡ στιχουργία σύντονος, πλουσία, λαμπρὰ καὶ ἁρμονικὴ λαμβάνει ἄπειρον ποικιλίαν ῥυθμῶν. Αἱ κυριώτεραι γαλλικαὶ μεταφράσεις τῆς Θείας Κωμῳδίας εἶναι· ἔμμετροι, αἱ τοῦ Grangier, 1696, τομ. 3, εἰς 12ον· τοῦ A. Deschamps (20 ᾄσματα κατ' ἐκλογὴν), 1830, εἰς 8ον· τοῦ Aroux, 1845, τόμ. 2 εἰς 8ον τοῦ Ratisbonne, 1853—60, τόμ. 4, εἰς 12ον·—εἰς τὸ πεζόν· τοῦ Rivarol, 1783, εἰς 8ον· τοῦ Artaud de Montor, 1811—15, τόμ. 3, εἰς 8ον, μία τῶν καλῶν· τοῦ Mesnard, 1854—57, τόμ 3. εἰς 8ον, μία τῶν ἀρίστων· τοῦ Lamennais (l'Enfer), 1856, τόμ. 3, εἰς 8ον. Τὸ Commentaire, δημοσιευθὲν ὑπὸ τοῦ Landino τῷ 1481, καὶ τὴν ἐξαίρετον ἔκδοσιν τοῦ P. Lombardi, 1791 ἢ 1815. Τὰ ἅπαντα τοῦ Δάντου εἶναι συνηνωμένα ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς Φλωρεντίας, 1827, τόμ. 4, εἰς φύλλ. μετὰ εἰκόνων. Ἴδ. Artaud, *Histoire de la Vie du Dante*, 18—41, εἰς 8ον· *Labitte, la Divine Comédie avant le Dante· Ozanam, Dante ou la philosophie catholique au XIV siècle· Fauriel, Dante et les origines de la langue et de la littérature italienne*, ἐν Παρισίοις, 1854, τόμ. 2, εἰς 8ον. Ἴδε καὶ τὸ *Dictionnaire général des lettres, des beaux-arts* κ.τ.λ., ὑπὸ Th. Bachelet, κ.τ.λ., ἐν Παρισίοις, ἐν τῇ λίξει *Divine Comédie*.

ΔΑΝΤΩΝ (Ἐδώργιος-Ἰάκωβος), εἷς τῶν μεγίστων ἀνδρῶν τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, γεν. ἐν *Arcis-sur-Aube*, τῷ 1759, ἀποθ. τῷ 1794,

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης Αριστοτελείου (Π.Π.Δ.)

ἦτο δικηγόρος ἐν τοῖς βασιλικοῖς συμβουλίοις, καὶ δικηγόρος σχεδὸν ἄνευ δίκης. ὅτε ἐξερράγη ἡ ἐπανάστασις, καὶ ἠσπάσατο τὰς ἀρχὰς αὐτῆς μετὰ τυφλῆς ἀφοσιώσεως. «Γιγαντιαῖος ἐπαναστάτης, λέγει ὁ Mignet, οὐδέν ποτε μέσον ἐνόμιζεν ἐξιοκατάκριτον ἅμα ἦτον ὠφέλιμον, καὶ κατ' αὐτὸν ἠδύνατό τις νὰ πράξῃ πᾶν ὅ,τι ἐτόλμα.» Ὁ Δαντὼν, ὃν ἐπωνόμασαν Μιραβῶ τοῦ ὄχλου, εἶχεν ὁμοιότητα πρὸς τὸν δημαγωγὸν τοῦτον τῶν ἀνωτέρων τάξεων· χαρακτηριστικὰ τραχέα, φωνὴν ἰσχυρὰν, χειρονομίαν σφοδρὰν, εὐγλωττίαν τολμηρὰν, μέτωπον θεσπέζον. Ἱδρυτὴς τῆς λέσχης (κλοὺβ) τῶν Κορδελιέρων, ὑπῆρξεν ἐπὶ πολὺ ἀρχηγὸς τοῦ πλήθους ὅπερ κατ' ἀρέσκειαν ἦγε καὶ ἔφερε συγκινῶν ἢ κατευνάζων διὰ τῶν ἀγορεύσεων αὐτοῦ. Ἡ πολιτικὴ αὐτοῦ βαρύτης ἄρχεται ἀπὸ τοῦ 1791, κατόπιν τῆς δραπετεύσεως τοῦ Βασιλέως, οὗ προκαλεῖ τὴν πτῶσιν διὰ στασιαστικῆς ἀναφορᾶς, ἧς ἕνεκα κατεδιώχθη δικαστικῶς. Κατέλιπε τοὺς Παρισίους, ἀλλ' ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν πόλιν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συντακτικῆς Συνελεύσεως, καὶ διωρίσθη ἀντεισαγγελεὺς τῆς κοινότητος. Τῇ 10 αὐγούστου, ἦγαγε τοὺς Μασσαλιώτας κατὰ τοῦ Κεραμεικοῦ καὶ νικητὴς ἀναδειχθεὶς διωρίσθη ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης. Ὅτε ἡ ἅλωσις τοῦ Λογγοῦ καὶ ἡ παλιορκία τοῦ Βερδούνου ὑπὸ τῶν Πρώσσων κατεπτόησαν τὸν λαὸν τῶν Παρισίων, ὁ Δαντὼν συνεκάλεσεν ἀμυντικὴν ἐπιτροπὴν (1 σεπτεμβρίου), διέταξε κατ' οἶκον ἐρεύνας, πολυαρίθμους συλλήψεις, καὶ τῇ ἐπαύριον, ἐκτιθέμενος τῇ Ἐθνοσυνελεύσει τὰ ληφθέντα μέτρα, ἐκφωνεῖ τοὺς ἑξῆς περιλαλήτους λόγους· «Ὅπως νικήσωμεν τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, τί ἀπαιτεῖται; θράσος, καὶ πάλιν θράσος, καὶ πάντοτε θράσος». Μετά τινας ὥρας ἤρξαντο αἱ σφαγαὶ τῶν φυλακῶν, ὧν αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ ἀληθὴς πρωτουργός. Ἀλλ' ὅμως ἔσωσε τὸν Βαρνάβαν, τὸν Α. Δυπὸρ, τὸν Βαρθολομαῖον, τὸν Κάρολον Λαμέθ· ἦτον ἀνελεήμων μόνον ὅταν ἐπλήττεν ἀθρόως. Ἐκλέγεις ἀντιπρόσωπος τῶν Παρισίων ἐν τῇ ἐθνοσυνελεύσει, παρῃτήθη τοῦ ὑπουργείου καὶ ἐπετάχυνε τὴν εἰς δίκην εἰσαγωγὴν τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ'. Εἰπόντος δέ τινος αὐτῷ ὅτι ἡ Συνέλευσις δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ δικάσῃ τὸν Βασιλέα· «Δὲν τὸν δικάζομεν, ἀπεκρίνατο, τὸν θανατόνομεν». Κατὰ δὲ τὴν δίκην εἶπεν ἀμιλῶν περὶ τοῦ Βασιλέως· «ἢ θὰ τὸν σώσω, ἢ θὰ τὸν θανατώσω», ἐξ οὗ ἀποδείκνυται πυρὸ ἀδιάφως ἦτο περὶ τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ ἐπιρροῆς. Κατεψηφίσατο δὲ τοῦ βασιλέως θάνατον, ἄνευ ἀνακοπῆς, μολονότι ἐν προεισαγωγικαῖς συζητήσεσιν ἐποιήσατο λόγον περὶ ἐκκλήσεως εἰς τὸν λαόν. Μετὰ τὴν λύσιν τοῦ φοβεροῦ τούτου δράματος, ἐπιτραπεὶς μετὰ τοῦ Δακροὰ ὅπως ἀποστατήσῃ τὸ Ἑλγιον κατεσπατάλησε μετ' αὐτοῦ μέρος τῶν διαπιστευθέντων αὐτοῖς 4 ἑκατομμ. φράγκων. Ὁ Δαντὼν, ἐπανελθὼν εἰς Παρισίους προσεπάθησε νὰ καλύψῃ διὰ τῆς λήθης τὴν διαγωγὴν αὐτοῦ ὑποκρινόμενος θερμοτάτην φιλοπατρίαν, ἐνήργησεν ὅπως ψηφισθῇ στρατολογία 300,000 ἀνδρῶν, ἐγκαθιδρυθῇ ἐπαναστατικὸν δικαστήριον, καὶ ἐγένετο μέλος τῆς ἐπὶ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως Ἐπιτροπῆς. Ἀλλὰ προσβαλλόμενος ὑπὸ τῶν Ὀρεινῶν ἐπὶ τῇ κατασωτεύσει τοῦ δημοσίου πλούτου, ὑπὸ τῶν Γιρονδίνων διὰ τὰς σφαγὰς τῶν φυλακῶν, συνετάξατο μετὰ τῶν πρώτων, δικαιολογῶν τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ διὰ τοῦ ἑξῆς ἀξιώματος· «ὅτι ἐν καιρῷ ἐπαναστάσεως ἡ ἐξουσία δέον ν' ἀνήκῃ τοῖς πλέον κακοεργοις.» Οὐχ ἧττον ὅμως ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς μετριοπαθεστέρας ἰδέας, καὶ ἐστράφη κατὰ τῶν Γιρονδίνων μόνον διότι ἠδυνάτει νὰ σώσῃ τὰς ἰδέας αὐτοῦ ταύτας. Δὲν ἔκρυψε τὴν ἀποστροφὴν αὐτοῦ πρὸς τοὺς κορυφαίους τοῦ Ὄρους τοῦθ' ὅπερ ἐπήνεγκε τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ. Ὁ Ῥοβεσπιέρρος, κύριος τῆς ἐθνοσωτηρίου Ἐπιτροπῆς, καὶ φοβούμενος τὸν Δαντῶνα, διέταξε τὴν σύλληψιν αὐτοῦ, τὴν κατηγορίαν αὐτοῦ ὡς ἐχθροῦ τῆς Δημοκρατίας καὶ ἐνόχου μετρίων πολιτικῶν φρονημάτων (*moderantisme*), τὴν κάθειρξιν αὐτοῦ (31 μαρτίου 1784) καὶ τὴν ἐνώπιον τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαστηρίου κλῆσιν. «Ἐγὼ, εἶπεν ὁ Δαντὼν, εἰσερχόμενος εἰς τὸ Μέγαρον τοῦ δικαστηρίου, συνέστησα τὸ ἄτιμον τοῦτο δικαστήριον, καὶ διὰ τοῦτο αἰτοῦμαι συγχώρησιν παρά τε Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων.» Κατεδικάσθη καὶ ἐθανατώθη τῇ πέμπτῃ ἀπριλίου 1794. Ἦγε τὸ 35ον ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ ἀπέθανε λίαν εὐθαρσῶς. Ὁ Ῥαίδερερ ἰδὼν τὸν Δαντῶνα κρίνει αὐτὸν ὡς ἑξῆς· «Ἐπιδεκτικὸς ὠμότητος· ἀλλὰ παντάπασιν ὠμὸς, ἐγένετο μέγας κακοῦργος μόνον ὅπως ἐν ἡσυχίᾳ ἐκτελῇ τὰς ἰδιοτροπίας αὐτοῦ. Εἶχε νοῦν, εἶχεν ἰδέας, ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἐπιπολαιότητος καὶ ἀμαθείας αὐτοῦ ἦτον ἀνίκανος περὶ τὸ κυβερνᾶν.»

ΔΑΟ ἢ ΔΑΜΟ, νῆσος τοῦ μεγάλου ἰσημερινοῦ ὠκεανοῦ, ἐν τῇ νηλανδικῇ Μαλαισίᾳ, πρὸς τὰ ΝΔ. τοῦ Τιμὸρ, ἐπὶ τῆς 11ο 6' Ν πλ. καὶ 120ο 34' Λ μήκους.

ΔΑΟΝΕΣ, ἀρχαῖος λαὸς τῆς πέραν τοῦ Γάγγου Ἰνδικῆς, πρὸς Β. τῆς Χρυσῆς Χερσονήσου, ἐπὶ τοῦ Δαόνα.

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Αριστοτέλειο (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΔΑΟΥΛΑΓΙΡΗ ἢ ΔΑΒΒΑΛΑΓΙΡΗ, ἤτοι λευκὸν ὄρος, ὄρος τῆς Ἀσίας, ἐν τῇ σειρᾷ τῶν Ἰμαλαΰων, ἐπὶ τῶν συνόρων τοῦ Νεπάλ καὶ τῆς Θιβετίας· μία τῶν ὑψηλοτάτων κορυφῶν τῆς ὑψηλίου ἀνεργομένη εἰς ὕψος 8,176 μέτρων.

ΔΑΟΥΛΕΓΑΒΑΔ ἢ ΔΑΟΥΛΑΤΑΒΑΔ, Δ ε ο γ γ ί ρ, τῶν Ἰνδῶν, ὀχυρὰ πόλις τῆς Ἰνδοστάνης, ἐν ταῖς Πολιτείαις τῆς Νιζὰμ, 11 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Αὐρεγγαβὰδ, ἐπὶ τῆς 19ο 57' Β πλ. καὶ 73 5' Α μήκ. Ἀκμαιοτάτη ἐπὶ τῆς μογγολικῆς ἐξουσίας, τανῦν διατελεῖ ἐν παρακμῇ. Ἡ ἀκρόπολις αὐτῆς εἶναι ἐκτισμένη ἐπὶ βράχου ἐκ γρανίτου ἔχοντος ὕψους 180 μέτρ.

ΔΑΟΥΡΙΑ, μέρος τῆς Σιβηρίας, μεταξὺ τῆς λίμνης Βαϊκὰλ, τῆς Λένας καὶ τῆς Μογγολίας (Γῆ τοῦ Πέραν-Βαϊκάλ)· πρωτ. *Nert-chînk*. χώρα ὀρεινὴ καὶ ἀγρία ὀνομαζομένη οὕτως ἀπὸ τῶν Δαουρίων, λαοῦ τουγγουσικοῦ κατοικοῦντος αὐτὴν ἄλλοτε. Κλίμα δριμύτατον. Ὁ πληθυσμὸς ἀπαρτίζεται ἐκ Ῥώσσων, Βουρήτων, Τουγγουσίων καὶ Μογγόλων. Κτηνοτροφία· ἐκμετάλλευσις ὀρυχείων καὶ δασῶν· ζωηρὸν ἐμπόριον μετὰ τῶν βορείων τῆς Κίνας. — Ἕτερον μέρος τῆς Δαουρίας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς σινικῆς αὐτοκρατορίας· — «Ὄρη τῆς Δαουρίας» καλοῦνται μία διακλάδωσις τῶν Ἀλταϊκῶν ὀρέων, ἧς ἀκροτάτη κορυφὴ εἶναι τὸ Τσεκόνδον (ὕψ. 2,580 μέτρ).

ΔΑΠΠΕΡ (Ὀλιβιέρος), ὁλλανδὸς ἰατρὸς, ἀποθανὼν τῷ 1690, ἐνθολόγησεν ἀποσπάσματα ἐκ πλείστων ὅσων βιβλίων περὶ τῶν ξένων χωρῶν, καὶ συνέθετο οὕτω περίεργα συνονθυλεύματα, οὐχὶ ὅμως πάντοτε μετὰ φιλοκαλίας ἐκλελεγμένα. Τὰ κυριώτερα εἶναι. «Περιγραφὴ τῶν νήσων τῆς Ἀφρικῆς» ἐν Ἀμστελοδάμῳ, 1668, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικήν· «Περιγραφὴ τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Ταισιγγ ἢ Κίνας», 1670. «Περιγραφὴ τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ἀρκτῴας Γῆς», 1671· «Περιγραφὴ τῆς Περσίας καὶ τῆς Γεωργίας», 1672· «Περιγραφὴ τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ μεγάλου Μογγόλου, 1672 «Περιγραφὴ τῆς Συρίας καὶ τῆς Παλαιστίνης», 1677· «Περιγραφὴ τοῦ Μωρέως καὶ τῶν νήσων τῆς Ἀδριατικῆς», 1688· Περιγραφὴ τῶν Κυκλάδων νήσων (des Iles de l'Archipel) καὶ τῆς Μεσογείου», 1688, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικήν.

ΔΑΡ ἢ ΔΑΡΑΝΟΥΓΟΥΡ, πόλ. τῆς Ἰνδοστάνης, ἐν τῇ ἀρχ. ἐπαρχ. τῆς Μαλβὰχ 44 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Ἰούρης· πρωτ. μικρᾶς μαχρατικῆς Πολιτείας τελείσης ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀγγλίας· κάτ. περὶ τοὺς 15,000. Πληθ. τῆς Πολιτείας 137,000 κατ.

ΔΑΡΑ (ἀρχ.), πόλ, τῆς Μεσοποταμίας, ἐπὶ τοῦ Κάρδου, πλησίον τῶν περσικῶν μεθορίων, ὀχυρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ.

ΔΑΡΑΒΖΕΡΔΗ, πόλ. τῆς Περσίας (Φαρσιστὰν), ἐπὶ τοῦ Δζάρη, 248 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Σχιρὰζ, 15 ἕως 20,000 κατ. Πολυάριθμα ἐρείπια. Ἡ θεμελίωσις αὐτῆς ἀποδίδοται τῷ Δαραΐβ (Δαρείῳ τῷ Νόθῳ), 8ῳ βασιλεῖ τῆς Περσίας ἐκ τῆς δυναστείας τῶν Καϊανιδῶν. Περικυκλοῦται ὑπὸ δάσους πορτοκαλεῶν καὶ λεμονεῶν. Καλλιέργεια νικοτιανῆς. Συγκοινωνία μ ο ὺ μ· (ὑγροῦ πετρελαίου).

ΔΑΡΑΔΟΣ, ποταμ. τῆς δυτικῆς Ἀφρικῆς, βέων εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν, μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Πλινίου. Ἐπὶ τῶν ὀχθῶν αὐτοῦ κατῴκουν οἱ «Δάραδοι. Τανῦν εἶναι ἡ Σενεγάλη ἢ Οὐὶδ-Δαρά.

Δ' ΑΡΑΜΩΝ. Ἴδ. ΑΡΑΜΩΝ.

ΔΑΡΑΝ (Ἰάκωβος), χειροῦργος, γεννηθεὶς τῷ 1701 ἐν St-Frajon ("Ανω Γαρούνας), ἀποθ. τῷ 1784. Ἐσπούδασε πρωΐμως τὴν χειρουργικὴν καὶ ὑπηρέτησε πρῶτον ἐν Γερμανίᾳ καὶ ὕστερον ἐν Τουρίνῳ· ἐν ταῖς περιοδείαις αὐτοῦ μεγάλην ἐκτήσατο φήμην ἕνεκα τῆς δεξιότητος αὐτοῦ περὶ τὰς ἐγχειρήσεις. Εὑρισκόμενος ἐν Μασσήνῃ ἐπὶ τῆς λυμαινομένης τὴν πόλιν ταύτην ἐπιδημίας, ἔσωσε τὴν ζωὴν τῶν πλείστων αὐτόθι διαμενόντων Γάλλων, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς Μασσαλίαν, ἔνθα διέμεινε μικρὸν πρὶν ἢ ἀπέλθῃ εἰς Παρισίους. Διὰ τῆς ἱκανότητος αὐτοῦ περὶ τὴν θεραπείαν τῶν οὐροδόχων ἀγγείων ἐκτήσατο μεγάλην περιουσίαν, ἣν ἀπώλεσεν ὁλοσχερῶς περὶ τὰ τέλη τῆς ζωῆς του. Μέμφονται αὐτοῦ ὡς ἀποκρύψαντος τὸ μυστικὸν τῶν «ἐμπλαστρικῶν κηρίων» (*bougies emplastiques*), ὧν ἡ ὠφέλεια εἶναι σήμερον γενικῶς ἀνεγνωρισμένη. Τὸ ὕφος τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ εἶναι ἀγυρτικῶς ἐπιδεικτικόν.

ΔΑΡΑΝΔΕΛΗΣ (Μεχμὲτ-ἐφένδης), τοῦρκος ἀστρονόμος τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, συγγραφεὺς τοῦ Ῥουσναμὲχ, εἴδους διαρκοῦς ἡμερολογίου, δημοσιευθέντος ἐν Αὐγουστοβούργῳ, 1666, ὑπὸ τοῦ Βελχίου.

ΔΑΡΑΝΤΑΣΙΑ, πόλ. τῆς Γαλατίας (Γραϊκαὶ Ἄλπεις), πρωτ. τῶν Κεντρώνων· τανῦν *Moustiers-en-Tarentaise*.

ΔΑΡΑΠΟΡΟΥΜ, πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης, ἐν Μαδράτῃ, 61 χιλιάμ. ΝΔ. τῆς Κοιμβετοὺρ, ἐπὶ τῆς 10ο 37' Β πλ. καὶ 75ο 15 Α μήκ. Ἄλλοτε σημαντικωτάτη.

ΔΑΡΔΗΣ, (Μωχαμὲτ-Ἐδὶ-Σομσὰλ), μου-

σουλμάνος αἱρεσιάρχης τοῦ ΙΑ' αἰῶνος, γεννηθεὶς ἐν Περσίᾳ. ἀπέῤῥιψε τὴν θείαν λατρείαν καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ Μωάμεθ ἐπιβαλλομένας αὐστηρὰς ἀρχάς, ἐκήρυξε τὴν μετεμψύχωσιν καὶ τὴν χαλαρωτάτην ἠθικήν, ἠθέλησε νὰ θεοποιήσῃ τὸν φατιμίτην χαλίφην τῆς Αἰγύπτου, Χακὴμ-Βι-αμριλλὰχ, μετωνομάσθη ὁ ἴδιος Μωϋσῆς, καὶ ἐτραυματίσθη δι' ἐγχειριδίου ὑπὸ φανατικοῦ μουσουλμάνου. Οἱ Δαραριανοὶ ἔλαβον κατόπιν ἀρχηγοὺς τὸν Χαμζᾶν καὶ τὸν Χασσὰν-Σαβάχ.

ΔΑΡΑ-ΣΕΚΟΥΧ, μογγόλος ἡγεμὼν τῆς Ἰνδοστάνης, πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Σὰχ-Δζιχὰν, γεννηθεὶς τῷ 1617, ἀπεστερήθη τοῦ θρόνου καὶ ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Αὐρὲγγ-Ζεὸβ, 1659. Εἶχε ζωηροτάτην κλίσιν πρὸς τὰ γράμματα, καὶ μετέφρασεν ὁ ἴδιος ἢ δι' ἄλλου ἐκ τῆς σανσκρίτης εἰς τὴν περσικὴν τὴν Οὐπανισχάδαν, δογματικὸν μέρος τῶν Βέδα. Ἡ βιβλιοθήκη τῶν Παρισίων κέκτηται ἐν χειρογράφῳ εἶδος ἰατρικῆς ἐγκυκλοπαιδείας ἐπιγραφομένης Ἰατρικὰ τοῦ Δαρὰ-Σεκούχ.

ΔΑΡΒΑΡ. Ἴδε ΔΑΡΟΥΔΡ.

Δ' ΑΡΒΙΕ. Ἴδε ΑΡΒΙΕ.

ΔΑΡΒΒΙΝΟΣ (Ἔρασμος), ἄγγλος ἰατρὸς καὶ ποιητὴς, γεννηθεὶς ἐν Ἐλστῶνι (Νόττιγχαμ) τῷ 1731, ἀποθανὼν τῷ 1802, ἐσπούδασεν ἐν Κανταβριγίᾳ καὶ ἐν Ἐδιμβούργῳ, καὶ μετῆλθε τὸν ἰατρὸν ἐν Λιχφιέλδῃ. Ἔχομεν αὐτοῦ τὸν Βοτανικὸν κῆπον, 1781, ποίημα διηρημένον εἰς δύο μέρη, τὴν Οἰκονομίαν τῶν φυτῶν, τοὺς Ἔρωτας τῶν φυτῶν, ὧν τὸ πρῶτον μετεφράσθη γαλλιστὶ ὑπὸ Deleuze, 1799· τὴν Ζωονομίαν ἢ τοὺς νόμους τῆς ὀργανικῆς ζωῆς 1783—6, τόμ. 2, εἰς 4ον, σύγγραμμα μεταφρασθὲν εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ Klayskens, καὶ ἐν ᾧ ὁ συγγραφεὺς ἐφαρμόζει ἐπὶ τῶν νόσων τὸ σύστημα τῆς κλασικοποιήσεως τῶν φυτῶν ὑπὸ τοῦ Λινναίου, καὶ αἰτίαν αὐτῶν θεωρεῖ τὴν φλόγωσιν· τὴν Φυτονομίαν ἢ φιλοσοφίαν τῆς καλλιεργείας καὶ κηπουρικῆς, 1801, 8ον· Πραγματείαν περὶ τῆς ἀγωγῆς τῶν γυναικῶν, βρίθουσαν ἀξιολογωτάτων κανόνων ὑγιεινῆς· τὸν Ναὸν τῆς φύσεως, μέτριον ποίημα δημοσιευθὲν μετὰ θάνατον αὐτοῦ. Αἱ ποιήσεις αὐτοῦ συνελέγησαν εἰς ἓν τῷ 1806.

Δ' ΑΡΓΕΝΣΩΝ (Βαχιέ). Ἴδε ΑΡΓΕΝΣΩΝ (Δ').

ΔΑΡΔΑΝΕΛΛΙΑ (ΜΙΚΡΑ), ὄνομα δύο φρουρίων κειμένων ἐν Διαβαθίᾳ ἐπὶ τοῦ στενοῦ ὅπερ συνδέει τὸν κόλπον τῶν Πατρῶν μετὰ τοῦ κόλπου τῆς Ναυπάκτου.

ΔΑΡΔΑΝΕΛΛΙΩΝ (Πορθμὸς τῶν), ἢ τῆς Καλλιπόλεως· ὁ Ἑλλήσποντος τῶν ἀρχαίων· πορθμὸς τῆς Τουρκίας χωρίζων τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τῆς Ἀσίας, καὶ συνενῶν τὴν θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ μετὰ τῆς Μεσογείου. Τὸ μῆκος αὐτοῦ εἶναι περὶ τὰ 64 χιλιάμ., τὸ δὲ στενότατον μέρος αὐτοῦ ἔχει πλάτος 1,750 μέτρ. Δύναται νὰ διέλθῃ τις αὐτὸν νηχόμενος. Ἐνίοτε τοσοῦτον ὁρμητικὸν σχηματίζεται ῥεῦμα ὑπὸ σφοδρῶν ἀνέμων, ὥστε τὰ πλοῖα φέρονται μετὰ ταχύτητος 40 ἕως 50 χιλιαμέτρων τὴν ὥραν. Ὁ πορθμὸς οὗτος, ὅτις εἶναι ἡ κλεὶς τῆς Κωνσταντινουπόλεως φρουρεῖται ὑπὸ πέντε φρουρίων, ὧν τὰ μὲν τρία, Κοὺμ Καλὲ, Καλ'-αϊ-Σουλτανιὲ, καὶ Ναγαρὰ ἐπὶ τῆς Ἀσίας, τὰ δὲ λοιπὰ δύο, Σετ-οὐλ-Βαχὰρ καὶ Κιλιτὶ Βαχὰρ, ἐπὶ τῆς Εὐρώπης. Ἐκτὸς τούτου ὁ πορθμὸς φρουρεῖται ὑπὸ ἓξ μεγάλων κανονοστοιχιῶν, ὧν αἱ σφαῖραι δύνανται νὰ ῥιζίζωσι τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης καὶ τὸ πῦρ αὐτῶν διασταυροῦται καθὼς τὸ τῶν φρουρίων. Ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας Σηστοῦ εἶναι σήμερον ἡ ἑλληνικὴ πολίχνη Μάϊτος. Ἡ Ἄβυδος ὑπέρκειται τοῦ φρουρίου καὶ τῆς ἄκρας τοῦ Ναγαρᾶ. Ἡ εὐρωπαϊκὴ ὄχθη, καίτοι ἀρκούντως ἀποῤῥώξ, εἶναι εὐφορωτέρα τῆς ἀσιατικῆς, χθαμαλὴ καὶ ἀμμώδης. Ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ὀχθῶν εὐδοκιμεῖ ἡ τῆς ἀμπέλου καλλιέργεια. Ὁ βάμβαξ προσοδεύει ἐπὶ τῆς ἀσιατικῆς ὄχθης. Κατὰ τὴν πρὸς τὴν θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ ἐσχατιὰν τοῦ πορθμοῦ, κεῖται ἡ Καλλίπολις, ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς ὄχθης.

Δαρδανελλίων (Πόλεις τῶν). Δύο πόλεις κείμεναι ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πορθμοῦ καταντικρὺ ἀλλήλων, φέρουσι τὸ ὄνομα τοῦτο. Ἀμφότεραι δὲ καλοῦνται τουρκιστὶ Καλ'-αϊ Σουλτανιὲ, ἢ χυδαϊκώτερον Τσανὰκ-Καλεσσί. Ἡ εὐρωπαϊκὴ πόλις κακοικεῖται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ Μουσουλμάνων ἐξακισχιλίων ἕως ἑπτακισχιλίων τὸν ἀριθμόν. Τὸ δὲ ἐμπόριον αὐτῆς συνίσταται εἰς βάμβακα, λευκὸν σησάμιον, μαλλία, αἰγότριχας, κτλ. Ἡ ἀσιατικὴ πόλις, ἕδρα τοῦ διοικητοῦ τῶν φρουρίων καὶ τῆς περιφερείας, ἀριθμεῖ τετρακισχιλίους ἕως πεντακισχιλίους κατοίκους συγκειμένους ἐκ Μουσουλμάνων, Ἑλλήνων, ὀλίγων Εὐρωπαίων, πολλῶν Ἰουδαίων καὶ τινων Ἀρμενίων. Εἶναι δὲ ἕδρα τῶν προξένων πάντων τῶν ἐθνῶν. Πάντα τὰ πολεμικὰ ἢ ἐμπορικὰ πλοῖα, εἴτε ἰστιοφόρα εἴτε ἀτμοκίνητα, ὀφείλουσι νὰ ἵστανται αὐτόθι ὅπως ἐγχειρίζωσι τὸ

Δημοσίευση Βιβλιοθήκης
Κορυφαλένειος Δημόσια Βιβλιοθήκη
Δ. Κορυφαλένειος (Ν.Π.Δ.)

φιρμάνιον τῆς Πύλης δι' οὗ ἐπιτρέπεται ἡ εἴσοδος ἢ ἔξοδος αὐτῶν. Ἀπὸ τῆς 1[13 Ἰανουαρίου 1872 ἡ διάβασις τῶν ἐμπορικῶν πλοίων διὰ τοῦ πορθμοῦ τῶν Δαρδανελλίων ἔσται ἐλευθέρα νυκτός τε καὶ ἡμέρας. Ἐν τῇ ἀσιατικῇ πόλει ναυπηγοῦνται μικρὰ ἐμπορικὰ πλοῖα, ὧν τινα εἶναι χωρητικὰ 60 ἢ καὶ 80 τόννων. Ἐμπόριον ἐρυθροδάνου, κηκίδων, σησάμου, οἴνων τιμωμένων ἐν Ἀνατολῇ· πολυάριθμα ἀγγειοποιεῖα. Οὐ μακρὰν τοῦ Κοῦμ Καλὲ εὑρίσκεται τὸ μνῆμα τοῦ Ἀχιλλέως, ὅπερ ἠρεύνησε κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ὁ Σουαζὲλ-Γουφιὲ (Choiseul-Gouffier). Ὁ Ῥόδιος ῥέει πλησίον τῆς πόλεως καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν πορθμόν, παρὰ τὸ φρούριον Κ α λ α ι - Σ ο υ λ τ α ν ι έ.

ΔΑΡΔΑΝΙΑ, ἀρχ. χώρα τῆς Εὐρώπης, πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Μοισίας, ὁριζομένη πρὸς Ν ὑπὸ τῶν ὀρέων Σκάρδου καὶ Ὀρβήλου. Ἐπὶ Κωνσταντίνου ἀπετέλει μίαν τῶν ἓξ ἐπαρχιῶν τῆς διοικήσεως τῆς Δακίας, πρωτ. Σκαπεῖα. §—, Β μέρος τῆς Τρῳάδος, ἡ αὐτὴ ἡ Τρωάς, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως πλησίον τῆς Ἀβύδου. Τὸ ὄνομα τοῦτο διετηρήθη ἐν τῷ τῶν Δαρδανελλίων.§—, ἡ νῆσος τῆς Σαμοθρᾴκης, ἐφ' ἧς ὁ Δάρδανος ἐθεμελίωσεν ἀποικίαν.

ΔΑΡΔΑΝΟΣ, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἠλέκτρας, θυγατρὸς τοῦ Ἄτλαντος, μετῳκίσατο κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα π.Χ. ἐκ Σαμοθρᾴκης, Κρήτης ἢ Ἀρκαδίας, καὶ ἐγκατέστη ἐν Τρῳάδι. Καθ' ἑτέρας παραδόσεις, ἦτον υἱὸς τοῦ Κυρίνθου, ἐτρύσκου βασιλέως καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἐκπατρισθῇ μετὰ τῶν φίλων τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἰασίωνος. Ἐνυμφεύθη μίαν θυγατέρα τοῦ Τεύκρου, μεταναστεύσαντος ἐξ Ἀττικῆς εἰς Τρῳάδα, καὶ ἐγένετο πατὴρ τοῦ Ἴλου. Τούτῳ ἀποδίδονται ἡ κατασκευὴ τοῦ Παλλαδίου. Οἱ ποιηταὶ ἀπεκάλεσαν Δ α ρ δ α ν ί δ α ς τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ, Δ α ρ δ α ν ί α δ' ἐπίσης ἐπωνομάσθη ἡ Τρῳάς.

ΔΑΡΕΙΚΟΣ, ἀρχαῖον χρυσοῦν νόμισμα τῶν Περσῶν, οὕτως ὀνομασθὲν ἀπὸ Δαρείου τοῦ Α', ὅστις πρῶτος ἔκοψεν αὐτό. Ἔφερεν ἐκτετυπωμένον τοξότην, τὸ ἓν γόνυ ἐπὶ τῆς γῆς στηρίζοντα, καὶ ἐκτοξεύοντα βέλος, ὅθεν καὶ τοξότης ὠνομάζετο τὸ νόμισμα. Οἱ δ α ρ ε ι κ ο ὶ εἶναι σπάνιοι ἐν ταῖς νεωτέραις συλλογαῖς. Ὁ Παύκτων (Μ ε τ ρ ο λ ο γ ί α), ὑπολογίζει τὴν ἀξίαν ἑνὸς δαρεικοῦ εἰς 25 φράγκα.

ΔΑΡΕΙΟΣ Ο ΜΗΔΟΣ, μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Δανιὴλ ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ. Εἶναι Κυαξάρης ὁ Β' ἢ Δαρεῖος ὁ Α'.

ΔΑΡΕΙΟΣ Α', ὁ Ὑστάσπου, βασιλεὺς τῆς Περσίας, 523—485, ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἑπτὰ εὐγενῶν, οἵτινες κατέστρεψαν τὴν τυραννίαν τῶν Μάγων. Ἐκυρίευσε τῆς Σάμου, ἧς τὴν διοίκησιν ἔδωκε Συλοσῶντι τῷ ἀδελφῷ τοῦ Πολυκράτους, προὐστάτευσε τὸν Ζοροβάβελ καὶ συνέβραμεν αὐτὸν εἰς ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ, 515. Ἐπολιόρκησεν εἴκοσι μῆνας τὴν ἀποστατήσασαν Βαβυλῶνα, ἐκυρίευσεν αὐτῆς διὰ τοῦ Ζωπύρου, ἐποιήσατο ἀτυχῆ στρατείαν ἐπὶ τὴν Σκυθίαν, πρὸς Β τοῦ Εὐξείνου Πόντου, 513, καὶ ὑπέταξε τοὐλάχιστον τὴν Θρᾴκην. Πρὸς τούτοις λέγουσιν ὅτι κατεκτήσατο μέρος τῆς Ἰνδικῆς. Τέλος ἤρξατο τῶν μηδικῶν πολέμων μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τῆς Ἰωνίας, 504· ἀλλ' ὁ μὲν Μαρδόνιος ἐναυάγησε πρὸς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθωνος, ὁ δὲ Δᾶτις καὶ Ἀρταφέρνης ἡττήθησαν ὑπὸ τοῦ Μιλτιάδου ἐν Μαραθῶνι, 490. Ἀπέθανεν ἐνῷ καθυπέτασσε τὴν ἀποστατήσασαν Αἴγυπτον καὶ προπαρεσκεύαζε δευτέραν ἐκστρατείαν. Περιορίσας εἰς 20 τοὺς 120 σατράπας τοῦ Κύρου, καὶ δοὺς τοῖς σατράπαις τὴν πολιτικὴν μετὰ τῆς πολεμικῆς ἐξουσίας, Δαρεῖος ὁ Α' παρεσκεύασε τὴν παρακμὴν τῆς μοναρχίας. Κατὰ τὸν Οὐσέριον, εἶναι ὁ Ἀσσουῆρος τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἡ δὲ Βάσθη εἶναι ἡ αὐτὴ μετὰ τῆς Ἀτόσσας θυγατρὸς τοῦ Κύρου.

ΔΑΡΕΙΟΣ Β' Ὦ χ ο ς ἢ Ν ό θ ο ς, βασιλεὺς τῆς Περσίας, 423—404, νόθος υἱὸς Ἀρταξέρξου τοῦ Α', ἔπνιξε τὸν Σογδιανὸν ἐντὸς πύργου πλήρους τέφρας, ἐνυμφεύθη τὴν Παρυσάτιδα, ἐξ ἧς ἐγέννησε τὸν Ἀρταξέρξην Β', τὴν Ἀμαστριν καὶ Κῦρον τὸν νεώτερον. Ἐδίωξε νὰ καταστείλῃ τὰς στάσεις τῆς Λυδίας, τῆς Μηδίας, καὶ τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ Ἀμυρταίου, 414. Ἀφοῦ διώρισε Κῦρον τὸν νεώτερον ἐν τῇ διοικήσει τῆς Ἑλάσσονος Ἀσίας τῷ 407, ἠναγκάσθη ν' ἀνακαλέσῃ αὐτὸν, καὶ ὥρισε διάδοχον τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ υἱόν.

ΔΑΡΕΙΟΣ Γ', ὁ Κ ο δ ο μ α ν ὸ ς, βασιλεὺς τῆς Περσίας, 336—330. Βαγώας ὁ εὐνοῦχος, ἀφοῦ ὕψωσεν αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον δηλητηριάσας τὸν Ἄρσῆν, ἠναγκάσθη νὰ πίῃ τὸ δηλητήριον ὅπερ παρεσκεύαζε δι' αὐτὸν οὗτον. Τὰ στρατεύματα τοῦ Δαρείου ἡττήθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν Γρανικῷ 334· ἡττήθη αὐτὸς ὁ Δαρεῖος ἐν Ἰσσῷ, 333, ἔνθα ἀπώλεσε τὴν μητέρα, τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα του, καὶ ἐν Ἀρβήλοις, 331, ἡλωσαν ὑπ' αὐτὸν ἡ κατὰ τὴν συρίαν αὐτοῦ εἰς Μηδίαν ὑπὸ τοῦ Βήσσου, διοικητοῦ τῆς Βακτριανῆς. Ἐν αὐτῷ ἐξέλιπεν ἡ περσικὴ δυναστεία, ἥτις ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ Κύρου, 560.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Καρυοπλανητος Βιβλιοθηκη
(ΑΡΥΣΤΟΛΟΙΔΗΣ Κ.)

ΔΑΡΗΣ ὁ Φρὺξ, ἱερεὺς τοῦ Ἡραίστου, σύγχρονος τοῦ τρωϊκοῦ πολέμου. Ὁ Αἰλιανὸς ἀποδίδωσιν αὐτῷ μετ' ὀλίγης πιθανότητος ἱστορίαν τοῦ πολέμου τούτου, ἥτις ἀπωλίσθη καὶ ἧς σώζεται μόνον μετάφρασις εἰς πεζὴν γλῶσσαν, *De excidio Trojae*. Τὸ πόνημα τοῦτο καθὼς καὶ ποίημα εἰς 6 βιβλία *De Bello Trojano* (οὗ συγγραφεὺς φαίνεται ὁ Ἰωσὴφ Ἰσκανὸς), ἀναφέρεται ἄνευ ἀπουδαίου λόγου ὡς ἔργον τοῦ Κορνηλίου Νέπωτος. Αἱ κυριώτεραι ἐκδόσεις εἶναι τοῦ Μερκέρου, ἐν Παρισίοις, 1618· τῆς κ. Δασιὲ, 1680· τοῦ Δεδερίχου, ἐν Βιέννῃ, 1835. Εἶναι δὲ συνειλεγμένον καὶ ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Περιζωνίου, ἐν Ἀμστελοδάμῳ, 1702, καὶ μεταπεφρασμένον εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ Μαθουρίνου Ἐρέτου, 1553. Καρόλου δὲ Βουργεβίλλη, 1573, Caillot, 1813.

Δάρης. Τρώς, σύντροφος τοῦ Αἰνείου, ἡττηθεὶς ὑπὸ Ἐντέλλου κατὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ πυγμοῦ καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Τούρνου.

ΔΑΡΘΗΣ Darthe (Αὔγουστ.-Ἀλέξ.-Ἰωσήφ), γεννηθ. τῷ 1769 ἐν St-Pol, ἀποθ. τῷ 1797, διέπρεψεν ἐν τῇ ἁλώσει τῆς Βαστιλλίας 14 Ἰουλίου 1789, διωρίσθη τῷ 1792 γραμματεὺς τοῦ Λεβὸν ἐν Ἀρράσῳ, καὶ ἐνεπλέχθη εἰς τὴν συνωμοσίαν τοῦ Babeuf, ἠὐτοκτόνησε δὲ πρὶν ἢ ἀπέλθῃ εἰς τὴν λαιμητόμον.

ΔΑΡΙΕΛ (Στενὸν τοῦ), ἀργ. «Καυκάσιαι πύλαι», στενὸν τοῦ Καυκάσου, ὃ οὗ συγκοινωνεῖ ἡ Μοδζὸκ μετὰ τῆς Τιφλίδος καὶ ἡ Εὐρώπη μετὰ τῆς Ἀσίας. Αὐτόθι ἔκτισαν οἱ Ῥῶσσοι φρούριον.

ΔΑΡΙΕΝ ἢ ΟΥΡΑΒΑ (κόλπος τοῦ), ἐν τῇ θαλάσσῃ τῶν Ἀντιλλῶν, ἐπὶ τῆς Β παραλίας τῆς Νέας Γρενάδας, μεταξὺ τοῦ Βράχα ἀκρωτηρίου πρὸς Δ καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Μαμὼν πρὸς Α, ἐπὶ τῆς 7ο 50′ — 10ο 12′ Β πλ., καὶ 77ο 55′ — 79ο Δ μήκ. Δυσπρόσιτοι ἀκταί. «Ἰσθμὸς τοῦ Δαριὲν» καλεῖται ἐνίοτε ὁ ἰσθμὸς τοῦ Παναμᾶ.

ΔΑΡΙΕΝ, ποτ. τῆς Ἀμερικῆς. Ἴδ. ΑΤΡΑΤΟΣ.

ΔΑΡΙΕΝ, πόλ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς (Γεωργία), 88 χιλιόμ. ΝΔ τῆς Σαγανάχ' λιμὴν ἐφ' ἑνὸς τῶν βραχιόνων τοῦ Ἀλαταμάχα. Ἀνωτέρα σχολή. Κάτ. 2,000. Ἐμπόριον ξυλικῆς, σακχάρεως, ὀρυζίου.

ΔΑΡΛΙΓΚΤΩΝ, πόλ. τῆς Ἀγγλίας, ἐπὶ τοῦ Σκέρνου, ἐν τῇ κομητείᾳ τῆς Δευκερίας, 28 χιλιόμ. πρὸς Ν αὐτῆς. Κάτ. 11,023. Σιδηρόδρομος εἰς Στοκτῶνα. Ὡραία γοτθικὴ ἐκκλησία τοῦ ΙΒ' αἰῶνος. Σχολὴ τῶν ἐρημερισμένων ἐπιστημῶν. Μεταλλικὰ ὕδατα κτλ. Ἐργοστάσια ὑφασμάτων. Ἐργαλεῖα τῆς ὀπτικῆς.

ΔΑΡΜΑΙΓΓ (Ἰωάννης-Ἀχιλλεὺς-Ἱερώνυμος), γεν. ἐν Παμιέρῃ τῷ 1798, ἀποθ. τῷ 1836. Χρηματίσας καθηγητὴς ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ τοῦ ἁγίου Κύρου, ἐπεδόθη εἰς τὴν φιλελεύθερον ἐφημεριδογραφίαν τῆς παλινορθώσεως, ἐδημοσίευσε τὸν «Ἐπόπτην» (Surveillant), οὗ βραχὺς ὑπῆρξεν ὁ βίος καὶ προσελήφθη ὕστερον εἰς τὴν σύνταξιν τῆς «Συνταγματικῆς». Εἶναι πρὸ πάντων γνωστὸς ὡς ἱδρυτὴς τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Δικαστηρίων» (Gazette de Tribunaux).

ΔΑΡΜΑΣ, υἱὸς βασιλέως τῆς Ἰνδικῆς, εἶναι ὁ 28ος διάδοχος τοῦ Βούδδα, ἔζη κατὰ τὸν ΣΤ' αἰῶνα μ. Χ. Οἱ Σῖναι διηγοῦνται ὅτι ἐτρέφετο διὰ χόρτων καὶ ῥιζῶν, ὅτι ἔταξεν οὐδέποτε νὰ κοιμηθῇ, καὶ ὅτι ἡττηθεὶς ὑπὸ τῆς φύσεως, ἔκοψε τὰ βλέφαρά του, ἅτινα μετεβλήθησαν εἰς τεϊοφόρον δένδρον.

ΔΑΡΜΕΣ (Μάριος-Ἐδμόνδος), δολοφόνος, γεννηθεὶς ἐν Μασσαλίᾳ, ἐθανατώθη τῷ 1841, ὅτε ἀπεπειράθη ἵνα δολοφονήσῃ τὸν βασιλέα Λουδοβίκον Φίλιππον τῇ 15 ὀκτωβρίου, 1840.

ΔΑΡΜΣΤΑΔΤΗ, πόλ. πρωτεύουσα τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Ἔσσης Δαρμστάδτης, ἐπὶ τοῦ Δάρμ, μεταξὺ τῆς 49ο 52′ 21″ Β πλ. καὶ 6 19′ 23″ Α μήκ., 26 χιλιόμ. πρὸς Ν τῆς Φραγκφόρτης ἐπὶ τοῦ Μάϊνου, 34 ΝΑ τῆς Μαγέντας, 12 χιλιόμ. μακρὰν τοῦ Ῥήνου, καὶ 887 χιλιόμ. τῶν Παρισίων διὰ τοῦ σιδηροδρόμου τῶν Βρυξελλῶν, τῆς Κολωνίας, κλπ. 32 χιλ. κατ. Σταθμὸς τοῦ ἀπὸ Φραγκφόρτης εἰς Βασιλείαν σιδηροδρόμου. Ἀνώτατον δικαστήριον. Σχολὴ στρατιωτική, τοῦ πυροβολικοῦ, καὶ στοιχειώδεις πολυτεχνεῖον· ἑταιρία ἱστορική, βιομηχανική, τραπεζιτική, κλπ.· βιβλιοθήκη· μουσεῖα τῆς φυσικῆς ἱστορίας, τῶν ὅπλων καὶ ἀρχαιοτήτων, τῆς ζωγραφικῆς. Ἡ Δαρμστάδτη διαιρεῖται εἰς «παλαιὰν πόλιν» σκοτεινὴν καὶ ἄνευ δημοσίων κτιρίων καὶ «νέαν πόλιν», μετ' εὐρέων ὁδῶν καλῶς ἐκτισμένων, ἔνθα θέας ἄξια εἶναι τὸ ἀρχιδουκικὸν μέγαρον, τὸ ἄγαλμα τοῦ μεγάλου δουκὸς Λουδοβίκου τοῦ Α' ὑπὸ Σδανθάλερ ἐπὶ τῆς πλατείας Λουΐζας, ἡ νεωτέρα καθολικὴ ἐκκλησία οἰκοδομηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Μυλλέρου, καθὼς καὶ τὸ θέατρον. Κατασκευὴ χρωματιστοῦ χάρτου τοίχων, μαθηματικῶν ἐργαλείων καὶ μουσικῶν, χρυσοχοΐα, χημικὰ προϊόντα. — Ἡ δουκαλίωσις τῆς Δαρμστάδτης ἀναφέρεται εἰς τὸν Ι' αἰῶνα. Ἀναγορευθεῖσα πόλις, τῷ 1330, ὑπὸ

ΑΠΟΣΤΕΓΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοσμήτορος Βιβλιοθήκη
Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θ.

τοῦ κόμητος δὲ Κατζενελλεμβόγεν μετέδη διὰ συνοικεσίου, τῷ 1479, εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ οἴκου τῆς Ἔσσης, καὶ τῷ 1567, ἐγένετο ἕδρα τῶν Λανδγράβων. Ἐν τοῖς πέριξ, εὑρίσκεται ἡ πολίχνη Ὄβερ-Ῥαμσταίδτη, πατρὶς τοῦ Δάϊγτεμβεργ, ἐξηγητοῦ τῶν σχεδιαγραφημάτων τοῦ Ὀγάϑου.

ΔΑΡΜΣΤΑΔΤΗΣ (μέγα δουκάτον τῆς ΕΣΣΗΣ), ἴδ. ΕΣΣΗ.

ΔΑΡΝΕΤΑΔ, πρωτ. τοπαρχ. (Κάτω Σηκουάνας), 3 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Ῥουέννης, ἐπὶ τοῦ Ὠδέττου. Κατασκευὴ μαλλίνων ὑφασμάτων, ἐριούχων, ἰνδικῶν, κ.λ.π. κλωστήρια βάμβακος, βαφεῖα· κατασκευὴ κλωστικῶν καὶ ὑφαντικῶν μηχανῶν. Κάτ. 6,100.

ΔΑΡΝΕ-Υ, πρωτ. δήμ. (Βόσγια τῆς Γαλλίας) 28 χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ Μιρεκούρ, πλησίον τοῦ Σῶνος. Κάτ. 1,887.

ΔΑΡΝΙΣ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Κυρηναϊκῆς, πρὸς Α τῆς Ἀπολλωνίας, πλησίον τοῦ Ζεφυρίου ἀκρωτηρίου· ταυῦν «Δερνέγ».

ΔΑΡΝΛΕ-Υ (Ἑρρῖκος ΣΤΥΑΡΤΗΣ, Λόρδος), γεννηθεὶς τῷ 1541, ἀποθ. τῷ 1567, ἦτον υἱὸς τοῦ κόμητος δὲ Λεννὸξ καὶ τῆς Μαργαρίτας Δουγλὰς, ἀνεψιὰς Ἑρρίκου τοῦ Η΄, βασιλέως τῆς Ἀγγλίας. Ἐνυμοεύθη τὴν ἐξαδέλφην αὐτοῦ Μαρίαν Στυάρτην, 29 Ἰουλίου 1565, ἐλείχθη αὐτῇ ἀχάριστος, ἀπήτησεν εἰς μάτην ἴσην διανομὴν τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας, ἐξεδόθη εἰς τὴν ἀκολασίαν, καὶ ἐδολοφόνησε δι' ἀνθρώπων αὐτοῦ ὑπ' αὐτὰ τὰ ὄμματα τῆς βασιλίσσης, τὸν πεδεμόντιον μουσικὸν Ῥίτσιον, ὃν αὕτη ϑερμῶς ἠγάπα, 1566. Ἀκόλουθον προξενῶν τῇ Μαρίᾳ, ἀπεχώρησεν εἰς Γλασκώβην, ἔνθα ὑπέκυψεν εἰς νόσον ἀποδοθεῖσαν εἰς δηλητηρίασιν, ἀνακληθεὶς δὲ εἰς Ἐδιμβοῦργον, ἀνετινάχθη εἰς τὸν ἀέρα μετὰ τῆς οἰκίας ἣν κατῴκει ἐν τῇ νυκτὶ τῆς 9 φεβρουαρίου 1567. Φαίνεται ἀποδεδειγμένον ὅτι ἡ Μαρία Στυάρτη καὶ ὁ Βόθουελλ διέταξαν τὸ κακούργημα.

ΔΑΡΟΚΑ, πόλ. τῆς Ἱσπανίας (ἐπαρχία τῆς Σαραγόσσης), 32 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Καλαταϋούδ, ἐπὶ τοῦ Ξιλόκα. Κάτ. 3 000. Ἐνειρεύθη ἀπὸ τῶν Μαύρων ὑπὸ τοῦ Ἀλφόνσου Α΄ τῷ 1123.

ΔΑΡΟΥ (Πέτρος-Ἀντώνιος-Νοὲλ-Βρούνος, κόμης), πολιτικὸς καὶ φιλολόγος, γεννηθεὶς τῷ 1767 ἐν Μομπελλιέρῃ, ἀποθανὼν τῷ 1829. Παρεδίδετο τὰς ἀρχὰς τῆς Ἐπαναστάσεως, ἐφυλακίσθη ὡς ἀνήκων εἰς τοὺς μετρίους ἐπὶ τῆς Τρομοκρατίας, ἀπελύθη τῇ 9 θερμιδώρου. Ἐπῆλθε τῷ 1796 βαθμοὺς ἐν τῷ στρατῷ, καθὼς κατέπι Ναπολέοντος, εἰσήχθη εἰς τὴν γαλλικὴν Ἀκαδημίαν, 1806, ἐγένετο γραμματεὺς Ἐπικρατείας, 1811, ἀντέστη κατὰ τῆς εἰς Ῥωσσίαν ἐκστρατείας, 1812, μεθ' ἣν ἐγένετο αὖϑις γενικὸς ἐπιμελητὴς τοῦ στρατοῦ, εἶτα, τῷ 1813, ϑμηματάρχης τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν. Ὁ Δαροῦ ἦτον, ὡς διοικητικὸς ὑπάλληλος, ἔμπειρος, ἀκάματος καὶ ἀκεραίου χαρακτῆρος. Γλαφυρὸς στιχουργὸς ἀλλ' ἄνευ δυνάμεως καὶ πρωτοτυπίας, κατέλιπε διαφόρους ποιήσεις, ἔμμετρον μετάφρασιν τοῦ Ὁρατίου, ἥτις δίδωσιν ἰδέαν περὶ τοῦ ὕφους καὶ τοῦ ῥυϑμοῦ τοῦ ποιητοῦ, 2 τόμ., εἰς 8ον, 1797· νέα ἔκδοσ. 2 τόμ. εἰς 8ον, 1816· 5η ἐκδ. 4 τόμ. εἰς 18ον, 1819 καὶ ἓν διδακτικὸν ποίημα περὶ τῆς «Ἀστρονομίας», εἰς 6 ᾄσματα, ἐν Παρισίοις, 1830, εἰς 8ον. Φιλόπονος ἱστορικὸς, ἐδημοσίευσε «Βίον τοῦ Σουλλύ», μίαν «Ἱστορίαν τῶν δουκῶν τῆς Βρεταννίας», 1826, τόμ. 3 εἰς 8ον, καὶ «Ἱστορίαν τῆς Ἑνετίας», 4η ἔκδ., 1853, τόμ. 9, εἰς 8ον, βιβλία περιέργων καὶ ἀκριβῶν ἐρευνῶν καὶ γεγραμμένην διὰ ῥωμαλέου ἅμα δὲ καὶ σεμνοπρεποῦς ὕφους. Ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ υἱὸς, Ναπολέων Δαροῦ, γεννηθεὶς τῷ 1807, ἀξιωματικὸς τοῦ πυροβολικοῦ, πατρίκιος τῆς Γαλλίας κατὰ κληρονομικὸν δικαίωμα τῷ 1832, ἦτο μέλος τῆς συντακτικῆς Συνελεύσεως τῷ 1848, εἶτα ἀντιπρόεδρος τῆς νομοθετικῆς Συνελεύσεως. Ὁ 2ος αὐτοῦ υἱὸς Βίκτωρ Παῦλος Δαροῦ, γεννηθεὶς τῷ 1810, ὑπηρέτησεν ἐν Ἀφρικῇ, καὶ ἐξεπλήρωσε διπλωματικὰς ἀποστολὰς εἰς Ἀνατολὴν ἐπὶ Λουδοβίκου Φιλίππου. Ἀπὸ τοῦ 1842 μέχρι τοῦ 1848 ἦτο βουλευτής

ΔΑΡΟΥΑΡ ἢ ΔΑΡΒΒΑΡ, ὀχυρὰ πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάν (προεδρεία Βομβάης), 154 χιλιάμ. Ν. τῆς Βεδζαπούρ. Ὁ Τιπποῦ Σαὴβ ἐκυρίευσεν αὐτὴν κατεχομένην ὑπὸ τῶν Μαχραττῶν (1784), οἵτινες βοηθούμενοι ὑπὸ τῶν Ἄγγλων ἀνεκτήσαντο αὐτὴν τῷ 1791, ἀφ' ὅτου καὶ παρεχωρήϑη τοῖς Ἄγγλοις.

ΔΑΡΟΥΒΑΡ, χωρίον τῶν αὐστριακῶν Κρατῶν (Κροατία-Σλαβονία), ἐν τῇ κομητείᾳ Ποσέγα 50 χιλιάμ. ΒΔ αὐτῆς Κάτ. περὶ τοὺς πεντακοσίους. Θερμαὶ πηγαὶ λίαν φημιζόμεναι. Λατομεῖα ὡραίου μαρμάρου μετ' ἐρυθρῶν φλεβῶν.

Δ' ΑΡΣΕ (Ἰωάννης), χημικὸς, γεννηϑ. τῷ 1725, ἐν Δουαζίτῃ τῆς Γαλλίας, ἀποθαν. τῷ 1801. Ἐφεύρε τὴν τέχνην τοῦ πωλεῖσθαι χρῆσιν τῆς ὑπεροξείδης γῆς εἰς τὴν ἀγγειοποιΐαν, τοῦ ἐξάγειν τὸν σόδαν τοῦ ϑαλασσίου ἅλατος, κτλ.

Δ' ΑΡΣΕ (Ἰωάννης-Πέτρος-Ἰωσὴφ), υἱὸς τοῦ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Ἀριστοτέλειος Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

προηγουμένου, γεννηθείς ἐν Παρισίοις τῷ 1771, ἀποθανὼν τῷ 1844. Μαθητὴς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τοῦ Βωκελίνου κατέλαβε διαφόρους θέσεις, καὶ ὡς χημικὸς πρῶτος ἀπέδειξεν ὅτι ὀξύδιά τινα ἠδύναντο νὰ κρατήσωσιν ἀναλογίαν τινὰ ὕδατος, ἔτι καὶ μετὰ τὴν θέρμανσιν. Ἀλλ' ὁ δ' Ἀρσὲ ἐδοξάσθη μάλιστα διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς χημείας εἰς τὰς βομηγάνους τέχνας. Τούτῳ ὀφείλεται ἡ ἐν ποσότητι κατασκευὴ τοῦ ἀποκρυσταλλωμένου ὑδρικοῦ τοῦ βορύτου καὶ τοῦ χλωρίου τοῦ βαρίου. Πρῶτος ἔδωκε τὴν χημικὴν θεωρίαν τῆς κατασκευῆς τοῦ σάπωνος, καὶ συνέστησεν ἐν Παρισίοις τὸ μέγιστον σαπωνοποιεῖον ὅπερ ὑπῆρξεν ἴσως ποτὲ, 1807· κατώρθωσεν ἵνα ἐξαγάγῃ ἐκ τοῦ καστάνου σάκχαρι ἐπιδεκτικὸν κρυσταλλώσεως ἀνάλογον πρὸς τὸ σάκχαρι τοῦ σακχαροκαλάμου, 1812. Ἐκτὸς δὲ τούτων πολλὰς ἄλλας ἐποιήσατο ὠφελίμους ἐφευρέσεις. Ἴδ. *Collection des mémoires relatifs à l'assainissement des ateliers, des édifices et des habitations particulières*, 1843, εἰς 4ον. μετὰ πινάκων, ὑπὸ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Ph. Grovelle.

ΔΑΡΤ, ποτ. τῆς Ἀγγλίας, πηγάζων ἐκ τῆς χώρας τοῦ Δαρτμοὺρ, περᾷ εἰς Δεβῶνα καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν μάχην ἐν Δαρτμούθ. Ῥοῦς 58 χιλιαμέτρων.

ΔΑΡΤΜΟΥΘ, πολ. τῆς Ἀγγλίας (Δεβῶν), ὡραῖος καὶ μέγας λιμὴν ὠχυρωμένος ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Δὰρτ εἰς τὴν Μάγχην. ΝΔ τοῦ κόλπου τοῦ Τὸρ 44 χιλιάμ. πρὸς Ν. τῆς Ἐξετέρης. Κάτ. 4,600. Νεωπήγια. Ἀκτοπλοΐα, ἁλιεία τριχιῶν. Δίδωσι τὸν τίτλον κόμητος (*earl*) τῇ οἰκογενείᾳ.

ΔΑΡΤΜΟΥΡ, χώρα τῆς Ἀγγλίας (Δεβῶν), μεταξὺ τοῦ Ἔξη καὶ Ταμ. Ἐπιφ. 53,650 ἑκταρ. Γῆ ἄφορος καὶ ὀλιγάνθρωπος καλυπτομένη ὑπὸ δασῶν ἢ γρανιτικῶν βράχων μεμονωμένων (*tors*). Αὐτόθι ἐγκαίστη γεωργικὴ ἀποικία τῶν πενήτων, ἐκ τῇ ἀρχ. εἰρκτῇ τῶν γάλλων ναυτῶν ἐπὶ Ναπολέοντος τοῦ Α'.

ΔΑΡΤΦΟΡΔ, πόλ. τῆς Ἀγγλίας (Κἐντ), ἐπὶ τοῦ Δαρέντου, 24 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Λονδίνου. Κάτ. 4,700. Πυριτιδοποιεῖα· χαρτοποιεῖα· Αὐτόθι ἱδρύθη τὸ πρῶτον χαρτοποιεῖον τῆς Ἀγγλίας τῷ 1588 ὑπὸ τοῦ Τζὼν Σπίλμαν, οὗ τὸ μαυσωλεῖον σώζεται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Αὐτόθι ἐπίσης εἰργάσθησαν τῷ 1808 αἱ πρῶται μηχαναὶ πρὸς διηνεκῆ κατασκευὴν χάρτου.

ΔΑΡ-ΦΟΚ, μέρος τῆς Νουβίας, πρὸς Ν τοῦ Σενναὰρ, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Τουμάτ. Ὀρεινὴ καὶ δασώδης. Κάτοικοι θηριώδεις καὶ φετιχισταί.

ΔΑΡΦΟΥΡ, βασίλειον τῆς κεντρικῆς Ἀφρικῆς, κατὰ τὴν Α ἐσχατιὰν τῆς Νιγριτίας· ὁρίζεται πρὸς βορρᾶν ὑπὸ τῆς ἐρήμου τῆς Νουβίας, πρὸς Α ὑπὸ τῆς Κορδοφάν, πρὸς Ν καὶ ΝΑ ὑπὸ τῆς χώρας τῶν Σιλούκων, καὶ πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ Σουδὰν· μεταξὺ τῆς 11ο-16' Β πλ. καὶ 23ο 30'ο-27ο 30 Α μήκ. Ἐπιφάν. περὶ τὰς 41,000 τετραγ. χιλιάμ. πληθ. περὶ τὰς 250,000 κατ. πρωτ. «Κοββὲ» καὶ «Τενδελτύ». Κλίμα θερμὸν καὶ ὑγιεινὸν· ἔδαφος χυμαλὸν καὶ ἀμμῶδες, ἄνευ ῥεόντων ὑδάτων, ἀλλ' ὑπὸ πλουσίας φυτείας καλυπτόμενον κατὰ τὴν ὥραν τῶν βροχῶν· συγκομιδὴ ὀρυζίου, νικοτιανῆς, βάμβακος, πεπέρεως. Σημαντικὴ ποσότης μεγάλων κτηνῶν καὶ ἀγρίων θηρίων. Ἀπέραντοι ὀρυμοί. Μεταλλεῖα χαλκοῦ, σιδήρου καὶ ὀρυκτοῦ ἅλατος. Ἐμπόριον διὰ καραβανίων μετὰ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Νουβίας. Οἱ Δαρφούριοι εἶναι νέγροι ἀλλὰ κατάγονται ἐκ φυλῆς μεμιγμένης μετ' Ἀράβων καὶ προσβεύουσι τὸν Ἰσλαμισμόν. Διοικοῦνται ὑπὸ ἀπολύτου μονάρχου.

ΔΑΣ, *Dash* (N. . . *Cister de Courtiras*, ὑποκόμησσα *de Saint-Mars*, γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα κόμησσα), λογία γαλλὶς, γεννηθεῖσα ἐν Παρισίοις, περὶ τὸ 1805, ἐξ ἀρχαίας εὐγενοῦς οἰκογενείας, ἔτυχεν ἐπιμεμελημένης ἀγωγῆς, ἐνυμφεύθη ἱκανῶς νέα καὶ μεγάλας ὑποστᾶσα καταδρομὰς τῆς τύχης ἐπεζήτησε πόρον ζωῆς ἐν τῷ φιλολογικῷ σταδίῳ, εὐθὺς δ' ἐκ πρώτης ἀφετηρίας ἔτυχε παρὰ τῷ δημοσίῳ καλῆς ὑποδοχῆς ἕνεκα τῆς εὐχερείας καὶ χάριτος τῶν ἔργων αὐτῆς, καὶ σήμερα καθίσταται γονιμωτέρα. Τὸ *Journal de la librairie* καταχωρεῖ κατ' ἔτος ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτῆς πέντε ἢ ἓξ μυθιστορίας. Ἐν ταῖς μυθιστορίαις, ὧν συνήθως τὰ θέματα ἀρύεται ἐκ τῶν ἠθῶν τοῦ μεγάλου κόσμου ἢ τῶν παραδόσεων ἀναφέρομεν σχεδὸν κατὰ τύχην τὰς ἑξῆς· *le Jeu de la Reine*, *les Bals masqués*, *Mikael le Moldave*, *les Amours de Bussy-Rabutin*, *la dernière Favorite*, *Mlle Robespierre*, *la Pomme d'Eve*, *la Belle aux yeux d'or*, *les Lions de Paris*, *les Galanteriss de la Cour de Louis XV*, *la marquise sanglante*, *les Dernières amours de M. Dubarry*, μετὰ προλόγου ὑπὸ τοῦ Paul de Saint-Victor.

ΔΑΣΒΟΥΡΓΟΥ (κομητεία τοῦ). Ἐξετείνετο κατὰ τὰς ὑπωρείας τῶν Βοσγίων, ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γερμανικῇ Λωρραίνῃ, (νομὸς τοῦ Μέρθ) καὶ ἐξ-

ηρτᾶτο ἀπὸ τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας. Πρωτ. ἦτο τὸ Δασβοῦργον, θεμελιωθὲν ὑπὸ Δαγοβέρτου τοῦ Β' καὶ πατρὶς τοῦ Βρούνωνος, ἐπισκόπου Τούλ καὶ πάπα ὑπὸ τὸ ὄνομα Λέων Θ'. Ἡ κομητεία ἐγένετο ὕστερον ἰδιοκτησία τῶν κομήτων τῆς Λινάγγης, ἀλλὰ κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα, ἡ πόλις τοῦ Δασβούργου κατεστράφη, καὶ πλησίον αὐτῆς ἐκτίσθη ἡ πολίχνη τῆς Δάδου.

ΔΑΣΙΕ (Ἀνδρέας), φιλόλογος, γενν. ἐν Κάστρῃ τῷ 1651, ἀπεβαν. τῷ 1722. Ἤκουσεν ἐν Saumur τοῦ Ταννεγούϋ Λεφέβρου, οὗ ἡ θυγάτηρ εὐδοκίμως ἐσπούδαζε τὰς ἀρχαίας γλώσσας, καὶ ἣν ἐνυμφεύθηκαθ' ὃ εὗρὼν ἔχουσαν τὰς αὐτὰς κλίσεις μετ' αὐτοῦ. Ὁ Βασνάγιος πάνυ εὐφυῶς ὠνόμασε τὸ συνοικέσιον τοῦτο «γάμον τῆς ἑλληνικῆς μετὰ τῆς λατινικῆς». Ἤδη ὁ Δασιὲ ἦτον ἐν Παρισίοις εἷς τῶν συνεργατῶν τοῦ Huet διὰ τὰς πρὸς χρῆσιν τοῦ Δελφίνου (*ad usum Delphini*) ἐκδόσεις. Διορισθεὶς φύλαξ τοῦ σπουδαστηρίου τοῦ Λούβρου, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιγραφῶν καὶ εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τῷ 1695. Ἡ φιλόπονος αὐτοῦ ζωὴ δυσκόλως ἀνήρκεσε δύο εἰσέτι ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. Ἡ δὲ κρίσις καὶ εὐρυμάθεια αὐτοῦ ἐδείχθη ἐν μιᾷ ἐκδόσει τοῦ «Φαίστου, εἰς 4ον, 1681. Ἐδείχθη δὲ καὶ ἐν ἀπείροις ἀρχαιολογικαῖς σημειώσεσιν, ὧν ἕνεκα περιζήτητοι καθίστανται αἱ ἐν γίνει μέτριαι αὐτοῦ μεταφράσεις τοῦ «Ὁρατίου», 10 τόμ. εἰς 12ον· τῆς «Ποιητικῆς» τοῦ Ἀριστοτέλους, εἰς 4ον καὶ εἰς 12ον· τοῦ «Οἰδίποδος» καὶ τῆς «Ἠλέκτρας» τοῦ Σοφοκλέους, εἰς 12ον· πραγματειῶν τινων τοῦ «Ἱπποκράτους», 2 τόμ. εἰς 12ον· πολλῶν διαλόγων τοῦ Πλάτωνος, 2 τόμ., εἰς 12ον· τῶν «Χρυσῶν ἐπῶν» καὶ τῶν «Σχολίων τοῦ Ἱεροκλέους», εἰς 12ον· τοῦ Ἐπικτήτου «ἐγχειριδίου», 2 τόμ., εἰς 12ον· τῶν «Βίων τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν ὑπὸ Πλουτάρχου», 8 τόμ. εἰς 4ον. Ἡ βιβλιοθήκη τῶν Παρισίων ἔχει αὐτοῦ χειρογράφους σημειώσεις εἰς Κοΐντον Κοῦρτιον.

ΔΑΣΙΕ (Ἄννα Λεφέβρου Κα), γεννηθεῖσα ἐν Saumur τῷ 1654, ἀπεβ. τῷ 1720, ἤκουσε παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς σοφοῦ ἀνδρὸς καὶ ἐμπείρου καθηγητοῦ μαθήματα ἀφ' ὧν τοσαῦτα ἐκαρπώθη ὥστε ὁ ἐυὸς δὲ Μοντωζιὲ προὔτεινεν αὐτῇ ὅπως ἐργασθῇ εἰς τὴν συλλογὴν λατίνων συγγραφίων πρὸς χρῆσιν τοῦ Διαδόχου. Ἐκ μεταμορφώσεως καὶ ἀρχῆς ἐπεποίηθη, ἀλλὰ τέλος συγκατετέθη ὑπὸ ἀγριλάτητος τῶν «Δύσκολων Βίκτωρα,» Φλώρου, Ἐντρόπιου, Δίκτυν τὸν Κρήτα καὶ Δάρητα τὸν Φρύγα. Ἐνυμφεύθη τὸν Δασιὲ τῷ 1683, καὶ ἀμφότεροι ἐξώμοσαν τὸν προτεσταντισμὸν τῷ 1685. Ἐγέννησαν δύο θυγατέρας καὶ ἕνα υἱόν, ὅστις ἔκτακτον δεικνύων εὐφυΐαν ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ 11 ἐτῶν. Τὸ συνοικέσιον τοῦ κυρίου καὶ τῆς κυρίας Δασιὲ ὑπῆρξεν εὐτυχές, ἡ δὲ δόξα ταύτης ἦτο λαμπροτέρα τῆς ἐκείνου. Ἐκτὸς τῶν προρρηθεισῶν ἐκδόσεων, ὀφείλομεν αὐτῇ καλὴν ἔκδοσιν τοῦ «Καλλιμάχου, καὶ μεταφράσεις μετὰ σημειώσεων τοῦ Ἀνακρέοντος καὶ τῆς «Σαπφοῦς» τοῦ «Ἀμφιτρύωνος», τοῦ «Ἐπιδίκου» καὶ τοῦ «Ρουδενσίου» τοῦ Πλαύτου· τοῦ «Πλούτου» καὶ τῶν «Νεφελῶν» τοῦ Ἀριστοφάνους, τῶν «Κωμῳδιῶν» τοῦ Τερεντίου, δύο «Βίων τοῦ Πλουτάρχου» τῆς «Ἰλιάδος» καὶ τῆς «Ὀδυσσείας» τοῦ Ὁμήρου. Αἱ μεταφράσεις αὗται ὑπερέχουσαι τῶν προγενομένων κατὰ τὴν μεθερμήνευσιν τοῦ κειμένου εἶναι βαρεῖαι καὶ δυσανάγνωστοι, μάλιστα δὲ τῶν ποιητῶν καταστρέφεται ἐν τῇ μεταφράσει πᾶσα ἡ χάρις, ἅπαν τὸ γόητρον. Ὅτε δὲ ὁ La Motte συνέθετο τὴν παράδοξον αὐτοῦ ἐπιτομὴν τῆς «Ἰλιάδος» διὰ γαλλικῶν στίχων, καὶ ἀφόβως ἐπετέθη κατὰ τῶν ἀρχαίων, ἡ κ. Δασιὲ ὑπερήσπισεν αὐτοὺς ἐν τῷ τόμῳ *Des causes de la corruption du goût*. Ἔχομεν αὐτῆς προσέτι· *Homère défendu contre l'Apologie du R. P. Harduin*.

ΔΑΣΙΕ (Bon-Joseph Dacier), γενν. ἐν Βαλόγνῃ τῷ 1742, ἀπεβ. πρεσβύτερος τῶν γάλλων ἀκαδημαϊκῶν τῇ 4 φεβρουαρίου 1833. Μαθητὴς καὶ συνεργάτης τοῦ Φονσεμάγνου, ἐπιδόθη εἰς τὰ γράμματα. Τῷ 1772, εἰσήχθη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιγραφῶν, ἧς ἐγένετο ἰσόβιος γραμματεὺς ἀπὸ τοῦ 1782 μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Ἀπεποιήθη τὸ χαρτοφυλάκιον τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν, ἀπονεμηθὲν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ'. Συστάντος τοῦ Πανακαδημίου, 1795, ἀπετέλεσε μέρος αὐτοῦ, ὑπῆρξε μέλος τῆς ὑπατείας, 1799, φύλαξ τῆς ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης καὶ τὸ 1822 μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ πονήματα εἶναι *Traduction des Histoires d' Elien*, εἰς 8ον, 1772. *Gyropedie de Xenophon*, 2 τόμ. εἰς 12ον, 1777. *Rapport sur les progrès de l' histoire et de la littérature ancienne depuis* 1789, εἰς 4ον καὶ εἰς 8ον, 1810, πολυτίμως ἐργάσια ἀκαδημαϊκῶν, κτλ.

ΔΑΣΙΝΑΒΑΔΟΙ ἀρχ. λαὸς τῆς Γερμανίας ἐπὶ τῆς δυτικῆς παραλίας ἐν τῷ ὄρει Δεκκάν.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορυφαία Ψηφιακή Βιβλιοθήκη
Ανοιχτών Πανεπιστημίων (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΔΑΣΚΥΛΙΟΝ ἡ ΔΑΣΚΥΛΕΙΟΝ (τὸ), ἀρχ. πόλ. τῆς Βιθυνίας παρὰ τὴν Δασκυλῖτιν καλουμένην λίμνην ἐπὶ τῆς Προποντίδος.

ΔΑΣΚΥΛΙΤΙΣ (ἀρχ.) λίμνη καὶ χώρα παρὰ τὸ Δασκύλιον τῆς Βιθυνίας.

ΔΑΣΚΥΛΟΣ, ὁ πατὴρ τοῦ Γύγου. §—, ὁ πατὴρ τοῦ Λύκου, βασιλεὺς τῆς Μυσίας. §—, υἱὸς τοῦ Λύκου.

ΔΑΣΚΥΛΟΥ ΚΩΜΗ (ἀρχ.), πολίχ. τῆς Καρίας.

ΔΑΣΚΩΝ ὁ Συρακούσιος, κτίτωρ τῆς Καμαρίνης. §—, πόλ. τῆς Σικελίας παρὰ τὰς Συρακούσας ἐπὶ τοῦ Δασκωνικοῦ κόλπου.

ΔΑΣΚΩΦ (Αἰκατερίνη Ῥομανόβνα πριγκήπισσα), γεννηθεῖσα τῷ 1744, ἀποθ. τῷ 1810 ἐν Μόσχᾳ. Ἀδελφὴ τῆς Ἐλισάβετ Ῥωμανόβνας, ἥτις ὑπῆρξεν ἐρωμένη τοῦ τσάρου Πέτρου Γ', διεδραμάτισεν, ἐκ πείσματος, διότι ἔβλεπεν αὐτὴν ἰσχυρὰν ἐν τῇ αὐλῇ, τὸ κυριώτερον πρόσωπον ἐν τῇ ἐπαναστάσει τοῦ 1762. Αἰκατερίνης τῆς Β' μὴ ἀνταμειψάσης αὐτὴν ὡς ἤλπιζε, προσεπάθησε νὰ λησμονήσῃ τὴν ἀχαριστίαν τῶν ἡγεμόνων καὶ πρὸς τοῦτο ἀνεστρέφετο μετὰ τῶν σοφῶν καὶ τῶν φιλολόγων· περιηγήθη ξένας χώρας καὶ διέτριψεν ἐπὶ μικρὸν ἐν Φερνέυ παρὰ τῷ Βολταίρῳ. Γράψασα πολλὰς κωμῳδίας καὶ ἄλλα φιλολογικὰ πονήματα ἔλαβε, κατὰ τὴν ἐπιστροφήν αὐτῆς τοὺς τίτλους προέδρου τῆς ῥωσσικῆς Ἀκαδημίας καὶ διευθυντοῦ τῆς τῶν Ἐπιστημῶν ἐν Πετρουπόλει. Συνετέλεσε δὲ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Λεξικοῦ τῆς ῥωσσικῆς Ἀκαδημίας. Τὰ Ἀπομνημονεύματα αὐτῆς ἐδημοσιεύθησαν ἐν Λονδίνῳ, 1841, τόμ. 2.

ΔΑΣΜΕΝΔΑ (ἀρχ.), ὄρειον φρούριον τῆς Καππαδοκίας.

ΔΑΣΜΩΝ, Κορίνθιος, νικήσας στάδιον τῇ 14ῃ Ὀλυμπιάδι.

ΔΑΣΣ (Πέτρος), δανὸς ποιητής, γεννηθεὶς τῷ 1647 ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Νορδλάνδης, ἐξ οἰκογενείας σκωτικῆς, ἥτις τῷ 1630 ἐγκατέστη ἐν Βέργεν. Εἷς τῶν θείων αὐτοῦ, ἐρημίτης, ἐδίδαξεν αὐτὸν τὰ λατινικὰ ἐνῷ ἐφύλαττεν ἀγέλην βοῶν· ἐγένετο ἱερεύς, καὶ περιέγραψεν ὀλίγον ψυχρῶς, ἐν ποιήματι, τὴν πατρίδα αὐτοῦ Νορδλάνδην (Χριστιανία, 1836)· ἐν δ' ἑτέρῳ ποιήματι τὰ ἤθη τῶν Φινν̈ίων, καὶ τῶν Λαπώνων. Οἱ ἁλιεῖς τῶν Λοφφόδων θέτουσιν εἰσέτι ἐπὶ τῶν ἱστίων αὐτῶν μέλαιναν ταινίαν κατὰ τὴν ἐπέτειον ἡμέραν τοῦ θανάτου τοῦ ποιητοῦ.

ΔΑΣΣΑΡΗΤΙΑ (ἀρχ.), χώρα τῆς Μακεδονίας πρὸς Β τῆς Ὀρεστίδος καὶ πρὸς Δ τῆς Αυχνιδίτιδος κηστίδος· κυριωτέρα πόλις Δυχνιδοῦ. Τανῦν ἡ χώρα τῆς Ἀχρίδος. «Ἡ πεδιὰς τῆς Δασσαρητίας (Ἀρχ. Γεωγρ. Μακεδ. ὑπὸ Μ. Γ. Δήμητσα, μέρος πρῶτον, Χωρογραφία), Λυχνιδοῦς καὶ Ἀχρίδος ἐν μέρει μὲν πεδιάς ἐστι κατὰ τὸ πλεῖστον δὲ μεγίστη κοιλάς· ἡ μὲν κοιλὰς ἐκτείνεται πρὸς ἄρκτον ἑκατέρωθεν τοῦ Δρείλωνος ποταμοῦ, ἀποτελεῖ τὸ βόρειον μέρος τῆς Δασσαρητίας καὶ περιλαμβάνει τὴν χώραν τῆς νῦν Δίβρας ἄνω τε καὶ κάτω· ἡ δὲ πεδιὰς περιορίζεται πρὸς ἀνατολὰς μὲν ὑπὸ τῆς Πιερίας, ἢ Πυραναίων ὀρέων, πρὸς βορρᾶν δὲ ὑφ' ἑνὸς κλάδου τοῦ Σκάρδου, ἐκπέμποντος δύο ἀποφύσεις πρὸς μεσημβρίαν εἰς τὴν πεδιάδα, ὧν ἡ μὲν μακροτέρα ἐκτείνεται μέχρι τῆς λίμνης, διαιροῦσα τὴν πεδιάδα εἰς δύο ἄνισα μέρη, ἡ δὲ βραχυτέρα διαιρεῖ τὴν κοιλάδα τοῦ Δρείλωνος εἰς δύο, τῶν ὁποίων τὸ μὲν πρὸς Α στενότατον ἄγει εἰς Κριτσοβον παρὰ τὸν ποταμὸν Σάτεσκα, τὸ δὲ πρὸς δυσμὰς εἰς Δίβραν παρὰ τὸν Δρείλωνα. Πρὸς μεσημβρίαν δὲ ὑπὸ τῆς λίμνης, ἀπὸ τῆς ὁποίας χωρίζεται διὰ μεγάλου καὶ ὑψηλοῦ γηλόφου, ἐφ' οὗ κεῖται ἡ πόλις, καὶ πρὸς Δ ὑπὸ τῆς Κανδαουίας· αὕτη ποτιζομένη ὑπὸ πολλῶν χειμάρρων ποταμῶν, τῶν μὲν εἰς τὴν λίμνην, τῶν δὲ εἰς τὸν Δρείλωνα χυνομένων, ἔχει εἰς τὰ δυτικὰ αὐτῆς μέρη παρὰ τὴν Κανδαουίαν τὸν μέγιστον ποταμὸν τῆς Ἰλλυρίας Δρείλωνα καὶ λίαν εὔφορός ἐστι καλῶς καλλιεργουμένη ὑπὸ τῶν κατοίκων αὐτῆς. Ἡ δὲ κοιλὰς ἀρχομένη ἔνθα τελευτᾷ ἡ πεδιὰς σχηματίζεται ὑπὸ τῆς Κανδαουίας πρὸς Α καὶ ὑπὸ τῆς βραχυτέρας ἀποφύσεως τοῦ Σκάρδου πρὸς Α, καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἐκτεινομένη πρὸς Β μέχρι τοῦ μέρους ἐκείνου, ὅπου ἐκβαίνει ὁ λευκὸς Δρίνος μετὰ τοῦ Δρίλωνος λίαν πετρώδης ἐστὶ καὶ ἐπομένως ἄκαρπος· πρὸς μεσημβρίαν ταύτης ἐκτείνεται καὶ ἡ τῆς μεσημβρινῆς Δασσαρητίας (Πυλίου μὲν τὸ πάλαι, Κοριτσᾶς δὲ τανῦν) πεδιὰς χωριζομένη ἀπὸ τοῦ λεκανοπεδίου τῆς Δυχνιδοῦ διὰ τοῦ Λιβανίσκου ὄρους καὶ περιοριζομένη ἐξ ἀνατολῶν μὲν ὑπὸ τῆς Πιερίας, ἐκ μεσημβρίας δὲ καὶ ἐκ δυσμῶν ὑπὸ τοῦ Τομάρου καὶ ἐξ ἄρκτου ὑπὸ τοῦ Λιβανίσκου, καὶ ψυχροτέρα τῆς προηγουμένης καὶ ἑπομένως οὐχὶ τόσον εὔφορος».

Δ' ΑΣΣΑΣ, ἴδ. ΑΣΣΑΣ.

ΔΑΣΣΟΥΣΥ (Κάρολος ΚΟΥΠΩ), ποιητής, γεν. ἐν Παρισίοις περὶ τὸ 1604, ἀποθαν. τῷ 1703. Δεξιὸς κιθαρῳδός, προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς δυγατρὸς τοῦ Ἑρρίκου Δ, καὶ διεκρίθη παίζων ἐπὶ ὄντος τῶν Δουβρίκων Π' καὶ

Δημόσια Βιβλιοθήκη Κορινθιακής Αργολικής (ΝΠΔΔ)

τὸν Λουδοβίκον ΙΔ'. Περιπαθῶς ἔχων πρὸς τὸ Λειψία, ἐξέδοτο μετάφρασιν λατινικὴν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, λίαν τιμωμένην παρὰ τοῖς διαμαρτυρομένοις, καὶ ἧς τὰ διάφορα μέρη ἐδημοσιεύθησαν κεχωρισμένως ἀπὸ τοῦ 1781 μέχρι τοῦ 1789. Ἔχομεν αὐτοῦ προσέτι «Ἱερὰν ῥητορικὴν καὶ γραμματικήν», λατινιστί, ἐν Λειψίᾳ, 1776—97, τόμ. 2, κτλ.

ΔΑΤΙΟΝ (ἀρχ.), λαὸς τῆς Γαλατίας (Ἀκυιτανίας) πλησίον τοῦ Δάζη ποταμοῦ. Πρωτ. Τάστα (τανῦν Τεστὲτ, νομὸς Λὸτ-ε-Γαρόνης).

ΔΑΤΙΣ ὁ Μῆδος, πέρσης στρατηγός, ἀγων μετὰ τοῦ Ἀρταφέρνους, τὴν δευτέραν στρατιὰν ἣν Δαρεῖος ὁ Α' ἐξαπέστειλε κατὰ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἡττήθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐν Μαραθῶνι, 490 πρ. Χ.

ΔΑΤΟΙ, ὄνομα εὐγενοῦς οἰκογενείας τῆς Φλωρεντίας, ἧς τὰ κυριώτερα μέλη εἶναι τὰ ἑξῆς. Γρηγόριος ΔΑΤΟΣ ἢ Δάτης, γενν. τῷ 1363, ἀποθανὼν τῷ 1436, ἄρχων γομφαλονιέρος συγγραφεὺς λατινικῆς ἱστορίας τοῦ Ἰωάννου Γαλέα Α', δουκὸς τῶν Μεδιολάνων, τυπωθείσης τῷ 1735, εἰς 4ον.—Λεονάρδος ΔΑΤΗΣ, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, περιώνυμος θεολόγος, ἐπιτραπεὶς ὑπὸ τῶν Φλωρεντινῶν πολλὰς ἀποστολάς, ἀρχηγὸς τῶν δομινικανῶν τῷ 1414, ἀποθ. τῷ 1425, συγγραφεὺς ἰταλικοῦ ποιήματος περὶ τῆς Σφαίρας μὴ δημοσιευθέντος.—Κάρολος ΔΑΤΗΣ γενν. τῷ 1619, ἀποθανὼν τῷ 1675, σοφὸς φιλόλογος, σπουδάσας τὰς ἐπιστήμας παρὰ τῷ Ταρρικέλλῃ καὶ Γαλιλαίῳ, συνεδέθη μετὰ τοῦ Wénage, Ἐϊνσίου, Γρονοβίου, Μίλτωνος, κλπ., ἀπέρριψε τὰς προσκλήσεις τῆς Χριστίνας τῆς Σουηδίας, καὶ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', καὶ ἐδημοσίευσε *Prose fiorentine*, 1661, εἰς 8ον, συλλογὴν, πολύκροτον μὲν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἀλλὰ μικρᾶς ἀξίας, ῥητορικῶν ἀποσπασμάτων τῶν συγχρόνων ῥητόρων. *Panégyrique de Louis* XIV 1669, εἰς 8ον, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ Γεράρδου δὲ *Modiè. Vite dei pittori antichi*, Ἀπελλοῦ καὶ Πρωτογένους. Εἰργάσθη πρὸς ἐπαύξησιν τοῦ Λεξικοῦ τῆς Κρούσκας. Ἐπιστολαὶ αὐτοῦ κατ' ἐκλογὴν ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ Μορένη, ἐν Φλωρεντίᾳ, 1825.

ΔΑΤΣΙΖ, πόλ. τῶν αὐτριακῶν χωρῶν ἐν Μοραυίᾳ, 35 χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ Ἰγλαύου, ἐπὶ τοῦ Θαΐσσα κάτ. 2,000. Ὡραῖος πύργος τῶν βαρόνων Δαυδίτζ.

ΔΑΥΛΙΣ (ἀρχ.), κατ' ἀρχὰς Ἀναξιαπόλ., ἀρχαῖος Ἑλλάδος ἐν Φωκίδι, ΝΑ τῶν Δελφῶν καὶ πρὸς Δ τῆς Χαιρωνείας. Τανῦν Δαυλία

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορνιλάκειος Βιβλιοθήκη
Αριστοτελείου Πανεπιστημίου

ΔΑΥΝΙΑ, ἀρκτικὸν μέρος τῆς ἀρχ. Ἀπουλίας, ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τῆς Ἀδριατικῆς, πρὸς Α τῶν Σαμνιτῶν καὶ τῶν Ἰρπίνων, πρὸς Β τῆς Πευκετίας, ἀφ' ἧς ἐχωρίζετο διὰ τοῦ Κερβάρου· κυριώτεραι πόλεις Ἀργύριππα ἢ Ἄρπη, Κάνναι καὶ Βενουσία. Ὠνομάζετο οὕτως ἀπὸ τοῦ Δαύνου καταγομένου ἐξ Ἰλλυρίας κατὰ τὸν Φαῖστον, ἢ κατ' ἄλλους ἑνὸς τῶν τέκνων τοῦ Λυκάονος, βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας. Μέρος τῆς χώρας ταύτης, μεταξὺ Αὐφίδου, καὶ Κερβάλου, ἐκαλεῖτο «τὰ Διομήδους πεδία», διότι αὐτόθι ἐγκαστέστη ὁ Ἕλλην ἥρως μετὰ τὸν τρωϊκὸν πόλεμον.

ΔΑΦΝΗ, νύμφη τῆς ἑλληνικῆς Μυθολογίας, θυγάτηρ τοῦ Πηνειοῦ ἢ τοῦ Λάδωνος καὶ τῆς Γῆς, συνόμιλος τῆς Ἀρτέμιδος. Διωκομένη ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος μετεμορφώ η εἰς τὸ ὁμώνυμον αὐτῇ φυτόν. §—, θυγάτηρ τοῦ Τειρεσίου ἢ ἄλλως Μαντώ, συνεκστρατεύσασα μετὰ τῶν ἐπιγόνων ἐπὶ Θήβας, καὶ ἀφιερωθεῖσα εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος.§—, πόλ. τῆς Λυκίας.§—, πόλ. τῆς κάτω Αἰγύπτου, ἀπέχουσα τοῦ Πηλουσίου 16 μίλια· ἡ ἐν τῇ Γραφῇ Τάφνη καὶ συχνότερον πληθ. Δάφναι (αἱ Πηλούσιαι).

ΔΑΦΝΙΣ, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ μιᾶς τῶν Νυμφῶν, γεννηθεὶς ἐν Σικελίᾳ, ὡραιότατος καὶ μουσικώτατος, ὃν ἡ νύμφη Ἐχενηὶς μετεμόρφωσεν ἐκ ζηλοτυπίας εἰς λίθον.§—, τύραννος τῆς Ἀδύδου, σύγχρονος τοῦ Μιλτιάδου.

ΔΑΦΝΟΣ (ἀρχ.), ποτ. τῆς Λοκρίδος.

ΔΑΦΝΟΥΣ, πόλ. καὶ λιμὴν τῆς Λοκρίδος πρὸς τὴν Εὔβοιαν, ἀνήκων πρότερον εἰς τοὺς Φωκεῖς.

ΔΑΧΑΛΑΚ ἢ ΔΑΛΑΚ, ἀρχ. Ὀρίνη, νῆσος τῆς Ἀβυσσινίας, ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, καταντικρὺ τῆς Ἀρκίκου· ἡ μεγίστη τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Λίαν πολυάνθρωπος καὶ ἐμπορικὴ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Περικλέους.

ΔΑΧΗΡ-Βιλάχ, φατιμίτης χαλίφης τῆς Αἰγύπτου, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Χακὴμ τῷ 1021. Ἐπὶ τῆς χαλιφείας αὐτοῦ ἡ Συρία ἠνώθη μετὰ τῆς Αἰγύπτου. Ἀνεῖρε καὶ ἐθανάτωσε τὸν δολοφόνον τοῦ πατρός του, καὶ ἀπέθανε τῷ 1036.

ΔΑΧΗΡ-ΒΙΛΑΑΧ, 35ος ἀββασίδης χαλίφης, 1225—26, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Νασσὴρ. Ἐξήχθη τῆς εἰρκτῆς ἐν ἡλικίᾳ πεντήκοντα ἐτῶν, καὶ εἶπε τοτε πλευθεροῦσθαι αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ἦτο πρέπον ν' ἀνοίγῃ τις τὸ ἐργαστήριον τὸ ἑσπέρας. Διὰ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ κατέστη ἀγαπητός.

Δαχὴρ, σεΐκος τῆς Παλαιστίνης, γεννηθεὶς ἐν Ἀραβίᾳ τῷ 1689, ἐγένετο σχεδὸν ἀνεξάρτητος ἀπὸ τῆς Τουρκίας ἡνώθη μετὰ τῶν μεγάλων φυλῶν τῆς ἐρήμου καὶ τῶν Δρούσων τοῦ Λιβάνου, ἀλλ' ἐφονεύθη τῷ 1775 ὑπερασπίζων ἐναντίον τουρκικοῦ στόλου τὴν Πτολεμαΐδα ἣν ὁ ἴδιος ὠχύρωσε. Ἰδ. Βόλνεϋ, *Voyage en Egypte et en Syrie.*

ΔΕΑΚ (Φραγκίσκος), σύγγρος πολιτικὸς γενν. τῷ 1803 ἐν Κεχίβᾳ (κωμητάτον τῆς Ζάλας). Ἀπορφανισθεὶς σχεδὸν ἅμα ἐγεννήθη ἀνετράφη ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀντωνίου, ὅστις ἦτο κατὰ εἴκοσιν ἔτη πρεσβύτερος, ἐσπούδασε τὰ νομικὰ ἐν Ῥαάβ, εἶτα ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν πατρίδα του ὅπως ἐπαγγελθῇ τὸν δικηγόρον. Ὡς ῥήτωρ ἤρξατο τοῦ σταδίου αὐτοῦ ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ζάλας, ἐξελέγη τῷ 1832 ἀντιπρόσωπος ἐν τῇ Διαίτῃ τοῦ Πρεσβούργου ὑπὸ τῆς πρώτης ἐκλογικῆς περιφερείας τῆς Πέστης, καὶ δὲν ἐδράδυνε ν' ἀνέλθῃ διὰ τῆς εὐγλωττίας αὐτοῦ εἰς τὴν ἀνωτάτην θέσιν τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Πολέμιος τῶν βιαίων μέτρων, ἀλλὰ σταθερὸς εἰς τὰ φιλοπατρίδα καὶ φιλελεύθερα φρονήματά του οὐκ ἐπαύσατο πολεμῶν διὰ νομίμων μέσων τὰς πιεστικὰς διαθέσεις τῆς Αὐστρίας πρὸς τὸ οὐγγρικὸν σύνταγμα. Τῷ 1837, καίτοι συλληφθέντος τοῦ Κοσσοὺθ, μετ' ἄλλων δημοφιλῶν ἀρχηγῶν ὁ Δεὰκ ἐνέμενεν εἰς τὰ μέσα ταῦτα, ἐδιπλασίασε τὴν δραστηριότητα αὐτοῦ καὶ κατώρθωσε νὰ περατώσῃ τὰς τρικυμιώδεις συζητήσεις τῆς Βουλῆς διὰ συνδιαλλάξεως τοῦ βασιλέως μετὰ τοῦ λαοῦ, 1840. Ἀπὸ τούτου ὁ Δεὰκ δὲν ἐράνη μὲν πλέον ἐν τῇ Διαίτῃ, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐξηκολούθει ἡγούμενος τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ διωργάνισε σύλλογον ἐθνικῆς ἀμύνης διὰ πᾶσαν ἐνδεχομένην πάλην μετὰ τῆς Αὐστρίας.

Μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ μαρτίου 1848, ἐγένετο ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ὑπὸ τὴν πρωθυπουργίαν τοῦ κόμητος Βαθυάνη, συνέλαβε τὸ σχέδιον νὰ ἐνεργήσῃ γενικὴν μεταρρύθμισιν τῶν τῆς δικαιοσύνης ἐν Οὐγγαρίᾳ καὶ πανταχοῦ σθένει ἠγωνίσατο ὅπως προλάβῃ τὸν πόλεμον καὶ παρασκευάσῃ συνδιαλλαγὴν μετὰ τῆς Αὐστρίας. Ἐλθόντος εἰς τὰ πράγματα τοῦ Κοσσοὺθ (17 σεπτεμβρίου 1748), παρητήθη τοῦ χαρτοφυλακίου αὐτοῦ καὶ ἠρκέσθη μόνον εἰς τὸ νὰ ἐδρεύῃ ἐν τῇ Διαίτῃ. Κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ 1849, ἐπιγράψαντος τοῦ πρίγκιπος Βίνδισγρατζ προσπαθειῶν ὅπως ἐξασφαλίσῃ ἡ Οὐγγαρία τὴν εἰρήνην καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐπεμφθῇ μετ' ἄλλων ἀπεσταλμένων παρὰ τῷ αὐστριακῷ στρατηγῷ. Τὸ διάδημα τοῦτο ἀ-

πέτυχε καὶ ὁ Δεὰκ ἐκρατήθη μάλιστα ἐπί τινα χρόνον αἰχμάλωτος ἐν Πέστῃ· ὕστερον δὲ ἀπουσθεὶς εἰς τὰς γαίας του ἔζη ἰδιωτεύων. Κατασταλείσης τῆς οὐγγρικῆς ἐπαναστάσεως δὲν ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν τοῦ ἐν Βιέννῃ ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης Σμέρλιγγ, ὅστις ἐκάλει αὐτὸν ὅπως μετάσχῃ τῶν νομοθετικῶν συνδιασκέψεων, καὶ μόλις τῷ 1860, ὅτε ἀπεδόθη σύνταγμα εἰς τὴν χώραν ἐπανῆλθεν εἰς τὸν πολιτικὸν βίον.

Μαθὼν τὴν σύλληψιν τοῦ κόμητος Λαδισλάου Τελέκη, ἀνεχώρησεν εἰς Βιέννην μετὰ τοῦ Φότβεου, καὶ κατώρθωσε ν' ἀπολυθῇ τῆς φυλακῆς ὁ συμπολίτης αὐτοῦ, τυχὼν συνάμα καὶ ὑποσχέσεως περὶ τῆς αὐστάσεως οὐγγρικοῦ ἀνεξαρτήτου ὑπουργείου ἐν τῇ μεγάλῃ συνελεύσει τοῦ κομητάτου τῆς Πέστης, τῇ 2 φεβρουαρίου 1861, κατώρθωσεν ὅπως γένηται παμψηφεὶ δεκτὸν τὸ ὑπὸ τοῦ ἰδίου συνταχθὲν σχέδιον τῆς πρὸς τὸν βασιλέα ἀναφορᾶς. Ἐκλεχθεὶς ἐν τῇ Οὐγγρικῇ Διαίτῃ ὑπὸ τῆς πόλεως τῆς Πέστης, ἐγένετο αὐτόθι ἀρχηγὸς τῆς μετριοπαθοῦς μερίδος, ἐνῷ ἡ προοδευτικὴ μερὶς συνετάσσετο περὶ τὸν κόμητα Τελέκην, οὗ ἀποθανόντος τῇ 8 μαΐου, κατεστράφη ἡ μόνη ἐπιρροὴ ἥτις ἦτον ἀντίρροπος τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἰσχύος, καὶ ἡ Δίαιτα ὥρισεν αὐτὸν ὅπως συντάξῃ τὴν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ἀναφοράν. Ἐν τῷ ἐγγράφῳ τούτῳ ὁ Δεὰκ ἐξητεῖτο τὸ σύνταγμα τοῦ 1848, οὐγγρικὸν ὑπουργεῖον ἐν Πέστῃ ἱδρυθὲν, τὴν ἄνευ ὅρων κάθοδον τῶν ἐξορίστων καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῶν δημευθέντων κτημάτων αὐτῶν, τέλος δὲ ἕνωσιν πάντη ὀνοματικὴν μετὰ τῆς Αὐστρίας. Ἡ ἀναφορὰ κατ' ἀρχὰς ἀπορριφθεῖσα ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος συνετάχθη ἐκ νέου μετά τινων τροποποιήσεων ἐν ταῖς λεπτομερείαις· ὁ δὲ αὐτοκράτωρ ἀπήντησε διὰ τρόπου μόλις ἀποκρύπτοντος τὴν δυσμένειαν αὐτοῦ ἐπὶ τοιαύτῃ τάξει πραγμάτων, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ Δεὰκ, ἐν ὀνόματι τῆς Διαίτης, διεμαρτυρήθη δημοσίᾳ τῇ 9 αὐγούστου κατὰ τῆς αὐτοκρατορικῆς ἀπαντήσεως. Τῇ 23, ὁ αὐτοκράτωρ ἐκήρυξε τὴν διάλυσιν τῆς οὐγγρικῆς Διαίτης, ἥτις πρὶν ἢ διαλυθῇ διεμαρτυρήθη ἐκ νέου ἀγομένη ὑπὸ τοῦ Δεὰκ κατὰ τοῦ παρανόμου μέτρου τῆς διαλύσεως.

Αὗται καὶ μόναι αἱ ἀτυχίαι τῆς Αὐστρίας ἐν Γερμανίᾳ ἔδωκαν τὰ κατάστησιν αὐτὴν εὐγενεστέραν πρὸς τοὺς μὴ γερμανικοὺς λαοὺς, οἵτινες ὑπέκειντο εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν σκῆπτρον. Κατὰ τὰ πέντε ἔτη ἅτινα προηγήθησαν τῆς ἐν Σαδόβᾳ μάχης ὁ Δεὰκ ἠτήσατο πάντοτε διὰ νομίμων μέσων τὴν νομοθετικὴν αὐτονομίαν τῆς Οὐγγαρίας ὡς ἕνα τῶν ὅρων τῆς ἑνώσεως αὐτῆς μετὰ τῆς αὐστριακῆς μοναρχίας· τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ ἔμεινε καὶ ὡς διαμαρτύρησις καὶ ὡς πρόγραμμα. Κατὰ μάρτιον τοῦ 1866 ἀναφορὰ τῆς Οὐγγρικῆς Βουλῆς ψηφισθεῖσα τῆς ἐπιμελείᾳ αὐτοῦ, ἐξαιτεῖται καὶ πάλιν ἐπὶ τῷ ὅρῳ ἀναθεωρήσεως τοὺς νόμους τοῦ 1848 καὶ προκαλεῖ νέαν αὐτοκρατορικὴν ἀπάντησιν εἰς ἣν ἐπετράπη ὅπως ἀνταπαντήσῃ. Κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἰουλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐν μέσῳ τῆς ἀναστατώσεως, ὁ Δεὰκ μεταβαίνει παρὰ τῷ αὐτοκράτορι καὶ ἀποπειρᾶται συμβιβασμόν, ζητεῖ εἰσέτι ἰδιαίτερον ὑπουργεῖον διὰ τὴν Οὐγγαρίαν ἀλλ' ἀπαντᾷ ἄρνησιν. Ἀποδύεται τότε εἰς τὸν ἀγῶνα ἐν τῇ οὐγγρικῇ Βουλῇ, καὶ ἐν ὀνόματι τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐξ ὑπαμοιβῆς δικαίου διακηρύττει ὅτι οὐδὲν θὰ παραχωρηθῇ εἰς τὸ στέμμα ἐν ὅσῳ ἡ Οὐγγαρία δὲν ἔχει τὸ ὑπεύθυνον αὐτῆς ὑπουργεῖον (νοέμβριος τοῦ 1866).

Τέλος ἡ πολιτικὴ τοῦ Βίουστ ἐπήνεγκε τὸν θρίαμβον τοῦ συστήματος τῶν παραχωρήσεων· ὁ Δεὰκ ἔμεινεν ἀρχηγὸς τῆς πλειονοψηφίας τῆς Βουλῆς καὶ τῇ ἐπιμελείᾳ αὐτοῦ ἀνέστη τὸ ἔρεισμα τῆς ἐθνικῆς κυβερνήσεως. Τότε γίνεται ἐν Πέστῃ ἡ στέψις τοῦ αὐτοκράτορος ὡς βασιλέως τῆς Οὐγγαρίας, ἡ δὲ τελετὴ αὕτη θεωρεῖται ὡς ἐπικύρωσις τοῦ μεταξὺ τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ ἡγεμόνος συμβολαίου «*Nonest rex nisi coronatus*». Ὡς βασιλεὺς ὀμνύει ὅτι θὰ σεβασθῇ τὰ ἐν ταῖς ἀρχαίαις συνθήκαις καὶ διαπραγματεύσεσιν ἐγγεγραμμένα δικαιώματα. Λόγος ἐγένετο περὶ ἀνιδρύσεως ἀνδριάντος τοῦ Δεὰκ ἐν Πέστῃ ἐπ' αὐτῆς τῆς πλατείας ἐφ' ἧς ἐτελέσθη ἡ στέψις· ἀπὸ δὲ τούτου ὁ Δεὰκ ἀντιπολιτεύεται τὴν κυβέρνησιν τῆς Βιέννης μόνον ἐπὶ δευτερευόντων ζητημάτων. Καθίστησι πρὸ πάντων παραδεκτὰ διὰ μεγάλης πλειονοψηφίας ἐν τῇ οὐγγρικῇ Διαίτῃ τὰ νομοσχέδια, ἅτινα ἀφορῶσι τὴν ἐθνικὴν ἄμυναν, τὴν πολιτοφυλακὴν, τὴν ἐν μεγάλῳ ἀριθμῷ ἀνδρῶν στρατολογίαν καὶ τὸ νέον σύστημα τῆς νεοσυλλεξίας (αὔγουστος 1868). Ἀλλ' ἑτέρα μερὶς, ἡ ὑπὲρ τοῦ ἀπολύτου χωρισμοῦ διαμφισβητεῖ αὐτῷ τὴν ἐν τῇ χώρᾳ ἐπιρροήν. Ἐν ταῖς ἐκλογαῖς τοῦ μαρτίου 1869, ὁ Δεὰκ ἐξελέγη ὁ ἴδιος δι' ἰσχυροτάτης πλειονοψηφίας (1230 ψήφων καθ' 112), ἐν τῇ πόλει τῆς Πέστης, αἱ δὲ ἐκλογαὶ εἶναι εἰσέτι εὐνοϊκαὶ τῇ μερίδι, ἣν ἐκπροσωπεῖ· ἡ δὲ ριζικὴ ἀντιπολίτευσις ἔχει ἐν τῇ νέᾳ Διαίτῃ σημαντικὴν μειονοψηφίαν. Ἔξοχος νομοδιδάσκαλος, δεινὸς τὴν διαλεκτικὴν, ἀκέραιος τὸν χα-

ρακτῆρα, ὁ Δεὰκ θεωρεῖται εἷς τῶν μάλιστα διακεκριμένων ἀνδρῶν τῆς Οὐγγαρίας, καὶ ἔλαβε, λέγουσι, παρὰ τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ τὴν ἐπωνυμίαν δίκαιος.

ΔΕΒΑ ΔΕΚΙΔΑΒΑ, πόλ. τῆς Τρανσυλβανίας 105 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Κλαουσεμβούργου, ἐπὶ τοῦ Μαρός. Κάτ. 4,000. πρωτ. τῆς κομητείας Οὐνιάδου. Ὀχυρὸν φρούριον. Μεταλλεῖα σιδήρου γαιάνθρακες.

ΔΕΒΑ, πόλ. τῆς Ἱσπανίας (Γουιπουτσκόα), μικρὸς λιμὴν ἐπὶ τοῦ Δέβα, πλησίον τοῦ κόλπου τῆς Γασκονίας, 27 χιλιάμ. πρὸς Δ τοῦ ἁγίου Σεβαστιανοῦ· κάτ. 3,000.

ΔΕΒΑ ΚΑΣΤΡΑ, ἀρχ. πόλ. τῆς Μεγάλης Βρετανίας (Καισαριακὴ Φλαβία), παρὰ τοῖς Κορναβίοις· τὰ νῦν ΤΣΕΣΤΕΡ (Chester).

ΔΕΒΑΝΑ, *Debana*, λατινικὸν ὄνομα τῆς Ἀβερδήνης.

ΔΕΒΑΠΡΑΚΑΥΚΑ, ΔΙΠΡΑΓ ἢ ΔΕΟΠΡΑΓ, πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης ἐν τῇ προεδρείᾳ τῆς Πενδζὰπ, ἐπὶ τοῦ Βαγιράτη, 19 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Σεριναγόρης. Εἶναι μία τῶν ἱερῶν πόλεων τῶν Βραχμάνων· εἰς τῶν ναῶν αὐτῆς χρονολογεῖται, λέγουσιν, ἀπὸ 10,000 ἐτῶν.

ΔΕΒΕΝΙΣΧΗ, νῆσος τοῦ Λουγγ-Ἔρνου, ἐν Ἰρλανδίᾳ πλησίον τῆς Ἐννισκίλλεν (Φιρμανάγ)· προσκύνημα εἰς ὃ πολλοὶ μεταβαίνουσι προσκυνηταὶ, ἐπὶ τῶν ἐρειπίων μονῆς τοῦ ΣΤ' αἰῶνος, περιεχούσης τὸν τάφον τοῦ θεμελιωτοῦ αὐτῆς Ἁγίου Μολούσχ.

ΔΕΒΕΝΤΕΡΗ, Δ α ν δ ε ν τ ρ ί α, πόλ. τῆς Ὁλλανδίας (Ὄβερ-Ὕσσελ), 28 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Ζουόλης ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ὕσσελ καὶ τοῦ στόματος τοῦ Schipbeck, 52ο 15' 9" Β πλ. καὶ 3ο 49' 13" Α μῆκ. Κάτ. 16,000. Μητρόπολις δημαρχεῖον, ἀθήναιον. Ταπητουργία, πανικὰ· ἐμπόριον κτηνῶν, σιτηρῶν, βουτύρου, ἀρωματικοῦ ἄρτου. Ἡ Διοικητέρη, εἶχεν ἀπὸ τοῦ 1559 μέχρι τοῦ 1591, καθολικὴν ἐπισκοπὴν, ὑπαγομένην εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Οὐτρέχτης, καὶ ἐπὶ πολὺ διατελοῦσα, πρωτ. τοῦ Ὄβερ-Ὕσσελ. Πατρὶς τοῦ Γρονοβίου.

ΔΕΒΕΡΕ *DEVEREUX*. Ἴδ. ΕΣΣΕΞ.

ΔΕΒΕΡΡΑ, *DEVERRA*, θεότης τῶν ἀρχ. Ῥωμαίων προϊσταμένη τῆς καθαριότητος τῶν οἰκιῶν.

DEVERSORIUM ξενοδοχεῖον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ῥωμαίοις, ἔνθα οἱ ὁδοιπόροι ἀντὶ χρημάτων κατέλυον καὶ ἐγεμάτιζον. — Σταθμὸς ἢ κατάλυμα, ὅπερ οἱ ἀρχαῖοι Ῥωμαῖοι εἶχον ἀνὰ τὰς εἰς ἐπαύλεις λίαν μεγαλοπρεπεῖς ἀπὸ τῆς πόλεως ἀγούσης ὁδοῦ, ὅπως μεταβαίνωσιν εἰς αὐτὸ ἐντὸς μιᾶς καὶ μόνης ἡμέρας.

ΔΕΒΙΖΗ, πόλ. τῆς Ἀγγλίας, (Οὐίλτς), 142 χιλιάμ. πρὸς Δ τοῦ Λονδίνου, 36 ΒΔ τῆς Σαλισβουρῆ. Κάτ. 6,639 Ζυθοποιεῖα. Κατασκευὴ ἐριούχων, μεταξωτὰ ὑφάσματα. Πώλησις κτηνῶν ἐν πανηγύρεσι.

ΔΕΒΙΚΟΤΤΑ, πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης (προεδρεία τῆς Μαδράσης), ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Καρνατίκῃ, 41 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Τραγκεβὰρ, μετὰ λιμένος ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Καβερὺ, ἐντὸς τοῦ Βεγγαλικοῦ κόλπου. Ἡλώθη ὑπὸ τῶν Ἄγγλων τῷ 1749, ὑπὸ τῶν Γάλλων τῷ 1758.

ΔΕΒΙΛΑ-ΛΕΖ ΡΟΥΕΝ, πολίχ. τῆς Γαλλίας ἐν τῷ Κάτω Σηκουάνᾳ 3 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς ΡΟΥΕΝ, ἐπὶ τοῦ Cailly· κάτ. 3,925. Κατασκευὴ ἰνδικῶν ὑφασμάτων, βαμβακοκλωστήρια, βαφεῖα, γναφεῖα, κτλ.

ΔΕΒΟΝ, κομητ. τῶν ΝΔ τῆς Ἀγγλίας, μεταξὺ τῆς διώρυγος τῆς Βριστόλης πρὸς Β, τῆς Μάγχης πρὸς Ν, τῶν κομητειῶν τῆς Κορνουάλ, λίας, πρὸς Δ, τῆς Σομερσέτης καὶ τῆς Δορσέτης πρὸς Α. Κάτ. 581,540. Γῆ εὐφορωτάτη ἐκτὸς τῆς Δαρτμοὺρ, μεταξὺ τῆς Ἐξετέρης καὶ Πλυμούθης. Ἅπαν τὸ Ν μέρος εἶναι τερπνοτάτη χώρα. Πολλοὶ ποταμοί. Κλίμα γλυκύ.

ΔΕΒΟΝ (κόμητες τῆς), ἀγγλικὴ οἰκογένεια, ἔλκουσα τὸ γένος ἐκ τοῦ γαλλικοῦ οἴκου τῶν Κουρτεναί. Ὁ Οὔγ, 5ος βαρόνος δὲ Κουρτεναί, πρῶτος ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦ κόμητος τῆς Δεβόν· ὁ δὲ πόλεμος τῶν Δύο Ῥόδων ὑπῆρξεν ὀλέθριος τῇ οἰκογενείᾳ ταύτῃ. Ὁ Θωμᾶς δὲ Δεβὸν ἐθανατώθη ἐπὶ τοῦ ἱκριώματος τῷ 1466, ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ Τζὼν ἐφονεύθη ἐν τῇ μάχῃ τῆς Τεουκεσβουρὺ, 1471. Ὁ τίτλος αὐτοῦ ἀπονεμηθεὶς τῷ 1485, τῷ Ἐδουάρδῳ δὲ Κουρτεναὶ ἐκ Βοκονὸκ, ἐπεκυρώθη ὡς κληρονομικὸς τῷ 1553 ἀλλ' ἐγκατελείφθη τῷ 1556. Ἐπὶ τῶν χρόνων, ἡμῶν ἀνέλαβε τὸν τίτλον ὁ Οὐίλλιαμ δὲ Κουρτεναὶ βαρονίσκος τῆς Ἰρλανδίας, γεννηθεὶς τῷ 1778.

ΔΕΒΟΝ-ΠΟΡ, *Devonport*, ὀχυρὰ πόλ. τῆς Ἀγγλίας (Δεβόν), λιμὴν καὶ εὐρυχωρότατα νεώρια, ἐπὶ τῆς θηνώδους ἀκτῆς τοῦ Τάμερ πρὸς τὴν Μάγχην, 3 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Πλυμούθης, ἧς ἦτο προάστειον πρὸ τοῦ 1824 ὑπὸ τὸ ὄνομα Plumouth-dock, ἤτοι Πλυμούθης Ἐπίνειον. Κάτ. 50,500 περίπου. Ὀχυροῦται πρὸς τὰ ΝΔ καὶ τὰ ΝΔ ὑπὸ τείχους καὶ τῶν κανονοστοιχιῶν τοῦ *Νοτιπίκε* πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης. Εὐρυχωροτάτη δεξαμενὴ ἐξ ἧς δύνανται νὰ ὑδρεύων-

ται πεντήκοντα πλοῖα τῆς γραμμῆς. Μέγας ναύσταθμος. Ζυθοποιεῖα, κτλ.

ΔΕΒΟΝΣΧΙΡΗΣ (Δοῦκες τῆς). Ἡ εἰκογένεια τῶν Καβενδίσχη, ἥτις ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦτον δανεισθεῖσα αὐτὸν ἐκ τῆς κομητείας Δεβόν, διακρίνεται ἀπὸ τῆς τῶν κομήτων Δεβόν. Ὁ Οὐίλλιαμ, βαρόνος Καβενδίσχ δὲ Ἄρδουϊκ, ἐτιτλοφορήθη κόμης τῆς Δεβονσχίρης τῷ 1618. —Εἷς τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ, ὁ Οὐίλλιαμ Καβενδίσχ, γενν. τῷ 1640, ἀποθ τῷ 1707, διέπρεψεν ὡς ἀντίπαλος τοῦ Ἰακώβου Β', ἐτιτλοφορήθη δοὺξ τῆς Δεβονσχίρης ὑπὸ Γουλιέλμου τοῦ Γ' καὶ τῆς Μαρίας, τῷ 1694, καὶ ἐπὶ τῆς βασιλίσσης Ἄννης συγκατελέχθη μετὰ τῶν ἀπεσταλμένων οἵτινες ἐπετράπησαν ὅπως τελέσωσι τὴν ἕνωσιν τῆς Σκωτίας μετὰ τῆς Ἀγγλίας.— Ὁ Οὐίλλιαμ Καβενδίσχ, ὡς δοὺξ τῆς Δεβονσχίρης, γενν. τῷ 1720, ἀποθ. τῷ 1763, ἐχρημάτισε λόρδος τοποτηρητὴς τῆς κομητείας τῆς Κόρκης τῷ 1754, ἀντιβασιλεὺς τῆς Ἰρλανδίας τῷ 1755, πρῶτος λόρδος ἐπίτροπος τοῦ θησαυροφυλακείου καὶ λόρδος τοποτηρητὴς τῆς κομητείας Δέρβη τῷ 1756, τέλος λόρδος θαλαμηπόλος τῷ 1757. — Ὁ Οὐίλλιαμμ Καβενδίσχ, ὃος δοὺξ τῆς Δενβονσχίρης, γενν. τῷ 1748, ἀποθ. τῷ 1811, ἐχρημάτισε λόρδος θησαυροφύλαξ τῆς Ἰρλανδίας τῷ 1766, καὶ εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῆς μερίδος τῶν Οὐήγων.— Ὁ υἱὸς αὐτοῦ, Οὐίλλιαμ Σπένσερ Καβενδίσχ, γενν. τῷ 1790, λόρδος τοποτηρητὴς τῆς κομητείας Δέρβη, λόρδος θαλαμηπόλος ἀπὸ τοῦ 1830 μέχρι τοῦ 1834, ἐξέπληξε τὴν Εὐρώπην διὰ τῆς πολυτελείας αὐτοῦ· ἡ πινακοθήκη του καὶ οἱ θαλοσκεπεῖς αὐτοῦ κῆποι εἶναι περίφημοι καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην.

ΔΕΒΟΝΣΧΙΡΗΣ (δούκισσα τῆς), ὄνομα δύο γυναικῶν τοῦ Οὐίλλιαμ Καβενδίσχ, πέμπτου δουκὸς τῆς Δεβονσχίρης. Ἡ πρώτη, Γεωργίνα Σπένσερ, γεννηθεῖσα τῷ 1757, ἀποθανοῦσα τῷ 1806, διεκρίθη ἐπὶ καλλονῇ καὶ ἀγχινοίᾳ, ἀνεμίγη εἰς τοὺς πολιτικοὺς ἀγῶνας, ὑπεστήριξε τὸν Φὼξ ἐναντίον τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ, καὶ ἔγραψε ποιήσεις ἐξ ὧν ἡ ἐπιγραφομένη *le Passage du mont St-Gothard* μετεφράσθη εἰς τὴν γαλλικὴν διὰ στίχων ὑπὸ τοῦ Delille, 1802. Ἡ δευτέρα, Ἐλισάβετ Ἔρβεϋ, γεννηθεῖσα περὶ τὸ 1759, ἀποθανοῦσα τῷ 1824, ζῶσαν ἐν Ῥώμῃ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου αὐτῆς, ἐδέχθη προστᾶτις τῆς καλλιτεχνίας, συνεδέθη μετὰ τοῦ Κανοβάδη, Καμπουτέλη, Θορουάλδσεν, Καλίπα, ἐδημοσίευσε μετάφρασιν Ἰταλικὴν τῆς 5ης σατύρας τοῦ Ὁρατίου, βιβλ. Δ', ἐν 4ῳ, 1816, καὶ λαμπρὰν ἔκδοσιν μετ' εἰκονογραφιῶν τῆς μεταφράσεως τῆς «Αἰνειάδος», ὑπὸ τοῦ Ἀννίβα Κάρου. 2 τόμ. εἰς φύλλ.

ΔΕΒΡΕΤΟΣ (Ἰωάννης-Βαπτιστὴς), ζωγράφος Ἱστορικῶν πινάκων, γεννηθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1768, ἀποθ. τῷ 1845, μαθητὴς τοῦ Δαβὶδ ἐδείχθη γονιμώτατος. Ἐπαινεῖται πίναξ αὐτοῦ παριστῶν τὸν Ναπολέοντα χαιρετίζοντα αὐστριακοὺς τραυματίας πρὸ αὐτοῦ παρελαύνοντας. Τῷ 1815 ἀνεχώρησεν εἰς Βρασιλίαν, ἔνθα ἐπὶ 15 ἔτη διετέλεσε πρῶτος ζωγράφος τῆς Ἀκαδημίας καὶ ζωγράφος τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας. Ἐπανελθὼν εἰς Γαλλίαν ἐδημοσίευσε *Voyage pittoresque et historique au Brésil*, ἀπὸ τοῦ 1816 μέχρι τοῦ 1831, τόμ. 3 εἰς φύλλ. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο, οὗ τὴν ὕλην συνελέξατο ἐν Βρασιλίᾳ διατρίβων, ἐλιθογραφήθη ὑπ' αὐτοῦ, γράψαντος ἐπίσης καὶ τὸ κείμενον.

ΔΕΒΡΕΤΟΣ (Φραγκίσκος), γεννηθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1783, ἀποθαν. τῷ 1850, μαθητὴς τοῦ Περσιέρου καὶ τοῦ Φονταίνου, ἀρχιτέκτων τοῦ θεάτρου τοῦ Μελοδράματος, ἐν Παρισίοις, ἐδημοσίευσε μετὰ τοῦ Lebas τὰ *Œuvres de Barozzio de Vignole*, πόνημα ἀτελές.

ΔΕΒΡΕΤΣΙΝΟΝ, μεγάλη πόλ. τῆς Οὐγγαρίας, ἡ δευτέρα μετὰ τὴν Πέστην, πρωτ. τῆς κομητείας Nord-Bihar, 182 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Πέστης, 59 ΒΔ τοῦ Γρὸς-Οὐαρδεΐν· κάτ. 36,283, οἱ πλεῖστοι ἀναμορφωτικοί. Ἐωσεῖον· ἱερατικαὶ σχολαί· πλουσία βιβλιοθήκη. Τὸ Δεβρετσίνον κείμενον ἐν μέσῳ ἀπεράντου ἀμμώδους πεδιάδος ὁμοιάζει μᾶλλον πρὸς μεγάλην κώμην ἢ πόλιν· αἱ ὁδοὶ αὐτῆς δὲν εἶναι λιθόστρωτοι· αἱ δὲ οἰκίαι εἶναι ξύλιναι καὶ ὀλίγον ὑψηλαί· εἶναι μία τῶν πόλεων ἐν αἷς διεσώθησαν ἐν ὅλῃ τῇ ἀγνότητι αὐτῶν ὁ χαρακτὴρ, τὰ ἤθη καὶ ἡ γλῶσσα τῶν μαγυάρων. Μαλλία, δίρματα. ὑποδήματα, σάϐα, νίτρον, καπνοσύριγγες, κτλ. Ἐμπόριον κτηνῶν, νικοτιανῆς, κηρίου, μέλιτος· μεγάλαι πανηγύρεις. Ἠλώθη καὶ ἐγκατελείφθη ὑπὸ τῶν Τούρκων τῷ 1684· ἐλευθέρα πόλις τῷ 1715. Τὸ Δεβρετσίνον ἐχρησίμευσεν ὡς ἄσυλον τῇ γερμανικῇ διαίτῃ καὶ κυβερνήσει τῷ 1849, μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Πέστης ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν.

ΔΕΒΡΙΑΝ ἢ ΔΕΒΡΙΕΝΤΟΣ (Δανιὴλ-Λουδοβίκος) DEVRIENT, περιώνυμος γερμανὸς ὑποκριτής, γεννηθ. ἐν Βερολίνῳ τῷ 1784, ἐκ γαλλικῆς οἰκογενείας ἐγκατασταθείσης ἐν Πρωσσίᾳ ἀπὸ τῆς ἀνακλήσεως τοῦ διατάγματος τῆς Νάντης, ἀποθ. τῷ 1832. Ζηλωτὴς τῆς σχολῆς τοῦ

Ἰφφλάνδου ἐπεδόθη εἰς τὴν τέχνην τοῦ ὑποκριτοῦ, καὶ εἰργάσθη ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ Βερολίνου ἀπὸ τοῦ 1814. Ἐπωνομάσθη ὁ «Γουαρρίκ τῆς Γερμανίας». Ἔπλασε τὸ πρόσωπαν τοῦ Φράντζ ἐν τοῖς λῃσταῖς τοῦ Σχιλλέρου, καὶ κατέστησε τοῖς Γερμανοῖς ἀγαπητὰ τὰ δράματα τοῦ Σαιξπήρου, ὧν ὑπεκρίνετο μετ' ἐπιτυχίας τὰ πρώτιστα πρόσωπα, τὸν βασιλέα Λὴρ, Μακβέθ, Ριχάρδον Γ', Σχυλὸκ, Φαλστάφφ.

ΔΕΒΡΙΓ, ἀρχ. Νικόπολις, πόλις τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας, ἐν τῷ ἐγιαλετίῳ Σιβὰζ (Σεβαστείας), 140 χιλιάμ. πρὸς Α αὐτῆς, ἐπὶ τοῦ Ἐγκίνου. Ἐθεμελιώθη ὑπὸ τοῦ Πομπηίου, ὅστις ὠνόμασεν αὐτὴν Νικόπολιν εἰς μνημόσυνον νίκης κατὰ τοῦ Μιθριδάτου. Μεταλλεῖα σιδήρου καὶ μαγνήτου.

ΔΕΒΡΟΣΣΗΣ (Ἰάκωβος), ἀρχιτέκτων τῆς Μαρίας τῶν Μεδίκων, ἀποθ. τῷ 1621, ἀνήγειρεν ἐν Παρισίοις τὰ ἀνάκτορα τοῦ Λουξεμβούργου, 1615—20, τὰ προπύλαια τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γερβασίου, 1616, ἀνῳκοδόμησε τῷ 1622, ἐν τῷ Μεγάρῳ τῆς δικαιοσύνης, τὴν λεγομένην *Salle des Pas-Perdus*, κατεστραφεῖσαν ὑπὸ τῆς πυρκαϊᾶς, ᾠκοδόμησε τῷ 1624, τὸ μέρος τοῦ ὑδραγωγείου τῆς Ἀρκέλης ὅπερ διαπερᾷ τὴν κοιλάδα τῆς Βιέβρης, καὶ ἔξωκε τὰ σχέδια τοῦ ναοῦ τῶν διαμαρτυρομένων τῆς Σαρεντῶνος, ὅστις ἐκρημνίσθη τῷ 1685, κατὰ διαταγὴν τῆς κυβερνήσεως, ἐπὶ τῆς ἀνακλήσεως τοῦ διατάγματος τῆς Νάντης. Ἔγραψεν αὐτοῦ *Règle générale d'architecture des cinq manières des colonnes*, ἐν Παρισίοις, 1619, εἰς φύλλ. Ὁ Δεβρόσσης ὑπῆρξε λίαν ἔξοχος ἀρχιτέκτων· ἐκέκτητο δὲ μεγαλεῖον ἐν τῇ συλλήψει τῆς ἰδέας, ἀλλ' ἐστερεῖτο ὀρθότητος καὶ ἀκριβείας ἐν ταῖς λεπτομερείαις.

ΔΕΒΡΟΣΣΗΣ (Κάρολος), πρῶτος πρόεδρος τοῦ κοινοβουλίου τῆς Βουργουνδίας, γενν. ἐν Διζῶνι τῷ 1700, ἀποθ. τῷ 1777, συμμαθητὴς ἐκ παίδων τοῦ Βυτφῶνος, ἐκαλλιέργησε τὰ γράμματα, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιγραφῶν τῷ 1758, ἀλλ' ἀπέτυχεν ἐν τῇ γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ, ἕνεκα τῶν ἰδίων αὐτοῦ πρὸς τὸν Βολταῖρον. Ἔγραψεν αὐτοῦ· *Lettres sur Herculanum*, 1750· *Histoire des navigations aux terres australes*, 1756, τανῦν ἀσήμαντον, *Traité de la formation mécanique des langues et des principes physiques de l'étymologie*, 1765, τόμ. 2 εἰς 12ον, πολλάτιμον τοῖς περὶ τὴν ἐτυμολογίαν ἀσχολουμένοις· *Lettres historiques et critiques*, γραφείσας ἐν Ἰταλίᾳ, 1739, καὶ δημοσιευθείσας μετὰ χρόνον πολὺν, τόμ. 3, εἰς 8ον, εὐφυεστάτην ἔκθεσιν περιηγήσεως ἐν Ἰταλίᾳ, 2α ἔκδ. ὑπὸ τὸν τίτλον *l'Italie il y a cent ans· Histoire du VII siècle de la république romaine*, 1777, τόμ. 3 εἰς 4ον, θαυμαστὴ ἀνοικοδόμησις, τῇ βοηθείᾳ τινῶν ἀποσπασμάτων τοῦ Σαλλουστίου, ὁλοκλήρου ἱστορικῆς περιόδου, πόνημα ἐν ᾧ θαυμάζει ὁ ἀναγνώστης τὴν εὐρυμάθειαν, τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν κρίσιν τοῦ συγγραφέως.

ΔΕΒΩΡΑ, ἤτοι «Μέλισσα», Ἰουδαία προφῆτις ἀκμάσασα κατὰ τὸν τριακοδέκατον αἰῶνα πρ. Χ. Οἱ Ἰσραηλῖται μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀχὸδ ἢ Ἀὸδ ὑσαρεστήσαντες τῷ Θεῷ παρεδόθησαν ὑπ' αὐτοῦ τῷ Ἰαβίνῳ, βασιλεῖ τῆς Χαναὰν, ὅστις ἐβασίλευεν ἐν τῇ πόλει Ἀτσόρ. Ἐστέναζον ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη ὑπὸ τὰ ἄχθος τῆς δουλείας, ὅτε Δεβώρα, ἡ γυνὴ τοῦ Λαππιδὼθ, ἔλαβε παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐντολὴν νὰ ἐλευθερώσῃ αὐτούς. Ἐκάλεσε τὸν Βαρὰκ υἱὸν τοῦ Ἀβινωχὰμ ἐκ τῆς Κεδὲς τῆς Νεφθαλείμ καὶ ἐπέταξεν αὐτῷ νὰ συναθροίσῃ ἐπὶ τοῦ ὄρους Θαβὼρ 10.000 ἀνδρῶν ἐκ τῶν φυλῶν Νεφθαλείμ καὶ Ζαβουλὼμ καὶ νὰ καταπολεμήσῃ τὸν ἐχθρόν. Ὁ Βαρὰκ συγκατένευσεν ἀλλ' ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ νὰ συμπορεύηται μετ' αὐτοῦ καὶ ἡ Δεβώρα. Ὅθεν ἡ προφῆτις ἐπορεύθη παρ' αὐτῷ εἰς Κεδὲς καὶ ἀμέσως οἱ πολεμισταὶ τοῦ Ἰσραὴλ εὑρέθησαν ἠθροισμένοι ἐπὶ τοῦ ὄρους. Σισίρας ὁ στρατηγὸς τοῦ Ἰαβίνου, μαθὼν τὴν εἴδησιν ταύτην ἐν Ἀροτέθ τῶν Ναθωρίων, ἔνθα κατῴκει, συνέλεξε παρευθὺς ἅπασαν τὴν στρατιὰν τοῦ Ἰαβίνου καὶ ἐστρατοπέδευσε μετ' ἐννεακοσίων πολεμικῶν ἁρμάτων ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ χειμάῤῥου Κισών. Οἱ Ἑβραῖοι ἐπωφελούμενοι αἰωνδίου καταιγίδος, ὁρμῶσιν ἀπὸ τῶν κορυφῶν τοῦ Θαβὼρ καὶ τρέπουσιν εἰς φυγὴν τὸν στρατὸν τῶν Χαναναίων καὶ κατασφάζουσι πάντας μέχρις ἑνός. Κατὰ τὴν ποιητικὴν ἔκφρασιν τοῦ βιβλίου τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὁ αὐτὸς Σισίρας ἀναγκασθεὶς νὰ φύγῃ πεζὸς, ἐφανεύθη ὑπὸ τὴν σκηνὴν τοῦ Ζαχὴλ, ὅστις ἀφοῦ ἐμέθυσεν αὐτὸν διὰ γάλακτος μετὰ φασμάκου τινὸς μεμιγμένου ἐνέπηξεν ἧλον εἰς τὸν κρόταφον αὐτοῦ. Τότε δὲ ἡ Δεβώρα ὅπως πανηγυρίσῃ τὸν θρίαμβον τοῦ Ἰσραὴλ ἔψαλε τὸ περιώνυμον ᾆσμα, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ Ε' κεφάλαιον τοῦ βιβλίου τῶν «Κριτῶν». Ἐν χωρίῳ, ὅπερ ἀπὸ καιροῦ πωλεῖται εἰς τὸ ἡμιάσπαστον ῥωμαϊκὸν ᾆσμα τῶν Ἑβραίων, ζωγραφεῖ τὴν ἐξευτελιστικὴν κατάστασιν τοῦ λαοῦ μέχρις οὗ ἡ γῆρυς αὕτη ἡ Δεβώρα ὅπως γένηται μήτηρ τοῦ

Ἰσραήλ. Μετὰ πικρίας σκώπτει τὰς φυλὰς αἵτινες ἔδεν ὡπλίσθησαν ὑπὲρ ἀπελευθερώσεως αὐτῶν. Εὐλογεῖ ὑπὲρ πάσας τὰς ἄλλας τὰς γυναῖκας τοῦ Ζαχὴλ, ὅστις ἐφόνευσε τὸν Σισέραν· περιγράφει μετὰ μίσους τὴν φρικώδη ἀγωνίαν τοῦ ἡττηθέντος στρατηγοῦ, καὶ παρίστησιν, ἀμέσως μετὰ ταῦτην, τὴν μητέρα τοῦ Σισέρα, ἥτις ἀναμένει αὐτὸν βλέπουσα διὰ μέσου τῶν κιγκλίδων τοῦ παραθύρου της. Διατί, λέγει, διατί τὸ ἅρμα του βραδύνει ; Διατί οἱ τροχοὶ τῆς ἁμάξης του κυλίονται τοσοῦτῳ βραδέως ; Αἱ συνετώτεραι τῶν γυναικῶν αὐτοῦ ἀπεκρίναντο αὐτῇ καὶ αὐτὴ αὕτη εἰς ἑαυτὴν ἀπεκρίνατο· Δὲν εὗρε λάφυρα ν' ἁρπάσῃ καὶ νὰ συμμερισθῇ ; μία παρθένος, δύο παρθένοι δι' ἕκαστον πολεμιστήν· τὰ χρωματιστὰ ἐνδύματα καὶ αἱ κεντηταὶ στολαὶ διὰ τὸν Σισέραν! . . . ». Εἶτα αἴφνης διακόπτουσα τὸν αἱματηρὸν τοῦτον σαρκασμὸν, ἡ προφῆτις τελευτᾷ εὐχομένη ὅπως οὕτως ἀπολεσθῶσι πάντες οἱ ἐχθροὶ τοῦ Ἰεχωβά. Τοιαύτη εἶναι ἡ οὐσία τοῦ λαμπροῦ τούτου ὕμνου, ὃν ὁ προφητάναξ ἐμιμήθη μὲν ἐν τῷ 68ῳ ψαλμῷ, ἀλλὰ πολλῷ ἀπέχει ἀπὸ τοῦ νὰ μεταφαιωθῇ εἰς τοσοῦτον ἐξαίσιον ὕψος.

Ἡ Ἁγία Γραφὴ μνημονεύει καὶ ἑτέρας Δεβώρας (Γένεσις, 35, 8), τροφοῦ τῆς Ῥεβέκκας. Ἡ Δεβώρα αὕτη ἀπέθανεν ἐν Βεθὴλ, ἔνθα ἐτάφη ὑπὸ δρῦν ὀνομασθεῖσαν «Ἐλὼν Βακοὺθ», ἤτοι «Δρῦν τῶν δακρύων».

ΔΕΓΓΕΝΔΟΡΦ ἢ ΔΕΚΚΕΝΔΟΡΦ, πόλ. τῆς Βαυαρίας (Κάτω Βαυαρία), 77 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Πασσάου, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως. Κάτοικοι 2,900. Ζυθοποιεῖα, διυλιστήρια.

ΔΕΓΓΙΓΕΝ, πολίχ. τῆς Βυρτεμβέργης, πλησίον τῆς Γεισλίγγεν· κάτ. 1,900. Ἐτησία μετανάστευσις χτιστῶν καὶ ἀσβεστοποιῶν, οἵτινες ἐπανερχόμενοι εἰς τὰς ἑστίας των ἐν ὥρᾳ χειμῶνος κατασκευάζουσι φυσίκλα καὶ καλάθους, ὧν γίνεται μέγα ἐμπόριον.

ΔΕΓΕ, *DEYEUX* (Νικόλαος), χημικὸς, γεννηθεὶς ἐν Παρισίοις τῷ 1744, ἀποθ. τῷ 1837. Ἐξημάτισε φαρμακοποιὸς τοῦ Α' Ναπολέοντος καὶ εἰς διαφόρους ἄλλας θέσεις συμφώνως πρὸς τὴν ἐπιστήμην αὐτοῦ. Κατέλιπε διάφορα ὑπομνήματα.

ΔΕΓΕΜΦΕΛΔ (οἰκογένεια τοῦ), εὐγενὴς οἶκος τῆς Γερμανίας, καταγόμενος ἐκ Ἐλβετίας καὶ ὀνομαζόμενος οὕτως ἀπὸ τοῦ πύργου τῆς Δεγεμφέλδ (Βυρτεμβέργη). Ὁ ἐπισημότατος γόνος αὐτοῦ εἶναι ὁ Χριστοφόρος-Μαρτῖνος δ' ὁ ΔΕΓΕΜΦΕΛΔ, ὅστις ἔλαβε μέρος εἰς τὸν Τριακονταετῆ πόλεμον ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Βαλλενστάϊν, τοῦ Τιλλὺ, τοῦ Σπινόλα καὶ τοῦ Γουσταύου Ἀδόλφου, ἐπολέμησεν ὕστερον ὑπὲρ τῆς Βενετίας ἐναντίον τοῦ πάπα Οὐρβανοῦ Η' καὶ κατὰ τῶν Τούρκων, ἀπέθανε δὲ τῷ 1653. Ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Μαρία Σωσάννα Λουϊζα, κόμησσα δὲ Δεγεμφέλδ, ἀποθ. τῷ 1677, ὑπῆρξεν εὐνοουμένη τοῦ παλατίνου ἐκλέκτοροςΚαρόλου Λουδοβίκου.

ΔΕΓΟΝ, πολίχ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, 52 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Γενούης, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Βορμίδα· ἠλώθη ὑπὸ τῶν Γάλλων μετὰ τὴν μάχην τοῦ Μιλεσίμου, 14 ἀπριλίου 1796. Κάτ. 2,132.

ΔΕΖΑΓΟΥΑΔΕΡΟΣ, ὄνομα δύο ποταμῶν τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς· 1ον «Δεζαγουαδέρος τῆς Βολιβίας» ἐκχύνων τὰ ὕδατα τῆς λίμνης Τιτικάκας εἰς τὴν λίμνην Πάνσαν· 2ον «Δεζαγουαδέρος δὲ λὰ Πλάτα», δεχόμενος τοὺς ποταμοὺς τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ῥιοΐας, Σὰν Ζουὰν, Μενδόζα καὶ Σὰν Λούη· ἐξέρχεται τῶν Ἄνδεων ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Ῥίου Ἀζεγίνα, σχηματίζει τὰς λίμνας Σιλβέριο, Βελδεβίρο, γίνεται ὁ Ῥίο Νουίβο, δέχεται τὰ ὕδατα τοῦ Διαμάντου, ὀνομάζεται Δεζαγουαδέρο δὲλ Διαμάντε ἢ Ῥίο Σαλάνδο, καὶ χάνεται εἰς τὰ ὕδατα τῆς λίμνης Οὔρβης περὶ τὴν 37ο Ν πλ. καὶ 67ο Δ μήκ.

ΔΕΖΑΓΟΥΛΙΕ (Ἰωάννης Θεόφιλος), φυσικὸς, γεννηθεὶς ἐν Λὰ Ῥοχέλλη τῷ 1683, ἀποθ. τῷ 1743, συνώδευσε τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰς Ἀγγλίαν, περιεβλήθη τὸ ἱερατικὸν σχῆμα ἐν Λονδίνῳ, ἐξελέγη ὑπὸ τοῦ Νεύτωνος ὅπως ἐπαναλάβῃ τὰ πειράματα, ἐφ' ὧν ἠρείδετο ἡ διδασκαλία αὐτοῦ καὶ ἠρίθμει μεταξὺ τῶν ἀκροατῶν του τὸν βασιλέα Γεώργιον Α', τὸν πρίγκηπα τῆς Οὐαλλίας καὶ τὸν φιλόσοφον Γραβεσάνδην. Κατέλιπε διάφορα συγγράμματα.

ΔΕΖΑΖΕ (Παυλίνα Βιργινία), *DEJAZET*, περιώνυμος γαλλὶς ὑποκρίτρια τοῦ θεάτρου, γεννηθεῖσα ἐν Παρισίοις τῇ 30 αὐγούστου 1798, κατήρξατο τοῦ σταδίου αὐτῆς ἐν ἡλικίᾳ πέντε ἐτῶν ἐν τῷ θεάτρῳ τῶν Καπουτσίνων εἰς τὴν *Fanchon toute seule*. Διελθοῦσα δὲ πολλὰς σκηνὰς, ἔν τε Παρισίοις καὶ ταῖς ἐπαρχίαις τῆς Γαλλίας, διέπρεψεν ἰδίᾳ ὑποκρινομένη ἀνδρικὰ πρόσωπα, ἐν οἷς ἀνέπτυσσεν ἐν ἀνέσει ἅπασαν τῶν κινήσεων αὐτῆς τὴν ζωηρότητα καὶ τὸ ἀφρίγων ἦθος τῆς αἰωνίου αὐτῆς νεότητος.

ΔΕΖΒΑΡΡΩ ἢ ΔΕΣΒΑΡΡΩ, *DES BARREAUX* (Ἰάκωβος Βαλλὲ, *Vallée*, ἄρχων),

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

διαβόητος ἐπικούρειος, γενν. ἐν Σατωνὲφ ἐπὶ Λίγηρος (Châteauneuf sur Loire), τῷ 1599, ἀποθ. τῷ 1673, ἀνετράφη ὑπὸ τῶν Ἰησουϊτῶν, εἰσήχθη σύμβουλος τῷ 1625 εἰς τὸ συμβούλιον τῶν Παρισίων, ἀλλὰ παρητήθη τῆς θέσεως ταύτης ὅπως ἐν ἀνέσει ἐπιδοθῇ ἐν οἰκίᾳ τοῦ προαστείου τοῦ Ἁγίου Βίκτωρος, ἣν ἐπωνόμασε «Νῆσον τῆς Κύπρου», εἰς πᾶσαν χλιδὴν, τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν τοῦ ἡδυπαθοῦς βίου. Ἤλλαζε κλίμα κατὰ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους. Φίλοι αὐτοῦ ἦσαν ὁ Βαλζὰκ, ὁ Καρτέσιος καὶ μάλιστα ὁ Σαπὲλ καὶ ὁ Θεόφιλος Βιώ. Συνέθετο λίαν ἄσεμνα ᾄσματα, τανῦν μὴ σωζόμενα, ἔνθα ἀπροκαλύπτως ἐξετίθει τὴν ἀπιστίαν καὶ ἀθείαν αὐτοῦ. Σώζεται μόνον αὐτοῦ μία παλινῳδία τὸ ᾆσμάτιον *Grand Dieu, tes jugements sonts remplis d'equité*, ἀποσπασθὲν λέγουσιν αὐτοῦ ὑπὸ δεινῆς νόσου.

ΔΕΖΒΑΣΣΥΝ ἢ ΔΕΣΒΑΣΣΥΝ ΔΕ ΡΙΧΕΜΟΝΤΟΥ (Φίλιππος Πανῶν), γενν. τῷ 1774 ἐν Ἁγίῳ Παύλῳ (νῆσος τῆς Ἑνώσεως), ἀποθ τῷ 1040, ἐπετράπη ὑπὸ Ναπολέοντος τοῦ Α', 1811, ὅπως διαπραγματευθῇ ἐν Ἀγγλίᾳ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ἐν τοῖς κατέργοις Γάλλων, ἐπέτυχεν ἐν τῇ ἀποστολῇ ταύτῃ, διωρίσθη διοικητὴς τῶν ἀποικιῶν τῆς Ἰνδικῆς τῷ 1814, κτλ. Ἀποθνήσκων διέθετο ὑπὲρ τῶν ἀπόρων 140,000 φράγκων.

ΔΕΖΩΖΙΕ, *DESAUGIERS* (Μάρκος - Ἀντώνιος-Μαγδαληνὴ), περιώνυμος ᾀσματοποιὸς τῆς Γαλλίας, δεύτερος Βερανζέρος, υἱὸς μουσουργοῦ, γενν. ἐν Frejus τῷ 1772, ἀποθ. τῷ 1827. Ἀφοῦ διῆλθεν ὀλίγα ἔτη ἐν Ἁγίῳ Δομίγγῳ, ἔνθα μικροῦ δεῖν ἐγίνετο θῦμα τῆς ἐπαναστάσεως τῶν μαύρων, ἐπέστρεψεν εἰς Παρισίους τῷ 1797 καὶ ἐπεδόθη εἰς φιλολογικὰ ἔργα σύμφωνα πρὸς τὰς κλίσεις αὐτοῦ. Τὸν κωμικὸν αὐτοῦ καὶ εὐτράπελον οἶστρον ἀνέπτυξεν εἰς ᾄσματα πολλάκις ἀνατυπωθέντα. Πρόεδρος τοῦ *Caveau moderne* ἔδωκε δείγματα τῆς γονιμότητος καὶ ποικιλίας αὐτοῦ. Παοίγνωστα ἐν Γαλλίᾳ εἶναι τὰ ᾄσματα αὐτοῦ, *l'Epicurien. Ma fortune est faite. Cadet Buteux, la Treille de sincérité, M. et M. Denis* κτλ. Ἐνίοτε μετέτρεψε τὸ ᾆσμα εἰς μικρὸν ποίημα· πολλάκις ἔχει ἐν ταῖς στροφαῖς αὐτοῦ τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Ὁρατίου. Αἱ παρῳδίαι αὐτοῦ εἶναι εὐπρεπεῖς, βρίθουσι δὲ ἀδόλων εὐφυῶν σκωμμάτων καὶ κοσμοῦνται ὑπὸ ἀνεξαντλήτου φαιδρότητος. «Πανοῦργος, ἀλλ' οὐχὶ κακὸς, λεγει ὁ Νοδιέρος, ἐκεῖνει τὸν γέλωτα διὰ γενικῶν σκωμμάτων, καὶ οὐδέποτε ἐπλήγη νὰ κινήσῃ αὐτὸν καθαπτόμενος ὀλίγων προσώπων. Οὔτε ν' ἀριθμήσῃ τις δύναται τὰ ἐπιγράμματα αὐτοῦ, οὔτε νὰ μεμφθῇ αὐτὸν ἐφ' ἑνὶ καὶ μόνῳ. Ἐποιήσατο χρῆσιν τῆς ἐπικρίσεως χωρὶς οὐδένα νὰ τραυματίσῃ καὶ τῆς δυνάμεως χωρὶς οὐδένα νὰ βλάψῃ». Ὁ Δεζωζιὲ ἔπλασε σχεδὸν τὸ εἶδος τῶν ἀναμίκτων παρῳδιῶν (parodies en pot-pourri)· ἡ τοῦ μελοδράματος τῆς «Ἑστιάδος» (*Vestale*) ηὐδοκίμησε τοσοῦτον ὅσον αὐτὸ τοῦτο τὸ λυρικὸν ἀριστούργημα. Ὁ Δεζωζιὲ ἔδωκεν εἰς τὸ θέατρον, μόνος, ἢ τῇ συνεργασίᾳ καὶ ἄλλων, πλείονα τῶν 120 vaudevilles, τὰ πλεῖστα εἰς τὸ Θέατρον τῶν «Ποικίλων»· εἶναι δὲ ἀριστουργήματα εἰς τὸ εἶδός των. Κωμῳδίας ἔδωκε *le Mari intrigué*, 3 πράξεις, διὰ στίχων· *l'Homme aux précautions*, 5 πράξεις· *l'Hôtel garni*, 1 πρᾶξις, διὰ στίχων μετὰ τοῦ Gentil. Τὰ Ἄσματα καὶ αἱ Ποιήσεις αὐτοῦ (*Chansons et poésies*), ἐδημοσιεύθησαν πολλάκις, 1808—1816, τόμ. 3 εἰς 18ον· 1823, τόμ. 3 εἰς 18ον· 1858, τόμ. 1 εἰς 32ον.

ΔΕΖΩΑ (Πέτρος-Ἰωσὴφ), χειροῦργος, γεννηθεὶς τῷ 1744 ἐν Magnes-Vernais (Ἄνω Σῶνος) ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1785. προωρισμένος κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, ἀπεφάσισε νὰ μετέλθῃ τὴν ἰατρικὴν, ἀφοῦ ἐπεράτωσε τὰς κλασικὰς αὐτοῦ σπουδάς. Ἐπεσκέψατο νοσοῦντα ἐν τῇ φυλακῇ αὐτοῦ τὸν Λουδοβίκον' Ἰζον. Ἐπλούτισε τὴν χειρουργικὴν δι' ὠφελιμωτάτων ἐφευρέσεων καὶ ἀγχινουστάτων μέσων πρὸς ἐπίδεσιν καταγμάτων κτλ. Κατεπολέμησε τὴν χρῆσιν τοῦ τρυπάνου ἐπὶ τῶν τραυμάτων τῆς κεφαλῆς. Τὰ *œuvres chirurgicales de Desault* ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ Bichat, 3 τόμ. εἰς 8ον, 1798—1.

ΔΕΙΝΑΡΙΚΑΙ ΑΛΠΕΙΣ, ὄλυσις ὀρέων, διακλάδωσις τῶν Ἰουλιανῶν Ἄλπεων ἐπὶ τοῦ ὄρους Κλὲκ, διαπερῶσα ἀπὸ τῶν ΒΔ πρὸς τὰ ΝΑ τὴν Κροατίαν καὶ τὴν Δαλματίαν, τὴν Βοσνίαν καὶ τὴν Ἀλβανίαν, καὶ ἀπολήγουσα εἰς τὸν Σκάρδον ἢ Τσαρδὰγ ἐν τοῖς Βαλκανίοις· ἔκτασις 700 χιλιαμετρα. Ὀνομάζεται οὕτως ἀπὸ τοῦ Δεινάρα ὄρους (*Adrius mons*) τῶν ἀρχαίων (ὅστις εἶναι καὶ ἡ ἀκροτάτη κορυφὴ αὐτῆς (ὑψ. 2,273 μέτρ.). Ἀπ' αὐτῶν πηγάζουσιν ὁ Οἶννας, ὁ Βόσνας, ὁ Δρεῖνας, παραπόταμοι τοῦ Σαύου καὶ τοῦ Μοράβα, εἰσβάλλοντες εἰς τὸν Δούναβιν.

ΔΕΙΝΑΡΧΟΣ, ἄλλην ῥήτωρ, γεννηθεὶς ἐν Κορίνθῳ περὶ τὸ 360 πρ. Χριστοῦ, ἐγκατέστη ἐν Ἀθήναις ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας τοῦ μεγάλου Ἀ-

λεξάνδρου. Καθὼς δὲ πάντες οἱ ῥήτορες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης συνέθετο πολλὰς ὑπὲρ ἄλλων ἀγορεύσεις. Συνέδεσε στενὴν φιλίαν μετὰ τοῦ Θεοφράστου καὶ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως. Ὅτε Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς ἐκυρίευσε τὰς Ἀθήνας, 308, ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ εἰς Χαλκίδα τῆς Εὐβοίας ὡς ὑπαδὸς τῆς Μακεδονικῆς ἐξουσίας καὶ ἐπανῆλθε μόλις τῷ 292. Ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ συντεθέντων 60 λόγων ἔχομεν μόνον τρεῖς, ὧν ὁ εἷς ἐξεφωνήθη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου κατὰ τοῦ Δημοσθένους κατηγορουμένου ὅτι ἐδωροδοκήθη ὑπὸ τοῦ Ἁρπάλου. Ὁ Δείναρχος εἶναι σφοδρὸς καὶ περιπαθής, τὸ δὲ ὕφος αὐτοῦ ἔχει πολλάκις μεγαλεῖον καὶ ῥώμην. Τὶ. *Oratores Græci* τοῦ Reiskius, ἐν Λειψίᾳ, 1770, εἰς 8ον καὶ *Oratores attici* τοῦ Βέκκερ, 1822. Οἱ λόγοι αὐτοῦ ἐξεδόθησαν ἰδιαιτέρως ὑπὸ τοῦ Σμίθ, ἐν Λειψίᾳ, 1826, καὶ τοῦ Maetzner, ἐν Βερολίνῳ, 1842. Ὁ Auger ἔδωκε μετάφρασιν αὐτῶν εἰς τὴν γαλλικήν. Οἱ Ἀλεξανδρινοὶ κατέταξαν Δείναρχον τὸν Κορίνθιον μετὰ τῶν κλασικῶν ῥητόρων.

ΔΕΙΝΙΑΣ, περίφημος ῥήτωρ καὶ δημαγωγὸς ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ δήμου Ἐρχείας.

ΔΕΙΝΙΣ, ὡραιότατος νέος ἐξ Αἰγίνης, υἱὸς τοῦ Μέγα καὶ νικητὴς ἐν Νεμέοις.

ΔΕΙΝΟΚΡΑΤΗΣ, Ἕλλην ἀρχιτέκτων, σύγχρονος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, θαυμαστὸς τεχνίτης εἰς σχεδιασμὸν τῶν πόλεων, μεγαλεπήβολος ἢ μᾶλλον παράβολος καὶ οὐδὲν μέτρον γνώσκων εἰς τὰς ἐπινοίας αὐτοῦ ἀντάξιος τοῦ μεγάλου κατακτητοῦ ᾧ ὑπηρέτει. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ φέρεται διαφόρως παρὰ τοῖς συγγραφεῦσι. Ὁ Δεινοκράτης σανίλασε τὴν καταπληκτικὴν ἰδέαν νὰ μετασχηματίσῃ τὸν Ἄθω εἰς «ἀνδρείκελον ἄγαλμα... τῇ μὲν ἀριστερᾷ χειρὶ περιλαμβάνον πόλιν οἰκουμένην, τῇ δὲ δεξιᾷ σπένδον ποταμοῦ ῥεῦμα δι' ὅλης εἰς τὴν θάλασσαν ἀπορρέοντος», κατὰ Πλούταρχον. Καὶ ἡ μὲν ἰδέα αὕτη δὲν ἐξετελέσθη, ἕτερον δὲ μεγαλούργημα διέσωσε τὴν φήμην τοῦ Δεινοκράτους, εἶναι δὲ τοῦτο τὸ σχέδιον τῆς Ἀλεξανδρείας, ἥτις ἕνεκα τῆς καταλλήλου καὶ συμμέτρου καλλονῆς τοῦ διαγράμματος, τῆς μεγαλοπρεπείας τῶν δημοσίων καὶ τῆς στερεότητος τῶν ἰδιωτικῶν οἰκοδομῶν ἐθεωρήθη τὸ ἀρχέτυπον πασῶν τῶν μεταγενεστέρων πόλεων, *Vertex omnium civitatum*, κατ' Ἀμμιάνον Μαρκελλῖνον, καὶ ἀπεκαλεῖτο Καλὴ καὶ Χρυσῆ κατ' Ἀθήναιον, Βασιλὶς τῶν πόλεων, κατὰ Φίλωνα καὶ Διόδωρον.

Ἔκειτο δὲ ἡ πόλις τοῦ Δεινοκράτους ἐπὶ γηλόφου γλώσσης ἐχούσης κατὰ μῆκος τρεῖς μιλίων ἐκτασιν ἢ κατὰ πλάτος, μεταξὺ τῆς θαλάσσης καὶ τῆς λίμνης. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους τὸ σχῆμα αὐτῆς ἦτον ὡς τὸ τοῦ μανδύου τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ὅπερ ἐφρόνουν ὅτι εἶχε καὶ ἡ οἰκουμένη ὅλη. Ὅπως ἐννοηθῇ τὸ ἐξόχως καλλιτεχνικὸν τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως καὶ ἐξ αὐτοῦ ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ διαγράψαντος αὐτό, παραθέμεν τὰς ἑξῆς περιγραφὰς ἐκ τοῦ Στράβωνος, τοῦ Διοδώρου καὶ τοῦ Ἀχιλλέως Τατίου.

«Ἅπασα ὁδοῖς κατατέτμηται ἱππηλάταις καὶ ἁρματηλάταις, δυσὶ δὲ πλατυτάταις, ἐπὶ πλέον ἢ πλέθρον ἀναπεπταμέναις αἱ δὴ δίχα καὶ πρὸς ὀρθὰς τέμνουσιν ἀλλήλας». (Στράβ.).

«Εὐστοχίᾳ δὲ τῆς ξυμμετρίας ποιήσας διαπνεῖσθαι τὴν πόλιν τοῖς ἐτησίαις ἀνέμοις». (Διόδ. ΙΖ, 52).

«Τριῶν πλεύσαντες ἡμερῶν, εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἤλθομεν. Ἀντίοντι δέ μοι κατὰ τὰς Ἡλίου καλουμένας πύλας, συνηντᾶτο εὐθὺς τῆς πόλεως ἀστράπτον τὸ κάλλος, καί μου τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐγέμισεν ἡδονῆς. Στάθμη μὲν κιόνων ὄρθιος ἐκατέρωθεν ἐκ τῶν Ἡλίου πυλῶν εἰς τὰς Σελήνης πύλας· οὗτοι γὰρ τῆς πόλεως οἱ πυλωροί. Ἐν μέσῳ δὲ τῶν κιόνων, τῆς πόλεως τὸ πεδίον· ὁδὸς δὲ διὰ τοῦ πεδίου πολλὴ καὶ ἔνδημος ἀποθημία· ὀλίγους δὲ τῆς πόλεως σταδίους προελθών, ἦλθον εἰς τὸν ἐπώνυμον Ἀλεξάνδρου τόπον. Εἶδον δὲ ἐντεῦθεν ἄλλην πόλιν, καὶ σχιζόμενον ταύτη τὸ κάλλος. Ὅσος γὰρ κιόνων ὄρχατος εἰς τὴν εὐθυωρίαν, τοσοῦτος ἕτερος εἰς τὰ ἐγκάρσια. Ἐγὼ δὲ μερίζων τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς πάσας τὰς ἀγυιάς, θεατὴς ἀκόρεστος ἦμην, καὶ τὸ κάλλος ὅλως οὐκ ἐξήρκουν ἰδεῖν». (Ἀχιλλεὺς Τάτιος. Ἐρωτ. ς', 10).

Ἦτο δὲ τὸ διάγραμμα τῆς Ἀλεξανδρείας εὔρυθμον καὶ τακτικὸν ὡς μακεδονικὴ φάλαγξ, καὶ ἡ μεγίστη τῶν ὁδῶν αὐτῆς, ἑκατόμπους τὸ πλάτος, ἐξετείνετο ἐπὶ 20 σταδίους κατὰ Στράβωνα ἀπὸ δυσμῶν καὶ τῆς Νεκροπόλεως πρὸς Ἀνατολὰς καὶ τὴν Κανωβικὴν πύλην, ἥ, κατὰ Διόδωρον ἐπὶ 40 σταδίους ἀπὸ πύλης εἰς πύλην, αἱ δὲ λοιπαὶ ἦσαν παράλληλοι πρὸς τὰς δύο μεγάλας.

Ἐκτὸς τῶν μεγαλουργημάτων τούτων, ὁ Δεινοκράτης ἐπεχείρησε τὴν οἰκοδομὴν ἱεροῦ ἢ τάφου τῆς ἀδελφῆς τοῦ Φιλαδέλφου Ἀρσινόης, ἐν ᾧ ἤλπιζε, κατασκευάζων τὴν ὀροφὴν καὶ τὸ ἔδαφος διὰ λίθου μαγνήτου, νὰ κατορθώσῃ ὥστε ἡ τὸ σῶμα περιέχουσα λάρναξ νὰ μένῃ μετέωρος, ὑπὸ τῶν δύο δυνάμεων ἐξ ἴσου ἀντισπωμένη. Λέγεται δὲ ὅτι ὁ θάνατος ἐπελθὼν ἐκώλυσε τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παραβόλου ταύτης καὶ καθ' ἑαυτὴν ἀνεκτίτου ἐπινοίας, περὶ ἧς μνημονεύει λόγου ὁ Πλίνιος (34, 42) καὶ ὁ Λυσώνιος (Mosell). Τοιαύτην ἀνεμέσησεν ὡς ἔργον τοῦ Δεινοκρά-

τους τὴν πυρὰν τοῦ Ἡφαιστίωνος εἰς ἣν ἐδαπάνησεν ἑξάκις ὅσα ὁ Φειδίας εἰς τὰ Προπύλαια, ἤτοι 12,000 τάλαντα. Ἦτο δὲ κατὰ Διόδωρον ἡ πυρὰ τετράπλευρος, ἔχουσα σταδιαίαν ἑκάστην πλευρὰν καὶ ὕψος ὑπὲρ τοὺς 130 πήχεις, διηρημένη δ' εἰς τριάκοντα ὀρόμους ἔχοντας ὡς ὀροφὰς φοινίκων στελέχη. Ἦτο δὲ ἕκαστος διαφόρως κεκοσμημένος, ἔχων ὁ μὲν πρῶρας χρυσᾶς, ὁ δὲ δᾶδας, ὁ δ' ἀετούς, ὁ δὲ ζῶα, ὁ δ' ὅπλα καὶ οἱ ἄλλοι ἄλλα κοσμήματα· εἰς δὲ τὸν ἀνώτατον ἐπεκάθηντο χαλκαῖ σειρῆνες κοῖλαι, ἐν αἷς ἐκρύπτοντο τραγῳδισταί (Ἰδ. Ἀθήν. Ε, 206). Ὁ Δεινοκράτης ἐπεσκεύασε τὸν ἐπὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Ἀλεξάνδρου πυρποληθέντα ναὸν τῆς « Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος », κατὰ τὸ ἀρχαῖον, ὡς φαίνεται, σχέδιον, καὶ δαπάνῃ τῶν Ἐφεσίων προτιμησάντων νὰ πωλήσωσι μᾶλλον πρὸς τοῦτο τὸν κόσμον τῶν γυναικῶν αὐτῶν, ὅπως μὴ ἐπιγραφῇ εἰς τὸν ναὸν ὅτι ἀνῳκοδομήθη δι' ἐξόδων τοῦ Ἀλεξάνδρου.

ΔΕΙΝΟΜΑΧΗ, Ἀθηναία, θυγάτηρ τοῦ Μεγακλέους σύζυγος τοῦ Κλεινίου καὶ μήτηρ τοῦ Ἀλκιβιάδου.

ΔΕΙΝΟΜΕΝΗΣ, Αἰτναῖος, πατὴρ τοῦ Ἱέρωνος καὶ Γέλωνος τυράννων τῶν Συρακουσῶν.

ΔΕΙΝΩΝ, ἱστοριογράφος, σύγχρονος Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, γράψας Ἱστορίαν τῶν Περσῶν.

ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΑΙ. Ἰδ. ΑΘΗΝΑΙΟΣ.

ΔΕ-ΙΡΑ ἢ ΔΑ-ΙΡΑ, παρὰ τὸ ἀραβικὸν δάϊρ = περικυκλοῦν· ὄνομα τῶν στρατιωτικῶν ἀποικιῶν, αἵτινες συνέστησαν κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐν ταῖς Παλαιτείαις τῆς Βαρβαρίας δι' ἰθαγενῶν στοιχείων. Αἱ φυλαί, αἵτινες ἐδέχοντο οὕτως ἓν μέρος τῆς κυριευθείσης γῆς, ἐλάμβανον ἐργαλεῖα, ὅπλα, ἵππους καὶ ὠφειλον νὰ ὑπηρετήσωσιν ἐν τῷ στρατῷ. Οἱ Γάλλοι εὗρον τὸν διοργανισμὸν τοῦτον εἰσέτι διατηρούμενον καὶ διεφύλαξαν αὐτόν· πολλαὶ Δουαΐρ (πληθ. τοῦ Δειρά) παρέχουσιν αὐτοῖς σημαντικὰς ἐκδουλεύσεις.

ΔΕ-ΙΡΑ ἢ ΔΕΙ-ΡΙΕ, μικρὸν βασίλειον συστὰν κατὰ τὸν ΣΤ' αἰῶνα ὑπὸ τῶν Ἀγγλων ἐν Ἀγγλίᾳ, καὶ ὅπερ ἐνωθὲν μετὰ τοῦ τῆς Βερνικίας ἀπετέλεσε τὸ βασίλειον τῆς Νουρθουμβερλάνδης.

ΔΕΙΡΑΔΕΣ (ἀρχ.), δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων εἰς τὴν Λεοντίδα φυλήν.

ΔΕ-ΙΡΑΣ (ἀρχ.), χωρίον τῆς Κορίνθου, ἔνθα ἦτο καὶ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος Δειραδιώτου.

ΔΕΙΡ-ΕΛ-ΚΑΜΡ ἢ Δειρ-ἐλ-Καμὲρ, πλ. τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας (Συρία), ἐπὶ τῶν πρώτων κατωφερειῶν τοῦ κεντρικοῦ Λιβάνου, 33ο 42' Β πλ. καὶ 33ο 14' Α μῆκ., ὑπῆρξεν ἐπ-ολύ ἡ ἕδρα τοῦ ἐμίρου Βεχὴρ-Χεχὰβ, ἡγεμόνος τῶν Δρούσων. Ἐξαιρεθεῖσα τοῦ γενικοῦ διοργανισμοῦ, ὅστις ἐδόθη εἰς τὸ Ὄρος τῷ 1842, εἶχεν ὀθωμανὸν διοικητὴν καὶ στράτευμα ὀθωμανικόν, ἠρίθμει δὲ 17,000 κατοίκων, ὅτε ἐγένοντο, τῷ 1860, αἱ σφαγαὶ τῆς Συρίας. Μετὰ ταύτας ἡ Δειρ-ἐλ-Καμὲρ ἐγένετο πρωτεύουσα τοῦ ἐγιαλετίου τοῦ Λιβάνου, διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 9 Ἰουνίου 1861.

ΔΕΙΡΗ (ἀρχ.), πόλ. καὶ ἀκρωτ. τῆς Αἰθιοπίας.

ΔΕΙΡΟΥΤ, πολίχ. τῆς Κάτω Αἰγύπτου, ἐπὶ τοῦ Δ βραχίονος τοῦ Νείλου, 22 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Ῥοζέττας, ἀντικρὺ τῆς Σενδιοὺν, 4 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Ἀτρίβ.

ΔΕΙΣΤΕΡ, ἄλυσις δασωδεστάτων ὀρέων ἐκτεινομένη μεταξὺ τοῦ Οὐέσερ καὶ τοῦ Λείνα, ἐν τῷ ΝΔ τοῦ Ἀνοβέρου· ἀκρωτάτη κορυφὴ τὸ Habel (ὕψ. 400 μέτρ.). Γαιανθρακωρυχεῖα, λατομεῖα ἀμμολίθου καὶ ἁλυκαί.

ΔΕΚΑΔΑΡΧΑΙ ἢ ΔΕΚΑΡΧΟΙ (*Decemviri*), δεκαμελὴς ἐπιτροπὴ ἐκ πατρικίων συστᾶσα τῷ 301 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, 451 πρ. Χ., ὅπως συντάξῃ σῶμα πολιτικῶν νόμων δυναμένων νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς κανονισμὸν τῶν τῆς δικαιοσύνης. Ἐλάμβανον ἐπὶ ἓν ἔτος καὶ ἐναλλὰξ, ἀνὰ μίαν ἡμέραν ἕκαστος, τὴν ὕπατον ἀρχὴν καὶ πάντα τὰ λοιπὰ ὑπουργήματα διεκόπτοντο. Οἱ Δεκαδάρχαι προέβαλον δέκα πίνακας νόμων οὓς ὁ λαὸς ἀπεδέξατο· ἀλλ' ἐπειδὴ παρετηρήθησαν ἐλλείψεις, νέοι Δεκαδάρχαι ἐξελέγησαν ὅπως συμπληρώσωσιν αὐτὰς καὶ ἔλαβον τὰ αὐτὰ μετὰ τῶν προκατόχων προνόμια. Οὗτοι συνέταξαν δύο νέους πίνακας καὶ οὕτω συνεπλήρωσαν τὸν παλυθρύλητον νόμον, ὅστις φέρει τὸ ὄνομα νόμου τῶν ΔΩΔΕΚΑ ΠΙΝΑΚΩΝ. Ἡ Ῥώμη ὤφειλε τότε ν' ἀναλάβῃ τοὺς ἀρχαίους δικαστικοὺς ἄρχοντας αὐτῆς, ἀλλ' οἱ Δεκαδάρχαι ἀγόμενοι ὑφ' ἑνὸς αὐτῶν, τοῦ Ἀππίου Κλαυδίου, ἀπεποιήθησαν νὰ καταλίπωσι τὴν ἀρχήν, ἣν ἄλλως ἐποιοῦντο χρῆσιν τυραννικήν. Τὸ ἔγκλημα τοῦ Ἀππίου κατὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ δημότου Βιργινίου καὶ ὁ φόνος τοῦ Σικινίου Δενταίου ἐξῆψαν παρὰ τῷ ἤδη ἠρεθισμένῳ λαῷ σφοδρὰν στάσιν κατὰ τῶν Δεκαδαρχῶν, ἡ δὲ σύγκλητος διέταξε τὴν σύλληψιν αὐτῶν. Ὁ Ἄππιος καὶ εἷς τῶν συναδέλφων αὐτοῦ ἐθανατώθησαν οἱ δὲ λοιποὶ ἐσώθησαν διὰ τῆς φυγῆς ἢ τῆς ἐξορίας καὶ ἡ δεκαδαρχία κατηργήθη, τῷ 303 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, 449 πρ. Χ.

Δεκαδάρχαι διάφοροι, *Decemviri*

lilibus judicandis, δικαστικὸν σῶμα τῆς ἀρχαίας Ῥώμης, ἐγκαθιδρυθὲν τῷ 460 ἐν τῇ πόλει, ὅπως βοηθῇ τῷ πραίτορι τῆς πόλεως εἰς τὴν διοίκησιν τῶν τῆς δικαιοσύνης καὶ ἰδίᾳ τῶν ὑποθέσεων, αἵτινες ἀπέβλεπον τὰ ἐπαγγέλματα τῶν πολιτῶν. Τὸ σῶμα τοῦτο διετηρεῖτο καὶ ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων.

Δεκαδάρχαι τῶν ἀποικιῶν. Προσωρινοὶ ἄρχοντες ἐκλεγόμενοι ὅπως συστήσωσιν ἀποικίαν.

ΔΕΚΑΕΝ (Γάρ.-Ματθ.-Ἰσίδωρος, κόμης), γάλλος στρατηγός, γενν. ἐν Καὲν τῷ 1769, ἀποθανὼν τῷ 1832. Ἐθελοντὴς τοῦ 1792, ὑπηρέτησεν ὑπὸ τὸν Κλέβερ ἐν Μαγέντᾳ καὶ Βανδέᾳ, ἐπέστρεψε τῷ 1795 εἰς τὸν Ῥῆνον, ἔλαβε τὸν βαθμὸν στρατηγοῦ μεραρχίας μετὰ τὴν μάχην τοῦ Χοχελίνδεν, 1800, διῴκησεν, ἀπὸ τοῦ 1803 μέχρι τοῦ 1811, τὰς γαλλικὰς ἀποικίας ἐν Ἰνδικῇ, ἔλαβε κατὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ τῆς Καταλωνίας, καὶ ἐτέθη εἰς διαθεσιμότητα ἐπὶ τῆς Ἁας Παλινορθώσεως.

ΔΕΚΑΖΕΒΙΔΗ, πόλ. τῆς Γαλλίας (Ἀβειρών), 30 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Βιλλαφράγκας, ἐντὸς κοιλάδος πλησίον τοῦ Δότ. κάτ. 7,160. Σημαντικὴ ἀνόρυξις γαιανθράκων.

ΔΕΚΑΙΣΝ (Ἐρρίκος), ζωγράφος, γενν. ἐν Βρυξέλλαις τῷ 1799, ἐξ οἰκογενείας πικαρδικῆς, ἀποθ. τῷ 1852, μαθητὴς τοῦ Γιροδέτου καὶ τοῦ Γρός. Ἐξαίρετος χρωματιστής, ἀεινὸς περὶ τὸ διάγραμμα, ἐπέχυσεν εἰς τοὺς πίνακας αὐτοῦ μελαγχολικήν τινα χροιάν, ἥτις εἶναι ἀντανάκλασις τῶν βασάνων τῆς νιότητος αὐτοῦ. Ἐγένετο γνωστὸς διὰ δύο μεγάλων σκηνῶν, τοῦ «Μίλτωνος ὑπαγορεύοντος τὸν Ἀπολεσθέντα Παράδεισον εἰς τὰς θυγατέρας αὐτοῦ» καὶ τοῦ «θανάτου τοῦ Λουδοβίκου ΙΓ'». Οἱ κάλλιστοι τῶν πινάκων αὐτοῦ εἶναι· «Ἡ Βελγικὴ στεφάνους ἀποπέμπουσα τοῖς ἐνδόξοις τέκνοις αὐτῆς», ἐν Βρυξέλλαις· καὶ Ἐρρίκτα τῆς Ἀγγλίας τυγχάνουσα ὑποδοχῆς παρ' Ἄννῃ τῇ Αὐστριακῇ», ἐν τῇ πινακοθήκῃ τοῦ Τριανοῦ· «Ἄγγελος φύλαξ παρὰ τὴν κοιτίδα βρέφους», ἐν Λουξεμβούργῳ· «αἱ Τέσσαρες Εὐαγγελισταί», ἐν τοιχογραφίᾳ ἐπὶ τοῦ τοίχου τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Παύλου· ὁ Χριστὸς μετὰ τῶν παιδίων, ἐν Ἁγίῳ Διονυσίῳ (St-Denis du-St-Sacrement), τῶν Παρισίων.

ΔΕΚΑΛΟΓΟΣ, ἢ αἱ Δέκα ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ, ἱερὸς κώδηξ, ὅστις ἐν ἴσῃ ἀρμονίᾳ συνοψίζει ἅπαντα τὰ καθήκοντα τοῦ ἀνθρώπου. Ἐδόθη παρὰ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Μωϋσέα ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ, καὶ ἐχαράχθη ἐπὶ δύο λιθίνων πλακῶν, τεθειμένων ἐντὸς τῆς Κιβωτοῦ τῆς Διαθήκης, καὶ περιεχουσῶν τῶν μὲν τριῶν ἐντολὰς ἀφορώσας τὰ πρὸς πρὸς Θεὸν χρέη τοῦ ἀνθρώπου, τῶν δὲ ἑπτὰ ἐντολὰς ἀφορώσας τὰ χρέη τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον. Αἱ θαυμάσιοι αὗται Ἐντολαί, αἵτινες εἶναι ὁ φυσικὸς νόμος γραπτός, ἐδόθησαν τοῖς ἀνθρώποις περ' τὸ 2,300 ἀπὸ κτίσεως κόσμου, ἤτοι ' 000 περίπου ἔτη πρὸ τῆς ἐν Ἑλλάδι γεννήσεως τῆς φιλοσοφίας.

ΔΕΚΑΜΠ (Ἀλέξανδρος-ΓΑΒΡΙΗΛ), *DECAMPS*, γάλλος ῥωπογράφος, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1803, ἀποθ. τῷ 1860, ἐσπούδασε παρὰ τῷ Ἄβελ δὲ Πουζόλ· Τῷ 1828 ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἀνατολὴν ὅπως ἐπιδοθῇ εἰς ζωγραφικὴν περιήγησιν, καθ' ἣν νέας ἠρύσατο ἐμπνεύσεις καὶ πλείστας ἀνεκόμισεν ἀναμνήσεις, ἃς ὕστερον παρέστησε διὰ γοητευτικῶν εἰκόνων. Ἐκ τούτων ἐπαινοῦνται ἰδίως αἱ ὑπὸ τὰς ἑξῆς ἐπιγραφάς. *Souvenir de la Turquie d'Asie, Albanais, Café turc, Grand bazar turc. Halte de cavaliers arabes, le Tigre et l'Eléphant, la Sortie de l' Ecole, le Boucher turc, Enfants turcs avec des tortues.* Ὁ κατάλογος τῶν λοιπῶν αὐτοῦ ἔργων εἶναι μακρότατος. Σημειοῦμεν ὡς ἓν τῶν ἀριστουργημάτων αὐτοῦ τὴν Ἥτταν τῶν Κιμβρων. Ὁ Δεκὰμπ διέπρεπεν ἐπὶ βωμαλέῳ χρωματισμῷ, λίαν ἐμπρέποντι εἰς εἰκόνας παριστώσας ἀνατολικὰς χώρας. Δεινὸς δ' ἐπίσης ἦτο τὴν ὑδατογραφίαν.

ΔΕΚΑΝ, ΔΕΚΚΑΝ ἢ ΔΕΧΑΝ (ἰνδιστὶ Δασκίνα, ὁ Νότος). Τὸ ὄνομα τοῦτο ἐφηρμόσθη κατ' ἀρχὰς εἰς χώραν ἥτις περιελάμβανεν ὅλον τὸ Ν μέρος τῆς Ἰνδικῆς μέχρι τοῦ ποταμοῦ Νερβουδδὰχ· ἀπὸ τῆς μωαμεθανικῆς εἰσβολῆς, τὸ ὄνομα τοῦτο ἐδόθη μόνον εἰς τὸ μεταξὺ τοῦ Νερβουδδὰχ καὶ τοῦ Κρίσχνα μέρος, ἤτοι σχεδὸν μεταξὺ τῆς 16ου καὶ 23ου Β πλ., ἀπὸ τῆς Ἀραβικῆς θαλάσσης μέχρι τοῦ Βεγγαλικοῦ κόλπου. Περιεῖχε τὰς ἐπαρχίας τῆς Κανδεΐσχης, Αὐρεγγαβὰδ, Βεδζαποὺρ, Βέραρ, Γουνδουανὰχ, Ὁρίσσα, καὶ τὸ Β τῶν Κιρκάρων. Τανῦν συμπεριλαμβάνεται ἐντὸς τῶν ἀγγλικῶν κτήσεων, ἔνθα σχηματίζει μέρος τῶν ἐδρῶν τῆς Βομβάης καὶ τῆς Βεγγάλης, καὶ ἐν ταῖς Πολιτείαις αἵτινες ἔμειναν ἐξ ἡμισείας ἀνεξάρτητοι, ἤτοι τῆς Νιζὰμ καὶ τῆς Σκινδίας. Εἶναι χώρα γέμουσα ὀροπεδίων· ἐξοχώτερον εἶναι τὸ ὄρος Βινδύα πρὸς Β (1,666 μέτρ.), ἡ ἄλκισις τῶν Γατείων ὀρέων πρὸς Δ (1,000 ἕως 1,300 μέτρ. ὕψ.). Ἀρδεύεται ὑπὸ τοῦ Νερβουδδὰχ, τοῦ Τάπτη, τοῦ Γο-

δαβέρη καὶ τοῦ Μαχανάδη. Φυτεία ἄφθονος καὶ ποικίλη· θερμοκρασία συγκεκραμένη. Ἐπιφ. 13, 758 μυριαμ. τετραγ. Κάτ. 50 ἑκατομμύρια, Μαχράτται, Ἀφγανοί, Ἄραβες, Πέρσαι, Σιάμιοι, Μαλαῖοι, Στναι, Γουέβροι, Εὐρωπαῖοι, κλπ.—Ἡ ἱστορία τοῦ Δεκὰν εἶναι πάντοτε ἀναμεμιγμένη μετὰ τῆς ἱστορίας τῆς Ἰνδικῆς. Ῥαζζεπουτικὴ δυναστεία, ἡ τῶν Σιλάρων, ἐβασίλευσεν αὐτόθι ἀπὸ τοῦ Θ' αἰῶνος μέχρι τέλους τοῦ ΙΑ'· εἶτα ἦλθον οἱ Γαγγαβάνσαι μέχρι τοῦ 1312. Μετὰ βραχεῖαν ἐξουσίαν τῶν Γουρίδων μουσουλμάνων τῆς Δελχῆς, ὁ Ἀλλὰ Ἐδδίνος ἐθεμελίωσε τὴν δυναστείαν τῶν Βαχμάνων ἥτις διετηρήθη μέχρι τοῦ 1518 Κατόπιν κατασπαρασσόμενον ὑπὸ τῶν διχονοιῶν πολλῶν ἡγεμόνων, τὸ Δεκὰν ὑπέκυψεν εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ Αὐρὲγγ- Ζεὺβ κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα· κατὰ δὲ τὸν ΙΗ', οἱ Μαχράτται ἐπαναστάντες ἔλαβον τὴν ὑπεροχὴν μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐθνῶν· κατόπιν δ' αὐτῶν ἔπεσεν ἡ χώρα εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἄγγλων.

ΔΕΚΑΝΔΟΛΗΣ. Ἴδ. ΚΑΝΔΟΛΗΣ (ΔΕ).

ΔΕΚΑΠΟΛΙΣ (ἀρχ.) ὄνομα δύο ῥωμαϊκῶν μεριαμάτων, τοῦ μὲν ἐν Παλαιστίνῃ καὶ τῇ Κοίλῃ Συρίᾳ, τοῦ δὲ ἐν Κιλικίᾳ καὶ Ἰσαυρίᾳ. Κατὰ τὸν Η' αἰῶνα, ἡ πενταπόλις τῆς Ῥαβέννης ἐγένετο δεκάπολις.

ΔΕΚΑΡΧΙΑ, συλλαμὸς ἐκ δέκα ἑλλήνων στρατιωτῶν διοικουμένων ὑπ' ἐνὸς Δεκάρχου. Πολλάκις τὸ σῶμα τοῦτο, καθὼς καὶ ἄλλα, ἐτροποποιεῖτο καὶ ὑπῆρξαν δεκαρχίαι, αἵτινες περιελάμβανον 8 ἕως 16 ἄνδρας. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἔσωζαν ἐπίσης, εἰς τὸ Ἱππικὸν, εἰς δύο συλλαμοὺς ἐκ 5 ἀνδρῶν ὑπὸ τὰς διαταγὰς ἑνὸς «πεντάρχου».

ΔΕΚΑΤΕΦΟΡΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος παρὰ τοῖς Μεγαρεῦσιν οἵτινες ἀφιέρουν αὐτῷ τὴν δεκάτην ἀπὸ τῶν λαφύρων.

ΔΕΚΕΒΑΛΟΣ, βασιλεὺς τῶν Δακῶν γεν. κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα μ. Χ, ἀποθ. τῷ 105. Ἐν διαστήματι πολλῶν ἐτῶν ἦτον, ἐπὶ Δομιτιανοῦ καὶ Τραϊανοῦ, ὁ ἐπιχειρηματικώτατος καὶ φοβερώτατος ἐχθρὸς τῆς Ῥώμης. Προωμως διακριθεὶς ἐπὶ ἀνδρείᾳ καὶ ἐμπειρίᾳ καθ' ἅπαντας τοὺς κλάδους τῆς πολεμικῆς, ἀνυψώθη εἰς τὸν θρόνον ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος Δούρα ἐπιτηδὲς παραιτηθέντος. Ἡ ἀναγόρευσις αὕτη ἐγένετο πιθανῶς τῷ 84. Ὁ νέος μονάρχης διεπέρασεν ἀμέσως τὸν Δούναβιν, προσέβαλε καὶ ἐκυρίευσε τὰς προφυλακὰς τῶν Ῥωμαίων, ἐνίκησε καὶ ἠνώχλησε τὸν διοικητὴν τῆς Μοισίας Ἄππιον Φαβῖνον καὶ παντοχοῦ φέρων τὴν καταστροφὴν, κατέλαβε πολυαρίθμους πόλεις καὶ σημαντικὰ φρούρια. Λεπτομερείας τῆς ἐπιδρομῆς ταύτης δὲν ἔχομεν, ἀλλ' ἐξ ὀλίγων τοῦ Τακίτου γραμμῶν βλέπομεν πόσον ἠνώχλει τοὺς Ῥωμαίους. Τὰ πολιτικὰ συμβάντα, λέγει ὁ ἱστορικὸς οὗτος, ἐβίασαν τοὺς Ῥωμαίους νὰ ὁμιλήσωσι περὶ τοῦ Ἀγρικόλα· τὸ ὄνομά του δὲν ἔπρεπε νὰ προσφέρηται ἐνῷ τοσαῦται στρατιαὶ ἐξωλοθρεύοντο ἐν Μοισίᾳ, ἐν Δακίᾳ, Γερμανίᾳ καὶ Παννονίᾳ ἐξ ἀφροσύνης ἢ ἀνανδρίας τῶν στρατηγῶν, ἐνῷ τοσαῦτα φρούρια ἔπιπτον εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐχθροῦ, ὥστε ἦν προέκειτο πλέον πῶς νὰ διατηρήσωμεν τὰ σύνορα, ἀλλὰ τὰ στρατόπεδα τῶν λεγεώνων καὶ τὰς ἐπαρχίας ἡμῶν». Ἐκ τῶν συμφορῶν τούτων περίφοβος ὁ Δομιτιανὸς μετέβη εἰς Ἰλλυρίαν, τῷ 86, μεθ' ὅσης στρατιᾶς ἠδυνήθη, ἀναθεὶς τὴν ἀρχηγίαν τῷ Κορνηλίῳ Φούσκῳ ἐπάρχῳ τοῦ πραιτωρίου. Ὁ στρατηγὸς οὗτος μόνην ἀξίαν εἶχεν ὅτι εἷς τῶν πρώτων ἐκηρύχθη ὑπὲρ τοῦ Οὐεσπεσιανοῦ καὶ κατὰ τοῦ Βιτελλίου. Τὰ τοῦ πολέμου ἐσπούδασε μόνον ἐντὸς τοῦ μαρμαρίνου αὐτοῦ μεγάρου καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἡδονῶν τῆς αὐλῆς. Τὰς προετοιμασίας τοῦ Δομιτιανοῦ μαθὼν ὁ Δεκέβαλος προσήνεγκεν αὐτῷ τὴν εἰρήνην, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὄρῳ ν' ἀποτίσωσιν οἱ Ῥωμαῖοι εἰς τοὺς Δάκας ἐνιαύσιον φόρον δύο ὀβολῶν (30 τοῦ φράγκου ἑκατοστῶν) κατ' ἄνθρωπον. Ἀλλ' οἱ κοσμοκράτορες δὲν εἶχον εἰσέτι ἐκφυλισθῆ μέχρι τοιούτου βαθμοῦ ὥστε νὰ δεχθῶσι τοσοῦτον ὑβριστικὴν πρότασιν. Ἐνῷ ὁ Δομιτιανὸς ἀπελθὼν εἰς Ῥώμην κατεφόβιζε τὴν σύγκλητον διὰ καθημερινῶν θανατώσεων, ὁ Κορνήλιος Φοῦσκος διέβη τὸν Δούναβιν ἐπὶ γεφύρας ἐκ πλοιαρίων μετὰ πολυαρίθμου στρατοῦ συγκεκροτημένου ἐν μέρει ἐξ ἐπιλέκτων σωμάτων. Μετὰ διαφόρους μάχας καθ' ἃς ἐνίοτε ὑπερίσχυεν, ἠττήθη καὶ ἐφονεύθη. Οἱ Δᾶκες ἀφῄρεσαν ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων ἕνα ἀετὸν, ὅπλα, μηχανὰς καὶ πολλοὺς αἰχμαλώτους. Ἡ εἴδησις αὕτη ἀνεκάλεσεν εἰς τὸν Δούναβιν τὸν Δομιτιανὸν, ὅστις ἀντὶ νὰ πορευθῇ αὐτοπροσώπως κατὰ τῶν Δακῶν, ἔστη ἐν τινὶ πόλει τῆς Μοισίας ἐν μέσῳ τῆς τρυφῆς καὶ τῶν ὑλικῶν ἡδονῶν, ἐνῷ οἱ τοποτηρηταὶ αὐτοῦ νέας ὑφίσταντο ἥττας. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νίκαι τινὲς ἐκώλυον τὴν νικηφόρον πορείαν τῶν βαρβάρων. Ὁ Δίων ποιεῖται λόγον περὶ μεγάλης νίκης ἣν ἤρατο ὁ ῥωμαῖος στρατηγὸς Ἰουλιανὸς περὶ τὴν Ταπίαν (Tapées). Ὁ Δεκέβαλος ἡττήθη ἐντελῶς ἡ δὲ βασιλικὴ αὐτοῦ τιάρα ἔπεσεν εἰς χεῖρας τῶν νικητῶν. Ὁ πρῶτος τῶν τοποτηρητῶν αὐτοῦ, Βιζίνας, μόλις ἐσώθη διαπλέων διὰ μέσου τῶν πτωμάτων,

καὶ ὑποκρινόμενος τὸν νεκρὸν μέχρις οὗ κατέλιπον οἱ Ῥωμαῖοι τὸ παιδίον τῆς μάχης. Ἡ νίκη αὕτη ὑπῆρξεν ἄνευ ἀποτελέσματος. Ὁ Δομιτιανὸς ἀποκαμὼν ἐκ τοῦ μακροῦ ἀγῶνος, καὶ πτοηθεὶς ἐκ τῶν ἀπωλειῶν ἃς ὑπέστη ἐν τοῖς πολέμοις αὐτοῦ πρὸς τοὺς Κουάδους καὶ τοὺς Μαρικομάνους ἠναγάσθη νὰ ζητήσῃ τὴν εἰρήνην ἣν τοσάκις ἀπέρριψεν. Ὁ Δεκέβαλος, ὅστις καὶ αὐτὸς ἐπίσης εἶχεν ἀνάγκην νὰ ἐπανορθώσῃ τὰς ζημίας του, ἔσπευσε νὰ δεχθῇ. Ἀλλ' ὅμως οὐδαμῶς ἠθέλησε νὰ μεταδῷ αὐτοπροσώπως παρὰ τῷ Δομιτιανῷ· ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν τὸν ἀδελφόν του Δζίγην ἢ Δέγιν μετά τινων ῥωμαίων αἰχμαλώτων καὶ μέρους τῶν ἀπὸ τοῦ Φούσκου κυριευθέντων ὅπλων. Ἀντὶ τῆς προσοπιητῆς ταύτης ὑποταγῆς ὁ Δομιτιανὸς ἔπεμψε τῷ βασιλεῖ τῶν βαρβάρων ἐν διαδήμα, μεγάλας χρηματικὰς ποσότητας, πολυαρίθμους ἐργάτας δι' ὅλας τὰς εἰρηνικὰς ἢ πολεμικὰς τέχνας καὶ ὑπεσχέθη ν' ἀποστῇ αὐτῷ ἐνιαύσιον φόρον. Παρὰ τοὺς τοσοῦτον ἐπονειδίστους ὅρους ἀνήγγειλεν ὡς νίκην τὴν εἰρήνην ταύτην τοῖς Ῥωμαίοις. Ταὐτοχρόνως δὲ ἔπεμψε τοὺς πρέσβεις τοῦ Δεκεβάλου εἰς τὴν σύγκλητον μετ' ἐπιστολῆς δηλούσης ὑποταγὴν ἣν ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἔγραψεν, ἢ αὐτὸς ὁ Δομιτιανὸς ἐπλαστογράφησεν, ὡς γενικῶς ἐπιστεύετο. Ἡ σύγκλητος ἔδωκε τῷ Δομιτιανῷ τὸ δικαίωμα νὰ καταγάγῃ θρίαμβον, τοῦθ' ὅπερ ἦτον ἄτιχνος κωμῳδία, οὐδένα ἀπατήσασα, διότι πάντες ἐγίνωσκον ὅτι οἱ θρίαμβοι τοῦ Δομιτιανοῦ ἦσαν αἱ ἀσφαλέστεραι ἀποδείξεις τῶν νικῶν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ.

Ἡ μετὰ τῶν Δακῶν εἰρήνη συνωμολογήθη πιθανῶς τῷ 89, ὁ δὲ θρίαμβος τοῦ Δομητιανοῦ κατήχθη βεβαίως τὸ ἀκόλουθον ἔτος. Ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου μέχρι τῆς ἀναγορεύσεως τοῦ Τραϊανοῦ, τῷ 98, ἡ εἰρήνη ὑφίστατο μεταξὺ τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν μαχίμων αὐτῶν γειτόνων. Ὁ Δούναβις ἐχρησίμευεν ὡς ὅριον μεταξὺ τῶν δύο Κρατῶν. Ὁ Δεκέβαλος ἐπωφεληθεὶς τὴν δεκαετῆ ταύτην εἰρήνην ἐστερέωσε τὴν ἐξουσίαν του ἐπὶ τῶν λαῶν τῆς Δακίας, ἐξέτεινε τὰ ὅρια τοῦ βασιλείου καὶ ὠχύρωσεν αὐτὰ διὰ φρουρίων. Προσεπάθησε δὲ πρὸς τούτοις ὅπως γυμνάσῃ τοὺς στρατιώτας αὐτοῦ κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν σύστημα καὶ εἰσαγάγῃ παρὰ τοῖς βαρβάροις αὐτοῦ ὑπηκόοις τὰς τέχνας τῶν πεπολιτισμένων λαῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ᾐτήσατο παρὰ τοῦ Δομητιανοῦ ῥωμαίους ἐργάτας καὶ τεχνίτας. Λέγεται ὅτι παρέσχεν ἄσυλον καὶ τοῖς Ἰουδαίοις, οἵτινες ἐδιώχθησαν ὑπὸ τοῦ Τίτου ἐξ Ἱερουσαλήμ. Οὐδὲν ἀτυχῶς βέβαιον γινώσκομεν περὶ τῶν προσπαθειῶν τοῦ Δεκεβάλου πρὸς ἐκπολίτισιν τῆς χώρας αὐτοῦ. Οἱ ἄλλως σπανιώτατοι καὶ ἀνεπαρκεῖς ἱστορικοὶ τῆς περιόδου ταύτης τῆς ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας λαλοῦσι περὶ τοῦ Δεκεβάλου μόνον καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς πολέμους αὐτοῦ κατὰ τοῦ Δομιτιανοῦ καὶ τοῦ Τραϊανοῦ. Ὅ,τι ἐν τῷ μεταξὺ ἔπραξεν εἶναι γνωστὸν μόνον ἐξ εἰκασιῶν. Κύριος τῶν Καρπαθίων, ἤτοι τῶν πλουσιωτάτων χρυσοφόρων στρωμάτων τῆς Εὐρώπης, ἠδυνήθη εὐκόλως νὰ προμηθευθῇ ἐργάτας καὶ ὅπλα, καὶ δὲν ἔχασεν εἰς μάτην τὸν καιρὸν αὐτοῦ, ὡς δύναται νὰ ἐννοήσῃ τις ἐκ τῆς ἀντιστάσεως ἣν ἀντέταξε κατὰ τοῦ παρὰ Ῥωμαίοις μεγίστου μετὰ τὸν Καίσαρα πολεμικοῦ ἀνδρός. Ἄγνωστον ἂν ὁ Τραϊανὸς ἠρνήθη ἅμα τῇ ἀναγορεύσει αὐτοῦ ν' ἀποτίσῃ τὸν συμπεφωνημένον φόρον· ἀλλ' ὁ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν Δακῶν πόλεμος ἐξερράγη μόλις τῷ 101 ἤτοι τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ. Τὰ ὀλίγα, ἅτινα γινώσκομεν περὶ τοῦ πολέμου τούτου εὑρίσκονται ἐν τῷ Δίωνι ἢ μᾶλλον ἐν τῷ γράψαντι τὴν ἐπιτομὴν αὐτοῦ Ξιφιλίνῳ· ὅθεν δέον ν' ἀρκεσθῶμεν εἰς τὴν συγκεχυμένην, ἀκέφαλον καὶ ἀτελεστάτην ἀφήγησιν αὐτοῦ. Ὁ Τραϊανὸς κατέλιπε τὴν Ῥώμην ἐπὶ τῆς τετάρτης αὐτοῦ ὑπατείας καὶ ἦγαγεν αὐτοπροσώπως τὸν στρατὸν αὐτοῦ κατὰ τῶν Δακῶν. Συμπλοκὴ ἐγίνετο ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως ἐν Ταπίᾳ, πεδίῳ μάχης περιφήμῳ ἐπὶ προγενεστέρᾳ νίκῃ τῶν Ῥωμαίων. Οἱ Δᾶκες ἠναγκάσθησαν αὖθις νὰ ἐνδώσωσιν, ἀλλ' οὐχὶ ἄνευ ἀντιστάσεως λίαν φονικῆς τοῖς νικηταῖς, οἵτινες τοσούτους εἶχον τραυματίας, ὥστε ἐλλείψαντος τοῦ μοτοῦ πρὸς ἐπίδεσιν τῶν πληγῶν ὁ Τραϊανὸς ἔδωκε τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ ὅπως μετατρέψωσιν αὐτὰ εἰς ἐπιδέσμους.

Ὁ Δεκέβαλος ἰσχυρῶς ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων κατατροπωθεὶς ᾐτήσατο τὴν εἰρήνην· ὁ Τραϊανὸς ἀπέστειλεν αὐτῷ ὅπως διαπραγματευθῶσι τοὺς ὅρους τῆς εἰρήνης τὸν Λικίνιον Σοῦραν καὶ τὸν Κλαύδιον Λίβανόν. Αἱ διαπραγματεύσεις αὗται εἰς οὐδὲν ἀπέληξαν, ὁ δὲ Τραϊανὸς τολμηρῶς εἰσχωρήσας εἰς τὰ στενὰ τῶν Καρπαθίων ἐπορεύθη κατὰ τῆς Σαρμεγεθούζης, πρωτευούσης τῶν Δακῶν, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου κατέφθανεν ὁ Λούκιος Κυιέτος, ἀφοῦ διεσκόρπισε τοὺς Δᾶκας. Ταὐτοχρόνως ἡ ἀδελφὴ τοῦ Δεκεβάλου καὶ μία τῶν ἀγαπωμένων συζύγων πόλεων ἠλίσκησαν ὑπὸ τοῦ ῥωμαίου στρατηγοῦ Μαξίμου. Ὁ Δεκέβαλος βλέπων ἑαυτὸν ἀποκεκλεισμένον ἐν τῇ πρωτευούσῃ αὐτοῦ, ἠναγκάσθη νὰ παραδεχθῇ τοὺς ὅρους τοῦ

νικητοῦ. Καθὼς λέγει ὁ Ξιφιλῖνος, ὁ Τραϊανὸς διέταξε τοὺς Δᾶκας νὰ παραδώσωσι τὰ ὅπλα, τὰς μηχανάς των καὶ τοὺς ἐργασθέντας εἰς κατασκευὴν αὐτῶν ἐργάτας, καὶ νὰ ἀποδώσωσι τοὺς ῥωμαίους λειποτάκτας, νὰ κατεδαφίσωσι τὰ ἐν Δακίᾳ ἐγερθέντα φρούρια, ν' ἀποδώσωσι τὴν χώραν, ἣν ἐκυρίευσαν καὶ νὰ θεωρῶσι φίλους ἢ ἐχθροὺς τοὺς τῶν Ῥωμαίων. Ὁ Δεκέβαλος προσαχθεὶς ἐνώπιον τοῦ Τραϊανοῦ ὑπέκυψεν εἰς τοὺς ὅρους τούτους μετὰ πολλῆς τῆς ἀθυμίας καὶ πεσὼν χαμαὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. Τοῦ Τραϊανοῦ ἐπανακάμψαντος εἰς Ῥώμην, οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ Δεκεβάλου εἰσῆχθησαν εἰς τὴν σύγκλητον, κατέθεντο τὰ ὅπλα, συνήνωσαν τὰς χεῖρας, ὡς πράττουσιν οἱ αἰχμάλωτοι, ἀπήγγειλαν λέξεις τινὰς ὅπως βεβαιώσωσι τὴν σύγκλητον περὶ τῆς ὑποταγῆς των, συνωμολόγησαν τὴν εἰρήνην, καὶ ἀνέλαβον τὰ ὅπλα των.

Ἡ εἰρήνη αὕτη ἦτον ἀδύνατον νὰ διαρκέσῃ. Ὁ Τραϊανὸς ἤθελε νὰ προσαρτήσῃ τὴν Δακίαν εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν αὐτοκρατορίαν, ἐνῷ ὁ Δεκέβαλος διενοεῖτο ν' ἀπαλλαγῇ ταπεινωτικῆς καὶ ἐπονειδίστου συνθήκης. Ἀμφοτέρωθεν μία μόνη πρόφασις ἀνεμένετο ὅπως ἐπαναρχίσῃ ὁ πόλεμος· τὴν δὲ πρόφασιν ταύτην ἐχορήγησαν τῷ Τραϊανῷ οἱ Δᾶκες. Κατὰ τὸν Δίωνα, ἐγένετο γνωστὸν ὅτι ὁ Δεκέβαλος παρέβαινε πολλὰ τῆς συνθήκης ἄρθρα, ὅτι προυμηθεύετο ὅπλα, ἐδέχετο τοὺς λειποτακτοῦντας ἐκ τοῦ ῥωμαϊκοῦ στρατοῦ, ὠχύρου τὰς θέσεις του, ἐβίαζε τοὺς γείτονάς του νὰ ταχθῶσι σύμμαχοι αὐτοῦ, ἐλεηλάτει τὴν χώραν τῶν ἀρνηθέντων νὰ βοηθήσωσιν αὐτῷ καὶ κατέλαβέ τινας γαίας τῶν Ἰαζύγων, ἃς ὁ Τραϊανὸς ἠρνήθη μετέπειτα ν' ἀποδώσῃ ὅτε ἠτήσαντο αὐτάς. Αἱ παραβάσεις αὗται παρεκίνησαν τὴν σύγκλητον ἵνα καὶ δεύτερον κηρύξῃ τὸν Δεκέβαλον ἐχθρὸν τοῦ ῥωμαϊκοῦ λαοῦ, τῷ 101, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ ἀπεφάσισε νὰ πολεμήσῃ πρὸς αὐτὸν αὐτοπροσώπως ἀντὶ νὰ διαπιστευθῇ τὴν φροντίδα τοῦ πολέμου τοῖς στρατηγοῖς αὐτοῦ. Ὁ δὲ Δεκέβαλος ἐπειδὴ δὲν εἶχεν ἰσαρίθμους δυνάμεις προσέφυγεν εἰς τὸν δόλον καὶ μικροῦ δεῖν ἐπέτυχε τὸν Τραϊανὸν διὰ τῆς προδοσίας ὀλίγων λειποτακτῶν, οὓς ἔπεμψεν ἐπίτηδες εἰς Μοισίαν ὅπως δολοφονήσωσιν αὐτόν. Οἱ δολοφόνοι δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἐκτελέσωσι τὸν σκοπόν των, διότι εἷς αὐτῶν συλληφθεὶς ἐπί τινι ὑπονοίᾳ ὑπεβλήθη εἰς τὰ βασανιστήρια, καὶ ὡμολόγησε πᾶν ὅ,τι ἐγίνωσκε.

Μετὰ τὴν ἀποτυχοῦσαν ταύτην ἀπόπειραν, ὁ Δεκέβαλος προσκαλέσας εἰς συνδιάλεξιν ἕνα τῶν κυριωτέρων τοποτηρητῶν τοῦ Τραϊανοῦ, ὀνόματι Λογγῖνον, ἐκράτησεν αὐτὸν αἰχμάλωτον. Ἀφοῦ δὲ μάτην προσεπάθησε νὰ μάθῃ παρ' αὐτοῦ τοὺς σκοποὺς τοῦ αὐτοκράτορος, ἔγραψε τῷ Τραϊανῷ ὅτι ἀπολύει τὸν Λογγῖνον ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὅρῳ ν' ἀποσυρθῶσιν οἱ Ῥωμαῖοι πέραν τοῦ Δουνάβεως καὶ ν' ἀποτίσωσι τὰ ἔξοδα τοῦ πολέμου. Ὁ Τραϊανὸς ἀπήντησεν ἀορίστως, διότι ἤθελε μὲν νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν τοῦ Λογγίνου, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ν' ἀγοράσῃ τοσοῦτον ἀκριβὰ τὴν ἐλευθερωσίν του. Ὁ Λογγῖνος, ὅστις ἐμάντευσε τὴν δυσχερῆ θέσιν τοῦ κυρίου του ἀπήλλαξεν αὐτὸν ταύτης δι' ἡρωϊκῆς ἀποφάσεως· προυμηθεύθη δηλητήριον δι' ἑνὸς ἀπελευθέρου, καὶ ἀφοῦ ἐξησφάλισεν αὐτὸν πέμψας εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν στρατόπεδον ἐπὶ τῇ προφάσει νέας διαπραγματεύσεως, ἐδηλητηριάσθη. Ὁ Δεκέβαλος ἔξω φρενῶν γενόμενος διότι ἀπώλεσεν ὅμηρον τοσούτῳ πολύτιμον ἔπεμψε πάραυτα ἕνα ἑκατόνταρχον αἰχμαλωτευθέντα μετὰ τοῦ Λογγίνου ὅπως παραδώσῃ τῷ Τραϊανῷ τὸ σῶμα τοῦ στρατηγοῦ τούτου καὶ δέκα αἰχμαλώτους ἂν ἤθελον ν' ἀποστείλωσιν αὐτῷ τὸν ἀπελεύθερον· ὁ δὲ Τραϊανὸς ἀπήντησεν ἀρνητικῶς καὶ ἐκράτησε μᾶλλον τὸν ἑκατόνταρχον. Ὁ Τραϊανὸς διῆλθε τὸν χειμῶνα (104—105) γεφυρῶν τὸν Δούναβιν (Ἰδ. ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ ὁ ΤΡΑΙΑΝΟΣ). Ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ ὁ Δεκέβαλος ἠναγκάσθη νὰ ἐπιδοθῇ εἰς μεγάλας προπαρασκευάς, ἀλλ' ἐπὶ τῆς δευτέρας ταύτης ἐκστρατείας ὁ Ξιφιλῖνος εἶναι πλέον ἀτελὴς ἀρκούμενος μόνον εἰς τὸ νὰ εἴπῃ ὅτι ὁ Τραϊανὸς διεξῆγαγε τὸν πόλεμον μετὰ μείζονος περισκέψεως καὶ ἀσφαλείας ἢ ζέσεως καὶ σπουδῆς. Ὁ πόλεμος θὰ ἦτο μακρὸς τῷ ὄντι καὶ πλήρης αἱματηρῶν περιπετειῶν. Ὁ Πλίνιος ποιεῖται περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἐπιστολῇ ἀπευθυνομένῃ ἐνὶ τῶν φίλων του, ὅστις ἤθελε νὰ ἐκλέξῃ αὐτὸν ὡς θέμα ποιήματος. Ὁ Δεκέβαλος ἰδὼν τὴν χώραν καὶ τὰ ἀνάκτορα αὐτοῦ εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν νικητῶν, καὶ ὅτι ἐκινδύνευε νὰ πέσῃ ζῶν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν ηὐτοκτόνησεν, ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ ἀπεκομίσθη εἰς Ῥώμην.

ΔΕΚΕΛΕΙΑ, ἀρχ. δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων εἰς τὴν Ἱπποθοωντίδα φυλήν, ἐπὶ τῆς ἀγούσης ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Ὠρωπόν. Ὁ δῆμος οὗτος ἀπεῖχε τῶν Ἀθηνῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σταδίους καὶ τοσούτους ἄλλους ἀπὸ τῆς Βοιωτίας. Κατὰ δὲ τὸν Θουκυδίδην, ἐφαίνοντο αὐτόθεν αἱ Ἀθῆναι· προστίθησι δὲ ὁ αὐτὸς ὅτι ἡ Δεκέλεια ἦτο πρότερον ἀνεγερθὲν ὑπὸ τὴν παιδιὰν καὶ τὰς εὐφυεστέρας γαίας τῆς χώρας ὅπως βλάπτῃ τὸν ἐχθρόν. Πρὸ τῆς ἐν Πλαταιαῖς μάχης, ὁ Μαρδόνιος ἐπῆλθε διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς Δεκελείας μεταβαί-

νων ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Βοιωτίαν. Κατὰ τὸ ἐννεακαιδέκατον ἔτος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, οἱ Λακεδαιμόνιοι ὠχυρώθησαν ἐντὸς τῆς Δεκελείας. Ἀπέφυγον δὲ διὰ τῆς κατοχῆς τοῦ φρουρίου τούτου, τὸ νὰ καταλείπωσι τὴν Ἀττικὴν καθ' ἕκαστον θέρος καὶ διετηρήθησαν καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα ἐπὶ θέσεως, ἀφ' ἧς εὐκόλως ἠδύναντο νὰ λεηλατῶσι μέρος τῆς Ἀττικῆς. Οὕτως ἐκώλυσαν τοὺς Ἀθηναίους τοῦ νὰ καλλιεργῶσι τὰς γαίας αὐτῶν καὶ ἐβίασαν αὐτοὺς ὅπως προμηθεύωνται τὰ τρόφιμα διὰ θαλάσσης, ἀντὶ νὰ φέρωσιν αὐτὰ διὰ τῆς κατὰ ξηρὰν εὐθείας ὁδοῦ τοῦ Ὠρωποῦ. Ἡ κατοχὴ αὕτη τῆς Δεκελείας ἐπήνεγκεν ἀλληλουχίαν χρηματικῶν δυσχερειῶν καὶ πολεμικῶν ἀτυχιῶν, αἵτινες μετὰ ὀκτὼ ἔτη ἐγένοντο αἰτία τῆς ἁλώσεως τῶν Ἀθηνῶν, ὅτε ἀπεσύρθη καὶ ἡ φρουρὰ τῆς Δεκελείας. Δύσκολον εἶναι, λέγει ὁ συνταγματάρχης Λὴκ (Topographie d'Athènes, κτλ.), ἐξ οὗ ἀρυόμεθα τὰ περὶ Δεκελείας, ν' ἀμφιβάλλωμεν ὅτι ἡ Δεκέλεια ἦτον ἐπὶ τοῦ νῦν χωρίου Τατόϊ ἢ ἐν τοῖς πέριξ ἔνθα διακρίνεται ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως κορυφή τις ὑπερκειμένη τῆς κλεισωρείας, ἥτις ἄγει ἀπὸ τῶν ἀνατολικῶν τοῦ Πάρνηθος εἰς Ὠρωπὸν καὶ εἰς Τανάγραν. Κρήνη, παρ' ἣν φαίνονται πολυάριθμα λείψανα ἀρχαιοτήτων, ὁρίζει πιθανῶς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος κορυφήν, ἥτις ἦτο τοσοῦτον ὑψηλή, ὥστε ἀπ' αὐτῆς ὁ Ἅγις, κατὰ τὸ πρῶτον καὶ εἰκοστὸν ἔτος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, κατώπτευσε τὰ ἀθηναϊκὰ πλοῖα ἅτινα σῖτον φέροντα εἰσέπλεον εἰς Πειραιᾶ. Ἡ κατ' εὐθεῖαν ἀπόστασις τοῦ σημείου τούτου ἀπὸ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν εἶναι δώδεκα γεωγραφικῶν μιλίων, ἢ ὀλιγώτερόν τι τῶν ἑνδεκα ἀπὸ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως. Ἡ ἀπόστασις αὕτη ἀντιστοιχεῖ ἀρκούντως πρὸς τοὺς εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σταδίους τοῦ Θουκυδίδου, κατὰ δὲ τὴν συνήθη ἀναλογίαν τῶν σταδίων πρὸς τὰ γεωγραφικὰ μίλια μικρὰν ἢ οὐδεμίαν ἀφίησιν ἀμφιβολίαν περὶ τῆς τοποθεσίας τῆς Δεκελείας.

ΔΕΚΕΛΟΣ, ἥρως, μηνύσας εἰς τοὺς Διοσκούρους τὴν ἁρπαγὴν τῆς Ἑλένης.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ, ὁ δέκατος μὴν τοῦ ῥωμαϊκοῦ ἔτους πρὸ τῆς μεταῤῥυθμίσεως τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος, καὶ ὁ ὀγδοηκατος ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἦτον ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἑστίας· αἱ δὲ κυριώτεραι ἑορταὶ αἵτινες ἐτελοῦντο κατ' αὐτὸν ἦσαν αἱ τοῦ θυμοῦ τῶν ἀγρῶν Φαύνου, τῇ 5, καὶ τῶν Κρονίων, τῇ 17. Ἡ 25, ἡμέρα τοῦ χειμερινοῦ ἡλιοστασίου, ἐπανηγυρίζετο πρωΐτι διὰ θρησκευτικῶν τελετῶν· οἱ Αἰγύπτιοι ἔθετον εἰς μηνὶ δεκεμβρίῳ τὴν γέννησιν τοῦ Ὀσίριδος, οἱ Πέρσαι τὴν τοῦ Μίθρα, οἱ Ἕλληνες τὴν τοῦ Ἡρακλέους. Αὐτὴν δὲ ταύτην τὴν ἡμέραν ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ, (*Pier - Candido Decembrio*), ἰταλὸς φιλολόγος, γενν. ἐν Παυίᾳ τῷ 1399, ἀποθ. τῷ 1477, ἔγραψεν ὑπὲρ τὰ 120 συγγράμματα. Ἐκ τῶν σωζομένων σημειώσεως ἄξια εἶναι λόγοι, φιλοσοφικαὶ καὶ ἠθικαὶ πραγματεῖαι, βιογραφίαι ἐνδόξων ἀνδρῶν, ἰταλικαί τινες καὶ λατινικαὶ ποιήσεις, μία μετάφρασις τοῦ Ἀππιανοῦ λατινιστὶ καὶ τοῦ Κουίντου Κουρτίου ἰταλιστί, ὁ βίος τοῦ Φιλίππου—Μαρία Βισκόντη καὶ τοῦ Φραγκίσκου Σφόρτζα, κτλ. Ὁ τρόπος τοῦ γράφειν αὐτοῦ ἀναμιμνήσκει τὸν τοῦ Σουετωνίου.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1851 (Ἡμέρα τῆς 2). Ἱστορικὴ ἡμέρα ἐν Γαλλίᾳ, διότι κατ' αὐτὴν ἐξετέλεσε μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος καὶ τόλμης ὁ Λουδοβῖκος Ναπολέων τὸ πραξικόπημα, δι' οὗ ἀνῆλθε τὰς βαθμίδας τοῦ θρόνου, ἴδ. ΝΑΠΟΛΕΩΝ Γ'.

ΔΕΚΕΝΝΑΛΙΑ, ἑορτὴ τελουμένη κατὰ δεκαετίαν ἐπὶ τῆς ἐπετηρίδος τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεως αὐτοκράτορος τῆς ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας. Ἡ ἑορτὴ αὕτη συνέστη τῷ 726 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, ὅτε ὁ Αὔγουστος διενεμήθη τὴν κυβέρνησιν τῶν ἐπαρχιῶν μεταξὺ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ, καὶ διεκήρυξεν ὅτι δέχεται τὴν αὐτοκρατορίαν μόνον ἐπὶ δέκα ἔτη. Κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην ἐγίνοντο δημόσιοι ἀγῶνες καὶ μεγάλη θυσία ἐν τῷ Καπιτωλίῳ, ὅπου μετέβαινον εἰς ἐπίκλησιν τῶν θεῶν ὑπὲρ τοῦ αὐτοκράτορος. Ὁ Τιβέριος καταργήσας τὰ Δεκεννάλια διετήρησε μόνον τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς θυσίας. Τὸ ἔθιμον τοῦτο διήρκει εἰσέτι ἐπὶ τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Κωνσταντίνου.

ΔΕΚΕΝΤΙΟΣ ΜΑΓΝΟΣ, ἀναγορευθεὶς Καῖσαρ ἐν Μεδιολάνοις τῷ 351 ὑπὸ τοῦ ἄρπαγος Μαγνεντίου, τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἠττήθη ἐν Γαλατίᾳ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν. Μαθὼν τὴν ἧτταν καὶ τὸν θάνατον τοῦ Μαγνεντίου, ἀπήγξατο ἐν Σένῳ (Sens) 353.

ΔΕΚΙΗΤΟΝ (ἀρχ.), πόλις τῆς Ἰταλίας περὶ τὴν ὁποίαν κατῴκουν οἱ Δεκιῆται, λαὸς τῆς Ναρβωνικῆς Γαλλίας.

ΔΕΚΙΟΣ (Ποπόβλιος), ἔνδοξος ῥωμαῖος στρατηγὸς ἐκ γονέων ἀσήμων. Ἄρχων λεγεῶνος τῷ 409 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, ἔσωσε τὸν στρατὸν τοῦ Κορνηλίου Κόσσου, κεκλεισμένου πλησίο

τῆς Σοτικούλας ἐντὸς κλεισωρείας τινὸς ὑπὸ τῶν Σαμνιτῶν. Ὕπατος τῷ 340 μετὰ τοῦ Μανλίου Τορκουάτου, ἀφιερώθη τοῖς καταχθονίοις θεοῖς ἐν μάχῃ κατὰ τῶν Λατίνων ἐν Βεζέρῃ ὅπως παράσχῃ τοῖς Ῥωμαίοις τὴν νίκην. Τὸ αὐτὸ αὐταπαρνησίας δεῖγμα ἔδειξε καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Σεντίνου κατὰ τῶν ὁμβρικῶν Γαλατῶν τῷ 295, καὶ ὁ ἔγγονὸς αὐτοῦ ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Ἀσκούλου κατὰ τοῦ Πύρρου τῷ 279.

ΔΕΚΙΟΣ (Γάϊος-Μέσσιος-Κούϊντος-Τραϊανὸς), ῥωμαῖος αὐτοκράτωρ, γενν. τῷ 191, κατὰ τὸ Ἀλεξανδρινὸν χρονικόν, κατὰ δὲ τὸν Αὐρήλιον Βίκτωρα τῷ 201 μ. Χ., ἐν Βουδαλίᾳ ἢ Βουδαλίᾳ, κώμῃ κειμένῃ περὶ τὸ Σίρμιον ἐν τῇ κάτω Πανονίᾳ, ἀποθ. τῷ 251. Ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος τῆς μακρᾶς σειρᾶς τῶν ἡγεμόνων, οὓς ἡ Ἰλλυρία ἐχορήγησε τῇ αὐτοκρατορίᾳ. Περὶ τοῦ πρώτου μέρους τοῦ σταδίου αὐτοῦ οὐδὲν σχεδὸν γινώσκεται. Ἀφοῦ, ὡς νομίζεται, ἐχρημάτισε διοικητὴς τῆς Λυσιτανίας ἐπὶ Μαξιμίνου, περὶ τὸ 236, μετέβη ὅπως ἐξασκήσῃ ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως στρατιωτικὴν ἀρχηγίαν. Μετὰ τέσσαρα ἔτη ὁ Φίλιππος ἐνετείλατο αὐτῷ νὰ διοργανίσῃ τὸν στρατὸν τῆς Μοισίας παραλύσαντα ἕνεκα τῆς ἀνταρσίας τοῦ Μαρίνου. Ὁ Δέκιος ἐπὶ πολὺ ἀπεποιεῖτο τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἔργου τούτου καὶ μόλις μετὰ μεγάλης ἀποστροφῆς ἐδέξατο αὐτό. Ὑπενδώσας εἰς τὰς ἐπιμόνους παρακλήσεις τοῦ Φιλίππου ἀνεχώρησεν, ἀφικόμενος δὲ εἰς τὸ στρατόπεδον ἀντὶ νὰ καταπαύσῃ τὴν ἀνταρσίαν, κατέστησεν αὐτὴν ἀθεράπευτον. Οἱ στρατιῶται πεισθέντες ὅτι μόνον ἐν τῇ ἀλλαγῇ τῆς βασιλείας θὰ εὕρισκον ἀτιμωρησίαν, ἔθεντο δίλημμα τῷ Δεκίῳ ἢ νὰ σφαγῇ ἢ νὰ δεχθῇ τὴν αὐτοκρατορίαν. Κατὰ τὸν Ζωναρᾶν μὲ τὸ ξίφος ἐπὶ τοῦ λάρυγγος ἐδέξατο ὁ τοποτηρητὴς τοῦ Φιλίππου τὴν αὐτοκρατορικὴν πορφύραν, καὶ ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν. Κατὰ τὸν αὐτὸν Ἱστορικόν, ἔγραψε τῷ αὐτοκράτορι νὰ μὴ φοβηθῇ ποσῶς, καὶ ὅτι εἶχεν ἀπόφασιν ν' ἀποθέσῃ τὰ σήματα τῆς ὑπερτάτης ἀρχῆς ἅμα ὡς ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο ἀκινδύνως. Ὁ Φίλιππος ἀμφιβάλλων περὶ τῆς εἰλικρινείας τῶν εἰρηνικῶν τούτων διαμαρτυρήσεων, ἐξεστράτευσε κατὰ τοῦ ἄρπαγος, συντυχθεὶς μετ' αὐτοῦ περὶ τὴν Βερόνην, ἡττήθη καὶ ἐφονεύθη. Τὰ συμβάντα ταῦτα ἐγένοντο περὶ τὰ τέλη τοῦ 249. Ἡ βασιλεία τοῦ νέου ἀρχηγοῦ διήρκεσεν ἔτη δύο καὶ ἥμισυ καὶ κατέστησεν ὅλη ὑπὸ τοῦ πολέμου τῶν Γότθων, οἵτινες ἐμφανισθέντες τὸ πρῶτον ἐπὶ τῶν βορειοδυτικῶν σύνορων τῆς αὐτοκρατορίας διέβησαν τὸν Δούναβιν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Κνίβα καὶ κατελεηλάτησαν τὴν Θρᾴκην. Περὶ τῆς ἐπιδρομῆς αὐτῶν ἀπαντῶσιν ἱκανῶς πολυάριθμοι λεπτομέρειαι ἐν τῷ Ἰορνανδὲς, Ζωσίμῳ καὶ τοῖς ἀποσπάσμασι τοῦ Δεξίππου· ἀλλ' αἱ ἀφηγήσεις τῶν ἱστορικῶν τούτων εἶναι τοσοῦτον ἀντιφατικαὶ ὥστε μόλις δύναταί τις νὰ διαγνώσῃ τὴν ἀλήθειαν. Ὁ Δέκιος κατέστειλεν ἐν πρώτοις τὰς ἐν Γαλατίᾳ ταραχὰς, καὶ ἐπανακάμπτων εἰς Ἰταλίαν ἔστη ἐν Ῥώμῃ, ὅπως ἐπιστατήσῃ εἰς τὰς αὐτόθι ὀχυρώσεις, καὶ ἔπεμψε κατὰ τῶν Γότθων τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὃν ἀνηγόρευσε καίσαρα. Ὁ Κνίβας ἐπετέθη μεθ' ἑβδομήκοντα χιλιάδων ἀνδρῶν κατὰ τῆς πόλεως τοῦ Εὐστερίου, ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως ἐν τῇ κάτω Μοισίᾳ. Ἀποκρουσθεὶς ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ (τοῦ ὕστερον αὐτοκράτορος) Γάλλου, ἐστράφη κατὰ τῆς Νικοπόλεως, ἣν ἐπολιόρκησε. Ἐδιώχθη δ' ἐκεῖθεν εἴτε ὑπ' αὐτοῦ τοῦ αὐτοκράτορος Δεκίου, εἴτε πιθανώτερον ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, διεπέρασε τὸν Αἷμον καὶ ἐπειράθη ἵνα καταλάβῃ τὴν Φιλιππούπολιν. Ὁ νέος Δέκιος κατεδίωξεν αὐτὸν μέχρι τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἐστρατοπέδευσεν ἐν Βερροίᾳ. Ἐνῷ δὲ οἱ Ῥωμαῖοι ἀνεπαύοντο ἐν τῇ πόλει ταύτῃ προσεβλήθησαν αἰφνης ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ἠττήθησαν κατὰ κράτος καὶ ἠναγκάσθησαν ν' ἀποχωρήσωσιν ἐν ἀταξίᾳ εἰς τὴν Μοισίαν. Οἱ Γότθοι ἐγένοντο κύριοι τῆς Φιλιππουπόλεως, ἥρπασαν ἄπειρα λάφυρα καὶ πολυαρίθμους αἰχμαλώτους, καὶ εἰσέβαλον εἰς τὴν Μακεδονίαν ἔνθα ἐκάλει αὐτοὺς ὁ διοικητὴς τῆς ἐπαρχίας ταύτης, Α. Πρίσκος, ὅστις εἶχεν ἀναγορευθῆ πρὸ μικροῦ αὐτοκράτωρ. Τὰ ἐσαρίστα ταῦτα συμβάντα ἅτινα ἐγένοντο πιθανῶς κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ 250, παρεκίνησαν τὸν αὐτοκράτορα νὰ καταλίπῃ τὴν Ῥώμην καὶ δράμῃ εἰς βοήθειαν τῶν ὑπὸ τῶν Γότθων λεηλατουμένων ἐπαρχιῶν. Κατὰ τὸν Ζώσιμον, ὁ Δέκιος ἐνίκησε τοὺς βαρβάρους παντοχοῦ ὅπου ἀπήντησεν αὐτοὺς καὶ ἀφῄρεσεν ἀπ' αὐτῶν ὅσα ἥρπασαν λάφυρα. Ἐκ τῶν νομισμάτων τοῦ αὐτοκράτορος τούτου μανθάνομεν τῷ ὄντι ὅτι κατεκτήσατο ἢ μᾶλλον ἀνεκτήσατο τὴν Δακίαν ἀπὸ τῶν Καρπίων (κατοίκων τῶν Καρπαθίων). Κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ὁ Κλαύδιος ἔκλεισε τοῖς Γότθοις τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα εἴσοδον. Φαίνεται δὲ ὅτι οἱ βάρβαροι ἐπανέλαβον τότε τὴν εἰς τὸν Δούναβιν ἄνοδον, προτιθέμενοι νὰ διαβῶσι τὸν ποταμόν. Ὁ Ζώσιμος ἀντὶ τοῦ Δουνάβεως ἀναφέρει τὸν Τάναϊν· τοῦθ' ὅπερ φαίνεται ἀληθοφανὲς, ὅτι ἡ ῥωμαϊκὴ αὐτοκρατορία

οὔτε μέχρι τοῦ Βορυσθένους (Δνειπέρου) ἐκτεινομένη, εἶχεν ὅριον τὸν Τύραν (Δνείστερον). Ὁ Δέκιος ἐνετείλατο τῷ Γάλλῳ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πορείαν αὐτῶν, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ὁ ἴδιος κατεδίωκεν αὐτούς. Οἱ Γότθοι βλέποντες ἑαυτοὺς πανταχόθεν πιεζομένους ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, προέτειναν ὅτι παραδίδουσι τὰ λάφυρα καὶ τοὺς αἰχμαλώτους αὐτῶν ἐπὶ τῷ ὅρῳ ν' ἀφεθῶσιν ἐλεύθεροι ὅπως ἀβλαβεῖς ἀπέλθωσιν εἰς τὰς ἑστίας των. Τῆς δὲ προτάσεως ταύτης ἀποῤῥιφθείσης, οἱ Γότθοι στερῤῥῷ τῷ ποδὶ ἀνέμενον τὴν ἐπίθεσιν τῶν Ῥωμαίων. Κατὰ τὸν Ζωναρᾶν, ὁ Γάλλος, ὅστις κρυφίως προὔδιδε τοὺς ὁμογενεῖς αὐτοῦ, κατέδειξεν ὁ ἴδιος τοῖς βαρβάροις παλαι θέσεις ἔδει νὰ καταλάβωσιν, ἐνῷ ταὐτοχρόνως ἔβιδε τῷ Δεκίῳ τὰς ἀπιστοτέρας συμβουλὰς καὶ τὰς ψευδεστέρας πληροφορίας. Ὁ νίος Δέκιος ἐφονεύθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τῆς μάχης, ἥτις συνήφθη περὶ τὸ Ἀβρίκιον φθίνοντος τοῦ νοεμβρίου 251, ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ εὗρεν ἐν αὐτῇ τὴν ἧτταν καὶ τὸν θάνατον. Κατὰ τὸν Ζώσιμον, οἱ βάρβαροι διῃρέθησαν εἰς τρεῖς φάλαγγας, καὶ τὴν πρώτην αὐτῶν ἔθεντο ἐπὶ τόπου κειμένου κατέναντι λίμνης. Τοῦ Δεκίου φονευσάντος πλείστους ἐκ τῆς πρώτης ταύτης φάλαγγος, ἡ δευτέρα ἔδραμεν εἰς ὑποστήριξιν αὐτῆς· ἀλλὰ καὶ ταύτης τραπείσης εἰς φυγήν, ἡ τρίτη ἐπεφάνη ἐν τοῖς πέριξ τῆς λίμνης. Ὁ Γάλλος ἐμήνυσε τῷ Δεκίῳ νὰ διαβῇ αὐτὴν ὅπως ἐπιτεθῇ κατὰ τῶν βαρβάρων. Ἐπειδὴ δὲ ὁ αὐτοκράτωρ δὲν εἶχε σπουδάσει τὸν τόπον, ἐβυθίσθη μετὰ τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν ἰλὺν καὶ εὐθὺς ἔπεσε κατ' αὐτοῦ βροχὴ βελῶν τῶν βαρβάρων, οὕτω δὲ αὐτός τε καὶ τὸ στράτευμα αὐτοῦ ἐξωλοθρεύθησαν.

Ἡ κυβέρνησις τοῦ Δεκίου διεκρίθη ἐπὶ δύο πράξεσιν, αἵτινες οὐδεμίαν μὲν φαίνονται ἔχουσαι σχέσιν πρὸς ἀλλήλας ἀλλ' ἀπέῤῥεον ἐκ τῆς αὐτῆς συντηρητικῆς καὶ ἐπανορθωτικῆς ἰδέας. Ἡ ῥωμαϊκὴ αὐτοκρατορία κατετρύχετο τότε ὑπὸ παραλυσίας γεννωμένης ἐκ δύο μεγάλων αἰτιῶν· τῆς διαφθορᾶς τῶν ἠθῶν καὶ τῆς καταστροφῆς τῆς ἀρχαίας θρησκείας. Ὅπως θεραπεύσῃ τὸ κακὸν τοῦτο, ὁ Δέκιος ἐφαντάσθη ν' ἀναστήσῃ τὴν τιμητείαν (censure) καὶ νὰ καταδιώξῃ ἀνηλεῶς τὸν χριστιανισμόν. Ἡ παλινόρθωσις τῆς τιμητείας ἐγένετο μετὰ μεγάλης τῆς ἐπισημότητος. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ νέου τιμητοῦ ἀφέθη εἰς τὴν σύγκλητον, ἥτις παμψηφεὶ ἐξελέξατο τὸν Οὐαλεριανόν, ὅστις διέτριβε τότε ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Δουνάβεως, παρὰ τῷ αὐτοκράτορι. Ὁ Δέκιος, λέγει ὁ Ζώσιμος, ἐπῄνει τὸ συγκλητικὸν γράμμα δι' οὗ ἀπενέμετο τῷ Οὐαλεριανῷ ἡ τιμητεία συνεκάλεσεν ἅπασαν τὴν αὐλὴν αὐτοῦ, καὶ μετεπέμψατο αὐτὸν τὸν Οὐαλεριανόν· ἐν μέσῳ δὲ τῆς ὁμηγύρεως ταύτης τῶν ἐπιφανεστάτων ἀνδρῶν τῆς αὐτοκρατορίας, ἀνεγνώσθη τὸ συγκλητικὸν γράμμα, καὶ ὁ ἡγεμὼν προσέθετο· «Θεωρῶ σε εὐτυχῆ, Οὐαλεριανέ, ἐπὶ τῇ ἀποφάσει ταύτῃ τῆς συγκλήτου καὶ τῇ ἰσχυρᾷ ταύτῃ μαρτυρίᾳ τῆς ἀγάπης αὐτῆς. Ἀνάλαβε τὴν τιμητείαν παντὸς τοῦ κόσμου, ἣν διεπιστεύσατό σοι ἡ βωμαϊκὴ δημοκρατία, ὡς τῷ μόνῳ ἀνδρί, ὅστις εἶναι ἄξιος νὰ κρίνῃ τὰ ἡμέτερα ἤθη. Θὰ ὁρίζῃς ἐκείνους οἵτινες πρέπει νὰ μένωσιν ἐν τῇ συγκλήτῳ, θ' ἀποδώσῃς εἰς τὴν τάξιν τῶν ἱππέων τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς εὐκλειαν», κτλ. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἕτερον μέσον, ὅπερ ὁ Δέκιος μετεχειρίσθη πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν, οὐ μόνον ἀνίσχυρον ἀλλὰ καὶ ἐγκληματικὸν ὑπῆρξε, καὶ ἐνεκόλαψεν ἀνεξίτηλον κηλῖδα ἐπὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἡγεμόνος τούτου. Ἀπὸ δύο αἰώνων, παρὰ πάσας τὰς καταδιώξεις, ὁ χριστιανισμὸς ἐποιήσατο γιγαντιαίας προόδους. Εἶχεν ἱεραρχίαν ἰσχυρῶς συγκεκροτημένην, συνεκάλει δημοσίας συναθροίσεις, εἶχεν ἰδιαίτερα κοιμητήρια ὅπως θάπτῃ τοὺς νεκρούς, ἀπετέλει κοινωνίαν ἐν κοινωνίᾳ, Κράτος ἐν Κράτει. Ἡ πρόοδος αὕτη τοῦ χριστιανισμοῦ ἐφόβιζε τὸν αὐτοκράτορα προτιθέμενον νὰ παλινορθώσῃ τὰ τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων. Ὅθεν ὁ διωγμὸς ἤρξατο ἅμα τῇ ἀναγορεύσει τοῦ Δεκίου, διαταχθείς, καὶ, ὡς εἰπεῖν, κανονισθεὶς δι' αὐτοκρατορικῶν διαταγμάτων. Ἐν αὐτῷ φαίνεται ἡ περιεσκεμμένη ἐνέργεια τῆς κυβερνήσεως οὐχὶ δὲ παραφορὰ τοῦ λαοῦ· ὁ διωγμὸς φέρει χαρακτῆρα πολιτικὸν μᾶλλον ἢ θρησκευτικόν· τὰ αὐτοκρατορικὰ διατάγματα ἔπληττον κυρίως τοὺς ἐπισκόπους. Τὸ μαρτύριον τοῦ Φαβιανοῦ, ἐπισκόπου Ῥώμης, χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς 20ἰανουαρίου 250. Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἡ εἰρκτὴ ἐδέξατο δύο τῶν ἱερέων του, τὸν Μωυσῆν καὶ τὸν Μάξιμον σὺν τῷ διακόνῳ Νικοστράτῳ. Αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἔκλαυσαν τὴν ἀπώλειαν τῶν ἐπισκόπων αὐτῶν Βαβυλᾶ καὶ Ἀλεξάνδρου. Ὁ Ὠριγένης ὑπεβλήθη εἰς τὰς βασάνους, καὶ ὁ λαὸς τῆς Ἀλεξανδρείας κατέσφαξε τοὺς χριστιανούς, καθὼς μετὰ παρέλευσιν ἡμίσεως αἰῶνος ἔμελλε νὰ κατασφάξῃ τοὺς ὑστάτους προμάχους τῆς πολυθείας. Ἡ καθαίρεσις, εἶτα αἱ ἀλλαι ἢ ἦτταν αὐστηραὶ ποιναὶ καὶ τέλος ἡ κεφαλικὴ ποινή, τοιαῦτα ἦσαν τὰ μέσα ἅτινα ἐφιλοτιμήθησαν ὅπως προσηλυτιαθῶσιν οἱ χριστιανοὶ εἰς τὴν θρησκείαν τοῦ Κράτους. Αἱ σκληραὶ

αὗται καὶ ἀνωφελεῖς βάσανοι δὲν ἔσωσαν τὴν αὐτοκρατορίαν, καὶ ἐπέσυραν κατὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Δεκίου τὸ δίκαιον ἀνάθεμα ἁπάντων τῶν χριστιανῶν ἱστορικῶν. Μεθ' ὅλα ταῦτα ὁ ἡγεμὼν οὗτος εἶχεν ἀρετάς. Οἱ ἀγῶνες αὐτοῦ ὑπὲρ παλινορθώσεως τῶν ἀρχαίων τῆς Ῥώμης θεσμοθεσιῶν δὲν ἀποδεικνύουσι μετρίαν ψυχήν, οἱ δὲ τραχεῖς αὐτοῦ πόλεμοι κατὰ τῶν βαρβάρων ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Δουνάβεως, ἐντὸς τῶν κοιλάδων τῶν Καρπαθίων καὶ τοῦ Αἵμου εἶναι ἔργα μεγάλου πολεμιστοῦ.

Δέκιος, ῥωμαῖος ἁγαλματοποιός, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα πρ. Χ. Ἔγλυψε κολοσσαίαν κεφαλὴν τεθεῖσαν ἐν τῷ Καπιτωλίῳ.

Σημ. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω Δεκίων ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι οὓς παραλείπομεν ὡς μὴ ἔχοντας μεγάλην σημασίαν ἐν τῇ ἱστορίᾳ.

ΔΕΛΑΒΑΡ (Delaware), ποταμ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, οὕτως ὀνομασθεὶς ἀπὸ τοῦ κόμητος δὲ λὰ Βάρ, διοικητοῦ τῆς Βιργινίας ἐπὶ Ἰακώβου τοῦ Α. Πηγάζει ἀπὸ τοῦ ὄρους Κατσκίλ (Νέα Ὑόρκη), χωρίζει τὰς Πολιτείας τῆς Πενσυλβανίας καὶ τοῦ Δελαβὰρ ἀπὸ τῶν τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ τῆς Νέας Ἰερσέης, διαπερῶν, εἰς Μιλφόρδ, Φαστὸν καὶ Φιλαδέλφειαν, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν ὁμώνυμόν του κόλπον, 60 χιλιάμ. κατωτέρω τῆς πόλεως ταύτης. Ῥοῦς 480 χιλιαμ. πλωτὸς μέχρι τῆς Φιλαδελφείας διὰ τὰ τολεμικὰ πλοῖα καὶ μέχρι Τρεντῶνος διὰ τὰ ἐμπορικά.

ΔΕΛΑΒΑΡ (Κόλπος τοῦ), κόλπος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Δελαβὰρ εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν μεταξὺ τοῦ ἀκρωτηρίου Ἐὐλόπεν (Δελαβὰρ) καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Μαϋ (Νέα Ἰερσέη)· τὸ μῆκος αὐτοῦ εἶναι 104 χιλιαμ., τὸ δὲ μέγιστον πλάτος 48 περίπου χιλιαμ.

ΔΕΛΑΒΑΡ, μία τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, ὁριζομένη πρὸς Β ὑπὸ τῆς Πενσυλβανίας, πρὸς Δ ὑπὸ τῆς Μαρυλάνδης, πρὸς Ν ὑπὸ τῆς νέας Ἰερσέης καὶ πρὸς Α ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, μεταξὺ τῆς 38ο 35′—39ο 40′ Β πλ. καὶ 77ο 16′—78ο Δ μήκ. Πρωτεύουσα αὐτῆς καὶ ἕδρα τῆς κυβερνήσεως εἶναι ἡ Δόβερ, ἡ δὲ Βιλμιγκτὼν εἶναι ἡ σημαντικωτάτη πόλις αὐτῆς. Χώρα εὔφορος καὶ βιομήχανος. Οἱ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Βραντυβίνη μύλοι θεωροῦνται οἱ ὡραιότατοι τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Κλίμα ὑγιεινὸν καὶ εὔκρατον. Ἐπιφ. 5,400 τετραγ. χιλιαμ. Κάτ. 142,218, ὧν οἱ 1,798 ἦσαν δοῦλοι πρὸ τῆς καταργήσεως τῆς δουλείας. Κατεσχομένη ὑπὸ σουηδικῆς ἀποικίας τῷ 1627, ἡ Δελαβὰρ περιῆλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ὁλλανδῶν τῷ 1655, τῶν Ἄγγλων τῷ 1664, παρεχωρήθη τῷ Οὐίλιαμ Πὲνν τῷ 1682, καὶ ἠνώθη μετὰ τῆς Πενσυλβανίας μεθ' ἧς διετέλει ἡνωμένη μέχρι τοῦ 1775. Ἀλλ' ἔτι πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης εἶχε κυβέρνησιν χωριστὴν, ἀντεπροσωπεύθη ἐν τῷ πρώτῳ συνεδρίῳ τῆς Νέας Ὑόρκης τῷ 1765, καὶ ἐδέξατο τῷ 1787 τὸ σύνταγμα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Ἀντιπροσωπεύεται ἐν τῷ συνεδρίῳ ὑπὸ δύο γερουσιαστῶν καὶ ἑνὸς μέλους τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων. Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία εἶναι ἀνατεθειμένη εἰς διοικητὴν ἐκλεγόμενον ὑπὸ τοῦ λαοῦ κατὰ τετραετίαν, ἀλλὰ μὴ ἐκ νέου ἐκλέξιμον. Ἡ Νομοθετικὴ ἢ Γενικὴ συνέλευσις σύγκειται ἐκ τῆς Γερουσίας ἀπαρτιζομένης ὑπὸ ἐννέα μελῶν (3 κατὰ κομητείαν), ἐκλεγομένων κατὰ τετραετίαν καὶ μιᾶς Βουλῆς ἀντιπροσώπων ἐξ 21 μελῶν (7 κατὰ κομητείαν), ἐκλεγομένων κατ' ἔτος. Πᾶς πολίτης ἔχων ἡλικίαν 22 ἐτῶν, διαμένων ἀπὸ ἑνὸς ἔτους ἐν τῇ Πολιτείᾳ καὶ φορολογούμενος, ἔχει δικαίωμα ψήφου. Ἡ δικαστικὴ ἐξουσία ἐξασκεῖται ὑφ' ἑνὸς καγκελαρίου, ἑνὸς ἀνωτάτου δικαστοῦ καὶ τριῶν συνήθων κριτῶν ἐκλεγομένων ὑπὸ τῆς Γενικῆς συνελεύσεως ἐν ἑκάστῃ τῶν τριῶν κομητειῶν. Ὑπάρχει ἐν κολλέγιον ἐν Νεοβάρνῃ, 20 πρότυποι σχολαὶ καὶ 152 ἀλληλοδιδακτικαί.

ΔΕΛΑΒΑΡΟΙ, ἰθαγενὴς φυλὴ τῆς Βορείου Ἀμερικῆς ἄλλοτε ἰσχυροτάτη. Ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν ὠνομάζοντο Λεννὶ-Λενὰπ, καὶ ἀπετέλουν τὰς τρεῖς φυλὰς τῶν «Οὐναμίων, τῶν Οὐναλατσίγων καὶ τῶν Μινσίων ἢ Μονσίων». Πάντες δ' ἐκαλοῦντο Λύκοι (Loups) ὑπὸ τῶν Γάλλων τοῦ Καναδᾶ. Κατεῖχον τὰς νῦν Πολιτείας τῆς Νέας Ὑόρκης, Νέας Ἰερσέης, Πενσυλβανίας καὶ Ὄχιου. Μετὰ μακρὰς ἐχθροπραξίας ἐναντίον τῶν Ἄγγλων, εἶτα ἐναντίον τῶν Ἀμερικανῶν τῆς Β Ἀμερικῆς, συνωμολόγησαν τὴν εἰρήνην τῷ 1778, καὶ ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου ἤρξαντο κατὰ μικρὸν ἐξαφανιζόμενοι. Εὑρίσκονται εἰσέτι Δελαβάροι ἐντὸς τῶν παρθενικῶν δασῶν, ἅτινα ἐκτείνονται πρὸς Δ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

ΔΕΛΑΒΙΓΝΗΣ (Ἰωάννης-Φραγκίσκος-Καζιμίρος), περιώνυμος γάλλος ποιητὴς λυρικὸς καὶ δραματικὸς, γεν. ἐν Χάβρῃ (Κάτω Σηκουάνας), τῇ 4 ἀπριλίου 1793, ἀπεβ. τῇ 11 δεκεμβρίου 1843. Υἱὸς ἀξιοτίμου ἐμπόρου, ὁ Καζιμίρος Δελαβίγνης δὲν ἔδωκεν ἐκ παίδων σημεῖα τῆς με-

λούσης αὐτοῦ ποιητικῆς δόξης. Καίτοι πεπροικισμένος ὑπὸ ζωηρᾶς διανοίας μετὰ πολλῆς δυσκολίας εἰργάζετο, καὶ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς μαθητείας αὐτοῦ ἐν τῷ λυκείῳ τοῦ Ναπολέοντος ἐν Παρισίοις διεκρίθη μᾶλλον ἐπὶ τῇ ἐπιμελείᾳ ἢ ἐπὶ τοῖς θριάμβοις αὐτοῦ. Περὶ τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας μεταβολή τις εὐτυχὴς ἐγένετο ἐν αὐτῷ καὶ ταχὺ κατέστη εἷς τῶν ἀρίστων μαθητῶν τῶν χρόνων αὐτοῦ. Ἐξεδήλωσε ζωηρὰν κλίσιν εἰς τὴν ποίησιν, καὶ διεκοίνωσεν ἐμπιστευτικῶς τὰ πρῶτα αὐτοῦ δοκίμια τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Γερμανῷ, καὶ ἐνὶ τῶν συμμαθητῶν, τῷ Εὐγενίῳ Σκριβ, ὅστις διετέλεσε πάντοτε φίλος αὐτοῦ. Τῷ 1811, ὁ Καζιμίρος Δελαβίγνης συνέθετο ἐπὶ τῇ γεννήσει τοῦ βασιλέως τῆς Ῥώμης (Ναπολέοντος Β') διθύραμβον, ὅστις ἱκανὴν ἐντύπωσιν παρήγαγεν εἰς τὸ δημόσιον τῶν Παρισίων, καὶ παρέσχεν ἀγαθὰς ἐλπίδας περὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ ποιητοῦ. Παρουσιασθεὶς ἐνώπιον τοῦ Ἀνδριὲ (Andrieux) ἤκουσε παρ' αὐτοῦ λόγους ἐνθαρρυντικοὺς δι' ὧν προὐτρέπετο νὰ ἐμμείνῃ εἰς τὸ ποιητικὸν στάδιον, ὁ δὲ προστάτης τοῦ Παρνὴ καὶ ἄλλων πολλῶν λογίων ἀνδρῶν τῆς Γαλλίας Français de Nantes ἔδωκεν αὐτῷ ὑπούργημα μετὰ μισθοῦ καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν ἀπηλλαγμένον πάσης ἐργασίας. Ἀπὸ τοῦ 1813 μέχρι τοῦ 1817, ὁ Δελαβίγνης ἔτυχεν ἐν τοῖς ποιητικοῖς διαγωνισμοῖς τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας πολλῶν ἐπαίνων. Τὰ σπουδαῖα γεγονότα, ἅτινα τότε ἐπῆλθον ἀλληλοδιαδόχως, συνταράξαντα τὴν καρδίαν τοῦ νέου ἔδωκαν ὤθησιν εἰς τὴν ποιητικὴν αὐτοῦ φλόγα. Ἀπὸ τοῦ 1816 ἦτον ὑπάλληλος ἐν τῷ γραφείῳ τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν ἐξωτερικῶν δανείων, ὅτε συνέθετο ὑπὸ τὸν εὐφυᾶ τίτλον «Messéniennes» (Μεσσηνιακὰ), ὃν ἔλαβεν ἐκ τῆς «Περιηγήσεως τοῦ νέου Ἀναχάρσιδος» τὰς τρεῖς πρώτας πολιτικὰς αὐτοῦ ἐλεγείας «la Bataille de Waterloo, la Dévastation du Musée, Du besoin de s'unir après le départ des étrangers». Τὰ τρία ταῦτα ποιήματα διὰ τοῦ ποιητικοῦ αὐτῶν οἴστρου, τῶν γενναίων αἰσθημάτων, τῆς φιλελευθέρου φιλοπατρίας, ἄπειρον ἐκτήσαντο φήμην ἐν Γαλλίᾳ· τυπωθέντα τῷ 1818, ἀφοῦ ἐπὶ πολὺ ἔμειναν χειρόγραφα, ὑπῆρξαν ἡ παραμυθία τῶν δημοσίων θλίψεων καὶ ἐξήγειραν τὸ ἐθνικὸν φρόνημα χωρὶς νὰ διερεθίσωσι τὰ φατριαστικὰ πάθη. Γενικαὶ ἀνευφημίαι ὑπεδέξαντο τὴν πρωτόλειαν τῆς Μούσης τοῦ Δελαβίγνη, καὶ αὐτὸς ὁ Λουδοβίκος ΙΗ' ἐπήνεσε τοὺς στίχους τοῦ νέου ποιητοῦ, ὁ ὅς τότε σφραγιδοφύλαξ, Πασκιὲ, συνέστησε χάριν αὐτοῦ θέσιν βιβλιοφύλακος ἐν τῷ σφραγιδοφυλακείῳ. Ὁ πρῶτος οὗτος θρίαμβος ἐπαυξηθεὶς τὸ ἐπιὸν ἔτος ὑπὸ τῆς λαμπρᾶς ἐπιτυχίας ἑτέρων δύο Μεσσηνιακῶν περὶ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου τῆς Ἰωάννας τῆς Ἄρκης, παρεκίνησε τὸν ποιητὴν νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐκ τῆς δραματοποιΐας προσγινομένην δόξαν. Νεώτατος ἔτι τὴν ἡλικίαν συνέθετο τραγῳδίαν, τὴν Πολυξένην, κατὰ τὴν Ἑκάβην τοῦ Εὐριπίδου· ἀλλὰ ταύτην ἐγκαταλιπὼν ἐπραγματεύθη θέμα νεώτερον καὶ συμφωνότερον πρὸς τὰς τάσεις τῆς ἐποχῆς, τὸν Σικελικὸν Ἑσπερινόν. Ψυχρᾶς τυχὼν ὑποδοχῆς παρὰ τῇ ἐπιτροπῇ τοῦ Γαλλικοῦ Θεάτρου, ὁ Δελαβίγνης ἔδωκε τὸ πόνημα αὐτοῦ τῷ φίλῳ του Πικάρδῳ, ὅστις εἶχε λάβει πρὸ μικροῦ τὴν διεύθυνσιν τοῦ νέου Ὠδείου ἢ Δευτέρου Γαλλικοῦ Θεάτρου· τὸ δὲ ἔργον τοῦ νέου δραματοποιοῦ ἐπέτυχεν ὑπὲρ πᾶσαν προσδοκίαν καὶ ἀφῆκεν ἐποχὴν ἐν τῇ δραματικῇ φιλολογίᾳ (κατ' ὀκτώβριον τοῦ 1819). Ἡ τραγῳδία αὕτη δὲν ἐξέχει οὔτε κατὰ τὸν ἀληθῆ ἱστορικὸν χρωματισμόν, οὔτε κατὰ τὴν ἰσχὺν τῶν περιπετειῶν, οὔτε κατὰ τὴν πρωτοτυπίαν τοῦ ὕφους· ἀλλ' εἶναι ὅλη νεότης καὶ ζωή, βρίθουσα εὐγενῶν καὶ τρυφερῶν αἰσθημάτων καὶ ἀναμιμνήσκουσα διὰ τῆς χάριτος, τῆς στιλπνότητος τοῦ ὕφους, τὸν Ῥακίναν καὶ Βολταῖρον· ἐν αὐτῇ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν χαλαροῦται τὸ διάφορον καὶ ἡ συγκίνησις· συνελόντι δ' εἰπεῖν, εἶναι ἔργον σημειοῦν ὡραίαν ἐποχὴν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ νεωτέρου γαλλικοῦ θεάτρου, καὶ τῷ βίῳ τοῦ ποιητοῦ. Μετ' οὐ πολύ, κατ' Ἰανουάριον τοῦ 1820, ἔδωκεν εἰς τὴν σκηνὴν τὴν εὐφυεστάτην κωμῳδίαν «les Comédiens», γραφεῖσαν πρὸς ἀντεκδίκησιν κατὰ τῆς δυστροπίας τῶν μετόχων τοῦ θεάτρου τῆς Γαλλικῆς Κωμῳδίας. Καὶ εἶναι μὲν τὸ θέμα τῆς κωμῳδίας ὀλίγον σύνηθες, καὶ αἱ σκηναὶ μᾶλλον κατὰ μέρη δηκτικαὶ ἢ ἐν συνόλῳ φαιδραὶ καὶ ζωηραί, ἀλλ' ἐν αὐτῇ διακρίνονται πλεῖστοι ὅσοι ὡραῖοι στίχοι, ὕφος εὔκαμπτον καὶ χαρακτὴρ ἀρχαρίου ποιητοῦ πλήρης λεπτότητος καὶ γοήτρου· τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ εἰκόνα ἔγραφεν ὁ Δελαβίγνης ἄνευ κολακείας. Ἀκαμάτως ἐργαζόμενος καὶ ὅλως τῇ τέχνῃ προσδεδεμένος, μετριόφρων καὶ τὸν θόρυβον ἀποφεύγων, πειθήνιος εἰς τὴν κριτικὴν καὶ ἀεὶ τὸ βέλτιον ἐπιδιώκων, τοιοῦτος τότε ἐδείκνυτο καὶ τοιοῦτος καθ' ἅπαντα τὸν βίον ὑπῆρξεν. Ἡ δημοτικότης καὶ αἱ δάφναι του οὔτε ἀπεπλάνησαν οὔτε ἀπεκοίμισαν αὐτόν. Στερθεὶς ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας διὰ σύγγραμμα περὶ τῆς Ἀλληλοδιδακτι-

κῆς, ἔδωκε τὸ ἐπὶν ἔτος (κατὰ δεκέμβριον τοῦ 1821), πάλιν εἰς τὸ ᾠδεῖον, τὸν Παρίαν, τραγῳδίαν εἰς 5 πράξεις, τὴν ποιητικωτάτην, τὴν πλουσιωτάτην τὸ ὕφος καὶ κανονικωτάτην τῶν ὅσων συνέθετο· ἡ τραγῳδία αὕτη συνοδεύεται ὑπὸ λαμπροτάτων χορῶν, οὓς δύναταί τις νὰ ψέξῃ μόνον ἐπὶ μείστῃ πολυτελείᾳ ἀναπτύξεων καὶ ῥυθμῶν. Τὸ ὡραῖον τοῦτο ἔργον ἀφιέρωσε τῷ δουκὶ τῆς Αὐρηλίας (τῷ ὕστερον βασιλεῖ Λουδοβίκῳ Φιλίππῳ), ὅστις ἀπὸ τούτου οὐκ ἐπαύσατο τιμῶν τὸν ποιητὴν διὰ τῆς προστασίας αὐτοῦ. Μετὰ τὴν δημοσίευσιν, τῷ 1822, νέων τινῶν «Μεσσηνιακῶν (le Jeune Diacre, Parthenope et l'Etrangère, κτλ.»), ἐν οἷς ὁ Δελαβίγνης ἀνέγραψεν ἐπὶ τὸ λυρικώτερον, καὶ ὀλ' ὕφους ζωγραφικωτέρου καὶ δραματικωτέρου τὰς ἰδέας τῆς δόξης, τῆς πατρίδος καὶ τῆς ἐλευθερίας, ὧν ἐγένετο ὁ εἰλικρινὴς καὶ ἀφιλοκερδὴς διερμηνεύς, τὸ ὑπουργεῖον, ὅπως τιμωρήσῃ αὐτὸν διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν φρονημάτων καὶ τὰς σχέσεις αὐτοῦ μετά τινων ἐκ τῶν ἐντιμοτάτων ἀνδρῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως (τοῦ στρατηγοῦ Φοᾶ, τοῦ Μανουὴλ, Στανισλάου καὶ Γιραρδίνου), ἔπαυσεν αὐτὸν τῆς θέσεως τοῦ βιβλιοφύλακος. Ἀλλ' ὁ πρίγκηψ εἰς ἀποζημίωσιν ὥρισεν αὐτὸν βιβλιοφύλακα ἐν τῷ Palais Royal καὶ προσεκτήσατο αὐτὸν φίλον ἐφ' ὅρου ζωῆς διὰ τῆς διαρκοῦς ὑπολήψεως καὶ τῆς ἀγάπης ἣν ἔτρεφε πρὸς αὐτόν. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτων, ὁ Δελαβίγνης συνδιηλλάγη μετὰ τοῦ Γαλλικοῦ Θεάτρου. Ἡ κωμῳδία τῆς «Σχολῆς τῶν Γερόντων» (Ecole des Vieillards) διδαχθεῖσα ἀπὸ τῆς σκηνῆς ὑπὸ τοῦ Τάλμα καὶ τῆς περιωνύμου Mars, κατὰ δεκέμβριον τοῦ 1823, ἐπέτυχε τοσοῦτον ὥστε ὑπερέβη πᾶν ἄλλον ἔργον διδαχθὲν κατὰ τὸν νῦν αἰῶνα ἀπὸ τῆς σκηνῆς τῆς Γαλλικῆς Κωμῳδίας· ἡ ἐπιτυχία αὕτη ὠφείλετο πρὸ πάντων εἰς τὴν ἠθικὴν ἀγνότητα τοῦ πονήματος, τὴν ἀλήθειαν τῶν χαρακτήρων καὶ τῶν ἠθῶν, τὴν ἄπειρον λεπτότητα τῶν λεπτομερειῶν, τὴν χάριν, τὴν ζωηρότητα καὶ ἐνίοτε τὸ ὑψηλὸν τοῦ ὕφους. Τὸ ἔργον τοῦτο θεωρεῖται γενικῶς ὡς τὸ ἀριστούργημα τοῦ Δελαβίγνη ἐν τῇ πρώτῃ αὐτοῦ δραματικῇ μεθόδῳ· διότι μετὰ μικρὸν τῷ ὄντι ἔταμε νέαν ὁδὸν ἐκλεξάμενος ῥυθμὸν ἧττον ἀκριβῆ καὶ ἧττον αὐστηρὸν ἀλλὰ τολμηρότερον καὶ ἐλευθερώτερον. Ἀπολαύων τῆς γενικῆς εὐνοίας τοῦ δημοσίου, καὶ εἰσαχθεὶς τέλος εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τῷ 1825, ἠναγκάσθη, ὅπως ἀνακτήσῃ τὴν ὑγείαν του, βλαβεῖσαν ἕνεκα τῆς ὑπερβολικῆς ἐργασίας, νὰ διατρίψῃ ἐπὶ ἓν ἔτος ἐν Ἰταλίᾳ, ἔνθα πολὺ ἐτροποποιήθη ἡ τέχνη αὐτοῦ καὶ ὁ τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι· ἐπανελθὼν δὲ εἰς Γαλλίαν, εὗρε μεγάλην μεταβολὴν καὶ ἐν ταῖς διαθέσεσι τοῦ δημοσίου· ἡ κλασικὴ τραγῳδία ἐφαίνετο ἀποθανοῦσα μετὰ τοῦ Τάλμα· ἡ δὲ ῥωμαντικὴ σχολὴ ἐξετείνετο καὶ ἐκραταιοῦτο ἡμέραι, διαδίδουσα ἄλλας ἰδέας, ἄλλους δραματικοὺς συνδυασμούς, ἄλλο ὕφος τέλος καὶ ἄλλο ἔτι σχῆμα στιχουργίας. Ἐκ τῆς ψυχρᾶς σχεδὸν ὑποδοχῆς ἧς ἔτυχεν ἐν τῷ γαλικῷ θεάτρῳ, κατὰ μάρτιον τοῦ 1828, ἡ «Princesse Aurélie», κωμῳδία εἰς 5 πράξεις, ἐπιπόλαιος τὴν βάσιν, ἀλλ' ἀστειοτάτη καὶ εὐφυεστάτη, ἔκρινεν ὁ Δελαβίγνης ὅτι τὸ δημόσιον ἤθελε νέα πράγματα καὶ πρὸ παντὸς ἄλλου δράματα. Καίτοι ἄκων ἠκολούθησεν ὅμως τὴν γενικὴν ῥοπὴν, καὶ ἔδωκεν εἰς τὸ θέατρον τῆς πύλης τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου, κατὰ μάϊον τοῦ 1823, τὸν «Μαρῖνον Φαλιέρον», τὴν πρώτην αὐτοῦ τραγῳδίαν, ἐν ᾗ ἀναμίγνυται καὶ ἡ κωμῳδία, καὶ ἐν ᾗ ἡ σεμνοπρέπεια τοῦ κλασικοῦ ὕφους ἀντικαθίσταται ὑπὸ τῆς ζωηρότητος τοῦ οἰκιακοῦ ὕφους καὶ τῆς ἀντιθέσεως τῶν ἐκφράσεων, τῶν μάλιστα ἐκ διαμέτρου ἀντικειμένων.

Ὁ θρίαμβος τοῦ ἔργου τούτου εἰσήγαγεν ἀμετακλήτως τὸν Δελαβίγνην εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην ὁδόν. Ἡ ἐπανάστασις τοῦ Ἰουλίου καίτοι πληρώσασα τὰς εὐχὰς καὶ τοὺς πόθους αὐτοῦ οὐδαμῶς ἀπέτρεψεν αὐτόν· τότε ἔγραψε τὸ ἐπὶ πολὺν χρόνον δημοτικώτατον ᾄσμα la Parisienne, ὅπερ διεφιλονείκει τὰ πρωτεῖα πρὸς τὴν «Μασσαλιώτιδα» (Marseillaise) καὶ τὸ μεσσηνιακὸν ἐπιγραφόμενον «une Semaine à Paris»· εἶτα εὐχαριστηθεὶς ἐπὶ τῷ θριάμβῳ τῶν φιλελευθέρων, ἀλλ' οὐδὲν ὀλ' ἑαυτὸν δεχόμενος ἀνέλαβε τὰς ἐργασίας αὐτοῦ, διέκοψεν αὐτὰς μόνον ἐπὶ μικρὸν ὅπως ὑποβοηθήσῃ τὸν ἀγῶνα τῆς πολωνικῆς ἐπαναστάσεως διά τινων φλογερῶν καὶ γενναίων στροφῶν, καὶ ἦγαγε τέλος εἰς πέρας τὸν «Λουδοβίκον ΙΑ'», ὃν ἤρξατο γράφων πρὸ πολλῶν ἐτῶν διὰ τὸν Τάλμαν. Ἡ τραγῳδία αὕτη παρασταθεῖσα τῷ 1832, εἶναι τὸ μέγιστον καὶ σοφώτατον πόνημα τοῦ Δελαβίγνη εἰς τὸ εἶδος τοῦτο· ἐμπνευσθεῖσα ἔκ τε τῶν «Ἀπομνημονευμάτων» τοῦ Κομμίνη καὶ τοῦ «Κεντίνου Δουρουάρδου» τοῦ Οὐάλτερ Σκὸτ, ἀναμίγνυσι τὸ ἱστορικὸν διάφορον μετὰ τοῦ μυθιστορικοῦ· τὸ ὕφος ἐνόνει μετὰ τῆς κλασικῆς γλαφυρότητος τὴν ῥωμαντικὴν τολμηρότητα, ἐν δὲ τῷ συστήματι τούτῳ, τοῦ συνδυασμοῦ τῶν δύο σχολῶν, ὅπερ ὑπῆρξε τὸ ὄνειρον τοῦ Καζιμίρου Δελαβίγνη, οὐ-

Ανοικτή Βιβλιοθήκη Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο (Α.Π.Θ.)

δὲν ἔγραψεν ἐντελέστερον. «Les Enfants d'Edouard», τραγῳδία εἰς 3 πράξεις, (μάϊος τοῦ 1833), ἀνενέωσε τὴν ὡραίαν ἐπιτυχίαν τοῦ «Λουδοβίκου ΙΑ'» καὶ ἐν στενοτέρῳ ὁρίζοντι ἐπέδειξε τοῦ αὐτοῦ εἴδους καλλονάς· ὅθεν ἡ κρίσις τοῦ κοινοῦ ἐπὶ πολὺ ἔμενεν ἀμφίρροπος μεταξὺ τῶν δύο τούτων πονημάτων. «Don Juan d'Autriche», ἱστορικὴ κωμῳδία (κατὰ μάϊον τοῦ 1835), οὐχ ἧττον ἠὐδοκίμησεν· εἶναι τὸ πρῶτον ἔργον τοῦ Δελαβίγνη εἰς τὸ πεζόν, καὶ ἐν αὐτῷ προσέτι κατέδειξε τὰ συνήθη πλεονεκτήματα τοῦ ὕφους αὐτοῦ, οἵστρον, εὐκαμψίαν καὶ καλλιέπειαν. Ἀλλ' ἔσπευσε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ποίησιν, ὡς εἰς τὴν φυσικὴν αὐτοῦ γλῶσσαν, καὶ ἔδωκεν εἰς φῶς κατ' ἀπρίλιον τοῦ 1836, «une Famille au temps de Luther», τραγῳδίαν εἰς μίαν πρᾶξιν θαυμασίαν καὶ φυσικὴν δραματικὴν μελέτην, ἐλεγειακὴν καὶ πένθιμον, καθὼς ἡ «Εἰκοστὴ τετάρτη φεβρουαρίου» τοῦ Werner. Μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν ἐφάνη ἡ «Popularité», μεγάλη καὶ ἔντονος σύνθεσις νέου χαρακτῆρος, ἥτις καίτοι ἔχουσα ὀλίγην βραδύτητα ἐν τῇ δράσει καὶ ἀσάφειαν ἐν ταῖς λεπτομερείαις μένει παρὰ τοῖς Γάλλοις ὡς ἓν τῶν σπανίων καὶ ἀληθῶν προτύπων τοῦ εἴδους τῆς ὑψηλῆς πολιτικῆς κωμῳδίας. Μετὰ τὸ σημαντικὸν τοῦτο ἔργον, ὅπερ δὲν ἐξετιμήθη ἐπαξίως κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, ὁ Δελαβίγνης ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἀχεδὸν κλασικὴν τραγῳδίαν διὰ τῆς «Θυγατρὸς τοῦ Σιδ» (la Fille du Cid, 1840), ἔργου χαριεσσάτου, θελκτικοῦ, μέγα γόητρον ἔχοντος εἰς τὸ ὕφος, καὶ οὗτινος πολλὰ μέρη ἀναμεμνήσκουσι λαμπρῶς τὸν Κορνήλιον καὶ τὸν ἱσπανὸν «Romancero», ἀλλ' ἐν ᾧ αἰσθάνεταί τις ἤδη τὴν ἐξασθένησιν τῆς διανοίας τοῦ ποιητοῦ. Συνέθετο εἰσέτι μίαν ὡραίαν κωμῳδίαν εἰς 3 πράξεις καὶ πεζὴν γλῶσσαν, κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Le Sage «le Conseiller Rapporteur», 1841, μετ' ἐμμέτρου προλόγου εὐφυεστάτου· εἶτα, τῇ συνεργασίᾳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, Γερμανοῦ Δελαβίγνη, τὸ μελόδραμα τοῦ «Καρόλου ΣΤ', 1843. Τέλος εἰργάζετο κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τῆς ζωῆς του εἰς τὴν τραγῳδίαν τῆς «Melusine», ἣν κατέλιπε χειρόγραφον ὑπὲρ τὴν μίαν πρᾶξιν. Καταβεβλημένος ὑπὸ δεινῶν, ἐξηντλημένος ἐκ τῆς ἐπιμόνου ἐργασίας, ἥτις ἀπὸ πολλοῦ ὑπέσκαπτε τὴν ἀσθενῆ αὐτοῦ κρᾶσιν, ἐζήτησε νὰ ζητήσῃ ὀλίγην ἀνάπαυσιν εἰς τὰ μεσημβρινὰ τῆς Γαλλίας· ἀλλ' ὁ θάνατος ἀπέκοψεν αἰφνης αὐτοῦ μικρὸν μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του, καὶ ὅλη ἡ πόλις τῶν Παρισίων συνέρρευσεν εἰς τὴν κηδείαν του, ἀποδιδοῦσα οὕτω τὸν ὕστατον φόρον εἰς τὴν γενναιόφρονα ψυχήν, τὸν ἁγνὸν χαρακτῆρα, τὴν γοητευτικὴν διάνοιαν τοῦ λαμπροῦ καὶ φλογεροῦ ποιητοῦ. Ὁ Δελαβίγνης εἶναι εἷς τῶν συγγραφέων οἵτινες τιμῶσι πάντων μάλιστα τὴν Γαλλίαν καὶ, δυνάμεθα εἰπεῖν, ὁ ὕστατος τῶν κλασικῶν αὐτῆς. Ἡ φυσικὴ αὐτοῦ τάσις καὶ αἱ φιλολογικαὶ σπουδαὶ προσήλωσαν αὐτὸν εὐθὺς ἐκ πρώτης ἀφετηρίας εἰς τὰς παραδόσεις τῆς ἀρχαιότητος καὶ τὰς τοῦ ΙΖ' καὶ ΙΗ' αἰῶνος· ὁ Δελλίλης, ὁ Βολταῖρος καὶ ὁ Ῥακίνας ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι διδάσκαλοι, ἐφ' ὧν ἐμόρφωσε τὴν ποιητικὴν εὐφυΐαν καὶ τὸ ὕφος αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις μόνον κατὰ τὸ φαινόμενον παρεξετράπη τῆς σχολῆς ταύτης. Εἰς ἄκρον σεβόμενος ἑαυτὸν καὶ τὸ δημόσιον, οὐδέποτε ἐπεζήτησε πρωτοτυπίαν ἐν τῇ περιφρονήσει πρὸς τὴν γλῶσσαν, τὸν ὀρθὸν λόγον, ἢ τὰ ἤθη· ἐτήρησεν ἐφ' ὅσον ἠδυνήθη τοὺς κανόνας καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀρχαίου γαλλικοῦ ἤθους, δικαίας ποιούμενος ἐνταῦτῳ παραχωρήσεις εἰς τὸ νεώτερον. Ὁ λόγος αὐτοῦ ὅτε εἰσήχθη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν καὶ ὁ πρόλογος τοῦ «Μαρίνου Φαλιέρου» ὁρίζουσι σαφῶς τί ἤθελε νὰ τηρήσῃ καὶ τί νὰ παραλείψῃ. Τὸ σύστημα αὐτοῦ συνίστατο εἰς τὸ σκέπτεσθαι ὀρθῶς, ζωγραφεῖν ζωηρῶς καὶ γράφειν γλῶσσαν καθαρεύουσαν. Δι' αὐτὸν ἡ τέχνη ἦτο τὸ πᾶν· ἀληθῶς γραμμάτων ἄνθρωπος, οὐδὲν ἄλλο ἠθέλησε νὰ φανῇ ἐπὶ ζωῆς του καὶ μόνας τὰς ἀκαδημαϊκὰς τιμὰς ἐδέξατο, ἐνῷ ἀπ' αὐτοῦ ἐξηρτᾶτο, ἂν ἤθελε νὰ γείνῃ πρεσβευτής, μέλος τοῦ συμβουλίου τοῦ Κράτους ἢ πατρίκιος. Ἡ φιλοδοξία του ἦτο νὰ μείνῃ ποιητὴς καὶ πρὸς τοῦτο ἔτεινον οὐ μόνον ἅπαντα αὐτοῦ τὰ ἔργα, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ διαλογισμοὶ καὶ αἱ ἐντυπώσεις αὐτοῦ, ἐν Παρισίοις, ἐν τῇ μονώσει ἢ ἐν ταῖς περιηγήσεσιν αὐτοῦ. Ἐκ τούτου ἐγεννήθησαν τὰ πλείστα τῶν ἀποσπασμάτων καὶ ποιημάτων, ἅτινα ἐν τοῖς πονήμασιν αὐτοῦ προστίθενται εἰς τὰ Μεσσηνιακὰ καὶ τὰ θεατρικὰ αὐτοῦ ἔργα. Πλεῖστα τῶν τεμαχίων τούτων καὶ τὰ τερπνότατα, ζωγραφοῦσι τοποθεσίας, ἤθη καὶ σκηνὰς τῆς Ἰταλίας· εἶναι δὲ χαρίεσσαι καὶ ἁλφραὶ συνθέσεις εἰς ἃς πολλάκις ἐποιήσατο χρῆσιν εὐδοκίμως τοῦ σχήματος τῆς χορῳδίας (ballade). Ἧττον σοβαραὶ καὶ σεμνοπρεπεῖς τῶν «Μεσσηνιακῶν», αἱ ποιήσεις αὗται, αἵτινες ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τὸν τίτλον «Derniers chants», θὰ ἀρίσκωσιν ἴσως ἐπὶ πλείονα χρόνον διότι τὰ θέματα αὐτῶν εἶναι γενικώτερα καὶ τὸ ὕφος ὀλιγώτερον τεχνικόν. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐλάττωμα εἶναι τὸ κυ-

ριεῦον παρὰ τῷ Δελαβίγνῃ, ὅστις ἐπὶ μακρὸν διώρθου ἐν τῷ νῷ τοὺς στίχους πρὶν ἢ γράψῃ αὐτούς· ἀλλ' ἡ ὑπερβολὴ τῆς ἐπιπόνου ταύτης ἐπιμελείας δι' ἧς ἀνεπλήρου τὴν μετρίαν γονιμότητα τῆς φαντασίας του, ἔδωκε πολλάκις εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ μεμελετημένον τι καὶ ἐπιδεικτικόν. Πρὸς δὲ τούτοις ἐνίοτε ὁ ἀστεϊσμὸς αὐτοῦ εἶναι παραδεδιασμένος καὶ ἐπομένως ψυχρός, ἡ εὐγλωττία του πομπώδης καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς ἐπιτετηδευμένος. Ἐνγένει εἶναι μᾶλλον θεατρικὸς ἢ βαθύς, γλαφυρὸς μᾶλλον ἢ ἐκφραστικός, πρὸς δὲ δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένος ἐπιτηδεύσεως· ἀμοιρεῖ συνήθως ἁπλότητος, καὶ ἡ ἀφέλεια τινῶν ποιημάτων αὐτοῦ εἶναι πάντη ἐπίπλαστος. Ἐν τῇ λυρικῇ καὶ ἐλεγειακῇ ποιήσει ποιεῖται κατάχρησιν συγκινήσεων καὶ ἐντυπώσεων καθὼς καὶ ἀνίσων στροφῶν καὶ ἀκανονίστων στίχων. Εὐδοκιμεῖ δὲ πολλῷ κάλλιον ἐν τῷ στίχῳ τῆς ἐμμέτρου ἐπιστολῆς, ἐν τῷ διαλόγῳ καὶ μάλιστα ταῖς δραματικαῖς μακραῖς ὁμιλίαις (tirades) ἔνθα εἶναι σχεδὸν πάντοτε θαυμάσιος καὶ λαμπρός. Τὰ συγγράμματα τοῦ Καζιμίρου Δελαβίγνη ἐξεδόθησαν πλειστάκις· αἱ δὲ ἄριστοι ἐκδόσεις αὐτῶν εἶναι αἱ τοῦ 1846, τόμ. 6, εἰς 8ον, καὶ τοῦ 1864, τόμ. 4, εἰς 24ον. Ἡ πόλις τῆς Χάβρης ἱδρύσατο αὐτῷ ἀνδριάντα τῷ 1862· ἡ προτομὴ αὐτοῦ εἶναι ἐν τῷ γαλλικῷ θεάτρῳ καὶ τῷ ναπολεοντείῳ λυκείῳ. Τὸν Δελαβίγνην διεδέξατο ἐν τῇ γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ ὁ Saint-Beuve, καὶ ἀπήγγειλεν ἐν αὐτῇ τὸ ἐγκώμιόν του, εἰς ὃ ἀπήντησεν ὁ τότε διευθυντὴς τῆς Ἀκαδημίας Βίκτωρ Οὐγώ.

ΔΕΛΑΒΙΑ (DE LA VILLE), ἴδε ΛΑΒΙΑ LA VILLE).

ΔΕ ΛΑΒΟΡΔ, ἴδε ΛΑΒΟΡΔ (ΔΕ).

ΔΕ ΛΑΚΟΥΡ, ἴδε ΛΑΚΟΥΡ (ΔΕ).

ΔΕΛΑΚΡΟΑ (Φερδινάνδος-Βίκτωρ-Εὐγένιος), περικλεὴς γάλλος ζωγράφος, υἱὸς τοῦ πολιτικοῦ Καρόλου Δελακροὰ δὲ Κονστὰν καὶ ἀρχηγὸς σχολῆς ἐν τῇ ζωγραφικῇ, ἐγεννήθη ἐν Charenton-Saint-Maurice, πλησίον τῶν Παρισίων, τῇ 26 Ἀπριλίου 1799. Κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ἔπαθε πολλά· ἐν Μασσαλίᾳ ὑπηρέτης φέρων αὐτὸν ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν, ἀμφότεροι δ' ἐσώθησαν ὑπὸ γενναίων ναυτῶν. Μετά τινα χρόνον ἡ κοιτὶς τοῦ μικροῦ Δελακροὰ ἐκάη καὶ τὸ πῦρ βαρείας προὐξένησεν αὐτῷ πληγάς. Βραδύτερον ἐδηλητηριάσθη ἀπὸ γαίων πράσων (ὀξείδιον χαλκοῦ) ἀπερισκέπτως ἀφεθέν πλησίον αὐτοῦ. Σῶος δὲ καὶ ὑγιὴς ἐξελθὼν τῶν πρώτων τούτων δοκιμασιῶν τῆς ζωῆς, εἰσῆλθεν εἰς τὸ κολλέγιον, ἐτελειοποιήθη ἐν ταῖς σπουδαῖς αὐτοῦ, καὶ ὕστερον κατέστη γνωστὸς εἰς τὸ δημόσιον διὰ πολλῶν κριτικῶν ἄρθρων περὶ καλλιτεχνίας δημοσιευθέντων ἐν πολλοῖς φιλολογικοῖς περιοδικοῖς· ἐκ τῶν ἄρθρων τούτων σημειοῦμεν τὸ ἐπιγραφόμενον «Michel-Ange et le jugement dernier» ἐν τῇ Revue des Deux-Mondes», τόμ. ΙΑ', ἔτος 1837. Κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐσπούδαζε τὴν ζωγραφικὴν ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ Πέτρου Γουαρίνου, μολονότι ὕστερον ἀπέστη πολὺ τοῦ ρυθμοῦ τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ. Τῷ ὄντι ἐκ πρώτης ἀφετηρίας ὁ Δελακροὰ ἦλθεν εἰς ῥῆξιν μετὰ τῆς κλασικῆς σχολῆς, καὶ νέαν ἔταμεν ὁδὸν ἐν τῇ τέχνῃ, ἥτις κατ' ἀντίθεσιν ὠνομάσθη ρωμαντική. Ὁ πρῶτος αὐτοῦ πίναξ Δάντης καὶ Βιργίλιος, ἐφάνη ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ 1822 καὶ ἐξήγειρε τοσοῦτον ἐνθουσιασμὸν ὅσας καὶ πικρὰς ἐπικρίσεις. Ἐκ τῶν ἄρθρων ἅπερ ὁ πίναξ οὗτος ἐνέπνευσεν, εἶναι περίεργον ἴσως ν' ἀναδημοσιεύσωμεν ἐνταῦθα τὸ τοῦ Θιέρσου, ὅστις τότε τὸν κάλαμον αὐτοῦ ἐξοκίμαζεν ἐν ταῖς στήλαις τῆς Συντακτικῆς. «Κατ' ἐμὴν ἰδέαν, ἔλεγεν, οὐδεὶς πίναξ ἀποκαλύπτει τὸ μέλλον μεγάλου ζωγράφου κάλλιον ἢ ὁ τοῦ Δελακροὰ, παριστῶν τὸν Δάντην καὶ τὸν Βιργίλιον ἐν Ἅδου. Ἐν τῷ πίνακι τούτῳ δύναται πρὸ πάντων νὰ παρατηρήσῃ τις τὴν ἀναβλάστησιν τῆς καλλιτεχνικῆς δεινότητος, τὴν ὁρμὴν τῆς ἀρτιγενοῦς ὑπεροχῆς, ἥτις ἀναζωπυρεῖ ἐλπίδας ἀποθαρρυνομένας ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς ἴσως ἐν παντὶ ἄλλῳ μετριότητος. Ὁ Δάντης καὶ ὁ Βιργίλιος ὑπὸ τοῦ Χάρωνος ἀγόμενοι διαβαίνουσι τὸν ὑποχθόνιον ποταμὸν, καὶ μετὰ κόπου σχίζουσι τὸ πλῆθος ὅπερ συνθλίβεται περὶ αὐτοὺς διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν λέμβον. Ὁ Δάντης ὡς ζῶν ὑποτιθέμενος ἔχει τὴν ῥικνὰν χροιὰν τοῦ κευθμῶνος τῶν νεκρῶν· Ὁ δὲ Βιργίλιος μελαίνῃ δάφνῃ ἐστεμμένος ἔχει τὸ χρῶμα τοῦ θανάτου. Οἱ δυστυχεῖς οἵτινες εἶναι καταδεδικασμένοι εἰς τὸ ποθεῖν αἰωνίως τὴν ἀντίπεραν ὄχθην προσκολλῶνται εἰς τὴν λέμβον· εἷς ἐξ αὐτῶν ὁράττει αὐτὴν εἰς μάτην, καὶ ἄφρων ὁρμητικῶς ἀνατρεπόμενος βυθίζεται εἰς τὸ ὕδωρ· ἕτερος ἐναγκαλίζεται αὐτὴν καὶ διὰ τῶν ποδῶν ἀπωθεῖ τοὺς ὡς αὐτὸς θέλοντας νὰ πλησιάσωσι· δύο ἕτεροι σφίγγουσι διὰ τῶν ὀδόντων τὸ διαφεῦγον αὐτοὺς ξύλον. Βλέπει τις ἐκεῖ τὸν ἐγωϊσμὸν καὶ τὴν ἐκλεπισιν τῆς κολάσεως. Ἐν τῷ θέματι τούτῳ ὅπερ κατὰντῷ ὑπερβολικὸν ἀπαντᾷ αὐστηρὰ φιλοκαλία, ἁρμοδία τις παράταξις τῶν τόπων ἐφ' ὧν διαδραματίζονται τὰ τοῦ

πίνακος ἐξυφοῦσα τὸ διάγραμμα, ἐν ᾧ κριταί, αὐστηροὶ μὲν ἀλλ' ὀλίγον συνετοὶ ἐνταῦθα, ἴσως θὰ ἔψεγον τὴν ἔλλειψιν μεγαλοπρεπείας. Ῥίπτει τὰς μορφάς, συμπλέκει, συγκάμπει αὐτὰς κατὰ θέλησιν μετὰ τῆς τόλμης τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου καὶ τῆς γονιμότητος τοῦ Ῥοῦβενς. Οὐκ οἶδα ὁποία τις ἀνάμνησις τῶν μεγάλων καλλιτεχνῶν καταλαμβάνει με ἐνώπιον τοῦ πίνακος τούτου· ἀνευρίσκω ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἀγρίαν ἐκείνην, φλογερὰν ἀλλὰ φυσικὴν ῥώμην, ἥτις ἠρέμα ὑπενδίδωσιν εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῆς φοράν».—Δεύτερον ἔργον τοῦ Δελακροὰ εἶναι «Ἡ σφαγὴ τῆς Χίου», πίναξ ὅστις θεωρεῖται εἷς τῶν δραματικωτάτων τῆς γαλλικῆς σχολῆς τοῦ ἐννεακαιδεκάτου αἰῶνος Ἕτερος, κριτικός, ὁ κ. Θορὲ, ἐξήνεγκεν ἐπὶ τοῦ πίνακος τούτου τὴν ἀκόλουθον κρίσιν· «Ἐνώπιον τῶν νέων τούτων Ἑλληνίδων, ἡμιγύμνων καὶ καταπατουμένων ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν ἵππων, τῶν μεμωλωπισμένων τούτων πτωμάτων, τῆς ἀσπαιρούσης σαρκὸς, τοῦ αἵματος, τῶν δακρύων, τῶν πόνων, τῶν ἐγκαρτερήσεων, τῶν ἀθυμιῶν, τῆς λύσσης· ἐνώπιον τοῦ πλήθους τούτου, ἐν ᾧ τὰ τέκνα θλίβουσι τὰ στήθη τῶν ἐκπνεουσῶν μητέρων, ἐν ᾧ αἱ ἀδελφαὶ περιπτύσσονται, οἱ σύζυγοι βιαίως ἀπὸ τῶν γυναικῶν αὐτῶν χωρίζονται, ἐνώπιον τῆς ἐκθαμβούσης ταύτης συγχύσεως τοῦ φωτὸς, πρὸ τῆς ἀντιθέσεως ταύτης τῆς ἀπαυγάσεως τοῦ ἀνατολικοῦ οὐρανοῦ, τῆς γαλήνης τῆς φύσεως πρὸς τὰς ἀνεκφράστους ὀδύνας τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ φρικιώδους πρὸς τὸ ὡραῖον, τοῦ θανάτου πρὸς τὴν ζωὴν, μεταρσιοῦται τις εἰς τὸν ποιητικὸν κόσμον, διότι ἐπὶ τοῦ πίνακος τούτου ὑπάρχει ὅλως νέα τέχνη, κατὰ βάσιν τε καὶ σχῆμα, αἴσθημα καὶ ἔκφρασιν».

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ὁ Δελακροὰ οὐκ ἐπαύσατο ἐργαζόμενος· ὁ ἀκάματος αὐτοῦ ὄστρος ἐδημιούργησεν ἀναρίθμητα ἀριστουργήματα, ἐξ ὧν σημειοῦνται ἐνταῦθα· Ἡ Ἑλλὰς ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ Μεσολογγίου.—Ἰουστινιανός.—Νέος Τοῦρκος θωπεύων τὸν ἵππον αὐτοῦ.—Ὁ Μῶλων τυφλὸς ὑπαγορεύων τὸν «Ἀπολεσθέντα Παράδεισον» ταῖς θυγατράσιν αὐτοῦ.—Ὁ Σαρδανάπαλος θνήσκων ἐν μέσῳ τῶν σφαζομένων αὐτοῦ γυναικῶν.—Ὁ Τάσσος ἐν φρενοκομείῳ.—Ἡ μάχη τοῦ Γκιαούρ καὶ τοῦ Πασσᾶ.—Ὁ Γκιαούρ μετὰ τὴν μάχην.—Ἡ Ἐλευθερία ἄγουσα τοὺς λαοὺς πρὸς τὰ ὁδοφράγματα· εἷς τῶν φλογερωτάτων, τῶν ζωηροτάτων πινάκων τοῦ Εὐγενίου Δελακροὰ, ἱπονομασθεὶς «λαμπρὰ ὑπερβολὴ» (*une magnifique exagération*) ὁ πίναξ οὗτος ἀνάκειται ἐν τῷ Λούβρῳ.—Αἱ Γυναῖκες τοῦ Ἀλγερίου· τὸ ἄριστον ἔργον τοῦ Δελακροά.—Οἱ Ναταῖοι.—Ὁ Χριστὸς ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ·—ἡ Μήδεια· ὁ πίναξ οὗτος παρήγαγε ζωηρὰν ἐντύπωσιν. Ἡ γόησσα παρίσταται καθ' ἣν στιγμὴν, ἣ ἀφοῦ, ἐδηλητηρίασε τὴν Κρέουσαν, ἐρωμένην τοῦ ἀπίστου αὐτῆς συζύγου, φεύγει κρατοῦσα τὸ ἐγχειρίδιον, σφίγγουσα ἐπὶ τοῦ στήθους τὰ τέκνα της, βλέπουσα πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ ἕτοιμος, ἂν τὴν φθάσῃ ὁ καταδιώκων αὐτὴν Ἰάσων, ὅπως ἀφήσῃ αὐτῷ ὡς τελευταῖον ἀποχαιρετισμὸν τὰ κατακερματισμένα μέλη τῶν ἰδίων αὐτοῦ τέκνων· τὸ πρόσωπον εἶναι γεγραμμένον μετὰ τῆς ἀκατασχέτου ἐκείνης ῥώμης, ἥτις χαρακτηρίζει τὸν χρωστῆρα τοῦ Εὐγενίου Δελακροά. Τὸ σῶμα τῆς Μηδείας λούεται ὑπὸ ζωηροῦ καὶ ἁπλέτου φωτὸς, ἐνῷ τὸ μέτωπον καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ζωογονούμενα ὑπὸ φοβερᾶς συγκινήσεως εἶναι ἐντελῶς ἐν τῇ σκιᾷ. Ἔψεξαν αὐστηρῶς τὴν ζωηρότητα καὶ τὴν τραχύτητα τῆς σκιερᾶς γραμμῆς, ἥτις χαράσσεται ἐπὶ φωτεινῆς ἐπιφανείας. Τὸ πρόσωπον τῆς Μηδείας ἀσθμαῖνον, ἐξηντλημένον ὑπὸ τοῦ καμάτου τῆς φυγῆς καὶ τῆς λύσσης εἶναι τοσοῦτῳ δυσειδὲς ὥστε ἀπέχθειαν ἐμπνέει, ἀλλ' ἡ ἐκ τῆς συνθέσεως γενικὴ ἐντύπωσις εἶναι ζωηρὰ καὶ ἰσχυρά.—Ἡ Κλεοπάτρα παρασκευαζομένη πρὸς θάνατον.—Ὁ Ἀμλέτος θεωρῶν τὸ κρανίον τοῦ Ὑορίκ.—Ἡ ἅλωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ Λατίνων.—Ἓν Ναυάγιον.—Οἱ Ἀποχαιρετισμοὶ τοῦ Ῥωμαίου καὶ τῆς Ἰουλιέττας.—Δέων αἴγα καταβροχθίζων.

Τὸ πανακαδήμιον ἀνέῳξεν αὐτῷ τὰς πύλας κατ' Ἰανουάριον τοῦ 1857 ἀντικαθιστῶν τὸν Παῦλον Δελαρός. Τυχὼν 2ου βραβείου τῷ 1824 καὶ 1ου τῷ 1848, ἔλαβε μέγα τιμητικὸν βραβεῖον τῷ 1855. Κατὰ μάρτιον τοῦ 1831 ἐκοσμήθη διὰ τοῦ παρασήμου, εἶτα ἐγένετο ἀξιωματικὸς τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς τῷ 1846 καὶ τέλος προυβιβάσθη ταξίαρχος. Ὁ περιώνυμος οὗτος καλλιτέχνης ἀπεβίωσε τῇ 13 αὐγούστου 1863. Ὁ Εὐγένιος Δελακροὰ ἐκόσμησε δι' ἑπταικαίδεκα λιθογραφιῶν τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀλβέρτου Στάπφερ μετάφρασιν τοῦ Φάουστ τοῦ Γαίτου, 1828, εἰς φύλλ. Ἄξιον ἀναγνώσεως εἶναι τὸ ἄρθρον αὐτοῦ «Questions sur le beau», ἐν τῇ «Revue des Deux Mondes».

ΔΕΛΑΜΒΡ, (Ι.-Β. Ἰωσὴφ), ἀστρονόμος, γεννηθεὶς ἐν Ἀμιένῃ τῷ 1749, ἀπεβ. τῷ 1822. Ἐπεδόθη εἰς ἀστρονομικὰς σπουδὰς ἐν ἡλικίᾳ 36 ἐτῶν ἀκούσας τοῦ περιωνύμου Λαλάνδου, ὅστις ἔλεγε περὶ αὐτοῦ ὅτι ἦχο τὸ ἄριστον τῶν

ἔργων του. Καταστρώσας τοὺς πίνακας τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν δορυφόρων τοῦ Διὸς ἔτυχε βραβείου παρὰ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, εἰς ἣν εἰσήχθη τῷ 1792 καὶ ἧς ἐγένετο ἰσόβιος γραμματεὺς ἐν τῷ τμήματι τῶν μαθηματικῶν ἐπιστημῶν, 1803. Ψηφισθέντος νέου μετρικοῦ συστήματος, ἐξελέγη μετὰ τοῦ Mêchain ὅπως καταμετρήσῃ τὸν μεσημβρινὸν τῆς Γαλλίας. Μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, 1792, τοῦ γραφείου τοῦ γεωγραφικοῦ Μήκους, 1795, γενικὸς ἔφορος τῶν σπουδῶν, 1802, διάδοχος τοῦ Λαλάνδου ἐν τῷ «Κολλεγίῳ τῆς Γαλλίας», 1807, θησαυροφύλαξ τοῦ Πανεπιστημίου, 1808, ἐξηρέθη, ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ Συμβουλίου τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως τῷ 1814. Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ πονήματα εἶναι ἐκτὸς ἄλλων πολλῶν καὶ τὰ ἑξῆς τρία «Histoire de l'astronomie du moyen âge», 1819, εἰς 4ον· «Histoire de l'astronomie moderne», 1821, τόμ. 2, εἰς 4ον· «Histoire de l'astronomie du XVIII siècle», 1827, εἰς 4ον.

ΔΕ ΛΑΣΑΜΠΡ, ἴδ. ΛΑΣΑΜΠΡ (ΔΕ).

ΔΕ ΛΑΦΟΡΖ, ἴδ. ΛΑΦΟΡΖ (ΔΕ).

ΔΕΛΒΕΝΩ, ποτ. τῆς Δανιμαρκίας, ῥέων ὀξιόθεν εἰς τὸν Ἔλβαν ἐν Λαουεμβούργῳ ἑνοῦται διὰ διώρυχος μετὰ τοῦ Στεκκενίτσα καὶ ἑπομένως συνδέει μετὰ τοῦ Ἔλβα τὸν Τραῦον.

ΔΕΛΒΙΓ (Ἀντώνοβιτς, βαρόνος), DELWIG, ῥῶσσος λυρικὸς ποιητής, γεννηθεὶς ἐν Μόσχᾳ τῷ 1798, ἀποθαν. τῷ 1831, φίλος τοῦ Πουσκίνου. Ἡ ἔμπνευσις αὐτοῦ εἶναι πάντοτε τρυφερὰ καὶ χαρίεσσα, τὸ δὲ ἦθος πολλάκις μελαγχολικόν. Ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἀρχαίων κλασικῶν ὠφελήθεις ἐπλούτισε τὴν ῥωσσικὴν γλῶσσαν διὰ νέων ποιητικῶν σχημάτων. Ἐμιμήθη δὲ εὐδοκίμως τὰ δημώδη ᾄσματα. Τὰ «Ἄνθη τοῦ Βορρᾶ» ἐδημοσίευσεν ἐν εἴδει ἡμερολογίου ἀπὸ τοῦ 1825 μέχρι τοῦ 1830. Συλλογὴ τῶν ποιήσεων αὐτοῦ ἐγένετο τῷ 1832.

ΔΕΛΒΙΝΟΝ, ΔΕΛΦΙΝΟΝ ἢ ΔΕΛΟΝΙΑ, πόλ. τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, 63 χιλιάμ. ΝΔ τῶν Ἰωαννίνων καὶ πλησίον τοῦ Ἰονίου πελάγους. Ὀχυρὰ θέσις. Κάτ. 12,000. Συγκομιδὴ καὶ ἐμπόριον ἐλαίου.—Τὸ σανδζάκιον τοῦ Δελβίνου (παλαιὰ διαίρεσις), μέρος τοῦ ἐγιαλετίου Ἰωαννίνων, ἐκτείνεται παρὰ τὴν Ἀδριατικὴν θάλασσαν, ἀπὸ τοῦ κόλπου τῆς Ἀντωνίας, πρὸς Ν, μέχρι τῆς Πράγας. Γῆ ὀρεινὴ καὶ ἀλίγων ὕδατος. Εἶναι ἡ ἀρχαία «Χαονία».

ΔΕΛΕΣΚΛΟΥΖ ἢ ΔΕΔΕΚΛΟΥΖ (Λουδοβίκος Κάρολος), γάλλος ἐφημεριδογράφος, γεν. ἐν Δρὲ (Dreux ἐν τῷ νομῷ Εὔρου καὶ Λίγηρος), τῇ 2 ὀκτωβρίου 1809, ἐσπούδασεν ἐν Παρισίοις, ἐν τῷ collège Bourbon, καὶ ὕστερον ἤκουσε τῆς νομικῆς. Μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1830, ἀπετέλεσε μέρος τῶν πολιτικῶν συλλόγων, συνελήφθη τῷ 1834, κατὰ συνέπειαν τῶν συμβάντων τοῦ ἀπριλίου, τὸ δ' ἐπιὸν ἔτος εἰς συνωμοσίαν ἔνοχος ἀποδειχθεὶς ἠναγκάσθη ν' ἀπομακρυνθῇ τῶν Παρισίων καὶ καταφυγὼν εἰς Βέλγιον συνέτασσε τὴν ἐφημερίδα «Journal de Charleroi». Τῷ 1841, ἐγένετο ἀρχισυντάκτης τοῦ «Impartial du Nord», ἐν Βαλενσιέννῃ καὶ ὑπέστη τὴν πρώτην ποινὴν κατὰ τὸν περὶ τύπου νόμον, καταδικασθεὶς εἰς ἑνὸς μηνὸς φυλάκισιν καὶ 2,000 φράγκων πρόστιμον. Μετὰ τὴν φεβρουαριανὴν ἐπανάστασιν, διορισθεὶς γενικὸς ἐπίτροπος τῆς δημοκρατίας, ἐν τῷ νομῷ τῆς Ἄρκτου καὶ τοῦ Πορθμοῦ τοῦ Καλαίσου, ἔδωκε τὴν παραίτησίν του τῇ ἐπιούσῃ τῆς στάσεως τῆς 15 μαΐου, καὶ ἀνέλαβεν αὖθις τὴν σύνταξιν τοῦ «Impartial». Κατὰ νοέμβριον τοῦ 1848, συνέστησεν ἐν Παρισίοις τὴν «Révolution républicaine et sociale» καὶ τὴν «Liberté républicaine», ἧς ἐγένετο γενικὸς γραμματεύς. Γράψας δύο ἄρθρα περὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἰουνίου καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῶν ἐτιμωρήθη ἐπὶ μὲν τῷ πρώτῳ διὰ φυλακίσεως ἑνὸς ἔτους καὶ προστίμου δεκαεξακισχιλίων φράγκων, ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ διὰ τριμήνου φυλακίσεως καὶ προστίμου δεκαεξακισχιλίων φράγκων. Τῇ 13 ἰουνίου 1849 ἡ «Révolution démocratique et sociale» ἐπαύθη ὁ δὲ Δελεσκλοὺζ ἐναχθεὶς πρὸ τοῦ Ἀνωτάτου δικαστηρίου τῶν Βερσαλλιῶν κατεδικάσθη ἐρήμην εἰς ἐξορίαν καὶ μετέβη εἰς τὴν Ἀγγλίαν (ἰανουαρίου 3 1850). Κατελθὼν εἰς Γαλλίαν κατ' αὔγουστον τοῦ 1853, συνελήφθη τὸν ὀκτώβριον καὶ κατεδικάσθη τῇ 8 μαρτίου 1854, εἰς τετραετῆ φυλάκισιν ἐν Μαζάς, εἶτα κατεδικάσθη τῇ 8ῃ μαρτίου 1854, εἰς τετραετῆ φυλάκισιν καὶ 1000 φράγκων πρόστιμον, ὡς ἐνεχόμενος εἰς τὴν σύστασιν μυστικῆς ἑταιρίας καὶ ἀπεστάλη εἰς Belle Isle. Ἀλληλοδιαδόχως δὲ μεταχθεὶς εἰς Κορτέ, Αἰάκιον, Τουλῶνα καὶ Βρέστην, συνανεμίγη ἐν τοῖς κατέργοις τῶν δύο τελευταίων πόλεων μετὰ τῶν κακούργων καὶ πολλάκις ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην εἱρκτὴν μεταφερόμενος εἰς τὴν αὐτὴ ἄλυσον μετ' αὐτῶν προσεδέθη. Ἀπὸ τῆς Βρέστης ἐστάλη, τῇ (η σεπτεμβρίου 1858, εἰς Καγιέννην, ὅπου ἄκλης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἧτις ἐφήρμοζεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ ψήφισμα τῆς 8 δεκεμβρίου 1851, καὶ κατεδίκαζεν αὐτὸν εἰς δεκαετῆ ἐξορίαν. Μετὰ

παρέλευσιν ἑνὸς ἔτους, καθ' ὃ ἔζη ἀπὸ παραδόσεων καὶ μιᾶς θέσεως παρὰ τῷ ταμίᾳ, ἠδυνήθη νὰ κατέλθῃ εἰς Γαλλίαν, δοθείσης ἀμνηστείας. Κατ' Ἰούλιον τοῦ 1868, ὁ Δελεσκλούζ ἐπωφεληθεὶς τὸν νέον περὶ τύπου νόμον συνέστησεν ἐφημερίδα ἑβδομαδιαίαν κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τὸν τίτλον «le Réveil», ἥτις ἐν διαστήματι ἑνὸς ἔτους παρέσχεν αὐτῷ τὰς ἓξ ποινάς· τρίμηνον φυλάκισιν καὶ πεντακισχιλίων φράγκων πρόστιμον διὰ τὸ πρῶτον αὐτῆς ἄρθρον· ἑξάμηνον φυλάκισιν καὶ πεντήκοντα φράγκων πρόστιμον ἕνεκα ἐνεργειῶν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ Κράτους κατὰ τὴν ὑπὲρ τοῦ Βωδίνου συνεισφοράν· ἑξάμηνον φυλάκισιν καὶ δισχιλίων φράγκων πρόστιμον δι' ἀποφάσεως τῆς 14 αὐγούστου 1869. Τὴν τελευταίαν ταύτην ποινὴν ἠκύρωσεν ἡ ἀμνηστεία τῆς ἐπιούσης. Ἐφονεύθη ἐπὶ τῶν ὀδοφραγμάτων τῇ 25 μαΐου 1871.

ΔΕΛΑΖΟΝ (Ἀλέξιος-Ἰωσὴφ, βαρόνος), γενν. ἐν Ὠριλλιὰκ τῷ 1775, ἀποθ. τῷ 1812, προήχθη εἰς βαθμὸν στρατηγοῦ μεραρχίας τῷ 1811 καὶ ἐξεστράτευσεν εἰς Ῥωσσίαν μετὰ τοῦ στρατιωτικοῦ σώματος τοῦ πρίγκηπος Εὐγενίου Βωαρναί, διεκρίθη ἐν ταῖς μάχαις τοῦ Ὀστρόβνου καὶ τῆς Μόσχας, καὶ ἐφονεύθη κατὰ τὴν ὑποχώρησιν, ἐν τῇ προσβολῇ τῆς Μαλοϊαροσλάβετς. Τῷ 1809 ἐνίκησε τοὺς Αὐστριακοὺς ἐπὶ τοῦ ὄρους Κίττα, ἐν Βιλαΐῃ καὶ Ζναΐμ, καὶ ἐκυβέρνησεν ἀντὶ τοῦ στρατηγοῦ Μαρμὸν τὰς Ἰλλυρικὰς ἐπαρχίας.

ΔΕΛΙΛΛΗΣ (ὁ ἀββᾶς Ἰάκωβος), ὁ περιφημότατος τῶν γάλλων ποιητῶν ἐν τῇ περιγραφικῇ ποιήσει καὶ τῇ ἐμμέτρῳ μεταφράσει, γεννηθεὶς ἐν Aigueperse τῷ 1738, ἀποθανὼν τῷ 1813. Παῖς ἀδήλου καταγωγῆς υἱοθετήθη ὑπό τινος Φοντανιέ, δικηγόρου ἐν Κλερμὸν Φερράνδῃ. Μετὰ λαμπρὰς σπουδὰς ἐν τῷ collége de Lisieux ἐν Παρισίοις καὶ ἀσήμους ἀπαρχὰς ἐν τῇ διδασκαλίᾳ, τὸ πρῶτον ἐν τῷ collége de Beauvais ἐν Παρισίοις, εἶτα ἐν τῷ τῆς Ἀμιένης, καὶ τέλος ἐν τῷ collége de la Marche de Paris, ὁ ποιητὴς κατέστη γνωστὸς εἰς τὸ δημόσιον διὰ τῆς ἐμμέτρου μεταφράσεως τῶν «Γεωργικῶν» τοῦ Βιργιλίου, 1769, ἧς ἕνεκα ἔτυχεν ἐπαίνων παρὰ τοῦ Βολταίρου, ἔλαβεν ἕδραν λατινικῆς ποιήσεως ἐν τῷ collége de France, καὶ εἰσήχθη εἰς τὴν γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τῷ 1774. Ἀπὸ τούτου κατέστη πανταχοῦ περιζήτητος ἐν τε τῇ αὐλῇ καὶ ταῖς ἐκλεκταῖς συναναστροφαῖς, μέχρις οὗ ἡ ἐπανάστασις διέρρηξε τοὺς δεσμοὺς τῶν ἀριστοκρατικῶν αὐτοῦ σχέσεων καὶ ἔβλαψε καιρίως τὰ συμφέροντα αὐτοῦ. Συλληφθεὶς ἐπὶ τῆς τρομοκρατίας ἐσώθη ὑφ' ἑνὸς τέκτονος, καὶ προὐστατεύθη ὑπὸ τοῦ εἰσαγγελέως τῆς Κοινότητος Chaumette. Ἀνετέθη μάλιστα αὐτῷ ἡ σύνθεσις ὕμνου διὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ ὑπερτάτου ὄντος. Ἐκουσίως ἐξορισθεὶς ἐπὶ τοῦ Διευθυντηρίου ἀνεκλήθη ἐπὶ τῆς ὑπατείας εἰς Γαλλίαν ὅπως ἀναλάβῃ αὖθις τὴν ἕδραν τῆς λατινικῆς ποιήσεως καὶ νέας δέξηται τιμάς. Καίτοι τυφλωθεὶς ἐξηκολούθει βασιλεύων ἐν τῇ χορείᾳ τῶν λογίων ἀνδρῶν διὰ νέων προϊόντων τῆς φαντασίας αὐτοῦ μέχρις οὗ κατὰ μικρὸν καὶ ἀνεπαισθήτως ἐσβέσθη ἡ ζωή του ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς γυναικός του. Τὸν τίτλον ἀββᾶ εἶχεν ὁ Δελίλλης ἐκ τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Σεβερίνου ὅπερ ἐδόθη αὐτῷ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως. Ἡ δόξα τοῦ Δελίλλη παραδόξως πως καὶ ὑπερβολικῶς ἴσως ἐξέπεσε τῆς προτέρας ἀκμῆς. Τὴν φήμην τῶν στίχων αὐτοῦ ἐχρεώστει κατὰ μέγα μέρος εἰς τὰ ἀτομικὰ αὐτοῦ πλεονεκτήματα, εἰς τὸ γόητρον ὅπερ ἐξήσκει ἐν ταῖς συναναστροφαῖς καὶ τὴν ἀπαγγελίαν του, ἧς ἕνεκα ἐπωνομάσθη «le dupeur d'oreilles». Ἡ εὐχερὴς, λαμπρὰ καὶ εὐφυὴς αὐτοῦ ποίησις συνεφώνει πρὸς τὰς κλίσεις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καθ' ἣν ἐθαύμαζον ἐν μὲν τῇ φύσει τὴν παραμορφοῦσαν αὐτὴν τέχνην, ἐν δὲ ταῖς τέχναις τὴν διάνοιαν ἀντικαθιστῶσαν τὸ αἴσθημα. Ὁ Δελίλλης ἦτο διὰ τὴν τότε κοινωνίαν ὁ ποιητὴς τῆς ἐποχῆς μάλιστα δὲ τῶν παραδείσων καὶ τῶν κήπων, γενόμενος οὕτως ὁ Οὐατὼ τῆς ποιήσεως. Ἀρεσκόμενος εἰς τὸ ζωγραφεῖν, ἢ μᾶλλον περιγράφειν μυρίας λεπτομερείας καὶ ἐγκατασπείρειν πανταχοῦ τὰ λαμπρὰ τῆς διανοίας αὐτοῦ κυήματα, ἐπελάθετο τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπιμελείας περὶ τὴν σύνθεσιν. Ὁ Ῥιβαρὸλ ἔλεγεν εὐφυῶς· «Il fait un sort à chaque vers, et néglige la fortune du poëme». Σχεδὸν ἅμοιρος νέων ἰδεῶν καὶ πρωτοτυπίας, ὁ Δελίλλης ἀνύψωσεν εἰς τὸ μὴ περαιτέρω τὴν στιχουργικὴν, καὶ τινα τελειότητα ἐνεδείξατο διαπρέψας ἐν τῇ ἐμμέτρῳ μεταφράσει καὶ τῇ περιγραφικῇ καὶ διδακτικῇ ποιήσει. Αἱ διάφοροι αὐτοῦ μεταφράσεις εἶναι μετὰ τῆς τῶν «Γεωργικῶν», τοῦ ἀριστουργήματος αὐτοῦ εἰς τὸ εἶδός του, ἡ «Αἰνειὰς», 1804, λίαν ὑποδεεστέρα καὶ μάλιστα ἐν τοῖς τελευταίοις ᾄσμασιν· ὁ «Ἀπολεσθεὶς παράδεισος», 1805, ἔργον πλῆρες οἴστρου, κινήσεως καὶ ζωῆς, πολλαχοῦ δὲ καὶ τόλμης καὶ δυνάμεως, ἧττον μὲν τέλειον καὶ γλαφυρὸν τῶν «Γεωργικῶν», ἀλλ' ἐν ᾧ ὁ ἀναγνώστης αἰσθάνεται κάλλιον τὸν ἀληθῆ ποιητήν. Ἦτο δὲ τῷ ὄντι ποιητὴς ὁσάκις ἤθε-

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης Ακροκορίνθου (Ν.Π.Ι.Δ.)

λε νὰ ἦναι, καὶ πλεῖσθ' ὅσα λαμπρὰ τεμάχια μαρτυροῦσι τὴν φαντασίαν αὐτοῦ καὶ τὸ εὔκαμπτον τῆς διανοίας του. Μετέφρασε πρὸς τούτοις τὸ «Δοκίμιον περὶ τοῦ ἀνθρώπου» (Essai sur l'homme) τοῦ Πώπ. Τὰ περιγραφικὰ ποιήματα αὐτοῦ εἶναι· «les Jardins», 1782, «l' Homme des champs», 1800, «la Pitié», 1803, ἐλεγειακὸν ποίημα περὶ τῶν θυμάτων τῆς ἐπαναστάσεως· «l'Imagination», 1806, τὸ μάλιστα πρωτότυπον ἔργον τοῦ Δελίλλη, ἀρξάμενον ἐν ταξειδίῳ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα συνώδευσε τὸν γάλλον πρεσβευτὴν Choiseul-Gouffier· ἡ φήμη καὶ ἐπιτυχία τοῦ ποιήματος τούτου ὑπῆρξε μεγίστη· ἡ σύνθεσις αὐτοῦ εἶναι μετρία, τὸ δὲ ὕφος πολλαχοῦ ἀσθενὲς καὶ ἀτημέλητον, ἀλλὰ βρίθει εἰκόνων, περιγραφῶν καὶ ἐπεισοδίων, ἅτινα κατὰ μέρη ἐξεταζόμενα κέκτηνται θαυμασίαν καλλονήν· «les Trois règnes de la nature», 1809, εἶδος ἐμμέτρου φυσικῆς πραγματείας, ἐν ᾗ ὁ ποιητὴς ὑπερέβη αὐτὸς ἑαυτὸν κατὰ τὴν δύναμιν τῆς περιγραφικῆς ποιήσεως· «la Conversation», 1812, ἀσθενὲς καὶ ἀτερπὲς προϊὸν τῆς Μούσης του. Τὰ Ἅπαντα τοῦ Δελίλλη ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ Michaud, 1824, τόμ. 16 εἰς 8ον, καὶ ὑπὸ τοῦ Λεφέβρου, 1833, τόμ. 4 εἰς μέγα 8ον.

ΔΕΛΙΣΛΗΣ (Κλαύδιος), γεωγράφος καὶ ἱστορικός, γεννηθεὶς ἐν Βωκουλεὺρ τῷ 1720 ἐν Παρισίοις. Ἐχρημάτισεν ἐναλλὰξ δικηγόρος καὶ καθηγητὴς τῆς ἱστορίας· ὁ ἀντιβασιλεύων δοὺξ τῆς Αὐρηλίας ὑπῆρξε μαθητὴς αὐτοῦ. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι «Relation historique du royaume de Siam», 1684, εἰς 12ον». «Abrégé de l'histoire universelle», 1731, τόμ. 7, εἰς 12ον, κτλ.

ΔΕΛΙΣΛΗΣ (Γουλιέλμος), πρωτότοκος υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεννηθεὶς ἐν Παρισίοις τῷ 1675, ἀποθανὼν τῷ 1726, ὑπῆρξεν εἷς τῶν μεγάλων γεωγράφων τῆς ἐποχῆς του, λίαν ὠφεληθεὶς ἐκ τῶν μαθημάτων τοῦ Κασσίνη. Τῷ 1700 ἤρξατο τῆς δημοσιεύσεως τῶν χαρτῶν αὐτοῦ, δι' ὧν διώρθου τὰ μεγάλα σφάλματα τῶν προκατόχων του βοηθούμενος ὑπὸ τῶν παρατηρήσεων τῶν ἀστρονόμων καὶ περιηγητῶν. Κατάλογος αὐτῶν εὑρίσκεται ἐν τῷ «Mercure de France» (μάρτιος τοῦ 1726). Ὁ Δελίσλης εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν τῷ 1702, ἔλαβε τὸν τίτλον 1ου γεωγράφου τοῦ βασιλέως τῷ 1718, καὶ ἐδίδαξε τὴν γεωγραφίαν τῶν Λουδοβίκων ΙΔ'. Ἐκτὸς 134 χαρτῶν, ὧν τὴν ἄριστην ἔκδοσιν ἔδωκεν ὁ Buache τῷ 1789, κατέλιπε «Traité du cours des fleuves» τιμωμένην ἐπὶ τῇ ἀκριβείᾳ αὐτῆς καὶ διάφορα «Ὑπομνήματα» ἐν τῇ συλλογῇ τῆς Ἀκαδημίας· ἴδ. τὸ «Ἐγκώμιον» αὐτοῦ ὑπὸ Φοντενέλλου.

Δελίσλης (Ἰωσὴφ-Νικόλαος), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1686, ἀποθ. τῷ 1768. Ἀφιερώθη εἰς τὴν σπουδὴν τῶν μαθηματικῶν ἐφαρμοσμένων εἰς τὴν ἀστρονομίαν, συνέστησεν ἀστεροσκοπεῖον, 1712, ἐν τῷ δώματι τοῦ Λουξεμβούργου, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν τῷ 1714, προσεκλήθη τῷ 1726 ὑπὸ Αἰκατερίνης τῆς Β' εἰς Πετρούπολιν ἔνθα διηύθυνε τὸ ἀστεροσκοπεῖον καὶ ἐδίδαξεν ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη, ἐπανελθὼν δὲ εἰς Γαλλίαν διωρίσθη ἀναγνώστης τοῦ «collége royal». Ἔσχε μαθητὰς τὸν Λαλάνδον καὶ τὸν Μεσιέρον. Ἔγραψε «Mémoires pour servir à l'histoire de l'astronomie, de la géographie et de la physique, 1738, κτλ.

ΔΕΛΙΣΛΗΣ ΔΕ ΣΑΛΛΕ (Λ.-Β. Ἰσαάρδος, ὁ λεγόμενος), φιλόλογος, γενν. ἐν Λυῶνι τῷ 1743, ἀποθαν. τῷ 1816. Κατέλιπε τὰς ἐκκλησιαστικὰς σπουδάς, ἐξελέγη μέλος τοῦ πανεπιστημίου τῷ 1796, συνεδέθη μετὰ τῶν φιλοσόφων τοῦ ΙΗ' αἰῶνος καὶ κατετάχθη εἰς τὴν ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιγραφῶν. Οἱ σύγχρονοί του ἐπωνόμασαν αὐτὸν «Πίθηκον τοῦ Διδερότου» (le singe de Diderot). Ἐκ τῶν πολυαρίθμων αὐτοῦ συγγραφῶν ἔνθα σπανία μὲν διακρίνεται εὐρυμάθεια, νέαι δὲ πολλαχοῦ καὶ λαμπραὶ ἰδέαι, ἀλλὰ τὸ ὕφος εἶναί πως συγκεχυμένον, σκοτεινὸν, ἐμφαντικὸν, σημειοῦμεν τὰς ἑξῆς· «Dictionnaire de chasse et de pêche», 1769, τόμ. 3, εἰς 12ον· «De la philosophie de la nature, ou Traité de morale pour l'espèce humaine», 1769, τόμ. 4, εἰς 8ον, καὶ 1804, τόμ. 10 εἰς 8ον, σύγγραμμα ἐπιπόλαιον· «Essai sur la tragédie», 1772· «Histoire philosophique du monde primitif», 1779 καὶ 1793, τόμ. 7, εἰς 8ον· «Histoire des hommes», 1781, τόμ. 41 εἰς 12ον, αὐξηθεῖσα κατὰ 12 τόμ. ὑπὸ τοῦ Mayer καὶ Mercier· «Mémoire en faveur de Dieu, 1803, κτλ.

ΔΕΛΙΤΣ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν χωρῶν (Σαξωνία), 28 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Μερσβούργου, ἐπὶ τοῦ Λόββερ. Κάτ. 4,500.

ΔΕΛΛΑ ΜΑΡΙΑ (Δομίνικος), δραματικὸς μουσουργὸς, Ἰταλὸς τὸ γένος, γεννηθεὶς ἐν Μασσαλίᾳ περὶ τὸ 1764, ἀποθανὼν ἐν Παρισίοις τῷ 1800, μαθητὴς τοῦ Παϊζιέλλου, πυδοκίμησε διὰ τοῦ εὐγενοῦς καὶ γλαφυροῦ αὐτοῦ ὕφους. Τὸ ἀ-

ριστον αὐτοῦ ἔργον εἶναι «le Prisonnier» 1796, καὶ διήγειρεν ἀληθῆ ἐνθουσιασμόν. Ἔπεισης καλῆς ὑποδοχῆς ἔτυχον καὶ ἄλλα τινὰ ἔργα αὐτοῦ.

ΔΕΛΔΗ (Delle) γερμανιστὶ «Dattenried» πρωτ. δήμου τῆς Γαλλίας (Ἄνω Ῥῆνος) 20 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Βελφόρ, ἐπὶ τοῦ Δείνα. Κάτ. 1,070 Τελωνεῖον.

ΔΕΛΔΤΣ. ἀρχ. «Rusuenrrus», πόλ. τῆς Ἀλγερίας, 66 χιλιάμ. πρὸς Α τοῦ Ἀλγερίου, μικρὸς λιμὴν ἐπὶ τῆς Μεσογείου· κάτ. 10,490. Ῥωμαϊκαὶ ἀρχαιότητες. Ἡ πόλις ἐρείδεται ἐπὶ τοῦ Βενὴ-Σελὴμ ἔχοντος ὕψος 400 μέτρ. Οἱ Γάλλοι κατέχοντες αὐτὴν ἀπὸ τοῦ 1844 τὴν ὠχύρωσαν. Ἐμπόριον δημητριακῶν, σύκων, σταφυλῶν, βερυκόκκων, ἐλαιῶν, κηροῦ, μέλιτος, ἀμμολίθου διὰ λιθόστρωτον, ἀγγείων. Ἀτμόπλοια διὰ τὸ Ἀλγέριον καὶ τὴν Βουγίαν. Ἕδρα τῆς στρατιωτικῆς ὑποδιαιρέσεως τῆς ἐπαρχίας Ἀλγερίου.

ΔΕΛΜΕΓΧΟΡΣΤ, πόλ. τοῦ δουκάτου τοῦ Ὀλδεμβούργου, 35 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Ὀλδεμβούργου· κάτ. 1,850. Ἵππων πρατήριον.

ΔΕΛΜΙΝΙΟΝ (ἀρχ.), πρωτ. τῆς Δαλματίας πρὸς τὰ ΝΑ τῶν Σαλώνων, ἐπὶ τοῦ Νάρου. Ἠλώθη καὶ κατεσκάφη ὑπὸ Σκιπίωνος τοῦ Νασίκα, 155 π. Χριστοῦ.

ΔΕΛΟΡΜ (Λ.-Δ.), δημοσιογράφος, γενν. ἐν Γενεύῃ τῷ 1740, ἀποθ. τῷ 1806. Κατ' ἀρχὰς δικηγόρος ἐν τῇ πατρίδι του περιηγήθη ὕστερον ὅπως σπουδάσῃ τοὺς πολιτικοὺς θεσμούς, καὶ κατῴκησεν ἐπὶ μακρὸν ἐν Ἀγγλίᾳ, ἔνθα ἔγραφεν εἰς τὰς ἐφημερίδας. Τὸ παράδοξον τοῦ χαρακτῆρός του, ἡ ἔλλειψις τῆς τάξεως, ὁ πρὸς τὸ παίγνιον ἔρως, ἡ κλίσις εἰς ἀκολάστους ἡδονὰς κατέστησαν τὸν βίον αὐτοῦ ἀβίωτον. Ἡ πραγματεία αὐτοῦ περὶ τοῦ «Συντάγματος τῆς Ἀγγλίας», 1771, εἶναι περίεργον καὶ σοβὸν πόνημα περὶ τοῦ πολιτικοῦ διοργανισμοῦ τῆς χώρας ταύτης, ἥτις τότε ἦτον ὀλίγον γνωστή. Ἔγραψεν ἀγγλιστὶ «Ἱστορίαν τῶν μαστιγουμένων, ἐν Λονδίνῳ, 1783, κτλ.

ΔΕΛΟΡΜ (Φιλιβέρτος), περίφημος ἀρχιτέκτων, γεννηθεὶς ἐν Λυῶνι περὶ τὸ 1518, ἀποθανὼν τῷ 1577, ἐσπούδασεν ἐν Ἰταλίᾳ. Παρουσιασθεὶς ἐνώπιον τοῦ Ἑρρίκου Β ὑπὸ τοῦ καρδιναλίου Δοῦ Βελλαΐ, ἐπετράπη πολυάριθμα ἔργα, ὧν τὰ πλεῖστα ἢ δὲν ὑπάρχουσι σήμερον ὅλως διόλου ἢ σώζονται ἡμιτελῆ. Ἡ Αἰκατερίνη τῶν Μεδίκων ἔδωκεν αὐτῷ τὰς μονὰς τοῦ St-Eloi de Noyon, τοῦ St-Serge d'Angers καὶ τοῦ Ἐβρέ, καθὼς καὶ τοὺς τίτλους συμβούλου καὶ τακτικοῦ ἱερέως τοῦ βασιλέως. Ὁ Ronsard ἐξετόξευσε τότε κατ' αὐτοῦ εὐφυᾶ σάτυραν ἐπιγραφομένην «la Truelle crossée». Ὁ Δελὸρμ ἀνήγειρε τὰ προπύλαια τοῦ Ἁγίου Νιζιέρου ἐν Λυῶνι, τοὺς πύργους τοῦ Meudon καὶ τοῦ St-Maur τοῦ Anet, ὅστις κατεστράφη. ἀλλ' οὗτινος ἡ πρόσοψις εἶναι εἰς τὴν σχολὴν τῶν Ὡραίων τεχνῶν ἐν Παρισίοις, τὴν μεγάλην αὐλὴν ἐν σχήματι πεταλοῦ ἐν Φονταινεβλὼ· ἐν Ἁγίῳ Διονυσίῳ τάφον Φραγκίσκου τοῦ Α', ἐν τῇ ἡγουμενικῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ πλησίον τῆς ἐκκλησίας ταύτης τὸν τάφον τῶν Βαλοὰ ἐν τῷ ὁμωνύμῳ παρεκκλησίῳ (καταστραφέντα τῷ 1719) καὶ γνωστὸν μόνον ἐκ τῶν χαλκογραφιῶν τοῦ Μαρότου. Ἐπεσκεύασε τὰ βασιλικὰ ἐνδιαιτήματα τῆς Βιλλὲρ Κοττερέτης, τῆς Muette καὶ τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ· κατεσκεύασε τὸν πύργον τοῦ Κεραμεικοῦ, ὅστις ἐν τῷ σχεδίῳ αὐτοῦ συνέκειτο ἐκ τοῦ μεγάλου ἐν τῷ μέσῳ περιπτέρου, τῶν στοῶν καὶ τῶν μετὰ ταῦτας δύο τετραγώνων περιπτέρων. Τὸ λοιπὸν προσετέθη ὑπ' ἀδήλων ἀρχιτεκτόνων. Ὁ Δελὸρμ κατέλιπε «Traité complet de l'art de bâtir», εἰς 9 βιβλία, ἔνθα πρῶτος τίθησι τοὺς κανόνας τῆς τομῆς τῶν λίθων, καὶ τὰς «Nouvelles inventions pour bien bâtir et à petit frais», 1561. Εἶναι ὁ ἐφευρέτης ξυλουργικοῦ συστήματος φέροντος τὸ ὄνομα αὐτοῦ, κτλ.

ΔΕΛΟΡΜ (ΜΑΡΙΟΝ), περιβόητος ἑταίρα, γεννηθεῖσα τῷ 1615 ἐν Βλεσαῖς (Blois, τῆς Γαλλίας) ἐκ πατρὸς ῥωποπώλου, ἀποθανόντος κατ' ἀβέβαιον ἐποχήν. Πρῶτον ἐραστὴν εἶχε τὸν Desbarreaux. Ἕνεκα τοῦ κάλλους καὶ τῆς εὐφυΐας αὐτῆς κατέστη ἡ οἰκία της ἐντευκτήριον τοῦ ἄνθους τῆς ἀριστοκρατίας κατὰ πάντων τῶν ἐξόχων σοφῶν. Αὐτὸς ὁ Λουδοβῖκος ΙΓ' ὑπῆρξεν εἷς τῶν λάτρεων αὐτῆς, καὶ λέγεται ὅτι ἐν τῇ δίκῃ τοῦ Cinq-Mars διεδραμάτισε μέγα μέρος ἡ ζηλοτυπία τοῦ γάλλου μονάρχου, διότι ὁ Cinq-Mars ἦτον ὁ δεύτερος ἐραστὴς τῆς Μαρίον, ἥτις ἤθελε νὰ ὀνομάζωσιν αὐτὴν «Madame la Grande,» ἐπειδὴ ὁ Cinq Mars μέγας σταυλάρχης τῆς Γαλλίας ἐκαλεῖτο M. le Grand. Ὁ Βουκίγαμ, ὁ Γραμμόν, ὁ Σαὶντ-Εὐρεμὸν καὶ ἄλλοι πρασέτι ἀντικατέστησαν τὸν Cinq-Mars, ὁ δὲ οἰκονομολόγος τῆς Ἐμερὺ ἤλλαξε τὸν ἀρχαῖόν της τίτλον ὀνομάσας αὐτὴν Madame la surintendante. Ἡ Μαρὶον Δελὸρμ διενέμετο τὴν συμμοκρατείαν μετὰ τῆς φίλης αὐτῆς Νινὸν δὲ Λαγκλὸ, ὅτε ἡ Σφενδόνη ἐνοχοποίησεν αὐτὴν μετὰ τῶν ἡρώων φίλων της ὧν ὑπεβοήθει τὰ σχέ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημοσίες Βιβλιοθήκες Αθηνών

δια. Κατά τινας διὰ τοῦ αἰφνιδίου θανάτου αὐτῆς διέφυγε τὰς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης· κατ' ἄλλους ὅμως, ὑποκριθεῖσα τὴν νεκρὰν κατώρθωσε νὰ διαπεραιωθῇ εἰς Ἀγγλίαν, ἀφοῦ πρῶτον ἡ ἰδία παρευρέθη εἰς τὴν κηδείαν της, 1650. Ἐν Ἀγγλίᾳ ἐνυμφεύθη πλούσιον λόρδον, καὶ ἀνέκαμψεν εἰς Γαλλίαν, ἀφοῦ ἀπώλεσεν αὐτὸν, ὅπως γένηται σύζυγος ἀρχιληστοῦ συλλαβόντος αὐτὴν καθ' ὁδόν. Χηρεύσασα τὸ δεύτερον, ἐνυμφεύθη δικαστικὸν ὑπάλληλον ἐκ τῆς Ἐλευθέρας Κομητείας, ἀλλ' ἀπώλεσε καὶ τοῦτον μετὰ 22 ἐτῶν συζυγικὸν βίον. Τότε κατῴκει ἐν τῇ συνοικίᾳ τοῦ Βάλτου (Marais) ἐν Παρισίοις. Κλαπεῖσα ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν αὐτῆς περιῆλθεν εἰς ἀπόγνωσιν καὶ κατέστρεψεν ἐπωδύνως τὸν βίον. Ὁ Βίος αὐτῆς ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Dreux du Radier, καὶ ἐχορήγησε τῷ Βίκτωρι Οὐγὼ θέμα δράματος, ἐν ᾧ παρίσταται ὡς ἔρωτος ἡρωΐς.

ΔΕΛΟΥΚ (Ἰωάννης-Ἀνδρέας), εὐκλεὴς φυσικὸς καὶ γεωλόγος γενν. ἐν Γενεύῃ τῷ 1727 ἐκ πατρὸς ἐμπείρου ὡρολογοποιοῦ, ἀποθανόντος ἐν Οὐίνδσορι τῷ 1817. Φίλος τοῦ Ι.-Ι Ῥουσσὼ, ἀπεσταλμένος τῆς Γενεύης εἰς Παρισίους τῷ 1768, μέλος τοῦ μεγάλου συμβουλίου τῷ 1770, μετέβη εὐθὺς εἰς Ἀγγλίαν, διωρίσθη ἀναγνώστης τῆς βασιλίσσης, 1773, περιηγήθη ὅλην τὴν Εὐρώπην ὅπως ποιήσηται ἐπιστημονικὰς παρατηρήσεις, καὶ ἐδίδαξεν ἐπί τινα χρόνον τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν γεωλογίαν ἐν Γοττίγγῃ. Ἐτελειοποίησε τὸ βαρόμετρον, τὸ ὑγρόμετρον καὶ τὸ θερμόμετρον. Τὰ κυριώτερα συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι «Recherches sur les modifications de l'atmosphère, 1772, τόμ. 2, εἰς 4ον, 1776, τόμ. 4 εἰς 8ον. Voyage dans les montagnes du Faucigny, 1772. Relation de divers voyages dans les Alpes, 1776· Lettres sur les montagnes et sur l'histoire de la terre et de l'homme, 1778· Lettre sur l'histoire de la terre», 1798, τόμ. 5. εἰς 8ον. κτλ.

ΔΕΛΤΑ, ὄνομα εἰδομένων εἰς καταχώσματα ἰλύος σχηματιζόμενα κατὰ τὰς ἐκβολὰς ποταμῶν τινων καὶ μεταξὺ 2 ἢ πολλῶν βραχιόνων αὐτῶν. Τὰ Δέλτα εἶναι τριγωνοειδῆ, διαστήματα, ὧν τὸ σχῆμα ἀναλογεῖ πρὸς τὸ ἑλληνικὸν γράμμα Δ. Τὸ Δέλτα τοῦ Νείλου, μεταξὺ τῆς Μεσογείου καὶ τοῦ Κανωβικοῦ καὶ Πηλουσιακοῦ βραχίονος τοῦ ποταμοῦ, σχηματίζει τὴν Κάτω Αἴγυπτον· εἶναι τρίγωνον σχεδὸν ἰσόπλευρον ἔχον 160 μέτρων πλευράν, αὐξάνει δὲ κατ' ἔτος 3 ἕως 4 μέτρα. Τὸ τοῦ Πάδου αὐξάνει ἑκατὸν ἔτος κατὰ πέντε καὶ εἴκοσι μέτρα. Τὸ Δέλτα τοῦ Δουνάβεως περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν βραχιόνων τοῦ Κιλία καὶ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Τὸ τοῦ Ῥοδανοῦ ἄρχεται πλησίον τῆς Ἀρελάτε (Arles), καὶ φέρει τὸ ὄνομα τῆς νήσου Καμάργκης. Τὰ στόματα τοῦ Ἐσκώτου, τοῦ Μεύση, τοῦ Ῥήνου, τοῦ Βιστούλα, καὶ τοῦ Νιεμήνου παρουσιάζουσιν ἐπίσης συγχώσεις ἀποτελούσας ἀληθῆ Δέλτα. Ὁ Νίγηρος σχηματίζει πλησιάζων εἰς τὴν Γουϊνέαν εὐρὺ ἰσόπλευρον τρίγωνον, περικυκλούμενον ὑπὸ τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου Καλαβὰρ καὶ τοῦ ποταμοῦ δὲ Νούν. Ἐν Ἀσίᾳ ὁ Σινὸ ἢ Ἰνδὸς καὶ Μεινὰμ ἔχουσιν ἐπίσης τὰ Δέλτα αὐτῶν.

ΔΕΛΦΖΓΑ, ἦτοι «κλεισιὰς τῆς Δὲλφτ», ὀχυρὰ πόλ. τῆς Ὁλλανδίας, ἐπαρχ. καὶ 25 χιλιάμετρα ΒΑ τῆς Γρονίγγης, μετὰ λιμένος ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ Φίδελ ἐν τῷ Δολλάρτ· κάτ. 4,000. Ὠχυρώθη ὑπὸ τοῦ Καχόρνου. Διῶρυξ δέκα μυριαμέτρων συνδέει αὐτὴν μετὰ τῆς Βορείου θαλάσσης, διερχομένη τὴν Γρονίγγην, Λεευβάρδεν, Φράνεκερ καὶ Ἄρλιγγεν.

ΔΕΛΦΑΑΝΔ, μέρος τῆς ἐπαρχ. τῆς μεσημβρινῆς Ὁλλανδίας, μεταξὺ τοῦ Ῥιλάνδου, τοῦ Σχιελάνδου, τοῦ Μεύση καὶ τῆς θαλάσσης. Γῆ εὔφορος.

ΔΕΛΦΟΙ, πόλ. τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ἐν Φωκίδι, ἐπὶ τῆς ΝΔ κλιτύος τοῦ Παρνάσσου, τανῦν τὸ χωρίον Καστρί. Οἱ Δελφοὶ ἦσαν, κατὰ Στράβωνα, πετρῶδες χωρίον θεατροειδὲς, κατὰ κορυφὴν ἔχον τὸ μαντεῖον καὶ τὴν πόλιν σαθρῶν ἑκκαίδεκα κύκλον πληροῦσαν. Τῆς πόλεως τῶν Δελφῶν ὑπερέκειτο ἡ Λυκώρεια, ἐφ' οὗ τόπου ἦσαν ἱδρυμένοι πρότερον οἱ Δελφοὶ ὑπεράνω τοῦ ἱεροῦ. Ἐπὶ Στράβωνος ἡ πόλις ἔκειτο περὶ τὴν Κασταλίαν κρήνην, προέκειτο δὲ τῆς πόλεως ἡ Κίρφις ἐκ τοῦ νοτίου μέρους, ὄρος ἀπότομον, ἀπολείπων μεταξὺ νάπην, δι' ἧς διέρρει ὁ Πλειστὸς ποταμός· ὑπέκειτο δὲ τῆς Κίρφιος πόλις ἀρχαία ὀνόματι Κίρρα ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ ἱδρυμένη, ἀφ' ἧς ἡ ἀνάβασις εἰς Δελφοὺς ἦτον ἀγδοήκοντα περίπου σταδίων. Κέντρον ἀμφικτυονίας ἦτις συμπεριέλαβεν οὐ μόνον τοὺς Δωριεῖς, ὡς καὶ κατακτήσασα ἐπεξέτεινε τὴν ἐπιρροὴν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τοὺς Ἴωνας καὶ τοὺς Φωκεῖς καὶ τοὺς Λοκροὺς καὶ τοὺς Βοιωτούς κτλ. Ἐφωκεῖτο ὑπὸ βουλῆς ἐκ πέντε μεγάλων ἱερέων, ἀρχηγῶν δωρικῶν οἰκογενειῶν (τῶν Θρασκιδῶν), καὶ καλουμένων Ὁσίων. Ὑπεράνω δὲ τούτων ὑπῆρχε γερουσία, ἄρχων, πρυτάνις. Τοῦ ἐν Δελφοῖς ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἡ ἀνοικοδόμησις (Ἀρχαιολογία Α. Γ. Ῥαγκαβῆ), μετὰ τὸν ἐμπρησμὸν τοῦ ἀρ-

χαίου ἐξεμισθώθη ὑπὸ τῶν Ἀμφικτυόνων (ἐν Ὀλ. 58γ') ἀντὶ τριακοσίων ταλάντων ἤτοι 1 ἑκατομμυρίου καὶ 700 χιλιάδων δραχμῶν, αἵτινες ἰσοδυνάμουν τότε πρὸς 5,400,000. Τὸ τέταρτον τῆς ποσότητος ταύτης ἐπορίσθησαν οἱ Δελφοὶ δι' ἐράνων, οὓς συνέλεξαν μέχρις Αἰγύπτου. Ἀντιφιλοτιμούμενοι δὲ οἱ πολυκτήμονες Ἀθηναῖοι Ἀλκμαιωνίδαι πρὸς τοὺς τότε κρατοῦντας Πεισιστρατίδας, καὶ πρὸς τὰ ἐν Ἀθήναις ἐκείνων οἰκοδομήματα, ἐμισθώσαντο αὐτοὶ τὸν ναὸν, καὶ ἀνήγειραν αὐτὸν λαμπρότερον τοῦ παραδείγματος ἐκ πώρου μὲν τὸν λοιπὸν, ἀλλὰ τὸ μέτωπον ἐκ παρίου λίθου, δι' ἀρχιτέκτονος Σπινθάρου τοῦ Κορινθίου. Ἀλλ' ὡς μαρτυρεῖ ὁ Αἰσχίνης, ἡ οἰκοδομὴ μεταγενεστέρως μόνον συνετελέσθη, ἐν Ὀλυμπιάδι 95. Ἦτο δὲ ὁ ναὸς ἑξάστυλος, ἔχων τὸν μὲν ἕξω ῥυθμὸν δώριον, τὸν δ' ἔσω ἰώνιον καὶ προσέτι ὕπαιθρος, καὶ τὸ ὕπαιθρον αὐτοῦ μέρος ἐκαλεῖτο ἑκατόμπεδον, ἔχων ὡς ὅλοι οἱ ὕπαιθροι Πρόναον καὶ ἄδυτον. Τὴν σήμερον ὀλίγιστα λείψανα αὐτοῦ σώζονται εἰς Καστρί, κυρίως μόνον ὁ τοῖχος τοῦ περιβόλου, ὅλος κεκαλυμμένος ὑπὸ ἐπιγραφῶν.

Ἐν Δελφοῖς ἐλατρεύοντο καὶ ἐτιμῶντο ἰδίως, ἐκτὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, ἡ Λητὼ, ἡ Ἄρτεμις, ἡ Ἀθηνᾶ, μάλιστα δὲ ὁ Βάκχος καὶ ὁ Ἡρακλῆς. Ἐπὶ τῆς μετόπης τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἦσαν γεγλυμμένοι ἡ Λητὼ, ὁ Ἀπόλλων, ἡ Ἄρτεμις, αἱ Μοῦσαι, τὸ ἅρμα τοῦ Ἡλίου, ὁ Βάκχος καὶ αἱ Θυάδες· ἐπὶ δὲ τοῦ ἐπιστυλίου ἑστιλβον αἱ χρυσαῖ ἀσπίδες, ἃς ἀνέθηκαν οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην· ἐπ' αὐτοῦ τούτου ἀνεγινώσκοντο καὶ πολλὰ ἀποφθέγματα ἀρχαίων σοφῶν οἷα τὰ «Γνῶθι σαυτόν.» «Μηδὲν ἄγαν, κτλ. Πρὸς δὲ τούτοις ἦσαν αὐτόθι ἱδρυμένα τὰ ἀγάλματα τοῦ Ὁμήρου καὶ τοῦ Πινδάρου. Κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ ναοῦ θαλλοὶ δάφνης ἐβρέχοντο ἐντὸς χρυσῶν ἀγγείων περιεχόντων ὕδωρ διαυγές. Ἐν τῷ ἀδύτῳ κοσμουμένῳ ὑπὸ τῶν ἀγαλμάτων τοῦ Ἀπόλλωνος, τοῦ Διὸς καὶ τοῦ χοροῦ τῶν Ὡρῶν, ἔκειτο ὁ ὀμφαλὸς, ὅστις παρίστανε τοὺς Δελφοὺς ὡς τὸ κέντρον τῆς γῆς καὶ ὁ ἱερὸς τρίπους ἐφ' οὗ ἀνήρχετο ἡ Πυθία. «Φασὶ δ' εἶναι τὸ μαντεῖον, λέγει ὁ Στράβων, ἄντρον κοῖλον κατὰ βάθους οὐ μάλα εὐρύστομον, ἀναφέρεσθαι δ' ἐξ αὐτοῦ πνεῦμα ἐνθουσιαστικὸν, ὑπερκεῖσθαι δὲ τοῦ στομίου τρίποδα ὑψηλὸν, ἐφ' ὃν τὴν Πυθίαν ἀναβαίνουσαν δεχομένην τὸ πνεῦμα ἀποθεσπίζειν ἔμμετρά τε καὶ ἄμετρα· ἐντεῖνειν δὲ καὶ ταῦτα εἰς μέτρον ποιητὰς ὑποχειρουῦντας τῷ ἱερῷ· πρώτην δὲ Φημονόην γενέσθαι φασὶ Πυθίαν, κεκλῆσθαι δὲ καὶ τὴν προφῆτιν οὕτω καὶ τὴν πόλιν ἀπὸ τοῦ πυθέσθαι, ἐκτετάσθαι δὲ τὴν πρώτην συλλαβὴν, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀθανάτου καὶ ἀκαμάτου καὶ διακόνου».

Τὸ δὲ ἱερὸν τοῦτο ἐτιμᾶτο διὰ τὸ χρηστήριον αὐτοῦ, ὅπερ ἐνομίζετο πάντων ἀψευδέστατον συνετέλεσε δ' εἰς τοῦτο καὶ αὐτὴ ἡ θέσις τοῦ τόπου, διότι ἔκειτο ἐν μέσῳ πως τῆς Ἑλλάδος ὅλης τῆς τε ἐντὸς καὶ τῆς ἐκτὸς τοῦ Ἰσθμοῦ, ἐνομίσθη δὲ καὶ τῆς οἰκουμένης κέντρον, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπωνομάσθη τῆς γῆς ὀμφαλός. Μῦθος δ' ἐπὶ τούτῳ ἐπλάσθη ὅτι συνέπεσαν ἐνταῦθα οἱ ἀετοὶ ὁ ἀφεθέντες ὑπὸ τοῦ Διὸς, ὁ μὲν ἀπὸ τῆς δύσεως ὁ δὲ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς· κατ' ἄλλους ὁ μῦθος ἔλεγε κόρακας καὶ οὐχὶ ἀετούς· ἐν δὲ τῷ ναῷ ὁ ὀμφαλὸς, περὶ οὗ ἀνωτέρω εἴπομεν, ἦτο τεταινιωμένος καὶ ἐπ' αὐτοῦ παρίσταντο αἱ δύο εἰκόνες τοῦ μύθου.

Ἐπὶ Στράβωνος ὁ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος δὲν εἶχε τὸν ἀρχαῖον πλοῦτον καί τινα τῶν ἀναθημάτων δὲν ἐσώζοντο· πρότερον δὲ ἦτο πολυχρήματος ὡς λέγει ὁ Ὅμηρος «οὐδ' ὅσα λάϊνος οὐδὸς ἀφήτορος ἐντὸς ἑέργει Φοίβου Ἀπόλλωνος Πυθοῖ ἐνὶ πετρηέσσῃ», καὶ οἱ θησαυροὶ τοῦτο ἀποδεικνῦσι καὶ ἡ σύλησις ἡ γενομένη ὑπὸ τῶν Φωκέων, ἐξ ἧς ὁ ἱερὸς ἢ Φωκικὸς ἐξήφθη πόλεμος· καὶ ἡ μὲν σύλησις αὕτη ἐγένετο ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου· προτέραν δ' ἄλλην ὑπενόουν ἀρχαίαν, ἥτις ἐξεφόρησε τὸν ὑφ' Ὁμήρου λεγόμενον πλοῦτον οὗ οὐτε ἴχνος ἐσώθη μέχρι τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἐσύλησαν τὸ ἱερὸν οἱ περὶ τὸν Ὀνόμαρχον καὶ Φάυλλον. Τῶν δὲ ἐν Δελφοῖς ναῶν τὸν μὲν πτέρινον εἰς τοὺς μύθους τακτέον, κατὰ Στράβωνα, τὸν δὲ δεύτερον λέγουσιν ἔργον Τροφωνίου καὶ Ἀγαμήδους καὶ τὸν ἀνωτέρω περιγραφέντα κατεσκεύασαν, ὡς εἴπομεν, οἱ Ἀμφικτύονες.

Ἀγὼν δὲ ὁ μὲν ἀρχαῖος ἐν Δελφοῖς κιθαρῳδῶν ἐγένετο παιᾶνα ᾄδόντων εἰς τὸν θεόν· ἔθηκαν δὲ τοῦτον οἱ Δελφοὶ μετὰ δὲ τὸν Κρισαῖον πόλεμον οἱ Ἀμφικτύονες διέταξαν ἱππικὸν καὶ γυμνικὸν ἐπ' Εὐρυλόχου στεφανίτην καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν Πύθια· προσέθεσαν δὲ τοῖς κιθαρῳδοῖς αὐλητὰς καὶ κιθαριστὰς χωρὶς ᾠδῆς, ὅπως ψάλλωσι μέλος ὅπερ ἐκαλεῖτο νόμος Πυθικός· τὸ μέλος τοῦτο περιεῖχε μέρη πέντε λεγόμενα ἄγκρουσις, ἄμπειρα, κατακελευσιὸς, ἴαμβοι καὶ δάκτυλος σύριγγες. Κατὰ τὸν Πολέμωνα, οὗ μνημονεύει ὁ Στράβων, οἱ κάτοικοι τῶν Δελφῶν ἦσαν Παρνασσοὶ τινες αὐτόχθονες κατοικοῦντες τὸν Παρνασσὸν, καθ' ὃν χρόνον ὁ Ἀπόλλων κατελ-

θὼν εἰς τὴν γῆν καὶ ἐξημερῶν τοὺς ἀνθρώπους ὡρμήθη ἐξ Ἀθηνῶν καὶ κατετόξευσεν ἐν Δελφοῖς τὸν δράκοντα Πύθωνα. Ἡ πόλις τῶν Δελφῶν ἐκτίσθη πέριξ ἱεροῦ τόπου. Κατὰ τὸν μῦθον ἐθεμελιώθη ὑπὸ τοῦ Δελφοῦ, υἱοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, εἴτε ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, βοηθουμένου παρὰ τοῦ Τροφωνίου καὶ τῆς Ἀγαμήδης, καὶ ἀγαγόντος ὑπὸ τὴν μορφὴν δελφῖνος πρὸς τὴν Κρίσσαν Κρῆτας οὓς ἤθελε νὰ θέσῃ ἱερεῖς τοῦ ναοῦ αὐτοῦ. Οὐσιωδῶς ὡρικὴ ἡ λατρεία τοῦ Ἀπόλλωνος ἐτροποποιήθη τῷ ὄντι καὶ ἀνεπτύχθη ἐν Δελφοῖς ὑπὸ μιᾶς τῶν πολυαρίθμων ἐκ Κρήτης ἀποικιῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τῷ 594, οἱ Ἀμφικτύονες διέταξαν τὴν καταστροφὴν τῆς Κρίσσας δι' ἀσέβειαν κατηγορουμένης καὶ δήμευσιν τοῦ λιμένος αὐτῆς πρὸς ὄφελος τοῦ Ἀπόλλωνος. Ὁ Σόλων συνεβούλευσεν ὁ ἴδιος ἐπιχείρησιν κατὰ τῆς Κίρρας ἥτις ἐπίσης ἐπέτυχεν. Οἱ Γαλάται, τῷ 278, καὶ ὕστερον ὁ Σύλλας διήρπασαν τοὺς θησαυροὺς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. Τὸ δὲ χρηστήριον, ὅπερ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἐνέπνεε τοὺς Ἕλληνας, ἀπώλεσε τὴν φήμην αὐτοῦ ἅμα τῇ ἀναπτύξει τῆς μακεδονικῆς δυνάμεως· ἡ Πυθία ἐφιλίππιζε, καὶ ἡ πτῶσις τῆς ἐπιρροῆς αὐτῆς συνέπεσε μετὰ τῆς ἀπωλείας τῆς ἐλευθερίας ἐν Ἑλλάδι.

ΔΕΛΦΤ, Delft Batavorum, ὀχυρὰ πόλ. τῆς Ὁλλανδίας (Μεσημβρινὴ Ὁλλανδία), ἐπὶ τοῦ Σχίου καὶ τῆς πρὸς τὴν Λὰ Ἅγην διώρυγος τῆς Ῥοττερδάμης, 13 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Ῥοττερδάμης, ἐπὶ τῆς 52ο 0', 48'' Β πλ. καὶ 2ο 4' 31'' Α μήκ. Κάτ. 19,769. Πολεμικὴ θέσις τρίτης κλάσεως. Ἡ στρατιωτικὴ αὐτῆς σχολὴ μετηνέχθη εἰς Βρέδαν· ὑπάρχουσι δ' ἔτι ἐν τῇ πόλει ἓν ὁπλοστάσιον, μία σχολὴ τοῦ πυροβολικοῦ, τοῦ μηχανικοῦ καὶ τῆς ναυτικῆς, μία ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ σχολή. Θέας ἀξία ἐν αὐτῇ εἶναι· τὸ δημαρχεῖον, οἰκοδομηθὲν τῷ 1618 μετὰ μεγαλοπρεπῶν ἀναλογιῶν, καὶ περιέχον πολυαριθμοτάτους ὡραίους πίνακας μεγάλων ζωγράφων· ἡ νέα ἐκκλησία ἔχουσα 500 κώδωνας καὶ περιέχουσα τὸν μεγαλοπρεπῆ τύμβον τοῦ Γουλιέλμου Α' τῆς Ἀραουσίωνος καὶ τὸν τοῦ Γροτίου (Grotius), γεννηθέντος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ· ἡ παλαιὰ ἐκκλησία, περίεργον μνημεῖον, ἔνθα εὑρίσκεται ὁ τύμβος τοῦ ναυάρχου Τρὸμπ, καὶ ὅπερ χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ Θ' αἰῶνος. Ἐν τῷ «Prinsen-Hof, μετατραπέντι τανῦν εἰς στρατῶνα, ἐδολοφονήθη ὁ Γουλιέλμος Α' τῷ 1584. Πλησίον τῆς πόλεως εἶναι τὸ κανονοχυτήριον, τὸ σημαντικώτατον τοῦ βασιλείου μετὰ τὸ ἐν Λὰ Ἅγῃ, καὶ πυριτιδαποθήκη. Κατασκευὴ ὀργάνων τῆς φυσικῆς καὶ τῶν μαθηματικῶν μαλλία, διυλιστήρια ζινέβρας, ζυθοποιεῖον. Ἡ Δὲλφτ ὠχυρώθη τῷ 1704 ὑπὸ τοῦ Γοδεφρείδου τοῦ Ὑβοῦ, δουκὸς τῆς Κάτω Λοθριγγίας. Εἶχε σημαντικὰ ἀγγειοποιεῖα, λίαν παρακμάσαντα, καθὼς καὶ τὸ ἐμπόριον αὐτῆς.

ΔΕΛΦΤ, νῆσος τῆς ἰνδικῆς θαλάσσης ΒΔ τῆς Κεϋλάνης, ἐν τῷ πορθμῷ τοῦ Πάλκ. Ἱπποφορβεῖον τῆς ἀσιατικῆς κυβερνήσεως Κεϋλάνης.

ΔΕΛΦΤΣΑΒΕΝ, πόλ. τῆς Ὁλλανδίας (μεσημβρινὴ Ὁλλανδία), ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Μεύση, 3 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Ῥοττερδάμης. Κάτ. 4,000. Χρησιμεύει ἀντὶ λιμένος εἰς τὴν Δέλφτ. Νεώρια· σημαντικαὶ ἁλιεῖαι· διυλιστήρια ζινέβρας.

ΔΕΛΧΗ ἢ ΔΕΧΛΗ, ὀχυρὰ πόλις τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης, 179 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Ἄγρας (προεδρεία τῶν βορειοδυτικῶν ἐπαρχ.), ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δζουμνάχ. Κυριευθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἄγγλων ἀπὸ τοῦ 1803, μετὰ τοῦ βασιλείου οὗ πρωτεύουσα ἦτον ἡ Δελχὴ, ἦτο, μέχρι τοῦ 1857, ἕδρα τοῦ αὐτοκράτορος ἢ Μεγάλου Μογγόλου, ᾧ ἡ Ἀγγλία ἐξησφάλιζεν ἐπιχορήγησιν 4,000,000 φράγκων περίπου· ἄγγλος δὲ ἐπίτροπος ἐπηγρύπνει ὑπὲρ τῆς ἀσφαλείας αὐτοῦ καὶ τῆς ἐξωτερικῆς καὶ ἐσωτερικῆς διοικήσεως. Ἡ Δελχὴ, κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα, συγκειμένη ἐκ τριῶν πόλεων τετειχισμένων καὶ ἐχουσῶν περὶ τὰς 30 τοὐλάχιστον πύλας, κατεῖχεν ἐπιφάνειαν 135 χιλιαμ. καὶ περιεῖχε μετ' ἄλλων θαυμασίων, ἀνάκτορον κοσμούμενον ὑπὸ 1,000 μαρμαρίνων στηλῶν. Ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Δὼρὲγγ-Ζεὼβ, ἠρίθμει εἰσέτι 2,000,000 κατοίκων καὶ ἐκάλυπτεν ἔκτασιν 50 τετραγ. χιλιαμ. ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι 18 τετραγ. χιλιαμ. Περικυκλοῦται πανταχόθεν ὑπὸ ἐρειπίων· τὰ μέγαρα καὶ τὰ τεμένη αὐτῆς εἶναι ἐξ ἡμισείας κατεγραμμένα. Θαυμάζεται εἰσέτι τὸ τέμενος τῆς Δζουμνάχ, τὸ περικαλλέστατον τῆς Ἰνδικῆς, ἐκτισμένον δι' ἐρυθροῦ γρανίτου καὶ ἐπικεκαλυμμένον ὑπὸ λευκοῦ μαρμάρου· πρὸς δὲ πύργος ὀνομαζόμενος «Κοττὰρ-Μινὰρ» (80 μέτρ. τὸ ὕψος) εἰς ὃν ἀναβαίνουσι διὰ κλίμακος ἑλικοειδοῦς μετὰ 300 βαθμίδων. Κατασκευὴ καὶ ἐμπόριον σαλίων, βαμβάκινα ὑφάσματα, πολυτίμων λίθων κατεργασία, περίφημα τεχνουργήματα ἐκ γλυπτοῦ ἐλεφαντοστοῦ, πολυάριθμοι ἀγοραί, κ.τ.λ. Ἀνήκουσα πρότερον εἰς ἰνδοὺς ἡγεμόνας ἡ Δελχὴ ἐκυριεύθη τῷ 1101 ὑπὸ τῶν Μαχμουδὴ, σουλτάνου τῶν Γαζνεβίδων· τῷ 1193, ὑπὸ τῶν Ἀφγανῶν· τῷ 1398 ὑπὸ τοῦ Ταμερλάνου· τῷ 1525,

ὑπὸ τοῦ Βαβοὺρ, ὅστις ἦρξατο τῆς βασιλείας τῶν Μογγόλων. Τῷ 1735, οἱ Μαχράτται ἐλεηλάτησαν καὶ ἐνέπρησαν τὰ προάστεια. Ὁ Ναδὴρ Σὰχ ἐκυρίευσε καὶ κατέσκαψε τὴν πόλιν τῷ 1739· οἱ Σιπάγοι ἐπαναστάντες κατέλαβον αὐτὴν τῇ 11 μαΐου 1857, κατέσφαξαν τοὺς Εὐρωπαίους, καὶ ἀνηγόρευσαν τὸν Μέγαν Μογγόλον βασιλέα τῆς Ἰνδικῆς. Οἱ Ἄγγλοι ἀνεκτήσαντο αὐτὴν τῷ 14—20 σεπτεμβρίου 1857.

ΔΕΛΧΗΣ (ἐπαρχ. τῆς), ἀρχ. ἐπαρχία τῆς Ἰνδοστάνης ἀνήκουσα τανῦν τοῖς Ἄγγλοις, καὶ περιλαμβανομένη ἐν τῇ προεδρείᾳ τῶν ΒΔ ἐπαρχιῶν· πρωτ. Δ ε λ χ ή. Κειμένη μεταξὺ τῆς 28ου καὶ 31ου Β πλ., 73ου καὶ 78ου Α μήκ. περιοριζομένη ὑπὸ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Λαχώρης πρὸς Β, τοῦ Μουλτὰν πρὸς Δ, τῆς Ἄγρας πρὸς Ν, καὶ τῆς Οὐδης πρὸς Α, ἀρδεύεται ὑπὸ τοῦ Γάγγου, τοῦ Δζουμνάχ, καὶ ἄλλων ποταμῶν. Χώρα γενικῶς πεδινὴ καὶ ὀλίγον εὔφορος· κλίμα γλυκὺ καὶ εὔκρατον. Ἐπιφάνεια 918 τετραγωνικῶν μυριαμέτρων. Πληθ. 8 ἑκατομ. κατ.

ΔΕΛΩΑΝΗΣ (Στέφανος), χρυσοχόος, ἐγχαράκτης καὶ χαλκογράφος, γεννηθ. ἐν Αὐρηλίᾳ τῷ 1520, εἰργάζετο ἔτι ἐν Στρασβούργῳ τῷ 1590. Ἐτελειοποίησε τὴν χαλκογραφίαν. Αἱ πλεῖσται τῶν χαλκογραφιῶν αὐτοῦ ἐγένοντο κατὰ τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἐγχαράξεις καὶ διακρίνονται κατὰ τὸ εὐχερὲς τῆς εὑρέσεως, τὴν ἐλαφρότητα καὶ τὴν λειπότητα τῆς γλυφίδος. Αἱ μορφαὶ εἶναι πρὸ πάντων ἀξιοσημείωτοι. Τὰ μᾶλλον περιζήτητα ἔργα αὐτοῦ εἶναι· οἱ Δώδεκα μῆνες τοῦ ἐνιαυτοῦ.—Ἡ Ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.—Αἱ Τρεῖς Χάριτες.—Ἡ ἁρπαγή, κατὰ τὸν Μιχαὴλ Ἄγγελον.—Ὁ Θάνατος τοῦ Γολιάθ.—Ἡ Σφαγὴ τῶν Ἀθώων.—Οἱ Ἄθλοι τοῦ Ἡρακλέους.—Ἡ Ἁρπαγὴ τῶν Σαβίνων.—Τὸ Μαρτύριον τῆς Ἁγίας Εὐτυχίας, καὶ ἄλλαι κατὰ τὸν Μάρκον Ἀντώνιον· ὁ χαλκοῦς ὅρις κατὰ τὸν Ἰωάννην Κουζίνον.

ΔΕΜΑΒΕΝΔ ἢ ΔΑΜΑΒΕΝΔ, πόλ. τῆς Περσίας (Ταβαριστάν), 45 χιλιόμ. ΒΑ τῆς Τεχεράνης καὶ ἐπὶ τῶν ὑπωρειῶν τῶν Ἐλβούρζων ὀρέων. Κάτ. 3,000. — Ὄρος τῆς ἁλύσεως τῶν Ἐλβούρζων πρὸς Β, ἐν τῷ Μαζενδεράν· 6,470 μέτρ. ὕψος.

ΔΕΜΒΕΑ, λίμνη τῆς Ἀφρικῆς (Ἀβυσσινία), ἐν τῇ Πολιτείᾳ τῆς Ἀμχάρας. 75 χιλιόμ. ΝΔ τῆς Γοὺντρ. 700 χιλιαμ. περιφέρεια. Διαπερᾶται ὑπὸ τοῦ Βάχρ-ἐλ-Ἀζρὰκ.

ΔΕΜΒΙΓ, ἐπαρχ., πολίχ. καὶ πλ. τῆς Ἀγγλίας, πρωτ. τῆς ὁμωνύμου κομητείας (Οὐαλλία), πλησίον τοῦ Κλούηδ, 35 χιλιόμ. πρὸς Δ τῆς Τσέστερ, 280 ΒΔ τοῦ Λονδίνου· κάτ. 5,850 ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ. Λαμπρὰ ἐρείπια πύργου θεμελιωθέντος ἐπὶ Ἐδουάρδου τοῦ Α′, καὶ ὑποστάντος, τῷ 1645, πολιορκίαν τῶν κοινοβουλευτικῶν. Κάρολος ὁ Α′ ἀπεχώρησεν αὐτόθι· τῷ 1646 ἠλώθη καὶ ἀπετειχίσθη. Ἡ κομητεία τῆς Δεμβίγ, εὑρίσκεται μεταξὺ τῶν τῆς Φλίντ καὶ Τσεσχίρης πρὸς Α, τῆς Σαλὸπ, Μογγομερὺ καὶ Μεριονὲθ πρὸς Ν, τῆς Καερναβῶνος πρὸς Δ, καὶ τῆς Ἰρλανδικῆς θαλάσσης πρὸς Β, ἔχει 60 χιλιαμ. μῆκ. καὶ 38 πλάτος, καὶ 190,870 κατ. καὶ διαιρεῖται εἰς 24 ἐνορίας· ἀρδεύεται δὲ ὑπὸ τοῦ Κλούηδ, τοῦ Κονουάη καὶ τοῦ Λαγγόλλεν ἢ ἄνω Δή. Γῆ ἀνώμαλος καὶ εὔφορος· παχεῖαι βοσκαί, ὡραῖα κτήη. Πλούσια ὀρυχεῖα γαιάνθρακος καὶ σιδήρου. Κλίμα ὑγιεινόν.

ΔΕΜΕΝΣΟΥΜ, μηνιαῖον αἰτηρέσιον ἀγρότου δούλου παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ῥωμαίοις. Συνίστατο εἰς 5 μοδίους (43 λίτρα 33), ζυγίζοντας περὶ τὰ 41 χιλιάγραμμα, καὶ διεμοιράζετο τῇ πρώτῃ ἑκάστου μηνός. Ἐνίοτε συνίστατο μόνον εἰς 4 μοδίους.

ΔΕΜΕΡ, ποτ. τοῦ Βελγίου, εἰσβάλλων δεξιόθεν εἰς τὸν Δύλαν καὶ ἔχων τὰς πηγὰς αὐτοῦ πλησίον τοῦ Τόγγρη. Ῥοῦς 75 χιλιαμ. διὰ μέσου Βίλσεν, Ἀσσέλτον, Διέπτου καὶ Ἀερσχούτου.

ΔΕΜΕΡΑΡΑ ἢ ΔΕΜΕΡΑΡΥ, ποτ. τῆς Ν Ἀμερικῆς (ἀγγλικὴ Γουϊάνη, ἣν διαπερᾷ ἐν τῷ κέντρῳ) ἀρδεύει γῆν εὔφορον καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν ἐν Γεωργετόβνῃ. Ῥοῦς 300 χιλιαμ. ὧν τὰ 160 εἶναι πλώϊμα.

ΔΕΜΕΡΑΡΑ, μία τῶν 3 κομητειῶν τῆς ἀγγλικῆς Γουϊάνης, ὁριζομένη πρὸ Α ὑπὸ τῆς κομητείας Βερβίκης, πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ Ἐσσεκουΐβου πρὸς Β ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ, πρὸς Ν ὑπὸ τῶν ἐνδοτέρων χωρῶν ἃς οἰκοῦσιν ἀνυπότακτοι φυλαί· πρωτ. Γ ε ω ρ γ ε τ ό β ν η. Γῆ εὔφορος, ἀρδευομένη ὑπὸ τοῦ Δεμεράρα· φυτεῖαι καφῆ, σάκχαρι· συγκομιδὴ βάμβακος· ξύλα πρὸς οἰκοδομήν.

ΔΕΜΙΔΩΦ, εὐγενὴς οἰκογένεια τῆς Ῥωσσίας, ἧ ἡ εὐγένεια δὲν ἀνέρχεται πέραν ἑνὸς αἰῶνος. Στέλεχος αὐτῆς εἶναι ὁ Ν ι κ ή τ α ς ΔΕΜΙΔΩΦ, ὑπλοποιὸς ἐν Τούλᾳ, ὅστις συνέστησεν ἐν Νεδιάνσκῃ, τῷ 1699, τὸ πρῶτον σιδηροχυτήριον τῆς Σιβηρίας, καὶ ἔλαβε τίτλους εὐγενείας παρὰ Πέτρου τοῦ Μεγάλου. Οἱ γνωστότεροι τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ εἶναι·

ΔΕΜΙΔΩΦ (Ἀ ν α τ ό λ ι ο ς, ἤτοι Ἀνατόλιος), υἱὸς τοῦ Νικήτα, ἀπέστειλε, τῷ 1727, γερμα-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Κεφαλλ.)

νους ἐργάτας ὅπως ἐργασθῶσιν εἰς τὰ μεταλλεῖα τῶν Ἀλταϊκῶν ὀρέων, συνέστησε τὸ ἐργοστάσιον τοῦ Κολυβαν, καὶ ἀνεκάλυψε τὸ πλούσιμον τοῦ χρυσοῦ τοῦ Ν ζνἰ-Γαγγίλσκ ἐπὶ τῆς ἀσιατικῆς κλιτύος τοῦ Οὐράλη.

ΔΕΜΙΔΩΦ (Προκόπιος), ὁ ἐπονομαζόμενος ἔμπορος τῆς Μόσχας, γεννηθ περὶ τὸ 1730, ἐξεμεταλλεύθη ἐν μεγάλῳ κύκλῳ τὰ μεταλλεῖα τοῦ σιδήρου, τοῦ χαλκοῦ καὶ τοῦ χρυσοῦ τῶν Οὐραλίων ὀρέων, καὶ ἱδρύσατο ἐν Μόσχᾳ, τῷ 1772, ἐμπορικὴν σχολὴν διὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ῥώσσων ἐμπόρων.

ΔΕΜΙΔΩΦ (Παῦλος Γρηγοριεβίτς), γενν. ἐν Ῥεβὲλ τῷ 1738, ἀποθ. τῷ 1826 ἐν Πετρουπόλει, ἐσπούδασε τὴν μεταλλωρυχίαν ἐν Φρειβέργῃ τῆς Σαξωνίας, ἦκουσε τοῦ Λινναίου ἐν Ὑψάλῃ, ἱδρύσατο ἐν Μόσχᾳ φυσικοϊστορικὸν μουσεῖον, οὗ ὡς βάσις ἐχρησίμευσε τὸ τῆς κωμικῆς Κλαιρὸν, ἀνέῳξε βοτανικὸν κῆπον καὶ συνέστησεν ἕδραν βοτανικῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τὸ «Ἀθήναιον» ἢ «Σχολὴν τῶν ὑψηλῶν ἐπιστημῶν», ἣν συνέστησε τῷ 1803 ἐν Ἰαροσλαύῳ ὀνομάζεται νῦν «Λύκειον Δεμιδώφ».

ΔΕΜΙΔΩΦ (Νικόλαος), γενν. ἐν Πετρουπόλει τῷ 1774, ἀποθαν. τῷ 1828 ἐν Φλωρεντίᾳ. Εἰσῆλθε νεώτατος εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἐστράτευσεν, ὡς ὑπασπιστὴς τοῦ Ποτεμκίνου, δὶς κατὰ τῶν Τούρκων καὶ ἐναυπηγήσατο ἰδίᾳ δαπάνῃ μίαν φρεγάταν ἐπὶ τῆς Μαύρης θαλάσσης. Προβιβασθεὶς συνταγματάρχης, ἐνυμφεύθη τὴν κόμησαν Ἐλισάβετ Στρογονώφ, ἥτις ἔχει μεγαλοπρεπὲς μαυσωλεῖον ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τοῦ Père-Lachaise ἐν Παρισίοις, καὶ περιηγήθη τὴν Γερμανίαν, Ἰταλίαν, Γαλλίαν καὶ Ἀγγλίαν. Τῷ 1812, ἐστρατολόγησε τάγμα μεθ' οὗ ἐπολέμησεν ἐν Μόσχᾳ. Ἕνεκα τῆς πασχούσης ὑγείας του ἠναγκάσθη νὰ ὁρίσῃ ὡς τόπον διαμονῆς αὐτοῦ τὴν Φλωρεντίαν. Συνέστησεν ἐν ταῖς ἰδιοκτησίαις αὐτοῦ γαίαις, αἵτινες ἀπέφερον εἰσόδημα 5 ἑκατομμυρίων, ἀκαδημίαν, ἐν ᾗ ἀλλοθνεῖς καθηγηταὶ διδάσκουσι τὰς ζώσας γλώσσας, τὰ μαθηματικὰ, τὴν φυσικὴν, τὴν χημείαν. Μετεφύτευσε δὲ εἰς τὰ ἐν Κριμαίᾳ κτήματα αὐτοῦ ἀμπέλους τῶν Βορδιγάλων καὶ τῆς Καμπανίας, ἐλαίας τῆς Λούκας, καὶ μετεκόμισε μερινὰ τῆς Ἰσπανίας, αἶγας τῆς Θιβετίας, ἵππους ἀραβικούς. Ἐκ τῶν δύο αὐτοῦ υἱῶν, ὁ εἷς Παῦλος, Δεμιδώφ, ἀφιέρωσε κατ' ἔτος 20,000 ῥουβλίων διὰ τὰ βραβεῖα τῆς ἐν Πετρουπόλει Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν· ὁ δὲ ἕτερος, Ἀνατόλιος Δεμιδώφ, ἐδαπάνησε 500,000 ῥουβλίων ὑπὲρ τῆς ἱδρύσεως «Ἀσύλου τῶν φιλέργων ἐνδεῶν» ἐν Μόσχᾳ, καὶ ἐνυμφεύθη, τῷ 1840, τὴν πριγκηπέσσαν Ματθίλδην, θυγατέρα τοῦ Ἱερωνύμου Βοναπάρτου καὶ τῆς Αἰκατερίνης τῆς Βυρτεμβέργης, ἀφ' ἧς διεζεύχθη τῷ 1845. Ἐδημοσίευσε «Περιήγησιν εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ῥωσσίαν καὶ «Περιήγησιν εἰς τὴν Κριμαίαν», 1839.

ΔΕΜΙΡ - ΚΑΠΟΥ, ἴδ. ΣΕΛΙΜΝΟΝ καὶ ΔΕΡΒΕΝ.

ΔΕΜΙΡ-ΤΑΣ, μικρὰ πόλ. τῆς Τουρκίας, μίαν ὥραν μακρὰν τῆς Ἀδριανουπόλεως.

ΔΕΜΙΡ-ΧΙΣΣΑΡ, ἤτοι «σιδηροῦς πύργος», ἀρχ. «Ἡράκλεια», πόλ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ἐν τῷ ἐγιαλετίῳ τῆς Θεσσαλονίκης (παλαιὰ διαίρεσις), 90 χιλιάμ. Β αὐτῆς. Κάτ. ὀκτακισχίλιοι. Ταύτης ὑπέρκειται ὀχυρὸς πύργος.

ΔΕΜΜΙΝΟΝ, πόλ. τῆς Πρωσσίας) (Πομερανία), ἐπὶ τοῦ Πήνου καὶ κατὰ τὴν συρροὴν τοῦ Τρέβελ καὶ Τολλένσης, 97 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Στετττίνου. Κάτ. 7,000. Τελωνεῖον· κατασκευὴ ἐριούχων, πανικῶν, νικοτιανῆς· βυρσοδεψεῖα, σιδηροχυτήρια. Ἄλλοτε ὀχυρὰ θέσις· τὰ ὀχυρώματα αὐτῆς κατεσκάφησαν τῷ 1759.

ΔΕΜΟΝΤΕ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, 19 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Κώνης ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Στύρα. Κάτ. ἑξακισχίλιοι. Ἡλώθη τῷ 1744 ὑπὸ τῶν Γάλλων καὶ τῶν Ἱσπανῶν συμμαχούντων.

ΔΕΜΟΥΡ (Πέτρος), χειροῦργος, γεννηθεὶς ἐν Μασσαλίᾳ τῷ 1702, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1795, ἐσπούδασεν ἐν Παρισίοις καὶ ἔτυχε διδακτορικοῦ πτυχίου ἐν Ἀβενιῶνι, ἐτανήλθεν εἰς Παρισίους ἔνθα ἐγένετο βοηθὸς τοῦ Δυβερνέη εἶτα ἐξηγητὴς τοῦ φυσικοϊστορικοῦ μουσείου ἐν τῷ κήπῳ τοῦ βασιλέως. Ἔτυχε τῆς προστασίας τοῦ Σιρὰκ, καὶ τοῦ Ἀντωνίου Petit, ὅστις προσέλαβεν αὐτὸν βοηθὸν τῶν ἀνατομικῶν ἐργασιῶν. Ὁ Δεμοὺρ ἐσπούδασεν ἰδίως τὰς νόσους τῶν ὀφθαλμῶν καὶ μεγάλην ἐκτήσατο φήμην ὡς ὀφθαλμοϊατρός· ὁ Λουδοβίκος ΙΕ' προσέλαβεν αὐτὸν ἰατρὸν, ἡ δὲ Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν τῷ ἔδωκε τὸν τίτλον τοῦ ἑταίρου. Ὀφείλομεν αὐτῷ πολλὰς ἀνατομικὰς ἀνακαλύψεις, ἐν αἷς καὶ τὴν τῆς μυξώδους μεμβράνης. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ διακρίνονται τὰ ἑξῆς· «Observations sur l'histoire naturelle et les maladies des yeux», ἐν Παρισίοις, 1740 καὶ ἑφεξῆς, 7 τόμ. εἰς 12ον μετὰ σχημάτων, περιέχον καλὰς ἐρεύνας περὶ τῆς «Μυδριάσεως (Mydriase)· Nouvelles réflexions sur la lame cartilagineuse de la cornée», 1770, εἰς 8ον. Ὁ Δε-

μοδρ μετέφρασεν ἐκ τῆς ἀγγλ κῆς τὰς «Transactions philosophiques ς 3 1736 à 1746.»

Δ ε μ ο ὺ ρ (Ἀντώνιος-Π ρος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Παρισίο ς τῷ 1762, ἀποθ. τῷ 1836, διεκρίθη ἐπίσης ὡς ὀφθαλμολόγος καὶ πρῶτος ἐπειράθη νὰ θέσῃ τεχνητὴν κόρην ὀφθαλμοῦ. Κατέλιπε «Traité des maladies des yeux», ἐν Παρισίοις, 1818, τόμ. 3 εἰς 8ον.

ΔΕΜΟΥΣΤΙΕ (Πέτρος Ἀντώνιος), διακεκριμένος μηχανικὸς γενν. ἐν Λασσινὺ τῷ 1755, ἀποθαν. τῷ 1803, μαθητὴς καὶ συνεργάτης τοῦ Περρονέτου. Διορισθεὶς ἀρχιμηχανικὸς τοῦ νομοῦ τοῦ Σηκουάνα, 1791, κατεσκεύασεν, ἐν Παρισίοις τὴν γέφυραν τοῦ Δουδοβίλλου ΙΕ', ταπεῖν τῆς Ὁμονοίας, τὴν γέφυραν τῶν Τεχνῶν διὰ χυτοῦ σιδήρου, τὴν γέφυραν τῆς Αὐστερλίτσης, ἐπίσης διὰ χυτοῦ σιδήρου, ἧς αἱ ἀψῖδες ἐκαλύφθησαν διὰ μυλοπέτρας. 1854—55.

ΔΕΜΟΥΣΤΙΕ (Κάρολος-Ἀλβέρτος), ἀνεψιὸς τοῦ προηγουμένου, γεννηθεὶς ἐν Βιλλὲρ-Κοττερέτη τῷ 1760, ἀποθ. τῷ 1801, ἠσπάσατο τὴν φιλολογίαν ἀντὶ τῆς νομικῆς καὶ ἐποιήσατο ἀρετηρίαν τοῦ σταδίου του τῷ 1786, δι' «Ἐπιστολῶν τῇ Αἱμιλίᾳ περὶ τῆς μυθολογίας» (1ον μέρος)· τὸ ὂν καὶ τελευταῖον μέρος ἐδημοσιεύθη τῷ 1798. Τὸ πόνημα τοῦτο, ἐγρ φη ἐμμέτρως καὶ πεζῶς, δι' ὅρους ἐπιτετηδευμένου καὶ πανῦν ἐλησμονήθη. Συνέθετο κωμῳδίας κτλ.

ΔΕΜΠΣΤΕΡ (Θωμᾶς), σοφὸς σκῶτος, γενν. τῷ 1579, ἀποθανὼν τῷ 1625, ἱσπούδασεν, ἐν Κανταβριγίᾳ, διήγαγε βίον πλάνητα, καὶ ἐδίδαξεν ἀλληλοδιαδόχως ἐν Λουβαΐν, Δουαΐ, Τουρναΐ, Παρισίοις, Τολώσσῃ, Νευμάγῳ Παδούῃ καὶ Βολωνίᾳ. Τὰ βιβλία αὐτοῦ μαρτυροῦντα ἔκτακτον εὐρυμάθειαν ἀμοιροῦσι κρίσεως καὶ καλοῦ ὕφους. Ἐξ αὐτῶν σημειοῦμεν τὸ ἐπιγραφόμενον «Etruria regalis», πολύτιμον συλλογὴν ἀρχαιοτήτων γενομένην, κατὰ διαταγὴν Κοσμᾶ τοῦ Β' τοῦ Μεδίκων, καὶ δημοσιευθέισαν μόνον τῷ 1723, ἐν Φλωρεντίᾳ, τόμ. 2, εἰς φύλλ.

ΔΕΜΣΟΥΣ, χωρίον τῆς Τρανσυλβανίας, κωμῆτεία τοῦ Οὐνιάδου. Εἰκάζεται ὅτι εἶναι ἡ «Ulpia Trajana» τῶν Ῥωμαίων.

ΔΕΝΑΙΝ, Denonium, πόλ. τῆς Γαλλίας (ἐν τῷ ἀρκτικῷ νομῷ). 9 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Βαλενσιέννης· κάτ. 9,154 Ὀρυχὴ γαιάνθρακος κάμινοι, ζυθοποιεῖα κτλ.

ΔΕΝΔΕΡ, ποτ. τοῦ Βελγίου· ἴδ. ΔΕΝΔΡΗΣ.

ΔΕΝΔΕΡ, ποτ. τῆς Ἀβυσσινίας, χυνόμενος εἰς τὸν Βαχρ-ἐλ-Ἀζρὲκ. Ῥοῦς 450 χιλιαμ. ἀπὸ μέσου τῆς Σενναάρ.

ΔΕΝΔΕΡΑΧ, ἀρχ. «Τέντυρα» ἢ «Τεντυρὶς», πολίχ. τῆς Ἄνω Αἰγύπτου, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Νείλου, 48 χιλιάμ. πρὸς Β τῶν Θηβῶν, ἐπὶ εὐφόρου πεδιάδος περικυκλουμένης ὑπὸ ὀρέων καὶ φοινίκων· 2 χιλιάμ. πρὸς Δ κεῖται ὁ ἀρχαῖος ναὸς, ἀμμόχωστος ἐν μέρει, ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς ἐρήμου. Ἔχει 66 μέτρ. μῆκος καὶ 47 πλάτος. Τὰ φαινόμενα μέρη αὐτοῦ εἶναι λαμπρὰ, αἱ δὲ σφίγγες, αἱ ἀναρίθμητοι γλυφαὶ, τὰ ἱερογλυφικὰ αὐτοῦ διατηροῦνται ἐντελῶς. Δείψανα μικροῦ ναοῦ ἀφιερωμένου εἰς τὸν Τυφῶνα. Ζῳδιακὸς, ἐντέχνως ἀποκοπεὶς ἀπὸ ὀροφῆς τοῦ πρώτου ναοῦ, ἐκομίσθη εἰς Παρισίους τῷ 1822, ἠγοράσθη ἀντὶ 15,000 φράγκων ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, καὶ ἐτέθη ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Λούβρου. Ὁ ζῳδιακὸς οὗτος δὲν εἶναι ἔργον τῆς ἀρχαίας αἰγυπτιακῆς ἀστρονομίας, ἀλλὰ τῆς ἐποχῆς τῶν Πτολεμαίων. Ἴδ. «Analyse critique des Zodiaques de Denderah et d'Esné» ὑπὸ τοῦ Δετρόννη, ἐν τοῖς Mém. de l'Académie des Inscript. nouv. série, t. XVI.

ΔΕΝΔΕΡΜΟΝΔΗ, πόλ. τοῦ Βελγίου. Ἴδ. ΤΕΡΜΟΝΔΗ.

ΔΕΝΔΡΗΣ ἢ ΔΕΝΔΕΡ, ποταμ. τοῦ Βελγίου, σχηματίζεται ἐν Ἄθ διὰ τῆς συμβολῆς δύο ποταμίων, περᾷ εἰς Λεσσίνην, Γραμμῶν, Νινόβην, Ἀλόστ, καὶ χύνεται εἰς τὸν Ἔσκωτον ἐν Τερμόνδῃ· ῥοῦς 67 χιλιαμέτρ. πλωτῶν.

ΔΕΝΔΡΙΤΙΣ, ἐπίθετον τῆς Ἑλένης, κρεμασθείσης ἀπὸ δένδρου, ἐν τῇ νήσῳ τῆς Ῥόδου, κατὰ διαταγὴν τῆς Πολυξοῦς, ἧς ὁ σύζυγος Τριπτόλεμος ἐφονεύθη ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Τροίας.

ΔΕΝΔΡΟΜΑΝΤΕΙΑ, εἶδος μαντείας ἐν μεγάλῃ χρήσει παρὰ τοῖς ἀρχαίοις λαοῖς τῆς Ἀσίας. Συνίστατο εἰς τὸ ἐξάγειν οἰωνοὺς ἐκ τῆς γωνίας ἣν ἐσχημάτιζε στέλεχος δένδρου μετὰ τῆς πέριξ γῆς, τῆς κλίσεως αὐτῆς πρὸς ἓν σημεῖον τοῦ ὁρίζοντος, ἢ μᾶλλον τῆς διευθύνσεως τῶν ἐξωτερικῶν γραμμῶν τοῦ ξύλου ἀφοῦ τὸ δένδρον κατεβάλλετο καὶ ἐσχίζετο.

ΔΕΝΔΡΟΦΟΡΙΑ, ἑορταὶ πανηγυριζόμεναι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εἰς τιμὴν τοῦ Βάκχου καὶ τοῦ Σιληνοῦ, καὶ καθ' ἃς περιέφερον ἐπισήμως πεύκας ἢ ἄλλα δένδρα, ἅτινα ὕστερον ἐφύτευον εἰς τὴν γῆν.

ΔΕΝΔΡΟΦΟΡΟΙ, ξυλουργοὶ καὶ ὑλοτόμοι διωργανισμένοι κατὰ συντεχνίας ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ῥωμαϊκῇ αὐτοκρατορίᾳ. Ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ ἀπονέμωσι δωρεὰν τὰς ἐκδουλεύσεις αὐτῶν εἰς τὸ Κράτος ὅπως κόπτωσι ξύλα ἐν τοῖς δάσεσι τῆς κεδρηνήσεως, μετακομίζωσι πᾶν τὸ ἀναγκαῖον

εἰς θέρμανσιν τῶν λουτρώνων, προμηθεύωσι δι' ἀνθράκων τὴν Ῥώμην, κόπτωσι καὶ ἐργάζωνται τὴν ξυλικὴν τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν καὶ τῶν πλοίων. Οἱ δενδροφόροι ἠδύναντο νὰ ἐργάζωνται πρὸς ἴδιον ὄφελος ὅταν δὲν ἐζητοῦντο εἰς δημόσιον ὑπηρεσίαν. Εἶχον κολλέγια ἐν Ῥώμῃ καὶ σχεδὸν ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῆς Ἰταλίας καὶ τῶν ἐπαρχιῶν. Πιστεύεται ὅτι συνέστησαν μόλις περὶ τοὺς χρόνους τῆς ἀνατολικῆς αὐτοκρατορίας. Ἴδ. Rabanis, «Recherches sur les Dendrophores», ἐν Βορδιγάλοις, 1841, εἰς 8ον.

ΔΕΝΙΑ, Ἡμεροσκόπιον, Διάνιον, πόλ. τῆς Ἱσπανίας, 81 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Ἀλικάντης, ὀχυρὰ θέσις μετ' ὀχυροῦ πύργου, καὶ λιμένος ἐπὶ τῆς Μεσογείου. Ἐθεμελιώθη ὑπὸ τῶν Φωκαέων τῆς Μασσαλίας, καὶ ἀφιερώθη εἰς τὴν Ἀρτέμιδα, ἀφ' ἧς καὶ ὠνομάσθη Dianium (παρὰ τὸ Diana=Ἄρτεμις). Πληθυσμὸς τοῦ δήμου 2,620. Ἐμπόριον σταφίδων, ἀμυγδάλων καὶ οἴνων.

ΔΕΝΙΝΑΣ («Τζακομμαρία Κάρλο»), ἰταλὸς λόγιος, γενν. τῷ 1731 ἐν Πεδεμοντίῳ (Ῥεβέλ), ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1813. Ἀφοῦ ἐδίδαξε τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐν τοῖς κολλεγίοις τοῦ Τουρίνου καὶ τῆς Πινιερόλης, τὴν ἰταλικὴν ῥητορείαν καὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Τουρίνου, προσεκλήθη, τῷ 1782, εἰς Βερολῖνον ὑπὸ Φριδερίκου τοῦ Β' ὅστις εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν, καὶ ἐγένετο, τῷ 1804, βιβλιοφύλαξ Ναπολέοντος τοῦ Α'. Τὰ κυριώτερα συνήματα αὐτοῦ εἶναι· «Discours sur les vicissitudes de la littérature», 1760, τόμ. 2, ὧν αἱ κρίσεις εἶναι ὀρθαὶ καὶ περίεργοι, ἀλλὰ τὰ μέρη δὲν ἔχουσιν ἀναλογίαν· «Révolutions d'Italie», 1769, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ Jardin, ἱστορία κακῶς ἀνελισσομένη, πλήρης παρεκβάσεων, ἀλλ' ἀκριβὴς περὶ τὰ γεγονότα. «Πολιτικὴ καὶ φιλολογικὴ Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος», 4. τόμ., 1781· «Ἡ Ῥωσιάς», 1799, εἶδος ἐποποιΐας ἀνυμνούσης τὴν δόξαν Πέτρου τοῦ Μεγάλου, κτλ.

ΔΕΝΝΕ-ΒΑΡΟΝ (Πέτρος-Ἰάκωβος-Ῥενατος), λόγιος, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1780, ἀποθ. τῷ 1854. Ἐκαλλιέργησεν ἡσύχως τὰ ἀρχαῖα γράμματα καὶ τὴν μουσικὴν ἐν μέσῳ τῶν ταραχῶν τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ εὗρεσιν ἐν ταῖς ἀσχολίαις ταύταις παραμυθίαν ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ πολλῶν δικῶν ὧν ἕνεκα κατεστράφη ἡ περιουσία του. Ἀφιλοκερδὴς φίλος τῆς πολιτικῆς εἰς ὑπερβολὴν ἀνεμίγη ῥᾳδιουργίαν. Κατέλιπε ποίημα «Ἡρὼ καὶ Λέανδρον» ἀποσπάσματα ἐποποιΐας ἐπὶ τοῦ «Δαυΐδ»· εἰδύλλια, χορῳδίας, καὶ διαφόρους ποιήσεις· ἐμμέτρους μεταφράσεις τοῦ Προπερκίου, τοῦ «Πειρατοῦ» τοῦ Βύρωνος, πολλῶν ψαλμῶν τοῦ Δαυΐδ, διαφόρων χωρίων τοῦ Βιργιλίου, Λουκανοῦ καὶ Κλαυδιανοῦ· πεζὰς μεταφράσεις τοῦ Προπερκίου (συλλογὴ τῶν λατίνων κλασικῶν τοῦ Νίζερ), τοῦ Ἀνακρέοντος καὶ τοῦ «Ὄνου» Λουκιανοῦ τοῦ Πατρέως, κτλ. Οἱ στίχοι αὐτοῦ κέκτηνται χάριν καὶ εὐρυθμίαν.

ΔΕΝΝΕΒΙΤΣ, χωρίον τῆς Πρωσσίας (Βρανδεβοῦργον), 3 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Ἰουτερβὸκ-Λυκεμβάλδης. Τῷ 1813, ὁ στραταρχὴς Νέϋ ἠττήθη αὐτόθι ὑπὸ τοῦ Βερναδόττη καὶ τοῦ πρώσσου στρατηγοῦ Βυλώ, ὅστις ἔλαβε τὸν τίτλον κόμητος τῆς «Βεννεβίτς».

ΔΕΝΝΕΡ (Ἰωάννης Χριστιανὸς ἢ Χριστόφορος), γεννηθεὶς ἐν Λειψίᾳ τῷ 1655, ἀποθ. τῷ 1707 ἐν Νορεμβέργῃ, εἶναι ἐφευρετὴς τοῦ «κλαρινέττου».

ΔΕΝΝΕΡ (Βαλθάσαρ), γερμανὸς ζωγράφος, γεννηθεὶς ἐν Ἀμβούργῳ τῷ 1685, ἀποθαν. τῷ 1747. Οὐδέποτε ζωγράφος παρέστησε λεπτομερέστερον τὴν ἀνθρωπίνην μορμήν. Ὁ Δέννερ ἀντέγραφε πάσας τὰς λεπτομερείας τοῦ προσώπου, τὰς ἐλαχίστας πτυχάς, ῥικνότητας ἢ κηλίδας τῆς ἐπιδερμίδος, οὐδεμίαν παραλείπων φλέβα ἢ τρίχα. Μεθ' ὅλα ταῦτα αἱ κεφαλαί αὐτοῦ δὲν στεροῦνται ἐκφραστικότητος βλεπόμεναι ἐξ ἀποστάσεως. Ἐξέλεγε κατὰ προτίμησιν ὡς πρότυπα ἀνθρώπους λίαν προβεβηκότας τὴν ἡλικίαν. Εἰκὼν γραίας γυναικὸς, τανῦν ἐν τῷ αὐτοκρατορικῷ μουσείῳ τῆς Βιέννης, ἠγοράσθη ἀντὶ 4,700 φλωρενίων ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Καρόλου τοῦ ΣΤ', ὅστις παρήγγειλε προσέτι τῷ καλλιτέχνῃ κεφαλὴν γέροντος. Ὁ Δέννερ ἐπεσκέψατο σχεδὸν ἁπάσας τὰς αὐλὰς τῆς Ἄρκτου καὶ πολλοὺς ἐζωγράφησε. Τὸ Μουσεῖον τοῦ Λούβρου κέκτηται μίαν αὐτοῦ εἰκόνα.

ΔΕΝΝΥ, ἐνορία καὶ χωρίον τῆς Σκωτίας, ἐν τῇ κομητείᾳ τῆς Στιρλίγγης, 13 χιλιάμ. πρὸς Ν. αὐτῆς, ἐπὶ τοῦ Κάῤῥωνος· κάτ. 3,400. Χαρτοποιεῖα, κτλ.

ΔΕΝΤΕΡΓΕΜ, πολίχ. τοῦ Βελγίου (δυτικὴ Φλάνδρα), 18 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Κουρταί. — Κάτ. τριςχίλιοι. Σημαντικὸν ἐργοστάσιον πανίνων ὑφασμάτων.

ΔΕΝΧΑΜ ἢ ΔΕΓΧΑΜ (Σὶρ Τζών), ἄγγλος ποιητὴς, γενν. τῷ 1615 ἐν Δουβλίνῳ, ἀποθαν. τῷ 1668. Ἐπιτραπεὶς διπλωματικὰς ἀποστολὰς ἐν

πὶ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου καὶ καταστραφεὶς ἐκ τοῦ χαρτοπαιγνίου, διωρίσθη, ἐπὶ τῆς Παλινορθώσεως, ἔφορος τῶν βασιλικῶν οἰκοδομῶν. Ἐσφαλμένως ἀναφέρεται ἐν ταῖς «Ἀπομνημονεύμασι» τοῦ Γραμμῶν, ὅτι ἦτον ὑπέρπλουτος καὶ ὑπέργηρως. Τῷ 1641, ἔδωκεν εἰς τὴν σκηνὴν τὴν τραγῳδίαν τοῦ «Sophy», ἥτις ἐφειλκύσατο τὰς ἀνευφημίας τοῦ δημοσίου· ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἄλλου διὰ τοῦ ποιήματος «ὁ Λόρος τοῦ Κοῦπερ», 1642, τοῦ πρώτου περιγραφικοῦ ποιήματος ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκίνησε τὸν γενικὸν θαυμασμόν. Τὰ ἅπαντα αὐτοῦ συνελέγησαν ἐν Λονδίνῳ τῷ 1684 καὶ 1704.

ΔΕΝΧΑΜ (Δίξων), γεννηθ. ἐν Λονδίνῳ τῷ 1784, ἀποθ. τῷ 1828. Ὑπηρέτησεν ἐν τῷ πολέμῳ τῶν Ἱσπανῶν κατὰ τῶν Γάλλων. Ἀπὸ τοῦ 1822 μέχρι τοῦ 1825, ἐπεσκέψατο μόνος ἢ μετὰ τοῦ Κλαππερτῶνος, τὸ βασίλειον τῆς Βουρνοῦ, τὴν λίμνην Τσὰδ καὶ τὴν χώραν τῶν Φελλατάχων, καὶ διωρίσθη ὕστερον διοικητὴς τῆς ἀγγλικῆς ἀποικίας τῆς Σιέρρα Λεόνης. Ἡ ἔκθεσις τῆς περιηγήσεως αὐτοῦ ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ Βαρρὼ, ἐν Λονδίνῳ, 1826, εἰς 4ον, καὶ μετεφράσθη εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ Ἐυριές.

ΔΕΝΩΝ (Δομίνικος ΒΙΒΑΝ, βαρόνος), γεννηθ. ἐν Σιαλὼν ἐπὶ τοῦ Σῶνος τῷ 1747, ἀποθ. τῷ 1825. Ὁ Καύλος ἐνέπνευσεν αὐτῷ τὴν πρὸς τὴν ἀρχαιότητα κλίσιν. Εὐπατρίδης τοῦ βασιλέως, τῇ συστάσει τῆς Κας δὲ Πομπαδοὺρ, κατώρθωσε δι' αὐτῆς νὰ διοργανίσῃ συλλογὴν γλυπτῶν λίθων ἧς ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν. Εἶτα ἐγένετο ἀλληλοδιαδόχως ἀκόλουθος τῶν πρεσβειῶν Πετρουπόλεως καὶ Στοκχόλμης, ἐπετράπη ἀποστολὴν παρὰ τῷ ἑλβετικῷ σώματι τῷ 1775, ἀπεστάλη εἰς Νεάπολιν, ἔνθα διηύθυνε τὰς ὑποθέσεις τῆς πρεσβείας ἐπὶ ἑπταετίαν, συνεδέθη μετὰ τῶν λογίων καὶ τῶν καλλιτεχνῶν, ἐτελειοποιήθη ἐν τῇ ἰχνογραφίᾳ, ἔμαθε νὰ χαλκογραφῇ διὰ τοῦ νιτρικοῦ ὀξέος, καὶ ἐκτήσατο πλουσίας συλλογάς. Διὰ τῆς φιλίας τοῦ Δαβὶδ ἐσύρθη ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως. Συνοδεύσας τὸν Βοναπάρτην εἰς Αἴγυπτον ἀνεκόμισεν ἐκεῖθεν πολυτιμότατα ἰχναγραφήματα καὶ δύο ἔτη μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του διωρίσθη γενικὸς διοικητὴς τῶν μουσείων, διετήρησε δὲ τὴν θέσιν του μέχρι τοῦ 1815. Τούτῳ ὀφείλεται ἡ ἰδέα τῆς ἱδρύσεως τῆς στήλης Βανδώμης ἐν Παρισίοις. Συνώδευσε δὲ τὸν αὐτοκράτορα εἰς τοὺς πολέμους αὐτοῦ κατὰ τῆς Αὐστρίας, τῆς Ἱσπανίας καὶ τῆς Πρωσσίας, δεικνύων αὐτῷ τὰ τεχνουργήματα δι' ὧν ἠδύνατο νὰ πλουτισθῇ τὸ Δοὺβρον. Ἔχθμεν αὐτοῦ· «Voyage en Sicile et à Malte, 1788. Voyage dans la basse et la haute Egypte pendant les campagnes du général Bonaparte», 1802, τόμ. 2, εἰς μέγα φύλλ. μεθ' 141 πινάκων. Ἐπεχείρησε τὴν συγγραφὴν ἱστορίας τῆς τέχνης, ἧς τὸ σχέδιον ἐπραγματοποιήθη ὑπὸ τοῦ Amaury Duval, «Monuments des arts du dessein chez les peuples anciens et modernes», 1829, τόμ. 4, εἰς φύλλ. Ὁ Δένων ἐχάραξε πολλοὺς πίνακας, ὧν οἱ κυριώτεροι εἰσί. «Jesus Christ sur les genoux de la Vierge», κατὰ τὸν Ἀννίβαν Καρράχιον· «le Bon Samaritain», κατὰ τὸν Ῥεμβράνδ· «le Grand taureau», κατὰ τὸν Παῦλον Πότερ.

ΔΕΞΑΜΕΝΑΙ (ἀρχ.), χωρ. τῆς Ἀμβρακίας.

ΔΕΞΑΜΕΝΗ (ἑλληνικ. μυθολογ.), μία τῶν Νηρηίδων.

ΔΕΞΑΜΕΝΟΣ, εἷς τῶν Κενταύρων. § — ,βασιλεὺς τῆς ἐν Ἀχαΐᾳ Ὠλενοῦ, πατὴρ τῆς Δηϊανείρας.

ΔΕΞΙΘΕΟΣ, ἄρχων τῶν Ἀθηνῶν, τῷ 4ῳ ἔτει τῆς 98ης, Ὀλυμπιάδος.

ΔΕΞΙΟΣ, Κολοφώνιος, πατὴρ τοῦ Ξενοκράτους. Ἴδ. ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ.

ΔΕΞΙΠΠΟΣ, Λακεδαιμόνιος παρὰ Ξενοφῶντι. § —, ἱστοριογράφος παρὰ Φωτίῳ.

ΔΕΞΙΦΑΝΗΣ, Κνίδιος, πατὴρ τοῦ ἀρχιτέκτονος Σωστράτου, ὅστις ἔκτισε τὸν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Φάρον.

ΔΕΟΛ (DÉOLS ἢ BOURG-DIEU), «Burgi-Deorum, Dolum, Dolensis vicus, πολίχ. τῆς Γαλλίας (νομὸς Ἴνδρου), 2 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Σατωρῦ, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἴνδρου. Κάτ. 2,070. Παλαιοτάτη πόλις πρωτ. τοῦ Κάτω Βερρύ.

ΔΕΠΑΡΣΙΕ (Ἀντώνιος), γάλλος μαθηματικός, οὗ τὰ συγγράμματα διακρίνονται ἐπὶ εὐρυμαθείᾳ, τάξει καὶ ἀκριβείᾳ. Ἐγεννήθη ἐν Νευμάσῳ τῷ 1703, ἀπέθ. τῷ 1768, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν. Ἐπίσης διακεκριμένος μαθηματικὸς ἦτο καὶ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Ἀντώνιος Δεπαρσιέ, γενν. τῷ 1753, ἀποθ. τῷ 1799.

ΔΕΠΠΕΝ, χωρίον τῆς Πρωσσίας, 17 χιλιάμ. πρὸς Α τοῦ Μαροῦγγεν. Νίκη τοῦ στρατάρχου Σοὺλ κατὰ τῶν Ῥώσσων καὶ Πρώσσων τῷ 1807.

ΔΕΠΠΙΓΓ ἢ ΔΕΠΕΓΓ (Γεώργιος-Βερνάρδος), γάλλος λόγιος, γεννηθεὶς ἐν Μύστερ (Οὐεστφαλία), τῷ 1784, ἀποθανὼν ἐν Μαρισίοις τῷ 1853, κατέλιπε νεώτατος τὴν γενέθλιον αὐτοῦ πόλιν ὅπως ἐγκατασταθῇ ἐν Γαλλίᾳ, ἔνθα ἐπολιτογραφήθη. Συνδεθεὶς μετὰ τοῦ σοφοῦ γεω-

γράφου Μαλτεβρούν ἐπεδόθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὰς γεωγραφικὰς σπουδὰς, καὶ συνέθετο τὴν Γεωγραφίαν τῆς Γαλλίας κτλ. Μαθὼν τὰς σκανδιναυϊκὰς γλώσσας ἀνεδίφησε τὰ Ἰρλανδικὰ χρονικὰ, καὶ ἐδημοσίευσε «Des expéditions des Normands en France au X siècle», σύγγραμμα ςεφθὲν ὑπὸ τοῦ Πανακαδημίου τῷ 1822, δευτέρα ἔκδοσις, ἐν Παρισίοις, 1844, εἰς 8ον, καὶ μεταφρασθὲν εἰς τὴν δανικὴν καὶ τὴν σουηδικήν. Ὠδεππὶγ ἐδημοσίευσε σὺν ἄλλοις «Histoire du commerce entre le Lévant et l'Europe,» 1830. τόμ. 2, εἰς 8ον, ἐπίσης στερθὲν ὑπὸ τοῦ Πανακαδημίου· «les Juifs au moyen âge», 1834, εἰς 8ον· Essai historique sur les mœurs et coutumes des nations», τιμηθὲν δι' ἀραβικῆς μεταφράσεως (ἐν Καίρῳ, εἰς 8ον.).

ΔΕΠΦΟΡΔ, πόλ. τῆς Ἀγγλίας (κομητεῖαι τοῦ Κέντου καὶ τοῦ Σουρρέη), πολεμικὸς λιμὴν, κατὰ τὴν συρροὴν τοῦ Ῥαδενσβούρνου καὶ τοῦ Ταμέσεως, 6 χιλιάμ. πρὸς Α τοῦ Λονδίνου, καὶ συνεχόμενος μετὰ τοῦ Γρηνουίκου· κάτ. 26,620. Ἦτο χωρίον ἁλιέων, ὅτε Ἐρρῖκος ὁ Η' συνέστησεν αὐτόθι ναύσαθμον, τανῦν περίφημον. Ὁπλοποιΐα· νεώρια εἰς ἃ εἰργάσθη Πέτρος ὁ Μέγας τῷ 1697.

ΔΕΡΑΣ (ΧΡΥΣΟΥΝ). Ἰδ. ΑΡΓΟΝΑΥΤΑΙ καὶ ΙΑΣΩΝ.

ΔΕΡΑΣ ἢ ΓΕΡΑΣ (ἀρχ.), φρούριον τῆς Σικυωνίας.

ΔΕΡΒΕΝ, παρ' ἀρχ. «Ἀλβανὰ, Τεμὴρ-Καποῦ» (σιδηρὰ πύλη) τῶν Τούρκων, πόλ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας (Ὑποδιοίκησις τοῦ Καυκάσου), ἐν τῷ Χανάτῳ τῆς Ταλίσχ, Δ παραλία τῆς Κασπίας θαλάσσης, 277 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Τιφλίδος· κάτ. 12,876. Πρωτεύουσα τοῦ Δαγεστάν. Ἔχουσα τεῖχος ἀρχαιότατον καὶ ῥωσσικὴν ἀκρόπολιν, ἡ πόλις ὑψοῦται ἐν σχήματι ἀμφιθεάτρου, περικυκλοῦται ὑπὸ ἐρειπίων, ἐφ' ὧν ἀπαντῶσιν ἐπιγραφαὶ ἀραβικαὶ, περσικαὶ, κουφικαὶ, συριακαὶ, χαλδαϊκαὶ, ἐνίοτε δὲ καὶ κωνικαί. Ἐξαγωγὴ ἀρίστης ποιότητος ἐρυθροδάνου, ὀπωρῶν, οἴνων, μετάξης. Πλησίον τῆς Δερβὶν κεῖνται τὰ ἐρείπια τείχους ἐγερθέντος ὅπως ἐμποδίζῃ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Χαζάρων καὶ ἔχοντος ὕψος μὲν 3 μέτρ., πάχος δὲ 33. Τὸ τεῖχος τοῦτο ὠχυρώθη ὑπὸ πολῶν καὶ πύργων σιδηρῶν, καὶ ἐξετείνετο πρὸς Δ μέχρι τῆς Μαύρης θαλάσσης.—Ἡ θεμελίωσις τῆς Δερβὲν ἀποδίδοται τῷ Ἀλεξάνδρῳ. Ὠχυρώθη ὑπὸ Χοσρόου τοῦ Μεγάλου. Ἁλωθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἀράβων κατὰ τὸν Ζ' αἰῶνα, ἐχρημάτισε πολλὰς ἕδρα τοῦ Ἀραρὰτ-Ῥασσίδ. Οἱ Μογγόλοι κατέλαβον αὐτὴν τῷ 1220, ἀλλ' ἐδιώχθησαν. Οἱ Ῥῶσσοι ἐκυρίευσαν αὐτῆς ἀπὸ τῶν Περσῶν, τὴν ἀπέδωκαν τῷ 1735, ἀνέλαβον αὐτὴν τῷ 1795, καὶ ἀπὸ τούτου διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν.

ΔΕΡΒΕΝ (Κυβερνεῖον τῆς). Ἰδ. ΔΑΓΕΣΤΑΝ.

ΔΕΡΒΗ (ἀρχ.), πολίχ. τῆς Λυκαονίας πρὸς Α τοῦ Ἰκονίου.

ΔΕΡΒΙΚΕΣ ἢ ΔΕΡΒΙΚΚΑΙ (ἀρχ.), ἔθνος τῆς Ἀσίας, ἐν τῇ περὶ τὸν Ὦξον ποταμὸν Ὑρκανίᾳ.

ΔΕΡΒΙΣΑΙ (Δερβῖς), ἤτοι περσιστὶ πτωχοὶ, εἴδη μουσουλμάνων μοναχῶν μεγάλου σεβασμοῦ ἀπολαυόντων, οἵτινες κατ' ἀρχὰς ὠνομάσθησαν σοφὴ καὶ φακίρ. Ζῶσι κατὰ κοινόβια, ἐντὸς πλουσίων πεπροικισμένων μοναστηρίων (Τεκέδων) Τικκιγὲ ἢ Σαγγὰχ καὶ ὑπακούουσιν εἷς ἕνα Σεϊκ ἢ Πὲρ, ἤτοι πρεσβύτερον, ἐπιδιδόμενοι εἰς ἔργα διὰ τῶν χειρῶν γινόμενα. Ἐν τῇ ὀθωμανικῇ αὐτοκρατορίᾳ ἀριθμοῦνται 32 τάγματα, ὧν τὸ ἀρχαιότατον χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 759 μ. Χρ. Τὰ κυριώτερα εἶναι, οἱ Ῥουφαὴ, 1182· οἱ Μεβλεβῆ, 1273· οἱ Ναχσιβένδ, 1319· οἱ Μπεχτασῆ 1357· οἱ Ῥομυσχενῆ, 1533, οἱ Σχεμσῆ, 1601· οἱ Δζεμαλῆ, 1750. Τρία τάγματα διατείνονται ὅτι κατάγονται ἀπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἀβοῦ-Βέκρ· τὰ δὲ λοιπὰ ἀκολουθοῦσι τὰ δόγματα τοῦ Ἀλῆ. Οἱ προεστῶτες, διοριζόμενοι ὑπὸ τοῦ μουφτῆ Κωνσταντινουπόλεως, φέρουσιν ἐπενδύτας ἐκ πρασίνου ἢ λευκοῦ ἐριούχου διφθερωτοῦ ἐν ὥρᾳ χειμῶνος· οἱ ἁπλοῖ δερβίσαι μεταχειρίζονται ὑφάσματα μέλανα ἢ λευκά· ἐν δὲ τῇ Περσίᾳ τὸ ἔνδυμα αὐτῶν εἶναι κυανοῦν. Τρέφουσι βαθὺν τὸν πώγωνα· οἱ πλεῖστοι κείρουσι τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, τινὲς δὲ ἀφίνουσι τὴν κόμην κυματίζουσαν ἢ ἀνασύρουσιν αὐτὴν πρὸς τὴν κορυφὴν ἐν εἴδει κρωβύλου. Πολλάκις τῆς ἡμέρας ἀπαγγέλλουσι προσευχὰς ἐπὶ 33, 66 ἢ 99 κόκκων τοῦ κομβολογίου των. Οἱ Μεβλεβῆ κέκτηνται πλούσια μοναστήρια ἐν Ἰκονίῳ καὶ ἐν Πέρᾳ. Περιστρέφονται περὶ ἑαυτοὺς πολλὰς κατὰ συνέχειαν ὥρας, τοὺς βραχίονας ἔχοντες ὑμπρὸς τεταμένους, τὴν κεφαλὴν κλίνουσαν πρὸς τὸν ὦμον, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμικλείστους, πρὸς τὸν ἦχον ἡδείας καὶ βραδείας μουσικῆς. Οἱ Δερβίσαι τῆς Χρυσουπόλεως ταλαντεύονται ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερὰ μετὰ θαυμασίας ταχύτητος, κρατοῦντες διὰ τῶν ὀδόντων παρακειμένου σίδηρον ἢ ἀνημμένον ἄνθρακα, μέχρις οὗ πέσωσι μαινόμενοι ἐξ ἰδρῶτος καὶ ἐξωθοῦντες τοὺς ὀφθαλμούς. Ἐπαναλαμβάνουσι δὲ ἐπὶ ὥρας ὑ-

λοκλήρους τὸ ὄνομα τοῦ Ἀλλάχ. Τινὲς αὐτῶν ἐμπήγουσιν εἰς τὸ σῶμά των ὀξέα ἐργαλεῖα. Οἱ Δερβίσοι ἐξηγοῦσι τὰ ὄνειρα, ἀποκαλύπτουσι τοὺς κλέπτας, καὶ μετέρχονται τὴν μαγικήν· ἀσθενεῖς, παιδία, γέροντες ἔρχονται πρὸς αὐτοὺς ὅπως ἰαθῶσι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν ποδῶν.

ΔΕΡΒΥ ἢ ΔΕΡΒΗΣ (Edward - Geoffroy Smith Stanley, 14ος κόμης ΔΕ), πολιτικὸς ἀνὴρ καὶ εὐπατρίδης τῆς Ἀγγλίας, γεννηθεὶς τῇ 29 μαρτίου 1799, ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ «Knowsley-Park» (κομητεία τῆς Λαγκαστρίας), κατήγετο ἀπὸ οἰκογενείας προβιβασθείσης τῷ 1485 εἰς τὰ ἐκ διαδοχῆς δικαιώματα τοῦ πατρικίου. Γνωστὸς τὸ πρῶτον ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ λόρδου Στάνλεϋ, ἐσπούδασεν ἐν τῷ κολλεγίῳ τῆς Ἐτῶνος καὶ τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Κανταβριγίας, οὗ ἐγένετο γραμματεὺς τῷ 1852, καὶ ἅμα ἦλθεν εἰς νόμιμον ἡλικίαν εἰσῆλθεν εἰς τὸν πολιτικὸν βίον. Ἐκλεγεὶς τῷ 1820, τῇ προστασίᾳ τῶν τορίων, ὡς βουλευτὴς τῆς Στοκβράϊτ, ἀντεπροσώπευσεν ἐναλλὰξ ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων τὰς πόλεις Πρεστῶνος (1826). Οὐίνδσωρ (1830), καὶ τὴν κομητείαν τῆς Λαγκαστρίας (1832 — 1844). Ἰκανῶς ἀδιάφορος ἐν ἀρχῇ πρὸς τὰς κοινοβουλευτικὰς πάλας, ὅις ἠγόρευσε τῷ 1824, τὴν πρώτην φορὰν, ὅπως πλέξῃ τὸν πανηγυρικὸν τοῦ σὶρ Ι. Μακιντόσχη, τὴν δὲ δευτέραν, ὅπως ὑπερασπίσῃ, κατὰ συνέπειαν μεταρρυθμιστικῆς προτάσεως τοῦ S. Hume, τοὺς διέποντας τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν θεσμοὺς ἐν Ἰρλανδίᾳ· ἐκ τῶν δύο τούτων λόγων οἱ τόριοι ἀγαθὰς συνέλεσσον ἐλπίδας περὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ Δέρβη. Ἀποδημήσας εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας καὶ μικρὸν αὐτόθι διαμείνας, ἐνυμφεύθη, τῷ 1825, μίαν τῶν θυγατέρων τοῦ λόρδου Σκελμερσδάλη, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐδέξατο ἐν τῷ διαβατικῷ ὑπουργείῳ τοῦ λόρδου Γοδερίχου, τὴν θέσιν ὑπαγραμματέως τῶν ἀποικιῶν (1827), ὅπως ἐκ τοῦ πλησίον ἀπουδάσῃ τοὺς τροχοὺς τῆς διοικητικῆς μηχανῆς. Τὸ ἑπιὸν ἔτος ἐξηκολούθησε τὸ εἶδος τοῦτο τῆς μελέτης προαλειφόμενος εἰς τὴν μεγάλην πολιτικὴν παλαίστραν παρὰ τῷ λόρδῳ Ἀγγλεσέη, ὅστις εἶχε διορισθῇ λόρδος τοποτηρητὴς τῆς Ἰρλανδίας, καὶ ἐπεσπάσατο ἐν τῇ ἐξασκήσει τῶν καθηκόντων αὐτοῦ τὰς συμπαθείας πασῶν τῶν μερίδων.

Ὅτε ὁ λόρδος Γρέϋ ἐδέξατο, τῷ 1830, τὴν πολιτικὴν κληρονομίαν τοῦ ὁμωνύμου Οὐίλιγχτῶνος, ὁ λόρδος Στάνλεϋ ἐλήφθη ὅπως ἀποτελέσῃ μέρος τοῦ ὑπουργείου αὐτοῦ ὡς ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἰρλανδίας. Αὕτη δὲ ἦν τὰ εἴπῃ τις ὅτι ἦτο ἡ ὡραιοτέρα περίοδος τοῦ βίου αὐτοῦ· μέτριος ἐν τοῖς φρονήμασιν αὐτοῦ, κανόνα τῆς διαγωγῆς του ἔχων τὸ δίκαιον, δὲν ἐφοβήθη μὴ παροργίσῃ τὴν ἐθνικὴν μερίδα, ἥτις τοσοῦτον ἰσχυρῶς διωργανίσθη ὑπὸ τὰς στιβαρὰς τοῦ Ὀκονέλλου χεῖρας, ἀνθιστάμενος εἰς τὴν ἐπὶ πλέον ἀναστάτωσιν τῆς χώρας, καὶ τὴν προτεσταντικὴν μερίδα βελτιῶν τὸ σύστημα τῶν ἐνόρκων καὶ τὰ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως, καταργῶν τὰς «loges orangistes», ἀναπτύσσων τοὺς ὑλικοὺς πόρους. Ἐν τῷ κοινοβουλίῳ ὑπερήσπισε θερμῶς κατὰ τοῦ σὶρ Ρ. Πὴλ τὸ περὶ ἐκλογικῆς μεταρρυθμίσεως νομοσχέδιον καὶ προπαρεσκεύασε τὴν κατάργησιν τῶν ἐπὶ τῶν καθολικῶν ἐπιβεβλημένων φόρων. Ἕνεκα τῶν εἰδικῶν αὐτοῦ γνώσεων, τῆς ἀξιοπρεποῦς αὐτοῦ διαγωγῆς καὶ τῆς εὐγλωττίας του, τῆς εὐφυοῦς ἅμα καὶ σοβαρᾶς, ὡρίσθη, τῷ 1833 κατὰ μάρτιον, διάδοχος τοῦ λόρδου Γλένελγ, παραιτηθέντος ἀπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἀποικιῶν. Ἀφοῦ κατέστησε παραδεκτὸν τὸ περὶ ἐθνικῆς παιδεύσεως τῆς Ἰρλανδίας νομοσχέδιον, ἀνεσκεύασε τὰς ἀπαιτήσεις τῶν «repealers», τοσοῦτον ἀγερώχως καὶ δηκτικῶς ὥστε καθ' ὅλην τὴν βουλευτικὴν περίοδον κατεπολεμεῖτο καὶ κατηγορεῖτο ἀδικώτατα ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἀνετέθη αὐτῷ τὸ δυσχερὲς ἔργον τοῦ νὰ καθυποβάλῃ τὸ περὶ χειραφετήσεως τῶν δούλων νομοσχέδιον, καὶ ἐδέησε νὰ ἐξαντλήσῃ ἅπαντα τὰ ἰσχυρὰ μέσα τῆς ῥητορικῆς αὐτοῦ δεινότητος ὅπως ὑπερνικήσῃ τὴν ἀντίστασιν τῆς βουλῆς τῶν λόρδων κατὰ μέτρου τοσούτῳ φιλανθρώπου καὶ ἐνδιαφέροντος ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα. Ἀλλ' ὁ λόρδος Στάνλεϋ ὅστις ὁσημέραι ἔκλινε περισσότερον πρὸς τὴν μερίδα τῶν τορίων, δὲν ἐβράδυνε νὰ καταστῇ ἀσύμφωνος πρὸς τὴν ἀναμορφωτικὴν πολιτικὴν, ἣν οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ παρεδέξαντο, καὶ ἐπωφεληθεὶς τὴν παρουσίαν τοῦ περὶ τῶν κτήσεων τῆς Ἰρλανικῆς ἐκκλησίας νομοσχεδίου ἔδωκε τὴν παραίτησίν του (κατ' Ἰούλιον τοῦ 1834), τὴν δὲ διαγωγὴν αὐτοῦ ἐμιμήθησαν ὁ σὶρ Ι. Γραχὰμ, ὁ κόμης δὲ Ῥιπὼν καὶ ὁ δοὺξ δὲ Ῥιχμόνδος. Μεθ' ὅλα ταῦτα, ῥητῶς ἀπεποιήθη νὰ εἰσέλθῃ, μετά τινας μῆνας, εἰς τὸ τορικὸν ὑπουργεῖον, ὅπερ τοσούτῳ βραχύβιον ὑπῆρξε καὶ κατεπολέμησε μάλιστα τὴν ἀντιδραστικὴν κίνησιν πρὸς ἣν ἠγωνίζοντο ἵνα παρασύρωσι τὸ ἔθνος. Ἀλλ' ἀφοῦ ἕνεκα τοῦ ὅρου ὅτι παρεδίαζε τὴν ἀκεραιότητα τῶν κτήσεων τῆς προτεσταντικῆς ἐκκλησίας ἐν Ἰρλανδίᾳ ἐπανῆλθον εἰς τὰ πράγματα οἱ Οὐῆγοι, ἐχωρίσθη ἀπὸ τῶν πρώτων

αὐτοῦ συμμάχων, συνηγωνίσατο ἐπὶ ἑπταετίαν μετὰ τῆς νέας μερίδος τῶν συντηρητικῶν καὶ οὐ μικρὸν συνετέλεσεν εἰς τὴν πτῶσιν τοῦ ὑπουργείου Μελβούρνου. Κατὰ συνέπειαν τῆς ἀνακρούσεως ταύτης, δι' ἧς ἐπλησίαζε τῷ σὶρ Ρ. Πήλ, ὁ λόρδος Στάνλεϋ συνεμερίσθη, τῷ 1841, τούτου τὸν θρίαμβον καὶ δευτέραν φορὰν ἔλαβε τὸ χαρτοφυλάκιον τῶν ἀποικιῶν. Περιωτισμένος θιασώτης τῶν ἀριστοκρατικῶν προνομιῶν, ὑπεστήριξε μετὰ πολλῆς τῆς δεξιότητος τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ καὶ συνεβάδιζε συμφώνως μετ' αὐτοῦ μέχρις οὗ λόγος ἐγένετο περὶ καταργήσεως τῶν ἀρχαίων ἀπαγορευτικῶν διατιμήσεων ἐπὶ τῶν δημητριακῶν· κατ' Ἰούνιον τοῦ 1844, ἐκηρύχθη ἐναντίος εἰς τὴν ἐλάττωσιν τοῦ τέλους τῶν ἀποικιακῶν σακχάρεων, καὶ κατὰ δεκέμβριον τοῦ 1845, μετὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ φρονήματος τοῦ σὶρ Ρ. Πήλ, περὶ τῆς ἐλευθέρας συναλλαγῆς, παρέδωκε τὴν θέσιν του εἰς χεῖρας τοῦ Γλάδστωνος καὶ παρευθὺς μετέβη ὑπὸ τὴν σημαίαν τῶν προστατευτικῶν, ἀγομένων τότε ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Βέντικ καὶ τοῦ Δισραέλη (ἴδ. τὸ ὄνομα τοῦτο).

Κατὰ τὴν ἑπομένην βουλευτικὴν περίοδον, ὁ λόρδος Στάνλεϋ μεγάλως ἠγωνίσατο ὑπὲρ τοῦ μονοπωλίου, ἀλλ' οἱ λόγοι αὐτοῦ οὐδὲν κατώρθωσαν. Βοηθούμενος ὑπὸ μερίδος ἱκανῶς πολυπληθοῦς δὲν ἔκρυψε τοὺς σκοποὺς αὐτοῦ περὶ παλινορθώσεως τῶν ἀρχαίων νόμων ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καὶ ἐπετέθη ἰδίως μετὰ μοναδικῆς σφοδρότητος κατὰ τῆς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ριψοκινδύνου πολιτικῆς τοῦ λόρδου Παλμερστῶνος, (ἴδ. τὸ ὄνομα). ἀπὸ τοῦ 1848. Τῇ προτάσει τοῦ αὐτοῦ, ἡ Ἄνω Βουλὴ ἐξέδωκε, τῷ 1850 κατ' Ἰούνιον, ψήφισμα, δι' οὗ ἀπεδοκιμάζοντο τὰ τοῦ Πασιφίκου, ψήφισμα ὅπερ θὰ ἐπέφερε τὴν πτῶσιν τοῦ ὑπουργείου εἰ μὴ παρεδέχετο ἐναντίαν ἀπόφασιν ἡ Κάτω Βουλή. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε τοσαύτη ἦτον ἡ ἐπιρροὴ αὐτοῦ, ὥστε, κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1851, ἀποσυρθέντος τοῦ λόρδου Ῥώσσελ ἕνεκα κοινοβουλευτικῶν ἡττῶν, ἐπετράπη παρὰ τῆς βασιλίσσης ὅπως καθυποβάλῃ νέον ὑπουργικὸν συνδυασμόν· ἀπέτυχε δὲ ἐν τῇ ἀποστολῇ ταύτῃ διότι οὐδεὶς πολιτικὸς ἀνὴρ ἔχων ὀλίγην ἀξίαν συγκατετίθετο ἵνα καταστρέψῃ τὸ οἰκονομολογικὸν ἔργον τοῦ σὶρ Ρ. Πήλ. Ἀποθανόντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τρισκαιδεκάτου κόμητος δὲ Δέρβη, κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, παρέλαβε τὸ ὄνομα τοῦ λόρδου Στάνλεϋ καὶ ἐξηκολούθει ἐπιτυχῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα κόμητος δὲ Δέρβη, ἐν τῇ Βουλῇ τῶν λόρδων, εἰς ἣν εἰσήχθη ἀπὸ τοῦ 1844, ἀφοῦ ἀπέτυχεν ἐν ταῖς ἐκλογαῖς τῆς Λαγκασχίρης. Τῷ 1852, ἐπελθούσης τῆς πτώσεως τῶν οὐήγων ἕνεκα τῆς διχοστασίας αὐτῶν, ὁ λόρδος Δέρβη κατώρθωσε τέλος νὰ σχηματίσῃ ὑπουργεῖον ἐξ ἀγνῶν τορικῶν στοιχείων. Πρῶτος λόρδος τοῦ θησαυροφυλακείου, ἔδωκε τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν τῷ λόρδῳ Μαλμεσβουρὴ, τῶν ἐσωτερικῶν τῷ λόρδῳ Βαλπόλ, τῶν ἀποικιῶν τῷ σὶρ Ι. Πακιγτὼν καὶ τῶν οἰκονομικῶν τῷ Δισραέλη. Τὸ νέον ὑπουργεῖον εἶχεν ἀπόφασιν νὰ παλινορθώσῃ τὸ σύστημα τῆς προστασίας τοῦθ' ὅπερ ἀνεζωογόνησεν ἀμέσως τὰς ἀντενεργείας τῶν ἐν Μαγκεστρίᾳ θιασωτῶν τῆς ἐλευθέρας συναλλαγῆς. Τὸ κοινοβούλιον διελύθη τῇ 1ῃ Ἰουλίου καὶ τῇ 17 τοῦ ἐπιόντος δεκεμβρίου ἡ νέα βουλὴ τῶν κοινοτήτων ἀπέρριπτε, διὰ 305 ψήφων κατὰ 286, τὸν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ὑποβληθέντα προϋπολογισμόν.

Ὁ Δέρβη ἀποσυρθεὶς τότε κατέλιπε τῷ λόρδῳ Ἀδελαΐδῃ τὴν ἐντολὴν τοῦ ν' ἀνορθώσῃ τὴν διοίκησιν καὶ ἀνέλαβεν αὖθις τὴν θέσιν αὐτοῦ ὡς ἀρχηγὸς τῆς συντηρητικῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ἀφ' ἑτέρου ἐποιήσατο καλὴν χρῆσιν τῆς ἐξουσίας μεταῤῥυθμίζων τὰ τῆς Γραμματείας καὶ συνάπτων τὴν μετὰ ταῦτα τοσούτῳ διαφημισθεῖσαν ἕνεκα τῶν γεγονότων συνθήκην συμμαχίας μετὰ τῆς Γαλλίας. Ἐπὶ τῆς ὑπουργικῆς κρίσεως, ἥτις ἐπῆλθεν ἕνεκα τῆς παραιτήσεως τοῦ λόρδου Ῥώσσελ κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1855, ἀπεποιήθη ν' ἀνέλθῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι θὰ ἠναγκάζετο νὰ φείδηται τῶν ἀντιπάλων του· ἐπανῆλθε δ' εἰς τὰ πράγματα ἄνευ ἰσχυρᾶς πλειονοψηφίας ἐν ἀρχῇ τοῦ 1858, κατὰ συνέπειαν τῶν δυσχερειῶν ἐν αἷς περιεπλέχθη ὁ λόρδος Παλμερστὼν ἕνεκα τῶν πραγμάτων τῆς Ἰνδικῆς καὶ τῶν διπλωματικῶν περιπλοκῶν τῆς γαλλικῆς μετὰ τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως, κατὰ τὸ τόλμημα τῆς 14 Ἰανουαρίου. Παρατείναν ἐπὶ ἑκκαίδεκα μῆνας τὴν ὕπαρξιν αὐτοῦ ἀπειλουμένην ὑπὸ πασῶν τῶν μερίδων ἐν μέσῳ τῆς κρίσεως, ἥτις ἐγεννήθη ἐκ τῶν μεταῤῥυθμιστικῶν ζητημάτων, τὸ τορικὸν ὑπουργεῖον, οὗ πρόεδρος ἦτον ὁ λόρδος Δέρβη, ἀνετράπη ὑπὸ κοινοβουλευτικοῦ συνασπισμοῦ (15 Ἰουνίου 1859). Κύριον αὐτοῦ ἔργον ὑπῆρξεν ἡ εἰρηνοποίησις τῆς Ἰνδικῆς καὶ ὁ διοικητικὸς ἀναδιοργανισμὸς τῆς εὐρείας ταύτης χώρας ὑπὸ τὴν ἄμεσον διεύθυνσιν τῆς κυβερνήσεως. Αἱ κατὰ τῆς Γαλλίας δυσπιστίαι αὐτοῦ ἐκδηλωθεῖσαι διὰ μεγάλων κατὰ θάλασσαν ξοπλισμῶν καὶ ἡ φαινομένη αὐτοῦ συμπάθεια πρὸς τὴν Αὐστρίαν ἐν τῷ ἰταλικῷ ζητήματι ἐπήνεγκον

τὴν πτῶσίν του. Συνεπείᾳ διαλύσεως τῶν Βουλῶν, ἡ πολιτικὴ τοῦ λόρδου Δέρβη κατεδικάσθη ὑπὸ τῆς βουλῆς τῶν κοινοτήτων ἐν αὐτῇ τῇ συζητήσει περὶ τῆς εἰς τὸν βασιλικὸν λόγον ἀπαντήσεως. Ὁ λόρδος Παλμερστὼν καὶ ὁ λόρδος Ῥῶσσελ ἑνωθέντες κατ' αὐτοῦ ἐσχημάτισαν νέον ὑπουργεῖον, ἐν ᾧ ὁ μὲν πρῶτος ἀνέλαβε τὸ θησαυροφυλάκειον ὁ δὲ δεύτερος τὰς ἐξωτερικὰς ὑποθέσεις, τοῦ Γλάδστωνος κληθέντος ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν. Ὁ λόρδος Δέρβη ἐπανῆλθεν εἰς τὰ πράγματα μεσοῦντος τοῦ 1866. Διορισθεὶς πρῶτος λόρδος τοῦ θησαυροφυλακείου, ἐπετράπη, τῇ 3 Ἰουλίου, τὸν σχηματισμὸν ὑπουργείου οὗ ἔλαβε τὴν προεδρείαν. Κατὰ τὴν πρωθυπουργείαν, αὐτοῦ ταύτην, ὁ λόρδος Δέρβη ἔδει ν' ἀντιπαλαίσῃ κατὰ πλείστων δυσχερειῶν. Πρῶτον τὸ Ἰρλανδικὸν ζήτημα ἐγεννᾶτο ὑπὸ νέαν κινδυνωδεστέραν παρά ποτε μορφὴν, τὸν φαινιανισμόν· τὸ δὲ νέον ὑπουργεῖον μάτην προσέφυγεν εἰς τὰ ἔσχατα μέτρα, οἷον ἦτο καὶ ἡ προγραφὴ τῆς κεφαλῆς τοῦ Στίφενς (τέλη νοεμβρίου 1866)· αἱ μὲν τῶν φαινιάνων ἀπόπειραι ὀσημέραι ἐπολλαπλασιάζοντο αἱ δὲ ταραχαὶ τῆς Ἰρλανδίας, τῷ 1867, παρέσχον φόβους καὶ πράγματα τῇ τε κυβερνήσει καὶ τῷ λαῷ τῆς Ἀγγλίας. Ὁ λόρδος Δέρβη προΐδὼν τολμηρότερον εἰς λύσιν τοῦ ζητήματος τῆς ἐκλογικῆς μεταρρυθμίσεως. Ἐνώπιον πολυπληθεστάτων συλλαλητηρίων, ἓν καὶ μόνον ἀπαιτοῦν, τὴν καθολικὴν ψηφοφορίαν, τὸ τορικὸν ὑπουργεῖον ὑπέβαλε νομοσχέδιον ἐμπνευσθὲν ὑπὸ εὐρυτάτων ἰδεῶν (κατὰ μάρτιον τοῦ 1867). Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ κύριον ἔργον τῆς ὑπουργείας τοῦ Δέρβη ὑπῆρξεν ἡ ἐκστρατεία τῆς Ἀβυσσινίας, ἧς ἀρχηγὸν ὥρισε τὸν σὶρ Ῥοβέρτον Νάπιερον, καὶ ἥτις διὰ μεγίστων μόχθων καὶ δαπάνης ὑπερβάσης τοὺς προϋπολογισμοὺς, αἰσίως ἐπερατώθη ὑπὲρ τῆς Ἀγγλίας. Κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1868, ὁ πρωθυπουργὸς, ἔδωκε τὴν παραίτησίν του ἕνεκα τῆς κακῆς κατασταστάσεως τῆς ὑγείας του· τὸ δὲ ὑπουργεῖον αὐτοῦ ὑφίστατο μέχρι τέλους τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Κατ' Ἰούλιον ὁ λόρδος Δέρβη κατώρθωτεν, ὡς μέλος τῆς βουλῆς τῶν λόρδων, ν' ἀποβριφθῇ ὑπὸ τῆς Ἄνω Βουλῆς τὸ περὶ Ἰρλανδικῆς ἐκκλησίας νομοσχέδιον τοῦ Γλάδστωνος, οὗ ἡ ὁριστικὴ ἐπιτυχία ἤθελεν ἀφεύκτως συνεπαγάγει τὴν πτῶσιν τοῦ τορικοῦ ὑπουργείου. Ἀντέστη παντὶ σθένει, ἐπὶ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, κατὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῆς Ἰρλανδικῆς ἐκκλησίας καὶ διεμαρτυρήθη μάλιστα μεθ' ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα τῶν συναδέλφων αὐτοῦ κατὰ τῆς ὁριστικῆς αὐτοῦ παραδοχῆς (Ἰούλιος 1869). Κατὰ τὴν ἀποχώρησιν αὐτοῦ ὁ πρώην πρωθυπουργὸς ἦγαγεν εἰς πέρας μίαν μετάφρασιν τῆς «Ἰλιάδος».

Ὁ λόρδος Δέρβη διωρίσθη τῷ 1830 μέλος τοῦ ἰδιωτικοῦ Συμβουλίου.—Ἀπέθανε τῇ 23 ὀκτωβρίου 1869. Ἐκ τῶν τριῶν αὐτοῦ τέκνων πρωτότοκον εἶναι ὁ λόρδος ΣΤΑΝΛΕΥ Γ (ἴδ. τὸ ὄνομα).

ΔΕΡΒΥ (Dureby, πόλ. τῶν δορκάδων), Derventiæ τῶν Ῥωμαίων, Northworthige τῶν Σαξόνων, Deoraby τῶν Δανῶν, πολίχ. καὶ πόλις τῆς Ἀγγλίας, ἐπὶ τοῦ Δερβέντου, 175 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Λονδίνου, 75 ΝΑ τῆς Μαγκεστρίας, ἐπὶ τῆς 52ο 55' 32'' Β πλ. καὶ 3ο 48' 58'' Δ μήκ. Κάτ. 43,700. Σταθμὸς 3 σιδηροδρόμων. Πρωτ. τῆς ὁμωνύμου κομητείας. Ἕδρα τοῦ κακουργοδικείου τῆς κομητείας· βιομηχανικὴ σχολή. Ὡραῖα ἐκκλησία τῶν Ἁγίων Πάντων. Πολυάριθμοι σχολαί. Ζωηροτάτη βιομηχανία· μεταξωτὰ, βαμβάκινα, ἀγγεῖα θηραϊκῆς γῆς, πυροβόλα ὅπλα, ἀτμομηχαναὶ, κτλ. Ἐκλέγει 2 βουλευτὰς καὶ δίδωσι τὸν τίτλον τοῦ κόμητος τῇ οἰκογενείᾳ Στάνλεϋ. Πατρὶς τοῦ Ῥιχαρδσῶνος.—Ἡ κομητεία Δέρβυ κεῖται μεταξὺ τῶν τῆς Ὑόρκης πρὸς Β, τῆς Νόττιγγαμ πρὸς Α, τῆς Λείσεστερ, πρὸς Ν, Σταφφὸρδ καὶ Τσέστερ πρὸς Δ. Ἐπιφάνεια 264,872 ἑκταρίων· 140 ἐνορίαι καὶ κάτοικοι 339,380. Γῆ ὀρεινὴ πρὸς Β καὶ πρὸς Α, πεδινὴ πρὸς Ν. Περίεργα σπήλαια ἐν τοῖς ΒΔ. Ποταμ. ὁ Τρέντος, Οὔτης, Ῥόθερ καὶ Δή. Καλὴ γεωργία· σημαντικὴ κτηνοτροφία· πλουσία γαιανθρακωρυχεία· μεταλλεῖα σιδήρου, χαλκοῦ, μολύβδου, κτλ. Μεταλλικὰ ὕδατα ἐν Βούξωνι, Ματλὸκ, Κεδδλεστόνῃ. Πολυάριθμα ἐργοστάσια βάμβακος, μετάξης καὶ μαλλίου, ἐν Γλοσσὸπ, Βέλπε, Βέρβυ, Ματλὸκ, Κρομφόρδ. Κατοικούμενος τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν «Κοριτανῶν». ὁ τόπος συμπεριελήφθη ἐν τῇ «Britannia prima» τῶν Ῥωμαίων, εἶτα ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Μερκίας ἐπὶ τῶν Ἀγγλοσαξώνων.

ΔΕΡΒΥ (Ἰάκωβος Στάνλεϋ, κόμης δὲ), γενν. τῷ 1596, ἀποθ. τῷ 1651, ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἐνθερμοτάτων ὀπαδῶν τοῦ Καρόλου Α' ἐπὶ τοῦ πολέμου αὐτοῦ κατὰ τοῦ μακροῦ κοινοβουλίου. Μέχρι τοῦ 1650 διετηρήθη ἐν τῇ νήσῳ Μὰν, ἧς ἦτον ἰδιοκτήτης. Ἐπολέμησε μετὰ τοῦ Καρόλου Β' ἐν Οὐορσεστέρῃ καὶ αἰχμαλωτευθεὶς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Κρόμβελ, ἐκαρατομήθη ἐν Βολώτνι. Ἡ γυνὴ αὐτοῦ Καρλόττα δὲ λὰ Τρεμοὺλ, ἔμεινεν αἰχμάλωτος μέχρι τῆς Παλινορθώσεως τῶν Στουαρτῶν.

ΔΕΡΓ, Dernus lacus, λίμνη τῆς Ἰρλανδίας, ΝΑ τῆς κομητείας τοῦ Δονεγάλ. Ἐν τοῖς ὕδασιν αὐτῆς εὑρίσκεται τὸ νησίδριον τοῦ Ἁγίου Δαβὸκ, περιέχον σπήλαιον κλεισθὲν τῷ 1630 καὶ ἀντικατασταθὲν ὑπὸ παρεκκλησίου λεγομένου «τὸ Καθαρτήριον τοῦ ἁγίου Πατρικίου». 20 χιλ. προσκυνητῶν ἐπισκέπτονται αὐτὸ ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουνίου μέχρι τῆς 15 αὐγούστου.

ΔΕΡΕΣΚΗ, πολίχ. τῆς Οὐγγαρίας ἐν τῇ κομητείᾳ τῆς Βιχὰρ, 19 χιλιόμ. πρὸς Ν τοῦ Δεβρετσίνου· κάτ. 5,300. Λίμναι μετ' ἁλκαλικῶν ὑδάτων, ἀφ' ὧν ἐξάγεται σόδα.

ΔΕΡΖΑΒΙΝΟΣ (Γαβριὴλ-Ῥωμάνοβιτς), ῥῶσσος ποιητής, γενν. ἐν Καζὰν τῷ 1743, ἀποθ. τῷ 1816 ἐν Σδάγκᾳ πλησίον τῆς Νοβογορόδ, εἰσήχθη εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν τῷ 1791, διέπρεψε μαχόμενος κατὰ τοῦ ἀντάρτου Πουγατσὲφ, 1774, μετετέθη εἰς τὸν διοικητικὸν κλάδον, ἐγένετο γενικὸς ταμίας τῆς αὐτοκρατορίας, 1800, καὶ ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης, 1802, ἀπὸ δὲ τοῦ 1803 ἀφερώθη ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς Μούσας. Ἀληθῶς πρωτότυπος, οὔτε τὴν ἀρχαιότητα ἐγνώρισεν οὔτε τοὺς νεωτέρους συγγραφεῖς. Αἱ λυρικαὶ αὐτοῦ ποιήσεις ἔχουσιν ὄγκον καὶ οἶστρον, ἀλλ' ἡ τῆς ἀλληγορίας κατάχρησις καθίστησιν αὐτὰς πολλάκις σκοτεινάς· ὁ «Ὕμνος εἰς τὸν Θεὸν» μετεφράσθη γαλλιστὶ καὶ ἐμμέτρως ὑπὸ τοῦ Ἐϊσχὼφ, 1839. Αἱ δραματικαὶ αὐτοῦ συνθέσεις καὶ αἱ εἰς τὸ πεζὸν συγγραφαὶ καταδεικνύουσι τὴν εὐχέρειαν αὐτοῦ. Τὰ Ἅπαντα τοῦ Δερζαβίνου συνελέγησαν ἐν Πετρουπόλει, 1807—1816, τόμ. 5.

ΔΕΡΚΕΤΩ, μήτηρ τῆς Σεμιράμιδος, ἣτις ἀπεθέωσεν αὐτήν· ἐλατρεύετο ἐν Ἀσκάλωνι καὶ Ἰόππῃ. Ἐζωγραφεῖτο ὡς τέρας κατὰ τὸ ἥμισυ γυνὴ καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ἰχθύς. Τινὲς ταυτίζουσιν αὐτὴν μετὰ τῆς Ἀστάρτης.

ΔΕΡΚΟΙ (Οἱ), γενικὴ Δέρκων, ἀρχ. πόλ. τῆς Θράκης, πανῦν ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ (Ἀδριανούπολις), 33 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, 2 χιλιάμ. μακρὰν τῆς Μαύρης θαλάσσης. Ἔδρα ἄλλοτε μητροπολίτου τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἐδρεύοντος πανῦν ἐν Θεραπείοις ἀλλ' ὀνομαζομένου ἁγίου Δέρκων.

ΔΕΡΚΥΛΙΔΑΣ, σπαρτιάτης στρατηγός, διαδεξάμενος τὸν Θίβρωνα ἐν τῇ ἐπὶ τὴν Περσίαν στρατείᾳ ὑπὲρ τῶν ἐν Ἀσίᾳ ἑλληνικῶν πόλεων, 399—7 πρ. Χ. Ἕνεκα τῆς πολυμηχάνου αὐτοῦ διανοίας ἐπωνομάσθη Σίσυφος. Καίτοι ἐπίφθονος καὶ ἀγαπητὸς, ἰσχύρωσε τὴν θρακικὴν χεράνησον, καὶ ἠνάγκασε τὸν Τισσαφέρνην νὰ ὑπογράψῃ συνθήκην ἐγγυωμένην τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἀποικιῶν. Διάδοχος τοῦ Δερκυλίδα ἐγένετο ὁ Ἀγησίλαος.

ΔΕΡΚΥΛΙΔΗΣ, Ἕλλην φιλόσοφος, πλατωνικὸς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ Α' αἰῶνος μ. Χ., συνέθετο «περὶ τῆς Πλάτωνος φιλοσοφίας» σύγγραμμα εἰς 11 τοὐλάχιστον βιβλία, ὧν Θέων ὁ Σμυρναῖος καὶ ὁ Πρόκλος διέσωσαν ἡμῖν ἀποσπάσματα ἱκανῶς ἐκτεταμένα καὶ ἀφορῶντα τὴν ἀστρονομίαν. Ἴδ. Th. H. Martin ἔκδοσιν τῆς Ἀστρονομίας Θέωνος τοῦ Σμυρναίου, ἐν Παρισίοις, 1849. εἰς 8ον, σελ. 72—4.

ΔΕΡΝΕΧ, ἀρχ. Δάρνις, πόλ. τοῦ ἐγγαλετίου Τριπόλεως (Παλαιὰ διαίρεσις) ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Βάρκας, 225 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Βεγγαζὺ, ἐπὶ τῆς Μεσογείου, 33ο 42' Β πλ., καὶ 20ο 18' Α μῆκ. Κάτ. 1,000· ὅρμος πλήρης ὑφάλων.

ΔΕΡΡΕΓΕΧ (ΕΛ-), πόλ. τῆς Ἀραβίας, πρωτ. τοῦ Νεζὲδ, κειμένη ἐπὶ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ ὄρους Χοὺρ καὶ ἐν τῇ τοπαρχίᾳ Χανιφὰ, 148 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Μέκκας, ἐπὶ τῆς 24ο 45' Β πλ., 43ο 47' Α μήκ. Ἦτον ἄλλοτε πρωτεύουσα τῶν Βαχαβιτῶν καὶ ὀχυρωτάτη κατοικουμένη ὑπὸ 15,000 ψυχῶν· ἀλλὰ τῷ 4819 ἠλώθη καὶ σχεδὸν κατεστράφη ὑπὸ τοῦ Ἰβραὴμ πασσᾶ.

ΔΕΡΡΙΟΝ (ἀρχ.), χωρίον τῆς Λακωνίας, ἐπὶ τοῦ Ταϋγέτου, ἀφ' οὗ ἐπωνομάσθη ἡ Ἄρτεμις Δερρίατις.

ΔΕΡΡΙΣ (ἡ), ἀρχ. ἀκρωτήριον τῆς Μακεδονίας χωρίζον τὸν Τορωναῖὸν κόλπον. Πανῦν Κάβο-βρέπανον.

ΔΕΡΡΥ. Ἴδ. ΛΟΝΔΟΝΔΕΡΡΥ.

ΔΕΡΣΑΙΟΙ (ἀρχ.), ἔθνος τῆς Θράκης κατοικοῦν τὸ Πάγγαιον ὄρος περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Νέστου.

ΔΕΡΤΟΝΑ, ἀρχ. πόλ. τῆς Ἰταλίας (Λιγυστικὴ), ΒΑ τῆς Γενούης· ῥωμαϊκὴ ἀποικία πανῦν «Tortose».

ΔΕΡΤΩΣΣΑ (ἀρχ.), κώμη τῆς Ἱσπανίας ἐπὶ τοῦ Ἴβηρος. Πανῦν Tortosa.

ΔΕΡΧΑΜ (Οὐίλλιαμ), κανονικὸς τοῦ Οὐίνδσωρ, γενν. τῷ 1657 ἐν Στοβτῶνι περὶ τὴν Οὐορσέστρην, ἀποθ. τῷ 1735 ἐν Οὐπμίνστερ. Κατέλιπεν «Artificial-clock-maker», μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν, ἐν Παρισίοις, 1731, εἰς 12, πραγματείαν περὶ ὡρολογοποιΐας περιέχουσαν περιέργους λεπτομερείας· «Ἀστρονομικὴν θεολογίαν», μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Bullanger 1726 καὶ 1729, ὑπὸ E. Bertrand, 1760, καὶ «Φυσικὴν Θεολογίαν», μεταφρ τῷ 1730· κτλ.

ΔΕΣΑΙΞ ΔΕ ΒΕ-ΓΟΥ (Δαυδοβίκος Κλ.

ρολος Ἀντώνιος), γάλλος στρατηγός, γενν. τῷ 1768, περὶ τὸ χωρίον Αὐάτ, 22 χιλιάμ. μακρὰν τῆς Ῥώμ, ἀποθ. τῷ 1800 Καταγόμενος ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας τῆς Ὠβερνίας ἐξεπαιδεύθη ἐν τῇ σχολῇ τῆς Ἐρφιὰ, καὶ κατετάχθη ὡς ὑπολοχαγὸς ἐν τῷ τάγματι τῆς Βρεταννίας Ἠσπάσατο μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὰς ἀρχὰς τῆς Ἐπαναστάσεως, διωρίσθη τῷ 1781 φροντιστὴς εἶτα ὑπασπιστὴς τοῦ Βίκτωρος δὲ Βρόγλιε ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Ῥήνου, διέπρεψεν ἐν ταῖς μάχαις τοῦ Βισεμβούργου καὶ τοῦ Λαουτεμβούργου, ἔνθα ἦτον ἤδη ὑποστράτηγος, καὶ ἐγένετο στρατηγὸς μεραρχίας ἐν ἡλικίᾳ 26 ἐτῶν, 1794. Ὁ στρατὸς ὑφ' οὗ ἐλατρεύετο, προϋστάτευσεν αὐτὸν κατὰ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, παρ' ᾗ κατέστη ὕποπτος ἕνεκα τοῦ γένους του, τῆς θλίψεως ἣν ἔδειξεν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Κουστίνου καὶ τῶν παραπόνων του ἐπὶ τῇ καθείρξει τῆς μητρὸς καὶ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ. Τῷ 1795, διώκει τὴν δεξιὰν πτέρυγα τοῦ στρατοῦ τοῦ Σάμβρου καὶ Μεύσου, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ζουρδάν. Ἀποσταλεὶς μετὰ τοῦ Μορὼ εἰς τὸν Ῥῆνον, 1796, ἐκυρίευσε τὸ Ὀφφεμβοῦργον, συνετέλεσεν ὑπὲρ τῆς ὡραίας ὑποχωρήσεως ἐν Βαυαρίᾳ, καὶ ἀναγκάσας τὸν ἀρχιδοῦκα Κάρολον νὰ σταθῇ πρὸ τοῦ Κὲχλ, ἀπεμάκρυνεν αὐτὸν τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πεδίων τῆς μάχης. Τῷ 1798 ἠκολούθησε τὸν Βοναπάρτην, εἰς Αἴγυπτον, ἐπολέμησεν εἰς τὰς Πυραμίδας, κατετρόπωσε τοὺς Μαμελούκους ἐν Χεβρὲὶς καὶ τῇ Ἄνω Αἰγύπτῳ, καὶ ἠξιώθη ἐκ μέρους τῶν κατοίκων τῆς ἐπωνυμίας «Δίκαιος Σουλτάνος». Τινὰ ἔτη πρότερον, ἐν Γερμανίᾳ, οἱ χωρικοὶ ἐκάλουν αὐτὸν «καλὸν στρατηγόν». Μετὰ τὴν συνθήκην τῆς Ἐλ-Ἀρίς, ἐπανῆλθεν εἰς Γαλλίαν, ἐκίνησεν ἐν πάσῃ σπουδῇ πρὸς τὸ Πεδεμόντιον, συνετέλεσεν ἐαχυρῶς ὑπὲρ τῆς νίκης κατὰ τὴν μάχην τοῦ Μαρέγγου, μετὰ τῆς ἐφεδρείας ἣν διώκει, καὶ ἔπεσε καθ' ἣν ὥραν ἐξετέλει τὴν ἔφοδον, ἥτις ὑπῆρξεν ἀποφασιστικὴ ὑπὲρ τῆς νίκης, 14 Ἰουνίου 1800. Ἀπέθνησκεν ἐν τοῖς κόλποις τῆς νίκης ὡς ὁ Ἐπαμεινώνδας οὗ τὸ ὄνομα ἔδωκεν αὐτῷ ὁ στρατός. Τὰ λείψανα αὐτοῦ ἀνεκομίσθησαν εἰς τὸ νοσοκομεῖον τοῦ Μεγάλου Ἁγίου Βερνάρδου. Ἀνεβρύθη εἰς μνημόσυνον αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης τοῦ Μαρέγγου μνημεῖον καταστραφὲν ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν· ἕτερα μνημεῖα αὐτοῦ εἶναι ἐν Κλερμὸν-Φερράν ἐπὶ τῆς place Dauphine τῶν Παρισίων, καὶ ἐν ὄχθῃ τοῦ Ῥήνου, πλησίον τῆ Κὲχλ. Ὁ Δεσαὶξ ἦτον εἰς ἄκρον χρηστοήθης, καὶ οὐδέποτε ἐλάμβανέ τι ἐκ τῶν λαφύρων τοῦ πολέμου. «Ὅ,τι εἶναι συγκεχωρημένον, ἔλεγεν, εἰς τοὺς ἄλλους, δὲν εἶναι καὶ εἰς τοὺς διοικοῦντας στρατόν». Ἡ κηδεία τοῦ Δεσαὶξ ἐτελέσθη ἐν Καίρῳ, ἡ δὲ μνήμη αὐτοῦ ἦτο τοσοῦτῳ σεβαστὴ παρὰ τοῖς Μουσουλμάνοις, ὥστε ὁ περιώνυμος Μουρὰτ βέης ἀντεπροσωπεύθη ἐν τῇ νεκρικῇ πομπῇ στρατηγοῦ οὗ ἡ δεινότης ὑπερίσχυσε τῆς στρατηγικῆς αὐτοῦ ἱκανότητος. Ὁ Δεσαὶξ καὶ ὁ Κλέβερ ἦσαν οἱ δύο στρατηγοί, οὓς ὁ Ναπολέων ἀνεγνώριζεν ὡς πάντων ἱκανωτάτους· «Ὁ Δεσαὶξ, ἔλεγεν, ὠνειρεύετο πάντοτε πόλεμον καὶ δόξαν· τὰ πλούτη καὶ τὰς ἡδονὰς εἰς οὐδὲν ἐλογίζετο καὶ οὐδαμῶς περὶ αὐτῶν διενοεῖτο· ἦτο χαρακτὴρ πάντη ἀρχαϊκός».

ΔΕΣΑΜΠ (Εὐστάθιος), Deschamps, γάλλος ποιητὴς, ὁ δημιουργήσας τὴν χορῳδίαν (ballade), ἐγενν. περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΔ' αἰῶνος ἐν Βέρτῳ τῆς Καμπανίας, ἀπέθανε τῷ 1422. Τὸ μᾶλλον ἐκτεταμμένον ἔργον αὐτοῦ «Miroir de la vérité» εἶναι ἐχθρικώτατον ταῖς γυναιξί. Ἡ ἐθνικὴ βιβλιοθήκη τῶν Παρισίων κέκτηται ἐν χειρογράφοις τὰ ἅπαντα τοῦ Δεσάμπ.

ΔΕΣ ΒΙΓΝΗΣ (Πέτρος), γαλλιστὶ DES VIGNES, λατινιστὶ Petrus de Vinea, γενν. πτωχὸς ἐν Καπούῃ περὶ τὸ 1190, ἐσπούδασεν ἐν Βολωνίᾳ, καὶ ἐπεσπάσατο τὴν εὔνοιαν τοῦ Φρειδερίκου Β' διὰ τῶν νομικῶν αὐτοῦ γνώσεων καὶ τοῦ ἔρωτος αὐτοῦ πρὸς τὰ λατινικὰ γράμματα καὶ τὴν ἰταλικὴν ποίησιν. Μυστικοσύμβουλος τοῦ ἡγεμόνος, μεμυημένος ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὰ περὶ θρησκευτικῆς ἀναμορφώσεως σχέδια «ἐκράτει», ὡς λέγει ὁ Δάντης, «τὰς δύο κλεῖδας τῆς καρδίας τοῦ Φρειδερίκου ὅπως ἀνοίγῃ καὶ κλείῃ αὐτήν»· ἴδ. Durand, «Pierre des Vignes, sa biographie, ses lettres», 1848, εἰς 8ον.

ΔΕΣ ΒΙΝΙΟΛΗΣ ('Αλφόνσος), DES VIGNOLES, χρονολογιστὴς, γενν. τῷ 1649, ἐν Λαγαβάκῃ τῆς Γαλλίας, ἀποθ. τῷ 1744 ἐν Βερολίνῳ. Ἐχρημάτισε διευθυντὴς τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Βερολίνου καὶ εἷς τῶν κυριωτέρων συντακτῶν τῆς «Γερμανικῆς Βιβλιοθήκης». Τὸ κυριώτερον αὐτοῦ πόνημα, «Chronologie de l'histoire Sainte et les histoires étrangères depuis la sortie d' Egypte jusq'à la captivité de Babylone», ἐν Βερολίνῳ, 1738, τόμ. 2. εἰς 4ον, εἶναι καρπὸς μεγίστης εὐρυμαθείας.

ΔΕΣΒΡΗ, «DESVRES», πρωτ. δῆμ. τῆς Γαλλίας (Πορθμὸς τοῦ Καλαΐσου), 18 χιλιάμ. ΝΑ τῆς ἐπιθαλασσίου Βουλώνης. Κάτ. 2,750. Κατασκευὴ χονδρῶν ἰριούχων, φαγεντιανὰ βυρσοδεψεῖα.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΘΗΝΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΘΗΝΩΝ (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΔΕΣΓΕΝΕΤΤΗΣ (Ρενατος-Νικόλαος Δουφρίσης, βαρόνος), ἰατρὸς, γενν. τῷ 1762, ἐν Ἀλενσῶνι, ἀποθ. τῷ 1837. Ἐσπούδασεν ἐν Παρισίοις, εἶτα ἐν Μομπελλιέρῳ, ἔνθα ἔτυχε τοῦ διδακτορικοῦ πτυχίου τῷ 1789, συνεξεστράτευσεν εἰς Ἰταλίαν ὡς ἰατρὸς, καὶ ἐγένετο ὕστερον ἀρχιατρὸς τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ γαλλικοῦ στρατοῦ, ᾧ μεγάλας ἀπένειμεν ἐκδουλεύσεις. Ἐν Ἰόππῃ, ἐμβολιασθεὶς διὰ μιασματικῆς ὕλης τῆς πανώλους ἐνεψύχωσε τοὺς ἀπελπισθέντας στρατιώτας. Ἐπανελθὼν εἰς Γαλλίαν, διωρίσθη ἀρχιατρὸς τοῦ στρατιωτικοῦ νοσοκομείου τῶν Παρισίων, καὶ τῷ 1804, γενικὸς ἔφορος τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας. Ἠκολούθησε τὸν στρατὸν εἰς Πρωσσίαν, Πολωνίαν, Ἱσπανίαν καὶ Ῥωσσίαν. Ἀπὸ τοῦ Η' ἔτους ἦτο καθηγητὴς τῆς φυσικῆς καὶ τῆς ὑγιεινῆς ἐν τῇ ὑγειονομικῇ σχολῇ, καὶ ὅτε αὕτη προσέλαβε τὴν ἐπωνυμίαν «Faculté de médecine», διετήρησε τὴν ἕδραν αὐτοῦ. Τῷ 1830 ἐγένετο ἀρχιατρὸς τῶν Ἀπομάχων καὶ δήμαρχος τοῦ 10ου τμήματος τῶν Παρισίων. Κατέλιπεν «Analyse du système absorbant en lymphatique», ἐν Μομπελλιέρῳ, 1791, εἰς 8ον· «Réflexions sur l'utilité de l'anatomie artificielle», 1793· «Des parotides dans les maladies aigües», 1810· «Histoire médicale de l'armée d'Orient», 1812· «Eloges des académiciens de Montpellier», 1811, «Essais de biographie et de bibliographie médicales», 1835· «Etudes sur le genre de mort des grands hommes de Plutarque et des empereurs romains» 1833, κτλ.

ΔΕΣΕΣΣΑΡ ἢ ΔΕΖΕΣΣΑΡ (Νικόλ. Lemoyne, ὁ λεγόμενος), δικηγόρος, βιβλιοπώλης καὶ συγγραφεύς, γενν. ἐν Κουτάνσῃ τῆς Γαλλίας τῷ 1744, ἀποθ. τῷ 1810. Ἐγένετο ἐκδότης τῆς «Bibliothèque orientale» τοῦ «D'Herbelot», τῶν συγγραμμάτων τοῦ Duclos, Gilbert, St Réal, St-Evremont, Pellisson, κτλ. Ὡς συγγραφεὺς κατέλιπε· «Causes célebres», 1773 89, τόμ. 196, εἰς 12ον «Choix de nouvelles causes célèbres», 1785—7, τόμ. 15 εἰς 12ον. «Essai sur l'histoire des tribunaux anciens et modernes», 1778—84, τόμ. 9 εἰς 8ον, αὐξηθὲν κατὰ 10 τόμους μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν· «Dictionnaire de police» 1786-90, τόμ. 8, εἰς 4ον· «Vie et crimes de Robespierre», 1798, τόμ. 2 εἰς 12ον. «Bibliothèque de l'homme de gout», 1798, τόμ. 3 εἰς 8ον, ἀναθεωρηθεῖσαν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Βαυbier, 1808—10, τόμ. 5 εἰς 8ον Siècles littéraires de la France, 1800—3 τόμ. 7 εἰς 8ον Galerie des orateurs grecs et latins, 1806, εἰς 8ον κτλ.

DESIRADE (LA), γαλλικὴ νῆσος, μία τῶν μικρῶν Ἀντιλλῶν, 9 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Γουαδελούπης, ἀφ' ἧς τὸ κυβερνεῖον ἐξαρτᾶται, ἐπὶ τῆς 16ο 20' Β πλ. καὶ 62ο 22' Δ μήκ. Ἐπιφ. 4 τετραγ. χιλιαμ. Πληθ. 1,550 κατ. ἐν οἱ 300 λευκοί. Γῆ ἡφαιστιώδης καὶ ἀμμώδης, ἐφ' ἧς καλλιεργοῦσι βάμβακα. Οὔτε λιμένα ἔχει οὔτε ὅρμον. Εἶναι ἡ πρώτη ὑπὸ τοῦ Κολόμβου ἀνακαλυφθεῖσα νῆσος, κατὰ τὸν δεύτερον αὐτοῦ πλοῦν, 1493. Κυριευθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας μετὰ τῶν ἄλλων γαλλικῶν νήσων ἐπὶ τῆς Ἐπανεγέρσεως, περιῆλθεν αὖθις εἰς τὴν κυριότητα τῆς Γαλλίας τῷ 1815.

DESCAMPS (J.—B), ζωγράφος γεννηθεὶς ἐν Δυγκέρκῃ τῆς Γαλλίας τῷ 1714, ἀποθ. τῷ 1791, εἶναι πρὸ πάντων γνωστὸς ἐκ τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ «Vie des peintres flamands, allemands et hollandais», ἐν Παρισίοις, 1753.

DESCARTES (René), ἴδ. ΚΑΡΤΕΣΙΟΣ.

ΔΕΣΜΑ ἢ ΔΕΟΝΑ, ποτ. τῆς Ῥωσσίας, ἔχων τὰς πηγὰς αὐτοῦ περὶ τὴν Ἰελνίαν (κυβερνεῖον Σμολένσκης). Ῥοῦς 900 χιλιαμ· διὰ μέσου τῶν κυβερνείων τοῦ Ὀρὲλ καὶ τοῦ Τσερνικώφ. Εἰσβάλλει εἰς τὸν Δνείπερον, 9 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Κιέβου. Σημαντικὴ ποταμόπλοια.

ΔΕΣΜΑ-Ι DESMAHIS (Ἰωσὴφ-Φραγκίσκος-Ἐδουάρδ. δὲ Κορσεμβλὲ), γάλλος ποιητὴς, γενν. τῷ 1722, ἀποθ. τῷ 1761, προϋστατεύθη ὑπὸ τοῦ Βολταίρου καὶ κατέλιπε χαριέστατα ποιημάτια. Ἀρίστη κωμῳδία αὐτοῦ εἶναι ἡ ἐπιγραφομένη «l'Impertinent», ἔμμετρος καὶ μονόπρακτος.

ΔΕΣΜΑΙΖΟ (Πέτρος), λόγιος γενν. ἐν Ὠβερνίᾳ τῆς Γαλλίας τῷ 1666, ἀποθ. ἐν Λονδίνῳ τῷ 1745, συνεδέθη μετὰ τοῦ Βαύλου καὶ τοῦ Σαίντ Ἐβρεμόντου. Ἔχομεν αὐτοῦ «Vie de Boileau», ἐν Ἀμστελοδάμῳ, 1720 εἰς 8ον· «Recueil de pièces sur la philosphie, la religion, l'histoire, les mathématiques», ὑπὸ Λειβνητίου, Κλαρκίου, Νεύτωνος, ἐν Ἀμστελοδάμῳ, 1720, τόμ. 2 εἰς 12ον, κτλ.

ΔΕΣΜΑΡΕ ΔΕ ΣΑΙΝ-ΣΟΡΛΕΝ (Ἰωάννης), γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1596, ἀποθ. τῷ 1676 εἰσήχθη νεώτατος εἰς τὸ μέγαρον Rambouillet. Τὸ ἀριστούργημα αὐτοῦ «les Visionnaires» παρεκίνησε τὸν Νικολὸ ν' ἀπαντήσῃ διὰ δύο «Lettres sur les Visionnaires». Ὁ Δεσμαρὲ προϊστατο τῆς ἐναντίας τῶν ἀρχαίων συγκρότη-

θείσης σπείρας, καὶ ὁ Βοαλὼ κατετόξευσε αὐτὸν διὰ τῶν βελῶν τῆς σατύρας του. Ἀπολαύων φήμης τινὸς ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτοῦ εἰσήχθη εἰς τῶν πρώτων εἰς τὴν Γαλικὴν Ἀκαδημίαν.

ΔΕΣΜΙΣΕΑ (Λουδοβίκος-Ἀλέξιος, βαρόνος), γενν. ἐν Σαμπερσιέρῃ (Κάτω Ἄλπεις), τῷ 1779, ἀπολυανὼν τῷ 1845. Συνώδευσε τὸν γαλλικὸν στρατὸν εἰς πάσας τὰς ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Ἀνατολῇ μάχας, κατετάχθη εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν φρουράν, ἀπεστάλη εἰς τὸν στρατὸν τῶν παραλίων τοῦ Ὠκεανοῦ, ἐδοξάσθη ἐν τοῖς ἱσπανικοῖς πολέμοις, ἔμεινε διαθέσιμος ἀπὸ τοῦ 1815 μέχρι τοῦ 1821, προεβιβάσθη στρατοπεδάρχης τῷ 1823, ἀπεστάλη εἰς Ἀλγερίαν, ἔνθα ἔλαβε τὴν ὑποίκησιν τοῦ Ὀράν, ἐνίκησε τὴν φυλὴν τῶν Γαραβάσων καὶ αὐτὸν τὸν Ἀβδ-ἐλ-Καδὲρ, κατέλαβε τὴν Ἀρζιέβ, ἀλλ' ἐπανερχόμενος ἐξ ἐκστρατείας κατὰ τῶν Σμελαίων, τοσοῦτον ἐπιέσθη ὑπὸ τῶν Ἀράβων, ὥστε ὑπέγραψε, τῇ 26 φεβρουαρίου 1834, τὴν συνθήκην τοῦ Ὀράν, ἧς τοὺς μᾶλλον ἀτιμωτικοὺς ὅρους ἀπέκρυπτεν ἐπί τινα χρόνον ἀπὸ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως.

ΔΕΣΜΟΥΛΕΝ (Κάμιλλος), γεννηθεὶς ἐν Γυίζῃ (Αἴσνης) τῷ 1762, ἀποθ. τῷ 1794, ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ κολλεγίου Λουδοβίκου τοῦ Μεγάλου, καὶ ἦτο δικηγόρος ἐν Παρισίοις τῷ 1789. Τῇ 12 ἰουλίου, ἀνέβη ἐπὶ τραπέζης ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Βασιλικοῦ Παλατίου, ἀνήγγειλε τὴν παῦσιν τοῦ Νεκκέρου, παρεδέξατο ὡς διακριτικὸν σημεῖον τῶν ὁμοφρονούντων πρὸ τὸ πράσινον ἔθνόσημον, ἀποσπάσας φύλλον δένδρου, καὶ πῦρ πνέων ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν, ἀρρίζων τὸ στόμα καὶ πιστόλια φέρων, παρεσκεύασε τὴν ἐπίθεσιν κατὰ τῆς Βαστιλλίας. Εἶχεν ἤδη ὁμοσιτεύσει «La philosophie au peuple français καὶ la France libre» συνέταξε τὴν «Lanterne aux Parisiens», καὶ ἐπωνομάσθη «Procureur général de la Lanterne». Ἀπὸ σατυρικοῦ ἐγένετο ἐφημεριδογράφος καὶ πολιτικὸς ὑπῆρξεν ἡ ἐφημερὶς αὐτοῦ «les Révolutions de France et de Brabant», ἧς ἐδημοσιεύετο, εἰς 8ον, ἀπὸ τοῦ ὀκτωβρίου 1789 μέχρι τοῦ ἰουλίου 1791. Παραδόξως εὔθυκτος καὶ κενόδοξος, σκαπτικὸς καὶ σκώπτης, ὁ Δεσμουλὶν εἶχεν ὄφος βέον καὶ βρίθον ἐννοιῶν· ὑπεδυνήθησε δὲ τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα καὶ ἅστατος, ἐπιπόλαιος τὸν χαρακτῆρα περιέπεσεν ἀπερισκέπτως εἰς τὰς μεγίστας παρεκτροπὰς Φιλιππείους τοῦ 1790, ἐνωμοσύνθη χωρὶς ἐπιστήμην νεάνιδα ὀνόματι Λουκίλλην Δεπλεσσίν. Ἡ ἐκ τῆς συζυγίας ταύτης γεννηθεῖσα εὐδαιμονία ἀπῄτει ἡσυχίαν καὶ μονώσιν· ἀλλ' ἡ ὁρμὴ τῆς δόξης ἀνεκάλει αὐτὸν ἀθικτόπως εἰς τὴν λέσχην τῶν Κορδελιέρων, ἔνθα κατεῖχε τὴν δευτέραν θέσιν μετὰ τὸν Δαντῶνα καὶ τὸν Μαράτον. Μετὰ τοῦ πρώτου παρεσκεύασε τὴν 10 αὐγούστου, καὶ ἠκολούθησεν αὐτῷ ὡς γενικὸς γραμματεὺς ὅτε ἐγένετο ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης. Ἐγνώρισεν ἐκ τῶν προτέρων τὰς σφαγὰς τοῦ σεπτεμβρίου, ὧν μετέσχε μόνον ὅπως σώσῃ ἀθώους τινάς. Μέλος τῆς Συμβατικῆς Συνελεύσεως (Convention), ᾐτήσατο ὅπως ὁ βασιλεὺς ἀχθῇ εἰς τὸ ἱκρίωμα φέρων ἐπὶ τοῦ στήθους ἀτιμωτικὴν ἐπιγραφήν. Ἡ ἐφημερὶς «La Tribune des Patriotes», ἣν ἐδημοσίευσε κατὰ τὰ τέλη τῆς Νομοθετικῆς συνελεύσεως μικρὸν ηὐδοκίμησε· ἡ «Histoire des Brissotins, ou Fragments de l'Histoire secrète de la Révolation, et des premiers mois de la république», φυλλάδ. εἰς 8ον, 1793, ηὐδοκίμησε κάλλιον· ἡ ἀστειότης αὐτὴ παρέσχεν αὐτῷ ζωηρὰν θλῖψιν καὶ μετάνοιαν. Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1793 ἐδημοσίευσε τοὺς πρώτους ἀριθμοὺς τοῦ «Vieux Cordelier» ἐν ᾧ ἀποκαλεῖ θεὸν τὸν Μαράτον καὶ θέλει νὰ ἰσχυροποιήσῃ τὴν Ἐπανάστασιν διὰ τῶν ἐσχάτων μέτρων· ἀλλ' ἐκφράσας τὴν εὐχὴν περὶ συγχύσεως ἐνὸς comité de clémence συνελήφθη ὡς μέλος τῆς μερίδος τῶν Ἐπιεικῶν καὶ ἐθανατώθη μετὰ τοῦ Δαντῶνος, τῇ 5 ἀπριλίου 1794. Μετὰ παρέλευσιν ὀκτὼ ἡμερῶν ἐθυσιάσθη καὶ ἡ νέα αὐτοῦ σύζυγος ἄγουσα τὸ 23ον ἔτος τῆς ἡλικίας. Τὰ «Oeuvres de Desmoulins συνηνώθησαν εἰς 2 τόμ., εἰς 8ον, ἐν Παρισίοις 1828. Ἴδ. «Causeries du Lundi τοῦ Sainte Beuve, τόμ. III.

ΔΕΣΠΙΝΟΑ (Γάκινθος-Φραγκίσκος-Ἰωσὴφ, κόμης), γάλλος στρατηγός, γενν. ἐν Βαλενσιέννῃ τῷ 1764, ἐκ διακεκριμένης οἰκογενείας ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1848. Καταταχθεὶς εἰς τὸν στρατὸν ἀφ' ἡλικίας ἐκκαίδεκα ἐτῶν, ὡς ὑστερότοκος εὐγενής, καὶ ἀποσταλεὶς μετὰ μικρὸν εἰς Κορσικήν, ἐγνωρίσθη μετὰ τῆς βοναπαρτικῆς οἰκογενείας καὶ στενῶς συνεδέθη μετὰ τοῦ Βοναπάρτου. Ἐπελθούσης δὲ τῆς Ἐπαναστάσεως ἠσπάσατο τὰς ἀρχὰς αὐτῆς μετὰ ζήλου, διέπρεψεν ἐν διαφόροις ἐκστρατείαις καὶ διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος πρῶτον μὲν διοικητὴς τῶν Μεδιολάνων ὕστερον δὲ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἔνθα διετηρήθη παρὰ πάντα τὰ ἐμπόδια μέχρι τῆς πτώσεως τῆς Αὐτοκρατορίας. Ἐπὶ τῆς Παλινορθώσεως, ἐχρημάτισεν ἀλληλοδιαδόχως διοικητὴς Παρισίων, Περιγκὸ, Ταλώσης καὶ Νάντης. Μετὰ πεντηκονταετῆ ὑπηρεσίαν ἐτέθη ὑπὸ ὑποθεσιμότητα τῷ 1830, καὶ ἠσχολήθη ἀπο-

κλειστικῶς εἰς τὰς ἐπιστήμας καὶ τέχνας ἃς πάντοτε ἠγάπα.

ΔΕΣΠΛΑΣ (Λουδοβῖκος), χαλκογράφος γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1682, ἀποθ. τῷ 1739, ἐχάραττεν ἐπιδεξίως, καὶ πολλὰ μεγάλων ζωγράφων ἀριστουργήματα ἀντέγραψε διὰ τῆς χαλκογραφίας. Ἐκ τῶν ἱστορικῶν σκηνῶν, ἃς ἐχάραξεν αἱ κάλλισται πασῶν εἶναι «ἡ ἔξοδος τῶν παραλυτικῶν» καὶ ὁ «Ἅγιος Βρουῖνος προσευχόμενος» τοῦ Ζουβενέ· «le Faste des puissances voisines de la France» τοῦ Lebrun. «Ὁ θρίαμβος τοῦ Ὀὐεσπεσιανοῦ καὶ τοῦ Τίτου», ὑπὸ τοῦ Ἰουλίου Ῥωμανοῦ· «Ὀρφεὺς καὶ Εὐρυδίκη» τοῦ Ῥοῦβενς· «ἡ Ἀρετὴ σύντροφος τοῦ Ἡρακλέους» τοῦ Παύλου Βερονέζη· «Ἀφροδίτη ἐπὶ τῶν ὑδάτων», «ὁ Ἔρως καταφυγὼν παρὰ τῷ Ἀνακρέοντι» τοῦ Κόϋπελ· τὸ Πῦρ καὶ τὸ Ὕδωρ τοῦ Βουλλόγνη.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ, θυγάτηρ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Δήμητρος.

ΔΕΣΠΟΡ (Φραγκίσκος), στρατιωτικὸς χειρουργός, ἀποθ. περὶ τὸ 1760, κατέλιπε καλὴν «Πραγματείαν περὶ τῶν διὰ πυροβόλων ὅπλων τραυμάτων» (Traité des plaies d'armes à feu), ἐν Παρισίοις, 1749, εἰς 12.

ΔΕΣΠΟΡΤΗΣ (Φίλιππος), ποιητής, θεὶς τοῦ Ῥενιέρου, γενν. ἐν Καρνούτῳ τῷ 1546 ἀποθ. τῷ 1606, περιηγήθη κατ' ἀρχὰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἠκολούθησεν εἰς Πολωνίαν τὸν δοῦκα τῆς Ἀνδεγαυίας, ὅστις ἀναβὰς εἰς τὸν θρόνον τῆς Γαλλίας ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Ἑρρίκου Γ' ἐπροίκισε τὸν εὐνοούμενόν του διὰ μοναστηρίων ὧν τὰ εἰσοδήματα συνεποσοῦντο εἰς 10,000 σκοῦδα. Ὁ Δεσπόρτης ἐποιήσατο χρῆσιν εὐγενῆ τοῦ πλούτου, ἔθετο τὴν πλουσίαν βιβλιοθήκην του εἰς τὴν διάθεσιν τῶν πεπαιδευμένων, καὶ ἀφοῦ κατεπολέμησε τὸν Ἑρρῖκον Δ', ἐγένετο ἀφωσιωμένος φύτοῦ ὀπαδός. Κομψὸς ἀπομιμητὴς τῶν Ἰταλῶν ἀπέρυγε τὴν ὕφασιν τοῦ Ῥονσάρδου, ἤρξατο τελειοποιῶν τὴν γαλλικὴν στιχουργίαν καὶ προελείανε τὴν ὁδὸν τῆς ποιήσεως τῷ Μαλέρβῃ.

ΔΕΣΠΟΡΤΗΣ (Φραγκίσκος), ζωγράφος, γενν. τῷ 1661 ἐν Καμπανίᾳ τῆς Γαλλίας, ἀποθ. τῷ 1743, εἰσήχθη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῆς Καλλιτεχνίας, 1699. Ηὐδοκίμει περὶ τὴν παράστασιν τῶν ζώων καὶ τῆς νεκρᾶς φύσεως. Ἔγραψεν 8 μεγάλους πίνακας διὰ τοὺς Γοβελίνους. Πολλὰ τῶν ἔργων του εἶναι ἐν Λονδίνῳ, Βερσαλλίαις, Βιέννῃ, Μονάχῳ καὶ Τουρίνῳ.

ΔΕΣΠΟΤΗΣ, τίτλος ἀντικατασταθεὶς παρὰ τοῖς βυζαντινοῖς τὸν τοῦ Καίσαρος τῶν Ῥωμαίων καὶ φερόμενος ὑπὸ τῶν πρίγκηπων, υἱῶν, ἀδελφῶν, ἢ γαμβρῶν τοῦ αὐτοκράτορος. Αἱ προικοδοτούμεναι αὐτοῖς διοικήσεις ὠνομάζοντο δεσποτειαι· ὑπῆρχον δὲ τοιαῦται ἐν Σπάρτῃ, ἐν Σερβίᾳ, Βλαχίᾳ, Ἀλβανίᾳ, κλπ. Δεσπότας ἀποκαλεῖ νῦν ὁ λαὸς τοὺς Ἐπισκόπους.

ΔΕΣΠΟΤΟ-ΔΑΓ (Δεσποτόβουνον ἢ Δεσποτοβοῦνι), ἡ παρ' ἀρχ. Ῥοδόπη· ἄλυσις ὀρέων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας (Ῥωμυλία), ἔχουσα ἔκτασιν 260 χιλιαμ. ἀπὸ τῶν Βαλκανίων ὀρέων μέχρι τῆς Μαρίτσας. Αἱ ὑψηλότεραι κορυφαὶ εἶναι «Ῥίλον καὶ Κουροῦ».

ΔΕΣΠΟΥΑ ἢ ΔΕΣΠΟΥΑ, πόλ. τῆς Περσίας, ἐν τῷ Κουζιστὰν, ἐπὶ τοῦ Ἀβζὰλ, 58 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Σχοῦστερ. Κάτ. 15,000. Ὡραῖα γέφυρα μετὰ ὁδὸν καὶ εἴκοσι ἀψίδων κατασκευασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σαπὼρ.

ΔΕΣΠΟΥΡΡΕΝ (Κυπριανὸς), βεαρνεῖος ποιητὴς ὁ ἐφευρὼν τὸ μουσικὸν χρονόμετρον, ἐγεννήθη τῷ 1698.

ΔΕΣΣΑΙΞ (Ἰωσὴφ-Μαρία), γάλλος στρατηγός, γενν. ἐν Θονὼν ("Ανω Σαβοΐα) τῷ 1764, ἀποθ. τῷ 1834. Ἐσπούδασε τὴν ἰατρικὴν ἐν Τουρίνῳ, καὶ μεταβὰς εἰς Παρισίους ἠσπάσατο θερμῶς τὰς ἀρχὰς τῆς Ἐπαναστάσεως, ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἱδρυτῶν τοῦ «Club des patriotes étrangers», ἐνετάλη ὅπως διοργανίσῃ ἐν Γρενόβλῃ τὴν «λεγεῶνα τῶν Ἀλλοβρόγχων», ἧς ἠτήσατο τὴν σύστασιν ἐν τῇ νομοθετικῇ Συνελεύσει, καὶ διῴκησε μέρος αὐτῆς ἐν Σαβοΐᾳ ὑπὸ τὸν Μοντεσκιοῦ, εἶτα ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Τουλῶνος, ἐν τῷ στρατῷ τῶν Πυρηναίων καὶ τῷ στρατῷ τῆς Ἰταλίας. Ἀποσταλεὶς ἀντιπρόσωπος τοῦ Λευκοῦ Ὄρους εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Πεντακοσίων, ἀντέστη κατὰ τῆς 18ης ὁμιχλώδους, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐνετάλη νὰ διοικήσῃ ἀλληλοδιαδόχως τὴν Νιμέγην, Βὲρμ-ὄπ-Ζοὺμ. κλπ. Ὑποστράτηγος τῷ 1803, διέπρεψεν ἐν Οὔλμῃ καὶ Βαγράμ, ἐξελέγη στρατηγὸς μεραρχίας καὶ κόμης τῆς Αὐτοκρατορίας τῷ 1809, συνώδευσε τὸν Ναπολέοντα εἰς Ῥωσσίαν, καὶ ἐξήλασε τῆς Σαβοΐας τοὺς Αὐστριακοὺς τῷ 1814. Ἐπὶ τῆς Παλινορθώσεως ἦτον ἐν διαθεσιμότητι. Ἡ κυβέρνησις τοῦ 1830 ὡρίσεν αὐτὸν διοικητὴν τῆς ἐν Λυῶνι ἐθνοφυλακῆς.

ΔΕΣΣΑΛΙΝΗΣ (Ἰωάννης-Ἰάκωβος), μαῦρος, αὐτοκράτωρ τῆς Αἰτῆς, γενν. ἐν τοῖς Β τοῦ Ἁγίου Δομίγγου τῷ 1758, ἀποθ. τῷ 1806. Δοῦλος ἐλεύθερος μαῦρος, οὗ τὸ ὄνομα ἔλαβεν, ἀπετέλεσε μέρος τῶν ἐπανεστάντων δούλων τῷ 1791, καὶ προβιβάσθη ἀνώτερος ἀξιωματικὸς ἐν τῷ

μισθωτοῖς τῆς Ἱσπανίας. Τῷ 1794, μετέβη εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπηρεσίαν μετὰ τοῦ Τουσσαὶν Λουβερτοὺρ, διέπρεψεν ἐν τῷ κατὰ τῶν Ἄγγλων πολέμῳ, καὶ ἐγένετο ὑποστράτηγος. Ὁ Τουσσαὶν ἀνέθετο αὐτῷ τὴν ἀνωτάτην διοίκησιν ἐν τῷ ἐμφυλίῳ πολέμῳ κατὰ τοῦ Ῥιγὼ, ἐν ᾧ ἐνεδείξατο θαυμασίαν δραστηριότητα, σπανίαν ἀνδρίαν, ὠμότητα πολλάκις, γενναιοψυχίαν ἐνίοτε, διότι ἐθαύμαζε τὴν γενναιότητα καὶ αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν του. Στρατηγὸς μεραρχίας κατὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ, τῷ 1802, ἐνέπρησε πολλὰς πόλεις καὶ κατέσφαξεν ὑπὲρ τοὺς 1,200 ἀποίκους. Ἐπὶ τέλους ὑπετάγη τῷ στρατηγῷ Λεκλὲρ μετὰ τοῦ Τουσσαὶν Λουβερτούρ, οὗ ἐξορισθέντος, ἀνέλαβε κατὰ τῶν Γάλλων τὰ ὅπλα, καὶ ἀνεγνωρίσθη ἀρχιςράτηγος τοῦ μαύρου λαοῦ, διακρινομένου ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν Ἰθαγενῶν. Ἀφοῦ οἱ Γάλλοι κατέλιπον τὴν ἀρχαίαν γαλλικὴν ἀποικίαν, 1803, ἐκήρυξε τὴν ἀνεξαρτησίαν ὅλης τῆς νήσου, 1804, ἀποδίδων αὐτῇ τὸ ὄνομα τῆς Ἀϊτῆς καὶ κατέσφαξε τοὺς λευκούς. Τότε ἔλαβε τὸν τίτλον γενικοῦ διοικητοῦ, καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει τὸν τοῦ αὐτοκράτορος, ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰακώβου Α'. Τῷ 1805, μάτην ἐπειράθη ὅπως ἐξιλάσῃ τὸ λοιπὸν μέρος τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ ἐκ τῆς ἀρχαίας ἱσπανικῆς ἀποικίας. Ὁ δεσποτισμὸς καὶ ἡ ὠμότης αὐτοῦ διηυκόλυναν τὰ σχέδια τοῦ Ἐβρίκου Χριστοφόρου πρὸς κατάληψιν τῆς ἀρχῆς· ὁ στρατὸς ἐρεθιζόμενος ὑπὸ πολλῶν στρατηγῶν, ἄλλως δὲ καὶ δυσηρεστημένος, ἐξηγέρθη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν στρατηγῶν τινων, καὶ ὁ Δεσσαλίνης ἔπεσε θῦμα ἐνέδρας κατὰ τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως τοῦ Port-au-Prince, τῇ 17 ὀκτωβρίου 1806.

ΔΕΣΣΩ, «Δεσσαβία, Dessavia», πρωτ. πόλ. τοῦ δουκάτου τοῦ Ἀγχάλτ-Δεσσὼ-Κοίθεν· ἀριστερὰ ὄχθη τοῦ Μούλδου, 4 χιλιάμ. μακρὰν τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ εἰς τὸν Ἔλβαν 118 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Βερολίνου, 60 τῆς Ἄλλης, ἐπὶ τῆς 51ο 50' 6" Β πλ., καὶ 9ο 56' 44" Α μήκ. σταθμὸς τοῦ ἀπὸ Βερολίνου εἰς Ἄλλην καὶ Λειψίαν σιδηροδρόμου. Ἕδρα τοῦ δουκὸς καὶ τόπος διαμονῆς τῆς κυβερνήσεως· σοφοί, καλλιτεχνικοὶ καὶ φιλολογικοὶ σύλλογοι· πολυάριθμοι σχολαί· μουσικὸν ᾠδεῖον. Τράπεζα συσταθεῖσα τῷ 1847. Πολύτιμος πινακοθήκη τῆς νηρλανδικῆς σχολῆς, ἐν τῷ Παναθηναίῳ τῆς Ἀμαλίας. Ἡ Δεσσὼ εἶναι καλῶς ἐκτισμένη· αἱ δὲ πλεῖσται τῶν οἰκιῶν αὐτῆς περικυκλοῦνται ὑπὸ ὡραίων κήπων. Μίγαρον τοῦ δουκὸς, μετὰ τεχνικῶν συλλογῶν· ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Μαρίας, ἔνθα εὑρίσκονται πολλοὶ πίνακες τοῦ Λουκᾶ Κρανάς· πύργος τοῦ πρίγκηπος διαδόχου· κάτ. 15,400. Ἐργοστάσια πανικῶν, περικνημίδων, πίλων· κτένια, νικοτιανή· διυλιστήρια. Ἐμπόριον μαλλίων καὶ σιτηρῶν. Ἐν τοῖς πέριξ κεῖνται οἱ πύργοι τοῦ Λουΐσίου καὶ τοῦ Γεωργίου, καὶ ὁ λαμπρὸς παράδεισος τοῦ Warlitz. — Ἡ Δεσσὼ ᾠκοδομήθη κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα. Μετὰ τὴν πυρκαϊὰν τοῦ 1467, ἔμεινεν ἔρημος μέχρι τοῦ 1700, ὅτε ὁ ἡγεμὼν Λεοπόλδος Α' ἐκαλλώπισεν αὐτήν. Πατρὶς τοῦ σοφοῦ Μωϋσέως Μενδελσῶνος καὶ τοῦ ποιητοῦ W. Müller.

ΔΕΣΣΩ (Λεοπόλδος, δουξ δ' ΑΓΧΑΔΤ-). Ἰδ. ΑΓΧΑΔΤ.

ΔΕΣΤΑΙΓΓ (Ἰάκωβος-Ζαχαρίας), γενν. ἐν Ὠριλλὰκ τῷ 1764, ἀποθ. τῷ 1802, ἀνεχώρησε τῷ 1791, ἄγων τὸ 1ον τάγμα τῶν ἐθελοντῶν τοῦ Καντὰλ, συνώδευσιν ἀπὸ τοῦ 1792 καὶ 93 τὸν στρατὸν τῶν Ἀνατολικῶν Πυρηναίων, μετέβη εἰς Αἴγυπτον, διέπρεψεν ἐν τῇ μάχῃ τῶν Πυραμίδων, καθ' ἣν προὐβιβάσθη ἐπὶ τοῦ πεδίου στρατηγὸς μεραρχίας, καὶ διωρίσθη διοικητὴς τοῦ Καίρου. Ἐφονεύθη ἐν Παρισίοις μονομαχῶν μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Reynier.

ΔΕΣΤΟΥΣ, DESTOUCHES (Φίλιππος ΝΕΡΙΚΩΛ-), γάλλος κωμικὸς ποιητὴς, γενν. ἐν Καισαροδούνῳ (Tours) τῷ 1680, ἀποθ. τῷ 1754, συνέθετο, ἔτι μαθητὴς ὤν, τραγῳδίαν οὐδέποτε διδαχθεῖσαν ἀπὸ τῆς σκηνῆς. Καταταχθεὶς ἐν διάφῳ δραματικῷ κατέλιπεν αὐτὸν καὶ εἰσῆλθεν εἰς στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἐν ἡλικίᾳ 19 ἐτῶν. Γράψας κωμῳδίαν ἐπιγραφομένην «le Curieux Impertinent», εἰς 5 πράξεις, ἔμμετρον, 1709, ἐν Οὐνίγγῃ, ἐφειλκύσατο τὴν εὔνοιαν τοῦ δὶ Puysieux, γάλλου πρεσβευτοῦ ἐν Ἑλβετίᾳ, ὅστις προσέλαβεν αὐτὸν ἰδιαίτερον γραμματέα. Ὁ Δεζοὺς ἐξηκολούθει οὐχ ἧττον ἐργαζόμενος διὰ τὴν σκηνήν, ἐν ᾗ διὰ τῶν ἔργων του ἐπεσπάσατο τὴν εὔνοιαν τοῦ Ἀντιβασιλέως, ὅστις διώρισεν αὐτὸν ἀκόλουθον τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ πρεσβείας ἔνθα διεπιστεύσατο δεύτερον αὐτῷ τὴν θέσιν πληρεξουσίου ὑπουργοῦ, ἐν ᾗ διετηρήθη ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη. Βραδύτερον ἀπεποιήθη τὸν τίτλον ὑπουργοῦ τῆς Γαλλίας ἐν Ῥωσσίᾳ, ὅπως ἐπιδοθῇ εἰς τὴν φιλολογίαν. Ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία ἀνέῳξεν αὐτῷ τὰς πύλας τῷ 1723, ἀφοῦ ἔδωκεν εἰς τὴν σκηνὴν τὰ ἔργα αὐτοῦ «l'Ingrat, l'Irrésolu, le Médisant», εἰς 5 πράξεις, ἔμμετρον· «l'Obstacle imprévu, εἰς 5 πράξεις, εἰς τὸ πεζὸν, ὅπερ δὶς συγκαταλέγεται μετὰ τῶν ἀρίστων ἔργων αὐτοῦ. Ἀφοῦ ἐργάσθη διὰ τὸ θέατρον μέχρις ἡλικίας 60 ἐτῶν, ἠσχολήθη περὶ θεολογίας. Ἐκ πάντων τῶν

ἔργων αὐτοῦ ἀναγινώσκονται πρὸ πάντων «le Philosophe marié», εἰς 5 πράξεις, διὰ στίχων, 1727, καὶ «le Glorieux», εἰς 5 πράξεις, διὰ στίχων, 1732, ὡς τὰ ἀριστουργήματα αὐτοῦ. Ὁ Δεστοὺς εἶναι διακεκριμένος κωμικὸς ποιητὴς δευτέρας τάξεως. Δὲν ἔχει τὴν ἀνεξάντλητον εὐθυμίαν τοῦ Regnard, ἀλλ' ἔχει χαρακτῆρας εὐγενεῖς καὶ καλῶς διαγεγραμμένους, ἐπινοίας εὐφυεῖς, διάλογον ἄνετον, ὕφος γλαφυρὸν καὶ καλλιεπές. Τὰ Ἅπαντα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του τῷ 1757, τόμ. 4, καὶ ἀνετυπώθησαν εἰς 6 τόμ. εἰς 8ον, 1822.

ΔΕΣ ΦΟΝΤΑΙΝ (Πέτρος), ἴδ. ΦΟΝΤΑΙΝ (ΔΕ).

ΔΕΣΦΟΝΤΑΙΝ (Πέτρος-Φραγκίσκος ΓΟΥΤΟ, ἀββᾶς), κριτικὸς, γεννηθ. ἐν Ῥουέν τῆς Γαλλίας τῷ 1685, ἀποθαν. τῷ 1745. Μ θητὴς καὶ καθηγητὴς παρὰ τοῖς Ἰησουίταις, κατέλιπε τὴν Ἑταιρίαν τοῦ Ἰησοῦ τῷ 1745 ὅπως ἀσπασθῇ τὸ φιλολογικὸν στάδιον. Προσληφθεὶς εἰς Παρισίους, 1724, ὡς συντάκτης τῆς «Journal des Savants», κατέζησεν αὐτὴν σημαντικωτέραν. Ἀλλὰ κυρίως ἐφημίσθη ἐπὶ ταῖς διενέξεσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Βολταῖρον, καθ' οὗ ὡς κριτικὸς ἐπετέθη πολλάκις. Ἐξέδωκε τὴν Ἐβρικιάδα, μετὰ κριτικῶν σχολίων, μετάφρασιν τοῦ «Γαιούλλιβερ», κτλ. ἴδ. «l'Esprit de Desfontaines», 1775, τόμ. 4. εἰς 12ον, ὑπὸ τοῦ ἀββᾶ δὲ λὰ Πόρτα.

ΔΕΣΦΟΝΤΑΙΝ (Ῥενατὸς ΛΟΥΙΣΗΣ), βοτανολόγος, γενν. τῷ 1752 ἐν Τραμβλάῃ τῆς Γαλλίας, ἀποθ. τῷ 1833, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν τῷ 1783, ἐπεχείρησεν εἰς τὴν Βαρβαρίαν, χώραν ἄξενον μέχρις ἐκείνου καὶ μόνον ὑπὸ τοῦ Shans ἐρευνηθεῖσαν, περιήγησιν, ἀπὸ τῶν μεθορίων τῆς Τριπόλεως μέχρι τῶν τοῦ Μαρόκου, διαρκέσασαν δύο ἔτη. Τὸ χειρόγραφον τῆς περιηγήσεως ἀπωλέσθη, ἀλλὰ τὰ ἐπιστημονικὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς ὥρισεν ἐν μεγάλῳ πονήματι, δι' οὗ κυρίως ἐδοξάσθη, καὶ ὅπερ ἐπιγράφεται «Flora atlantica, sive historia plantarum quae in Atlante, agro Tunetano algeriensi crescunt», ἐν Παρισίοις, 1798, τόμ. 2 εἰς 4ον καὶ μετ' ἄτλαντος ἐκ 260 πινάκων κατὰ τὰ σχέδια τοῦ Redouté. Περὶ τὰ 300 νέα φυτὰ περιγράφονται ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ. Τῷ 1786, ἔν ἔτος μετὰ τὴν περιήγησιν αὐτοῦ, ὁ Βυρβὼν ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ἕδραν τῆς βοτανικῆς ἐν τῷ Κήπῳ τοῦ Βασιλέως.

ΔΕΣΧΑΟΥΤΕΡΑΓΗΣ (Μιχαὴλ-Ἄγγελος-Ἀνδρέας ΛΕΡΟΥ), ἀσπαλιέγος, γεννηθεὶς τῷ 1724 ἐν Κομφλὰν περὶ τὴν Ποντοάζην, ἀποθαν. τῷ 1795, ἀνεψιὸς τοῦ Ε Φουρμὸν, ὅστις ἐδίδαξεν αὐτὸν τὴν ἑβραϊκὴν, τὴν συριακὴν καὶ τὴν ἀραβικὴν, διηύθυνε τὴν τύπωσιν τῆς «Γενικῆς Ἱστορίας τῆς Κίνας», μεταφρ. ἐκ τῆς σινικῆς ὑπὸ τοῦ Π, Μαϋριὰκ δὲ Μαλλιά.

ΔΕΣΧΑ-ΥΣ (Λουδοβίκος), Deshayes, βαρόνος δὲ «Κουρμενὲν», σύμβουλος καὶ αὐλάρχης Λουδοβίκου τοῦ ΙΓ', ἐπετράπη ἀποστολὰς εἰς τὴν Ἀνατολὴν, εἰς Δανιμαρκίαν, εἰς Περσίαν καὶ εἰς Ῥωσσίαν. Ἔχομεν αὐτοῦ «Voyage du Levant», ἐν Παρισίοις, 1624, εἰς 4ον. πλῆρες περιέργων καὶ ἀκριβῶν λεπτομερειῶν· κτλ. Ἀπεκεφαλίσθη ἐν Βεζιέρῃ ὡς ἐνωθεὶς μετὰ τῶν ἐχθρῶν τοῦ καρδιναλίου Ῥιχελιέως, 1632.

ΔΕΣΧΑ-ΥΣ (Ι. — Β.), ζωγράφος, γενν. ἐν Ῥουέν τῷ 1729, ἀποθ. τῷ 1765 ἐν Παρισίοις, μαθητὴς τοῦ Ῥεστούτου καὶ τοῦ Βανλόου, γαμβρὸς τοῦ Boucher, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῆς ζωγραφικῆς τῷ 1768, ὑπῆρξεν εἷς τῶν καλῶν ζωγράφων τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Εἶχεν οἶστρον, ἐκφραστικότητα καὶ φυσικότητα. Τὰ ἄριστα τῶν ἔργων του εἶναι· «Jupiter et Antiope», «le Martyre deSt-André,St-Benoit mourant».

ΔΕΣΧΟΥΛΙΕΡ ἢ ΔΕΣΟΥΛΙΕΡ, DESHOULIÈRES (Ἀντωνιέττα «du Ligier de la Garde» κυρία), γεννηθεῖσα ἐν Παρισίοις τῷ 1637 ἢ 98, ἀποθ. τῷ 1694, ἔτυχε λαμπρᾶς ἀγωγῆς, ἐνυμφεύθη τῷ 1651, ἀνεμίγη εἰς τὰς ταραχὰς τῆς Σφενδόνης, ἐνεφανίσθη μετὰ πολλοῦ πατάγου εἰς τὴν αὐλὴν, καὶ κατὰ πρῶτον, τῷ 167[illegible], κατεχώρησε ποιήσεις τινὰς ἐν τῷ «Mercure Galant». Ἐπεδόθη εἰς πάντα σχεδὸν τὰ εἴδη τῆς ποιήσεως ἀπὸ τοῦ λεγομένου «madrigal» μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς τραγῳδίας, ἀλλ' ἐπέτυχε μόνον εἰς τὰ βουκολικὰ καὶ τὴν φιλοσοφικὴν ποίησιν. Οἱ σύγχρονοι ἐπωνόμασαν αὐτὴν «Δεκάτην μοῦσαν» καὶ «Γαλλίδα Καλλιόπην». Συγκατετάχθη μετὰ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Ῥακίνα, ἀλλ' ὑπῆρξε φίλη τῶν δύο Κορνηλίων, τοῦ Μασκαρῶν, τοῦ Φλεσιὲ καὶ τοῦ Πελλισσών.—Ἡ θυγάτηρ αὐτῆς, Ἀντωνιέττα Θηρσία «Δεσχουλιέρ», γενν. τῷ 1662, ἀποθ. τῷ 1718, ἐκπλιέργησεν ἐπίσης τὴν ποίησιν, ἀλλ' οὐχὶ τοσοῦτον εὐδοκίμως ὅσον ἡ μήτηρ αὐτῆς.

ΔΕΤΜΟΛ, πόλ. τῆς Γερμανίας, πρωτ. τοῦ πριγκηπάτου Λίππης-Δετμόλ, ἐπὶ τοῦ Werra, 100 χιλιόμ. ΝΔ. τοῦ Ἀνοβέρου, ἐπὶ τῆς 51° 56' Β πλ. καὶ 6° 33' Α μήκ. Κάτ. 5,230. Ἕδρα τοῦ πριγκηπος· βιβλιοθήκη, γυμνάσιον τοῦ Λυκείου, ὡραῖον ἱππιοστάσιον, κτλ. Ὡραῖος

πύργος τοῦ Ἀλεξανδερβούργου. Ἐν τοῖς πέριξ, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Γροτεμβούργου, κολοσσαῖον μνημεῖον εἰς μνημόσυνον τῆς νίκης τοῦ Ἀρμινίου ἢ Ἐρμάνου κατὰ τοῦ Οὐάρου ἢ Βάρου.

ΔΕΤΡΟΑ, DÉTROIT, πόλ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Μισιγγὰν μετὰ λιμένος ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ, 628 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Οὐασιγκτῶνος· κάτοικ. 46,840, ὧν πολλοὶ γαλλικῆς καταγωγῆς. Συγκοινωνία δι' ἀτμοπλοίων καὶ σιδηροδρόμων μετὰ τῶν Α, τῶν Β καὶ τῶν Δ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Καθολικὴ ἐπισκοπὴ καὶ ὡραία μητρόπολις. Κολλέγιον, θέατρον, κτλ. Ἐξαγωγὴ ἀλεύρων, χαλκοῦ, μαλλίων, κτηνῶν, χοίρων· κατασκευὴ μηχανῶν· ἐδενουργεῖα, βυρσοδεψεῖα, μηχανικὰ πριονιστήρια. Κτισθεῖσα τῷ 1683 ὑπὸ τῶν Γάλλων καὶ ὀνομασθεῖσα «Fort Pontchartrain», εἶναι σήμερον ἡ σημαντικωτάτη πόλις τῆς Πολιτείας.

ΔΕΤΡΟΑ, ποτ. τῆς Β Ἀμερικῆς, μεταξὺ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ τοῦ Καναδᾶ, συνδέων τὴν λίμνην Σαὶν Κλαὶρ μετὰ τῆς λίμνης Ἐριέ. Θεωρεῖται ὡς μέρος τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου.

ΔΕΤΡΟΑ (Φραγκίσκος), ζωγράφος, γεννηθεὶς ἐν Τολώσσῃ τῷ 1645, ἀπεθαν. ἐν Παρισίοις τῷ 1730, μαθητὴς τοῦ Λεβὰρ καὶ τοῦ Λεφέβρου, ηὐδοκίμησεν ἐν τῇ προσωπογραφίᾳ.

Δετροὰ (Ἰωάννης Φραγκίσκος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1680, ἀποθ. τῷ 1752, διῆλθεν ἐν Ἰταλίᾳ ἐννέα ἔτη σπουδάζων τοὺς μεγάλους καλλιτέχνας. Ἐγένετο μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ὡραίων τεχνῶν, 1708, καὶ διευθυντὴς τῆς ἐν Ῥώμῃ Ἀκαδημίας, 1738. Οἱ πίνακες αὐτοῦ οἵτινες παριστῶσι τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐσθὴρ καὶ τὴν Κατάκτησιν τοῦ Χρυσοῦ Δέρατος ἐταπητουργήθησαν παρὰ τῶν Γοβελίνων. Ὁ Ι. Βωδάρλ ἐχαλκογράφησε τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐσθήρ.

ΔΕΤΤΕΛΒΑΧ, πόλ. τῆς Βαυαρίας, ἐπὶ τοῦ Μοίνου, 59 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Βαμβέργ· κάτοικ. 2,330. Ἐν τοῖς πέριξ κεῖται τὸ προσκύνημα τοῦ Φραγκισκάουερ-Κλόστερ.

ΔΕΤΤΙΓΕΝ, χωρίον τῆς Βαυαρίας (Κάτω Φραγκονία), ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Μοίνου καὶ 14 χιλιάμετρα ΒΔ τοῦ Ἀσχαφφεμβούργου· κάτοικ. 500. Νίκη τῶν Ἀγγλοαυστριακῶν κατὰ τῶν Γάλλων ἀγομένων ὑπὸ τοῦ στρατάρχου δὲ Noailles, 27 Ἰουνίου 1743.

ΔΕΤΤΟΓ-ΙΛΔΕΡ, ποιμ. τῆς Γαλλίας (Κάτω Ῥῆνος), 8 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Σαβέρνου, ἐπὶ τοῦ Ζόρνου καὶ τοῦ ἀπὸ Παρισίων εἰς Στρασβοῦργον σιδηροδρόμου. Κάτ. 2,086. Ἐμβάσεις, πανία.

ΔΕΥΚΑΔΙΩΝ, υἱὸς τοῦ Προμηθέως ἐκ τῆς Πανδώρας καὶ βασιλεὺς τῆς Θεσσαλίας. Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ὁ Ζεὺς θέλων νὰ τιμωρήσῃ διὰ κατακλυσμοῦ τὰ ἀνομήματα τῶν ἀνθρώπων, ἔβρεξεν ἐξ οὐρανοῦ βαγδαίως καὶ κατέκλυσε τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Ἑλλάδος μετὰ πάντων τῶν ζώων καὶ τῶν ἀνθρώπων. Πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τούτου ὁ Δευκαλίων, διὰ συμβουλῆς τοῦ πατρός του Προμηθέως, κατασκευάσας κιβωτὸν καὶ ἐμβὰς εἰς αὐτὴν ἐσώθη μεθ' ἑαυτῆς γυναικός του Πύῤῥας εἰς τὸν λιμένα τοῦ Παρνασσοῦ Λυκωρέα. Μετὰ δὲ τὴν παῦσιν τῆς βροχῆς ἐξελθόντες τῆς κιβωτοῦ προσήνεγκον θυσίαν τῷ Διΐ, ὅστις ἰδὼν τὴν εὐσέβειαν ταύτην διαγωγὴν εἶπε τῷ Δευκαλίωνι καὶ τῇ Πύῤῥᾳ νὰ ζητήσωσιν ὅ,τι καὶ ἂν ἤθελον· οὗτοι δὲ ἠτήσαντο νὰ πλασθῶσι καὶ πάλιν ἄνθρωποι ἐπὶ τῆς κατερημωθείσης γῆς. Συγκατανεύσας εἰς τὴν αἴτησιν αὐτῶν ὁ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε διέταξεν αὐτοὺς νὰ ῥίπτωσιν ὄπισθέν των «τὰ ὀστᾶ τῆς μεγάλης μητρὸς», τοῦθ' ὅπερ ἐννοήσαντες ἐκεῖνοι ἐλάμβανον ἀπὸ τῆς γῆς λίθους (λᾶας, παρ' ὃ ἡ λέξις λαὸς) καὶ ἔῤῥιπτον αὐτοὺς ὀπίσω των· καὶ ὅσους μὲν ἔῤῥιπτεν ὁ Δευκαλίων ἐγίνοντο ἄνδρες, ὅσους δὲ ἡ Πύῤῥα γυναῖκες. Ὁ κατακλυσμὸς οὗτος καὶ ὁ τοῦ Ωγύγου εἶναι οἱ ὀνομαστότεροι ἐπὶ τῶν μυθικῶν χρόνων.

ΔΕΥΚΑΔΙΩΝ (ἡ), ἀρχ. ναυάδριον τοῦ Ἁγασσαίου κόλπου, περὶ τὴν ἄκραν τὴν λεγομένην Πύῤῥαν.

ΔΕΥΚΑΔΙΩΝΕΙΑ, αὐγγραμμα τοῦ Ἑλληνικοῦ οὕτως ἐπιγραφόμενον.

ΔΕΥΡΙΟΠΟΣ (ἡ), ἀρχ. μέρος τῆς ἐν Μακεδονίᾳ Παιονίας, μεταξὺ Ἀξιοῦ καὶ Ἐριγῶνος.

ΔΖΑΓΑΤΑ-Ι, 2ος υἱὸς τοῦ Δζεγγὶς-χὰν, ἀποθ. τῷ 1248, ἔλαβεν εἰς τὸ μερίδιόν του, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τὴν Βουχαρίαν καὶ τὰς μεταξὺ τοῦ Δζιχοὺν κειμένας χώρας, ἤδρευσε δὲ ἐν Βιζαβλίτς. Ἡ χώρα αὕτη καθὼς καὶ ἡ ἐν αὐτῇ λαλουμένη γλῶσσα, ἐφύλαξε τὸ ὄνομα Δζαγατάϊ.

ΔΖΑΓΓΑΜΑ, ὄνομα περιπλανωμένων μοναχῶν τῆς Ἰνδικῆς ἀφιερωμένων εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Σιβά.

ΔΖΑΓΓΕΡΝΑΤ, DJAGUERNAT, DJAGGERNAUTH, DJAGANNATHA, JAGRENAT, ἀγγλιστὶ Juggurnaut, Poury κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν Ὀταγειῶν, πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης, προεδρεύει καὶ 480 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Καλκούτας, ἐπὶ βραχίονος τοῦ Μαχαννουδὴ καὶ πλησίον τοῦ Βεγγαλικοῦ κόλπου. Περίφημος ναὸς

προσελκύει αὐτόθι ἓν ἑκατομμύριον προσκυνητῶν κατὰ τὰς ἐτησίους τελουμένας μεγάλας ἑορτὰς καὶ οὐδαμῶς εἶναι σπάνιον ἔτι καὶ σήμερον νὰ ἴδῃ τις φανατικοὺς ὁρμῶντας ὑπὸ τοὺς τροχοὺς τοῦ παμμεγέθους ἅρματος ὅπερ περιφέρει τὸ ἄγαλμα τοῦ Βισνοῦ. Ὡρισμένος πληθυσμὸς περὶ τὰς 36,000 κατοίκων.

ΔΖΑΙΝΑ (ΟΙ), αἵρεσις ἰνδῶν φιλοσόφων, εὑρισκομένων πρὸ πάντων ἐν Δεκκάν. Ἐξηγοῦσι τὸ σύστημα τοῦ σύμπαντος διὰ τῆς συνδρομῆς ὁμογενῶν ἀτόμων, καὶ θεωροῦσιν αἰώνια τὰ ἔμψυχα ὄντα.

ΔΖΑΛΑΒΑΝ, χώρα τοῦ Βελουτσιστάν, μεταξὺ τῶν χωρῶν τοῦ Σαραβὰν πρὸς Β, τοῦ Μεκρὰν πρὸς Δ, τοῦ Λοὺς πρὸς Ν, τοῦ Σίνδου καὶ τοῦ Κάτς-Γανδαβὰ πρὸς Α κυριωτέρα πόλις «Ζουρί».

ΔΖΑΛΕΜ, τὸ. ΔΖΕΛΕΜ.

ΔΖΑΜΝΑΧ, τὸ. ΔΖΟΥΜΝΑΧ.

ΔΖΑΜΥ (Ἀβδ-ὲρ-Ῥαχμὰν), περιώνυμος πέρσης ποιητὴς, γενν. ἐν Δζὰμ τῆς Χορασὰν τῷ 1414, ἀποθ. τῷ 1492. Ὁ σουλτάνος τῆς Ἑρὰτ, Ἀβᾶ-Σαϊδ, μετεπέμψατο αὐτὸν καὶ τῷ ἐπεδαψίλευσεν ἄφθονα ἀξιώματα. Ὁ Δζαμὶ εἶναι εἷς τῶν σοφωτάτων, γνωμικωτάτων καὶ ἀγχινοωτάτων συγγραφέων τῆς Περσίας. Συνέθετο περὶ τὰ πεντήκοντα συγγράμματα ἔμμετρα καὶ πεζά. Τὰ πεζὰ περιέχουσι σχόλια εἰς τινας ἀραβας καὶ πέρσας ποιητὰς, πραγματείας περὶ ποιήσεως, ἱστολογραφίας, μουσικῆς, ἠθικῆς, μωσουλμανικῆς θεολογίας καὶ ἰδίως περὶ τῆς αἱρέσεως τῶν Σοφήδων, ὧν ἐπρέσβευε τὰ δόγματα. Τὰ περιφημότατα τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ εἶναι «Γιουσοὺφ καὶ Ζουλέϊκα», μεταφρ. εἰς γερμανικοὺς στίχους ὑπὸ τοῦ Ῥοζενμύλλερ, 1824, καὶ οὗ ὁ Th. Law ἐδημοσίευσεν ἀποσπάσματα ἐν τοῖς «Asiatic Miscellanies». «Μεδζνοὺν καὶ Δεϊλὰ», ποίημα μεταφρασθὲν εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ Ghézy, 1807, καὶ μεταποιηθὲν εἰς δρᾶμα διὰ τὸ τουρκικὸν θέατρον ὑπὸ τοῦ Μουσταφᾶ ἐφένδη, ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1872. «Βεχαριστὰν» ἢ ἁρμονὴ διαμονὴ, ἀνάμικτον διὰ λόγου πεζοῦ τε καὶ ἐμμέτρου, κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ «Γκιουλιστὰν» τοῦ Σαδῆ· εἶναι δὲ συλλογὴ ἀποφθεγμάτων, γνωμικῶν, ἀνεκδότων, ἀπολόγων διαιρουμένη εἰς 8 κεφάλαια καλούμενα «Ριὰδ» (Κῆποι)· τὸ Βεχαριστὰν ἐδημοσιεύθη μετὰ γερμανικῆς μεταφράσεως, ὑπὸ τοῦ Βαρόνου δὲ Σλέχτα· οἱ μῦθοι οὓς περιέχει κατεχωρίσθησαν ἐν τῇ «Anthologia persica» τοῦ Iquisch, ἐν Βιέννῃ, 1778, καὶ ἐν τῇ «Crestomathia persica» τοῦ Wilken, ἐν Λειψίᾳ, 1805, καὶ μεταφράσθησαν ὑπὸ τοῦ Langlès, 1788· «Σουββὰτ-οὐλ-Ἀβρὰρ» ἢ τὸ κομβολόγιον τῶν δικαίων, ἠθικὸν καὶ διδακτικὸν ποίημα, ἐν Καλκούτᾳ, 1814· «Τοχφὰτ-οὐλ-Ἀχρὰρ» ἢ τὸ Δῶρον τοῦ εὐγενοῦς, πόνημα τοῦ αὐτοῦ εἴδους, δημοσιευθὲν ὑπὸ τοῦ Φαλκόνερ, ἐν Λονδίνῳ, 1850· «Νασαχὰτ οὐλ ἔνς» ἢ Πνοὴ τῆς ἀνθρωπότητος, περιέχουσα ἔκθεσιν τοῦ Σοφησμοῦ καὶ τὸν βίον ἑκατὸν καὶ ἐπέκεινα περιωνύμων σοφήδων· τοῦ ποιήματος τούτου ἐδημοσίευσεν ἀποσπάσματα ὁ Σύλβεστρος δὲ Σασὺ ἐν τοῖς «Notices et extraits», τόμ. 12. Ἡ ἐθνικὴ βιβλιοθήκη τῶν Παρισίων κέκτηται τὰ σχόλια τοῦ Δζαμὶ εἰς τὴν ἀραβικὴν γραμματικὴν «Καφιάχ».

ΔΖΑΝΙΚ, χώρα τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας (Μικρὰ Ἀσία), μεταξὺ τοῦ Κιζίλ-Ἑρμὰκ καὶ τοῦ Κερεσοὺν· κυριωτέρα πόλις «Βάφρα». Ὀρεινὴ καὶ κατοικουμένη ὑπὸ βαρβάρων φυλῶν.

ΔΖΑΠΑΡΑ ἢ ΖΑΠΑΡΑ, πόλ. τῆς νήσου Ἰαύας, ἐπὶ τῆς Β παραλίας, πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου ἕδρας. Καλὸς ὅρμος φρουρούμενος ὑπὸ φρουρίου.

ΔΖΑΡΟΥΝ, πόλ. τῆς Περσίας (Φαρσιστὰν), 100 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Σχιράζ. Κατασκευὴ παννικῶν, κατεργασία δερμάτων· ἐμπόριον νικοτιανῆς. Ἐκμετάλλευσις σιδηρωρυχείων.

ΔΖΕΒΑΙΛ ἢ ΔΖΙΒΥΛ, ἀρχ. «Βύβλος» πόλ. τῆς Συρίας, 52 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Τριπόλεως, ἐπὶ τῆς Μεσογείου καὶ πλησίον τῆς «Νὰχρ-Ἰβραχὴμ» (ἀρχ. «Ἀδώνις»)· κάτ. 6,000. Μαρωνιτικὴ ἐπισκοπή. Ὁ λιμὴν αὐτῆς κατεχώσθη. Οἱ Σταυροφόροι κατέλαβον καὶ περιετείχισαν αὐτήν. Ἠλώθη ὑπὸ τῶν Ἄγγλων τῷ 1840· ὡραῖα ῥωμαϊκὰ ἐρείπια ἐρευνηθέντα τῷ 1860 ὑπὸ τοῦ Ῥενάν.

ΔΖΕΒΕΛ, ἤτοι ἀραβιστὶ ὄρος· ΔΖΕΒΕΛ-ἐλ-Μουσὰ (Σινᾶ), ὄρος τοῦ Μωσέως· ΔΖΕΒΕΛ-ἐλ-Ταρὶκ (Γιβραλτὰρ), ὄρος τοῦ Ταρίκ.

ΔΖΕΒΕΛ-ΕΛ-ΚΑΜΑΡ ἢ ΚΟΥΜΡ, ἄλυσις ὀρέων, τὰ παρ' ἀρχαίοις «Ὄρη τῆς Σελήνης», κειμένη πρὸς Ν τοῦ Ἰσημερινοῦ, ἀπὸ Β πρὸς Ν, μεταξὺ τῶν ὀρέων τῆς Ἀβυσσινίας καὶ τῶν Λουπάτων.

ΔΖΕΒΕΛ-ΝΟΥΡ, ἤτοι «ὄρος τοῦ Φωτὸς» ὄρος τῆς Ἀραβίας (Ἐδζάζ), πλησίον τῆς Μέκκας, ἔνθα, κατὰ τοὺς Μουσουλμάνους, ὁ Μωάμεθ ἔλαβε παρὰ τοῦ Γαβριὴλ ἀγγέλου τὸ 1ον βιβλίον τοῦ Κορανίου.

ΔΖΕΒΧΕΡΓ (Ἰσμαὴλ Βὲν Χαμμὰδ), ἄραψ λεξικογράφος, ἀκμάσας κατὰ τὸ τέλη τοῦ Ι'ου

αἰῶνος, ἐδημοσίευσε τὸ ἐντελέστατον παρὰ τοῖς Ἄραψι λεξικόν. Ὁ Γόλιος περιέλαβεν αὐτὸ ἐν μέρει εἰς τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθὲν «Lexicon arabicum», καὶ ὁ Μενίνσκης ἐν τῷ «Thesaurus ling. arient». Μετεφράσθη τουρκιστὶ ὑπὸ Vancouli.

ΔΖΕΓΓΙΣ-ΧΛΝ, «Γεγγὶς-χὰν», «Τσιγγὶζ» ἢ «Τσιγγὶς-Χακὰν» (ἀρχηγὸς τῶν ἰσχυροτάτων). Παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις καλεῖται πρὸς τούτοις «Gentchiscan», «Genghiz-can», «Cingiscan»· παρὰ Πέρσαις «Τσιγγὶζ-Χὰν» ἢ «Τσιγκὶζ-Χάν»· παρὰ τοῖς Ἄραψι «Δζεγγὶζ-Χάν»· παρὰ τοῖς Ἀρμενίοις «Τσαγγὲζ-Χάν»· παρὰ τοῖς Γεωργιανοῖς, «Τσιγγὶς-Καὲν» καὶ παρὰ Σίναις «Τσὶγγ-Κισσὲ-Κὸ-Χάν». Ὁ περιβόητος οὗτος μογγόλος κατακτητὴς ἀποθανὼν κατὰ τὸ ϛαμαζάνιον τοῦ 624ου ἔτους τῆς Ἐγίρας (κατ' αὔγουστον τοῦ 1227 μ. Χρ.), κατήγετο ἀπὸ τῆς ταταρικῆς φυλῆς ἥτις κατεῖχε τὴν ὀλβίαν χώραν τῆς Κεντρικῆς Ἀσίας μεταξὺ τῆς ἀλύσεως τῶν ὀρέων Ἴν-Σὰν πρὸς Α καὶ τῶν Ἀλταϊκῶν ὀρέων πρὸς δυσμάς. Ἡ φυλὴ τῶν Γέκα-Μογγόλων (μεγάλων Μογγόλων, καλουμένων μαύρων Τατάρων ὑπὸ τῶν Σινῶν), εἰς ἣν ἀνῆκε, ἦτον ἐγκατεσταμένη μεταξὺ τοῦ Ὀνὰν, παραποτάμου τοῦ ποταμοῦ Ἀμοὺρ, τοῦ Τούλα, ἐκβάλλοντος εἰς τὸν Σελίγγαν καὶ τοῦ ὄρους Βουρχικὰν-Καλδούν. Κατὰ δὲ τὰς μογγολικὰς παραδόσεις, ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ κατήγετο ἀπὸ ὑπερφυσικοῦ τινος ὄντος, ὅπερ ἐνεφανίσθη ὑπὸ τὸ σχῆμα φωτεινῆς ἀκτῖνος τῇ Ἀλαγκούᾳ, χήρᾳ μογγόλου ἀρχηγοῦ. Τὰ 3 τέκνα, ἅτινα ἔτεκε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐγέναντο γενάρχαι τῆς οἰκογενείας τῶν «Νιρούν» ἢ «Ἀγνῶν», οὕτως ὀνομασθέντων ἕνεκα τῆς θείας αὐτῶν καταγωγῆς. Εἷς τῶν ἀπογόνων τῆς Ἀλαγκούας, ἐκ τῆς ἐννάτης γενεᾶς, ὁ Γεσουγάης Βαχαδοὺρ, ἐκτήσατο φήμην ἀνδρείου πολεμιστοῦ, καὶ μικρὸν μετὰ τὴν λαμπρὰν νίκην ἣν ἤρατο κατὰ τοῦ «Τεμουταίνου», ἀρχηγοῦ τῶν Τατάρων, ἐγεννήθη αὐτῷ υἱὸς ἐκ τῆς Οὐλοὺν Ἰγγὰ, καὶ ὅπως διαιωνίσῃ τὴν ἀνάμνησιν τῆς νίκης ἔδωκε τὸ ὄνομα τοῦ ἡττηθέντος ἀρχηγοῦ εἰς τὸ νεογνὸν βρέφος ὅπερ ἔμελλε νὰ δοξασθῇ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ «Δζεγγὶς-χάν». Ἐπειδὴ οἱ Μογγόλοι ἐν ἐγνώριζον εἰσέτι τὴν χρῆσιν τῆς γραφῆς, δὲν ὑπάρχει βεβαιότης περὶ τοῦ χρόνου τῆς γεννήσεως τοῦ Τεμουτσίνου. Οἱ εἶναι ἱστορικοὶ ἀναφέρουσι τὸ γεγονὸς τοῦτο εἰς τὸ ἔτος τοῦ χοίρου, ὅπερ εἶναι τὸ δωδέκατον τοῦ δωδεκαετοῦς κύκλου τῶν Μογγόλων καὶ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ 1162 μ. Χρ. Ἀλλ' ἂν ἀληθεύῃ ὅτι ἔζησεν ἑβδομήκοντα δύο ἡλιακοὺς ἐνιαυτοὺς (ὑπὲρ τὰ ἑβδομήκοντα τέσσαρα σεληνιακὰ ἔτη), δέον νὰ εἰκάσωμεν ὅτι εἶδε τὸ φῶς κατὰ τὸ 1155 μ. Χ. (549 τῆς ἐγίρας). Περὶ τοῦ πρώτου ἡμίσεος τῆς ζωῆς του ἔχομεν ἀορίστους μόνον καὶ ἀτελεῖς εἰδήσεις. Μόλις ἄγων τὸ τρισκαιδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας, ἐπὶ τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὁ Τεμουτσίνος εἶδεν ἑαυτὸν ἐγκαταλειφθέντα ὑπὸ τῶν Καϋατῶν, οἵτινες ἐτέθησαν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ταργουτάνη, ἀρχηγοῦ τῶν Ταϊζούτων, ἐκ τοῦ κλάδου τῶν Νιρούν. Αὐτὸς δ' οὗτος μετά τινα ἔτη ἔπεσεν εἰς χεῖρας τοῦ ἀντιπάλου αὐτοῦ, ὑπέστη μυρίας ταπεινώσεις καὶ κατεδικάσθη εἰς δουλικὰ ἔργα, μόλις δὲ ἠδυνήθη ν' ἀπαλλαγῇ τῆς αἰχμαλωσίας. Ἕνεκα τῆς ἀδυναμίας του ἐξετέθη εἰς πολλοὺς ἄλλους κινδύνους, ἐτραυματίσθη καιρίως μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ ἔπεσεν ἀναίσθητος ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης· ἄλλοτε πάλιν ᾐχμαλωτεύθη ὑπὸ τῶν Μερκιτῶν, οἵτινες κατ' εὐτυχίαν του, δὲν ἐφόνευον τοὺς αἰχμαλώτους αὐτῶν, καὶ ἐλυτρώθη δι' ἐλαφρῶν λύτρων. Ἀλλ' ἡ τύχη ἀπέκαμε πλέον καταδιώκουσα αὐτὸν, καὶ ἤρατο περιφανῆ νίκην κατὰ 50,000 Ταϊζούτων ἄγων αὐτὸς 13,000 ἀνδρῶν. Κατὰ τὴν μάχην ταύτην πολλοὺς αἰχμαλωτεύσας διέταξε νὰ βίψωσιν αὐτοὺς εἰς ἑπτὰ ἑκατοντάκις λέβητας, πλήρεις ζέοντος ὕδατος, ἡ δὲ ὠμὴ αὕτη πρᾶξις οὐδαμῶς παρέβλαψε τὴν ὑπόληψιν ἣν ἔχαιρε παρὰ τοῖς βαρβάροις λαοῖς, μεθ' ὧν ἔζη. Ἀπεναντίας μάλιστα πολλαὶ μικραὶ ὁρδαὶ κατετάχθησαν ὑπὸ τὰς σημαίας του καὶ ὁ κυριάρχης αὐτοῦ, ὁ αὐτοκράτωρ τῶν Κὶν ἀπένειμεν αὐτῷ τὸν τίτλον τοῦ «Τσαοὺτ-Κουρὴ (στρατηγοῦ), ἐπὶ τῇ συνδρομῇ ἣν παρέσχε τῷ σινικῷ στρατῷ πρὸς καταστολὴν τῶν ἐπαναστάντων Τατάρων. Ἀλλ' οὐδὲν ἠὔξησε τοσοῦτον τὴν φήμην αὐτοῦ ὅσον ἡ μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Κεραϊτῶν, Τογρούλ Ὀαγγ-χὰν συμμαχία. Ἡ ἰσχυρὰ αὕτη φυλὴ κατεῖχε τὴν χώραν ἥτις κεῖται μεταξὺ τῶν Ταγγαϊκῶν ὀρέων καὶ τοῦ Καρακορούμ, τοῦ Ὀρκὸν καὶ τοῦ Τούλα, ποταμῶν εἰσβαλλόντων εἰς τὸν Σελίγγαν· προσηλυτίσθη δὲ εἰς τὸν χριστιανισμὸν ὑπὸ νεστοριανῶν ἱεραποστόλων τῷ 1007 μ. Χ. (398 τῆς ἐγίρας). Οἱ πρῶτοι Εὐρωπαῖοι, οἵτινες ἐπεσκέψαντο τὴν Ταταρίαν ἀπατηθέντες ἐκ τῆς συνηχήσεως τοῦ Jean μετὰ τοῦ Oang, διέδωκαν ὅτι εἷρές τις ὀνόματι Jean (Ἰωάννης) ἐβασίλευε χριστιανικῆς κοινότητος ἐν Ἀσίᾳ. Τοιαῦτα τὰ γεγονότα ἅτινα παρέσχον ἀφορμὴν εἰς τὸν περιλάλητον τοῦτον μῦθον, ὅστις ἐφηρμόσθη καὶ ἐφ'

ένὸς ἡγεμόνος τῆς Ἀφρικῆς. Ὁ Τογροὺλ ἦτο κατ' ἀρχὰς προστάτης τοῦ Τεμουτσίνου, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἄσυλον ἐπὶ τῆς νεότητος αὐτοῦ· ἀλλ' ἀποστερηθεὶς καὶ ὁ ἴδιος τὸν θρόνον ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἐργανὲ Καρὰ, ὑποστηριζομένου παρὰ τῶν Ναϊμάνων, ἔζησεν ὡς φυγὰς ἄχρις οὗ ὁ Τεμουτσίνος ἀνεκτήσατο τὴν ἰσχὺν τοῦ Ὑισσουγάϊ Βαχαδούρ. Ἀνακτησάμενος αὖθις τὰς χώρας αὐτοῦ τῇ βοηθείᾳ τοῦ φίλου του, ἀπέδωκεν αὐτῷ τὰ ἴσα καὶ τῷ ἐχρησίμευσεν ὡς βοηθὸς ἐν πάσῃ ἐπιχειρήσει. Ἡ ἕνωσις τῶν δύο ἡγεμόνων ἀπετέλει τὴν δύναμιν αὐτῶν, καὶ δι' αὐτῆς κατέβαλον πάντας τοὺς πολεμίους, καὶ κατετρόπωσαν, τῷ 1201 μ. Χρ. (597 τῆς ἐγίρας), ὁμοσπονδίαν συγκροτηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Τσαμούκα, ἀρχηγοῦ τῶν Δζουζεράτων καὶ προτιθεμένην ν' ἀντισταθμίσῃ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ Τεμουτσίνου. Κατὰ συνέπειαν τῆς ἥττης ταύτης, ἡ ὁμοσπονδία ἐξελέξατο νέον ἀρχηγὸν, τὸν Βουγιουρούκ, διοικοῦντα μέρος τῶν Ναϊμάνων. Ὁ Τσαμούκας ἐξεδικήθη διὰ τῆς προδοσίας κατὰ τῆς ἀπωλείας τοῦ τίτλου αὐτοῦ. Ἐλειποτάκτησε πρὸς τὸν Ὀὰγγ-χὰν, ἀφοῦ διήρπασε τὰς ἀποσκευὰς τῶν πρώην συμμάχων αὐτοῦ. Ἀλλ' ἡ φιλία τοῦ ἀπίστου τούτου ἀνδρὸς ἀπέβη βλαβερὰ μᾶλλον ἢ ὠφέλιμος τοῖς ἡγεμόσι, διότι ἔσπειρεν ἐν μέσῳ αὐτῶν τὴν διχόνοιαν, καὶ συνέλαβε μετὰ τοῦ Σιγγοὺν υἱοῦ τοῦ Ὀὰγγ-χὰν τὸν σκοπὸν νὰ δολοφονήσῃ τὸν Τεμουτσίνον· ἀπελπισθεὶς δὲ διότι δὲν ἔτυχεν εὐκαιρίας πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ φονικοῦ σκοποῦ του, ἀπεφάσισε νὰ ἐπιπέσῃ, ἐξ ἀπροόπτου κατὰ τοῦ στρατοπέδου τοῦ ἀντιπάλου αὐτοῦ· ἀλλ' οὗτος ἐγκαίρως προειδοποιηθεὶς ἠδυνήθη νὰ προετοιμασθῇ, ἀπέκρουσε τὴν ἐπίθεσιν τοῦ Τσαμούκα καὶ μάτην προσήνεγκε τὴν εἰρήνην τῷ ἀρχηγῷ τῶν Κεραϊτῶν. Κακῶς βοηθούμενος ὑπὸ τῶν περὶ αὐτὸν ὁ Ὀὰγγ-χὰν ἡττήθη τῷ 1203 (599) ἐν μάχῃ ἣν συνεκρότησε πρὸς τοὺς Μογγόλους, καὶ ἐπεζήτησεν ἄσυλον παρὰ τοῖς Ναϊμάνοις, ἀλλ' ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν ὁροφυλάκων, αἱ δὲ κτήσεις αὐτοῦ ἐγένοντο λεία τοῦ νικητοῦ, ὅστις μετὰ μικρὸν ἠναγκάσθη νὰ πολεμήσῃ ἐναντίον νέου συνασπισμοῦ, σχηματισθέντος κατ' εἰσήγησιν τοῦ Τσαμούκα, καὶ ἀγομένου ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Βουγιουρούκ, Ταϊ Ὀὰγγ-χὰν ἢ Ταϊγὰγκ, ἀρχηγοῦ μέρους τῶν Ναϊμάνων. Ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τοῦ Τσαμούκα κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς μάχης ὁ Ταϊγὰγκ ἡττήθη, καὶ φονευθὴ μετὰ τῶν πλείστων στρατιωτῶν αὐτοῦ, 1204 (600). Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Γιουτσλούκ καὶ ὁ σύμμαχός του Τοκούτας, ἀρχηγὸς τῶν Μερκιτῶν, ἐπεζήτησαν ἄσυλον παρὰ τῷ Βουγιουρούκ. Ἡ προστασία ἣν ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἐχορήγησεν αὐτοῖς, ἐπέσπευσε τὴν ὥραν τῆς καταστροφῆς αὐτοῦ· προσβληθεὶς ὑπὸ τῶν στρατευμάτων τοῦ Δζεγγὶς-χὰν ἐθανατώθη, τῷ 1207 (603), ἡ δὲ περιουσία του ἡρπάγη ὑπὸ τοῦ νικητοῦ καθὼς καὶ ἡ οἰκογένειά του. Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου χρόνου, ὁ Τσαμούκας ἡγχμαλωτεύθη. Ἐπειδὴ δὲ ἦτον ἀνὸ ἀ μετὰ τοῦ Τεμουτσίνου, ἦτοι συνδεδεμένος μετ' αὐτοῦ δι' ὅρκου φιλίας γεεομένου ἐν συμποσίῳ, οὗτος δὲν ἠθέλησε νὰ θανατώσῃ αὐτὸν, ἀλλὰ παρέδωκεν αὐτὸν εἴς τινα τῶν ἀνεψιῶν του, ὅστις ἀφῄρεσεν αὐτοῦ τὴν ζωὴν, ἀφοῦ κατὰ μικρὸν καὶ ἀλληλοδιαδόχως ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὰ μέλη. Ἐξ ὅλων τῶν ταταρικῶν λαῶν, μόνοι οἱ «Σοῦ-Μογγόλ» ἢ ὑδατόβιοι Τάταροι δὲν ἀνεγνώριζον κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν τὴν ἐξουσίαν τοῦ Δζεγγὶς-χὰν, ὅστις εἶχεν ἤδη διαρπάσει τὴν χώραν αὐτῶν τῷ 1202 (598)· εἰσήλασεν ἐκ νέου εἰς αὐτὴν τῷ 1205 (601), καὶ διέταξε τὴν ἐξολέθρευσιν τῆς φυλῆς ταύτης συγκειμένης ἐξ ἑβδομήκοντα χιλιάδων καλυβῶν, οὔτε τῶν παίδων φεισάμενος· μόλις δ' ἐσώθησαν ἐκ τῆς γενικῆς σφαγῆς ὀλίγοι ἄνθρωποι Οἱ τίτλοι τοῦ χὰν ἢ τοῦ Γουρχὰν (μεγάλου χὰν), ἐξευτελισθέντες διὰ τῆς ὑποταγῆς, τῆς ἥττης ἢ τοῦ θανάτου τοσούτων ἀρχηγῶν ὑπ' αὐτῶν κοσμηθέντων, δὲν ἱκανοποίουν τοῦ λοιποῦ τὴν ματαιοφροσύνην τοῦ νικητοῦ τῶν ἡγεμόνων τούτων. Ἐν μιᾷ γενικῇ συνελεύσει (κουριλτάϊ), συγκαλεσθείσῃ τῷ 1206 (602) ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ὀνὰν, ὁ Τεμουτσίνος ἐνήργησεν ὅπως δοθῇ αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Γκιοκδζοῦ, ἐπονομαζομένου «Βοὺϊ-Ταγγρὴ» (υἱοῦ τοῦ Οὐρανοῦ), μάγου τιμωμένου μεγάλως ὑπὸ τῶν Μογγόλων, ὁ τίτλος τοῦ «Τσιγγκυὶζ-χακὰν» (χακὰν τῶν ἰσχυροτάτων). Ἀμέσως μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ «κουριλτάϊ» ἐπαιτήσατο τὴν ἐπὶ τὸν Βουγιουρούκ στρατείαν, περὶ ἧς ἐγένετο λόγος, καὶ τῷ 1207 (603) ἐπορεύθη εἰς ἀπαίτησιν τοῦ καθυστερουμένου φόρου ὃν ἐπέβαλε τῷ 1205 (601) τῷ βασιλεῖ τῆς Ταγγούτ. Ἡ Πολιτεία αὕτη φέρουσα ἐπίσης τὸ ὄνομα Χία, περιωρίζετο πρὸς Ν ὑπὸ τῆς Θιβετίας, πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ μακροῦ τείχους, πρὸς Β ὑπὸ τῶν ὀρέων Οὐργὰν-Δάγ, καὶ ἐξετείνετο ἀνατολικῶς πρὸς τὴν λίμνην Δόβ. Ἐν νέᾳ ἐπιδρομῇ εἰς τὴν χώραν ταύτην τῷ 1209 (606), ἔστησε πολιορκίαν ἔμπροσθεν τῆς Νι-Χίας, πρωτευούσης τοῦ βασιλείου. Ὁ Χοάγγ ἢ Κίτρινος ποταμὸς οὗ ἀπέστρεψε τὰ ὕδατα ὅπως κατακλύσῃ τὴν ἐχθρικὴν πόλιν διαβρήξας τοὺς τοίχους αὐτοῦ ὀχθας κατεπλημμύρησ

τὸ στρατόπεδον τῶν Μογγόλων. Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Χίας ἕνεκα τοῦ περιστατικοῦ τούτου ἠδυνήθη νὰ συνομολογήσῃ τὴν εἰρήνην, ἀνεγνωρίσθη φόρου ὑποτελὴς τοῦ Δζεγγὶς-χὰν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ μίαν τῶν θυγατέρων του εἰς γάμον. Οἱ Κιργήσιοι, οἵτινες κατεῖχον τὴν μεταξὺ τοῦ μικροῦ Ἀλτάϊ, τοῦ Σελίγγα, τοῦ Ἀγγάρα καὶ τοῦ ἄνω Ὄβη εὑρεταν χώραν, ὑπετάγησαν ἀμαχητεὶ τῷ 1207 (603). Οἱ Οὐϊγοῦροι ἀφοῦ ἐξανέστησαν κατὰ τοῦ μεγάλου χὰν τοῦ Καρὰ-Χιδσὶ, ἐτέθησαν ἑκουσίως ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Δζεγγὶς-χὰν, τῷ 1206 (609). Τὸ ἀγροδίαιτον καὶ πεπαλιτισμένον τοῦτο ἔθνος κατῴκει περὶ τὰς λίμνας Σάϊ-ζεν καὶ Κιζιλβὰς, ἐπρέσβευε δὲ τὸν βουδδισμὸν, καὶ οἱ ἱεραπόστολοι τῆς θρησκείας ταύτης εἰσήγαγον παρ' αὐτῷ τὴν «ὀϊδβαγαρικὴν» ἢ «σανσκρίτην» γραφήν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ συριονεσταριανοὶ ἱεραπόστολοι εἰσεχώρησαν παρὰ τῷ λαῷ τούτῳ, διεσχυρίσθησάν τινες ὅτι ἡ οὐϊγουρικὴ γραφὴ ἦτον ἀπομίμησις τῆς συριακῆς γραφῆς, μεθ' ἧς τῷ ὄντι ἔχει ὁμοιότητα. Οἵα δήποτε ὅμως καὶ ἂν ᾖ ἡ ἀρχὴ τῆς γραφῆς ταύτης, οἱ Μογγόλοι παρεδέξαντο αὐτὴν, διατηροῦντες συνάμα καὶ τὴν ἰδίαν αὐτῶν γλῶσσαν. Ὁ δὲ Δζεγγὶς χὰν ἐδίδαξεν αὐτὴν εἰς τοὺς υἱούς του διά τινος Τατατσύγγου, Οὐϊγούρου τὸ γένος, ὅστις ᾐχμαλωτεύθη ἐπὶ τῆς ἥττης τοῦ βασιλέως τῶν Ναϊμάνων, 1204 (600) οὗ ἦτο καγκελάριος.

Πρὸς νότον τοῦ μακροῦ τείχους ἐξετείνοντο αἱ ἄμεσοι κτήσεις τοῦ αὐτοκράτορος τῶν Κὶν ἢ Τσουρτσὲ, ὅστις ἠρίθμει μετὰ τῶν ὑποτελῶν αὐτοῦ τοὺς Σούγγ (μεσημβρινοὺς Σῖνας), τοὺς Χιτάνους καὶ τοὺς Χιὰ καὶ πάντας τοὺς ταταρικοὺς λαούς. Ἀλλὰ, μετὰ τοσαύτας νίκας ὁ Δζεγγὶς-χὰν δὲν ἦτο διατεθειμένος ὅπως ἀναγνωρίσῃ τὴν ἐξουσίαν κυρίαρχου. Ἀπεποιήθη δὲ ν' ἀποτίσῃ τὸν φόρον, ὃν ὁ αὐτοκράτωρ Τσογγ-χτὶ ἀπῄτησε παρ' αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἀναγορεύσεώς του καὶ παρεσκευάσθη ἀμέσως ὅπως ἐπιτεθῇ κατ' αὐτοῦ. Πρῶτον βοηθὸν εὗρε τὸν πρίγκηπα Ὑλοῦ-Λιουκὸ, καταγόμενον ἐκ τῆς δυναστείας τῶν Λεάων, ἥτις ἀπεστερήθη τὴν βασιλείαν ὑπὸ τῶν Κὶν, ἐν ἀρχῇ τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος. Ἀπὸ δὲ τῆς ἐποχῆς ταύτης, τὸ ἔθνος τῶν Λεάων ἢ Χιτάνων ἐστέναζεν ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῶν νικητῶν καὶ ἀνέμενεν ἀνυπομόνως τὴν εὐκαιρίαν πρὸς ἀνάστασιν τῆς ἰδίας ἀνεξαρτησίας. Θέσας ἀρχηγὸν διαχιλίων περίπου ἀνδρῶν διαταχθέντων ὅπως συνέχωσιν ἐν φόβῳ καὶ ὑποταγῇ τὰς νικητὰ ὑποταγείσας φυλὰς, ὁ Δζεγγὶς-χὰν ἐπορεύθη κατὰ τῶν Τσουρτσήδων τῷ 1211 (607). Ὁ στρατὸς αὐτοῦ συνέκειτο ἀποκλειστικῶς ἐξ ἱππέων, κατὰ τὸ ἔθος τῶν νομάδων. Διὰ τῆς προδοσίας τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ὀγγουτικῆς φυλῆς, εἰς ὃν ἦτο διαπεπιστευμένη ἡ φύλαξις μέρους τοῦ μακροῦ τείχους, ἠδυνήθη νὰ εἰσελάσῃ ἀκωλύτως εἰς τὸ ἐχθρικὸν ἔδαφος. Ἀπέῤῥιψε δὲ τὰς προτάσεις, αἵτινες ἐγένοντο αὐτῷ μετὰ ταῦτα, καὶ ἤρατο ἑπτὰ λεύγας μακρὰν τῆς Σουὲν-Χοὰ-φοῦ, νίκην, ἣν ἐπηκολούθησεν ἡ ἅλωσις τῆς Τάϊ-Τογγφοῦ, μιᾶς τῶν αὐτοκρατορικῶν ἕδρῶν. Δεηλατήσαντες δὲ τὰ βόρεια τοῦ Πετσελῆ καὶ τοῦ Σχενσῆ, οἱ Μογγόλοι διέβησαν αὖθις τὸ μακρὸν τεῖχος τῷ 1212, καὶ ἐστρατοπέδευσαν ἐν Χοὰν-Τσεοῦ. Ἐνῷ δὲ οὗτοι ἀνελάμβανον δυνάμεις οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐξηνελοῦντο δι' ἐμφυλίων πολέμων· ὁ αὐτοκράτωρ ἐξεθρονίσθη ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Χουσὰν-χοῦ, ἐθανατώθη καὶ ἀντικατέστη διὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Οὔ-τοῦ-βοῦ (1213). Δύο μῆνας μετὰ τὴν ἐπανάστασιν ταύτην, οἱ Μογγόλοι ἐνεφανίσθησαν πρὸ τοῦ Πεκίνου, πρωτευούσης τῆς αὐτοκρατορίας. Καίτοι δὲ ἀποκρουσθέντες μετὰ ζημίας οὐχ ἧττον ἐξηκολούθουν τὰς ἐρημώσεις αὐτῶν· πολλαὶ δὲ μικραὶ φυλαὶ ἠνώθησαν μετ' αὐτῶν ὅπως συμμετάσχωσι τῆς λεηλασίας· κατὰ δὲ τὰ ἔτη 1213 καὶ 1214, διέδραμον ὡς νικηταὶ ὅλον τὸ μέρος τῆς αὐτοκρατορίας ὅπερ κεῖται πρὸς Β τοῦ ποταμοῦ Χοάγγ ἢ Κιτρίνου ποταμοῦ. Πλείονες τῶν ἐννενήκοντα πόλεων ἔπαθον ἐκ τῆς λύσσης τῶν βαρβάρων τούτων. Πρὸς Β τοῦ κόλπου Πετσελῆ, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Λίας-Τόγγ, ἥτις κατῳκεῖτο ὑπὸ Χιτάνων, ὁ Ὑλοῦ-Λουκὸ ἐκηρύχθη ἀνεξάρτητος (1212), νικήσας τὸν αὐτοκρατορικὸν στρατὸν καὶ γενόμενος κύριος πάσης τῆς χώρας. Ὁ ἀρχαῖος αὐτῆς κύριος προεκήρυξεν ἀμοιβὴν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ, ἀλλ' οὐδεὶς δολοφόνος ἠδυνήθη νὰ λάβῃ αὐτήν. Αἱ ἀνατολικαὶ ἐπαρχίαι κατεκλύσθησαν ὑπὸ τῶν Χιάς· οὕτω δὲ οἱ λαοὶ οὗτοι ἐξεδικοῦντο διότι ὁ κυριάρχης αὐτῶν ἠρνήθη νὰ βοηθήσῃ αὐτοὺς κατὰ τοῦ Δζεγγὶς-χάν. Ἀδυνατῶν ἵν' ἀντιστῇ κατὰ τοσούτων ἐχθρῶν, ὁ αὐτοκράτωρ Οὐτοῦ-βοῦ ἠσθάνθη τὴν ἀνάγκην ὅπως αἰτήσηται τὴν εἰρήνην παρὰ τοῦ μογγόλου κατακτητοῦ, καὶ ἔδωκεν εἰς γάμον μίαν τῶν θυγατέρων τοῦ Τσὸγγ-χτὶ, παρέδωκεν αὐτῷ πεντακοσίας νεάνιδας, πεντακοσίους παῖδας καὶ τρισχιλίους ἵππους (1214). Ὁ Δζεγγὶς-χὰν δὲν ἐβράδυνε νὰ παραβῇ τὴν συνθήκην· ἔσφαξε τοὺς αἰχμαλώτους αὐτοῦ, ὧν ὁ ἀριθμὸς ἦτο σημαντικὸς καὶ εἰσῆλασεν αὖθις εἰς Κίναν. Τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἐκυρίευσαν τὸ Τσοῦν-τοῦ ἢ Πεκίνον, ὅπερ ὁ αὐτοκράτωρ κα-

λιπεν ὅπως μετενέγκῃ τὴν ἕδραν του εἰς Καϊσὰγγφοῦ, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Κιτρίνου ποταμοῦ. Τῇ βοηθείᾳ τῶν Μογγόλων, ὁ Ὑελοῦ Αἰουκὸ ἀνεκτήσατο τὴν Δεάο-Τσγγ, ἥτις ἀφῃρέθη ἀπ' αὐτοῦ κατὰ τὸ διάλειμμα τῆς εἰρήνης ἣν ἀπήλαυσαν οἱ Τσουρτσῆδαι. Παρὰ τὰς ἥττας ταύτας, ὁ Οὐ-τοῦ-βοῦ δὲν ἠθέλησε νὰ συνομολογήσῃ εἰρήνην, ἧς οἱ ὅροι συνίσταντο εἰς τὸ νὰ παραιτηθῇ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ τίτλου καὶ ν' ἀναγνωρίσῃ, ἑαυτὸν ὑποτελῆ τῶν Μογγόλων. Ὁ Δζεγγὶς-Χὰν ἀναστρέψας εἰς Ταταρίαν ἕνεκα ἄλλων ἀσχολιῶν διεπιστεύσατο τῷ στρατηγῷ Μουκόλῃ τὴν κυβέρνησιν τῶν σινικῶν ἐπαρχιῶν, κατέλιπεν αὐτῷ 23,000 ἀνδρῶν καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ ν' ἀποπερατώσῃ τὴν καταστροφὴν τῆς τσουρτσικῆς αὐτοκρατορίας. Ὁ Δζεγγὶς-Χὰν ἀφ' ἑτέρου δὲν ἔμενεν ἀργός· ἐξετέλεσε τετάρτην ἐπιδρομὴν εἰς τὸ βασίλειον Χιά, ἀπέστειλε στρατεύματα κατὰ τῶν Κιργυζίων, οἵτινες ἐπανέστησαν κατὰ τὴν ἐπὶ τὴν Κίναν στρατείαν, καὶ διέταξε νὰ ἐπιτεθῶσι κατὰ τῶν τελευταίων τατάρων ἡγεμόνων οἵτινες διέφυγον τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ. Εἶχεν ἤδη διασκορπίσει τῷ 1208 (604) τὰ πλησίον τοῦ Ἰρτίσχη ὑπὸ τοῦ Γουτσλοὺκ υἱοῦ τοῦ βασιλίσκου τῶν Ναϊμάνων, καὶ τοῦ Τοκότα, βασιλέως τῶν Μερκιτῶν, συναθροισθέντα στρατεύματα. Ὁ Τοκότας ἔπεσεν ἐν τῇ μάχῃ· οἱ ἀδελφοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ἀφοῦ μάτην ἐπεζήτησαν ἄσυλον ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Οὐϊγούρων, ἐσχημάτισαν νέας ὁμάδας ἐπὶ τῶν μικρῶν Ἀλταϊκῶν ὀρέων. Προσβληθέντες τῷ 1216, πλησίον τῶν ἀχθῶν τοῦ Δζὶμ ἢ Γενισσέη, οἱ πρίγκηπες οὗτοι ἔπεσαν πάντες ἐν τῇ μάχῃ, ἑνὸς ἐξαιρουμένου, ὅστις ἡχμαλωτεύθη καὶ ἐθανατώθη.

Ὁ Γουτσλοὺκ κατέφυγεν εἰς τὴν ἀπέραντον αὐτοκρατορίαν τῆς Καραχιτάης, ἥτις ἦρξετο πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τῶν ὀρέων Σολὸρ καὶ τοῦ ποταμοῦ Σιχοὺν, πρὸς Β ὑπὸ τῶν ὀρέων Οὐργάνδαγ καὶ τῶν μεγάλων Ἀλταϊκῶν, πρὸς Ν ὑπὸ τῆς Θιβετίας, καὶ ἥτις τέλος πρὸς τ' ἀνατολικὰ ἐξετείνετο μέχρι τῆς λίμνης Λόβ. Ἐντίμου τυχὼν ὑποδοχῆς παρὰ τῷ Γοὺρ-Χὰν Τσιλσουκοῦ ὁ τυχοδιώκτης οὗτος, ὅστις ἔδωκεν αὐτῷ μίαν τῶν θυγατέρων του εἰς γάμον, ἐξεθρόνισε τὸν γυναικάδελφόν του τῷ 1211 (1608). Ὅπως δ' ἐπισπάσηται τὴν συμπάθειαν τῶν νίων αὐτοῦ ὑπηκόων, ἐξώμοσε τὸν χριστιανισμὸν, ὅστις ἦτον ἡ θρησκεία τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἠσπάσατο τὸν βουδδισμόν. Ἐπέβαλε δὲ ὅμως προσηλυτίαν καὶ τοὺς μουσουλμάνους, οἵτινες ἦσαν πολυάριθμοι ἐν ταῖς δυτικαῖς ἐπαρχίαις τῆς Καρὰ Χιτάης· ἀλλ' ὁ διωγμὸς εἰς οὐδὲν ἀπέληξεν εἰ μὴ εἰς τὸ νὰ ἐπισύρῃ κατ' αὐτοῦ τὸ μῖσος τῶν ὀπαδῶν τοῦ Μωάμεθ, οἵτινες ἐχρησίμευσαν ὡς βοηθοὶ τοῖς Μογγόλοις, κηρύττουσι τὴν ἐλευθέραν ἐξάσκησιν τῆς θρησκείας. Προσβληθεὶς ὑπὸ σώματος ἓξ ἑκατοντακισχιλίων ἀνδρῶν, καὶ ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ μέρους τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ ὁ Γουτσλοὺκ ἡττήθη, ἡχμαλωτεύθη καὶ ἐθανατώθη· τὸ δὲ βασίλειον αὐτοῦ ἀπετέλεσεν ἐπαρχίαν τῆς μογγολικῆς αὐτοκρατορίας.

Ἀπὸ κατακτήσεως εἰς κατάκτησιν, ὁ Δζεγγὶς-χὰν ἀφίκετο μέχρι τῶν ὁρίων τῆς Χαρισμικῆς αὐτοκρατορίας, ἀφ' ἧς ἐχωρίζετο μόνον διὰ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Σιχούν. Κατὰ τὴν πορείαν ἣν μέχρις ἐκείνου ἀπαρεγκλίτως ἠκολούθει ἠδύνατο νὰ συμπεράνῃ τις ὅτι δὲν θὰ ἔβραδυνε νὰ ὑπερβῇ τὸ ὅριον τοῦτο. Τοσούτῳ δὲ μᾶλλον ὑπῆρχον αἴτια ὅπως συμπεράνῃ τις τοῦτο καθ' ὅσον ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ἀδυσώπητος ἐν τῇ μνησικακίᾳ αὐτοῦ, βαρέως ὑβρίσθη ὑπὸ τοῦ σουλτάνου Ἀλὰ-ἐδ-Δὶν Μωχαμέτ, ὅστις ἔδωκε διαταγὴν νὰ θανατωθῶσι μογγόλοι ἔμποροι ἐπιτετραμμένοι ἵνα συνδέσωσιν ἐμπορικὰς σχέσεις μετὰ τοῦ βιομηχάνου λαοῦ τῆς αὐτοκρατορίας του, καὶ ἐφόνευσε τὸν πρεσβευτὴν ὅστις ἦλθεν ἐκ μέρους τοῦ Δζεγγὶς-Χὰν αἰτούμενος ἱκανοποίησιν. Ὁ Δζεγγὶς-Χὰν συνεκάλεσε τῷ 1218 (615) συνέλευσιν, ἐν ᾗ συνεζητήθη ἂν ἔπρεπε νὰ ἐπιδράμῃ εἰς τὴν Χαρισμικὴν αὐτοκρατορίαν. Ὁ σουλτάνος Μωχαμμὲτ ἦτο τότε εἷς τῶν ἰσχυροτάτων ἡγεμόνων τῆς Ἀσίας· ἦτο κύριος πασῶν τῶν χωρῶν τῶν μεταξὺ τοῦ Σιχούν, τῶν ὀρέων Βόλορ, τοῦ Ἰνδοῦ, τῆς θαλάσσης τοῦ Ὁμὰν, τοῦ Περσικοῦ κόλπου, τῶν δυτικῶν ὁρίων τῆς νῦν Περσίας καὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης· ἡ δὲ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξετείνετο πρὸς τούτοις ἐπὶ τῶν φυλῶν αἵτινες διῆτῶντο πρὸς ἄρκτον τῆς Ἀράλης λίμνης. Ἀλλὰ πολλαὶ ἐπαρχίαι τῆς εὐρείας ταύτης αὐτοκρατορίας εἶχον μεταξύ των ὡς μόνους δεσμοὺς τὴν τυχαίαν αὐτῶν ἕνωσιν ὑπὸ τὴν χεῖρα τοῦ αὐτοῦ δεσπότου· μολονότι δὲ οἱ κάτοικοι ἐπρέσβευον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸν ἰσλαμισμὸν διῃροῦντο εἰς αἱρέσεις μαινομένας κατ' ἀλλήλων. Ὁ σουλτάνος ἐπηύξησε τὴν σύγχυσιν διὰ τῶν ἐρίδων αὐτοῦ πρὸς τὸν χαλίφην Νασὶρ λὶ-Δὶν-Ἀλλὰχ, μεθ' οὗ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἔχθρας ἀφίκετο, ὥστε ὁ διάδοχος τοῦ Μωάμεθ, σπουδαίως ἀπειλούμενος ἔν τε τῇ κοσμικῇ καὶ πνευματικῇ αὐτοῦ ἐξουσίᾳ ἐθωράκιζε ὡς ὁπλοτήσας τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Μογγόλων. Ἡ ὁμόνοια οὐδὲν αὐτῇ τῇ βασιλικῇ οἰκογενείᾳ ἐπεκράτει. Ἡ βασιλομήτωρ Τουρκὰν Χα-

τοὺν καταγομένη ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Καγκαλήδων Τούρκων, ἔχαιρε μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν πολεμιστῶν τῆς φυλῆς ταύτης, ἥτις ἀπετέλει τὸ μέγιστον μέρος τοῦ στρατοῦ· στηριζομένη ἐπὶ τῆς ἰσχυρᾶς ταύτης μερίδος ἐτόλμησε πολλάκις ν' ἀντιστῇ κατὰ τῶν διαταγῶν τοῦ υἱοῦ της. Ὁ στρατὸς τοῦ Μωχαμμὲτ ἦτο μὲν πολυαριθμότερος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ κάλλιον ἠσκημένος τοῦ στρατοῦ τοῦ Δζεγγὶς-Χὰν, ἠρίθμει δὲ, λέγουσι, 400,000 ἀνδρῶν οἵτινες ὅμως μισθωτοὶ ὄντες μικρὸν ἐφρόντιζον ὅπως ἐκθέσωσι τὴν ζωὴν αὐτῶν ὑπὲρ χώρας ἥτις δὲν ἦτο πατρὶς αὐτῶν, καὶ δὲν οἱ στρηλατοῦντο, καθὼς οἱ Μογγόλοι, ὑπὸ τῆς ἐλπίδος ὅτι θὰ ἁρπάσωσι λάφυρα πλουσίων καὶ ἀκμαίων χωρῶν.

Ἡ ἐκστρατεία ἀπεφασίσθη· ὁ Δζεγγὶς-Χὰν ἀνεχώρησεν ἐκ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ἰρτὶσ κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1218 (716). Ὅτε δὲ ἀφίκετο εἰς Ὀτρὰρ, ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Σιχοὺν, κατέλιπεν αὐτόθι στρατιωτικὸν σῶμα ὅπερ ἔμελλε νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις τῶν πολεμικῶν ἐργασιῶν. Ἡ Τρανσοξάνη ἢ Μαβδάρα ἂν Νὰχρ περιεζώσθη ὑπὸ δύο στρατιωτικῶν σωμάτων, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἀγόμενον ὑπὸ τοῦ Τσουτσῆ, κατέλαβε τὴν Σιγνὰκ, Ὀσκένδην, Δζένδην, καὶ Γεγγὶ-Κένδ, ἡ δὲ δευτέρα, συγκειμένη ἐκ 5,000 ἀνδρῶν, προσανέβη τὸν Σιχοὺν καὶ ἐκυρίευσε τὴν Βενακὲτ καὶ Χοζένδ. Τρίτη δὲ μοῖρα, ἣν ἦγεῖτο αὐτὸς ὁ Δζεγγὶς-Χὰν ἐπολέμει κατὰ τὰ ἐνδότερα τῆς ἐπαρχίας, καὶ κατέλαβε τὴν Βουχάραν καὶ τὴν Σαμαρκάνδην, πρωτεύουσαν τῆς αὐτοκρατορίας (1220· 617). Ἡ περίδλεπτος αὕτη πόλις παρεδόθη μετὰ πενθήμερον πολιορκίαν. Αἱ λοιπαὶ θέσεις δὲν ἀντέστησαν πλείονα χρόνον καὶ πᾶσα ἡ Τρανσοξάνη ἔπεσεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Μογγόλων, ἐν διαστήματι βραχυτέρῳ τῶν ἓξ μηνῶν. Ἡ ταχύτης τῆς κατακτήσεως ταύτης ἐξηγεῖται ἐκ τῆς ἐντελοῦς ἐλλείψεως ἀμυντικοῦ συστήματος ἔκ τε τοῦ στρατοῦ καὶ τῶν κατοίκων. Ὁ Μωχαμμὲτ πεπεισμένος ὅτι οἱ Μογγόλοι ἤθελον ἀποσυρθῇ ἀφοῦ λεηλατήσωσι τὴν χώραν του, ὑπέκυψεν εἰς τὴν τύχην του, ἠμέλησε νὰ θέσῃ ἱκανὰς φρουρὰς εἰς τὰς πολυανθρώπους πόλεις, καὶ διέταξε πάσας τὰς μικρὰς πόλεις νὰ ὑποταχθῶσιν ἄνευ ἀντιστάσεως ὅπως οἱ κάτοικοι προσκτήσωνται διὰ τοῦ μέσου τούτου δικαιώματα εἰς τὴν ἐπιείκειαν τοῦ νικητοῦ. Καθ' ὅσον ἀπίβλεπεν αὐτὸν, ἔδωκε τὸ παράδειγμα τῆς μεγίστης ἀδυναμίας· ἐπὶ δὲ νὰ κλεισθῇ ἐν τῇ πρωτευούσῃ αὐτοῦ, διέδη τὸν Δζιχοὺν ταυτοχρόνως μετὰ τῶν Μογγόλων διαβαινόντων τὸν Σιχοὺν καὶ ἀπεσύρθη εἰς Νισχαδούρ. Διαρκούσης τῆς πολιορκίας τῆς Σαμαρκάνδης ὁ Δζεγγὶς-Χὰν ἀπέστειλεν εἰς καταδίωξιν τοῦ σουλτάνου στρατιωτικὸν σῶμα ἐξ 20,000 ἀνδρῶν ἀγομένων ὑπὸ τοῦ Τσεπὲ καὶ τοῦ Σουδουτάϊ Βαχαδοὺρ, οἵτινες ἀφικόμενοι πρὸ τῆς Νισχαδοὺρ ἔμαθον ὅτι ὁ σουλτάνος δὲν εὑρίσκετο πλέον ἐν αὐτῇ, καὶ ἐχωρίσθησαν ἀπ' ἀλλήλων ὅπως κάλλιον ἐξερευνήσωσι τὴν χώραν. Ὁ μὲν διηυθύνθη πρὸς τὴν Μαζανδεράν, καὶ ἐλεηλάτησε κατὰ τὴν διάβασιν αὐτοῦ τὰς πόλεις Θοὺς, Ἰσφεράϊν, Σιμνάν, ὁ δὲ διέδραμε τὸ Ἰράκ-Ἀζεμὶ καὶ διήρπασε τὴν Ῥεϊ. Ἀμφότεροι δὲ οἱ στρατηγοὶ ὑπῆρξαν ἀτυχεῖς ἐν τῇ εἰδικῇ αὐτῶν ἀποστολῇ, ἠνώθησαν ἐπὶ τέλους καὶ ἀπὸ κοινοῦ ἐπεχείρησαν τὴν τολμηροτάτην τῶν ἐν τῇ ἱστορίᾳ μνημονευομένων ἐκστρατειῶν. Ἐλεηλάτησαν ἅπαν τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Περσίας, κατέστρεψαν τὴν Κοὺμ, τὸ Καζβῖνον, καὶ ἐδέξαντο τὴν ὑποταγὴν τοῦ Οὐσδὲκ, ἡγεμόνος τῆς Ἀρρὰν καὶ τοῦ Ἀδερβαϊδζὰν καὶ ἐγγόνου τοῦ περιδόξου Ἰλδεγίζ. Γεώργιος ὁ Δ', βασιλεὺς τῆς Γεωργίας, ἐτόλμησε ν' ἀντισταθῇ ἀλλ' ὁ στρατὸς αὐτοῦ κατεκερματίσθη (1220— 617). Ὀπισθοχωροῦντες οἱ Μογγόλοι κατέστρεψαν τὴν Μεράγαν, Ἀμαδὰν, Βαϊλεκὰν καὶ ἐποιήσαντο ἐπιδρομὰς εἰς Ἰράκ Ἀραδὶ, τὴν μόνην ἐπαρχίαν ἥτις ἔμενεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ διαδόχου τῶν χαλιφῶν. Κατόπιν διηυθύνθησαν κατὰ τοῦ Σιρβὰν, καὶ κατετρόπωσαν ἐκ νέου τὸν γεωργιανὸν στρατὸν συγκείμενον ἐκ 30,000 ἀνδρῶν (1223)· ἠρκέσθησαν δὲ εἰς τὸ νὰ λεηλατήσωσι τὰ πεδινὰ μέρη, διότι ἡ κατάκτησις τῶν ὀρεινῶν ἀπέβαινε δυσχερεστάτη. Μετὰ ταῦτα τὸ Σιρβὰν ἐγένετο θέατρον τῶν ἀνδραγαθημάτων αὐτῶν, καὶ κατερειπώσαντες τὴν πρωτεύουσαν αὐτοῦ Σχαμάχην, εἰσῆλασαν εἰς τὰ στενὰ τοῦ Δερβὲν, ἀφικόμενοι δὲ πέραν τοῦ Καυκάσου, συνηντήθησαν μετὰ στρατοῦ Ἀλανῶν, Λεσγίων, Κιρκασίων καὶ Κιπτσάκων, οἵτινες συνησπίσαντο ἀπέναντι τοῦ κοινοῦ κινδύνου. Τούτων οἱ τελευταῖοι πιστεύσαντες εἰς τὰς ὑποσχέσεις τῶν Μογγόλων κατέλιπον τὸν συνασπισμὸν, καὶ κατεσφάγησαν ἐνῷ ἐπανήρχοντο εἰς τὰς ἑστίας αὐτῶν. Τὸ λοιπὸν ἔθνος τῶν Κιπτσάκων, μὴ δυνάμενον ν' ἀντιστῇ ἐν χώρᾳ πανταχόθεν ἀναπεπταμένῃ ἀπεχώρησε πέραν τοῦ Δνειπέρου. Τινὲς μάλιστα τῶν φυγάδων διέβησαν τὸν Δούναβιν καὶ εἰσῆλασαν εἰς τὰς κτήσεις τοῦ βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος· ἄλλοι δὲ κατέφυγον εἰς τὴν ἡγεμονίαν τοῦ Κιὲφ. Βέβαιοι ὄντες περὶ προσεχοῦς ἐπιθέσεως τῶν Μογγόλων κατὰ τῆς Ῥωσσίας οἱ ἡγεμόνες

τοῦ Κιὲφ, τῆς Σμολένσκης καὶ τοῦ Τσερνικώφ, ἐσχημάτισαν συνασπισμὸν καὶ ἀπεφάσισαν ὅπως μεταστήσωσι τὸ θέατρον τοῦ πολέμου ἔξω τῶν ἰδίων αὐτῶν χωρῶν. Διαβάντες τὸν Δνείπερον, συνηντήθησαν μετὰ μογγόλων ἀπισταλμένων οὓς ἐθανάτωσαν. Τῇ 31 μαΐου 1223, μάχην συγκροτήσαντες μετὰ τῶν Μογγόλων ἠττήθησαν, ὁ δὲ ἡγεμὼν τοῦ Κιὲφ ἡχμαλωτεύθη καὶ ἀπέθανε δι' ἀδόξου θανάτου. Οἱ βάρβαροι ἐλεηλάτησαν τὰς ὄχθας τοῦ Δνειπέρου τὰ παράλια τῆς Ἀζοφικῆς θαλάσσης καὶ εἰσεχώρησαν μέχρι τῆς Κριμαίας. Ἡ χώρα τῶν Βουλγάρων, κειμένη ἐπὶ τοῦ ἄνω Βόλγα ὑπέστη τελευταία τὰ δεινὰ τῆς ἐπιδρομῆς· ὅτε δὲ κατέλιπον αὐτήν, φθίνοντος τοῦ 1223, ἔσπευσαν ὅπως συναντηθῶσι μετὰ τοῦ μογγολικοῦ στρατοῦ ἀναχωροῦντος εἰς Ταταρίαν.

Τούτων γινομένων, ὁ σουλτάνος Ἀλὰ-ἐδ-Δὶν Μωχαμμὲτ ἀπεχώρησε πρὸς ἀσφάλειαν εἰς μικρὰν νῆσον τῆς Κασπίας θαλάσσης, ἔνθα μετ' οὐ πολὺ ἀπεβίωσε, τῷ 1220 (617). Ἡμέρας τινὰς πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ διώρισε διάδοχον τὸν ἀνδρεῖον Δζελὰλ-ἐδ-Δὶν, ὅστις δὲν ἐμιμήθη τὸ ψοφοδεὲς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀλλὰ συνέλεξε στρατὸν ἐν Χαρίσμῃ, ἐπαρχίᾳ κειμένῃ μεταξὺ τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ τῆς Ἀράλης λίμνης, καὶ ἤρατο ἐν ἀψιμαχίᾳ τὴν πρώτην νίκην ἣν ἤραντο κατὰ τῶν Μογγόλων οἱ Πέρσαι· μετέβη δὲ εἰς Νισχαβοὺρ ἀφοῦ διεπιστεύθη τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ τὴν φροντίδα τοῦ νὰ ὑπερασπίσωσι τὴν Χαρίσμην. Τὰ στρατεύματα, ἅπινα ὁ Δζεγγὶς-Χὰν ἐξαπέστειλε κατὰ τῆς ἐπαρχίας ταύτης μόλις ἠδυνήθησαν νὰ κυριεύσωσι τὴν πρωτεύουσαν Κλορκὰντζ ἢ Χαρίσμην· μεθ' ἑξάμηνον πολιορκίαν. Ἡ πτῶσις τῆς πόλεως ταύτης ἐπήνεγκε τὴν ἐντελῆ ὑποταγὴν πάντων τῶν ἀρκτῴων τόπων τῆς χαρισμικῆς αὐτοκρατορίας, ἐν ᾗ δὲν ὑπελείπετο ἐχθρὸς ἀξιόμαχος κατὰ τῶν Μογγόλων· οἱ δύο ἀδελφοὶ τοῦ Δζελὰλ-ἐδ-Δὶν ἐφονεύθησαν ἐν μάχῃ καὶ ἡ Τουρκὰν Κατοὺν ἡχμαλωτεύθη μετὰ πολλῶν μελῶν τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Ἱλὰλ ἐν Μαζανδεράν. Ὁ Δζεγγὶς-Χὰν ἐπεχείρησε νέας κατακτήσεις· διέβη τὸν Δζιχοὺν, καὶ ἐπέβαμεν εἰς τὴν Χαρασάνην· αἱ μεγάλαι πόλεις Βάλχ, Μέρβ, Νισχαβοὺρ, Ἑράτ, Θοὺς κατεστράφησαν, ἀλλὰ τὰ μογγολικὰ στρατεύματα δὲν ἦσαν παντοχοῦ ἐπίσης εὐτυχῆ. Ὁ σουλτάνος Δζελὰλ-ἐδ-Δὶν ἤρατο νίκην περιφανῆ κατὰ μέρος τοῦ μογγολικοῦ στρατοῦ, καὶ εἶδε συρρέοντας ὑπὸ τὰς σημαίας του ἀπειροπληθεῖς ἐθελοντὰς, ὧν ὁ στρατὸς αὐτοῦ σύνεποσώθη εἰς 70,000 ἀνδρῶν· ἐνίκησε δὲ καὶ ἐξωλόθρευσεν ἐν τῇ πεδιάδι τοῦ Περουὰν μογγολικὸν σῶμα ἐκ 30,000 ἀνδρῶν, ἀλλὰ τῆς νίκης αὐτοῦ τὰ ἀποτελέσματα ἐμηδενίσθησαν ἕνεκα τῆς μεταξὺ πολλῶν στρατηγῶν τοῦ ἐπικρατούσης διχονοίας. Ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Ἀγρὰκ καὶ τοῦ Ἀτζὲμ-Μελίκ, κατηυθύνθη πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ ἐπιζητῶν ἄσυλον. Ὁ Δζεγγὶς-Χὰν ἔδραμεν εἰς καταδίωξίν του, κατέφθασεν αὐτὸν πλησίον τοῦ Ἰνδοῦ καὶ περιέκλεισεν αὐτὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ. Ὁ σουλτάνος κατώρθωσε νὰ διασπάσῃ τὰς ἐχθρικὰς τάξεις καὶ ἐρρίφθη πάνοπλος εἰς τὸν ποταμὸν, ὁ δὲ ἵππος του ἤγαγεν αὐτὸν σῶον καὶ ὑγιᾶ εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην (1221-619). Μογγολικὸν δὲ ἀπόσπασμα σταλὲν εἰς καταδίωξίν του περιωρίσθη εἰς τὴν λεηλασίαν τῆς Πενδζάπ. Οἱ δὲ στρατηγοὶ ὧν ἡ διαίρεσις ἐπήνεγκε τὴν καταστροφὴν τοῦ σουλτάνου ἔπεσαν ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ τὴν σπάθην τῶν Μογγόλων. Ἡ χαρισμικὴ αὐτοκρατορία ἔμεινεν ἐστερημένη παντὸς ὑπερασπιστοῦ, ἀλλ' ὁ στρατὸς τοῦ Δζεγγὶς-Χὰν ἐξασθενήσας ἐκ τῶν νόσων δὲν διέτριψεν αὐτόθι ἐπὶ πολύ· διέβη αὖθις τὸν Δζιχοὺν τῷ 1222, καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ταταρίαν κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ ἐπιόντος ἔτους.

Ὁ Δζεγγὶς-Χὰν ἀφίκετο τῷ 1224 εἰς Καράκορον, τὴν ἕδραν τῆς αὐτοκρατορίας αὐτοῦ· ἀνεῦρε δὲ τὰ πάντα ἐν ὀλεθριωτάτῃ καταστάσει. Ὁ στρατηγὸς Μουκόλης ᾧ διεπιστεύσατο τὴν διοίκησιν τῆς Κίνας σὺν τῷ τίτλῳ ἡγεμόνος εἶχε κερδήσει πολλὰς νίκας· τῷ 1218 κατέστη κύριος τῆς Ταϊ-Γὲν-Φοῦ, ἕδρας τοῦ Σὲν-Σὶ, καὶ μεγάλας ἐποιήσατο προόδους ἀπὸ τοῦ 1220 μέχρι τοῦ 1223, ὅτε καὶ ἀπέθανε. Ὁ δὲ Δζεγγὶς-χὰν καίτοι λίαν προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν αὐτοπροσώπως ἐστράτευσεν ὅπως ἀποπερατώσῃ τὴν κατάκτησιν τοῦ βασιλείου Χιὰ ἢ Ταγγοὺτ, καὶ ἀφοῦ κατεκτήσατο τὸ ἀνατολικὸν μέρος, ἐπολιόρκησε τὴν πρωτεύουσαν αὐτοῦ καλουμένην Νὶν Χιά. Ὁ βασιλεὺς ἀποθαρρυνθεὶς ἕνεκα τῆς παντελοῦς σχεδὸν καταστροφῆς τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ, ἠτήσατο τὴν εἰρήνην, ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅτι ἤθελε παραδώσει τὴν πρωτεύουσαν μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς μηνός. Ὁ Δζεγγὶς χὰν συγκατένευσε, καὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ προσενεχθῇ αὐτῷ ὡς ἰδίῳ αὐτοῦ υἱῷ, ἤτοι ὡς ἡγεμόνι ὑποτελεῖ· ἀλλὰ κρύφα διενοεῖτο νὰ θανατώσῃ τὸν πρίγκηπα καὶ τοὺς καταλοίπους τῆς πρωτευούσης αὐτοῦ· ἐφοβεῖτο δὲ μόνον μήπως δὲν ἐπιζήσῃ εἰς τὴν παράδοσιν τῆς πόλεως, καὶ ὅπως μὴ διαφύγωσιν ὁ βασιλεὺς καὶ

οἱ ὑπήκοοι αὐτοῦ τὴν ἐπιφυλαττομένην αὐτοῖς τύχην, διέταξε τοὺς στρατηγούς του νὰ κατασφάξωσιν αὐτοὺς ἅμα ὡς ἐτύγχανον εὐκαιρίας. Ἡ ὠμὴ αὕτη πρᾶξις ἐγένετο μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δζεγγὶς-Χὰν, ὅστις ἀπεβίωσεν ἐν μέσῳ τοῦ στρατοπέδου αὐτοῦ, ἐπὶ τοῦ ὄρους Διοῦ-πὰν, ὅπερ ἐχρησιμεύσεν ὡς ὅριον εἰς τὰς τρεῖς αὐτοκρατορίας Χίαν, Κὶν καὶ Σούγγ. Ὁ νεκρὸς αὐτοῦ μετακομισθεὶς εἰς Ταταρίαν ἐτάφη παρὰ τὴν ῥίζαν δένδρου ἐφ' ἑνὸς τῶν ὀρίων ἄτινα σχηματίζουσι τὴν ἅλυσον τοῦ Βουρκὰν-Καλδούν.

ΔΖΕΔΔΑ, ΔΖΙΔΔΑΧ ἢ ΓΙΔΔΑΧ, πόλις τῆς Ἀραβίας (Ἐδζὰζ), ἐπὶ τῆς ΒΔ παραλίας τῆς χερσονήσου, 90 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Μέκκας, ἧς εἶναι λιμήν, ἐπὶ τῆς 21ο 32′ Β πλ. καὶ 36ο 54′ Α μήκ. 12 ἕως 15,000 κατ. Διαμετακόμισις καφὲ καὶ φοινίκων τῆς Ἀραβίας, ἀρωμάτων τῆς Ἀβυσσινίας, βαμβακερῶν, μουσελίνων, σαλίων καὶ ὑφασμάτων τῆς Ἰνδικῆς· ἐμπόριον μαύρων δούλων τῆς Μοζαμβίκης καὶ νεανίδων δούλων τῶν Μαλαισίων νήσων, διὰ τὰς ἀγορὰς τῆς Μέκκας, κτλ. Ἡ Δζέδδα εἶναι μία τῶν παρὰ Μουσουλμάνοις ἁγίων πόλεων· ὀλίγον δὲ μακρὰν αὐτῆς εὑρίσκεται μικρὸν χονδροειδὲς μνῆμα καλούμενον τὸ «μνῆμα τῆς Εὔας». Τινὲς φρονοῦσιν ὅτι ἡ πόλις αὕτη ἦτον ἡ παρ' ἀρχαίοις «Badeo Regium», ἀλλὰ κατὰ συνέπειαν τῆς ἀποχωρήσεως τῶν θαλασσίων ὑδάτων, ἡ κατεχομένη ὑπὸ τῆς Δζέδδας θέσις θὰ ἦτον οὐ πρὸ πολλοῦ ὑποβρύχιος· ἡ Δζέδδα ἕνεκεν αὐτῆς ταύτης τῆς αἰτίας ἠναγκάσθη νὰ μεταβῇ πρὸς τὰ Δ· ἡ δὲ νῦν πόλις εἶναι προφανῶς νεωτέρη. Ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆς κατεκτήσατο αὐτὴν, καθὼς καὶ τὴν Ἐδζὰζ ἀπὸ τῶν Βαχαβιτῶν, τῷ 1811· οἱ μουσουλμάνοι ἔσφαξαν αὐτόθι τοὺς πρόξενους τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας τῷ 1858.

ΔΖΕΖΑΙΡΛΙ, μία τῶν ἀρχαιοτάτων καὶ περιφημοτάτων ἁρμενικῶν οἰκογενειῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἕλκουσα τὸ γένος ἐκ μιᾶς τῶν ἀρχαίων σατραπειῶν τῆς Ἁρμενίας, καλουμένης «Χοβιάγκ, ἧς ἡ χώρα ἔκειτο πλησίον τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Δερὼν καὶ τῆς Σασσὼν (Μεγάλη Ἀρμενία). Ἐν πολλαῖς διακεκριμέναις μίλεσιν, ἀριθμεῖ ἐν τῇ πρώτῃ τάξει τὸν Σαρκὶς Δζιζαιρλὶ, πατέρα τοῦ Μεγαρβὲτ (Βαπτιστοῦ) Δζιζαιρλί. Ἦτον εἷς τῶν πλουσιωτάτων καὶ ἐντιμοτάτων τραπεζιτῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Μετὰ βίον φιλόσοφον, ἀπέθανε τῷ 1845, ἐν ἡλικίᾳ 73 ἐτῶν, καταλιπὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Μεγαρβὲτ Δζιζαιρλὶ εὐσούμενον τοῦ σουλτάνου, μεγάλως τιμώμενον ὑπὸ τοῦ πεφωτισμένου Ῥεσὶδ πασᾶ, καὶ διευθύνοντα τὰ τελωνεῖα τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας. Ἀπ' αὐτοῦ ἐτρέφοντο πλεῖσται οἰκογένειαι ἐν Κωνσταντινουπόλει διὰ τῶν πολυαρίθμων μεταξουργείων ἅτινα συνέστησε.

ΔΖΕΖΖΑΡ (Ἀχμὲτ-), γενν. ἐν Βοσνίᾳ περὶ τὸ 1720, ἀποθαν. τῷ 1804, ἐπώλησε, λέγουσιν, αὐτὸς ἑαυτὸν, ὡς δοῦλον ἐν Αἰγύπτῳ, τῷ Ἀλῆ βέη τῷ 1755, ἐχρημάτισεν ἀλληλοδιαδόχως σωματοφύλαξ, μαμελοῦκος, διοικητὴς τοῦ Καΐρου, εἶτα τῆς Βηρυττοῦ, 1773, πασσᾶς τῆς Πτολεμαΐδος καὶ τῆς Σαΐδας τῷ 1775, ἐξέτεινε τὸ κράτος αὐτοῦ ἐφ' ὅλης σχεδὸν τῆς Συρίας παρὰ τὰς ὀλεθρευτήσεις τῆς Πύλης, καὶ ἐπωνομάσθη «Δζεζζὰ» ἤτοι «σφαγεύς», ἕνεκα τῆς ὠμότητος καὶ τῶν βιαιοπραγιῶν αὐτοῦ. Ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Βοναπάρτου εἰς Συρίαν, 1709, ἡττηθεὶς ὑπὸ τῶν γαλλικῶν στρατευμάτων, κατέφυγεν εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ ὑπερήσπισεν αὐτὴν θερμῶς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ γάλλου μετανάστου Φιλιππώ.

ΔΖΕΖΙΡΕΧ. ἴδ. ΑΛΓΕΖΙΡΑΧ καὶ ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ.

ΔΖΕΔΑΔΑΒΑΔ, πόλ. τοῦ Ἀφγανιστὰν ἐπὶ τοῦ Καβούλ ποτ. καὶ 128 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Καβούλ, πλησίον τῆς κλεισωρείας τοῦ Καΐβερ. Αὐτόθι ἀπεκλείσθησαν οἱ Ἄγγλοι τῷ 1832 ἐπὶ τῆς ἀτυχοῦς αὐτῶν ἐκστρατείας εἰς Ἀφγανιστὰν καὶ καταστρέψαντες κατέλιπον αὐτήν. Κάτ. περὶ τοὺς 1,200.

ΔΖΕΔΑΔ-ΕΔΔΙΝ, ἴδ. ΜΕΛΙΚ-ΣΑΧ.

ΔΖΕΔΑΔ ΕΔΔΙΝ ΜΑΓΚΒΕΡΝΥ, ἀρχηγὸς τῶν Χαριαμίων, 1218—1231, ἐνίκησε δὶς τοὺς Μογγόλους τοῦ Δζεγγὶς-χὰν, ἀλλ' ἠττήθη καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ἰνδοῦ. Ἕνεκα τῶν ἀκολασιῶν του ἐλειποτάκτησαν πολλοὶ τῶν ὀπαδῶν του, καὶ ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν Κούρδων τῆς Διαρβεκίρ.

ΔΖΕΔΑΔ-ΕΔΔΙΝ ΡΟΥΜΥ, περιώνυμος πέρσης ποιητὴς, γενν. τῷ 1203, ἀποθ. τῷ 1272, ὑπῆρξεν εἷς τῶν αἱρεσιαρχῶν τῶν Σοφήδων. Συνέστησε τὸ περιώνυμον τάγμα τῶν «Μεβλεβήδων» δερβισῶν. Τὸ κυριώτερον αὐτοῦ πόνημα ἐπιγράφεται «Μεσνεβὶ», ποίημα ἠθικὸν, ἀλληγορικὸν καὶ περιέχον οὐχ ἧττονας τῶν 40,000 στροφῶν· ἐδημοσιεύθη, σὺν μεταφράσει καὶ σχολίοις εἰς τουρκικὴν γλῶσσαν ἐν Βουλάκ, 1836, τόμ. 6. Ὁ Ῥίζερ μετέφρασέ τινα τεμάχια αὐτοῦ γερμανιστὶ, ἐν Λειψίᾳ, 1849.

ΔΖΕΔΑΛΠΟΥΡ, ἀγγλιστὶ «Jelalpoore», πόλ. τῆς Ἰνδοστάνης (Πενδζάπ), 140 χιλιάμετρα ΒΔ τῆς Δαχώρης, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δζε-

λέμ. Φρονοῦσιν ὅτι αὐτόθι συνεκροτήθη ἡ μεταξὺ Ἀλεξάνδρου καὶ Πώρου μάχη.

ΔΖΕΛΕΜ, ΔΖΑΛΕΜ ἢ CHELUM, παρ' ἀρχ. «Ὑδάσπης», ποταμ. τῆς Ἰνδοστάνης (Πενδζάπ), ἔχων τὰς πηγάς του ἐπὶ τῶν Ἰμαλαΐων, διαρρέει τὴν Κασιμίρην, καὶ εἰσβάλλει εἰς τὸν Τσενάβ, παραπόταμον τοῦ Σινδοῦ. Ῥέει σχεδὸν παραλλήλως πρὸς τὸν Σινδόν. Ῥοῦς 750 χιλιαμ.

ΔΖΕΜ, ἴδ. ΕΜΘΑ.

ΔΖΕΜΑΛΑΒΑΔ, ἀγγλιστὶ «Jemalabad», ὀχυρὰ πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης (Μαδράση), 50 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Μαγγαλόρης, ἐπὶ τῆς 13ο 3' Β πλ. καὶ 73ο 5' Α μήκ. Ἡ πόλις αὕτη περιλαμβανομένη ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐπαρχίᾳ τῆς Κανάρας, ἠλώθη ὑπὸ τῶν Ἄγγλων μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Σεριγγαπατάμ.

ΔΖΕΜΑΑΙ, ὄνομα εἴδους δερβισῶν (Ἴδ. ΔΕΡΒΙΣΑΙ).

ΔΖΕΜΙΔΑΧ, ἴδ. ΔΖΙΜΙΔΑΧ.

ΔΖΕΜΜΑΑ – ΓΚΑΖΑΟΥΑΧ ἢ ΝΕΜΟΥΡ, πόλ. τῆς Ἀλγερίας, ἐπαρχ. Ὀράν, 65 χιλιάμ. μακρὰν τῆς Τλεμσὲν, ἐπὶ τοῦ Οὐὲδ-Τεϋμὰ, μετὰ λιμενίσκου. Κάτ. 1,300.

ΔΖΕΜΝΑΧ, ποτ. τῆς Ἰνδοστάνης, ἴδ. ΔΖΟΥΜΝΑΧ.

ΔΖΕΜΣΙΔ, ἀρχηγὸς τοῦ Ἰρὰν (Περσία), περὶ τὸ 800 πρ. Χ., θεωρεῖται ὡς ὁ πατὴρ τοῦ πολιτισμοῦ ἐν Περσίᾳ. Κατὰ τὰς παραδόσεις, ἐπεράτωσε τὴν οἰκοδομὴν τῆς Ἰσταχὰρ (Περσέπολις), εἰσήγαγε παρὰ τοῖς Πέρσαις τὰς πρώτας ἀστρονομικὰς γνώσεις καὶ τὴν χρῆσιν τοῦ ἡλιακοῦ ἔτους, ἐνεθάρρυνεν αὐτοὺς εἰς ἁλιείαν τῶν μαργαριτῶν ἐν τῷ περσικῷ κόλπῳ, ἐπενόησε τὰς σκηνὰς καὶ τὰ περίπτερα, καθὼς καὶ τὰ μουσικὰ ὄργανα, ἐγνωστοποίησε τὰς ἀρετὰς τῶν φυτῶν, τὴν ἐκμεταλλευσιν τῶν ὀρυχείων, τὴν ἀξίαν τῶν μετάλλων, ἀνεκάλυψε τὴν χρῆσιν τῆς ἀσβέστου εἰς τὰς οἰκοδομὰς, καὶ συνέστησε δημοσίους λουτρῶνας. Ἐξεθρονίσθη ὑπὸ τοῦ Ζοχὰκ, ὁρμηθέντος ἐξ Ἀραβίας, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φεριδοὺν ἐβασίλευσε δεύτερον. Οἱ Ἕλληνες ἤλλαξαν τὸ ὄνομα τοῦ Δζεμσὶδ ἀποφθεγξάμενοι αὐτὸν Ἀχαιμένην.

ΔΖΕΝΝΥ, ἀγγλιστὶ «Jennee», πόλ. τοῦ Βασιλείου τῆς Βαμβάρας, ἐν τῷ Σουδὰν (κεντρικὴ Ἀφρική), ἐπὶ νήσου τοῦ Δζολίβα, 198 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Σέγου καὶ 300 ΝΔ τῆς Τομβοκτοῦ· κάτ. 10,000. Μέγα ἐμπόριον χρυσόνεως. Ὁ Caillié ἐπεσκέφθη αὐτὴν τῷ 1828· οἱ κάτοικοι αὐτῆς πρεσβεύουσι τὸν Ἰσλαμισμόν.

ΔΖΕ-ΠΟΥΡ, ἀγγλιστὶ Jeypour, ὀχυρὰ πόλ. τῆς Ἰνδοστάνης, πρωτ. τῆς ὁμωνύμου Πολιτείας, ὑποτελὴς εἰς τοὺς Ἄγγλους, ἐν τῇ Ῥαδζπουτανάχ, 250 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Δελφῆς· κάτ. 60 χιλ. Εἶναι μία τῶν περικαλλεστάτων καὶ κανονικωτάτων πόλεων τῆς Ἰνδικῆς· θέας ἄξιον εἶναι ἐν αὐτῇ τὸ εὐρὺ μέγαρον τοῦ Ῥαδζᾶ, ὅπερ διὰ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς αὐτοῦ παρίστησιν οὐρανὸν ταῶνος, οὗ τὰ ὄμματα παρίστανται διὰ ὑαλωμάτων. Σημαντικὸν ἐμπόριον ἵππων. Ἡ ἡγεμονία τῆς Δζεϋπούρ ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς 26ο μέχρι τῆς 28 Β πλ. καὶ ἔχει μῆκος μὲν 210 πλάτος δὲ 100 χιλιαμ. Κάτ. 1,200,000.

ΔΖΕΡΙΔ, ἤτοι ἀραβιστὶ φοινίξ. Ἡ λέξις αὕτη γίνεται συνθετικὸν μέρος ἐν τῷ Βελοὺδ-ἐλ-Δζερίδ, (χώρα τῶν φοινίκων), μέρος τῆς Ἀφρικῆς. Σημαίνει δὲ καὶ παίγνιόν τι ἱππέων συνιστάμενον εἰς τὸ βάλλειν μακρὰν ῥάβδον ἐκ φοίνικος, τρέχειν κατόπιν αὐτῆς διὰ ζωηροῦ καλπασμοῦ, καὶ ὁράττειν αὐτὴν αὖθις ἅπαξ ἢ πολλάκις πρὶν ἢ πέσῃ. Τὸ ὄζερὶδ εἶναι πρὸς τούτοις ῥάβδος περισίδηρος, εἶδος δόρατος, οὗ χρῆσις γίνεται ἐν ταῖς μάχαις.

ΔΖΕΣΣΕΛΜΙΡ, ἀγγλιστὶ Jesselmere, πόλ. τῆς Ἰνδοστάνης, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Ῥαδζπουτανάχ, καὶ 192 χιλιάμετρ. ΒΔ τῆς Δζουδπούρ, πρωτ. μικρᾶς Πολιτείας καὶ ἕδρα ἑνὸς Ῥαδζᾶ. Κάτ. 20,600· ἡ ἡγεμονία ἔχει περὶ τοὺς 250 χιλ. κατοίκων.

ΔΖΕΣΣΟΡ, ἀγγλιστὶ Jessore μέρισμα τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης, ἓν τῶν 42 μερισμάτων τοῦ Προεδρείου τῆς Βεγγάλης, ἀξιοσημείωτον διὰ τὸν πλοῦτον τῶν προϊόντων αὐτοῦ. Γῆ πεδινὴ καὶ διαυλακιζομένη ὑπὸ τῶν κλάδων τοῦ Γάγγου. Ἐπιφ. 13,500 τετραγ. χιλιάμ. Κάτ. 1,200,000. Συγκομιδὴ ἐξαιρέτου ἰνδικοῦ, ὀρύζης, νικοτιανῆς, βετὶλ· βομβυκοτροφία. Κυριώτεραι πόλεις· Moorley, Κούλνα, Μαδναπούρ.

ΔΖΙΔΔΑΧ, ἴδ. ΔΖΕΔΔΑ.

ΔΖΙΔΖΕΛΔΙ ἢ ΓΙΓΕΡΥ (GIGERY), πόλ. τῆς Ἀλγερίας, 102 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Κωνσταντίνας, 48 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Βουγίας, μετὰ λιμένος ἐπὶ τοῦ Καβάλλου ἀκρωτηρίου. Κάτοικ. 3,035, ὧν 1,300 εὐρωπαῖοι. Νοσοκομεῖον· ὡραῖαι κῆπαι. Ἐμπορίων ὀπωρῶν, ἐλαίου, κτηνῶν, ἐρίων, ξυλικῆς, ὁπλιτηριακῶν. Ἀτμόπλοια διὰ Βουγίαν καὶ Φιλιππεβίλλην. Ἐρείπιά τινα ἀναμιμνήσκουσι τὴν ἀρχαίαν Igilgilis τῶν Ῥωμαίων. Ὁ Δὰϊς δὲ Βαρβαρὸς ἐκυρίευσεν αὐτὴν τῷ 1664, καὶ ὠχύρωσε τὸ ἔτι καὶ νῦν ὑπάρχον φρούριον τὸ Γάλλων (Fort des Français). Τῷ 1839 ἀνεκτήσαντο αὐτὴν οἱ Γάλλοι. Ἀπὸ

τοῦ 1853 συνδέεται δι' ὁδῶν μετὰ τῆς Σετίφ καὶ τῆς Κωνσταντίνης.

ΔΖΙΝΝ, κακοποιοὶ δαίμονες τῶν Ἀράβων καὶ τῶν Περσῶν, οἱ πλεῖστοι δυσειδεῖς καὶ τερατόμορφοι. Κατὰ τὰς παραδόσεις, ἦσαν Σολιμάναι ἢ μονάρχαι τῆς γῆς πρὸ τοῦ Ἀδάμ, ἀλλ' ἐπαναστατήσαντες κατὰ τοῦ Θεοῦ ἐδιώχθησαν εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου καὶ ἀνεθεματίσθησαν. Εἶναι πρόξενοι πάντων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς κακῶν.

ΔΖΙΧΑΝ (ΣΑΧ-), ἴδ. ΣΑΧ-ΔΖΙΧΑΝ.

ΔΖΙΧΕΔ (Ἀλ-), ὄνομα δι' οὗ οἱ μουσουλμάνοι δηλοῦσι τὸν «ἱερὸν» κατὰ χριστιανῶν «πόλεμον».

ΔΖΙΧΟΥΝ, ΑΜΟΥ ἢ ΑΜΟΥ-ΔΑΡΙΑ, παρ' ἀρχ. «Ὦξος», εἷς τῶν μεγίστων ποταμῶν τῆς κεντρικῆς Ἀσίας. Πηγάζει ἀπὸ τῆς 36ο 25' Β πλ. καὶ 69ο 30 Α μήκους ἐπὶ τοῦ «Πουστσὴ-Κοὺρ» (ἄλυσις τῶν Βολορικῶν ὀρέων), κατὰ τὰ σύνορα τῆς σινικῆς αὐτοκρατορίας καὶ τοῦ Τουρκεστάν· ῥοῦς 2,100 χιλιαμ. διὰ τῆς Βαδακστὰν, τῆς χώρας τῶν Οὐσβέκων, μεταξὺ τοῦ Κουνδοὺζ καὶ τοῦ Ἰσκάρδου, καὶ διὰ τῶν χανάτων τῆς Βουχάρας καὶ τῆς Χίβας· ἀρδεύει τὰς πόλεις Τερμὲζ, Τσαρδζοῦ καὶ Χίβαν, κάτωθεν δὲ ταύτης ἐκδίδωσι διασχιζόμενος εἰς τέσσαρας βραχίονας εἰς τὴν Ἀράλην λίμνην. Ὁ ποταμὸς οὗτος, ὅστις δέχεται τὰ ὕδατα τοῦ Βὰξ, τοῦ Καφὲρ Νιχὰμ, τοῦ Τουπαλὰκ, τοῦ Ζουραβ, τοῦ Ἀνδιζαρὰγ, τοῦ Κότσα, κλπ., εἶχεν ἄλλοτε πολυαριθμότερα παραπόταμα, ἅτινα ἤλλαξαν διεύθυνσιν ἕνεκα τῆς ἐπὶ τῶν ὀχθῶν κινητῆς ἄμμου· καὶ αὐτὸς εἰσέβαλλεν ἄλλοτε εἰς τὴν Κασπίαν, ἀποδίδεται δὲ εἰς σισμὸν ἡ ἀλλαγὴ τῆς κοίτης αὐτοῦ. Ἴδ. ΩΞΟΣ.

ΔΖΙΧΟΥΝ, ἀρχ. «Πύραμος», ποτ. τῆς Ἐλάσσονος Ἀσίας, εἰσβάλλων εἰς τὸν κόλπον τῆς Σκανδερούν ἢ Ἀλεξανδρέττας. Ῥοῦς 200 χιλιάμ.

ΔΖΟΚΖΟΚΑΡΤΑ, ὀχυρὰ πόλ. τῆς Ἰαύας, 400 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Βαταυίας ἐπὶ τοῦ Μαντικάν· κάτ. 90,000. Ἕδρα σουλτάνου ὑποτελοῦς εἰς τοὺς Ὁλλανδούς.

ΔΖΟΛΙΒΑΣ, ποτ. τῆς Ἀφρικῆς. ΝΙΓΗΡ.

ΔΖΟΜΝΑΧ, ποταμὸς τῆς Ἰνδοστάνης, ἴδ. ΔΖΟΥΜΝΑΧ.

ΔΖΟΝΚΣΕ-ΓΑΟΝ ἢ ΣΑΔΑΓΓΑ, νῆσος τοῦ ἀρχιπελάγους Μεργούη, ἐπὶ τῆς Δ παραλίας τῆς χερσονήσου τῆς Μαλάκκας, ἀφ' ἧς χωρίζεται διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Πέτρα. Ἔκτασις 170 τετραγ. χιλιαμ. Κάτ. 12,000. Μεταλλεῖα κασσιτέρου· καλλιέργεια ὀρύζης. Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῶν βασιλείου τῆς Σιάμης.

ΔΖΟΡΧΑΤ, ἀγγλιστὶ «Jorhaut», πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης (προεδρεῖον τῆς Καλκούττας), 300 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Καλκούττας, πλησίον τοῦ Βραχμαπούτρα. Ἄλλοτε πρωτ. τῆς Ἀσσάμ. Συγκομιδὴ τείου καὶ καουτσούκ. Ὀρυχεῖα γαιάνθρακος ἐν τοῖς πέριξ.

ΔΖΟΥΑΜΠΟΥΡ, ἀγγλιστὶ «Juanpoor», πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης (Βορειοδυτικὴ ἐπαρχ.), 60 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Βεναρὲς, ἐπὶ τοῦ Κούμτου. Καθέδρα τοῦ ὁμωνύμου μερίσματος καὶ πρωτ., κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα, ἀνεξαρτήτου Πολιτείας. Κάλλιστος λιμήν.—Τὸ μέρισμα τῆς Δζουαμπούρ, ἐσχηματισμένον ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐπαρχίᾳ τῆς Ἀλλαχαβὰδ, παράγει ἄφθονον σακχαροκάλαμον.

ΔΖΟΥΒΑΝ, ἀξιωματικὸς τοῦ στρατοῦ τῶν Μογγόλων τῆς Περσίας, διωρίσθη κηδεμὼν τοῦ βασιλέως Βεχαδὲρ-χὰν, οὗ τὴν ἀδελφὴν ἐνυμφεύθη τῷ 1323. Τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ φονευθέντος ὕστερον ὑπὸ τοῦ Βεχαδὲρ, ἐπανέστη, ἠττήθη, καὶ ἀπεκεφαλίσθη. Οἱ ἀπόγονοι δζουβανοὶ ἡγεμόνες, ἐξηκολούθουν οὐχ ἧττον διοικοῦντες τοὺς μογγόλους μονάρχας ἐφ' ὅλον τὸν ΙΔ'ον αἰῶνα.

ΔΖΟΥΒΒΟΥΛΠΟΥΡ, ἀγγλιστὶ «Jubbulpoor», ὀχυρὰ πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης (Καλκούττα), ἐν τῇ ἀρχ. ἐπαρχ. τῆς Γανδουανῆς, 240 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Ναγπούρ.

ΔΖΟΥΓΓΑ-ΜΕΧΑΛΣ, ἀγγλιστὶ «Jungle Mehals», μέρισμα τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης, ἐν τῷ προεδρείῳ τῆς Βεγγάλης· πρωτ. «Βαγκουράχ». Ἐπιφ. 18,175 τετραγ. χιλιάμ. Πληθ 1,400,000 κατ.

ΔΖΟΥΔΠΟΥΡ ἢ ΜΑΡΟΥΑΡ, ἀγγλιστὶ «Joudpoor», πόλ. τῆς Ἰνδοστάνης, ἕδρα τῆς ὁμωνύμου Πολιτείας, ἐν τῇ ἀρχ. ἐπαρχ. τῆς Ῥαδζπουτανάχ, 160 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Ἀδζεμίρ. κάτ. 60,000.—Ἡ, πρὸς Α τῆς Πολιτείας τῆς Δζεσσελμὴρ, Πολιτεία τῆς Δζουδπούρ ἔχει ἐπιφάνειαν 172,000 τετραγ. χιλιαμ. Κάμηλοι· σημαντικὴ ἐξαγωγὴ ὀπίου καὶ σίτου. Ὑποτελὴς εἰς τὴν Ἀγγλίαν· πληθ. 1,600,000 κατ.

ΔΖΟΥΜΝΑΧ, ἀγγλιστὶ «Jumna», παρ' ἀρχαίοις «Jomanes»· ἕτερα ὀνόματα αὐτῆς εἶναι «Δζαμνὰχ, Δζεμνὰχ, ἢ Δζομνὰχ, ποταμὸς τῆς Ἰνδοστάνης πηγάζων ἀπὸ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ Γαμουνοβατάρη, ἐπὶ τῆς 30ο 38' Β πλ. καὶ 76ο 33 Α μήκ., ἐπὶ τῆς Α κλιτύος τῶν ἄνω Ἱμαλαΐων. Ῥοῦς 1,200 χιλιαμ. ἐπὶ πολὺ παράλληλος πρὸς τὰς τοῦ Γάγγου, εἰς ὃν εἰσβάλλει ἐν Ἀλλαχαβὰδ, ἀφοῦ διαῤῥεύσῃ τὴν Δελχὴν, Μαύτεραν καὶ Ἄγραν. Ἔχει παραποτάμους τὸν Σχομπ-

βουλ, τὸν Σινδὸν, τὸν Κάνην, τὸν Ῥινδὸν κτλ. Ἦτον ἐπὶ πολὺ τὸ ὅριον τῶν ἀγγλικῶν κτήσεων, δι' ὧν τὸ ἐμπόριον εἶναι σήμερον σημαντικὴ ὁδός.

ΔΖΟΓΝΥΡ, ἀγγλιστὶ «Jooner», πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης ἐν τῷ προεδρείῳ τῆς Βομβάης, καὶ 132 χιλιάμ. πρὸς Α αὐτῆς, ἐπὶ τοῦ Κούκρα. Ἐρείπια μνημείων λελατομημένων ἐντὸς βράχου.

ΔΖΟΥΡΙΑ, ἀγγλιστὶ «Jooria», πόλ. τῆς Ἰνδοστάνης, ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Γονδζεράτῃ μετὰ λιμένος ἐπὶ τοῦ κόλπου τοῦ Κάτς. Κατεστράφη ὑπὸ σεισμοῦ τῷ 1819.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ (ἡ), μία τῶν Νηρηίδων. §—, Θυγ. τοῦ Οἰνέως καὶ τῆς Ἀλθαίας, ἀδελφὴ τοῦ Μελεάγρου, καὶ γυνὴ τοῦ Ἡρακλέους, ὃν ἐφαρμάκωσεν ἀπατηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κενταύρου Νέσσου, κρεμασθεῖσα ἢ σφαγεῖσα καὶ αὐτὴ ἰδιοχείρως μετὰ ταῦτα ὑπὸ τῆς ἀπελπισίας της.

ΔΗΙΔΑΜΕΙΑ (ἡ), θυγ. τοῦ Δυκομήδους βασιλέως τῆς Σκύρου, ἐξ ἧς ἐγέννησεν ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν Νεοπτόλεμον. §—, Θυγ. τοῦ Βελλεροφόντου καὶ γυνὴ τοῦ Εὐάνδρου. §—, Γυνὴ τοῦ Πειριθόου, βασιλέως τῶν Λαπίθων, ἡ ἄλλως Ἱπποδάμεια. §—, Ἀδελφὴ τοῦ Πύρρου. §—, Θυγ. τοῦ αὐτοῦ.

ΔΗΙΚΟΩΝ, (ὁ), υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους, καὶ τῆς Μεγάρας, θυγατρὸς τοῦ Κρέοντος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ ἰδίου του πατρὸς, παραφρονήσαντος. §—, Τρωαδίτης, υἱὸς τοῦ Πειγάσου, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος.

ΔΗΙΛΕΩΝ, (ὁ), υἱὸς τοῦ Δημάχου καὶ ἀδελφὸς τοῦ Αὐτολύκου, συστρατεύσας μετὰ τοῦ Ἡρακλ. κατὰ τῶν Ἀμαζόνων, μείνας δὲ εἰς τὴν Σινώπην, ἀφ' ὅπου διαβαίνοντες συμπαρέλαβον αὐτόν τε καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ οἱ Ἀργοναῦται.

ΔΗΙΛΟΧΟΣ (ὁ), Κυζικηνὸς ἢ Περικοννήσιος ἱστοριογράφος.

ΔΗΙΜΑΧΟΣ (ὁ), υἱὸς τοῦ Νηλέως καὶ τῆς Χλωρίδος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλ. §—, Πατὴρ τῆς Ἐναρέτης, γυναικὸς τοῦ Αἰόλου. §—, Πατὴρ τοῦ Αὐτολύκου καὶ Δηϊλέοντος ἐκ Θεσσαλίας.

ΔΗΙΟΚΗΣ, (ὁ), Μῆδος, υἱὸς τοῦ Φραόρτου, ὁ πρῶτος βασιλεύσας, διὰ τὴν μεγάλην του σύνεσιν καὶ δικαιοσύνην, τῶν Μήδων, ἐλευθερωθέντων ἀπὸ τῶν Ἀσσυρίων τῷ 695 πρὸ Χ.

ΔΗΙΟΝΕΥΣ, (ὁ), υἱὸς τοῦ Εὐρύτου ἐξ Οἰχαλίας νυμφευθεὶς τὴν Περιγούνην, θυγ. τοῦ Σίννιδος. §—, Πατὴρ τῆς Δίας γυναικὸς τοῦ Ἰξίονος.

ΔΗΙΟΝΙΔΗΣ, (ὁ), πατρωνυμ. ὁ Κέφαλος.

ΔΗΙΟΠΕΙΑ (ἡ), μία τῶν Νηρηίδων.

ΔΗΙΟΠΗ (ἡ) θυγ. τοῦ Τριοπτολίμου καὶ μήτηρ τοῦ Εὐμόλπου.

ΔΗΙΟΠΙΤΗΣ, (ὁ), εἷς τῶν νόθων υἱῶν τοῦ Πριάμου, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως.

ΔΗΙΟΤΑΡΟΣ (ὁ), βασιλεὺς τῶν Γαλατῶν.

ΔΗΙΟΧΟΣ (ὁ), εἷς τῶν ἐπὶ Τροίαν Ἑλλήνων.

ΔΗΙΠΥΛΗ (ἡ), θυγ. τοῦ Ἀδράστου καὶ τῆς Ἀμφιθέας, γυνὴ τοῦ Τυδέως καὶ μήτηρ τοῦ Διομήδους.

ΔΗΙΠΥΛΟΣ (ὁ), εἷς τῶν ἐπὶ Τροίαν Ἑλλήνων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἑλένου.

ΔΗΙΦΟΒΗ (ἡ), ἡ ἄλλως Δημοφίλη, θυγ. τοῦ Γλαύκου, ἱέρεια τοῦ Ἀπόλλ. καὶ τῆς Ἀρτέμ. ὑπὸ τῆς ὁποίας ὁδηγηθεὶς ὁ Αἰνείας, κατέβη εἰς τὸν Ἅδην.

ΔΗΙΦΟΒΟΣ (ὁ), υἱὸς τοῦ Ἱππολύτου ἐξ Ἀμυκλῶν. §—, Υἱὸς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης, νυμφευθεὶς, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πάριδος, τὴν Ἑλένην.

ΔΗΙΦΟΝΟΣ (ὁ), υἱὸς τοῦ Εὐήνου μάντις ἐξ Ἀπόλλωνίας.

ΔΗΙΦΟΝΤΗΣ, (ὁ), υἱὸς τοῦ Ἀντιμάχου, εἷς τῶν Ἡρακλειδῶν, νυμφευθεὶς τὴν Ὑρνηθὼ, θυγατέρα τοῦ Τημένου, βασιλέως τοῦ Ἄργους, διεδέχθη ἀποθανόντα τὸν πενθερόν του.

ΔΗΙΩΝ (ὁ), υἱὸς τοῦ Αἰόλου καὶ τῆς Ἐναρέτης, βασιλεὺς τῆς Φθιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, ὅστις ἐγέννησεν ἐκ τῆς Διομήδης, θυγατρὸς τοῦ Ξούθου, τὸν Ἄκτορα, Φύλακον, Κέφαλον καὶ τὴν Ἀστερόπειαν §— Υἱὸς τοῦ Ἡρακλ. καὶ τῆς Μεγάρας.

ΔΗΛΙΑ (ἡ) π. τῆς Καρίας, (ὁ πολ. Δηλιεύς).

ΔΗΛΙΑ (Delia), ἑορτὴ τῶν Ἑλλήνων, πανηγυριζομένη εἰς τὴν νῆσον Δῆλον, τὴν ὁποίαν κατέστησεν ὁ Θησεὺς, ἐπιστρέφων ἐκ τῆς Κρήτης, εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐπεκράτησε δ' ἔπειτα νὰ πέμπωσιν οἱ Ἀθηναῖοι κατ' ἔτος ἢ κατὰ πενταετίαν, θυσίαν μεγαλοπρεπῆ δι' ἐκείνης τῆς νηὸς (ἥτις καὶ Θεωρὶς, ἢ Δηλιὰς ἐλέγετο), διὰ τῆς ὁποίας εἶχεν ἐπιστρέψει αὐτὸς ἀπὸ τὴν Κρήτην, ἀνανεοῦντες αὐτὴν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν. Ἕφερον δὲ ταύτην τὴν θυσίαν οἱ πλέον ἐξαίρετοι νέοι τῶν Ἀθηναίων Δηλιασταὶ καλούμενοι, οἱ ὁποῖοι ἐκβαίνοντες εἰς τὴν νῆσον, ἐχόρευον περὶ τὸν ναὸν ψάλλοντες ὕμνους εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἀνάμνησιν τοῦ Θησέως. Ἐπιστρέφοντας δὲ ἐκ τῆς Δήλου, προηπάντα αὐτοὺς ὅλος ὁ λαὸς, καὶ τοὺς ἐδέχετο μετὰ μεγάλης φιλοφροσύνης. Ἐν ᾧ δὲ χρόνῳ ἔλειπεν ἡ Θεωρὶς ναῦς, δὲν ἦτο συγκεχωρημένον νὰ φονευθῇ κατάδικος, ἀλλ' ἐφυλάττετο ἐν φυλακῇ ἕως νὰ ἐπιστρέψῃ, ὡς συνέβη εἰς τὴν καταδίκην τοῦ Σωκράτους καὶ ἄλλων.

ΔΗΙΔΙΔΗΣ, (ὁ), υἱὸς τοῦ Γλαύκου φονευ-

θεὶς ἐξ ἀπροσεξίας ὑπὸ τοῦ ἰδίου του ἀδελφοῦ Βελλεροφόντου.

ΔΗΛΙΟΝ (τὸ), κυρ. ἱερὸν τοῦ Δηλίου Ἀπόλλ. §—, πολίχν. παραθαλ. τῆς Βοιωτ.§—, χωρ. τῆς Λακων. ἐπὶ τοῦ Ἀργολ. κόλπου.

ΔΗΛΟΣ, νῆσος τῆς Ἑλλάδος, μία τῶν Κυκλάδων. Ἡ νῆσος αὕτη εἶχε, κατὰ Στράβωνα, πόλιν ἐν πεδίῳ κειμένην καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τὸ Δητῷον· ὑπερέκειτο δὲ τῆς πόλεως ὄρος ψιλὸν καὶ τραχύ, ὁ Κύνθος καὶ ποταμὸς οὐ μέγας διέῤῥει αὐτὴν μικρὰν οὖσαν. Ἡ Δῆλος ἐτιμᾶτο ἐκ παλαιοτάτων χρόνων διὰ τοὺς Θεούς· καθ' ἃ ἐμυθεύετο, ἐπ' αὐτῆς ἡ Δητὼ ἔτεκε τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἀρτεμιδα καὶ ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ τούτου ἐστερεώθη ἡ νῆσος σαλευομένη πρότερον ὑπὸ τῶν κυμάτων. «Ἦν γὰρ τοπάροιθε φορητὰ», λέγει ὁ Πίνδαρος, «κυμάτεσσιν παντοδαπῶν τ' ἀνέμων βιπαῖσιν· ἀλλ' ἀ Κοιογενὴς ὀπότ' ὠδῖνεσσι θύοισ' ἀγχιτόκοις ἐπέβα νιν, δὴ τότε τέσσαρες ὀρθαὶ πρέμνων ἀπώρουσαν χθονίων, ἂν ἐπικράνοις σχέθον πέτραν ἀδαμαντοπέδιλοι κίονες· ἔνθα τεκοῖσ' εὐδαίμον' ἐπόψατο γένναν·» ἔνδοξον δὲ κατέστησαν αὐτὴν αἱ περιοικίδες νῆσοι, καλούμεναι Κυκλάδες, κατὰ τιμὴν πέμπουσαι δημοσίᾳ θεωρούς τε καὶ θυσίας καὶ χοροὺς παρθένων καὶ πανηγύρεις μεγάλας ἐν αὐτῇ συνάγουσαι. Ηὔξησε δ' ἔτι πλέον τὴν προτέραν τῆς Δήλου δόξαν ἡ κατασκαφὴ τῆς Κορίνθου ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, διότι ἐκεῖσε μετῴκησαν οἱ ἔμποροι καὶ διὰ τὴν ἀτέλειαν τοῦ ἱεροῦ καὶ διὰ τὸ ἐπίκαιρον τοῦ λιμένος· διότι ἐν καλῷ τόπῳ ἔκειτο τοῖς ἐκ τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἀσίαν πλέουσιν· ἡ δὲ πανήγυρις ἦτον ἐμπορικωτάτη καὶ ἐσύγκαζον εἰς αὐτὴν καὶ Ῥωμαῖοι πρὸ πάντων, ὑπαρχούσης ἔτι τῆς Κορίνθου. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι λαβόντες τὴν νῆσον ἐπεμελοῦντο ἱκανῶς τῶν τε ἱερῶν καὶ τῶν ἐμπόρων· ἐπελθόντες δ' οἱ τοῦ Μιθριδάτου στρατηγοὶ καὶ ὁ ἀποστήσας αὐτὴν τύραννος διελυμήναντο πάντα, καὶ παρέλαβον ἐρήμην οἱ Ῥωμαῖοι πάλιν τὴν νῆσον, ἀναχωρήσαντος εἰς τὰ ἴδια τοῦ βασιλέως, ἀπὸ δὲ τούτου διετέλει ἐν ἐνδείᾳ ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Ἀθηναίων. Τὰ μνήματα αὐτῶν εἶχον οἱ Δήλιοι ἐπὶ τῆς Ῥηναίας, ἐρήμου νησιδίου τέσσαρας σταδίους μακρὰν τῆς Δήλου, διότι ἐν Δήλῳ δὲν ἦτο συγκεχωρημένον οὔτε νὰ θάπτωσιν οὔτε νὰ καίωσι νεκρόν· δὲν ἦτο δὲ συγκεχωρημένον οὔτε κύνα νὰ τρέφωσιν. Ἡ Δῆλος ὠνομάζετο πρότερον Ὀρτυγία. Τανῦν εἶναι ἔρημος καὶ ἀκατοίκητος.

ΔΗΜΑΓΟΡΑΣ, ὕλην συγγραφῶν ἀδιαίρετον ἐποχῆς. Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ποιεῖται μνείαν αὐτοῦ ταυτοχρόνως μετὰ τοῦ Ἀγαθύλλου, ὡς συγγραφέως συμφωνοῦντος μετὰ τοῦ Καφάλωνος περὶ τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἐκτίσθη ἡ Ῥώμη. Ἀγνοεῖται ἂν ὁ Δημαγόρας ἦτο ποιητὴς, καθὼς ὁ Ἀγάθυλλος. Οἱ γραμματικοὶ μνημονεύουσιν αὐτοῦ συνεχῶς.

ΔΗΜΑΔΗΣ, ἀθηναῖος ῥήτωρ καὶ πολιτικὸς ζῶν κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα πρ. Χ. Ὑπῆρξε σύγχρονος τοῦ Φιλίππου, τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Ἀντιπάτρου. Ἦτο, λέγεται, ἐκ γένους ἀφανοῦς καὶ μετῆλθε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ναύτου, ἀλλὰ διὰ τῶν ἐξόχων αὐτοῦ προτερημάτων καὶ τῆς ῥᾳδιουργικῆς ἱκανότητος συγκατετάχθη ἐν τοῖς πρώτοις τῶν συγχρόνων ῥητόρων. Πολλάκις ἐποιήσατο κακὴν χρῆσιν τῆς ἐπιῤῥοῆς αὐτοῦ, σπανίως δὲ ὠφέλησε τῇ πατρίδι. Περὶ ἑαυτοῦ ἔλεγε πολλάκις ὑπαινιττόμενος βεβαίως τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ ἐπάγγελμα, ὅτι «ἤτον ὁ πρωρεὺς τῶν ναυαγούντων Ἀθηναίων». Τοῦτο δὲ λέγων ἐνόει ὅτι τῆς ἀθηναϊκῆς δημοκρατίας οὔσης τοῦ λοιποῦ νηὸς κλυδωνιζομένης, δὲν ἠδύνατο νὰ κυβερνᾷ αὐτὴν ὡς σώαν καὶ ὅτι φερόμενος ἐπὶ σκάφους ναυαγοῦντος ἦτον ἠναγκασμένος νὰ ὑπακούῃ παντὶ ἀνέμῳ. Ἀλλ' ὁ Δημάδης, λέγει εὐγλώττως ὁ Πλούταρχος, ἀπαντῶν εἰς τὸ σόφισμα τοῦτο, ὁ Δημάδης ἦτον αὐτὸς οὗτος εἷς τῶν ἀθηναίων ναυαγῶν, αὐτὸς οὗ τοσοῦτον αἰσχρὰ ἦτον ἡ διαγωγὴ καὶ ἡ τῶν δημοσίων διαχείρισις, ὥστε ὁ Ἀντίπατρος ἔλεγε περὶ τοῦ ῥήτορος τούτου ὅτε ἐγήρασεν, ὅτι ὅμοιος πρὸς θῦμα ἐπὶ τοῦ βωμοῦ θυσιασθὲν ἔσωζε πλέον μόνον τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν κοιλίαν. Ὁ αὐτὸς Ἀντίπατρος ἔλεγεν· «Οὐδέποτε ἠδυνήθην νὰ κορέσω τὸν Δημάδην, οὔτε νὰ κείσω τὸν Φωκίωνα ὅπως δῶρα δεχθῇ». Ὁ Δημάδης καὶ ὁ Φωκίων, δύο ἄνδρες τοσοῦτον ἄλλως ἀλλήλων διαφέροντες συνεφώνουν κατὰ τὰς πολιτικὰς ἰδέας· ἀμφότεροι ἀνῆκον εἰς τὴν μακεδονικὴν μερίδα· ὁ μὲν ἦτον ὁ ἀκέραιος καὶ σεβαστὸς αὐτῆς ἀρχηγὸς, ὁ δὲ ὤνιον καὶ ἐπονείδιστον ὄργανον. Ὁ Δημάδης ἐπετέθη φυσικῶς κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐναντίας μερίδος, τοῦ Δημοσθένους, καθ' οὗ ἐξηκολούθει παλαίων μέχρι θανάτου. Ὅτε, ἐπερχομένου τοῦ Ἀντιπάτρου καὶ τοῦ Κρατεροῦ, ὁ Δημοσθένης καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ κατέλιπον τὰς Ἀθήνας, ὁ Δημάδης προέτεινε τὸ ψήφισμα, δι' οὗ κατεδικάζετο ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ εἰς θάνατον. Κατὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην ἔπεσεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν Μακεδόνων· ὁ Φίλιππος ἐπανηγύρισε τὴν νίκην διὰ συμποσίου. Ἐγερθεὶς

δὲ τῆς τραπέζης ἐπεθειώρησε τοὺς αἰχμαλώτους αὐτοῦ τραχεῖς καὶ ὑβριστικοὺς προφέρων λόγους περὶ τῶν ἡττηθέντων. Ὁ δὲ Δημάδης ἀνεφώνησε τότε πάνυ εὐφυῶς καὶ τολμηρῶς. «Βασιλεῦ, ὅταν ἡ τύχη σοὶ παρέχει πρόσωπον Ἀγαμέμνονος δὲν αἰσχύνεσαι ὑποκρινόμενος τὸ τοῦ Θερσίτου»· ὁ δὲ Φίλιππος ἄρτι κατακτησάμενος ἐν Χαιρωνείᾳ τὴν ἡγεμονίαν, ἦτοι τὴν ἐν τοῖς ὁμηρικοῖς ἔπεσιν ἀποδιδομένην τῷ Ἀγαμέμνονι ὑπεροχὴν ἐνόησε τὴν ἐν τῇ ἐπιπλήξει τοῦ ῥήτορος ἐνυπολανθάνουσαν κολακείαν καὶ ἐξέφρασεν ἐπὶ ταύτῃ ἀμέσως τὴν εὐαρέσκειάν του ἀπολύσας αὐτὸν μετ' ἀφθόνων δώρων· πρὸς δὲ τούτῳ ἠλευθέρωσεν ἄνευ λύτρων τοὺς ἀθηναίους αἰχμαλώτους καὶ συνῆψε συνθήκην συμμαχίας μετὰ τῶν Ἀθηνῶν· ἀλλ' αἱ πράξεις αὗται τοῦ Φιλίππου εἶχον αἰτίαν κάπως σπουδαιοτέραν τοῦ εὐφυοῦς λόγου τοῦ Δημάδου (ἴδ. ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ). Ἐκ τοῦ τρόπου τοῦ Φιλίππου καὶ τῶν δώρων αὐτοῦ ὁ ῥήτωρ ἐλκυσθεὶς ἤρξατο ἔτι πλέον μακεδονίζων, καὶ ἐπὶ τοσοῦτον μακεδονισμοῦ προέβη ὥστε μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἐτῶν προέτεινε τὴν ἀποθέωσιν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι δὲν ἦσαν ἐξηυτελισμένοι μέχρι τοιούτου βαθμοῦ, ὥστε νὰ παραδεχθῶσι τοιαύτην ἀποθέωσιν, καὶ ὁ Δημάδης κατηγορήθη ὡς παράνομα συμβουλεύων τὴν πόλιν. Μολονότι δὲ ἀπελογήθη εἰπών. «Δὲν ἔγραψα ἐγὼ τὸ ψήφισμα τοῦτο· ὁ μὲν πόλεμος ὑπηγόρευσεν αὐτό, ἡ δὲ λόγχη τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸ ἔγραψεν, ἡ κατηγορία εἰσηκούσθη, καὶ ὁ Δημάδης ἐτιμωρήθη ἐπὶ τῇ κολακείᾳ αὐτοῦ ὑποβληθεὶς εἰς πρόστιμον δέκα ταλάντων (55,700 φράγκων). Τὸ μᾶλλον ἀξιοσημείωτον γεγονὸς τοῦ πολιτικοῦ βίου αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἀναντιῤῥήτως τὸ νὰ σώσῃ τοὺς ἰδίους αὐτοῦ ἀντιπάλους ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅστις ᾐτεῖτο ὅπως παραδοθῶσιν αὐτῷ οἱ ἐπὶ ἀνταρσίᾳ κατὰ τῆς μακεδονικῆς δυνάμεως κατηγορούμενοι ῥήτορες· ἦσαν δὲ οὗτοι ὀκτὼ ἢ δέκα καὶ σὺν αὐτοῖς ἠριθμοῦντο ὁ Λυκοῦργος καὶ ὁ Δημοσθένης. Ἐκκλησίας συνελθούσης συνεζητεῖτο ἡ αἴτησις αὕτη. Ὁ Φωκίων μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ τραχύτητος, διεκήρυξεν ὅτι οἱ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀπαιτούμενοι ῥήτορες ὤφειλον νὰ ὑπομείνωσι τὸν θάνατον, ὅτι διὰ τούτου ἐγηγοράζετο ἡ τῆς δημοκρατίας σωτηρία. Ὁ δὲ Δημοσθένης διὰ δεξιῶν τινων λόγων ἀπέτρεψεν εὐκόλως τὸν λαὸν τῆς σκληρᾶς ταύτης ἀποφάσεως, μὴ καταδείξας αὐτῷ καὶ ποίαν ὁδὸν ἔμελλε νὰ ἐκλέξῃ. Τότε ἀνῆλθεν ὁ Δημάδης εἰς τὸ βῆμα· οἱ ἐνοχοποιηθέντες ῥήτορες εἶχον ἐγκρέσει τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ ἀντὶ πέντε ταλάντων (27,850 φράγκων). Ὑπέβαλε δὲ τὸ ἀκόλουθον ψήφισμα δι' οὗ τὸ πᾶν συνεδιβάζετο καὶ οὗ δίδομεν τὴν ἐξήγησιν. «Οἱ ὁρισθέντες ῥήτορες δικασθήσονται καὶ αὐστηρῶς τιμωρηθήσονται ἂν ἔνοχοι ἀποδειχθῶσι». Τὸ ψήφισμα τοῦτο ἀμέσως ἐψηφίσθη καὶ αὐτὸς ὁ Δημάδης ἐνετάλη ὅπως κομίσῃ αὐτὸ τῷ Ἀλξάνδρῳ, ὅστις εὐχαριστηθεὶς ἐκ ταύτης τῆς μᾶλλον φαινομένης ἢ ἀληθοῦς ὑποταγῆς δὲν ἐπέμεινεν εἰς τὴν πρώτην αἴτησιν, ἡ δὲ δίκη κατὰ τοῦ Δημοσθένους καὶ τῶν φίλων αὐτοῦ οὔτε κἂν ἤρξατο. Τῷ 313, ὁ Δημάδης, καίτοι γνωστοῦ ὄντος ὅτι δωροδοκεῖται, ἔλαβε τὴν διαχείρισιν μέρους τῶν ἀθηναϊκῶν προσόδων, ἴσως τοῦ λεγομένου θεωρικοῦ θησαυροῦ· τῶν δὲ Ἀθηναίων βουλευομένων ὅπως μεταχειρισθῶσι τὰ χρήματα ταῦτα εἰς τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις, ἀπέτρεψεν αὐτοὺς τοῦ σκοποῦ τούτου ἐκμεταλλευόμενος τὴν φυσικὴν κλίσιν τοῦ λαοῦ πρὸς τὸ θέατρον. Καίτοι δὲ ἀπαγορεύοντος τοῦ νόμου νὰ ἐκμισθῶνται ἐν τοῖς Διονυσίοις ἀλλοδαποὶ ὀρχησταί, ἐπὶ προστίμῳ χιλίων δραχμῶν δι' ἕνα ἕκαστον, ὁ Δημάδης χορηγῶν, εἰσήγαγε, λέγουσιν, ἑκατὸν εἰς τὸ θέατρον καὶ ἀπέτισε πρόστιμον 100,000 δραχμῶν (93,000 φράγκων). Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἕνεκα τῆς ἀσωτείας ταύτης, ὁ Δημάδης ἐλάμβανε πολλάκις ἀνάγκην χρημάτων, καὶ ἀνενδοιάστως ᾐτεῖτο παρὰ τῆς τυχούσης μερίδος. Ὅτε ὁ Ἅρπαλος ἦλθεν εἰς Ἀθήνας (ἴδ. ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ), ὁ Δημάδης ἐδωροδοκήθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ κατεδικάσθη ἐκ δευτέρου φαίνεται δὲ ὅτι καὶ ἐκ τρίτου καταδικασθεὶς ἀπεξενώθη τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων.

Τῷ 322, προσερχομένου τοῦ Ἀντιπάτρου, οἱ Ἀθηναῖοι ἔντρομοι ἀπέδωκαν αὐτῷ τὰ πολιτικὰ δικαιώματα καὶ ἔπεμψαν αὐτὸν μετὰ τοῦ Φωκίωνος παρὰ τῷ μακεδόνι στρατηγῷ, ὅπως ἐπικαλεσθῇ τὴν εἰρήνην· μετὰ δὲ τέσσαρα ἔτη ἐστάλη αὖθις παρὰ τῷ Ἀντιπάτρῳ, νοσοῦντι ἐν Μακεδονίᾳ ὅπως αἰτήσηται τὴν ἐκ Μουνυχίας ἀποχώρησιν τῆς μακεδονικῆς φρουρᾶς. Ὁ Ἀντίπατρος ἐδείχθη κατ' ἀρχὰς εὐνοϊκῶς διατεθειμένος, ἀλλ' εὑρὼν ἐν τοῖς ἐγγράφοις τοῦ Περδίκκα ἐπιστολὰς τοῦ Δημάδου, δι' ὧν οὗτος παρήγει ἐκεῖνον νὰ διαβῇ εἰς Εὐρώπην ὅπως πολεμήσῃ κατὰ τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς Μακεδονίας, διέταξε νὰ φονευθῇ ὁ ἀθηναῖος ῥήτωρ, ἀφοῦ σφαγῇ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ δυστυχοῦς πατρὸς καὶ υἱοῦ αὐτοῦ Δημέας. Τῶν διπλοῦν τούτων φόνων ἀπεύθυνσιν ὁ Πλούταρχος τῷ Κασσάνδρῳ. Ἡ τοῦ Δημάδου εὐγλωττία ἦτο ἄλλως ἐπιμέλητος· ἀλλ' οἱ λόγοι αὐτοῦ ἦ-

σαν φορᾶς καὶ πάθους μεστοί, ἐγκατεσπαρμένα δ' ἐν αὐτοῖς ὑπῆρχον νοήματα δηκτικὰ καὶ ὀξέα, ἅτινα σπανίως ἀποτυγχάνουσι τοῦ σκοποῦ ἐνώπιον τοῦ πλήθους. Πάντοτε ἠὐτοσχεδίαζε, κατὰ δὲ τὸν Κικέρωνα καὶ Κυιντιλιανὸν οὐδένα γραπτὸν λόγον κατέλιπεν· ἀλλ' ἔκ τινος τοῦ Τζέτζη χωρίου φαίνεται ὅτι ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ συγγραφέως τούτου ἐσώζοντο πολλοὶ λόγοι τῷ Δημάδῃ ἀποδιδόμενοι. Ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἔχομεν ἐκτεταμένον ἀπόσπασμα λόγου «περὶ δωδεκαετίας», ἀπαγγελθέντος τῷ 326, καὶ δι' οὗ ὁ Δημάδης συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς ἰδίας αὐτοῦ διαγωγῆς ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ἡ δὲ αὐθεντικότης τοῦ ἀποσπάσματος τούτου ἀμφισβητεῖται, μολονότι ὁ Ἰμ. Βέκκερ εὗρεν αὐτὸ εἰς ἓξ χειρόγραφα καὶ εἶναι τετυπωμένον ἐν ταῖς συλλογαῖς τῶν «Ἀττικῶν ῥητόρων» τοῦ Ἄλδου Μανουτίου, 1513, τοῦ Ἐρρίκου Στεφάνου, 1573· τοῦ Ῥεϊσκίου, 1770, τοῦ Ἰμμανουὴλ Βέκκερ, ἐν Ὀξωνίᾳ καὶ Βερολίνῳ, 1823. Μετεφράσθη εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ Auger. Ὁ Σουΐδας ἀποδίδωσι πρὸς τούτοις τῷ Δημάδῃ πόνημα περὶ τῆς νήσου Δήλου καὶ τῶν τέκνων τῆς Λητοῦς, ἀλλ' εἶναι λίαν δύσκολον νὰ θεωρήσῃ τις τὸν Ἀττικὸν ῥήτορα ὡς συγγραφέα παρομοίου πονήματος καὶ οὐδεὶς ἐν τῇ ἀρχαιότητι εἶναι γνωστὸς ὡς φέρων τὸ αὐτὸ ὄνομα μετὰ τοῦ Δημάδου, ὅπως ἀποδοθῇ αὐτῷ τὸ ἔργον. Ὁ Πλούταρχος κρίνων τὸν Δημάδην ὡς ῥήτορα (βίος Δημοσθένους) λέγει ὅτι τῇ ἰδίᾳ φύσει ὑπείκων ἐκέκτητο δύναμιν λόγου ἀκαταμάχητον, καὶ ὅτι οἱ αὐτοσχέδιοι αὐτοῦ λόγοι ἦσαν πολλῷ ὑπέρτεροι τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους μετὰ τοσαύτης ἐπιμελείας γραφομένων. Ἀρίστων ὁ Χῖος ἀναφέρει κρίσιν τοῦ Θεοφράστου περὶ τῶν δύο τούτων ῥητόρων. Ἠρώτων αὐτὸν τί ἔφρινεν περὶ τοῦ Δημοσθένους· «Εἶναι ἄξιος τῆς πόλεως, ἀπεκρίνατο ὁ Θεόφραστος.—Ὁ δὲ Δημάδης; — Εἶναι ἀνώτερος τῆς πόλεως». Ἰδ. Hauptmann «De Demade», Gera, 1768, εἰς 4ον.

ΔΗΜΑΡΑΤΟΣ, πεντεκαιδέκατος βασιλεὺς τῆς Σπάρτης ἐκ τῆς οἰκογενείας τοῦ Εὐρυποντίδου, ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 510 πρ. Χ μέχρι τοῦ 491. Ἦτον υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Ἀριστωνος· αἱ δὲ περιστάσεις τοῦ βίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τοσαύτην ἔσχον ἐπιῤῥοὴν ἐπὶ τοῦ λοιποῦ τῆς ζωῆς του, ὥστε εἶναι ἀνάγκη νὰ σημειώσωμεν αὐτάς. Ὁ Ἀρίστων δὶς νυμφευθεὶς ἔμεινεν ἄτεκνος. Σῶσις δὲ τῆς δευτέρας αὐτοῦ γυναικὸς, κατώρθωσε νὰ λάβῃ σύζυγον διὰ πανουργίας, ἧς τὴν ἀφήγησιν δύνασαι νὰ ἴδῃ τις παρὰ Πλουτάρχῳ, τὴν γυναῖκα τοῦ φίλου αὐτοῦ Ἀγήτου. Ἡ γυνὴ αὕτη πρὸ τοῦ δεκάτου σεληνιακοῦ μηνὸς ἔτεκε παιδίον ἄῤῥεν. Ὁ Ἀρίστων παρίστατο μετὰ τῶν ἐφόρων ὡς δικαστὴς ἔν τινι δίκῃ, ὅτε ἀνηγγέλθη ἡ γέννησις τοῦ παιδίου· ἀμέσως δὲ ἐνθυμηθεὶς τὴν χρονολογίαν τοῦ γάμου αὐτοῦ καὶ ἀριθμήσας ἐπὶ τῶν δακτύλων τὸν ἀριθμὸν τῶν παρελθόντων μηνῶν, ἀνεφώνησε· «Τὸ παιδίον δὲν εἶναι ἰδικόν μου». Οἱ ἔφοροι τὰς λέξεις ταύτας ἀκούσαντες ὑπεκρίθησαν ὅτι δὲν ἀποδίδουσιν εἰς αὐτὰς μεγάλην σπουδαιότητα, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Ἀρίστων, ταχέως λησμονήσας τὰς πρώτας αὐτοῦ ὑπονοίας ἠγάπησε σφόδρα τὸ ἀρτιγενὲς βρέφος καὶ ἀπεκάλεσεν αὐτὸ Δημάρατον (αἱρετὸν τοῦ λαοῦ). Ὁ νέος βασιλόπαις ἐπλήρωσε τοὺς πόθους καὶ τὰς εὐχὰς τοῦ λαοῦ, διαδεξάμενος τὸν πατέρα αὐτοῦ πιθανῶς περὶ τὸ 510. Κατὰ Παυσανίαν, συνεμερίσθη μετὰ τοῦ Κλεομένους τὴν τιμὴν τῆς ἐξώσεως τοῦ Ἱππίου ἐξ Ἀθηνῶν. Κατὰ Πλούταρχον οἱ δύο οὗτοι ἡγεμόνες διηύθυνον τὸν κατὰ τοῦ Ἄργους πόλεμον. Ὁ Δημάρατος, λέγει ὁ Ἡρόδοτος, διεκρίθη ἐπὶ ἀνδρείᾳ καὶ ἐμπειρίᾳ. Μόνος αὐτὸς ἐκ πάντων τῶν βασιλέων τῆς Σπάρτης ἐνίκησε τέθριππον ἐν τοῖς ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσι. Τὸ στάδιον αὐτοῦ ἐτάραξαν αἴφνης ἔριδες μετὰ τοῦ συμβασιλεύοντος αὐτῷ, διότι τούτου ἐπιχειρήσαντος ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, ὁ Δημάρατος, ὅστις συνώδευσεν αὐτὸν μέχρι τῆς Ἐλευσῖνος ἠρνήθη νὰ προχωρήσῃ περαιτέρω καὶ ἰδὼν οὕτω τὸ σύνθημα τῆς ὑποχωρήσεως εἰς τοὺς συμμάχους τῆς Σπάρτης ἐγένετο αἴτιος ν' ἀποτύχῃ ἡ ἐκστρατεία τοῦ σκοποῦ αὐτῆς. Ἀπὸ δὲ τούτου ὁ Κλεομένης διενοεῖτο πῶς ν' ἀνατρέψῃ τὸν συνάρχοντα, καὶ πρὸς τοῦτο συνεννοήθη μετὰ τοῦ Λεωτυχίδου, ὅστις κατήγετο ἐκ τοῦ αὐτοῦ οἴκου μετὰ τοῦ Δημαράτου, ἁρπάσαντος τὴν μνηστὴν αὐτοῦ. Ἀμφότεροι ἀναμιμνήσκοντες τοὺς λόγους τοῦ Ἀρίστωνος, λόγους, οἵτινες ἐφαίνοντο λησμονηθέντες ἀπὸ πολλοῦ, διημφισβήτησαν τὸ νόμιμον τῆς γεννήσεως τοῦ Δημαράτου, καὶ μετὰ μακρὰς συζητήσεις περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἡ ὑπόθεσις ὑπεβλήθη εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἐν Δελφοῖς μαντείου. Ἡ Πυθία δωροδοκηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κλεομένους, κατεδίκασε τὸν Δημάρατον, ὅστις ἐξεθρονίσθη. Μικρὸν μετὰ τὴν ἐκθρόνισιν αὐτοῦ, ἐνῷ παρίστατο εἰς τὰς γυμνοπαιδιὰς καθήμενος μεταξὺ τῶν κριτῶν, ὁ Λεωτυχίδης ὅστις ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τοῦ πεπτωκότος βασιλέως ἐμήνυσεν αὐτῷ ὑβριστικῶς ἐρωτῶν πῶς ἠδύνατο ἀπὸ βασιλέως νὰ ἦναι κριτής; Ὁ Δη-

μάρατος ἀπήντησεν εἰς τὴν ὕδριν ταύτην δι' ἀπειλητικῶν λόγων καὶ συγκαλυψάμενος τὴν κεφαλὴν διὰ τοῦ μανδύου ἐποχεύθη οἴκαδε· θυσιάσας δὲ βοῦν, καὶ θεὶς τὰ ἱερὰ σπλάγχνα εἰς τὰς χεῖρας τῆς μητρός του καθικέτευσεν αὐτὴν νὰ τῷ εἴπῃ τὴν ἀλήθειαν. Αὕτη δὲ ἀπεκρίνατο διὰ διηγήσεως ἐξ ἧς ἐξήγετο ὅτι ὁ Δημάρατος ἦτον υἱὸς τοῦ Ἀρίστωνος ἢ τοῦ ἡμιθέου Ἀστραβάκου. Ὁ Δημάρατος ὅστις ἐφοβήθη πρὸς στιγμὴν μήπως κατὰ τὸ λέγειν τῶν ἐχθρῶν του, ἦτον υἱὸς ὀνοφορβοῦ, ἔλαβε θάρρος ἐκ τῶν λόγων τῆς μητρός του, καὶ πεισθεὶς ὅτι εἶχε θεὸν ἢ τοὐλάχιστον βασιλικὴν τὴν καταγωγήν, ἤλπισεν ὅτι θὰ καταλάβῃ αὖθις τὸν θρόνον. Κατέλιπε τὴν Σπάρτην προφασισθεὶς ὅτι ἤθελε νὰ συμβουλευθῇ τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν, ἀπεχώρησεν εἰς Ἦλιδα, εἶτα εἰς Ζάκυνθον, καὶ ὑπεκφυγὼν διὰ ταχείας φυγῆς τὴν καταδίωξιν τῶν συμπολιτῶν του, μετέβη εἰς Ἀσίαν παρὰ τῷ βασιλεῖ Δαρείῳ. Ἐν τῇ αὐλῇ τῆς Περσίας ἔτυχε καλῆς ὑποδοχῆς καὶ ἐξήσκησε μάλιστα ἱκανὴν ἐπιρροήν. Εἰσήγαγε τὴν ἐν Σπάρτῃ τάξιν τῆς βασιλικῆς διαδοχῆς καὶ συνετέλεσεν ὅπως δοθῇ τῷ Ξέρξῃ ὁ θρόνος ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ οἵτινες ἐγεννήθησαν πρὸ τῆς στέψεως τοῦ πατρός του. Ὅτε δὲ ὁ Ξέρξης ἡτοιμάσθη ὅπως εἰσβάλῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὁ Δημάρατος προειδοποίησε περὶ τούτου κρύφα τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ. Ὁ Δημάρατος προβλέπων τὴν ἧτταν τῶν Περσῶν ἔλεγε σοφὰς καὶ συνετὰς συμβουλὰς τῷ μονάρχῃ τῶν Περσῶν καὶ ἀντημείφθη παρ' αὐτοῦ λαβὼν τὰς ἡγεμονίας τῆς Περγάμου, τῆς Τευθρανίας καὶ τῶν Ἀλισάρνων, ἃς ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ κατεῖχεν εἰσέτι ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ξενοφῶντος. Εἷς τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ, ὀνόματι Πρικλῆς, ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀριστοτέλους, κατοικοῦντος τότε ἐν Ἀταρνεῖ, καὶ ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς δύο υἱούς, τὸν Πρόκλον καὶ τὸν Δημάρατον. Ἂν πιστεύσωμεν ἀνέκδοτόν τι τοῦ Πλουτάρχου, ὁ Δημάρατος ἔζη εἰσέτι ὅτε ὁ Θεμιστοκλῆς κατέφυγε παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς Περσίας, τῷ 466.

ΔΗΜΑΡΑΤΟΣ, Κορίνθιος φίλος τοῦ Φιλίππου ζῶν περὶ τὸ 340 πρ. Χ. Ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος διηνείχθη πρὸς τὸν Φίλιππον κατὰ τοὺς γάμους αὐτοῦ μετὰ τῆς Κλεοπάτρας, τῷ 337, ὁ Δημάρατος ἐπεμβὰς μεταξὺ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ, ἔπεισε τοῦτον νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Μακεδονίας.

ΔΗΜΑΡΑΤΟΣ, συγγραφεὺς ἀβεβαίου ἐποχῆς, οὗ μνείαν ποιεῖται ὁ Πλούταρχος. Ἴσως εἶναι ὁ αὐτὸς μετὰ τοῦ συγγραφέως τῶν «Τραγῳδουμένων», συγγράμματος πραγματευομένου περὶ τῶν θεμάτων τῆς ἑλληνικῆς τραγῳδίας, μνημονευομένου ὑπὸ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως, τοῦ Στοβαίου καὶ τοῦ σχολιαστοῦ Ἀπολλωνίου τοῦ Ῥοδίου. Ὁ Πλούταρχος μνημονεύει ἐπίσης πραγματειῶν τοῦ Δημαράτου περὶ τῶν ποταμῶν, περὶ τῆς Φρυγίας καὶ τῆς Ἀρκαδίας.

ΔΗΜΑΡΑΤΟΣ, σπαρτιάτης συγγραφεύς, ζῶν περὶ τὸ 120 μ. Χ. Κατὰ Πλανούδην ἀπήντησεν εἰς τὸ ἐπίγραμμα τοῦ Ἀδριανοῦ περὶ τῆς κατακτήσεως τῆς Ἑλλάδος, ἐπιγράψας ἄνωθεν τῶν στίχων αὐτοῦ ἕνα στίχον τοῦ λόγου ποῦ Ἀχιλλέως εἰς τὸν Πάτροκλον. Ὅτε δὲ ἀνεζητήθη τὸ ὄνομα τοῦ τολμήσαντος νὰ ἐγγίσῃ τὸ αὐτοκρατορικὸν ἐπίγραμμα, ἀπεκρίνατο παρῳδῶν ἕνα τοῦ Ἀρχιλόχου στίχον· «Εἰμὶ μὲν εὐθώρηκτος Ἐνυαλίου πολεμιστῆς», κτλ. Ἡ ἱστορία αὕτη φαίνεται ἐξαχθεῖσα ἐνὸς χειρογράφου τοῦ Βατικανοῦ ὅπερ ὅμως οὐ δίδωσι τὸ ὄνομα τοῦ Δημαράτου.

ΔΗΜΑΡΑΤΟΣ, ἐτροῦσκος ἡγεμών, ἑλληνικῆς καταγωγῆς, ζῶν περὶ τὸ 660 πρ. Χ. Γεννηθεὶς ἐν Κορίνθῳ, καὶ ἀνήκων εἰς τὴν φυλὴν τῶν Βακχιαδῶν ἐκτήσατο μεγάλα πλούτη διὰ τοῦ ἐμπορίου. Καταστραφείσης δὲ τῆς ἰσχύος τῆς φυλῆς αὐτοῦ, περὶ τὸ 657, ὑπὸ τοῦ Κυψέλου, ἔφυγεν ἐκ τῆς Κορίνθου, καὶ ἀποκατέστη ἐν Ταρκουϊνίᾳ τῆς Ἑτρουρίας. Καθ' ἃ δὲ λέγει ὁ Στράβων εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ πολυάνθρωπον συνοδείαν καὶ ἐκόμιζε μεγάλους θησαυρούς. Διὰ τοῦ πλούτου αὐτοῦ ἐκτήσατο ἀμέσως ἐπιρροὴν ἐν Ταρκουϊνίᾳ καὶ τέλος ἔλαβε τὴν ἡγεμονείαν τῆς πόλεως. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἱστορικούς, συνωδεύετο κατὰ τὴν μετάβασιν αὐτοῦ ἐκεῖσε ὑπὸ τοῦ ζωγράφου Κλεοφάντους τοῦ Κορινθίου, τοῦ Εὐχειρος καὶ τοῦ Εὐγράμμου, σοφῶν τὰς πλαστικὰς τέχνας, καὶ εἰσήγαγεν εἰς Ἑτρουρίαν τὰς ὡραίας τέχνας ἅμα δὲ καὶ τὴν γραφὴν τοῦ ἀλφαβήτου. Ἐνυμφεύθη γυναῖκα ἐξ Ἑτρουρίας καὶ ἐγέννησε δύο υἱοὺς τὸν Ἀρροῦνσιν καὶ τὸν Λούκουμον, κληθέντα ὕστερον L. Tarquinius Priscus (Ταρκούινος ὁ Πρεσβύτερος).

ΔΗΜΑΡΕΤΗ, συρακουσία ἡγεμονίς, ζῶσα περὶ τὰ 480 πρ. Χ. Θυγάτηρ τοῦ Θήρωνος τυράννου τοῦ Ἀκράγαντος, ἐνυμφεύθη τὸν Γέλωνα ἡγεμόνα τῶν Συρακουσῶν. Κατὰ Διόδωρον τὸν Σικελιώτην, ἔπεισε τὸν σύζυγον αὐτῆς, μετὰ τὴν μεγάλην ἐν Ἱμέρᾳ νίκην, νὰ παραχωρήσῃ τὴν ὠμότητα τοῖς Καρχηδονίοις ἐπὶ μετρίοις ὅροις. Οὗτοι δὲ εὐγνωμονοῦντες, ἀπέστειλαν τῇ Δημαρέτῃ χρυσοῦν διάδημα ἀξίας ἑκατὸν ταλάντων.

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης Ακροπόλεως (Κ.Π.Ι.Β.)

Ἡ συρακουσία ἡγεμονὶς ἔκοψεν εἰς μνημόσυνον τοῦ γεγονότος τούτου ἀργυρᾶ νομίσματα ἰσοδυναμοῦντα πρὸς δέκα δραχμὰς ἀττικὰς, ἢ πεντήκοντα λίτρας τῆς Σικελίας καὶ ἐπονομασθέντα «Δημαρέτια». Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γέλωνος ἐνυμφεύθη τὸν Πυλόζηλον, ἀδελφὸν καὶ διάδοχον τοῦ ἀποθανόντος.

ΔΗΜΗΤΡΑ, θυγάτηρ τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας, ἀδελφὴ τοῦ Διὸς, ἐξ οὗ ἐγέννησε τὴν Περσεφόνην. Ταύτην ἰδὼν ὁ Πλούτων, ἥρπασε κρυφίως καὶ βιαίως εἰς τὸν ᾅδην· ὅι' ὅπερ λυπηθεῖσα μεγάλως ἡ μήτηρ αὐτῆς Δήμητρα, ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ μεταμορφωθεῖσα εἰς γυναῖκα γραίαν, περιήρχετο νυκτὸς καὶ ἡμέρας μετὰ λαμπάδων ἀνημμένων, ζητοῦσα αὐτήν. Καὶ πρῶτον μὲν ἦλθεν εἰς Ἔλευσῖνα τῆς Ἀττικῆς, ὅπου ὑπεδέχθησαν αὐτὴν φιλαφρονέστατα αἱ θυγατέρες τοῦ βασιλέως Ἐλεοῦ, τὰς ὁποίας ἐδίδαξε πρὸς ἀμοιβὴν τὰ μυστήρια καὶ τοὺς νόμους, καὶ τὸν τρόπον, πῶς νὰ ζευγνύωσι τοὺς βόας, πῶς νὰ σπείρωσι, πῶς νὰ θερίζωσι, καὶ νὰ κατασκευάζωσι τὸν ἄρτον. Ἐν ᾧ δὲ ἐκάθητο ἐκεῖ σκυθρωπὸς καὶ τεθλιμμένη, γραῖά τις, καλουμένη Ἰάμβη, ἐκίνησεν αὐτὴν εἰς γέλωτα διὰ τῶν ἀστείσμων, καὶ ἐκ τούτου ἔπειτα αἱ γυναῖκες τῶν Ἀθηναίων συνεθίζον κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Θεσμοφορίων νὰ σκώπτωσιν ἀλλήλας, καὶ νὰ ἀστείζωνται. Ἐκεῖθεν δὲ ἦλθεν εἰς Ἀρκαδίαν, ὅπου ἐδίδαξε τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐκεῖ τὰ αὐτά. Τρίτον, εἰς Ἄργος, ἔνθα ὑπεδέχθη αὐτὴν ὁ Πελασγὸς, κτίσας εἰς αὐτὴν καὶ ναὸν, ὅθεν ἐπωνομάσθη καὶ «Πελασγίς». Τελευταῖον δὲ περιελθοῦσα πολλοὺς τόπους, καὶ μὴ δυνηθεῖσα νὰ εὕρῃ που τὴν Περσεφόνην, κατήντησεν εἰς Σικελίαν· ἐνταῦθα, μὴ ὑποφέρουσα πλέον τοὺς πολλοὺς κόπους, ὠργίσθη, καὶ κατηράσθη τὴν γῆν νὰ μὴ καρποφορήσῃ. Ἀλλὰ τοῦτο ἦτο πρὸς βλάβην τῶν θεῶν· διότι ἔμειναν χωρὶς θυσιῶν καὶ τιμῶν. Τότε λοιπὸν ὁ Ζεὺς, βλέπων τὴν γενικὴν ταύτην ἀνάγκην, ἐμήνυσεν εἰς αὐτὴν διὰ τῆς Ἰριδος νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ, ἐπειδὴ δὲν ὑπήκουεν, ἔστειλε μετὰ ταῦτα πάντας τοὺς θεούς· αὐτὴ ὅμως δὲν ἐπείθετο παντάπασιν, ἀλλ' εἶπεν εἰς αὐτοὺς, ὅτι, ἐὰν μὴ ἴδῃ πρότερον τὴν θυγατέρα αὐτῆς, οὔτε εἰς τὴν γῆν θέλει δώσει καρποφόρον δύναμιν, οὔτε εἰς τὸν οὐρανὸν θέλει ἀναβῆ. Ὅθεν ὁ Ζεὺς ἔστειλε τελευταῖον εἰς τὸν ᾅδην τὸν Ἑρμῆν, ἵνα ὁμιλήσῃ περὶ τούτου πρὸς τὸν Πλούτωνα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Περσεφόνη εἶχεν ἤδη φύγει ἐκ τοῦ καρποῦ τοῦ ᾅδου, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠδύνατο πλέον ν' ἀναβῇ ὁπίσω εἰς τὸν οὐρανὸν, ὁ Ζεὺς πρὸς εὐχαρίστησιν ἀμφοτέρων ᾠκονόμησε τὸ πρᾶγμα ἄλλως πως· ἀπεφάσισε δηλαδὴ, ἐξ μῆνας νὰ εὑρίσκηται ἡ Περσεφόνη ἐν τῷ ᾅδῃ μετὰ τοῦ Πλούτωνος, καὶ ἐξ μῆνας πάλιν νὰ συνδιάγῃ μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς Δήμητρος. Ἀλληγορεῖται δὲ ἡ μὲν Δήμητρα εἰς τὴν γῆν· ἡ δὲ Περσεφόνη, εἰς τοὺς καρποὺς καὶ τὰ ἄνθη, τὰ ὁποῖα τὸν μὲν χειμῶνα κρύπτονται, τὸ δὲ ἔαρ καὶ τὸ θέρος πάλιν φαίνονται. Ἡ μίξις τῆς Δήμητρος μετὰ τοῦ Διὸς, τῆς ὁποίας καρπὸς ἦτον ἡ Περσεφόνη, δὲν σημαίνει ἄλλο τι, ἢ ὅτι ὁ ἀὴρ καὶ ἡ βροχὴ ἔχουσι μεγάλην ἐπιῤῥοὴν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ συντελοῦσιν εἰς τὴν καρποφορίαν αὐτῆς. Ἐζωγράφουν δὲ αὐτὴν γυναῖκα μεγαλοπρεπῆ, ἔχουσαν ὄψιν σοβαρὰν, φοροῦσαν πέπλον μακρὸν, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς στέφανον ἐξ ἀσταχύων, καὶ κρατοῦσαν εἰς τὰς χεῖρας ἀξίνην, καὶ κάλαθον πλήρη σπερμάτων· ἐνίοτε δὲ, καὶ δρέπανον· καὶ πάλιν ἄλλοτε ὑπὸ δύο καρποφόρα δένδρα καθημένην καὶ ἐπὶ μὲν τῆς κορυφῆς τοῦ ἑνὸς τὴν Ἥραν ἱσταμένην καὶ βρέχουσαν· ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς τοῦ ἑτέρου, τὸν Ἀπόλλωνα ἀκτινοβολοῦντα, καὶ ἔμπροσθεν αὐτῆς δύο χωρικοὺς τὸν μὲν ἐργαζόμενον τὴν γῆν, τὸν δὲ ἄλλον, ἀλωνίζοντα. Ἐλατρεύετο μετὰ ζήλου πολλοῦ ἐν Κρήτῃ καὶ Σικελίᾳ, καὶ ἐν Ἑλλάδι, κατ' ἐξοχὴν δὲ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Ἀττικῆς. Ἐν Ἐλευσῖνι εἶχεν ὡραιότατον ναὸν, ὅπου ἐπανηγυρίζοντο κατ' ἔτος μετὰ τὸν θερισμὸν δύο μεγάλαι ἑορταὶ, τὰ «Θεσμοφόρια», κατὰ τὴν ιδ' τοῦ πυανεψιῶνος μηνὸς, τελούμενα ὑπὸ μόνων ἐλευθέρων ἀθηναίων γυναικῶν, καὶ διαρκοῦντα 5 ὅλας ἡμέρας, καὶ τὰ « Ἐλευσίνια » (μυστήρια), τῶν ὁποίων ἡ μυστικὴ σημασία καὶ ὁ σκοπὸς δὲν ἠρμηνεύθησαν εἰσέτι. Εἰς μόνους ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους ἦτο συγκεχωρημένον νὰ μετέχωσι τῆς ἑορτῆς, ὅσοι μετὰ προηγουμένας μακρὰς δοκιμασίας ἤθελον μυηθῆ τὰ μυστήρια ταῦτα. Ἡ ἑορτὴ, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς νυκτὸς, διήρκει ἐννέα ἡμέρας, συμπεριλαμβανομένων καὶ πολλῶν ἄλλων τρομερῶν ἐθίμων· καὶ οἱ μὲν ἱερεῖς, οἱ ἀφιερωμένοι «εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ναοῦ τῆς Ἐλευσῖνος, ὠνομάζοντο «ἱεροποιοὶ» ἢ «ἐπιμεληταὶ»· ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς «ἱεροφάντης». Ἡ ἀρχὴ τῆς ἑορτῆς ἔπιπτε τὴν ιέ τοῦ βοηδρομιῶνος καὶ ἡ μὲν πρώτη ἡμέρα, ἡμέρα προπαρασκευῆς, ἐλέγετο «ἀγυρμός»· ἡ δὲ δευτέρα, «ἅλαδε μύσται», καθ' ἣν οἱ μυούμενοι ἐπορεύοντο μετὰ πομπῆς «εἰς τὴν θάλασσαν, ἵνα καθαρισθῶσιν· ἡ τρίτη ἦτον ἡμέρα νηστείας, καθ' ἣν ἀπείχοντο ἀπὸ πάσης σωματικῆς ἡδονῆς, καὶ τὸ ἑσπέρας ἔτρωγον ἴ-

σως τοὺς σησαμίους πλακοῦντας, καὶ ἔπινον τὸν κυκεῶνα· περὶ τῆς τετάρτης δὲ ἐξεύρομεν νὰ εἴπωμέν τι βέβαιον· ἡ πέμπτη ὠνομάζετο «λαμπάδων ἡμέρα», ἀπὸ τῆς εἰς τὸν ἐν Ἐλευσῖνι ναὸν τῆς Δήμητρος λαμπαδηφορίας· ἡ ἕκτη ἐκαλεῖτο «Ἴακχος», καὶ ἦτον ἡ πανηγυρικωτάτη· διότι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἰάκχου, υἱοῦ τῆς Δήμητρος, ἐκομίζετο, φοροῦν στέφανον ἐκ μυρσίνης, ἀπὸ τοῦ Κεραμεικοῦ εἰς τὴν Ἐλευσῖνα διὰ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ, παρακολουθούμενον ὑπὸ τῶν μυστῶν, οἵτινες ἰακχάζοντες καὶ ψάλλοντες παρεκάλουν τὸν Ἴακχον τοῦτον νὰ πρεσβεύσῃ ὑπὲρ αὐτῶν πρὸς τὴν Δήμητραν· τὴν ἑβδόμην ἡμέραν ἐγίνετο ἡ ἐπιστροφή, καὶ κατ' αὐτὴν εἶχε χώραν ὁ λεγόμενος «γεφυρισμὸς», τουτέστιν οἱ κάτοικοι τῆς περιχώρου ἔσκωπτον ἐπὶ τῆς γεφύρας τὴν ἐπιστρέφουσαν λιτανείαν, καὶ αὐτὴ πάλιν ἀμοιβαίως ἐκείνους· ἡ ὀγδόη ἐκαλεῖτο «ἐπιδαυρία», διότι κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν ἐλέγετο ὅτι ὁ Ἀσκληπιὸς, ἐλθὼν πολὺ βραδέως, ἐμυήθη ὕστερον κατὰ δευτέραν τινὰ μύησιν, καὶ ἡ συνήθεια αὕτη ἐτηρεῖτο εἰσέτι χάριν τῶν βραδέως ἐρχομένων· ἡ δὲ ἐννάτη τελευταίαν προσηγορεύετο «πλημοχόη», ἀπὸ εἴδους τινὸς πηλίνων ἀγγείων, τῶν ὁποίων δύο ἐπληροῦντο τότε οἴνου, καὶ τὸ μὲν ἐξ αὐτῶν ἐχύνετο τὸ πρωΐ, τὸ δ' ἕτερον τὸ ἑσπέρας. Αἱ προσφερόμεναι εἰς αὐτὴν θυσίαι συνίσταντο εἰς ὀπώρας, φυτὰ καὶ χοίρους. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐλάτρευον κατ' ἀρχὰς τὴν Δήμητραν αὐχί, καθὼς οἱ Ἕλληνες, ὡς τὴν πρώτην τροφὸν καὶ εὐεργέτιδα τῶν ἀνθρώπων. ἀλλ' ὡς συνεργάτιν καὶ βοηθὸν τοῦ πολέμου. Ὅτε ὅμως μετὰ ταῦτα αἱ ἰδέαι αὐτῶν περὶ τῆς θεᾶς προσήγγιζον πάντοτε τὰς τῶν Ἑλλήνων, ἀφιέρωσαν εἰς αὐτὴν κατὰ τὸν ἀπρίλιον ἑκάστου ἐνιαυτοῦ ἑορτὴν, Cerealia ἐπονομαζομένην, καὶ ὁμοίαν τῆς τῶν Θεσμοφορίων.

Τὸ ὄνομα Δήμητρα ἐτυμολογοῦσιν οἱ Στωϊκοὶ, ὡς λέγει ὁ Κικέρων, παρὰ τὸ «γῆ μήτηρ» τὴν ὁποίαν ἐτυμολογίαν ἐπικυροῖ καὶ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης διὰ τοῦ ἑξῆς Ὀρφικοῦ στίχου· «Τὴν δ' ἐνοντας, μητέρα προσαγορεῦσαι. Καὶ τοὺς Ἕλληνας δὲ ταύτην παραπλησίως Δήμητραν καλεῖν, βραχὺ μετατεθείσης διὰ τὸν χρόνον τῆς λέξεως· τὸ γὰρ παλαιὸν ὀνομάζεσθαι γῆν μητέρα· καθάπερ καὶ τὸν Ὀρφέα προσμαρτυρεῖν λέγοντα· Γῆ μήτηρ πάντων Δημήτηρ πλουτοδότειρα».

Ἄλλα δὲ αὐτῆς ἐπώνυμα εἶναι τὰ ἀκόλουθα· «Δῶς» (δῶσις), ἐν τῷ Ὁμηρικῷ ὕμνῳ ἀπαντώμενον· ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ ὁ γερμανὸς φιλόσοφος Σχαίφερος ἀντικατέστησε τὸ γνωστότερον «Δηὼ», τὸ παραγόμενον διαφόρως, ἢ ἀπὸ τοῦ «δαίω» τοῦ «καίω», ὅτι μετὰ λαμπάδων περιήρχετο ζητοῦσα τὴν ἑαυτῆς θυγατέρα· ἢ ἀπὸ τοῦ «δέω», τοῦ σημαίνοντος τὸ «εὑρίσκω»· διότι, ἐνῷ, κατεγίνετο περὶ τὴν ἀνεύρεσιν, πάντες ἔλεγον πρὸς αὐτὴν, «δέεις», τουτέστι, θέλεις εὑρεῖ· «Δαμία», ὡς δαμάζουσα καὶ ζευγνύουσα τοὺς βόας εἰς τὸ ἄροτρον· «Ὠνησιδώρα» ὡς δωρουμένη καὶ παρέχουσα ὠφέλειαν· «Ὀμπνία», (λατιν. Alma), καρποφόρος τροφή· «Οὐλὼ» καὶ «Ἰουλὼ», παρὰ τὸ «οὖλος», καὶ «ἴουλος τὰ σημαίνοντα δέσμην σταχύων· «Ἅλωας», ἀπὸ τοῦ ἁλωΐου· «Παμπανὼ», ὡς ἡ τὰ πάντα ποιμαίνουσα· «Πολύβοια», καθὸ πολύτροφός τις οὖσα· «Ἐλήγηρις», ἐπειδὴ τὰ στάχυα ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου κιτρινίζουσι καὶ γεροντιῶσι· «Σώτειρα» κτλ.

Ἡ δ' ἐτυμολογία τοῦ λατινικοῦ ὀνόματος Ceres διεφιλονεικήθη ἤδη καὶ κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους· καὶ ὁ μὲν Κικέρων παράγει αὐτὸ παρὰ τὸ gerere fruges, τουτέστι «φέρειν», «προάγειν καρπούς»· ἕτεροι δὲ, παρὰ τὸ ἀρχαῖον cereare, ἀντὶ τοῦ creare, τὸ «πλάσσειν καὶ δημιουργεῖν»· ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων ὁ γερμανὸς φιλόσοφος Σχελίγγιος θέλει τὴν λέξιν πηγάζουσαν ἀπὸ τῶν σημιτικῶν λεγομένων γλωσσῶν, ἐξ ὧν σώζεται ἐν τῇ ἑβραϊκῇ τὸ τῆς αὐτῆς φωνῆς ῥῆμα χαρὰς, σημαῖνον «ἀροτριοῦν γεωργεῖν».

Τῆς δὲ θυγατρὸς αὐτῆς Περσεφόνης ἐπίθετα ἀπαντῶνται ταῦτα· ὡς θυγάτηρ μὲν τοῦ Διὸς λέγεται κατ' ἐξοχὴν Κόρη· ὡς γυνὴ δὲ τοῦ Πλούτωνος, «Δέσποινα». Αὐτὸ δὲ τὸ ὄνομα «Περσεφόνη», τὸ καὶ «Φερσεφόνη», καὶ «Φερσεφόνεια» λεγόμενον, παράγεται μὲν κατὰ τὸ μέγα Ἐτυμολογικὸν ἐκ τοῦ φέρω καὶ φόνος· σημαίνει δὲ κατὰ τὰ ὄργια τοῦ Ὀρφέως τὴν ζωῆς καὶ θανάτου πρόξενον· ἢ ἀλληγορεῖ κατὰ τοὺς Στωϊκοὺς τὸ διὰ τῆς γῆς τῶν καρπῶν διῆκον πνεῦμα λέγεται δὲ πρόσετι «Περσέφασσα», «Φερσέφασσα», καὶ «Φερέφασα». Ἐκ τῶν ὀνομάτων τούτων ἐλέγετο καὶ ὁ ναὸς αὐτῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἀθηνῶν «Φερεφάττιον». Ἡ δὲ ὀρθὴ ἐτυμολογία αὐτῶν εἶναι ἀμφίδολος· ὁ Πορφύριος ἑρμηνεύει τὸ «Φερέφαττα», κατὰ τὴν γνώμην τῶν παλαιῶν θεολόγων, ἐκ τοῦ «φέρβειν, ἢ φέρειν, καὶ φάττα, τοῦ τρέφειν» δηλαδὴ τοὺς «φασιανούς.

Ὡνόμαζον δὲ ἀμφοτέρας οἱ ἀρχαῖοι «μεγάλους θεὰς, ἢ κατὰ ἐγκύκλιον ἀριθμὸν, «τὼ θεὼ καὶ σεμνὰς θεὰς», κατ' εὐφημισμὸν, ὡς τὰς Ἐρινύας. (Ἐπιτομὴ τῆς ἑλλ. μυθολογίας Κοντογόνου).

ΔΗΜΗΤΡΙΑΝΟΣ, ῥήτωρ ἐκ Ῥαβέννης, πατὴρ τοῦ περιφήμου ῥήτορος Ἀσπασίου, ἔζη ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου Σεβήρου, τῷ 225 μ. Χ. Διεκρίνετο οὐχὶ μόνον ὡς ῥήτωρ ἀλλὰ καὶ ὡς μαθηματικός.

ΔΗΜΗΤΡΙΑΣ, ἀρχ. πόλ. τῆς Ἑλλάδος (Θεσσαλία), ἐν τῇ Φθιώτιδι, ἐπὶ τοῦ Πελασγικοῦ κόλπου, θεμελιωθεῖσα ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ. Τανῦν εἶναι πόλις τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Μαγνησίας, πρὸ πολλοῦ ἔρημος. Ἐτιμήθη δ' ἐπισκοπικῆς ἀρχῆς ὑπὸ τὸν Λαρίσσης καὶ τῷ 1757 ἀνεδείχθη Μητρόπολις μετὰ Μητροπολίτου φέροντος τὸν ις' ἐκκλησιαστικὸν βαθμόν, προσαγορευομένου διὰ τοῦ τίτλου «Δημητριάδος ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Πελασγῶν». Ἡ δικαιοδοσία τῆς Δημητριάδος καλεῖται κοινῶς Ζαγορά, ἡ δὲ θέσις ἐν ᾗ ἔκειτο καλεῖται Γορίτζα. Πολιτικὴ ἕδρα τῆς Δημητριάδος εἶναι ὁ Βῶλος. Ἐπὶ τῆς φραγκικῆς κατακτήσεως ἡ Δημητριὰς ἦτο Κομητεία, Μήτρα παρὰ τῶν κατακτητῶν καλουμένη.

Δημήτριοι ἡγεμόνες.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ Πολιορκητής, υἱὸς τοῦ Ἀντιγόνου, γεννηθεὶς τῷ 338 πρ. Χ. ἀπεθ. τῷ 283. Πρωίμως ἐκλήθη ὅπως διαδραματίσῃ σημαντικὸν πρόσωπον εἰς τοὺς πολέμους, οἵτινες ἐπηκολούθησαν τὸν θάνατον τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Ὁμόφρων τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἐξυπηρέτησε τὰ συμφέροντά του μετ' ἀφοσιώσεως σπανίας κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, χρόνους μίσους, φαστριαστικῶν παθῶν καὶ οἰκιακῶν ταραχῶν. Ἐκκαιδεκαέτης μόλις ἠκολούθησεν αὐτῷ φεύγοντι λαθραίως εἰς Μακεδονίαν, ἐκ δὲ τοῦ συγκροτηθέντος κατὰ τοῦ Περδίκκα συνασπισμοῦ ἐμνήσθη εἰς τὰς πολιτικὰς ῥαδιουργίας. Ἐπολέμησε τὸ πρῶτον ἀγῶν τοὺς ἑταίρους ἐν δυσὶ μάχαις κατὰ τοῦ Εὐμένους ἐν Μηδίᾳ, καὶ διὰ τῆς νεανικῆς αὐτοῦ ἀνδρείας συνετέλεσεν ὑπὲρ τῆς νίκης. Ὅθεν, ὅτε ὁ Ἀντίγονος ἀνέλαβε τὰ κατακτητικὰ σχέδια, ὧν ἕνεκα κατεπολέμησε τὸν Περδίκκαν, ἀφόβως ἀντέταξε τὸν υἱόν του κατὰ τοῦ ἐπιφοβωτάτου τῶν ἐχθρῶν του, ὅπως ἐπιτηρῇ τὰ διαβήματά του. Βασιζόμενος ἐπὶ τῆς συναρωγῆς τοῦ Σελεύκου καὶ τοῦ Λυσιμάχου, οὓς αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ Ἀντιγόνου ἠπείλουν ἔτι πλέον αὐτοῦ, ὁ Πτολεμαῖος κατῆλθεν εἰς τὴν νῆσον Κύπρον καὶ ἀποφασιστικῶς ἐπελθὼν κατὰ τῆς Κιλικίας ἐκυρίευσε τὴν πρωτεύουσαν αὐτῆς καὶ κατελεήλατησε τὴν χώραν. Ταῦτα μαθὼν ὁ Δημήτριος ὥρμησεν ἐκ τῶν μυχῶν τῆς Κοίλης Συρίας, ἀλλ' ὁ Πτολεμαῖος εἶχε ἤδη ἀνακάμψει εἰς Αἴγυπτον, καὶ μετὰ μικρὸν ἀνεφάνη, προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Σελεύκου, διωχθέντος ἐκ τῶν χωρῶν αὐτοῦ καὶ ἐστρατοπέδευσεν ἐν τοῖς πεδίοις τῆς Γάζας, παρὰ τὰς συμβουλὰς τῶν φίλων αὐτοῦ, οἵτινες, καθ' ἃ λέγει ὁ Πλούταρχος, ἐφοβοῦντο νὰ ἴδωσιν αὐτὸν μετρούμενον κατ' ἀθλητοῦ ἐξελθόντος τοῦ γυμνασίου τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ὁ Δημήτριος ἀπεφάσισεν ἵνα καταπολεμήσῃ αὐτόν. Συνεκάλεσεν εἰς γενικὴν συνέλευσιν πάντας τοὺς στρατιώτας· τεταραγμένος δὲ σφόδρα καὶ συγκεκινημένος ἀνέβη τὸ βῆμα. Ἡ δὲ συνέλευσις παρατηρήσασα τὴν ταραχὴν καὶ συγκίνησιν ταύτην ἐφώνησεν αὐτῷ ὁμοφώνως νὰ λάβῃ θάρρος καὶ ἀμέσως βαθυτάτη ἐπεκράτησε σιγὴ πρὶν ἢ δοθῇ διαταγὴ νὰ σιωπήσωσι. Τὸ ὑπερήφανον καὶ ζωηρὸν τοῦ βλέμματος αὐτοῦ, τὸ ὑψηλὸν ἀνάστημα, ἡ πολυτελὴς πανοπλία, ἅπαν τὸ ἐξωτερικὸν αὐτοῦ εἶχόν τι τὸ σέβας ἐπιβάλλον καὶ καταγοητεῦον τὰ πλήθη. Κατ' ἀρχὰς ἐνίκησεν ἐν τῇ δεξιᾷ πτέρυγι ἧς αὐτὸς ἡγεῖτο, ἀλλὰ περιζωσθεὶς ὑπὸ τοῦ Σελεύκου καὶ τοῦ Πτολεμαίου, ἐστερημένος τῆς βοηθείας τῶν ἐλεφάντων, ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τοῦ πεζικοῦ, ἠναγκάσθη καὶ ὁ ἴδιος νὰ φύγῃ ἀπὸ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Κατέφυγε δὲ εἰς τὰ τείχη τῆς Ἀζώθ, ἔνθα ὁ Πτολεμαῖος ἀπέστειλεν αὐτῷ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰς ἀποσκευὰς αὐτοῦ, εἰπὼν ὅτι δὲν πολεμεῖ κατὰ τοῦ Ἀντιγόνου διὰ τοιαῦτα λάφυρα, ἀλλὰ διὰ τὰς ἐπαρχίας ἃς θέλει νὰ τῷ ἀφαιρέσῃ παρὰ πᾶν δίκαιον. Ὁ Δημήτριος ἀντιφιλοτιμούμενος ἐπεθύμει νὰ δειχθῇ εὐγνώμων πρὸς τοιαύτην γενναιοψυχίαν. Νέαν συναγείρας στρατιὰν ἐν Κιλικίᾳ, καὶ ἐπιπεσὼν αἴφνης κατὰ τοῦ Κίλλη, ὃν ὁ Πτολεμαῖος ἀπέλυσεν ἐναντίον αὐτοῦ, ἠχμαλώτευσεν αὐτὸν μεθ' ἑπτὰ χιλιάδων ἐκ τῶν ἀρίστων στρατιωτῶν αὐτοῦ, οἷς ἀπέδωκεν ἄνευ λύτρων τὴν ἐλευθερίαν· εἶτα βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅστις ἠθέλησε ν' ἀναθέσῃ αὐτῷ ὅλην τὴν φροντίδα τῆς ἀντεκδικήσεως, ἀνεκτήσατο ἀμαχητεὶ τὰς πόλεις τῆς Συρίας καὶ τῆς Φοινίκης, τῷ 312. Ὁ Πτολεμαῖος ὀπισθοχωρῶν ἀνέκαμψεν εἰς τὸ βασίλειον αὐτοῦ, ὁ δὲ Δημήτριος δὲν ἐτόλμησε νὰ καταδιώξῃ αὐτόν, ἀλλ' ἐπέδραμεν εἰς τὴν χώραν τῶν Ναβαθαίων Ἀράβων, ὧν ὁ Ἀντίγονος ἐφοβεῖτο τὴν γειτνίασιν· καὶ πρῶτον μὲν ἀπέτυχεν ἡ ἐπιδρομὴ ἕνεκα τῆς ἀνικανότητος τοῦ Ἀθηναίου· αὐτὸς δὲ ὁ Δημήτριος, ἀποκρουσθεὶς ἐκ τῆς Πέτρας, ἀπεκόμισεν ἐκ τῆς ἐρήμου μόνον ὑποσχέσεις περὶ εἰρήνης καὶ πλούσια λάφυρα. Ἡ ἐκστρατεία αὐτοῦ εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, ἥτις ἐπανέστη ὑπὲρ τοῦ Σελεύκου, δὲν ὑπῆρξεν αὐτοκε-

στέρα· μόλις δὲ προέλαβε νὰ καταλάβῃ ἓν τῶν φρουρίων τῆς Βαβυλωνίας καὶ ὁ πόλεμος ἀνεκάλεσεν αὐτὸν πρὸς τὰ παράλια.

Ἡ εἰρήνη ἦν ὁ Ἀντίγονος, ὁ Λυσίμαχος καὶ ὁ Πτολεμαῖος ὑπέγραψαν τῷ 311 ἦτον ἁπλῆ ἀνακωχή· πάντες ἠρνοῦντο νὰ ἐκτελέσωσι τοὺς ὅρους αὐτῆς, καὶ ἕκαστος αὐτῶν ἀπήτει νὰ ἐπιβάλῃ αὐτοὺς εἰς τοὺς λοιποὺς. Τὸ ἔγκλημα τοῦ Κασσάνδρου (ἴδ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΟΣ) καὶ ἡ ἐπιδρομὴ τοῦ Λεωνίδα, τοποτηρητοῦ τοῦ Πτολεμαίου ἐν Κιλικίᾳ, ἀνεγέννησαν τὰς ἐχθροπραξίας. Ἤδη αἱ παράλιοι πόλεις ἦσαν ὑποτεταγμέναι, ἡ δὲ Ἁλικαρνασσὸς ἕτοιμος εἰς ὑποταγήν. Ὁ Δημήτριος συνήντησε τὸν Λεωνίδαν καὶ ἐρρωμένως ἐπιληφθεὶς τοῦ πολέμου, ἐδίωξε τὸν ἐχθρὸν νὰ κενώσῃ ἐν τάχει τὴν χώραν. Ἐκ τῶν θριάμβων τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ὑπερηφανευθεὶς ὁ Ἀντίγονος, συνέλαβε μεγάλας ἐλπίδας, καὶ ἐπὶ προφάσει ὅτι προύτίθετο νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τοῦ Κασσάνδρου καὶ τοῦ Πτολεμαίου, ἐπεχείρησεν, ὅπως ἐγκαθιδρύσῃ τὴν ἰδίαν ἐξουσίαν. Ὁ Δημήτριος ἀνεχώρησεν ἄγων στόλον ἐκ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν πλοίων, καὶ αἴφνης ἐφάνη πρὸ τοῦ Πειραιῶς, πρὶν ἢ οὐδεὶς ὑποπτεύσῃ τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ· προσήρχετο δὲ ὡς ἐλευθερωτής. Ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς τριήρους αὐτοῦ ἔνευσε τοῖς Ἀθηναίοις νὰ ἡσυχάσωσι καὶ ν' ἀκούσωσιν αὐτοῦ. Σιγῆς δὲ καὶ ἡσυχίας ἐπελθούσης ἐκήρυξε διὰ κήρυκος παρ' αὐτῷ ἱσαμένου, ὅτι ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀντιγόνου μετ' εὐμενεστάτων διαθέσεων ὅπως ἐξελάσῃ τὴν μακεδονικὴν φρουρὰν καὶ ἀποδῶσῃ τοῖς Ἀθηναίοις τοὺς νόμους αὐτῶν (τῷ 307]. Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἀπεστάλη μετὰ τιμῆς εἰς Θήβας, ὁ δὲ μακεδὼν διοικητὴς ὠχυρώθη ἐντὸς τοῦ λιμένος τῆς Μουνυχίας, ἔνθα ἐπολιόρκησεν αὐτὸν ὁ Δημήτριος καὶ κυριεύσας τὴν θέσιν, μετέβη εἰς ἐκδίωξιν τῆς φρουρᾶς τῶν Μεγάρων. Ἀπατηθέντες ἐκ τῆς ἐπιπλάστου ταύτης ἐλευθερίας καὶ τῶν δώρων τοῦ Ἀντιγόνου, οἱ Ἀθηναῖοι ἐπιδαψίλευσαν εἰς τοὺς σωτῆρας αὐτῶν δείγματα ἀξιοθρηνήτου κολακείας· ἀνήγειραν αὐτοῖς βωμούς, συνέστησαν εἰς τιμὴν αὐτῶν ἀγῶνας καὶ δύο νέας φυλὰς προσέθεντο ὑπὸ τὴν αἰγίδα αὐτῶν διατελοῦσας· οἱ παρ' αὐτοῖς ἀποστελλόμενοι πρέσβεις ἐπωνομάσθησαν θεωροί, ὡς οἱ εἰς Δελφοὺς ἀποστελλόμενοι· αἱ ἑορταὶ τοῦ Βάκχου ἐπανηγυρίσθησαν ὑπὸ τοῦ Δημητρίου ὃν καὶ ὡς χρησμὸν συνέθεσαν αὐτοῦ. Ὁ Δημήτριος ἀντὶ τῶν τιμῶν τούτων ἐνομεύθη τὴν Ἐρυθίκην, ἐκ τῆς οἰκογενείας τοῦ Μιλτιάδου, καὶ τοι νυμφευμένος ὢν μετὰ τῆς Φίλας θυγατρὸς τοῦ Ἀντιπάτρου. Ἤθελε δὲ λησμονήσει εὐκόλως ἐν ταῖς τιμαῖς καὶ ἡδοναῖς τὰ σχέδια τοῦ πατρὸς, ἂν ὁ Πτολεμαῖος ἄφηνεν αὐτὸν ἥσυχον. Ἀλλὰ τούτου ἀποδιδάσαντος σημαντικὸν στρατὸν εἰς τὴν νῆσον Κύπρον καὶ ἀπειλοῦντος ἐκ νέου τὴν Κιλικίαν, ὁ Δημήτριος προσήγγισεν εἰς Καρίαν, ἀπεπειράθη ἀνωφελῶς ὅπως ἐξεγείρῃ τοὺς Ῥοδίους κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου, ἔλαβεν ἐν Κιλικίᾳ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ στόλου καὶ ἔστησε τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ πρὸ τῆς Καρπασίας. Ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἐκυρίευσεν ἐξ ἐφόδου πάσας τὰς παραλίους πόλεις, ἐκίνησε κατὰ τῆς Σαλαμῖνος, συνήντησεν ὑπὸ τὰ τείχη τὸν Μενέλαον, ὃν ἐνίκησε, καὶ ἤρξατο πολιορκῶν τὴν πόλιν. Ὁ Πτολεμαῖος ἦλθεν εἰς βοήθειαν, ἀλλ' ὁ Δημήτριος ἐμπόδισεν αὐτὸν νὰ ἑνώσῃ τὰς δυνάμεις του μετὰ τῶν τοῦ Μενελάου, διεσκόρπισε τὸν στόλον αὐτοῦ ἐν μεγάλῃ μάχῃ, καθ' ἣν συνεκρούσθησαν ὑπὲρ τὰς τριακοσίας τριήρεις, ἐνίκησεν αὐτὸν ἐκ δευτέρου κατὰ ξηρὰν, καὶ τῆς Σαλαμῖνος ἀνοιξάσης αὐτῷ τὰς πύλας, ἔμεινε κύριος ὁλοκλήρου τῆς πόλεως καὶ ἀπείρων λαφύρων, τῷ 306. Διὰ τῆς λαμπρᾶς ταύτης νίκης ἔλαβε τὸν τίτλον βασιλέως, ὃν ὁ πατὴρ ἔδωκεν αὐτῷ. Ὁ Ἀντίγονος εἶχεν ἀποφασίσει νὰ ἐπιδράμῃ εἰς Αἴγυπτον· ἐνῷ δὲ οὗτος προύχώρει διὰ μέσου τῶν ἐρήμων, ὁ Δημήτριος διοικῶν τὸν στόλον παρέπλεε τὰ παράλια. Ἀλλ' ἔξωθεν τῆς Ῥαφίας προσεβλήθη ὑπὸ σφοδρᾶς τρικυμίας, καὶ, πρὸς ἐπίμετρον τῆς δυστυχίας αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα ἔπασχε λειψυδρίαν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε ἂν ἡ κακοκαιρία διήρκει μίαν ἔτι ἡμέραν, πάντες ἤθελον ὑπὸ τῆς δίψης ἀπολεσθῆ. Ἐπεθύμει ν' ἀποβῇ εἰς τὸ πρῶτον σῶμα τοῦ Νείλου (τὸ Φατνιτικὸν), ἀλλ' ἡ εἴσοδος ἐφυλάσσετο ὑπὸ λέμβων φερουσῶν πολεμικὰς μηχανὰς καὶ στρατοῦ παρατεταγμένου εἰς μάχην ἐπὶ τοῦ παροχθίου. Ἀναγκασθεὶς ν' ἀναστρέψῃ εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, εὗρεν ἐν αὐτῷ τὴν ἀταξίαν καὶ τὴν ἀποθάρρυνσιν· οἱ στρατιῶται ἐλειποτάκτουν, οἱ ἀξιωματικοὶ ἤθελον ν' ἀποσυρθῶσιν. Ὁ Ἀντίγονος ἀπεφάσισε νὰ ἐπανακάμψῃ εἰς τὴν οἰκείαν καταλείπων ἀνενόχλητον τὸν Πτολεμαῖον· ἀλλ' ὁ Δημήτριος μαθ' ὅλα ταῦτα δὲν ἐθεώρει ἑαυτὸν ἡττηθέντα ἐτράπη πρὸς τὴν νῆσον Ῥόδον ἧς ἡ κατάκτησις ἤθελεν ἀφαιρέσει ἀπὸ τοῦ Πτολεμαίου τὴν συμφερωτάτην τῶν συμμαχιῶν αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ αἱ ὑποσχέσεις καὶ αἱ ἀπειλαὶ αὐτοῦ ἠναγκασαν ἀπέχειν τῆς πίστεως τῶν Ῥοδίων· Τότε δὲ κατε-

σκεύασε τὴν περίφημον «Ἑλέπολιν», μηχανὴν ἧς τὴν περιγραφὴν κατέλιπεν ἡμῖν ὁ Διόδωρος, καὶ ἥτις εὑρίσκεται ἐσχεδιασμένη ἐφ' ἑνὸς τῶν μνημείων ἅτινα ἐσφαλμένως ἀποδίδονται εἰς τὴν ἀρχαίαν Νινευΐ. Ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ βλάψῃ τὰ τείχη τῶν Ῥοδίων γενναίως ὑπερασπιζόντων αὐτὰ (τῷ 304). Πρεσβεῖα τῶν Ἀθηναίων ἦλθεν ἐγκαίρως, πρὸς τιμὴν τοῦ Δημητρίου, ὅπως ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειαν αὐτοῦ κατὰ τοῦ Κασσάνδρου πολιορκοῦντος τὴν πόλιν αὐτῶν. Ὁ Δημήτριος, ὅστις ἀκουσίως καὶ μετὰ λύπης κατέλιπε τὴν Ἑλλάδα ἔσπευσε νὰ συνομολογήσῃ μετὰ τῶν Ῥοδίων συνθήκην, δι' ἧς οὗτοι ὑπεχρεοῦντο νὰ βοηθῶσι τῷ Ἀντιγόνῳ κατὰ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, ἐκτὸς τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου καὶ ἀπέπλευσεν ἀπερχόμενος εἰς Ἀθήνας. Μετὰ τῆς συνήθους αὐτοῦ ταχύτητος, ἐδίωξεν ἐκ τῆς Ἀττικῆς τὸν Κάσσανδρον κατεδίωξεν αὐτὸν μέχρι τῶν Θερμοπυλῶν, τὸν ἐνίκησε, καὶ κατέλαβε τὴν Ἡράκλειαν, ἔνθα 6,000 Μακεδόνων ἐλειποτάκτησαν πρὸς αὐτόν. Ἐλευθερωθείσης τῆς Ἀττικῆς καὶ τῆς Βοιωτίας, εἰσῆλασεν εἰς τὴν Πελοπόννησον· ἡ Σικυὼν κατείχετο ὑπὸ τῶν στρατευμάτων τοῦ Πτολεμαίου· ἐξηγόρασε τὴν ἀποχώρησιν αὐτῶν, καὶ ὅπως ἐνδυναμώσῃ αὐτὴν κατὰ τῆς ξενικῆς ἁρπαγῆς, μετήνεγκεν αὐτὴν ἐπὶ πλησιοχώρου τοποθεσίας, ἥτις ἐπωνομάσθη Δημητριάς· τὰ Μέγαρα, ἡ Κόρινθος ἀνέῳξαν αὐτῷ τὰς πύλας· ἡ Ἀργολὶς καὶ ἡ Ἀρκαδία, ἐκτὸς τοῦ Ἄργους καὶ τῆς Μαντινείας, ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν προστασίαν του. Ἐπανῆλθε δὲ εἰς Ἀθήνας ὅπως ἐντρυφήσῃ εἰς τὸν θρίαμβον αὐτοῦ καὶ ἐνταῦθα νέαι τιμαὶ ἀνέμενον αὐτόν. Ὡς ἀνάκτορον ἐδόθη αὐτῷ ὁ ὀπισθόδομος τοῦ Παρθενῶνος καὶ μὴ ἀρκούμενος εἰς τὸ νὰ μολύνῃ δι' ἀκολασιῶν τὸν ναὸν τῆς παρθένου Θεᾶς ἵδρυσεν ἐν αὐτῷ διὰ τοῦ Στρατοκλέους ἀγάλματα τῶν παλλακίδων αὐτοῦ. Οἱ ἱερώτατοι τῶν νόμων παρεβιάσθησαν χάριν αὐτοῦ· ἠλλάγη ἡ τάξις τῶν μηνῶν, ὅπως ἁμέσως ἄνευ διακοπῆς ὁποβληθῇ εἰς πάσας τὰς τελετὰς τῆς μυήσεως εἴς τε τὰ μεγάλα καὶ εἰς τὰ μικρὰ μυστήρια. Ἐξήντλησε δὲ τὸ δούλειον τῶν Ἀθηναίων φρόνημα μέχρι καὶ τοῦ νὰ σκώπτῃ αὐτοὺς πικρῶς· μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἠτήσατο παρ' αὐτῶν ἄνευ ἀναβολῆς ποσὸν 250 ταλάντων (1,250,000 φρ.), καὶ ὅτε μετὰ μεγάλου κόπου συνέλεξαν αὐτό, διέταξε νὰ προσενέγκωσιν αὐτὸ εἰς τὴν Λαμίαν καὶ τὰς ἄλλας αὐτοῦ παλλακίδας ὅπως ἀγοράσωσι διὰ τῶν χρημάτων τούτων κόνεις διὰ τὸν καλλωπισμόν αὐτῶν. Τοιοῦτος ἦτον ὁ ἀνὴρ ὃν ἡ Ἑλλὰς παραφρονοῦσα ἐν τῇ εὐγνωμοσύνῃ αὐτῆς, ἐκήρυξεν ἀρχιστράτηγον ἐν Κορίνθῳ, καθὼς ἄλλοτε τὸν Φίλιππον καὶ τὸν Ἀλέξανδρον. Ὁ τίτλος οὗτος ἦτο τοιοῦτος, ὥστε ἐκίνει τὸν φθόνον τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ· ἄλλως δὲ ὑπεκρίνετο κατ' αὐτῶν μεγίστην περιφρόνησιν. Ὁ Ἀθήναιος λέγει ὅτι φανερῶς περιεφρόνει τοὺς δίδοντας εἰς πάντα ἄλλον παρὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ τὸν τίτλον βασιλέως· ἐνησμενίζετο δὲ βλέπων κόλακας ποιοῦντας ἐν τῇ τραπέζῃ αὐτοῦ προπόσεις εἰς τὸν βασιλέα Δημήτριον, Σέλευκον τὸν ἀρχηγὸν τῶν Ἐλεφάντων, Πτολεμαῖον τὸν ναύαρχον, Λυσίμαχον τὸν θησαυροφύλατα, Ἀγαθοκλῆν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, διοικητὴν τῶν νήσων. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν Κάσσανδρον, ὅστις ἠτεῖτο τὴν εἰρήνην, ἀπήντησεν αὐτῷ, ὅτι πρέπει νὰ παραδοθῇ ἄνευ ὅρων, καὶ ἐφαίνετο ὅτι οὔτε κἂν ἐφρόντιζε πλέον περὶ αὐτοῦ. Καὶ ὅμως ὁ Κάσσανδρος συνήνωσε καὶ πάλιν κατ' αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρός του πάντας τοὺς διαδόχους τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ὁ Λυσίμαχος καὶ ὁ Σέλευκος συνενώσαντες ἐν Ἀσίᾳ τὰ στρατεύματα αὐτῶν, εὑρέθησαν ἀπέναντι τοῦ Ἀντιγόνου ἐν Ἰψῷ τῆς Φρυγίας. Ὁ γέρων βασιλεὺς συνεμερίζετο τὰς περιφρονητικὰς ἰδέας τοῦ υἱοῦ του περὶ τῶν πολεμίων καὶ ἐφρόνει ὅτι θὰ διεσκόρπιζε τὸν νέον τοῦτον συνασπισμὸν μετὰ τοσαύτης εὐκολίας, μεθ' ὅσης λίθος ἢ ὁ ἐλάχιστος κρότος διασκορπίζει στρουθίων ὁμάδα. Ἡ ἔκβασις τῆς μάχης ἔψευσε τὰς ἐλπίδας αὐτοῦ. Ὁ Δημήτριος, ἐπὶ μίαν στιγμὴν νικητὴς, ἀφρόνως παρεσύρθη εἰς καταδίωξιν τοῦ Λυσιμάχου· ὅτε δὲ ἀνέστρεψεν εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, εὗρε τὸν πατέρα αὐτοῦ περιεζωσμένον ὑπὸ τοῦ πεζικοῦ τοῦ Σελεύκου, καὶ ἐγκαταλειφθέντα ὑπὸ τῶν ἀρίστων αὐτοῦ στρατευμάτων. Οἱ ἀγῶνες αὐτοῦ οὔτε ὑπὲρ τῆς νίκης συνετέλεσαν, οὔτε ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ Ἀντιγόνου, ὅστις μετὰ τῶν ὅπλων ἀνὰ χεῖρας καὶ ὑπὲρ τῆς ἰδίας ζωῆς ἀμυνόμενος, ἐζήτει αὐτὸν πανταχοῦ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἀνέμενε βοήθειαν (τῷ 301). Ἡ ἀπώλεια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἣν οἱ νικηταὶ διεμοιράσθησαν, ἦτο διὰ τὸν Δημήτριον ἧττον σπουδαία τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, δι' οὗ ἐγένετο κύριος ἑαυτοῦ. Εὐπειθὲς ὄργανον ὑπὸ τὴν χεῖρα τοῦ Ἀντιγόνου, ἐξετέλεσεν εὐδοκίμως τὰ σχέδια αὐτοῦ, ἀλλ' ἡ διεύθυνσις ἐκείνου ἦτον αὐτῷ ἀναγκαία· φιλοδοξίαν εἶχε μόνον ὅταν ἐκεντᾶτο ὑπ' ἄλλου· ἐχειρίζετο δὲ τοῦ πολέμου ὅπερ παρασκευάζει τὴν ἐπιτυχίαν καὶ ἄγει εἰς αἰῶνα πέρας. Ὅθεν ἀπὸ τοῦ 301, ἐγκαταλειφθεὶς εἰς τὴν τυχοδιωκτικὴν αὐτοῦ διάθεσιν οὐδὲν ἄλλο ἔπραξεν ἢ νὰ

μεταβαίνῃ ἀπὸ τῆς ἐξορίας εἰς τὸν θρόνον ὅπως πέσῃ πάλιν ἀπὸ τοῦ θρόνου εἰς τὴν ἐξορίαν· ἦτον ἀνίκανος νὰ διατηρηθῇ ἐπ' αὐτοῦ καὶ μάλιστα ἀπέναντι τῶν ἐπιμονωτέρων καὶ ἐμπειροτέρων αὐτοῦ ἀντιπάλων. Ἡ Ἑλλὰς ἐξέφυγε κατ' ἀρχὰς τῶν χειρῶν του ταὐτοχρόνως μετὰ τῆς Ἀσίας. Ἐβασίζετο ἐπὶ τῆς πίστεως τῶν Ἀθηναίων, οἷς διεπιστεύσατο τὰ πλοῖά του, τοὺς θησαυροὺς του καὶ τὴν νέαν αὐτοῦ γυναῖκα Δηϊδάμειαν ἀδελφὴν τοῦ Πύρρου. Ἀλλ' ἔξωθεν τῶν Κυκλάδων ἀπήντησε πρέσβεις σταλέντας ἐξ Ἀθηνῶν ὅπως ἀναγγείλωσιν αὐτῷ ὅτι ἡ πόλις εἶχεν ἀπόφασιν οὐδένα βασιλέα νὰ δεχθῇ ἐντὸς τῶν τειχῶν αὐτῆς. Ἀνίσχυρος καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ἔμβῃ διὰ τῆς βίας, ὁ Δημήτριος ἀπέβη εἰς Κόρινθον, ἀνέλαβε τὰ χρήματα καὶ τὸν στόλον αὐτοῦ, καὶ ἔπλευσε πρὸς τὴν Θράκην. Ἄλλο μέσον ἐκτὸς τῆς ἁρπαγῆς δὲν εἶχεν ὅπως διατηρήσῃ τὸν στρατὸν αὐτοῦ, αἱ δὲ χῶραι τοῦ Λυσιμάχου ἦσαν ἀρρύρητοι. Ὁ Σέλευκος καὶ ὁ Πτολεμαῖος ἐφοβοῦντο μήπως πλησιέστερον ὢν εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, λάβῃ μέγα μερίδιον ἐκ τῆς κληρονομίας τοῦ Ἀντιγόνου· ὅθεν ἀφῆκαν τὸν Δημήτριον ν' ἀναφανῇ ἐν Ἀσίᾳ ἄγων τοὺς μισθωτούς αὐτοῦ, καὶ ἤθελε κατακτήσει αὐτὴν ἐκ νέου, ἂν ὁ νέος Ἀγαθοκλῆς ὁ Λυσιμάχου, ὅστις ἠκολούθει αὐτῷ κατὰ πόδας, δὲν ἠνάγκαζεν αὐτὸν νὰ κλεισθῇ ἐν Κιλικίᾳ, ἔνθεν ἠπείλει ἐξ ἴσου τόντε Σέλευκον καὶ τὸν Πτολεμαῖον, οἵτινες συνδιηλλάγησαν μετ' αὐτοῦ, διότι ὁ μὲν ἠτήσατο τὴν θυγατέρα αὐτοῦ εἰς γάμον, ὁ δὲ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ἰδίαν θυγατέρα καὶ ἀμφότεροι ἀνηγόρευσαν αὐτὸν βασιλέα τῆς Ἀσίας, βεβαίως ὅπως ἀπομακρύνωσι τῶν Χωρῶν αὐτῶν τὰ ὅπλα του καὶ στρέψωσιν αὐτὰ κατὰ τοῦ Λυσιμάχου. Ἡ συμφωνία αὕτη δὲν διήρκεσεν. Ὁ Σέλευκος ἐπωφελήθη τῆς Κιλικίας, καὶ ἤθελε ν' ἀγοράσῃ αὐτήν. Ὁ δὲ Δημήτριος ἀρνούμενος νὰ πωλήσῃ αὐτὴν διεξεδίκησε τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς Τύρου καὶ τῆς Σιδῶνος· ὁ Δημήτριος ἔθετο φρουρὰν εἰς τὰς πόλεις ταύτας καὶ εἶρηντο ὡς εἰ ἦτο βέβαιος περὶ τῆς κατοχῆς τῆς Ἀσίας ἀνεχώρησεν εἰς Ἑλλάδα. Ἤλπιζεν ὅτι θὰ ἐγκαταστῇ αὖθις ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ἕνεκα τῆς τυραννίας τοῦ Λαχάρητος ἐκινεῖτο στάσις. Τρικυμίᾳ καταστρέψασα μέρος τοῦ στόλου ἐδύσκολε τὴν ζέσιν αὐτοῦ· μὴ τολμῶν νὰ προσεγγίσῃ εἰς τὴν Ἀττικήν, ἠθέλησε νὰ καταλάβῃ τὴν Μεσσήνην, ἔνθα βέλος διεπέρασε τὴν παρειὰν αὐτοῦ. Ἀποκαλυφθὲν ἐκ τοῦ τραύματος ἐπεχείρησε πολιορκίαν τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλ' ἐκ τοῦ λιμοῦ βιασθεῖσα παρέδωκεν αὐτῷ περίφοβος τὴν Μουνυχίαν. Ὁ Δημήτριος ἐγέλασεν ἐπὶ τῷ φόβῳ τῶν Ἀθηναίων, συνεκάλεσεν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου ἐν τῷ θεάτρῳ, περιέζωσε τὴν σκηνὴν δι' ἐνόπλων ἀνδρῶν, ἔθετο τοὺς φύλακας αὐτοῦ ἑκατέρωθεν τοῦ προσκηνίου καὶ κατέβη αὐτὸς οὗτος, ὡς οἱ ὑποκριταί, διὰ τῶν ἄνωθεν βαθμίδων, ἀπειλητικὸς τὸ βλέμμα, ἀλλὰ διὰ τῶν λόγων αὐτοῦ ἐνεψύχωσε τοὺς φοβουμένους καὶ διανείμας 100.000 μεδίμνους σίτου προσείλκυσατο τὴν γενικὴν ἀγάπην (τῷ 296). Ἡ Σπάρτη ἐφάνη ἀνησυχοῦσα ἐκ τῆς παλινορθώσεως ταύτης ὁ δὲ Δημήτριος δυσανεσχέτει διότι ἡ πόλις αὕτη πάντοτε διέφευγεν αὐτόν. Ἐπορεύθη κατὰ τοῦ βασιλέως Ἀρχιδάμου, ἐνίκησεν αὐτὸν περὶ τὴν Μαντινείαν, κατεδίωξεν αὐτὸν ἕως εἰς τὰ τείχη τῆς πρωτευούσης αὐτοῦ, καὶ ἔμελλε νὰ κυριεύσῃ αὐτήν, ὅτε ἔμαθεν ἀλλεπαλλήλως ὅτι ὁ Λυσίμαχος ἀφῄρεσεν αὐτοῦ τὰς ἐν Ἀσίᾳ πόλεις, καὶ ὁ Πτολεμαῖος τὴν νῆσον τῆς Κύπρου, ἐκτὸς τῆς Σαλαμῖνος, ἐν ᾗ ἐπολιόρκει τὴν μητέρα καὶ τὰ τέκνα του. Ἀλλ' ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν ἡ τύχη ἐραίνετο ἐγκαταλείπουσα αὐτὸν ἐδιδεν αὐτῷ στέμμα βασιλικόν. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κασσάνδρου, τοῦ Ἀντιπάτρου φονεύσαντος τὴν μητέρα του Θεσσαλονίκην, ὁ Ἀλέξανδρος ἐπεκαλέσατο τὴν βοήθειαν τοῦ Πύρρου, καὶ τοῦ Δημητρίου. Ὁ Πύρρος πρῶτος ἀφικόμενος, ᾠκειοποιήθη εἰς ἀμοιβὴν τῶν ἐκβουλεύσεων αὐτοῦ μέρος τῆς Μακεδονίας· ὅτε δὲ ὁ Δημήτριος παρουσιάσθη, ὁ Ἀλέξανδρος συνδιαλλαγεὶς πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, ἐξήγησεν αὐτῷ ὅτι δὲν εἶχε τοῦ λοιποῦ ἀνάγκην προστασίας, καὶ φοβούμενος μὴ ὁ ἴδιος θελήσῃ ν' ἀποζημιωθῇ διὰ τὸ ταξείδιόν του, ἐπειράθη, κατὰ Πλούταρχον, ἵνα δολοφονήσῃ αὐτήν. Ὁ Δημήτριος προελαβεν αὐτὸν καὶ χηρεύοντος τοῦ θρόνου τῆς Μακεδονίας ἐτέθη ἐπ' αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἔθνους, ὅπερ ἐμίσει τὴν οἰκογένειαν τοῦ Κασσάνδρου καὶ προετίμα τὴν τοῦ Ἀντιπάτρου, οὗ γαμβρὸς ἦτον ἐκ τῆς πρώτης αὐτοῦ γυναικὸς Φίλας. Καὶ ἡ Ἑλλὰς ἐπίσης ἀνεγνώριζε τὴν κυριαρχίαν τοῦ Δημητρίου· αἱ Θῆβαι ὅμως ὠθούμεναι ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἐκείνου τῆς προκλητικῆς ἀντιστάσεως, ἧς ἕνεκα τοσάκις ἠλώθησαν καὶ κατεστράφησαν, ἐδίσησε νὰ ὑποταχθῶσι διὰ τῆς βίας· μόλις ἤνεγκε τὰς μηχανὰς αὐτοῦ πλησίον τῶν τειχῶν καὶ ἡ πόλις παρεδόθη. Μικρὸν μετὰ ταῦτα, ἐνῷ ἐστράτευεν ἐπὶ τὸν Λυσίμαχον, ἀπειλοῦντα τὰς Χώρας αὐτοῦ, ἐπανίστη ἐκ νέου, ἀλλ' ἐκυρίευσεν αὐτήν, πρὸ πάντων διὰ τῶν πολίτας ἐπιεικῶς, καὶ ἔθετο φρου

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κεντρική Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ράν. Οἱ ἐν Βοιωτίᾳ οὗτοι πόλεμοι καὶ διάφοροι ἐκστρατεῖαι εἰς Ἤπειρον καὶ Αἰτωλίαν εἶναι τὰ γεγονότα τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς βασιλείας αὐτοῦ. Ἐπανερχόμενον ἐκ μιᾶς τῶν ἐκστρατειῶν τούτων ὑπεδέξαντο αὐτὸν ἀνθοστεφεῖς, καίοντες λιβανωτὸν, καὶ ᾄδοντες ὕμνον διασωθέντα ἡμῖν παρ' Ἀθηναίῳ. Ἀλλ' ὁ Δημήτριος ἐστενοχωρεῖτο ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐπόθει τὴν ἀνάκτησιν ὁλοκλήρου τοῦ πατρικοῦ κράτους· τὰς δ' ἐλπίδας αὐτοῦ ἐστήριζεν ἐπὶ στρατοῦ ἐξ 110,000 ἀνδρῶν, καὶ στόλου ἐκ πεντακοσίων τριηρῶν, καλλίστου καὶ ἄριστα ἐξωπλισμένου. Τὰς παρασκευὰς ταύτας μαθόντες ὁ Σέλευκος, καὶ ὁ Πτολεμαῖος καὶ ὁ Λυσίμαχος, διωργάνισαν νέον συνασπισμὸν καὶ καθικέτευσαν τὸν Πόρρον νὰ εἰσβάλῃ εἰς Μακεδονίαν διὰ τῆς Ἠπείρου ἐνῷ οὗτοι ἀφ' ἑτέρου θὰ εἰσήλαυνον εἰς αὐτήν. Ὁ Δημήτριος δὲν ἠγνόει ὅτι ἀπώλεσε τὴν εὔνοιαν τῶν Μακεδόνων διὰ τῆς ἀλαζονείας καὶ τοῦ τύφου αὐτοῦ· ἠρέσκετο χλευάζων καὶ ὑβρίζων αὐτούς. Ἡμέραν τινὰ, ἐξερχόμενος τῶν ἀνακτόρων του ἔλαβε πολυσυρμοτάτας ἀναφορὰς, ἃς συνέπτυξεν ἐν μιᾷ πτυχῇ τοῦ μανδύου αὐτοῦ, ἀφικόμενος δὲ ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῦ Ἀξιοῦ, ἔρριψεν αὐτὰς εἰς τὸν ποταμόν. Αἱ πορφύραι, οἱ χρυσοκέντητοι μανδύαι, τὸ διπλοῦν διάδημα ὑφ' οὗ ἐκοσμεῖτο ἐτάραττον τὴν ἀφέλειαν καὶ βαρβαρικὴν ἁπλότητα αὐτῶν· ἔτι δὲ μᾶλλον ἠρεθίζοντο ἐκ τῶν ἐπιβαλλομένων αὐτοῖς ὑπερόγκων φόρων. Ὅθεν φοβούμενος μὴ προδώσωσιν αὐτὸν καθ' ἃ συμπαθοῦντες τῷ Λυσιμάχῳ, ὃν ηὐνόουν ὡς ἕνα τῶν ἀνδρειοτάτων στρατιωτῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἦγαγεν αὐτοὺς κατὰ τοῦ Πόρρου. Ἀλλὰ μόλις ἔστησε τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ κατέναντι τοῦ στρατοπέδου τοῦ βασιλέως τῆς Ἠπείρου καὶ στάσις ἐξερράγη ἐν τῷ στρατῷ, ὁ δὲ Δημήτριος ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ ἐν βίᾳ εἰς Πατίδαιαν, ὅθεν διεπεραιώθη εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ συνέλεξεν ἐν βραχεῖ νέαν στρατιάν. Αἱ Ἀθῆναι ἀπὸ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ εἰς τὸν φόβον μεταπεσοῦσαι ἐγκατέλιπον αὐτὸν ἐκ νέου. Ἀφοπλισθεὶς ὑπὸ τῶν παρακλήτων τοῦ φιλοσόφου Κράτητος δὲν ἐπεχείρησεν ὅπως καταλάβῃ τὴν πόλιν καὶ προέκρινε νὰ πειραθῇ ἐκ νέου τὴν κατάκτησιν τῆς Ἀσίας. Κατ' ἀρχὰς ἤρατο ὀλίγας νίκας· αἱ πόλεις τῆς Λυδίας καὶ τῆς Καρίας παρεδόθησαν ἑκουσίως. Αἱ Σάρδεις ἠλώθησαν καὶ τινες ἀξιωματικοὶ τοῦ Λυσιμάχου ἐλειποτάκτησαν πρὸς αὐτὸν, ἀλλὰ δὲν ἔσχε καιρὸν νὰ στερεωθῇ. Καταδιωκόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀγαθοκλέους, προσωλίβη τὴν Φρυγίαν, ἐλπίζων ὅτι θ' ἀποστατήσῃ τὴν Ἀρμενίαν καὶ τὰς ἐπαρχίας τῆς Ἄνω Ἀσίας. Ὁ λιμὸς καὶ λοιμὸς ὑφ' οὗ ἐδεκατίζετο ὁ στρατὸς αὐτοῦ, ἐβίασαν αὐτὸν ν' ἀποτραπῇ τοῦ σκοποῦ τούτου, καὶ νὰ ζητήσῃ ἄσυλον παρὰ τῷ Σελεύκῳ. Μετὰ πολλοὺς δισταγμοὺς, ὁ βασιλεὺς τῆς Συρίας ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ἄδειαν ν' ἀποχωρήσῃ εἰς τὴν Κατανολίαν. Περιωρισμένος ἐν τῇ ἀγρίᾳ ταύτῃ χώρᾳ ὡς ἄγριον θηρίον, ὁ Δημήτριος ἐξέφυγεν, εἰσήλασεν εἰς τὴν Συρίαν, ἐνίκησε τὸν Σέλευκον ἐν πολλαῖς συμπλοκαῖς, καὶ ἐκ τῶν νικῶν τούτων ἐξαρθείσης τῆς γενναιότητος αὐτοῦ, ἀπεφάσισε νὰ συγκροτήσῃ μετ' αὐτοῦ ἀποφασιστικὴν μάχην. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης οἱ στρατιῶται αὐτοῦ ἐλειποτάκτησαν πρὸς τὸν Σέλευκον, καὶ πάραυτα ἔμεινε μόνος μετ' ὀλίγων φίλων καὶ ἀξιωματικῶν μεθ' ὧν ἐτράπη εἰς φυγήν. Ἤθελε ν' αὐτοκτονήσῃ διὰ τοῦ ξίφους, ἀλλ' ἔπεισαν αὐτὸν νὰ παραδοθῇ. Ὁ Σέλευκος ἐδεξιώθη αὐτὸν φιλοφρόνως, τῷ ἐχορήγησε σημαντικὴν σύνταξιν ὅπως ἐπαρκῇ εἰς τὰ ἔξοδα αὐτοῦ, καὶ ἐπί τινα χρόνον ἔδοσκεν αὐτὸν διὰ τῆς ἐλπίδος προσεχοῦς ἀπελευθερώσεως· ἀλλ' εὐτυχῇ λογιζόμενος ἑαυτὸν διότι τὸν ἐκράτει ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του, ἔδυσε μὲν τὰ ὦτα πρὸς τὰς προσφορὰς τοῦ Λυσιμάχου, ὅστις ἤθελε νὰ δολοφονήσῃ αὐτὸν, ἀλλ' ἐπίσης ἐδείχθη κωφὸς τοῖς αἰτουμένοις τὴν παλινόρθωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ θρόνου (τῷ 285). Καὶ αὐτὸς ὁ Δημήτριος ἤρξατο ἐπὶ τέλους ἀρεσκόμενος εἰς τὰς τρυφὰς τοῦ ἀνατολικοῦ βίου· κεκλεισμένος ἐντὸς εὐρυτάτου παραδείσου, βριθόντος ἀγρίων θηρίων, ἐδόθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν θήραν μετὰ ζέσεως, ὕστερον δ' ἐγένετο ἔκδοτος εἰς τρυφηλὰς ἕξεις καταχρήσεις φαγητῶν καὶ ποτῶν, αἵτινες συνέπαμον τὴν ζωὴν αὐτοῦ. Ἀπεβίωσεν ἐν ἡλικίᾳ πέντε καὶ πεντήκοντα ἐτῶν, τῷ 283.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ Καλὸς, εἷς τῶν δύο υἱῶν Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, οἵτινες ἔφερον τὸ αὐτὸ μετὰ τοῦ πατρὸς ὄνομα, ἔζη περὶ τὰ 280 πρ. Χ. Ἐκ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Πτολεμαΐδος θυγατρὸς Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος, ἦτον ἀδελφὸς Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ. Ἐνυμφεύθη κατ' ἀρχὰς τὴν ἐκ Λαρίσσης Ὀλυμπιάδα, ἐξ ἧς ἐγέννησεν Ἀντίγονον τὸν ἐπονομαζόμενον Δώσωνα, ὅστις ὕστερον κατέλαβε τὸν θρόνον τῆς Μακεδονίας. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μαγὰς, βασιλέως τῆς Κυρήνης, ἡ χήρα αὐτοῦ Ἀρσινόη, ἐπιθυμοῦσα νὰ λάβῃ βοήθειαν κατὰ τοῦ Πτολεμαίου ἔπεμψε πρεσβείαν εἰς Μακεδονίαν προσφέρουσα τὴν χεῖρα τῆς θυγατρὸς αὐτῆς καὶ τὸ βασίλειον τῆς Κυρήνης τῷ Δημητρίῳ· οὗτος δὲ μετὰ προθυμίας δεξάμενος τὴν προσφορὰν ταύτην, μετέβη

εἰς τὴν Κυρήνην, καὶ ἀκωλύτως ἐπέβαλε τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, ἣν ἀγνοεῖται μὲν ἐπὶ πόσον διετήρησεν, ἀλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι κατέστη μισητὸς διὰ τῆς ἀγερώχου καὶ περιφρονητικῆς αὐτοῦ διαγωγῆς καὶ τῶν αἱμομικτικῶν σχέσεων μετὰ τῆς πενθερᾶς αὐτοῦ. Ὀργισθεῖσα ἐκ τῆς τοιαύτης διαγωγῆς ἡ νέα βασίλισσα Βερενίκη ἐδολοφόνησεν αὐτὸν ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς Ἀρσινόης. Κατά τινα πιθανὴν εἰκασίαν τοῦ Δρώϋζεν, αὐτὸς ὁ Δημήτριος καὶ οὐχί, ὡς ὁ Ἰουστῖνος διατείνεται, ὁ υἱὸς Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ, ἀπέκρουσε τὴν ἐπιδρομὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐκ τῆς Ἠπείρου εἰς τὴν Μακεδονίαν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β', βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας, υἱὸς Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ, γενν. περὶ τὸ 278 πρ. Χ., ἀποθ. τῷ 229. Διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ τῷ 239. Κατὰ τὸν Ἰουστῖνον, διέπρεψεν ἀπὸ τοῦ 266 ἢ 265 διὰ τῆς ἥττης Ἀλεξάνδρου τοῦ ἐξ Ἠπείρου, ὅστις ἐπέδραμεν εἰς τὴν Μακεδονίαν. Ἀλλ' ἡ νίκη αὕτη ἀπεδόθη πιθανώτερον τῷ υἱῷ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ ὑπό τε τοῦ Δρώϋζεν καὶ τοῦ Νειβούρου. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ συμβάντα τῆς βασιλείας Δημητρίου τοῦ Β', εἶναι τοσοῦτον ἀτελῶς γνωστά, ὥστε δὲν εἶναι εὔκολον νὰ σχηματίσῃ τις ἰδέαν περὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν προτερημάτων αὐτοῦ. Ἠκολούθει τὴν πολιτικὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ διατηρῶν φιλικὰς σχέσεις μετὰ τῶν τυράννων τῶν κυριωτέρων πόλεων τῆς Πελοποννήσου, ὑπὸ ἀντιτάσσῃ αὐτὰς κατὰ τῆς ἀχαϊκῆς ὁμοσπονδίας. Ταυτοχρόνως βλέπομεν αὐτὸν ἀναμεμιγμένον εἰς πόλεμον κατὰ τῶν Αἰτωλῶν συμμαχούντων μετὰ τῶν Ἀχαιῶν. Ἀγνοοῦνται αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐκστρατείας ταύτης· ἀλλ' εἶναι γνωστὸν ὅτι προὔκειτο περὶ τῆς κατοχῆς τῆς Ἀκαρνανίας. Καίτοι βοηθούμενος ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν καὶ τοῦ Ἄγρωνος βασιλέως τῆς Ἰλλυρίας, ὁ Δημήτριος ἀφῆκε τοὺς Αἰτωλοὺς νὰ προσβιάσωσιν. Ὑπέστη δὲ μεγάλην ἧτταν πολεμῶν κατὰ Δαρδανίων φυλῆς βαρβάρου τῶν βορειοδυτικῶν ὁρίων τῆς Μακεδονίας· ἀλλ' ἀγνοεῖται εἰς ποίαν ἐποχὴν τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀναφέρεται τὸ γεγονὸς τοῦτο. Ὁ Δημήτριος εἶχε νυμφευθῇ κατ' ἀρχὰς τὴν ἣν διαζευχθεὶς ἔλαβεν εἰς γυναῖκα Φθίαν τὴν θυγατέρα τῆς Ὀλυμπιάδος καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ ἐξ Ἠπείρου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, μακεδὼν ἱστορικός, υἱὸς Φιλίππου τοῦ Ε', βασιλέως τῆς Μακεδονίας, γεννηθ. τῷ 207 πρὸ Χρ., ἀποθ. τῷ 181. Ἦτο κατὰ τὴν ἡλικίαν νεώτερος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Περσέως, ἀλλ' ὑπερεῖχε τούτου κατὰ τὴν γέννησιν, διότι ἐγεννήθη ὑπὸ νομίμου συζύγου ἐνῷ ὁ Περσεὺς εἶχεν ὡς μητέρα παλλακίδα. Μετὰ τὴν ἐν Κυνὸς Κεφαλαῖς μάχην, παρεδόθη, καίτοι νεώτατος τὴν ἡλικίαν, τῷ Φλαμινίῳ ὡς ὅμηρος καὶ ἀπεστάλη εἰς Ῥώμην, ἔνθα ἔμαθε νὰ φοβῆται καὶ ν' ἀγαπᾷ τὴν δημοκρατίαν. Ἀποδοθεὶς τῷ πατρὶ μετὰ τὸν πόλεμον τοῦ Ἀντιόχου, δὲν ἐβράδυνε ν' ἀποσταλῇ καὶ δεύτερον εἰς Ῥώμην, ἔνθα ἔτυχεν ἀρίστης ὑποδοχῆς. Ἡ θέσις τοῦ Φιλίππου ἦτο τότε δεινοτάτη. Οἱ γείτονες τῆς Μακεδονίας, γνωρίζοντες ὅτι οἱ ἐχθροὶ τοῦ ἡγεμόνος τούτου ἐτύγχανον ἀκροάσεως ἐν Ῥώμῃ, οὐκ ἐπαύοντο παραπονούμενοι κατ' αὐτοῦ. Ὁ Δημήτριος ἐκόλαζεν ἢ ἀνεσκεύαζε τὰς κατηγορίας ταύτας. Ἡ σύγκλητος, ἥτις ἠγάπα καὶ ὑπελήπτετο αὐτόν, ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὴν Μακεδονίαν, μετὰ πρεσβευτῶν ἐπιτετραμμένων ἵνα ἀθορύβως καὶ ἄνευ ἐπιδείξεως ἐξετάσωσι κατὰ πόσον εἶχοντο ἀληθείας αἱ κατὰ τοῦ Φιλίππου ἐκτοξευόμεναι κατηγορίαι. Οἱ Μακεδόνες μετὰ χαρᾶς εἶδον ἐπανακάμψαντα τὸν ἡγεμόνα ὃν ἐθεώρουν ὡς ἐπίδοξον τοῦ θρόνου διάδοχον καὶ ὁ Περσεὺς ἐφοβήθη μὴ τὸ στέμμα διαφύγῃ τὰς χεῖρας αὐταῦ. Ἐννοήσας δὲ ὅτι τοῦ λοιποῦ μόνον δι' ἐγκλήματος ἠδύνατο νὰ καταλάβῃ τὸν θρόνον ἐσυκοφάντει τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐπὶ πάσῃ περιστάσει, καὶ ἔπεισε τὸν βασιλέα ὅτι ὁ Δημήτριος οὐδὲν ἄλλο ἦτον ἢ πράκτωρ τῶν Ῥωμαίων. Ἐν τῷ Τίτῳ Λιβίῳ ἀναγινώσκεται ἡ ἀφήγησις τῶν κακούργων ἐνεργειῶν δι' ὧν προπαρεσκευάσθη ὁ θάνατος τοῦ νεωτέρου υἱοῦ τοῦ Φιλίππου· ἀφηγούμεθα δὲ μόνον τὴν βαθειουργίαν, ἥτις ἅμεσος τούτων συνέπεια ἐγένετο. Τῷ 181, ὁ Φίλιππος ἀπέστειλεν ἐπὶ ἀορίστῳ προφάσει νέους πρεσβευτὰς εἰς τὴν σύγκλητον, οἵτινες καθ' ἃς εἶχον ἰδιαιτέρας πληροφορίας, ὥρειλον νὰ βολιδοσκοπήσωσι τὰς διαθέσεις τῶν Ῥωμαίων περὶ τοῦ Δημητρίου καὶ νὰ πληροφορηθῶσι περὶ τῆς ἐν Ῥώμῃ διαγωγῆς αὐτοῦ κατὰ τὴν αὐτόθι διαμονήν του. Οἱ πράκτορες οὓς ὁ βασιλεὺς ἐξελέξατο, ὁ Φιλοκλῆς καὶ ὁ Ἀπελλῆς, ἦσαν δημιουργήματα τῶν χειρῶν τοῦ Περσέως. Ὁ Φίλιππος ἀνεχώρησε μετὰ ταῦτα εἰς ἐξερεύνησιν τοῦ Αἵμου, ἄγων μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Περσέα καὶ διαπιστευσάμενος τὸν Δημήτριον τῷ Δέᾳ, διοικητῇ τῆς Παιονίας, ὃς προσελκύσας τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ νέου ἔμαθε παρ' αὐτοῦ ὅτι διενοεῖτο ν' ἀποχωρήσῃ παρὰ τῶν Ῥωμαίων· ἐμέσως δὲ εἰδοποίησε περὶ τούτου τὸν Περσέα, ὅστις διακόψας αὐτὸ τῷ βασιλεῖ. Ὁ Φιλοκλῆς

καὶ ὁ Ἀπελλῆς, ἀναστρέψαντες ἐνεχείρισαν τῷ βασιλεῖ πλαστὴν ἐπιστολὴν τοῦ Φλαμινίου, δι' ἧς παρεκάλει αὐτὸν οὐδαμῶς νὰ δυσαρεστηθῇ κατὰ τοῦ Δημητρίου διά τινας ἀπερισκέπτους λόγους, οἵτινες ἐξέφυγον τοῦ στόματος αὐτοῦ περὶ τοῦ ὅτι ὁ νέος ἡγεμὼν οὐδέν ποτε θὰ ἐπιχείρει κατὰ τῶν δικαιωμάτων τοῦ γένους καὶ τῆς φύσεως. Ἡ πλαστὴ αὕτη ἐπιστολὴ ἐφαίνετο ἐπιβεβαιοῦσα τὰς κατηγορίας τοῦ Περσέως ἐναντίον τοῦ ἀδελφοῦ του· ὁ δὲ ταλαίπωρος Ἡρόδοτος ὑπεβλήθη εἰς βασάνους καὶ κατέστρεψε τὸ ζῆν ἐν ὀδύναις. Ὁ Φίλιππος ἦτο σκληρὸς καὶ ἤθελε τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα νὰ διατάξῃ αὐτὸν δημοσίως. Ἀναχωρῶν ἐκ Θεσσαλονίκης ὅπως μεταβῇ εἰς Δημητριάδα ἐνετείλατο τῷ Διὶ νὰ ἀπαλλάξῃ αὐτὸν τοῦ Δημητρίου· οὗτος δὲ ὁδηγήσας τὸν νέον εἰς Παιονίαν ἐπότισεν αὐτὸν δηλητήριον. Δύο δοῦλοι τοῦ δολοφόνου, μάρτυρες τῶν βασάνων τοῦ Δημητρίου, ἔπνιξαν αὐτὸν μεταξὺ δύο σκεπασμάτων τῆς κλίνης.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α', βασιλεὺς τῆς Συρίας, ὁ ἐπονομασθεὶς «Σωτὴρ», ἐγεννήθη περὶ τὸ 187 πρ. Χ., ἀπέθανε τῷ 150. Ἦτον υἱὸς Σελεύκου τοῦ Δ', τοῦ ἐπονομαζομένου «Φιλοπάτορος» καὶ ἔγγονος Ἀντιόχου τοῦ Μεγάλου. Παῖς ἔτι, ἀπεστάλη εἰς Ῥώμην ὡς ὅμηρος παρὰ τοῦ πατρός του, καὶ ἔμεινεν αὐτόθι καθ' ὅλην τὴν βασιλείαν Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς. Συνεδέθη δὲ ἐν Ῥώμῃ διὰ στενῆς φιλίας μετὰ τοῦ ἱστορικοῦ Πολυβίου. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀντιόχου, τῷ 164, ἠτήσατο παρὰ τῆς γερουσίας τὴν ἄδειαν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Συρίαν καὶ νὰ καταλάβῃ τὸν θρόνον, ἀντὶ τοῦ ἐξαδέλφου αὐτοῦ Ἀντιόχου τοῦ Εὐπάτορος. Βλέπων ὅτι αἱ αἰτήσεις του ἀπερρίφθησαν ὑπὸ τῆς συγκλήτου, ἔφυγε λαθραίως ἐκ Ῥώμης διὰ τῶν συμβουλῶν καὶ τῆς συνδρομῆς τοῦ Πολυβίου, καὶ μετέβη μετὰ συνοδείας ὀλιγαρίθμου εἰς Τρίπολιν τῆς Φοινίκης. Οἱ Σύριοι ἐκηρύχθησαν ἀμέσως ὑπὲρ αὐτοῦ, τὰ δὲ τέκνα τοῦ Ἀντιόχου συνελήφθησαν μετὰ τοῦ κηδεμόνος αὐτῶν Λυσίου, ὑπ' αὐτῶν τῶν φυλάκων αὐτῶν, καὶ ἐθανατώθησαν. Ἅμα ὡς ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον τῆς Συρίας, ὁ Δημήτριος ἠγωνίσατο ἀμέσως ὅπως ἐπισπάσηται τὴν εὔνοιαν τῶν Ῥωμαίων, πέμπων αὐτοῖς πρεσβείαν μετὰ σημαντικῶν θησαυρῶν, καὶ παραδίδων αὐτοῖς τὴν Ἀσπίνην, ἤτις ἀπὸ τῆς τρίτης συρίας βασιλείας ἐβολοφόνησε τὸν μωρὸν ἐπιστάτην μίαν ὀκτάδιον. Οὐ ὡ δ' ἐπιτυχὼν ὅπως ἀναγνωρισθῇ βασιλεύς, ἐπεχείρησε νὰ κανονίσῃ καὶ ὀρθώσῃ τὰ τῆς Ἀνατολῆς πράγματα. Ἐδίωξεν ἐκ Βαβυλῶνος τὸν σατράπην Ἡρακλείδην, ὅστις κατέστη λίαν ἀντιδημοτικός. Οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ταύτης ἔδωκαν ἐξ εὐγνωμοσύνης τῷ νέῳ βασιλεῖ τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ «Σωτῆρος». Οἱ κατὰ τῶν Ἰουδαίων διωγμοὶ τοῦ ἐκίνησαν αὐτοὺς εἰς ἐπανάστασιν ὑπὸ τὰς διαταγὰς Ἰούδα τοῦ Μακκαβαίου. Ὁ Ἰουδαῖος στρατηγὸς κατετρόπωσε τὸν Νικάνορα, τοποτηρητὴν τοῦ Δημητρίου, καὶ συνωμολόγησεν εἰρήνην μετὰ τῶν Ῥωμαίων, οἵτινες ἐκήρυξαν τὴν Ἰουδαίαν ἀνεξάρτητον καὶ ἀπηγόρευσαν τῷ Δημητρίῳ νὰ ἐπιτεθῇ κατ' αὐτῆς. Βραδύτερον ἐπέσυρε τὴν ἔχθραν τῶν Ῥωμαίων, διώξας τὸν Ἀριαράθην ἐκ τῆς Καππαδοκίας, καὶ ἀντικαταστήσας αὐτὸν δι' ἑνὸς τῶν πιστῶν αὐτοῦ. Ἡ σύγκλητος ἀνέλαβε τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Ἀριαράθου καὶ ἐγκατέστησεν αὐτὸν ἀμέσως ἐπὶ τοῦ θρόνου. Ἐνῷ δὲ ὁ Δημήτριος ἐκτᾶτο τοιουτοτρόπως πανταχοῦ ἐξωτερικοὺς ἐχθρούς, ἔχανεν ἐντελῶς τὴν ἀγάπην τῶν ὑπηκόων του διὰ τῶν ἀσωτειῶν καὶ ἀκολασιῶν αὐτοῦ. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ὁ Ἡρακλείδης, πρὸς ἐκδίκησιν διότι ἐδιώχθη ἐκ Βαβυλῶνος, ὤθησεν εἰς τὸ μέσον λαοπλάνον, ὀνόματι Βάλαν, ὅστις ἔλαβε τὸ ὄνομα τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐλέγετο υἱὸς Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς. Ὁ ἅρπαξ οὗτος ὑπέστη κατ' ἀρχὰς πολλὰς ἥττας· ἀλλὰ τυχὼν τῆς ἰσχυρᾶς προστασίας τῶν Ῥωμαίων, ἔλαβεν ἀμέσως βοήθειαν παρὰ τοῦ Ἀττάλου, βασιλέως τῆς Περγάμου, τοῦ Ἀριαράθου, βασιλέως τῆς Καππαδοκίας, Πτολεμαίου τοῦ Φιλομήτορος καὶ τῶν Ἰουδαίων ἀγομένων ὑπὸ Ἰωνάθαν τοῦ Μακκαβαίου. Ὁ Δημήτριος συνεκρότησε μάχην μετὰ τοῦ ἀντιπάλου αὐτοῦ καὶ μολονότι ἔπραξε θαύματα ἀνδρείας ἠττηθεὶς ἐφονεύθη. Ἐβασίλευσεν ἕνδεκα ἢ δώδεκα ἔτη. Κατέλιπε δύο υἱούς, τὸν Δημήτριον Νικάτορα καὶ τὸν Ἀντίοχον Σιδήτην, οἵτινες ὕστερον ἀμφότεροι ἀνῆλθον εἰς τὸν θρόνον.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β', ὁ ἐπονομασθεὶς «Νικάτωρ» βασιλεὺς τῆς Συρίας, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεννηθεὶς περὶ τὸ 166, ἀποθανὼν τῷ 125. Ἀποσταλεὶς εἰς Κνίδον ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ἐπὶ τῆς εἰς Συρίαν εἰσβολῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου Βάλα, διέφυγε τὰς χεῖρας τοῦ ἅρπαγος. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του διῆλθε πολλὰ ἔτη ἐν ἐξορίᾳ. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολύ, τοῦ Βάλα καταστάντος μισητοῦ τοῖς ὑπηκόοις ἕνεκα τοῦ ἀδυσώπου χαρακτῆρος καὶ τῶν κακιῶν αὐτοῦ, ὁ Δημήτριος ἀπεφάσισεν ἵνα ἀναστήσῃ τὸ βασίλειον τῆς Συρίας, καὶ πρὸς τοῦτο συνελέξατο στῖφος μισθωτῶν Κρητῶν, μεθ' ὧν ἀπέβη εἰς τὰ παράλια τῆς Κιλι-

κίας, τῷ 148 ἢ 147. Πτολεμαῖος ὁ Φιλομήτωρ, ὅστις κατεῖχε μετὰ στρατοῦ τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας τῆς Συρίας, ἐκηρύχθη ἀμέσως ὑπὲρ τοῦ νέου μνηστῆρος τοῦ θρόνου καὶ ἔδωκεν αὐτῷ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Κλεοπάτραν, ἥτις ἦτο νυμφευμένη μετὰ τοῦ ἄρπαγος Βάλα. Αἱ ἡνωμέναι δυνάμεις τοῦ Δημητρίου καὶ Πτολεμαίου ἐποίησαν κατοχὴν τῆς Ἀντιοχείας. Ὁ Ἀλέξανδρος, ὅστις ἀπεχώρησεν εἰς Κιλικίαν, ἐπέστρεψεν ὅπως ἐπιτεθῇ κατ' αὐτῶν ἐν Συρίᾳ, καὶ ἔπαθεν ἐντελῆ ἧτταν, ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ Ἀνοπόρα. Ὁ Πτολεμαῖος ἀπέθανεν ἐκ τῶν ἐν τῇ μάχῃ τραυμάτων, ὁ δὲ Βάλας, ὅστις κατέφυγεν εἰς Ἀβὰς τῆς Ἀραβίας ἐσφάγη ὑπὸ τῶν συντρόφων τῆς φυγῆς του. Ὁ Δημήτριος μετὰ τὴν νίκην ταύτην ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν «Νικάνωρ». Βλέπων ὅ' ἑαυτὸν ἀπαλλαγέντα τοῦ ἄρπαγος, καὶ νομίζων ὅτι οὐδὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ ἐκ μέρους τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου ἐγένετο ἔκδοτος εἰς τὰς βαναυσοτάτας ἡδονάς. Ἐνῷ δὲ ἀφ' ἑνὸς καθίστατο τοῖς Συρίοις μισητὸς διὰ τῆς ὠμότητος αὐτοῦ, ἀφ' ἑτέρου ἀπέλυε τοὺς στρατιώτας αὐτοῦ καὶ ἐξ ὅλου τοῦ στρατοῦ μόνους τοὺς μισθωτοὺς Κρῆτας ἐφύλαττεν. Ἡ διαγωγὴ αὕτη παρεκίνησέ τινα ὀνόματι Διόδοτον καὶ ἐπονομαζόμενον Τρύφωνα, ὅπως ἀγάγῃ εἰς μέσον ὡς μνηστῆρα τοῦ θρόνου τὸν μικρὸν ἔτι υἱὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου Βάλα. Ὁ Τρύφων ἔλαβε τὴν ὑποστήριξιν Ἰωνάθαν τοῦ Μακκαβαίου, καὶ κατώρθωσε νὰ καταστῇ κύριος τῆς Ἀντιοχείας καὶ μεγάλου μέρους τῆς Συρίας. Ὁ Δημήτριος, μὴ ἐλπίζων τοῦ λοιποῦ ὅτι θ' ἀνακτήσηται τὰς ἐπαρχίας ταύτας ἢ θέλων νὰ συλλέξῃ πολυαριθμοτέρας δυνάμεις ὅπως ἐπιτεθῇ κατὰ τοῦ Βάλα, ἀπεσύρθη εἰς Σελεύκειαν καὶ Βαβυλῶνα, καὶ ἐπεχείρησεν ἐκστρατείαν ἐναντίον τῶν Πάρθων. Μετ' ἀλλεπαλλήλους νίκας καὶ ἥττας, ἔπεσεν εἰς τὴν παγίδα στρατηγήματος, ἀπώλεσεν ὅλον τὸν στρατὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς οὗτος ἠχμαλωτεύθη. Κατὰ τὸν Ἀππιανὸν καὶ τὸν Ἰουστῖνον, ἡ ἐπανάστασις τοῦ Τρύφωνος ἦτο μεταγενεστέρα τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ Δημητρίου· ἀλλ' ἡ ἐναντία γνώμη (ἡ τῆς «βίβλου τῶν Μακκαβαίων») εἶναι πιθανωτέρα. Ὁ Δημήτριος περιωρίσθη ἐν Ὑρκανίᾳ, ἀλλ' ἔζη φιλοφρονούμενος ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Πάρθων Μιθριδάτου (Ἀρσάκου Β'), ὅστις ἔδωκεν αὐτῷ καὶ τὴν θυγατέρα του Ῥοδογύνην εἰς γάμον. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μιθριδάτου, ὁ Δημήτριος μάτην ἐπροπάθησε νὰ ἐπιστρέψῃ. Κατὰ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Ἀντίοχος Σιδήτης, ἔλαβε τὸν ἄρπαγα, καὶ στερεωθεὶς ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Πάρθων. Ὁ νέος βασιλεὺς τῶν Πάρθων, Φραάτης, ἀπέδωκε τὴν ἐλευθερίαν τῷ Δημητρίῳ, νομίζων ὅτι οἱ δύο ἀδελφοὶ θὰ ἐπολέμουν κατ' ἀλλήλων, καὶ ὅτι οἱ Πάρθοι θὰ προεφυλάσσοντο οὕτως ἀπὸ τῆς συριακῆς ἐπιδρομῆς· ἀλλ' οὐχ οὕτως ἐγένετο, διότι, τοῦ Ἀντιόχου φονευθέντος ἐν μάχῃ, ὁ Δημήτριος ἐγκατέστη αὖθις ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ διετηρήθη ἐπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πεῖσμα τοῦ Φραάτου. Ἐνόμισε δ' ἑαυτὸν ἱκανῶς ἰσχυρὸν ὅπως ἐπιχειρήσῃ ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Αἰγύπτου· ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ αὐτῆς ἕνεκα τῆς δυσμενείας τῶν ὑπηκόων του καὶ τῶν στρατιωτῶν αὐτοῦ. Ὁ Πτολεμαῖος ἐπωφελήθη αὐτὴν ὅπως ἀντιτάξῃ κατ' αὐτοῦ τὸν Ἀλέξανδρον Ζεβίναν, ὅστις κατετρόπωσε τὸν βασιλέα τῆς Συρίας καὶ ἐβίασεν αὐτὸν νὰ φύγῃ. Ἡ γυνὴ αὐτοῦ Κλεοπάτρα μὴ δυναμένη νὰ λησμονήσῃ τὸν γάμον τοῦ συζύγου της μετὰ τῆς Ῥοδογύνης, ἦλθεν νὰ δεχθῇ αὐτὸν εἰς τὴν Πτολεμαΐδα. Κατέφυγεν εἰς Τύρον, καὶ ἐσφάγη αὐτόθι καθ' ἣν στιγμὴν ἐπειρᾶτο νὰ διαφύγῃ διὰ θαλάσσης. Κατ' Ἀππιανόν, ἐφονεύθη τῇ εἰσηγήσει τῆς Κλεοπάτρας. Κατέλιπε δύο υἱούς, τὸν Σέλευκον δολοφονηθέντα κατὰ διαταγὴν τῆς Κλεοπάτρας, καὶ Ἀντίοχον τὸν ἐπονομασθέντα Γρυπόν. Ὁ Δημήτριος Β' φέρει ἐπὶ τῶν νομισμάτων αὐτοῦ, ἐκτὸς τοῦ τίτλου τοῦ «Νικάτορος» καὶ τοὺς τίτλους τοῦ «Θεοῦ» καὶ τοῦ «Φιλαδέλφου». Ἐκ τῶν χρονολογιῶν τῶν νομισμάτων τούτων βλέπομεν ὅτι ἐκόπησαν πρὸ τῆς αἰχμαλωσίας αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτήν. Τὰ μὲν προγενέστερα τῆς αἰχμαλωσίας παριστῶσιν αὐτὸν μετὰ προσώπου νεωτάτου καὶ ἀγενείου· τὰ δὲ μετ' αὐτὴν μετὰ μακρᾶς γενειάδος κατὰ τὸν τρόπον τῶν Πάρθων.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ', ὁ ἐπονομαζόμενος «Εὔκαιρος», βασιλεὺς τῆς Συρίας, ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 94 πρ. Χ. μέχρι τοῦ 88 (218—224, κατὰ τὴν χρονολογίαν τῶν Σελευκιδῶν). Ἦτον ὁ τέταρτος υἱὸς Ἀντιόχου τοῦ Γρυποῦ καὶ ἔγγονος τοῦ Δημητρίου Β'. Ἐπὶ τῶν ἐμφυλίων πολέμων οἵτινες ἐπηκολούθησαν τὸν θάνατον Ἀντιόχου τοῦ Γρυποῦ, ἐγκατέστη βασιλεὺς τῆς ἐν Κοίλῃ Συρίᾳ Δαμασκοῦ ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου Λαθύρα, βασιλέως τῆς Κύπρου Ἀποθανόντος Ἀντιόχου τοῦ Εὐσεβοῦς, ὁ Δημήτριος καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Φίλιππος διενείμαντο ὁλόκληρον τὸ βασίλειον τῆς Συρίας. Οἱ Ἰουδαῖοι ἠτήσαντο τὴν προστασίαν τοῦ πρώτου κατὰ τοῦ τυράννου Ἀλεξάνδρου Ἰαννοῦ. Ὁ Δημήτριος προσέβαλε, καὶ ἐνίκησε τὸν Ἀλέξανδρον· ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἐπιδιώξῃ τὰς ἐκ

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

τῆς νίκης ὠφελείας ἐπορεύθη κατὰ τῆς Βερρόιας. Τοῦτο δ' ἐγένετο τὸ σύνθημα τοῦ μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν πολέμου. Στράτων, ὁ διοικητὴς τῆς Βερρόιας, ἦτον ὑπὲρ τοῦ Φιλίππου· ἐπολιόρκησε τὸν Δημήτριον ἐν τῷ στρατοπέδῳ αὐτοῦ, καὶ ἐβίασεν αὐτὸν διὰ τῆς πείνης νὰ παραδοθῇ. Ὁ αἰχμάλωτος ἀπεστάλη παρ' Ἀρσάκῃ τῷ Θ', βασιλεῖ τῶν Πέρθων, καὶ ἐτελείωσε τὰς ἡμέρας του ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ. Τὰ νομίσματα ἅτινα ἔχομεν τοῦ ἡγεμόνος τούτου, σημαντικώτατα διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς χρονολογίας τῶν συρίων βασιλέων, δὲν φέρουσι τὴν ἐπωνυμίαν «Εὔκαιρος», ἀλλὰ δίδουσι τῷ Δημητρίῳ τοὺς τίτλους τοῦ «Θεοῦ», «Φιλοπάτορος», «Σωτῆρος», Φιλομήτορος», «Εὐεργέτου», «Καλλινίκου».

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, βασιλεὺς τῆς Βακτριανῆς, ἐβασίλευσε πιθανῶς ἀπὸ τοῦ 190 πρ. Χ. μέχρι τοῦ 165. Ἦτον υἱὸς τοῦ Εὐθυδήμου. Κατὰ Πολύβιον, ὅτε Ἀντίοχος ὁ Μέγας ἐπέδραμεν εἰς τὰς χώρας τοῦ Εὐθυδήμου, οὗτος ἀπέστειλε τὸν υἱόν του Δημήτριον, νεώτατον τότε, ὅπως διαπραγματευθῇ τὴν εἰρήνην μετὰ τοῦ συρίου μονάρχου. Ὁ Ἀντίοχος καταγοητευθεὶς ἐκ τῶν τρόπων καὶ τοῦ κάλλους τοῦ νεανίου, ἀνεγνώρισε τὴν κυριαρχίαν τοῦ Εὐθυδήμου, καὶ ὑπεσχέθη μίαν τῶν θυγατέρων του εἰς γάμον μετὰ τοῦ Δημητρίου. Αἱ λοιπαὶ εἰδήσεις ἃς ἔχομεν περὶ τοῦ ἡγεμόνος τούτου εἶναι καὶ σπάνιαι καὶ συγκεχυμέναι. Φαίνεται, παρὰ τὴν ἐναντίαν γνώμην τοῦ Βάγερ ὅτι ὁ Δημήτριος διεδέξατο τὸν πατέρα του ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Βακτριανῆς καὶ ἐβασίλευσε τοὐλάχιστον δέκα ἔτη. Ὁ Στράβων μνημονεύει αὐτοῦ μετὰ τῶν βασιλέων τῆς Βακτριανῆς οἵτινες εὐρείας ἐποιήσαντο κατακτήσεις ἐν τῇ ἀρκτῴᾳ Ἰνδικῇ, ἀλλὰ δὲν ἐξακριβόνει τὴν ἔκτασιν τῶν κατακτήσεων τούτων. Ὁ Ἰουστῖνος ἐξ ἐναντίας ἀποκαλεῖ αὐτὸν βασιλέα τῆς Ἰνδικῆς καὶ δείκνυσιν ἡμῖν αὐτὸν πολεμοῦντα πρὸς τὸν Εὐκρατίδην βασιλέα τῆς Βακτριανῆς. Ὁ Mionnet εἰκάζει ὅτι ὑπῆρχον δύο Δημήτριοι, ὁ μὲν υἱὸς τοῦ Εὐθυδήμου, ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς ἀρκτῴας Ἰνδικῆς· ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀνάγκη ν' ἀναδράμωμεν εἰς τοιαύτην εἰκασίαν, διότι δυνάμεθα νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Ἰουστίνου ὑποθέτοντες ὅτι ἐνῷ ὁ Δημήτριος ἐποιεῖτο κατακτήσεις ἐν Ἰνδοστάνῃ, ὁ Εὐκρατίδης, εἷς τῶν ὑποτελῶν, ἢ ἴσως τῶν τοποτηρητῶν αὐτοῦ, ἐπανέστη καὶ κατέστη ἀνεξάρτητος. Οἱ δύο οὗτοι ἡγεμόνες θὰ ἐβασίλευσαν ταὐτοχρόνως ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Τούτῳ δὲ πιθανῶς τῷ Δημητρίῳ ἀνήκει ἡ θεμελίωσις τῆς ἐν Ἀραχωσίᾳ Δημητριάδος, ἧς μνείαν ποιεῖται ὁ Ἰσίδωρος Χάραξ. Ἡ χρονολογία πάντων τῶν βασιλέων τῆς Βακτριανῆς, εἶναι καθ' ὑπερβολὴν ἀβέβαιος. Κατὰ τὸν Raoul Rochette, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῷ 190, κατὰ δὲ τὸν Lassen, τῷ 185. Ἐβασίλευσε πιθανῶς περὶ τὰ πέντε καὶ εἴκοσιν ἔτη.

Δημήτριοι, βασιλεῖς τῆς Γεωργίας. Ἰδ. ΤΕΜΕΔΡ.

Δημήτριοι, πολεμισταί, συγγραφεῖς, σοφοί, καλλιτέχναι, κλπ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ὁ ἐπονομαζόμενος «Ἀθλητὴς», ἕλλην γραμματικὸς, ἀβεβαίου ἐποχῆς. Ἀναφέρεται αὐτοῦ σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «Περὶ Διαλεκτικοῦ». Φαίνεται προσέτι ὅτι ἔγραψε περὶ Ὁμήρου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ Ταρσεύς, ἕλλην ποιητὴς, οὗ μνημονεύει Διογένης ὁ Λαέρτιος ὡς συνθέσαντός τινα τῶν δραμάτων, ἅτινα ἐδιδάσκοντο κατόπιν τραγικῆς τριλογίας, καὶ ἐκαλοῦντο «Σατυρικὰ», διότι τὰ κυριώτερα αὐτῶν πρόσωπα ἦσαν Σάτυροι. Ὁ Διογένης ἀποκαλεῖ αὐτὸν «Ταρσικὸν», καὶ ἐκ τούτου σοφοί τινες ὑπέθεσαν ὅτι ἐγεννήθη ἐν Ταρσῷ, ἐνῷ ἄλλοι (ἐν οἷς ὁ Κασωβὼν)φρονοῦσιν ὅτι τὸ ὄνομα τοῦτο δίδοται εἰς συγγραφεῖς ἀσχολουμένους εἴς τινα ἤδη συνθέσεως.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ἕλλην ἐποποιὸς, ἀβεβαίου ἐποχῆς. Ἐπὶ Διογένους τοῦ Λαερτίου ἐσῴζοντο αὐτοῦ μόνον τρεῖς στίχοι περὶ τῶν φθονερῶν. Οἱ δὲ στίχοι οὗτοι ἀναφέρονται καὶ παρὰ Σουΐδᾳ ἄνευ ὀνόματος τοῦ ποιητοῦ.

Πρὸς τοῖς ἄνω Δημητρίοις προστίθεμεν τοὺς ἀκολούθους ὧν σχεδὸν μόνα τὰ ὀνόματα εἶναι γνωστά. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ «Γονύπεσος», εἷς τῶν σχολιαστῶν τοῦ Ὁμήρου. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ὁ ἐξ Ἴλιου, συγγραφεὺς ἱστορίας τῆς Τρῳάδος. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, συγγραφεὺς ἱστορίας τῶν βασιλέων τῶν Ἰουδαίων. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ ἐξ Ὀδησσοῦ, συγγραφεὺς πονήματος περὶ τῆς γενεθλίου αὐτοῦ πόλεως. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ ἐκ Σαγαλασσοῦ, συγγραφεὺς πονήματος ἐπιγραφομένου «Παρθονικικά». ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ ἐκ Σαλαμῖνος, συγγραφεὺς πονήματος περὶ τῆς νήσου Κύπρου. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ ἐκ Τροιζῆνος, ἕλλην γραμματικὸς μνημονευόμενος παρ' Ἀθηναίῳ. Εἶναι πιθανῶς ὁ αὐτὸς, ὅστις, κατὰ Διογένην τὸν Λαέρτιον, ἔγραψε κατὰ τῶν σοφιστῶν. Ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ εὑρίσκονται δύο ἰάμβικα Δημητρίου τινὸς περὶ τῆς βοὸς τοῦ Μύρωνος, ἀλλ' ἄδηλον εἶνε τῶν ἄνω Δημητρίων ἀποδοτέα. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ συγγραφεὺς τῶν «Παμφιλιακῶν». ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ συγγραφεὺς τῶν «Ἀργολικῶν», καὶ ΔΗΜΗ-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

ΤΡΙΟΣ συγγραφεὺς πονήματος περὶ τῆς Αἰγύπτου, ἐπιγραφομένου «Περὶ τῶν κατ' Αἴγυπτον».

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ἀθηναῖος ποιητὴς τῆς παλαιᾶς κωμῳδίας ἔζη κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα πρ. Χ. Τὰ σωζόμενα αὐτοῦ ἀποσπάσματα περιέχουσι φανεροὺς ὑπαινιγμοὺς εἰς γεγονότα τελεσθέντα μεταξὺ τῆς 92ας καὶ τῆς 93ης ὀλυμπιάδος(412—404 πρ. Χ.)· ἀλλὰ μνημονεύουσιν ἐπίσης τοῦ Σελεύκου καὶ τοῦ Ἀγαθοκλέους, ἐξ οὗ εἰκάζεται ὅτι ὁ Δημήτριος ἔζη περὶ τὴν 118ην ὀλυμπιάδα (308 πρ. Χ), ἤτοι ἑκατὸν ἔτη μετὰ τὴν ἐποχὴν ἥτις σημειοῦται ἐν τοῖς πλείστοις τῶν ἀποσπασμάτων. Εἷς μόνος τρόπος ὑπάρχει ὅπως ἐξηγηθῇ ἡ τοιαύτη ἀντίφασις, νὰ ὑποθέσωμεν δηλαδὴ μετὰ τοῦ Κλίντωνος καὶ τοῦ Meineke, ὅτι ὑπῆρξαν δύο ποιηταὶ Δημήτριοι, ὁ μὲν τῆς παλαιᾶς, ὁ δὲ τῆς νέας κωμῳδίας. Τῷ ἀρχαίῳ Δημητρίῳ δύναται ν' ἀποδοθῇ τὸ ἔργον «Σικελία» ἢ «Σικελοί», οὗ μνημονεύουσιν ὁ Ἀθήναιος, ὁ Αἰλιανὸς, ὁ Ἡσύχιος καὶ τὸ «Μέγα Ἐτυμολογικόν». Τῷ δὲ νεωτέρῳ ἀνήκει ἀναντιῤῥήτως τὸ ἀπόσπασμα τοῦ «Ἀρεοπαγίτου», διότι τὸ ἔργον τοῦτο, ὡς ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἀποσπάσματος ἀποδείκνυται, εἶναι μεταγενέστερον τοῦ 299.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, Ἕλλην ἀγαλματοποιὸς, ἔζη περὶ τὸ 400 πρ. Χ. Ὁ Πλίνιος ἀναφέρει αὐτοῦ ἄγαλμα τῆς Λυσιμάχης, ἱερείας τῆς Ἀθηνᾶς, ἥτις ἐπωνομάσθη «Μουσική», διότι οἱ τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνος καλύπτοντες ὄφεις ἐξῆγον ἤχους, ὡς χορδαὶ λύρας, καὶ ἕτερον ἄγαλμα τοῦ Σίμωνος, συγγραφέως ὅστις πρῶτον ἔγραψε περὶ τῆς Ἱππικῆς. Ἐκ τοῦ Ξενοφῶντος γινώσκομεν «Περὶ Ἱππικῆς», ὅτι ὁ Σίμων συγγραφεὺς πραγματείας «Περὶ Ἱππικῆς», ἔθετο ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ τῶν Ἀθηνῶν ὀρειχάλκινον ἵππον, ἐφ' οὗ τὸ ὑπόβαθρον ἐσημειοῦντο ἀνάγλυφα τὰ ἴδια αὐτοῦ ἔργα. Τὸ Ἐλευσίνιον ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Περικλέους. Ὅθεν ἐν τοῖς τεσσαράκοντα ἐνιαυτοῖς (430—390), οἵτινες χωρίζουσι τὸν Περικλέα ἀπὸ τοῦ Ξενοφῶντος, δέον νὰ θέσωμεν τὸν Δημήτριον. Ὁ Hirt νομίζει ὅτι ἀνάγλυφόν τι τοῦ μουσείου τοῦ Νάνη ἐν Βενετίᾳ εἶναι ἀπομίμησις τοῦ ἐφίππου ἀνδριάντος τοῦ Σίμωνος. Κατὰ τὸν Κοιντιλιανὸν, ὁ Δημήτριος κατηγορήθη ὅτι ἐν τοῖς ἀγάλμασιν αὐτοῦ ἐπὶ τοσοῦτο προσέτιχεν εἰς τὴν ὁμοιότητα, ὥστε παρέβαινε τοὺς κανόνας τοῦ ὡραίου. Εἶναι πιθανῶς ὁ αὐτὸς μετὰ Δημητρίου τοῦ Ἀλωπεκέως, οὗ τὸ ἄγαλμα τοῦ Παλλίχου περιγράφεται ὑπὸ τοῦ Λουκιανοῦ. Ὁ κριτικὸς οὗτος ὑπαινιττόμενος τὸ ἀνοστέρου λεχθὲν διάτωμα ἀποκαλεῖ τὸν Δημήτριον «οὐ θεοποιὸν ἀλλ' ἀνθρωποποιόν».

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ Βυζάντιος, περιπατητικὸς φιλόσοφος, ἔζη, ὡς πιστεύεται, κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα πρ. Χ. Ἦτο δὲ πιθανῶς ὁ αὐτὸς μετὰ τοῦ Δημητρίου, μαθητοῦ τοῦ Κριτωνος. Μνημονεύεται αὐτοῦ πραγματεία «Περὶ ποιητῶν» ἢ «Περὶ ποιημάτων». Οἱ ἀρχαῖοι κριτικοὶ οὐδὲν πλέον περὶ αὐτοῦ ἀναφέρουσιν· ἀλλ' ἐν Ἡρακλείῳ ἀνεκαλύφθησαν ἀποσπάσματα δύο τῶν πραγματειῶν αὐτοῦ ἤτοι «Περί τινων συζητηθέντων δίαιταν» καὶ «Περὶ τῆς Πολυαίνου ἀπορίας». Δὲν εἶναι ἀπίθανον νὰ ἔζησεν ὁ φιλόσοφος οὗτος πολλοὺς αἰῶνας ὕστερον, ἀντὶ νὰ ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ Κριτωνος, καὶ ἴσως εἶναι εἷς τῶν ἀποτρεψάντων τῆς αὐτοκτονίας Κάτωνα τὸν Οὐτικόν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, Ἕλλην ἀρχιτέκτων, ἔζη πιθανῶς κατὰ τὸν τέταρτον πρ. Χρ. αἰῶνα. Συνειργάσθη μετὰ τοῦ Πανονίου εἰς ἀποπεράτωσιν τοῦ μεγάλου ναοῦ τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος, ὃν ὁ Χερσίφρων ἤρξατο οἰκοδομῶν διακόσια εἴκοσιν ἔτη πρότερον. Ἔζη πιθανῶς περὶ τὸ 340· ἀλλ' ἡ χρονολογία αὕτη οὐδὲν δύναται νὰ ὁρισθῇ μετὰ βεβαιότητος. Ὁ Βιτρούβιος ἀποκαλεῖ αὐτὸν «Ἱεροῦδουλον» (Servus Diana) ἢ δοῦλον τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἀρτέμιδος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ Φαληρεὺς, ἀθηναῖος ῥήτωρ, γενν. ἐν τῷ δήμῳ τοῦ Φαλήρου, περὶ τὴν 108ην ὀλυμπιάδα (348 πρ. Χ), ἀποθ. περὶ τῷ 282. Ἦτον υἱὸς Φανοστράτου τινὸς, ὅστις ὑπῆρξε δοῦλος ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Κόνωνος καὶ τοῦ Τιμοθέου. Καίτοι ἀφανὴς τὸ γένος ἀνῆλθεν εἰς τὰ πρῶτα τῆς Πολιτείας ἀξιώματα. Μαθητὴς καὶ φίλος τοῦ Θεοφράστου, ἐκαλλιέργησεν ἐπίσης εὐδοκίμως, ὡς παρατηρεῖ ὁ Κικέρων, τήν τε φιλοσοφίαν καὶ τὴν ῥητορικήν. Κατήρξατο τοῦ πολιτικοῦ σταδίου περὶ τὸ 325. Κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον οἱ ἀττικοὶ ῥήτορες ἦσαν τεθνεῶτες ἢ γέροντες. Ὁ νέος Δημήτριος ἐκτήσατο ταχέως λαμπρὰν φήμην. Ἀνῆκε τότε εἰς τὴν δημοκρατικὴν ἢ ἀντιμακεδονικὴν μερίδα, καὶ ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ ἐξ Ἀθηνῶν, ὅτε ἡ πόλις ἔπεσεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἀντιπάτρου. Ἰμεραῖος ὁ ἀδελφὸς τοῦ Δημητρίου ἀπεσώθη εἰς Αἴγιναν μετὰ τοῦ ῥήτορος Ὑπερίδου καὶ τοῦ Ἀριστονίκου. Καὶ οἱ τρεῖς δὲ κατέφυγον εἰς τὸν ναὸν τοῦ Αἴαντος ὡς εἰς ἱερὸν ἄσυλον, ἀλλ' ἀποσπασθέντες ἐκεῖθεν ἀπεστάλησαν τῷ Ἀντιπάτρῳ, ὅστις ἐθανάτωσεν αὐτούς. Ὁ Δημήτριος τοσούτων φίλων ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ τοσούτῳ μεγάλας τιμὰς ἀπέδωκε τῇ μνήμῃ αὐτοῦ, ὥστε ὑπώπτευσαν μὴ ἔπεμπε αὐτὸν ὡς

θεὸν· καὶ εἴτε βάσιμος ἦτον ἡ ὑπόνοια αὕτη, εἴτε ὑπῆρξε μᾶλλον πρόφασις ὅπως ἀφαιρέσωσιν αὐτοῦ πᾶσαν ἐλπίδα ἐπανόδου εἰς Ἀθήνας ὁ Ἀντίπατρος ἐνήργησεν ὅπως καταδικασθῇ ὑπὸ τοῦ λαοῦ ὡς ἱερόσυλος. Ὁ Δημήτριος ἐδυσώπησε μετ' οὐ πολὺ τὸν Ἀντίπατρον καὶ ἐγένετο, καθὼς ὁ Δημάδης ἢ ὁ Φωκίων, ἀρχηγὸς τῆς ὀλιγαρχικῆς μερίδος. Ἡ ἀλλαγὴ αὕτη τοῦ φρονήματος μικροῦ δεῖν ἐγίνετο αὐτῷ ὀλεθρία. Προσβληθεὶς ὑπὸ τῆς δημοκρατικῆς ἀντιδράσεως ἤτις ἐξερράγη τῷ 318, κατ' εἰσήγησιν τοῦ Πολυσπέρχοντος, διέφυγε διὰ τῆς φυγῆς τὴν τύχην τοῦ Φωκίωνος, καὶ ἀπεσύρθη παρὰ τῷ Κασσάνδρῳ, ὅστις ἐπωφελούμενος τὰς ταραχὰς τῶν Ἀθηναίων εἰσέπλευσεν εἰς Πειραιᾶ μετὰ στόλου πέντε καὶ τριάκοντα πλοίων. Οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέστειλαν αὐτῷ πρεσβείαν ὅπως συνομολογήσῃ τὴν εἰρήνην· κατώρθωσαν δὲ νὰ μείνωσι κύριοι τῆς πόλεως, τῶν γαιῶν, τῶν προσόδων καὶ τῶν πλοίων αὐτῶν. Ἡ Ἀκρόπολις ἔπρεπε νὰ μείνῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Κασσάνδρου μέχρι τέλους τοῦ ἐμφυλίου πολέμου. Συνεφωνήθη ὅπως οἱ ἔχοντες εἰσόδημα δέκα μνῶν (916 φράγκων) ἔχωσι μόνοι μέρος εἰς τὴν κυβέρνησιν τῶν δημοσίων πραγμάτων· τέλος δὲ ἀφίθη τῷ Κασσάνδρῳ, ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος τῆς δημοκρατίας καὶ ἡ ὑψηλὴ αὕτη θέσις ἐδόθη Δημητρίῳ τῷ Φαληρεῖ, ὅστις διῴκησε τὴν πόλιν δέκα ἔτη, ἔδωκε νέον κῦρος καὶ ἰσχὺν εἰς τοὺς καλοὺς νόμους, ἔθετο νέους πρὸς περιστολὴν τῆς πολυτελείας, ηὔξησε τὰς δημοσίους προσόδους, καὶ ἐπανήγαγε τὴν εὐδιότητα εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἥτις ἦτο κεκμηκυῖα ἐκ τῶν πολιτικῶν ταραχῶν καὶ ἐξηντλημένη ἐκ τῶν θυσιῶν εἰς ἃς ἐδέησε νὰ ὑποβληθῇ (Athoniensium rem exsanguem jam et jacentem sustentavit, εἶπεν ὁ Κικέρων, De Republic. II). Ἀνήγειρε τὰς εἰς ἔνδειαν περιπεσούσας ἀρχαίας οἰκογενείας, ἐν αἷς καὶ τὴν τοῦ Ἀριστείδου. Ἐπειδὴ δὲ συνήνου ἐν ἑαυτῷ τόν τε πολιτικὸν καὶ λόγιον ἄνδρα, ἡ γλυκεῖα καὶ πειστικὴ αὐτοῦ εὐγλωττία ἔδειξεν, ὡς ὁ ἴδιος ἔλεγεν, ὅτι ὁ λόγος εἶχεν ἐν τῇ κυβερνήσει τοσαύτην δύναμιν ὅσην τὰ ὅπλα ἐν πολέμῳ. Κατὰ τὴν 115ην ὀλυμπιάδα ἐποίησε τὴν ἀπαρίθμησιν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἀττικῆς, ὅστις συνεπεσούτο εἰς μίαν καὶ εἴκοσι χιλιάδας πολιτῶν, δέκα χιλιάδες ξένων καὶ τετρακόσιαι χιλιάδες δούλων. Ἐξήγαγε τὴν μελετητικὴν φιλοσοφίαν ἐκ τῆς σκιᾶς τῶν σχολείων καὶ ἤγαγεν αὐτὴν εἰς τὸ φῶς, ἐξοικείων αὐτὴν πρὸς τὴν τύρβην τῶν δημοσίων πραγμάτων. Ἡ τῶν τραγῳδιῶν παράστασις εἶχε περιπέσει εἰς ἀχρηστίαν, ἕνεκα τῆς μεγάλης δαπάνης, ἣν ἀπήτει. Ὅπως δὲ δοθῇ τῷ λαῷ ψυχαγωγία ἦττον μὲν δαπανηρὰ ἀλλὰ φιλολογικὴ, ὁ Δημήτριος διέταξε ν' ἀπαγγέλλωνται ἀπὸ τῆς σκηνῆς ὑπὸ ῥαψῳδῶν τὰ ὁμηρικὰ ἔπη. Διὰ τῆς πρᾳότητος αὐτοῦ, τῆς προστασίας, ἣν ἐχορήγει εἰς τὰς ὡραίας τέχνας, τῆς φροντίδος ἣν ἔλαβεν ὅπως ποιήσηται χρῆσιν τῆς πειθοῦς ἀντὶ τῆς βίας, ἐπεσπάσατο τὴν εὔνοιαν τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες ἀνήγειραν, λέγεται, εἰς τιμὴν αὐτοῦ τριακοσίους ἑξήκοντα πέντε ἀνδριάντας, ἤτοι ὅσας ἡμέρας εἶχε τὸ ἀθηναϊκὸν ἔτος. Ὁ Οὐάρρων εἶπεν·

Hic Demetrius æneas tot aptu st
Quot luces habet annus absolutus.

Φαίνεται, κατά τι χωρίον τοῦ Ἀθηναίου, ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς διοικήσεως αὐτοῦ, ὁ Δημήτριος, μεθυσθεὶς ἐκ τῆς εὐτυχίας, ἐγένετο ἔκδοτος εἰς πάσας τὰς καταχρήσεις τῆς πολυτελείας καὶ τῆς ἀκολασίας. Ἀλλ' ἴσως ὁ Ἀθήναιος συγχέει τὰ ὀνόματα καὶ ἀποδίδωσι Δημητρίῳ τῷ Φαληρεῖ τὰς καταχρήσεις Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ. Ἡ ἄφιξις τούτου, ὅστις τῷ 307 ἐνεφανίσθη εἰς τὸν Πειραιᾶ μετὰ στόλου διακοσίων πεντήκοντα πλοίων, ἐπήνεγκεν εἰς Ἀθήνας δημοκρατικὸν κίνημα. Ὁ τοποτηρητὴς τοῦ Κασσάνδρου ἀπεσύρθη εἰς Θήβας, ὑπὸ τὴν προστασίαν συνοδείας ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀντιγόνου. Ἡ θριαμβεύουσα μερὶς ἐξέδωκε κατὰ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως θανατικὴν ἀπόφασιν, ὁ δὲ φίλος αὐτοῦ Μένανδρος μικροῦ δεῖν ἐγίνετο θῦμα τῆς σφοδρᾶς ταύτης ἀντιδράσεως. Πάντες οἱ ἀνδριάντες αὐτοῦ ἀνετράπησαν, ἐξαιρουμένου ἑνὸς μόνου. Μετὰ βραχεῖαν διαμονὴν ἐν Θήβαις, ἀπεσύρθη εἰς Αἴγυπτον, παρὰ Πτολεμαίῳ τῷ Λάγου, οὗ ἐφείλκυσατο τὴν φιλίαν καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην, καὶ ὅστις ἀνέθετο αὐτῷ τὴν ἀναθεώρησιν τῶν νόμων τοῦ βασιλείου. Οἱ ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς διατείνονται ὅτι ἡ πολυθρύλητος βιβλιοθήκη τῆς Ἀλεξανδρείας ἐθεμελιώθη διὰ τῶν συμβουλῶν αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἐγένετο ὁ πρῶτος διαχειριστὴς αὐτῆς· τινὲς μάλιστα προβαίνουσι μέχρι καὶ τοῦ ν' ἀποδίδωσιν αὐτῷ τὴν ἰδέαν τῆς μεταφράσεως τῶν ἑβδομήκοντα· αἱ δὲ δύο αὗται διαβεβαιώσεις δὲν εἶναι τοσοῦτον ἀβάσιμοι, ὅσον ὑπὸ τῶν κριτικῶν ἐθεωρήθησαν. Ἐν τῷ Πλουτάρχῳ ἀναγινώσκομεν, ὅτι Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς συνεβούλευσε τὸν βασιλέα Πτολεμαῖον νὰ συλλέξῃ τὰ περὶ βασιλείας καὶ τῆς κυβερνήσεως πραγματευόμενα βιβλία καὶ ν' ἀναγνώσῃ αὐτά· διότι εἰς αὐτὰ θὰ εὕρισκεν ἀληθείας ὡς οἱ αὐλικοὶ δὲν

τολμῶσι νὰ λέγωσι τοῖς βασιλεῦσι. Καὶ διατί νὰ μὴ πιστεύσωμεν ὅτι μεταξὺ τῶν βιβλίων τούτων ἦτο καὶ ἡ νομοθεσία τοῦ Μωϋσέως; Ὅπως δὲ ἀναγνώσῃ αὐτὴν ὁ βασιλεὺς δὲν ἔπρεπε νὰ μεταφρασθῇ; εὐχερὲς ἦτο τοῦτο ἕνεκα τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πολυαρίθμων Ἰουδαίων· ἴσως ἡ μερικὴ μετάφρασις τῆς «Πεντατεύχου» ἔδωκε τὴν ἰδέαν ἐντελοῦς μεταφράσεως τῆς βίβλου. Ἡ πλουσιωτάτη συλλογὴ βιβλίων ἥτις ἐκαλεῖτο βιβλιοθήκη τῆς Ἀλεξανδρείας περιελάμβανε τῷ ὄντι δύο διακεκριμένα ἀπ' ἀλλήλων καθιδρύματα· ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Σεραπείου, ἐθεμελιώθη ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δημητρίου καὶ κατόπιν τῆς βιβλιοθήκης τῶν ἀνακτόρων, ἥτις ἐχρονολογεῖτο ἀπὸ Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος, καὶ ἧς ἐγένετο ἴσως βιβλιοφύλαξ ὁ ἀθηναῖος ῥήτωρ. Ὅθεν τὰ δύο ταῦτα γεγονότα οὐδὲν ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπίθανον· ἀλλὰ πρέπει ν' ἀναγνωρίσωμεν ὅτι οἱ ἐθνικοὶ συγγραφεῖς οὐδὲν περὶ τούτων λέγουσι, καὶ ὅτι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς ποιοῦνται περὶ τούτων λόγον βασιζόμενοι ἐπὶ τῆς «ἐπιστολῆς» τοῦ Ἀρισταίου, ἤτοι ἐπὶ ἐγγράφου πλαστοῦ. Ὁ Δημήτριος ἔζησεν ἡσύχως ἐν Αἰγύπτῳ καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς βασιλείας Πτολεμαίου τοῦ Λάγου· Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος, ὃν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐξελέξατο διάδοχον, παρὰ τὴν γνώμην τοῦ Δημητρίου καὶ πρὸς βλάβην τῶν ἐκ τοῦ πρώτου γάμου τέκνων, μόλις ἀναβὰς εἰς τὸν θρόνον ἀφῆκεν πάντα τὰ ἀξιώματα ἀπὸ τοῦ συμβούλου τοῦ μακαρίτου βασιλέως, καὶ ἐξώρισεν αὐτὸν εἴς τινα ἐπαρχίαν τῆς Ἄνω Αἰγύπτου. Ὁ Δημήτριος ἐμαραίνετο ἐπί τινα χρόνον ἐν τῇ ἐξορίᾳ, καὶ ἀπέθανε δηχθεὶς ὑπὸ ἀσπίδος.

Ὁ Δημήτριος εἶναι ὁ ὕστατος τῶν ἀττικῶν ῥητόρων οἵτινες ἐδεῖχθησαν ἄξιοι τοῦ ὀνόματος τούτου· οἱ λόγοι αὐτοῦ ἔφερον κατὰ τὴν κρίσιν τῶν ἀρχαίων, πρόφαντα δείγματα παρακμῆς. Οὐδὲν εἶχον πλέον ἐκ τοῦ ὄφους τοῦ χαρακτηρίζοντος τοὺς λόγους τοῦ Δημοσθένους· «Ὁ Δημήτριος, λέγει ὁ Κικέρων, ὑπῆρξεν ὁ ἀφωϊότατος τῶν Ἀθηναίων ῥητόρων· ἀλλ' ὀλιγώτερον ἐξησκημένος περὶ τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων ἢ περὶ τοὺς ἀγῶνας τῆς παλαίστρας, ἐγοήτευε μᾶλλον ἢ ἀνέψλεγε τοὺς Ἀθηναίους· ὅθεν ἐκ τῆς εἰρηνικῆς σχολῆς τοῦ σοφοῦ Θεοφράστου, καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς σκηνῆς τοῦ πολεμιστοῦ ἐξῆλθεν, ὅπως ἁψηφήσῃ τὴν φλόγα τοῦ Ἴλιου καὶ τὸν κονιορτὸν τῶν μαχῶν. Πρῶτος αὐτὸς ἔδλαψε τὸν ἄλλως γαλακτέρα γενικὴν παθολογία, καὶ δι' πρέπει νὰ παραλείψωμεν ὅτι οὐδεμίαν οὐσιώδη ἀφορὰν παρεδέχετο μεταξὺ τῆς πλευρίτιδος καὶ τῆς περιπνευμονίας.

μᾶλλον ἢ δυνατὸς καὶ τοιοῦτος ἐφάνη τῷ ὄντι, ἀλλ' εἶχε γλυκύτητα εἰσδύουσαν εἰς τὰς ψυχὰς καὶ μὴ συγκινοῦσαν αὐτάς. Ἐφύλαττον οἱ ἀκροαταὶ τὴν ἀνάμνησιν τῆς ὁρμονικῆς αὐτοῦ φράσεως, ἀλλὰ δὲν ἤξευρεν, ὡς ὁ Περικλῆς, νὰ καταλίπῃ τὸ κέντρον μετὰ τῆς αἰσθήσεως τῆς ἡδονῆς εἰς τὴν ψυχὴν τῶν ἀκροατῶν αὐτοῦ. «Τὰ συγγράμματα τοῦ Δημητρίου, πάντα σχεδὸν ἐν Αἰγύπτῳ συντεθέντα, ἦσαν πολυαριθμότατα. Διογένης ὁ Λαέρτιος ἀριθμεῖ σχεδὸν πεντήκοντα ἐξ αὐτῶν. «Κατὰ τὴν ποσότητα τῶν βιβλίων, λέγει, καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν στίχων, ὁ Δημήτριος ὑπερέβη πάντας σχεδὸν τοὺς περιπατητικούς, διότι ἐν παντὶ πράγματι ἦτο σοφὸς καὶ ἔμπειρος. Συνέθετο συγγράμματα ἱστορικὰ καὶ πολιτικά, πραγματείας περὶ τῶν ποιητῶν, περὶ τῆς ῥητορικῆς τέχνης πρὸς χρῆσιν τῶν ῥητόρων καὶ τῶν πρεσβευτῶν, συλλογὰς Λόγων αἰσωπείων καὶ ἄλλα πολυάριθμα βιβλία.» Ἐκ τοσούτων συγγραμμάτων περισώζονται μόνον ὀλιγάριθμα ἀποσπάσματα. Ἡ «Περὶ Ἑρμηνείας» πραγματεία, ἥτις διεσώθη μέχρις ἡμῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα Δημητρίου τοῦ Φαληρέως, εἶναι πιθανῶς ἔργον ἀλεξανδρινοῦ ῥήτορος φέροντος τὸ αὐτὸ ὄνομα. Ὁ Δημήτριος ἔγραψε· Περὶ Δεκατίας. —Ἀρχόντων ἀναγραφήν.—Περὶ τῆς Ἀθήνησι Νομοθεσίας.—Περὶ τῆς τύχης. Ἡ τελευταία αὕτη πραγματεία περιεῖχε περὶ τὴν ἀνατροπὴν τῶν βασιλείων ὡραιότατον χωρίον, ὅπερ διέσωσεν ἡμῖν ὁ Πολύδιος καὶ εἶναι ἐν τῶν μᾶλιστα ἀξιοσημειώτων ἀποσπασμάτων, ἅτινα περισώζονται ἡμῖν ἐκ τοῦ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ ἐξ Ἀπαμείας τῆς Βιθυνίας, ἕλλην ἰατρός. Ἀγνοεῖται κατὰ ποίαν ἀκριβῶς ἐποχὴν ἔζησεν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀνῆκεν εἰς τὴν αἵρεσιν τοῦ Ἡροφίλου εἰκάζεται ὅτι ἔζη κατὰ τὸν τρίτον ἢ δεύτερον πρ. Χρ. αἰῶνα. Πολλάκις ἀναφέρεται ὑπὸ Καιλίου Αὐρηλιανοῦ, ὅστις διεφύλαξεν ἡμῖν τοὺς τίτλους καὶ ἀποσπάσματα πολλῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ. Ἐναχοῦ ἀποκαλεῖται «Ἀτταλεὺς» ἀντὶ τοῦ «Ἀπαμεὺς», ἀλλ' εἶναι λάθος τῶν ἀντιγραφέων. «Ἀναγνωρίζει τις, λέγει ἡ «Biographie médicale», ἐν τοῖς ἀποσπάσμασι τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, ὅτινα διέσωσεν ἡμῖν ὁ Καίλιος Αὐρηλιανὸς, φανερὰ ἴχνη τῆς λεπτῆς διακρίσεως ἣν ὁ Γώβιος κατόπιν ἐπεράθη νὰ ὁρίσῃ μεταξὺ τῶν αἱμορραγιῶν. Ὁ Καίλιος μαντεύει ὅτι πολὺ ἠσχολήθη εἰς τὴν

Δημοσιεύσεις Ελληνικής Αρχαιολογικής Εταιρείας (Δημοσ.)

κατ' αὐτὸν, αἱ δύο δῆθεν αὗται νόσοι εἶναι διάφοροι βαθμίδες μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς νόσου». Ὁ Γαληνὸς (De Compos. Medicam. sec. gen., IV, 7) ἀναφέρει καθ' Ἡράκλειτον τὸν Ποντικὸν Δημήτριόν τινα ἐκ Βιθυνίας ὅστις ἔζη περὶ τὸν τρίτον ἢ τὸν δεύτερον αἰῶνα πρ. Χ. Εἶναι πιθανῶς ὁ αὐτὸς μετὰ Δημητρίου τοῦ Ἀπαμέως.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ Βυζάντιος, Ἕλλην ἱστορικὸς, ἔζη περὶ τὸ 280 πρ. Χ. Κατὰ Διογένην τὸν Λαέρτιον, συνέθετο δύο πονήματα, τὸ μὲν εἰς τριακαίδεκα βιβλία, περὶ τῆς μεταναστεύσεως τῶν Γαλατῶν ἐξ Εὐρώπης εἰς Ἀσίαν· τὸ δὲ περιέχον τὴν ἱστορίαν Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, Ἀντιόχου τοῦ Σωτῆρος, καὶ τῆς διοικήσεως αὐτῶν ἐν Λιβύῃ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ ἐκ Φάρου, Ἰλλυριὸς στρατηγὸς, ἀποθανὼν περὶ τὸ 214 πρ. Χ. Ἐγεννήθη ἐν Φάρῳ, νησυδρίῳ τῆς ἀδριατικῆς θαλάσσης. Ὅτε ἐξερράγη ὁ πόλεμος μεταξὺ τῶν Ἰλλυριῶν καὶ τῶν Ῥωμαίων, ἦτον ἐν τῷ στρατῷ ἐκείνων καὶ ἔλαβε παρὰ τῆς βασιλίσσης Τεύτας τὴν διοίκησιν τῆς Κερκύρας. Τὴν νῆσον ταύτην παρέδωκε διὰ προδοσίας τοῖς Ῥωμαίοις, καὶ ἐχρησίμευσεν αὐτοῖς ὡς ὁδηγὸς καὶ σύμβουλος καθ' ὅλην τὴν λοιπὴν ἐκστρατείαν. Μετὰ τὴν ἧτταν καὶ τὴν ὑποταγὴν τῆς Τεύτας, ἔλαβεν εἰς ἀμοιβὴν τῶν ἐκδουλεύσεών του, μέγα μέρος τῶν Κρατῶν τῆς βασιλίσσης ταύτης· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι οὐδέποτε εἶχον πρὸς αὐτὸν μεγάλην ἐμπιστοσύνην. Κατόπιν συνεδέθη μετὰ τοῦ Ἀντιγόνου Δώσωνος, βασιλέως τῆς Μακεδονίας, καὶ συνέδραμεν αὐτὸν εἰς τὴν ἐπὶ τὸν Κλεομένην στρατείαν. Βέβαιος δὲ ὅτι τοιουτοτρόπως ἐφιλιώσατο τὴν εὔνοιαν καὶ ἐκτήσατο τὴν ἰσχυρὰν συνδρομὴν τῆς Μακεδονίας καὶ ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι δὲν ἠδύναντο νὰ τιμωρήσωσι τὴν ἀπιστίαν του, καθ' ἃ ἀπασχολούμενοι ὑπὸ τῶν Γαλατῶν καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀννίβα διεπράξατο κατ' αὐτῶν πολυαρίθμους παρατείας. Οἱ Ῥωμαῖοι ἀπέστειλαν ἐν τάχει εἰς Ἰλλυρίαν (219) τὸν ὕπατον Λ. Αἰμίλιον Παῦλον, ὅστις ἐκυρίευσε πάντα τὰ φρούρια τοῦ Δημητρίου, ἀνήρπασεν αὐτοῦ τὴν Φάρον, καὶ ἐδίωξεν αὐτὸν νὰ φύγῃ παρὰ τῷ Φιλίππῳ, βασιλεῖ τῆς Μακεδονίας. Ὁ ἔκπτωτος ἡγεμὼν διῆλθε τὸ λοιπὸν τοῦ βίου ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Φιλίππου, καὶ ἐγένετο ὁ πρώτιστος αὐτοῦ σύμβουλος. Οἱ Ῥωμαῖοι μάτην ἠτήσαντο τὴν φυγάδευσιν αὐτοῦ. Διὰ τῶν συμβουλῶν αὐτοῦ, ὁ Φίλιππος ἐπείσθη, μετὰ τὴν περὶ τὴν Τραυμίνην λίμνην μάχην, νὰ συνομολογήσῃ συμμαχίαν μετὰ τοῦ Ἀννίβα καὶ νὰ κηρύξῃ τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Ῥωμαίων. Ὁ Δημήτριος ἦτον ἀνὴρ ἔμπειρος· ἀλλ' εἶχε μείζονα τόλμην ἢ κρίσιν, καὶ ἦτο πάντοτε διατεθειμένος νὰ παραδιάζῃ τὴν καλὴν πίστιν καὶ τὴν δικαιοσύνην. Ὅπως ὑπηρετήσῃ τὸν Φίλιππον, ἐπεχείρησε κατὰ τῆς ἀκροπόλεως τῆς Ἰθώμης τολμηρὰν ἔφοδον, καθ' ἣν ἐφονεύθη.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, Ἕλλην ζωγράφος, ἀβεβαίου ἐποχῆς, ἀναφερόμενος ὑπὸ Διογένους τοῦ Λαερτίου. Εἶναι ἴσως ὁ αὐτὸς μετὰ τοῦ Δημητρίου περὶ οὗ ὁμιλεῖ ὁ Διόδωρος ἀποκαλῶν αὐτὸν τοπογράφον. Οὗτος ἔζη ἐν Ῥώμῃ περὶ τὸ 164 πρ. Χ. Ὁ Οὐαλέριος Μάξιμος ἀποκαλεῖ αὐτὸν ἀλεξανδρινὸν ζωγράφον.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ Ἀλεξανδρεὺς, περιπατητικὸς φιλόσοφος καὶ ῥήτωρ, ἔζη περὶ τὸ 150 πρ. Χ. Διογένης ὁ Λαέρτιος ἀναφέρει αὐτοῦ πόνημα περὶ τῆς «ῥητορικῆς τέχνης». Μεταξὺ τῶν ἀποδιδομένων Δημητρίῳ τῷ Φαληρεῖ συγγραμμάτων εὑρίσκεται πραγματεία ἐπιγραφομένη «Περὶ ἑρμηνείας», ἀλλ' ἡ πραγματεία αὕτη περιέχει ἐκφράσεις αἴτινες δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνήκωσιν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ Ἀλεξάνδρου. Πολλοὶ τῶν κριτικῶν ἀποδίδουσιν αὐτὰς Δημητρίῳ τῷ Ἀλεξανδρεῖ. Εἶναι δὲ γεγραμμένη μετὰ πολλῆς τῆς φιλοκαλίας, καὶ ἐπειδὴ μνημονεύει πάντοτε τῶν ἀρίστων συγγραφέων, εἶναι πηγὴ πολύτιμος διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἑλληνικῆς ῥητορικῆς. Ἐτυπώθη τὸ πρῶτον ἐν τοῖς «Rhetores Græci» τῶν Ἄλδων, I, 575, καὶ ἀνετυπώθη ὑπὸ τοῦ J. G. Schneider, ἐν Ἀλτεμβούργῳ, 1779, εἰς 8ον, καὶ ὑπὸ Fr. Goller, ἐν Λειψίᾳ, εἰς 8ον. Ἡ ἀρίστη ἔκδοσις, εἶναι τοῦ Walz, «Rhetores Græci», τόμ. 9.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ Βιθυνὸς, Ἕλλην ποιητὴς, οὗ ἡ «Ἀνθολογία» συνέλεξε δύο ἐπιγράμματα εἰς τὴν Μύρωνος βοῦν· ἀγνοεῖται ἂν ἦναι ὁ αὐτὸς μετὰ Δημητρίου τοῦ Στωϊκοῦ, ὅστις ἦτον ἐπίσης ἐκ Βιθυνίας καὶ ἀνετράφη ὑπὸ τοῦ Παναιτίου· ἔζη τῷ 130 πρ. Χ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ ἐκ Σκήψιος, Ἕλλην γραμματικὸς, ἔζη τῷ 150 πρ. Χρ. καὶ κατήγετο ἐξ εὐγενοῦς πλουσίας οἰκογενείας. Σύγχρονος τοῦ Ἀριστάρχου καὶ τοῦ Κράτητος ἐκαλλιέργησε τὸ αὐτὸ εἶδος τῆς φιλολογίας μετὰ τῶν ἐμπείρων τούτων φιλολόγων καὶ ἐδείχθη σχεδὸν ἐφάμιλλος αὐτῶν. Συνέθετο σύγγραμμα λίαν ἐκτενὲς, συνεχῶς μνημονευόμενον ὑπὸ τῶν ἀρχαίων καὶ ἐπιγραφόμενον «Τρωϊκὸς διάκοσμος». Τὸ σύγγραμμα τοῦτο περιεῖχε τοὐλάχιστον ἓξ καὶ εἴκοσι βιβλία. Ἦτο δὲ ἱστορικὴ καὶ γεωγραφικὴ ὑπομνηματισις τοῦ δευτέρου βιβλίου τῆς Ἰλιάδος,

ἐν ᾧ ἀπαριθμοῦνται αἱ δυνάμεις τῶν Τρῴων. Ἐνίοτε ἀποκαλεῖται «Σκήψιος» καὶ ἄλλοτε ἁπλούστατα Δημήτριος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ Ἐρυθραῖος, Ἕλλην συγγραφεύς, ἔζη πιθανῶς κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα πρ. Χ. «Ὁ ποιητὴς Δημήτριος ὁ Ἐρυθραῖος, λέγει Διογένης ὁ Λαέρτιος, ἦτο ἀποικιλογράφος ἄνθρωπος» συνέθετο βιβλία ἱστορικὰ καὶ ῥητορικά. Κατὰ τὸν Σουΐδαν, ἦτο σύγχρονος τοῦ γραμματικοῦ Τυραννίωνος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, Ἕλλην πλατωνικὸς φιλόσοφος, ἔζη περὶ τὸ 85 πρ. Χ. Κατοικῶν τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἐπὶ τῆς βασιλείας Πτολεμαίου Διονυσίου, ἠρνεῖτο νὰ συμμερισθῇ τὰ ἡδυπαθῆ καὶ τρυφηλὰ ἔθιμα τῆς αὐλῆς. Κατηγορήθη ὡς ὑδροποτῶν, καὶ ἐμφανισθεὶς εἰς τὰ Διονύσια ἄνευ γυναικείας ἐσθῆτος. Πρὸς τιμωρίαν του κατεδικάσθη ἵνα πίῃ δημοσίᾳ μεγάλην οἴνου ποσότητα καὶ δειχθῇ φέρων γυναικεῖα ἐνδύματα. Εἶναι πιθανῶς ὁ αὐτὸς μετὰ τοῦ Δημητρίου οὗ μνείαν ποιεῖται ὁ Μάρκος Αὐρήλιος. Ὁ Γατάκερ συγχέει αὐτὸν μετὰ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, Ἕλλην ῥήτωρ, καταγόμενος ἐκ Συρίας, ἔζη περὶ τὸ 80 πρ. Χ. Ἐδίδε μαθήματα ῥητορικῆς ἐν Ἀθήναις. Ὁ Κικέρων ἠκροᾶτο αὐτοῦ ἐπιμελῶς διατρίβων ἐν Ἀθήναις.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ἀπελεύθερος τοῦ Πομπηίου, γεννηθεὶς ἐν Γαδάροις τῆς Συρίας, ἔζη περὶ τὸ 60 πρ. Χ. Εὐνοούμενος τοῦ Πομπηίου, συνεσώρευσε πλούτη, αἴτινα, κατὰ Πλούταρχον, συνεποσοῦντο εἰς τετρακισχίλια τάλαντα (περὶ τὰ 20,000,000 φράγκων). Μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Συρίας, ὁ Πομπήϊος ἀνῳκοδόμησε, κατ' αἴτησίν του, τὴν πόλιν τῶν Γαδάρων, ἥτις κατεσράφη ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων. Ἀνέκδοτον ἀναφερόμενον ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου δίδωσιν ἰδέαν περὶ τῆς ἐπιῤῥοῆς τοῦ Δημητρίου καὶ τῆς χρήσεως, ἣν ἐποιεῖτο αὐτῆς. Κάτων ὁ Οὐτικὸς περιώνυμος ἐπὶ συνέσει καὶ μεγαλοψυχίᾳ ἐπορεύθη εἰς ἐπίσκεψιν τῆς Ἀντιοχείας, ἥτις τότε ἀπεστέλει μέρος τῆς διοικήσεως τοῦ Πομπηίου. Ἐπορεύετο δὲ πεζῇ, ὡς συνείθιζε, καὶ οἱ φίλοι του εἵποντο ἔφιπποι. Ἀφικόμενος εἰς τὰς πύλας τῆς πόλεως εἶδε πλείστους λευχειμονοῦντας καὶ ἑκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ νεανίσκους καὶ παῖδας κατὰ στοῖχον παρατεταγμένους. Ὁ Κάτων, ὅστις ἐνόμιζεν ὅτι πᾶσαι αἱ προετοιμασίαι αὗται ἦσαν δι' αὐτόν, δυσηρεστήθη σφόδρα, διότι οὐδεμίαν ἔστεργε τοιαύτην. Ὅθεν διέταξε τοὺς φίλους αὐτοῦ ν' ἀκροβατήσωσι καὶ ν' ἀκολουθῶσιν αὐτῷ πεζῇ. Ὅτε δὲ ἐπληρώθησαν εἰς τὸ προειρημένον πλῆθος, ὁ ταξιάρχης, ὅστις τοὺς πάντας ἐτοποθέτησε προελθὼν μετὰ βάδδου ἐν τῇ χειρὶ καὶ στεφάνου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἠρώτησεν αὐτοὺς ποῦ ἀφῆκαν τὸν Δημήτριον καὶ κατὰ ποίαν ὥραν ἔμελλε νὰ ἔλθῃ. Οἱ φίλοι τοῦ Κάτωνος ταῦτα ἀκούσαντες ἀνεκάγχασαν, οὗτος δὲ ἀνεφώνησεν, «Ὦ τάλαινα πόλις!» Ὁ Πομπήϊος διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ ἀνοχῆς αὐτοῦ ἔτι μᾶλλον ηὔξανε τὸ θάῤῥος τοῦ εὐνοουμένου του. Λέγουσιν ὅτι πολλάκις, ἐνῷ ἀνέμενε τοὺς συνδαιτυμόνας, ὁ Δημήτριος καταβιβάζων τὴν πήδενον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς παρεκάθητο αὐθαδῶς πρῶτος αὐτὸς εἰς τὴν τράπεζαν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, τραγικὸς ὑποκριτής, ἀναφερόμενος παρ' Ἡσυχίῳ, ἔζη κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα πρ. Χ. Εἶναι πιθανῶς ὁ αὐτὸς Δημήτριος περὶ οὗ ὁ Ἄκρων λαλεῖ ὡς περὶ «δραματοποιοῦ ὅστις id est modulator, histrio, actor fabularum». Ὁ Ὁράτιος προσφέρεται αὐτῷ περιῤῥονητικῶς καὶ ἀποκαλεῖ αὐτὸν πίθηκον. Ὁ Weihert φρονεῖ ὅτι ὁ Δημήτριος τῶν σατυρῶν τοῦ Ὁρατίου εἶναι ἁπλοῦς διδάσκαλος θεατρικῆς ἀπαγγελίας· ἕτεροι δὲ κριτικοὶ νομίζουσιν αὐτὸν ὡς τὸν Σικελὸν Δημήτριον Μέγαν, ὅστις ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος τὸ δικαίωμα τοῦ ἐλευθέρου πολίτου ἐν Ῥώμῃ διὰ τῆς ἐπιῤῥοῆς τοῦ Δαλαβέλλα, καὶ πολλάκις μνημονεύεται ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Π. Κορνηλίου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ ἐκ Μαγνησίας, Ἕλλην ἱστορικὸς καὶ κριτικός, ἔζη κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα πρ. Χ. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἁπανταχῇ ἐν τῇ ἀλληλογραφίᾳ τοῦ Κικέρωνος καὶ τοῦ Ἀττικοῦ ᾧ ἐπέστειλε, κατ' αἴτησιν τοῦ πρώτου, πραγματείαν «Περὶ Ὁμονοίας», ἣν ἐπεθύμει ν' ἀναγνώσῃ καὶ ὁ Κικέρων. Ἕτερον τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, πολλάκις ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἀναφερόμενον, ἦτον ἐνταὐτῷ ἱστορικὸν καὶ κριτικόν, καὶ ἐπραγματεύετο περὶ τῶν ποιητῶν καὶ ἄλλων ὁμωνύμων συγγραφέων («Περὶ ὁμωνύμων ποιητῶν καὶ συγγραφέων»). Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἀξιολογώτατον, καθ' ὅσον δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν ἐκ τῆς περὶ αὐτοῦ μνείας τῶν ἀρχαίων, περιεῖχε τοὺς βίους τῶν ὁμωνύμων συγγραφέων καὶ κριτικὸν ἔλεγχον τῆς ἀξίας αὐτῶν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ἰατρός, ὃν ὁ Γαληνὸς ἀποκαλεῖ ἀρχιατρόν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τίτλος οὗτος ἐπενοήθη μόλις ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Νέρωνος, δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι ὁ Δημήτριος δὲν ἔζη πρὸ τοῦ ἡγεμόνος τούτου καὶ ἐπομένως δὲν δυνάμεθα νὰ συγχέωμεν αὐτὸν μετὰ τοῦ προηγουμένου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ Ἀδραμυττηνός, ἐπονομα-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ἀργοστολίου (Ν.Π.Σ.)

σθεὶς «Ἰξίων, Ἕλλην γραμματικὸς, ἔζη ἐν ἀρχῇ τῆς μετὰ Χρ. ἑκατονταετηρίδος. Ἀγνοεῖται πόθεν ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην· λέγεται δὲ ὅτι ἔλαβεν αὐτὴν διότι διέπραξε κλοπὴν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἥρας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ ἀνῆκεν εἰς τὴν κριτικὴν σχολὴν τοῦ Ἀριστάρχου. Σημειοῦται ὡς συγγραφεὺς τῶν βιβλίων, ἅτινα φέρουσι τοὺς ἑξῆς τίτλους· Ἐξήγησις εἰς Ὅμηρον.—Ἐξήγησις εἰς Ἡσίοδον.—Ἐτυμολογούμενα ἢ Ἐτυμολογία.—Περὶ τῆς Ἀλεξανδρέων Διαλέκτου.—Ἀττικαὶ Γλῶσσαι, οὗ ὀλίγα ἀποσπάσματα σώζονται.—Περὶ τῶν εἰς μι ῥημάτων.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ὁ ἐπονομαζόμενος «Χύτρας», κυνικὸς φιλόσοφος, ἔζη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα μ. Χρ., ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίου. Ὑπεβλήθη εἰς βασάνους κατηγορηθεὶς ἐπὶ ἐνόχοις διαθήμασι. Ὑπέμεινε δὲ τὴν ὀδύνην μετὰ καρτερίας ἀληθῶς φιλοσοφικῆς, καὶ ἀπελύθη. Τοῦτον πιθανῶς ἀναφέρει ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουλιανὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Χύτρωνος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΟΣΧΟΣ, Ἕλλην ποιητὴς, καταγόμενος ἐκ Λακεδαίμονος. Μετέβη εἰς Ἰταλίαν ὅτε οἱ Τοῦρκοι ἀνέτρεψαν τὴν βυζαντινὴν αὐτοκρατορίαν, καὶ ἐδίδαξε τὰ ἑλληνικὰ ἐν Φερράρᾳ καὶ λὰ Μιρανδόλᾳ· συνίθετο ποιημάτιον De Nuptiis Helenae et Paridis· ἡ πρώτη ἔκδοσις ἐφάνη ἐν Ῥηγίῳ τῆς Λομβαρδίας, περὶ τὸ 1510· εἶναι δὲ τόμος ἐξ εἰκοσιδύο φύλλων, τοσοῦτῳ σπάνιος, ὥστε μόλις πέντε ἢ ἓξ αὐτοῦ ἀντίτυπα εἶναι γνωστά· ὅσα δὲ τούτων εἶναι ἀνελλειπῆ περιέχουσι καὶ λατινικὴν μετάφρασιν, ἥτις ἐλλείπει ἐν τῷ τῆς Ἐθνικῆς βιβλιοθήκης τῶν Παρισίων. Ὁ Ῥενουὰρ προσκεδίασε νέαν ἔκδοσιν, συνενῶν καὶ τὴν ὑπομνημάτισιν τοῦ ἑλληνιστοῦ Λαμβέρτου καὶ τὸ μὲν σχέδιον αὐτοῦ ὅλον ἐξετελέσθη, ὁ δὲ Ἐμμανουὴλ Βέκκερ, ὁ σοφὸς ὅστις ἴσως ὑπὲρ πάντας πλείονας ἐτύπωσεν Ἕλληνας συγγραφεῖς, ἐδημοσίευσεν ὕστερον τὴν βραχεῖαν ταύτην ἐποποιΐαν (κατὰ χειρόγραφον τῆς ἐν Ῥώμῃ ἀγγελικῆς Βιβλιοθήκης), τῷ 1823, ἐν τοῖς «Miscellanea critica», δημοσιευθεῖσιν ὑπὸ τῶν Friedemann καὶ Seebode, τ. II, σελὶς 476. Ὁ Δημήτριος εἶναι συγγραφεὺς τῶν ἀποδιδομένων τῷ Ὀρφεῖ Διθυράμβων. Ἕτερά τινα ποιήματα αὐτοῦ μένουσιν ἀνέκδοτα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ὁ ἐπονομασθεὶς «Σύγκελος», μητροπολίτης Κυζίκου, ἔζη περὶ τὰ μέσα τοῦ ἑνδεκάτου αἰῶνος μ. Χ. Ἰωάννης ὁ Σκυλίτζης καὶ Γεώργιος ὁ Κεδρηνὸς ὀνομάζουσιν αὐτὸν ἐν ταῖς εἰσαγωγαῖς τῶν ἰδίων συγγραμμάτων. Ἔγραψεν Ἔκθεσιν τῶν αἱρέσεων τῶν Ἰακωβιτῶν καὶ τῶν Χατζητσαρειανῶν τυπωθεῖσαν μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως ἐν τῷ «Auctarium Novum τοῦ Combefis. Τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως πραγματεία εὑρίσκεται ἐν τῷ «Jus Graeco-Romanum» τοῦ Λεουγκλαβίου. Συγγράμματά τινα Δημητρίου τοῦ Συγκέλου ὑπάρχουσι χειρόγραφα ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τῶν Παρισίων, τῆς Ῥώμης, τῶν Μεδιολάνων.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κυδώνιος, Ἕλλην Θεολόγος, ἔζη κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ τεσσαρακαιδεκάτου αἰῶνος. Ἐγεννήθη ἐν Θεσσαλονίκῃ ἢ ἐν Βυζαντίῳ, καὶ ἡ ἐπωνυμία «Κυδώνιος» ἐδόθη πιθανῶς αὐτῷ διότι κατῴκει τὴν ἐν Κρήτῃ Κυδώνην. Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης ὁ Κατακουζηνὸς, ὅστις ἠγάπα αὐτὸν ὑπερβολικῶς, τὸν ἀνύψωσεν εἰς τὰ πρῶτα τῆς Πολιτείας ἀξιώματα. Ὅτε ὁ ἡγεμὼν οὗτος διενοήθη ν' ἀσπασθῇ τὸν μοναστικὸν βίον, ὁ Δημήτριος ἀπεφάσισεν ἐπίσης ν' ἀπαρνηθῇ τὰ ἐγκόσμια, καὶ ἀμφότεροι εἰσῆλθον εἰς τὸ αὐτὸ μοναστήριον, τῷ 1355. Κατόπιν ὁ Δημήτριος κατέλιπε πρασωρινῶς τὴν χώραν αὐτοῦ, καὶ ἐγκατέστη ἐν Μεδιολάνοις ὅπως σπουδάσῃ τὴν λατινικὴν γλῶσσαν καὶ θεολογίαν. Ἐτελείωσε τὰς ἡμέρας του ἐν μοναστηρίῳ τῆς Κρήτης. Ἀγνοεῖται ἡ ἐποχὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλ' εἶναι γνωστὸν ὅτι ἔζη εἰσέτι τῷ 1384, ὅτε ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον Μανουὴλ ὁ Παλαιολόγος· διότι ἔχομεν ἐπιστολὴν ἀπευθυνομένην παρὰ τοῦ Δημητρίου τῷ αὐτοκράτορι ἐπὶ τῇ στέψει αὐτοῦ. Ὁ Δημήτριος εἶναι συγγραφεὺς πολυαρίθμων πραγματειῶν περὶ θεολογικῶν καὶ ἄλλων θεμάτων. Μετέφρασεν ἐπίσης πολλὰ συγγράμματα ἑλληνιστὶ καὶ λατινιστί. Μεταξὺ τῶν τυπωθέντων αὐτοῦ βιβλίων τὰ ἀξιολογώτερα εἶναι τὰ ἑξῆς· Δύο «Ἐπιστολαὶ» ἀπευθυνόμεναι Νικηφόρῳ τῷ Γρηγορᾷ καὶ Φιλοθέῳ. Εὑρίσκονται κατόπιν τῶν τοῦ Νικηφόρου Γρηγορᾶ ἔκδ. ὑπὸ τοῦ J. Boivin, ἐν Παρισίοις, 1702, εἰς φύλλ. —«Μονῳδία», ἥτις εἶναι θρῆνος ἐπὶ τῶν πεσόντων ἐν Θεσσαλονίκῃ κατὰ τὰς ταραχὰς τοῦ 1343, ἀνετυπώθη ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Θεοφάνους ὑπὸ Combefis, τῷ 1586, εἰς φύλλ.—«Συμβουλευτικὸς», λόγος πρὸς τοὺς Ἕλληνας περὶ τῶν ἐκ τῶν Τούρκων ἐνδεχομένων κινδύνων· ἐτυπώθη ἐν τῷ «Auctar Nov». τοῦ Combefis, II, 1221· —«Περὶ Καλλιπόλεως», παραινέσεις τοῖς Ἕλλησιν ὅπως μὴ παραδώσωσι τὴν θέσιν ταύτην τῷ Ἀμουράτῃ· ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ «Auct. Nov» τοῦ Combefis, II, 1281.—Περὶ τοῦ καταφρονεῖν τὸν θάνατον, δημοσιευθὲν ὑπὸ Γ. Σελλερ, ἐν

Βασιλείᾳ, 1553· ἀνατυπωθὲν ὑπὸ Kuinœl, ἐν Λειψίᾳ, 1786, εἰς 8ον·—Ἐπιστολὴ τῷ Βαρλαὰμ περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος' ἐτυπώθη ἐν ταῖς «Lectiones antiquæ» τοῦ Κανισίου, ἐν Ἰγγολστάδτῃ, 1604, τόμ. VI. — διατριβὴ κατὰ Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, δημοσιευθεῖσα τὸ πρῶτον ὑπὸ Ἀκουδίου, ἐν τοῖς «Opuscula Aurea Theologiæ Graecæ», ἐν Ῥώμῃ, 1630. εἰς 4ον. Ἡ αὐτὴ συλλογὴ περιέχει προσέτι σύγγραμμα τοῦ Δημητρίου κατὰ τοῦ Μαξίμου Πλανούδη.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Πεπάνος, Ἕλλην θεολόγος, γεννηθεὶς ἐν τῇ νήσῳ τῆς Χίου, περὶ τὸ 1620, ἀποθανὼν ἐν τῇ δευτέρᾳ πεντηκονταετηρίδι τοῦ ἑπτακαιδεκάτου αἰῶνος. Ἀπεστάλη εἰς Ῥώμην, τῷ 1637, ὅπως περατώσῃ τὰς σπουδὰς αὐτοῦ, καὶ ἔδωκε μαθήματα τῆς ἑλληνικῆς. Κατ' ἀρχὰς περιεβλήθη τὸ ἱερατικὸν σχῆμα, ἀλλ' ἕνεκα τῆς πασχούσης ὑγείας του κατώρθωσε ν' ἀπαλλαγῇ τοῦ ὅρκου αὐτοῦ, ἀνέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του, καὶ ἐνυμφεύθη. Ἡ ἐποχὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ εἶναι ἀδέβαιος· εἶναι δὲ μόνον γνωστὸν ὅτι περὶ τὸ 1655 κατέλιπε τὴν νῆσον Χίον μετὰ γυναικὸς καὶ τέκνων· ὑποτίθεται δὲ ὅτι ἀπωλέσθη ἐν ναυαγίῳ. Πάντα τὰ θεολογικὰ αὐτοῦ συγγράμματα ἦσαν προωρισμένα ὅπως προστηλυτίσωσι τοὺς ὀρθοδόξους τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας εἰς τὴν δυτικήν. Ἀνεκαλύφθησαν ἐν Χίῳ ὑπὸ τοῦ ἄγγλου προξένου Στελλίου Ῥαφαίλλη, ὅστις ἀπηύθυνεν αὐτὰ τῷ καρδιναλίῳ Ἐρρίκῳ Στυάρτῃ, ἀναθέσαντι τὴν φροντίδα τῆς δημοσιεύσεως τῷ σοφῷ Ἀμαδούτζῃ. Ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τὸν τίτλον· Demetrii Pepani Domestici Chii Opera quæ reperiuntur», ἐν Ῥώμῃ, 1781, 2 τόμ. εἰς 4ον· μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως τοῦ Βερν. Στεφανοπούλου ἐφόρου τῆς ἑλληνικῆς Σχολῆς. Ὁ πρῶτος τόμος περιέχει διαφόρους ἐκκλησιαστικὰς πραγματείας καθὼς καὶ ὁ δεύτερος οὗ ἐν τέλει εἶναι δύο ἀνέκδοτοι ἐπιστολαὶ Ἰωάνου τοῦ Κομνηνοῦ καὶ μία τοῦ Μανουὴλ Κομνηνοῦ.

Δημήτριοι τῆς Ῥωσσίας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α' (Δημήτριος Ἀλεξάνδροβιτς), πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Μ. πρίγκηπος Ἀλεξάνδρου Νεύσκη, ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 1276 μέχρι τοῦ 1294. Οἱ ῥῶσσοι ἱστορικοὶ ἀποκαλοῦσι τὸ μερὸν» τὸν χρόνον τῆς βασιλείας αὐτοῦ ὀνομασθέντος ἐπίσης «ὀνειδος τῷ πατρὶ» ἐπ' αὐτῷ ἡ Ῥωσσία ἀλλεπαλλήλους ὑπέστη σπαραγμοὺς ἐμφυλίου πολέμου καὶ ἔπαθε πολλὰ ὑπὸ τῶν ταταρικῶν στιφῶν. Ὁ Δημήτριος διεδέξατο τὸν θεῖον αὐτοῦ Βασίλειον ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Βλαδιμήρου, ἀναμφιβόλως τῇ συγκαταθέσει τῶν Τατάρων, καὶ ἀνεγνωρίσθη ἰδιαίτερος ἡγεμὼν τῆς Νοβογορόδ. Δὲν ἐβράδυνε δὲ νὰ ἔλθῃ εἰς ῥῆξιν πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἐβίασεν αὐτοὺς νὰ ἐπιτρέψωσιν ὅπως κτισθῇ ἐπὶ τῆς χώρας των ἡ ἀκρόπολις τῆς Κομποριέ. Ὁ ὑστερότοκος αὐτοῦ ἀδελφὸς Ἀνδρέας, μετέβη εἰς τὰ ταταρικὰ στίφη μετὰ πλουσίων δώρων, ἔλαβε παρὰ τοῦ Χὰν δίπλωμα δι' οὗ ἐδίδοτο αὐτῷ τὸ μέγα πριγκηπάτον τοῦ Βλαδιμήρου, ταταρικὸς στρατὸς πρὸς κατάληψιν αὐτοῦ, καὶ διαταγὴ πᾶσι τοῖς ῥώσσοις ἡγεμόσιν ὅπως ὑποστηρίξωσιν αὖθις τὸν νέον ἡγεμόνα. Οὐδεὶς ἐτόλμησε ν' ἀπειθήσῃ εἰς τὴν ἀνωτάτην ταύτην διαταγήν. Οἱ Τάταροι ἀπολυθέντες κατὰ τῆς Ῥωσσίας, ἐπανήρξαντο τῆς ἐρημώσεως τῶν πριγκηπάτων τῆς Μουρόμ, Σουσδάλ, Βλαδιμήρου, Ἰουριὲφ, Ῥοσλὼφ, Τβὲρ καὶ μάλιστα τοῦ τῆς Περεασλαβίας, ὅπερ μόνον ἐπειράθη ν' ἀντιστῇ ἀσθενῶς. Ὁ Δημήτριος, ὅστις ἤλπιζεν ὅτι θὰ εὕρισκεν ἄσυλον ἐν τῇ Κομποριὲ, συνελήφθη ὑπὸ τῶν Νοβογοροδίων, οἵτινες κατηδάφισαν τὸ φρούριον τοῦτο καὶ προσεκαλέσαντο διοικητὴν τὸν Ἀνδρέαν. Ὁ ἔκπτωτος ἡγεμὼν ἐπορεύθη ὅπως ἐπικαλεσθῇ τὴν ἀρωγὴν τοῦ Νογάϊ, ἰσχυροῦ ἀρχηγοῦ τῶν Τατάρων, ὅστις ἀπέδωκεν αὐτῷ τὸ μέγα πριγκηπάτον καὶ αὐτὴν τὴν κυριαρχίαν τῆς Νοβογορόδ. Τούτων γινομένων, ὁ Ἀνδρέας παρεσκευάζετο εἰς ἀντίστασιν. Ὁ μέγας πρίγκηψ προέλαβεν αὐτὸν καὶ ἀπέκρουσεν ἕνα τσάρεβιτς τῆς ὁρδῆς ἥτις ἔλαβε μέρος ὑπὲρ τοῦ Ἀνδρέα. Ταυτοχρόνως οἱ Ῥοστόβιοι ἐδίωξαν πολυαρίθμους Τατάρους, ὧν τὰς ἰδιοκτησίας διήρπασαν. Ἡ θρασύτης αὕτη ἔμεινεν ἀτιμώρητος, ἀναμφιβόλως ἕνεκα τῶν διαιρέσεων αἵτινες ἐπεκράτουν μεταξὺ τῶν μογγόλων ἀρχηγῶν. Ὁ Ἀνδρέας καὶ ὁ Φεοδὸρ ὁ Ταρασλὰβ συνηνώθησαν καὶ κατώρθωσαν νὰ διαβάλωσι παρὰ τῷ Νογάϊ τὸν Δημήτριον. Ὅθεν κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀρχηγοῦ πολυάριθμος στρατὸς εἰσέβαλεν εἰς τὸ μέγα πριγκηπάτον. Ὁ Δημήτριος ἔφυγεν εἰς Τισκὸφ, εἶτα εἰς Τβὲρ, ἔνθα συνδιηλλάγη πρὸς τὸν Ἀνδρέαν, ᾧ ἔδωκε τὸν τίτλον τοῦ μεγάλου πρίγκηπος καὶ ἐνῷ ἦρκειτο ἔχων τὴν Ταρασλαβίαν ἄφνης ἐνόησε, καὶ γενόμενος μοναχὸς ἀπέθανεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Βολὸκ. Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐθεμελίωσαν οἱ Σουηδοὶ τὸ φρούριον τῆς Βιβόργης.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β' (Δημήτριος Μιχαήλοβιτς), ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 1325. Πρωτότοκος υἱὸς τοῦ μεγάλου πρίγκηπος Μιχαὴλ, εὑρίσκετο ἐν

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Τδὲρ, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐθανατώθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Χὰν τῶν Τατάρων, Οὐσδὲκ, καὶ κατ' εἰσήγησιν τοῦ Γεωργίου ἡ Ἰουρὶκ, μνηστῆρος τοῦ θρόνου τοῦ Βλαδιμήρου. Κωνσταντῖνος ὁ νεώτερος υἱὸς τοῦ Μιχαὴλ καὶ οἱ προῦχοντες τῆς Τδὲρ ἦσαν εἰς χεῖρας τοῦ Γεωργίου· ὁ Δημήτριος, ὅπως ἐλευθερώσῃ αὐτοὺς ἐδέησε νὰ παραιτηθῇ πάσης ἀπαιτήσεως ἐπὶ τοῦ μεγάλου πριγκηπάτου καὶ προσέτι νὰ πληρώσῃ δισχίλια βούβλια. Εἶναι αὕτη πρώτη φορὰ καθ' ἣν γίνεται λόγος περὶ βουβλίων. Παρὰ τὴν συνθήκην ταύτην ὁ Δημήτριος ἐνήργησεν ὅπως λάβῃ παρὰ τοῦ Χὰν τὸ μέγα πριγκηπάτον. Ὁ Γεώργιος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ὀρδὴν προσπαθῶν ὅπως ἀνακτήσηται τὴν εὔνοιαν τοῦ Οὐσδέκ. Τὸ ἐπὶον ἔτος ὁ Δημήτριος ἐπεχείρησε τὸ αὐτὸ ταξείδιον, καὶ οἱ δύο ἀντίζηλοι ἡγεμόνες συνηντήθησαν. Ὁ Δημήτριος ἅμα ἰδὼν τὸν δολοφόναν τοῦ πατρός του ἐνέπηξεν εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ τὸ ξίφος. Ὁ Οὐσδὲκ ἐξήνεγκε κατὰ τοῦ φονέως ἀπόφασιν μετὰ δέκα μῆνας καταδικάζων αὐτὸν εἰς θάνατον.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ' (Δημήτριος Κωνσταντίνοβιτς), ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 1360 μέχρι τοῦ 1363. Ἡγεμὼν τῆς Σουσδάλ, διεδέξατο τὸν Ἰβὰν Β' Ἰβάνοβιτς, μεθ' ἑνὸς ἔτους χηρείαν τοῦ θρόνου ἕνεκα τῶν παρὰ τοῖς Ταρτάροις ἀναφυτεσθεισῶν ταραχῶν. Δὲν ἦτο πλέον εἷς μόνος ἡγεμὼν ἐκτείνων τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Καπτσὰκ ἐφ' ὅλης τῆς δυτικῆς Ταρταρίας. Ὁ Ἀββοὺλ ἐβασίλευε τῶν Ταρτάρων τοῦ Βόλγα, ὁ δὲ Μουρούθ τῶν τοῦ Σαράϊ, πόλεως κειμένης πρὸς ἄρκτον τῆς Κασπίας θαλάσσης δύο ἡμερῶν δρόμον μακρὰν αὐτῆς. Ὁ Δημήτριος Κωνσταντίνοβιτς εἶχεν ἀντίζηλον ἕτερον Δημήτριον (ἴδ. τὸ ἑπόμενον ἄρθρον), υἱὸν τοῦ μεγάλου πρίγκηπος Ἰβάν. Ὁ δὲ Μουρούθ, ὃν ἐξελέξαντο διαιτητήν, ἐδικαίωσε τὸν δεύτερον, καίτοι νεώτατον τὴν ἡλικίαν, διότι ὁ υἱὸς ἔπρεπε νὰ κληρονομῇ τὸν πατέρα. Ὁ δὲ Δημήτριος Κωνσταντίνοβιτς ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τοῦ ταρτάρου στρατηγοῦ Μαμάϊ, ὅστις ἐνεθρόνιζε καὶ ἐξεθρόνιζε τοὺς Χάν. Μετὰ μακρὸν ἀγῶνα ὁ ἡγεμὼν τῆς Σουσδὰλ ἀπεσύρθη εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, καὶ κατέλιπε τὸν θρόνον τῷ εὐτυχεῖ ἀντιζήλῳ του.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Δ' (Ἰβάνοβιτς), ὁ ἐπονομασθεὶς Δόνσκοϊ, ἦ ἐκ τοῦ Δῶνος, ἐγεννήθη τῷ 1349, ἀπέθανε τῷ 1389. Ἔγγονος Ἰβὰν «τοῦ Βαλαντίου» καὶ υἱὸς τοῦ ἀδυνάτου Ἰβὰν Ἰβάνοβιτς, δὲν διεδέξατο ἀμέσως τὸν πατέρα του, ἀποβιώσαντα τῷ 1359. Παρὰ τὴν ἀναρχίαν ἥτις ἐπεκράτει τότε ἐν Σαράϊ ὁ μέγας Χὰν τῶν Ταρτάρων διέθετεν εἰσέτι κατ' ἀρέσκειαν πάντας τοὺς θρόνους τῆς Ῥωσσίας, οὓς πολυάριθμοι μνηστῆρες διεφιλονείκουν. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ὑπῆρχον δύο μεγάλοι Χὰν τοῦ Καπτσὰκ καὶ ἕκαστος ἔδωκεν ἐκ μέρους του ἕνα ἡγεμόνα εἰς τὴν Μόσχαν. Ὁ Δημήτριος Ἰβάνοβιτς τρισκαιδεκέτης μόλις τὴν ἡλικίαν ἔλαβε τὰ ὅπλα ὅπως ὑποστηρίξῃ τὴν ἀναγόρευσίν του καὶ τὰ νόμιμα δικαιώματα αὐτοῦ κατὰ τοῦ Δημητρίου Κωνσταντίνοβιτς, συγγενοῦς αὐτοῦ, ὅστις ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῇ. Μετὰ ταῦτα ὁ Δημήτριος Δ' ὑπερήσπισε τὸ στέμμα του κατὰ τῶν πολυαρίθμων αὐτοῦ ἀντιπάλων, καὶ συνεῖχεν ἐν φόβῳ τοὺς σημαντικωτάτους αὐτῶν, ἤτοι τοὺς ἡγεμόνας τῆς Τδὲρ καὶ τοῦ Ῥιαζὰν, ἀφ' οὗ ὁ μέγας πρίγκηψ τῆς Λιθουανίας κατεπράϋνε τὸν πρῶτον αὐτοῦ ἀντίπαλον νυμφευόμενος τὴν θυγατέρα του. Ἡ Μόσχα περιεζώσθη ὑπ' αὐτοῦ διὰ λιθίνου τείχους (1367) καὶ οὕτως ὠχυρωμένη ἡ μητρόπολις αὕτη ἀντέστη κατὰ τοῦ μεγάλου πρίγκηπος τῆς Λιθουανίας, Ὀλγίρδου, ὅστις ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ ἐπιδρομῇ (1368), ἀφίκετο μέχρι τῶν ὀχθῶν τῆς Μόσχας ἐλπίζων ὅτι θὰ κυριεύσῃ τὸ νεωστὶ κτισθὲν Κρεμλῖνον, ἐν ᾧ ἤθελε νὰ ἐγκαταστήσῃ τὸν γυναικάδελφον αὐτοῦ πρίγκηπα τοῦ Τδὲρ. Ἀλλὰ φοβερώτερος κίνδυνος ἐπεκρεμάσθη μετ' οὐ πολὺ τῆς κεφαλῆς τοῦ νομίμου μεγάλου πρίγκηπος, ἐφ' οὗ ἐπέπεσαν ἐν ταὐτῷ πᾶσαι αἱ μάστιγες, καὶ αὐταὶ αἱ τῆς φύσεως· διότι κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς βασιλείας του, ὁ λοιμὸς ἐδεκάτισε τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ. Ὁ Μαμάϊ, τεμνίκ, ἤτοι ἀρχιστράτηγος τῶν Ταρτάρων, ἥρπασε τὸ σκῆπτρον τῶν διαδόχων τοῦ Δζεγγὶς-χὰν μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ κυρίου του καὶ εἶχεν ἀνάγκην νὰ νομιμοποιήσῃ διὰ τῆς νίκης τὴν ἁρπαγὴν ταύτην. Οἱ Ῥῶσσοι εἶχον λησταύσει πολυμελῆ πρεσβείαν ἀποσταλησαν πρὸς τὸν μέγαν πρίγκηπα. Ὁ δὲ Μαμάϊ ὅπως ἐκδικήσῃ τὴν παραβίασιν ταύτην τοῦ δικαίου τῶν ἀνθρώπων παρεσκεύασε στρατείαν ἐπὶ τὴν Μόσχαν, τῇ συγκαταθέσει τῶν ἀρχηγῶν τῶν φυλῶν. Σύμμαχοι δ' αὐτοῦ ἐγένοντο ὁ πρίγκηψ τῆς Ῥιαζὰν καὶ ὁ Ἰαγέλλων, μέγας πρίγκηψ τῆς Λιθουανίας. Ἀλλὰ πρὶν ἡ ἐκστρατεύσῃ ἐποιήσατο τῷ Δημητρίῳ προτάσεις περὶ εἰρήνης, ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅτι ἤθελεν ἀποτίσει αὖθις τὸν βαρὺν φόρον, ὃν ἄλλοτε ἐπέβαλον τοῖς Μοσχοβίταις οἱ χὰν Δζάνιβεκ καὶ Ἀσδὶκ. Ὁ μέγας πρίγκηψ ἐδικαιολογήθη ταπεινῶς καὶ καθυπέταξε τὸν Μογγόλων νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν χρηματικὴν ἀπορίαν εἰς ἣν ἡ Ῥωσσία περιῆλθε κατὰ συνέπειαν τοῦ

σούτων ἐμφυλίων ταραχῶν, καὶ λεηλασιῶν ἀφ' ἑνὸς μὲν τῶν Λιθουανῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῶν γρατῶν τοῦ Καπτσάκ. Πιστὸς εἰς τὰς συνθήκας, ὑπεσχέθη ν' ἀποτίσῃ τὸν ἐν αὐταῖς ὁριζόμενον φόρον, ἔπεμψε δῶρον τῷ Μαμάῃ καὶ ἐπεκαλέσατο τὴν ἐπιείκειαν αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτος προσηνέχθη τῷ μοσχοβίτῃ πρεσβευτῇ ὑβριστικῶς, ὁ Δημήτριος προσέδραμεν εἰς τὰ ὅπλα, συναθροίσας στρατιὰν ἐξ 150,000 μαχητῶν, ἐν οἷς συνεμάχουν καὶ πολλοὶ βῶσσοι πρίγκηπες καὶ ὁ τῆς Τβὲρ, ὃν ὁ Δημήτριος παρεκάλεσε νὰ λησμονήσῃ ἐν τῷ ἐσχάτῳ τούτῳ κινδύνῳ τὰς παλαιὰς ἔριδας καὶ περὶ ἑνὸς μόνου νὰ διανοῆται, περὶ τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος. Ὁ Δημήτριος Δ' ἐπικαλεσθεὶς τὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν ἐν τῷ ἐρημητηρίῳ τοῦ ἁγίου Σεργίου ἐπορεύθη κατὰ τῶν πολεμίων. Τῇ 6 σεπτεμβρίου 1380 εὑρέθησαν ἀντιμέτωποι οἱ δύο στρατοὶ ἐπὶ τοῦ Μίτσα, πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νεπριάβα εἰς τὸν Δῶνα (Τάναϊν), ἐπὶ τῶν συνόρων τῶν νῦν κυβερνείων Τούλας, Ῥιαιζὰν καὶ Ταμπώφ. Αἱματηρὰ μάχη συνεκροτήθη. Ὁ Δημήτριος κατεφρόνησε τῶν μεγίστων κινδύνων, καὶ οὐδεμίαν ἐδίδου ἀκρόασιν εἰς τοὺς βογιάρους αὐτοῦ, οἵτινες τὸν παρεκάλουν νὰ φείδηται τῆς ζωῆς του· ἀλλὰ βλέπων τὴν νίκην μετὰ λύσσης ὑπὸ τῶν ἀπίστων διαφιλονεικουμένην, ἐπελάθετο τῶν ἰδίων αὐτοῦ τραυμάτων· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἡ νίκη ἐφαίνετο διαφεύγουσα τὰς χεῖρας τῶν Ῥώσσων, ἀλλ' ἐπὶ τέλου ἔκλινεν ὑπὲρ αὐτῶν διά τινος ἐπιδέξιος διευθυνθείσης ἐνέδρας. Ἂν πιστεύσωμεν ἱστορικούς τινας, 200,000 ῥωσσικῶν καὶ μογγολικῶν πτωμάτων ἐκάλυπτον τὸ πεδίον τῆς μάχης. Ὅπως δήποτε ὅμως ἡ μάχη τοῦ Κουλκιὼφ (οὕτως ὀνομασθεῖσα ἀπὸ τοῦ αὐτόθι στρατοπέδου) εἶναι μία τῶν μάλιστα ἀξίων σημειώσεως ἐν τῇ ῥωσσικῇ ἱστορίᾳ, μολονότι ὑπῆρξεν ἀποφασιστικὴ μόνον διὰ τὸν Μαμάην, οὗ τὴν πτῶσιν ἐπήγγειλε. Εἷς τῶν ἀπογόνων τοῦ Ζεγγὶς-χὰν, ὁ Τοκταμύσχ, διεδέξατο αὐτόν. Οὗτος ἄγων ἀπειράριθμον στρατιὰν, εἰσῆλασεν εἰς Ῥωσσίαν, ἡ δὲ Μόσχα ἁλωθεῖσα διὰ προδοσίας ἢ δόλου, τῇ 26 αὐγούστου 1382, παρεδόθη αὖθις εἰς τὸ πῦρ, τὸν σίδηρον καὶ τὴν ἁρπαγήν. Ἡ συμφορὰ αὕτη ἀπήλπισε τὸν Δημήτριον Δ' ὅστις συγκατένευσεν ἵνα ἀποτίσῃ τὸν ὑπὸ τοῦ Μογγόλου ἐπιβαλλόμενον φόρον καὶ ἀναγνωρίσῃ τὴν κυριαρχίαν αὐτοῦ. Μετ' ὀλίγον χρόνον ἀπέθανε, πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὸ τεσσαρακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας. Δὶς ἐμιμήθη δέ, ἐν ταῖς τελευταίαις αὐτοῦ στιγμαῖς, τὸ παράδειγμα τοσούτων αὐτοῦ προκατόχων, οἵτινες πλησιάζοντος τοῦ θανάτου περιεβάλλοντο τὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἔθιμον ἄλλως ἐπικρατοῦν τότε καὶ πολλαχοῦ τῆς δυτικῆς Εὐρώπης. Διεδέξατο αὐτὸν ὁ πρωτότοκος υἱός του. Παρὰ τὰς συμφορὰς δι' ὧν ἐσημειώθη τὸ τέλος αὐτῆς, ἡ βασιλεία τοῦ Δημητρίου Ἰβάνοβιτς ἔσχε σωτηριώδη ἐπιρροὴν ἐπὶ τὸ μέλλον τῆς Ῥωσσίας. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἐδίδαξε τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ πῶς νὰ νικῶσι τοὺς Ταρτάρους, καὶ ἀπὸ τούτου τὸ ἀξίωμα τοῦ μεγάλου πριγκηπος ἐγένετο κληρονομικὸν παρὰ τοῖς ἡγεμόσι τῆς Μόσχας. Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ προσηλυτίσθησαν οἱ Περμιανοὶ εἰς τὸν χριστιανισμόν, καὶ οἱ Ῥῶσσοι τοῦ μεγάλου πριγκηπάτου ἤρξαντο ποιούμενοι χρῆσιν ἀργυρῶν καὶ χαλκῶν νομισμάτων. Λέγεται πρὸς τούτοις ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς βασιλείας τοῦ Δημητρίου εἰσήχθη ἡ πυρῖτις εἰς τὴν Ῥωσσίαν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (Ἰβάνοβιτς), ῥῶσσος τσάρεβιτς, γενν. τῷ 1581, ἀποθ. τῇ 15 μαΐου 1591. Ἡ ῥωσσικὴ ἐκκλησία κατέταξεν ἐν τῷ χορῷ τῶν μαρτύρων τὸν τελευταῖον τοῦτον γόνον τῆς οἰκογενείας τοῦ Ῥουρίκου νέον θῦμα, οὗ ὁ ἄωρος θάνατος ἐγένετο πηγὴ συμφορῶν τῇ αὐτοκρατορίᾳ. Ἐγεννήθη ἐκ τοῦ ἑβδόμου γάμου τοῦ Ἰβὰν Δ' Βασιλειέβιτς. Μολονότι ὁ γάμος οὗτος συνήρθη παρὰ τοὺς κανόνας τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, ἥτις δὲν ἀναγνωρίζει νόμιμον σύζευξιν μετὰ τὴν τετάρτην χηρείαν, ὁ τίτλος τοῦ τσάρεβιτς ἀπεδόθη ἀδιαφιλονεικήτως τῷ Δημητρίῳ, καὶ ἐθεωρεῖτο μάλιστα ὡς ἐπίδοξος διάδοχος τοῦ θρόνου, διότι φόβος ὑπῆρχε μὴ ἀποθάνῃ ἄτεκνος ὁ Φέδωρ ὅστις πρᾶος καὶ δειλήμων ὡς παιδίον, εὐλαβὴς μέχρι δεισιδαιμονίας, κατέλειπε πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν τῷ γυναικαδέλφῳ αὐτοῦ Βόρῃ Γοδουνώφ. Ὁ φιλόδοξος οὗτος ὑπουργός, ἔχων ἤδη τὸν τίτλον καὶ τὴν ἰσχὺν ἀντιβασιλέως, ἐπόθει τὸν θρόνον, καὶ ἀπεφάσισε ν' ἀπαλλαγῇ τοῦ μόνου προσκόμματος, ὅπερ ἀπεμάκρυνε τούτου αὐτόν. Ἤρξατο δὲ περιορίζων ἐν Οὐγλὶτς τὸν νέον Δημήτριον, τὴν μητέρα αὐτοῦ Μαρίαν Φεδορόβναν καὶ τοὺς τρεῖς αὐτοῦ θείους Μιχαὴλ, Γρηγόριον καὶ Ἀνδρέαν Νάγον. Ὁ τσάρεβιτς εἶχε τὴν μικρὰν αὐλήν του, τοὺς μικροὺς καὶ μεγάλους ἀξιωματικούς του, ἐν οἷς βεβαίως ὁ ἀντιβασιλεύων πολλοὺς εἶχε τοὺς κατασκόπους. Ἂν πιστεύσωμεν τὰς ἐκθέσεις τοῦ γραμματέως τοῦ σφραγιδοφυλακείου Βιτιαγόφσκι, ἐπιτετραμμένου τὴν διαχείρισιν τῶν κληρονομικῶν καὶ τὴν ἐπαγρύπνησιν τῆς μικρᾶς ἐν Οὐγλὶτς αὐλῆς, ὁ Τσάρεβιτς ἐξεδήλου ἤδη τὰς θηριώδεις ἐνστίκτους καὶ τὰς σκληρὰ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Κεντρική Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τάσεις τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ἡρέσκετο εἰς τὸ βλέπειν ζῶα τυπτόμενα, ἢ ἀκρωτηριάζειν αὐτὰ παντοιοτρόπως. Διηγοῦντο ὅτι χειμερινήν τινα ἡμέραν, παίζων μετὰ παίδων ὁμηλίκων, ἔπλασεν ἐκ χιόνος ἀνθρωπίνους μορφὰς ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ παλατίου του. Ἑκάστῃ δὲ μορφῇ ἔδωκε τὸ ὄνομα ἑνὸς τῶν μεγιστάνων τῆς αὐτοκρατορίας, καὶ τῇ μεγίστῃ πασῶν τὸ ὄνομα τοῦ Βρατ· ὁπλισθεὶς δὲ διὰ ξυλίνου ξίφους ἔκοπτε τὴν κεφαλὴν ἢ τοὺς βραχίονας αὐτῶν λέγων. «Ἴδοὺ πῶς θὰ τοὺς μεταχειρισθῶ, ὅταν μεγαλώσω». Ἀλλ' οἵ τε φόβοι καὶ αἱ ἐλπίδες αἱ συλλαμβανόμεναι ἐκ τοιούτων ἀφηγήσεων διεσκεδάσθησαν ὑπὸ τοῦ αἰφνιδίου θανάτου τοῦ Δημητρίου. Ὁ θάνατος οὗτος ἔμεινε μυστηριώδης. Ὁ Μεριμαῖος ἀσχοληθεὶς εἰς βαθείας περὶ τούτου ἐρεύνας, ἀφηγεῖται ὡς ἑξῆς τὸν θάνατον τοῦ τσάρεβιτς καὶ τὴν συνεπείᾳ τούτου σφαγήν. «Τὸ τέλος τοῦ Δημητρίου ἦτο λέγει, παράδοξον, καὶ δυσχερὲς εἶναι νὰ μάθωμεν ἂν ἐπῆλθε τυχαίως ἢ διὰ κακουργήματος. Τῇ 15 μαΐου 1591 (παλαιὸν ἡμερολόγιον), μετὰ μεσημβρίαν, ὁ τσάρεβιτς, ὃν ἡ μήτηρ του πρὸ μικροῦ ἀφῆκεν ἐπὶ μίαν στιγμήν, ἔπαιζε μετὰ τεσσάρων παίδων, ἀκολούθων ἢ ὑπηρετῶν αὐτοῦ, ἐντὸς τῆς αὐλῆς τοῦ παλατίου του, εὐρυτάτου περιβόλου πολλὰς περικλείοντος κατοικίας κεχωρισμένας ἀπ' ἀλλήλων, καὶ τῇδε κἀκεῖσε ἀκανονίστως ἐκτισμένας. Πλησίον αὐτοῦ ἦτον εἰσέτι ἡ παιδαγωγὸς αὐτοῦ Βασίλισσα Βολοκιώφ, ἡ τροφὸς τοῦ καὶ μία θαλαμηπόλος. Εἶναι πιθανὸν ὅτι ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἀπεμακρύνθη αὐτῶν. Κατὰ τὴν ὁμόθυμον μαρτυρίαν τῶν τριῶν γυναικῶν καὶ τῶν ἀκολούθων, ἐκράτει ἐγχειρίδιον ὅπερ παίζων ἐπήγνυεν εἰς τὴν γῆν, ἢ δι' οὗ ἔκοπτε τεμάχια ξύλων. Αἴφνης ἡ τροφὸς εἶδεν αὐτὸν καθημένον καὶ ἀσπαίροντα. Εἶχεν εὑρὸ τραῦμα ἐπὶ τοῦ λάρυγγος, καὶ ἐξέπνευσεν οὐδὲν εἰπών. Τὰς κραυγὰς τῆς τροφοῦ ἀκούσασα ἡ τσαρίνα τρέχει, καὶ ἐν τῇ πρώτῃ μανίᾳ τῆς ἀπελπισίας αὐτῆς ἀναφωνεῖ ὅτι ἐδολοφόνησαν τὸν υἱόν της. Ἐπιτίθεται δὲ κατὰ τῆς παιδαγωγοῦ, ἥτις ὤφειλε νὰ ἐπαγρυπνῇ ἐπ' αὐτοῦ καὶ διὰ τεμαχίου ξύλου τύπτει αὐτὴν ἐπαναλημμένως, κατηγοροῦσα αὐτῆς ὅτι εἰσήγαγε τοὺς φονεῖς, οἵτινες ἔσφαξαν τὸ τέκνον της. Ταὐτοχρόνως δὲ κατειλημμένη βεβαίως ἐκ τῆς ἀναμνήσεως τῶν ἐρίδων αὐτῆς πρὸς τὸν Βιτιαγόφσκην, ἐπικαλεῖται κατὰ τοῦ ἀνδρώπου τούτου τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἀδελφῶν της καὶ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ ὄκου της. Ἔρχεται ὁ Μιχαὴλ Ναγόϊ, ἀπὸ τῆς τραπέζης ἐγερθείς, καὶ μεθύων ὡς πολλοὶ μαρτυροῦσι. Τύπτει καὶ αὐτὸς τὴν παιδαγωγὸν, καὶ διατάττει νὰ σημάνωσι τὸ ἐγερτήριον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Σωτῆρος, ἥτις ἔκειτο πλησίον τοῦ παλατίου. Παρευθὺς ὁ περίβολος πληροῦται κατοίκων τῆς Οὐγλίτς καὶ ὑπηρετῶν, οἵτινες προστρέχουσι μετὰ δικράνων καὶ πελέκεων, νομίζοντες ὅτι τὸ πῦρ ἐξερράγη ἐν τῷ παλατίῳ τοῦ τσάρεβιτς. Μετ' αὐτῶν καταφθάνει καὶ ὁ Βιτιαγόφσκης συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του καὶ εὐγενῶν διατελούντων ἐν ὑπηρεσίᾳ ἐν τῷ σφραγιδοφυλακείῳ. Πειρᾶται ν' ἀγορεύσῃ ὅπως καταπραΰνῃ τὸν λαὸν, καὶ πρῶτον ἀναφωνεῖ ὅτι τὸ παιδίον ηὐτοκτόνησε πεσὸν ἐπὶ τοῦ ἐγχειριδίου του ἐν περιόδῳ ἐπιληψίας, ὑφ' ἧς εἶναι βέβαιον ὅτι ἔπασχε. «Ἴδοὺ ὁ φονεύς!» ἀναφωνεῖ ἡ Τσαρίνα καὶ ἐν τῷ ἅμα ἑκατὸν βραχίονες ἐγείρονται ὅπως πλήξωσιν αὐτόν. Ἀποσώζεται εἰς μίαν τῶν οἰκιῶν τοῦ περιβόλου, καὶ ὀχυροῦται πρὸς στιγμὴν ἐντὸς αὐτῆς· ἀλλὰ διαῤῥηγνῦσι τὴν θύραν καὶ σφάζουσιν αὐτὸν, πλησίον δ' αὐτοῦ σφάζεται καὶ ὁ υἱός του. Ὅστις δήποτε ὑψοτ φωνὴν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὅστις δήποτε ἀναγνωρισθῇ ὡς φίλος αὐτοῦ, καταμελίζεται ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ... Μία δωδεκὰς ὑπαλλήλων τοῦ σφραγιδοφυλακείου τοῦ τσάρου καὶ τινες τῶν κατοίκων τοῦ Οὐγλίτς, ὅποπτοι καταστάντες ὡς ἐνεχόμενοι εἰς τὴν δολοφονίαν, ἐφονεύθησαν ἐν τῇ αἰφνιδίᾳ ταύτῃ στάσει, καθ' ἣν οἱ σφαγεῖς ἔθυον ἐν τῇ λύσσῃ αὐτῶν πάντα τὸν προστυγχάνοντα. «Ἐκυνήγουν αὐτοὺς ὡς λαγωούς», λέγει εἷς τῶν μαρτύρων ἐν τῇ καταθέσει του. Μετὰ παρέλευσιν δύο ἡμερῶν ἡ τσαρίνα, ἥτις εἶχε καταγγείλει τοὺς νομιζομένους δολοφόνους μετέβαλε γνώμην, καὶ ἐστοχάσθη ὅτι νάνη τις, ἥτις ἔτερπεν ἐνίοτε αὐτὴν διὰ τῶν ἀστεϊσμῶν της, ἐμάγευσε τὸν τσάρεβιτς. Ὅθεν ἐθανάτωσε τὴν ταλαίπωρον, διὰ πυροβολισμοῦ, καὶ τὸ σῶμα αὐτῆς διέταξε νὰ ῥιφθῇ εἰς τὸν ποταμὸν, ἄνευ οὐδεμιᾶς δίκης. Αἱ φρικώδεις αὗται θανατικαὶ ποιναὶ, αἵτινες εἰ μὴ ἦσαν πᾶσαι ἄδικοι, ἦσαν ὅμως παράνομοι, ἐτιμωρήθησαν αὐστηρῶς ὑπὸ τοῦ Βόρη Γοδουνώφ, ὅστις τὴν μὲν τσαρίναν περιώρισεν ἐντὸς μοναστηρίου, δύο δὲ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς ἐξώρισεν. Ὑπὲρ τοὺς διακοσίους κατοίκους τοῦ Οὐγλίτς ἐθανατώθησαν διὰ βασάνων· οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ἐξωρίσθησαν σωρηδὸν εἰς τὴν Σιβηρίαν. Τῆς αὐστηρᾶς ταύτης ἀποφάσεως προηγήθη ἀνάκρισις ἐξ ἧς ἐξήγετο ὅτι ὁ τσάρεβιτς ηὐτοκτόνησεν ἐν περιόδῳ ἐπιληψίας. Οὐδεὶς ὅμως ἐπίστευσε τοῦτο καὶ οἱ Ῥῶσσοι ἐθεώρησαν τὸν μὲν ἀντιβασιλέα ὡς δολοφόνον τὸν δὲ τσάρεβιτς ὡς μάρτυρα.

Δημοσία Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ὁ «Dmitri Samolzvanetz», ἤτοι ΨΕΥΔΟΔΗΜΗΤΡΙΟΣ. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἐδόθη πολλοῖς λαοπλάνοις, οἵτινες, ἐν ἀρχῇ τοῦ ἑπτακαιδεκάτου αἰῶνος, ὡς υἱοὶ τοῦ Ἰβὰν Δ' ἐμφανιζόμενοι διήγειρον ἐν Ῥωσσίᾳ αἱματηρὰς ἐπαναστάσεις. Ὁ πρῶτος καὶ πάντων σημαντικώτατος τούτων ἐφάνη τῷ 1603. Κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἡ τυραννικὴ κυβέρνησις τοῦ τσάρου Βόρη Γοδουνώφ ἐγέννησεν ἐν Ῥωσσίᾳ γενικὴν δυσαρέσκειαν. Οἱ Κοζάκοι πρὸ πάντων δὲν ἠνείχοντο τὸν τακτικὸν διοργανισμόν, ὃν ἤθελε νὰ εἰσαγάγῃ παρ' αὐτοῖς. Ἓν δὲ μόνον ἀνέμενον σύνθημα ὅπως ἐπαναστατήσωσι καὶ στρατεύσωσιν ἐπὶ τὴν Μόσχαν. Τὸ σύνθημα τοῦτο ἦλθεν αὐτοῖς ἐκ Πολωνίας. Νέος τις κατοικῶν ὡς ὑπηρέτης, λέγουσιν, ἐν Βραχίν, ἐντὸς τῆς οἰκίας τοῦ πρίγκηπος Ἀδὰμ Βισνιοβιέσκη, ἀπεκάλυψεν αὐτῷ ὅτι ἦτον ὁ τσάρεβιτς Δημήτριος, υἱὸς τοῦ Ἰβὰν Βασιλείεβιτς (ἴδ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΙΒΑΝΟΒΙΤΣ), καὶ ἀφηγήσατο αὐτῷ τὴν ἀκόλουθον ἱστορίαν (Prosp. Mérimée, «Les faux Démétrius», p. 59)· Ἰατρός τις, ὀνόματι Σίμων, Βλάχος ἢ Γερμανός, κατανοήσας τὰ φλέθρια βουλεύματα τοῦ Βόρη, ἢ μᾶλλον λαβὼν παρ' αὐτοῦ σημαντικὴν ἀμοιβὴν ὅπως βλάψῃ τὰς ἡμέρας τοῦ ἐπιδόξου διαδόχου, ὑπεκρίνατο ὅτι συγκατατίθεται, διὰ ν' ἀπατήσῃ κάλλιον τὸν τύραννον. Τὴν ὡρισμένην διὰ τὴν δολοφονίαν νύκτα, ὁ πιστὸς οὗτος οἰκέτης ἔθετο ἐν τῇ κλίνῃ τοῦ τσάρεβιτς τὸ τέκνον ἑνὸς δούλου, τῆς αὐτῆς σχεδὸν ἡλικίας, ὅπερ ἐσφαγε. Πεποιθὼς δὲ ὅτι ὁ Φέδωρ ἦτον ἀμετακλήτως ἀσωτευμένος τῷ Βόρῃ καὶ ὅτι ἀδύνατον ἤθελεν εἶσθαι νὰ τύχῃ παρ' αὐτοῦ δικαιοσύνης, ὁ ἰατρὸς ἔφυγεν ἐξ Οὐγλίτς μετὰ τοῦ νέου Δημητρίου· εἶτα διεπιστεύσατο αὐτὸν φίλῳ εὐπατρίδῃ, ὅστις ὅπως ἀποκρύψῃ αὐτὸν εὐκολώτερον ἀπὸ τοῦ Βόρη, εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς μοναστήριον. Ὁ ἰατρὸς εἶχεν ἀποθάνει, καθὼς καὶ ὁ περιθάλψας τὸν παῖδα εὐπατρίδης. Ἓν ἐλλείψει τῶν δύο τούτων μαρτύρων, ὁ ἄγνωστος προσῆγε σφραγῖδα ῥωσσικὴν, φέρουσαν τὰ σήματα καὶ τὸ ὄνομα τοῦ τσάρεβιτς καὶ χρυσοῦν σταυρὸν κοσμούμενον ὑπὸ πολυτίμων λίθων, μεγάλης ἀξίας. «Ἦτον, ἔλεγε, τὸ δῶρον, ὅπερ, κατὰ τὸ ῥωσσικὸν ἔθιμον, ἔλαβε παρὰ τοῦ ἀναδόχου, τοῦ πρίγκηπος Ἰβὰν Μιστισλάβσκη, τὴν ἡμέραν τῆς βαπτίσεως αὐτοῦ». Ὁ νέος, ὅστις ἐλέγετο υἱὸς τοῦ Ἰβὰν, προϊὸν ἡλικίας εἴκοσι ἕως εἰκοσιδύο ἐτῶν τῷ 1603. Ἦτο δὲ βραχὺς τὸ σῶμα, ἀλλ' εὐρὺς τοὺς ὤμους, ἰσχυρὸς διὰ τῶν μελῶν τοῦ σώματος ἕξιν, καὶ εὐκινησίαν. Ἡ κόμη αὐτοῦ ἦτο ξανθοῦ πυρίνου χρώματος πρὸς τὸ πυῤῥὸν κλίνοντος, οἱ ὀφθαλμοί του ἀνοικτοῦ κυανοῦ χρώματος, ἀλλ' ἦτο καθ' ὑπερβολὴν μελάγχρους ὡς πολλοὶ ἄνθρωποι καταγόμενοι ἀπὸ ψυχρῶν χωρῶν. Ἦτο γνωστὸν ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ Δημητρίου, Μαρία Θεοδωρόβνα, ἦτο λίαν μελάγχρους, καὶ ὅτι Ἰβὰν ὁ Τρομερὸς εἶχεν ἀνάστημα κατώτερον τοῦ μεσαίου. Οἱ τὸν τσάρον Ἰβὰν ἐνθυμούμενοι ἐνόμιζον ὅτι ὁ ἄγνωστος ἔχει ὁμοιότητα πρὸς τὴν αὐτοκρατορικὴν οἰκογένειαν· ἀλλ' ὁ μὲν τσάρος ἦτον ὡραῖος, τὰ δὲ χαρακτηριστικὰ τοῦ ψευδοῦς υἱοῦ του οὐδόλως εὐπαρουσίαστον καθίστων αὐτόν. Πλατὺ τὸ πρόσωπον, ἐξέχοντα μῆλα τῶν παρειῶν, χονδρὴ βὶς, παχέα χείλη, σπάνιον ἢ ἐντελῶς ἐλλεῖπον τὸ γένειον, εἶναι τὰ χαρακτηριστικὰ ἅτινα δίδουσιν αὐτῷ οἱ πολλάκις μετ' αὐτοῦ ἀναστραφέντες σύγχρονοι. Ὁ ψευδὴς Δημήτριος ἐδείκνυεν εἰς ἀπόδειξιν τῆς ταὐτότητος αὐτοῦ καὶ ἄλλα σημεῖα. Ὁ πρίγκηψ Ἀδὰμ πεισθεὶς ὅτι ὁ παρ' αὐτῷ ἦτον ἀληθῶς ὁ υἱὸς τοῦ Ἰβὰν Δ', ἤγαγεν αὐτὸν παρὰ τῷ ἀδελφῷ του Κωνσταντίνῳ εἰς Ἰαλοσιέζ. Οἱ πολωνοὶ εὐπατρίδαι προσέδραμον πανταχόθεν εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ νομίμου τούτου διὸθεν τσάρου πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν. Ἡ εἴδησις τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἐπιδόξου διαδόχου ἐν Πολωνίᾳ κατετάραξε τοσούτῳ μᾶλλον τὸν Βόρην καθ' ὅσον συνέπιπτε μετὰ μιᾶς ἀνταρσίας τῶν Κοζάκων τοῦ Δῶνος, καὶ τῶν Ζαπορόγων, οὓς ῥῶσσός τις μοναχὸς, ὀνόματι Γρηγόριος ἢ Γρήκα Ὀτρεπίεφ ὤθει εἰς ἐπανάστασιν ἀναγγέλλων αὐτοῖς τὴν προσεχῆ ἔλευσιν τοῦ νομίμου τσάρου. Ὁ τσάρος ἐπειράθη ὅπως καταρθώσῃ νὰ παραδοθῇ αὐτῷ ὁ τοῦ θρόνου μνηστὴρ ἀντὶ χρηματικῆς ἀμοιβῆς ὑπὸ τῶν πριγκήπων Βισνιοβιέσκη· ἀλλ' ἡ αἴτησίς του ἀπερρίφθη μετ' ἀγανακτήσεως. Ὁ Κωνσταντῖνος ὡδήγησε τὸν Δημήτριον παρὰ τῷ πενθερῷ αὐτοῦ Γεωργίῳ ἢ Ἰουρίϊκ Μνιζίσκη, παλατίνῳ ἢ βοεβόδᾳ τῷ Σανδομίρ, περιδόξῳ καὶ αὐτῷ διά τε τὸ γένος καὶ τὰς εἰς τὸ Κράτος ἐκδουλεύσεις του. Ὁ δὲ Δημήτριος ὅπως ἐλκύσῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τοὺς ἰσχυροὺς τούτους πολωνοὺς εὐπατρίδας ἠτήσατο τὴν χεῖρα τῆς Μαρίνας ἢ Μαριάνας, τῆς δευτέρας κόρης τοῦ Μνιζίσκη, νεάνιδος ὡραίας δελεασθείσης ὑπὸ τῆς ἐλπίδος ὅτι θ' ἀναβῇ ποτε τὸν θρόνον. Ὁ δὲ Μνιζίσκης παρουσιάσας τὸν μέλλοντα γαμβρόν του τῷ βασιλεῖ τῆς Πολωνίας, προσελκύσατο ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν εὔνοιαν τῶν εὐγενῶν καθὼς καὶ τὴν τοῦ κλήρου, ὃν ὁ Δημήτριος προσηταιρίσατο ὑποσχόμενος ὅτι θ' ἀσπασθῇ τὸ καθολικὸν δόγμα καὶ ὑπ προσπ-

λυτίση εἰς αὐτὸ τοὺς ὑπηκόους του ἅμα ὡς ἀναβῇ τὸν θρόνον. Ὁ Σιγισμόνδος Γ' πολεμῶν πρὸς τὴν πρώτην αὐτοῦ πατρίδα τὴν Σουηδίαν, δὲν ἐτόλμα νὰ ἐπιτεθῇ ἀναφανδὸν κατὰ τοῦ Βόρη Γοδουνώφ, ἀλλ' ἔδωκε τὴν ἄδειαν εἰς τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ νὰ λάβωσιν ὑπὲρ ἑαυτῶν τὰ ὅπλα καὶ ν' ἀκολουθήσωσι τῷ διαδόχῳ. Ὁ δὲ Βόρης ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πτοούμενος ἐπειράθη νὰ ταπεινώσῃ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ τὸν Δημήτριον ταὐτίζων αὐτὸν μετὰ τοῦ Γρηγορίου Ὀτρεπιέφ, ἀποστάτου μοναχοῦ, μεθύσου καὶ ἀκολάστου, ὑπὸ πάντων περιφρονουμένου· ὅθεν ἐδημοσίευσεν ἐγκύκλιον ἐν ᾗ ἐξέθετο τὸν βίον τοῦ μοναχοῦ τούτου καὶ πῶς προσέλαβε τὸν ὄνομα τοῦ Δημητρίου Ἰβάνοβιτς. Οἱ πλεῖστοι τῶν νεωτέρων ἱστορικῶν καὶ πάντες σχεδὸν οἱ βιογράφοι παρεδέξαντο ὡς ἀξιόπιστα τὰ ἐπισήμως ἐκ τοῦ σφραγιδοφυλακείου τοῦ Βόρη διαδοθέντα ψεύδη· ἀλλ' οὐδεὶς τῶν συγχρόνων δίδωσι πίστιν εἰς αὐτά.

Ὁ γάλλος συγγραφεὺς Μεριμαῖος, ἐν ὡραίῳ πονήματι περὶ τοῦ ἀξιοσημειώτου τούτου ἐπεισοδίου τῆς ῥωσσικῆς ἱστορίας ἀπέδειξεν εὐχερῶς ὅτι ἡ συνταύτισις τοῦ Δημητρίου μετὰ τοῦ Ὀτρεπιέφ εἶναι μεγάλη πλάνη ἐστερημένη πάσης πιθανότητος, πλάνη ἣν ἱστορικὸς οἷος ὁ Καραμζίνος δὲν ὤφειλε νὰ παραδεχθῇ. Ὁ Δημήτριος συνέλεξε κατ' ἀρχὰς πεντακισχιλίους ἄνδρας, οἵτινες διαβαίνοντες τὰ σύνορα ἐνισχύθησαν προσλαβόντες χιλιάδας τινὰς τῶν Κοζάκων τοῦ Δῶνος. Ταῦτα μαθὼν ὁ Βόρης ἐξαπέστειλε δύο στρατοὺς ἐναντίον ἐκείνου ὃν ἀπεκάλει ἐν ταῖς διακηρύξεσιν αὐτοῦ λαοπλάνον, ἀποστάτην μοναχὸν, αἱρετικὸν, καὶ διέταξε νὰ σφενδονισθῶσι κατ' αὐτοῦ οἱ κεφαλαὶ τῆς ἐκκλησίας. Ἀλλ' αἱ πόλεις εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Δημητρίου υἱοῦ τοῦ Ἰβὰν ἤνοιγον τὰς πύλας καὶ οὕτω κατελήφθησαν ἀλληλοδιαδόχως ἡ Τσερνικώφ, Πουτίβλ, Ῥύλσκη, κλπ. Μόνη δὲ ἡ Νοβογορὸδ-Σεβέρσκη, ἣν ὑπερήσπιζεν ὁ Πέτρος Φεδόροβιτς Βασμανώφ, ἀντέταξεν ἰσχυρὰν παρατεταμένην ἀντίστασιν καὶ οὕτως ἔλαβον καιρὸν οἱ στρατηγοὶ τοῦ τσάρου νὰ συνενώσωσι τὰς δυνάμεις των, συμποσουμένας εἰς 50,000 ἀνδρῶν καὶ ν' ἀγωνισθῶσιν ἀπὸ κοινοῦ. Ὁ Δημήτριος ἤρατο κατ' ἀρχὰς μίαν νίκην, κατὰ δεκέμβριον τοῦ 1604 (ν. ἡμ.), ἐναντίον τοῦ πρίγκηπος Φίδωρ Ἰβάνοβιτς Μισιελάδσκη· ἀλλὰ τῇ 21 Ἰανουαρίου 1605 ἡττήθη καὶ κατεδιώχθη ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ τούτου, μεθ' οὗ συνηντήθη καὶ ὁ πρίγκηψ Βασίλειος Χουΐσκης. Ὁ Δημήτριος ἐκλείσθη ἐν Πουτίβλ, μέχρι τοῦ μαΐου· οἱ ῥῶσσοι στρατηγοὶ ἐξηθλιωμένοι διαιρέσαντες τὰς δυνάμεις αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ἀπέθανεν ἐξ ἀποπληξίας ὁ Βόρης (13—23 ἀπριλίου), ἢ ηὐτοκτόνησε διὰ δηλητηρίου, καταλείπων υἱὸν ἑκκαιδεκαέτη ἀνίκανον ὅπως φέρῃ ἐν τοιαύταις περιστάσεσι τὸ βάρος τοῦ στέμματος.

Ὁ Δημήτριος ἐπωφεληθεὶς τὸ συμβὰν τοῦτο ἐπολυπλασίασε τὰς διακηρύξεις καὶ ἀφειδῶς ἐπεδαψίλευεν ὑποσχέσεις. Πρὸς δὲ τούτοις συνετάξατο αὐτῷ ὁ Βασμανὼφ διακεκριμένος στρατηγὸς καὶ στρατιώτης. Προσλαβὼν πλῆθος ἐθελοντῶν οὗτινες ἐπύκνωσαν τὰς ἀραιωθείσας τάξεις του προύκάλεσεν ἐν Μόσχᾳ στάσιν δι' ἧς κατέλαβε τὸν θρόνον τῶν πατέρων του, ἐμβαλὼν εἰς τὰς εἱρκτὰς τὴν οἰκογένειαν Γοδουνὼφ καὶ ἐξορίσας τὰ μέλη αὐτῆς ἄλλα μὲν εἰς τὴν Σιβηρίαν, ἄλλα δὲ εἰς φρούρια. Ἡ Ἑνία, θυγάτηρ τοῦ Βόρη, ἧς ἐφείσατο κατέστη μετὰ μικρὸν παλλακὶς αὐτοῦ. Τῇ 20 — 30 ἰουνίου 1605 εἰσῆλθεν εἰς τὴν Μόσχαν ὁ Δημήτριος ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐστέφθη. Πάραυτα δὲ ἔπεμψεν ἀπεσταλμένους ὅπως εὕρωσι τὴν μητέρα του, τὴν τσαρίναν Μαρίαν Ναγοΐαν, ἥτις περιορισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Βόρη ἐντὸς μεμακρυσμένου μοναστηρίου ἔζη ἀφανὴς ὑπὸ τὸ ὄνομα Μάρθα. Ἡ βασίλισσα ἰδοῦσα τὸν Δημήτριον ἔχυσε κρουνοὺς δακρύων καὶ εἴτε ἐκ φόβου εἴτε ἐκ συμφέροντος ὠνόμασεν αὐτὸν υἱόν της καὶ ἠκολούθησεν αὐτῷ (18 ἰουλίου) εἰς Μόσχαν, ἔνθα ἔζησεν ἐν ἥττονι αὐστηρῷ μοναστηρίῳ. «Ὁ Δημήτριος, λέγει ὁ Μεριμαῖος, οὔτε εὐνοούμενον ἔσεργεν οὔτε κύριον». Μεγαλεπήβολος ἐν τοῖς σχεδίοις αὐτοῦ ἐμελέτα νὰ ἐπιτεθῇ μεθ' ὅλων τῶν σλαυϊκῶν δυνάμεων κατὰ τῶν Τούρκων καὶ τῶν Ταρτάρων, ἀλλὰ μεγάλα ἐσωτερικὰ προσκόμματα ἀπέτρεψαν αὐτὸν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου του. Ὁ πρίγκηψ Χουΐσκης ἤρξατο ἐκφράζων ἀμφιβολίας περὶ τῆς νομίμου γεννήσεως τοῦ Δημητρίου καὶ ἔπλεξε κατ' αὐτοῦ συνωμοσίαν, ἀλλὰ ταύτης ἀνακαλυφθείσης, κατεδικάσθη εἰς θάνατον, καὶ ἔτυχε τῆς αὐτοκρατορικῆς χάριτος καθ' ἣν στιγμὴν ὑψοῦτο ὁ πέλεκυς ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ νέαι μυστικαὶ ἐνέργειαι ἀνεκαλύφθησαν, ὁ τσάρος προσέλαβε φρουρὰν ἐξ ἑκατὸν ξένων τοξοτῶν καὶ διακοσίων δορυφόρων. Νυμφευθεὶς δὲ τὴν Μαρίναν, περὶ ἧς εἴπομεν ἀνωτέρω, ἐν Κρακοβίᾳ, μετὰ βασιλικῆς ὄντως πομπῆς καὶ ἐπανελθὼν εἰς Μόσχαν ἤρξατο καθιστάμενος μισητὸς τοῖς ὑπηκόοις αὐτοῦ διὰ τῆς περιφρονήσεως ἣν ἐδείκνυε πρὸς τὴν θρησκείαν, τῆς πρὸς τοὺς ξένους εὐνοίας, καὶ τῆς ἀκολάστου τούτων διαγωγῆς. Δέκα δὲ μόλις ἡ-

μέρας μετὰ τοὺς γάμους τοῦ Δημητρίου, ὁ Χουΐνσκης κρατῶν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸν σαυρὸν καὶ διὰ τῆς ἄλλης τὸ ξίφος ἤγαγεν εἰς Κρεμλῖνον πλῆθος μαινομένων, οὗ τὴν ἐπιχείρησιν δὲν ἐδράδυνε νὰ ὑποστηρίξῃ ὁλόκληρος ὁ λαὸς τῆς Μόσχας. Ἦτο σάββατον 27 μαΐου 1606, ἕκτη ὥρα πρὸ μεσημβρίας. Ὁ Βασμανὼφ ἔλαβε τὰ πρῶτα τραύματα, ἔπεσεν ἐπὶ τῆς φλιᾶς τῆς εἰς τὰ δώματα τοῦ τσάρου ἀγούσης θύρας, καὶ μὴ δυνάμενος πλέον νὰ φρουρήσῃ αὐτὴν, ἀνεφώνησε «Προδοσία! Σώθητι, Δημήτριε, υἱὲ τοῦ Ἰβάν!»

«Ὁ Δημήτριος (Prosp. Mérimée, «Les faux Dem.», p. 276), βλέπων ὅτι ἡ πρώτη θύρα τῶν ἀνακτόρων παρεβιάσθη, καὶ πεισθεὶς ὅτι πᾶσα ἀντίστασις ἀπέβαινεν ἀνωφελὴς ἔβγαλε τὸ ξίφος του, διέβραμε τὸν θάλαμον τῆς τσαρίνης, καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ ἀπώτατον μέρος τῶν ἀνακτόρων. Ἦτο δέ, λέγουσι, τετραυματισμένος ἐπὶ τῆς κνήμης διὰ σπάθης. Ἀνοίξας δὲ παράθυρον βλέπων πρὸς τὴν θέσιν, ἐν ᾗ ἄλλοτε ἐκειτο τὸ παλάτιον τοῦ Βόρη, ὅπερ κατὰ διαταγήν του κατηδαφίσθη, ἐπήδησεν ἀπὸ ὕψους ἑπτὰ ἐκεινα τῶν τριάκοντα ποδῶν ἰδίων ὅτι οὐδεὶς ὑπῆρχεν ἐν τοῖς πέριξ. Ἔπεσεν ὅμως τοσοῦτον κακῶς ὥστε ἔπαθε κάταγμα τῆς κνήμης, καὶ ἐκ τῆς σφοδρότητος τοῦ πόνου ἐλειποθύμησε. Μετὰ μίαν στιγμὴν συνῆλθε καὶ διὰ τῶν στεναγμῶν του προσείλκυσε περὶ ἑαυτὸν ἐκ πλησιαχώρου τινὸς σταθμοῦ στρελίτζους τινὰς ἀναγνωρίσαντας αὐτόν. Κινηθέντες εἰς συμπάθειαν οἱ στρατιῶται οὗτοι ἐγείρουσιν αὐτὸν, τῷ δίδουσι νὰ πίῃ ὕδωρ, καὶ καθίζουσιν αὐτὸν ἐπὶ πέτρας, ἧτις ἦτο λείψανον τῶν θεμελίων τοῦ Βόρη. Ὁ τσάρος μικρὸν ἀναζωογονηθείς, ἠδυνήθη νὰ λαλήσῃ πρὸς τοὺς στρελίτσους, οἵτινες ὥμοσαν νὰ ὑπερασπίσωσιν αὐτόν. Τῷ ὄντι δὲ ἅμα ἤκουσαν τὰς πρώτας κραυγὰς τῶν ἀνταρτῶν ἀπαντῶσι διὰ πυροβολισμῶν καὶ φονεύουσί τινας τῶν λυσσωδεστέρων. Ἀλλ' ἐν βραχεῖ τὸ πλῆθος πυκνοῦται, ὑπὸ τοῦ θορύβου προσελκυόμενον καὶ τῶν κραυγῶν, αἵτινες ἀγγέλλουσιν ὅτι ὁ τσάρος ἀνευρέθη τέλος. Περικυκλοῦσι τοὺς στρελίτζους, καὶ προτείνουσιν αὐτοῖς νὰ παραδώσωσι τὸν λαοπλάνον ἄλλως θὰ ἀφάζωσιν ἐν τῷ προαστείῳ αὐτῶν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα των, μένοντα ἄνευ ὑπερασπίσεως. Τότε οἱ στρελίτσοι, περίφοβοι καταθέτουσι τὰ ὅπλα καὶ ἐγκαταλείπουσι τὸν τραυματίαν. Φιλόδοξος βάλλον κραυγὴ θριάμβου τὸ πλῆθος ἐπιπίπτει κατ' αὐτοῦ, καὶ τὸν σύρει τύπτον αὐτὸν ἐπανειλημμένως ἕως εἰς ἓν δωμάτιον τῶν ἀνακτόρων διαφεύγει. Ὁ Δημήτριος ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν δημίων του περῶν ἔμπροσθεν τῶν αἰχμαλώτων σωματοφυλάκων αὐτοῦ, ἐκτείνει πρὸς αὐτοὺς τὴν χεῖρα ἐν εἴδει ἀποχαιρετισμοῦ ἴσως ἀλλ' οὐδένα προφέρων λόγον. Εἷς τῶν εὐγενῶν αὐτοῦ, ὀνόματι Φυρστεμβέργ, ἐκ Λιβονίας, ἐμμανὴς γενόμενος, πειρᾶται, καίτοι ἄοπλος, ὅπως ὑπερασπίσῃ αὐτόν. Οἱ ἀντάρται διαπερῶσι τὸν ἀνδρεῖον τοῦτον ἄνδρα δι' ἐπανειλημμένων τραυμάτων, ἐνῷ οὗτος ἀγωνίζεται πῶς νὰ καλύψῃ τὸ σῶμα τοῦ κυρίου του. Ἂν ὁ Δημήτριος δὲν ἐσφάγη ἐν τῷ ἅμα, ἀποδοτέον τοῦτο εἰς τὸ πολυμήχανον μῖσος τῶν φονέων, οἵτινες ἤθελον νὰ παρατείνωσι τὰς βασάνους αὐτοῦ. Ἀποσπάσαντες τὰ ἱμάτιά του καλύπτουσιν αὐτὸν διὰ καυτανίου ζαχαροπλάστου· «Ἴδετε τὸν τσάρον πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, ἔλεγον οἱ ἀντάρται· ἐνεδύθη τὰ ἁρμόζοντα αὐτῷ ἐνδύματα». Νάθε σκύλε, εἶπε ῥῶσσός τις εὐπατρίδης, εἰπέ μας ποῖος εἶσαι καὶ πόθεν μᾶς ἦλθες»; Ὁ Δημήτριος συνάγων τὰς ἐναπολειφθείσας αὐτῷ δυνάμεις, ὅπως ὑψώσῃ τὴν φωνήν· «Ἕκαστος ὑμῶν, εἶπε, γνωρίζει ὅτι εἶμαι ὁ Τσάρος ὑμῶν, νόμιμος υἱὸς τοῦ Ἰβὰν Βασιλειδιτς. Ἐρωτήσατε τὴν μητέρα μου, ἣ ἂν ἐπιθυμῆτε τὸν θάνατόν μου, δότε μοι τοὐλάχιστον καιρὸν νὰ συνέλθω». Τότε ἔμπορός τις, ὀνόματι Βαλουϊέφ, διασχίσας τὸ πλῆθος, ἀνεφώνησε· «Διατί τόσοι λόγοι μ' ἕνα σκυλοαιρετικόν; Ἰδοὺ πῶς ἐξομολογῶ τὸν πολωνὸν τοῦτον αὐλητήν». Καὶ ἐπυροβόλησε κατ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ συστάδην ἐπὶ τοῦ στήθους πιρατῶν οὕτω τὴν ἀγωνίαν αὐτοῦ. Ἀμέσως δὲ τὸ πτῶμα παραμορφοῦται, σπαράσσεται, ἡ γαστὴρ σχίζεται, οἱ βραχίονες κατακερματίζονται διὰ πελέκεων καὶ οὕτω σύρεται ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου· ῥίπτεται δὲ κάτωθεν τῶν βαθμίδων τῆς κλίμακος καὶ πίπτει ἐπὶ τοῦ πτώματος τοῦ Βασμανώφ. «Ἠγαπᾶσθε ζῶντες· νεκροὺς δὲν σᾶς χωρίζουσιν», ἔλεγον οἱ φονεῖς ἐν τῷ ἀγρίῳ αὐτῶν θριάμβῳ. Ἡ Μαρίνα, ὁ Μνιζίσκης, ὁ Βισνιοβιέσκης, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Πολωνίας, πολλοὶ ἄλλοι μεγιστᾶνες ἐρρίφθησαν εἰς τὰς εἱρκτάς, ὁ δὲ λαὸς διψῶν αἵματος καὶ ἐκδικήσεως, εἰσέβαλεν εἰς τὰς κατοικίας τῶν Πολωνῶν ἐξ ὧν βεβαιοῦται ὅτι ἐσφάγησαν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν 1705. Ἄλλοι δὲ ἀνέῳξαν διὰ τῆς σπάθης ὁδὸν ἢ ἐβίασαν τοὺς Ῥώσσους, δι' ἠρωϊκῆς ἀντιστάσεως, νὰ παραχωρήσωσιν αὐτοῖς συνθηκολόγησιν. Πρὸς ἐπίμετρον δὲ τῆς δυστυχίας τῆς Ῥωσσίας ἐνεφανίσθησαν καὶ πολλοὶ «ἐξ ψευδοδημήτριοι, ὧν ὁ πρῶτος ὠνομάζετο «Μικρὸς Πέτρος».

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (ΑΓΙΟΣ), Θεσσαλονικεὺς τὴν πατρίδα, εὐσεβῶν γονέων υἱὸς εὐσεβέστατος, καὶ διδάσκαλος τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ· ἐλθόντος τοῦ Μαξιμιανοῦ εἰς Θεσσαλονίκην τῷ 290, συλληφθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, ἐτηρεῖτο δέσμιος ἐν φυλακῇ. Ἀγώνων δὲ τελουμένων ἐν τῇ πόλει, ὁ μὲν Μαξιμιανὸς ἐκάθητο θεατής· βάρβαρος δέ τις αὐτοῦ φίλος καὶ ἐπίσημος παλαιστὴς, Λυαῖος τὸ ὄνομα, ἐπαιρόμενος εἰς τὸ μέγεθος τοῦ σώματος καὶ τὴν ῥώμην αὐτοῦ, ἐκόμπαζεν ἐν τῷ σταδίῳ, προσκαλῶν τοὺς πολίτας διαγωνίσασθαι πρὸς αὐτὸν, καὶ πάντας τοὺς συμπλεκομένους αὐτῷ καταβάλλων. Ταῦτα ἰδὼν νεανίας τις, Νέστωρ καλούμενος καὶ γνώριμος τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ἔρχεται πρὸς αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, τὰς εὐχὰς αὐτοῦ ἐξαιτούμενος πρὸς μονομαχίαν ἃς καὶ λαβὼν διὰ τῆς σφραγίσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ, παρουσιάζεται εἰς τὸ στάδιον· καὶ εἰπών· «ὁ θεὸς Δημητρίου, βοήθει μοι!» συμπλέκεται τῷ Λυαίῳ, καὶ βαλὼν αὐτῷ καιρίαν πληγὴν κατὰ καρδίας, ἀφῆκεν ἄπνουν ἐπὶ τῆς γῆς τὸν πρώην μεγάλαυχον. Ὁ δὲ Μαξιμιανὸς εἰς ἄκρον λυπηθεὶς ἐπὶ τούτῳ, καὶ τὴν αἰτίαν μαθὼν, προσέταξεν ἀμέσως τὸν μὲν Δημήτριον λόγχαις τρωθῆναι ἐν ᾗ εὑρίσκετο φυλακῇ, τὸν δὲ Νέστορα τῷ ἰδίῳ ξίφει ἀναιρεθῆναι. Τὴν μνήμην αὐτοῦ ἑορτάζει ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία τῇ 26 ὀκτωβρίου.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ, Ἕλλην ποιητὴς ἀδεβαίου ἐποχῆς. Τούτου γινώσκεται μόνον ἓν ἐπίγραμμα ἐν ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ.

ΔΗΜΟΔΑΜΑΣ, Ἕλλην ἱστορικὸς, ἔζη πιθανῶς περὶ τὰ 300 πρ. Χ. Ἦτον ἐκ Μιλήτου ἢ ἐξ Ἁλικαρνασσοῦ. Κατὰ Πλίνιον, ἦτο στρατηγὸς τοῦ Σελεύκου καὶ τοῦ Ἀντιόχου. Συνίθετο δὲ, ὡς φαίνεται, περὶ τῆς Ἀσίας γεωγραφικὸν πόνημα μεγάλως χρησιμεύσαν Πλινίῳ τῷ φυσικοϊστορικῷ. Μνημονεύεται καὶ ὑπὸ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου. Εἶναι πιθανῶς ὁ αὐτὸς Δημοδάμας, ὅστις κατ' Ἀθήναιον ἔγραψε περὶ τῆς Ἁλικαρνασσοῦ.

ΔΗΜΟΚΗΔΗΣ, περιώνυμος ἰατρὸς ἐκ Κρότωνος τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος, υἱὸς τοῦ Καλλιφῶντος, ἔζη κατὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα πρ. Χ., καὶ ἀνῆκεν εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Πυθαγόρα. Ἀναγκασθεὶς νὰ καταλίπῃ τὴν Μεγάλην Ἑλλάδα ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Κροτωνιατῶν κατὰ τῆς φιλοσοφικῆς αἱρέσεως ἧς ἦτον ὀπαδὸς, ἀπεσύρθη εἰς Αἴγιναν, καὶ ἐξήσκησεν αὐτόθι τὴν ἰατρικήν. Ἔλαβε δὲ παρὰ τοῦ δημοσίου ταμείου σύνταξιν ἐνιαύσιον ἑνὸς ταλάντου (8,600 φράγκων περίπου, κατὰ τὴν ἀξίαν τῶν νομισμάτων τῆς Αἰγίνης). Τῷ ἐπιόντι ἔτει μετέβη εἰς Ἀθήνας, ἔνθα ἐλάμβανε μισθὸν ἑκατὸν μνῶν κατ' ἔτος (φρ. 10,150 περίπου). Καὶ τὸ κατόπιν ἔτος μετέβη εἰς τὴν νῆσον Σάμον, ἔνθα ἔλαβε μισθὸν δύο ταλάντων (12,175 φράγκων περίπου κατὰ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀττικοῦ νομίσματος). Ὅτε ὁ τύραννος τῆς Σάμου συνελήφθη καὶ ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Ὀροίτου, διοικητοῦ τῶν Σάρδεων, τῷ 522, ὁ Δημοκήδης, ὅστις συνώδευσεν εἰς τὸ ταξείδιον τοῦτο τὸν Πολυκράτην συνελήφθη ταὐτοχρόνως καὶ ἀπήχθη αἰχμάλωτος εἰς Σοῦσα ἐν τῇ αὐλῇ Δαρείου τοῦ Ὑστάπους. Διέτριψε δὲ αὐτόθι ἐπί τινα χρόνον περιωρισμένος μετὰ τῶν ἄλλων δούλων, ἕως οὗ ἡμέραν τινὰ ὁ Δαρεῖος πεσὼν ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ ἐξαρθρώσας τὸν πόδα, οὐδένα δ' εὑρίσκων ἐν τῇ αὐλῇ ἱκανὸν ὅπως θεραπεύσῃ αὐτὸν, ἀπετάθη τῷ Ἕλληνι ἰατρῷ, ὅστις ἰάτρευσεν αὐτὸν ταχέως. Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου χρόνου ὁ Δημοκήδης ὑπῆρξεν οὐχ ἧττον εὐτυχὴς ἐν τῇ θεραπείᾳ τῆς γυναικὸς τοῦ Δαρείου Ἀτόσσας, ἥτις ἔπασχεν ὑπὸ ἕλκους ἐπὶ τῶν μαστῶν. Ἕνεκα τῶν δύο τούτων θεραπειῶν ὁ κροτωνιάτης ἰατρὸς ἔτυχε μεγάλων τιμῶν καὶ ἀντημείφθη δι' ἀφθόνων χρημάτων. Ἀλλ' ὅμως ἐπεθύμει νὰ ἐπανίδῃ τὴν πατρίδα του, καὶ ὅπως τύχῃ τῆς ἀδείας ν' ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς Περσίας, προύτεινε νὰ μεταβῇ εἰς ἐξερεύνησιν τῶν παραλίων τῆς Ἑλλάδος, καὶ γνωστοποιήσῃ τῷ Δαρείῳ τὰ ἀσθενῆ καὶ εὐπρόσιτα μέρη. Ἀνεχώρησε δὲ τῷ ὄντι μετὰ πεντεκαίδεκα Περσῶν ἐπιτετραμμένων τὴν φύλαξιν αὐτοῦ. Ἀφικόμενος εἰς Τάραντα, προειδοποίησε τὸν βασιλέα Ἀριστοφιλίδην, ὅστις διέταξε νὰ συλληφθῶσιν οἱ Πέρσαι ὡς κατάσκοποι καὶ ἔδωκε τῷ Δημοκήδῃ τὴν ἄδειαν ν' ἀναχωρήσῃ. Οἱ Πέρσαι ἀπολυθέντες, κατεδίωξαν αὐτὸν μέχρι τῆς Κρότωνος καὶ μάτην ἠτήσαντο ν' ἀποδοθῇ αὐτοῖς. Ὁ Δημοκήδης ἔμεινεν ἀπὸ τούτου ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ πόλει, καὶ ἐνυμφεύθη μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ περιωνύμου ἀθλητοῦ Μίλωνος. Κατὰ Σουΐδαν, ἔγραψε βιβλίον περὶ τῆς ἰατρικῆς. Μνημονεύεται ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Αἰλιανοῦ καὶ τοῦ Ἰωάννου Τζέτζη, ὁ δὲ Δίων Κάσσιος ὀνομάζει αὐτὸν σὺν τῷ Ἱπποκράτει, ὡς ἕνα τῶν δύο περιφημοτάτων ἰατρῶν τῆς ἀρχαιότητος. Ὁ Δίων Χρυσόστομος ἀποκαλεῖ αὐτὸν κατὰ λάθος «Δημόδοκον».

ΔΗΜΟΚΛΗΣ ὁ Φυγελεὺς, εἷς τῶν ἀρχαιοτάτων ἑλλήνων ἱστορικῶν. Μνημονεύεται ὑπὸ Διονυσίου τοῦ Ἁλικαρνασσέως. Ὁ Ἡσύχιος προύτεινε ν' ἀντικατασταθῇ τὸ «Φυγελεὺς», ὅπερ ἀπαντᾷ ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ κριτικοῦ, τούτου διὰ τοῦ

«Φυγαλεύς». Ἀλλ' ἤθελεν εἶσθαι παράδοξον συγγραφεὺς κατατασσόμενος μετὰ τῶν πρώτων ἰώνων ἱστορικῶν νὰ νομισθῇ ὡς γεννηθεὶς ἐν Ἀρκαδίᾳ. Ἄλλως δὲ ἐκ τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου ἀποσπάσματος αὐτοῦ, ὅπερ περισώζεται ἡμῖν, βλέπομεν ὅτι ἔγραψεν ἐπὶ τῆς Ἰωνίας. Ὅθεν αἱρετώτερον εἶναι νὰ μὴ διορθώσωμεν τὸ κείμενον τοῦ Διονυσίου καὶ νὰ θεωρήσωμεν τὸν Δημοκλῆν ὡς ἱστορικὸν γεννηθέντα ἐν τῇ πόλει τῆς Ἰωνίας ἣν ὁ Πλίνιος ἀποκαλεῖ «Φύγελα», εἶναι δὲ γνωστοτέρα ὑπὸ τὸ ὄνομα «Πύγελα».

ΔΗΜΟΚΛΗΣ, ἀθηναῖος ῥήτωρ, ἔζη περὶ τὸ 300 πρ. Χ. Μαθητὴς τοῦ Θεοφράστου, εἶναι πρὸ πάντων γνωστὸς ὡς ὑπερασπίσας τὰ τέκνα τοῦ ῥήτορος Λυκούργου κατὰ τῶν συκοφαντιῶν τοῦ Μοιροκλέους καὶ Μενεσαίχμου. Ἐσώζετο, φαίνεται, μέρος τι τῶν ὑπ' αὐτοῦ γραφέντων ἐπὶ Διονυσίου τοῦ Ἁλικαρνασσέως, διότι ὁ κριτικὸς οὗτος ἀποδίδωσιν αὐτῷ λόγον ὅστις ἐθεωρεῖτο ὡς ἔργον τοῦ Δεινάρχου. Ὁ Διονύσιος καὶ ὁ Σουΐδας ἀποκαλοῦσιν αὐτὸν Δημοκλείδην, ὁ δὲ Ruhnken θεωρεῖ αὐτὸν ὡς τὸν ἴδιον μετὰ τοῦ Δημοκλείδου ἄρχοντος τῷ 316 πρ. Χ.

ΔΗΜΟΚΛΗΣ ὁ Καλὸς, νέος Ἀθηναῖος ἐξαισίου κάλλους, ἀποθανὼν θῦμα τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ, περὶ τῷ 301 πρ Χ. Ὅπως διαφύγῃ τὴν ἀνόσιον ἐπιθυμίαν Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, ἔπεσεν εἰς λέβητα πλήρη ζέοντος ὕδατος. Ὁ Πλούταρχος, ὅστις διέσωσεν ἡμῖν τὸ δεῖγμα τοῦτο τῆς ἀρετῆς, τελειόνει τὴν διήγησιν αὐτοῦ διὰ τῶν ἑξῆς ἀξιοσημειώτων λόγων· «Ἀνάξια μὲν παθὼν ἄξια δὲ τῆς πατρίδος καὶ τοῦ κάλλους φρονήσας».

ΔΗΜΟΚΟΠΟΣ ΜΥΡΙΔΑΟΣ, Ἕλλην ἀρχιτέκτων, ἀνεγείρας τὸ θέατρον τῶν Συρακουσῶν· ἔζη πρὸ τῆς 70ης ὀλυμπιάδος (500 πρ. Χ). Ὁ καλλιτέχνης οὗτος εἶναι γνωστὸς μόνον ἐκ τῆς μαρτυρίας Εὐσταθίου τοῦ σχολιαστοῦ τοῦ Ὁμήρου· ὅθεν διέφυγε τὴν προσοχὴν τῶν διαφόρων λογίων οἵτινες ἐποιήσαντο εἰδικὰς ἐρεύνας περὶ τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιολογίας.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ ὁ Ἀφιδναῖος, ἀθηναῖος ῥήτωρ, υἱὸς τοῦ Σοφίλου, ἔζη περὶ τὸ 350 πρ. Χ. Σύγχρονος τοῦ Δημοσθένους, ἀνῆκεν ὁ περιώνυμος οὗτος ῥήτωρ, εἰς τὴν ἀντιμακεδονικὴν μερίδα. Ἀπέστειλε μέρος τῆς πρὸς Φίλιππον πεμφθείσης πρεσβείας, ὅπως δεχθῇ τοὺς ὅρκους αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνθήκῃ τῶν Ἀθηναίων καὶ ὑπῆρξεν εἷς τῶν πρεσβευτῶν οἵτινες συνώδευσαν τὸν Δημοσθένην εἰς Θήβας, ὅπως συναφθῇ συμμαχία τῶν Θηβαίων καὶ Ἀθηναίων κατὰ τοῦ Φιλίππου. Ὁ Ἀριστοτέλης διέσωσεν ἡμῖν ἕνα τῶν λόγων αὐτοῦ.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ, Ἕλλην φιλόσοφος. Περὶ αὐτοῦ οὐὲν ἔχομεν λεπτομερεῖς εἰδήσεις, ἀλλὰ πιστεύεται ὅτι ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Αὐγούστου, καὶ ἀνῆκεν εἰς τὴν πυθαγόρειον σχολήν. Συνέθετο ἠθικὰ γνωμικὰ, ἅτινα περιεσώθησαν ἡμῖν, καὶ ἡνωμένα μετὰ τῶν τοῦ Δημοφίλου καὶ τοῦ Σεκούνδου, ἐδημοσιεύθησαν τὸ πρῶτον ἐν Ῥώμῃ, τῷ 1638, ὑπὸ τοῦ Λουκᾶ Ὀλστενίου· ἐδημοσιεύθησαν δ' ἐκ νέου μετὰ σημειώσεων ἐκτενεστέρων τοῦ κειμένου, ἐν τοῖς «Opuscula mythologica», ἐκδοθέντα ὑπὸ τοῦ F. Gale καὶ ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ Ὀρέλλη, «Opuscula Græcorum sententiosa», ἐν Λειψίᾳ, 1819, εἰς 8ον. Ὁ J. M. Fleischner ἀνετύπωσεν αὐτὰ ἐν Νυρεμβέργῃ, τῷ 1819 συνενώσας καὶ γερμανικὴν μετάφρασιν.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ, περιώνυμος Ἕλλην φιλόσοφος, ἐγεννήθη ἐν Ἀβδήροις τῆς Θράκης, κατὰ μὲν τὸν Ἀπολλόδωρον τῇ 80ῇ ὀλυμπιάδι (460 πρ. Χ), κατὰ δὲ τὸν Θράσυλλον τῇ 105ῃ ὀλυμπιάδι (357 πρ. Χ, τῷ αὐτῷ ἔτει τῆς τοῦ Ἱπποκράτους γεννήσεως). Τὰ Ἄβδηρα ἦσαν ἀποικία Μιλησίων καὶ διὰ τοῦτο ὁ Δημόκριτος ἐπωνομάσθη «Μιλήσιος». Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀδιαφόρως καλούμενος Ἡγησίστρατος, Δαμάσιππος ἢ Ἀθηνόκριτος, ἦτο, λέγεται, τοσούτῳ πλούσιος ὥστε ὑπεδέξατο παρ' ἑαυτῷ τὸν Ξέρξην ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεύοντα. Βεβαιοῦται δὲ ὅτι ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας ἀναχωρῶν κατέλιπε τῷ υἱῷ τοῦ δεξιωθέντος αὐτὸν πολλοὺς μάγους ὡς διδασκάλους. Ὅπως δήποτε ὅμως ὁ Δημόκριτος ἐδαπάνησε τὴν πατρικὴν περιουσίαν συμποσουμένην εἰς πλείονα τῶν ἑκατὸν ταλάντων (ὑπὲρ τὰς 550 χιλ. δραχμῶν) εἰς μακρὰς περιηγήσεις, ἃς ἐπιχείρησεν ὅπως ἱκανοποιήσῃ τὴν περιέργειάν του καὶ προσκτήσηται γνώσεις. Ὁ Δημόκριτος ἐπεσκέψατο τῷ ὄντι μέρος τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀσίας, καὶ, κατά τινας, εἰσέδυσε μέχρι τῆς Αἰθιοπίας, καὶ τῆς Ἰνδικῆς διὰ νὰ συνδιαλεχθῇ μετὰ τῶν γυμνοσοφιστῶν. Καθὼς δὲ ἀναφέρει ὁ Διόδωρος, διέτριψεν ἐπὶ πέντε ἔτη ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἕτεροι συγγραφεῖς μνημονεύουσιν αὐτοῦ μεταξὺ τῶν περιηγητῶν οἵτινες ἐπεσκέψαντο πλείστας ὅσας χώρας καὶ συνεδέθησαν μετ' ἀνδρῶν σοφῶν ἐν πολλοῖς. Ἐν ταῖς περιηγήσεσιν αὐτοῦ συνεβουλεύθη τοὺς Χαλδαίους, τοὺς πέρσας φιλοσόφους καὶ τοὺς αἰγυπτίους ἱερεῖς περὶ τῶν μυστικῶν τῆς ἐπιστήμης αὐτῶν, καὶ ἐκτήσατο ταχέως μεγάλην φήμην, ἧς ἕνεκα ἐσώθη ἴσως τῆς

ἀτιμωτικῆς ποινῆς ἦν ἐπέσυρε καθ' ἑαυτοῦ, καθὸ σπαταλήσας τὴν πατρικὴν περιουσίαν. Οἱ μὲν παραδέχονται οἱ δὲ ἀπορρίπτουσι τὰ τῆς διαμονῆς αὐτοῦ ἐν Ἀθήναις. Διογένης ὁ Λαέρτιος ἀναφέρει, κατὰ Δημήτριον, ὅτι ὁ Δημόκριτος μετέβη εἰς Ἀθήνας, ὅτι δόξης καταφρονῶν οὐδαμῶς προσεπάθησεν ἵνα καταστῇ γνωστός, καὶ ὅτι, μολονότι ἔτυχεν εὐκαιρίας ἵνα ἴδῃ τὸν Σωκράτην, δὲν ἐγνωρίσθη ὑπὸ τοῦ φιλοσόφου τούτου. Ὅθεν λέγει «Ἦλθον εἰς Ἀθήνας καὶ ἐξῆλθον ἄγνωστος». Κατ' ἄλλον συγγραφέα, μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Διογένους τοῦ Λαερτίου, ὁ Δημόκριτος οὐδέποτε μετέβη εἰς Ἀθήνας. Διηγοῦνται ὅτι ὁ Δημόκριτος ἐθαυμάσθη ὑπὸ τοῦ Ἱπποκράτους ἕνεκα παρατηρήσεων ὀξυνουστάτων. Ἐπισκεφθέντος ποτὲ αὐτὸν τοῦ περιωνύμου κῴου ἰατροῦ, ὁ φιλόσοφος, διέταξε νὰ ἐνέγκωσιν αὐτῷ γάλα, καὶ ἀφοῦ παρετήρησεν αὐτό, εἶπεν ὅτι ἦτο γάλα μαύρης αἰγός, ἥτις πρώτην φορὰν ἔτεκεν. Ὁ Ἱπποκράτης συνωδεύετο ὑπὸ νεανίδος. Ὁ Δημόκριτος ἰδὼν αὐτὴν τῇ εἶπε «Χαίρεις παρθένε»· εἶτα ἐπανιδὼν αὐτὴν τῇ ἐπαύριον προσηγόρευσεν αὐτὴν εἰπών· «Χαίρεις γύναι». Οἱ κριτικοὶ πολλὰς διήγειραν συζητήσεις περὶ τῆς πιθανῆς ὑπάρξεως τοσαύτης διαρατικότητος, ἣν οἱ πλεῖστοι θεωροῦσιν ὡς φαντασιώδη· ἀλλ' οἱ λόγοι οὓς φέρουσιν εἰς μέσον πρὸς ἀναίρεσιν φαίνονται πάντες ἀσθενέστατοι καὶ κακῶς ἐκλελεγμένοι. Ὁ Δημόκριτος ἐγνώριζε τὸν Σωκράτην, βεβαίως δὲ καὶ τὸν Πλάτωνα· ἀλλ' ἄξιον σημειώσεως εἶναι ὅτι ὁ Πλάτων οὐδαμοῦ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἀναφέρει αὐτόν. Ἡ τοιαύτη σιωπὴ ἐφάνη παράδοξος προκειμένου περὶ φιλοσόφου τοσούτῳ περιφήμου τότε· τοσούτῳ δὲ παραδοξοτέρα εἶναι καθ' ὅσον ὁ Πλάτων μνημονεύει τοῦ Λευκίππου, ὅστις ἦτον εἰ μὴ διδάσκαλος, τοὐλάχιστον ὅμως φίλος, ἑταῖρος τοῦ Δημοκρίτου. Ἀλλ' οὐδὲν εὐκολώτερον πρὸς ἐξήγησιν ἂν ἀφ' ὑψηλοῦ κρίνωμεν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν. Ὁ Λειβνίτιος καὶ ὁ Νεύτων οἱ ἰσχυροὶ οὗτοι νόες, οἵτινες ἐπλάσθησαν ὅπως κατανοῶσιν ἀλλήλους, ἦλθον εἰς ῥῆξιν ἐν τῷ τέρματι τοῦ βίου· ἀντὶ δὲ νὰ ἐκραγῇ ἡ ἔρις αὐτῶν εἰς ὕβρεις, ἐτήρουν ἀμφότεροι ἐπίμονον ἀγρυξίαν πρὸς ἀλλήλους καὶ ἕκαστος ἔβαινε μέχρι καὶ τοῦ νὰ ἐξαλείφῃ ἀπὸ τῶν γραφομένων αὐτοῦ τὸ ὄνομα τοῦ ἀντιπάλου. Ὁ Πλάτων καὶ ὁ Δημόκριτος δὲν ἐποιήσαντο ἆρά γε χρῆσιν τοῦ αὐτοῦ μέτρου πρὸς ἀλλήλους; Ἡ μὲν μνησικακία τῶν μεγάλων νόων εἶναι σιωπηλὴ ἡ δὲ τῶν μετρίων θορυβώδης. Ὀλίγα τινὰ γινώσκονται περὶ τῶν ἰδιαιτέρων τοῦ βίου τοῦ Δημοκρίτου. Πάντες οἱ περὶ αὐτοῦ λαλοῦντες» ἀρχαῖοι συγγραφεῖς παριστῶσιν ἡμῖν αὐτὸν ὡς ζηλωτὴν τῆς ἐπιστήμης καὶ φίλον τῆς μοναξίας. Ἔζησεν ἐνδεῶς, ἀφοῦ ἐδαπάνησεν ὅλην τὴν περιουσίαν αὐτοῦ καὶ ἐγηροκομήθη ὑπὸ τοῦ φίλου αὐτοῦ Δαμάστου. Ὁ Τίμων ὅστις ἐμαστίγου διὰ τῶν σατυρῶν αὐτοῦ ἀνιλεῶς πάντας τοὺς συγχρόνους ἀποκαλεῖ τὸν Δημόκριτον περίφρονα καὶ εὐφραδῆ. Καθ' ἑτέραν παράδοσιν, ἀναφερομένην ὑπὸ τοῦ Κικέρωνος καὶ Αὔλου Γέλλου, ὁ Δημόκριτος ἐτυφλώθη ὅπως συγκεντρώνῃ κάλλιον τὴν διάνοιαν εἰς τὰς μελέτας αὐτοῦ, τοῦθ' ὅπερ οὐδαμῶς ἀπεδίωξε τὴν φαιδρότητα αὐτοῦ καὶ τὴν δεινότητα περὶ τὸ λαμβάνειν πάντοτε τὸ κωμικὸν μέρος τῆς ζωῆς, ἐξ οὗ καὶ προέκυψε, λέγουσιν, ἡ παροιμιώδης φράσις «Γελᾷν ὡς ὁ Δημόκριτος» Ἀπέθανε λίαν προβιβηκὼς τὴν ἡλικίαν, κατὰ τοὺς μὲν ἐν ἡλικίᾳ ἐννέα καὶ ἑκατὸν ἐτῶν, κατ' ἄλλους δὲ ἐννέα καὶ ἐννενήκοντα. Διηγοῦνται ὅτι παρέτεινε τὸν βίον αὐτοῦ πλησιάζων εἰς τοὺς βώθωνάς του θερμὸν ἄρτον κατὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας τῆς ἑορτῆς τῆς Δήμητρος, εἰς ἣν ἠθέλησε νὰ παρευρεθῇ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ. Οἱ συμπολῖται αὐτοῦ ἔκοψαν εἰς τιμήν του νομίσματα καὶ ἤγειραν αὐτῷ ὁρειχαλκίνους ἀνδριάντας.

Σύστημα τοῦ Δημοκρίτου. Ἡ ἐλεατικὴ σχολὴ ἀρνουμένη τὴν κίνησιν, τὸ κενὸν καὶ τὴν πληθὺν τῶν ὄντων ἔθετο ὡς ἀρχὴν τὸ ἕν καὶ τὸ ἀκίνητον, ἤτοι τὸ ἀπόλυτον. Ὁ δὲ Δημόκριτος ἔπραξε πᾶν τοὐναντίον διδάξας ὅτι τὸ κενὸν ὑπάρχει καθὼς καὶ τὸ πλῆρες, καὶ ὅτι ἡ ὕλη εἶναι διαιρετὴ οὐχὶ εἰς ἄπειρον, ἀλλὰ μέχρι τῶν ὁρίων ἅτινα ἀπεκαλέσθησαν ἄτομα, ἤτοι μὴ τεμνόμενα καὶ ἀκομένως ἀδιαίρετα. Ὁ βιογράφος αὐτοῦ Λαέρτιος συνοψίζει ὡς ἕπεται τὸ σύστημα αὐτοῦ. «Τὰ ἄτομα καὶ τὸ κενὸν εἰσὶν ἀρχαὶ τῶν ὅλων· πάντα δὲ τὰ λοιπὰ εἰσὶν εἰκασίαι. Οἱ κόσμοι εἰσὶν ἄπειροι τὸν ἀριθμόν, γενηταὶ καὶ φθαρτοί. Μηδὲν ἐκ μηδενὸς καὶ οὐδὲν μηδενίζεται. Τὰ ἄτομα ποικίλλουσιν ἐπ' ἄπειρον κατά τε τὸ μέγεθος καὶ τὸ ποσόν· στροβιλίζοντα δὲ ἐν τῷ σύμπαντι παράγουσιν οὕτω πάντα τὰ συγκρίματα. Τὸ πῦρ, τὸ ὕδωρ, ὁ ἀὴρ καὶ ἡ γῆ εἶναι ἐπίσης μίγματα ἀτόμων ἀληθῶν, ἀφθάρτων καὶ ἀδιαπεράστων ἕνεκα τῆς στερεότητος αὐτῶν. Ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συγκροτοῦνται ἐξ ὄγκων στρογγύλων καὶ σφαιροειδῶν, καθὼς καὶ ἡ ψυχὴ καὶ ὁ νοῦς· ὁρῶμεν δὲ κατ' εἰδώλων ἐμπτώσεις. Πάντα διὰ τῆς ἀνάγκης γίνονται, ἡ δὲ δίνη τῶν ἀτόμων εἶναι αἰτία τῆς γενέσεως πάντων τῶν συγκριμάτων. Ὁ σκο-

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Αργοστολίου (Κεφαλληνία)

πὸς τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων εἶναι ἡ εὐθυμία, ἥτις δὲν εἶναι ἡ ἡδυπάθεια, ὡς τινες κακῶς ἐνόησαν αὐτὸ, ἀλλ' ἡ γαλήνη ἐκείνη, ἡ ἡσυχία ἥτις συνέχει τὴν ψυχὴν ἐξ ἴσου μακρὰν τοῦ φόβου, τῆς δεισιδαιμονίας ἢ παντὸς ἄλλου πάθους. Τὰ νόμιμα εἶναι ἔργον τοῦ ἀνθρώπου· ἀλλὰ τὰ ἄτομα καὶ τὸ κενὸν ὑφίστανται ἐκ φύσεως, κτλ.

Συνῳδὰ πρὸς τὴν γνώμην αὐτοῦ ὅτι « ὅμοιον τὸ ὅμοιον ἐφέλκεται» (γνώμην ἣν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἐφήρμοσεν ὁ δημιουργὸς τῆς ὁμοιοπαθείας Hahnemann), ὁ περιώνυμος τῶν Ἀβδήρων φιλόσοφος παρεδέξατο κίνησιν ταλαντευτικὴν ἢ κυκλοειδῆ, ἀποτελουμένων ἐξ ἑλκτικῆς καὶ ἀπωθητικῆς τινος δυνάμεως («Δημόκριτος ἐν γένος κινήσεως τὸ κατὰ παλμὸν ἀπεφαίνετο»— Στοβ. Eclog. I, 394—). Γνωστὸν δὲ οἷον διαδραματίζει πρόσωπον σήμερον ἡ δύναμις αὕτη ἐν τῷ περὶ τοῦ παντὸς συστήματι τῶν νεωτέρων σοφῶν. Σχεδιαγραφῶν τὴν ἐπιστήμην τοῦ σύμπαντος, ὁ Δημόκριτος ἐδίδασκεν ὅτι οἱ κόσμοι, ὧν ἕκαστος περικαλύπτεται ὑπὸ ἰδιαιτέρου φλοιοῦ, εἶναι ἄπειροι τὸν ἀριθμὸν, ἄλλοι μὲν ἀλλήλοις ὅμοιοι ἄλλοι δὲ διάφοροι, καὶ οἱ μὲν ἀνήλιοι, οἱ δὲ μετὰ πολλῶν ἡλίων· τινὲς μὲν ἀρτιγένητοι, ἄλλοι δὲ ἐν ὅλῃ τῇ τελειότητι αὐτῶν καὶ ἄλλοι τέλος παρακμάζοντες ἢ καταστρεφόμενοι διὰ τῆς μετ' ἄλλων κόσμων συγκρούσεως. Αἱ ἐπιφάνειαι τῶν κόσμων τούτων σχηματίζονται ἐκ στρογγύλων ἀτόμων, γωνιωδῶν ἢ ἀγκυλωτῶν. Ἐν τῇ ψυχολογίᾳ παρεδέχετο ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι ἐν τῷ σώματι σῶμά τι λεπτομερὲς, ἀρειότατον, ὅμοιον πρὸς τὰ φωτεινὰ μόρια ἅτινα ἐνίοτε κινοῦνται εἰς τὸν ἀέρα. Τὰ ἐλαφρὰ ταῦτα ἄτομα τῆς ψυχῆς τιθεῖσιν εἰς κίνησιν καὶ παρασύρουσιν ὅλον τὸ σῶμα· εἶναι δὲ σφαιρικὰ, ὡς τὰ τοῦ πυρὸς καὶ διὰ τοῦτο ἡ ψυχὴ ἀναπτύσσει θερμότητα ἐν τοῖς ἐμψύχοις σώμασι, κτλ. Ἴδ. Ritter «Ἱστορία τῆς Δημοκρίτου φιλοσοφίας».—Τὰ συγγράμματα τοῦ Δημοκρίτου ἦσαν πολυάριθμα καὶ πάντα εἰς τὴν ἰωνικὴν διάλεκτον ἥτις ἐλαλεῖτο ἐν Ἀβδήροις. Περιλαμβάνοντα πάντας τοὺς κλάδους τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων, τὴν φιλοσοφίαν, τὰ μαθηματικὰ, τὴν μηχανικὴν, τὴν ἰατρικὴν, τὴν γραμματικὴν, τὴν μουσικὴν, συνελέγησαν καὶ ἐταξιθετήθησαν εἰς τετραλογίας καθὼς τὰ ἔργα τοῦ Πλάτωνος, ὑπὸ τοῦ γραμματικοῦ Θρασύλλου, ὅστις ἔζη ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Τιβερίου. Ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ὑπὸ Διογένους τοῦ Λαερτίου ἀναφερομένων διακρίνονται τὰ ἑξῆς.—Τῶν τογένεια.—Περὶ τῶν ἐν Ἅιδου.—Περὶ Εὐθυμίης.—Μέγας διάκοσμος.—Μικρὸς διάκοσμος.—Κοσμογραφίη.—Περὶ τῶν Πλανητῶν.—Περὶ ἀνθρώπου φύσιος.—Αἰτίαι οὐράνιαι.—κτλ. κτλ. Τὰ συγγράμματα ταῦτα ἐφημίσθησαν μεγάλως καθ' ὅλην τὴν ἀρχαιότητα, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἔλαβεν αὐτὰ ὡς θέμα εἰδικῆς μελέτης ἐν συγγράμματι ἐπιγραφομένῳ «Δημοκρίτου προβλήματα». Ὁ Κικέρων ἐπαινῶν τοῦ ὕφους καὶ τῆς καλλιεπείας αὐτῶν θεωρεῖ αὐτὰ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ἴσα πρὸς τὰ τοῦ Πλάτωνος. Ὁ Πύρρων φαίνεται ὅτι ἐμιμήθη αὐτόν. Δυστυχῶς οὐδὲν τῶν συγγραμμάτων τοῦ Δημοκρίτου περιεσώθη μέχρις ἡμῶν· θ' ἀπωλέσθησαν βεβαίως λίαν ταχέως, διότι Σιμπλίκιος ὁ Σχολιαστὴς δὲν εὗρεν αὐτὰ ὅπως τὰ ἀναγνώσῃ. Τὰ ἐναπολειφθέντα ἡμῖν ἀσθενῆ ἀποσπάσματα συνελέγησαν κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τοῦ Ἀδ. Φρὰγκ (ἐν τοῖς «Mémoires de la Société royale de Nancy, ἐν Νανσὺ, 1836, εἰς 8ον), εἶτα ὑπὸ τοῦ F.-G.-A. Muliach (Democriti Abderitae Operum Fragmenta, ἐν Βερολίνῳ, 1843, εἰς 8ον. Τὸ φιλοσοφικὸν σύστημα τοῦ Δημοκρίτου καὶ τοῦ Λευκίππου, ἐπαναληφθὲν ὑπὸ τοῦ Ἐπικούρου, ἀνεπτύχθη ὑπὸ τοῦ Λουκρητίου ἐν τῷ ποιήματι αὐτοῦ «De Rerum Natura».

ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ, ὁ Μυσταγωγὸς ἢ ψευδοδημόκριτος, ἔζη κατ' ἀβέβαιον ἐποχὴν μ. Χ. Οἱ φιλόσοφοι τῆς ἀλεξανδρινῆς σχολῆς, οἱ Ἕλληνες τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας ἠρέσκοντο κοσμούμενοι διὰ τῶν περιφανεστάτων ὀνομάτων τῆς ἀρχαιότητος. Ὅμηρος, Ἡσίοδος Πλάτων, Ἀριστοτέλης, πάντα τὰ μεγάλα ταῦτα ὀνόματα σφετερίζονται κατὰ τοὺς πρώτους μετὰ Χριστὸν αἰῶνας, ἀφανεῖς σχολιασταὶ καὶ ἀλχημισταί. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι πᾶς οἷος δήποτε Ἕλλην δύναται νὰ ὀνομασθῇ Δημόκριτος. Ἀλλ' ὅταν ὁ ψευδοδημόκριτος φροντίζῃ, πῶς νὰ πείσῃ τὸ κοινὸν ὅτι εἶναι ἐξ Ἀβδήρων, ὅτι περιηγήθη τὴν Περσίαν, τὴν Αἴγυπτον, ὅτι ἐμυήθη εἰς τὰ μυστήρια τῶν Θηβῶν, τῆς Μέμφιδος καὶ τῆς Ἡλιουπόλεως, καὶ ὅταν τέλος οἰκειοποιῆται πλεῖστα ὅσα πράγματα ἅτινα οἱ πάντες γινώσκουσιν ὅτι ἀνήκουσι τῷ ἀρχαίῳ Δημοκρίτῳ, τότε δὲν συγχωρεῖται πλέον ἡ ἀστειότης. Δημόκριτος ὁ Μυσταγωγὸς συγκαταριθμεῖται μετὰ τῶν ατεχνιτῶν τῆς θείας τέχνης». Εἶναι δὲ πιθανῶς σύγχρονος τοῦ Ζωσίμου ἢ τοῦ Ὀλυμπιοδώρου. Ἔχομεν αὐτοῦ μικρὰν πραγματείαν ἐπιγραφομένην «Φυσικὰ καὶ μυστικὰ», χειρόγραφον ἐν τῇ βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ τῶν Παρισίων, ἣν ὁ ἐκ Βρεσσίνης Πιτσιμέντης, ἔδωκε κατὰ τὰ ἐκκαιδέκατον αἰῶνα λατινικὴν μετάφρασιν τανῦν σπανιω-

Δημοσία Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τάτην. Ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ ἁπαντῶσι πλεῖσται συνταγαὶ πρὸς κατασκευὴν χρυσοῦ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, εἷς τῶν ἀρίστων ἀθηναίων στρατηγῶν ἐπὶ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου. Τῷ 425 πρ. Χ. ἡγεῖτο τοῦ ἐξ Ἀθηναίων, Μεσσηνίων τῆς Ναυπάκτου καὶ ἄλλων συμμάχων τῆς δημοκρατίας συγκεκροτημένου στρατοῦ. Ἠθέλησε δὲ νὰ καταλάβῃ τὴν Αἰτωλίαν καὶ τὴν Ἀμβρακίαν καὶ τὴν Ἀτυκαδίαν· ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἀσυμφωνίας τῶν συμμάχων ἡ ἐπιχείρησις ἐναυάγησε, καὶ ὁ Δημοσθένης ὑπέστη μάλιστα δεινὴν ἧτταν ἐν Αἰτωλίᾳ. Μετὰ τὴν ἧτταν ταύτην μεγάλην ἀναπτύξας ἀνδρείαν καὶ ἐμπειρίαν ἐν τῇ ὑπερασπίσει τῆς Ναυπάκτου, ἔνθα ἠναγκάσθη νὰ κλεισθῇ ἀπέπλυνε τὴν κηλίδα τῆς ἥττης καὶ ἠδυνήθη νὰ ἐμφανισθῇ ἄνευ ταπεινώσεως ἐνώπιον τῶν Ἀθηναίων. Μετὰ μικρὸν ἀπέπλευσε μετὰ στρατοῦ συγκειμένου ἐν μέρει ὑπὸ Μεσσηνίων, ἀπέβη εἰς τὴν παραλίαν τῆς Πύλου, ἀνῳκοδόμησε τὴν πόλιν ταύτην ἐν διαστήματι ἓξ ἡμερῶν, καὶ κατέστησεν αὐτὴν ὀχυρωτάτην. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἦλθον παυσθενεὶ ὅπως ἐπιτεθῶσι κατ' αὐτοῦ διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης· ἀλλ' ἀντέστη μετὰ σπανίας ἐμπειρίας κατὰ δυνάμεων ἀσυγκρίτως ἀνωτέρων. Ὁ ἐχθρὸς ἡττηθεὶς ἠναγκάσθη νὰ τραπῇ εἰς αἰσχρὰν φυγήν· ἡ δὲ γερουσία τῆς Σπάρτης μετὰ σπουδῆς αἰτησαμένη ὅπλων ἀνακωχὴν ἔδωκε τοῖς Ἀθηναίοις, ὡς ἐχέγγυον τῆς εἰλικρινείας αὐτῆς, ἑξήκοντα τριήρεις παραδοτέας μετὰ τὰς διαπραγματεύσεις. Ὁ Δημοσθένης ἐχορήγησεν οὕτω τῇ πατρίδι τὰ μέσα ὅπως συνομολογήσῃ ἐπικερδῆ εἰρήνην· ἀλλ' ὁ ἀκατάσχετος Κλέων, οὗ ἡ ἐπιρροὴ ἦτο τότε μεγάλη ἐν Ἀθήναις, κατέστησεν ἀδύνατον τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης. Ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκρατήθησαν αἱ ἐχθρικαὶ τριήρεις ἀφ' ἑτέρου δὲ ἤρξαντο αἱ ἐχθροπραξίαι. Ὁ Δημοσθένης ἐγκατέστησεν ἐν Πύλῳ πολυαρίθμους Μεσσηνίους, οἵτινες ἀδιαλείπτων τρέφοντες μῖσος κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν, ἐπήνεγκον αὐτοῖς ἐντὸς ἀγῶνι ζημίας, διὰ συνεχῶν ἐπιδρομῶν. Ὁ ἀθηναῖος στρατηγὸς ἤρατο μετὰ ταῦτα νέους θριάμβους, ἐλεηλάτησε τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου, καὶ περιήγαγε τὸν ἐχθρὸν εἰς δεινοτάτην θέσιν. Κατέλαβε δὲ καὶ τὴν Νίκαιαν, τὸν σημαντικώτατον λιμένα τῶν Μεγαρέων, ἀλλ' ἐν Βοιωτίᾳ ὑπῆρξεν ἥττον εὐτυχής. Ἐπωφελούμενος τὰς πολιτικὰς διαιρέσεις τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ἐσχημάτισε μετὰ τῶν προκρίτων τῆς Χαιρωνείας, τῆς Σόλου καὶ τοῦ Ὀρχομενοῦ, συνωμοσίαν δι' ἧς ἔμελλε νὰ κυριεύσῃ τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους τῆς Βοιωτίας καὶ ἑπομένως αὐτῆς τῆς πόλεως τῶν Θηβῶν. Εἶχε δὲ καταλάβει τὸ Δήλιον, καὶ εὑρίσκετο εἰσέτι πλησίον τῆς πόλεως ταύτης ὅτε προσεβλήθη ὑπὸ 18,000 Θηβαίων, οἵτινες ἔτρεψαν τὸν στρατὸν αὐτοῦ εἰς φυγὴν μετὰ λυσσώδη μάχην. Μικρὸν μετὰ τὴν ἧτταν ταύτην συνωμολογήθη ἀνακωχὴ μεταξὺ Σπάρτης καὶ Ἀθηνῶν (422). Βραδύτερον (414), ὁ Δημοσθένης ἀπεστάλη εἰς Σικελίαν ὡς βοηθὸς τοῦ Νικίου, ὅστις ἕνεκα τῆς ἀφροσύνης τῶν συναδέλφων αὐτοῦ, Εὐθυμίου καὶ Μενάνδρου, ἡττήθη. Ὁ Δημοσθένης ἀπέβη εἰς τὰ παράλια τῆς νήσου ταύτης μετὰ τριῶν καὶ ἑβδομήκοντα πλοίων φερόντων ὀκτακισχιλίους ἄνδρας. Ὁ Νικίας διεκρίνετο ἐπὶ ὑπερβολικῇ φρονήσει, ἥτις πολλάκις ἀπέβη αὐτῷ ἐπιβλαβής. Ὁ δὲ Δημοσθένης τοὐναντίον, ἦτο πεπροικισμένος διὰ τολμηροῦ καὶ ὁρμητικοῦ χαρακτῆρος. Πρῶτεινε νὰ στρατεύσωσιν ἀμέσως ἐπὶ τὰς Συρακούσας. Τὸ συμβούλιον τῶν στρατηγῶν ἐκηρύχθη ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ἅμα τῇ ἑπομένῃ νυκτὶ ἐπετέθη κατὰ τοῦ φρουρίου τῶν Ἐπιπολῶν. Κατ' ἀρχὰς ἀπέκρουσε τρεῖς ἐχθρικὰς μοίρας κεχωρισμένας ἀπ' ἀλλήλων ἀλλὰ περιπλεχθεὶς εἰς τὰ στενώματα τῶν πρώτων ὀχυρωμάτων, ἀπήντησεν αἴφνης λόχον Θηβαίων, καὶ νομίζοντες ὅτι παλαίουσι καθ' ὅλου τοῦ στρατοῦ τῶν πολεμίων οἱ Ἀθηναῖοι ἔστρεψαν τὰ νῶτα καὶ προσεβλήθησαν ὑπὸ τῆς ἰδίας αὐτῶν ὀπισθοφυλακῆς, ἥτις δὲν ἀνεγνώρισεν αὐτούς. Κατόπιν ἐπέπεσε κατ' αὐτῶν ἐξ ἀπροόπτου καὶ ὁ λακεδαιμόνιος στρατηγὸς Γύλιππος. Ἡ ἧττα ὑπῆρξεν ὁλοσχερὴς, καὶ ὁ Δημοσθένης ἀπώλεσε τὸ πλεῖστον μέρος τῶν στρατιωτῶν αὐτοῦ· Ἐπῆλθε τὸ φθινόπωρον καὶ μετ' αὐτοῦ μιασματικαὶ νόσοι ἤρξαντο δεκατίζουσαι τὰ ἀσθενῆ τοῦ στρατοῦ λείψανα· ὅθεν ἔπρεπε νὰ σκεφθῶσι περὶ ἀναχωρήσεως ἐκ τῆς Σικελίας. Ἀλλ' ἐνῷ ἦσαν ἕτοιμοι εἰς ἀπόπλουν ἔκλειψις σελήνης ἐφόβισε τὸν δεισιδαίμονα Νικίαν, ὅστις ἠρνήθη ν' ἀναχωρήσῃ πρὸ τοῦ τέλους τοῦ μηνός. Ἡ βραδύτης αὕτη ἐπήνεγκε τὸν παντελῆ ὄλεθρον τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ στόλου, οἵτινες συγχρόνως προσεβλήθέντες σχεδὸν ἐξωλοθρεύθησαν. Οὕτω δὲ, παρατηρεῖ ὁ Κικέρων, τὸ ναυτικὸν, ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος τῶν Ἀθηνῶν ἐναυάγησαν ἐν τῷ λιμένι τῷ Συρακουσῶν. Ἡ διὰ θαλάσσης ἀποχώρησις ἀπέβαινε τοῦ λοιποῦ ἀδύνατος· ὅθεν ἔδει νὰ σκεφθῶσι πῶς νὰ ἐκτελέσωσιν αὐτὴν διὰ ξηρᾶς μέχρι λιμένος τινὸς ἔνθα ἠδύναντο ν' ἀναμείνωσιν ἐπικουρίαν ἢ νέον στόλον. Ἀλλ' ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι ἐξεκίνησαν ἡ ὁδὸς ἦτο πανταχοῦ πλήρης ἐνεδρευόντων πολε-

μίων. Ὁ Δημοσθένης ἀποπλανηθεὶς εἰς τὰ ὄρη μετὰ τὴν ὑπισθοφυλακῆς, περιεκυκλώθη ἐν τῇ κώμῃ τοῦ Πολυζηλίου, πρὸς νότον τῶν Συρακουσῶν. Ἡμύνατο δὲ ἡρωϊκῶς καὶ βλέπων πᾶσαν ἀντίστασιν ἀδύνατον ηὐτοκτόνησε διαπερασθεὶς διὰ τοῦ ξίφους, ἀλλὰ μὴ ἐκπνεύσας ἔπεσεν αἰχμάλωτος. Ὁ Νικίας ὑπέστη μετὰ μικρὸν τὴν αὐτὴν τύχην. Ὡς δὲ βεβαιοῦσιν ὁ Θουκυδίδης καὶ ὁ Φίλιππος, οἱ δύο οὗτοι στρατηγοὶ ἐλιθοβολήθησαν ὑπὸ τῶν Συρακουσίων. Ὁ Τίμαιος ἀπ' ἐναντίας λέγει ὅτι ηὐτοκτόνησαν ἐν τῇ εἱρκτῇ μαθόντες τὴν ἐπιφυλαττομένην αὐτοῖς τύχην.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, ὁ μέγιστος τῶν ἑλλήνων ῥητόρων. Ἔτι καὶ νῦν οἱ φιλόλογοι ἀσυμφωνοῦσι περὶ τοῦ ἔτους καθ' ὃ ἐγεννήθη, οἱ μὲν τιθέντες τὴν γέννησιν αὐτοῦ τῷ 4ῳ ἔτει τῆς 98 ὀλυμπιάδος, οἱ δὲ τῷ 4ῳ τῆς 99ης (380 πρ. Χ.), καὶ ἄλλοι ἄλλως. Κατὰ τὸν Αὖλον Γέλλιον, ὁ Δημοσθένης ἦγε τὸ ἑβδομον καὶ εἰκοστὸν τῆς ἡλικίας ὅτε συνέθετο τοὺς κατ' Ἀνδροτίωνος καὶ Τιμοκράτους λόγους, οἵτινες ἀνάγονται εἰς τὸ 355· ὅθεν ἡ γέννησις τοῦ μεγάλου ῥήτορος συμπίπτει τῷ 383 ἢ 382· ταύτην δὲ τὴν χρονολογίαν παρεδέξατο ὁ Κλίντων καὶ κατ' αὐτὸν ὁ Ἰωάννης Γουλιέλμος Δονάλδσων. Κατὰ τοὺς Βίους τῶν Δέκα Ῥητόρων, ὁ Δημοσθένης ἐγεννήθη ἐπὶ τῆς ἀρχοντείας τοῦ Δεξιθέου, ἤτοι τῷ 385· ταύτην δὲ τὴν χρονολογίαν παραδέχονται οἱ ἱστορικοὶ καὶ κριτικοὶ Βέκκερ, Βόϊκιος, Westermann, Thirlwal, Léo Joubert καὶ ἄλλοι. Ἀπέθανε δὲ ἐν Καλαυρίᾳ, τῇ 16ῃ τοῦ πυανεψιῶνος, τῷ 2ῳ ἔτει τῆς 114ης ὀλυμπιάδος (10 νοεμβρίου 322 πρ. Χ.). Ὁ μὲν πατὴρ αὐτοῦ Δημοσθένης καὶ οὗτος ὀνομαζόμενος, ἦτο πλούσιος πολίτης, Παιανιεὺς τὸν δῆμον, ἔχων μέγα ἐργαστήριον μαχαιροποιῶν καὶ κλινοποιῶν καὶ περὶ ἄλλας μεγάλας ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις ἀσχολούμενος· ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ ἦτο μία τῶν δύο θυγατέρων καὶ συγκληρονόμων τοῦ Γύλωνος, φυγάδος Ἀθηναίου, ὅστις φίλος γενόμενος τοῦ ἐν τῷ Κιμμερίῳ Βοσπόρῳ ἕλληνος ἡγεμόνος Σπαρ. αὐτοῦ ὠρεάν μίαν πόλιν ὀνομαζομένην Κῆπο ἐπὶ τῆς πρὸς ἀνατολὰς τῆς εἰσόδου τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου νήσου, καὶ ἐνωμφεύθη πλουσίαν γυναῖκα, πιθανῶς τὴν κληρονόμον ἕλληνος μετοίκου καὶ κληρούχου ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἐκείνῃ ἀποικίᾳ. Αἱ δύο αὗται πολύπροικοι θυγατέρες τοῦ Γύλωνος ἀπεστάλησαν εἰς Ἀθήνας, ἔνθα διανδρώθησαν πολῖται Δημόσιοι, ἡ μὲν νεωτέρα τὸν Δημοχάρην, ἡ δὲ πρεσβυτέρα Κλεοβούλη, τὸν πατέρα τοῦ ῥήτορος Δημοσθένους, ὅστις ἀπωρφανίσθη τοῦ πατρὸς ἐν ἡλικίᾳ ἑπτὰ ἐτῶν μετ' ἀδελφῆς ἀγούσης τὸ πέμπτον ἔτος. Ἀποθνήσκων ὁ πατὴρ τοῦ Δημοσθένους κατέλειπε τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ μετὰ τῆς περιουσίας ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τριῶν κηδεμόνων, τοῦ Ἀφόβου, υἱοῦ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, τοῦ Δημοφῶντος, υἱοῦ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ Θηριππίδου ἐκ παίδων φίλου, ᾧ ἔδωκε τὸ δικαίωμα τοῦ καρποῦσθαι τὸν τόκον ἑβδομήκοντα μνῶν, ἄχρις οὗ ὁ Δημοσθένης ἐνῆλιξ γενόμενος ἀναλάβῃ τὴν διαχείρισιν τῆς πατρῴας οὐσίας. Οἱ δύο πρῶτοι κηδεμόνες δὲν ὑπεβλήθησαν εἰς τοὺς ὅρους τῆς διαθήκης καὶ οἱ τρεῖς δὲ παρὰ τὰς διαμαρτυρήσεις τῆς οἰκογενείας, συνεννοήθησαν ὅπως σπαταλήσωσιν ἢ σφετεριαθῶσι τὸ πλεῖστον τῆς κληρονομίας, συμποσουμένης εἰς 14 τάλαντα (77,853 φρ.). καὶ δυναμένης νὰ διπλασιασθῇ ἂν ὑπῆρχε συνετὴ διαχείρισις ἐπὶ τῆς ἀνηλικιότητος τοῦ Δημοσθένους, ὅστις ὅτε ἐγένετο ἐνῆλιξ μόλις εὗρεν 70 μνᾶς (6,488 φρ.) ἐκ τῆς πατρῴας οὐσίας, ἤτοι τὸ δωδέκατον αὐτῆς. Τὸ ἀδίκημα τοῦτο ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ ὑποβληθῇ εἰς ἐπιπόνους μελέτας τῆς ῥητορικῆς τέχνης ὅπως δι' αὐτῆς διεκδικήσῃ ποτὲ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ἀνέπτυξεν ἐν αὐτῷ τὸ αἴσθημα τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἀδίκου, ἐνίσχυσε τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὸ φυσικὸν σθένος τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ οὕτως ἐγένετο «ὁ μέγιστος τῶν τε ἀρχαίων καὶ τῶν νεωτέρων ῥητόρων», ὡς ἀποκαλεῖ αὐτὸν ὁ σοφὸς Δονάλδσων. Φαίνεται δὲ ὅτι οἱ κηδεμόνες τοῦ Δημοσθένους, καίτοι κατασπαταλήσαντες καὶ σφετερισάμενοι τὴν πατρικὴν αὐτοῦ οὐσίαν, ἐπεμελήθησαν τῆς ἐκπαιδεύσεως αὐτοῦ, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ χωρίου τοῦ περὶ στεφάνου λόγου (σελ. 312), ἐν ᾧ λέγει· «Ἐμοὶ μὲν ὑπῆρξεν, Αἰσχίνη, παιδὶ μὲν ὄντι φοιτᾷν εἰς τὰ προσήκοντα διδασκαλεῖα, καὶ ἔχειν ὅσα χρὴ τὸν μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσοντα δι' ἔνδειαν»· καὶ ἐν σελίδι 515 «ἐδίδασκες γράμματα, ἐγὼ δ' ἐφοίτων,» κτλ. Κατὰ Δονάλδσωνα, τὸ κατὰ παράδοσιν ἱστορούμενον περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἐγένετο μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἰσοκράτους, φαίνεται λαβὸν τὴν ἀρχὴν ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ συνδυάσαι τὸν πρώτιστον τῶν ῥητόρων πρὸς τοὺς πρωτίστους τῶν ἐν τῇ πρὸ αὐτοῦ γενεᾷ ἀκμασάντων λογίων ἀνδρῶν. Πιθανώτερον δὲ εἶναι ὅτι ἐδιδάχθη τὴν ῥητορικὴν ὑπὸ τοῦ Ἰσαίου, ὅστις καὶ συνειργάσατο αὐτῷ εἰς τὴν σύνταξιν τῶν κατὰ κηδεμόνων λόγων. Αἱ πρῶται ἀρχαὶ τῶν ῥητορικῶν αὐτοῦ σπουδῶν καὶ ἡ φιλοτιμία τοῦ νὰ διακριθῇ ἐν τῷ δημηγορεῖν ἀποδίδονται ὑπὸ πάντων εἰς τὴν ἐν παι-

Δημόσια Εκπαιδευτική Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Δ.Δ.)

δικῇ ἡλικίᾳ ἀκρόασιν τοῦ ῥήτορος Καλλιστράτου, τοῦ γνωστοῦ φίλου τοῦ Ἰφικράτους, ἀπολογουμένου ὑπέρ τε ἑαυτοῦ καὶ τοῦ Χαβρίου κατὰ τῆς κατηγορίας, ὅτι προὔδωκαν τοῖς Θηβαίοις τὴν πόλιν Ὠρωπόν. Τοῦτο δ' ὑποτίθεται γενόμενον ἐν ἔτει 366, ἐννεαετοῦς ὄντος τοῦ Δημοσθένους. Ἐκ τοῦ σοφοῦ πονήματος τοῦ Ἰωάννου Γουλλιέλμου Δονάλδσωνος (Ἱστορία τῆς Ἀρχαίας ἑλληνικῆς φιλολογίας, κτλ. ἐξελληνισθεῖσα μετὰ πολλῶν προσθηκῶν καὶ διορθώσεων ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου N. Βαλέττα, ἐν Λονδίνῳ, 1871, τόμ. 2, εἰς 8ον), ἀποσπῶμεν τὸ περὶ Δημοσθένους βιογραφικὸν μέρος, παραλείποντες τὰς σημειώσεις αὐτοῦ.

Ὁποία ποτ' ἂν ὑποτεθῇ, λέγει ὁ Δονάλδσων, ἡ γραμματικὴ αὐτοῦ ἐκπαίδευσις ἐν τῇ μειρακιώδει ἡλικίᾳ, φαίνεται ὅτι οὐκ ἀπῆλαυσε τῆς σωμασκίας ἐκείνης, ἣ ἀπετέλει σπουδαῖον μέρος τῆς τῶν Ἀθηναίων παιδεύσεως· ὑποτίθεται δὲ ὅτι ἡ φυσικὴ αὐτοῦ ἰσχνότης, καὶ ὁ τῆς μητρὸς φόβος ὑπὲρ τῆς ὑγείας τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ, ἐκώλυσαν αὐτὸν τοῦ μετασχεῖν τῶν ἐν τῇ παλαίστρᾳ σωματικῶν γυμνασίων. Ἡ ἔλλειψις αὕτη καὶ ἡ τραυλότης τῆς φωνῆς αὐτοῦ, ἔτι δὲ ἡ νευρικὴ ἀδυναμία καὶ ἡ θλιμπρεπὴς περιβολή, παρήγαγον τὸ ἀποδοθὲν αὐτῷ παρώνυμον «βάτταλος», ὅπερ εἶχεν ὁμοίως καὶ ἄλλην τινὰ σημασίαν ἐν τοῖς τιθηνητηρίοις σημαίνον ὕβριν αἰσχίστην. Ἄνευ δὲ διττῆς σημασίας, ἡ ἰσχυρὰ συμμορία, ἣ συνέστη πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν κηδεμόνων αὐτοῦ, ἐπενόησε κατ' αὐτοῦ καὶ τὸ παρωνύμιον Ἀργᾶς ἢ Ἄργας (ὄφις), ὡς δῆθεν περιστραφέντος δίκην ἐχίδνης καὶ πλήξαντος τοὺς κηδεμονεύσαντας αὐτοῦ ἐν παιδικῇ ἡλικίᾳ.

Ἡ πλήρης ἐπιτυχία ἐν τῇ κατὰ Ἀφόβου δίκῃ προανήγγειλε τὴν ἐξ ἅπαντος μέλλουσαν ὑπεροχὴν αὐτοῦ ὡς δημοσίου ῥήτορος· σώζονται δὲ μέχρι καὶ νῦν οἱ δύο κατὰ Ἀφόβου λόγοι αὐτοῦ, καὶ τοιαύτην ἐμφαίνουσιν εὐφυΐαν, ὥστε ὑπελήφθησαν ὡς ἔργα τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ Ἰσαίου, ὃς πιθανῶς συνέπραξεν εἰς τὴν σύνταξιν αὐτῶν, ὡς καὶ ὁ Δημοσθένης ἔπειτα ἔγραψε πολλοὺς τῶν λόγων αὐτοῦ ὅπως ἀπαγγελθῶσιν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ὑπ' αὐτῶν τῶν διαδίκων. Φαίνεται δὲ ὅτι μεγάλη ῥητορικὴ δεινότης οὐκ ἦν ἀπαιτουμένη εἰς ἐκφώνησιν τῶν τοιούτων λόγων, τῶν δικανικῶν· καὶ ἀληθῶς οὗτοι πολλάκις ἠδύναντο ἁπλῶς ἀναγινώσκεσθαι πρὸς τοὺς δικαστάς. Ἀλλ' ὁ Δημοσθένης ἐξ ἅπαντος οὐδὲν εἶχε φυσικὸν πλεονέκτημα ὡς ῥήτωρ. Ἀδύνατος τοῦ σώματος σύστασις καὶ ἀσθενὴς φωνή, ψελλὸς καὶ ἄῤῥυθμος τρόπος, ἄχαρις ὑπόνρισις ἀνθρώπου οὐδέποτε ἐξασκήσαντος τὰ μέλη τοῦ σώματος ἐν τῇ παλαίστρᾳ, καὶ ἀτελὴς τῆς φωνῆς ἐναρθρωσις, περὶ ἧς ἄρτι ἐλέγομεν, ἔμελλον εἶναι παντὶ ἀνθρώπῳ ἀνυπέρβλητα ἐμπόδια εἰς τὸ ἁπλῶς ἀποπειραθῆναι τῆς ἐν τῇ συνελεύσει τῶν Ἀθηνῶν δημηγορίας· ὁ δὲ Δημοσθένης ἔσχε πρὸς τούτοις ἅπασι καὶ τὸ δυστύχημα τῆς ἀποτυχίας ἐν τῇ πρώτῃ αὐτοῦ ἀποπείρᾳ· τὸ δὲ πάντων χειριστον, οὐκ εἶχε λόγου εὕροιαν, ὥστε λέγειν ἐξ αὐτοσχεδίου· καὶ ὅτε δὲ ἐδοξάσθη ὡς ῥήτωρ, ἀπῄτει πάντοτε καιρόν τινα εἰς προπαρασκευήν· πιθανὸν δὲ ἦν καὶ συνταραχθῆναι καὶ καταπαῦσαι τὸν λόγον, εἴ ποτε συνέβαινεν αὐτῷ εἰπεῖν ἐξ αὐτοσχεδίου ἐν ἀπροσδοκήτῳ τινὶ περιστάσει· ὃ δὴ καὶ συνέβη, ὅτε κατὰ πρῶτον παρέστη Φιλίππῳ τῷ Μακεδόνι, παρόντων καὶ τῶν αὐλικῶν αὐτοῦ. Ἀλλ' ἡ φιλοτιμία καὶ ἡ ἄκαμπτος καρτερία τοῦ Δημοσθένους ὑπερίσχυσαν καὶ ἐθριάμβευσαν κατὰ πάντων τούτων τῶν ἐλατιωμάτων. Τὰς μὲν σωματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις ἐβελτίωσε διὰ δρόμων καὶ κινήσεων ἀναλόγων· τὴν δὲ φωνὴν διὰ τοῦ προφέρειν λόγους καὶ στίχους ποιητικούς, ἐν ᾧ προσέβαινεν εἰς μέρη σιμά, καὶ διὰ τοῦ ῥητορεύειν ἐν τῇ παραλίᾳ τοῦ Φαλήρου ὑπὸ τὸν πολύφλοισβον ῥόθον τῆς κυμαινομένης θαλάσσης. Ὁμοίως δὲ ἐδημηγόρει ἱστάμενος ἀπέναντι κατόπτρου, καὶ διήρθρου τὴν τῆς γλώσσης ἀσάφειαν, ψήφους εἰς τὸ στόμα λαμβάνων. Τὴν δὲ ἔλλειψιν τῆς τοῦ λόγου εὐροίας ἐθεράπευσε διὰ μακρῶν καὶ ἐπιπόνων συνθέσεων, καὶ δι' ἀντιγραφῆς καὶ ἀπομνημονεύσεως τῶν ἀρίστων συγγραφέων, ὧν μάλιστα πεφιλημένος ἦν αὐτῷ ὁ Θουκυδίδης· καὶ λέγεται ὅτι ὀκτάκις ἀντέγραψε τὰ ὀκτὼ βιβλία τοῦ ἱστορικοῦ, καὶ σχεδὸν ἠδύνατο εἰπεῖν αὐτὰ ἀπὸ στόματος· πρὸς τούτοις, ὅτι καὶ ἁπάσας τὰς λεγομένας τέχνας, ὅσας ἠδυνήθη εὑρεῖν, ἀνέγνω ἐπιμελῶς. Οὐ μόνον δὲ διὰ τῆς συνθέσεως ῥητορικῶν λόγων, ὑπόθεσιν ἐχόντων τὰ τότε μεγάλα πολιτικὰ ζητήματα, παρεσκεύαζεν ἑαυτὸν εἰς τὸ πράττειν τὰ κοινά, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς συνθέσεως λόγων δικανικῶν, ἰδιωτικὰς ἐχόντων ὑποθέσεις, κατηγορίας δῆλον ὅτι καὶ ἀπολογίας· καὶ διὰ τῶν ἐπιμόνων τούτων ἀσκήσεων κατώρθωσεν ὑπερνικῆσαι πάσας τὰς φυσικὰς δυσκολίας. Ὁ φίλος αὐτοῦ Σάτυρος ὁ ὑποκριτὴς ἐχρησίμευσεν εἰς τὴν διόρθωσιν τῆς ἀπαγγελίας καὶ ὑποκρίσεως αὐτοῦ· καὶ τοιαύτην ἔλαβε κατὰ τοῦτο μεταβολήν, ὥστε οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Ἀθηνῶν γέροντες ἤρξαντο λέγειν, ὅτι οἱ λόγοι τοῦ Δημοσθένους ἀνεμίμνη-

σκον αὐτοὺς τὴν Σχολὴν τοῦ Περικλέους· τέλος δὲ ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ πάντων ὡς προεξάρχων τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου, καὶ πρῶτος τῶν ἐν Ἑλλάδι ῥητόρων, ὡς ὁμολογοῦσι καὶ αὐτοὶ αὐτοῦ οἱ ἀντίπαλοι.

Ἡ χρονικὴ περίοδος, καθ' ἣν τὸ ὄνομα τοῦ Δημοσθένους ἀναφαίνεται ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῶν Ἀθηνῶν, οὐ μόνον πρὸς τὴν πόλιν ταύτην, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν ἦν κρίσιμος. Ἦν τότε καιρὸς, καθ' ὃν ἱκανὸς καὶ φιλόπατρις πολιτικὸς ἀνὴρ, οἷος ὁ Δημοσθένης, ἠδύνατο ὠφελῆσαι τὴν Ἑλλάδα πολὺ μᾶλλον τῶν πρὸ αὐτοῦ πολιτικῶν, εἰ καὶ ὁ δῆμος ὑπήκουε ταῖς συμβουλαῖς αὐτοῦ, καὶ ἐνήργει δραστηρίως πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῶν. Ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν οὐκ εἶχεν οὕτω τὸ πρᾶγμα. Ὅτε ὁ Δημοσθένης ἀπήγγειλε τὸν πρῶτον αὐτοῦ λόγον, τὸν περὶ Συμμοριῶν (τῷ 354 πρ.Χ), ἡ Περσία ἦν ἔτι τοῖς Ἕλλησιν ὅπλοπτος καὶ ἐπίφοβος. Φίλιππος δὲ ὁ Μακεδὼν οὐδεμίαν παρεῖχε τότε ὑποψίαν τῶν φιλοδόξων ἐκείνων σκοπῶν, οὓς μετέπειτα ἐπεδείξατο καὶ ἐξετέλεσε· διότι οὐδαμῶς μετέσχε τοῦ ἐμφυλίου τῶν Ἑλλήνων πολέμου, οὐδ' ἐκώλυσε τοὺς Ἀθηναίους, εἴς τε τὴν Θρᾳκικὴν χερσόνησον καὶ εἰς τὴν Εὔβοιαν ἐπιστρατεύσαντας. Τρία δὲ μετὰ ταῦτα ἔτη ἐξεδράγη μὲν ὁ φωκικὸς πόλεμος ἐπῆλθε δὲ μετ' ὀλίγον ὁ τοῦ Φιλίππου κατὰ τῆς Ὀλύνθου· τούτων δὲ τῶν πολέμων ὁ μὲν δεύτερος παρήγαγε παρεννοήσεις τινὰς καὶ δυσαρεσκείας μεταξὺ τοῦ Φιλίππου καὶ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἔβλαψε τὰ ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ συμφέροντα αὐτῶν, ὁ δὲ πρῶτος κατέλῃξεν εἰς τὸ ἀνοῖξαι τῷ Φιλίππῳ τῆς Ἑλλάδος τὰς πύλας· ὃς εἰσελθὼν εἰς τὴν Βοιωτίαν, καὶ νικήσας ἐν Χαιρωνείᾳ, ἠδυνήθη ἐπιβαλεῖν τοῖς Ἀθηναίοις οἵας ἤθελε συνθήκας. Μεταξὺ δὲ γινομένων τῶν πολέμων τούτων, ἡ τῶν Ἀθηνῶν αὐτονομία τὸν ἔσχατον ἐκινδύνευε κίνδυνον ἕνεκα τῆς πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας πολιτικῆς συμπεριφορᾶς αὐτῆς, ἐξ ἧς ἐσχηματίσθησαν ἐν Ἀθήναις δύο πολιτικαὶ μερίδες ἀντίθετοι· τούτων δὲ ἡ μὲν, πολυάριθμος οὖσα καὶ ἰσχυρὰ, οὐδεμίαν ἀπεδέχετο πραγματικὴν καὶ φανερὰν ἀντίστασιν κατὰ τῶν φιλοδόξων σκοπῶν τοῦ Φιλίππου· ἡ δὲ, πρὸς τὸν ἐπικείμενον ἀφροῦσα κίνδυνον προὐθυμεῖτο ὑποστῆναι πᾶσαν θυσίαν μᾶλλον, ἢ ἀποδέξασθαι τὰς τοῦ Φιλίππου ἐπιθέσεις, ὧν μόνον ἔβλεπεν ἀποτέλεσμα τὴν καταστροφὴν τῆς δυνάμεως τῶν Ἀθηνῶν. Εἰς τὴν ἀντιμακεδονικὴν ταύτην μερίδα ἀντέστη σταθερῶς ὁ Δημοσθένης. Τῶν δὲ διὰ πᾶσης θυσίας ἐπιθυμούντων τὴν εἰρήνην, τινὲς μὲν, ὡς ὁ Φωκίων, ἦσαν ἄνδρες πολιτικοὶ εἰλικρινῶς καὶ ἀδόλως τοιαύτην ἔχοντες περὶ τῶν πραγμάτων γνώμην, εἰ καὶ ἡμαρτημένην, ἄλλοι δὲ τινες, ὡς ὁ Φιλοκράτης καὶ ὁ Αἰσχίνης, ἦσαν πιθανῶς, μᾶλλον δὲ βεβαίως, διεφθαρμένοι πολιτικοὶ, ἐκ πονηρῶν εἰσηγήσεων καὶ τρόπων ἐπηρεαζόμενοι. Ὅσῳ ἂν ὑποτεθῇ ἀμφίβολος ὁ χαρακτὴρ τοῦ Δημοσθένους, οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία περὶ τῆς ἐν γένει φιλοπατρίας αὐτοῦ καὶ αὐτὰ δὲ τὰ ἁμαρτήματα αὐτοῦ, οἷά ποτ' ἂν ὦσιν, ἐξαλείφονται διὰ τῆς ἐξορίας καὶ τοῦ θανάτου, ἅπερ ἦσαν συνέπειαι τῆς πρὸς τὴν μακεδονικὴν δύναμιν ἀντιπολιτεύσεως, ἐν ᾗ διὰ παντὸς τοῦ βίου αὐτοῦ παρέμεινε διακρινόμενος.

Τοῦ Δημοσθένους ὁ πολιτικὸς βίος καθ' ὅσον συντελεῖ εἰς τὸ ὁρίσαι τὴν θέσιν, ἣν κατέχει ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς ἑλληνικῆς φιλογίας, τοιοῦτός τίς ἐστιν ἐν συντόμῳ. Οἱ κηδεμόνες αὐτοῦ, ἀνῆκον, ὡς φαίνεται, εἰς τὴν μερίδα τῶν πλουσίων καὶ διεφθαρμένων Ἀθηναίων, οἳ παρεβίαζον τοὺς νόμους, καὶ πεποιθότες εἰς τὸν πλοῦτον καὶ τὴν πολιτικὴν αὐτῶν ἰσχὺν, ὡς καὶ εἰς τὴν ἀμοιβαίαν αὐτῶν ὑποστήριξιν, μετεχειρίζοντο τοὺς πενεστέρους αὐτῶν συμπολίτας, ὡς ἀνθρώπους κατωτέρας τινὸς τάξεως. Ἐκ τούτων τῶν ἀνδρῶν, οἵπερ ἀληθῶς ἐγένοντο αἴτιοι τῆς τῶν Ἀθηνῶν καταστροφῆς, ἦσαν ὁ Μειδίας, ὁ Ἀνδροτίων καὶ ὁ Τιμοκράτης· καὶ κατὰ μὲν τοῦ πρώτου ἐπετέθη ὁ Δημοσθένης αὐτὸς, ἰδίαν λαβὼν ἀφορμὴν, πρὸς δὲ τὸν συμπολίτην αὐτοῦ Διόδωρον παρεσκεύασε τὰ μέσα τῆς ἐπιθέσεως κατὰ τῶν δύο ἄλλων, ἐξ ἴσου πονηρῶν ὄντων. Τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας πρὸ τῆς δίκης τοῦ Ἀφόβου ὁ Μειδίας καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Θρασύλοχος εἰσπηδήσαντες εἰς τὴν τοῦ Δημοσθένους οἰκίαν, προὐβάλοντο ἀντίδοσιν τριηραρχίας, καὶ ἐπὶ τῇ ἁπλῇ ταύτῃ προτάσει ἤνοιξαν τὰς θύρας τῶν δωματίων τῆς οἰκίας, ὡς δήθεν κύριοι ὄντες αὐτῆς διὰ τὴν ἀντίδοσιν, καὶ πρὸς ἄλλοις πολλοῖς, ἃ διεπράξαντο, ἀπέλυσαν καὶ τὸν Ἄφοβον τῆς κατ' αὐτοῦ ἐπικειμένης δίκης· ἀλλὰ καὶ παρούσης ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς νεωτέρας τοῦ Δημοσθένους ἀδελφῆς, παρθένου οὔσης, παλλὰ καὶ αἰσχρὰ ἔλεγον. Ὁ Δημοσθένης ἔρημος ὢν τότε παντάπασιν, ὡς αὐτὸς λέγει, καὶ νέος κομιδῇ, ἀπηλλάγη τοῦ μηχανήματος τῶν πονηρῶν ἀδελφῶν, πληρώσας αὐτοῖς εἴκοσι μνᾶς, οὗσου τὴν τριηραρχίαν ἦσαν μεμισθωκότες· ἀλλ' ἔπειτα κατεμήνυσε τὸν Μειδίαν ὡς ὑβριστὴν (δίκην κατηγορίας), καὶ κατεδικάσθη οὗτος ἔρημον. Ἀλλ' ὁ Δημοσθένης, καίτοι ἔχε τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκτελέσαι τὴν ἀ

Δημόσια Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

πόφασιν, οὐδαμῶς ἐπέβαλε χεῖρα εἰς τὰ τοῦ Μειδίου πράγματα, ἀλλ' ἐνήγαγεν αὐτὸν εἰς δίκην ἐξοὐλης, ἣν οὐκ ἠδυνήθη συζητῆσαι ἐνώπιον τῶν δικαστῶν ἕνεκα τῶν ψευδικίων τοῦ ἀντιδίκου. Ἐπὶ τέλους ἡ κατὰ τοῦ Δημοσθένους ἐχθρικὴ διάθεσις τοῦ Μειδίου ὤθησε τοῦτον εἰς δημοσίαν προσβολὴν κατὰ τοῦ ῥήτορος, ἣν ἐπεβάρυνεν ὁ ἱερὸς χαρακτὴρ τοῦ προσβληθέντος, ὡς χορηγοῦ ἐν τῇ ἑορτῇ τοῦ Διονύσου· καὶ κατὰ τὸν περὶ τούτου νόμον ἡ τοιαύτη προσβολὴ εἰσήχθη κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῆς τοῦ δήμου ἐκκλησίας, ὅπως ἐγκριθῇ ὑπ' αὐτῆς ἡ εἰς δίκην εἰσαγωγὴ (ὃ δὴ καὶ ἐκαλεῖτο προβολή)· ὁ δὲ δῆμος ὁμοφώνως ἐνέκρινε τὴν εἰσαγωγὴν ταύτην. Ὁ κατὰ Μειδίου λόγος τοῦ Δημοσθένους σώζεται μέχρι καὶ νῦν, ἀλλ' οὐκ ἀπηγγέλθη ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου· διότι ὁ Μειδίας προλαβὼν συνεβιβάσθη πρὸς τὸν ῥήτορα, πληρώσας αὐτῷ ἥμισυ τάλαντον (30 μνᾶς). Αἱ δὲ κατ' Ἀνδροτίωνος καὶ Τιμοκράτους δίκαι ἔσχον μὲν τὴν ἀρχὴν ἐκ προσβολῶν, ἃς οὗτοι διεπράξαντο κατὰ τοῦ κατηγορήσαντος αὐτῶν Διοθώρου, ἀλλ' αἱ ἀναφερόμεναι ἐν τοῖς κατ' αὐτῶν λόγοις αἰτίαι εἰσὶν ὅλως πολιτικαί. Περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ὁ Δημοσθένης ἀνεφάνη συνήγορος Κτησίππου τοῦ υἱοῦ τοῦ Χαβρίου κατὰ τοῦ Λεπτίνου, ὁ ὁποῖος ἐνέστει 356 πρ. Χ. ἔγραψε νόμον περὶ καταργήσεως τῶν κληρονομικῶν ἀτελειῶν· ἦν δὲ ὁ τοῦ Χαβρίου οἶκος ἀπολαύων τοῦ προνομίου τῆς ἀτελείας. Ἔτι 352 πρ. Χ. συνέταξε σπουδαῖον λόγον περὶ Εὐβουλίδου, ὃς κατηγόρησε τοῦ Ἀριστοκράτους, γράψαντος ὑπὲρ τοῦ τυχοδιώκτου Χαριδήμου ψήφισμα, δι' οὗ, ὡς λέγουσι συνήθως, τὰ πρόσωπον αὐτοῦ καθίστατο ἱερὸν καὶ ἀπαραβίαστον· συγχρόνως δὲ συνέγραψε πολλοὺς δικανικοὺς λόγους ὑπὲρ ἰδιωτῶν διαδίκων. Ἀλλ' αἱ σπουδαιότεραι τῶν δημηγοριῶν αὐτοῦ ἦσαν οἱ πολιτικοὶ λόγοι, ὑπόθεσιν ἔχοντες τὰ σχέδια καὶ τὰς πράξεις τοῦ Μακεδόνος Φιλίππου, καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων διακρινόμενοι διὰ τοῦ ὀνόματος «ἑῴδεκα Φιλιππικοί», ὀνόματος, ὃ δὴ καὶ ἐγένετο συνώνυμον τῷ «ἑδοιδοτικός» ἢ «δηκτικός»· ἐγράφησαν δὲ αἱ δημηγορίαι αὗται ἀπὸ τοῦ 352 μέχρι τοῦ 339 πρ. Χ. — Ἀλλ' ὁ Δημοσθένης οὐκ ἦν μόνον πολιτικὸς ἀνήρ, ὅπερ ἐστὶ (κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἀποδεδομένην εἰς τὴν λέξιν ταύτην ἔννοιαν) δεινὸς ῥήτωρ ἔν τε τῇ βουλῇ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ δήμου· ἀλλ' ὁμοίως ἦν καὶ πρεσβευτικός (τὸ δὴ λεγόμενον «ἱκανὸς διπλωμάτης»)· καὶ ὁσάκις μὴ ἐπετύγχανεν ἐν ταῖς πρεσβείαις ἐκ τῆς κακῆς διαγωγῆς βαθύμων ἢ διεφθαρμένων συμπρέσβεων, διεπράττετο ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ἱκανότητι τὰ μάλιστα συμφέροντα τῇ πατρίδι. Ἐν ἔτει 347 πρ. Χρ. ἀπεστάλη πρεσβευτὴς πρὸς Φίλιππον δέκατος αὐτός· ὁ δὲ συμπρεσβεύων αὐτῷ Αἰσχίνης, οὗ τοὺς λόγους μετὰ μεγίστης ἐπιφυλάξεως ὀφείλομεν ἀποδέξασθαι, λέγει ὅτι πρῶτον τότε παρέστη τῷ Φιλίππῳ (οὗ τὰ σχέδια πολλάκις ἐν Ἀθήναις κατεμήνυσε καὶ σφοδρῶς κατηγόρησε), πᾶσαν ἀπώλεσε τὴν εὐφυΐαν αὐτοῦ καὶ τοῦ λόγου τὴν δεινότητα· καίτοι δὲ παρεθάῤῥυνεν αὐτὸν ὁ Φίλιππος, ἐπιθυμῶν βεβαίως ἀκοῦσαι τοῦ περιφημοτάτου τῶν ἐν Ἀθήναις ἀντιμακεδονικῶν ῥητόρων, ὁ Δημοσθένης ἅπαξ ταραχθεὶς οὐκ ἠδυνήθη προελθεῖν τῷ λόγῳ. Πιθανόν ἐστιν, ὅτι τὸ λεγόμενον ὑπὸ τοῦ Αἰσχίνου ἔχεται ἀληθείας τινός, ἐπηυξημένον, ὡς εἰκός, ἐκ τῆς δυσμενείας ἀντιζήλου πολιτικοῦ· καὶ ἴσως ὁ Δημοσθένης ἢ τοι ἀληθῶς κατεπλάγη, πρὸς τὸ περὶ αὐτὸν καὶ φοβερὸν ἀκροατήριον ἀποβλέψας, ὡς ὁ Grote ὑποτίθεται, ἢ ἐκ πολιτικῆς φρονήσεως κατενόησεν, ὅτι ἐν τῇ προκειμένῃ περιστάσει οὐδὲν ἠδύνατο παραγαγεῖν λόγου ἄξιον ἀποτέλεσμα σπουδαῖος λόγος, καὶ οὕτως ἠρκέσθη εἰς ἁπλῆν τινα καὶ σύντομον προσφώνησιν. Ὅτε μετὰ ταῦτα ἐψηφίσθη ἡ πρὸς Φίλιππον εἰρήνη, πάλιν ὁ Δημοσθένης ἐπρεσβεύσε δέκατος αὐτός, ἵνα λάβωσι τοὺς παρ' ἐκείνου ὅρκους· ἀλλὰ καὶ τότε οἱ πλεῖστοι τῶν συμπρέσβεων, διεφθαρμένοι ἴσως ὑπὸ τοῦ μακεδονικοῦ χρυσίου, ἀνέβαλον τὴν πορείαν αὐτῶν, ὅπως παράσχωσι τῷ Φιλίππῳ χρόνον ἱκανὸν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐν τῇ Θρᾴκῃ κατακτήσεων καὶ προπαρασκευὴν τῆς ἀμέσου εἰσβολῆς εἰς τὴν Φωκίδα. Ἡ καταστροφὴ τῶν δυστυχῶν αὐτῶν γειτόνων ἀνέῳξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν Ἀθηναίων, ὥστε καταιδεῖν τὰς προδοτικὰς συμβουλάς, ὑφ' ὧν ἐπλανήθησαν· καὶ ὁ μὲν τὴν εἰρήνην προτείνας Φιλοκράτης κατηγορηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὑπερίδου ἐδραπέτευσεν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν, ἡ δὲ κατὰ τοῦ Αἰσχίνου κατηγορία, ἣν ἀνέλαβεν ὁ Δημοσθένης μετὰ τοῦ Τιμάρχου, ἀνεβλήθη δι' ἐπιτυχοῦς κατηγορίας τοῦ Αἰσχίνου κατὰ τοῦ δευτέρου, καὶ διὰ τῆς ἀναβολῆς τοῦ παρατεῖναι εἰς τὴν συνήθη ἀνάκρισιν. Ἀλλ' ὅμως ἡ περὶ παραπρεσβείας δίκη ἐγένετο ἔπειτα (343 πρ. Χ.), καὶ σώζονται μέχρι νῦν οἱ δύο μεγάλοι λόγοι τῶν ἀντιπάλων ῥητόρων· ὁ δὲ Αἰσχίνης βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Εὐβούλου καὶ Φωκίωνος ἀνελύθη διὰ πλειοψηφίας 30 ψήφων. Ἡ ἐκ μεροληψίας αὕτη ἀποτυχία οὐδαμῶς ἠλάττωσε τὴν τοῦ Δημοσθένους ἰσχύν· ἀλλὰ διετέλει ὢν ἡ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοσμητείας Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

ζωὴ καὶ ἡ ψυχὴ ὅλης τῆς ἀντιπράξεως, ἣν αἱ Ἀθῆναι ἀντέταττον πρὸς τὰς ἀκαταπαύστους βδιουργίας καὶ ἀποπείρας τοῦ Φιλίππου· καὶ κατὰ συμβουλὴν αὐτοῦ πρεσβεῖαι, ὧν καὶ αὐτὸς μετεῖχεν, ἀπεστάλησαν εἰς Πελοπόννησον, εἰς τὰς Ἰονίους νήσους, τὴν Ἰλλυρίαν, τὴν Θεσσαλίαν, τὴν Χερσόνησον καὶ τὸ Βυζάντιον. Ὁμοίως κατὰ συμβουλὴν αὐτοῦ ἐγένετο ἡ εἰς Εὔβοιαν στρατεία, δι' ἧς ἡ νῆσος ἐκείνη ἀπεσπάσθη ἀπὸ τῶν Μακεδόνων· καὶ ὅτε ὁ μεταξὺ Ἀθηναίων καὶ Φιλίππου πόλεμος ἀνενεώθη, αὐτὸς συνεβούλευσε τοῖς συμπολίταις αὐτοῦ νὰ πέμψωσι στόλον εἰς βοήθειαν τοῦ Βυζαντίου (τῷ 340 πρ. Χ), καὶ οὕτω συμπληρώσωσιν ἐν ἐπιτυχίᾳ τὴν εἰς Θρᾴκην στρατείαν. Ἀλλὰ τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ κατορθωμάτων μέγιστον ἐγένετο ἡ συμμαχία τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν Θηβῶν, ὅτε αἱ μανιώδεις τοῦ Αἰσχίνου ἐνέργειαι ἤγειραν νέον ἱερὸν πόλεμον, καὶ ἀνέῳξαν τῷ Φιλίππῳ τὴν εἰς Βοιωτίαν ὁδόν. Καίτοι τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ τραῦμα (338 πρ. Χρ.) κατέλυσε τὴν αὐτονομίαν τῶν Ἀθηνῶν, ἡ θρασυτήριος τοῦ Δημοσθένους φιλοπατρία ἔσωσε τὰς Ἀθήνας ἀπὸ μείζονος δυστυχήματος, καὶ διὰ τοῦτο διετήρησε τὴν θέσιν αὐτοῦ ἐν τῇ πολιτείᾳ τῶν Ἀθηνῶν καὶ μετὰ τὸ τραῦμα ἐκεῖνο. Ὁ θάνατος τοῦ Φιλίππου ἀνέῳξε νέαν πάροδον εἰς ἐπιτυχῆ ἀγῶνα· ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι κακῶς ὑπὸ τοῦ Φωκίωνος συμβουλευόμενοι, οὐκ ὠφελήθησαν ἐξ αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ὁ Ἀλέξανδρος καταστρέψας τὰς Θήβας ἐζήτησε παρὰ τῶν Ἀθηναίων τὴν παράδοσιν τοῦ Δημοσθένους καὶ τῶν ἄλλων ἀρχηγῶν τῆς ἀντιμακεδονικῆς μερίδος, καίτοι ὁ Φωκίων συνεβούλευσεν αὐτοῖς ὑπακοὴν καὶ εὐπείθειαν, οἱ Ἀθηναῖοι μεγαλορρόνως ἀπέῤῥιψαν τὴν αἴτησιν, καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἀνεπείσθη μεταβαλεῖν αὐτήν. Ὁ Δημοσθένης, εἰ καὶ ἀπώλεσεν ἤδη τὴν ἀρχηγίαν τῆς ἀντιμακεδονικῆς μερίδος, ὅμως διετήρει τὴν ἐν τῇ πόλει μεγάλην αὐτοῦ ἰσχύν, ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ δευτέρου μεγάλου αὐτοῦ ἀγῶνος κατὰ τοῦ Αἰσχίνου (330 πρ. Χ). Τοῦ ἀγῶνος ἐκείνου πρώτη ἀρχὴ ὑπῆρξεν ἡ ἐν ἔτει 338 πρ. Χ. μικρὸν μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην, γενομένη πρότασις ὑπὸ Κτησιφῶντος, ὅπως στεφανώσωσι τὸν Δημοσθένην χρυσῷ στεφάνῳ, ἀνακηρυχθησομένῳ ἐν τοῖς μεγάλοις Διονυσίοις, ἰδίως μὲν διὰ τὴν ἐπιστασίαν καὶ τὴν ἐξ ἰδίων δαπάνην εἰς τὴν ἐπισκευὴν τῶν τειχῶν τῆς πόλεως, ἐν γένει δὲ διὰ τὴν φιλόπολιν καὶ γενναίαν πολιτικὴν αὐτοῦ διαγωγήν. Τὴν πρότασιν ταύτην ἀντικρούουσιν ὁ Αἰσχίνης, ὡς τὴν μακεδονικὴν μερίδα ἐκπροσωπῶν, κατὰ μὲν τὸ φαινόμενον ἐπὶ διαφόροις προφάσεσι, πράγματι δὲ, ἵνα κατηγορήσῃ τοῦ πολιτικοῦ βίου τοῦ Δημοσθένους. Αἱ ἐν τῷ μεταξὺ (338—330 πρ. Χ) περιστάσεις οὐκ ἐπέτρεψαν τοῖς μακεδονίζουσι τὴν εἰς δίκην εἰσαγωγὴν τῆς κατηγορίας, ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἄγιδος (330 πρ. Χ) ἐνισχυθέντες πολὺ μᾶλλον, ἐνόμισαν κατάλληλον τὸν καιρὸν, ὅπως ἐνεργήσωσι τὴν καταστροφὴν, ἢ τοὐλάχιστον τὴν ὑποψήφισιν τοῦ πρωτίστου τῶν ἀντιπάλων αὐτῶν. Ὁ λόγος, δι' οὗ ὁ Αἰσχίνης ὑπεστήριξε τὴν κατηγορίαν, καὶ ἡ θριαμβευτικὴ τοῦ Δημοσθένους ἀπολογία σώζονται μέχρι καὶ νῦν, καὶ εἰσιν ἴσως τὰ ἄριστα τῶν σωζομένων ὑποδειγμάτων τῆς ἑλληνικῆς ῥητορείας· ἰδίως δὲ ὁ τοῦ Δημοσθένους λόγος θεωρεῖται ὑπὸ πάντων ὡς ἀπαράμιλλον ἀριστούργημα τῆς ἀνθρωπίνης καλλιεπείας. Ὁ Αἰσχίνης οὐ μετέλαβεν ἐν τῷ ἀγῶνι ἐκείνῳ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, καὶ, ὅπερ ἦν αὐτῷ πικρότερον, ἐξωρίσθη ἐκ τῶν Ἀθηνῶν· ἀλλὰ καὶ τοῦ Δημοσθένους αὕτη ὑπῆρξε, καθ' ὅσον γινώσκομεν τὰ περὶ αὐτοῦ, ἡ ἐσχάτη ἐπιτυχία· διότι κατὰ τὰ ἑπτὰ πέντε ἢ ἓξ ἔτη οὐδὲν ἔργον αὐτοῦ μνημονεύεται. Ἐν ἔτει δὲ 324 πρ. Χ Ἅρπαλος ὁ ταμίας τῆς Βαβυλωνίας ἐζήτησεν ἄσυλον εἰς Ἀθήνας, πολλοὺς φέρων μεθ' ἑαυτοῦ θησαυροὺς, οὓς οἱ Ἀθηναῖοι κατέσχον ἐντολῇ τοῦ Ἀλεξάνδρου· ἀλλ' ἀριθμηθέντα τὰ χρήματα εὑρέθησαν κατὰ πολὺ ὀλιγώτερα, ἢ ὅσα ὁ Ἅρπαλος ὡμολόγησεν ὅτι ἐκόμισεν ἐκ τῆς Ἀσίας, καὶ τότε ὁ Δημοσθένης κατηγορήθη ὑπὸ τοῦ Ὑπερίδου, ὅτι ἐσφετερίσατο, ἢ ἔλαβεν ὡς δῶρον μέγα μέρος τῶν ἐλλειπόντων χρημάτων· καίτοι δὲ, ὡς ἡμεῖς νομίζομεν, λίαν ἐστὶν ἀπίθανον, ὅτι ὑπῆρχεν εὔλογός τις ἀπόδειξις πρὸς ὑποστήριξιν τῆς κατηγορίας ταύτης, ὅμως ὁ φόβος τῶν Μακεδόνων, ἢ ἄλλοι πολιτικοὶ λόγοι, ὑπηγόρευσε τοῖς Ἀθηναίοις τὸ κηρῦξαι τὸν Δημοσθένην ἔνοχον.

Κατεδικάσθη λοιπὸν εἰς φυλάκισιν ἀλλὰ κατώρθωσε νὰ ὑπεκφύγῃ τῆς πόλεως, καὶ διέτριβεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν Τροιζῆνα καὶ εἰς τὴν Αἴγιναν, ὅθεν ἀποβλέπων πρὸς τὴν Ἀττικὴν ἐδάκρυεν· ἐκεῖ δὲ παρέμεινε μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅτε ἀνορθωθείσης, αὖθις τῆς καταβεβλημένης ἀντιμακεδονικῆς μερίδος (ἣ καὶ ὑπεκίνησε τὸν Λαμιακὸν πόλεμον), ἐπανῆλθε καὶ ὁ Δημοσθένης ἐν θριάμβῳ εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ. Εὐθὺς ἐπανελθὼν, πρῶτος τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐπεχείρησε τὴν αὐστηρὰν ἐκείνην ἀντίστασιν, ἣ παρὰ μικρὸν κατέστρεψε τὸν Ἀντίπατρον· ἀλλ' αἱ λαμπραὶ ἐκείναι προσδοκίαι τάχιστα διε-

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης Αριστοτέλους (Ν.Π.Σ.Δ.)

ψεύσθησαν διὰ τοῦ θανάτου τοῦ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοῦ Λεωσθένους, καὶ διὰ τῆς ἐν Κρανῶνι ἥττης, καὶ διὰ τῆς ἐντεῦθεν ἐπελθούσης διαλύσεως τῆς τῶν Ἑλλήνων συμμαχίας· ὅτε δὲ ὁ Ἀντίπατρος κατῆλθεν εἰς τὴν Βοιωτίαν (322 πρ. Χ), αἱ Ἀθῆναι προσέπεσον εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ὁ Ἀντίπατρος οὐ μόνον ἀπῄτησε τὴν κατάργησιν τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, ἀλλὰ καὶ ἐπέμεινεν ἀπαιτῶν ἵνα παραδοθῶσιν αὐτῷ οἱ ῥήτορες τῆς ἀντιμακεδονικῆς μερίδος· ἀλλ' οὗτοι προλαβόντες ἐδραπέτευσαν ἐξ Ἀθηνῶν, καὶ ὁ Δημάδης ἐν τῇ ἀπουσίᾳ αὐτῶν ἔπεισε τοὺς ἐννεακισχιλίους πολίτας, οἷς μόνοις ὁ Ἀντίπατρος περιώρισε τὸ δικαίωμα τοῦ ψηφίζειν, ἵνα καταδικάσωσιν αὐτοὺς εἰς θάνατον· ἦσαν δὲ οἱ καταδικασθέντες, Δημοσθένης, Ὑπερίδης, Ἀριστόνικος, καὶ Ἱμεραῖος ὁ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως ἀδελφός.— Εἷς τῶν τοῦ Ἀντιπάτρου ξένων μισθοφόρων ἀξιωματικῶν, Ἀρχίας ὁ ἐκ Θουρίων τῆς Ἰταλίας ὁ ἐπικληθεὶς Φυγαδοθήρας, ἀπέσπασε τοὺς 3 αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἐν Αἰγίνῃ βωμοῦ τοῦ Αἰακοῦ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὸν Ἀντίπατρον εἰς Κλεωνάς, ὅπου καὶ ἐθανατώθησαν· μετὰ δὲ τοῦτο ὁ Ἀρχίας φέρων μεθ' ἑαυτοῦ Θρᾷκας δορυφόρους ἀνίχνευσε τὸ κρησφύγετον τοῦ Δημοσθένους, καταφυγόντος εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος ἐν τῇ νήσῳ Καλαυρίᾳ (τῇ νῦν Πόρος), τῇ κειμένῃ πλησίον τῆς Τροιζῆνος, ὅπου διέτριψεν ὡς ἄρτι ἐλέγομεν, χρόνον τινὰ τῆς ἑαυτοῦ ἐξορίας. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐλθὼν ὁ Ἀρχίας, τὸ μὲν πρῶτον ἀπεπειρᾶτο, ὡς καλὸς ὑποκριτὴς καὶ τῆς ῥητορικῆς εἰδήμων, ἵνα πείσῃ τὸν Δημοσθένην ἐγκαταλιπεῖν ἑκουσίως τὸν βωμὸν τοῦ Θεοῦ, πολλὰ ὑπισχνούμενος αὐτῷ ἐν διθυραμβικῇ καὶ θεατρικῇ γλώσσῃ περὶ μεσιτεύσεως παρὰ τῷ Ἀντιπάτρῳ· ἔπειτα δέ, παροργίσας κατ' αὐτὸν τοῦ Δημοσθένους διὰ σαρκαστικοῦ ὑπαινιγμοῦ τῆς προτέρας αὐτοῦ τέχνης, ὡς ὑποκριτοῦ ἐν τοῖς θεάτροις, ἤρξατο ἀπειλεῖν μετ' ὀργῆς· ὁ δὲ Δημοσθένης εἶπε τότε πρὸς αὐτόν. «Νῦν λέγεις ἐκ τοῦ μακεδονικοῦ τρίποδος, ἄρτι δὲ ὑπεκρίνου». Ἐζήτησε λοιπὸν παρὰ τοῦ Ἀρχίου τὴν ἄδειαν, ἵνα γράψῃ ἐπιστολήν τινα πρὸς τοὺς οἰκείους, πρὶν ἢ παραδοθῇ· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ ναοῦ μέρος, προσεποιεῖτο μὲν ὅτι γράφει πράγματι δὲ λαβὼν φάρμακον, ὃ ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ περιέμενε μικρὸν, ἄχρις οὗ τὸ φάρμακον ποιήσῃ τὴν προσήκουσαν ἐνέργειαν· ἔπειτα δὲ ἐπορεύετο πρὸς τὴν θύραν τοῦ ναοῦ, εἰπὼν πρὸς τὸν Ἀρχίαν τὸν τελευταῖον τοῦτον λόγον «Οὐκ ἂν φθάνοις ἤδη τὸν ἐκ τῆς τραγῳδίας ὑποκρινόμενος Κρέοντα, καὶ τὸ σῶμα τοῦτο ῥίπτων ἄταφον». καὶ ἀποβλέψας πρὸς τὸ ἄγαλμα τοῦ Θεοῦ εἶπεν· «Ἐγὼ δ' ὦ φίλε Πόσειδον, ἔτι ζῶν ἐξανίσταμαι τοῦ ἱεροῦ τῷ δ' Ἀντιπάτρῳ καὶ τοῖς Μακεδόσιν οὐδ' ὁ σὸς ναὸς καθαρὸς ἀπολέλειπται». Ταῦτα εἰπὼν ἔπεσε παρὰ τὸν βωμὸν, καὶ στενάξας ἀφῆκε τὸ πνεῦμα.

Τοιοῦτον ἔλαβε τέλος ὁ μέγας οὗτος ῥήτωρ. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι οὐκ ἐβράδυναν ἐπανελθεῖν εἰς τὴν προτέραν δόξαν περὶ τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου, ὃς, πλέον ἢ τριάκοντα ἔτη πιστῶς ὑπηρέτησε τῇ πατρίδι. Ὁ ἐξ ἀδελφῆς ἀνεψιὸς αὐτοῦ Δημοχάρης ἔγραψε ψήφισμα κυρωθὲν ὑπὸ τοῦ Δήμου, δι' οὗ ἐδόθη τοῖς συγγενέσι τοῦ Δημοσθένους σίτησις ἐν Πρυτανείῳ· καὶ ἀνδριὰς αὐτοῦ χαλκοῦς ἱδρύθη ἔν τε τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ποσειδῶνος, ἐν ᾧ ἐτελεύτησεν· ἦν δὲ ἐπιγεγραμμένον ἐπὶ τοῦ πρώτου τῶν ἀνδριάντων τούτων τόδε τὸ ἐπίγραμμα—

Εἴπερ ἴσην ῥώμην γνώμῃ, Δημόσθενες, εἶχες οὔποτ' ἂν Ἑλλήνων ἦρξεν Ἄρης Μακεδών.

Οἱ συμπολῖται αὐτοῦ εὐχαρίστως εἶδον τιμωρηθέντας μετ' οὐ πολὺ τοὺς ἀμέσους αἰτίους τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Ὁ μὲν Ἀρχίας ἀπέθανεν ἐν ἰσχάτῃ πενίᾳ καὶ ἀτιμίᾳ· ὁ δὲ διεφθαρμένος καὶ προδότης Δημάδης ἐθανατώθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἀντιπάτρου.

Πολλοὶ τῶν ἐνδόξων νεωτέρων συγγραφέων, ὁ Heeren, ὁ Niebuhr, ὁ Châteaubriand, ὁ λόρδος Brougham, θεωροῦσι τὸν Δημοσθένην ὡς τὸν μέγιστον πολιτικὸν ἄνδρα τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος· ἄλλοι δὲ ἀπ' ἐναντίας τὴν ἀξίαν ἐκ τῆς ἐποχῆς κρίνοντες καὶ τὸν ἡττηθέντα ἀδικοῦντες, μέμφονται αὐτοῦ ὡς περιπλέξαντος τὴν πατρίδα του εἰς ἄνισον ἀγῶνα ἀντὶ νὰ δεχθῇ τὴν «ἡγεμονείαν» τῆς Μακεδονίας. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἔτι παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ ἡγεμονεία τῆς δυνάμεως ταύτης ἦτον ἱστορικὴ ἀνάγκη, ὁ Δημοσθένης ἔπραξε καλῶς μὴ ὑποκύψας εἰς αὐτὴν ἄνευ ἀντιστάσεως καὶ ἀναστείλας τὴν ἀναγόρευσιν αὐτῆς δι' ἐπιμόνου πάλης. Ἂν αἱ Ἀθῆναι ἔμελλον νὰ πέσωσιν ἔπρεπε νὰ πέσωσι μαχόμεναι. Ἡ πολιτικὴ δεινότης τοῦ Δημοσθένους ἔτυχε κριτῶν αὐστηρῶν ἢ ἀδίκων, ἀλλ' ἡ ῥητορικὴ δεινότης θαυμαστῶν μόνον ἔτυχεν. Ὁ Alexis Pierron ἐν τῷ περὶ εὐγλωττίας τοῦ Δημοσθένους λέγει τὰ ἑξῆς· «Ὁ ἀγαθὸς Πλούταρχος εὐλόγως παρετήρησεν ὅτι πολλῶν πραγμάτων ἄμοιρος ἦτον ὁ Δημοσθένης, μάλιστα δὲ τῆς ἀληθοῦς ψυχικῆς δυνάμεως, καὶ ὅτι μεθ' ὅλης τῆς μεγαλονοίας αὐτοῦ ὁ Δημοσθένης δὲν ἐκρίθη ἄξιος νὰ καταταχθῇ μετὰ τῶν ἀρχαίων ῥητόρων, ἐκείνων εἰτινες ὑπῆρξαν, ὡς ὁ

Περικλῆς, μεγάλοι πολιτικοὶ ἄνδρες ἅμα δὲ καὶ στρατηγοὶ ἔμπειροι καὶ ἀνδρεῖοι. Ἡ ὑπερήφανος ἐκείνη εὐστάθεια ἣν εἶχεν ὁ Περικλῆς αἰσθανόμενος ἑαυτὸν ἱκανὸν εἰς ἐπιτέλεσιν μεγάλων ἔργων, μόνον κατ' ἐπιφάνειαν ὑπῆρχε πολλάκις ἐν τῷ Δημοσθένει, ὅστις τοσοῦτον ἀτυχὴς ὑπῆρξεν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ. Δὲν ἔχει τὴν ἁπλῆν ἐκείνην καὶ ὑψηλὴν μεγαλοπρέπειαν ἥτις ἐχαρακτήριζε τὴν εὐγλωττίαν τοῦ Περικλέους· μεθ' ὅσα δὲ καὶ ἂν λέγωσιν οἱ μιμηθέντες αὐτὸν ῥήτορες λίαν ἀμελὴς ἐδείχθη περὶ τὸ θύειν εἰς τὰς Χάριτας, καὶ αὐτὰς ἔτι τὰς ὀπωσοῦν ἀῤῥενωπὰς καὶ αὐστηρὰς, ὧν ὁ κατ' ἐξοχὴν εὐνοούμενος ἐγένετο ὁ Περικλῆς. Τούτου τεθέντος, ὑπογράφω πάντα τὰ ἐγκώμια δι' ὧν ἀρχαῖοί τε καὶ νεώτεροι ἀνθαμιλλώμενοι ἔστεψαν τὸν Δημοσθένην. Ἀρνοῦμαι δὲ μόνον ὅτι ὁ Δημοσθένης εἶναι τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς εὐγλωττίας, καὶ οὐδεμίαν ἔχει ἔλλειψιν. Εἶναι ὁ ἐντελέστατος τῶν γραψάντων ῥητόρων· ἀλλ' οὔτε ἡ προαωποποίησις τῆς εὐγλωττίας εἶναι, ὥς τινες διισχυρίζονται, οὔτε τὸ ἰδανικὸν τοῦ ῥήτορος. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς μομφὰς ἄλλων κατ' αὐτοῦ, ὅτι, δὲν ἔχει πάντοτε ἐντελῶς σαφὲς σχέδιον καὶ προχωρεῖ διὰ σκιρτημάτων καὶ ἁλμάτων, ἀντὶ ν' ἀκολουθήσῃ μεθοδικὴν τάξιν, δὲν λαμβάνω αὐτὰς ὑπ' ὄψιν. Οἱ «Φιλιππικοί», οἵτινες ἐν γένει εἶναι βραχύτατοι καὶ ὧν ἕκαστος ὀλιγάριθμα περιέχει γεγονότα, διαφεύγουσι τὴν μομφὴν ταύτην. Οἱ δὲ μεγάλοι λόγοι καίτοι μὴ κατεσκευασμένοι διὰ τέχνης ὁρατῆς ἐκ πρώτης ὄψεως, ἔχουσι τὴν ἀληθῆ ἐκείνην ἑνότητα, ἣν ἀδυνατοῦσι ν' ἀνικαταστήσωσιν αἱ δεξιώτεραι τῶν μερῶν διατάξεις λόγων. δὲ τοῦτο ἐννοῶ, ὅτι πάντες θεμελιοῦνται ἐπὶ μιᾶς πρωτευούσης ἰδέας, ἧς πᾶσαι αἱ λοιπαὶ ἰδέαι εἶναι παρατηρήσεις, ἀναπτύξεις καὶ ἐξαρτήματα.»

Περὶ τῆς πολιτικῆς περιουσίας τοῦ μεγάλου ῥήτορος λέγει ὁ γάλλος βιογράφος αὐτοῦ Léo Joubert τὰ ἑξῆς· «Ἡ πολιτικὴ τοῦ ἀνδρὸς περιουσία κηρυχθεῖσα ὑπὸ τοῦ φοβερωτάτου ἀντιζήλου αὐτοῦ, ἐπαινεθεῖσα ἐνθουσιωδῶς ὑπὸ τοῦ μεγίστου ῥωμαίου ῥήτορος ὅστις εἶναι σχεδὸν ἐφάμιλλος ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὅμοιος αὐτῷ, καθιερωθεῖσα ὑπὸ τοῦ ὁμοθύμου θαυμασμοῦ εἴκοσιν αἰώνων, προκαλεῖ ἐνταυτῷ καὶ τὴν ἐπίκρισιν καὶ τὸν ἔπαινον». Ἀμέσως δὲ μετὰ ταῦτα ἐπιφέρει τὰς ἑξῆς κρίσεις. «Εἴπομεν, ὁποίας δυσχερείας ἐδέησε νὰ ὑπερνικήσῃ, καὶ τίνα τρόπον κατώρθωσε τοῦτο. Εἰθισμένος εἰς τὸ ἀρέσθαι τὰς ἐμπνεύσεις αὐτοῦ ἐκ τῆς μελέτης καὶ τῆς σκέψεως, ἀπέσυγε τὴν αὐτοσχεδίασιν καὶ οὐδέποτε ἠγόρευσεν ἀπροπαράσκευος. Ἡ οὐσία τῶν λόγων αὐτοῦ εἶναι περιπαθὴς ἔρως τῶν Ἀθηνῶν, παντὸς τοῦ δυναμένου νὰ στερεώσῃ μὲν ἐσωτερικῶς τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν νὰ συντελέσῃ δ' ἐξωτερικῶς ὑπὲρ τῆς δυνάμεως αὐτῶν. Ὁ σκοπὸς ὃν δείκνυσι τοῖς συμπολίταις εἶναι ἡ ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος ἐλευθέρως κυβερνωμένης ὑπὸ τὴν πρόστασίαν τῶν Ἀθηνῶν· τὰ μέσα ἅτινα καταδείκνυσι πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ συνάδουσι πάντοτε πρὸς τὴν σταθερωτέραν, τὴν συνετωτέραν πολιτικὴν καὶ οὐδέποτε παραβιάζουσι τὴν δικαιοσύνην. Τὰ ἐπιχειρήματα αὐτοῦ, ἰσχυρότατα αὐτὰ καθ' ἑαυτά, διότι ἀποτείνονται πρὸς τὰ γενναιότατα τῶν αἰσθημάτων, νέαν προσκτῶνται δύναμιν ἐκ τοῦ τρόπου δι' οὗ ἐκτίθενται. Παρουσιάζων τὸ θέμα αὐτοῦ ὑπὸ τὴν σαφεστάτην καὶ εὐληπτοτάτην μορφήν, ἐκκρούων πᾶσαν ἐνδεχομένην ἀντίῤῥησιν διὰ βραχειῶν καὶ ἀποφασιστικῶν ἀνασκευῶν, συνδέων τὰς ἀποδείξεις κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε ἀμοιβαίως ἐνισχύονται καὶ ἐξακολουθοῦσι μεγεθυνόμεναι, ὁ ῥήτωρ βαίνει πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ μετ' ἀκαταμαχήτου γαλήνης. Ἡ ὑπερτάτη αὕτη δύναμις, ἥτις, ὅπως τὰ πάντα ἁμάσῃ, οὐ δεῖται σφοδρῶν ἀγώνων καὶ ποιεῖται χρῆσιν τῶν ἁπλουστάτων καὶ εὐκολωτάτων κινήτεων χαρακτηρίζει κατ' ἐξοχὴν τὰ ἔργα τοῦ Δημοσθένους καθὼς διακρίνει τὰ τοῦ Φειδίου. Παρά τε τῷ ῥήτορι καὶ τῷ γλύπτῃ ἡ ἐντέλεια τῆς ἐπεξεργασίας ἐπαυξάνει τὴν ἀξίαν τῆς συλλήψεως τῆς ἰδέας καὶ καταφανεστάτην ἀναδείκνυσιν αὐτήν». Κάλλιστον τῷ Δημοσθένει στέφανον ἔπλεξεν ἐκ τῶν ἀρχαίων κριτικῶν ὁ πάντων ἀνώτατος Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ἐν τῷ «Περὶ τῆς λεκτικῆς Δημοσθένους». Ὁ δὲ χαριέστατος Λουκιανὸς, ἐν τῷ «Δημοσθένους ἐγκωμίῳ», παρεισάγει ἀπόσπασμα δράματος οὗ ἥρως ἦτον ὁ Δημοσθένης καὶ ἐξ οὗ ἀναγράφομεν τὰ ἑξῆς περὶ τοῦ ῥήτορος ὑπὸ τοῦ Ἀντιπάτρου λεγόμενα. «. . . ἀλλ' εἰ δή τινα πάντων καὶ Δημοσθένην αὐτός τε δὶς Ἀθήνησιν, εἰ καὶ μὴ κατὰ πολλὴν σχολὴν, συγγενόμενος καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ἀναπυνθανόμενος ἔκ τε τῶν πολιτευμάτων αὐτῶν εἶχον θαυμάσας, οὐχ ὡς ἂν νομίσειέ τις τῆς τῶν λόγων δεινότητος, εἰ καὶ μηδὲν μὲν ὁ Πύθων πρὸς αὐτὸν, οἱ δ' ἀττικοὶ ῥήτορες παιδιὰ παραβάλλειν τῷ τούτου κρότῳ καὶ τόνῳ καὶ λέξεων εὐρυθμίᾳ καὶ ταῖς τῶν διανοιῶν περιγραφαῖς καὶ συνχείαις ἀποδείξεων καὶ τῷ τόνῳ κτικῷ τε καὶ κρουστικῷ· μετανοοῦμεν γοῦν ὅτε τοὺς Ἕλληνας Ἀθήναζε συνηγάγομεν ὡς ἐλέγ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοσμητορικὴ Ἑλληνικὴ Βιβλιοθήκη
Ἀργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ξοντες Ἀθηναίου, Πόθωνι καὶ τοῖς Πόθωνος ἐπαγγέλμασι πεπιστευκότες, εἶτα Δημοσθένει καὶ τοῖς Δημοσθένους ἐλέγχοις περιπεσόντες· ἀλλ' ἡμῖν ἀπρόσιτος ἡ δύναμις αὐτῷ τοῦ λόγου· ἐγὼ δὲ ταύτην μὲν δευτέραν ἕτατον ἐν χώρᾳ τιθεὶς ὀργάνου, Δημοσθένην δὲ αὐτὸν ὑπερηγάμην τοῦ τε φρονήματος καὶ τῆς συνέσεως, ἀκλινῆ τὴν ψυχὴν ἐπ' ὀρθῆς ἐν ἁπάσαις φυλάττοντα τρικυμίαις τῆς τύχης καὶ πρὸς μηδὲν τῶν δεινῶν ἐνδιδόντα· καὶ Φίλιππον δὲ τὴν ἐμὴν γνώμην ἔχοντα περὶ τἀνδρὸς ἠπιστάμην· τούτῳ μέν γε δημηγορίας ἐξαγγελθείσης Ἀθήνηθέν ποτε καθαπτομένης τοῦ Φιλίππου καὶ Παρμενίωνος ἠγανακτηκότος καί τι καὶ σκωπτικὸν εἰς τὸν Δημοσθένην ἐπειπόντος, ὦ Παρμενίων, ἔφη, εἶκαιος ὁ Δημοσθένης παῤῥησίας τυγχάνειν· μόνος γέ τοι ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος δημαγωγῶν οὐδαμοῦ τοῖς ἀπολογισμοῖς ἐγγέγραπται τῶν ἐμῶν ἀναλωμάτων, καίτοι μᾶλλον ἡδουλόμην ἢ γραμματεῦσι καὶ τριταγωνισταῖς ἐμαυτὸν πεπιστευκέναι· νῦν δ' ἐκείνων μὲν ἕκαστος ἀπογέγραπται χρυσίον, ξύλα, πόρους, θρέμματα, γῆν οὐ βοιωτίας οὐδ' ἔνθα τι μὴ παρ' ἐμοῦ λαβόντες· ἡμεῖς δὲ θᾶττον ἂν τῶν Βυζαντίων τὸ τεῖχος ἕλοιμεν μηχανατς ἢ Δημοσθένην χρυσίῳ». Καὶ κατω ἐρω ἀναφέρεται ὁ Φίλιππος λέγων· «Ἐμοὶ Δημοσθένης μόνος ἀνταγωνιστὴς, Ἀθηναῖοι δὲ Δημοσθένην οὐκ ἔχοντες Αἰνιᾶνές εἰσι καὶ Θετταλοί»· καὶ ἀλλαγοῦ «. . . οὐ γάρ ἐστι κατὰ τῶν Δημοσθένους λόγων ἐγεῖραι τρόπαιον».

Ἂν ὁ ῥήτωρ ἦναι μαχητὴς οὐδεὶς ποτε ὑπῆρξεν ἐφάμιλλος τοῦ Δημοσθένους, ὅστις ἔζησε καὶ ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης προτάττων κατὰ τοῦ ἐχθροῦ τὸ σῶμα. Ἡ οὐσία τῆς δαιμονίου αὐτοῦ ῥητορικῆς εἶναι, ὡς ἀποκαλεῖ αὐτὴν ὁ Πλούταρχος, ἡ «ἀγωνιστικὴ ἀρετή». Ἐπιτίθεται πάντοτε καὶ μάλιστα ὅσάκις πρόκειται νὰ ὑπερασπίσῃ ἑαυτὸν ἐνώπιον ἐχθρικοῦ ἀκροατηρίου εἶναι ἰσχυρότατος. Ἀκατάσχετος ἔν τε τῇ γλώσσῃ καὶ τῇ ἐναγωγῇ αὐτοῦ ὑπερνικᾷ τὰς πολιτικὰς δυσχερείας διὰ τῆς αὐτῆς ἰσχυρογνώμονος βίας, μεθ' ἧς ἄλλοτε ἐδάμασε τὴν ἰδίαν αὐτοῦ φύσιν. Ἡ εὐγλωττία αὐτοῦ εἶναι ἀπόῤῥοια ἰσχυρᾶς πεποιθήσεως, περιπαθοῦς λογικῆς, ἥτις συμπαρασύρει μᾶλλον τὴν διάνοιαν ἢ πείθει τὴν καρδίαν τῶν ἀκροατῶν· «Cet homme et la Raison, à mon sens, ne font qu' un» εἶπε περὶ αὐτοῦ ὁ Λαφοντεῖνος. Ὁ δὲ Λογγῖνος παρομοιάζει αὐτὸν πρὸς τὸν καρπὸν ὅστις ἐκκήπτει καὶ φονεύει, ἐνῷ ὁ Κικέρων εἶναι ὅμοιος τῇ πυρκαϊᾷ ἥτις βαθμηδὸν κατανα[illegible] τὸ δάσος. «Εἶναι πάντοτε πολιτικὸς, λέγει γάλλος τις βιογράφος αὐτοῦ, καὶ οὐδέποτε δικηγόρος· λαλεῖ περὶ τῆς πράξεως. Ἀπὸ τοῦ βήματος δεσπόζει. Οἱ λόγοι αὐτοῦ εἶναι πρότυπον λακωνικότητος μὲν ἐν τῷ σχήματι γονιμότητος δ' ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν· ἡ ὑφὴ τοῦ λόγου αὐτοῦ εἶναι ἀκατάστρεπτος. Συνενοῖ τὴν συνήθη τραχύτητα τοῦ ὀρθοῦ λόγου μετὰ τῆς γλαφυρᾶς ἀφελείας τοῦ καθαρωτάτου ἀττικισμοῦ, πάσας τὰς μεμελετημένας δυνάμεις τῆς τέχνης μετὰ τοῦ οἴστρου τῆς ἐμπνεύσεως· ἐλλείπει δὲ ἀπ' αὐτοῦ μόνον ἡ λεπτότης ἐν τῷ ἀστειϊσμῷ». Ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Δημοσθένους περιεσώθησαν ἡμῖν ἑξήκοντα καὶ εἷς λόγοι, ἐν οἷς καὶ τινες οὓς ὁ Δημοσθένης δὲν ἔγραψεν ἢ γράψας δὲν ἀπήγγειλε.ν Οἱ λόγοι οὗτοι δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δημηγορίας, δημοσίους λόγους καὶ ἰδιωτικοὺς λόγους. Αἱ δημηγορίαι εἶναι πεντεκαίδεκα τὸν ἀριθμὸν, ἀπαγγελθεῖσαι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ δήμου· τούτων δὲ αἱ μὲν δώδεκα ἐπονομάζονται «Λόγοι Φιλιππικοί», μολονότι ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη περιορίζεται κυρίως εἰς πέντε μόνους· αἱ τρεῖς «Λόγοι Ὀλυνθιακοί», αἱ λοιπαὶ τέσσαρες ἔχουσιν ἰδίας ἐπιγραφὰς περὶ εἰρήνης, περὶ Ἀλοννήσου, περὶ τῶν ἐν Χερσονήσῳ, πρὸς τὴν Φιλίππου ἐπιστολήν. Τρεῖς δημηγορίαι οὐδὲν ἔχουσαι κοινὸν πρὸς τὰ σχέδια τοῦ Φιλίππου φέρουσι τὰς ἐπιγραφάς· περὶ συμμοριῶν, ὑπὲρ Μεγαλοπολιτῶν, περὶ τῆς Ῥοδίων ἐλευθερίας. Ἡ περὶ συμμοριῶν δημηγορία ἀπηγγέλθη τῷ 354 πρ. Χ. Οἱ πάντων ἐντελέστατοι καὶ σπουδαιότατοι λόγοι τοῦ Δημοσθένους εἶναι ὁ «περὶ παραπρεσβείας», ἀπαγγελθεὶς τῷ 343 πρ. Χ, καὶ ὁ «περὶ στεφάνου» ἀμφότεροι καταπολεμοῦντες τὸν ἰσχυρότατον τοῦ Δημοσθένους ἀντίπαλον καὶ δεινότατον ῥήτορα Αἰσχίνην. Ὁ Δονάλδσων κρίνων τὸν περὶ παραπρεσβείας λόγον λέγει ὅτι πολλαχοῦ αὐτοῦ διαφαίνεται ἔλλειψις ῥητορικῆς ἰσχύος καὶ σχετικῶς πρὸς ἄλλους λόγους τοῦ Δημοσθένους εἶναι ἀμβλὺς καὶ χαλαρὸς κατά τε τὴν τάξιν τῶν μερῶν αὐτοῦ καὶ τὴν ὅλην σύνθεσιν. Ἐπαινεῖ δὲ ὡς ὡραιοτάτου τοῦ χωρίου ἐν ᾧ ὁ ῥήτωρ περιγράφει τὴν νοσηρὰν κατάστασιν τῶν πολιτικῶν ἠθῶν ἐν Ἑλλάδι «Νόσημα γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δεινὸν ἐμπέπτωκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ χαλεπὸν καὶ πολλῆς τινος εὐτυχίας καὶ παρ' ὑμῶν ἐπιμελείας δεόμενον· οἱ γὰρ ἐν ταῖς πόλεσι γνωσιμότατοι καὶ προστάναι τῶν κοινῶν ἀξιούμενοι, τὴν αὐτῶν προδιδόντες ἐλευθερίαν οἱ δυστυχεῖς, αὐθαίρετον αὐτοῖς ἐπάγονται δουλείαν, Φιλίππῳ ξενίαν καὶ ἀσυλίαν καὶ φιλίαν καὶ τοιαῦθ' ὑποκορίζόμε-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΡΧΑΙΟΘΕΤΗΣΗ
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Α.)

νοι· οἱ δὲ λοιποὶ καὶ τὸ κύριʼ ἅττα ποτʼ ἐστὶν ἓν ἑκάστῃ τῶν πόλεων, οὓς ἔδει τούτους κολάζειν καὶ παράχρῆμα ἀποκτιννύναι, τοσοῦτ' ἀπέχουσι τοῦ τοιοῦτόν τι ποιεῖν, ὥστε θαυμάζουσι καὶ ζηλοῦσι καὶ βούλοιντʼ ἂν αὐτὸς ἕκαστος τοιοῦτος εἶναι». «Πρὸς δὲ τὸν γενικὸν θαυμασμὸν, λέγει ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς ὃς ἀπεδόθη πάντοτε τῷ «περὶ στεφάνου» λόγῳ, οὐδὲν ἔχει τις ἀντειπεῖν. Ὡς ῥητορικὴ σύνθεσις ὁ λόγος οὗτος διαμένει ἀπαράμιλλος καὶ ἀνυπέρβλητος ὑπὸ πάσης ὁμοίας συνθέσεως τῶν τε ἀρχαίων καὶ τῶν νεωτέρων χρόνων· καὶ δικαίως ἐλέχθη περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἔχει ἱστορικὴν ἀξίαν». Καὶ αὐτὸς ὁ Αἰσχίνης ἔδιδε τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς τὸν περὶ στεφάνου τοῦ Δημοσθένους ὡς πρότυπον εὐγλωττίας. Τὰ κατʼ ἐξοχὴν θαυμαζόμενα χωρία τοῦ ἀριστουργήματος τούτου τῆς ῥητορικῆς εἶναι τὸ ἐν ᾧ διισχυρίζεται ὅτι καθῆκον ἀγαθοῦ ἀνδρός ἐστι τὸ καταφρονεῖν τοῦ θανάτου ὑπὲρ τῆς ἀριλοκερδοῦς δόξης τοῦ ἀγαθοεργεῖν· «πέρας γὰρ ἅπασιν ἀνθρώποις ἐστὶ τοῦ βίου ὁ θάνατος, κἂν ἐν οἰκίσκῳ τις αὐτὸν καθείρξας τηρῇ· δεῖ δὲ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἐγχειρεῖν μὲν ἅπασιν ἀεὶ τοῖς καλοῖς, τὴν ἀγαθὴν προβαλλομένους ἐλπίδα, φέρειν δʼ ὅ,τι ἂν ὁ θεὸς διδῷ γενναίως. Ταῦτʼ ἐποίουν οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι, ταῦθʼ ὑμεῖς οἱ πρεσβύτεροι», κτλ. τὸ περίφημον χωρίον ἐν ᾧ βεβαιοῖ τοὺς Ἀθηναίους ὅτι ἡ πολιτικὴ αὐτοῦ διαγωγὴ ἦν ἐν πᾶσι συνφέρουσα πρὸς τὰ ἴδια αὐτῶν αἰσθήματα· «Εἰ γὰρ ὡς τὰ βέλτιστα ἐμοῦ πολιτευσαμένου, τοιοῦ (τοῦ Κτησιφῶντος), καταψηφιεῖσθε, ἡμαρτηκέναι δόξετε οὐ τῇ τῆς τύχης ἀγνωμοσύνῃ τὰ συμβάντα παθεῖν·» καὶ μετὰ τοῦτο εὐθὺς ἐπιλέγει τὸ παλυθρύλητον ἐκεῖνο· «Ἀλλʼ οὐκ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ὅπως ἡμάρτετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν ὑπὲρ τῆς ἁπάντων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας κίνδυνον ἀράμενοι· οὐ, μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας τῶν προγόνων, καὶ τοὺς ἐν Πλαταιαῖς παραταξαμένους, καὶ τοὺς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχήσαντας, καὶ τοὺς ἐπʼ Ἀρτεμισίῳ, καὶ πολλοὺς ἑτέρους τοὺς ἐν τοῖς δημοσίοις μνήμασι κειμένους ἀγαθοὺς ἄνδρας· οὓς ἅπαντας ὁμοίως ἡ πόλις τῆς αὐτῆς ἀξιώσασα τιμῆς ἔθαψεν, Αἰσχίνῃ, οὐχὶ τοὺς κατορθώσαντας αὐτῶν οὐδὲ τοὺς κρατήσαντας μόνους· δικαίως! ὃ μὲν γὰρ ἦν ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἔργον, ἅπασι πέπρακται, τῇ τύχῃ δὲ, ἣν ὁ δαίμων ἕνειμεν ἑκάστοις, ταύτῃ κέχρηνται». Ἄλλα θαυμαζόμενα χωρία εἶναι ἡ περιγραφὴ τῆς ἐν Ἀθήναις γενικῆς συγκινήσεως, ὅτε ἀνηγγέλθη, ὅτι ὁ Φίλιππος κατέλαβε τὴν Ἐλάτειαν· τὸ χωρίον, ἐν ᾧ διισχυρίζεται, ὅτι ἐτείχισε τὴν πόλιν οὐ λίθοις οὐδὲ πλίνθοις, ἀλλʼ ὅπλοις καὶ πόλεσι καὶ τόποις καὶ λιμέσι καὶ ναυσὶ καὶ ἵπποις καὶ τοῖς ὑπὲρ τούτων ἀμυνομένοις· τὸ χωρίον, ἐν ᾧ διαβεβαιοῖ τὰς ὑψηλὰς ἀρχὰς, ὑφʼ ὧν καθωδηγεῖτο ἐν τῷ πολιτικῷ αὐτοῦ βίῳ, καὶ τὸ χωρίον, ἐν ᾧ ἀντιτίθησι τὰ κινοῦντα τοὺς Ἀθηναίους αἴτια εἰς τὸ ἀγωνίζεσθαι (ἅπερ ἦσαν πρωτεῖα καὶ τιμὴ καὶ δόξα) πρὸς τὰ κινοῦντα τὸν ἡμιβάρβαρον Φίλιππον, προθύμως θυσιάζοντα ὅ,τι μέρος τοῦ σώματος αὐτοῦ ἤθελε λαβεῖν ἡ τύχη, ὥστε τῷ λοιπῷ μετὰ τιμῆς καὶ δόξης ζῆν. Θαυμάζεται δʼ ἐπὶ δριμύτητι τὸ χωρίον ἐν ᾧ παραβάλλει τὸν Αἰσχίνην πρὸς τὰ ῥήγματα καὶ τὰ σπάσματα, ἅπερ ἐν πάσῃ τοῦ σώματος ἀσθενείᾳ ἐμποιοῦσιν ὠδῖνας· «Καίτοι ὅτῳ τὰ τῶν Ἑλλήνων ἀτυχήματα ἐνευδοκιμεῖν ἀπέκειτο, ἀπολωλέναι μᾶλλον οὗτός ἐστι δίκαιος ἢ κατηγορεῖν ἑτέρου· καὶ ὅτῳ συνενηνόχασιν οἱ αὐτοὶ καιροὶ καὶ τοῖς τῆς πόλεως ἐχθροῖς, οὐκ ἔνι τοῦτον εὔνουν εἶναι τῇ πατρίδι... Πράττεταί τι τῶν ὑμῖν δοκούντων συμφέρειν; ἄρωνος Αἰσχίνης, ἀντέκρουσέ τι καὶ γέγονεν οἷον οὐκ ἔδει; πάρεστιν Αἰσχίνῃ· ὥσπερ τὰ ῥήγματα καὶ τὰ σπάσματα, ὅταν τι κακὸν τὸ σῶμα λάβῃ, τότε κινεῖται». Τὸν λόγον τοῦτον ἀπαγγέλλων ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Αἰσχίνης καὶ χειροκρατούμενος ἐνθουσιωδῶς εἶπεν αὐτοῖς· «Τί δὲ, εἰ αὐτοῦ τοῦ θηρίου ταῦτα τὰ ῥήματα βοῶντος ἠκηκόειτε;»

Ὁ Δημοσθένης μετεφράσθη πλειστάκις εἰς πάσας σχεδὸν τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας. Γερμανοὶ μεταφρασταὶ ἀριθμοῦνται σὺν ἄλλοις οἱ ἑξῆς· Ρείσκιος, Βόνερ, Γοττσὲδ, Ῥόδερερ, Σχέφφελ, Heinze, Βέκκερ, Wieland, Ienisch, Λοῦδεν, Σείλερ, Ῥάουμερ, Schwabe, Νεῖβουρος, Κόρτουμ, Jacobs, κτλ.—Ἐκ τῶν Ἰταλῶν σημειοῦνται οἱ ἑξῆς Carlione, Figliucci, Terra, Pigafetta, Felleti, Noghera, Sebchi, Cesarotti. —Ἐκ τῶν Ἄγγλων· Wylson, Dawson, Portal, Francis, Lehand, λόρδος Βρούγαμ.— Ἐκ τῶν Γάλλων· Jacques Perrion, Jean Lalemant, Louys Le Roy, Jean Papon, Gervais de Tournay, Guillaume Duvair, François de Maucroix, Jacques de Tourreil, d'Olivet, Gédeon Le Cointe, Millot, Auger, Gui, Charles Dupin, Bignan, abbé Jager, Plougoulm, Stiévenart. Ἡ μετάφρασις τοῦ Stiévenart, δημοσιευθεῖσα ἐν Παρισίοις, 1842, εἰς 8ον, εἶναι πιστοτέρα καὶ ἐντελεστέρα πασῶν τῶν προηγουμένων, περιέχει δὲ ὡραίους παραλληλισμοὺς τῆς ἀρχαίας πρὸς τὴν

νωτέραν ῥητορείαν καὶ ἑκάστου λόγου προτάσσεται μὲν εἰσαγωγὴ ἔπονται δὲ ἱστορικαὶ, κριτικαὶ καὶ φιλολογικαὶ σημειώσεις. Αἱ ἄριστα ἐκδόσεις τῶν ἔργων τοῦ μεγάλου ῥήτορος εἶναι τοῦ Ἱερωνύμου Wolff, ἐν Βασιλείᾳ, 1549· τοῦ Ῥετσκίου, 2 τόμ. εἰς 8ον, ἐν Λειψίᾳ, 1770—75· τοῦ Schœfer, ἐν Λειψίᾳ, 1821 — 22, τόμ. 3 εἰς 8ον· τοῦ Βέκκερ, ἐν Ὀξωνίᾳ, 1822, καὶ Λειψίᾳ, 1823· τοῦ Δινδορφίου, 1825. Ὁ Schœfer ἐδημοσίευσεν ἐν «Apparatus criticus et exegeticus ad Demosthenem», ἐν Λειψίᾳ, 1824—27, τόμ. 5 εἰς 8ον. Ὁ «βίος» τοῦ Δημοσθένους ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου καὶ τοῦ Λιβανίου, τὸ δὲ «Ἐγκώμιον» αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Λουκιανοῦ. Ἴδ. Bekker, «Ὁ Δημοσθένης ὡς ῥήτωρ καὶ πολιτικὸς», γερμανιστὶ, ἐν Ἄλλῃ, 1830—1832, τόμ. 2 εἰς 8ον· Boullée, «Vie de Démosthène», ἐν Παρισίοις, 1834.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ὁ Βιθυνὸς, Ἕλλην ἱστορικὸς, ἀδεβαίου ἐποχῆς. Ἔγραψε περὶ Βιθυνίας, εἰς δέκα βιβλία, πόνημα ἐπιγραφόμενον «Βιθυνικὰ» καὶ ἕτερον περὶ θεμελιώσεως πόλεων ἐπιγραφόμενον «Κτίσεις» ὅπερ ἄδηλον ἂν ἐγράφη εἰς τὸ πεζὸν ἢ ἐμμέτρως. Ἦτο πρεσβύτερος τοῦ Πολυστόρου, καὶ τοῦ Πολυβίου, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἓξ λόγων Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου, ἐν τῇ λέξει «Χαλκεῖα» (πόλις Λιβύης)· «ὁ Πολυίςωρ ἐν Λιβυκῶν τρίτῳ, ὡς Δημοσθένης ὦ μεμφόμενος Πολύβιος ἐν τῷ δωδεκάτῳ ὧδε γράφει», κτλ. Ἀλλὰ πολλοὶ τῶν κριτικῶν ἀμφιβάλλουσιν ἂν ἐνταῦθα τὸ χωρίον ἦναι ὀρθόν. Ὁ ποιητὴς Εὐφορίων συνέθετο κατὰ Δημοσθένους ἢ ἀπηύθυνεν αὐτῷ στίχους, ὧν περισώζονται ἡμῖν ἀποσπάσματα, δημοσιευθέντα ὑπὸ τοῦ Βέκκερ. Ὁ Meineke φρονεῖ ὅτι ἐν τῷ ποιήματι τούτῳ τοῦ Εὐφορίωνος πρόκειται περὶ τοῦ ἱστορικοῦ Δημοσθένους τοῦ Βιθυνοῦ, τοῦθ' ὅπερ εἶναι ἁπλῆ εἰκασία ὑπ' οὐδεμιᾶς μαρτυρίας τῶν ἀρχαίων συγγραφέων διαψευδομένη ἢ ἐπιβεβαιουμένη. Ἴδ. Στ. Βυζάντιον ἐν ταῖς λέξεσι Κυσσός, Μαυσωλοί, Τάρας, Ταρσὸς, Τευμησσὸς, Ἀλεξάνδρεια, Ἀρτάκη.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ὁ Θρᾷξ, Ἕλλην γραμματικὸς, ἀδεβαίου ἐποχῆς. Κατὰ Σουΐδαν ἔγραψε πόνημα «Περὶ διθυραμβοποιῶν», παράφρασιν τῆς Ἰλιάδος τοῦ Ὁμήρου καὶ τῆς Θεογονίας τοῦ Ἡσιόδου καὶ ἐπιτομὴν τοῦ συγγράμματος Δαμαγήτου τοῦ ἐξ Ἡρακλείας.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ὁ Μικρὸς, Ἕλλην ῥήτωρ, ἀδεβαίου ἐποχῆς. Οὐδὲν περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ γινώσκεται. Ἀποσπάσματά τινα τῶν λόγων αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ Βέκκερ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ὁ Μασσαλιώτης, Ἕλλην ἰατρὸς, ἔζη περὶ τὸν πρῶτον αἰῶνα μ. Χ. Εἶναι συγγραφεὺς πολλῶν ἰατρικῶν παραγγελμάτων διασωθέντων ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ. Κριτικοί τινες συνεταύτισαν αὐτὸν μετὰ Δημοσθένους τοῦ Φιλαλήθους. Ἐνίοτε ὁρίζεται διὰ μόνου τοῦ ὀνόματος Μασσαλιώτης. Τὰ περισωθέντα αὐτοῦ συνελέγησαν ὑπὸ τοῦ C.—G. Kühn.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ὁ Φιλαλήθης, Ἕλλην ἰατρὸς, ἔζη πιθανῶς ἐν ἀρχῇ τῆς μετὰ Χριστὸν ἑκατονταετηρίδος. Μαθητὴς Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλαλήθους, ἀνῆκεν εἰς τὴν σχολὴν τῆς ἰατρικῆς ἥτις ἐθεμελιώθη ὑπὸ τοῦ Ἡροφίλου, καὶ κατέστη πρὸ πάντων περιώνυμος ὡς ὀφθαλμοϊατρός. Ἔγραψε πόνημα περὶ τοῦ σφυγμοῦ, ἀναφερόμενον ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ, καὶ ἕτερον περὶ νόσων τῶν ὀφθαλμῶν, ἅτινα ἐσώζοντο εἰσέτι, φαίνεται, ἐπὶ τοῦ μέσου αἰῶνος, ἀλλὰ τανῦν τεμάχια μόνον αὐτῶν ἔχομεν διασωθέντα ὑπὸ τοῦ Ἀετίου καὶ Παύλου τοῦ Αἰγινήτου.

ΔΗΜΟΣΤΡΑΤΟΣ, ῥωμαῖος συγκλητικὸς, ἔζη πιθανῶς κατὰ τὸν πρῶτον μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Κατὰ Σουΐδαν, συνέθετο σύγγραμμα περὶ ἀλιείας εἰς ἓξ καὶ εἴκοσι βιβλία ἐπιγραφόμενον «Ἁλιευτικὰ» καὶ ἕτερον «Περὶ τῆς ἐνυδρομαντικῆς».

Δημόστρατος, ἀθηναῖος ῥήτωρ. Κατὰ πρότασιν αὐτοῦ διωρίσθησαν πληρεξούσιοι στρατηγοὶ τῆς ἐπὶ Σικελίαν στρατείας ὁ Ἀλκιβιάδης, ὁ Νικίας καὶ ὁ Λάμαχος. Φαίνεται διαδραματίσας σημαντικὸν πρόσωπον ἐν ταῖς πολιτικαῖς συζητήσεσι τῆς ἐποχῆς, καὶ μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ Εὐπόλιδος.

ΔΗΜΟΤΕΛΗΣ, Ἕλλην συγγραφεὺς, περὶ οὗ εἶναι μόνον γνωστὸν ὅτι ἔγραψε «Περὶ τῶν Πυραμίδων τῆς Αἰγύπτου» πραγματείαν μνημονευομένην ἐν τῇ «Φυσικῇ Ἱστορίᾳ» τοῦ Πλινίου.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ἢ ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ἀρχ. Διδυμότειχος, πόλ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ἐπὶ τῆς Μαρίτσας, 41 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Ἀδριανουπόλεως. κάτ. ὀκτακισχίλιοι. Ἕδρα μητροπολίτου τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας. Θέας ἄξιος εἶναι αὐτόθι ὀχυρὸς πύργος, ὃν κατῴκησαν οἱ Σουλάνοι πρὸ τῆς ἁλώσεως. Ὁ Κάρολος ΙΒ' τῆς Σουηδίας κατῴκησεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ μετὰ τὴν μάχην τῆς Πουλτάβας.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ (Γραφὴ), σχῆμα γραφῆς ἱερογλυφικῆς, ἥτις παρὰ τοῖς ἀρχαίοις συνέκειτο ἐξ ἁπλουστέρων καὶ εὐληπτοτέρων χαρακτήρων, ὡς ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῆς Ῥοζέττας.

ΔΗΜΟΦΑΝΗΣ, ὁ Μεγαλοπολίτης, πλατωνικὸς φιλόσοφος καὶ ὀπαδὸς τοῦ Ἀρκεσιλάου. Ἀδ-

τὸς καὶ ὁ Εὔδημος ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι ἀρχηγοὶ τῆς συνωμοσίας δι' ἧς ἠλευθερώθη ἡ Μεγαλόπολις τῆς τυραννίας τοῦ Ἀριστοδήμου. Ἐβοήθησαν ἐπίσης καὶ τῷ Ἀράτῳ εἰς ἀπελευθέρωσιν τῶν κατοίκων τῆς Σικυῶνος. Ἐπετράπησαν δὲ ἐπί τινα χρόνον τὴν διοίκησιν τῆς Κυρήνης, καὶ ὁ Φιλοποίμην νέος ὢν ἐκαλλιέργησε τὴν φιλίαν αὐτῶν.

ΔΗΜΟΦΙΛΟΣ, Ἕλλην ἱστορικὸς, υἱὸς τοῦ Ἐφόρου, ἔζη περὶ τὸ 320 πρ. Χ. Εἰς τὰ ἐννέα καὶ εἴκοσι βιβλία τῆς ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γραφείσης ἱστορίας, προσέθετο καὶ τριακοστὸν, περιέχον τὴν ἀφήγησιν τοῦ ἱεροῦ πολέμου, ἀπὸ τῆς ἁλώσεως τῶν Δελφῶν καὶ τῆς συλήσεως τοῦ ναοῦ ὑπὸ Φιλομήλου τοῦ Φωκέως, τῷ 357, μέχρι τῆς πολιορκίας τῆς Περίνθου. Κατά τινα πιθανὴν εἰκασίαν, ὁ Δημόφιλος οὗτος εἶναι ὁ αὐτὸς ὅστις κατὰ Φαβωρῖναν, κατηγόρησε τοῦ Ἀριστοτέλους ἐπὶ ἀσεβείᾳ. Γνωστὰ εἶναι τὰ μίση ἄτινα ὑπῆρχον μεταξὺ τοῦ φιλοσόφου τούτου καὶ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰσοκράτους, ἐν οἷς ἀριθμεῖται καὶ ὁ Ἔφορος καὶ αὐτὸς ἴσως ὁ Δημοσθένης.

ΔΗΜΟΦΙΛΟΣ, κωμικὸς ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας, ἔζη πιθανῶς περὶ τὸ 300 πρ. Χ. Τούτου μνεία γίνεται μόνον ἐν τῷ προλόγῳ τῆς Asinaria τοῦ Πλαύτου, ὁμολογοῦντος ὅτι μετέφρασε τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐκ τοῦ Ὀναγοῦ τοῦ Δημοφίλου. Ὁ «Ὀναγὸς» μετεφράσθη λατινιστὶ ὑπὸ τοῦ Μάρκου, ὡς λέγει ὁ αὐτὸς Πλαύτος.

ΔΗΜΟΦΙΛΟΣ, πυθαγόρειος φιλόσοφος ἀβεβαίου ἐποχῆς. Οὐδὲν περὶ αὐτοῦ γινώσκομεν. Ἔγραψε σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «Βίου θεραπεία», οὗ ἔχομεν ἀποσπάσματα ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Γνωμικὰ ὁμοιώματα», ἐκ δὲ τῶν βραχυτάτων τούτων ἀποσπασμάτων δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν περὶ τῆς ἀξιολογότητος τοῦ συγγράμματος. Τὰ σωζόμενα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Λουκᾶ Ὁλστενίου, ἐν τῇ συλλογῇ αὐτοῦ τῶν ἀρχαίων ἠθικολόγων, ἐν Ῥώμῃ, 1638, εἰς 8ον· ἐν Λουγδούνῳ Βατουῶν, 1639, εἰς 12ον· εἶτα ὑπὸ τοῦ Gale, ἐν τοῖς «Opuscula Mythologica», ἐν Καντερβουρὶ, 1670, εἰς 8ον· ἐν Ἀμστελοδάμῳ, 1688, εἰς 8ον. μετὰ τῆς ἐκδόσεως Μαξίμου τοῦ Τυρίου, ἐν Ὀξωνίᾳ 1677, εἰς 12ον· καὶ μετὰ τοῦ Ἐπικτήτου τοῦ Welstein ἐν Ἀμστελοδάμῳ, 1750, εἰς 12ον. Τὰ ἀποσπάσματα τοῦ Δημοφίλου ἀνετυπώθησαν ἰδιαιτέρως ὑπὸ τοῦ J. Swedberg, ἐν Στοκχόλμῃ, 1682, εἰς 8ον, καὶ ὀρθότερον ὑπὸ τοῦ J.-A Schier, ἐν Λειψίᾳ, 1754, εἰς 8ον, καὶ τοῦ «J.-C. Orelli ἐν τοῖς Opusc. Graec. vet. senten». ἐν Λειψίᾳ, 1819 εἰς 8ον.

ΔΗΜΟΦΩΝ, ἀθηναῖος στρατηγὸς, ἔζη περὶ τὸ 400 πρ. Χ. Κατὰ Διόδωρον, ὑπῆρξεν εἷς τῶν δύο στρατηγῶν, οἵτινες ἐνετάλησαν παρὰ τῶν Ἀθηναίων διὰ ψηφίσματος ὅπως βοηθήσωσι τοῖς Θηβαίοις εἰς ἀνάκτησιν τῆς Καδμείας. Ἡ ἀφήγησις αὕτη μέχρι τινὸς ἐπιβεβαιοῦται ὑπὸ τοῦ Δεινάρχου μνημονεύοντος ψήφισμα προταθὲν ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τοῦ Κεφάλου. Καθ' ἃ ὅμως λέγει ὁ Ξενοφῶν, ἄνευ διαταγῆς καὶ ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν εὐθύνῃ ἐβοήθησαν οἱ δύο στρατηγοὶ τοῖς Θηβαίοις· ὅτ' ὀλίγον μετὰ μικρὸν οἱ Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τοὺς Σπαρτιάτας, κατεψήφισαν εἰς θάνατον ἕνα τῶν στρατηγῶν, καὶ ἐξώρισαν τὸν ἄλλον, ὅστις ἐτράπη εἰς φυγὴν πρὸ τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως.

ΔΗΜΟΧΑΡΗΣ ὁ ἐκ Λευκονόης, ἀθηναῖος ῥήτωρ, ἀνεψιὸς τοῦ Δημοσθένους, γεννηθεὶς περὶ τὸ 350 πρ. Χ, ἀποθανὼν περὶ τὸ 275. Υἱὸς τοῦ Λάχητος καὶ μιᾶς ἀδελφῆς τοῦ Δημοσθένους, ἐκληρονόμησε τὰ πατριωτικὰ αἰσθήματα καὶ μέρος τῆς ῥητορικῆς δεινότητος τοῦ θείου αὐτοῦ. Ζῶν ἐν μέσῳ δυσχερεστέρων περιστάσεων, δὲν ἠδυνήθη πάντοτε νὰ διατηρηθῇ ἐντὸς τῶν ὁρίων συνετῆς πολιτικῆς καὶ ὑγιοῦς εὐγλωττίας καὶ ὦθησεν ἐνίοτε τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου μέχρι θρασύτητος, μέχρι λοιδορίας. Διὰ τῶν σφοδρῶν αὐτοῦ ὅρκων κατὰ τοῦ Ἀντιπάτρου καὶ τοῦ Κασσάνδρου ἐπέσυρε τὸ μῖσος τῆς ἀντιμακεδονικῆς μερίδος καὶ συκοφαντίας ἃς ὁ μὲν ἱστορικὸς Τιμαῖος δὲν ἠσχύνθη νὰ σημειώσῃ ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ, ὁ δὲ Πολύβιος ἀνεσκεύασεν ἀπαλλάττων τῆς μομφῆς τὸν χαρακτῆρα τοῦ Δημοχάρους, ὅστις, ἀποθανόντος τοῦ θείου αὐτοῦ, ἔμεινεν ἀρχηγὸς τῆς πατριωτικῆς μερίδος. Αἱ πολιτικαὶ αὐτοῦ ἐκδουλεύσεις ἀπαριθμοῦνται ἐν ψηφίσματι ἐκδοθέντι τῇ προτάσει τοῦ ἰδίου αὐτοῦ υἱοῦ Λάχητος καὶ διασωθέντι ἡμῖν ὑπὸ τοῦ συγγραφέντος τοὺς «Βίους τῶν δέκα ῥητόρων». Εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ ὁρίσῃ τις τὴν χρονολογίαν τῶν πράξεων τοῦ Δημοχάρους· ἀλλ' ἐκτίθεμεν αὐτὰς ἑπόμενοι τῇ τάξει ἣν ὁ Δρόυζεν παρεδέξατο.

Ὁ Δημοχάρης ἐφάνη τὸ πρῶτον ἐπὶ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς τῷ 322, ὅτε ὁ Ἀντίπατρος ἠτήσατο τὴν παράδοσιν τοῦ Δημοσθένους καὶ τῶν ἄλλων ἐχθρῶν τῆς Μακεδονίας. Μάτην ὁ νέος ῥήτωρ ἐνεφανίσθη ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς φέρων τὸν πολεμικὸν μανδύαν καὶ τὸ ξίφος ὅπως δείξῃ τίνι τρόπῳ ἔσπευδε ν' ἀπαντήσῃ ἡ πόλις εἰς τὰς αὐτά-

δεις προκλήσεις τοῦ Μακεδόνος, ὁ λαὸς καταβεβλημένος ὑπέκυψεν εἰς αὐτὰς καὶ ὁ θάνατος τῶν ὑστάτων προμάχων τῆς ἀθηναϊκῆς ἐλευθερίας ἐψηφίσθη τῇ προτάσει τοῦ Δημάδου. Κατὰ τὰ ἑπόμενα πεντεκαίδεκα ἔτη, ὁ Δημοχάρης ἔζησεν ἐν μονώσει καὶ ἴσως ἐξόριστος. Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς διῴκει τότε ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Μακεδονίας. Διαχέων τὴν εὐτυχίαν ἐν μέσῳ τῶν Ἀθηνῶν, προστατεύων ἐνθέρμως τὰς τέχνας καὶ τὰ γράμματα, ἠγωνίζετο ὅπως ἐπιλάθωνται οἱ συμπολῖται αὐτοῦ τῆς πάλαι ἐλευθερίας καὶ ὅτι πρὸ ἡμίσεως καὶ ἐνὸς αἰῶνος ἦσαν ὁ πρῶτος λαὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ νικηταὶ τῆς Ἀσίας. Ὁ Δημοχάρης ἐξήνεγκε περὶ τοῦ πολιτικοῦ τούτου ἀνδρὸς κρίσιν ἀμφοτέρους χαρακτηρίζουσαν. Ὁμολογεῖ ὅτι ὁ Δημήτριος εἰσήγαγε τὴν εὐπορίαν εἰς Ἀθήνας, ἀλλ' ἀγρυπνῶν ὑπὲρ τῆς ὀλιδιότητος τῆς πόλεως ἠγρύπνησε καὶ ὑπὲρ τῆς δόξης καὶ ὑπὲρ τῆς ἀξιοπρεπείας αὐτῆς; Δὲν ὑπῆρξεν ὁ δοῦλος τοῦ Κασσάνδρου; Δύναταί τις ν' ἀποδώσῃ αὐτῷ ἄλλην ἀξίαν ἢ τὴν τοῦ καλοῦ διοικητοῦ; Ὅτε δὲ ὁ ἔξοχος ἀνὴρ ὃν μετὰ τοσαύτης αὐστηρότητος ἔκρινεν, ἐδιώχθη ἐξ Ἀθηνῶν, ὁ Δημοχάρης ἐπανελθὼν ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τῆς πατριωτικῆς μερίδος. Τῷ 303 ἐξωρίσθη διότι ἠθέλησε ν' ἀντιστῇ κατὰ τῶν χαμερπῶν κολακειῶν, ἃς ἐπεδαψίλευεν ὁ Στρατοκλῆς τῷ παλινορθωτῇ τῆς δημοκρατίας Δημητρίῳ τῷ Πολιορκητῇ. Ἐν τῷ μεταξὺ ὑπεστήριξεν ἰσχυρῶς τὸ ψήφισμα τοῦ ῥήτορος Σοφοκλέους πρὸς ἐξορίαν τῶν φιλοσόφων, ὧν τὰ σοφίσματα συνετέλουν εἰς χαλάρωσιν τῆς φιλοπατρίας τῶν Ἀθηναίων. Ἦτο φίλος τοῦ Ζήνωνος καὶ τῶν Στωϊκῶν, ἀλλ' ἀπέφυγε τὸν Θεόφραστον καὶ τοὺς περὶ τὸν Ἀριστοτέλην ὡς μακεδονίζοντας καὶ ὀλιγαρχικούς. Ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας ἐν ἀρχῇ τοῦ τετραετοῦς πολέμου (297—294), καθ' ὃν Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς ἀνεκτήσατο ἐν μέρει τὴν ἐπιρροὴν ἣν ἀπώλεσε συνεπείᾳ τῆς ἐν Ἰψῷ μάχης, ἐπεσκεύασε τὰ τείχη τῶν Ἀθηνῶν καὶ εἰσήγαγεν εἰς τὴν πόλιν τροφὰς καὶ πολεμεφόδια. Τῷ δευτέρῳ ἔτει τοῦ πολέμου, ἀπεστάλη πρεσβευτὴς πρῶτος παρὰ τῷ Φιλίππῳ, υἱῷ καὶ διαδόχῳ τοῦ Κασσάνδρου, ὕστερον δὲ παρὰ τῷ Ἀντιπάτρῳ υἱῷ τοῦ αὐτοῦ ἡγεμόνος. Παρὰ Σενέκᾳ ἀπαντᾷ περὶ τῆς πρώτης τῶν ἀποστολῶν τούτων ἀνέκδοτον, ὅπερ, ἂν ἀληθεύῃ, οὐ δίδωσι καλὴν ἰδέαν περὶ τῆς εὐγενείας τοῦ Ἀθηναίου διπλωμάτου. Τοῦ Φιλίππου ἐρωτήσαντος τοὺς πρεσβευτὰς εἰ ἠδύναντο νὰ πράξῃ ἀρέσκον τοῖς Ἀθηναίοις. — Ν' ἀπαγχονισθῇς, ἀπεκρίνατο ὁ Δημοχάρης, ἀποστρεφόμενος τὸ ἀγροῖκον, ἣν ὁ μὲν Σενέκας ψέγει, ὁ δὲ Φίλιππος ἀπηξίωσε νὰ τιμωρήσῃ. Ἐξορισθεὶς ἐκ νέου, τῇ εἰσηγήσει τοῦ Λαχάρητος καὶ τῆς ὀλιγαρχικῆς μερίδος, ὁ Δημοχάρης κατῆλθεν εἰς Ἀθήνας ἐπὶ τοῦ ἄρχοντος Διοκλέους, τῷ 287 ἢ 286, ἐπετράπη τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων προσόδων καὶ κατώρθωσε νὰ ἐλαττώσῃ σημαντικῶς τὰ ἔξοδα τῆς πολιτείας. Περὶ τὸ 282, ἐπέμφθη πρὸς τὸν Λυσίμαχον καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ἐπιχορήγησιν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ταλάντων (722,800 φράγκων). Περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ἔπεμψε πρεσβείαν καὶ τῷ βασιλεῖ τῆς Αἰγύπτου παρ' οὗ ἔλαβε συνδρομὴν ὑπὲρ τῶν Ἀθηνῶν πεντήκοντα τάλαντα (278,000 φρ.) Τῷ 280, ἐπὶ ἄρχοντος Γοργίου προὔτεινέν τινα ἀποδοθῶσιν ἐπίσημοι τιμαὶ εἰς μνημόσυνον τοῦ Δημοσθένους. Ἡ δὲ πρᾶξις αὕτη ἦτο λαμπρὸν ἐπισφράγισμα ζωῆς καθιερωθείσης ὁλοκλήρου εἰς ὑποστήριξιν τῶν ἀρχῶν τοῦ θείου αὐτοῦ. Αὐτὸς δὲ οὗτος τῇ προτάσει τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Λάχητος ἠξιώθη μετὰ θάνατον παρομοίων τιμῶν. Ἐν τῇ Ἀγορᾷ ἀνιδρύθη αὐτῷ ὀρειχάλκινος ἀνδριὰς, παριστῶν αὐτὸν ἐν πολεμικῇ στολῇ, ἣν ἔφερεν ἐν τῇ περιφήμῳ ἐκκλησίᾳ, ἐν ᾗ κατεπολέμησε τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Ἀντιπάτρου. — Ὁ Δημοχάρης κατέλιπε πολλοὺς λόγους καὶ μίαν ἱστορίαν τῶν χρόνων αὐτοῦ, ἥτις, ὡς ὁ Κικέρων λέγει, ἦτο γεγραμμένη δι' ὕφους ῥητορικοῦ μᾶλλον ἢ ἱστορικοῦ. Τοῦ πονήματος τούτου καὶ τῶν λόγων περισώζονται ὀλίγιστα ἀποσπάσματα.

ΔΗΜΩΝ, Ἕλλην ἱστορικὸς, ἔζη πιθανῶς περὶ τὸ 300 πρ. Χ. Περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ οὐδὲν γινώσκεται· ἀλλ' ἐπειδὴ ἓν τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἀνεσκευάσθη ὑπὸ τοῦ Φιλοχόρου, συμπεραίνεται ὅτι οἱ δύο οὗτοι ἱστορικοὶ ἦσαν σύγχρονοι. Σώζονται μέχρις ἡμῶν αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν ἀκολούθων τοῦ Δήμωνος συγγραφῶν· Ἀτθίς. Περὶ Παροιμιῶν·—Περὶ θυσιῶν. Τὰ ἀποσπάσματα τῶν συγγραφῶν τοῦ Δήμωνος συνελέγησαν ὑπὸ τοῦ Siebel, «Phanodemus Ἀτθίδων, et reliq. Fragm. (Demonis Clitodemi et Istri), ἐν Λειψίᾳ, 1812, καὶ ἐντελέστερον ὑπὸ τοῦ C. καὶ Th. Müller, Fragmenta historicorum Græcorum, τόμ. I, σελ. 378· τόμ. IV σελ. 626, 646.

ΔΗΜΩΝ, ἀθηναῖος ῥήτωρ, ἔζη περὶ τὸ 330 πρ. Χ. Υἱὸς τῆς ἀδελφῆς τοῦ Δημοσθένους, διέπρεψε καὶ αὐτὸς ὡς ῥήτωρ. Ἀνῆκεν ὡς ὁ θεῖος αὐτοῦ εἰς τὴν ἀντιμακεδονικὴν μερίδα. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου προὔτεινε τὴν ἀνάκλησιν τοῦ Δημοσθένους, τὸ δὲ ψήφισμα ἐψηφίσθη

Δημοσθένους (Ν.Π.Δ.)

μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἡ κάθοδος τοῦ μεγάλου ῥήτορος ἐγένετο θριαμβευτική. Ἄλλας λεπτομερείας περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ δὲν ἔχομεν· γινώσκομεν δὲ μόνον ὅτι εἶχεν υἱὸν ὀνόματι Φρυνίωνα.

ΔΗΜΩΝΑΞ, Ἕλλην φιλόσοφος, γεννηθεὶς ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ, ἤκμαζε κατὰ τὴν πρώτην πεντηκονταετηρίδα τοῦ δευτέρου μ. Χρ. αἰῶνος. Ἔζησεν ἐν Ἀθήναις, ἀπολαύων δικαίου σεβασμοῦ παρὰ τῷ ἑλληνικῷ λαῷ. Ὁ Λουκιανὸς, ὅστις ἐγνώρισεν αὐτὸν ἔγραψε τὸν βίον του. Συνεγέγετο τῷ Ἀγαθοβούλῳ, τῷ Δημητρίῳ, τῷ Ἐπικτήτῳ καὶ Τιμοκράτει τῷ Ἡρακλεώτῃ, ἀλλ' ἠγάπα καὶ ἐσπούδαζε συνάμα πάσας τὰς φιλοσοφικὰς σχολὰς οὐδεμίαν τούτων προτιμῶν. Ἀπέθανεν ἐκ ἀσιτίας λίαν προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν.

ΔΙΑ, ἀρχαιότατον ὄνομα τῆς Νάξου. §—, νῆσ. τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. § —, ἐπίθετον διαφόρων πόλεων τῆς ἀρχαιότητος.

ΔΙΑΒΒΙΕ, πόλ. τῆς ἄνω Γουϊνέας, πρωτ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἀμίνας, 176 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Κουμασσίας.

ΔΙΑΒΗΤΑΙ (ἀρχ.), νῆσος παρὰ τὴν Κύμην §—, νῆσος παρὰ τὴν Σαρδώ.

ΔΙΑΒΛΕΡΕ, ὄρη τῆς Ἑλβετίας, ἐν ταῖς Βερνικαῖς Ἄλπεσι μεταξὺ τῶν τοπαρχιῶν τῆς Βώδ καὶ τοῦ Βαλαί· ἀκροτάτη κορυφὴ, ὕψος 3,118 μέτρα.

ΔΙΑΒΟΛΟΣ, δαίμων τοῦ κακοῦ, ὅστις παρουσιάσθη ἐνώπιον τῆς Εὔας ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ ὄφεως. Γίνεται περὶ αὐτοῦ λόγος τὸ πρῶτον ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Σατὰν ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Ἰὼβ, ἔνθα ἐκπληροῖ πρὸ τοῦ οὐρανίου δικαστηρίου τὰ χρέη κατηγόρου. Ἐν τοῖς παραλειπομένοις φαίνεται ἐμπνεύσας τῷ Δαυὶδ τὴν ἰδέαν τῆς ἀπαριθμήσεως τοῦ Ἰσραὴλ, ἐν δὲ τῷ «Ζαχαρίᾳ», εἶναι ὁ ἀντίπαλος τοῦ Ἀγγέλου τοῦ Κυρίου. Ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ βλέπομεν αὐτὸν ἀγωνιζόμενον ὅπως εἰσενέγκῃ εἰς πειρασμὸν αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἡ ἐντελεστάτη εἰκὼν τοῦ διαβόλου εὑρίσκεται ἐν τῇ «Ἀποκαλύψει» τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου. Οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας διδάσκουσιν ὅτι ὁ Σατανᾶς καὶ οἱ ἄλλοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πλασθέντες διάβολοι, ἦσαν ἀγαθοὶ ἐν ἀρχῇ, ὅτι ἡ πτῶσις αὐτῶν ἦτο τιμωρία κατὰ τῆς ὑπερηφανείας των, καὶ ὅτι ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου, ἐργάζονται πρὸς ὀλέθρον τῆς κακίας ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἐφαντάζοντο τὸν διάβολον ὑπὸ μορφὴν ἀλλόκοτον, ἀρκούντως προσόμοιον τῇ τῶν ἀρχαίων Σατύρων· μέλανα καὶ πελιδνὸν τὴν χροιὰν, μετὰ φλογερῶν ὀφθαλμῶν, δυσώδους ἀποφορᾶς, λειποσάρκων καὶ δασυτρίχων μελῶν, κεράτων, οὐρᾶς, γαμψῶν ὀνύχων, κλπ. Οὕτως ἐμφανίζεται εἰς τὰ μοναστήρια τοῦ «Campo Santo», καὶ ὑπ' αὐτὸν τὸν χρωστῆρα τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου καὶ τοῦ Ῥαφαήλου. Οἱ συγγραφεῖς τῶν Μυστηρίων («Ἰδ. τὴν λέξιν») πολλάκις φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Οἱ διαμαρτυρόμενοι τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος ἐπίστευον τὴν ὕπαρξιν τοῦ διαβόλου· ὁ δὲ Λούθηρος ἀφηγεῖται ὅτι πολλάκις ἐπειράσθη ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ὅτι δὲν περιωρίζετο μόνον εἰς τὸ ἀντιτάσσειν ἐναντίον αὐτοῦ ἠθικὴν ἀντίστασιν. Τῷ Μίλτωνι ἐπεφυλάσσετο ν' ἀνεγείρῃ τὸν πεπτωκότα ἄγγελον, καὶ νὰ μεταποιήσῃ αὐτὸν εἰς ὃν τοσοῦτῳ μέγα ὅσῳ καὶ ἔξοχον.

ΔΙΑΒΟΛΟΥ (Δικηγόρος τοῦ), ὄνομα διδόμενον ἐν Ῥώμῃ εἰς ἐκεῖνον ὅστις ἐν συζητήσει περὶ τῆς κανονίσεως ἁγίου τινὸς ἀφοῦ ἀκροασθῇ τοῦ «δικηγόρου τοῦ Θεοῦ», ἀφηγουμένου τὰς πράξεις καὶ τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου ἀνδρὸς, εἶναι ἐπιτετραμμένος ἵνα ἀναιρῇ τὰς ἀναφερομένας μαρτυρίας.

ΔΙΑΒΟΛΟΥ (Τεῖχος τοῦ), γερμανιστὶ, «Pfahlgraben», χαράκωμα ἐγερθὲν ἐν Γερμανίᾳ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, καὶ σχηματιζόμενον ἐκ πάλων συνδεομένων διὰ πυκνῶν φρακτῶν. Χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ. Ὁ αὐτοκράτωρ Πρόβος, ὅπως κάλλιον ὀχυρώσῃ τὸ ῥωμαϊκὸν ἔδαφος κατὰ τῶν Ἀλεμάνων, ἀνήγειρε παρὰ τὸ χαράκωμα τοῦτο ἀληθὲς τεῖχος μετὰ πύργων, ὅπερ ἕνεκα τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἐκτάσεως ὠνομάσθη τεῖχος τοῦ διαβόλου. Ἤρχετο δὲ ἐκ τῶν πλησίον τῆς Φραγκφόρτης καὶ κατήρχετο μέχρι τοῦ Νέκκερ. Φαίνονται εἰσέτι λείψανα αὐτοῦ περὶ τὸ Βλαγκεμβοῦργον καὶ τὴν Βρουνσβίκην, πρὸς Β τοῦ Ἀσχαφφεμβούργου ἐν τῇ Ἔσσῃ, πλησίον τῆς Ἀδενσδέργης καὶ τῆς Ἐλλίγγεν ἐν Βαυαρίᾳ, καὶ πλησίον τῆς Κολωνίας.

ΔΙΑΒΟΛΟΥ (Γέφυρα τοῦ), λιθίνη γέφυρα, νεωτέρας κατασκευῆς, 25 μέτρ τὸ μῆκος, καὶ μετὰ μιᾶς μόνης ἀψίδος, ζεύγουσα τὰς ὄχθας τοῦ Ῥεούσσῃ, πλησίον τοῦ Κρισπέλτου ὄρους, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ Ἁγίου Γοθάρδου ἐν Ἀλτόρφῃ, κατὰ τὸ μέρος ἐν ᾧ ὁ ποταμὸς πίπτει ἀπὸ ὕψους 30 περίπου μέτρων. Κεῖται πλαγίως καὶ ἄνωθεν ἑτέρας ἐγκαταλελειμμένης γεφύρας, ἧς ἡ κατασκευὴ ἀποδίδεται τοῖς Ῥωμαίοις. Συνδέει δὲ τὴν κοιλάδα τῆς Γαισμένεν (Οὐρή) μετὰ τῆς κοιλάδος τοῦ Γέρ-ῥα (Γριζωνικαί). — Ἑτέρα γέφυρα τοῦ Διαβόλου, λιθίνη καὶ μετὰ μιᾶς μόνης ἀ-

Δημόσια Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ψίδος, ἐτέθη τῷ 1753 ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Οὐαλλίας (Καρδιγὰν), ἄνωθεν βάθρου εἰς ὃν καταπίπτει ὁ Μυνὰσχ ἀπὸ ὕψους 70 μέτρων διὰ τεσσάρων καταῤῥακτῶν· κατέχει δὲ τὴν θέσιν ἀρχαίας γεφύρας κατασκευασθείσης περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΔ' αἰῶνος ὑπὸ τῶν μοναχῶν τῆς πλησιοχώρου μονῆς τῆς «Strata Florida».

ΔΙΑΓΟΡΑΣ, Ἕλλην ἀθλητής, υἱὸς τοῦ Δημαγέτου, γεννηθ. ἐν Ἰαλυσῷ τῆς Ῥόδου, ἔζη κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα πρ. Χρ. Ἀνῆκεν εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν Ἐρατιδῶν, καὶ κατήγετο πρὸς πατρὸς μὲν ἀπὸ τοῦ Δημαγέτου βασιλέως τῆς Ἰαλυσοῦ, πρὸς μητρὸς δὲ ἀπὸ τοῦ μεσσηνίου ἥρωος Ἀριστομένους. Ἡ οἰκογένεια τῶν Ἐρατιδῶν ἐπαύσατο βασιλεύουσα ἐν Ῥόδῳ ἀπὸ τοῦ 660, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐξηκολούθει διατηροῦσα μεγάλην ἐπιῤῥοήν. Ὁ Διαγόρας δὶς ἐνίκησε πυγμαχίαν ἐν ταῖς Ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσι, τετράκις ἐν τοῖς Ἰσθμικοῖς, δὶς ἐν τοῖς Νεμεακοῖς, καὶ ἅπαξ τοὐλάχιστον ἐν τοῖς Πυθικοῖς. Εἶχε δὲ τὴν ἐξαιρετικὴν τιμὴν νὰ ἦναι «Περιοδονίκης», ἤτοι νικητὴς σερθεὶς εἰς τοὺς τέσσαρας μεγάλους ἀγῶνας. Ἤρατο δὲ πρὸς τούτοις πολλὰς νίκας εἰς ἀγῶνας ἧττον σημαντικοὺς ὡς τοὺς ἐν Ἀθήναις, Αἰγίνῃ, Μεγάροις, Πελλήνῃ καὶ Ῥόδῳ. Περὶ τοῦ Διαγόρα φέρεται ἀνέκδοτον μαρτυροῦν οἷον ἐνθουσιασμὸν διήγειρον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν αἱ νίκαι τῶν ὀλυμπιακῶν ἀγώνων. Γέρων ἤδη ὁ ἀθλητὴς οὗτος συνώδευσεν εἰς Ὀλυμπίαν τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ, Ἀκουσίλαον καὶ Δαμαγέτην οἵτινες ἀμφότεροι ἀνεδείχθησαν νικηταί, καὶ λαβόντες τὸν πατέρα ἐπ' ὤμων ἔφερον αὐτὸν διὰ μέσου τοῦ πλήθους τῶν θεατῶν, ἄνθη ἐπ' αὐτοῦ βαλλόντων καὶ ἀναφωνούντων ὅτι ὁ Διαγόρας ἀνῆλθεν εἰς τὸ ἀνώτατον σημεῖον τῆς ἀνθρωπίνης εὐδαιμονίας. Ἡ δόξα τοῦ Διαγόρα καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ ὑμνεῖται ὑπὸ τοῦ Πινδάρου ἐν ᾠδῇ ἐπιγραφείσῃ χρυσοῖς γράμμασιν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Κνίδῳ ἐπὶ τῆς νήσου Ῥόδου. Ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐσώζετο ἀνδριὰς τοῦ Διαγόρα, ἔργον τοῦ μεγαρέως γλύπτου Καλλικλέους. Ὁ χρόνος καθ' ὃν ἔζησεν ὁ Διαγόρας ὁρίζεται ὑπὸ τῆς ἐν Ὀλυμπίᾳ νίκης αὐτοῦ, τῇ 79ῃ ὀλυμπιάδι, 464 πρ. Χ. Ἡ ᾠδὴ τοῦ Πινδάρου τελευτᾷ προμηνύουσα τῷ οἴκῳ τῶν Ἐρατιδῶν δυστυχήματα, ἅτινα ἐπῆλθον ἀποθανόντος τοῦ Διαγόρα, ἕνεκα τῆς ὀσημέραι ἀκμαζούσης ἐπιῤῥοῆς τῶν Ἀθηνῶν.

ΔΙΑΓΟΡΑΣ, ὁ ἐπονομαζόμενος Ἄθεος, Ἕλλην φιλόσοφος, γεννηθεὶς ἐν τῇ νήσῳ Μήλῳ, ἔζη περὶ τὸ 420 πρ. Χ. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὠνομάζετο Τηλέκλυτος. Ἄγνωστος εἶναι ὁ χρόνος τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Εἶναι δὲ μόνον γνωστὸν ὅτι ὑπῆρξε σύγχρονος τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Περικλέους· κατὰ δέ τινα ἀμφίβολον παράδοσιν ὁ Σωκράτης ἠκροάσατο τῶν μαθημάτων τοῦ Διαγόρα, αὐτὸς δ' οὗτος ἐγένετο δοῦλος καὶ ὕστερον ὀπαδὸς τοῦ Δημοκρίτου. Τὸ βεβαιότερον εἶναι ὅτι κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς 91ης ὀλυμπιάδος (412 πρ. Χ.) ὁ Διαγόρας ἐπὶ ἀσεβείᾳ κατηγορηθεὶς καὶ προσκληθεὶς ὅπως ἀπολογηθῇ ἔφυγεν ἐξ Ἀθηνῶν φοβούμενος τὸ κώνειον. Ψήφισμα δὲ προγραφῆς συνετάχθη κατ' αὐτοῦ καὶ ἐχαράχθη ἐπὶ χαλκίνης στήλης· ἐν τῷ ψηφίσματι τούτῳ ἐδίδοτο ἀμοιβὴ ἑνὸς μὲν ταλάντου εἰς ὅν τινα ἤθελε φονεύσει αὐτὸν, δύο δὲ εἰς ἐκεῖνον ὅστις ἤθελε τὸν συλλάβει ζῶντα. Διηγοῦνται ὅτι ὁ Διαγόρας εὑρισκόμενός ποτε ἐντὸς ξενοδοχείου, καὶ μὴ ἔχων ξύλα ὅπως μαγειρεύσῃ τὸ γεῦμά του συνέτριψε πεπαλαιωμένον ξύλινον ἄγαλμα τοῦ Ἡρακλέους εἰπὼν «Ἔμπρὸς ἑτοιμάσθητι εἰς ἐκτέλεσιν τρισκαιδεκάτου ἄθλου, δηλαδὴ νὰ μᾶς ἑψήσῃς φακήν». Ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Διαγόρα σώζονται μόνον δύο ἐπιγραφαί «Ἄσματα Λυρικὰ καὶ Φρύγιοι Λόγοι», ἐν οἷς κατὰ Σουΐδαν καὶ Ἡσύχιον κατεφέρετο κατὰ τῶν Θεῶν.

ΔΙΑΓΟΡΑΣ, Ἕλλην ἰατρὸς, ζῶν κατὰ τὸν τρίτον αἰῶνα πρ. Χ. Μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Πλινίου, τοῦ Ἐρασιστράτου καὶ τοῦ Εὐρωτιανοῦ, καθ' ὃν ἐγεννήθη ἐν Κύπρῳ. Εἷς τῶν ἀφορισμῶν αὐτοῦ διεσώθη ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Ἀετίου.—Ἰατρὸς φέρων τὸ αὐτὸ ὄνομα μνημονεύεται ὑπὸ ἄραβος ἀνωνύμου συγγραφέως τῆς «Bibloth. Arabico-Hisp. Esc.», I, p. 237. Τινὲς συνεταύτισαν αὐτὸν, ἀλλ' ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀποδείξεως, μετὰ φιλοσόφου γνωστοτάτου, δούλου τοῦ Δημοκρίτου.

ΔΙΑΖ (Βαρθολομαῖος), πορτογάλος θαλασσοπόρος ἀποσταλεὶς παρὰ Ἰωάννου τοῦ Β' μετὰ δύο πλοίων εἰς ἀναζήτησιν τῆς Ἰνδικῆς. Μετὰ μακρὸν πλοῦν ἠτήσατο παρὰ τοῦ ἀνυπομονοῦντος καὶ παρωργισμένου πληρώματος τριήμερον προθεσμίαν, τοῦθ' ὅπερ ἐσφαλμένως λέγεται ὅτι ἔπραξεν ὁ Κολόμβος. Μετὰ τὴν προθεσμίαν ταύτην ἠναγκασμένος ὢν νὰ ἐπανακάμψῃ εἰς Πορτογαλίαν, ἀνεκάλυψε τοὐλάχιστον ἐπιστρέφων τὴν ντσίαν ἄκραν τῆς Ἀφρικῆς, ἣν κατ' ἀρχὰς ἀφῆκεν ὀπίσω καὶ παρέκαμψεν ἑκατὸν λεύγας μακράν· τὴν ἄκραν ταύτην, αὐτὸς μὲν ὠνόμασεν «Ἀκρωτήριον τῶν Βασάνων», ὁ δὲ βασιλεὺς «Ἀκρωτήριον τῆς Καλῆς Ἐλπίδος», ἢ ὡς λέγεται σήμερον ἑλληνιστὶ «Κύελπι» ἀκρωτήριον. («Gaz

de Bonne-Espérance»), 1486—87. Ὁ Διὰζ ἀπωλέσθη τῷ 1500, ἐν τρικυμίᾳ ἧτις κατέλαβε τὸν στόλον τοῦ Καβρὰλ, ὅτε ἐπιστρέφων ἐκ Βρασιλίας, πρὸς ἣν ἐξώθησεν αὐτὸν ἄλλη τρικυμία, ἔπλεε πρὸς τὸ ἀκρωτήριον, ὅπερ ἀνεκάλυψε.

ΔΙΑΖ (Μιχαὴλ), Ἀραγώνιος, ἀποθανὼν τῷ 1512, συνώδευσε τὸν Χριστόφορον Κολόμβον εἰς τὸν δεύτερον αὐτοῦ πλοῦν πρὸς τὸν Νέον Κόσμον, ἀνεκάλυψε τὰ χρυσωρυχεῖα τοῦ ποταμοῦ Ἀϊνὰ, ἐν τῇ νήσῳ τοῦ Ἁγίου Δομίγκου, τῷ 1495, συνεμερίσθη τὴν δυσμένειαν εἰς ἣν ὑπέπεσεν ὁ Κολόμβος, ὃν ὑπερήσπισε κατὰ τοῦ Βοβαδίλλα, καὶ ἐγένετο τοποτηρητὴς τοῦ διοικητοῦ τοῦ Πόρτο Ῥίκου τῷ 1509.

ΔΙΑΖ (Βαλτάσαρ), πορτογάλος ποιητὴς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, ἐκ γενετῆς τυφλὸς, ἐγεννήθη ἐν Μαδέρᾳ, καὶ συνέθετο πολυάριθμα θρησκευτικὰ δράματα (autos).

ΔΙΑΖ ΔΕ ΣΟΛΙΣ. Ἴδ. ΣΟΛΙΣ.

ΔΙΑΖ ΓΟΜΕΖ (Φραγκίσκος), πορτογάλος φιλολόγος, γεννηθεὶς τῷ 1745, ἀποθανὼν τῷ 1795, ἦτον υἱὸς ῥωποπώλου ἐκ Λισσαβῶνος. Σπουδάσας ἐν Κοϊμβρᾳ διηύθυνεν ἐμπορικὸν οἶκον, ἐνῷ συγχρόνως ἠσχολεῖτο εἰς τὴν ποίησιν. Ἔχομεν αὐτοῦ ἓξ ᾄσματα ποιήματος περὶ τῶν Ὡρῶν τοῦ ἔτους, 2 τραγῳδίας, ᾠδὰς, ἐλεγείας, μίαν ἀτελῆ ἐποποιΐαν περὶ τῆς κατακτήσεως τῆς Κεύτας, κτλ. Εἶναι ὀρθοεπὴς καὶ γλαφυρός. Ἐρημίσθη δὲ πρὸ πάντων ὡς θεμελιωτὴς τῆς κριτικῆς ἐν Πορτογαλλίᾳ. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ συνελέγησαν τῷ 1799

ΔΙΑΖΥΓΙΟΝ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Παρ' Ἀθηναίοις, οἱ νόμοι τοῦ Σόλωνος ἐπέτρεπον αὐτὸ ὑπὸ ὅρους περιορίζοντας τὴν χρῆσιν αὐτοῦ. Οἱ θέλοντες νὰ διαζευχθῶσι σύζυγοι ἐνεφανίζοντο ἐνώπιον τοῦ ἐπωνύμου ἄρχοντος, ὅστις ἔδιδεν αὐτοῖς κριτὰς ὅπως ἀκούσωσιν αὐτῶν καὶ ἀποφασίσωσιν ἂν ὑπῆρχε λόγος νὰ δοθῇ διαζύγιον. Καὶ ἂν μὲν τὸ διαζύγιον ἐλάμβανεν ὁ ἀνὴρ ὤφειλε ν' ἀποδώσῃ τῇ γυναικὶ τὴν προῖκα, ἢ νὰ χορηγήσῃ αὐτῇ τὰ πρὸς ζωάρκειαν· ἂν δ' ἐλάμβανεν αὐτὸ ἡ γυνὴ ὑπέσχετο νὰ μὴ ἐπιστρέψῃ τοῦ λοιποῦ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀνδρὸς, διατήρει τὴν προῖκα αὐτῆς καὶ ἐδίδου δημοσίᾳ τῷ ἀνδρὶ ἔγγραφον δι' οὗ ἀνεγνώριζε τὸ διαζύγιον.

Παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, τὸ διαζύγιον ἦτον ἡ διάλυσις τοῦ πατρικιακοῦ συνοικεσίου. Συνεχωρεῖτο δὲ ἡ αἴτησις αὐτοῦ ὑπό τε τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς, ἐπὶ λόγῳ δυσγονωμίας ἢ καὶ ἁπλῶς τῇ ἀμοιβαίᾳ συγκαταθέσει καὶ ἄνευ προφανοῦς λόγου. Ὁ θρησκευτικὸς γάμος ἦτο νενομισμένον νὰ διαλύηται διὰ τῆς diffarréation· ὁ δὲ πολιτικὸς διὰ τῆς ῥήξεως τῶν γαμηλίων ἐγγράφων ἐν τῷ δικαστηρίῳ τοῦ πραίτορος τῆς πόλεως, καὶ ἐνώπιον ἑπτὰ μαρτύρων, ἐνηλίκων ῥωμαίων πολιτῶν. Ὅταν τὸ διαζύγιον ᾐτεῖτο ὁ εἷς τῶν δύο συζύγων, ὁ πραίτωρ ἔκρινεν ἂν ἡ αἴτησις ἦτον εὔλογος καὶ ἡ ἀπέῤῥιπτεν ἢ παρεδέχετο αὐτήν. Ἂν ὁ σύζυγος ᾐτεῖτο καὶ ἐλάμβανε τὸ διαζύγιον ἀπέπεμπε τοῦ οἴκου αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, ἀφοῦ ἐλάμβανε μὲν παρ' αὐτῆς τὰς κλεῖδας ἀπεδίδου δὲ τὴν προῖκα, κρατῶν δι' ἕκαστον ζῶν τέκνον τὸ ἕκτον μέρος τῆς προικὸς, διότι τὰ τέκνα ἔμενον ὑπὸ τὴν κυριότητα τοῦ πατρός. Ἐφύλαττε δὲ ὅλην τὴν προῖκα ἂν τὸ διαζύγιον ἐγίνετο ἕνεκα μοιχείας. Ὅταν δὲ ἐξ ἐναντίας τὸ διαζύγιον ἐζητεῖτο κατὰ τοῦ ἀνδρὸς, ἡ γυνὴ ἀνελάμβανεν ἀκεραίαν τὴν προῖκα αὐτῆς. Τὸ διαζύγιον ἐχορηγεῖτο εὐκόλως, τοσαύτην δὲ κατάχρησιν αὐτοῦ ἐποίησεν ἡ ἀκολασία, ὥστε ὁ δικαίωρ Καῖσαρ ἀπηγόρευσε ταῖς διαζευγνυμέναις γυναιξὶ νὰ ἔρχωνται εἰς δεύτερον γάμον πρὶν ἢ παρέλθωσιν ἓξ μῆνες· τὴν δ' ἀπαγόρευσιν ταύτην ἐξέτεινεν ὁ Αὔγουστος μέχρι 18 μηνῶν. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη περιέπεσε τέλος εἰς ἀχρηστίαν, διότι ὁ Σενέκας ἔλεγεν ὅτι ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτοῦ ὑπῆρχον γυναῖκες αἵτινες ἠδύναντο ν' ἀριθμήσωσι τὰ ἔτη τῆς ἡλικίας αὐτῶν διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἰδίων συζύγων

Παρὰ τοῖς Ἑβραίοις, ὁ μωσαϊκὸς νόμος ἐπέτρεπε τὸ διαζύγιον, ἀλλ' ὑπὸ τοσούτους ὅρους καὶ μετὰ τοσούτων διατυπώσεων ὥστε κατέστησεν αὐτὸ σπάνιον. Ἴσχυε δὲ μέχρις οὗ ὁ Ἰησοῦς ἐρωτηθεὶς περὶ τούτου ἐκήρυξε τὸν γάμον ἀδιάλυτον.

ΔΙΑΖΥΓΙΟΝ παρὰ τοῖς νεωτέροις. Οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἐδιχογνώμησαν περὶ τοῦ ζητήματος τούτου καθ' ὃν χρόνον ἤρξατο διαδιδόμενος ὁ χριστιανισμός. Ὁ μὲν ἅγιος Ἐπιφάνιος καὶ ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος παρεδέξαντο, ὁ δὲ ἅγιος Αὐγουστῖνος ἀπέῤῥιψεν αὐτό. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ μεγάλου σχίσματος τῆς ἀνατολικῆς καὶ δυτικῆς ἐκκλησίας, ἡ μὲν ἀνατολικὴ ἐκηρύχθη ὑπὲρ ἡ δὲ δυτικὴ κατὰ τοῦ διαζυγίου παραδεξαμένη μόνον τὸν σωματικὸν χωρισμόν. Ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἀπαντῶσι παραδείγματα γάμων βασιλέων ἢ πριγκήπων διαλυθέντων κατ' αἴτησιν αὐτῶν, ἀλλὰ καταχρηστικῶς ἐδίδοτο εἰς τοιαύτας διαλύσεις τὸ ὄνομα τοῦ διαζυγίου, διότι ὀρθότερον πρέπει νὰ ὀνομασθῶσι γάμων ἀκυρώσεις. Οἱ Ἀνωμορρῶται παρεδέξαντο τὸ διαζύγιον, ὅπερ

καθιερώθη ὑπὸ τῶν νόμων ἐν πάσαις ταῖς προτεσαντικαῖς χώραις· συνήθως δὲ τὸ καρδιναλικὸν συνέδριον κρίνει περὶ τῆς ἰσχύος τῶν πρὸς τοῦτο λόγων. Ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ ἄνω Βουλὴ κανονίζει τὰ τοῦ διαζυγίου μόνη κατὰ τὰς ἐνώπιον αὐτῆς ἐνεργουμένας ἀνακρίσεις. Ἐν Πρωσσίᾳ, ἡ ἀπόφασις ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν συνήθων δικαστηρίων.

Ἐ ν Γ α λ λ ί ᾳ, τὸ διαζύγιον δὲν ὑπῆρχεν ἐπὶ τῆς ἀρχαίας μοναρχίας, ἦτο δὲ γνωστὸς μόνος ὁ χωρισμός. Νόμος τῆς 20 σεπτεμβρίου 1792 συνέστησε τὸ διαζύγιον ὅπερ ἠδύνατο νὰ ζητηθῇ ἕνεκα ἀσυμβιβάστου χαρακτῆρος, παραφροσύνης ἑνὸς τῶν συζύγων, ἐκλύσεως ἠθῶν, διετοῦς ἐγκαταλείψεως, πενταετοῦς ἀπουσίας, μεταναστεύσεως, μοιχείας, καταχρήσεων, σοβαρῶν ὕβρεων ἢ αἰκισμῶν· ἀτιμωτικῆς ποινῆς, καὶ τέλος ἀμοιβαίας συγκαταθέσεως. Ἐγίνετο δὲ ἀνεκκλήτως, καὶ οὐδέποτε ἠδύναντο οἱ διαζευγνύμενοι νὰ συζευχθῶσιν ἐκ νέου, ἐπετρέπετο δὲ μόνα ἑκάστῳ τούτων νὰ νυμφευθῇ μετ' ἄλλου προσώπου.—Ὁ ναπολεόντειος κώδηξ παρεδέξατο ἐνταῦτῳ καὶ τὸ διαζύγιον καὶ τὸν χωρισμόν· τὸ διαζύγιον ἕνεκα μιᾶς τῶν ἀνωτέρω τεσσάρων τελευταίων περιπτώσεων, μετὰ τῶν συνεπειῶν αὐτοῦ ἦτοι τῆς ἀπαγορεύσεως νέου γάμου μεταξὺ τῶν διαζευχθέντων, καὶ πλήθους προφυλάξεων, θυσιῶν, ἀναβολῶν διὰ τὸ ἐκ κοινῆς συγκαταθέσεως διαζύγιον οἱ σύζυγοι ὤφειλον νὰ ἐμμένωσιν ὑπὲρ τὸ ἓν ἔτος εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτῶν πρὶν ἢ ἴδωσιν αὐτὴν δικαστικῶς ἐπικυρουμένην, νὰ καταλείπωσι τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας εἰς τὰ τέκνα των, καὶ ἐπὶ τρία ἔτη μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ διαζυγίου νὰ μὴ ἔχωσι τὸ δικαίωμα τοῦ συνάψαι νέον συνοικέσιον. —Ἐπὶ τῆς Παλινορθώσεως, νόμος τῆς 8 μαΐου 1816 κατήργησε τὸ διαζύγιον ἀντικατέστησεν αὐτὸ διὰ τοῦ χωρισμοῦ. Ὁ δὲ νόμος οὗτος ἰσχύει μέχρι τοῦ νῦν, μολονότι δὶς ἐγένετο ἀπόπειρα πρὸς κατάργησιν αὐτοῦ, τῷ 1831 καὶ τῷ 1832.

ΔΙΑΙΤΑ. Ὄνομα τῶν ἐθνικῶν συνελεύσεων ἐν διαφόροις χώραις. Τοιαῦται εἶναι· ἡ «Δίαιτα τῆς Αὐτοκρατορίας» (γερμανιστὶ Reichstag, ἡμέρα τῆς Αὐτοκρατορίας), καὶ ἡ «γερμανικὴ Δίαιτα» («Rundestag», ὁμοσπονδιακὴ ἡμέρα), αἵτινες ἀλληλοδιαδόχως ἐκυβέρνησαν τὴν Γερμανίαν (ἴδ. ΓΕΡΜΑΝΙΑ). Συνήθως τὸ ὄνομα δίαιτα («Landtag») δίδεται ἐν Γερμανίᾳ εἰς πάντα τὰ νομοθετικὰ σώματα, μέλματα δὲ εἰς τὰ ἔχοντα διαφόρων τάξεων ἀντιπροσώπους. Εὑρίσκονται ἐπίσης καὶ «ἐπαρχιακαὶ δίαιται». Καὶ ἡ Πολωνία εἶχε τὰς δίαιτας αὐτῆς (ἴδ. ΠΟΛΩΝΙΑ), οὕτω δὲ ὀνομάζονται εἰσέτι αἱ ἐθνικαὶ συνελεύσεις τῆς Σουηδίας καὶ τῆς Ἑλβετίας (ἴδ. ΣΟΥΗΔΙΑ, ΕΛΒΕΤΙΑ).

ΔΙΑΛΑ, ἀρχ. ΔΗΛΑΣ, ποταμ. τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας (ἐγιαλέτιον Βαγδατίου), ἔχων τὰς πηγάς του ἐπὶ τοῦ Ζάγρου καὶ ῥέων εἰς τὸν Τίγρητα, 13 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Βαγδατίου. Ῥοῦς 270 χιλιαμ.

ΔΙΑΛΙΒΑΣ, ποτ. τῆς Ἀφρικῆς. Ἴδ. ΝΙΓΗΡ.

ΔΙΑΜΟΝ-ΑΡΒΟΥΡ, πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης, ἐν τῷ προεδρείῳ τῆς Καλκούττας καὶ 62 χιλιάμ. ΝΔ αὐτῆς. Λιμὴν ἐπὶ τοῦ Βεγγαλικοῦ κόλπου, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Οὐγλί. αὐτόθι ὁρμίζονται ὅσα πλοῖα δὲν δύνανται νὰ πλεύσωσι μέχρι τῆς Καλκούττας. Κλίμα νοσηρότατον. Ναύσταθμος.

ΔΙΑΝΙΟΝ («Dianium»), ἀρχ. πόλ. τῆς Ἱσπανίας (Ταρρακωνικῆς), ἀποικία τῆς Μασσαλίας, παρὰ τοῖς Κοντεστανοῖς, πλησίον ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου (Martin)· τανῦν «Denia».

ΔΙΑΡΒΕΚΙΡ, ἡ Διαρβὲκ-Ἀμίδ, Καρὰ-Ἀμίδ, Καρκατιόκερτα, ἀρχ. Ἀμίδα, ὀχυρὰ πόλις τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας, κεῖται ἐπὶ τοῦ Τίγρητος, 256 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Ἐρζερούμ, ἐπὶ τῆς 37ο 53' Β πλ. 37ο 41' Α μήκ. Κάτ. 40,000. Πρωτεύουσα ἐγιαλετίου (παλαιὰ διαίρεσις), ἕδρα τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ τοῦ Κουρδιστάν· ἀρχιεπισκοπαὶ τῶν Ἀρμενίων καὶ τῶν Χαλδαίων, μοναστήριον τῆς Ἁγίας Γῆς, ἔνθα ξενίζονται οἱ περιηγηταί· Ἰακωβιτικὸν πατριαρχεῖον, οὗ ὁ πατριάρχης ἐδρεύει ἐν Δὰρ-Ἐσσαφρὰν, πλησίον τῆς Μαρδίνης. Ἡ Διαρβεκὶρ περιζώννυται ὑφ' ὑψηλῶν καὶ ὀχυρῶν τειχῶν, ἐνιαχοῦ κατεσραμμένων καὶ φρουρουμένων ὑπὸ πύργων. Ἐπὶ τῶν τειχῶν ἀναγινώσκονται εἰσέτι πολλαὶ ἀραβικαὶ ἐπιγραφαί, χρονολογούμεναι ἀπὸ τῆς μουσουλμανικῆς κατακτήσεως. Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς πόλεως ὑπάρχουσι πολλὰ περικαλλῆ μουσουλμανικὰ τεμένη, ἀγοραί, κτλ. Κατασκευὴ μαροκινῶν, μεταξωτῶν, μαλλίνων καὶ βαμβακίνων ὑφασμάτων· βιομηχανία καὶ ἐμπόριον ἄλλοτε ζωηρότατον, τανῦν δὲ παρακμάζον. Ἀγνοεῖται ὁ χρόνος καθ' ὃν ἐθεμελιώθη ἡ πόλις, ἀλλ' εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀνεκτίσθη ἐπὶ Οὐαλέντος καὶ Οὐαλεντινιανοῦ. Πολλάκις ἀλώθεισα ἐν τοῖς πολέμοις τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας μετὰ τῶν Περσῶν, ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐν μέσῳ τοῦ ΙΒ' αἰῶνος.

ΔΙΑΡΒΕΚΙΡ ἡ Κουρδιστάν, ἐγιαλέτιον τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας, ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ ΒΔ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημοτική Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

μέρους τῆς ἀρχαίας Μεσοποταμίας, καὶ περιλαμβανόμενον μεταξὺ τῶν τῆς Χαβερούτ, τῆς Ἐρζερούμ πρὸς Β, τῆς Βὰν πρὸς Α καὶ πρὸς Ν, τοῦ Χαλεπίου πρὸς Δ. Ἔχει μῆκος μὲν 320, πλάτος δὲ 165 χιλιαμ. καὶ διαιρεῖται εἰς 5 σανδζάκια. Κάτ. 380,000. Γῆ εὔφορος· μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου, κασσιτέρου, σιδήρου καὶ χαλκοῦ· τὰ κυριώτερα τῶν μεταλλείων τούτων εἶναι ἐν Ἀργάνα Μαδέν, καὶ Γκιουμουδζ. Πολύτιμοι λίθοι, μάρμαρα, ἀλάβαστροι. Κλίμα ψυχρὸν μὲν ἐπὶ τῶν ὀρέων θερμὸν δὲ ἐπὶ τῶν πεδινῶν μερῶν· γῆ εὔφορος ἐντὸς τῶν κοιλάδων. Τὸ ἐμπόριον ἐνεργεῖται κατὰ τὰ ἐνδότερα τοῦ ἐγιαλετίου διὰ κιρβανίων ἐξ ἡμιόνων καὶ καμήλων, ἐπὶ δὲ τῶν ὀχθῶν τοῦ Τίγρητος διὰ σχεδιῶν λεγομένων Κελέκ. Διὰ τὸν φόβον τῶν ἀνυποτάκτων ἀραβικῶν φυλῶν τὰ ἀποστελλόμενα ἐμπορεύματα φρουροῦνται ὑπ' ἐνόπλων ἀνδρῶν. Τὰ Κελὲκ εἶναι καὶ αὐτὰ ἀξιόλογον ἐμπόρευμα διὰ τὸ ἐγιαλέτιον. Σύγκεινται δὲ ἐκ μακρῶν τεμαχίων ξύλων λαμβανομένων ἐκ τῶν ὀρέων τοῦ Κουρδιστάν, κεκαλυμμένων διὰ παχέος στρώματος φρυγάνων, βαστάζομένων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος διὰ πολυαρίθμων ἀσκῶν ἐξ αἰγείου δέρματος. Αἱ σχεδίαι αὗται ἀφιέμεναι εἰς τὸ ὁρμητικὸν τοῦ ποταμοῦ ῥεῦμα, πλέουσιν ὅτε μὲν πρὸς τὴν Μοσούλ, ὅτε δὲ εἰς τὸ Βαγδάτιον ἔνθα, ἀφοῦ ἐκφορτωθῶσιν, ἀμέσως διαλύονται, καὶ τὰ μὲν δέρματα τῆς αἰγὸς χρησιμεύουσιν εἰς κατασκευὴν ἀσκῶν, ἡ δὲ ξυλικὴ εἰς οἰκοδομὴν καὶ τὰ σίμαντα τῶν φρυγάνων εἰς θέρμανσιν, διαρκοῦντος τοῦ χειμῶνος.

ΔΙΒ, ἰνδικὴ κατάληξις σημαίνουσα νῆσον. Maldives, Laquedives, Serandib (Κεϋλάνη), κ. τ. λ.

ΔΙΒΔΙΝΟΣ (Θωμᾶς ΦΡΟΓΝΑΛΛ) Thomas Frognall DIBDIN, περιώνυμος βιβλιόφιλος, ἀνεψιὸς τοῦ Καρόλου Διβδίνου, γεννηθεὶς τῷ 1776 ἐν Καλκούτᾳ, ἀποθανὼν τῷ 1847. Ἐσπούδασε τὰ ἐγκύκλια καὶ τὰ θεολογικὰ ἐν Κανταβριγίᾳ ἐπετράπη τὴν ταξιθέτησιν καὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς πλουσίας βιβλιοθήκης τοῦ κόμητος Σπένσερ ἐν τῷ πύργῳ τῆς Ἀλθόρπης, κατήρτισε τὸ τοῦ φιλολογικοῦ σταδίου τῷ 1797 διά τινων ποιημάτων, ἃς δοτέρου προσεπάθησε νὰ ἐξαφανίσῃ, καὶ προσείλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ δημοσίου ὡς βιβλιογράφος διὰ τῶν ἀκολούθων συγγραμμάτων· «Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν γνῶσιν τῶν σπανίων καὶ πολυτίμων ἐκδόσεων τῶν ἑλληνικῶν καὶ λατίνων κλασικῶν», ἀγγλιστί, ἐν Γλουσεστίρῃ, 1802, καὶ Λονδίνῳ, 1827, τόμ. 2 «Ἀνάλυσις τῶν εὑρίσκονται βιογραφικαὶ εἰδήσεις μόνον περὶ 112 συγγραφέων. «Specimen bibliothecæ britannicæ», ἐν Λονδίνῳ, 1808, ἀτελὲς καὶ μὴ ἀκριβές.—«The Bibliomania, ἐν Λονδίνῳ, 1809 καὶ 1811· «Βιβλιογραφικαὶ ἀρχαιότητες τῆς Ἀγγλίας, τῆς Σκωτίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας», ἐν Λονδίνῳ, 1810—19, τόμ. 4, εἰς 4ον, λαμπρὸν τὴν τυπογραφικὴν φιλοκαλίαν.—Bibliotheca Spenceriana, 1814—15, τόμ. 4, συμπληρούμενοι ὑπὸ τοῦ ἐπιγραφομένου «Ædes Althorpianæ». 1821. «Bibliographical Decameron», 1817, τόμ. 3, ἀριστούργημα τυπογραφικῆς τέχνης, συλλογὴ δειγμάτων καλλιγραφικῶν, κλπ. Ὁ Διβδῖνος ἐδημοσίευσε πρὸς τούτοις «Περιήγησιν βιβλιογραφικὴν, ἀρχαιολογικὴν καὶ ζωγραφικὴν ἐν Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ», 1821 καὶ 1829, τόμ. 3 «Περιήγησις βιβλιογραφική, ἀρχαιολογικὴ καὶ ζωγραφικὴ εἰς τὰς κομητείας τῆς βορείου Ἀγγλίας καὶ Σκωτίας, 1838· «Reminiscences of literary life», 1836, τόμ. 2, σύγγραμμα περίεργον πρὸς μελέτην τῆς συγχρόνου ἀγγλικῆς φιλολογίας.

ΔΙΒΗΣ, ποτ. τῆς Γαλλίας πηγάζων ἐκ τοῦ νομοῦ τοῦ Βιέννου, καὶ ῥέων εἰς τὸν Θουέτην ἐν Ἁγίῳ Ἱππολύτῳ (Μαῖνος καὶ Λίγηρ)· βοῦς 70 χιλιαμ. πλωτὸς ἐπὶ 27 χιλιαμ.

ΔΙΒΗΣ, ποταμ. τῆς Γαλλίας, πηγάζων ἀπὸ τοῦ νομοῦ τοῦ Ὄρνου, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Μάγχην κατωτέρω τοῦ Δίβη· βοῦς 90 χιλιαμ. πλωτὸς ἐν ὥρᾳ παλιρροίας, ἐπὶ 26 χιλιαμ.

ΔΙΓΒΥ (Ἐδεράρδος), ἄγγλος εὐπατρίδης, γεννηθεὶς τῷ 1581, μετέσχε τῷ 1605 τῆς λεγομένης Συνωμοσίας τῆς Πυρίτιδος, συνελήφθη ἐνῷ προητοίμαζεν ἔκρηξιν ἐν Στραφφορσχίρῃ, καὶ ἀπηγχονίσθη ἐν Λονδίνῳ τῇ 30 Ἰανουαρίου 1606·

ΔΙΓΒΥ (Κενέλμ), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεννηθεὶς τῷ 1603, ἀποθανὼν τῷ 1665. Εὐνουούμενος ἐν τῇ αὐλῇ Καρόλου τοῦ Α', ἕνεκα τῶν φυσικῶν χαρισμάτων καὶ τῆς ἀγχινοίας του, διῴκησε στολίσκον κατὰ τῶν Ἀλγερίνων καὶ τῶν Ἐνετῶν, τῷ 1628. Ἀνετράφη ἐν τῷ προτεσταντισμῷ, ἀλλὰ προσηλυτίσθη μεταβὰς εἰς Γαλλίαν, 1638, καὶ ἠσπάσατο τὸν καθολικισμὸν ὃν ἐπρέσβευσε καὶ ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ. Ἐπὶ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, ἐκηρύχθη ὑπὲρ τοῦ βασιλέως, ἐφυλακίσθη ἐν Οὐϊνσεστέρῃ κατὰ διαταγὴν τοῦ κοινοβουλίου, ἀπελύθη κατὰ παράκλησιν Ἄννης τῆς Αὐστριακῆς, ἀντιβασιλευούσης ἐν Γαλλίᾳ, ἐνεδύθη τὰ μετὰ τοῦ Κορτεσίου καὶ ἄλλων σοφῶν τῆς Εὐρώπης, ἐχρησίμευσε τῷ Κρόμβελ ὡς πράκτωρ ὅπως καταστήσῃ παραδεκτὴν τὸ πο-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωνικὴ Βιβλιοθήκη
Ἀργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

στατευτικὸν αὐτοῦ σύστημα τοῖς καθολικοῖς, καὶ ἔτυχεν ἐπιεικείας παρὰ τῇ Παλινορθώσει, ἀλλ' οὐδὲν κατέλαβεν ὑπούργημα. Ἕνεκα τῆς εὐρύτητος τῶν γνώσεων αὐτοῦ παραβάλλεται πρὸς τὸν Πὶκ δὲ λὰ Μιρανδόλ. Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ συγγράμματα εἶναι· «Traité de la nature des corps» «καὶ Traité des opérations et de la nature de l'âme», 1644, «Institutionum peripateticarum lib. Δ», 1651. Ὁ Διγβὺ δὲν ἐστερεῖτο εὐπιστίας· ἐφαντάζετο ὅτι εὗρεν ἀλάνθαστα κοσμητικὰ πρὸς διατήρησιν τῆς ὡραιότητος καὶ «συμπαθητικὴν κόνιν (poudre de sympathie) ἥτις ἐθεράπευε τὰ τραύματα. Κατέλιπε 238 πολύτιμα χειρόγραφα εἰς τὴν Βοδλειᾶνὴν βιβλιοθήκην.

ΔΙΓΒΥ (Ἰωάννης), κόμης τῆς Βριστόλης, ἐκ τῆς αὐτῆς μετὰ τῶν προηγουμένων οἰκογενείας, γεννηθεὶς τῷ 1580, ἀποθανὼν ἐν Παρισίοις τῷ 1653. Ἀπεστάλη εἰς Γερμανίαν παρὰ Ἰακώβου τοῦ Α', 1620, ὅπως μεσιτεύσῃ ὑπὲρ τοῦ ἐκλέκτορος Παλατίνου, ἐχορήγησε 10,000 λίρας στερλίνας τῷ κόμητι Μανσφέλδῳ, ὅστις ἐξηκολούθησε τὸν πόλεμον, μετέβη εἰς Μαδρίτην, 1622, ὅπως διαπραγματευθῇ τὸν γάμον τοῦ πρίγκηπος Καρόλου μετὰ τῆς Ἰσφάντης τῆς Ἱσπανίας, ὑπίστη φυλάκισιν ἐν τῷ Πύργῳ κατὰ συνέπειαν τῶν συκοφαντιῶν τοῦ δουκὸς δὲ Βουκιγγὰμ, ὅστις ἐγίνετο αἴτιος νὰ ναυαγήσωσιν αἱ διαπραγματεύσεις, ἀνεκτήσατο δυσκόλως τὴν ἐλευθερίαν ἐπὶ Καρόλου τοῦ Α', ἧτον ἐπὶ μικρὸν συνεταγμένος τῇ ἀντιπολιτεύσει ἐν τῷ κοινοβουλίῳ, ἀλλ' ὑπερήσπισε τὴν βασιλικὴν μερίδα ἐπὶ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, καὶ ἐπίθανεν ἐξόριστος. Κατέλιπε ποιήσεις καὶ πολιτικὰς πραγματείας.

ΔΙΓΒΥ (Γεώργιος), κόμης τῆς Βριστόλης, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1612, ἀποθ. τῷ 1676. Ἐν ἀρχῇ τοῦ μακροῦ κοινοβουλίου, ἐκπρύσσων ἀντίπαλος Καρόλου τοῦ Α', καὶ ὑπῆρξε εἷς τῶν ἐπιτραπέντων νὰ συντάξωσι τὴν κατὰ τοῦ Στραφφόρδου κατηγορίαν. Ἀποποιηθεὶς νὰ ψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιον «attainder», καὶ ἐκτεθεὶς εἰς τὴν καταφορὰν τῆς μερίδος του, ἠτιμάσθη πρὸς τὴν μερίδα τοῦ βασιλέως. Αὐτὸς δὲ ἔδωκε τὴν ὁλιθρίαν συμβουλὴν νὰ συλληφθῶσιν ἓξ μέλη τοῦ κοινοβουλίου, τοῦθ' ὅπερ ἦτο πρακτικόπημα ἀποτυχὸν μὲν ἀλλ' ἐπενεγκὸν τὸν ἐμφύλιον πόλεμον. Ἐπολέμησεν ἐν τῷ στρατῷ Καρόλου τοῦ Α', κατέστη μισητὸς διὰ τὰς βιαιοπραγίας του καὶ κατ' αὐτῶν τῶν βασιλικῶν, διεφυγὼν εἰς τὴν Ὁλλανδίαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως, ἐπανῆλθεν εἰς Ἀγγλίαν μετὰ Καρόλου τοῦ Β' τῷ 1660, καὶ ἠναγκάσθη διὰ τῆς φυγῆς νὰ σωθῇ ἀπὸ τῶν καταδιώξεων τοῦ κοινοβουλίου, διότι προὔτεινε τὴν παλινόρθωσιν τοῦ καθολικισμοῦ.

ΔΙΓΝΑΝΟΝ, πόλ. τῶν αὐτριακῶν Κρατῶν, 43 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Πόλας καὶ πλησίον τῆς Ἀδριατικῆς. Κάτ. 3,500.

ΔΙΓΝΗ ἢ «Δινία», Digne, πρωτ. τοῦ νομοῦ τῶν Κάτω Ἄλπεων ἐν Γαλλίᾳ, 764 χιλιάμ. ΝΑ τῶν Παρισίων, ἐπὶ τοῦ Βλεόνη, κατὰ τοὺς πρόποδας τῶν Ἄλπεων· 44ο 5' 8'' Β πλ., καὶ 3ο 53' 4'' Α μήκ. Πρωτοδικεῖον καὶ ἐμποροδικεῖον· ἐπισκοπὴ ὑπαγομένη εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Λίξ. Κάτ. 4,110.

ΔΙΓΟΕΝ, πρωτ. ἡμ. τῆς Γαλλίας (Σῶνος καὶ Λίγηρ), ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δίγηρος, 24 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Σαρόλλης. Ζωηρότατον δ' αμετακομιστικὸν ἐμπόριον. Κάτ. 2,316.

ΔΙΔΕΡΟΤΟΣ (Διονύσιος), φιλόσοφος τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, γεννηθεὶς ἐν Λάγγρῃ τῇ 5 ὀκτωβρίου 1713, ἐκ πατρὸς μαχαιροποιοῦ, ἀποθανὼν τῇ 30 ἰουλίου 1784. Ἐσπούδασε παρὰ τοῖς Ἰησουίταις τῆς γενεθλίου αὐτοῦ πόλεως, εἶτα ἐν Παρισίοις ἐν τῷ «collége d'Harcourt». Περατώσας τὰς σπουδὰς αὐτοῦ, ἐγένετο ὑπάλληλος εἰσαγγελέως, ἀλλὰ ταχέως ἀπεστράφη ἐργασίαν τοσοῦτον ἀνάρμοστον εἰς τὸν ὀργασμὸν τῆς διανοίας αὐτοῦ, καὶ ἀπεφάσισε νὰ ζήσῃ ἀνεξάρτητος διὰ τῶν προϊόντων τοῦ ἰδίου αὐτοῦ καλάμου. Ἐλθὼν εἰς ῥῆξιν μετὰ τῆς οἰκογενείας του, ἠναγκάσθη ὅπως πορίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν νὰ διδῷ μαθήματα, καὶ νὰ ἐργάζηται πρὸς ὄφελος τῶν βιβλιοπωλῶν· ἐνυμφεύθη δὲ νεώτατος μετὰ γυναικὸς, ἐνδεοῦς καὶ ἀποχειροβιώτου καὶ αἱ ἀνάγκαι αὐτοῦ ἐγένοντο σημαντικώτεραι. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης χρονολογοῦνται αἱ ἀπὸ τῆς ἀγγλικῆς εἰς τὴν γαλλικὴν μεταφράσεις αὐτοῦ, ἡ «Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος», ὑπὸ Stanyan, 1743, τόμ. 3 εἰς 12ον, καὶ «Λεξικὸν τῆς ἰατρικῆς», 1746, τόμ. 6 εἰς φύλλ. Αἱ ἀπαρχαὶ αὐτοῦ τοῦ Διδερότου εἶναι θλιβερώταται· ὑποπεσὼν δὲ εἰς λάθη καὶ ἀδυναμίας ἐδείνωσεν ἔτι πλέον τὴν κατάστασιν αὐτοῦ. Τὰ πρῶτα αὐτοῦ συγγράμματα εἶναι· «Essai sur le mérite et la vertu», 1745, «Pensées philosophiques», 1746, καὶ «Lettre sur les aveugles à l'usage de ceux qui voient», 1749. Τούτων τὰ δύο πρῶτα γέμουσι παραδοξολογιῶν καὶ ἰδιῶν ἐν αἷς ἐνυπολανθάνει ἤδη ὁ σκεπτικισμός· τὸ δὲ τρίτον εἶναι ὁμολογία θλιψμοῦ καὶ ἀθεΐας. Κτησάμενος δημοτικότητα διὰ τῆς ἐπιτυχίας

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τῶν τολμηρῶν αὐτοῦ ἰδεῶν καὶ τῆς καθείρξεως αὐτοῦ ἐν Βιγκέννας, ὁ Διδερότος ἐγένετο εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῆς φιλοσοφικῆς κινήσεως καὶ ἐν βραχεῖ κατέστη ἀντιπρόσωπος τῆς νέας γενεᾶς, ἥτις ἀντικαθίστα διὰ τοῦ θράσους τῆς παραφορᾶς, τῆς βιαίας ἐπιθέσεως τὰ ἀγχινούστατα μηχανεύματα καὶ τοὺς λαμπροὺς ἀκροβολισμοὺς τοῦ Βολταίρου. Ὁ Διδερότος ὑπῆρξεν ἡ ψυχὴ τῆς «Ἐγκυκλοπαιδείας», οὐ μόνον διευθύνων τὴν κολοσσαίαν ταύτην ἐπιχείρησιν, ἐμψυχῶν τὴν ἐργασίαν, ἐπιδαψιλεύων εἰς πάντας τὰς ἰδέας αὐτοῦ, καὶ διορθῶν μετὰ τοῦ Δ' Ἀλαμβέρτου τὰ ὑπὸ τῶν συνεργαζομένων γραφόμενα, ἀλλὰ καὶ χορηγῶν ὁ ἴδιος πάμπολλα ἄρθρα. Τούτου ἔργα εἶναι τὸ «prospectus» καὶ τὸ «système des connaissances humaines». Ἐπραγματεύθη μόνος ὁλόκληρα μέρη, ὡς, παραδείγματος χάριν, τὴν ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας. Ἄλλα δέ τινα ἔπλασεν, ὡς εἰπεῖν, αὐτός· εἰς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὰς τέχνας καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα, οὔτε βοηθοὺς εἶχεν οὔτε πρότυπα, καὶ ἀνέπτυξεν ἐν τῇ εἰδικῇ ταύτῃ ὕλῃ ἕξοχον δεινότητα καλάμου. Οἱ δύο πρῶτοι τόμοι τῆς «ἐγκυκλοπαιδείας», δημοσιευθέντες τῷ 1751, κατεσχέθησαν τῷ ἐπιόντι ἔτει, καὶ ἡ τύπωσις τῶν λοιπῶν διεκόπη ἐπὶ 18 μῆνας· ὁ δὲ Διδερότος ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ἔργον αὐτοῦ. Πέντε ἕτεροι τόμοι ἐδημοσιεύθησαν καὶ προύκάλεσαν δευτέραν διακοπήν. Ὁ δοὺξ τοῦ Σαζὲλ συντρέχει αὐτόν, καὶ ἡ ἐγκυκλοπαιδεία ἀπαλλάσσεται τῆς λογοκρισίας. Ἀπὸ τούτου ἡ τόλμη τοῦ Διδερότου δὲν ἔχει πλέον ὅρια· ἀναπτύσσει παντοχοῦ τὴν ἀκατάσχετον αὐτοῦ δραστικότητα. Ἐνῷ διευθύνει τὴν σύνταξιν τῆς «Ἐγκυκλοπαιδείας», ταυτοχρόνως φέρεται ὁ ἀείποτε ἐγρηγορῶν οἰστρος αὐτοῦ πρὸς τὴν φιλοσοφίαν, τὸ θέατρον καὶ τὰς ὡραίας τέχνας. Εἰς τὴν περίοδον ταύτην τοῦ βίου του ἀνήκουσιν αἱ «Pensées sur l'interprétation de la nature», 1754, εἶτα δύο δράματα, ἐν οἷς ἐπειρᾶτο ὅπως ἐπανέλθῃ εἴδος ἐπαναστάσεως ἐν τῇ τέχνῃ, τὸ «le fils naturel» καὶ «le Père de famille» 1758, ἀμφότερα εἰς πέντε πράξεις καὶ πεζὴν γλῶσσαν, τέλος δὲ τὸ σύγγραμμα «les Salons», ὅπερ εἶναι ἐπιθεώρησις τῶν ἐν τῷ Λούβρῳ ζωγραφικῶν ἐκθέσεων, κτλ., 1765—67, ἐν τῶν ἀρίστων αὐτοῦ πονημάτων, σειρὰ κρίσεων, σκέψεων, ἐνθουσιωδῶν μονολόγων, περὶ ἔργων ἐκτεθέντων ὑπὸ ζώντων καλλιτεχνῶν. Παρέλαβον ἡ σειρὰ αὕτη μύνους τινὰς μυθιστορίας αἵτινες ἐρρύπανον τὸν κάλαμον αὐτοῦ. Παρὰ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὴν γνιμότητα αὐτοῦ, ὁ Διδερότος διετέλει πάντοτε πενόμενος, ἔμελλε δὲ νὰ πωλήσῃ τὴν βιβλιοθήκην του, διὰ νὰ προικίσῃ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, ὅτε ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Ῥωσσίας, Αἰκατερίνη Β', ἠγόρασεν αὐτὴν ἀντὶ 50,000 φράγκων, ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅτι θὰ ἐξηκολούθει ἔχων αὐτὴν ὡς βιβλιοφύλαξ καὶ λαμβάνων ἐνιαύσιον σύνταξιν χιλίων φράγκων. Τὴν ἐλευθεριότητα ταύτην ἔδειξεν ἡ Αἰκατερίνη τῇ συστάσει τοῦ Γρίμμ. Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἐτῶν, 1773, ὁ Διδερότος ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ Γρίμμ εἰς Πετρούπολιν, ὅπως ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας του τῇ εὐεργέτιδι αὐτοῦ, ἥτις ἐδεξιώθη αὐτὸν μετὰ τιμῶν ἐξαιρετικῶν. Ἐν Βερολίνῳ ἔτυχεν ἧττον φιλόφρονος ὑποδοχῆς, διότι ὁ Φρειδερῖκος Β' δὲν ἠγάπα τὸ ἀγέρωχον καὶ ἐπιδεικτικὸν ἦθος τοῦ Διδερότου. Ἀναστρέψας εἰς Παρισίους, ὁ Διδερότος ἔζη μεμονωμένος· ἓν τῶν τελευταίων αὐτοῦ συγγραμμάτων εἶναι τὸ ἐπιγραφόμενον «Essais sur les règnes de Claude et de Néron», 1779, οὗ ὁ ἀληθὴς σκοπὸς εἶναι περιπαθὴς ἀπολογία ὑπὲρ τῆς φιλοσοφίας τοῦ Σενέκα. Ὁ Διδερότος ἦτον εἶδος ἤθους σοφιστοῦ Ὑλιστὴς, ἀλλὰ περιπαθῶς ἔχων πρὸς τὸ ἰδανικόν· ἄθεος, ἀλλ' ἐνθουσιαστικὸς ἐν τῇ ἀθεΐᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐνίοτε κλίνων, καθὼς ὁ Σπινεζας, εἰς τὸ θεωρεῖν τὸ σύμπαν ὡς ἓν μόναν ὂν καὶ μίαν ζωήν· ἄσεμνος ἐν τοῖς γραφομένοις αὐτοῦ καὶ γενναῖος ἐν τῇ ζιαγωγῇ του, ὁ Διδερότος παρεβλήθη ὑπὸ τοῦ Γρίμμ πρὸς τὴν φύσιν οἵαν αὐτὸς τὴν ἐφαντάζετο. πλουσίαν, ἄρθονον, ἀγρίαν, ὑψηλὴν ἐνταυτῷ καὶ συγκεχυμένην, ἄνευ πρωτευούσης ἀρχῆς, ἄνευ κυρίου καὶ ἄνευ θεοῦ. Τὸ ὕφος αὐτοῦ ζωγραφεῖ αὐτὸν θαυμάσια· εἶναι ὕφος τοῦ ἐξ αὐτοσχεδίου γράφειν, ὕφος βαγδαΐον καὶ ἀτημέλητον. Ὁ Διδερότος δὲν ἦτον ἱκανὸς νὰ συγγράψῃ καλὸν βιβλίον· ἠδύνατο μόνον νὰ γράψῃ ὡραίας σελίδας, νὰ σχεδιαγραφήσῃ τι πατῶντι καλάμῳ. Προθύμως καὶ εὐχερῶς εἰργάζετο ὑπὲρ φίλων γνωστῶν ἢ ἀγνώστων. Ἐν τῇ συναναστροφῇ ἡ συνδιάλεξις αὐτοῦ ἦτο λαμπρὰ, πλήρης πυρὸς καὶ αἰφνιδίων ἐκλάμψεων. Συνειργάσθη εἰς πλεῖστα περίφημα συγγράμματα, ὡς τὴν «Φιλοσοφικὴν Ἱστορίαν τῶν δύο Ἰνδιῶν», τοῦ ἀββᾶ Raynal, καὶ τὸ «Σύστημα τῆς φύσεως» ὑπὸ τοῦ D Holbach. Ἔχομεν δύο ἐκδόσεις τῶν ἔργων αὐτοῦ, 1798, τόμ. 15, εἰς 8ον, καὶ 1821, τόμ. 22. Τὰ «Mémoires» αὐτοῦ καὶ τὰ «Oeuvres inédites» μετὰ τῶν «Mémoires sur sa vie» ὑπὸ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ (Mme. de Vandeuil), ἐδημοσιεύθησαν τῷ 1830, τόμ. 4, εἰς 8ον. Ἴδε περὶ τοῦ Δι-

Ανθολογικές Βιβλιοθήκες
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

δερότου τὰ γραφέντα ὑπὸ τῶν Villemain, Sainte Beuve, Onin, Bersot καὶ Damiron.

ΔΙΔΙΕ, τελευταῖος βασιλεὺς τῶν Λομβαρδῶν, 756—774, ὀνομαζόμενος «Desier» ἐν ταῖς ἀρχαίαις ποιήσεσι καὶ τοῖς «Χρονικοῖς τοῦ Ἁγίου Διονυσίου». Ἐνίκησε τὸν Ῥάχην, ἀδελφὸν τοῦ Ἀστόλφου, ὅστις ἀντεποιεῖτο τοῦ θρόνου. 757, κατέστειλεν ἐπανάστασιν τῶν δουκῶν τοῦ Σπολητίου καὶ τοῦ Βενεβέντου, ἐπέσυρε κατὰ τῶν Κρατῶν αὐτοῦ τὰ ὅπλα Καρόλου τοῦ Μεγάλου, ἐξεθρονίσθη τῷ 774 καὶ ἐτελείωσε τὰς ἡμέρας του ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς Κορβίας.

ΔΙΔΙΕ-ΛΑ-ΣΕΩΒ (ΑΓΙΟΣ), πρωτ. δήμου τῆς Γαλλίας (Ἄνω Λίγηρ), 30 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Ὑσενζώ. Κάτ. 2,365.

ΔΙΔΙΟΣ, «Didius Julianus Severus», ῥωμαῖος αὐτοκράτωρ, διάδοχος τοῦ Περτίνακος, ἠγόρασε τὴν αὐτοκρατορίαν ἐν τῇ ὁημοπρασίᾳ ἀντὶ 6,258 δραχμῶν (5,430 φρ.), 28 μαρτίου 193. Γεννηθεὶς ἐν Μεδιολάνοις τῷ 133, κατεπολέμησε τοὺς Κάττους καὶ ἔλαβε τὴν ὑπατείαν· γενόμενος αὐτοκράτωρ, ἀφέθη ἀνυπεράσπιστος ὑπὸ τῶν πραιτωριανῶν καὶ κατεδικάσθη ὑπὸ τῆς συγκλήτου εἰς θάνατον. Ἐβασίλευσεν 66 ἡμέρας.

ΔΙΔΟΤΟΙ, οἰκογένεια τυπογράφων καὶ βιβλιοπωλῶν, ἧς τὸ πρῶτον καλῶς γνωστὸν μέλος ὑπῆρξεν ὁ Φραγκίσκος ΔΙΔΟΤΟΣ, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1698, ἐκδότης τῆς «Histoire des voyages» τοῦ ἀββᾶ Prevost, εἰς 4ον. Τούτου υἱὸς ἦτος ὁ

ΔΙΔΟΤΟΣ (Φραγκίσκος-Ἀμβρόσιος), γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1730, ἀποθ. τῷ 1804. Ἐπενόησε τὸ σύστημα τῶν τυπογραφικῶν στιγμῶν, καὶ τὸ λεγόμενον πιεστήριον à un coup (presse à un coup). Αἱ ἐκδόσεις αὐτοῦ εἶναι περιζήτητοι διὰ τὸ ἐπιμεμελημένον αὐτῶν, τὴν ὡραιότητα τῶν χαρακτήρων καὶ τὴν καλὴν ποιότητα τοῦ χάρτου. Ἐκ τῶν ὡραιοτάτων συγγραμμάτων ἀπὸ τῶν πιεστηρίων αὐτοῦ σημειοῦμεν τὴν λεγομένην «collection d'Artois», εἰς 64 τόμ. σχήμα 18ον, καὶ τὴν ἔκδοσιν τῶν «Γάλλων Κλασικῶν», τυπωθεῖσαν κατὰ διαταγὴν τοῦ Δουδοβίκου ΙΕ' πρὸς χρῆσιν τοῦ δελφίνου, εἰς 4ον, εἰς 8ον καὶ εἰς 18ον· «Pastorales de Longus», 2 τόμ. εἰς 8ον· l'Art de verifier les dates, 3 τόμ. εἰς φύλλ. Τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ Ἀμβροσίου Διδότου ἐγίνοντο αἱ πρῶται δοκιμαὶ πρὸς κατασκευὴν τοῦ λεγομένου papier vélin.

ΔΙΔΟΤΟΣ Ὀνεωτέρας (Πέτρος-Φραγκίσκος), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1732, γενόμενος τυπογράφος τῷ 1777, ἀποθ. τῷ 1795, ἐβελτίωσε τὴν τέχνην τοῦ χύνειν τοὺς χαρακτῆρας. Αἱ κάλλισται τῶν ἐκδόσεων αὐτοῦ εἶναι ἡ Imitation de Jesus-Christ, εἰς φύλλ., 1788, Télémaque, εἰς 4ον, Tableau de l'empire ottoman, εἰς φύλλ. Συνέστησε τὸ χαρτοποιεῖον τῆς Ἐσσόνης. Κατέλιπε τρεῖς υἱούς· τὸν Ἐρρίκον Διδότον, δεξιὸν γλύπτην χαρακτήρων καὶ ἐφευρέτην τῆς fonderie polyamatype, δι' ἧς χύνονται ἐνταὐτῷ 150 χαρακτῆρες· τὸν Διδότον DE SAINT-LEGER, ἐπινοήσαντα τὸν «ἀτελεύτητον χάρτην» (papier sans fin)· καὶ ΔΙΔΟΤΟΝ τὸν Νεώτερον, ὅστις ἐδημοσίευσε τὴν ἔκδοσιν εἰς 4ον τοῦ Voyage du Jeune Anacharsis, τόμ. 4, ἐν Παρισίοις, 1788.

ΔΙΔΟΤΟΣ (Πέτρος), πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Φραγκίσκου Ἀμβροσίου, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1761, τυπογράφος τῷ 1789, ἀποθ. τῷ 1854, ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ λεγομένῃ συλλογῇ τοῦ «Λούβρου», ἐν ᾧ πρὸς ἐθνικὴν ἀμοιβὴν ἐτέθησαν τὰ πιεστήρια αὐτοῦ, ἕνα «Βιργίλιον» καὶ ἕνα «Ὁράτιον», εἰς φύλλ. 1793 καὶ 1799· ἕνα περίφημον «Ῥακίναν», 1801—5, τόμ. 3 εἰς φύλλ., κοσμούμενον διὰ χαλκογραφιῶν κατὰ τὰ σχέδια τοῦ Γεράρδου, Προυδών, Γιροδέτου καὶ Chaudet, τιμώμενον δὲ 1,800 φρ., τὰ Voyages de Denon, τὴν Iconographie τοῦ Βισκόντη, τοὺς «Μύθους» τοῦ Λαφονταίνου, τὴν «Ἐρρικιάδα» τοῦ Βολταίρου, εἰς φύλλ. Ἐπεδίδετο μεγάλως τὰ πρωτότυπα κείμενα καὶ προσεῖχε πολὺ εἰς τὴν ἄνευ σφαλμάτων τύπωσιν. Ἐκαλλιέργησε τὴν ποίησιν, εἶναι συγγραφεὺς συλλογῆς «Μύθων», καὶ μετέφρασε τὸ 4ον βιβλίον τῶν «Γεωργικῶν», τὸ 1ον βιβλίον τῶν «Ὠδῶν» τοῦ Ὁρατίου.—Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰούλιος Διδότος, ἀποθανὼν τῷ 1838, ἐξέδωκε τὴν εἰς 32ον ἔκδοσιν τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν τοῦ Boissonade, καὶ τοὺς λεγομένους κλασικοὺς τοῦ Ἀφιέβρου.

ΔΙΔΟΤΟΣ (Φιρμῖνος), 2ος υἱὸς τοῦ Φραγκίσκου Ἀμβροσίου, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1764, ἀποθαν. τῷ 1836. Ὡς γλύπτην καὶ χύτην οὐδεὶς ὑπερεῖδεν αὐτὸν κατὰ τοὺς γραφικοὺς χαρακτῆρας. Ἐφεῦρε τρόπον στερεοτυπίας, δι' οὗ ἐγένοντο αἱ πρῶται «στεριότυποι» ἐκδόσεις τῷ 1797, καὶ οἱ Tables de Gallet, αἵτινες τυπογραφικῶς εἶναι ἀνεπίληπτοι. Τιμᾶται αὐτοῦ ἡ ὡραία ἔκδοσις τοῦ Camoens, 1817, εἰς 4ον, μετὰ χαλκογραφιῶν κατὰ τὰ σχέδια τοῦ Γεράρδου· τοῦ «Σαλλουστίου», εἰς φύλλ., τῶν «Ἐρετικῶν τῆς Πομπηίας» ὑπὸ Mazois καὶ ἄλλαι μεγάλαι καὶ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορυφλέως Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

λαμπραὶ δημοσιεύσεις, διαπρέπουσαι κατὰ τὴν τελειότητα καὶ κομψότητα τῶν χαρακτήρων, τὴν ὡραιότητα τῆς τυπώσεως καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῆς διορθώσεως. Εἶναι τὰ μᾶλλιστα ἀξιοσημείωτα τυπογραφικὰ προϊόντα πάντων τῶν ἐξελθόντων ἐκ τῶν πιεστηρίων τυπογραφείου. Ὁ Φιρμῖνος Διδότος ἐγκατέλιπε τὸν οἶκον αὐτοῦ τῷ 1827 τοῖς ἑαυτοῦ υἱοῖς τῷ «Ἀμβροσίῳ Φιρμίνῳ», γεννηθέντι τῷ 1790, καὶ τῷ «Ὑακίνθῳ», γεννηθέντι τῷ 1794. Διακεκριμένος φιλολόγος ἔγραψε δύο τραγῳδίας (la Reine de Portugal, la Mort d'Annibal), ἔδωκεν ἀξιόλογον βιογραφίαν περὶ τῶν «Στεφάνων» (Notice sur les Estienne) καὶ μετέφρασεν εἰς γαλλικοὺς στίχους τὸν «Θεόκριτον», «Τυρταῖον» καὶ τὰ «Βουκολικὰ» τοῦ Βιργιλίου.

ΔΙΔΟΤΟΣ (Ἀμβρόσιος Φιρμῖνος), γάλλος τυπογράφος, γενν. ἐν Παρισίοις τῇ 20 δεκεμβρίου 1790, ἀνήκει εἰς τὸν περιφανῆ οἶκον τῶν ὁμωνύμων βιβλιοπωλῶν, ἐγκατασταθέντα ἐν Παρισίοις τῷ 1713. Ἀφοῦ ἐσπούδασεν ἰδιαζόντως τὴν ἑλληνικὴν ἐν Γαλλίᾳ, κατ' ἀρχὰς μὲν ὑπὸ τὸν Βοασσονάδ, ὕστερον δὲ μετὰ τοῦ ἡμετέρου Ἀδαμαντίου Κοραῆ, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀνατολὴν (1815—1818), διέτριψεν ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Κυδωνιῶν, ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, καὶ ἐν τῇ γαλλικῇ πρεσβείᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἧς ἐπί τινα χρόνον ἐχρημάτισεν ἀκόλουθος. Ἐπὶ τῆς ἐξεγέρσεως τῆς Ἑλλάδος, τῷ 1823, συνεργάσθη δραστηρίως μετὰ τῶν ἑλληνιστῶν καὶ τῶν φιλολόγων καὶ ἐγκατέλιπεν αὐτοὺς ἐν μέρει ὅπως ἐπιδοθῇ εἰς τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς τυπογραφικῆς. Τῷ 1827, καθ' ὃν χρόνον ὁ πατὴρ αὐτοῦ Φιρμῖνος Διδότος ἐλάμβανε τὴν θέσιν τοῦ βουλευτοῦ ἀνέλαβε καὶ αὐτὸς τὴν διεύθυνσιν τῶν ὑποθέσεων τοῦ μέχρις ἐκείνου οἴκου Φιρμίνου Διδότου. Ὀφείλονται αὐτῷ κυρίως δύο εἴδη χαρακτήρων, τὸ λεγόμενον anglais cursive καὶ τὸ προσδιορισθὲν δι' μίαν ἑλληνικὴν ἔκδοσιν τοῦ Τυρταίου. Συνήνωσε συσσωρεύων αὐτὰς περὶ τὸ ἀρχικὸν αὐτοῦ κατάστημα πάσας τὰς διακλαδώσεις τῆς τυπογραφικῆς, ἃς πολλοὶ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ ἐκαλλιέργουν εὐδοκίμως. Ἐκλεγεὶς ἀλληλοδιαδόχως μέλος τοῦ ἐμποροδικείου, κατέλαβε διαφόρους ἄλλας τιμητικὰς θέσεις, καὶ ἀπεστάλη τῷ 1855 κατ' ἰούνιον ὅπως ὑποδέξηται τὸν λόρδον δήμαρχον καὶ τοὺς δημοτικοὺς παρέδρους τοῦ Λονδίνου ἐπὶ τῆς boulogne sur mer. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ σημειοῦμεν τὰ ἑξῆς: Souscription en faveur des Grecs (1823, φυλλάδιον εἰς 8ον)· τὸ πρῶτον μέρος τῶν Notes d'un voyage fait dans le Levant, 1826, εἰς 8ον· Fragments dans la Grèce τοῦ Πουκεβίλλ, Traduction de l'Histoire de Thucydide, 1833, τόμ. 4, εἰς 8ον· κτλ.

ΔΙΔΥΜΑ (τὰ), κατὰ Στέφανον τὸν Βυζάντιον δύο κρῆναι, καὶ πόλ. τῆς Θεσσαλίας καὶ δύο νησίδια πλησίον τῆς Σύρου, καὶ ὄρη τῆς Λακωνικῆς ἐγγὺς κείμενα.

ΔΙΔΥΜΗ (ἀρχ.), μία τῶν Αἰόλου νήσων, οὕτως ὀνομασθεῖσα ἀπὸ τοῦ σχήματος. §—, πόλις τῆς Διδύας. §—, μία τῶν ἐρωμένων Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, αἰγυπτία. §—, κώμη τῆς Κιλικίας.

ΔΙΔΥΜΟΙ, ΔΙΔΥΜΑ (ἀρχ.). §. — , πολίχ. τῆς Ἀργολίδος ἔχουσα καὶ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος.

ΔΙΔΥΜΟΝ ΤΕΙΧΟΣ, πόλ. τῆς Καρίας.

ΔΙΔΥΜΟΣ, ἐπώνυμον τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ.

ΔΙΔΥΜΟΣ, γραμματικὸς ἐξ Ἀλεξανδρείας, σύγχρονος τοῦ Αὐγούστου, διεδέξατο τὸν Ἀρίσταρχον, ἐν τῇ διευθύνσει τῆς ἀλεξανδρινῆς σχολῆς καὶ ἐδείχθη γονιμώτατος. Ἔγραψε, κατὰ μὲν τὸν Ἀθήναιον, 3,500 πραγματείας, κατὰ δὲ τὸν Σενέκαν, 4,000, ὧν οὐδεμία περιεσώθη ἡμῖν. Τούτῳ ἀποδίδονται τὰ εἰς τὸν Ὅμηρον σχόλια, ἅτινα ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Σχρεβελίου, 1656, τόμ. 2, εἰς 4ον, μολονότι ἐν αὐτοῖς μνημονεύονται, μεταγενέστεροι αὐτοῦ συγγραφεῖς, καὶ πραγματεία De marmoribus et lignis, τυπωθεῖσα ἐν Μεδιολάνοις, ἑλληνολατινιστί, 1817. Ἔσχε μαθητὰς τὸν Ἀπίωνα καὶ Ἡρακλείδην τὸν Ποντικόν. Ὁ Franc. Ritter ἐδημοσίευσεν ἔκδοσιν τοῦ Διδύμου, ἐν Κολωνίᾳ, 1845.

ΔΙΔΥΜΟΣ, θεολόγος τῆς ἀλεξανδρινῆς ἐκκλησίας, γεννηθεὶς τῷ 308, μαρτυρήσας τῷ 395, ἦτο τυφλὸς ἐκ παιδικῆς ἡλικίας, ἀλλ' ὅμως ἐγένετο λογιώτατος ἀκροαζόμενος τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούων ἀναγινωσκόμενα τὰ ἄριστα συγγράμματα. Ἀκροαταὶ αὐτοῦ ἐγένοντο ὁ ἅγιος Ἱερώνυμος καὶ ὁ ἅγιος Ἰσίδωρος. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ σημειοῦμεν τὸ ἐξηγοῦν τὰς ἀρχὰς τοῦ Ὠριγένους καὶ ἀφορισθὲν ὑπὸ τῆς Ζας ἐν Νικαίᾳ συνόδου.

ΔΙΔΥΜΟΣ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, πλησίον τῆς Μιλήτου. Ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς τοῦ Ἀπόλλωνος ὑπῆρχε περίφημον μαντεῖον καὶ περικαλλὲς ἄγαλμα τοῦ θεοῦ, ἔργον Κωμάχου τοῦ Σικυωνίου, ὅπερ ὁ Ξέρξης ἀπεκόμισεν εἰς Ἐκβάτανα, ἀλλ' ὕστερον ἀπεδόθη ὑπὸ Σελεύκου τοῦ Νικάτορος. Τῶν «Ζορόνδα» ἡ «Ζοράν». Ἀπ' αὐτῆς ἐπωνομάσθη «Διδυμαῖος» ὁ Ἀπόλλων, ἢ δὲ

ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινοπραξία Βιβλιοθηκη
Αργοστολιου (Ν.Π.Ι.Δ.)

εἰς τιμὴν αὐτοῦ ἀγομένη ἑορτὴ ἐλέγετο «τὰ Διδύμεια».

ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΣ, ἀρχ. πόλις τῆς Θρᾴκης· τανῦν ὀνομάζεται καὶ «Δημοτικὰ» καὶ διὰ τοῦ ἀρχαίου ὀνόματος.

ΔΙΔΩ ἡ ΕΛΙΣΣΑ, βασίλισσα τῆς Καρχηδόνος, ἔζη κατὰ τὸν ἔννατον αἰῶνα πρ. Χ. Κατὰ τοὺς μὲν ἦτο θυγάτηρ τοῦ Βήλου, βασιλέως τῆς Τύρου, κατ' ἄλλους δὲ τοῦ Ἀγήνορος ἢ τοῦ Καρχηδόνας. Ἡ διαθήκη τοῦ πατρὸς τῆς Διδοῦς ἐκήρυξεν αὐτὴν κληρονόμον τοῦ θρόνου μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς Πυγμαλίωνος, ἀλλ' οὗτος κατώρθωσε ν' ἀναγνωρισθῇ ὑπὸ τοῦ λαοῦ μοναδικὸς κυριάρχης. Ἡ Διδὼ ἐνυμφεύθη τότε τὸν Σιχαῖον, Σιχάρβαν ἢ Ἀσέρβαν, θεῖον αὐτῆς, μέγαν ἱερέα τοῦ Ἡρακλείους, καὶ ἠγάπησεν αὐτὸν τρυφερώτατα. Μετὰ μικρὸν ὁ Πυγμαλίων ἐστέρησεν αὐτὴν τοῦ ἀνδρὸς σφάξας αὐτὸν πρὸ τῶν βωμῶν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ν' ἁρπάσῃ τοὺς ἀπείρους αὐτοῦ θησαυρούς. Ἀλλ' ἡ πλεονεξία τοῦ τυράννου ἠπατήθη, διότι ἡ Διδὼ συνοδευομένη ὑπὸ πολλῶν μεγιστάνων τοῦ βασιλείου ἀπέπλευσε τῆς Τύρου ἀποκομίζουσα μεθ' ἑαυτῆς καὶ τοὺς θησαυροὺς τοῦ Σιχαίου. Ὁρμισθεῖσα δὲ πρῶτον εἰς τὴν νῆσον Κύπρον, διηυθύνθη πρὸς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ προσήγγισεν ὀλίγῳ μακρὰν τῆς Οὐτικῆς, ἥτις ἦτο Τυρίων ἀποικία· διηγοῦνται δὲ ὅτι ἠγόρασε παρὰ τῶν ἐκεῖ κατοικούντων τοσαύτην γῆν ὅσην ἐκάλυπτε τὸ δέρμα ἑνὸς ταύρου, καὶ ὅτι κόψασα εἰς λεπτοτάτας λωρίδας τὸ δέρμα, ἐκτήσατο, διὰ τοῦ στρατηγήματος τούτου, ἱκανὴν ἔκτασιν γῆς πρὸς θεμελίωσιν τῆς Καρχηδόνος, τῷ 878 πρ. Χ., ἤτοι πολλοὺς αἰῶνας μετὰ τὸν Αἰνείαν, ὃν ὁ Βιργίλιος δι' ἀναχρονισμοῦ συγχωρουμένου μόνοις τοῖς ποιηταῖς φέρει εἰς τὴν αὐλὴν αὐτῆς. Ὁ Ἀππιανὸς πιστεύει ὅτι ἡ Διδὼ εὗρεν ἐκτισμένην τὴν Καρχηδόνα, καὶ ὅτι προσέθετο μόνον εἰς αὐτὴν τὴν συνοικίαν ἥτις καλεῖται «Βύρσα», λέξις σημαίνουσα ἑλληνιστὶ τὸ δέρμα. Ὁ Βιργίλιος ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τῆς Αἰνειάδος, ὑπαινίττεται τὴν ἱστορίαν τοῦ δέρματος τοῦ ταύρου κοπέντος εἰς λωρίδας. Ὁ Τίτος Λίβιος παραδέχεται αὐτὴν, ἀλλ' ὁ Πολύβιος, ὁ Διόδωρος, ὁ Στράβων, ὁ Παυσανίας δὲν ἀναφέρουσιν αὐτήν. Μικρὸν μετὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς ἀποικίας αὐτῆς, ἡ Διδὼ ἐζητήθη εἰς γάμον ὑπὸ τοῦ Ἰάρβα, βασιλέως τῶν Γαιτούλων. Πάντοτε πιστὴ εἰς τὴν μνήμην τοῦ Σιχαίου, ἠρνήθη αὐτὸν, ὁ δὲ Ἰάρβας θεωρῶν τὴν ἄρνησιν ταύτην ὡς ὕβριν, ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν Καρχηδόνα, ἄγων ἰσχυρὸν στρατιάν. Τότε ἡ Διδὼ ἥτις οὐδέποτε ἐδύνατο ν' ἀντιπάξῃ ἀντίστασιν, ἠτήσατο προθεσμίαν ὅπως καταπραΰνῃ τὴν σκιὰν τοῦ Σιχαίου. Ἀφοῦ δὲ ἔληξεν ἡ προθεσμία, προητοίμασε πυρὰν, ἀνέβη ἐπ' αὐτῆς καὶ διεπέρασε τὸ στῆθος αὐτῆς. Ἡ ἡρωϊκὴ αὕτη τελευτὴ, ἥτις ἐπιστέφει τὸν βίον τῆς θεμελιωσάσης τὴν Καρχηδόνα, ἐξηλείφθη ἀπέναντι τῆς πλαστῆς τοῦ Βιργιλίου εἰκόνος, τὸ δὲ ὄνομα τῆς Διδοῦς ἀνακαλεῖ πολλῷ μᾶλλον εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν τὴν ἀτυχῆ ἐρωμένην τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Τρῳαδιτῶν ἢ τὴν πάντοτε πιστὴν τῷ Σιχαίῳ χήραν. Ἀλλὰ καὶ πόσον ὑψηλὴ εἶναι ἡ ἰδέα τοῦ παριστᾷν ὡς αἰτίαν τοῦ μίσους τῶν δύο ἀντιπάλων δυνάμεων, τῆς Ῥώμης καὶ τῆς Καρχηδόνος, τὴν ἀπελπισίαν τῆς ὑπὸ τοῦ Αἰνείου ἐγκαταλειφθείσης Διδοῦς! Οἵα κραυγὴ γενομένη ὅπως ἀντηχήσῃ μέχρι τῶν μεταγενεστέρων χρόνων ἡ κραυγὴ τῆς ἐρωμένης ταύτης ἥτις ἐκπνέουσα κληροδοτεῖ τὴν ἐκδίκησιν αὐτῆς εἰς τὰς ἐπερχομένας τοῦ λαοῦ γενεάς!—Πάντες οἱ περὶ αὐτῆς λαλήσαντες συγγραφεῖς συμφώνως ζωγραφοῦσι τὴν Διδὼ περικαλλεστάτην καὶ πεπροικισμένην δι' ἐξόχων χαρισμάτων. Ἔδιδον αὐτῇ ἐπίσης τὸ ὄνομα τῆς «Ἐλισσά»· τὸ τῆς «Διδοῦς», σημαῖνον, κατά τινας περιπλάνησιν καὶ κατ' ἄλλους, ἀνδρείαν γυναῖκα ἢ καὶ φονέα τοῦ συζύγου αὐτῆς, ἐδόθη αὐτῇ μεταγενεστέρως.

ΔΙΕ (ΣΑΙΝ-), Sanctum Deodalum, πόλις τῆς Γαλλίας (Βόσγια), 55 χιλιάμ ΒΑ τῆς Ἐπινὰλ, ἐπὶ τοῦ Μέρθη καὶ ἐν μέσῳ τῶν ὀρέων. Κάτ. 7,090. Ζωηρὰ βιομηχανία.

ΔΙΕΒΙΤΣ (Κάρολος-Ἰωάννης-Φρειδερῖκος-Ἀντώνιος, κόμης δὲ), ῥῶσσος στρατηγὸς, γεννηθεὶς τῷ 1785 ἐν τῷ χωρίῳ τοῦ Γρὸς-Λὺσς πλησίον τῆς Τρεβνίτσης (πρωσσικὴ Σιλεσία), ἀποθανὼν τῷ 1831 ἐν Πουλτούσκ. Ἦτον εἰς τὸ σῶμα τῶν ὑστεροτόκων ἐν Βερολίνῳ, ὅτε ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος ὁ Α' εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν ῥωσσικὸν στρατὸν ὡς ὑπολοχαγὸν τῷ 1805. Τραυματισθεὶς ἐν Αὐστερλίτσῃ διέπρεψεν ἐν Ἐυλὼ, Φριεδλάνδῃ Δρέσδῃ, καὶ ἐν βραχεῖ προυβιβάσθη εἰς βαθμὸν συνταγματάρχου. Ἀρχηγὸς τοῦ ἐπιτελείου τοῦ Wittegenstein, καὶ ὕστερον τοῦ Barclay de Tolly, οὗ ἐνυμφεύθη τὴν ἀνεψιὰν, διῴκησε τὴν ῥωσσικὴν μεραρχίαν ἐν Γαλλίᾳ τῷ 1814, καὶ ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰ συμβάντα ἄτινα ἐπήνεγκαν τὴν πτῶσιν τοῦ Ναπολέοντος Α'. Τῷ 1822 προυβιβάσθη γενικὸς ἀρχηγὸς τῶν ἐπιτελῶν. Κατὰ τὴν στέψιν Νικολάου τοῦ Α', 1825, καταστείλας τὴν ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος Τρουβετσκόη χαλκευθεῖσαν συνωμοσίαν, καὶ ἔλαβε τὴν διοίκησιν τῶν ἐν Ἀσίᾳ στρατιωτικῶν ἀποικιῶν. Ἐν

τῷ κατὰ τῶν Τούρκων πολέμῳ, 1828—1829, ὑπερέβη τὰ Βαλκάνια, ἀφ' ὧν καὶ ἐπωνομάσθη «Ζαβαλκάνσκης» (ζ ἀ=πέραν), κατέλαβε τὴν Βάρναν καὶ προὐβιβάσθη ὑποστράτηγος. Τῷ 1830, ἐπέμεινε παρὰ τῇ αὐλῇ τοῦ Βερολίνου, ὑποστηρίζων ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐπέμβωσιν εἰς τὰ τοῦ Βελγίου πράγματα, ὅτε ἡ ἐπανάστασις τῆς Πολωνίας ἐματαίωσε τὰ σχέδια τοῦ ῥωσσικοῦ ἀνακτοβουλίου. Ὁ Διεβίτς ἀποσταλεὶς κατὰ τῶν Πολωνῶν, κατετρόπωσεν αὐτοὺς ἐν Ὀστρολέγκᾳ, ὑπέστη ὕστερον ἥττας, καὶ ἀπέθανεν εἴτε αὐτοκτονήσας, εἴτε ὑπὸ κρούσματος χολέρας θανατηφόρου ἀποβάντος ἕνεκα τῆς ἀκρατείας αὐτοῦ.

ΔΙΕΒΟΥΡΓΟΝ, πόλ. τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Ἐσσης-Δαρμστάδτης, 13 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Δαρμστάδτης, ἐπὶ τοῦ Γερσπρέντζου.— Κάτοικοι 3,000.

ΔΙΕΓΟΣ (ΣΑΝ), πόλ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν (Καλιφορνία), 630 χιλιάμετρ. ΝΑ τῆς Μοντερέϋ, μετὰ λιμένος ἐπὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ, ἐπὶ τῆς 32ο 39′ 30″ Β πλ. καὶ 119ο 37′ 3″ Δ μήκ. Κάτ. 1,600. Ἐθεμελιώθη τῷ 1709.

ΔΙΕΓΟΣ-ΑΛΒΑΡΕΖ, νῆσος τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, περιλαμβανομένη ἐν τῇ ὡρείᾳ τῶν νήσων τοῦ Τριστὰν δ' Ἀκούνα.

ΔΙΕΓΟΣ ΓΑΡΣΙΑΣ, ἴδ. ΣΑΓΟΣ.

ΔΙΕΓΟΣ-ΛΟΥΗΖ (νῆσος), ἴδ. ΡΟΔΡΙΓΕΖ.

ΔΙΕΖΕΝ, ἴδ. ΔΟΜΜΕΛ.

ΔΙΕΚΙΡΣ, πόλις τῆς Ὁλλανδίας (Λουξεμβούργου), 26 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Λευξεμβούργου, ἐπὶ τοῦ Σούρ. Κάτ. 2,250. Ἐμπόριον ἐριούχων, βυρσῶν, πετρῶν καὶ ξύλου.

ΔΙΕΜΕΝ (Ἀντ. ΒΑΝ), γεννηθεὶς ἐν Γουηλεμβούργῳ τῷ 1593, γενικὸς διοικητὴς τῶν ὁλλανδικῶν κτήσεων ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς Ἰνδίαις ἀπὸ τοῦ 1636 μέχρι τοῦ 1645 ἦτο κατ' ἀρχὰς ὑπηρέτης ἐμπορικοῦ καταστήματος, οὗ ὕστερον ἐκράτει τὰ βιβλία. Συνωμολόγησεν ἐπωφελῆ συνθήκην μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Τερνάτης, ἀφῃρεσε παρὰ τῶν Πορτογάλων τὰ ἐμπορεῖα τῆς Κεϋλάνης καὶ τῆς Μαλάκκας, ἐγκαθίδρυσε τὸ ἐμπόριον τῶν Ὁλλανδῶν ἐν Τογκυίνῳ, ἐθεμελίωσεν ἐκκλησίας καὶ σχολεῖα, ἤρξατο συλλέγων τοὺς θεσμοὺς τῆς Βαταυίας, καὶ ἀπέστειλε χάριν ἀνακαλύψεων πρὸς νότον τὸν Ἄβελ Τάσμαν ὅστις τῷ 1642 ἐξηρεύνησε τὴν «Γῆν τοῦ Βὰν Διέμεν».

ΔΙΕΜΕΝ (Γῆ τοῦ ΒΑΝ), ἡ «Διεμένδα», ἡ «Τασμανία», ἀγγλικὴ νῆσος πρὸς Ν τῆς ἠπείρου τῆς Αὐστραλίας, ἀφ' ἧς χωρίζεται διὰ τοῦ Λατῆ πορθμοῦ τοῦ Βάσ· μεταξὺ τῆς 40ο 44′ καὶ 43ο 39′ Ν πλ. Ἐπιφάνεια ὑπολογισθεῖσα ἕως 70 χιλ. τετραγ. χιλιάμ. Πληθυσμός, κάτ. 89,800, ὧν ὑπὲρ τὸ ἓν τρίτον εἶναι ἐξόριστοι· οἱ ἰθαγενεῖς ἐντελῶς ἐξέλιπον. Κυριώτεραι πόλεις· Χόβαρτ-τόϋν καὶ Λαουνσεστών. Γῆ εὔφορος, καίτοι ἑλώδης, ἀρδευομένη ὑπὸ τοῦ Δερβέντου πρὸς Ν καὶ τοῦ Ταμὰρ πρὸς Β. Σημαντικὴ κτηνοτροφία· ἁλιεία τῆς φαλαίνης. Ὀρυχεῖα γαιάνθρακος καὶ σιδήρου. Ἡ νῆσος αὕτη ἀνακαλυφθεῖσα τῷ 1642 ὑπὸ τοῦ Ὁλλανδοῦ Τάσμαν, ἐξηρευνήθη ὑπὸ τοῦ Μαριὸν τῷ 1772, τοῦ Φουρνὼ τῷ 1773, τοῦ Κοὺκ τῷ 1777, Βλὶγ 1788, Βάγκουβερ 1791, Ἀντρεκαστὼ 1792—93, Φλὶνδερ 1798. Τόπος ἐξορίας τῷ 1804, διαιρεῖται τανῦν εἰς 15 μερίσματα καὶ ἔχει γενικὸν διοικητὴν μετὰ νομοθετικοῦ συμβουλίου.

ΔΙΕΜΕΡΒΡΟΕΚ (Ἰσβράνδος δέ), ἐκ τῆς ἐν Ὁλλανδίᾳ Μομφόρ, γεννηθεὶς τῷ 1609, ἀποθ. τῷ 1674. Μαθητὴς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Λεΰδης (Λουγδούνου Βαταυῶν), περιηγήθη τὴν Γαλλίαν καὶ ἔλαβε τὸ διδακτορικὸν πτυχίον ἐν Ἀγγέρσῃ. Ἐκτήσατο δὲ φήμην μεγάλην ὡς ἐμπειρικὸς εὐπαίδευτος καὶ πλήρης αὐταπαρνησίας ἐν τῇ ἐπιδημίᾳ τοῦ 1636, ἥτις ἠρήμωσε τὴν Νιμέγκην. Τῷ 1649, διωρίσθη καθηγητὴς ἐν Οὐτρέχτῃ, καὶ πολλοὺς προσειλκύσατο σπουδαστάς. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ περιέχουσι πλεῖστα ὅσα περίεργα. Ἐξ αὐτῶν σημειοῦμεν τὰ ἐπιγραφόμενα· De peste libri quatuor, ἐν Ἀρνέϊμ, 1644, καὶ Γενεύῃ, 1721, εἰς 4ον· Anatome corporis humani, ἐν Οὐτρέχτῃ, 1661, εἰς 4ον, καὶ Γενεύῃ, 1679, καὶ 1687, εἰς 4ον μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ J. Prost, ἐν Λυῶνι, 1695, τόμ. 2 εἰς 3ον. Πάντα τὰ συγγράμματα αὐτοῦ συνελέγησαν ὑπὸ τὸν τίτλον Opera omnia, ἐν Οὐτρέχτῃ, 1685 εἰς φύλλ.

ΔΙΕΠΕΜΒΕΚ, Diepenbeek (Ἀβραὰμ ΒΑΝ), ζωγράφος, γεν. ἐν Bois-le-Duc περὶ τὸ 1607, ἀποθ. τῷ 1675. Κατ' ἀρχὰς ἐπαδόθη εἰς τὴν ὑαλογραφίαν· τὸ δὲ κύριον αὐτοῦ ἔργον ἐν τῇ τέχνῃ ταύτῃ εἶναι ὁ βίος τοῦ St. François de Paule, εἰς 40 εἰκόνας, αἵτινες ἄλλοτε μὲν ἐκόσμουν τὴν ἐκκλησίαν τῶν Ἐλαχίστων ἐν Ἀμβέρσῃ, ὧν δὲ εὑρίσκονται εἰς τὴν κατοχὴν τῆς Ἀγγλίας· ἀλλὰ τὸ εὐθαρσέστερον καὶ εὐφθαρτον τοῦ εἴδους τούτου τῆς ἐργασίας ἐνέπνευσεν αὐτῷ ἀποστροφὴν πρὸς αὐτήν, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ Ῥούβενς ὅπως ἐξασθῇ εἰς τὴν ἱστορίαν, ἐν ᾗ τοσοῦτον ἀνεδείχθη, ὥστε ἐν πολλαῖς περιστάσεσιν ἐβοήθησε τῷ διδασκάλῳ. Ὁ

Δημοσίευση βιβλιοθήκης
Κοινωνικής Επιστήμης
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Ν.Π.Δ.Δ.)

Διεπεμβὴκ ἠθέλησε νὰ ἴδῃ τὴν Ἰταλίαν, ἀλλὰ δὲν ἔμεινε πολὺν χρόνον ἐν αὐτῇ καὶ ἀναστρέψας εἰς Ἀμβέρσην ἐγένετο διευθυντὴς τῆς Ἀκαδημίας, 1641, καὶ διέτριψε μικρὸν ἐν Ἀγγλίᾳ. Τὴν γόνιμον αὐτοῦ φαντασίαν ἐξυπηρέτει ἄριστα ἡ δεξιότης καὶ ἀγχίνοια αὐτοῦ. Σώζεται ἐν Κόβλεντς ἡ ὡραία αὐτοῦ ἀντιγραφὴ τῆς ὑπὸ τοῦ Ῥοῦβενς «Ἀποκαθηλώσεως». Ἕτεροι πίνακες τοῦ Διεπεμβὴκ μαρτυροῦσι τὴν γλαφυρότητα τοῦ χρωστῆρος αὐτοῦ.

ΔΙΕΠΠΗ, πόλ. τῆς Γαλλίας, sous préfecture (Κάτω Σηκουάνας), 61 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Ῥουὲν καὶ 201 τῶν Παρισίων διὰ τοῦ σιδηροδρόμου, ἐπὶ τῆς 49ο 53′ 35″ Β πλ. καὶ 1ο 15′ 82″ Δ μήκ. Κάτ. 7,180. Λιμὴν ἐπὶ τῆς Μάγχης, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἄρκη, ὅστις ἄλλοτε ἐκαλεῖτο Deep (ἀγγλιστὶ, «Βαθύς»). Πρωτοδικεῖον καὶ ἐμποροδικεῖον· προξενεῖα. Χρηματιστήριον· σχολὴ τῆς ὁδρογραφίας, βιβλιοθήκη, κτλ. Φρουρεῖται ὑπὸ παλαιοῦ πύργου, καὶ διαιρεῖται εἰς δύο τμήματα, τὴν πόλιν καὶ τὸ προάστειον τοῦ Pollet (Ἀνατολικὸς λιμήν). Ὡραῖον κατάστημα θαλασσίων λουτρῶν. Ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου ἐκτισμένη διὰ λίθων ἐξ Ἀγγλίας, εἶναι ὡραῖον γοτθικὸν μνημεῖον, οὗ ἡ οἰκοδομὴ ἤρξατο τῷ 1200. Κατασκευὴ χειροτεχνημάτων ἐξ ἐλεφαντοστοῦ σπανίων τὴν τελειότητα. Ἀτμομηχανικὰ πριονιστήρια. Ἁλιεία μαινίδος καὶ ἀνταιαίου. Ἀτμόπλοια διὰ τὴν Newhaven. — Ἡ Διέππη, ἀπὸ τοῦ Ι′ αἰῶνος, ἐφρουρεῖτο ἀπὸ τῆς θαλάσσης καὶ τῆς πεδιάδος διὰ τοῦ φρουρίου Βερθεβίλλης ἢ Μεγάλου Καρόλου, καὶ πρὸς τὸ μέρος τῶν δασῶν διὰ τοῦ φρουρίου τῆς Ἄρκης. Ἐγίνετο περιώνυμος κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα διὰ τῶν ναυτικῶν αὐτῆς ἐπιχειρήσεων· φοβεροὶ κατὰ θάλασσαν τοῖς Ἄγγλοις, τοῖς Ἱσπανοῖς καὶ τοῖς Πορτογάλοις, οἱ ἐφοπλισταὶ αὐτῆς ἐπιχείρησαν ταξείδια πρὸς τοὺς αἰγιαλοὺς τῆς Ἀφρικῆς, καὶ ἐξηρεύνησαν τὰς Κανάριας νήσους, ἔκτισαν ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ Γαμβίᾳ, ἐμπορεῖον ὀνομαζόμενον «Μικρὰ Διέππη», καὶ συνέστησαν πολυάριθμα καθιδρύματα ἐν Ἰνδικῇ. Ἐπὶ Φραγκίσκου τοῦ Α′, ἡ Διέππη ἀνῆλθεν εἰς μεγίστην ἐμπορικὴν ὀλβιότητα· δείκνυται δὲ εἰσέτι εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς πόλεως, ἐν Βαρεγγεβάλλῃ, ἡ οἰκία τοῦ περιωνύμου Ango, τοῦ πλουσιωτάτου τῆς ἐποχῆς. Κάτοικοι τῆς Διέππης ὡπλοδόμησαν τὴν Κιβέρνην. Ἡ Διέππη ὑπέστη πολλὰ ἐκ τῶν δύο πρασσαλῶν τῶν Ἄγγλων, τῷ 1442 καὶ τῷ 1694. Ἡ ἐκβολὴ τῆς Ἄβρης κατέστησε σχεδὸν τὸ ἐμπόριον αὐτῆς, ὁ δὲ λιμὴν οὗ ἄλλως ἡ εἴσοδος συνεχώσθη, μόνον κατὰ τὴν ἁλιείαν ἀκμάζει. Πατρὶς τοῦ Duquesne, ᾧ ἱδρύθη ἀνδριὰς τῷ 1844.

ΔΙΕΣΒΑΧ (ΟΒΕΡ-), πολίχνη τῆς Ἑλβετίας, ἐν τῇ τοπαρχίᾳ τῆς Βέρνης, 17 χιλιάμ. ΝΑ αὐτῆς. Κάτ. 6,000, ἀναμορφωταί.

ΔΙΕΣΣΕΓΧΟΦΕΝ, πόλ. τῆς Ἑλβετίας (Θυργοβία), 17 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Φραουενφέλδης, ἐπὶ τῆς ὁριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ῥήνου· κάτ. 1,500. Ζωηρὰ βιομηχανία.

ΔΙΕΣΤ, ὀχυρὰ πόλ. τοῦ Βελγίου (μεσημβρινὴ Βραβάντη), κατὰ τὴν συρροὴν τοῦ Δέμερ καὶ τοῦ Βέβερ, 26 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Λουβαίν. — Κάτ. 8,500. Κατασκευὴ πίλων, βυρσῶν, περικνημίδων· διυλιστήρια, περίφημος ζῦθος.

ΔΙΕΤΚ, ἀρχ. «Θεοδίσσα», πόλ. τοῦ δουκάτου τοῦ Νασσὼ, κατὰ τὴν συρροὴν τοῦ Ἄαρος καὶ τοῦ Λάχνου· κάτ. 3,000. Ἔδωκε τὸ ὄνομα εἰς τὸν κλάδον τοῦ Νασσὼ Διέτζ, ὅστις ἔλαβε τὸ στατχουδεράτον ἐν Ὁλλανδίᾳ, καὶ κατέχει εἰσέτι τὸν θρόνον τῶν Κάτω Χωρῶν. Περιώνυμον φυτώριον. Ἐν τοῖς πέριξ εὑρίσκεται ὁ ὡραῖος πύργος τοῦ Ὀρανιεστάϊν.

ΔΙΕΤΡΙΧΟΣ (Χριστ.-Γουλλ.-Ἐρνέστης), ζωγράφος, γενν. ἐν Βεϊμάρῃ τῷ 1712, ἀποθ. τῷ 1774 ἐν Δρέσδῃ, ἐσπούδασεν ὑπὸ τὸν Ἀλέξανδρον Θιέλον, ἔτυχε τῆς προστασίας τοῦ κόμητος δὲ Βρυὺχλ, καὶ περιηγήθη εἰς Ὁλλανδίαν καὶ Ἰταλίαν. Αἱ πινακοθῆκαι τῆς Δρέσδης καὶ τῆς Βιέννης κέκτηνται πολλοὺς τῶν πινάκων αὐτοῦ, ἐξ ὧν φημίζεται πρὸ πάντων ἡ «Προσκύνησις τῶν Μάγων». Ὁ Διέτριχος θαυμασίως ἀντελαμβάνετο τοῦ ῥυθμοῦ τοῦ Ῥεμβράνδου, τοῦ Σαλβατόρου Ῥόζα, τοῦ Βέργεμ, τοῦ Δεζαρδὲν, τοῦ Ὀυαττὼ, καὶ δεξιῶς ἀπεμιμεῖτο αὐτούς.

ΔΙΕΤΡΙΧΟΣ (Φίλιππος-Φρειδερτκος, βαρόνος), ὀρυκτολόγος, γεννηθ. ἐν Στρασβούργῳ τῷ 1748, βασιλικὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν μεταλλείων καὶ τῶν δασῶν, 1ος συνταγματικὸς δήμαρχος τοῦ Στρασβούργου, καταδικασθεὶς εἰς θάνατον τῷ 1793 ὑπὸ τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαστηρίου, κατέλιπε μεταφράσεις μετὰ σοφῶν σημειώσεων τῶν «Ἐπιστολῶν» τοῦ Φίρβερ περὶ τῆς ὀρυκτολογίας, ἐν Στρασβούργῳ, 1776, εἰς 8ον, κτλ.

ΔΙΕΤΡΙΧΣΤΑ-ΙΝ (Οἶκος τῶν). Ὁ οἶκος οὗτος ἔλκων ἐκ τῆς Καρινθίας τὸ γένος, μνημονεύεται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ΙΒ′ αἰῶνος. Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ μέλη εἶναι Παγγράτιος ΔΙ ΔΙΕΤΡΙΧΣΤΑ-ΙΝ, ὅστις ἐμόνασε ἐν τῷ πύργῳ αὐτοῦ, τῷ 1483, κατὰ τοῦ Ματθίᾳ Κορβίνου, βασιλέως τῆς Οὐγγαρίας, κατεπαλέμησε

τοὺς Τούρκους ἐν Βιλλὰχ, 1492, καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος, 1506, τὸ ὑπούργημα ἀρχιοινοχόου τῆς Καρινθίας. — Φραγκίσκος Σιγισμόνδος ΔΕ ΔΙΕΤΡΙΧΣΤΑ-ΙΝ, ἀποθ. τῷ 1540, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, μετέσχε ζωηρῶς τῶν διαπραγματεύσεων περὶ τῶν συνθηκῶν τοῦ Πασσάου, 1552, καὶ τοῦ Αὐγουστοβούργου, 1555, ἐχρημάτισε πρεσβευτὴς παρὰ Φιλίππῳ τῷ Β'ῳ, βασιλεῖ τῆς Ἱσπανίας, εἶτα παιδαγωγὸς Ῥοδόλφου τοῦ Β'· κατέλιπε δὲ σημαντικὴν ἔκθεσιν περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰνφάντου δὸν Καρόλου. — Φραγκίσκος ΔΕ ΔΙΕΤΡΙΧΣΤΑ-ΙΝ, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Μαδρίτῃ τῷ 1570, ἀποθ. τῷ 1636, ἐπίσκοπος Ὀλμύτζης, καρδινάλιος, διοικητὴς τῆς Μοραυίας, πρίγκηψ τῆς Αὐτοκρατορίας, ἠθέλησε νὰ ἐμποδίσῃ τὰς πρόοδους τοῦ προτεσταντισμοῦ, τῇ βοηθείᾳ τῶν πιαριστῶν, ἀντὶ τῶν ἰησουϊτῶν, οἵτινες ἦσαν ἀντιδημοτικοί. — Φραγκίσκος Ἰωσὴφ ΔΕ ΔΙΕΤΡΙΧΣΤΑ-ΙΝ, γεννηθ. τῷ 1767, ἀποθ. τῷ 1854, ἰδιωτικὸς σύμβουλος καὶ αὐλάρχης, ἐπετράπη διπλωματικὰς ἀποστολὰς εἰς Πετρούπολιν, Βερολῖνον, Μόναχον, συνωμολόγησε μετὰ τοῦ Μορὼ, τῷ 1800, τὴν ἀνακωχὴν τοῦ Παρσδόρφ, καὶ ἐγένετο αὐτοκρατορικὸς ἐπίτροπος ἐν Γαλικίᾳ. Ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Μαυρίκιος ΔΕ ΔΙΕΤΡΙΧΣΤΑ-ΙΝ, γεννηθ. τῷ 1775, ἐχρημάτισεν ὑπασπιστὴς τοῦ στρατηγοῦ Μάκ, ἔφορος τῶν αὐτοκρατορικῶν θεάτρων κτλ.

ΔΙΕΦΟΔΖ, πόλ. τοῦ Ἀνοβέρου, κειμένη 88 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Ἀνοβέρου, ἐπὶ τοῦ Οὔστου· κατὰ τὴν 52ον 36′ 30″ Β πλ. καὶ δο 2′ 10″ Α μήκ. Κάτ. 3,000.

ΔΙΖΗΡΟΣ (ἀρχ.), πόλ. Ἰλλυρίδος, παρὰ Στερ. τῷ Βυζαντίῳ.

ΔΙΖΩΝ, Δίζιον (Dibio ἢ Divio), πρωτ. τοῦ νομοῦ τῆς Χρυσῆς Ἀκτῆς, ἐν Γαλλίᾳ, 315 χιλιάμ. ΝΑ τῶν Παρισίων διὰ τοῦ σιδηροδρόμου, κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ Οὖση καὶ τοῦ Σούζωνος, καὶ ἐπὶ τῆς Βουργουνδίας· 47ο 19′ 19″ Β πλ. καὶ 2ο 41′ 54″ Α μήκ. Κάτ. 32,040. Ἐπισκοπὴ ὑποκειμένη εἰς τὴν τῆς Αὐῶνος. Πανεπιστημιακὴ Ἀκαδημία, κτλ. βιβλιοθήκη, πολύτιμον ἀρχαιολογικὸν μουσεῖον, ἀστεροσκοπεῖον. Ὡραία αἴθουσα θεάτρου. Ὑποκατάστημα τῆς Τραπέζης τῆς Γαλλίας. Ἡ Δίζων κειμένη ἐπὶ τῶν ὑπωρειῶν, ὧν ὑπέρκειται τὸ ὄρος Ἀφρικὴ εἶναι ἐν γένει εὐκτιστος. Θέας ἄξια μνημεῖα εἶναι ἡ μητρόπολις, ἧς ἡ οἰκοδομὴ ἤρξατο τῷ 1288· ἡ ἐκκλησία τῆς Παναγίας, κτισθεῖσα ἀπὸ τοῦ 1252 μέχρι τοῦ 1334, ἔχει περιργότατα παράθυρα, διαιρούμενα εἰς τρεῖς ὀροφὰς, ὧν οἱ λεπτοὶ κίονες εἶναι μονόλιθοι, καὶ δύο πυργίσκους ἐφ' ἑνὸς τῶν ὁποίων εἶναι ἀνηρτημένον τὸ περίφημον ὡρολόγιον τῆς «Οἰκογενείας Ζακεμὰρ», κομισθὲν ἐκ τῆς Κουρτραϊ, τῷ 1382, μετὰ τὴν μάχην τῆς Ῥοζεβέκης, ὑπὸ τοῦ δουκὸς τῆς Βουργουνδίας Φιλίππου τοῦ Τολμηροῦ. Ἐπίσης ὡραῖα προπύλαια ἔχει ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Μιχαὴλ, ἧτις ἤρξατο ἀνεγειρομένη τῷ 1497 καὶ ἐπερατώθη τῷ 1667. Μεγαλοπρεπὲς φρενοκομεῖον, λεγόμενον «Hospice des Chartreux», περιέχει τὸ ἐπονομαζόμενον «Φρέαρ τοῦ Μωϋσέως». Τετράγωνος πύργος περιζωννύμενος ὑπὸ τεσσάρων πύργων στρογγύλων, ἀνεγερθεὶς ὑπὸ Λουδοβίκου τοῦ ΙΑ' καὶ λίαν βεβλαμμένος, ἐχρησίμευσεν ὡς εἱρκτὴ διὰ τὴν δουκίσσαν τοῦ Μαίνου, τὸν Ἱππότην δ' Ἐὼν καὶ τὸν Μιραβώ· τανῦν δὲ μετεσχηματίσθη εἰς στρατῶνα τῆς χωροφυλακῆς. Ὡραῖος περίπατος σχεδιασθεὶς ὑπὸ τοῦ Λενότρ. Ἐπὶ Ῥωμαίων ἡ Δίζων δὲν εἶχε πολλὴν σημαντικότητα· περικυκλωθεῖσα ὑπὸ τειχῶν μετὰ πύργων ἐπὶ τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου, ἐπαυξήθετσα ἐπὶ τοῦ Αὐρηλιανοῦ, κατασκαφεῖσα ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν τῷ 731, ὑπὸ τῶν Νορμανδῶν τῷ 888, σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου γενομένη παρανάλωμα τοῦ πυρὸς τῷ 1137, ἀνεγεννήθη ἐπὶ τῶν δουκῶν τῆς Βουργονδίας, ὧν ἐχρημάτισε καθέδρα ἀπὸ τοῦ 1179 μέχρι τοῦ 1477. Τῷ 1513, οἱ Ἑλβετοὶ ἐπολιόρκησαν αὐτὴν ὁ δὲ διοικητὴς La Tremouille ἀπεμάκρυνεν αὐτοὺς δοὺς αὐτοῖς 400,000 σκούδων. Πατρὶς Φιλίππου τοῦ Ἀγαθοῦ, τοῦ Βοσσουέτου, Δεβρίσση, Βωβὰν, Καζόττου, Κρεβιλλιὼν, Ἀκρσὲ, Λονζεπιὲρ, Piron, κτλ.

ΔΙ-ΙΤΡΕΦΗΣ, στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου.

ΔΙΚΑΙΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Θρᾴκης, ἡ ἄλλως Δικαιόπολις. Οὕτως ἐλέγετο καὶ ἡ Δικαιάρχεια.

ΔΙΚΑΙΑΡΧΕΙΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Καμπανίας ἐν Ἰταλίᾳ, ἀποικία Σαμίων, ἐπίνειον τῆς Κύμης. «Ταύτην, λέγει Στέφανος ὁ Βυζάντιος, φασὶ κεκλῆσθαι «Ποτιόλους», ἐν ᾗ τὸ συμπόσιον ὁ Ἡρωδιανὸς ἔγραψε· «πότια» δὲ τὰ ῥήγια καλοῦσιν οἱ Ῥωμαῖοι· Ὀλέρε δὲ τὸ ὄζειν· δυσώδη γὰρ τὰ ῥήγια εἶχε». τὸ ἐθνικὸν «Δικαιαρχεὺς ἢ Δικαιαρχείτης».

ΔΙΚΑΙΑΡΧΟΣ ὁ Μεσσήνιος, μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους, ἰδίως ἱστορικὸς, γεωγράφος καὶ ἀρχαιολόγος. Τὰ πολυάριθμα αὐτοῦ συγγράμματα ἀπώλοντο, διεσώθησαν δὲ μόνον ἀποσπάσματα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον μακρὰ καὶ

Δημόσιον Βυζαντινόν Μουσείον Ἀργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ἀμφιβόλου γνησιότητος. Τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ, τὸ φέρον τὴν ἐπιγραφὴν «Βίος Ἑλλάδος», ἦτο, φαίνεται, σπουδαία περιγραφὴ τῆς τοπογραφίας, τῆς πολιτικῆς κυβερνήσεως, τῶν θρησκευτικῶν καὶ κοινωνικῶν ἐθίμων ἁπασῶν τῶν πολιτειῶν τῆς Ἑλλάδος· ὑπετίθετο δὲ ὅτι ἀρχὴν ἔσχεν ἐκ τοῦ «περὶ πολιτειῶν» συγγράμματος τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τῆς «Συλλογῆς τῶν νόμων» τοῦ Θεοφράστου. Τούτου ἔχομεν μακρὸν ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ δευτέρου βιβλίου ἐξαχθὲν ἴσως ἐξ ἐπιτομῆς τοῦ ὅλου συγγράμματος. Ἕτερον τοῦ Δικαιάρχου σύγγραμμα, τὸ ἐπιγραφόμενον «Καταμετρήσεις τῶν ὀρῶν», ἦτον ἴσως μέρος μεταγενεστέρου τινὸς πονήματος, ὅπερ ὁ Δικαίαρχος ἔγραψε πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ συγγράμματος· τὸ δὲ ἐπιγραφόμενον «Γῆς περίοδος», ἦτον ὡς φαίνεται ἁπλῆ τις ἑρμηνεία, παρηρτημένη εἰς τὸ σύνταγμα τῶν πινάκων, ὅπερ ἐποιήσατο ὑπὲρ τοῦ φίλου αὐτοῦ Θεοφράστου, ᾧ καὶ ἀνέθηκε τὴν «Ἀναγραφὴν τῆς Ἑλλάδος», σωζομένην μέχρι τοῦ νῦν εἰς ἰαμβικοὺς στίχους 105. Ὁ Δονάλδσων, ἐξ οὗ ἀρυόμεθα τὰ περὶ Δικαιάρχου, ὑποτίθησιν ὅτι τὰ σωζόμενα ταῦτα ἰαμβεῖα προῆλθον ἐκ μεταγενεστέρας τινὸς παραφράσεως, οἵας ἔχομεν καὶ ἄλλας γενομένας ἐκ τοῦ ἑτέρου συγγράμματος τοῦ Δικαιάρχου, «Γῆς περίοδος». Ὁ «Τριπολιτικὸς» τοῦ Δικαιάρχου παρέσχεν ἀφορμὴν εἰς πολλὰς καὶ εὐφυεῖς ἐπικρίσεις, ἀλλ' ἡ πιθανωτέρα περὶ αὐτοῦ γνώμη εἶναι ἡ στηριζομένη ἐπὶ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ δικαιαρχικοῦ πολιτεύματος, ὃν ἐποιήσατο ὁ Φώτιος, λέγων, ὅτι τὸ πολίτευμα τοῦτο σύγκειται ἐκ τῆς ἑνώσεως τῶν ἀρίστων στοιχείων τῆς μοναρχίας, τῆς ἀριστοκρατίας καὶ τῆς δημοκρατίας. Ὁ Δικαίαρχος ἐτόλμησε ν' ἀρνηθῇ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς. Ὁ Δικαίαρχος ἔγραψε πρὸς τοὺς ἄλλους περὶ μουσικῆς καὶ δημοσίων ἀγώνων. Τὰ σωζόμενα αὐτοῦ συνελέγησαν ὑπὸ τοῦ Διδότου ἐν τοῖς «Fragm. historicor. graec.». Ὁ Κικέρων ἐπαινεῖ καὶ θαυμάζει τὸν Δικαίαρχον.

ΔΙΚΕΝΣ (Κάρολος), περιώνυμος Ἄγγλος μυθιστοριογράφος γενν. ἐν Πορτσμούθῃ, τῇ 7 φεβρουαρίου 1812, ἀποθανὼν τῷ 1871. Υἱὸς ὑπαλλήλου ἐν τοῖς γραφείοις τοῦ ταμείου τοῦ ναυτικοῦ, ἀνετράφη ἐν Σαθάμ, μέχρις ἡλικίας δώδεκα ἢ δεκατριῶν ἐτῶν, εἰσήχθη εἰς σχολήν τινα ἐν τοῖς πέριξ τῆς Ῥοσεστέρης καὶ διεκρίθη ἐπὶ ἐξόχῳ νοημοσύνῃ, ἀσυνήθει μνήμῃ καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ περιπαθεῖ κλίσει πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν. Ὅτε δὲ ἐνομίσθη ἱκανὸς ἔχων γνώσεις εἰσήχθη εἰς τὸ γραφεῖον συνηγόρου (solicitor) παρὰ πολλῷ συνδεδεμένου μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ προηλείφετο μετ' οὐκ ὀλίγης ἀποστροφῆς εἰς τὸ νομικὸν στάδιον. Δύο ὅλα ἔτη διῆλθεν ἐν μέσῳ τῶν ξηρῶν ἐργασιῶν τῆς δικογραφίας, ὧν ἔγραψεν ὕστερον δηκτικὴν σάτυραν διὰ τοῦ «Davy Copperfeld» καὶ τοῦ «Bleak House.» Εἶτα ἀφιερῶν πᾶσαν αὐτοῦ τὴν δραστικότητα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ν' ἀσπασθῇ στάδιον ἀρέσκον αὐτῷ, ἠθέλησε νὰ καταστῇ συγγραφεύς, καὶ ἐτάχθη ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς συντάξεως τοῦ ῥιζοσπαστικοῦ φύλλου «Ὁ Ἀληθὴς Ἥλιος» (The true Sun). Ἀπὸ τούτου μετέβη εἰς τὸ «Κάτοπτρον τοῦ κοινοβουλίου» περιοδικὸν ἐν ᾧ ἀνεδημοσιεύοντο ἐν ἐκτάσει αἱ πολιτικαὶ συζητήσεις, καὶ ἐγένετο τέλος εἷς τῶν ἐπιμελῶν συνεργατῶν τοῦ «Morning Chronicle», ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Σὶρ Τζὼν Easthope. Τότε ὁ Δίκενς ἐκτήσατο φήμην ἀρίστου στενογράφου (reporter) ἐν τῷ ἀγγλικῷ τύπῳ. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐδοκίμασε δειλῶς τὰς δυνάμεις αὐτοῦ εἴς τινα φιλολογικὰ δοκίμια, διασπαρέντα ἐν τῷ «Morning Chronicle, φέροντα τὸ ψευδώνυμον Boz καὶ κοσμηθέντα ὕστερον δι' εἰκόνων ὑπὸ τοῦ γελοιογράφου Cruiksank· Τὰ δοκίμια ταῦτα ἀποτελοῦσι τὴν σειρὰν ἐκείνην ἥτις φέρει τὸν τίτλον «Σκηναὶ τοῦ ἀγγλικοῦ βίου» (Sketches of english life and character», 1836—1837, τόμ. 2 εἰς 8ον). Ἀπαντῶσι δ' ἐν αὐτοῖς τὰ σπέρματα τῶν ἐξοχωτέρων χαρακτήρων τοῦ γελοιογραφικοῦ αὐτοῦ ὕφους. Ἀλλ' ἡ φήμη αὐτοῦ χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ «Club Pickwick» (the Posthumous papers of the Pickwik club. 1837—1838, τόμ. 3 εἰς 8ον), ἑβδομαδιαίου περιοδικοῦ πολυχρότου καταστάντος καὶ τυχόντος παρὰ τῷ δημοσίῳ ὑποδοχῆς τοιαύτης οἵας ἔτυχον ὁ «Waverley» καὶ ὁ «Child-Harold.» Ἀπὸ τούτου κατέστη ἐφάμιλλος καὶ ζηλωτὴς τοῦ Βοὺλβερ, τοῦ μόνου συγχρόνου συγγραφέως ὅστις ἐξηκολούθει τηρῶν ἐν τῇ μυθιστοριογραφίᾳ τὰς λαμπρὰς παραδόσεις τῆς ἀγγλικῆς σχολῆς.

Κύριος τῆς τύχης αὐτοῦ, περιζήτητος ἤδη ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν, νυμφευθεὶς τὴν θυγατέρα νομικοῦ, ὀνόματι Γεωργίου Ὀγάρθου, ὅστις ὑπῆρξε στενὸς φίλος τοῦ Οὐάλτερ Σκὸτ καὶ τοῦ Ἰεφφρέυ, ὁ Δίκενς ἦτον ἐλεύθερος νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰ σπάνια προτερήματα δι' ὧν ἐπροικίσθη ὑπὸ τῆς φύσεως καὶ οὕτω νὰ ὁδεύῃ ὁσημέραι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς δόξης καὶ τοῦ πλούτου· τὰ πονήματα αὐτοῦ, ἅτινα πάντα ἀνεξαιρέτως φέρουσιν εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν τὸν χαρακτῆρα τῆς λεπτομεροῦς παρατηρήσεως καὶ τῆς περιπαθοῦς εὐαισθησίας,

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωνικής Επιστήμης
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

δι' ὧν διεκρίθη μεταξὺ τοῦ πλήθους τῶν νεωτέρων συγγραφέων, διεδέχοντο ἄλληλα μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος· πάντα δὲ σχεδὸν ἐδημοσιεύθησαν κατὰ μηνιαῖα ἢ ἑβδομαδιαῖα τεύχη, πωλούμενα κατὰ μυριάδας ἀντιτύπων, ἀνατυπούμενα, τυποκλεπτόμενα, κατὰ λέξιν ἢ κατ' ἔννοιαν μεταφραζόμενα εἰς πάσας σχεδὸν τὰς γλώσσας. Ὁ κατάλογος αὐτῶν εἶναι μακρότατος. «Olivier Twist, 1838,» τόμ. 2 εἰς 8ον. «the Life and adventures of Nicolas Nickleby, 1839, τόμ. 3, εἰς 8ον κτλ. κτλ. Ὁ Δίκενς εἶχεν ἐτήσιον εἰσόδημα ὑπὲρ τὰς ἑκατοντακισχιλίας λίρας, καὶ ἠρέσκετο συναναστρεφόμενος μετὰ τῶν ἐξοχωτέρων ἀνδρῶν τῆς Ἀγγλίας. Περιηγηθεὶς τὴν Ἀμερικὴν ἔνθα ἔτυχε πανηγυρικῆς ὑποδοχῆς, διέτριψεν ἓν ἔτος ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ ἔγραψε συνεπείᾳ τῶν περιηγήσεων αὐτοῦ τὰ πονήματα «American notes for gederol,1842, εἰς 18ον, βρίθον λεπτῶν καὶ εὐφυῶν παρατηρήσεων, καὶ τὰς «Pictures from Italy,» 1846, εἰς 18ον, δημοσιευθείσας εἰς τὰς στήλας τοῦ «Daily-News», ἐφημερίδος ἣν ἀπὸ κοινοῦ συνέστησε μετὰ τοῦ Καρόλου Δίλκε, τῇ 21 σεπτεμβρίου 1846, ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς ὄργανον τῶν φιλελευθέρων φρονημάτων τῆς μέσης τάξεως ἐν Ἀγγλίᾳ.

Τῷ 1850 ὁ Δίκενς ἐπεχείρησε τὴν δημοσίευσιν ἑβδομαδιαίου περιοδικοῦ, ἐπιγραφομένου «Ἄγγοι τῆς Ἑστίας» (Household words), καὶ προωρισμένου εἰς τὸ συνενοῦν τὸ τερπνὸν μετὰ τοῦ ὠφελίμου· τοῦ δὲ περιοδικοῦ τούτου ἡ ἐκτύπωσις ταχέως ἀνῆλθεν εἰς 60,000 ἀντιτύπων. Τῷ 1852, ἔγραψε διὰ τοὺς παῖδας «Ἱστορίαν τῆς Ἀγγλίας» (a Child's History of England, εἰς 18ον). Ἔλαβε δὲ μέρος λίαν ἐνεργὸν εἰς τὴν σύστασιν τῆς «Literary guild», ἑταιρίας συστάσης τῷ 1851 ὅπως συντρίψῃ τοὺς δυστυχοῦντας φιλολόγους καὶ καλλιτέχνας. Ἀναγκασθεὶς δὲ νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τῆς συντάξεως τοῦ «Household words», συνέστησεν ἕτερον φύλλον, τῷ 1858, «All the year round». ἐπιγραφόμενον, καὶ ἐν αὐτῷ ἐδημοσίευσε τὸ μέγα αὐτοῦ πόνημα, A tale of two Cities», μέλλες περατωθὲν κατὰ δεκέμβριον τοῦ 1859. Ἐκ τῶν πολυαρίθμων ἐκδόσεων τῶν «Ἁπάντων» τοῦ Δίκενς, σημειοῦμεν ὡς μίαν τῶν ἀρίστων τὴν ἀποτελοῦσαν μέρος τῆς «Συλλογῆς τῶν ἄγγλων συγγραφέων» τοῦ Tauchnilz, ἐν Λειψίᾳ, 1842 καὶ ἑξῆς. Μυθιστορίαι τινὲς αὐτοῦ μετεφράσθησαν εἰς τὴν γαλλικὴν κεχωρισμένως· ἀλλὰ γενικὴ μετάφρασις, τῇ ἀδείᾳ τῶν συγγραφέων, γίνεται ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ M. P. Lorrain ἐν τῇ «Colletion des meilleurs romans étrangers»,1856 καὶ ἑξῆς εἰς 18ον. Τὰ νεώτερα ἔργα αὐτοῦ ἀνεδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ Βερνάρδου Δερόσνη, μεταφράσαντος, τῷ 1864, τὴν μυθιστορίαν «les Grandes Espérances, τόμ. 2 εἰς 18ον.

ΔΙΚΗ, ἡ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ, θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέμιδος §—μία τῶν τριῶν Ὡρῶν.

ΔΙΚΤΑΜΝΟΝ (ἀρχ.), πόλ. καὶ ἀκρωτήριον τῆς νήσου Κρήτης· τὸ ἄλλως Δικτύννατον.

ΔΙΚΤΑΤΩΡ, «Dictator», ἀνώτατος ἄρχων τῆς ῥωμαϊκῆς δημοκρατίας, ἐκλεγόμενος εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις, καὶ ἰδίως ἐν καιρῷ ἀφεύκτου πολέμου πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν δύο ὑπάτων. Ἡ δικτατορία φαίνεται ὅτι παρελήφθη ἐκ τῶν Ἀλβανῶν (κατοίκων τῆς Ἄλβας) καὶ τῶν Λατίνων. Ὅταν ὑπῆρχεν ἀφορμὴ πρὸς ἀναγνώρισιν τοιαύτης ἀρχῆς ἀπεφάσιζεν ἡ σύγκλητος, καὶ διέτασσε τοὺς ὑπάτους νὰ ἐκλέξωσιν ἕνα δικτάτορα. Εἰς δὲ τὴν ἐκλογὴν ταύτην προέβαινεν ὁ βαθδοῦχος ὕπατος. Ἐνίοτε δὲ ὁ λαὸς ὥριζε τὸν ἄνδρα ὅστις ἔπρεπε νὰ ἐκλεχθῇ. Ἡ ἐκλογὴ ἐγίνετο νυκτὸς ἴσως διότι τότε ἦτο κατάλληλος καιρὸς πρὸς οἰωνοσκοπίαν, καὶ διότι ἐκλογὴ τοσούτῳ κατεπείγουσα ἔδει νὰ καθιερώνηται δι' ἀγαθῶν οἰωνῶν. Οἱ ὕπατοι παρητοῦντο τῆς ὑπάτης ἀρχῆς ἀλλὰ διετέλουν ἐν ὑπηρεσίᾳ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ νέου ἄρχοντος, ὅστις εἶχεν ἀπόλυτον μὲν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν δημοσίων πραγμάτων ἐξουσίαν δὲ ζωῆς καὶ θανάτου ἐπὶ πάντων τῶν πολιτῶν· ὅθεν κατ' ἀρχὰς ἐπωνομάσθη «κύριος τοῦ λαοῦ». Ἀλλ' ὅμως δὲν ἠδύνατο νὰ διαθέτῃ τὰ δημόσια χρήματα ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς συγκλήτου καὶ τοῦ λαοῦ· 24 πελεκοφόροι φέροντες ἀείποτε τοὺς πελέκεις, καὶ ἐντὸς αὐτῆς τῆς Ῥώμης, ἐβάδιζον ἐνώπιον αὐτοῦ. Εὐθὺς ἅμα τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ, ἐξέλεγε τοποτηρητὴν καλούμενον Ἵππαρχον. Ὁ δικτάτωρ ἦτο κυρίως ὁ ἀρχηγὸς τοῦ πεζικοῦ, ὅπερ ἦτον ἡ κυρία δύναμις τοῦ ῥωμαϊκοῦ στρατοῦ, καὶ δὲν ἠδύνατο κἂν νὰ ἱππεύσῃ ἄνευ ἀδείας παραχωρουμένης ὑπὸ δημοψηφίσματος. Οὐδέποτε συνεχωρεῖτο αὐτῷ νὰ ἐξέλθῃ τῆς Ἰταλίας· ὅθεν ἅμα ἡ δημοκρατία ἤρξατο ἐπιχειροῦσα ἐξωτερικὰς ἐκστρατείας ἔπαυσεν ἡ χρῆσις τῆς δικτατορίας· ὅτε δὲ ὁ Σύλλας ἔλαβεν αὐτὴν διὰ τῶν ἀρχαιρεσιῶν τοῦ ὄνμου τῷ 670, παρὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθος, ἦτον ἀπὸ 120 ἐτῶν εἰς ἀχρηστίαν. Τὴν αὐτὴν δημοτικὴν ἐκλογὴν καὶ αὖγι ὑπατικὴν, συνεστήσεν ὁ δικτάτωρ Καῖσαρ, τῷ 704· ἀλλ' ἐφύλαξε τὸ

ἄξίωμα τοῦτο μόνον ἔνδεκα ἡμέρας, καὶ μόλις μετὰ τέσσαρα ἔτη ἐγένετο ἰσόβιος δικτάτωρ. Τοῦ Καίσαρος δολοφονηθέντος, μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου χρόνου, κατηργήθη ἡ δικτατορία ὑπὸ συγκλητικοῦ βουλεύματος, τῇ προτάσει τοῦ Ἀντωνίου, ὡς τυραννική. — Εἰκάζεται ὅτι πρῶτος δικτάτωρ ἐχρημάτισεν ὁ Τ. Λάρτιος, ἐκλεγεὶς τῷ 253 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, 599 πρ. Χ, ἐπειδὴ ἐξερράγη κατὰ Σαβίνων πόλεμος ἢ διὰ νὰ ὁπλίσωσιν ἰσχυρῶς τὴν ἀριστοκρατίαν, ἀπειλουμένην ὑπὸ τῆς καταχρήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἐκκλήσεως (provocatio) ὅπερ ὁ Οὐαλέριος Ποπλικόλας παρεχώρησε τοῖς δημόταις. Ἡ ἀρχὴ αὕτη ἀνετίθετο κατ' ἀρχὰς μόνοις τοῖς πατρικίοις· τῷ δὲ 395, ἐδόθη καὶ τοῖς δημόταις τὸ αὐτὸ δικαίωμα. Ἔθος ὑπῆρχε νὰ ἐκλέγωνται οἱ δικτάτορες ἐκ τῶν ὑπατικῶν ἀνδρῶν· ἐκ δὲ τούτου ἐξάγεται ὅτι ἡ ἡλικία καθ' ἣν ἐδίδοτο ἡ δικτατορία ἦτον ἀόριστος μέχρις οὗ ἐγένετο ὁ ἐτολογικὸς νόμος, ἀλλ' ὅτι ἀπὸ τοῦ νόμου τούτου πάντες οἱ δικτάτορες ὤφειλον νὰ ἄγωσι τοὐλάχιστον τὸ 45ον τῆς ἡλικίας. Ἡ μεγίστη τῆς δικτατορίας διάρκεια ἦτο τοὐλάχιστον ἑξάμηνος· ἠδύνατο δὲ νὰ τηρηθῇ καὶ ὀλιγώτερον χρόνον· πολλάκις μάλιστα δικτάτορες ἐπαύσαντο τῶν καθηκόντων αὐτῶν μετὰ ὀκτὼ ἢ πεντεκαίδεκα ἡμέρας, ἀφοῦ ἦγετο εἰς πέρας ἡ ὑπόθεσις ἧς ἕνεκα ἐξελέχθησαν. Ἅπαξ μόνον, ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ, ἡ δικτατορικὴ ἐξουσία διετέλει ἐν χερσὶ τοῦ Καμίλλου ὑπὲρ τοὺς ἓξ μῆνας. Ἅμα δικτάτωρ τις ἐπαύετο τοῦ ὑπουργήματος αὐτοῦ, πᾶς πολίτης εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐνάξῃ αὐτὸν αἰτούμενος λόγον τῶν πράξεών του. Ἡ Ῥώμη ἔσχεν ἐν συνόλῳ 88 δικτάτορας· διωρίζοντο δὲ καὶ ἐφήμεροι δικτάτορες ὅπως συγκροτῶσι τὰς λοχίτιδας ἐκκλησίας τοῦ δήμου, ὅταν οἱ δύο ὕπατοι ἀπουσίαζον ἔξω τῆς Ῥώμης, οὐδεὶς δὲ ἠδύνατο νὰ ἐπιστρέψῃ διὰ νὰ προειδοποιήσῃ αὐτοὺς· ὅπως ἐμπήξωσι τὸν ἧλον δι' οὗ ἐσημειοῦτο τὸ τέλος τοῦ ἐνιαυτοῦ (13 σεπτεμβρίου)· τελέσωσι τοὺς ῥωμαϊκοὺς ἀγῶνας ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ πραίτορος ἀσθενοῦντος, καὶ τέλος ὅπως ἀντικαθιστῶσι τοὺς ὑπάτους εἰς τὰς ἑορτασίμους ἡμέρας.

ΔΙΚΤΗ, ὄρ. τῆς Κρήτης, ἐκφερόμενον θηλυκῶς. Ἡ Δίκτη ἦτον ἱερὰ τοῦ Δικταίου Διός. Ταυτὸν «Λασθία». — χωρίον τῆς Μικρᾶς Ἀσίας παρὰ τὴν Σκῆψιν.

ΔΙΚΤΙΔΙΟΝ (τὸ), ἀρχ. πόλ τῆς Χερσονήσου Ἀκτῆς ἐπὶ τοῦ Ἄθωνος.

ΔΙΚΤΥΝΝΑ, ἐπωνομάζετο ἡ νύμφη Βριτόμαρτις ἢ ἡ Ἄρτεμις ὡς θεὰ τοῦ κυνηγίου.

ΔΙΚΤΥΝΝΑΙΟΝ (ἀρχ.), ἀκρωτήριον ἐπὶ τῶν ΒΔ παραλίων τῆς Κρήτης, ἔνθα ἦτον ἱερὸν τῆς Δικτύννης Ἀρτέμιδος (Κάβο Σπάρτα).

ΔΙΚΤΥΣ, υἱὸς τοῦ Μάγνητος καὶ μιᾶς τῶν Ναϊάδων, ἀδελφὸς τοῦ Πολυδέκτου, βασιλέως τῆς Σερίφου, ἀναθρέψας τὸν Περσέα.

ΔΙΚΤΥΣ ὁ Κρ ή ς, συνεστράτευσε μετὰ τοῦ Ἰδομενέως εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας. Διηγοῦνται δὲ ὅτι ἱστορία τῆς πολιορκίας ταύτης, γραφεῖσα ὑπ' αὐτοῦ εἰς γλῶσσαν φοινικικὴν, καὶ ἀνευρεθεῖσα ἐν τῷ τάφῳ του ἐπὶ Νέρωνος, μετεφράσθη τότε ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ Πράξιδος ἢ Εὐπραξίδου, καὶ περὶ τὸ 300 μ. Χ, λατινιστὶ ὑπὸ τοῦ Σεπτιμίου. Τὸ ἑλληνικὸν κείμενον δὲν ἐσώθη μέχρις ἡμῶν. Τινὲς δὲ δὲν ἀναφέρουσι τὸ λατινικὸν κείμενον τοῦ ὑποτιθεμένου συγγράμματος τοῦ Δίκτυος πέραν τοῦ ΙΕ' αἰῶνος μ. Χ. Πολλάκις ἑνοῦται μετὰ τοῦ συγγράμματος τοῦ Δάρητος, ἐποποιοῦ ἐκ Φρυγίας, ζῶντος ἐπὶ τῶν τρωϊκῶν. Χωρισταὶ ἐκδόσεις αὐτοῦ ἐδόθησαν ὑπὸ τοῦ Σμίτ, ἐν Ἀμστελοδάμῳ, 1702, καὶ ὑπὸ τοῦ Διδερίχου, ἐν Βόννῃ 1833. Ὁ Achaintre μετέφρασεν αὐτὴν γαλλιστὶ, 1813.

ΔΙΚΥΙΛ (Dicuil ἢ Dichuil), ἰρλανδὸς μοναχὸς τοῦ Θ' αἰῶνος, ἐξελθὼν τῆς Luxeuil, εἶναι συγγραφεὺς πραγματείας De mesurâ orbis terrae, δημοσιευθείσης ὑπὸ τοῦ Walckenaër, ἐν Παρισίοις, 1807, εἰς 8ον, καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀστρόννη, 1814, μετὰ σοφῶν σημειώσεων. Ἡ πραγματεία αὕτη φαίνεται οὖσα σύνοψις χειρογράφων τινῶν περὶ τῶν μέτρων τῆς ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Θεοδοσίου, ἐπαυξηθεῖσα δι' ἀποσπασμάτων τοῦ Σολίνου, Ὀρόζη, Ἰσιδώρου, κλπ. Ἐν αὐτῇ εὑρίσκεται ἡ ἐποχὴ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἰσλανδίας καὶ τῶν Φηρόων νήσων, καθὼς καὶ τῆς ῥήξεως τῆς μεταξὺ τοῦ Νείλου καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης διώρυγος.

ΔΙΛΑΕΜΒΟΥΡΓΟΝ, πόλ. τοῦ δουκάτου τοῦ Νασσώ, ἐπὶ τοῦ Δίλλου, 28 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Νασσώ· κάτ. 3,000. Ἐφετεῖον, κτλ. Διεύθυνσις τῶν μεταλλείων, ὧν ἡ βιομηχανία εἶναι ἀκμαιοτάτη ἐν τοῖς πέριξ. Χυτήρια χαλκοῦ· ἐργοστάσια ταμβάκου καὶ ποτάσσης. Πύργος πεπαλαιωμένος.

ΔΙΛΔΕΝ ἢ ΔΙΔΔΕΝΙΟΣ (Ἰωάννης Ἰάκωβος), γερμανὸς ἰατρὸς καὶ βοτανικὸς, γεννηθ. ἐν Δαρμστάδτῃ τῷ 1687, ἀποθαν. ἐν Ὀξωνίᾳ τῷ 1748. Μετέ τινα συγγράμματα περὶ διαδόσεως τῶν φυτῶν, ἰδίως δὲ τῶν κρυπτογάμων, καὶ περὶ τῆς κόκκαλίας τοῦ ἐξάγειν ὄπιον ἐκ τοῦ εὐρωπαϊ-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ἀριστοτέλους (Ν.Π.Τ.Δ.)

κοῦ μήκωνος, ἐδημοσίευσε τὸν Catalogus plantarum circa Giessam nascentium, 1719, εἰς 8ον. Πλούσιός τις Ἄγγλος, ὁ W. Sherard, προσέλκυσεν αὐτὸν εἰς Λονδῖνον, 1721, ὅστις δι' αὐτὸν ἔδραν βοτανικῆς ἐν Ὀξωνίᾳ, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ νὰ περιγράψῃ τὰ φυτὰ τοῦ ἐν Ἐλθὰμ κήπου του (Hortus Elthamensis, 1732). Ὁ Δίλλεν ἔδωκε τῷ 1744 νέαν ἔκδοσιν τοῦ πονήματος τοῦ Ray «Synopsis plantarum Angliae», καὶ ἐκορύφωσε τὴν φήμην αὐτοῦ διὰ τῆς «Ἱστορίας τῶν βρύων», 1741, τῆς τελειοτάτης περὶ τοῦ εἴδους τούτου πραγματείας. Αὐτὸς οὗτος ἐσχεδίαζε καὶ ἐχάραττε τὰς εἰκόνας τῶν βιβλίων αὐτοῦ. Ὁ Λινναῖος μεγάλως ὑπελήφτετο αὐτόν· ἀφιέρωσε δ' αὐτῷ τὰ Critica botanica, καὶ ἔδωκε τὸ ὄνομα Dillenia εἰς εἶδός τι μαγνολιῶν.

ΔΙΛΛΗ ἢ ΔΕΛΛΗ, ὀχυρὰ πόλ. τῆς πορτογαλικῆς Μαλαισίας, ἐν τῇ νήσῳ τοῦ Τιμὸρ (ἀρχιπέλαγος τῆς Σόνδης), μετὰ λιμένος ἐπὶ τῆς Β παραλίας, ἐπὶ τῆς 8ο 33 Ν πλάτ. καὶ 123ο 10' Α μήκ. Κάτ. 3,000. Ἕδρα τοῦ διοικητοῦ. Ἐμπόριον φωλεῶν χελιδόνων, κηροῦ, σανδάλ, χαλκοῦ καὶ σιδήρου, μετὰ τοῦ Μακάου καὶ τῆς Κίνας.

ΔΙΛΛΙΓΕΝ, πόλ. τῆς Βαυαρίας, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως, 35 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Αὐγουστοβούργου. Κάτ. 4,200. Γυμνάσιον καὶ ἀνωτέρα κλασικὴ σχολή. Ὡραία γέφυρα. Ἐν τοῖς περὶξ κεῖνται οἱ ὡραῖοι κῆποι τοῦ Auwneldchen. (Διοίκησις τῆς Σουαβίας).

Δίλλιγεν, χωρίον τῆς Πρωσσίας (ἐπαρχία τοῦ Ῥήνου), 4 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Σαρλουῆ, πλησίον τοῦ Σάρρου. Εἶχε πανεπιστήμιον ἱδρυθὲν τῷ 1551, καὶ καταργηθὲν τῷ 1804.

ΔΙΛΛΟΝ (Ἀρθοῦρος, κόμης δέ), ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας τῆς Ἰρλανδίας, γενν. τῷ 1670 ἐν τῇ κομητείᾳ τοῦ Ῥοσκομμὸν, ἀπεθ. τῷ 1733. Μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Ἰακώβου Β', κατετάχθη εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπηρεσίαν μετὰ τάγματος Ἰρλανδικοῦ, ἐπολέμησεν ἐν Ἱσπανίᾳ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Noailles καὶ τοῦ Βανδῶμ, ἐν Γερμανίᾳ ὑπὸ τὸν Βιλλερσὰ, ἐν Ἰταλίᾳ ὑπὸ τὸν Βανδῶμ καὶ τὸν Grand-Prieur, ἐξοξάσθη πολὺ ἐν τῇ ἀμύνῃ τοῦ Μασκολίνου, συνετέλεσεν ὑπὲρ τῆς ἐν Καστιλιόνῃ νίκης, 1706, ὑπηρέτησεν ὑπὸ τὸν Βιλλὰρ, 1708, τὸν Βερβίκιον, 1709, κατέλαβε τὴν Καισερσλάουτερν καὶ τὸν πύργον τοῦ Οὐλφστάϊν, 1713, καὶ ἐκυβέρνησε τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ εἰς τὰς πολιορκίας τῆς Λανδὼ καὶ τῆς Φριβούργης, 1744. Μεταξὺ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ὁ Ἰάκωβος, ἱππότης τῆς Μελίτης ἐφονεύθη ἐν Φοντενοᾷ· ὁ Ἐδουάρδος ἐφονεύθη ἐν Λαουφέλδῃ· ὁ Ἀρθοῦρος Ῥιχάρδος ἐχρημάτισεν ἐπίσκοπος τῆς Ἐβρὲ, ἀρχιεπίσκοπος Τολώσσης καὶ Ναρβόννης.

ΔΙΛΛΩΝ (Ἀρθοῦρος, κόμης δέ), ἔγγονος τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Βρύσσελ τῆς Ἰρλανδίας τῷ 1750, ἀποθ. τῷ 1794, διεπεραιώθη μετὰ τοῦ «τάγματος τοῦ Δίλλωνος» εἰς τὰς Ἀντίλλας, 1777, συνετέλεσεν ὑπὲρ τῆς ἁλώσεως τῆς Γρενάδας, τοῦ Ἁγίου Εὐσταθίου, τῆς Ταμπάγου καὶ τοῦ Ἁγίου Χριστοφόρου, διωρίσθη διοικητὴς τῆς νήσου ταύτης, καὶ ὕστερον τῆς Ταμπάγου, ἔλαβε μέρος εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ 1789, ἐν ᾗ ἐδείχθη εὐνοϊκὸς τῇ ἐπαναστάσει καὶ ὑπερήσπισε τὰ συμφέροντα τῶν ἀποικιῶν, ἔλαβε τὴν διοίκησιν στρατιωτικοῦ σώματος τῷ 1792, ἐπολέμησεν ἐπιτυχῶς τοὺς Πρώσσους ἐν Καμπανίᾳ καὶ ἐν Ἀργόννῃ, διεμαρτυρήθη κατὰ τῆς ἐκθρονίσεως τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ' μετὰ τὴν 10 αὐγούστου, δὲν ὑπῆρξεν ἀμέτοχος τῶν διαπραγματεύσεων τοῦ Δυμουριὲς μετὰ τῶν πολεμίων, ἀλλ' ἐσώθη διὰ λιθέλλου τοῦ φίλου αὐτοῦ Καμίλλου Δεμουλέν. Ἐπὶ τῆς δίκης τῶν Δαντωνιστῶν, ἐπειράθη ὅπως ὑποκινήσῃ στάσιν διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ αὐτοὺς καὶ ἐστάλη εἰς τὴν λαιμητόμον ὑπὸ τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαστηρίου.

ΔΙΛΛΩΝ (Θεοβάλδος, κόμης δέ), συγγενὴς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Δουβλίνῳ τῷ 1745, κατ' ἀρχὰς συνταγματάρχης τοῦ ἱππικοῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Γαλλίας, εἶτα ὑποστράτηγος τοῦ πεζικοῦ τῷ 1790, στρατάρχης τῷ 1792, κατετάχθη εἰς τὸν στρατὸν τῆς Φλάνδρας ὑπὸ τὸν Ῥοσαμβώ. Ἀποσταλεὶς ἐκ Δίλλης πρὸς τὸν Τουρνὰ ὅπως διεγείρῃ στάσιν ἐν Βελγίῳ, ἀλλὰ μὴ ἔχων τὴν ἄδειαν τοῦ νὰ συγκροτήσῃ μάχην μετὰ τῶν Αὐστριακῶν, ὑπεχώρησεν ἐνώπιον τοῦ ἐχθροῦ, ἐπειδὴ δὲ οἱ στρατιῶται ὠργίσθησαν διὰ τὸ ἄτακτον τῆς ὑποχωρήσεως ἐφόνευσαν αὐτὸν ἅμα συνῆλθον ἐκ τοῦ πανικοῦ φόβου ὑφ' οὗ κατελήφθησαν. Ἡ εὐθανασία ἀπένειμεν αὐτῷ τὰς τιμὰς τοῦ Πανθέου.

ΔΙΝΑΓΕΠΟΥΡ, πόλ. τῆς Ἰνδοστάνης (Βεγγάλη), πρωτ. τοῦ ὁμωνύμου μερίσματος, ἐπὶ τῆς 25ο 37' Β πλ. καὶ 88ο 26' Α μήκ., κατὰ τὰ δύο παραπόταμα τοῦ Γάγγου. Κάτοικ. περὶ τοὺς τριακοντακισχιλίους, οἱ πλεῖστοι μωαμεθανοί.— Τὸ μέρισμα τῆς Δινατεπούρ ἔχει ἔκτασιν 15 χιλιάδ. 392 τετραγ. χιλιαμ. καὶ κατ. σχεδὸν 3,000,000. Κλίμα ὑγιεινόν. Καλλιεργοῦσι τὸ βάμβακος, τὸ σακχαροκάλαμον, τὸν ἰνδικὸν καὶ τὴν κικεκιαν.

ΑΝΩΝΥΜΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κέντρο Ψηφιακής Βιβλιοθήκης
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΔΙΝΑΝ, «Δίνναvον», Dinnanum, (Βόρειοι ἄκται τῆς Γαλλίας), 56 χιλιάμετρ. πρὸς Α τῆς St-Brieue 30 πρὸς Ν τοῦ St-Malo, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ῥάνση καὶ 25 χιλιάμ. ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς διώρυγος τοῦ Ἴλλου καὶ Ῥάνση· κάτοικ. 7,657. Τὰ πλοῖα ἀναπλέουσι μέχρις αὐτῆς ἐν ὥρᾳ τῆς παλιρροίας. Δύο γοτθικαὶ ἐκκλησίαι λίαν ἀξιοθέατοι. Ἡ πόλις αὕτη εἶναι ἀρχαιοτάτη. Πατρὶς τοῦ Duclos.

ΔΙΝΑΝ, Dinandium, «Δινάνδιον», πόλις τοῦ Βελγίου, ἐν τῇ ἐπαρχ. Ναμοὺρ, 24 χιλιάμ. πρὸς Ν αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Μεύσου, κάτ. 6,700. Ἐκτισμέ-η ἐπὶ ζωγραφικῆς τοποθεσίας, ἐν μέσῳ ἀποκρήμνων βράχων λελατομημένων ἔχει ὑπεράνω αὐτῆς ἀκρόπολιν. Ὡραία γοτθικὴ μητρόπολις, μετὰ πολυτελοῦς ἄμβωνος καὶ περιάργου βαπτιστηρίου. Ἀνόρυξις μέλανος μαρμάρου· χαρτοποιεῖα, ἐλαιοποιεῖα, βυρσοδεψεῖα, κτλ. Λαμπροὶ περίπατοι ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Μεύσου ἄγουσιν εἰς τὸν πύργον τοῦ Walsin, τὴν μονὴν τοῦ Waulsord, τὸ σπήλαιον καὶ τὸν πύργον τοῦ Freyr, καὶ τὸν βράχον Βαϋάρδου. Ἡ Δινὰν ἠλώθη καὶ κατεστράφη τῷ 1466 ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Ἀγαθοῦ, δουκὸς τῆς Βουργονδίας, ἀνῳκοδομήθη ἀμέσως, καὶ διηρπάγη ὑπὸ τοῦ δουκὸς δὲ Νεβὲρ τῷ 1554. Οἱ Γάλλοι κατέλαβον αὐτὴν τῷ 1675 καὶ τῷ 1794, μέχρι δὲ τοῦ 1814 ἦτο πρωτεύουσα περιφερείας τοῦ νομοῦ τοῦ Σάμβρου καὶ Μεύσου. Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα, ἐφημίζετο μεγάλως διὰ τὰ χάλκινα αὐτῆς τεχνουργήματα, ἅτινα ἐκα οὔντο γαλλιστὶ Dinanderies.

ΔΙΝΑΠΟΥΡ, πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης (Καλκούττα), ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐπαρχίᾳ τῆς Βαγὸρ, 22 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Πάτνας ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Γάγγου. Κάτοικ. 18,000. Ἐργοστάσια ἐριούχων.

ΔΙΝΔΙΓΟΛ, ὀχυρὰ πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης (Μαδρὰς), ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Καρνατικῇ, 46 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Μαδούρας· κάτ. 3,200. Πρωτ. μερίσματος, παραχωρηθέντος τοῖς Ἄγγλοις τῷ 1782.

ΔΙΝΔΥΜΟΣ, ὄρος τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐν τῇ χερσονήσῳ τῆς Κυζίκου· εἶναι περίφημον διὰ τὴν ἐπ' αὐτοῦ λατρείαν τῆς Κυβέλης, ἥτις καὶ ἐπωνομάσθη «Δινδυμήνη».

ΔΙΝΙΖ ΔΑ ΚΡΟΥΖ Ε ΣΙΛΒΑ (Ἀντώνιος), κωμῳδιογράφος πρώτης ἐπονομασθείς ἕνεκα τοῦ ἐξτρου καὶ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ αὐτοῦ «Πίνδαρος», ἐγεννήθη τῷ 1730, ἐν Ἀλισσαβώνι, ἐδημοσίευσεν, ὑπὸ τὸ ὄνομα «Elpino Nonacriense» 3 ἑκατοστύας ἀσμάτιων, κατὰ τὸ ἀρχαῖον ὕφος τῆς ἰταλικῆς σχολῆς· μίαν καλὴν κωμῳδίαν, «ὁ ψευδὴς ἡρωϊσμός»· μετάφρασιν ἔμμετρον τῆς «Ἰφιγενείας» τοῦ Guimond de la Touche· ἕνα τόμον ποιήσεων κατὰ μίμησιν ἄγγλων ποιητῶν· τὸ «Περιρραντήριον» (le Goupillon), γοητευτικώτατον ἡρωϊκοκωμικὸν ποίημα μεταφρασθὲν εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ Boissonade, 1828. Αἱ ᾠδαὶ τοῦ Δινὶζ δὰ Κρουζ ἐδημοσιεύθησαν μετὰ θάνατον αὐτοῦ, τῷ 1811, καὶ εἶναι τὰ ἀριστουργήματα τῆς μούσης τοῦ ποιητοῦ. Ἡ δὲ φύσις τοῦ Νέου κόσμου ἐνέπνευσεν αὐτῷ λαμπρὰ τεμάχια, γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Μεταμορφώσεις τῆς Βρασιλίας».

ΔΙΝΚΕΔΣΒΟΥΧΔ, πόλ. τῆς Βαυαρίας, ἐπὶ τοῦ Warwitz, 34 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Ἀνσπάχης· κάτ. 7,000. Λείψανα τοῦ «τείχους τοῦ ΔΙΑΒΟΛΟΥ» (ἴδ. τὴν λέξιν ΔΙΑΒΟΛΟΥ). Ἄλλοτε αὐτοκρατορικὴ πόλις καὶ ὠχυρωμένη· συνηνώθη μετὰ τῆς Βαυαρίας τῷ 1803. Μέγα ἐμπόριον σιτηρῶν καὶ κτηνῶν. Μάλλινα ὑφάσματα, πιλοποιεῖα κτλ.

ΔΙΝΚΟΥΛΔ, «Dingwall», πόλ. τῆς Σκωτίας (Ῥὸς), μετὰ λιμενίσκου ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ Κονὰν ἐν τῷ κόλπῳ Κρομαρτὺ, 30 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Ἰμβερνέσσης· κάτ. 1,750. Ἁλιεῖα τοῦ ἀττακαίου.

ΔΙΝΤΕΡ (Γουσταῦος Φρειδερῖκος), περιώνυμος γερμανὸς διδάσκαλος, γενν. τῷ 1760 ἐν Βόρνᾳ τῆς Σαξωνίας, ἀποθ. τῷ 1831, ἐχρημάτισε διευθυντὴς τοῦ ἀνωτάτου φροντιστηρίου τῆς Φρειδεριχστάδτης, πλησίον τῆς Δρέσδης, 1797. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ πραγματεύονται θεωρητικῶς τε καὶ πρακτικῶς περὶ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως.

ΔΙΞΑΝ, πόλ. τῆς Ἀβυσσινίας ἐν τῷ βασιλείῳ τοῦ Τιγραίου, πλησίον τῆς παραλίας τοῦ Ἀραβίου κόλπου καὶ 88 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Ἀξούμ. Ἐμπόριον μεταξὺ τῆς Δαρφοὺρ καὶ τῆς Μασσουάχ.

ΔΙΞΚΟΒ, πόλ. τῆς Ἀφρικῆς (ἄνω Γουϊνέα), ἐν τῇ Χρυσῇ ἀκτῇ, 4 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ ἀκρωτηρίου τῶν Τριῶν Ἀκρῶν· κάτ. 2,000. Λιμενίσκος ἀνήκων τοῖς Ἄγγλοις.

ΔΙΞΩΝ (Ἀδὰμ), σκῶτος ἀγρονόμος, γενν. ἐν Ἀλβερμάλῳ, ἀποθ. τῷ 1776, εἶναι συγγραφεὺς «Πραγματείας περὶ τῆς γεωργικῆς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις», μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Paris, 1802, τόμ. 2, εἰς 8ον.

ΔΙΟΓΕΝΕΙΑ, θυγάτηρ τοῦ Κηφισσοῦ καὶ γυ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

νὴ τοῦ Φρασίνου, μήτηρ τῆς Πραξιθέας, θυγατρὸς τοῦ Ἐρεχθέως.

ΔΙΟΓΕΝΕΙΑΝΟΣ, ἰατρός τις παρὰ Γαληνῷ· §—Γραμματικὸς Ἡρακλεώτης. Σώζεται αὐτοῦ τεῦχος ἑλληνικῶν παροιμιῶν ἐκδοθὲν ἐν τῇ Συλλογ. τῶν Παροιμιογράφων.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ, ὄνομα κοινὸν πολλῶν περιωνύμων Ἑλλήνων, ὧν παρατίθεμεν τὰς βιογραφίας κατὰ χρονολογικὴν τάξιν.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ ὁ Ἀπολλωνιάτης, ἴων φιλόσοφος. Ὁ ἀκριβὴς χρόνος τῆς τε γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ διατελεῖ ἄγνωστος. Κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ Τεννεμὰν, ἐν τοῖς χρονολογικοῖς αὐτοῦ Πίναξιν, ἤκμαζε περὶ τὴν 77ην ὀλυμπιάδα, ἤτοι περὶ τὸ 472 πρ. Χ. Πατρὶς αὐτοῦ, ὑπῆρξεν ἡ «Ἀπολλωνία», μία τῶν ἑλληνικῶν ἀποικιῶν ἐπὶ τῶν δυτικῶν παραλίων τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ταυτὸν « Σωζούπολις. » Καθ' ἃ λέγει Διογένης ὁ Λαέρτιος, ἐχρημάτισε μαθητὴς Ἀναξιμένους τοῦ Μιλησίου καὶ οὕτω κατέλαβε θέσιν μεταξὺ τῶν ἰώνων φιλοσόφων. Βραδύτερον Διογένης ὁ Ἀπολλωνιάτης ἐγκατέστη ἐν Ἀθήναις, ἔνθα προηγήθη τοῦ Ἀναξαγόρου καὶ τοῦ Ἀρχελάου, τῶν δύο προδρόμων τοῦ Σωκράτους. Ὑπέστη δὲ αὐτόθι καταδιώξεις ἐξεγερθείσας ὑπὸ τοῦ Ἱερατείου καὶ, καθὼς λέγει Διογένης ὁ Λαέρτιος, ἡ ζωή του διέτρεξε κίνδυνον. Ἀγνοεῖται ἂν συνέθεσε πολλὰ συγγράμματα. Σιμπλίκιος ὁ ἐκ Κιλικίας, νεοπλατωνικὸς φιλόσοφος, ζῶν περὶ τὰ μέσα τοῦ ἕκτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος, καὶ συγγραφεὺς τῶν σοφῶν σχολίων εἰς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Ἀριστοτέλους ἐγνώρισε τὸ βιβλίον τοῦ Διογένους «Περὶ φύσεως», οὗ διέσωσεν ἡμῖν τρία ἀποσπάσματα. (Ἴδ. περὶ τῶν ἀποσπασμάτων τούτων καὶ τοῦ κειμένου αὐτῶν τὸ σοφὸν πόνημα «Histoire de la philosophie Ionienne» C. Mallet, ὑφ' οὗ συνετέθη γαλλιστὶ ἡ παροῦσα βιογραφία). Κατὰ μίμησιν τῶν πρὸ αὐτοῦ ἰώνων φιλοσόφων, Διογένης ὁ Ἀπολλωνιάτης εἵθησι τὸ πρόβλημα τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ παντὸς καὶ ἰδοὺ, κατὰ τὰς ἀπὸ κοινοῦ μαρτυρίας τοῦ Ἀριστοτέλους, Διογένους τοῦ Λαερτίου, τοῦ Κικέρωνος, τοῦ Πλουτάρχου, τοῦ Σιμπλικίου καὶ τοῦ Εὐσεβίου εἰς τί συνίστατο ἡ αἵρεσις αὐτοῦ. Πρῶτον ἔχει τι κοινὸν μετὰ τῶν τοῦ Θαλοῦ, τοῦ Φερεκύδους καὶ τοῦ Ἡρακλείτου, διότι εἵθησιν ὡς παραγωγικὴν ἀρχὴν παντὸς πράγματος ἓν μοναδικὸν στοιχεῖον. Ἀλλ' ἄνευ τῆς φαινομένης ταύτης ὁμοιότητος ἦτις ὑπάρχει μεταξὺ τῆς κοσμογονίας τοῦ Διογένους καὶ τῆς τῶν ἰώνων φιλοσόφων, εἶτινες ὡς ὁ Ἡράκλειτος, ὁ Φερεκύδης καὶ ὁ Θαλῆς, παρεδέξαντο μίαν ἐναίαν ἀρχὴν τῶν ὄντων, αὐτὴ αὕτη ἡ κοσμογονία ἔχει ὅλως εἰδικὴν σχέσιν καὶ ὁμοιότητα μετὰ τῆς κοσμογονίας τοῦ Ἀναξιμένους, καθ' ὅσον ἐν αὐτῇ ὁ ἀὴρ τίθεται ὡς ἀρχὴ τῶν ἁπλῶν πραγμάτων καὶ δημιουργὸν στοιχεῖον. Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ Ἀναξιμένους, ὁ Διογένης φαίνεται ἀχθεὶς εἰς παραδοχὴν τῆς ἀρχῆς ταύτης ἐκ τῆς ἐξῆς ἀναλογίας. Τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς ἐχούσης τὴν ἀρχὴν ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ τῆς ψυχῆς οὔσης διά τε τὸν Διογένην καὶ τὸν Ἀναξιμένην πνεύματος ἤτοι ἀέρος, ἀμφότεροι συμπεραίνουσιν ὅτι ὁ ἀὴρ εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς παγκοσμίου ζωῆς. Ἐκ δὲ τούτου προκύπτει ἐν τῇ αἱρέσει τοῦ Διογένους ἡ ἀποθέωσις τοῦ στοιχείου τούτου. Ὅθεν ὁ ἀὴρ εἶναι κατὰ τὸν Διογένην εἶδός τι ψυχῆς τοῦ κόσμου· καὶ καθὼς ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἔχει τὴν συνείδησιν καὶ τὸν λογισμὸν οὕτως ἡ συνείδησις καὶ ὁ λογισμὸς δέον ν' ἀνήκωσιν εἰς τὴν παγκόσμιον ψυχήν. Ἴδ. τὰ περὶ τοῦ φιλοσοφικοῦ συστήματος τοῦ Διογένους ἐκτενέστερον ἐν τῷ ἄρθρῳ DIOGÈNE «d'Apollonie» ὑπὸ C. Mallet Nouvelle Biographie générale κτλ. par M.M. Firmin Didot frères.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ ὁ Σινωπεύς, Ἕλλην φιλόσοφος τῆς κυνικῆς σχολῆς, ἐγεννήθη τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς 90ης ὀλυμπιάδος (413 πρ. Χ), ἐν Σινώπῃ, πόλει τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ ἀπέθανεν ἐν Κορίνθῳ, τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, λέγουσι, μετὰ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς 114ης ὀλυμπιάδος (323 πρ. Χ). Ὁ πατὴρ τοῦ Διογένους ἐκαλεῖτο Ἱκέσιος καὶ ἦτο δημόσιος εἰσπράκτωρ τῆς Κορίνθου. Καταδιωχθεὶς δὲ ἕνεκα κλαστογραφίας ἢ κιβδηλοποιΐας, ἐδιώχθη τῆς πόλεως ἢ δι' ἐκουσίου ἐξορίας διέφυγε τὴν ἀπειλοῦσαν αὐτὸν τιμωρίαν, καθὼς καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Διογένης ὡς συμμετασχὼν τοῦ ἐγκλήματος τοῦ πατρός. Φυγαδευθεὶς δὲ τῆς πατρίδος αὐτοῦ ἤρξατο ἐξοικειούμενος πρὸς τὸν τραχὺν, πλάνητα καὶ ἡμερόβιον τρόπον τοῦ ζῆν, ὃν ἔμελλε νὰ δοξάσῃ. Μεταβὰς εἰς Ἀθήνας, εἰσήχθη εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Ἀντισθένους, ὅστις ἐδίδασκεν εἰς τὸ Κυνόσαργες ἠθικὴν αὐστηροτάτην ὀλιγίστους προσελκύουσαν ἀκροατάς. Ὁ Ἀντισθένης ἠθέλησε ν' ἀποπέμψῃ αὐτὸν νομίζων ὅτι ἦτον ἐκ τῶν τρυφηλῶν ἐκείνων ἀνδρῶν οἵτινες προσήρχοντο ὅπως χλευάσωσι τὴν τραχύτητα αὐτοῦ καὶ ἠπείλησεν αὐτὸν διὰ τῆς ῥάβδου, ἀλλ' ὁ Διογένης εἶπεν αὐτῷ ὅτι δὲν ὑπῆρχε ῥάβδος τοσοῦτο σκληρὰ ὥστε ν' ἀπομακρύνῃ αὐτόν. Ἀπὸ τούτου ἐφοίτα τα-

κτικῶς εἰς τὸ Κυνόσαργες καὶ ἐγένετο ὁ ἐνθερμότατος ἀπόστολος τῆς αἱρέσεως τοῦ Ἀντισθένους, ἥτις ἐπωνομάσθη «κυνικὴ» ἔκ τε τοῦ τόπου ἐν ᾧ εἶχεν ὁ Ἀντισθένης τὴν σχολὴν αὐτοῦ καὶ τοῦ τρόπου τοῦ ζῆν ὃν ἐδίδασκε καὶ ἐξήσκει ἐν ταὐτῷ. Σχολὴ τοῦ Διογένους ἦτον ἡ ἀγορὰ, αἱ τρίοδοι, τὰ γυμνάσια, τὰ προπύλαια τῶν ναῶν, πανταχοῦ ἔνθα ὁ λαὸς ἠθροίζετο. Ἐνῷ ὁ Σπεύσιππος, ὅστις διηύθυνε τὴν Ἀκαδημίαν, ἐδυθίζετο εἰς λεπτολογίας περὶ τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν ἀριθμῶν τοῦ Πλάτωνος, ὁ Διογένης περιεφρόνει ὑπερβολικῶς πᾶσαν κερδοσκοπίαν διδάσκων διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος, διά τινων γνωμικῶν τραχέως ἐκφερομένων, δ' αὐτῶν τῶν σκωμμάτων καὶ τῶν σαρκασμῶν αὐτοῦ, τὸ ζῆν βίον ἀνεξάρτητον, ἀπηλλαγμένον ἐπιθυμιῶν καὶ μεριμνῶν, τὸ ἀντιτάσσει τὴν γενναιότητα κατὰ τῆς τύχης, τὴν φύσιν κατὰ τῶν νόμων, τῆς εὐπρεπείας καὶ τῶν προλήψεων τοῦ κόσμου, καὶ τὸ λογικὸν κατὰ τῶν παθῶν. Ἡ ἁπλότης τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἦτον ὑπερβολικωτάτη. Ὑπέφερε μεθ' ὑπομονῆς τό τε ψῦχος καὶ τὸ θάλπος, περιπατῶν ἐν χειμῶνι γυμνόπους ἐπὶ τῆς χιόνος, ἐν δὲ θέρει καθήμενος πρὸς τὸν ἥλιον ἐπὶ φλογερᾶς ἄμμου. Διῆγε τὴν μὲν ἡμέραν ὑπὸ τὴν στοὰν τοῦ Διὸς ἀστείως λέγων ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι κατεσκεύασαν αὐτῷ πομπεῖον ὅπως ἐνδιαιτᾶται, τὴν δὲ νύκτα ἐντὸς πίθου· ἐβάδιζε ῥακένδυτος, πήραν φέρων ἐπ' ὤμων, ἐν ᾗ ἐτίθει λιτὸν γεῦμα λαμβάνων αὐτὸ παρὰ τῶν ἐλεούντων διαβατῶν ἵστατο ὅταν ἐκουράζετο, ἔτρωγε ὅταν ἐπείνα, ἔπινε ὅταν ἐδίψα, διὰ ξυλίνης κοτύλης, ἣν ποτε ἰδὼν παιδίον ταῖς χερσὶ τίνον ἐξέῤῥιψε τῆς πήρας εἰπὼν· «Παιδίον με νενίκηκεν εὐτελείᾳ», ἐῤῥίφθη δὲ καὶ τὸ τρυβλίον ὁμοίως ἰδὼν παιδίον συντρίψαν τὸ σκεῦος, καὶ τῷ κοίλῳ ἄρτῳ τοῦ ψωμίου τὴν φακῆν ὑποδεχόμενον· ἐκαίετο δὲ περικαλυπτόμενος διὰ τοῦ τριβωνος καὶ ἐπιδίωκε τὸ ζῆν κατὰ φύσιν. Διογένης ὁ Λαέρτιος, ἀείποτε ἀρεσκόμενος εἰς τὸ συλλέγειν τὰ ἥκιστα ἄξια προσοχῆς ἀνέκδοτα δαψιλεστάτην ἐποιήσατο χρῆσιν αὐτῶν ἐν τῷ βίῳ Διογένους τοῦ Κυνικοῦ. Δείκνυσιν ἡμῖν αὐτὸν καταδιώκοντα τοὺς πάντας καταγελῶντα τῶν δούλων τοῦ λαοῦ δημαγωγῶν, τοῦ δούλου τῶν παθῶν λαοῦ, καταφρονοῦντα τῆς δόξης καὶ τῆς εὐγενείας ὡς κοσμημάτων τῆς κακίας, μὴ φειδόμενον οὐδ' αὐτῶν τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν λειτουργῶν τῶν θεῶν, περιγελῶντα τοὺς μάντεις, τοὺς ἐξηγητὰς τῶν ὀνείρων καὶ τῶν οἰωνῶν, περιπαίζοντα τὰ μυστήρια καὶ τοὺς μυουμένους εἰς αὐτὰ, εἰσφέροντα τετιλμένον ἀλεκτρυόνα εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Πλάτωνος ὁρισαμένου ὅτι ὁ ἄνθρωπός ἐστι ζῶον δίπουν, ἄπτερον, καὶ λέγοντα «Οὗτός ἐστιν ὁ Πλάτωνος ἄνθρωπος», ὑλακτοῦντα κατὰ τῶν θηλυπρεπῶν ὀπαδῶν τοῦ Ἀριστίππου, ἀνασκευάζοντα τὴν ὑπὸ τῶν Ἐλεατῶν ἄρνησιν τῆς κινήσεως διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ βαδίσματος, ἐρωτῶντα ἄνθρωπον περὶ τῶν οὐρανίων φαινομένων λαλοῦντα, πρὸ πόσου χρόνου ἦλθεν ἐξ οὐρανοῦ, ἀνάπτοντα φανὸν μεθ' ἡμέραν καὶ λέγοντα ὅτι ἄνθρωπον ζητεῖ, κτλ. κτλ. Ἀτελεύτητα εἶναι τὰ περὶ αὐτοῦ ἀνέκδοτα, τὰ ἐνίοτε βωμολοχικὰ σκώμματα, ἅτινα Διογένης ὁ Λαέρτιος μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας διετήρησε, καὶ ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἀπαντῶσι κεκρυμμέναι γνῶμαι ἀγνῆς ἠθικῆς, λόγοι τινὲς ἀληθῶς ἀντάξιοι φιλοσοφίας πηγαζούσης ἐκ τοῦ Σωκράτους καὶ μὴ περιελθούσης εἰς παρακμήν.

Πρός τινα παραπονούμενον ἐνώπιον αὐτοῦ περὶ τῶν δυστυχιῶν τῆς ζωῆς ἀπεκρίνατο ὅτι κακὸν εἶναι οὐχὶ τὸ ζῆν, ἀλλὰ τὸ κακῶς ζῆν. Ἔλεγεν ὅτι ἴδιον τῶν ἀνθρώπων τὰ δέοντα λέγοντες ἑαυτῶν οὐκ ἀκούουσιν, ὥσπερ καὶ τὰς λύρας καλὸν φθεγγομένας οὐκ αἰσθάνεσθαι. Ἡμέραν τινὰ βλέπων ἄνθρωπον ἐκλελυμένον τὰ ἤθη κιθάραν ἁρμόζοντα εἶπεν αὐτῷ «Οὐκ αἰσχύνῃ γινώσκων μὲν νὰ συναρμόζῃς τοὺς ἤχους ἑνὸς τεμαχίου ξύλου, τὴν δὲ ψυχήν σου μὴ δυνάμενος ν' ἁρμόζῃς πρὸς τὰ καθήκοντα τοῦ βίου; Πρὸς τί τὸ ζῆν;» Ἔψεγε τοὺς ἀνθρώπους οἵτινες αἰτοῦνται παρὰ τῶν θεῶν τὰ ἑαυτοῖς ἀρέσκοντα ἀντὶ τοῦ αἰτεῖσθαι τὰ ἀληθῆ ἀγαθά. Ποῖον ὄφελος ἠρώτησέ τις αὐτὸν, ἔχεις ἐκ τῆς φιλοσοφίας;—Εἰ μὴ ἄλλο τι, εἶπε τοὐλάχιστον ὅμως εἰμὶ ἕνεκα αὐτῆς ἕτοιμος κατὰ παντὸς ἐνδεχομένου. Τοὺς ἐναρέτους ἄνδρας ἀπεκάλει θεῶν εἰκόνας.

Ὁ Διογένης ἀπήλαυεν ἐν Ἀθήναις μεγάλης δημοτικότητος. Οἱ Ἀθηναῖοι ἠγάπων τὴν ἀρρενωπὴν παῤῥησίαν τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ, καὶ ἡρίσκοντο ἀκούοντες τὰς τραχείας καὶ εὐφυεῖς αὐτοῦ ἀπαντήσεις. Ὅθεν ἔγραφε τῷ Κρατερῷ, πλουσίῳ μακεδόνι, ὅστις παρεκάλει αὐτὸν νὰ μεταβῇ παρ' αὐτῷ, ὅτι προὐτίμα νὰ τρώγῃ ἄλας ἐν Ἀθήναις ἢ νὰ εὑρίσκηται εἰς τὰ πολυτελῆ συμπόσια τοῦ Κρατερου. Ἀλλ' ἐνίοτε ἀπεμακρύνετο τῶν Ἀθηνῶν. Ἐπιστρέφων ποτὲ ἐκ Δακεδαίμονος εἰς Ἀθήνας ἔλεγεν ὅτι μετέβαινεν ἐκ τοῦ ἀνδρωνίτου εἰς τὸν γυναικωνίτην. Διηγοῦνται ὅτι ἐπολέμησεν ἐν Χαιρωνείᾳ· λέγουσι μάλιστα ὅτι ἠχμαλωτεύθη καὶ ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, ὅστις ἠθυνήθη νὰ θαυμάσῃ τὴν παῤῥησίαν τῶν λόγων αὐτοῦ. Μετέβαινεν εἰς Αἴγιναν

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ὅτε πειραταὶ κατέλαβον τὸ πλοῖον οὗ ἐπέβαινεν. Ὁ Διογένης ἀπαχθεὶς εἰς Κρήτην ἐπωλήθη ἐν δημοπρασίᾳ. Ἐρωτήσαντος δὲ τοῦ κήρυκος, «Τί ἐπίστασαι;» εἶπεν, «Ἀνθρώπων ἄρχειν» καὶ ὁ κήρυξ γελάσας ἐφώνησε «Μέγα ἐπιτήδευμα πωλῶ· εἴ τις θέλει πρίασθαι κύριον». Κατ' ἄλλους τοῦτο συνέβη ἐν Κορίνθῳ. Ξενιάδης τις Κορίνθιος ἠγόρασε καὶ ἦγαγεν αὐτὸν εἰς Κόρινθον, συλλαβὼν δὲ μεγάλην ἰδέαν περὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ, διεπιστεύσατο αὐτῷ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἰδίων τέκνων καὶ μετ' οὐ πολὺ τὴν διεύθυνσιν τοῦ οἴκου αὐτοῦ. Ὀρθῶς δὲ εἶπεν ὁ Διογένης ὅτι «Ἐπίσταται ἀνθρώπων ἄρχειν», διότι ἦρχεν ἀληθῶς αὐτός, ἐνῷ ὁ Ξενιάδης ὑπήκουε καὶ πανταχοῦ ἔλεγεν ὅτι ἀγαθὸς δαίμων εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ.

Πεποιθὼς ὅτι αἱ σωματικαὶ ἀσκήσεις ἐνδυναμοῦσι τὸ σῶμα καὶ ἀπασχολοῦσι τὴν φαντασίαν διευκολύνουσι τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἀρετῆς, ὁ Διογένης ἐδίδασκε τὰ τέκνα τοῦ Ξενιάδου τὸ ἱππεύειν, τοξεύειν, σφενδονίζειν καὶ ἀκοντίζειν· ἦγεν αὐτὰ εἰς τὴν θήραν, ὑπέβαλεν εἰς ἔργα δουλικά, εἴθιζεν αὐτὰ εἰς τὴν σωφροσύνην καὶ τὴν ἐγκράτειαν· τὰ ἠνάγκαζε νὰ βαδίζωσι μετ' αὐτοῦ μετ' ἐξυρισμένης τῆς κεφαλῆς, γυμνόποδα καὶ χονδρὰ ἐνδύματα φέροντα, μὴ ἀμελῶν δὲ συναμα καὶ τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως ὡμίλει τὴν παιδείαν φρόνησιν τῶν νέων, παραμυθίαν τῶν γερόντων, πλοῦτον τῶν πενήτων καὶ κόσμον τῶν πλουσίων. Ἐβάλου αὐτοῖς εἰς ἀπαστήθισιν ἀποσπάσματα ποιητῶν καὶ τῶν ἀρίστων συγγραφέων. Ὁ Διογένης ἐκέκτητο, λέγουσιν, εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τὴν πειθὼ τοῦ λόγου, καὶ ἐγίνωσκε πῶς νὰ προσελκύῃ καὶ κρατῇ περὶ ἑαυτὸν ἐκείνους, οἵτινες προσήρχοντο ὑπὸ τῆς φήμης αὐτοῦ ἑλκυόμενοι. Διῆγετο τὸν μὲν χειμῶνα ἐν Ἀθήναις τὸ δὲ θέρος ἐν Κορίνθῳ. Ἐν δὲ τῇ πόλει ταύτῃ διατρίβων ἐδίδαττο τὴν ἐπίσκεψιν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου παρασκευαζομένου τότε ἐπὶ τὴν εἰς Ἀσίαν ἐκστρατείαν. — Τί παρ' ἐμοῦ ζητεῖς, ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας. — Νὰ παραμερίσῃς ὀλίγον ἀπὸ τοῦ ἡλίου μου («Μικρὸν τοῦ ἡλίου μετάστηθι»), ἀπεκρίνατο ὁ φιλόσοφος. Ὁ ῥωμαῖος σατυρικὸς Ἰουβενάλιος ἀναφωνεῖ ἐπὶ τῇ πολυθρυλήτῳ ταύτῃ συνεντεύξει «Ὁ Ἀλέξανδρος ἐνόησεν ὅτε εἶδε τὸν μέγαν ἐκεῖνον πολίτην ἐν τῷ πίθῳ αὐτοῦ, πόσον ὁ ἄνευ ἐπιθυμιῶν ὄντως εἶναι εὐτυχέστερος τοῦ ἐπιθυμοῦντος τῆς κοσμοκρατείας.

Sensit Alexander, testa cum vidit in illa
Magnum habitatorem quanto felicior hic qui
Nil cuperet, quam qui totum sibi posceret orbem.

Juv. *Sat.*, XIV, στίχ. 311.

Ὀρφανὸς καὶ ἄπατρις ὁ Διογένης ἐκηρύσσετο πολίτης τοῦ παντός· ἐλεύθερος καὶ ἐν αὐτῇ τῇ δουλείᾳ, ἐκαυχᾶτο ὅτι ἦτο κύριος τῶν ἀνθρώπων, ἰατρὸς τῶν ψυχῶν, κήρυξ τῆς ἐλευθερίας. Φαίνεται δὲ ὅτι τὸν Διογένην φέρει ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὁ Λουκιανὸς ἐν ἑνὶ τῶν διαλόγων αὐτοῦ, ἔνθα ἀποδίδωσιν εἰς κυνικὸν φιλόσοφον τοὺς ἑξῆς λόγους· «...Εὔχομαι δέ μοι τοὺς μὲν πόδας ὁπλῶν ἱππείων οὐδὲν διαφέρειν, ὥσπερ φασὶ τοὺς Χείρωνος, αὐτὸς δὲ μὴ δεῖσθαι στρωμάτων ὥσπερ οἱ λέοντες, οὐδὲ τροφῆς δεῖσθαι πολυτελοῦς μᾶλλον ἢ οἱ κύνες· εἶη δέ μοι γῆν μὲν ἅπασαν εὐνὴν αὐτάρκη ἔχειν, οἶκον δὲ τὸν κόσμον νομίζειν, τροφὴν δὲ αἱρεῖσθαι τὴν ῥᾳστην πορισθῆναι, χρυσοῦ δὲ καὶ ἀργύρου μὴ δεηθείην μήτ' οὖν ἐγὼ μήτε τῶν ἐμῶν φίλων μηδείς· πάντα γὰρ τὰ κακὰ τοῖς ἀνθρώποις ἐκ τῆς τούτων ἐπιθυμίας φύονται, καὶ στάσεις καὶ πόλεμοι καὶ ἐπιβουλαὶ καὶ σφαγαί· ταυτὶ πάντα πηγὴν ἔχει τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ πλείονος· ἀλλ' ἡμῖν αὕτη ἀπείη, καὶ πλεονεξίας μήποτε ὀρεχθείην, μειονεκτῶν δ' ἀνέχεσθαι δυναίμην.... Οὐκοῦν τό γε ἐμὸν σχῆμα τοιοῦτόν ἐστιν, αὐχμηρὸν εἶναι, τρίβωνα ἔχειν, κομᾶν, ἀνυποδητεῖν, τὸ δ' ὑμέτερον ὅμοιον τῷ τῶν κιναίδων, καὶ διακρίνειν οὐδὲ εἷς ἂν ἔχοι οὐ τῇ χρόᾳ τῶν ἱματίων, οὐ τῇ μαλακότητι, οὐ τῷ πλήθει τῶν χιτωνίσκων, οὐ τοῖς ἀμφιάσμασιν, οὐχ ὑποδήμασιν, οὐ κατασκευῇ τριχῶν, οὐκ ὀδμῇ· καὶ γὰρ ἀπόζετε ἥδη παραπλήσιον ἐκείνοις οἱ εὐδαιμονέστατοι οὗτοι μάλιστα· καίτοι τί ἂν δῴη τις ἀνδρὸς τὴν αὐτὴν τοῖς κιναίδοις; ὀδμὴν ἔχοντος; τοιγαροῦν τοὺς μὲν πόνους οὐδὲν ἐκείνων μᾶλλον ἀνέχεσθε, τὰς δὲ ἡδονὰς οὐδὲν ἐκείνων ἧττον· καὶ τρέφεσθε τοῖς αὐτοῖς καὶ κοιμᾶσθε ὁμοίως καὶ βαδίζετε, μᾶλλον δὲ βαδίζειν οὐκ ἐθέλετε, φέρεσθαι δὲ ὥσπερ τὰ φορτία οἱ μὲν ὑπ' ἀνθρώπων, οἱ δὲ ὑπὸ κτηνῶν· ἐμὲ δὲ οἱ πόδες φέρουσιν ὅποιπερ ἂν δέωμαι· κἀγὼ μὲν ἱκανὸς καὶ βίγους ἀνέχεσθαι καὶ θάλπος φέρειν καὶ τοῖς τῶν θεῶν ἔργοις μὴ δυσχεραίνειν, διότι ἄθλιός εἰμι, ὑμεῖς δὲ διὰ τὴν εὐδαιμονίαν οὐδενὶ τῶν γινομένων ἀρέσκεσθε καὶ πάντα μέμφεσθε καὶ τὰ μὲν παρόντα φέρειν οὐκ ἐθέλετε, τῶν δὲ ἀπόντων ἔρασθε, χειμῶνος μὲν θερόμενοι θέρους δὲ χειμῶνα, καὶ καύματος μὲν βίγος, βίγους δὲ καῦμα καθάπερ οἱ νοσοῦντες δυσ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοσμάδαιος Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ρεστοι καὶ μεμψίμοιροι ὄντες· αἰτία δὲ ἐκείνοις μὲν ἡ νόσος, ὑμῖν δὲ ὁ τρόπος.... Ὁ δὲ τρίβων οὗτος, οὗ καταγελᾶτε, καὶ ἡ κόμη καὶ τὸ σχῆμα τοὐμὸν τηλικαύτην ἔχει δύναμιν, ὥστε παρέχειν μοι ζῆν ἐφ' ἡσυχίας καὶ πράττοντι ὅ τι βούλομαι καὶ συνόντι οἷς βούλομαι· τῶν γὰρ ἀμαθῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπαιδεύτων οὐδεὶς ἂν ἐθέλοι μοι προσιέναι διὰ τὸ σχῆμα, οἱ δὲ μαλακοὶ καὶ πάνυ πόρρωθεν ἐκτρέπονται· προσίασι δὲ οἱ κομψότατοι καὶ ἐπιεικέστατοι καὶ ἀρετῆς ἐπιθυμοῦντες· οὗτοι μάλιστά μοι προσίασι· τοῖς γὰρ τοιούτοις ἐγὼ χαίρω ξυνών· θύρας δὲ τῶν καλουμένων εὐδαιμόνων οὐ θεραπεύω, τοὺς δὲ χρυσοῦς στεφάνους καὶ τὴν πορφύραν τῦφον νομίζω καὶ τῶν ἀνθρώπων καταγελῶ.... »Ἀλλαχοῦ δὲ αὐτὸς ὁ Διογένης (Λουκιανοῦ «Βίων πρᾶσις»), συνδιαλέγεται ὡς ἔπεται μετ' ἀγοραστοῦ θέλοντος ν' ἀγοράσῃ αὐτόν.—ΑΓΟΡ. Τὸ πρῶτον, ὦ βέλτιστε, ποδαπὸς εἶ; — ΔΙΟΓ. Παντοδαπός.— ΑΓΟ. Πῶς λέγεις;—ΔΙΟΓ. Τοῦ κόσμου πολίτην ὁρᾷς.—ΑΓΟ. Ζηλοῖς δὲ τίνα; — ΔΙΟΓ. Τὸν Ἡρακλέα.—ΑΓΟ. Τί οὖν οὐχὶ καὶ λεοντῆν ἀμπέχῃ; τὸ μὲν γὰρ ξύλον ἔοικας αὐτῷ.— ΔΙΟΓ. Τοῦτί μοι λεοντῆ, τὸ τριβώνιον· στρατεύομαι δὲ ὥσπερ ἐκεῖνος ἐπὶ τὰς ἡδονάς, οὐ κελευστὸς, ἀλλ' ἑκούσιος, ἐκκαθᾶραι τὰν βίον προαιρούμενος.—ΑΓΟ. Εὖ γε τῆς προαιρέσεως· ἀλλά τί μάλιστα εἰδέναι σε φῶμεν; ἢ τίνα τὴν τέχνην ἔχεις; — ΔΙΟΓ. Ἐλευθεριωτής εἰμι τῶν ἀνθρώπων καὶ ἰατρὸς τῶν παθῶν· τὸ δ' ὅλον ἀληθείας καὶ παῤῥησίας προφήτης εἶναι βούλομαι. —ΑΓΟ. Ἄγε, ὦ προφῆτα, ἦν δὲ πρίωμαί σε τίνα με τὸν τρόπον διασκήσεις; — ΔΙΟΓ. Πρῶτον μὲν παραλαβών σε καὶ ἀποδύσας τὴν τρυφὴν καὶ ἀπορίᾳ συγκατακλείσας τριβώνιον περιβαλῶ, μετὰ δὲ ποιεῖν καὶ κάμνειν καταναγκάσω καὶ καθεύδοντα καὶ ὕδωρ πίνοντα καὶ ὧν ἔτυχε πιμπλάμενον, τὰ δὲ χρήματα ἢν ἔχῃς, ἐμοὶ πιθόμενος εἰς τὴν θάλατταν φέρων ἐμβαλεῖς, γάμου γε ἀμελήσεις καὶ παίδων καὶ πατρίδος, καὶ πάντα σοι λῆρος ἔσται, καὶ τὴν πατρῴαν οἰκίαν ἀπολιπὼν ἢ τάφρον οἰκήσεις ἢ πυργίον ἔρημον ἢ καὶ πίθον· ἡ πήρα δέ σοι θέρμων ἔστω μεστὴ καὶ ὀπισθογράφων βιβλίων, καὶ οὕτως ἔχων εὐδαιμονέστερος εἶναι φήσεις τοῦ μεγάλου βασιλέως· ἢν μαστιγοῖ δέ τις ἢ στρεβλοῖ, τούτων οὐδὲν ἀνιαρὸν ἡγήσῃ. — ΑΓΟ. Πῶς τοῦτο φὴς τὸ μὴ ἀλγεῖν μαστιγούμενον; οὐ γὰρ χελώνης ἢ καράβου ἔρμα περιβέβλημαι.—ΔΙΟΓ. Τὸ εὐριπίδειον ἐκεῖνο ζηλώσεις μικρὸν ἐναλλάξας. — ΑΓΟ. Τὸ ποῖον;—ΔΙΟΓ. Ἡ φρὴν σοι ἀλγήσει, ἡ δὲ γλῶσσα ἔσται ἀνάλγητος· ἃ δὲ μάλιστα δεῖ προσεῖναι, ταῦτ' ἐστίν· ἰταμὸν χρὴ εἶναι καὶ θρασὺν καὶ λοιδορεῖσθαι πᾶσιν ἐξ ἴσης καὶ βασιλεῦσι καὶ ἰδιώταις· οὕτως γὰρ ἀποβλέψονταί σε καὶ ἀνδρεῖον ὑπολήψονται, βάρβαρος δὲ ἡ φωνὴ ἔστω καὶ ἀπηχὲς τὸ φθέγμα καὶ ἀτεχνῶς ὅμοιον κυνί, καὶ πρόσωπον δὲ ἐντεταμένον καὶ βάδισμα τοιούτῳ προσώπῳ πρέπον, καὶ ὅλως θηριώδη τὰ πάντα καὶ ἄγρια· αἰδὼς δὲ καὶ ἐπιείκεια καὶ μετριότης ἀπέστω, καὶ τὸ ἐρυθριᾷν ἀπόξεσον τοῦ προσώπου παντελῶς, ὄψωκε δὲ τὰ πολυανθρωπότατα τῶν χωρίων, καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις μόνος καὶ ἀκοινώνητος εἶναι θέλε μὴ φίλον, μὴ ξένον προσιέμενος· κατάλυσις γὰρ τὰ τοιαῦτα τῆς ἀρχῆς· ἐν ὄψει δὲ πάντων, ἃ μηδ' ἰδίᾳ ποιήσειεν ἄν τις, θαῤῥῶν ποίει, καὶ τῶν ἀφροδισίων αἱροῦ τὰ γελοιότερα, καὶ τέλος, ἢν σοι δοκῇ, πολύποδα ὠμὸν ἢ σηπίαν φαγὼν ἀπόθανε· ταύτην σοι τὴν εὐδαιμονίαν προξενοῦμεν. — ΑΓΟ. Ἄπαγε· μιαρὰ γὰρ καὶ οὐκ ἀνθρώπινα λέγεις.— ΔΙΟΓ. Ἀλλὰ ῥᾳστά γε, ὦ οὗτος, καὶ πᾶσιν εὐχερῆ μετελθεῖν· οὐ γάρ σοι δεήσει παιδείας καὶ λόγων καὶ λήρων, ἀλλ' ἐπίτομος αὕτη σοι πρὸς δόξαν ἡ ὁδός· καὶ ἰδιώτης γὰρ ἐὰν ᾖς, ἤτοι σκυτοδεψὸς ἢ ταριχοπώλης ἢ τέκτων ἢ τραπεζίτης, οὐδέν σε κωλύσει θαυμαστὸν εἶναι, ἢ μόνον ἀναίδεια καὶ τὸ θράσος παρῇ καὶ λοιδορεῖσθαι καλῶς ἐκμάθῃς». Ἐκ πασῶν τῶν φιλοσοφιῶν καὶ πάντων τῶν φιλοσόφων, οὓς ὁ Λουκιανὸς ἔσκωψε, καὶ ὁμολογητέον ὅτι οὐδεμιᾶς καὶ οὐδενὸς ἐφείσατο, μόνη ἡ κυνικὴ καὶ ὁ εὐκλεέστατος αὐτῆς ἀντιπρόσωπος ἔτυχον ἐν πολλοῖς χωρίοις χάριτος παρ' αὐτῷ. Συνήθως διὰ τῆς μάστιγος τοῦ Διογένους μαστιγοῖ τὰς δεισιδαιμονίας, τὰς προλήψεις, τοὺς ἀνοήτους φιλοδόξους σκοποὺς, τὰ γελοῖα πάσης τάξεως καὶ πάσης ἡλικίας ἀνθρώπων. Αἱ περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Διογένους παραδόσεις εἶναι λίαν ἀβέβαιοι. Κατά τινας ἀπέθανε δηχθεὶς ὑπὸ κυνὸς, κατ' ἄλλους ἀπεπνίγη ἐκχυθείσης τῆς χολῆς αὐτοῦ, καὶ κατ' ἄλλους ἐξέπνευσεν ἑκουσίως ἐμποδίσας τὴν ἀναπνοὴν αὐτοῦ· ἱδρύθη δὲ αὐτῷ μνημεῖον ἐκ παρίου μαρμάρου μετὰ κυνός.

Ἡ φιλοσοφία τοῦ Διογένους συνίσταται πρῶτον, εἰς τὸ καταφρονεῖν πάσης κερδασκοπίας καὶ πάσης θεωρητικῆς ἐρεύνης· τὸ φιλοσοφεῖν εἶναι τὸ ζῆν· δεύτερον τὴν συνταύτισιν τοῦ ὑπερτάτου ἀγαθοῦ μετὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀρετῆς μετὰ τοῦ κατὰ φύσιν βίου, ἥτις εἶναι ἀρχὴ ἀόριστος μέχρις ὑπερβολῆς ὑπὸ τοῦ Διογένους ἐξασκουμένη. Ἄλλως δὲ ἡ κυνικὴ φιλοσοφία εἶναι ἀρ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Αριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

νητική. Ὁ Διογένης, ὁ κατ' ἐξοχὴν κυνικὸς, εἶναι φιλόσοφος ὀλακτῶν καὶ δάκνων, ἀλλὰ, καθὼς αὐτὸς λέγει, δάκνων μὲν τοὺς πονηροὺς ὀλακτῶν δὲ κατὰ τῶν ἡδυπαθῶν καὶ τρυφηλῶν. Ἡ αἵρεσις ἦ κάλλιον ἡ ζωὴ αὐτοῦ, διότι διάκρισις μεταξὺ τῶν δύο δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ, εἶναι ἄπαυστος πόλεμος κατὰ τῆς δεισιδαιμονίας, τῆς τρυφῆς, τῆς πολυτελείας, τῆς φιληδονίας, πασῶν τέλος τῶν κακιῶν αἵτινες ὑποδουλοῦσι τὸν ἄνθρωπον. Ἐξαφανιζομένων τῶν παθῶν, ἀνατρέπονται οἱ τύρανοι τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις οὕτω καθίσταται αὐτεξούσιος, ἀνακτᾶται τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ. Ἡ ἰδέα αὕτη, ἣν ὁ στωϊκισμὸς ᾠκειοποιήθη ἀναπτύξας αὐτὴν ἀνήκει εἰς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Διογένους. Ἀρμόζει δὲ νὰ κρίνῃ τις σπουδαίως φιλοσοφίαν σπουδαίαν καὶ νὰ μὴ ἐνδιατρίβῃ εἰς τὴν ἀνάρμοστον ἐπωνυμίαν ἥτις ἐδόθη αὐτῇ, ἐπωνυμίαν μετα-πεσοῦσαν εἰς ὕβριν.

Ὁ Διογένης καίτοι μεμπτέος ἐπὶ τῇ τραχείᾳ πολλάκις διαγωγῇ αὐτοῦ καὶ τοῖς ἀποτόμοις λόγοις, δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ τις ὅτι εἶναι ἄνθρωπος ἰσχυροῦ χαρακτῆρος· δὲν δύναται νὰ λησμονήσῃ ὅτι ἡ φιλοσοφία αὐτοῦ, καίτοι σχεδὸν πάντοτε εἰς ὑπερβολὰς περιπίπτουσα πηγάζει ἐκ τῆς διδασκαλίας τοῦ Σωκράτους· ὅτι ἐνίοτε λαλεῖ γλῶσσαν ἀνταξίαν ἐκείνου, ὅτι τέλος ἔσχε τὴν τιμὴν νὰ γεννήσῃ ἢ τοὐλάχιστον νὰ ὑποκινήσῃ τὴν μεγίστην ἠθικὴν αἵρεσιν τῆς ἀρχαιότητος, τὴν λεγομένην στωϊκήν. Ζήνων ὁ Κιτιεὺς, ἱδρυτὴς τῆς Στοᾶς, εἶναι ὀπαδὸς τοῦ Κράτητος, μαθητοῦ Διογένους τοῦ Σινωπέως. Οὐδὲν σύγγραμμα τοῦ Διογένους περισώζεται. Ἀποδείχθη δὲ ὅτι ἐπιστολαί τινες αὐτῷ ἀποδιδόμεναι ἐν τῇ ἑλληνικῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Φαβρικίου, εἶναι ὑποβολιμαῖαι. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ ὑπὸ Διογένους τοῦ Λαερτίου μνημονευόμενα πολυάριθμα συγγράμματα, οὐδὲν μένει ἴχνος αὐτῶν, καὶ πιστεύεται ὅτι ὁ κατάλογος αὐτῶν εἶναι ὑπερβολικός.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ ΟΙΝΟΜΑΟΣ, Ἕλλην τραγικὸς ποιητὴς, ἔζη περὶ τὸ 400 πρ. Χ. Ἤρξατο, λέγουσι, διδάσκων ἀπὸ τῆς σκηνῆς ἐν Ἀθήναις τῷ 404. Αἱ τραγῳδίαι αὐτοῦ πᾶσαι ἀπωλέσθησαν, σώζονται δὲ μόναι αἱ ἐπιγραφαὶ ὀλίγων ἐξ αὐτῶν, ἤτοι· «Θυέστης», «Ἀχιλλεύς», «Ἑλένη», «Ἡρακλῆς», «Μήδεια», «Οἰδίπους», «Χρύσιππος», «Σεμέλη». Ἄξιον σημειώσεως εἶναι ὅτι πᾶσαι αἱ τραγῳδίαι αὗται, ἐξαιρουμένης τῆς τελευταίας, ἀποδίδονται ὑπὸ Διογένους τοῦ Λαερτίου Διογένει τῷ Κυνικῷ. Ἕτεροι δὲ ἀποδιδοῦσιν αὐτὰς Φιλίσκῳ τῷ Αἰγινήτῃ, φίλῳ Διογένους τοῦ Κυνικοῦ, καὶ ἄλλοι τῷ Πασιφάωντι. Ὁ Μελάνθιος, παρὰ Πλουτάρχῳ, ψέγει ὡς ἄσημον ποιητήν τινα ὀνόματι Διογένην. Ὁ Αἰλιανὸς μνημονεύει ἐπίσης ποιητοῦ ὀνομαζομένου Διογένους.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ, Ἕλλην μυθιστοριογράφος, ἐπονομαζόμενος «Ἀντώνιος», ἔζη κατ' ἀβέβαιον ἐποχήν. Κριτικοί τινες τιθεῖσιν αὐτὸν μικρὸν μετὰ τὸν Ἀλέξανδρον, ἐνῷ ἄλλοι ἀνάγουσιν αὐτὸν πιθανώτερον εἰς τὸν δεύτερον ἢ τρίτον αἰῶνα μ. Χ. Ὁ χρόνος καθ' ὃν ἔζη ἦτον ἄγνωστος καὶ αὐτῷ τῷ Φωτίῳ, ὅστις ἔδωκεν ἡμῖν ἀνάλυσιν τῆς μυθιστορίας αὐτοῦ, συγκειμένης ἐκ τεσσάρων καὶ εἴκοσι βιβλίων ἐν εἴδει διαλόγου καὶ ἐπιγραφομένης «τὰ ὑπὲρ Θούλην ἄπιστα». Ὁ Φώτιος ἐγκωμιάζει τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν χάριν τῶν περιγραφῶν τῆς μυθιστορίας ταύτης. Ἡ ἀνάλυσις τοῦ Φωτίου κατεχωρήθη ἐν τῷ Corpus Eroticorum Græcorum τοῦ Passow, τόμ. I· εὑρίσκεται δὲ μετάφρασις αὐτῆς εἰς τὴν γαλλικὴν ἐν τοῖς Mélanges τοῦ Chardon de la Rochette. Ἐν τῷ εὐφυεστάτῳ αὐτοῦ πονήματι Essai sur les romans grecs, ὁ Βιλλεμαὶν κρίνει ὡς ἑξῆς τὸ ἔργον τοῦ Διογένους· «Εἶναι ἁλληλουχία ἐκτάκτων συμβάντων μεμακρυσμένων καὶ θαυμασίων ἐκδρομῶν, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων διατηρεῖται ἡ πλοκὴ ἔρωτος τῆς νέας Δερκυλλίδος ἐκ Τύρου καὶ τοῦ Ἀρκάδος Δεινίου. Ἡ ἱστορία αὕτη ὡμοίαζε, φαίνεται, ἀρκούντως πρὸς τὸ Recueil des Voyages imaginaires καὶ πρὸς τὴν μυθιστορίαν τοῦ Cyrano de Bergerac. Ὁ Δεινίας βαίνει μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς σελήνης, ἣν ἀπαντᾷ ἰσογείως χωρῶν μέχρι τῆς ἰσχατιᾶς τῶν ἀρκτῴων χωρῶν. Μετὰ τῶν παραλογισμῶν τούτων ἀναμίγνυται τὸ ὄνομα τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὁ δὲ συγγραφεὺς ὑποτίθησιν ὅτι ὁ κατακτητὴς ἀνεκάλυψε τὸ χειρόγραφον τῆς ἱστορίας ταύτης ἐντὸς κάλπης παρὰ τοὺς τάφους οἵτινες περιεῖχον τὰ λείψανα τῆς Δερκυλλίδος καὶ τοῦ Δεινίου. Ἰδοὺ ὁποῖα ἐπινοήματα διεδέξαντο παρὰ τοῖς παρακμάσασιν Ἕλλησι τοὺς ὡραίους ποιητικοὺς αὐτῶν μύθους».

ΔΙΟΓΕΝΗΣ, ἔπαρχος τῆς Σουσιανῆς, βασιλεύοντος Ἀντιόχου τοῦ Μεγάλου, ἔζη περὶ τὸ 220 πρ. Χ. Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Μόλωνος, ὑπερήσπισε τὴν ἀκρόπολιν τῶν Σούσων, ἐνῷ καὶ αὐτὴ ἡ πόλις ἦτο κατειλημμένη ὑπὸ τῶν ἐναντίων. Ὁ Μόλων οὐδαμῶς ἐπειράθη, ἵνα πράξῃ τὴν κατάσχεσιν αὐτοῦ, καὶ καταλιπὼν φρουρὰν ἔμπροσθεν τῆς ἀκροπόλεως, ἐπέστρεψεν εἰς Σελεύκειαν. Ὅτε δὲ κατεστάλη ἡ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΡΧΑΙΟΘΕΤΗΣΕΩΣ
Αργοστολίου (Ν.Π.Δ.)

ἐπανάστασις ὑπὸ τοῦ Ἀντιόχου, ὁ Διογένης ἔλαβε τὴν ἀρχηγίαν τῶν ἐν τῇ Μηδίᾳ σταθμευόντων στρατευμάτων, καὶ τῷ 210 ἐγένετο ἀρχηγὸς τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς τοῦ στρατοῦ ὅστις διηυθύνετο ἐν Ὑρκανίᾳ κατὰ τοῦ Ἀρσάκου Β' ὑπὸ τοῦ Ἀντιόχου.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ ὁ Ταρσεύς, Ἕλλην ἐπικούρειος ποιητὴς καὶ φιλόσοφος, ἔζη πιθανῶς κατὰ τὸν δεύτερον ἢ πρῶτον αἰῶνα πρ. Χ. Κατὰ Στράβωνα, ἦτον ἱκανώτατος περὶ τὸ αὐτοσχεδιάζειν τραγῳδίας, αἵτινες ταχὺ ἐλησμονήθησαν καὶ οὐδὲν ἴχνος αὐτῶν περιεσώθη μέχρις ἡμῶν. Τὴν αὐτὴν ἔσχον τύχην καὶ τὰ λοιπὰ συγγράμματα Διογένους τοῦ Ταρσέως πάντα ἀπολεσθέντα σήμερον. Γινώσκομεν τοὺς τίτλους τινῶν ἐξ αὐτῶν—Ἐπίλεκτοι σχολαί.—Ἐπιτομὴ τῶν Ἐπικούρου ἠθικῶν ζητημάτων.—Περὶ ποιητικῶν ζητημάτων. Ἐν τούτῳ τῷ τελευταίῳ ὁ Διογένης ἠσχολεῖτο ἰδίως περὶ τῶν ὁμηρικῶν ποιημάτων. Οὐδὲν πλέον γινώσκομεν περὶ τοῦ φιλοσόφου τούτου, μολονότι ὁ Γασσενδὴ παρίστησιν αὐτὸν ὡς μαθητὴν Δημητρίου τοῦ Λάκωνος.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ ὁ Βαβυλώνιος, στωϊκὸς μαθητὴς τοῦ Χρυσίππου καὶ Ζήνωνος τοῦ Ταρσέως, ἐγεννήθη ἐν Σελευκείᾳ, πόλει κειμένῃ πλησίον τῆς Βαβυλῶνος, ἀφ' ἧς καὶ ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν «Βαβυλώνιος». Ἔζη περὶ τὰ μέσα τοῦ δευτέρου αἰῶνος πρ. Χ. Ἐφιλοσόφησε δ' ἐν Ἀθήναις μέχρις ἡλικίας ὀκτὼ καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν. Οὐδεμία λεπτομέρεια περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ εἶναι ἡμῖν γνωστή· γινώσκομεν δὲ μόνον ὅτι ἀπετέλεσε μέρος τῆς περιφήμου πρεσβείας ἣν οἱ Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν εἰς Ῥώμην περὶ τῆς πόλεως Ὠρωποῦ. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διαπραγματεύσεων, ὁ Διογένης ἐδίδαξε καὶ ἐκίνησε τὸν γενικὸν θαυμασμὸν διὰ τῆς εὐγλωττίας αὐτοῦ. Ὁ Κικέρων ποιεῖται λόγον περὶ Διογένους τοῦ Βαβυλωνίου ὡς περὶ ἀνθρώπου ἐξόχου ἱκανότητος· ἀλλὰ φαίνεταί τις νὰ ἐξαγάγῃ ἐκ τινων χωρίων τοῦ «De Officiis» ὅτι ἐξησθένισε καὶ ἐξενεύρισε τὴν ἀκαμπτον αὐστηρότητα τῆς στωϊκῆς ἠθικῆς.—"Ἀνθρωπος ἐμπορευόμενος χρεωστεῖ τὰ τὰ πάντα νὰ λέγῃ τῷ ἀγοραστῇ καὶ αὐτὰ τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα καὶ τὰ ἐναντία τοῦ συμφέροντος αὐτοῦ;—Οὐχί ἀποκρίνεται ὁ Διογένης.—"Ἀνθρωπος λαβὼν ὡς καλὰ κίβδηλα νομίσματα, δύναται, ἀφοῦ ἐννοήσῃ τοῦτο, νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὰ ἀντὶ καλῶν; —Ναί, ἀποκρίνεται ὁ Διογένης. ἀπόκρισιν παραβάσεως ἀντιπαρουσιάζουν πρὸς τοὺς κανόνας τῆς στωϊκῆς φιλοσοφίας. Λέγεται ὅτι Διογένης ὁ Βαβυλώνιος ἐδίδαξε τὸν Καρνεάδην τὴν διαλεκτικὴν παρέχων οὕτως αὐτῷ ὅπλον οὗ τοσοῦτον ἐπιδεξίως χρῆσιν ἐποιήσατο κατὰ τῆς Στοᾶς. Εἰ μὲν ἠγόρευσα καλῶς, ἔλεγεν ὁ Καρνεάδης, ἔχω δίκαιον· εἰ δὲ κακῶς ἀποδότω μοι τὴν μνᾶν· ἡ δὲ μνᾶ ἦτον ὁ μισθὸς ἀνθ' οὗ ἐδίδασκον οἱ Στωϊκοί. Δὲν πρέπει νὰ συγχέηται ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Διογένης μεθ' ἑτέρου Βαβυλωνίου Διογένους, ἐπικουρείου φιλοσόφου ζήσαντος κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἐν τῇ αὐλῇ ἑνὸς βασιλέως τῆς Συρίας. "Ἀλλως τοῦ φιλοσόφου τούτου ἴχνος μόνον παρ' Ἀθηναίῳ φαίνεται. Ὁ δὲ Διογένης ὁ Λαέρτιος, ἐν τῷ Ι' βιβλίῳ, ποιεῖται λόγον περὶ ἄλλου τινὸς Διογένους, ἐπικουρείου φιλοσόφου, γεννηθέντος ἐν Ταρσῷ, ὅστις συνέθετο, λέγει, ἐπιτομὴν τῶν ἠθικῶν γνωμῶν τοῦ Ἐπικούρου. Σώζονται ἐπιγραφαί τινες τῶν ἀποδιδομένων Διογένει τῷ Βαβυλωνίῳ συγγραμμάτων.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ ὁ ἐκ Σελευκείας, ἐπικούρειος φιλόσοφος, ἔζη περὶ τὸ 150 πρ. Χ. Πολλάκις συγχέεται μετὰ Διογένους τοῦ Βαβυλωνίου, ὅστις ἐγεννήθη ἐπίσης ἐν Σελευκείᾳ. Ἔζη ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας, καὶ διετήρει φιλικωτάτας σχέσεις μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου Βάλα. Κατεδικάσθη εἰς θάνατον μικρὸν μετὰ τὴν στέψιν Ἀντιόχου τοῦ Θεοῦ, τῷ 142 πρ. Χ.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ, καρχηδόνιος στρατηγὸς ἔζη περὶ τὸ 150 πρ. Χ. Ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ φαίνεται ὅτι ἦτον Ἕλλην τὸ γένος. Διεδέξατο τὸν Ἀσδρούβαν ἐν τῇ διοικήσει τῆς Νεφέρεως, ἐν Ἀφρικῇ, ὅτε ἡ θέσις αὕτη προσεβλήθη ὑπὸ τοῦ δευτέρου Σκιπίωνος «τοῦ Ἀφρικανοῦ», ὅστις κατέλιπε μετά τινας ἡμέρας τὴν ἀρχηγίαν τοῦ πολιορκητικοῦ σώματος τῷ Λαλίῳ ὅπως στρατεύσῃ ἐπὶ τὴν Καρχηδόνα· ἀλλ' ἐν τάχει ἐπανῆλθεν ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Νεφέρεως, ἥτις ἔπεσε μετὰ πολιορκίαν δύο καὶ εἴκοσιν ἡμερῶν· 70,000 ἀνθρώπων λέγεται ἀπωλέσθησαν ἐν τῇ κατασκαφῇ τῆς πόλεως ταύτης. Ἡ ἅλωσις τῆς Νεφέρεως παρεσκεύασε τὴν πτῶσιν τῆς Καρχηδόνος.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ ὁ Λαέρτιος, ἱστορικὸς καταλιπὼν ἡμῖν περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν αἱρέσεων τῶν φιλοσόφων τῆς ἀρχαιότητος πόνημα πολυτιμώτατον διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας. Οὐδὲν ἀπολύτως γινώσκομεν περὶ τοῦ βίου Διογένους τοῦ Λαερτίου. Μάλις δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν μετὰ βεβαιότητος ὅτι ἐγεννήθη ἐν Λαέρτῃ, πόλει τῆς Κιλικίας· κατὰ ποῖον ὅμως ἔτος, ἄγνωστον. Κατέγραψεν εἰς εἰκοσάτος ὅπως ὁρίσωμεν τὸν χρόνον καθ' ὃν ἔζη, καὶ οἱ κριτικοὶ ἠχολήθησαν πολὺ περὶ τούτου. Ὁ μὲν, κατὰ πρώτα-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοσμητείας Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

νῆ σύγχυσιν, θέλει αὐτὸν ζῶντα ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Αὐγούστου, ὁ δὲ ἀνάγει αὐτὸν μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Κωνσταντίνου. Ὁ Menage λέγει αὐτὸν σύγχρονον τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου ὁ δὲ Φαβρίκιος τίθησιν αὐτὸν εἰς τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς βασιλείας τοῦ Σεπτίμου Σεβήρου, ἀποθανόντος τῷ 211 μ. Χρ. Ἀλλ' ἔκ τινων χωρίων τοῦ βιβλίου αὐτοῦ τοῦ Διογένους δύναταί τις νὰ ἐξαγάγῃ ἱκανῶς βέβαια συμπεράσματα περὶ τούτου. Ἐν τέλει τοῦ προοιμίου Ποτάμων ὁ Ἀλέξανδρεὺς μνημονεύεται ὡς «πρὸ ὀλίγου» συστήσας νέαν φιλοσοφικὴν σχολήν. Ἄρα, κατὰ δύο φράσεις τοῦ Πορφυρίου (Βίος Πλωτίνου, κεφ. 9), δύναταί τις νὰ εἰκάσῃ μεθ' ἱκανῆς βεβαιότητος ὅτι περὶ τὸ 240 μ. Χρ. ὁ Ποτάμων ἦτον ἤδη γερών. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἐν τοῖς τελευταίοις στίχοις τοῦ Θ' βιβλίου, ἐν τῷ ἄρθρῳ «Πύρρων», Διογένης ὁ Λαέρτιος συγκαταλέγει μετὰ τῶν σκεπτικῶν Σέξτον τὸν Ἐμπειρικὸν καὶ τὸν Σατουρνῖνον Κυθέναν μαθητὴν τοῦ Σέξτου. Σέξτος ὁ Ἐμπειρικὸς ἤκμαζε περὶ τοὺς χρόνους τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου Σεβήρου, 222—235. Ἄρα δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν, ὅτι Διογένης ὁ Λαέρτιος ἔγραφε περὶ τὰ μέσα τοῦ τρίτου αἰῶνος. Ἐν τῷ συγγράμματι τοῦ Διογένους ἀπαντᾷ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Ἀθηναίου πολλάκις μνημονευόμενον· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι πρόκειται περὶ ἐπιγραμματοποιοῦ καὶ οὐχὶ περὶ τοῦ περιωνύμου γραμματικοῦ τοῦ τέλους τοῦ δευτέρου αἰῶνος.

Τὸ σύγγραμμα Διογένους τοῦ Λαερτίου φέρει τὴν ἐπιγραφήν, «Βίοι καὶ γνῶμαι τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ εὐδοκιμησάντων», περιλαμβάνει δὲ δέκα βιβλία, μετὰ προοιμίου περιέχοντος γενικάς τινας παρατηρήσεις περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς φιλοσοφίας, τῆς διαιρέσεως τῶν σχολῶν καὶ τῶν διαφόρων φιλοσοφικῶν μερίδων. Ὁ Διογένης ἐν ἀρχῇ καταπολεμεῖ τὴν ἰδέαν τῶν πρεσβευόντων ὅτι κοιτὶς τῆς φιλοσοφίας εἶναι ἡ Ἀνατολή· κατ' αὐτὸν ἡ ἑλληνικὴ φιλοσοφία εἶναι αὐτόχθων. Ἡ πρώτη περίοδος περιλαμβάνει τοὺς ἑπτὰ σοφούς. Ἡ δευτέρα ἧτις εἶναι ὁ αἰὼν τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς ὡριμάνσεως, ἄρχεται μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Πυθαγόρου καὶ τελευτᾷ εἰς τὸν Χρύσιππον καὶ τὸν Ἐπίκουρον. Περικλείεται δὲ ὁλόκληρος εἰς δύο σχολάς· τὴν ἰωνικὴν, ἧς ἀρχηγὸς εἶναι ὁ μαθητὴς τοῦ Θαλοῦ Ἀναξίμανδρος καὶ τελευταῖος ἀντιπρόσωπος ὁ Χρύσιππος· τὴν ἰταλικὴν, ἧς ὁ Πυθαγόρας εἶναι πατὴρ καὶ ἧτις ἐκλείπει μετὰ τοῦ Ἐπικούρου. Ἰδοὺ τὸ σχέδιον τοῦ Διογένους, οἷον ἐκτίθεται ἐν τῷ προοιμίῳ τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι τὸ σχέδιον τοῦτο εἶναι καθ' ὑπερβολὴν ἁπλοῦν, ἀλλὰ ταὐτοχρόνως δὲν δύναται νὰ μὴ θαυμάσῃ τις τὸν τρόπον μεθ' οὗ ὁ ἱστορικὸς τοσαῦτον εὐκόλως ἀφαιρεῖ τὰς ἐπαισθητοτέρας διαφορὰς τῶν φιλοσοφικῶν αἱρέσεων καὶ ἀναμίγνυσι τοσοῦτον αὐθαιρέτως τὰς μάλιστα ἀντιθέτους σχολάς. Τὸ πρῶτον βιβλίον ἔχει ὡς θέμα τὴν ἱστορίαν τῶν ἑπτὰ σοφῶν εἶναι δὲ οὗτος ὁ ἡρωϊκὸς αἰὼν τῆς φιλοσοφίας.—Τὸ δεύτερον βιβλίον ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐξακολουθεῖ μετὰ τοῦ Ἀναξιμένους, Ἀναξαγόρου, Ἀρχελάου, Σωκράτους, καὶ πάντων τῶν κατωτέρων σωκρατικῶν φιλοσόφων, ἐξαιρουμένων τῶν κυνικῶν. Ὁ Σωκράτης οὗ ἔργον ἦτον ἡ ἀντίδρασις κατὰ τῶν τάσεων καὶ τῶν αἱρέσεων τῶν ἰώνων φιλοσόφων παρίσταται ἐνταῦθα ὡς ὀπαδὸς αὐτῶν. Εἴπωμεν τοῦτο ἅπαξ διὰ παντός· ὁ Διογένης ἐξετάζει μόνον τὰς ἐξωτερικὰς γενεαλογίας τῶν φιλοσόφων ὧν ἐκτίθησι τὸν βίον καὶ τὰ φρονήματα. Ἄρα, τοῦ Σωκράτους ὄντος ὀπαδοῦ τοῦ Ἀρχελάου, ὅστις εἶναι ὀπαδὸς τοῦ Ἀναξαγόρου, μαθητοῦ τοῦ Ἀναξιμένους, ἕπεται ὅτι ὁ Σωκράτης συνεχίζει τὸν Ἀναξιμένην. Προσθέσωμεν δὲ, ὅπως ὦμεν δίκαιοι, ὅτι ὁ Διογένης δὲν παραγνωρίζει ἀπολύτως τινὰς τῶν διαφορῶν αἵτινες ὑπάρχουσι μεταξὺ τῶν φιλοσοφικῶν αἱρέσεων, καὶ μολονότι οὐδόλως προσέχει ἵνα σημειώσῃ τὴν πρόοδον τῶν ἰδεῶν, τὴν στενὴν σχέσιν τῶν συστημάτων ἢ τὰς τροποποιήσεις αὐτῶν, τοῦ χρόνου προϊόντος, εὑρίσκει τις εἰς τὰς ἐκθέσεις αὐτοῦ κατὰ μέρη λαμβανομένας καὶ εἰς τὰς λεπτομερείας ἃς δίδωσι περὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν φιλοσόφων τὰ στοιχεῖα τῆς τοιαύτης ἐργασίας. Τοιουτοτρόπως δὲ θεραπεύει τὴν ἔλλειψιν τῆς εὐρείας τοῦ πονήματος διαιρέσεως. Τὸ τρίτον βιβλίον ἀφιεροῦται καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὸν Πλάτωνα. Τὸ τέταρτον περιλαμβάνει τοὺς διαδόχους τοῦ Πλάτωνος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἀκαδημίᾳ καὶ τοὺς φιλοσόφους τῆς μέσης καὶ τῆς νέας ἀκαδημίας. Τὸ πέμπτον βιβλίον περιέχει τὸν Ἀριστοτέλην καὶ τοὺς περιπατητικούς. Τὸ ἕκτον, τὸν Ἀντισθένην καὶ τοὺς κυνικούς. Ἀνεξήγητον δὲ εἶναι διὰ ποῖον λόγον ἡ κυνικὴ φιλοσοφία, πηγάσασα ἀπὸ τῆς διδασκαλίας τοῦ Σωκράτους, τίθεται τοσοῦτῳ μακρὰν τοῦ ἱδρυτοῦ αὐτῆς. Τὸ ἕβδομον βιβλίον περιλαμβάνει Ζήνωνα τὸν Κιτιέα καὶ τοὺς Στωϊκοὺς μέχρι τοῦ Χρυσίππου. Τοιαύτη εἶναι ἡ ἀνάπτυξις καὶ οἱ διάφοροι κλάδοι τῆς ἰωνικῆς σχολῆς κατὰ Διογένην τὸν Λαέρτιον. Μετὰ τοῦ ὀγδόου βιβλίου μεταβαίνει εἰς τὴν ἰταλικὴν σχολήν, ἧς θεμελιωτὴς εἶναι ὁ Πυθαγόρας, καὶ συνεχίζει τὴν ἱστορίαν τῶν φιλοσόφων

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Κοινοτικὴ Δημοτικὴ Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τῆς σχολῆς ταύτης εἰς τὰ δύο τελευταῖα βιβλία. Τὸ ἔννατον βιβλίον φέρει μεγάλην σύγχυσιν· διότι ἐν αὐτῷ ἀπαντῶσι φύρδην μίγδην ἐν τῇ πυθαγορικῇ σχολῇ ἄνευ χρονολογικῆς τάξεως, ὁ Ἡράκλειτος, Διογένης ὁ Ἀπολλωνιάτης, ὁ Ξενοφάνης, ὁ Παρμενίδης, ὁ Λεύκιππος, ὁ Δημόκριτος, ὁ Πρωταγόρας καὶ ὁ Πύρρων, ἤτοι ἡ ἰωνική, ἡ ἐλεατική, ἡ ἀτομιστικὴ καὶ ἡ σκεπτικὴ αἵρεσις. Τὸ δέκατον τέλος βιβλίον περιέχει τὸν βίον καὶ τὴν αἵρεσιν τοῦ Ἐπικούρου, ἐκτιθεμένην διὰ τριῶν τοῦ Ἐπικούρου ἐπιστολῶν, τῆς μὲν πρώτης περὶ τῆς λογικῆς, τῆς δὲ δευτέρας περὶ τῆς φυσικῆς καὶ τῆς τρίτης περὶ τῆς ἠθικῆς. Τοιοῦτον τὸ σύγγραμμα Διογένους τοῦ Λαερτίου· τοιοῦτον τὸ σχέδιον καὶ αἱ γενικαὶ αὐτοῦ διαιρέσεις. Δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ εἰσδύσωμεν βαθύτερον ὅπως κρίνωμεν ὅτι ὁ Διογένης δὲν ἔχει τοσοῦτῳ βαθεῖαν γνῶσιν τῶν φιλοσοφικῶν αἱρέσεων καὶ σχολῶν ἐν Ἑλλάδι. Τάξις ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ δὲν ὑπάρχει. Οὐδαμοῦ φαίνεται μέθος ἡ ἀλληλουχία ἐν τῇ ἐξιστορήσει. Τὰ σπουδαιότατα πράγματα καὶ τὰ μάλιστα ἐνδιαφέροντα ἀναμίγνυνται μετὰ τῶν γελοιωδεστάτων καὶ χυδαιοτάτων. Τὸ βιβλίον τοῦ Διογένους εἶναι συρραφὴ ἐφ' ἧς δύναταί τις νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ περίφημον τοῦ Λειβνιτίου λόγιον περὶ τῆς σχολαστικῆς φιλοσοφίας εἰπόντος ὅτι, «Εἰς τὸν βόρβορον αὐτὸν εὑρίσκονται μαργαρῖται»—Οὐδὲν ἄλλο σύγγραμμα ἔχομεν Διογένους τοῦ Λαερτίου. Ἐκ χωρίου τινὸς τοῦ Ζ' βιβλίου ὑποτίθεται ὅτι συνέθετο συλλογὴν ἐπιγραμμάτων, μὴ διασωθεῖσαν μέχρις ἡμῶν. Ὁ Φαβρίκιος δίδωσιν ἡμῖν ἱκανῶς μακρὸν κατάλογον τῶν διαφόρων ἐκδόσεων καὶ μεταφράσεων τοῦ Διογένους. Ἡ ἀρχικὴ ἔκδοσις ἐγένετο τῷ 1533, ἐν Βασιλείᾳ, εἰς 4ον. Τῷ 1570 ὁ Ἑλλῆνος Στέφανος ἐδημοσίευσε νέαν ἔκδοσιν ἑλληνολατινικὴν καὶ ἄλλην τῷ 1594, πλουτισθεῖσαν διὰ σημειώσεων ὑπὸ τοῦ Ἰσαὰκ Κασωβῶνος. Ἡ λατινικὴ μετάφρασις Ἀμβροσίου τοῦ Καμαλδούλου, ζωηρῶς κατακριθεῖσα ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτοῦ, διωρθώθη καὶ ἀνεθεωρήθη ὑπὸ τοῦ Ἀλδοβρανδίνη. Νέαι δὲ μελέται, ἐν αἷς εἶδον νὰ σημειώσωμεν τὰς τοῦ Menage, ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς νέαν ἔκδοσιν, τῷ 1698, ἐν Ἀμστελοδάμῳ. Τὸ σύγγραμμα Διογένους τοῦ Λαερτίου μετεφράσθη πολλάκις εἰς τὴν γαλλικήν. Πρώτη μετάφρασις εἶναι ἡ τοῦ Fougerolles, τῷ 1602, ἡ δὲ τελευταία τοῦ Zévort, ὑπὸ Charpentier, ἐν Παρισίοις, 1847. Ἐν τῇ συλλογῇ τῶν ἑλλήνων συγγραφέων τοῦ Φιρμίνου Διδότου ἐδημοσιεύθη νέα ἔκδοσις Διογένους τοῦ Λαερτίου, ἐν Παρισίοις, 1852, παραβληθεῖσα τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ G. Cobet, πρὸς τὰ ἄριστα χειρόγραφα τῶν βιβλιοθηκῶν τῆς Ἰταλίας.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ, Ἕλλην γραμματικός, ἔζη κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα μετὰ Χριστόν. Ἔδιδε κατὰ πᾶσαν ἑβδόμην ἡμέραν μαθήματα ἐν Ῥόδῳ. Εἶναι δὲ γνωστὸς μόνον ἐκ τοῦ ἑπομένου ἀνεκδότου ὅπερ ἀφηγεῖται ὁ Σουετώνιος· «Διατρίβοντος τοῦ Τιβερίου ἐν Ῥόδῳ, λέγει ὁ ἱστορικὸς οὗτος, Διογένης ὁ γραμματικὸς ὅστις ἔδιδε δημόσια μαθήματα κατὰ πᾶν σάββατον ἠρνήθη νὰ δώσῃ αὐτῷ ἰδιαίτερον μάθημα, μηνύσας αὐτῷ δι' ἑνὸς δούλου νὰ ἐπανέλθῃ μεθ' ἑπτὰ ἡμέρας. Ὅτε δὲ ὁ Τιβέριος ἀνῆλθεν εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον, ὁ Διογένης μετέβη εἰς Ῥώμην, καὶ ἐπορεύθη παρὰ τῷ αὐτοκράτορι πρὸς χαιρετισμόν, ἀλλ' ὁ Τιβέριος ἐμήνυσεν αὐτῷ νὰ ἐπανέλθῃ μετὰ ἑπτὰ ἔτη».

ΔΙΟΓΕΝΗΣ, ἴδ. ΡΩΜΑΝΟΣ.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ, Ἕλλην ἰατρός, ὅστις ἔζη πιθανῶς περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ πρώτου μ. Χρ. αἰῶνος. Ὁ Κέλσος, ὁ Γαληνὸς καὶ ὁ Ἀέτιος διέσωσαν ἡμῖν τινὰς τῶν ἰατρικῶν αὐτοῦ ἀφορισμῶν.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ, ὁ Ἀθηναῖος, Ἕλλην γλύπτης, ἔζη κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα μ. Χ. Ἐκόσμησε τὸ Πάνθεον τοῦ Ἀγρίππα διά τινων καρυατίδων, αἵτινες πολὺ ἐθαυμάσθησαν, καὶ ἀργαλμάτων ἐπὶ τῆς μετόπης τοῦ ναοῦ.

Σημειοῦνται πρὸς τούτοις οἱ ἑπόμενοι ΔΙΟΓΕΝΕΙΣ.—Διογένης, συγγραφεὺς πονήματος περὶ τῆς Περσίας, οὗ μνημονεύει Κλήμης, ὁ Ἀλεξανδρεύς· ἀγνοεῖται ἂν ἦναι ὁ αὐτὸς μετὰ τοῦ μνημονευομένου ὑπὸ ταῦ Παρθενίου.—Διογένης ὁ ἐκ Φοινίκης, περιπατητικὸς φιλόσοφος, ζῶν ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Σιμπλικίου (Σουίδας ἐν τῇ λέξει Πρόσβεις)· ἀγνοεῖται ἂν ἦναι ὁ αὐτὸς μετὰ τοῦ διασημοτάτου σοφιστοῦ Διογένους τοῦ ἐξ Ἀβίλων τῆς Φοινίκης οὗ ἐπαινοῦσιν ὅτε Σουίδας καὶ Στέφανος ὁ Βυζάντιος.—Διογένης ὁ Φρὺξ, μνημονευόμενος ὡς ἄθεος, ἀλλ' ἄλλως ἄγνωστος (Αἰλιανοῦ Ποικίλ. Ἱστορ. 11, 34. Εὐσταθ. σχόλ. εἰς τὴν Ὀδυσσ. τοῦ Ὁμήρου, III, 381).—Διογένης ὁ ἐκ Πτολεμαΐδος τῆς Λιγύπτου, στωϊκὸς φιλόσοφος, ὅστις εἶχε τὴν ἠθικὴν ὡς βάσιν τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ (Διογ. Λαερτ. Ζ', 41).

ΔΙΟΓΝΗΤΟΣ. Ἴδ. ΚΑΛΛΙΑΣ.

ΔΙΟΓΝΗΤΟΣ, ἀρχιτέκτων ῥόδιος βοηθῶν τοῖς Ῥοδίοις πολιορκουμένοις ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ.

ΔΙΟΔΟΤΟΣ, ἀθηναῖος ῥήτωρ, υἱὸς τοῦ Εὐκράτ-

τους, ἔζη περὶ τὸ 430 πρ. Χ. εἶναι γνωστὸς μόνον ἐκ μιᾶς αὐτοῦ πράξεως· ἀλλ' ἡ πρᾶξις αὕτη καὶ μόνη δύναται νὰ σώσῃ ἀπὸ τῆς λήθης τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Τῷ 427, οἱ Ἀθηναῖοι ἀπεφάσισαν περὶ τῆς τύχης τῶν Μυτιληναίων, οἵτινες ἀποστάντες ἠναγκάσθησαν νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ναυάρχου Πάχητος. Ψήφισμα ἰσχυρῶς ὑποστηριζόμενον ὑπὸ τοῦ Κλέωνος, διέταξε νὰ φονευθῶσι πάντες οἱ ἔφηβοι πολῖται καὶ ἐξανδραποδισθῶσιν οἱ λοιποὶ ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες καὶ παιδία. Τὸ ψήφισμα τοῦτο διεβιβάσθη ἀμέσως πρὸς τὸν Πάχητα· ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ μετάνοια κατέλαβε τοὺς Ἀθηναίους εὐθὺς καὶ ἀναλογισμὸς διότι ὠμὸν ἐνόησαν ὅτι ἦτο τὸ βούλευμα καὶ μέγα τὸ νὰ ἐξολοθρεύσωσι πόλιν ὅλην μᾶλλον ἢ τοὺς αἰτίους τῆς ἀποστασίας· οἱ δὲ παρόντες πρέσβεις τῶν Μυτιληναίων καὶ ὅσοι τῶν Ἀθηναίων συνέπραττον αὐτοῖς παρεσκεύασαν τοὺς ἐν τέλει εἰς τρόπον ὥστε νὰ συζητηθῇ ἐκ νέου τὸ πρᾶγμα, καὶ ἔπεισαν τοὺς Ἀθηναίους εὐκόλως· καταστάσης δ' εὐθὺς ἐκκλησίας ἐλέγοντο διάφοροι ἀφ' ἑκάστων γνῶμαι καὶ Κλέων ὁ Κλεαινέτου, ὅστις καὶ τὴν προτεραίαν ὑπὲρ τῆς σφαγῆς κηρυχθεὶς ὑπερίσχυσε «ὢν καὶ ἐς τὰ ἄλλα βιαιότατος τῶν πολιτῶν τῷ τε ὄντι παρὰ πολὺ ἐν τῷ τότε πιθανώτατος», ὡς λέγει ὁ Θουκυδίδης, ἐξ οὗ ἀρυόμεθα τὰ περὶ Διοδότου, παρελθὼν αὖθις ἠγόρευσε σφοδρῶς ὑπὲρ τῆς σφαγῆς τῶν Μυτιληναίων. Μετὰ δ' αὐτὸν ὁ Διόδοτος, ὅστις καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ ἐκκλησίᾳ ἀντέλεγε πάντων μάλιστα νὰ μὴ ἀποκτείνωσι τοὺς Μυτιληναίους παρελθὼν καὶ τότε συνηγόρησεν ὑπὲρ τῆς φιλανθρωπίας καὶ τῆς ἐπιεικείας. Ὁ δὲ λόγος αὐτοῦ ὃν διέσωσεν ἡμῖν ὁ Θουκυδίδης παρηλλαγμένον μὲν βεβαίως κατὰ τὰς λέξεις ἀλλὰ διατηροῦντα τὰς ἰδέας, τιμᾷ αὐτὸν καὶ ὡς ἄνθρωπον καὶ ὡς ῥήτορα. Ῥηθεισῶν δὲ τῶν μάλιστα ἀντιπάλων πρὸς ἀλλήλας γνωμῶν τοῦ Κλέωνος καὶ τοῦ Διοδότου ἐκράτησεν ἡ γνώμη τούτου καὶ τριήρη εὐθὺς ἄλλην ἀποστέλλουσιν οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ σπουδῆς, ὅπως μὴ, φθασάσης τῆς δευτέρας, εὕρωσι τὴν πόλιν κατεστραμμένην· ἦτο δ' ἡ πρώτη τριήρης, ἡ φέρουσα τὸ θανατηφόρον βούλευμα, ἐμπρὸς καθ' ἓνὸς νυχθημέρου πλοῦν· παρασκευασάντων δὲ τῶν Μυτιληναίων πρέσβεων τῇ νηῒ οἶνον καὶ τροφὰς καὶ μεγάλα ὑποσχομένων, ἂν ἔφθανον τὴν προεκπλεύσασαν, μετὰ τοσαύτης σπουδῆς ἐγίνετο ὁ πλοῦς ὥστε οἱ ναῦται ἔτρωγον ἅμα συγχρόνως ἐκπεμπόμενοι κατὰ τύχην δὲ οὐδενὸς ἀνέμου ἐναντιωδέντος καὶ διότι ἡ προτέρα ναῦς δὲν ἔπλει μετὰ σπουδῆς, οὕτω δὲ τοιαύτῳ τρόπῳ ἐπείγετο, ἡ μὲν ἔφθασε τοιαύτην ὥραν ὥστε ἔλαβε καιρὸν ὁ Πάχης ν' ἀναγνώσῃ τὸ ψήφισμα καὶ ἔμελλε νὰ πράξῃ τὰ ἀποφασισθέντα, ἡ δὲ κατόπιν αὐτῆς προφθάνει καὶ ἐμποδίζει τὴν σφαγήν· οὕτω δὲ ἔσωσεν ὁ Διόδοτος τὴν Μυτιλήνην ἀπὸ μεγίστου κινδύνου.

ΔΙΟΔΟΤΟΣ Α', βασιλεὺς τῆς Βακτριανῆς, ἔζη περὶ τὸ 250 πρ. Χ. Ὑπῆρξεν ὁ θεμελιωτὴς τῆς ἑλληνικῆς μοναρχίας τῆς Βακτριανῆς, ἔζη δὲ περὶ τὸ 250 πρ. Χ. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος καθὼς καὶ ὁ διάδοχος αὐτοῦ καλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἰουστίνου «Θεόδοτος»· ἀλλὰ τὸ ὄνομα Διόδοτος, οὗ χρῆσιν ποιεῖται ὁ Στράβων, ἐπιβεβαιοῦται ὑπὸ ἀργυροῦ νομίσματος, τοῦ μόνου ὑπάρχοντος ἐκ τῶν τοῦ ἡγεμόνος τούτου, ἐν τῷ Μουσείῳ τῶν Παρισίων. Ἐπίσης ἀβέβαιος εἶναι ὁ χρόνος τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεως τοῦ Διοδότου καὶ ὁ τρόπος δι' οὗ συνέστησε τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ. Κατ' ἀρχὰς βεβαίως θὰ ἦτο σατράπης ἢ διοικητὴς τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ὑπὸ τοὺς βασιλεῖς τῆς Συρίας· ὕστερον δὲ βλέπων τὸν κυριάρχην αὐτοῦ περιπεπλεγμένον εἰς μακρυσμένους πολέμους, ἐκηρύχθη ἀνεξάρτητος. Ἡ ἀποστασία τῆς Βακτριανῆς καὶ ἡ ἐπανάστασις τῶν Πάρθων δὲν ἔδωκαν καιρὸν εἰς τοὺς σύρους μονάρχας νὰ ὑποτάξωσιν ἐκ νέου τὸν Διόδοτον. Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἐτῶν, Σέλευκος ὁ Καλλίνικος, καθ' ἣν στιγμὴν ἐπεχείρει στρατείαν ἐπὶ τοὺς Πάρθους, φαίνεται ὅτι συνῆψε συμμαχίαν μετὰ τοῦ Διοδότου, ὃν ἀνεγνώρισε βεβαίως κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ὡς ἀνεξάρτητον ἡγεμόνα. Ὁ Διόδοτος ἀπέθανε πιθανῶς περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον τῆς ἐκστρατείας ταύτης. Ἡ χρονολογία τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς ἑλληνικῆς δυναστείας ἐν Βακτριανῇ εἶναι σκοτεινοτάτη. Ἡ ἀποστασία αὐτοῦ, κατὰ Στράβωνα καὶ Ἰουστῖνον, προηγήθη τῆς τοῦ Ἀρσάκου ἐν Παρθίᾳ, καὶ δύναται νὰ ἀναχθῇ εἰς τὸ τελευταῖον μέρος τῆς βασιλείας τοῦ Ἀντιόχου (261—246). Συνήθως τίθεται ἄνευ οὐδενὸς ἰσχυροῦ λόγου εἰς τὸ 250ὸν ἔτος πρ. Χ.

ΔΙΟΔΟΤΟΣ Β', βασιλεὺς τῆς Βακτριανῆς, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ προηγουμένου, ἔζη περὶ τὸ 240 πρ. Χ. Ὁ Ἰουστῖνος ἀποκαλεῖ αὐτὸν Θεόδωρον καθὼς καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ. Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν συγγραφέα, μὴ ἀκολουθήσας τὴν πολιτικὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, συνῆψε μετὰ τοῦ Τιριδάτου βασιλέως τῶν Πάρθων, συνθήκην δι' ἧς ἑνώθη μετ' αὐτοῦ κατὰ Σελεύκου τοῦ Καλλινίκου. Ἡ ἀλοχερὴς ἦττα τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας ἐξησφάλισε πιθανῶς τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Βακτριανῆς καθὼς καὶ τῆς Παρθίας· ἀλλ' οὐδὲν

πλέον γινώσκομεν περὶ τοῦ Διοδότου. Ἡ ἀρχὴ τῆς βασιλείας αὐτοῦ χρονολογεῖται πιθανῶς ἀπὸ τοῦ 240 πρ. Χ.

ΔΙΟΔΟΤΟΣ, στωϊκὸς φιλόσοφος, ἀποθανὼν τῷ 50 πρ. Χ. Ἀπὸ τοῦ 86 πρ. Χ ἦτον εἷς τῶν διδασκάλων τοῦ Κικέρωνος, καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης συνῴκει μετὰ τοῦ ῥωμαίου ῥήτορος. Ἐδίδασκεν αὐτὸν τὴν διαλεκτικὴν, ἧς διαζόντως ἦτον εἰδήμων, καὶ ἐπέκρινε τὴν ἠθικὴν διδασκαλίαν Ἀντιόχου τοῦ ἀσκαλωνίτου ἦτοι τὴν ἀπόπειραν πρὸς συμβιβασμὸν τῆς ἀκαδημίας μετὰ τοῦ παρακμάζοντος στωϊκισμοῦ. Τυφλωθεὶς ἐξηκολούθει εἰσέτι σπουδάζων, ἠσχολεῖτο εἰς τὴν μουσικὴν καὶ ἐδίδου μάλιστα μαθήματα γεωμετρίας.

ΔΙΟΔΟΤΟΣ ὁ Ἐρυθραῖος, Ἕλλην ἱστορικός. Κατ' αἴτησιν τοῦ Εὐμένους, ἑνὸς τῶν περιφημοτέρων στρατηγῶν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἔγραψε λεπτομερῆ ἀφήγησιν τῶν πολέμων τοῦ μακεδόνος κατακτητοῦ. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου (Δειπνοσοφιστῶν. βιβλ. Ι'), δὲν διεσώθη.

ΔΙΟΔΟΤΟΣ, ὁ ἐκ Νικομηδείας, Ἕλλην γλύπτης ἀδεβαίου ἐποχῆς. Ἐποίησεν ἄγαλμα τοῦ Ἡρακλέους συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Μηνοδότου, τὸ δὲ ἄγαλμα τοῦτο ἐσώζετο ἐν Ῥώμῃ μέχρι τοῦ ἑκκαιδεκάτου αἰῶνος.

Διόδοτος, Ἕλλην γλύπτης, ἀδεβαίου ἐποχῆς. Ἐποίησεν ἄγαλμα τῆς Νεμέσεως, ἀποδοθὲν καὶ τῷ Ἀγοραν ίτῳ.

Διόδοτος, Ἕλλην ἰατρός, ἔζη περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ πρώτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Ὁ Πλίνιος, ἐν τῇ Φυσικῇ αὐτοῦ Ἱστορίᾳ ἀποκαλεῖ αὐτὸν Πετρώνιον ἀλλ' ἴσως ἀναγνωστέον Diodotus et Petronius. Ὁ Διόδοτος συνέθετο σύγγραμμα περὶ τῆς βοτανικῆς.

ΔΙΟΔΩΡΟΣ, ὄνομα κοινὸν πολλῶν Ἑλλήνων, οὓς παρατίθεμεν κατὰ χρονολογικὴν τάξιν.

ΔΙΟΔΩΡΟΣ ὁ Σινωπεύς, ἀθηναῖος ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας. Ἔζη περὶ τὸ 350 πρ Χ. Βλέπομεν ἐξ ἀρχαίας ἐπιγραφῆς ὅτι ἐπὶ τῆς ἀρχοντείας τοῦ Διοτίμου (354 — 353) ἐδίδαξε δύο αὐτοῦ κωμῳδίας ἐπιγραφομένας «Νεκρὸς» καὶ «Μαινόμενος», ἐν αἷς ὑπεκρίνετο ὁ ὑποκριτὴς Ἀριστόμαχος. Κατὰ Σουΐδαν ὁ Ἀθήναιος μνημονεύει ἐν τῷ δεκάτῳ βιβλίῳ τῶν «Δειπνοσοφιστῶν», καὶ τῷ δωδεκάτῳ, τῶν ἓξ κωμῳδιῶν τοῦ Διοδώρου· «Αὐλητρίς», «Ἐπίκληρος», «Πανηγυριστὴς». Ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἀθηναίου, ὡς περιεσώθη ἡμῖν, ἁπάντων τῷ ὄντι ἡ ἐπιγραφὴ τῆς «Αὐλητρίδος» καὶ μακρὸν τεμάχιον τοῦ «Ἐπικλήρου», ἀλλ' οὐδαμοῦ γίνεται μνεία τῶν «Πανηγυριστῶν». Κωμῳδία φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ἀποδίδοται τῷ Βάτωνι ἢ Πλάτωνι. Παρὰ Στοβαίῳ σώζεται ἕτερον ἀπόσπασμα τοῦ Διοδώρου.

ΔΙΟΔΩΡΟΣ, ὁ ἐξ Ἀσπένδου, πυθαγόρειος φιλόσοφος, ζῶν κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ. Ἦτο πιθανῶς μεταγενέστερος τοῦ Πλάτωνος. Θὰ ἔζησε δὲ μέχρι τοῦ 320 διότι συνεδέθη μετὰ τοῦ μουσικοῦ Στρατονίκου, ζῶντος ἐν τῇ αὐλῇ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου. Ὁ Διόδωρος ἠσπάσατο, λέγουσι, τὸν κυνισμόν.

ΔΙΟΔΩΡΟΣ ὁ Περιηγητής, Ἕλλην ἱστορικὸς, ζῶν περὶ τὸ 320 πρ. Χ. Ἦτο πιθανῶς ἐξ Ἀθηνῶν, ἢ τοὐλάχιστον ἐπολιτογραφήθη ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Φαίνεται δὲ ἐκ τῶν ἀποσπασμάτων ἅτινα περισώζονται ἡμῖν ὅτι ἔγραφε καθ' ὃν χρόνον αἱ Ἀθῆναι εἶχον εἰσέτι μόνον δώδεκα φυλὰς, ἦτοι πρὸ τοῦ 308. Κατ' Ἀθήναιον, ἦτο φίλος τοῦ ῥήτορος Ἀναξιμένους. Εἶναι ὁ πρῶτος λαβὼν τὸν τίτλον τοῦ περιηγητοῦ παρὰ τοῖς Ἕλλησι. Γινώσκομεν αὐτοῦ δύο μόνα συγγράμματα, τὸ «Περὶ δήμων» τῆς Ἀττικῆς, πολλάκις μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Ἁρποκρατίωνος καὶ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου καὶ ἔχον, ὡς φαίνεται μεγάλην ἀξίαν, καὶ τὸ «Περὶ μνημάτων». Εἰκάζεται δὲ ὅτι εἶναι συγγραφεὺς καὶ τοῦ «Περὶ Μιλήτου» συγγράμματος οὗ πολλάκις μνείαν ποιεῖται ὁ σχολιαστὴς τοῦ Μενεξένου τοῦ Πλάτωνος. Τὰ ἀποσπάσματα τοῦ Διοδώρου συνελέγησαν ὑπὸ Μυλλέρου, Historicorum Graecorum Fragmenta, τόμ. Β'.

ΔΙΟΔΩΡΟΣ ΚΡΟΝΟΣ, φιλόσοφος τῆς σχολῆς τῶν Μεγάρων, ἐγεννήθη ἐν Ἰασσῷ πόλει τῆς Καρίας. Ἡ ἀκριβὴς ἐποχὴ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ μένει ἄγνωστος, ἡ δὲ τοῦ θανάτου αὐτοῦ δύναται ὡς ἔγγιστα ν' ἀναχθῇ εἰς τὴν 121ην ὀλυμπιάδα (296 πρ. Χριστοῦ). Ὁ Διόδωρος ἀπέθανε προώρως. Ὁ δεινότατος οὗτος διαλεκτικὸς, ὁ διδάσκαλος οὗτος τῆς τέχνης τῶν συλλογισμῶν, ὡς ἀποκαλεῖται ὑπό τε τοῦ Κικέρωνος καὶ τοῦ Πλινίου, ἀπέθανεν ἐξ ἐντροπῆς διότι δὲν ἠδυνήθη νὰ λύσῃ ἓν ἐρώτημα τοῦ Στίλπωνος. Ἡ δὲ περὶ τούτου μαρτυρία αὐτῶν ἐπιβεβαιοῦται ὑπὸ Διογένους τοῦ Λαερτίου, ὅστις ἀναφέρει ὅτι ὁ Διόδωρος ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ Στίλπωνος περὶ τῆς λύσεως διαλεκτικοῦ τινος προβλήματος, ἐπετιμήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως (Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος) ὁπότε ἐδίστασε ν' ἀποκριθῇ καὶ ὅτε ὑπεμασθεὶς ὑπ' αὐτοῦ «Κρόνος» κατέλιπεν αἴφνης τὴν ὁμήγυριν, ἔγραφεν ἀδιαλείπτως μέχρις οὗ

συνέθετο σύγγραμμα περὶ τοῦ προταθέντος προβλήματος, καὶ ὕστερον ἀπέθανεν ἐκ τοῦ πείσματος. Ὁ C. Mallet γνωμοδοτεῖ ὅτι τὸ ἐπώνυμον Κρόνος ἐφέρετο ὑπὸ τοῦ Διοδώρου καὶ πρὸ τοῦ περιστατικοῦ τούτου, λαβόντος αὐτὸ παρὰ τοῦ διδασκάλου Ἀπολλωνίου ὅστις ἐπωνομάζετο καὶ αὐτὸς Κρόνος. Ὁ Διόδωρος, μαθητὴς τοιούτου περιωνύμου διδασκάλου ἐχρημάτισε καὶ αὐτὸς διδάσκαλος ἑνὸς ἀκαδημαϊκοῦ, τοῦ Φίλωνος καὶ τοῦ περιφήμου ἱδρυτοῦ τῆς στωϊκῆς σχολῆς, Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως. Συμφώνως πρὸς τὸν γενικὸν χαρακτῆρα τῆς σχολῆς εἰς ἣν ἀνῆκε, Διόδωρος ὁ Κρόνος εἶναι πρὸ παντὸς ἄλλου διαλεκτικός. «Οἱ Μεγαρικοί, λέγει ὁ Scheiermacher, ἀναφερόμενος ὑπὸ τοῦ Δονάλδσωνος, ἦσαν ἐπάπται καὶ ἐπικρίται τῆς ὀρθότητος τῶν ἄλλων, καὶ τοῦτο ἔπρατταν κατὰ τὸ ἀληθὲς πνεῦμα τοῦ Σωκράτους, ὅπερ αὐτοὶ κατενόησαν ἐν τῇ θετικωτάτῃ αὐτοῦ ἐννοίᾳ. Αἱ ἀτέλειαι αὐτῶν συνίσταντο ἐν τῇ ἀμελείᾳ τῆς πραγματικῆς γνώσεως· ἀλλὰ δυνατὸν εἰπεῖν, ὅτι ἐφ' ὅσον οἱ Κυνικοὶ ἦσαν ἀρνητικοί, ὡς σωκρατικοὶ φιλόσοφοι, ἐπὶ τοσοῦτον οἱ Μεγαρικοὶ ἦσαν θετικοί· καὶ οὕτως αἱ δύο σχολαὶ ἐνωθεῖσαι παρήγαγον τὴν Στωϊκήν· διότι ὁ Στίλπων, ὃς ἔζησεν ὡς γνησιώτατος κυνικός, ἐγένετο μαθητὴς τοῦ Κράτητος, καὶ ἅμα διδάσκαλος τοῦ Ζήνωνος».

ΔΙΟΔΩΡΟΣ, μακεδὼν στρατηγὸς ζῶν κατὰ τὸν δεύτερον αἰῶνα πρ. Χ. Ἐστρατήγει ἐν Ἀμφιπόλει ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Περσέως βασιλέως τῆς Μακεδονίας. Μαθὼν δὲ ὅτι ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἠττήθη ἐν Πέλλῃ ἐφοβήθη μήπως δισχίλιοι Θρᾷκες, ἀπαρτίζοντες μέρος τῆς ἐν Ἀμφιπόλει φρουρᾶς, ἐξαναστῶσι καὶ διαρπάσωσι τὴν πόλιν· ὅθεν ἔπεισεν αὐτοὺς διὰ στρατηγήματος νὰ μεταβῶσιν εἰς Ἠμαθίαν, ὑποσχόμενος ὅτι ἐκεῖ θὰ εὕρισκον πλούσια λάφυρα. Ὅτε δὲ ἐξῆλθον τῆς Ἀμφιπόλεως καὶ διέβησαν τὸν Στρυμόνα, ὁ Διόδωρος ἔκλεισε τὰς πύλας τῆς πόλεως, ἧτις μετὰ μικρὸν ἐχειρώθη ὡς ἄσυλον τῷ Περσεῖ.

ΔΙΟΔΩΡΟΣ ὁ Τύριος, περιπατητικὸς φιλόσοφος, ζῶν κατὰ τὸν δεύτερον αἰῶνα πρ. Χ. Μαθητὴς τοῦ Κριτολάου, διεδέξατο αὐτὸν ὡς ἀρχηγὸς τῆς περιπατητικῆς σχολῆς τῶν Ἀθηνῶν. Ἔζη δὲ εἰσέτι τῷ 110, ὅτε ὁ Κράσσος ἐπεσκέψατο τὴν πόλιν ταύτην κατὰ τὴν ἐν Μακεδονίᾳ ταμιείαν αὐτοῦ. Ὁ Κικέρων διατείνεται ὅτι παρὰ τῷ Διοδώρῳ δὲν εὑρίσκεται ἀγνὴ ἡ περιπατητικὴ αἵρεσις. Ἐν ὅσοις δὲ ὁ φιλόσοφος οὗτος ὑπεστήριζεν ὅτι τὸ ἄριστον ἀγαθὸν συνίσταται ἐν τῇ ἀρετῇ ἡνωμένῃ μετὰ τῆς εὐδαιμονίας τῆς ὀδύνης, συνδυάζων οὕτω τὸ σύστημα τοῦ Ζήνωνος μετὰ τοῦ συστήματος τοῦ Ἐπικούρου.

ΔΙΟΔΩΡΟΣ ὁ Σικελιώτης, περιώνυμος Ἕλλην ἱστορικός, ζῶν περὶ τὸ 50 πρ. Χρ. Παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου μανθάνομεν ὅτι ἐγεννήθη ἐν Ἀγυρίῳ τῆς Σικελίας (τανῦν San-Filippo d'Agyrona). Αὐτὸς δ' οὗτος πληροφορεῖ ἡμᾶς περὶ τῶν ἀφορώντων τὰς περιηγήσεις αὐτοῦ, περὶ τῆς ἐν Ῥώμῃ διατριβῆς, τῶν σπουδῶν καὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ· «....ἡμεῖς, λέγει, ὁρῶντες τὴν ὑπόθεσιν χρησιμωτάτην μὲν οὖσαν, πολλοῦ δὲ πόνου καὶ χρόνου προσδεομένην, τριάκοντα μὲν ἔτη περὶ αὐτὴν ἐπραγματεύθημεν, μετὰ δὲ πολλῆς κακοπαθείας καὶ κινδύνων ἐπήλθομεν τῆς τε Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης, ἵνα τῶν ἀναγκαιοτάτων καὶ πλείστων μερῶν αὐτόπται γεννηθῶμεν· πολλὰ γὰρ παρὰ τὰς ἀγνοίας τῶν τόπων διήμαρτον οὐχ οἱ τυχόντες τῶν συγγραφέων, ἀλλά τινες καὶ τῶν τῇ δόξῃ πεπρωτευκότων· ἀφορμῇ δὲ πρὸς τὴν ἐπιβολὴν ταύτην ἐχρησάμεθα μάλιστα μὲν τῇ πρὸς τὴν πραγματείαν ἐπιθυμίᾳ, δι' ἣν πᾶσιν ἀνθρώποις τὸ δοκοῦν ἄπορον εἶναι τυγχάνει συντελείας, ἔπειτα καὶ διὰ τὴν ἐν Ῥώμῃ χορηγίαν πρὸς τὴν ὑποκειμένην ὑπόθεσιν ἀνηκόντων· ἡ γὰρ ταύτης τῆς πόλεως ὑπεροχή, διατείνουσα τῇ δυνάμει πρὸς τὰ κέρατα τῆς οἰκουμένης, καὶ πλείστας ἡμῖν ἀφορμὰς παρέσχετο παρεπιδημήσασιν ἐν αὐτῇ πλείῳ χρόνον· ἡμεῖς γὰρ ἐξ Ἀγυρίου τῆς Σικελίας ὄντες, καὶ διὰ τὴν ἐπιμιξίαν τοῖς ἐν τῇ νήσῳ πολλὴν ἐμπειρίαν τῆς Ῥωμαίων διαλέκτου περιπεποιημένοι, πάσας τὰς τῆς ἡγεμονίας ταύτης πράξεις ἀκριβῶς ἀνελάβομεν ἐκ τῶν παρ' ἐκείνοις ὑπομνημάτων ἐκ πολλῶν χρόνων τετηρημένων· πεπονήμεθα δὲ τὴν ἀρχὴν τῆς ἱστορίας ἀπὸ τῶν μυθολογουμένων παρ' Ἕλλησί τε καὶ βαρβάροις, ἐξετάσαντες τὰ παρ' ἑκάστοις ἱστορούμενα κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, ἐφ' ὅσον ἡμῖν δύναμις. Ἐπεὶ δ' ἡ μὲν ὑπόθεσις ἔχει τέλος, αἱ βίβλοι δὲ μέχρι τοῦ νῦν ἀνέκδοτοι τυγχάνουσιν οὖσαι, βούλομαι βραχέα προδιορίσαι περὶ ὅλης τῆς πραγματείας· τῶν γὰρ βίβλων ἡμῖν ἓξ μὲν αἱ πρῶται περιέχουσι τὰς πρὸ τῶν Τρωϊκῶν πράξεις καὶ μυθολογίας, καὶ τούτων αἱ μὲν προηγούμεναι τρεῖς τὰς βαρβαρικάς, αἱ δ' ἑξῆς σχεδὸν τὰς τῶν Ἑλλήνων ἀρχαιολογίας· ἐν δὲ ταῖς μετὰ ταύτας ἑνδεκα τὰς ἀπὸ τῶν Τρωϊκῶν κοινὰς πράξεις ἀναγράφομεν ἕως τῆς Ἀλεξάνδρου τελευτῆς· ἐν δὲ ταῖς ἑξῆς εἴκοσι καὶ τρισὶ βίβλοις τὰς λοιπὰς ἁπάσας κατατάξαμεν μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ συστάντος πολέμου Ῥωμαίοις πρὸς Κελτούς, καθ'

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Ἀργοστολίου (Κ.Π.Σ.Δ.)

ὃν ἡγούμενος Γάϊος Ἰούλιος Καῖσαρ ὁ διὰ τὰς πράξεις προσαγορευθεὶς θεὸς κατεπολέμησε μὲν τὰ πλεῖστα καὶ μαχιμώτατα τῶν Κελτῶν ἔθνη, προεβίβασε δὲ τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ῥώμης μέχρι τῶν Βρεττανικῶν νήσων· τούτου δ' αἱ πρῶται πράξεις ἐτελέσθησαν ὀλυμπιάδος τῆς ἑκατοστῆς καὶ ὀγδοηκοστῆς κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος ἐπ' ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἡρῴδου. Τῶν δὲ χρόνων τούτων περιειλημμένων ἐν ταύτῃ τῇ πραγματείᾳ τοὺς μὲν πρὸ τῶν Τρωϊκῶν οὐ διοριζόμεθα βεβαίως διὰ τὸ μηδὲν παράπηγμα παρειληφέναι περὶ τούτου πιστευόμενον, ἀπὸ δὲ τῶν Τρωϊκῶν ἀκολούθως Ἀπολλοδώρῳ τῷ Ἀθηναίῳ τίθεμεν ὀγδοήκοντ' ἔτη πρὸ τὴν κάθοδον τῶν Ἡρακλειδῶν, ἀπὸ δὲ ταύτης ἐπὶ τὴν πρώτην ὀλυμπιάδα δυσὶ λείποντα τῶν τριακοσίων καὶ τριάκοντα, συλλογιζόμενοι τοὺς χρόνους ἀπὸ τῶν ἐν Λακεδαίμονι βασιλευσάντων, ἀπὸ δὲ τῆς πρώτης ὀλυμπιάδος εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Κελτικοῦ πολέμου, ἣν τελευτὴν πεπονήμεθα τῆς ἱστορίας, ἑπτακόσια καὶ τριάκοντα· ὥστε τὴν ὅλην πραγματείαν ἡμῶν τετταράκοντα βίβλων οὖσαν περιέχειν ἔτη δυσὶ λείποντα τῶν χιλίων ἑκατὸν τετταράκοντα χωρὶς τῶν χρόνων τῶν περιεχόντων τὰς πρὸ τῶν Τρωϊκῶν πράξεις».

Ὁ χρόνος τῆς τελευτῆς τοῦ Διοδώρου δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστός. Ἔζη πιθανῶς μέχρι τῶν ἀρχῶν τῆς πρώτης μετὰ Χριστὸν ἑκατονταετηρίδος, ἀπιθανώτερον δὲ ὑποτίθεται ὅτι ἔζη εἰσέτι ἐπὶ Τιβερίου. Εἶναι ἄγνωστος τῷ Λουκιανῷ, τῷ Αὐλῳ Γέλλῳ καὶ τῷ Πλουτάρχῳ. Μόλις δ' ἄρχεταί τις εὑρίσκων ἐγκώμια Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου παρὰ τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς συγγραφεῦσι, τῷ ἁγίῳ Ἰουστίνῳ, τῷ Εὐσεβίῳ, τῷ Θεοδώρῳ, οἵτινες μνημονεύουσιν αὐτοῦ πρὸς ὑποστήριξιν τῶν γνωμῶν αὐτῶν. Ἀποσπάσματα τῆς ἱστορίας αὐτοῦ κατεχωρήθησαν ἐν ταῖς συλλογαῖς Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογενήτου καὶ μέχρι τῶν χρόνων αὐτοῦ ἀνέρχονται τὰ ἐν χειρογράφῳ ἀντίγραφα τοῦ συγγράμματος ὧν περιεσώθησαν ἡμῖν ὑπὲρ τὰ τεσσαράκοντα· τούτων τὸ ἀρχαιότατον εἶναι ἐν Βιέννῃ καὶ χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ ὀγδόου ἢ ἐνάτου αἰῶνος. Ἐν τῶν ἐν Παρισίοις διατηρουμένων φαίνεται προγενέστερον τοῦ 1200, καὶ περιέχει μόνα τὰ πέντε πρῶτα βιβλία. Μεταξὺ τῶν ἤτταν παλαιῶν διακρίνεται τὸ τῆς Μοδένης, ὅπερ ἐγράφη διὰ χειρὸς τοῦ Μιχαὴλ Ἀποστόλου, καὶ νομίζεται ὅτι ἐγένετο κατ' ἀρχαιότατον καὶ ἀκριβέστατον χειρόγραφον. Τὰ διάφορα ταῦτα ἀντίγραφα ἐχρησίμευσαν ὅπως ὁδηγήσωσι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἐπιτυχῶς τὰ ἔργα τῶν μεταφραστῶν, ἐκδοτῶν καὶ σχολιαστῶν τοῦ Διοδώρου. Τῷ πεντεκαιδεκάτῳ αἰῶνι ὁ Poggio μετέφρασε λατινιστὶ τὰ πέντε πρῶτα βιβλία, ὁ δὲ Γεώργιος ὁ Τραπεζούντιος τὸ ἑνδέκατον καὶ τὰ ἀκόλουθα τρία. Ἡ τοῦ Γεωργίου μετάφρασις ἔμεινε χειρόγραφος· ἡ δὲ τοῦ Poggio ἐτυπώθη ἐν Βολόγνῃ, τῷ 1472, ἐν Βενετίᾳ 1476, 1481, 1493, καὶ, μετὰ διορθώσεων τοῦ Βαρθολομαίου Μερούλα, τῷ 1496. Μικρὸν μετὰ ταῦτα ἀνεκαλύφθησαν ἐν χειρογράφῳ τῆς Γερμανίας τὸ ΙΣΤ' καὶ τὸ ΙΖ' βιβλίον ἀφορῶντα τοὺς βασιλεῖς τῆς Μακεδονίας Φίλιππον καὶ Ἀλέξανδρον· ὁ δὲ Ἄγγελος Κόσπος ἐδημοσίευσε, τῷ 1516, λατινικὴν μετάφρασιν, ἥτις ἀνεδημοσιεύθη τῷ 1531, ἡνωμένη μετὰ τῆς τῶν πέντε πρώτων βιβλίων ὑπὸ τοῦ Poggio, τῷ δὲ 1559 μετὰ ὀκτὼ βιβλίων μεταφρασθέντων ὑπὸ διαφόρων φιλολόγων. Οὕτω δὲ, πεντεκαίδεκα τοῦ Διοδώρου βιβλία, τὰ μόνα ὁλόκληρα περισωθέντα, ἀνεγινώσκοντο πάντα λατινιστὶ κατὰ τὰ τελευταῖα τεσσαράκοντα ἔτη τοῦ ἑκκαιδεκάτου αἰῶνος, καὶ τῷ 158?, ἐδημοσιεύθη πρὸς τούτοις μετάφρασις τῶν ἀποσπασμάτων τοῦ ἱστορικοῦ τούτου, ἅτινα εὑρίσκοντο ἐν τῇ συλλογῇ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογενήτου. Ἐγένοντο δὲ ἀπόπειραι καὶ πρὸς μετάφρασιν τοῦ Διοδώρου εἰς τὴν καθομιλουμένην ἰταλικήν, εἰς ἣν ἡ πρώτη μετάφρασις ἐδημοσιεύθη ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1526, καὶ τρὶς ἀνετυπώθη ἐν Βενετίᾳ, ἀλλὰ περεῖχε μόνα τὰ πέντε πρῶτα βιβλία. Ταύτην ἀνεθεώρησεν ὁ Φραγκίσκος Βαλδέλλης τῷ 1574, καὶ ἤνωσε μετ' αὐτῆς τὰς τῶν ἄλλων δέκα βιβλίων (ΙΑ'—Κ'). Οἱ τρεῖς πρῶται γάλλοι μεταφρασταὶ ἦσαν ὁ Seyssel, ὁ Macault καὶ ὁ Amyot. Τούτων ὁ μὲν Seyssel ἐποιήσατο ἐπιτομὴν μᾶλλον ἢ μετάφρασιν τῶν βιβλίων ΙΘ', ΙΘ' καὶ Κ' Ἱστορίαν τῶν διαδόχων τοῦ Ἀλεξάνδρου· ἐτυπώθη δὲ τὸ ἔργον ἀποθανόντος αὐτοῦ, τῷ 1530, καὶ μετὰ μείζονος ἐπιστασίας τῷ 1545· ὁ δὲ Macault μετέφρασε μόνα τὰ τρία πρῶτα βιβλία καὶ ὁ Ἀμυότος τὸ ἑνδέκατον καὶ τὰ ἑπόμενα ἕξ, ἀλλ' ἡ μετάφρασις δὲν ἦτον ἀξία τῆς φήμης τοῦ μεταφραστοῦ τοῦ Πλουτάρχου, καίτοι ὡραία τὴν τυπογραφικὴν ἐργασίαν, καθ' ὃ ἐξελθοῦσα τῶν πιεστηρίων τοῦ Βασκοσὰν (εἰς φύλλ. 1554). Τὰς τρεῖς ταύτας γαλλικὰς μεταφράσεις συνήνωσαν εἰς ἕνα τόμον εἰς φύλλον περιέχοντα καὶ τὰς σημειώσεις τοῦ Louis le Roy. Αἱ εἰς γερμανικὴν γλῶσσαν μεταφράσεις, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς τοῦ Ἰωάννου Ἐρύλδου ἐγένοντο κατὰ τὰ λατινικὰ κείμενα· ἀλλ' ὁ ἑκλαι-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριστοτέλους (Π.Π.Θ.)

δίκατος αἰῶν εἶδε δημοσιευομένας δύο ἐκδόσεις τοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου, ὧν ἡ μὲν πρώτη ἐγένετο ἐν Βασιλείᾳ, 1539, εἰς 8ον, καὶ περιεῖχε μόνα τὰ πέντε βιβλία, ἀπὸ τοῦ ΙΣΤ' μέχρι τοῦ Κ', ἅπερ ὁ ἐκδότης Βικέντιος Ὀψοποιὸς εὗρεν ἐν χειρογράφῳ χρονολογουμένῳ ἀπὸ τοῦ 1442, καὶ ἐνόμιζεν ὡς τὰ μόνα διασωζόμενα· διότι ἐγίνωσκε μὲν καλῶς τὴν λατινικὴν μετάφρασιν τῶν πέντε πρώτων, ἀλλὰ διετείνετο ὅτι δὲν ἦτο τοῦ Πογγίου, καὶ δὲν ἤλπιζεν ὅτι ἦτο δυνατὸν ν' ἀνευρεθῇ τὸ κείμενον αὐτῶν· ἀλλ' ὁ Ἐρρῖκος Στέφανος ἀνεκάλυψεν αὐτό, καθὼς καὶ τὸ τῶν βιβλίων ΙΑ' καὶ ΙΕ', εἰς δύο χειρόγραφα τῶν Παρισίων, καὶ ἔδωκεν, ἐν Παρισίοις 1559, εἰς 8ον, ἔκδοσιν ἥτις δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ πρώτη τοῦ συγγράμματος τοῦ Διοδώρου, ὡς κατὰ πολὺ ὀρθοτέρα τῶν προηγουμένων, μετὰ τῶν ποικίλων γραφῶν, διδακτικῶν σημειώσεων, πολλῶν τεμαχίων τῶν ἀπολεσθέντων βιβλίων καὶ πραγματείας περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τοῦ Διοδώρου, τοῦθ' ὅπερ εἶναι μία τῶν εἰς τὰ γράμματα ἐξόχων ἐκδουλεύσεων τοῦ ἀτυχοῦς Ἐρρίκου Στεφάνου.

Ἐφ' ὅσον αἱ μεταφράσεις καὶ ἐκδόσεις αὗται διεδίδοντο εἰς τὸ δημόσιον, ὁ Ἕλλην ἱστορικὸς εὕρισκε παρὰ τοῖς λογίοις ἀνδράσι καὶ θαυμαστὰς καὶ ἐπικριτάς· πρὸ πάντων δὲ πικρῶς ἐπέκρινεν αὐτὸν ὅ τε Λουδοβίκος Βίβης καὶ ὁ Ἰωάννης Βωδῖνος. Ὁ δὲ Ἐρρῖκος Στέφανος ὅπως ἀθωώσῃ αὐτὸν συνέλαβε τὴν ἰδέαν νέας ἐκδόσεως, μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως καὶ διασαφήσεων· ἀλλὰ κωλυόμενος ἔκ τε τοῦ γήρατος καὶ τῶν δυστυχιῶν αὐτοῦ, ἐδίδασε τὸν Ῥοδομάνον ἵνα ἐπιχειρήσῃ τὸ ἔργον. Αἱ ἐπιστολαὶ ἃς περὶ τούτου ἔγραψε τῷ γερμανῷ τούτῳ καθηγητῇ ἀναγινώσκονται ἐν τοῖς προλεγομένοις τῆς ἐκδόσεως ἥτις ἐδημοσιεύθη ἐν Hanau τῷ 1604, εἰς φύλλ. πλουτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ῥοδομάνου διὰ μεταφράσεως γλαφυρωτέρας, ἐντελεστέρας, ἀκριβεστέρας τῶν προηγουμένων, ἥτις τυπωθεῖσα ἰδιαιτέρως τῷ 1611, ἀνετυπώθη ἐν ταῖς ἐκδόσεσι τοῦ ἑκκαιδεκάτου αἰῶνος. Ἡ τοῦ 1604 περιεῖχε αὐτῷ ἑλληνικῷ κειμένῳ, ἐπιθεωρηθέντι καὶ διορθωθέντι ὑπὸ τοῦ Ἐρρίκου Στεφάνου, καὶ μετὰ τῶν σημειώσεων αὐτοῦ, περιλήψεις ἐν τοῖς περιθωρίοις, χρονολογικοὺς καὶ ἀλφαβητικοὺς πίνακας καὶ ἀποσπάσματα τοῦ Διοδώρου θημοσιευθέντα ἀπὸ τοῦ 1559, μά ιστα δὲ τὰ ἀποσπάσματα τοῦ Φωτίου, ἃ εἶπον δὲ μόνον τὰ ἐν τῷ συγγράμματι τοῦ Κωνσταντίνου Πορφυρογεννήτου ἄρθρα. Τῷ δὲ 1634 προσετέθησαν ἑ-

σέτι τεμάχιά τινα, ὅτε ὁ Ἐρρῖκος δὲ Βαλοὰ, ἐδημοσίευσεν ἑτέραν συλλογὴν τοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου τὴν συνισταμένην εἰς παραδείγματα ἀρετῆς καὶ κακίας. Ὅθεν βλέπομεν ὅτι οἱ σοφοὶ τοῦ ἑπτακαιδεκάτου αἰῶνος εἶχον ἱκανὰ μέσα ὅπως μελετήσωσι καὶ ἐκτιμήσωσι Διόδωρον τὸν Σικελιώτην. Ὁ Βόσσιος καὶ ὁ La Mothe le Vayer ὑπερήσπιζον αὐτὸν κατὰ τῶν ἐπικρίσεων τοῦ Βίβη καὶ τοῦ Βωδίνου. Ὁ δὲ Paulmieu de Grantesureuil καὶ ὁ Ἰένσιος ἐσαφήνιζον πολλὰ χωρία τῶν βιβλίων αὐτοῦ. Ὁ Booth μετέφραζεν αὐτὰ ἀγγλιστί· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1604 ἐπαύσαντο ἀνατυπούμενα ἑλληνιστί.

Τῷ 1710, Βοαδῖνος ὁ πρεσβύτερος ἀνέγνωσεν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἐπιγραφῶν καὶ τῶν Γραμμάτων ὑπόμνημα περὶ ἀποσπάσματος ἀφορῶντος τὸν Κλεώνην καὶ τὸν Ἀριστομένην διαγωνιζομένους ὑπὲρ τοῦ ἄθλου τῆς ἀνδρείας. Ὁ Ἐρρῖκος Στέφανος, ὃν οὐδὲν διέφευγε, ἔλαβε γνῶσιν τοῦ τεμαχίου τούτου καὶ εἶχε τυπώσει μάλιστα αὐτὸ ἄλλα μὴ ὑποπτεύων ὅτι ἦτο τοῦ Διοδώρου. Βόσσιος δὲ ὁ υἱὸς, ἐπισκεπτόμενος μίαν τῶν βιβλιοθηκῶν τῆς Φλωρεντίας, τῷ 1640 παρετήρησε χειρόγραφον, ἐν ᾧ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀπόσπασμα συνωδεύετο ὑπὸ σημειώσεως ἀποδιδούσης αὐτὸ τῷ Ἕλληνι ἱστορικῷ, καὶ τὴν γνώμην ταύτην ὑπεστήριξεν ὁ Βοαδῖνος. Ἕνεκα τοῦ νέου τούτου ἄρθρου καὶ τινων συζητήσεων περὶ αὐθεντικωτέρων χωρίων τοῦ ἑλληνικοῦ συγγράμματος προέκυψε τέλος ἡ ἰδέα νέας ἐκτυπώσεως. Αἱ φιλολογικαὶ ἐφημερίδες τοῦ 1713 καὶ 1727, ἰδίως δὲ τὰ Ὑπομνήματα τῆς Trévoux καὶ τὰ Πρακτικὰ τῆς Λειψίας, ἀνήγγειλαν ἐπανειλημμένως ἔκδοσιν, τὴν ὁποίαν κατ' ἀρχὰς μὲν ὑπεσχέθη ὁ Ἰωσὴφ Wase, ὕστερον δὲ ὁ Φραγκίσκος Διονύσιος Καμουζέ. Ἡ ἔκδοσις αὕτη ἀνεμένετο εἰσέτι ὅτε ἐφάνη ἡ γαλλικὴ μετάφρασις τοῦ Terrasson, ἥτις παρὰ τὰς ἐλλείψεις αὐτῆς καὶ μολονότι ἐβασίζετο πολλαχοῦ ἐπὶ μόνης τῆς λατινικῆς μεταφράσεως τοῦ Ῥοδομάνου, ἔσχε πλείστους ὅσους ἀναγνώστας. Ἐκτὸς ἄλλων προγενεστέρων, ἐπετέθησαν κατ' αὐτοῦ ὁ Βολταῖρος, ὁ δ' Ἀλαμβέρτης, ὁ Καύλος ὁ Φρερέτος, Γιβέρτης, Βουγγαιμβίλ ὁ πρεσβύτερος, ὁ Larcher, ὁ Sainte-Croix, καὶ ἐν Γερμανίᾳ ὁ Ἐρνέστης ψέγοντες αὐτὸν ὅτι γράφει κακῶς, ὅτι ἠξεύρει νὰ διακρίνῃ τὰς ἀληθεῖς ἀπὸ τῶν πλαστῶν διηγήσεων· βρίθει ἀναχρονισμῶν· μεταφέρει παρὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῶν Ἑλλήνων· ἀμοιρεῖ γενικῶν ἰδεῶν καὶ φιλοσοφικῶν σκέψεων· καὶ ὅτι τέλος ἡ ὕλη ἣν συμβάλλεται ὁ-

δόλως ἀπαρτίζει γενικὴν ἱστορίαν. Ἀπολογητῶν δὲ ἰσχυρῶν ἔτυχε τοῦ περικλεοῦς Heyne καὶ τοῦ Eyring. Ἐκ τῶν νεωτέρων πολυαρίθμων ἐκδόσεων Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου σημειοῦμεν τὴν τοῦ Δινδορφίου, ἐν Λειψίᾳ 1829, τόμ. 6 εἰς 8ον. Ὁ αὐτὸς ἐκδότης ἀνεπύπωσε μετὰ σημαντικῶν βελτιώσεων ἐν ἰδιαιτέρῳ τόμῳ, ἐν Λειψίᾳ, 1828, εἰς 8ον, τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀγγέλου Μάη ἀνακαλυφθέντα ἀποσπάσματα. «Διόδωρος ὁ Σικελιώτης» τῆς «Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης» τοῦ Ἀμβροσίου Φιρμίνου Διδότου περιέχει τὸ ἑλληνικὸν κείμενον τοῦ Δινδορφίου, ἀναθεωρηθὲν καὶ βελτιωθὲν ὑπὸ τοῦ εὐρυμαθοῦς τούτου φιλολόγου, τὰ ὑπὸ τοῦ Κ. Μυλλέρου τακτοποιηθέντα «Ἀποσπάσματα», τὴν λατινικὴν μετάφρασιν τοῦ Ῥοδομάνου καὶ τὴν τοῦ Ἀγγέλου Μάη διὰ τὰ ὑπὸ τοῦ συφοῦ τούτου ἀνευρεθέντα «Ἀποσπάσματα». Αἱ δύο αὗται μεταφράσεις ἀνεθεωρήθησαν καὶ διωρθώθησαν ὑπὸ τοῦ Κ. Μυλλέρου, ὅστις ἐπὶ πλέον ἀνεκάλυψεν ἐν χειρογράφῳ τοῦ Ἐσκουριὰλ «Περὶ ἐπιβουλῶν κατὰ βασιλέων γενομένων ἐκλογαὶ» ἱκανῶς μακρὰ ἀποσπάσματα τοῦ Διοδώρου, ἅτινα ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ Β' τόμῳ «Historicorum Graecorum Fragmenta», ἐν Παρισίοις, 1848 (ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ Ἀμβροσίου Φιρμίνου Διδότου). Τιμᾶται ἡ γαλλικὴ μετάφρασις τοῦ Miot, ἐν Παρισίοις, 1834—1838, τόμ. 5 εἰς 8ον, θεωρουμένη ἀνωτέρα τῆς τοῦ Terrasson, ἀλλὰ πάντων ἀρίστη κρίνεται ἡ τοῦ F. Hoefer, ἐν Παρισίοις, 1846, εἰς 8ον.—Ὡς ἔχει ἡ τοῦ Διοδώρου Ἱστορία ἀναλύεται ὡς ἕπεται. Βιβλ. Α',—Περὶ Αἰγύπτου· μυθολογία, γεωγραφία, καὶ ἱστορία αὐτῆς· νόμοι, γραμματολογία, καὶ ἔθιμα τίνες τῶν Ἑλλήνων ἐπεσκέψαντο τὴν χώραν ταύτην. Βιβλ. Β'.—Μυθικὴ ἱστορία τῶν Ἀσσυρίων ἀπὸ Νίνου μέχρι Σαρδαναπάλλου. Μῆδοι, Χαλδαῖοι, Ἰνδοί, Σκῦθαι, Ὑπερβόρειοι, Ἄραβες, καὶ τις διήγησις περὶ τῆς νήσου Κεφαλώνης. Βιβλ. Γ'.—Περὶ Αἰθιόπων καὶ ἄλλων Λιβυκῶν ἐθνῶν. Βιβλ. Δ'. Ἑλληνικὴ Μυθολογία. Βιβλ. Ε'.—Περὶ τῶν Ἑλληνικῶν νήσων καὶ τῶν ἐν τῇ Μεσογείῳ Φοινικῶν ἀποικιῶν. Ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ πραγματεύεται περὶ τῶν ἐν τῷ Ὠκεανῷ νήσων ἐν παρόδῳ δὲ καὶ περὶ Ἀραβίας. Βιβλ. ΙΑ'.—Ἀπὸ τῆς ἐπιδρομῆς τοῦ Ξέρξου (Ὀλυμπ. 75η,) μέχρι τοῦ πολέμου τῆς Κύπρου (Ὀλ. 82α), μετὰ συγχρόνων παρατηρήσεων περὶ Σικελίας, Αἰγύπτου καὶ Ῥώμης. Βιβλ. ΙΒ'.—Ἀπὸ τοῦ πολέμου τῆς Κύπρου (Ὀλ. 82α,) μέχρι τοῦ πολέμου τῶν Συρακουσῶν (Ὀλ. 91η), μετὰ τινων προσθηκῶν περὶ Σιβάρεως, περὶ Χαρώνδου καὶ Ζαλεύκου, καὶ περὶ τῆς ἐν Ῥώμῃ δεκαρχίας. Βιβλ. ΙΓ'.—Ἀπὸ τοῦ πολέμου τῶν Ἀθηναίων κατὰ τῶν Συρακουσῶν (Ὀλ. 91η), μέχρι τοῦ πολέμου τῶν Συρακουσίων καὶ Καρχηδονίων (Ὀλ. 93η,). Βιβλ. ΙΔ'.—Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Τριάκοντα Τυράννων (Ὀλ. 94η, 1) μέχρι τῆς ἁλώσεως τῆς Ῥώμης ὑπὸ τῶν Γαλατῶν (Ὀλ. 98, 2). Βιβλ. ΙΕ'.—Ἀπὸ τοῦ πολέμου τοῦ Ἀγαθοκλέους κατὰ τοῦ Εὐαγόρου (Ὀλ. 98η, 3) μέχρι τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεως τοῦ Φιλίππου (Ὀλ. 105η, 2). Βιβλ. ΙΣΤ'.—Βασιλεία Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος. Βιβλ. ΙΖ'.—Βασιλεία τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Βιβλ. ΙΗ'.—Διάδοχοι τοῦ Ἀλεξάνδρου μέχρι τῆς ἐν Σικελίᾳ κυριαρχίας τοῦ Ἀγαθοκλέους. Βιβλ. ΙΘ'.—Συμβάντα ἐν Ἑλλάδι, Σικελίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ, μέχρι τῆς ἐν Ἱμέρᾳ μάχης (Ὀλ. 117η, 2). Βιβλ. Κ'.—Ἀπὸ τοῦ ἐν Σικελίᾳ πολέμου τοῦ Ἀγαθοκλέους (Ὀλ. 117η, 3) μέχρι τῆς κατὰ τοῦ Ἀντιγόνου συμμαχίας (Ὀλ. 119η 3). Ὁ Φώτιος ἐν τῇ Μυριοβίβλῳ κρίνει τὸν λόγον τοῦ Διοδώρου διὰ τῶν ἑξῆς. «Κέχρηται δὲ φράσει σαφεῖ καὶ ἀκόμψῳ καὶ ἱστορίᾳ μάλιστα πρεπούσῃ, καὶ μήτε τὰς (ὡς ἂν εἴποι τις) λίαν ὑπερηττικισμένας ἢ ἀρχαιοτρόπους διώκων συντάξεις, μήτε πρὸς τὴν καθωμιλημένην νεῶν παντελῶς, ἀλλὰ τῷ μέτῳ τῶν λόγων χαρακτῆρι χαίρων, φεύγων τε τροπὰς καὶ τἄλλα, πλὴν τῶν παρ' Ἕλλησι μυθολογουμένων θεῶν τε καὶ ἡρώων, ὅσα τὸ ποιητικὸν ἦθος νέμεται. Ἐκτὸς τῆς «Ἱστορικῆς Βιβλιοθήκης», ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τὸ ὄνομα Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου συλλογὴ ἐπιστολῶν, ὧν τὸ ἑλληνικὸν κείμενον οὐδαμοῦ ὑπάρχει, ἀλλ' ἐλέγετο ὅτι ὁ καρδινάλιος Βησσαρίων μετέφρασεν αὐτὰς ἐκ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὴν λατινικὴν περὶ τὸ 1470· ἀλλ' οὐδ' ἡ μετάφρασις αὕτη ὑπάρχει, καὶ ἀντ' αὐτῆς φέρεται ἰταλικὴ μετάφρασις γενομένη, λέγουσι, κατὰ τὸ λατινικὸν τοῦ Βησσαρίωνος ὑπὸ τοῦ Ὀκταβίου Ἀρτζαγγέλου, περὶ τὸ 1600.

ΔΙΟΔΩΡΟΣ ὁ Ἀδραμυττηνός, Ἕλλην ῥήτωρ καὶ φιλόσοφος ἀκαδημαϊκός, ζῶν κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ. Εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Μιθριδάτου ὅστις διεπιστεύθη αὐτῷ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ. Ὅπως εὐαρεστήσῃ τῷ ἡγεμόνι τούτῳ ἔσφαξε πάντας τοὺς γερουσιαστὰς τῆς γενεθλίου αὐτοῦ πόλεως. Ἐτιμωρήθη δὲ διὰ τὸ ἔγκλημα τοῦτο μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μιθριδάτου. Κατηγορηθεὶς ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ καὶ ἀπελπισθεὶς περὶ τῆς σωτηρίας του ηὐτοκτόνησε.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Αριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΔΙΟΔΩΡΟΣ, ὁ νεώτερος ἐκ Σάρδεων καὶ Διόδωρος ὁ πρεσβύτερος ἢ ΖΩΝΑΣ δύο ῥήτορες ἐκ Σάρδεων, ὧν ὁ δεύτερος ἀνὴρ πολλοὺς ἀγῶνας ἠγωνισμένος (Στράδ. ΙΓ') ὑπὲρ τῆς Ἀσίας, κατὰ δὲ τὴν Μιθριδάτου τοῦ βασιλέως ἔφοδον αἰτίαν ἐσχηκὼς ὡς ἀφιστὰς παρ' αὐτοῦ τὰς πόλεις ἀπελύσατο τὰς διαβολὰς ἀπολογησάμενος· τοῦ δὲ νεωτέρου φίλου ἡμῖν γενομένου, λέγει ὁ αὐτὸς Στράβων, καὶ ἱστορικὰ συγγράμματα ἔστι καὶ μέλη καὶ ἄλλα ποιήματα τὴν ἀρχαίαν γραφὴν ἐπιφαίνοντα ἱκανῶς». Πολλοὶ τῶν συγγραφέων συγχέουσι τὸν πρῶτον μετὰ Διοδώρου τοῦ Ταρσέως ἄλλοι δὲ ἐν οἷς καὶ ὁ Ῥεϊσκιος, ἀποδίδουσι τούτῳ τὰς ποιήσεις Διοδώρου τοῦ ἐκ Σάρδεων. Ὁ Σνάϊδερ δὲν συμμερίζεται τὴν γνώμην ταύτην καὶ διακρίνει ἀπ' ἀλλήλων τὰ ἔργα τῶν δύο τούτων συγγραφέων.

ΔΙΟΔΩΡΟΣ Ἕλλην ἰατρὸς, ζῶν πιθανῶς περὶ τὸν πρῶτον αἰῶνα μ. Χ. Ὁ Πλίνιος ποιεῖται λόγον περὶ αὐτοῦ. Ἴσως εἶναι ὁ αὐτὸς μετὰ τοῦ μνημονευομένου ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ ὡς ἀνήκοντος εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν ἐμπειρικῶν.

ΔΙΟΔΩΡΟΣ ὁ Ἀλεξανδρεύς, ἐπονομαζόμενος ΟΥΑΛΕΡΙΟΣ ΠΟΛΛΙΩΝ, Ἕλλην κριτικὸς, ζῶν κατὰ τὴν δευτέραν ἑκατονταετηρίδα μ. Χρ. Ἦτον υἱὸς τοῦ Πολλίωνος καὶ μαθητὴς τοῦ Τηλεκλέους. Κατὰ τὸν Σουΐδαν καὶ τὴν Εὐδοκίαν, συνέθετο δύο συγγράμματα, φέροντα τὰς ἐπιγραφάς. «Ἐξήγησις τῶν ζητουμένων παρὰ τοῖς ῥήτορσι», καὶ «Ἀττικὴ λέξις». Ἔζη ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ ἴσως ὁ αὐτὸς μετὰ τοῦ Θεοδώρου, οὗ μνημονεύει ὁ Ἀθήναιος ὡς συγγραφέως τῶν «Ἀττικῶν γλωσσῶν».

ΔΙΟΔΩΡΟΣ ΤΡΥΦΩΝ, Ἕλλην θεολόγος ζῶν περὶ τὸ 278 μ. Χρ. Ὁ ἅγιος Ἐπιφάνιος μνημονεύει αὐτοῦ ὡς ἐναρέτου καὶ εὐσεβοῦς. Ἦτον ἱερεὺς τῆς κώμης Διοδωρίδος, καὶ φίλος τοῦ ἐπισκόπου Ἀρχελάου. Ὅτε ὁ Μάνης κατέφυγε παρ' αὐτῷ ἐδέξατο μὲν αὐτὸν κατ' ἀρχὰς φιλικῶς, ἀλλ' ἀμέσως πληροφορηθεὶς δι' ἐπιστολῆς τοῦ Ἀρχελάου περὶ τῆς πλάνης τοῦ αἱρετικοῦ τούτου, ἤρξατο μετ' αὐτοῦ συζητῶν καὶ ἐξῆλθε τῆς συζητήσεως νικητής. Παρὰ τῷ Σωκράτει (Ἔκδοσις Valois) εὑρίσκεται ἐπιστολὴ τοῦ Ἀρχελάου τῷ Διοδώρῳ.

ΔΙΟΔΩΡΟΣ ὁ Ἀντιοχεύς, ζῶν κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ τετάρτου μ. Χ αἰῶνος. Ἀνῆκεν εἰς εὐγενῆ οἰκογένειαν. Ἱερεὺς καὶ ἀρχιμανδρίτης Ἀντιοχείας, ἤσκησε τὸ ὅπως εἰσαγάγῃ καλλίτερους θεσμοὺς παρὰ τοῖς μοναχοῖς καὶ ἔγραψε ποιήματα εὐρυμάθειαν ἐλέγχοντα. Ὅτε Μελέτιος ὁ ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας, ἐστάλη εἰς ἐξορίαν ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Οὐάλεντος, ἔπαθε καὶ ὁ Διόδωρος ἐκ τοῦ διωγμοῦ· ἀλλ' ἔμενεν οὐχ ἧττον πιστὸς εἰς τὸν χριστιανισμὸν καὶ πολλάκις ἐκήρυξεν ἐν τοῖς περὶ τὴν Ἀντιόχειαν πεδίοις. Τῷ 378, ὁ Μελέτιος ἀνεκτήσατο τὴν ἐκκλησίαν αὐτοῦ καὶ πρώτη αὐτοῦ πρᾶξις ἦτο τὸ νὰ δώσῃ τὴν ἐπισκοπὴν τῆς Ταρσοῦ τῷ Διοδώρῳ, ὅστις παραστὰς εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει σύνοδον, τῷ 381, ἐπετράπη μετὰ τοῦ Λαοδικείας Πελαγίου τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἐν Ἀνατολῇ ἐκκλησιῶν. Ἀγνοεῖται ὁ χρόνος τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ἀλλ' εἰκάζεται ὅτι προηγήθη τοῦ 394, διότι κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν βλέπομεν τὸν Φαληρέα, διάδοχον αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ταρσοῦ, παρευρισκόμενον εἰς μίαν ἐν Κωνσταντινουπόλει σύνοδον. Ὁ Διόδωρος ἦτον εὐρυμαθὴς ἀνὴρ, ἀλλὰ τινὰ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ δὲν ἐθεωροῦντο ἐντελῶς ὀρθόδοξα. Ἠσπάζετο, λέγουσι, τὰς ἰδέας ἃς ἀναφανδὸν ἐκήρυττεν ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Νεστόριος. Ὁ Φώτιος, ὅστις ἀποκαλεῖ αὐτὸν Θεόδωρον ἐπαινεῖ τὴν ὀρθότητα καὶ ἁπλότητα τοῦ ὕφους αὐτοῦ.

Ὁ Διόδωρος συνέθετο πολυάριθμα συγγράμματα, τανῦν ἀπολεσθέντα, ἐν πρωτοτύπῳ τοὐλάχιστον, διότι σώζονται, λέγεται, εἰσέτι πολλαὶ συριακαὶ αὐτῶν μεταφράσεις. Ἔχομεν τὰς ἐπιγραφὰς δεκατριῶν ἐκ τῶν συγγραμμάτων τούτων· «Κατὰ εἱμαρμένης», εἰς ὀκτὼ βιβλία καὶ 59 κεφάλαια· ἡ ἀναίρεσις αὕτη τῶν δογμάτων τοῦ Βαρδεσάνου καὶ ἄλλων ἀστρολόγων καὶ αἱρετικῶν, ὑπάρχει, λέγουσιν, ὁλόκληρος εἰς τὴν συριακήν· σημαντικὰ δ' αὐτῆς ἀποσπάσματα εὑρίσκονται ἐν τῇ «Βιβλιοθήκῃ» τοῦ Φωτίου·— σύγγραμμα κατὰ Φωτεινοῦ, Μαλχίωνος, Σαβελλίου, Μαρκέλλου καὶ Ἀγκυρανοῦ·—κατὰ τῶν ἐθνικῶν καὶ τῶν εἰδώλων αὐτῶν, κτλ.

ΔΙΟΔΩΡΟΣ, βυζαντινὸς νομοδιδάσκαλος τοῦ πέμπτου αἰῶνος. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἐπιτραπέντων ὑπὸ Θεοδοσίου τοῦ νεωτέρου, 435, τὴν σύνταξιν τοῦ Θεοδοσιανοῦ Κώδηκος. Ἦτο κόμης καὶ ἀρχιεφύλαξ.

ΔΙΟΔΩΡΟΣ ὁ Ταρσεύς, Ἕλλην γραμματικὸς ἀβεβαίου ἐποχῆς. Μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου ὡς συγγραφεὺς τῶν «Ἰταλικῶν γλωσσῶν» καὶ τοῦ «Πρὸς Αὐκόφρονα» πονήματος. Ἴσως εἶναι ὁ αὐτὸς μετὰ τοῦ ἐν δυσὶν ἄλλοις χωρίοις τοῦ Ἀθηναίου μνημονευομένου, ἢ καὶ ὁ γραμματικὸς περὶ οὗ ὁ Εὐσταθίου λέγει ὅτι ἦτο μαθητὴς Ἀριστοφάνους τοῦ Βυζαντίου.

ΔΙΟΔΩΡΟΣ ὁ Ἀσκαλωνίτης, Ἕλλην

γραμματικὸς, περὶ οὗ οὐδὲν γινώσκεται. Κατ' Ἀθήναιον συνέθετο σύγγραμμα «Περὶ Ἀντιφάνους» κτλ. — Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω Διοδώρων γινώσκονται καὶ ἄλλοι πολλοί, ἤτοι Διόδωρος ὁ Κροτωνιάτης, πυθαγόρειος φιλόσοφος μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἰαμβλίχου. — Διόδωρος ὁ γράψας ἐλεγείας, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Παρθενίου. — Διόδωρος ὁ Ἐφέσιος, παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ, ὡς συγγραφεὺς βιβλίου περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς φιλοσοφίας τοῦ Ἀναξιμάνδρου. — Διόδωρος ὁ Πριηνεὺς, ἀναφερόμενος ὡς γράψας περὶ γεωργίας ὑπὸ τοῦ Οὐάρρωνος, τοῦ Κολουμέλλου καὶ τοῦ Πλινίου. — Διόδωρος ὁ Συρακούσιος παρὰ Πλινίῳ ὡς γεωγράφος. — Διόδωρος, ὁ ἕλλην γλύπτης ὅστις ἔγλυψε «κοιμώμενον σάτυρον», μικρὸν ἄγαλμα, ἐφ' οὗ ὁ Πλάτων συνέθετο ἐπίγραμμα δημοσιευθὲν ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ». Ἡ ἐν τῷ ἐπιγράμματι τούτῳ περιεχομένη ἰδέα ἐφημρμόσθη ὑπὸ τοῦ Πλινίου εἰς ὅμοιον ἔργον τοῦ Στρατονίκου

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ, διαίρεσις ἐπαρχίας ἐπὶ τῆς ῥωμαϊκῆς δημοκρατίας καὶ τῆς δυτικῆς Αὐτοκρατορίας, μικραὶ ἐπαρχίαι ἢ δῆμοι ἡνωμένοι μετὰ τῆς κυρίας ἐπαρχίας. Ἑκάστη διοίκησις ἦτο κέντρον δικαστηρίου.—Ὁ Κωνσταντῖνος διῄρεσε τὴν αὐτοκρατορίαν εἰς 4 μεγάλας «ἐπαρχίας», ὧν ἑκάστη συνέκειτο ἐκ πολλῶν διοικήσεων, ἑκάστη δὲ διοίκησις συνέκειτο ἐκ πολλῶν ἀρχαίων ἐπαρχιῶν, καὶ διῳκεῖτο ὑφ' ἑνὸς ἀντεπάρχου, κόμητος ἢ ἀνθυπάτου. Ἡ ἀνατολικὴ αὐτοκρατορία εἶχεν 25 διοικήσεις· Ἄνω Ἀσίαν, Ἀνατολὴν, Αἴγυπτον, Μικρὰν Ἀσίαν, Πόντον, καὶ Θράκην, περιεχούσας 61 ἐπαρχίας· ἡ δὲ δυτικὴ Αὐτοκρατορία εἶχεν 7· Μακεδονίαν, Δακίαν, Ἰταλίαν, Ἀφρικὴν, Ἱσπανίαν, Γαλατίαν καὶ Βρεταννίαν, περιεχούσας 58 ἐπαρχίας.

ΔΙΟΚΛΗΣ, συρακούσιος νομοθέτης, ζῶν περὶ τὸ 410 πρ. Χ. Τὸ ὄναμα αὐτοῦ οὐχ εὕρηται παρὰ Θουκυδίδῃ. Παρὰ Διοδώρῳ τῷ Σικελιώτῃ εὑρίσκομεν πάσας τὰς ἀφορώσας αὐτὸν λεπτομερείας. Κατὰ τὸν ἱστορικὸν τοῦτον ὁ Διοκλῆς ἐνδοξότατος ὢν τῶν δημαγωγῶν, καὶ πιθανῶς ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπολιτεύσεως κατὰ τοῦ Ἑρμοκράτους ἡγουμένου τῆς ἀριστοκρατικῆς μερίδος, ἀπεφήνατο γνώμην (τῷ 413) ὅτι ἔπρεπε τοὺς μὲν στρατηγοὺς τῶν Ἀθηναίων, Δημοσθένην καὶ Νικίαν (ἴδ. τὰς λέξεις) νὰ φονεύσωσι («μετ' αἰκίας ἀνελεῖν») τοὺς δ' ἄλλους αἰχμαλώτους προσωρινῶς μὲν νὰ θέσωσι πάντας εἰς τὰς λατομίας, μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς μὲν συμμαχήσαντας τοῖς Ἀθηναίοις νὰ λαφυροπωλήσωσι, τοὺς δ' Ἀθηναίους νὰ κρατῶσιν ἐργαζομένους ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ καὶ λαμβάνοντας δύο χοίνικας ἀλφίτων. Μεθ' ὅλην δὲ τὴν ἀντίστασιν τοῦ Ἑρμοκράτους καί τινος Νικολάου ἀγορεύσαντος ὑπὲρ τῶν αἰχμαλώτων, τὸ πλῆθος ἐκύρωσε τὴν γνώμην τοῦ Διοκλέους· διόπερ οἱ μὲν στρατηγοὶ παραχρῆμα ἐθανατώθησαν καὶ οἱ σύμμαχοι, οἱ δ' Ἀθηναῖοι παρεδόθησαν εἰς τὰς λατομίας. Μετὰ δὲ τὴν κατάλυσιν τοῦ πολέμου ὁ Διοκλῆς ἀνέγραψε τοῖς Συρακουσίοις τοὺς νόμους καὶ συνέβη παράδοξός τις περὶ τὸν ἄνδρα τοῦτον περιπέτεια· διότι αὐστηρὸς δειχθεὶς ἐν ταῖς ἐπιβαλλομέναις ποιναῖς ἔγραψεν ἐν τοῖς νόμοις ὅτι ἐάν τις παρουσιασθῇ εἰς τὴν ἀγορὰν ὁπλοφορῶν τιμωρεῖται διὰ θανάτου εἴτε γινώσκει εἴτε μὴ τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου διαταχθὲν προσαγγελθέντος δὲ ὅτι ἔρχονται πολέμιοι κατὰ τῆς χώρας ἐξῆλθε τῆς οἰκίας ὁ ἴδιος ξίφος ἔχων, αἰφνιδίου δὲ στάσεως καὶ ταραχῆς κατὰ τὴν ἀγορὰν γενομένης παρουσιάσθη εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπιλαθόμενος ὅτι φέρει ξίφος· τῶν δὲ ἰδιωτῶν τινος παρατηρήσαντος τοῦτο καὶ εἰπόντος ὅτι τοὺς ἰδίους αὐτὸς καταλύει νόμους, ἀνεβόησε «Μὰ Δία οὐ μὲν οὖν, ἀλλὰ κυρίους ποιήσω,» καὶ σπασάμενος τὸ ξίφος ηὐτοκτόνησε.

Ἐξορισθέντος τοῦ Ἑρμοκράτους καὶ τῆς μερίδος αὐτοῦ τῷ 410, ὁ Διοκλῆς ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν τῆς δημοκρατίας. Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει εἶχε τὴν ἡγεμονίαν τῶν τετρακισχιλίων ἀνδρῶν, οὓς ἔπεμψαν αἱ Συρακοῦσαι καὶ ἄλλαι πόλεις τῆς Σικελίας εἰς βοήθειαν τῆς Ἱμέρας, πολιορκουμένης ὑπὸ Ἀννίβα τοῦ Γίσκωνος καὶ μὴ κατορθώσας ἵνα σώσῃ τὴν πόλιν συνεβούλευσε τοῖς ναυάρχοις νὰ ἐκπλεύσωσιν ὅσον τάχος εἰς Συρακούσας ἵνα μὴκατὰ κράτος ἁλωθῇ ἡ πόλις αὕτη ὑπὸ τοῦ Ἀννίβα, ὅστις, ὡς φήμη διεδόθη, ἔμελλε νὰ πληρώσῃ τὰς ἐν Μοτύῃ τριήρεις τῶν κρατίστων ἀνδρῶν καὶ περιπλεύσας νὰ καταλάβῃ τὰς Συρακούσας ἐρήμους τῶν ἀμυνομένων ἀνδρῶν· καὶ οἱ μὲν Ἱμεραῖοι μετὰ δυσκολίας πεισθέντες ἀπέπλευσαν ὁ δὲ Διοκλῆς ἀναλαβὼν τοὺς ἰδίους στρατιώτας καὶ τοὺς πεσόντας ἐν τῇ μάχῃ καταλιπὼν, ὥρμησεν εἰς τὰ ἴδια πορευόμενος ἀκολουθούντων αὐτῷ καὶ πολλῶν Ἱμεραίων μὴ δυναμένων νὰ χωρήσωσιν ἐντὸς τῶν τριήρων. Ἡ διαγωγὴ αὕτη τοῦ Διοκλέους ἐγέννησε δυσαρέσκειαν ἥτις ἐκορυφώθη μετὰ τὴν κάθοδον τοῦ Ἑρμοκράτους, ὅστις φιλανθρωπίαν ἐπιδεικνύμενος διέταξε νὰ ταφῶσι τὰ ὀστᾶ τῶν ὑπὸ τοῦ Διοκλέους ἀτάφων ἐγκαταλειφθέντων. Τὴν εὔνοιαν του εἱλκύσατο ὁ Ἑρμοκράτης κυρίως διὰ τῆς νίκης αὐτοῦ κατὰ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ακαδημίας Αθηνών

τῶν Καρχηδονίων. Ὅτε παρεκομίσθησαν τὰ ὀστᾶ τῶν εἰς τὴν μάχην τῆς Ἱμέρας πεσόντων ὁ μὲν Διοκλῆς ἐκώλυε νὰ ταφῶσιν αὐτὰ, ὁ δὲ λαὸς ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς ἐνταφιάσεως καὶ τέλος ἐτάφησαν τὰ λείψανα τῶν ἀποθανόντων καὶ παυδημεὶ ἐτιμήθη ἡ ἐκφορὰ αὐτῶν· τότε δὲ ὁ Διοκλῆς ἐφυγαδεύθη. Ὁ χρόνος τοῦ θανάτου αὐτοῦ δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστὸς, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν φαίνεται ἐν μέσῳ τῶν ταραχῶν αἵτινες προηγήθησαν τῆς ἀναχορεύσεως τοῦ Διονυσίου, ὑποτίθεται ὅτι ἀπέθανε πρὸ τοῦ 405. Τὸ ὑπὸ τοῦ Διοδώρου ἀναφερόμενον ἀνέκδοτον περὶ τῆς τελευτῆς τοῦ ἀνδρὸς ἐφαρμόζεται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν Χαρώνδαν· φαίνεται δὲ πάντη ἀπίθανον.

ΔΙΟΚΛΗΣ, Ἀθηναῖος γνωστὸς ἐκ φιλικῆς θυσίας περιφήμου κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους. Ἔζη ἐξόριστος ἐν Μεγάροις. Ἐκάλυψεν ἐν μάχῃ νέον φίλον αὐτῷ καὶ ἔσωσεν αὐτὸν τῇ θυσίᾳ τῆς ἰδίας ζωῆς. Οἱ Μεγαρεῖς ἀπένειμαν αὐτῷ τιμὰς ἥρωος καὶ συνέστησαν εἰς μνήμην αὐτοῦ τὰ «Διώκλεια», ἑορτὴν ἀγομένην κατὰ πᾶν ἔαρ.

ΔΙΟΚΛΗΣ ὁ Π ε π α ρ ή θ ι ο ς, ὁ ἀρχαιότατος τῶν περὶ θεμελιώσεως τῆς Ῥώμης γραψάντων ἑλλήνων ἱστορικῶν, ἔζη πιθανῶς κατὰ τὸν τρίτον αἰῶνα πρ. Χριστοῦ. Ὁ Fabius Picto ἠκολούθησεν αὐτῷ ἐν πολλοῖς· ἄγνωστον δ' εἶναι κατὰ πόσα ἔτη εἶναι προγενέστερος τοῦ ἱστορικοῦ τούτου, καὶ κατὰ συμπερασμὸν μόνον τίθεμεν αὐτὸν ἐν τῷ τρίτῳ αἰῶνι. Τὸ σύγγραμμα τοῦ Διοκλέους εἶναι ἡμῖν γνωστὸν μόνον ἐκ χωρίου ἀτυχῶς λίαν παρεφθαρμένου τοῦ Φαίστου καὶ ἐκ μακρᾶς μνείας τοῦ Πλουτάρχου. Ἀρκοῦσι δὲ ταῦτα ὅπως ἀποδείξωσιν ὅτι ὁ Διοκλῆς ὑπῆρξεν ὁ ἐφευρέτης ἢ πρῶτος ἀποστολὸς τῶν ἑλληνικῶν καὶ τρωϊκῶν παραδόσεων αἵτινες τοσούτῳ παραδόξως ἀναμίγνυνται μετὰ τῶν χρονικῶν μιᾶς φυλῆς τοῦ Λατίου. Ἀγνοεῖται ἂν ὁ Διοκλῆς οὗτος ἦναι ὁ αὐτὸς μετὰ τοῦ συγγράψαντος τὸ «Περὶ ἡρώων σύνταγμα», μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου καὶ τὰ «Περσικὰ», ὧν μνημονεύει ὁ Ἰώσηπος. Τὰ δύο ταῦτα συγγράμματα ἴσως εἶναι ἔργα Διοκλέους τοῦ Ῥοδίου, ὅστις, καθ' ἃ λέγει ὁ Πλούταρχος, ἔγραψε «Αἰτωλικά».

ΔΙΟΚΛΗΣ, ἕλλην ποιητὴς τῆς παλαιᾶς κωμῳδίας, ἔζη κατὰ τὸν πέμπτον πρ. Χ αἰῶνα. Κατὰ μέν τινας ἦτον ἐξ Ἀθηνῶν, κατὰ δ' ἄλλους ἐκ Φλιοῦντος. Ἴσως δὲ τῷ ὄντι ἐγεννήθη ἐν Φλιοῦντι καὶ ἐπολιτογραφήθη ἐν Ἀθήναις. Ἦτο σύγχρονος τοῦ Σαννυρίωνος καὶ τοῦ Φιλυλλίου. Μνημονεύονται αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Σουΐδα καὶ τῆς Εὐδοκίας τὰ ἑπόμενα ἔργα, πολλαχοῦ ὑπὸ τῶν γραμματικῶν σημειούμενα· Βάκχαι, Θάλαττα, Κύκλωπες, Μέλιττα. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐπιγραφὰς Θέστης καὶ Ὄνειροι, αἵτινες μνημονεύονται μόνον ὑπὸ τοῦ Σουΐδα καὶ τῆς Εὐδοκίας εἶναι ὕποπτοι. Ἐκ τῶν ὅσων περὶ αὐτοῦ γινώσκομεν ὁ Διοκλῆς ἦτο, φαίνεται, γλαφυρὸς ποιητής.

ΔΙΟΚΛΗΣ, ἕλλην γεωμέτρης, ἀβεβαίου ἐποχῆς. Κατὰ τὸν Εὐτόκιον, ἔγραψε «Περὶ πυρίων». Ἐπενόησε μέθοδον πρὸς διαίρεσιν τῆς σφαίρας. Εὗρε δὲ καὶ τὴν λύσιν τοῦ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις πολυκρότου προβλήματος· «εὑρεῖν δύο μέσας ἀναλόγους μεταξὺ δύο δεδομένων εὐθειῶν». Ὁ Διοκλῆς ἔλυσε τὸ πρόβλημα τοῦτο τῇ βοηθείᾳ καμπύλης ἥτις ὕστερον ὠνομάσθη «κισσοειδής». Εἰκάζεται ὅτι ἔζη κατὰ τὸν ΣΤ' αἰῶνα μ. Χ.

ΔΙΟΚΛΗΣ (Ἰούλιος Καρύστιος), ἕλλην ποιητὴς, περὶ οὗ ἐλλείπουσι πληροφορίαι· ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ φαίνεται ὅτι εἵλκεν ἐξ ἑλλήνων τὸ γένος, καὶ ὅτι ἐπολιτογραφήθη ἐν Ῥώμῃ. Ὁ Ῥεΐσκιος εἰκάζει ὅτι εἶναι ὁ αὐτὸς μετὰ τοῦ πολλάκις ὑπὸ τοῦ Σενέκα μνημονευομένου Διοκλέους τοῦ Καρυστίου. Σώζονται αὐτοῦ ὀλιγάριθμα ἐπιγράμματα περιλαμβανόμενα ἐν τοῖς «Ἀναλέκτοις» τοῦ Brunck, τῷ 1773 (τόμ. 2, σελ. 182), καὶ ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς «Ἀνθολογίας» τοῦ J. Jacobs (τόμ. 2, σελ. 167)· ὁ σοφὸς οὗτος ἔθετο, ἐν τῷ 13ῳ τόμ. σελ. 882, τῆς ἐκδόσεως ταύτης βιογραφίαν De Julio Diocle epigrammatario.

ΔΙΟΚΛΗΣ ὁ Κ α ρ ύ σ τ ι ο ς, περιώνυμος ἕλλην ἰατρὸς, γεννηθεὶς ἐν Καρύστῳ τῆς νήσου Εὐβοίας, ἔζη κατὰ τὸν τρίτον αἰῶνα πρ. Χ. Κατὰ Πλίνιον πρῶτος αὐτὸς χρονολογικῶς ἐφημίσθη μετὰ τὸν Ἱπποκράτην καὶ ἔχει τὰ δευτερεῖα μετ' αὐτὸν ἐν τῇ ἰατρικῇ. Ἀνῆκεν εἰς τὴν ἰατρικὴν αἵρεσιν τῶν δογματικῶν. Ἔγραψε πλεῖστα ὅσα συγγράμματα, ὧν μόναι αἱ ἐπιγραφαὶ σώζονται καί τινα ἀποσπάσματα διασωθέντα ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ, τοῦ Καιλίου Αὐρηλιανοῦ, τοῦ Ὀρειβασίου καὶ ἄλλων ἀρχαίων συγγραφέων. Τὸ μακρότατον τῶν ἀποσπασμάτων τούτων εἶναι «Ἐπιστολὴ προφυλακτικὴ» τῷ βασιλεῖ Ἀντιγόνῳ, καταχωρηθεῖσα ὑπὸ Παύλου τοῦ Αἰγινήτου ἐν τέλει τοῦ πρώτου βιβλίου τοῦ περὶ ἰατρικῆς πονήματος αὐτοῦ. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη, ἂν ἦναι αὐθεντικὴ θὰ ἐπεστάλη Ἀντιγόνῳ τῷ Γοναταῖ, βασιλεῖ τῆς Μακεδονίας, ἀποθανόντι τῷ 239, ἐν ἡλικίᾳ ὀγδοήκοντα ἐτῶν, μετὰ τεσσαράκοντα καὶ τεσσαράκοντα ἐτῶν βασιλείαν· ὁμοιάζει δὲ κατὰ τὸ θέμα αὐτῆς πρὸς πολλὰς ἄλλας ἐπιστολὰς ἀπο-

διδομένας τῷ Ἱπποκράτει, καὶ πραγματεύεται περὶ τὴν δίαιταν ἣν ὀφείλει τις νὰ τηρῇ κατὰ τὰς διαφόρους ὥρας τοῦ ἔτους. Ἐδημοσιεύθη δὲ ἐν ταῖς διαφόροις ἐκδόσεσι Παύλου τοῦ Αἰγινήτου, καὶ ἐν τέλει πολλῶν ἄλλων ἰατρικῶν συγγραμμάτων. Τὸ ἑλληνικὸν πρωτότυπον κείμενον, μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως εὑρίσκεται ἐν τῷ δωδεκάτῳ τόμῳ τῆς ἀρχαίας ἐκδόσεως τῆς «Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης» τοῦ Φαβρικίου, ἐν ταῖς «Φυσικαῖς συλλογαῖς» τοῦ Νεάνδρου, ἐν Λειψίᾳ, 1591, εἰς 8ον. Ἡ λατινικὴ μετάφρασις μόνη κατεχωρήθη εἰς τὸ πάνημα Ἀλεξάνδρου τοῦ Τραλλιανοῦ, ἐν Βασιλείᾳ, 1541, εἰς φύλλ. καὶ τοῦ Μελετίου, ἐν Βενετίᾳ, 1552, εἰς 4ον· εὑρηται δὲ καὶ γερμανικὴ μετάφρασις αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Ἱερωνύμου Βὸκ ἐν τῷ Practicirbuchlein τοῦ I. Δρυανδέρου, ἐν Βασιλείᾳ, 1551, εἰς 8ον. Ὁ Μαλθάξης κατεχώρησε τὸ ἑλληνικὸν κείμενον τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Διοκλέους ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδόσει «Ῥούφου τοῦ Ἐφεσίου». ἐν Μόσχᾳ, 1806, εἰς 8ον. Συμπεριέλαβε δὲ τὰ σωζόμενα τεμάχια τοῦ Διοκλέους ἐν τοῖς XXI Medicorum Graecorum Opuscula, ἐκδοθ. ἐν Μόσχᾳ, 1808, εἰς 4ον. Ἕτερα τεμάχια εὑρίσκονται ἐν τῇ συλλογῇ, ἣν ἐδημοσίευσεν ὁ A. Maï κατὰ χειρόγραφα τοῦ Βατικάνου, 1831, εἰς 8ον. Μνημονεύομεν ἐπίσης τῶν Dioclis Fragmenta, δημοσιευθέντων ὑπὸ τοῦ C.—G. Kuhn, ἐν Λειψίᾳ, 1820 εἰς 4ον. Εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ σχηματίσωμεν ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τῆς ἀξίας τοῦ Διοκλέους, διότι τὰ συγγράμματα αὐτοῦ δὲν ὑπάρχουσι πλέον· ἀλλ' ἂν πιστεύσωμεν τὰς μαρτυρίας τῶν ἀρχαίων, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κατατάξῃ ἔχον θέσιν παρὰ τοῖς ἰατροῖς τῆς ἀρχαιότητος. «Οὐδεὶς ἕτερος πρὸ αὐτοῦ, λέγει ἡ Biographie médicale, ἠσχολήθη μετὰ τοσούτου ζήλου περὶ τῆς ἀνατομίας, περὶ ἧς συνέθετο μάλιστα πολλὰ συγγράμματα, πρὸ πολλοῦ ἀπολεσθέντα· ἀλλὰ τὴν ἐπιστήμην ταύτην ἐσπούδασε μόνον ἐπὶ τῶν ζώων, ὁ δὲ Γαληνὸς μέμφεται αὐτῷ ὡς ἀτελῶς μελετήσαντος αὐτήν. Νεώτεροί τινες συγγραφεῖς ἀπέδωκαν αὐτῷ, ἀγνοοῦντες ποῦ βασιζόμενοι, τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἀορτῆς καὶ παντὸς τοῦ ἀρτηριακοῦ συστήματος· ἀλλ' ἠπατήθησαν ὑπὸ τοῦ γράψαντος τὴν εἰσαγωγὴν, ἥτις συγκαταλέγεται μετὰ τῶν ἔργων τοῦ Γαληνοῦ, συγγραφέως οὗ ἡ μαρτυρία οὐδέποτε ἔσχε μέγα κῦρος. Κατὰ μίμησιν τοῦ Ἱπποκράτους, ὁ Διοκλῆς ἐπέστησεν ἰδίως τὴν προσοχὴν αὐτοῦ εἰς τὴν σημειωτικὴν καὶ τὴν διαιτητικήν. Αὐτὸς πρῶτος διέκρινε τὴν πλευρίτιδα ἀπὸ τῆς περιπνευμονίας, τιθεὶς τὴν ἕδραν τῆς μὲν πρώτης ἐν τῷ πλευρῷ τῆς δὲ δευτέρας ἐν τῷ παρεγχύματι. Ὁ Διοκλῆς ἐποιεῖτο κατὰ προτίμησιν χρῆσιν τῶν ἐκ τοῦ βασιλείου τῶν φυτῶν ἐξαγομένων φαρμάκων. Συνέθετο μάλιστα σύγγραμμα περὶ τῆς χρησιμότητος τῶν φυτῶν ἐν τῇ ἰατρικῇ. Ὁ Ὀρειβάσιος καὶ πολλοὶ ἄλλοι συγγραφεῖς διέσωσαν ἡμῖν ἱκανὸν ἀριθμὸν τῶν θεραπευτικῶν αὐτοῦ τρόπων, οὓς ὁ Γροῦνερ συνελέξατο. Ἐκ τῶν ἀποσπασμάτων τούτων μανθάνομεν ὅτι ἐνέκυψεν ἰδίως εἰς τὸ κανονίσαι τὴν δίαιταν τῶν θαλασσοπόρων καὶ περιηγητῶν. Ἡ χειρουργία, ἣν οὐδαμῶς ἀπηξίωσεν ὀφείλει αὐτῷ τὴν εὔρασιν ἐργαλείου, οὗ ἐξέσπα τὰ βέλη».

ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟΣ (Κ. Οὐαλέριος Αὐρήλιος), ῥωμαῖος αὐτοκράτωρ ἀπὸ τοῦ 284 μέχρι τοῦ 305, γεννηθεὶς ἐν Σκλαβωνίοις τῷ 245, ἀποθανὼν τῷ 313. Ἐξ ἀφανῶν γονέων καταγόμενος, ἐγένετο πρῶτον ἁπλοῦς στρατιώτης, καὶ μία Δρυὶς ἐκ Τύγγρης προεῖπεν αὐτῷ τότε ὅτι ἔσται αὐτοκράτωρ ἀφοῦ φονεύσῃ «σύαγρον». Ὑπηρέτησεν ἐνδόξως παρὰ τῷ Αὐρηλιανῷ καὶ τῷ Πρόβῳ, ἐγένετο ὕπατος καὶ ἀρχηγὸς τῶν φυλάκων τῶν ἀνακτόρων, καὶ συνώδευσε τὸν Κάρον εἰς Περσίαν. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἡγεμόνος τούτου, ὁ Διοκλητιανὸς ἐπανέκαμψε μετὰ τοῦ στρατοῦ εἰς Χαλκηδόνα, ἔνθα ἐφόνευσεν ἰδιοχείρως τὸν ἔπαρχον τοῦ πραιτωρίου Aper (σύαγρον), κατηγορούμενον ὡς φονέα τοῦ Νουμεριανοῦ, δευτέρου υἱοῦ τοῦ Κάρου. Οὕτω δὲ ἐξεπληρώθη ἡ προῤῥήσις τῆς Δρυάδος. Ἀναγορευθεὶς ἀμέσως αὐτοκράτωρ ὑπὸ τοῦ στρατοῦ, εὗρεν ἀντίπαλον τὸν Καρῖνον, πρωτότοκον υἱὸν τοῦ Κάρου, ὅστις μάλιστα ἐνίκησεν αὐτὸν περὶ τὸν Μάργον τῆς Μοισίας, ἀλλ' αὐτὸς ἀποθανὼν κατέλιπε τῷ Διοκλητιανῷ τὴν αὐτοκρατορίαν. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος, ὅπως ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ κατὰ βαρβάρων πολέμου, προσέλαβε σύνθρονον τὸν ἀρχαῖον συστρατιώτην αὐτοῦ Μαξιμιανόν, 286, ἐπωνόμασεν αὐτὸν Ἡρακλέα καὶ ἐπωνομάσθη ὁ ἴδιος Ζεύς, προσωποποιῶν οὕτω τὸ ἄρχον λογικὸν καὶ τὸν ἐκτελοῦντα βραχίονα. Ὁ Μαξιμιανὸς ἐπολέμησεν ἐν Γαλατίᾳ πρὸς τοὺς Βαγαύδους, τοὺς Ἀλεμάνους καὶ τοὺς Βουργουνδίους, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ θριαμβεύσῃ κατὰ τοῦ ἀποστάντος Μεναπιανοῦ Καραυσίου, ὅστις περιεβλήθη τὴν πορφύραν ἐν τῇ νήσῳ τῆς Βρεττανίας. Τῷ 292, ὁ Διοκλητιανὸς ἀπεφάσισε νὰ διαιρέσῃ εἰσέτι τὸ φορτίον τῆς ἐξουσίας ἐγκαθιστῶν δύο Καίσαρας, ὑποτασσομένους εἰς τοὺς δύο Αὐγούστους τούτων ὁ μὲν εἰς ὀνόματι Γαλέριος, ἔλαβε τὰς ἰλλυριακὰς ἐπαρχίας, ὁ δὲ ἕτερος, Κωνσταντῖνος ὁ Χλωρός,

ὅλην τὴν Δύσιν (Μοριτανίαν, Ἱσπανίαν, Γαλατίαν καὶ Βρετανίαν)· ὁ Διοκλητιανὸς ἐφύλαξε δι' ἑαυτὸν τὴν Ἀνατολήν, ὁ δὲ Μαξιμιανὸς τὴν Ἰταλίαν, τὴν Ἀφρικὴν καὶ τὰς νήσους. Ἄλλως δὲ ὑπὸ τὸ σχῆμα τοῦτο τῆς κυβερνήσεως, ὅπερ ὠνομάσθη «τετραρχία» ὑπὸ τῶν νεωτέρων, ὁ Διοκλητιανὸς ἔμεινεν ὁ μόνος καὶ ὑπέρτατος ἀρχηγός. Ἕκαστος τῶν ἓξ ἡγεμόνων εἶχε τὴν αὐλὴν καὶ τὴν καθέδραν αὐτοῦ· ἡ Νικομήδεια ἦτο πρωτεύουσα τῆς Ἀνατολῆς· τὰ Μεδιόλανα καὶ οὐχὶ πλέον ἡ Ῥώμη, τῆς Ἰταλίας. Οἱ Τρεβηροὶ ἦ Ἀρελάτε τῆς Δύσεως· τὸ Σίρμιον τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Δουνάβεως. Μοναρχικὸς καὶ σχεδὸν ἀνατολικὸς δεσποτισμὸς ἀντικατέστησε τὰ πρώην δημοκρατικὰ πολιτεύματα. Ὁ Διοκλητιανὸς λαβὼν τὸ διάδημα ἔλαβε καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς συναδέλφους αὐτοῦ τοὺς τίτλους τοῦ «κυρίου» (dominus) καὶ τοῦ «βασιλέως». Ἡ σύγκλητος ἐλησμονήθη καὶ τὰ αὐτοκρατορικὰ διατάγματα δὲν εἶχον τοῦ λοιποῦ ἀνάγκην τῆς ἐπικυρώσεως αὐτῆς. Δύο ἰλλυριακαὶ λεγεῶνες, οἱ «Διάσιοι» καὶ οἱ «Ἡράκλειοι» ἀντικατέστησαν τοὺς πραιτωριανοὺς τῆς Ῥώμης. Τέλος ἡ αὔξησις τῶν φόρων ἦν ἀναγκαίως συνεπήγετο ἡ δαπανηρὰ διατήρησις τεσσάρων ἐναὐτῷ αὐλῶν, ὧν ἑκάστη εἶχε τοὺς ὑπουργούς, μεγιστᾶνας καὶ ἀξιωματικούς αὐτῆς, ἐγένετο τῇ αὐτοκρατορίᾳ πηγὴ ἀσθενείας καὶ καταστροφῆς. Γενικῆς ἀποστασίας ἐκραγείσης ἐν Ἀφρικῇ, ὁ μὲν Μαξιμιανὸς ἐθριάμβευσε κατὰ τοῦ Ἄρπαγος Ἰουλιανοῦ ἐν Καρχηδόνι ὁ δὲ Διοκλητιανὸς μετέβη αὐτοπροσώπως ἵνα καθυποτάξῃ τὴν Αἴγυπτον. Κατὰ δὲ τὴν περίστασιν ταύτην ἐπιλαθόμενος τῆς συνήθους αὐτῷ ἐπιεικείας πρὸς τοὺς ἡττημένους, κατέστρεψε τὴν Βουσίριν καὶ Κοπτὸν καὶ ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι θέλει νὰ ἐξαφανίσῃ τὴν ἐπικίνδυνον τέχνην τοῦ μεταποιεῖν τὰ μέταλλα, παρέδωκεν εἰς τὸ πῦρ πλείστα ὅσα βιβλία περιέχοντα τὰ μυστήρια τῆς ἀρχαίας αἰγυπτιακῆς ἐπιστήμης. Ἐν δὲ τῇ Ἀνατολῇ, ὁ Γαλέριος ἠδυνήθη νὰ ἐπανορθώσῃ τὰς πρώτας αὐτοῦ ἀποτυχίας κατὰ τῶν Περσῶν, καὶ δι' ἐπωφελοῦς συνθήκης συνομολογηθείσης τῷ 297, ἔλαβε τὴν Μεσοποταμίαν καὶ πέντε πέραν τοῦ Τίγρητος ἐπαρχίας, μετὰ τῆς κυριαρχίας ἐν Ἀρμενίᾳ καὶ Ἰβηρίᾳ. Ἐν δὲ τῇ Δύσει, Κωνσταντῖνος ὁ Χλωρὸς ἐνίκησε τὸν Ἀλλεκτον, διάδοχον τοῦ Καρausίου, καὶ ἀπέκρουσε τοὺς Φράγκους καὶ τοὺς Ἀλαμάννους, 301. Ὁ Διοκλητιανὸς κατήγαγε ἐν Ῥώμῃ τῷ 303, θριάμβον, τὸν ὕστατον ὀχηθέντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἥτις ἀπὸ τούτου ἐξέπεσε τῆς θέσεως ἣν ὡς πρωτεύουσα κατεῖχε. Μικρὸν δὲ μετὰ ταῦτα ὑπενδίδων εἰς τὰς παρακλήσεις τοῦ Γαλερίου ἢ μᾶλλον εἰς τὰς συνεπείας μακρᾶς νόσου, παρητήθη καθὼς καὶ ὁ Μαξιμιανός, τῇ 1ῃ μαΐου 305, καὶ ἀπεχώρησεν εἰς τὸ ἐν Σαλώνοις μέγαρον αὐτοῦ. Ἡ ἀχαριστία τῶν διαδόχων αὐτοῦ καὶ τὰ δεινὰ ἅτινα ὑπέστη ἡ γυνὴ καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἐτάραξαν τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ ἐνδόξου τούτου βίου. Δύναται νὰ εἴπῃ τις ὅτι ὁ Διοκλητιανός, ὡς ὁ Αὔγουστος, κατεδάλετο τρόπον τινὰ τὰ θεμέλια νέας αὐτοκρατορίας, καί, ὡς ἐκεῖνος, διέπρεψε μᾶλλον ὡς πολιτικὸς ἢ ὡς πολεμιστής. Τὴν δόξαν αὐτοῦ ἠμαύρωσεν ὁ σκληρὸς διωγμός ὃν, τῇ εἰσηγήσει τοῦ Γαλερίου, διέταξε κατὰ τῶν χριστιανῶν, τῷ 303. Εἰς μνημόσυνον τοῦ διωγμοῦ τούτου ὠνομάσθη ὁ χρόνος καθ' ὃν ἐβασίλευσεν ὁ Διοκλητιανὸς «μαρτυρικὸν ἔτος», ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς 29 αὐγούστου 284, ἐπὶ πολὺ ἐν χρήσει ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, ἰδίως δὲ ὑπὸ τῶν Κοπτῶν καὶ τῶν Ἀβυσσινῶν.

ΔΙΟΜΕΔΩΝ, ἀθηναῖος στρατηγός, ἀποθανὼν τῷ 410ῳ πρ. Χ. Ἐν τῇ ἱστορίᾳ φαίνεται κατὰ πρῶτον τῷ 412. Μετὰ τὴν τοσούτῳ ὀλεθρίαν τοὺς Ἀθηναίοις στρατείαν ἐπὶ τὴν Σικελίαν ἐπετράπη τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Ἰωνίας μεθ' ἑκκαίδεκα πλοίων. Ἡ Χίος καὶ ἡ Μίλητος ἦσαν ἀνάστατοι, οἱ δὲ κάτοικοι τῆς Χίου ἤθελον ν' ἀποστατήσωσι καὶ ἄλλας πόλεις. Ὁ Διομεδών, ὅμως ἅμα τῇ ἀφίξει αὐτοῦ ἔλαβε τέσσαρα κενὰ πλοῖα τῶν πολεμίων καὶ ἔτρεψεν εἰς φυγὴν τὸν λοιπὸν στόλον· εἶτα ἀναχωρήσαντος τοῦ ἐκ τῆς Τέω ταξικοῦ καὶ τοῦ Τισαφέρνους κατεδαφίσαντος τὸ ἐν τῇ Τέῳ τεῖχος, ὁ Διομέδων ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ δέκα ἀθηναϊκὰ πλοῖα συνωμολόγησεν εἰρήνην μετὰ τῶν Τηίων, καὶ παραπλεύσας ἐπὶ τὰς Ἐρὰς προσέβαλε τὴν πόλιν ἀλλὰ μὴ δυνάμενος νὰ κυριεύσῃ αὐτῆς ἀπέπλευσεν. Ἐνωθεὶς δὲ μετὰ τοῦ ἀθηναίου ναυάρχου Λέοντος φέροντος αὐτῷ ἐπικουρίαν δέκα πλοίων ἔπλευσεν ἐπὶ τὴν Λίσβον μετὰ στολίσκου πέντε καὶ εἴκοσι πλοίων, δι' ὧν ἐν φόβῳ συνέιχε τὴν νῆσον καὶ κατέρρεψε τὰς ἐκ Χίου στελλομένας ἐπικουρίας. Μετὰ ταῦτα οἱ δύο ναύαρχοι ἔπλευσαν εἰς Κλαζομενάς, ὅθεν συνεχῶς ἐξέπλεον κατὰ τῶν ἀποστασῶν πόλεων. Τῷ δ' ἐπιόντι ἐνιαυτῷ 411, ἀμφότεροι ἐτέθησαν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Πεισάνδρου στρατηγοῦντος τοῦ ἐν Σάμῳ ἱστρατοπεδευμένου ἀθηναϊκοῦ στρατοῦ. Ἴσως δὲ κατ' ἀρχὰς συνηγωνίσαντο μετὰ τοῦ στρατηγοῦ τούτου πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ὀλιγαρχίας ἐν Ἀθήναις· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ συνεμερίσθησαν τὸ γενικὸν

ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοπιώνειος Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (ΝΠΙΤ)

φρόνημα, καὶ ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς ἀνακλήσεως τοῦ Ἀλκιβιάδου. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ὁ Διομέδων ἐκλείπει ἐκ τῆς ἱστορίας ἐπὶ πολλὰ ἔτη· ἴσως δὲ ὑπηρέτει ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀλκιβιάδου. Μετὰ τὴν μάχην τοῦ Νοτίου ὑπῆρξεν εἷς τῶν στρατηγῶν εἵτινες ἀντικατέστησαν αὐτὸν λαβὼν τὴν ἀρχηγίαν στολίσκου ἀποσπασθέντος ἀπὸ τοῦ μεγάλου στόλου. Μαθὼν δ' ὅτι ὁ συστράτηγος αὐτοῦ Κόνων ἦτον ἀποκεκλεισμένος ἐν τῇ Μυτιλήνῃ ὑπὸ τοῦ Καλλικρατίδα, ἐπειράθη ἵνα εἰσχωρήσῃ μέχρις αὐτοῦ καὶ ἐκ δώδεκα πλοίων ἀπώλεσε τὰ δέκα ἐν τῇ ἀνωρελεῖ ταύτῃ ἐπιχειρήσει. Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου χρόνου εὑρέθη εἰς τὴν ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχίαν, καὶ ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἓξ ναυάρχων, οἵτινες μετὰ τὴν ναυμαχίαν ταύτην ἀποτολμήσαντες νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς Ἀθήνας ἔπεσαν θύματα τῶν μυστικῶν βασκουργιῶν τῆς ὀλιγαρχικῆς μερίδος καὶ τῆς τυφλῆς εὐπιστίας τοῦ λαοῦ. Ἀρυόμενοι ἐκ Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου παρατίθεμεν τοὺς ὡραίους λόγους οὓς ἀπήγγειλε πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ τοῖς Ἀθηναίοις ὁ μετὰ τῶν ἄλλων στρατηγῶν εἰς θάνατον καταδικασθεὶς Διομέδων· «.....Τούτων δὲ κυρωθέντων, καὶ μελλόντων αὐτῶν ὑπὸ τῶν δημοσίων ἐπὶ τὸν θάνατον ἄγεσθαι, Διομέδων εἷς τῶν στρατηγῶν παρῆλθεν εἰς τὸ μέσον, ἀνὴρ καὶ τὰ περὶ τὸν πόλεμον ἔμπρακτος καὶ δικαιοσύνῃ τε καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς ὅσων ὑπῆρξεν διαφέρων· σιωπησάντων δὲ πάντων, εἶπεν, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ μὲν περὶ ἡμῶν κυρωθέντα συνοίσειν τῇ πόλει· τὰς δὲ ὑπὲρ τῆς νίκης εὐχὰς ἐποιήσατο ἡ τύχη κεκωλυκέναι ἡμᾶς ἀποδοῦναι, καλῶς ἔχον ὄντας φρονῆσαι, καὶ τῷ Διὶ τῷ σωτῆρι καὶ Ἀπόλλωνι καὶ ταῖς σεμναῖς θεαῖς ἀπόδοτε· τοῦτο γὰρ εὐξάμενοι τοὺς πολεμίους ναυμαχήσαιμεν. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Διομέδων ἐπὶ τὸν καταψυχθέντα θάνατον ἀπήγετο μετὰ τῶν ἄλλων στρατηγῶν, κινῶν εἰς οἶκτον πολὺν καὶ ἕκαστον τοὺς ἀγαθοὺς πολίτας.

ΔΙΟΜΕΙΑ (τὰ), ἀρχ. δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων εἰς τὴν Αἰγηΐδα φυλήν.

ΔΙΟΜΗΔΕΙΑ=ΔΙΟΜΗΔΗ §—, ἡμεγίστη τῶν νήσων τοῦ Διομήδους, Tremiti.

ΔΙΟΜΗΔΕΙΑΙ ΝΗΣΟΙ (ἀρχ.), πέντε τὸν ἀριθμόν, ἐν τῷ Ἀδριατικῷ κόλπῳ ἀπέναντι τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Ἀπουλίας.

ΔΙΟΜΗΔΗ, θυγάτηρ τοῦ Ξούθου καὶ γυνὴ τοῦ Δηϊῶνος, ἐξ οὗ ἐγέννησε τὸν Κύκνον, §—, θυγάτηρ τοῦ Λεπίθου καὶ γυνὴ τοῦ Ἀμύκλα, μήτηρ δὲ τοῦ Κυνέρα καὶ τῆς Ὀμφάλης, §—, θυγάτηρ τοῦ Φόρβαντος βασιλέως τῆς Λέσβου, αἰχμαλωτευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως.

ΔΙΟΜΗΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Κυρήνης, βασιλεὺς τῶν ἐν Θράκῃ Βιστόνων, οὗ τὰς ἵππους τρεφομένας δι' ἀνθρωπίνου κρέατος ἤγαγεν ὁ Ἡρακλῆς εἰς Μυκήνας.

ΔΙΟΜΗΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Τυδέως καὶ τῆς Δηϊπύλης, βασιλεὺς τοῦ Ἄργους. Ὁ μὲν πατὴρ αὐτοῦ ἔπεσεν ἐν τῇ κατὰ τῶν Θηβῶν ἐκστρατείᾳ· αὐτὸς δὲ ἀνδραγαθήσας ἔπειτα κατὰ τὸν δεύτερον τῶν Θηβῶν πόλεμον, συνεξεστράτευσε καὶ κατὰ τῆς Τροίας, ὅπου ἦτον ἡγεμὼν τῶν Ἀργείων, Τιρυνθίων, καὶ ἄλλων προσέτι λαῶν. Διὰ τὸ τολμηρὸν αὐτοῦ θάρρος συνηριθμεῖτο μετὰ τῶν πρώτων ἡρώων, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Νέστορος ὑπερέβη κατὰ τοῦτο πάντας τοὺς συνηλικιώτας αὐτοῦ. Ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς προστατευόμενος, δὲν ἐπολέμησε μόνον πρὸς τοὺς ἀνδρειοτάτους τῶν ἐχθρῶν, φονεύσας ἐξ αὐτῶν πολλούς, ἀλλ' ἐτόλμησε νὰ ἔλθῃ εἰς μάχην καὶ μετὰ τῶν ἀθανάτων θεῶν· διότι ἐπλήγωσε τὴν Ἀφροδίτην, καταδᾶσαν νὰ βοηθήσῃ τὸν υἱὸν αὐτῆς Αἰνείαν, διὰ τοῦ δόρατος εἰς τὴν χεῖρα καὶ ἤθελεν ἀποσπάσει ἀπ' αὐτῆς τὸν Αἰνείαν, ἂν μὴ ἤρχετο εἰς βοήθειαν ὁ Ἀπόλλων· ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτοῦ ὥρμησε τρὶς, ἐπιθυμῶν νὰ πολεμήσῃ πρὸς αὐτόν· παρητήθη ὅμως μετὰ ταῦτα, φοβηθεὶς τοὺς ἀπειλητικοὺς λόγους τοῦ τρομεροῦ θεοῦ. Ἐνθαρρυνθεὶς δὲ πάλιν ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς, ἐτράπη ἔπειτα πρὸς τὸν Ἄρην, τὸν ὁποῖον ἐπλήγωσε, καὶ ἠνάγκασε νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω εἰς τὸν οὐρανόν. Μετὰ τὴν εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστροφὴν ἔπαθεν ὅ,τι καὶ οἱ λοιποὶ σχεδὸν ἡγεμόνες. Ἡ γυνὴ αὐτοῦ Αἰγιάλεια, θυγάτηρ ἢ ἔγγονος τοῦ Ἀδράστου, ζῶσα καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἀπουσίαν ἐν μεγάλῃ τρυφῇ, ὅτε αὐτὸς ἐπανῆλθεν εἰς τὸ Ἄργος, ἤρχισε νὰ ἐπιβουλεύηται αὐτὸν, καὶ ἤθελεν ἀναμφιβόλως τὸν ἐκβάλει τοῦ μέσου, ἂν μὴ ἔφθανε νὰ καταφύγῃ εἰς τὸν βωμὸν τῆς Ἥρας, καὶ ν' ἀναχωρήσῃ ἔπειτα ἐκ τοῦ τόπου. Ἔπλευσε λοιπὸν ἐκεῖθεν, καὶ ἦλθεν εἰς Ἰταλίαν· περὶ τῆς ἐνταῦθα διατριβῆς αὐτοῦ διηγοῦνται πολλὰ μυθικά· ποτὲ μὲν λέγουσιν, ὅτι ἀπέθανεν αὐτοῦ ἐν βαθεῖ γήρατι· ποτὲ δὲ, ὅτι ἐφόνευσεν αὐτὸν Δαῦνος ὁ βασιλεύς· καὶ ἄλλοτε πάλιν, ὅτι ἔγεινεν ἀφανὴς, κατοικῶν τὰς ὁμωνύμους «Διομηδείους νήσους» τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, ὅπου μετὰ θάνατον ἀνήγειραν εἰς τιμὴν αὐτοῦ καὶ ναόν. (« Ἑλλ. Μυθολ.» Κοντογόνου).

Διομήδης, υἱὸς τοῦ Τυδείδου Διομήδους καὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ Δαύνου Εὐιππης.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Αργοστολίου (Κεφαλλ.)

ΔΙΟΜΗΔΗΣ (Ἅγιος), ἰατρὸς καὶ μάρτυς, ζῶν περὶ τὸ τέλος τοῦ τρίτου αἰῶνος μ. Χρ. Ἐγεννήθη ἐκ γονέων χριστιανῶν ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας. Ἤρξατο ἐξασκῶν τὴν ἰατρικήν, καὶ μετέβη εἰς Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας, ἔνθα διέτριψε μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Ἐμπειρότατος καὶ εὐδοκιμώτατος ἐν ἰατροῖς προσηλύτιζεν εἰς τὸν χριστιανισμὸν τοὺς ὑπ' αὐτοῦ θεραπευομένους. Ἕνεκα δὲ τοῦ ζήλου αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως ὁ Διοκλητιανὸς μετεμπέμψατο αὐτὸν εἰς Νικομήδειαν. Ὁ Διομήδης ἀπεδίωσε καθ' ὁδὸν, περὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ τετάρτου αἰῶνος. Κωνσταντῖνος ὁ μέγας ἵδρυσεν ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς τιμὴν αὐτοῦ ἐκκλησίαν, ἥτις ἐκαλλωπίσθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Βασιλείου τοῦ Α' κατὰ τὸν ἔνατον αἰῶνα. Ἡ ἀνατολικὴ καὶ ἡ δυτικὴ ἐκκλησία τιμῶσι τὴν μνήμην αὐτοῦ τῇ 16 αὐγούστου.

ΔΙΟΜΗΔΗΣ, λατῖνος γραμματικὸς, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα μ. Χρ. Ἔχομεν αὐτοῦ πραγματείαν· «De Oratione et Partibus, Orationis et vario gsnere metrorum, libri III». Οὐδὲν γινώσκομεν περὶ τοῦ γραμματικοῦ τούτου, ἀλλ' ἐπειδὴ πολλάκις μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Πρισκιανοῦ, θὰ ἔζησε πρὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἕκτου αἰῶνος. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἀφιεροῦται Ἀθανασίῳ τινί, περὶ οὗ ἄλλως οὐδὲν γινώσκομεν. Παρετηρήθη ἡ παράδοξος ὁμοιότης χωρίων τινῶν τοῦ Διομήδους καὶ τῶν «Institutiones Grammaticæ» τοῦ Χαρισίου. Ὁ Διομήδης ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον ἐν συλλογῇ τῶν λατίνων γραμματικῶν τυπωθείσῃ ἐν Βενετίᾳ, ὑπὸ τοῦ Νικολάου Ἰένσωνος, περὶ τὸ 1476. Εὑρίσκεται ἐν τοῖς «Grammaticæ Latinæ Auctores antiqui» τοῦ Putsch, ἐν Ἀνοβέρῳ, 1605, εἰς 4ον σελ. 170—527.

ΔΙΟΜΗΔΗΣ ἕλλην γραμματικὸς, ἀδιδάκτου ἐποχῆς. Ἔγραψε σχόλια εἰς τὴν γραμματικὴν Διονυσίου τοῦ Θρᾳκός. Ἀποσπάσματα τῶν σχολίων τούτων ἐδημοσιεύθησαν ἐν τοῖς «Ἀνεκδότοις» τοῦ Villoisou, σελ. 99, 126, 172, 183, 186, καὶ τοῖς τοῦ Βέκκερ (II). Φαίνεται ὅτι ἔγραψε καὶ περὶ Ὁμήρου, διότι μία τῶν γνωμῶν αὐτοῦ περὶ τοῦ μεγάλου ποιητοῦ ἀνασκευάζεται ὑπὸ ἑνετοῦ σχολιαστοῦ τοῦ Ὁμήρου.

ΔΙΟΜΙΔΟΣ, φυγὰς ἐξ Ἄνδρου ἔργων ἐξακοσίων λογάδων ὁπλιτῶν σύμμαχος τῶν Συρακουσίων διαρισθεὶς ὑπ' αὐτῶν φύλαξ τῶν Ἐπιπολῶν κατὰ τὴν ἐπὶ Σικελίαν στρατείαν τῶν Ἀθηναίων. Συγκροτήσας μάχην μετὰ τῶν Ἀθηναίων ἠττήθη καὶ ἐφονεύθη.

ΔΙΟΜΟΣ, ἥρως Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Κολύττου, συνόμιλος τοῦ Ἡρακλέους. Ἀπὸ τοῦ Διόμου τούτου ἔλαβε τὸ ὄνομα ἡ Διόμεια.

ΔΙΟΝ (ἀρχ.), πόλισμα ὑπὸ τῷ Ὀλύμπῳ τῆς Μακεδονίας πρὸς Θεσσαλούς, ὡς Θουκυδίδης. §—, πόλ. ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἄθωνος. §—, πόλ. τῆς Εὐβοίας ἐπὶ τοῦ Κηναίου ἀκρωτηρίου. Ὁ πολίτης Διεύς.

ΔΙΟΝΥΣΙΑ. Ἴδε ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

ΔΙΟΝΥΣΙΑΣ (ἀρχ.), πόλ. τῆς μέσης Αἰγύπτου ἐπὶ τῆς λίμνης Μοίριδος. §—, πόλ. τῆς Ἰταλίας, λεγομένη καὶ Διονυσία. §—, πηγὴ παρὰ τὴν Πύλον. §—, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Πάρου. §—, δύο νησύδρια πλησίον τῆς Κρήτης, λεγόμενα κοινῶς τανῦν «Γενίτσαροι».

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, ὄνομα πολλῶν ἑλλήνων, οὓς διαιροῦμεν εἰς τρεῖς κλάσεις, ἡγεμόνας, ἁγίους καὶ συγγραφεῖς κατὰ χρονολογικὴν τάξιν.

Α'. Διονύσιοι ἡγεμόνες

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ὁ πρεσβύτερος, τύραννος τῶν Συρακουσῶν γεννηθεὶς περὶ τὸ 430 πρ. Χριστοῦ, κατὰ μὲν τὸν Κικέρωνα, ἐκ γονέων ἐπιφανῶν, ἀποθανὼν τῷ 368, κατὰ δὲ Διόδωρον τὸν Σικελιώτην, ἐκ γραμματέως καὶ τοῦ τυχόντος ἰδιώτου τῆς μεγίστης πόλεως ἐγεννήθη τύραννος καὶ διετήρησε τὴν δυναστείαν ἄχρι τῆς τελευτῆς, τυραννήσας ἔτη ὀκτὼ καὶ τριάκοντα. Οἱαδήποτε ὅμως καὶ ἂν ᾖ ἡ καταγωγὴ αὐτοῦ κατέστη περίβλεπτος ἐν τοῖς Συρακουσίοις διὰ τῆς ἀνδρείας ἣν ἐνεδείξατο ἐν ταῖς πρὸς Καρχηδονίους μάχαις. Ἐκλεγεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου στρατηγὸς τὸ πᾶν ἐμηχανήσατο ὅπως γένηται τύραννος τῆς πατρίδος καὶ διέβαλλε πρὸς τὸν δῆμον τοὺς ἄλλους στρατηγοὺς ὡς συνεννοουμένους μετὰ τῶν πολεμίων, ἐλπίζων οὕτως ὅτι θὰ καταλάβῃ μόνος τὴν ἐξουσίαν καὶ ἐνήργησεν ὑπὲρ τῆς καθόδου τῶν φυγάδων. Ἀποσταλεὶς δὲ μετὰ δισχιλίων πεζῶν καὶ τετρακοσίων ἱππέων εἰς τὴν πόλιν τῶν Γελώων ἣν τότε ἐφύλαττε Δέξιππος ὁ Λακεδαιμόνιος, κατέλαβε τοὺς εὐπορωτάτους τῶν πολιτῶν στασιάζοντας πρὸς τὸν δῆμον καὶ δημοσίᾳ κατηγορήσας αὐτῶν, αὐτοὺς μὲν ἐθανάτωσε, τὰς δὲ περιουσίας αὐτῶν ἐδήμευσε καὶ ἐκ τῶν χρημάτων τούτων τοῖς μὲν φρουροῦσι τὴν πόλιν, ὧν ἡγεῖτο ὁ Δέξιππος, ἀπέδωκε τοὺς ὀφειλομένους μισθούς· τοῖς δὲ μετ' αὐτοῦ ἐλθοῦσιν ἐκ Συρακουσῶν ὑπεσχέθη ὅτι θὰ δώσῃ διπλοῦς μισθούς, καὶ διὰ τοῦ τρόπου τούτου προσελκύσατο τὴν εὐνοιαν τῶν τε ἐν Γέλᾳ στρατιωτῶν καὶ τῶν μεθ' ἑαυτοῦ, ἐπηνέθη δὲ καὶ ὑπὸ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Ἑλληνικὴ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία
Βιβλιοθήκη Ἀργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τοῦ δήμου τῶν Γελῴων ὡς αἴτιος τῆς ἐλευθερίας αὐτῶν. Κατωρθώσας δὲ κατὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ εἰς Συρακούσας νὰ καταστῇ στρατηγὸς αὐτοκράτωρ ἔγραψε ψήφισμα δι' οὗ ἐδιπλασίασε τοὺς μισθοὺς καὶ ἐπεζήτει διὰ τίνος τρόπου ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ δήμου σωματοφύλακας, διότι τούτου συγχωρηθέντος εὐκόλως ἔμελλε νὰ καταλάβῃ τὴν τυραννίδα· «εὐθὺς οὖν, λέγει Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, παρήγγειλε τοὺς ἐν ἡλικίᾳ πάντας ἕως ἐτῶν τετταράκοντα λαβόντες ἐπισιτισμὸν ἡμερῶν τριάκοντα καταντᾶν μετὰ τῶν ὅπλων εἰς Λεοντίνους· αὕτη δὲ ἡ πόλις τότε φρούριον ἦν τῶν Συρακουσίων, πλῆρες ὑπάρχον φυγάδων καὶ ξένων ἀνθρώπων· ἤλπιζε γὰρ τούτους συναγωνιστὰς ἕξειν, ἐπιθυμοῦντας μεταβολῆς, τῶν δὲ Συρακουσίων τοὺς πλείστους οὐδ' ἤξειν εἰς Λεοντίνους· οὐ μὴν ἀλλὰ νυκτὸς ἐπὶ τῆς χώρας στρατοπεδεύων, καὶ προσποιηθεὶς ἐπιβουλεύεσθαι κραυγὴν ἐποίησε καὶ θόρυβον διὰ τῶν ἰδίων οἰκετῶν· τοῦτο δὲ πράξας συνέφυγεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ διενυκτέρευσε πυρὰ κάων καὶ τοὺς γνωριμωτάτους τῶν στρατιωτῶν μεταπεμπόμενος· ἅμα δ' ἡμέρᾳ τοῦ πλήθους ἀθροισθέντος εἰς Λεοντίνους, πολλὰ πρὸς τὴν τῆς ἐπιβουλῆς ὑπόθεσιν πιθανολογήσας ἔπεισε τοὺς ὄχλους δοῦναι φύλακας αὐτῷ τῶν στρατιωτῶν ἑξακοσίους οὓς ἂν προαιρῆται. Τοῦτο δὲ πράξας εὐθὺς ἐπλέξας τοὺς χρημάτων μὲν ἐνδεεῖς θρασεῖς δὲ τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τοὺς χιλίους καθώπλισε δι' ὅπλων πολυτελῶν καὶ διὰ μεγίστων ὑποσχέσεων διεβουκόλησε, ἀποστείλας δὲ τὸν Δίξιππον ὡς ὑποπτεύσοντα εἰς Ἑλλάδα κατεσκεύασεν ἐν τῷ ναυσταθμῷ τῶν Συρακουσῶν καὶ φανερῶς ἑαυτὸν ἀνέδειξε τύραννον· οἱ δὲ Συρακούσιοι ὑπέμενον τὰ γενήμενα διὰ τὸν φόβον τῶν ἐν τῇ πόλει ξενικῶν ὅπλων καὶ τῶν Καρχηδονίων· ὁ δὲ Διονύσιος ἐνομοθέτησε τότε τὴν θυγατέρα τοῦ Ἑρμοκράτους καὶ συναγαγὼν ἐκκλησίαν ἐθανάτωσε τοὺς ἀντιπράξαντας αὐτῷ τὸν Δαφναῖον καὶ τὸν Δήμαρχον, οἵτινες ἦσαν ἐκ τῶν δυνατωτάτων. Ἅμα δὲ καταλαβὼν τὴν τυραννίδα ἔστρεψε τὴν ὁρμὴν καὶ τὸν ἐρεθισμὸν τῶν Συρακουσίων κατὰ τῶν Καρχηδονίων. Ὁ Ἱμίλκων ἐπολιόρκει τὴν Γέλαν, ἧς οἱ κάτοικοι γενναίως ἠμύνοντο, οἰκοδομοῦντες νυκτὸς τὰ ἐφ' ἡμέρας πίπτοντα τῶν τειχῶν, συνυπηρετουσῶν τῶν γυναικῶν καὶ παίδων. Ὁ Διονύσιος ἔπεμψεν εἰς βοήθειαν τῶν Γελῴων ἔχων κατὰ μέν τινας πεντακισμυρίους ἄνδρας, κατὰ δὲ τὸν Τίμαιον, ἀναριθμήτους ὑπὸ Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου, πεζοὺς μὲν τρισμυρίους ἱππεῖς δὲ χιλίους, ναῦς δὲ κατασκεύασε 50· ἐφρόντιζε δὲ νὰ μὴ διασπᾷ τὴν στρατιὰν ἀλλ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ τόπου ὁρμώμενος καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν ν' ἀγωνίζηται· ἐπὶ εἴκοσιν ἡμέρας οὐδὲν ἄξιον λόγου ἔπραξεν, ὕστερον δὲ διαιρέσας εἰς τρία μέρη τοὺς πεζούς, ἓν μὲν τάγμα ἐποίησε τοὺς Σικελιώτας καὶ προσέταξεν αὐτοῖς ἐν ἀριστερᾷ τὴν πόλιν ἔχοντες νὰ πορεύωνται ἐπὶ τὸν χάρακα τῶν ἐναντίων· τὸ δ' ἕτερον τάγμα ἐκ συμμάχων καταστήσας ἐκέλευσεν ἐν δεξιᾷ τὴν πόλιν ἔχον νὰ βαδίζῃ ταχέως παρὰ τὸν αἰγιαλόν· αὐτὸς δ' ἔχων τὸ τῶν μισθοφόρων σύνταγμα διὰ τῆς πόλεως ὥρμησεν ἐπὶ τὸν τόπον ἔνθα ἦσαν αἱ πολιορκητικαὶ μηχαναὶ τῶν Καρχηδονίων, καὶ τοῖς μὲν ἱππεῦσι παρήγγειλε, ὅταν ἴδωσι τοὺς πεζοὺς ὁρμῶντας, νὰ διαβῶσι τὸν ποταμὸν καὶ νὰ τρέχωσιν ἐπὶ τοῦ πεδίου, καὶ ἂν μὲν βλέπωσι τοὺς οἰκείους ὑπερισχύοντας, νὰ συνεπιληφθῶσι τῆς μάχης, ἂν δὲ ἡττωμένους νὰ δέχωνται τοὺς πιεζομένους ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ· τοῖς δ' ἐν ταῖς ναυσὶ παρήγγειλε νὰ ἐπιπλεύσωσι πρὸς τὴν ἔφοδον τῶν Ἰταλιωτῶν κατὰ τῆς παρεμβολῆς τῶν πολεμίων· ἐν καιρῷ δὲ τούτου γενομένου, οἱ μὲν Καρχηδόνιοι πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος ἔδραμον φονεύοντες τοὺς ἐκ τῶν πλοίων ἀποβαίνοντας, οἱ δ' Ἰταλιῶται κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν τὸν παρὰ τὴν θάλασσαν τόπον διανύσαντες ἐπετέθησαν κατὰ τῆς παρεμβολῆς τῶν Καρχηδονίων, ἀλλὰ μεθ' ὅλην τὴν ἀνδρείαν αὐτῶν καὶ παρὰ τὸ συνετὸν σχέδιον τοῦ Διονυσίου ἠττήθησαν ὑπὸ τῆς ἐρρωμένης ἀντιστάσεως τῶν Καρχηδονίων.

Μετὰ δὲ ταῦτα πεισθεὶς ὑπὸ τῶν φίλων ὧν συνέδριον συνήγαγε, δὲν ἐτόλμησε νὰ συγκρατήσῃ ἑτέραν μάχην, καὶ ἐξαποστείλας τὸν ἐκ τῆς πόλεως ὄχλον περὶ τὴν πρώτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς, ἀφώρμησε καὶ αὐτὸς περὶ μέσας νύκτας, καταλιπὼν περὶ τοὺς δισχιλίους τῶν εὐζώνων, οἷς παρήγγειλε νὰ θορυβοποιῶσι δι' ὅλης τῆς νυκτὸς καὶ πυρὰ νὰ καίωσιν ὅπως νομίζωσιν οἱ Καρχηδόνιοι ὅτι ἔμενεν ἐν τῇ πόλει· οὗτοι δὲ τῆς ἡμέρας ὑποφωσκούσης ὥρμησαν πρὸς τοὺς περὶ τὸν Διονύσιον, ἀλλ' οἱ Καρχηδόνιοι ἐνοήσαντες τὰ διατρέξαντα μετεστρατοπέδευσαν εἰς τὴν πόλιν καὶ διήρπασαν τὰς οἰκίας. Ὁ δὲ Διονύσιος ἀφικόμενος εἰς τὴν Καμάριναν, ἠνάγκασε καὶ τοὺς ἐκεῖ, μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν νὰ φύγωσιν εἰς Συρακούσας· ἐπειδὴ δὲ τὸ πρᾶγμα οὐδεμίαν ἀναβολὴν ἐπεδέχετο ἐξῆλθον ἐν μεγίστῃ ἀταξίᾳ νέοι καὶ γέροντες, οἱ δὲ στρατιῶται βλέποντες δύο πόλεων λαὸν ἐξοριζόμενον μετὰ γυναικῶν καὶ παίδων ἤλεουν τοὺς δυστυχεῖς φυ-

γάδας καὶ ἤρξαντο μῖσος τρέφοντες κατὰ τοῦ Διονυσίου, καὶ πρῶτον μὲν ἐπετήρουν οἱ Ἱππεῖς μήπως δυνηθῶσι νὰ φονεύσωσι καθ' ὁδὸν τὸν τύραννον, ἀλλὰ μὴ δυνηθέντες προεπορεύθησαν εἰς Συρακούσας, διήρπασαν τὴν οἰκίαν τοῦ Διονυσίου καὶ ἐκακοποίησαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· ὁ δὲ Διονύσιος μαθὼν ταῦτα ὥρμησεν εἰς καταδίωξιν αὐτῶν, ἔκαυσε τὰς πύλας τῆς πόλεως εὑρὼν αὐτὰς κεκλεισμένας καὶ ἄλλους μὲν τῶν Ἱππέων ἐφόνευσεν, ἄλλοι δὲ ἀπεσώθησαν εἰς τὴν Αἴτνην. Τοὺς δὲ δυσηρεστημένους τῆς Γέλας καὶ τῆς Καμαρίνης, ἀπέστειλεν εἰς Λεόντιον καὶ μετὰ ταῦτα συνωμολόγησεν εἰρήνην μετὰ τῶν Καρχηδονίων, καθ' ἣν ἐπεμελήθη ὅπως ἐδραιώσῃ τὴν τυραννίαν. Θεωρῶν δὲ τῆς πόλεως τὴν Νῆσον ὀχυρωτάτην οὖσαν διεκαθόμησεν αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἄλλης πόλεως διὰ πολυτελοῦς τείχους καὶ πύργους ὑψηλοὺς καὶ πυκνοὺς ἐνῳκοδόμησε καὶ πρὸ αὐτῆς χρηματιστήρια καὶ στοὰς εὐρυχωροτάτας· ᾠκοδόμησε δ' ἐν αὐτῇ πολυτελῶς ὠχυρωμένην ἀκρόπολιν συμπεριλαβὼν ἐντὸς τοῦ τείχους αὐτῆς τὰ πρὸς τὸν μικρὸν λιμένα τοῦ Λακκίου νεώρια· τῆς δὲ χώρας τὴν μὲν ἀρίστην ἐξελόμενος ἐδωρήσατο τοῖς φίλοις καὶ ἐν ἀξιώμασι, τὴν δ' ἄλλην ἐμέρισεν ἐξ ἴσου ξένοις τε καὶ πολίταις συμπεριλαβὼν ἐν τοῖς πολίταις καὶ τοὺς ἠλευθερωμένους δούλους, οὓς ἐκάλει νεοπολίτας· διένειμε δὲ καὶ τὰς οἰκίας τῷ λαῷ πλὴν τῶν ἐν τῇ Νήσῳ, ἃς ἐδωρήσατο τοῖς φίλοις καὶ τοῖς μισθοφόροις. Θέλων δὲ νὰ ἀπασχολῇ πάντοτε ἀλλαχοῦ τοὺς Συρακουσίους, ὅπως μὴ σχολὴν ἄγοντες σκεφθῶσι περὶ τοῦ πῶς ν' ἀνακτήσωνται τὴν ἐλευθερίαν, ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν πόλιν τῶν Ἐρβησίνων, ἀλλ' αἴρνης στάσεως ἐκραγείσης ἐν Συρακούσαις ὑποτρεφομένης ὑπὸ τῶν ἐξωσθέντων Ἱππέων ἔλυσε τὴν πολιορκίαν καὶ ἔσπευσεν ἵνα καταλάβῃ τὴν πόλιν, ἀλλ' οἱ στασιασταὶ παραλαβόντες τοὺς ἐξ Αἴτνης ἱππεῖς ἀντεπεξῆλθον κατὰ τοῦ τυράννου καὶ διέκλεισαν αὐτὸν τῆς ἐπὶ τὴν χώραν ἐξόδου, εὐθὺς δὲ πρός τε τοὺς Μεσσηνίους καὶ τοὺς Ῥηγίνους πρέσβεις ἀπέστειλαν δεόμενοι αὐτῶν νὰ βοηθήσωσι κατὰ θάλασσαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας· ἐπεκήρυξαν δὲ καὶ ἄρθονα χρήματα τοῖς φονεύσουσι τὸν τύραννον. Καὶ οἱ μὲν φίλοι αὐτοῦ συνεβούλευσαν αὐτὸν διάφορα μέσα φυγῆς· ὁ δὲ Διονύσιος ἤκουσε τῆς συμβουλῆς Φιλίσου τοῦ Ἰσορικοῦ, εἰπόντος αὐτῷ ὅτι «προσήκει οὐκ ἐφ' ἵππου φέροντα ἐκπλεῖν τὴν τυραννίδος, ἀλλὰ τοῦ σκέλους ἐλλείποντος προκρίπτειν ὃ ὅπερ ἀποστείλας πρέσβεις πρὸς τοὺς ἀφεσταότας τούτους μὲν παρεκάλει νὰ δώσωσι τὴν ἐξουσίαν αὐτῷ ἵνα ἀπέλθῃ μετὰ τῶν ἰδίων ἐκ τῆς πόλεως, πρὸς δὲ τοὺς Καμπανοὺς λάθρα μηνύσας ἐκάλει αὐτοὺς εἰς βοήθειαν ἀντὶ ὅσων ἂν αἰτήσωσι χρημάτων. Τούτων δὲ πραχθέντων, οἱ Συρακούσιοι δόντες τῷ τυράννῳ τὴν ἄδειαν ν' ἀποπλεύσῃ μετὰ πέντε πλοίων διελύθησαν ῥᾳθύμως ὡς εἰ ἤτον ἤδη καταλελυμένη ἡ τυραννίς. Κατὰ Διόδωρον, «Διονύσιος ὁ τῶν Συρακοσίων τύραννος, καὶ περ εὐτυχέστατος τῶν δυναστῶν γεγονὼς, ζῶν μὲν οὐ διέλιπεν ἐπιβουλευόμενος, καὶ διὰ τὸν φόβον ἠναγκάζετο φέρειν ὑπὸ τὸν χιτῶνα σιδηροῦν θώρακα, τελευτήσας δὲ μέγιστον εἰς βλασφημίας παράδειγμα καταλέλοιπε τὸν ἑαυτοῦ βίον εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα». Περὶ τῆς ὠμότητος αὐτοῦ πολλὰ φέρονται ἀνέκδοτα. Ὁ Αἰλιανὸς καὶ ὁ Πλούταρχος κατηγοροῦσιν αὐτοῦ ὡς φονεύσαντος τὴν μητέρα. Ἅπασα ἡ βασιλεία τοῦ Διονυσίου περιλαμβάνει 1ον τὴν στερεοποίησιν τῆς τυραννίδος αὐτοῦ ἐν Συρακούσαις· 2ον τὴν ἐκδίωξιν τῶν Καρχηδονίων ἐκ τῆς Σικελίας, καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ ἐφ' ὅλης τῆς νήσου· 3ον τὴν κατάκτησιν τῶν ἑλληνικῶν πόλεων κατὰ τὰ νότια τῆς Ἰταλίας. Εἴδομεν ὅτι ἐν τῷ πρώτῳ πρὸς τοὺς Καρχηδονίους πολέμῳ ἀπώλεσε τὴν Γέλαν καὶ τὴν Καμάριναν, ἀλλὰ, τῷ 403, κατεκτήσατο τὰς πόλεις Ἔνναν, Κατάνην, Νάξον, Λεόντιον, Μεσσήνην. Ἠττηθεὶς ἐκ νέου καὶ ἀποκλεισθεὶς ἐν Συρακούσαις ὑπὸ τοῦ Ἱμίλκωνος, 396, ἐκυρίευσεν ἐν τέλει τοῦ πολέμου, 392, τὸ Ταυρομένιον. Ἀπὸ τοῦ 394 μέχρι τοῦ 384 ἀπησχόλουν αὐτὸν τὰ τῆς Ἰταλίας πράγματα. Τῷ 389, κατέλαβε τοὺς Λοκρούς, τῷ 387 τὴν Κροτώνην, μετὰ σφοδρὰν ἀντίστασιν· συνεμάχησε μετὰ τῶν Γαλατῶν νικητῶν τῆς Ῥώμης τῷ 390, ἔπεμψεν ἀποικίας ἐπὶ τῆς δυτικῆς παραλίας τοῦ Ἀδριατικοῦ, κατελεηλάτησε καὶ ἐδιεδήλωσε τὴν Ἑτρουρίαν. Μετὰ τρίτον πόλεμον κατὰ τῶν Καρχηδονίων, εἰς οὓς ἀπολέξαντα, 383, ἐκυρίευσε παρ' αὐτῶν, τῷ 368, τὴν Σελινοῦντα, Ἔντελλαν καὶ Ἐρύκην. Μολονότι κατηγορεῖται ἐπὶ τυραννικῷ φρονήματι ὁ Διονύσιος, τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἀπέδωκε σχεδὸν τὴν ἀνεξαρτησίαν εἰς τὴν Σικελίαν, ἐπλούτισε καὶ ἐμεγάλυνε τὰς Συρακούσας, καὶ ἐδείχθη προστάτης τῶν τεχνῶν καὶ τῶν γραμμάτων. Κατὰ παράκλησιν τοῦ Δίωνος μετεπέμψατο εἰς τὴν αὐλὴν αὐτοῦ τὸν Πλάτωνα, καὶ ἀπέπεμψεν αὐτὸν, εἶναι ἀληθὲς, ἀμέσως μὴ φέρων τὴν φιλοσοφικὴν παῤῥησίαν τῶν λόγων τοῦ ἀνδρὸς, ὃν διέταξε νὰ πωληθῇ ὡς δοῦλος· ἐκαλλιέργησε δὲ, λέγουσι, τὴν μουσικὴν, τὴν ἱστορίαν, τὴν ἰατρι-

κὴν καὶ τὴν χειρουργικήν· οἱ ἵπποι αὐτοῦ ἠγωνίζοντο εἰς τὰ Ὀλύμπια. Συνέπραξε τοῖς Παρίοις, οἵτινες κατά τινα χρησμὸν ἀποικίαν ἐκπέμψαντες εἰς τὸν Ἀδρίαν ἔκτισαν ἐν αὐτῷ νῆσον τὴν ὀνομαζομένην Φάρον· ἔκτισε δὲ καὶ αὐτὸς οὐ πρὸ πολλοῦ τὴν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Λισσὸν, κατεσκεύασε δὲ γυμνάσια μεγάλα παρὰ τὸν Ἄναπον ποταμὸν καὶ θεῶν ναοὺς καὶ ἄλλα συντείνοντα πρὸς αὔξησιν τῆς πόλεως καὶ δόξαν. Κατὰ τὸν χρόνον τῆς εἰρήνης ἠσχολεῖτο εἰς τὸ γράφειν ποιήματα μετὰ πολλῆς σπουδῆς καὶ τοὺς φημιζομένους ποιητὰς μετεπέμπετο καὶ διορθωτὰς εἶχεν· ἐκαυχᾶτο δὲ πολλῷ μᾶλλον ἐπὶ τοῖς ποιήμασιν ἢ τοῖς πολεμικοῖς κατορθώμασι· ἐπειδὴ δὲ ἡμέραν τινὰ Φιλόξενος ὁ διθυραμβοποιὸς, ἀναγνωσθέντων ποτὲ ἐν συμποσίῳ τῶν ποιημάτων τοῦ τυράννου καὶ ἐπερωτηθεὶς ὁποίαν κρίσιν ἔχει, ἀπεκρίνατο παῤῥησιωδέστερον, ὁ τύραννος ὠργίσθη καὶ προσέταξε τοῖς ὑπηρέταις ν' ἀπαγάγωσιν αὐτὸν εἰς τὰς λατομίας· μόλις δὲ συνεχώρησεν αὐτῷ τῇ παρακλήσει τῶν φίλων· προβαίνοντος δὲ τοῦ πότου καὶ πάλιν καυχωμένου τοῦ Διονυσίου περὶ τῶν ἰδίων ποιημάτων, καὶ ἐπερωτῶντος αὖθις τὸν Φιλόξενον «Ποῖα τινά σοι φαίνεται τὰ ποιήματα ὑπάρχειν;» οὐδὲν εἰπὼν οὗτος προσεκαλέσατο τοὺς ὑπηρέτας τοῦ Διονυσίου καὶ ἐκέλευσεν αὐτοῖς νὰ τὸν ἀπαγάγωσιν εἰς τὰς λατομίας· καὶ τότε μὲν ὁ Διονύσιος ἤκουσεν ἄνευ ὀργῆς τὴν ἀστείαν ἀπόκρισιν ταύτην διότι ὁ γέλως ἤμβλυνε τὴν μέμψιν· μετ' ὀλίγον δὲ ὁ Φιλόξενος ὑπισχνεῖτο ὅτι δύναται διὰ τῆς ἀποκρίσεως νὰ τηρήσῃ τὴν ἀλήθειαν ἅμα δὲ καὶ νὰ εὐαρεστήσῃ τῷ τυράννῳ καὶ δὴν διεψεύσθη· διότι τοῦ τυράννου ὑποβαλόντος στίχους τινὰς τραγικοὺς καὶ ἐρωτήσαντος «Ποῖά τινα φαίνεται τὰ ποιήματα» εἶπεν «Οἰκτρὰ», ἤτοι κινοῦντα τὸν οἶκτον ἢ καὶ ἄξια οἴκτου. Λέγεται ὅτι τὰς λατομίας ἐπινόησεν ὁ ἴδιος καὶ ἡ περιφημοτάτη πασῶν ὠνομάζετο «Οὖς Διονυσίου», διότι τοιαύτην εἶχε κατασκευὴν, ὥστε πάντες οἱ ἦχοι διηυθύνοντο πρὸς ὀπὴν, ἀπολήγουσαν εἰς τὸν θάλαμον τοῦ τυράννου, ὅστις διήρχετο ἡμέρας ὅλας ἀκροαζόμενος τῶν λόγων καὶ τῶν παραπόνων τῶν θυμάτων αὐτοῦ. Τοὺς δὲ κατασκευάσαντας τὴν λατομίαν ταύτην ἐθανάτωσεν ὅπως μείνῃ μυστικὴ ἡ διαίρεσις αὐτῆς. Ὁ Διονύσιος ἐξαπέστειλεν εἰς τὴν Ὀλυμπιακὴν πανήγυριν τοὺς εὐφωνοτάτους τῶν ὑποκριτῶν ὅπως ἄσωσιν ἐν τῷ λαῷ τὰ ποιήματα αὐτοῦ· οὗτοι δὲ τὰ μὲν πρῶτον διὰ τὴν εὐφωνίαν ἐξέπληττον τοὺς ἀκούοντας, μετὰ δὲ ταῦτα ἀναθεωρήσεως γενομένης κατεφρονήθησαν καὶ πολὺν διήγειραν γέλωτα· ὁ δὲ Διονύσιος ἀκούσας τὴν καταφρόνησιν τῶν ποιημάτων ἐνέπεσεν εἰς ὑπερβολικὴν λύπην· καὶ ὑπὸ τοσαύτης ὀργῆς καὶ ἐξάψεως κατελήφθη ὥστε πολλοὺς τῶν φίλων αὐτοῦ ἐφόνευσεν ἀναιτίως οὐκ ὀλίγους δ' ἐφυγάδευσεν, ἐν οἷς καὶ τὸν Φίλιστον καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Λεπτίνην, μεθ' ὧν ὕστερον συνδιηλλάγη καὶ ἔδωκε τὴν ἰδίαν θυγατέρα εἰς γάμον τῷ Λεπτίνῃ. Ὁ Πολύβιος λέγει ὅτι τοσοῦτον ἐνέπνευε θαυμασμὸν Σκιπίωνι τῷ Ἀφρικανῷ, ὥστε, ἐκτὸς τοῦ διαδόχου αὐτοῦ Ἀγαθοκλέους, οὐδένα εὗρισκεν ἐφάμιλλον αὐτοῦ κατά τε τὴν διοικητικὴν καὶ τὴν πολεμικὴν τέχνην. Ὁ Διονύσιος ἐνυμφεύθη πολλὰς γυναῖκας· ἡ πρώτη, θυγάτηρ τοῦ Ἑρμοκράτους, ἐφονεύθη ἐν τῇ στάσει τῶν συρακουσίων ἱππέων, τῷ 405. Ὕστερον ἐνυμφεύθη δύο ἐνταῦτῷ, τὴν Δωρίδα καὶ τὴν Ἀριστομάχην, αἵτινες ἐξ ἴσης ἠγαπῶντο ὑπ' αὐτοῦ. Ἐκ τῆς Ἀριστομάχης, ἀδελφῆς τοῦ Δίωνος (ἰδ. ΔΙΩΝ), ἐγέννησε δύο υἱοὺς, τὸν Ἱππαρῖνον καὶ τὸν Νυσαῖον καὶ δύο θυγατέρας, τὴν Σωφρονύμην καὶ τὴν Ἀρεταίαν. Ἐκ δὲ τῆς Δωρίδος ἐγέννησε τὸν διαδεξάμενον αὐτὸν Διονύσιον τὸν νεώτερον. Ὁ Διόδωρος ἀφηγεῖται ὡς ἕπεται τάς τε αἰτίας τῆς τελευτῆς τοῦ δυνάστου τούτου καὶ τὰ συμβάντα αὐτῷ περὶ τὴν τοῦ βίου καταστροφήν... «Διονυσίου τοίνυν δεδιδαχότος Ἀθήνησι Ληναίοις τραγῳδίαν καὶ νικήσαντος, τῶν ἐν τῷ χορῷ τις ᾠδῶν, ὑπολαβὼν τιμηθήσεσθαι λαμπρῶς, ἐὰν πρῶτος ἀπαγγείλῃ τὴν νίκην, διέπλευσεν εἰς τὴν Κόρινθον· καταλαβὼν δ' ἐκεῖ ναῦν ἐκπλέουσαν εἰς Σικελίαν καὶ μεταβὰς εἰς ταύτην, οὐρίοις ἐχρήσατο πνεύμασι, καὶ καταπλεύσας εἰς Συρακούσας συντόμως ἀπήγγειλε τῷ τυράννῳ τὴν νίκην· ὁ δὲ Διονύσιος τοῦτον μὲν ἐτίμησεν, αὐτὸς δὲ περιχαρὴς ἐγένετο καὶ τοῖς θεοῖς εὐαγγέλια θύσας πότους καὶ μεγάλας εὐωχίας ἐπετέλεσεν· ἑστιῶν δὲ λαμπρῶς τοὺς φίλους, καὶ κατὰ τοὺς πότους φιλοτιμότερον τῇ μέθῃ δοὺς ἑαυτὸν, εἰς ἀῤῥωστίαν σφοδροτέραν ἐνέπεσε διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐμφορηθέντων ὑγρῶν· ἔχων δὲ παρὰ θεῶν λόγιον τότε τελευτήσειν ὅταν τῶν κρειττόνων περιγένηται τὸν χρησμὸν ἀνέφερεν ἐπὶ τοὺς Καρχηδονίους, ὑπολαμβάνων τούτους κρείττους ἑαυτοῦ εἶναι· διὸ καὶ πρὸς αὐτοὺς πλεονάκις πεπολεμηκὼς εἰώθει κατὰ τὰς νίκας ὑποφεύγειν καὶ ἑκουσίως ἡττᾶσθαι, ἵνα μὴ δόξῃ τῶν ἀχροτέρων γεγονέναι κρειττων· οὗ μὴν ἠδυνήθη γε τῇ πανουργίᾳ κατασοφίσασθαι τὴν ἐκ τῆς πεπρωμένης ἀνάγκην, ἀλλὰ ποιητὴς ὢν κακὸς καὶ διακριθεὶς ἐν Ἀθήναις ἐνίκησε τοὺς κρείτ-

τονας ποιητάς· εὐλόγως οὖν κατὰ τὸν χρησμὸν διὰ τὸ περιγενέσθαι τῶν κρειττόνων ἐπακολουθοῦσαν ἔσχε τὴν τοῦ βίου τελευτήν». Κατ' ἄλλους, Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος ἀπέθανε ὀνηλητηριασθεὶς ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ὁ νεώτερος, υἱὸς Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου ἐκ τῆς Δωρίδος, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ τῷ 368 πρ. Χρ. Ὁ Πλούταρχος καὶ ὁ Κορνήλιος Νέπως κατηγοροῦσιν αὐτοῦ, κατὰ Τίμαιον, ὅτι ἐπέσπευσε τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς, φοβούμενος μὴ ὁ Δίων καταλάβῃ τὴν ἀρχὴν κατὰ τὰς τελευταίας αὐτοῦ ἡμέρας· ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον οὐκ ἔχεται βασιμότητος. Κατὰ Διόδωρον τὸν Σικελιώτην, Διονύσιος ὁ νεώτερος ἔθαψε τὸν πατέρα μεγαλοπρεπῶς κατὰ τὴν ἀκρόπολιν πρὸς ταῖς βασιλίσι καλουμέναις πύλαις. Διατελῶν ὑπὸ τὴν κηδεμονείαν τοῦ Δίωνος ἀδελφοῦ τῆς δευτέρας γυναικὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Διονύσιος ὁ νεώτερος ἐξεικνύετο σκληρὸς καὶ ἀκόλαστος παρὰ τὰς συμβουλὰς τοῦ τε κηδεμόνος αὐτοῦ καὶ τοῦ Πλάτωνος, ἐλθόντος εἰς Συρακούσας. Ὁ Δίων ἦτον ἀνὴρ ἐν φιλοσοφίᾳ μεγάλην ἔχων προκοπὴν καὶ κατ' ἀνδρείαν καὶ στρατηγίαν πολὺ προέχων τῶν κατ' αὐτὸν Συρακουσίων· διὰ δὲ τὴν εὐγένειαν καὶ τὴν λαμπρότητα τῆς ψυχῆς κατέστη ὕποπτος τῷ τυράννῳ νομισθεὶς ὡς ἱκανὸς πρὸς τὸ καταλῦσαι τὴν τυραννίδα· φοβούμενος λοιπὸν αὐτὸν ὁ Διονύσιος ἀπεφάσισε νὰ θανατώσῃ τὸν ἄνδρα, τοῦθ' ὅπερ ἐννοήσας ὁ Δίων τὸ μὲν πρῶτον ἐκρύβη παρά τινι τῶν φίλων, εἶτα δὲ ἔφυγεν ἐκ τῆς Σικελίας εἰς Πελοπόννησον, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τὸν ἀδελφὸν Μεγακλῆν καὶ Ἡρακλείδην τὸν ἐπὶ τῶν στρατιωτῶν τεταγμένον ὑπὸ τοῦ τυράννου· καταπλεύσας δ' εἰς Κόρινθον τοὺς μὲν Κορινθίους παρεκίνει ἵνα βοηθήσωσιν αὐτῷ ὅπως ἐλευθερώσῃ τοὺς Συρακουσίους ἀπὸ τῆς τυραννίας, αὐτὸς δὲ συνέλεγε μισθοφόρους καὶ πανοπλίας συνήθροιζε, μισθωσάμενος δὲ δύο ναῦς ἐξέπλευσεν ἐκ Ζακύνθου εἰς τὴν Σικελίαν καταλιπὼν τριήρεις τινὰς καὶ ἕτερα φορτηγὰ πλοῖα ὑπὸ τὸν Ἡρακλείδην μέλλοντα νὰ ἔλθῃ κατόπιν εἰς Σικελίαν. Ὁ Δίων κατέπλευσεν εἰς Μινῴαν τῆς Ἀκραγαντίνης, ἔνθα ἐτύγχανε προθύμου ὑποδοχῆς παρὰ τῷ φίλῳ αὐτοῦ Παράλῳ, ᾧ παρέδωκε πεντακισχιλίας πανοπλίας καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ κομίσῃ αὐτὰς ἐφ' ἁμαξῶν εἰς Συρακούσας· αὐτὸς δὲ τοὺς μισθοφόρους παραλαβών, χιλίους ὄντας, προῆγεν κατὰ τῶν Συρακουσίων, ἐν παρόδῳ δὲ πείσας τοὺς Ἀκραγαντίνους, τοὺς Γελῴους καὶ τινας τῶν οἰκούντων τὰ μεσόγεια Σικανῶν καὶ Σικελῶν, πρὸς δὲ καὶ τοὺς Καμαριναίους νὰ συνδράμωσι τοὺς Συρακουσίους εἰς ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας των καὶ ἐπορεύετο κατὰ τοῦ τυράννου ἀφοῦ περὶ τοὺς δισμυρίους στρατιώτας ἠθροίσθησαν· οὐδὲν δ' ἧττον καὶ πολλοὶ τῶν ἐκ τῆς Ἰταλίας Ἑλλήνων καὶ Μεσσηνίων μετεπέμφθησαν, πάντες μετὰ σπουδῆς καὶ προθυμίας ἐλθόντες· ἅμα δὲ ἀφίκετο εἰς τὰ σύνορα τῆς Συρακουσίας ὁ Δίων, ἀπήντησεν αὐτῷ πλῆθος ἀόπλων ἀνθρώπων ἔκ τε τῆς χώρας καὶ τῆς πόλεως· διότι ὁ Διονύσιος ὑποπτεύων πολλοὺς τῶν Συρακουσίων ἀφώπλισεν αὐτούς· κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν ὁ μὲν τύραννος διέτριβε περὶ τὰς νεοκτίστους πόλεις τοῦ Ἀδρία μετὰ πολλῶν δυνάμεων, οἱ δὲ πρὸς φρουρὰν τῶν Συρακουσίων ἀπολειφθέντες στρατηγοὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐπειρῶντο ἵνα μεταπείσωσιν ἀπὸ τῆς ἀποστάσεως τοὺς πολίτας· ἐπειδὴ ὅμως ἡ ὁρμὴ τοῦ λαοῦ ἦτον ἀκατάσχετος, ὀργισθέντες συνέλεξαν τοὺς ὁμοφρονοῦντας τῷ δυνάστῃ καὶ ἀπεφάσισαν ἵνα ἐπιτεθῶσι κατὰ τῶν ἀποστατῶν. Ὁ δὲ Δίων τοῖς μὲν ἀόπλοις τῶν Συρακουσίων διένειμε τὰς πεντακισχιλίας πανοπλίας, τοὺς δὲ ἄλλους ἐκ τῶν ἰσχυόντων πολιτῶν ἐξώπλισε καὶ συναθροίσας ἅπαντας εἰς κοινὴν συνέλευσιν εἶπεν ὅτι ἔρχεται πρὸς ἐλευθέρωσιν τῶν Σικελιωτῶν, παρεκίνει δὲ νὰ ἐκλέξωσι στρατηγοὺς τοὺς ἁρμοδίους πρὸς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς αὐτονομίας καὶ τὴν κατάλυσιν τῆς τυραννίας· ὁ δὲ λαὸς μιᾷ φωνῇ ἀνεβόησεν ὅτι πρέπει νὰ ἐκλεχθῶσι στρατηγοὶ αὐτοκράτορες ὁ Δίων καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Μεγακλῆς· εὐθὺς λοιπὸν ἀπὸ τῆς συνελεύσεως ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ οὐδενὸς ἀνταγωνιζομένου ἐν ὑπαίθρῳ, εἰσῆλθεν ἀδεῶς ἐντὸς τοῦ τείχους καὶ διὰ μέσου τῆς Ἀχραδίνης πορευθεὶς εἰς τὴν ἀγορὰν ἐστρατοπέδευσεν, οὐδενὸς τολμῶντος ἵνα ἀντεπεξέλθῃ κατ' αὐτοῦ· εἶχε δὲ ἐν ὅλῳ ὁ Δίων στρατιωτικὴν δύναμιν πεντακισμυρίων περίπου ἀνδρῶν, οἵτινες πάντες ἐστεφανωμένοι κατῆλθον εἰς τὴν πόλιν, προηγουμένου τοῦ Δίωνος καὶ τοῦ Μεγακλέους καὶ μετὰ ταῦτους τριάκοντα τῶν Συρακουσίων, οἵτινες μόνοι τῶν ἐν Πελοποννήσῳ φυγάδων ἠθέλησαν νὰ μετάσχωσι τῶν κινδύνων μετὰ τῶν Συρακουσίων, ταῦτα δ' ἐγίνοντο ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς ἀγαλλιάσεως καὶ τῶν ὑπὲρ τοῦ Δίωνος εὐχημῶν. Ὁ δὲ Διονύσιος κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ἔτυχε διατρίβων περὶ Καυλωνίαν τῆς Ἰταλίας, καὶ μεταπεμψάμενος Φίλιστον τὸν στρατηγὸν περὶ τὸν Ἀδρίαν ὄντα μετὰ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως προσέταξεν αὐτῷ νὰ πλεύσῃ εἰς τὰς Συρακούσας· ἀμφοτέρων δ' εἰς τὸν αὐτὸν τόπον

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Τ.Δ.)

σπευδόντων ἵνα ἔλθωσιν, ὁ Διονύσιος ἦλθεν εἰς τὰς Συρακούσας ἑπτὰ ἡμέρας μετὰ τὴν κάθοδον τοῦ Δίωνος καὶ θέλων νὰ δυσωπήσῃ τοὺς Συρακουσίους ὑπέσχετο αὐτοῖς ὅτι θὰ παραδώσῃ τὴν ἀρχὴν τῷ δήμῳ καὶ ἠτεῖτο πρέσβεις ὅπως μετ' αὐτῶν διαπραγματευθῇ τὴν εἰρήνην· καὶ οἱ μὲν Συρακούσιοι διαβουκοληθέντες ὑπὸ τῶν ἐλπίδων ἐξαπέστειλαν πρέσβεις τοὺς ἀξιολογωτάτους τῶν ἀνδρῶν· ὁ δὲ Διονύσιος τούτους μὲν ὑπὸ φυλακὴν θέσας ἀνέβαλε τὰς διαπραγματεύσεις, βλέπων δὲ ὅτι οἱ Συρακούσιοι διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς εἰρήνης ὑπὸ ῥᾳθυμίας κατελήφθησαν καὶ πρὸς μάχην ἀπαράσκευοι ἦσαν, αἴφνης ἀνοίξας τὰς πύλας τῆς κατὰ τὴν Νῆσον ἀκροπόλεως ἐξεχύθη παρατεταγμένον ἔχων τὸ στράτευμα καὶ συνεκρότησε φονικωτάτην μάχην μετὰ τῶν ἀποστατῶν, καθ' ἣν ὁ ἡρωϊκώτατα ἀγωνισάμενος Δίων τραυματισθεὶς μικροῦ δεῖν ἠχμαλωτεύετο. Μετὰ πολύωρον ἀγῶνα ὁ μὲν Διονύσιος ἐτράπη εἰς φυγήν, οἱ δὲ Συρακούσιοι τρόπαιον ἔστησαν κατὰ τοῦ τυράννου. Μετὰ τὴν μάχην ταύτην, ὁ Διονύσιος ἀπολιπὼν φρουρὰς ἀξιολόγους ἐν ταῖς ἀκροπόλεσιν ἔθαψε λαμπρῶς τοὺς ἐν τῇ μάχῃ πεσόντας καὶ ἀντήμειψε μεγαλοδώρως τοὺς ἀνδραγαθήσαντας· πρὸς δὲ τοὺς Συρακουσίους ἔπεμψε πρέσβεις περὶ συνδιαλλαγῆς, ἀλλ' ὁ Δίων τὴν μὲν ἀπάντησιν ἀνέβαλλε πάντοτε, ἐν δὲ τῷ μεταξὺ κατασκευάσας τὸ λοιπὸν τοῦ τείχους μετεπέμψατο τοὺς πρέσβεις καὶ συνδιαλεχθεὶς περὶ διαλλαγῆς, ὁ Δίων ἀπεκρίθη τοῖς πρέσβεσιν ὅτι τότε μόνον θὰ ἐπέλθῃ συνδιαλλαγή, ὅταν ἀποθέσῃ τὴν τυραννίδα καὶ θελήσῃ νὰ τύχῃ τιμῶν τινων· ὁ δὲ Διονύσιος ἐπειδὴ ὑπερήφανος ἐφάνη οὕτω ἡ ἀπόκρισις, συναγαγὼν τοὺς στρατηγοὺς συνεσκέπτετο πῶς πρέπει νὰ πολεμήσῃ πρὸς τοὺς Συρακουσίους, πάντων δ' εὐπορῶν πλὴν τοῦ σίτου καὶ θαλασσοκρατῶν, ἐλήστευε τὴν χώραν, καὶ ἔστελλε φορτηγοὺς ναῦς εἰς ἀγορὰν σίτου, ἀλλ' οἱ Συρακούσιοι ἔχοντες πολλὰς μακρὰς ναῦς καὶ κατὰ τοὺς εὐκαίρους τόπους ἐπιφαινόμενοι, διήρπαζον πολὺ μέρος τοῦ ὑπὸ τῶν ἐμπόρων κομιζομένου σίτου. Φίλιστος ὁ στρατηγὸς τοῦ Διονυσίου πλεύσας εἰς Ῥήγιον διεκόμισε τοὺς ἱππεῖς εἰς Συρακούσας, ὄντας πλείονας τῶν πεντακοσίων· προσθεὶς δὲ τούτοις καὶ ἄλλους ἱππεῖς καὶ πεζοὺς δισχιλίους, ἐστράτευσεν ἐπὶ τοὺς Λεοντίνους ἀποστάντας ἀπὸ τοῦ Διονυσίου, νυκτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὸ τεῖχος κατέλαβε μέρος τῆς πόλεως· γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς καὶ τῶν Συρακουσίων βαρυνθησάντων, ἠττηθεὶς ἐτράπη εἰς φυγήν. Τέλος διὰ τῆς ἥττης καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Φιλίστου κατεστράφησαν αἱ τοῦ δυνάστου ἐλπίδες, οὗτος δὲ διαπιστευσάμενος τὴν φυλακὴν τῆς ἀκροπόλεως τοῖς ἐπιλέκτοις τῶν μισθοφόρων, ἀγομένοις ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀπολλοκράτους διεπεραιώθη λάθρα εἰς Ἰταλίαν, ἀποκομίζων μεθ' ἑαυτοῦ πάντας τοὺς θησαυροὺς καὶ τὰ κοσμήματα τοῦ σέματος. Ἀληθεύει ἄρα γε, ὡς λέγει ὁ Κορνήλιος Νέπως, ὅτι συνεφώνησε μετὰ τοῦ Δίωνος νὰ τηρήσῃ μὲν αὐτὸς τὴν Ἰταλίαν νὰ καταλίπῃ δὲ ἐκεῖνῳ τὴν Σικελίαν καὶ τὰς Συρακούσας, ἐκτὸς τῆς ἀκροπόλεως, ἧς ὁ Ἀπολλοκράτης ἔμεινε κύριος; ἄδηλον τοῦτο· τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι εἰς Λοκροὺς τῆς Ἰταλίας ἀπεχώρησεν ὁ Διονύσιος. Ἐν δὲ Λοκροῖς διατρίβων καὶ θέλων νὰ ἐπιβάλῃ αὐτόθι τὴν τυραννίαν ἣν εἶχεν ἐν Συρακούσαις ἤλπιζεν ἀεὶ ὅτι θὰ κατέλθῃ εἰς τὴν ἄλλοτε ἔδραν αὐτοῦ.

Μόλις εἰς Λοκροὺς ἀφικόμενος ὁ Διονύσιος ἀπέστειλεν εἰς τὰς Συρακούσας Νύψιον τὸν Νεαπολίτην, διαπρέποντα ἐπὶ ἀνδρείᾳ καὶ στρατηγικῇ συνέσει· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ὁ Νύψιος ἐξ ἀπροόπτου προσβληθεὶς ἠττήθη, ἀλλ' ὕστερον ἀντεκδικήθη φοβερῶς ἀράμενος περιφανῆ νίκην κατὰ τῶν Συρακουσίων. Ἐξελθών ποτε νυκτὸς τῆς ἀκροπόλεως μικροῦ δεῖν ἐκυρίευε τῆς πόλεως εἰ μὴ ἐβοήθει ἐν καιρῷ ὁ Δίων καὶ ἔσωζεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ κινδύνου. Ἀλλ' ἡ διχόνοια ἀνεφύη ἐν μέσῳ τῶν Συρακουσίων ὧν δύο μερίδες ἀντεποιοῦντο τῆς ἀρχῆς· ὁ δὲ Δίων μὴ προτερήσας τοῦ ἀντιπάλου αὐτοῦ Ἡρακλείδου ἐδολοφόνησεν αὐτὸν, ἀλλ' εὐθὺς ἔπεσε καὶ αὐτὸς ὑπὸ τὴν μάχαιραν τῶν μισθοφόρων, οὓς ἤγαγεν ἐκ Ζακύνθου, τῷ 354. Τοῦτον δὲ ἀντικατέστησεν ὕστερον Κάλλιππος ὁ ἀρχηγὸς τῆς συνωμοσίας ὅστις παραιτηθεὶς παρεχώρησε τὴν θέσιν του μετὰ τρεῖς καὶ δέκα μῆνας, Ἱππαρίνῳ τῷ πρωτοτόκῳ ἀδελφῷ τοῦ Διονυσίου, ὅστις ἐτήρησε τὴν ἀρχὴν ἐπὶ δύο ἔτη. Μετὰ πολλὰς πολιτευμάτων ἀνατροπὰς ὁ Διονύσιος ἐγκατέστη αὖθις ἐν Συρακούσαις, ἀλλ' ὁ Ἱκέτας ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ ἀξιόλογον δύναμιν ἐστράτευσεν ἐπὶ τὰς Συρακούσας καὶ χαρακωθεὶς περὶ τὸ Ὀλύμπιον ἐπολέμει τῷ δυνάστῃ, χρονιζούσης δὲ τῆς πολιορκίας καὶ τῶν τροφίμων ἐκλιπόντων, ὁ μὲν Ἱκέτας ἀνέζευξεν εἰς Λεοντίνους, ὅθεν ὡρμήθη, ὁ δὲ Διονύσιος ἐπακολουθήσας αὐτῷ καὶ καταλαβὼν τὴν ὀπισθοφυλακὴν συνεκρότησε μάχην, ἀλλ' ὁ Ἱκέτας ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸν Διονύσιον συνεπλάκη μετ' αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ τοὺς τρισχιλίους μισθοφόρους φονεύσας ἔτρεψε τοὺς λοιποὺς εἰς φυγήν· ὁρμητικῶς δὲ διώκων τοὺς

ΔΗΜΟΣΙΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινοβουλευτικής Βιβλιοθήκης Αριστοτελείου (Ν.Π.Ι.Δ.)

φεύγοντας καὶ μετ' αὐτῶν εἰσορμήσας εἰς τὴν πόλιν ἐκυρίευσε τῶν Συρακουσῶν πλὴν τῆς Νήσου. Τέλος ὁ περιώνυμος Τιμολέων καταπληξάμενος τὸν Διονύσιον ἔπεισεν αὐτὸν ἵνα παραιτηθῇ τῆς ἀρχῆς καὶ ἀπέλθῃ εἰς Πελοπόννησον μετὰ τῶν χρημάτων αὐτοῦ. «Οὗτος μὲν οὖν, λέγει ὁ Διόδωρος, δι' ἀνανδρίαν καὶ ταπεινότητα ψυχῆς τὴν τε περιβόητον τυραννίδα καὶ δεδεμένην, ὡς ἔφασαν, ἀδάμαντι τὸν εἰρημένον τρόπον ἀπέλιπε καὶ κατεβίωσεν ἀπορούμενος ἐν Κορίνθῳ τὸν ὁ' ἴδιον βίον καὶ τὴν μεταβολὴν ἔσχε παράδειγμα τοῖς καυχωμένοις ἀφρόνως ἐπὶ ταῖς εὐτυχίαις· ὁ γὰρ ἔχων τετρακοσίας τριήρεις μετ' ὀλίγον ἐν μικρῷ στρογγύλῳ πλοίῳ κατέπλευσεν εἰς τὴν Κόρινθον, περίβλεπτον ἔχων τὴν τῆς μεταβολῆς ὑπερβολήν». Κατὰ τὸν Ἰουστῖνον, ἔζη ἐν Κορίνθῳ ἀφανῶς καὶ ἐγένετο ἔκδοτος εἰς τὴν μέθην μεθύων ἐν τοῖς καπηλείοις καὶ διαγωνιζόμενος περὶ πότου πρὸς τοὺς περιφημοτέρους οἰνοπότας. Τέλος δ' ἠναγκάσθη ὅπως πορίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν νὰ μετέλθῃ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ διδασκάλου, διὰ νὰ ἦναι μὲν πάντοτε ὑπὸ τὰ βλέμματα τῶν φοβουμένων αὐτόν, νὰ καταφρονῆται δὲ ἔτι πλέον ὑπὸ τῶν μὴ φοβουμένων αὐτόν. Λέγεις τις γερμανὸς (ὁ Heumann, «Epistola ad Rosphelium, in qua Dionysius, Siciliae rex, segregatur a numero magistrorum»), ἐπεχείρησε νὰ ἐξαλείψῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ καταλόγου τῶν διδασκάλων, ὡς αὐτὸς λέγει ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ὑπομνήματος δημοσιευθέντος τῷ 1732. Ἀλλ' ἡ παράδοσις αὕτη βασίζεται ἐπὶ τῶν μαρτυριῶν πάντων σχεδὸν πάντων ἀρχαίων συγγραφέων, ἄλλως δὲ οὐδὲν ἔχει τὸ ἐξευτελιστικὸν διὰ τὸν Διονύσιον. Εἴτε, ὡς ὁ Κικέρων λέγει, ἠθέλησε νὰ ἔχῃ εἰσέτι ὑπηκόους, ἢ τοῦθ' ὅπερ φαίνεται ἀληθές, προὐτίμησε νὰ καταρύγῃ, εἰς τὰ ταπεινότατα μέσα πρὸς βιοπορισμόν, ὅπως μὴ τείνῃ ἐπαίτου χεῖρα, δὲν φαίνεται τοὐλάχιστον ὅτι ἀπώλεσε τὴν ὑπόληψιν τοῦ δημοσίου ἐπὶ τοσοῦτον ὅσον ἐκ τοῦ Ἰουστίνου ἐξάγεται, διότι κατηγορήθη ὡς ἐπιθυμῶν αὖθις τῆς τυραννίδος. Πῶς δὲ νὰ συμβιβάσωμεν κρίσιν τοσοῦτον αὐστηρὰν μετὰ τῆς ὑποδοχῆς ἧς ἔτυχε παρὰ Φιλίππῳ τῷ Μακεδόνι; Ὅσῳ βάρβαρος καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὁ Φίλιππος ἠθέλ ποτε δεχθῇ τοιοῦτον ἀκόλαστον ἐν τῇ αὐλῇ αὐτοῦ; Τὰ τοῦ Ἰουστίνου καὶ τοῦ Αἰλιανοῦ φαίνονται κάπως ὑπερβολικά, ὁ δὲ Διονύσιος ὁ νεώτερος παραβαλλόμενος πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ κρίνεται ἧττον ὠμὸς καὶ πλουσιώτερος, ἠγάπα δὲ τὰς τέχνας καὶ τὰ γράμματα καὶ, καθὼς λέγει ὁ Σουΐδας, κατέλιπεν οὐκ ὀλίγα λόγων συγγράμματα ἰδίως περὶ τῶν ποιήσεων τοῦ Ἐπιχάρμου· ἀλλὰ πρὸ πάντων ἠρέσκετο ἀνταμείβων τοὺς καλλιεργοῦντας αὐτά. Εἰς Ἑλικῶνα τὸν Κυζικηνὸν προεπόντα ἔκλειψιν σελήνης ἔδωκεν ἓν τάλαντον καὶ ἠγάπησε περιπαθῶς τὸν Πλάτωνα, καίτοι μὴ ὠφεληθεὶς πάντοτε ἐκ τῶν μαθημάτων αὐτοῦ. Ὁ Διονύσιος ἐδιώχθη ἐκ Σικελίας τῷ 343, ὁ δὲ χρόνος τοῦ θανάτου αὐτοῦ εἶναι ἄγνωστος.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, ἕλλην τύραννος τῆς ἐν τῷ Πόντῳ Ἡρακλείας διαδεξάμενος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Τιμόθεον, περὶ τὸ 338 καὶ βασιλεύσας δύο καὶ τριάκοντα ἔτη, ἐγεννήθη μὲν περὶ τὸ 360, ἀπέθανε δὲ περὶ τὸ 305 πρ. Χ. Μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου κατάλυσιν τῆς περσικῆς μοναρχίας ἐπειράθη ὅπως ἐκτείνῃ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ ἐν Ἀσίᾳ. Ταὐτοχρόνως δὲ οἱ πολῖται τῆς Ἡρακλείας οἱ ἐξορισθέντες ὑπὸ τοῦ Κλεάρχου καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἠτήσαντο παρὰ τοῦ μακεδόνος κατακτητοῦ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς δημοκρατίας ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι. Ἀλλ' ὁ Διονύσιος τῇ προστασίᾳ τῆς ἀδελφῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου Κλεοπάτρας κατώρθωσε νὰ μὴ πληρωθῶσιν οἱ πόθοι τῶν ἐξορίστων· ἐπειδὴ ὅμως ἐν ὅσῳ ἔζη ὁ υἱὸς τοῦ Φιλίππου δὲν ἐνόμιζεν ἑαυτὸν ἀσφαλῆ, ἀποθανόντος αὐτοῦ, ἔθρεψεν ἄγαλμα τῆς «Εὐθυμίας». Οἱ ἐξόριστοι Ἡρακλειῶται κατέφυγον τότε παρὰ τῷ Περδίκκᾳ, καθ' οὗ ὁ τύραννος ἀντέστη συμμαχήσας μετὰ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ· νυμφευθεὶς δὲ τὴν πρώτην τοῦ Περδίκκα σύζυγον Ἄμαστριν ὠφελήθη μεγάλως ἐκ τοῦ συνοικεσίου τούτου. Μία θυγάτηρ αὐτοῦ ἐκ πρώτου γάμου ἐνυμφεύθη τὸν Πτολεμαῖον, ἀνεψιὸν τοῦ Ἀντιγόνου. Οὕτω δὲ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐκράτει τῆς ἀρχῆς. Τῷ 306, ὅτε οἱ στρατηγοὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἔλαβον τὸν τίτλον τοῦ βασιλέως, ὁ Διονύσιος ἐμιμήθη τὸ παράδειγμα αὐτῶν. Μικρὸν δὲ μετὰ ταῦτα ἀπέθανε. Κατ' Αἰλιανὸν καὶ Ἀθήναιον, ἦτο καθ' ὑπερβολὴν παχὺς καὶ ἐκ τοῦ πάχους ἔπαθε θανατηφόρον νόσον. Ὑπῆρξε, λέγουσιν, ὁ ἡπιώτατος καὶ δικαιότατος τῶν ἀπὸ τοῦ 350 μέχρι τοῦ 300 τυράννων. Κατέλιπε δὲ δύο υἱούς, τὸν Ζάθραν καὶ τὸν Κλέαρχον, οἵτινες διεδέξαντο αὐτὸν ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον.

Β'. Διονύσιοι ἅγιοι

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ (Ἅγιος), ὁ λεγόμενος Ἀρεοπαγίτης ἢ Ἀρεοπαγίτης, Ἀθηναῖος τὴν πατρίδα, ἀνὴρ ἐλλόγιμος, καὶ εἷς τῶν Βουλευτῶν τοῦ ἐκεῖ περιφήμου κριτηρίου «Ἀρείου πάγου», ἀφ' οὗ καὶ ἐπωνομάσθη. Ἐπίστευσε πρῶτος εἰς Χριστὸν τῷ 50 ἔτει, ὅτε ὁ Παῦλος ἐκήρυττεν εἰς Ἀθήνας ὤν, καὶ πρῶτος ἐπίσκοπος ἐπ-

αὐτοῦ κατέστη, ὡς γνωμοδοτοῦσι τινές. Ὡς δὲ ἄλλοι λέγουσι, καὶ ἴσως πιθανῶς διάδοχος δεύτερος τοῦ Ἱεροθέου, ὃν ὁ Διονύσιος οὗτος ὀνομάζει φίλον ἅμα καὶ διδάσκαλον ἑαυτοῦ μετὰ τὸν θεῖον Παῦλον. Ἐτελεύτησε δὲ μαρτυρικῶς ἐν αὐταῖς ταῖς Ἀθήναις περὶ τὸ 96 ἔτος κατὰ τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ (ἅγιος), ἱεράρχης γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Ζακύνθου εὐσεβῶν καὶ πλουσίων γονέων υἱὸς Μωκίου καὶ Παυλίνης τὴν κλῆσιν. Εἰσῆλθεν ἐκ νεότητος εἰς τὴν κατὰ τὰς Στροφάδας νήσους βασιλικὴν μονήν, καὶ τὸ μοναχικὸν ἐνεδύσατο σχῆμα. Προεχειρίσθη ἔπειτα Ἀρχιεπίσκοπος Αἰγίνης ἧς ἐκόσμησε τὸν θρόνον ἐπὶ χρόνον ἱκανόν. Μετὰ ταῦτα, ὑποστρέψας εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα καὶ διαδιώσας ὁσίως τοῦ λοιποῦ ἐτελεύτησεν ἐν εἰρήνῃ τὸ 1624 ἔτος, καταλιπὼν τὸ ἱερὸν αὐτοῦ λείψανον εἰς τοὺς ἑαυτοῦ συμπολίτας, ἀρετῆς καὶ εὐσεβείας ὑπόδειγμα.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ (Ἅγιος), ὁ Ἀλεξανδρείας, γενν. ἐν Σαβᾷ, ἀποθ. τῷ 264, ἠσπάσατο τὸν χριστιανισμὸν ἀναγνοὺς τὰς ἐπιστολὰς τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ἐγένετο μαθητὴς τοῦ Ὠριγένους καὶ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας τῷ 248. Κατεπολέμησε τὰς πλάνας τοῦ Σαβελλίου. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, ἅτινα μεγάλως ἐθαυμάσθησαν, σώζονται ὀλίγα μόνον ἀποσπάσματα τυπωθέντα ἐν Παρισίοις, 1561, 1575 καὶ 1589. Ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ 17 νοεμβρίου.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ (ἅγιος), Ῥωμαῖος ἐκλεγεὶς πάπας τῷ 259, ἀποθ. τῷ 269. Ἐφημίσθη ἐπὶ ἀρετῇ. Τῷ 261, συνεκάλεσε σύνοδον ἐν ᾗ ἀφώρισε τὸν Σαβέλλιον καὶ τὴν αἵρεσιν τοῦ Ἀρείου.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ (Ἅγιος), ἀπόστολος τῆς Γαλλίας, ἐπίσκοπος Παρισίων, ὑπέστη τὸ μαρτύριον μετὰ τῶν συντρόφων αὐτοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου καὶ ἁγίου Ῥουστίκου, τῷ 270, ἐπὶ ὄρους πλησίον τῶν Παρισίων, ὅπερ ὠνομάσθη «Ὄρος μαρτύρων», «Mont des martyrs» (Montmartre). Κατά τινα παράδοσιν, οἱ ἅγιοι μετὰ τὴν καρτόμησιν αὐτῶν, ἔλαβον ἐν χερσὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν καὶ ἤνεγκον αὐτὴν εἰς τὸ μέρος ἔνθα ἐτέθη ὁ τάφος αὐτῶν, τὴν νῦν πόλιν τοῦ Ἁγίου Διονυσίου (Saint-Denis). Ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ 9 ὀκτωβρίου.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ὁ Μικρός, μοναχὸς ἔλκων τὸ γένος ἐκ τῆς Σκυθίας, ἀποθ. περὶ τὸ 540, ἦλθεν εἰς τὴν Ῥώμην, ἔνθα συνεδέθη μετὰ τοῦ Κασσιοδώρου. Ἐπεχείρησε συλλογὴν τῶν κανόνων τῶν συνόδων, τυπωθεῖσαν μόλις τῷ 1628, εἰς 8ον, καὶ τὴν συλλογὴν τῶν «Ἐγκυκλίων» (Décretales) τῶν παπῶν ἀπὸ τοῦ Σιρικίου μέχρι τοῦ Ἀναστασίου. Αὐτὸς δὲ ἀνανεώσας τὸν πασχάλιον κύκλον τοῦ Βίκτωρος, εὗρε τὴν περίοδον τῶν 532 ἐτῶν, ἥτις ὠνομάσθη «Διονυσιακὴ περίοδος», καὶ ἧτις ἤρχετο ἀπὸ τοῦ ἔτους τῆς ἐνσαρκώσεως, ἣν ὥρισε τῷ 753 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης· ἀλλ' ἐλανθάσθη κατὰ 5 ἔτη, διότι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενν. τῷ 747 (ΧΔ. ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ). Εἰσήγαγε τὸ ἔθος τοῦ ἀριθμεῖν κατ' ἔτη μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Σωτῆρος, ἐνῷ πρότερον ἠρίθμουν ἀπὸ τοῦ ἔτους τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

Γ'. Διονύσιοι, ποιηταί, ῥήτορες, κτλ.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, ὁ Κολοφώνιος, Ἕλλην συγγραφεὺς ἀδεβαίου ἐποχῆς. Ἔγραψε, τῇ συνεργασίᾳ Ζωπύρου τινός, βιβλία τινὰ ἅτινα ἐξέδωκεν ὑπὸ τὸ ὄνομα Μενίππου τοῦ Κυνικοῦ.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ὁ Κορίνθιος, Ἕλλην ποιητὴς ἀδεβαίου ἐποχῆς. Ἔγραψε πολλὰ ἔμμετρα «Ὑποθήκας, Ἄϊτια, καὶ Μετεωρολογικά», πρὸς δὲ τούτοις σχόλια εἰς τὸν Ἡσίοδον. Ὁ Σουΐδας μνημονεύει αὐτοῦ περιγρ. τὴν τῆς γῆς, ἀλλ' ἴσως ἐννοεῖ τὴν ὑπὸ Διονυσίου τοῦ Περιηγητοῦ γενομένην. Κριτικοί τινες ἀπέδωκαν αὐτῷ καὶ τὰ «Διθικά», ποίημα, ὅπερ ἐπίσης φαίνεται ἔργον ἑτέρου Διονυσίου.

Διονύσιος ὁ Ἀργεῖος, Ἕλλην ἱστορικὸς ἀδεβαίου ἐποχῆς. Ἅγιος Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς μνημονεύει αὐτοῦ προκειμένου περὶ τῆς ἁλώσεως τῆς Τροίας, μνημονεύει δ' αὐτοῦ ἐπίσης καὶ ὁ σχολιαστὴς τοῦ Πινδάρου.

Διονύσιος ὁ Χαλκοῦς ἐπονομαζόμενος, ἀθηναῖος ῥήτωρ καὶ ποιητής, ζῶν περὶ τὸ 450 πρ. Χ. Ἐπωνομάσθη «Χαλκοῦς» διότι συνεβούλευσε τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ νὰ κόψωσι χαλκοῦν νόμισμα πρὸς διευκόλυνσιν τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν. Οὐδὲν γινώσκομεν περὶ τῶν λόγων αὐτοῦ· ἀλλ' αἱ ἐλεγεῖαι αὐτοῦ πολλάκις ἀναφέρονται καὶ σημειοῦνται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων. Τὰ σωζόμενα ἀποσπάσματα αὐτοῦ εἶναι κυρίως «συμποσιακά». Ὁ Ἀριστοτέλης ψέγει αὐτὸν διὰ τὰς ὑπερβολικὰς αὐτοῦ μεταφορὰς, αἵτινες πομπωδῶς ἐκφράζουσι τὰ ἁπλούστατα πράγματα. Ἐκ τινος χωρίου τοῦ Πλουτάρχου δυνάμεθα νὰ ἐξακριβώσωμεν τὸν χρόνον καθ' ὃν ἔζη. Κατὰ τὸν ἱστορικὸν τοῦτον ὁ Νικίας εἶχεν ἐν τῇ οἰκίᾳ του ἄνδρα ὀνόματι Ἱέρωνα ὅστις ἔλεγεν αὐτὸς ἑαυτὸν υἱὸν Διονυσίου τοῦ «Χαλκοῦ», ἀρχηγοῦ τῆς ἀττικῆς ἀποικίας ἥτις ἐθεμελίωσε τὸ ἐν Ἰταλίᾳ «Θούριον». Ἡ θεμελίωσις αὕτη ἐγένετο τῷ 444. Τὰ ἀποσπάσματα τῶν ὑπὸ Διονυσίου

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Αριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

τοῦ Χαλκοῦ γραφέντων συνελέγησαν ὑπὸ τοῦ Bergk, Poetæ lyrici Græci, σελ. 432.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ὁ Μιλήσιος, εἷς τῶν ἀρχαίων ἑλλήνων ἱστορικῶν, ζῶν περὶ τὸ 500 π. Χ. Κατὰ Σουΐδαν ἦτο σύγχρονος τοῦ Ἑκαταίου τοῦ Μιλησίου, ἀκμάσαντος περὶ τὸ 520. Φαίνεται ὅμως ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς ἑνὸς τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ὅτι ἐπέζη τῷ Δαρείῳ, ἤτοι τῷ 485. Ὁ Διονύσιος ἔγραψεν ἱστορίαν εἰς πέντε βιβλία «Τὰ μετὰ Δαρεῖον» καὶ ἄλλην «τὰ Περσικά», εἰς ἰωνικὴν διάλεκτον. Ἴδ. Σουΐδαν, ἐν τῇ λέξει Διονύσιος.

Διονύσιος ὁ Ἀργεῖος, ἕλλην ἀγαλματοποιός, ἔζη περὶ τὸ 480 πρ. Χ. Ἐποίησε μετὰ τοῦ Γλαύκου τὰ ἔργα ἅτινα ὁ Σμικύθης ἀφιέρωσεν εἰς Ὀλυμπίαν. Ἐκ δὲ τούτου δηλοῦται ὁ χρόνος καθ' ὃν ἔζη ὁ Διονύσιος, διότι ὁ Σμικύθης διεδέξατο τῷ 476 τὸν τύραννον τοῦ Ῥηγίου Ἀναξίλαον. Ὁ Διονύσιος εἰργάσθη μόνος τέσσαρα ἀγάλματα τῆς παλης τοῦ Βάκχου, τοῦ Ὀρφέως καὶ τοῦ Διός. Διονύσιος ὁ Ἀργεῖος κατεσκεύασε πρὸς τούτοις ἵππον καὶ ἁρματηλάτην ὁρειχαλκίνους, ἀφιερωθέντας εἰς Ὀλυμπίαν ὑπὸ Φόρμιος τοῦ Μαινάλου, συγχρόνου τοῦ Γέλωνος καὶ τοῦ Ἱέρωνος.

Διονύσιος ὁ Κολοφώνιος, ἕλλην ζωγράφος, ζῶν περὶ τὸ 450 πρ. Χ. Σύγχρονος καὶ μιμητὴς Πολυγνώτου τοῦ Θασίου, κατέστη σχεδὸν ἐφάμιλλος αὐτοῦ κατὰ τὴν λεπτότητα τῆς ἐργασίας ἀλλ' ὑπελείπετο αὐτοῦ πολὺ κατὰ τὸ μεγαλεῖον. Κατὰ Πλούταρχον ἡ γραφὴ τοῦ Διονυσίου ἦτο στερεά, ἀλλ' ἐφαίνετο ἐπ' αὐτῆς τὸ ἐπίπονον τῆς ἐργασίας. Ὁ Ἀριστοτέλης λέγει ὅτι ὁ μὲν Πολύγνωτος ἔγραφε τοὺς ἀνθρώπους ὡραιοτέρους ἀφ' ὅσον ἀληθῶς ἦσαν, ὁ δὲ Παύσων τοὐναντίον ἀσχημοτέρους, καὶ ὁ Διονύσιος ὁμοιοτάτους. Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ καλλιτέχνης οὗτος ἦτον ἄμοιρος τοῦ ἰδανικοῦ κάλλους τῆς τέχνης, ἐφ' ᾧ βεβαίως καὶ θὰ ὠνομάσθη, «Ἀνθρωπογράφος» μολονότι ὁ τοῦτο ἀναφέρων Πλίνιος ἐξηγεῖ αὐτὸ ἀλλοτρόπως, λέγων ὅτι ὁ Διονύσιος ὠνομάσθη οὕτω διότι ἀνθρώπους ἔγραφεν οὐχὶ δὲ καὶ τοποθεσίας.

Διονύσιος ὁ Σινωπεύς, ἀθηναῖος ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας, ἔζη περὶ τὸ 350 πρ. Χ. Ἐκ τῶν σωζομένων αὐτοῦ βλέπομεν ὅτι ἦτο νεώτερος τοῦ Ἀρχεστράτου, ὅτι ἤκμαζε ταὐτοχρόνως σχεδὸν μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀριστοφάνους Νικοστράτου καὶ ὅτι ἔζησε μετὰ τῆς ἐν Ἑλλάδι ἀποκαταστάσεως τῆς μακεδονικῆς ἐξουσίας. Ἐπιγραφαὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ σῴζονται αἱ ἑξῆς· Ἀκοντιζόμενος, Θεσμοφόρος, Ὁμώνυμοι, Σώζουσα ἢ Σώτειρα, Λιμός. Ὁ Μεύρσιος καὶ ὁ Φαβρίκιος ἐσφαλμένως ἀποδίδουσιν αὐτῷ τοὺς «Ταξιάρχας», οἵπερ ἦσαν ἔργον τοῦ Εὐπόλιδος.

Διονύσιος ὁ Ἴαμβος ἐπονομασθείς, ἕλλην ποιητής, ἔζη περὶ τὸ 300 πρ. Χ. Ἐπωνομάσθη οὕτω διότι ἠσχολήθη κυρίως εἰς σύνθεσιν ἰάμβων. Ὁ Σουΐδας σημειοῖ αὐτὸν ὡς ἕνα τῶν διδασκάλων Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου. Κλήμης δὲ ὁ Ἀλεξανδρεύς, ἀναφέρει αὐτοῦ στίχον ἑξάμετρον, καὶ νατ' Ἀθήναιον ἔγραψε περὶ διαλέκτων. Κατὰ Πλούταρχον ἦτο δεινὸς τὰ μουσικά, εἰκάζεται δὲ ὅτι συνέγραψε τὴν ἱστορίαν τῆς μουσικῆς ἧς μνείαν ποιεῖται Στέφανος ὁ Βυζάντιος ἐν τῇ λέξει «Γόρτυνα».

Διονύσιος ὁ Ἡρακλεώτης, ἕλλην φιλόσοφος, ζῶν κατὰ τὸ τέλος τοῦ τρίτου αἰῶνος πρ. Χ. Εἶχε διδασκάλους τὸν Ἡρακλείδην, Ἀλεξῖνον καὶ Μενέδημον, ὧν τὰς ἰδέας ἠσπάσατο· ὕστερον δὲ τῷ Ζήνωνι προσῆλθε καὶ τὴν στωϊκὴν φιλοσοφίαν ἐπρέσβευε. Τέλος κατὰ συνέπειαν ἐπωδύνου νόσου, ἤλλαξε σύστημα καὶ ἐτράπη ἐπὶ δίαιταν ἡδονικωτέραν, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπωνομάσθη «Μεταθέμενος». Ἐν ὅσῳ ἔμενε στωϊκὸς ἦτο σώφρων, ἀλλ' ὕστερον ἐγένετο ἔκδοτος εἰς τὰς ἡδονάς. Ἄγων τὸ ὀγδοηκοστὸν τῆς ἡλικίας ἔτος ἀπέθανεν ἑκουσίως ἐξ ἀσιτίας. Διογένης ὁ Λαέρτιος σημειοῖ αὐτοῦ πολλὰ συγγράμματα ὧν οὐδὲν τεμάχιον ἡμῖν περιεσώθη. Ὁ δὲ Κικέρων ψέγει αὐτὸν ὡς ἀναμιγνύοντα ἔμμετρα μετὰ πεζῶν καὶ γλαφυρότητος ἀμοιροῦντα.

Διονύσιος ὁ Μυτιληναῖος, ἐπονομαζόμενος «Σκυτοβραχίων», ἔζη πιθανῶς ἐν ἀρχῇ τοῦ πρώτου αἰῶνος πρ. Χ. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀρτέμωνος, μνημονευομένου ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου, Διονύσιος ὁ Μυτιληναῖος ἦτο συγγραφεὺς συγγράμματος ἀποδιδομένου τῷ ἀρχαίῳ ἱστορικῷ Ξάνθῳ τῷ Λυδῷ, ζῶντι περὶ τὸ 480 πρ. Χ. Ἐκ δὲ τῆς μαρτυρίας ταύτης κακῶς ἐξήγαγόν τινες ὅτι καὶ ὁ Διονύσιος ἔζη περὶ τὸν πέμπτον ἢ τοὐλάχιστον τὸν τέταρτον αἰῶνα πρ. Χ., διότι ὅπως διορθώσῃ, συμπληρώσῃ ἢ ἀναθεωρήσῃ τὸ σύγγραμμα τοῦ Ξάνθου ὁ Διονύσιος δὲν ἦτον ἀνάγκη νὰ ἦναι σύγχρονος αὐτοῦ. Κατὰ Σουΐδαν συνέθετο ποίημα ἐπιγραφόμενον «ἡ Διονύσου καὶ Ἀθηνᾶς στρατεία» καὶ σύγγραμμα πεζὸν ἐπιγραφόμενον Ἀργοναυτικά. Διόδωρος δὲ ὁ Σικελιώτης λέγει ὅτι ὁ Διονύσιος συνετάξατο τὰς παλαιὰς μυθοποιίας, τά τε περὶ Ἀργοναύτας καὶ τὰ κατὰ τὸν Ἰλιακὸν πόλεμον πραχθέντα καὶ πολλὰ ἕτερα, παρατιθεὶς τὰ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κεντρική Δημοτική Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ποιήματα τῶν ἀρχαίων, τῶν τε μυθολόγων καὶ τῶν ποιητῶν, καὶ ἐρανίζεται ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ πολλά.

Διονύσιος ὁ Περγαμηνός, ἐπονομαζόμενος Ἀττικός, ἔζη περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς πρώτης μετὰ Χριστὸν ἑκατονταετηρίδος. Ἀξιόλογος μαθητὴς τοῦ ῥήτορος Ἀπολλοδώρου διδασκάλου τοῦ Αὐγούστου, ἦτο, κατὰ Στράβωνα, σοφιστὴς ἱκανὸς καὶ συγγραφεὺς καὶ λογογράφος. Ὁ Weiske θεωρεῖ αὐτὸν συγγραφέα τοῦ ἀποδιδομένου γενικῶς τῷ Λογγίνῳ πονήματος «Περὶ Ὕψους», ἀλλ' οἱ λόγοι ἐφ' ὧν στηρίζεται εἶναι λίαν ἀσθενεῖς.

Διονύσιος ὁ Σιδώνιος, Ἕλλην γραμματικός, ἀναφερόμενος ἐνίοτε ἁπλῶς ὑπὸ τὸ ὄνομα «Σιδώνιος», ἔζη πιθανῶς κατὰ τὸν δεύτερον αἰῶνα πρ. Χ. Ἐλθὼν μικρὸν μετὰ τὸν Ἀρίσταρχον, φαίνεται συστήσας, κατὰ τὸ παράδειγμα αὐτοῦ ἀλλὰ μεθ' ἥσσονος φήμης, κριτικὴν σχολήν. Ὅ τε ἐντὸς σχολιαστὴς καὶ ὁ Εὐστάθιος σημειοῦσιν αὐτὸν ὡς ἕνα τῶν σχολιαστῶν τοῦ Ὁμήρου.

Διονύσιος ὁ Ἀλεξανδρεύς, Ἕλλην γραμματικός, υἱὸς τοῦ Γλαύκου, ἔζη κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ πρώτου μ. Χρ. αἰῶνος. Ἤκμασεν ἐν Ῥώμῃ ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Νέρωνος μέχρι τῶν τοῦ Τραϊανοῦ, καὶ ἐγένετο γραμματεὺς καὶ βιβλιοφύλαξ τῶν ἐν τῷ μεταξὺ αὐτοκρατόρων. Πολλάκις ἐχρημάτισε καὶ πρεσβευτής. Μαθητὴς καὶ διάδοχος τοῦ φιλασόφου Χαιρήμονος, ὑπῆρξε καθηγητὴς τοῦ γραμματικοῦ Παρθενίου.

Διονύσιος ὁ Θρᾷξ, Ἕλλην γραμματικός, ζῶν περὶ τὸ 100 πρ. Χ. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Τύραννος ἦτο Θρᾷξ. Αὐτὸς δ' ἐγεννήθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, κατὰ Σουΐδαν, κατὰ δ' ἄλλους ἱστορικοὺς ἐν Βυζαντίῳ. Ὀνομάζεται δ' ἐπίσης ἐνίοτε Διονύσιος ὁ Ῥόδιος, διότι διέτριψεν ἐπί τινα χρόνον ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ καὶ ἔδιδε μαθήματα. Ὁ Διονύσιος ὑπῆρξεν ὁ περιφημότατος μαθητὴς τοῦ Ἀριστάρχου, καὶ ἐδίδαξε τὰ γράμματα ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ τοῦ Πομπηΐου, περὶ τὸ 80, μετὰ πολλοῦ κλέους. Σώζεται ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ «Τέχνη γραμματική» μικρὸν πόνημα κλασικὸν καταστὰν ἅμα τῇ ἐμφανίσει αὐτοῦ, καὶ χρησιμεῦσαν ὡς βάσις εἰς τοσαῦτα σχόλια, ὑπομνηματίσεις, καὶ σχεδὸν πάντα τὰ περὶ γραμματικῆς συντεθέντα συγγράμματα ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι βιβλίον τοσούτων διαδεδομένων ἐν ταῖς σχολαῖς ὑπέστη πολλὰς τροποποιήσεις, συνετμήθη, ἐξετάθη, διωρθώθη, ἐσχολιάσθη, ἡρμηνεύθη παντοιοτρόπως καὶ ἰδοὺ διατὶ τὰ χειρόγραφα τῆς «Τέχνης γραμματικῆς», ἅτινα κεκτήμεθα πολὺ διαφέρουσι πρὸς ἄλληλα. Εἶναι μάλιστα ἀμφίβολον ἂν ἡ πραγματεία αὕτη ἐφύλαξέ τι τοῦ πρωτοτύπου αὐτῆς σχήματος. Ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον ὑπὸ Φαβρικίου, ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ βιβλιοθήκῃ» (IV, σελ. 20 τῆς ἀρχαίας ἐκδόσεως). Ἀνετυπώθη μετὰ προσθηκῶν ἐξαχθεισῶν ὑπὸ τοῦ Davisse de Villoison ἐκ χειρογράφου τῆς Βενετίας, ὑπὸ Harle, «Ἑλλην. Βιβλιοθ. τοῦ Φαβρικίου (VI, σελ. 311 τῆς νέας ἐκδόσεως), καὶ ὑπὸ τοῦ Βέκκερ, «Ἀνέκδοτα II, σελ. 627. Τοῦ πονήματος τούτου ὑπάρχει ἀρμενικὴ μετάφρασις γενομένη πιθανῶς περὶ τὸν πέμπτον αἰῶνα μετὰ Χριστὸν, πληρεστέρα τοῦ σωζομένου ἑλληνικοῦ κειμένου. Ἡ μετάφρασις αὕτη ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ Cirbied, ἐν τοῖς Mémoires de la Société royale des Antiquaires de France, τόμ. VI, σελ. 1—93, καὶ ἰδιαιτέρως, ἐν Παρισίοις, 1830. Ἐκ τῆς παραβολῆς τῆς μεταφράσεως πρὸς τὸ ἑλληνικὸν κείμενον γεννᾶται ἀμφιβολία τις περὶ τῆς γνησιότητος τούτου. Ὁ Διονύσιος ἐξήγησε πολλὰ χωρία τοῦ Ὁμήρου, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ σχολιαστοῦ τῆς Βενετίας. Ἀναφέρεται δὲ ὡς σύγγραμμα τοῦ αὐτοῦ καὶ τὸ φέρον τὴν ἐπιγραφὴν Μελέται καὶ ἕτερον περὶ Ῥόδου. Διονύσιος ὁ Θρᾷξ εἶναι κυρίως ἄξιος ἐπαίνου διότι ἔδωκεν ἰσχυρὰν ὤθησιν εἰς τὰς γραμματικὰς σπουδὰς καὶ συνετέλεσεν εἰς κατάληψιν τῶν ὁμηρικῶν ποιημάτων.

Διονύσιος, Ἕλλην ζωγράφος ζῶν ἐν Ῥώμῃ τῷ 80 μ. Χρ. Ἦτο σύγχρονος τοῦ Σωπόλιδος καὶ Ἀάλα τοῦ Κῳζικηνοῦ. Ὁ Πλίνιος λέγει περὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ Σωπόλιδος ὅτι μετὰ τὸν Ἀάλαν ἦσαν οἱ περιφημότατοι ζωγράφοι τοῦ καιροῦ των, τὰ δὲ ἔργα των ἐπλήρουν τὰς στοὰς τῆς ζωγραφικῆς.

Διονύσιος Ἕλλην γραμματικός, ζῶν περὶ τὸ 50 πρ. Χ. Ἦτον υἱὸς ἢ μαθητὴς τοῦ γραμματικοῦ Τρύφωνος. Ἔγραψε «περὶ ὀνομάτων» ἕνδεκα βιβλία.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ὁ Ἁλικαρνασσεύς, περικλεὴς Ἕλλην ἱστορικός, ῥήτωρ καὶ κριτικός, υἱὸς Ἀλεξάνδρου τινός, ἐγεννήθη ἐν Καρίᾳ πιθανῶς περὶ τὸ 700 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης (54 πρ. Χ). Ὁ χρόνος τῆς γεννήσεως αὐτοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθῇ, διότι ἐλλείπουσιν ἡμῖν μαρτυρίαι τῶν ἀρχαίων. Ὁ Φώτιος ἐν τῇ «Βιβλιοθήκῃ» αὐτοῦ, «κώδηξ» 84, ἀρκεῖται σημεῖων ὅτι ἦτο προγενέστερος Δίωνος τοῦ Κασσίου καὶ τοῦ Ἀππιανοῦ. «Διδάχθεὶς ἐν τῇ Ἀσιανῇ σχολῇ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Αρχοντικό (Ν.Π.Δ.Δ.)

τῆς ῥητορικῆς, λέγει ὁ Δοναλδσων, μετέβη εἰς Ῥώμην τὸ 29 ἔτος πρ. Χρ., ἔχων τότε ἡλικίαν 25 περίπου ἐτῶν, καὶ διέμεινεν ἐκεῖ μέχρι τέλους τοῦ βίου αὐτοῦ (7 πρ. Χ). Καίτοι δὲ ἐν τοῖς 22 τούτοις ἔτεσιν ἠσχολεῖτο κυρίως περὶ τὴν σπουδὴν τῆς ῥωμαϊκῆς ἱστορίας καὶ περὶ τὴν σύνταξιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ συγγράμματος, τῆς «ῥωμαϊκῆς ἀρχαιολογίας», οὐδαμῶς ἠμέλησε τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ, ἥτις ἦν ἡ διδασκαλία τῆς ῥητορικῆς, καὶ πολλὰς ἐξέδωκε πραγματείας, ὁμοίας ταῖς τοῦ φίλου καὶ συγχρόνου αὐτῷ Καικιλίου. Οὐδαμῶς ἐστιν ἀπίθανον ὅτι ἀπέλαυε τῶν προνομίων τοῦ Ῥωμαίου πολίτου, καὶ εἶχε ῥωμαϊκόν τι ὄνομα, ὡς ὁ Ἀρχίας καὶ ὁ Ἀρχάγαθος· ἀλλ' οὐδεμίαν ἔχομεν περὶ τούτου βεβαίαν πληροφορίαν. Τὸ μέγα πόνημα, ὅπερ ἐδόξασε Διονύσιον τὸν Ἁλικαρνασσέα εἶναι τὸ ἐπιγραφόμενον «Ῥωμαϊκὴ ἀρχαιολογία», ἢ ἄλλως «Ἱστορικοὶ λόγοι», εἰς βιβλία εἴκοσι, πραγματείας δέ τινος χρονολογικῆς, ἐπιγραφομένης «Χρόνοι», ἢ «Χρονικὰ», ἀγνοοῦνται ἥ τε ἔκτασις καὶ ἡ ὑπόθεσις. Ἡ ῥωμαϊκὴ ἀρχαιολογία, ἥτις πρῶτον ἐδημοσιεύθη τὸ 747 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης (7 π. Χ.), τουτέστι δύο μετὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο, ἐν ᾧ κατέληγεν ἡ Ἱστορία τοῦ Διβίου, συνεγράφη πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ χρησιμεῦσαι πρὸ παντὸς ἄλλου ἱστορικοῦ συγγράμματος ὡς εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Πολυβίου, καὶ διὰ τοῦτο ἀρχομένη ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων κατέληγεν εἰς τὸ ἔτος 264, ὅτε κυρίως ἄρχεται ἡ τοῦ Πολυβίου ἱστορία. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μέγας ἐκεῖνος συγγραφεὺς προσεπάθησεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ αὐτοῦ ὅπως συνδιαλλάξῃ τοὺς ἑαυτοῦ συμπολίτας πρὸς τὴν ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ὑπέροχον κατάστασαν δύναμιν τῶν Ῥωμαίων, δεικνύων αὐτοῖς, πῶς ἡ θεία πρόνοια μεταχειριζομένη ὡς ἐκλεκτὰ αὐτῆς ὄργανα τὴν πολιτικὴν διάταξιν τῆς Ῥώμης καὶ τὴν τύχην καὶ τὴν γενναιότητα τῶν μεγάλων Ῥωμαίων ἐπήγαγε ψαικῶς καὶ ἀναποφεύκτως τὴν κατάστασιν ταύτην τῶν πραγμάτων, ὁ Διονύσιος ἐνόμισεν, ὅτι ἠδύνατο καὶ τοῖς συμπολίταις αὐτοῦ εὐαρεστῆσαι καὶ τοὺς Ῥωμαίους κολακεῦσαι, εἰ προῆγε τὴν θεωρίαν ταύτην μακρότερον ἢ ὁ Πολύβιος. Οὐ μόνον ἀπέδειξεν, ὡς ἐκεῖνος, ὅτι ἡ ὑπερίσχυσις τῆς Ῥώμης ὠφείλετο μᾶλλον εἰς τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν ἱκανότητα τῶν μεγάλων Ῥωμαίων ἢ ἁπλῶς εἰς τὸν ἀγαθὸν δαίμονα τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ ἐπιπόνως προβαίνει εἰς ἀπόδειξιν καὶ ἄλλης τινὸς θεωρίας, ἧς ἦν ὀφθαλμὸς ὅτι θεραπεύει ὁπωσοῦν τὴν τετρωμένην φιλοτιμίαν τῶν Ἑλλήνων. Σκοπὸς αὐτοῦ ἦν τὸ δεῖξαι, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι οὐκ ἦσαν βάρβαροι, ὡς οἱ Ἕλληνες ἐνόμιζον, οὔτε λαὸς ἀφανὴς ἐν δυσφήμῳ ἀσύλῳ συνειλεγμένος, ἀλλὰ γνησία ἑλληνικὴ φυλή, ἧς αἱ πολιτικαὶ διατάξεις, ἡ θρησκεία καὶ τὰ ἤθη ἠδύναντο ἀναχθῆναι πρὸς τὰ τῶν εὐγενεστάτων· πρὸς ἐνίσχυσιν δὲ καὶ ἀπόδειξιν τῆς ὑποθέσεως ταύτης συνέλεξε μετὰ πολλῆς φιλοπονίας ὅσας ἠδύνατο ἀρχαίας παραδόσεις περὶ τῶν ἀρχαίων Ἰταλικῶν φυλῶν, καὶ ἰδίως τὰς περὶ τῶν εἰς Ἰταλίαν ἀποικησάντων Ἑλλήνων· οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ ἡρμήνευσε, καί που μετεποίησε, τὴν ἀρχαίαν μυθικὴν ἱστορίαν, περικόπτων ὅ,τι ἐνόμιζεν ἀσυντελὲς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον· καὶ αὐτὰ δὲ τὰ ἐκπεπονημένα ῥητορικὰ σχεδιάσματα, ἅτινα παρίστησιν ἐκφωνοῦντας τοὺς ἱστορικοὺς αὐτοῦ ἄνδρας, οὕτως εἰσὶ παρεσκευασμένα, ὥστε συντελεῖν πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν. Ἡ ὑπερβολικὴ μακρολογία τῆς διηγήσεως αὐτοῦ, δι' ἣν ἐν ὅλοις ἑνδεκα βιβλίοις διηγεῖται ὅ,τι ὁ Λίβιος πληρέστατα περιέλαβεν ἐν τοῖς πρώτοις τρισὶ τῆς ἱστορίας αὐτοῦ, ἀποδεικνύει τὴν πρόθεσιν τοῦ συγγραφέως· καὶ οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι τὸ μέρος τοῦτο τοῦ συγγράμματος, ὃ μόνον περιῆλθεν εἰς ἡμᾶς σχεδὸν πλῆρες, ἀνεγινώσκετο ὑπὸ τῶν συγχρόνων αὐτῷ Ἑλλήνων μετ' εὐχαριστήσεως τοὐλάχιστον, εἰ μὴ μετὰ πεποιθήσεως.

«Ἀλλὰ καίτοι ἡ ἱστορικὴ ἀξία τῆς «Ἀρχαιολογίας» ἱκανῶς ἐλαττοῦται ἐκ τῆς ἐσκεμμένης ταύτης προθέσεως, ἐν ᾗ συνεγράφη, τὸ σύγγραμμα τοῦτο τοῦ Διονυσίου, καὶ τοιοῦτον ὂν οἷον περιῆλθεν εἰς ἡμᾶς, κατὰ μόνον τὸ ἥμισυ πρῶτον μέρος αὐτοῦ πλῆρες, πολύτιμός ἐστιν ἀποθήκη γνώσεων πᾶσι τοῖς κριτικῶς ἐρευνῶσι τὴν ἀρχὴν τῆς τῶν Ῥωμαίων δυνάμεως. Ἀναντιῤῥήτως ὁ συγγραφεὺς ἐπιμελέστατα ἀνεζήτησε παντοῦ τὰς ἀρχικὰς πηγάς, καὶ μετὰ φροντίδος οὐ τῆς τυχούσης συνήγαγε τὰς ἀρχαίας παραδόσεις. Καίτοι δὲ ἡ τοῦ Ταρκυνίου τοῦ Ὑπερηφάνου συνθήκη πρὸς τὸν δῆμον τῶν Γαβίων ἀναιρεῖ τὸν περὶ Σέξτου Ταρκυνίου μῦθον, ὃν, ὡς ὁ Λίβιος, παρεισάγει ἐν τῇ διηγήσει αὐτοῦ, ὅμως ὑποδεικνύει, ὅτι ἐγνώρισε τὴν συνθήκην ταύτην. Ὁμοίως δὲ παρατίθεται καὶ τὴν συμμαχίαν τῶν Λατίνων μετὰ τοῦ Σερουίου Τυλίου, εἰ καὶ ἡ συμμαχία αὕτη ἀντίκειται πρὸς τὰ ἐν τῷ κειμένῳ τῆς Ἱστορίας αὐτοῦ λεγόμενα· καὶ μόνος οὗτος ὁ συγγραφεὺς δίδωσιν ἡμῖν τὴν πολύτιμον ταύτην πληροφορίαν, ὅτι οἱ Λατῖνοι δυνάμει τῆς συμμαχίας ταύτης ἀπέλαυον τῶν δικαίων τῆς ἰσοπολιτείας. Καίτοι ἐπεθύμει ἐξελληνίσαι τὴν Ἰταλίαν, ἐφ' ὅσον ἠδύνατο, ὅμως εἰς τοῦτον μό-

ΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αργοστολίου (Ν.Π.Σ.Δ.)

νον τὸν συγγραφέα ὀφείλομεν τὴν διατήρησιν τοῦ ἀρχικοῦ ὀνόματος τῶν Ἐτρούσκων, καὶ ἐντεῦθεν ὁρμώμενοι δυνάμεθα προβῆναι εἰς περαιτέρω ἐρεύνας περὶ τῆς ἐθνογραφίας πολλῶν μὴ ἑλληνικῶν φυλῶν τῆς Ἰταλικῆς χερσονήσου. Φαίνεται δὲ ὅτι οὐ κατανοεῖ πάντοτε ἀκριβῶς τοὺς πολιτικοὺς ὅρους, οὓς ἀναγινώσκει ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς· διότι, π. χ., ἐκλαμβάνει τὰς φατρίας (curia) ὡς δημοκρατικούς, καὶ ταὐτίζει τὸν δῆμον (populus) τῆς ἀρχαίας Ῥώμης πρὸς τὸν δῆμον τοῦ Θουκυδίδου καὶ τοῦ Ἀριστοφάνους. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦτο πολλάκις ἐρρόντιζε διορθοῦν τὰς πρώτας ἡμαρτημένας αὐτοῦ σκέψεις, δημοσιεύων εἴ τι ἐκ νεωτέρων ἐρευνῶν ἐδιδάσκετο ἀκριβέστερον. Καὶ αὐτὸς ὁ Niebuhr, ὃς ὑπὲρ πάντα ἄλλον προσέβαλε τὸ οἰκοδόμημα, ὅπερ ἐκεῖνος ἀνήγειρεν, ἀποδέχεται «τὴν παραδειγματικὴν ἀκριβολογίαν», ἐν ᾗ ὁ Διονύσιος ἐκφράζεται, ὁσάκις τὸ προκείμενον πρᾶγμα ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀκριβείας τῶν λέξεων αὐτοῦ, καὶ ἅμα ὁμολογεῖ, ὅτι, ὅσῳ μᾶλλον ἐξηρεύνα, τοσούτῳ ἀνεκάλυπτε θησαυροὺς ἐν τῷ Διονυσίῳ.

»Ἡ «Ἀρχαιολογία» ἦν, ὡς φαίνεται, διηρημένη εἰς δύο τόμους, ὧν ἑκάτερος περιεῖχε μίαν δεκάδα βιβλίων. Ἡ πρώτη τῶν δεκάδων ταύτων διεσώθη πλήρης, καὶ εὑρίσκονται αὐτῆς πολυάριθμα χειρόγραφα· ἡ δὲ δευτέρα οὐ διεσώθη ὁλόκληρος, ἀλλὰ τοῦ μὲν ἑνδεκάτου βιβλίου ἱκανὸν μέρος, τῶν δὲ λοιπῶν διάφορα ἀποσπάσματα, ὧν τινα συνηρμολογήθησαν μετὰ πολλῆς τῆς ἀπροσεξίας, καὶ ὡς φαίνεται, πολλαχοῦ ἐβλάφθησαν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ συλλέξαντος αὐτά. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ βίῳ τοῦ Καμίλλου, ὃν ἔγραψεν ὁ Πλούταρχος, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις τρισὶ βιβλίοις τοῦ Ἀππιανοῦ, ἅτινα συνετάχθησαν ἐκ τῆς «Ἀρχαιολογίας» τοῦ Διονυσίου νομίζουσί τινες ὅτι διετηρήθησαν ἱκανὰ ἐκ τῆς δευτέρας δεκάδος. Ἡ πρώτη ἐκεῖ περιέχει τάδε.—Ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ ὁ συγγραφεὺς διεξέρχεται τὰ συμβάντα ἐν τῇ πρὸ τῆς κτίσεως τῆς Ῥώμης περιόδῳ. Τὸ «δεύτερον» περιέχει τὰς βασιλείας τοῦ Ῥωμύλου καὶ Νουμᾶ. Τὸ «τρίτον» πραγματεύεται περὶ Τύλλου, Ὁστιλίου, Ἄγκου καὶ Ταρκυνίου τοῦ πρεσβυτέρου. Τὸ «τέταρτον» ἐξετάζει τὰ περὶ τῶν δύο τελευταίων βασιλέων. Ἐν τῷ «πέμπτῳ» ἐκτίθεται ἡ ἱστορία τῆς δημοκρατίας μέχρι τῆς συστάσεως τῆς δικτατορίας. Τὸ «ἕκτον» καταλήγει εἰς τὰς πράξεις τοῦ Κοριολάνου καὶ τὴν πρὸς τοὺς Λατίνους συνθήκην. Τὸ «ἕβδομον» ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς ὑπατείας τοῦ Τ. Γηγανίου καὶ Π. Μινουκίου μέχρι τῆς τοῦ Σουλπικίου Καμερίνου καὶ Σπ. Λάργου, καὶ ἐν τέλει περιέχει διήγησιν ἀκριβῆ περὶ τῆς ὁμοιότητος τῶν ἑλληνικῶν καὶ ῥωμαϊκῶν ἀγώνων, ὅπως ἐνισχυθῇ ἡ τοῦ συγγραφέως ὑπόθεσις, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι οὐδὲν ἦσαν βάρβαροι. Τὸ «ὄγδοον» ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐξορίας τοῦ Κοριολάνου, καὶ καταλήγει εἰς τὴν ὑπατείαν τοῦ Κ. Φαβίου καὶ Γ. Ἰουλίου. Τὸ «ἔννατον» τελευτᾷ ἐν τοῖς θριάμβοις τοῦ Δουκρητίου κατὰ τῶν Αἰκανῶν, καὶ τοῦ Οὐετουρίου κατὰ τῶν Οὐολούσκων. Τὸ δὲ «δέκατον» προβαίνει μέχρι τῆς ἐκ νέου ἐκλογῆς τῶν δεκάρχων, καὶ τῆς συνωμοσίας αὐτῶν κατὰ τῶν δημοκρατικῶν ἐλευθεριῶν.

»Τῆς δευτέρας δεκάδος, ὡς ἄρτι ἐλέγομεν, μόνη ἡ ἀρχὴ περιῆλθεν εἰς ἡμᾶς. Ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ βιβλίῳ, ὡς νῦν ὑπάρχει ἠκρωτηριασμένον, ἱστορεῖται ἐν ἐκτάσει ἡ πτῶσις τῶν δεκάρχων. Τὸ «δέκατον τρίτον» περιεῖχε τὴν ἱστορίαν τῆς ὑπὸ τῶν Γαλατῶν ἁλώσεως τῆς Ῥώμης. Ἐν τῷ «δεκάτῳ πέμπτῳ» ἱστορεῖτο ὁ πρῶτος κατὰ τῶν Σαμνιτῶν πόλεμος. Τὸ δέκατον ἕβδομον», «δέκατον ὄγδοον» καὶ «δέκατον ἔννατον» περιεῖχον τοὺς κατὰ τοῦ Πύρρου πολέμους· καὶ τὸ «εἰκοστὸν» προῆγε τὴν ἱστορίαν μέχρι τῆς ἐνάρξεως τοῦ πρώτου καρχηδονικοῦ πολέμου. Ἀφαιρουμένου λοιπὸν τοῦ πρώτου βιβλίου, ἐν ᾧ περιέχεται ἡ γενικὴ εἰσαγωγὴ τοῦ συγγράμματος, ὁ Διονύσιος περιέλαβεν εἰς τὰ δώδεκα βιβλία (2—13) ἔτη 364, τουτέστι τριάκοντα ἔτη ἐν ἑκάστῳ κατὰ μέσον ὅρον· καὶ ἡ διαφορὰ αὕτη οὐ φαίνεται οὖσα μείζων ἢ ὅσον ἀπῄτει ἡ σχετικὴ αὐθεντικότης τῆς νεωτέρας ἱστορίας. Τὸ λεκτικὸν τοῦ Διονυσίου ἐστὶν ἄξιον ἀνδρὸς μετὰ πολλῆς αὐστηρότητος καὶ λεπτολογίας ἐπικρίναντος ἄλλους ἱστορικούς. Καίτοι πολὺ κατακρίνει τὸν Πολύβιον, ὅμως οὐκ ἐδίστασεν ἐν πολλοῖς μιμήσασθαι τὸ λεκτικὸν τοῦ συγγράμματος, οὗ ὡς εἰσαγωγὴν παρεσκεύαζε τὸ ἑαυτοῦ. Καὶ ἀληθῶς, ὁ Πολύβιος καὶ ὁ Θουκυδίδης εἰσὶ τὰ πρώτιστα ὑποδείγματα αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον ἠσπάζετο μᾶλλον τὴν ἀρχαίαν ἱστορικὴν φρασεολογίαν. Ἀλλ' ὁ Διονύσιός ἐστι μάλιστα ἐξ ἐπαγγέλματος σοφιστὴς καὶ τεχνογράφος· καὶ διὰ τοῦτο ἥμαρτε προσπαθήσας πραγματεύσασθαι κατὰ τρόπον ἀποδεικτικὸν τὴν ἀρχαιοτάτην ἱστορίαν τῆς Ῥώμης, οὐκ ἐπιδεχομένην τοιαύτην ἔκθεσιν, εἰ μή που ἐν περιπτώσεσι, δραματικαῖς, καὶ παραστήσας τοὺς ἡμιβαρβάρους Ῥωμαίους ὡς ἐκφωνοῦντας τεχνικὰς δημηγορίας τῶν Ἀσιανῶν σοφιστῶν.

»Ὅ,τι ὁ Διονύσιος ἐπεμελήθη ποιήσασθαι χάριν τῶν ἑαυτοῦ συμπολιτῶν, προσφέρων αὐτοῖς τὴν

ρωμαϊκὴν ἱστορίαν ἑλληνιστὶ συγγεγραμμένην, τοῦτο εὐπαίδευτός τις Ἰουδαῖος, μίαν περίπου μετὰ τὸν Διονύσιον ἑκατονταετηρίδα ἀκμάσας, ἐπεμελήθη κατ' ἀντίθετον σκοπὸν ποιῆσαι ὑπὲρ τῶν ἰδίων αὐτοῦ συμπολιτῶν, ἤδη ἐκπεπτωκότων, ἔν τινι συγγράμματι, ὅπερ ἦν αὐτόχημα μίμησις τοῦ προεξετασθέντος συγγράμματος τοῦ Διονυσίου. Ἡ ἐπιγραφὴ «Ἀρχαιολογία», ἣν πρῶτος ὁ Διονύσιος μετεχειρίσατο, ἐχρησίμευσε καὶ εἰς τὸν Ἰουδαῖον Φίλιππον Ἰώσηπον, ὃς ἔγραψεν ἴσον ἀριθμὸν βιβλίων ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἰουδαϊκὴ ἀρχαιολογία», ἵνα δείξῃ τοῖς τότε ῥωμαίοις κατακτηταῖς τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ πᾶσι τοῖς ἑλληνικὰ δυναμένοις ἀναγινώσκειν, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι τῆς καταφρονήσεως, ἥτις κοινῶς ἀπεδίδοτο αὐτοῖς.

«Τὰ δὲ ῥητορικὰ αὐτοῦ συγγράμματά εἰσι τὰ ἑξῆς. α') «Περὶ συνθέσεως ὀνομάτων», προσφωνηθὲν Μελετίῳ Ῥούφῳ, τῷ φίλῳ πολυτίμου τινὸς φίλου τοῦ συγγραφέως. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἐξέδωκεν εὐθὺς μετὰ τὴν εἰς Ῥώμην ἄφιξιν αὐτοῦ· ἴσως δὲ καὶ συνέγραψε τοῦτο πρὸς χρῆσιν Ῥωμαίου τινός, εἰς οὗ τὴν οἰκίαν ἀποκατέστη διδάσκων αὐτοῦ τὸν υἱόν, καὶ προστατευόμενος ὑπ' αὐτοῦ. Τούτου τελέντος, δυνατὸν ἀνευρεῖν καὶ τὸ ῥωμαϊκὸν ὄνομα τοῦ Διονυσίου· ἀλλὰ δυστυχῶς οὐκ ἔστι βέβαιον, εἰ ὁ Ῥοῦφος, ᾧ τὸ σύγγραμμα προσφωνεῖται ἐκαλεῖτο «Μελίτιος», ἢ «Μινούκιος», ἢ «Μέτελλος». Ἐὰν ἀποδεχθῶμεν ὡς ὀρθὸν τὸ τελευταῖον, ὁ Διονύσιος ἦν Καικίλιος, ὡς ὁ Ἀρχάγαθος, καὶ οὕτως ἀνευρίσκεται ἴσως ἡ ἀρχὴ τοῦ ῥωμαϊκοῦ αὐτοῦ ὀνόματος.—β') «Τέχνη ῥητορική», εἰς δώδεκα, ἢ, κατ' ἄλλην διαίρεσιν, εἰς ἕνδεκα κεφάλαια, προσπεφωνημένη τῷ Ἐχεκράτει. Γνωστὸν μέν ἐστιν ὅτι ὁ Διονύσιος συνέγραψε βιβλίον οὕτως ἐπιγεγραμμένον· ἀλλὰ τὸ νῦν σωζόμενον, εἰ ἐπεγράφετο ἀξίως τῆς ὑποθέσεως, περὶ ἧς πραγματεύεται, ὤφειλε μᾶλλον ἐπιγράφεσθαι «κανόνες τῶν διαφόρων εἰδῶν τοῦ ῥητορικοῦ λόγου» (μέθοδοι πανηγυρικῶν, κτλ.). Ἡ πραγματεία αὕτη, οἷα νῦν ὑπάρχει, οὐκ ἔστι σύγγραμμα πλῆρες, ἀλλὰ συλλογὴ ἀποσπασμάτων, ὧν τινα προδήλως εἰσὶ μεταγενέστερα τοῦ Διονυσίου ἐποχῆς· καὶ ἀληθῶς, τὰ μόνα κεφάλαια, ἐν οἷς παρατηρεῖται ὁμοιότης πρὸς τὸ λεκτικὸν τοῦ Διονυσίου, καὶ συμφωνία πρὸς τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ, εἰσὶ τὸ ὄγδοον «περὶ ἐσχηματισμένων» καὶ τὸ δέκατον «περὶ τῶν ἐν μέλεταις πλημμελουμένων», εἰς τὰ ἀμέσως ἑπόμενα, ἔννατον καὶ ἑνδέκατον, εἰσὶ προσθῆκαι καὶ οἷον παραρτήματα, ὑπὸ ξένης χειρὸς προστεθειμένα. Τὰ πρῶτα ἑπτὰ κεφάλαια ἔχουσί πως ἑνότητα ὑποθέσεως, καὶ ἴσως εἰσὶν ἔργον συγγραφέως τινὸς τῆς δευτέρας ἑκατονταετηρίδος· διότι μνημονεύεται ἐν τέλει τοῦ δευτέρου ὁ Νικόστρατος, ὃς ἦν σύγχρονος Ἀριστείδου τοῦ ῥήτορος καὶ Δίωνος τοῦ Χρυσοστόμου. Τὸ δωδέκατον κεφάλαιον «περὶ λόγων ἐξετάσεως» προφανῶς ἐστιν ἀπόσπασμα ἐξ ἀγνώστου τινὸς συγγραφέως.—γ') Τὸ ἐπιγραφόμενον «τῶν ἀρχαίων κρίσις», ἢ «τῶν παλαιῶν χαρακτῆρες», φαίνεται ὂν ἁπλῆ ἐπιτομὴ μακροτέρου συγγράμματος, ἤδη ἀπολωλότος, καὶ ἐπιγραφομένου «Ὑπομνηματισμοὶ περὶ τῆς μιμήσεως». Περιέχει δὲ βραχείας παρατηρήσεις περὶ πλείστων ποιητῶν, ἰσαρικῶν, φιλοσόφων καὶ ῥητόρων.—δ') «Περὶ τῶν ἀττικῶν ῥητόρων ὑπομνηματισμοί». Τοῦ συγγράμματος τούτου, ὅπερ ἀρχικῶς περιεῖχεν ἓξ μέρη, ἔχομεν μόνα τὰ τρία πρῶτα, τὰ πραγματευόμενα περὶ Λυσίου, περὶ Ἰσοκράτους, καὶ περὶ Ἰσαίου. Τοῦ περὶ Δημοσθένους κεφαλαίου διεσώθη ἓν μόνον μέρος, κοινῶς ἐπιγραφόμενον «περὶ τῆς λεκτικῆς Δημοσθένους δεινότητος»· τὸ δ' ὑπόλοιπον τοῦ κεφαλαίου τούτου καὶ τὰ δύο περὶ Ὑπερίδου καὶ Αἰσχίνου ἀπώλοντο. Οὐκ ἔστι δὲ βέβαιον, εἰ μετὰ τὰ κεφάλαια ταῦτα εἵπετο καὶ ἕτερον περὶ τῶν ἱστορικῶν.—ε') Ὡς παράρτημα τοῦ συγγράμματος τούτου διεσώθη μονογραφία τις «περὶ Δεινάρχου», ὃν ἐνόμισεν ἀνάξιον τοῦ κατέχειν θέσιν τινὰ ἐν τῇ τῶν μεγάλων ῥητόρων κρίσει, «διὰ τὸ μήτε εὑρετὴν ἰδίου γεγονέναι χαρακτῆρος τὸν ἄνδρα, ὥσπερ τὸν Λυσίαν καὶ τὸν Ἰσοκράτην καὶ τὸν Ἰσαῖον, μήτε τῶν εὑρημένων ἑτέρους τελειωτήν, ὥσπερ τὸν Δημοσθένην καὶ τὸν Αἰσχίνην καὶ Ὑπερίδην». — ς') «Δύο ἐπιστολαὶ πρὸς Ἀμμαῖον». Τούτων ἡ μὲν πρώτη πραγματεύεται περὶ Δημοσθένους καὶ Ἀριστοτέλους, ἐν ᾗ ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ ῥήτωρ οὐκ ἐσχημάτισε τὸ λεκτικὸν αὐτοῦ κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ φιλοσόφου, διότι πολλοὺς τῶν λόγων αὐτοῦ ἔγραψε πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ῥητορικῆς ἐκείνου· ἡ δὲ δευτέρα «περὶ τῶν Θουκυδίδου ἰδιωμάτων», ἐν ᾗ ἐξετάζει τὸν ῥητορικὸν χαρακτῆρα τοῦ ἱστορικοῦ. — ζ') Ἡ τελευταία τῶν πραγματειῶν τούτων ἐγράφη πρὸ τῆς ἐπιστολῆς πρὸς Κόϊντον Αἴλιον Ταυβέρωνα «περὶ τοῦ Θουκυδίδου χαρακτῆρος καὶ τῶν λοιπῶν τρόπων τῆς συγγραφίας ἰδιωμάτων», ἥτις ἐν ἐκτάσει ἐξετάζει τὰ ἀλλαχοῦ συντομώτερον εἰρημένα «περὶ μιμήσεως». Δι' περὶ Θουκυδίδου κρίσεις αὐτοῦ ἐννοοῦνται ἁπλῶς ὑπὸ ῥητορικὴν ἔποψιν· εἰς δὲ τὰ εἰδικὰ πλεονεκτήματα τοῦ μεγάλου ἐκείνου συγ-

γραφέως ὁ Διονύσιος οὐκ ἀπέδωκε τὴν προσήκουσαν δικαιοσύνην. — ή) Ἡ «πρὸς Γναῖον Πομπήϊον ἐπιστολή» ἐστιν ἀπάντησις πρός τινα σοφιστὴν Ἕλληνα, τὸ ὄνομα τοῦτο φέροντα, ὃς ἦν πιθανῶς ἀπελεύθερος ἢ πελάτης τοῦ μεγάλου Πομπηίου, καὶ ἔγραψε πρὸς τὸν Διονύσιον, κατεμεμφόμενος αὐτοῦ, ὡς κακῶς παραβαλόντος τὸν Πλάτωνα πρὸς τὸν Δημοσθένην. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ ὁ Διονύσιος ὑποστηρίζει τὰς ἑαυτοῦ κρίσεις περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, καὶ πρὸς τούτῳ ἐξετάζει λεπτομερέστερον τὰ περὶ τῶν ἱστορικῶν. Τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἐπιστολῆς ἐστι κεκολοβωμένον, καὶ ἴσως ἦν ἐξ ἀρχῆς ξένον τι κεχωρισμένον ἀπόσπασμα. Παρὰ τὰ συγγράμματα ταῦτα ἔγραψε καὶ τὰ ἑξῆς· ά) χαρακτῆρες τῶν ἁρμονιῶν. β') πραγματεῖαν ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς φιλοσοφίας πρὸς τοὺς κατατρέχοντας αὐτῆς ἀδίκως. Φαίνεται δὲ ὅτι διενοεῖτο συγγράψαι καὶ δύο ἄλλας πραγματείας, τὴν μὲν «περὶ τῆς Πλάτωνος καὶ Δημοσθένους λέξεως», τὴν δὲ «περὶ ἐκλογῆς ὀνομάτων». Ἀλλὰ καὶ τὰ νῦν σωζόμενα συγγράμματα αὐτοῦ ἱκανῶς πείθουσιν ἡμᾶς ὁμολογῆσαι, ὅτι ὁ Διονύσιος ἄξιός ἐστι κατέχειν τὴν πρώτην τάξιν ἐν τοῖς ἀρχαίοις κριτικοῖς. Αἱ κρίσεις αὐτοῦ εἰσιν ἀκριβεῖς καὶ εὐφυεῖς· γινώσκει δὲ κάλλιστα τὴν πάτριον αὐτοῦ φιλολογίαν, καὶ ἐντελῶς ἐννοεῖ τὰς ἀρχὰς τῆς ἰδίας αὐτοῦ τέχνης. Ἀλλὰ στερεῖται φιλοσοφικοῦ πνεύματος, ἔτι δὲ εὐρείας καὶ ἐκτεταμένης θεωρίας τῶν διαφόρων κλάδων τῆς φιλολογίας. Καθ' ὃν χρόνον ἔγραφε τὰ συγγράμματα ταῦτα αἱ γνώσεις αὐτοῦ περιωρίζοντο εἰς μόνην τὴν ῥητορικήν· ὅπως δήποτε, ἐν τῇ ἐξετάσει τῆς ὑποθέσεως, ἣν ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν, φαίνεται προκατειλημμένος ὑπὸ τῶν προλήψεων διδασκάλου τῆς ῥητορικῆς, καὶ ἐντεῦθεν δείκνυται ἄδικος πρὸς μεγάλους συγγραφεῖς, οἷοι ὁ Θουκυδίδης καὶ ὁ Πλάτων· τοὐναντίον δέ, πολλὴν ἔχει προθυμίαν εἰς τὸ ἐπαινέσῃ, εἰ δυνατόν, τὰ πλεονεκτήματα τοῦ Δημοσθένους» (Δονάλδσων, φιλολογ. Ἱστορ. μετάφρ. I. N. B').

Τὸ πρῶτον δημοσιευθὲν σύγγραμμα Διονυσίου τοῦ Ἁλικαρνασσέως ὑπῆρξε λατινικὴ μετάφρασις τῆς «Ῥωμαϊκῆς ἀρχαιολογίας» γενομένη ὑπὸ τοῦ Lapus Biragus κατ' ἄριστον χειρόγραφον τῆς Ῥώμης, ἐν Τρεβίζῃ, 1480. Ὁ Γλαρεανὸς ἔδωκεν ἐκ νέου εἰς φῶς τὴν μετάφρασιν ταύτην μετά τινων διορθώσεων, ἐν Βασιλείᾳ, 1532, 1549. Τὸ ἑλληνικὸν κείμενον ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον ὑπὸ Ῥοβέρτου Στεφάνου, μετά τινων πραγματειῶν περὶ ῥητορικῆς, ἐν Παρισίοις, 1546, εἰς φόλ. Ἡ πρώτη ἐντελὴς ἔκδοσις τῆς «Ἀρχαιολογίας» καὶ τῶν ῥητορικῶν συγγραμμάτων εἶναι τοῦ F. Sylburg, ἐν Φραγκφόρτῃ ἐπὶ τοῦ Μοίνου, 1586, τόμ. 2 εἰς φύλλ. ἀνετυπώθη ἐν Λειψίᾳ, 1691, τόμ. 2 εἰς φύλλ. καὶ μετ' ὀλίγων μεταβολῶν ὑπὸ τοῦ Οὔδσωνος, ἐν Ὀξωνίᾳ, 1704, τόμ. 2 εἰς φύλλ. Ὁ Ῥεϊσκιος ἔδωκε νέαν καὶ ἀξιόλογον ἔκδοσιν αὐτῆς, καίτοι παραμορφωθεῖσαν διὰ πολλῶν αὐθαιρέτων διορθώσεων, ἐν Λειψίᾳ, 1774—1776, τόμ. 6 εἰς 12ον. Πᾶσαι δὲ αἱ ῥητορικαὶ πραγματεῖαι ἐκτὸς τῆς «Τέχνης ῥητορικῆς» καὶ τῆς «Περὶ συνθέσεως ὀνομάτων», ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ E. Gros, ὑπὸ τὴν περιληπτικὴν ἐπιγραφὴν Examen critique des plus célèbres écrivains de la Grèce, μετὰ τῆς γαλλικῆς μεταφράσεως, ὑπομνηματισμῶν καὶ ποικίλων γραφῶν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Βασιλέως, ἐν Παρισίοις, 1827 καὶ 1828, τόμ. 3 εἰς 8ον. Εἶναι δὲ ἔργον μετ' ἐπιστασίας γενόμενον. Τιμᾶται δὲ εὐλόγως, διὰ τὰς παρατηρήσεις αὐτῆς, ἡ γαλλικὴ μετάφρασις τοῦ «Περὶ συνθέσεως ὀνομάτων» (Traité de l'Arrangement des mots), ὑπὸ Batteux, ἐν Παρισίοις, 1788, εἰς 12ον. Αἱ «ῥωμαϊκαὶ ἀρχαιότητες» ἀπὸ τοῦ Ῥεϊσκίου δὲν ἐδημοσιεύθησαν ἰδιαιτέρως. Τῷ 1816 ὁ Ἄγγ. Μάη ἐνόμισεν ὅτι εὗρεν εἰς δύο χειρόγραφα τῶν Μεδιολάνων τὴν παρὰ Φωτίου ἀναφερομένην ἐπιτομὴν καὶ ἐδημοσίευσε τὸ εὕρημα αὐτοῦ τῷ αὐτῷ ἔτει· ἀλλ' ἐν Ἰταλίᾳ οἱ Ciampi καὶ ὁ κόμης J. Leopardi, ἐν Γαλλίᾳ ὁ Βισκόντης, ἐν Γερμανίᾳ ὁ Struve, ἀπέδειξαν ἐναργέστατα ὅτι ἡ ὑποτιθεμένη αὕτη ἐπιτομὴ οὐδὲν ἄλλο ἦτον ἢ ἀποσπάσματα τοῦ μεγάλου συγγράμματος, ὡς τὰ ἤδη γνωστά. Τῷ 1828, αὐτὸς ὁ Μάη παρεδίξατο τὴν γνώμην ταύτην καὶ ἀνετύπωσεν ἐν τῷ Β' τόμῳ τῆς μεγάλης αὐτοῦ συλλογῆς εἰς 4ον τὰ ἀποσπάσματα ταῦτα, ἐξαχθέντα πιθανῶς ἐκ τῶν συλλεγέντων ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου Excerpta de Sententiis. Χειρόγραφόν τι τοῦ Βατικάνου ἐχορήγησεν αὐτῷ εἰσέτι πολλὰ νέα τεμάχια. Οἱ δὲ Richschl καὶ Sauppe ἐδημοσίευθησαν διὰ τὴν «Ἑλληνικὴν βιβλιοθήκην» τοῦ Ἀμβροσίου Φιρμίνου Δίδοτου ἔκδοσιν ἐντελεστέραν τῶν προηγουμένων.

Διονύσιος ὁ Μιλήσιος, Ἕλλην ῥητοροδιδάσκαλος, ζῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ δευτέρου αἰῶνος μ. Χ. Μαθητὴς Ἰσαίου τοῦ Ἀσσυρίου, διέπρεψεν ἐπὶ γλαφυρότητι λόγου, ἐτιμήθη δαψιλῶς ὑπὸ τῶν ἐπιφανῶν πόλεων καὶ ἀνηγορεύθη ῥωμαῖος ἱππότης ὑπὸ τοῦ Ἀδριανοῦ λαβὼν ἅμα τὴν διοίκησιν σημαντικῆς ἐπαρχίας καὶ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

θέσιν ἐν τῷ μουσείῳ τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἐδίδαξεν ἐπί τινα χρόνον τὴν ῥητορικὴν ἐν Δέσβῳ, καὶ ἀποδιώσας ἐν Ἐφέσῳ προθεβηκὼς τὴν ἡλικίαν, ἐτάφη ἐν τῇ ἀγορᾷ τῆς πόλεως. Παρὰ Φιλοστράτῳ εὑρηνται δείγματα τῆς ῥητορικῆς αὐτοῦ τέχνης.

Διονύσιος, Ἕλλην ποιητὴς καὶ σοφιστής, σύγχρονος τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ· ἔχομεν αὐτοῦ ἐπιγράμματά τινα καὶ δύο ὕμνους εἰς τὴν μοῦσαν Καλλιόπην καὶ τὸν Ἀπόλλωνα. Κατεχωρήθησαν ἐν τοῖς «Ἀναλέκτοις» τοῦ Brunck, τόμ. II, σελ. 253 καὶ τοῖς «Ἕλλησι λυρικοῖς» τοῦ Boissonade, σελ. 37.

Διονύσιος Αἴλιος. Ἴδ. ΑΙΛΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ.

Διονύσιος ὁ Βυζάντιος, Ἕλλην ποιητής, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν δεύτερον αἰῶνα μ. Χρ. Κατὰ Στέφανον τὸν Βυζάντιον καὶ Σουΐδαν ἔγραψεν «Ἀνάπλουν Βοσπόρου». Ὁ Σουΐδας ἔγραψε θρήνους. Ἱστορικοί τινες φρονοῦσιν ὅτι Διονύσιος ὁ Βυζάντιος εἶναι ὁ αὐτὸς μετὰ Διονυσίου τοῦ Περιηγητοῦ, ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη στηρίζεται μόνον ἐπὶ μιᾶς διαβεβαιώσεως τοῦ Σουΐδα. Φαίνεται ὅτι ὁ «Ἀνάπλους Βοσπόρου» διεσώθη πλήρης μέχρι τοῦ ἑκκαιδεκάτου αἰῶνος, διότι ὁ Γύλλιος ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ «περὶ τοῦ Θρᾳκικοῦ Βοσπόρου» μετέφρασε λατινιστὶ πολὺ αὐτοῦ μέρος. Ὁ Βόσσιος προὐμηθεύθη ἀπόσπασμα αὐτοῦ, ἀντιγραφὲν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του ἐκ τῆς φλωρεντινῆς βιβλιοθήκης. Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο εἶναι τὸ μόνον σωζόμενον ἡμῖν ἐκ τοῦ ποιήματος τοῦ Διονυσίου. Ἐτυπώθη ἐν τῷ Const. christ». τοῦ Δυάγγλου, ἐν τόμ. «Geogr. minor». τοῦ Οὐδσωνος, ἐν τῇ «ἑλληνικῇ βιβλιοθήκῃ» τοῦ Φαβρικίου, IV, σελ. 664, σημειώσις 1, καὶ τοῖς Geographi minores τοῦ Ἀμβροσίου Φιρμίνου Διδότου, τόμ. II.

Διονύσιος, ἐπικούρειος φιλόσοφος, ζήσας περὶ τὸ 200 πρ. Χ. Περὶ αὐτοῦ γινώσκεται μόνον ὅτι διεδέξατο τὸν Πολύστρατον ὡς διάδοχος τῆς σχολῆς τοῦ Ἐπικούρου καὶ ἔσχε διάδοχον τὸν Βασιλείδην. Ὁ Brucker συγχέει αὐτὸν μετὰ στωϊκοῦ φιλοσόφου, ὅστις ἐπωνομάσθη «Μεταθέμενος», διότι ἐγκαταλιπὼν τὴν στωϊκὴν ἠσπάσατο τὴν κυρηναϊκὴν σχολήν.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ὁ Περιηγητής, Ἕλλην γεωγράφος, ζήσας πιθανὸν περὶ τὸν τέταρτον αἰῶνα μ. Χρ. Πολλαὶ γνῶμαι ἐξηνέχθησαν περί τε τοῦ χρόνου τῆς γεννήσεως καὶ περὶ τῆς πατρίδος τοῦ Διονυσίου, μολονότι πάντες οἱ κριτικοὶ συμφώνως τιθέτασιν αὐτὸν εἰς τοὺς μετὰ Χριστὸν χρόνους καὶ μετὰ τῶν ῥωμαίων αὐτοκρατόρων, τοῦθ' ὅπερ ἐξάγεται ἐκ πολλῶν χωρίων αὐτῆς τῆς «Περιηγήσεως» τοῦ 355 στίχου, φερ' εἰπεῖν, ἔνθα ὁ συγγραφεὺς ὁμιλεῖ περὶ τῶν «ἀνάκτων», ἤτοι ἡγεμόνων αὐτοῦ. Κριτικοί τινες τιθεῖσιν αὐτὸν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Αὐγούστου, ἄλλοι δὲ ἐπὶ τῆς τοῦ Νέρωνος, ἄλλοι ἐπὶ τῆς τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου καὶ τοῦ Λουκίου Βήρου καὶ ἄλλοι τέλος ἐπὶ Σεπτιμίου Σεβήρου καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Ὁ σχολιάσας αὐτὸν Εὐστάθιος δὲν ἦτο καὶ αὐτὸς βέβαιος εἰς ποίαν ἐποχὴν ἔζη ὁ Διονύσιος. Τὰς ἀβεβαιότητας ταύτας διεσκέδασεν ἐν μέρει ὁ τελευταῖος ἐκδότης τοῦ Διονυσίου Βερ ἄρδης. Ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν χωρῶν ἅτινα ἀναφέρονται ἐν τῇ «Περιηγήσει», τῆς μνείας τῶν Οὔνων ἐν τῷ 730 στίχῳ, καὶ τέλος τοῦ γενικοῦ χαρακτῆρος τοῦ ποιήματος, ὁ κριτικὸς οὗτος συνεπέρανεν ὅτι ὁ Διονύσιος ἔζη εἴτε κατὰ τὴν δευτέραν ἑκατονταετηρίδα μετὰ Χριστόν, εἴτε ἐν ἀρχῇ τῆς τετάρτης. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν τόπον τῆς γεννήσεως, ὁ Σουΐδας φρονεῖ συμπεραίνων ἐκ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ μεθ' οὗ ὑμνεῖ ὁ Διονύσιος τὸν Ῥῆσον ποταμόν (στίχος 739, κτλ.), ὅτι ὁ γεωγράφος οὗτος ἐγεννήθη ἐν Βυζαντίῳ ἢ ἐν τοῖς περιξ αὐτοῦ· ἀλλ' ὅ τε Εὐστάθιος καὶ ὁ σχολιαστὴς θεωροῦσιν αὐτὸν Ἀφρικανόν. Ἡ «Περιήγησις» τοῦ Διονυσίου περιέχει εἰς ἑξαμέτρους στίχους περιγραφὴν ὅλης τῆς τότε γνωστῆς γῆς, ὁ δὲ συγγραφεὺς φαίνεται ἰδίως ἀκολουθῶν τὰς ὁδηγίας τοῦ Ἐρατοσθένους. Τὸ ποίημα γεγραμμένον δι' ὕφους γλαφυροῦ καὶ σαφοῦς, φαίνεται ἀπολαῦον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις μεγάλης δημοτικότητος, διότι δύο ῥωμαῖοι συγγραφεῖς, ὁ Ῥοῦφος Φαῖστος καὶ ὁ γραμματικὸς Πρίσκος μετέφρασαν ἢ μᾶλλον παρέφρασαν αὐτὸ εἰς λατινικοὺς στίχους. Ὁ Εὐστάθιος ἔγραψεν εἰς αὐτὸ ἀξιόλογον ὑπομνηματισμὸν ἔτι σωζόμενον· πρὸς δὲ ταύτῃ ἔχομεν τοῦ αὐτοῦ ποιήματος ἑλληνικὴν παράφρασιν καὶ σχόλια. Ἡ πρώτη ἔκδοσις τῆς «Οἰκουμένης περιηγήσεως» ἐδημοσιεύθη ἐν Φερράρᾳ, 1512, εἰς 4ον μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως. Ὁ δὲ Ἄλδος Μανούτιος ἐτύπωσε τὸ ποίημα ἐν Βενετίᾳ, 1513, εἰς 8ον, μετὰ τοῦ «Πινδάρου» τοῦ «Καλλιμάχου» καὶ τοῦ «Λυκόφρονος». Ὁ Ἐρρῖκος Στέφανος κατεχώρησεν αὐτὸ εἰς τοὺς «Poetæ principes heroici carminis», ἐν Παρισίοις 1566, εἰς φύλλ. Ἐκ τῶν κατόπιν γενομένων ἐκδόσεων διακρίνεται ἡ τοῦ Edmund Twaites ἐν Ὀξωνίᾳ, 1697, εἰς 8ον, μετὰ τῆς ὑπομνηματίσεως τοῦ Εὐσταθίου, τῶν ἑλληνικῶν σχολίων καὶ τῆς παραφράσεως· ἡ τοῦ

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Οὐδσωνος ἐν τοῖς «Geogr. minor»., ἐν Ὀξωνίᾳ, 1712, εἰς 8ον, τόμ. IV· ἡ τοῦ Passow, ἐν Λειψίᾳ, 1825, εἰς 8ον· ἡ τοῦ Βερνάρδη, ἐν Λειψίᾳ, 1828, εἰς 8ον. Ἡ τελευταία αὕτη ὑπερέχουσα κατὰ πολὺ πασῶν τῶν προηγουμένων, περιέχει τοὺς ἀρχαίους ὑπομνηματιστάς, σοφὰς σημειώσεις τοῦ ἐκδότου, καὶ ἐξαίρετον διατριβὴν περὶ τοῦ Διονυσίου. Ὁ Μύλλερος παρεσκεύασε νέαν ἔκδοσιν διὰ τὴν «Ἑλληνικὴν Βιβλιοθήκην» τοῦ Α. Φ. Διδότου. Ἐκτὸς τῆς Περιηγήσεως ὁ Εὐστάθιος ἀποδίδωσι τῷ Διονυσίῳ τὰ ἀκόλουθα πονήματα· «Διθικὰ», «Ὀρνιθικὰ» καὶ «Βασσαρικά». Τῶν «Βασσαρικῶν» μνημονεύει πολλάκις Στέφανος ὁ Βυζάντιος.

Διονύσιος ὁ Χαλκιδεύς, Ἕλλην ἱστορικὸς, ζῶν πιθανῶς περὶ τὸ 350 πρ. Χ. Συνέθετο περὶ κτίσεων πόλεων σύγγραμμα εἰς πέντε βιβλία, πολλάκις ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μνημονευόμενον. Ἄλλως εἶναι πάντη ἄγνωστος.

Διονύσιοι ἀλλοεθνεῖς

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, βασιλεὺς τῆς Πορτογαλίας, ὁ «Πατὴρ τῆς πατρίδος», γενν. τῷ 1261, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἀλφόνσον Γ', 1279—1325. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος ποιητὴς ὢν ὁ ἴδιος ἐβελτίωσε προστάτης τῶν γραμμάτων, ἐθεμελίωσε τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Κοϊμβρης, καὶ ἐβελτίωσε τὰ τῆς γεωργίας, ἠγωνίσθη ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ τῶν γεωργικῶν τάξεων, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπωνομάσθη, «γεωργὸς βασιλεὺς» ἡ δὲ σύζυγος αὐτοῦ Ἁγία Ἐλισάβετ «προστάτις τῶν γεωργῶν». Ἰσχυροποίησεν ἐπὶ βλάβῃ τῶν εὐγενῶν τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν περιορίσας τὰ προνόμια αὐτῶν καὶ ἐφαρμόσας ἐπικερδεστέραν ἐκμετάλλευσιν τῶν μετάλλείων τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ σιδήρου τῆς Πορτογαλίας ἐπεξέτεινε δὲ τὰς ἐμπορικὰς σχέσεις τοῦ τόπου. Ὑπερήσπισε τοὺς Ναΐτας, καὶ συνέστησε διὰ τοὺς ἀνεπιλήπτους πορτογάλους ἱππότας τὸ τάγμα τοῦ Χριστοῦ, τῷ 1319.

Διονύσιος (Πέτρος), τεχνίτης σιδηρῶν τεχνουργημάτων, γενν. ἐν Μοὶς τῷ 1658 ἀποθ. τῷ 1733 ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου. Ἔργον αὐτοῦ εἶναι σὺν ἄλλοις ἡ πύλη τοῦ χοροῦ τῆς Παναγίας τῶν Παρισίων.

Διονύσιος, φλαμανδὸς, ζωγράφος. Ἰδ. ΚΑΛΒΑΕΡΤΗΣ.

Διονύσιος (Ι.—Β.), ἰατροσύμβουλος τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1704, φαίνεται ὅτι πρῶτος ἐτόλμησε νὰ ἐκτελέσῃ τὸ πείραμα τῆς τοῦ αἵματος μεταγγίσεως ἐπὶ ἀνθρώπου. Καυχᾶται δὲ ὅτι ηὐδοκίμησεν, ἐν πολλαῖς ἐπιστολαῖς καταχωρηθείσαις εἰς τὸ «Journal des Savants» καὶ ἐν «Ἐπιστολῇ τῷ K. de Montmor περὶ νέου τρόπου τοῦ θεραπεύειν πολλὰς νόσους διὰ τῆς μετεγχύσεως τοῦ αἵματος, ἐν Παρισίοις, 1667 εἰς 4ον.

Διονύσιος (Μιχαὴλ), γερμανὸς βιβλιογράφος καὶ ποιητής, γενν. τῷ 1729 ἐν Σχερδίγγῃ τῆς Βαυαρίας, ἀποθ. τῷ 1800, φύλαξ τῆς ἐν Βιέννῃ αὐτοκρατορικῆς Βιβλιοθήκης, καθηγητὴς τοῦ γυμνασίου τῆς Μαρίας Θηρεσίας, καὶ μέλος τοῦ τάγματος τῶν Ἰησουϊτῶν. Κατέλιπε διάφορα σοφὰ πονήματα καὶ στίχους λατινικοὺς ἢ γερμανικούς. Ἐκ τῶν ποιήσεων αὐτοῦ σημειοῦμεν τὴν μετάφρασιν τῶν, «Ὀσσιανοῦ ποιημάτων», ἐκ τῆς ἀγγλικῆς, 1768—69, τόμ. 3 εἰς 4ον. καὶ εἰς 8ον, κτλ.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ (ΑΓΙΟΣ), SAINT-DENIS, Διονυσιούπολις, ἀρχαία πόλις τῆς Νήσου τῆς Γαλλίας, ἐπαρχεῖον ἐν τῷ νομῷ τοῦ Σηκουάνα, ἐπὶ τῶν μικρῶν ποταμῶν τοῦ Κρουλδ καὶ τοῦ Ῥουλλιῶν, καὶ πλησίον τῆς διώρυγος τοῦ Ἁγίου Διονυσίου, 9 χιλιάμ. πρὸς Β τῶν Παρισίων διὰ ξηρᾶς, 6 χιλιάμ. διὰ τοῦ Ἀρκτικοῦ σιδηροδρόμου. Δημόσιος βιβλιοθήκη· ζωηρὰ βιομηχανία. Κάτ. 17,756. Ὡραία πόλις καλῶς ἐκτισμένη καὶ ἐρρυμοτομημένη. Ἀποτελεῖ μέρος τοῦ ὀχυρωματικοῦ συστήματος τῶν Παρισίων. Τῷ 1793 μετωνομάσθη «Franciade». Τῷ 1814 προσβληθεῖσα ὑπὸ ἰσχυρᾶς ῥωσσικῆς μεραρχίας ἀντέστη μετ' ὀλίγων δυνάμεων μέχρις οὗ ἐσυνθηκολόγησαν οἱ Παρίσιοι. Πατρὶς τοῦ Βεροάλδου καὶ τοῦ Γωδίνου. Τάφοι τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας.

Διονύσιος (Ἅγιος), πόλ. τῆς νήσου τῆς Ἑνώσεως (de la Réunion), ἐπὶ τῆς Β παραλίας, ἐπὶ τῆς 20ο 51' Ν πλ. καὶ 53ο 10' Α μήκ. Κάτ. 20,000. Ἕδρα τοῦ διοικητοῦ. Ὡραῖος βοτανικὸς κῆπος· ἐμπορικὸν ἐπιμελητήριον, κτλ. Δὲν ἔχει λιμένα ἀλλ' ἐπισφαλὲς ναυλόχιον.

ΔΙΟΝΥΣΟΔΟΤΟΣ, Λάκων, ποιητὴς παιάνων.

ΔΙΟΝΥΣΟΔΩΡΟΣ, βοιωτὸς ἱστορικὸς, ζῶν περὶ τὸ 330 πρ. Χ. εἶναι γνωστὸς μόνον ἐξ ἑνὸς χωρίου Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου, ὅστις λέγει ὅτι ὁ Διονυσόδωρος ἔγραψεν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος μέχρι τοῦ Φιλίππου πατρὸς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Ταυτίζεται γενικῶς μετὰ τοῦ Διονυσιοδώρου, ὅστις κατὰ Διογένην τὸν Λαέρτιον, ἠρνεῖτο ὅτι ὁ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Σωκράτους δημοσιευθεὶς «Πρωτ» ἦτον ἔργον αὐτοῦ τοῦ φιλοσόφου. Ἀγνοεῖται ἂν ἦναι συγγραφεὺς τοῦ «Περὶ ποταμῶν» βιβλίου, οὗ μνημονεύει ὁ σχο-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

λιαστὴς τοῦ Εὐριπίδου εἰς τὸν «Ἱππόλυτον, 122, καὶ ἑτέρου ποιήματος φέροντος τὴν ἐπιγραφὴν «τὰ παρὰ τραγῳδοῖς ἡμαρτημένα» καὶ μνημονευομένου ὑπὸ τοῦ σχολιαστοῦ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ εἰς τὸν «Ῥῆσον», 504. Τινὲς δὲ εἰκάζουσιν ὅτι εἶναι ὁ αὐτὸς μετὰ τοῦ θηβαίου συγγραφέως περὶ οὗ γίνεται λόγος παρ' Ἀρριανῷ, καὶ ὅστις ἐνίκησεν ἐν τοῖς ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσι. Μετὰ τὴν εἰς Ἀσίαν ἐκστρατείαν τοῦ Ἀλεξάνδρου μετέβη μετὰ τοῦ Ἰφικράτους, υἱοῦ τοῦ περιδόξου στρατηγοῦ, παρὰ Δαρείῳ τῷ Κοδομανῷ καὶ αἰχμαλωτευθεὶς ἐν τῇ περὶ Ἰσσὸν μάχῃ ἦχθη ἐνώπιον τοῦ Ἀλεξάνδρου ὅστις ἀπέλυσεν αὐτόν.

ΔΙΟΝΥΣΟΔΩΡΟΣ, Ἕλλην γεωμέτρης, γενν. ἐν Κύθνῳ ἔζη κατ' ἀδέβαιον ἐποχήν. Ὁ Εὐτόκιος ἐν τῇ ὑπομνηματίσει αὐτοῦ εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον Περὶ τῆς Σφαίρας καὶ τοῦ Κυλίνδρου τοῦ Ἀρχιμήδους, λέγει ὅτι ὁ Διονυσόδωρος εὗρε μέθοδον ὅπως διαιρῇ τὴν σφαῖραν. Κατὰ δὲ τὸν Πλίνιον ἐπενόησεν εἶδος κωνικοῦ μεσημβρινοῦ ὡρολογίου, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν ἱστορικὸν ἐν τῷ τάφῳ τοῦ Διονυσοδώρου εὑρέθη ἐπιστολὴ ἀπευθυνομένη παρ' αὐτοῦ τοῖς ζῶσιν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐν ᾗ διεκήρυττεν ὅτι φθάσας ἐκ τοῦ τάφου αὐτοῦ εἰς τὸ κέντρον τῆς γῆς, εὗρεν ὅτι ἡ ἀπόστασις ἦτο 42,000 σταδίων. Εἶναι δὲ παράδοξον ὅτι ὁ ἀριθμὸς ὃν ἔδωκεν ὁ Διονυσόδωρος πλησιάζει μάλιστα παντὸς ἄλλου εἰς τὴν ἀλήθειαν, διότι τῷ ὄντι 42,000 σταδίων ἐξισουμένων πρὸς 7,770 χιλιάμετρα, ἡ διάμετρος τῆς γῆς εἶναι διπλασία τούτων, ἤτοι 15,540 χιλιάμετρα, ἅτινα προσεγγίζουσιν εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης.

Διονυσόδωρος, γραμματικὸς τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐκ τῆς σχολῆς τοῦ Ἀριστάρχου ἀσχοληθεὶς εἰς ἑρμήνευσιν τοῦ Ὁμήρου, καὶ μνημονευόμενος ἐν τοῖς σχολίοις τῆς «Ἰλιάδος».

ΔΙΟΝΥΣΟΠΟΛΙΣ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Θράκης ἢ τῆς Μοισίας ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἡ πρότερον λεγομένη Κρουνοὶ καὶ νῦν Βάρνα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ. Περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Διονύσου, υἱοῦ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σεμέλης, διηγοῦνται οἱ ποιηταὶ τὰ ἑξῆς. Ἡ Σεμέλη, (θυγάτηρ τοῦ Κάδμου τοῦ θεμελιωτοῦ τῆς πόλεως Θηβῶν, υἱοῦ τοῦ Ἀγήνορος, καὶ ἐγγόνου τοῦ Ποσειδῶνος), ἠγαπᾶτο ὑπὸ τοῦ Διός· ἀλλ' ἡ Ἥρα ὑπὸ ζηλοτυπίας, ἔρχεται, μεταμορφωθεῖσα εἰς γραῖαν γυναῖκα, πρὸς τὴν Σεμέλην, ἔγκυον οὖσαν, καὶ πείθει ταύτην νὰ παρακαλέσῃ τὸν Δία διὰ νὰ δείξῃ πρὸς αὐτὴν πᾶσαν τὴν θείαν αὐτοῦ μεγαλειότητα. Ὁ Ζεὺς, ὅστις, πρὶν ἔτι ἀκούσῃ τὴν αἴτησιν, ἔσπευσε νὰ ὁμόσῃ τὸν ἱερὸν τῆς Στυγὸς ὅρκον, ὅτι θέλει ἐκτελέσει ὅ,τι ἂν ἐκείνη θελήσῃ, περιέπεσεν εἰς ἀμηχανίαν ἀκούσας τὴν ἀνόητον τῆς γυναικὸς παράκλησιν· ἀλλὰ βιαζόμενος νὰ μείνῃ πιστὸς εἰς τὸν ὅρκον, ἦλθέ ποτε τῷ ὄντι ἐν ἀστραπαῖς καὶ βρονταῖς πρὸς τὴν Σεμέλην ἥτις ὅμως, θνητὴ οὖσα δὲν ἠδυνήθη νὰ ὑπομείνῃ τὴν λάμψιν καὶ τὴν σφοδρότητα τοῦ πυρὸς, ἀλλὰ παραχρῆμα ἀπέθανε· καὶ οὕτως ἅρα ἐχόρτασε ἡ Ἥρα τὴν πρὸς ἐκδίκησιν ὀλίγαν αὐτῆς. Ὁ δὲ Ζεὺς, ἵνα σώσῃ τὸ κυοφορούμενον βρέφος, ἔκρυψεν αὐτὸ εἰς τὸν ἴδιον αὐτοῦ μηρὸν μέχρι τοῦ προσδιωρισμένου καιροῦ τοῦ τοκετοῦ, καὶ ἀνεπλήρωσε τῆς μητρὸς τὴν ἔλλειψιν· ἀλλὰ φοβούμενος τὰς ἐχθρικὰς ἐπιβουλὰς τῆς Ἥρας, ἔστειλε τὸ βρέφος, ἀφ' οὗ ἐγεννήθη, εἰς Νύσαν, πόλιν τῆς Ἀραβίας, ὅπου ἀνετρέφετο ὑπὸ τινων Νυμφῶν ὑπὸ τὴν ἐπιτασίαν τοῦ Σιληνοῦ. Ἐλθὼν ὁ Διόνυσος εἰς ἀνδρικὴν ἡλικίαν, περιῆλθε πάντας τοὺς τόπους μέχρι τῶν ἀπωτάτω Ἰνδιῶν, διδάσκων τοὺς λαοὺς τὴν ἀμπελουργίαν, τὴν κατασκευὴν τοῦ οἴνου, καὶ ἄλλας πολλὰς εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὠφελίμους τέχνας, διὰ τὰς ὁποίας ἐξυμνεῖτο πανταχοῦ ὡς μέγιστος εὐεργέτης. Συνήργησε δὲ καὶ μεγάλως ἐβοήθησε τὸν πατέρα αὐτοῦ κατὰ τῶν Γιγάντων, ὡς τινες διηγοῦνται ὑπὸ τὴν μορφὴν ἀγρίου λέοντος. Ἐν ταῖς ὁδοιπορίαις ἀκολούθους εἶχεν ὁ Διόνυσος τὸν Πᾶνα, τὸν Σιληνὸν, τοὺς Σατύρους καὶ τὰς Μαινάδας. Αἱ δὲ Μαινάδες αὗται ἦσαν γυναῖκες τῆς Θράκης, αἵτινες προεπορεύοντο ἁπάσης τῆς ἀκολουθίας, φοροῦσαι στέφανον ἐκ κισσοῦ, καὶ κρατοῦσαι εἰς τὰς χεῖρας θύρσους, καὶ ἀλαλάζουσαι ὑπὸ τὴν κροῦσιν τῶν τυμπάνων, ὡς ἔφρονες καὶ μανιώδεις. Εἶχε δὲ ὁ Διόνυσος πολλοὺς ἐκ πολλῶν Νυμφῶν καὶ θεῶν παῖδας, καὶ μάλιστα ἐκ τῆς Ἀφροδίτης τὸν Ὑμέναιον καὶ τὸν Πριαπον. Γυνὴ αὐτοῦ ἦτο προσέτι καὶ ἡ Ἀριάδνη ἡ θυγάτηρ τοῦ Μίνωος, τὴν ὁποίαν εὗρέ ποτε ἐν τῇ νήσῳ Νάξῳ, ἐγκαταλελειμμένην ὑπὸ τοῦ Θησέως, ὅστις ἥρπασεν αὐτὴν ἐκ τοῦ πατρικοῦ αὐτῆς οἴκου. Ὀνομάζεται δὲ «Διόνυσος», ὡς ἐκ τοῦ «Διὸς» γεννηθεὶς, καὶ ἐν «Νύσῃ» τραφείς. Ὁ Διόνυσος ἦτο τὸ πάλαι σύμβολον τῆς φύσεως, καὶ τῆς γεννητικῆς αὐτῆς δυνάμεως· διὸ καὶ ὁ περὶ αὐτοῦ σκοτεινὸς μῦθος ἦτο σύμφωνος πρὸς τὸν περὶ τοῦ Πανὸς, καὶ ἡ λατρεία αὐτοῦ πρὸς τὴν τῆς Δήμητρος. Τοὺς δὲ μετὰ ταῦτα χρόνους ἐνομίζετο ὅστερ τῆς χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης, τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται ὁ ἄνθρωπος ἐκ τῆς ἀπολαύσεως

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τοῦ εὐγενοῦς καρποῦ τῆς ἀμπέλου· καὶ, ἐπειδὴ αἱ εἰς αὐτὸν ἱεραὶ ἑορταί, εἰς τῶν ὁπλίων τὴν πανήγυριν ἐπεκράτει μεγίστη εὐθυμία, ἔδωκαν τὴν πρώτην ἀφορμὴν εἰς τὴν παράστασιν τῶν δραμάτων, ἐσέβοντο τὸν Δ.όνυσον οὐχὶ μόνον ὡς θεὸν τοῦ οἴνου, ἀλλὰ καὶ ὡς προστάτην τῶν θεάτρων. Ὀνομάζεται προσέτι ὁ Διόνυσος καὶ «Διμήτωρ»· τὸ ὁποῖον ὄνομα πρώτην μὲν γέννησιν αὐτοῦ ὑπαινίττεται, ὅταν τὸ φυτὸν τῆς ἀμπέλου τεθὲν εἰς τὴν γῆν, λαμβάνῃ τὴν αὔξησιν· δευτέραν δὲ, ὅταν καρποφορῇ καὶ ὡριμάζῃ τὰς σταφυλάς· λέγεται δὲ καὶ «Δυατος», διότι ἐκλύει τὰ μέλη τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν πίνηται ἀμέτρως· καὶ «Διθύραμβος», καὶ διότι ἔλαβε τὴν ζωὴν αὐτοῦ παρὰ τοῦ Διὸς, τρόπον τινὰ ἐκ δευτέρου· καὶ διότι ἀνετράφη ἐν τῷ διθυράμβῳ ἄντρῳ τῆς Νύσης· καὶ «Βάκχος ἀπὸ τοῦ «ἰαχῆ, Ἴακχος» καὶ «Βρόμιος» ἀπὸ τοῦ «βρόμου», τοῦ σημαίνοντος τὸν κτύπον. Ἐζωγράφουν δὲ αὐτὸν νέον καὶ θηλυπρεπῆ, νεβρίδα, δηλαδὴ δέρμα νεογεννήτου ἐλάφου ἐπὶ τῶν ὤμων ἔχοντα, καὶ στέφανον ἐκ κλιμάτων καὶ κισσοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς· καὶ κρατοῦντα ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ θύρσον, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ, κάλαθον, πλήρη σταφυλῶν· ἄλλοτε δὲ, καθήμενον ἐφ' ἁμάξης, συρομένης ὑπὸ παρδάλεων, ἢ τίγρεων· καὶ ἄλλοτε ἐπὶ κλήματος ἐπιστηριζόμενον, καὶ κρατοῦντα λεκάνην, καὶ σταφυλία-θλίβοντα· τελευταῖον εὑρέθη ἐζωγραφημένος ὡς γέρων, καὶ ἔχων κέρατα, ἢ καὶ κεφαλὴν ταύρου.

Ἐλατρεύετο δ' ἐν Ἑλλάδι, καὶ κατ' ἐξοχὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους Κιθαιρῶνος καὶ ἐν Ἰταλίᾳ. Τὰ Διονύσια πανηγυριζόμενα εἰς τιμὴν τοῦ Διονύσου, καὶ ἐν ἄλλαις μὲν πόλεσιν ἰδίως δ' ἐν Ἀθήναις, ἦσαν πολλὰ καὶ διάφορα. Τὰ μεγάλα Διονύσια, ἄστινα καὶ «Ἀττικὰ» ὠνομάζοντο καὶ «Διονύσια κατ' ἄστυ» ἢ ἁπλῶς «Διονύσια» ἑορτάζοντο τὸ ἔαρ κατὰ τὴν δωδεκάτην τοῦ Ἐλαφηβολιῶνος μετὰ μεγάλης πομπῆς καὶ παρατάξεως. Ἀγομένης τῆς ἑορτῆς ταύτης ὅλη ἡ πόλις ἐξεῖδοτο εἰς τὴν μέθην, οἱ δὲ θιασῶται τοῦ θεοῦ ἐνδεδυμένοι ὡς Σάτυροι, περιήρχοντο ἐστεμμένοι διὰ κλημάτων ἀμπέλου καὶ κισσοῦ θύρσους ἐν χερσὶ φέροντες. Καὶ ἄλλος μὲν αὐτῶν ἐγίνετο Πὰν, ἄλλος δὲ Σιληνὸς ὀχούμενος ἐπὶ ὄνου καὶ συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν βαβακχευμένων, οἵτινες μετὰ γελοιωδεστάτων σχημάτων ἐκινοῦντο κράζοντες καὶ λέγοντες μεγαλοφώνως Εὐοῖ Σαβοῖ! Εὐοῖ Βάκχε! Ἰὸ Ἴακχε! Τούτων δὲ τὰς ἀλλοκότους φωνὰς καὶ τὰ σχήματα διαδέχοντο αἱ Ἱέρειαι τοῦ θεοῦ ἤτοι αἱ Βάκχαι καὶ αἱ Μαινάδες αἵτινες ἐνδεδυμέναι καὶ αὐταὶ δέρματα τίγρεων, λυσίκομοι καὶ λαμπάδας ἀνημμένας ἢ θύρσους φέρουσαι ἔτρεχον εἰς τὰ βουνὰ ὡς μαινόμεναι κράζουσαι καὶ ἐπικαλούμεναι μετ' ἀλαλαγμοῦ τὸν Βάκχον. Ἐν μέσῳ τῶν ἀτάκτων τούτων ἐπορεύοντο εὐτάκτως οἱ διάφοροι χοροὶ τῶν νέων, ἀπεσταλμένων ἀφ' ἑκάστης φυλῆς, καὶ πολλαὶ νεάνιδες φέρουσαι τὰς ἱερὰς κοφίνους. Πάντα δὲ ταῦτα ἐγίνοντο νυκτὸς, τὴν δὲ ἡμέραν ἐτέλουν διάφοροι ἀγῶνες καὶ ὅλη ἡ πόλις ἦτον εἰς μεγάλην κίνησιν καὶ εὐθυμίαν· οὐδ' ἦτο συγκεχωρημένον νὰ λυπήσῃ τις τὸν ἐλάχιστον πολίτην ἐφ' ὅσον διήρκει ἡ χαρμόσυνος αὕτη ἑορτὴ καὶ πανήγυρις, ἥτις μεταβᾶσα ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους κατηγρήθη διόλου ὑπὸ τῆς Συγκλήτου κατὰ τὸ 187 ἔτος πρ. Χ., διότι οὗτοι ἐπανηγύριζον αὐτὴν ἔτι ἀκολαστότερον. Ἱερὰ δὲ εἰς τὸν Διόνυσον ἦσαν ἡ ἄμπελος, ὁ κισσὸς καὶ ἡ βοιά· καὶ εἰς θυσίαν ἀφιερωμένα ὁ ταῦρος καὶ ὁ χοῖρος.

Ναοὺς τοῦ Διονύσου σημειοῦμεν τὸν ἐν Τέῳ, ἔργον τοῦ ἀρχιτέκτονος Ἑρμογένους, ἴσως τῆς ἐποχῆς ἤδη τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἑξάστυλον, περίπτερον καὶ εὐστυλον καὶ τὸν ἐν Ῥώμῃ ἀρχαιότατον τῆς Δήμητρος καὶ τοῦ Διονύσου, ῥυθμοῦ ἐντελῶς τυρρηνικοῦ. Ὁ ναὸς οὗτος ᾠκοδομήθη κατὰ τὸν μέγαν ἱππόδρομον τῷ 261 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης (τῇ 71 ὀλυμπιάδι) ὑπὸ τοῦ δικτάτορος Α. Ποστουμίου καὶ μετὰ τρία ἔτη καθιερώθη ὑπὸ τοῦ ὑπάτου Σπουρίου Κασσίου, κοσμηθεὶς, κατὰ Πλίνιον, πρῶτος πάντων πηλίνοις ἔργοις καὶ γραφαῖς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Δαμοφίλου καὶ Γοργάσου. Φημιζόμενα τοῦ θεοῦ ἀγάλματα ἦταν ὁ «Διόνυσος» τοῦ Μύρωνος· ὁ τοῦ Πραξιτέλους, περιγραφόμενος ὑπὸ τοῦ Καλλιστράτου οὕτως· «Ὁ χαλκοῦς, νεανικὸς, κισσῷ ἐστεμμένος, νεβρίδα περιεζωσμένος, ἐρείδων τὴν λύραν ἐν τῷ θύρσῳ, ἀπαλόν τι καὶ μεμηνὸς βλέπων»· ὁ τοῦ Σκόπα λίθινος «Διόνυσος Πατὴρ», ἐν Κυίδῳ κλπ. Εἰκὼν δ' αὐτοῦ ἐθαυμάζετο ἡ ὑπὸ τοῦ περιωνύμου θηβαίου ζωγράφου Ἀριστείδου, περὶ ἧς ἐπεκράτησεν ἡ παροιμία «οὐδὲν πρὸν τὸν Διόνυσον», ἥτις ὅμως ὑπό τινων ἀποδίδοται τῷ Παῤῥασίῳ. Ἄθηλον δὲ ἦν ὁ Διόνυσος οὗτος ἦτο γεγραμμένος μετὰ τῆς Ἀριάδνης, ἢ μόνος, διότι τὸ βαμβύκινον τοῦ Πλινίου χειρόγραφον φέρει, ἀντὶ Ἀριάδνης, Ἀρταμένης. Κατὰ Στράβωνα ὁ Πολύβιος εἶδε μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κορίνθου τοὺς στρατιώτας τοῦ Μομμίου πεττεύοντας ἐπὶ ἄλλων πινάκων ἱερῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ ἐπὶ τούτου· προστίθησι δὲ ὁ Στράβων ὅτι τὸν Διό-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Καταγραφή Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

νυσον εἶδεν ἀνακείμενον ἐν τῷ Δημητρείῳ τῆς Ῥώμης καὶ ὀνομάζει αὐτὸν «κάλλιστον ἔργον», συναφανισθὲν μετὰ τοῦ ἐμπρησθέντος ναοῦ, ὀλίγον ὕστερον. («Ἑλλην. μυθολογ.». Κοντογόνου καὶ «Καλλιτεχνία», Α. Ρ. Ῥαγκαβῆ.).

ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΟΔΙΣ. Ἴδ. ΔΙΟΝΥΣΟΠΟΔΙΣ.

ΔΙΟΠΕΙΘΗΣ, Ἕλλην μυσταγωγὸς ζῶν κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα πρ. Χ. Ἡμιφανατικὸς καὶ ἡμιλαοπλάνος ἐπώλει χρησμοὺς ἐν Ἀθήναις. Φαίνεται δὲ ὅτι τὸ ἐμπόριον τοῦτο εἶχε μεγάλην ἐπισημότητα, διότι οἱ κωμικοὶ ποιηταὶ πολλάκις περὶ αὐτοῦ ποιοῦνται λόγον. Ἴσως εἶναι ὁ αὐτὸς Διοπείθης ὅστις μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου ὡς λοκρὸς θαυματοποιός. Τότε δὲ πρέπει νὰ διακρίνωμεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Διοπείθους, ὅστις διὰ νόμου περὶ οὗ ὁμιλεῖ ὁ Σουΐδας, ἀπηγόρευσεν ἐπὶ ποινῇ θανάτου τοῖς κατοίκοις τῶν Ἀθηνῶν νὰ διανυκτερεύωσιν ἐν Πειραιεῖ, καὶ ὑπεβλήθη ἑκουσίως εἰς δίκην διότι παρέβλασε τὸν ἴδιον αὐτοῦ νόμον.

Διοπείθης, ἀθηναῖος στρατηγός, πατὴρ τοῦ ποιητοῦ Μενάνδρου, ἔζη κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ, περὶ τὸ 344. Ἀπεστάλη εἰς τὴν Θρᾳκικὴν Χερσόνησον, ἄγων σῶμα Ἀθηναίων κληρούχων. Ἔριδος δ' ἐκραγείσης μεταξὺ τῶν ἀποίκων καὶ τῶν Καρδιανῶν, οἵτινες ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν προστασίαν Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, ὅστις δὲν ἦτο παρεσκευασμένος εἰς πόλεμον, ἦλθε κατ' ἀρχὰς εἰς διαπραγματεύσεις καὶ προέτεινε τοῖς Ἀθηναίοις νὰ ἀναθέσωσιν εἰς διαιτητὴν τὸν ὁρισμὸν τῶν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Καρδιανῶν ὁρίων. Τῆς δὲ προτάσεως ταύτης ἀπορριφθείσης μετ' ἀγανακτήσεως, ὁ Φίλιππος ἀπέστειλε στρατεύματα εἰς ἐπικουρίαν τῶν Καρδιανῶν, καὶ ὁ Διοπείθης διήρπασε τὰ ὑπὸ τοὺς Μακεδόνας παράλια τῆς Θρᾴκης. Ὁ Φίλιππος ὅστις ἠγχαλεῖτο εἰς τὰ ἐνδότερα ἐν τῇ ἐκστρατείᾳ αὐτοῦ κατὰ τοῦ Τήρου καὶ τοῦ Κερσοβλέπτου, ἔγραψε τοῖς Ἀθηναίοις παραπονούμενος, καὶ ἡ μακεδονικὴ μερὶς ἠτήσατο τὴν ἀνάκλησιν καὶ τὴν εἰς δίκην ἀγωγὴν τοῦ Διοπείθους. Ὁ Δημοσθένης συνηγόρησεν ὑπὲρ τοῦ στρατηγοῦ ἐν τῷ θαυμασίῳ αὐτοῦ λόγῳ περὶ Χερσονήσου, ἐκφωνηθέντι τῷ 341, καὶ κατώρθωσεν ὅπως διατηρηθῇ ἐν τῇ στρατηγίᾳ. Ὁ Διοπείθης βλέπων ὅτι ὑπεστηρίζετο ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ, ἐπίδραμεν ἐκ νέου τὴν Θρᾴκην, ἐκυρίευσε τῆς Κρωβύλης καὶ τῆς Τιριτάσεως καὶ ἐξηνδραπόδισε τοὺς κατοίκους. Προσβαλὼν δὲ ὀνόματι Ἀμφιλόχου ἰλθόντος ὅπως διαπραγματευθῇ τὴν ἐξαγόρασιν τῶν αἰχμαλώτων, ὁ Διοπείθης συνέλαβεν αὐτὸν παρὰ τὰ δίκαια τῆς πρεσβείας, καὶ τὸν ἐβίασε νὰ πληρώσῃ λύτρα ἑννέα τάλαντα (περὶ τὰς 50 000 φρ.). Ἀπέθανεν ἐν τῇ ἐπὶ τὴν Θρᾴκην στρατείᾳ. Ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας θέλων νὰ εὐχαριστήσῃ αὐτὸν διότι ἐπολέμει πρὸς Φίλιππον ἔπεμψεν αὐτῷ πλούσια δῶρα, ἅτινα ὅμως ἔφθασαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀθηναίου στρατηγοῦ.

ΔΙΟΠΗ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἀρκαδίας.

ΔΙΟΠΟΜΠΟΣ, Θεσσαλὸς σταδιοδρόμος ἐν Ἀθήναις.

ΔΙΟΣ, υἱὸς τοῦ Πριάμου. § —, ὁ πατὴρ τοῦ Ἡσιόδου. § —, υἱὸς τοῦ Ἀμφιμάχου.

ΔΙΟΣ ΙΕΡΟΝ (ἀρχ.), πολίχν. τῆς Ἰωνίας.

ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΗΣ, Ἕλλην ἱστορικὸς καὶ ἠθικολόγος, μαθητὴς τοῦ Ἰσοκράτους, ἔζη κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα πρ. Χ. Ὁ Σουΐδας ἀναγράφει αὐτοῦ, κατ' Ἀθήναιον, περίεργον χωρίον ἐξαχθὲν ἐκ συγγράμματος ἐπιγραφομένου «Οἱ παρ' Ὁμήρῳ νόμοι». Εὑρίσκονται δὲ τῷ ὄντι ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ Ἀθηναίου, ὡς σήμερον σώζεται τὸ χωρίον τοῦτο, ἀλλ' ἧττον πλῆρες, ἄνευ ὀνόματος τοῦ συγγραφέως καὶ ὡς ἀπόσπασμα ποιήματος «Περὶ τοῦ τῶν ἡρώων καθ' Ὅμηρον βίου». Αἱ δὲ δύο αὗται ἐπιγραφαὶ εἶναι ἴσως ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος. Ὁ Διοσκορίδης δὲν ἐμελέτα τὴν Ἰλιάδα ὡς κριτικὸς ἢ ἱστορικός, ἀλλ' ὡς ἠθικολόγος καὶ ὅπως εὕρῃ ἐν αὐτῇ μαθήματα ἐγκρατείας καὶ συνέσεως.

ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΗΣ (Πεδάνιος ἢ κοινότερον Πεδάκιος), περίφημος Ἕλλην φαρμακογράφος ἐξ Ἀναζαρβοῦ τῆς Κιλικίας. Ὁ χρόνος τῆς γεννήσεως αὐτοῦ δὲν ἐξηκριβώθη. Ἂν πιστεύσωμεν τὸν Σουΐδαν, ἱστορικὸν ἄλλως ὀλίγον ἀξιόπιστον, ὁ Διοσκορίδης ἔζησεν ἐπὶ Ἀντωνίου καὶ Κλεοπάτρας. Ἐπειδὴ ὁ Ἀντώνιος ἀπέθανε περὶ τὸ 30 πρ. Χ, πρέπει νὰ ὁρισθῇ ὁ χρόνος τῆς γεννήσεως τοῦ Διοσκορίδου πρὸ τῆς χρονολογίας ταύτης, καὶ δύσκολον εἶναι νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἤκμαζεν ἐπὶ Νέρωνος οὗ ἡ μισητὴ τυραννὶς ἤρξατο μόλις περὶ τὸ 54 μ. Χρ. Ἄλλως δὲ ἡ εἰκασία ἐφ' ἧς βασίζεται ἡ γνώμη αὕτη εἶναι σαθρὰ καὶ μόνον ἐπὶ ὁμοιότητος ὀνόματος στηρίζεται. Ὁ Διοσκορίδης ἐν τῷ προοιμίῳ αὐτοῦ ὀνομάζει δύο φίλους· τὸν Ἄρειον εἰς ὃν ἀφιεροῖ τὸ β.βλίον καὶ τὸν Δικίνιον Βάσσον ὃν ἁπλῶς μνημονεύει. Ἄρα, ἐπειδὴ ἐπὶ Νέρωνος ἔζη ὕπατος ὀνομαζόμενος Λεκάνιος Βάσσος, ὑπετέθη, παρὰ τὴν διαφορὰν τῆς ὀρθογραφίας, ὅτι ὁ Δικίνιος καὶ ὁ Λεκάνιος ἦσαν ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον, καὶ γνώμη ἐξηνέχθη ὅτι ὁ συγγρα-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοσμητορική Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

φεὺς σύγχρονος ὢν τοῦ Λεκανίου Βάσσου ἦτο καὶ τοῦ Νέρωνος. Ἀφ' ἑτέρου ὁ Ἀβοὺλ Φαράϑ φρονεῖ ὅτι ὁ συγγραφεὺς οὗτος ἔζησεν ἐπὶ τῆς βασιλείας Πτολεμαίου τοῦ Ζ', τοῦ ἐπονομαζομένου Εὐεργέτου Β', ὅστις ἀνέϑη εἰς τὸν ϑρόνον τῷ 145 ἢ 144 πρὸ Χριστοῦ, ὅϑεν οὕτω καϑίσταται προγενέστερος τοῦ Πλινίου κατὰ δύο αἰῶνας· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἄραψ ἰατρὸς δὲν σημειοῖ ποῦ βασιζόμενος λέγει τοῦτο, ἡ γνώμη αὐτοῦ οὐδεμίαν ἔχει βεβαίως βαρύτητα. Παρ' αὐτοῦ τοῦ Διοσκορίδου μανϑάνομεν ἐν ἀρχῇ τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ, ὅτι ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἠσϑάνετο κλίσιν πρὸς τὴν φαρμακογραφίαν, καὶ ὅτι ἠδυνήϑη νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν κλίσιν αὐτοῦ διατρέχων ὡς πολεμιστὴς τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ἔνϑα ἐποίησε συλλογὰς βοτάνων. Τὸ μόνον περισωϑὲν αὐτοῦ σύγγραμμα καὶ πιϑανώτατα τὸ μόνον ὑπ' αὐτοῦ γραφὲν ἐπιγράφεται «Περὶ ὕλης ἰατρικῆς λόγοι ἕξ». Ἡ πρώτη ἔκδοσις ἐδημοσιεύϑη ἐν Βενετίᾳ, παρ' Ἄλδῳ τῷ Μανουτίῳ, εἰς φύλλ. 1499· εἶναι δὲ σπανιωτάτη καὶ ὀρϑοτάτη. Ὁ Σπρέγγελ περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο καὶ συνεβουλεύετο αὐτήν. Μετ' αὐτὴν ἠκολούϑησε τὸ ποίημα τοῦ Νικάνδρου. Ἔκδοσις εἰς 4ον ἐδημοσιεύϑη ἐπίσης ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1518, παρὰ τῷ Ἄλδῳ καὶ τῷ Ἀνδρέᾳ, ἀλλὰ περὶ τῆς ἀξίας αὐτῆς ὑπάρχει ἀσυμφωνία. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης αἱ ἐκδόσεις ἐπολλαπλασιάσϑησαν ἐν πάσαις ταῖς χώραις. Ὑπάρχουσι δὲ τρεῖς ἑλληνικαί, ἐν αἷς αἱ δύο ἐνετικαί, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος, πέντε ἑλληνολατινικαί, τέσσαρες καὶ εἴκοσι λατινικαί, καὶ ἄνευ τοῦ πρωτοτύπου κειμένου, ἓξ ἰταλικαί, δύο γερμανικαί, μία ἱσπανικὴ καὶ μία γαλλική. Αἱ πλείσται τούτων συνοδεύονται διὰ μακρῶν καὶ συγκεχυμένων σχολίων. Ὁ μᾶλλον τιμώμενος σχολιαστὴς εἶναι ἰατρός τις ἐκ Σιέννης ὀνόματι Matthiole ὅστις διέδωκε τὸ πόνημα τοῦ Διοσκορίδου. Μετὰ τὸν σχολιαστὴν τοῦτον οἱ ἐκδόται ἐπὶ πολὺν χρόνον παρέβλεπτον εἰς τὸ τέλος τοῦ συγγράμματος, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Νόϑα», συνωνυμικὸν πόνημα πολύτιμον, ἐν ᾧ εὑρίσκονται ἐνωμένα πλεῖστα ὀνόματα φυτῶν ἐν χρήσει ἄλλοτε παρὰ τοῖς Δάκαις, Ἰουδαίοις, Θρᾳξί, Ἐτρούσκοις, Ἀστίνοις καὶ Κελτοῖς.

ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΗΣ περιώνυμος γλύπτης ψήφων, ἐξ Αἰγῶν τῆς Κιλικίας, γλύψας τὴν κεφαλὴν τοῦ Αὐγούστου ἐπὶ ψήφου ἣν εἶχεν ὡς σφραγῖδα αὐτοῦ ὁ Αὐτοκράτωρ καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ. Τῷ ἐξόχῳ τούτῳ γλύπτῃ ἀποδίδονται 14 ὑπάρχοντες δακτυλιόλιθοι, ὧν δύο φέρουσι κεφαλὰς Αὐγούστου, εἷς Ἑρμῆν, εἷς Δημοσθένην, εἷς Ἡρακλέα μετὰ τοῦ Κερβέρου, εἷς ἁρπαγὴν Παλλαδίου, εἷς Μοῦσαν, καὶ τέσσαρες ἄλλας κεφαλάς. Οἱ λίϑοι οὗτοι φέρουσι πάντες ἐπιγεγραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ τεχνίτου, ἀλλ' ἡ γνησιότης ὅλων δὲν εἶναι ἀποδεδειγμένη. Διάφορα μουσεῖα ἰδίως δὲ τὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ὁλλανδίας καὶ τοῦ δουκὸς δὲ Βλακὰς κέκτηνται ἔργα τοῦ ἀριστοτέχνου τούτου· ὁ δὲ παριστῶν τὴν ὑπὸ τοῦ Διομήδους ἁρπαγὴν τοῦ Παλλαδίου λαμπρὸς σαρδόνυξ εὑρίσκεται εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ δουκὸς τῆς Δεβονσχίρης, δωρηϑεὶς κατ' ἀρχὰς παρὰ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' τῇ πριγκηπέσσῃ δὲ Κόντη.

ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΗΣ ΦΑΚΑΣ, Ἕλλην ἰατρὸς, ζῶν κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα πρ. Χ, ἦτο μαϑητὴς τοῦ Ἱεροφίλου. Κατὰ Σουΐδαν, ὅστις συγχέει αὐτὸν μετὰ τοῦ ἐξ Ἀναζαρβοῦ Διοσκορίδου, ἔζη ἐν τῇ αὐλῇ τῆς Κλεοπάτρας, ἐπὶ Ἀντωνίου, ἀπὸ τοῦ 41 μέχρι τοῦ 30 πρ. Χ, καὶ ἐπωνομάσϑη οὕτω διὰ τοὺς ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ φακούς. Εἶναι πιϑανῶς ὁ αὐτὸς ἰατρὸς ὃν ὁ Γαληνὸς καὶ Παῦλος ὁ Αἰγινήτης λέγουσι γεννηϑέντα ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Ἔγραψε περὶ ἰατρικῆς πολλὰ συγγράμματα, μὴ ὑπάρχοντα σήμερον.

Διοσκορίδης, Ἕλλην γραμματικὸς, ζήσας κατὰ τὸν δεύτερον αἰῶνα μ. Χρ. Φαίνεται ἀσχοληϑεὶς εἰς σύνταξιν ἰατρικῶν συγγραμμάτων, καὶ ἔζη πιϑανῶς ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀδριανοῦ (117—138). Διηύϑυνεν ἀξιολογωτάτην ἔκδοσιν τῶν ἁπάντων τοῦ Ἱπποκράτους. Ὁ δὲ Γαληνὸς ψέγει αὐτὸν διότι ϑέλων νὰ διορϑώσῃ ἔβλαψε τὸ κείμενον. Ἦτο συγγενὴς τοῦ Ἀρτεμιδώρου, ἑτέρου ἐκδότου τοῦ Ἱπποκράτους.

Διοσκορίδης ὁ Ἀλεξανδρεύς, Ἕλλην ποιητὴς, περὶ οὗ ἐλλείπουσι πληροφορίαι· εἶναι εἷς τῶν συγγραφέων, οἵτινες ἐχρησίμευσαν εἰς τὴν σύνταξιν τῆς «Ἀνθολογίας»· 38 ἐπιγράμματα αὐτοῦ κατεχωρήϑησαν εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Brunck ἐκδοϑέντα «Ἀνάλεκτα», τόμ. Ι, σελ. 593. Ὁ F. Jacobs, ἐν τῇ ἐκδόσει αὐτοῦ τῆς «Ἀνθολογίας» (1794, τόμ. Ι, σελ. 244) ἀνετύπωσεν αὐτὰ, συνενώσας καὶ νέον στιχούργημα μέχρις ἐκείνου ἀνέκδοτον.

ΔΙΟΣΚΟΡΟΣ, πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, ἀποϑανὼν τῷ 454, διάδοχος τοῦ Ἁγίου Κυρίλλου τῷ 445. Ἤρισε πρὸς τὸν Θεοδώρητον περὶ πρωτείων τοῦ ϑρόνου Ἀλεξανδρείας, ἠσπάσατο τὰς ἀρχὰς τοῦ Εὐτυχοῦς, καϑηρέϑη τῷ 451 ὑπὸ τῆς ἐν Χαλκηδόνι οἰκουμενικῆς συνόδου καὶ ἐξωρίσϑη εἰς Γάγγραν τῆς Παφλαγονίας, ἔνϑα καὶ ἀπέϑανεν πρὸς Κύριον.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Αριστοτελείου Πανεπιστημίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΔΙΟΣΚΟΥΡΙΑ, ἀγῶνες συστάντες ἐν Ῥώμῃ εἰς τιμὴν τῶν Διοσκούρων ὑπὸ τοῦ δικτάτορος Α. Ποσθουμίου εἰς μνημόσυνον τῆς νίκης τοῦ Ῥηγίλλου κατὰ Λατίνων, 496 πρ. Χ. Ἐλέγετο ὅτι οἱ Διόσκουροι ὑπὸ τὴν μορφὴν νέων μαχητῶν ἐπὶ λευκῶν ἵππων ἐπολέμησαν ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ ὑπὲρ τῶν Ῥωμαίων. Οἱ ἀγῶνες ἐτελοῦντο τῇ 8 ἀπριλίου, συνίσταντο δὲ εἰς πολεμικὰς ὀρχήσεις, πάλην, πυγμαχίαν, κτλ.

ΔΙΟΣΚΟΥΡΙΑΣ (ἀρχ.), ὄνομα τῆς Σεβαστουπόλεως, παραλίου πόλεως τῆς Κολχίδος καὶ ἀποικίας Μιλησίων. §—, μία τῶν ἐν Διβύῃ λευκῶν νήσων, κατὰ Στέφ. τὸν Βυζάντιον. Ταὐτην «Σοκοτόρα», ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Ἀυαλίτου κόλπου

ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ, δύο ἄδυμοι υἱοὶ (κοῦροι) τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λήδας, γυναικὸς τοῦ Τυνδάρου, Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης, θεοὶ ἢ ἥρωες σωτῆρες τῶν ναυτιλομένων, τιμώμενοι ἰδίως ἐν Σπάρτῃ, ἔνθα ἐγεννήθησαν. Ἰδ. ΚΑΣΤΩΡ καὶ ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ.

ΔΙΟΣΠΟΛΙΣ, ἡ «Διὸς πόλις», ἡ μεγάλη πόλις τῆς αἰγυπτίας Θηβαΐδος, ἡ λεγομένη Ἑκατόμπολις, κτίσμα Ὀσίριδος καὶ Ἴσιδος. Ὁ Κάτων, ἀναφερόμενος ὑπὸ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου, λέγει ὅτι πρὶν ἢ ἁφανισθῇ ὑπὸ τῶν Περσῶν εἶχε μυρίας τρισχιλίας κώμας καὶ τριάκοντα, ἀνθρώπων δὲ μυριάδας ἑπτακοσίας, κτλ. §—, ἡ μικρὰ πρωτεύουσα τοῦ ὁμωνύμου νομοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὄχθης τοῦ Νείλου. §—, πόλ. τῆς Βιθυνίας πρὸς Α τῆς Ἡρακλείας.

ΔΙΟΣ ΤΖΥΟΡ, πόλ. τῆς Οὐγγαρίας, κομητεία Βορσόδ, ἐπὶ τοῦ Τζίμβα, 9 χιλιάμ. πρὸς Δ. τῆς Μισκολέζ· κάτ. 4,000. Ἐρείπια παλαιοῦ βασιλικοῦ πύργου. Πλησίον αὐτῆς μεταλλεῖα σιδήρου, καὶ ἐργοστάσια ἀξιολογωτάτου χάλυβος.

ΔΙΟΤΖΕΓΓ, Dioszegh, πόλις τῆς Οὐγγαρίας, κομητεία Βιχὰρ, κειμένη 26 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Gross-Wardein· κάτ. 4,000. Οἶνοι καὶ καπνά.

ΔΙΟΤΙΜΑ, γυνὴ φιλόσοφος ἑλληνὶς, ζῶσα κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα πρ. Χ. Ἦτον ἱέρεια ἐν Μαντινείᾳ, καὶ ἐδίδαξε τὴν φιλοσοφίαν τὸν Σωκράτην. Ὁ Πλάτων, ἐν τῷ «Συμποσίῳ», ἀναφέρει τὰς ἰδίας τῆς γυναικὸς ταύτης περὶ τῆς φρύσεως, τὴν ἀρχὴν καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ βίου, αἱ δὲ ἰδίαι αὗται εἶναι, ὡς εἰπεῖν, ἡ βάσις τοῦ περιφήμου τούτου διαλόγου. Πολλοὶ τῶν κριτικῶν φρονοῦσιν ὅτι τὰ περὶ Διοτίμης εἶναι ἐπίνοια τοῦ Πλάτωνος, ἄλλοι δὲ πιστεύουσιν ὅτι ἔχονται ἰσορικῆς τινος βασιμότητος. Οἱ μεταγενέστεροι Ἕλληνες συγγραφεῖς λέγουσιν ὅτι ἦτον ἱέρεια τοῦ Δυκίου Διὸς, καὶ ἀνῆκεν εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Πυθαγόρα.

ΔΙΟΤΙΜΟΣ, Ἕλλην γραμματικὸς, ζῶν κατὰ τὸν τρίτον αἰῶνα πρ. Χ. Ἦτον ἐξ Ἀδραμυττίου τῆς Μυσίας, καὶ ἐπηγγέλλετο τὸν διδάσκαλον ἐν Γαργάροις τῆς Τρῳάδος. Ἴσως εἶναι ὁ συγγράψας τὰ «Παντοδαπὰ ἀναγνώσματα», ὃν ἀναφέρει Στέφανος ὁ Βυζάντιος. Ὁ Σνάϊδερ ἀποδίδωσιν αὐτῷ τὰ περισωθέντα ἡμῖν ἐπιγράμματα ἐν τῇ «Ἀνθολογίᾳ», ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Διοτίμου.

Διότιμος, Ἕλλην φιλόσοφος, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν πρῶτον ἢ τὸν δεύτερον αἰῶνα πρ. Χ. Κατηγόρησε, λέγουσι, τοῦ Ἐπικούρου, ἐπὶ ἀκολασίᾳ, καὶ πρὸς ἀπόδειξιν συνέταξε πεντήκοντα ἐπιστολὰς, ἃς διέδωκεν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ φιλοσόφου τούτου. Κατ' Ἀθήναιον (ἂν παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ Θεότιμος φέρεται ἀντὶ τοῦ Διοτίμου), ἀπεδείχθη, κατ' εἰσήγησιν Ζήνωνος τοῦ ἐπικουρείου, ἀπατεών, καὶ ἐθανατώθη. Παρὰ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως μανθάνομεν, ὅτι ὁ Διότιμος ἐθεώρει τὴν εὐδαιμονίαν «παντέλειαν τῶν ἀγαθῶν».

Διότιμος, Ἕλλην ποιητὴς, μνημονευόμενος ἐν τῷ «Στεφάνῳ» τοῦ Μελεάγρου. §—, Ἕλλην ποιητὴς περὶ οὗ ἐλλείπουσι πληροφορίαι· ἄλλως δὲ φαίνεται ὅτι πολλοὶ ποιηταὶ ἔφερον τὸ αὐτὸ ὄνομα. §—, ποιητὴς γράψας τὴν «Ἡράκλειαν» εἰς ἑξαμέτρους, ποίημα πραγματευόμενον περὶ τοὺς ἄθλους τοῦ Ἡρακλέους. Τρεῖς στίχοι τοῦ ποιήματος τούτου διεσώθησαν ὑπὸ τοῦ Σουίδα ἐν τῇ λέξει «Εὐρίβατος» καὶ ὑπὸ Μιχαὴλ Ἀποστολίου τοῦ Βυζαντινοῦ ἐν τῇ συλλογῇ τῶν παροιμιῶν.

ΔΙΟΤΙΣΑΛΒΗΣ ἢ ΔΙΟΤΙΖΑΛΒΗΣ, περιώνυμος ἰταλὸς ἀρχιτέκτων τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος. Ἐν διαστήματι ὀκτὼ ἐτῶν, ἀπὸ τοῦ 1153 μέχρι τοῦ 1161, ᾠκοδόμησε τὸ θαυμάσιον βαπτιστήριον τῆς Πίσης, ὅπερ μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Βουσχέττου ἀνεγερθεῖσαν ἀκρόπολιν, σημειοῖ τὴν ἀληθῆ ἀρχὴν τῆς ἐν Ἰταλίᾳ ἀναγεννήσεως τῆς τεχνης. Ἐπὶ τῆς πρώτης πρὸς τὰ δεξιὰ στήλης, ὁ εἰσερχόμενος εἰς τὸ βαπτιστήριον ἀναγινώσκει ἀφ' ἑνὸς μὲν «*MCLIII. Mense Aug. fundata fuit hæc ecclesia*», ἀφ' ἑτέρου δὲ «*DIOTISALBI MAGISTER HUJUS OPERIS*».

ΔΙΟΤΟΓΕΝΗΣ, πυθαγόρειος φιλόσοφος, οὗ ἀγνοοῦνται τὰ περιστατικὰ τοῦ βίου. Δύο αὐτοῦ βιβλία περὶ Ἀγιότητος καὶ περὶ Βασιλείας μνημονεύονται ὑπὸ τοῦ Στοβαίου, ὅστις διέσωσεν ἀ-

ποσπάσματά τινα καταχωρήσας αὐτὰ ἐν τῷ «Ἀνθολογίῳ». Ὁ Heeren καὶ ὁ F. Jacobs, ἐργαζόμενοι ἐπὶ τοῦ συγγραφέως τούτου, ἐσχολίασαν καὶ ἐξήγησαν αὐτά.

ΔΙΟΤΡΕΦΗΣ, ἄρχων ἐν Ἀθήναις τῷ 1ῳ ἔτει τῆς 99 ὀλυμπιάδος.

ΔΙΟΥ, νῆσος τῆς Ἰνδικῆς θαλάσσης, ἐν Ἰνδοστάνῃ, πρὸς Ν τῆς χερσονήσου Γουδζεράτης, ἐπὶ τῆς 20ο 41′ Β πλ. καὶ 68ο 47′ Α μήκ· 13 χιλιαμ. μῆκος καὶ 3 πλάτος. Κάτοικοι 9,000. Πρωτ. ὁμώνυμος. Γῆ ἄφορος καὶ ἄνευ ποσίμου ὕδατος, ὅθεν ἡ νῆσος εἶναι λόγου ἀξία μόνον διὰ τὸν λιμένα αὐτῆς, ὅστις εἶναι ἐξαίρετος. Οἱ Πορτογάλοι ἐπειράθησαν ὅπως ἐγκαταστῶσι αὐτόθι ἀπὸ τοῦ 1515, τοῦθ' ὅπερ κατώρθωσαν μόλις μετὰ 20 ἔτη. Οἱ Ἄραβες τῆς Μασκάτης ἐξήλασαν αὐτοὺς τῷ 1670· ἐκυριεύθη δὲ ἐκ νέου τῷ 1717· συλλογὴ γιγγιβέρεως.

ΔΙΟΦΑΝΗΣ, Ἕλλην ἀγρονόμος, γεννηθεὶς ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας, κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα πρ. Χ. Ἔγραψε διὰ τὸν βασιλέα Δηιόταρον ἐπιτομὴν γεωργικοῦ βιβλίου τοῦ Κασσίου. Τὸ πόνημα αὐτοῦ περιέχον ἓξ βιβλία συνετμήθη ὕστερον ὑπὸ τοῦ Ἀσινίου Πολλίωνος. Ὁ Διοφάνης πολλάκις μνημονεύεται ἐν τῇ συλλογῇ τῶν ἑλλήνων συγγραφέων De Re Rustica.

ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ, ἀθηναῖος ῥήτωρ, ζῶν περὶ τὸ 350 πρ.Χ. Ἦτο σύγχρονος τοῦ Δημοσθένους, καὶ ὡς αὐτὸς ἀντίπαλος τῆς μακεδονικῆς μερίδος. Ἐθεωρεῖτο εἷς τῶν ἐξοχωτέρων ῥητόρων τῶν χρόνων αὐτοῦ. Ὁ Ῥεϊσκιος ἐν τῷ Index τοῦ Δημοσθένους, φρονεῖ ὅτι ὁ Διόφαντος οὗτος, ὅστις, κατὰ Διόδωρον, ἐβοήθησε τῷ βασιλεῖ τῆς Περσίας ἐν τῷ πολέμῳ τῆς Αἰγύπτου τῷ 350, εἶναι ὁ αὐτὸς ὅστις ἔγραψε ψήφισμα μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους. §—, ἀθηναῖος ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας, ἔζη πιθανῶς κατὰ τὸν τρίτον αἰῶνα πρ. Χ. Γινώσκεται αὐτοῦ ἡ ἐπιγραφὴ κωμῳδίας «Μετοικιζόμενος». §—, Διόφαντος, Ἕλλην ἱστορικὸς, συγγραφεὺς «Ἱστορίας τοῦ Πόντου», οὗ μνημονεύει ὁ σχολιαστὴς τοῦ πρώτου βιβλίου τῶν Ἀργοναυτικῶν τοῦ Ἀπολλωνίου.

ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ, περιώνυμος Ἕλλην μαθηματικὸς, γεννηθεὶς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ ζήσας ἐν χρόνῳ μὴ ἐξακριβωθέντι. Ἂν ἦναι ὁ αὐτὸς μετὰ τοῦ ἀστρονόμου Διοφάντου εἰς ὃν ἡ Ὑπατία, κατὰ Σουΐδαν, ἔγραψε πολλὰ σχόλια, συνάπτεται νὰ θεωρήσωμεν αὐτὸν προγενέστερον τοῦ πέμπτου αἰῶνος μ. Χ. Ἂν δ' ἀπεναντίας ἦναι ἄλλος παρὰ τοῦτον θὰ ἔζησε βεβαίως περὶ τὰ τέλη τοῦ πέμπτου αἰῶνος· διότι ὁ Πρόκλος καὶ ὁ Πάππος, οἵτινες τηροῦσι περὶ αὐτοῦ ἀπόλυτον σιωπὴν ἤθελον ἀναφέρει βεβαίως ἄνδρα τοσούτῳ δεινὸν τὰ μαθηματικὰ καὶ θεωρούμενον ὡς ἐφευρέτην τῆς ἀλγέβρας. Κατὰ τὸν Ἀβουλ Φαράζ, μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Μοντούκλα, ὁ Διόφαντος ἔζησεν ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ, περὶ τὸ 365 μ. Χ, ταύτην δὲ τὴν χρονολογίαν ἀσπάζονται ὁ Κολεβρόκιος καὶ ἄλλοι. Ἀλλ' ὅπως δήποτε, πρῶτος περὶ αὐτοῦ ἐποιήσατο λόγον ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Ἰωάννης ἐν τῷ βίῳ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ. Κατ' ἐπιτύμβιον συνταχθὲν ἐν εἴδει προβλήματος, καὶ διασωθὲν ἐν τῇ ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ, διῆλθε τὸ ἕκτον τῆς ἡλικίας ἐν τῇ νεότητι, τὸ δωδέκατον ἐν τῇ ἥβῃ· μετὰ δὲ τὸ ἕβδομον τῆς ἡλικίας, ὅπερ διῆλθεν ἐν στείρῳ γάμῳ, καὶ πέντε εἰσέτι ἔτη, ἐγέννησεν υἱόν, ὅστις προβὰς εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ἡλικίας τοῦ πατρὸς ἀπέθανεν, ὁ δὲ πατὴρ ἐπέζησεν αὐτῷ πέντε μόνον ἔτη». Ἡ λύσις τοῦ προβλήματος δίδωσι τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη τῷ Διοφάντῳ ὅτε ἀπέθανε. Τὸ ἐκ τῆς λήθης σῶσαν τὸν Διόφαντον πόνημα εἶναι τὰ «Ἀριθμητικά». Τῷ 1460, ὁ Ῥηγιομοντάνος εἶδεν ἐν ταῖς Βιβλιοθήκαις τῆς Ἰταλίας τὰ πρῶτα χειρόγραφα τοῦ πονήματος τούτου, ὅπερ φαίνεται ὅτι ἐν ἀρχῇ συνέκειτο ἐκ τριῶν καὶ δέκα βιβλίων, ὧν μόνα τὰ ἓξ ἀνευρέθησαν, δημοσιευθέντα τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Ξυλάνδρου, κατὰ χειρόγραφον τοῦ πανεπιστημίου τῆς Βιττεμβέργης, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Diophanti Alexandrini Rerum Aritmeticarum, Libri sex, quorum primi duo adjecta habent scholia maxima (ut conjectura est), Planudis, κτλ., ἐν Βασιλείᾳ, 1575, εἰς φύλλ. ὁ ἐκδότης ἤνωσε μετ' αὐτῶν τὸ περὶ πολυγώνων ἀριθμῶν βιβλίον, ὅπερ ἀποδίδοται τῷ Διοφάντῳ· Liber de numeris polygonis seu multangulis. Ὁ Bachet de Mézirine ἐδημοσίευσεν αὐτοῦ ἔκδοσιν ὀρθοτέραν μετὰ σοφῶν σχολίων, ἐν Παρισίοις, 1621, εἰς φύλλ., ἀνατυπωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Πέτρου δὲ Φερμάτου, υἱοῦ τοῦ ὁμωνύμου περικλεοῦς μαθηματικοῦ, μετὰ τῶν πολυτίμων ἐν περιθωρίῳ σημειώσεων, ἃς ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἔγραψεν ἐπὶ ἀντιτύπου τῆς ἐκδόσεως Bachet, ἐν Τολώσσῃ, 1670, εἰς φύλλ. ἐκδόσεως σπανιωτάτης καὶ λίαν περιζητήτου. Ἐν ταῖς σημειώσεσι ταύταις καταδείκνυσι περιληπτικῶς ὁ Φερμάτος τὰς ὡραίας αὐτοῦ ἐρεύνας περὶ τῆς θεωρίας τῶν ἀριθμῶν· ἐν δὲ τῇ αὐτῇ ἐκδόσει εὑρίσκεται ἀπόσπασμα τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Φερμάτου, ὑπὸ τοῦ Π. δὲ Βάλλ. Τὰ

ἐξ βιβλία τῆς «Ἀριθμητικῆς τοῦ Διοφάντου μετεφράσθησαν γαλλιστὶ, τὰ τέσσαρα πρῶτα ὑπὸ τοῦ Σίμωνος Στεβίνου, καὶ τὰ δύο ἕτερα ὑπὸ τοῦ Ἀλβέρτου Γιράρδου, ἐν Παρισίοις, 1625, εἰς 8ον. Ὁ Φρειδερεῖκος Πόσλεγερ ἔδωκε γερμανικὴν μετάφρασιν τοῦ βιβλίου «περὶ τῶν πολυγώνων ἀριθμῶν» μετὰ τῶν ἀποσπασμάτων τοῦ Θέωνος, ἐν Λειψίᾳ, 1810, εἰς 8ον. Πρό τινων ἐτῶν ἀνηγγέλθη ἀγγλικὴ μετάφρασις ὑπὸ τῆς Κας. Abigail Lonsada.

Διόφαντος ὁ Λακεδαιμόνιος, Ἕλλην ἱστορικὸς ἀβεβαίου ἐποχῆς. Ὁ Φουλγέντιος μνημονεύει αὐτοῦ σύγγραμμα εἰς τεσσαράκοντα βιβλία «Περὶ ἀρχαιοτήτων», καὶ ἕτερον περὶ τῆς θεῶν λατρείας. Συγχέεται μετὰ τοῦ γεωγράφου Διοφάντου καὶ τοῦ ὁμωνύμου ἱστορικοῦ, ὅστις ἔγραψε τὰ «Πολιτικά». Πρὸς τούτοις ἀναφέρονται πολλοὶ ἕτεροι Διόφαντοι, ἤτοι ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ, ἄραψ σοφιστὴς τῆς ἀθηναϊκῆς σχολῆς ἀπαγγείλας τὸν ἐπιτάφιον τοῦ συγχρόνου αὐτοῦ Πρωαιρεσίου.—ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ ὁ Συρακούσιος, πυθαγόρειος φιλόσοφος καὶ πιθανῶς συγγραφεὺς βιβλίων τινῶν, διότι ἡ γνώμη αὐτοῦ περὶ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Θεοδωρήτου.—ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ ὁ Λύκιος, συγγραφεὺς ἰατρικῶν συγγραμμάτων μνημονευομένων ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ.

ΔΙΠΛΩΜΑ. Διαβατήριον, ἔγγραφον τῆς ἐν τῇ ῥωμαϊκῇ δημοκρατίᾳ πολιτογραφήσεως. Ἐλέγετο οὕτω διότι ἐγράφετο ἐπὶ κατασπίλου διπλοῦ. Ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Αὐγούστου καὶ ὑπὸ τοὺς ἑπομένους αὐτοκράτορας τὸ δίπλωμα ἦτο διάταγμα τοῦ αὐτοκράτορος, ἢ τοῦ διοικητοῦ ἐπαρχίας, δι' οὗ ἐδίδοτο ἄδεια νὰ μεταχειρίζωνται τοὺς ἐπὶ τῶν ὁδῶν ἵππους καὶ τὰ ὀχήματα εἰς τὸ φέρειν τὰς διοικητικὰς διακοινώσεις.

ΔΙΠΛΩΜΑΤΑ παρὰ τοῖς νεωτέροις. Βασιλικὰ ἢ αὐθεντικὰ ἔγγραφα, δωρητήρια, ἰδιοκτησίας, γενεαλογικῶν τίτλων, προνομίων παραχωρουμένων εἰς κοινότητας, εἰς πόλεις, κτλ. Τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἐξεδίδοντο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν ἐπισήμοις συνελεύσεσι. Τὸ αὐτὸ ὄνομα ἐδίδοτο καὶ εἰς παπικὰ χρυσόβουλλα. Τανῦν δὲ οὕτως ὀνομάζονται μόνα τὰ ἐξευγενιστικὰ ἔγγραφα καὶ τὰ μαρτυροῦντα τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς τίτλους ἢ τοὺς πανεπιστημιακοὺς βαθμούς.

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ, ἐπιστήμη τῶν ἐγγράφων, χαρτῶν ἢ διπλωμάτων, τῆς αὐθεντικότητος καὶ τῆς χρονολογίας αὐτῶν, τῶν τύπων καὶ τῆς γραφῆς αὐτῶν. Ἡ ἐπιστήμη αὕτη εἶναι νεωτάτη καὶ ἐθεμελιώθη ὑπὸ τῶν βενεδικτίνων. Ἐκ τῶν περὶ αὐτῆς γραψάντων διακρίνονται οἱ ἑξῆς· Δὸν Μαβιλλιών, ὅστις θεωρεῖται ὡς ὁ ἀληθὴς ἱδρυτὴς τῆς ἐπιστήμης ταύτης, περὶ ἣν πραγματεύεται ἐν βιβλίῳ ἐπιγραφομένῳ De re diplomaticâ, ἐν Παρισίοις, 1681 — 1704· Μαφφέη, Istoria diplomatica, ἐν Μαντούῃ, 1727· Hemann de Teutschebrunn, Commentarii de re diplomaticâ, ἐν Νυρεμβέργῃ, 1745 — 53, τόμ. 2. Toustain καὶ Tassin, Nouveau traité de diplomatique, ἐν Παρισίοις, 1750 — 60, τόμ. 6 εἰς 4ον, μετὰ πινάκων 100. D. de Vaines, Dictionnaire de diplomatique· Gatterer, Elementa artis diplomaticae, Γοττίγγῃ, 1768· Schœnemann, Essai de système général de diplomatique, γερμανιστὶ, ἐν Ἀμβούργῳ, 1801, εἰς τόμ. 2, ἀτελές· Natalis de Wailly, Eléments de paléographie, τόμ. 2, εἰς 4ον, κτλ. Ἡ ἐν Παρισίοις Ecole des Chartes, διδάσκει τὴν διπλωματικήν.

ΔΙΠΟΙΝΟΣ μαθητὴς ἦ καὶ υἱὸς τοῦ Δαιδάλου καὶ συμμαθητὴς ἦ ἀδελφὸς τοῦ Σκύλλιδος. «Ὁ Δίποινος καὶ ὁ Σκύλλις ἤκμασαν κατὰ Πλίνιον, πρὸ τοῦ Κύρου, ἤτοι πρὸ τῆς 50ῆς ὀλυμπιάδος. Καὶ τῷ ὄντι ἐξ Ἀρμενιακῆς πηγῆς ἐπορίσθη ὁ Μύλλερος ὅτι ὁ Κῦρος, μεταξὺ ἄλλων λαφύρων τοῦ Κροίσου, ἐν ὀλυμ. 58 γ', ἔλαβε καὶ τῶν τεχνιτῶν τούτων ἀγάλματα χαλκᾶ καὶ ἐπίχρυσα Ἡρακλέους, Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος. Λέγει δ' ὁ Πλίνιος αὐτοὺς πρώτους εὐδοκιμήσαντας εἰς τὴν γλυφὴν τοῦ μαρμάρου, ἣν ὅμως, ὡς κατωτέρω, ἤσκει καὶ ὁ Χῖος Μίλας συγχρόνως κἀν μετ' αὐτῶν. Ἀπ' αὐτῶν ἑπομένως δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ τοὐντεῦθεν προϊοῦσα περὶ τὴν καλλιτεχνικὴν ὕλην μεταβολὴ, καθ' ἣν βαθμηδὸν ὁ λίθος ἀντικαθίσταται εἰς τὸ μέταλλον, μέχρις οὗ κατὰ τὰς ἑπομένας ἐποχὰς ἐκνικᾷ ἐντελῶς. Κρῆτες δὲ τὴν πατρίδα, περιεφέροντο καὶ εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, ὡς τότε ἦν, φαίνεται, ἔθος τῶν ἐξόχων τεχνητῶν, καὶ ἐποίησαν ἐν Σικυῶνι Ἀπόλλωνα, Ἄρτεμιν, Ἀθηνᾶν καὶ Ἡρακλῆ, πιθανῶς τὴν περὶ τοῦ τρίποδος πάλην, τὴν εἰς Δελφοὺς ἀφιερωμένην. Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ Σικυώνιοι φιλαργυρεύμενοι ἠδίκησαν αὐτοὺς ὡς πρὸς τὴν ἀντιμισθίαν τῆς ἐργασίας, παροργισθέντες οἱ τεχνῖται, ἔφυγον εἰς Αἰωλίδαν, καὶ ἀφορία καὶ λιμὸς ἐνέπεσεν εἰς Σικυῶνα, μέχρις οὗ, κατὰ χρησμὸν, μετακαλέσαντες τὸν Δίποινον καὶ τὸν Σκύλλιν οἱ Σικυώνιοι, τοῖς ἀνέθηκαν αὖθις τὴν τῶν ἱερῶν ἀγαλμάτων ἀποπεράτωσιν. Καὶ ἄλλα δ' ἔργα αὐτῶν ἀναφέρονται πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἐν Κλωνιᾷ ἄγαλμα Ἀθηνᾶς, ἐν

Τύρινθι ἄγαλμα Ἡρακλέους, ἐν Ἀθήναις Ἄρτεμις Μουνυχία, καὶ ἐν Ἄργει ἔφιπποι Διόσκουροι μετὰ γυναικῶν καὶ παίδων ἐξ ἐβένου ἐλεφαντοκόλλητοι, κατὰ τρόπον πηγάζοντα βεβαίως ἐκ τῆς ἀρχαίας τορευτικῆς, καὶ προοδοποιοῦντα τὴν χρυσελεφάντινον ἐργασίαν. Ὁ Κεδρηνὸς τέλος λέγει ὅτι ἐποίησαν μετὰ τοῦ Βουπάλου Λινδίαν Ἀθηνᾶν τετραπηχυαίαν ἐκ σμαράγδου, ἣν Σέσωστρις δῆθεν ὁ Αἰγύπτιος ἔπεμψε τῷ Λινδίῳ τυράννῳ Κλεοβούλῳ, καὶ ἥτις ἦν ἐν τῷ Λαυσαϊκῷ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἀλλ' ἡ μαρτυρία αὕτη, ἐκτὸς τῶν ἀναχρονισμῶν, φαίνεται καὶ κατὰ τὰ ἄλλα ἀπίθανος. Ὁ Δίποινος καὶ ὁ Σκύλλις δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς θεμελιωταὶ νέου ἐργαστηρίου προελθόντες μὲν ἐκ τῶν ἀρχαίων Τελχίνων καὶ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, διαδεξάμενοι δὲ τοὺς κρῆτας Δαιδαλίδας, οἵτινες διέμειναν ἀφανεῖς ἐπὶ τῶν πρώτων αἰώνων ἀπὸ τῆς δωρικῆς κατακτήσεως. Μαθηταὶ τοῦ Διποίνου καὶ Σκύλλιδος ἦσαν ὁ Ἀγγελίων καὶ ὁ Τεκταῖος (Καλλιτεχνία Α. Ρ. Ῥαγκαβῆ).

ΔΙΠΟΛΙΑ ἀντὶ Διϊπόλια (τὰ), ἑορτὴ τελουμένη ἐν Ἀθήναις εἰς τιμὴν τοῦ Πολιέως ἢ Πολιούχου Διὸς τῇ 24 τοῦ Σκιροφοριῶνος.

ΔΙΠΠΕΛ (Ἰωάννης Κονράδος), φιλόσοφος καὶ χημικός, γεν. τῷ 1673 ἐν τῷ πύργῳ Δραγκενστάϊν πλησίον τῆς Δαρμστάδτης, ἀποθανὼν τῷ 1734. Ἀσχολούμενος κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν σπουδὴν τῆς θεολογίας, ἔγραψε, καίτοι διαμαρτυρόμενος τὰ βιβλίον «Papismus protestantus vapulans», οὗ ἕνεκα ἐκπήσατο πολυαρίθμους ἐχθρούς. Τότε διέβραμε τὰ διάφορα μέρη τῆς Γερμανίας, τῆς Ὁλλανδίας, τῆς Δανιμαρκίας καὶ τῆς Σουηδίας, μετερχόμενος τὸν ἰατρόν. Διὰ τῶν ἀλχημικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν ἀνεκάλυψε τὸ «ζωϊκὸν ἔλαιον» ὅπερ φέρει τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἐπὶ πολὺ ἐφημίζετο κατὰ τῆς ἐπιληψίας καὶ τῆς ταινίας θεωρεῖται ὡς ἐφευρέτης τοῦ «πρωσσικοῦ κυανοῦ», ἢ ὡς γνωρίσας τοὐλάχιστον πρῶτος τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς αὐτοῦ. Τὰ κυριώτερα συγγράμματα αὐτοῦ συνελέγησαν ἐν Βερλιβούργῳ 1747, τόμ. 3 εἰς 4ον. Ἀποβλέπτει ὡς ἀδιάφορα ἢ σκώπτει τὰ πλείστα τῶν θρησκευτικῶν δογμάτων.

ΔΙΠΠΟΔΙΣΒΑΛΔΗ, πόλ. τῆς Σαξωνίας, 27 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Δρέσδης· κάτ. 2,300. Λατομίαι θηγάνης.

ΔΙΠΤΥΧΑ, πίνακες ἐλεφάντινοι ἢ ἐξ ὀδόντος ἱπποποτάμου, πρὸς γραφὴν μὲν ἐσκευασμένοι, κοσμούμενοι δὲ διὰ γλυφῶν ἔξωθεν. Διπτροῦν τὸ εἰς «ὑπατικὰ» διδόμενον τοῖς ὑπάτοις ἐπὶ τῆς ἐγκαθιδρύσεως αὐτῶν καὶ εἰς «ἐκκλησιαστικά». Οἱ πίνακες οὗτοι συνέκειντο παρὰ Ῥωμαίοις ἐκ δύο φύλλων καὶ ἦσαν ἐν χρήσει μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ Θ' αἰῶνος.

ΔΙΠΥΛΟΝ ἡ ΘΡΙΑΣΙΑ, πύλη τῶν Ἀθηνῶν πλησίον τῆς Ἀγορᾶς δι' ἧς ἐπορεύοντο εἰς τὸν Κεραμεικὸν καὶ εἰς τὸ Γυμνάσιον. Ἡ αὐτὴ καὶ Μεγάλη Πύλη.

ΔΙΡΚΗ, θυγάτηρ τοῦ Ἥλιου καὶ γυνὴ τοῦ Λύκου βασιλέως τῶν Θηβῶν. Ἰδ. ΑΜΦΙΩΝ.

ΔΙΡΜΣΤΑ-ΙΝ, πολίχ. τῆς Βαυαρίας, 7 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Γρυνστάδτης· κάτ. 1,900. Θειοῦχος πηγὴ ἐν τοῖς πέριξ. (Κύκλος τοῦ Παλατινάτου)

ΔΙΡΣΧΑΟΙ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν χωρῶν, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Οὐϊστούλα, 31 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Δανζίκ· κάτοικ. 3,300. Ζωηρὰ θαλασσοπλοΐα· ἐξαγωγὴ ξυλικῆς. Πατρὶς τοῦ περιηγητοῦ Φόρστερ.

ΔΙΡΦΥΣ (ἡ), ἀρχ. βουνὸν τῆς Εὐβοίας.

ΔΙΣΕΝΤΙΣ, πολίχ. τῆς Ἑλβετίας (Γριζωνικαί), ἐπὶ ὄρους πλησίον τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ῥήνου, 15 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Κοάρ. Κάτ. 1450.

ΔΙΣΚΟ, νῆσος τῆς Γροιλανδίας, ἐν τῷ ὁμωνύμῳ κόλπῳ καὶ τῇ θαλάσσῃ τοῦ Βαφφίνου, ἐπὶ τῆς 69ου Β πλ. Πρωτ. Γοδχάβν. Ἄφθονος ἁλιεία.

ΔΙΣΚΟΣ, εἶδος ἀγωνίσματος. Ὁ δίσκος ἦτο λίθος στρογγύλος ἢ ἐξ ἄλλης ὕλης, ἱκανοῦ μεγέθους καὶ βάρους, ῥιπτόμενος διὰ χειρὸς ὑπὸ τῶν ἀγωνιστῶν ὅσῳ τὸ δυνατὸν ὑψηλότερα ἢ μακρύτερα. Ὁ ῥίπτων αὐτὸν εἰς μείζονα ἀπόστασιν ἐλέγετο νικητής, καὶ ἐτύγχανε τοῦ ἄθλου. Διὰ τῆς βολῆς τοῦ δίσκου ἐναθυναμοῦντο οἱ μυῶνες τῶν βραχιόνων. Ἐν τῷ ἀγῶνι τοῦ δίσκου ἐφονεύθησαν ὁ καλὸς Ὑάκινθος ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὁ Κρόκος ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ καὶ ὁ Ἀκρίσιος ὑπὸ τοῦ Περσέως. Οἱ Διόσκουροι ἐτέρποντο δισκοβολοῦντες. Παρ' Ὁμήρῳ βλέπομεν τοὺς Μυρμιδόνας τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τοὺς μνηστῆρας τῆς Πηνελόπης ἀσχολουμένους κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀνέσεως εἰς τὴν δισκοβολίαν, ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς ἔδωκε δείγματα τῆς ἐν αὐτῇ ἱκανότητος ἐν ταῖς χώραις τοῦ Ἀλκινόου. Ἐν τοῖς δημοσίοις ἀγῶσιν ὁ δίσκος ἀπετέλει μέρος τοῦ Πεντάθλου. Καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ἠρέσκοντο δισκοβολοῦντες. — Δίσκος ἐκαλεῖτο καὶ εἶδος στρογγύλης ἀσπίδος ἀναρτωμένης ἐν τοῖς ναοῖς εἰς τιμὴν τῶν ἡρώων. Ἐν τῇ ἀνατολικῇ ὀρθοδόξῳ ἐκκλησίᾳ ὁ «Δίσκος» εἶναι πινάκιον ἐφ' οὗ τίθεται ὁ ἁγιαζόμενος ἄρτος.

Δημοσία Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Σ.Δ.)

ΔΙΣΠΑΡΓΟΝ, «Dispargum», ἀρχ. πόλις τῆς χώρας τῶν Τόγγρων. Εἶναι ἡ νῦν «Duysburg», ἐπὶ τοῦ Ῥήνου, ἢ «Asbourg.ἢ Duysborch», μεταξὺ τῶν Βρυξελλῶν καὶ τοῦ Λουβαΐν, ἢ «Dietz» 6 λεύγας πρὸς Α τῆς Κοβλέντσης.

ΔΙΣΡΑΕΛΗΣ (Ἰσαὰκ), ἄγγλος συγγραφεύς, γενν. τῷ 1766 ἐξ ἐνετοῦ ἐμπόρου, οὗ οἱ πρόγονοι ἦσαν Ἰουδαῖοι ἀποθ. τῷ 1848. Παιδευθεὶς ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Enfield, μετέβη ὕστερον εἰς Ἀμστερδάμην, Λεύδην καὶ Γαλλίαν, ὅπως σπουδάσῃ τὰς νεωτέρας γλώσσας καὶ φιλολογίας. Ἐπανελθὼν δ' εἰς Ἀγγλίαν,ἐπεδόθη κυρίως εἰς τὴν φιλολογικὴν ἱστορίαν. Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ συγγράμματα εἶναι «Curiosities of Literature», 1711—1817, τόμ. 3. «Commentaries of the life and reign of Charles», I, ἀνθ'οὗ ἔλαβε τὸ διδακτορικὸν πτυχίον τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ὀξωνίας. «Anemies of Literature», 1851, τόμ. 2. Τὰ ἅπαντα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ἐν Λονδίνῳ, 1840.—Ὁ υἱὸς αὐτοῦ, Βενιαμὶν Δισραέλης, γεννηθεὶς τῷ 1805, εἶναι εἷς τῶν νῦν πολιτικῶν τῆς Ἀγγλίας. Ἴδε τὸ ἑπόμενον ἄρθρον.

ΔΙΣΡΑΕΛΗΣ (Βενιαμὶν), περιώνυμος ἄγγλος συγγραφεὺς καὶ πολιτικός, γεννηθεὶς κατὰ δεκέμβριον τοῦ 1805, ἐν Λονδίνῳ. Πρωτότοκος υἱὸς διακεκριμένου λογίου, ἀποθανόντος τῷ 1848, καὶ ἔγγονος ἰταλοῦ ἐμπόρου ἐγκατασταντος ἐν Ἀγγλίᾳ περὶ τὸ 1750, ἔλκει τὸ γένος ἐκ μιᾶς τῶν Ἰουδαϊκῶν ἐκείνων οἰκογενειῶν, αἵτινες ἐξωσθεῖσαι τῆς Ἱσπανίας ὑπὸ τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως, κατὰ τὸ τέλος τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, εὗρον ἄσυλον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς ἐνετικῆς δημοκρατίας. Ἐκπαιδευθεὶς ἐν σχολῇ τῶν περιξ τῆς μητροπόλεως εἰσήχθη ὡς γραφεὺς παρά τινι δικηγόρῳ (solicitor) ὑφ' οὗ τὴν στέγην ἐκοιμήθη, κατὰ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ, τρία ἔτη, ἀλλὰ διάγων ἐν ᾗ μέρᾳ φαιδρῶς τὸν ἕξω βίον. Αἱ φιλολογικαὶ αὐτοῦ ἀπαρχαὶ ἐγένοντο τῷ 1826, ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ βιβλιοπώλου Murray, ὅστις ἀνέθηκεν αὐτῷ τὴν σύνταξιν τοῦ Ἀντιπροσώπου («the Representative»), ἐφημερίδος διατηρηθείσης ἐπὶ ἓξ μῆνας διὰ δαπάνης πεντακοσίων χιλιάδων φράγκων ἐκ μέρους τοῦ ἐκδότου. Ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τῶν τόρεων πρὸς οὓς ἠσθάνετο κλίσιν ὁ νέος συγγραφεὺς ἐξεδικήθη κατὰ τῆς ἀδιαφορίας αὐτῶν διὰ τῆς μυθιστορίας τοῦ «Vivian Grey», 1826, τόμ. 3, ἐν ᾗ χαράσσει διὰ γοργοῦ καλάμου τὰ ἤθη καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἀριστοκρατίας μετ' ἀπαραμίλλου ὀξυδέρκειας. Τινὲς φρονοῦσιν ὅτι ἥρως εἶναι αὐτὸς ὁ ἴδιος, αὐτοπροσώπως τι ζωγραφεῖ αὐτὸν φιλόδοξον, τολμηρὸν, ἓν καὶ μόνον μέσον ἔχοντα ἐν τῇ πολιτικῇ, τὴν ῥᾳδιουργίαν, καὶ ἕνα μόνον σκοπὸν, τὴν ἐπιτυχίαν.

Τὸ πρῶτον τοῦτο δοκίμιον περιεποίησεν αὐτῷ φήμην μεγάλην. Πεπροικισμένος διὰ λαμπρᾶς φαντασίας, δηκτικωτάτης καὶ ἀνηλεοῦς εὐφυΐας,εὐχερείας ἀσυνήθους περὶ τὸ γράφειν, ταχὺ ἐπωφελήθη τῆς πρώτης αὐτοῦ ἐπιτυχίας καὶ ἐδημοσίευσεν ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν τὴν «Ἐρρίέτταν Τάμπλ» τὸν «Νέον δοῦκα», τὴν «Βενετίαν», τὸν «Ἰξίωνα ἐν τῷ οὐρανῷ», τὴν «Θαυμασίαν Ἱστορίαν τοῦ Ἄλροὰ», τὸν «Κονταρίνην Φλεμίγγην», 1832, δι' οὗ ἀπέδειξεν ὅτι ἤξευρε νὰ ἀναλύῃ ἐπίσης καὶ νὰ ζωγραφῇ τὰ πάθη. Οὐ παυόμενος τοῦ γράφειν, περιηγεῖτο ἐπὶ τρία ἔτη (1829—1831) εἰς Ἱσπανίαν, Ἰταλίαν καὶ Κωνσταντινούπολιν, εἰς τὴν Ἑλλάδα διατελοῦσαν τότε ἐν ἐπαναστάσει, τὴν Ἀνατολὴν καὶ τὴν Αἴγυπτον.

Παρακινηθεὶς δὲ ἵνα ἐπανακάμψῃ εἰς Ἀγγλίαν ἕνεκα τῆς πάλης ἣν ἐγέννησεν ἡ κοινοβουλευτικὴ μεταῤῥύθμισις, ὁ Δισραέλης ἔκρινε κατάλληλον τὴν στιγμὴν ὅπως ἀποδυθῇ εἰς τὸν πολιτικὸν ἀγῶνα, καὶ στηριζόμενος ὑπὸ τοῦ ῥιζοσπάστου Hume καὶ τοῦ Ὀκονέλλου, οἵτινες συγκατένευσαν νὰ παρουσιάσωσιν αὐτὸν, τῷ 1832, εἰς τοὺς ἐκλογεῖς τῆς Chipping Wycombe, ἐδημοσίευσε φυλλάδιον ἐπιγραφόμενον «Τί εἶναι;» (What is he?), διότι καὶ ὁ κόμης δὲ Γρέϋ τὴν φράσιν ταύτην εἶπεν ὑπερηφάνως ἐρωτῶν περὶ τοῦ Δισραέλη· ἐκήρυττε δὲ ὅτι «πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς δημοκρατικῆς ἀρχῆς, ἔδει νὰ προσφύγωσιν εἰς τὰς βραχείας νομοθεσίας καὶ τὴν μυστικὴν ψηφοφορίαν». Δὲν ἐξελέγη. Αἴφνης ἐντελὴς μεταβολὴ ἐπῆλθεν εἰς τὰς ἰδέας αὐτοῦ· καὶ ὅτε τῷ 1835 ἐτέθη ὑποψήφιος τῆς Taunton εἶχε πρόγραμμα ἀπολυτόφρονος Τόρεως· ἀφόβως δὲ ἐν τῇ ζέσει τῆς λειποταξίας αὐτοῦ ἐπετέθη κατὰ τῶν πρώην προστατῶν αὐτοῦ μάλιστα δὲ κατὰ τοῦ ἐλευθερωτοῦ τῆς Ἰολανδίας. Ὀνειδιζόμενος ὑπὸ ταύτου ὡς «ἀποστάτης, ἀγύρτης καὶ κληρονόμος τοῦἐπὶ τοῦ ταυροῦκαπνεύσαντος ἀμετανοήτου λῃστοῦ», ἔγραψεν αὐτῷ τὴν γνωστὴν ἐκείνην ἐπιστολὴν, ἥτις τελευτᾷ διὰ τῶν λέξεων «Ὄφει με ἐν Φιλίπποις!» καὶ ἐπεμψε πρόσκλησιν εἰς μονομαχίαν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Μοργὰν Ὀκονέλλῳ. Ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἐγένετο πολύκροτος. Τῷ αὐτῷ ἔτει ἐδημοσιεύθησαν «Συνηγορία» αὐτοῦ «ὑπὲρ τοῦ ἀγγλικοῦ Συντάγματος», ἀπαρτίσασα τὸ λόρδῳ Ἰγνδιυστι καὶ τῷ ἑξῆντα ἔτει, 1836, αἱ «Ἐπιστολαὶ τοῦ Δουκ...», καταχωρηθεῖσαι ἐν τῷ Χρόνῳ». Ἀμ-

ΔΙΓΜΗΣΙΑΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ
Ἀργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

φότερα δὲ ταῦτα ὑπαγορεύονται ὑπὸ τῶν ἄκρων τορικῶν αὐτοῦ φρονημάτων καὶ περιέχουσι ζωηροτάτας μομφὰς κατὰ τῶν οὐήγων.

Ὁ Δισραέλης εἰσῆλθεν εἰς τὸ Κοινοβούλιον ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς πόλεως Maidstone κατ' Ἰούλιον τοῦ 1837. Ἡ ἐπὶ τοῦ βήματος ἐμφάνισις αὐτοῦ ἔτυχεν ὑποδοχῆς ἥτις ἤθελεν ἀποθαρρύνει πάντα ἄλλον ἧττον ἀποφασιστικόν· «Θὰ ἔλθῃ καιρὸς, καθ' ὃν θὰ μ' ἀκούσετε», εἶπε πρὸς τοὺς γελῶντας ἀντιπροσώπους· καὶ μέχρι τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1841, ἔθετο εἰς πρᾶξιν τὴν εὐγλωττίαν τῆς σιωπῆς. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐνυμφεύθη τὴν χήραν ἀρχαίου βουλευτοῦ, Wyndham Se wis (1839). Ἐκλεγεὶς αὖθις ὑπὸ τῆς Σχρεσβουρῆ, ἐγένετο θιασώτης τοῦ σὶρ Ῥοβέρτου Πὴλ καὶ ὑπερασπιστὴς τῆς ἐλευθέρας συναλλαγῆς, ἣν ὕστερον τοσούτῳ ζωηρῶς κατεπολέμησε. Ταύτοχρόνως, ἠσχολήθη ὅπως συγκροτήσῃ μετὰ τοῦ λόρδου Μάννερς, Γεωργίου Σμίθ καὶ ἄλλων, τὴν μερίδα τῆς «νέας» Ἀγγλίας, ἧς ἡ ἐνθουσιώδης ὑποστήριξις τοσούτῳ συνετέλεσεν ὑπὲρ τῆς φήμης αὐτοῦ.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀρχὰς τοῦ Δισραέλη, ἢ μᾶλλον τοὺς ἀορίστους πόθους περὶ κοινωνικῆς ἀναγεννήσεως, οἵτινες πολλὴν τότε παρήγαγον κίνησιν, ἀνέπτυξεν αὐτοὺς ἐν νέᾳ σειρᾷ μυθιστοριῶν· «Coningsby», ἢ ἡ Νέα Γενεά», 1844, τόμ. 3· ἡ «Σιβύλλα ἢ τὰ δύο Ἔθνη», 1745, «Ταγκρέδος ἢ ἡ Νέα Σταυροφορία», 1847. Τὴν δὲ φορὰν ταύτην τὰ λαμπρὰ τοῦ συγγραφέως προτερήματα ἀπέκρυψαν τὰς ἀστασίας τοῦ πολιτικοῦ ἀνδρὸς καὶ ὁ θρίαμβος αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἐντελής. Ἀφωσιωμένος εἰς τοὺς ἀπολυτόφρονας τόρεις, ἐπετέθη κατὰ τοῦ σὶρ Ῥοβέρτου Πὴλ, δύο ἔτη πρὸ τοῦ σχίσματος τοῦ 1846, μετὰ σφοδρότητος καὶ κομπορρημοσύνης πολλάκις περικαλεσάσης τὰ παράπονα τῆς Βουλῆς· οὐδέποτε ἐγένετο κατανάλωσις τοσαύτης εὐφυΐας ὑπὲρ ἀγῶνος ἀπελπιστικοῦ. Ἐν δὲ τῇ πάλῃ ταύτῃ ἥτις ἔτι πλέον παρετάθη ἕνεκα τῆς τελωνειακῆς μεταρρυθμίσεως ἀνεδείχθη ῥήτωρ πρώτης τάξεως· ἀνταγωνιστὴς ἔμπειρος ἅμα καὶ ἐπίμονος ἐκούραζε τοὺς ἀντιπάλους διὰ τῆς ὀξυστόμου αὐτοῦ διαλεκτικῆς, τῶν ἀπροόπτων ἀντιστροφῶν καὶ τῆς δηκτικῆς αὐτοῦ εἰρωνείας. Καὶ δὲν ἐπέτυχε μὲν ὅπως ἐμποδίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν μέτρων τοῦ σὶρ Ῥοβέρτου Πὴλ, ἀλλὰ τοὐλάχιστον ἐδυσκατήγγυνε τὴν μερίδα αὐτοῦ τραπεῖς εἰς φυγὴν ἀμαχητεί.

Ἐν ταῖς ἐκλογαῖς τοῦ 1847, ὁ Δισραέλης ἐξελέγη παρὰ τῆς κομητείας τοῦ Βυκίγχαμ, τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει, ἀποθανόντος τοῦ λόρδου Γεωργίου Βέντικ, εὗρεν ἐλεύθερον τὸ στάδιον καὶ ἐγένετο ὁ μόνος ἀρχηγὸς τῶν θιασωτῶν τοῦ προστατευτικοῦ συστήματος, οἵτινες οὐδένα ἔχοντες ἀνώτερον καὶ προτιμώτερον αὐτοῦ μεταξὺ τῶν εὐγενῶν, ἠναγκάσθησαν ἵνα διαπιστευθῶσι τὰ συμφέροντα αὐτῶν εἰς χεῖρας ἐκείνου ὃν ἀπεκάλουν μυθιστοριογράφον, ἄνευ τίτλου, ἄνευ προγόνων καὶ ἄνευ κτηματικῆς περιουσίας. Τὸ κατ' αὐτὸν, ἠδυνήθη ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ν' ἀντιπαραταχθῇ ἐναὐτῷ κατὰ τῶν οὐήγων, τῶν βιζοσπαστῶν, τῶν ὀπαδῶν τοῦ Πὴλ, καὶ ἐφάνη μάλιστα ἐπὶ στιγμὴν ὅτι ἔρρεπε τοὺς καρποὺς τῶν πόνων αὐτοῦ· πρότασις ἣν ὑπέβαλε τῇ 11 φεβρουαρίου 1851 πρὸς ἀνακούφισιν τῆς δυστυχίας τῶν γεωργικῶν τάξεων ἀπερρίφθη μόνον διὰ τῆς ἀσθενοῦς πλειονότητος 14 ψήφων (281 κατὰ 267). Μετὰ δέ τινας ἡμέρας ὁ λόρδος Ῥώσσελ ὑπέρσχε ἔτι σημαντικωτέραν ἧτταν καὶ παρητήθη τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ ἀντίπαλοι αὐτοῦ δὲν εἶχον ἀρκούσας δυνάμεις πρὸς σύστασιν ὑπουργείου ἔμεινε κύριος τοῦ πεδίου. Ὡς δέ τινες εἶπον, οἱ τόρεις ἀπώλεσαν τοὺς καρποὺς τῆς νίκης διότι πολλοὶ αὐτῶν δὲν ἠνείχοντο νὰ δεχθῶσι συνάδελφον τὸν φοβερὸν αὐτῶν ῥήτορα.

Τούτων γινομένων ὁ ζῆλος τοῦ Δισραέλη ὑπὲρ τοῦ προστατευτικοῦ συστήματος ὁσημέραι ἐψυχραίνετο, ὡς δύναται νὰ κρίνῃ τις ἐκ τῶν λόγων οὓς ἀπήγγειλε καὶ τῆς βιογραφίας ἣν ἐδημοσίευσε τοῦ φίλου αὐτοῦ « Λόρδου Γεωργίου Βέντικ», (1851, εἰς 8ον, 5η ἔκδ. 1858) καὶ ἥτις περιεῖχεν εὐγλωττον συνηγορίαν ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς χειραφετήσεως τῶν Ἰσραηλιτῶν τοὐθ' ὅπερ καθ' ὑπερβολὴν ἀπήρεσκε τῇ ἀριστοκρατικῇ μερίδι. Ἀλλ' ὅτε ἡ τοῦ λόρδου Ῥώσσελ ὑπουργεία εὑρέθη εἰς ἐντελῆ ἀποσύνθεσιν, κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1852, ἀνέλαβε τέλος ἐν τῷ ὑπουργείῳ Δέρβυ τὰ ὑψηλὰ καθήκοντα τοῦ γραμματέως τῶν Οἰκονομικῶν. Μετὰ δὲ τρίμηνον ἐργασίαν, φωτισθεὶς διὰ πάντων τῶν φώτων τῆς ἐξουσίας, ἐξέθετο ἐνώπιον τοῦ νέου Κοινοβουλίου, οἰκονομολογικὸν σχέδιον ὅπερ ἔτυχε πολλῶν ἐπαίνων, ἀλλ' ἀτυχῶς δυσηρέστει μὲν εἰς τὰς πόλεις δὲν εὐηρέστει δὲ εἰς τὰ χωρία. Ὅθεν ἔπεσεν ὑπὸ τὸ ἄχθος ἔργου ἀνωτέρου τῶν δυνάμεων αὐτοῦ καὶ πίπτων συμπαρέσυρε τοὺς συναδέλφους αὐτοῦ (κατὰ δεκέμβριον τοῦ 1852). Μετὰ δ' αὐτοῦ ἔπιπτεν ὁριστικῶς καὶ τὸ προστατευτικὸν σύστημα.

Ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου, ὁ Δισραέλης ἀνέλαβε τὴν θέσιν αὐτοῦ ἐν τοῖς ἀρχηγοῖς τῆς ἀντι-

Δημοτικὴ Βιβλιοθήκη Κορυσιλεύς Βιβλιοθήκη Ἀργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

πολιτεύσεως· ἀλλ' ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῶν δημοσίων πραγμάτων διδαχθεὶς ἀπεκήρυξεν ἐν μέρει τὰς οἰκονομολογικὰς θεωρίας, ὧν μετὰ τοσαύτης ἐπιμονῆς ἐπεδίωξε τὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἐδείκνυτο σχεδὸν παραδεχόμενος τὴν ἐλευθέραν συναλλαγήν. Τῷ 1857, ἡνώθη μετὰ τῶν ριζοσπαστῶν ὅπως ψέξῃ τὴν ἐν τοῖς πράγμασι τῆς Κίνας πολιτικὴν διαγωγὴν τοῦ λόρδου Παλμερστῶνος. Μετὰ δὲ τὴν πάλην ταύτην, ἥτις ἐπήνεγκε τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων, τὰ πράγματα τῆς Ἰνδικῆς καὶ αἱ διπλωματικαὶ δυσχέρειαι τῆς ἀρχῆς τοῦ 1858, αἵτινες ἀνεφύησαν προκειμένου περὶ τῶν γάλλων φυγάδων, ἔδωκαν νέα ὅπλα τῇ ἀντιπολιτεύσει κατὰ τοῦ λόρδου Παλμερστῶνος, ὅστις ἔπεσεν· ὁ δὲ Δισραέλης ἐπανήχθη εἰς τὰ πράγματα ὑπὸ τοῦ λόρδου Δέρβη καὶ ἐγένετο αὖθις μετὰ τοῦ τίτλου τοῦ γραμματέως τῶν Οἰκονομικῶν ὁ κυριώτερος ῥήτωρ ὑπουργείου ἀριθμοῦντος ἐν ταῖς Βουλαῖς κλονιζομένην πλειονοψηφίαν καὶ παρατείναντος τὴν ὕπαρξιν αὐτοῦ μέχρι τῆς 6 Ἰουλίου 1859. Αὕτη δὲ οὔτε ἡ τελευταία οὔτε ἡ λαμπροτάτη ἐπάνοδος αὐτοῦ ὑπῆρξεν εἰς τὰ πράγματα. Διαπρέψας ἐν ταῖς τάξεσι τῆς ἀντιπολιτεύσεως, διὰ σφοδρᾶς μομφῆς κατὰ τῆς πολιτικῆς ἥτις, τῷ 1864, ἐθυσίασε τὴν ἀκεραιότητα καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Δανιμαρκίας ἐπὶ βλάβῃ τῆς ἐπιρροῆς τῆς Ἀγγλίας εἰς τὰ εὐρωπαϊκὰ πράγματα, προσεκλήθη ἵνα ἀποτελέσῃ μέλος τοῦ νέου ὑπουργείου Δέρβη, κατ' Ἰούλιον τοῦ 1866, καὶ ἀντικατέστησε τὸν Γλάδστωνα ὡς γραμματεὺς τῶν Οἰκονομικῶν. Ἡ πρώτη αὐτοῦ μεγάλη πολιτικὴ πρᾶξις ἦτο ἡ παρουσίασις τοῦ νομοσχεδίου τῆς ἐκλογικῆς μεταῤῥυθμίσεως, ὅπερ οἱ τόρεις παρεδέξαντο. Τὸ περὶ ἐκλογικῆς μεταῤῥυθμίσεως νομοσχέδιον ἐψηφίσθη μετὰ μεγάλης πλειονοψηφίας μεσοῦντος τοῦ Ἰουλίου τῷ 1867. Ὕστερον δὲ ὁ Δισραέλης συνεπλήρωσεν αὐτὸ διὰ νομοσχεδίου περὶ τῆς συστάσεως εἰδικοῦ δικαστηρίου ἐπιτετραμμένου ἵνα δικάζῃ τὰς ἐν ταῖς ἐκλογαῖς καλπονοθεύσεις (κατὰ Φεβρουάριον καὶ Ἰούλιον τοῦ 1868). Ἐν τῷ μεταξὺ ὠνομάσθη πολίτης τοῦ Ἐδιμβούργου (30 Ὀκτωβρίου 1867). Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ μαρτίου τοῦ 1868, ἀποχωρήσαντος τοῦ λόρδου Δέρβη, περιῆλθεν εἰς γεῖρας τοῦ Δισραέλη ἡ πρωθυπουργία. Ὡς πρωθυπουργὸς, ὑπεστήριξε καὶ ἀνέπτυξε πολλὰς τῶν ὑπὸ τῆς ἀριστοκρατίας ἐπιδοκιμασθεισῶν μεταῤῥυθμίσεων, ἀλλ' ἔβραλλε νὰ ναυαγήσῃ ἕνεκα τῆς ἀντιστάσεως αὐτοῦ κατὰ τῆς μάλιστα δικαίας ἅμα δὲ καὶ ἀπροόπτου, ἤτοι κατὰ τῆς μεταῤῥυθμίσεως τῆς ἐν Ἰρλανδίᾳ ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας, ὑπὲρ ἧς τοσούτῳ θερμῶς συνηγόρει ὁ Γλάδστων. Πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Δισραέλη, «ἡ κατάργησις τῆς ὑπαρχούσης ἐκκλησίας ἦτον ἐθνικὴ συμφορά». Αἱ πρῶται αὐτοῦ ἀποτυχίαι ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ δὲν ἔπεισαν αὐτὸν νὰ παραιτηθῇ τῆς ἐξουσίας. Τὸ μεταῤῥυθμιστικὸν νομοσχέδιον τῆς Ἰρλανδίας ἐψηφίσθη ἐν τῇ τρίτῃ αὐτοῦ ἀναγνώσει, κατ' Ἰούλιον τοῦ 1868. Νέα δὲ Βουλὴ, ἐκλεγεῖσα ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου τοῦ προηγουμένου ἔτους ἔμελλε νὰ δώσῃ ἰσχυροτέραν πλειονοψηφίαν εἰς τὰς μεταῤῥυθμιστικὰς ἰδέας, ὁ δὲ Δισραέλης δὲν ἀνέμεινε τὴν φορὰν ταύτην οὔτε τὴν συγκάλεσιν οὔτε τὰς πρώτας ψηφοφορίας αὐτῆς, ὅπως καταλίπῃ τὴν θέσιν τῷ ἀντιπάλῳ Γλάδστωνι, ἐπιτραπέντι τὸν σχηματισμὸν νέου ὑπουργείου κατὰ 10βριον τοῦ 1868. Ὡς ἁπλοῦς βουλευτὴς κατεπολέμησεν, ἄρθρον πρὸς ἄρθρον, τὸν πρὸς διοίκησιν τῆς ἰρλανδικῆς ἐκκλησίας τεθέντα νόμον, ὅστις παρὰ τοὺς ἀγῶνας, τὴν βραστηριότητα καὶ τὴν εὐγλωττίαν αὐτοῦ, καὶ μετὰ τριῶν νυκτῶν συζήτησιν, ἐψηφίσθη τῇ 25 μαρτίου 1869. Ἡ πολιτικὴ ἀξία τοῦ Δισραέλη δὲν ἐπεσκίασε καθ' ὁλοκληρίαν τὴν φήμην αὐτοῦ ὡς λογίου ἀνδρός. Καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς δημοσίοις πράγμασιν ἐσεμνύνετο «ἔχων ὡς μόνον οἰκόσημον τὴν φιλολογίαν» καὶ ὢν «εὐπατρίδης τῆς δημοσιογραφίας». Ἀλλ' ὅμως ὅτε ἀπεχώρησε τῶν πραγμάτων, ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐγένετο πατρικία ὑπὸ τὸ ὄνομα ὑποκόμησσα δὲ Beaconsfield.—Αἱ μυθιστορίαι τοῦ Δισραέλη οὐδαμῶς ἀπολέσασαι τὴν φήμην αὐτῶν ἀνετυπώθησαν εἰς εὐτελῆ τιμὴν, ἀπὸ τοῦ 1852 μέχρι τοῦ 1854. Αἱ δὲ πλεῖσται αὐτῶν, μεταφρασθεῖσαι εἰς τὴν γαλλικὴν, ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῇ «Bibliothèque des meilleurs romans étrangers».

ΔΙΤΜΑΡΣΩΝ ἢ ΔΙΘΜΑΡΣΩΝ (χώρα τῶν), δικαστικὴ περιφέρεια τοῦ Ὀλστεῖν, ΝΔ, μεταξὺ τοῦ Ἔλβα, τοῦ Ἔμσερ καὶ τῆς Βορείου θαλάσσης. Ἐπιφάνεια 122,000 ἑκταρίων. Πληθ. κάτ. 48,000. Κυριώτεραι πόλεις, Μελδόρφ καὶ Λοῦδεν. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, ἡ χώρα αὕτη ἀπετέλει μέρος τῆς Νορδαλβιγγίας. Ὕστερον περιῆλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν κομήτων de Stade. Ἡνώθη μετὰ τοῦ δουκάτου τοῦ Ὀλστεῖν τῷ 1773.

ΔΙΤΤΕΡΣ ΔΕ ΔΙΤΤΕΡΣΔΟΡΦ (Κάρολος), μουσουργὸς, οὗ τὰ ἔργα ἐλησμονήθησαν μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Μότσαρτ. Ἐγεννήθη τῷ 1739, ἀπέθανε τῷ 1799. Κατέλιπε σὺν ἄλλοις ἔργοις αὐτοῦ καὶ ἕξ πέντε συμφωνίας φερούσας τὸν

ἀλλόκοτον ἐπιγραφὴν « Μεταμορφώσεις τοῦ Ὀβιδίου ».

ΔΙΓΔΟΣ, ἀγαλματοποιὸς ἐν Κορίνθῳ, συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ Ἀμυκλαίου, τοῦ Χιόνιδος καὶ τοῦ Ἀργείου Ἀριστομέδοντος, περὶ τὴν 72αν ὀλυμπιάδα εἰς τὴν αὐλὲρ τοῦ τρίποδος ἔρινε τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Ἡρακλέους ἧς τὸ πρῶτον διάγραμμα ὑποτίθεται ὅτι εἶχον δώσει ὁ Δίποινος καὶ ὁ Σκύλλις. §—, ἀθηναῖος ἱστορικός, ζῶν περὶ τὸ 300 πρ. Χ.

ΔΙΦΙΛΟΣ, εἷς τῶν κυριωτέρων ἀθηναίων ποιητῶν τῆς νέας κωμῳδίας, ἔζη περὶ τὸ 310 πρ. Χ καὶ κατήγετο ἐκ Σινώπης. Περὶ αὐτοῦ ὀλίγας ἔχομεν λεπτομερείας. Γινώσκομεν ὅτι ἠράτο τῆς παλλακίδος Γναθαίνης καὶ ὅπως ἐκδικηθῇ αὐτὴν διὰ τὰς ἀπιστίας της προσέβαλεν αὐτὴν ἐν τῷ θεάτρῳ. Σύγχρονος τοῦ Μενάνδρου καὶ τοῦ Φιλήμονος ἐγίνετο ἐφάμιλλος αὐτῶν κατὰ τὴν γονιμότητα καὶ φαντασίαν τηρήσας τινὰς τῶν χαρακτήρων τῆς μέσης κωμῳδίας. Ἔθετο εἰς τὴν σκηνὴν τὸν Ἀρχίλοχον, τὸν Ἱππώνακτα καὶ τὴν Σαπφώ. Τὸ ὕφος αὐτοῦ εἶναι ἁπλοῦν καὶ γλαφυρόν, ἀλλὰ μακρύνεται πολὺ τῆς ἀρχαϊκῆς καθαρότητος. Σῴζονται ἀποσπάσματα καὶ ἐπιγραφαὶ τῶν κωμῳδιῶν αὐτοῦ. Τὰ ἀποσπάσματα ἐδημοσιεύθησαν πολλάκις, καὶ ὑπάρχουσι μεταξὺ τῶν Poëtae gnomici τοῦ Brunck. Δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν αὐτὸν μετ' ἄλλου ὁμωνύμου γράψαντος τὴν Θησηΐδα καὶ σατυρικοὺς χωλιάμβους, καὶ προγενεστέρου τοῦ Εὐπόλιδος καὶ τοῦ Ἀριστοφάνους. §—, Ἕλλην ἰατρός, γεννηθεὶς ἐν Σίφνῳ, ἔζη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ τρίτου αἰῶνος πρ. Χ. Ἦτο σύγχρονος τοῦ Ἀυσιμάχου, βασιλέως τῆς Θράκης, καὶ ἔγραψε « Περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι καὶ τοῖς ὑγιαίνουσι », πόνημα, οὗ πολλάκις μνεία γίνεται παρ' Ἀθηναίῳ. Τούτου σῴζονται ὀλίγα τεμάχια. §—, Ἕλλην ὑποκριτής, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα πρ. Χρ. Εἶναι γνωστὸς μόνον ἐκ τῶν ἐξῆς παρὰ Κικέρωνι ἀπαντώντων. « Ὁ τραγῳδὸς Δίφιλος ὑπεκρίνετο πρόσωπον ἐν τινι δράματι τῶν ἀγώνων τοῦ Ἀπόλλωνος. Ὅτε δὲ ἔρθασεν εἰς τὸν στίχον ὅσις ἔλεγε « διὰ τῆς ἡμετέρας δυστυχίας εἶναι μέγας », ἀπήγγειλεν αὐτὸν ἐκτείνων τὰς χεῖρας πρὸς τὸν μέγαν Πομπήϊον τοῦ δὲ λαοῦ ζητήσαντος πολλάκις τὴν ἐπανάληψιν τοῦ στίχου τούτου, ἐπανέλαβεν αὐτὸν ἀδιστάκτως, καὶ πάντοτε μετὰ τῆς αὐτῆς χειρονομίας. Μετὰ τοῦ αὐτοῦ θράσους ἀπήγγειλε καὶ τὸ ἑξῆς χωρίον Virtutem istam, veniet tempus, quum graviter gemas. §—, Ἕλλην ἀρχιτέκτων, ὃν ὁ Κικέρων ὥρισεν ἀρχιτέκτονα τῆς ἐν Ἀρπίνῳ οἰκίας του. §—, ἄρχων ἐν Ἀθήναις τῷ γ' ἔτει τῆς 84ης ὀλυμπιάδος.

ΔΙΧΟΝΟΙΑ, θυγάτηρ τοῦ Ἐρέβου καὶ τῆς Νυκτὸς, θεὰ ὀλεθρία καὶ χαιρέκακος, ἔχουσα τὴν κατοικίαν αὐτῆς ἐν Ἅδου, πλησίον τῶν Ἐρινύων.

ΔΙΨΑΚΟΣ, υἱὸς τοῦ ποταμοῦ Φόλλιδος καὶ νύμφης τινὸς ἐκ Βιθυνίας ὑπεδέξατο πρῶτος τὸν εἰς Κολχίδα πλέοντα Φρίξον.

ΔΙΩΝ ὁ Συρακούσιος, γεννηθεὶς τῷ 409 πρ. Χ, ἀποθανὼν τῷ 354. Υἱὸς τοῦ Ἱππαρίνου, γυναικάδελφος Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου, θεῖος καὶ γαμβρὸς Διονυσίου τοῦ νεωτέρου, ὁ Δίων ἦτο πλούσιος, καὶ πεπαιδευμένος, ἐχρημάτισε μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος, ἔλαβε μέρος εἰς τὰ δημόσια πράγματα ἐπὶ Διονυσίου τοῦ Πρεσβυτέρου, καὶ ἐξωρίσθη ὑπὸ Διονυσίου τοῦ Νεωτέρου. Ἰδ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ὁ Νεώτερος. Ἐπανελθὼν μετὰ στρατοῦ τῷ 357, ἐδίωξε τὸν Διονύσιον, καὶ ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ Καλίππου, 354. Ὁ βίος αὐτοῦ ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Κορνηλίου Νέπωτος καὶ τοῦ Πλουτάρχου.

ΔΙΩΝ ὁ ἐπικληθεὶς Χρυσόστομος διὰ τὴν εὐφράδειαν αὐτοῦ καὶ Κοκκηϊανός, διὰ τὴν προστασίαν, ἧς ἔτυχε παρὰ τῷ αὐτοκράτορι Κοκκηΐῳ Νέρβᾳ ἢ τῷ Σαλβίῳ Κοκκηϊανῷ, ἦτον υἱὸς τοῦ Πασικράτους, ἱππάρχου ἐν Προύσῃ τῆς Βιθυνίας, καὶ ἐγεννήθη μεσούσης τῆς πρώτης μ. Χ ἑκατονταετηρίδος. Οὐδεὶς τῶν διασήμων ῥητόρων ἢ φιλοσόφων μνημονεύεται που ὡς διδάσκαλος αὐτοῦ, ἀλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐκτήσατο φήμην ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ πατρίδι ὡς δεινὸς τὴν σύνταξιν πολιτικῶν καὶ φιλοσοφικῶν διατριβῶν. Κατόπιν μετέβη εἰς Αἴγυπτον ἔνθα συνηντήθη, λέγουσι, μετὰ τοῦ Οὐεσπεσιανοῦ ἑτοιμαζομένου ἵνα ἀπέλθῃ εἰς Ῥώμην· ἐκεῖθεν δὲ ἢ συναπῆλθεν εἰς Ἰταλίαν μετὰ τοῦ νέου αὐτοκράτορος, ἢ μετέβη ἐκεῖ κατόπιν αὐτοῦ καὶ ἐγκατέστη ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Δομιτιανοῦ. Λυτόθι διατρίβων ἐπεσπάσατο τὰς ὑποψίας τοῦ μισητοῦ τυράννου καὶ, ὡς ἐκ τῶν λόγων αὐτοῦ ἐξάγεται, ἐφυγαδεύθη ἔκ τε τῆς Ῥώμης καὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ πατρίδος, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἦτο φίλος συγγενοῦς τοῦ αὐτοκράτορος, ἴσως τοῦ Τ. Φλαβίου Σαβίνου, ὅστις ἦτο γαμβρὸς τοῦ Τίτου, καὶ πρῶτος ἐξάδελφος τοῦ Δομιτιανοῦ, ὑφ' οὗ καὶ ἐθανατώθη τῷ 82 μ. Χ. Ὁ Δίων λέγει ἐν τῷ Γ' Λόγῳ αὐτοῦ, ὅτι κατά τινα χρησμὸν ὃν ἔλαβε παρὰ τοῦ ἐν Δελφοῖς μαντείου μεταμφιεσθεὶς εἰς ἐπαίτην καὶ φέρων μεθ'

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ἑαυτοῦ μόνον ἐφόδιον τὸν «Φαίδωνα» τοῦ Πλάτωνος καὶ τὸν περὶ « Παραπρεσβείας » λόγον ἐποιήσατο μακρὰς περιηγήσεις, διελθὼν τὸ πρῶτον θέρος παρὰ τὸν Βορυσθένην, διαδραμὼν τὴν χώραν τῶν Σκυθῶν καὶ Γετῶν καὶ περιηγηθεὶς εἰς ἄλλας διαφόρους χώρας πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς βορρᾶν. Περιηγούμενος δὲ φαίνεται ὅτι, κατὰ τὸ τότε ἐπικρατοῦν ἔθος, πανταχοῦ ἔνθα εὗρισκεν ἑλληνικὰς κοινότητας ἀπήγγελλε λόγους πρὸς ἐπίδειξιν τῆς ῥητορικῆς αὐτοῦ δεινότητος καὶ πολλοὶ τῶν λόγων τούτων διεσώθησαν μέχρις ἡμῶν περιέχοντες κατηγορίας κατὰ τοῦ τυράννου τῆς Ῥώμης. Εὑρεθεὶς κατὰ τύχην πλησίον τοῦ ῥωμαϊκοῦ στρατοπέδου, ὅτε ἐφονεύθη ὁ Δομιτιανὸς, κατέπεισε τὸν στρατὸν νὰ δεχθῇ αὐτοκράτορα τὸν φίλον αὐτοῦ Νέρβαν ἐκλεχθέντα ὑπὸ τῆς συγκλήτου. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἅπαξ ἐπεσκέψατο τὴν πατρίδα αὐτοῦ, περὶ τὸ 100 μ. Χ., τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ βίου του διήγαγεν ἐν Ἰταλίᾳ, ἔνθα καὶ ἐτελεύτησε τῷ 117 μ. Χ. ἀπολαύων ἐξαιρετικῶν τιμῶν. Περὶ τῶν ἔργων Δίωνος τοῦ Χρυσοστόμου λέγει ὁ σοφὸς Δονάλδσων τὰ ἑξῆς ἐν τῇ «Ἱστορίᾳ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς φιλολογίας», κ.τ.λ. (μετάφρασις Ἰωάνν. Ν. Βαλέττα). «Ὀγδοήκοντα λόγοι περιῆλθον εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τὸ ὄνομα Δίωνος τοῦ Χρυσοστόμου, οἱ πάντες γεγραμμένοι ἐν τῇ τελευταίᾳ περιόδῳ τοῦ βίου αὐτοῦ, ὅτε ἀνεδείχθη ἀνώτερος τῆς θέσεως τῶν καινῶν σοφιστῶν διὰ τῆς περὶ τὴν στωϊκὴν φιλοσοφίαν σπουδῆς. Ἀμφιβάλλεται εἰ πάντες οὗτοι οἱ λόγοι συνετάχθησαν ὑπὸ τοῦ Δίωνος, καί τις τῶν νεωτέρων κριτικῶν ἐπεχείρισεν ἀποδεῖξαι, ὅτι ὁ ἐπιγραφόμενος « Κορινθιακὸς », ὃν βεβαίως οὐ συνέταξεν ὁ Δίων, ἔργον ἐστὶ τοῦ Φαβωρίνου. Οἱ λόγοι οὗτοι κατά τε τὸ λεκτικὸν καὶ τὸ πραγματικὸν ἔχουσι πλείονα χάριν, καὶ πλείονές εἰσιν ἄξιοι προσοχῆς, ἢ πολλοὶ ἄλλοι τοῦ εἴδους αὐτοῦ λόγοι. Ὁ Δίων ἐκανόνισε τὸ λεκτικὸν αὐτοῦ οὐ μόνον ἐκ τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Δημοσθένους, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ Αἰσχίνου καὶ Ὑπερίδου, οὓς μάλιστα πάντων ἐνόμιζε καὶ συνίστη ὡς ἄριστα ὑποδείγματα ῥητορείας, καὶ διὰ τοῦτο, μικρῶν τινων ἐλλείψεων ἐξαιρουμένων, τὸ λεκτικὸν αὐτοῦ ἐστιν ἀφελὲς καὶ σαφές. Ὁ Φώτιος λέγει περὶ αὐτοῦ, ὅτι «φωνὴν ἡρμοσμένην ἦρε καὶ θερά»· ὁ δὲ Φιλόστρατος, ὅτι πάντας ὑπερεβάλλετο κατὰ τὸ αὐτοσχεδιάζειν. Αἱ ὑποθέσεις τῶν λόγων αὐτοῦ πολλὴν ἔχουσι ποικιλίαν· καὶ ἐνίοτε ὁμιλεῖ περὶ τῶν συμβάντων αὐτῷ, ὡς ἐν τῷ «Βορυσθενιτικῷ» λόγῳ, ἐν ᾧ ἐκτίθησι τὰς ἑαυτοῦ περιηγήσεις, καὶ τινα περὶ Ὀρονίας συνδιατ-

λεξιν, ἧς καὶ αὐτὸς μετέσχεν. Ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ «Διογένης» ἢ «περὶ τυραννίδος» καταδεικνύει τὰ δεινὰ τῆς τυραννίας, πρὸς τὸν Δομιτιανὸν βεβαίως ἀνάγων τὸν λόγον· ἐν δὲ τοῖς «περὶ βασιλείας» πέντε λόγοις αὐτοῦ ἐπαινεῖ τὸν Τραϊανόν. Τὰ δόγματα τῶν στωϊκῶν, ἅπερ, ὁ Κικέρων διεξηγήσατο ἐν ταῖς δυσὶ πραγματείαις, ταῖς ἐπιγραφομέναις Paradoxa καὶ Tusculanea, ὁ Δίων ἠρεύνησε κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐν τοῖς δυσὶ λόγοις «περὶ δουλείας» καὶ «ἐλευθερίας», ὡς καὶ ἐν τῷ «περὶ λύπης»· ἡ δὲ πραγματεία «περὶ λόγου ἀσκήσεως» σπουδαία ἐστὶν ἀπόπειρα τοῦ κανονίσαι τὰς ἀναγνώσεις τοῦ περὶ τὴν ῥητορικὴν σπουδάζοντος. Ὁ ἐπιγραφόμενος «Τρωϊκὸς» ἐστι πραγματεία κριτικὴ καὶ σκεπτικὴ, ἐν ᾗ ἐπιχειρεῖ ἀποδεῖξαι, ὅτι ἡ Τροία οὐδέποτε ἑάλω ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων· ὁ δὲ «Ῥοδιακὸς», ὁ μάλιστα πάντων θαυμαζόμενος, ἔλεγχός ἐστι τοῦ κακοῦ ἔθους τῶν Ῥοδίων τοῦ μεταποιεῖν τοὺς ἀρχαίους ἀνδριάντας δι' ἐξαλείψεως τῶν ἐπιγραφῶν καὶ ἐγχαράξεως νέων ὀνομάτων, ἀντὶ τοῦ ἐγείρειν ἰδίους ἀνδριάντας εἰς τοὺς ἄνδρας ἐκείνους, οὓς προηροῦντο τιμῆσαι διά κοινοῦ τινος μνημείου. Παρὰ τοὺς ὀγδοήκοντα λόγους τοῦ Δίωνος, οἱ περιῆλθον εἰς ἡμᾶς πλήρεις, ἔχομεν καὶ τὰς ἐπιγραφὰς δεκατριῶν ἄλλων· λέγεται δὲ ὅτι ἔγραψε καὶ τέσσαρα βιβλία ὑπὲρ Ὁμήρου κατὰ Πλάτωνος, ὀκτὼ δὲ ἕτερα περὶ τῶν Ἀλεξάνδρου ἀρετῶν, ἐπιστολάς τινας, ὧν διεσώθησαν πέντε, καὶ ἱστορίαν τῶν Γετῶν, ἣν ὁ μὲν Φιλόστρατος ἀποδίδωσιν αὐτῷ, ὁ δὲ Σουΐδας τῷ ἑτέρῳ Δίωνι, τῷ ἐπικαλουμένῳ Κασσίῳ, ὃς ἦν ἔγγονος Δίωνος τοῦ Χρυσοστόμου». Οἱ ὀγδοήκοντα λόγοι τοῦ συγγραφέως τούτου ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ F. Morel, ἑλληνολατινιστί, ἐν Παρισίοις, 1604· τοῦ Ῥαϊσκίου, ἐν Λειψίᾳ, 1784, τόμ. 2 εἰς 8ον· τοῦ Emperius, ἐν Βρουνσβίκῃ, 1844. Ὁ Bréquigny μετέφρασε τρεῖς ἐν τῷ πονήματι αὐτοῦ Vies des orateurs grecs, 1751—52.

ΔΙΩΝ ΚΑΣΣΙΟΣ ΚΟΚΚΗΙΑΝΟΣ, ἑλληνιστορικὸς, υἱὸς τοῦ ῥωμαίου συγκλητικοῦ Κασσίου τοῦ Ἀπρωνιανοῦ, καὶ κατά τινας ἔγγονος πρὸς μητρὸς τοῦ περιωνύμου σοφιστοῦ Δίωνος τοῦ Χρυσοστόμου Κοκκηιανοῦ, ἐγεννήθη ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας τῷ 155 μ. Χρ. Περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἔγραψε μακρὰν καὶ σπουδαίαν διατριβὴν ὁ ἡμέτερος Κ. Ἀσώπιος ἐν τῇ «Ἱστορίᾳ τῶν ἑλλήνων ποιητῶν καὶ συγγραφέων», σελ. 220—237. Ἡμεῖς δὲ παραθέμενοι ἐνταῦθα τὸν ὑπὸ τοῦ Δονάλδσωνος βίον τοῦ ἕλληνος

ἱστορικοῦ, κατὰ τὴν μετάφρασιν τοῦ I. N. Βαλέττα, τόμ. Β' σελ. 237—242. «Τὸ πλεῖστον τοῦ βίου ἑαυτοῦ, Δίων ὁ Κάσσιος, διέτριψεν ἐν Ῥώμῃ, ἔνθα ἐγένετο ταμίας, ἀγορανόμος, καὶ στρατηγός· ἔπειτα δὲ προήχθη εἰς εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ ὑπάτου, τὸ μὲν πρῶτον ὑπὸ Σεπτιμίου Σεβήρου (219 ἢ 220 μ. Χ), τὸ δὲ δεύτερον ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Σεβήρου (229 μ. Χ). [Ἐνταῦθα ὁ κ I. N. Βαλέττας ὑποσημειοῖ ὅτι ἄλλοι τῶν νεωτέρων κριτικῶν διαφωνοῦσι περὶ τῆς ὑπατείας τοῦ Δίωνος, διισχυριζόμενοι ὅτι ἐπὶ Ἀλεξάνδρου καὶ οὐχὶ ἐπὶ Σεπτιμίου Σεβήρου, ἔλαβε τὸ πρῶτον ἀξίωμα τοῦ ὑπάτου]. Ἐπηγγέλλετο δὲ, ὅτι ὑπό τινος ὀνείρου προὐτράπη εἰς τὸ συγγράψαι τὴν ἱστορίαν τῶν χρόνων αὐτοῦ, καὶ εὗρεν ἐν τούτῳ συνευδοκοῦντα καὶ τὸν αὐτοκράτορα Σεβῆρον, εὐμενῶς ἀποδεχθέντα τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἱστορικὸν πόνημα ἐν ᾧ ἱστορεῖ τὰ ἐπὶ Κομμόδου γενόμενα, «Τὰ κατὰ Κόμμοδον». Ἀποσυρθεὶς δὲ εἰς Καπύην τῆς Καμπανίας ἠσχολήσατο ἐπιμελῶς δέκα ὅλα ἔτη περὶ τὴν συλλογὴν τῆς ἀναγκαίας ἱστορικῆς ὕλης, καὶ ἕτερα δώδεκα ἐδαπάνησεν ἐν τῷ συγγράφειν τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ, ἣν καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἰδίαν πατρίδα ἐπανελθών. Φαίνεται δ' ὅτι ἀπέθανεν ἐκεῖ λίαν προβεβηκώς, ὀλίγα ἔτη μετὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ὑπατείαν. Μέγα τοῦ Δίωνος σύγγραμμά ἐστιν ἡ «Ῥωμαϊκὴ Ἱστορία», ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης μέχρι τοῦ ἔτους 229 μ. Χ· ἀλλὰ παρὰ ταύτην καὶ ἄλλα συγγράμματα, ἤτοι ἀποδόμενα, ἢ ἐν τῇ ἱστορίᾳ αὐτοῦ συμπεπλεγμένα, ἀποδίδονται αὐτῷ ὑπό τε Σουΐδου καὶ ἄλλων. [Ἐνταῦθα ὁ μεταφραστὴς τοῦ Δονάλδσωνος ὑποσημειοῖ τὰ ἑξῆς· «Ὁ λεξικογράφος συγχέει Δίωνα τὸν Κάσσιον πρὸς Δίωνα τὸν Χρυσόστομον, ἀποδιδοὺς τῷ πρώτῳ τὸ τῷ δευτέρῳ πρόσηκον σύγγραμμα «Γετικά». Ἄλλα δὲ τοῦ Κασσίου συγγράμματα, ὑπὸ Σουΐδου μνημονευόμενα, εἰσὶ τὰ Περσικὰ, τὰ Ἑνόδια, τὰ κατὰ Τραϊανὸν καὶ Βίος Ἀβριανοῦ τοῦ φιλοσόφου. Οὐ μόνον ὁ Σουΐδας, ἀλλὰ καὶ ἕτεροι συγχέουσι διὰ τὴν ὁμωνυμίαν τοὺς Δίωνας· καὶ οὐ μόνον τὰ Γετικὰ, ἀλλὰ καὶ τὰ Περσικὰ καὶ τὰ κατὰ Τραϊανὸν, ἅπερ ὁ Σουΐδας ἀποδίδωσι τῷ Κασσίῳ, ἄλλοι νομίζουσιν ἔργα τοῦ πρὸς μητρὸς πάππου αὐτοῦ Χρυσοστόμου.] Ἡ ῥωμαϊκὴ ἱστορία συνέκειτο ἐκ βιβλίων 80, ὧν 23 μὲν (ΑΖ'—Ξ') περιῆλθον εἰς ἡμᾶς ἀκέραια, ἢ σχεδὸν ἀκέραια, τὰ δὲ λοιπὰ ἐν ἀποσπάσμασι μᾶλλον ἢ ἧττον μικροῖς. Ἐν τῷ τριακοστῷ ἑκτῷ τετραδίῳ, ὅτε διεσῴζετο ἔτι ὅλον τὸ σύγγραμμα, ἐλογαί τινες ἐγίνοντο κατὰ διαταγὴν Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου, καὶ ἐν τῇ δωδεκάτῃ ὁ Ζωναρᾶς συνέταξεν ἐπιτομὴν τῶν πρώτων εἴκοσι βιβλίων, ἅπερ ἐσώζοντο τότε μετ' ἄλλων τεσσαράκοντα τεσσάρων (ἀπὸ τοῦ 36ου μέχρι τέλους)· τοῦ δὲ τελευταίου τούτου μέρους, ἀπὸ τοῦ 36ου βιβλίου μέχρι τοῦ 80οῦ, Ἰωάννης Ξιφιλῖνος ὁ ἱερομόναχος συνέταξεν ἄλλην ἐπιτομὴν ἐν τῇ ἑνδεκάτῃ ἑκατονταετηρίδι. Σώζονται δὲ ἴδια ἀποσπάσματα, μᾶλλον ἢ ἧττον μακρὰ, ἐκ τοῦ 35ου καὶ 36ου βιβλίου, ἐν οἷς ἱστορεῖται ἡ κατὰ Μιθριδάτου στρατεία τοῦ Λουκούλλου καὶ ὁ κατὰ πειρατῶν πόλεμος τοῦ Πομπηίου· ἀλλὰ καὶ πολλὰ ὑπάρχουσι χάσματα ἐν τοῖς νῦν σωζομένοις βιβλίοις, καὶ μάλιστα ἐν τῷ 37ῳ, 55ῳ, 56ῳ, 57ῳ, 58ῳ, καὶ 60ῷ. Τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ συγγράμματος, ἀπὸ τοῦ 37ου μέχρι τοῦ 80οῦ βιβλίου, περιεῖχε τὰ ἑξῆς (σημειωτέον δὲ ὅτι τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἐξετάθη ἔπειτα μέχρι Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου ὑπό τινος Χριστιανοῦ συγγραφέως, ὃς ὑποτίθεται εἶναι Ἰωάννης ὁ Ἀντιοχεύς). Τὰ βιβλία ΑΖ'—Μ' περιέχουσι τὴν ἱστορίαν τῆς Ῥώμης ἀπὸ τοῦ ἔτους 689 μέχρι τοῦ 704 (κτ. Ῥώμ.), τουτέστιν, ἀπὸ τῆς ἐκθρονίσεως τοῦ Μιθριδάτου μέχρι τῆς ἐκρήξεως τοῦ ἐμφυλίου πολέμου μεταξὺ Καίσαρος καὶ Πομπηίου. Τὰ βιβλία Μ'—ΜΔ' περιέχουσι τὰ γενόμενα ἀπὸ τοῦ ἔτους 705 μέχρι τοῦ 710 (κτ. Ῥώμ.), τουτέστιν, ἀπὸ τῆς ἀνάρξεως τοῦ ἐμφυλίου πολέμου μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος. Τὰ βιβλία ΜΕ'—Ν' περιλαμβάνουσι τὴν ἀπὸ τοῦ 710 μέχρι τοῦ 723 περίοδον, τουτέστιν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Καίσαρος μέχρι τῆς ἐν Ἀκτίῳ μάχης. Τὰ βιβλία ΝΑ'—ΝΣΤ' ἱστοροῦσι τὰ ἀπὸ τῆς ἁλώσεως τῆς Αἰγύπτου μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Αὐγούστου (724—767). Τὰ βιβλία ΝΖ' καὶ ΝΗ' περιέχουσι τὴν βασιλείαν τοῦ Τιβερίου· τὸ ΝΘ' τὴν τοῦ Καλιγούλα· τὸ δὲ Ξ' τὴν τοῦ Κλαυδίου. Ἐν τοῖς ἀποσπάσμασι τῶν βιβλίων ΞΑ'—ΞΓ' ἔχομεν τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Νέρωνος. Ἐν τῷ ΞΔ' τῆς τοῦ Γάλβα καὶ Ὀθωνος. Ἐν τῷ ΞΗ' τῆς τοῦ Οὐιτελλίου. Ἐν τῷ ΞΣΤ' τῆς τοῦ Οὐεσπεσιανοῦ καὶ Τίτου. Ἐν τῷ ΞΖ' τῆς τοῦ Δομιτιανοῦ. Ἐν τῷ ΞΗ' τῆς τοῦ Νέρβα καὶ Τραϊανοῦ. Ἐν τῷ ΞΘ' τῆς τοῦ Ἀδριανοῦ. Ἐν τῷ Ο' τῆς Ἀντωνίου τοῦ Εὐσεβοῦς. Ἐν τῷ ΟΑ' τῆς τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου. Ἐν τῷ ΟΒ' τῆς τοῦ Κομμόδου. Ἐν τῷ ΟΓ' τῆς τοῦ Περτίνακος καὶ Διδίου Ἰουλίου. Ἐν τοῖς ΟΔ'—ΟΣΤ' τῆς τοῦ Σεπτιμίου Σεβήρου. Ἐν τῷ ΟΖ' καὶ ΟΗ' τῆς τοῦ Καρακάλλα καὶ Μακρίνου. Ἐν τῷ ΟΘ' τῆς τοῦ Ἡλιογαβάλου καὶ ἐν τῷ Π' τῆς

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορινθιακών Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Ἀλεξάνδρου τοῦ Σεβήρου. Δίων ὁ Κάσσιος εἶχε πολλὰ πλεονεκτήματα ὡς συγγραφεὺς τῆς ῥωμαϊκῆς ἱστορίας. Ἡ ὑψηλὴ θέσις αὐτοῦ καὶ ἡ πολυχρόνιος διαμονὴ ἐν τῷ πολιτικῷ βίῳ κατέστησαν αὐτῷ λίαν γνωστὴν τὴν πολιτικὴν τῆς Ῥώμης διοίκησιν, καὶ διὰ τοῦτο, ὡς λέγει περὶ αὐτοῦ ὁ Niebuhr, «πανταχοῦ φαίνεται ἔχων τὴν προσήκουσαν ἐμπειρίαν ἔν τε ταῖς κοινοβουλευτικαῖς συζητήσεσι καὶ ἐν τῇ πολιτικῇ οἰκονομίᾳ, ὡς καὶ ἐν τοῖς πολεμικοῖς». Ἐγίνωσκεν ἀκριβῶς τὴν λατινικὴν γλῶσσαν, καὶ φαίνεται ὅτι πολὺ ἀνέγνω τὸν Τάκιτον, καὶ ἄλλους λατίνους συγγραφεῖς. Μεγίστης ἄξιαι πίστεώς εἰσιν ἡ προσοχὴ καὶ ἡ ἀκρίβεια, ἐν αἷς μεταχειρίζεται τοὺς συγγραφεῖς καὶ πάσας τὰς πηγὰς τῆς ἱστορίας αὐτοῦ· καὶ ὅπου περιγράφει τὰ ἐπ' αὐτοῦ, ἢ μικρὸν πρὸ αὐτοῦ, συμβάντα, θεωρητέος ὡς ἀξιόπιστος τῶν γεγονότων ἀναγραφεύς, εἰ καὶ φανερόν ἐστιν, ὅτι οὐκ ἦν ἐλεύθερος τῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν καὶ τὴν θέσιν αὐτοῦ προλήψεων, καὶ ὅτι, ἐκφαυλίζων τὴν ἀρετὴν τῶν πρὸ αὐτοῦ, ἣν οὐκ ἠδύνατο ὀρθῶς ἐκτιμῆσαι, [ὁ ἡμέτερος Ἀσώπιος καὶ ἄλλοι δικαιολογοῦσι τὸν Δίωνα διὰ τὴν ἐκφαύλισιν τοῦ Κικέρωνος], ἐνόμιζεν, ὅτι συνηγόρει ὑπὲρ τοῦ παρηκμακότος πολιτικοῦ συστήματος, ἐν ᾧ προήχθη εἰς ἔξοχον θέσιν. Ὁ Γιββων (Α', σελ. 262, ἔκδ. Σμιθ) λέγων περὶ τῶν ἐπὶ Σεβήρου συγκλητικῶν, ὅτι «ἦσαν οἱ πλεῖστοι ἐξηυγενισμένοι καὶ εὐγλωττοι δοῦλοι ἐκ τῶν ἀνατολικῶν ἐπαρχιῶν, οἵτινες ἐδικαιολόγουν τὴν προσωπικὴν κολακείαν διὰ θεωρητικῶν ἀρχῶν τῆς δουλείας, καὶ ἐδίδασκον τὸ καθῆκον τῆς παθητικῆς ὑποταγῆς, κτλ.» ὑπεσημειοῦτο τὰ ἑξῆς· «Δίων ὁ Κάσσιος φαίνεται συγγράψας τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τοῦ μεταβαλεῖν τὰς γνώμας ταύτας εἰς ἱστορικὸν σύστημα». Ἐν τῇ διατάξει τῆς ἱστορίας αὐτοῦ, ὡς καὶ ἐν τῇ ἱστορήσει τῶν γεγονότων, ὁ Δίων ἔλαβεν ὡς ὑπογραμμὸν τὸν Θουκυδίδην καὶ τὸν Πολύβιον, ἰδίως δὲ τὸν πρῶτον, οὗ μιμεῖται καὶ τὰς περὶ τῶν αἰτιῶν τῶν γεγονότων σκέψεις καὶ τὴν πρακτικὴν τῆς ἱστορίας ἔκθεσιν.

Τὸ λεκτικὸν αὐτοῦ οὐκ ἔστι πάντως εὐφραδές· ἀλλὰ καὶ οὕτως οὐς ἔχει ἐν ὑπερβολῇ τὰ ἁμαρτήματα τῆς μεταγινεστέρας ῥητορείας, καὶ ἐν γένει ἐστὶν ἀπηλλαγμένον πάσης προσποιήσεως. Αἱ δημηγορίαι, τὰς ὁποίας παρεμβάλλει ἐν τῇ ἱστορίᾳ αὐτοῦ, εἶεν γένοι ἀνάλογοι πρὸς τὰ ἱστορούμενα γεγονότα, εἰς ὧν τὴν ἀπόδειξιν συντελοῦσιν· ἀλλ' ἐνίοτε ἀποδίδωσιν εἰς ἀρχαιοτέρους δημηγόρους αἰσθήματα, ὧν ἐστὶ γαλλικὴ μετάφρασις τοῦ συγγραφέως τούτου ὁ σκοπὸς τὸ ὑποστηρίξαι τὰς ἰδίας αὐτοῦ γνώμας περὶ τῶν παρόντων πραγμάτων. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ οὐκ ἔστι πάντοτε καθαρὰ ἑλληνική, εἰ καὶ φαίνεται σπουδάσας περὶ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν δοκιμωτάτων συγγραφέων, διότι πολλάκις παρεμβάλλει λατινισμούς, καὶ κατασκευάζει τὰς περιόδους αὐτοῦ ἀμελῶν τοῦ συνήθους ἰδιώματος, καὶ παρεμβάλλων ἀναρμόστους παρενθέσεις καὶ σχήματα ὑπερβατά. Ἀλλὰ, καὶ τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ, μᾶλλον δ' εἰπεῖν τὰ σωζόμενα τοῦ συγγράμματος λείψανα, θεωρητέον, οἷον καὶ ἐν τοῖς ἀμέσως μετὰ τὸν συγγραφέα χρόνοις ἐθεωρεῖτο, ὡς ἓν τῶν πολυτιμοτάτων μεταγενεστέρων ἑλληνικῶν συγγραμμάτων, τῶν περὶ τῆς ῥωμαϊκῆς ἱστορίας πραγματευομένων».

Τὸ σύγγραμμα τοῦ Δίωνος Κασσίου ἐφάνη τὸ πρῶτον μεταφερασμένον εἰς τὴν ἰταλικὴν ὑπὸ τοῦ Νικολάου Λεονικήνου, ἐν Βενετίᾳ, 1526. Ἡ ἰταλικὴ αὕτη μετάφρασις δύναται εἰσέτι νὰ δειχθῇ χρήσιμος, οὐχὶ διότι διακρίνεται ἐπὶ ἀκριβείᾳ καὶ ὀρθότητι, λέγει ὁ Γκρὸ, ἀλλὰ διότι ἀποκαλύπτει ἢ ἐπικυροῖ πολλάκις ἄριστα μαθήματα». Ἡ πρώτη ἔκδοσις τοῦ ἑλληνικοῦ πρωτοτύπου εἶναι τοῦ Ῥοβέρτου Στεφάνου, ἐν Παρισίοις, 1548, εἰς φύλλ., ἐκτεινομένη ἀπὸ τοῦ 35ου μέχρι τοῦ 60ου. Ὁ Ἥρρίκος Στέφανος ἔδωκε νέαν αὐτοῦ ἔκδοσιν, μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως ὑπὸ τοῦ Ξυλάνδρου, ἐν Γενεύῃ, 1591, εἰς φύλλ. Ἡ ὑπὸ τοῦ Ξιφιλίνου «Ἐπιτομὴ» τοῦ 61ου ἕως 80οῦ βιβλίου ἐτυπώθη τὸ πρῶτον ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Λευγκλαβίου, ἐν Φραγκφόρτῃ, 1592· Hanau, 1606, εἰς φύλλ. Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν ὑπὸ τοῦ Οὐρσίου (Ὀρσίνη) καὶ τοῦ Valois συλλεγέντων ἀποσπασμάτων, ὁ Φαβρίκιος συνέλαβε τὴν ἰδέαν πλήρους ἐκδόσεως τοῦ Δίωνος Κασσίου, ἀλλ' ὁ θάνατος κατέστρεψε τὸ σχέδιον αὐτοῦ, ὅπερ ἐπραγματοποιήθη ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ H.S. Reimarus, δημοσιεύσαντος τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ ἐν Ἀμβούργῳ, 1750—52, τόμ. 2 εἰς φύλλ. Τὸ ἑλληνικὸν κείμενον δὲν παρουσιάζει σημαντικὰς βελτιώσεις, ἀλλ' ὁ ὑπομνηματισμὸς καὶ οἱ πίνακες ἔχουσι μεγάλην ἀξίαν. Αἱ ἄριστα ἐκδόσεις αἵτινες ἐδημοσιεύθησαν μετὰ τὴν τοῦ Reimarus εἶναι ἡ τοῦ Sturz, ἐν Λειψίᾳ, 1824, τόμ. 9 εἰς 8ον· ὁ ἔνατος τόμος, ὅστις ἐδημοσιεύθη τῷ 1843, περιέχει τὰ Excerpta vaticana, ἀνακαλυφθέντα καὶ δημοσιευθέντα τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ A. Μάη (Scriptorum veterum nova Collectio, II, τόμ. 2 εἰς 8ον). Μέχρι τῶν τελευταίων τούτων χρόνων μία μόνη γαλλικὴ μετάφρασις τοῦ συγγραφέως τούτου ὑ-

Δημοσία Βιβλιοθήκη Ἀργοστολίου (Ν. Κεφ.)

πῆρχε, ἥτις μάλιστα δὲν ἦτο κατὰ τὸ ἑλληνικὸν κείμενον, ἀλλ' ἐγένετο ἐκ τῆς ἰταλικῆς μεταφράσεως τοῦ Νικολάου Λεονικήνου. Ἡ γαλλικὴ αὕτη μετάφρασις ἐγένετο ὑπό τινος Κλαυδίου Δεροζιὲ ἐκ Βούργης καὶ εἶναι σπανιωτάτη. Ὁ δὲ G.—B. Gros ἐδημοσίευσε τοὺς τρεῖς πρώτους τόμους ἐξαιρέτου γαλλικῆς μεταφράσεως τῶν σωζομένων Δίωνος τοῦ Κασσίου, μετὰ κριτικῶν καὶ ἱστορικῶν σχολίων καὶ τοῦ κειμένου παρατεθειμένου κατὰ τὰ ἄριστα χειρόγραφα τῆς Ῥώμης, Φλωρεντίας, Βενετίας, Τουρίνου, Μονάχου, Ἐϊδελβέργης, Παρισίων, Καισαροδούνου, Βεσανσῶνος, ἐν Παρισίοις, 1850, εἰς 8ον.

ΔΙΩΝΗ, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος ἢ τοῦ Οὐρανοῦ, (κατ' ἄλλους τοῦ Αἰθέρος), καὶ τῆς Γῆς, μία τῶν Τιτανίδων. Ἐξ αὐτῆς ἐγέννησεν ὁ Ζεὺς τὴν Ἀφροδίτην ἥτις μητρωνυμικῶς καλεῖται Διώνη. §—, μία τῶν Νηρηίδων. §—, θυγάτηρ τοῦ Ἄτλαντος, ἐξ ἧς ὁ Τάνταλος ἐγέννησε τὸν Πέλοπα καὶ τὴν Νιόβην. §—, παρὰ τοῖς Ἠπειρώταις, ἡ Ἥρα.

ΔΙΩΝΙΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Κύπρου.

ΔΙΩΞΙΠΠΗ, μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν υἱὸν τοῦ Αἰγύπτου Αἴγυπτον. (Ἴδ. ΔΑΝΑΪΔΕΣ).

ΔΙΩΞΙΠΠΟΣ, Ἀθηναῖος Ὀλυμπιονίκης συγκρατεύσας μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου. §—, Ἀθηναῖος ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας, ἔζη πιθανῶς κατὰ τὸν τρίτον αἰῶνα πρ. Χ. Ὁ Σουΐδας καὶ ἡ Εὐδοκία ὀνομάζουσιν ἐνίοτε αὐτὸν Δίξιππον. Οἱ δύο οὗτοι βιογράφοι, μνημονεύουσιν αὐτοῦ τὰς ἀκολούθους κωμῳδίας· «Ἀντιποιοδιδάσκος», ἧς ὁ Ἀθήναιος διέσωσεν ἡμῖν ἕνα καὶ ἥμισυν στίχον· «Ἱστοριογράφος», κωμῳδία, ἥτις, ὡς ὁ Βόσσιος συμπεραίνει, ἐγράφη ὅπως διακωμῳδήσῃ τοὺς ἕλληνας ἱστορικούς, οἵτινες ἐπλήρουν μύθων τὰ συγγράμματα αὐτῶν. Κατὰ Φώτιον, ἔγραψε καὶ ἄλλα.

ΔΙΩΡΗΣ, υἱὸς τοῦ Αἰόλου, νυμφευθεὶς τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Πολυμήλαν. §—, υἱὸς τοῦ Ἀμαρυγκέως, ἡγεμόνων τῶν ἐπὶ Τροίαν Ἐπειῶν, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πείρου στρατηγοῦ τῶν Θρακῶν. §—, πατὴρ τοῦ Αὐτομέδοντος ἡνιόχου τοῦ Ἀχιλλέως.

ΔΜΗΤΩΡ, υἱὸς τοῦ Ἰάσονος, βασιλεὺς τῆς Κύπρου.

ΔΟΛΓΕΝ (Φραγκίσκος) DOYEN, ζωγράφος, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1726, ἀποθ. τῷ 1806, μαθητὴς τοῦ Carl Vanloo. Ἔλαβεν εἰκοσαέτης τὸ βραβεῖον τῆς Ῥώμης καὶ ἐμελέτησεν ἐν Ἰταλίᾳ τὰ ἔργα τῶν Ἰουλίου Ῥωμανοῦ, Ἀννίβα Καρράχιου, Μιχαὴλ Ἀγγέλου, Καραβάγιου καὶ Κορτώνη. Μετέβη δὲ εἰς Φλωρεντίαν ὅπως γνωρίσῃ τοὺς ἐκεῖ ἀριστοτέχνας. Διορισθεὶς δὲ καθηγητὴς τῆς Ἀκαδημίας, 1776, μετέβη ὕστερον εἰς Πετρούπολιν, ἔνθα ἐζωγράφησε τὰς ὀροφὰς τῆς αἰθούσης τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, τοῦ κοιτῶνος Παύλου τοῦ Α' καὶ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Ἑρμιτηρίου. Τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων αὐτοῦ εἶναι «la Peste des ardents», ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Ῥόκου ἐν Παρισίοις, «la Mort de St Louis», ἐν τῇ στρατιωτικῇ Σχολῇ, «la Mort de Virginie», ἐν Πάρμᾳ, «ἡ Προσκύνησις τῶν Μάγων», ὁ «Θρίαμβος τῆς Θέτιδος», ἡ «μάχη τοῦ Διομήδους καὶ τοῦ Αἰνείου», ὁ «Πρίαμος εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἀχιλλέως» καὶ σειρὰ εἰκόνων ἐκ τῆς «Ἰλιάδος» ὅπως χρησιμεύσωσιν ὡς πρότυπα εἰς τοὺς τάπητας τῶν Γοβελίνων, κτλ.

ΔΟΑΡ-ΒΑΛΤΕ, ἰταλιστὶ «Dora Baltea» καὶ «Δωὰρ-Ῥιπαίρ», «Dora Ripeira», δύο ποταμοὶ τῆς Ἰταλίας, εἰσβάλλοντες ἀριστερόθεν εἰς τὸν Πάδον· ὁ μὲν πρῶτος πηγάζει ἀπὸ τοῦ Μικροῦ Ἁγίου Βερνάρδου, ῥέει δὲ μέχρι τῆς Ἀόσης καὶ τῆς Ἰρέας· ῥοῦς 154 χιλιαμ. Ὁ δὲ δεύτερος ῥέει ἀπὸ τῶν Κοττιαίων Ἄλπεων, διαῤῥέει τὴν Σούζαν, Ῥίβολιν καὶ Τουρῖνον· ῥοῦς 105 χιλιαμ. Παρ' ἀρχαίοις ἐκαλεῖτο «μέγας Δουρίας καὶ μικρὸς Δουρίας».

ΔΟΛΣΑ (ἀρχ.), κώμη τῆς Καρίας.

ΔΟΒ ἢ ΔΟΟΓ, DOW (Γεράρδος), ἀλλανδὸς ζωγράφος γεννηθεὶς ἐν Λεύδῃ τῷ 1613, ἀποθανὼν τῷ 1680. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὑαλοποιὸς ὢν ἔθετο αὐτὸν παρὰ τῷ χαλκογράφῳ Δολένδῳ, εἶτα παρὰ τῷ ζωγράφῳ ἐπὶ ὑάλου Κουβεγχόβεν, καὶ ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ Ῥεμβράνδρου. Διὰ τριετοῦς ἐπιμόνου ἐργασίας ἐγένετο ἀριστοτέχνης, καὶ ὡς μόνον ἀδηγὸν εἶχε τὴν φύσιν. Οὐδεὶς ποτε τεχνίτης ἐζωγράφησε μετὰ μείζονος ὑπομονῆς καὶ λεπτότητος· καὶ αὐταὶ αἱ ἐλάχισται λεπτομέρειαι φαίνονται ἐπὶ τῶν ζωγραφουμένων ἀντικειμένων εἰς τρόπον ὥστε νομίζει τις ὅτι βλέπει αὐτὰ τὰ πράγματα. Μεθ' ὅλην δὲ τὴν λεπτότητα καὶ ἀκρίβειαν τῆς ἐργασίας, οἱ πίνακες αὐτοῦ ἐμποιοῦσι μακρόθεν ἄριστην ἐντύπωσιν. Ἐγίνωσκε νὰ βαθμολογῇ, νὰ διαμοιράζῃ τὸ φῶς θαυμάσια. Τὸ ἐν τῷ μουσείῳ τῆς Ἀμστερδάμης «Ἐσπερινὸν» αὐτοῦ «Σχολεῖον» φωτίζεται ὑπὸ πέντε εἰδῶν φωτεινῶν ἀκτίνων. Τὸ ἄριστον ἔργον αὐτοῦ «Ὁ κοιτὼν τῆς λεχοῦς», ἀπωλέσθη μετὰ τοῦ πλοίου ἐφ' οὗ μετεφέρετο εἰς Ῥωσσίαν. Τὸ μουσεῖον τοῦ Μονάχου κέκτηται αὐτοῦ ἀξιοθαύμαστον πίνακα, τὸν «Ἀγρύπνην». Τὸ δὲ μουσεῖον τοῦ Λούβρου ἔχει 11 πίνακας, ἐν οἷς εὑρίσκεται ὁ «γυρὸς ζυγωτὸς», ἡ περίφημος «ὑδρωπικὴ Γυνή»,

Δημοτική Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

χαραχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Claessens, καὶ ἡ «Παντοπῶλις τοῦ χωρίου». Μνημονεύουσι προσέτι αὐτοῦ τὰ ἐξῆς ἔργα «ἡ ὁλλανδὴ μάγειρος», τὸ «Ἐσωτερικὸν οἰκίας», ὁ «ὁδόντας ἐκβάλλων», ὁ «παίζων τὸ βιολίον», ἡ «Νέα οἰκοδέσποινα», ὁ «Ἀστρολόγος» εἷς «Σαλπιγκτὴς» μία «Γραῖα προσευχομένη». Μαθηταὶ τοῦ Dow ἐγένοντο ὁ Μιέρης καὶ ὁ Μετζοῦ.

ΔΟΒ, «Dow» (Ἀλέξανδρος), σκῶτος ἀξιωματικός, ἀποθανὼν τῷ 1779, εἰσῆλθεν ἐν Ἀγγλίᾳ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἑταιρίας τῶν Ἰνδιῶν, καὶ ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἀρνηθέντων νὰ ἐκτελέσωσι τὰ βίαια μέτρα τοῦ λόρδου Clive. Ἔγραψεν «Ἱστορίαν τῆς Ἰνδοστάνης», μεταφρασθεῖσαν ἐκ τῆς περσικῆς, 1770—1772, τόμ. 3 εἰς 4ον, καὶ τινα διηγήματα ἐξαχθέντα ἐκ τοῦ «Bêhâr Dâmich», καὶ μεταφρασθέντα εἰς τὴν γαλλικὴν μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς «Contes persans d'Inatula de Delhis», ἐν Παρισίοις, 1769, τόμ. 2 εἰς 12ον.

ΔΟΒΕΛΝ, πόλ. τῆς Σαξωνίας (περιφέρεια τῆς Λειψίας), 14, χιλιάμ. ΝΑ τῆς Λειψίγγης, καὶ νήσου τοῦ Μούλδου. Κάτ. 6,500. Ζωηρὰ βιομηχανία· πιλοποιεῖα, κτλ.

ΔΟΒΗΡΕΣ (ἀρχ.), ἔθνος τῆς δυτικῆς Θράκης κατοικοῦν περὶ τὸ Πάγγαιον ὄρος.

ΔΟΒΗΡΟΣ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Παιονίας. Οἱ πολῖται Δόβηρες. (Στέφ. Βυζ.). § —, ποτ. τῆς Παιονίας.

ΔΟΒΛΙΓΓ, χωρίον τῆς Αὐστρίας, 4 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Βιέννης, ἐπὶ τοῦ Κρότεν· κάτ. 2,000. Μεταλλικὴ πηγὴ καὶ αὐτοκρατορικὴ ἔπαυλις.

ΔΟΒΝ ἢ ΔΟΟΥΝ, «Down», κομητεία τῆς Ἰρλανδίας (Οὔλστερ), μεταξὺ τῆς ἀρκτικῆς διώρυγος πρὸς Β, τῶν κομητειῶν Ἀντρὶμ ΒΔ, Ἀρμὰγ Δ, Λοὺθ πρὸς Ν, καὶ τῆς Ἰρλανδικῆς θαλάσσης πρὸς Α. Πρωτεύουσα Down-Patrick». Ἐπιφάνεια 247,518 ἑκτάρια. Κάτ. 299 866. Ἡ παραλία τέμνεται ὑπὸ τῶν κόλπων Καρλιγγφὸρδ, Βελφάστ, Δουνδρούμ καὶ τοῦ Lough-Stranford, ἔνθα κολποῦται ἡ Ἰρλανδικὴ θάλασσα. Πρὸς Ν τῆς κομητείας εἶναι ἡ γρανιτικὴ σειρὰ τῶν Μουρνικῶν ὀρέων (Mourne), ἧς ἀκροτάτη κορυφὴ εἶναι τὸ Sleve-Donârd (885 μέτρ. ὕψος). Ποταμοί· ὁ Νεουρὸ, ὁ Βάνν, ὁ Λαγάν. Μεγάλη λίμνη μεσόγειος λεγομένη «Neagh». Ἅλη ἐνιαχοῦ, ἀλλαχοῦ δὲ γῆ εὔφορος εἰς κριθήν, βρώμην καὶ χεώμηλα. Πρόβατα· ἁλιεία. Κατασκευὴ πανικῶν καὶ ἱματίων. Ἐξαγωγὴ σιδήρου, χαλκοῦ, μολύβδου καὶ φαιανθράκων.

ΔΟΒΝ-ΠΑΤΡΙΚ, «Down-Patrick, Dunum», πόλ. τῆς Ἰρλανδίας (Οὔλστερ), πρωτεύουσα τῆς κομητείας τῆς Δόβν, μετὰ λιμένος ἐπὶ τοῦ Sough-Strangford, 148 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Δουβλίνου· κάτ. 3,685. Ἀρχαία ἕδρα τῶν βασιλέων τῆς Οὔλστερ· ἕδρα τῆς καθολικῆς ἐπισκοπῆς τοῦ Δόβν, προσαρτηθείσης ὕστερον εἰς τὴν τῆς Κοννὸρ, καὶ θεμελιωθείσης ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πατρικίου, προστάτου τῆς Ἰρλανδίας, ἐνταφιασθέντος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ μητροπόλει, τανῦν ἠρειπωμένῃ. Κεραμεῖα. Τὰ ὕδατα τοῦ Στρούελ, 3 χιλιάμ. μακρὰν, εἶναι προσκύνημα τῶν καθολικῶν μεγάλως τιμώμενον.

ΔΟΒΝΕΡ (Γέλασος), βοημὸς ἱστορικὸς, γενν. ἐν Πράγᾳ τῷ 1719, ἀποθ. τῷ 1790, ἐδίδαξε ἐν ταῖς Χριστιανικαῖς Σχολαῖς. Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ ἔργα εἶναι· «Monumenta historica Bohemiæ» ἐν Πράγᾳ, 1774—86, τόμ. 6 εἰς 4ον· «Wenceslai Hagek annales Bohemorum», 1762—82, τόμ. 6 εἰς 4ον, κτλ.

ΔΟΒΝΤΩΝ ἢ ΔΟΟΥΝΤΩΝ, Downton, πόλ. τῆς Ἀγγλίας (Wilts), 114 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Λονδίνου ἐπὶ τοῦ Ἄβωνος· κάτ. 3,120. Κατασκευὴ ξηρᾶς κριθῆς πρὸς ζυθοποιΐαν καὶ τουλλίου.

ΔΟΒΟΚΑ, κομητεία τῆς Τρανσυλβανίας, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Οὐγγρων, μεταξὺ τῶν τῆς ἐσωτερικῆς Τζολνόκης πρὸς Β, τῆς Κολόζας καὶ τῆς Τόρδας πρὸς Δ, τῆς Κολόζας πρὸς Ν, τῆς Κράσνας καὶ τῆς κεντρικῆς Τζολνόκης πρὸς Α· πρωτεύουσα «Szek». Ἐπιφάνεια 3,129 τετραγ. χιλιαμ. Πληθυσμὸς κατ. 108,624, ὧν 86,000 Βλάχοι, 21,000 Οὐγγροι καὶ 2,500 Σάξωνες. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ θρήσκευμα, διαιροῦνται εἰς 70,400 ἑλληνοκαθολικούς, 18,500 διαμαρτυρομένους, 14,700 ὀρθοδόξους τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, καὶ 400 Ἰουδαίους. Γῆ ὀρεινὴ, ἀρδευομένη ὑπὸ τοῦ Τσάμου καὶ τῆς Βιστρίτσας· κλίμα ψυχρόν. Κτηνοτροφία. Ἡ κομητεία αὕτη περιέχει τὴν λίμνην Χόδας. Ἀπὸ τοῦ 1853 μέχρι τοῦ 1860 ἡ χώρα αὐτῆς διεμερίζετο μεταξὺ τῶν περιφερειῶν τῆς Τσιλλαργὺ-Σόμλιο καὶ τοῦ Κρασουσεμβούργου πρὸς Δ, τοῦ Dees ἐν τῷ κέντρῳ καὶ τῆς Βιστρίτσας πρὸς Ἀνατολάς.

ΔΟΒΡΙΔΟΓΚ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν Χωρῶν (Βρανδεβούργου), ἐπὶ τοῦ Δόβερ, ἐν τῇ ἀνιδασιλείᾳ καὶ 110 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Φραγκφόρτης. Κάτ. 1,100. Πύργος, ἀρχαία ἕδρα βασιλέως.

ΔΟΒΡΙΤΣΑ, Δοβρούτσα ἢ Δοβρόβσκα, ΒΑ μέρος τῆς τουρκικῆς Βουλγαρίας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Σιλιστρίας, μεταξὺ τοῦ κάτω Δουνάβεως, τοῦ ἀρχαίου τείχους τοῦ Τραϊανοῦ καὶ τῆς Μαύρης θαλάσσης. Εἶναι χερσόνησος τοῦ Δουνάβεως, τὸ εἶδος, ἐλώδης, νοσώ-

δης, ἐστερημένη ποσίμου ὕδατος, ἐφ' ἧς 16.000 οἰκογενειῶν (Τουρκομάνων, Ταρτάρων καὶ Κοζάκων φυγάδων τῆς Κριμαίας, Ἀρμενίων, Ἑλλήνων καὶ Ἰουδαίων), ἀσχολοῦνται εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ μελισσοτροφίαν, τὴν ἁλιείαν καὶ τὴν κατασκευὴν ἅλατος. Περιλαμβάνει τὰς πόλεις Μπαμπᾶ Δάγ, Παζαρδζίκιον, Κουστεντζὲ, Χιρσόβαν, Ῥάσσοβαν, Τούλτσαν καὶ Ματσίνην. Τῷ 1855, ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις κατεσκεύασε μεταξὺ τῆς Μαύρης θαλάσσης καὶ τοῦ Δουνάβεως, μεγάλην ὁδὸν, ἐφ' ἧς ἀγγλικὴ ἑταιρία ἔθετο σιδηρόδρομον τῷ 1859.

ΔΟΒΡΟΒΣΚΗΣ (Ἰωσὴφ), σοφὸς Ἰησουίτης, γεννηθεὶς τῷ 1753 πλησίον τῆς Ῥαὰβ ἐν Οὐγγαρίᾳ, ἀποθανὼν ἐν Brunn τῷ 1829, ἐσπούδασεν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Πράγας, κατέλιπε διάφορα συγγράμματα ἰδίως περὶ τῆς βοημικῆς φιλολογίας.

ΔΟΒΡΟΒΣΚΗΣ (Ἰαροσλάβ), διαβόητος πολωνὸς διαδραματίσας σημαντικὸν πρόσωπον ἐν τῇ ἐπαναστάσει τῆς κοινότητος τῶν Παρισίων (1871).

ΔΟΒΡΟΜΥΛ, πόλ. τῆς αὐστριακῆς Γαλικίας, ἐπὶ τοῦ Βόρμα, 37 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Στανόκ. Κάτ. 1,600. Κτηνεμπορία. Ἐν τοῖς πέριξ αὐτοκρατορικαὶ ἅλυκαὶ τῶν πηγῶν τοῦ Sack καὶ τοῦ Huczko.

ΔΟΒΣΧΩ ἢ ΔΟΒΣΧΑΟΥ «Dobschau», οὐγγρικὶ «Δοβσίνα», πόλ. τῆς Οὐγγαρίας, κομητεία Γομὸρ, 22 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Τζενώ. κάτ. 5,000. Ἐκμετάλλευσις χαλκοῦ, κοβαλτίου, σιδήρου· κάμινοι καὶ χυτήρια.

ΔΟΒΣΩΝ (Οὐίλλιαμ), ζωγράφος, γεννηθεὶς ἐν Λονδίνῳ τῷ 1610, ἀποθανὼν τῷ 1647, ἤκουσε τῶν συμβουλῶν τοῦ Βὰν Δὺκ καὶ προσήγγισεν ἐνίοτε εἰς τὸν ῥυθμὸν τοῦ ἀριστοτέχνου τούτου, ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν προσωπογραφίαν. Ῥώμῃ μετὰ χάριτος κοσμεῖ τὸν χρωστῆρα αὐτοῦ. Εἰσαχθεὶς εἰς τὴν αὐλὴν, ὁ Δόβσων ἔγραψε τὰς εἰκόνας τοῦ Καρόλου Α', τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας, τοῦ πρίγκηπος Ῥοβέρτου, καὶ πολυαρίθμων αὐλικῶν.

ΔΟΓΑΔΟΝ, ἢ «Dogado» ἤτοι «Ἕδρα τοῦ δόγου», ἀρχ. ἐπαρχία τῶν Ἐνετικῶν χωρῶν, μεταξὺ τῆς τριβιζανικῆς Μαρκίας πρὸς Β, τῆς Παδουὰν πρὸς Δ, τῆς Πολεζίνα δὲ Ῥοβίγο πρὸς Ν, καὶ τῆς Ἀδριατικῆς πρὸς Α. Πρωτεύουσα «Βενετία».

ΔΟΓΓΕΡ-ΜΠΑΓΚ, «Dogger-bank» ὕφαλος τῶν κυνῶν», μεγάλη ἀμμώδης ὕφαλος ἐν τῇ Βορείῳ θαλάσσῃ, μεταξὺ τῆς Δανιμαρκίας καὶ τῆς Ἀγγλίας, ἐπὶ τῆς 54ο 10' καὶ 57ο 23' Β πλ. 1ο 21' καὶ 4ο 17' Α μήκ. Ἁλιεία ἀντακαίου.

ΔΟΓΓΟΛΑΧ, χώρα τῆς Ἀφρικῆς, ἐν τῇ ἄνω Νουβίᾳ, ἀνήκουσα εἰς τὸ πασσαλίκιον τῆς Αἰγύπτου καὶ περιλαμβάνουσα μέρος τῆς κοιλάδος τοῦ Νείλου, μεταξὺ τῆς 18ο καὶ 19ο 30' Β πλ. Καλύπτεται ἐνμέρει ὑπὸ τῆς ἐτησίας πλημμύρας τοῦ Νείλου. Εὐφορωτάτη ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ τούτου, εἶναι ἀμμώδης καὶ ἄνυδρος ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης· τρέφονται δ' ἐπ' αὐτῆς ἵπποι λίαν τιμώμενοι. Ἡ Δογγολὰχ ἦτο διαμεμοιρασμένη εἰς πολλοὺς ἄραβας ἀρχηγούς, ὅτε οἱ Μαμελοῦκοι διωχθέντες ἐξ Αἰγύπτου ἐζήτησαν αὐτόθι ἄσυλον, 1812, ὕστερον δὲ κατέλαβον μέρος τῆς χώρας· τῷ 1820, ὁ υἱὸς τοῦ πασσᾶ τῆς Αἰγύπτου, Ἰσμαὴλ, κατεκτήσατο αὐτήν.

Δογγολὰχ (Νέα) ἢ Μακαρὰχ, πόλ. τῆς Νουβίας, ἐν τῇ Δογγολάχ, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Νείλου, 19ο 10' 19" Β πλ. κάτοικοι 6,000. Ἕδρα πασσᾶ. Ἐμπόριον μετὰ τοῦ Καΐρου. Θεμελιωθεῖσα ὑπὸ τῶν Μαμελούκων τῷ 1820, φρουρεῖται ὑπ' ὀχυροῦ πύργου. Πλησίον αὐτῆς κεῖται ἡ νῆσος Ἀργὼ ἐν ᾗ εὑρέθησαν αἰθιοπικὰ ἐρείπια.

Δογγολὰχ (Παλαιὰ) ἢ Τόγγα, ἀρχ. «Primis ἢ Premis parva», χωρίον τῆς Νουβίας ἐν τῇ Δογγολάχ, 160 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Νέας Δογγολάχ, καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Νείλου. Κάτ. 300· ἄλλοτε πλουσία καὶ ἰσχυρὰ πόλις καταχωσθεῖσα ὑπὸ τῆς ἄμμου.

ΔΟΓΗΣ. Ἴδε ΓΕΝΟΥΑ καὶ ΒΕΝΕΤΙΑ.

ΔΟΓΚΑΣΤΕΡ, ἀρχ. «Danum», σαξωνιστὶ «Dona Caestre», πόλ. τῆς Ἀγγλίας, ἐπὶ τοῦ Δὸν, ἐν τῇ κομητείᾳ καὶ 59 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Γόρκης. Κάτ. 16,430. Αἱ ἱπποδρομίαι αὐτῆς μεγάλως φημίζονται. Σημαντικαὶ ἀγοραὶ σιτηρῶν. Σχολὴ τῶν κωφαλάλων. Ὡραία ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἀπὸ τοῦ ΙΔ' αἰῶνος πυρποληθεῖσα τῷ 1853.

ΔΟΓΝΑΣΚΑ, πολίχ. τῆς Οὐγγαρίας, κομητεία τῆς Κρασσόβας, 12 χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ Βοξάν. κάτ. 2,000. Πλουσία ἐκμετάλλευσις χαλκοῦ, μολύβδου, ψευδαργύρου· χρυσωρυχεῖα, ὀργυρωρυχεῖα, σιδηρωρυχεῖα· ὡραῖα λευκὰ μάρμαρα. Χυτήρια.

ΔΟΔΑΡ (Διονύσιος), ἰατροσύμβουλος τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', γεννηθεὶς ἐν Παρισίοις τῷ 1634, ἀποθ. τῷ 1707, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν τῷ 1673, ἐδημοσίευσε πολλὰ Ὑπο-

μνήματα ἀφορῶντα τὴν φυσικὴν ἱστορίαν, τὴν φυσικὴν καὶ τὴν ἰατρικὴν, καὶ μίαν «Statica medicina Gallica», ἐν ᾗ ἐκτίθησι τὰ πειράματα ἐπὶ τῆς ἀδήλου τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος διαπνοῆς. Ἐπενόησε δὲ ἀγχινουστάτην θεωρίαν περὶ τῆς ἐξαγωγῆς τῆς φωνῆς.

ΔΟΔΔ (Οὐίλλιαμ), ἄγγλος συγγραφεὺς, γενν. τῷ 1729 ἐν Βούρνη (Λίγκολν), ἀπαγχονισθεὶς διότι ἐπλαστογράφησε συναλλαγματικὴν εἰς ὄνομα τοῦ κόμητος δὲ Σετερφίλδ, οὗ ἐξεπαίδευσε τὸν υἱόν, ἐγένετο διὰ τὴν εὐγλωττίαν αὐτοῦ εἰς τὸ κήρυγμα ἐφημέριος τοῦ βασιλέως, τῷ 1765. Ἔχομεν αὐτοῦ συγγράμματα ἐπιγραφόμενα· «Καλλοναὶ τοῦ Σκιξπήρου», 1752, τόμ. 2, εἰς 12ον. «Καλλιμάχου ὕμνοι» μεταφρασθέντες ἐμμέτρως, 1755, κτλ.

ΔΟΔΔ (Ῥοβέρτος), ἄγγλος ζωγράφος ναυτικῶν εἰκόνων, γενν. τῷ 1748 καὶ διακρινόμενος ἐπὶ σπανίᾳ δυνάμει. Ἐχάραξε ὁ ἴδιος τὰς σημαντικωτέρας τῶν εἰκόνων αὐτοῦ. Τῷ 1796, ἐζωγράφησεν ἐπὶ ὑφάσματος 110 ποδῶν τὸ πλάτος ὁλόκληρον στόλον φεύγοντα πλοῖον ὑπὸ τοῦ πυρὸς βιβρωσκόμενον.

ΔΟΔΕΔΕΔΑ ΒΡΟΥΝΕΡΙ (Γουλιέλμος, ὑπέκμηνος), γενν. τῷ 1775, ἀποθ. τῷ 1851. Ἐδοξάσθη ἐν τατζμάχαις τῆς Ἴεννης καὶ τῆς Πουλτούσκης. Ἐπὶ Λουδοβίκου Φιλίππου, ἔλαβε τὴν διεύθυνσιν τῶν ὀχυρωμάτων τῶν Παρισίων, 1840, καὶ ἐγένετο στρατάρχης τῆς Γαλλίας, τῷ 1847.

ΔΟΔΟΥΕΔ (Ἐρρίκος) σοφὸς ἄγγλος φιλόλογος, γενν. ἐν Δουβλίνῳ τῷ 1641, ἀποθ. τῷ 1711, ἐσπούδασε τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἐπιστήμας, μολονότι πάντοτε ἀπεποιήθη νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸν ἀγγλικανικὸν κλῆρον, συνεδέθη στενῶς μετὰ τοῦ Λόϋδ, ἐπισκόπου τοῦ Ἁγίου Ἀσὰφ, καὶ ἔλαβεν ἕδραν τῆς ἱστορίας ἐν Ὀξωνίᾳ, ἀπώλεσε δ' αὐτὴν μετὰ τρία ἔτη διότι ἠρνήθη νὰ ὀμόσῃ πίστιν Γουλιέλμῳ τῷ Γ'. Ἔγραψε θεολογικὰ συγγράμματα καὶ ἐδημοσίευσε σοφὰς ἐκδόσεις τοῦ «Ξενοφῶντος», 1704, τοῦ «Στράβωνος», 1707, τοῦ «Τίτου Λιβίου, 1708, κ.λ.π. Κατέλιπε δύο υἱοὺς, τὸν «Ἐρρίκον Δόδουελ», συγγραφέα τοῦ «Χριστιανισμοῦ μὴ βασιζομένου ἐπὶ ἀποδείξεων», 1742 καὶ τὸν «Οὐίλλιαμ Δόδουελ», οὗ οἱ λόγοι ἐλησμονήθησαν.

ΔΟΔΟΥΕΔ (Ἐδουάρδος), ἀρχαιολόγος, γενν. τῷ 1767, ἀποθ. τῷ 1832 ἐν Ῥώμῃ. Ἔχομεν αὐτοῦ δύο λαμπρὰ πονήματα· «Κλασικὴ καὶ τοπογραφικὴ περιήγησις ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὰ ἔτη 1801—1807», ἀγγλιστὶ ἐν Λονδίνῳ, 1819 τόμ. 2 εἰς 4ον· «Θέαι καὶ περιγραφαὶ τῶν παλαιῶν οἰκοδομῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἰταλίᾳ», ἐν Παρισίοις, 1834, εἰς φύλλ. μετὰ 131 πινάκων.

ΔΟΕΣ (Β ἀ ν δ ὲ ρ). Ἴδ. ΔΟΥΖΑ.

ΔΟΕΣΒΟΥΓ, ὀχυρὰ πόλις τῆς Ὁλλανδίας (Γουέλδρη), 13 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Ζοῦρθε» καὶ κατὰ τὴν συρροὴν τῶν δύο Ἴσσέλ. Κάτ. 2,600.

ΔΟΘΑΙΜ (ἀρχ.), πόλις τῆς Παλαιστίνης, ἐν τῇ φυλῇ Ζαβουλὼν, πλησίον τοῦ ὄρους Θαβὼρ καὶ τῆς κοιλάδος Ἐσδρὼν, ἔνθα ὁ Ἰωσὴφ ἐπωλήθη ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ.

ΔΟΙΑΣ, ἀδελφὸς τοῦ Ἄκμονος. Ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάσθη τὸ μέρος ἔνθα κατῴκουν αἱ Ἀμαζόνες «Δοΐαντος πεδίον».

ΔΟΙΒΕΡΕΙΝΕΡ (Ἰωάννης Θόλφγαγγ), χημικὸς, γενν. ἐν Hof τῷ 1780, ἀποθ. τῷ 1849, καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ἰένης τῷ 1810. Ἀνεκάλυψε τὴν ἰδιότητα ἣν ἔχει ἡ πλατίνα τοῦ νὰ ἀναρλέγῃ ἐν τῇ σπογγώδει καταστάσει τὸ ὑδρογόνον κατὰ τὴν ἐπαφὴν μετὰ τοῦ ἀέρος ἢ τοῦ ὀξυγόνου, καὶ ἐφήρμοσεν αὐτὴν εἰς κατασκευὴν πυρείων, πανυχίδων καὶ εὐδιομέτρων. Ἔγραψε διάφορα συγγράμματα τῆς ἐπιστήμης αὐτοῦ.

ΔΟΙΒΡΕΝΤΕ-Γ (Γαβριὴλ), οὐγγρος φιλόλογος, γενν. ἐν τῇ κομητείᾳ τοῦ Βεσπρίμ, τῷ 1786, ἀποθ. τῷ 1851. Ἐδημοσίευσεν ἱστορικὰ πονήματα καὶ ποιήσεις εἰς περιοδικὰ συγγράμματα, πρὸς δὲ τούτοις πλεῖστα βιβλία χρήσιμα τῇ σπουδαζούσῃ νεολαίᾳ· ἐνῷ δὲ διηύθυνε τὸ θέατρον τῆς Βούδας, μετέφρασεν οὐγγρικὶ τὰ ἄριστα προϊόντα τῶν ἀλλοεθνῶν θεάτρων. Τὰ κάλλιστα τῶν ποιημάτων αὐτοῦ εἶναι τὸ «Ἰὼν τῶν Ἄλπεων» καὶ τὸ «Ἄσμα τῶν Οὐσσάρων», ὅπερ μετεφράσθη εἰς τὴν γαλλικήν.

ΔΟΙΔΑΛΣΟΣ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Προποντίδος ἐπὶ τοῦ Ἀστακηνοῦ κόλπου, κατασκαφεῖσα ὑπὸ τοῦ Λυσιμάχου.

ΔΟΙΔΙΓΓΕΡΟΣ (Ἰωάννης-Ἰωσὴφ Ἰγνάτιος), γερμανὸς θεολόγος, ὁ ἀναπετάσας τὴν σημαίαν τοῦ Παλαιοκαθολικισμοῦ ἐν Γερμανίᾳ τῷ 1871, δι' ἐπιστολῆς πολυκρίτου δημοσιευθείσης ἐν ταῖς εὐρωπαϊκαῖς ἐφημερίσι καὶ σαλευούσης ἐκ θεμελίων τὸ οἰκοδόμημα τοῦ παπικοῦ ἀλαθήτου. Ἐγεννήθη ἐν Βαμβέργῃ τῆς Βαυαρίας τῇ 28 φεβρουαρίου 1799 καὶ μόλις χειροτονηθεὶς ἱερεὺς διωρίσθη ἐφημέριος τῆς διοικήσεως τῆς Βαμβέργης (1822). Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ πρώτου αὐτοῦ θεολογικοῦ συγγράμματος «τὸ Δόγμα τῆς ἐκκλησίας κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶνας», ἐν Μαγέντῃ, 1826, προσεκλήθη καθηγητὴς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας εἰς Μόναχον. Ἡ δὲ συ-

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωφελές Βιβλιοθηκή Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ρὰ τῶν μαθημάτων αὐτοῦ ἐδημοσιεύθη μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς «Ἐγχειρίδιον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας», 1828 καὶ ἐκτενέστερον μετ' ἐπιγραφῆς «Πραγματεία περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας», 1836—1838, ἔκδ. 2α, 1843. Τῷ 1846, ὁ Δοιλλίγγερος ἀντεπροσώπευσε τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Μονάχου ἐν τῇ βαυαρικῇ βουλῇ, ἀπεστάλη τῷ 1851 εἰς τὸ ἐν Φραγκφόρτῃ κοινοβούλιον, καὶ ἐψήφισε τὸν ἀπόλυτον χωρισμὸν τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς Πολιτείας. Τῷ 1861, μετέσχε τοῦ περὶ κοσμικῆς ἐξουσίας τοῦ πάπα ζητήματος διὰ συγγραμμάτων πολυκρότων ἐν Εὐρώπῃ τῷ δὲ 1870-71 καὶ 72 ἐπελήφθη αὐτοῦ σροδρότερον συμμάχους ἔχων τοὺς μαθητὰς καὶ ζηλωτὰς αὐτοῦ. Ἔχομεν αὐτοῦ· τὰ συγγράμματα «Ἀρχαὶ τοῦ χριστιανισμοῦ», 1833—1835, πόνημα μεταφρασθὲν εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ Λέοντος Βορῆ, ἐν Παρισίοις, 1840, ἔκδ. 2α, 1850, τόμ. 2, εἰς 8ον «ἡ Θρησκεία τοῦ Μωάμεθ», ἐν Ῥατισβόνῃ, 1838 κτλ. πρὸς δὲ τούτοις πλεῖστα φυλλάδια καὶ τομίδια, ἐπιστολὰς κτλ. ὧν πολλὰ μετεφράσθησαν εἰς διαφόρους γλώσσας.

ΔΟΙΔΑ (Φρειδερῖκος Γουλλιέλμος), γλύπτης, γεννηθεὶς ἐν Ἰλδεσουρχάουζεν τῷ 1750, ἀποθανὼν τῷ 1816. Μετεβὴ ὅπως τελειοποιηθῇ εἰς Παρισίους ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Οὐΐωνος, εἶτα διῆλθεν ἑπτὰ ἔτη ἐν Ἰταλίᾳ, ἔνθα εἶλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ Οὐϊγκελμάννου. Διορισθεὶς ἔφορος τῆς Πινακοθήκης τῆς Γόθας συνέστησεν αὐτόθι σχολὴν γλυπτικῆς. Ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ μαρτυρούντων βαθεῖαν μελέτην καὶ γνῶσιν τῆς ἀρχαιότητος, θέας ἄξια εἶναι πρὸ πάντων τὸ μνημεῖον τοῦ Οὐϊγκελμάννου ἐν τῷ Πανθέῳ τῆς Ῥώμης, τὰ τοῦ Δεϊδνίτου ἐν Ἀνοβέρῳ, καὶ τοῦ Κέπλερ ἐν Ῥατισβόνῃ, τὸ σύμπλεγμα τῆς «Πίστεως», ὁ «Ἔρως καὶ ἡ Ἐλπὶς» ἐν τῇ μητροπόλει τοῦ Δυνιεβούργου.

ΔΟΙΡΙΓΓ (Γεώργιος Χριστιανὸς Γουλλιέλμος Ἄσμος) γερμανὸς ποιητὴς καὶ μυθιστοριογράφος, γεννηθεὶς ἐν Κάσσελ τῷ 1781, ἀποθ. τῷ 1833 ἐν Φραγκφόρτῃ ἐπὶ τοῦ Μοίνου. Ἔγραψε διὰ τὸ θέατρον, καὶ ἔδωκεν ἀλληλοδιαδόχως δύο δράματα, κατόπιν δ' αὐτῶν μίαν κωμῳδίαν καὶ 4 τραγῳδίας. Συνέστησε δύο ἐφημερίδας τὴν Ἰριδα,1816, καὶ τὸ Καλειδοσκόπιον τῷ 1819. Ἀλλὰ κυρίως ἐφημίσθη ὡς διηγηματογράφος.

ΔΟΚΙΜΕΙΟΝ ἢ Δοκιμία (ἀρχ.), πόλ. τῆς Φρυγίας πρὸς τὰ Σύνναδα. Αὐτόθι ἐξωρύσσετο ὁ Δοκιμίτης λίθος.

ΔΟΚΚΙΑ, χωρίον τῆς Ἰταλίας, 17 χιλιόμ. ΒΑ τῆς Φλωρεντίας. Ἔπαυλις καὶ ὡραῖον ἐργοστάσιον σινικῶν τῶν μαρκησίων δὲ Γινόρη, θεμελιωθὲν τῷ 1737.

ΔΟΚΚΟΥΜ, πόλ. τῆς Ὁλλανδίας (Φρίζη), 18 χιλιόμ. ΒΑ τοῦ Λεευβάρδεν, ἐνοῦται μετὰ τῆς θαλάσσης διὰ διώρυγος, ἥτις ἐν ὥρᾳ παλιρροίας εἶναι πλευστὴ ὑπὸ μεγάλων πλοίων· κάτ. 3,600. Φημιζόμενα τυρία. Ἠλώθη καὶ ἠρημώθη ὑπὸ τῶν Ἱσπανῶν τῷ 1572.

ΔΟΛ, Δόλα, Δόλαν, πρωτ. δήμου τῆς Γαλλίας, ἐν τῷ νομῷ Ἴλλου καὶ Βιλλαίνου, 27 χιλιόμ. ΝΑ τοῦ St-Malo· κάτ. 3,373. Ὡραία γοτθικὴ μητρόπολις· σχολή. Ἐκμετάλλευσις ἁλυκῶν κτλ.

ΔΟΛΑ, «Dole, Dola Sequanorum Didatium», ἐπαρχεῖον, πόλ. τῆς Γαλλίας ἐν τῷ νομῷ τοῦ Jura, 40 χιλιόμ. πρὸς Β τοῦ Sous-le-Saulnier, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δοὺδ καὶ πλησίον τῆς διώρυγος τοῦ Ῥοδανοῦ καὶ τοῦ Ῥήνου. Κάτ. 8,409.

Δόλα, ὄρος τῆς Ἑλβετίας, μία τῶν ὑψηλοτάτων κορυφῶν τοῦ Ἰουρασίου (1,681 μέτρ.) 36 χιλιόμ. πρὸς Β τῆς Γενεύης καὶ πλησίον τῶν συνόρων τῆς Γαλλίας, ἐπὶ τῆς 47ο 25′ 32″ Β πλ. καὶ 3ο 45′ 50″ Α μήκ. Ἀπὸ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ἀπολαύει ὁ θεατὴς τῆς μεγαλοπρεποῦς θέας τῶν Ἄλπεων καὶ τῆς λίμνης τῆς Γενεύης.

ΔΟΛΑΒΕΛΛΑΣ (Πούβλιος Κορνήλιος), ῥωμαῖος εὐπατρίδης τὸ γένος, 3ος σύζυγος τῆς Τυλλίας, θυγατρὸς τοῦ Κικέρωνος, ἐνεκολπώθη τὴν μερίδα τοῦ Καίσαρος ἐπὶ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, καὶ ἐπολέμησεν ἐν Φαρσάλῳ, Θάψῳ καὶ Μούνδῃ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ δικτάτορος ἐγένετο ὕπατος, προσηταιρίσθη τὸν Κικέρωνα, καὶ ἐπωλήθη ὕστερον εἰς τὸν Ἀντώνιον, λαβὼν τὴν διοίκησιν τῆς Συρίας ἥτις ἀφῃρέθη μετὰ μικρὸν ἀπ' αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Κασσίου καὶ καταδιωκόμενος μέχρι Λαοδικείας ὑπὸ τούτου διότι ἐγένετο πρόξενος τῆς ἀπωλείας τοῦ Τριβωνίου, διοικητοῦ τῆς ἐπαρχίας τῆς Ἀσίας, ηὐτοκτόνησε, τῷ 43 πρ. Χ.

ΔΟΛΓΕΛΑΓ ἢ ΔΟΛΓΕΛΛΟΝ, πόλ. τῆς Ἀγγλίας (Β Οὐαλλία), πρωτεύουσα τῆς κομητείας Μεριονίθης, 74 χιλιόμ. πρὸς Δ τῆς Σχρεσβουρῆ, πλησίον τοῦ ὄρους Καδὲρ Ἰδρὶς· κάτ. 3,695, ἐν τῇ ἐνορίᾳ. Μεγαλοπρεπῆ περίχωρα. Μαλλίνων ὑφασμάτων καὶ φλανελλῶν ἐργοστάσια.

ΔΟΛΓΟΡΟΥΚΟΙ (οἱ πρίγκηπες). Ἡ βωσσιακὴ αὕτη εἰκογένεια ἤτις τὸ πάλαι κατεῖχε μέρος τῆς Οὐκρανίας καὶ ἤρξεν ἐν Τσερνικώφ, ἀνέφερε τὴν καταγωγὴν αὐτῆς μέχρι τοῦ ἁγίου

Βλαδιμήρου καὶ τοῦ Ῥουρίκου. Τὸ ὄνομα αὐτῆς σημαίνει «μακρόχειρ». Ἀριθμεῖ δὲ μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτῆς τοὺς ἑξῆς:

ΔΟΛΓΟΡΟΥΚΗΣ (Μιχαήλ), ὑπουργὸς καὶ φίλος τοῦ τσάρου Φεδώρου, πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ Πέτρου τοῦ Μεγάλου. Ἐξενεύθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Γεωργίου, ὑπερασπίζων τὸν Πέτρον κατὰ τῶν ἐπαναστάντων στρελίττων.

Δολγορούκης (Ἰάκωβος Φεοδόροβιτς), γενν. τῷ 1639, ἀπεθ. τῷ 1720. Ὑπῆρξεν ἀρχηγὸς τῆς πρώτης πρεσβείας, ἥτις ἐστάλη παρὰ τῆς Ῥωσσίας εἰς Γαλλίαν καὶ Ἱσπανίαν, 1687, ἐπολέμησε κατὰ τῶν Τούρκων εἶτα κατὰ τῶν Σουηδῶν, ἡχμαλωτεύθη ἐν Νάρβᾳ καὶ ἐλευθερίας γερουσιαστὴς μετὰ τὴν ἐλευθέρωτίν του, ἀντέστη πολλάκις κατὰ τῶν ἀδίκων θελήσεων Πέτρου τοῦ Μεγάλου. Ἴδε τὸν «Βίον» αὐτοῦ ὑπὸ Τιρτώφ, ἐν Μόσχᾳ, 1807.

Δολγορούκης (Ἰβὰν), ἀρχιθαλαμηπόλος καὶ εὐνοούμενος Πέτρου τοῦ Β', ἐξωρίσθη ὑπὸ τοῦ Μεντζικώφ, καὶ ἐμνήστευτε τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀδελφὴν Λίκατερίνην μετὰ τοῦ τσάρου, 1728. Ἀλλ' ἐπὶ τῆς στέψεως τῆς Ἄννης ἐξορίσθη μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ εἰς τὴν Σιβηρίαν καὶ μετὰ δεκαετῆ ἐξορίαν ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Βίρεν, 1738, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι διατηρεῖ ἀλληλογραφίαν μετὰ τῶν ἀλλοδαπῶν.

Δολγορούκη (Παυλίνα Πολιτζμάροβιτς), γενν. τῷ 1667, ἀποθ. τῷ 1736. Ἐπετράπη παρὰ Πέτρου τοῦ Μεγάλου διατόρους ἀποστολὰς εἰς Πολωνίαν, εἰς τὰς ἑνωτικὰς πόλεις, ἐν Ὁλλανδίᾳ, Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ. Ἐνοχοποιηθεῖσα εἰς τὴν συνωμοσίαν τοῦ Ἀλεξίου, 1718, ἐξωρίσθη εἰς Καζὰν, ἔτυχε χάριτος ἐπὶ Λικατερίνης τῆς Α', διωρίσθη ὑποστρατάρχης τοῦ ἐναντίον τῆς Περσίας στρατοῦ, ἐγένετο μέλος τοῦ ἀνωτάτου συμβουλίου τῆς αὐτοκρατορίας καὶ κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ τὴν ἐναντίον τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ προγραφὴν τῷ 1738.

Δολγορούκης (Βασίλειος), ἀρχιστράτηγος ἐπὶ Λικατερίνης τῆς Β', ἐξεβίασε τῷ 1771 τὰ χαρακώματα τοῦ Περεκὸπ καὶ διὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Κριμαίας, 1784, ἐπωνομάσθη «Κρίμσκη».

Δολγορούκης (Ἰβὰν Μιχαήλοβιτς), γεννηθεὶς ἐν Μόσχᾳ τῷ 1864, ἀποθ. τῷ 1824, ἐγένετο γνωστὸς ὡς ποιητὴς διὰ τῶν ᾠδῶν αὐτοῦ, τῶν ἐμμέτρων ἐπιστολῶν καὶ τῶν σατυρῶν. Τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τὸν τίτλον «Κατάστασις τῆς ψυχῆς μου», 1849, εἰς δύο τόμους ἐν Μόσχᾳ.

ΔΟΛΕ (Στέφανος), τυπογράφος γενν. ἐν Αὐρηλίᾳ, τῷ 1509, ἀποθ. τῷ 1546, ἠκροάσατο τῶν ἀρίστων διδασκάλων ἐν Παρισίοις καὶ ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ ἐνέκυψε μετὰ ζήλου εἰς τὴν σπουδὴν τῆς λατινικῆς. Ἐχρημάτισεν εἰς διαφόρους διπλωματικὰς θέσεις καὶ κατετάραξε τὸ δημόσιον διὰ τῆς δημοσιεύσεως τῶν τολμηρῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων. Φίλος καὶ θερμὸς ὑπέρμαχος τῶν νέων ἰδεῶν κατεδιώκετο ὑπὸ τῶν φανατικῶν τῆς Σορβόνης μέχρις οὗ ὁ ἀτυχὴς τυπογράφος, ὁ μέγας «Κικερωνικὸς», ὡς ἀπεκάλουν αὐτόν, κατεδικάσθη ἵνα καῇ ζῶν, ἡ δὲ θανατικὴ ποινὴ ἐξετελέσθη τῇ 3 αὐγούστου 1546 ἐπὶ τῆς ἐν Παρισίοις πλατείας Μωμπέρτου. Κατέλιπε πολλὰ συγγράμματα, ἐξ ὧν σημειοῦμεν τὰ ἑξῆς· De imitatione Ciceroniana, le Second Enfer d' E. Dolet καὶ τὰς μεταφράσεις τεμαχίων τινῶν τοῦ Κικέρωνος καὶ τοῦ Πλάτωνος, ὧν μάλιστα προὐτίθετο νὰ μεταφράσῃ ὁλόκληρον.

ΔΟΛΙΑΝΑ, κώμη τῆς Ἠπείρου ἐν τῇ περιοχῇ τῶν Κουρέντων, ἀναγομένη πρὸ τοῦ Ἀλῆ πασσᾶ εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ζαγορίου.

ΔΟΛΙΟΝΕΣ (ἀρχ.), θρᾳκικὸν ἔθνος, κατοικοῦν τὰ περὶ τὴν Κύζικον μέρη τῆς Μυσίας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Αἰσήπου καὶ Ῥυνδακοῦ.

ΔΟΛΙΟΝΙΣ (ἀρχ.) χώρα ἐν ᾗ κατῴκουν οἱ Δολίονες.

ΔΟΛΙΧΑΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Διὸς ἐκ τῆς ἐν Συρίᾳ Δολίχης, ἢ ἐκ τινος πόλεως τῆς Λυκίας.

ΔΟΛΙΧΟΣ, υἱὸς τοῦ Τριπτολέμου.§—, ποταμὸς παρὰ τὴν Ἐλευσῖνα.

ΔΟΛΛΑΡΙΟΝ «Dollar» νόμισμα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. Τὸ ἀργυροῦν δολλάριον περιέχει 892|1000 καθαροῦ ἀργύρου, καὶ ζυγίζει 36 γρ. 953, ἀξίζει δὲ 5 φρ. 35 ἑκ. Κόπτονται ἀργυρᾶ νομίσματα ἀξίζοντα 1|2, 1|4, 1|10 καὶ 1|20 τοῦ δολλαρίου. Ἀπὸ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ὀρυχείων τῆς Καλιφορνίας ὑπάρχουσι χρυσᾶ δολλάρια περιέχοντα 9|10 καθαροῦ χρυσοῦ καὶ ζυγίζοντα 1 γρ. 6|18. Κόπτονται δ' Ἑνώσεως χρυσᾶ νομίσματα 20, 10, 5 καὶ 2 1|2 δολλαρίων, 1|2 καὶ 1|4 τοῦ δολλαρίου, ἐξ ὧν ἐκόπησαν καὶ εἰς σχῆμα δακτυλίου.

ΔΟΛΛΑΡΙΟΣ κόλπος, «Dollart, Dollarius sinus», κόλπος τῆς Βορείου θαλάσσης, μεταξὺ τῶν παραλίων τῆς Ὁλλανδίας καὶ τοῦ Ἀνοβέρου, κατὰ τὸ στόμιον τοῦ Ἔμση, οὗ εἰσρεῖ τὸ ὕδωρ τῆς ἀνωτέρω λίμνης· ἔχει μῆκος 15 χιλίων. Ἐσχηματίσθη ὑπὸ δύο εἰσβολῶν τῆς θαλάσσης τῷ 1277 καὶ 1287, αἵτινες κατέπιντσαν 33 χωρία καὶ 100,000 ἀνθρώπων.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (ΝΠΙΔ.)

ΔΟΛΛΟΝ (Ἰωάννης), «John Dollond», ἄγγλος ὀπτικός, γενν. ἐν Λονδίνῳ, τῷ 1706, ἀπέθ. τῷ 1761, κατήγετο ἐκ γάλλων φυγάδων. Χρηματίσας πρῶτον μεταξουργὸς ἐσπούδασε τὰ μαθηματικὰ καὶ τὴν ἀστρονομίαν, καὶ ἠσχολήθη εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ἀναγκαίων ταῖς ἐπιστήμαις ταύταις ἐργαλείων. Ἐπενόησε τὸ «ἀχρωματικὸν» τηλεσκόπιον, καὶ ἐτελειοποίησε τὸ διαθλαστικὸν τηλεσκόπιον καὶ τὸ μικρόμετρον. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Πέτρος Δολλὸν ἐδάδισεν ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ πατρός.

ΔΟΛΜΕΝ, ἤτοι κελτιστὶ «λίθινος πίναξ», δρυϊδικὸν μνημεῖον, συγκείμενον ἐκ τριῶν ἕως 15 λίθων, 1 μέτρου ἢ 11 καὶ 30 ἑκατοστῶν τὸ ὕψος ἑκάστου, ἐμπεπηγμένων εἰς τὴν γῆν καθέτως καὶ ὑποβασταζόντων πέτραν ἐν εἴδει τραπέζης, ἥτις ἐχρησίμευεν εἰς τὰς θυσίας καὶ εἶναι συνήθως ἐπικλινής, διάτρητος ἢ διηυλακισμένη διὰ νὰ ῥέῃ τὸ αἷμα τῶν θυμάτων.

ΔΟΛΟ, χωρίον τῆς Ἐνετίας, 19 χιλιόμ. πρὸς Δ. τῆς Βενετίας καὶ ἐπὶ τοῦ Βρέντα· κάτ. 3,000. Ὡραία ἔπαυλις (villa de Stra) ἢ «Palazzo-Reale».

ΔΟΛΟΓΚΟΙ (ἀρχ.), ἔθνος τῆς Θρᾴκης ἀπὸ Δολόγκου τοῦ ἀδελφοῦ Βιθυνοῦ, ὡς λέγει Στέφανος ὁ Βυζάντιος.

ΔΟΛΟΜΗΝΗ (ἀρχ.), ἐπαρχία τῆς Ἀσσυρίας.

ΔΟΛΟΜΙΕ, «Dolomieu» (Déodat-Guy-Sylvain-Tancrède GRATET DE), περίφημος γάλλος γεωλόγος καὶ ὀρυκτολόγος, γεννηθεὶς τῷ 1750 ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Dolomieu (Dauphiné), ἀποθανὼν τῷ 1801. Ἐνταχθεὶς εἰς τὸ τάγμα τῶν ἱπποτῶν τῆς Μελίτης, ὑπέστη ἐνεέμηνον φυλάκισιν διότι ἐρώτευεν ἱππότην ἐν μονομαχίᾳ, ἐπεδόθη τότε εἰς τὴν σπουδὴν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ ἀπορυλακισθεὶς ἦκουσεν ἐν Μίτς τῶν μαθημάτων τοῦ Θειρίωνος (Thirion). Ἀπὸ τοῦ 1775, ἐδημοσίευσε «Recherches sur la pésanteur de corps à différentes distances du centre de la terre» καὶ δύο μεταφράσεις τῆς «Ὀρυκτολογίας» τοῦ Cronstedt καὶ τῶν «Παρατηρήσεων περὶ τῶν ἡφαιστειωδῶν οὐσιῶν» τοῦ Bergmann. Τῷ 1777, ἐπεσκέψατο τὴν Πορτογαλίαν, τῷ 1778, τὴν Ἱσπανίαν, τῷ 1780 81 τὴν Σικελίαν καὶ τὰς Ἰονίους νήσους, τῷ 1782 τὴν ἅλωσιν τῶν Πυρηναίων, τῷ 1783 τὰ μεσημβρινὰ τῆς Ἰταλίας. Τὰ ὑπ' αὐτοῦ γραφέντα περὶ τούτων ἐφάνησαν ἐν πολλοῖς συγγράμμασι. Voyage aux iles de Lipari, ἐν Παρισίοις 1783, εἰς 8ον· «Mémoire sur le tremblement de la Calabre». ἐν Ῥώμῃ, 1784, εἰς 8ον· «Sur les iles Ponces et les produits volcaniques de l'Etna», 1788. Τῷ 1787 καὶ 1790, ὁ Δολομιὲ ἐξηρεύνησε τὴν σειρὰν τῶν Ἄλπεων καὶ τῶν Ἀπεννίνων, τῷ δὲ 1791, τὸ γρανιτικὸν ὀροπέδιον τῆς Ὠβερνίας, καὶ τῷ 1793 94 τὰ Βόσγια ὄρη· τῷ 1796, ἔδωκε σειρὰν μαθημάτων εἰς τὴν Ὀρυκτολογικὴν Σχολήν, καὶ εἰσήχθη εἰς τὸ Πανακαδήμιον. Ἡ «Ἐφημερὶς τῆς φυσικῆς» τοῦ 1790 καὶ 1798 καὶ ἡ «Ἐφημερὶς τῶν ὀρυχείων» τοῦ 1795 καὶ 1798 περιέχουσι τὰ πολυάριθμα πονήματα τῆς περιόδου ταύτης τοῦ βίου αὐτοῦ. Τῷ 1798 ἀπετέλεσε μέρος τῆς ἀποικίας τῶν σορῶν, ἥτις συνώδευσεν εἰς Αἴγυπτον τὸν Βοναπάρτην. Ἀναγκασθεὶς δ' ἕνεκα τῆς παιχρότητος ὑγείας του ἵνα ἐπανακάμψῃ πρὸ τοῦ τέλους τῆς ἐκστρατείας, συνελήφθη ὑπὸ τῶν Νεαπολιτῶν καὶ σκληρῶς ἐκρατήθη ἐν εἱρκτῇ ἐπὶ 21 μῆνας, ἐν μέσῳ παντοειδῶν στερήσεων. Μεθ' ὅλα ταῦτα ἐπὶ τῆς αἰχμαλωσίας ταύτης ἔσχε τὸ θάρρος νὰ συνθέσῃ τὸ πόνημα «Traité de philosophie minéralogique», καὶ τὸ «Mémoire sur l'espèce minérale». Ἠναγκάζετο δὲ νὰ γράφῃ ἐπὶ τῶν σελίδων μιᾶς Ἁγίας Γραφῆς διὰ τεμαχίου ξύλου μαυριζομένου εἰς τὸν καπνὸν τῆς λυχνίας αὐτοῦ. Διὰ τῶν ἀπειλῶν τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως ἀπελύθη, ἀλλ' ἡ φρικώδης αὐτὴ καθειρξις συνέτεμε τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς του. Οἱ φυσιοδίφαι ἀπεκάλεσαν «dolomie» φωσφορώδη τινὰ λίθον. Ὁ Lacépède ἀπήγγειλεν ἐν τῷ Πανακαδημίῳ τὸ «Ἐγκώμιον» τοῦ Dolomieu τῷ 1802 τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐδημοσιεύθη ἡ περιήγησις τοῦ σοφοῦ ἀνδρὸς εἰς τὰς Ἄλπεις ὑπὸ τοῦ Bruun Neergaard. «Ἡ ἐπιστήμη, λέγει ὁ Κυβιέρος, ὀφείλει πολλὰ εἴς τε τὰ ἰδιαίτερα πονήματα καὶ τὰ ὑπομνήματα, ἅτινα ὁ Δολομιὲ ἐδημοσίευσε».

ΔΟΛΟΠΕΣ, ἀρχαῖοι λαοὶ τῆς Ἠπείρου οἰκοῦντες τὰ σύνορα τῆς Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας. Ἴδε ΔΟΛΟΠΙΑ.

ΔΟΛΟΠΙΑ (ἀρχ.), χώρα μεταξὺ Θεσσαλίας, Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας. Ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν ἐλέγετο «Ἀνώβλαχα», καὶ περιελάμβανε, κατὰ τὸν Μελέτιον, τὰς πρὸς Α τοῦ Ἀχελώου χώρας Ῥαδοβίστιον καὶ Βάλτον, καὶ τὴν πρὸς Β τοῦ Ἀχελώου χώραν τῶν Ἀγράφων. Διὰ τῆς Δολοπίας ῥέει ὁ Ἀχελῷος ποταμὸς πηγάζων ἐκ τοῦ Χαλκίου.

ΔΟΛΟΠΙΩΝ, πατὴρ τοῦ Ὑψήνορος καὶ ἱερεὺς τοῦ Σκαμανδρίου, καταγόμενος ἐκ Τροίας.

ΔΟΛΟΨ, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ τάφεις ἐν τῇ πα-

Δημοτική Βιβλιοθήκη Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ραλίᾳ τῆς ἐν Μαγνησίᾳ Πειρασίας.§—,υἱὸς τοῦ Λάμπου καὶ ἔγγονος τοῦ Λαομέδοντος, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Μενελάου.

ΔΟΛΤΣΕ (Δουδοβίκος), ἰταλὸς ποιητής, γεννηθεὶς ἐν Βενετίᾳ τῷ 1508, ἀπεθ. τῷ 1566. Ἔγραψε παντοειδῆ ποιήματα, ἀλλ' εἰς οὐδὲν εἶδος διεκρίθη. Ἔχομεν αὐτοῦ πεζὰς μεταφράσεις τοῦ «Βίου Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως» ὑπὸ Φιλοστράτου ἐν Βενετίᾳ, 1549, εἰς 8ον· τῶν Ἱστορικῶν τοῦ «Ζωναρᾶ», 1561, εἰς 4ον· τοῦ «Νικήτα Χωνιάτου», 1569, εἰς 4ον καὶ τοῦ «Νικηφόρου, Γρηγορᾶ», εἰς 4ον. 1596· τῶν «Λόγων» τοῦ Κικέρωνος, 1562, εἰς 4ον· ἐμμέτρους μεταφράσεις τῶν «Μεταμορφώσεων» τοῦ Ὀβιδίου, 1553, εἰς 4ον, καὶ τοῦ «Ὁρατίου», 1559, εἰς 8ον. Ὀκτὼ τραγῳδίας, τὰς πλείστας μεταπεφρασμένας ἐκ τῶν τοῦ Εὐριπίδου καὶ τοῦ Σενέκα ἢ κατὰ μίμησιν γραφείσας, καὶ ὧν ἡ περιφημοτάτη «Μαριάννα» διετκευάσθη ἐπὶ τὸ βέλτιον ὑπὸ τοῦ Τριστὰν καὶ τοῦ Βολταίρου· πέντε κωμῳδίας, πολλαχοῦ κατὰ μίμησιν τῶν τοῦ Πλαύτου, καὶ τοσούτῳ σκανδαλώδεις ὅσῳ αἱ τοῦ Ἀρετίνου, κτλ.

ΔΟΛΤΣΕ ἢ ΔΟΛΤΣΗ (Κάρολος) Carlo Dolci, φλωρεντινὸς ζωγράφος, γενν. τῷ 1616, ἀποθανὼν τῷ 1686 μαθητὴς τοῦ Ἰακώβου Βινιάλη, ἐξήγαγε σχεδὸν πάντα τὰ θέματα αὐτοῦ ἐκ τῆς Ἱερᾶς ἱστορίας, καὶ ἐπεσαγματεύθη αὐτὰ μεθ' ἁπλότητος, ἀληθοῦς καὶ γοητευτικῆς ἐκφραστικότητος. Οὐδεὶς ὑπερβαίνει αὐτὸν κατὰ τὴν γλυκύτητα καὶ τὴν ἁρμονίαν τοῦ χρωματισμοῦ, τὴν τρυφερότητα τοῦ χωστῆρος, τὴν δεξιότητα περὶ τὸ μιγνύειν τὰ χρώματα· ἡ δὲ ἐντέλεια τῆς ἐργασίας αὐτοῦ εἶναι τοσούτῳ πολύτιμος ὅσῳ καὶ ἡ τοῦ Γεράρδου Δόϋ· ἀλλὰ πίπτει πολλάκις εἰς τὸ ἐπιτετηδευμένον καὶ τὸ πλαστὸν αἰσθηματικόν. Ὁ Δόλτσε εἶναι ὁ εὐκοσμένος ζωγράφος τῶν Ἀγγλων, παρέστησε δὲ πολλάκις «Ἁγίας Οἰκογενείας», «Ἡθη» τοῦ Χριστοῦ, κτλ. Αἱ εἰκόνες αὐτοῦ εἶναι ἀριστουργήματα. Μνημονεύονται αὐτοῦ «ὁ Ἅγ Ἀντώνιος» ἡ «Σύλληψις τῆς Παρθένου» καὶ ἡ «Ἡσθησις», ἐν τῷ παλατίῳ Κορσίνη τῆς Ῥώμης· «Ἁγία Καικιλία», ὁ Χριστὸς εὐλογῶν τὸν ἄρτον καὶ τὸν οἶνον» καὶ ἡ «Ἡρωδιὰς φέρουσα τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ» ἐν τῇ στοᾷ τῆς Δρέσδης· «ὁ Χριστὸς ἐπὶ τοῦ Ὄρους τῶν Ἐλαιῶν» ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Λούβρου· «ἡ Παναγία [illegible] χαραχθεὶς ὑπὸ τοῦ Βαρτολότζη.

ΔΟΛΩΝ, υἱὸς τοῦ κήρυκος Εὐμήδους ἐκ Τροίας, γενὰς δυσειδέστατος ἀλλ' ὠκύπους, σταλεὶς ἵνα κατασκοπεύσῃ τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Διομήδους καὶ τοῦ Ὀδυσσέως. Ἡ δεκάτη ῥαψῳδία τῆς Ἰλιάδος ἐπιγράφεται ἀπ' αὐτοῦ «Δολώνεια».

ΔΟΜ ἢ ΔΟΝ, κατὰ συγκοπὴν τοῦ «Dominus»=κύριος· τιμητικὸς τίτλος ἀπονεμόμενος, κατὰ πρῶτον τῷ πάπᾳ, εἶτα τοῖς ἐπισκόποις, τοῖς ἡγουμένοις καὶ ἐπὶ τέλους τοῖς μοναχοῖς. Ἐν Ἰταλίᾳ λαμβάνουσιν αὐτὸν πάντες οἱ ἁπλοῖ ἱερεῖς. Ἐν Πορτογαλίᾳ ἀνήκει μόνον τῷ ἡγεμόνι καὶ τοῖς μέλεσι τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας. Ἐν Ἱσπανίᾳ, ἀφοῦ ἐχρησιμευσεν ὡς ἁμοιβὴ ἐκδουλεύσεων εἰς τὸ Κράτος, ἐδόθη ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Γ' εἰς τοὺς ἐπισκόπους, τοὺς κόμητας, τοὺς ἱππάλγους, εὐγενεῖς ἐξ ἀγνοῦ αἵματος, καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν τιτλοφόρων· πανταχοῦ δὲ εἶναι ἁπλῶς φιλοφρονητικὸς τίτλος διδόμενος εἰς τοὺς διακρινομένους ἀπὸ τοῦ κοινοῦ λαοῦ διὰ τῆς συμπεριφορᾶς ἢ τῆς ἐνδυματίας. Ἐπίσης δὲ κατῆλθεν εἰς τὰς τάξεις πασῶν τῶν γυναικῶν ὁ τίτλος «Δόνα» (Dona) παρὰ τὸ «donna», ὑποκοριστικὸν τοῦ «domina».

ΔΟΜΑ ἢ ΔΟΜΑΤΟΣ DOMAT (Ἰωάννης), μέγας νομοδιδάσκαλος, γεννηθεὶς τῷ 1625 ἐν Κλερμὸν Φερράν, δικηγόρος τοῦ βασιλέως ἐν τῷ Προεδρεύοντι δικαστηρίῳ τῆς πόλεως ταύτης, πένης καὶ ὀπάδερφος Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'. Ἐν Παρισίοις τῷ 1695. Φίλος τοῦ Πασκάλ καὶ παντὸς λειψάνου τοῦ Port-Royal, ἐνετύπωσεν εἰς τὰ γραφόμενα αὐτοῦ τὴν αὐστηρότητα τῶν θρησκευτικῶν δογμάτων αὐτοῦ. Ἀπηθανατίσθη διὰ τοῦ πονήματος «Lois civiles dans leur ordre naturel», ἐν Παρισίοις, 1689—97, τόμ. 5, εἰς 4ον, μεθ' οὗ ἑνοῦται συνήθως καὶ τὸ Legum delectus, ἐκλογὴ τῶν συνηθεστέρων νόμων ἐκ τῶν συλλογῶν τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Ὁ Δομὰ θέλει νὰ παρουσιάζῃ τὴν νομικὴν ὕλην κατὰ τάξιν ἐπιστημονικήν, καὶ διαφέρων πρὸς ἄλλους συγγραφεῖς, ἀρχεται ἐκτιθέμενος τοὺς ἀστικοὺς νόμους καὶ ὕστερον ἔρχεται εἰς τοὺς πολιτικούς. Ἀναζητεῖ δὲ τὸν λόγον τῶν πραγμάτων, τὸ πνεῦμα, τὴν γενικὴν αὐτῶν ἔννοιαν μᾶλλον ἢ τὴν πραγματικὴν ἀλήθειαν. Ἐκδόσεις τοῦ Domat ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ D'Héricourt, 1724 τόμ. 2 εἰς φύλλ. ὑπὸ τοῦ Boucheul, Berroyer καὶ Chevalier, 1744, τόμ. 2 εἰς φύλλ. ὑπὸ Carré, 1822, τόμ. 3 εἰς 8ον ὑπὸ τοῦ J. Rey, [illegible] τόμ. 4 εἰς 8ον.

ΔΟΜΑΝΙΤΣ (Ἀρχ.), ἐπαρχία τῆς Παφλα-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινοτικό Βιβλιοθηκη
Αργοστολιου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΔΟΜΒΗΣ (Πριγκηπάτον τῆς), «Dumbensis pagus», ἐν τῇ ἀρχαίᾳ διοικήσει τῆς Βουργουνδίας, μεταξὺ τῆς Βρέστης πρὸς Β καὶ πρὸς Α, τῆς Αυωνικῆς πρὸς Ν, τοῦ Βωζολαὶ καὶ τοῦ Μακονναὶ πρὸς Δ. πρωτ. Trévoux· κυριώτεραι πόλεις Βωγεράρδη, Ἀμβεριέ· τανῦν σχηματίζει μέρος τοῦ νομοῦ τοῦ Αἴν.

ΔΟΜΒΟΒΙΤΣΑ, ποτ. τῆς Βλαχίας, πηγάζων ἀπὸ τοῦ ὄρους Ταμᾶς, βέων εἰς Βουκουρέστιον, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀρζὶς ἐν Βουδέστῃ. Ῥοῦς 190 χιλιομ.

ΔΟΜΒΡΟΒΣΚΗΣ (Ἑβραῖος Ἰωάννης), πολωνὸς στρατηγός, γενν. πλησίον τῆς Κρακοβίας, ἀποθ. τῷ 1818 ἐν τῷ δουκάτῳ τοῦ Πόζεν. Ἐπὶ τῆς διαίτης τοῦ 1788, ἦτο λοχαγὸς τῶν σωματοφυλάκων τοῦ ἐκλέκτορος τῆς Σαξωνίας. Τῷ 1791, ἔδραμεν εἰς ὑπεράσπισιν τῆς Πολωνίας κατὰ τῶν Ῥώσσων, καὶ ἐστράτευσε τῷ 1792 ὢν ἀρχηγὸς τοῦ ἱππικοῦ. Ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1794, ὑπερήσπισε τὴν Βαρσοβίαν κατὰ τῶν Πρώσσων, διετάχθη ἵνα στρατεύσῃ ἐπὶ τὴν Μεγάλην Πολωνίαν, καὶ προὐβιβάσθη ὑποστράτηγος διὰ τὰς νίκας αὐτοῦ ἐν Λαβετζὶν καὶ Βρομβέργῃ. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Βαρσοβίας ὑπὸ τῶν Ῥώσσων, ἔπεσεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Σουβόρωφ, ὅστις ὑπεδέξατο αὐτὸν φιλοφρόνως καὶ τῷ ἔδωκε διαβατήρια διὰ τὴν Γερμανίαν.

Τῷ δὲ 1796 εἰσελθὼν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Γαλλίας, ἐπολέμησε μετὰ πολωνικῆς λεγεῶνος ὑπὸ τὸν Βοναπάρτην ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ὑπὸ τὸν Μακδονάλδον ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Νεαπόλεως, διωρίσθη ἀρχηγὸς μεραρχίας ἐν τῇ στρατείᾳ τοῦ 1806, εἰσεχώρησε, μετὰ τὴν ἐν Ἴλνῃ μάχην, εἰς Πολωνίαν, καὶ ἐπετράπη τὸν διοργανισμὸν τοῦ μερίσματος τοῦ Πόζεν. Τῷ 1809, ἀπέκρουσε τοὺς Ῥώσσους ἐπιδραμόντας τὸ μέγα δουκάτον τῆς Βαρσοβίας. Διαπρέψας δ' ἐν τῷ πολέμῳ τοῦ 1812, ἐτραυματίσθη ἐν Βορυζὼφ προμαχῶν τῆς ὑποχωρούσης μεγάλης στρατιᾶς, ἠνδραγάθησεν ἐν τῇ μάχῃ τῆς Λειψίας, 1813, ἀνέκαμψεν εἰς Πολωνίαν τῷ 1815, καὶ ἐξελέγη γερουσιαστὴς τοῦ νέου βασιλείου ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου τοῦ Α. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του ἠσχολήθη εἰς τὴν συγγραφὴν τῆς «Histoire de la légion polonaise en Italie», ἐκδοσευθείσης ὑπὸ τοῦ M. L. Chodzko, ἐν Παρισίοις, 1829, τόμ. 2 εἰς 8ον. Τὸ ὄνομα αὐτῆς εἶναι κεχαραγμένον ἐπὶ τῆς στήλης τοῦ Ἀψίδος τοῦ Ἀστέρος, ἐν Παρισίοις.

ΔΟΜΕΝΙΚΗΣ (Δομπρίκος), Ἰταλὸς ποιητής, γενν. ἐν Πλακεντίᾳ, ἀποθ. τῷ 1564 ἐν Πίσῃ, κατέλιπεν Ἰταλικὰς μεταφράσεις «τῶν Βίων» τοῦ Πλουτάρχου, τοῦ Πολυβίου, Πλινίου τοῦ Πρεσβυτέρου, τοῦ Βοετίου, τοῦ Παύλου Ἰοβίου «Istorie de' detti e fatti notabili», ἐν Βενετίᾳ 1556, εἰς 4ον, ἅπερ εἶναι ἁπλῶς μετάφρασις τοῦ συγγράμματος τοῦ Παν ρμίτου «la Donna di Corte», ἐν Λούκᾳ 1564, εἰς 4ον· «Facezie», μεταφρ εἰς τὴν γαλλικὴν, ἐν Λυών, 1574, εἰς 16ον· «Dialoghi d' amore», ἐν Βενετίᾳ, 1568 εἰς 8ον· «la Progne», τραγῳδία ἐν Φλωρεντίᾳ, 1561, εἰς 8ον· «I due Cortigiane», κωμῳδία μεταφρασθεῖσα ἐκ τῶν Βακχίδων τοῦ Πλαύτου ἐν Φλωρεντίᾳ, 1563. Πρὸς δὲ τούτοις ἀνεθεώρησε τῷ 1545, τὸν «Orlando innamorato» τοῦ Bojardo.

ΔΟΜΕΡΑΓΚΟΥΡ. (Ἰδ. ΓΡΑΜΒΙΔΑΙΕΡ).

ΔΟΜΕΡΓΚΗΣ (Φραγκίσκος Οὐρβανός), διακεκριμένος γάλλος γραμματικός, γενν. τῷ 1745, ἀποθανὼν τῷ 1810, ἠγωνίσθη ὅπως προαρμόσῃ τῇ ὀρθογραφίᾳ τὴν προφοράν.

ΔΟΜΙΕΣΝΕΣ, ἀκρωτήριον τῆς Ῥωσσίας (Κουρλανδία), κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ κόλπου τῆς Ῥίγας, καὶ πρὸς Ν τῆς νήσου Οὖσελ, ἐπὶ τῆς 57ου 16' Β πλ. καὶ 20ου 8' Α μήκ. Πολλοὶ φάροι

ΔΟΜΕΤΙΑΝΟΣ. Ἰδ. ΔΟΜΙΤΙΑΝΟΣ.

ΔΟΜΕΤΙΟΥΠΟΛΙΣ ἢ Δομητιούπολις ἢ Δομετιούπολις. (ἀχχ.), πόλις τῆς Ἰσαυρίας (παρὰ Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ).

ΔΟΜΙΓΟΣ (ΑΓΙΟΣ). Ἰδ. ΑΓΙΟΣ ΔΟΜΙΓΟΣ.

ΔΟΜΙΝΗΣ (Μάρκος Ἀντώνιος δὲ), γεννηθεὶς τῷ 1556, ἐν Ἄρβῃ, τῇ πρωτευούσῃ τῆς ὁμωνύμου νήσου, ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Δαλματίας ἀπέθαν. ἐν Ῥώμῃ τῷ 1624, ἐσπούδασεν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Παδούης, καὶ ἐγένετο δόκιμος παρὰ τοῖς Ἰησουίταις, παρ' οἷς ἐδίδαξεν εὐδοκίμως τὴν ῥητορικὴν, τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὰ μαθηματικά. Μόλις δὲ εἰς τὸ τάγμα εἰσαχθεὶς, ἠτήσατο καὶ ἔλαβε τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ, καὶ διωρίσθη ἐπίσκοπος τῆς Σέγνης, εἶτα ἀρχιεπίσκοπος τῆς Σπαλάθρου καὶ ἔξαρχος τῆς Δαλματίας καὶ τῆς Κροατίας, 1602· ἀλλ' ἐκφράσας δημοσίᾳ θεολογικάς τινας ἰδέας λίαν τολμηράς, καὶ φοβηθεὶς τὰς συνεπείας, κατέλιπε τὴν ἀρχιεπισκοπὴν καὶ μετέβη εἰς Ἀγγλίαν παρὰ τῷ Ἰακώβῳ Α', ὅστις διώρισεν αὐτὸν πρεσβύτερον τοῦ Οὐίνδσωρ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ πλουσίαν ἐπιστασίαν. Κατόπιν ἐξώκισε δημοσίᾳ ἐν ἐκκλησίᾳ τὸν Λορέτου τὰς ἰδίας ἀπάτας προσκαλῶν τὴν αὐλὴν τῆς Ῥώμης καὶ κατῆλθεν εἰς Ἰταλίαν τῷ 1622, ἀλλὰ φύσει ἀνήσυχος καὶ περιπλακεὶς

ε'ς θεολογικὰς ἔριδας, ἐκλείσθη κατὰ διαταγὴν τοῦ πάπα Οὐρβανοῦ Η' εἰς τὸ φρούριον τοῦ Ἁγίου Ἀγγέλου, ἔνθα ἀπέθανε μετά τινας ἡμέρας, ἡ δὲ Ἱερὰ ἐξέτασις ἔκαυσε καὶ τὸ σῶμα καὶ τὰ συγγράμματα αὐτοῦ. Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ πονήματα εἶναι· «De radiis virûs, et lucis in vitris perspectivis, et iride», ἐν Βενετίᾳ, 1611, ὅπερ περιέχει πολλὰς πλάνας· ἀλλ' ἔχει ἐν σπαργάνοις τὴν περὶ τοῦ οὐρανίου τόξου θεωρίαν· «De republicâ ecclesiasticâ», ἐν Λονδίνῳ, 1617, ἐν ᾧ καταπολεμεῖ πολλὰς τῶν παπῶν ἀπαιτήσεις.

ΔΟΜΙΝΙΚΑ (Ἡ) μία τῶν μικρῶν Ἀντιλλῶν (Ἀγγλικαὶ Ἀντίλλαι), «la Dominique», ἐν τῇ διοικήσει τῆς Ἀντιγούας ἢ τῶν ὑπηνέμων νήσων, μεταξὺ τῆς Μαρτινίκας πρὸς Β. καὶ τῆς Γουαδελούπης πρὸς Ν, ἐπὶ τῆς 15ο 18' 23'' Β πλ. καὶ 63ο 45' 3'' Δ μήκ. Ἐπιφ. 715 τετραγ. χιλιάμ. Πληθ. 23,250 κατ., ὧν 14,000 μαῦροι Πρωτ. «Le Roseau ἢ Charlotteville» Ὀρυχεῖα θείου, θερμὰ ὕδατα. Γῆ ἐλαφρὰ καὶ εὔφορος εἰς τὰς κοιλάδας· καφὲς, ζάκχαρι, νικοτιανὴ, βαμβάξ, ἰνδικὸν, κακάον· ἄφθονος ἁλιεία κατὰ τὰ παράλια, ἅτινα ἁλίμενα ὄντα ἔχουσι μόνον ὁδὸν ἐγκυρσόβλια. — Ἀνακαλυφθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κολόμβου, τῷ 1493, ἐν ἡμέρᾳ κυριακῇ, ὠνομάσθη «Δομίνικα» παρὰ τὸ «dies Dominica». Κατείχετο, τῷ 1525 ὑπὸ τῶν Γάλλων, οἵτινες παρεχώρηταν αὐτὴν τοῖς Ἄγγλοις τῷ 1763, ἀνέλαβον αὐτὴν τῷ 1778, καὶ τὴν ἐπέδωκαν διὰ τῆς εἰρήνης τοῦ 1783.

ΔΟΜΙΝΙΚΑΝΟΙ, μοναχοὶ τοῦ τάγματος τοῦ ἁγίου Δομινίκου συστᾶται τῷ 1209 ἐν τῇ Παναγίᾳ τῆς Προύλλης (Notre-Dame de-la-Prouille), μεταξὺ Τολώσσης καὶ Καρκασσῶνος, καὶ μεταρρυθμισθεὶς τῷ 13ῳ αἰῶνι ὑπὸ τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης τῆς Σιέννης. Καταργηθεῖσαι ἐν Γαλλίᾳ ὑπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως, συνέστησαν αὖθις ὕστερον. Ὑποτάσσονται εἰς τὸν κανόνα τοῦ ἁγ. Αὐγουστίνου, καὶ ἐνδύουσι τῷ μοναστηρίῳ φέρουσι λευκὴν ἐσθῆτα καὶ λευκὸν ὠμοφόριον· ἐν δὲ τῷ χορῷ φέρουσιν ἐπ' αὐτοῦ μέλανα μανδύαν καὶ ἐπὶ τοῦ λευκοῦ κεχδύμενον θέτουσι μέλαν.

ΔΟΜΙΝΙΚΑΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ἢ Δημοκρατία τοῦ Ἁγίου Δομίγγου, ἀρχαία Πολιτεία τῆς Ἀμερικῆς, σχηματιζομένη ἐκ τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους τῆς νήσου Αἴτης πρωτ. «Ἅγιος Δομίγγος (Santo-Domingo)». Ἐπιφ. 43,740 τετραγ. χιλιάμ. Πληθ. κατ. 200 χιλιάδες. Γῆ εὔφορος καὶ καλῶς καλλιεργουμένη. Ἐπικρατοῦσα θρησκεία εἶναι ὁ καθολικισμός, συνήθως δὲ γλῶσσα ἡ Ἱσπανική. Ἐξαγωγὴ νικοτιανῆς, acajou, ζαχάρεως. — Ἡ Πολιτεία αὕτη ἐσχηματίσθη τῷ 1844, κατὰ συνέπειαν ἐπαναστάσεως ἐναντίον τῆς δημοκρατίας τῆς Αἴτης. Ἐξελέξατο δὲ πρόεδρον τὸν στρατηγὸν P. Santana ὅστις ἠβραιώθη διὰ μαχῶν ἐναντίον τοῦ μαύρου στρατηγοῦ Σουλούκ, τοῦ ὕστερον Φαυστίνου Α', καὶ ἐναντίον τοῦ προέδρου Ξιμένους, ὃν ἐξέλασε τῆς χώρας. Τῷ 1849, ἡ πρεσβεία περιῆλθεν εἰς χεῖρας τοῦ Baez. Διὰ δὲ τῶν νέων ἐκλογῶν τοῦ 1853 περιῆλθεν αὖθις εἰς τὸν Σαντάναν. Ἡ δομινικανὴ δημοκρατία ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς Γαλλίας τῷ 1848 καὶ 1850, καὶ ὑπὸ τῆς Μεγάλης Βρεττανίας τῷ 1848. Τῇ 8 μαρτίου 1861, ὁ στρατηγὸς Σαντάνας ἐκήρυξε τὴν ἕνωσιν τῆς δομινικανῆς Δημοκρατίας, μετὰ τῆς Ἱσπανικῆς μοναρχίας· τῇ δὲ 19 τοῦ ἐπομένου μαΐου, ἐπεκυρώθη ἡ ἕνωσις αὕτη διὰ ψηφίσματος τῆς βασιλίσσης Ἰσαβέλλας Β', καὶ ὁ Σαντάνας ἀνορίσθη γενικὸς διοικητὴς τῆς ἀποικίας.

ΔΟΜΙΝΙΚΑΝΟΙ ἢ ΑΔΕΛΦΟΙ ΙΕΡΟΚΗΡΥΚΕΣ (Dominicains ἢ Frères Prêcheurs) θρησκευτικὸν τάγμα θεμελιωθὲν τῷ 1215 ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Δομινίκου (τὸ τὴν λέξιν), καὶ ἀποστολὴν ἔχον ἰδίως τὸ κήρυγμα τοῦ δόγματος τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας καὶ τὴν ἀναχαίτισιν τῆς αἱρέσεως. Παρεδέξατο τὸν κανόνα τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου, προσθέτας καί τινας ἄλλους θεσμοὺς, ἐπεκυρώθη δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰννοκεντίου Γ' καὶ τοῦ Ὀνωρίου Γ'. Τὸ πρῶτον μοναστήριον ἱδρύθη ἐν Τολώσσῃ· τὸ δὲ Ζον ἐκτίσθη ἐν Παρισίοις τῷ 1218, ὁδὸς Ἁγίου Ἰακώβου, ὅθεν οἱ Δομινικανοὶ ἔλαβον ἐν Γαλλίᾳ τὸ ὄνομα τῶν «Ἰακωβίνων». Οἱ οἶκοι τοῦ τάγματος ἐπολλαπλασιάσθησαν τοσοῦτῳ ταχέως, ὥστε ζῶντος ἔτι τοῦ Ἁγ. Δομινίκου ἠριθμοῦντο εἰς 60, ὧν οἱ κυριώτεροι ἦσαν ἐν Μαδρίτῃ, Ἄστῃ, Βεργάμῳ, Βολωνίᾳ, Βρεσκίᾳ, Φαεντίᾳ, Βιτέρβῳ, Ῥώμῃ, κλπ καὶ διεμοιράσθησαν εἰς ἀκόλουθα ἐπαρχίας· Ἱσπανίαν, Τολώσσαν, Γαλλίαν, Προβηγκίαν, Λομβαρδίαν, Ῥώμην, Γερμανίαν καὶ Ἀγγλίαν. Ὁ 2ος ἀρχηγὸς τοῦ τάγματος Jourdain de Saxe προσέθηκε τὰς τέσσαρας ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς Πολωνίας, τῆς Δανιμαρκίας καὶ τῶν Ἁγίων Τόπων. Κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα, ὑπῆρχον 45 ἐπαρχίαι, ὧν αἱ μὲν 34 ἐν Εὐρώπῃ, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐν Ἀσίᾳ, Ἀφρικῇ καὶ Ἀμερικῇ καὶ 12 ἐκκλησιαστικοὶ σύλλογοι προερχόμενοι ἐκ τῶν διαιρέσεων ἐκείνων. Οἱ σύλλογοι οὗτοι ἦσαν ἐν Πρωσσίᾳ, 1361, ἐν Σιέννῃ 1402 ἐν Ἀραγωνίᾳ, 14ο ἐν Λομβαρδίᾳ, τῶν Ἀγγέλων λεγομένων ἐν Νεαπόλει, λεγόμε-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινόβιον Βιβλιοθήκη Ἀργοστολίου (Κ.Π.Ε.)

νος τῆς «Ἁγίας Μαρίας τῆς Ὑγείας», ἐν τῇ ἄνω Καλαβρίᾳ, ἐν Ἀβρουττίᾳ, ἐν Προβηγκίᾳ, κτλ. Οἱ δομινικανοὶ φέρουσι λευκὸν ἔνδυμα, μετὰ ὠμοφορίου καὶ κουκούλας τοῦ αὐτοῦ χρώματος, ἔξω δὲ τῶν οἴκων αὐτῶν φέρουσι μέλανα μανδύαν καὶ μέλαιναν κουκούλαν· διακριτικὸν δὲ σημεῖον ἔχουσιν ἀπὸ τῆς ζώνης αὐτῶν κρεμάμενον κομβολόγιον. Ὁ ἀρχαῖος κανὼν καθυπέβαλλεν αὐτοὺς εἰς αὐστηρὰς νηστείας, εἰς ἄσκησιν ἀποχὴν τοῦ κρέατος καὶ εἰς μεγίστην ἐνδειαν. Τὸ τάγμα παρήγαγε πολλοὺς πάπας, ὑπὲρ τοὺς 60 καρδιναλίους, πολυαριθμοτάτους ἐπισκόπους καὶ μάρτυρας τῆς πίστεως, μεταξὺ δὲ τῶν ἐπιστημόνων ἀνδρῶν ἀριθμεῖ Ἀλβέρτον τὸν Μέγαν τὸν Ῥαϋμόνδον δὲ Πενναφόρ, τὸν Βικέντιον δὲ Βωβαί, τὸν Ἅγιον Θωμᾶν τοῦ Ἀκουίνου, κλπ. Εἶναι δὲ περίφημον τὸ τάγμα τοῦτο καὶ ὡς χορηγῆσαν πολλοὺς ἱεροεξεταστὰς καὶ συστῆσαν ἐν Ῥώμῃ τὸν Σύλλογον τῆς Δογκρισίας. Τὸ ἄξίωμα τοῦ παρὰ τῷ πάπᾳ αὐλάρχου δίδεται τοῖς δομινικανοῖς. Οἱ μοναχοὶ οὗτοι κατηγγέλθησαν ἐν Γαλλίᾳ, ἐπὶ τῆς Ἐπαναστάσεως, καὶ ἀνεφάνησαν ἐν Παρισίοις ἐπὶ τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου ἐν τῷ ἀρχαίῳ μοναστηρίῳ τῶν Κάρμων ὁδὸς Βουγιέρ ὅου. Νέοι δὲ οἶκοι συνέστησαν ἐν Τολώσῃ, Φλαβιγνῦ, Νανσὺ καὶ πλησίον τῆς Γρενόβλης. Ἴδε Mamachio «Annales ordinis prædicatorum», ἐν Ῥώμῃ, 1756, εἰς φύλ. Touron, «Histoire des hommes illustres de l'ordre de saint Dominique», ἐν Παρισίοις, 1743, τόμ. 6, εἰς 4ον.

ΔΟΜΙΝΙΚΙΝΟΣ ὁ Δομενεκουίνης (Δομήνικος ΖΑΜΠΙΕΡΗΣ ὁ λεγόμενος), περιώνυμος βολωνέζος ζωγράφος, γενν. τῷ 1581, ἀπὸ ἐν Νεαπόλει τῷ 1611, ἦτον υἱὸς σκυτοτόμου. Μετά τινας σπουδὰς παρὰ τῷ Φλαμανδῷ Διονυσίῳ Καλβαέρτῃ, εἰσῆλθεν εἰς τὴν σχολὴν τῶν Καρράχιων, ἔνθα συνῆψε διαρκῆ φιλίαν μετὰ τοῦ Ἀλδίνη. Παρὰ τὴν ἀγαθὴν καὶ ἁβρὸν αὐτοῦ φύσιν, ὑπῆρξε πλέον παντὸς ἄλλου καλλιτέχνου ὀργιλοῦς καὶ προσβολὰς ἀδίκους παρὰ τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ, μάλιστα δὲ τοῦ Λαφρὰν καὶ τοῦ Ῥιβέρα. Προστατευόμενος ὑπὸ τοῦ Ι — Β. Ἀγούκκη, ἀδελφοῦ τοῦ ὁμωνύμου καρδιναλίου, καὶ ὑπὸ τοῦ καρδιναλίου Ἀλδοβρανδίνη, ὅπερ μετ' ὀλίγον ἐπομονῆς τὰ πικρὰ πατήματα τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, οἵτινες, ὡς πολλοὶ φρονοῦσιν, ἐδηλητηρίασαν ἐπὶ τέλους αὐτόν. Ὁ Δομενεκουίνης ἦν αἰνιγματώδης διὰ τὸ βραδὺ καὶ ἐπίμονον τῆς ὀργασίας του. Ἐνόμασαν βοῦν, ἐσκέπτετο ἐπὶ μακρὸν περὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ μέχρις οὗ τοῦτο ὁρμήσαν ἐντελῶς ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἄλλοι ὑπερέβησαν αὐτὸν κατὰ τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν, τὸν πλοῦτον καὶ τὸ πῦρ τῆς φαντασίας, ἀλλ' οὐδεὶς παρέστησεν ὡς αὐτὸς ἐπὶ τοῦ πίνακος τὴν ἀλήθειαν καὶ βαθεῖαν ἔκφρασιν· ἀκριβὴς περὶ τὸ διάγραμμα, καλὸς χρωματιστής, δεξιὸς περὶ τὸ προσαρμόζειν τοὺς χαρακτῆρας ταῖς φυσιογνωμίαις, πρόλεται τὴν περιβολὴν καὶ τὴν διάταξιν τῶν πτυχῶν. Οἱ κυριώτεροι πίνακες αὐτοῦ εἶναι· «Ἡ Ἄθωνις ὑπὸ κάποιου φονευθείς», τοιχογραφία ἐν τῇ Φαρνεζίᾳ πινακοθήκῃ· «Ἡ μετάληψις τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου», ἐν Ῥώμῃ, ἔξοχον ἔργον, ὅπερ ἀντιπαρατίθεται τῇ «Μεταμορφώσει» τοῦ Ῥαφαὴλ καὶ τῇ «Ἀποκαθηλώσει» τοῦ Δανιὴλ δὲ Βολτέρρα, καὶ ἐπληρώθη μόνον ἀντὶ 50 σκούδων· «Ἡ εὐαγγέλωσις τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου», ζωγραφηθεῖσα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου κατέναντι τοῦ αὐτοῦ θέματος ὅπερ ἐπραγματεύθη ὁ Γκυΐδος, καὶ τούτου ἀνώτερον· ὅλη ἡ «ἱστορία τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου» ἐν τῇ ὁμωνύμῳ ἐκκλησίᾳ· τὸ «Μαρτύριον τῆς Ἁγίας Ἀγνῆς»· ἡ «Παναγία τοῦ Κομβολογίου» καὶ τὸ «Μαρτύριον τοῦ Ἁγίου Πέτρου Δομινικανοῦ» ἐν Βολωνίᾳ· ἡ «Ἱστορία τοῦ Ἀπόλλωνος, εἰς δέκα θέματα, ἐν τῷ Πελβεδερίῳ τῆς Φρασκάτης· ἡ «Ἱστορία τῆς Ἀρτέμιδος», ἐπτὰ συνθέσεις ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Βασσάνου· ὁ «Βίος τοῦ Ἁγίου Νείλου» καὶ τοῦ «Ἁγ. Βαρθολομαίου», ὀκτὼ καὶ δέκα θέματα, ἐν Γροττᾷ-Φερράτα· ὁ «Βίος τῆς Παναγίας», πεντεκαίδεκα διατοιχογραφίαι — τοιχογραφίαι τοῦ παρεκκλησίου τοῦ θησαυροφυλακείου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Ἰανουαρίου τῆς Νεαπόλεως· «Ἡ Ἔκστασις τοῦ Ἁγίου Παύλου», ὁ «Δαυὶδ κρούων τὸ ψαλτήριον ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ», ὁ «Ἡρακλῆς καὶ ὁ Κάκος» καὶ ἡ «Ἁγ. Οἰκογένεια ἐν Αἰγύπτῳ εἰς τὸ μουσεῖον τοῦ Λούβρου. Ὡς ἀρχιτέκτων, ὁ Δομενικουίνης ἐχάραξε τὰ σχέδια τῆς Λουδοβικείας ἐπαύλεως καὶ τῆς ἐν Ῥώμῃ ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Ἰγνατίου. Ἔγλυψε δὲ καὶ τινας γλυφὰς ἐπὶ μαρμάρου διὰ τὸ μνημεῖον τοῦ Ἀγούκκη, καὶ ἔδωκε τὰ πρότυπα διαφόρων ἀγαλμάτων. Τὰ ἔργα αὐτοῦ συνελέγησαν κεχαραγμένα ἐπὶ 158 πινάκων ὑπὸ τοῦ Λανιώ».

ΔΟΜΙΝΙΚΟΣ (Ἅγιος), ὁ λεγόμενος «Τεθωρακισμένος», διότι ἔφερεν ἐπὶ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ σιδηροῦν θώρακα. Ἔζη κατὰ τὸν ΙΑ' αἰῶνα. Ἀπέθανε μοναχὸς καρδινάλιος ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Λουκκίου, τοῦ Μοντεφέλτρου καὶ τοῦ φονεύσαντος αὐτὸν ἀκαταπαύστως εἰς τὰ ἀσματα τῶν ἁμαρτημάτων τοῦ πλησίον αὐ-

Δημόσια Βιβλιοθήκη Κορυφαίου Βιβλιακού Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τοῦ. Ἀπεδήμησε πρὸς Κύριον τῷ 1060· ἡ μνήμη αὐτοῦ παρὰ Δυτικοῖς τῇ 14 ὀκτωβρίου. Ὁ «Βίος» του ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Πέτρου Δαμιτήνη καὶ ὑπὸ τοῦ Τάρκη.

ΔΟΜΙΝΙΚΟΣ (Ἅγιος), ὁ ἱδρυτὴς τοῦ τάγματος τῶν «ἀδελφῶν Ἱεροκηρύκων» ἢ «Δομινικανῶν», γενν. τῷ 1170, ἐν Καλαχόρρᾳ τῆς Παλαιᾶς Καστιλλίας, ἀπεθ. τῷ 1221. Ὁ βίος αὐτοῦ ἐγράφη λατινιστὶ ὑπὸ τοῦ συγχρόνου Thierry d' Apolda, ἰταλιστὶ ὑπὸ τοῦ Bottoni, ἱσπανιστὶ ὑπὸ τοῦ Ζουάν Λοπέζ, καὶ γαλλιστὶ ὑπὸ τοῦ P. Touron, 1739 καὶ τοῦ P. Lacordaire, 1840, εἰς 8ον. Ἐκανονίσθη ἅγιος τῷ 1231 ὑπὸ τοῦ πάπα Γρηγορίου τοῦ Θ'ου, καὶ ἡ μνήμη αὐτοῦ ἑορτάζεται παρὰ ἐσπ. Δυτικοῖς τῇ 4 αὐγούστου.

ΔΟΜΙΝΙΚΟΣ (Ἰωτὴρ «Βιαγκολέλλης», ὁ λεγόμενος), περίφημος ὑποκριτὴς τοῦ θεάτρου τῆς Ἰταλικῆς κωμῳδίας, γενν. ἐν Βολωνίᾳ τῷ 1640, ἀπεθαν τῷ 1688, ἀπετέλει μέρος τῆς ἑταιρίας τῶν κωμῳδῶν οὓς μετεπέμψατο ὁ Μαζαρῖνος εἰς Παρισίους τῷ 1660. Ἐκ τῶν δύο αὐτοῦ υἱῶν ὁ εἷς ἠκολούθησε τὰ ἴχνη τοῦ πατρός.

ΔΟΜΙΤΙΑΝΟΣ (Τίτος Φλάβιος Σαβῖνος), ῥωμαῖος αὐτοκράτωρ ἀπὸ τοῦ 81 μέχρι τοῦ 96, δεύτερος υἱὸς τοῦ Οὐεσπεσιανοῦ καὶ τῆς Φλαβίας Δομιτίλλας, γενν. ἐν Ῥώμῃ τῷ 803 ἀπ' κτίσεως αὐτῆς, 51 μ. Χ. ἐδείχθη πρωΐμως δεινὸς μὲν καὶ ἀνανδρος, ἀλλὰ φθονερὸς καὶ κακός. Κεκρυμμένος ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἴσιδος ὑπὸ δούλου ἐνδύματα ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Βιτελίου, ἐδείχθη θρασὺς μετὰ τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν, προσεπάθησεν ἵνα ἐξεγείρῃ κατ' αὐτοῦ τὸν Κερεάτην καὶ τὰς λεγεῶνας τῆς Γαλατίας, νὰ λάβῃ στρατιωτικὰ ἀξιώματα, καὶ μὴ ἐλπίζων ὅτι θὰ βασιλεύσῃ, ὑπεκρίθη ὅτι ἐγκύπτει εἰς τὴν σπουδὴν καὶ κολλιέργειαν τῶν γραμμάτων. Κληθεὶς δ' ἐπὶ τὸν θρόνον, μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Τίτου, ὃν κατηγορεῖθη ὡς δολοπλοκίας, ἐπεδείξατο κατ' ἀρχὰς αὐστηρὰν δικαιοσύνην, περιέστειλε τὴν ἀκολασίαν τῶν θεαμάτων καὶ τὴν ἔκλυσιν τῶν ἠθῶν, ἠρνήθη νὰ δώσῃ τὰ ὑπὸ τῶν προκατόχων αὐτοῦ δημευθέντα κληροδοτήματα, ἐβελτίωσε τὴν τύχην τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ ἀνεκαίνισε τὴν πυρποληθεῖσαν βιβλιοθήκην τοῦ Αὐγούστου. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ φερόμενος ὑπὸ τῆς αἱμοχαροῦς αὐτοῦ φύσεως, ἐθανάτωσε τὸν ἐξάδελφον αὐτοῦ Σαβῖνον, τοὺς ἐπιφανεστάτους συγκλητικούς, (Ἐκόσιον, Πρίσκον, Κερεάλην, Σενεκίωνα, Ἀρουλῆνον Ῥούστικον), ἐδήμευσε τὴν περιουσίαν αὐτῶν, ἐπέψεύσατο δῶρα τοῖς καταμηνυταῖς καὶ προδόταις, διέταξε κατὰ τῶν χριστιανῶν, οἵτινες ἠρνοῦντο νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ Καπιτωλίου, διωγμὸν ἐν ᾧ συμπεριελήφθησαν ὁ ἐξάδελφος αὐτοῦ Φλάβιος Κλήμης καὶ ἡ ἀδελφή του Δομιτίλλα, καὶ ἐδίωξε τοὺς φιλοσόφους, ὧν ἐφοβεῖτο τὰς πικρίσεις (τὸν Ἐπίκτητον καὶ Δίωνα τὸν Χρυσόστομον). Τὰς ὥρας τῆς σχολῆς αὐτοῦ διῆγε τρυπῶν δι' ὀβελιδίου τὰς μυίας. Ἡμέραν τινὰ συνήθροισε πάντας τοὺς μεγιστᾶνας τῆς αὐτοκρατορίας εἰς συμπόσιον ἐν ᾧ ἐτέθησαν φέρετρα ἰσάριθμα τοῖς κεκλημένοις, καὶ γελάσας ἐπὶ τῷ τρόμῳ αὐτῶν ἀπέπεμψεν αὐτούς. Τὴν δὲ σύγκλητον ἐπὶ τοσοῦτον ἐξηυτέλισεν ὥστε ἔθετό ποτε ἐν αὐτῇ ὑπὸ συζήτησιν τὸν τρόπον δι' οὗ πρέπει νὰ παρασκευάζωνται αἱ σύακες. Ὁ «φαλακρὸς» οὗτος «Νέρων», ὡς ὑπὸ τοῦ Ἰουβεναλίου ἀποκαλεῖται, ἠγάπα τὴν ἐκ τῶν νικῶν δόξαν· οὐδὲν ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦ «Γερμανικοῦ»· οὐδόλως δὲ πολεμήσας ἐκοσμήθη 22 φορὰς διὰ τοῦ τίτλου τοῦ «αὐτοκράτορος» (imperator), καὶ 15 ἀναδέσεις ἐν Ῥώμῃ, καίτοι ἠττηθεὶς ὑπὸ τῶν Δακῶν καὶ ἀναγκασθεὶς ν' ἀποτίσῃ αὐτοῖς φόρον. Φθονῶν Ἀγρικόλᾳ, τῷ κατακτητῇ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας, ἀπέστειλεν αὐτῷ ἀνακλητήριον διαταγήν, καὶ ἐπιβαψιλεύων αὐτῷ τιμάς, ὅπως ἀποκρύψῃ τοὺς σκοποὺς αὐτοῦ, ἐξηλητηρίασε, λέγουσιν, αὐτόν. Ἀκόλαστος ὅτῳ καὶ σκληρός, ἔρθειρε τὴν ἀνεψιὰν αὐτοῦ Ἰουλίαν καὶ συνεχώρησε τὰς παρεκτροπὰς τῆς αὐτοκρατείρας Δομιτίας, ἀναξίας θυγατρὸς τοῦ Κορβουλῶνος. Αὐτὴ δὲ ἡ Δομιτία θανάτῳ ἀπειληθεῖσα, προέλαβε καὶ ἐφόνευσεν αὐτὸν διὰ τοῦ ἀπελευθέρου Στεφάνου μεταχειρισθέντος ὡς ὅπλον τὸ ἐγχειρίδιον. Οἱ ἱδρυθέντες τῷ Δομιτιανῷ ἀνδριάντες, ἔτι ζῶντος αὐτοῦ, ἀμέσως συνετρίβησαν καὶ ἀπὸ τῶν δημοσίων μνημείων ἐξηλείφθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἔχομεν αὐτοῦ ὡραῖα νομισματόσημα.

ΔΟΜΙΤΙΟΙ, οἶκος πατρικίων ἐν Ῥώμῃ, διῃρημένος εἰς 2 κλάδους, τοὺς Καλβίνους καὶ τοὺς Ἀχηνοβάρβους. Ὁ τελευταῖος οὗτος κλάδος ἐπωνομάζετο οὕτως ἀπὸ τῆς «χαλκῆς γενειάδος», διότι τὸ μέλαν γένειον ἑνὸς τῶν μελῶν αὐτοῦ αἴφνης ἐγένετο πυρρόχρουν.

ΔΟΜΙΤΙΟΣ ΑΧΗΝΟΒΑΡΒΟΣ (Γναῖος), ὕπατος τῷ 930 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, 123 πρ. Χ. ἐπολέμησε κατὰ τῶν Ἀλλοβρόγων, εἵλκυσεν εἰς συνέλευσιν τὴν Βιτουΐτου ἀρχηγὸν τῶν Ἀρβέρνων, ἁρμάντα εἰς βοήθειαν αὐτῶν καὶ ἔστειλεν αὐτὸν αἰχμάλωτον εἰς Ῥώμην. Κατεσκεύασε ῥωμαϊκὴν ὁδὸν φέρουσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Αργοστολίου (Κεφαλληνία)

Τιμητὴς ὢν μετὰ ἑπτὰ ἔτη, ἀφῆρεσε τὸ ἀξίωμα τριάκοντα δύο συγκλητικῶν.

Δομίτιος Ἀχηνόβαρβος, κατάγόμενος ἀπὸ τοῦ προηγουμένου, γυναικάδελφος Κάτωνος τοῦ Οὐτικοῦ, ἦτο μάρτυς τῆς κατηγορίας ἐν τῇ δίκῃ τοῦ Ὀλέθρῃ τῷ 70 πρ Χ., ἔδωκε λαμπρὸυς ἀγῶνας ἐπὶ τῆς ἀρχοντίας αὐτοῦ τῷ 91, ἐπώλησεν ἐπαρχίας καὶ ὑπουργήματα ἐπὶ τῆς ὑπατείας αὐτοῦ τῷ 54, προήδρευσε τῆς δίκης τοῦ Μίλωνος, ἐκηρύχθη ὑπὲρ τοῦ Πομπηίου ἐν τῷ ἐμφυλίῳ πολέμῳ, ὑπερήσπισε κατὰ τοῦ Καίσαρος τὸ Κορφίνιον καὶ τὴν Μασσαλίαν καὶ ἡρονεύθη ἐν τῇ μάχῃ τῶν Φαρσάλων, ἐν ᾗ ἦγεῖτο τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος, τῷ 48.

Δομίτιος (Γναῖος), σύζυγος τῆς δευτέρας Ἀγριππίνης, ἐξ ἧ ἐγίννησε τὸν Νέρωνα, ὑπῆρξε πραίτωρ καὶ ὕπατος ἐπὶ Τιβερίου ἀνὴρ βίαιος καὶ εἰθισμένος εἰς τὴν ἀκολασίαν, εἶπεν ὅτι ἐκ τῆς Ἀγριππίνης καὶ αὐτοῦ τέρας μόνον ἠδύνατο νὰ γεννηθῇ.

ΔΟΜΙΤΙΟΣ (Ἄφερ) Ἴδ ΑΦΕΡ.

ΔΟΜΙΤΣ, «Domitium», Δομίτιον, ὀχυρὰ πόλις τοῦ μεγάλου δουκάτου τοῦ Μεκλεμβουργο-Σβερίνου, κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ Ἔλδου καὶ τοῦ Ἔλβα, καὶ 55χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ Σβερίνου. Κάτ. 2,000 Νίκη τῶν Σουηδῶν κατὰ τῶν Σαξώνων τῷ 1635.

ΔΟΜΜΕΛ, ποταμ. τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Ὁλλανδίας, ἔχων τὰς πηγὰς πρὸς Ν τοῦ Peers (Λιμβοῦργον), ῥέει διὰ τοῦ «Bois-le-Duc(Βραβάντη)», ἔνθα λαμβάνει τὸ ὕδωρ τὸ Diezen καὶ γύνεται εἰς τὸν Μεύσην κατὰ τὸ χωρίον τοῦ «Crevecœur» (Βραβάντη). Ῥοῦς 70 χιλιάμ.

ΔΟΜΜΟΥΛΑΧ, ποταμ. τῆς Ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης (Βεγγάλη), ἁρδεύων τὴν Ῥαμγὴρ καὶ τὴν Βουρδουὰν, καὶ ῥέων εἰς τὸν Οὐγλὶ, 44 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Καλκούττας. Ῥοῦς 500 χιλιάμ.

ΔΟΜΝΟΝΕ «Domnonée», ἤτοι βαθεῖα κοιλὰς, ὄνομα δοθὲν εἰς τὴν γῆν τῆς Βρεταννίας ἥτις ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Κουεσνῶνος μέχρι τοῦ ποταμοῦ Μορλαὶξ (Queflent) καὶ ἰσχυμάτιζεν εἰσέτι τῷ 1776, τὰς ἐπισκοπὰς τῆς Δόλ, St-Malo, St Brieuc καὶ Tergieur. Ὁ τόπος οὗτος ὡκίσθη κατὰ τὸν Ε' καὶ ς' αἰῶνα ὑπὸ τῶν ἀρχηγῶν τῶν διαφόρων φυλῶν τῆς νησιωτικῆς «Δομνονὲ», χώρας περιλαμβανούσης ἐν Ἀγγλίᾳ τὰς νῦν κομητείας Δεβῶνος, Σομερσέτης, καὶ ἴσως μέρος τῆς ἀγγλικῆς Κορνουαλλίας.

ΔΟΜΟ Δ ΟΣΣΟΛΑ, ἀρχ. Oscella πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Νοβάρας, κατὰ τὰς ὑπωρείας τοῦ Σίμπλωνος ἐπὶ τοῦ Τόκη. 123 χιλιαμ. ΒΑ τοῦ Τουρίνου κάτ. 2,478 Ἄλλοτε ὀχυρωτάτη, ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τῶν Μεδιολάνων, ἀπετέλεσε μέρος τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας (νομὸς «Agogna»), καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Σαρδηνίαν τῷ 1814. Πλησίον αὐτῆς εἶναι τὸ ὄρος τοῦ Γολγοθᾶ, καλυπτόμενον ὑπὸ μικρῶν παρεκκλησίων ὅπου μεταβαίνουσι πολλοὶ προσκυνηταί.

ΔΟΜΟΚΟΝ ἢ ΔΗΜΟΚΟΝ πόλ. τῆς Θεσσαλίας, ἔχουσα καὶ ἄλλοτε καὶ νῦν ἀρχὴν ἐπισκοπικὴν ὑπὸ τὸν Λαρίσσης Ἀντικαθίστησι τὴν πάλαι Θαυμακὸν ἢ Θαυμακίαν καὶ περιλαμβάνεται ἐν τῇ πολιτικῇ διοικήσει τῶν Φερσάλων.

ΔΟΜΠΑΙΡ, πρωτ. δήμου (Βόσγια), 14 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Μιρεκούρ· κατασκευὴ δαντελλῶν καὶ ἁλοπωλεῖα· 1,411 κάτ Αὐτόθι διέτριψαν οἱ βασιλεῖς τῆς Αὐστρασίας καὶ οἱ δοῦκες τῆς Λωρράινης.

ΔΟΜΠΙΕΡΡΗ, πρωτ. δήμου (Ἀλλιέρη), 30 χιλιάμ πρὸς Δ τῆς Μουλὲν, ἐπὶ τοῦ Βέβρη· κάτ. 1,200.

ΔΟΜΡΕΜΥ-ΛΑ-ΠΥΣΕΛ DOMREMY-LA-PUCELLE ἢ DAMREMY «Dam Remigium», χωρίον τῶν Βοσγίων ἐν Γαλλίᾳ, 42 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Νερσατὼ, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Μεύση. Κάτ. 326. Αὐτόθι ἐγεννήθη ἡ Ἰωάννα τῆς Ἄρκης, ἧς ἔτι καὶ σήμερον φαίνεται, πλησίον τῆς ἐκκλησίας, ἡ μικρὰ οἰκία ἀγοραζθεῖσα ὑπὸτῆς κυβερνήσεως. Ἐπὶ τῆς πλατείας ἐγείρεται κρήνη οἰκοδομηθεῖσα τῷ 1820, καὶ φέρουσα τὴν προτομὴν τῆς ἡρωίδος. Τῷ 1818, ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος Φιλιππος ἀπέζευεν εἰς τὸ χωρίον ὁρειχάλκινον ἄγαλμα, κατὰ τὸ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ πριγκηπίσσης Μαρίας. Ἕτερον δὲ ἀνιδρύθη τῷ 1856.

ΔΟΝ (χώρα τῶν Κοζάκων τοῦ), ἐπαρχ. τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας μεταξὺ τῶν κυβερνείων τοῦ Σαρατὼφ ΒΑ, τοῦ Βορονέζη ΒΔ, τοῦ Λίκατερινοσλάυου καὶ τῆς Ἀζοφικῆς θαλάσσης πρὸς Δ, τῆς Σταυρουπόλεως πρὸς Ν, καὶ τοῦ κυβερνείου τοῦ Ἀστραχὰν, «Novo Tcherkask». Γῆ πεδινὴ καὶ εὔφορος, ἔχουσα στέππας πλουσίας εἰς βοσκάς. Κτηνοτροφία, καὶ μάλιστα ἱπποτροφία.

Δὸν, ποταμ τῆς Γαλλίας(Μαῖνος καὶ Λίγηρ), παραπόταμος τοῦ Βιλαὶν ἐν τῷ νομῷ τοῦ Κάτω Λίγηρος. Ῥοῦς 50 χιλιάμ. πλωτὸς ἐπὶ 9 χιλιάμετρα.

Δὸν, ποτ. τῆς Ἀγγλίας (Γόρκη), εἰσβάλλων εἰς τὸν Λίγην, διαῤῥέει τὴν Σεφφιλδην,

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κορυφαλένειος Βιβλιοθήκη
Κορυφαλλοῦ Συλλογῆς

καὶ τὴν Βόθερχαμ. Ῥοῦς 88 χιλιαμ. ἐν μέρει πλωτός.

ΔΟΝ, ΔΟΝΑ. Ἴδ. ΔΟΜ.

ΔΟΝΑ (ΣΑΝΤΑ), πόλ. τῆς Ἐνετίας, 28 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Βενετίας, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Πιάβ, 18 χιλιάμ. μακρὰν τοῦ στόματος αὐτοῦ· 4,000 κατ.

ΔΟΝΑΓΑΔΗ, «Donaghadee», πόλ. τῆς Ἰρλανδίας (Δόουν), μετὰ λιμένος ἐπὶ τῆς ἰρλανδικῆς θαλάσσης, 35 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Δόουν-Πατρίκ. Κατασκευὴ μουσελίνης καὶ βάμβακος· κάτ. 2,664.

ΔΟΝΑΚΩΝ (ἀρχ.), κώμη τῆς Βοιωτίας πλησίον τῶν Θεσπιῶν.

ΔΟΝΑΛΔΟΣ Α', βασιλεὺς τῆς Σκωτίας, 195-216, ἐγένετο χριστιανὸς τῷ 187, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκριζώσῃ τὴν εἰδωλολατρείαν ἀπὸ τῶν Κρατῶν αὐτοῦ. Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, οἱ Πίκτοι καὶ οἱ Σκῶτοι ἐξεκρούσθησαν πρὸς τὰ Β ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Σεπτιμίου Σευήρου.

Δονάλδος Β', βασιλεὺς τῷ 254, ἀπωλέσθη ἐν μάχῃ πρὸς τὸν Δονάλδον, ἡγεμόνα τῶν Ἐβρίδων, ὅστις διεδέξατο αὐτόν.

Δονάλδος Γ', 254—260, ἐβασίλευσε τῆς Σκωτίας τυραννικῶς, καὶ ἐδολοφονήθη.

Δονάλδος Δ', εὐσεβὴς ἡγεμών, ἀποθ. περὶ τὸ 651, ἔδωκεν ἄσυλον εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Ἐθελρέδη, διωχθεῖσαν ἐκ Νορθουμβερλάνδης, καὶ συνέδραμεν αὐτὴν ὅπως ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν χώραν ταύτην. Ἐκήρυξεν αὐτόθι τὸν χριστιανισμόν.

Δονάλδος Ε', ἀποθανὼν τῷ 858, ἀπέκρουσεν ἐπιθέσεις τῶν Ἄγγλων, καὶ ἀνεκτήσατο τὴν Βερβίκην. Οἱ εὐγενεῖς ἀγανακτήσαντες διὰ τὰς ἀκολασίας αὐτοῦ ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὰς φυλακὰς, ἔνθα, λέγουσιν, ηὐτοκτόνησε.

Δονάλδος ΣΤ' συνέδραμεν Ἀλφρέδον τὸν Μέγαν κατὰ τῶν Δανῶν, κατέλιπε μνήμην ἀγαθὴν καὶ ἀπέθανε περὶ τὸ 903.

Δονάλδος Ζ' ἢ Δουγκὰν Α', ὑπῆρξε διοικητὴς τῆς Κουμβερλάνδης πρὶν ἢ καταλάβῃ τὸν θρόνον. Ἠναγκάσθη δὲ νὰ καταπαύσῃ ἐμφυλίους ταραχὰς, ὅν' ἀποκρούσῃ τὰς ἐπιθέσεις τοῦ Σουϊνωνος, βασιλέως τῶν Νορβηγῶν, καὶ δολοφονήθη τῷ 1040 ὑπὸ τοῦ Μακβέθ. (Ἴδ. τὸ ὄνομα).

Δονάλδος Η', υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ἐπονομασθεὶς ὁ Δονκὰν ἔσωσε τὴν Ἐβρίδας ἐπὶ τῆς τυραννίας τοῦ Μακβέθ. Τῷ 1093, κατέλαβε τὸν θρόνον ἐπὶ βλάβῃ τῶν υἱῶν τοῦ πρεσβυτέρου αὐτοῦ ἀδελφοῦ Μαλκόλμ Γ', ἐδολοφονήθη μετὰ παρέλευσιν 6 μηνῶν, ἕνεκα τῆς ἐγκαταλείψεως τῶν νήσων τῆς Σκωτίας εἰς τοὺς Νορβηγούς, καὶ ἀμέσως ἀνεκλήθη. Τῷ 1098, ὁ Ἐδγάρδος, υἱὸς τοῦ Μαλκόλμ, βοηθούμενος ὑπὸ Γουλιέλμου τοῦ Πυῤῥοῦ, βασιλέως τῆς Ἀγγλίας, ἐξεθρόνισεν αὐτὸν ἐκ νέου καὶ τὸν ἀφῆκε ν' ἀποθάνῃ ἐν τῇ εἱρκτῇ.

DONAU, γερμανικὸν ὄνομα τοῦ Δουνάβεως.

ΔΟΝΑΟΥΒΕΡΔ ἢ ΔΟΝΑΒΕΡΤ, πόλ. τῆς Βαυαρίας (περιοχὴ τῆς Σουαβίας), κατὰ τὴν συῤῥοὴν τοῦ Βερνίτζα καὶ τοῦ Δουνάβεως, 39 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Αὐγουστοβούργου· κάτ, 3,000. Μοναστήριον τῶν βενεδικτίνων, μεταποιηθὲν, εἰς πύργον. Ἀναγορευθεῖσα αὐτοκρατορικὴ πόλις ὑπὸ Ἀλβέρτου τοῦ Α' τῷ 1308, ἡ πόλις αὕτη προσηρτήθη εἰς τὴν Βαυαρίαν τῷ 1607. Ὁ Μαρλοβορούγος ἐνίκησεν αὐτόθι τοὺς Βαυαροὺς, τῇ 2 Ἰουλίου 1704. Νίκη τοῦ Σούλτ κατὰ τοῦ αὐστριακοῦ στρατηγοῦ Μὰκ, τῇ 6 ὀκτωβρίου 1805.

ΔΟΝΑΟΥΕΣΧΙΓΓΕΝ, πόλ. τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Βάδης, κατὰ τὴν συῤῥοὴν τοῦ Βρέγα, τοῦ Βριγὰς καὶ τοῦ Ῥιέσελ, οἵτινες ἀποτελοῦσι τὸν Δούναβιν, 82 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Κωνσταντίας· κάτ. 3,500. Ὡραῖος πριγκηπικὸς οἶκος, ἀνήκων εἰς τὴν οἰκογένειαν τῆς Φυρστεμβέργης, περιέχων βιβλιοθήκην ἐκ 30,000 τόμ., συλλογὴν εἰκόνων καὶ χαλκογραφιῶν καὶ πλουσίων ἀρχείων. Πριγκηπικὸν ζυθοποιεῖον καὶ διυλιστήριον.

ΔΟΝΑΟΥΣΤΑΟΥΦ, χωρίον τῆς Βαυαρίας, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως, 8 χιλιάμ. μακρὰν τῆς Ῥατισβόνης. Κάτ. 800. Ὡραῖος πύργος τῶν πριγκήπων δὲ Τούρ καὶ Ταξίς· Ἐν τοῖς πέριξ κεῖται ἡ «Walhalla» (Δόξης ναὸς) μνημεῖον ἐγερθὲν ὑπὸ Λουδοβίκου τοῦ Α' τῆς Βαυαρίας καὶ προσωρισμένον ἵνα γένηται τὸ Πάνθεον τῆς Γερμανίας.

ΔΟΝΑΤΕΛΛΟΣ (ΔΟΝΑΤΟΣ, γνωστότερος ὑπὸ τὸ ὄνομα), φλωρεντινὸς γλύπτης, γενν. τῷ 1383, ἀποθ. τῷ 1466, προστατευόμενος ὑπὸ τῶν Μεδίκων ἔπλασε μετὰ τοῦ Γιβέρτη τὴν νεωτέραν γλυπτικήν. Ἐξεῖχε κατὰ τὴν σαφῆ διάταξιν τῶν μερῶν, τὴν ὀρθότητα τῶν σχημάτων, τὸ ἀνεπίληπτον τῶν στάσεων καὶ τῶν κινήσεων, τὴν δύναμιν καὶ τὴν φυσικότητα τῆς ἐκφράσεως, τὴν δεξιότητα τῆς ἐργασίας. Θαυμαστὴς ὢν τῆς ἀρχαίας τέχνης, ἐνέκυψε σχεδὸν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἐξωτερικῆς μορφῆς τῶν πραγμάτων καὶ παρίστησε τὴν φύσιν ἐν ὅλῃ τῇ ζωηρότητι αὐτῆς. Ἡ ἀνατομικὴ αὐτοῦ ἐπιστήμη, ἡ γνῶσις τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ψυχικῶν παθῶν

ἐπὶ τοῦ σώματος ἤγαγον αὐτὸν εἰς τὸν ὁλισμὸν καὶ, χάριν τῆς ἀκριβοῦς μιμήσεως, ἐπελάθετο ὅτι τὸ κάλλος εἶναι εἷς τῶν ζωτικῶν ὅρων τῆς τέχνης. Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ ἔργα εὑρισκόμενα ἐν Φλωρεντίᾳ εἶναι τὰ ἑξῆς· οἱ ὀρειχάλκινοι ἀνδριάντες τῶν Ἁγίων Πέτρου, Μάρκου καὶ Γεωργίου, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Μάρκου «in Orto» ὁ τοῦ «Zuccone»· τὸ ὀρειχάλκινον σύμπλεγμα τῆς «Ἰουδίθ» καὶ τοῦ Ὀλοφέρνου ἐν τῇ «Loggia de Lanzi»· ἓξ ἀγάλματα κοσμοῦντα τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ κωδωνοστασίου τῆς μητροπόλεως· ξύλινον ἄγαλμα τῆς «Μετανοούσης Μαγδαληνῆς» καὶ τοῦ μαυσωλείου τοῦ πάπα «Ἰωάννου» XXIII, ἐν τῷ Βαπτιστηρίῳ· εἰς Εὐαγγελισμὸς λίθινος καὶ «Σταυρὸς» ξύλινος, ἐν «Santa Croce»· αἱ ὀρειχάλκιναι πύλαι τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Λαυρεντίου, αἵτινες ὑπ' ἄλλων νομίζονται ἔργα τοῦ Λουκᾶ δελλὰ Ῥόββια· πέντε ἀγάλματα τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ἐν τῷ οἴκῳ Νιαρτέλλη. Μνημονεύουσιν εἰσέτι αὐτοῦ τὸν ἔφιππον ἀνδριάντα τοῦ Γατταμελάτα ἐν Παδούῃ, καὶ τὴν Ἱστορίαν τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου ἐν ἀναγλύφοις εἰς τὴν ὁμώνυμον ἐκκλησίαν· τὰ ἀγάλματα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ἐν ταῖς μητροπόλεσι τοῦ Ὀρβιέτου καὶ τῆς Σιέννης, καὶ ἐν τῷ Βαπτιστηρίῳ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Λατράνης ἐν Ῥώμῃ.

ΔΟΝΑΤΗΣ (Κύρσος), ἀρχηγὸς τῆς μερίδος τῶν «Μαύρων Γουελφώνων» ἐν Φλωρεντίᾳ, εἶχεν ἀντίπαλον τὸν Κέρκην, ἀρχηγὸν τῶν «Λευκῶν». Διωχθεὶς ἐκ τῆς πόλεως τῷ 1300, μετεκλήθη ὑπὸ τοῦ Καρόλου δὲ Βαλουά, ἀλλὰ μετὰ μικρὸν ἐγκατελείφθη ὑπὸ τῆς ἰδίας αὐτοῦ μερίδος. Δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον συνελεύσεως ζητούσης λόγον τῶν πράξεών του, κατεδικάσθη ἐρήμην, καὶ ἠτιμώθη καθ' ἣν στιγμὴν συνελαμβάνετο, τῷ 1308.

Δονάτης (Βιταλιανὸς), ἰατρὸς καὶ φυσιοδίφης, γεννηθεὶς ἐν Παδούῃ τῷ 1713, ἀποθανὼν τῷ 1763 ἐν ναυαγίῳ. Ἐμελέτησε βαθέως πάντα τὰ προϊόντα τῆς Ἀδριατικῆς, ἐκ δὲ τῶν πονημάτων αὐτοῦ ἐδημοσιεύθη μόνον ἀπάνθισμα ἢ μᾶλλον σχεδιογράφημα ὑπὸ τοῦ Carli-Rubbi, «Della storia naturalle dell'Adriatico ἐν Βενετίᾳ 1750, εἰς 4ον, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ Πέτρου Hondt, ἐν Ἁγ, 1758, εἰς 4ον, καὶ εἰς τεμάχια ἐν ταῖς «Transactions philosophiques» 1751, τόμ. XLVII.

ΔΟΝΑΤΙΣΤΑΙ, σχισματικοὶ τοῦ Δ' αἰῶνος, χωρισθέντες 40ν ἀπὸ τῆς κοινότητος τοῦ Καικιλίου, ἐπισκόπου Καρχηδόνος, διότι ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ Φήλικος Ἀπτούγγου, ὅστις, ἔλεγον παρεδωκεν ἐπὶ τοῦ διωγμοῦ τὰ σκεύη τῆς ἐκκλησίας καὶ τὰ ἱερὰ βιβλία· καὶ 2ον, διότι πᾶσα ἡ ἐκκλησία ἔμενεν ἡνωμένη διὰ τῆς κοινωνίας μετὰ τοῦ Καικιλίου, οὐχὶ δὲ μετὰ τοῦ Μαζορίνου καὶ τοῦ Δονάτου, διαδόχου τοῦ Μαζορίνου. Τὸ σχίσμα τοῦτο ἐκ μικρᾶς ἰδιωτικῆς ἐκδικήσεως γεννηθὲν ἐτάραξε τὴν χριστιανοσύνην ὑπὲρ τὸν ἕκτον αἰῶνα, ἐπλήρωσε πένθους καὶ δυστυχίας τὴν Ἀφρικήν, ἐξήντλησε τὰ αὐστηρὰ μέτρα τοῦ Ὀνωρίου καὶ Θεοδοσίου τοῦ νεωτέρου, καὶ διετηρήθη ὑπὸ τῆς ἐξουσίας τῶν Βανδάλων. Ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ἤθελον νὰ διορθώσωσι τὰς πλάνας τῆς Ἐκκλησίας, στίφη δονατιστῶν διεσπείροντο εἰς τὰς ἐξοχὰς περιεπάλουν τὰς οἰκίας, ὃ' ἃ ὠνομάσθησαν Circoncellions (circum cellas), καὶ διέπρατον παντοειδῆ ἐγκλήματα. Οἱ Δονατισταὶ ἐξετρανίσθησαν ὡς μερὶς ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Μαυρικίου. Ὅτε ἅγιος Αὐγουστῖνος καὶ ὁ ἅγιος Ὀπτάτος ἔγραψαν πολλὰ κατὰ τῶν «Δονατιστῶν».

ΔΟΝΑΤΟΣ (Αἴλιος), λατῖνος γραμματικὸς τοῦ Δ' αἰῶνος, ἐγένετο διδάσκαλος τοῦ Ἁγίου Ἱερωνύμου. Ἔχομεν αὐτοῦ πραγματείας περὶ τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ λόγου, περὶ τοῦ Βαρβαρισμοῦ, δημοσιευθείσας τῷ 1522· ὑπομνηματισμὸν εἰς Τερέντιον, ἐν Βενετίᾳ, 1473, πολύτιμον πρὸ πάντων διὰ τὸν παραλληλισμὸν μετὰ τοῦ Μενάνδρου, ἐξ οὗ βλέπομεν πῶς ὁ Τερέντιος ἐμιμεῖτο. Ὑπομνηματισμὸς μικροῦ λόγου ἄξιος εἰς τὴν «Δινειάδα», καὶ εἰς «Βίος τοῦ Βιργιλίου» βριθῶν γελοίων μύθων, φαίνονται ἀποδοτέοι τῷ ὀνομαζομένῳ «Κλαυδίῳ Τιβερίῳ ΔΟΝΑΤΩ.

Δονάτος, σχισματικὸς τοῦ Δ' αἰῶνος, ἐπίσκοπος τῶν ἐν Νουμιδίᾳ Μαύρων Καλυβῶν, ἠγέρθη τῷ 305 κατὰ τοῦ Καικιλίου, ἐπισκόπου Καρχηδόνος, διότι οὗτος ἐδέχετο εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν ἀχράντων μυστηρίων τοὺς χριστιανοὺς οἵτινες ἐπὶ τοῦ διωγμοῦ τοῦ Διοκλητιανοῦ, παρέδωκαν τοῖς ἐθνικοῖς τὰ ἐκκλησιαστικὰ σκεύη καὶ τὰ ἱερὰ βιβλία ὃ' ὃ καὶ ὠνομάσθησαν «προδόται». Καθῃρέθη καὶ ἀφωρίσθη ὑπὸ τοῦ πάπα Μιλτιάδου, τῷ 315, καὶ κατεδικάσθη διὰ τῶν ἐν Ῥώμῃ καὶ Ἀρελάτῃ συνόδων. Ἀγνοεῖται ὁ χρόνος τοῦ θανάτου αὐτοῦ. — Ἕτερος Δονάτος, σχισματικὸς ἐπίσκοπος τῆς Καρχηδόνος τῷ 316, ὑπεδοκήθησε τὰ σχίσα τῶν «Circoncellions» (Ἰδ. ΔΟΝΑΤΙΣΤΑΙ).

ΔΟΝΑΤΟΣ (Ἅγιος), ἐπίσκοπος Βεσανσῶνος ἀπὸ τ. τῷ 660. Ἡ μνήμη αὐτοῦ παρὰ δυτικοῖς τῇ 7αὐγούστου.

Δημοσία Βιβλιοθήκη Ἀθηνῶν
Ὀργανισμὸς Ἀθηνῶν (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΔΟΝΑΤΟΣ, ὄνομα πολλῶν δογῶν τῆς Ἐνετίας. Φραγκίσκος «Δονάτος», 1515 1553, ἠδυνήθη νὰ τηρήσῃ οὐδετερότητα ἐν τοῖς Ἰταλικοῖς πολέμοις, παρὰ τὰς παραστάσεις Καρόλου τοῦ Πέμπτου καὶ τοῦ Ἑβδόμου Β'· ὠκοδόμησε τὸ νομισματοκοπεῖον καὶ τὴν βιβλιοθήκην, καὶ ἐπλούτισε τὸ δουκικὸν παλάτιον εἰκόνων καὶ ἀγαλμάτων.—Λεονάρδος «Δονάτος», 1606—1612, ἀντέστη σταθερῶς κατὰ τοῦ πάπα Παύλου τοῦ Ε', ὅστις ἤθελε ν' ἀπαλλάξῃ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς τῆς δικαιοδοσίας τῆς δημοκρατίας, καὶ νὰ τύχῃ τῆς καταργήσεως τοῦ νόμου καθ' οὗ δὲν ἠδύναντο νὰ λάβωσι νέαν ἰδιοκτησίαν. Ὁ μετὰ τῆς ἁγίας ἕδρας συμβιβασμὸς ἐγένετο ἄνευ οὐδεμιᾶς παραχωρήσεως.

ΔΟΝΔΗΣ (Ἰάκωβος), λατινιστὶ «Donatus ἢ de Dontis», ἰατρὸς καὶ μηχανικός, γενν. ἐν Παδούῃ τῷ 1298, ἀποθ. τῷ 1360. Κατέλιπεν ἓν «Promptuarium medicinae,» ἐν Βενετίᾳ, 1481, ἀνατυπωθὲν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Aggregator», 1543 καὶ 1576, συμπίλημα διαφόρων θεραπειῶν ἐκ τῶν ἑλλήνων λατίνων καὶ ἀράβων ἰατρῶν. Ἐφημίσθη πρὸ πάντων διὰ τὸ ὡρολόγιον ὅπερ ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ πύργου τοῦ παλατίου τῆς Παδούης τῷ 1344· τὸ ὡρολόγιον τοῦτο ἐδείκνυεν, ἐκτὸς τῶν ὡρῶν, τὸν δρόμον τοῦ ἡλίου, τὰς ἀνακυκλήσεις τῶν πλανητῶν, τὰς φάσεις τῆς σελήνης, τοὺς μῆνας καὶ τὰς ἑορτὰς τοῦ ἔτους· ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰωάννης Δάντης, ἀποθανὼν τῷ 1380, κατασκεύασεν ἐν Πατανίῳ διὰ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Ἰωάννου Γαλεάτ Βισκόντη ἕτερον ὡρολόγιον ἔτι περιφημότερον, οὗ ἕνεκα ἐπωνομάσθη «Ὡρολόγιος».

ΔΟΝΕΓΑΛ, Γυναικεία ἢ Δουγγαλία, πόλ. τῆς Ἰρλανδίας, ἐν τῇ ὁμωνύμῳ κομητείᾳ, μετὰ καλοῦ λιμένος ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ Ἔσκη ἐν τῷ κόλπῳ Δονεγάλ, 38 χιλιόμ. ΝΔ τῆς Λιφφόρδης· κάτ. 1,516 Λείψανα πύργου τῶν κομήτων τῆς Ἀρδάνν. Ἐν τοῖς πέριξ, ὡραῖος πύργος τῶν Ὀζονέλλων. — Ἡ κομητεία τῆς Δονεγάλ, κειμένη μεταξὺ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ πρὸς Β καὶ πρὸς Δ, αἱ κομητεῖαι τῆς Λουδονδερρὺ καὶ τῆς Τυρόνης πρὸς Α, τῆς Φερμαναγ καὶ τοῦ κόλπου τῆς Δονεγάλ πρὸς Ν, διαιρεῖται εἰς ἓξ βαρονίας καὶ 51 ἐνορίας· ἐπιφ. 442 χιλιάδες, 115 χιλιομ. κατὰ μῆκος καὶ 71 κατὰ πλάτος. Κάτ. 236,859 Γῆ ὀρεινή. Ποτάμοι· Σβίλλυ, Λεννάν, Φόϋλ, Ἔρνες, Γλέν, Σόλτ. Ἔσκης. Παραλία τεμνομένη ὑπὸ τῶν κόλπων Sheephaven, Gayhirra, Gildore, Lochrus, Swilly, Foyle. Πολυάριθμοι μεσόγειοι λίμναι, ὧν ἡ κυριωνέρα εἶναι ἡ λίμνη Δὲργ, μετὰ τῆς νήσου ἥτις καλεῖται «Καθαρτήριον τοῦ Ἁγίου Πατρικίου». Γεωργία ὀλίγη· κτηνοτροφία καὶ ἁλιεία. Ἡ κατασκευὴ πανικῶν ἀντικατέστησε τὴν ὕφανσιν μαλλίνων περικνημίδων. Πρωτ. Lifford· κυριώτεραι πόλεις Βαλλυσχάννων, Λεττερκεννύ, Ῥαθμέλτων, Δονεγάλ, Κιλλυβέγ.

ΔΟΝΕΤΣ, ποτ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας, πηγάζων ἐκ τοῦ κυβερνείου τῆς Κούρσκης, διαρρέων τὰ τοῦ Καρκὸβ καὶ τοῦ Αἰκατερινοσλάυου, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Δῶνα· βοὸς 1,000 χιλιομ. μὴ πλωτός.

ΔΟΝΖΕΝΑΚ, πρωτ. δήμου τῆς Γαλλίας, 10 χιλιόμ. πρὸς Β τῆς Βρίβης. Λατομίαι ἀρδωσίας Κάτ. 1,658.

ΔΟΝΖΕΡΗ, πολίχ. ἐν τῷ νομῷ τοῦ Δρώμη (Γαλλία), 14 χιλιόμ. πρὸς Ν τῆς Μοντελιμάρ· κάτ. 1,748. Ἐμπόριον οἴνων.

ΔΟΝΖΥ, πρωτ. δήμ. τῆς Γαλλίας (Νιέβρη), 16 χιλιόμ. ΝΑ τῆς Κόσνης, ἐπὶ τοῦ Νοργαίν. Κάτ. 2,697. Ἐρείπια παλαιοῦ πύργου. Ἐμπόριον ξύλων καὶ σιδήρων. Κατασκευὴ ἐριούχων, κάμινοι· γῆ περιέχουσα σιδηρούχους βώλους.

ΔΟΝΗΣ (Ἀντώνιος Φραγκίσκος), γενν. ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1503, ἀποθ. τῷ 1575, εἰσήχθη εἰς τοὺς Σερβίτας, εἶτα ἐγένετο κοσμικὸς ἱερεὺς καὶ ὑπῆρξεν ἀλληλοδιαδόχως φίλος καὶ ἀντίπαλος τοῦ Ἀρετίνου καὶ τοῦ Δομενίκη. Κατέλιπε «Prose antiche di Dante, Petrarca e Boccaccio. κτλ. ἐν Φλωρεντίᾳ, 1547, εἰς 8ον, συλλογὴν πολύτιμον, μετάφρασιν τῶν «Ἐπιστολῶν τοῦ Σενέκα», ἐν Βενετίᾳ, 1549, τυποκλοπίαν τῆς τοῦ Σιβ. Μανιλίου, «I mondi celesti, terrestri e infernali», 1593, εἰς 4ον. κτλ.

Δόνης (Ι.-Β.), ἀρχαιολόγος, γενν. ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1574, ἀποθ. τῷ 1647, γραμματεὺς τοῦ ἐν Ῥώμῃ Ἱεροῦ Κολλεγίου, καθηγητὴς τῆς ῥητορικῆς ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ πόλει, καὶ μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῆς Κρούσκας, ἐσχημάτισεν ἐκτεταμένην συλλογὴν ἐπιγραφῶν ἀγγείων, στηλῶν καὶ ἄλλων περιέργων ἀντικειμένων. Ἔγραψε σοφῶς περὶ τῆς μουσικῆς· De præstantiâ musicæ veteris lib. III, ἐν Φλωρεντίᾳ 1647, εἰς 4ον· «Lyra Barberina», 1763, εἰς φόλλ., οὗ μέρος εἶναι εἰς Ἰταλικὴν γλῶσσαν, κτλ.

ΔΟΝΙΓΚΤΩΝ, πολίχ. τῆς Ἀγγλίας, κομητεία 41 χιλιόμ. Ν τῆς Λίγκολνς. Κάτοικοι 1,800. Φημιζόμενον κάνιστρα.

ΔΟΝΙΖΕΤΤΗΣ Γαετάνος, περιφημος Ἰταλὸς μουσουργὸς γενν. ἐν Βεργάμῳ τῇ 25 σεπτεμβρίου 1798, ἐγγὺς δὲ τῷ 1797, ὡς πολλοὶ

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τῶν βιογράφων λέγουσιν, ἀπέθανεν ἐν τῇ αὐτῇ πόλει τῇ 8 ἀπριλίου 1848 προσδοκηθείς ὑπὸ παραφροσύνης. Γῆς ἐνδεοῦς ὑπαλλήλου ὁ Δονιζέττης ἔτυχεν οὐχ ἧττον διακεκριμένης ἀγωγῆς, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν προωρίσθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς εἰς τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα, ἀλλ' ἀγαπῶν περιπαθῶς τὰς τέχνας καὶ μάλιστα τὴν ἰχνογραφίαν ἠθέλησε νὰ σπουδάσῃ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ θὰ ἐγίνετο ἀρχιτέκτων εἰ μὴ ἄλλως ἀπεφάσιζεν ἡ τύχη. Τῷ 1805 συνέστη ἐν Βεργάμῳ μουσικὴ σχολὴ ἀναδιοργανισθεῖσα, τῷ 1811 ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Σίμωνος Μάυερ· ὁ δὲ Δονιζέττης ἀκούσας αὐτοῦ καὶ τοῦ σοφοῦ ἀββᾶ Mattei ἐν Βολωνίᾳ ἐγένετο καθηγητὴς ἐν τῷ Ὠδείῳ τῆς Νεαπόλεως καὶ ἀρχιμουσικὸς αὐλῆς ἐν Βιέννῃ. Πεπροικισμένος διὰ σπανίας γονιμότητος ἐμελοποίησεν ὑπὲρ τὰ ἑξήκοντα μελοδράματα, μὴ συναριθμουμένων καὶ πλείστων ἄλλων διαφόρου εἴδους μουσουργημάτων. Τὰ κυριώτερα τούτων εἶναι Enrico di Borgogna, 1818· il Falegname di Livonia, 1817 le Nozze in villa, 1820· Zoraïde di Granata, la Zingara, la Lettera anonima, 1822· Anna Bolena, 1831· l'Elisir d'amore, il Furioso καὶ Parisina, 1833· Torquato Tasso καὶ Lucezia Borgia, 1834· Gemma di Vergy, Marino Faliero καὶ Lucia di Lammermoor, 1835· Belisario, Roberto Devereux, Maria di Rudens καὶ la Fille du Regiment, 1840· les Martyrs, la Favorite, Maria Padilla, Linda di Chamounix, 1842· Don Pasquale, Maria di Rohan, Dom Sébastien, 1843· Catarina Cornaro, 1844. Ἀνέκδοτον δὲ μελόδραμα Ἐλισάβετ, παρεσάθη ἐν Παρισίοις μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ. Ἐχαράχθησαν αὐτοῦ ἐν Γαλλίᾳ ἓν Ave Maria καὶ ἓν Miserere. Ὁ Δονιζέττης ἦτον ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἰταλικῆς σχολῆς ἐφ' ὅσον ἔσῳζε ὁ Ῥοσσίνης. Ἐν δὲ τοῖς ἀριστουργήμασιν αὐτοῦ (Anna Bolena, Lucie, la Favorite), ἀνῆλθεν εἰς τὸν ὕπατον βαθμὸν τῆς δραματικῆς συγκινήσεως, εἰς τὴν ἐντελῆ ἔκφρασιν τῶν τρυφερῶν καὶ περιπαθῶν αἰσθημάτων· ἀλλὰ παρὰ τὰς ἀστραπὰς τῆς μεγαλοφυΐας φαίνονται συχνότατα τὰ παραπτώματα, τὰ ἀσθενῆ μέρη, ἅτινα ἦσαν ἀναπόφευκτοι συνέπειαι τῆς βίας μεθ' ἧς ἐμελοποίει. Εἰκοσαετὴς περίπου ἀνεβίβασεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὸ πρῶτον αὐτοῦ μελόδραμα, Enrico di Borgogna εἰς τὸ ἐν Βιέννῃ θέατρον τοῦ Ἁγίου Λουκᾶ. Τὸ θαυμάσιον αὐτοῦ ἀριστούργημα Lucia di Lamermoor συνίθετο ἐντὸς ἓξ ἑβδομάδων. Ὁ Δονιζέττης ἦτον ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα, ἡ δὲ φυσιογνωμία αὐτοῦ ἐνέφαινε τὸ παῤῥησιαστικὸν καὶ ἄδολον τοῦ χαρακτῆρος. Πρᾷος, φιλόφρων, εὐπροσήγορος καὶ ἀνεπτυγμένος τὴν διάνοιαν ἐφείλκυε τὴν συμπάθειαν ὅλων. Ἐσέβετο δὲ μεγάλως τὴν μνήμην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, οὗ εὐσεβῶς ἐφύλαττεν ἐνθύμιά τινα. Εὐκόλως παθαινόμενος καὶ πάντοτε διστάζων περὶ τῆς ἰδίας μουσικῆς δεινότητος ἐφοβεῖτο πολὺ τὴν πρώτην ἀπὸ τῆς σκηνῆς παράστασιν τῶν ἔργων αὐτοῦ καὶ πρῶτος αὐτὸς ἐκ τῶν Ἰταλῶν μουσουργῶν δὲν ἠθέλησε νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν ὀρχήστραν κατὰ τὰς τρεῖς πρώτας παραστάσεις νέου μελοδράματος, ὡς εἰθίζετο πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων. Τῇ ἑσπέρᾳ τῆς πρώτης παραστάσεως τῆς «Εὐνοουμένης» (la Favorite) περιεφέρετο εἰς τὰ Ἠλύσια Πεδία μέχρι τέλους τῆς παραστάσεως ὅπως ἀποφύγῃ τὰς ἐκ ταύτης συγκινήσεις. Ὁ Δονιζέττης ἤδεν ἐντέχνως καὶ ἔγραψε μάλιστα περὶ τοῦ μηχανισμοῦ τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς ὑπόμνημα ὅπερ ὑπέβαλεν εἰς τὸ Πανακαδήμιον τῆς Γαλλίας. Ἔκρουε δὲ ἄριστα τὸ κλειδοκύμβαλον, ἀνεγίνωσκε καλῶς τὴν μουσικὴν καὶ συνώδευε μετὰ σπανίας τελειότητος τοὺς ᾄδοντας. Συνέθετε δὲ πάντοτε, εἴτε βιαζόμενος εἴτε μή, μετὰ τῆς αὐτῆς ταχύτητος ἄνευ σχεδίου καὶ ἀντιγραφῆς. Ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς τέχνης ὁ μουσουργὸς τῆς Λουκίας πρέπει νὰ ταχθῇ ἐν τοῖς μουσικοῖς οὗς ἡ Ἰταλία ἐγέννησεν, ἀμέσως μετὰ τὸν Ῥοσσίνην, οὗ ὑπῆρξεν ὁ εὐκλεέστατος μαθητής.

ΔΟΝΝΑΔΙΕ (Γαβριὴλ), γάλλος στρατηγός, γεννηθεὶς τῷ 1777 ἠσπάσατο ἐνθέρμως τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ὑπηρέτησεν ἐν τῷ στρατιωτικῷ σώματι τοῦ Μορῶ, φυλακισθεὶς δὲ τῷ 1801 διότι μετέσχε ῥαδιουργιῶν ἐναντίον τοῦ πρώτου ὑπάτου Βοναπάρτου, ἡμνηστεύθη τῷ 1806, καὶ ἐστράτευσεν ὡς συνταγματάρχης ἐν τοῖς πρὸς τὴν Αὐστρίαν, τὴν Πρωσσίαν καὶ τὴν Πορτογαλίαν πολέμοις. Τῷ 1809 ἐτέθη εἰς διαθεσιμότητα. Κατὰ τὴν ἐξ Ἔλβας ἐπάνοδον τοῦ Ναπολέοντος μάτην ἐπειράθη ἵνα παρασύρῃ τὸν στρατὸν ἐναντίον τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ἠκολούθησε τοὺς Βουρβόνους εἰς Γάνδην. Τῷ 1816 κατέστειλεν ὡμῶς τὴν ἐν Γρενόβλῃ στάσιν καὶ ἐπαύθη τῆς ὑπηρεσίας. Ἀπέθ. τῷ 1849.

ΔΟΝΝΑΤΟΣ (Ἰάκωβος), ἀρχιτέκτων, γεννηθεὶς τῷ 1741, ἀπεθανὼν τῷ 1824. Κατεσκεύασε μετὰ τοῦ Γιρὰλ, διδασκάλου καὶ πενθεροῦ αὐτοῦ, τὴν μεγαλοπρεπῆ πλατεῖαν τοῦ Πεϋροῦ ἐν Μομπελλιέρῳ, ἐπὶ ὥρθωσε τὸ ἀρχιεπισκοπικὸν μέγαρον τῆς Ναρβόννης, ᾠκοδόμησε τὴν μητρόπο-

Δημοτική Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

λιν τοῦ Ἀλαί, καὶ ἐχάραξεν ὡραίας ὁδοὺς ἐπὶ τῶν ὀρέων τοῦ Βιβαραί.

ΔΟΝΝΕΡ (Γεώργιος Ῥαφαὴλ), γλύπτης γεννηθεὶς τῷ 1695 ἐν Ἐσσλιγγεν (Κάτω Αὐστρία), ἀποθανὼν τῷ 1741. Μεταξὺ τῶν καλλίστων αὐτοῦ ἔργων μνημονεύονται τὰ ἀγάλματα, ἅτινα κοσμοῦσι τὴν κρήνην τῆς Νέας Ἀγορᾶς ἐν Βιέννῃ, καὶ τὸ ἄγαλμα τοῦ αὐτοκράτορος Καρόλου ΣΤ' ἐν Βελβεδέρῃ.

ΔΟΝΝΗΣ (Ἰωάννης) John DONNE, ἄγγλος ποιητής, γενν. τῷ 1573, ἀποθ. τῷ 1631. Ἀρνηθεὶς τὸν καθολικισμὸν ἠσπάσατο τὸν προτεσταντισμόν, ἐγένετο γραμματεὺς τοῦ λόρδου καγκελαρίου καὶ συνάψας κρύφιον γάμον μετὰ τῆς ἀνεψιᾶς τοῦ λόρδου τούτου ἐδιώχθη καὶ ἐφυλακίσθη. Περιβληθεὶς δὲ τὸ ἱερατικὸν σχῆμα διωρίσθη ἐφημέριος Ἰακώβου τοῦ Α' καὶ ὕστερον πρεσβύτερος τοῦ Ἁγίου Παύλου. Ὁ Δρύδεν διακρίνει αὐτὸν ἱδρυτὴν τῆς σχολῆς τῆς μεταφυσικῆς. Ἴδ. τὰ «Ἅπαντα» αὐτοῦ μετὰ βιογραφίας, ὑπὸ τοῦ H. Alfort, ἐν Λονδίνῳ, 1839, τόμ. 6, εἰς 8ον.

ΔΟΝΟΖΟ ΚΟΡΤΕΣ (ὃν Ζουὰν), μαρκήσιος δὲ Βαλδεγάμας, δημοσιογράφος καὶ νομομαθής, γενν. τῷ 1809 ἐν Ἐλ Βάλλε (Ἐστραμαδούρα), ἀποθανὼν τῷ 1853. Ἐσπούδασε τὴν φιλοσοφίαν ἐν Σαλαμάγκᾳ καὶ τὰ νομικὰ ἐν Σεβίλλῃ, κατέλαβε διαφόρους δημοσίους θέσεις, ἐξωρίσθη μετὰ τῆς Μαρίας Χριστίνας (1840—1843), καὶ κατελθὼν ἐκ τῆς ἐξορίας ἐγένετο ἰδιαίτερος γραμματεὺς τῆς Ἰσαβέλλας Β'. Ἐπανελθὼν ἐκ τῆς ἐν Βερολίνῳ πρεσβείας του ἀπήγγειλε λόγον (1849) πολύκροτον καταστάντα ἐν Εὐρώπῃ, ἐν ᾧ προὔτεινεν ὡς μόνον μέσον σωτηρίας ἀπὸ τοῦ σκότους καὶ τῆς βαρβαρότητος τὴν παγκόσμιον καὶ ἀπόλυτον ὑποταγὴν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἰς τὴν ἁγίαν Ἕδραν. Τὰ ἅπαντα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν τῷ 1850.

ΔΟΝΟΥΣΙΑ, μικρὰ νῆσος περὶ τὴν Ῥόδον, εἰς ἣν ὁ Διόνυσος μετεκόμισεν ἐκ Νάξου τὴν Ἀριάδνην, διωκομένην ὑπὸ τοῦ πατρὸς Μίνωος. Κατὰ Στέφανον τὸν Βυζάντιον, φαίνεται ὅτι πρότερον ἐλέγετο «Διονυσία» καὶ κατὰ παραφθορὰν ἐγένετο «Δουνουσία.»

ΔΟΝΤΑΣ, λακεδαιμόνιος γλύπτης ἐργασθεὶς ἐκ κέδρου καὶ χρυσοῦ ἐν τῷ κατὰ τὴν Ὀλυμπίαν θησαυρῷ τῶν Μεγαρέων, σύμπλεγμα παριστῶν τὴν πρὸς τὸν Ἀχελῷον μάχην τοῦ Ἡρακλέους ἐπὶ παρουσίᾳ Διός, Ἄρεως, Ἀθηνᾶς, καὶ Δηϊανείρας. Ὁ Παυσανίας λέγει τὰ ἀγάλματα ταῦτα «ἐς τὰ μάλιστα ἀρχαῖα».

ΔΟΞΑΠΑΤΡΗΣ (Νείλος) ἴδ. ΝΕΙΛΟΣ.

ΔΟΠΠΕΤΟΣ (Φραγκίσκος Ἀμεδαῖος), γενν. ἐν Σαμβερὺ τῷ 1753, ἀποθ. τῷ 1800 ἐν Αἴξ τῆς Σαβοΐας. Κατ' ἀρχὰς ἠσχολήθη εἰς τὴν ἰατρικήν, καὶ ἔγραψε κατὰ τοῦ μαγνητισμοῦ. Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1789, ἐνγκατέστη ἐν Γρενόβλῃ, μετέβη ἀμέσως εἰς Παρισίους, ἔνθα εἰργάσθη εἰς τὰ Annales patriotiques μετὰ τοῦ Καρρὲ καὶ τοῦ Μερσιέρου, ἔλαβε μέρος εἰς τὰ συμβάντα τῆς 10 αὐγούστου 1792, προὐκάλεσε τὴν προσάρτησιν τοῦ Σαμβερὺ εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ κατετάχθη εἰς τὸν στρατὸν τῶν Πυρηναίων, τῷ ὅτε 1796 ἦτο φρούραρχος τοῦ Μέτς. Ἔχομεν αὐτοῦ Mémoires politiques et militaires, 1797, εἰς 8ον.

ΔΟΡΑ. Ἴδ. ΔΟΑΡ.

ΔΟΡΑΓΓΗΣ (Ἰάκ. Νικόλ. Πέτρος), γάλλος ποιητὴς ἐκ Μασσαλίας γενν. τῷ 1786 ἀποθ. τῷ 1811. Ἐδημοσίευσε πρεῖς ᾠδὰς ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Bouquet lyrique, εἰς 8ον, 1809 εἰς τὰς νίκας τῶν Γάλλων ἐν Γερμανίᾳ καὶ μετέφρασε τὰ Βουκολικὰ τοῦ Βιργιλίου ἐμμέτρως, εἰς 8ον, 1810, κτλ.

ΔΟΡΑΜΑ, πόλ. τῆς Ἀραβίας (Νεδζὲδ), 52 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Δερεΐγ. Κάτ. 8,000. Σταθμὸς τῶν ἀπὸ Μέκκας εἰς Περσίαν καραβανίων.

ΔΟΡΑΤΟΣ ἢ ΔΑΟΥΡΑΤΟΣ (Ἰωάννης Δινεμανδύ, ὅστις μετήλλαξε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὀνομασθεὶς λατινιστὶ Auratus, καθηγητὴς καὶ ποιητὴς τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, ἐν τῶν μελῶν τῆς Πλειάδος, γενν. ἐν τῷ Λιμουζίνῳ, ἀποθ. τῷ 1588, ἐμελέτησε διὰ τῶν στίχων αὐτοῦ τὴν εὔνοιαν Φραγκίσκου τοῦ Α'. Ἐν μέσῳ τῶν ἐμφυλίων ταραχῶν λαβὼν τὰ ὅπλα ἐπὶ τρία ἔτη ἐπανέλαβε τὰς σπουδάς του καὶ γενόμενος διευθυντὴς τοῦ Collége de Coqueret, ἔσχε μαθητὴν τὸν Ronsard οὗ προεῖδε τὴν δόξαν. Τῷ 1560, ὁ Δοράτος διωρίσθη καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς ἐν τῷ Collége de France. Κάρολος ὁ Θ' ἔδωκεν αὐτῷ τὸν τίτλον τοῦ βασιλικοῦ ποιητοῦ. Κατέλιπε μετριωτάτας γαλλικὰς καὶ λατινικὰς ποιήσεις καὶ καλὰς παρατηρήσεις, περὶ τῶν Sibyllina oracula. Συστήσας ἐφημερίδα ἐπίκρινε τὸν Ῥακίναν, τὸν Βοαλὼ κλπ. καὶ ὑπερήσπιζε τοὺς ἐναντίους αὐτῶν.

ΔΟΡΑΤΟΣ (Κλαύδιος Ἰωσὴφ), ποιητὴς γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1734, ἀποθ. τῷ 1780. Τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀποκεῖται ὄντα 20 τόμους εἰς 8ον περιέχοντας 6 τραγῳδίας, 7 κωμῳδίας, 5 ποιήματα, 99 μύθους, ἐμμετρα διηγήματα, μυθιστορίας κτλ. Κατ' ἐκλογὴν δ' ἐγένετο ἔκδοσις αὐτῶν εἰς 3 τόμ. ἐν οἷς διακρίνονται ἐν διδακτικὸν ποίημα la Dé-

clamation théâtrale, εἰς 4 ἄτματα· la Feinte par amour, κωμῳδία ἔμμετρος εἰς 3 πράξεις κατὰ τοῦ Δαλαμβέρτου. Ὁ Δοράτος κέκτηται εὔροιαν, χάριν καὶ γλαφυρότητα, ἀλλ' ἀμοιρεῖ δραματικῆς τέχνης.

ΔΟΡΒΑΛ (Μαρία Ἀμαλία Θωμασία ΔΕΛΩΝΑΗ, Κα), περιώνυμος ὑποκρίτρια, γεννηθεῖσα ἐν Λοριέντῳ τῷ 1792, ἀποθανοῦσα τῷ 1849. Κατήρξατο τοῦ σταδίου αὐτῆς ἐν Ἄλλῃ, ὑπὸ τὸ ὄνομα Bourdais, ὑποκρινομένη τὰ παιδικὰ πρόσωπα, παρέστησεν ἐπὶ πολλῶν θεάτρων τὰς ἐρωμένας τῶν κωμῳδιῶν καὶ τὰς dugazons τοῦ κωμικοῦ μελοδράματος, εἰσῆλθεν εἰς τὸ θέατρον τῆς Πόλης Ἁγίου Μαρτίνου, ἐν Παρισίοις, τῷ 1818, καὶ ἀνέλαβε τὰ πρῶτα πρόσωπα τῆς κωμῳδίας καὶ τοῦ δράματος. Τὰ λαμπρότατα δημιουργήματα τῆς τέχνης αὐτῆς εἶναι Antony, Chatterston, Angelo. Ἐν τῷ Θεάτρῳ τοῦ Ὠδείου ὑπεκρίνατο μετὰ μεγάλης τέχνης τὰ πρόσωπα τῆς Φαίδρας καὶ τῆς Ἑρμιόνης.

ΔΟΡΒΙΓΝΥ, κωμικὸς ὑποκριτὴς καὶ συγγραφεύς, γενν. τῷ 1734, ἀποθ. τῷ 1812, ἤτο λέγουσιν, ἐν τῶν νόθων τέκνων τοῦ Λουδοβίκου ΙΕ'. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως τούτου, ἤρξατο γράφων διὰ τὸ θέατρον. Διῆλθεν ὅλον σχεδὸν αὐτοῦ τὸν βίον ἐν τῷ καπηλείῳ. Αἱ μυθιστορίαι αὐτοῦ εἶναι μᾶλλον ἀνέκδοτοι ἢ ἐκτετμαι.

ΔΟΡΕ (Παῦλος Γουσταῦος), περιώνυμος γάλλος ζωγράφος καὶ ἐγκαυστής, γενν. ἐν Στρασβούργῳ καὶ διακρινόμενος διὰ τὸν οἶστρον, τὴν εὐχέρειαν περὶ τὸ ζωγραφεῖν, τὸ σύνολον καὶ τὸ σύντονον τῶν συνθέσεων πρὸς δὲ καὶ τὸ ἀλλόκοτον καὶ τὸ ἰδιότροπον τοῦ ῥυθμοῦ αὐτοῦ. Γονιμώτατος ὢν ἐκόσμησε διὰ τῆς γραφίδος αὐτοῦ πλείστας πολυτίμους ἐκδόσεις διαφόρων συγγραμμάτων καὶ κατέστη περιζήτητος ὑπὸ τῶν ἐν Γαλλίᾳ ἐκδοτῶν. Ἐγεννήθη κατ' ἰανουάριον τοῦ 1832 καὶ ἔλαβε τὸ παράσημον τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς τῇ 15 αὐγούστου 1861.

ΔΟΡΙΑ (Οἶκος), μία τῶν ἀρχαιοτάτων καὶ ἐπιφανεστάτων οἰκογενειῶν τῆς Γενούης. Τὰ μέλη αὐτῆς, κατέχοντα τὰ πρώτιστα ὑπουργήματα ἀπ' αὐτοῦ ἔτι τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος ἦσαν ὀπαδοὶ τῆς μερίδος τῶν Γιβελλίνων, καθὼς καὶ οἱ Σπινόλαι καὶ εἶχον ἀντιπάλους τοὺς Γριμάλδας καὶ τοὺς Φιέσκους τῆς γουελφικῆς μερίδος. Τῷ 1339, μετὰ μακρὰς ἐχθροπραξίας, πάντες οἱ εὐγενεῖς ἀπεκλείσθησαν τῆς κυβερνήσεως, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου ὁ οἶκος τῶν Δόρια ἐγέννησε πλείονας μεγάλους ἄνδρας. Διῃρέθη δὲ εἰς διαφόρους κλάδους, ὧν πρεσβυτερος ὁ Μέλφην, ὁ δὲ Βάλ δὲ Ταῦρον, τοὺς δούκας δ' Ἀβέλλου, ὁ δὲ Τσύρση, τοὺς μαρκησίους δ' Ὀνέγλια, κλπ. Πάντες δ' ἐξελίχθησαν προστάται καὶ τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν καὶ τὰ μέγαρα αὐτῶν ἐν Γενούῃ, Νεαπόλει, Ῥώμῃ περιέχουσι πλουσίας συλλογάς.

ΔΟΡΙΑΣ (Ὀθέρτος), ναύαρχος τῶν Γενουητῶν, ἐν τῷ κατὰ τῆς Πίσας πολέμῳ ἐνίκησε τῷ 1284, ἐν τῇ μάχῃ τῆς Μελόριας κατὰ τοῦ Ἀλβέρτου Μοροζίνι.

Δόριας (Λάμβας), διῴκησε τὸν γενουητικὸν στόλον ἐν τῷ δευτέρῳ κατὰ θάλασσαν πολέμῳ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς, καὶ κατετρόπωσε, τῷ 1297, τὸν ναύαρχον Δάνδολον πλησίον τῆς νήσου Κουρζόλας.

Δόριας (Παγανῖνος), ναύαρχος ἐπὶ τοῦ τρίτου πολέμου κατὰ τῆς Ἐνετίας, ἐκυρίευσε τῆς Τενέδου, 1351, ἐνίκησε τὸν ἐνετὸν Νικόλαον Πιζάνην ἔμπροσθεν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, 1352, καὶ ἠχμαλώτευσεν αὐτὸν ἐν δευτέρᾳ μάχῃ τοῦ Πόρτο-Λόγγου, 1354.

Δόριας (Λουκιανὸς), ναύαρχος ἐν τῷ 4ῳ πρὸς τοὺς Ἐνετοὺς πολέμῳ, τῷ λεγομένῳ guerra di Chiozza, ἐκυρίευσε τὸ Ῥοβιγνον, Γράδον καὶ Κάορλον, καὶ ἐφονεύθη μαχόμενος μετὰ τοῦ Βίκτωρος Πιζάνη ἔμπροσθεν τῆς Πόλης 1379, ἀλλ' ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀνδρέας ἦρτο τὴν νίκην.

Δόριας (Πέτρος), διάδοχος τοῦ προηγουμένου, κατέστη κύριος τῆς Chiozza, ἀλλ' ἀποποιηθεὶς ἀγερώχως πάσας τῶν ἐνετῶν τὰς προτάσεις, ἐπολιορκήθη ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ὑπὸ τοῦ Βίκτωρος Πιζάνη, καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ σφαίρας κανονίου τῷ 1380, ὁ δὲ στόλος αὐτοῦ ἠναγκάσθη νὰ παραδοθῇ.

ΔΟΡΙΑΣ (Ἀνδρέας), εἷς τῶν μεγίστων ναυτικῶν τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, γεννηθεὶς ἐν Ὀνέλλῃ τῷ 1468, ἀποθανὼν τῷ 1560. Ἄγων τὸ 19ον τῆς ἡλικίας εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ πάπα Ἰννοκεντείου Η', ὃν καταλιπὼν προσῆλθε τῷ Φρειδερίκῳ, δουκὶ τοῦ Οὐρβίνου, καὶ τοῖς βασιλεῦσι τῆς Νεαπόλεως, Φερδινάνδῳ τῷ Πρεσβυτέρῳ καὶ Ἀλφόνσῳ τῷ Β'. Ἀπελθὼν εἰς προσκύνησιν τοῦ Ἁγίου Τάφου, ἐτέθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἰωάννου δὲ λὰ Ῥοδέρα, ἑνὸς τῶν τοποτηρητῶν Καρόλου τοῦ Η' ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Νεαπόλεως καὶ ὑπερήσπισεν ἐνδόξως τὴν Rocca-Guillelma κατὰ Γονζάλβου τοῦ Κορδουβίου. Εἶτα, τῆς πρὸς τὴν θάλασσαν κλίσεως αὐτοῦ ἀναπτυχθείσης, ὡπλίσεν ἰδίᾳ δαπάνῃ δέκα γαλέας καὶ κατεδίωξε τοὺς τούρκους καὶ ἀφρικανοὺς πειρατὰς οὓς ἐνίκησεν ἐν Πιανόζᾳ, 1519. Ἐν τῷ με-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ταξὺ Φρακγίσκου τοῦ Α' καὶ Καρόλου τοῦ Πέμπτου πολέμῳ, ἔλαβε τὴν διοίκησιν τοῦ γαλλικοῦ στόλου, καὶ κατετρόπωσεν αὐτοκρατορικὸν στόλον ἔμπροσθεν τῆς Μασσαλίας, 1524. Μετὰ νίκην ἣν ἤρατο κατὰ τοῦ Ἱσπανοῦ ναυάρχου Οὔγκη δὲ Μογκάδου ἐν Καποδόνῳ, 1528, ἀπέκλεισεν ἀπὸ τῆς θαλάσσης τὴν Νεάπολιν πολιορκουμένην ὑπὸ τοῦ Λωτρὲκ, ὅτε ἕνεκα τῶν παραχωρήσεων, αἵτινες ἐγένοντο εἰς τὴν Σαβόναν ἐπὶ βλάβῃ τῆς Γενούης, τῶν κατ' αὐτοῦ συκοφαντιῶν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς Γαλλίας, καὶ διαταγῆς μάλιστα δοθείσης πρὸς σύλληψιν αὐτοῦ, ἠτομόλησε πρὸς Κάρολον τὸν Πέμπτον. Ἐλευθερώσας δὲ τὴν Γένουαν τῆς γαλλικῆς κατοχῆς, ἔθετο τέρμα εἰς τὰς ἔριδας τῶν Ἀδόρνιων καὶ Φρεγόζων, ἀνακαλέσενεἰς τὰ δημόσια ὑποχρέωματα τοὺς εὐγενεῖς, κατέστησε διετῆ τὴν ἀρχὴν τοῦ δόγου ἀπὸ ἰσοβίου, ὡς ἦτο πρότερον, καὶ ἀπεποιήθη αὐτὴν ὁ ἴδιος. Ἐξηκολούθει δὲ ὑπηρετῶν τῷ αὐτοκράτορι κατὰ τῶν Τούρκων, ἐκυρίευσε τῆς Κορώνης καὶ τῶν Πατρῶν, ἀλλὰ δὲν ὠφελήθη ἐκ τῆς παρουσιασθείσης αὐτῷ εὐκαιρίας ὅπως καταστρέψῃ ἐν Πρεβέζῃ τὸν στόλον τοῦ Βαρβαρόσσα, 1539. Τῷ 1547, ἐπὶ τῆς συνωμοσίας τοῦ Φιέσκου, ἔδειξε μεγάλην ὠμότητα, ἐκδικῶν τὸν θάνατον τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Τζανεττίνου Δόρια φονευθέντος δι' ἐγχειριδίου ὑπὸ τῶν συνωμοτῶν. Οἱ Γενουῆται ἔδρυσαν τῷ Δόρια ἄγαλμα μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς «Τῷ πατρὶ τῆς πατρίδος». Ἴδ. τὸν «Βίον» αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Λορέντζου Καπελλόνη, ἐν Βενετίᾳ, 1600, εἰς 8ον.

Δόριας (Ἀνδρέας Ἰωάννης), ἀποθ. τῷ 1606, διώκησε τῷ 1556 τὸν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Φιλίππου Β' βασιλέως τῆς Ἱσπανίας γενουητικὸν στόλον, διηύθυνε τὴν ἐναντίον τῆς Τριπόλεως ἐπίθεσιν τῷ 1560, ἀφῆκεν ἀθορήθητον τὴν Κύπρον προσβαλλομένην ὑπὸ τῶν Τούρκων, καὶ μετέσχε τῆς ἐν Ναυπάκτῳ ναυμαχίας, 1571, ἔνθα ὀλίγην ἐνεδείξατο ἱκανότητα.

ΔΟΡΙΓΝΥ (Μιχαὴλ), ζωγράφος καὶ χαλκογράφος, γενν. τῷ 1617 ἐν Σαὶν Κεντίνῳ, ἀποθ. τῷ 1663, μαθητὴς τοῦ Βουέτου, καὶ καθηγητὴς τῆς ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίας τῆς ζωγραφικῆς, κατέλιπε πολλὰς χαλκογραφίας διὰ νιτρικοῦ ὀξέος κατὰ τοὺς πίνακας τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ.

Δορτγνὺ (Λουδοβίκος) πρωτότοκος υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1654, ἀποθ. τῷ 1742, ἐμορφώθη ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ Λεβρούν, καὶ διῆλθε διετῆ πολλὰ ἐν Ῥώμῃ, Βενετίᾳ, Βερώνῃ, Βιέννῃ καὶ Πράγᾳ. Τὸ κάλλιστον ἔργον αὐτοῦ εἶναι ὁ θόλος ὃν ἐκόσμησε διὰ τοιχογραφιῶν ἐν τῇ μητροπόλει τῆς Τριδέντου. Ἐχάραξε κατὰ Ῥαφαὴλον τὸν «εἰς τὸν λιμένα τῆς Ὀστίας κατάπλουν τῶν Σαρακηνῶν».

Δορτγνὺ (Νικόλαος), υἱὸς τοῦ Μιχαὴλ, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1658, ἀποθ. τῷ 1746, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ὡραίων Τεχνῶν ἀπὸ τοῦ 1725, ἐχάραξε τὰ «Σχέδια τοῦ Ῥαφαὴλου» ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Ἀμπτωγκούρ· τὸν «Ἅγιον Πέτρον θεραπεύοντα τοὺς χωλοὺς», κατὰ τὸν Σιγόλην· τὸ «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Σεβαστιανοῦ», κατὰ τὸν Δομινικουΐνην κτλ.

ΔΟΡΙΕΙΟΝ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Φρυγίας, κατὰ Στέφανον τὸν Βυζάντιον.

ΔΟΡΙΣΚΟΙ (ἀρχ.), λαὸς τῆς Περσίας, ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Ἀρίας, τῆς Καρμανίας καὶ τῆς Δραγγιανῆς.

ΔΟΡΙΣΚΟΣ (ἀρχ.), πεδιὰς τῆς Θράκης παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἕβρου ἔνθα ἔκειτο πρὸς Β τῆς Αἴνου πόλις ὁμώνυμος (Τούζλα).

ΔΟΡΚΙΓΓ, πολ. τῆς Ἀγγλίας (Σουῤῥεύ), 33 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Λονδίνου πλησίον τοῦ Μόλου καὶ ἐπὶ τῆς ἀπὸ Λονδίνου εἰς Brighton ὁδοῦ. Κάτ. 5,000. Ὀρνιθοτροφία.

ΔΟΡΚΙΣ, στρατηγὸς τῶν Λακεδαιμονίων σκαλεὶς διάδοχος τοῦ Παυσανίου, ἀλλὰ μετὰ μικρὸν ἀνακληθείς.

ΔΟΡΛΕΑΝ (Λουδοβίκος), σφοδρὸς σφενδονιστὴς, γεννηθεὶς τῷ 1542 ἐν Αὐρηλίᾳ ἢ ἐν Παρισίοις, ἀποθανὼν τῷ 1629. Ἐσπούδασε παρὰ τῷ Ἰωάννῃ Δοράτῳ, ἠσπάσθη τὸ διεγηγορικὸν ἐπάγγελμα, διωρίσθη γενικὸς συνήγορος μετὰ τὴν σύλληψιν τῶν μελῶν τοῦ καινοβουλίου ἅτινα ἔμενον πιστὰ τῷ βασιλεῖ, ἔγραψε λιβέλλους κατὰ Ἑβρίκου τοῦ Δ', ἐλάλησε κατ' αὐτοῦ σφοδρῶς ἐν τῇ «Συνελεύσει τῆς Σρενδόνης» τῷ 1593, ἔφυγε, μετὰ τὴν παράδοσιν τῶν Παρισίων, εἰς Ἀμβέρσην, ἔνθα διέτριψεν ἐπὶ 9 ἔτη, καὶ συνελήφθη ἐπὶ τῆς καθόδου αὐτοῦ ἀλλ' ἀμέσως ἀπελύθη κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως ᾧ ἔμενε τοῦ λοιποῦ πιστός.

Δορλεὰν (Πέτρος Ἰωσήφ), ἰησουίτης γενν. ἐν Βούργῳ τῷ 1644, ἀποθ. τῷ 1690, ἐδίδαξε τὴν φιλολογίαν ἐν πολλαῖς σχολαῖς τοῦ τάγματος αὐτοῦ καὶ κατέλιπεν ἱστορικὰ συγγράμματα Histoire des révolutions d'Anlgeterre, ἐν Παρισίοις, 1603, τόμ. 3 εἰς 4ον, ἧτις παύεται οὖσα ἀμερόληπτος ἀπὸ τοῦ Ἑβρίκου Η'ου, καὶ τῆς ὁποίας ὁ Τουρπῖνος ἐδημοσίευσε συνέχειαν, 1788, τόμ. 2 εἰς 8ον· Histoire des révolutions d'Espagne, 1734, τόμ. 3 εἰς 4ον, ἧττον ἐπιμελῆ καὶ ἀπαπειρατωθείσα ὑπὸ τοῦ Βρυ-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ (Ν.Π.Σ.Δ.)

moy καὶ τοῦ Rouillé, βιογραφίας, λόγους, κτλ.

ΔΟΡΜΑΝ, πρωτ. δήμ. τῆς Γαλλίας (Μάρνος), 25 χιλιάμ. πρὸς δυσμὰς τῆς Ἐπερνάη, ἐπὶ τοῦ Μάρνου. Κάτ. 1,513. Νίκη τοῦ Ἐβρίκου δὲ Γοὶζη κατὰ τῶν Γερμανῶν οἵτινες ἦρχοντο εἰς βοήθειαν τῶν καλδινιστῶν, 1575· αὐτόθι τραυματισθεὶς ἐπωνομάσθη Balafré.

ΔΟΡΝ (Ἰωάννης Ἀλβρέχτος Βερνάρδος), γερμανὸς ἀσιανολόγος, γενν. τῇ 11 μαΐου 1805, ἐν Σχενερφέλδῃ (δουκάτον τοῦ Κοβούργου), ἐσπούδασεν ἐν τοῖς πανεπιστημίοις τῆς Ἄλλης καὶ τῆς Λειψίας, ἔτυχε τοῦ πτυχίου αὐτοῦ καὶ περιηγηθεὶς εἰς Γαλλίαν καὶ Ἀγγλίαν διωρίσθη τακτικὸς καθηγητὴς τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν ἐν τῷ ρωσσικῷ πανεπιστημίῳ τῆς Τσαρκώφ (1829). Μεθ' ἓξ ἐτῶν ὑπηρεσίαν, μετεκλήθη εἰς Πετρούπολιν ἔνθα ἐγένετο κατ' ἀρχὰς καθηγητὴς τῆς ἀσιατικῆς ἱστορίας καὶ γεωγραφίας ἐν τῷ ἀνατολικῷ ἱνστιτούτῳ, εἶτα, τῷ 1843, ἐπιστάτης τῆς αὐτοκρατορικῆς βιβλιοθήκης καὶ διευθυντὴς τοῦ ἀσιατικοῦ μουσείου. Εἶναι μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν. Αἱ μελέται τοῦ Δὸρν ἀφορῶσι κυρίως τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν φιλολογίαν τῶν Ἀφγανῶν μετὰ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς γεωγραφίας τοῦ Καυκάσου καὶ τῶν μεσημβρινῶν παραλίων τῆς Κασπίας θαλάσσης.

ΔΟΡΝΟΣ, πόλ. καὶ ἐνορία τῆς Σκωτίας πρωτεύουσα τῆς κομητείας τῆς Σουθερλάνδης, μετὰ λιμένος ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου κόλπου, χωρίζοντος τὴν κομητείαν τῆς Σουθερλάνδης ἀπὸ τῆς κομητείας τῆς Ῥὸς, 336 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Ἐδιμβούργου. Κάτ. 3,458. Ἄλλοτε ἕδρα τῆς ἐπισκοπῆς τῆς Καθνέας.

ΔΟΡΟΓΟΒΟΥΤ, πόλ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας ἐπὶ τοῦ Δνειπέρου, κυβερνεῖον καὶ 88 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Σμολένσκης. Κάτ. 5,000. Ἐκάη ἐν μέρει τῷ 1812, ἐπὶ τῆς ὑποχωρήσεως τῆς μεγάλης στρατιᾶς.

ΔΟΡΠΑΤ ἢ ΔΕΡΠΤ, Δόρπατον, λατιν. Derbatum, Derpatum, Dorpatum Livonorum, ρωσσιστὶ «Γουριέφ», πόλ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας (Λιβονία), ἐπὶ τοῦ Ἐμβὰς 240 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Ῥίγας, ἐπὶ τῆς 58ου 22' 47" Β πλ. καὶ 24ου 23' 13" Α μήκ. Κάτ. 13,000 Ἀρχαία ἐπισκοπή. Περίφημον πανεπιστήμιον θεμελιωθὲν τῷ 1632 ὑπὸ τοῦ Γουσταύου Ἀδόλφου, κατηργήθη τῷ 1656, ἀλλ' ἐκ νέου συσταθὲν τῷ 1802 ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου· πάντα τὰ μαθήματα αὐτοῦ διδόνται λατινιστί, ἐκτὸς τῶν τοῦ ρωσσικοῦ δικαίου. Πρότυπος σχολή, σχολὴ τῆς γεωργικῆς, ἀρχαιολογικὸν γυμνάσιον, κτηνιατρικὴ σχολὴ ἀπὸ τοῦ 1846. Πλουσία βιβλιοθήκη, ἐν τοῖς ἐρειπίοις τῆς ἀρχαίας μητροπόλεως· βοτανικὸς κῆπος, ἀστεροσκοπεῖον· Θεμελιωθὲν τῷ 1030 τὸ Δόρπατον ἐάλω ὑπὸ τῶν Τευτόνων ἱπποτῶν, οἵτινες συνέστησαν αὐτόθι ἐπισκοπὴν τῷ 1224· ὕστερον δὲ πολλάκις διεφιλονεικήθη ὑπὸ τῶν Πολωνῶν, τῶν Σουηδῶν καὶ τῶν Ῥώσσων οἵτινες ἔμειναν κύριοι αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ 1704. Ἀπετέλεσε μέρος τῆς ἀνσεατικῆς ὁμοσπονδίας. Κατεστράφη ὑπὸ πυρκαϊᾶς τῷ 1777.

ΔΟΡΠΙΟΣ (Μαρτῖνος), σοφὸς ὁλλανδὸς γενν. περὶ τὸ 1460, ἀπ. τῷ 1525, ἐδίδαξε τὴν ῥητορικὴν καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἐν Λίλῃ, καὶ διηύθυνε τὴν σχολὴν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν Λουβαΐνῳ. Καίτοι ἐλθὼν εἰς φιλολογικὰς ἔριδας πρὸς τὸν Ἐρασμον καὶ τὸν Θωμᾶν Μῶρον ἔμενε πάντοτε φίλος αὐτῶν. Κατέλιπεν «Ἐπιστολὴν» τῷ Ἐράσμῳ ἐπὶ τοῦ «Ἐγκωμίου τῆς Μωρίας», ἑτέραν De Hollandorum moribus, λόγον «De laudibus Aristotelis κτλ.

ΔΟΡΣΕΝΝΟΣ (Δάϊος), κωμικὸς λατῖνος ποιητὴς ὃν καταρίνει ὁ Ὁράτιος ἐπὶ ἀμελείᾳ ὕρους καὶ κακῇ περιγραφῇ χαρακτήρων (Ep. II, 1, V. 173-174). Ὁ Σενέκας σημειοῖ τὸν ἐπιτάφιον αὐτοῦ· «Hospes, resiste, et sophia m Dorsenni lege». (Ep. LXXXIX).

ΔΟΡΣΕΤΗ, κομητεία τῶν ΝΔ τῆς Ἀγγλίας, μεταξὺ τῆς Μάγχης πρὸς Ν, τῶν κομητειῶν τῆς Δεβῶνος πρὸς Δ, τῆς Σομερσέτης καὶ τῆς Οὐίλτς πρὸς Β, τῆς Hants πρὸς Α. Ἐπιφ. 557, 537 ἑκταρίων ὧν τὸ 1/3 γεωργήσιμον, 1/9 ἀκαλλιέργητον, καὶ τὸ ἐπίλοιπον εἰς βοσκὰς ἢ δάση· κάτ. 188,651· ἐνορίαι 271. Ποτ. Στούρ, Φρόμ, Πίδδλ, Οὐέη καὶ Βρίτ. Νῆσοι· Πορτλάνδη καὶ Τουρβέκη. Γῆ πεδινὴ καὶ εὔφορος. Λίθοι πρὸς οἰκοδομὴν λεγόμενοι τῆς «Πορτλάνδης». Φημιζόμενα πρόβατα. Μαλλία, βούτυρον, κτλ. Πρωτ. Δορσεστέρη· κυριώτεραι πόλεις Poole, Bridpod, Σαττσβουρὴ, Σχερβοῦργον, Βεὶμούθ, Στούρμινστερ, Βαρεχάμ.

ΔΟΡΣΕΤΗΣ (Θωμᾶς ΣΑΚΒΙΛ, κόμης τῆς), γόνος νορμανδικῆς οἰκογενείας ἐλθούσης εἰς Ἀγγλίαν μετὰ Γουλλιέλμου τοῦ Κατακτητοῦ, ἐγεννήθη τῷ 1536 ἐν Οὐίθιαν (Σουσέξ), ἀπέθανε τῷ 1606. Μέλος τῆς βουλῆς τῶν κοινοτήτων τῷ 1557, ἐδημοσίευσε τῷ 1559 τὸ «Κάτοπτρον τῶν ἀρχόντων», συλλογὴν ποιημάτων διαφόρων ποιητῶν, ἐν οἷς, μεγάλοι ἄνδρες ἀφηγοῦνται τὰς δυστυχίας, ὧν ἔπασχον θύματα. Τῷ 1561, ἔδωκεν εἰς τὴν σκηνὴν τὸν «Γορβοδοῦκ», τὴν πρώτην ἰαμβικὴν τραγῳδίαν τοῦ ἀγγλικοῦ θεάτρου.

Καταστραφεὶς δὲ διὰ τῆς ἀσωτείας αὐτοῦ, περιηγήθη εἰς Γαλλίαν καὶ Ἰταλίαν, ὅθεν ἀνεκλήθη ἀποθανόντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, 1566. Ἡ βασίλισσα Ἐλισάβετ ἧς ἦτο συγγενὴς ἀπέστειλεν αὐτόν, τῷ 1570, ὅπως διαπραγματευθῇ τὸ συνοικέσιον αὐτῆς μετὰ τοῦ δουκὸς τῆς Ἀνδεγαυίας, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὸν τίτλον τοῦ λόρδου Βουχούρστ. Ἀπετέλεσε μέρος τῶν ἐπιτροπῶν αἵτινες ἔκριναν τὸν δοῦκα δὲ Νορφόλκ καὶ τὴν Μαρίαν Στυάρτην, ἐπετράπη ὅπως γνωστοποιήσῃ τῇ βασιλίσσῃ ταύτῃ τὴν θανατικὴν ἀπόφασιν, μετέδη πρεσβευτὴς εἰς τὰς Ἡνωμένας Ἐπαρχίας, ἔνθα ἠδυνήθη νὰ ἐπανορθώσῃ τὰ σφάλματα τοῦ Λειτσεστέρη, ἐγένετο γραμματεὺς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ὀξωνίας, μέγας θησαυροφύλαξ τῆς Ἀγγλίας τῷ 1599, καὶ προήδρευσε τῆς ἐπιτροπῆς ἥτις κατεδίκασε τὸν κόμητα δ' Ἐσσέξ. Εἷς ἐκ τῶν πρώτων ἀνηγόρευσε τὸν Ἰάκωβον Α', ὅστις ἐπεκύρωσε τὰ ἀξιώματα αὐτοῦ καὶ ὠνόμασεν αὐτὸν κόμητα τῆς Δορσέτης.

Δορσέτης (Ἐδουάρδος ΣΑΚΒΙΛ, κόμης τῆς) ἔγγονος τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Λονδίνῳ τῷ 1590, ἀποθ. τῷ 1652. Ἐγένετο ἀρχηγὸς τῶν στρατευμάτων, ἅπινα Ἰάκωβος ὁ Α' ἔστελλε τῷ γαμβρῷ αὐτοῦ τῷ ἐκλέκτορι παλατίνῳ περιπλακέντι εἰς τὸν Τριακονταετῆ πόλεμον, 1620. Ὕστερον δὲ ὑπερῆσπισε τὸν καγκελάριον Βάκωνα ἐν τῇ Βουλῇ τῶν κοινοτήτων. Εἷς τῶν ἀντιβασιλέων τοῦ βασιλείου ἐπὶ τῆς περιηγήσεως τοῦ Καρόλου Α' εἰς Σκωτίαν, 1640, πρόεδρος τοῦ συμβουλίου 1641, μάτην ἐπεράθη ἵνα συνδιαλλαχθῇ τὸν μονάρχην πρὸς τὸ κοινοβούλιον, ἐπολέμησεν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐν Edge-Hill, ὑπῆρξεν εἷς τῶν ὑπογραψάντων τὴν συνθηκολόγησιν τῆς Ὀξωνίας, καὶ ἀπεχώρησεν εἰς τὰς γαίας του.

Δορσέτης (Κάρολος Σακβίλ κόμης τῆς), γενν. τῷ 1637, ἀποθ. τῷ 1705, ἀπήλαυε μεγάλης ὑπολήψεως ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Καρόλου Α', τοῦ Ἰακώβου Β', καὶ τοῦ Γουλιέλμου Γ', μᾶλλον ὡς λόγιος ἢ ὡς πολιτικός. Αἱ ποιήσεις αὐτοῦ ἀπετέλουσι μέρος τῆς συλλογῆς τοῦ Ἰόνσωνος, ἐν Λονδίνῳ, 1794.

ΔΟΡΣΤΕΝ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν χωρῶν (Οὐεσφαλία), 57 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Μύνστερ, ἐπὶ τοῦ Λίππου· κάτ. 3,000. Κατασκευὴ ἱριούχων καὶ πανικῶν.

ΔΟΡΤΜΟΥΝΔΗ Tremonia πόλ. τῶν πρωσσικῶν Χωρῶν (Οὐεσφαλία), ἐν Ἀνω-Σαξονίᾳ, 42 χιλιάμ. πρὸς Δ αὐτῆς, ἐπὶ τῆς 51ο 31' 25'' Β πλ. καὶ 5ο 7' 50'' Α μήκ. Κάτ. 18,000. Εὐαγγελικὸν γυμνάσιον. Περίεργα ἀρχεῖα. Ἀνωτάτη διεύθυνσις τῶν ὀρυχείων. Κατασκευὴ μηχανικῶν, χυτήρια σιδήρου καὶ χάλυβος. Ἐμπόριον δημητριακῶν. Μεγαλοπρεπὴς σταθμὸς τοῦ ἀπὸ Μίνδεν εἰς Κολωνίαν σιδηροδρόμου. Ἄλλοτε ἐλευθέρα αὐτοκρατορικὴ καὶ ἀνσεατικὴ πόλις. Τῷ 1806, ἐγένετο ἐν τῷ μεγάλῳ δουκάτῳ τοῦ Βέργ, πρωτ. τοῦ νομοῦ τοῦ Ῥοέρ. Διὰ δὲ τῶν συνθηκῶν τοῦ 1814 ἐδόθη εἰς τὴν Πρωσσίαν.

ΔΟΡΥΛΑΕΙΟΝ καὶ Δορυλάειον ἢ Δορύλαον (ἀρχ.), πόλ. τῆς Φρυγίας (Ἐσκι-Σὶχρ) ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ πλησίον τῆς Θόμβρεως. Νίκη τοῦ Γοδεφροὰ δὲ Βουλλιὼν κατὰ τῶν Σελζουκίδων Τούρκων, τῷ 1097.

ΔΟΡΥΚΛΕΙΔΑΣ, γλύπτης ἐκ Λακεδαίμονος, μαθητὴς τοῦ Διποίνου καὶ Σκύλιδος ἐποίησεν ἐν τῷ Ἡραίῳ τῆς Ὀλυμπίας ἄγαλμα Τύχης ὡς μητρὸς τῶν Ὡρῶν, τεθειμένον παρὰ τὰς Ὥρας τοῦ Σμίλιδος.

ΔΟΡΥΚΛΟΣ, νόθος υἱὸς τοῦ Πριάμου, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Αἴαντος Τ—, Ὀλυμπιονίκης ἐκ Τίρυνθος.

ΔΟΡΥΛΑΟΣ ἢ ΔΟΡΥΛΑΣ, Κένταυρος φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πηλέως. Τ—, στρατηγὸς τοῦ Μιθριδάτου.

ΔΟΡΥΣΣΟΣ, υἱὸς τοῦ Λεωδότου.

ΔΟΣΙΘΕΟΣ, μάγος ἐκ Σαμαρείας κατὰ τὸν 1ον αἰῶνα, θεραπεύεται ὡς ὁ πρῶτος αἱρεσιάρχης. Ὑπεκρίνετο τὸν Μεσσίαν καὶ ἐφήρμοζεν ἑαυτῷ τὰς ἀφορώσας τὸν Σωτῆρα προφητείας, διὰ νὰ πείσῃ δὲ τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀπεχώρησεν εἰς σπήλαιον, καὶ μακρὰν παντὸς βλέμματος κατέστρεψεν ἑκουσίως τὸ ζῆν δ' ἀσιτίας. Ὁ Δοσίθεος συνωδεύετο ὑπὸ τριάκοντα μαθητῶν ἀναλόγως τῶν ἡμερῶν τοῦ μηνός, οἱ δὲ μαθηταὶ οὗτοι ἐτήρουν τὴν περιτομήν, αὐστηρὰν νηστείαν καὶ τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ σαββάτου δ' ἐντελοῦς ἀκινησίας, μένοντες 24 ὥρας ὄρθιοι, μετὰ τοῦ ἑνὸς βραχίονος τεταμένου. «Οἱ Δοσιθεισταὶ» ὑφίσταντο ἐν Αἰγύπτῳ μέχρι τοῦ ΣΤ' αἰῶνος. Ὁ περιφημότατος μαθητὴς τοῦ Δοσιθέου ἦτο Σιμων ὁ Μάγος.

ΔΟΣΚΟΙ (ἀρχ.), σκυθικὸν ἔθνος οἰκοῦν τὴν ἀσιατικὴν Σαρματίαν περὶ τὴν Μαιῶτιν λίμνην.

ΔΟΣΣΑ, ἴδ. ΟΣΣΑ.

ΔΟΣΣΟΙ (οἱ ἀδελφοί), ζωγράφοι, θεμελιωταὶ τῆς σχολῆς τῆς Φερράρας, ἐσουδάσαν ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐν Βενετίᾳ. Ὁ πρεσβύτερος ΔΟΣΣΟΣ ΔΟΣΣΗΣ, γεννηθεὶς ἐν Φερράρᾳ τῷ 1479, ἀπέθανεν τῷ 1550, ἂν τοῦτον ἐν τῇ Ἱστορικῇ πίνακι· μνημονεύουσι δ' αὐτοῦ τὸν «Ἰησοῦν ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων», παρὰ τοῖς Δομινικανοῖς

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κρουσταλλένιος Βιβλιοθηκη
Αργοστολιου (Ν.Π.Δ.)

τῆς Φαεντίας· τοὺς «Τέσσαρας διδασκάλους τῆς ἐκκλησίας», ἐν τῇ στοᾷ τῆς Δρέσδης, τὸν «Ἅγιον Ἰωάννην τῆς Πάτμου», ἐν Φερράρᾳ, τὴν «Περιτομὴν» ἐν τῷ Λούβρῳ, τὰς εἰκόνας τοῦ Ἀριόστου καὶ τοῦ Κορρήγιου· σκηνάς τινας βακχικῶν ἑορτῶν, ἐν τῷ παλατίῳ τοῦ προστάτου αὐτοῦ Ἀλφόνσου τῆς Ἔστης. Ὁ νεώτερος, Ι.-Β. Δόσσης, ἀποθ. τῷ 1545, ἐπετύγχανεν εἰς τὰς γελοιογραφίας καὶ τὴν χωρογραφίαν καὶ ἔτρεφε κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ χαμερπεστάτην ζηλοτυπίαν.

ΔΟΤΑΜΑΣ, στρατηγὸς τῶν Περσῶν παρ' Αἰσχύλῳ.

ΔΟΤΤΕΒΙΔΗΣ (Ἰωάννης Ἐβρῖκος), μοναχὸς τοῦ Εὐκτηρίου, γεννηθεὶς ἐν Palaiseau τῷ 1716, ἀποθ. τῷ 1807, κατέλιπε καλὰς μεταφράσεις τοῦ «Σαλλουστίου», 1749· τοῦ «Τακίτου», 1792· καὶ τῆς Mostellaria τοῦ Πλαύτου, 1803. Ἠσχολήθη δ' ἐπίσης εἰς μετάφρ. τοῦ Τίτου Λιβίου καὶ τοῦ Πλινίου, ἀλλὰ τὸ ἔργον αὐτοῦ δὲν ἐτυπώθη.

ΔΟΥΑΙ, γάλλος στρατηγὸς πεσὼν ἡρωϊκῶς κατὰ τὸν γαλλογερμανικὸν πόλεμον τοῦ 1871—1872, ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Βεισσεμβούργου τῇ 23ῃ Αὐγούστου, ἐν ᾗ ἡγεῖτο τῶν καλουμένων «Τούρκων».

ΔΟΥΑΙ, Duacum, Catuacum, ἐπαρχ. τῆς Γαλλίας (Νομὸς τῆς Ἄρκτου), 32 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Λίλλης καὶ 241 μακρὰν τῶν Παρισίων διὰ τοῦ Βορείου σιδηροδρόμου, ἐπὶ τοῦ Σκάρπη, ὅστις συγκοινωνεῖ διὰ τῆς διώρυγος τοῦ Σανσὲ μετὰ τῆς Καμβραΐ, Λίλλης, Δουγκέρκης καὶ τῆς Βορείου θαλάσσης, καὶ διὰ τοῦ Ἐσκώτου, μετὰ τῆς Βαλενσιέννης, Τουρναΐ καὶ τοῦ Βελγίου. Κάτοικοι 17,790 Πολεμικὴ θέσις πρώτης κλάσεως· ὁπλοστάσιον, σχολὴ τοῦ πυροβολικοῦ, κανονοχυτήριον. Ἀνώτατον δικαστήριον· πρωτοδικεῖον· πανεπιστημιακὴ Ἀκαδημία, λύκειον, πλούσιον φρενοκομεῖον, κτλ. Πλουσία βιβλιοθήκη, πινακοθῆκαι, φυσικοϊστορικὰ καὶ ἀρχαιολογικὰ μουσεῖα. Πόλις κανονικῶς ἐκτισμένη, ἀλλ' ἔχουσα μνημεῖα μικροῦ λόγου ἄξια. Ἡ Δουαὶ ὑπῆρχε λέγουσιν, ἀπὸ τοῦ χρόνου τῶν Καισάρων.

ΔΟΥΑΡΑΚΑ, πόλ. τῆς Ἰνδοστάνης, ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐπαρχίᾳ τῆς Γουζουράτης, μετὰ λιμένος ἐπὶ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ. Κάτ. 50,000. Περίφημος παγόδα χρησιμεύουσα ὡς προσκύνημα. Κατὰ τοὺς Βράμας ἦτον ἔδρα τοῦ Κρίσνα, ὅστις κατέθηκεν αὐτόθι τὴν λευκὴν ὥραν δι' ἣν σημειοῦσι τὸ μέτωπον.

ΔΟΥΑΡΝΕΝΕΖ, πρωτ. ἐπὶ τοῦ Ἐλάμου τῆς Γαλλίας (Φινιστέρη), 25 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Κιμπέρ, μετὰ λιμένος ἐπὶ τῆς Ν παραλίας τοῦ ὁμωνύμου κόλπου. Κάτ. 4,870. Ἁλιεία τοῦ σκόμβρου καὶ τῆς τριχίας. Σχεδὸν κατέναντι τοῦ λιμένος εἶναι ἡ νῆσος τοῦ Τριστάν.

ΔΟΥΒ, Doubs, παρ' ἀρχ. «Δοῦβις» ἢ «Δούβιος», ποτ. τῆς Γαλλίας, ἔχων τὰς πηγὰς ἐπὶ τοῦ ὄρους Ῥιξὸν, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Σῶνον ἐν Βερδούνῳ. Συσφίγγεται ἐντὸς ὀρέων καὶ βράχων, αἱ δὲ ὄχθαι αὐτοῦ εἶναι ζωγραφικώταται. Σχηματίζει τὴν τερπνὴν λίμνην τοῦ St-Point καὶ κατωτέρω τὸν ὡραῖον καταῤῥάκτην ὅστις λέγεται «Πήδημα τοῦ Δοὺβ» Saut du Doubs, 27 μέτρ. τὸ ὕψος. Ῥοῦς 450 χιλιάμ. πλευστὸς ἐν τῷ κάτω μέρει ἐπὶ 14 χιλιάμ.

Δοὺβ, Doubs, νομὸς τῶν Α τῆς Γαλλίας· πρωτ. Βεσανσών. Κάτ. 296, 280. Διαῤῥέεται ὑπὸ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ καὶ διαπερᾶται ὑπὸ τῆς διώρυγος τοῦ Ῥοδανοῦ καὶ τοῦ Ῥήνου· καλύπτεται δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰουρασίου. Γῆ εὔφορος· δάση καὶ παχεῖαι βοσκαί.

ΔΟΥΒΑΖΑ ἢ ΔΟΥΒΙΤΣΑ, ὀχυρὰ πόλις τῆς Τουρκίας (Βοσνία) ἐπὶ τοῦ Οὔννα 39 χιλιάμ. πρὸς Δ. τῆς Γραδίσκας· οἱ Αὐστριακοὶ ἐκυρίευσαν αὐτὴν τῷ 1788.

ΔΟΥΒΑΙΡ (Γουλιέλμος), γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1556, ἀποθ. τῷ 1621, ἠσπάσατο τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον καὶ ἀπεστάλη ὑπὸ Ἑρρίκου τοῦ Δ' πρεσβευτὴς εἰς Ἀγγλίαν τῷ 1616, διωρίσθη δὲ σφραγιδοφύλαξ ὑπὸ Λουδοβίκου τοῦ ΙΓ'. Ἦτον εἷς τῶν ἀρίστων χαρακτήρων τῆς γαλλικῆς κοινωνίας καὶ ὁ εὐγλωττότατος ἀνὴρ τῶν χρόνων αὐτοῦ, ἐκαλλιέργησε δὲ εὐδοκίμως τὰ γράμματα καὶ ἐβελτίωσε τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν. Ἔχομεν αὐτοῦ ἀξιολόγους μεταφράσεις τοῦ «Ἐπικτήτου», λόγων τινῶν τοῦ «Δημοσθένους» καὶ τοῦ «Κικέρωνος», κτλ.

ΔΟΥΒΑΔ (Γουλιέλμος), γενν. ἐν Πουντοάζῃ περὶ τὸ 1570, ἀποθ. τῷ 1646, ἐσπούδασε τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰ γράμματα, ἐξησκήθη εἴς τε τὴν ἔμμετρον καὶ τὴν πεζὴν γλῶσσαν, ἐδίδαξε μετὰ κλέους, καὶ κατέλιπε σὺν ἄλλοις λατινικὴν μετάφρασιν τοῦ Ἀριστοτέλους μετὰ τοῦ κειμένου παρατεθειμένου, 1618, τόμ. 4, εἰς 4ον, καὶ 1628, τόμ. 2, εἰς φύλλ.

Δουβὰλ (Ἰωάννης), γάλλος ἀσιανολόγος, ἐπίσκοπος Βαβυλῶνος, γενν. ἐν Κλαμεσὺ τῷ 1597, ἀποθ. τῷ 1669, ὑπῆξεν εἰς τῶν ἱδρυτῶν τοῦ φροντιστηρίου τῶν ξένων Ἱεραποστόλων. Κατέλιπε χειρογράφους πεντήκοντα τόμ. λόγων καὶ ἐλλιπῶν τῆς τουρκικῆς, ἑλληνικῆς, ἀραβικῆς, περσικῆς κτλ.

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

Δουβάλ (Πέτρος), γενν. ἐν Ἀββεβίλῃ τῷ 1618, ἀποθ. τῷ 1683, ἀνεψιὸς τοῦ Νικολάου Σανσὼν, ἐδίδαξε τὴν γεωγραφίαν καὶ ἐδημοσίευσε γεωγραφικὰ πονήματα.

Δουβάλ (Βαλεντῖνος Ζαμεράη), γενν. τῷ 1695, ἐξ ἐνδεοῦς γεωργοῦ, ἐν τῷ χωρίῳ τοῦ Ἀρτονάη (Καμπανία τῆς Γαλλίας), ἀποθ. τῷ 1775. Ἔζησε ποιμαίνων βοῦς, καὶ ἐσπούδασε μετὰ πολλοῦ μόχθου ἐντὸς τῶν δασῶν. Προστατευθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ δουκὸς τῆς Λωραίνης ἐσπούδασε παρὰ τοῖς Ἰησουΐταις, εἶτα περιηγήθη καὶ διωρίσθη καθηγητὴς τῆς ἱστορίας ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Λυνεβίλλης. Μαθητὴς αὐτοῦ ἐγένετο ὁ περιώνυμος Chatam οὗ προεῖπε τὴν μέλλουσαν δόξαν. Διατρίψας δέκα ἔτη ἐν Φλωρεντίᾳ καὶ κατέλιπε διάφορα συγγράμματα περὶ νομισματολογίας. Ἴδ. Oeuvres de Duval μετὰ τοῦ Mémoires sur sa vie ὑπὸ τοῦ ἱππότου Kosh, ἐν Πετρουπόλει (Βασιλείᾳ), 1784, τόμ. 2 εἰς 8ον, ἐν Παρισίοις, 1785, τόμ. 3 εἰς 18ον.

Δουβάλ (Ἀμωρὺ Pineu), γάλλος λόγιος, γενν. ἐν Ῥηΐδόνοις τῇ 28 Ἰανουαρίου 1760, ἀποθ. τῷ 1839. Δικηγόρος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐκέρδησε πολλὰς δίκας νεώτατος ἔτι τὴν ἡλικίαν καὶ διεκρίθη ὡς ποιητὴς διὰ τῆς χάριτος τῶν στίχων αὐτοῦ. Ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ Histoire littéraire de France πολλὰ ἄρθρα, ἐξ ὧν σημειοῦμεν τὸ Discours sur l'état des beaux arts en France au treizième siècle (tom. XVI). Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ σημειοῦμεν τὸ ὑπὸ τοῦ Πανακαδημίου στεφθὲν Des sépultures chez les anciens et les modernes, ἐν Παρισίοις, 1804 εἰς 8ον καὶ τὰ ἑξῆς τέσσαρα. Le Nouvel Elysée, ou projet d'un monument à la mémoire de Louis XVI et les plus illustres victimes de la Revolution, Παρισ., 1814, εἰς 8ον.—Exposé de motifs qui ont précédé et suivi la cession de Parga, ἐν Παρισίοις, 1820, εἰς 8ον. Monuments des arts du dessin chez les peuples, tant anciens que modernes, κτλ. ἐν Παρισίοις, 1829, τόμ. 4 εἰς 4ον. Paris et ses Monuments, ἐν Παρισίοις, 1803, εἰς φύλλ.

Δουβάλ (Ἀλέξανδρος Βικέντιος Pineu) γάλλος δραματοποιὸς, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Ῥηΐδόνοις, τῇ 6 ἀπριλίου 1767, ἀποθ. κατ' Ἰανουάριον τοῦ 1842. Γοητρώτατος ὢν κατέλιπε πολυάριθμα δράματα, ἐν οἷς διακρίνονται ἐφαμίλλος καὶ ἐνιαχοῦ ὑπέρτερος τοῦ Πικάρ.

ΔΟΥΒΑΛ (Γεώργιος), δραματοποιὸς, γενν. ἐν Βαλόγνῃ τῷ 1777, ἀποθ. τῷ 1853. Συνέθετο μόνος ἢ τῇ συνεργασίᾳ καὶ ἄλλων 70 δράματα καὶ κωμῳδίας, ὧν πολλὰ μεγάλης φήμης ἀπήλαυσαν. Le Discret malgré lui, εἶναι ὡραία κωμῳδία εἰς τὸ πεζὸν καὶ πράξεις τρεῖς. Ὁ δὲ Werther ou les Égarements d'un cœur sensible δρᾶμα εἰς πρᾶξιν μίαν, 1817, εἶναι εὐφυὴς παρῳδία τῆς μυθιστορίας τοῦ Γαίτου.

ΔΟΥΒΑΡΡΥ (Μαρία Ἰωάννα Βωβερνιέ, κόμησσα), γεννηθεῖσα ἐν Βωκουλὲρ τῷ 1743, ἀποθανοῦσα τῷ 1793, θυγάτηρ ἀγνώστου πατρός. Τεθεῖσα ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς δεσποινίδος δὲ Λάνζ, παρὰ γυναικὶ πωλούσῃ διάφορα τοῦ συρμοῦ ἀντικείμενα, εἶτα εἰς τοὺς κοιτωνίτας μιᾶς μεσιτρίας, ἐξήχθη ἐκεῖθεν ὑπὸ τοῦ διαφθαρέως κόμητος Ἰωάννου Δουβαρρὺ ὅστις ἐκερδοσκόπησεν ἐπὶ τῆς καλλονῆς αὐτῆς. Οὗτος ἔδειξεν αὐτὴν τῷ Λουδοβίκῳ ΙΕ', ὅςις ἐκπλαγεὶς ἐκ τῆς ὡραιότητος αὐτῆς ἔλαβεν αὐτὴν ὡς ἐρωμένην. Εἰσήχθη δὲ ἐπισήμως εἰς τὴν αὐλὴν τῷ 1769, ὅτε διὰ νὰ φέρῃ ὄνομα ἀνδρὸς ἔδωκαν αὐτῇ σύζυγον τὸν Γουλιέλμον Δουβαρρὺ, ἀδελφὸν τοῦ κόμητος Ἰωάννου. Δι' φωναὶ τῶν εὐγενῶν αὐλικῶν, ἡ περιφρόνησις τοῦ λαοῦ, τὰ σκώμματα τῆς Εὐρώπης ὅλης οὐδαμῶς ἴσχυσαν ὅπως ἀποτρέψωσι τὸν βασιλέα τῆς αἰσχρᾶς ταύτης συμβιώσεως. Ἡ Κυρία Δουβαρρὺ ἐγένετο πανίσχυρος, περιήγαγεν εἰς δυσμένειαν τὸν Σοαζὲλ, ὅστις δὲν ἔκρυπτε τὴν κατ' αὐτῆς ἀποστροφὴν αὐτοῦ, 1770, ἔδωκε τὴν διεύθυνσιν τῶν δημοσίων πραγμάτων τῷ δουκὶ δ' Αἰγυιλλιὼν, τῷ καγκελαρίῳ δὲ Μωπεοῦ καὶ τῷ ἀββᾷ Τερρέ, συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐξορίαν τῶν κοινοβουλίων καὶ κατεσπατάλησε τὰ δημόσια χρήματα. Δι' αὐτὴν ἔκτισεν ὁ Λουδοβίκος ΙΕ' τὸ περίπτερον τῆς Λουσιέννης, πλησίον τοῦ Μαρλύ. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως περιωρίσθη ἐν τῇ μονῇ τοῦ Pont-aux-Dames πλησίον τῶν Μελδῶν. Βραδύτερον ἐδόθη αὐτῇ ἡ ἄδεια νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Λουσιέννην, ἔνθα ἔλαβεν ἐραστὴν τὸν δοῦκα δὲ Βρισσάκ. Τῷ 1792, μετέβη εἰς Ἀγγλίαν ἀναζητοῦσα μέρος τῶν κλαπέντων αὐτῇ ἀδαμάντων· συλληφθεῖσα δὲ κατὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτῆς, κατήγγειλε κατὰ τύχην, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ἤθελε σωθῇ, 240 ἄτομα, ὧν πολλὰ ἐθανατώθησαν, καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον ὑπὸ τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαστηρίου, ὡς κατασπαταλήσασα μὲν τὸν δημόσιον θησαυρὸν συνωμόσασα δὲ κατὰ τῆς Δημοκρατίας. Μετὰ τὴν εἰς θάνατον καταδίκην αὐτῆς καὶ ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τοῦ σωθῇ τὴν ζωὴν αὐτῆς, ἐδήλωσεν ὅτι παρέδωκε πολύτιμα πράγματα εἰς τρεῖς ἀνθρώπους, ὧν εἷς κατεδικάσθη διὰ τοῦτο εἰς θάνατον. Ἡ Κα

Δουβαρβὺ ἀνῆλθεν εἰς τὸ ἐκρίωμα τῇ 8 δεκεμβρίου 1793. Αἱ Lettres originales de Mme. Du Barry ὑπὸ τοῦ Pidansat de Mairobert, ἐν Λονδίνῳ, 1779, εἰς 12ον, τὰ Anecdotes sur Mme. Du Barry ἅτινα ἀποδίδονται τῷ Thévenot de Morande ἢ τῷ Pidansat, ἐν Λονδίνῳ, 1776—7, μέρη 2 εἰς 12ον, τὰ Mémoires de Mme. Dubarry, ὑπὸ τῆς Mme. Guénard, ἐν Παρισίοις, 1803, τόμ. 4 εἰς 12ον, καὶ τὰ ἀποδιδόμενα τῷ P Lacroix καὶ Lamothe Langon, 1829—30, τόμ. 6, εἰς 8ον, οὐδεμιᾶς ἔχονται αὐθεντικότητος.

ΔΟΥ ΒΑΡΤΑΣ (Γουλλιέλμος δὲ ΣΑΛΛΟΥΣΤΙΟΣ, ἄρχων), γενν. πλησίον τῆς Αὐσχης τῷ 1544, ἀποθ. τῷ 1590, διέπρεψε κυρίως ὡς ποιητὴς καὶ ἐπληγώθη καιρίως ἐν τῇ μάχῃ τῆς Ἰβρύ. Ποίημα αὐτοῦ ἡ «Ἑβδομὰς», παράφρασις τῆς ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως ἀφηγήσεως περὶ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου, ἐξεδόθη τριακοντάκις ἐν διαστήματι ἓξ ἐτῶν.

ΔΟΥ ΒΕΛΛΑΗ (Γουλλιέλμος), Γάλλος γενν. ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Γλατινὺ ἐν Perche τῷ 1491, ἀποθ. τῷ 1543 ὑπηρέτησε πιστῶς τὸν Φραγκίσκον Α', παρέστη εἰς τὴν ἐν Παταυίῳ μάχην, κατώρθωσε νὰ εἰσχωρήσῃ μέχρι τῆς ἐρκτῆς τοῦ βασιλέως αὐτοῦ ἐν Μαδρίτῃ καὶ νὰ κομίσῃ εἰδήσεις περὶ αὐτοῦ τῇ ἀντιβασιλευούσῃ, διωρίσθη τῷ 1527, διοικητὴς τοῦ Τουρίνου, εἶτα ἀντιβασιλεὺς τοῦ Πεδεμοντίου, ἔσωσε τὴν Φλωρεντίαν ἀπὸ τῆς ἁρπαγῆς δι' ἧς ἠπείλουν αὐτὴν τὰ σίφη τοῦ κοντοσταύλου δὲ Βουρβόνου, ἠγωνίσθη πανσθένει ὅπως προλάβῃ τὴν λειποταξίαν τοῦ Ἀνδρέα Δόρια, ἐξεπλήρωσε διπλωματικὰς ἀποστολὰς εἰς Ἀγγλίαν καὶ Γερμανίαν, καὶ ἀνηρπάγη ὑπὸ ῥευματισμῶν, ἀφοῦ ἔτυχε τῆς ἀναζωλῆς τῆς ἀποφάσεως τοῦ κοινοβουλίου τῆς Αἶξ κατὰ τῶν Βωδὸν τῆς Καβριέρης καὶ τοῦ Μερενδόλ. Κατέλιπεν «Ἀπομνημονεύματα» λίαν περίεργα, γεγραμμένα ἀμερολήπτως.

Δοῦ Βελλάη (Ἰωάννης), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γεννηθεὶς τῷ 1492, ἀποθ τῷ 1560, ἐγένετο ἀρχιεπίσκοπος Βορδιγάλων. Κατέλιπε Λατινικὰς ποιήσεις, Δημηγορίας, Ἀπολογίαν Φραγκίσκου τοῦ Α', κτλ.

Δοῦ Βελλάη (Μαρτῖνος), ἀδελφὸς τῶν προηγουμένων, ἀποθ. τῷ 1559, ἐπολίμησεν ἐν Μαριγνιάνῳ, συνεστράτευσε μετὰ τοῦ Μομμορανσὺ εἰς Προβηγγίαν κτλ. Κατέλιπεν ἐξαίρετα Ἀπομνημονεύματα, ἀπὸ τοῦ 1513 μέχρι τῆς βασιλείας τοῦ Ἐρρίκου Β'.

Δοῦ Βελλάη (Ἰωάννης), κόμης τῶν προηγουμένων, γενν. ἐν Λιρὲ τῷ 1524, ἀποθ. τῷ 1560. Καίτοι ἀσπασθεὶς τὸ ἐκκλησιαστικὸν σχάδιον ἔζησε βίον κοσμικὸν ἐν τῇ αὐλῇ Φραγκίσκου τοῦ Α' καὶ τῆς Μαργαρίτας τῆς Ναβάρρας. Ἡ δὲ ἀνάγνωσις τῶν συγγραφέων τῆς ἀρχαιότητος ἐξήγειρε τὴν ποιητικὴν αὐτοῦ κλῆσιν. Τὸ βιβλίον αὐτοῦ Defense et illustration de la langue françoise, ἐν Παρισίοις, 1549, εἰς 8ον, ἦτον αἰσθητὴ διαδήλωσις τῆς σχολῆς τοῦ Ῥονσάρδου προτεινούσης ὡς πρότυπα τοῖς γάλλοις ποιηταῖς τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς Λατίνους. Ἐπωνομάσθη «ὁ γάλλος Ὀβίδιος» ἕνεκα τῆς ἁρμονίας, τοῦ πλούτου καὶ τῆς εὐροίας τῶν στίχων αὐτοῦ. Ἔγραψεν ἀσμάτια, ᾄσματα, ᾠδὰς, ἐλεγείας, μίαν ἔμμετρον μετάφρασιν τοῦ Ε' καὶ τοῦ ΣΤ' βιβλίου τῆς «Αἰνειάδος», κτλ. Τὰ ἔργα αὐτοῦ συνελέγησαν ὑπὸ τοῦ Aubert de Poitiers, 1568, τόμ. 2 εἰς 8ον. Συνέθετο καὶ λατινικὰς ποιήσεις, δημοσιευθείσας μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς Xenia et alii carmina, 1569.

ΔΟΥΒΕΡΝΕ-Γ' (Ἰωσὴφ «Γουισάρδος»), περιώνυμος γάλλος ἀνατόμος, γεννηθ. ἐν Feurs (Forez) τῷ 1648, ἀποθ. τῷ 1730, εἰσήχθη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν τῷ 1676, καὶ ἐγένετο καθηγητὴς ἐν τῷ Κήπῳ τοῦ Βασιλέως τῷ 1679. Τοσοῦτον ἐξεῖχε κατὰ τὴν τέχνην τῆς ἀπαγγελίας, ὥστε κατέστησε τὴν ἀνατομίαν τοῦ συρμοῦ, καὶ οἱ κωμῳδοὶ προσήρχοντο ἵνα ἀκροασθῶσιν αὐτοῦ καὶ μορφωθῶσιν εἰς τὴν τέχνην τοῦ δημοσίᾳ ὁμιλεῖν. Ἔχομεν αὐτοῦ Traité de l' organe de l'ouïe, ἐν Παρισίοις, 1683 καὶ 1718, εἰς 12ον, κλασικὸν πόνημα, μεταφρασθὲν εἰς τὴν λατινικὴν καὶ τὴν γερμανικήν· Traité des maladies des os, ἐν Παρισίοις, 1751, τόμ. 2 εἰς 12ον, μεταφρασθ. εἰς τὴν ἀγγλικὴν, ἐν Λονδίνῳ, 1662· Oeuvres anatomiques, ἐν Παρισίοις, 1761, τόμ. 2 εἰς 4ον. Ἔδωκε πρὸς τούτοις ἐν τοῖς Mémoires τῆς Ἀκαδημίας καὶ τῷ Journal des Savants παρατηρήσεις περὶ τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος ἐν τῷ ἐμβρύῳ καὶ τοῖς ἀμφιβίοις, περὶ πολλῶν ἐκτάκτων ἀσθενειῶν, κτλ. Ἀνεκάλυψε τὰς κοιλότητας τοῦ μεταφρένου, αἵτινες διετήρησαν τὸ ὄνομα Sinus de Duverney.

ΔΟΥ ΒΙΕΖ (Οὐδάρδος), περίφημος στρατιωτικὸς τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, ἀπαθανίων τῷ 1551, κατήγετο ἐκ μεγάλης οἰκογενείας τῆς Ἀρτεσίας. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Βαϋάρδου, ἔλαβε παρὰ τοῦ Φραγκίσκου Α' τὴν διοίκησιν τοῦ στρατιωτικοῦ σώματος τοῦ ἀνδρείου ἐκείνου πολεμιστοῦ, διεπρεψεν ἐν τῷ ἰταλικῷ πολέμῳ τῷ 1528, ἐφωδίασε τὴν Τερουάνην τῷ 1537, προυβιβάσθη στρα-

Δημοσία Βιβλιοθήκη Αθηνών
Αρχαιολογικός Σύλλογος (Ν.Π.Ι.Δ.)

τάρχης τῆς Γαλλίας τῷ 1542, ἐματαίωσε μετὰ δύο ἔτη, τῇ συμπράξει τοῦ Μομμορενσύ, τὴν ὑπὸ τῶν Αὐτοκρατορικῶν μελετωμένην ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Προβηγκίας, ἤρατο πολλὰς νίκας κατὰ τῶν Ἄγγλων ἐν Πικαρδίᾳ, τῷ 1545, ἐπετράπη ἵνα κυριεύσῃ ἐκ νέου τὴν Βονωνίαν παραδοθεῖσαν εἰς τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοῦ Ἰακώβου δὲ Κουσὺ Βερδὲν, ἀλλὰ μὴ ἐπιτυχὼν εἰσήχθη εἰς δίκην καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον, τῷ 1549. Ἑρρῖκος ὁ Β' ἐχάρισεν αὐτῷ τὴν ζωὴν, ἀλλ' ὑπεχρέωσεν αὐτὸν ἵνα παραστῇ μάρτυς αὐτόπτης τῆς βασάνου τοῦ γαμβροῦ του, ἀφῆρεσεν αὐτοῦ τοὺς τίτλους καὶ τὰ ἀξιώματα καὶ τὸν ἐκράτησε τρία ἔτη δέσμιον ἐν τῷ πύργῳ τῆς Λόσσης. Ὁ Δοῦ Βιὲς ἀπέθανεν ἐκ λύπης. Ἡ δὲ μνήμη αὐτοῦ ἐξηγνίσθη τῷ 1575.

ΔΟΥΒΙΕΝΚΑ ἢ ΔΟΥΒΙΕΓΚΑ, πόλ. τῆς Πολωνίας, ἐπὶ τοῦ Βούγ· κάτοικ. 2,000. Νίκη τοῦ Κοσκιούσκου κατὰ τῶν Ῥώσσων, τῷ 1792.

ΔΟΥΒΙΟΣ ἢ ΔΟΥΒΙΣ (ἀρχ.), ποταμὸς τῆς Δουγδουνικῆς Γαλλίας χυνόμενος εἰς τὸν Ἄραρον· γαλλιστὶ Doubs ἢ Deux, ἴδ. ΔΟΥΒ.

ΔΟΥΒΑΕ ΔΕ ΠΕΡΣΑΝ (Κα), θυγάτηρ τοῦ Λεγένδρυ, γεννηθεῖσα τῷ 1677, ἀποθανοῦσα ἐν Παρισίοις τῷ 1771. Ὑπῆρξε περίφημος διὰ τὰς σχέσεις αὐτῆς μετὰ λογίων ἀνδρῶν. Χηρεύσασα, ἀπεχώρησεν εἰς τὸ μοναστήριον τῶν θυγατέρων τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ ἐν Παρισίοις, ἔνθα συνήνου περὶ αὐτὴν τὸν ἀββᾶν Σωβιλλέν, τὸν κύμητα δ' Ἀργεντὰλ, τὸν Μαιράν, Μιραβῶ, Φοντεμάγνον, Βασωμὸν, Βοαζενὼν, Πιρὼν, Sainte-Palaye, Falconet, κτλ. Ἐν ταῖς συναναστροφαῖς ταύταις συνελέγησαν τὰ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Mémoires de Bachaumont δημοσιευθέντα ἀνέκδοτα.

ΔΟΥΒΑΗΣ (Φραγκίσκος Ἰωσὴφ), ἰατρὸς, γεννηθεὶς ἐν Βερδαύνῳ ἐπὶ τοῦ Γαρούννα τῷ 1776, ἀποθ. τῷ 1842. Κατ' ἀρχὰς ἦτο φαρμακοποιὸς καὶ χρεωστεῖ τὴν τύχην αὐτοῦ εἰς τὴν προσοχὴν τοῦ ὑπουργοῦ Σαπτὰλ καὶ τοῦ στρατάρχου Σούλτ. Ἐκλεγεὶς τῷ 1832 μέλος τοῦ Πανακαδημίου, ἐνῶ θὰ ὑπερίσχυσε τὸν Βρουσσαὶ προταθέντα ὑποψήφιον, θὰ ἐγίνετο πατρίκιος τῆς Γαλλίας εἰ συγκατεύνευε νὰ μὴ ἐξασκῇ τοῦ λοιποῦ τὴν τέχνην αὐτοῦ. Εὐρυμαθὴς ἰατρὸς ἐρρίνει ὅτι ὁ Ἱπποκράτης, ὁ Γαληνὸς, ὁ Baillou καὶ ὁ Baglivi ἀνῆλθον εἰς τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς ἐπιστήμης. Ἡ δὲ ἀξία αὐτοῦ ἐθριάμβευε πρὸ πάντων ἐν ταῖς ἀκαλαμαῖς συζητήσεσι. Ἔχομεν αὐτοῦ Semeiologie, 3 τόμ. εἰς 8ον, τὸ Mémoire sur le croup, καὶ μίαν ἔκδοσιν τοῦ Interpres clinicus τοῦ Klein. Εἷς τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἐγεννημάτισεν ἐπίσκοπος τῆς Τάρβης καὶ ἡ χήρα αὐτοῦ ἐνυμφεύθη τὸν Libri.

ΔΟΥΒΑΙΝΟΝ, πρωτεύουσα πόλις τῆς Ἰρλανδίας, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τῆς νήσου, 340 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Λονδίνου, 912 τῶν Παρισίων, κατὰ τὸ στόμα τοῦ Λιφφεῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Δουβλίνου, ἐπὶ τῆς 53ο 23' 13'' Βπλ., καὶ 80ο 40' 36'' Δμήκ. Κάτ. 249,733, ὧν τὰ δύο τρίτα καθολικοί. Ἕδρα τῆς ἐπαρχίας τοῦ Λειν-στερ καὶ τῆς ὁμωνύμου κομητείας, ἐν ᾗ ἀποτελεῖ ἰδιαιτέραν κομητείαν. Ἕδρα τῆς κυβερνήσεως τῆς Ἰρλανδίας. Δικαστήρια, ἀγγλικανικὴ καὶ καθολικὴ ἀρχιεπισκοπή. Πανεπιστήμιον (Trinity-College) ἔχον τὸ προνόμιον νὰ πέμπῃ δύο μέλη εἰς τὴν βουλὴν τῶν κοινοτήτων. Βιβλιοθήκη, μουσεῖον, βοτανικὸς κῆπος τοῦ Γλασσιεβὲν, ἀστεροσκοπεῖον, ἀνατομικὸν ἀμφιθέατρον. Βασιλικὴ ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν, σύλλογοι τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς γεωργίας, ἀκαδημία τῆς ζωγραφικῆς, σχολαὶ τῆς ἰατρικῆς καὶ τῆς χειρουργίας, Ἱνστιτοῦτον τῶν κωφαλάλων. Τὸ Δουβλῖνον κείμενον ἐπὶ τερπνοτάτης τοποθεσίας, εἶναι ἐκτισμένον σχεδὸν κυκλοειδῶς, καὶ περιεστοιχισμένον ὑπὸ ὡραίας δενδροστοιχίας 20 χιλιαμ. τὸ μῆκος· ἀποτελεῖ δὲ 21 ἐνορίας καὶ 6 προάστεια. Διαιρεῖται ὑπὸ τοῦ Λιφφεῦ εἰς δύο μέρη συνδεόμενα πρὸς ἄλληλα δι' ἐννέα γεφυρῶν. Κέκτηται δὲ περικαλλῆ μνημεῖα, εὐρείας ὁδοὺς (ἡ Sackville street ἔχει 60 μέτρ. πλάτος), πλουσίας καὶ κομψὰς συνοικίας, ἀλλ' ἐν τῇ παλαιᾷ πόλει, καὶ μάλιστα τῇ συνοικίᾳ Liberty ὑπάρχουσι πολλαὶ στεναὶ, νοσηραὶ ὁδοὶ, ἔνθα ἀπαντᾷ ἡ φρικωδεστάτη ἔνδεια καὶ γυμνότης. Θέας ἄξια εἶναι ὁ παλαιὸς πύργος, οἰκοδομηθεὶς τῷ 1205 καὶ ἄλλοτε ὀχυρώτατος, ἕδρα τοῦ λόρδου τοποτηρητοῦ τῆς Ἰρλανδίας· τὸ μέγαρον τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης· τὸ χρηματιστήριον· τὸ Τελωνεῖον· αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἁγίου Μιχὰν, καὶ τοῦ ἁγίου Πατρικίου· ἡ καθολικὴ μητρόπολις τῆς Σολλήφεως τῆς Θεοτόκου· τὸ παλάτιον Conciliation-Hall, ἐγερθὲν κατὰ διαταγὴν τοῦ Ὀκονέλλου καὶ δαπάνῃ τῆς ἑταιρίας τῆς Ἀνακλήσεως· ὅπως χρησιμεύσῃ τῷ ἰρλανδικῷ κοινοβουλίῳ· ὁ πύργος τοῦ Βούκιγγαμ, ἐν ᾧ εἶναι τὰ ἀρχεῖα· τὸ Phoenix Park, ἡ εὐρυχωροτάτη καὶ ὡραιοτάτη πλατεῖα τῆς Εὐρώπης· Saint Stephen's Green, ἔνθα εἶναι ὁ ἵππος ἀνδριὰς Γεωργίου τοῦ Β'· τὸ ἐρμοστάσιον τοῦ ταμβάκου, στεγαζόμενον ὑπὸ μεγίστης αἰθούσης στέγης· τὰ ἐπὶ τοῦ Λιφφεῦ παράγκια· ἡ τράπεζα· τὸ μέγαρον τῶν ταχυδρομείων· ἡ στή-

Δημοσιευμένη Βιβλιοθήκη
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

λη τοῦ Νέλσωνος 45 μέτρων τὸ ὕψος· τὸ βασιλικὸν νοσοκομεῖον τῆς Κιλμαιγχὰμ, κτλ. Ἡ βιομηχανία παρακμάζει· κυριώτερα προϊόντα, μεταξωτὰ, πανία, βαμβάκια, μάλλινα, ἀμαξοπηγία, Ζωηρότατον ἐμπόριον οἰνοπνευμάτων, σιτηρῶν, κτηνῶν, τεταριχευμένων κρεάτων, λαρδίου, κτλ.

Ὁ λιμὴν τῆς πόλεως εἶναι προσιτὸς μόνον εἰς μικρὰ πλοῖα καὶ σχεδὸν ἐγκαταλελειμμένος· ἀλλὰ δύο συμπληρωματικοὶ λιμένες ἐσχηματίσθησαν, ὁ μὲν ἐν Ὄουθ-Χίλλ, πρὸς Β τοῦ κόλπου καὶ ἤδη ἀμμόχωστος, ὁ δὲ ἐν Κιγγστόδν, χρονολογούμενος ἀπὸ τοῦ 1817, καὶ συνδεόμενος μετὰ τῆς πόλεως, ἀπὸ τοῦ 1834, διὰ σιδηροδρόμου 9 χιλιαμέτρων.—Τὸ Δουβλῖνον εἶναι πιθανῶς τὰ παρὰ Πτολεμαίῳ «Ἔβλανα» οἱ δὲ πρῶτοι Ἰρλανδοὶ ὠνόμαζον αὐτὴν Bally-Ath-Cliath (πόλις κειμένη ἐν τῷ περάσματι τῶν claies). Οἱ Δανοὶ οἵτινες ὠχύρωσαν καὶ ἐμεγέθυναν αὐτὴν, τὴν ὠνόμασαν «Divelin ἢ Dubhlin» (ἡ μαύρη βάλτος), ἕνεκα τῶν πλησίον λιμναζόντων ὑδάτων. Ἡ ἐπισκοπὴ χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1018. Οἱ Ἄγγλοι κατέλαβον τὴν πόλιν τῷ 1171· τὸ δὲ πανεπιστήμιον θεμελιωθὲν ἀπὸ τοῦ 1320, ἀνεῴχθη μόλις τῷ 1591. Τὸ Δουβλῖνον ἐκτήσατο τῷ 1409 τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν τὸν δήμαρχον αὐτοῦ, ὅστις ἔλαβε τὸν τίτλον «λόρδου» ἀπὸ τοῦ 1665. Τὸ κοινοβούλιον αὐτοῦ κατηργήθη τῷ 1651. Ἀποστέλλει δὲ ἡ πόλις δύο ἀντιπροσώπους εἰς τὴν βουλὴν τῶν Κοινοτήτων, ἐκτὸς τῶν τοῦ Πανεπιστημίου. Πατρὶς τοῦ Steele, Usher, Sheridan καὶ Burke.

ΔΟΥΒΑΙΝΟΥ (κομητεία τοῦ) κομητεία τῆς Ἰρλανδίας (Λεϊνστερ), μεταξὺ τῆς θαλάσσης τῆς Ἰρλανδίας πρὸς Α, τῶν κομητειῶν τῆς Κιλδὰρ πρὸς Δ' τῆς Οὐϊκλὸῦ πρὸς Ν, καὶ τῆς East-Meath πρὸς Β, πρωτ. «Δουβλῖνον». Ἐπιφάνεια 101,000 ἑκταρίων, πληθυσμὸς 106,058 κατ., μὴ ἀριθμουμένων τῶν τῆς πρωτευούσης. Γῆ ὀρεινὴ πρὸς Ν, πεδινὴ, εὔφορος καὶ καλῶς καλλιεργημένη ἐν τῇ λοιπῇ χώρᾳ· ἀρδεύεται ὑπὸ τοῦ Λιφφεῦ, τοῦ Δόδδερ, καὶ διαπερᾶται ὑπὸ τῆς διώρυγος τοῦ βασιλέως καὶ τῆς Μεγάλης διώρυγος. Παράλια πολύκολπα. Ὀρυχεῖα μολύβδου λατομίαι γρανίτου καὶ τιτάνου πρὸς οἰκοδομήν. Ἐργοστάσια βαμβακίνων ὑφασμάτων, κηπευτικὴ, ἁλιεία.

ΔΟΥΒΔΟΝΙΟΝ, χρυσοῦν νόμισμα τῆς Ἱσπανίας, κοπὲν τὸ πρῶτον ἐν Μαδρίτῃ τῷ 1497. Μέχρι τοῦ 1786, τὸ δουβλόνιον ἔλαβε πολλὰς ἀξίας· κοινῶς δὲ ἐτιμᾶτο ἀντὶ 21 φρ. 64 ἑκατοστῶν τοῦ νῦν νομίσματος. Μετὰ τὸ 1785, ἐτιμᾶτο μόνον 20 φρ. 36 ἑκατοστῶν. Τὸ «δουβλόνιον τῆς Ἰσαβέλλας», συστὰν τῷ 1848 ἀξίζει 100 ῥεάλια ἢ 25 φρ. 84 ἑκατοστά. Ἐκτὸς τούτων ὑπῆρξε τὸ doblon à quatro ἢ τεσσάρων σκούδων, ἢ 2 χρυσῶν πιστολῶν (40 φρ. 75 ἑκατ.) τὸ doblon a ocho ἢ 8 χρυσῶν σκούδων, ἢ 4 πιστολῶν (81 φρ. 51 ἑκατ.), καὶ τὸ doblon a ciento ἢ 100 χρυσῶν σκούδων, ζυγίζον 338 γραμμάρια.

ΔΟΥΒΝΙΤΣΑ, πόλ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας (ἐπαρχ. Νίσσης), 35 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Γκιουστενδίλ, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Δζέρμα καὶ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὁμωνύμου ὄρους (Σκομίου ὄρους τῶν ἀρχαίων). Κάτ. 6,000· Ἐκμετάλλευσις σιδηρωρυχείων.

ΔΟΥΒΝΟΝ, πόλ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας (Βολυνία), 223 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Ζιτομίρου· κάτ. 9,000. Σημαντικαὶ πανηγύρεις ἐν αἷς πωλοῦνται ἔρια.

ΔΟΥΒΟΑ (Μαρία), sieur de Lestonnière, εὐπατρίδης καὶ θαλαμηπόλος τοῦ Λουδοβίκου ΙΓ' καὶ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', γεννηθεὶς τῷ 1599, ἀπεθανὼν περὶ τὸ 1674. Ἐν ἀρχῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς δουκίσσης τοῦ Πεδεμοντίου, ἐπανῆλθεν εἰς Γαλλίαν τῷ 1629, καὶ ἔλαβε τὴν θέσιν τοῦ στρατηγοῦ τοῦ πυροβολικοῦ. Κατέλιπε περίεργα «Ἀπομνημονεύματα».

ΔΟΥΒΟΑ (Γουλιέλμος), ἁββᾶς, εἶτα καρδινάλιος, γενν. τῷ 1656 ἐν Βριῦῃ λὰ-Γαλλιάρδ, ἀποθανὼν ἐν Βερσαλλίαις τῷ 1723, ἦτον υἱὸς φαρμακοποιοῦ. Μετὰ τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν Βριῦῃ καὶ ἐν τῷ κολλεγίῳ τοῦ Ἁγίου Μιχαὴλ ἐν Παρισίοις, ἐγένετο παιδαγωγὸς τοῦ δουκὸς τοῦ Καρνούτου, τοῦ ὕστερον δουκὸς τῆς Αὐρηλίας καὶ ἀντιβασιλέως, ἔσχεν ἐπ' αὐτοῦ ἰσχυρὰν ἐπιῤῥοὴν καὶ μετὰ τοσοῦτου ζήλου ἠγωνίζετο ὅπως διαφθείρῃ τὰ ἤθη αὐτοῦ μαθ' ὅσου ἠσχολεῖτο εἰς ἀνάπτυξιν τῆς διανοίας του. Ἀντημείφθη δὲ λαβὼν δῶρον πλουσίαν μονὴν, διότι ἐνύμφευσε τὸν μαθητὴν αὐτοῦ μετὰ τῆς νόθου θυγατρὸς τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' Melle de Blois. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ βασιλέως, τῷ 1715, εἰσῆλθεν εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ Κράτους καὶ ἐπεδόθη εἰς τὸ διπλωματικὸν στάδιον, ἐν ᾧ θαυμαστὴν ἐνεδείξατο ὀξύνοιαν καὶ ἀκάματον δραστηριότητα. Συνωμολόγησεν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ἀγγλίας λόρδου Στανὸπ, τῷ 1717, ἐν Λᾷ Ἅγῃ τὴν «τριπλῆν συμμαχίαν» τῆς Γαλλίας, Ἀγγλίας καὶ Ὁλλανδίας κατὰ τῆς Ἱσπανίας. Κατὰ δὲ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ, διωρίσθη ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, ἐπιτάχυνε τὴν συνωμοσίαν τῆς

Κελλαμάρας, 1718, καὶ, μετὰ τὸν πόλεμον ὅστις ὑπῆρξε συνέπεια αὐτῆς, ἀπέσπασεν ἀπὸ τοῦ Φιλίππου τὴν παῦσιν τοῦ ὑπουργοῦ αὐτοῦ Ἀλβερόνη. Τῷ 1720, ὁ Ἀντιβασιλεὺς ἐνήργησεν ὅπως ἐκλεχθῇ ὁ Δουβοὰ ἀρχιεπίσκοπος Καμβραΐ, τῷ δὲ ἐπιόντι ἔτει καρδινάλιος. Τῷ 1722, ἔλαβεν αὐτὸν πρωθυπουργὸν, ἡ δὲ συνέλευσις τοῦ κλήρου ἐξελέξατο αὐτὸν πρόεδρον τῷ 1723. Ἀπὸ τῆς προχειρίσεως αὐτοῦ συνήρμοσε τὴν ἰδιωτικὴν αὐτοῦ διαγωγὴν πρὸς τὸ νέον ἀξίωμα· ἦγε δὲ τότε τὸ ἑξηκοστὸν τέταρτον τῆς ἡλικίας, ἀλλ' οὐχ ἧττον τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀπορίας ἄξιον. Μεθ' ὅλα ταῦτα κατὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ ἐκφωνήσῃ τὸν ἐπιτάφιον λόγον του. Ὁ Σαὶν Σιμὼν ζωγραφεῖ αὐτὸν βραχύσωμον, ἰσχνὸν, λεπτὸν, πανοῦργον, ξανθὴν φέροντα φενάκην καὶ φυσιογνωμίαν ἔχοντα ἰκτίδος» Ἀμπρὸν μαυσωλεῖον γλυφὲν ὑπὸ τοῦ Κουστοῦ ἠγέρθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Ὀνωρίου ἀφ' ἧς μετεκομίσθη εἰς τὸν Ἅγιον Ῥόκον. Τὰ Mémoires inédits et correspondances secrètes du cardinal Dubois, συλλεγέντα ὑπὸ τοῦ Sevelinges, 1817, τόμ. 3 εἰς 8ον, ἐξήχθησαν ἐκ πρωτοτύπων ἐγγράφων τοῦ τμήματος τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν. Ἡ Vie privée du cardinal Dubois, 1789, εἰς 8ον, εἶναι συλλογὴ αἰσχροτήτων ἐξαχθεῖσα ἐκ χειρογράφου τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Ὁπλοστασίου, καὶ ἧς συγγραφεὺς εἶναι εἷς τῶν γραμματίων τοῦ καρδιναλίου, De la Houssaye-Pegeault.

ΔΟΥΒΟΑ (Ἀντώνιος), περιώνυμος χειρουργὸς, γενν. τῷ 1756 ἐν Γραμᾷ (Λὸτ), ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1837, ἤκουσε τὰ πρῶτα μαθήματα ἐν Καὸρ, ἦλθεν εἰς Παρισίους ἄγων τὸ εἰκοστὸν τῆς ἡλικίας δ.δὼν μαθήματα καλλιγραφίας ὅπως πορίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἤρξατο δὲ σπουδάζων τὴν ἰατρικὴν, καὶ ὁ Désault διώρισεν αὐτὸν μετ' οὐ πολὺ ἐπιστάτην αὐτοῦ. Καθηγητὴς τῆς ἀνατομίας ἐν τῇ χειρουργικῇ σχολῇ, τῷ 1794 ἔλαβε μέρος τῆς ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον στρατείας διωρίσθη τῷ 1802 χειρουργὸς τοῦ γνωστοῦ εἰσέτι νοσοκομείου ὑπὸ τὸ ὄνομα Maison Dubois, ἔλαβε τὸν τίτλον βαρόνου τῆς Αὐτοκρατορίας τῷ 1811, ἀντικατέστησε τὸν Βωδελὼκ ἐν τῷ Λυκείῳ τῷ 1812, ἐγένετο μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῆς Ἰατρικῆς τῷ 1820, καὶ τέλος καθηγητὴς τῆς κλινικῆς ἐν τῇ Σχολῇ τῆς Ἰατρικῆς. Παυθεὶς τῷ 1822, διωρίσθη αὖθις τῷ 1829 καὶ ἔλαβε τῷ 1830 τὸν τίτλον τοῦ πρεσβυτέρου (doyen), ἀλλ' ἀπεμάρθη τῷ 1832. Ὁ Δουβοὰ ἦτον ἐξαίρετος ἐμπειρικὸς χειρουργὸς· τὰ δὲ περὶ κλινικῆς μαθήματα αὐτοῦ εἶχον πλείστους ὅσους ἀκροατάς· κυρίως δ' ἐδοξάσθη διὰ τῆς μαιευτικῆς. Ἐπετράπη παρὰ Ναπολέοντος τοῦ Α' τὴν μαίευσιν τῆς αὐτοκρατείρας Μαρίας Λουΐζας. Ἔχομεν αὐτοῦ ὀλίγα μικροῦ λόγου ἄξια πονήματα.

Δουβοὰ δὲ Κρανσὲ (Ἐδουάρδος - Λουδοβῖκος Ἀλέξιος), γεννηθεὶς ἐν Σαρλεβίλλῃ τῷ 1747, ἀποθανὼν τῷ 1814, ἦτο τοποτηρητὴς τῶν στραταρχῶν τῆς Γαλλίας, ὅτε ἐξελέγη ἀντιπρόσωπος τῆς ἐν Βιτρὺ μέσης τάξεως εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν τοῦ 1789. Διὰ τῆς ὁραστηριότητος αὐτοῦ ἐκτήσατο ἐπιρροὴν καὶ ὑπόληψιν ἐν τῇ Συντακτικῇ συνελεύσει, καὶ πρῶτος ἐξήνεγκε τὴν ἰδέαν τῆς στρατολογίας. Αἱ Ἀρδέννται ἀπέστειλαν αὐτὸν εἰς τὴν συμβατικὴν συνέλευσιν, ἐν ᾗ ἔδωκε μέλαιναν ψῆφον κατὰ τοῦ βασιλέως ψηφισάμενος τὸν ἄνευ ἀναβολῆς καὶ ἀνεκκλήτως θάνατον αὐτοῦ, πρὸς δὲ τούτῳ τὴν προγραφὴν τῶν Γιρονδίνων. Τούτῳ δὲ ὀφείλουσιν οἱ στρατοὶ τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας τὴν πρώτην αὐτῶν διοργάνωσιν. Ἐνεδείξατο ἐν τῇ πολιορκίᾳ τοῦ Λυὼν πολεμικὰς ἀρετὰς καὶ ἐπανῆλθεν ὅπως ὑποβάλῃ προτάσεις περὶ τροποποιήσεων εἰς τοὺς Ἰακωβίνους, ἔνθα προέτεινε σπουδαίως ν' ἀποκριθῶσι τὰ μέλη αὐτῶν εἰς τὸ ζήτημα. «Τί ἔπραξες διὰ ν' ἀπαγχονισθῇς ἂν ἐγίνετο ἡ ἀντεπανάκτησις;» Τῇ 9 θερμοδώρου 1794 προσῆλθεν εἰς τὴν μερίδα τοῦ Ταλλιανοῦ καὶ ἐδείχθη εἷς τῶν θερμοτάτων ἀντιδραστικῶν. Μέλος τῆς βουλῆς τῶν πεντακοσίων, συνηγόρησεν ὑπὲρ τοῦ Διευθυντηρίου, ὅπερ διώρισεν αὐτὸν, τῷ 1798, γενικὸν ἔφορον τοῦ πεζικοῦ καὶ τῷ 1799 ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν. Ἀντιστὰς δὲ εἰς τὸ πραξικόπημα τῆς 18 ὁμιχλώδους ἐπαύθη ἐκ νέου καὶ ἔζη ἰδιωτεύων. Ἀπέθανε δὲ ἐνδόξως ἐν Βεθέλ. Μεταξὺ τῶν πολιτικῶν φυλλαδίων ἅτινα ἐξέδωκε, διακρίνονται Observations sur la constitution militaire, 1789, εἰς 8ον.

ΔΟΥΒΟΑΖΕΝ (Ι. Β.), ἐπίσκοπος Νάντης, γενν. ἐν Λέγγρῃ τῷ 1744, ἀποθ. τῷ 1813. Ἐξορισθεὶς τῷ 1792 καὶ κατελθὼν εἰς τὴν Γαλλίαν τῷ 1802 ἐφείλκυσε τὴν εὔνοιαν καὶ τὴν ὑπόληψιν τοῦ Βοναπάρτου καὶ ὑπῆρξεν εἷς τῶν τεσσάρων ἱεραρχῶν οἵτινες ἔμενον παρὰ τῷ Πίῳ Ζ' διατελοῦντι ὑπὸ κράτησιν ἐν Σαβόνῃ καὶ Φονταινεβλώ. Ὁ Ναπολέων εἶπε περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ Mémorial de Ste-Hélène· «Ἦν ὁ χρησμὸς μου, ἡ φωνὴ μου· ἔχασε τὴν συμβίν μου ἐμπιστοσύνην εἰς τὰ θρησκευτικά».

ΔΟΥΒΟΚΑ, πολίχ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσ-

σίας ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Βέλγα, 332 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Σαρατώβ. Ἀποθήκη πάντων τῶν ἐκ τῶν Β τῆς Ῥωσσίας εἰς τὰ Ν στελλομένων προϊόντων.

ΔΟΥΒΟΣ ἢ ΔΟΥΒΟ (ὁ ἀδδᾶς Ι.—Β.), γεν. ἐν Βωβαὶ τῷ 1670, ἀποθ. τῷ 1742, παρητήθη πρωΐμως τῶν θεολογικῶν σπουδῶν ὅπως ἐγκύψῃ εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ δημοσίου δικαίου, ὑπηρέτησεν ἐν διαφόροις διπλωματικαῖς ἀποστολαῖς καὶ ἐπεδόθη τέλος εἰς τὴν φιλολογίαν καὶ τὴν ἱστορίαν· εἰσῆλθε δ' εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν διαδεξάμενος τὸν Δασιέ ὡς ἰσόβιος γραμματεύς τῷ 1722. Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ πονήματα εἶναι· Histoire de quatre Gordiens, 1695, εἰς 12ον ἔνθα ὑποστηρίζει ὅτι ὑπῆρξαν τέσσαρες ὁμώνυμοι αὐτοκράτορες, ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη οὐκ ἔσχε πολλοὺς τοὺς ὀπαδούς. Histoire de la ligue de Cambrai, 1709, τόμ. 2, εἰς 12ον, δικαίως ἐπαινουμένη· Réflexions critiques sur la poésie et la peinture, 1719, τόμ. 2 εἰς 12ον, ἢ τόμ. 3 εἰς 12ον, 1770, σύγγραμμα πολλοῦ λόγου ἄξιον ἐν ᾧ ἡ θεωρία τῶν τεχνῶν ἐξηγεῖται μετὰ πολλῆς εὐθυκρισίας καὶ ὀρθότητος καὶ ὅπερ ὀλίγας περιέχει πλάνας. Histoire critique de l'établissement de la monarchie française dans les Gaules, 1734, τόμ. 3 εἰς 4ον, ἄξιον σημειώσεως διὰ τὴν φιλοσοφικὴν κριτικὴν ἐφαρμοζομένην ἐπὶ τῆς ἱστορίας, καὶ οὗ ἡ κυρία ἰδέα ἐπολεμήθη ὑπὸ τοῦ Μωπερτουῆ· ὁ Δουβὸς ὑποστηρίζει τῷ ὄντι, ὑπόθεσιν ἥκιστα πιθανὴν, τὴν ἐγκατάστασιν δηλαδὴ τῶν Φράγκων ἐν Γαλατίᾳ ἄνευ κατακτήσεως.

ΔΟΥΒΟΣ (Κωνστάν), φιλολόγος, γεννηθεὶς τῷ 1768 ἐν Μασσῷ πλησίον τῆς Λογγζουμώ, ἀποθανὼν τῷ 1811, ἐχρημάτισε καθηγητὴς τῆς ῥητορικῆς ἐν τῷ αὐτοκρατορικῷ λυκείῳ (τανῦν Λουδοβίκου τοῦ Μεγάλου), ἀπὸ τοῦ 1810 μέχρι τοῦ 1830. Ἔχομεν αὐτοῦ μικρὰν συλλογὴν χαριεστάτων ποιήσεων, ἐπιγραφομένων les Fleurs, idylles morales, 1 τόμ. εἰς 8ον, ἐν Παρισίοις, 1808, καὶ μίαν ἔμμετρον μετάφρασιν τῶν «Ἐπιγραμμάτων τοῦ Μαρτιάλη, 1 τόμ. εἰς 8ον, ἐν Παρισίοις, 1841.

ΔΟΥΒΟ-Γ, Doubhoy, Dubhoy, ἢ Dobhoy, ὀχυρὰ πόλ. τῆς Ἰνδοστάνης, πρωτ. τῆς ὁμωνύμου Πολιτείας, ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐπαρχίᾳ τῆς Γουζεράτης, 60 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Βαρότσης, ἐπὶ τῆς 22ο 9' Β πλ. Κάτ. 40,000. Μία τῶν πυλῶν αὐτῆς λεγομένη «Δελχανσίνη πύλη», καὶ ὁ πλησίον ναὸς, συγκαταλέγονται ἐν τοῖς περικαλλεστάτοις μνημείοις τῆς ἰνδικῆς ἀρχιτεκτονικῆς.

ΔΟΥΒΟΥΛΑ-Γ (Καῖσαρ Αἴγασος), γεννηθεὶς περὶ τὸ 1610 ἐν St Ellier (Γαλλία, νομὸς τοῦ Μαΐνου), ἀποθ. τῷ 1678, καθηγητὴς τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων ἐν τῷ Γυμνασίῳ τῆς Ναβάρρας, εἶτα πρύτανις τοῦ πανεπιστημίου τῶν Παρισίων, κατέλιπε σὺν ἄλλοις Histoire de l' université de Paris, λατινιστὶ, 1665 — 73, τόμ. 6 εἰς φύλλον, συλλογὴν ἐξ ἧς ὁ Crevier πολλὰ ἠρύσθη.

ΔΟΥΒΟΥΡΓ (Ἀντώνιος), πρόεδρος τοῦ κοινοβουλίου τῶν Παρισίων, ἀποθ. τῷ 1538, διωρίσθη σφραγιδοφύλαξ τῆς Γαλλίας ὑπὸ Φραγκίσκου τοῦ Α', μετὰ τὸν θάνατον τοῦ καρδιναλίου Δουπράτ.

Δουβούργ (Ἄννα), ἀνεψιὸς τοῦ προηγουμένου, γεννηθεὶς ἐν Ῥιὸμ τῷ 1521, ἀποθάν. τῷ 1559, κατέλιπε τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον καὶ ἠσπάσθη τὸ δικαστικὸν, ἐφυλακίσθη εἰς τὴν Βαστιλλίαν τῷ 1559, ἀφοῦ τολμηρῶς κατέκρινε τὸν Ἕρρικον Β', ἐκηρύχθη αἱρετικὸς, καὶ ἀποθανόντος τοῦ βασιλέως ἐδικάσθη ὑπὸ τῶν Γυίζων, δολοφονηθέντος δι' ἑνὸς τῶν δικαστῶν αὐτοῦ, ὁ Δουβούργ κατεδικάσθη ταχύτερον εἰς τὸν δι' ἀγχόνης καὶ πυρὸς θάνατον ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς Γρέβης.

ΔΟΥΒΟΥΡΔΙΕ (Ἰωάννης Ἀρμάνδος), διαμαρτυρόμενος ἱερεὺς, γεν. ἐν Μομπελλιέρῳ τῷ 1652, ἀποθ. ἐν Λονδίνῳ τῷ 1720, ἐφημέριος τῆς ἐκκλησίας τῆς Σαβοΐας. Ἔχομεν αὐτοῦ σὺν ἄλλοις Dissert. hist. et critique sur le martyre de la legion thébaine, ἐν Ἀμστερδάμῃ, 1705, εἰς 12ον. Ἦλθεν εἰς θεολογικὰς συζητήσεις μετὰ τοῦ Βοσσουέτου.

ΔΟΥΒΡΙΣ, πόλ. τῆς ἀρχ. νήσου τῆς Βρεταννίας (Βρεταννία Α'ης)· τανῦν «Δοῦβρον» Douvres.

ΔΟΥΒΡΟΒΝΙΚ, σλαυϊκὸν ὄνομα τῆς «Ῥαγούζης».

ΔΟΥΒΡΟΝ, ἀγγλιστὶ Dover, γαλλιστὶ Douvres, λατινιστὶ παρ' ἀρχ. Portus Duvris ἢ Duvris, ὀχυρὰ πόλις τῆς Ἀγγλίας (Κέντη), ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Καλαΐσου, τῆς δικαιοδοσίας τῶν «Πέντε λιμένων» (Cinq-ports), 80 χιλιάμετρα ΝΑ τοῦ Λονδίνου, καὶ 43 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Καλαΐσου, ἐπὶ τῆς 51ο 7' 16'' Β πλ. καὶ 1ο 1' 1' Δ μήκους. Κάτοικοι 11,538 τῷ 1821· 13,872 τῷ 1841· 24, 970 τῷ 1861, 29,000 μετὰ τῆς περιφερείας. Ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ διοικητοῦ φαίνονται αἱ εἰκόνες τῶν λόρδων τῶν πέντε λιμένων, ἐν δὲ τῷ δημαρχείῳ σειρὰ ἑπτὰ ἱστορικῶν εἰκόνων. Ἀξιοθέατος ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου. Τελωνεῖον· νεώρια· κατασκευὴ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωφελούς Ιδρύματος Αριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

ἱστίων καὶ σχοινίων· θαλάσσια λουτρά· θέατρον· δημόσιος βιβλιοθήκη. Ὁ λιμὴν αὐτῆς, ἔνθα σημαντικὰ ἐξετελέσθησαν ἔργα (ἐξωτερικὸν ναυλόχιον, προκυμαία), γέμει πλοίων ἕνεκα τῆς αὐτόθεν διαβάσεως τοῦ πορθμοῦ ὅστις κατὰ τὸ μέρος τοῦτο εἶναι στενότερος. Σιδηρόδρομος διὰ τὸ Λονδῖνον· ἀτμόπλοια διὰ Κάλαισον καὶ ὑποβρύχιος ἠλεκτρικὸς τηλέγραφος.—Ἀρχ. ῥωμαϊκὸς σταθμός. Τὸ φρούριον αὐτῆς, μετὰ ῥωμαϊκῶν καὶ σαξωνικῶν πύργων, ἐπὶ βράχου λίαν ἀποκρήμνου καὶ ἐπιμελῶς ὠχυρωμένου, ἀντέστη, τῷ 1216, κατὰ τοῦ πρίγκηπος Λουδοβίκου τῆς Γαλλίας, καὶ ἔπεσεν εἰς χεῖρας τοῦ κοινοβουλίου δι' αἰφνιδίου ἐπιθέσεως τῷ 1642.

Δοῦβρον, Dover, πόλ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, 132 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Οὐασιγκτῶνος, ἐπὶ τοῦ John's-Creek, 7 χιλιάμ. μακρὰν τοῦ στόματος αὐτοῦ εἰς τὸν κόλπον Δελαβάρ· ἕδρα τῆς διοικήσεως τῆς Πολιτείας Δελαβάρ. Κάτ. 3,790· νοσηρὰ πόλις·

Δοῦβρον, Dover, πόλ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν (Νέα Ἀμσφίρη), 19 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Πορτμούθης, ἐπὶ τοῦ Κοκέκου· κάτ. 8,000.

Douvres-la-Délivrance, πρωτ. δήμ. τῆς Γαλλίας (Καλβάδος), 13 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Caen· κάτ. 1,184. Κατασκευὴ ἀγγελλῶν.

ΔΟΥΓΑΖΩΝ (Ι. Β.-Ἐμμ. ΓΟΥΡΓΩ ὁ λεγόμενος), κωμῳδὸς, γενν. ἐν Μασσαλίᾳ τῷ 1743, ἀποθανὼν παράφρων τῷ 1809, κατῆρξατο τοῦ σταδίου αὐτοῦ τῷ 1771 ἐν τῇ Γαλλικῇ Κωμῳδίᾳ εἰς τὰ πρῶτα κωμικὰ πρόσωπα καὶ τοὺς Κρισπίνους. Μεθ' ὅλην τὴν τελειότητα τοῦ Πρεβίλλη, ἔτυχε παρὰ τῷ μεγάλῳ τούτῳ ἠθοποιῷ δικαίων ἐπευφημιῶν. Οἱ σύγχρονοι ἐπαινοῦσιν αὐτοῦ διὰ τὴν νομοσύνην, τὴν βαθεῖαν γνῶσιν τῆς θεατρικῆς τέχνης, τὴν θαυμαστὴν εὐκινησίαν τῆς φυσιογνωμίας κ.τ.λ. Μαθηταὶ αὐτοῦ ἐγένοντο ὁ Τάλμας, ἡ Κα Branchu, κλπ.

Δουγαζὼν (Λουΐζα Ῥοζαλία Λεφέβρου, Κα), γενν. ἐν Βερολίνῳ τῷ 1755, ἀποθ. τῷ 1821, ἦλθεν εἰς Γαλλίαν ὀκταέτις τὴν ἡλικίαν, ἀνῆλθεν εἰς τὴν σκηνὴν δωδεκαέτις ἐν τῷ Ἰταλικῷ θεάτρῳ καὶ ἐκτήσατο φήμην μεγάλην εἰς τὰ πρόσωπα τῶν νέων ἐρωμένων καὶ τῶν θαλαμηπόλων. Νυμφευθεῖσα τὸν Δουγαζὼν διεζεύχθη αὐτὸν, καὶ ἕνεκα τῆς ἀπρουδικήτου εὐσαρκίας αὐτῆς ἐπεδόθη εἰς παράστασιν ἄλλων προσώπων, τοσοῦτον δ' εἰς αὐτὰ διέπρεψεν ὥστε τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐδόθη εἰς δύο εἴδη προσώπων ἐπὶ τῆς γαλλικῆς σκηνῆς, jeunes Dugazon καὶ mères Dugazon. Ἀπὸ τοῦ 1792 μέχρι τοῦ 1795, σὺν ἐσθάνῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καὶ ἀπεσύρθη περὶ τὸ 1806.

ΔΟΥΓΑΣ ΜΟΜΒΕΛ, DUGAS-MONTBEL, (Ι.—Β.), γάλλος φιλολόγος, γενν. τῷ 1776, ἀποθ. τῷ 1834, ἠσχολήθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ ἐμπόριον, ἀλλὰ καταλιπὼν αὐτὸ ἐν ἡλικίᾳ τριάκοντα ἐτῶν ἐπεδόθη εἰς φιλολογικὰς μελέτας. Ἐσχολίασε καὶ μετέφρασε τὸν Ὅμηρον εἰς γαλλικὴν πεζὴν γλῶσσαν τοσοῦτον εὐδοκίμως, ὥστε ὁ ἡγεμὼν τῶν ἑλλήνων ποιητῶν διατέρει ἐν τῇ μεταφράσει τὴν ἁπλότητα, τὴν χάριν καὶ τὴν λαμπρότητα αὐτοῦ. Ἡ Ἰλιὰς ἐδημοσιεύθη τῷ 1815 αἱ δὲ ἄλλαι ποιήσεις τῷ 1818. Διὰ δὲ νέας ἐκδόσεως μετὰ τοῦ κειμένου, μιᾶς «Ἱστορίας τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν», καὶ ἐξαιρέτου ὑπομνηματίσεως, ἥτις εἶναι περίληψις τῶν σοφωτάτων περὶ Ὁμήρου πονημάτων, 9 τόμ. εἰς 8ον, 1828-33, ὁ Δουγὰς Μομβὲλ κατέλαβε θέσιν ἑταίρου ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιγραφῶν τῷ 1830. Τὸ δυὸν ἐξέλεξεν αὐτὸν βουλευτὴν τῷ 1830, 31 καὶ 34.

ΔΟΥΓΔΑΛ (Οὐΐλλιαμ), ἀρχαιολόγος καὶ ἱστορικὸς, γενν. ἐν τῇ κομητείᾳ τῆς Βαρβίκης τῷ 1605, ἀποθ. τῷ 1690, ἀρχηγὸς τοῦ τάγματος τῆς Περικνημίδος, συνώδευσε Κάρολον τὸν Α' ἐπὶ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, μετέβη εἰς Γαλλίαν τῷ 1648, καὶ ἀνέκαμψεν ἀμέσως ὅπως ἐπιδοθῇ ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν σπουδήν. Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ συγγράμματα εἶναι· καὶ Ἀρχαιότητες τῆς κομητείας τῆς Βαρβίκης», ἐν Λονδίνῳ, 1656, εἰς φύλλ., καὶ 1730, τόμ. 2, εἰς φύλλ. «Ἱστορία τῆς μητροπόλεως τοῦ Ἁγίου Παύλου τοῦ Λονδίνου», 1658 καὶ 1716, εἰς φύλλ. Baronagium Angliæ, 1675—76, τόμ. 3 εἰς φύλλ. Ἱστορία τῶν ἄγγλων εὐγενῶν ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν Σαξώνων, κτλ.

ΔΟΥΓΚΕ (Γασπάρδος), ὁ λεγόμενος Γουάσπρης, ζωγράφος γενν. ἐν Ῥώμῃ τῷ 1613, ἀποθ. τῷ 1675, ἤκουσε τῶν μαθημάτων τοῦ Πουσσίνου καὶ διέπρεψεν ἐν τῇ χωρογραφίᾳ. Τὰ μέγαρα Παμφίλη, Δόρια, Κολόννα καὶ ἡ ἐκκλησία San-Martino περιέχουσιν αὐτοῦ ὡραίας ἐλαιογραφίας καὶ ὑδρογραφίας. —Ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Ἰωάννης Δουγκέ, ἐχάραξε πολλὰ τῶν ἔργων τοῦ Πουσσίνου.

ΔΟΥΓΚΕΣΚΛΕΝ (Βερτράνδος), Bertrand DU GUESCLIN, γενν. τῷ 1314 ἢ 1320 ἐν La Mothe-Broons, πλησίον τῶν Ῥεννῶν (Κοτεσδύ), ἀπεθανεν τῇ 13 Ἰουλίου 1380. Πρωτότοκος ἀδελφὸς δέκα τέκνων βρετονικῆς οἰκογενείας, ἠνοίθη μικρὸν ὑπὸ τῆς φύσεως, καὶ εἶχε

Δημόσια Βιβλιοθήκη Κορυδαλλείου Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Δ.)

στρυφνὸν χαρακτῆρα, πάντοτε εἰς ἔριδας ἐρχόμενος πρὸς τοὺς ὁμήλικας, ἀεννάως τετραυματισμένος δέρων ἢ δερόμενος. Ἐκκαιδεκαέτης τὴν ἡλικίαν, κατέβαλεν ἀθλητὴν ἀείποτε νικῶντα μέχρις ἐκείνου, καὶ ἐθριάμβευσε μετημφιεσμένος ἐν ἱπποδρομίᾳ. Ἄσπονδον τρέφων μῖσος κατὰ τῶν Ἄγγλων συνεπολέμησε μετὰ τοῦ Καρόλου δὲ Βλοὰ καὶ ἀπέκρουσε τὸν δοῦκα τῆς Λαγκαστρίας, τῷ 1359. Τῷ 1361 βλέπομεν αὐτὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ βασιλέως ἄγοντα λόχον χωροφυλάκων καὶ τοξοτῶν. Παρὰ τοῦ Καρόλου δὲ Βλοὰ ἔλαβε τὴν ἀρχοντείαν τῆς Roche-Derrien, παρὰ δὲ τοῦ βασιλέως τὴν ὑποκομητείαν τῆς Ποντορσών. Τέλος ἐνυμφεύθη πλουσίαν νύμφην, τὴν Τιφαίνην Ῥαγκενέλ, ἥτις προέλεγε τὰ μέλλοντα. Ἐνεκαινίασε δὲ τὴν βασιλείαν τοῦ Καρόλου Ε' διὰ τῆς ἐν Κοσερὲλ νίκης κατὰ τῶν στρατευμάτων τοῦ βασιλέως τῆς Ναβάρρας, ἀγομένων ὑπὸ τοῦ κόμητος δὲ Βούσχ, 1364· ἀλλὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου τῆς Βρετανίας ἐπήνεγκε τὴν ἐν Auray μάχην, ἐν ᾗ ἠναγκάσθη νὰ παραδοθῇ τῷ Chandos, 29 σεπτεμβρίου 1364. Πρὸ τῆς μάχης ταύτης συλληφθεὶς ὡς ὅμηρος ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου δὲ Μομφόρ, ἐδραπέτευσε· τὴν δὲ φορὰν ταύτην ἀπολυθεὶς ἀντὶ λύτρων, μετέβη εἰς Κασπιλλίαν ἔνθα ἀνέπτυξεν ὅλην τὴν πολεμικὴν αὐτοῦ δεινότητα, καὶ παλινώρθωσε τὸν Ἑρρίκον δὲ Τρανσταμὰρ τῇ βοηθείᾳ τῶν Μεγάλων Ταγμάτων (Grandes Compagnies) ἅτινα ἐλεηλάτουν τὴν Γαλλίαν. Τότε Πέτρος ὁ Σκληρὸς ἐπεκαλέσατο τὴν βοήθειαν τοῦ Μαύρου Πρίγκηπος, καὶ τοῦ Σανδὸς, οἵτινες ἀνεχαίτισαν τὴν νικηφόρον πορείαν τοῦ Δουγκεσκλὶν. Ἡττηθεὶς καὶ αἰχμαλωτευθεὶς ἐν Ναβαρέττᾳ, 1367, ἐλύτρωσεν αἰχμάλωτος ἐν Βορδῶ, ἄλλα τὰ λύτρα αὐτοῦ. «διὰ τὰ ὁποῖα θὰ ἔκλωθον πᾶσαι αἱ κόραι τῆς Γαλλίας», ἐπληρώθησαν ἀμέσως, καὶ ἡ νίκη τοῦ Μοντιὲλ ἐνεθρόνισεν αὖθις τὸν Ἑρρίκον δὲ Τρανσταμὰρ, 1369. Γενόμενος κοντόσταυλος, 1370, ἐνίκησε τὸν Ῥοβέρτον Κνόλλην ἐν Pont-Valain, ᾐχμαλώτευσε τὸν κόμητα δὲ Βούσχ, ἀνεκτήσατο σχεδὸν ὅλην τὴν Γουιέννην, τὸ Ποατοῦ, τὴν Σαιντόνγην, τὴν Ῥουέργκην, τὴν Περιγόρδην, μέρος τοῦ Λιμουζίνου, τὸ Ποντιὲ, ὅλην τὴν Βρετανίαν πλὴν τῆς Βρέστης, καὶ τῶν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ναβάρρας ἀνηκουσῶν πόλεων τῆς Νορμανδίας. Τῷ 1370, τοῦ Καρόλου Ε' ἐκμετσάντος τὴν Βρετανίαν ἐπὶ Ἰωάννου τοῦ Δ', ὁ Δουγκεσκλὶν, καθικέτευσεν αὐτὸν νὰ μὴ τὸν βιάσῃ ἔτι πολεμήσῃ τὴν ἐλευθερίαν τῆς γενετείρας αὐτοῦ χώρας. Συκοφαντηθεὶς δ' ἐπὶ τούτῳ ἀπέστειλε τῷ βασιλεῖ τὸ ξίφος τοῦ κοντοσταύλου, ἀλλ' ἀναλαβὼν αὐτὸ μετὰ μικρὸν ἐξεφώνησε κατὰ τῶν Ἄγγλων, ἐπολιόρκησε τὸ Château-Neuf-de-Randon, καὶ ἀπέθανεν ἐπὶ τῆς πολιορκίας· ὁ δὲ φρούραρχος ὅστις εἶχεν ὑποσχεθῇ νὰ παραδοθῇ, ἦλθεν ἵνα τῷ παραδώσῃ τὰς κλεῖδας τῆς πόλεως, καθ' ἣν στιγμὴν ἐξέπνευσεν. Ἐτάφη ἐν Ἁγίῳ Διονυσίῳ. Ὁ Δουγκεσκλὲν εἶχεν αἰσθήματα φιλάνθρωπα σημειώσεως ἄξια ὡς πρὸς τὸν αἰῶνα καθ' ὃν ἔζη. «Ἐν καιρῷ πολέμου, ἔλεγεν, οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἄνδρες, αἱ γυναῖκες, τὰ παιδία καὶ ὁ πτωχὸς λαὸς δὲν εἶναι ἐχθροί.» Ἰδ. τὴν «Ἱστορίαν» αὐτοῦ ὑπὸ Guyard de Berville, ἐν Παρισίοις, 1767, τόμ. 2 εἰς 12ον καὶ τὸ «Χρονικὸν» τοῦ Cuvellier.

ΔΟΥΓΛΑΣ (κελτικὸν dhouglas, μέλας ἄνθρωπος), εὐγενὴς καὶ ἀρχαία οἰκογένεια τῆς Σκωτίας, δοξασθεῖσα πρὸ πάντων ἐν τοῖς πολέμοις τῆς χώρας ταύτης κατὰ τῆς Ἀγγλίας. Ὁ Ὑλλιαμ ΔΟΥΓΛΑΣ, συρρατιώτης τοῦ Wallace, ᾐχμαλωτεύθη ὑπὸ τῶν Ἄγγλων ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Βερβίκης, 1296, καὶ παρευρέθη εἰς τὴν ἐν Στιρλίγγῃ μάχην, 1297.—Ἰάκωβος ΔΟΥΓΛΑΣ (James DOUGLAS), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ἐπονομασθεὶς «ὁ ἀγαθὸς λόρδος», ὑπερήσπισε τὸν Ῥοβέρτον Βρούκιον, ἡγεῖτο τοῦ ἱππικοῦ ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Βανοκβούρνου, 1314, καὶ ἐφονεύθη ἐν Ἱσπανίᾳ πολεμῶν κατὰ τῶν Μαύρων, 1329.—Ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Ἀρχιβάλδος ΔΟΥΓΛΑΣ, Archibald DOUGLAS, ἀντιβασιλεὺς ἐπὶ τῆς ἀνηλικιότητος τοῦ Δαβὶδ Βρουκίου, ἀρχιστράτηγος τοῦ σκωτικοῦ στρατοῦ τῷ 1333, ἀπέκρουσε τὸν ἀντιποιούμενον τοῦ θρόνου Βαλιόλ, ὑπερήσπισε τὴν Βερβίκην κατὰ τῶν Ἄγγλων, καὶ ἐφονεύθη ἐν Ἀλιδὼν Χὶλ.—Ὑλλιαμ ΔΟΥΓΛΑΣ, νόθος υἱὸς τοῦ Ἰακώβου, καὶ περίφημος ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ «ἱππότου δὲ Λιδδισδάλ», ἦλθεν εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ Ἐδουάρδου Γ' πρὸς παράδοσιν τῆς Σκωτίας, καὶ ἐδολοφονήθη τῷ 1354. —Ἀρχιβάλδος ΔΟΥΓΛΑΣ, γενν. περὶ τὸ 1374, διέπρεψεν ἐν τῇ μάχῃ τῆς Σχρεσβουρῆ, 1403, κατὰ τοῦ Ἑρρίκου Δ' τῆς Λαγκαστρίας, ἀπεστάλη εἰς Γαλλίαν ὑπὸ τῆς ἀντιβασιλίσσης τῆς Σκωτίας πρὸς βοήθειαν τοῦ Καρόλου Ζ', 1421, ἐκέρδησε τὴν μάχην τῆς Βωγὲ κατὰ τῶν Ἄγγλων, ἐγένετο γενικὸς ταποτηρητὴς τοῦ βασιλείου καὶ δοὺξ τῆς Τουραίνης, καὶ ἔπεσεν μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐν Βερνεύλ, 1425, μαχόμενος πρὸς τὸν Ἡνρίκον. —Δύο Δουγλὰς (πατὴρ καὶ υἱὸς) ἐσφάγησαν τῷ 1452 ὑπὸ Ἰακώ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορνηλιανέπειρος Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

δου τοῦΒ', καθ'οὗ ἐπανέστησαν.—Ἀ ρ χ ι β ά λ δ ο ς ΔΟΥΓΛΑΣ ἐπανέστη κατὰ τοῦ Ἰακώβου Γ', οὗ ἀπηγχόνισε τὸν εὐνοούμενον Κόχραν τῷ 1480. Δύο τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἔπεσαν τῷ 1513 ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Φλόδδεν κατὰ τοῦ Ἐρρίκου Η'. Ὁ 3ος Gawin DOUGLAS, ἐπίσκοπος Δυγκέλδης καὶ ποιητής, γενν. τῷ 1474 ἐν Βρεσίνῳ, ἀποθ. τῷ 1522 ἐκ τοῦ λοιμοῦ, ἐξεπόνησε μετάφρασιν τῆς «Αἰνειάδος» διὰ στίχων, τὴν πρώτην δημοσιευθεῖσαν ἐν Ἀγγλίᾳ, Λονδίνῳ 1553· ἔγραψε τὰ «Ἀνάκτορα τῆς τιμῆς», ἠθικὴν ἀλληγορίαν κατὰ τὸν Κέβητος Θηβαῖου Πίνακα, καὶ ἔμμετρον μετάφρασιν τοῦ ποιήματος τοῦ Ὀβιδίου De remedio amoris.—Ἰ ά κ ω β ο ς ΔΟΥΓΛΑΣ, σφραγιδοφύλαξ ἐπὶ τῆς Μαρίας Στυάρτης, ἐγένετο ἀντιβασιλεὺς ἐπὶ τῆς ἀνηλικιότητος τοῦ Ἰακώβου ΣΤ', καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον τῷ 1581, ὡς συνένοχος τοῦ φόνου τοῦ Δαρλέη (Darnley).

ΔΟΥΓΛΑΣ (Ἰάκωβος), ἰατρὸς, γενν. ἐν Σκωτίᾳ περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, ἀποθ. τῷ 1742 ἐν Λονδίνῳ, ὑπῆρξε καλὸς ἀνατόμος καὶ ἠσχολήθη πρὸ πάντων εἰς τὴν ἐγχείρησιν ὀι' ἧς θεραπεύεται ἡ λιθίασις. Ἔχομεν αὐτοῦ Myographiæ comparatæ specimen, ἐν Λεύδῃ, 1729, εἰς 8. Bibliographiæ anatomicæ specimen, ἐν Λονδίνῳ, 1715· History of lateral operation, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Noguès, ἐν Παρισίοις, 1744, εἰς 12ον· Description and history of the coffeetree, ἐν Λονδίνῳ 1727· «Περιγραφὴ τοῦ περιτοναίου», λατινιστὶ, ἐν Λεύδῃ, 1737, εἰς 8ον, κτλ. —Ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Τ ζ ὼ ν ΔΟΥΓΛΑΣ, ὑπῆρξε καὶ αὐτὸς περίφημος λιθοτομισεὺς καὶ ἐποιήσατο ἀξιολόγους ἐρεύνας ὅπως ἐμποδίσῃ τὴν πρόοδον τῆς γαγγραίνης. Ἡ ὑπ' αὐτοῦ Lithotomia Douglassiana μετεφράσθη εἰς τὴν γαλλικήν.

ΔΟΥΓΛΑΣ (Τζών), φιλόλογος καὶ θεολόγος, γενν. τῷ 1721 ἐν Πιττεμδέεν, ἀποθ. τῷ 1807, παρευρέθη ὡς ἱερεὺς τάγματος εἰς τὴν ἐν Φοντενοῇ μάχην, καὶ ἐχρημάτισεν ἐπίσκοπος Καρλίσλης, 1787, καὶ Σαλισδουρῆ, 1792. Μετέσχε πολλῶν φιλολογικῶν συζητήσεων, ὑπερήσπισε τὸν Μίλτωνα κατηγορούμενον ὡς ἰδεοκλόπον ὑπὸ τοῦ Lauder, καὶ τὰ θαύματα τῆς χριστιανικῆς θρησκείας κατὰ τοῦ Hume. Ἐδημοσίευσε τὸν 3ον πλοῦν τοῦ Κούκ, πλουτίσας αὐτὸν δι' εἰσαγωγῆς καὶ σημειώσεων.

ΔΟΥΓΛΑΣ, πόλ. τῆς Ἀγγλίας, ἀρχ. πρωτ. τῆς νήσου τοῦ Μάν, μετὰ λιμένος ἐπὶ τῆς Ἀ παραλίας, 17 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Καρλεστόδνης· κάτ. 8,647. Ὡραῖον μέγαρον τῶν ὁρκων· ὁ Δούλ, ὁ ποταμὸς Wasenider ἐπὶ οὗ περὶ δι- μεταποιηθὲν εἰς ξενοδοχεῖον. §—, πόλ. τῆς Σκωτίας, κομητεία καὶ 13 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Λανάρκης· κάτοικ. 1,300. Τάφοι τῆς οἰκογενείας τῶν Δουγλάς.

ΔΟΥΓΟΜΜΙΕ (Ἰωάννης - Φραγκίσκος Coquille), γάλλος στρατηγὸς, γεννηθ. τῷ 1736 ἐν τῇ Κάτω Γῇ (Γουαδελούπῃ), ἀποθ. τῷ 1794. Διηύθυνε τὴν πολιορκίαν τῆς Τουλῶνος, περὶ τὰ τέλη τοῦ 1793, δεξιῶς καὶ γενναίως καὶ διεκρίθη ἐπὶ φιλανθρωπίᾳ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς πόλεως. Ἄγων τὸν στρατὸν τῶν Ἀνατολικῶν Πυρηναίων, ἀνεκτήσατο ἀπὸ τῶν Ἱσπανῶν τὸ φρούριον Σαὶντ-Ἔλμου, Κολλιούρην, Port-Vendres καὶ Βελλεγάρδην, ἐφονεύθη δὲ ὑπ' ἐκρήξεως ὀβουζίου πλησίον τοῦ Ἁγίου Σεβαστιανοῦ.

ΔΟΥΓΟΥΑ (Κάρολος-Φραγκίσκος - Ἰωσὴφ)' γενν. ἐν Τολώσῃ τῷ 1740, ἀποθαν. τῷ 1802. Συνώδευσεν ὡς ἀρχηγὸς ἐπιτελείου τὸν Δουγομμιὲ εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Τουλῶνος, διέπρεψεν ἐν Ἰταλίᾳ εἰς τὰς μάχας τοῦ Ῥιβολι καὶ τοῦ Ταγλιαμέντου, ἀπετέλεσε μέρος τῆς εἰς Αἴγυπτον στρατείας, διῴκει τὴν ἐφεδρείαν εἰς τὴν μάχην τῶν Πυραμίδων, ὑπῆρξε διοικητὴς τοῦ Καΐρου κατὰ τὴν ἐπὶ τὴν Συρίαν ἐκστρατείαν καὶ ἐπανελθὼν εἰς Γαλλίαν τῷ 1800, διωρίσθη ἔπαρχος τῆς Καλβαδός. Ἀπέθανε κατὰ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Ἁγίου Δομίγγου.

ΔΟΥΓΟΥΑ-Γ ΤΡΟΥΕΝ (Ῥεναῖος), περιώνυμος γάλλος ναυτικὸς, γενν. ἐν Σαὶν Μαλὸ τῷ 1673, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1736. Ἐπέδη καταδρομικοῦ πλοίου τῷ 1689 καὶ πολεμῶν τοὺς Ὁλλανδοὺς καὶ Ἄγγλους ἀντημείφθη διὰ τὴν ἀνδρείαν του λαβὼν τὴν διοίκησιν φρεγάτας, καὶ τοι μόλις ἄγων τὸ 18ον τῆς ἡλικίας. Ἐξοκείλας ὑπὸ τρικυμίας πρὸς τὰ παράλια τῆς Ἰρλανδίας, ἐκυρίευσε φρούριον περὶ τὴν Λιμέρικαν καὶ διαπλέων τὴν Μάγχην συνέλαβε πολλὰ ἐχθρικὰ πλοῖα· τῷ 1694, ἔπεσε πλησίον τῶν Σορλίγγων εἰς τὸ μέσον 6 ἀγγλικῶν πλοίων τῆς γραμμῆς, συνεκρότησεν ἐπὶ τέσσαρας ὥρας ἄνισον πάλην καὶ παρεδόθη ἀφοῦ ἐξήντλησε πάντα τὰ πολεμεφόδια αὐτοῦ καὶ ἐτραυματίσθη. Ἀπαχθεὶς αἰχμάλωτος εἰς Πλυμούθην, ἠλευθερώθη ὑπὸ νεανίδος ἀγγλίδος ἐρασθείσης αὐτοῦ. Τὰ νέα αὐτοῦ ἀνδραγαθήματα μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς Γαλλίαν εἵλκυσαν τὴν προσοχὴν τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' ὅστις κατέταξεν αὐτὸν εἰς τὸ βασιλικὸν ναυτικόν. Ὅτε μὲν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Νεμόνδου, ὁ τὸ δὲ μόνος, ἐξηκολούθει συλλαμβάνων ἐχθρικὰ πλοῖα· τῷ 1696 ἐνίκησε καὶ ἐχαλίνωσε τὸν ὁλλανδὸν ναύαρχον Wassenaer ἐπὶ δὲ τοῦ περὶ δι-

αδοχῆς τοῦ ἱσπανικοῦ θρόνου πολέμου, κατηρήμωσε τὰ παράλια τῆς Ἱσπανίας, τῆς Ὁλλανδίας καὶ τῆς Ἀγγλίας. Πλοίαρχος τριακρότου τῷ 1706, κατέστρεψε τὸν βρασιλιανὸν στόλον ἔμπροσθεν τῆς Δισσαβῶνος, ἀναγορευθεὶς δ' εὐπατρίδης τῷ 1709, ἀνέτρεψε τῷ 1711, ἐν διαστήματι 14 ἡμερῶν τὰ ὀχυρώματα τοῦ Ῥίου Ἰανείρου, ἐκυρίευσεν ἢ ἐπυρπόλησεν 60 ἐμπορικὰ καὶ 5 πολεμικὰ πλοῖα. Διορισθεὶς δὲ ἀντιναύαρχος, τῷ 1715, μέλος τοῦ συμβουλίου τῶν Ἰνδιῶν τῷ 1723, γενικὸς τοποτηρητὴς τῷ 1728, διέδραμε τὴν Μεσόγειον τῷ 1731, ὅπως ὑποστηρίξῃ τὰ ὑπὸ τῶν πειρατῶν τῆς Βαρβαρίας ἀπειλούμενα ἐμπορικὰ συμφέροντα. Ἕνεκα δὲ τῆς πασχούσης ὑγείας του ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῇ. Ὁ Δουγουάη Τρουὲν ἦτο μετριόφρων, φύσει μελαγχολικός, ἐλευθέριος καὶ ἀφιλοκερδής· προεσχεδίαζε δὲ μετὰ συνέσεως καὶ ἐξετέλει τὰ σχέδια αὐτοῦ μετὰ θράσους. Κατέλιπε μικρὰν περιουσίαν. Τὰ «Ἀπομνημονεύματα» αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ἐν Παρισίοις, 1740, εἰς 4ον, ἢ 2 τόμ. εἰς 12ον. Ὁ «Βίος» αὐτοῦ ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Richer, 1784, εἰς 18ον, τὸ δὲ «Ἐγκώμιον» αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Θωμᾶ, 1761, εἰς 8ον.

ΔΟΥΔΔΙΓΚΣΤΩΝ, ἐνορία καὶ πολίχνη τῆς Σκωτίας, ἐν τῇ κομητείᾳ καὶ 14 χιλιάμ. πρὸς Α τοῦ Ἐδιμβούργου, ἐπὶ τῆς θειώδους ἀκτῆς τοῦ Φόρθη. Κάτ. 3,100. Πλούσια γαιανθρακωρυχεῖα· σημαντικαὶ ἁλυκαί.

ΔΟΥΔΕΒΙΛΛΗ, πόλ. τῆς Γαλλίας, 12 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Ὑδετό· κάτ. 1,787.

ΔΟΥΔΕΡΣΤΑΔΤΗ, πόλ. τοῦ Ἀνοβέρου, ἐπὶ τοῦ Hahle, 22 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Γοττίγγης· κάτ. 4,000. Ἐμπόριον σιτηρῶν· κατασκευὴ πανικῶν. Ἀνῆκεν εἰς τὸ βασίλειον τῆς Βεσφαλίας τῷ 1807· ἀνῆκει εἰς τὸ Ἀνόβερον ἀπὸ τοῦ 1815.

ΔΟΥΔΕΦΦΑΝΤΗ (Μαρία δὲ Βισὺ Σαμρὸν, μαρκησία), γεννηθεῖσα τῷ 1697 ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας τῆς Βουργονδίας, ἀποθ. τῷ 1780, ἐνυμφεύθη νεωτάτη ἄνδρα ὃν ἤλιγον ἠγάπα, διεζεύχθη αὐτὸν, ἔζησεν ὑπὲρ τὸ δέον ἐλευθέρως, καὶ χηρεύσασα ἀνέῳξε τὰς αἰθούσας αὐτῆς εἰς τοὺς συγχρόνους φιλοσόφους καὶ ἀριστοκράτας. Ἡ Mlle. de l'Espinasse ἦν προσέλαβεν ἀναγνώστριαν, ἦλθεν εἰς ἔριδας πρὸς αὐτὴν, οἱ δὲ φιλόσοφοι ἐτάχθησαν πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀποβλήτου, ὅθεν καὶ προῆλθε τὸ κατὰ τῶν φιλοσόφων μῖσος τῆς Κασδοδοφάντης. Τυφλωθεῖσα ἐν ἡλικίᾳ 54 ἐτῶν, ἀνεπλήρωσε τὴν ἀπώλειαν διὰ τῆς φιλίας, τὴν καλλονὴν διὰ τῆς εὐφυΐας, καὶ διετήρει πάντοτε ἀκατάμαχον τὴν ἑλξιν πρὸς τὰς ἐγκοσμίους ἡδονὰς δι' ὧν ἤθελε νὰ καταπολεμήσῃ τὴν πλῆξιν ὑφ' ἧς ἐβασανίζετο, ἀλλ' εἰς μάτην ἠγωνίζετο πρὸς τοῦτο, ἀφοῦ οὐδ' αὐτὸς ὁ μετὰ τοῦ Ἀντιβασιλέως ἔρως οὔτε αἱ μακραὶ σχέσεις μετὰ τοῦ προέδρου Ἐνώλτου καὶ τοῦ Pont-de-Veyle παρεμύθησαν αὐτήν. Ἄγουσα τὸ 70ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας συνέδεσε φιλίαν μετὰ τοῦ Ὁρατίου Βαλπόλ. Περὶ τὸ τέρμα τοῦ βίου, ἐστράφη πρὸς τὰ θεῖα καὶ ἠθέλησε νὰ δειχθῇ εὐλαβὴς ἀλλ' ἡ καρδία της ἦτο ξηρὰ καὶ οὐδὲν θρησκευτικὸν αἴσθημα συνεκίνει αὐτήν. Τινὲς τῶν ἐπιστολῶν αὐτῆς εἶναι ἐν τῇ «Ἀλληλογραφίᾳ» αὐτῆς «μετὰ τοῦ Δ' Ἀλαμβέρτου», κτλ., ἐν Παρισίοις, 1809, τόμ. 2 εἰς 8ον· κυρίως δὲ ἐφημίσθη ἡ γυνὴ αὕτη διὰ τῆς συλλογῆς ἥτις φέρει τὴν ἐπιγραφὴν Lettres de la marquise du Deffant à Horace Walpole de 1766 à 1780, ἐν Λονδίνῳ, 1810, τόμ. 4 εἰς 12ον· ἢ ἐν Παρισίοις, 1827, τόμ. 4 εἰς 8ον, μετ' ἀποσπασμάτων ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Ὁρατίου Βαλπόλ, καὶ τῆς ἀλληλογραφίας μετὰ τοῦ Βολταίρου. Σώζεται δ' αὐτῆς καὶ Correspondance inédite, ἐν Παρισίοις, 1859, τόμ. 2 εἰς 8ον.

ΔΟΥΔΙΓΓΕΝ ἢ ΓΟΥ-ΙΝ, πόλ. τῆς Ἑλβετίας (Φριβούργη), 4 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Φριβούργης· κάτ. 2,740. Ἐρημιτήριον τῆς Ἁγίας Μαγδαληνῆς.

ΔΟΥΔΛΕ-Υ (Ἑβδόμδος), ὑπουργὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἐδρίκου τοῦ Ζ', γενν. τῷ 1462, ἀποθ. τῷ 1510. Ἐσπούδασεν ἐν Ὀξωνίᾳ, διεκρίθη νεώτατος εἰς τὰ νομικὰ, διορίσθη ἐν ἡλικίᾳ 23 ἐτῶν μέλος τοῦ ἰδιωτικοῦ συμβουλίου, μετέσχε μεγάλως τῆς ἐν Ἐτάπλῃ συνηθείας συνομολογηθείσης μετὰ τῆς Γαλλίας τῷ 1493, εἰργάσθη ὅπως πληρώσῃ τὸ ταμεῖον τοῦ κυρίου αὐτοῦ διὰ παντὸς μέσου καὶ τοσοῦτῳ μισητὸς ἐγένετο τῷ λαῷ, ὥστε ὁ Ἐδρίκος Η', ἐν τῇ στέψει αὐτοῦ, ἐνήγαγεν αὐτὸν καὶ τὸν συνάδελφον καὶ συνένοχον αὐτοῦ Ῥιγάρδον Ἔμψωνα ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ. Κατεδικάσθη εἰς θάνατον καὶ ἀπεκεφαλίσθη ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Λονδίνου.

Δ ο ύ δ λ ε ϋ (Τζών), υἱὸς τοῦ προηγουμένου καὶ τῆς Ἐλισάβετ Γρὶϋ, γενν. τῷ 1502, ἀποθ. τῷ 1553. Τῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς κατεδικάσθη ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἀρθείσης ὑπὸ τοῦ Κοινοβουλίου, ἀνεκτήσατο τὰ δικαιώματα αὐτοῦ. Τῷ 1523 παρουσιασθεὶς εἰς τὴν αὐλὴν κατέλαβε διακεκριμένην θέσιν διὰ τῆς πολεμικῆς δεινότητος, τῶν φυσικῶν καὶ διανοητικῶν αὐτοῦ χαρισμάτων, τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ καρδιναλίου Οὐόλσεη καὶ τοῦ Θωμᾶ Κρόμβελ. Διορισθεὶς ὑπὸ Ἐδρίκου τοῦ Η' σύμβουλος τῆς Βουλώνης, ἀναγορευθεὶς ὁκτόμηνος

Δημοσία Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

τῆς Ἴσλης καὶ μέγας ναύαρχος τῆς Ἀγγλίας, ἐκτήσατο πολλοὺς ἐχθρούς, ὅ ὅτι συλῶν τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ μοναστήρια ἐπήρκει εἰς τὰς δαπάνας τοῦ πολυτελοῦς αὐτοῦ βίου. Κατὰ τὴν ἀνηλικιότητα τοῦ Ἐδουάρδου ΣΤ' καθῃρέθη, ὑπὸ τοῦ δουκὸς τῆς Σομερσέτης, ἀντιβασιλέως τοῦ κράτους, τῆς θέσεως τοῦ μεγάλου ναυάρχου, καὶ ἔλαβεν εἰς ἀποζημίωσιν τὸν τίτλον τοῦ κόμητος τῆς Βαρβίκης. Ὁ βασιλεὺς ἡλικιωθείς, ὑπεχρέωσε τὸν Σομερσέτην νὰ νυμφεύσῃ τὴν θυγατέρα του μετὰ τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ τοῦ Δούδλεϋ καὶ ἠὔξησεν ἔτι πλέον τὴν ζηλοτυπίαν του ἀπονείμας αὐτῷ τῷ Δουδλεϋ τοὺς τίτλους τοῦ στρατάρχου τῆς Ἀγγλίας καὶ τοῦ δουκὸς τῆς Νορθουμβερλάνδης. Ὁ δὲ Σομερσέτης κατηγορηθεὶς ὡς θελήσας νὰ δηλητηριάσῃ τὸν ἀνεψιόν του ἐστάλη εἰς τὸ Ἐνρίωμα τῷ 1552. Κύριος τῆς ἐξουσίας, ὁ Δουδλεϋ διελογίζετο πῶς νὰ εἰσάξῃ τὸ σῆμα εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ, καὶ ἔπεισε τὸν Ἐδουάρδον ΣΤ' ν' ἀποκλείσῃ τῆς διαδοχῆς τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ Μαρίαν Τυδωρίδα καὶ Ἐλισάβετ, καθὼς καὶ τὴν θείαν του Μαρίαν τῆς Σκωτίας, χάριν τῆς Ἰωάννας Γρέϋ (ἴδ. τὴν λέξιν), ἥτις ἐνυμφεύθη τὸν νέον Γυιλφόρδον Δουδλεϋ, υἱὸν τοῦ εὐνοουμένου. Ἀποθανόντος τοῦ βασιλέως, 1553, ὁ Δουδλεϋ ἔσπευσε ν' ἀναγορεύσῃ τὴν Ἰωάνναν Γρέϋ, ἀλλ' οἱ ὀπαδοί του ἐγκατέλιπον αὐτὸν ἀμέσως καὶ παραδοθεὶς τῇ Μαρίᾳ ἀπεκεφαλίσθη.

ΔΟΥΔΛΕ-Γ (Ῥοβέρτος), εἷς τῶν υἱῶν τοῦ προηγουμένου, γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ «κόμητος τῆς Λειτσεστέρης», γενν. τῷ 1531, ἀπεθ. τῷ 1588. Φυλακισθεὶς ἐπί τινα χρόνον ὅτε ἐξηνέχθη ἡ κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀπόφασις ἐπὶ τῆς Μαρίας Τυδωρίδος, ἀνεκτήσατο τὴν ἐλευθερίαν τῷ 1554, καὶ ἐγένετο μάλιστα ἀρχηγὸς τοῦ πυροβολικοῦ. Ὡραῖος τὴν μορφήν, κομψὸς τοὺς τρόπους, εὐστροφος καὶ ῥᾳδιουργος τὴν διάνοιαν κατέστη εὐνοούμενος τῆς βασιλίσσης Ἐλισάβετ, ἥτις προὐδίδασεν αὐτὸν ἀλληλοδιαδόχως ἀρχιιπποκόμον, ὑπότην τῆς Περικνημίδος, ἰδιωτικὸν σύμβουλον, Δοῦκα τοῦ Δέμβιγ, κόμητα τῆς Λειτσεστέρης, καὶ καγκελάριον τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ὀξωνίας. Ἐτόλμησε νὰ ἐλπίσῃ τὴν μετὰ τῆς ἡγεμονίδος αὐτοῦ σύζευξιν· οἱ δὲ φιλέδοξοι αὐτοῦ σκοποὶ καὶ τὰ ἐγκλήματα, δι' ὧν ἐξησφαλίζετο ἡ ἐπιτυχία, ἐχορήγησαν τῷ Οὐάλτερ Σκὸτ τὸ θέμα μιᾶς τῶν μυθιστοριῶν αὐτοῦ ὁ «Ὁ Πύργος τῆς Κενιλβόρθ». Ἡ Ἐλισάβετ εἶχε κοντὰ τυφλὴν συμπάθειαν πρὸς τὸν Λειτσεστέρ καὶ συνεχώρει αὐτῷ τὰ πάντα· συνῆψε δὲ μυστικὴν ἕνωσιν μετὰ τῆς λαίδης Δουγλὰς Χόβαρτ, βαρονησσης δὲ Σχέφφιελδ, καὶ ἐπειράθη ὅπως δηλητηριάσῃ αὐτήν· ὑπώπτευσαν αὐτὸν ὡς δηλητηριάσαντα τὸν Γωτιέρον Δεβερέ, κόμητα τῆς Ἐσσέξ, ὅπως νυμφευθῇ ὕστερον τὴν χήραν αὐτοῦ· ὑπεκρίθη μεγάλην εὐσέβειαν, καὶ ἔδωκε πάντα τὰ δημόσια ὑπουργήματα εἰς Καθαρόφρονας (Puritains)· ὃς ἀποσταλεὶς εἰς βοήθειαν τῶν διαμαρτυρομένων τῶν Κάτω Χωρῶν ἐναντίον τῶν Ἱσπανῶν, 1585—7, ἔδωκε δείγματα μόνον ἀνανδρίας καὶ ἀμαθείας, καὶ τέλος συνεβούλευσε τὴν Ἐλισάβετ ν' ἀπαλλαγῇ τῆς Μαρίας Στυάρτης. Ἴσως ὑπῆρξεν ἡ μόνη κακὴ ἐκλογή, ἣν ἡ βασίλισσα αὕτη ἐποιήσατο καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν βασιλείαν. Ζώντος ἔτι τοῦ Λείτσεστερ, ἐδημοσιεύθη λίβελλος μετ' ἐπιγραφῆς «ἡ Δημοκρατία τοῦ Λείτσεστερ», 1584, ἀποδιδόμενος τῷ P. Parsons, καὶ ἀνατυπωθεὶς τῷ 1706 μετ' ἐπιγραφῆς «Μυστικὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ Ῥοβέρτου Δούδλεϋ.»

ΔΟΥΔΛΕ Γ (Ῥοβέρτος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου καὶ τῆς λαίδης Δουγλὰς Σχέφφιελδ, κόμης τῆς Βαρβίκης καὶ τῆς Νορθουμβερλάνδης, γενν. τῷ 1573, ἀπεθαν. τῷ 1637. Κατέστη γνωστὸς δι' ἐκθρομῆς ἣν ἐποιήσατο ἰδίᾳ δαπάνῃ ἐπὶ τοῦ Ὀρενόκου τῷ 1594, καὶ διὰ τῆς λαμπρᾶς αὐτοῦ ἀνδρείας ἐν τῇ ἁλώσει τοῦ Κάδηκος τῷ 1596. Ἀλλὰ μὴ δυνηθεὶς ν' ἀπυθείξῃ τὸ νόμιμον τῆς γεννήσεως αὐτοῦ, κατέλιπε τὴν Ἀγγλίαν, μετέβη εἰς τὴν αὐλὴν Κοσμᾶ τοῦ Β', δουκὸς τῆς Τοσκάνης, καὶ μετεχειρίσθη τὰς γνώσεις του εἰς τελειοποίησιν τοῦ ναυτικοῦ τῆς νέας αὐτοῦ πατρίδος, ὑπὲρ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ ἐμπορίου, τῆς ἀναπτύξεως τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν. Ἐπεχείρησε δὲ ὅπως ξηράνῃ τὰ μεταξὺ Πίσης καὶ τῆς θαλάσσης ἕλη, καὶ κατέστησεν ὅλβιαν τὴν πόλιν τῆς Λιβόρνου κηρύξας ἐλεύθερον τὸν λιμένα αὐτῆς. Ἡ μεγάλη δούκισσα, ἀδελφὴ τοῦ αὐτοκράτορος Φερδινάνδου Β', ἀνηγόρευσεν αὐτὸν δοῦκα τοῦ παπικοῦ Κράτους, ὁ δὲ Οὐρβανὸς Η' εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν χορείαν τῶν ῥωμαίων εὐγενῶν. Ἔχομεν αὐτοῦ πραγματείαν Dell'arcano del mare, ἐν Φλωρεντίᾳ, 1630, 1646 καὶ 1661, τόμ. 2, εἰς φύλλ., συλλογὴν σχεδίων πρὸς τελειοποίησιν τῆς ναυτιλίας.

Δουδλεϋ (Τζὼν-Οὐίλλιαμ Οὐάρδος, κόμης δέ), πολιτικὸς καὶ σοφὸς, γενν. τῷ 1781, ἀποθ. τῷ 1833. Εἰσῆλθεν ἀπὸ τοῦ 1802 εἰς τὴν βουλὴν τῶν κοινοτήτων, διέπρεψεν ἐν αὐτῇ ὡς ἄπαρτος, καὶ ἐγένετο εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῆς ἐλευθερόφρονος συντηρητικῆς μερίδος. Τῷ 1827, ἀπεστάλησε μέρος τοῦ ὑπουργείου Κάνιγκος ὡς ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, καὶ τὸ ἀκόλουθον ἔτος

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Πρωτεύουσα Βιβλιοθήκη Ἑλλάδος (ΝΕΛΛΑ)

ἔδωκε τὴν παραίτησίν του. Ἡ ἀλληλογραφία αὐτοῦ μετὰ τοῦ ἐπισκόπου de Llandaff, δημοσιευθεῖσα ἐν Λονδίνῳ τῷ 1840, περιέχει πολλὴν ὕλην πολύτιμον διὰ τὴν σύγχρονον ἱστορίαν.

Δ ο ύ δ λ ε ϋ, πόλ. τῆς Ἀγγλίας (Οὐορσεστέρη), πλησίον διώρυγος συγκοινωνούσης μετὰ τῶν τῆς Στουρβράϊτ καὶ τῆς Οὐορσεστέρης καὶ Βιρμιγχάμης, 12 χιλιάμετρ. ΒΔ τῆς Βιρμιγχάμης· κάτ. 44,975. Σημαντικωτάτη βιομηχανία· γαιανθρακωρυχεῖα· πλούσια ὀρυχεῖα σιδήρου, κάμινοι, σιδηρᾶ καὶ ὑάλινα σκεύη· μέγα ἐμπόριον σιδήρου. Τῆς πόλεως ὑπέρκειται πύργος ἠρειπιωμένος. Λείψανα μονῆς θεμελιωθείσης τῷ 1161· ἀρχ. ἐκκλησία, περιέχουσα τάφους καὶ ζωγραφίας ἐπὶ ὑάλου λίαν ἀξιοσημειώτους.

ΔΟΥΕ, πρωτ. δήμ. τῆς Γαλλίας (Μαῖνος καὶ Λίγηρ), 20 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Σωμούρ· κάτοικοι 3,240. Κολλέγιον· ὡραιοτάτη κρήνη. Γαϊανθρακωρυχεῖον· κλίβανος δι' ἄσβεστον· κυψέλαι. Ἦτα τῶν Βανδαίων τῷ 1793.

ΔΟΥΕΡΑ, πόλ. τῆς Ἀλγερίας, 14 χιλιάμετρ. ΝΔ τοῦ Ἀλγερίου, ἐπὶ τῆς εἰς Βλιδὰχ ὁδοῦ διὰ τοῦ Σαχέλ. Κάτ. 4,610. Φρουρεῖται ὑπὸ τείχους μετὰ πυργιδίων.

ΔΟΥΖΑ (Ἰωάννης), γεννηθ. ἐν Τολιούστῃ περὶ τὸ 1609, ἀποθ. τῷ 1688, μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας τῷ 1650, καθηγητὴς τοῦ κανονικοῦ δικαίου ἐν τῷ Κολλεγίῳ τῆς Γαλλίας τῷ 1651, ἐδίδαξε τὸν υἱὸν τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ'ου τὴν ἱστορίαν, καὶ διωρίσθη ἱστοριογράφος τῆς Γαλλίας. Κατέλιπε διάφορα συγγράμματα φιλολογικὰ καὶ νομικά.

ΔΟΥΖΑΡ (Καρνήλιος), ὁλλανδὸς ζωγράφος, γενν. ἐν Ἀρλίμῃ τῷ 1665, ἀποθ. τῷ 1704, μαθητὴς τοῦ Ἀδριανοῦ Βὰν Ὀστάδη· ἐζωγράφησε σκηνὰς τοῦ ἀγροτικοῦ βίου, ἐν αἷς προσομοιάζει τῷ διδασκάλῳ κατὰ τὴν δύναμιν, τὸν χρωματισμὸν καὶ τὸν ῥυθμόν. Αἱ διὰ νιτρικοῦ ἐξὸς χαλκογραφίαι αὐτοῦ εἶναι περιζήτητοι ὅσον καὶ αἱ εἰκόνες αὐτοῦ.

ΔΟΥΖΑΡΔΕΝ (Κάρολος). ζωγράφος, γεννηθεὶς ἐν Ἀμστερδάμῃ περὶ τὸ 1640, ἀποθ. ἐν Βενετίᾳ τῷ 1678, μαθητὴς τοῦ Βίργιλ. Δὶς μετέβη εἰς Ῥώμην καὶ διήγαγεν ἐν ἡδονατς τὸ πλεῖστον τοῦ βίου. Αἱ συνθέσεις αὐτοῦ, πᾶσαι σχεδὸν οἰκιακαί, εἶναι εὐφυεῖς καὶ ὀρθαί, λαμπραὶ καὶ ἀληθεῖς τὸν χρωματισμόν. Τὸ μουσεῖον τοῦ Λούβρου κέκτηται, μεταξὺ ἄλλων εἰκόνων αὐτοῦ τὸν «Ἀγύρτην», ὅστις εἶναι ἀριστούργημα καὶ ἐχαράχθη ὑπὸ τοῦ Βοασιὲ (Boissieu). Ὁ Δουζαρδὲν εἰργάσθη χαλκογραφίας διαντιτικοῦ ἐξὸς τῷ 1652, παριστώσας χωρογραφίας ἐπὶ βιβλίου ἐκ 52 πινάκων.

ΔΟΥΖΑΣ (Ἰωάννης «Βὰν δὲρ Δύες»), λατινιστὶ Dusa), ἄρχων τῆς Νουρδουϊκης, λατῖνος ἱστορικός, κριτικὸς καὶ ποιητής, γενν. τῷ 1535, ἀποθ. τῷ 1604. Ἐσπούδασεν ἐν Δέλφῳ, Λουβαίνῃ καὶ Δουαί. Τῷ 1572, ἀπεστάλη εἰς Λονδῖνον ὅπως παρακινήσῃ τὴν βασίλισσαν Ἐλισάβετ νὰ βοηθήσῃ τοῖς Ὁλλανδοῖς κατὰ τῶν Ἱσπανῶν. Διοικητὴς τῆς Λεύδης τῷ 1574, ὑπερήσπισεν ἐπιτυχῶς τὴν θέσιν ταύτην κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Μετὰ τὴν εἰρήνην, ἐθεμελίωσε τὸ πανεπιστήμιον τῆς Λεύδης, καὶ ἐχρημάτισε πρύτανις αὐτοῦ ἐπὶ 29 ἔτη. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἐγένετο φύλαξ τῶν ὁλλανδικῶν ἀρχείων καὶ μέλος τῆς συνελεύσεως. Ἦτον ἄνθρωπος μετ' ἰσχυροτάτης μνήμης καὶ ἐξαιρέτου κρίσεως· ἤξευρεν ἐκ στήθους τὸν Κάτουλλον, Τιβούλλον, Προπέρτιον, Ἰουβενάλιον, Ὁράτιον, καὶ ἔγραψεν εἰς αὐτοὺς καθὼς καὶ εἰς τὸν Πλαῦτον καὶ Πετρώνιον ἐξαίρετα σχόλια. Τὸ κυριώτερον αὐτοῦ πόνημα ἐπιγράφεται Annales Hollandiæ, ἀπὸ τοῦ 298 μέχρι τοῦ 1218, δημοσιευθέντα εἰς ἑλεγειακοὺς στίχους, ἐν Λεύδῃ, 1569, καὶ εἰς πεζὴν γλῶσσαν, 1601, εἰς 4ον. Κατέλιπε δὲ πρὸς τούτοις «Ἐπῳδάς», «Ἐπιγράμματα», «Σατύρας», καὶ «Ἐλεγείας» διὰ στίχων λατινικῶν.

ΔΟΥΖΑΣ (Ἰωάννης), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1571, ἀποθ. τῷ 1596, ἐχρημάτισεν ἐπὶ τρία ἔτη βιβλιοφύλαξ τοῦ πανεπιστημίου τῆς Λεύδης. Ὡς ποιητής, χαίρει ἥττονα ὑπόληψιν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀλλ' ἦτον ἴσως τεχνικώτερος ἐκείνου. Αἱ «Ποιήσεις» αὐτοῦ ἐτυπώθησαν μετὰ τὸν θάνατόν του, ἐν Λεύδῃ, 1607, εἰς 8ον, καὶ Ῥοττερδάμῃ, 1704, εἰς 12ον. Εἰργάσθη ἐν τοῖς Annales Hollandiæ.—Ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Φραγκίσκος, γενν. τῷ 1577, ἐδημοσίευσεν ἀποσπάσματα τοῦ «Λουκιλίου», ἐν Λεύδῃ, 1597, εἰς 4ον.

ΔΟΥΖΗΣ, ποτ. τῆς Γαλλίας, διαρρέων τὴν Καζωδὰν καὶ Ῥοκεφόρτην, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Μιδοὺ ἐν Mont de-Marsan. Ῥοῦς 110 χιλιαμέτρων.

ΔΟΥΖΥ, «Δουζίακον», Duziacum, πολίχνη τῆς Γαλλίας (Ἀρδένναι), 10 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Σεδάν. Κάτ. 1,500 Οἱ μεροβίγγιοι βασιλεῖς καὶ οἱ καρλοβίγγιοι εἶχον αὐτόθι ἀνάκτορα, καὶ ὁδὸς καλουμένη Via regia συνέδεεν αὐτὴν μετὰ τῆς Ἀστένης. Τῷ 871 καὶ 874 συνεκλήθησαν αὐτόθι σύνοδοι.

ΔΟΥΘΕΛ (Λαπόρτ-). Ἰδ. ΛΑΠΟΡΤ.

ΔΟΥ-ΙΒΕΛΑΝΔΗ, νῆσος τῆς Ὁλλανδίας

(Ζηλανδία), μεταξὺ τοῦ δέλτα τοῦ Μεύσου καὶ τοῦ δέλτα τοῦ Ἐσκώτου, πρὸς Α, καὶ πλησίον τῆς νήσου Σχοῦβεν, χωριζομένη ἀπὸ τοῦ Νὸρ-Βεβελὰν διὰ τοῦ ἀνατολικοῦ Ἐσκώτου, καὶ ἀπὸ τοῦ Ὄβερ-Φλάκκη διὰ τοῦ Κράμμερ. Μῆκος 13· πλάτ. 9 χιλιαμ.

ΔΟΥ-ΙΔΙΟΣ (Νέπως), ῥωμαῖος ὕπατος ἐπὶ τοῦ πρώτου λιβυκοῦ πολέμου, ἤρατο πρῶτος νίκην κατὰ θάλασσαν πολεμῶν πρὸς τοὺς Καρχηδονίους, 260 πρ. Χρ., ἐν Μύλαις, τῇ βοηθείᾳ ἁρπάγης, ἥτις ἐλέγετο κόραξ καὶ ἐχρησίμευε διὰ τοὺς ἐπίπλους. Εἰς ἀμοιβὴν τῆς νίκης ταύτης κατήγαγε θρίαμβον, τὴν δὲ νύκτα παρεχωρήθη αὐτῷ τὸ δικαίωμα τοῦ ἔχειν λυχνίας καὶ αὐλοὺς εἰς τὸ δεῖπνον αὐτοῦ. Ἱδρύθη δὲ εἰς τιμὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς Ἀγορᾶς στήλη, ἧς τεμάχιον εἰσέτι σώζεται φέρον ἐπιγραφὴν ἥτις εἶναι ἓν τῶν ἀρχαιοτάτων μνημείων τῆς λατινικῆς γλώσσης.

ΔΟΥ-ΙΝΑΣ, ποτ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας, ἐν τῷ κυβερνείῳ τῆς Βολόγδας σχηματιζόμενος καὶ πλησίον τοῦ Οὐστιούγ Βελίκη διὰ τῆς συμβολῆς τοῦ Ζούγ καὶ τοῦ Σουχόνα. Ῥοῦς πλωΐμος 670 χιλιάμ. ΒΔ διὰ τῆς Κρασνοβόρσκης, Χαλμογόρης καὶ Ἀρχαγγέλου· ἐκδίδωσινεἰς τὴν Λευκὴν Θάλασσαν, διὰ τεσσάρων κυριωτέρων βραχιόνων, ἀφοῦ δεχθῇ τὰ ὕδατα τοῦ Βιτσεγόδα, τοῦ Πινέγα καὶ τοῦ Βύγα. Ἡ παλίῤῥοια καθίσταται ἐπαισθητὴ 88 χιλιάμ. μακρὰν τῶν ἐκβολῶν. Ἔχων πλάτος 4 χιλιαμ. κατὰ τὸ μέσον τοῦτο καὶ 8 ἐν Ἀρχαγγέλῳ ἐξακολουθεῖ εὐρυνόμενος καὶ σχηματίζει λιμένα ἢ κόλπον 37 χιλιαμ. Ὁ Δουΐνας συνδέεται μετὰ τοῦ Βόλγα, ἀφ' ἑνὸς διὰ τῆς διώρυγος τῆς Αἰκατερίνης, ἧς ἧς ἐνοῦται ὁ Β Κέλτμας, παραπόταμος τοῦ Βιτσεγόδα, μετὰ τοῦ Κάμα καὶ ἐπομένως μετὰ τοῦ Βόλγα· ἄλλ' διὰ τῆς διώρυγος τοῦ Κουβένσκη ἢ Ἀλεξάνδρου τῆς Βατεμβέργης, δι' ἧς ἑνοῦται ἡ λίμνη Κουβένσκη, ἀφ' ἧς ἐκπηγάζει ὁ Σουχόνας, μετὰ τοῦ Σέσχνα τοῦ λεκανοπεδίου τοῦ Βόλγα.

ΔΟΥ-ΙΝΑΣ ὁ δυτικός, ποτ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας, πηγάζων ἐν τῷ κυβερνείῳ τοῦ Τουήρου, ἐπὶ τῆς Δ κλιτύος τοῦ δάσους Οὐολχούσκη, 23 χιλιάμ. πρὸς Δ τῶν πηγῶν τοῦ Βόλγα. Ῥοῦς περὶ τὰ 850 χιλιάμ. ΝΔ, πρὸς Δ, εἶτα πρὸς τὰ ΒΔ διὰ τοῦ Βιελίῳ, ἔνθα γίνεται πλώϊμος, Οὐστέπσκ, Πολότσκ, Δισσνὰ, Δρίσσα, Δουναβούργου καὶ Ῥίγα, ἔνθα ἔχει πλάτος 1,200 μέτρ. ἐκβάλλει εἰς τὸν κόλπον τῆς Ῥίγας, 15 χιλιάμ. κατωτέρω τῆς πόλεως ταύτης. Ὁ Δουναμούνδη. Τὸν πλοῦν αὐτοῦ καθιστῶσιν ἐπικίνδυνον οἱ βράχοι, τὰ ῥεύματα καὶ αἱ ὕλαι. Ὁ Δουΐνας δέχεται δεξιόθεν μὲν τὸν Δρίσσαν καὶ τὸν Ἔβστόν, ἀριστερόθεν δὲ τὸν Μάζαν, τὸν Κάσπλαν, Οὐλλαν καὶ Δίσσναν. Ἡ διώρυξ τοῦ Βερεζίνα συνδέει αὐτὸν μετὰ τοῦ Δνειπέρου.

ΔΟΥ-ΙΣΒΟΥΡΓΟΝ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν ἐπικρατειῶν (ἐπαρχ. τοῦ Ῥήνου), ἐπὶ τοῦ Ἄγγερ καὶ τοῦ Ῥοὺχρ, 24 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Δυσσελδόρρης· κάτ. 13,000. Γυμνάσιον, βιβλιοθήκη, βοτανικὸς κῆπος· ἀστεροσκοπεῖον. Σημαντικὴ κατασκευὴ σόδας, θειϊκοῦ ὀξέος, ταμβάκου, βελούδου, μαλλίνων ὑφασμάτων, βυρσῶν, σινικῶν, σάπωνος, κλπ. Ζωηρὸν ἐμπόριον ἀποικιακῶν, γαιάνθρακος καὶ ξυλικῆς. Πανεπιστήμιον θεμελιωθὲν τῷ 1655, κατηργήθη τῷ 1802.

ΔΟΥ-ΙΤΑΜΑ, πόλ. τῆς Ν Ἀμερικῆς (Νέα Γρενάδα), 35 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Τούνζας. Νίκη τοῦ Βολιβὰρ κατὰ τῶν Ἱσπανῶν.

ΔΟΥΚ, Fronton du DUC (λατιν. Ducæus), σοφὸς ἰησουΐτης, γεν. ἐν Βορδιγάλοις τῷ 1558, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1624, εἶχε νοῦν εὐθὺν, κρίσιν βεβαίαν καὶ σπανίαν μετριοφροσύνην. Ἐχρημάτισε βιβλιοθήκαξ τοῦ ἐν Παρισίοις collége de Clermont. Ἔχομεν αὐτοῦ σημειώσεις καὶ διορθώσεις εἰς πολλὰ συγγράμματα ἑλλήνων καὶ λατίνων Πατέρων, ἐν οἷς σημειοῦμεν «Κλήμεντα τὸν Ἀλεξανδρέα», τὸν «Ἅγιον Βασίλειον», μετὰ σημειώσεων τοῦ Schott, 3 τόμ. εἰς φύλλ., 1618· τὸν «Ἅγιον Γρηγόριον τὸν Ναζιανζηνὸν», τὸν «Ἅγιον Γρηγόριον Νύσσης», κλπ. καὶ μίαν λατινικὴν μετάφρασιν τοῦ «Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου», 1614.

ΔΟΥΚΑΓΓΙΟΣ (Κάρολος ΔΟΥ ΦΡΕΣΝΙΟΣ, ἄρχων), σοφὸς γλωσσολόγος καὶ διανεκριμένος ἱστορικὸς, ἐπονομασθεὶς, εὐ γάλλος Οὐάῤῥων», γενν. ἐν Ἀμιένῃ τῷ 1610, ἀποθαν. ἐν Παρισίοις τῷ 1688, ἀφοῦ ἀφιέρωσεν ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον εἰς βαθυτάτας μελέτας τῆς Ἱστορίας τοῦ μέσου αἰῶνος καὶ τῶν ἀρχαίων χρόνων. Γενόμενος δεκτὸς ὡς δικηγόρος εἰς τὸ κοινοβούλιον τῶν Παρισίων τῷ 1631, ἠγόρασε, τῷ 1645, παρὰ τοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ τὴν θέσιν τοῦ ταμίου ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ πόλει καὶ ἐγκατέστη τῷ 1668 ἐν Παρισίοις ὅπως ἐπιδοθῇ εἰς ἐρεύνας ἃς αἱ ἐργασίαι αὐτοῦ ἀπήτουν. Εἶναι δὲ εἷς τῶν σοφῶν οἵτινες τὰ μάλιστα τιμῶσι τὴν γαλλικὴν εὐρυμάθειαν, διότι κατὰ βάθος πλείστας γινώσκων γλώσσας, ἦτον ἐντριβέστατος τὴν ἀρχαιολογίαν ἣν ἐμελέτησε καθ' ὅλους αὐτῆς τοὺς κλάδους· τὰ δὲ ἀνέκδοτα αὐτοῦ χειρόγραφα εἰς τεσσαράκοντα τόμους, οὐ μόνον διὰ τῆς πληθύος τῶν γεγονότων ἃ ἐν αὐτοῖς συνέλεξε καὶ συνήνωσεν, ἀλλὰ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κωνσταντέως Δημοτική Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

καὶ διὰ τῆς μεγάλης ὀξυνοίας αὐτοῦ, τῶν ὑψηλῶν σκοπῶν καὶ τῆς ὑγιοῦς κριτικῆς. Τὸ πρῶτον αὐτοῦ σύγγραμμα ὑπῆρξεν ἡ «Ἱστορία τῆς αὐτοκρατορίας Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τοὺς γάλλους αὐτοκράτορας», ἐν Παρισίοις, 1657, εἰς φύλλ. συνεχίζουσα τὴν «Ἱστορίαν τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ Βιλλαρδουίνου». Κατόπιν δὲ ἐδημοσίευσε Traité historique du chef de St Jean-Baptiste, 1665, εἰς 4ον, ἢ Glossarium mediæ et infimæ latinitatis, ἐν Παρισίοις, 1678, τόμ. 3 εἰς φύλλ., πόνημα εὐρυτάτας γνώσεις ἐλέγχον, ὅπερ ἐδιπλασιάσθη ὑπὸ τῶν ἐκδόσεων ἃς ἐποίησαν οἱ βενεδικτῖνοι, 1733—1766, καὶ οὗ νέα ἔκδοσις ἐγένετο ὑπὸ τῶν Διδότων, 7 τόμ. εἰς 4ον, 1840—1847· ἢ Glossarium mediæ et infimæ græcitatis, ἐν Παρισίοις, 1688, τόμ. 2 εἰς φύλλ. οὐχ ἧττον πολύτιμον διὰ τὴν μελέτην τοῦ μέσου αἰῶνος. Ἐκτὸς δὲ τούτων ὁ Δουκάγγιος ἐξέδοτο ἀξιόλογα συγγράμματα οἷα ἡ Histoire de St Louis par Joinville, 1668, εἰς φύλλ. μετὰ σοφῶν διατριβῶν καὶ σημειώσεων· les Histoires de Jean Cinamme, 1670, εἰς φύλλ. τὰ «Χρονικὰ τοῦ Ζωναρᾶ, 1687, εἰς φύλλ., Historia Byzantina, 1680, εἰς φύλλ., κτλ. Ἐκτὸς δὲ τῶν ἐντύπων αὐτοῦ βιβλίων, ἔχομεν αὐτοῦ, ἐν τῇ αὐτοκρατορικῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Γαλλίας, πολυάριθμα χειρόγραφα περὶ γεωγραφίας, ἱστορίας, καὶ γενεαλογίας, ἐν οἷς καὶ τινα ἀνέκδοτα, ὡς τὸ χειρόγραφον, ὅπερ ἐπιγράφεται Gallia καὶ τὸ ἐπιγραφόμενον Principautés d'outre-mer ou familles d'Orient. Περί τε τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τοῦ Δουκαγγίου ἀναγνωστέον τὴν ὡραίαν λατινικὴν ἐπιστολὴν τοῦ Baluze, καὶ τὸ «Ἐγκώμιον αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Baron, ὅπερ ἐστέφθη ὑπὸ τῆς ἐν Ἀμιένῃ Ἀκαδημίας· Ἡ πόλις τῆς Ἀμιένης ἤγειρε τῷ Δουκαγγίῳ ἀνδριάντα τῷ 1850, καὶ ἐπεχείρησε τὴν δημοσίευσιν τῶν χειρογράφων αὐτοῦ. Ἴδ. *Essai sur la vie et les ouvrages de Du Cange*, ὑπὸ L. Feugère, εἰς 8ον, ἐν Παρισίοις, 1852.

Δουκάγγιος (Βίκτωρ-Ἐμμέκος-Ἰωσὴφ, Βραχαί), μυθιστοριογράφος, καὶ δραμάτων ὑποκριτής, γενν. ἐν Λὰ Ἅγῃ τῷ 1783, ἀποθ. τῷ 1833, μετέβη εἰς Παρισίους καὶ ἔγραψεν ἐν διαστήματι 20 ἐτῶν 60 τόμους μυθιστοριῶν.

ΔΟΥΚΑΡΕΛ (Ἀνδρέας Κολτέος), σοφὸς ἀρχαιολόγος γενν. ἐν Caen τῇ 1713, ἀπεβ. ἐν Καντορβερύῃ τῷ 1785, ἐσπούδασεν ἐν Ἐτὼν καὶ Ὀξωνίᾳ ἐγένετο βιβλιοφύλαξ τοῦ μεγάρου τοῦ Δαμβέθ, 1857, καὶ μέλος τοῦ βασιλικοῦ Συλλόγου τοῦ Λονδίνου, 1762. Τὰ ἀξιολογώτατα συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι Antiquités anglo-normandes, 1767, εἰς φύλλ., Série de plus de 200 médailles des anciens rois d'Angleterre, 1757, εἰς 4ον.

ΔΟΥΚΑΣ, εὐκλεὴς οἶκος τῆς ἑλληνικῆς αὐτοκρατορίας, τέσσαρας δοὺς αὐτοκράτορας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὴν Νίκαιαν ἐκτὸς πολλῶν ὑπουργῶν καὶ στρατηγῶν· τὸν Κωνσταντῖνον ΙΑ', 1059—1067· τὸν Μιχαὴλ Ζ', 1071—1078· τὸ Ἀλέξιον Β', 1204, τὸν Ἰωάννην Δοῦκαν Βατάτζην αὐτοκράτορα τῆς Νικαίας, 1222—1255 (Ἴδ. τὰ ὀνόματα ταῦτα).

ΔΟΥΚΑΣ (Μιχαὴλ), Ἕλλην ἱστορικός, ἔγγονος ἑτέρου Μιχαὴλ Δούκα ζῶντος ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰωάννου Παλαιολόγου τοῦ νεωτέρου, ἤκμαζε κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ πεντεκαιδεκάτου αἰῶνος. Κατήγετο ἐκ τῆς ὁμωνύμου αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, καὶ αὐτὸς οὗτος κατεῖχε πιθανῶς ὑψηλὴν θέσιν ἐν τῇ αὐλῇ Κωνσταντίνου τοῦ ΙΒ', τελευταίου αὐτοκράτορος τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Μετὰ δὲ τὴν ἅλωσιν αὐτῆς κατέφυγε παρὰ τῷ ἡγεμόνι τῆς Λέσβου Δωρίνῳ Κατελούτζῃ ὅστις διεπιστεύσατο αὐτῷ διαφόρους διπλωματικὰς ἀποστολάς. Ἐπὶ δὲ τοῦ Δομινίκου Κατελούτζη, υἱοῦ καὶ διαδόχου τοῦ Δωρίνου, ὁ Μιχαὴλ Δούκας ἐξηκολούθει ἐκπληρῶν τὰ καθήκοντα ἐπιτετραμμένου. Τῷ 1455 καὶ 1456 ἐκόμισεν εἰς Ἀδριανούπολιν τοὺς φόρους τῶν ἡγεμόνων τῆς Λέσβου καὶ τῆς Λήμνου, μικρὸν δ' ὕστερον συνώδευσεν εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸν κύριον αὐτοῦ Δομίνικον, ὅστις ἐπορεύετο ὅπως προσενέγκῃ τὸ σέβας αὐτοῦ τῷ σουλτάνῳ Μωάμεθ τῷ Β'. Ὁ Δωρίνος καὶ ὁ Δομίνικος διὰ τῆς φρονήσεως καὶ δεξιότητος αὐτῶν ἔσωσαν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Λέσβου, ἀλλ' ἀποθανόντος τοῦ Δομινίκου, ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ διάδοχος, Νικόλαος Κατελούτζης, διήγειρε τὸ μῖσος τοῦ Μωάμεθ, ὅστις κατέλαβε τὴν Λέσβον, τῷ 1462, καὶ προσήρτησε τὴν νῆσον ταύτην εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Αὐτοκρατορίαν. Ὁ Δούκας ἐπέζησε τῷ συμβάντι τούτῳ, ἀλλὰ τὸ λοιπὸν τοῦ βίου αὐτοῦ μένει ἡμῖν ἄγνωστον. Φαίνεται δὲ ὅτι ἀπεσύρθη τότε εἰς Ἰταλίαν καὶ ἔγραψεν ἐν τῷ γήρατι αὐτοῦ τὴν μέχρις ἡμῶν σωθεῖσαν Ἱστορίαν, ἥτις διαιρουμένη εἰς 45 τμήματα ἢ κεφάλαια ἄρχεται μὲν ἐξ ἐπιτομῆς γενικῆς χρονολογίας, γίνεται δὲ λεπτομερὴς καὶ διδακτικὴ ἀπὸ τῆς βασιλείας Ἰωάννου Παλαιολόγου τοῦ Α', καὶ τελευτᾷ αἴφνης ἐν μέσῳ μιᾶς

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΡΥΣΤΟΥ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ (Ν.Π.Ι.Δ.)

φράσεως, ἀφηγουμένη τὴν ἅλωσιν τῆς Λέσβου τῷ 1462, δὲν εἶναι δὲ ἀπίθανον νὰ εὑρεθῇ ἡμέραν τινὰ εἷς τινα βιβλιοθήκην τὸ τέλος τοῦ πονήματος ὅπερ ἐλλείπει ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδόσεων. Ἡ ἱστορία αὕτη εἶναι γεγραμμένη δι' ὕφους ἀκανονίστου καὶ βαρβαρίζοντος. Ὁ ἱστορικὸς οὐ μόνον ποιεῖται χρῆσιν πολυαριθμοτάτων τουρκικῶν λέξεων ἀλλὰ καὶ γραμματικοὺς τύπους παρεισάγει οὐδαμῶς ἁρμόζοντας εἰς τὸ ἦθος τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Εἶναι δὲ ὁ δυσκολώτατος πάντων τῶν βυζαντινῶν ἱστορικῶν, καὶ φαίνεται οὐδέποτε μελετήσας τοὺς κλασικοὺς Ἕλληνας συγγραφεῖς. Τοῦ Δούκα δύναται νὰ μεμφθῇ τις μόνον ἐπὶ τοῖς ἁμαρτήμασι τοῦ ὕφους, ἄλλως εἶναι ἀπροσδιόριστος, ὀξύνους, συνετὸς καὶ ἀμερόληπτος ἱστορικός. Ἐκτιθέμενος τὰ ἐπενεγκόντα τὴν καταστροφὴν τῆς ἑλληνικῆς αὐτοκρατορίας αἴτια δείκνυσιν εὐθύτητα κρίσεως καὶ σύνεσιν, δυστυχῶς ὅμως περιπίπτει εἰς μεγάλα σφάλματα καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἱστορίαν τῆς δυτικῆς Εὐρώπης, καὶ δὲν ἀναπληροῖ μὲν ὁλοσχερῶς τὸ ἀνεπαρκὲς τῶν βυζαντινῶν ἱστορικῶν εἰς τὰ περὶ τῶν πρώτων κατακτήσεων τῶν Τούρκων ἐν Ἀσίᾳ ἢ καὶ αὐτῇ τῇ Εὐρώπῃ, ἀλλ' οὐχ ἧττον εἶναι πολύτιμος χρονογράφος διὰ τὰς βασιλείας Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου, (1355—1391), τῶν τριῶν τούτου διαδόχων Μανουὴλ, Ἰωάννου καὶ Κωνσταντίνου (1391—1453), καὶ διὰ τὴν ἱστορίαν τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἐπὶ τῶν αὐτῶν χρόνων. Τὸ σύγγραμμα τοῦ Δούκα ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Ἰσμαὴλ Βουλλιὼ (Ismael Boulliand)—Historia Byzantina, à Joanne Palæologo I. ad Mehemetem II. Accessit chronicon breve (χρονικὸν σύντομον), ἐν Παρισίοις, 1649, εἰς φόλλ. μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως, σημειώσεων καὶ ἑλληνικοῦ χρονικοῦ περιέχοντος τὴν περιληπτικὴν ἔκθεσιν τῶν συμβάντων ἅτινα ἐγένοντο ἐν Τουρκίᾳ μέχρι τοῦ 1523· ὁ δὲ τόμος οὗτος ἀνετυπώθη ἐν Βενετίᾳ τῷ 1729 ἐν τῇ νέᾳ ἐκδόσει τῶν βυζαντινῶν ἱστορικῶν, ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη τῇ ἐπιστασίᾳ τῆς ἐν Βερολίνῳ βασιλικῆς Ἀκαδημίας, ὁ Δούκας ἐν Βόννῃ τῷ 1834, εἰς 8ον, ἀναθεωρηθεὶς ὑπὸ τοῦ σοφοῦ ἑλληνιστοῦ. Ἐμμανουὴλ Βέκκερ, ὅστις προσέθηκεν ἰταλικὴν μετάφρασιν τοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου, εὑρεθεῖσαν ἐν Βενετίᾳ ὑπὸ τοῦ Λεοπόλδου Ῥάγκου καὶ γενομένην τῷ πεντεκαιδεκάτῳ αἰῶνι κατὰ χειρόγραφον πληρέστερον τοῦ χειρογράφου οὗ χρῆσιν ἐποιήσατο ὁ Boulliand. Ὑπάρχει δὲ καὶ γαλλικὴ μετάφρασις τοῦ Δούκα ὑπὸ τοῦ Κουζίνου.

ΔΟΥΚΑΣ (Νεόφυτος). Τὸν βίον τοῦ Νεοφύτου Δούκα παρατίθεμεν ἐνταῦθα ἀποσπῶντες ἐκ τοῦ λόγου ὃν ἐξεφώνησε τῷ 1846 ἐν τῷ ἑλληνικῷ Πανεπιστημίῳ ὁ καθηγητὴς κύριος Ε. Α. Ῥάλλης.

Νεόφυτος ὁ Δούκας ἐγεννήθη τῷ 1760 ἐν τῇ κώμῃ τοῦ κατὰ τὴν Ἤπειρον Ζαγορίου, Ἄνω Σουδενὰ, ἐκ γονέων ἐνδεῶν μὲν καὶ ταπεινῶν τὸ γένος, ἀλλ' εὐσεβῶν καὶ φιλοτίμων. Πρὸς ἐκτέλεσιν εὐσεβοῦς τινος ὑποσχέσεως τῆς μητὸς αὐτοῦ, ἥτις νοσήσαντά ποτε βαρέως τὸν δεκαετῆ υἱόν της ἀφιέρωσεν εἰς τὴν πλησίον τῆς Κωμοπόλεως Ἄνω Σουδενὰ ἱερὰν μονὴν τῆς Εὐαγγελιστρίας, ὁ Νεόφυτος ἔλαβεν ἅμ' ἀναῤῥώσας τὸ μοναστικὸν σχῆμα, καὶ μετὰ ὀκταετῆ διατριβὴν καὶ ἄσκησιν διακονίαν ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἐδέχθη καὶ τὸ τῆς Ἱερωσύνης ἀξίωμα. Τοσοῦτο δὲ διεκρίθη ὁ Νεόφυτος μεταξὺ τῶν λοιπῶν τῆς μονῆς ἀδελφῶν, ὥστε ἔτι καὶ νεώτερος ὅλων κατά τε τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἐν τῇ μονῇ ἀρχαιότητα, ἐψηφίσθη μετ' οὐ πολὺ ταμίας καὶ τῶν τροφῶν τῆς μονῆς ἔφορος, παρ' ἁπάντων τῶν μοναχῶν καὶ τοῦ ἡγουμένου αὐτοῦ πιστότατος καὶ ἱκανώτατος θεωρούμενος. Ἀλλ' ἔτι καὶ ἡ ὑπηρεσία αὕτη ἔκνιζε τὴν νεανικὴν τοῦ Νεοφύτου φιλοτιμίαν, δὲν ἐξήρκει ὅμως ν' ἀπασχολήσῃ ὅλην τῆς θερμουργοῦ αὐτοῦ ψυχῆς τὴν ἐνεργητικότητα. Ὅθεν θεωρήσας αὐτὴν πάρεργον, καὶ σπεύδων ἐπὶ τὸν εὐγενῆ αὐτοῦ προορισμὸν, ἐνέκυψεν ἰδίως εἰς τὴν μελέτην τῶν γραμμάτων, διδαχθεὶς ἐν τῇ ῥηθείσῃ μονῇ τὰ πρῶτα αὐτῶν στοιχεῖα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ πόλις τῶν Ἰωαννίνων ὀλίγον ἀπεῖχε, μετέβαινε πολλάκις εἰς αὐτὴν προμηθευόμενος τὰ εἰς τὴν μονὴν χρειώδη· καὶ οὕτως ἰδὼν τὴν ἀκμάζουσαν τότε αὐτόθι ἑλληνικὴν σχολὴν, καὶ ἀκούσας ἐπαινουμένους τοὺς εὐδοκιμοῦντας τῶν μαθητῶν, ἐκεντήθη τοσοῦτο τὸ φιλότιμον αὐτοῦ, ὥστε ἀπεφάσισεν ἀπομακρυνόμενος πρὸς καιρὸν τῆς μονῆς, νὰ καταταχθῇ μεταξὺ τῶν μαθητευομένων. Ἀλλ' εἴτε θεωρῶν τὸν Νεόφυτον ἀναγκαῖον εἰς τὰ μοναστηριακὰ συμφέροντα, εἴτε φοβούμενος, ὡς ἔλεγε, μὴ παραιτῶν τὴν διακονίαν τοῦ Θεοῦ παρεκκλίνῃ ὁ νέος Δούκας τῆς ὁδοῦ τῆς εὐσεβείας, οὐ μόνον δὲν συγκατατίθη ὁ Ἡγούμενος εἰς τὰς θερμὰς αὐτοῦ παρακλήσεις νὰ τὸν συντρέξῃ χρηματικῶς, στερούμενον ἀπολύτως τῶν πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἀξιεπαίνου προθέσεώς του ἀναγκαίων ἀναλωμάτων, ἀλλὰ καὶ παντὶ σθένει ἀπεπειρᾶτο μᾶλλον νὰ τὸν ἀναχαιτίσῃ. Τοσοῦτο δὲ ἐπιμένων ἑκάτερος εἰς τὴν ἐντεῦθεν περὶ τοῦ ἀνακειμένου τούτου γνώμην, ὥστε φιλονικῶν πατε

Δημοσία Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν. Γ.Α.Δ.)

ἐπὶ τῆς τραπέζης ὁ Ἡγούμενος μετ' αὐτοῦ, καὶ ζητῶν νὰ τὸν ἀποτρέψῃ, τοῦ δὲ Νεοφύτου ἀμεταπείστου φαινομένου, ὠργίσθη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε καὶ ἔρριψε κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ποτήριον, τὸ ὁποῖον συντριβὲν τὸν ἐπλήγωσεν. Ἀλλ' οὐδ' αὐτὰ, οὐδ' ἄλλα, ὅσα ἐπενοήθησαν πλάγια προσκόμματα διὰ ν' ἀποτραπῇ ὁ Νεόφυτος ἴσχυσαν νὰ μεταβάλωσι τὴν ἀπόφασίν του. Καθότι ὑπὸ διακαοῦς καταφλεγόμενος πρὸς τὴν παιδείαν ἔρωτος, καὶ ἕτοιμος πρὸς πάντα ἀγῶνα ν' ἀλεφθῇ, καὶ ἀπτόητος πρὸς τὴν ἀχρηματίαν καὶ τὴν πεῖναν αὐτὴν ν' ἀντιπαραταχθῇ, εἰ μόνον ἔμελλεν οὕτω νὰ τύχῃ τοῦ ποθουμένου, μετέβη εἰς Ἰωάννινα. Καὶ πρῶτον μὲν ἐμαθήτευσε παρ' ἰδιαιτέρῳ τινὶ διδασκάλῳ· ἀκολούθως δὲ κατετάχθη εἰς τὴν σχολὴν αὐτὴν, ὅπου, καὶ τοι ἀτρύτους καταβάλλων πόνους, καὶ τρεφόμενος ἀποξηραμένῳ, ὡς λέγεται, τὰ πλεῖστα ἄρτῳ, μὴ ἐπαρκῶν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς φιλοχρημάτου τοῦ διδασκάλου του Μούσης, ὅστις τούτου ἕνεκα παρέργως πῶς τὸν ἐδίδασκε, μετέβη εἰς Μέσοβον Ἐνταῦθα δ' ἀνεδέχθη ἐφημερίαν τινὰ· καὶ οὕτως ἱερατεύων μὲν ἅμ' ἐνὸς, διδάσκων δ' ἅμ' ἑτέρου ἄλλους, ἐπορίζετο, νέος Κλειάνθης, τά τε πρὸς προμήθειαν βιβλίων καὶ πρὸς ἀμοιβὴν τοῦ διδάσκοντος αὐτὸν ἀναγκαῖα χρήματα.

Ἀφ' οὗ δ' ἐπαιδιόθη εἰς Μέσοβον τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν, καὶ ἐξήντλησεν, οὕτως εἰπεῖν, πᾶν ὅ τι καὶ παρὰ τῶν ἐκεῖ διδασκάλων ἐδιδάσκετο, ζητῶν ἀεὶ τὸ τελειότερον, μετέβη εἰς Βουκουρέστιον, ἁμαζούσης μάλιστα τότε τῆς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἑλληνικῆς σχολῆς. Μαθητεύσας δὲ παρὰ τῷ ἐνδόξως ἐκεῖ σχολαρχοῦντι Λάμπρῳ τῷ Φωτιάδῃ, ἀνδρὶ σοφωτέρῳ τῶν κατ' αὐτὸν, ἐδιδάχθη, ἐκτὸς τῶν γραμματικῶν, καὶ τὰ φιλοσοφικὰ μαθήματα, φιλητὴς πλεῖστον παρὰ τοῦ διδασκάλου του, ὡς εἷς τῶν μάλιστα διακρινομένων μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖθεν ἔκτοτε τὴν προσοχὴν ἁπάντων διά τε τὴν λοιπὴν αὐτοῦ εὐφυΐαν, καὶ διὰ τὴν περὶ τὸ γράφειν τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν ἐξιδιασμένην εὐχέρειάν τε καὶ γλαφυρότητα. Τεκμήριον δὲ αὐτῆς καὶ τὸ ἑξῆς· ἀσχολούμενός ποτε εἰς τὰ ἔργα τῆς ἐφημερίας του, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν διδάσκαλον κατὰ τὴν τεταγμένην ὥραν, ἐπεμψεν αὐτῷ τὸ γύμνασμά του πρὸς διόρθωσιν· ἀλλὰ θαυμάσας ὁ Λάμπρος τὸν ἑλληνισμὸν αὐτοῦ, τῷ τὸ ἐπέστρεψε μὲ τὴν ἑξῆς ἐπιγραφήν. «Οὐ σὺ ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ σοῦ χρῄζω». Διέμεινε δὲ ἐπταετίαν ἐν τῇ ἐν Βουκουρεστίῳ, δεξιούμενος καὶ τιμώμενος ὑπὸ τῶν ἐπιφανεστέρων τῆς Δυτίδος ἀρχόντων, καὶ συν-

πορίσατο διὰ τῶν κόπων του κεφάλαιον χρηματικὸν ὑπὲρ τὰ δισχίλια δίστηλα.

Διαφημισθείσης ἐν τούτοις τῆς παιδείας καὶ ἀρετῆς τοῦ Νεοφύτου, οἱ ἐν Βιέννῃ ἐμπορευόμενοι Ἕλληνες ἔσπευσαν νὰ τὸν προσκαλέσωσιν ὡς ἐφημέριον τῆς αὐτόθι ἑλληνικῆς ἐκκλησίας, ὅπου καὶ ἀπῆρε κατὰ τὸ ἔτος 1803, ἐλπίζων διὰ τῆς ἐν τῇ μεγαλοπόλει ταύτῃ διατριβῆς του νὰ πολλαπλασιάσῃ τὰς γνώσεις του, καὶ νὰ καταστα θῇ τοιουτοτρόπως ἱκανώτερος πρὸς πραγματοποίησιν τῶν πατριωτικῶν σχεδίων του. Οὕτω δὴ κατηρτισμένος ὁ Νεόφυτος, καὶ παιδείας ἤδη μεταξὺ τῶν ὁμογενῶν τὰ πρῶτα φέρων, καὶ χάριν τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ παρὰ πάντων σεβόμενος, καὶ χρημάτων οὐκ ἀπορῶν, τεθὼς καθάπερ λύχνος ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἀποδύεται εἰς τὸν φιλολογικὸν ἐκεῖνον, ἂν καὶ οὐχὶ πάντοτε, εἰρηνικὸν ἀγῶνα, ἐξ οὗ τηλικαύτη πρὸς τὸ ἑλληνικὸν γένος ἔμελλε νὰ πηγάσῃ ἡ ὠφέλεια, καὶ οὗτινος οὐδὲν ἄλλο ἐπέπρωτο νὰ ὑπάρξῃ παρ' αὐτοῦ τοῦ ἐπιγείου αὐτοῦ βίου τὸ τέρμα. Μία τῶν ἀνυπερβλήτων δυσχερειῶν, ὑφ' ὧν ἡ εἰς τὰ μαθήματα ταχεῖα τῶν Ἑλλήνων ἐπίδοσις ἀνεκόπτετο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἦτον ἀναμφισβητήτως καὶ ἡ παντελὴς σχεδὸν τῶν ἀναγκαίων βιβλίων στέρησις. Καθότι, ἐκτὸς ὅτι δὲν ὑπῆρχεν οὐδεμία σχεδὸν εἰς τὴν καθομιλουμένην ἐπιστημονικὴ πραγματεία, καὶ αὐτῶν τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων αἱ ἐκδόσεις ἦσαν ἀπανιώταται, πολυδάπανοι δὲ καὶ αὐταὶ καὶ ἀπρόσιτοι ὡς ἐκ τούτου εἰς τοὺς ἐνδεεῖς μαθητιῶντας. Ὀλίγιστοι μόνον προνομιοῦχοι ἠδύναντο νὰ καυχηθῶσιν ὅτι κατέχουσι τὴν σειρὰν τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων, καὶ ταύτην δὲ ἀτελῆ πολλάκις καὶ κατακερματισμένην. Οἱ δὲ λοιποὶ ἀναγκαζόμενοι νὰ κατατρίβωσιν εἰς τὰς ἀντιγραφὰς τῶν παραδιδομένων αὐτοῖς μαθημάτων τὸν πολύτιμον καιρὸν, τοῦ ὁποίου ὤφειλον νὰ κάμνωσιν ἐπιτηδειοτέραν χρῆσιν πρὸς μελέτην καὶ ἄσκησιν αὐτῶν, ἢ ὀλίγον πολλὰ προώδευον, ἢ καὶ ἀφίσταντο ἐπὶ τέλους μὲ ναυτίαν τοῦ σαθροῦ, οὗ τὰ πρῶτα βήματα μετὰ τοσούτου ζήλου εἶχον ἀρχίσει νὰ διατρίχωσι. Τὰς δεινὰς τῆς στερήσεως ταύτης συνεπείας συνησθάνετο ὁ ἀπὸ τοσοῦτον εὐτελῶν μέσων ἐπὶ τὴν μάθησιν ὁρμηθεὶς Νεόφυτος. Ὅθεν ἅμα ἰδὼν ἑαυτὸν περιοικούμενον ὑπὸ τῶν πλουσίων καὶ παντοδαπῶν βοηθημάτων, τὰ ὁποῖα δαψιλῶς τῷ ἐχορήγουν ἥ τε αὐλικὴ καὶ ἡ αὐτοκρατορικὴ ἀκαδημαϊκὴ βιβλιοθήκη τῆς Βιέννης, συνέλαβε τὴν ὡς πρὸς τοὺς χρηματικοὺς αὐτοῦ πόρους κολοσσαίαν ἀπόφασιν, νὰ ἐκδώσῃ τὴν σειρὰν ἅπασαν τῶν Ἑλ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

λήνων λογογράφων καὶ ποιητῶν, μετὰ τῶν ἀναγκαίων κριτικῶν καὶ φιλολογικῶν σημειώσεων. Σκοπῶν δὲ πάντοτε τὴν διττὴν τῆς νεολαίας ἐπίδοσιν κατά τε τὴν μάθησιν καὶ τὸν πατριωτισμόν, ἐπελάβετο τοῦ ἔργου ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Θουκυδίδου, ἐνθυμούμενος ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ἔνδοξος τῶν Ἀθηναίων ῥήτωρ καὶ πολιτικὸς, εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ κρατίστου τούτου τῶν ἱστοριογράφων, τοῦ ὁποίου τὰς συγγραφὰς ὀκτάκις, λέγεται, ἀντέγραψεν, ἐμόρφωσε τὸ ὕψος ἐκεῖνο τοῦ λόγου, τὸ ὁποῖον οὐ μόνον ὑπῆρξεν ὁ ὀχυρώτερος τῆς Ἑλληνικῆς αὐτονομίας προμαχὼν κατὰ τῆς ἀδειαλείπτως αὐτὴν ἀπειλούσης ἀκαθέκτου τοῦ Φιλίππου φιλοδοξίας, ἀλλ' ἐπέπρωτο νὰ ἐπιζήσῃ καὶ εἰς τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἑλλάδος, καὶ εἰς τὸ μεγαλεῖον ἀκόμη τῶν ὑπερηφάνων νικητῶν της, καὶ πλέον ἀθάνατον παρ' αὐτὰς τοῦ Παρθενῶνος τὰς στήλας, ἀντηχεῖ ἀκόμη σήμερον εἰς τὰ ὦτα παντὸς, ὅστις, ἀναγνούς ποτε τοὺς λόγους τοῦ Δημοσθένους, καὶ ἐπιθυμῶν ν' ἀκούσῃ καὶ τὴν ἠχὼ αὐτῶν, φέρει μετὰ θρησκευτικῆς συγκινήσεως τὰ βήματά του εἰς τὴν Πνύκα. Τὴν πηγὴν λοιπὸν, εἰς ἣν ἠρύσατο ὁ Δημοσθένης, τὰς περὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ὀκτὼ συγγραφὰς, τὰς ὁποίας ὁ Βρεπανὸς φιλόσοφος Χιῶδης ἔλεγεν ὅτι προτιμᾷ ἀπάντων συναμα τῶν λοιπῶν ἱστορικῶν συγγραμμάτων τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας, ἔκρινε κατὰ πρῶτον ὁ Νεόφυτος νὰ θέσῃ εἰς τὰς χεῖρας τῶν πρὸς τοὺς λόγους ὀργώντων Ἑλλήνων. Ἀλλὰ τίνα ὠφέλειαν ἠδύνατο νὰ ὑποσχεθῇ εἰς τοὺς μαθητευομένους ἡ ξηρὰ δημοσίευσις συγγραφέως, τὸν ὁποῖον οὐδ' αὐτοὶ οἱ ἀρχαῖοι ἠδύναντο ἄνευ συντόνου μελέτης νὰ ἐννοήσωσι, καὶ περὶ οὗ Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ἔλεγεν ὅτι εὐαρίθμητοί τινες εἰσὶν οἱ πάντα τὰ Θουκυδίδου συμβαλεῖν δυνάμενοι καὶ οὐδ' οὗτοι χωρὶς ἐξηγήσεως γραμματικῆς ἕνεκα καὶ ἄλλα χοῦ δὲ, ὅτι τὴν λέξιν τοῦ Θουκυδίδου χαρακτηρίζουσι τὸ στρυφνὸν, καὶ τὸ πικρὸν, καὶ τὸ πυκνὸν, καὶ τὸ αὐστηρὸν, καὶ τὸ ἐμβριθὲς, καὶ τὸ δεινὸν, καὶ τὸ φοβερὸν, ὑπὲρ ἅπαντα δ' αὐτοῦ ταῦτα τὸ παθητικόν. Τὸ ἔργον λοιπὸν τοῦ Νεοφύτου καθίστατο διὰ τὴν τότε ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων σχολείων καὶ τὰς ἄλλας τοῦ γένους περιστάσεις, μάταιαν ἢ ἀτελὲς τουλάχιστον, ἂν ἐκτὸς τῶν παντοδαπῶν κριτικῶν καὶ φιλολογικῶν σημειώσεων, δὲν συνωδεύετο καὶ μὲ παράφρασιν ἀξίαν τοῦ πρωτοτύπου, μὲ παράφρασιν ἥτις, οὐ μόνον ἔργον λεξικοῦ ἀναπληροῦσα νὰ μεταφράζῃ τὰς λέξεις καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ συγγραφέως, ἀλλὰ πιστὴ αὐτοῦ εἰκὼν νὰ ἀποτυπῇ (ὡς λέγει κριτικός τις Γάλλος), ἀδιάφθορον τὸ ὕφος του, νὰ ὑποδεικνύῃ, καὶ ταυτοχρόνως νὰ σαφηνίζῃ τὰ δυσνόητα χωρία, νὰ ἑρμηνεύῃ οὐ μόνον τὰς ἐννοίας ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς, εἰ δυνατὸν, τοὺς χαρακτῆρας, ζωγραφίζουσα οὕτως εἰπεῖν τὴν φυσιογνωμίαν των. Αἱ δυσχέρειαι τοιούτου ἔργου δὲν ἐπόδισαν τὸν Νεόφυτον· τὸ μαρτυροῦν δὲ ὅσοι ἀνέγνωσαν μετ' ἐπιστασίας μὲν, ἀλλ' ἄνευ προλήψεων, τὴν παράφρασίν του. Δώδεκα ἔτη διέτριψεν ἐν Βιέννῃ ὁ Νεόφυτος, διδάσκων μὲν τὰς ἡμέρας καὶ ὡρελῶν τοὺς πατδας τῶν ἐν τῇ βασιλευούσῃ ταύτῃ διαμενόντων Ἑλλήνων, γράφων δὲ τὰς νύκτας, καὶ ἐργαζόμενος ὑπὲρ τῆς προόδου τῶν ἀπανταχοῦ διδασκομένων ὁμογενῶν. Εἶναι δὲ ἀδύνατον νὰ μὴ θαυμάσῃ τις τὸ φιλόπονον τοῦ ἀνδρὸς, ὅταν ἀναλογισθῇ, ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, καθ' ὃ ἡ προφορικὴ διδασκαλία καὶ τὰ ἔργα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὑπηρεσίας ἐπλήρουν πάσας αὐτοῦ τὰς ἡμέρας, κατώρθωσε νὰ παραφράσῃ ἐν μέρει, νὰ σχολιάσῃ δὲ καὶ νὰ δημοσιεύσῃ διὰ τοῦ τύπου, ἐκτὸς τοῦ Θουκυδίδου, καὶ τοσούτους ἄλλους συγγραφεῖς, περὶ ὧν λεπτομερέστερον θέλει γίνει λόγος κατωτέρω. Συνέδη δὲ αὐτῷ, κατὰ τὴν ἐν Βιέννῃ διαμονήν του, καὶ φιλονεικία σοβαρὰ περὶ γλώσσης τῆς τε ἀρχαίας καὶ νεωτέρας πρὸς τὸν φοβὸν Κοραῆν, καὶ ἀφορμὴ τοῦ ἀγῶνος τούτου κατέστη αὐτὸς ὁ Νεόφυτος, ὅστις παραδεχθεὶς εἰς ἅπαντα σχεδὸν τὰ φιλολογικὰ αὐτοῦ πονήματα τὴν χρῆσιν τῆς ἀρχαίας γλώσσης, δὲν ἔπαυσε προτρέπων καὶ τοὺς φίλους καὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ νὰ τὸν μιμηθῶσιν, ἐλπίζων νὰ ἐπαναγάγῃ τοιουτοτρόπως τὴν σημερινὴν γλῶσσαν εἰς τὸ πρωτότυπον αὐτῆς καὶ ἀρχαῖον κάλλος. Τὸ δόγμα τοῦτο, τοῦ ὁποίου ὀπαδοὶ διετέλεσαν πρὸ τοῦ Νεοφύτου οἱ Εὐγένιοι, οἱ Θεοτόκαι, οἱ Μπαλάνοι, αὐτὸς ὁ ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ συγκαθεζόμενος ἀξιότιμος συναδελφὸς ἡμῶν Κ. Ἀναστάσιος ὁ Λευκίας, ἐπολεμήθη ἐπιμόνως ὑπὸ τῆς ἀντιθέτου μερίδος τῶν δοξαζόντων τὴν νεωτέραν γλῶσσαν διάφορον τῆς ἀρχαίας, δεκτικὴν εἰδικῆς καλλιεργείας καὶ τελειοποιήσεως, καὶ τέλος ὑπὸ τῶν μέσην τινὰ ὁδὸν τραπέσθαι ἐφιεμένων, καὶ διατηρούντων μὲν τοὺς τύπους καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς νέας γλώσσης, ἐξογκούντων δὲ τὸ ὕφος αὐτῆς δι' αὐθαιρέτου τινὸς καὶ ἀκανονίστου χρήσεως λέξεων τῆς ἀρχαίας, ὧν τὸ σύστημα μιξοβάρβαρον καὶ μιξοσόλοικον ἀπεκαλέσθη. Τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ ἀτόπως ἐξωγκωμένου καὶ σοφιστικοῦ τούτου τοῦ γλώσσης ὕφους ὑπηνίττετο βίβαια ὁ σοφὸς Κωνσταντᾶς, ὅταν μὲ τὴν πλέον χαριεστισμῶν συνήθη αὐτοῦ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΟΡΝΑΡΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τρόπον ἔλεγε κατὰ τὸ 1804 ἔτος εἰς τὰ προλεγόμενα τῆς παρ' αὐτοῦ ἐξελληνισθείσης φιλοσοφίας τοῦ Σοαυίου. «Τὸ γένος μας ἀφοῦ ἔχασε, » φεῦ, ὅλα τὰ καλὰ, ἔχασε μαζὶ μὲ αὐτὰ καὶ τὴν » γλῶσσάν του· δὲν ἔχασεν ὅμως καὶ ἐκεῖνο τὸ, » δὲν ἠξεύρω πῶς νὰ τὸ ὀνομάσω, ὁποῦ τὸ ὠθοῦ» σεν εἰς τὸ νὰ ζητῇ πάντα τὰ ὑψηλά· ὅθεν οἱ » ἐδικοί μας μετὰ τὴν ἐλεεινὴν πτῶσιν, θέλον» τες νὰ γράψουν κἀμμίαν ἐπιστολὴν, ἢ ἄλλο » τι παρόμοιον, ἐπάθαινον ἐκεῖνο ὅπου παθαίνει » ἕνας ἀετὸς ὁποῦ ἔχει τὰ πτερὰ κομμένα· δο» κιμάζει ὁ ἄθλιος νὰ ὑψωθῇ ἕως εἰς τὰ νέφη, » καθὼς πρότερον, ἀλλὰ μὴν ἔχοντας τὰ πτε» ρὰ, ἐν τῷ ὑψοῦσθαι πίπτει κατὰ γῆς, καὶ ἐν » τῷ πίπτειν πασχίζει εἰς μάτην νὰ ὑψωθῇ. Καὶ » οἱ ἐδικοί μας θέλοντες ἐν τῷ γράφειν νὰ ὑψω» θοῦν ἕως ἐκεῖ, ὅπου ὑψώνετο ὁ Θουκυδίδης καὶ » ὁ Δημοσθένης, χωρὶς νὰ ἔχουν τὰ πτερὰ καὶ » τὰ νεῦρα τοῦ Δημοσθένους καὶ Θουκυδίδου, ἐν » ὑψοῦσθαι ἔπιπτον, καὶ ἐν τῷ πίπτειν, πα» σχίζοντες νὰ ἀνυψωθοῦν, ἐγέννησαν τὸ ὕφος » αὐτὸ ὁποῦ ὀνομάζουν τὴν σήμερον μιξοβάρβα» ρον, τὸ ὁποῖον, κρίνωντάς τινας μὲ ὀρθὸν λό» γον, εἶναι μία γλῶσσα ἀνύπαρκος εἰς τὴν φύ» σιν, ἐπειδὴ δὲν εἶναι μήτε ἑλληνικὴ μήτε κοι» νὴ, εἶναι καθαρὸς τραγέλαφος εἶναι ἕνα τέρας » ἄτοπον, εἶναι καὶ ἀπὸ τὸ ὄνομά του κατάπτυ» στον· ἀλλὰ κακῇ τύχῃ ὁποῦ εἰς τοῦτο θέλουν » νὰ γράφουν οἱ περισσότεροι καὶ μάλιστα οἱ ἀ» στειότεροι τοῦ γένους μας». Ἀλλ' ὁποιανδήποτε καὶ ἂν ἐσχημάτισαν ἕκαστος γνώμην περὶ τοῦ πολυθρυλλήτου τούτου τῶν ἡμετέρων λογίων ζητήματος, καὶ εἴτε τῆς μιᾶς εἴτε τῆς ἄλλης αἱρέσεως ὀπαδὸς ἐκηρύχθη, θέλει πάντοτε συνομολογήσει ὅτι ἡ φιλονεικία αὕτη τῶν ἐπιφανεστέρων τοῦ γένους ἀνδρῶν οὐ σμικρὰν εἰς τὸ Ἔθνος ἐπέφερε τὴν ὠφέλειαν, καθότι οὗτοι ἀμιλλώμενοι πρὸς ἀλλήλους, ἐφιλοτιμήθησαν πολλὰ μὲν νὰ συμβουλεύσωσιν ἄξια λόγου, πολλὰ δὲ νὰ ἑρμηνεύσωσιν ἀκριβέστερον, δυσεξήγητα καὶ σκοτεινὰ ὑπάρξαντα πρότερον. Τέλος, ἂν τὸ δόγμα τοῦ Νεφύτου δὲν ηὐτύχησε νὰ γένῃ δόγμα τῆς πλειοψηφίας, οὐδὲ καθιερώθη ἀπολύτως ὑπὸ τῆς γενικῆς τοῦ ἔθνους ἀποδοχῆς, θέλει ὅμως ἐς ἀεὶ διατηρήσει τὴν ἀξίαν τῆς ἰδίας γενναίας τινὸς μειοψηφίας, ἥτις ἂν καὶ ἐπὶ τέλους ἡττᾶται διὰ τὸ εὐαρίθμητον τῶν ὀπαδῶν της, ἀποφέρει ὅμως τὴν δόξαν, ὅταν αἱ περιστάσεις της ἐκπηγάζωσιν ἐξ ἀκραιφνοῦς πατριωτισμοῦ, νὰ μετ' ἀξίης δόξης παραστάσεώς της τὸν ἀντίθετον ῥοῦν τῆς ἀντιπάλου ἰδέας, ν' ἀναγαιτίζῃ καὶ νὰ καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν κατάχρησιν αὐτῆς, καὶ οὕτω νὰ λαμβάνῃ ἂν οὐχὶ τὸν στέφανον τῆς νίκης, ἀλλὰ κἂν τὴν τιμὴν τοῦ νὰ καταστήσῃ τὴν νίκην τῶν ὑπεναντίων ὀλιγώτερον προσβλητικὴν εἰς τὰ συμφέροντα τῆς κοινωνίας.

Ἐν τούτοις ἄλλο ὑψηλότερον διδασκαλίας καὶ πατριωτισμοῦ θέατρον ἐπεφυλάττετο εἰς τὸν Νεόφυτον. Ὁ θάνατος σβένει τὸν πυρσὸν τῆς σοφίας, ὅστις ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη ἐφώτιζεν ἀπὸ τῆς καθέδρας τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ σχολῆς τοὺς ἀπὸ τῶν περάτων τοῦ ἑλληνικοῦ γένους πρὸς τὴν φωνὴν τῆς παιδείας συῤῥεύσαντας μαθητάς τε καὶ διδασκάλους. Λάμπρος ὁ Φωτιάδης ἀποθνήσκει, κληροδοτήσας εἴς τε τὴν σύγχρονον, καὶ δι' αὐτῆς εἰς τὴν μέλλουσαν γενεὰν τὰ σπέρματα ἐκεῖνα τῶν λόγων, τὸν πολύσταχυν καρπὸν τῶν ὁποίων ἐν ἀφθονίᾳ θερίζομεν ἡμεῖς σήμερον. Βλέποντες δὲ οἱ προῦχοντες τῆς Δακίας τὴν μετὰ τὸν Λάμπρον ἐρήμωσιν καὶ πτῶσιν τοῦ μεγαλείου τῆς σχολῆς των, καὶ προνοοῦντες οὐχ ἧττον ὑπὲρ τῆς ἰδίας δόξης, ἢ ὑπὲρ τῆς διακοπείσης ἐκπαιδεύσεως τῶν τέκνων των, ἀῤῥωγὸν καὶ συνεφαπτόμενον ἔχοντες εἰς τὰς φιλοτίμους καὶ φιλομαθεῖς ἀποφάσεις των τὸν τότε τῆς Δακίας ἡγεμονεύοντα πιστὸν τῶν Μουσῶν λάτριν Ἰωάννην τὸν Καρατζᾶν, κοινῇ τῇ ψήφῳ προσκαλοῦσι τὸν Νεόφυτον εἰς τὴν σχολαρχίαν τοῦ Βουκουρεστίου. Συγκινεῖται ἡ εὐαίσθητος ψυχὴ τοῦ Νεοφύτου εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην. Προαισθάνεται ἐκ πρώτης ἀφετηρίας καὶ τὴν ἔκτασιν τοῦ ἐπιβαλλομένου αὐτῷ καθήκοντος καὶ τὴν βαρυτέραν αὐτοῦ εὐθύνην, καὶ τὸν ἐντονώτερον φθόνον, τὸν ὁποῖον ἡ εὐαυνείδητος αὐτοῦ ἐκπλήρωσις ἔμελλε νὰ τῷ ἐπισπάσῃ. Ἀλλὰ πρὸ χρόνων ἦδη ἐθισθεὶς εἰς ἐντελῆ ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν Ἑλλήνων αὐταπαρνησίαν, καὶ εἰς φιλολογικοὺς ἀγῶνας ὑπέρ τινα ἄλλον ἀληλιμμένος, καταφρονῶν δὲ τοὺς ἀπὸ τῆς προσφερομένης αὐτῷ ὑψηλῆς θέσεως ἀχωρίσους ἠθικοὺς καὶ φυσικοὺς μόχθους, μὲ σέβας, πλὴν θαῤῥαλαίος, καταλαμβάνει τὴν ἔνδοξον καθέδραν τοῦ ἀοιδίμου φίλου καὶ διδασκάλου του.

Ὁ δώδεκα ὁλοκλήρους ἐνιαυτοὺς κατατρίψας εἰς τὸ κήρυγμα τῆς παιδείας, ἐμπνέων μὲν εἰς τὰς ψυχὰς τῆς νεολαίας τὸ ἱερὸν καὶ ἄσβεστον τῆς μαθήσεως ζώπυρον, προτρέπων δὲ καὶ παραδειγματιζόμενος τοὺς διδασκάλους εἰς λογικὴν καὶ εὐμέθοδον διδασκαλίαν, χωρὶς τῆς ὁποίας μάτην καὶ μαθηταὶ καὶ διδάσκαλοι κοπιῶσι φάσσετε ἤδη τῆς χορηγηθείσης αὐτῷ εὐκαιρίας νὰ [illegible] ὑψηλοτέρας περιωπῆς τὰ ἴδια αὐ-

Δημοτική Βιβλιοθήκη Κοσμητείου Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τοῦ σοφὰ παραγγέλματα. Συντρέχουσι δὲ τὸν Νεόφυτον καὶ ἡ φήμη, τῆς ὁποίας δικαίως ἦδη διὰ τὰ φιλολογικὰ αὐτοῦ ἔργα ἀπήλαυε, καὶ ἡ παρὰ τοῦ προκατόχου του εἰς τὰς ψυχὰς τῶν νέων ἐξαφθεῖσα εὐγενὴς ἅμιλλα μάλιστα δὲ πάντων ἡ ὑψηλὴ προστασία, ἣν οἱ ἐν τέλει τῆς Δακίας εἰς τὴν παιδείαν φιλοτίμως πάντοτε ἐπεδαψίλευσαν. Οὕτως ἠγέρθη πάλιν ἐκ τῶν ἐρειπίων της ἡ σχολὴ ἐκείνη, ἥτις ἔμελλε νὰ διασπείρῃ τὸν ἐνθουσιασμὸν, πολυτιμώτερον ἴσως καὶ αὐτῆς τῆς ἐπιστήμης· οὐδ' ὁλόκληρος δὲ παρέρχεται ἑξαμηνία καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτητῶν ἀναβιβάζεται ἀπὸ ἑξήκοντα εἰς τετρακοσίους. Οἱ υἱοὶ τῶν Δάκων συνοικειοῦνται μὲ τὰ ὑψηλότερα τῶν σοφῶν τῆς Ἑλλάδος συγγράμματα, καταστάντες οὕτως ἄξιοι νὰ κοσμῶσι σήμερον διὰ τῆς παιδείας των πολιτικὰς θέσεις. Πλεῖστοι δὲ τῶν Ἑλλήνων πάσης τάξεως καὶ καταγωγῆς τελειοποιοῦνται εἰς τὰ μαθήματα, καὶ τὸ ἑλλην. πνεῦμα θερμαινόμενον μὲ τὴν ζύμην τῆς ἀρχαιότητος ἀναβράζει πανταχόθεν. Ἡ μελέτη τῶν μνημείων τῆς ἑλληνικῆς εὐκλείας σχολιαζομένων ἐπαξίως ἀπὸ τὸ φιλόπατρι τοῦ διδασκάλου, ἀποσπᾷ ἀληθεῖς ἠλεκτρικοὺς σπινθῆρας ἀπὸ τοὺς ἀκροατάς του, καὶ οὕτως ἀναπτύσσονται τὰ ἀτρόμητα ἐκεῖνα πατριωτικὰ φρονήματα, μὲ τὰ ὁποῖα τεθωρακισμένοι ἔμελλον, ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ὡς ἀπαρχαὶ μεγαλητέρων θυσιῶν, νὰ προσενεχθῶσιν· ὁλόκληρος λόχος ἡρωϊκῶν σφαγίων, εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος. Ἀλλ' ὦ φθόνοι πάθη, καὶ ἔριδες! Ἔμελλον κἀνταῦθα ν'ἀναφανῶσιν ἄνθρωποι διεστραμμένοι μὲν τὴν γνώμην, πεπωρωμένοι δὲ τῇ καρδίᾳ, οἵτινες, τίτε τὴν μεγάλην καὶ ἀπροσδόκητον τῆς νεολαίας πρόοδον βαρέως φέροντες, εἴτε τῇ δόξῃ τοῦ ὁμοτέχνου διδασκάλου φθονοῦντες, καὶ τὸ κοινὸν συμφέρον τοῦ προσωπικοῦ δεύτερον ποιούμενοι, πολλαχῶς τὴν τῆς σχολῆς διάλυσιν ἐπεβουλεύθησαν. Καὶ τοῦτο μὲν ἡ δόξα αὐτῆς καθίστα ἦδη, τολμηρὸν καὶ δυσκατόρθωτον. Εὑρέθη ὅμως Ἰούδας τις μεταξὺ τῶν μαθητῶν τοῦ Νεοφύτου, ὅστις, κακοηθείᾳ διακρινόμενος, ἀπεφάσισε νὰ ἐπιβάλῃ φονικὴν χεῖρα κατὰ τοῦ διδασκάλου του τὸν ὁποῖον καὶ παρακολουθήσας βαδίζοντα, πατάσσει αὐτοῦ ὄπισθεν τὴν κεφαλὴν ῥοπάλῳ, ἀφ' οὗ ὁ Νεόφυτος εἰς δύο ὥρας καταπίπτει ἀναίσθητος, καὶ τέλος ἐξυπνισθεὶς φοράδην εἰς τὴν ἐν τῇ σχολῇ κατοικίαν του μεταφέρεται. Οὕτως εἰς τὸν μάρτυρα τοῦτον τῆς παιδείας οἷς ὑπὲρ αὐτῆς πλῆθος νὰ λάβῃ ἐπίρρωτον.

Ἀποφυγὼν δὲ τὸν θάνατον τῇ γενναίᾳ τῶν ἐν Βουκουρεστίῳ ἰατρῶν συνδρομῇ, καὶ νοσηλευόμενος τρία ἔτη ἐκ τῶν ὀδυνῶν τοῦ ἐγκεφάλου μεταβαίνει, ἐκραγείσης τῆς ἐθνικῆς ἐπαναστάσεως, εἰς τὴν Τρανσυλβανίαν, ὅπου ἀναλαβὼν τὰς ἀρχαίας ἕξεις του, παρεσκεύασε τὴν δευτέραν σειρὰν τῶν ἐκδόσεων αὐτοῦ· καὶ τέλος ἐπανελθὼν πάλιν εἰς Βουκουρέστιον, καὶ ἱκανὴν χρηματικὴν περιουσίαν διὰ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ συμπορισάμενος κατῆλθεν ἐσχάτως εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸ 1831 ἔτος, ὅτε πεπληρωμένην βλέπων ἦδη τὴν θερμοτάτην τῶν εὐχῶν αὐτοῦ, νὰ πατήσῃ πρὸ τοῦ θανάτου τὸ ἔδαφος τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, τότε πρῶτον πρὸς τὸν Κυβερνήτην ἐπιστέλλων τὴν ἰσραηλιτικὴν ἐκείνην φωνὴν τοῦ Συμεῶνος ἀνεφώνησεν.

Διέμεινε δ' ἐν Αἰγίνῃ δεκατρία ἔτη, ὅπου συμπράττοντος εἰλικρινῶς καὶ δραστηρίως τοῦ ἐπιστηθίου αὐτοῦ Ἀνδρέου τοῦ Κορομηλᾶ, ἐξέδωκεν ἐν τῇ ἐπὶ τούτῳ ἰδίᾳ δαπάνῃ ἐκ τῶν Παρισίων μετενεχθείσῃ τυπογραφίᾳ ὅσους ἐν Τρανσυλβανίᾳ ἐπεξειργάσθη ποιητὰς, διδάσκων ταυτοχρόνως καὶ τοὺς τῇ χριστιανικῇ φιλανθρωπίᾳ ἀπελευθερωθέντας καὶ ἐν τῷ τῇ πατρικῇ τοῦ Κυβερνήτου προνοίᾳ ἀνεγερθέντι Ὀρφανοτροφείῳ καταταχθέντας ὀρφανοὺς Ἑλληνόπαιδας. Καὶ ἀφ' οὗ δὲ μετηνέχθη τὸ Ὀρφανοτροφεῖον εἰς Ναύπλιον, διέμεινε διδάσκων ἀμισθὶ εἴς τε τὸ κοινὸν τῆς Αἰγίνης σχολεῖον καὶ ἐν τῇ ἰδίᾳ οἰκίᾳ, ὅπου οὐ μόνον ἐμαθητεύοντο, ἀλλὰ καὶ ἐτρέφοντο πλεῖστοι τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Τὰς ἀρετὰς τοῦ ἀνδρὸς ἀνεγνώρισε καὶ ἐκήρυξεν ἐπισήμως ἡ Αἴγινα διὰ ψηφίσματος τῆς δημοτικῆς αὐτῆς ἀρχῆς, τιμῶντος οὐχ' ἧττον τοὺς εὐγνωμόνως αὐτὸ ἐκδόντας, ἢ τὸν εὐεργετήσαντα διδάσκαλον. Ἀλλ' εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοῦ Κυρίου Ἰωάννου Κωλέτου ἀπέκειτο ἡ τιμὴ νὰ ἐνθυμηθῇ Νεόφυτον τὸν Δούκαν, τοσαῦτα ἔτη ἐν παραδύστῳ ἰδιωτεύοντα, καὶ νὰ τὸν προσκαλέσῃ ὡς μέλος τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν νομοσχεδίων διορισθείσης ἐπιθεωρητικῆς ἐπιτροπῆς, ἀκολούθως δὲ νὰ τὸν θέσῃ καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς ἀναλώμασι τοῦ μακαρίτου Ῥιζάρη οἰκοδομηθείσης καὶ συντηρουμένης Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, ἀποδίδον οὕτως εἰς τὸν ἱερωμένον γηραιὸν τοῦτον τοῦ Γένους διδάσκαλον τὴν ὄφειλομένην τούτου τοῦ Γένους διδάσκαλον τὴν ὄφειλομένην ἱκανοποίησιν, δίκαιον ἔπαθλον τῶν ὑπὲρ τῆς ἐκκλησιαστικῆς προόδου καὶ τάξεως τοσούτων ἐπιμόνως παρ' αὐτοῦ συγγραφέντων καὶ κηρυχθέντων. Ἀλλὰ, νοσήσας κατὰ τὸν δεκέμβριον τοῦ ἔτους 1845 ἐτελεύτησε, τὸ ὀγδηκοστὸν ἕκτον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἄγων, καὶ διατηρήσας ἕως τῶν ἐσχάτων τῆς ζωῆς αὐτοῦ στιγμῶν τὴν πραότητα τοῦ δικαίου. Ἡ-

ΑΠΟΚΤΗΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Ἀριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

δ' ἐπιστολὴ, τὴν ὁποίαν δύω ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀπηύθυνε πρὸς τὸν σοφὸν Οἰκονόμον, μαρτυρεῖ ὅτι οὔτε τὸ βαθὺ γῆρας, οὔτε ἡ προσδοκία τοῦ θανάτου ἠδυνήθησαν νὰ ἐξασθενήσωσι τὴν ζωηρότητα τῆς φαντασίας του, ἢ νὰ ἐλαττώσωσι τὴν κομψότητα τοῦ ἑλληνισμοῦ του. Ἡ ἡμέρα τοῦ θανάτου τοῦ Νεοφύτου ὑπῆρξεν ἡμέρα δημοσίου πένθους εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἡ πόλις ὅλη ἠκολούθησεν αὐτομάτως τὸν νεκρὸν αὐτοῦ ἐκφερόμενον εἰς τὸν τάφον· οἱ δὲ κρουνοὶ τῶν δακρύων τῶν τὴν σωρὸν αὐτοῦ περιστοιχούντων μαθητῶν του ὑπῆρξαν ὁ σιωπηλὸς μὲν, ἀλλ' εὐγλωττότατος ὅλων τῶν μέχρι τοῦδε ἐπιταφίων. Ἡ Βουλὴ τοῦ Ἔθνους, συνοδεύσασα διὰ μεγάλης πρεσβείας τὴν ἐκφορὰν αὐτοῦ, ἐψήφισε τὴν ἐπιοῦσαν ν' ἀναγραφῇ τὸ ὄνομά του μεταξὺ τῶν τὰς στήλας τοῦ ἐθνικοῦ αὐτῆς κατασήματος κοσμούντων εὐεργετῶν τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Νεόφυτος ὑπῆρξε φιλότιμος, φιλάνθρωπος, εὐσεβὴς καὶ φιλόπατρις εἰς ἄκρον· Μόνος δὲ ἁπάντων, εὐεργετῶν τοὺς ὁμογενεῖς, ἐνόμιζε μᾶλλον ὅτι ἀποδίδει τὸ χρεωστούμενον, ἢ ὅτι ἐπιβάλλει ὑποχρεώσεις εἰς τοὺς λαμβάνοντας. «Σύνοιδα, ἔγραφε πρὸς νέον τινὰ Κωνσταντῖνον, ζητήσαντα αὐτῷ τὰς ἐκδόσεις του, σύνοιδα καὶ πᾶσι μὲν τοῖς Ἕλλησιν ὀφειλέτης ὢν ἐπαρκέσαι τοῦθ' ὅπερ ἄνθρωπός τε ὤ, ὧν δ' οἱ πατέρες καὶ προμαχόμενοι ὑπὲρ τῆς πατρίδος προηγωνίσαντο, τούτοις καὶ πλέον τι προσοφείλω». Ὀλίγους τῶν λογίων ἡμῶν δύναταί τις νὰ παραβάλῃ μὲ τὸν Νεόφυτον, ὡς πρὸς τὸ ἄοκνον καὶ φιλόπονον αὐτοῦ εἰς τὸ γράφειν. Τὰ συγγράμματα τὰ ὁποῖα αὐτὸς ἐξεπόνησε, παρέφρασεν ἢ συνέγραψεν, ἀριθμοῦνται εἰς πλέον τῶν ἑβδομήκοντα τόμων. Ἰδοὺ δὲ ἡ ἀκριβὴς ἂν καὶ οὐχὶ συμβολαιογραφικὴ, ἀπογραφὴ αὐτῶν. Ἐξέδωκε, κατὰ μὲν τὴν ἐν Βιέννῃ διατριβήν του, τὸν Θουκυδίδην μετὰ παραφράσεως καὶ σχολίων εἰς τόμους δέκα· τὸν Εὐτρόπιον ὑπὸ Παϊανίου μὲν εἰς τὸ ἀρχαῖον μεταφρασθέντα, ὑπ' αὐτοῦ δὲ εἰς τὸ νεώτερον, εἰς τόμους Β· τὸν Ἀρριανὸν μεθ' ὁμοίων βοηθημάτων, εἰς τόμους Γ· Δίωνα τὸν Χρυσόστομον μετὰ σημειώσεων, εἰς τόμους Γ· Μάξιμον τὸν Τύριον ὡσαύτως, εἰς τόμον ἕνα· τὸν Ἀπολλόδωρον μετ' ἄλλων μυθολόγων εἰς τόμον Α· τοὺς δέκα Ἀττικοὺς Ῥήτορας μεθ' ὑποσημειώσεων καὶ λεξικοῦ, εἰς τόμους 10· Αἰσχίνην τὸν Σωκρατικὸν εἰς τόμον Α· δύο γραμματικὰς τῆς ἀρχαίας γλώσσης τὴν Τερπάδειαν καὶ τὴν Τερψιχόρην· τὰ Γαλλικὰ λεξικὰ τοῦ Βεντότη, εἰς τόμους δύο· παιδαγωγικὰ μαθήματα εἰς τόμους πέντε· τὸν Φοίνικα, ἢ ἐγχειρίδιον ἑλληνικῶν διαλόγων, εἰς τόμον ἕνα. Ἐν Αἰγίνῃ δὲ καὶ ἐν Ἀθήναις, τὸν Ὅμηρον, εἰς τόμους ἓξ· τὸν Εὐριπίδην εἰς τόμους ἓξ· τὸν Σοφοκλῆν εἰς τόμους δύω· τὸν Αἰσχύλον εἰς τόμους δύω· τὸν Θεόκριτον εἰς τόμους δύω· τὸν Πίνδαρον εἰς τόμους τρεῖς, παραφρασμένους ὅλους καὶ σχολιασμένους· τὸν δὲ Ἀριστοφάνην, σχολιασμένον μόνον, εἰς τόμους τρεῖς. Συνέγραψε δὲ καὶ ῥητορικὴν, λογικὴν, ἠθικὴν, μεταφυσικὴν καὶ φυσικὴν εἰς τόμους δύο, καὶ ποικίλους διαλόγους ἠθικοὺς εἰς τόμους δύο, καὶ τέλος ἓξ τόμους τῶν πρὸς διαφόρους ἐπιστολῶν αὐτοῦ. Εἰς τὰς ἐκδόσεις του ταύτας ἐδαπανήθησαν, κατὰ τὰς ἰδιοχείρους σημειώσεις του, δραχμαὶ 156,000. Ἐκ δὲ τῆς διαθήκης αὐτοῦ ἐξάγεται ὅτι κατέλιπε καὶ τρία χειράγραφα, τῶν ὁποίων τὴν ἔκδοσιν ἀνέβαλεν ἐκ προθέσεως μετὰ τὸν θάνατόν του, συστήσας αὐτὴν στενῶς εἰς τοὺς ἐκτελεστὰς τῆς διαθήκης του, καὶ ἀφιερώσας εἰς αὐτὴν τὸ τελευταῖον χρηματικὸν αὐτοῦ κεφάλαιον πεντακοσίων καὶ χιλίων δραχμῶν, ἐπικαλούμενος ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς ἐκδόσεως, καὶ τὴν συνδρομὴν τῶν φιλομούσων χριστιανῶν. Ἐκτὸς δὲ ὀλίγων ἐξαιρέσεων, αἵτινες ἀφορῶσι τὰ ἐν Βιέννῃ κατὰ πρῶτον ἐκδοθέντα αὐτοῦ βιβλία, ὧν τὰ ἡμίσεα περίπου ἐπωλήθησαν, ὅλα τὰ ἄλλα ἐδωρήθησαν παρὰ τοῦ ἀοιδίμου Νεοφύτου εἰς τοὺς ἁπανταχοῦ λογίους, εἰς τὰ σχολεῖα καὶ εἰς τοὺς ἐνδεεῖς μαθητάς. Τόμοι δὲ 12,000 ἀφιερώθησαν εἰς τὴν ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν. Μία τῶν ζωηροτέρων πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἐπιθυμιῶν του ἦτο νὰ συσταθῇ καὶ σχολεῖον ἐν Ζαγορίῳ. Πρῶτος δὲ πάντων συνεισήνεγκεν ἐπὶ τούτῳ πεντακισχιλίας καὶ μυρίας δραχμὰς, ἐπικαλεσθεὶς καὶ τῶν λοιπῶν συμπατριωτῶν του τὴν γενναίαν συνδρομὴν, ἥτις δὲν ἔμεινεν ἀτελεσφόρητος· ἀλλ' ἡ ἐκραγεῖσα Ἑλληνικὴ ἐπανάστασις κατέστησε τότε ἀδύνατον τῆς ἀποφάσεως ταύτης τὴν πραγματοποίησιν.

ΔΟΥΚΑΣΣΗΣ (I. B.), DUCASSE, περίφημος ναυτικὸς τῆς Γαλλίας, γενν. ἐν Βεάρνῃ περὶ τὸ 1650, ἀποθ. τῷ 1715. Ὑπάλληλος τῆς ἑταιρίας τῆς Σενεγάλης, ἧς ἐγένετο διευθυντὴς, συνέστησεν ἐν Ἁγίῳ Δομίγγῳ γραφεῖον διὰ τὴν σωματεμπορίαν τῶν μαύρων. Λουδοβίκος ὁ ΙΔ' ἀκούσας ἐπαινουμένην αὐτοῦ τὴν ἀνδρείαν καὶ ἐμπειρίαν ἐκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὸ βασιλικὸν ναυτικόν. Ὁ Δουκάσσης ἐγένετο ἀμέσως πλοίαρχος τριήρους, ἕλκυε τὴν διοίκησιν τοῦ Ἁγίου Δομίγγου τῷ 1691, καὶ κατέστη φοβερὸς ἡγούμενος τῶν ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ καταδρομέων κατὰ

τῶν Ἱσπανῶν καὶ Ἄγγλων, ὧν ἠρήμωσε τὰς ἀποικίας· ἐβοήθησε δὲ τῷ Pointis κατὰ τῆς Καρθαγένης, τῷ 1694, ἐνίκησεν ἐπὶ τοῦ περὶ διαδοχῆς τοῦ Ἱσπανικοῦ θρόνου πολέμου, τὸν ναύαρχον Βεμβῶ πλησίον τῆς Ἁγίας Μάρθας, διωρίσθη ἀντιναύαρχος τῷ 1703, εἶτα γενικὸς διοικητὴς τῶν κατὰ θάλασσαν δυνάμεων, καὶ τῷ 1714, ἐναυάρχει τοῦ στόλου, ὅστις ἀπέκλεισε τὴν Βαρκελόνην.

ΔΟΥΚΑΤΑΙ. Πολίχνιον τῶν Ἀκροκεραυνίων ὀρέων πλησίον τοῦ Αὐλῶνος κείμενον, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐξαρτώμενον. Τῆς αὐτῆς τῶν Χειμαῤῥαίων φυλῆς καὶ τύχης ὑπῆρχον οἱ κάτοικοι τῶν Δουκάτων, χριστιανοὶ ὄντες μέχρι τῶν ἐσχάτων χρόνων, ὅτε ἐναγκαλισθέντες τὸν ἰσλαμισμὸν ἐκ πολιτικῆς ἀνάγκης, πολλοὶ αὐτῶν διέμενον ἀπερίτμητοι μέχρι θανάτου, καὶ τινες μυστικῶς ἐπρέσβευον τὸ πατρῷον θρήσκευμα, καὶ ὡς τοιοῦτοι παρουσιάσθησαν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς ἐν τῇ Ἠπείρῳ ἐπιβληθείσης στρατολογίας, πρὸς ἀποφυγὴν αὐτῆς. Οἱ κάτοικοι τῶν Δουκάτων ἀντεποιοῦντο τὸ δικαίωμα τοῦ λαμβάνειν ὡς ἴδια, τὰ ναυάγια τῶν πλοίων ἐν γένει, ὅσα εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς δικαιοδοσίας των ἀποῤῥίπτονται. Ἐκ τῆς κλήσεως τοῦ πολιχνίου τούτου εἰκάζεται, ὅτι ἡ ἐνφκίσθη ὑπό τινος τῶν καταγομένων ἐκ τῆς βασιλικῆς γενεᾶς τῶν Δουκῶν, ἢ ὅτι ἀνῆκον καὶ ἐδεσπόζοντο αἱ γαῖαι αὐτοῦ ἐκ τοιαύτης τινὸς οἰκογενείας. Τοιαῦτα τοπικὰ ὀνόματα ὑπάρχουσιν ἱκανὰ ἐν τῇ Ἠπείρῳ οἷον Καισαράται, Σῤῥακάται, Δοξαράται, ἤτοι χωρίον ἢ κτίσμα τοῦ Καίσαρος, τοῦ Σῤῥάκου, τοῦ Δοξαρᾶ, καὶ τὰ τοιαῦτα. Περὶ τὰ μέσα τῆς ΙΔ' ἑκατονταετηρίδος οἱ Δουκάται καὶ τὰ Κάννα εἶχον αὐτόνομον Ἡγεμόνα ἐν τίτλῳ Δουκός, καλούμενον σύμμαχον τοῦ Σκερδέμπεη. (Ἐκ τῆς «Χωρογραφίας τῆς Ἠπείρου»).

ΔΟΥΚΑΤΟΝ, χρυσοῦν νόμισμα, οὕτως ὀνομασθὲν ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς ἣν ἔφερεν ὅτε ἐφάνη ἐν Σικελίᾳ κατὰ τὸν ΙΑ' αἰῶνα· Sit tibi, Christe, datus, quem tu regis, iste ducatus. Διάφορα εἴδη δουκάτων ἐκόπησαν εἰς τὰ εὐρωπαϊκὰ Κράτη. Ἐν Ἱσπανίᾳ τὸ Δουκάτον τοῦ Φιλίππου Β' ἐτιμᾶτο 8 φράγκων καὶ 26 ἑκατοστῶν· τὸ τοῦ Φιλίππου Δ', 7 φρ. 30. Διαῤῥέονται δὲ τὸ ducado de plata, τιμώμενον 11 ἀργυρῶν ῥεαλίων· τὸ ducado de vellon, 11 χαλκῶν ῥεαλίων, καὶ τὸ ducado de cambio, τοῦ ὁποίου 289 τιμῶνται 6,000 χαλκῶν ῥεαλίων κτλ.

Ἐν τῷ βασιλείῳ τῶν δύο Σικελιῶν τὸ ducato del regno ζυγίζει 22 γραμμάρια 94 καὶ διαιρεῖται εἰς 10 «καρλίνια», ἢ 100 grani, ἐν δὲ τῇ νήσῳ Σικελίᾳ, εἰς 100 bajocchi, καὶ τιμᾶται 4 φρ. 20 ἑκατοστῶν. Εἰς Γερμανίαν εἰσήχθη τὸ δουκάτον τῷ 1559, ὡς νόμισμα τῆς αὐτοκρατορίας καὶ ἐπὶ μακρὸν ἀντικαθίστη τὸ χρυσοῦν φλωρίνιον· τὸ δὲ δουκάτον τῆς Κρεμνίτζας (Οὐγγαρία) τιμᾶται 12 φρ. 21· τὸ τοῦ Σαλσβούργου, τῆς Κολωνίας, τῆς Τρέβης καὶ τῆς Νορεμβέργης 11 φράγκων 86 ἑκατοστῶν· τὸ τοῦ Αὐγουστοβούργου, 11 φρ. 75· τὰ τῆς Φραγκφόρτης, τῆς Σαξωνίας καὶ τοῦ Ἀμβούργου, 11 φρ. 92· τὸ τῆς Λιέγης, 11 φρ. 79· τῆς Κοπεγχάγης 9 φρ. 47· τῆς Σουηδίας, 11 φρ. 70· τῆς Ῥωσσίας, 11 φρ. 99· τῆς Ὁλλανδίας, 11 φρ. 90. §—, ὁλλανδικὸν ἀργυροῦν νόμισμα ἴσον πρὸς 3 φλωρίνια 15 ἑκατοστὰ (7 φρ. 10).

ΔΟΥΚΑΤΟΝ, παρ' ἀρχαίοις «Λευκάδος ἀκρωτήριον», Leucade promontorium, ἀκρωτήριον τῶν Ἰονίων νήσων, κατὰ τὴν Ν ἄκραν τῆς Ἁγίας Μαύρας, ἐπὶ τῆς 38ο 32 Β πλ. καὶ 10ο 13' Α μήκ.

ΔΟΥΚΕΛΑ, παραθαλάσσιος ἐπαρχία τοῦ Μαρόκου, ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ· πρωτεύουσα «Σαφφή». Πληθ. 900,000 κατ. Ἐμπόριον αἰγοδερμάτων.

ΔΟΥΚΕΡ (Κάρολος Γουσταῦος), σουηδὸς στρατηγός, ἀποθ. τῷ 1732, ἀπήλαυσε τῆς εὐνοίας τοῦ Καρόλου ΙΒ', ὃν συνώδευσεν εἰς τὰς μάχας τοῦ Λέζνου καὶ τῆς Πουλτάβας, ἔνθα αἰχμαλωτευθεὶς ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ Μεντζικώφ. Τῷ 1710, συντελέσεν εἰς ἐκδίωξιν τῶν Δανῶν ἀπὸ τῆς Σκανίας, διῴκησεν ἐν τῇ νήσῳ τοῦ Ῥοῦγεν τῷ 1712, καὶ ὑπερήσπισε τὴν Στραλσούνδην τῷ 1715. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως, διωρίσθη στρατάρχης, γερουσιαστὴς καὶ κόμης, καὶ ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ἐν Στοκχόλμῃ συνθήκην, ἥτις συνωμολογήθη μετὰ τῆς Πρωσσίας τῷ 1720.

ΔΟΥΚΕΡ (Κάρολος - Ἀνδρέας), φιλόλογος, γενν. τῷ 1670 ἐν Οὐννᾳ (Βεσφαλίᾳ), ἀποθ. τῷ 1752, ἤκουσε τῶν μαθημάτων τοῦ Περιζωνίου ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Φράνεκερ, ἐχρημάτισε καθηγητὴς τῆς ἱστορίας καὶ τῆς ῥητορικῆς ἐν τῷ γυμνασίῳ τῆς Ἐρβόρνης, ὑποδιευθυντὴς τῆς ἐν Λᾷ Ἁγῇ σχολῆς καὶ καθηγητὴς τῆς καλλιεπείας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Οὐτρέχτης. Ὠρείλομεν αὐτῷ σοφὰς ἐκδόσεις τοῦ «Φλώρου», ἐν Δούγδουνῳ Βαταυῶν (Λειδῃ), 1722, τόμ. 2, εἰς δω· καὶ τοῦ Θουκυδίδου, ἐν Ἀμστελοδάμῳ, 1731· τόμ. 2, εἰς φύλ. Ἔδωκε δὲ πρὸς τούτοις σημειώσεις εἰς τὸν «Τίτον Λίβιον» τοῦ Drakenborch.

Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

borch, τὸν «Σουετώνιον» τοῦ Οὐδεμπὸρ, τὸν «Ἀριστοφάνην» τοῦ Burmann, κ.λ.π.

ΔΟΥΚΕΣΝΗΣ (Ἀβραὰμ), DUQUESNE, περιώνυμος ναυτικὸς, γεννηθ. ἐν Διέππῃ τῷ 1610, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1688. Ἐμορφώθη πρωΐμως ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐμπείρου πλοιάρχου δικρότου, ἐταξείδευσε πολλάκις ἐπὶ ἐμπορικῶν πλοίων, ὅπως ἐκμάθῃ πάντα τὰ μέρη τῆς ναυτικῆς, καὶ ἀφ' ἡλικίας 27 ἐτῶν ἔλαβε τὴν διοίκησιν δικρότου ἐν τῷ στολίσκῳ, ὅστις ἐδίωξε τοὺς Ἱσπανοὺς ἐκ τῶν Λερίνων νήσων. Διέπρεψεν ἀκολούθως εἰς διαφόρους ναυμαχίας, ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν Χριστίναν τῆς Σουηδίας, ἥτις διώρισεν αὐτὸν ἀντιναύαρχον, 1644, καὶ ἐνίκησε πρὸ τοῦ Γοθεμβούργου τὸν βασιλέα τῆς Δανιμαρκίας Χριστιανὸν Δ'. Ἀνακληθεὶς εἰς Γαλλίαν ὥπλισε στολίσκον ἰδίᾳ ἀπάνῃ, καὶ τῷ 1650, ἐνίκησε τοὺς Ἄγγλους ἐλθόντας εἰς βοήθειαν τοῦ Βορδὼ ἀποστάντος ἀπὸ τοῦ βασιλέως. Ἐπὶ τοῦ πολέμου τοῦ 1672, κατεναυμάχησε τοὺς ὁλλανδοὺς ναυάρχους Τρὸμπ καὶ Ῥούυτερ ἐν τῇ Μάγχῃ, ἤρατο διαφόρους ἄλλας νίκας, ἐν αἷς σημειοῦμεν τὰς λαμπρὰς τοῦ Στρόμβολι καὶ τῆς Ἀγούστης, 1676, κατεναυμάχησεν ἐν Χίῳ τὸν στόλον τῶν κατοίκων τῆς Τριπόλεως τῷ 1681, ἐδοκίμασε πρῶτος τὰς μετὰ βομβῶν γαλιότας ἐμπροσθεν τοῦ Ἀλγερίου τῷ 1682 — 83, ἐδίασε τὸν βέην νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς χριστιανοὺς δούλους, καὶ ἐβομβαρδοβόλησε τὴν πόλιν τῆς Γενούης, κατηγορηθεῖσαν ὡς χορηγήσασαν πολεμεφόδια τοῖς κατοίκοις τῆς Βαρβαρίας. Ἐν Διέππῃ ἐστήθη αὐτοῦ ἀνδριὰς ὀρειχάλκινος τῷ 1844.

Δουκέσνης (Ἰωσὴφ-Μαρία Λάζαρος, ὑποκόμης), ἀπόγονος τοῦ προηγουμένου, ἐγεννήθη ἐν Ἀδάνᾳ τῷ 1804, ἀπέθ. τῷ 1851. Διεκρίθη τὸ βρίκιον le Laurier ἐν τῷ στολίσκῳ τοῦ Μεξικοῦ τῷ 1837, διέπρεψε τῷ 1838 ἐν τῷ βομβαρδοβολισμῷ τοῦ St-Jean-d'Ulloa καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν ὀχυρωμάτων τῆς Βερακρούζης, διωρίσθη πλοίαρχος κορβέττας τῷ 1830, πλοίαρχος δικρότου τῷ 1844, διὰ τὴν ὡραίαν αὐτοῦ διαγωγὴν ἐν ταῖς μάχαις τοῦ Γάγγρ καὶ τοῦ Μογαδόρ, ἔλαβε τῷ 1853 μετὰ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀντιναυάρχου, τὴν διοίκησιν τοῦ σταθμοῦ τῶν Ἀντιλλῶν καὶ τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου.

Δουκεσνοὰ (Φραγκίσκος), γλύπτης, γνωστότερος ὑπὸ τὸ ὄνομα François Flamand, ἐγεννήθη ἐν Βρυξέλλαις τῷ 1594, ἀπέθανεν ἐν Ῥώμῃ, τῷ 1646. Ὁ ἀρχιδούξ Ἀλβέρτος τῆς Αὐστρίας ἐχορήγησεν αὐτῷ σύνταξιν ὅπως περιηγηθῇ τὴν Ἰταλίαν. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ προστάτου αὐτοῦ, ὁ Δουκεσνοὰ ἔμεινεν ἄνευ πόρων, καὶ ἠναγκάσθη κατ' ἀρχὰς νὰ ἐργάζηται διὰ νὰ ζῇ· συνδεθεὶς δὲ μετὰ τοῦ Πουσσίνου, ἐσπούδασεν ἰδίως τὸν ῥυθμὸν τοῦ Τιτιανοῦ καὶ τοῦ Ἀλβάνη, καὶ διέπρεψεν ἐν τῷ ζωγραφεῖν παῖδας. Ὡς ἀριστουργήματα αὐτοῦ ἀναφέρονται τὰ συμπλέγματα τῶν παίδων, ἅτινα κεῖνται ἐπὶ τῶν στηλῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ Ἁγ. Πέτρου ἐν Ῥώμῃ.

Δουκεσνοὰ (Ἀδριανὸς), μέλος τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως τοῦ 1789, ἐνήργησεν ὅπως ἀνακληθῇ ἐκ τῆς ἐξορίας ὁ δοὺξ τῆς Αὐρηλίας, τῷ δὲ 1792, κατηγορηθεὶς διότι τὸ ὄνομα αὐτοῦ διεκρίνετο ἐπὶ τοῦ καταλόγου τῶν ἀφωσιωμένων τῷ Λουδοβίκῳ ΙΣΤ' ἀνδρῶν ἠθωώθη κατ' ἀρχὰς, ἀλλ' ὕστερον συνεργήσας εἰς διάλυσιν τοῦ κλοὺβ τοῦ Ναναῦ, ἐσώθη διὰ τῆς ἐπαναστάσεως τῆς 9 θερμοδώρου. Μετὰ τὴν 18 ὁμιχλώδους, εἰσῆλθεν εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ Λουκιανοῦ Βοναπάρτου, ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν. Ἀπέθανε τῷ 180 καταλιπὼν μεταφράσεις κοινωφελῶν συγγραμμάτων.

Δουκεσνοὰ, βουλευτὴς τοῦ πορθμοῦ τοῦ Καλαίσου ἐν τῇ νομοθετικῇ Συνελεύσει, καὶ ἐν τῇ Συμβατικῇ, γενν. τῷ 1748, ἀποθ. τῷ 1795, εἰσήγαγε τὴν τρομοκρατίαν εἰς τὸν νομὸν τῆς Ἄρκτου, συνελήφθη ὡς συνένοχος τῆς ἐπαναστάσεως τῆς 1ης prairial ἔτος III, καὶ ηὐτοκτόνησεν ὅπως ἀποφύγῃ τὴν θανατικὴν ποινήν. §—, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ δημοκράτης στρατηγὸς, διῴκει ἐν ἐν Βανδέᾳ τὴν λεγομένην Colonne infernale καὶ ἐπωνομάσθη Boucher de la Convention.

ΔΟΥΚΙΣΣΑ, σύζυγος δουκὸς, κληρονόμος δουκάτου, ἡ γυνὴ περιβεβλημένη τὸ ἀξίωμα τοῦτο διὰ βασιλικῶν ἐγγράφων. Αἱ δούκισσαι εἶχον ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον εἰς τὴν αὐλὴν, καὶ τὸ δικαίωμα νὰ κάθηνται ἐνώπιον τῆς βασιλίσσης. Γυναῖκες δὲ ἠδυνήθησαν νὰ λάβωσι δουκάτον πατρικίου καὶ νὰ ἐκπληρῶσι τὰ καθήκοντα πατρικίου.

ΔΟΥΚΚΒΟΡΘ (Τζὼν Θωμᾶς), ἄγγλος ναύαρχος, γεννηθεὶς περὶ τὸ 1760 ἐν Δεβονσχίρῃ, ἀποθ. τῷ 1817, κατετάχθη εἰς τὸ βασιλικὸν ναυτικὸν τῷ 1776, διέπρεψεν ἐν τῇ πρὸ τῆς Γρενάδας συγκρατηθείσῃ ναυμαχίᾳ τοῦ Βύρωνος μετὰ τοῦ γαλλικοῦ στόλου τοῦ κόμητος δ' Ἑσταίγ, 1778, συνετέλεσε τῷ 1794, εἰς τὴν νίκην κατὰ τοῦ Ἰωλαρὲ Ζουγὶς πλησίον τοῦ Διζαδοῦ ἀκρωτηρίου, συμμετέσχε μετὰ τοῦ Καρόλου Σκὰρ τῆς δόξης τῆς ἁλώσεως τῆς Μινόρκας τῷ

Δημόσια Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

1798, προεχειρίσθη ἱππότης τοῦ Λουτροῦ καὶ διοικητὴς τῆς Ἰαμαϊκῆς, ἐδέξατο τὴν συνθηκολόγησιν τοῦ Ῥοσαμβὼ ἐν Ἀγίῳ Δομίγγῳ. καὶ, ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ λόρδου Κόχραν, κατέστρεψε, τῷ 1806, τὸν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀντιναυάρχου Λεσέγγη σταλέντα στολίσκον πρὸς ἀνάκτησιν τῆς νήσου. Τῷ 1807, ἐξεβίασε τὴν εἴσοδον τοῦ Ἑλλησπόντου, κατέστρεψε τουρκικὸν στολίσκον ἐν τῇ θαλάσσῃ τοῦ Μαρμαρᾶ, ἐχώρησε μέχρι Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ παλινδρομήσῃ ὅπως μὴ περιζωσθῇ ὑπὸ τῶν ἐναντίων κατὰ τὴν ἐπιστροφήν, συνεργεία τῶν μέτρων ἅτινα ἔλαβεν ὁ τότε γάλλος πρεσβευτὴς ἐν Κωνσταντινουπόλει στρατηγὸς Σεβαστιάνης.

ΔΟΥΚΑΙΡ, πρωτ. δήμου τῆς Γαλλίας (Κάτω Σηκουάνας), 16 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Ῥουέννης· κάτ. 1,182. Ἐμπορικὸς λιμενίσκος ἐπὶ τοῦ Σηκουάνα.

ΔΟΥΚΑΕΡ (Ἰάκωβος), γάλλος χρονογράφος, γενν. ἐν Ἀρτεσίᾳ τῷ 1420 ἢ 1424, ἀποθ. τῷ 1469, σύμβουλος Φιλίππου τοῦ Ἀγαθοῦ ἐν τῇ πυργοδεσποτείᾳ τῆς Λίλλης, Δουαὶ καὶ Orchies, ἔγραψε περιεργότατα « Ἀπομνημονεύματα » ἀπὸ τοῦ 1448 μέχρι τοῦ 1467, ἅτινα παρέχουσι λεπτομερείας περὶ τῆς αὐλῆς τῶν δουκῶν τῆς Βουργονδίας.

ΔΟΥΚΛΟΣ (Κάρολος ΠΙΝΩ) DUCLOS, γάλλος ἠθικολόγος καὶ ἱστορικός, γενν. ἐν Δινὰν τῷ 1704, ἀποθ. τῷ 1772. Ἤρξατο κτώμενος φιλολογικὴν φήμην ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς « Ἱστορίας τοῦ Λουδοβίκου » ΙΑ', 1745. Ὡς ἠθικογράφος ἐζωγράφησε τοὺς συγχρόνους, ἀλλὰ τὸν ἐν γένει ἄνθρωπον δὲν ἠδυνήθη νὰ ζωγραφήσῃ. Κληθεὶς ἐπὶ τὴν χηρεύουσαν τότε θέσιν τοῦ ἱστοριογράφου τῆς Γαλλίας ἕνεκα τῆς εἰς Πρωσσίαν ἀναχωρήσεως τοῦ Βολταίρου συνέθετο τὰ Mémoires secrets des règnes de Louis XIV et de Louis XV, δημοσιευθέντα ὕστερον. Ὑπῆρξε μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῆς καλλιλογίας, καὶ ἔγραψε διάφορα ὑπομνήματα. Μετέσχε δραστηρίως τῆς συντάξεως τοῦ δημοσιευθέντος τῷ 1762 « Λεξικοῦ ». Αἱ ἄριστα ἐκδόσεις τῶν ἔργων τοῦ Δουκλὸς εἶναι αἱ τῶν Παρισίων, 1806, τόμ. 10, εἰς 8ον, καὶ 1820, τόμ. 3, εἰς μέγα 8ον, μετὰ βιογραφικῆς εἰδήσεως ὑπὸ τοῦ Villenave.

ΔΟΥΚΟΣ, DUCOS, (Ἰωάννης-Φραγκίσκος), γάλλος πολιτικός, γενν. ἐν Βορδὼ τῷ 1765, ἀποθ. τῷ 1793, ἠσπάσατο ἐνθουσιωδῶς τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1789, καὶ ἐστάλη παρὰ τῶν ἐκλογέων τῆς Γιρόνδης εἰς τὴν νομοθετικὴν συνέλευσιν, 1791, ἔνθα ἤδρευε παρὰ τὸν Βερνιῶδον, Γουαδέτον καὶ Γενσοννέ. Ὑπεστήριξε τὸν Γουθὼν προτείναντα ν' ἀφαιρεθῶσιν ἀπὸ τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ' οἱ τίτλοι sire καὶ majesté, καὶ τὸν Bazire, ὅστις ἀπῄτει τὴν διάλυσιν τῆς σωματοφυλακῆς τοῦ βασιλέως. Ἐν τῇ συμβατικῇ συνελεύσει, ἐχωρίσθη ἀπὸ τῶν ἄλλων Γιροντίνων, ἐπὶ δὲ τῆς δίκης τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ', ἀπέῤῥιψε τὴν ἐπὶ τὸν λαὸν ἔκκλησιν καὶ ἐψήφισε τὴν θανατικὴν ποινὴν ἀνυπερθέτως. Συμπεριληφθεὶς δ' ἐν τῇ προγραφῇ τῆς 31 μαΐου, ἐξηρέθη, κατ' αἴτησιν τοῦ Μαράτου, μετέσχε ζωηρῶς τῆς συζητήσεως περὶ τοῦ συντάγματος τοῦ 93, ἀλλὰ συνεπείᾳ τῶν συχνῶν αὐτοῦ διαμαρτυρήσεων ὑπὲρ τῶν Γιροντίνων, συνεμερίσθη τὴν ποινὴν αὐτῶν, τῇ 31 ὀκτωβρίου.

Δουκὸς (Ῥογῆρος), γάλλος πολιτικὸς, γεννηθεὶς ἐν Δὰξ τῷ 1754, ἀποθαν. τῷ 1816, ἦτο δικηγόρος ὅτε ἐστάλη εἰς τὴν ἐθνοσυνέλευσιν τοῦ 1793 παρὰ τοῦ νομοῦ τῆς Landes, καὶ ἔδωκε θανάτου ψῆφον κατὰ τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ', ἄνευ ἐκκλήσεως ἐπὶ τὸν λαὸν καὶ ἄνευ ἀναβολῆς, ἐκηρύχθη δὲ κατὰ τῶν Γιροντίνων, προήδρευσε τῆς βουλῆς τῶν Γερόντων ἐν τῇ πολυκρότῳ συνεδριάσει τῆς 18 ὀπωρώδους ἔτους Ε', διωρίσθη διευθυντὴς κατ' ἰούνιον τοῦ 1799, ἔδωκε χεῖρα βοηθείας εἰς τὸ πραξικόπημα τῆς 18 ὁμιχλώδους, καὶ ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦ 3ου προσωρινοῦ ὑπάτου. Μέλος τῆς γερουσίας μετὰ τὸ σύνταγμα τοῦ Η'ου ἔτους, μέγας ἀξιωματικὸς τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς, κόμης τῆς Αὐτοκρατορίας, ὁ Δουκὸς ἐψήφισε τὴν πτῶσιν τοῦ Ναπολέοντος Α', τῷ 1814, ἀπετέλεσε μέρος τῆς ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος συστάσης βουλῆς τῶν Πατρικίων ἐπὶ τοῦ ἑκατονθημέρου, ἠναγκάσθη νὰ ἐξίλθῃ τῶν γαλλικῶν συνόρων διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 12 Ἰανουαρίου 1816, καὶ ἐφονεύθη περὶ τὴν Οὖλμην, προσπαθῶν νὰ ἐξορμήσῃ τῆς ἁμάξης ἥτις ἐκινδύνευε ν' ἀνατραπῇ.

ΔΟΥΚΡΟ, ἴδ. ΔΥΚΡΟ.

ΔΟΥΚΡΟΑΖΥ (Φιλιβέρτος-ΓΑΣΣΩΔΟΣ), κωμῳδὸς τοῦ θιάσου τοῦ Μολιέρου, γενν. τῷ 1625 ἢ 1630 ἐξ εὐπατρίδου τῆς Beauce, ἀποθ. τῷ 1695, ἔπλασε τὸ πρόσωπον τοῦ « Ταρτούφου » ἐν τῇ ὁμωνύμῳ κωμῳδίᾳ.

ΔΟΥΛΑΓΚΗΣ, DULAGUE (Βικέντιος-Φραγκίσκος - Ἰωάννης-Νοὲλ), καθηγητὴς τῆς ὁδρογραφίας ἐν τῷ βασιλικῷ κολλεγίῳ τῆς Ῥουέννης, γενν. ἐν Διέππῃ τῷ 1729, ἀποθαν. τῷ 1805, ἐδημοσίευσε δύο συγγράμματα, ἅτινα ἡ γαλλικὴ ναυδρηγησις παρεδέξατο ὡς κλασικὰ διὰ τὰ σχο-

λεῖα τῆς ναυτικῆς· Leçons de navigation, ἐν Ῥουέν, 1768, εἰς 8ον, ἀνατυπωθὲν τῷ 1471, 1784 καὶ 1792· καὶ Principes de navigation, ou Abrégé de la théorie et de la pratique du pilotage, 1787, εἰς 8ον.

ΔΟΥΔΑΙΓΚΟΥΡ, πρωτ. δήμ. τῆς Γαλλίας (Ἄνω Μάρνος), 34 χιλιάμετρ. ΝΑ τοῦ Βασσύ· κάτ. 1,150.

ΔΟΥΔΒΙΣ, DULWICH, χωρίον τῆς Ἀγγλίας (Σουρρέη), 6 χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ Λονδίνου. Σχολὴ θεμελιωθεῖσα τῷ 1644 ὑπὸ τοῦ ἠθοποιοῦ Alleyn· ἡ σχολὴ αὕτη εἶναι ἐκπαιδευτικὸν καθίδρυμα, πτωχοκομεῖον καὶ νοσοκομεῖον. Ὡραία βιβλιοθήκη καὶ πλουσία συλλογὴ ἀρχαίων πινάκων.

ΔΟΥΛΕΙΑ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΝΕΩΤΕΡΟΙΣ. Ὁ Μοντέσκιος ὁρίζων τὴν δουλείαν λέγει ὅτι εἶναι δικαίωμα ὅπερ καθίστησιν ἕνα ἄνθρωπον τοσοῦτον ὑποκείμενον εἰς ἄλλον ὥστε οὗτος εἶναι ἀπόλυτος κύριος τῆς ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας αὐτοῦ. Ὁ δὲ ὁρισμὸς οὗτος ὑπῆρξε πάντοτε ὀρθότατος, ὡς μέλλομεν νὰ ἴδωμεν.

Πηγὴ τῆς δουλείας. Ἡ κατάστασις αὐτῆς παρὰ τοῖς πατριάρχαις καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἀνατολῇ. — Ἡ δουλεία ἔλαβε τὴν γένεσιν αὐτῆς ἐν Ἀνατολῇ μετὰ τῶν πρώτων ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν, ὅτε ἡ ἐλευθερία ἦτο μηδὲν διὰ τὸν οὐδὲν ἔχοντα. Βλέπομεν δ' αὐτὴν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς πατριάρχαις, ὅτε οἱ δοῦλοι καὶ τὰ ποίμνια ἀπετέλουν κινητὴν περιουσίαν μεταβιβαζομένην διὰ δικαιωμάτων, διὰ πωλήσεως ἢ κληρονομίας. Τὸ γένος τῶν δούλων διετηρεῖτο ἢ δι' ἀγορᾶς ἢ πωλουμένων τῶν ἐν πολέμῳ αἰχμαλωτευομένων, ἢ διὰ πωλήσεως τέκνων ὑπὸ τοῦ οἰκογενειάρχου, ἢ ἐκ γενετῆς, διότι πᾶσα δούλη δούλους μόνον ἐγέννα. Μία μόνη ἐξαίρεσις ὑπῆρχεν, ὅταν ἡ νόμιμος τοῦ πατριάρχου σύζυγος ἐδέχετο τὴν δούλην αὐτοῦ ὡς σύζυγον, ὅπως ἀναπληρώσῃ τὴν στείρωσιν τῆς νομίμου συζύγου· τότε τὸ γεννώμενον παιδίον ἀνεγνωρίζετο ὑπὸ τοῦ πατρὸς, καὶ ἐλάμβανε τὴν κοινωνικὴν αὐτοῦ θέσιν. Τοιαύτη εἶναι ἡ ἱστορία τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τῆς Ἄγαρ, τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἰακώβ, κ.λ.π. Κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους ἐκείνους χρόνους ὁ βίος τῶν δούλων ἦτο γλυκὺς, διότι ποιμένες καὶ νομάδες ὄντες ἀνεστρέφοντο καθημερινῶς μετὰ τῶν κυρίων καὶ ἐθεωροῦντο σχεδὸν τέκνα τῆς οἰκογενείας. — Δυνάμεθα δὲ νὰ εἰκάσωμεν ὅτι ἡ δουλεία ἦτον ἡ αὐτὴ παρὰ τοῖς λαοῖς οἵτινες ἔζησαν πατριαρχικῶς, ὡς οἱ Σκῦθαι, οἱ Μογγόλοι, κ.λ.π.

Ὅτε ὁ Μωϋσῆς ἔγραφε τὴν Πεντάτευχον ἡ δουλεία ἦτο τοσούτῳ στερεῶς καθιδρυμένη ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ὥστε καθιέρωσεν αὐτὴν ἐν τοῖς νόμοις αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπηγόρευσε τὴν κατάχρησιν καὶ ἐμετρίασε τὴν χρῆσιν αὐτῆς· οὕτω, παραδείγματος χάριν, ὁρίζει ὅτι ὁ δοῦλος ἂν κακοποιῆται ὑπὸ τοῦ κυρίου αὐτοῦ, δύναται νὰ ἐλευθερωθῇ οἱασδήποτε οὔσης τῆς καταγωγῆς του· ὅτι ὁ κύριος ὅστις ἐφόνευε τὸν δοῦλον αὐτοῦ θανάτῳ ἐθανατοῦτο· ὅτι πᾶς Ἰουδαῖος ὑποδουλούμενος, δικαιωματικῶς ἠλευθεροῦτο μετ' ἑξαετῆ ὑπηρεσίαν· καὶ παρῄνει τὸν κύριον νὰ προικίζῃ, διὰ κτηνῶν, σίτου καὶ οἴνου τὸν ἀποπεμπόμενον δοῦλον. Ὅτι ἂν ὁ δοῦλος οὗτος ἀπεποιεῖτο τὴν ἐλευθερίαν, ἐγίνετο διὰ βίου δοῦλος ἔχων μόνον τὸ δικαίωμα νὰ μὴ πωληθῇ ἔξω τῆς χώρας αὐτοῦ. Οὐδεὶς δὲ τῶν ὅρων τούτων ἐφημίζετο εἰς τοὺς ξένους δούλους, ὧν τὴν τύχην οἱ κύριοι διέθετον κατ' ἀρέσκειαν καὶ εἶχον αὐτοὺς ὑπὸ δουλείαν ἐφ' ὅρου ζωῆς. Πᾶς δοῦλος εἶχε τὸ δικαίωμα τοῦ κατέχειν ἐν πεκούλιον (ἴδ. τὴν λέξιν), δι' οὗ ἐξηγόραζε τὴν ἐλευθερίαν ἂν ὁ κύριός του συγκατετίθετο· ὁ δὲ ξένος κύριος δὲν ἠδύνατο ν' ἀποποιηθῇ τὴν ἐξαγοράν. — Ἐπὶ τῶν βασιλέων, οἱ Ἰουδαῖοι δοῦλοι ἐπολλαπλασιάσθησαν πρῶτον διὰ τῶν τοκογλυφιῶν, διότι οἱ ἀναξιόχρεοι ὀφειλέται ἐγίνοντο δοῦλοι τῶν δανειστῶν αὐτῶν· δεύτερον, διὰ τῆς πτωχείας, διότι οἱ πένητες ἐπώλουν τὰ τέκνα αὐτῶν διὰ νὰ πορισθῶσι βίον ἀνετώτερον, ἢ διότι ὁ ἐνῆλιξ ἀνὴρ ἐπωλεῖτο ἀφ' ἑαυτοῦ· ἐκ τῆς δὲ τῆς ἰσχάτης ταύτης ἀνάγκης, ὁ νόμος ἐτιμώρει διὰ θανάτου τὴν πώλησιν ἐλευθέρου ἀνδρός· ἴσον διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, τῆς δουλείας οὔσης ποινῆς τοῦ κλέπτου ὅστις ἦτον ἀνίκανος ν' ἀποτίσῃ τὸ ἐπιβληθὲν αὐτῷ πρόστιμον· τέταρτον, διὰ τοῦ πολέμου, ὅστις παρέδωκεν εἰς τὴν δουλείαν λαοὺς ὅλους, ὡς οἱ τῶν 10 φυλῶν αἰχμαλώτων παρὰ τοῖς Ἀσσυρίοις. Τὸ πλῆθος τῶν δούλων κατέστησε τοὺς κυρίους τραχεῖς καὶ σκληροὺς· οἱ νόμοι τοῦ Μωϋσέως οὐδόλως ἐτηρήθησαν, ἰδίως δὲ ὁ ἀφορῶν τὴν ἀπελευθέρωσιν μετὰ παρέλευσιν τοῦ ἕκτου ἔτους. Καὶ αὐτὸς ὁ Μεσσίας ἐσεβάσθη τὰ καθεστῶτα καὶ περιωρίσθη εἰς τὸ νὰ κηρύξῃ πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἀδελφούς. Γνωστὸν δὲ ὅτι παραβολικῶς ὁμιλῶν ποτε εἶπε τὴν ἑξῆς φράσιν, ἥτις ἀποδεικνύει τὸν πρὸς τοὺς μωσαϊκοὺς νόμους σεβασμόν. «Οὐδεὶς δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ».

Δουλεία ἐν Αἰγύπτῳ. Δοῦλοι ἐν Αἰγύπτῳ ὑπῆρχον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν βασιλέων, τὰς οἰκίας τῶν ἱερέων, καὶ τῶν πολεμιστῶν, χα-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Αριστοτέλειο Βαλουλή Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Ν.Π.Ι.Δ.)

ρηγούμενοι εἴτε ἀπὸ τοῦ ἐμπορίου εἴτε ἀπὸ τοῦ πολέμου, καὶ μετακομιζόμενοι ἐξ Αἰθιοπίας, Παλαιστίνης καὶ Ἑλλάδος. Οἱ ἐν πολέμῳ αἰχμαλωτευόμενοι ἐγίνοντο δοῦλοι τοῦ Κράτους καὶ εἰργάζοντο εἰς πάντα τὰ μεγάλα δημόσια ἔργα, ἐπὶ τοῦ Σεσώστριδος τοὐλάχιστον. Ἄλλως οἱ δοῦλοι ἔχαιρον προνόμιά τινα· οὐδεὶς, ἐξαιρουμένων ἴσως τῶν κυρίων αὐτῶν, ἠδύνατο νὰ φανεύσῃ αὐτοὺς μὴ ἐπισύρων καθ' ἑαυτοῦ τὴν θανατικὴν ποινήν, καὶ ὅσοι ἐτυραννοῦντο ὑπὸ τῶν κυρίων αὐτῶν, ἂν ἔφευγον, εὕρισκον ἄσυλον ἐντὸς ναοῦ τοῦ Ἡρακλέους. Τέλος δὲ μία δούλη ἠδύνατο ν' ἀνυψωθῇ εἰς τὴν τάξιν συζύγου, καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς προνομιούχοις φυλαῖς.

Δουλεία ἐν τῇ Ἰνδικῇ. Ἐπεκράτει καθὼς καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ προήρχετο ἐκ τῆς ἐν πολέμῳ αἰχμαλωσίας, τῆς ἐνδείας, τοῦ νόμου τῆς γεννήσεως, τῆς δικαστικῆς καταδίκης. Ἐξομοιούμενοι πρὸς τὰ κινητὰ κτήματα, οἱ δοῦλοι μετεβιβάζοντο εἰς ἄλλου ἐξουσίαν, διὰ πωλήσεως, δωρήσεων ἢ κληροδοτήσεως. Ἐκτὸς δὲ τούτου ὑπῆρχεν ἐν ταῖς φυλαῖς ἡ λεγομένη Σουδρὰ ἥτις ἦτον ἐκ φύσεως δούλη, καὶ πάντοτε καταδεδικασμένη εἰς τὸ ζῆν διὰ τῆς δουλείας. Εἴτε δοῦλος εἴτε ἁπλοῦς ὑπηρέτης, ὁ Σουδρὰ οὐδὲν κτῆμα ἐδικαιοῦτο νὰ ἔχῃ, διότι τὰ πάντα ἀνῆκον τῷ κυρίῳ αὐτοῦ.

Δουλεία ἐν Κίνᾳ. Ἀπαντᾷ κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα πρ. Χ, καὶ ἦτον ἐν χρήσει μόνον διὰ τοὺς καταδίκους καὶ τοὺς ἐν πολέμῳ αἰχμαλωτευομένους. Ἐδούλευον δὲ οἱ δοῦλοι εἰς τὰς βασιλικὰς ἐπαύλεις, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἡ δουλεία εἰσεχώρησεν εἰς τὴν ἰδιωτικὴν συνήθειαν. Τροφὴν εἰς τὴν δουλείαν ἐδίδου ὁ πόλεμος, ἡ ἔνδεια, ἡ πώλησις τῶν τέκνων παρὰ τοῦ πένητος, ὅστις ἐνίοτε ἀπωλέτο ἑκουσίως ὁ ἴδιος· ἡ βιαία ἁρπαγὴ ἐπὶ τῶν ἐμφυλίων πολέμων· ἐνδεεῖς γεωργοὶ κατέφευγον εἰς τὰς γαλέας ἰσχυροῦ ἀνδρὸς αἰτούμενοι φιλοξενίαν, οὗτος δ' ἐδέξιοῦτο πρῶτον καὶ ὕστερον ἐκράτει αὐτοὺς ὑπὸ δουλείαν. Φαίνεται δὲ ὅτι ἡ ζωὴ τῶν δούλων ἦτον ἀνεκτὴ, ἠδύναντο δὲ νὰ νυμφεύωνται, νὰ ἔχωσιν οἰκογένειαν, νὰ κτῶνται καὶ κατέχωσι μικρὰν περιουσίαν. Αἱ θεολογικαὶ ἀρεταὶ τῶν Σινῶν παρήγγελλον αὐτοῖς τὴν πραότητα καὶ τὴν καλὴν πρὸς τοὺς δούλους συμπεριφοράν, καὶ ἤθελον νὰ συγκατατίθενται οἱ κύριοι εἰς τὴν ἐξαγορὰν αὐτῶν ὁσάκις προέτεινον αὐτήν. Ἄλλως δὲ ἦσαν ὀλιγάριθμοι, διότι οἱ ἐλεύθεροι πολῖται ἐξεπέλων πᾶσαν σχεδὸν τὴν ἐργασίας καὶ ὑπηρεσίας.

Δουλεία παρὰ τοῖς Ἀσσυρίοις. Ἐν τοῖς κράτεσι τῆς δυτικῆς Ἀσίας, ἡ κίνησις τῶν ἐπιδρομῶν ἀνενέωσε τὴν πολιτικὴν δουλείαν· ἐν Ἀσσυρίᾳ, τὰ ἀνάκτορα ἔβριθον γυναικῶν, δούλων πολυτελῶς ἐνδεδυμένων καὶ εὐνούχων. Δὲν εἶναι βέβαιον ἂν ἡ δουλεία ὑπῆρχε παρὰ τοῖς Βακτριανοῖς· ἀλλ' οἱ Μῆδοι καὶ οἱ Πέρσαι παρεδέξαντο τὸν ἀνατολικὸν δεσποτισμὸν μετὰ τῆς συνοδείας τῶν περὶ αὐτὸν δούλων· ἡ δὲ δουλεία διεδόθη παντοῦ, ἐν τε τῇ ἰδιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ, καὶ ἡ σωματεμπορία ἤρχετο ὡς συμπλήρωμα, Ἡ δὲ κατάστασις τῶν δούλων ἦτον αἰκτρὰ ἕνεκα τοῦ ἀχαλινώτου δεσποτισμοῦ.

Δουλεία παρὰ τοῖς Ἕλλησι. Κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους, οἱ ἐν πολέμῳ αἰχμαλωτευόμενοι, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδία, ἐγίνοντο δοῦλοι τοῦ νικητοῦ. Πρὸς σύλληψιν δούλων συνεκροτοῦντο πόλεμοι κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, καὶ οὐδεμία κοινωνικὴ θέσις, ὅσον ὑψηλὴ καὶ ἂν ἦτον, ἠδύνατο ν' ἀπαλλάξῃ τὸν αἰχμάλωτον τῆς δουλείας. Ἀφ' ἑτέρου, ὁ ἐγκληματίας ἐπωλεῖτο πρὸς ἐξιλασμὸν τοῦ ἐγκλήματος αὐτοῦ· οὕτω, παραδείγματος χάριν, ὁ Ἀπόλλων ἐγένετο δοῦλος τοῦ Ἀδμήτου ὅπως ἀποπλύνῃ τὸν ἐκ τοῦ φόνου τοῦ Πύθωνος ῥύπον. Οὐδεμία αἴσχους ἰδέα ἐνυπῆρχεν ἐν τῷ βίῳ τοῦ δούλου, οἱ δὲ κύριοι συνεθοῦθουν ἐνίοτε αὐτοὺς εἰς τὰς ὑπηρεσίας. Ἡ δὲ τῶν οἰκετῶν χρῆσις φαίνεται ὅτι ἐπεκράτει μόνον ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν δυνατῶν.— Ἐν τοῖς ἱστορικοῖς χρόνοις, πάλιν διὰ τοῦ πολέμου γεννᾶται ἐν Ἑλλάδι ἡ δουλεία· εἰσβολαὶ Θετταλῶν, Δωριέων, ἀπογυμνοῦσι τοὺς ἰθαγενεῖς, καὶ ἐπιβάλλουσιν αὐτοῖς ἀληθῆ ἢ πλαστὴν δουλείαν· ὅσοι δὲ τῶν ἡττημένων ἔμενον ἑκουσίως ἢ διὰ τῆς βίας ἐν τῷ τόπῳ γίνονται ὑπὸ τὸ ὄνομα Πενέσται ἢ Περίοικοι (ἴδ. τὰς λέξεις), ὑποχείριοι τῶν κατακτητῶν καὶ ὑπηρετοῦσιν αὐτοῖς εἰς πάσας τὰς ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου. Ἄλλοι δὲ ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν Εἱλώτων (ἴδ. τὴν λέξιν), ἦσαν ἀληθεῖς δοῦλοι ὑποκείμενοι εἰς πάντα τὰ δεινὰ τῆς δουλείας. Ἐκτὸς δὲ τῶν ἐκ γενεᾶς δούλων, ὑπῆρχον καὶ οἱ διὰ τοῦ ἐμπορίου· οἰκογένειαι ἐπώλουν τὰ τέκνα αὐτῶν ἢ ἐγκατέλιπον αὐτὰ ἅμα τῇ γεννήσει· τότε δ' ἐγίνοντο δοῦλοι τῶν δεξιουμένων αὐτά. Πολῖται ἐπώλουν αὐτοὶ ἑαυτοὺς, ἕνεκα τῆς πενίας· ὁ ἀναξιόχρεως ὀφειλέτης κατεκυροῦτο ὡς δοῦλος τοῦ δανειστοῦ· τέλος ἡ κλοπὴ τῶν τέκνων, γινομένη, ἐν ταῖς πόλεσιν ὑπ' ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν, καὶ μάλιστα ὁ μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ ξένων πό-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ἀργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

λεμος καὶ ἡ πειρατεία, ἐχορήγουν τῇ δουλείᾳ ἰσχυρότατον φόρον· Οἱ δουλέμποροι ἀνεζήτουν τὸ ἀνθρώπινον αὐτῶν ἐμπόρευμα εἰς τὰς ἑλληνικὰς ἀποικίας καὶ τὴν Ἀνατολήν, ἔνθεν ἐπορίζοντο καὶ νέους Ἕλληνας ἀμφοτέρων τῶν φύλων, οἵτινες ἦσαν περιζήτητοι ὡς δοῦλοι τῶν πλουσίων καὶ φιληδόνων. Αἱ Ἀθῆναι ἦσαν μία τῶν κυριωτέρων ἀγορῶν τῆς σωματεμπορίας· αὐτόθι δὲ οἱ δουλέμποροι καίτοι περιφρονούμενοι ἐτύγχανον προστασίας, διότι εἰσέφερον εἰς τὸ ταμεῖον ὑπερόγκους φόρους. Περίφημοι ἀγοραὶ δούλων ἐκ τῆς Ἀσίας εἰσαγομένων ἦσαν προσέτι ἡ Κύπρος, Σάμος, Ἔφεσος, Δῆλος, αἱ Σάρδεις καὶ μάλιστα ἡ Χίος. Ἡ ἐν Ἀθήναις ἐγκατεσταμένη φυλὴ τῶν δούλων ἐσχημάτιζε δύο μεγάλας κατηγορίας, τοὺς ἐργαζομένους δούλους καὶ τοὺς εἰς τὰς ἡδονὰς χρησίμους. Ὑπῆρχον δ' ἔμποροι οἵτινες διετήρουν ἀγέλας δούλων ἐξ ὧν ἔδιδον ὑπ' ἐνοίκιον τοῖς μὴ δυναμένοις ν' ἀγοράσωσι· σημαντικὸν δὲ μέρος τῶν πρὸς ἡδονὴν δούλων ἀπετέλουν αἱ ἑταῖραι, αἱ αὐλητρίδες, αἱ ὀρχήστριαι, κλπ. Ὑπῆρχον δὲ καὶ δημόσιοι δοῦλοι διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν πόλεων, πρὸς ἐκτέλεσιν εὐτελεστέρων τινῶν καθηκόντων καὶ τῶν δημοσίων ἔργων, καὶ γυναῖκες ὑπηρετοῦσαι ἐν τοῖς ναοῖς, αἱ λεγόμεναι ἱερόδουλοι. Ὁ πληθυσμὸς τῶν δούλων ἦτο πανταχοῦ σημαντικώτατος, ἀλλὰ μόνον τὸν ἐν Σπάρτῃ καὶ ἐν Ἀθήναις δυνάμεθα μετὰ βεβαιότητος νὰ ὑπολογίσωμεν· ἡ Σπάρτη εἶχε 220,000 εἱλώτων καὶ ὀλιγωτέρους τῶν 32,000 πολιτῶν, περὶ τοὺς χρόνους τοῦ Ἡροδότου· αἱ Ἀθῆναι 200,000 περίπου καὶ 107,000 πολιτῶν ἐλευθέρων ἢ ξένων. Οἱ Ἕλληνες φιλόσοφοι, ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης, φέρ' εἰπεῖν, ὡμολόγουν μὲν ὅτι ἡ δουλεία ἦτον ἐναντίᾳ τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ἀλλ' ἐδικαιολόγουν τὴν ὕπαρξιν αὐτῆς προφασιζόμενοι ὅτι ἄνευ δουλείας δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ ὕπαρξις πολιτικῆς κοινωνίας.

Δ ο υ λ ε ί α π α ρ ὰ τ ο ῖ ς Ῥ ω μ α ί ο ι ς. Ἐν ἀρχῇ, ὅτε οἱ Ῥωμαῖοι ἦσαν γεωργοὶ ἅμα καὶ πολεμισταί, ἑκάστη οἰκογένεια εἶχεν ἕνα μόνον ἢ δύο δούλους ὅπως βοηθῶσιν αὐτὴ ἐν ταῖς ἀγροτικαῖς ἐργασίαις. Πιστεύεται δὲ ὅτι ὑπῆρχον οἰκέται ἐν ταῖς οἰκίαις Τορκουάτου τοῦ Πρεσβυτέρου καὶ τοῦ Σερβίου. Ὅτε δὲ ἡ Ῥώμη ἐκτήσατο τοσαύτην δύναμιν, ὥστε δὲν εἶχεν ἀνάγκην ν' ἀσχολῆται εἰς τὴν ἀφομοίωσιν τῶν ἡττωμένων λαῶν, ὡς πρότερον ἔπραττεν, ἤρξατο ὑποδουλοῦσα τοὺς αἰχμαλώτους πολέμους, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγροτῶν δούλων ηὔξανε κατὰ λόγον τῶν κατακτωμένων γαιῶν, ἃς ἡ κυβέρνησις ἐξεμίσθου τοῖς ἐγκριτωτέροις πολίταις. Τέλος ἡ λέπρα τῆς τοκογλυφίας, ἥτις καθὼς καὶ ἐν ταῖς ἀρχαίαις κοινωνίαις, καθίστη τὸν ἀναξιόχρεων ὀφειλέτην κτῆμα τοῦ δανειστοῦ, ηὔξησεν ἔτι πλέον, εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τῆς δημοκρατίας, τὸν ἀριθμὸν τῶν δούλων μέχρις ἀξιοσημειώτου δυσαναλογίας πρὸς τοὺς ἐλευθέρους πολίτας. Ἀλλ' οὐχ ἧττον ἡ δουλεία ἀνεπτύχθη μεγάλως μόνον ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν ἐξωτερικῶν πολέμων· οἱ Ῥωμαῖοι εὑρισκόμενοι εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ ἀνατολικοῦ πολιτισμοῦ, παρεδέξαντο τὴν πολυτέλειαν αὐτοῦ, τὰς τρυφηλὰς καὶ φιληδόνους ἕξεις, καὶ ὡς φυσικὴν συνέπειαν, τὴν ἀνάγκην πολυαρίθμου προσωπικοῦ δούλων, οὓς ἄλλως ἐπορίζοντο διὰ τῆς κατακτήσεως. Πολλοὶ τῶν πλουσίων διετήρουν πέντε, δέκα ἢ καὶ εἴκοσι χιλιάδας δούλων. Τότε δὲ πᾶσα ὑπηρεσία ἀπὸ τῆς τοῦ κυρίου μέχρι τῶν γεωργικῶν ἐργασιῶν, καὶ αὐτὴ ἡ τῶν παίδων ἀνατροφὴ ἀνετέθη τοῖς δούλοις. Ὑπῆρχον cellarii πρὸς ἐπιστασίαν τῶν ὑπογείων, dispensatores καὶ procuratores διὰ τὰ ἔξοδα τῆς οἰκίας silentiarii διὰ νὰ ἐπιβάλλωσι σιωπὴν, «ἀναλέκται» ἢ σαρωταί, pocillatores ἢ οἰνοχόοι, janitores ἢ θυρωροί, vestipici καὶ cubilarii ἢ θαλαμηπόλοι, atrienses (ἐστιοκόροι) ἐπιμελούμενοι τὴν ἑστίαν (atrium), balneatores, ἢ βαλανεῖς, librarii, γραμματεῖς ἢ λογισταί, nomenclatores, εἰσηγηταί, κλπ. Περὶ τὰ τέλη τῆς αὐτοκρατορίας καὶ ἐπὶ τῶν πρώτων αὐτοκρατόρων, ὁ πληθυσμὸς τῶν δούλων φαίνεται τοὐλάχιστον ἴσος πρὸς τὸν τῶν ἐλευθέρων, ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ λίαν ἀνώτερος ἐν ταῖς ἐξοχαῖς, αἵτινες ἐμερίζοντο εἰς ἀπείρους ἐκμεμισθωμένας γαίας. Τὴν δουλείαν ἔτρεφεν ἰδίως ὁ πόλεμος· εἰσήγοντο δὲ δοῦλοι πανταχόθεν τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου· τέλος δὲ ἐπολλασιάσθη ἐκ τῶν γεννήσεων. Ἡ πολλαπλασίασις αὕτη κατέστη αἰώνιον φόβητρον τοῖς Ῥωμαίοις, ἐξερράγνυντο δὲ κατὰ καιροὺς ἐπαναστάσεις μεταξὺ τῶν δούλων, αἵτινες ἀπέδησαν πολλάκις ἀπουδαιότατοι πόλεμοι. (Ἴδ. ΔΟΥΛΩΝ τῶν (ΠΟΛΕΜΟΙ). Ἡ πειθαρχία καὶ ἡ ὑπακοὴ διετηροῦντο διὰ τῆς τρομοκρατίας, διὰ τῶν σκληροτάτων τιμωριῶν. Ὁ δοῦλος δὲν ἐθεωρεῖτο ὡς ἀνήκων εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος· ἦτο πρᾶγμα, ἦτο φορτηγὸν ζῶον ἐνώπιον καὶ αὐτοῦ τοῦ νόμου καὶ ὡς τοιοῦτον μετεχειρίζοντο αὐτόν. Ἐπὶ τῶν Ἀντωνίνων ἀφῃρέθη ἀπὸ τῶν κυρίων ἡ ἐπὶ τῶν δούλων ἐξουσία τῶν κυρίων.—Περὶ τὰ τέλη τῆς αὐτοκρατορίας ὁ ἀριθμὸς τῶν δούλων ἠλαττώθη, καθότι ἔλειπεν ἡ κυριωτέρα τροφὴ τῆς δουλείας, ὁ πό-

λεμος. Τότε δὲ ὅπως ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ὑπὸ τῶν δούλων ἐκτελουμένας ἐργασίας, ἡ κυβέρνησις διωργάνισε τοὺς πολίτας εἰς συντεχνίας ἐργαζομένας εἰς πάντα τὰ εἴδη τῆς βιομηχανίας, τῶν τεχνῶν καὶ τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας. Ἀλλ' ἡ δουλεία ἐξηκολούθει οὐχ ἧττον ὑφισταμένη, οὐδ' αὐτοῦ τοῦ χριστιανισμοῦ δυνηθέντος νὰ ἐξαλείψῃ αὐτήν, καὶ μόλις ἐλαττώσαντος τὴν τραχύτητα αὐτῆς διὰ τῶν παραγγελμάτων τῆς εὐαγγελικῆς ἠθικῆς, τῶν ἀγώνων οὓς κατέβαλεν ὅπως εἰσαγάγῃ μεταξὺ τῶν κυρίων καὶ τῶν δούλων ἀμοιβαίαν ἀγάπην καὶ σέβας πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου· διότι ἡ δουλεία τοσοῦτον ἐρριζώθη καὶ ἐνομιμοποιήθη παρὰ ταῖς ἀρχαίαις κοινωνίαις, ὥστε οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἐτόλμησαν ἵνα αἰτήσωνται ποτε τὴν κατάργησιν αὐτῆς. Ἐν μέσῳ τοῦ Δ' αἰῶνος καὶ περὶ τὰ τέλη τοῦ Ε', ἡ δουλεία ὑφίστατο εἰσέτι μεθ' ὅλου τοῦ παλαιοῦ αὐτῆς διοργανισμοῦ, τῶν ἀδικιῶν, τῆς ἀχαλινώτου ὠμότητος, τῆς αὐθαιρέτου καὶ τερατώδους τυραννίας. Ἀλλ' οἱ ἱερεῖς, καίτοι σεβόμενοι τὴν δουλείαν ὡς νόμον τοῦ Κράτους, ἔβλεπον τὸ παράδειγμα τῆς καταργήσεως αὐτῆς, ἀπελευθεροῦντες τοὺς δούλους, παρεκάλουν τοὺς πιστοὺς ἵνα τὸ αὐτὸ πράξωσιν, ἐπέτρεπον ἵνα τὰ μοναστήρια καὶ αἱ ἐκκλησίαι χρησιμεύωσιν ὡς ἄσυλον εἰς τοὺς φυγάδας· οἱ δὲ ἐπίσκοποι ἐπορίζοντο ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων τὰ μέσα τῶν ἀπελευθερώσεων, καὶ ἔστελλον εἰς τὰς ἐπαρχίας ἄνδρας ἐπιτετραμμένους τὴν ἐξαγορὰν τῶν δούλων. Ἀπὸ τοῦ Κωνσταντίνου μέχρι τοῦ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα, ἡ δουλεία ἦτο πάντοτε μετριωτέρα· ὁ δοῦλος κτησάμενος τὴν ἀξιοπρέπειαν ἧτις ἁρμόζει τῷ ἀνθρώπῳ ἐπαύσατο τοῦ εἶναι πρᾶγμα, δίκαιοι δὲ νόμοι ἐξέτεινον ὁσημέραι καὶ ἐπολλαπλασίαζον τὰς ἀπελευθερώσεις· ὁ βαπτιζόμενος ἐκτᾶτο διὰ τοῦ βαπτίσματος τὴν ἀστυκὴν ἐλευθερίαν, ἐν δὲ ταῖς ἑξαιρέσεσιν, ἔνθα οἱ δοῦλοι ἦσαν σχετικῶς πολυαριθμότεροι, ἐθεωροῦντο σχεδὸν ὡς ἄποικοι, προσκείμενοι, ἀληθῶς, τῇ γῇ καὶ σχεδὸν ἀκίνητα κτήματα ἀποβαίνοντες. Ὅτε δὲ οἱ Βάρβαροι ἐπέβαλον τὴν δυτικὴν αὐτοκρατορίαν παρεδέξαντο τὴν πραγματικὴν δουλείαν, ὁποίαν εὗρον αὐτὴν ἐγκατεσταμένην, καὶ συνεχώνευσαν εἰς ἓν πάντας τοὺς δούλους κινητοὺς καὶ ἀκινήτους, τῆς πόλεως καὶ τῶν ἀγρῶν. Ἡ Βριστόλη, τὸ Λονδῖνον, τὸ Λυών, ἡ Ῥώμη ἐγένοντο σημαντικαὶ ἀγοραὶ δούλων. Πάλιν δ' ἐπεμβάντος τοῦ χριστιανισμοῦ, οἱ ἱερεῖς ἐπεκαλοῦντο τὴν ἐπιείκειαν τῶν νικητῶν πρὸς τοὺς ἡττωμένους, καὶ ἐξηγόραζον ὅσους ἠδύναντο αἰχμαλώτους. Οἱ ἡγούμενοι καὶ οἱ ἐπίσκοποι, οἵτινες ὡς μεγάλοι γαιοκτήμονες, ἐκέκτηντο ἀκινήτους δούλους, προσεφέροντο αὐτοῖς πράως, οὔτε εἰς λίαν βαρέα ἔργα, οὔτε εἰς ὑπέραγκα χρέη ὑποβάλλοντες αὐτούς, εἰς τρόπον ὥστε οἱ λοιποὶ δοῦλοι ἐφθόνουν τὴν τύχην τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δούλου. Ἡ μεταβολὴ αὕτη τῆς ἀρχαίας δουλείας μεταποιηθείσης εἰς ὑπηρεσίαν ἀνεκτὴν, ἐγένετο περὶ τὰ τέλη τοῦ Θ' αἰῶνος, καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ Ι'. Αἰτία δὲ τῆς ἐν τῇ Δύσει διαδόσεως αὐτῆς ὑπῆρξεν ἡ ἐπιδρομὴ τῶν Νορμανδῶν, μεθ' ὧν, καταπεσούσης τῆς πολυτελείας καὶ τῆς βιομηχανίας καὶ παρακμάσαντος τοῦ ἐμπορίου, ἐξηφανίσθησαν μὲν οἱ κινητοὶ δοῦλοι ὧν λείψανα διετηροῦντο ἐν ταῖς μεγάλαις πόλεσιν, ἔμενον δὲ μόνον οἱ ἀκίνητοι δοῦλοι οἱ κληθέντες γαλλιστὶ serfs de la glèbe (Δοῦλοι ἐπάρουροι, ἐναπόγραφοι ἢ δουλοπάροικοι), ὧν τὰ τελευταῖα ἴχνη ἐξηφανίσθησαν τῷ 1789.

Δουλεία παρὰ τοῖς μουσουλμάνοις. Τὸ Κοράνιον ἀπαγορεύει τὴν δουλείαν παρὰ τοῖς ὁμοθρήσκοις, ἐντέλλεται δὲ τοῖς δεσπόταις πραότητα καὶ παρίστησιν αὐτοὺς τὴν ἀπελευθέρωσιν ὡς ἔργον θεάρεστον. Οὐδὲν ἀποδείκνυσιν ὅτι ὁ Μωάμεθ καὶ οἱ πρῶτοι αὐτοῦ διάδοχοι, ἐξηνδραπόδιζον τοὺς αἰχμαλώτους, τὸ δὲ ἔθιμον τοῦτο φαίνεται ἐπικρατῆσαν παρὰ τοῖς μωαμεθανοῖς ἐπὶ τῶν Σταυροφοριῶν· μέχρι δ' αὐτῶν οἱ χαλίφαι δὲν εἶχον ἄλλους δούλους ἐκτὸς τῶν ἀγοραζομένων ἐν Ἀφρικῇ. Παρὰ τοῖς νῦν Τούρκοις ὑπάρχουσι μαῦροι δοῦλοι καὶ λευκοὶ ἐκ τῆς Γεωργίας καὶ τῆς Κιρκασίας χορηγούμενοι, αἱ δὲ ἀσχολίαι αὐτῶν εἶναι κυρίως οἰκιακαὶ καὶ ὁ βίος ἀρκούντως ἄνετος. Καθὼς δ' ἄλλοτε ἐν Αἰγύπτῳ μόνοι οἱ μαμελοῦκοι δοῦλοι ἠδύναντο ν' ἀνέλθωσιν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ βέη, αὐλικά τινα ὑπουργήματα ἀνατίθενται τοῖς δούλοις· εἶναι δὲ ταῦτα τὰ τοῦ «κισλὰρ-ἀγᾶ», ἀρχιευνούχου τῶν μαύρων τοῦ «σεραγίου», τοῦ «καποῦ-ἀγᾶ», ἀρχηγοῦ τῶν λευκῶν εὐνούχων, κτλ. Ἐν Τουρκίᾳ οἱ δοῦλοι δύνανται νὰ ἐξαλείφωσι διὰ τοῦ συνοικεσίου τὴν κηλίδα τῆς καταγωγῆς αὐτῶν, νὰ λαμβάνωσιν ἰδιοκτήτους γαίας καὶ νὰ κληρονομῶσι τὸν δεσπότην αὐτῶν. Τῷ 1854, ὁ σουλτάνος Ἀβδοὺλ-Μετζὶτ ἔλαβέ τινα μέτρα πρὸς κατάργησιν τῆς ἐν Ἀσίᾳ σωματεμπορίας. Ἐπὶ δὲ τοῦ νῦν βασιλεύοντος, καταδιώκεται αὐστηρῶς ὑπὸ τῆς ὀθωμανικῆς κυβερνήσεως τὸ ἐμπόριον τῶν δούλων, ὅπερ κυρίως μόνον ἐνεργεῖται. Ἐν ταῖς Πολιτείαις τοῦ Τύννητος, τῆς Τριπόλεως καὶ τοῦ Μαρόκου, καὶ ἄλλοτε ἐν Ἀλγερίῳ, ὑπῆρχε δου-

ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
Κοινωνικής Επιστήμης
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

λεία τῶν μαύρων καὶ δουλεία τῶν λευκῶν, ἀμφότεραι διὰ τῆς πειρατείας διατηρούμεναι· οἱ δὲ χριστιανοὶ δοῦλοι ὑφίσταντο σκληροτάτας βασάνους ὑποβαλλόμενοι εἰς ἐπαχθέστατα ἔργα. Οἱ Ἑνετοὶ, ἔπειτα δὲ οἱ Ἱσπανοί, οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ἄγγλοι διηύθυνον κατὰ τῆς ἀφρικανικῆς παραλίας ἐκστρατείας πολλάκις ἀνωφελεῖς. Ἡ Ἀγγλία συνωμολόγησε τῷ 1662 μετὰ τοῦ Ἀλγερίου, τοῦ Τύννητος καὶ τῆς Τριπόλεως, τῷ δὲ 1721 μετὰ τοῦ Μαρόκου, συνθήκας, δι' ὧν οἱ βρεταννοὶ ὑπήκοοι δὲν ὑπεβάλλοντο τοῦ λοιποῦ εἰς δουλείαν. Κατὰ τὸν ΙΗ'ον αἰῶνα, ἡ Αὐστρία, ἡ Ῥωσσία, ἡ Πρωσσία, ἡ Σουηδία καὶ ἡ Δανιμαρκία ἔλαβον ἀναλόγους παραχωρήσεις· οὐχ ἧττον ὅμως ἐξηκολούθουν οἱ Βέρβεροι τὰς διαρπαγὰς αὐτῶν, ὁ δὲ βομβαρδολισμὸς τοῦ Ἀλγερίου ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν τῷ 1813, καὶ ὑπὸ τῶν Ἄγγλων τῷ 1816 οὐδὲν ἐπήνεγκεν ἀποτέλεσμα. Ἡ Γαλλία, διὰ τῆς κατακτήσεως τῆς Ἀλγερίας, παρεσκεύασε τὴν τῆς δουλείας κατάργησιν, ἥτις ὁριστικῶς ἀπετελέσθη τῷ 1848· ὁ δὲ βέης τοῦ Τύννητος συνεμορφώθη πρὸς τὴν θέλησιν τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως τῷ 1845· ἀλλ' ἐν Μαρόκῳ οἱ δοῦλοι ἐξακολουθοῦσιν ὑπάρχοντες. —Ἐν Αἰγύπτῳ, ὁ Μεγὼς Ἀλῆς ἐπεχείρησε διὰ τῶν στρατευμάτων αὐτοῦ θήραν δούλων ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Νουβίας, ὅπως διὰ τῶν ἀτυχῶν τούτων ἐνισχύσῃ τὴν στρατιωτικὴν αὐτοῦ δύναμιν. Ὁ ἱμάμης τῆς Μασκάτης μετέρχεται τὸ ἐμπόριον τῶν δούλων καὶ μεταχειρίζεται αὐτοὺς εἰς τὰς ἐν Ζαγγιβὰρ φυτείας αὐτοῦ.

Δουλεία ἐν ταῖς εὐρωπαϊκαῖς ἀποικίαις. Δουλοπάροικοι μόνον σχεδὸν ὑπῆρχον ἐν τῇ Δύσει, ὅτε οἱ μουσουλμάνοι διωχθέντες ἐξ Ἱσπανίας, τῷ 1415, κατέφυγον εἰς τὴν Ἀφρικήν. Οἱ Πορτογάλλοι καταπλεύσαντες εἰς τὰ παράλια τοῦ Ἀργοῦνου, συνέλαβόν τινας αὐτῶν, τῷ 1440, καὶ ἤγαγον αὐτοὺς ὡς δούλους εἰς Λισσαβόνα. Τοῦ δὲ κέρδους ἐξανάψαντος τὴν πλεονεξίαν τῶν τυχοδιωκτῶν, ἐγένοντο καὶ ἄλλαι δούλων ἀπαγωγαί. Αἱ δὲ τῶν αἰχμαλώτων τούτων οἰκογένειαι μὴ δυνάμεναι νὰ ἐξαγοράσωσιν αὐτοὺς πρύτεναν, τῷ 1442, ἵνα ἀνταλλάξωσιν αὐτοὺς μετὰ μαύρων δούλων καὶ οὕτως ἐκ τῆς ἀνταλλαγῆς ταύτης ἐγεννήθη τὸ ἄτιμον ἐμπόριον, ὅπερ ὠνομάσθη «σωματεμπορία» ἢ «ἐμπόριον τῶν μαύρων» (la traite des noirs, γαλλιστί). Τοῦ ἀσχήμου τούτου ἐμπορίου μετέσχον δραστηρίως οἱ Ἱσπανοὶ καὶ οἱ Ἄγγλοι, δὲ Ἀφρικὴ, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Σενεγάλ μέχρι τῶν ἐσχατιῶν τῆς Ἀγγόλας κατέστη μεγάλη δούλων ἀγορὰ διὰ τὰ εὐρωπαϊκὰ ἔθνη. Ἐν ἀρχῇ τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος μετεκομίσθησαν ἐκ τῆς ἀφρικανικῆς εἰς τὴν ἀμερικανικὴν Ἤπειρον, στίφη δούλων πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν φοβερῶν κενῶν ἅτινα ἐπήνεγκεν εἰς τὸν πληθυσμὸν τοῦ Νέου κόσμου ἡ ὑπὸ τῶν Ἱσπανῶν κατάκτησις αὐτοῦ. Ἡ τοσοῦτον ἀντιβαίνουσα εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς χριστιανικῆς θρησκείας δουλεία τῶν μαύρων, διενηργεῖτο κατ' ἀρχὰς λαθρεμπορικῶς· τῷ δὲ 1501 ἔπεισαν τόν τε Φερδινάνδον καὶ τὴν Ἰσαβέλλαν, ἡγεμόνας τῆς Καστιλλίας ὅτι διὰ τοῦ μέσου τούτου ἀπεσπῶντο τῆς εἰδωλολατρείας οἱ μαῦροι, καὶ ἠναγκάζοντο ἵνα ἀσπασθῶσι τὴν ἀληθῆ θρησκείαν καὶ οὕτως ἐπέτρεψαν τὴν χρῆσιν τῆς δουλείας. Ἡ αὐτὴ δὲ παραχώρησις καὶ ἐπὶ τῇ αὐτῇ προφάσει ἀπεσπάσθη παρὰ τοῦ Λουδοβίκου ΙΓ' πρὸς ὑποδούλωσιν τῶν ἐν ταῖς ἀποικίαις δούλων. Ὁ Κολόμβος εἰσήγαγε τὴν δουλείαν εἰς Ἱσπανίαν, ἀποστείλας ὀλίγους τινὰς μαύρους ἀπαγέντας ἐξ Αἰτῆς, ὅτε ἀνεκάλυψε τὴν νῆσον ταύτην· τῷ δὲ 1716, εἰσήχθη καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν, παρὰ τὴν ἀρχὴν καθ' ἣν πᾶς δοῦλος πατῶν τὰ γαλλικὰ χώματα καθίστατο ἐλεύθερος. Πρόφασις δὲ πάλιν ὑπῆρξεν ἡ ψυχικὴ σωτηρία τῶν δούλων, πρὸς δὲ καὶ ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτῶν ὠφέλεια τῶν ἀποικιῶν. Οἱ Παρισιοὶ ἐγένοντο σχεδὸν ἀμέσως δημόσιοι ἀγοραὶ δούλων, καὶ μετὰ ἔτη ἐλάσσονα τῶν πεντήκοντα ἤρθη ἡ βασιλικὴ ἄδεια, 1762. Ἐν ταῖς ἀποικίαις, οἱ μαῦροι δοῦλοι παρεδίδοντο εἰς τὴν αὐθαιρεσίαν καὶ τὴν ὠμότητα τῶν δεσποτῶν. Ὁ Λουδοβίκος ΙΔ' ἐδημοσίευσε τὸν περίφημον Μέλανα Κώδηκα (Code noir), τῷ 1685, ὅπως μικρὸν προστατεύσῃ αὐτοὺς, καὶ βελτιώσῃ τὴν τύχην αὐτῶν· ἀλλ' ὁ Κώδηξ οὗτος οὐδαμῶς ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν καθ' ὅσον ἀπέβλεπε τὴν ὠφέλειαν τῶν δούλων. Ἄλλως δὲ ἡ κυβέρνησις πεπεισμένη ὅτι αἱ ἀποικίαι δὲν ἠδύναντο νὰ καλλιεργηθῶσιν ἄνευ τῶν μαύρων δούλων, ἐνεψύχου τὴν σωματεμπορίαν δι' ἀμοιβῶν ἀνερχομένων κατ' ἔτος εἰς δύο ἑκατομμύρια λιρῶν κατὰ μέσον ὅρον. Τῷ 1787, συνέστη ἐν Ἀγγλίᾳ σύλλογος ὑπὸ τὸν τίτλον «οἱ φίλοι τῶν μαύρων» πρὸς κατάργησιν τῆς σωματεμπορίας, καὶ, μετ' οὐ πολύ, παρόμοιος σύλλογος συνέστη ἐν Παρισίοις. Τῷ δὲ 1792, ὁ Βασιλεὺς τῆς Δανιμαρκίας ὥρισε τὴν κατάργησιν τῆς σωματεμπορίας ἐν ταῖς ἀποικίαις αὐτοῦ τῷ 1803. Ὁ δὲ γαλλικὸς σύλλογος ἔσχε πρὸ τῆς Δανιμαρκίας τὴν πρωτοβουλίαν, πρακαλέσας τὰ μέτρα ἅπινα ἔλαβεν ὑπὲρ τῶν Μαύρων, ἡ ἰθνικὴ καθὼς καὶ ἡ συμβατικὴ Συνέλευσις, ἣ-

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τις ἐψηφίσατο τῇ 17 Ἰουλίου 1793, τὴν κατάργησιν τῆς ἀμοιβῆς ἥτις ἐχορηγεῖτο τοῖς μετερχομένοις τὴν σωματεμπορίαν, τῇ 16 ὑετιώδους ἔτει Β' (5 φεβρουαρίου 1794), ἐκήρυξε τὴν ἀπελευθέρωσιν πάντων τῶν δούλων. Ἡ δὲ ἀποικιακὴ δουλεία συνέστη ἐκ νέου τῷ Ι' ἔτει, ἐπὶ τῆς ὑπατείας. Τὸ δὲ ἀγγλικὸν κοινοβούλιον ἐκήρυξε, τῷ 1807 τὴν κατάργησιν τῆς σωματεμπορίας. Ἐπὶ τῆς 2ας Παλινορθώσεως, τῷ 1815, ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις καὶ αἱ τῶν ἄλλων ναυτικῶν δυνάμεων παρεδέξαντο ἐπίσης τὴν ἀρχὴν ταύτην. Μεθ' ὅλα ταῦτα ἡ δουλεία μόλις τῷ 1833 κατηργήθη ἐν ταῖς ἀγγλικαῖς ἀποικίαις, ἐν δὲ ταῖς γαλλικαῖς τῷ 1848 διὰ διατάγματος τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως· ἡ δὲ ἀρχὴ τῆς καταργήσεως ἐνεγράφη εἰς τὸ Σύνταγμα. Ἐν Ἀμερικῇ αἱ γενναῖαι φωναὶ τῶν ἐλευθεροφρονούντων καὶ ὁ νευρώδης κάλαμος τῶν δημοσιογράφων, ἐν οἷς διακρίνεται ἡ συγγράψασα τὴν πολύκροτον μυθιστορίαν « Ἡ καλύβη τοῦ Θωμᾶ» Ἀρριέττα Beecher Stowe, προελείαναν τὴν πρὸς τὴν κατάργησιν τῆς δουλείας ὁδόν, κατάργησιν ἀποτελεσθεῖσαν διὰ μυριονέκρων μαχῶν μεταξὺ τῶν βορείων καὶ τῶν νοτίων ἀμερικανῶν, ἴδ. ΑΜΕΡΙΚΗ. Ἡ δουλεία διατηρεῖται εἰσέτι ἐν ταῖς Ἱσπανικαῖς καὶ ταῖς πορτογαλικαῖς ἀποικίαις. Ἴδ. περὶ τῆς ἱστορίας τῆς δουλείας, Ed. Biot, De l'abolition de l'esclavage ancien en Occident, τόμ. 1, εἰς 8ον, ἐν Παρισίοις, 1840· H. Wallon, Histoire de l'esclavage dans l'antiquité, τόμ. 4, εἰς 8ον, ἐν Παρισίοις, 1847· Bergier, Dictionnaire de théologie ἐν ταῖς λέξεσιν Esclavage καὶ Nègres. Ἴδ. πρὸς τούτοις τὸ ἄρθρον τοῦ L. Smith TRAITE DES NÈGRES, ἐν τῷ Dictionnaire universelle, κτλ. du Commerce et de la Navigation, τόμ. 2 εἰς 8ον.

ΔΟΥΑΕΚ, πολίχ. τῆς Ἰρλανδίας (Meath), ἐπὶ τοῦ Manny, 27 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Τρίμ· κάτ. 3,700.

ΔΟΥΑΙΧΙΟΝ, μία τῶν Ἐχινάδων νήσων, ἐξαρτωμένη ἀπὸ τῆς Ἰθάκης, μεθ' ἧς ἐσχημάτιζε τὸ βασίλειον τοῦ Ὀδυσσέως Τανῦν «Νεοχῶρι.

ΔΟΥΛΑΕΝΣ, Dulincum, Dulingium, πόλ. τῆς Γαλλίας, 33 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Ἀμιένσης, ἐπὶ τοῦ Λύθια. Κάτ. 2, 970. Φρούριον. Πρωτοδικεῖον. Ὡραία ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου.

ΔΟΥΛΑΚΙΓΝΟΝ, τοπικῶς « Ὀλγκίνιο» λατινιστὶ Olcinium ἢ Olchinium, πόλ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας (Ρωμυλίας), μετὰ λιμένος ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς 32 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Σκόδρας· κάτ. 6, 500. Καθολικὴ ἐπισκοπή· ἀκρόπολις. Οἱ κάτοικοι εἶναι ναυτικοί.

ΔΟΥΛΚΙΝΟΣ αἱρεσιάρχης, γενν. ἐν Νοβάρᾳ, ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ Σεγαρόλου οὗ τὴν αἵρεσιν διηύθυνε καὶ ἑκάη ζῶν μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, τῷ 1307, κατὰ διαταγὴν τοῦ πάπα Κλήμεντος Ε'. Οἱ Δουλκινισταὶ ὑπεστήριζον ὅτι ἡ βασιλεία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἤρξατο τῷ 1300 ὅπως διαρκέσῃ, μέχρι συντελείας τοῦ αἰῶνος καὶ ὅτι τῷ 1300 ἐπαύσατο ἡ ἐξουσία τοῦ πάπα ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐξήσκουν δὲ τὴν κοινοκτημοσύνην.

ΔΟΥΔΟΓΓ, ΔΥΔΟΓΓ ἢ ΔΥΔΟΓΓΙΟΣ (Πέτρος Ἀουδοβῖκος) DULONG, περιώνυμος φυσικὸς καὶ χημικός, γενν. ἐν Ῥουέν τῷ 1785, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῇ 19 Ἰουλίου, 1838, ἐκκαιδεκέτης εἰσήχθη εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον, καὶ ἐκ τῆς αὐστηρᾶς λογικῆς τῶν ὑπομνημάτων αὐτοῦ ἐξήγετο ὅτι ἔμελλε νὰ διαπρέψῃ εἰς τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας. Ἀφοῦ ἐπί τινα χρόνον ἐσπούδασε τὴν ἰατρικὴν, ἐξελθὼν τοῦ Πολυτεχνείου, ἐπεδόθη αὖθις, τῇ προτροπῇ τοῦ Βαρθολέτου, εἰς τὴν σπουδὴν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ εἰσῆλθεν ὡς παρασκευαστὴς εἰς χημικὸν ἐργαστήριον τοῦ Θενάρδου. Διὰ τῶν ἐρευνῶν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ χλωρίου καὶ τοῦ ἀμμωνιακοῦ ἦχθη εἰς ἀνακάλυψιν τοῦ χλωροῦχου τοῦ ἀζώτου, 1812, ὅπερ διέφυγε τὴν ὀξυδέρκειαν τοῦ Vauquelin. Δὶς κατ' ἐπανάληψιν τραυματισθεὶς ἐκ τῆς ἐκρήξεως τοῦ νέου τούτου μίγματος, ἀπώλεσεν ἕνα τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἠκρωτηριάσθη τὴν χεῖρα. Τῷ 1816, ἀνεκάλυψε τὸ ὑπυρωσφορῶδες ὀξύ, οὗ τὴν ὕπαρξιν οὐδεὶς ὑπώπτευε πρὸ αὐτοῦ καὶ τότε εἰσήγαγεν εἰς τὴν ὀνοματολογίαν τὴν πρόθεσιν ὑπὸ (hypo), ὅπως καταδείξῃ ἥττονα βαθμὸν ὀξυγόνου. Τῷ αὐτῷ ἔτει σπουδάζει τοὺς συνδυασμοὺς τοῦ ἀζώτου καὶ τοῦ ὀξυγόνου. Τῷ 1820, ἐργάζεται μετὰ τοῦ Βεζελίου εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ Βερθολέτου ἐν Ἀρκὲλ, ἀμφότεροι δὲ ἀναλαμβάνουσι τὴν ἀνάλυσιν τοῦ ὕδατος καὶ ὁρίζουσι τὸ ἰσοδύναμον βάρος τοῦ ὑδρογόνου καὶ τὰς εἰδικὰς βαρύτητας πολυαρίθμων ἀερίων. Ὁ Δουλὸγγ διατηρῶν τὴν ἀνάμνησιν τῶν ἰατρικῶν αὐτοῦ σπουδῶν ἄγεται ἐπὶ τὴν ἀναζήτησιν τῆς ζωϊκῆς θερμότητος. Ἀπεναντίας δὲ τοῦ Λαβοαζιὲ καὶ τοῦ Λαπλὰς, οἵτινες ἐρρόνουν ὅτι ἡ ζωϊκὴ θερμότης προήρχετο ἐκ τῆς μετασχηματίσεως τοῦ ὀξυγόνου εἰς ἀνθρακικὸν ὀξύ, ὑπέβαλε ὅτι ἐν μὲν τοῖς σαυροβόροις ἡ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης προερχομένη θερμότης εἶναι περίπου τὸ ἥμισυ τῆς ἐξαγομένης

ἐν δὲ τοῖς χορτοφάγοις, τὰ δύο τρίτα ἢ τὸ πολὺ τὰ τρία τέταρτα. Ἐξάγει δὲ τὸ συμπέρασμα ὅτι διὰ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα ὑπάρχει ἄλλη τις αἰτία θερμάνσεως παρὰ τὴν γεννωμένην ἐκ τοῦ ὀξυγόνου, καὶ παραδεκτοῦ ἔτι γινομένου ὅτι τὸ μέρος ὅπερ δὲν ἐσχημάτισεν ἀνθρακικὸν ὀξὺ ἐσχημάτισεν ὕδωρ. Οὐχ ἧττονα σπουδαιότητα ἔχουσι τὰ περὶ φυσικῆς ἔργα τοῦ Δουλόγγ. Ἡ θερμότης ὀφείλει αὐτῷ βαθυτάτας μελέτας περὶ τῶν θερμογονικῶν ἰδιοτήτων, τῶν διαστολῶν καὶ τῆς ψύξεως. Τῷ 1829, εὑρίσκει μετὰ τοῦ Petit, τὴν σχέσιν μεταξὺ τῆς εἰδικῆς θερμότητος τῶν ἁπλῶν σωμάτων καὶ τοῦ ἀτομικοῦ αὐτῶν βάρους. Τῷ 1828, ὁ Δουλόγγ, συμμετέχει τῆς ἐπιτροπῆς ἥτις ἔμελλε νὰ ἐξετάσῃ τὰ προφυλακτικὰ μέτρα πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐκρήξεων τοῦ ἀτμολέβητος, ἐπιτροπῆς συγκειμένης ἐκ τοῦ Προνῦ, Ἀραγὼ Ἀμπέρη καὶ Γιράρδου. Ἐπὶ τέσσαρα ἔτη εἰργάσθη σχεδὸν μόνος μετὰ τοῦ Ἀραγὼ ὅπως ὁρίσῃ τὰς ἐλαστικὰς δυνάμεις τοῦ ἀτμοῦ τοῦ ὕδατος εἰς διαφόρους θερμοκρασίας. Τὸ δ' αὐτὸ ἔργον ἐξηκολούθησεν ὕστερον ὁ Regnault. Τῷ 1830, ὁ Δουλόγγ, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν ἀπὸ τοῦ 1823, διωρίσθη διευθυντὴς τῶν σπουδῶν τοῦ Πολυτεχνείου· τῷ δὲ 1832, διεδέξατο τὸν Κυβιέρον ὡς ἰσόβιος γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν. Τὰ πολυάριθμα τοῦ Δουλόγγ ἔργα δὲν συνελέγησαν εἰς σώματα. Ἴδ Laurens, Eloge de Dulong, 1854, στεφθὰς ὑπὸ τῆς ἐν Ῥουέν Societé d' émulation, μετὰ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Γιραρδίνου.

ΔΟΥΛΟΠΑΡΟΙΚΙΑ, (servage) μέσος ὅρος μεταξὺ τῆς ἀρχαίας δουλείας καὶ τῆς νεωτέρας ἐλευθερίας. Τὰ αἴτια τῆς βαθμηδὸν γενομένης ἀντικαταστάσεως τῆς δουλείας διὰ τῆς δουλοπαροικίας ὑπῆρξαν· 1ον ἡ ἐπιρροὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις κηρύττουσα τὴν ἰσότητα πάντων τῶν ἀνθρώπων, ἐβλάπτωσε τὴν τύχην τῶν δούλων, προϋστάτευσε τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἀπελευθέρων, ὥθησε τοὺς πιστοὺς εἰς ἐξαγορὰν τῶν αἰχμαλώτων, καὶ ἀπηγόρευσε νὰ γίνηται τοῦ λοιποῦ χρῆσις τῆς δουλείας. 2ον τὸ παράδειγμα τῶν βαρβαρικῶν ἀποικιῶν ἔνθα ὑπῆρχεν ἤδη ἰδιαίτερον εἶδος δουλείας· 3ον τὰ ἤθη τῶν Γερμανῶν, παρ' οἷς ἡ δουλεία περιωρίζετο μόνον εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν χρεῶν τινων. Οἱ δουλοπάροικοι τοῦ μέσου αἰῶνος διεκρίνοντο ἀπὸ τῶν δούλων τῆς ἀρχαιότητος, καθ' ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ πωληθῶσιν ἢ μετὰ τῆς ἰδιοκτησίας ἐφ' ἧς εἰργάζοντο καὶ εἶχον τὸ δικαίωμα τοῦ συνάπτειν γάμους· ἐκ δὲ τῶν δεσμῶν τοῦ γάμου ἐξῆ ἡ ἐκκλησία διαλυτους ἐκήρυττε προέκυπτεν ἡ ἐπὶ τῶν τέκνων ἀνεγνωρισμένη ἐξουσία τοῦ πατρὸς, ἡ ὑποχρέωσις τοῦ τρέφειν καὶ ἐκπαιδεύειν αὐτὰ, τέλος δὲ ἡ ἀνεξαρτησία τῆς οἰκογενείας τοῦ δουλοπαροίκου σχετικῶς πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ. Πρὸς τούτοις ὁ δουλοπάροικος εἶχε τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγειν τὸν κύριον αὐτοῦ, ὁσάκις οὗτος ἐδείκνυτο τυραννικὸς, ὁ δὲ κύριος ὤφειλεν ὅπως ἀποδίδῃ αὐτῷ ἀρκοῦσαν δικαιοσύνην καὶ οὐχὶ νὰ τῷ ἐπιβάλῃ ἰδιότροπον θέλησιν. Ὅπως περιβληθῇ ὁ δουλοπάροικος τὸ ἱερατικὸν σχῆμα ἔδει νὰ λάβῃ τὴν ἄδειαν τοῦ κυρίου του, ἄδειαν ἰσοδυναμοῦσαν πρὸς ἀπελευθέρωσιν. Κύριον καὶ οὐσιῶδες χαρακτηριστικὸν τῆς δουλοπαροικίας ἦτο τὸ μὴ ἔχειν προνόμιον ἰδιοκτησίας· οἱ δουλοπάροικοι οὐδεμίαν εἶχον ἰδιοκτησίαν, καὶ ἀπέτιον ἐκ τῆς καλλιεργουμένης γῆς ἐνιαύσιον φόρον εἰς χρήματα, καρποὺς ἢ ἐργασίαν, λαμβάνοντες πρὸς ἰδίαν χρῆσιν μόνον τὰ πρὸς ζωάρκειαν. Ἂν δουλοπάροικος ἀπέθνησκεν ἄνευ κληρονόμων ἐχόντων κοινὰ δικαιώματα ἐπὶ τῶν καλλιεργουμένων γαιῶν ἡ κληρονομία αὐτοῦ περιήρχετο εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ κυρίου. Τοῦ χρόνου προϊόντος, ἡ δουλεία δὲν συνίστατο πλέον εἰς τὴν παντελῆ ἀποστέρησιν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἰδιοκτησίας, ἀλλ' εἰς ἀμφοτέρων τὴν χρῆσιν ὑπό τινας ὅρους. Τῆς ἐντελοῦς καταργήσεως τῆς δουλοπαροικίας ἔτυχον διὰ πολλῶν μέσων· 1ον διὰ τοῦ ἀσύλου ὅπερ παρεῖχον πόλεις τινὲς εἰς τοὺς φυγάδας δούλους· 2ον διὰ τῶν ἀπελευθερώσεων, αἵτινες ἦσαν συνέπειαι εἴτε εἰδικῶν ἀπολυτηρίων ἐγγράφων, εἴτε πωλήσεων, εἴτε τυραννιῶν, εἴτε τῆς διαμονῆς τῶν δουλοπαροίκων ἔν τινι κτήματι ἐπὶ 10, 20 ἢ 30 ἔτη, ἄνευ ὑπηρεσίας· 3ον διὰ τῶν Σταυροφοριῶν, αἵτινες διέδωκαν τὰς περὶ ἰσότητος ἰδέας τοῦ χριστιανισμοῦ, καὶ καθ' ἃς πολλοὶ δουλοπάροικοι ἀπελευθερώθησαν λαβόντες τὸν σταυρόν· 4ον διὰ τῶν ἐπαναστάσεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐγεννήθησαν αἱ Κοινότητες· 5ον δι' εἴδους ἐξαγορᾶς ἥτις ἐγίνετο ἀποδιδομένης τῷ δεσπότῃ τῆς ἰδιοκτησίας καὶ τοῦ τρίτου τῶν κινητῶν καὶ κηρυττομένου τοῦ δουλοπαροίκου ἐλευθέρου ὑπηκόου τοῦ βασιλέως ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου. Ἐν Γαλλίᾳ, κατηργήθη ὁλοσχερῶς ἡ δουλοπαροικία τῇ 27 Ἰουνίου 1792. Ἐν δὲ Ῥωσσίᾳ καὶ Πολωνίᾳ κατηργήθη τῇ 17 φεβρουαρίου (1 μαρτίου) 1861. Ἴδ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Β' ΝΙΚΟΛΑΪ ΕΘΙΤΣ.

ΔΟΥΛΟΠΑΡΟΙΚΟΙ. Ἴδ. ΔΟΥΛΟΠΑΡΟΙΚΙΑ.

ΔΟΥΛΟΣ ΤΗΣ ΠΟΙΝΗΣ, ῥωμαῖος πολίτης

ὑποστὰς μίαν τῶν δικαστικῶν ποινῶν, αἵτινες συνεπήγοντο τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀστυκῶν δικαιωμάτων, ἤτοι τὴν θανατικὴν ποινήν, τὸν διὰ τῶν θηρίων θάνατον, τὴν εἰς τὰς λατομίας ἢ τὰ ὀρυχεῖα καταδίκην, τὴν φυγάδευσιν ἢ τὴν ἐξορίαν. Κατ' ἀρχὴν τὸ ἄτομον τοῦ πολίτου ἦτον ἀπαραβίαστον· ἀλλὰ κατὰ τὸν νόμον πᾶσα καταδικαστικὴ ἀπόφασις ἐκφερομένη κατ' αὐτοῦ ἐστέρει αὐτὸν τῶν δικαιωμάτων τοῦ πολίτου, ὅστις τότε ἐτιμωρεῖτο ὡς δοῦλος.

ΔΟΥΔΟΥ (ποταμὸς τοῦ), Slave-River, ποταμὸς τῆς ἀρκτῴας ἀγγλικῆς Ἀμερικῆς. Ἐξέρχεται τῆς λίμνης τῆς Ἀθαπεσκώδ, καὶ μετὰ ῥοῦν 400 χιλιαμ. περίπου, ἀπὸ τῶν ΝΑ πρὸς τὰ ΒΔ. ῥέει εἰς τὴν ὁμώνυμον λίμνην.

ΔΟΥΛΟΥ (λίμνη τοῦ), Slave-Lake, λίμνη τῆς ἀρκτῴας ἀγγλικῆς Ἀμερικῆς (Νέα Βρεταννία), μεταξὺ τῆς 61ο καὶ 63ο Β πλ., 115ο καὶ 120ο Δ μήκ. Καλύπτεται ὑπὸ πάγων ἐπί τινας μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ.

ΔΟΥΛΩΝ (Πόλεμοι τῶν), ὄνομα δοθὲν εἰς τρεῖς πολέμους τῶν Ῥωμαίων κατὰ τῶν ἐπαναστάντων δούλων. Ὁ πρῶτος, ἀπὸ τοῦ 614 μέχρι τοῦ 621 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης (139—132 πρ. Χ), ἐξερράγη ἐν Σικελίᾳ· Εὖνος, ὁ ἀρχηγὸς τῶν δούλων, ἐνίκησε τέσσαρας πραίτορας, ἐκυρίευσε τὸ Ταυρομένιον καὶ τὴν Ἔνναν· ἀλλ' ἡ ἐπανάστασις κατεστάλη διὰ τῶν ἀλλεπαλλήλων ἀγώνων τῶν ὑπάτων Φουλβίου Φλάκκου, Καλπουρνίου Πείσωνος καὶ Ῥουπιλίου. — Ὁ δεύτερος ἀπὸ τοῦ 648 μέχρι τοῦ 652 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης (105—101 πρ. Χ), ἐγένετο ἐπίσης ἐν Σικελίᾳ, ὅτε ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Τρύφωνος, οἱ δοῦλοι ἐλεηλάτησαν ὅλην τὴν νῆσον καὶ ἐπολιόρκησαν τὸ Λιλύβαιον· ἡττηθέντες δὲ τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Δικινίου Λουκούλλου, ἐξωλοθρεύθησαν ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ μάχῃ, μετὰ τοῦ ὑστάτου αὐτῶν ἀρχηγοῦ Ἀθηνίωνος, ὑπὸ τοῦ Μανίου Ἀκυλλίου. — Ὁ τρίτος δουλικὸς πόλεμος τοῦ 680 ἕως 682 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης 73—71 πρ. πρ. Χ), ἐγένετο ἐπὶ τῆς Ἰταλίας καὶ περιήγαγε τοὺς Ῥωμαίους εἰς σπουδαίους κινδύνους· κατ' αὐτὸν ἑβδομήκοντα ἀθληταὶ, ἀγόμενοι ὑπὸ τοῦ ἑνὸς αὐτῶν, τοῦ Σπαρτάκου, ἀποδράντες τῶν ἐν Καπύῃ εἱρκτῶν ἐκάλεσαν πάντας τοὺς δούλους ἐπὶ τὰ ὅπλα, ἠρήμωσαν τὴν Ἰταλίαν διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου, ἐνίκησαν τοὺς πραίτορας Κλαύδιον, Βαρίνιον, Φαδρίον καὶ Κοσσίνιον, ἀλλὰ διῃρεθέντες ἡττήθησαν Ἐνωθέντες δ' ἐκ νέου, ἠρήμωσαν τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας μέχρι τῶν ὀχθῶν τοῦ Πάδου, εἶτα ἀναστρέψαντες ὀπίσω ἐπετέθησαν κατὰ τῆς Ῥώμης. Ὁ Κράσσος πραίτωρ ἀναγορευθεὶς, κατασυνέτριψε τοὺς γαλάτας δούλους κεχωρισμένους ἀπὸ τοῦ Σπαρτάκου, καὶ τοῦτον ἔκλεισεν ἐν τῷ Βρουτίῳ· ἀλλὰ διαφυγόντες τὴν καταδίωξιν αὐτοῦ καὶ θρασυνθέντες ἐκ νέων νικῶν οἱ δοῦλοι ἐτόλμησαν ἵνα προσβάλωσιν αὐτὸν περὶ τὸν Σίλαριν ποταμὸν ἔνθα τεσσαράκοντα χιλιάδες αὐτῶν μετὰ τοῦ Σπαρτάκου ἔμειναν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, οἱ δὲ λοιποὶ ἐξωλοθρεύθησαν ὑπὸ τοῦ Πομπηίου ἐξ Ἱσπανίας ἐπιστρέφοντος.

ΔΟΥΛΩΝ (Παραλία τῶν), μέρος τῆς ἀρκτικῆς Γουϊνέας, μεταξὺ τῆς Χρυσῆς Ἀκτῆς πρὸς Δ καὶ τοῦ Βενίνου πρὸς Α· 310 χιλιαμέτρ. τὸ μῆκος. Αὐτόθι ἐγίνετο ἄλλοτε τὸ σωματεμπόριον τῶν μαύρων.

ΔΟΥΛΩΡ DULAURE (Ἰάκωβος Ἀντώνιος), ἀρχαιολόγος καὶ ἱστορικὸς, γεννηθ. τῷ 1755 ἐν Κλερμόντῳ τῆς Ὠβερνίας, ἀποθανὼν τῷ 1835. Ἐσπούδασε κατ' ἀρχὰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ ὑπῆρξεν εἷς τῶν μαθητῶν τοῦ Ῥονδελέτου, ὕστερον δὲ ἐτράπη ἐπὶ τὴν γεωγροποιΐαν καὶ τὴν τοπογραφικὴν τέχνην. Ἀφοῦ ἐπέκρινε τὰ μνημεῖα τῶν Παρισίων καὶ ἰδίως τὸ ῥῶδιον, ἔγραψε κατὰ τοῦ ἀρχαίου συστήματος. Συνετίθη δὲ «Περιγραφὴν τῆς Γαλλίας κατ' ἐπαρχίας», ὅτε ἐξερράγη ἡ ἐπανάστασις. Ἰακωβῖνος καὶ δημοκρατικὸς, ἐψηφίσατο θάνατον κατὰ τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ' ἀνεκκλήτως καὶ ἀνυπερθέτως, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐθεωρήθη ὕποπτος καὶ ἤθελεν ὑποστῇ τὴν τύχην τῶν Γιρονδίνων εἰ μὴ ἔφευγεν εἰς Ἑλβετίαν. Τῇ 9 θερμιδώρου, ἐκλήθη εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἐθνοσυνελεύσεως, ἔνθα ἐγένετο μέλος τῆς Βουλῆς τῶν Πεντακοσίων καὶ ἠσπάσατο τὸν ἰδιωτικὸν βίον τῇ 18 ὁμιχλώδους. Καταστραφεὶς ἐκ χρεωκοπίας, εὗρε πόρους διὰ μόνης τῆς ἱκανότητος αὐτοῦ. Ὁ σύλλογος τῶν ἀρχαιολόγων κατέγραψεν αὐτὸν μεταξὺ τῶν δραστηριοτέρων μελῶν. Τὸ σημαντικώτατον αὐτοῦ πόνημα εἶναι l' Histoire civile, physique et morale de Paris, depuis les premiers temps historiques jusqu' à nos jours, ἐν Παρισίοις, 1821, τόμ. 7, εἰς 8ον, πολλάκις ἀνατυπωθὲν καὶ περιέχον σφοδροὺς φιλιππικοὺς κατὰ τῶν βασιλέων καὶ τοῦ κλήρου.

ΔΟΥΛΩΡΑΝΣ, DOULAURENS (Ἀνδρέας), ἰατρὸς, γεν. ἐν Ἀρκάδῃ, ἀποθανὼν τῷ 1609. Μαθητὴς τῆς ἐν Μομπελλιέρῳ ἰατρικῆς σχολῆς ἐγένετο καθηγητὴς αὐτῆς καὶ μετέβη εἰς

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ Κέντρο Βιβλιοθηκών Αργοστολίου (Ν.Π.Δ.Δ.)

Παρισίους ὡς ἰατρὸς τοῦ βασιλέως. Ὁ Ἐβέϊκος Δ' διώρισεν αὐτὸν ἀρχιατρόν του τῷ 1606. Ἔχουσιν αὐτοῦ Historia anatomica humani corporis et singularum ejus partium, ἐν Φραγκφόρτῃ, 1595, εἰς 8ον, καὶ ἐν Παρισίοις, 1639, εἰς φύλλ. ἔνθα ὑπερασπίζει τὰς ἰδέας τοῦ Γαληνοῦ κατὰ τῶν παρὰ τοῖς νεωτέροις ἀντιφρονούντων· De crisibus libri tres, ἐν Φραγκφόρτῃ, 1596, εἰς 8ον. Τὰ ἅπαντα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν λατινιστὶ ὑπὸ τοῦ Γουΐη Πατίνου, ἐν Φραγκφόρτῃ, 1627, εἰς φύλλ. καὶ ἐν Παρισίοις, 1628, τόμ. 2, εἰς 4ον, καὶ μετεφράσθησαν γαλλιστὶ ὑπὸ Gelée, ἐν Παρισίοις, 1646, καὶ Ῥουέν, 1660, εἰς φύλλ.

ΔΟΥΓΑΩΡΑΝΣ (Ἐβέϊκος Ἰωσὴφ), σατυρικὸς συγγραφεύς, γενν. ἐν Δουαὶ τῷ 1719, ἀποθαν. τῷ 1797. Καταλιπὼν τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον καὶ μεταβὰς εἰς Παρισίους ἔγραψε λίβελλον μετ' ἐπιγραφῆς Jesuitiques, 1761, καὶ καταδιωχθεὶς ἐπὶ ἀνηθίκοις συγγραφαῖς κατέφυγεν εἰς Ὁλλανδίαν, ἡ δ' ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ τῆς Μαγέντας ἐκλεισεν αὐτὸν διὰ βίου ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς Μαριεδόμ.

ΔΟΥΜΑ (Μαρία), γαλλὶς λογία καὶ καλλιτέχνις, θυγάτηρ τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ, ἀνετράφη ἐπὶ τῆς Παλινορθώσεως ἐν τῷ φιλολογικῷ καὶ καλλιτεχνικῷ κόσμῳ τῆς ῥωμαντικῆς σχολῆς καὶ κατ' ἀρχὰς ἐκαλλιέργησε τὴν ζωγραφικήν· ζωγραφήσασα μεγάλους θαλασσίους πίνακας, εἶτα οἰκιακὰς σκηνὰς λίαν ἐπιμελῶς. Ἀφισταμένη δὲ τῆς τέχνης ἐκ τοῦ πρὸς τὰς περιηγήσεις ἔρωτος καὶ τῶν περιπετειῶν τῆς ζωῆς, ἐπανελάμβανεν αὐτὴν πολλάκις, καὶ ἐκρίνετο ἐν ταῖς ζωγραφικαῖς ἐκθέσεσι, μάλιστα δὲ τῇ ἐκθέσει τοῦ 1865. Τῷ 1866, κατῆλθεν εἰς τὸ φιλολογικὸν στάδιον γράψασα μυθιστορίαν ἐπιγραφομένην Au lit de mort, ἥτις ἐνεπύρισεν ἐντύπωσιν εἰς τὸ γαλλικὸν δημόσιον καὶ ἐν ᾗ οἱ κριτικοὶ παρετήρησαν εἴδός τι αὐτοβιογραφίας τῆς γραφούσης.

ΔΟΥΜΑΝΙΑΝ (Ἀνδρέας – Ἰωάννης ΒΟΥΡΛΑΙΝ, ὁ λεγόμενος) κωμῳδός, δραματοποιὸς καὶ μυθιστοριογράφος, γενν. ἐν Κλερμὸν Φερράνδ τῷ 1752, ἀποθ. τῷ 1828. Καταλιπὼν τὸ νομικὸν στάδιον ἐπεδόθη εἰς τὸ θέατρον καὶ κατέλιπε πολλὰ ἔργα διακριθέντα ἐπὶ εὐτυχῶ καὶ ζωηρότητι.

ΔΟΥΜΑΡΣΑΙ (Καίσαρ ΣΕΣΝΩ), γραμματικὸς, γενν. ἐν Μασσαλίᾳ τῷ 1676, ἀπεβίωσεν τῷ 1756. Ἐκτὸς τῶν γραμματικῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων ἔδωκεν εἰς τὴν «Ἐγκυκλοπαίδειαν» τοῦ Διδερότου ἄρθρα ἅτινα ζώσιν ἐν ἀνωνυμίᾳ ὑπὸ πωφελῶς. Τὸ «Ἐγκώμιον» αὐτοῦ ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Δαλαμβέρτου καὶ ὑπὸ τοῦ Γεράνδου, ἐν Παρισίοις, 1805, εἰς 8ον.

ΔΟΥΜΑΣ (Δουσοβῖκος), γεννηθ. ἐν Νευμάσῳ τῷ 1676, ἀποθ. τῷ 1744. Συνδεθεὶς μετὰ τοῦ Μαλεμβραγγίου, κατέλιπε τὰ νομικὰ καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φιλοσοφίας καὶ τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν. Εἶναι εὑρετὴς τοῦ «τυπογραφικοῦ γραφείου» εἴδους παιγνίου δι' οὗ ὅπως μάθωσι τὰ παιδία τὴν ἀνάγνωσιν συλλέγονται ὑπ' αὐτῶν κινητοὶ χαρακτῆρες καὶ συντίθενται λέξεις, ὡς πράττουσιν οἱ στοιχειοθέται.

ΔΟΥΜΑΣ (Κάρολος-Δουσοβῖκος), ἰατρὸς, γεννηθεὶς τῷ 1765 ἐν Λυών, ἀποθ. τῷ 1813. Τύχων τοῦ διδακτορικοῦ πτυχίου ἐν Μομπελλιέρῳ τῷ 1784, μετέβη ὅπως τελειοποιηθῇ εἰς Παρισίους παρὰ τῷ Βικ δ' Ἀζὺρ καὶ τῷ Petit. Ἐγένετο πρύτανις τῆς Ἀκαδημίας καὶ κατέλιπε συγγράμματα, ὧν τὰ κυριώτερα εἶναι Système méthodique de nomenclature et de classification des muscles du corps humain, ἐν Μομπελλιέρῳ, 1797, εἰς 4ον· Principes de physiologie, αὐτόθι, 1800 — 6, τόμ. 4 εἰς 8ον, πόνημα περιέχον τὰς ἀπὸ τοῦ Ἄλλερ μεταβολὰς ἐν τῇ φυσιολογίᾳ· Doctrines des maladies chroniques, ἐν Παρισίοις, 1812, εἰς 8ον, πρωτότυπον κυρίως καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν σχηματισμὸν τῶν χρονίων νόσων.

ΔΟΥΜΑΣ (Ἀλέξανδρος Δάβὺ δὲ Παλλετερὶ) DAVY DE LA PAILLETERIE, στρατηγὸς γενν. ἐν τῇ νήσῳ τοῦ Ἁγίου Δομίγγου τῷ 1762 ἐκ πλουσίου ἀποίκου καὶ μιᾶς ἀφρικανῆς, ἀποθ. ἐν Βιλλὲρ-Κοττερὲτ τῷ 1807. Τεσσαρακαιδεκέτης τὴν ἡλικίαν κατετάχθη εἰς τοὺς δραγόνους τῆς Βασιλίσσης καὶ ἐνεδείξατο σπανίαν ἀφοβίαν. Ὑπηρέτησεν ὑπὸ τὸν Δυμουριὲς, διώκησεν ἐπί τινα χρόνον τὸν στρατὸν τῶν Ἀνατολικῶν Πυρηναίων, μετέβη εἰς τὸν στρατὸν τῶν Ἄλπεων, κατέλαβε τὸν Ἅγιον Βερνάρδον καὶ τὸ Κενήσιον ὄρος, διωρίσθη, τῷ 1794, ἀρχιστράτηγος τοῦ στρατοῦ τῆς Δύσεως, καὶ ὑπηρέτησε τῷ 1796, ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Μαντούης. Τῷ 1798, ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Βρίξεν, ὑπερήσπισε μόνος τὴν διάβασιν γεφύρας, ὁ δὲ στρατηγὸς Βοναπάρτης παρουσιάζων αὐτὸν εἰς τὸ Διευθυντήριον τὸν ἀπεκάλεσεν «Ὀξάτιον Κοκλῆν τῆς Τυρολίας». Ἐπὶ τῆς εἰς Αἴγυπτον στρατείας, κατέστειλεν ἐν Καίρῳ τὴν ἐπανάστασιν, ἧς ἔπεσε στρατηγὸς Δούπυυ Πληγὼν ὑπὸ νόσου· ἵνα ἀντιλάβῃ τὰς δυνάμεις αὐτοῦ, ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ ἄδειαν ἀπουσίας καὶ μόλις ἠδυνήθη νὰ ἐ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορυφαίος Διαδικτυακός Κόμβος Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

πανέλθη εἰς Γαλλίαν ἀφοῦ ὑπέστη 28 μηνῶν κάθειρξιν ἐν Νεαπόλει.—Υἱὸς αὐτοῦ εἶναι ὁ περώνυμος δραματοποιὸς καὶ μυθιστοριογράφος Ἀλέξανδρος Δουμᾶς.

ΔΟΥΜΑΣ (ὁ κόμης Ματθαῖος), γεννηθεὶς ἐν Μομπελλιέρῳ τῷ 1753, ἀπεθ τῷ 1838. Μετέβη εἰς Ἀμερικὴν ὡ ὑπασπιστὴς τοῦ Ῥοσαμβώ, καὶ κατὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ ἐστάλη εἰς ἐξερεύνησιν τῶν νήσων καὶ αἰγιαλῶν τοῦ Αἰγαίου πελάγους, 1784· τῷ δὲ 1791 ἐγένετο τμηματάρχης τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν. Διωργάνισε μετὰ τοῦ Λαφαγέττου τὴν ἐθνοφυλακήν, ἐπανήγαγεν ἐκ Βαρένης τὸν φυγάδα βασιλέα, συνέστησε τὸ ἔφιππον πυροβολικόν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν νομοθετικὴν συνέλευσιν καὶ ἐπάλαισε κατὰ τῶν ἀναρχικῶν, μετὰ δὲ τὴν 13 vendémiaire, ἐγένετο τῷ 1795 μέλος τῆς βουλῆς τῶν Γερόντων, ἐφυγαδεύθη πάλιν τῷ 1797, ὅπως ἀποφύγῃ τὴν κατ' αὐτοῦ ἀποφασισθεῖσαν ἐξορίαν, ἀνεφάνη μετὰ τὴν 18 ὁμιχλώδους, καὶ ἐβοήθησε τῷ Βοναπάρτῃ διὰ τοῦ ζήλου καὶ τῆς πείρας αὐτοῦ. Ἐνεδείξατο εἰς διάφορα ὑψηλὰ ὑπουργήματα μεγάλην διοικητικὴν ἱκανότητα. Κατέλιπεν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Précis des événements militaires, 17 τόμ. εἰς 8ον μετ' ἄτλαντ. εἰς φύλλ., 1817—1826, εὐρὺν πίνακα τῶν τελευταίων πολέμων τῆς Δημοκρατίας καὶ τῶν πρώτων τῆς Αὐτοκρατορίας. Συνέχεια τοῦ συγγράμματος τούτου εἶναι ἡ μετὰ σημειώσεων μετάφρασις τοῦ ἀγγλικοῦ συγγράμματος τοῦ Ναπιέρου ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν, Histoire de la guerre de la Péninsule et dans le midi de la France, depuis l'année 1807 jusqu'à l'année 1814, écrite d'après les documents les plus authentiques, κτλ.

ΔΟΥΜΑΣ (Ἀλέξανδρος), περιώνυμος γάλλος μυθιστοριογράφος καὶ δραματοποιός, ἐγεννήθη ἐν Βιλλὲρ-Κοττερέτ, τῇ 14 Ἰουλίου 1803 ἐκ πατρὸς τοῦ ζημοκράτου στρατηγοῦ Ἀλεξάνδρου Δάβου Δουμᾶ υἱοῦ τοῦ μαρκησίου Δάβου δὲ λὰ- Παλλετερὶ καὶ μαύρης ἀφρικανῆς, τῆς Στεφανίνας Δουμᾶ (Tiennette Dumas) ὑφ' ἧς τὸ ὄνομα ἰδίως ἐγένετο γνωστός. Ὑπ' αὐτὸ δὲ τοῦτο τὸ ὄνομα καὶ ὁ γάλλος δημοσιογράφος, οὗ ἡ σύλληψις κόμη, τὰ χαρακτηριστικὰ καὶ τὰ χείλη προδίδουν τὴν ἀφρικανικὴν καταγωγήν, ἔμελλε νὰ δοξασθῇ, καίτοι ἀναλαμβάνων ἔν τισι περιστάσεσι τὸ ὄνομα μετὰ τοῦ τίτλου τοῦ πάππου αὐτοῦ. Ἀνατραφεὶς ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἥτις ἐγένετο τῷ 1806, ἔτυχεν ἐν Βιλλὲρ Κοττερέτ μετριωτάτης παιδεύσεως, ἀλλ' ἐν πάσῃ κατ' ἐπιμονὴν μητρικαῖς ἀσκήσεσιν ἐκτήσατο χώμην καὶ δεξιότητα. Μὴ ἔχων ἄλλους πόρους ἐκτὸς τῆς χορηγουμένης τῇ μητρὶ συντάξεως, ὑπῆρξεν ἐπί τινα χρόνον γραφεὺς συμβουλαιογράφου, καὶ μετὰ ἐν ἡλικίᾳ εἴκοσιν ἐτῶν πρὸς εὕρεσιν τύχης εἰς Παρισίους. Φέρων συστατικὰ παρὰ πολλοῖς στρατηγοῖς, οἵτινες ἦσαν φίλοι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εὗρεν ὑποδοχὴν μόνον παρὰ τῷ στρατηγῷ Φοᾷ, ὅστις ὅπως χρησιμοποιήσῃ τὸν ὡραῖον γραφικὸν χαρακτῆρα, τὸ μόνον πλεονέκτημα, οὗ ἔδωκε δείγματα ὁ Δουμᾶς, ἐτοποθέτησεν αὐτὸν παρὰ τῷ δουκὶ τῆς Αὐρηλίας, ὡς ὑπεράριθμον γραμματέα μετ' ἐναυσίου μισθοδοσίας 1,200 φράγκων. Ὁ δὲ νεανίας ὅστις συγκατανεύσας νὰ ζήσῃ διὰ τῆς γραφῆς αὐτοῦ, προὐτίθετο νὰ ζήσῃ μίαν ἡμέραν διὰ τοῦ καλάμου αὐτοῦ, ἐπεδόθη σπουδαίως εἰς τὴν μελέτην, ἀνέγνωσεν ἁπλήστως, καὶ ἤρξατο στιχουργῶν. Κατήρξατο δὲ τοῦ σταδίου αὐτοῦ, τῷ 1826, δι' ἑνὸς τόμου «Διηγημάτων» εἰς 12ον. Τὸ ἐπιὸν ἔτος, παρακινηθεὶς ἐκ τῶν ἐν Παρισίοις δοθεισῶν παραστάσεων ὑπὸ τοῦ ἀγγλικοῦ δραματικοῦ θιάσου ἐστράφη πρὸς τὸ δραματικὸν εἶδος τῆς φιλολογίας. Ἔδωκε δὲ κατὰ πρῶτον εἰς τὴν σκηνὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Davy, la Chasse et l'Amour, 1825 καὶ la Noce et l'enterrement 1826. Ὕστερον δ' ἔγραψε κατὰ μίμησιν τῆς «Συνωμοσίας τοῦ Φιέσκου», μίαν τραγῳδίαν τῶν «Γράκχων», ἥτις ἔμεινεν ἀνέκδοτος καὶ δρᾶμα ἔμμετρον τὴν «Χριστίναν τῆς Σουηδίας», ἥτις εἰσαχθεῖσα εἰς τὸ γαλλικὸν θέατρον παρεστάθη βραδύτερον, τῇ 30ῇ μαρτίου 1830 ἐν τῷ θιάτρῳ τοῦ ᾠδείου. Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ, ὁ Ἀλέξανδρος Δουμᾶς ἔπραξε μέγα τόλμημα δοὺς εἰς τὸ πρῶτον τῶν ἀνωτέρω θεάτρων τὸν «Ἕρνικον Γ' καὶ τὴν αὐλὴν αὐτοῦ», ἱστορικὸν δρᾶμα εἰς πέντε πράξεις, οὗ ἡ πρώτη παράστασις, 11 φεβρουαρίου 1829, ὑπῆρξε γεγονὸς καὶ ἐπανάστασις ὅλη ἐν τῷ φιλολογικῷ κόσμῳ. Καθ' ὃν χρόνον ὁ ῥωμαντισμὸς ἐθριάμβευεν ἐν τῇ ποιήσει, τὸ δρᾶμα τοῦτο ἐπεκροτήθη ὡς μία περιπλέον ἀντίδρασις κατὰ τῶν κλασικῶν παραδόσεων τῆς ἀρχαίας τραγῳδίας. Αἱ ἐν τῷ θεάτρῳ γενόμεναι διαδηλώσεις καὶ αἱ κατὰ τοῦ Ῥακίνα κραυγαὶ κατεδείκνυον «Τὴν ἐντύπωσιν ἐνεποίησε τῷ δημοσίῳ ἡ ἀφετηρία αὕτη. Ὁ δοὺξ τῆς Αὐρηλίας ἦτο παρὼν εἰς τὴν παράστασιν καὶ ἔδωκε πρῶτος τὸ σύνθημα τῶν χειροκροτήσεων ὑπὲρ τοῦ ἀπεριθμήτου ἐκείνου γραμματέως τῆς ὑπηρεσίας· ὁ ὑπαλληλος ἐγένετο βιβλιοφιλος τοῦ πρίγκιπος.

Ἀπὸ τῆς ταύτης χαλκῆς πρωτοτόκου μέλο-

να σπουδαιότητα ὁ δημόσιος καὶ φιλολογικὸς βίος τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ. Ἀφοῦ μετέσχε τῶν ταραχῶν τοῦ 1830 καὶ ἔλαβε τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰουλίου, ὁ Δουμᾶς ἀπελθὼν εἰς τὴν βασιλόφρονα Βανδέαν γράφει τὰ τῆς ὁδοιπορίας αὐτοῦ διὰ τρόπου δυσαρεστήσαντος τῷ βασιλεῖ. Διὰ τῆς προστασίας τοῦ δουκὸς τῆς Αὐρηλίας προσείλκυσε τὴν εὔνοιαν καὶ τῶν ἄλλων πριγκήπων τοῦ οἴκου τῆς Αὐρηλίας, ἰδίως δὲ τὴν τοῦ δουκὸς δὲ Μομπανσιέ, ὃν συνώδευσεν εἰς Ἱσπανίαν ὡς ἱστοριογράφος τοῦ συνοικεσίου αὐτοῦ, 1846. Τότε, ἀφοῦ ὑπέγραψεν εἰς τὸ προικοσύμφωνον μεθ' ὅλων τῶν τίτλων αὐτοῦ, διεπεραιώθη εἰς Ἀφρικήν, ἔχων ὑπὸ τὰς διαταγάς του, πρὸς μέγα σκάνδαλον τῆς κοινοβουλευτικῆς ἀντιπολιτεύσεως, τὸ ἐθνικὸν ἀτμόπλοιον le Véloce. Ἐπανελθὼν δ' ἐκ τῆς περιηγήσεως ταύτης ἔδωκεν εἰς τὴν σκηνὴν συλλογὴν ἱστορικῶν δραμάτων, καὶ τῷ 1848 συστήσας δύο ἐφημερίδας τὴν «Ἐλευθερίαν» (la Liberté), ἥτις ἀπέθανε μόλις γεννηθεῖσα, καὶ τὸν «Μῆνα» (le Mois) ζήσαντα δύο ἔτη ἄνευ ἰσχύος, ἀπέτυχεν ἐν τῇ ἐφημεριδογραφίᾳ καὶ τῷ πολιτικῷ σταδίῳ μὴ ἐκλεγεὶς μέλος τῆς ἐθνοσυνελεύσεως. Τῷ 1842 ἐνυμφεύθη τὴν Ἴδαν Φερρὲ ἠθοποιὸν τοῦ θεάτρου τῆς Πύλης Ἁγίου Μαρτίνου, ἥτις ἀπὸ τοῦ 1845 κατῴκησεν ἐν Φλωρεντίᾳ, ἔνθα ἀπέθανε κατὰ μάρτιον τοῦ 1859. Ἁπλοῦς ἱππότης τῆς λεγεῶνος τῆς τιμῆς ἐν Γαλλίᾳ, ὁ περιώνυμος μυθιστοριογράφος ἐκοσμεῖτο ὑπὸ διαφόρων ξένων παρασήμων ἅτινα ἐνίοτε ἐπεδείκνυε πάντα ὁμοῦ ἐπὶ τοῦ στήθους αὐτοῦ. Ἕτερα περιστατικὰ τοῦ βίου τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ καταχωροῦνται εἰς πᾶσας τὰς βιογραφίας αὐτοῦ καὶ πολλὰ τούτων ὁ Ἴδιος ἠρέσκετο ἐκμυστηρευόμενος εἰς τὸ δημόσιον. Τοιαῦτα δὲ εἶναι ἰδίως αἱ περιηγήσεις του, ἐν αἷς ἡ τοῦ 1860 δείκνυσιν ἡμῖν αὐτὸν συνεκστρατεύοντα μετὰ τοῦ Γαριβάλδη, παριστάμενον εἰς τὰς μάχας καὶ ἱστοροῦντα αὐτάς, τέλος δὲ γενόμενον ἐπί τινα χρόνον ἐπιστάτην τῶν νεαπολιτικῶν μουσείων. Ἀλλ' ἡμεῖς παραλείποντες τὰ περιστατικὰ ταῦτα ἀναφέρομεν μόνον ὅσα σχετίζονται πρὸς τὰ πονήματα τοῦ Δουμᾶ.

Ἐκ τῶν δραμάτων ἅτινα ἐπὶ δεκαπενταετίαν ὑπεστήριξαν μετὰ πολλοῦ κρότου καὶ πατάγου τὴν δραματικὴν φήμην τοῦ συγγραφέως τοῦ «Ἐβρίκου» Γ', σημειωτέον τὰ ἑξῆς· «Στοκχόλμη», Φονταινεβλὼ καὶ Ῥώμη», νέον ὄνομα τῆς «Χριστίνας» τῷ 1828· Ἀντονύ, δρᾶμα εἰς πέντε πράξεις, παρασταθὲν ἐν τῇ Πύλῃ Ἁγίου Μαρτίνου, 3 μαΐου 1831, ὅπερ ἦτο ἡ ἀπαρχὴ τῆς ἐμφανίσεως αὐτοῦ πρὸς τὴν ἤδη γνωστὴν ἀλλ' ἀπηγορευμένην Marion Delorme τοῦ Βίκτωρος Οὐγὼ, ἐγένετο παρὰ τῷ δημοσίῳ δεκτὸν ὡς διαδήλωσις τῶν ἀρχῶν τῆς ῥωμαντικῆς σχολῆς καὶ θορυβώδη ἐγένησε σκάνδαλα διὰ τῆς συστηματικῆς ἀνηθικότητος τῶν προσώπων· Charles chez ses grands vassaux, τραγῳδία εἰς πέντε πράξεις· «Ναπολέων Βοναπάρτης». ἢ «Τριάκοντα ἔτη τῆς γαλλικῆς ἱστορίας· Teresa, δρᾶμα εἰς πέντε πράξεις· le Mari de la veuve, κωμῳδία εἰς μίαν πρᾶξιν· la Tour de Nesle, δρᾶμα εἰς πέντε πράξεις καὶ ἑννέα σκηνογραφίας, ἐφ' οὗ δημοσίᾳ διεξεδίκησε δικαιώματα συγγραφέως ὁ Φρειδερίκος Gaillardet· Angèle εἰς πέντε πράξεις· Catherine Howard, Don Juan de Marana, κτλ. Τοσοῦτο πλῆθος δραματικῶν προϊόντων συνεπάγεται μεγάλην χρόνου δαπάνην, ἀλλ' ὁ Ἀλέξανδρος Δουμᾶς εὗρισκε καιρὸν νὰ δημοσιεύῃ συγχρόνως τὰς ἀναριθμήτους ἐκείνας μυθιστορίας δι' ὧν κατελαβε θέσιν μεταξὺ τῶν γονιμωτάτων τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ κόσμου μυθιστοριογράφων, καὶ αἵτινες ἀνεγνώσθησαν μεταπεφρασμέναι εἰς διαφόρους γλώσσας ὑπό τε τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου κόσμου. Ἐκ τῶν μυθιστοριῶν τούτων, ὧν πολλαὶ μετηνέχθησαν εἰς τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν ὑπὸ δοκίμων μεταφραστῶν, σημειοῦμεν τὰς μάλιστα φημιζομένας. «Ὁ Ἱππότης δ' Ἁρμανταλ, le Corricolo, Fernande, Louis XIV et son siècle, Michel-Ange et Raphael Sanzio, «Ὁ ἐρυθρόδικος ἱππότης», «Ἡ Κυρία δὲ Μονσορώ», «Τεσσαράκοντα πέντε» «Τὸ περιδέραιον τῆς βασιλίσσης», la Régence, Louis XVI, Drames de Quatre vingt treize, le Dernier roi des Français, Gil Blas en Californie, οἱ «Μοῒκανοὶ τῶν Παρισίων» καὶ ὁ «Σαλβατόρος», μυθιστορία θαυμάσιος τὴν πλοκὴν καὶ τεχνικωτάτη τοὺς χαρακτῆρας· les Compagnons de Jéhu, les Louves de Machecoul, le Caucase, Voyage (1759), les Mémoires d' Horace καὶ «τὰ Ἀπομνημονεύματα τοῦ Γαριβάλδου».

Ταὐτοχρόνως δὲ ὁ Δουμᾶς εἰργάζετο καὶ διὰ τὴν σκηνὴν εἰς ἣν ἔδωκε τοὺς «Σωματοφύλακας» (les Mousquétaires) δρᾶμα εἰς πράξεις πέντε· τὴν «Βασίλισσαν Μαργαρὼ» (la Reine Margot) le Chevalier de Maison-Rouge, Monte-Cristo, δρᾶμα γενόμενον ἵνα παρασταθῇ δύο ἐσπέρας κτλ. Ἄλλως δὲ πολυκρότους μυθιστορίας τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ σημειοῦμεν τὸν Μόντε-Χρῆστον ἐφ' ᾧ ἐπεμύνετο θεωρῶν αὐτὸν ὡς ἓν τῶν καλλίστων ἔργων του, τὰ «Ἀπομνημονεύματα τοῦ Ἀποστόλου (συνέχ.)

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο (συνέχ.)

μνημονεύματα» («Ἄγγελος Πιτοῦ», «Ἰωσὴφ Βάλσαμος», τὸ «Περιδέραιον τῆς βασιλίσσης», ἡ «κόμησσα δὲ Σαρνύ», ὁ «Ἐρυθρόδακτυλος ἱππότης»). Οἱ «τρεῖς Σωματοφύλακες», «Μετὰ εἴκοσιν ἔτη», ὁ «Ὑποκόμης τῆς Βραζελόννης» Impressions de voyage, 1833, τόμ. 2, καὶ Nouvelles impressions de voyage (1841, τόμ. 3). Τὸ ὄνομα τοῦ Δουμᾶ κατέστη κυρίως δημοτικώτατον διὰ τῶν «τριῶν Σωματοφυλάκων» καὶ τοῦ «Μόντε-Χρήστου», δι' ὧν ἐκτήσατο ἐτήσιον εἰσόδημα ἕως 200,000 φράγκων, ἀλλὰ τὸ εἰσόδημα τοῦτο κατεσπατάλησε διὰ τῆς ἐν τῇ νήσῳ τοῦ Μόντε-Χρήστου σατραπικῆς πολυτελείας.

Εὐκόλως ἐννοεῖ τις ὅτι τοσαύτη πληθὺς ποιημάτων εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξέλθῃ τοῦ ἐγκεφάλου ἢ καὶ τοῦ καλάμου ἑνὸς καὶ μόνου ἀνδρός. Τοῦτο δ' ἀπεδείχθη διὰ τῆς μεταξὺ τοῦ Δουμᾶ καὶ τῶν διευθυντῶν τοῦ Τύπου καὶ τῆς Συνταγματικῆς πολυκρότου δίκης τῷ 1847, ὅτε κατέστη γνωστὸν εἰς τὸ δημόσιον ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος Δουμᾶς ὑπεσχέθη νὰ χορηγῇ εἰς τὰς ἐφημερίδας ταύτας κατ' ἔτος πλείονας τόμους ἢ ὅσους δύναται ν' ἀντιγράψῃ ὁ ταχυγραφώτατος ἀντιγραφεύς. Ἐκ δὲ τούτου ἀναγκαίως ἔπεται ὅτι εἶχε συνεργάτας, οὓς ὅμως ἵνα φανερώσῃ ἀνέμενε τὰς κατακραυγὰς τῶν κριτικῶν καὶ τὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις. Τὰ ὑπὸ τοῦ Εὐγενίου δὲ Μιρεκοὺρ δημοσιευθέντα sur le Mercantilisme littéraire (εἰς 8ον, 1845) καὶ Fabrique de romans, maison A Dumas et Cie, εἰς 8ον τῷ αὐτῷ ἔτει, προύκάλεσαν συζητήσεις περὶ τῶν μυστηρίων τῆς τοσαύτης γονιμότητος. Ἔλαβον ἐν πρὸς ἕν τὰ δράματα καὶ τὰ βιβλία αὐτοῦ, διημφισβήτησαν τὴν γνησιότητα αὐτῶν καὶ ἐθεώρησαν αὐτὰ ἔργα ἄλλων συγγραφέων, ἐν οἷς ὀνομάζονται οἱ Anicet Bourgeois, Hippolyte Auger, Paul Bocage, Brunswick, Louis Counilhac, Durieu, Fiorentino, Gerard de Nerval, Maquet, Meurice, Souvestre, κλπ. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἐμέμφθησαν τοῦ Δουμᾶ ἐπὶ τολμηρᾷ ἰδεοκλοπίᾳ παρά τε τῶν τεθνεώτων καὶ τῶν ζώντων ἐνδόξων συγγραφέων, ἤτοι τοῦ Οὐάλτερ Σκὸτ, τοῦ Augustin Thierry, τοῦ Σατωβριάνδου, Βίκτωρος Οὐγὼ, κλπ. Κατὰ δὲ τῆς μομφῆς ταύτης ἐδικαιολογήθη προφασισθεὶς ὅτι ὁ μεγαλοφυὴς ἄνθρωπος οὐ κλέπτει ἀλλὰ κατακτᾶται καὶ πρὸς τοῦτο ἔφερεν ὡς παράδειγμα τὸν Μολιέρον καὶ τὸν Σαιξπῆρον. Ῥητέον δὲ πρὸς τούτοις ὅτι οἱονεὶ πρὸς ἐπιφύλαξιν τῆς φαινομένης ταύτης γονιμότητος, συνίδη τῷ συγγραφεῖ ἢ τοῖς ἐκδόταις νὰ δημοσιεύσωσι τὰ αὐτὰ πράγματα ὑπὸ τίτλον διάφορον· τῷ 1861, παραδείγματος χάριν, ἡ αὐτὴ μυθιστορία ἐδημοσιεύετο ἐν Παρισίοις μετ' ἐπιγραφῆς Monsieur Coumbes, καὶ ἐν Βρυξέλλαις μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς Chalet et Cabanon.

Ἀλλὰ μεθ' ὅλας τὰς μομφὰς ταύτας παιδαριῶδες ἦθελεν εἶσθαι ν' ἀρνηθῶμεν ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος Δουμᾶς κέκτηται ἰδίαν ἀξίαν. Τὰ θέματα ἢ τὴν ὕλην τῶν μυθιστοριῶν καὶ τῶν δραμάτων, μεταχειρίζεται τοσοῦτῳ δεξιῶς καὶ μετὰ τοσαύτης περὶ τὴν πλοκὴν τέχνης ὥστε τὰ ἔργα αὐτοῦ φαίνονται ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως. Οὐδεὶς ὑπερέβη αὐτὸν κατὰ τὴν διάταξιν τῶν μερῶν, τὸ δραματικὸν τῶν γεγονότων καὶ τῶν προσώπων τοὺς χαρακτῆρας. Πλήρης οἴστρου καὶ ζωῆς ὁ Δουμᾶς ἔχει ἴδιόν τι ὕφος διακρῖνον αὐτὸν ἀπὸ τῶν λοιπῶν μυθιστοριογράφων καὶ συνιστάμενον εἰς τὸ πομπῶδες τοῦ λόγου. Περιγράφων τοὺς ἀρχαίους εὐπατρίδας τῆς Γαλλίας εἶναι ἀμίμητος· πολλαχοῦ δὲ ποιητὴς γινόμενος ἐν ταῖς μυθιστορίαις αὐτοῦ εἰσχωρεῖ μέχρι τῆς καρδίας, ἀφοῦ τέρψῃ τὴν διάνοιαν. Τὴν ἱκανότητα αὐτοῦ συναισθανόμενος καὶ ἐπαιρόμενος ἐπὶ τῇ γονιμότητι καὶ ἐπιτυχίᾳ καθίσταται φορτικὸς διὰ τῆς συχνῆς τοῦ ἐγὼ χρήσεως· ἢ ὡς δεῖγμα ἀναφέρομεν τὸ πρόγραμμα τῶν δημοσίων αὐτοῦ διαλέξεων, ὅτε ἐπέστρεψεν ἐκ Νεαπόλεως εἰς Παρισίους (1865) συντεταγμένον ὡς ἑπεται· «Ἦλθεις Παρισίους ἄφιξίς μου.— Οἱ φίλοι τοῦ πατρός μου,— Ἡ εἰς τὸ γραφεῖον εἴσοδός μου,— Αἱ ἀπαρχαί μου ἐν τῷ θεάτρῳ,— Ὁ ἐπικήδειός μου ὑπὸ βασιλέως». Ἀπέθ. τῷ 1871.

ΔΟΥΜΑΣ (Ἀλέξανδρος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, φιλόλογος καὶ δραματικὸς ποιητής, γενν. ἐν Παρισίοις, τῇ 28 Ἰουλίου 1824 (ν. ἡμ.), εἰσῆλθε εἰς τὸ ἐκπαιδευτήριον Goubaux καὶ διέπρεψεν ἐν ταῖς σπουδαῖς αὐτοῦ εἰς τὸ collège Bourbon. Πρωΐμως εἰσαχθεὶς εἰς τὰς συναναστροφὰς τῶν συγγραφέων καὶ καλλιτεχνῶν, διεκρίθη κατὰ τὴν πρώϊμον ἀνάπτυξιν καὶ ζωηρότητα τῆς διανοίας. Καταλιπὼν ἐν ἡλικίᾳ ἐκκαίδεκα ἐτῶν τὰ θρανία τοῦ σχολείου, συνέθετο ἑπτακαιδεκαέτης συλλογὴν στίχων μετ' ἐπιγραφῆς les Péchés de jeunesse, ἧτις ὀλίγην ἔχει φιλολογικὴν ἀξίαν. Συνοδεύσας δὲ τὸν πατέρα περιηγούμενον τὴν Ἱσπανίαν καὶ τὴν Ἀφρικὴν, ἔγραψεν Aventures de quatre femmes et d'un perroquet, 1846-1847, τόμ. 6 εἰς 8ον, εἶτα ἐκδ., 1858, εἰς 12ον, μυθιστορίαν ἥτις ηὐδοκίμησε διὰ τὸ φανταστικὸν αὐτῆς. Ἀλλ' αἰσθανόμενος ὅτι ἐστερεῖτο τῆς λαμπρᾶς ἐκείνης

τοῦ πατρὸς φαντασίας, ἐπαύσατο βαδίζων ἐπὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ, καὶ ἐπεδίωξε τὴν ἐπιτυχίαν ἐν τῇ ἀληθείᾳ τῶν παρατηρήσεων, ἐν τῇ ἀκριβείᾳ τῶν εἰκόνων. Ἐσπούδασε πλησιέστερον τὸν κόσμον καὶ μάλιστα τὸν ὕποπτον, τὸν ἀμφίβολον ἐκεῖνον κόσμον, ἐν ᾧ ἡ λάμπουσα κακία κρύπτει πολλάκις τοσαύτην ἀθλιότητα. Ἐκ δὲ τούτου ἐγεννήθησαν αἱ πρῶται αὐτοῦ μυθιστορίαι αἵτινες προήγαγον τὴν ἀτομικὴν αὐτοῦ φήμην καὶ ταχὺ ἀνύψωσαν αὐτὴν εἰς μέγα ὕψος ἤτοι, la Dame aux camélias 1848, τόμ. 2 εἰς 8ον· le Roman d'une femme, 1848, τόμ. 4, εἰς 8ον. Diane de Lys, 1851, τόμ. 3 εἰς 8ον· la Dame aux perles, 1854, τόμ. 3 εἰς 8ον· la Vie à vingt ans, 1856, εἰς 8ον. Πολλάκις ἀνατυπωθεῖσαι καὶ μεταφρασθεῖσαι εἰς διαφόρους γλώσσας αἱ μυθιστορίαι αὗται εἶναι ἀξιοσημείωτος διὰ τὸ ἁπλοῦν καὶ ἀπέριττον τοῦ ὕφους, τὰς δραματικὰς περιπετείας, καὶ τὴν περιγραφὴν τῶν ἔξω τῆς ἠθικῆς ὑπάρξεων μετ' ἠθικῶν σκοπῶν ἢ προφάσεων.

Ταὐτοχρόνως δὲ ὁ συγγραφεὺς διενοήθη, κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἐν Γαλλίᾳ ἔθος νὰ μετενέγκῃ εἰς τὸ θέατρον τὸ θέμα τῶν μυθιστοριῶν αὐτοῦ, καὶ οὕτως ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐγένοντο καταφανέστεραι αἵ τε ἀρεταὶ καὶ αἱ ἐλλείψεις τοῦ συγγραφέως. Ἡ Dame aux Camélias παρεστάθεισα εἰς τὸ Vaudeville τῷ 1852, ἀρχῇ ἀπηγορεύθη ἡ παράστασις αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Léon Faucher. ὑπῆρξε τὸ δοκίμιον καὶ ὁ θρίαμβος αὐτοῦ. Ἐκ δὲ τῷ δράματι τούτῳ ἐπέτυσεν αὐθις τὴν περὶ ἀθωώσεως τῆς ἐταίρας θέσιν. Αἱ πεπτωκυῖαι γυναῖκες ἐξηκολούθουν οὖσαι ἡρωΐδες τῆς Diane de Lys (ἐν τῷ Γυμνασίῳ, 1853), καλουμένης ἐν ἀρχῇ la Dame aux perles, καὶ τοῦ Demi-Monde, 1855, ἀλλὰ μετὰ μείζονος σωφροσύνης καὶ ἠθικωτέρων προθέσεων. Τὸ δρᾶμα La Question d'argent ἐπεκαλύψεν ἑτέραν κοινωνικὴν πληγήν, ὁ δὲ «Νόθος υἱὸς» (le Fils naturel), 1858, μέγα ἠθικὸν καὶ νομοθετικὸν ζήτημα. Τὰ πέντε ταῦτα δράματα περιέχοντα ἐξαιρέτους σκηνὰς τῆς κωμικότητος τῶν ἠθῶν καὶ χαρακτῆρας ἐμφαίνοντας παρατηρητικὸν νοῦν, ἔτυχον ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς παρὰ τῷ κοινῷ τῶν Παρισίων καὶ προὐκάλεσαν τὰς συζητήσεις τῶν ἠθικολόγων· ἕκαστον δ' αὐτῶν ἐδιδάχθη ἐπανειλημμένως πλέον ἢ ἑκατοντάκις ἀπὸ τῆς σκηνῆς. Ἔκτη δὲ δραματικὴ μελέτη τοῦ αὐτοῦ γέγονεν ὁ Ἄσωτος πατὴρ (le Père prodigue) 30 νοεμβρίου 1859, διήγειρε τὰ αὐτὰ ἐγκώμια καὶ τὰς αὐτὰς μομφάς. Τελευταῖον ἐργον ἐν τῇ αὐτῇ θεάτρῳ, l'Ami des Femmes (4 μαρτίου 1864) διήγειρε μείζονα κατακραυγὴν ἐναντίον τῶν ἠθικῶν τάσεων τοῦ συγγραφέως ἢ θαυμασμὸν τῆς δραματικῆς αὐτοῦ δεινότητος καὶ ἀπεμάκρυνεν αὐτὸν τῆς σκηνῆς ἐπ' ὀλίγον χρόνον.

Ἡ συνεργασία τοῦ Δουμᾶ υἱοῦ εἰς τὸ Supplice d'une femme τοῦ Γιραρδίνου (Théâtre Français, 29 ἀπριλίου 1865), ἐγένετο ἀφορμὴ μεγίστης ἐπιτυχίας εἰς τὸ δρᾶμα τοῦτο καὶ ἐγέννησε περίεργον συζήτησιν μεταξὺ τῶν συγγραφέων. Ὕστερον δὲ μετασχὼν τῆς ἐπιτυχίας τῆς Héloïse Paranquet (ἐν τῷ Θεάτρῳ τοῦ Γυμνασίου, 20 ἰανουαρίου, 1866), ἥτις κατ' ἀρχὰς ἐδημοσιεύθη ἀνωνύμως καὶ κατόπιν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Durantin, παρεσκευάσθη ὅπως ἐπανέλθῃ πρὸς ἴδιον ὄφελος εἰς τὸ ἀγαπητὸν αὐτῷ θέατρον, καὶ τῇ 16 μαρτίου 1867, ἔδωκεν εἰς τὴν σκηνὴν τὴν εἰς τέσσαρας πράξεις κωμῳδίαν les Idées de Mme Aubray, ἐν ᾗ ἐπραγματεύετο αὖθις τὴν περὶ ἀθωώσεως τῆς ἁμαρτωλῆς γυναικὸς θέσιν. Τῷ 1868, μία ἔκδοσις τοῦ Théâtre Complet τοῦ Δουμᾶ υἱοῦ κατέστη πολύκροτος διὰ τῶν ἐν τοῖς «Προλεγομένοις» κοινωνικῶν θεωριῶν (τόμ. I—III, εἰς 8ον).

Ὁ Δουμᾶς υἱός, ὅστις νέος ἔτι ἐκτήσατο δόξαν καὶ πλοῦτον δὲν περιωρίσθη ἀποκλειστικῶς εἰς ταῦτα μόνον ἀλλ' ἔδωκεν εἰσέτι εἰς τὴν μυθιστορικὴν φιλολογίαν ἕτερα πονήματα ὧν ὁ κατάλογος ἔχει ὡς ἑπεται Césarine, 1848 εἰς 8ον· le Docteur Servans, 1849, τόμ. 2, εἰς 8ον· Tristan le Roux, 1850, τόμ. 3 εἰς 8ον. Trois hommes forts, 1850, τόμ. 4, εἰς 8ον, νέα ἔκδοσις 1858, εἰς 18ον· Revenants, 1851· le Régent Mustel, 1852, τόμ. 2, εἰς 8ον· Contes nouvelles, 1853, εἰς 18ον· Sophie Printemps, 1853 τόμ. 2, εἰς 8ον· la Boîte d'argent, 1855· l'Affaire Clémenceau, 1867, εἰς 18ον, μυθιστορία κακουργοδικείου, ἥτις κατέστησεν ἐκ νέου τοῦ συρμοῦ εἶδος μυθιστορίας ἐξαντληθὲν, κτλ., μὴ ἀριθμουμένων τῶν la Ligue καὶ la Fronde, ἐν τῇ Gazette de France, τῶν Lettres d'un provincial ἐν τῇ Presse καὶ διαφόρων ἄρθρων, ἐπιστολῶν ἢ ἐπιφυλλίδων, αἵτινες δὲν συνελέγησαν εἰς τόμους. Τελευτῶντες σημειοῦμεν τὸ εἰς δύο πράξεις λυρικὸν ἔργον Atala (Théâtre-Historique 1848).

ΔΟΥΜΑΣ (Ἰωάννης Βαπτιστὴς, περιώνυμος γάλλος χημικὸς, μέλος τοῦ Πανεπιστημίου, γερουσιαστὴς, γεν. ἐν Alais (Γάρδῃ), τῇ 14 ἰουλίου 1800 [illegible] ἐσπέρας τοῦ σταδίου αὐτοῦ διὰ τῆς

φαρμακοποιίας, ἣν ἐσπούδασε νεώτατος ἐν τῇ γενετείλῃ αὐτοῦ πόλει καὶ ὕστερον ἐν Γενεύῃ. Ἐκτήσατο δὲ ἐν τάχει εἰς τὴν βοτανικήν, τὴν ἰατρικὴν καὶ τὴν χημείαν εὐρείας γνώσεις, αἵτινες εἵλκυσαν τὴν προσοχὴν τῶν σοφῶν Δεκανδόλλου καὶ Πρεβό. Μαθητὴς τὸ πρῶτον καὶ ὕστερον συνεργάτης τοῦ δευτέρου τούτων ἐδημοσίευσεν ἀπὸ κοινοῦ μετ' αὐτοῦ συγγράμματα δι' ὧν ἀνεδείχθησαν ἀμφότεροι. Τῷ 1821, ἐγκατασταὶς ἐν Παρισίοις ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀλεξάνδρου Βρογνιάρ, καὶ κατέλαβεν ὑψηλὴν θέσιν ἔν τε τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ. Γόνιμος καὶ τολμηρὰ διάνοια ὁ Δουμᾶς ἐγένετο ἀρχηγὸς σχολῆς ἧς αἱ ἀγχίνοιαι καὶ καιναὶ ἰδέαι ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς διαφόρους κρίσεις καὶ ζωηρὰς ἐπικρίσεις. Αὐτὸς δ' οὗτος κατήρξατο ἐπὶ τῆς θεωρίας αὐτοῦ τῶν Substitutions συζητήσεως, ἐν ᾗ εἶχε κυριώτερον ἀνταγωνιστὴν τὸν Βερζέλιον, «τὸν σοφὸν τῆς Εὐρώπης ὅστις ἥκιστα ἠνείχετο τὴν ἀντιλογίαν». Παραμελῶν τὰς διαφορὰς αἵτινες ἐκφράζονται διὰ μικροτάτων κλασμάτων, ὁ Δουμᾶς τίθησιν ὡς ἀρχὴν ὅτι οἱ παριστῶντες τὰς χημικὰς βαρύτητας τῶν ἁπλῶν σωμάτων ἀριθμοὶ, δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἁπλοῖ πολλαπλάσιοι τῆς τοῦ ὑδρογόνου, ἐξ οὗ συμπεραίνει ὅτι πάντα τὰ σώματα ταῦτα εἶναι ὑδρογόνον εἰς διαφόρους βαθμοὺς πυκνότητος, τοῦ ὅπερ ἐπικυροῖ τὴν κένότητα τῆς ὕλης». Ἀφ' ἑτέρου δὲ ὡς πρακτικὸς χημικὸς ἐσπούδασεν ἰδίᾳ τὰς ἐνεργάνους ὕλας καὶ σημαντικὰς ἐποιήσατο παρατηρήσεις, ἰδίως περὶ τῆς εἰς τὰ σώματα ταῦτα ἐπιδράσεως τῶν ἀλκαλικῶν· τὸ πνεῦμα τῶν ξύλων καὶ τὰ ὑγιεινὰ αὐτοῦ· τὸν αἰθέρα καὶ τοὺς συνδυασμοὺς αὐτοῦ· τὰ αἰθερώδη ἔλαια· τὰ ἀλκαλοειδῆ· τὸ ἰνδικὸν, τὸ νιτρικὸν ὀξὺ, κτλ.

Ὡς καθηγητὴς ὁ Δουμᾶς διακρίθη κατὰ τὴν εὔροιαν τοῦ λόγου, τὸ γλαφυρὸν τοῦ ὄρους, ὅπερ δὲν εἶναι πάντοτε ἀνεπιτίθευτον, καὶ τὴν σπανίαν δεξιότητα περὶ τὸ ἐκτελεῖν τὰ ἐνώπιον τῶν ἀκροατῶν αὐτοῦ πειράματα. Μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν περὶ τὸ 1832 ἐξελέγη ἰσόβιος αὐτῆς γραμματεὺς κατ' Ἰανουάριον τοῦ 1868 ἀντικαταστήσας τὸν Φλουράνς. Τῷ 1869 ὁ Χημικὸς σύλλογος τοῦ Λονδίνου ἀπένειμεν αὐτῷ τὸ μέγα médaille Faraday. Ἀπὸ τῆς 31 ὀκτωβρίου 1830 μέχρι τῆς 9 Ἰανουαρίου 1851 ἐχρημάτισεν ὑπουργὸς τῆς γεωργίας καὶ τοῦ ἐμπορίου. Μετὰ δὲ τὴν προεδρίαν τῆς 2 δεκεμβρίου ἐγένετο μέλος τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, γερουσιαστὴς καὶ μέλος τοῦ ἀνωτάτου Συμβουλίου τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως κτλ. Προβιβασθεὶς ταξίαρχος τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς, τῇ 27 ἀπριλίου 1845 καὶ μέγας ἀξιωματικὸς τῇ 29 δεκεμβρίου 1855, ἐγένετο μεγαλόσταυρος τῇ 14 αὐγούστου 1863. Ὁ Δουμᾶς, συντάκτης πολυαρίθμων ὑπομνημάτων, καταχωρηθέντων εἰς διάφορα ἐπιστημονικὰ περιοδικὰ, ἐδημοσίευσε· Traité de chimie appliquée aux arts, 6 τόμ. εἰς 8ον, μετὰ πινάκων, 1828—1843. Leçons sur la philosophie chimique, ἐν Παρισίοις 1837, σύνοψιν τῶν γενικωτέρων ἀρχῶν τῆς ἐπιστήμης· Essai sur la statistique chimique des êtres organisés, 1841, ἔκδ. 3η, 1844· Enquête sur les engrais, 1867, εἰς 18ον, κτλ.

ΔΟΥΜΒΑΡ DUNBAR, Dumbarum, πόλ. τῆς Σκωτίας (Ἀγγλικῶν), δυσπρόσιτος λιμὴν ἐπὶ τῆς Βορείου θαλάσσης, 43 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Ἐδιμβούργου· κάτ. 4,800. Ναυπήγια· χυτήρια· κατασκευὴ ἀτμομηχανῶν· σαπωνοποιεῖα· ἀχινοτοιεῖα. Ζωηρὰ ἁλιεία. Οἱ κόμητες τῆς Νορθουμβερλάνδης κατεῖχον τὸν πύργον Δουμβὰρ ἀπὸ τοῦ 1702 μέχρι τοῦ 1434. Ἀλωθεὶς μετὰ μίαν μάχην ὑπὸ τοῦ Ἐδουάρδου Α', τῷ 1296, ἐδέξατο τὸν Ἐδουάρδον Β', νικητὴν ἐν Βαννοκβούρνῳ καὶ τὴν Μαρίαν Στυάρτην τετράκις. Ἐκρημνίσθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Κοινοβουλίου τῷ 1567 καὶ μόλις σώζονται ὀλίγα ἴχνη αὐτοῦ. Ὁ Κρόμβελ ἐνίκησεν ἐν Δούμβαρ τοὺς σκώτους βασιλικοὺς ἀγομένους ὑπὸ τοῦ Λεσλὶ τῷ 1650.

ΔΟΥΜΒΑΡΤΩΝ, ἀρχ. Dumbritomum, ἡ Baulclutha τοῦ Ὀσσιανοῦ, πόλ. τῆς Σκωτίας, πρωτ. τῆς ὁμωνύμου κομητείας· ἐξαίρετος ἐλεύθερος λιμὴν, κατὰ τὴν συρροὴν τοῦ Λέβεν καὶ τοῦ Κλύδου, 31 χιλιάμ. πρὸς Δ τοῦ Ἐδιμβούργου, 20 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Γλασκόβης· κάτ. 5,000. Κατὰ τὴν συνθήκην τῆς Ἑνώσεως, εἶναι μία τῶν τεσσάρων πόλεων τῆς Σκωτίας αἵτινες δύνανται νὰ μένωσιν ὠχυρωμέναι. Τακτικὴ ἀτμοπλοϊκὴ ὑπηρεσία μετὰ τοῦ Γρηνὼκ καὶ τῆς Γλασκόβης. Κατασκευὴ ὑαλίνων σκευῶν καὶ βαμβακίνων ὑφασμάτων. Ἀρχαῖος πύργος κτισθεὶς ἐπὶ ὄρους 200 μέτρων, καὶ κατοικηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἐδουάρδου Α', τοῦ Ῥοβέρτου Βρυκέου, τῆς Μαρίας Στυάρτης, τοῦ Καρόλου Α' καὶ τοῦ Κρόμβελ. Πατρὶς τοῦ Σμολλέτ.—Ἡ κομητεία Δουμβαρτῶν (ἄλλοτε Λεννὸξ), περιορίζομένη πρὸς Β ὑπὸ τῆς κομητείας τῆς Πέρθης, πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ Στιρλίγγ, πρὸς Ν ὑπὸ τοῦ Ῥομφρὺ, πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ Ἀργύλη καὶ τῆς Ἰρλανδικῆς θαλάσσης ἔχει ἐπιφάνειαν 67,132 ἑκταρίων καὶ περιλαμ-

Δημοσιευμένα Βιβλία Ελληνική Δημοκρατία (ΕΔΒΕ)

δάνει 12 ἐνορίας μετὰ 45,000 κατ. Γῆ ὀλίγον εὔφορος, διατεμνομένη ὑπὸ πολυαρίθμων λιμνῶν, ὧν σημαντικωτάτη εἶναι ἡ τοῦ Λομόνδου, καὶ τῶν διακλαδώσεων τῶν Γραμπιανῶν ὀρέων ὧν τὸ ὑψηλότατον εἶναι τὸ Βὲν-Λομόνδον. Κτηνοτροφία· ἁλιεία μαινίδος καὶ ἀττακαίου. Ὀρυχεῖα σιδήρου καὶ ἄνθρακος· λατομίαι λίθων πρὸς οἰκοδομὴν καὶ ἀρδωσίας.

ΔΟΥΜΒΔΑΝ, πόλ. τῆς Σκωτίας (κομητεία τῆς Πέρθης), ἐπὶ τοῦ Ἄλλαν, 9 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Στιρλίγγ· κάτ. 3,200. Κατεῖχεν ἐπισκοπὴν ἱδρυθεῖσαν τῷ 1142, καὶ ὡραίαν μητρόπολιν, τανῦν ἐρείπιον.

ΔΟΥΜΒΡΟΔΓ, χωρίον τῆς Ἰρλανδίας (κομητεία τῆς Βεξφόρδης), κατὰ τὸ στόμα τοῦ Σουίρου. Ἀξιοσημείωτα ἐρείπια πλουσίας μονῆς τοῦ τάγματος Citaux, θεμελιωθείσης τῷ 1182.

ΔΟΥΜΕΡΣΑΝ (ΜΑΡΙΟΝ), νομισματολόγος καὶ κωμικὸς ποιητής, γενν. τῷ 1780 ἐξ ἀρχαίας οἰκογενείας τῆς ἐν Γαλλίᾳ Βρετανίας, ἀποθανὼν τῷ 1849 συνειργάσθη μετὰ τοῦ Δεζωζιέ, Βυυλλὸ, Βραζιέ, κλπ. καὶ ἔγραψεν ἓν καλὸν δρᾶμα, l'Ange et le Diable. Κατέλιπε πρακτ. Elements de numismatique, κτλ.

ΔΟΥΜΕΣΝΙΑ (Μαρία Φραγκίσκα), περιώνυμος τραγῳδὸς, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1713, ἀποθ. τῷ 1803, ὑπερῆρτο φυσικώτατα καὶ περιπαθέστατα τὰς βασιλίσσας καὶ τὰς πριγκηπίσσας, ἔξιξε δὲ πρὸ πάντων καὶ θαυμαζετο ὑποκρινομένη τὴν Κλυταιμνήστραν, Κλεοπάτραν, Ἀθαλίαν, Ἀγριππίναν καὶ τὴν Μερόπην, ἧς τὸ πρόσωπον ἔπλασεν αὐτή. Τὰ κατὰ σημειώσεις βεβαίως αὐτῆς ὁμοσιοθέντα «Ἀπομνημονεύματα» ὑπὸ τοῦ Costo 1800 καὶ 1823, εἰς 8ον, περιέχουσιν ὠφελίμους περὶ τῆς τέχνης συμβουλάς.

ΔΟΥΜΝΟΝΙΟΙ, Dumnoniens ἢ Damnoniens, Dumnonii, ἀρχ. λαὸς τῆς νήσου Βρετανίας (Βρεταννία 2α), πρὸς τὰ ΝΔ· κατεῖχε τὴν νῦν κομητείαν τῆς Κορνουαλλίας. — Τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐφηρμόσθη εἰς τὸ «Δουμνόνιον ἀκρωτήριον» τανῦν «Λιζὰρ», (cap Lizard»).

ΔΟΥΜΝΟΡΙΞ, γαλάτης ὁπλαρχηγὸς, ἀδελφὸς τοῦ Eduen Divitiac, ἐνωμοτεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ Ὀργετόριγος, βασιλέως τῶν Ἑλβετῶν, ὑπεδηλώτησεν αὐτοὺς θέλοντας νὰ ἐγκαταστῶσιν ἐν Γαλατίᾳ καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῖς δίοδον διὰ τῆς Σηκουανίας. Διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ Καίσαρος ἀρχηγὸς γαλατικοῦ ἱππικοῦ, προσεπάθησε νὰ σπείρῃ διαιρέσεις ν' ἀποτρέψῃ τοῦ ῥωμαϊκοῦ στρατοπέδου τὰς ζωοτροφίας, ἠναγκάσθη νὰ συμμετάσχῃ τῆς ἐπὶ τὴν Μεγάλην Βρετανίαν στρατείας, καὶ ἐθανατώθη. τῷ 54 πρ. Χρ.

ΔΟΥΝ-ΛΕ-ΡΟΙ, DUN-LE-ROI ἢ DUN-SUR-AURON, Castrum Duni, πρω. δήμου τῆς Γαλλίας (Cher), 20 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Σαὶντ-Ἀμὰν Μονρόν· κάτ. 4,695.

ΔΟΥΝΑΒΟΥΡΓΟΝ, Δουναβοῦργον, ἢ Δουϊναβὸργ πόλ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας, 272 χιλιάμ. μακρὰν τῆς Οὐϊτέπσκης, ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ Δουΐνα· κάτ. 11,511. Ἀρχαία πρωτεύουσα τῆς πολωνικῆς Λιθουανίας.

ΔΟΥΝΑΜΟΥΝΔΗ, φρούριον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας (Λιθουανία) 15 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Ῥίγας καὶ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Δουΐνα. Ἐάλω ὑπὸ τῶν Σουηδῶν τῷ 1618 καὶ 1619, ὑπὸ τῶν Σαξώνων τῷ 1701, ὑπὸ τῶν Σουηδῶν τῷ 1703, καὶ ἐκυριεύθη ἐκ νέου ὑπὸ τῶν Ῥώσσων τῷ 1710.

ΔΟΥΝΑΞ. (ἀρχ). ὄρος τῆς Θράκης.

ΔΟΥΝΣ ΣΚΟΤ (Ἰωάννης), σχολαστικὸς φιλόσοφος, γενν. περὶ τὸ 1275, κατά τινας, ἐν Δυνστῶν (Νορθουμβιρλάνδῃ) καὶ κατ' ἄλλους ἐν Δούνς, εἰς τὰ μεσημβρινὰ τῆς Σκωτίας, ὅθεν καὶ ἐπωνομάσθη «Σκῶτος» (Scotus). Τινὲς λέγουσιν αὐτὸν γεννηθέντα ἐν Ἰρλανδίᾳ καὶ ὀνομαζόμενον οὕτως ἀπὸ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ ἐλκούσης τὸ γένος ἐκ τῆς Σκωτίας. Ἐσπούδασε τὴν φιλοσοφίαν, τὰ μαθηματικά, τὰ νομικὰ καὶ τὴν θεολογίαν ἐν Ὀξωνίᾳ, κατετάχθη εἰς τοὺς Φραγκισκανούς, καὶ ὕστερον ἐπεδόθη εἰς τὴν δημόσιον ἐκπαίδευσιν. Ἀποσταλεὶς ὑπὸ τῶν προϊσταμένων αὐτοῦ εἰς Παρισίους, 1304, ἔτυχε τοῦ διδακτορικοῦ πτυχίου, καὶ ηὐδοκίμησεν ὡς ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἀπεβίωσεν ἐν Κολωνίᾳ τῷ 1308. Βαθύνους καὶ δεινὸς τὴν διαλεκτικὴν, ὁ Duns Scot ἐπωνομάσθη ἐν τῇ σχολῇ Doctor subtilis. Ἀνῆκεν εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν λεγομένων réalistes, καὶ ὑπῆρξεν ἀντίπαλος τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ τοῦ Ἀκουίνου, ὅστις συνεμερίζετο τὰς ἰδίας τῶν «ὀνομαστικῶν»· ἡ μεταξὺ τῶν Σκωτιστῶν καὶ τῶν «Θωμαϊστῶν» διένεξις ὑπῆρξε ζωηροτάτη. Ὁ Duns Scot θεωρεῖται ἐσφαλμένως ὡς εἰσαγαγὼν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὴν ἰδέαν τῆς «ἀσπίλου συλλήψεως» τῆς Παναγίας. Τὰ πονήματα τοῦ Duns Scot συγκείμενα κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξ ὑπομνηματισμῶν εἰς τὸν Ἀριστοτέλην καὶ τὸν Πέτρον Λομβάρδον, ἐτυπώθησαν ἐν Λυὼν 1639, τόμ. 12 εἰς φόλ. Τὰ τοῦ «Βίου» αὐτοῦ λατινιστὶ ὑπὸ τοῦ Wadding, 1644, εἰς 8ον.

ΔΟΥΞ, γαλλιστὶ «Duc», λατινιστὶ dux (παρὰ τὸ ducere, ὁδηγεῖν), τίτλος διδόμενος ἀπὸ

τῶν χρόνων τοῦ Κωνσταντίνου, εἴς τινας ἀξιωματικοὺς κατωτέρους τῶν κομήτων καὶ ὑποτασσομένους ὡς αὐτοὶ εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς πολιτοφυλακῆς. Οἱ δοῦκες εἶχον μόλις τὸν βαθμὸν τῶν δημάρχων, ἐνῷ οἱ κόμητες ἦσαν ὕπατοι καὶ διοικηταὶ λεγεώνων. Ἀμφότεροι δὲ προϊσταντο τῆς δημοσίου διοικήσεως, τῆς δικαιοσύνης καὶ τοῦ στρατοῦ, ἐν ταῖς ὑπ' αὐτοὺς ἐπαρχίαις. Ἐν τέλει τοῦ Δ' αἰῶνος, αἱ ὑπὸ δουκῶν διοικούμεναι ἐπαρχίαι ἦσαν ἐν Ἀνατολῇ, ἡ Διβύα, ἡ Θηβαΐς, ἡ Ἀραβία, ἡ Παλαιστίνη, ἡ Μεσοποταμία, ἡ Ὀσροηνὴ, ἡ Συρία, ἡ Φοινίκη, Ἀρμενία, Σκυθία, Μυσία Α', Μυσία, Β' καὶ ἡ Δακία· ἐν τῇ Δύσει, ἡ Μαυριτανία, ἡ Τριπολῖτις, ἡ Ῥητία, Παννονία 1η, Παννονία 2α, ἡ Σηκουανία, ἡ Ἀκουιτανία, Ἀρμορικὴ, Βελγικὴ Α', Βελγικὴ, Β', ἡ Οὐαλερία, καὶ ἡ Μεγάλη Βρετανία. Μετὰ δὲ τὰς γερμανικὰς ἐπιδρομὰς, τὸ ἀξίωμα τοῦ δουκὸς, ἰδίως στρατιωτικὸν, ὑπερίσχυσε τοῦ ἀξιώματος τοῦ κόμητος ὅπερ συνεπήγετο πρὸ πάντων πολιτικὰ καθήκοντα· ἡ δὲ διοίκησις τῶν δουκῶν ἐξετάθη ἐπὶ πολλῶν ἐπαρχιῶν, ἐνῷ ἡ τῶν κομήτων, τοποτηρητῶν αὐτῶν, περιωρίζετο ἐπὶ μιᾶς καὶ μόνης. Ἐν τῇ φεουδαλικῇ ἱεραρχίᾳ διετηρήθη ἡ ὑπεροχὴ τῶν δουκῶν ἐπὶ τῶν κομήτων, ἐν δὲ ταῖς μεγάλαις οἰκογενείαις ὁ τίτλος τοῦ δουκὸς ἦτον ἀνώτερος τοῦ πριγκηπικοῦ. Πολλοὶ γάλλοι κληρικοὶ ἔλαβον τὸν δουκικὸν τίτλον. Ὅτε δὲ οἱ βασιλεῖς προσήρτησαν εἰς τὰς κτήσεις αὐτῶν τὰ μὴ ἡνωμένα μετ' αὐτῶν δουκάτα, ἡ ἐπωνυμία τοῦ δουκὸς ἐγένετο ἁπλῶς τίτλος ἀξιώματος. Πρὸ τοῦ 1789 διεκρίνοντο οἱ «δοῦκες καὶ πατρίκιοι», οἵτινες εἶχον τὸ δικαίωμα τοῦ ἑδρεύειν ἐν τῷ κοινοβουλίῳ, καὶ ἔχαιρον πολλὰς τιμὰς καὶ προνόμια ἐν τοῖς ἀνακτόροις· οἱ «κληρονομικοὶ δοῦκες», οἵτινες κατεῖχον δουκάτα ἄνευ βαθμοῦ πατρικίων, καὶ τῶν ὁποίων τὸ ἀξίωμα μετεδίδοτο εἰς τοὺς ἄῤῥενας ἀπογόνους· καὶ οἱ «δι' ἐγγράφων δοῦκες» (ducs à brevet), ὧν ὁ τίτλος ἐξηλείφετο μετ' αὐτῶν. Τῷ 1574 ὑπῆρχον μόνον ὀκτὼ δοῦκες καὶ πατρίκιοι· τῷ 1589 συνεποσώθησαν εἰς 18· τῷ 1789, ἠριθμοῦντο 50. Ἡ ἐν τῇ αὐτῇ θέσις ἦτον ἀνάλογος πρὸς τὴν ἀρχαιότητα τοῦ δουκικοῦ βαθμοῦ, καθὼς καὶ ἡ ἐν τῷ κοινοβουλίῳ πρὸς τὴν ἀρχαιότητα τοῦ βαθμοῦ τοῦ πατρικίου, ἐξαιρουμένων τῶν ἐξ αἵματος πριγκήπων. Ὁ τίτλος τοῦ δουκὸς καταργηθεὶς ἐπὶ τῆς Ἐπαναστάσεως μετὰ τῶν ἄλλων τίτλων τῆς εὐγενείας, παλινωῤῥώθη τῷ 1806. Ἡ παλινόρθωσις συνίστησαί τινας δοῦκας καὶ πατρικίους.

Τὸ ἀξίωμα τοῦ δουκὸς ὑπάρχει καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ, ἔνθα ἀπὸ τοῦ 1337 συνέστησαν δουκάτα δι' ὧν ἐδόθη ἡ πρώτη τάξις ἐν τῇ θέσει τῶν εὐπατριδῶν. Ὁ δουκικὸς τίτλος ἐδόθη εἰς ἐπαρχίας ἢ μεγάλους τόπους (Γόρκη, Λαγκαστρία, Γλόσεστερ, κτλ.), καὶ παρεχωρήθη εἴς τινας μεγάλας οἰκογενείας. Τανῦν δ' ὑπάρχουσιν 20 δοῦκες καὶ πατρίκιοι ἐν τῷ κοινοβουλίῳ, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν μελῶν τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας. — Ἐν Γερμανίᾳ, οἱ δοῦκες ἔρχονται ἱεραρχικῶς μετὰ τοὺς βασιλεῖς καὶ πρὸ τῶν πριγκήπων· ἡ δὲ ἰδέα τῆς κυριαρχίας εἶναι ἀχώριστος ἀπὸ τοῦ δουκικοῦ ἀξιώματος. Ἀριθμοῦνται δ' ἐν αὐτῇ 7 μεγάλα δουκάτα (Βάδη, Ἔσση, Δαρμστάδτη, Λουξεμβούργον-Σβερῖνον, Μεκλεμβούργον Στρέλιτζ, Ὀλδεμβούργον, Σαξωνικὴ Βειμάρη), 8 δουκάτα (τὰ δύο τοῦ Ἀγχάλτ, Βρούνσβικ, Ὄλστειν, Νασσὼ, καὶ τὰ τρία τῆς Σαξωνίας). Ὁ τίτλος τοῦ δουκὸς ἐφέρετο ἀρχῆθεν ὑπὸ τῶν τσάρων τῆς Ῥωσσίας· ὁ δὲ τοῦ μεγάλου δουκὸς δίδοται εἰς τοὺς πριγκηπας τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οἴκου. Οἱ βασιλεῖς τῆς Πολωνίας ἦσαν μεγάλοι δοῦκες τῆς Λιθουανίας, οἱ δὲ βασιλεῖς τῆς Πρωσσίας δοῦκες τῆς Σιλεσίας. Ἐν Σουηδίᾳ καὶ Δανιμαρκίᾳ, ὁ τίτλος τοῦ δουκὸς εἶναι ἀσυνήθης μεταξὺ τῶν εὐγενῶν, ἐφέρετο δ' ἐνίοτε μόνον ὑπὸ τῶν ἐξ αἵματος πριγκήπων. Ἡ Ἰταλία εἶχεν ἕνα μέγαν δοῦκα τῆς Τοσκάνης, καὶ πολλοὺς ἡγεμονικοὺς δοῦκας (Μαντούης, Πάρμας, Μοδένας, κτλ.)· ὑπάρχουσι δοῦκες ἄνευ ἡγεμονίας ἐν τῷ Παπικῷ κράτει. Τέλος ὁ τίτλος οὗτος εἶναι διαδεδομένος ἐν Σαρδηνίᾳ ἐν τῷ ἄλλοτε βασιλείῳ τῆς Νεαπόλεως, ἐν Ἱσπανίᾳ, ἐν Πορτογαλλίᾳ καὶ ἐν ταῖς Κάτω Χώραις.

Δοὺξ (ὁ Κος), M. le Duc, λαμβανόμενος ἀπολύτως καὶ ὡς κύριον ὄνομα ὁ τίτλος οὗτος ἐχρησίμευεν ὅπως ὁρίζῃ ἐν Γαλλίᾳ ἀπὸ τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, τὸν πρωτότοκον υἱὸν τοῦ πριγκηπος δὲ Κονδὲ, καλούμενον μέχρις ἐκείνου τοῦ χρόνου «δοῦκα δ' Ἀγγιὲν» (duc d'Enghien). Πρῶτος ὁ πατὴρ τοῦ μεγάλου Κονδὲ Ἑρρίκος Β' ἐπενόησε τὸν διακριτικὸν τοῦτον τίτλον καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν αὐλήν· ἡ δὲ χρῆσις αὐτοῦ καθιερώθη μετέπειτα μέχρι τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως. Ὅτε δὲ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ οἴκου Κονδὲ ἀπέθνησκεν ὁ δοὺξ ἐγίνετο δικαιωματικῶς πρίγκηψ.

ΔΟΥΞ, DUX, πόλις τῆς Βοημίας, ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ Σαάτζ, 10 χιλιάμ. μακρὰν τῆς Τεπλίτζ. Κάτ. 1,200. Κατασκευὴ περικνημίδων. Λαμπρὰ ἐπαυλις τοῦ κόμητος δὲ Οὐαλδστεῖν, ἐν

μέσῳ τερπνοτάτου ἄλσους μετὰ πλουσίας βιβλιοθήκης, πινακοθήκης, συλλογῆς ὅπλων καὶ φυσικοϊστορικοῦ μουσείου.

DUODECIM SCRIPTA, παίγνιον τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων παιζόμενον ἐπὶ μικρᾶς τετραγώνου τραπέζης, βεβαμμένης καθέτως ἐπὶ τῶν ἐπιφανειῶν αὐτῆς διὰ 12 γραμμῶν λευκῶν καὶ μαύρων ἐναλλάξ. Οἱ παίκται εἶχον λιθάρια ἐπίσης λευκὰ καὶ μαῦρα, ἅτινα ἔθετον ἐπὶ τῶν γραμμῶν, κατὰ τοὺς ἀριθμοὺς οὓς ἐδείκνυον οἱ ἐπὶ τῆς τραπέζης ῥιπτόμενοι κῦβοι. Γραμμὴ δὲ ἐγκάρσιος, λεγομένη «ἱερὰ γραμμὴ», ἔτεμνε τὰς δώδεκα παραλλήλους γραμμάς· εἷς δὲ τῶν συνδυασμῶν ἦτο νὰ βιάσῃ τις τὸν ἀντίπαλον ὅπως ὑπερβῇ αὐτήν. Τὸ παίγνιον τοῦτο οὐ ἀγνοεῖται ἡ συνέπεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα, φαίνεται ὁμοιάζον πρὸς τὸ παρ' ἡμῖν κοινῶς «τάβλι» λεγόμενον.

ΔΟΥΠΑΝΛΟΥ (Φῆλιξ-Ἀντώνιος-Φίλιππος), γάλλος κληρικός, μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας παραιτηθεὶς μετὰ τὴν ἐν αὐτῇ ἐκλογὴν τοῦ Λιττρὲ (ἴδ. τὸ ὄνομα), ἐγεννήθη τῇ 3 Ἰανουαρίου 1802 ἐν Σαβοΐᾳ καὶ ἐπολιτογραφήθη Γάλλος τῷ 1838. Ἐσπούδασεν ἐν Παρισίοις καὶ ἔδρυσε τῷ 1831, πρὸς ἐκπαίδευσιν τῆς νεολαίας τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ. Τῷ 1838, ἐκλήθη παρὰ τῷ νοσοῦντι Ταλλεϋράνδῳ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ταλλεϋράνδου, μεθ' οὗ διετήρει φιλικὰς σχέσεις πρὸ τριῶν καὶ ἐπέκεινα μηνῶν. Διορισθεὶς ἐπίσκοπος Αὐρηλίας τῇ 6 ἀπριλίου 1849 ἐχειροτονήθη ἐν Παρισίοις τῇ 9 δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους καὶ ἀνέπτυξεν ἐν τῇ ἕδρᾳ αὐτοῦ μεγάλην δραστηριότητα καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως, ὑποστηρίζων μὲν παντὶ σθένει τὰ κληρικὰ ἐκπαιδευτήρια κατατρίψας δὲ τὰ λαϊκὰ καὶ διδάκων ἐν αὐτῷ τῷ ἐπισκοπικῷ αὐτοῦ μεγάρῳ. Ἐν τῷ πολυκρότῳ ζητήματι περὶ τῆς ἐν τῇ δημοσίᾳ ἐκπαιδεύσει χρήσεως τῶν εἰδωλολατρῶν κλασικῶν, ὁ Δουπανλοῦ προσεβλήθη σφοδρῶς ὑπὸ τοῦ Univers (καθολικῆς ἐφημερίδος ὑπεραπιζούσης τὴν παπωσύνην καὶ τὸν κλῆρον μέχρι φανατισμοῦ), καὶ ἀπηγόρευσε τῷ ὑπ' αὐτὸν κλήρῳ νὰ λαμβάνῃ τὸ φύλλον τοῦτο. Ἀπὸ δὲ τοῦ χρόνου τούτου ὁ Δουπανλοῦ μετέσχε διαφόρων πολιτικῶν καὶ θρησκευτικῶν συζητήσεων μετὰ ζωηρότητος ἥτις πολλὴν ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν εἰς τὸ δημόσιον. Μετὰ μοναδικῆς παῤῥησίας κατήγγελλεν ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος «τὰς συκοφαντίας ἃς ἔβγαλε ὁ κάλαμος τοῦ Κ. Δ. Δ. ὕστερον δὲ κατεσίγησεν ἐπὶ τῷ ἐν τῷ Lettre à un catholique, 25 δεκεμβρίου 1859, «τὰ σοφίσματα, τὰς ψευδείς, ἀληθεῖς, καὶ ψηλαφητοὺς παραλογισμοὺς» τοῦ ἀνωνύμου φυλλαδίου le Pape et le Congrès, ὅπερ ἐθεωρεῖτο ἔργον ἀνδρὸς κατέχοντος λίαν ὑψηλὴν θέσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Μετὰ ταῦτα ἐλθὼν εἰς σφοδρὰς ἔριδας πρὸς τοὺς συντάκτας τοῦ «Αἰῶνος» καὶ ὁμιλήσας κατ' αὐτῶν λίαν προσβλητικῶς καθὼς καὶ περὶ ἑνὸς τῶν προκατόχων αὐτοῦ ὀνόματι Ῥουσσῶ, ἐνήχθη ὑπό τε τῆς ἐφημερίδος καὶ μιᾶς ἀνεψιᾶς τοῦ ἐπισκόπου τούτου εἰς διπλῆν δίκην κατηγορούμενος ἐπὶ συκοφαντίᾳ· ἡ δὲ δίκη αὕτη ἥτις ὑπῆρξε πολύκροτος ἀπέληξεν εἰς αὐστηρὰν ἀπόφασιν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ Δικαστηρίου τῶν Παρισίων ἀλλ' ἄνευ καταδίκης, καὶ κατόπιν εἰς ἔφεσιν ἐνώπιον τοῦ Πλημμελειοδικείου, ὅπερ ἐτροποποίησεν ἐπιεικέστερον τὴν ἀπόφασιν.

Σημειωτέα πρὸς τοῖς ἄλλοις τοῦ Δουπανλοῦ ἡ Lettre à M. le vicomte de la Guéronnière, 1861, ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ φυλλάδιον la France, Rome et l'Italie, 1861. Εἷς τῶν ἐνθέμων προμάχων τοῦ δογματικοῦ τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἀπέστειλε τῷ πάπᾳ μεγάλα χρηματικὰ ποσὰ, καὶ διεδραμάτισε σημαντικὸν πρόσωπον ἐν τῇ συγκροτήσει τῆς οἰκουμενικῆς συνόδου ὅτ' ἦς ἐκηρύχθη τὸ ἀλάθητον τοῦ πάπα. Κατὰ μάϊον τοῦ 1854, ἐξελέγη μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας ἀντικαθιστῶν τὸν Τισσότον, καὶ ἐκτήσατο ἐν τῷ περιωνύμῳ τούτῳ σωματείῳ ἐπιῤῥοὴν καταδειχθεὶς ἐκ τοσούτων χάριν αὐτοῦ γενομένων ἐξαιρέσεων· τῷ 1863 ἰδίως, γράψας τὸ Avertissement aux pères de famille, ἀτομικῶς διευθυνόμενον κατὰ τῶν Λιττρὲ, Μωρῦ, Ταὶν καὶ Ῥενὰν, ἐγένετο αἴτιος νὰ ναυαγήσῃ ἡ ἐκλογὴ τοῦ Λιττρὲ, τοῦ συντάκτου τοῦ Dictionnaire de la langue française. Τῇ 5 Ἰανουαρίου 1850 ὁ Δουπανλοῦ ἐκασιμήθη διὰ τοῦ παρασήμου τοῦ Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς. Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ πονήματα περιστρέφονται εἰς τὰ τῆς ἀνατροφῆς καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως.

ΔΟΥΠΑΡΚΕ (Ἰάκωβος ΔΙΕΑ) ἀνεψιὸς τοῦ Ἐναμβούκου (ἴδ. τὴν λέξιν) ἀποθ. τῷ 1658 συνέστησε τὸ πρῶτον ἀποικιακὸν καθίδρυμα ἐν Γρενάδᾳ, ἀναδιωργάνισε τὸ τῆς Ἁγίας Λουκίας, ἀφοῦ οἱ Ἄγγλοι ἐδιώχθησαν ἐκ τῆς νήσου ταύτης, καὶ διορισθεὶς γενικὸς τοποτηρητὴς τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῶν Ἀντιλλῶν νήσων προσηνέχθη τοῖς κατοίκοις τοῦ νέου κόσμου μετὰ πραότητος ἀσυνήθους τότε παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις.

ΔΟΥΠΑΣΚΙΕ (Γαυπάρδας Ἀλφόνσος) φαρμακοποιὸς καὶ ἰατροχημικὸς, γεν. ἐν Ὀρλεάνῃ (νομοῦ τοῦ Ῥ. Ζανοῦ ἐν Γαλλίᾳ) τῷ 1793, ἀποθ. τῷ 1848. Ἐχημάτισεν ἐκτὸς τοῦ ἐν Δυὼν

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κρυπτάσειος Βιβλιοθήκη
Αριστοτέλους (ΟΠΑ)

Νοσοκομείου, ἱδρυτὴς τῆς κλινικῆς ἐφημερίδος τῶν νοσοκομείων τοῦ Λυών, ἱδρυτὴς καὶ γραμματεὺς τοῦ Λιναϊκοῦ συλλόγου (Société linnéenne), καθηγητὴς τῆς χημείας ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Λαμαρτινιέρου, καὶ μετ' οὐ πολὺ τῆς προκαταρκτικῆς ἰατρικῆς σχολῆς καὶ ἀντατοκριτὴς τῆς ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίας τῆς ἰατρικῆς. Αἱ πολυάριθμοι αὐτοῦ συγγραφαὶ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν ὑδρολογίαν, τοξικολογίαν, ἰατρικήν, φιλολογίαν καὶ τὰς τέχνας, μαρτυροῦσι τὸ ἀμφιδέξιον τῆς διανοίας αὐτοῦ τὴν εὐρυμάθειαν καὶ τὴν ἰατρικὴν τοῦ ἀνδρὸς δεινότητα· Ἐκ τῶν συγγραφῶν τούτων σημειοῦμεν τὴν φέρουσαν τὴν ἐπιγραφὴν Thèse inaugurale sur l'imagination.son influence sur l'homme dans l'état de santé et de maladie, θέμα ἰατρικὸν ἅμα δὲ καὶ φιλοσοφικὸν ὅπερ πραγματεύεται δι' ὕρους καλλιεποῦς καὶ γλαφυροῦ, διὰ μεθόδου καὶ δεξιότητος ἀξιοσημειώτου.

ΔΟΥΠΑΤΥ (Κάρολος Μαργαρίτα-Ι.-Β. Μερσιὲ), γενν. ἐν Λὰ Ῥοχέλλῃ τῷ 1744, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1788. Ἐπέδωκεν εἰς τὴν ποινικὴν νομοθεσίαν καὶ κατέλιπεν εὐγλώττους συγγραφὰς δι' ὧν καταδείκνυται ὁ ὀργασμὸς πρὸς τὰς μεταῤῥυθμίσεις τῆς τότε κοινωνίας ἐν Γαλλίᾳ, ὀργασμὸς γεννήσας τῷ 1789 τὴν ἐπανάστασιν. Δ' ἑνὸς αὐτοῦ «Ὑπομνήματος» ἀπευθυνομένου τῷ Λουδοβίκῳ ΙΣΤ' ἔσωσε τὴν ζωὴν ἑπτὰ ἀνθρώπων καταδικασθέντων εἰς τὸν δὶς τροχοῦ θάνατον. Αἱ ὑπ' αὐτοῦ γραφεῖσαι Lettres sur l'Italie, ὑπῆρξαν πολύκροτοι.

Δουπατὺ (Λουδοβῖκος-Μαρία-Κάρολος-Ἐρρῖκος Μερσιὲ) γλύπτης, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Βορδῷ τῷ 1771, ἀποθ. τῷ 1825, κατέλιπε τὸ δικαστικὸν σταδίον καὶ ἠσπάσθη τὸ τῶν τεχνῶν φοιτῶν εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ χωρογράφου Βαλενσιέννη. Εἰσελθὼν εἰς τὴν σχολὴν τῶν Ὡραίων Τεχνῶν ἦκουσε τοῦ Vincent, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ κλῆσις αὐτοῦ δὲν ἦτον ἡ ζωγραφικὴ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ γλύπτου Λεμό (Lemot), καὶ ἤρατο τὸ μέγα βραβεῖον τῷ 1799, γλύψας τὸν «Περικλέα ἐπισκεπτόμενον τὸν Ἀναξαγόραν». Διατρίψας ὀκτὼ ἔτη ἐν Ἰταλίᾳ ἐσπούδασε τὰ ἀριστουργήματα τῆς ἀρχαίας τέχνης. Τῷ 1816 διωρίσθη μέλος τοῦ Πανακλειτείου, εἶτα καθηγητὴς ἐν τῇ σχολῇ τῆς Καλλιτεχνίας καὶ βοηθὸς τοῦ ἐπιστάτου τῆς ἐν Λουξεμβούργῳ στοᾶς. Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ ἔργα εἶναι ἡ προτομὴ τοῦ Δεσαίξ· ὁ «Ἕρως παρασυνέζων ἄνθη καὶ κρύπτων ἄλυσιν», ὁ «Φιλοκτήτης τετραυματισμένος», καὶ μία «Ἀφροδίτη ἐκ τῶν Δουπὶ», ἡ ὁποία μουσείῳ τοῦ Λούβρου· «ὁ Κάδμος καταβάλλων τὸν ὄφιν τῆς Κασταλίας» ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Κεραμεικοῦ κτλ. Τὸ δὲ ἄριστον αὐτοῦ ἔργον εἶναι ὁ «Αἴας καταδιωκόμενος ὑπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ Ποσειδῶνος» ἐν τῷ Βασιλικῷ Παλατίῳ.

Δουπατὺ (Λουδοβ.-Ἔμμαν.-Εὐτύχιος-Κάρολ.Μερσιὲ) ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Βορδῷ τῷ 1775, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1851. Τῷ 1794 ἠνδραγάθησεν εὐρεθεὶς ἐν τῇ ναυμαχίᾳ καθ' ἣν ἐβυθίσθη τὸ πλοῖον le Vengeur καὶ τραυματισθεὶς ἐν τῇ μάχῃ μόλις ἀνέῤῥωσεν. Ὕστερον δὲ ἀνέλαβε τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ ὡς μηχανικὸς ὑδρογράφος καὶ ἐπετράπη ἀποστολὴν εἰς τοὺς αἰγιαλοὺς τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἱσπανίας. Τὰ κυριώτερα δραματικὰ ἔργα αὐτοῦ εἶναι la Jeune prude, Nison chez Mme de Sévigné,l'Intrigue aux Jeuêtres,le Jaloux malade, la Jeune mère, la Leçon de botanique,Picaros et Diego, les Voitures versées, κτλ. Διακρίνεται δὲ ἡ κωμῳδία αὐτοῦ la Prison militaire, εἰς 5 πράξεις ἐπὶ τῇ ἐξαιρέτῳ πλοκῇ αὐτῆς. Τῷ 1835 εἰσήχθη εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν.

ΔΟΥΠΕΝ ἢ Δουπῖνος (Λουδοβῖκος-Ἐλιὲς), διδάκτωρ τῆς Σορβόνης, καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ Collége de France, γενν. ἐν Νορμανδίᾳ τῷ 1657, ἀποθ. τῷ 1719. Κατέλιπε βιβλιοθήκην τῶν ἐκκλησιαστικῶν πατέρων ἐκ 58 τόμ. εἰς 8ον ὑπῆρξενεἰς τῶν συντακτῶν τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Σοφῶν» (Journal des Savants). Ἐκτὸς δὲ τῆς «Βιβλιοθήκης» αὐτοῦ κατέλιπε διάφορα ἄλλα συγγράμματα.

Δουπὲν (Κλαύδιος), ἐγεννήθη ἐν Châteauroux τῆς Γαλλίας περὶ τὸ 1700, ἀπέθ. τῷ 1769 καὶ κατέλιπεν ὀλίγα πονήματα. Ἡ δευτέρα σύζυγος αὐτοῦ, θυγάτηρ τοῦ Σαμουὴλ Βερνάρδου, ἀποθανοῦσα τῷ 1792, καὶ φημιζομένη ἐπὶ καλλονῇ ἦτο φίλη τοῦ Φοντενέλλου, τοῦ Μαριβώ, τοῦ Μαιράν, καὶ διεπιστεύθη τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ υἱοῦ της τῷ 1.—Ι. Ρουσσώ.

Δουπὲν δὲ Φραγκουὲλ (Μαρία-Αὐγὴ, κυρία), νόθος θυγάτηρ τοῦ στρατάρχου τῆς Σαξωνίας (maréchal de Saxe), γενν. τῷ 1750, ἀποθ. τῷ 1821, ἐνυμφεύθη κατ' ἀρχὰς τὸν κόμητα δὲ Horn, καὶ χηρεύσασα προώρως συνεζεύχθη τὸν Δουπὲν δὲ Φραγκουὲλ, υἱὸν τοῦ Κλαυδίου Δουπέν. Ὑπῆρξε δὲ καὶ αὐτὴ ὡς ἡ μητρυιά της, μία τῶν μᾶλλιστα διακεκριμένων γυναικῶν τῆς γαλλικῆς κοινωνίας τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Ἐκ τοῦ δευτέρου αὐτῆς γάμου ἐγεννήθη ὁ Μαυρίκιος Δουπλέσσις, οὗ ἡ θυγάτηρ εἶναι σήμερον περιώνυμος

Ψηφιοποίηση: Ελληνικό Δίκτυο Ανοικτής Βιβλιοθήκης
Κρατικό Γενικό Βιβλιοπωλείο Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ «Γεωργίου Σάνδη» ἢ, ὡς συνήθως ἀποκαλοῦμεν αὐτὴν, τῆς «Γεωργίας Σάνδης» (George Sand).

Δουπὲν (Φίλιππος-Σίμων), δικηγόρος γενν. τῷ 1795 ἐν Βαρζὺ (Νιέβρη), ἀποθ. ἐν Νικαίᾳ τῷ 1846. Ἐσπούδασε καλῶς ἐν τῇ πατρικῇ οἰκίᾳ, μετέβη εἰς Παρισίους, ἐνήλικίᾳ ἑπταικαίδεκα ἐτῶν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν αὐτοῦ καὶ κατ' ἀρχὰς μιμούμενος τὸν πρεσβύτερον ἀδελφὸν Δουπὲν οὗ ἡ φήμη ἐπεσκίασεν ὕστερον αὐτὸν, ἐτάχθη μετὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως κατὰ τῆς Παλινορθώσεως, καὶ ἐδοξάσθη διὰ τῆς ὡραίας ὑπερασπίσεως τοῦ Figaro, ἐφημερίδος καταδιωκομένης ἐπὶ ἐγκλήματι τοῦ τύπου. Ἡ συλλογὴ τῶν ὑπομνημάτων καὶ συμβουλῶν αὐτοῦ εἶναι ἀπέραντος.

ΔΟΥΠΕΝ ἢ ΔΟΥΠΙΝΟΣ, DUPIN (Ἀνδρέας-Μαρία-Ἰωάννης-Ἰάκωβος), ὁ λεγόμενος Δουπὲν ὁ πρεσβύτερος ἢ ὁ πρωτότοκος (Dupin aîné), περιώνυμος γάλλος νομοδιδάσκαλος καὶ δικαστικὸς, γερουσιαστὴς, πρόεδρος τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων καὶ τῆς νομοθετικῆς συνελεύσεως, μέλος τοῦ Πανακαδημίου, ἐγεννήθη ἐν Βαρζὺ τῆς Νιέβρης, τῇ 1 φεβρουαρίου 1783. Ἀνετράφη μετὰ τῶν δύο αὐτοῦ ἀδελφῶν, τοῦ βαρόνου Καρόλου Δουπὶν καὶ τοῦ περιωνύμου δικηγόρου Φιλίππου Δουπὶν, ἀποθανόντος ἐν Νικαίᾳ, τῷ 1846, ἐν τῇ πατρικῇ οἰκίᾳ, ὑπὸ τὰ ὄμματα καὶ τὴν ἐπιτήρησιν μητρὸς μὲν ἀφωσιωμένης εἰς τὰ οἰκογενειακὰ καθήκοντα πατρὸς δὲ ἐντίμου καὶ πεφωτισμένου, ὅστις χρηματίσας μέλος τῆς νομοθετικῆς συνελεύσεως ἐξέπεσεν ὕστερον αὐθαιρέτως εἰς τὰς εἰρκτὰς τῆς Τρομοκρατίας. Μικρὸν μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς ὑπατείας, ὁ Δουπὶν μεταβὰς εἰς Παρισίους μετὰ τοῦ πατρὸς ἐπεπεράτωσε τὰς σπουδὰς αὐτοῦ, τῷ δὲ 1800, ἔτυχε τοῦ δικηγορικοῦ πτυχίου, καὶ τῷ 1802 τοῦ διδακτορικοῦ. Εὐθὺς δ' ἀπὸ τούτου, ὁ Δουπὶν ἐδημοσίευσε διάφορα χρήσιμα τοῖς σπουδασταῖς πονημάτια, ἐν οἷς καὶ τὸ Précis élémentaire du droit romain, κατασχεθὲν ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας, διότι ὑπῶπτευεν ὅτι ἐν τινι χωρίῳ περὶ τοῦ Γερμανικοῦ καὶ τοῦ Τιβερίου ὁ συγγραφεὺς ὑπηνίττετο τὸν φόνον τοῦ δουκὸς δ' Ἀγγιέν. Ὁ Δουπὶν ἐπειράθη μετὰ ταῦτα ἵνα καταλάβῃ διὰ τοῦ διαγωνισμοῦ χηρεύουσαν θέσιν ἐν τῇ σχολῇ τῆς νομικῆς, ἀλλ' ἀποβληθεὶς ἐτράφη πρὸς τὸ δικαστικὸν βῆμα, ἔνθα ἔμελλε διὰ τῶν ἐγκτικῶν καὶ πρωτοτύπων αὐτοῦ ἀγορεύσεων, τῆς λαμπρᾶς διανοίας, τῶν στερεῶν καὶ εὐρυτάτων αὐτοῦ γνώσεων, νὰ προσελκύσῃ τὴμην μεγίστην. Τῷ 1811, κατεδείχθη ὑπὸ τοῦ Μερλίνου ὅπως διορισθῇ γενικὸς συνήγορος ἐν τῷ αὐτοκρατορικῷ πλημμελειοδικείῳ ἀλλ' ἀποτυχὼν προσελήφθη μετ' οὐ πολὺ βοηθὸς τῆς ἐπιτροπῆς ἥτις ἐπετράπη τὴν κλασικοποίησιν τῶν νόμων τῆς Αὐτοκρατορίας, καὶ μετὰ τὰς διακοπὰς αἵτινες ἐπῆλθον ἕνεκα τῶν συμβάντων τοῦ 1814 καὶ 1815, ἐπετράπη μόνος τὸ κολοσσαῖον τοῦτο ἔργον.

Ὁ πολιτικὸς βίος τοῦ Δουπὲν ἄρχεται ἀπὸ τοῦ 1815, ὅτε συγκατετάγθη μετὰ τῆς ἐλευθερόφρονος ἀντιπολιτεύσεως, ἀλλὰ μὴ ἐπιτυχὼν εἰς τὰς ἀκολούθους βουλευτικὰς ἐκλογὰς, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ δικαστικὸν βῆμα, ἔνθα μέγα καὶ ὡραῖον διεδραμάτισε πρόσωπον ὑπερασπίζων ἀτρομήτως τὰ ἐνδοξότατα θύματα τῆς ἀντιδράσεως ἐνώπιον ἐξαιρετικῶν δικαστηρίων, δουλικῶν ὀργάνων τῆς ἐκδικήσεως. Ἐν μέσῳ τοῦ γενικοῦ φόβου ἐδημοσίευσε τὸ πονημάτιον αὐτοῦ περὶ τῆς «Ἐλευθέρας ὑπερασπίσεως τῶν κατηγορουμένων», ὅπερ καὶ γενναιότητα ἐνέφαινε καὶ δεινότητα λόγου, καὶ ἠξιώθη ἵνα ἀναλάβῃ μετὰ τῶν δύο Βερρυέρων ὑπεράσπισιν ἥτις οὐδαμῶς ἦτον ἐλευθέρα, τὴν τοῦ στρατάρχου Νέυ. Κατόπιν ὑπερήσπισε τοὺς τρεῖς Ἄγγλους Οὐίλσωνα, Οὐτσινσὼν καὶ Βρούκιον, συνενόχους τῆς δραπετεύσεως τοῦ Λὰ Βαλέττου, τοὺς στρατηγοὺς Ἀλιξ, Σαβαρὺ Γιλλύ, τὸν δοῦκα τῆς Βικεντίας, τὴν μνήμην τοῦ στρατάρχου Brune, δολοφονηθέντος ἐν Αὐενιῶνι, κτλ. Ὑπεστήριξε δὲ ἐν διαφόροις πολυθρυλήτοις δίκαις (ταῖς δίκαις τοῦ Mérilhou, Bavoux, de Pradt, Jay καὶ Jouy, Βερανζέρου, Ἰσαμβέρτου, κλπ.) πάσας τὰς προσφιλεστάτας τῇ ἐλευθεροφροσύνῃ ἀρχάς. Ἐχορήγει δ' ἐπίσης τὴν συνδρομὴν τοῦ λόγου αὐτοῦ εἰς τὰς διαφοροτρόπως προσβαλλούσας τὴν κυβέρνησιν ἐφημερίδας· εἰς τὸ «Κάτοπτρον» (Miroir), καταδιωκόμενον ἐπὶ τοῖς ὑπαινιγμοῖς αὐτοῦ· εἰς τὴν «Συνταγματικὴν», τὴν μεγάλην τοῦ θρόνου καὶ τῆς ἐκκλησίας ἐχθρὰν, ἐγκαλουμένην ἐπὶ ταῖς τάσεσιν αὐτῆς, εἰς αὐτὴν τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Συζητήσεων, ἥτις, κατὰ δεκέμβριον τοῦ 1829, κατεδιώκετο διὰ τὸ πολύκροτον αὐτῆς ἄρθρον ὅπερ ἐπεγράφατο «Δυστυχὴς Γαλλία! δυστυχὴ βασιλεῦ!» Ἄπειρος δ' ἦτον ἡ φήμη καὶ δημοτικότης ἣν ὁ Δουπὶν προσεκτᾶτο διὰ τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ δικῶν.

Ἀπὸ τοῦ 1817, ὁ δοὺξ τῆς Αὐρηλίας προσεταιριζόμενος τὸν Δουπὶν καὶ παλλάκις συμβουλευθεὶς τὸν ἄνδρα εἰς δυσχερεῖς περιστάσεις, διῆρεσεν αὐτὸν, τῷ 1820, μέλος τοῦ ἰδιωτικοῦ αὐ-

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης Αριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

τοῦ συμβουλίου. Τῷ 1819, ὁ Δουπὲν ἠρνήθη τὴν θέσιν τοῦ γενικοῦ γραμματέως τῆς δικαιοσύνης ἐπὶ μισθῷ 40,000 φρ. Ἀναμιχθεὶς δὲ εἰς τὰ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1830, ἀπέδειξε τῇ πρωΐᾳ τῆς 26ης Ἰουλίου μετὰ τῶν Ὀδιλὼν Βαρρὸ, Βάρθη καὶ Μεριλοῦ, τοῖς ἐφημεριδογράφοις τὸ παράνομον τῶν διατάξεων, καὶ συνεβούλευσε τὴν ἀντίστασιν, ἀλλ' ἐπέσυρε τὰς μομφὰς τοῦ δημοσίου διότι ἀπώλεσε τὸ θάρρος αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς πάλης. Ἀλλ' ὁ Βεράρδος, εἷς τῶν δραστηριοτάτων ἀρχηγῶν τοῦ κινήματος, διακηρύττει ἐν τοῖς Souvenirs de la révolution de 1830, ὅτι «ὁ Δουπὲν διέβραμε τὰς ὁδοὺς καὶ τὰ βουλεβάρτια, καλῶν μετὰ ζέσεως τοὺς πολίτας εἰς ἀντίστασιν καὶ ὑπῆρξεν ἀληθὴς ἀρχηγὸς τοῦ δήμου». Λυπεῖται δὲ ἀδιότι δὲν εἶχε πολυαριθμοτέρους τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ μάρτυρας». Ἀμέσως δὲ μετὰ ταῦτα ὁ Δουπὲν διορισθεὶς ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ὑπὸ τῆς δημοτικῆς ἐπιτροπῆς δὲν ἐδέχθη τὴν θέσιν ταύτην· χρηματίσας δ' ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας μέλος τοῦ ὑπουργείου τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου συνετέλεσεν ὑπὲρ πάντα ἄλλον εἰς τὴν ἑδραίωσιν τοῦ νέου συστήματος. Ἐν τῇ ἐξωτερικῇ αὐτοῦ πολιτικῇ ἀπέκρουε πᾶσαν ἰδέαν ἐπαναστατικοῦ προσηλυτισμοῦ, ἀνέπτυσσε τὸ πολυθρύλητον αὐτοῦ ἀξίωμα· «Ἕκαστος παρ' ἑαυτῷ, ἕκαστος τὸ δίκαιόν του», καὶ κατεμάστιζε διὰ σκωμμάτων ὁρμητάτων τὸν συνήθη τοῖς Γάλλοις ἅμετρον ἐνθουσιασμὸν (6 δεκεμβρίου 1830· 15 ἰανουαρίου τοῦ 1831), ἀλλὰ μικροῦ δεῖν ἀπέτιε διὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὸ θράσος τῶν γνωμῶν καὶ λόγων αὐτοῦ. Μετὰ τὴν διαρπαγὴν τοῦ ἀρχιεπισκοπείου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ, τὸ μανιῶδες πλῆθος εἰσέβαλεν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ καὶ μόλις ὁ Δουπὲν ἐσώθη τῇ συνδρομῇ τῆς ἐθνοφυλακῆς (14 φεβρουαρίου 1831). Φθίνοντος τοῦ 1832, ἐγένετο πρόεδρος τῆς Βουλῆς. Τῷ 1835, κατεπολέμησε τὰς καταχρήσεις τῶν λεγομένων σεπτεμβριανῶν νόμων καὶ ἀποκρούων τὴν εἰς τὰ ἱσπανικὰ πράγματα ἐπέμβασιν, συνετέλεσεν εἰς τὴν πτῶσιν τοῦ Θιέρσου. Τοῦ ὑπουργείου Μολὲ ἐμέμφθη ὡς δεσμεύσαντος τὴν δικαστικὴν ἐλευθερίαν ἐν τῇ ἀποπείρᾳ τοῦ πρίγκηπος Λουδοβίκου Ναπολέοντος ἐν Στρασβούργῳ. Εὐθὺς δ' ἀπὸ τῶν πρώτων περιπλοκῶν τοῦ ἀνατολικοῦ ζητήματος, ἐδείχθη παρὰ τὰς μετριοπαθεῖς αὐτοῦ ἕξεις ἐν τοῖς ἐξωτερικοῖς πράγμασιν εἷς τῶν ἐνθερμοτάτων συνηγόρων τῆς γαλλικῆς ἐπεμβάσεως, χάριν τῆς ἐλευθερίας τῶν δύο Βοσπόρων (τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Σουέζ), ἀλλὰ μετὰ τὸν βομβαρδοβολισμὸν τῆς Βηρυτοῦ ὑπὸ τῶν Ἄγγλων καὶ τὴν παραίτησιν τοῦ Θιέρσου, οὗ πᾶσαι αἱ πολεμικαὶ παρασκευαὶ ἔμενον ἄνευ ἀποτελέσματος, αὐτὸς ἐπετράπη νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν συγκατάθεσιν τῆς Γαλλίας ἀποκλειομένης τοῦ εὐρωπαϊκοῦ συνασπισμοῦ. Τῇ 24 φεβρουαρίου 1848, ὁ Δουπὲν ἦγαγε τὸν κόμητα τῶν Παρισίων ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ προσεκάλεσεν αὐτὴν ὅπως προσαγορεύσῃ τὸν μὲν νέον πρίγκηπα ὡς βασιλέα τῶν Γάλλων τὴν δὲ δούκισσαν τῆς Αὐρηλίας ὡς ἀντιβασίλισσαν, τῇ συγκαταθέσει τοῦ δουκὸς δὲ Νεμούρ καὶ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῆς ἐθνικῆς βουλήσεως. Ἐν μέσῳ δὲ ἐπαναστάσεως διωκούσης τὴν δυναστείαν ᾗ ἐφαίνετο προσκείμενος ἅπας ὁ πολιτικὸς αὐτοῦ βίος, ὁ Δουπὲν ἐτήρησε τὴν θέσιν αὐτοῦ ὡς γενικὸς εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου πάγου. Ἐν τοῖς ἑπομένοις χρόνοις δείκνυται ὑπερασπίζων τήν τε ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τοῦ Λουδοβίκου Ναπολέοντος, καὶ διωρίσθη πρόεδρος τῆς νομοθετικῆς συνελεύσεως, τῆς ὁποίας μόνος αὐτὸς ἐφαίνετο ἱκανὸς νὰ διευθύνῃ τὰς τρικυμιώδεις συζητήσεις καὶ νὰ κατευναζῇ τὸν σάλον τῶν παθῶν. Ἐπὶ τοῦ πραξικοπήματος τῆς 2 δεκεμβρίου 1851, λόχος χωροφυλάκων, ἀνομένων ὑπὸ τοῦ συνταγματάρχου Βοσπινάσση, ἐπετήρει τὸν Δουπὲν ὅστις οὕτω δὲν ἠδυνήθη νὰ καταστήσῃ, ὡς πρόεδρος, σεβαστὸν τὸ ἀπαραβίαστον τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως. Φρουρούμενος δ' αὐστηρῶς, ἠδυνήθη μόνον νὰ συντάξῃ καὶ ὑπογράψῃ μετὰ πολλῶν συναδέλφων διαμαρτύρησιν ἣν εἰς τὰ ἀρχεῖα κατέθηκεν, ἠρνήθη νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν δοξολογίαν τῆς 1ης ἰανουαρίου καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὸν Κεραμεικὸν, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐξηκολούθει ὢν γενικὸς εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ἔδωκε τὴν παραίτησίν του ὅτε ἐδημεύθη ἡ περιουσία τοῦ οἴκου τῆς Αὐρηλίας. Ἐκτὸς δὲ τῶν ἀρχαίων δεσμῶν δι' ὧν συνεδέετο μετὰ τῆς πρώην δυναστείας, ἐγένετο καὶ εἷς τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου.

Τῷ 1857 διωρίσθη αὖθις ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος γενικὸς εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τὴν εἰς τὰ πράγματα ἐπάνοδον αὐτοῦ ἐδικαιολόγησεν εἰπὼν ὁ Ἄνηκον πάντοτε εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ οὐδέποτε εἰς τὰς μερίδας». Εἰσαγγελεὺς καὶ γερουσιαστὴς ὁ Δουπὲν, ἔτυχε πολλάκις εὐκαιρίας ὅπως ἐπιδείξῃ τὴν δικανικὴν αὐτοῦ δεινότητα, ἐγένετο μέλος τοῦ Πανακαδημίου, τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἠθικοπολιτικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, ἐν ᾗ ἀντικατέστησε τὸν Κυβιέρον, ὡς ῥήτωρ μᾶλλον ἢ ὡς συγγραφεὺς καὶ ἀπηγγείλατο τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ ἐξοσημείω-

Δημοσίευμα Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (Κ.Π.Ι.Δ.)

τον λόγον περὶ τῆς αὐτοσχεδιάσεως. Προυβιβάσθη Μεγαλόσταυρος τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς τῇ 30 μαΐου 1837. Μόνα τὰ «Ὑπομνήματα» τοῦ χαλκεντέρου τούτου δικηγόρου ἀπῆρτιζον ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ αὐτοῦ τῷ 1840, τόμους 20, εἰς 4ον, αἱ δὲ δίκαι αὐτοῦ συνεποσοῦντο κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον εἰς 4,000.

ΔΟΥΠΕΡΑΚ (Στέφανος), ἀρχιτέκτων τοῦ Ἑρρίκου Δ', ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1601, ἐσπούδασεν ἐν Ἰταλίᾳ. Ἐζωγράφησε πέντε θέματα ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν λουτρῶν τοῦ Φονταινεβλὼ καὶ ἐχάραξε πολυαρίθμους χωρογραφίας κατὰ Τιτιανόν. Ἀπεπεράτωσε τὸ πρῶτον μέρος τῆς μεγάλης στοᾶς τοῦ Λούβρου, ἧς τὴν οἰκοδομὴν ἤρξατο ὁ Ἀνδρουὲ-Δουσερσώ.

ΔΟΥΠΕΡΙΕ (Κάρολος), ποιητὴς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, γενν. ἐν Αἴξ, ἀποθ. τῷ 1692, ἀνεψιὸς τοῦ Φρεγκίσκου Δουπεριὲ ὃν ὁ Μαλέρβης παρεμύθησε δι' ὡραίας ᾠδῆς ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ. Ἐγκατέστη ἐν Παρισίοις ἔνθα ἐσχετίσθη μετὰ τοῦ Ménage, τοῦ Rapin, Dommire, Bouhours, καὶ διεκρίθη πρὸ πάντων εἰς τὴν λατινικὴν στιχουργίαν, ἐκαυχᾶτο δὲ ὅτι ἐμόρφωσε τὸν Santeul. Ὁ Ménage ἀπεκάλει αὐτὸν ἀηχεμόνα τῶν λυρικῶν ποιητῶν».

ΔΟΥΠΕΡΡΕ (Βίκτωρ-Γουΐης), γάλλος ναυτικὸς, γενν. ἐν Λὰ Ῥοχέλλῃ τῷ 1775, ἀποθ. τῷ 1746, κατετάχθη ἐκκαιδεκαέτης εἰς τὸ ἐμπορικὸν καὶ ὕστερον εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν (1792). Σημαιοφόρος δικράτου, τῷ 1795, ἠχμαλωτεύθη τὸ ἐπιὸν ἔτος καὶ ἀπήχθη εἰς Ἀγγλίαν. Αὐτρωθεὶς δὲ τῷ 1800 καὶ γενόμενος ὑποπλοίαρχος δικράτου τῷ 1802, συνώδευσεν, ἐπὶ τοῦ πλοίου Vétéran, τὸν Ἱερώνυμον Βοναπάρτην εἰς τὰς θαλάσσας τοῦ Εὐξείνου Ἀκρωτηρίου τῆς Βρασιλίας καὶ τῶν Ἀντιλλῶν, διωρίσθη πλοίαρχος φρεγάτας, μετέβη ἐπὶ τῆς «Σειρῆνος» στρατεύματα εἰς Μαρτινίκαν τῷ 1808, καὶ ἐπανῆλθεν εἰς Λορίεντον καίτοι ἀπειλούμενος ὑπὸ τῶν Ἄγγλων καταδρομέων. Ἀμέσως δ' ἀπῆλθεν αὖθις, ἐπὶ τοῦ πλοίου la Bellone, ὡς πλοίαρχος δικράτου πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ σταθμοῦ τῆς Νήσου τῆς Γαλλίας, ἔνθα συνεκρότησε λαμπρὰς μάχας· μὴ δυνάμενος δὲ ἵνα ἀντιστῇ κατὰ σημαντικῆς μοίρας στόλου ἐσυνθηκολόγησε λίαν ἐντίμως καὶ ἐπανελθὼν εἰς Γαλλίαν προυβιβάσθη ὑποναύαρχος καὶ ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦ βαρόνου τῷ 1811. Τῷ 1812, διώκει τὰς γαλλικὰς δυνάμεις ἐν τῇ Ἀδριατικῇ, καὶ διωργάνισεν ἐν Βενετίᾳ ἀξιόλογον ναυτικὸν σταθμόν. Ναυτικὸς διοικητὴς τῆς Τουλῶνος τῷ 1815 ἐματαίωσε τὴν ἀπόπειραν ἀγγλοσικελικοῦ σώματος κατὰ τῆς θέσεως ταύτης. Τῷ 1818 διώκει τὸν σταθμὸν τῶν Ἀντιλλῶν, τῷ 1823 διηύθυνε τὸν γαλλικὸν στόλον κατὰ τοῦ Κάδηκος, ἀντημείφθη προβιβασθεὶς ἀντιναύαρχος τῷ 1826, τέλος δὲ προυβιβάσθη ναύαρχος καὶ πατρίκιος τῆς Γαλλίας ἀφοῦ μετήγαγεν εἰς Ἀλγέριον τὸν στρατὸν τοῦ Βουρμόντου καὶ ἐβοήθησεν αὐτῷ. Ἐπὶ τοῦ βασιλέως Φιλίππου, ἐχρημάτισε πρόεδρος τοῦ ναυαρχικοῦ συμβουλίου καὶ τρὶς ὑπουργὸς τῶν ναυτικῶν.

ΔΟΥΠΕΡΡΩΝ DU PERRON (Ἰάκωβος-ΔΑΒΥ), καρδινάλιος, γενν. ἐν St Lô τῷ 1556, ἐκ πατρὸς διαμαρτυρομένου, ἀποθ. τῷ 1618 ἐδιδάχθη παρὰ τοῦ πατρὸς καταφυγόντος εἰς Βεάρνην ἕνεκα τοῦ διωγμοῦ τῶν διαμαρτυρομένων, τὴν λατινικὴν καὶ τὰ μαθηματικά, ἔμαθε δὲ μόνος τὴν ἑβραϊκὴν, τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν φιλοσοφίαν. Μεταβὰς εἰς Παρισίους ὁ Δουπερρὼν ἔτυχε τῆς προστασίας τοῦ ποιητοῦ Desportes, ὅστις ἔπεισεν αὐτὸν ν' ἀσπασθῇ τὸν καθολικισμὸν, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἀναγνώστην παρὰ τῷ Ἑρρίκῳ Γ'. Μετέφρασε διὰ στίχων δύο βιβλία τῆς «Αἰνειάδος» ἀπήγγειλε τοὺς ἐπιταφίους λόγους τοῦ Ῥονσάρδου καὶ τῆς Μαρίας Στυάρτης καὶ ταχὺ ἐκτήσατο φήμην ποιητοῦ καὶ ῥήτορος. Λαβὼν παρὰ τοῦ Ἑρρίκου Δ' ὃν προσηλύτισεν εἰς τὸν καθολικισμὸν, τὴν ἐπισκοπὴν τοῦ Ἐβερὶ, ἀνεχώρησεν εἰς Ῥώμην μετὰ τοῦ καρδιναλίου δ' Ὀσσὰ καὶ κατώρθωσε νὰ λύσῃ τὸν κατὰ τῆς Γαλλίας ἀφορισμόν. Τῷ 1604, ὅτε ἔλαβε τὸν καρδιναλικὸν πῖλον, ἐπετράπη ἵνα εἰρηνοποιήσῃ τοὺς Ἐνετοὺς ἀντιφερομένους κατὰ τῆς Ἁγίας Ἕδρας.

ΔΟΥΠΕΤΙ ΘΟΥΑΡ (Ὠδέρτος), βοτανικὸς, γενν. ἐν Σωμοὺρ τῷ 1758, ἀποθ. τῷ 1831. Μετέβη εἰς τὴν νῆσον τῆς Γαλλίας τῷ 1792, συνέλεξεν ἐπὶ δύο ἔτη τὰ φυτικὰ τοῦ τόπου προϊόντα, ἐπεσκέψατο τὴν Μαδαγασκάρην, διῆλθε τέσσαρα σχεδὸν ἔτη ἐν τῇ νήσῳ Βουρβόνου, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Γαλλίαν φέρων μεθ' ἑαυτοῦ χορτολόγιον ἐκ 3,000 φυτῶν καὶ πλείστας ἰχνογραφίας. Ἐδημοσίευσε δὲ ἀλληλοδιαδόχως τρία βοτανικὰ συγγράμματα. Εἰσαχθεὶς εἰς τὸ Πανακαδήμιον τῷ 1820 ἀνέλαβε περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ἐτησίων στρωμάτων τοῦ ξύλου θεωρίαν, ἣν παρουσίασε πρὸ αὐτοῦ ὁ Λαχὶρ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν, καὶ ἥτις ζωηρῶς κατεπολεμηθεῖσα καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον διαψευσθεῖσα, ὑπεστηρίχθη ἐκ νέου ὑπὸ τοῦ Γ'ωδσὼ ἐν Γαλλίᾳ, τοῦ Κνάϊτ καὶ τοῦ Λίνδλευ ἐν Ἀγγλίᾳ.

ΔΟΥΠΕΤΙ-ΘΟΥΑΡ (Ἀριστείδης), γάλλος ναυτικὸς, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. περ

ΔΙΔΟΤΑΙ ΕΒΡΑΙΟΘΗΚΗ
Κοσμητείας Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τὴν Σωμοὺρ τῷ 1760, ἀποθ. τῷ 1798. Παρέστη εἰς διαφόρους ναυμαχίας, ἀπῆλθεν εἰς ἀναζήτησιν τοῦ Λαπερούζ, ἀλλὰ συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν Πορτογάλων ἐν Βρασιλίᾳ μετὰ τοῦ πλοίου αὐτοῦ, 1792, ἐστάλη αἰχμάλωτος εἰς Λισσαβῶνα. Μόλις δ' ἀπολυθεὶς μετέβη εἰς ἐξερεύνησιν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς καὶ ἐπανελθὼν εἰς Γαλλίαν ἔλαβε παρὰ τοῦ διευθυντηρίου τὴν διοίκησιν τοῦ πλοίου «le Tonnant», ἀπῆλθεν εἰς Αἴγυπτον καὶ ἔπεσεν ἐνδόξως ἐν τῇ ναυμαχίᾳ τοῦ Ἀβουκίρ.

ΔΟΥΠΛΕΙΞ (Καΐσαρ), ἄρχων τῆς Λορμοὺ, δικηγόρος ἐν τῷ κοινοβουλίῳ τῶν Παρισίων, εἶναι ὁ συντάκτης τῆς Anti-Cotton, πικρᾶς σατύρας κατὰ τῶν Ἰησουϊτῶν, δημοσιευθείσης τῷ 1610, μετὰ τὴν δολοφονίαν Ἑρρίκου τοῦ Δ', εἰς ἀπάντησιν ἐπιστολῆς τοῦ Π. Κοττὸν, καὶ καθαπτομένης τοῦ τάγματος τούτου ὡς δολοφονήσαντος τὸν βασιλέα.

ΔΟΥΠΛΕΙΞ (Σκιπίων), ἱστορικὸς, γεννηθ. ἐν Κονδὸμ τῷ 1569, ἀποθ. τῷ 1661. Μετέβη εἰς Παρισίους τῷ 1605 ἀκολουθῶν τὴν Μαργαρίταν δὲ Βαλουά. Ἐπιτραπεὶς τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ Ἀντωνίου δὲ Βουρβόνου, κόμητος δὲ Μορὲ, νομιμοποιηθέντος υἱοῦ τοῦ Ἑρρίκου Δ', συνέθετο διὰ τὸν μαθητὴν αὐτοῦ «Σειρὰν φιλοσοφικῶν μαθημάτων» (Cours de philosophie), τὸ πρῶτον τοῦ εἴδους τούτου σύγγραμμα ἐν τῇ γαλλικῇ γλώσσῃ. Δι' ἄλλου δὲ συγγράμματος, Mémoires des Gaules depuis le déluge jusqu' à l'établissement de la monarchie française, ἔλαβε τὴν θέσιν τοῦ ἱστοριογράφου τῆς Γαλλίας, τῷ 1619. Κατ' αἴτησιν τοῦ Λουδοβίκου ΙΓ', ἔγραψε «Γενικὴν ἱστορίαν τῆς Γαλλίας», ἧς τὴν εἰσαγωγὴν ἀπετέλουσι τὰ «Ἀπομνημονεύματα». Ἔγραψε δ' ἐκτὸς τούτων καὶ ἄλλα τινά.

Δουπλεὶξ (Ἰωσὴφ, μαρκήσιος), διακρινὴς τῶν ἐν Ἰνδικῇ καθιδρυμάτων, γενν. περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, ἀποθ. τῷ 1763. Τῷ 1750 ἔλαβε παρ' Ἰνδοῦ πρίγκηπος, ὃν ἔθετο ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Δεκάν, τὸν τίτλον τοῦ «ναβάβ» καὶ 900 χιλιαμ. παράλια μεταξὺ τοῦ Κρίσνα καὶ τοῦ Κομορίνου ἀκρωτηρίου.

ΔΟΥΠΑΕΣΣΙΣ (Ἰωάννης-Σιμφρόσος), περίφημος ζωγράφος προσωπογραφιῶν, γενν. ἐν Καρπεντρὰ τῷ 1725, ἀποθαν. τῷ 1802, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῆς ζωγραφικῆς τῷ 1774. Ἐκ τῶν εἰκόνων αὐτοῦ διακρίνονται αἱ τοῦ Θωμᾶ, τοῦ Γλὺκ, τοῦ Φραγκλίνου, τοῦ Μαρμοντέλ, τοῦ Κου, καὶ τῆς Κας. Νικερ, κλπ., ὧν πολλαὶ ἐχαράχθησαν.

ΔΟΥΠΑΕΣΣΙΣ, ἴδ. ΡΙΧΕΛΙΕΥ, ΣΟΑΖΕΛ καὶ ΜΟΡΝΑΗ.

ΔΟΥΠΟΡ (Ἀδριανὸς), γενν. ἐν Παρισίοις, τῷ 1759, ἀποθ. τῷ 1798, σύμβουλος ἐν τῷ κοινοβουλίῳ τῶν Παρισίων, διηύθυνε τὴν ἀντιπολίτευσιν τοῦ σωματείου τούτου μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 89. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Βαστιλλίας, ἐδόθη εἰς τὴν ἀταξίαν ὅπως ἀνοίξῃ, ἔλεγε, βαθεῖαν αὔλακα (silloner profond), ἤτοι ἐξαπαλίσῃ τὴν ἐπανάστασιν. Ἐκτήσατο μεγάλην ἐπιρροὴν ἐν τῇ συντακτικῇ συνελεύσει καὶ ἐσχημάτισε μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου Λαμὲθ καὶ τοῦ Βαρνάβα τριανδρίαν ἥτις ἐκληρονόμησε τὴν δημοτικότητα τοῦ Μιραβῶ. Ἐθαυμάσθη τὸ σχέδιον τῆς δικαστικῆς ἀναδιοργανώσεως ὅπερ ὑπέβαλεν εἰς τὴν συνέλευσιν τῆς 20ῆς μαρτίου 1790. Ἐχωρίσθη ἀπὸ τῶν Ἰακωβίνων ὅπως ἱδρύσῃ τὸ λεγόμενον club des Feuillans. Μετὰ τὴν συντακτικὴν συνέλευσιν, ἐγένετο δημόσιος κατήγορος ἐν τῷ κακουργοδικείῳ τῶν Παρισίων καὶ πολλάκις συνέδραμε διὰ τῶν συμβουλῶν αὐτοῦ τὸν Λουδοβίκον ΙΣΤ'. Φοβηθεὶς ἐπὶ τῶν συμβάντων τῆς 10 αὐγούστου 1792, ἔφυγε καὶ κατῆλθεν αὖθις εἰς Γαλλίαν τῇ 9 θερμοῤῥούρου· τῇ δὲ 18 ὁπωρώδους ἀπῆλθεν εἰς Ἑλβετίαν, καὶ ἀπέθανεν ἐν Ἀππενζέλῃ.

ΔΟΥΠΟΡ ΔΟΥ ΤΕΡΤΡ, Duport du Tertre (Φραγκίσκος Ἰωακεὶμ), φιλόλογος, γενν. ἐν Σαὶν Μαλὸ τῷ 1715, ἀποθ. τῷ 1759, εἰργάσθη εἰς τὰ περιοδικὰ φύλλα τοῦ Φρερὸν καὶ τοῦ ἀββᾶ δὲ Λαπόρτ, καὶ κατέλιπε σὺν ἄλλοις Histoire des conjurations, conspirations et révolutions célèbres, 1754 καὶ ἑξῆς, τόμ. 8, εἰς 12ον.

Δουπὸρ δοῦ Τὲρτρ (Μαργαρίτα-Λουδοβίκος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1754, ἀποθαν. τῷ 1793. Δικηγόρος πρὸ τοῦ 1789, ἐδίξατο τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπαναστάσεως, ὑπῆρξε μέλος τοῦ ἐκλογικοῦ σώματος τῶν Παρισίων καὶ τοποτηρητὴς τοῦ δημάρχου ἐπὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς πρώτης δημαρχίας. Ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης τῷ 1790, ἦτον ὑπόχρεως νὰ ὑπογράφῃ καὶ ἐκδίδῃ διὰ τὸν βασιλέα, πάντα τὰ ψηφίσματα τῆς ἐθνοσυνελεύσεως ἐπὶ τῆς διοικοπῆς τῆς ἐξουσίας τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ'. Κατηγορηθεὶς ὡς ἔνοχος μετὰ τὴν 10 αὐγούστου 1792, διέφυγεν ἐπὶ ἓν ἔτος τὰς ἱρεύνας τῆς ἐξουσίας, εἶτα συνελήφθη, κατεδικάσθη ὑπὸ τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαστηρίου, καὶ ἐθανατώθη. Θεωρεῖται εἷς τῶν συγγραφέων τῆς Histoire de la Révolution par deux amis

Δημοτική Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Δ.Δ.)

de la liberté, 1790—1815, τόμ. 20 εἰς 8ον.

ΔΟΥΠΟΤΕ ('Ιωάννης-Έρρίκος-'Ιωσήφ), γάλλος ναυτικὸς γενν. τῷ 1777, ἐν Σανζέϋ (Χρυσῆ 'Ακτή), ἀποθ. τῷ 1852, εἰσῆλθεν εἰς ὑπηρεσίαν ὡς δόκιμος τῷ 1793· διοικῶν τὸν στόλον ἐν Φλεσίγγῃ ἡχμαλωτεύθη ὑπὸ τῶν 'Αγγλων τῷ 1808, μεθ' ἡρωϊκὴν μάχην κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Γιρόνδη, διέμεινεν ἐπὶ πέντε ἔτη αἰχμάλωτος, διωρίσθη εἰς ἄλλας ἀνωτέρας θέσεις καὶ ἐγένετο ὑποναύαρχος τῷ 1828, καὶ ἀντιναύαρχος τῷ 1838—1841.

ΔΟΥΠΟΥΗ (Κάρολος), χαλκογράφος, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1585, ἀποθ. τῷ 1742, μαθητὴς τοῦ Duchange, μέλος τῆς 'Ακαδημίας τῶν ὡραίων τεχνῶν ἀπὸ του 1730, ἐχάραξε πολλὰς εἰκόνας τῶν πινακοθηκῶν τῶν Βερσαλλιῶν καὶ τοῦ Βασιλικοῦ Παλατίου. Ἐξ αὐτῶν αἱ μάλιστα ἄξιαι σημειώσεως εἶναι ἡ «Γῆ καὶ ὁ 'Αὴρ», κατὰ τὸν Λ. Βουλλόνην· τὸ «ἅγιος 'Ιωάννης ἐν τῇ ἐρήμῳ», κατὰ τὸν Κάρολον Μαράττον· ὁ «Γάμος τῆς Παρθένου», κατὰ τὸν Vanloo.—'Ο ἀδελφὸς αὐτοῦ «Νικόλαος Γαβριὴλ», γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1695, ἀποθ. τῷ 1771 εἶχε λίαν εὐκαμπτον τὴν γλυφίδα καὶ ἐχάραξε πολλῶν ζωγράφων ἀριστουργήματα.

ΔΟΥΠΟΥΗ (Κάρολος-Φραγκίσκος), μέλος τοῦ Πανακαδημίου τῶν Παρισίων, γεννηθεὶς ἐν Trye Château ('Οάζης), τῷ 1742, ἀποθ. τῷ 1809. Υἱὸς ἀλληλοδιδάκτου, ἐσπούδασεν ἐν τῷ collège d'Harcourt τῶν Παρισίων, δι' ἐξόδων τοῦ δούκος δὲ λὰ 'Ροσφουκώλ, διωρίσθη ἐν ἡλικίᾳ 24 ἐτῶν καθηγητὴς τῆς ῥητορικῆς ἐν τῷ college de Lisieux, τῆς αὐτῆς πρωτευούσης, καὶ εἰσήχθη ὡς διηγόρος εἰς τὸ κοινοβούλιον τῷ 1770. 'Η φήμη αὐτοῦ ἤρξατο ἀφ' ὅτου ἀπήγγειλε λατινικὸν λόγον τῷ 1775, ἐπὶ τῇ διανομῇ τῶν βραβείων τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ τὸν ἐπιτάφιον (ἐν τῇ αὐτῇ γλώσσῃ) τῆς Μαρίας Θηρεσίας τῆς Αὐστρίας. Συνδιαθεὶς μετὰ τοῦ Ακλάνδου, οὗ τὰ ἀστρονομικὰ μαθήματα, ἠκροάσατο ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ἠσθάνθη κλίσιν πρὸς τὴν ἐπιστήμην ταύτην καὶ παρατιθέμενος αὐτὴν εἰς τὰς μυθολογικὰς αὐτοῦ γνώσεις ἐφαντάσθη ὅτι αἱ τοῦ Μύθου θεότητες εἶναι ἀστερισμοί, ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν θεῶν εἶναι ὀνόματα τῶν ἄστρων, ὅτι τὰ παράδοξα αὐτῶν συμβάντα εἶναι ἀλληγορικὴ παράστασις τῆς κινήσεως τῶν ἄστρων καὶ τῶν ἀμοιβαίων αὐτῶν σχέσεων, καὶ ἐξέθηκε τὰς ἀλλοκότους ταύτας ἰδέας διὰ τοῦ Journal des Savants, 1777. Τῷ δὲ 1781, συνέλεξεν αὐτὰς εἰς βιβλίον μετ' ἐπιγραφῆς Mémoire sur l'origine des constellations et l'explication de la Fable par l'astronomie, εἰς 4ον. Τὸ δὲ πόνημα τοῦτο, ὅπερ εἶναι πρωϊὸν πρωτοτύπου καὶ τολμηρᾶς διανοίας, ἀνεσκεύασεν ὁ Bailly ἐν τῷ Histoire de l'Astronomie. Τῷ 1778, ὁ Δουπουῆ, κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ Amontons, κατεσκεύασε τηλέγραφον μεταξὺ Βελλεβίλης καὶ Bagneux· εἶναι δ' αὕτη ἡ ἐφεύρεσις ἣν ὕστερον ἐτελειοποίησεν ὁ Chappe. Τῷ 1787, διωρίσθη καθηγητὴς τῆς λατινικῆς καλλιλογίας ἐν τῷ «Κολλεγίῳ τῆς Γαλλίας», καὶ τῷ 1788, μέλος τῆς 'Ακαδημίας τῶν 'Επιγραφῶν. Τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπαναστάσεως ἐνεκολπώθη μετρίως. Ἐν δὲ τῇ δίκῃ τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ' βουλευτὴς ὤν, ἐκήρυξεν ὅτι οἱ βουλευταὶ δὲν εἶχον τὸ δικαίωμα τοῦ δικάζειν, καὶ ἔδωκε ψῆφον ὑπὲρ τῆς προσωποκρατήσεως ὕστερον δὲ ὑπὲρ τῆς ἀνακοπῆς. Τῷ 1796 εἰσῆλθεν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Πεντακοσίων, καὶ τῷ Ζ' ἔτει προὔκειτο νὰ καταλάβῃ αὐτὸς ἢ ὁ Μουλὲν τὴν θέσιν τοῦ διευθυντοῦ. 'Επὶ τῆς ὑπατείας ἐγένετο πρόεδρος τοῦ Νομοθετικοῦ σώματος. Τὸ ἀξιολογώτατον σύγγραμμα αὐτοῦ εἶναι τὸ ἐπιγραφόμενον Origine de tous les cultes, ou la Religion universelle, 1795, τόμ. 3 εἰς 4ον μετ' ἄτλαντος, ἢ τόμ. 12 εἰς 8ον, πολλάκις ἀνατυπωθέν. Σημειοῦμεν δ' ἔτι αὐτοῦ· Mémoire sur le zodiaque de Tentyra, 1806, ἐν ᾧ θέλει ν' ἀποδείξῃ ὅτι ὁ ζῳδιακὸς οὗτος παρίστανε τὴν κατάστασιν τοῦ οὐρανοῦ ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν ἡ ἄκρα τοῦ ἰσημερινοῦ συνέπιπτε μετὰ τοῦ ζῳδίου τῆς Παρθένου, ἤτοι πρὸ 15 ἢ 16,000 ἐτῶν. 'Η ἰδέα αὕτη διήγειρε ζωηρὰς συζητήσεις· δύο Memoires sur les Pélasges (ἐν τῷ περιοδικῷ τοῦ Πανακαδημίου)· μετάφρασιν τῶν ἐκλεκτῶν λόγων τοῦ Κικέρωνος, κτλ. Ἴδ. τὸ «'Εγκώμιον αὐτοῦ ὑπὸ Dacier.

ΔΟΥΠΟΥ-Υ ('Εβραῖος), λατινιστὶ Erycius Puteanus, φλαμανδιστὶ Van den Putte, φιλόλογος, γενν. ἐν Βενλόῳ (Λιμβοῦργον) τῷ 1574, ἀποθ. τῷ 1646, καθηγητὴς τῶν καλῶν γραμματικῶν, ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Λουβαίν, μαθητὴς καὶ φίλος τοῦ Ἰούστου Λίψη. Ἐδημοσίευσεν 98 περίπου πονήματα περὶ καλλιλογίας, φιλολογίας, ἱστορίας, φιλοσοφίας, πολιτικῆς καὶ μαθηματικῶν. Τὰ κυριώτερα τούτων εἶναι· De usu fructuque librorum bibliothecæ Ambrosianæ, ἐν Μεδιολάνοις, 1605 εἰς 8ον, λόγος περὶ τῆς ἐκ τῶν δημοσίων βιβλιοθηκῶν ὠφελείας· Somnus, sive Phagesiposia cimmeria, de luxu sommium, ἐν Λουβαίνῃ, 1608, εἰς 12ον, μετάφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Νικολάου

Δημοσία Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Πελλακυΐνου μετ' ἐπιγραφῆς Domus, ou Banquet dissolu des Cimmeriens, ἐν Παρισίοις, 1613, εἰς 12ον.

ΔΟΥΠΟΥ-Υ (Πέτρος), φύλαξ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας, γεννηθ. ἐν Ἄγεν τῷ 1582, ἀποθ. τῷ 1651. Ἐπεστάτησεν εἰς τὰς ἐκδόσεις τῆς ἱστορίας τοῦ προέδρου δὲ Θοῦ, αἵτινες ἐδημοσιεύθησαν τῷ 1620 καὶ 1626, καὶ ἐδημοσίευσε σὺν ἄλλοις Histoire des plus illustres favoris anciens et modernes, ἐν Λεύδῃ, 1655, εἰς 4ον, καὶ εἰς 12ον, κτλ.—Ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἰάκωβος, ἀποθ. τῷ 1656, ὑπῆρξεν ἐπίσης βιβλιοφύλαξ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐκληροδότησεν εἰς τὴν βασιλικὴν βιβλιοθήκην ἐννέα χιλιάδας περίπου ἐντύπων καὶ 296 χειρόγραφα.

ΔΟΥΠΟΥ-Υ (Λουδοβῖκος), γεννηθ. ἐν Chasey (Bugey) τῷ 1709, ἀποθ. τῷ 1795, ἐσπούδασε παρὰ τοῖς Ἰησουίταις τοῦ Λυών, ἐπετράπη, τῇ συστάσει τοῦ Δουρμόντου, τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Σοφῶν», ἣν εἶχεν ἐπὶ 30 ἔτη, εἰσήχθη εἰς τὴν ἀκαδημίαν τῶν ἐπιγραφῶν, ἧς ἐγένετο ἰσόβιος γραμματεὺς τῷ 1773, καὶ ἀπὸ τοῦ 1768 διεχειρίζετο τὴν βιβλιοθήκην τοῦ πρίγκηπος δὲ Σουβίζη. Ἐγίνωσκε σὺν τοῖς μαθηματικοῖς τὰ ἑβραϊκὰ καὶ τὰς κλασικὰς γλώσσας τὰ δὲ συγγράμματα αὐτοῦ ἐλέγχουσιν εὐρυμάθειαν, κρίσιν βαθεῖαν καὶ φιλοκαλίαν δεδοκιμασμένην. Ἡ συλλογὴ τῆς Ἀκαδημίας περιέχει αὐτοῦ ὑπομνήματα περὶ τοῦ ῥωμαϊκοῦ νομίσματος, περὶ τοῦ ἀργυροῦ ὀκηναρίου ἐπὶ Καρόλου τοῦ Μεγάλου, τοῦ τρόπου δι' οὗ ἦναπτον οἱ ἀρχαῖοι τὸ ἱερὸν πῦρ ἐν τοῖς ναοῖς, τῶν φωνηέντων τῆς ἑβραϊκῆς καὶ τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν, κτλ. Ἐν τῷ θεατρῷ τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ τοῦ P. Brumoy εἰργάσθη εἰς τὴν μετάφρασιν τοῦ «Αἴαντος» τῶν «Τραχινίων», τοῦ «Οἰδίποδος ἐπὶ Κολωνῷ» καὶ τῆς «Ἀντιγόνης» τοῦ Σοφοκλέους· τέλος ἐδημοσίευσεν ἔκδοσιν τοῦ Ἀποσπάσματος τοῦ Ἀνθεμίου περὶ τῶν παραδόξων τῆς μηχανικῆς, 1777, εἰς 4ον.

ΔΟΥΠΟΥ-ΥΤΡΕΝ (Γουλιέλμος), εἷς τῶν μεγάλων χειρούργων τοῦ ΙΘ' αἰῶνος, γενν. ἐν Pierre Buffière (Νομὸς τοῦ Ἄνω Βιέννου ἐν Γαλλίᾳ) τῇ 6 ὀκτωβρίου 1777, ἀποθ. τῇ 8 φεβρουαρίου 1835, ἐξ ἐνδεῶν γονέων καταγόμενος ἐσπούδασεν ἐν τῷ collége de la Marche τῶν Παρισίων. Ὅτε δὲ ἦτο σπουδαστὴς τῆς ἰατρικῆς τοσοῦτῳ γιγαντιαίως προώδευσεν εἰς τὴν ἐπιστήμην, ὥστε ἀφ' ἡλικίας ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν, διωρίσθη προπαρασκευαστὴς ἐν τῇ Ὑγειονομικῇ σχολῇ. Τῷ δὲ 1801, μετὰ λαμπρὰν ἐπιτυχίαν ἐν διαγωνισμῷ, ἐγένετο ἀρχηγὸς τῶν ἀνατομικῶν ἐργασιῶν ἐν τῇ Σχολῇ τῆς ἰατρικῆς, καὶ τῷ 1803, ὑποχειροῦργος τοῦ Νοσοκομείου τῶν Παρισίων (Hôtel-Dieu). Προστατευόμενος ὑπὸ τοῦ Boyer εἰσήχθη εἰς τὸ ὑγειονομικὸν συμβούλιον, καὶ τῷ 1808, ἔλαβε θέσιν γενικοῦ ἐπιμελητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ Σαβατιέρου, 1812, ἐξελέγη κατὰ προτίμησιν ἀντὶ τοῦ Roux καὶ τοῦ Marjolin καθηγητὴς τῆς χειρουργικῆς ἰατρικῆς. Τῷ 1815, διεδέξατο τὸν ἀρχιχειροῦργον τοῦ Νοσοκομείου, Πελλετάν, ὅστις ἀπήρεσκε τῇ Παλινορθώσει, ἀνηγορεύθη βαρόνος καὶ ἱππότης τοῦ Ἁγίου Μιχαὴλ τῷ 1816, ἀρχιχειροῦργος τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', καὶ τῷ 1820, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν. Φειδόμενος τοῦ χρόνου ἐν τοῖς μεγάροις τῶν πλουσίων, ἀφειδῶς ἐπιδαψιλεύων τὰς βοηθείας τῆς ἐπιστήμης τῷ πένητι κατεδιώκετο οὐχ ἧττον ὑπὸ τῆς κακεντρεχείας τῶν φθονερῶν καὶ αὐτῆς τῆς συκοφαντίας. Κατέλιπε περιουσίαν ἐκ 4 ἑκατομμυρίων φράγκων, ὧν 200,000 κληροδοτηθεῖσαι εἰς τὴν Σχολὴν τῆς ἰατρικῆς, ἀφιερώθησαν εἰς τὴν σύστασιν ἕδρας τῆς παθολογικῆς ἀνατομίας καὶ εἰδικοῦ μουσείου φέροντος τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ὁ Dupuytren ἦτον ἐμπειρότατος καὶ δεξιώτατος περὶ τὰς ἐγχειρήσεις· οὐδεὶς δέ ποτε χειροῦργος εἶχε καθαρώτερον αὐτοῦ διαγνωστικὸν, σταθερωτέραν χεῖρα καὶ μᾶλλον ἀκλόνητον ἀπάθειαν. Ἡ πάντοτε αὐτοσχέδιος αὐτοῦ διδασκαλία ἦτο λίαν μεθοδικὴ, καὶ πάντη ἀπέριττος, ἐλάμβανε δὲ ἐνῷ συγχρόνως εἰργάζετο ἐπὶ τῆς ἐγχειρήσεως. Ἔχομεν αὐτοῦ ἄρθρα τινὰ ἐν τῷ Dictionnaire de médecine. Ὑπόμνημα Sur les anus contre nature (ἅτινα κυρίως ἐδόξασαν αὐτόν)· Sur la ligature des artères substituée à l'amputation des membres dans les cas de fractures compliquées d'anévrismes, 1815· Sur la ligature des principaux troncs artériels, 1816· Sur la fracture du péroné, κτλ. Εἶναι δὲ εὑρετὴς πολυτιμοτάτης ἐφευρέσεως, ἤτοι τῆς ἐπουλώσεως τοῦ ἐντέρου ὅπερ ὁ ῥηθὴς κατὰ συνέπειαν τραυμάτων ἢ hernies étranglées· ἁπλοποίησε δὲ ἢ ἐτροποποίησε ἀναριθμήτους ἐγχειρήσεις, ὡς τὴν τοῦ κληρονομικοῦ καταῤῥάκτου, τὴν ἐξαγωγὴν τῶν κύστεων, τὴν résection de l'os maxillaire inférieur, la taille bilatérale, la résection du coude. Ἡ ἔκδοσις τῆς Médecine opératoire τοῦ Σαβατιέρου ὑπὸ τοῦ Bégin καὶ τοῦ Sauvon ἐγένετο ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτοῦ. Οἱ ἰατροὶ Paillard καὶ Marx ἐ-

δημοσίευσαν τὰ μαθήματα αὐτοῦ περὶ τῶν διὰ πυροβόλων ὅπλων γινομένων τραυμάτων.

ΔΟΥΡΑ (τὰ), πόλ. τῆς Μεσοποταμίας ἢ Ἀσσυρίας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Τίγριδος.

ΔΟΥΡΑΝΙΟΣ, γαλλιστὶ Dordogne ποτ. τῆς Ἀκουιτανίας ἐν Γαλλίᾳ, ἐκβάλλων εἰς τὸν ποταμὸν Γαρούναν.

ΔΟΥΡΙΑΣ (ἀρχ.), ποτ. τῆς Ἰταλίας ῥέων εἰς τὸν Πάδον· γαλλιστὶ Durance.

ΔΟΥΡΙΟΣ (ἀρχ.), ποτ. τῆς Λυσιτανίας, ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν· πορτογαλιστὶ Duero.

ΔΟΥΡΙΣ, σάμιος Ὀλυμπιονίκης παρὰ Παυσανίᾳ. § —, ἱστοριογράφος ἀκμάσας ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου.

ΔΟΥΡΟΚΟΡΤΟΡΑ (ἀρχ.), πρωτ. τῆς Βελγικῆς Γαλλίας· τανῦν γαλλιστὶ Reims.

ΔΟΥΡΟΣΤΟΛΟΝ (ἀρχ.). πόλ. τῆς Μοισίας ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως· ἡ Δρίστρα ἢ Σιλίστρια.

ΔΟΥΡΟΥΗ DURUY (Βίκτωρ), γάλλος ἱστορικὸς καὶ ὑπουργός, γενν. ἐν Παρισίοις, 1811, ἐκ γονέων καλλιτεχνῶν, ἐργαζομένων ἐν τῷ καταστήματι τῶν Γοβελίνων, καὶ προορισθεὶς κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ αὐτὸ στάδιον, ἤρξατο βραδέως τῶν κλασικῶν αὐτοῦ σπουδῶν ἐν τῷ collége Rollin, ὀνομαζομένῳ τότε collége Sainte-Barbe, 1823. Εἰσήχθη δὲ εἰς τὴν πρότυπον Σχολὴν τῷ 1830. Τῷ 1833 διωρίσθη καθηγητὴς τῆς ἱστορίας ἐν τῷ γυμνασίῳ τῶν Ῥημῶν (collége de Reims), ἔνθα διέτριψε μόλις δύο μῆνας καὶ προσεκλήθη καθηγητὴς τοῦ αὐτοῦ μαθήματος ἐν τῷ γυμνασίῳ τοῦ Ἑρρίκου Δ εἰς Παρισίους (τῷ ὕστερον collége Napoléon). Κατὰ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον συνειργάσθη ἀνωνύμως εἰς πολλὰ στοιχειώδη ἱστορικὰ βιβλία. Ὁ Δουρουὴ ἐπαύσατο ὢν ὑφηγητὴς τῆς ἱστορίας, ἐφ' ἧς τὰ μαθήματα καὶ τὰ βιβλία αὐτοῦ μεγάλην ἐξήσκησαν ἐπιρροήν, ἀπὸ τοῦ 1861, καὶ ἔλαβε τὸν βαθμὸν διδάκτορος τῆς φιλολογίας. Ἀπὸ τοῦ 1861 μέχρι τοῦ 1862, ἐγένετο ἀλληλοδιαδόχως ἔφορος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Παρισίων, καθηγητὴς δημοσίων μαθημάτων ἐν τῇ προτύπῳ Σχολῇ, γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ καθηγητὴς τῆς ἱστορίας ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ, εἶτα διὰ διατάγματος τῆς 23 Ἰουλίου 1863 ἐκλήθη ὑπουργὸς τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως, χωρισθεὶς τότε ἀπὸ τῆς ὑπουργείας τῶν ἐκκλησιαστικῶν. Ἀπὸ δὲ τούτου μέχρι τέλους τοῦ ἔτους ὁ Δουρουὴ πολλὰς εἰσήγαγε βελτιώσεις καὶ μεταρρυθμίσεις εἰς τὰ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως, διέταξε τὴν διδασκαλίαν τῆς συγχρόνου ἱστορίας ἐν τοῖς λυκείοις, ὧν τὰ προγράμματα ζωηρὰς ἐγέννησαν συζητήσεις, καὶ ἐδημοσίευσε πολυκρότους ἐγκυκλίους περὶ τῶν σχέσεων τῆς Πολιτείας πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν. Αἱ μεταῤῥυθμίσεις καὶ καινοτομίαι τοῦ νέου ὑπουργοῦ ἐκίνησαν τὸν χόλον τῆς κληρικῆς μερίδος, ἥτις δι' οὐδενὸς μέσου κατεπραΰνετο, οὔτε δι' αὐτῆς τῆς παύσεως τοῦ Ἐρνέστου Ῥενάν. Τῷ 1869 (κατ' Ἰούλιον) ὁ Δουρουὴ ἀντικατεστάθη ἐν τῷ ὑπουργείῳ ὑπὸ τοῦ Βουρδῶ καὶ διωρίσθη γερουσιαστής. Συγγράμματα τοῦ Δουρουὴ εἶναι τὰ ἑξῆς «Πολιτικὴ Γεωγραφία τῆς ῥωμαϊκῆς δημοκρατίας καὶ αὐτοκρατορίας»· «Ἱστορικὴ γεωγραφία τοῦ μέσου αἰῶνος» (1839) καὶ «τῆς Γαλλίας» (1840) — Atlas de géographie historique universelle. — Histoire des Romains et des peuples soumis à leur domination, εἰσαγωγὴ εἰς τὸ σύγγραμμα État du monde romain, vers la fondation de l'Empire — Histoire sainte, d'après la Bible Histoire Romaine. — Histoire de France. — Ἑλληνικὴ ἱστορία τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, μεταφρ. εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ στεφθεῖσα ὑπὸ τῆς γαλλικῆς ἀκαδημίας. Histoire moderne. — Histoire populaire de la France, κτλ.

ΔΟΥΣΚΟΝ καὶ ΔΟΥΣΙΚΟΝ, ὀρθότερον. Μοναστήριον μεγαλοπρεπέστατον καὶ ὀχυρωμένον, ἐνεγερθὲν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Βησσαρίωνος, τοῦ τε ἀνεψιοῦ του Νεοφύτου, (Μητροπολιτῶν τῆς Λαρίσσης χρηματισάντων) κατὰ τὰ μέσα τῆς ΙΣΤ' ἑκατονταετηρίδος. Περιέχει τὸ ἱερὸν αὐτὸ καταφύγιον 366 κελλία, χρησιμεύοντα εἰς ἐνοίκιον τῶν ἄλλοτε πολλῶν ἐκεῖσε ἐνοικούντων, ὧν πλείστους ὁ Σούλτζη Κόρτζας ἐφόνευσεν ἐν ἔτει 1823, ὅτε ἐλεηλάτησαν οἱ Ἀλβανοί του τὰ ἱερὰ καὶ πᾶν σκεῦος τοῦ ῥηθέντος μοναστηρίου, τήν τε λαμπρὰν βιβλιοθήκην του συγκειμένην ἐκ 2,000 τόμων περιέχουσαν καὶ ἱκανὰ χειρόγραφα ἐν μεμβράναις. Τὸ μοναστήριον αὐτὸ τὸ καὶ πρώην, καὶ νῦν εἰσέτι, διαπρέπον ἐν Θεσσαλίᾳ, πλεῖστα κτήματα ἐπιτοπίως κατέχει καὶ δεσπόζει, παρ' ὧν εἰσπράττεται καθαρὸν ἐτήσιον εἰσόδημα πλεῖον τῶν 400,000 γρ. ὅπερ κακὴν κακῶς ὑπεξαιρεῖται καὶ σπαταλᾶται. Ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ σκηνώματος ἐνοριακοῦ ὄντος ἀρχῆθεν, ἐπώπτευ κυριαρχικῶς ὁ κατὰ καιρὸν Λαρίσσης. Ὑπὸ τούτου πρότερον τῇ συναινέσει τῶν ἐνασκούντων μοναχῶν ἐξελέγετο ὁ κατὰ καιρὸν ἡγούμενος, ἀλλ' ἐσχάτως, πατριαρχικῇ διατυπώσει, ἀνωρίσθη καὶ ἐγίνετο σταυροπηγιακόν. Κεῖται τέσσαρας περίπου ὥρας πρὸς Μ τῶν Τρικάλων ἐν βουνῷ τοῦ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωνικής Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Πινδίου ὄρους, ὅπερ καλεῖται Κόζακος. Τὰ ἐν Θεσσαλίᾳ δεσποζόμενα παρ' αὐτοῦ χωρία εἰσὶ τὸ ὁμώνυμον χωρίον ὁ Δοῦσκος, τὰ Λεσσιανὰ, καὶ τὸ Βοργογέρι.

ΔΟΥΦΟ, DUPHOT (Λεονάρδος), γάλλος στρατηγὸς, γενν. ἐν Λὰ Γκιλοτιέρῃ περὶ τὸ 1770, ἀποθ. τῷ 1798. Παρέστη εἰς τὴν ἅλωσιν τῆς Φιγκιέρης, ἐπολέμησεν ἐπὶ τοῦ ἰταλικοῦ πολέμου τῷ 1796, καὶ ἐπετράπη ὑπὸ τοῦ Βοναπάρτου τὴν διοργάνωσιν μέρους τοῦ στρατοῦ τῆς Ἐντοσαλπινῆς δημοκρατίας. Συνώδευσε τὸν Ἰωσὴφ Βοναπάρτην εἰς Ῥώμην καὶ ἐφονεύθη αὐτόθι ἐπὶ στάσεως. Ὁ Δουφὸ ἦτο ποιητὴς καὶ ὅλος ὁ στρατὸς ᾖδεν αὐτοῦ τὴν ᾠδὴν Aux mânes des héros pour la liberté. Μία ὁδὸς τῶν Παρισίων φέρει τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

ΔΡΑΒΙΣΚΟΣ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Μακεδονίας ἐπὶ τοῦ Στρυμόνος, ἴδ. ΔΡΑΜΑ.

ΔΡΑΒΟΣ (ἀρχ.), ποτ. τῆς Παννονίας ῥέων εἰς τὸν Δούναβιν. Τανῦν Drau γερμανιστὶ ποταμὸς τῆς Αὐστρίας πηγάζων ἀπὸ τοῦ Κοῦρκεν, πρὸς Α τῆς Τυρολίας, κατὰ τὸν σύνδεσμον τῶν Καρνικῶν καὶ τῶν Ῥαιτικῶν Ἄλπεων. Ῥοῦς πολυκαμπὴς 600 χιλιαμ. ΒΑ· εἶτα ΝΑ διὰ τοῦ Ἰνιχεν Λίενζ (Τυρολία) Σασενσβούργου, Σπιτάλ, Βιλλάχ, (Καρινθία), ἔνθα καθίσταται πλωΐμος. Μαρβούργου, Πετταύου, Φριεδαύου (Στυρία), Λεγράδου (Κροατία), Ἐστζὲκ (Σκλαβονία), ἧς πλησίον ῥέει δεξιόθεν εἰς τὸν Δούναβιν. Οἱ κυριώτεροι αὐτοῦ παραπόταμοι εἶναι ὁ Γαίλ, ὁ Μόλλ, ὁ Μουχρ, κλπ. Εἶναι ὁρμητικώτατος καὶ κινδυνώδης κατὰ τὸ ἄνω μέρος αὐτοῦ.

ΔΡΑΓΓΑΙ (οἱ), ἀρχ. ἔθνος τῆς Περσίας, οἰκοῦν μεταξὺ τῆς Γεδρωσίας καὶ τῆς Ἀραχωσίας τὴν «Δραγγιανήν».

ΔΡΑΓΓΙΑΝΗ (ἀρχ.), χώρα τῆς Ἀσίας, μεταξὺ τῆς Ἀριᾶς πρὸς Β, τῆς Ἀραχωσίας πρὸς Α, τῆς Γεδρωσίας πρὸς Ν, καὶ τῆς Καραμανίας πρὸς Δ. Πρωτ. «Προφθασία». Εἶναι τὸ νῦν ΝΔ τοῦ Ἀφγανιστάν, ἤτοι τὸ Σιγιστὰν καὶ μέρος τοῦ Κανδαχάρ.

ΔΡΑΓΟΜΕΣΤΡΟΝ, πόλ. τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἀκαρνανίᾳ, πλησίον τοῦ Ἰονίου Πελάγους, 35 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Μεσολογγίου· ἐρείπια τοῦ «Ἀστακοῦ».

ΔΡΑΓΟΜΗ, φρούριον ἀκμαῖον ἐπὶ τῶν Δεσποτῶν τῆς Ἠπείρου, οὗ τὰ ἐρείπια φαίνονται πλησίον τοῦ σωζομένου συνωνύμου χωρίου ἐν τῇ περιοχῇ τῶν Κουρέντων.

ΔΡΑΓΟΜΙΡΙΑ, πόλ. τῶν αὐστριακῶν χωρῶν (Γαλικία), ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Μολδαυίας· κάτ. 80,000.

ΔΡΑΓΟΝΟΙ. Dragons, σῶμα γάλλων ἱππέων, ὧν τὸ ὄνομα παράγεται κατὰ τοὺς μὲν παρὰ τὴν λέξιν draconarius, ἥτις παρὰ Ῥωμαίοις ἐσήμαινεν ἐκλεκτὸν σῶμα στρατιωτῶν ἔχον ὡς σύμβολον δράκοντα τοῦ μύθου· κατ' ἄλλους δὲ παρὰ τὸ γερμανικὸν tragen ἢ draghen, ὅπερ σημαίνει «φερόμενον πεζικόν»· ἢ τέλος παρὰ τὸ μακροθύσανον κράνος αὐτῶν ὅπερ ἀνεμίμνησκε τὴν μορφὴν τοῦ μυθώδους δράκοντος. Συστάντες ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἑρρίκου Β', τῷ 1554, ὑπὸ τοῦ στρατάρχου δὲ Βρισσὰκ, ὑπὸ τὸ ὄνομα arquebusiers à cheval (ἑππεῖς πυροβολισταί), ἐμάχοντο πεζοί τε καὶ ἔφιπποι, κατὰ τὴν φύσιν τοῦ ἐδάφους, διεκορπίζοντο ὡς ἀκροβολισταὶ ἐπὶ τῶν κεράτων τοῦ στρατοῦ, κατεκερμάτιζον τὸν ἐχθρὸν ἐν τῇ συμπλοκῇ ἢ ὑποχωροῦντα, ἐχρησίμευον εἰς τὴν διάβασιν τῶν ποταμῶν καὶ τῶν στενῶν, συνώδευον τὰς ἀποσκευὰς καὶ τὰ φορτηγὰ ζῶα. Εἶχον δ' ἐκτὸς τοῦ πυροβόλου (arquebuse) ἓν πιστόλιον, καὶ ἕνα πέλεκυν προσηρτημένα εἰς τὸ ἐφίππειον, ἓν ξίφος καὶ ἓν πτύον διὰ νὰ ἐκτελῶσι τὴν ὑπηρεσίαν τῶν σκαπανέων. Κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα, τὸ arquebuse ἀνεκατέστη ὑπὸ τοῦ λογχοφόρου ὅπλου. Τῷ δὲ 1668, ὁ δοὺξ δὲ Λάουζεν διωρίσθη γενικὸς συνταγματάρχης τῶν δραγόνων, οἵτινες ἀπετέλουν τότε δύο τάγματα λεγόμενα de la Ferté καὶ du Roi Τανῦν οἱ δραγόνοι ἀποτελοῦσι μέρος τοῦ ἱππικοῦ τῆς γραμμῆς, καὶ συμποσοῦνται εἰς 19,500 ἄνδρας ἐν καιρῷ πολέμου.

ΔΡΑΓΟΥ-ΝΙΑΝ, Dracenum, Anteis, πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ τοῦ Βὰρ, 858 χιλιάμ. ΝΑ τῶν Παρισίων, ΒΑ τῆς Τουλῶνος, ἐπὶ τοῦ Ναρτουβίᾳ, 43ο 32' 18" Β πλ. καὶ 4ο 8' 23" Α μήκ. κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Μαλμόντου, ἐπὶ ὡραίας καὶ εὐφόρου πεδιάδος, περικυκλουμένης ὑπὸ λόφων ἐλαιοφύτων· κάτ. 8,036. Πρωτοδικεῖα καὶ ἐμποροδικεῖα, κακουργοδικεῖον, γυμνάσιον, βιβλιοθήκη, μουσεῖον νομισμάτων καὶ φυσικῆς ἱστορίας, βοτανικὸς κῆπος· ὡραῖος περίπατος τοῦ Ἀζεμὰρ, κλωστήρια μετάξης. Κατασκευὴ σάπωνος, κ.τ.λ. Ἐμπόριον ἐλαίου καὶ οἴνου.—Ἡ πόλις αὕτη ἐθεμελιώθη κατὰ τὸν Ε' αἰῶνα· ὑπέστη δὲ πολλὰ ἕνεκα πολλῶν θρησκευτικῶν πολέμων.

ΔΡΑΓΟΥΤ, ὀθωμανὸς ναύαρχος, ἕλκων τὸ γένος ἐξ Ἀνατολῆς, ὑπηρέτησεν ὑπὸ τὸν Βαρβαρόσσαν, ἐλεηλάτησε τὰ παρέλια τῆς Ἱσπανίας, τῆς Σικελίας, ἡμαλωτίσθη ἐν Κορσικῇ ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Τζανετίνου Δόρια, τῷ 1550, ἀλλ' ἀπολυθεὶς ἐπὶ 3,000 σκούδοις ἐνεχείρισε τὴν ἐ-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Κοινωνία Φίλων του Βιβλίου Αργοστολίου (Κ.Φ.Β.Α.)

ξουσίαν τοῦ σουλτάνου Σολιμάνου τοῦ Μεγαλοπρεποῦς, ὅστις ἔδωκεν αὐτῷ τὴν διοίκησιν τῶν στόλων αὐτοῦ, μικροῦ δεῖν περιέπιπτεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἀνδρέα Δόρια ἐν τῇ νήσῳ Γέρβῃ, καὶ ἐνονεύθη, τῷ 1566, πολιορκῶν τὴν Μελίτην.

ΔΡΑΚ, ποτ. τῆς Γαλλίας ἔχων τὰς πηγὰς ἐπὶ τῶν ΒΔ τοῦ ὄρους Δελφίνου· (Ἄνω Ἄλπεις)· ῥοῦς ὁρμητικὸς 140 χιλιαμ. Ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἴσαρον κατωτέρω τοῦ Σασσενάγη (Ἴσαρος), ἀφοῦ δεχθῇ τὰ ὕδατα τοῦ Ῥωμάνση.

ΔΡΑΚΑΝΟΝ (ἀρχ.), πόλ. καὶ ἀκρωτήριον τῆς νήσου Ἰκαρίας.

ΔΡΑΚΕΜΒΟΡΣ (Ἀρνόλδος), περιώνυμος φιλολόγος καὶ κριτικός, γενν. ἐν Οὐτρέχτῃ τῷ 1684, ἀποθ. τῷ 1747, διεδέξατο τὸν Βούρμαννον τῷ 1716 ὡς καθηγητὴς τῆς ἱστορίας καὶ τῆς γραμματολογίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς γενεθλίου αὐτοῦ πόλεως. Αἱ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδόσεις τοῦ Silius Italicus, ἐν Οὐτρέχτῃ, 1717, εἰς 4ον, καὶ τοῦ «Τίτου Λιβίου», ἐν Ἀμστελοδάμῳ, 1738—46, τόμ. 7, εἰς 4ον, τιμῶνται μεγάλως.

ΔΡΑΚΗΣ (Φράγκης), περιώνυμος ἄγγλος ναυτικός, γενν. τῷ 1545 ἐν Ταβιστὸκ (Δεβονσχίρ), ἀποθ. ἐν Πόρτο Βέλλῳ τῷ 1595. Μορφωθεὶς διὰ τῆς ἀκτοπλοΐας ἐπὶ τῶν αἰγιαλῶν τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ὁλλανδίας, πλοίαρχος ἐν ἡλικίᾳ μόλις 22 ἐτῶν, ἀφῆσεν ἀπὸ τῆς Ἱσπανίας τῷ 1583, δύο πλουσίας ἀποθήκας ἐν τῷ ἰσθμῷ τοῦ Πανάμα (Nombre de Dios καὶ Βέντα Κρούζ), ἔλαβε παρὰ τῆς βασιλίσσης Ἐλισάβετ τῷ 1577 πέντε πλοῖα καὶ κατέσχε τὴν Καλιφορνίαν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς «Νέας Ἀλβιώνος». Ἐλεηλάτησε τῷ 1585 μετ' 21 πλοίων τὰς νήσους τοῦ Πρασίνου ἀκρωτηρίου, Ἅγιον Δομίγγον, Καρθαγένην καὶ τὴν Φλωρίδα, διωρίσθη κατὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ ἀντιναύαρχος, καὶ ἐξεδικήθη διὰ τῆς πυροπολήσεως πέντε τῶν πλοίων τοῦ λιμένος τοῦ Κάδηκος, 1588, κατὰ τῆς προκλήσεως τοῦ «ἀηττήτου στόλου» (l' invincible armada). Τῷ 1589, μάτην ἐπειράθη ἵνα κατακτήσηται τὴν Πορτογαλλίαν, διὰ τὸν Ἀντώνιον δὲ Κράτον ἀλλ' ἐδήωσε ταὐλάχιστον τὴν Κορώγνην καὶ τὴν Βίγον. Τῷ 1594, προσέβαλεν ἐκ νέου τὰς ἐν Ἀμερικῇ ἱσπανικὰς ἀποικίας, ἐκυρίευσε τὴν Ἁγίαν Μάρθαν καὶ τὸ Ῥίον – δὲ – λὰ Χασά· ἀλλ' ἀποτυχὼν ἐν Πόρτῳ Ῥίῳ καὶ ἐν Πανάμᾳ ἠσθένησε τοσαύτην λύπην, ὥστε ἔπαθεν ὑπὸ πυρετοῦ ἀναιρέσαντος αὐτόν. Ὁ Δράκης εἰσήγαγε τὰ γιώμηλα εἰς Εὐρώπην. Ἡ «Περιήγησις αὐτοῦ εἰς τὴν Νότιον θάλασσαν» γραφεῖσα ὑπὸ τοῦ Φραγκίσκου Πρεττύ, ἐν Λονδίνῳ, 1600, μετεφράσθη εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Λουδεγκούρ, ἐν Παρισίοις, 1627 καὶ 1841, εἰς 12ον. Ὁ «βίος» αὐτοῦ ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Σαμουὴλ Ἰάνσωνος.

ΔΡΑΚΗΣ, DRAKE (Φρειδερῖκος), περιώνυμος γερμανὸς γλύπτης, γενν. ἐν Πυρμόντῳ, τῇ 23 Ἰουνίου 1805, καὶ υἱὸς ἐμπείρου μηχανικοῦ, ἠναγκάσθη νὰ μάθῃ τὴν τέχνην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Τὰς ὥρας τῆς ἀνέσεως αὐτοῦ ἐδαπάνα εἰς τὸ γλύφειν ξύλινα καὶ ἐλεφάντινα ἀγάλματα. Ἐν ἡλικίᾳ ἐνὸς καὶ εἴκοσιν ἐτῶν, ἀφοῦ διῆλθε τρία ἔτη παρὰ τῷ μηχανικῷ Breithaups ἐκ τοῦ Κάσσελ, ἔμελλε ν' ἀπέλθῃ εἰς Ῥωσσίαν, ὅτε λαβὼν βραβεῖον ὑπὸ τεχνογνώστου τινὸς διὰ μικρὰν ἐλεφαντίνην κεφαλὴν τοῦ Χριστοῦ ἣν ἔγλυψεν ἐπιδεξίως, ἀπεφάσισεν ἵνα ἀποκλειστικῶς ἀσχοληθῇ εἰς τὴν γλυπτικήν. Ἔλαβε συστατικὰ παρὰ τῷ Rauch ἐκ Βερολίνου, ὅστις κατ' ἀρχὰς συνεβούλευσεν αὐτὸν μεθ' ἱκανῆς τραχύτητος νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ ἔργον, ἀλλ' ἰδὼν τὰ δοκίμιά του συγκατετέθη ἵνα δεχθῇ αὐτὸν μεταξὺ τῶν μαθητῶν του. Ἀφοῦ δ' ἀφῆκε τὸν νέον ἐπί τινα χρόνον παλαίοντα ἐν Βερολίνῳ κατὰ τῆς πενίας ἥτις τὸν ἐβίαζε νὰ καταφεύγῃ ἐνίοτε εἰς τὴν μηχανικήν, ὁ Rauch προσέλαβεν αὐτὸν συνεργάτην εἴς τινα ἔργα. Μετ' οὐ πολὺ ὁ Δράκης ἐργάσθη ἰδιαιτέρως σειρὰν σπουδαίων ἔργων δι' ὧν ἐκτήσατο καὶ αὐτὸς φήμην μεγάλην. Ἐκ τῶν ἔργων τούτων σημειοῦμεν μίαν «Παναγίαν μετὰ τοῦ τέκνου αὐτῆς», ἀγορασθεῖσαν ὑπὸ τῆς αὐτοκρατείρας τῆς Ῥωσσίας· ἕνα «Στρατιώτην θνήσκοντα, ᾧ ἄγγελος δείκνυσι τὸν ἐκ δόξης στέφανον», μίαν «Τραγήτριαν», γλυφεῖσαν ὕστερον εἰς κολοσσιαίας διαστάσεις· «τὰς ὀκτὼ Ἐπαρχίας τῆς Πρωσσίας», ἀριστοτέχνημα γενόμενον τῷ 1844, ἐν μιᾷ τῶν αἰθουσῶν τοῦ πύργου τοῦ Βερολίνου, συγκείμενον ἐξ ὀκτὼ κολοσσαίων καὶ ἀλληγορικῶν μορφῶν, ὧν ἐπαινεῖται ἡ ἐκλογὴ τῶν λεπτομερειῶν καὶ ἡ σαφήνεια· ὀκτὼ συμπλέγματα κοσμοῦντα τὴν γέφυραν τοῦ αὐτοῦ πύργου (1850)· δεύτερον «πολεμιστὴν στεφόμενον ὑπὸ τῆς Νίκης», ἓν τῶν ἀριστουργημάτων τῆς πρωσσικῆς γλυπτικῆς.

Ἀλλ' ὁ Δράκης ὀφείλει πρὸ παντὸς ἄλλου τὴν φήμην αὐτοῦ εἰς τὰ ἀγάλματα, τὰς προτομὰς καὶ τὰ νομισματόσημα δι' ὧν ἀνεδείχθη ἄλλος Δαβὶδ δ' Ἀγγὲρ τῆς Πρωσσίας. Ὀλίγοι ὑπάρχουσι μεγάλοι ἄνδρες τῆς χώρας αὐτοῦ ὧν δὲν ἐδόξασε τὴν μνήμην διὰ τοῦ μαρμάρου. Σημειοῦμεν ἐνταῦθα τὰ ἀγαλμάτια τοῦ Schinkel τῶν δύο «Ὀμβόλδων», τὸ τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ Rauch, οὗ κατεσκεύασε καὶ κολοσσαῖον ἄγαλ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία (Ν.Π.Ι.Δ.)

μα, τῷ 1852, διὰ τὸν πρόδομον τοῦ μουσείου τοῦ Βερολίνου, τὸ κολοσσαῖον ἄγαλμα τοῦ Justus Maeser, ἐξ ὀρειχάλκου, διὰ τὴν πλατεῖαν τῆς μητροπόλεως, ἐν Ὀσναβρυὼκ, 1836, κολοσσαίαν προτομὴν τοῦ φυσιοδίφου Ὄκεν διὰ τὴν Ἰέναν, καὶ πρὸ πάντων δύο κολοσσαῖα ἀγάλματα τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσσίας «Φρειδερίκου Γουλλιέλμου Γ'» τὸ μὲν γλυφὲν τῷ 1845 διὰ τὴν πόλιν τοῦ Στεττίνου, τὸ δὲ παραγγελθὲν ὑπό τινων πολιτῶν τοῦ Βερολίνου διὰ τὸ θηριοτροφεῖον τῆς πόλεως· εἶναι δὲ τοῦτο κεκοσμημένον διὰ λίαν ἀξιολόγου ἀναγλύφου, ὅπερ παρίστησι διάφορα ἐπεισόδια τῆς εὐδαιμονίας τῆς ἀνθρωπότητος κατὰ πάντας τοὺς αἰῶνας. Ὁ Δράκης ἀπέστειλεν εἰς τὴν ἐν Παρισίοις παγκόσμιον Ἔκθεσιν, τῷ 1855, ἓν «Μέγα ἀγγεῖον, κτλ. Εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ 1867 ἔδωκε τὸν ἵππον ἀνδριάντα τοῦ βασιλέως «Γουλλιέλμου». Τῷ 1855 ἔτυχεν ἐντίμου μνείας, τῷ δὲ 1867 τιμητικοῦ νομισματοσήμου, καὶ τοῦ παρασήμου τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς. Οἱ Γερμανοὶ ἐπαινοῦσι τοῦ Δράκη ἐπὶ τῇ βαθείᾳ γνώσει τῆς ἀνατομίας, τῇ ἀντιλήψει τῆς φύσεως, τῷ ὕψει τοῦ ῥυθμοῦ, τῇ σοφωτάτῃ διατάξει τῶν μερῶν, καὶ τῇ πρωτοτυπίᾳ ἐκείνῃ ἥτις οὐδαμῶς παραβλάπτει τὴν τελειότητα. Εἶναι καθηγητὴς τῆς γλυπτικῆς ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ὡραίων Τεχνῶν τοῦ Βερολίνου, μέλος τῆς συγκλήτου τῆς ἀκαδημίας καὶ ἱππότης τρίτης τάξεως τοῦ Ἐρυθροῦ Ἀετοῦ.

ΔΡΑΚΟΝΤΙΟΣ, λατῖνος ποιητὴς τοῦ Ε' αἰῶνος μ. Χρ., γενν. ἐν Ἱσπανίᾳ καὶ χριστιανὸς ἱερεύς, κατέλιπε ποίημα περὶ τῆς δημιουργίας, ἐπιγραφόμενον Hexameron seu opus sex dierum δημοσιευθὲν τὸ πρῶτον ἐν Παρισίοις, 1560, εἰς 8ον, καὶ ἐκ νέου ὑπὸ τοῦ Πατρὸς Εἰρμόνδου, 1619, εἰς 8ον. Συμπλήρωμα διὰ τὴν 7ην ἡμέραν, προστεθὲν ὑπὸ τοῦ Εὐγενίου, ἐπισκόπου Τολέδης, δὲν εὑρίσκεται ἐν αὐτῇ. Ἔκδοσις ὁλοκλήρου τοῦ συγγράμματος ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Καρπζὼβ, ἐν Ἑλμσταίδτῃ, 1794, εἰς 8ον. Τὸ ὄρος ἔχει πολλαχοῦ τὴν ἱσπανικὴν ἔμφασιν. Ὑπετέθη ὅτι ὁ Μίλτων ἠρύσατό τινα ἐκ τῶν τοῦ Δρακοντίου.

ΔΡΑΚΟΝΤΟΣ ΝΗΣΟΙ (ἀρχ.-), νῆσοι παρὰ τὴν Λιβύαν.

ΔΡΑΚΩΝ, ἄρχων τῶν Ἀθηνῶν, ἔδωκε νόμους εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, 624 πρ. Χ. τοσοῦτον αὐστηροὺς ἢ μᾶλλον τοσούτῳ θηριώδεις, ὥστε ὁ ῥήτωρ Δημάδης ἔλεγεν ὅτι ἐγράφησαν οὐχὶ μελάνῃ, ἀλλ' αἵματος ἀντὶ μελάνης, διότι ἐπέβαλε ποινὴν τὸν θάνατον, τὴν δήμευσιν τῆς περιουσίας ἢ τὴν ἐξορίαν ζωῆς ἐξορίαν εἴς τε τὰ ἐλαφρότατα πταίσματα καὶ τὰ βαρύτατα ἐγκλήματα. Κατά τινας, ἡ ἀγανάκτησις ἣν οἱ νόμοι αὐτοῦ διήγειρον ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ φύγῃ εἰς Αἴγιναν, ἔνθα καὶ ἀπέθανε· κατ' ἄλλους ὅμως ἐπνίγη ἐν τῷ θεάτρῳ ὑπὸ τὰς ἀρθόνους προσφορὰς ἃς ἐπ' αὐτοῦ ἔῤῥιπτον. Ἐπεκράτησε δὲ καὶ σήμερον νὰ λέγωνται παροιμιωδῶς οἱ λίαν αὐστηροὶ νόμοι δρακόντειοι. Συλλογὴ τῶν νόμων τοῦ Δράκοντος ὑπάρχει ἐν Λυὼν τῆς Γαλλίας, 1588. Τῷ Δράκοντι ἀποδίδοται ἡ σύστασις τοῦ Ἐφετείου συγκειμένου ἐκ 51 μελῶν, δικάζοντος τελεσιδίκως καὶ καταργηθέντος ὑπὸ τοῦ Σόλωνος. Ὁ δὲ Πλούταρχος λέγει ὅτι ὁ Δράκων συνέθετο ποίημα ἐκ 3,000 στίχων, ἐν ᾧ ἐδίδου ἀρχὰς πρακτικῆς ἠθικῆς.

ΔΡΑΜΑ, ἀρχ. Δράβισκος, πόλ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Θεσσαλονίκης, ἕδρα μητροπολίτου τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, 41 χιλιάμ. πρὸς Α τῶν Σερρῶν. Κάτ. 7,000. Κάμινος, βάμβαξ, καπνά. Πολυάριθμα ῥωμαϊκὰ ἐρείπια.

ΔΡΑΜΜΕΝ, πόλ. τῆς Νορβηγίας, ἐν τῇ ἐπισκοπῇ τοῦ Ἀγγερούου καὶ τῇ περιοχῇ τοῦ Βουσκερούδου, 35 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Χριστιανίας κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Δράμε-ἔλφ εἰς τὸν Δραμσφιόρδ, ὅρμον τοῦ κόλπου τῆς Χριστιανίας· κάτ. 10,000. Σύγκειται ἐκ τριῶν διακεκριμένων μερῶν, Bregernœs, Stromsœ καὶ Tangen. Ἐργοστάσια ταμβάκου, βαμβακίνων ὑφασμάτων κλπ. Διυλιστήρια. Σημαντικώτατον ἐμπόριον ξυλικῆς μετὰ τῆς Ὁλλανδίας, τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας.

ΔΡΑΝΣΗΣ, ὄνομα δύο ποταμῶν, τοῦ Σαβοϊκοῦ Δράνση, ἐν τῷ νομῷ τῆς Ἄνω Σαβοΐας, εἰσβάλλοντος εἰς τὴν λίμνην τῆς Γενεύης, 5 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Θόνωνος, μετὰ ῥοὺν τεσσαράκοντα χιλιομ. καὶ τοῦ βαλαισιακοῦ Δράνση, πηγάζοντος ἐκ τοῦ Μεγάλου Ἁγίου Βερνάρδου καὶ εἰσρέοντος εἰς τὸν Ῥοδανὸν, ἐν Μαρτιγνύ.

ΔΡΑΠΑΡΝΩ (Ἰάκωβος Φίλιππος Ῥαϋμόνδος), φυσιοδίφης, γεννηθεὶς ἐν Μομπελλιέρῳ, τῷ 1774, ἀπεθ. τῷ 1805. Ἐκτὸς πολυαρίθμων ὑπομνημάτων ἐξ ὧν διακρίνεται τὸ περὶ Ἀντικατοπτρισμοῦ, κατέλιπεν Histoire naturelle des mollusques terrestres et fluviatiles de la France, 1805, εἰς 4ον.

ΔΡΑ-Υ-ΤΩΝ (Μ.), ἄγγλος ποιητὴς γενόμενος ἐν τῇ κομητείᾳ τῆς Βερδίκης τῷ 1563, ἀπεθ. τῷ 1631. Ἐκτὸς ὡραίων τινῶν βουκολικῶν ἐξεδημοσίευσε τρία περίφημα συγγράμματα

Mortimeriados, ἡ «Πόλεμος τῶν βαρόνων», 1596, ἔμμετρον ἱστορίαν τῶν τελευταίων ἐτῶν τῆς βασιλείας τοῦ Ἐδουάρδου Β' ἧς ὁ Μίλτων ἐμιμήθη τεμάχια, ὡς λέγει ὁ Hallam· «Αἱ ἡρωϊκαὶ ἐπιστολαὶ τῆς Ἀγγλίας», 1598. «Πολυαλβιών», 1612, 1622, περίεργος καὶ σοφωτάτη τοπογραφικὴ περιγραφὴ τῆς Ἀγγλίας διὰ 30 χιλιάδων ἀλεξανδριανῶν στίχων. Τὰ ἅπαντα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν τῷ 1753, τόμ. 4 εἰς 8ον.

ΔΡΑ-Υ-ΤΩΝ, DRAYTON-IN HALES, πολίχ. τῆς Ἀγγλίας ἐν τῇ κομητείᾳ καὶ 28 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Σχρεσβουρῆ, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Τέρνου· κάτ. 4,500. Ὑφάσματα σάγινα.

ΔΡΕ DREUX, Durocasses, Drocæ, πόλ. τῆς Γαλλίας 33 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Καρνούτου (Chartres). Κάτ. 5,600. Πρωτοδικεῖον· ἐμποροδικεῖον· γυμνάσιον κτλ. Ἐπὶ Ῥωμαίων ἦτο πρωτεύουσα τῶν Δυροκάσσων. Ἐν τοῖς πέριξ, νίκη τοῦ δουκὸς Φραγκίσκου δὲ Γυίζη κατὰ τοῦ πρίγκηπος δὲ Κονδὲ, ὅστις ἡχμαλωτεύθη τῇ 19 δεκεμβρίου 1562, ἐπὶ τοῦ 1ου θρησκευτικοῦ πολέμου. Πατρὶς τοῦ Ῥοτροῦ καὶ τοῦ Philidor.

Δρὲ, Dreux (Κομητεία τῆς), πρὸς Β τῆς Καρνουτίας (pays Chartrain), ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς νήσου τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Νορμανδίας. Πρωτ. Dreux. Προσηρτήθη εἰς τὸ στέμμα ἐπὶ τοῦ Λουδοβίκου ΙΕ'.

Δ ρ ὲ (Ῥοβέρτος Α', κόμης τῆς) ὁ λεγόμενος Μ έ γ α ς, 3ος υἱὸς Λουδοβίκου τοῦ Παχέος, ἔλαβε τὴν κομητείαν τῆς Δρὲ, εἴτε παρὰ τοῦ πατρὸς τῷ 1132, εἴτε παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Λουδοβίκου Ζ' τῷ 1137. Μετέσχε δὲ τῆς 2ας σταυροφορίας, 1147 καὶ ἐπανελθὼν εἰς τῶν πρώτων ἐκ τῆς ἀτυχοῦς ἐκστρατείας τῆς Δαμασκοῦ, μάτην ἠγωνίσθη ὅπως ἀφαιρέσῃ τὴν ἀντιβασιλείαν ἀπὸ τοῦ Σ ύγερ. Ἀπέθανε τῷ 1188, ἀφοῦ παρεχώρησεν εἰς τὴν πόλιν Δρὲ δημοτικὸν χάρτην, 1159, ἐπιμελήσας τὴν πόλιν Brie-Comte-Robert, καὶ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ τοῦ Λούβρου ἐν Παρισίοις.

Δρὲ (Ῥοβέρτος Β', κόμης τῆς), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ἀποθ. τῷ 1218, ἠκολούθησε τὸν Φ ίλιππον Αὔγουστον εἰς τὴν 3ην σταυροφορίαν, 1189, συνετέλεσεν ὑπὲρ τῆς ἀλώσεως τῆς Πτολεμαΐδος, καὶ ἐπολέμησε κατὰ τῶν Ἀλβιγίων καὶ ἐν Bovvines. Ὁ 2ος αὐτοῦ υἱὸς, Πέτρος, ἐγένετο γενάρχης δυναστείας ἐν Βρετανίᾳ. Ἴδ. ΠΕΤΡΟΣ ΜΩΚΛΕΡ.

Δρὲ (Φίλιππος δὲ), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, ἐπίσκοπος τῆς Βωβαὶ τῷ 1176, μετέβη δὶς εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους, 1178 καὶ 1190, ὅπως πολεμήσῃ κατὰ τῶν Τούρκων, ἡχμαλωτεύθη ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Πτολεμαΐδος, ἐπολέμησεν ἐν τῇ ἐπιστροφῇ αὐτοῦ κατὰ τῶν Ἄγγλων, ἔπεσεν εἰς τὴν ἐξουσίαν Ῥιχάρδου τοῦ Λεοντοθύμου, 1197, παρέστη εἰς τὸν πόλεμον τῶν Ἀλβιγίων, καὶ ἠνδραγάθησεν ἐν τῇ μάχῃ τῆς Bouvines, 1214. Ὅπως μὴ παραβιάσῃ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας, μὴ ἐπιτρέποντας τοῖς ἱερωμένοις τὴν αἱματοχυσίαν, ἐποιεῖτο χρῆσιν οὐχὶ τοῦ ξίφους ἀλλὰ τοῦ ῥοπάλου διὰ νὰ φονεύῃ τοὺς ἐχθρούς. Ἀπέθανε τῷ 1217.

Δρὲ (Ῥοβέρτος Γ', κόμης τῆς), πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Ῥοβέρτου Β', ὑπερήσπισε τὴν Νάντην κατὰ Ἰωάννου τοῦ Ἀκτήμονος συνώδευσε τὸν Λουδοβίκον, υἱὸν τοῦ Φιλίππου Αὐγούστου, εἰς τὴν κατὰ τῆς Ἀγγλίας ἐκστρατείαν, 1216, ἐπολέμησεν ἐν τῇ πολιορκίᾳ καὶ ἀλώσει τῆς Αὐνενιῶνος, ὅν ὑπῆρξεν ἀμέτοχος τῶν ταραχῶν τῆς ἀντιβασιλείας Βλάγκης τῆς Καστιλλανῆς (Blanche de Castille), εἶτα ἐμεσίτευσεν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ Πέτρου Μωκλέρ. Ἀπέθανε τῷ 1233.

Δ ρ ὲ (Πέτρος δὲ). Ἴδ. ΠΕΤΡΟΣ ΜΩΚΛΕΡ.

ΔΡΕ-ΒΡΕΖΕ (οἶκος τῶν). Στέλεχος τῆς οἰκογενείας ταύτης εἶναι ὁ Θωμᾶς δὲ Δρὲ ἄρχων τῆς Πομμεράγγης καὶ σύμβουλος ἐν τῷ κοινοβουλίῳ τῶν Παρισίων, ὅστις ἐποίησε μετὰ τῆς Κλημεντίας δὲ Μαλλιὲ, γυναικὸς τοῦ μεγάλου Κονδὲ, τὴν ἀνταλλαγὴν τοῦμαρκησιάτου τῆς Γαλισονιέρης ἀντὶ τῆς γῆς τοῦ Βρεζὲ, 1686. Τῷ 1701, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Θωμᾶς δὲ Δρὲ, βαρόνος τῆς Βερβύας, διωρίσθη τελετάρχης ἐν Γαλλίᾳ, τὸ δὲ ἀξίωμα τοῦτο διετηρήθη ἐν τῇ οἰκογενείᾳ του. Ἀπέθανε τῷ 1719.

Δ ρ ὲ-Β ρ ε ζ ὲ (Ἐβράρδος, μαρκήσιος δί), γενν. τῷ 1762, ἀποθ. τῷ 1829, μέγας τελετάρχης ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΣΤ', πατρίκιος τῆς Γαλλίας, γαμβρὸς τοῦ στρατηγοῦ Κουστίνου, ἐκανόνισε τὰ τῆς ἐθιμοταξίας ἐν ταῖς πρώταις συνεδριάσεσι τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ 1789. Αὐτὸς δὴ εἶναι ὁ σταλεὶς παρὰ τοῦ βασιλέως, μετὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 23 ἰουνίου, ὅπως διατάξῃ τοὺς ἀντιπροσώπους ν' ἀποσυρθῶσι καὶ λαβὼν τὴν περίφημον ἐκείνην ἀπάντησιν τοῦ Μιραβὼ εἰπόντος· «Ὕπαγε νὰ εἴπῃς εἰς τὸν κύριόν σου», κτλ. Ἴδ. Μιραβώ. Ἐξορισθεὶς μετὰ τὴν 10 αὐγούστου 1792, κατῆλθε μετὰ μικρὸν εἰς Γαλλίαν, οὐδαμῶς ἐβλάβη ἐπὶ τῆς Τρομοκρατίας, εἰσήγαγε τὸν υἱόν του μεταξὺ τῶν αἰχετῶν Ναπολέοντος τοῦ Α', καὶ τῷ 1815 ἀνέλαβε τὰ ἀρχαῖα αὐτοῦ καθήκοντα.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοσμήτειρα Βιβλιοθήκη
Ἀργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Δρὲ-Βρεζὲ (Σκιπίων, μαρκήσιος δὲ), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1793, ἀποθ. τῷ 1845, ὑπηρέτησεν ὡς ἀξιωματικὸς τοῦ ἱππικοῦ ἐν τοῖς τελευταίοις πολέμοις τῆς Αὐτοκρατορίας, ἐχρημάτισεν ὑπασπιστὴς τοῦ Στρατάρχου Σούλτ, κτλ. καὶ ἐξεφώνησε τὸν ἐπιτάφιον τοῦ στρατάρχου δουκὸς δὲ Βελλούνου.

ΔΡΕ ΔΟΥ ΡΑΔΙΕ, DREUX DU RADIER (Ἰωάννης Φραγκίσκος), λόγιος, γενν. τῷ 1714, ἐν Σατωνὲφ τοῦ Θ.μεραὶ, ἀποθ. τῷ 1780. Ἐδημοσίευσε μετὰ πολλῶν ἄλλων συγγραμμάτων Mémoires historiques, critiques et Anecdotes des reines et régentes de France, 1776, τόμ. 6, εἰς 12ον. καὶ 1808, τόμ. 6 εἰς 8ον. Histoire des fous en titre d'office, 1767, τόμ. 2 εἰς 12ον. L'Europe illustre, 1755 καὶ ἑφεξῆς, εἰς 12ον. Μετέφρασεν εἰς πεζὴν λατινικὴν καὶ γαλλικὴν καὶ εἰς γαλλικοὺς στίχους τὸν Πέρσην, 1772, εἰς 12ον.

ΔΡΕΒΑΝ, χωρίον τῆς Γαλλίας, (Cher), 3 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Σαλτ Ἀμὰν, ἐπὶ τῆς διώρυγος τοῦ Σὲρ (Cher). Κάτ. 276. Ἐπὶ πλησιοχώρου λόφου ἔκειτο πόλις τῶν Βιτουριγῶν, ἧς ὑπάρχει χαράκωμα 600 ποδῶν τὸ μῆκος, 15 τὸ ὕψος, 35 τὸ πάχος, ὀνομαζόμενον «Πεδίον τοῦ Καίσαρος».

ΔΡΕΒΒΕΛ (Κορνήλιος ΒΑΝ), φυσικὸς καὶ μηχανικὸς, γενν. ἐν Ἀλκμαὰρ, τῷ 1572, ἀποθ. τῷ 1634, ἐχρημάτισε παιδαγωγὸς τῶν υἱῶν τοῦ Φερδινάνδου Β'ου, καὶ μέλος τοῦ συμβουλίου τοῦ αὐτοκράτορος τούτου. Συλληφθεὶς καὶ γυμνωθεὶς ὑπὸ τῶν στρατευμάτων τοῦ ἐκλέκτορος παλατίνου Φρειδερίκου Β'. ἐνεκτήσατο τὴν ἐλευθερίαν κατ' αἴτησιν τοῦ Ἰακώβου Α', βασιλέως τῆς Ἀγγλίας, καὶ διῆλθε τὸ ἐπίλοιπον τοῦ βίου ἐν Λονδίνῳ. Ἐπεισήσε τὸ μετ' ἀέρος θερμόμετρον οὗ κατὰ πρῶτον ἐγένετο χρῆσις ἐν Γερμανίᾳ τῷ 1621· συνίστατο δὲ εἰς ἀγγεῖον πλῆρες ἀέρος, ἀπολῆγον εἰς σωλῆνα ὕδωρ περιέχοντα· ὁ δὲ ἀὴρ διαστελλόμενος μετετόπιζε τὴν στήλην τοῦ ὕδατος ἐν τῷ σωλῆνι. Ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτοῦ ἀπεδίδοντο αὐτῷ πλείσται ὅσαι θαυμάσιαι ἐφευρέσεις, καὶ φαίνεται ὅτι ἦτο μᾶλλον ἐπιδέξιος ἢ σοφός. Ἔχομεν αὐτοῦ De la nature des éléments καὶ De la quintessence, μεταφρ. εἰς τὴν λατινικὴν τῷ 1621 καὶ τὴν γαλλικὴν τῷ 1672. Ἕτερος Ὁλλανδὸς, Νικόλαος ΔΡΕΒΒΕΛ, ἐν τέλει τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος ἐφεῦρε τὴν πορφυρᾶν βαφήν.

ΔΡΕΒΕ (Πέτρος), χαλκογράφος, γενν. ἐν Λουὼν τῷ 1664, ἀποθ. τῷ 1739, μαθητὴς τοῦ Γεράρδου Ὠδρὰν, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ὡραίων Τεχνῶν ἀπὸ τοῦ 1707. Ἐχάραξε τὰς εἰκόνας τῶν περιωνύμων ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς του, Βιλλὰρ, δουκὸς τοῦ Μαΐνου, Φιλίππου τοῦ Ε', Δανζὼ, Βοαλὼ, Γιραρδῶνος, Ῥιγὼ, Λουδοβίκου ΙΔ', τοῦ καρδιναλίου Φλερὺ, τῆς Κας Δαμβέρτου, κλπ.

Δρεβὲ (Πέτρος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1697, ἀποθ. τῷ 1739, ἐχάραξε τὰς εἰκόνας τοῦ Σαμουὴλ Βερνάρδου, τῆς Mlle Lecouvreur, τοῦ καρδιναλίου Δουβοὰ, τοῦ Ῥοβέρτου δὲ Κόττη, τῆς Ἁγίας Μάρθας, καὶ τοῦ Βοσσουέτου, ἥτις ἐκλήθη τὸ ἀριστούργημα τῆς χαλκογραφίας κτλ.

ΔΡΕΒΕΝΖΗΣ, DREWENZ, ποτ. τῆς Γερμανίας, πηγάζων πλησίον τῆς Ὀστερόδης (Πρωσσία), καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Οὐϊστούλαν· σχηματίζει τὰ μεταξὺ τῆς Πρωσσίας καὶ τῆς Πολωνίας σύνορα. Ῥοὺς 150 χιλιαμ.

ΔΡΕΝΘΗ, Drenthe, Drentia, ἐπαρχία τῆς Ὁλλανδίας, πρωτ. Ἄσσεν· μεταξὺ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Ὄβερ-Ὶσσελ πρὸς Ν, τῆς Φρίζης πρὸς Δ, τῆς Γρονίγγης πρὸς Β, καὶ τοῦ Ἀνοβέρου πρὸς Α. Ἐπιφ. 2,592 τετραγ. χιλιαμ. πληθ. 96,370 κατ. Γῆ πεδινὴ, καλυπτομένη ὑπὸ ἑλῶν καὶ ἄμμων. Ἐμπόριον γαιάνθρακος, κτηνῶν, σιτηρῶν, κηρίου, μέλιτος.—Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα, ἡ Δρένθη ἐσχημάτιζε κομητείαν ἐξαρτωμένην ἐκ τῆς Γερμανικῆς Αὐτοκρατορίας, καὶ παραχωρηθεῖσαν ὡς φέουδον τοῖς ἐπισκόποις τῆς Οὐτρέχτης ὑπὸ Ἑρρίκου τοῦ Β', τῷ 1024. Κάρολος ὁ Πέμπτος προσήρτησεν αὐτὴν εἰς τὰς Κάτω Χώρας τῷ 1528.

ΔΡΕΠΑΝΑ ἢ ΔΡΕΠΑΝΟΝ, Trapani ταῶν (ἀρχ.), πόλ. τῆς Σικελίας ΒΔ, οὕτως ὀνομασθεῖσα διότι εἶχε τὸ σχῆμα δρεπάνου. Αὐτόθι ἐνίκησεν ὁ καρχηδόνιος Ἀδέρβας τὸν ῥωμαῖον ὕπατον Κλαύδιον Πούλχερον, τῷ 249, πρ. Χ.

ΔΡΕΠΑΝΗ (ἀρχ.), ὄνομα τῆς Κερκύρας διὰ τὸ σχῆμα αὐτῆς.§—, κώμη τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τοῦ Ἀστακηνοῦ κόλπου.

ΔΡΕΠΑΝΙΟΣ (Λατῖνος Πάκατος), λατῖνος ποιητὴς καὶ ῥήτωρ, γενν. ἐν Βορδιγάλοις ἢ ἐν Ἄρλ, φίλος τοῦ Αὐσωνίου, μετέβη εἰς Ῥώμην, τῷ 388. καὶ ἀπήγγειλε πανηγυρικὸν τοῦ Θεοδοσίου, ὅτε ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἐνίκησε τὸν Μάξιμον. Ὁ Ἀρζίνιος ἐδημοσίευσεν ἔκδοσιν τοῦ πονήματος τούτου ἐν τοῖς panegyrici veteres, ἐν Ἀμστερδάμῳ, 1753.

ΔΡΕΠΑΝΟΝ=Δρεπάνη.§—, ἄκρωτ. τῆς Ἀχαΐας, συχνότερον Ῥίον.§—, ἄκρωτ. πρὸς δυ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωνικὴ Βιβλιοθήκη Ἀργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

σμὰς τῆς Κρήτης.§—ἀκρωτ. πρὸς Α τῆς Σικελίας ταὐτῶν Capo di St. Alessio.

ΔΡΕΣΔΗ, πόλ. πρωτ. τοῦ βασιλείου τῆς Σαξωνίας, ἐπὶ τῶν δύο ὀχθῶν τοῦ Ἔλβα, ἐντὸς εὐρείας καὶ εὐφόρου πεδιάδος, 180 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Βερολίνου, 440 ΒΑ τῆς Βιέννης, 960 τῶν Παρισίων διὰ τῶν σιδηροδρόμων· κεῖται ἐπὶ τῆς 51ο 3′ 39″ Β πλ. καὶ 11ο 23′ 47″ Α μήκ. Κάτ. 66,133 τῷ 1834· 109,000 τῷ 1858, ὧν 103 χιλιάδες λουθηρανοί. Ταὐτῶν ὁ πληθυσμὸς συμποσοῦται εἰς 265,858 κατ. Σιδηρόδρομοι διὰ Βερολῖνον, Λειψίαν, Πράγαν καὶ Γαιρλίτσην. Σύγκειται ἐκ τῆς παλαιᾶς πόλεως (Alt-Stadt) καὶ τῶν τριῶν αὐτῆς προαστείων ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ· τῆς «Φρειδερικοστάδτης» (πόλεως τοῦ Φρειδερίκου), ἥτις χωρίζεται ἀπὸ τῆς προηγουμένης διὰ τοῦ Βεισερίτζα· τῆς νέας πόλεως μετὰ τῶν προαστείων «Sceunenhœfe καὶ Stadt-Neudorf. Ἐπωνομάσθη ἡ «Φλωρεντία τῆς Γερμανίας». Μεταξὺ τῶν μνημείων αὐτῆς θέας ἄξια εἶναι ἡ ἐκκλησία τῆς Παναγίας, ἀνεγερθεῖσα ἀπὸ τοῦ 1726 μέχρι τοῦ 1745, μετὰ πύργου 110 μέτρ., ἡ καθολικὴ ἐκκλησία, οἰκοδομηθεῖσα ἀπὸ τοῦ 1737 μέχρι τοῦ 1856, ἔνθα θαυμάζεται μεγαλόργανον τοῦ Σόλβερμάννου καὶ εἰκὼν ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὑπὸ τοῦ Ῥαφαὴλ Μέγγς· ἡ ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Σοφίας ἡ εὐαγγελικὴ ἐκκλησία τῆς αὐλῆς, ἧς τὰ προπύλαια φέρουσι μεγαλοπρεπεῖς γλυφάς· ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Σταυροῦ, ἔνθα τελεῖται λειτουργία εἰς σύνδικὴν γλῶσσαν· τὸ βασιλικὸν μέγαρον, οὗ ὑπέρκειται πύργος 118 μέτρ. καὶ οὗ τὸ παρεκκλήσιον περιέχει ὡραίους πίνακας τοῦ Γκυίδου, τοῦ Πουσσίνου, τοῦ Α. Καρράχιου καὶ τοῦ Ῥεμβράνδου· τὸ Παλάτιον τῶν Πριγκήπων, ἀνεγερθὲν ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου Β′, ἐπαυξηθὲν τῷ 1843—44, καὶ περιέχον βιβλιοθήκην· τὸ Zwinger, πλουσιώτατον τὴν διακόσμησιν, περιέχον τὸ φυσικοϊστορικὸν μουσεῖον, τὸ μουσεῖον τῶν ἐντύπων, οὗ ἐν μέσῳ ἵδρυται ἀπὸ τοῦ 1843 τὸ ὀρειχάλκινον μνημεῖον τοῦ Φρειδερίκου Αὐγούστου Α′· τὸ θέατρον, ἓν τῶν περικαλλεστάτων τῆς Γερμανίας· τὸ μέγαρον Βρύχλ, οὗ τὸ δῶμα σχηματίζει μεγαλοπρεπῆ περίπατον· τὸ Ἰαπωνικὸν παλάτιον, περιέχον πλουσιώτατην βιβλιοθήκην, συλλογὴν νομισμάτων καὶ ἑτέραν σινικῶν ἀγγείων· ὡραῖα λιθίνη γέφυρα· ἡ πινακοθήκη, μία τῶν περιφημοτάτων, μετὰ τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ. Ἐν Δρέσδῃ ἀριθμοῦνται οὐχ ἧσσον τῶν 14 σχολῶν ἢ γυμνασίων (collèges), μία σχολὴ τῆς ἰατρικῆς καὶ τῆς χειρουργίας, ἓν πολυτεχνεῖον, μία σχολὴ τοῦ πυροβολικοῦ, μία στρατιωτικὴ, λεγομένη τῶν Ὑστεροτόκων, μία κτηνιατρικὴ σχολὴ, καὶ μία ἀρχιτεκτονική, ἔχουσαι πᾶσαι σχεδὸν βιβλιοθήκας. Ὁπλοστάσιον περιέχον περίφημον συλλογὴν ὅπλων· χυτήριον τηλεβόλων· Νομισματοκοπεῖον. Ἀκαδημία τῶν ὡραίων τεχνῶν, Οἰκονομολογικὸς σύλλογος, κτλ. Νοσοκομεῖα Μαρκελίνη, Χόχενθαλ καὶ Λοχευτήριον· Πτωχοκομεῖον. κτλ. Κατασκευὴ πεποικιλμένου χάρτου, τεχνητῶν ἀνθέων, ἀθυρμάτων, λεπτῶν χρωμάτων, χρυσοχοεία, ἀδαμαντοπωλεῖα, κλειδοκύμβαλα καὶ μεγαλόργανα, ψιάθινοι πέτασοι. Ἐμπόριον δημητριακῶν.—Τὰ περὶξ τῆς Δρέσδης ἔχουσι τερπνοὺς περιπάτους, οἵτινες εἶναι ὁ μέγας παράδεισος (parc), τὸ Plauen, τὸ χωρίον Rachnitz, ἔνθα ἱδρύθη μνημεῖον τῷ γάλλῳ στρατηγῷ Μορῷ, τὸ Χρυσοῦν Ὄρος, τὰ λουτρὰ τοῦ Linke, ἡ Θηρευτικὴ ἔπαυλις, τὰ Ἡλύσια, ἡ κοιλὰς τοῦ Μουγλίτς μετὰ τῆς ἐπαύλεως Weesenstein. κτλ.—Χωρίον κατ' ἀρχὰς οὐήνδων ἁλιέων, ἡ Δρέσδη μνημονεύεται κατὰ πρῶτον ἐν τοῖς χρονικοῖς τῷ 1206, ἐγένετο δ' ὕστερον προσκύνημα, οὗ ἕνεκα, τῷ 1250, ἐκτήσατο δημοτικὰ προνόμια. Τῷ 1270, ἐγένετο ἕδρα τῶν μαργράβων τῆς Μισνίας. Πωληθεῖσα ὑπὸ Ἀλβέρτου τοῦ Κακοῦ τῷ βασιλεῖ Βεγκεσλάῳ τῆς Βοημίας, καὶ ὑπὸ τούτου τῷ Βαλδεμάρῳ Ε′ τοῦ Βρανδεβούργου, ἀπεδόθη, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Βαλδιμάρου, 1319, τοῖς μαργράβοις τῆς Μισνίας. Ἐπὶ τοῦ διαμελισμοῦ τοῦ 1485, ἔλαχεν εἰς τὸ μερίδιον τῆς «Ἀλβερτικῆς» γραμμῆς. Τῷ 1494, ἡ Δρέσδη κατεστράφη σχεδὸν ὅλη ὑπὸ πυρκαϊᾶς· τῷ δὲ 1520, ὠχυρώθη ὑπὸ τοῦ μαργράβου Ἀλβέρτου τοῦ Πωγωνάτου. Ἐρρίκος ὁ Εὐσεβὴς εἰσήγαγεν εἰς αὐτὴν τὴν ἀναμόρφωσιν τῷ 1539. Ἐν ἀρχῇ τοῦ ΙΗ′ αἰῶνος, ὁ Φρειδερίκος Αὔγουστος Α′ ἀνωκοδόμησεν αὐτὴν ἐν μέρει. Τῇ 18 δεκ. 1745, συνωμολογήθη αὐτόθι συνθήκη μεταξὺ τῆς Αὐστρίας, τῆς Πρωσσίας καὶ τῆς Σαξωνίας. Ἡ Δρέσδη ἠλώθη τῷ 1756 ὑπὸ τοῦ μεγάλου Φρειδερίκου, περιῆλθε τῷ 1759, εἰς χεῖρας τῶν Αὐτοκρατορικῶν, ἐπολιορκήθη δ' ἐκ νέου τῷ 1760 ὑπὸ τῶν Πρώσσων ἀνεπιτυχῶς, ἀπολέσασα ἐκ τοῦ βομβαρδισμοῦ 400 οἰκίας. Ἀπὸ τῆς 16 μέχρι τῆς 28 μαΐου 1812, ὁ Ναπολέων συνεκάλεσεν αὐτόθι συνέδριον ἡγεμόνων· μετὰ δὲ τὴν μάχην τοῦ Λῃτζεν, οἱ Γάλλοι μετέβαλον τὴν Δρέσδην εἰς μέγα ὀχυρωμένον στρατόπεδον, καὶ ἦσαν αὐτόθι, τῇ 26 καὶ 27 αὐγούστου, μεγάλην νίκην κατὰ τῶν συμμάχων, ἐν ᾗ ὁ Μορὼ εὗρε τὸν θάνατον. Τὰ ὀχυρώματα τῆς πόλεως

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριστοτέλους (Ν.Π.Δ.Δ.)

κατεστράφησαν ἀπὸ τοῦ 1817. Τῷ 1830 καὶ τῷ 1849, ἡ Δρέσδη ἐγένετο θέατρον αἱματηρῶν ἐπαναστάσεων. Τῷ 1845, ἠρημώθη ὑπὸ πλημμύρας Τῷ 1850—51, συνεκροτήθησαν ἐν αὐτῇ συνεδριάσεις, ὧν σκοπὸς ἦτον ἡ πολιτικὴ καὶ τελωνειακὴ ἀναδιοργάνωσις τῆς Γερμανίας.—Εἶναι πατρὶς τοῦ ποιητοῦ Κοῖρνερ (Kœrner).

Δρέσδης (Περιοχὴ ἢ Κύκλος τῆς), μία τῶν τεσάρων τοῦ βασιλείου τῆς Σαξωνίας, μεταξὺ τῶν τῆς Λειψίας καὶ τοῦ Ζουΐχὼ πρὸς Δ, τοῦ Βάουτζεν πρὸς Α, τῶν πρωσσικῶν Κρατῶν πρὸς Β, καὶ τῶν αὐστριακῶν πρὸς Ν· πρωτ. Δρέσδη· κυριώτεραι πόλεις Μεῖσσεν καὶ Φρειβέργη. Ἐπιφάνεια 4,212 τετραγ. χιλιαμ. Κάτοικοι 553,946 τῷ 1858.

ΔΡΗΣΟΣ, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Εὐρυάλου.

ΔΡΙΒΑΣΤΟΝ, πόλις τῆς πάλαι Ἰλλυρίδος ἔχουσα ἄλλοτε καὶ ἐπισκοπικὴν ἀρχήν. Σωζομένη καὶ ἤδη ἡ πόλις αὕτη κεῖται τέσσαρας ὥρας ΒΑ τῆς Σκόδρας, καὶ καλεῖται ἀλβανιστὶ Δούκαη.

ΔΡΙΒΟΥΡΓΟΝ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν χωρῶν (Οὐεσφαλία), 59 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Μίνδεν ἐπὶ τοῦ Ἄα· κάτ. 2,000. Σιδηροῦχοι πηγαὶ καὶ λουτρῶν καταστήματα.

ΔΡΙΕΣΕΝ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν χωρῶν (Βρανδεβοῦργον), 22 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Φρειβέργης ἐπὶ νήσου τοῦ Νέτζου· κάτ· 3,500. Ἐριοῦχα, μάλλινα, πανικά.

ΔΡΙΔΑΙ (ἀρχ.), οἱ ὕστερον ΣΑΝΝΟΙ, ἔθνος τῆς Ἀσίας, οἰκοῦν τὰ μεθόρια τῆς Κολχίδος («Κελδὶρ ἢ Τζανίκ»).

ΔΡΙΔΑΙ, Drilles ἢ Narquois, μέλη τῆς ἑταιρίας ἐκείνης τῶν κλεπτῶν καὶ τῶν εὐρώτων ἐπαιτῶν οἵτινες ἐπλήρουν τὴν ἐν Παρισίοις Αὐλὴν τῶν θαυμάτων, κατὰ τὸν ΙΣΤ καὶ ΙΖ αἰῶνα. Ἐξήσκουν τὴν ἐπαιτείαν ξίφος φέροντες παρὰ τὸν μηρόν.

ΔΡΙΛΩΝ (ἀρχ.), ποταμὸς τῆς Ἰλλυρίας, ταυτὸν ΔΡΙΝΟΣ.

ΔΥΙΜΩ (μυθολογ.), μία τῶν Νυμφίδων.

ΔΡΙΝΟΣ, Δρείλων, Δρίλων, ἢ Δρεῖνος, Δρῶνος καὶ Δρυμὼν, ὁ μέγιστος τῶν ποταμῶν τῆς Ἰλλυρίας πηγάζει ἐκ τῆς ΜΔ ὑπωρείας τῆς Πιερίας (Πετρίνας), διέρχεται ἀπὸ Μ πρὸς Β τὴν Λυχνιτίδα λίμνην καὶ ἐξέρχεται αὐτῆς διὰ τοῦ χωρίου τῆς Στρούγας. Δέχεται πολλοὺς παραποτάμους καὶ ἑνοῦται ἐν τῇ Δαλματίᾳ μετὰ τοῦ ὁμωνύμου Δρίνου, κατωτέρω μετὰ τοῦ Ἀρδαξάνου καὶ διχαζόμενος σχηματίζει μικρὰν νῆσον, ἐκβάλλει δὲ εἰς τὴν Ἀδριατικὴν θάλασσαν πλησίον τοῦ φρουρίου Ἐλισσοῦ. Εἶναι λίαν ἰχθυοφόρος.

ΔΡΙΝΟΣ ἢ ΔΡΙΝΑΣ, Drinius, ποτ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας (Βοσνία). Πηγάζει ἀπὸ τοῦ Ἀργεντάρου ὄρους (Δειναρικαὶ Ἄλπεις). Ῥοῦς 286 χιλιαμ. πρὸς Β, διὰ μέσου τῆς Σοβρνίκης, Λοσνίβιτσας, χωρίζων τὴν Βοσνίαν ἀπὸ τῆς Σερβίας· ἐκβολαὶ εἰς τὸν Σαῦον ὑπεράνω τῆς Μιτροβίτσας, ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν μεθορίων τῆς Αὐστρίας.

ΔΡΙΟΝ (ἀρχ.), ὄρος τῆς Δαυνίας, ἐν Ἰταλίᾳ.

ΔΡΙΟΣ (ἀρχ.), βουνὸν τῆς Ἀχαΐας.

ΔΡΟΑΤΒΙΤΣ, πολίχ. τῆς Ἀγγλίας, ἐν τῇ κομητ. καὶ 11 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Οὐορσεστέρης· κάτ. 3,123. Περίφημοι ἁλμυραὶ πηγαὶ γνωσταὶ πιθανῶς τοῖς Ῥωμαίοις, καὶ ἀπὸ τοῦ μέσου αἰῶνος χρήσιμοι καταστᾶσαι· παραγωγικώτατα ἁλατωρυχεῖα ἀποφέροντα ἐνιαύσιον εἰσόδημα 3 ἑκατομμ. φράγκων.

ΔΡΟΓΓΙΛΟΝ (ἀρχ.), χωρίον τῆς Θράκης.

ΔΡΟΓΕΔΑ, ἀρχ. Τρεδάγ, πόλ. τῆς Ἰρλανδίας (Λεϊνστερ), σχηματίζουσα μετὰ τῆς ἐνορίας αὐτῆς, ἰδιαιτέραν κομητείαν, μετὰ λιμένος ἐπὶ τῶν δύο ὀχθῶν τοῦ Βούνα, 7 χιλιάμ. μακρὰν τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ, εἰς τὴν Ἰρλανδικὴν θάλασσαν, 40 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Δουβλίνου· κάτ. 14,730. Ἕδρα τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀρμάγης, καθολικοῦ ἐξάρχου τοῦ βασιλείου. Ὡραία μητρόπολις. Μέγα ἐμπόριον πανίων καὶ σιτηρῶν· κλωστήρια καννάβεως, χυτήρια καὶ ζυθοποιεῖα. Ἡ ὁλδιότης αὐτῆς παρακμάζει. Σιδηρόδρομος ἄγων εἰς Δουβλῖνον. Ἡλώθη τῷ 1649 ὑπὸ τοῦ Κρόμβελ, ὅστις κατέσφαξεν ἢ μετεκόμισεν εἰς Ἀμερικὴν τοὺς κατοίκους αὐτῆς. Ἐν χιλιάμετρον μακρὰν τῆς πόλεως, τῷ 1690, συνεκροτήθη ἡ μάχη τοῦ Βούνα, καθ' ἣν ἐνίκησε Γουλιέλμος ὁ Γ' Ἰάκωβον τὸν Β', καὶ ὀβελίσκος 50 μέτρ. τὸ ὕψος διαιωνίζει τὴν μνήμην τῆς νίκης ταύτης.

ΔΡΟΓΩΝ, νορμανδὸς κόμης τῆς Πούλλης, εἷς τῶν 12 υἱῶν τοῦ Ταγκρέδου δὲ Ὡτεβίλλ, εἰσδέξατο τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Γουλιέλμον τὸν Σιδηρόχειρα τῷ 1046. Ἔλαβε δὲ παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἐρρίκου Γ' τὴν Πούλλην καὶ τὴν κομητείαν τοῦ Βενεβέντου τῷ 1047, ἀλλὰ μετὰ μικρὸν ἠναγκάσθη ἵνα ὑπερασπίσῃ ἑαυτὸν κατὰ φοβεροῦ συνασπισμοῦ σχηματισθέντος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, τοῦ πάπα Λέοντος Θ' καὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἐρρίκου Γ'. Καθ' ἣν στιγμὴν ἔμελλε νὰ ἄρξῃ ὁ πόλεμος, ἐθελοφρονήθη ὑπὸ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κρατικό Αρχείο Αργοστολίου (Ν.Π.Δ.Δ.)

Ἕλληνος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Μοντογλίου, 1054. Διαδέξατο αὐτὸν ὁ ἀδελφός του Οὐμφρούης.

ΔΡΟΖ (Πέτρος Ζακέτος), μηχανικός, γεννηθεὶς τῷ 1721 ἐν La Chaux-de-Fonds (Ἑλβετία), ἀποθ. τῷ 1790, ἐτελειοποίησε διαφόρους κλάδους τῆς ὡρολογοποιΐας, εἰσήγαγεν εἰς τὰ κοινὰ ὡρολόγια κωδωνισμὸν καὶ ἦχον αὐλοῦ, κατεσκεύασεν ἐκκρεμὲς ὅπερ εἰργάζετο ἄνευ χορδίσματος ἐν ὅσῳ οἱ τροχοὶ αὐτοῦ ἔμενον ἄφθαρτοι ὑπὸ τῆς τριβῆς, καὶ κατεσκεύασεν αὐτόματον γράφον, ὅπερ ζωηρῶς διήγειρε τὴν περιέργειαν τοῦ δημοσίου.

Δρὸζ (Ἐρρῖκος Λουδοβῖκος-Ζακὲ,) υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1752, ἀποθ. τῷ 1791, κατεσκεύασεν αὐτόματον ἰχνογραφοῦν, ἕτερον κροῦον τὸ κλειδοκύμβαλον καὶ χεῖρας τεχνητὰς τοσοῦτον ἐντελεῖς, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Βωκανσὼν μεγάλως ἐθαύμασεν αὐτάς.

Δρὸζ (Ἰωάννης Πέτρος),συγγενὴς τῶν προηγουμένων, γενν. τῷ 1746, ἀποθ. τῷ 1823, διηύθυνεν ἐπὶ μακρὸν ἐν Ἀγγλίᾳ μετὰ τοῦ Βούλτωνος νομισματοκοπεῖον ἐξ οὗ ἐξῆλθον τὰ ὡραῖα χάλκινα νομίσματα ἅτινα γαλλιστὶ καλοῦνται monnerons.Εὑρὼν δὲ πρῶτος τὸ μέσον τοῦ πολλαπλασιάζειν τοὺς χαρακτοὺς πίνακας, ἔδωκε τῷ 1792, 14,000 ὁμοίων πινάκων πρὸς σήμανσιν τοῦ εἰκοσιπενταφράγκου. Τὸ Διευθυντήριον τῆς Γαλλίας διώρισεν αὐτὸν διευθυντὴν τῶν νομισματοσήμων. Τῷ 1818 ὁ Δρὸζ ἤρατο τὸ βραβεῖον τῆς ἐπὶ νομισμάτων γλυπτικῆς διαγωνισθεὶς πρὸς 14 ἀντιπάλους. Ἰδ. Molard Notice sur les diverses iventions de Droz, ἐν Βερσαλλίαις, 1823, εἰς 4ον.

ΔΡΟΖ (Φραγκίσκος Ξαβιέρος Ἰωσὴφ), γενν. ἐν Βεσανσὼν τῷ 1773 ἐκ δικαστικῆς οἰκογενείας, ἀποθ. τῷ 1850, φιλόσοφος καὶ ἱστορικὸς οὗ τὸ ὄνομα κρότον δὲν παρήγαγεν ἔξω τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ περιβόλου, ἀλλ' ὅστις ἔγραφεν, ἐσκέπτετο καὶ ἔζη ὡς σοφός. Ἀφοῦ ἐπολέμησεν ὡς ἐθελοντὴς ἐν τοῖς πρώτοις πολέμοις τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἐδίδαξε τὴν γραμματολογίαν ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ πόλει, μετέβη εἰς Παρισίους, ἔνθα ἐνεψυχώθη εἰς τὰ πρῶτα αὐτοῦ δοκίμια ὑπὸ τοῦ Cabanis καὶ τοῦ Audrieux. Συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι Essai sur l'art d'être heureux, 1806, καὶ 1825, εἰς 18ον, βιβλίον περιέχον εὐγενῆ καὶ γελοίασαν φιλοσοφίαν, εἰκὼν τῆς ἰδίας αὐτοῦ εὐτυχίας. De la Philosophie morale, 1823, πόνημα τυχὸν τοῦ Μονθυωνείου βραβείου, Histoire du règne de Louis XVI, 1839—42, τόμ. 3 εἰς 8ον, κτλ. Ἔγραφε καὶ αἰσθηματικὴν μυθιστορίαν Lina. Ἰδ. τὸ «Ἐγκώμιον» αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Miguet.

ΔΡΟΖ (Ἀντώνιος Γουσταῦος), γάλλος λόγιος, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1822, υἱὸς τοῦ γλύπτου Ι. Α. Δρόζ. Δημοσιεύσας ἕνα τόμον περιέχοντα λεπτὰς καὶ δηκτικὰς παρατηρήσεις περὶ τῶν ἠθῶν τοῦ κομψοῦ κόσμου, μετ' ἐπιγραφῆς Monsieur, Madame et Bébé, (1866, εἰς 18ον, πολυάριθμοι ἐκδόσεις), ἐκτήσατο εὐθὺς ἐκ πρώτης ἀφετηρίας φιλολογικὴν φήμην, ἣν ὑπεστήριξε καὶ δι' ἄλλων ἔργων φερόντων τὰς ἑξῆς ἐπιγραφάς· Entre nous (1867), le Cahier bleu de Mademoiselle Cibot, Autour d' une source, un Paquet de lettres. Ἐκτὸς δὲ τούτων ὁ Γ. Δρὸζ ἔγραψε τὸν «Παρισιανὸν βίον», τὴν «Ἐθνικὴν γνώμην», κτλ.

ΔΡΟΛΙΓΓ (Μαρτῖνος), ζωγράφος γενν. ἐν Ὀβερχεγεΐμ (Ἄνω Ῥῆνος) τῷ 1750, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1817, υἱὸς ἀμπελουργοῦ, ἐσπούδασε παρ' ἀφυεῖ ζωγράφῳ ἐν Σχελεστάδτῃ, εἶτα ἐν Στρασβούργῳ, καὶ μετέβη εἰς Παρισίους, ἔνθα ἐπὶ μακρὸν ἐπάλαισε κατὰ τῆς ἐνδείας. Συνειργάσθη μετὰ τῆς Κας Λεβρούν, καὶ ἤκουσε τῶν συμβουλῶν τοῦ Greuze. Διεκρίθη κατὰ τὴν φυσικότητα καὶ ἀκρίβειαν τῆς παραστάσεως.

Δρόλιγγ (Μιχαὴλ Μαρτῖνος), ζωγράφος ἱστορικῶν θεμάτων, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1786, ἀποθ. τῷ 1851, μαθητὴς τοῦ Δαβὶδ, τυχὼν τοῦ μεγάλου βραβείου τῆς Ῥώμης τῷ 1810, ἀντικατέστησε τὸν Γουερῖνον ἐν τῷ Πανακαδημίῳ τῷ 1833, καὶ διωρίσθη καθηγητὴς ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Ὡραίων Τεχνῶν τῷ 1857. Τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων αὐτοῦ εἶναι ὁ «Θάνατος τοῦ Ἄβελ» ἐν τῇ στοᾷ τῆς Σομαρίβας «Ὀρφεὺς καὶ Εὐρυδίκη», 1822, καὶ «Ὀδυσσεὺς ἁρπάζων τὴν Πολυξένην παρὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ», 1827, ἐν τῷ Λουξεμβούργῳ· Saint Surin, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέα τῶν Βορδιγάλων· le cardinal de Richelieu mourant, ἐν τῇ στοᾷ τῆς Αὐρηλίας ἐν τῷ Palais Royal· le Bon Samaritain, ἐν τῷ μουσείῳ τῶν Παρισίων, κτλ. Ὁ Δρόλιγγ ἀνήκει εἰς τὴν κλασικὴν σχολήν, ἐκλέγει δὲ πάντοτε καλῶς τὰ πρότυπα αὐτοῦ καὶ ἐν συντόμῳ εἶναι ὀπαδὸς τοῦ Δαβὶδ, οὗ τὸν ῥυθμὸν μιμεῖται μετὰ μείζονος ζωηρότητος καὶ κινήσεως.

ΔΡΟΜΗΣ, ἢ Δρώμης DROME, ἀρχ. Druna, χειμαῤῥώδης ποταμὸς τῆς Γαλλίας ἐν τῷ νομῷ τοῦ Δρώμη ἢ Δρώμη, πηγάζων ἀπὸ τῶν Ἄλπεων, διαῤῥέων τὴν Βαλδρώμην, Λούκην, Δίαν, Κρίστην καὶ Διδρὼν καὶ εἰσβάλλων εἰς

τὸν Ῥοδανὸν 18 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Βαλεντίας· ῥοῦς 110 χιλιαμ. πλευστὸς ἐπὶ 81.

ΔΡΟΜΗΣ ἢ Δρώμης, Drôme, νομὸς τῶν ΝΑ τῆς Γαλλίας, πρωτ. Βαλεντία· σχηματίζεται ἐκ μέρους τοῦ Δελφινάτου καὶ μικροτάτου τμήματος τῆς Προβηγκίας· περιέχει δὲ 5 ἀρχ. τόπους. Ὁρίζεται πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ νομοῦ τοῦ Ἀρδέση, ἀφ' οὗ χωρίζεται διὰ τοῦ Ῥοδανοῦ, πρὸς τὰ Β.Α. ὑπὸ τοῦ Ἰσάρου, πρὸς Α ὑπὸ τῶν Ἄνω Ἄλπεων, πρὸς τὰ ΝΑ ὑπὸ τῶν Κάτω Ἄλπεων, πρὸς Ν ὑπὸ τοῦ Βωκλούζη. Ἐπιφ. 954,179 ἑκτάρια. Πληθ. 326,684 κατ. Ἀρδεύεται ὑπὸ τοῦ Ῥοδανοῦ, τοῦ Δεώμη, τοῦ Ἰσάρου, τοῦ Γαλαύρου, τοῦ Ῥουβίωνος κλπ. Κλίμα ὑγιεινόν. Γῆ ὀλίγον εὔφορος, ἐκτὸς τῆς κοιλάδος τοῦ Ῥοδανοῦ, ἔνθα ὑπάρχουσιν ἐξαίρετοι ἀμπελῶνες. Δημητριακοὶ καρποί, συκαμινέαι. Σημαντικὴ ἱπποφορβία, ἡμίονοι, πρόβατα, βόμβυκες, ὄρνιθες, μέλισσαι. Μάρμαρον καὶ γρανίτης. Θερμὰ ὕδατα ἐν Dieu-le-Fit. Μεταξὺς καὶ οἴνων τοῦ Ῥοδανοῦ ἐμπόριον κτλ.

ΔΡΟΜΟΚΛΕΙΔΗΣ, ἄρχων ἐν Ἀθήναις τῷ β' ἔτει τῆς 76ης Ὀλυμπιάδος.

ΔΡΟΜΟΡΗ, Drumoria, πόλ. τῆς Ἰρλανδίας (Down), 30 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Down-Patrick. Κάτ. 2,200. Καθολικὴ ἐπισκοπή, συσσᾶσα τῷ ς' αἰῶνι ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Κοννάν.

ΔΡΟΝΕΡΟΝ, πάλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, 13 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Κώμης. Κάτ. 7,614. Πανίων ἐμπόριον.

ΔΡΟΝΘΕ-Ι-ΜΗ, Nidaros (ἤτοι ἐκβολαὶ τοῦ Νὶδ), τῶν ἀρχ. Σκανδιναυῶν, δανιστὶ Trondhiem, πόλις τῆς Νορβηγίας, ἐπὶ τοῦ Νὶδ, εἰς τοὺς μυχοὺς εὐρέος κόλπου καλουμένου Trondhiemsfiord, 400 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Χριστιανίας, 440 ΒΑ τῆς Βέργεν, ἐπὶ τῆς 63ο 25' 50'' Β πλ. καὶ 8ο 3' 45'' Α μήκ. Κάτ. 16,000. Ἡ πόλις αὕτη εἶναι ἐν γένει εὔκτιστος καὶ φρουρεῖται πρὸς τὸ μέρος τῆς ξηρᾶς ὑπὸ τριῶν κεχωρισμένων φρουρίων, Mallenburg, Christiansteen καὶ Christiansfield. Ἐπὶ βράχου ἐν μέσῳ τοῦ λιμένος ὑψοῦται τὸ φρούριον Munkholm, ἀρχ. μονὴ γενομένη ὕστερον εἱρκτὴ τῆς κυβερνήσεως. Σταθμὸς μέρους τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ. Θέας ἄξια εἶναι αὐτόθι τὸ Konsgsgaard (παλάτιον τοῦ βασιλέως) καὶ ἡ γοτθικὴ μητρόπολις τοῦ Ἁγίου Ὀλάφ, θεμελιωθεῖσα τῷ 1183. Νορβηγικὸς σύλλογος τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, σχολὴ τῶν καμπάλων, φρενοκομεῖον· δημόσιος βιβλιοθήκη, μουσεῖον. Κατασκευὴ πυροβόλων ὅπλων. Δυνατὸν ἐμπόριον χάρεως. Ζωηρὸν ἐμπόριον μετὰ τῶν Β τῆς Νορβηγίας. Ἐξαγωγὴ τεταριχευμένων ἰχθύων, ξύλα πρὸς οἰκοδομὴν, ἰχθυέλαιον, διφθέραι, αἴδηρος καὶ χαλκὸς, μυλόπετραι, βαφὴ χρωμίου. Ἀτμόπλοια διὰ τὴν Τρομσόην, Ἀμμερφέστην καὶ Χριστιανσάνδην. — Θεμελιωθεῖσα τῷ 997 ὑπὸ τοῦ Ὀλὰφ Τρυγουασσῶνος ἡ Δρονθείμη ὑπῆρξεν ἐπὶ πολὺ ἕδρα τῶν βασιλέων τῆς Νορβηγίας. Τῷ 1152, ἐγένετο ἕδρα τῆς ἀρχιεπισκοπῆς τοῦ βασιλείου, καὶ, ἀπὸ τοῦ 1614, ἐχρίοντο αὐτόθι οἱ μονάρχαι. Ἐπειδὴ πάντοτε ὑπῆρχον ἐν τῇ πόλει πολλαὶ ξύλινοι οἰκοδομαὶ, ἀπετεφρώθη πολλάκις ὑπὸ πυρκαϊῶν, ἰδίως δὲ τῷ 1531, 1827, 1841, 1842 καὶ 1846.

ΔΡΟΝΝΗΣ, ποτ. τῆς Γαλλίας ἔχων ῥοῦν 200 χιλιαμ. καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἴσλην (Γρόνδη). Πηγάζει πλησίον τοῦ Μομβρούν. (Ἄνω Βίεννος).

ΔΡΟΠΙΚΟΙ (ἀρχ.), νομαδικὸν ἔθνος τῆς Περσίας, παρ' Ἡροδότῳ.

ΔΡΟΠΟΛΙ, ποταμὸς τῆς Μολοσσίας. (Ἰδ. Λῶος).

ΔΡΟΠΤ, πολ. τῆς Γαλλίας, πηγάζων ἐκ τοῦ νομοῦ τοῦ Δορδώνη, διαῤῥέει τὸν τοῦ Λὸτ καὶ Γαρούννα, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Γαρούνναν (Γιρόνδη)· πλώϊμος ἀπὸ τοῦ Ἐὺμέτου, ἐπὶ 83 χιλιαμέτρων.

ΔΡΟΣΣΑΡ, γερμανιστὶ Drost, ὄνομα δοθὲν κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα εἰς τὴν Ὁλλανδίαν καὶ τὴν Κάτω Σαξωνίαν, τῷ εὐπατρίδῃ διοικητῇ περιφερείας ἢ δικαστικῆς περιοχῆς. Τανῦν εἶναι τιμητικὸς τίτλος ἔν τισι τόποις τῶν Ἀρκτῴων Χωρῶν. Τῷ 1822, συνέστη ὁ τίτλος τοῦ Landdrost (ἐγχωρίου δροσσάρ) ὑπὸ τῆς ἀνοδερικῆς κυβερνήσεως διὰ τοὺς προέδρους τῶν ἓξ διοικήσεων τοῦ Ἀνοβέρου, Ἰλδιστέϊν, Λυνεβούργου, Στάδη, Ὀσναβρούκου καὶ Ὠρίσχη. Ὑπάρχει εἰς drossart ἐν Λυνεβούργῳ, καθὼς καὶ ἐν τῇ ἀρχοντείᾳ τῆς Πιννεβέργης (Ὁλστεῖν).

ΔΡΟΣΣΕΝ, πόλ. τῶν Πρωσσικῶν Χωρῶν (Βρανδεβοῦργον), 24 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Φραγκφόρτης ἐπὶ τοῦ Ὄδερος· κάτ. 3,850. Μαροκινὰ δέρματα, βυρσοδεψεῖα κτλ.

ΔΡΟΤΤΑΡ (Οἱ), πνεύματα ἢ δαίμονες βοηθοῦντες τῷ Ὀδίνῳ ἐν τῇ σκανδιναυϊκῇ μυθολογίᾳ. Ἐν ταῖς παραδόσεσι παρουσιάζονται μετὰ τοῦ διπλοῦ χαρακτῆρος θεῶν καὶ ποντιφήκων, ὡς οἱ Γαβεῖροι, οἱ Δάκτυλοι καὶ οἱ Κουρῆτες τῆς ἀρχ. Ἑλλάδος.

ΔΡΟΤΤΝΙΓΧΟΛΜ, βασιλικὴ ἐπαυλις τῆς Σουηδίας, ἐν τῇ νήσῳ Λοφῷ, ἐπὶ τῆς λίμνης Μελάρ, 10 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Στοκχόλμης.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Αργοστολίου (Ν.Π.Α.Δ.)

ΔΡΟΥΑΙ (Ἰωάννης Γερμανὸς), ζωγράφος, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1763, ἀποθ. τῷ 1788, μαθητὴς τοῦ Δαβίδ, ἤρατο τὸ πρῶτον βραβεῖον τῆς Ῥώμης τῷ 1784 καὶ ἀνηρπάγη ὑπὸ προώρου θανάτου. Τὸ μουσεῖον τοῦ Λούβρου κέκτηται αὐτοῦ δύο ἀριστουργήματα la Cananéenne aux pieds de Jesus, καὶ τὸν «Μάριον ἐν Μιντούρνοις». Ὁ Michalbon ἵδρυσεν αὐτῷ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Santa Maria in via Lata, τῆς Ῥώμης, μνημεῖον οὗ τὸ πρότυπον φαίνεται ἐν τῷ μουσείῳ τῶν Ὡραίων Τεχνῶν ἐν Παρισίοις.

ΔΡΟΥΕ (Ἰωάννης-Βαπτιστής), DROUET, ἐγεννήθη τῷ 1763, ἀπέθανε τῷ 1824, ἦτο σταθμάρχης ἐν Sainte-Menehould ἐπὶ τῆς φυγῆς τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ', ὃν ἀνεγνώρισε καὶ συνέλαβεν ἐν Βαρέννῃ. Ὑποσταλεὶς ἀντιπρόσωπος εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν (Convention), κατέλαβε θέσιν ἐν τοῖς Ὀρεινοῖς. Ἐπίτροπος ὢν ἐν τῷ βορείῳ στρατῷ ἠχμαλωτεύθη ὑπὸ τῶν Πρώσσων, ἀπελύθη δ' ἀνταλλαγῆς, καθὼς καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐπίτροποι, μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ', περιπλάκη εἰς τὴν συνωμοσίαν τοῦ Babeuf, ἐδραπέτευσεν ἐκ τῆς Μονῆς, διεπεραιώθη εἰς Ἰνδικήν, ἐπολέμησε πρὸς τοὺς Ἄγγλους, καὶ ἐπανελθὼν εἰς Γαλλίαν ἐγένετο ἔπαρχος τοῦ Sainte-Menehould. Ἐξορισθεὶς δὲ τῷ 1816 ὡς βασιλοκτόνος, ἀπεσύρθη μυστικῶς εἰς Μακών, ἔνθα ἔζησε ὑπὸ πλαστὸν ὄνομα.

ΔΡΟΥΕ Δ' ΕΡΛΩΝ (J.—B., κόμης), στρατάρχης τῆς Γαλλίας, γεννηθ. ἐν Ῥημοῖς τῷ 1765, ἀποθ. τῷ 1844. Διεπρέψεν ἐν ταῖς μάχαις τῆς Ἰένας, 1806, καὶ τῆς Φριεδλάνδης, 1807, συνετέλεσεν εἰς τὴν ὑποταγὴν τῆς Τυρολίας τῷ 1809, καὶ ὑπηρέτησεν ἐν Ἱσπανίᾳ ἀπὸ τοῦ 1810. Δινικῶν τὴν 10ην μεραρχίαν ἐπὶ τῆς πρώτης Παλινορθώσεως, προὔδρευσε τοῦ στρατοδικείου, ὅπερ ἠθώωσε τὸν στρατηγὸν Ἔξελμαν, συνελήφθη ὡς συνένοχος τοῦ στρατηγοῦ Ἀνφέρου Δεσνουέττου, ἐδραπέτευσεν, ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Ἑκαντονθημέρου, καὶ ἐπολέμησεν ἐν Βατερλώ. Προγραφεὶς δὲ ὑπὸ τῆς Ζ' Πολινορθώσεως καταδικασθεὶς ἐρήμην εἰς θάνατον, ἔζησεν ἐν Γερμανίᾳ μέχρις οὗ ἐδόθη ἡ ἀμνηστεία τοῦ 1825 καὶ κατῆλθεν εἰς Γαλλίαν. Τῷ 1834 ἔλαβε τὴν γενικὴν διοίκησιν τῆς Ἀλγερίας. Ὁ Δρουὲ συνέστησε τὸ στρατιωτικὸν καθίδρυμα τῆς Βουφφαρίκ, ἐνήργησεν ὅπως παυθῇ ὁ στρατηγὸς Δεσμισέλ, ὅστις ὑπέγραψεν αἰσχρὰν συνθήκην μετὰ τοῦ Ἀβδ-ὲλ-Καδίρ, ἠπατήθη καὶ ὁ ἴδιος ὑπὸ τῶν διαπραγματεύσεων τοῦ ἐμίρου, καὶ ἀνεκλήθη τῷ 1835. Τῷ 1843 ἔλαβε τὴν στρατηρχικὴν ῥάβδον. Ἐπὶ μιᾶς Πλατείας τῶν Ῥημῶν (Reims) ἱδρύθη αὐτῷ ἀνδριάς.

ΔΡΟΥΕΝ ΔΕ ΛΟΥΗ (Ἐδουάρδος), DROUYN DE LHUYS, γάλλος διπλωμάτης, ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Ναπολέοντος Γ'ου, γεννηθεὶς ἐν Παρισίοις τῷ 1805 ἐσπούδασεν ἐν τῷ collége Louis le Grand ἐν Παρισίοις, ἤρατο τὸ μέγα γέρας τῆς ῥητορικῆς ἐν τῷ γενικῷ διαγωνισμῷ, τῷ 1823, καὶ ἤκουσε τῆς νομικῆς. Υἱὸς γενικοῦ εἰσπράκτορος ἠσπάσατο τὸ διπλωματικὸν στάδιον, χρηματίσας δὲ ἀκόλουθος πρεσβείας καὶ καταλαβὼν διαφόρους ὑψηλὰς θέσεις ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Γαλλίας, ἐγένετο ἀντιπρόεδρος τῆς Γερουσίας μετὰ τὸ πραξικόπημα τῆς 2 δεκεμβρίου. Τῇ 28 ἰουλίου 1852 ἀντικατέστησε τὸν Τουργὼ ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐξωτερικῶν. Ὅτε δὲ ἡ ἐν Σινώπῃ καταστροφὴ τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου ἐπήνεγκεν ὁριστικῶς τὴν ἀγγλογαλλικὴν συμμαχίαν καὶ τὸν κριμαϊκὸν πόλεμον, ὁ Δρουὲν ὅστις ἐξηκολούθει τρέφων τὰς περὶ εἰρήνης ἐλπίδας, μετέσχε τῶν ἐν Βιέννῃ συνδιασκέψεων (κατ' ἀπρίλιον τοῦ 1855), καὶ τούτων δυσαρεστηθεὶς παρητήθη τοῦ ὑπουργείου, τῷ δὲ ἐπιόντι ἔτει καὶ τῆς θέσεως τοῦ γερουσιαστοῦ. Ἐν μέσῳ τοῦ 1862 ἀνεκλήθη ἐπὶ τὴν ὑπουργικὴν ἕδραν ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐξωτερικῶν, ἀντικαταστήσας τὸν Θουβενὲλ, ὅστις ἐδείκνυτο ὑπὲρ τὸ δέον εὐνοϊκὸς τῷ Ἰταλικῷ βασιλείῳ (15 αὐγούστου). Διὰ τῆς πρώτης αὐτοῦ ἐγκυκλίου πρὸς τοὺς διπλωματικοὺς πράκτορας ἐξήγει τὸ φρόνημα τῆς κυβερνήσεως σκοποῦσης ἵνα ἐξακολουθῇ ἀφόβως καὶ ἄνευ ἀνυπομονησίας προσπαθοῦσα ὅπως συνδιαλλάξῃ ἐν Ἰταλίᾳ τὸν πάπαν μετὰ τοῦ βασιλέως (18 ὀκτωβρίου). Τῇ 17 ἰανουαρίου 1863 ὑπέγραψε μετὰ τοῦ Σκιαλόζα τὴν μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἰταλίας ἐμπορικὴν συνθήκην. Μία τῶν μάλιστα ἀξιοσημειώτων πράξεων τῆς ὑπουργείας αὐτοῦ εἶναι ἡ σύμβασις τῆς 15 σεπτεμβρίου 1867 μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἰταλίας, δι' ἧς ὡρίσθη ἡ προθεσμία τῆς ῥωμαϊκῆς κατοχῆς. Τῇ 1ῃ σεπτεμβρίου 1866 ἔδωκε τὴν παραίτησίν του, καὶ αὐθημερὸν διωρίσθη μέλος τοῦ ἰδιωτικοῦ Συμβουλίου. Ἐκοσμήθη διὰ διαφόρων παρασήμων, καὶ ἐγένετο μέλος τῶν Ἠθικοπολιτικῶν ἐπιστημῶν. Οὐδεὶς τῶν ἐν Γαλλίᾳ δημοσίων ἀνδρῶν προὔδρευσε πλειόνων σωματείων ἢ ἐξεφώνησεν ἐν ἐπισήμοις περιστάσεσι πλείονας λόγους ἀναπυπωθέντας ἢ ἀναλυθέντας ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων.

ΔΡΟΥΕΝΤΙΑΣ ἢ ΔΡΟΥΕΝΤΙΟΣ, ὁ νῦν γαλλικὸς Διμαρχος, πρωτ. τῆς Ναρβωνικῆς ἢ Λουδοβίκου (Ν.Π.Ι.Δ.)

γδουνικῆς Γαλλίας πηγάζων ἀπὸ τῶν Ἄλπεων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ῥοδανόν.

ΔΡΟΓΟ (Ἀντώνιος, κόμης), γάλλος στρατηγός, γενν. ἐν Νανσὺ τῷ 1774, ἀποθ. τῷ 1847. Υἱὸς ἀρτοποιοῦ, ἐπαιδεύθη ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Μέτς. Τῷ 1793 ἦτο λοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ. Τῷ 1808 προβιβασθεὶς ἀντισυνταγματάρχης τοῦ πυροβολικοῦ τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς, ἐδοξάσθη ἐν πάσαις ταῖς ἐκστρατείαις τῆς Αὐτοκρατορίας, καὶ συνετέλεσεν ὑπὲρ τῶν νικῶν τοῦ Βαγράμ, τῆς Μόσχας, τοῦ Λοϋτζεν τοῦ Βάουτζεν καὶ τοῦ Hanau. Διοικητὴς μεραρχίας τῷ 1813 καὶ ὑπασπιστὴς τοῦ Αὐτοκράτορος, ἐποίησε θαύματα ἀνδρείας ἐν Nangis καὶ ἐν Vaurlos, κατὰ τὴν δυσχερῆ στρατείαν τοῦ 1814. Μετὰ τὴν ἐν Φονταινεβλὼ παραίτησιν, ἠκολούθησε τῷ Ναπολέοντι εἰς Ἔλβαν. Ἐν Βατερλὼ ἠγωνίσατο ὅπως προλάβῃ τὴν καταστροφήν, καὶ συναθροίσας ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Λὰν τὰ λείψανα τοῦ στρατοῦ ἦγαγεν αὐτὰ πέραν τοῦ Λίγηρος. Ἐναχθεὶς ἐνώπιον στρατοδικείου ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τῆς Παλινορθώσεως, ὑπερήσπισεν ἑαυτὸν μετὰ τοσούτου μεγαλείου ὥστε τέσσαρες τῶν ἑπτὰ κριτῶν αὐτοῦ ἔδωκαν ἀθωωτικὴν ψῆφον. Ἀπὸ τούτου ἔζησεν ἰδιωτεύων ἐν Νανσὺ, ἀποποιούμενος πᾶσαν τιμὴν ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως τοῦ 1830. Ὁ Ναπολέων περὶ πλείστου ἐποιεῖτο τάς τε ἰδιωτικὰς καὶ πολεμικὰς αὐτοῦ ἀρετάς· «Ἂν ἐπίστευα τὸν σορόν, λέγει περὶ τοῦ Δρουὸ, δὲν θὰ κατέλειπον τὴν νῆσον τῆς Ἔλβας· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1814, ἐτεκταίνετο ἡ εἰς Ἀγίαν Ἑλένην ἀποστολή μου.» — «Ὁ Δρουὸ, ἔλεγε πρὸς τούτοις, εἶναι ἄνθρωπος ὅστις θὰ ἔζη τοσοῦτον εὐχαριστημένος μετὰ 40 σολδίων τὴν ἡμέραν ὅσον καὶ μετὰ βασιλικῆς ἐπιχορηγήσεως. Ἡ ἠθική, ἡ χρηστότης, ἡ ἁπλότης αὐτοῦ θὰ περιεποιοῦν αὐτῷ τιμὴν καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν βωμαίων Κιγκινάτων.» Ὁ Δρουὸ ἦτον εὐσεβὴς καὶ λίαν εὐεργετικός· λαβὼν παρὰ τοῦ Ναπολέοντος κληροδότημα ἐξ 100,000 φράγκων ἐδαπάνησεν αὐτὸ εἰς διαφόρων εἰδῶν εὐεργεσίας. Ἡ πόλις Νανσὺ ἵδρυσεν αὐτῷ τῷ 1855 μνημεῖον ὁ δὲ Λακορδαίρος ἔγραψε τὸν ἐπιτάφιον αὐτοῦ (Eloge funèbre).

ΔΡΟΥΣΙΟΣ (Ἰωάννης, BAN DEN ΔΡΙΕΣΣΗΣ, λατινιστὶ), σοφὸς ἀσιανολόγος, γενν. ἐν Οὐδεναρδῃ τῷ 1550, ἀποθ. τῷ 1616, ἐδίδαξε τὴν ἑβραϊκὴν ἐν Ὀξωνίᾳ καὶ Φρανεκίρῃ. Ἐδημοσίευσε Grammatica Hebraica, ἐν Λιδδῃ 1612, εἰς 8ον· De tribus sectis Judæorum libri IV, 1605, εἰς 8ον· Apophthegmata Hebræorum, cum scholiis, 1591 καὶ 1612, εἰς 14ον· Animadversiorum libri III, 1585, εἰς 8ον, καὶ πλεῖστα συγγράμματα πραγματευόμενα κυρίως περὶ τῆς κριτικῆς τῶν Ἁγίων Γραφῶν καὶ τῶν Ἰουδαϊκῶν ἀρχαιοτήτων.

ΔΡΟΥΣΙΠΑΡΑ (ἀρχ.), μεσόγειος πόλ. τῆς Θράκης· τανῦν «Καριστιράν».

ΔΡΟΥΣΟΙ, λαὸς τῆς Συρίας, κατοικῶν πρὸς Ν τῶν Μαρωνιτῶν, τὴν δυτικὴν κλιτὺν τοῦ Λιβάνου καὶ ὅλον σχεδὸν τὸν Ἀντιλίβανον, ἀπὸ τῆς Βηρυττοῦ μέχρι τῆς Σούρ, καὶ ἀπὸ τῆς Μεσογείου μέχρι τῆς Δαμασκοῦ. Ὑπολογίζονται ἕως 100 ἢ 125,000. Ὑπακούουσι δὲ εἰς ἐμίρας καὶ σεϊκους ἐξ εὐγενῶν οἰκογενειῶν οὐδέποτε συζευγνυμένων ἔξω τῆς φυλῆς αὐτῶν. Οἱ εὐγενεῖς οὗτοι ἡνωμένοι μετ' ἄλλων κτηματιῶν, ἀποτελοῦσι συνέλευσιν ἥτις συνέρχεται ἐν Δαϊρ-ἐλ-Καμὰρ καὶ ὁρίζει τὸ ποσὸν τῶν φόρων. Οἱ Δροῦσοι εἶναι ἀπέναντι τῆς Πύλης σχεδὸν ὀνόματι μόνον ὑποτελεῖς, διότι ἀποτίουσιν ἐλάχιστον ἐνιαύσιον φόρον ἐλευθέρως συζητούμενον καὶ παραχωρούμενον, εἰσπραττόμενον δὲ ὑπὸ μεγάλου ἐμίρου ἐκλεγομένου παρὰ τῶν λοιπῶν ἐμιρῶν καὶ σεϊκων. Ἐν καιρῷ πολέμου, πάντες οἱ δυνάμενοι φέρειν ὅπλα ὀφείλουσι νὰ πολεμήσωσι προμηθευόμενοι ὅπλα καὶ πολεμεφόδια. Οἱ Δροῦσοι ἀσχολοῦνται εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀμπέλου, τῆς ἐλαίας, τοῦ καπνοῦ καὶ τῆς μετάξης, ἀφιέμενοι τοτε Μαρωνίταις πᾶσαν ἐργασίαν ἀπαιτοῦσαν τὴν γνῶσιν τῆς γραφῆς καὶ τῆς ἀναγνώσεως· λαλοῦσι δὲ τὴν ἀραβικήν. Ἡ θρησκεία αὐτῶν εἶναι ἀλλόκοτον μίγμα χριστιανικῶν, ἰουδαϊκῶν καὶ μουσουλμανικῶν δογμάτων· διαιροῦνται δὲ εἰς μεμυημένους ἢ σοφοὺς (ἀκκάλ), κατέχοντας τὰ ἱερὰ βιβλία καὶ μυστικῶς συνερχομένους ὅπως τελῶσι τὰ τῆς λατρείας, καὶ εἰς βεβήλους ἢ ἀμαθεῖς (ὀζαβέλ), μὴ γινώσκοντας οὔτε τὴν οὐσίαν τῆς θρησκείας. (ἴδ. S. de Sacy, Exposé de la religion des Druses, ἐν Παρισίοις 1838, τόμ. 2 εἰς 8ον). — Οἱ Δροῦσοι ἀναφέρουσι τὴν καταγωγήν αὐτῶν εἰς τὸν Δούρζην, μαθητὴν τοῦ φατιμίτου χαλίφου Χακὴμ, 996 – 1021. Τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῶν ὑπερήσπισαν κατὰ τῶν Ἀράβων καὶ τῶν Τούρκων· μόλις δὲ τῷ 1588 κατώρθωσεν ἵνα ὑποτάξῃ αὐτοὺς ὁ σουλτάνος Ἀμουράτης ὁ Γ'. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἠναγκάσθησαν νὰ δεχθῶσι μεγάλους ἐμίρας, ὧν ἡ ἐξουσία διετηρήθη παρὰ τὸν πρόσκαιρον θρίαμβον τοῦ Φάχρ-Ἐδδίνου, ἑνὸς τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν, ἐν ἀρχῇ τοῦ 12' αἰῶνος. Ἐν μέσῳ τοῦ 18' ἀνεκτήσαντο μικρὰν ἀνεξαρτησίαν

Συμμαχήσαντες μετὰ τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ, ἀντιβασιλέως τῆς Αἰγύπτου, εἶτα ὑποταγέντες τῷ Ἰβραὴμ πασσᾷ, ὑπέκυψαν εἰς τὸν ζυγὸν τῆς Πόλης τῷ 1841. Τῷ 1860 κατέσφαξαν τοὺς χριστιανοὺς τοῦ Λιβάνου καὶ τῆς Δαμασκοῦ. Ἴδ. ΛΙΒΑΝΟΣ.

ΔΡΟΥΣΟΣ (Μάρκος-Λίβιος), δήμαρχος τῷ 630 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, 123 πρ. Χ, ἐκηρύχθη ἀνταγωνιστὴς τοῦ Κ. Γράκχου, οὗ κατέστρεψε τὴν δημοτικότητα διανέμων δωρεὰν γαῖας εἰς τὸν λαὸν, καὶ καθιδρύων ἀποικίας. Ὕπατος τῷ 112, ἐνίκησε τοὺς Σκορδίσκους. Τυφλωθεὶς δ' ἐν τῷ γήρατι αὐτοῦ ἔδιδε δημόσια μαθήματα περὶ δικαίου.

Δ ρ ο ῦ σ ο ς (Μάρκος Λίβιος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, δήμαρχος τῷ 920 πρ. Χ, προέτεινε ν' ἀποδοθῶσι τὰ ἄλλοτε ἀφαιρεθέντα δικαστικὰ δικαιώματα τῶν συγκλητικῶν, νὰ δοθῶσιν ὡς ἀποζημίωσις τοῖς ἱππεῦσι 300 θέσεις ἐν τῇ συγκλήτῳ καὶ νὰ πολιτογραφηθῶσιν οἱ Ἰταλοί. Ἐδολοφονήθη καὶ ὡς φονεῖς αὐτοῦ ἐθεωρήθησαν ὁ δήμαρχος Οὐάριος καὶ ὁ ὕπατος Φίλιππος. Οἱ Ἰταλοὶ ἐξεδίκησαν τὸν θάνατον αὐτοῦ διὰ τοῦ κ ο ι ν ω ν ι κ ο ῦ π ο λ έ μ ο υ.

ΔΡΟΥΣΟΣ ΚΛΑΥΔΙΑΝΟΣ (Λίβιος), πατὴρ τῆς αὐτοκρατείρας Λιβίας, γυναικὸς τοῦ Αὐγούστου, ηὐτοκτόνησε μετὰ τὴν ἐν Φιλίπποις μάχην, τῷ 610 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, 43 πρ. Χ, ἔνθα συνεπολέμει μετὰ τοῦ Βρούτου, ὅπως διαφύγῃ τὴν ὀργὴν τοῦ Ὀκταβίου.

ΔΡΟΥΣΟΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ (Κλαύδιος Νέρων), υἱὸς τοῦ Τιβερίου Νέρωνος καὶ τῆς Λιβίας, καὶ δευτερότοκος ἀδελφὸς τοῦ Τιβερίου, γενν. τῷ 1714 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, 59 πρ. Χ, καὶ υἱοθετηθεὶς ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου. Καθυπέταξε τὴν Ῥητίαν καὶ Οὐινδελικίαν, συνεμερίσθη μετὰ τοῦ Αὐγούστου τὴν δόξαν μιᾶς στρατείας ἐπὶ τὴν Γαλατίαν, ἐξεστράτευσε πολλάκις πέραν τοῦ Ῥήνου κατὰ τῶν Οὐισιπίων, τῶν Σικαμβρων καὶ τῶν Χηρούσκων, ὤρυξε διώρυγα ἀπὸ τοῦ Ῥήνου μέχρι τοῦ Ἴσσελ (Fossa Drusiana), ἤγειρεν ἐν Γερμανίᾳ 50 φρούρια, καὶ ἀπέθανεν, ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ἔλβα, πεσὼν ἀπὸ τοῦ ἵππου ἢ ἐκ σφοδροῦ πυρετοῦ, τῷ 10 πρ. Χ. Υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ὁ περιώνυμος Γερμανικὸς καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Κλαύδιος.

ΔΡΟΥΣΟΣ ΚΑΙΣΑΡ, υἱὸς τοῦ αὐτοκράτορος Τιβερίου καὶ τῆς Οὐίψανίας, λογοκριτὴς τῷ 10 μ. Χ, κατέσταλε τὴν ἀνταρσίαν τῶν Λεγεώνων τῆς Παννονίας, τῷ 14, ἐγένετο ὕπατος τῷ 21, ἐθριάμβευσε κατὰ τῶν Ἀλαμάνων, συνεμερίσθη μετὰ τοῦ πατρὸς τὸ δημαρχικὸν ἀξίωμα, ἐπέσυρε τὸ μῖσος τοῦ Σεζάνου βαπίσας αὐτὸν, καὶ ἐδηλητηριάσθη, λέγουσιν, ὑπὸ τῆς ἰδίας αὐτοῦ γυναικὸς Λιβίας, τῆς ἀδελφῆς τοῦ Γερμανικοῦ, ἣν οὗτος διέφθειρε, τῷ 23.

ΔΡΟΥΣΟΣ, 2ος υἱὸς τοῦ Γερμανικοῦ καὶ τῆς Ἀγριππίνης, διεβλήθη παρὰ τῷ Τιβερίῳ ὑπὸ τοῦ Σεζάνου καὶ ἐβλήθη εἰς εἱρκτὴν καταδικασθεὶς εἰς ἀσιτίαν. Μετὰ ἐννέα ἡμέρας ἀπέθανεν, ἀφοῦ ἔφαγε τὸ μαλλίον τοῦ στρώματος αὐτοῦ, τῷ 33 μ. Χρ.

ΔΡΟΧΟΒΥΤΣΗ, πόλ. τῶν αὐστριακῶν χωρῶν ἐν Γαλικίᾳ, 27 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Σαμβόρ. Κάτ. 10,000. Ὑγραὶ ἅλατος καὶ πετρελαίου· ὀρυχεῖα σιδήρου· αἰτηρὰ, κτήνη.

ΔΡΥΑΔΕΣ, νύμφαι τῶν δασῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι συναποθνήσκουσαι μετὰ τῶν δένδρων. Ἐλεύθεραι καὶ πλανώμεναι ἐντὸς τῶν δασῶν, ὠρχοῦντο περὶ τὰ ἀγαπητὰ αὐταῖς δένδρα, ὧν τοὺς κορμοὺς εἶχον ἐνδιαιτήματα. Αἱ δὲ «Ἁμαδρυάδες» ἐξ ἐναντίας αἰχμάλωτοι οὖσαι ἐν τῷ δένδρῳ ἐν ᾧ κατῴκουν συνηύξανον μετ' αὐτοῦ. Ἀπὸ τῶν ἀφιερωμένων αὐταῖς δένδρων ἀνήρτων στεφάνους, ἀναθήματα καὶ εἰκόνας. Ἐμυθολογεῖτο δὲ ὅτι πληττόμεναι ὑπὸ τῆς ἀξίνης ἔβαλλον στεναγμοὺς καὶ ἐξέῤῥεε τοῦ δένδρου αἷμα.

ΔΡΥΑΝΔΕΡ ἢ Δ ρ ύ α ν δ ρ ο ς (Ἰωνᾶς Ἔϊχμαν), σουηδὸς φυσιοδίφης, γενν. τῷ 1748, ἀποθ. τῷ 1810, μαθητὴς τοῦ Λιννάίου. Μεταβὰς εἰς Λονδῖνον, ἔλαβε τὴν διεύθυνσιν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Ἰωσὴφ Βάγξ, ἧς ἐδημοσίευσε «Κατάλογον» λατινιστὶ, 1796—1800, τόμ. 5 εἰς 8ον κτλ.

ΔΡΥΑΣ, εἷς τῶν Λαπίθων ἀνδραγαθήσας κατὰ τῶν Κενταύρων. §—, υἱὸς τοῦ Ἄρεος καὶ ἀδελφὸς τοῦ Τηρέως, ὑφ' οὗ ἐφονεύθη ἐν τῇ θήρᾳ τοῦ Καλυδωνίου κάπρου. §—, υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου φονευθεὶς ὑπὸ τῆς Δαναΐδος Εὐρυδίκης. §—, πατὴρ τοῦ Λυκούργου βασιλέως τῆς Θρᾴκης. §—, υἱὸς τοῦ αὐτοῦ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς παραφρονήσαντος.

ΔΡΥΑΣ, ἴδ. ΔΡΥΑΔΕΣ.

ΔΡΥΔΕΝ (Τζὼν), ἄγγλος ποιητὴς, γενν. τῷ 1631 ἐν Ἀλδουίγκλη (κομητεία Νορθαμπτῶνος), ἀποθ. τῷ 1701 Ἀνετράφη, λέγουσιν, ἐν τῷ δόγματι τῶν ἀναβαπτιστῶν. Ἐσπούδασεν ἐν τῇ σχολῇ τῆς Οὐεστμινστέρης, εἶτα ἐν Κανταβριγίᾳ, ὅθεν μετέβη εἰς Λονδῖνον. Αἱ «Ἡρωϊκαὶ» αὐτοῦ «Στροφαὶ», γραφεῖσαι τῷ 1668, ὅτε ἐξῆλθε τοῦ πανεπιστημίου, ἦσαν ἀφιερωμέναι τῷ Κρόμβελ. Ἔβαλε τὴν παλινόρθωσιν τῆς στυαρ-

Δημοσιεύσεις Βαλλιανδείου Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τικῆς δυναστείας, ἐν τῷ Astræa redux, εἶτα τὴν στέψιν τοῦ Καρόλου Β', κατόπιν τὰ ἀνδραγαθήματα αὐτοῦ ἐν τῷ Annus mirabilis, 1666, καὶ συνέθετο σάτυραν κατὰ τῶν Ὁλλανδῶν. Τὰ δὲ ποιήματα ταῦτα, καίτοι ἀσχημιζόμενα ὑπὸ τῆς κολακείας καὶ τῆς ἀπειροκαλίας τοῦ αἰῶνος, «ἐδίδαξαν, ὡς λέγει ὁ Πὼπ, τοὺς ποιητὰς νὰ συνδέωσιν ἐν τῷ στίχῳ τὴν ποικιλίαν μετὰ τῆς ἁρμονίας, τὴν μεγαλοπρέπειαν μετὰ τῆς θείας δυνάμεως». Ἡ πρώτη αὐτοῦ κωμῳδία «ὁ Παράξενος Ἐραστὴς», δὲν ἐπέτυχεν, ἀλλ' αἱ «Ἀντίζηλοι γυναῖκες», 1664, ὁ «Ἰνδὸς αὐτοκράτωρ», ὁ «Δὸν Σεβαστιανὸς» καὶ 25 ἕτερα ἔργα τῆς σκηνῆς ἐπέτυχον ἐντελῶς. Οἱ «περὶ τῆς δραματικῆς ποιήσεως διάλογοι» καὶ τὰ «Προλεγόμενα» αὐτοῦ εἶναι πρότυπα λεπτῆς καὶ ζωηρᾶς κριτικῆς. Δαφνοστεφὴς ποιητὴς καὶ ἱστοριογράφος τοῦ Καρόλου Β' τῷ 1668, ὁ Δρύδεν ἐκτήσατο πολυαρίθμους ἐχθρούς. Ἀσπασθεὶς δὲ τὸν καθολικισμὸν ἀπώλεσε τὴν παρὰ τῷ βασιλεῖ θέσιν αὐτοῦ, καὶ ἠρνήθη ν' ἀφιερώσῃ τῷ Γουλιέλμῳ Γ' τὴν τῆς «Αἰνειάδος μετάφρασιν, 1697. Ἐν τῶν τελευταίων αὐτοῦ ἔργων ὑπῆρξεν ἡ «Ἑορτὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου» ἣν ἐμελοποίησεν ὁ Ἄνδελ· μετέφρασε δὲ τὸν Ἰουβενάλιον, τὸν Πέρσην, καὶ ἔγραψε πολλὰ ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω. Ἰδ. τὸν «Βίον τοῦ Δρύδεν» ὑπὸ τοῦ Malone, καὶ τὴν συλλογὴν τῶν ἔργων αὐτοῦ, μετὰ σημειώσεων ὑπὸ τοῦ Οὐάλτερ Σκὸτ, 18 τόμ., 1808.

ΔΡΥ-ΙΔΑΙ, ἱερεῖς τῶν ἀρχαίων Γαλατῶν. Ἡ κελτικὴ λέξις Derouyd (παρὰ τὸ Dê ἢ Di Θεὸς, καὶ Rhoud ἢ Rhouid, λαλῶν) ἐσήμαινε «διερμηνευτὴν τῶν θεῶν» ἢ τὸν «λαλοῦντα περὶ τῶν θεῶν». Κατ' ἄλλους ὅμως ἡ λέξις ἐτυμολογεῖται, ἐκ τῆς κελτικῆς λέξεως, druidheacht, μαντεία, μαγεία· ἢ μᾶλλον τῆς λέξεως deru, δρῦς, καὶ wydds, ἰδός. Δρυΐδαι ὑπῆρχον οὐ μόνον ἐν Γαλατίᾳ ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Μεγάλῃ Βρετανίᾳ. Τὴν δὲ γενικὴν αὐτῶν συνέλευσιν συνεκρότουν ἐν μέσῳ ἱεροῦ ἄλσους, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Καρνούτων, ἥτις ἐνομίζετο τὸ κέντρον τῆς Γαλατίας. Τινὲς αὐτῶν ὠνομάσθησαν Semnothées (παρὰ τὸ Saimh, ἕκστασις) ἤτοι «ἐκστατικοὶ» ἢ «μελετητικοί», Silodures (παρὰ τὸ scaladh, διδασκαλία), ἤτοι διδάσκαλοι καὶ Saronides (παρὰ τὸ sar naoidh, sar nidh, σεβασμιώτατος). Eubages ἢ Eubades ἐκαλοῦντο οἱ κατώτεροι λειτουργοί, οἱ περὶ τὰς θυσίας ἀσχολούμενοι καὶ Ovates (vates λατινιστὶ, ᾠδοί), οἱ προφῆται ἢ θεόπνευστοι. Πάντες οἱ δρυΐδαι ἐξελέγοντο διὰ ψήφων συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν, ὅστις ἐκαλεῖτο ἀρχιδρυΐδης. Ἀπήρτιζον δὲ τὴν πρώτην τάξιν τοῦ ἔθνους, ἐξηροῦντο πάσης φορολογίας καὶ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἔθετον τοὺς νόμους, συνωμολόγουν τὰς συνθήκας, διηύθυνον τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἐδίκαζον τὰς πλείστας τῶν διαφορῶν καὶ τὰ ἐγκλήματα, καὶ ἀφώριζον τοὺς μὴ ὑπακούοντας εἰς τὰς διαταγὰς αὐτῶν. Ὅπως ἐκλεχθῇ τις δρυΐδης ἀπῃτεῖτο πολυχρόνιος μύησις, διότι ἡ δικασκαλία αὐτῶν ἦτο καθαρῶς χρησμολογικὴ καὶ ἐδαπανᾶτο, λέγουσιν, εἰς αὐτὴν εἰκοσαετία ὅλη. Ἡ λίαν φημιζομένη παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐπιστήμη αὐτῶν εἶναι ἡμῖν ἀτελῶς γνωστή. Φαίνεται δὲ ὅτι ἐπίστευον τὸ ἄφθαρτον τοῦ κόσμου. Ὁ ἅγιος Ἱερώνυμος ἀνεγνώριζε τὴν θρησκείαν αὐτῶν ὡς μίαν τῶν συνετωτέρων τῆς εἰδωλολατρείας καὶ οἱ πυθαγόρειοι διετείνοντο ὅτι ἦσαν ἱδρυταὶ αὐτῆς. Συνωψίζετο δὲ εἰς τὰς τρεῖς ταύτας ἐντολάς· λατρεύειν τοὺς θεούς, μὴ κακοποιεῖν, καὶ ἀνδρείως διάγειν. Παρὰ τῷ λαῷ ἐπεκράτει εἶδος εἰδωλολατρείας, διότι ἐλάτρευε τοὺς ποταμούς, τὰ ὄρη καὶ τὸν κεραυνόν. Ὁ Καῖσαρ ἀνάγων τὰς θεότητας αὐτῶν εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν πολυθείαν λέγει ὅτι ὁ πρώτιστος θεὸς αὐτῶν ἦτον ὁ Ἑρμῆς προϊστάμενος τῶν τεχνῶν, τῶν περιηγήσεων καὶ τοῦ ἐμπορίου. Κατόπιν ἤρχοντο ὁ Ἀπόλλων, ὁ Ἄρης, ὁ Ζεὺς καὶ ἡ Ἀθηνᾶ. Ὁ δὲ Λουκανὸς καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς τιθεῖσιν ἀνώτατον τῶν θεῶν τὸν Τευτάτην, θεὸν τοῦ ἐμπορίου, καὶ μετ' αὐτὸν τὸν Ἔσον, θεὸν τοῦ πολέμου, τὸν Βέλενον, θεὸν τοῦ ἡλίου, μουσικὸν ἐνταυτῷ καὶ ποιητὴν καὶ ἰατρόν· τὸν Τάρανον, θεὸν τοῦ κεραυνοῦ, τὸν Ὄγμιον Ἡρακλέα, θεὸν τῆς εὐγλωττίας. Ἡ λατρεία τῶν θεῶν ἐμολύνετο τὸ πρῶτον δι' ἀνθρωποθυσιῶν, τὰ δὲ θύματα ἐτίθεντο σταυροειδῶς, ἐφονεύοντο διὰ βελῶν τοξευομένων, ἢ ἐκαίοντο ἐντὸς λυγίνων εἰδώλων ἦσαν δὲ αἰχμάλωτοι ἢ ἐγκληματίαι. Οἱ δρυΐδαι ἐπίστευον εἰς τὴν μετεμψύχωσιν, τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς καὶ ἐπομένως εἰς τὰς μελλούσας ἀμοιβὰς καὶ τιμωρίας. Κατά τινας παραδόσεις εἶχον ἱερὰν γραφὴν ἣν ἐκάλουν ogham καὶ παρὰ τὸ ὄνομα τοῦτο εἰκάζεται ὅτι παρῆχθη τὸ ἐπώνυμον τοῦ Ἡρακλέους Ogmius· ἀλλὰ τῆς γραφῆς ταύτης οὐδὲν σώζεται μνημεῖον. Ἐπεδίδοντο δὲ εἰς τὴν μαντικὴν καὶ τὴν μαγείαν, καὶ ἔφερον ἀπὸ τοῦ τραχήλου ὡς παράσημον ἓν anguinum ovum, εἶδος ὠοειδοῦς κρυσταλλίνης σφαίρας, ἥτις κατὰ τὴν ἐπὶ Πλινίου παράδοσιν, ἦτο κροῖδη τοῦ σιβίλου πολλῶν ὄφεων περιεσπειραμένων καὶ περιελιγμένων ὁμοῦ. Τὸ ὠὸν τοῦτο ἐφέρετο ἐπὶ ἵππου, ἀναβιβάζοντος δεισιδαι-

μονιῶν, αἵτινες πρὸ ἑνὸς ἢτι αἰῶνος ἐπεκράτουν ἐν Κορνουαλλίᾳ, ἐν Οὐαλλίᾳ καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων τῆς Σκωτίας, ἔνθα ἐξακολουθοῦσι φέροντες βαλίνας σφαίρας λεγομένας «πέτρας ὄφεων», εἰς ἃς ἀποδίδουσιν ἰδιαιτέρας ἀρετάς. Ἐκ τούτων ἴσως ἔλαβον τὴν ἀρχὴν ἡ χρῆσις τῶν ἐξ ἠλέκτρου περιδεραίων πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ὀδοντοφυΐας τῶν βρεφῶν, καὶ τὰ ἐν Γαλλίᾳ μικρὰ ὑάλινα σκεύη. Ἄτινα καλοῦνται « λύκου ὀδόντες », dents de loup. Οἱ δρυΐδαι μετήρχοντο τὴν ἰατρικήν, παν-άκεια δ' αὐτῶν ἦτον ὁ ἰξὸς τῆς δρυὸς ὃν πανηγυρικῶς ἔκοπτον ἐν τοῖς δάσεσι κατὰ πᾶν νέον ἔτος. Ὡς ἀστρονόμοι διήρουν τὸν ἐνιαυτὸν εἰς σεληνιακοὺς μῆνας, καὶ ὁ αἰὼν αὐτῶν συνέκειτο ἐκ 30 ἐτῶν.—Αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἦ καὶ θυγατέρες (Druidesses) ἦσαν ἱέρειαι καὶ χρησμολόγοι. Τὸ σπουδαιότερον αὐτῶν ἱερὸν ἦτον ἡ νῆσος Σένα (Sena ἢ Sein) ἐν Φινιστέρῃ.—Μετὰ τὴν κατάκτησιν τοῦ Καίσαρος, ὁ δρυϊδισμὸς διετήρησεν ἐπ' ὀλίγον εἰσέτι χρόνον τὸ αἴσθημα τοῦ γαλατικοῦ ἐθνισμοῦ· οἱ δὲ αὐτοκράτορες Τιβέριος Κλαύδιος, Νέρων, Οὐεσπεσιανός, κατέπνιξαν αὐτὸν ἐν τῷ αἵματι, ἀλλ' οὐχ ἧττον τὰ λείψανα τῆς δρυϊδικῆς λατρείας ὑφίσταντο εἰσέτι ἐπὶ πολὺ· θρησκευτικὰ δέ τινα ἔθιμα καὶ δεισιδαιμονίαι ἀπηγορεύθησαν ὑπὸ τῆς ἐν Νάντῃ συνόδου τῷ 658, καὶ ὑπὸ δύο ψηφισμάτων τοῦ Μεγάλου Καρόλου.

ΔΡΥ-ΙΔΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ, ὄνομα δοθὲν εἰς τὰ μνημεῖα τῆς κελτικῆς τέχνης.

ΔΡΥ-ΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, πόλ. τῆς Ἠπείρου κτισθεῖσα μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Ἀργυροποδίχνης ἢ Ἀργυροκάστρου, ἠρημωμένη οὖσα πρὸ πολλοῦ. Ἡ ἐπισκοπικὴ αὐτῆς ἕδρα μετὰ τὴν ἐρήμωσίν της μετετέθη εἰς Ἀργυρόκαστρον. Εἰσί τινες γνωματεύοντες, ὅτι τὸ θετικὸν αὐτῆς ὄνομα ὑπῆρχεν Ἀδριανούπολις. Ἐπίσκοποι αὐτῆς καὶ μητροπολῖται γνωστοὶ ἡμῖν· Εὐτύχιος ἀναφερόμενος κατὰ τὸ ἔτος 449, Γρατος, κατὰ τὴν ἐν τῇ Ἠπείρῳ τοπικὴν Σύνοδον 516, Κωνσταντῖνος, ὑπογεγραμμένος εἰς τὴν πρὸς τὸν Πάπαν Ὁρμισδαν ἀναφοράν τῶν ἐπισκόπων τῆς Ἠπείρου 523, Κοσμᾶς, κατὰ τὴν Ζ' Σύνοδον 754, Θωμᾶς, 1229, Μακάριος 1564, Ματθαῖος, ὁ προβιβασθεὶς εἰς τὸν θρόνον τῶν Ἰωαννίνων 1612, Ῥαφαὴλ 1720, Στέφανος 1729, Μανουὴλ 1758, Δοσίθεος, ὁ ἐκ Μετζόβου 1810, Γαβριὴλ Σέρνιος ὁ καὶ Χαμάρας 1820, Ἰωακεὶμ ὁ Χῖος μέχρι τοῦ 1835, Παΐσιος ὁ Βυζάντιος ἀποβιώσας τῷ αὐτῷ ἔτει μητροπολίτης 1838, Νικόδημος ὁ ἐξ Ἀργυροκάστρου μέχρι τοῦ 1843, Νικόδημος ὁ ἀπὸ Τυρολόης μέχρι τοῦ 1848, Παντελεήμων Βυζάντιος.

ΔΡΥΜΑΙΑ, ΔΡΥΜΙΑ ἢ ΔΡΥΜΟΣ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Φωκίδος ἐπὶ τοῦ Κηφισσοῦ (Μπαμπᾶ). §—. πολίχ. μεταξὺ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας §—, χωρίον τῆς Εὐβοίας ἐπὶ τοῦ Τελεθρίου ὄρους.

ΔΡΥΜΜΟΝΔΟΣ (Οὐίλλιαμ), εἷς τῶν πρώτων σκώτων ποιητῶν οἵτινες ἔγραψαν ἀγγλιστί, ἐγεννήθη τῷ 1585, ἀπέθανε τῷ 1649. Ἔγραψεν «Ἱστορίαν τῶν πέντε Ἰακώβων βασιλέων τῆς Σκωτίας», ἧς ὁ πεζὸς λόγος ἀνακαλεῖ εἰς τὸν ἀναγινώσκοντα τὸ ὕφος τοῦ σὶρ Φ. Σίδνεϋ ἐν τῇ « Ἀρκαδίᾳ ». Ἔγραψεν ἐπίσης « ἐλαφρὰς ποιήσεις καὶ ἀσμάτια » κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Πετράρχου, ὃν ἡ Ἀγγλία τότε ἐμιμεῖτο. Ποίημα περὶ τῆς περιηγήσεως τοῦ Ἰακώβου Α' εἰς Σκωτίαν, 1617, εἶναι πρότυπον ἁρμονίας. Ἦτο λίαν ἀφωσιωμένος τῇ βασιλείᾳ καὶ ἀπέθανεν ἐκ τῆς λύπης ἣν ἐνεποίησαν αὐτῷ αἱ δυστυχίαι Καρόλου τοῦ Α'. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ συνελέγησαν ἐν Ἐδιμβούργῳ, 1711, εἰς φύλλ.

ΔΡΥΜΜΟΝΔΟΣ (Ἰάκωβος), εἷς τῶν εὐνοουμένων Ἰακώβου τοῦ Β', βασιλέως τῆς Ἀγγλίας, γενν. τῷ 1648, ἀποθ. τῷ 1716. Μέλος τοῦ ἰδιωτικοῦ συμβουλίου, 1678, σφραγιδοφύλαξ τῆς Σκωτίας, 1684, κατέστη μισητὸς διὰ τῶν βιαιοπραγιῶν αὐτοῦ. Ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1688, ἐκρατήθη ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Σέρλιγγ μέχρι τοῦ 1693, ὅτε ἀπεχώρησεν εἰς Ἅγιον Γερμανόν, ἔνθα Ἰάκωβος ὁ Β' διώρισεν αὐτὸν παιδαγωγὸν τοῦ υἱοῦ του, ἱππότου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Αἱ ἐπιστολαὶ αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ συλλόγου ὅστις ὠνομάζετο Camden Society, ἐν Λονδίνῳ, 1845.

ΔΡΥΜΜΟΝΔΟΣ ΔΕ ΜΕΛΦΟΡ (Λουδοβίκος Ἕκτωρ), γενν. τῷ 1726, ἀποθ. τῷ 1789, ὑπασπιστὴς τοῦ Μαυρικίου τῆς Σαξωνίας, παρέσυρε εἰς τὴν μάχην τοῦ Φοντενοᾶ, μετέβη εἰς Πρωσσίαν ὅπως σπουδάσῃ τὴν τακτικὴν τοῦ Μεγάλου Φριδερίκου, καὶ ἐδημοσίευσεν Essai sur la cavalerie légère, ἐν Παρισίοις, 1748· καὶ Traité sur la cavalerie, 1776, εἰς φύλλ. καὶ μετ' ἄτλαντος.

ΔΡΥΜΟΣ. Ἰδ. ΔΡΥΜΑΙΑ.

ΔΡΥΜΟΥΣΣΑ (ἀρχ.), νησίδιον τῆς Ἰωνίας ἐν τῷ σμυρναϊκῷ κόλπῳ.

ΔΡΥΝΕΜΕΤΟΣ (ἀρχ.), κώμη τῆς Γαλατίας παρὰ Στράβωνι.

ΔΡΥΟΠΕΣ. Ἰδ. ΔΡΥΟΠΙΑ.

ΔΡΥΟΠΗ, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Δρύοπος, ἣν ὁ Ἀπόλλων μεταμορφωθεὶς εἰς χελώνην ἐγέννησε τὸν Ἄμφισσαν. §—, πόλ. τῆς Δωρίδος, Ἰδ. ΔΡΥΟΠΙΑ.

Δημόσιες Βιβλιοθήκες Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΔΡΥΟΠΙΑ (ἀρχ.), χώρα τῆς Θεσσαλίας, μεταξὺ τοῦ Σπερχειοῦ, τῶν Θερμοπυλῶν καὶ τοῦ Παρνασσοῦ, κατοικουμένη ὑπὸ τῆς πελασγικῆς φυλῆς τῶν Δρυόπων, οἵτινες ὠνομάσθησαν οὕτως ἀπὸ τοῦ Δρύοπος, υἱοῦ τοῦ ποταμίου θεοῦ Σπερχειοῦ καὶ τῆς δαναΐδος Πολυδώρας. Δρυόπη ἡ θυγάτηρ τοῦ Δρύοπος ἔτεκεν ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος τὸν Ἄμφισσον καὶ μετεμορφώθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ εἰς λωτόν. Ἡ χώρα τῶν Δρυόπων, ὠνομάσθη «Δωρίς», ὅτε κατελήφθη ὑπὸ τῶν Δωριέων. Εὕρηται δὲ προσέτι τὸ ὄνομα τῆς Δρυοπίας ἐφαρμοζόμενον εἰς τὴν Ἀργολίδα, τὴν Εὐβοιαν, τὴν Ἰωνίαν καὶ τὴν Κύπρον, ἔνθα ἐγκατέστησαν οἱ Δρύοπες, ἴδ. ΔΩΡΙΣ.

ΔΡΥΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙ, (ἀρχ.), στενὸν πέρασμα μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Πλαταιῶν ἐπὶ τοῦ Κιθαιρῶνος.

ΔΡΥΟΨ, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Δίας ἢ τοῦ Σπερχειοῦ καὶ τῆς δαναΐδος Πολυδώρας. Ἰδ. ΔΡΥΟΠΙΑ, §—, εἷς τῶν νόθων υἱῶν τοῦ Πριάμου φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰδομενέως.

ΔΡΥΣ, πόλ. τῆς Μολοσσίας περὶ τὴν χώραν τῆς Δρυϊνουπόλεως ὡς τινες γνωματεύουσι, τιθέμενοι καὶ τοὺς ἐνοίκους τῆς χώρας ταύτης εἰς τοὺς πάλαι Δρύοπας. Πιθανώτερον δὲ καθ' ἡμᾶς, τὸ ὀνομάζειν Δρύοπας τοὺς κατοικοῦντας τὰ ἀρκτικώτερα μέρη τῆς νῦν Μαλακασίας χώρας, δι' ὧν διέρχεται ὁ Ἀχελῶος ποταμός, ὅστις κατὰ τὸν Θουκυδίδην πηγάζων ἐκ τοῦ Πίνδου ὄρους διατρέχει πρώτην τὴν χώραν τῶν Δρυόπων. Ἡ διατηρηθεῖσα λέξις Δρύσκος ἐπιβοηθεῖ τὴν γνώμην ταύτην. (Χωρογρ. τῆς Ἠπείρου).

ΔΡΥΣΚΟΣ, θέσις βουνώδης πρὸς τὸ ΒΑ τῶν Ἰωαννίνων ἐξ ἧς ὁ πρὸς τὸν Πίνδον διευθυνόμενος ἀναπαφεύκτως διέρχεται.

ΔΡΩΜΙΣ, ἴδ. ΔΡΟΜΗΣ.

ΔΡΩΣΟΙ (ἀρχ.), ἔθνος τῆς Θρᾴκης, παρὰ Θουκυδίδῃ, πέραν τοῦ Στρυμόνος πρὸς Β ἐπὶ πεδινῆς χώρας, αὐτόνομον.

ΔΥΊΩ-ΓΖΕΝ (Ἰωάννης Γουσταῦος), περιώνυμος γερμανὸς ἱστορικός, γενν. ἐν Τρεπτόβῳ τῆς Πομερανίας, τῇ 6 Ἰουλίου 1808, καὶ υἱὸς διαμαρτυρομένου ἱερέως, ἐσπούδασεν ἐν Στεττίνῳ καὶ Βερολίνῳ, ἔνθα ὑπῆρξε καθηγητὴς τῷ 1829 καὶ 1840. Τότε ἔλαβεν ἱστορικὴν ἕδραν ἐν Κιέλῳ ἔνθα ἀνεμίγη εἰς τὸ ζήτημα τῶν μεγάλων δουκάτων. Αὐτὸς συνέταξε τὴν περίφημον «Ἀναφορὰν τοῦ Κιέλου» καὶ τὴν διαμαρτύρησιν τῶν μαθητῶν, 1844–1846. Ἐδημοσίευσε ἔκτοτε τῶν μετὰ τοῦ καθηγητοῦ Σάμβεν τὴν «Ἱστορίαν τῆς δανικῆς πολιτικῆς» ἐν Δημβούργῳ, ἐν ἔτει τοῦ Τὼ· κατ. 1,800. Ἔπεμψε τῶν δούκων καὶ 2α ἔκδοσις, 1850, καὶ ἔγραψε πολλὰ κατὰ τῆς προσαρτήσεως. Ἡ ἐν Κιέλῳ τῷ 1848 ἐγκαταστᾶσα προσωρινὴ κυβέρνησις ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸ προκαταρκτικὸν κοινοβούλιον τῆς Φραγκφόρτης, κατόπιν δὲ ἐγένετο μέλος τῆς γενικῆς συνελεύσεως καὶ γραμματεὺς τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ συντάγματος ἧς ἐδημοσίευσε τὰς ἐκθέσεις, ἐν Λειψίᾳ, 1849. Ἀνῆκεν εἰς τὴν μερίδα τοῦ Γαγέρνου. Ἀπὸ τοῦ 1851, διωρίσθη καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἰένῃ πανεπιστημίου. Φιλόλογος καὶ ἱστορικὸς, ὁ Δρώυζεν ἐδημοσίευσε μετάφρασιν τοῦ «Αἰσχύλου», ἐν Βερολίνῳ, 1822, ἔκδοσις 2α, 1841, τόμ. 2, καὶ τοῦ «Ἀριστοφάνους», ἐν Βερολίνῳ, 1835 — 1838, τόμ. 3 εἶτα τὴν πολύκροτον «Ἱστορίαν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου» (Geschichte Alexanders des Grossen, ἐν Βερολίνῳ, 1833) σύγγραμμα μεταφρασθὲν ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου κ. Δραγούμη, καὶ δημοσιευθὲν ἐν παραρτήματι διὰ τῆς «Πανδώρας» ἐν Ἀθήναις· τὴν «Ἱστορίαν τοῦ ἑλληνισμοῦ», ἐν Ἀμβούργῳ, 1836—1843, τόμ. 2, «Σειρὰν μαθημάτων περὶ τῆς ἱστορίας τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πολέμου», ἐν Κιέλῳ, 1840, τόμ. 2· «Ἱστορίαν τῆς πρωσσικῆς πολιτικῆς», 1855, τόμ. 2, ἐν τῶν ἀρίστων αὐτοῦ πονημάτων, διάφορα ὑπομνήματα, κτλ.

ΔΥΓΓΑΝΝΩΝ, πόλις τῆς Ἰρλανδίας, ἐν τῷ Οὐλστερ (κομητεία τῆς Τυρώνης), 19 χιλιάμετρ. ΒΔ τῆς Ἀρμάγης· κάτ. 3,801. Ἐμπόριον πανικῶν εἰσέτι σημαντικὸν καίτοι παρακμάσαν. Αὐτόθι διέτριβον οἱ ἡγεμόνες τῆς Οὐλστερ Ὁ Νείλ.

ΔΥΓΓΑΡΒΑΝ, πόλ. τῆς Ἰρλανδίας (Μύνστερ), ἐν τῇ κομητείᾳ καὶ 40 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Ὀυατερφόρδης· κάτ. 5,890. Λιμὴν ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου κόλπου, κατὰ τὸ στόμα τοῦ Κονιγάμ· Θαλάσσια λουτρά. Ἀκτοπλοϊκὸν ἐμπόριον. Ἐρείπια πύργου καὶ ἀρχαίων τειχῶν.

ΔΥΓΚΑΝ (Ἀδὰμ Ὑπολόμης), ἄγγλος ναύαρχος, γενν. τῷ 1731, ἀπεθαν. τῷ 1804, κατετάχθη εἰς τὸ ναυτικὸν τῷ 1746, προυβιβάσθη ὑποπλοίαρχος τῷ 1755, μετέσχε τῆς ἐναντίον τῆς Χαβάνας ἐκστρατείας ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ναυάρχου Κέππελ τῷ 1761, ἐγένετο ὑποναύαρχος τῷ 1789, ἀντιναύαρχος τῷ 1793, ἔλαβε τὴν ἀρχηγίαν τῆς ἐν τῇ Βορείῳ θαλάσσῃ μοίρας τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου, ἐνίκησεν ἐν Καμπερδόδνῃ τὸν ἄγγλον ναύαρχον De Winter, ἐφ' ᾧ καὶ ἐτιτλοφορήθη «Ὑποκόμης τῆς Καμπερδόδνης», τῷ δὲ 1799 διωρίσθη ναύαρχος τῆς λευκῆς Σημαίας.

ΔΥΓΚΕΛΔΗ, πολ. τῆς Σκωτίας, ἐν τῇ κομητείᾳ τοῦ Πέρθ καὶ 24 χιλιάμ. ΒΔ αὐτῆς, ἐπὶ τοῦ Τάυ· κατ. 1,800. Ἔπεμψε τῶν δούκων

ΔΗΜΟΣΙΕΥΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

τῆς Ἀθόλ· ὡραῖα ἐρείπια γοτθικῆς μητροπόλεως, ἥτις ἐξηρτᾶτο ἐκ μοναστηρίου τῶν «Κουλδαίων» ὑπάρχοντος ἀπὸ τῷ 729.

ΔΥΓΚΕΡΚΗ, πόλ. τῆς Γαλλίας, τοπαρχία ἐν τῷ Νομῷ τοῦ Βορρᾶ, 82 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Λίλλης καὶ 356 τῶν Παρισίων διὰ τοῦ ἀρκτικοῦ σιδηροδρόμου (66 μακρὰν τῆς Λίλλης καὶ 291 τῶν Παρισίων, ταχυδρομικῶς), λιμὴν ἐπὶ τῆς Βορείου θαλάσσης, κατὰ τὴν 51ο 2′ 12″ Β πλ. καὶ 0ο 2′ 23″ Α μήκους. Κάτ. 27,900. Πολεμικὴ θέσις 2ας κλάσεως. Πρωτοδικεῖον καὶ ἐμποροδικεῖον, διεύθυνσις τῶν τελωνείων γυμνάσιον, σχολαὶ τῆς ὑδρογραφίας καὶ τῆς ἰχνογραφίας, μουσεῖον, φυσικοϊστορικὸν μουσεῖον, βιβλιοθήκη. Εὐρὺς καὶ ἀσφαλὴς ἐμπορικὸς λιμήν, ὁ ἐγγύτατος πρὸς τὸ Λονδῖνον· τακτικὴ ἀτμοπλοϊκὴ ὑπηρεσία διὰ Λονδῖνον, Ῥοττερδάμην καὶ Χάβρην. Κατάστημα λουτρῶν. Πολεμικὸς λιμὴν μετὰ νεωρίου καὶ ὡραίων σχοινοπλοκείων. Ἡ πόλις εἶναι ἐν γένει εὔκτιστος· αἱ ὁδοὶ καθαραὶ καὶ κανονικαί. Θέας ἄξια εἶναι ἡ γοτθικὴ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Ἐλοᾶ, μετὰ πέντε ναρθήκων, ἧς τὰ προπύλαια εἶναι στοὰ παραδόξως προσηλωμένη εἰς τὸ κτίριον, καὶ πύργος τοῦ ΙΕ′ αἰῶνος, ὅστις χωρίζεται ἀπὸ τῶν προπυλαίων διὰ τοῦ πλάτους τῆς ὁδοῦ· ὁ πύργος τῶν πρωρείων, αἱ προκυμαῖαι, ὁ φάρος εἰς ὃν ἀναβαίνουσι διὰ 270 βαθμίδων κτλ. Διάφορα ἐργοστάσια. Σημαντικὸς ἐφοπλισμὸς ἁλιευτικῶν σκαφῶν πρὸς ἁλιείαν τῆς φαλαίνης καὶ τοῦ ἀντακαίου. Ἐξαγωγὴ γαιάνθρακος, ἐλαίου ἐκ σπόρων, ζυνδρας· εἰσαγωγὴ ἀποικιακῶν, βάμβακος, μαλλίων, κλπ. Αἱ διώρυγες τοῦ Βέργκη, τοῦ Βουργοῦργου καὶ τοῦ Φυρνη ἀπολήγουσιν εἰς Δυγκέρκην, καὶ διευκολύνουσι τὰς συγκοινωνίας αὐτῆς μετὰ τῆς Λίλλης, τῆς Arras Valenciennes καὶ τῶν πόλεων τοῦ Βελγίου. Ἀγορὰ καννάβεως, ἡ σημαντικωτάτη τῆς εὐρωπαϊκῆς ἠπείρου. — Ἡ πόλις αὕτη ἰσχηματίσθη κατὰ τὸν Ζ′ αἰῶνα περὶ μικρᾶς ἐκκλησίας, ἀνεγερθείσης ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Ἐλοᾶ, καὶ ὀνομασθείσης église des Dunes (φλαμανδιστὶ Dune Kerke)· κατέστη δὲ ἰδιαιτέρα ἀρχοντεία, καὶ περιῆλθεν ἀπὸ τῆς κατοχῆς τῶν κομήτων τῆς Φλάνδρας εἰς τὴν τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Γερμανίας. Ἡ Δυγκέρκη ἁλώθη ὑπὸ τῶν Γάλλων τῷ 1646, καὶ ἐκυριεύθη αὖθις ὑπὸ τῶν Ἱσπανῶν τῷ 1652· ἡ λεγομένη νίκη τῶν Dunes, 1658, ἀπέδωκεν αὐτὴν τοῖς Γάλλοις, οἵτινες διὰ συνθήκης παρέδωκαν αὐτὴν τοῖς συμμάχοις αὐτῶν Ἄγγλοις. Ὁ Λουδοβίκος ΙΔ′ ἐξηγόρασεν αὐτὴν τῷ 1662, καὶ ἐξέλεσε διὰ τοῦ Β′ ὅν μεγάλα ἔργα πρὸς ἐπέκτασιν τοῦ λιμένος καὶ αὔξησιν τῶν ὀχυρωμάτων, ἀλλὰ, διὰ τῆς ἐν Οὐτρέχτῃ εἰρήνης, 1713, ἐδέησε νὰ καταστρέψῃ ὁ ἴδιος πάντα ταῦτα τὰ μεγαλοπρεπῆ ἔργα. Οἱ Ἄγγλοι μάτην ἐπολιόρκησαν τὴν Δυγκέρκην τῷ 1793. Ἐπὶ τῆς Παλινορθώσεως, μεγάλα ἔργα ἐξετελέσθησαν πρὸς ἐπιδιόρθωσιν τοῦ λιμένος. Οἱ ναυτικοὶ τῆς Δυγκέρκης ἐφημίσθησαν ἀπὸ τοῦ μέσου ἔτι αἰῶνος ἐπὶ ἐμπειρίᾳ καὶ τόλμῃ· ἐπὶ δὲ τῶν πολέμων τοῦ ΙΣΤ′ αἰῶνος μεταξὺ τῆς Ἱσπανίας καὶ τῶν Ἡνωμένων Ἐπαρχιῶν, ἐπὶ τῶν τοῦ Λουδοβίκου ΙΕ′ μετὰ τῆς Ἱσπανίας καὶ τῆς Ἀγγλίας, τὰ καταδρομικὰ πλοῖα τῆς Δυγκέρκης μεγάλως ἔβλαπτον τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα· διεκρίθησαν δὲ προσέτι ἐπὶ τῶν πολέμων τῆς Δημοκρατίας. Ἡ Δυγκέρκη εἶναι πατρὶς τοῦ Ἰωάννου Βάρτ (Jean Bart), ᾧ ἱδρύθη ὁρειχάλκινος ἀνδριὰς τῷ 1845.

ΔΥΔΑΣΟΣ, ἴσον τῷ ΔΟΙΔΑΣΟΣ.

ΔΥΕ ΕΠΙ ΤΟΥ ΛΙΓΗΡΟΣ (Ἅγιος), πολίχνη τῆς Γαλλίας (Λίγηρ καὶ Σὲρ)· κάτ. 1,260. Ἐξαίρετον ὄξος.

ΔΥΕΡ (Ἰάκωβος), JAMES DYER, Ἄγγλος νομοδιδάσκαλος, γεννηθ. περὶ τὸ 1512 ἐν Ῥουγχίλδῃ (Σομερσέτῃ), ἀποθ. τῷ 1582, καθηγητὴς ἐν τῷ γυμνασίῳ τοῦ Middle-Temple ἐν Λονδίνῳ, ῥήτωρ τῆς κυβερνήσεως ἐν τῇ βουλῇ τῶν κοινοτήτων τῷ 1552, πρόεδρος δικαστηρίου, τῷ 1550, κατέλιπεν «Ἐκθέσεις διαφόρων ἐκλεκτῶν δικαστικῶν γεγονότων καὶ ἀποφάσεων τῶν σεβασμίων κριτῶν καὶ σοφῶν τὰ νομικά», σύγγραμμα κλασικὸν ἐν τῇ ἀγγλικῇ διαδικασίᾳ, οὗ ἡ ἀξιολογωτάτη ἔκδοσις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ John Vaillant, ἐν Λονδίνῳ, 1794, τόμ. 3, εἰς 8ον.

ΔΥΕΡ (John), Ἄγγλος ποιητὴς γενν. ἐν τῇ κομητείᾳ τῆς Λαερμάρθεν (Οὐαλλία) τῷ 1700, ἀποθ. τῷ 1758. Προοριωθεὶς εἰς τὸ δικαστικὸν στάδιον ἠγάπησε περιπαθῶς τὰς τέχνας, περιεβλήθη τὸ ἱερατικὸν σχῆμα, διέδραμε τὴν ὡραίαν αὐτοῦ χώραν, εἶτα τὴν Φλωρεντίαν καὶ τὴν Ῥώμην καὶ ἐδημοσίευσε πρὸ τῆς περιηγήσεως αὐτοῦ ποίημα δι' οὗ ἐκτήσατο φήμην, ἐπιγραφόμενον Grongar Hill, 1727. Τῷ 1740 ἐδημοσίευσε κατὰ ἐρείπια τῆς Ῥώμης», καὶ τῷ 1757, μακρὸν καὶ ψυχρὸν ποίημα «περὶ τοῦ Ἔρους». Αἱ εἰκόνες αὐτοῦ εἶναι ζωηραί, ποιητικαὶ καὶ εὔρυθμοι, πρὸς δὲ τούτοις ἐμφαίνουσι πρᾶότητα καὶ ἀγαθότητα. Τὰ ἅπαντα ποιήματα τοῦ Δύερ συνελέγησαν ἐν Λονδίνῳ, 1761, εἰς 8ον. Αἱ ἐλαφραὶ αὐτοῦ ποιήσεις ἀπαρτίζουσι 53 τόμους τῆς συλλογῆς τοῦ Ἰόνσωνος.

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Κ.Π.Ι.Δ.)

ΔΥΖΑΡ, πολίχ. τῆς Σκωτίας, (Δίφη), λιμὴν ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ Φόρθη καὶ 18 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Ἐδιμβούργου. Κάτοικ. 1,500. Ὀρυχεῖα γαιάνθρακος καὶ σιδήρου· κάμινοι καὶ χυτήρια. Νεώρια. Ἐμπόριον ἄλλοτε σημαντικόν, οὗ ἕνεκα ἐπωνομάσθη «ἡ μικρὰ Ὁλλανδία», ἀλλὰ παρακμάσαν ἀπὸ τῆς ἑνώσεως τῆς Σκωτίας μετὰ τῆς Ἀγγλίας.

ΔΥΚ (ΒΑΝ). Ἴδ. ΒΑΝΔΥΚΙΟΣ.

ΔΥΚΑΓΓΙΟΣ, ἴδ. ΔΟΥΚΑΓΓΙΟΣ.

ΔΥΚΡΟ, ἴδ. Παράρτημα.

ΔΥΛΑ (Νομὸς τοῦ), ἀρχ. νομὸς τῆς Γαλλίας.

ΔΥΛΑΣ, ΘΙΔΙΑΣ, ποτ. τοῦ Βελγίου, πηγάζων πλησίον τοῦ Houtain (Βραβάντη) σχηματίζει μετὰ τοῦ Νέθη τὸν Ῥύπελ. Ῥοῦς 86 χιλιαμ. πλευστὸς ἐπὶ 23.

ΔΥΜΑΝΑΤΑΙ (ἀρχ.), φυλὴ ἐν Σικυῶνι.

ΔΥΜΑΝΕΣ (ἀρχ.), μίαν τῶν ἐν Σπάρτῃ τριῶν φυλῶν, οὕτως ἐπονομασθεῖσα ἀπὸ τοῦ Δύμανντος, ἑνὸς τῶν τριῶν υἱῶν τοῦ Αἰγιμίου βασιλέως τῶν Δωριέων τοῦ Πίνδου. Ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ Παμφύλου καὶ Ὕλλου ἐπωνομάσθησαν αἱ δύο ἕτεραι φυλαί.

ΔΥΜΑΣ, πατὴρ τοῦ Ἀσίου καὶ τῆς Ἑκάβης, ἡγεμὼν τῆς Φρυγίας. §—, εἷς τῶν ἐπισήμων Φαιάκων. §—, ἴδ. ΔΥΜΑΝΕΣ.

ΔΥΜΗ (ἀρχ.), πόλ. παραθαλάσσιος τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἀχαΐᾳ, ἐπὶ ἴτης ὄχθης τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου. Ἐλεηλατήθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων τῷ 146 πρ. Χρ.

ΔΥΜΟΛΑΡΔΟΣ (Ἐβρίκος-Φραγκ.-Στέφανος Ἐλισάβετ ΟΡΣΕΛ), δραματικὸς συγγραφεύς, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1771, ἀποθαν. τῷ 1845. Ὑπάλληλος τῆς ἀσυνομικῆς διευθύνσεως τῷ 1789—90, συνήγορος τῶν κατηγορουμένων ἐπὶ τῆς ἐπαναστατικῆς κυβερνήσεως κ.τ.λ. ἐπεδόθη εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν γραμμάτων, κατέλιπε διάφορα δράματα καὶ Entretiens de l'autre monde.

ΔΥΜΟΝΣΩ (Ι.-Β.), γενν. ἐν Βρυξέλλαις τῷ 1760, ἀποθαν. τῷ 1821. Ἀφοῦ ἐσπούδασε τὴν ἀρχιτεκτονικὴν ἐν Ῥώμῃ, μετέσχε τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Κάτω Χωρῶν κατὰ τῶν Αὐστριακῶν τῷ 1787, καὶ διώρισε τοὺς «Καναρίους», σῶμα εὐζώνων στρατιωτῶν οὕτως ὀνομασθὲν ἀπὸ τοῦ χρώματος τῆς στολῆς. Ἀποτυχούσης τῆς πατριωτικῆς μερίδος κατέφυγεν εἰς τὴν Γαλλίαν, διωργάνισε, τῷ 1792, τοὺς βίλγους φυγάδας καὶ διὰ τῆς ἀνδρείας αὐτοῦ ἔδειξεν ἐν ταῖς μάχαις τῆς Ζεμμάπης καὶ τῆς Νερβίνδης τὸν βαθμὸν στρατηγοῦ μεραρχίας. Τῷ 1794 τοὺς ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Πισεγρὺ ἐπολέμησεν ἐν Fleurus, παρευρέθη εἰς τὰς πολιορκίας τοῦ Bois-le-Duc καὶ τῆς Νιμέγκης, καὶ ἔλαβε τὴν διοίκησιν τῆς Ἄγης. Τῷ 1795, ἔτρεψεν εἰς φυγὴν ἐν τῇ μάχῃ τῆς Βέργεν ἀγγλορῥωσικὴν μεραρχίαν. Τῷ 1795, ἡ Βαταυϊκὴ δημοκρατία διώρισεν αὐτὸν ποποτηρητήν. Ἠγεῖτο τῶν βαταυῶν συμμάχων ἐν τοῖς γερμανικοῖς πολέμοις τῷ 1800 καὶ 1805, διωρίσθη ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου Βοναπάρτου πληρεξούσιος ὑπουργὸς ἐν Γαλλίᾳ, ἀρχηγὸς τῶν ὁλλανδικῶν στρατευμάτων ἐν τῷ πρωσσικῷ πολέμῳ τῷ 1806, στρατάρχης τῆς Ὁλλανδίας τῷ 1807, μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας, καὶ ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦ «κόμητος δὲ Βεργενδάελ» ἐκδιώξας τοὺς Ἄγγλους τῆς νήσου Οὐαλχέρεν. Καίτοι καταπολεμήσας τὴν προσάρτησιν τῆς Ὁλλανδίας εἰς τὴν Γαλλίαν, ἀνηγορεύθη ὑπὸ Ναπολέοντος τοῦ Α' κόμης τῆς αὐτοκρατορίας τῷ 1811, καὶ διοικητὴς τῆς 2ας στρατιωτικῆς μεραρχίας. Ὁ Δυμονσὼ ἐδοξάσθη ἐν τατς μάχαις τῆς Δρέσδης καὶ τῆς Κούλμης, 1813. Μετὰ τὰ συμβάντα τοῦ 1815, ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ πατρίδα. Ὁ στρατὸς ἐπωνόμασεν αὐτὸν «ἀκηλίδωτον στρατηγόν.»

ΔΥΜΟΝΤΟΣ (Ἐβρῖκος), ὀργανοποιὸς καὶ μουσουργός, γενν. ἐν Διέγῃ τῷ 1610, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1684, ἐχρημάτισε διδάσκαλος τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ'. Κατέλιπε 5 «Βασιλικὰς λειτουργίας».

ΔΥΜΟΝΤΟΣ (Ἰωάννης), γάλλος δημοσιογράφος, ἀποθ. τῷ 1726. Κατ' ἀρχὰς ἠσπάσθη τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, εἶτα διέδραμε τὰς διαφόρους χώρας τῆς Εὐρώπης συλλέγων στατιστικὰς πληροφορίας. Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας προσέλαβεν αὐτὸν ἱστοριογράφον. Ἔχομεν τοῦ Δυμόντου Voyages en France, en Italie, en Allemagne, à Malte et en Turquie, ἐν Ἁγῇ, 1699. τόμ. 4 εἰς 12ον· Cours universel diplomatique du droit des gens, ἐν Ἀμστελοδάμῳ 1726 καὶ ἑφεξῆς, τόμ. 8 εἰς φόλλ. συνεχιζόμενοι ὑπὸ τοῦ J. Rousset.

ΔΥΜΟΝΤΟΣ (Πέτρος-Στέφανος-Λουδοβίκος), δημοσιογράφος, γενν. ἐν Γενεύῃ τῷ 1759, ἀποθ. τῷ 1829, ἱερεὺς τῆς προτεσταντικῆς ἐκκλησίας, μετέβη τῷ 1783 εἰς Πετρούπολιν, τῷ 1785 εἰς Λονδῖνον, καὶ ἐπὶ τῆς Ἐπαναστάσεως ἐπεχείρησε μετὰ τοῦ Μιραβὼ τὴν δημοσίευσιν ἐφημερίδος ὑπὸ τὸν τίτλον le Courrier de Provence. Ἐπανακάμψας δ' εἰς Ἀγγλίαν ἐτακτοποίησε τὰ χειρόγραφα τοῦ φίλου αὐτοῦ Ἱερεμίου Βενθάμου, καὶ μεταφράζων ἢ σχολιάζων αὐτὰ διέδωκε τὰ δόγματα τῆς φιλοσοφίας τοῦ ἄγγλου συγγραφέως.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Ἀριστοτελείου (Ν.Π.Τ.Α.)

Τῷ 1809 ἦτο μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἥτις ἐνετάλη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας Ἀλεξάνδρου τὴν σύνταξιν κώδηκος, καὶ μετὰ τὸ 1814 ἐγένετο μέλος τοῦ μεγάλου συμβουλίου τῆς Γενεύης.

ΔΥΜΟΝΤΟΣ Δ' ΟΥΡΒΙΔ, DUMONT D' URVILLE (Ἰούλιος Σεβαστιανὸς Καῖσαρ), περιώνυμος γάλλος θαλασσοπόρος, γενν. ἐν Κονδὲ ἐπὶ Νοαρὼ τῷ 1790, ἀποθ. τῷ 1842. Ἐπεράτωσε τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τῆς Bayeux καὶ τῆς Κὰν, ἐπεδόθη εἰς τὴν βοτανικὴν, ἔμαθε τὴν ἑβραϊκὴν τὴν ἀγγλικὴν, τὴν γερμανικὴν, κατετάχθη εἰς τὸ ναυτικὸν ἐν Βρέστῃ, διωρίσθη δόκιμος πρώτης κλάσεως τῷ 1811, σημαιοφόρος τῷ 1814, καὶ συνώδευσε τὴν ἐπιστημονικὴν ἐκδρομὴν τῷ 1819 ἐν τῷ Αἰγαίῳ Πελάγει καὶ τῇ Μαύρῃ θαλάσσῃ. Τούτῳ ὀφείλεται ἡ ἐν τῷ Λούβρῳ πολυθρύλητος «Ἀφροδίτη τῆς Μήλου», ἐφ' ἧς ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει γάλλου πρεσβευτοῦ. Ἡ ὕλη ἣν ἐν τῇ περιηγήσει συνελέξατο ἐχρησίμευσεν αὐτῷ ὅπως δημοσιεύσῃ ὕστερον ἔ Mémoire géologique sur l'île de Santorin καὶ Mémoire archéologique sur les ruines d' un temple de Mélos Ὑποπλοίαρχος ἐν τῇ ἐπανόδῳ αὐτοῦ διηύθυνε τὴν κορβέτταν la Coquille, καὶ ἐξετέλεσε μετὰ τοῦ πλοιάρχου Δουπερρέυ, 1822-25, περίπλουν τῆς γῆς, ἀνεκάλυψε δὲ τὰς νήσους Clermonte - Tonnerre, Lostange, Duperrey καὶ d' Urville. Διορισθεὶς πλοίαρχος φρεγάτας ἐπετράπη, τῷ 1826, τὴν ἐξερεύνησιν τῆς Νέας Ζηλανδίας καὶ τῆς Νέας Γουινέας, ταὐτοχρόνως δὲ τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ τόπου, ἔνθα ἀπωλέσθη ὁ La Pérouse· ἡ Coquille μετωνομάσθη, τότε Astrolabe ἀπὸ τοῦ ὀνόματος ἑνὸς τῶν πλοίων τοῦ θαλασσοπόρου. Διαρκοῦντος τοῦ δευτέρου πλοῦ, ὁ Δυμόντος δ' Οὐρβὶλ συνεπλήρωσε τὴν σπουδὴν τῶν νήσων Βίτη, ἐπεσκέψατο τὰς νήσους Λουάλτυ, τὴν νῆσον Βανίκορον, ἔνθα ἤγειρε μνημεῖον τῷ La Pérouse. 1828, ἐχειρίσασε 65 χάρτας, 3,000 ἀνατομικῶν πινάκων, καὶ συνέλεξεν 8 ἕως 10,000 εἴδη ζώων, 6,000 εἴδη φυτῶν, πολλὰς ἑκατοντάδας δειγμάτων βράχου, κτλ. Τῷ 1829 προὐβιβάσθη πλοίαρχος δικρότου. Ἡ ἐπανάστασις τοῦ Ἰουλίου 1830 ἐνετείλατο αὐτῷ ἵνα μεταγάγῃ τὸν Κάρολον Γ' εἰς Ἀγγλίαν. Κατὰ δὲ τὰ ἀκόλουθα ἔτη, ἐδημοσίευσε τὸ Voyage de l'Astrolabe, 13 τόμ. εἰς 8ον. Χρηματίσας λιμενάρχης τῆς Τουλῶνος, ἐξετέλεσεν, ἀπὸ τοῦ 1837 μέχρι τοῦ 1840, τρίτον πλοῦν εἰς τὰς πλησίον τοῦ ναυτικοῦ πόλου θαλάσσας, μετὰ τῶν πλοίων Astrolabe καὶ Zélée. Διέβραμε πανταχοῦ τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανὸν, ἀνεκάλυψε νέας χώρας εἰς ἃς ἔδωκε τὰ ὀνόματα Louis Philippe, Joinville, Rosamel, Adélie, ἐσπούδασε τὰ ἤθη καὶ τὴν γλῶσσαν τῶν ἀγρίων τῆς Πολυνησίας, καὶ συνεκόμισε πανταχόθεν ἄφθονον θησαυρὸν ἐξ οὗ ὠφελήθησαν ἡ βοτανικὴ, ἡ ζωολογία καὶ ἡ ὀρυκτολογία. Καταπλεύσας εἰς Γαλλίαν προὐβιβάσθη ὑποναύαρχος. Ἤρχιζε δὲ δημοσιεύων τὸ Voyage au pôle Sud et dans l'Océanie, ὅτε ἀπέθανε τραυματισθεὶς καὶ καεὶς ἐπὶ τῆς καταστροφῆς τοῦ σιδηροδρόμου τῶν Βερσαλλιῶν, τῇ 8 μαΐου 1842· τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ ἐπερατώθη τῷ 1848. Πρὸς τοῖς ἀνωτέρω κατέλιπε Voyage pittoresque autour du monde, 2 τόμ. εἰς μέγα 8ον, συστηματικὴν σύνοψιν τῶν κυριωτέρων περιηγήσεων καὶ ἀνακαλύψεων. Ὁ Δυμόντος δ' Οὐρβὶλ τεθεὶς πολλάκις ὑποψήφιος τοῦ Πανακαδημίου ἀπέτυχεν· ἐγένετο δὲ μέλος τοῦ Γεωγραφικοῦ, συλλόγου, παρ' οὗ ἔλαβε τὸ μέγα χρυσοῦν νομισματόσημον. Ἱδρύθη αὐτῷ διὰ συνεισφορῶν ἐν Παρισίοις μνημεῖον ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τοῦ «ὄρους Παρνασσοῦ» καὶ ὀρειχάλκινος ἀνδριὰς ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ πόλει.

ΔΥΜΟΥΛΙΝΟΣ ἡ «Δυμουλὲν», DUMOULIN (Κάρολος), λατινιστὶ Molinæus, περιώνυμος νομοδιδάσκαλος, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1500, ἐξ οἰκογενείας συγγενευούσης μετὰ τῆς Ἄννης Βολέυν, ἀποθ. τῷ 1566. Τραυλίζων καὶ μὴ δυνάμενος ν' ἀγορεύῃ δημοσίᾳ περιωρίσθη εἰς νομικὰς συγγραφὰς, καὶ κατέλιπε σὺν ἄλλοις πονήμασι Conseil sur le fait du concile de Trente, ἐν Λυὼν, 1564, εἰς 8ον, ἔνθα ὑπεστήριζεν ὅτι ἡ ἐν Τριδέντῳ σύνοδος ἦτον ἄκυρος. Ἀρίστη ἔκδοσις τῶν συγγραμμάτων τοῦ Δυμουλίνου εἶναι ἡ τῶν Παρισίων, 1681, τόμ. 5 εἰς φύλλον.

ΔΥΜΟΥΛΙΝΟΣ (Πέτρος), διαμαρτυρόμενος θεολόγος, γενν. ἐν Βεξίνῳ τῷ 1568, ἀποθ τῷ 1658. Ἐδίδαξε τὴν φιλοσοφίαν ἐν Λεύδῃ καὶ κατέλιπε De monarchiâ temporali pontificis romani, ἐν Λεύδῃ, 1614· Nouveauté du papisme, ἐν Σεδὰν, 1627.

ΔΥΜΟΥΡΙΕΣ, DUMOURIEZ (Κάρολος Φραγκίσκος ΔΟΥΠΕΡΡΙΕ), γάλλος στρατηγὸς, γενν. ἐν Καμβραΐ τῷ 1739, ἀποθ. τῷ 1823, συνώδευσεν ἐκκαιδεκαέτης τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰς τοὺς πολέμους τοῦ ἀνοδιρικοῦ στρατοῦ, καὶ ἐτραυματίσθη, ἐν Κλοστερκόμπ. Μετὰ τὴν εἰρήνην τοῦ 1763 ἔφερεν 22 τραύματα. Φλογερὰν ἔχων φαντασίαν καὶ ἀτσκίνητον ἐνεργητικότητα ἀνεμίγη

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Ν.Π.Δ.Δ.)

εἰς διπλωματικὰς βαδιουργίας ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ Σοαζὲλ, ὅστις διώρισεν αὐτὸν ὑποστράτηγον τοῦ εἰς τὴν Κορσικὴν ἀποσταλέντος στρατοῦ, τῷ 1768.

Ὁ Δυμουριὲς ἠνδραγάθησεν ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ, ἔλαβε παρὰ τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ' τὴν φρουραρχίαν τοῦ Χερβούργου καὶ διωρίσθη καταλυματίας τῷ 1788. Ὅτε δὲ ἐξερράγη ἡ Ἐπανάστασις, ἐδείχθη θιασώτης τῶν νέων ἰδεῶν, καὶ ἐδημοσίευσε ὁριμὸ φυλλάδιον μετ' Ἐπιγραφῆς Cahiers d'un bailliage qui ne discutera pas aux Etats-généraux. Ἐνωθεὶς μετὰ τῶν Γιρονδίνων, ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἕδραν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν τῇ 15 μαρτίου 1792, ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς διαλύσεως τῆς συνταγματικῆς φρουρᾶς τοῦ βασιλέως, προὐκάλεσε τὸν ἐναντίον τῆς Αὐστρίας πόλεμον, καὶ ἐπεκαλέσθη τὴν βασιλικὴν ἐπικύρωσιν εἰς τὴν ἐξορίαν τῶν μὴ ὁρκισθέντων ἱερέων. Μετὰ τρεῖς μῆνας ἐστάλη ὑπὸ τὸν Δύκνερ εἰς τὸν στρατὸν τοῦ Βορρᾶ, καὶ προὐβιβάσθη στρατηγός. Κληθεὶς ἐπὶ τὴν ἀρχιστρατηγίαν τοῦ αὐτοῦ στρατοῦ, συνέλαβε καὶ ἐξετέλεσε τὴν ἀξιομνημόνευτον ἐκστρατείαν τῆς Ἀργόννης, ἥτις ἐπερατώθη διὰ τῆς ἐν Βαλμὺ μάχης, κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1792, καὶ ἐνίκησεν ἐν Ζεμμάπῃ, κατὰ νοέμβριον τοῦ 1792, ὅτε διὰ τῆς νίκης ταύτης ἔλαβε τὸ Βέλγιον. Ἡ βαδιοῦργος αὐτοῦ διάνοια ἐπανήγαγεν αὐτὸν εἰς Παρισίους ἐπὶ τῆς δίκης τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ'. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὸν στρατὸν, συνεκρότησε τὴν ἐν Νερβίνδῃ μάχην, ἐν ᾗ ἠττήθη τῇ 18 μαρτίου 1793 καὶ ἐπέβριψε τὰ αἴτια τῆς ἥττης εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους τῆς Συμβατικῆς Συνελεύσεως, οἵτινες ἔσπειρον ἐν τῷ στρατῷ τὴν ἀταξίαν. Κατηγορούμενος δ' ἐν τῇ Συνελεύσει, ἀπεφάσισε νὰ συνθηκολογήσῃ μετὰ τοῦ πρίγκηπος τοῦ Κοβούργου, ᾧ ἔμελλε νὰ παραδώσῃ τὸν στρατὸν καὶ τὰ φρούρια· τέσσαρες ἀπεσταλμένοι καὶ ὁ Beurnonville, ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν ἀφικνοῦνται αἴφνης εἰς τὸν στρατόν. Ὁ Δυμουριὲς συλλαμβάνει καὶ παραδίδωσιν αὐτοὺς τοῖς Αὐστριακοῖς· ἀμέσως δὲ θέλει νὰ συμπαρασύρῃ τοὺς στρατιώτας αὐτοῦ, οἵτινες μένουσι πιστοὶ, καὶ βιάζουσιν αὐτὸν νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον. Μετὰ τὴν προδοσίαν ταύτην, ὁ Δυμουριὲς ἔφυγεν εἰς ξένας χώρας φέρων τὴν μετάνοιαν ἐπὶ τοῖς φιλοδόξοις αὐτοῦ σκοποῖς καὶ τὴν αἰσχύνην ἐπὶ τῇ προδοσίᾳ· δ' ᾗ ἐβάλλησε νὰ καταρθώσῃ αὐτούς. Ἀπέθανεν ἐν Τυρβίλλ Πάρκ ('Αγγλία), καταλιπὼν φήμην ἐπαναστατικοῦ Πρωτέως. Τὰ γνωστότερα τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ εἶναι Coup d'œil politique, sur l'avenir de la France, la Vie et les Mémoires du général Dumouriez, Talleau spéculatif de l'Europe, Campagnes du maréchal de Schomberg en Portugal, de 1662 à 1668, ἐν Λονδίνῳ, 1807, εἰς 12ον, Jugement sur Bonaparte, αὐτόθι ἀναπυπωθὲν ἐν Παρισίοις τῷ 1814.

ΔΥΜΟΥΣΤΙΕ (Δανιὴλ), ζωγράφος, γενν. ἐν Παρισίοις περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, ἀποθ. τῷ 1631, κατέλιπε χαριέστατα χρωματογραφήματα.

ΔΥΜΦΝΗ ('Αγία), θυγάτηρ εἰδωλολάτρου βασιλέως τῆς Ἰρλανδίας κατὰ τὸν ΣΤον αἰῶνα, προσηλυτισθεῖσα ὑπ' ἀναχωρητοῦ, κατέφυγεν εἰς τὰ πέριξ τοῦ Ghéel ἐν Βελγίῳ. Ὁ πατὴρ αὐτῆς ἀνακαλύψας τὸ ἀναχωρητήριον ἠθέλησε νὰ τὴν βιάσῃ ὅπως ἐξομόσῃ τὴν νέαν πίστιν, καὶ μὴ δυνηθεὶς ἀπεκεφάλισεν αὐτήν. Εἰς τὸ θέαμα τοῦτο πολλοὶ παράφρονες ἀνέλαβον τὸ λογικὸν αὐτῶν· ἡ δὲ Δύμφνη ἐκηρύχθη προστάτις τῶν τρελλῶν.

ΔΥΜΦΡΕΙΑ, Δουμφρία ἢ Δυμφρία, γαλλιστὶ Dumfries, λατινιστὶ Dunfreia, πόλις τῆς Σκωτίας, πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου κομητείας, λιμὴν ἐμπορικώτατος ἐπὶ τοῦ Νήθα, πλησίον τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ εἰς τὸν Σολβάην κόλπον, 114 χιλιάμετρα πρὸς Νότον τοῦ Ἐδιμβούργου· κάτοικοι 14,000. Πρωτοδικεῖον· φρενοκομεῖον· πανεπιστημιακὸς σύλλογος. Θέας ἄξια εἶναι τὸ δημαρχεῖον, τὸ μέγαρον τῆς δικαιοσύνης καὶ ἐν τοῖς πολυτελέσι τύμβοις τοῦ νεκροταφείου τοῦ Ἁγίου Μιχαὴλ, τὸ μνημεῖον τοῦ Ῥοβέρτου Βύρν. Σημαντικὸν ἐμπόριον μετὰ τῆς Ἀμερικῆς. Ἀγοραὶ ἵππων καὶ κτηνῶν.—Ἡ κομητία τῆς Δουμφρίας, κειμένη μεταξὺ τῶν τῆς Σελρίκας, Πήβλης καὶ Λανάρκης πρὸς Β, τῆς Αὐρ καὶ Κιρκουδβράϊτ πρὸς Δ, τοῦ Ῥοξβούργου πρὸς Α καὶ τοῦ Σολβάη κόλπου πρὸς Ν, ἔχει ἔκτασιν 327, 370 ἑκταρίων, περιλαμβάνει δὲ 43 ἐνορίας καὶ 78,500 κατ. Γῆ καλυπτομένη ὑπὸ τῶν διακλαδώσεων τῶν Σεβιότων ὀρέων, ἀρδευομένη ὑπὸ τοῦ Ἄννάν, τοῦ Νήθα καὶ τοῦ Ἔσκ. Καλαὶ βοσκαί· ὀρυχεῖα μολύβδου ἐν Λεατσχίλλῃ, καὶ γαιάνθρακος ἐν Ἀρτφέλδῃ (ὕψ. 850 μέτρ.) Θειοῦχος πηγὴ ἐν Μοφφάτῃ. Ἵππον ἡ ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία τῆς Οὐαλεντίας.

ΔΥΝΑΜΕΝΗ, μία τῶν Νηρηίδων.

ΔΥΝΑΣΤΗ, μία τῶν Θεσπιάδων, ἐξ ἧς ὁ Ἡρακλῆς ἐγέννησε τὸν Ἔρατον.

ΔΥΟ ΘΑΛΑΣΣΩΝ (Διῶρυξ τῶν). Ἴδ. ΑΛΓΕΣΙΡΑΣ.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ἀρχαιολογικοῦ (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΔΥΟ ΝΕΘΩΝ (Νομοὶ τῶν). Ἴδ. ΝΕΘΗΣ.

ΔΥΟ ΓΕΦΥΡΑΙ, γερμανιστὶ Zweibrücken, λατινιστὶ Bipontum, γαλιστὶ Deux ponts, πόλ. τῆς Βαυαρίας, 75 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Σπίρας, ἐπὶ τοῦ Ἀρβὰχ, πλησίον τῆς συμβολῆς αὐτοῦ μετὰ τοῦ Σέρρα, ἐπὶ τῆς 49ο 14′ 48″ Β πλ., καὶ 5ο 1′ 48″ Α μήκ. Κάτ. 8,000, ὧν 2,000 καθολικοί. Ἄλλοτε πρωτεύουσα τοῦ δουκάτου τῶν Δύο Γεφυρῶν, σώζει εἰσέτι ἴχνη τοῦ λαμπροῦ μεγάρου τῶν ἀρχαίων δουκῶν. Ἐφετεῖον, σωφρονιστήριον, γυμνάσιον, βιβλιοθήκη. Περιώνυμον Ἱπποστάσιον. Κατασκευὴ ἐριούχων, βυρσῶν, ταμβάκου· κλωστήρια βάμβακος· βυρσοδεψεῖα, καλλιέργεια βρυωνίας. Τῷ 1779, ἤρξατο ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἡ ἐν Στρασβούργῳ πεπρατωθεῖσα συλλογὴ κλασικῶν λατίνων συγγραφέων, διακρινομένη ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς ἐκδόσεως τῶν Δύο γεφυρῶν (Bipontine).

Δύο γέφυραι, ἀρχ. κομητεία τῆς Αὐτοκρατορίας, ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ Ἄνω Ῥήνου συγκειμένη κατ' ἀρχὰς ἐκ τῶν πόλεων τῶν Δύο Γεφυρῶν, τῆς Ἀμβειλέρης καὶ τοῦ Βίργ-Ζαβέρν, ὕστερον δὲ καὶ τῆς κομητείας τοῦ Σπάνχεϊμ, καὶ τοῦ πλείστου μέρους τῆς κομητείας τοῦ Βελδένζ. Ἐκλιπόντος τοῦ οἴκου ὅστις ἐκυβέρνα αὐτὴν (1390), ἔλαχεν εἰς τὸ μερίδιον τῶν παλατίνων κομήτων τοῦ Ῥήνου, καὶ ἀντηγορεύθη πριγκηπάτον ἐπὶ τοῦ διαμελισμοῦ τοῦ Παλατινάτου μετὰ τὸν θάνατον τοῦ αὐτοκράτορος Ῥοβέρτου, τῷ 1410, ἐγένετο ἡγεμονικὸν δουκάτον. Οἱ υἱοὶ τοῦ Ῥοβέρτου ἐθεμελίωσαν τὰς γραμμὰς τοῦ Παλατινάτου τῶν Δύο Γεφυρῶν, τοῦ Νεβούργου καὶ τοῦ Βιρκεμφέλδου. Ἐκ τῆς πρώτης κατάγεται ὁ δοὺξ Κάρολος Γουσταῦος, κληθεὶς τῷ 1654 ἐπὶ τὸν θρόνον τῆς Σουηδίας (Κάρολος Ι). Ἀπὸ τοῦ οἴκου τούτου κατάγονται ἐπίσης οἱ βασιλεῖς Κάρολος ΙΑ′ καὶ Κάρολος ΙΒ′. Μετὰ τὸν θάνατον Καρόλου τοῦ ΙΒ′, 1718, αἱ Δύο Γέφυραι ἔλαχον εἰς πλάγιον κλάδον τῆς οἰκογενείας καὶ μετ' αὐτὸν, 1731, εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βιρκεμφέλδου, εἰς ὃν ἀνήκει ὁ Κάρολος Θεόδωρος, ἐκλέκτωρ παλατῖνος καὶ δοὺξ τῆς Βαυαρίας, 1777, στέλεχος τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τῆς Βαυαρίας. Ἐπὶ τῶν πολέμων τῆς Ἐπαναστάσεως, τὸ δουκάτον τῶν Δύο Γεφυρῶν κατελήφθη ὑπὸ τῶν Γάλλων, καὶ παρεχωρήθη εἰς τὴν Γαλλίαν διὰ τῆς ἐν Λυνεβίλλῃ συνθήκης, ἀποτελέσαν μέρος τοῦ νομοῦ τοῦ Mont-Tonnerre. Τῷ 1814, τὸ πλεῖστον μέρος τῶν Δύο Γεφυρῶν ἐδόθη τῇ Βαυαρίᾳ, καὶ τινα μέρη προσηρτήθησαν εἰς τὸ Σαξωνικὸν Κοβοῦργον καὶ τὴν Ἔσσην Ὁμβούργην, τὸ δὲ πριγκηπάτον τῆς Βιρκεμφέλδης ἐδόθη εἰς τὸ Ὀλδεμβοῦργον.

ΔΥΟ ΡΟΔΩΝ (Πόλεμος τῶν). Ἴδ. ΡΟΔΩΝ.

ΔΥΟ ΣΕΒΡΩΝ (Νομὸς τῶν). Ἴδ. ΣΕΒΡΑΙ (ΔΥΟ).

ΔΥΟ ΣΙΚΕΛΙΩΝ (Βασίλ. τῶν). Ἴδ. ΝΕΑΠΟΛΙΣ καὶ ΣΙΚΕΛΙΑ.

ΔΥΠΟΝ ΔΕ ΛΕΤΑΝΓ ἢ ΔΥΠΟΝΤΟΣ, DUPONT DE L'ETANG (Πέτρος), γάλλος στρατηγὸς, γεν. ἐν Chabannais (Charente), τῷ 1765, ἀποθ. τῷ 1839, κατετάχθη εἰς γαλλικὴν λεγεῶνα ὑπηρετοῦσαν ἐν Ὁλλανδίᾳ. Ἀνακληθεὶς εἰς Γαλλίαν τῷ 1791, ἐχρημάτισεν ὑπασπιστὴς τῶν στρατηγῶν Θευβάλδου καὶ Ἀρθούρου Δίλλιωνος ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Βορρᾶ, διέπρεψεν ἐν τῷ πολέμῳ τῆς Ἀργόννης ἐν Βαλμὺ, καὶ κατὰ τὴν διάβασιν τῶν Ἰσλέττων. Ἀρχηγὸς ἐπιτελείου ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Βελγίου, κατέστρεψε τὰ σχέδια τοῦ δουκὸς τῆς Γόρκης ἐναντίον τῆς Δυγκέρκης, ἐκέρδησε τὸν βαθμὸν τοῦ ἐνωμοτάρχου ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Μεννίνου, 1793, καὶ συνετέλεσεν ὑπὲρ τῆς νίκης τοῦ Houdschote.

Διαθέσιμος ὢν ἐπὶ τῆς Τρομοκρατίας, ἀνεφάνη ἐπὶ τοῦ Διευθυντηρίου, ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Καρνότου εἰς τὴν ἐπὶ τῆς δημοσίου ἀσφαλείας Ἐπιτροπὴν καὶ διωρίσθη διευθυντὴς τοῦ τοπογραφικοῦ Γραφείου. Τῷ 1797, ἐγένετο στρατηγὸς μεραρχίας καὶ τμηματάρχης τοῦ Ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν. Μετέσχε δραστηρίως τοῦ πραξικοπήματος τῆς 18ης ὁμιχλώδους, ἠκολούθησε τῷ Βοναπάρτῃ εἰς Ἰταλίαν ὡς ἀρχηγὸς τοῦ ἐν ἐφεδρείᾳ στρατοῦ, ἠνδραγάθησεν ἐν Μαρέγγῳ, διώκησεν ἐπί τινα χρόνον τὸ Πιεδεμόντιον, καὶ ἦγειτο τῆς δεξιᾶς πτέρυγος τοῦ ἐν Ἰταλίᾳ στρατοῦ, ἔνθα ἀφοῦ διέβη τὸν Μίγκιον ἐδίωξε 45,000 Αὐστριακῶν, μετὰ 14,000 ἀνδρῶν, καὶ ἐπωνομάσθη ἐκ τοῦ ἀνδραγαθήματος τούτου Τολμηρὸς (Audacieux). Τῷ 1804, ἀνηγορεύθη κόμης τῆς Αὐτοκρατορίας. Τῷ 1805, ἀποσταλεὶς εἰς τὸν ἐν Γερμανίᾳ στρατὸν, κατετρόπωσεν ἀλληλοδιαδόχως ἔμπροσθεν τῆς Οὔλμης τὸν στρατηγὸν Μελᾶν καὶ τὸν ἀρχιδοῦκα Φερδινάνδον, ὕστερον δὲ τὸν Ῥῶσσον Κουτουζώφ, ὅστις περιεζώννυε τὸν στρατάρχην Μορτιέρον ἐν τῇ Κάτω Αὐστρίᾳ. Ἐν τῷ κατὰ τῆς Πρωσσίας πολέμῳ τοῦ 1806, ἐπολέμησεν ἐν Ἰένᾳ, ἐν τῇ γεφύρᾳ τῆς Ἄλλης, ἔνθα μετ' ἐκτάκτου θράσους, δι' ὀκτακισχιλίων ἀνδρῶν διασκόρπισεν 20,000 Πρώσσων ὑπερασπιζομένων ὑπὸ ἐφεδρικοῦ πυροβολικοῦ, ἦρατο νίκας ἐν Βρανδεβίργῃ, Βαρτενστάϊν, Λυδέκῃ καὶ ἐν τῇ ἐκστρατείᾳ τοῦ 1807 συνετέλε-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο (Ν.Π.Δ.Δ.)

σεν ὑπὲρ τῆς νίκης τῶν Φριεδλάνδης.—Ἀποσταλεὶς δ' εἰς Ἱσπανίαν μετὰ τὴν ἐν Τελσίτῃ εἰρήνην, ἤρξατο νικῶν ἐν Ἀνδαλουσίᾳ, εἶτα ἀπώλεσε τὴν ἐν Βάϋλεν μάχην, καθ' ἣν ἐπάλαισεν ἀτρομήτως, μετ' 9, ἢ 10,000 ἀνδρῶν ἐξηντλημένων κατὰ 30 ἢ 35,000. Περὶ τὰ τέλη τῆς μάχης ἔχων τρισχιλίους μόνους ἄνδρας ὑπὸ τὰ ὅπλα παρεδόθη τῷ ἱσπανῷ στρατηγῷ Καστάνῳ. Ἡ δὲ συνθηκολόγησις αὕτη ἥτις κατέστη πολύκροτος ἐγένετο αἰτία νὰ ἐναχθῇ ἐνώπιον στρατοδικείου καταδικάσαντος αὐτὸν εἰς ἀπώλειαν τοῦ βαθμοῦ καὶ κάθειρξιν, κατὰ μάϊον τοῦ 1812. Ἐπὶ τῆς Παλινορθώσεως τοῦ 1814, ὁ Δυπὸν διορισθεὶς ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν ὑπὸ Λουδοβίκου τοῦ ΙΗ', ἀνεκάλεσε τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς Αὐτοκρατορίας ὅπως ἀντικαταστήσῃ αὐτοὺς διὰ γερόντων μεταναστῶν ἢ νέων εὐπατριδῶν, καὶ τοσαύτην ἐνέβαλε σύγχισιν εἰς πάντας τοὺς κλάδους τῆς ὑπηρεσίας, ὥστε ὁ Βασιλεὺς ἠναγκάσθη νὰ παύσῃ αὐτόν. Βουλευτὴς τοῦ Σαρέντου ἀπὸ τοῦ 1815 μέχρι τοῦ 1830, ἐφάνη θέλων νὰ ἐπανορθώσῃ διὰ τῆς μετριοπαθείας αὐτοῦ τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ ἀντιδραστικὴν ζέσιν. Κατέλιπεν ἔμμετρον μετάφρασιν τῶν Ὠδῶν τοῦ Ὁρατίου, ἐν Παρισίοις, 1836, καὶ ποίημα εἰς 10 ᾄσματα περὶ τῆς Τέχνης τοῦ πολέμου, 1839.

ΔΥΠΟΝ ΔΕ ΝΕΜΟΥΡ (Πέτρος Σαμουὴλ), οἰκονομολόγος, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1739, ἀποθ. τῷ 1817, κατέστη γνωστὸς διὰ δύο ποσηματίων περὶ τῶν φόρων καὶ τῶν παραγωγικῶν δικαιωμάτων, 1763, καὶ ὑπομνήματος περὶ ἐξαγωγῆς τῶν σιτηρῶν, 1764. Ἐχρημάτισεν ἀλληλοδιαδόχως ἀρχισυντάκτης τοῦ Journal d' agriculture, 1765, καὶ τῶν Ephémérides du citoyen καὶ κατεχώρησε πολυάριθμα ἐμπορικὰ ἢ οἰκονομολογικὰ ἄρθρα. Περιηγηθεὶς τὴν Σουηδίαν καὶ Πολωνίαν καὶ ἐπανελθὼν εἰς Γαλλίαν συνεργάσθη μετὰ τοῦ Τυργότου· παυθεὶς δὲ μετ' αὐτοῦ καὶ ἐξορισθεὶς εἰς Γατινὰ ἔγραψε περίεργα ἀπομνημονεύματα περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς ὑπουργείας τοῦ Τυργότου. Ἀνακληθεὶς εἰς Παρισίους συνέταξε τὴν συνθήκην τοῦ 1783, δι' ἧς ἀνεγνωρίζετο ἡ ἀνεξαρτησία τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τὴν μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας ἐμπορικὴν συνθήκην, 1786, ἔλαβε δ' εἰς ἀμοιβὴν τὸν τίτλον συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας. Ἐν τῇ συνελεύσει τοῦ 1789 ἐκηρύχθη κατὰ τῆς συστάσεως τοῦ χαρτονομίσματος. Ἀνέπαλιν ἐν τῶν ἐπαναστατικῶν καταχρήσεων καὶ πιστὸς τῷ Λουδοβίκῳ ΙΣΤ', ἐφυλακίσθη τῷ 1792, διέφυγεν ἐπὶ μικρὸν τὰς καταδιώξεις, ἐβλήθη εἰς τὰς εἱρκτὰς καὶ ἐσώθη θανατωθέντος τοῦ Ῥοβεσπιέρρου. Προγραφεὶς δὲ τῇ 18 ὁπωρώδους διεγράφη τοῦ καταλόγου ὑπὸ τοῦ Ἰωσὴφ Σενιέρου καὶ ἀπεχώρησεν εἰς Ἀμερικήν. Κληθεὶς δὲ μέλος τοῦ Πανακαδημίου ἅμα τῇ συστάσει αὐτοῦ, κατῆλθεν εἰς Γαλλίαν, 1802, καὶ ἐδημοσίευσεν ὡς μέλος τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου «Ὑπόμνημα περὶ τῆς γαλλικῆς Τραπέζης», 1806, οὗ τὴν κατάσχεσιν διέταξεν ὁ Ναπολέων Α'. Γραμματεὺς τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως τῷ 1814, διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Λουδοβίκου ΙΗ' σύμβουλος ἐπικρατείας. Μετὰ δὲ τὴν 28 μαρτίου 1815, ἐπανέκαμψεν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, ἔνθα καὶ ἀπέθανεν. Ἔχομεν αὐτοῦ διάφορα οἰκονομολογικὰ συγγράμματα.

ΔΥΠΟΡ. Ἴδ. ΔΟΥΠΟΡ.

ΔΥΠΠΕΛ, χωρίον τῆς Δανιμαρκίας ἐν Σλέσβικ κατὰ τὸ ἀντικρὺ τοῦ Σονδερβούργου. Αὐτόθι ἡττήθησαν ὑπὸ τῶν Δανῶν τὰ στρατεύματα τῆς γερμανικῆς ὁμοσπονδίας, τῇ 29 μαΐου 1848, τὰ δὲ χαρακώματα αὐτῶν ἐκυριεύθησαν ἐξ ἐφόδου ὑπὸ τῶν Σαξώνων καὶ τῶν Βαυαρῶν, τῇ 13 ἀπριλίου 1849. Τῷ 1864, ἐπὶ τοῦ πολέμου τῆς Πρωσσίας καὶ Αὐστρίας κατὰ τῆς Δανίας, τὸ Δύππελ ἀντέστη ἡρωϊκώτατα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ παρεδόθη διὰ τῆς συνθήκης τῆς 30 ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους μετὰ τῶν δουκάτων τοῦ Σλέσβικ, τοῦ Ὁλστεῖν καὶ τοῦ Λαουεμβούργου.

ΔΥΠΡΑ (Ἀντώνιος), σφραγιδοφύλαξ τῆς Γαλλίας, γενν. ἐν Ἰσσοὰρ τῷ 1463, ἀποθ. τῷ 1535. Διωρίσθη σφραγιδοφύλαξ ἐπὶ Φραγκίσκου τοῦ Α', 1513.

ΔΥΠΡΕΩ (Γαβριὴλ), λατινιστὶ Patreolus, γενν. τῷ 1511 ἐν Μαρκούσσῃ, ἀποθ. τῷ 1588, καθηγητὴς τῆς θεολογίας ἐν τῷ collége de Navarre τῶν Παρισίων, κατεπολέμησε σφοδρῶς τὰ δόγματα τοῦ Λευθήρου καὶ τοῦ Καλβίνου. Ἔχομεν αὐτοῦ Commentarii expræstantissimis grammaticis desumpti, ἐν Παρισίοις 8ον· Flores et sententiæ scribendique formulæ ex Ciceronis epistolis familiaribus desumptæ, ἐν Παρισίοις, εἰς 16ον κτλ. Μετέφρασεν ἐκ τῆς ἑλληνικῆς 2 βιβλ. «Ἑρμοῦ τοῦ Τρισμεγίστου», καὶ ἐκ τοῦ λατινικοῦ τὴν «Ἱστορίαν τοῦ ἱεροῦ πολέμου» ὑπὸ Γουλιέλμου τοῦ Τυρίου, ἐν Παρισίοις, 1573, εἰς φύλλ.

ΔΥΡΑΓΩΝ, Πολιτεία τῆς μεξικανικῆς Ὁμοσπονδίας, πεοτ. Δύραγγον· ὁρίζεται ὑπὸ τῆς Πολιτείας τῆς Σιχουαχούας πρὸς Β, τῶν Πολιτειῶν τῆς Ζακατέκας καὶ τῆς Ἰαλίσκου πρὸς

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κληροδότημα Βλάση Αργυροπούλου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Ν, τῆς Βακαδιέκας καὶ τῆς Κοχαχυίλας πρὸς Α, τῆς Κιναλόας πρὸς Δ· σχηματίζεται ἐκ τῆς Πολιτείας τῆς Σιχουαχούας, τῆς ἀρχαίας ἐπαρχίας τῆς Νέας Βισκαΐας, ἐν τῇ Νέᾳ Ἱσπανίᾳ, μεταξὺ τῆς 23ο 45′—26ο 20′ Β πλ. καὶ 105ο 40′—109ο 30′ Δ μήκ. Ἐπιφ. 131,600 τετραγ. χιλιαμ. Πληθ· 144,000 κατ. ὧν ὀλίγιστοι Ἰνδοί. Γῆ διαπερωμένη ἀπὸ Ν πρὸς Β διὰ τῆς ἁλύσεως τῆς Σιέρρα Μάδρε, ἀρδεύεται ὑπὸ τοῦ Κουλιακὰν ἢ Σωσέδα, τοῦ Ῥιο Νάζας καὶ τοῦ Γουαναβάλ. Μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου καὶ χαλκοῦ. Κτηνοτροφία· καλλιέργεια δημητριακῶν, ὀπῶραι, λάχανα, βάμβαξ. Ἱκανῶς ζωηρὸν ἐμπόριον.

Δύραγγον ἢ Γουαδιάνα ἢ Κιουδάδ δὲ Βικτώρια, πόλ. τοῦ Μεξικοῦ, πρωτ. τῆς ὁμωνύμου Πολιτείας, ἐν τῷ Σιέρρᾳ Μάδρε, ἐπὶ τῆς 24ο 25′ Β πλ. καὶ 105ο 54′ Δ μήκ., 488 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Σιχουαχούας, 726 ΒΔ τοῦ Μεξικοῦ· κάτ. 23,000. Ἐπισκοπὴ ἀναγορευθεῖσα τῷ 1620· νομισματοκοπεῖον, καθαριστήριον χρυσοῦ, ὑαλουργεῖον. Ἐκμετάλλευσις πλουσίων ὀρυχείων ἀργύρου καὶ σιδήρου. Πλησίον τῆς πόλεως ταύτης φαίνεται ὄγκος σιδήρου καὶ νικέλλου ζυγίζων 1,900 μυριάγραμμ. καὶ ὑποτιθέμενος ὡς ἀερόλιθος. Τὸ Δύραγγον ἐθεμελιώθη τῷ 1551 ὑπὸ τοῦ Ἀλόζου Παχέκου.

Δύραγγον, πόλ. τῆς Ἱσπανίας ἐν Βισκαΐᾳ, 30 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Βιλβάου· κάτ. 4,000 Σιδηρᾶ σκεύη· καλαὶ ξιφῶν λεπίδες. Νίκη τοῦ στρατάρχου Λεφέβρου κατὰ τοῦ Βλάκ, τῷ 1808.

ΔΥΡΑΔΙΕ. Ἰδ. ΔΡΕ ΔΟΥ ΡΑΔΙΕ.

ΔΥΡΑΜΩ (Λουδοβίκος), ζωγράφος, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1733, ἀποθ. ἐν Βερσαλλίαις τῷ 1796, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ὡραίων Τεχνῶν τῷ 1774, ζωγράφος τοῦ βασιλέως καὶ φύλαξ τῶν εἰκόνων τοῦ στέμματος. Οἱ κάλλιστοι πίνακες αὐτοῦ εἶναι Γ'Été, ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Λούβρου, Continence de Bayard Herminie sous les armes de Clorinde, le Retour de Bélisaire dans sa famille.

ΔΥΡΑΝΔΟΣ (Δαβίδ), διαμαρτυρόμενος ἱερεύς, γενν. περὶ τὸ 1681 ἐν Λαγγεδόκ, ἀποθ. τῷ 1763. Μεταβὰς εἰς Ὁλλανδίαν καὶ γενόμενος ἐφημέριος τάγματος ἡχμαλωτίσθη ἐν τῇ μάχῃ τῆς Ἁλμάνζας καὶ μικροῦ δεῖν ἐκαίετο ζῶν ὑπὸ τῶν Ἱσπανιῶν χωρικῶν εἰς μὴ ἔσωζεν αὐτὸν ὁ δοὺξ τῆς Βερβίκης. Διαφυγὼν ἐκ τοῦ μοναστηρίου τοῦ Μομπελλιέρου, ἔνθα προσεπάθουν ἵνα προσηλυτίσωσιν αὐτὸν εἰς τὸν καθολικισμόν, ἔφθασε εἰς Γενεύην εἶτα εἰς Ῥοττερδάμην, καὶ συνέστησε φιλίαν μετὰ τοῦ Βαύλου. Περὶ τὸ 1714 μετέβη εἰς Λονδῖνον. Ἔχομεν αὐτοῦ αὐτὸν ἄλλοις la Religion des mahométans, ἐν Λὰ Ἅγῃ, 1721, εἰς 12· Histoire du XVIe siècle, avec la vie de De Thou, ἐν Λονδίνῳ, 1725- 32 τόμ. 7 εἰς 8ον κ.τ.λ.

ΔΥΡΑΝΔΟΣ ΔΕ ΜΑΙΔΑΝΗΣ (Πέτρος Τουσσαίν), συγγραφεὺς ἐν τῷ κανονικῷ δικαίῳ, γενν. τῷ 1729 ἐν Σαὶν Ῥεμῇ τῆς Προβηγκίας, ἀποθ. περὶ τὸ 1810. Ἔχομεν αὐτοῦ Dictionnaire du droit canonique, ἐν Αὐενιῶνι, 1761 τόμ. 2 εἰς 4ον, πολλάκις ἀνατυπωθέν· Institutes du droit canonique, μεταφρασθὲν ἐκ τῆς λατινικῆς ὑπὸ Lancelot μετὰ μιᾶς Histoire du droit canonique, ἐν Λυὼν, 1770, τόμ. 10 εἰς 12ον. Histoire de la Convention nationale κ.τ.λ.

ΔΥΡΑΝΤΗΣ (Γάλλης), γάλλος νομοδιδάσκαλος, δηκηγόρος ἐν τῷ κοινοβουλίῳ τῶν Παρισίων, γενν. ἐν τῷ Κλερμόντῳ περὶ τὸ 1550, ἀποθ. τῷ 1615. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν συγγραφέων τῆς Satire Ménippée. Ἔχομεν αὐτοῦ Ποιήσεις, ἐν Παρισίοις, 1587, εἰς 8ον, καὶ 1594, ἐν αἷς ὑπάρχουσι θαυμάσια τεμάχια κατὰ τὸ ὕφος, τὴν χάριν καὶ τὴν δύναμιν.

ΔΥΡΑΝΤΗΣ (Φραγκίσκος), περιώνυμος μουσουργὸς γενν. ἐν Νεαπόλει τῷ 1693, ἀποθ. τῷ 1755, μαθητὴς Ἀλεξάνδρου τοῦ Σκαρλάττη, διεδέξατο τὸν Leo, τῷ 1745, ἐν τῷ ᾠδείῳ τοῦ Ἁγίου Ὀνουφρίου. Ἐκ τῆς σχολῆς αὐτοῦ ἐξῆλθον ὁ Περγολέζης, ὁ Δούνης, ὁ Τραέττας, ὁ Βίγκης, ὁ Ζομέλλης, ὁ Πιτσίνης, Σαχίνης, Γουλλιέλμης καὶ Παϊσιέλλος.

ΔΥΡΑΝΤΗΣ (Ἰωάννης) Στέφανος), υἱὸς συμβούλου ἐν τῷ κοινοβουλίῳ τῆς Τολώσσης, ἐγένετο τῷ 1581, πρῶτος πρόεδρος. Ἐχθρὸς τῆς Ligue (συνασπισμοῦ ἐν Γαλλίᾳ) διέφυγε πολλάκις τὸ μῖσος τῶν μελῶν αὐτῆς, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐφονεύθη διὰ πυροβόλου, καθ' ἣν ὥραν φέρων τὴν ἱερατικὴν στολήν, ἐπειρᾶτο ὅπως καταπραΰνῃ τὸν λαὸν τῇ 10 φεβρουαρίου 1589, ἐσύρθη χαμαὶ μετὰ λύσσης καὶ ἐκρεμάσθη εἰς ἀγχόνην. Ἡ πόλις τῆς Τολώσσης ἵδρυσεν αὐτῷ ἀνδριάντα ἐπὶ δὲ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ὁ περιώνυμος γάλλος ζωγράφος Π. Δελαρὸς παρέστησεν ἐπὶ τοῦ πίνακος τὴν ἀποτρόπαιον ταύτην δολοφονίαν. Ὁ Δυράντης κατέλιπέ τινα συγγράμματα, ὧν τὸ κυριώτερον ἐπιγράφεται De ritibus ecclesiæ catholicæ, ἐν Ῥώμῃ, 1591, εἰς φύλλ. καὶ εἰς 8ον.

ΔΥΡΑΣ (Ἰάκωβος Ἑβραῖος ὁ ΔΥΡΦΟΡ, ὀνομ. του), γενν. τῷ 1626, ἐξ ἐνδόξου οἰκογενείας τῆς Γουιέννης, ἀποθ. τῷ 1701. Κατήρξατο τοῦ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινοβουλευτικό Βιβλιοπωλείο
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

στρατιωτικοῦ αὐτοῦ σταδίου ὡς λοχαγὸς ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Τυρέννου, πρὸς μητρὸς θείου αὐτοῦ καὶ διέπρεψεν ἐν ταῖς μάχαις τοῦ Μαριενδὰλ καὶ τοῦ Νόρδλιγγεν, ἐν τῇ ἁλώσει τοῦ Λανδὼ καὶ τῆς Τρέβης. Τῷ 1651, ἐπὶ τῆς 2ας Φρονδόννης, κατέλιπε τὴν βασιλικὴν μερίδα καὶ ἠκολούθησε τῷ πρίγκηπι δὲ Κονδέ, ὅστις διώρισεν αὐτὸν ὑποστράτηγον· οὐχ ἧττον ὅμως διετήρησε τὸν τίτλον τοῦτον ὅτε συνωμολόγησεν εἰρήνην μετὰ τῆς αὐλῆς τῷ 1657. Ὑπηρέτησεν ἀνδρείως ἐν Φλάνδρᾳ καὶ τῇ Ἐλευθέρᾳ Κομητείᾳ, ἔλαβε τὴν διοίκησιν τῆς Ἐλευθέρας Κομητείας καὶ τῆς Βουργονδίας, καὶ διωρίσθη στρατάρχης τῆς Γαλλίας τῷ 1675, δοὺξ καὶ πατρίκιος τῷ 1685. Ἡγούμενος τοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ τῷ 1688, ἐκυρίευσε τὸ Φιλιψβοῦργον καὶ τὴν Μανεῖμ.—Εἷς τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ εἶναι γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα «δοὺξ δὲ Λόργης» (Ἴδ. ΔΟΡΓΗΣ).—Ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Mlle. de Duras κυρία τῆς τιμῆς παρὰ τῇ δουκίσσῃ τῆς Αὐρηλίας, διαμαρτυρομένη, προσηλυτίσθη ὑπὸ τοῦ Βοσσουέτου.

Δ ύ ρ α ς (Λουδοβῖκος δὲ Δ υ ρ φ ὸ ρ, βαρόνος δὲ), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, μετέβη εἰς Ἀγγλίαν, ἀφοῦ ἐπὶ πολὺ ὑπηρέτησεν ἐν Γαλλίᾳ. Ἔκτακτος ἀπεσταλμένος τοῦ βασιλέως Καρόλου Β' εἰς τὸ συνέδριον τῆς Νιμέγκης, ἀνηγορεύθη «κόμης δὲ Φεβερσχὰμ», ἀντιβασιλεὺς τῆς Ἰρλανδίας, ἀρχιπποκόμος τῆς βασιλίσσης καὶ ὑποπότης τῆς Περικνημίδος. Ἐπὶ Ἰακώβου τοῦ Β', κατεπολέμησε καὶ ἠχμαλώτευσεν ἐν Σεδγεμόρῃ τὸν δοῦκα δὲ Μομμούθ. Τότε εἶχεν ὑπὸ τὰς διαταγάς του τὸν περιβόητον Churchill, ὕστερον δοῦκα τοῦ Μαρλοβοράυγου.

Δ ύ ρ α ς (Ι. — Β. δὲ Δ υ ρ φ ὸ ρ, δοὺξ δὲ), υἱὸς τοῦ Ἰακώβου Ἐρρίκου, γενν. τῷ 1684, ἀποθ. τῷ 1770. Ὑπηρέτησε τῷ 1701 ὑπὸ τὸν Βουφφλὲρ ἐν τῷ στρατῷ τῆς Φλάνδρας, διεκρίθη ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἱσπανίᾳ μέχρι τῆς ἐν Οὐτρέχτῃ εἰρήνης, διωρίσθη διοικητὴς τῆς Γουέρνης τῷ 1722, συνετέλεσεν εἰς τὴν κατάκτησιν τῆς Κεχλ, τοῦ Φιλιψβούργου τῆς Οὐόρμσης, 1733—34, καὶ προὐβιβάσθη στρατάρχης τῆς Γαλλίας τῷ 1741.

Δ ύ ρ α ς (Ἐμμανουὴλ Εὐστόχιος δὲ Δ υ ρ φ ὸ ρ, δοὺξ δὲ), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1715, ἀποθ. τῷ 1789, ἐπολέμησε τὰ πρῶτον ἐν Ἰταλίᾳ ὡς ὑπασπιστὴς τοῦ Βιλλάς, παρέστη εἰς πάντας τοὺς ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΕ' πολέμους, διωρίσθη πρεσβευτὴς εἰς Μαδρίτην τῷ 1752, κτλ. Πατρίκιος καὶ στρατάρχης τῆς Γαλλίας, μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, κτλ.

Δ ύ ρ α ς (Ἀμεδαῖος Βρετάγνης Μαλὸ, δοὺξ δὲ), γενν. τῷ 1770, ἀποθαν. τῷ 1836, ἔγγονος τοῦ προηγουμένου, ἔδειξε μεγάλην ἀφοσίωσιν τῷ Λουδοβίκῳ ΙΣΤ' ἐν τῷ κινδύνῳ, μετηνάστευσε, κατῆλθεν εἰς Γαλλίαν ἐπὶ τῆς Ὑπατείας, ἀνηγορεύθη στρατάρχης καὶ πατρίκιος τῆς Γαλλίας ὑπὸ τοῦ Λουδοβίκου ΙΗ'.

Δ ύ ρ α ς (Κλάρα Λ ε σ ὰ δὲ Κ ε ρ σ α ῖ ν, δουκισσα δὲ), γυνὴ τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Βρέστῃ τῷ 1778, ἀποθ. τῷ 1828, ἦτο θυγάτηρ τοῦ ναυάρχου κόμητος δὲ Κερσαῖν, ἀποθανόντος ἐπὶ τοῦ ἐπαναστατικοῦ ἰκριώματος. Κατέλαβε διακεκριμένην θέσιν ἐν τῇ φιλολογίᾳ γράψασα δύο μυθιστορίας μετὰ σπανίας καλλιεπείας, ζωηροῦ ἐνδιαφόρου καὶ εὐαισθησίας Ourika, τόμ. 1 εἰς 12ον, 1823, καὶ Edouard, τόμ. 1, εἰς 12ον, 1825. Δημοσιευθεῖσαι τὸ πρῶτον πρὸς χρῆσιν τῆς αὐλῆς ὕστερον δὲ καὶ τοῦ δημοσίου πρὸς ὄφελος τῶν ἀπόρων, κατέστησαν πολύκροτοι λαμπρυνθεῖσαι ἔτι πλέον ὑπὸ τῶν ἐπαίνων τοῦ Σατωβριάνδου καὶ τῆς γραφίδος τοῦ ζωγράφου Γεράρδου.

Δ ύ ρ α ς, Duracium, πρωτ. δήμου τῆς Γαλλίας ἐν τῷ νομῷ τοῦ Λότου καὶ Γαρούνα, 24 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Μαρμάνδης· κάτ. 616. Ἀνηγορεύθη μαρκησιάτον τῷ 1609, δουκάτον τῷ 1689 καὶ πατρικιάτον τῷ 1757, χάριν τοῦ οἴκου Δυρασφὸρ ἢ Δυρφόρ.

Δ ύ ρ α ς (ἀρχ.), ποτ. τῆς Φθιώτιδος ἐκβάλλων εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον.

ΔΥΡΔΕΝ (Ρ. Ι.), γόνιμος φιλόλογος, γενν. ἐν Ρουὲν περὶ τὸ 1776, ἀποθ. τῷ 1819. Κατ' ἀρχὰς ἐσπούδασε τὴν ζωγραφικὴν παρὰ τῷ Δαβὶδ, ἀλλὰ παρητήθη τῆς σπουδῆς μετὰ τὴν εἰς Ῥώμην ἀπέλευσιν αὐτοῦ. Συνειργάσθη εἰς τὴν Gazette de France, τὸν Mercure étranger καὶ τὴν Biographie universelle. Ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ μνημονεύομεν τὸ «Αὐστερλίτς», ποίημα εἰς δύο ᾄσματα, 1806, εἰς 8ον· Campagne de Moscou en 1812, ἐν Παρισίοις, 1814, εἰς 8ον. Histoire critique du Sénat conservateur, 1815, εἰς 8ον· Histoire de Louis XVI, 1816, εἰς 8ον· Histoire de la Convention, 1818, τόμ. 2, εἰς 12ον· Histoire littéraire et philosophique de Voltaire 1818, εἰς 8ον καὶ εἰς 12ον.

ΔΥΡΕΝ, παρ' ἀρχ. Μ α ρ κ ό δ ο υ ρ α ν (Marcodurum), πόλ. τῶν Πρωσσικῶν χωρῶν (Ἰσαρχία τοῦ Ῥήνου), ἐπὶ τοῦ Ροὴρ, 26 χιλιάμετρα πρὸς Α τοῦ Ἀκουϊσγράνου· κάτ. 10,000. Σταθμὸς τοῦ σιδηροδρόμου τῆς Κολωνίας. Διεύθυν-

σις τῶν μεταλλείων. Σχολὴ τῶν τυφλῶν. Ζωηρὰ βιομηχανία· μάλλινα, ἐριοῦχα, χαρτοποιεῖα, διυλιστήρια, κ.τ.λ. Ἡ Δύρεν ἐθεμελιώθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων.

ΔΥΡΕΡ (Ἀλβέρτος), γερμανὸς ζωγράφος, γενν. ἐν Νυρεμβέργῃ τῷ 1471, ἀποθαν. τῷ 1528. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἀξιόλογος χρυσοχόος, ἐδίδαξεν αὐτὸν τὰ στοιχεῖα τῆς ἐγχαράξεως· ἀλλ' ἀμέσως αἰσθανόμενος τὴν κλῆσιν αὐτοῦ ἐξελέξατο διδάσκαλον τὸν περιώνυμον Οὐολγεμοῦθ, καὶ περιηγήθη μέρος τῆς Γερμανίας, τὴν Ἰταλίαν, τὰς Κάτω Χώρας. Ὁ Ἀλβέρτος Δύρερ ἐγένετο ζωγράφος τῆς αὐλῆς Μαξιμιλιανοῦ τοῦ Α' καὶ Καρόλου τοῦ Πέμπτου. Σοφὸς καὶ μεθοδικὸς συντίθησι μὲν μετὰ βαθυνοίας καὶ ἐγχαράττει μετ' αἰσθήματος, ἀλλ' αἱ μορφαὶ αὐτοῦ εἶναι ἄκομψοι καὶ οἱ τύποι ἀλλόκοτοι· ζοφερὰ ποίησις ἐπικρατεῖ ἐν τοῖς πλείστοις τῶν πινάκων αὐτοῦ, καὶ πολλάκις πραγματεύεται θέματα φαντασιώδη ἢ ἀλληγορικά. Ἐχάραξε δὲ τρόπου λίαν πρωτοτύπου πολλὰς χαλκογραφίας, ἐξ ὧν σημειοῦμεν τὰς ἑξῆς. Ἀδὰμ καὶ Εὔα, Ἅγιος Ἱερώνυμος, ἡ Χριστοῦ γέννησις, ἡ Κρίσις τοῦ Πάριδος, ἡ Μάγισσα, ἡ Οἰκογένεια τοῦ Σατύρου, ὁ Ἀσκαύλης. Ἐκόσμησε διὰ γραφῶν καὶ ξυλογραφημάτων τὴν θριαμβευτικὴν ἁψῖδα Μαξιμιλιανοῦ τοῦ Α', 8 πίνακ. Τὰ Πάθη τοῦ Σωτῆρος, 1550, πίνακ. 12· δύο ἕτερα πάθη, τὸ μὲν ἐκ 37 πινάκων, 1509—10, τὸ δὲ ἐκ 16 πινάκων, 1508—15· τὴν Ἀποκάλυψιν, 16 πίνακες, τὸ Μαρτύριον τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, 15 πίνακ. τὸν Βίον τῆς Παναγίας, 20 πίνακ. κτλ. Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Κολμὰρ κέκτηται ἑνδεκα πίνακας τοῦ Δύρερ πολλὰ ὀλίγον γνωστούς. Ἐκ τῶν λοιπῶν αὐτοῦ ἔργων ἐπαινοῦνται ἡ Σταύρωσις, ἡ Ἁγία Τριάς, ἡ Παναγία καὶ τὸ παιδίον Ἰησοῦς, ἐν Βιέννῃ, ἡ εἰκὼν τῆς μητρὸς του ἐν Πράγῃ, ἡ ἰδία αὐτοῦ εἰκὼν ἐν Φλωρεντίᾳ, τὸ Μαρτύριον τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου, ἐν Βενετίᾳ· οἱ Τέσσαρες ἀπόστολοι, καὶ Τέσσαρες Κράνες ἐν Μονάχῳ. Ψέγουσιν αὐτοῦ τὴν τραχύτητα τοῦ διαγράμματος, τὸ ἀπειρόκαλον τῶν πτυχῶν, τὸ ὑπερβολικὸν τῶν μυώνων, ἀλλ' ἡ γραφὶς αὐτοῦ ἦτο ῥωμαλέα, ὁ χρωματισμὸς λεπτὸς, λαμπρὸς καὶ σύντονος, ἡ δὲ ἰσχὺς τῆς διανοίας ἐπιφαίνεται παντοῦ τῶν ἔργων αὐτοῦ. Κατέλιπε πραγματείαν τῶν ἀναλογιῶν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ἐν Νυρεμβέργῃ, ὑπὸ Meigret, 1557 (Traité des proportions du corps humain) βιβλίον περὶ ἀγριωματικῆς, 1527, καὶ αὐτοβιογραφικὰ ἀπομνημονεύματα. Ἴδε τὸν Βίον τοῦ Ἀλβέρτου Δύρερ ὑπὸ Ἀρὶνδ, Γοσσλὰρ, 1728, εἰς 8ον. Ὁ Δύρερ ἀποθανὼν ἐν ἡλικίᾳ ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα ἐτῶν ἐκηδεύθη μεγαλοπρεπῶς καὶ ἐνεταφιάσθη ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, ἐπὶ δὲ τοῦ τάφου αὐτοῦ ἐχαράχθη ἡ ἑξῆς ἐπιγραφὴ,

«Quicquid Alberti Dureri mortale fuit
Sub Hoc conditur tumulo.

Ἡ οἰκία τοῦ Ἀλβέρτου Δύρερ σώζεται εἰσέτι ἐν Νυρεμβέργῃ. Ἴδε Alf. Michielis, Etudes sur l'Allemagne, κτλ. τόμ. Β' 372 — 374 (ἔκδοσις 2α).

ΔΥΡΕΣΝΕ Α (Ἰωάννης Φραγκ. Δοῦ Βελλάη), γάλλος ἀκαδημαϊκὸς, γενν. ἐν Ῥουέννῃ τῷ 1692, ἀποθ. τῷ 1761, μετέφρασεν ἐμμέτρως τὸ «περὶ κριτικῆς» καὶ τὸ «περὶ τοῦ ἀνθρώπου δοκίμιον» τοῦ Πώπ, 1630 καὶ 1737.

ΔΥΡΔΑΣ ἢ ΔΟΥΡΔΑΣ, Turris ad Lacum, πόλ. τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Βάδης, 8 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Καρλοσρούης ἐπὶ τοῦ Pfinz, καὶ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ Θυρμβέργου· κάτ. 5,000. Μεγαλοδουκικὴ ἔπαυλις καλουμένη «Καρολοβοῦργον (Karlsburg). Κατασκευὴ φαγεντιανῆς, ταμβάκου κλπ. Ῥωμαϊκὰ ἐρείπια· μεταλλικὰ ὕδατα. Ἄλλοτε πρωτεύουσα τοῦ μαργραβιάτου τῆς Βάδης Δυρλάς. Ἐπυρπολήθη ὑπὸ τῶν Γάλλων τῷ 1688.

ΔΥΡΝΟΒΑΡΙΑ ἢ Δούνιον (Durnovaria, Dunium), ῥωμαϊκὸς σταθμὸς ἐν τῇ ἀρχαίᾳ νήσῳ τῆς Βρετανίας (Βρετανία Α'), παρὰ τοῖς Δυροτρίγαις. Τανῦν «Δορσεστέρη», Dorchester.

ΔΥΡΟΒΕΡΝΟΝ, Durovernum, ἀρχ. πόλ. τῆς νήσου Βρετανίας (Βρετανία Α'), πρωτ. τῶν Κανίων. Τανῦν Καντορβερύ.

ΔΥΡΟΚ (Γεράσος - Χριστόφορος - Μιχαὴλ), γενν. τῷ 1772 ἐν Pont-à-Mousson ἀποθ. τῷ 1813, ἐσπούδασεν ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ τῆς γενεθλίου αὐτοῦ πόλεως. Ἦτο λοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ, ὅτε ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Τουλῶνος ἐσχετίσθη μετὰ τοῦ Βοναπάρτου, ὅστις μετ' οὐ πολὺ προσέλαβεν αὐτὸν ὑπασπιστήν. Ὁ Δυρὸκ διέπρεψε, τῷ 1797, ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Ἰσόντζου, ἔνθα ἐτραυματίσθη, εἶτα ἐν Αἰγύπτῳ, ἔνθα ὀφείλεται αὐτῷ ἐν μέρει ἡ νίκη τῆς Σαλαδιέχ· ἐπολέμησε δ' ἐν Ἰόππῃ, ἐν Πτολεμαΐδι καὶ ἐν Ἀβουκίρ, καὶ ἐπανῆλθεν ἐξ Αἰγύπτου μετὰ τοῦ Βοναπάρτου· μετὰ δὲ τὴν 18ην ὁμιχλώδους, γραμματεὺς ὢν τοῦ πρώτου ὑπάτου ἐπετράπη ἀποστολὰς εἰς Βερολῖνον, Πετρούπολιν καὶ Στοκχόλμην. Νοήμων ὅσον καὶ ἀνδρεῖος, ἀφοῦ διῴκησε τοὺς γρεναδιέρους τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς ἐν Αὐ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινωφελές Ίδρυμα Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

στερλίτση, ἀντὶ τοῦ τραυματισθέντος Οὐδινότου, καὶ ἐθαυμάσθη εἰς πάντας τοὺς πολέμους τοῦ αὐτοκράτορος, ἰδίως δὲ ἐν Βαγρὰμ καὶ Ἐσλίγγῃ, προήδρευε πασῶν τῶν τελειῶν, τῶν ἐορτῶν καὶ τῶν περιοδιῶν τῆς αὐλῆς. Αὐλάρχης, δοὺξ δὲ Φριούλ, γερουσιαστὴς, στρατηγὸς μεραρχίας, ἑρων τὰ κυριώτερα παράσημα τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, ἦτον ὁ προσφιλέστατος τῷ Ναπολέοντι. Μετὰ τὴν ἐκ Ῥωσσίας ὑποχώρησιν, ἀναδιωργάνισε τὸν στρατὸν, ἀλλὰ τῇ 22 μαΐου 1813, ἐν Βύρτσεν, περὶ τὰ τέλη τῆς μάχης τοῦ Bautzen ἐτραυματίσθη θανασίμως ὑπὸ τῆς τελευταίας βολῆς τοῦ ἐχθρικοῦ κανονίου. Ὁ Ναπολέων οὐδέποτε ἐλησμόνησεν αὐτὸν, καὶ μετὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ παραίτησιν ἤθελε νὰ ζήσῃ ἐν Ἀγγλίᾳ φέρων τὸ ὄνομα τοῦ συνταγματάρχου Δυρὸκ, ἐν δὲ τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ κατέλιπε σημαντικὸν κληροδότημα τῇ θυγατρὶ τοῦ Δυρὰκ, δουκίσσῃ δὲ Φριούλ. Τὰ λείψανα τοῦ Δυρὸκ ἐκομίσθησαν εἰς τοὺς Ἀπομάχους, ἐπὶ τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου Φιλίππου τοῦ Α', παρὰ τὸ μνημεῖον τοῦ αὐτοκράτορος.

ΔΥΡΟΚΑΣΣΟΙ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Γαλατίας ἐν τῇ 4ῃ Λουγδουνικῇ, παρὰ τοῖς Καρνούτοις· τανῦν Dreux.

ΔΥΡΟΚΑΤΑΛΩΝΟΝ, Durocatalaunum ἢ Catalanni (ἀρχ.), πόλ. τῆς Γαλατίας (Βελγικὴ 2α)· τανῦν «Σιαλὼν ἐπὶ Μάρνου» (Châlons-sur Marne).

ΔΥΡΟΚΟΡΤΟΡΟΝ, Durocortorum, ἢ Remi (ἀρχ.), πόλ. τῆς Γαλατίας (Βελγικὴ 2)· τανῦν «Ῥημοὶ», Rheims.

ΔΥΡΟΣΝΕΛ (Ἀντ.-Ἰωάννης Αὔγουστος-Ἐρρίκος), γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1771, ἀποθ. τῷ 1849. Κατετάχθη εἰς τὸν στρατὸν τῷ 1783, διέπρεψε διοτικῶν τοὺς ἐφίππους κυνηγοὺς ἐν τῇ μάχῃ τῆς Χοχελίνδεν, διωρίσθη ἱπποκόμος καὶ σταυλάρχης Ναπολέοντος τοῦ Α' ἐκέρδησε τὸν βαθμὸν τοῦ ἐνωματάρχου ἐν Αὐστερλίτσῃ, συνετέλεσεν ὑπὲρ τῆς νίκης τῆς Ἰένης, καὶ ἐγένετο τῷ 1808, κόμης τῆς Αὐτοκρατορίας, στρατηγὸς μεραρχίας καὶ διευθυντὴς τῆς Σχολῆς τῶν ἀκολούθων. Βαρέως τραυματισθεὶς ἐν Ἐσσλίγγῃ, διοικητὴς τῶν χωροφυλάκων τῆς φρουρᾶς τῷ 1810, ἠκολούθησε τὸν αὐτοκράτορα εἰς Ἱσπανίαν ὡς ὑπασπιστὴς, ἐστράτευσεν εἰς Ῥωσσίαν ὡς ὑποστράτηγος τοῦ ἱππικοῦ, καὶ ἔλαβε τὴν διοίκησιν τῆς Δρέσδης τῷ 1813. Ὑποδιοικητὴς τῆς ἑνὸς φυλακῆς τῶν Παρισίων ἐπὶ τοῦ ἑκατονθημέρου, ἐτέθη εἰς διαθεσιμότητα ὑπὸ τῆς Παλινορθώσεως· τῷ δὲ 1830, ἐγένετο βουλευτὴς τῶν Μελάων. Ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος Φίλιππος ἀνηγόρευσεν αὐτὸν πατρίκιον τῆς Γαλλίας, 1832, καὶ προσέλαβεν αὐτὸν ὑπασπιστήν.

ΔΥΡΟΣΤΟΡΟΝ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Κάτω Μοισίας· τανῦν «Σιλίστρια».

ΔΥΡΟΤΡΙΓΟΙ ἢ Δυρότρυγες (ἀρχ.), λαὸς τῆς νήσου Βρετανίας (Βρετανία Α') ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς παραλίας, πρὸς Α τῶν Δουμνονίων. Ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν ἐσχηματίσθη ἡ κομητεία τῆς «Δορσέτης».

ΔΥΡΟΥΡ (οἰκογένεια), εὐγενὴς οἶκος τοῦ Βιεννοὰ, οὗ οἱ κυριώτεροι κλάδοι ἦσαν οἱ τῶν βαρόνων δὲ Βωμὸν, τῶν ἀρχόντων δὲ Βριζὸν καὶ τῶν μαρκησίων δὲ Γρισάκ. Μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτοῦ, τὸ περιφημότατον εἶναι ὁ Ἰωακεὶμ δὲ Βωδιὰρ Δυρούρ, ὁ ἐπικαλούμενος «ἀνδρεῖος Βριζὸν», γενν. τῷ 1577· ὑπηρέτησεν ἐν Σαβοΐᾳ ὑπὸ τὸν Δεσδιγιέρην, ἐγένετο οὐγενότος, ἔλαβε τὰ ὅπλα τῷ 1620 ἐν τῷ Vivarais, ταὐτοχρόνως μετὰ τῶν διαμαρτυρομένων τῆς Νευμάσου καὶ τοῦ Μομπελλιέρου, ἔλαβε τὸ 1626 τὸν βαθμὸν ὑποστρατήγου, καὶ ἐδολοφονήθη τῷ 1628 ὑπὸ τῶν ὁμοθρήσκων του.

ΔΥΡΡΑΧΙΟΝ, ἡ τὸ πάλαι Ἐπίδαμνος, πόλις κειμένη πρὸς Α τοῦ ἀκρωτηρίου Πελλία μεταξὺ τοῦ Λιζάνα καὶ τῆς Σπιρνάτζας, περιώνυμος κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους ὡς χρηματίσασα θέατρον συνεχῶν μαχῶν, καὶ κινδυνωδῶν περιπετειῶν. Κατὰ τοὺς πρώτους μ. Χ αἰῶνας τὸ Δυρράχιον ὑπῆρχεν ἡ ἕδρα τοῦ Ἰλλυρικοῦ θέματος. Κατὰ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου αἰῶνος κατακτηθὲν ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Βουλγάρων Σαμουὴλ, κατείχετο ὑπ' αὐτῶν μέχρι τοῦ 998. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Αὐτοκράτορος Μιχαὴλ Δούκα (1073) ὁ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐδρεύων κυβερνήτης ἔσχε τίτλον δουκός. Εἰς τὴν πόλιν ταύτην πολλοὶ τῶν μετὰ τοῦ ἐρημίτου Πέτρου συστρατευσάντων σαυροφόρων συλληφθέντες ὑπὸ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ κυβερνήτου παρεδόθησαν τῷ αὐτοκράτορι Ἀλεξίῳ τῷ Κομνηνῷ. Μετὰ τὴν παρὰ τῶν Λατίνων κατάσχεσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, κατέσχον αὐτὴν (1206) Μιχαὴλ ὁ Ἄγγελος δεσπότης τῆς Ἠπείρου, καὶ ἔκτοτε προσηρτᾶτο εἰς τὸ δεσποτάτον τῶν διαδόχων του, μέχρι τοῦ 1294, ὅτε παρεχωρήθη εἰς τὸν Φίλιππον τὸν πρίγκηπα τῆς Ταράντου, γαμβρὸν ἐπὶ ἀδελφῇ τοῦ τότε Δεσπότου τῆς Ἠπείρου Θωμᾶ τοῦ Α'. Ἐν ἔτει 1332 φαίνεται δοὺξ τοῦ Δυρραχίου, Ἰωάννης ὁ τοῦ βηλόντος Φιλίππου ἀδελφὸς, καὶ κατὰ τὸ 1333 ὁ τοῦ Ἰωάννου υἱὸς Κάρολος. Προσώρας ἐκυριεύθη ἡ πόλις αὕτη ἐν ἔτ. 1352 ὑπὸ τῶν Σέρβων,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοσμητορικὸν Ἵδρυμα Ἀθηνῶν
Ἀργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

κατὰ δὲ τὸ 1542 φαίνεται κυρίαρχος αὐτῆς ὁ Λουδοβῖνος Ῥαμόνδος, κόμης Ναυαρὸς, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τούτου οἱ Ναυαροὶ τὴν ἀπεμπόλησαν εἰς τὸν τότε δοῦκα τῆς Σκόδρας Γεώργιον Βάλτζαν. Ἀκολούθως μνημονεύεται τὸ Δυρράχιον ὡς κτῆσις τοῦ Σκενδέρμπεη, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τούτου διεδιβάσθη μετὰ τῶν λοιπῶν πόλεων τῆς ἐπικρατείας του εἰς τὴν Βενετικὴν Ἀριστοκρατίαν. Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1492 κυριευθεῖσα παρὰ τοῦ Σουλτὰν Βαγιαζὴτ τοῦ Β'ου διέμεινεν ἔκτοτε εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν κυριαρχίαν. Ἄξιον περιεργείας ἐστὶ, πῶς ἡ πόλις αὕτη, ἥτις κατὰ καιροὺς ὑπέστη πολλοὺς καὶ ὀλεθριωτάτους σεισμοὺς, διετηρήθη καὶ ἤκμαζεν ὡς ἀπρόσβλητος. Ἡ πόλις αὕτη προσήρτηται εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Τυρράνης, ἔχει δὲ Μητροπολίτην ἐδρεύοντα ἐκεῖσε, προσαγορευόμενον, Δυρραχίων καὶ Γκόρρας, καὶ φέροντα τὸν ξ' ἐκκλησιαστικὸν βαθμόν. Οἰκῖται ὑπὸ 400 περίπου ὀθωμανικῶν οἰκογενειῶν, 250 οἰκογενειῶν τῆς Ὀρθοδόξου ἐκκλησίας καὶ ὀλίγων τοῦ παπικοῦ δόγματος· ἐδρεύει ἐκεῖσε πρὸ πολλοῦ καὶ αὐστριακὸν ὑποπροξενεῖον καὶ ἀξιόλογον ἐμπόριον κέκτηται. (Χωργρ. Ἠπείρου).

ΔΥΡΡΕΜΒΕΡΓΗ, πλουσία ἁλυκὴ τοῦ δουκάτου τοῦ Σαλσβούργου (αὐστριακαὶ χῶραι), 6 χιλιάμ. μακρὰν τοῦ Ἅλλειν, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Σαλζάς. Ἐν χρήσει οὖσα ἀπὸ τοῦ 1123, χορηγεῖ ἐνιαυσίως 400,000 στατῆρας ἅλατος. —Ἑτέρα ἁλυκὴ ἀφ' ἧς ἡ Σαξωνία ἐξάγει ὅλον σχεδὸν αὐτῆς τὸ ἅλας, 12 χιλιάμ. μακρὰν τοῦ Μερσεβούργου (πρωσσικὴ Σαξωνία), ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Σαάλ.

ΔΥΡΡΕΝΣΤΑ-ΙΝ ἢ ΔΙΕΡΝΕΣΤΑ-ΙΝ, χωρίον τῆς Αὐστρίας, ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως, 5 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Κρέμσης· κάτ. 450. Ἐν τοῖς πέριξ ἐρείπια τῆς ἐπαύλεως ἐν ᾗ Ῥιχάρδος ὁ Λεοντόθυμος ἐκρατήθη περιελακισμένος κατὰ τὴν ἐκ Παλαιστίνης ἐπιστροφὴν, 1194. Κατὰ νοεμβριον τοῦ 1805 ἡρωϊκὴ μάχη καθ' ἣν 5,000 Γάλλων ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Μορτιέρον διέσχισαν τὰς τάξεις 30 χιλ. Ῥώσσων.

ΔΥΡΣΛΕ-Γ, πόλ. τῆς Ἀγγλίας, ἐν τῇ κομητείᾳ καὶ 24 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Γλουσεστέρης· κάτ. 3,300. Σημαντικὴ κατασκευὴ ἐριούχων, μαλλίνων ὑφασμάτων, κλπ.

ΔΥΡΤΑΛ, Duristallum, πρωτ. δῆμ. τῆς Γαλλίας (Μαῖνος καὶ Λίγηρ), 18 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Baugé, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Λίγηρος· κάτ. 1548. Κρασοπωλεῖα.

ΔΥΡΤΖ ἢ ΔΟΥΡΤΖ, πλαστὸν ὄνομα τοῦ Δυρραχίου.

ΔΥ ΡΥΕΡ (Ἀνδρέας), ἄρχων τοῦ Μαλεζαὶ, ἀσιανολόγος, γενν. ἐν Μαρσιγνὺ τοῦ Σαρολαὶ περὶ τὸ 1580, ἐχρημάτισε διπλωματικὸς πράκτωρ καὶ πρόξενος τῆς Γαλλίας ἐν Αἰγύπτῳ. Κατέλιπε «Τουρκικὴν γραμματικὴν», λατινιστὶ, ἐν Παρισίοις, 1630· γαλλικὴν μετάφρασιν τοῦ «Γκουλιστὰν» ἢ τοῦ «Κράτους τῶν Ῥόδων» ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ Σααδὴ, 1634, καὶ μίαν τοῦ «Ἀλκορανίου», οὗ ἡ ἀρίστη ἔκδοσις ἐγένετο ἐν Ἀμστερδάμῃ, 2 τόμ. εἰς 12ον, 1730.

ΔΥ ΡΥΕΡ (Πέτρος), φιλόλογος, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1605, ἀπὸ. τῷ 1658, ὑπῆρξε γραμματεὺς τοῦ Καίσαρος, δουκὸς τῆς Βανδώμης, ἀντικατέστησε τὸν Φαὲ ἐν τῇ Γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ τῷ 1646, καὶ ὑπῆρξεν ἱστοριογράφος τῆς Γαλλίας. Μετέφρασεν εἰς τὴν γαλλικὴν πλείστους Ἕλληνας καὶ λατίνους συγγραφεῖς. Ἔχομεν αὐτοῦ μεταφράσεις τοῦ Ἡροδότου, 1645· τοῦ Τίτου Λιβίου, 1652· τοῦ Πολυβίου, 1655· τοῦ Ὀβιδίου, 1660· τοῦ Σενέκα, 1658—9· τοῦ Στράβωνος, 1644—9. τοῦ Θουῦ 1659· αἱ δὲ δικαιότερον φημιζόμεναι εἶναι αἱ τοῦ Κικέρωνος, 1679, καὶ τοῦ Κουΐντου Κουρτίου, 1647.

ΔΥΡΧΑΜ, Durham, Duelmum, πόλ. καὶ κομητεία πρὸς τὰ ΒΑ τῆς Ἀγγλίας, πρωτ. τῆς ὁμωνύμου κομητείας, ἐπὶ τοῦ σιδηροδρόμου τοῦ Νορθ, 22 χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ Νεοκαστέλλου, 412 ΒΑ τοῦ Λονδίνου, ἐπὶ τῆς 54ο 46' 31" Β πλ. καὶ 3ο 54' 49" Δ μήκ. Κάτ. 14,000. Εἶναι ἐκτισμένη ἐπὶ βράχου, καὶ περικυκλοῦται ὑπὸ ὀχυρωμάτων, παρὰ τὰ ὁποῖα ῥέει ὁ Wear. Ἐπισκοπὴ θεμελιωθεῖσα περὶ τὸ 1000, ὑπαγομένη εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ὑόρκης. Ἡ μητρόπολις ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τῶν Νορμανδῶν τῷ 1093, ἐρημωθεῖσα κατὰ τὸν ΙΣΤ' καὶ ΙΖ' αἰῶνα, ἐπεσκευάσθη πρὸ ὀλίγων ἐτῶν καὶ περιέχει τοὺς τάφους τοῦ Ἁγίου Κουθβέρτου καὶ Βέδας τῆς Σεβασμίας. Ἐκκλησιαστικὸν πανεπιστήμιον ἐγερθὲν τῷ 1832 ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου, καὶ ἀναγνωρισθὲν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τῷ 1837. Πύργος οἰκοδομηθεὶς ὑπὸ Γουλιέλμου τοῦ Α'. Ἐν μέσῳ τῆς πόλεως ὑπάρχει ἀναβρύουσα πηγὴ καλουμένη Salvator Hang. Ἐργοστάσια ταπήτων, χονδρῶν μαλλίνων ὑφασμάτων καὶ χάρτου. Σημαντικὸν ἐμπόριον γαιάνθρακος. Τρία χιλιάμ. μακρὰν εἶναι ἡ Nevill' s Cross, περίφημος διὰ τὴν ἧτταν Δαβὶδ τοῦ Β', βασιλέως τῆς Σκωτίας τῷ 1346.—Ἡ κομητεία Δυρχὰμ, κειμένη ἐν τῷ καλουμένῳ περιφερείᾳ τῶν μεταλλείων, ὁρίζεται ὑπὸ τῆς Νορθουμβερλάνδης πρὸς Β, τῆς Κομβερλάνδης καὶ τῆς Οὐεστμορελάνδης πρὸς

Δημοσία Κοινωφελής Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Δ, τῆς Ὑόρκης πρὸς Ν, καὶ τῆς Βορείου θαλάσσης πρὸς Α. Ἐπιφ. 280,832 ἑκταρίων· πληθ. 509,018 κατ. Γῆ ὀρεινὴ καὶ κλίμα ὑρυμὸ πρὸς Β καὶ πρὸς Δ· κοιλάδες εὔφοροι καὶ γλυκὺ κλίμα πρὸς Α. Πωτ. Wear Tees καὶ Tyne. Πλούσια ὀρυχεῖα μολύβδου καὶ σιδήρου. Μεγάλα γαιανθρακωρυχεῖα τὸ ἐν Ἀττῶνι ἀποφέρει κατ' ἔτος καθαρὸν εἰσόδημα 60 000 λιρῶν στερλινῶν. Σημαντικωτάτη κτηνοτροφία· φημιζόμενοι ταῦροι. Ἐκμετάλλευσις ἁλυκῶν, ἁλιεία, ναυπηγία. Ὑάλινα καὶ σιδηρᾶ σκεύη, χάρτης, βύρσα, ἀγγεῖα, πανικά, χημικὰ προϊόντα. Ἐξαγωγὴ γαιάνθρακος, πρὸ πάντων ἐκ τῶν λιμένων τῆς Σουνδερλάντης, Βεαρμούθης, Στοκτῶνος καὶ Σουθ-Σχίελδς.—Εἶναι ἡ ἀρχ. χώρα τῶν Βριγάντων.

ΔΥΡΧΑΜ (Ἰωάννης Γεώργιος Λάμβτων, κόμης δὲ), ἄγγλος πολιτικὸς, γενν. τῷ 1792, ἀποθ. τῷ 1840. Ἐκπαιδευθεὶς ἐν Ἐτῶνι καὶ Κανταβριγίᾳ, ἐξελέγη τῷ 1813 μέλος τῆς Βουλῆς τῶν κοινοτήτων καὶ εἰσῆλθε θαῤῥαλέως εἰς τὸ πολιτικὸν στάδιον. Τῷ 1814 κατεπολέμησε τὴν ἕνωσιν τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας, τῷ 1815 τὴν προσάρτησιν τῆς Γενούης εἰς τὸ βασίλειον τῆς Σαρδηνίας, τῷ 1816 τὸ πολιτικὸν σύστημα ὅπερ ἤθελεν ἀντὶ πάσης θυσίας νὰ ὑποστηρίξῃ ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἱσπανίᾳ τοὺς Βουρβόνους. Ἐκηρύχθη κατὰ πάντων τῶν ἀντιῤῥαστικῶν μέτρων τοῦ ὑπουργείου Καζλερήγου, διεμαρτυρήθη κατὰ τῶν βιαιοπραγιῶν, αἵτινες ἐγένοντο τῷ στρατηγῷ Γουργὼ καταφυγόντι εἰς Ἀγγλίαν, κατὰ τῆς ακανθαλώδους δίκης τῆς βασιλίσσης Καρολίνας καὶ τοῦ Γεωργίου Δ' κτλ. Ἀναγορευθεὶς εὐπατρίδης τῷ 1828, εἰσήχθη τῷ 1830, ὡς λόρδος τοῦ ἰδιωτικοῦ συμβουλίου εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοῦ λόρδου Γρέϋ, καὶ διὰ τῶν ἀγώνων αὐτοῦ ἐθριάμβευσε τὸ μεταῤῥυθμιστικὸν νομοσχέδιον τοῦ 1832. Μετὰ διαφόρους ἀποστολὰς εἰς Παρισίους καὶ Πετρούπολιν, διωρίσθη, τῷ 1838 γενικὸς διοικητὴς τῶν ἀποικιῶν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς.

ΔΥΡΩ ΔΕ ΛΑ ΜΑΔΔΗΣ (Ι. Β. Ἰωσὴφ Ῥενατος), μεταφραστὴς γενν. ἐν Ἁγίῳ Δομίγῳ τῷ 1742, ἀποθ. τῷ 1807. Ὀρφανευθεὶς ἐν ἡλικίᾳ πέντε ἐτῶν, μετέβη εἰς Παρισίους, ἐσπούδασεν ἐν τῷ collège du Plessis, καὶ ἤρατο τὸ βραβεῖον τῆς εὐγλωττίας διαγωνισάμενος πρὸς τὸν Λὰ Ἅρπ, καὶ τὸ τῆς λατινικῆς ποιήσεως ἀντὶ τοῦ Δελίλλου. Πλούσιος ὢν ἐπεδόθη εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν γραμμάτων, καὶ ἐδημοσίευσε τῷ 1776 μετάφρασιν τῆς πραγματείας τοῦ Σενέκα De Beneficiis. Ἡ φήμη αὐτοῦ ἐστερεώθη κυρίως διὰ μιᾶς μεταφράσεως τοῦ Τακίτου, 1790, τόμ. 3 εἰς 8ον, καὶ 4η ἔκδ. 1827, τόμ. 6 εἰς 8ον, μετὰ λατινικοῦ κειμένου. Εἰς τὴν μετάφρασιν ταύτην ἠσχολήθη ἐπὶ πεντεκαίδεκα ἔτη καὶ μόνος ὁ Βουρνούφ ὑπερέβη αὐτόν. Μέλος τοῦ νομοθετικοῦ σώματος τῷ 1802, καὶ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας τῷ 1804, κατέλιπεν ἀποθνήσκων μετάφρασιν τοῦ «Σαλλουστίου», ἥτις ἐδημοσιεύθη τῷ 1808, καὶ ἑτέραν τοῦ «Τίτου Λιβίου», ἧς μόνον τὸ Α'—Ι', τὸ Κ' καὶ τὸ ΚΑ' βιβλίον ἠδυνήθη νὰ ἐκπονήσῃ, καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Νοὲλ, 15 τόμ. εἰς 8ον, 1810—12. Ἔμμετρος δὲ μετάφρασις τοῦ «Ἀργοναυτικοῦ» τοῦ Οὐαλερίου Φλάκκου ἐπεράτώθη καὶ ἐδόθη εἰς φῶς ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του, Ἀδόλφου Δυρὼ δὲ λὰ Μάλλη μέλους τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιγραφῶν.

ΔΥΣΚΕΛΑΔΟΣ (ἀρχ.), νῆσος τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης, παρ' Ἀπολλωνίῳ τῷ Ῥοδίῳ Δ', 565.

ΔΥΣΝΙΚΗΤΟΣ, ἄρχων ἐν Ἀθήναις τῷ γ' ἔτει τῆς 102ης Ὀλυμπιάδος. Ἐσφαλμένως φέρεται «Δυσκίνητος».

ΔΥ ΣΟΜΜΕΡΑΡ (Ἀλέξανδρος), σοφὸς ἀρχαιολόγος, γενν. ἐν Βὰρ ἐπὶ τοῦ Ὤδη τῷ 1779, ἀποθ. τῷ 1842. Στρατολογηθεὶς ὡς ἐθελοντὴς τῷ 1793 ἐν τῷ συντάγματι τοῦ Σηκουάνα καὶ Μάρνου, ἐπολέμησεν ἐν Βανδέᾳ, εἶτα ἐν Ἰταλίᾳ, ἐπὶ τοῦ ὑπατεύοντος Ναπολέοντος· καταλιπὼν δὲ τὸ στρατιωτικὸν ἐτράπη ἐπὶ τὸ δικαστικὸν ςάδιον. Τεσσαράκοντα ἔτη δαπανήσας εἰς ἀναδίφησιν πάντων τῶν θησαυρῶν τῆς παλαιᾶς Γαλλίας κατέλιπε διάφορα ἀρχαιολογικὰ συγγράμματα, ἐξ ὧν σημειοῦμεν τὸ ἐπιγραφόμενον les Arts au moyen âge, 1842—46, τόμ. 5 καὶ 510 πίνακες εἰς φόλλ.

ΔΥΣΠΟΝΤΙΟΝ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἠλιδος οὕτως ὀνομασθεῖσα ἀπὸ Δυσποντίου ἢ Δυσπόντου υἱοῦ τοῦ Πέλοπος.

ΔΥΣΣΕΚ (Δαβίσλαος), κλειδοκυμβαλιστὴς καὶ μουσουργὸς, γενν. ἐν Τζασλαύῳ τῷ 1761, ἀποθ. ἐν Ἁγίῳ Γερμανῷ τῷ 1812, συνέθετο λειτουργίαν ἐν ἡλικίᾳ 13 ἐτῶν, ἤκουσε τῶν ὁδηγιῶν τοῦ Ἐμμανουὴλ Βὰς, ὑπῆρξεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀκόλουθος τοῦ στατχοῦδερ τῆς Ὁλλανδίας καὶ μετέβη εἰς Παρισίους, ἔνθα ἔδωκε μαθήματα τῇ Μαρίᾳ Ἀντωινέττᾳ. Προστάτης αὐτοῦ ἐγένετο ὁ Ταλλεϋράνδος. Πρῶτος ὁ Δυσσὲκ εἰσήγαγεν ἐπωφελῶς τὸ κλειδοκύμβαλον εἰς τὰς συναυλίας. Ὁ ῆχος αὐτοῦ ἦτον εὐρὺς, καὶ τὸ μέλος λαμπρόν. Ἔχομεν αὐτοῦ καλὴν «Μέθοδον τοῦ κλειδοκυμβάλου».

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ἀριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΔΥΣΣΕΛΔΟΡΦΗ, Dusseldorf, πόλ. τῶν πρωσσικῶν χωρῶν (ἐπαρχ. τοῦ Ῥήνου), ἐπὶ τοῦ Δύσσελ καὶ τῆς ὀξιᾶς ὄχθης τοῦ Ῥήνου, 565 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Βερολίνου, 460 τῶν Παρισίων διὰ τῶν σιδηροδρόμων, ἐπὶ τῆς 51ο 13ο 42'' Β πλ. καὶ 4ο 26' 14'' Α μήκ. κάτ. 46,850, ὧν 36,000 καθολικοί. Πρωτ. τῆς ὁμωνύμου ἀντιβασιλείας. Ἡ πόλις κανονικῶς ἐκτισμένη ἐντὸς μεγαλοπρεποῦς κοιλάδος, διαιρεῖται εἰς «παλαιὰν» πόλιν (Alstadt) Καρολούπολιν (Karlstadt) καὶ «νέαν πόλιν» (Neustadt)· τούτων δ' αἱ δύο πρῶται περικυκλοῦνται ὑπὸ τάφρων. Ἡ «Νέα πόλις» ἐκτίσθη ἀπὸ τοῦ 1690 μέχρι τοῦ 1716 ὑπὸ τοῦ ἐκλέκτορος παλατίνου Ἰωάννου Γουλλιέλμου, ἡ δὲ Καρολούπολις, τῷ 1787, ὑπὸ τοῦ ἐκλέκτορος Καρόλου Θεοδώρου. Τὰ κυριώτερα μνημεῖα εἶναι· ἡ μητροπολιτικὴ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Λαμβέρτου, περιέχουσα τοὺς τάφους τῶν ἀρχαίων δουκῶν δὲ Ζουλιὲρ καὶ δὲ Βέργ· ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέα, πολυτελῶς διακεκοσμημένη· δύο ἔφιπποι ἀνδριάντες τοῦ Ἰωάννου Γουλλιέλμου, ὁ μὲν ὀρειχάλκινος ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς ἀγορᾶς, ὁ δὲ ἐκ λευκοῦ μαρμάρου ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ πύργου. Ὁ Ἰωάννης Γουλλιέλμος κατήρτισεν ἐν Δυσσελδόρφῃ λαμπρὰν πινακοθήκην ἀριθμοῦσαν 365 πίνακας, ὧν 46 τοῦ Ρουβενς, 22 τοῦ Βὰν Δὺκ, 9 τοῦ Ῥεμβράνδου, 17 τοῦ Λουκᾶ Γιορδάνου, 25 τοῦ Βὰν δὲρ Βέρφ, 5 τοῦ Ἀννίβα Καρράχιου, 5 τοῦ Τιτιανοῦ, 7 τοῦ Καραβάγου, 4 τοῦ Πουσσίνου. κτλ., ἀπὸ δὲ τῶν πολέμων τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως ἡ πινακοθήκη αὕτη μετεκομίσθη εἰς Μόναχον, καὶ ἡ Δυσσελδόρφη διετήρησε μόνον πολύτιμον συλλογὴν 14,300 πρωτοτύπων ἐγχαράξεων καὶ 24,000 χαλκογραφημάτων ἢ ἐκμαγείων. Ἔχει σχολὴν τῆς ζωγραφικῆς θεμελιωθεῖσαν τῷ 1767, ἀναδιοργανισθεῖσαν τῷ 1822, ἐγκαθιδρυθεῖσαν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐπαύλει καὶ διαπρέψασαν ἐπὶ τῆς διευθύνσεως τοῦ Κορνηλίου καὶ τοῦ Σχαδόβ. Σχολὴ τῶν Ὡραίων Τεχνῶν καὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, συλλογὴ ἀρχαιοτήτων καὶ ὡραίων ἐργαλείων τῆς φυσικῆς, ἀστεροσκοπεῖον, βιομηχανικὴ σχολή, Φιλότεχνος σύλλογος συσὰς τῷ 1828, ἀξιόλογος ἐκτύπωσις χαρακτῆς χαλκογραφίας, βοτανικὸς κῆπος, βιβλιοθήκη. Ζωηροτάτη βιομηχανία· βαφεῖα· κατασκευὴ διαφόρων ὑφασμάτων ἀμαξοποιεῖα, βιρσοδεψεῖα, κτλ. Μεγάλη ἐξαγωγὴ καὶ διαμετακόμισις, μάλιστα διὰ τοῦ Ῥήνου. Ὁ λιμὴν ἐκτίσθη ἐνδόξως τῷ 1829· ἀτμόπλοια διὰ Μαγίντσαν καὶ Ῥοττερδάμην· σιδηρόδρομος διὰ τὴν Ἐλβερφέλδην, Κολωνίαν, Μίνδεν, Ἀκουϊσγρανον, κλπ.—Ἡ Δυσσελδόρφη ἀνηγορεύθη πόλις τῷ 1228. Ἀφοῦ δὲ ἐχρημάτισε πρωτεύουσα τοῦ δουκάτου Ζουλιὲρ καὶ Βέργ, περιῆλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν παλατίνων κομήτων τοῦ Νευοβούργου (Νεαπόλεως), εἶτα ἐχρησίμευσεν ὡς ἕδρα τῷ ἐκλέκτορι παλατίνῳ Ἰωάννῃ Γουλλιέλμῳ. Ἁλωθεῖσα ὑπὸ τῶν Γάλλων τῷ 1795 ἀποδοθεῖσα τῇ Βαυκρίᾳ διὰ τῆς ἐν Λυνεβίλλῃ συνθήκης τῷ 1801, ἐγένετο τῷ 1800 πρωτεύουσα τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Βέργ, μεθ' οὗ περιῆλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Πρωσσίας τῷ 1815.

Δυσσελδόρφης (Ἀντιβασιλεία τῆς), διοικητικὴ διαίρεσις τοῦ βασιλείου τῆς Πρωσσίας, μεταξὺ τῆς Ὁλλανδίας πρὸς Β καὶ πρὸς Δ, τῶν ἀντιβασιλειῶν τοῦ Ἀκουϊσγράνου καὶ τῆς Κολωνίας πρὸς Α. Ἐπιφ. 52 τετραγ. μυριαμ. Πληθ. 1,062,540 κατ. Πρωτ. Δυσσελδόρφη. Κυριώτεραι πόλ. Ἐλβερφέλδη, Κρεφὲλ καὶ Βάρμεν.

ΔΥΣΣΩΚ (Ἰωάνν. Φραγκ. Ἰωσὴφ), γάλλος κριτικός, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1769, ἀποθ. τῷ 1824. Σπουδάσας ἐν τῷ collége Ste-Barbe, συνεργάσθη εἰς τὴν σύνταξιν τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Συζητήσεων» ἅμα τῇ ἐμφανίσει αὐτῆς καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν ἀνάλυσιν καὶ κρίσιν τῶν φιλολογικῶν προϊόντων, μετ' ἐμπειροκαλίας, γλαφυρότητος καὶ ἄνευ πικρίας ἢ δριμύτητος. Τὰ ἄρθρα αὐτοῦ συνελέγησαν ὑπὸ τὸν τίτλον «Annales littéraires, 1818—24, τόμ. 5 εἰς 8ον. Ἔχομεν αὐτοῦ καὶ ἔκδοσιν τοῦ Κυιντιλιανοῦ ἐν τῇ λατινικῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Δεμαίρ.

ΔΥΣΣΩΛ, DUSSAULX (Ἰωάννης), γάλλος λόγιος, γενν. ἐν Καρνούτῳ τῷ 1728, ἀποθ. τῷ 1799. Παρέστη ὡς φροντιστὴς τῆς χωροφυλακῆς εἰς τὸν Ἑπταετῆ πόλεμον. Μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιγραφῶν τῷ 1776, γραμματεὺς τοῦ δουκὸς τῆς Αὐρηλίας, ἐπεδοκίμασε μὲν τὴν Ἐπανάστασιν ἀλλὰ κατεδίκασε τὰς καταχρήσεις αὐτῆς. Βουλευτὴς τῶν Παρισίων ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει, ἐψηφίσατο κάθειρξιν τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ' καὶ τὴν ἐπὶ τὸν λαὸν ἔκκλησιν, ἐκινδύνευσεν ἐπὶ μικρὸν μετὰ τὴν πτῶσιν τῶν Γιρονδίνων, καὶ ἐσώθη ὑπὸ τοῦ Μαράτου, ὅστις δὲν ἐνόμιζεν αὐτὸν ἐπικίνδυνον. Ἔχομεν αὐτοῦ γαλλικὴν μετάφρασιν τοῦ «Ἰουβεναλίου», 1770, τόμ. 1 εἰς 8ον, πολλοῦ λόγου ἀξίαν καὶ πολλάκις ἀνατυπωθεῖσαν· ἐν Mémoire sur Horace, ἐν τῷ τόμῳ XLIII τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιγραφῶν· μίαν πραγματείαν De la passion du jeu, depuis les temps anciens jusqu' à nos jours, 1779, εἰς 8ον.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κρήτης
Ν.Π.Ι.Δ.

ΔΥΣΤΡΟΣ, ὁ μὴν μάρτιος παρὰ τοῖς ἀρχ. Μακεδόσι.

ΔΥΣΧΑΝ ἢ ΔΟΥΣΧΑΝ (Στέφανος), ἡγεμὼν τῆς Σερβίας ἀπὸ τοῦ 1336 μέχρι τοῦ 1356. Ὑπεστήριξεν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ αὐτοκρατορίᾳ, τῷ 1341, τὸν μνηστῆρα τοῦ θρόνου Ἰωάννην Κατακουζηνόν, εἶτα ἐλθὼν εἰς ῥῆξιν μετ' αὐτοῦ κατέλαβε τὴν Μακεδονίαν. Ἐθριάμβευσε δ' ἐπίσης κατὰ τῶν Οὔγγρων, ἔθετο τὴν Βοσνίαν ὑπὸ τὴν ἄμεσον αὐτοῦ κυριαρχίαν, ἀνεγνωρίσθη τῷ 1347 προστάτης τῆς δημοκρατίας τῆς Ῥαγούζης, καθυπέταξε μέρος τῆς Ἀλβανίας, καὶ ἔλαβε τοὺς τίτλους τοῦ «τσάρου» καὶ «αὐτοκράτορος τῶν Ῥουμάνων». Ἔδωκε δὲ εἰς τὸν κλῆρον τῶν Χωρῶν αὐτοῦ ἰδαίτερον πατριάρχην, ὠφέλησε μεγάλως τὴν γεωργίαν, τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ὀρυχείων καὶ τὸ ἐμπόριον, καὶ ἐξέδωκε κώδηκα, ὅστις εἶναι μία τῶν πηγῶν τοῦ ἐθνικοῦ δικαίου τῶν Σλαύων. Τῷ 1358, συνώδευσεν ὡς ἐφημέριος καὶ γραμματεὺς τὸν Στυάρτην δὲ Μακενσῆ, πρεσβευτὴν τῆς Ἀγγλίας ἐν Τουρίνῳ, καὶ ἐχρημάτισε τρὶς ἐπιτετραμμένος. Ὁ δοὺξ τῆς Νορθουμβερλάνδης ἐνήργησεν ὅπως δοθῇ αὐτῷ ἡ πλουσία ἡγουμενία τῆς Ἐλτῶνος. Ἐγένετο ἱστοριογράφος τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας. Ἐκτὸς μιᾶς ἐκδόσεως τῶν Ἁπάντων τοῦ Λειβνητίου, ἐν Γενεύῃ 1769, τόμ. 6 εἰς 4ον, ἔχομεν αὐτοῦ Ἐρεύνας περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν τοῖς νεωτέροις ἀποδιδομένων ἐφευρέσεων», 1766, 1776 καὶ 1776 καὶ 1812, τόμ. 2 εἰς 8ον, ἔνθα ὑπάρχει μείζων πολυμάθεια ἢ κριτικὴ «Διατριβὴ περὶ τινων ἑλληνικῶν καὶ φοινικικῶν νομισμάτων», 1776, εἰς 4ον, ἔνθα ἀπαντῶσι παράτολμοι εἰκασίαι· Du miroir ardent d'Archimède, 1775—1777, εἰς 8ον, Mémoires d'un voyageur qui se répose, 1806, τόμ. 3 εἰς 8ον κτλ.

ΔΥΤΑΝ, DUTEMPS (ὁ ἀδόξ. Ἰωαννικὸς Φραγκ. Οὔγγης), καθηγητὴς τῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἠθικῆς ἐν τῷ Collège de France, γεν. τῷ 1745 ἐν Reugney (Ἐλευθέρα Κομητεία), ἀποθ. τῷ 1811, κατέλιπε διάφορα ἱστορικὰ ποιήματα.

ΔΥΤΕΝΣ, DUTENS (Λουδοβῖκος), γάλλος φιλολόγος, γενν. ἐν Καισαροδούνῳ (Tours) τῷ 1730, ἐκ γονέων διαμαρτυρομένων, ἀποθ. ἐν Λονδίνῳ τῷ 1812. Μεταβὰς εἰς Ἀγγλίαν ἐσπούδασε τὴν ἑλληνικήν, τὰ μαθηματικά, τὴν ἰταλικήν, τὴν ἱσπανικὴν καὶ τὰς ἀνατολικὰς γλώσσας.

ΔΥΤΕΡΤΡ (Ι.—Β.) δομινικανὸς ἱεραπόστολος τῶν Ἀντιλλῶν, γενν. ἐν Καλαῖς τῷ 1610, ἀποθ. τῷ 1687, ὑπηρέτησεν ἐν τῷ ὁλλανδικῷ ναυτικῷ καὶ διέτριψεν ἐν Ἀνταλλαις 18 ἔτη. Ἔγραψεν Histoire générale des Antilles habitées par les Français, ἐν Παρισίοις, 1667—71, τόμ. 4 εἰς 4ον, ἀξιόλογον σύγγραμμα.

ΔΥΦΑ Γ (Γουλιέλμος), μουσουργὸς, γενν. ἐν Chimey τοῦ Ἐνώλτου (Hainaut), περὶ τὸ 1350, ἀποθ. τῷ 1432, ὑπηρετήσας ἐν τῷ παντιφικῷ παρεκκλησίῳ, ἐκαθάρισε τὴν ἁρμονίαν καὶ ἀπήλλαξεν αὐτὴν τῶν βαναύσων μερῶν.

Δουφάυ (Κάρολος Ἱερώνυμος δὲ Σιστερνάυ), λοχαγὸς τῶν σωματοφυλάκων γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1662, ἀποθ. τῷ 1723, ἔδειξε ζωηρὰν κλίσιν εἰς τὰ βιβλία. Κατηρτίσατο βιβλιοθήκην, ἧς ὁ κατάλογος ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Bibliotheca Fayana, 1725, εἰς 8ον.

Δουφάυ (Κάρολος Φραγκίσκος δὲ Σιστερνάυ), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεννηθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1598, ἀποθαν. τῷ 1739, ἐπολέμησε τῷ 1718 ἐν Ἱσπανίᾳ, ἠκολούθησε τὸν καρδινάλιον δὲ Ῥοὰν εἰς Ῥώμην, ἔνθα ἐκτήσατο τὴν πρὸς τὰς ἀρχαιότητας κλίσιν, καὶ ἐπανελθὼν εἰς Γαλλίαν, προσεκλήθη μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, εἰς ἣν ὑπέβαλε πλεῖστα ὑπομνήματα περὶ τῆς γεωμετρίας, τῆς ἀστρονομίας, τῆς μηχανικῆς, τῆς ἀνατομίας, τῆς χημείας καὶ τῆς βοτανικῆς. Διορισθεὶς ἔφορος τοῦ Κήπου τοῦ βασιλέως ἐν Παρισίοις, κατέστησεν αὐτὸν τὸ περικαλλέστατον ἐν Εὐρώπῃ καθίδρυμα καὶ κατώρθωσεν ἵνα διορισθῇ διάδοχος αὐτοῦ ὁ Βυφφών.

ΔΥΦΔΟ (Κλαύδιος), χαλκογράφος γεννηθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1678, ἀποθαν. τῷ 1747, ὑπῆρξεν ἀντίζηλος τοῦ F. Poilly καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ εἶναι περιζήτητα.

ΔΥΦΟΓΑΡ (Πέτρος), γάλλος χειροῦργος καταλιπὼν Analyse des blessures d' armes à feu et de leur traitement, ἐν Παρισίοις, 1801, εἰς 8ον, μίαν τῶν ἀρίστων περὶ τῆς ὕλης ταύτης πραγματειῶν. Ἐγενν. τῷ 1737, ἀπέθανε τῷ 1813, γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν νοσοκομείων τῶν Παρισίων κτλ.

ΔΥΦΟΥΡΝΥ (Δίων), ἀρχιτέκτων, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1734, ἀποθ. τῷ 1818, μέλος τοῦ Πανακαδημίου. Διατρίβων ἐν Ἰταλίᾳ ἀπὸ τοῦ 1782 μέχρι τοῦ 1795, ἐκτήσατο βαθείας γνώσεις τῆς τέχνης αὐτοῦ καὶ συλλέξας τὰ ἐν Ῥώμῃ καὶ Νεαπόλει ὑπὸ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως κατασχεθέντα καλλιτεχνήματα διωρίσθη φύλαξ τῆς πινακοθήκης τοῦ Λούβρου. Κατὰ τὸ σχέδιον αὐτοῦ ᾠκοδομήθη ἡ ἐν Στοκχόλμῃ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου. Ἴδε τὸν Βίον αὐτοῦ ὑπὸ Quatremère de Quincy, 1822, εἰς 3ον.

ΔΥΦΡΕΣΝΙΟΣ (Βέρτραδος), γάλλος οἰκονο-

ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωφελὲς Ἵδρυμα Ἀ. Γ. Λεβέντη
Ἀργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

μολόγος, γενν. ἐν Ναβαρρέτης τῷ 1736, ἀποθ. τῷ 1801. Ἐπὶ τῆς Τρομοκρατίας ἐφυλακίσθη. Ὁ πρῶτος ὕπατος ἐπεσκέψατο αὐτὸν θνήσκοντα καὶ διέταξε νὰ τεθῇ ἡ προτομή του εἰς μίαν τῶν αἰθουσῶν τοῦ θησαυροφυλακείου.

ΔΥΦΡΕΣΝΟΑ (Κάρολος-Ἀλφόνσος), γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1611, ἀποθαν. τῷ 1655, μαθητὴς τοῦ Βουὲ (Vouet) ἐκαλλιέργησεν ὁπωσοῦν εὐδοκίμως τὴν ζωγραφικήν. Παθὼν ἐκ παραλυσίας καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ζωγραφῇ ἔγραψε πόνημα De arte graphicâ, ὠφελῆσαν τοὺς νέους καλλιτέχνας καὶ πεντάκις ἐκδοθὲν μέχρι τοῦ 1783.

Δ υ φ ρ ε σ ν ο ὰ (Ἀδελαΐς-Γιλέττα-Β ι λ λ ὲ), γενν. ἐι Νάντῃ τῷ 1765, ἀποθ. τῷ 1835, ἐνυμφεύθη, ἄγουσα τὸ 15ον τῆς ἡλικίας πλούσιον εἰσαγγελέα ἐν Σατελὲ, καὶ ἐπεδόθη νεωτάτη εἰς τὴν ποίησιν. Καταστραφεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως, ἔγραψε βιβλία περὶ ἀνατροφῆς καὶ μετέφρασεν ἀγγλικὰς μυθιστορίας. Ἐδοξάσθη κυρίως διὰ τῶν «Ἐλεγειῶν» αὐτῆς καὶ τῶν «Διαφόρων ποιήσεων», 1821 εἰς 8ον ὧν ἕνεκα ἐπωνομάσθη ἡ «γαλλὶς Σαπφώ». Τὸ ποίημα αὐτῆς εἰς τὸν «Θάνατον τοῦ Βαϋάρδου», 1815, ἐστέφθη ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας.

ΔΥΦΡΕΣΝΥ (Κάρολος Ῥιβιέρας), κωμικὸς συγγραφεὺς, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1648, ἀποθ. τῷ 1724. Αἱ ἄριστα τῶν κωμῳδιῶν αὐτοῦ εἶναι l'Esprit de contradiction, μία πρᾶξις εἰς τὸ πεζὸν, 1700, καὶ Mariage fait et rompu, 3 πράξεις διὰ στίχων, 1721. Ὁ διάλογος αὐτοῦ εἶναι ζωηρὸς, εὐφυὴς καὶ ἀνθηρός. Ἐκ τῆς μυθιστορίας αὐτοῦ, les Amusements sérieux et comiques, ἐνεπνεύσθη ὁ συγγραφεὺς τῶν Lettres Persanes.

ΔΥ ΧΑΛΛΙΑΝ, DU HAILLAN (Βερνάρδος δὲ Γιράρδος, ἄρχων), γεννηθ. ἐν Βορδῶ περὶ τὸ 1535 ἀποθ. τῷ 1610 ἐχρημάτισε γραμματεὺς πρεσβείας καὶ ἐδέχθη μέτριος ἱστορικὸς, δημοσιεύσας τὴν Histoire générale des rois de France, depuis Pharamond jusqu'à Charles VII, ἐν Παρισίοις, 1576, 1584, εἰς φύλλ., κτλ.

ΔΥΧΑΜΕΛ ΔΥ ΜΟΝΣΩ (Ἑρρίκος-Λουδοβίκος) σοφὸς ἀστρονόμος, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1700, ἀποθ. τῷ 1782. Ἐποίησε μετὰ τοῦ Βυφφῶνος πειράματα ἐπὶ τῆς αὐξήσεως καὶ τῆς δυνάμεως τῶν δασῶν. Ἐνόησε περὶ τοῦ Φραγκλίνου τὴν μετὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ταὐτότητα τοῦ κεραυνοῦ. Κατέλιπε Physique des arbres, De l'exploitation des bois, κτλ.

ΔΥΧΕΣΜ DUHESME (Γουλιέλμος-Φιλιβέρτος), στρατηγὸς, γενν. τῷ 1726 ἐν Bourgneuf (Σῶνος καὶ Λίγηρ), ἀποθ. τῷ 1815. Ὑπηρέτησεν ὑπὸ τὸν Λαφαγέττην καὶ τὸν Δυμουριὲς, ἠνδραγάθησεν ἐν διαφόροις μάχαις, ἐχρημάτισε διοικητὴς τῆς Βαρκελόνης, 1808. Ἐπὶ τοῦ ἑκατονθημέρου, ὁ Ναπολέων ὠνόμασεν αὐτὸν πατρίκιον τῆς Γαλλίας, καὶ ἀρχηγὸν τῆς νέας φρουρᾶς μεθ' ἧς ἔπεσεν ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Οὐατερλώ.

Δ' ΩΒ (Ῥίχερ), ἴδ. ΡΙΧΕΡ.

ΔΩΒΕΝΤΩΝ (Λουδοβίκος-Ἰωάννης-Μαρία), περιώνυμος φυσιοδίφης καὶ ἀνατόμος, γεννηθεὶς τῷ 1716 ἐν Μομβάρδῳ (Χρυσῇ Ἀκτὴ), ἀποθ. τῷ 1799. Προορισθεὶς εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, ἐσπούδασε παρὰ τοῖς ἐν Διζῶνι Ἰησουίταις, εἶτα μετέβη εἰς Παρισίους, ἔνθα ἤκουσε τῶν μαθημάτων τῆς Σορβόννης. Ἀπορφανισθεὶς πατρὸς καὶ ἀφεθεὶς ἐλεύθερος ὅπως ἀκολουθήσῃ τὴν κλῆσιν αὐτοῦ ἐπεδόθη εἰς τὴν ἰατρικὴν, ἣν ἐξήσκει ὅτε ἐπέστρεψεν εἰς τὸν γενέθλιον αὐτοῦ τόπον. Τῷ 1742 ἀνακληθεὶς ὑπὸ τοῦ Βυφφῶνος, μεθ' οὗ ἐκ παίδων ἦτο φίλος, ἀνέλαβε τὰς ἀνατομικὰς περιγραφὰς ἐν τῇ « Φυσικῇ Ἱστορίᾳ », ἀλλὰ ταχὺ ἀηδιάσας ἐκ τῶν ζηλοτύπων διενέξεων τοῦ συναδέλφου αὐτοῦ δὲν προέβη πέραν τῶν μαστοφόρων. Τῷ 1745 διορισθεὶς φύλαξ καὶ ἐξηγητὴς τοῦ φυσικοϊστορικοῦ μουσείου, ἐτακτοποίησε καὶ ἐπλούτισε τὴν λαμπρὰν αὐτοῦ συλλογὴν, ἥτις ἀπὸ τοῦ Τουρνεφορτίου ἦτο παρημελημένη. Ταὐτοχρόνως ἔδιδεν ἄρθρα εἰς τὴν « Ἐγκυκλοπαιδείαν», περιέργους διατριβὰς περὶ τῶν ζώων καὶ τῶν μετάλλων εἰς τὸ Journal des Savants καὶ τὸ Recueil de l'Académie des Sciences. Ὠρέλησε προσέτι τὴν ἐπιστήμην ὡς καθηγητὴς τῆς φυσικῆς ἱστορίας ἐν τῷ «Κολλεγίῳ τῆς Γαλλίας»· 1778, τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας ἐν τῇ Σχολῇ τῆς Ἀλφόρτης, 1783, τῆς ὀρυκτολογίας ἐν τῷ Μουσείῳ· ἔδωκε δὲ πρὸς τούτοις μαθήματα ἐν τῇ πρωτύπῳ Σχολῇ τῷ 1795. Πρῶτος αὐτὸς ἐφήρμοσε τὴν γνῶσιν τῆς συγκριτικῆς ἀνατομίας εἰς ὁρισμὸν τῶν ἀπολελιθωμένων σωμάτων. Ἐβελτίωσε τὰ ἔρια τῆς Γαλλίας καὶ ἐνεκλιμάτισε τὰ ἱσπανικὰ μερινά. Ἀκάματος καὶ μετριόφρων σοφὸς διωρίσθη ἐν τῇ γερουσίᾳ ἔφορος τῷ 1799, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Ὡς ἰατρὸς, συνίστα τὴν χρῆσιν τῶν ἐμετικῶν παστιλλίων (τῆς ἱπποκακουάνας, τῶν ἀπ' αὐτοῦ ὀνομασθέντων pastilles de Daubenton. Συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι Instruction pour les bergers, 1782, εἰς 8ον· Tableau méthodique des minéraux, 1784, εἰς 8ον· Mémoire sur le premier drap de laine superfin du crû de

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
Δημοσίευση Αρχαιολογικής Εταιρείας
Δημοσίευση Αρχαιολογικής Εταιρείας (Ν.Π.Ι.Δ.)

France, 1784, εἰς 8ον· ἴδ. τὸ «Ἐγκώμιον» αὐτοῦ ὑπὸ Lacépède, Cuvier καὶ Moreau de la Sarthe.—Ἡ κ. Δωβεντών, γεννηθεῖσα τῷ 1720, ἀποθ. τῷ 1778, εἶναι συγγραφεὺς τῆς μυθιστορίας Zelie dans le désert.

ΔΩΒΕΝΤΩΝ (Γουλιελμος), ἰησουΐτης, γενν. ἐν Ὠξέρρῃ τῷ 1648, ἀποθανὼν ἐν Μαδρίτῃ τῷ 1723, διέπρεψε κατ' ἀρχὰς ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος καὶ ἐξελέγη ὕστερον ὑπὸ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' πνευματικὸς τοῦ ἐγγόνου αὐτοῦ Φιλίππου τοῦ Β', ᾧ ἠκολούθησεν εἰς Ἱσπανίαν. Ἀπομακρυνθεὶς τοῦ βασιλέως τῷ 1706 διὰ τῆς ἐπιρροῆς τῆς ἡγεμονίδος τῶν Οὐρσίνων, μετέβη εἰς Ῥώμην ὡς βοηθὸς τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Ἰησουϊτῶν ἐκ μέρους τῆς Γαλλίας, ἔλαβε μέγα μέρος εἰς τὰ τοῦ Συντάγματος, καὶ ὑπῆρξε συντάκτης τῆς βούλλας Unigenitus. Ἀνακληθεὶς εἰς Ἱσπανίαν μετὰ τὴν δυσμένειαν τῆς ἡγεμονίδος τῶν Οὐρσίνων, τῷ 1716, ἐγένετο αὖθις πνευματικὸς τοῦ βασιλέως, ἐβοήθησε πολὺ τῷ Ἀλβερόνῃ ὅπως γένηται καρδινάλιος, καὶ μέχρι τέλους πολὺ ἀνεμιγνύετο εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς αὐλῆς ταύτης. Ἔχομεν αὐτοῦ Oraisons funèbres, 1706, εἰς 4ον, κτλ.

ΔΩΒΕΡΒΑΛ (Ἰωάννης «Βέργερος», ὁ λεγόμενος) ὀρχηστὴς καὶ χορογράφος, γενν. ἐν Μομπελλιέρῳ τῷ 1742, ἀποθαν. τῷ 1806. Μαθητὴς τοῦ Νοβέρρου, προσελήφθη εἰς τὸ θέατρον τοῦ Μελοδράματος ἐν ᾧ διέμεινεν ἀπὸ τοῦ 1761 μέχρι τοῦ 1783, καὶ ἐπωνομάσθη ὁ Préville τοῦ χοροῦ. Διέπρεπεν ἐν τῇ κωμικῇ ὀρχήσει. Συνέθετο τοὺς χοροὺς τῆς Fille mal gardée, τοῦ Déserteur, τοῦ Epreuve villageoise, τοῦ Télémaque, τοῦ Page inconstant.

Δ' ΩΒΙΝΙΑΚ (ὁ ἀδδᾶς). Ἴδ. ΩΒΙΝΙΑΚ.

Δ' ΩΒΙΝΙΕ, ἴδ. ΩΒΙΝΙΕ.

Δ' ΩΒΙΝΥ (Στεβάρτ ἢ Στυάρτης), ἴδ. ΩΒΙΝΥ.

ΔΩΒΙΝΥ (Ι.-Δ.-Μαρία ΒΙΑΔΑΙΝ), εἰσαγγελεὺς ἐν τῷ κοινοβουλίῳ τῶν Παρισίων, ἐνεκολπώθη τὰ φρονήματα τῆς δημαγωγικῆς μερίδος τοῦ 1789, ἐχρημάτισε μέλος τῆς δημαρχίας τῶν Παρισίων καὶ τῆς λέσχης τῶν Ἰακωβίνων, φίλος καὶ πράκτωρ τοῦ Δαντῶνος, ὃν ἔμελλεν ὕστερον νὰ ἐγκαταλείψῃ καὶ νὰ συνταχθῇ τῷ Ῥοβεσπιέρρῳ, καὶ μέλος τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαστηρίου μετὰ τὴν 10 αὐγούστου 1792. Καίτοι δὲ ἐπὶ κλοπῇ κατηγορηθεὶς προσελήφθη παρὰ τῷ Βουσσότῳ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν. Διαφυγὼν δὲ τὴν ἀνεῖδρασιν τοῦ μηνὸς θερμιδώρου, ἐνοχοποιήθη ὡς τὴν συνωμοσίαν τῆς καταχθονίου μηχανῆς τῷ 1801, καὶ ἐξορισθεὶς εἰς τὰς Σεχίλλας νήσους ἀπέθανεν αὐτόθι.

ΔΩΔΕΝ (Φραγκ.-Μαρία). φυσιοδίφης, γεννηθεὶς ἐν Παρισίοις περὶ τὸ 1770, ἀποθανὼν τῷ 1804, ἐδημοσίευσεν ὑπομνήματα καὶ διατριβὰς ἐν τῷ Magasin encyclopédique, τὰ Annales du Muséum καὶ τὸ Dict. des sciences naturelles. Σημαντικώτερα αὐτοῦ ἔργα εἶναι· Traité d'ornithologie, 1800, τόμ. 2, εἰς 4ον, ἀτελὴς καὶ ὀλίγον ἀκριβής· Histoire naturelle des reptites, 1802—3, τόμ. 8, εἰς 8ον, ἀξιόλογος καὶ ἀποτελοῦσα συνέχειαν τοῦ «Βυφφῶνος» τοῦ Sonnini.

ΔΩΔΩΝ, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης, ἀφ' οὗ ἐπωνομάσθη ἡ Δωδώνη.

Σημ.—Τὰ περὶ «Δωδώνης» ἐρανιζόμεθα ἐκ τῆς τοῦ κ. Γ. Χ. Χασιώτου «Πραγματείας περὶ Δωδώνης», Ἀθήνησι, 1867.

ΔΩΔΩΝΗ ἢ Δωδώνη ἢ Δωδών, διότι οὕτως ἀπαντᾷ, ὑπὸ μέν τινων ἀρχαίων ἐτυμολογεῖται ἐκ τοῦ ῥήματος δόω, δώσω καὶ ἀλληγορεῖται πρὸς τὴν γῆν ὡς δώτειραν, ἀνησίδωρον καὶ ζειδώρων, οὗπερ μάλιστα ἔκειτο ἐν χώρᾳ εὐλείμωνι καὶ ἀρνειῇ· κατὰ δὲ Θρασύβουλον ὠνόμασται ἀπὸ Δωδώνης μιᾶς τῶν ὠκεανίδων νυμφῶν· κατὰ δὲ Ἀκεστόδωρον ἀπὸ Δώδωνος τοῦ Διὸς καὶ Εὐρώπης. Τῶν νεωτέρων δέ τις παρὰ τὸν ἦχον τῶν ἐκ τῆς κρούσεως τῶν λεβήτων παρήγαγε τὴν λέξιν ἰχνομιμητικὴν αὐτὴν εἰπὼν καὶ σχέσιν πρὸς τὸ δύνειν ἔχουσαν, οἱονεὶ δωδώ, ἕτερος δὲ ἐκ τοῦ δῶ Διὸς ταὐτὸν τῷ ναὸς, καὶ ἄλλος ἐκ τοῦ δῶ Ἄδωνος = δῶμα Ἡλίου. Ὁ δὲ Κάρολος Ῥίττερος περὶ τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἱστορικῆς συγγενείας τῶν ἀρχαίων τῆς Εὐρώπης ἐθνῶν λέγων καὶ εἰδικεῖ διαχαράττων τὰ ἴχνη τῆς ὁδοῦ ἣν ἐδάδισαν τὰ Ἰνδο-γερμανικὰ φῦλα ἀποφαίνεται ὅτι ἡ λέξις Δωδώνη φαίνεται ἔχουσα σχέσιν πρὸς τὴν Ἰνδῶν θεότητα, τὸν Βούδαν· πρὸς ὑποστήριξιν δὲ τῆς γνώμης του λαμβάνει τὰ παρὰ Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ ἐν λέξει λεγόμενα, ὅτι καὶ Ῥωδώνη ἐλέγετο, μάλιστα ἡ ἐν Θεσσαλίᾳ· ἀνατρέχει ἔπειτα εἰς τὰ ὅμοια τὴν προφορὰν ὀνόματα Βούδειον καὶ Βούδιον, Βουτάδας καὶ Ἐτεοβουτάδας, Βούδορον καὶ Βούδορος, ὧν κατάχρησιν ποιεῖται πρὸς τὸν σκοπόν του ἐπιτηδείαν, ἂν καὶ ὅλως ἐναντία τῆς Δωδώνης σημαίνουσι. Τὴν λέξιν Δωδώνην ὁ Γεώργιος Κούρτιος εἰς τὸ ἐτυμολογικὸν του σύγγραμμα συναγχίζει πρὸς τὸ στέλεχος δι Γ τοῦ ἐν Θεσσαλίᾳ λατρευομένου θεοῦ, ἐξ οὗ φάνομεν ποτὲ μὲν εἰς δι ω, δι ἄλλοτε δὲ εἰς δ Γ ω καὶ δω, ὡς ἐν τῇ λατινικῇ ἀρχαίᾳ γλώσσῃ τὸ duis cl. bis, τὸ duonus εἰς bonus καὶ duellum cl. bellum. Ἀλλ' ἡ λί-

Δημοτική Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Δ.Δ.)

ξις Βωδώνη μεταγενεστέρα οὖσα καὶ ἐπινόημα, ὡς ἡμεῖς πιστεύομεν, τῶν θελόντων καὶ ἐν Θεσσαλίᾳ νὰ ὑποστηρίξωσι τὴν ὕπαρξιν Δωδώνης εἴτε τὴν ἀρχὴν τῆς Δωδώνης δύναται ν' ἀναγάγῃ εἰς τὸν παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς Βούδαν, οὔτε ἐκ τοῦ δ ι F εἰς β ω μετατραπέντος προῆλθεν, ἀλλ' ἁπλῶς, ἐπειδὴ οἱ Αἰολεῖς ἔτρεπον τὸ δ εἰς β (ὡς Βελφοὶ = Δελφοί, βελφίνες, = δελφῖνες, = σάμβαλα — σάνδαλα), μετεχειρίσθη ὁ τοῦτο ἐπινοήσας τὴν λέξιν Βωδώνην ἀντὶ τῆς Δωδώνης. Τούτων οὕτως ἐχόντων ἔχεται ἀρά γε πιθανότητος ἡ τοῦ Κουρτίου γνώμη ὅτι ἡ Δωδώνη ἔχει τὴν ἀρχήν της ἐξ ἧς καὶ ὁ Ζεὺς γενν. Διός, ἐκ τοῦ στελέχους δηλαδὴ δ ι F (σανσκρ. dzava· diu· dju) εἰς δ ι ω, δ ω καὶ κατ' ἐπανάληψιν Δ ω δ ώ καὶ μὲ τὴν κατάληξιν ν η Δωδώνη, ὡς κάλλιστα τοῦτο δείκνυται εἰς τὴν ἐν αὐτῇ τιμωμένην θεὰν Διώ-νην; Καθ' ἡμᾶς ἡ ἐτυμολογία αὕτη ἴσως ἡ καλλιτέρα τῶν παρουσιαζομένων σχέσιν ἔχουσα καὶ πρὸς τὰ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων περὶ αὐτῆς μυθολογούμενα ὅτι ἦτο θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀφροδίτης· ἔμμεσον ἴσως ἀναφορὰν πρὸς ταῦτα ἔχει καὶ ὅτι αἱ Ὑάδες νύμφαι καὶ Δωδωνίδες ἐκαλοῦντο κατὰ Φερεκύδην, ὡς τοῦ Διὸς (devas) τὸν οὐρανὸν σημαίνοντος, ἐξ οὗ οἱ ὄμβροι καὶ οἱ ὑετοί.

Μεταξὺ τῶν ὀλίγων τῆς Ἠπείρου κοιλάδων ἐπιφανεστάτη τὸ πάλαι ἦτο ἡ Ἐλλοπία, ἔνθα ἔκειτο ἡ Δωδώνη, πόλις ὑψηλὴ καὶ τραχεῖα, φυλλοφόροις δένδροις κεκαλυμμένη, περὶ ἣν κατῴκουν οἱ Πελασγοί, Σελλοὶ ἰδίᾳ καλούμενοι. Ὅθεν τῆς Δωδώνης προῆλθ' ἴσως καὶ τὸ ὄνομα Ἕλληνες ἐκ τοῦ Σελλοὶ ἢ Ἑλλοὶ παραχθέν. Ἀλλ' ἡ ἀρχαία αὕτη ἑλληνικὴ χώρα τὸν Ὅμηρον ζηλώσασα ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν τρόπον τινὰ μετεφέρετο. Καὶ ἰδοὺ μανθάνομεν ὅτι ἡ πρότερον θεσπρωτικὴ ἐγένετο ὕστερον μολοττική, διότι φαίνεται ὅτι οἱ βασιλεῖς τῆς Μολοσσίας ἐπεκτείναντες τὴν αὐτῶν χώραν προσελάμβανον καὶ τὴν πολλὴν δόξαν περιποιοῦσαν αὐτοῖς Δωδώνην. Ἂν δὲ πρέπει νὰ δώσωμεν πίστιν εἰς τὸ παρὰ τῷ Αἰσχύλου Προμηθεῖ ἀπαντῶν χωρίον, αὕτη ἔκειτο μεταξὺ τῆς Θεσπρωτίας καὶ Μολοσσίας, διότι ὁ Αἰσχύλος συγκεχυμένας ἔχων περὶ τῆς τοποθεσίας τῆς Δωδώνης ἰδέας ἀναφέρει γενικῶς πως πρῶτον περὶ Μολοσσίας καὶ εἶτα τὴν Δωδώνην, ἔνθα θέτει τὸ ἱερὸν τοῦ Θεσπρωτοῦ Διός. Ὅπως ποτ' ἂν ᾖ, παρά τε τῶν σχολιαστῶν τοῦ χωρίου τούτου καὶ παρὰ τοῦ Στράβωνος πληροφορούμεθα ὅτι μέχρι τῶν χρόνων τῶν Τρωϊκῶν ἡ Δωδώνη ἀπετέλει μέρος τῆς Θεσπρωτίας, ὕστερον δ' ἐγένετο μολοττική, ὡς μνημονεύουσι καὶ οἱ μετὰ ταῦτα συγγραφεῖς. Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν δύω τούτων χωρῶν καὶ ἄλλη ἀντιποιεῖται τὴν τιμὴν αὐτῆς, ἡ Χαονία, κατὰ τοὺς ὕστερον μᾶλλον χρόνους, ὡς ἕλληνές τινες καὶ μάλιστα ῥωμαῖοι ποιηταὶ ἀναφέρουσι. Δὲν ἕπεται ὅμως ἐκ τούτου ὅτι αὕτη ἔκειτο μεταξὺ τῶν τριῶν τούτων χωρῶν καὶ ποτὲ μὲν μικρὸν ἐπεκτεινομένης τῆς μιᾶς προσελαμβάνετο, ποτὲ δὲ τῆς ἄλλης καὶ ἄλλοτε τῆς τρίτης. Φαίνεται δ' ὅτι τὸ πρῶτον τινὲς τῶν Ἀλεξανδρινῶν καὶ ὕστερον οἱ Ῥωμαῖοι ἐκαινοτόμησαν ἕνεκα τῆς ἐπικρατούσης παρ' αὐτοῖς πρὸς τοῦτο ἐλευθερίας ἢ μᾶλλον τῆς τῶν ἀρχαίων ὀνομάτων καταχρήσεως. Παρὰ δὲ τὰς μεταθέσεις ταύτας τῆς Δωδώνης προσθετέον καὶ δύο ἕτερα χαρακτηριστικὰ αὐτῆς. Πλησιαίτατα τῆς Δωδώνης κατὰ Στράβωνα ἐπεκρέματο τὸ ὄρος Τόμαρος ἢ Τμάρος ἐν τοῖς μεγίστοις τῆς Ἠπείρου ὄρεσι σὺν τῷ Πολυάνῳ καταλεγόμενον καὶ ὡς κατάρρυτον, ἅτε ἑκατὸν πηγὰς ἔχον, ὑπὸ Θεοπόμπου χαρακτηριζόμενον. Ὑπὸ τῷ ὄρει λοιπὸν τούτῳ ἔκειτο τὸ ἐν Δωδώνῃ ἱερὸν καθ' ἃ λέγουσιν οἱ ἀρχαῖοι. Ἐπὶ δὲ τούτοις εὑρίσκει τις ὅτι ἔκειτο πρὸς μεσημβρίαν τῆς Μολοσσίας καὶ ἐν τῷ ὑπερβορείῳ τῆς Θεσπρωτίας. Ὑπὸ τὸν Τόμαρον ἢ Τμάρον οὖσα ἡ Δωδώνη φαίνεται ὅτι αὕτη καὶ ἡ περὶ αὐτὴν χώρα ἓν ἦτο ἱκανὴ νὰ θρέψῃ πολλοὺς, καθ' ἃ Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς σημειοῖ λέγων ὅτι ἐξ αὐτῆς ἀπεχώρησαν εἰς Ἰταλίαν, ἀφοῦ ἔλαβον χρησμὸν τοῦ μαντείου, οἱ παρὰ τοὺς συγγενεῖς ἐλθόντες Πελασγοί, ὡς οὐχ ἱκανῆς οὔσης ἅπαντας τρέφειν τῆς γῆς. Παρὰ τὸν Τόμαρον πλησίον τῆς Δωδώνης τινὲς θέτουσι καὶ ποταμὸν Δώδωνα καλούμενον, ὃν καὶ συγχέουσι τῷ Σελλήεντι. Τοῦτο ἐπήγαγε καθ' ἡμᾶς ἐκ τῶν ἑξῆς Στέφανος· ὁ Βυζάντιος ἐν λ. «Δωδώνη» προσθέτει ὅτι «εἰκὸς καὶ ἀπὸ Δώδωνος ποταμοῦ, ὃν παρατίθησιν ὁ τεχνικὸς ἐν τῷ α τῶν καθόλου λέγων οὕτως·

Δώδων ποταμὸς Ἠπείρου».

Τὰ τοῦ Στεφάνου παραλαμβάνει ὁ Εὐστάθιος καὶ ποιεῖται μνείαν τοῦ ποταμοῦ. Ἀλλὰ τίς ὁ τεχνικὸς καὶ διατί οἱ ἄλλοι συγγραφεῖς οὐδὲν περὶ αὐτοῦ λέγουσι; Κατὰ τὰ εἰς Στέφανον λατινικὰ σχόλια τεχνικὸς ἐννοητέος οὐχὶ Ἀπολλώνιος ὁ δύσκολος ἀλλ' ὁ Ἡρωδιανὸς, ὃν καὶ Εὐστάθιος ἀλλαχοῦ καλεῖ οὕτως. Ἡ ἐντελὴς δὲ σιγὴ τῶν συγγραφέων περὶ τούτου ὑποδηλοῖ ὅτι ποταμὸς τοιοῦτος δὲν ἦτο γνωστὸς οὔτε πρότερον οὔτε ὕστερον· δύναται μάλιστά τις μετ' ἐπιφυλάξεως νὰ εἴπῃ ὅτι τὰ τοῦ τεχνικοῦ προῆλθον ἐξ ὧν ἔλεγε ὁ Στράβων εἴρηται δὲ φησιν ὁ Ἀπολλόδω-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ρος ἀπὸ τῶν ἑλῶν τῶν περὶ τὸ ἱερὸν οὕτω καλεῖσθαι, τὸν μέν τοι ποιητὴν (οὐχ) οὕτω λέγειν Ἕλλους ἀλλὰ Σελλοὺς ὑπολαμβάνει τοὺς περὶ τὸ ἱερὸν, προσθεὶς, ὅτι καὶ Σελλήεντά τινα ὀνομάζει ποταμόν· ὀνομάζει μὲν οὖν ὅταν φῇ·

τηλόθεν ἐξ Ἐφύρης ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος.

(Ὁ δὲ Σκήψιος ὁ Δημήτριος) οὗ φησιν εἶναι τῆς ἐν Θεσπρωτοτς Ἐφύρας ἀλλὰ τῆς ἐν τοῖς Ἠλείοις· ἐκεῖ γὰρ εἶναι τὸν Σελλήεντα, ἐν δὲ Θεσπρωτοῖς οὐδένα, οὐδ' ἐν Μολοττοτς.» Ἀλλ' ἂν ἡ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου λεγομένη Ἔφυρα καὶ ὁ Σελλήεις εἰς Ἤπειρον πρέπει ν' ἀποδοθῇ τοῦτο ἴνε ἄλλο ζήτημα, Σελλήεις ὅμως πρὸς Σελλοὺς μόνον διαλεκτικὴν ἴσως ἔχει σχέσιν οὐχὶ δὲ καὶ τοπικήν. Οὐδὲν δὲ παράξενον τὴν φαινομένην ταύτην γλωσσικὴν συγγένειαν νὰ ἐφαντάσθη ὁ τεχνικὸς καὶ ἐντεῦθεν ὁ Δώδων ποταμὸς Ἠπείρου. Ἄτοπος λοιπὸν καὶ ὁ ταὐτισμὸς τοῦ Σελλήεντος καὶ Δώδωνος διὰ τὸν λόγον αὐτὸν καὶ διότι ἂν Σελλήεις ποταμός τις ἐν Ἠπείρῳ ὠνομάζετο ζητητέος πλησίον τῆς Ἐφύρας οὐχὶ δὲ τῆς Δωδώνης. Τοιαύτη οὖσα ἡ Δωδώνη, ὡς νὰ μὴ ἤρκουν αἱ ἠπειρωτικαὶ χῶραι, μετετοπίσθη μικρόν τι μεταβληθεῖσα καὶ εἰς Θεσσαλίαν, εἰς τὴν Σκότουσσαν ἢ Σκοτοῦσσαν χώραν. Καὶ ἰδοὺ πως. Ἐν τῇ Ἰλιάδι τοῦ Ὁμήρου δὶς γίνεται μνεία τῆς Δωδώνης, πρῶτον μὲν ἐν τῷ καταλόγῳ, ἔνθα περὶ πλείστων πόλεων ὁ λόγος, καὶ δεύτερον ἐν εὐχῇ τινι τοῦ Ἀχιλλέως. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον χωρίον ἀναφέρει περὶ Δωδώνης εἰπὼν πρότερον τοὺς Περραιβούς, οἵτινες μετὰ τῶν Αἰνιάνων εἵποντο τῷ ἐκ Κύρου Γουνεῦ. Ἐνταῦθα ὑπάρχει σύγχυσίς τις τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ Ἠπείρῳ χωρῶν, οἱ δὲ τὸν κατάλογον ποιήσαντες ἀναμφιλέκτων ὅτι δὲν εἶχον ἀκριβεῖς γεωγραφικὰς γνώσεις. Καὶ οὕτως ὅμως πληροφορούμεθα ὅτι περὶ τὴν ἐν Ἠπείρῳ Δωδώνην κατῴκουν οἱ Περραιβοί, οἵτινες μετῴκησαν ἐκ Θεσσαλίας· ὥστ' ἐνταῦθα τοῦτό πως δηλούμενον φαίνεται. Εἰς τὸ δεύτερον χωρίον, ἐξ οὗ μᾶλλον ὡρμήθησαν ὕστερον οἱ θεσσαλοὶ συγγραφεῖς νὰ ὑποστηρίξωσι τὴν περὶ θεσσαλικῆς Δωδώνης γνώμην, γίνεται μνεία ταύτης ἐν εὐχῇ τινι, ὡς εἴπομεν, ἣν Ἀχιλλεὺς «στὰς μίσῳ ἔρκεϊ» ἀπηύθυνε πρὸς τὸν τερπικέραυνον Δία, ὅτε ἐπέτρεψε τῷ Πατρόκλῳ νὰ μετάσχῃ τῆς μάχης. Τὴν εὐχὴν ταύτην εἰς τὸ στόμα τοῦ θεσσαλοῦ Ἀχιλλέως εὗρισκον ἀνεξίγγητόν τινες τῶν ἀρχαίων γραμματικῶν καὶ σχολιαστῶν, ὁ δὲ Φιλόξενος ὁ γραμματικὸς ὁ ὑπομνηματίσας τὴν Ὀδύσσειαν, ἵνα ἐξηγήσῃ εὐκολώτερον τοῦτο, ἀπεφήνατο ὅτι ὑπῆρξαν δύο ταὶ Δωδῶναι, ἡ μὲν θεσσαλική, ἡ δὲ ἠπειρωτική. Τούτῳ δὲ συμφωνοῦσι Ἐπαφρόδιτος καὶ Ἀπολλώνιος. Ἀπαντῶσι δὲ καὶ τινων «Θεσσαλικὰ» γραψάντων ἀποσπάσματα, ἐξ ὧν δηλοῦται ὅτι τοιαύτην τινὰ ἐξήγησιν ἐποιοῦντο Σουΐδας καὶ Κινέας. Δύναται δέ τις τέλος νὰ προσθέσῃ καὶ τὸ ἐν τοῖς Σιβυλλικοῖς χρήσμασιν ἀναφερόμενον ὅτι ἐκ Δωδώνης ἔρρεον «ὑγρὰ κέλευθα Εὐρώπου ποταμοῖο». Ἐν δὲ τοῖς ἡμετέροις χρόνοις φαίνονται ἀκόλουθοι τῆς γνώμης ταύτης πλεῖστοι τῶν Εὐρωπαίων, μάλιστα δὲ Ῥίττερος, Ῥίχτερος καὶ Ζάνδερος, ὁ μέγας μυθολόγος Φ. Γ. Οὐέλκερος καὶ ὁ Λ. Πρέλλερος, ὁ Ὀ. Μόλλερος ἐν τῷ χάρτῃ του καὶ ὁ τελευταῖος γεωγράφος Βουρσιανός. Ἐξελέγχων δὲ ὁ κ. Γ. Χ. Χασιώτης λελανθασμένην τὴν γνώμην τὴν τιθεμένην ἐν Θεσσαλίᾳ τὴν Δωδώνην ἐπιπροστίθησι τὰ ἑξῆς· . . . Τούτου ἐξελεγχθέντος καὶ ἡ γνώμη ὅτι ἐκ τῆς Ἠπείρου ἀποικίσαντές τινες εἰς Θεσσαλίαν συνέστησαν ἐκεῖ δωδωναῖον ἱερὸν δὲν φαίνεται ἐχομένη ἀληθείας, διότι ἐὰν τοιοῦτόν τι ἐγίνετο ἔπρεπεν ἴχνη αὐτοῦ, μάλιστα ὡς ἱεροῦ, νὰ σώζωνται καὶ ἐν τοῖς ἔπειτα, ὅπερ οὐδαμοῦ λέγεται. Περιεργοτέρα ἴνε ἡ γνώμη τῶν θελόντων μεταξὺ Θεσσαλίας καὶ Ἠπείρου νὰ θέσωσι τὴν Δωδώνην, οἱονεὶ μεθισταμένου ἑκάστοτε τοῦ μαντείου ὡς κοινοῦ ὅλης τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀνήκοντος κατὰ τὸ ἑκάστοτε ἑκάστης χώρας ἐπὶ τῶν ἄλλων κράτος εἰς Ἑλλοπίαν, Χαονίαν, Θεσπρωτίαν, Περραιβίαν καὶ Θεσσαλίαν· ὁ δὲ Ὑγῖνος ἐν τῷ περὶ Δωδώνης λόγῳ συγχέων ἅμα Θεσσαλίαν, Μακεδονίαν καὶ Μολοσσίαν καὶ τυφλῷ δῆλον ὅτι αὐτοκτονεῖ. Ἀλλ' ἴσως τις θέλει εἰπεῖ ὅτι παρείδομεν τὸ ἐκ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἐπισκόπου τῆς Δωδώνης Θεοδώρου ἐξαγόμενον τοῦ Π. Ἀραβαντινοῦ ὅτι ὑπῆρχε καὶ ἐν Θεσσαλίᾳ Δωδώνης ἐπισκοπὴ, ἅτε τῆς Δωδώνης ἐν «παλαιᾷ» Ἠπείρῳ οὔσης. Τὰ πρακτικὰ τῆς ἐν Ἐφέσῳ συνόδου ἀναφέρουσι τὴν ὑπογραφὴν ταύτην, ἀλλὰ δὲν δύναται κατ' οὐδένα λόγον ἐκ τούτων νὰ ἐξαχθῇ ἑτέρα ἐπισκοπὴ ὁμώνυμος ἐν Θεσσαλίᾳ ἄλλοθεν μὴ οὖσα γνωστή· αἱ λέξεις δὲ «παλαιᾶς Ἠπείρου» καὶ «Ἠπείρου παλαιᾶς» ἀπαντῶσιν εἰς τὰ «πρακτικὰ», ὅπου ἀναφέρεται πόλις τις ἠπειρωτική, σχεδὸν πάντοτε, εἴτε καὶ ἀλλαχοῦ ἀπαντᾷ εἴτε καὶ μόνον ἐν Ἠπείρῳ. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν πόλεων τῆς «νέας Ἠπείρου»· ὁ δὲ λόγος ἴνε πρόδηλος, διότι κατὰ τοὺς χρόνους τούτους τὸ ὄνομα τῆς Ἠπείρου ἐπεξετάθη, καὶ εἰς τὴν Θεσσαλίαν ἀληθείαν ἀνίαν «Ἠπείρου», ἐνῷ ἡ κυρίως Ἤπειρος ὠνομάσθη «παλαιὰ Ἤπειρος». Ὡς ἐξαίρεσιν δὲ προσθετέον ὅτι ἀλλαχοῦ τῶν πα-

κτικῶν ἐν τῇ Δωδώνῃ δὲν ἀναφέρεται τὸ ὄνομα «παλαιᾶς Ἠπείρου».

Τὸ μαντεῖον τῆς Δωδώνης ἢ τὸ ἐν Δωδώνῃ ἱερὸν, καθ' ἃ ἐδείχθη ἐν τοῖς προηγουμένοις, ἐπὶ τῇ βάσει μαρτυριῶν τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, ἦτο ἐν τῇ πόλει Δωδώνῃ. Καὶ τῷ ὄντι, τοῦτο ἦνε καὶ φυσικώτατον, διότι οἱ ἀρχαῖοι λαοὶ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ὅπου κατῴκουν, ἐκεῖ ἵδρυαν καὶ ἱερὰ, ὕστερον δὲ περὶ τὸ ἱερὸν καὶ πόλεις ἀνήγειρον, ὡς τοῦτο καὶ νῦν εἷς τινα μέρη, φαίνεται. Ποῖοι ὅμως ἵδρυσαν τὸ ἱερὸν τοῦτο; Ἐὰν ἤδη ἀνατρέξωμεν εἰς τὰς ὑπὸ τῶν ποιητῶν διασωθείσας παραδόσεις θέλομεν εὕρει ὅτι ἤτο Πελασγῶν ἵδρυμον καὶ πελασγικὸν ἐκαλεῖτο μετὰ Διὸς τοῦ πελασγικοῦ. Γνωστὸν ὅμως ὅτι οἱ ἀρχαῖοι τὰ πάντα ἀπέδιδον εἰς τοὺς Πελασγοὺς τοὺς ἀρχαιοτάτους, ὡς ἐνόμιζον, κατοίκους, οὓς γηγενεῖς ἀπεκάλουν. Ἀλλ' ἡ δόξα αὕτη ἐπὶ πολὺ ἐπικρατήσασα κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους ἀκόμη χρόνους εὗρε τοὺς ἀντιδοξοῦντας, καὶ δὴ ὁ πατὴρ τῆς Ἱστορίας περιηγηθεὶς τὴν Αἴγυπτον καὶ πολλὰ παρὰ τῶν ἱερέων αὐτῆς διδαχθεὶς, πλεῖστας δ' ὁμοιότητας ἓν τε νόμοις καὶ ἤθεσιν εὑρὼν μόναν οὐχὶ πάντα ἐξ Αἰγύπτου ἀπετόλμησε νὰ εἴπῃ ὅτι παρέλαβον οἱ Ἕλληνες. Οὕτω δὲ καὶ περὶ τοῦ δωδωναίου μαντείου, τοῦ ἀρχαιοτάτου τῶν παρ' Ἕλλησι χρηστηρίων, πολλά τε καὶ ἄλλα παρέδωκεν ἡμῖν καὶ ἐν τούτοις καί τινας παραδόσεις τῶν τε δωδωνίδων ἱερειῶν, συνομολογούντων καὶ τῶν περὶ τὸ ἱερὸν ἄλλων Δωδωναίων, καὶ τῶν ἐν Θήβαις τῆς Αἰγύπτου ἱερέων, δι' ὧν ἠθέλησεν ὁ ἱστορικὸς ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἡ ἵδρυσις αὐτοῦ ἐγένετο ὑπό τινος ἱερᾶς γυναικὸς αἰγυπτίας πραθείσης εἰς Θεσπρωτοὺς ὑπὸ Φοινίκων ἐκ τοῦ ἐν Θήβαις ἱεροῦ ἐξαγαγόντων δύο τοιαύτας, ὧν ἡ ἑτέρα ἐν Λιβύῃ ἵδρυσε τὸ ἱερὸν τὸ τοῦ Ἄμμωνος. Πρὶν ἤδη βασανίσωμεν τὴν γνώμην τοῦ Ἡροδότου ταύτην, ἃς μεταδῶμεν εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ μέσα τῆς παρούσης ἑκατονταετηρίδος, ὅτι ὁ Φ. Κόρδης ἔν τινι αὐτοῦ διατριβῇ καὶ ἄλλοι ἐπειράθησαν νὰ δείξωσιν εἰς τὸ πλεῖστον μέρος τῶν μονογραφιῶν των τὴν πιθανότητα τῆς τοῦ Ἡροδότου γνώμης ἢ μικρόν τι μεταβεβλημένης. Ἀνάγκη δὲ καὶ πρὸ τούτου τὰ τοῦ Ἡροδότου ἰδίαις λέξεσι νὰ ἐκθέσωμεν. «Ἔφασαν οἱ ἱερῆες τοῦ Θηβαίου Διὸς δύο γυναῖκας ἱερείας ἐκ Θηβαίων ἐξαχθείσας ὑπὸ Φοινίκων καὶ τὴν μὲν αὐτέων πυθέσθαι εἰς Διβύην πρηθεῖσαν, τὴν δὲ εἰς τοὺς Ἕλληνας, ταύτας δὲ τὰς γυναῖκας εἶναι τὰς ἱδρυσαμένας πρώτας ἐν τοῖσι εἰρημένοισι ἔθνεσι· εἰρομένους δὲ μιν (ἐκεῖνον οὕτω ἀτρεκέως ἐπιστάμενοι λέγουσι, ἔφασαν πρὸς ταῦτα ζήτησιν μεγάλην ἀπὸ σφέων γενέσθαι τῶν γυναικῶν τούτων καὶ ἀνευρεῖν μὲν σφέας οὐ δυνατοὶ γενέσθαι, πυθέσθαι δὲ ὕστερον ταῦτα περὶ αὐτέων, τάπερ δὴ ἔλεγον. Ταῦτα μὲν νῦν τῶν ἐν Θήβῃσι ἱερέων ἤκουον, τά δὲ Δωδωναίων φασὶ αἱ προμάντιες, δύο πελειάδας μελαίνας τὴν μὲν αὐτέων εἰς Διβύην, τὴν δὲ παρὰ σφέας ἀπικέσθαι· ἱζομένην δέ μιν ἐπὶ φηγὸν αὐδάξασθαι φωνῇ ἀνθρωπηίῃ ὡς χρεὸν εἴη μαντήϊον αὐτόθι Διὸς γενέσθαι, καὶ αὐτοὺς ὑπολαβεῖν θεῖον εἶναι τὸ ἐπαγγελόμενον αὐτοῖσι, καὶ σφέας ἐκ τούτου ποιῆσαι. . .συνωμολόγεον δέ σφι καὶ οἱ ἄλλοι Δωδωναῖοι οἱ περὶ τὸ ἱερόν». Μετὰ δὲ τοῦτο ἐπιφέρει τὴν γνώμην του ὁ ἱστορικὸς διὰ τῶν ἑξῆς λέξεων. «Ἐγὼ δ' ἔγωγε περὶ αὐτέων γνώμην τήνδε· εἰ ἀληθέως οἱ Φοίνικες ἐξήγαγον τὰς ἱρὰς γυναῖκας καὶ τὴν μὲν αὐτέων εἰς Διβύην, τὴν δὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπέδοντο, δοκέει ἐμοὶ ἡ γυνὴ αὕτη τῆς νῦν Ἑλλάδος, πρότερον δὲ Πελασγίης καλουμένης τῆς αὐτῆς ταύτης, πρηθῆναι εἰς Θεσπρωτούς, ἔπειτεν δουλεύουσα αὐτόθι ἱδρύσασθαι ὑπὸ φηγῷ πεφυκυίῃ Διὸς ἱρὸν, ὥς περ ἦν εἰκὸς ἀμφιπολεύουσαν ἐν Θήβῃσι ἱρὸν Διὸς ἔνθα ἀπίκετο, ἐνταῦθα μνήμην αὐτοῦ ἔχειν. Ἐκ δὲ τούτου χρηστήριον κατηγήσατο ἐπεί τε συνέλαβε τὴν ἑλλάδα γλῶσσαν . . . Πελειάδες δέ μοι δοκέουσι κληθῆναι πρὸς Δωδωναίων ἐπὶ τοῦδε οἱ γυναῖκες, διότι βάρβαροι ἦσαν, ἐδόκεον δέ σφι ὁμοίως ὄρνισι φθέγγεσθαι, μετὰ δὲ χρόνον τὴν πελειάδα ἀνθρωπηίῃ φωνῇ αὐδάξασθαι λέγουσι, ἐπεί τε τὰ συνετά σφι ηὔδα ἡ γυνή· ἕως δὲ ἐβαρβάριζε ὄρνιθος τρόπον ἐδόκεέ σφι φθέγγεσθαι, ἐπεὶ τέῳ τρόπῳ ἂν πελειάς γε ἀνθρωπηίῃ φωνῇ φθέγξαιτο; μέλαιναν δὲ λέγοντες εἶναι τὴν πελειάδα σημαίνουσι ὅτι αἰγυπτίη ἡ γυνὴ ἦν». Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ἡρόδοτος, ὅπως δὲ ὁ Φ. Κόρδης εἰς τὰ τελευταῖα ταῦτα δώσῃ πιθανότητά τινα μετεχειρίσθη τὰ ὑπὸ τῶν ποιητῶν ἀποδιδόμενα ἐξόχοις τὴν ὄψιν καὶ μορφὴν γυναιξὶ κοσμητικὰ ἐπίθετα, πρὸς τὰς περιστερὰς δηλαδὴ καὶ λοιπὰ πτηνὰ συσχετιζομένας. Προσέθηκε δὲ καὶ τάδε, ὅτι πρὸς τούτῳ καὶ τῇ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους φύσει συνετέλεσε καὶ ἡ μέλαινα μορφὴ τῆς γυναικὸς ἥτις συνδυασθεῖσα μετὰ τῆς αἰγυπτίας γλώσσης τῆς ξένης καὶ ἀγνώστου αὐτοῖς παρήγαγε τὸν μῦθον ὅτι τὸ καταρχὰς ἦσαν **πελειάδες**, ἀφοῦ μάλιστα γνωρίζομεν ὅτι εἰς τοὺς προφέροντας ἀγνώστους καὶ ἀλληθρόους φωνὰς ἐφαρμόζετο ἡ παροιμία «ὄρνιθος φθόγγον φθέγγεσθαι» καὶ ὅτι ἐπόμενον ἦτο νὰ θεωρηθῶσιν οἱ πελει-

Δημοσία Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

άδες διὰ τὸ φύσει κλαυθμηρὸν τοῦ εἴδους τούτου τῶν πτηνῶν, ὅπερ συμβιβάζεται πρὸς τὰ κλαύματα καὶ τοὺς ὀδυρμοὺς τῶν τῆς πατρίδος των ἀπαχθεισῶν καὶ ζυγῷ δουλείας καταπιεσθεισῶν ἐκείνων γυναικῶν. Ταῦτα δὲ περὶ τοῦ Ἡροδότου εἰπὼν ἔργεται εἰς ἣν ἔχει περὶ τούτου γνώμην. Ὑπολαμβάνων ὡς ἀληθῆ τὰ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων λεγόμενα, ὅτι αἵ τε ἐν Μολοσσίᾳ καὶ αἱ ἐν Θεσσαλίᾳ χρησμῳδοὶ γυναῖκες ἐκαλοῦντο π ε λ ε ι ά δ ε ς συμπεραίνει ὅτι τὸ ὄνομα Π ε λ ε ι ὰ ς ἦτο χρησμολόγου γυναικὸς ἐν Δωδώνῃ ὄνομα, οἷον καὶ τὸ τῶν θυγατέρων τῆς βασιλίσσης τῶν Ἀμαζόνων. Τοῦτο δὲ ἀγνοοῦντες, ὡς συμβαίνει συνήθως ἐν τοιούτοις ἕνεκα τοῦ μακροῦ χρόνου, καὶ εἰς θαυμαστὰ τρεπόμενοι μάλιστα οἱ Ἕλληνες ἔπλασαν τὰ ὕστερον ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου ἀναφερόμενα. Ἐρείδει δὲ ταῦτα ἐπὶ ἑτέρου ὁμοίου γεγονότος τὸ περὶ Σεμίραμιν, βασίλισσαν τῶν Ἀσσυρίων, αὐτὸ τοῦτο σημαίνουσαν φάτταν, πέλειαν ἀγρίαν, περὶ ἧς ἔπλασαν ὅτι μετὰ τὸν θάνατον μετεβλήθη εἰς πέλειαν ἢ ὅτι πέλειαι ἔθρεψαν αὐτήν. Οὕτω πως ἐξηγήσας ὁ Φ. Κόρδης τὸν περὶ πελειάδων τοῦτον μῦθον ἑνέχοντα ἅλλως καὶ ἱστορικὰς παραδόσεις συνδυασθείσας μὲ τὴν τοῦ ὀνόματος σημασίαν, μεταβαίνει ἀκολούθως εἰς τὸ νὰ βεβαιώσῃ τὰ ὑπὸ τῶν ἱερέων τῆς Αἰγύπτου λεγόμενα καὶ ν' ἀνασκευάσῃ τοὺς εἰς τοῦτο ἀντιτάττοντας ὅτι κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους, οὓς αἰνίττεται ὁ μῦθος, δὲν ὑπῆρχε μεταξὺ Αἰγύπτου καὶ Ἑλλάδος συγκοινωνία. Πρὸς τοῦτο παρατίθησι τὰ ὑπὸ Ἡροδότου εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τοῦ πρώτου βιβλίου περὶ Φοινίκων λεγόμενα, ὅτι δηλαδὴ Φοίνικες ἔμποροι ἀφικόμενοι εἰς Ἄργος καὶ τὰ αὐτῶν ἐμπορεύματα διαθέσαντες ἥρπασαν σὺν τῇ θυγατρὶ τοῦ βασιλέως Ἰνάχου Ἰνοῖ πολλὰς τῶν γυναικῶν ἐλθουσῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἵν' ἀγοράσωσι τῶν φορτίων, τῶν σφι ἦν θυμὸς μάλιστα», καὶ ἀπήγαγον αὐτὰς εἰς Αἴγυπτον, μῦθον ὅστις ἔχει καί τινας συγκεχυμένας ἱστορικὰς εἰδήσεις, ἀλλὰ τὸ πλεῖστον στηρίζεται ἐπὶ φυσικοῦ φαινομένου, ὡς καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι μῦθοι περὶ Εὐρώπης, Μηδείας καὶ Ἑλένης. Παραβάλλων δὲ τὰ τοῦ Ἡροδότου πρὸς τὰ περὶ Δευκαλίωνος μυθολογούμενα ὑποτίθεται ὅτι ἡ γυνὴ ἦλθεν εἰς Ἤπειρον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Δευκαλίωνος καὶ συνεβούλευσε τοὺς Πελασγοὺς νὰ ἱδρύσωσι τὸ μαντεῖον, ἤτοι τὸ 1539 π. Χ. Καὶ τοιαῦτα μὲν ἐν συντόμῳ τὰ τοῦ Κόρδη, καθόσον ἠδυνήθημεν νὰ τὰ σκιαγραφήσωμεν. Ἀσπάζονται δὲ τὴν γνώμην ταύτην τοῦ Ἡροδότου καὶ ὁ Κρεύτσερος, ὁ Ἰωσ. Ἀρνίλος, ὁ Πρέλλερος καὶ ἄλλοι. Τούτους δὲ ἀναφέρων καὶ ὁ ἐκδότης τοῦ Ἡροδότου προσεπάγει neque in animo est cumiis contendere qui Herodoto plus sapere adque de rebus Greacorum antiquissimis historiae patre melius sibi edocti videntur indeque omnia ea, quae ex Aegypto in Graeciam illata ille dicit, ex opinionibus postera demum aetate per Graeciam propagatis fluxisse contendunt, ipsum Herodotum erroris insimulantes». Ἀλλὰ τὸ ζήτημα δὲν ἔμεινε μέχρις αὐτοῦ, ἔλαβε μάλιστα τροπήν τινα μικρόν τι μεταβληθέν. Προσεπάγουσι δηλαδὴ ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου λεγόμενα ἴνε μὲν μυθώδη καὶ ἐπενοήθησαν τὸ πλεῖστον χάριν τῆς ἡροδοτείου γνώμης, οὐχ' ἧττον ὅμως μετέχουσι καί τινος ἱστορικῆς ἀξίας, ὅταν μάλιστα φέρωμεν εἰς κοινωνίαν ταῦτα πρὸς τοὺς ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου περιγραφομένους ὑ π ο φ ή τ α ς τοῦ μαντείου Σελλοὺς, οἵτινες ἦσαν οὐδὲν ἄλλο ἢ ἱερατική τις τάξις ἐξ Αἰγύπτου ἔλκουσα βεβαίως τὴν καταγωγήν. Τούτου ἕνεκα τὰ περιεμμένα αὐτοῖς ἐ· πίθετα «χαμαιεῦναι, χαμαικοῖται, ἀνιπτόποδες» ἐθεωρήθησαν πρόσφορα εἰς τὸν σκοπόν των. Πλεῖστον δὲ συνέτεινε καὶ ἡ ὑπὸ Φιλοστράτου περιγραφὴ ὠδωναίας εἰκόνος. «Ἡ μὲν χρυσῆ πέλεια ἐ! ἐπὶ τῆς δρυὸς ἐν λογίοις ἡ σοφὴ, καὶ χρησμοὶ οὓς ἐκ Διὸς ἀναφθέγγεται· κεῖται δ' οὗτος ὁ πέλεκυς, ὃν μεθῆκεν Ἕλλὸς ὁ δρυτόμος, ἀφ' οὗ κατὰ Δωδώνην οἱ Ἕλλοί· στέμματα δ' ἀνῆπται τῆς δρυὸς, ἐπειδὴ καθάπερ ὁ Πυθοῖ τρίπους χρησμοὺς ἐκφέρει, φοιτᾷ δὲ ὁ μὲν ἐρίσθαί τι αὐτὴν, ὁ δὲ θύσαι· καὶ χορὸς ἐκ Θηβῶν (τῆς Αἰγύπτου) οὑτοσὶ περιεστᾶσι τὴν δρῦν, οἰκειούμενοι τὴν σοφίαν τοῦ δένδρου. οἶμαι, τῷ τὴν χρυσῆν ὄρνιν ἐκεῖ πελευθῆναι· οἱ δὲ ὑποφῆται τοῦ Διὸς, οὓς ἀνιπτόποδάς τε καὶ χαμαιεύνας ἔγνω ὁ Ὅμηρος, αὐτοσχέδιοί τινές εἰσι καὶ οὕπω κατεσκευασμένοι τὸν βίον· φασὶ δὲ μηδ' ἂν κατασκευάσασθαι, τὸν γὰρ Δία χαίρειν σφίσιν, ἐπειδὴ ἀσπάζονται τὰ αὐτόθεν, ἱερεῖς γὰρ οὗτοι· καὶ ὁ μὲν τοῦ ἐρέψαι κύριος ὁ δὲ τοῦ κατιδρύσασθαι, τῷ δὲ πόπονα χρὴ τάττειν, τὸν δὲ εἰς οὐλὰς καὶ κανᾶ, ὁ δὲ θύει τι, ὁ δ' οὐ παρήσει ἑτέρῳ δεῖραι τὸ ἱερεῖον· ἐνταῦθα δὲ ἱέρεια Δωδωνίδες ἐν στρωφῷ τε καὶ ἱερῷ τῷ εἴδει ἐοίκασι γὰρ θυμιαμάτων τε ἀναπνεῖν καὶ σπονδῶν· καὶ τὸ χωρίον δὲ αὐτὸ θυώδες, ὦ παῖ, γίνεται· καὶ ὑμῖν μεστὸν· γαλκῆ τε Πχω ἐν αὐτῷ τετίμηται, ἣν, οἶμαι, ὅπως ἐπιβάλλουσαν τὴν χεῖρα τῇ στόμωτι ἐπειδὴ χαλκεῖον ἀνέκειτο τῷ Διὶ κατὰ Δωδώνην·

ἠχοῦν εἰς πολὺ τῆς ἡμέρας καὶ μέχρι λάβ ιτό τις αὐτοῦ μὴ σιωπᾷν». Ἀλλὰ καὶ τὸ ἔτυμον τοῦ ὀνόματος τῶν Σελλῶν, ὃ παρέχεται τὸ μέγα Ἐτυμολογικὸν, προτιθὲν τῶν πλείστων ἄλλων αὐτὸ ὅπερ ἐγνωμάτευσαν ἐνόμισαν ὅτι ὑποστηρίζει, διότι κατ' αὐτὸ Σ ε λ λ ο ὶ ἐκ τοῦ ἕλη ἢ ἕλλη=ἡ αὐγὴ τοῦ Ἡλίου, ὅπερ οὐδὲν ἄλλο δηλοῖ ἢ ὅτι εἰς τὸ ὄνομα τῶν ὑποφητῶν παρέμειναν ἴχνη τῆς ἡλιολατρείας, ἥτις φαίνεται οὖσα παρὰ τοῖς ἐν Θήβαις τῆς Αἰγύπτου ἱερεῦσι, καθ' ἃ δείκνυται ἐν μέρει ἐκ τοῦ Στράβωνος λέγοντος ὅτι «τούτων ἐστὶ καὶ τὰς ἡμέρας μὴ κατὰ Σελήνην ἄγειν ἀλλὰ κατὰ Ἥλιον τοῖς τριακονθημέροις δώδεκα μησὶν ἐπαγόντων πέντε ἡμέρας κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον». Τί δ' ἄλλο ἐλείπετο; ἡ λέξις Δ ω δ ώ ν η· ἰδοὺ καὶ αὕτη ἐκ τοῦ δ ῶ Ἄ δ ω ν ο ς=δῶμα Ἡλίου, οὗτα ἔρχεται νὰ ἐπιθέσῃ τὸν τελευταῖον λίθον ἐπὶ τοῦ οἰκοδομήματός των. Καὶ τοιαύτη ἡ τῆς Ἡροδότου γνώμης ἐξήγησις καὶ ὑποστήριξις. Ἐὰν δὲ ἐπισκεφθῶμεν καὶ τὰς ὑπὸ μυθικὴν μορφὴν διασωθείσας μέχρις ἡμῶν ἀρχαίας παραδόσεις περί τε τοῦ Δευκαλίωνος κατακλυσμοῦ ἐν τῇ Δωδωναίᾳ καὶ περὶ Ἄδου κατὰ τὸν Κωκυτὸν καὶ Ἀχέροντα, οἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν Ἀχερουσίαν λίμνην τῆς θεσπρωτικῆς χώρας, οὕτως ἐξαίφνης θέλομεν ἐκλάβει κυρουμένας πως τὰς ἰδέας τῶν περὶ Ἡρόδοτον καὶ θέλομεν εἰπεῖ ὅτι ταῦτα πάντα διέπλασε καὶ παρέδωκε τοῖς προγόνοις ἡμῶν ἱερατική τις τάξις ἐξ ἐκείνων, οἵτινες καὶ εἰς τὰ τῆς Ἀσίας ἔθνη ἐπεκράτουν, καὶ ὅτι τοῦτο βλέπομεν μεγίστην ὡς πρὸς ταῦτα ὁμοιότητα εἰς τὰ συγγενῆ ἔθνη, πλὴν ἀλλ' ὅμως ἐὰν μετὰ προσοχῆς ἐξετάσωμεν πάσας ταύτας καὶ τὴν τοῦ ἀνθρώπου φύσιν θέλομεν πορισθῆ ὅτι ἡ ὁμοιότης τῶν ἰδιῶν τούτων προῆλθεν οὐχὶ ἐξ ἱερατικῆς τάξεως, ἀλλ' ἴνε προϊὸν τῆς κοινῆς τῶν ἐθνῶν συγγενείας διατηρησάντων τὰ μεγίστην ἐπιρροὴν ἔχοντα ἐπὶ τῆς ἀνθρωποτητος γεγονότα καὶ ἀναπτυξάντων ἕκαστον ταῦτα κατὰ τὴν φύσιν καὶ τὸ κλίμα τοῦ τόπου ἐν ᾧ τὸ πρῶτον κατῴκησαν, ἀφοῦ τὰ συνέδεσαν μὲ ἴδιά τινα συμβάντα καὶ προσαπέκτησαν, τοῦ χρόνου προϊόντος, τὰς ἁπλουστάτας καὶ ἀναγκαιοτάτας ἰδέας εἰς ἕκαστον ἄνομον καὶ εἰς πᾶν ἔθνος. Ταῦτα παρίδιὼ ὁ Ἡρόδοτος καὶ ἐν Αἰγύπτῳ πλεῖστα παραπλήσια τοῖς ἑλληνικοῖς ἤθεσιν εὑρὼν προήχθη νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι πάντα προῆλθον ἐξ Αἰγύπτου ἐπίτηδες πρὸς τοῦτο οὐχὶ τεκμηριωτικότητα, ἀλλὰ τοῦτο καὶ μόνον ὅτι ἦσαν ὅμοια καὶ ἴσαθε ταῦτα παρὰ τῶν ἱερέων τῶν σοφῶν τούτων καὶ πολιτικῶν τῆς Αἰγύπτου ἀνδρῶν. Ἀλλὰ καὶ τῶν νεωτέρων οἱ μὲν προκατειλημμένοι ὑπὸ τῆς ἱστορίας τοῦ Ἡροδότου, οἱ δὲ καὶ προσπαθοῦντες τρόπον τινὰ νὰ καταβιβάσωσι τὴν δόξαν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων διὰ τὴν ἐν παντὶ πνευματικῷ ἔργῳ τελειότητα, ἀπεπειράθησαν τὴν ἀρχὴν πάσης ἐπιστήμης καὶ τέχνης ὡς ξενικὴν ν' ἀποδείξωσιν, ὡσὰν νὰ μὴ ἦτο δυνατὸν οἱ τελειοποιήσαντες ταύτας καὶ νὰ τὰς εὕρωσιν, ἢ ὡσὰν οἱ Ἕλληνες ἀπαχωρισθέντες τῶν ἀδελφῶν ἐθνῶν ἐκ τῆς μέσης Ἀσίας νὰ μὴ παρέλαβον παρ' ἑαυτοῖς τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα, ὅσα εἶχον κοινὰ, καὶ νὰ τὰ ἐδανείσθησαν μετὰ ταῦτα παρὰ τῶν ἄλλων τῶν ἐν στασιμότητι διατελεσάντων. Δὲν ἀρνούμεθα παντάπασιν ὅτι καὶ ξενικά τινα στοιχεῖα ἐπενήργησαν οὐκ ὀλίγον ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων, ὡς καὶ οἱ Ἕλληνες ἐπὶ ἄλλων, ταῦτα ὅμως ἀφομοιώσαντες καὶ ἰδιοποιήθησαν σχεδὸν ἐντελῶς οἱ Ἕλληνες, ὅπερ δὲν συνέβη παρὰ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσιν, οὐδ' ἔχομεν τὴν πρόληψιν ὅτι ἀφαιροῦντες αὐτοὺς τὴν ἀρχὴν καὶ γένεσιν παντὸς ὅ τι ἐκατόρθωσαν καταβιβάζομεν τὴν δόξαν των, ἣν οὐδεὶς τώρα οὐδὲ τῶν σφόδρα αἰγυπτιαζόντων ἢ ἰνδιζόντων ἢ ἑβραιζόντων δύναται ν' ἀρνηθῇ, ἀλλὰ λέγομεν ὅτι μὴ ὑπαρχουσῶν μαρτυριῶν ἀξιοπίστων ἀδίκως ὑπὸ πολλῶν ὑποστηρίζεται τοιαύτη γνώμη προσπαθούντων σοφισματικῶς καὶ βιβιασμένως νὰ προσαγάγωσιν ἀποδείξεις σαθρὰς καὶ ἐξ ἄλλων αἰτίων πάντῃ ἀλλοίων προελθούσας, ἐνῷ τοὐναντίον ὑπὲρ τῆς γνώμης ἡμῶν προστίθεται αὐτὴ τοῦ πράγματος ἡ φύσις, ἡ κοινὴ ὁμοφωνία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, πλεῖσται ὅσαι μυθικαὶ καὶ ἱστορικαὶ παραδόσεις καὶ αἱ σοφαὶ παρατηρήσεις πολλῶν σοφῶν γλωσσολόγων ἀνδρῶν. Ταῦτα δὲ γενικώτερον εἰπόντες ἂς ἔλθωμεν ν' ἀποδείξωμεν ὅτι τὰ περὶ τῆς ἐξ Αἰγύπτου γενέσεως τοῦ μαντείου δὲν ἔχονται παντάπασιν ἀληθείας, ἀλλὰ ἴνε πλάσματα ἐπινοηθέντα ὑπὸ τῶν ἱερέων τῆς Αἰγύπτου καὶ μεταδοθέντα ἡμῖν διὰ τοῦ Ἡροδότου, τοῦ πατρὸς τῆς ἱστορίας.

Ἡ ὑπὸ τῶν δωδωνίδων ἱερειῶν παράδοσις «μέλαιναν πελειάδα ἰζομένην ἐπὶ φηγὸν αὐδάξασθαι φωνῇ ἀνθρωπηίῃ, ὡς χρεὼν εἴη μαντήϊον αὐτόθι Διὸς γενίσθαι» μετὰ τῆς τῶν Θηβαίων ἱερέων ὁμολογίας ἐπιτηδείως κατασκευασθεῖσα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ Ἡροδότου καὶ ἀληθὴς ἂν ἴνε δὲν δύναται νὰ ἐρείσῃ τὴν ἐξ Αἰγύπτου ἀρχὴν τοῦ μαντείου, ἐὰν ἐνθυμηθῶμεν τὰ δημοτικὰ ἡμῶν ᾄσματα ἐν οἷς πτηνὰ (πουλιὰ) παρίστανται ἀνθρωπίνῃ φωνῇ ἄγγελοι ἱδρύσεως χωρίων ἢ με

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κατεβάστε το από το Διαδίκτυο

γάλου τινὸς συμβεβηκότος. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου αἱ πελειάδες ἔτι μᾶλλον ἐπικυροῦσι τὴν γνώμην ἡμῶν, διότι αὗται κατὰ τὸν Ὅμηρον «ἀμβροσίην Διὶ πατρὶ φέρουσιν». Ἀμβροσία δ' ἐλέγετο καὶ μία τῶν ἱερειῶν. Προσθέτομεν δὲ καὶ τόδε ἀκόμη ὅτι τῷ Δευκαλίωνι πελειὰς ἔδωκε χρησμὸν τοῦ κατοικίσαι τὸν περὶ Δωδώνην τόπον μετὰ τὸν κατακλυσμὸν καὶ ὅτι καὶ τοῖς χρηστηριοζομένοις ἔδιδον χρησμὸν, ὅπερ ἐξηγεῖται, ὡς θέλομεν ἰδεῖ παρακατιόντες, ὡς περιγενόμενά τινα ἴχνη οἰωνοσκοπίας. Τοιαύτη τις φαίνεται ἡμῖν ἡ αἰτία τῆς περὶ τῶν πελειῶν παραδόσεως, ἂν καὶ εὔστοχος ἴνε ἡ περὶ τούτων μόνον ἐξήγησις τοῦ Φ. Κόρδη δεχομένου ὄνομα γυναικὸς Πελειάδα καὶ οὐχὶ ἐναντία τῆς γνώμης ἡμῶν. Ἀλλὰ καὶ τοιαύτη ἂν μὴ ἴνε καὶ παραδεχθῶμεν πρὸς σιγμὴν τὴν γνώμην τοῦ Ἡροδότου ὅτι ἡ πέλεια ἴνε κατ' ἀποζώωσιν αἰγυπτίας ἱερείας ἢ τὴν τοῦ Φ. Κόρδη ὅτι ἡ Πελειὰς ἦλθεν ἐξ Αἰγύπτου, ἐξ οὗ ἐπλάσθη ἡ παράδοσις, θέλομεν ἰδεῖ ὅτι ἐνεκρίναμεν πρᾶγμα ἀληθείας ἀμέτοχον, διότι πρῶτον μὲν παρ' Ὁμήρῳ ἄνδρες ἀναφέρονται οἱ τὰ ἐκ δρυὸς μαντεύματα ἑρμηνεύοντες, ἔπειτα δὲ ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ἡροδότου μανθάνομεν ὅτι ἐν Αἰγύπτῳ ἱεράται γυνὴ μὲν οὐδεμία οὔτε ἔρσενος θεοῦ οὔτε θηλέης, ἄνδρες δὲ πάντων τε καὶ πασέων». Οὕτω δὲ τούτου ἔχοντος πῶς ἦτο δυνατὸν γυνὴ αἰγυπτία καὶ ἂν παραδεχθῶμεν ὅτι δὲν ἦτο ἱέρεια ἀλλ' ἀμφίπολος τοῦ ἐν Θήβαις ναοῦ τοῦ Διὸς, νὰ διδάξῃ ἐν Ἑλλάδι τὴν μαντικὴν καὶ νὰ συστήσῃ τὰ ἐκεῖ πρῶτα μαντεῖα; Τούτου ἀδυνάτου ἀποδειχθέντος, ἔρχεται τὸ ἄλλο ζήτημα, ἐὰν οὐχὶ πλέον γυνὴ ἀλλ' ἱερατικὴ ἐξ Αἰγύπτου τάξις, οἱ Σελλοί, ἵδρυσαν τὸ μαντεῖον. Ἀλλὰ τοῦτο πρῶτον μὲν δὲν ἔχει κἀμμίαν βαρύτητα, ὡς ἐπινόημα χάριν τῶν ὑπὸ Ἡροδότου λεγομένων γενόμενον καὶ ὑποστηριχθὲν διὰ τῆς ἐτυμολογίας τοῦ ὀνόματος ἐκ τοῦ Μ. Ἐτυμολογικοῦ καθ' ἣν πλεῖστα ὀνόματα καὶ αὐτὸ τὸ τῶν Ἑλλήνων κατὰ ταὐτὰ τὸ αὐτὸ σημαίνει, οὐδεὶς ὅμως ἐφαντάσθη νὰ εἴπῃ ὅτι οἱ Ἕλληνες ἦσαν ἱερατικὴ τάξις. Ἀλλ' ἔπειτα τί ἴνε οἱ Σελλοὶ ἢ Ἑλλοί; Ἦσαν κατὰ τὸν Ὅμηρον οὐδὲν ἄλλο ἢ λαός τις ἀρχαιότατος περὶ τὴν Δωδώνην, ἐξ οὗ οἱ ὑποφῆται τοῦ Διός. Οἱ δὲ μετὰ ταῦτα ἀναφέροντες αὐτοὺς τοὺς παρέλαβον μόνον ἐκ τῶν στίχων τοῦ Ὁμήρου. Περὶ δὲ τῆς ὀνομασίας αὐτῶν οἱ μεταγενέστεροι ἔπλασαν πολλὰ, ὧν οἱ μὲν ὡς ἀπὸ τυρρηνικοῦ γένους νὰ εἴπωσιν αὐτοὺς ἀπεταλμήσαν, ἢ Ἕλλοῦ θεσσαλοῦ τοῦ δρυτόμου· ὁ δὲ Ἡσύχιος λέγει «Σελλοὶ», Ἕλληνες οἱ ἐν Δωδώνῃ καὶ οἱ ἱερεῖς. Καὶ περὶ τῆς ἐτυμολογίας αὐτῶν πολλὰ ἐρρίθησαν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων πειρωμένων νὰ συσχετίσωσιν αὐτοὺς μὲ τὸ ἑλῶδες τῆς χώρας (ἐντεῦθεν ὁ μῦθος παρὰ Προξένῳ συνδυασθέντων καὶ τῶν πελειάδων μυθευμάτων) ἢ πρὸς τὰ περὶ τὴν Δωδώνην ἕλη = σύνδενδροι τόποι· ἀλλ' ὁ Γερλάχιος λέγων ὅτι die wohl zur Oerthichkeit passen, aber das Wesen der Personen nicht charakterisirin ἀδικεῖ, νομίζομεν, ἀπαιτῶν ὄνομα λαοῦ τινος νὰ παρ:σι:ᾷ τὴν τε φύσιν αὐτοῦ καὶ τὸν ἐν ᾧ διαιτᾶται τόπον· ἴνε δὲ μάλιστα πολὺ φυσικώτερον νὰ δέχηταί τις τοὺς ἁπλοϊκοὺς ἐκείνους ἀνθρώπους ὀνομαθετοῦντας κατὰ ἐξωτερικά τινα καὶ μᾶλλον αἰσθητὰ γνωρίσματα, οἷα τὰ ἀπὸ τῆς χώρας. Κατὰ ταῦτα λοιπὸν καὶ πρὸς τὸν Ὅμηρον ἁρμοττόμενοι δυνάμεθα νὰ ἐκλάβωμεν τοὺς Σελλοὺς, καθ' ἃ καὶ προείπομεν, ὡς τοὺς περὶ τὴν Δωδώνην οἰκοῦντας, ἐξ ὧν ἐλαμβάνοντο οἱ ὑποφῆται τοῦ Διός· ἡ λέξις ὑποφήτης, καὶ περ ὑπό τινων ἐξηγητὴς τῶν θείων βουλευμάτων ἑρμηνευομένη, ἡμῖν δὲν φαίνεται πολὺ πόρρω τῆς λέξεως προφήτης, ἄλλως τε καὶ διότι ἐν πολλοῖς καὶ ἄλλοις ὀνόμασιν, οἷα τὰ ὑπάρχειν, ὑποτιθέναι, ὑπειπεῖν κτλ. ἡ ὑπὸ κατά τινα μεταφορὰν συμβαίνει νὰ ἴνε ἰσοδύναμος τῇ πρό· ὁ Φ. Κόρδης διαιρεῖ κακῶς τοὺς μάντεις τοῦ δωδωναίου Διὸς εἰς δύο τάξεις, εἰς προφήτας καὶ ὑποφήτας καὶ προσπαθεῖ νὰ δείξῃ ὅτι τὸ καταρχὰς ἱέρειαι ἦσαν αἱ προφητεύουσαι, οἱ δὲ Σελλοὶ, ὡς ὑποφῆται ἐξήγουν καὶ καινὰ ἐπόιουν τοῖς χρηστηριαζομένοις τὰ βουλεύματα τοῦ Διός· φέρει δὲ καὶ ἓν χωρίον τοῦ Ἡροδότου ἔνθα γίνεται λόγος περὶ τοῦ ἐν Θρᾴκῃ μαντείου τοῦ Διονύσου ὅτι «Βησοὶ τῶν Σρατίων εἰσὶν οἱ προφητεύοντες τοῦ ἱροῦ, πρόμαντις δὲ ἡ χρέουσα κατάπερ ἐν Δελφοῖσι καὶ οὐδὲν ποικιλώτερον». Ἀλλὰ τὸ χωρίον τοῦτο ἠδύνατο μόνον περὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς μαντείου νὰ ἔχῃ ἀξίαν τινὰ, οὐχὶ δὲ περὶ τοῦ δωδωναίου, ὅπερ ἦτο πολὺ διάφορον ἐκείνου, ἂν καὶ ὁ Ἄνος προσθέτει ἐν παρενθέσει καὶ τὴν λέξιν καὶ ἐν Δ ω δ ώ ν η ἀκολουθήσας ἴσως τὴν γνώμην τοῦ Ἀρνεθίου ζητήσαντος νὰ εὕρῃ ὁμοιότητά τινα καὶ δὴ καὶ εἰς τὸ ὑψηλότερον μέρος βυσσώδους τινὸς λόφου θέσαντος τὸ μαντεῖον, ἀλλὰ περὶ τούτου ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει ἐκτενέστερον. Ἐπανερχόμενοι δὲ εἰς τὰ ἀνωτέρω λέγομεν ὅτι ὁ Ὅμηρος δὲν ἀναφέρει ἱερείας ἀλλὰ μόνον Σελλοὺς, οἵτινες βεβαίως δὲν εἶχον ἀνάγκην προμαντεύθων χρεουσῶν, ὅπερ ἐν Δελφοῖς καὶ Θρᾴκῃ, τὰ μαντεύματα κατ' ἔμπνευσιν καὶ ἀσυναρτήτοις

φωναῖς ἐκφερουσῶν νὰ ἐξηγήσωσι, διότι ταῦτα ἐλάμβανον ἐκ τῆς ψιθυριζούσης δρυός. Ἀλλ' οἱ Σελλοὶ λέγουσιν ὅτι παρίστανται «χαμαιεῦναι, χαμαικοῖται καὶ ἀνιπτόποδες». Εἰς τοῦτο ἀπαντῶμεν ὅτι ταῦτα ὄχι ἦνε καθ' ἡμᾶς ἴδια ἱερατικῆς τάξεως ἀσκητικῆς ἀλλὰ δεικνύουσι τὴν τῶν ἀρχαιοτάτων κατοίκων τῆς Δωδώνης, ἂν μὴ ὅλης τῆς Ἠπείρου, βάρβαρον κατάστασιν, οἵτινες ἐστερημένοι πολιτισμοῦ καὶ βίον κτηνώδη ζῶντες μετεχειρίζοντο πρὸς τροφὴν τὰς βαλάνους τῆς δρυός, ἃς αὐτὸς ὁ Πελασγὸς ἐξεῦρε. Τὴν δρῦν δὲ, ὡς εἰκὸς, ἔχαιρον ᾠδαῖς ἐξυμνοῦντες, καθ' ἃ λέγει ὁ Πλούταρχος, καὶ ἐδικαιοῦντο αὐτὴν διά τε τὸ ὕψος καὶ τὴν ῥώμην εἰς ἱερὸν τῷ Διὶ δένδρον νὰ καθιερώσωσιν· ὁ δὲ ταύτῃ συνήθως ἐπισκήπτων κεραυνὸς εἵπετο νὰ παράσχῃ τοῖς ἁπλοϊκοῖς ἐκείνοις ἀνθρώποις ἀφορμὴν σπουδαίαν πρὸς σύστασιν μαντείου, ὡς τῷ σημείῳ τούτῳ δηλουμένης τῆς τοῦ θεοῦ πανταδυναμίας καὶ ἐξαγγελλομένου σπουδαίου τινὸς συμβεβηκότος. Καὶ ἡ ὑπὸ Φιλοστράτου περιγραφομένη εἰκὼν Δωδώνης, ἔνθα τὰ περὶ Σελλῶν μᾶλλον ἐπεκτείνονται, δὲν ἦνε πρωτὸν ἱστορικῆς παραδόσεως· ἀλλὰ δῆλοτ πιθανῶς γραφὶς τεχνίτου βοηθουμένην ὑπὸ τῆς φαντασίας καὶ ζωηρότερον μεταπλάττουσαν τὰ παραδιδόμενα, ὡς τοῦτο βλέπει τις καὶ εἰς ἄλλας τοῦ Φιλοστράτου εἰκόνας. Πλὴν ὁ Κρεύτσερος προβάλλει εἰς τὸ μέσον καὶ τοὺς ὑπὸ Στράβωνος καὶ Εὐσταθίου ἀντὶ τοῦ «θέμιστες» τομοδρους ἐκ τοῦ ὄρους Τομάρου οὕτω καλήσαντας, παραβάλλων αὐτοὺς πρὸς τοὺς τῆς Κυβέλης ἱερεῖς, οἵτινες ἐκαλοῦντο Γάλλοι ἐξ οὗ δείκνυται ὁ τῶν Σελλῶν κατ' αὐτοὺς ἀσκητικὸς βίος. Ἀλλ' οἱ Γάλλοι, οἱ ἱερεῖς οὗτοι τῆς ξενικῆς θεᾶς Κυβέλης, οἱ ἱερατικὴν κυριαρχίαν ἐξασκοῦντες ἐπὶ τῆς χώρας, ἔνθα ἐτιμᾶτο ἡ θεά, ἐν Ῥώμῃ κατήντησαν τοῦ ἀκατεργάστου ἀγάλματος τῆς Κυβέλης μεταφερθέντος οἷον ἐπαΐται τοιχίλως ἐνδεδυμένοι καὶ περιφέροντο εἰς τὰς ὁδοὺς ᾄδοντες καὶ αἰτοῦντες ἐλεημοσύνην διὰ τὴν θεὰν αὐτῶν, ἐνῷ τῶν τῆς Δωδώνης ὑποφητῶν ὡς ἔργον οὐδὲν ἄλλο μνημονεύεται ἢ τὰ περὶ μαντείας καὶ χρησμούς· ἔπειτα τίς σχέσις μεταξὺ Διὸς καὶ Κυβέλης, ὑποφητῶν καὶ ἱερίων; τίς σχέσις μεταξὺ τῆς σεμνότητος τοῦ Διὸς πρὸς τὴν βακχεύουσαν καὶ ὀργιαστικὴν διάχυσιν τῶν περὶ τὴν Κυβέλην; Ἡμεῖς οὐδεμίαν τῇ ἀληθείᾳ βλέπομεν. Τέλος ὁ πολὺς Γ. Φ. Σχοιμαννὸς ὁ καὶ ὑπὸ θρησκευτικὴν ἐποψιν τὸν Ὅμηρον ἐξετάσας λέγει ὅτι τὰ ἱερατικὰ γένη παρ' Ὁμήρῳ δὲν διακρίνοντο τῶν ἄλλων τάξεων, ἱερατικὴ δέ τις τάξις δὲν ὑπῆρχε. Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ τοῦ Διὸς ἐπώνυμον ἐν τῇ εὐχῇ τοῦ Ἀχιλλέως καὶ ἡ ὑπὸ Ἐφόρου εἰς τοὺς Πελασγοὺς ἀποδιδομένη ἵδρυσις τοῦ μαντείου, ὡς καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐπίστευον, δύνανται εὐρύτερον ἐξεταζόμενα καὶ οὐχὶ μὲ τὴν ἐπικρατοῦσαν δόξαν ὅτι πᾶν παλαιὸν πελασγικὸν ἐκαλεῖτο τὴν γνώμην ἡμῶν νὰ ἐπικυρώσωσι. Τί ἦτο ὁ πελασγικὸς οὗτος Ζεύς; Ἦτο ἀόριστος αὐτὸ τὸ θεῖον (devas, deus=οὐρανὸς ἢ φυσικὴ τοῦ θείου παράστασις) ὡς λέγει ὁ Ἡρόδοτος· ἰδοὺ δὲ ἰδίαις λέξεσι τί γενικώτερον λέγει περὶ τῶν θεῶν τῶν ἀρχαίων Πελασγῶν· «ἔθυον δὲ πάντα πρότεροι οἱ Πελασγοὶ θεοῖσι ἐπευχόμενοι ὡς ἐγὼ ἐν Δωδώνῃ οἶδα ἀκούσας, ἐπωνυμίην δὲ οὐδὲ ὄνομα ἐποιεῦντο οὐδενὶ αὐτῶν.... καὶ μετὰ χρόνον ἐχρηστηριάζοντο περὶ τῶν ὀνομάτων ἐν Δωδώνῃ..... οἱ Πελασγοὶ εἰ ἀνέλωνται τὰ ὀνόματα τὰ ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἥκοντα (εἰς τούτους), ἀνεῖλε τὸ μαντεῖον χρῆσθαι». Ἐκ τοῦ χωρίου τούτου, εἰ καὶ ἀμυδρῶς, δείκνυται, ὡς ἡμεῖς νομίζομεν, ἡ γένεσις τῶν ὀνομάτων τῶν θεῶν, ἅπερ ἐν τῇ προβάσει τοῦ χρόνου ἔλαβον τὸν νῦν σωζόμενον τύπον ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων στελεχῶν τῶν τὰ φυσικὰ οὐρανοῦ καὶ γῆς φαινόμενα σημαινόντων, ὡς δεικνύει ἡ συγκριτικὴ γλωσσολογία. Ἦνε ὁ Ζεὺς ὁ μετὰ ταῦτα κληθεὶς πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε καὶ ὑπὸ τοῦ Πινδάρου ἐξυμνηθεὶς κατὰ τὴν σωζομένην ἐπίκλησιν «Δωδωναῖε, μεγάσθενες, ἀριστοτέχνα, πάτερ». Ἦνε ὁ Ζεὺς ὁ καλούμενος νάϊος, εἴτε διότι ὁ Περιήρης υἱὸς τοῦ Αἰόλου διασωθεὶς τοῦ ναυαγίου οἷον ἄλλος Δευκαλίων ναὸν αὐτῷ ἀνήγειρεν, εἴτε διότι κατὰ τὰ εἰς Ὅμηρον σχόλια ὁ δωδωναῖος ἐκαλεῖτο ναῖος «ὑγρηλὰ γὰρ τὰ ἐκεῖ χωρία», εἴτε τέλος ὡς οἰκιστὴς τῶν πόλεων. Ἦνε τέλος, ἵνα παραλείψωμεν τὰ λοιπὰ, ὁ ἐν Αἰγίνῃ λατρευόμενος Ζεὺς ὁ «ἑλλήνιος ἢ πανελλήνιος», ὃν ἐκ Δωδώνης διὰ Θεσσαλίας καὶ Παρνασσοῦ εἰς Αἴγιναν Αἰακὸς ἤγαγεν ἱδρύσας αὐτῷ ἱερὸν εἰς τὴν ὑψίστην κορυφὴν τῆς νήσου δι' ἣν ἔτυχε παρ' αὐτοῦ εὐχὴν νὰ πληθυνθῶσιν οἱ κάτοικοι αὐτῆς καθ' οὓς εἶχεν ἰδεῖ ἐν τῇ ἱερᾷ ὁρυῒ μύρμηκας. Ἐκ πάντων τούτων δείκνυται ὅτι ὁ μὲν δωδωναῖος Ζεὺς ἦτο ὁ θεὸς, ὃν ἐλάτρευον ἀρχαιότατα οἱ Προ-Ἕλληνες, ἀφάλλει δὲ ὁ καλὸς Φ. Κόρδης θέλων ὡς τελευταῖον ἔρεισμα τῆς προεκτεθείσης γνώμης του νὰ διακρίνῃ τὸ θεῖον ἀπὸ τὸν Δία καὶ ν' ἀναγάγῃ τοῦτο εἰς τὸν ὑπὸ τῶν ἐν Θήβαις τῆς Αἰγύπτου ἱερέων λατρευόμενον Κνὴφ ἢ Κνοῦφιν, ἐν ᾧ καὶ οἱ Πελασγοὶ καθ' ἃ ἀπεδείκνυεν ὁ Μύλλερος εἶχον ἓν θεὸν κύριον οὐρανοῦ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Ἀργοναύτου (Ν.Π.Ι.Δ.)

καὶ γῆς. Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε εἰρημένων ἀπεδείχθη, ὡς νομίζομεν, ἡ ἀρχὴ τοῦ μαντείου τῆς Δωδώνης, ὅπερ δὲν ἀρνούμεθα ὅτι τῷ χρόνῳ προσέλαβεν ἐπιδίδον καὶ ξενικὰ στοιχεῖα ἐπαισθητῶς ἐπ' αὐτοῦ ἐπενεργήσαντα, ἀλλὰ ταῦτα συμμιγέντα καὶ μόνον ἴχνη ἀμυδρὰ ἡμῖν καταλιπόντα ἀπετέλεσαν τὸν ὅλον κύκλον τῶν περὶ Δωδώνην σωζομένων μυθικῶν παραδόσεων, ὧν ἡ ἐξήγησις ἢ κατὰ τὸ δυνατὸν θέλει γείνει ἐν τοῖς ἑπομένοις κεφαλαίοις εἰς ἃ καὶ μεταβαίνομεν.

Εἴδομεν ἤδη ὅτι ἡ προσήγορος δρῦς ἐγένετο ἡ αἰτία τῆς ἱδρύσεως τοῦ μαντείου ὑπὸ τῶν ἐξ Ἀσίας εἰς Ἤπειρον κατελθόντων Πελασγῶν. Ἐλθωμεν δὲ νῦν εἰς τὰ περὶ τῆς μαντικῆς αὐτῆς δυνάμεως, καθ' ὅσον παρὰ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων μανθάνομεν, καὶ εἰς τὰ μετ' αὐτῆς ἀμέσως ἢ ἐμμέσως συνεχόμενα. Ὅτι ἡ δρῦς ἢ ἡ φηγὸς, τὸ ἱερὸν τοῦτο τοῦ πελασγικοῦ Διὸς δένδρον, εἶχε μαντικὴν φύσιν ἐκφαίνουσιν οὐδὲν ἧττον καὶ τὰ ἑξῆς χωρία, καθ' ἃ

«τότε ἐπιβρομέουσα Τομαριὰς ἔκλυε φηγὸς,
ἣν οἱ ἀποτροπίην Ἄργος θέτο νηῒ μελαίνῃ
Παλλάδος ἐννεσίῃσιν,»

ἢ

«ἐκ δὲ ἄρα κοίλης
νηὸς ἐπιβρομέουσα Τομαριὰς ἔκλαγε φηγὸς
ἣν ποθ' ὑπ' Ἀργείασσι τομαῖς ἡρμόσατο Παλ-[λάς».

ὅτε οἱ Ἀργοναῦται ὑπὸ τὸν Ἰάσονα πλεύσαντες εἰς Κολχίδα παρέλαβον τὸ χρυσόμαλλον δέρας. Πρὸς μείζονα δὲ κύρωσιν τῶν λεγομένων συντελοῦσι καὶ ὅσα ὁ Σωκράτης λέγει παρὰ Πλάτωνι πρὸς τὸν Φαῖδρον «οἱ δὲ γ' ὦ φίλε, ἐν τῷ τοῦ Διὸς τοῦ Δωδωναίου ἱερῷ δρυὸς λόγους ἔφασαν μαντικοὺς πρώτους γενέσθαι· τοῖς μὲν οὖν τότε, ἅτε οὐκ οὖσαι σοφοῖς, ὥσπερ ὑμεῖς οἱ νέοι, ἀπέχρη δρυὸς καὶ πέτρας ἀκούειν ὑπ' εὐθείας εἰ μόνον ἀληθῆ λέγοιεν.» Ἐκ τῆς ἱερᾶς ταύτης δρυὸς προῆλθον ἴσως αἱ ὑπὸ Αἰσχύλου καλούμεναι πληθυντικῶς «προσήγοροι δρύες» καὶ τὸ ὑπὸ Σοφοκλέους ἅλσος τῶν ὀρείων καὶ χαμαικοιτῶν Σελλῶν. Ἀλλ' ὅμως τίνι τρόπῳ ἡ μαντικὴ τῆς δρυὸς δύναμις ἐξεθηλοῦτο; ἔχεται ἄρά γε ἀληθείας τὸ ὑπὸ Σουΐδα λεγόμενον ὅτι «πάντων τῶν μαντευομένων ἐκεῖνεν ὄνθεν ἡ δρῦς ἠχοῦσα;» Ὁ ψιθυρισμὸς ἄρά γε τῶν κλώνων τῆς δρυὸς ἢ τῆς φηγοῦ εἶχε σχέσιν τινὰ πρὸς τοῦτο; Ἀλλὰ πρὸς τῇ δρυῒ μανθάνομεν ὅτι καὶ μία ἢ δύο πέλειαι ἦσαν καθ' Ἡρόδοτον καὶ ἄλλους, ἢ ὅτι ἐπὶ τῆς δρυὸς καθεζομένη ἱερὰ περιστερὰ θεσπιῳδεῖν ἐλέγετο, παρὰ δὲ τοῖς Ἀβοργῖσι θεόπεμπτος ὄρνις, ὃν αὐτοὶ μὲν πτέον, Ἕλληνες δὲ δρυκολάπτην καλοῦσιν, ἐπὶ κίονος ξυλίνου φαινόμενος τὸ αὐτὸ ἔδρα». Τοῦτο δέ πω καὶ Εὐστάθιος δηλοῖ λέγων «ἱερὰ γὰρ κατὰ τὸν γεωγράφον δρῦς τιμᾶται ἐν Δωδώνῃ ἀρχαιότατον ὑποληφθεῖσα φυτὸν καὶ πρῶτον τροφὴν ἀνθρώποις παρασχόν. Ὁ δ' αὐτὸς καὶ εἰς τὰς ἐκεῖ λεγομένας μαντικὰς πελείας φησὶν ὅτι πέλειαι εἰς οἰωνοσκοπίαν ὑποσοβοῦνται, καθὰ καὶ κορακομάντεις ἦσάν τινες». Ἀλλὰ τεθέντος ὅτι τοιαῦτα ἦσαν τὸ κατ' ἀρχὰς τὰ στοιχεῖα τοῦ μαντείου ποίαν ἄρά γε μεταβολὴν ἔλαβε τοῦτο μετὰ ταῦτα; Ποίαν δὲ σημασίαν ἔχουσι τὰ περὶ Δευκαλίωνος, τοῦ οἰκιστοῦ τούτου τῶν πόλεων, ὑπὸ τοῦ Θρασυβούλου καὶ Ἀκεστοδώρου λεγόμενα, ὅτι αμετὰ τὸν ἐπ' αὐτοῦ γενόμενον κατακλυσμὸν περιγενόμενος εἰς τὴν Ἤπειρον ἐμαντεύετο ἐν τῇ ὀρυῒ, πελειάδος δὲ χρησμὸν αὐτῷ διδούσης, κατοίκιζε τὸν τόπον συναθροίσας τοὺς περιλειφθέντας ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ Διὸς καὶ Δωδώνης μιᾶς τῶν Ὠκεανίδων, Δωδώνην τὴν χώραν προσηγόρευσεν»; Ἂν ἐκ τοῦ μύθου τούτου ὑστέρου ἄλλως τε ὄντος δυνηθῶμεν νὰ πορισθῶμεν περὶ τῆς φύσεως τῆς ὠκεανίδος ταύτης μανθάνομεν εἰς μίαν ἄλλην θεότητα, τὴν Διώνην, ἥτις ἐλατρεύετο ἐν Δωδώνῃ

Ἡμεῖς δὲ λέγομεν ὅτι ἄγνωστον μὲν μένει τίνι τρόπῳ διὰ τῆς δρυὸς ἐδίδοντο τὰ μαντεύματα τὰ δὲ περὶ τῶν πελειάδων οἰωνοσκοπίας τι εἶδος τεκμηριοῦσι. Περὶ ἀμφοτέρων δὲ τούτων καὶ τοῦ χαλκείου, περὶ οὗ κατωτέρω, ἀναφέρει τὰ ἑξῆς ὁ Σέρβιος μικρὸν διαφέροντα τοῦ Ἡροδότου. Jupiter quondam Hebae (Thebae) filia tribuit duas columbas humanam vocem edentes, quarum altera provotavit in Dodone glandiferam silvam Epiri ibique censedit in arbore altissima, praecepitque ei, qui tum ei succedebat, ut ab sacrata quercu ferrum sacrilegum submoveret; ibi oraculum Jovis constitutum est, in quo sunt vasa aenea, quae uno tactu universa solebant sonare· altera... in Libyam». Οὐ σμικρὸν δὲ συμβάλλεται εἰς τὴν ἐν τῷ πρόσθεν ἡμῶν εἰκασίαν καὶ ἄξιον σημειώσεως ἴνε τὸ τοῦ Ἁλικαρνασσέος περὶ τοῦ ἐν τῇ Πώρᾳ ἢ Ματιήνῃ τῆς Ἰταλίας χρηστηρίου ὅτι «ἐν ταύτῃ λέγεται χρηστήριον Ἄρεως γενέσθαι πάνυ ἀρχαῖον· ὁ δὲ τρόπος αὐτοῦ παραπλήσιος, ἦν, ὡς φασι, τῷ παρὰ Δωδωναίοις μυθολογουμένῳ ποτὲ γενέσθαι· πλὴν ὅσον ἐκεῖ μὲν ἐπὶ δρυὸς ἱερᾶς καθεζομένη περιστερὰ θεσπιῳδεῖν ἐλέγετο, παρὰ δὲ τοῖς Ἀβοργῖσι θεόπεμπτος ὄρνις, ὃν αὐτοὶ μὲν πτέον, Ἕλληνες δὲ δρυκολάπτην καλοῦσιν, ἐπὶ κίονος ξυλίνου φαινόμενος τὸ αὐτὸ ἔδρα». Τοῦτο δέ πω καὶ Εὐστάθιος δηλοῖ λέγων «ἱερὰ γὰρ κατὰ τὸν γεωγράφον δρῦς τιμᾶται ἐν Δωδώνῃ ἀρχαιότατον ὑποληφθεῖσα φυτὸν καὶ πρῶτον τροφὴν ἀνθρώποις παρασχόν. Ὁ δ' αὐτὸς καὶ εἰς τὰς ἐκεῖ λεγομένας μαντικὰς πελείας φησὶν ὅτι πέλειαι εἰς οἰωνοσκοπίαν ὑποσοβοῦνται, καθὰ καὶ κορακομάντεις ἦσάν τινες». Ἀλλὰ τεθέντος ὅτι τοιαῦτα ἦσαν τὸ κατ' ἀρχὰς τὰ στοιχεῖα τοῦ μαντείου ποίαν ἄρά γε μεταβολὴν ἔλαβε τοῦτο μετὰ ταῦτα; Ποίαν δὲ σημασίαν ἔχουσι τὰ περὶ Δευκαλίωνος, τοῦ οἰκιστοῦ τούτου τῶν πόλεων, ὑπὸ τοῦ Θρασυβούλου καὶ Ἀκεστοδώρου λεγόμενα, ὅτι αμετὰ τὸν ἐπ' αὐτοῦ γενόμενον κατακλυσμὸν περιγενόμενος εἰς τὴν Ἤπειρον ἐμαντεύετο ἐν τῇ ὀρυῒ, πελειάδος δὲ χρησμὸν αὐτῷ διδούσης, κατοίκιζε τὸν τόπον συναθροίσας τοὺς περιλειφθέντας ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ Διὸς καὶ Δωδώνης μιᾶς τῶν Ὠκεανίδων, Δωδώνην τὴν χώραν προσηγόρευσεν»; Ἂν ἐκ τοῦ μύθου τούτου ὑστέρου ἄλλως τε ὄντος δυνηθῶμεν νὰ πορισθῶμεν περὶ τῆς φύσεως τῆς ὠκεανίδος ταύτης μανθάνομεν εἰς μίαν ἄλλην θεότητα, τὴν Διώνην, ἥτις ἐλατρεύετο ἐν Δωδώνῃ

ὕστερον. Πρὸς τοῦτο δὲ σκεπτέον ὡς ἑξῆς. Πρὸ τῆς Διώνης ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις ἀκόμη χρόνοις εὑρίσκομεν ὅτι ἐλατρεύετο ἐνταῦθα καὶ γῆ μήτηρ, ὡς δηλοῖ τὸ ἑξῆς ἆσμα, ὅπερ ἦδον ἐν Δωδώνῃ αἱ Ἱέρειαι·

«Ζεὺς ἦν, Ζεύς ἐστι, Ζεὺς ἔσσεται, ὦ μεγάλε Ζεῦ!

Γᾶ καρποὺς ἀνίει, διο κλῄζετε μητέρα γαῖαν». Φανερὸν δ' ὅτι ἡ λατρεία τῶν θεοτήτων τούτων δεικνύει ἤδη ὅτι οἱ τὴν Δωδώνην κατοικοῦντες προέβησαν ἐκ τῆς προτέρας καταστάσεως φυσικοῦ βίου εἰς βαθμόν τινα πολιτισμοῦ, διότι ἐνῷ τὸ καταρχὰς οἱ ἄνθρωποι ἄνευ τῆς γνώσεως τοῦ σίτου ἔζων ἀπὸ τῶν βαλάνων τῆς δρυός, ὕστερον κατὰ μικρὸν φαίνεται ὅτι ἔστρεψαν τὴν προσοχήν των εἰς τὴν τὰ πάντα γεννῶσαν καὶ τὰ πάντα τρέφουσαν γῆν μητέρα, ἣν ὡς θείαν δύναμιν ἐλάτρευον· ἡ γεωργία ἦνε λοιπὸν τὸ πρῶτον πρὸς πολιτισμὸν βῆμα, οἱ δὲ ταύτην ἀσκοῦντες θεμελιοῦσι σταθερὰς οἰκήσεις, πολιτείαν, ἦθη, ἔθιμα· ὁ δὲ λαὸς οὕτως ἀναπτυσσόμενος γίνεται πνευματικώτερος καὶ δὴ ἡ Διώνη, ἢ μᾶλλον αὐτὸς ὁ Ζεὺς ὑπὸ γυναικείαν μορφὴν, ὑπολαμβάνεται ὡς γυνὴ τοῦ Διὸς καὶ λατρεύεται ἐν Δωδώνῃ· ἀλλ' αὕτη ὡς γυνὴ τοῦ Διὸς, ἢ ὁ Ζεὺς ὑπὸ γυναικείαν μορφὴν, σχέσιν ἔχουσα φυσικὴν πρὸς τὸν Δία καλεῖται καὶ Γᾶ ς, ὡς καταπέμπουσα τὴν καρποτρόφον βροχήν. Δύναται δὲ νὰ θεωρηθῇ μετὰ τοῦ Διὸς ὡς μήτηρ τῆς Ἀφροδίτης, ὡς αἰτία δηλαδὴ τῆς καρποφορίας τῆς Γῆς. Ἀλλ' ὁ Ἡσίοδος καλεῖ τὴν Διώνην θυγατέρα τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Θέτιδος, ἄλλαις λέξεσι τοῦ ὕδατος καὶ τῆς γῆς, ὧν προϊὸν ἡ εὐφορία. Εἰς τοῦτο δὲ καταντᾷ καὶ Ἀπολλόδωρος λέγων αὐτὴν θυγατέρα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ἀδελφὴν τῆς Θέτιδος, Ῥέας καὶ Θέμιδος. Εἶτε δὲ ὡς φυσικὴν σχέσιν ἔχουσα πρὸς τὸν Δία, ὡς εἴπομεν πρότερον, εἴτε καὶ πρὸς τὰ ὑγρὰ στοιχεῖα, ὧν ἄνευ ἡ γῆ ἤθελεν εἶσθαι ἄγονος, συγκαταλέγεται εἰς τὰς Νύμφας, μᾶλιστα τὰς Ὑάδας. Ἀλλὰ μὴν καὶ ἡ Δωδώνη νύμφη ἐστὶ καὶ αἱ Ὑάδες Δωδωνίδες καλοῦνται, ὅπερ δηλοῖ πόσον οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι ἐτίμων τὰ εἰς τὸ γόνιμον τῆς γῆς συνεργοῦντα στοιχεῖα. Ἴσως δὲ καὶ ἡ φύσις τοῦ τόπου τῆς Ἑλλοπίας ἐγένετο ἀφορμὴ εἰς τὴν τοσαύτην τῶν στοιχείων αὐτῶν περιποίησιν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ, εἷς τῶν μεγίστων ἐν Ἑλλάδι ποταμῶν, ὁ Ἀχελῷος, ὅστις πολλαχοῦ τὸ ῥεῦμα μεταβέβληκε καὶ γεμίζει πῶς τὴ Δωδώνη, ἔρχεται νὰ θέσῃ τέρμα τι καὶ ἐπισφράγισῃ τὰς περὶ ὕδατος ἰδέας τῶν ἀνθρώπων τῶν χρόνων ἐκείνων. Δύναται λοιπὸν κάλλιστα νὰ ἐκληφθῇ καὶ αὐτὸς ὡς ἱερὸς ποταμὸς τῶν Πελασγῶν, ὅπως οἱ Ἰνδοὶ ἔχουσι τὸν Γάγγην, οἱ Αἰγύπτιοι τὸν Νεῖλον καὶ οἱ Χριστιανοὶ τὸν Ἰορδάνην. Ἀλλ' ὁ Ἀχελῷος ἐκτὸς τῆς εὐεργετικῆς αὐτοῦ φύσεως, καθ' ἣν ἀρδεύεται ἡ γῆ, ἔχει πολλάκις καὶ ὠμὴν, ἀγρίαν, ἅτε κατακλύζων τὰς χώρας καὶ διασαίρων πᾶν τὸ προστυχόν. Ἡ φύσις αὕτη ἀπαιτεῖ ἐξιλασμὸν παρὰ τῶν περιοίκων καὶ δὲν ἀρκεῖ ἡ κατὰ τοὺς ἀρχαίους δόξα ὅτι ἠττηθεὶς ὑπὸ Ἡρακλέους μετεβλήθη εἰς ὄφιν καὶ μετὰ ταῦτα εἰς μέγαν ταῦρον. Ἐδόξαζον λοιπὸν οἱ κάτοικοι ἐκεῖνοι ὅτι ἐξιλεώνουσιν αὐτὸν τῇ θυσίᾳ, διὸ τὸ δωδωναῖον μαντεῖον προσέθετε πάντοτε περὶ τὸ τέλος τοῦ χρησμοῦ τὸ «Ἀχελῴῳ θύειν» Τούτων οὕτως ἐχόντων ἡ μὲν Δωδώνη δύναται εἰκότως ν' ἀλληγορῆται μὲ τὴν γῆν, ὡς δότειρα καὶ ἀνησίδωρος καὶ ζείδωρος, ὁ δὲ Δευκαλίων πιθανὸν ὅτι εὑρὼν τὰ περὶ Δωδώνην ἀπηλλαγμένα τῶν πολλῶν ὑδάτων κατῴκισε τὴν χώραν. Ἀλλ' ἄρα γε ἡ ἀνάπτυξις αὕτη τῶν ἀνθρώπων φύσει ἐγένετο ἢ ἦνε ἀπίθανον νὰ συνέβησαν καὶ τοιαῦτά τινα, ὡς καὶ εἰς τὴν ἄλλην Ἑλλάδα, ἅπερ συγχωνευθέντα νὰ ἐπήνεγκον τὰ καλὰ, ὅσα ὕστερον ἐκόσμουν τὸ ὅλον ἑλληνικὸν ἔθνος· ἐννοοῦμεν δὲ τοιαύτας ἐπιδρομὰς, οἵαι ἐπὶ μὲν τῶν ἀρχαίων χρόνων ἡ τῶν Ἡρακλειδῶν λεγομένη, ἐπὶ δὲ τῶν μετὰ ταῦτα ἡ τῶν Σλάβων καὶ ἄλλων. Ἀλλὰ πρὶν ἀποστῶμεν τοῦ λόγου τοῦ περὶ ἱερότητος τοῦ ὕδατος παρὰ τοῖς ἐν Δωδώνῃ Πελασγοῖς ἂς ἴδωμεν τίνα σημασίαν ἔχει ἡ παρὰ τὴν δρῦν ἱερὰ πηγή. Ἀληθεύουσιν ἄρά γε τὰ ὑπὸ Σερβίου λεγόμενα ὅτι «circa templum (Jovis Dodonaei) quercus immanis fuisse dicitur, ex cujus radicibus f o n s manabat, qui, suo murmure, instinctu Deorum diversis oracula reddebat, quae murmure anus, pelia nomine, interpretata homibus desserbat», καὶ Λουκρητίου θαυμασιώτερον παριστώμενα ὅτι «frigidus est etiam fons supra quem sita saepe stupa jacit flammas concepto protinus igni», ἢ τοῦ Πλινίου, ὅτις λέγει «in Dodone Jovis fons cum sit gelidus et immersas facis exstinquat si exrtinctae admoventur;» Ταῦτα καθ' ἡμᾶς δὲν φαίνονται μέτοχα πολλῆς πιθανότητος, ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὴν πηγὴν αὐτὴν λέγομεν ὅτι ἐν ἱεροῖς τόποις, χρηστηρίοις ἢ ναοῖς, ὑπῆρχον πηγαὶ οὐδέν τινον σημαίνουσαί τι. Καὶ ἀλλαχοῦ αἱ πηγαὶ ἐθεωροῦντο ὡς ἱεραί, ὡς καὶ τὸ ὕδωρ ἐν γένει, πολὺ δὲ πιθανὸν καὶ ἐν τῷ μαντείῳ

τῆς Δωδώνης, ὡς ζωοποιοῦσαι μὲν διὰ τῆς ὑγρασίας τῶν τὰ φυτὰ, παρέχουσαι δὲ τοῖς ἀνθρώποις, ἀπαλλαγὴν τῶν νόσων διὰ τῶν ἐν αὐταῖς ἰαματικῶν οὐσιῶν, ὁπόθεν ἴσως προῆλθεν ἡ πρὸς τὸ μαντεύειν ἐνθουσιαστικὴ αὐτῶν δύναμις καὶ αἱ ἐμπνευστικαὶ πηγαῖαι Νύμφαι καὶ μερικώτερον νύμφαι τῆς Δωδώνης. Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου τὸ μαντεῖον τῆς Δωδώνης προσελάμβανεν ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τῆς φύσεως χορηγηθέντων αὐτῷ καὶ ἄλλα εἴδη μαντικῆς, ὁποῖα τὰ περὶ τοῦ «χαλκείου» λεγόμενα καὶ τῆς «κληρομαντείας».

Καὶ περὶ μὲν τοῦ χαλκείου τοῦ καὶ παροιμιώδους καταστάντος παντοῖά τινα καὶ παντοδαπὰ παραδίδονται. Καὶ πρῶτον μὲν ἁπαντῶσι παρὰ Στεφάνῳ τὰ ἑξῆς· «ἔστι καὶ δωδωναῖον χαλκεῖον, παροιμία ἐπὶ τῶν πολλὰ λαλούντων, ὡς μὲν ὁ Δήμων φησὶν ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ δωδωναίου Διὸς τοίχους μὴ ἔχοντος ἀλλὰ τρίποδας πολλοὺς ἀλλήλων πλησίον, ὥστε τοῦ ἑνὸς ἀπτόμενον παραπέμπειν διὰ τῆς ψαύσεως τὴν ἐπήχησιν ἑκάστῳ καὶ διαμένειν τὸν ἦχον ἄχρις ἄν τις τοῦ ἑνὸς ἐφάψηται· ἡ παροιμία δ' οὐ φησιν εἰμὴ χαλκεῖον ἓν ἀλλ' οὐ λέβητας ἢ τρίποδας πολλούς. Προαθετέον οὖν τῷ περιηγητῇ Πολέμωνι ἀκριβῶς τὴν Δωδώνην ἐπισταμένῳ καὶ Ἀριστείδῃ τὰ τούτου μεταγεγραφότι κατὰ τὴν δευτέραν· ἐν τῇ Δωδώνῃ στῦλοι δύο παράλληλοι καὶ παρεγγὺς ἀλλήλων, καὶ ἐπὶ μὲν θατέρου χαλκεῖόν ἐστι οὐ μέγα, τοῖς δὲ νῦν παραπλήσιον λέβησιν· ἐπὶ δὲ θατέρου παιδάριον ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ μαστίγιον ἔχον, οὗ κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος ὁ τὸ λεβήτιον ἔχων κίων ἕστηκεν. Ὅταν οὖν ἄνεμον συμβῇ πνεῖν τοὺς τῆς μάστιγος ἱμάντας χαλκοῦς ὄντας ὁμοίως τοῖς ἀληθινοῖς ἱμᾶσιν αἰωρουμένους ὑπὸ τοῦ πνεύματος συνίδαινε ψαύειν τοῦ χαλκείου καὶ τοῦτο ἀδιαλείπτως ποιεῖν ἕως ἂν ὁ ἄνεμος διαμένῃ». Τῷ Πολέμωνι καὶ Στράβων συμφωνῶν λέγει «χαλκεῖον ἐν τῷ ἱερῷ ἔχον ὑπερκείμενον ἀνδριάντα κρατοῦντα μάστιγα χαλκῆν ἀνάθημα Κορκυραίων· ἡ δὲ μάστιξ ἦν τριπλῆ ἀλυσιδωτή, ἀπηρτημένους ἔχουσα ἐξ αὐτῆς ἀστραγάλους, οἳ πλήττοντες τὸ χαλκεῖον συνεχῶς, ὁπότε αἰωροῖντο ὑπὸ τῶν ἀνέμων, μακροὺς ἦχους ἀπεργάζοντο, ἕως ὁ μετρῶν τὸν χρόνον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἤχου μέχρι τέλους καὶ ἐπὶ ὁ προέλθοι, ὅθεν καὶ ἡ παροιμία ἐλήχθη ἡ Κερκυραίων μάστιξ». Δύο λοιπὸν περὶ χαλκείου γνῶμαι ἦνε ἡ τοῦ Δήμωνος καὶ ἡ τοῦ Πολέμωνος. Τούτων ἡ τοῦ Δήμωνος κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἐπολεμήθη ὑπὸ τῶν ἀναφερόντων αὐτὴν, ὡς εἴδομεν, ἀλλ' ὁ Οὐέλκερος διὰ τῶν ἑξῆς προσπαθεῖ νὰ στηρίξῃ καὶ ταύτην λέγων «conjicere licet circularem lebetum apparatum Polemonis aetate collapsum fuisse et alterum minus artificiosum in locum ejus successisse»· ἡμεῖς δὲ νομίζομεν ὅτι ὁ Δήμων συγχύσας τὸ ὑπὸ τῶν Κερκυραίων δωρηθὲν χαλκεῖον τοῖς ὑπὸ τῶν Θηβαίων κατ' ἐνιαυτὸν πεμπομένοις τῷ δωδωναίῳ Διὶ λέβησι ἢ τρίποσι ἀπετέλεσε τὰ περὶ τοῦ χαλκείου. Ὀρθῶς δ' ὁ Πρέλλερος τὴν γνώμην τοῦ Πολέμωνος δοκιμάζων ὑποβάλλει ἀπορίας τινὰς περὶ τοῦ ὑγιοῦς τῆς γνώμης τοῦ Δήμωνος λέγων «Mihi quidem unus Polemo audiendus videtur, quem cernis ut oculatum testem loqui nam Demo et qui sequuntur Demonem ante omnia velim mihi hoc approbent, quod affirment pelves istas delubro Jovis Dodonaei pro mocuibus fuisse, quod equidem confiteor quo pacto ad certam aedificii speciem templorumque Graecorum consuedutinem revocari possit non video». Καὶ τὰ εἰς Ὅμηρον δὲ σχόλια ὁμοφωνοῦντα Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ δεικνῦσιν ὁποῖον ἦτο τὸ χαλκεῖον· ἰδοὺ ταῦτα· «Δήμων φησὶν ὅτι τὸ τοῦ Διὸς μαντεῖον ἐν Δωδώνῃ λέβησιν ἐν κύκλῳ περιείληπται. Τούτους δὲ ψαύειν ἀλλήλους καὶ κρουσθέντος τοῦ ἑνὸς ἠχεῖν διὰ διαδοχῆς πάντας ὡς διὰ πολλοῦ χρόνου γίνεσθαι τῆς περιοχῆς τὴν περίοδον. Ἀριστοτέλης (γράφε Ἀριστείδης) δὲ ὡς πλάσμα διελέγχων δύο φησὶ στύλους εἶναι καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ ἑτέρου λέβητα, ἐπὶ θατέρου δὲ παῖδα κρατοῦντα μάστιγα, ἧς τοὺς ἱμάντας χαλκέους ὄντας σειομένους ὑπ' ἀνέμου τῷ λέβητι προσκρούειν, τὸν δὲ τυπτόμενον ἠχεῖν». Τέλος τὰ ὑπὸ Ἀθ. Σταγειρίτου λεγόμενα ὅτι ὡς ἠλεκτρισμὸς διήρχετο ὁ ψόφος τῶν ἄλλων λεβήτων δῆλον ὅτι δὲν ἔχουσι καμμίαν ὑπόστασιν. Ὅτι δ' ἐκ τοῦ παραγομένου ἦχου προέλεγον τὰ μέλλοντα καὶ ἐκ τοῦ Καλλιμάχου φανερὸν λέγοντος «Δωδώνηθε Πελασγοί..... γηλεχέες θεράποντες ἀοιγάτειο λέβητος»· ὁ δὲ Κρεύσερος λέγει τὰ ἑξῆς «Becher oder Kessel und Becken möchten die Sinn bilder des Flussberkens in diesem Waltungen gewesen sein, und in der schon oft von uns berührten Vostellungsweise wurden nun Quelgötter und Quelgöttinen als rathgebende Wesen genommen; es wurde nun auch aus Becken und Kesseln prophezeit». Σημειωτέον δ' ὅτι ὁ μετάλλινος ἦχος ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐθεωρεῖτο ὡς μέσον ἐλεξίκακον κατὰ

τῶν πονηρῶν δαιμόνων, τὰ μάλιστα δ' ἐχρῶντο αὐτῷ εἰς τὴν τῆς Σελήνης ἔκλειψιν. Ἐν πανηγύρεσι δ' ὁ ἱεροφάντης ἐκρότει χαλκοῦν λέβητα τῆς κόρης εὐχομένης· ἐν δὲ Λακεδαίμονι λέβητας ἐκρότουν ἐπὶ τῇ τοῦ βασιλέως θανῇ. Πῶς δὲ μετέπεσεν εἰς παροιμίαν, ἀφοῦ ἐξέλιπεν ἡ πίστις εἰς τοιοῦτον εἶδος μαντείας, δύναται νὰ μάθῃ τις παρὰ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου λέγοντος ὅτι «παρὰ τῶν ἐπιχωρίων ἠκούσαμεν, ὡς εἰπεῖν περ ἐτύπτετο μὲν ὑπὸ μάστιγος, ἦχει δὲ ἐπὶ πολὺν χρόνον, ὡς χειμερίου τῆς Δωδώνης ὑπαρχούσης, εἰκότως εἰς παροιμίαν παρεγένετο». Τί δ' ἐσήμαινεν ἡ παροιμία μανθάνομεν παρὰ Σουΐδα καὶ ἄλλων· ἐλέγετο δηλαδὴ ἐπὶ τῶν μικρολογούντων ἐπὶ τῶν πολλὰ λαλούντων καὶ μὴ διαλειπόντων».

Ὁ κατὰ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος ζῶν Μελέτιος ὁ γεωγράφος, ἀφοῦ πολλὰ ἐν τῇ αὐτοῦ γεωγραφίᾳ εἶπε περὶ Δωδώνης ἀρχαιολογῶν καὶ τὰς τῆς Ἠπείρου χώρας ἀνασκοπῶν προσθέτει ὅτι «μεσόγειοι πόλεις τούτων τῶν ἐπαρχιῶν ἦσαν ἀρχαιοτάτη ἡ Δωδώνη καὶ τὸ πάλαι διάσημος μᾶλλον τῆς Χαονίας ἢ τῆς Μολοσσίας». Χαονίαν δὲ καλεῖ τὴν περὶ Δέλβινον καὶ Χειμάρραν χώραν· εἶτα προβαίνων καὶ τοὺς Ἕλλοὺς, Σελλοὺς καὶ Ἕλλοπας διακρίνων συνεπάγει ὅτι «πλησιόχωροι μὲ τούτους (Σελλοὺς) εἶναι καὶ οἱ Ἕλλοπες τῶν ὁποίων ἡ χώρα, ἤτοι ὁ τόπος, Ἑλλοπία καλεῖται καὶ κοινῶς Λεπεσία καὶ Λοπέστι». Δηλοῖ λοιπὸν διὰ τούτων ὅτι ἡ Δωδώνη ἔκειτο περὶ τὰ μέρη ταῦτα ἄνευ περαιτέρας ἐξακριβώσεως. Τῷ Μελετίῳ δὲ ἀκολουθεῖ, φαίνεται, καὶ ὁ ἐξ Ἰωαννίνων Γρηγόριος ὁ Παλιουρίτης λέγων ὅτι «ἡ Ἤπειρος ἐστάθη ἐνδοξος διὰ τὸ πολυθρύλλητον μαντεῖον τῆς Δωδώνης τὸ ὁποῖον θέλουσιν ὅτι ἦτον εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Δρυϊνοπόλεως καὶ Ἀργυροκάστρου. Ὀλιγωτέρου λόγου ἄξιος ἦνε Ἀθανάσιος ὁ Σταγειρίτης, ὅστις ἐν πολλοῖς σφάλλει ἐκ κακῶν φαίνεται πληροφοριῶν καὶ εἰς τὰ περὶ Δωδώνην, δὲ σὺκ ὀλίγον, ἐνῷ εἰς τὴν Χαονίαν θέλει τὴν Δωδώνην, τοὺς Ἕλλοποὺς θέτει εἰς τὴν περὶ τὰ Ἰωάννινα χώραν, ἰδὼν, φαίνεται ἐν Βιέννῃ τὸ τοῦ Πουκεβίλλου σύγγραμμα, τὸ δὲ δωδωναῖον μαντεῖον εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ μεταξὺ κείμενον τῶν κωμῶν Βίτσης καὶ Μοναδενδρίου τῆς περιοχῆς Ζαγορίου. Χριστόφορος δ' ὁ Περραιβὸς περίεργόν τινα διέλογον αὐτοῦ περὶ Δωδώνης πρὸς ἄγγλον περιηγητὴν κατὰ τὸ 1805 παρέχει ἡμῖν καθ' ὃν ὁ μὲν περιηγητὴς τοὺς Σελλοὺς τοῖς Σουλιώταις συνταυτίζει, αὐτὸς δὲ μετὰ ταῦτα ἀποφαίνεται τὴν ἑαυτοῦ περὶ δωδωναίου μαντείου γνώμην, ἣν ἐσχημάτισεν, ὡς ὁ ἴδιος λέγει, ἐν καιρῷ πολέμου κατ' ἐπιτοπίους στιγμιαίας παρατηρήσεις, ὅτι ὑπῆρχε περὶ τὰς δυτικοβορείους ὄχθας τοῦ Βίστριτσα (Δώδωνος) ποταμοῦ καὶ πλησίον τοῦ χωρίου Φοινίκη ὅπου σώζονται εἰσέτι ἱκαναὶ ἀρχαῖα ἐρείπια καὶ τείχη κυκλώπεια. Τοὺς Σουλιώτας ὡς Σελλοὺς ἐθεώρουν, καθ' ἃ μανθάνομεν παρὰ Λεικίου, πολλοὶ τῶν τότε ἐν Ἰωαννίνοις σοφῶν, φαίνεται ὅμως ὅτι τὸ ἐκ τῆς ὑπερφυοῦς ἀνδρείας κλέος τῶν νεωτέρων τούτων τῆς Ἑλλάδος ἡρώων δὲν ἔμελλε νὰ ἐπισκιασθῇ ὑπὸ τῆς δόξης τῶν χαμαιευνῶν Σελλῶν· Καὶ τοιαῦται μὲν αἱ διὰ συγγραμμάτων ἀνακηρυχθεῖσαι περὶ Δωδώνης δόξαι τῶν ἡμετέρων κατὰ τοὺς χρόνους τούτους. Ἂν δέ τις τὰς ἀπὸ στόματος εἰς στόμα περιαγομένας παραδόσεις ἀκολουθῶν θελήσῃ νὰ προχωρήσῃ περαιτέρω δὲν θέλει, νομίζομεν, μετὰ δυσαρεσκείας ἀπομακρυνθῇ, διότι πᾶσαι σχεδὸν αἱ χῶραι καὶ πόλεις τῆς Ἠπείρου, ὅσαι ηὐτύχησαν νὰ ἔχωσιν ὅπως δήποτε κατὰ τοὺς χρόνους τούτους γραμματισμένον ἄνδρα, συγκατατάσσονται ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν περὶ Δωδώνης ἐριζουσῶν χωρῶν. Δὲν ἤρκει δὲ τοῦτο μόνον ἀλλὰ καὶ ὅ τι ἠδύνατο νὰ συντελέσῃ καὶ ἐνισχύσῃ τὴν περὶ Δωδώνης γνώμην αὐτῶν προσελαμβάνετο. Τὸ ὄρος λοιπὸν Τόμαρος καὶ ὁ ποταμὸς Δῶδων θαῤῥαλέως μετατοπιζόμενοι ἐφέροντο ἀπὸ χώρας εἰς χώραν.

Ὁ Λεῖκιος ὑπὸ τῶν ὁρίων καὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς Θεσπρωτίας καὶ Μολοσσίας ὁδηγούμενος ἀποφαίνεται ὅτι ἡ Δωδώνη κειμένη ἐν τοῖς ὁρίοις τούτων τῶν χωρῶν δὲν δύναται ν' ἀνήκῃ ἀλλαχοῦ ἢ εἰς τὸ τμῆμα τῶν Ἰωαννίνων. Καὶ πρῶτον προσάγει εἰς βεβαίωσιν τῆς γνώμης ταύτης Διονύσιον τὸν Ἁλικαρνασσέα λέγοντα ὅτι ὁ Αἰνείας μεταβαίνων ἐξ Ἀμβρακίας μὲν εἰς Δωδώνην διήνυσε δύο ἡμερῶν ὁδὸν, ἐκ ταύτης δὲ εἰς Βουθρωτὸν τεσσάρων μάλιστα ἡμερῶν· ἀκριβῶς δ' ἱστορήσας τὴν τοῦ Αἰνείου ἐκδρομὴν ἀπὸ ἀκρωτηρίου τινὸς πλησίον τῆς Θεσσαλονίκης μέχρι τῆς Ἰταλίας ἐπιλέγει ὅτι ἀοιανδήποτε πίστιν καὶ ἂν δώσωμεν εἰς τὰ περὶ Αἰνείου, ἡ διήγησις φαίνεται ἔργον ἀνθρώπου καλῶς γινώσκοντος τὰς θέσεις καὶ ἐπομένως ἄξιου τῆς προσοχῆς ἡμῶν εἰς τὸ τοπογραφικὸν τοῦτο ζήτημα». Καὶ τῷ ὄντι, λίαν ἀπιθάνων τις μόνον δύναται νὰ διανύσῃ τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν ἀπ' Ἄρτης (Ἀμβρακίας) εἰς Ἰωάννινα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, πολὺ δὲ μᾶλλον ἀδύνατον φαίνεται νὰ φθάσῃ τις ἐξ Ἰωαννίνων

εἰς Βουθρωτὸν ἐντὸς ὀλιγωτέρων τῶν τριῶν ἡμερῶν ἄλλως τε καὶ διερχόμενος δι' ἐρήμων σχεδὸν μερῶν.

Τούτου οὕτω συμβιβαζομένου καὶ ὁ Πίνδαρος μνημονεύων τῆς Ἠπείρου, ὡς ἀρχομένης ἐκ Δωδώνης καὶ ἐκτεινομένης μέχρι τοῦ Ἰονίου πελάγους σαφέστατα δεικνύει ὅτι ἡ Δωδώνη ἔκειτο εἰς τὸ ἀνατολικὸν ὅριον τῆς Ἠπείρου, οἱοῦν ἦνε ἡ περὶ τὰ Ἰωάννινα χώρα. Οὐκ ὀλίγον δ' ἐκτὸς ἄλλων συντείνει εἰς τὸν σκοπόν του καὶ τὸ τοῦ Ἀριστοτέλους δηλοῦντός πως ὅτι μεταξὺ Δωδώνης καὶ Ἀχελῴου δὲν ὑπῆρχε μεγάλη διάστασις, καὶ νῦν δὲ 17 περίπου γεωγραφικὰ μίλια ἀφίσταται τὸ πλησιέστερον τοῦ Ἀχελῴου μέρος ἀπὸ τῶν Ἰωαννίνων· ἡ Πολυβίου δὲ περιγραφὴ τῆς ὑπὸ Δορυμάχου στρατηγοῦ τῶν Αἰτωλῶν καταστροφῆς τῆς Δωδώνης ὑποστηρίζει ἐπίσης τὴν γνώμην ὅτι αὕτη ἔκειτο πρὸς τὸ νοτιοανατολικὸν μέρος τῆς Ἠπείρου ἐκτεθειμένη οὖσα εἰς τοὺς ἐξ Αἰτωλίας ἐρχομένους· αἱ δὲ λέξεις, ἃς μεταχειρίζεται ὁ ἱστορικὸς λέγων ὅτι ἐνέβαλον εἰς «τοὺς ἄνω τόπους τῆς Ἠπείρου», ἦνε συνώνυμοι τῇ κοινοτέρᾳ φράσει «ἄνω Ἠπείρου ὡς ἄνω Μακεδονία, ἄνω Θεσσαλία», καὶ σημαίνουσιν οὐδὲν ἄλλο ἢ ὅτι πορρωτάτω τῆς θαλάσσης ἦσαν τὰ μέρη ταῦτα, ὡς ἀνάλογον χωρίον τοῦ Στράβωνος περὶ τῆς ἄνω Θεσσαλίας καὶ τῆς ἄνω Μακεδονίας ὑποδηλοῖ. Ταῦτα δὲ συσχετιζόμενα πρὸς τὰ περὶ τῆς οὕτως ὀνομαζομένης ἄνω Ἠπείρου δεικνύουσιν ὅτι ἅπασαι αἱ ἄνω χῶραι τῶν τριῶν τούτων ἐπαρχιῶν συνήρχοντο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Πίνδου, οὗ ὄχι πολὺ μακρὰν θὰ ἦτο ἡ Δωδώνη. Μετὰ τὰς σοφὰς ταύτας διασαφήσεις ὁ πολὺς Λείκιος διαγράφει καὶ τὰ ἴχνη τῆς ὁδοῦ ἣν ἐβάδισεν ὁ Δορύμαχος. Τὸ τελευταῖον ὅμως καὶ σπουδαιότερον, ὅπερ ἠνάγκασε πάντας νὰ μὴ ἀπομακρυνθῶσι τῶν Ἰωαννίνων, ἡ ὑπὸ Ἡσιόδου τῆς φύσεως τῆς Ἑλλοπίας περιγραφή, ποῦ ἀκριβέστερον δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ τῆς κοιλάδος τῶν Ἰωαννίνων, ἀνακράζει ὁ Λείκιος, ἦτις καὶ μετὰ τόσα ἔτη ἦνε ἀξιοσημείωτος, δι' ὅπερ ὁ ποιητὴς διέκρινε, δηλαδὴ τοὺς πολλοὺς αὐτῆς λειμῶνας, τὰ πολυάριθμα ποίμνια καὶ τὰς ἀγέλας τῶν βοῶν τὰς ἐν αὐτῇ νεμομένας. Εἰς τὸ ἐπιφώνημα τοῦτο δὲν ἀρκεῖται ὁ Λείκιος καὶ δικαίως· ἐπιχειρεῖ λοιπὸν ν' ἀναιρέσῃ τὰς δυναμένας νὰ γείνωσι κατὰ τῆς δοξασίας ταύτης ἐνστάσεις, ὡς καὶ τὰ ἐπιχειρήματα, ἅτινα δύναταί τις νὰ μεταχειρισθῇ δι' ἄλλας τοποθεσίας.

Μεγίστη δὲ τῶν ἐνστάσεων, ὡς εἰκὸς, παρουσιάζεται ἡ σιωπὴ τῶν ἀρχαίων περὶ λίμνης πλησίον τῆς Δωδώνης ὑπαρχούσης· ἐδῶ δὴ ὁ Λείκιος παρέχει ἐνδείξεις τῆς ἀγχινοίας ἐκείνης, ἥτις χαρακτηρίζει αὐτὸν ἐν παντὶ ἀμφιλόγῳ ζητήματι. «Ὅταν ἀναλογισθῶμεν, λέγει, ὅτι ἡ μόνη περιγραφὴ τῆς τοποθεσίας ἐκείνης ἡ διασωθεῖσα μέχρις ἡμῶν ἦνε τὸ ποιητικὸν τεμάχιον τοῦ Ἡσιόδου, ὅστις ἴσως ἐποιεῖτο μνείαν αὐτῆς ἐν τοῖς μὴ διασωθεῖσιν ἑπομένοις στίχοις, ἡ ἔνστασις αὕτη ἀπόλλυσι τὸ μέγιστον μέρος τῆς δυνάμεως αὐτῆς καὶ μάλιστα ἐπειδὴ δυνάμεθα ἐλλόγως νὰ πιστεύσωμεν ὅτι λίμνη τις ἐνταῦθά που οὖσα ἦτο γνωστὴ εἰς τὸν Πλίνιον, ὅστις λέγει ὅτι ὁ Ἀχέρων ἐξέβαλλεν εἰς τὸν ἀμβρακικὸν κόλπον ἐκ τῆς Ἀχερουσίας λίμνης γιγνόμενος 36 μίλια ἀφισταμένης ἀπὸ τῆς ἀκτῆς, ὅσον ἀκριβῶς νῦν ἀπὸ τοῦ κόλπου ἀπέχει ἡ λίμνη τῶν Ἰωαννίνων· ὥστε δύναταί τις σχεδὸν μετὰ βεβαιότητος νὰ πιστεύσῃ ὅτι σαφῶς μὲν ἐγίνωσκε περὶ λίμνης τινὸς ἀλλὰ συνέχυσεν αὐτὴν μὲ τὴν Ἀχερουσίαν· ὁ Εὐστάθιος προσέτι ἀποδεικνύει τὴν ὕπαρξιν λίμνης ἐν Μολοσσίᾳ ἀναφέρων παράδοσίν τινα, ληφθεῖσαν βεβαίως ἀπὸ ἀρχαίόν τινα συγγραφέα ἤδη μὴ σωζόμενον, ὅτι Νεοπτόλεμος ὁ υἱὸς τοῦ Ἀχιλλέως ἄγων θεσσαλικὴν ἀποικίαν εἰς Ἤπειρον κατῴκησε παρὰ τὴν ὄχθην λίμνης τινὸς ἐν Μολοσσίᾳ Παμβώτιδος καλουμένης. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Πίνδαρος, ὅστις ἠκολούθησε βεβαίως τὴν αὐτὴν παράδοσιν, ἐθεώρει τὴν Δωδώνην ὡς μέρος τῆς χώρας τοῦ Νεοπτολέμου ὅῆλον γίνεται ὅτι ἡ λίμνη Παμβῶτις ἦτο κατὰ τὴν Δωδώνην. Παμβῶτις προσέτι ἦνε λέξις συμφωνοῦσα ἀκριβῶς τῇ περιγραφῇ τοῦ Ἡσιόδου καὶ ἰδίως ἁρμόζει εἰς τὰς βοσκὰς τὰς περὶ τὴν λίμνην τῶν Ἰωαννίνων, ἥτις τῷ ὄντι ἦνε ἡ μόνη λίμνη ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Θεσπρωτίας ἢ Μολοσσίας. Ἀλλὰ πλὴν τῆς ἰσχυρᾶς ταύτης πιθανότητος περὶ ὑπάρξεως λίμνης τινὸς ἐν Δωδώνῃ ἔχομεν βεβαίαν ἀπόδειξιν περὶ τῆς ὑπάρξεως ἐλῶν πλησίον τοῦ δωδωναίου ναοῦ. Ὑποθέτουσί τινες ὅτι οἱ Ἕλλοι, οἵτινες ἦσαν οἱ λειτουργοὶ τοῦ μαντείου, οὕτως ἐκαλοῦντο διὰ τὰ περὶ τὸ ἱερὸν ἕλη, ὅπερ καίτοι ἐτυμολογικῶς δύναται νὰ ᾖ ἐσφαλμένον ἦνε ὅμως ἀναντίρρητος ἀπόδειξις τῆς ὑπάρξεως τῶν ἑλῶν. Τούτοις ἐπικουρεῖ καὶ ὁ τοῦ Προξένου μῦθος. Δὲν ἦνε λοιπὸν ἀδύνατον νὰ ἦσαν μᾶλλον ἕλη παρὰ λίμνη κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, ἡ ἐμφάξις δὲ καταδοθρῶν καὶ ἄλλα αἴτια, ἅτινα ἐν διαστήματι πολλῶν αἰώνων πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος κύξησαν ἢ ἠφάνισαν τά τε λιμνάζοντα καὶ ῥέοντα

ὕδατα, δυνατὸν νὰ μετέβαλον ὅ τι ποτὲ ἦτο ἕλος μετά τινων ὑδάτων ἐν τοῖς βαθυτάτοις μέρεσιν εἰς ἀΐδιον λίμνην. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει αἱ διάφοραι πηγαί, αἵτινες ἐξέργονται ἀπὸ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Μιτσκελίου πλησίον τοῦ χείλους τῆς λίμνης ἢ ἐν τῷ βυθῷ αὐτῆς, ἤθελον εἶσθαι μᾶλλον ὁραταὶ καὶ πιθανώτερον ἤθελον προκαλέσει τὴν παρατήρησιν τοῦ Θεοπόμπου καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἑκατὸν πηγὰς τὰς εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Τομάρου, ὑφ' ᾧ ἔκειτο ἡ Δωδώνη. Μετὰ τὰς κρίσεις ταύτας ἐπιχειρεῖ ὁ Λεῖκιος νὰ ἐξετάσῃ ἂν ἄλλη τις θέσις ἐν Ἠπείρῳ συμφωνεῖ ταῖς μαρτυρίαις τῶν συγγραφέων καὶ τοῖς γνωστοῖς τῆς Δωδώνης χαρακτηριστικοῖς.

Ὁ κ. Γ. Χ. Χασιώτης ἀναιρῶν τὰ ὑφ' ὅλων σχεδὸν τῶν Εὐρωπαίων καὶ ἡμετέρων περὶ θέσεως τῆς Δωδώνης ἐν Καστρίτσῃ προστίθησι τάδε. Καὶ λοιπὸν τοὺς πρόποδας τοῦ Μιτσκελίου λαμβάνοντες οὐδεμίαν ηὐτυχήσαμεν νὰ εὕρωμεν κατάλληλον τῇ Δωδώνῃ θέαιν, διότι ὑπὸ τοὺς πρόποδας ἐκτὸς ἄλλων δὲν ἐξηγεῖται τὸ εἰς τὴν Δωδώνην ἀποδιδόμενον ἐπίθετον δυσχείμερος. Ἔπειτα καὶ εἴπου τις τοιαύτη θέσις ἦτο δὲν ἤθελε διαφύγει τὴν ὀξυδερκῆ προσοχὴν τῶν ματαίαν πρωτοδοξίας δόξαν θηρευόντων. Ἐξετάσωμεν λοιπὸν τὰ Ἰωάννινα ἐν τῷ φρουρίῳ τῶν ὁποίων ἔθηκε πρῶτος, ὁ Λεῖκιος τὸ ἱερὸν ὑποδείξας τὴν πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν θέσιν, ἔνθα ἦνε τὸ τοῦ Πασσᾶ Καλοῦ τζαμίον. Πρὶν ἢ εἴπωμεν τὴν γενικὴν αἴσθησιν τὴν ὁποίαν ἠσθάνθημεν ἀπὸ τοῦ μέρους τούτου λέγομεν ὅτι καὶ περὶ τῆς θέσεως ταύτης ἀντιρρήσεις ἔφερεν ὁ Ἄνος καὶ ἐνταῦθα δὲν ἦτο ἐκκλησία ἀλλὰ κάτωθεν τοῦ τζαμίου πρὸς τὸ φρούριον ἵστατο μικρά τις ἐκκλησία ὁ ἅγιος Ἰωάννης καλούμενος. Οὐχ ἧττον ὅμως ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν τῶν Ἰωαννίνων ἀναβάντες ἠσθάνθημεν ὅπερ ὁ Λεῖκιος περὶ τοῦ Μιτσκελίου εἶπε καὶ εἴδομεν συμφωνοῦσάν πως τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἡσιόδου ὅτι ἐν τοῖς πέρασι τῆς κοιλάδος ἔκειτο ἡ Δωδώνη. Ἐὰν λοιπὸν ἡ κοιλὰς τῶν Ἰωαννίνων ἦνε ἡ Ἑλλοπία, ὁ ἱερὸς δὲ Τόμαρος τὸ Μιτσκέλι, δὲν ὑπάρχει θέσις τῆς τῶν Ἰωαννίνων οἰκειοτέρα πρὸς τὰς μαρτυρίας τῶν συγγραφέων· καὶ οἱ ἀπὸ Μιτσκελίου δὲ ὀρειμύτατοι ἐνσκήπτοντες χειμῶνες μάλιστα ἐνταῦθα προσῆκον θέλουσι τὸ ὄνομα δυσχείμερος. Ἐν τῇ πόλει λοιπὸν ταύτῃ, ἥτις πολλὰς μεταβολὰς ἔλαβεν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, μάλιστα τὰς πολλὰς τοῦ φρουρίου καὶ τῶν ἐν αὐτῇ μετασκευὰς διέσωσε καλὸν ὄνομα καὶ ἔδρα τῆς νεωτέρας Ἠπείρου ἔγινεν· νομίζομεν ὅτι ἔκειτο ἡ πόλις Δωδώνη· ἐδῶ ἂς ζητήσωμεν νὰ εὕρωμεν καὶ τὸ μαντεῖον. Περὶ μὲν τὸ ἱερὸν τῆς Δωδώνης γνωστὸν ἐκ τοῦ πρώτου μέρους ὅτι ἐγένετο ἐπισκοπή, ἡ δὲ πόλις τῶν Ἰωαννίνων ἅμα τῇ ἐμφανίσει της φέρει καὶ ἐπισκοπήν, ἥτις μετὰ ταῦτα μητρόπολις γενομένη ἦτο ἡ πρὸς τὸ νοτιοανατολικὸν τοῦ φρουρίου ἐπὶ μαγευτικῆς θέσεως λίαν μεγαλοπρεπὴς ἐκκλησία τοῦ Παντοκράτορος. Ἡ ἐκκλησία λοιπὸν κατὰ φυσικὸν λόγον ἀντικατέστησε τὸν ναὸν τοῦ δωδωναίου Διός.

Τελευτῶν δὲ ὁ κ. Χασιώτης ἐπιλέγει. Οὕτω λοιπὸν καὶ ὑπὸ τοπογραφικὴν ἔποψιν τὸ τῆς Δωδώνης ζήτημα φαίνεται ἡμῖν οὐχὶ πάσης λύσεως ἄμοιρον. Τοσαύτας δὲ ὑποστὰν περιπετείας τελευτῶν κατέστη εἰς σταθερόν τι σημεῖον πέραν τοῦ ὁποίου διστάζει τις νὰ προβῇ. Ἀπὸ χώρας εἰς χώραν τῆς Ἠπείρου μεθισταμένη κατὰ τὸ δοκοῦν ἑκάστῳ πρότερον ἡ Δωδώνη νῦν ὁρίζεται ἐν τῇ κοιλάδι τῶν Ἰωαννίνων, χάριτας δ' ὁμολογοῦντες τοῖς οὕτω δὴ ὑφηγησαμένοις τῶν ξένων περιηγητῶν ἐτολμήσαμεν τῷ ἀληθεῖ μᾶλλον θύοντες οὐχὶ καθόλου ὅμοια αὐτοῖς ν' ἀποφανθῶμεν ὡς τὴν Δωδώνην τὰ Ἰωάννινα δεχόμενοι ἐν ᾗ τὸ ἱερόν.

ΔΩΔΩΝΗ, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος. Κατά τινας ἀπ' αὐτῆς ἐπωνομάσθη ἡ Δωδώνη, πόλις τῆς ἐν Ἠπείρῳ Θεσπρωτίας περὶ ἧς ἴδε ἀνωτέρω.

Δ' ΩΑΝΟΑ (Κα), ἴδ. ΩΑΝΟΑ.

ΔΩΜΕΣΝΙΛ (Πέτρος), γενν. ἐν Périgueux τῆς Γαλλίας τῷ 1776, ἀποθ. τῷ 1832, κατετάχθη εἰς τὸν στρατὸν ἐν ἡλικίᾳ πεντεκαίδεκα ἐτῶν, ἐκηρύχθη ὁ «Ἀνδρεῖος» ἐν Αἰγύπτῳ, παρευρέθη εἰς τὰς μάχας τοῦ Μαρέγγου, τῆς Ἰένν̈ης, τοῦ Ἐυλὼ, τοῦ Φριεδλὰνδ, τοῦ Ἐκμὺχλ, ὠνομάσθη συνταγματάρχης τῶν κυνηγῶν τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τῆς 2 μαΐου 1808 ἐν Μαδρίτῃ, ἀπώλεσε τὴν κνήμην ὑπὸ σφαίρας τηλεβόλου ἐν Βαγράμῃ καὶ ἔλαβε τὴν φρουραρχίαν τῶν Βιγκεννῶν μετὰ τοῦ τίτλου ἐνωμοτάρχου (général de brigade) Ἐπονομασθεὶς «Ἰωάννης ὁ ξυλόκνημος» (Jean-le-bois), ὑπὸ τοῦ λαοῦ, εἶδε, τῷ 1814, τὴν εἰς Γαλλίαν εἰσβολὴν τῶν ξένων, οἵτινες ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ νὰ παραδώσῃ τὸ φρούριόν του καὶ ἀπήντησεν—Ἀποδόσατέ μοι τὴν κνήμην μου.—Θὰ σὲ ἀνατινάξωμεν εἰς τὸν ἀέρα, προσέθετο εἷς τῶν ἀπεσταλμένων.—Ἂν ἦναι ἀνάγκη, ὑπέλαβεν ὁ Δωμεσνίλ, δεικνύων ἀποθήκην περιέχουσαν 1,800 χιλιόγραμμα πυρίτιδος, ἀρχίζω πρῶ-

τος καὶ ἀνατιναζόμεθα ὁμοῦ εἰς τὸν ἀέρα. Τοὺς γενναίους τούτους λόγους ἀκούσαντες οἱ πολέμιοι ἐσεβάσθησαν τὸν ἄνδρα. Τὸ ἑπιὸν ἔτος, οἱ σύμμαχοι γνωρίζοντες ὅτι ἦτο πένης προσήνεγκον αὐτῷ μυστικῶ τῷ τρόπῳ ἓν ἑκατομμύριον φράγκων ὅπως ἀντ' αὐτοῦ παραδώσῃ τὸ αὐτὸ φρούριον. Ὁ Δωμεσνὶλ ἔδειξε περιφρόνησιν πρὸς τοὺς δωροδοκοῦντας, ἐσυνθηκολόγησε μετὰ τῶν Βουρβόνων καὶ ἐξῆλθε τῶν Βιγκεννῶν μετὰ τῆς τρίχρου σημαίας. Τεθεὶς ἐν διαθεσιμότητι, ἀνέλαβε τὴν φρουραρχίαν αὐτοῦ τῷ 1830, καὶ ἀπεκρίνατο τῷ λαῷ, ὅστις ἀπῄτει τὴν παράδοσιν τῶν ἐν τῷ φρουρίῳ ὑπουργῶν· «Ἂν θὰ λάβητε τὴν κεφαλήν των, θὰ τὴν λάβητε μετὰ τῆς ἰδικῆς μου.» Ἦτον ἀντιστράτηγος, ὅτε ἀπέθανεν ἐκ τῆς χολέρας. Ὁ Δωμεσνὶλ δὲν ἠθέλησεν οὔτε νὰ παραδοθῇ, οὔτε νὰ πωληθῇ, εἶπε Δουπὲν ὁ πρωτότοκος, ὁμιλῶν περὶ τοῦ ἀνδρείου τούτου, ὅστις ἔζη φέρων ἐφ' ἑαυτοῦ 23 τραύματα. —Ἡ χήρα αὐτοῦ, Κα Δωμεσνὶλ, διωρίσθη ὑπὸ Ναπολέοντος τοῦ Γ', τῷ 1851, ἐπιστάτις τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἐκπαιδευτηρίου τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς, ἐν τῷ ὄγίῳ Διονυσίῳ.

ΔΩΝ ἢ ΔΑΟΥΝ (Οὐλρίχος-Φίλιππος-Λαυρέντιος δὲ), αὐστριακὸς ἀξιωματικός, ἀποθανὼν τῷ 1741, ὑπηρέτησεν εὐδοκίμως ἐν τῷ περὶ διαδοχῆς τοῦ Ἰσπανικοῦ θρόνου πολέμῳ, προσεχειρίσθη τῷ 1711 μεγιστᾶν τῆς Ἰσπανίας καὶ πρίγκηψ τοῦ Τιανοῦ ὑπὸ τοῦ ἀρχιδουκὸς Καρόλου, ὅστερον δὲ διωρίσθη ἀντιβασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως καὶ διετήρησε τὴν θέσιν ταύτην μέχρι τοῦ 1719.

ΔΩΝ ἢ ΔΑΟΥΝ (Λεοπόλδος-Ἰωσὴφ-Μαρία, κόμης δὲ), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, αὐστριακὸς στρατηγός, γενν. ἐν Βιέννῃ τῷ 1705, ἀποθ. τῷ 1766, διέπρεψε κατ' ἀρχὰς ἐν τῷ κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν πολέμῳ τῷ 1737. Κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ Ἑπταετοῦς πολέμου, τῷ 1756, διωρίσθη ἀρχιστράτηγος τοῦ στρατοῦ τῆς Μοραυίας. Ἠράτο κατὰ Φρειδερίκου τοῦ Β'ου τὰς νίκας τοῦ Κολλίνου, 1757, καὶ τοῦ Χοσκίρχεν, 1758. Ἐττα ἡττήθη ἐν Λέουτσεν καὶ Τοργαύῳ, 1760. Τῷ 1761, ἐκυρίευσε τὴν Δρέσδην. Μέμφονται αὐτοῦ ὡς μὴ ἐπωφελουμένου τὰς περιστάσεις καὶ λίαν μιμηθέντος Φάβιον τὸν μελητήν. Ἀλλ' ἦτον ἀνταγωνιστὴς φοβερὸς καὶ αὐτοῦ τοῦ Φρειδερίκου Β', ὅστις ἐπαινεῖ αὐτοῦ ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασι.

ΔΩΝΟΥ (Πέτρος-Κλαύδιος-Φραγκίσκος), γενν. τῇ 18 αὐγούστου 1761 ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Βουλωνίᾳ (Boulogne-sur-mer) ἐκ πατρὸς χειρούργου τῆς αὐτῆς πόλεως, ἀποθ. τῷ 1840 ἐν Παρισίοις, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἱερατικὴν σχολὴν (Oratoire) τῷ 1777, μετέβη ὅπως διδάξῃ εἰς Troyes, Soissons, Βονωνίαν καὶ Μομμορενσὺ ἐν ταῖς σχολαῖς τοῦ τάγματος αὐτοῦ, ἐχειροτονήθη ἱερεὺς τῷ 1787, καὶ κατήρξατο τοῦ φιλολογικοῦ αὐτοῦ σταδίου διὰ λόγου στεφθέντος ὑπὸ τῆς ἐν Νευμάσῳ Ἀκαδημίας «Περὶ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ Βοαλὼ ἐπὶ τῆς γαλλικῆς φιλολογίας», 1787, εἰς 8ον. «Ὑπόμνημα περὶ τῆς ἀρχῆς, τῆς ἐκτάσεως καὶ τῶν ὁρίων τῆς πατρικῆς ἐξουσίας», 1788, εἰς 4ον, ἔτυχεν ἐπαίνων ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τοῦ Βερολίνου. Τῷ 1792, ἐν τῷ διαγωνίσματι τοῦ Ραϊνὰλ περὶ τοῦ «Ποίας ἀληθείας καὶ ποῖα αἰσθήματα δέον νὰ ἐμφυτεύωμεν εἰς τὸν ἄνθρωπον πρὸς εὐδαιμονίαν αὐτοῦ;» Ὁ Δωνοῦ διαγωνισάμενος πρὸς τὸν Βοναπάρτην ἤρατο τὸ γέρας. Προσαγορεύσας δὲ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1789 διὰ «Λόγου περὶ φιλοπατρίας», ἐκφωνηθέντος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Εὐκτηρίου, κατὰ τὴν κηδείαν τῶν πεσόντων τῇ 14 Ἰουλίου συνηγόρησε διὰ πολλῶν συγγραφῶν ὑπὲρ τῶν ἀστυκῶν θεσμῶν τοῦ κλήρου, ἐγένετο ἀντιπρόσωπος τοῦ Πορθμοῦ τοῦ Καλαΐσου ἐν τῇ ἐθνοσυνελεύσει, καὶ ὁπαδὸς τῆς μερίδος τῶν Γιροντίνων. Ἐν τῇ δίκῃ τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ' ὑπεστήριξε μετὰ πολλῆς εὐφραδείας καὶ λογικότητος ὅτι ἡ ἐθνοσυνέλευσις δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ δικάσῃ τὸν βασιλέα, ἀποβλιρθείσης δὲ τῆς γνώμης αὐτοῦ, ἔδωκε ψῆφον ὑπὲρ τῆς καθείρξεως. Τὰ πρῶτα νομοθετικὰ αὐτοῦ πονήματα ἦσαν τὰ ἐπιγραφόμενα Essais sur l'instruction, publique καὶ sur la Constitution, 1793, εἰς 8ον. Συλληφθεὶς ἐπὶ τῆς πτώσεως τῶν Γιροντίνων, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἐθνοσυνέλευσιν μετὰ τὴν 9 θερμιδώρου, ἐγένετο μέλος τῆς ἐνδεκαμελοῦς ἐπιτροπῆς, ὑπέβαλεν ὡς εἰσηγητὴς τὸ Σύνταγμα τοῦ γ' ἔτους, ἐξελέγη πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως καὶ μέλος τῆς ἐπὶ τῆς δημοσίου ἀσφαλείας ἐπιτροπῆς, καὶ παρεσκεύασε τοὺς περὶ τῶν ἐκλογῶν καὶ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως νόμους. Τῷ Δωνοῦ καὶ τῷ Λακανὰλ ὀφείλεται ἡ σύστασις τοῦ πανακαδημίου (institut), οὗ ἐγένετο μέλος ἐν τῷ τμήματι τῶν ἠθικοπολιτικῶν ἐπιστημῶν. Ἐκλεγεὶς μέλος τῆς Βουλῆς τῶν Πεντακοσίων, ἧς διωρίσθη πρόεδρος, ἐνήργησε τὴν σύστασιν βιβλιοθήκης παρὰ τὸ Νομοθετικὸν σῶμα, συνετέλεσεν ὑπὲρ τῆς διοργανώσεως τοῦ Πταισματοδικείου καὶ τῶν εἰδικῶν σχολῶν, καὶ ἀπήγγειλεν ἐν τῷ πυθίῳ τοῦ Ἄρεος τὸ ἐγκώμιον τοῦ στρατηγοῦ Hoche. Τῷ 1797, συνέταξε τὸ σύνταγμα τῆς βαταυϊκῆς δημοκρατίας καὶ ἐπετράπη μετὰ τοῦ Monge καὶ τοῦ

Δημόσια Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Florent τὴν διοργάνωσιν τῆς ῥωμαϊκῆς δημοκρατίας. Μετὰ τὴν 18ην ὁμιχλώδους ἐγένετο μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἥτις ἐνετάλη ἵνα παρασκευάσῃ τὸ σύνταγμα τοῦ Ζ' ἔτους, ἐδέξατο θέσιν δημάρχου, ἣν ἀπώλεσε διότι ἀνθίστατο εἰς πολλὰς πράξεις τῆς ὑπατικῆς κυβερνήσεως, καὶ ἀφιέρωσεν εἰς τὰ γράμματα τὰς ὥρας τῆς σχολῆς. Διοικητὴς τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Πανθέου ἀπὸ τοῦ 1797, ἀρχειοφύλαξ τοῦ Νομοθετικοῦ σώματος, 1804, τῆς Αὐτοκρατορίας, 1807, ἐδημοσίευσε σοφὴν «Ἀνάλυσιν τῶν διαφόρων γνωμῶν περὶ ἀρχῆς τῆς τυπογραφικῆς», 1802, εἰς 8ον. ἢ Mémoire sur les élections au scrutin, 1803, εἰς 4ον· μίαν συνέχειαν τῆς «Πολωνικῆς Ἱστορίας» τοῦ Rulhière, 1807, τόμ. 4 εἰς 8ον· ἐξαίρετον ἔκδοσιν τῶν Ἁπάντων τοῦ Βοαλὼ, 1809, τόμ. 3 εἰς 8ον· καὶ Essai historique sur la puissance temporelle des papes, 1810, εἰς 8ον, πόνημα κατὰ παραγγελίαν συνταχθὲν, ὅπερ οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ λίβελλος. Ἀπεστάλη ἐκ Φινιστέρης εἰς τὴν Βουλὴν τῶν ἀντιπροσώπων τῷ 1818, καὶ τὸ ἐπιὸν ἔτος, ἐξέδωκε τὸ Essai sur les garanties individuelles, μεθ' οὗ ἐτυπώθησαν ὕστερον οἱ πολιτικοὶ αὐτοῦ λόγοι μέχρι τοῦ 1823. Τὸ δὲ Δοκίμιον τοῦτο ἦτον ἠτιολογημένον πρόγραμμα τῶν ζητουμένων τότε ὑπὸ τῆς λεγομένης μερίδος τῶν ἐλευθεροφρόνων. Ἐχρημάτισεν αὖθις βουλευτὴς ἀπὸ τοῦ 1828 μέχρι τοῦ 1834. Ἡ Ἀκαδημία τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῶν γραμμάτων ἐξελέξατο αὐτὸν ἰσόβιον γραμματέα τῷ 1838, ὁ δὲ Λουδοβίκος Φίλιππος ἐνηγόρευσιν αὐτὸν πατρίκιον τῆς Γαλλίας τῷ 1839. Τὰ μαθήματα τοῦ Δωνοῦ ἐν τῷ collège de France ἀπὸ τοῦ 1819 μέχρι τοῦ 1830 ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Cours d'études historiques, 1842—6, τόμ. 20 εἰς 8ον· εἶναι δὲ πραγματεία περὶ τοῦ πῶς δεῖ Ἱστορίαν συγγράφειν καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν μελέτην τῶν πηγῶν, τὴν ταξιθέτησιν, τὴν κριτικὴν καὶ τὴν διὰ τῆς ἐκθέσεως τῶν γεγονότων χρῆσιν αὐτῶν. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ ἔργῳ τοῦ Δωνοῦ μεγάλη ἐλέγχεται Ἱστορικὴ δεινότης, ὅφος ἐξίχον κατὰ τὴν σαφήνειαν, καλλιέπειαν, ἀκρίβειαν καὶ συντομίαν. Πρὸς τούτοις ἔχομεν τοῦ Δωνοῦ Notices περὶ τοῦ J. Chénier, τοῦ Ginguené, τοῦ La Harpe, καὶ πολυάριθμα ἄρθρα τῆς «Ἐφημερίδος τῶν σοφῶν» (Journal des savants), ἧς ἐχρημάτισεν ἐκδοτικώτερος συντάκτης ἀπὸ τοῦ 1816 μέχρι τοῦ 1838. «Ὑπομνήματα» ἐν τῷ περιοδικῷ τοῦ Πανακαδημίου, τὴν συνέχειαν τῆς Histoire littéraire de la France; κτλ. Ἴδ. τὸ «Ἐγκώμιον αὐτοῦ ὑπὸ Mignet, 1843, καὶ τὰ Documents biographiques sur Daunou ὑπὸ Taillandier.

ΔΩΡΑ ΙΣΤΡΙΑΣ, ἴδ. ΜΑΣΣΑΛΣΚΗ.

ΔΩΡΙΔΑΣ, εἷς τῶν ἀπογόνων τοῦ Σισύφου. Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐστράτευσαν ἐναντίον τῆς Κορίνθου οἱ Δωριεῖς.

ΔΩΡΙΕΙΣ, μία τῶν τεσσάρων ἑλληνικῶν φυλῶν, ὀνομασθεῖσα οὕτω, κατὰ τὰς παραδόσεις, παρὰ τὸ ὄνομα τοῦ Δώρου, ἑνὸς τῶν τριῶν υἱῶν τοῦ Ἕλληνος καὶ ἐγγόνου τοῦ Δευκαλίωνος. Κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα π. Χ., οἱ Δωριεῖς κατῴκουν τὴν Ἑστιαιώτιδα κατὰ τὰς ὑπωρείας τῆς Ὄσσης καὶ τοῦ Ὀλύμπου· ὁ δὲ Ἡρακλῆς ὑπερήσπισεν αὐτοὺς κατὰ τῶν Λαπίθων. Ἐκδιωχθέντες ὑπὸ τῶν Καδμείων οὓς οἱ Ἐπίγονοι ἐξήλασαν τῶν Θηβῶν, κατέλαβον τὸν Πίνδον ὑπὸ τὸ ὄνομα Μακεδνοὶ ἢ Μακεδόνες (Ἴδ. ΜΑΚΕΔΟΝΕΣ καὶ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ). Παρακινηθέντες εἰς ἀνωφελῆ στρατείαν ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον ὑπὸ τοῦ Ὕλλου, υἱοῦ τοῦ Ἡρακλέους, εὗρον, ἐπιστρέφοντες, τὴν χώραν αὐτῶν κατεχομένην ὑπὸ τῶν Περραιβῶν, καὶ ἐγκατέστησαν ἐν τῇ Δρυοπίᾳ, ἥτις ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου ὠνομάσθη «Δωρίς». Αὐτόθεν δὲ, ἕνα αἰῶνα μετὰ τὸν τρωϊκὸν πόλεμον, ὡρμήθησαν ἀγόμενοι ὑπὸ τριῶν Ἡρακλειδῶν, τοῦ Ἀριστοδήμου, Τημενοῦ καὶ Κρεσφόντου, ἀπέπλευσαν ἐκ τῆς Ναυπάκτου, καὶ προσήγγισαν εἰς τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου, 1190 καὶ 1104 πρ. Χ. Ὅλη δ' ἡ χερσόνησος αὖθις ταχέως ἀνηρπάγη ἀπὸ τῶν ἀρχαίων κατοίκων, Πελασγῶν, Ἀχαιῶν, Ἰώνων, κλπ., ἐκτὸς τῆς Ἀρκαδίας καὶ τῆς Ἀχαΐας. Οἱ δὲ ἡττηθέντες κατεδιώχθησαν πέραν καὶ αὐτοῦ τοῦ κορινθιακοῦ ἰσθμοῦ μέχρι τῆς Ἀττικῆς, ὅθεν ὁ Κόδρος ἀπέκρουσε τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν. Οἱ Δωριεῖς διενεμήθησαν τὴν Πελοπόννησον, τοῦ Κρεσφόντου λαβόντος τὴν Μεσσηνίαν, τοῦ Τημενοῦ τὴν Ἀργολίδα, τοῦ Εὐρυσθένους καὶ Προκλέους, υἱῶν τοῦ Ἀριστοδήμου, τὴν Λακωνίαν· ἡ δὲ Ἦλις ἀφίθη τοτε Αἰτωλοῖς συμμαχήσασιν ἐν τοῖς πολέμοις. Ἡ δὲ δωρικὴ κατάκτησις ἐπήνεγκε σημαντικὰ ἀποτελέσματα· 1ον διὰ τῆς ἐκτοπίσεως τῶν λαῶν, ὤθησε πολλοὺς τῶν Ἰώνων εἰς σχηματισμὸν ἀποικιῶν ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ· 2ον ἐγκατέστητεν ἐν Πελοποννήσῳ τὴν κυριαρχίαν στρατιωτικῆς καὶ κτηματικῆς ἀριστοκρατίας, διότι ὡς δύναται νὰ κρίνῃ τις ἐκ τῆς τύχης τῶν ἐν Δακωνίᾳ Περιοίκων καὶ Εἱλώτων, οἱ τεταπεινωμένοι περιῆρχοντο εἰς ἀθλίαν κατάστασιν· 3ον ἐξηφάνισεν ἢ κατέστησεν ὑποχειρίους τὰς ἄλλο-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τε ἀκμαιοτάτας πόλεις, τὴν Τίρυνθα, τὸ Ἄργος, τὰς Μυκήνας, κτλ. ἓον ἀνέστειλε κατὰ 6 αἰῶνας τὴν πορείαν τοῦ πολιτισμοῦ, διότι οἱ κατακτηταί, καὶ μαχηταὶ κυρίως ἐδείκνυον ἀδιαφορίαν ἢ ἀποστροφὴν κατὰ τοῦ ἐμπορίου, τῆς βιομηχανίας, τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν.—Οἱ Δωριεῖς μὴ περιορισθέντες ἐν μόνῃ τῇ Πελοποννήσῳ, συνέστησαν ἀποικίας ἐν Κρήτῃ, (Κνωσσῷ, Λύκτῳ καὶ Γορτύνῃ) εἰς τὰς Κυκλάδας νήσους (τὴν Θήραν. Μῆλον, Κῶν, Ῥόδον), ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ (ἐν Κνίδῳ καὶ Ἁλικαρνασσῷ), ἐν Θράκῃ (Βυζαντίῳ), ἐν τῷ Ἰονίῳ πελάγει (Κερκύρᾳ), ἐν Ἰταλίᾳ (Τάραντος, Ἡρακλείῳ, Ῥηγίῳ, κλπ.), ἐν Σικελίᾳ (Συρακούσαις, Καμαρίνᾳ, Ἀκράγαντι, Σελινοῦντι, κλπ.)—Ἀπὸ τῶν Μηδικῶν πολέμων, ἡ Ἑλλὰς διενεμήθη μεταξὺ τῆς δωρικῆς καὶ τῆς ἰωνικῆς φυλῆς, ἐκπροσωπουμένας ὑπὸ τῆς Σπάρτης καὶ τῶν Ἀθηνῶν, ὁ δὲ Πελοποννησιακὸς πόλεμος ὑπῆρξε τὸ μέγιστον δεῖγμα τοῦ ἀνταγωνισμοῦ αὐτῶν. Αἱ φυλαὶ αὗται ἐκ διαμέτρου ἀντέκειντο πρὸς ἀλλήλας κατά τε τὸ πολίτευμα, τὰ ἤθη καὶ τὴν γλῶσσαν· οἱ μὲν Δωριεῖς εἶχον βαρὺ καὶ σοβαρὸν τὸ θρήσκευμα, αὐστηρὰ τὰ ἤθη, ἰσχυρῶς θεμελιωμένην ἀριστοκρατίαν, ἀγροῖκον καὶ φιλοπατρίαν, εὐφορίαν γῆς, διάλεκτον τραχεῖαν ἣν οἱ ἀρχαῖοι σχηματισμοὶ κατέστησαν ποιητικήν· οἱ δὲ Ἴωνες ἠγάπων περιπαθῶς τὴν ἐπιδεικτικὴν λατρείαν τῶν θεῶν, τὸν περὶ τοὺς τρόπους κομψότητα, τὴν κλίσιν πρὸς τὰς ἡδονάς, τὰς θυέλλας τῆς δημοκρατίας, τὰς τέχνας καὶ τὰ γράμματα, τὸν πλοῦτον τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, πάντα τῆς γλώσσης τὰ γόητρα.

ΔΩΡΙΕΥΣ, υἱὸς τοῦ Ἀναξανδρίδου, βασιλέως τῆς Σπάρτης ἀποικήσας εἰς Σικελίαν καὶ ἀπολεσθεὶς μετὰ πάντων τῶν σὺν αὐτῷ. §—, ναύαρχος τῶν Ῥοδίων, υἱὸς τοῦ Διαγόρου. §. —, ποιητὴς παρ' Ἀθηναίῳ.

ΔΩΡΙΚΑΙ ΑΠΟΙΚΙΑΙ. Αἱ ἀποικίαι αὗται ἔκειντο πρὸς Ν τῶν ἰωνικῶν, ἀποτελοῦσαι κατ' ἀρχὰς ἑξάπολιν ὁμοσπονδίαν, περὶ τὸ κοινὸν ἱερὸν τοῦ Τριοπίου Ἀπόλλωνος, τὸ ὁποῖον ὑφοῦτο ἐπὶ τοῦ Τριοπίου ἢ ἱεροῦ ἀκρωτηρίου, τοῦ ἀποτελοῦντος τὴν νοτιοδυτικωτάτην ἄκραν ὅλης τῆς μικρᾶς Ἀσίας. Αἱ μετέχουσαι τοῦ ἱεροῦ πόλεις ἦσαν· ἐπὶ μὲν τῆς στερεᾶς ἡ Ἁλικαρνασσὸς καὶ ἡ Κνίδος, ἐπὶ δὲ τῶν νήσων ἡ Κῶς καὶ αἱ τρεῖς τῆς Ῥόδου πόλεις, Λίνδος, Ἰάλυσὸς καὶ Κάμειρος, διότι ἡ πόλις Ῥόδος δὲν ἐκτίσθη εἰμὴ πολὺ βραδύτερον, τῷ 408 πρὸ Χριστοῦ. Ἀλλ' ἡ Ἁλικαρνασσὸς ἀπεκλείσθη ἔπειτα τοῦ κοινοῦ ἱεροῦ, διά τινα πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα ἀσέβειαν ἑνὸς τῶν πολιτῶν αὐτῆς· ὥστε ἡ ὁμοσπονδία ἔμεινε πενταπόλις. Ὑπῆρχον δὲ περὶ τὰς χώρας ταύτας καὶ ἄλλαι πολλαὶ δωρικαὶ πόλεις, καίτοι μὴ μετέχουσαι τοῦ κοινοῦ ἱεροῦ· ἐπὶ μὲν τῆς στερεᾶς ἡ Μύνδος, ἡ Φάσηλις, ἐπὶ δὲ τῶν παρακειμένων νήσων, ἡ Ἀστυπαλαία, ἡ Κάλυμνα, ἡ Νίσυρος, ἡ Κάρπαθος, ἡ Σύμη, ἡ Τῆλος, ἡ Κάσος, ἡ Χαλκεία καὶ ἄλλαι.

ΔΩΡΙΟΝ, μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν Κερκήστην, υἱὸν τοῦ Αἰγύπτου. §.—, πόλ. καὶ βουνὸν τῆς Μεσσηνίας ἢ Ἰλιάδος.

ΔΩΡΙΟΝ ΜΕΛΟΣ, ἓν τῶν παρ' ἀρχαίοις ἕλλησι πέντε μουσικῶν μελῶν, τὸ βαρύτατον καὶ μεγαλοπρεπέστατον πάντων ἁρμόζον εἰς πολεμικοὺς παιᾶνας καὶ ἐκκλησιαστικοὺς ὕμνους.

ΔΩΡΙΣ, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, νυμφευθεῖσα τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς Νηρέα ἐξ οὗ ἔτεκε πεντήκοντα θυγατέρας, ὀνομασθείσας ἀπὸ μὲν τοῦ πατρὸς Νηρηΐδας ἀπὸ δὲ τῆς μητρὸς Δωρίδας. §—, μία τῶν Νηρηΐδων. §—, ἡ ἑτέρα τῶν δύο γυναικῶν Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου, μήτηρ Διονυσίου τοῦ νεωτέρου, τυράννου τῶν Συρακουσῶν.

ΔΩΡΙΣ, ὄνομα δύο μικρῶν ἑλληνικῶν τόπων. Ἓον τῆς Δωρίδος ἥτις ἠπῆρξε κοιτὶς τῶν Δωριέων, καὶ ἐκαλεῖτο πρότερον Δρυωπία, χώρας ὀρεινῆς, μεταξὺ τῆς Οἴτης καὶ τοῦ Παρνασσοῦ, περιωρισμένης ἐντὸς τῆς Τραχινίας (Θεσσαλίᾳ) πρὸς Β, τῆς Αἰτωλίας πρὸς Ν, τῆς Ὀζολικῆς Λοκρίδος καὶ τῆς Φωκίδος πρὸς Ν καὶ πρὸς Δ, καὶ ἀρδευομένης ὑπὸ τοῦ Κηφισσοῦ. Ταύτην ὁ Στράβων ἀποκαλεῖ «δωρικὴν τετράπολιν» ἕνεκα τῶν τεσσάρων αὐτῆς πόλεων, Ἐρινοῦ, Πίνδου, Βοίου ἢ Βοίου καὶ Κυτινίου.—Ἓον τῆς ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ Δωρίδος κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Καρίας, μεθ' ἧς συνηνοῦντο αἱ νῆσοι τῆς Ῥόδου καὶ τῆς Κῶ, καὶ ἥτις ἐγέγετο «ἑξάπολις» ὡς περιλαμβάνουσα ἓξ πόλεις· τὴν Κνίδον, Ἁλικαρνασσὸν, Κῶ, Ἰαλὸν, Κάμειρον, Λίνδον· χωρισθείσης ἀπ' αὐτῆς τῆς Ἁλικαρνασσοῦ ἔμεινε πενταπόλις. Ἴδ. «Δωρικαὶ ἀποικίαι.—Ἐν τῷ νῦν βασιλείῳ τῆς Ἑλλάδος ἡ Δωρὶς σχηματίζει ἐπαρχίαν τοῦ νομοῦ τῆς Φωκίδος ἔχουσα ὡς κυριωτέραν πόλιν τὸ Λοιδορίκι.

ΔΩΡΙΧΑ, περιδόητος ἑταίρα ἐκ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Ναυκράτεως, σύγχρονος τῆς Σαπφοῦς.

ΔΩΡΟΘΕΑ (Ἁγία), παρθένος καὶ μάρτυς ἐπὶ Μαξιμίνου, 311, ἐξορισθεῖσα καὶ ἀποστερηθεῖσα τῆς περιουσίας αὐτῆς. Ἡ μνήμη αὐτῆς τῇ 6 φεβρουαρίου κατὰ τοὺς δυτικούς.

ΔΩΡΟΘΕΟΣ, Ἕλλην ζωγράφος ἐπὶ Νέρωνος, ὁ μόνος τολμήσας νὰ ἐπιδιορθώσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ χρόνου κινδυνεύουσαν νὰ φθαρῇ «Ἀναδυομένην Ἀφροδίτην τοῦ Ἀπελλοῦ.

ΔΩΡΟΘΕΟΣ (Ἅγιος), ἱερεὺς Ἀντιοχείας καὶ ἐπίσκοπος Τύρου μαρτυρήσας τῷ 362, ἐπιστάτης τῶν ἐν Τύρῳ πορφυροβαφείων. Ἐντριβέστατος τὰς Γραφὰς ἐδίδαξεν αὐτὰς μετὰ κλέους. Ἀποδίδοται αὐτῷ μετριώτατον σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «Σύνοψις τοῦ βίου καὶ τοῦ θανάτου τῶν Ἀποστόλων». Ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ 5 Ἰουνίου.

ΔΩΡΟΘΕΟΣ (Ἅγιος), ὁ λεγόμενος «Ἀρχιμανδρίτης», μοναχὸς τοῦ μοναστηρίου Γάζας κατὰ τὸν ΣΤ' αἰῶνα, καὶ ὕστερον ἡγούμενος Μαζούμου ἐν Παλαιστίνῃ. Ἔγραψε πραγματείαν ἀσκητικὴν Doctrinae seu sermones de vitâ rectè instituendâ.

ΔΩΡΟΘΕΟΣ. Ἴδ. ΘΕΟΦΙΛΟΣ.

ΔΩΡΟΘΕΟΣ Μονεμβασίας, μαθητὴς Θεοφάνους Ἐλεαβούλκου, προχειρισθεὶς τὸ πρῶτον Λακεδαιμονίας, εἶτα Μονεμβασίας μητροπολίτης· ἐλθὼν εἰς Μολδαβίαν, ἰδιαιτέρως εὐμενῶς ὑπὸ Πέτρου Πέρκλου τοῦ ἡγεμόνος, καὶ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ Ἰωάννου Ζώτου, τὸ ἐπίκλην Τζιγαρᾶ, νέου χρηστοῦ καὶ φιλογενοῦς, ἐξ Ἰωαννίνων ἕλκοντος τὸ γένος, καὶ διὰ τὴν σωφροσύνην καὶ εὐφυΐαν ἀξιωθέντος τῆς χειρὸς τῆς περιζήτητου ἡγεμονίδος (1589). Κελεύσει τοῦ ἡγεμόνος Πέτρου, συνέγραψεν ὁ Δωρόθεος τὸν πασίγνωστον Χρονογράφον, ἀρχόμενον ἀπὸ κτίσεως κόσμου, καὶ τελευτῶντα τῷ 1629, μέχρι τῆς θανῆς Ἰωάνου Κορνάρου δουκὸς τῶν Ἐνετῶν.

Ἡ συγγραφὴ τοῦ Δωροθέου εἰς ἁπλοῦν ἐκτεθειμένη ὕφος ἐχρησίμευσεν ἐπὶ διακόσια ἔτη ὡς τὸ μόνον ἱστορικὸν βιβλίον εἰς χεῖρας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ· διὸ καὶ πολλάκις ἀνετυπώθη μετὰ μεταγενεστέρων προσθηκῶν· ἐκ δὲ τῆς ἀπροσεξίας τῶν κατὰ καιροὺς ἐκδοτῶν ἐπῆλθεν ἐξαισία τωόντι σύγχυσις. Τὸ βιβλίον ἐξεδόθη τὸ πρῶτον περὶ τὰ 1630 ὁ τίτλος τῆς πρώτης ἐκδόσεως διαφεύγει ἡμᾶς· ἐκ τῶν πολλῶν δ' αὐτοῦ ἀνατυπώσεων ἔχομεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἑξῆς·—Βιβλίον Ἱστορικὸν, περιέχον ἐν συνόψει διαφόρους καὶ ἐξόχους Ἱστορίας, ἀρχόμενον ἀπὸ κτίσεως κόσμου μέχρι τῆς ἁλώσεως Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐπέκεινα· συλλεχθὲν μὲν ἐκ διαφόρων ἀκριβῶν Ἱστοριῶν, καὶ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν μεταγλωττισθὲν παρὰ τοῦ ἱερωτάτου Μητροπολίτου Μονεμβασίας κυρίου Δωροθέου· ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν νῦν γεγονότων πολέμων, καὶ βασιλέων καὶ πριγκίπων τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις μὴ ὄντων, σύντομος διήγησις αὐτῷ προστεθεῖσα· περιέχον καὶ πινακα πλουσιώτατον πάντων τῶν ἀξιομνημονεύτων πραγμάτων· νεωστὶ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας διορθωθὲν, καὶ μετατυπωθὲν καὶ ἀφιερωθέν. Ἐνετίησιν, 1681. Παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρῳ ἀχπά. Ἡ ἔκδοσις αὕτη γενομένη οὐχὶ μετὰ τῆς δεούσης ἐπιστασίας γέμει παροραμάτων ἀλλοιούντων τὴν ἔννοιαν, καὶ ἔστιν ὅτε ἀκατάληπτον καθιστῶντα τὴν σειρὰν τοῦ λόγου· περιέχει δὲ σελίδας φμζ', σχήματος ὀγδόου, καὶ ἑτέρας 42 περιλαμβανούσας βραχεῖάν τινα εἴδησιν τοῦ ἐκδότου, τὴν εἰκόνα τοῦ Ζώτου, καὶ ἀλφαβητικὸν πίνακα τῶν περιεχομένων.

Ἐν τῇ ἐκδόσει ταύτῃ ἡ διήγησις τοῦ Δωροθέου τελευτᾷ ἐν σελίδι φλδ', εἰς τὸν θάνατον τοῦ ἐννενηκοστοῦ ἐννάτου δόγη Ἰωάννου Κορνάρου· ἀπὸ δὲ τῆς σελίδος ταύτης μέχρι τῆς φλθ' ἐπισυνάπτεται συνέχεια τῶν δουκῶν τῆς Βενετίας, μέχρι Μάρκου Ἀντωνίου Ἰουστινιάνου, γραφεῖσα ὑπὸ συγχρόνου, μιμουμένου τὸ ἁπλοϊκὸν τῆς διηγήσεως ὕφος τοῦ Δωροθέου· ἀλλ' ἐνῷ ἡ ἔκδοσις φέρει ἐν τῷ προμετωπίῳ ὡς χρόνον τυπώσεως τὸ ἔτος 1681, περιέχονται παραδόξως ἐν ταύτῃ μεταγενέστερα ἱστορικὰ γεγονότα, ὡς ἡ ἐν ἔτει 1685 ἅλωσις τῆς Λευκάδος καὶ Πρεβέζης ὑπὸ τῶν Ἐνετῶν κλπ. τὸ δὲ περιεργότερον εἶναι ὅτι ἐν σελ. φμς' σημειοῦται «κατὰ τὸν παρόντα χρόνον αχλζ». Ἐκ τούτων δ' ἐξάγεται ὅτι ὁ χρονογράφος τοῦ Δωροθέου ἐκδοθεὶς τὸ πρῶτον, δαπάνῃ Ζώτου Τσιγαρᾶ, τῷ 1629—30, ἀνετυπώθη μετά τινων προσθηκῶν τῷ 1637· καὶ τῷ 1681 μετὰ νέων προσθηκῶν ὑπὸ Σάρου ἐκδοθείς, ἀνετυπώθη τῷ 1685 παρὰ τῷ αὐτῷ· ἡ δὲ ἔκδοσις, ἧς ἄνω ὁ τίτλος, δὲν εἶναι τοῦ 1681, ὡς σημειοῦται, ἀλλὰ τοῦ 1685, κατὰ λάθος ἢ ἐπίτηδες, μὴ διορθωθέντος τοῦ ἔτους τῆς προγενεστέρας παρὰ τῷ αὐτῷ τυπογράφῳ ἐκδόσεως. (Σάθα «Νεοελλην. Φιλολογ.».

ΔΩΤΙΟΝ ΠΕΔΙΟΝ (ἀρχ.), πεδιὰς καὶ πόλ. τῆς Θεσσαλίας παρὰ τὸ ὄρος τῆς Ὄσσης καὶ τὴν Βοιβαΐαν λίμνην.

ΔΩΤΩ, μία τῶν Νηρηίδων.

Δημοσία Βιβλιοθήκη Κορινθίας
Κορινθιακής Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Ε

ΕΒΑ

ΕΒΑΛΔ, ποιητὴς δανὸς, γεν. ἐν Κοπενάγῃ τῷ 1747, ἀποθ. τῷ 1781. Πτωχὸς καὶ μέθυσος, ἀλλὰ μελαγχολικὸς καὶ ἐνθουσιῶν· ἀναγνοὺς ἐνδεκαετὴς τὸν Ῥοβινσῶνα ἐδραπέτευσεν ἐκ τῆς σχολῆς καὶ ἐπέβη πλοίου Στρατιώτης, δὲν ἠδυνήθη νὰ γείνῃ ἀξιωματικὸς, καὶ ἀπηλλάγη τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας δι' ἐξαγορᾶς παρὰ τῶν γονέων αὐτοῦ. Ἐραστὴς δὲν ἐνυμφεύθη τὴν ἐρωμένην αὐτοῦ καὶ ἐπαρηγορήθη ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν ἐργασίαν. Μετὰ μίαν ἀλληγορίαν «ὁ ναὸς τῆς Τύχης» καὶ ἓν δρᾶμα ὁ «Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα» ἔγραψε τὸν «Ῥὰλφ Κράγκ», τῷ 1770, πρόσωπον ὅπερ ἐδανείσθη ἐκ τοῦ «Σάξωνος», πρώτης ἐθνικῆς τραγῳδίας γεγραμμένης ἐν Δανίᾳ. Τὸ δρᾶμα τοῦτο περιεφρονήθη παρὰ τῶν κριτικῶν τῆς Δανίας ἀφωσιωμένων ὅλως εἰς τὴν κλασικὴν γαλλικὴν σχολήν. Τῷ 1774 ἐποίησεν ἓν δρᾶμα ἐπὶ τοῦ Βάλτερ, ὅπερ ἔλαβε καλλιτέραν ὑποδοχήν. Αἱ κωμῳδίαι αὐτοῦ γεγραμμέναι μετ' εὐφυΐας ὀλίγον ἐπέτυχον. Διὰ τῶν λυρικῶν καὶ θρησκευτικῶν κατήντησε κλασικὸς ἐν Δανίᾳ. Συνέγραψε τὸ δανικὸν πατριωτικὸν ᾆσμα «ὁ βασιλεὺς Χριστιανὸς ἐκρατεῖτο ἐπὶ τοῦ μεγάλου λιστοῦ». Μαθητὴς τοῦ Κλοπστὸκ καὶ τῆς γερμανικῆς σχολῆς περιεφρονήθη ζῶν, ἀλλ' ἐθαυμάσθη εὐθὺς μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ.

ΕΒΑΝΣ (Ὀλιβὲ), μηχανικὸς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, γενν. τῷ 1755 πλησίον τῆς Φιλαδελφείας, ἀποθ. τῷ 1811, ἐφεῦρεν ἀτμομηχανὰς μεγάλης πιέσεως. Προηγουμένως ἐπενόησε μηχανὴν πρὸς κατασκευὴν λαναρῶν (1777) καὶ εἶχε τελειοποιήσει τοὺς ἀλευρομύλους (1782). Τῷ 1797 ἐξέθηκε τὰς ἰδέας αὐτοῦ περὶ τῆς μεγάλης πιέσεως ἀτμομηχανῶν, ἀλλ' ὀλίγους εὗρεν ὑποδοὺς καὶ ἀπέθανε πρὶν ἢ ἴδῃ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ εἰς τὸν βαθμὸν ἐν ᾧ σήμερον κατέχει

ΕΒΒ

ΕΒΒΕΛ (Φρειδερῖκος), ποιητὴς δραματικὸς γερμανὸς, γενν. τῇ 18 μαρτίου 1813 ἐν Βυσσελδοῦρεν τοῦ Ὁλσταΐν, καὶ ἀποθαν. τῇ 13 δεκεμ. 1863. Μετρίως ἐκπαιδευθεὶς ἐδημοσίευσε κατ' ἀρχὰς ποιητικά τινα δοκίμια ἓν τινι ἐπιθεωρήσει διευθυνομένῃ ἐν Ἀμβούργῳ ὑπὸ τῆς κ. Ἀμαλίας Schoppe· ἐνθαρρυνθεὶς ἀπεφάσισεν εἰς ἡλικίαν 22 ἐτῶν νὰ σπουδάσῃ ὑψηλότερα μαθήματα, καὶ οὕτω ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐφοίτα εἰς τὰς φιλοσοφικὰς σχολὰς τῆς Ἑϊδελβέργης καὶ τοῦ Μονάχου, διέμεινεν ἀκολούθως ἐν Ἀμβούργῳ καὶ Κοπενάγῃ, ἐπεσκέφθη τὴν Γαλλίαν καὶ ἀποκατέστη ἐν Βιέννῃ, ὅπου ἐνυμφεύθη τὴν ἠθοποιὸν Χριστίναν Ἔνγανς. Ὁ Ἔββελ διεκρίθη ἐν τῇ γερμανικῇ δραματικῇ φιλολογίᾳ διὰ τὴν φαντασίαν καὶ τὸ ὕφος αὐτοῦ, ὡς καὶ διὰ τὴν μεγίστην κλίσιν εἰς τὸ τρομερὸν καὶ τὴν εὐκολον ἐξέγερσιν τῶν αἰσθημάτων. Ἐξέθηκε δὲ τὰς θεωρίας αὐτοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον· «Ἡ γνώμη μου περὶ τοῦ δράματος», ἐν Ἀμβούργῳ, 1843. Μεταξὺ τῶν τραγῳδιῶν αὐτοῦ διακρίνονται «Ἰουδίθ», «Γενεβιεύη», «Μαρία Μαγδαληνὴ», «Ἡρῴδης καὶ Μαριάννα», «Ἰουλία» κτλ. Τὸ τελευταῖον αὐτοῦ δρᾶμα Niebelungen ἐκέρδησε τῷ 1863 τὸ βραβεῖον 1000 ταλλήρων τοῦ κληροδοτήματος τοῦ Σίλλερ. Ἐκτὸς τῶν δραμάτων ὑπάρχει καὶ συλλογὴ ποιημάτων αὐτοῦ, δύο κωμῳδίαι καὶ ἓν δρᾶμα κωμικο-τραγικόν.

ΕΒΒΟΝ, ἐπίσκοπος Reims, ὀφείλων τὴν ἐπισκοπὴν εἰς τὴν προστασίαν τοῦ αὐτοκράτορος Λουδοβίκου τοῦ Ἀγαθοῦ, οὗτινος τροφὸς ὑπῆρξεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Περὶ τὸ 822 ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Πάπα Πασχὰλ τοῦ Β' λεγάτος εἰς Δανίαν πρὸς διάδοσιν τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἐπιστρέψας προῆδρευσε, τῷ 833, τῆς ἐν Κομπιένῃ συνόδου, ἥτις καθῄρεσε τὸν κύριον αὐτοῦ κατὰ προτροπὴν

Δημόσιες Βιβλιοθήκες
Κοινωφελὲς Βιβλιοθήκη Ἀργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Λοθαρίου. Ἀνακτήσαντος τὸν θρόνον τοῦ Λουδοβίκου ἐκλείσθη εἰς τὴν μονὴν τῆς Φούλδης. Ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Θιομβίλλης, τῷ 835, ἔκαμεν ὁμολογίαν τοῦ ἁμαρτήματος αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν ἀνέκτησε τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ εἰ μὴ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ αὐτοκράτορος. Μὴ θελήσας νὰ παρευρεθῇ ἐν τῇ συνόδῳ τῶν Παρισίων, 843, ἐφείλκυσε τὴν δυσμένειαν τοῦ Λοθαρίου, καὶ κατέφυγε παρὰ Λουδοβίκῳ τῷ Γερμανικῷ, ὅστις ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ἐπισκοπὴν τῆς Hildesheim. Ἀπέθανε τῷ 851. Ἐν τῇ παρὰ τοῦ Bouquet συλλογῇ τῶν ἱστορικῶν τῆς Γαλλίας ὑπάρχει «Ἀπολογία» αὐτοῦ· ἀποδίδουσι δὲ εἰς αὐτὸν τὴν ἐν τοῖς ἱστορικοῖς συγγραφεῖσι τῆς Γαλλίας τοῦ Duchesne· Narratio clericorum Rementium de depositione duplici Ebbonis. Τὸν βίον αὐτοῦ ἔγραψεν ὁ διάδοχος αὐτοῦ Χίνεμαρ.

ΕΒΔΟΜΑΣ, περίοδος ἑπτὰ ἡμερῶν. Οἱ Ἰουδαῖοι δικαιολογοῦσι τὴν χρῆσιν αὐτῆς ἕνεκα τῆς κτίσεως κόσμου, διότι ὁ θεὸς ἔκτισε τὸν κόσμον εἰς ἓξ ἡμέρας καὶ τὴν ἑβδόμην ἀνεπαύθη. Καὶ τὰ πλείστα ἄλλα ἀνατολικὰ ἔθνη τῆς ἀρχαιότητος μετεχειρίζοντο τὴν ἑβδομάδα, ἀλλ' ἡ αἰτία ἀποδίδεται εἰς τοὺς ἑπτὰ πλανήτας. Διὰ τῶν Αἰγυπτίων ἡ χρῆσις αὐτῆς μετέβη εἰς τοὺς Ῥωμαίους καὶ δι' ἐκείνων εἰς ἅπαντας τοὺς Χριστιανούς, καὶ κατόπιν καὶ εἰς τοὺς μωαμεθανούς. Οἱ Ἰουδαῖοι ἠρίθμουν τὰς ἡμέρας αὐτῆς, πρώτην, δευτέραν, τρίτην, τετάρτην, πέμπτην, παρασκευὴν (διότι κατ' αὐτὴν προητοιμάζοντο διὰ τὴν ἀνάπαυσιν τῆς ἑπιούσης) καὶ σάββατον (ἡμέραν ἀναπαύσεως)· ὠνομάζετο δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ ὁλόκληρος ἡ ἑβδομὰς σάββατον. Τὰ λοιπὰ ἀνατολικὰ ἔθνη καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ὠνόμαζον τὰς ἡμέρας αὐτῆς ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν πλανητῶν, ἡμέραν Ἡλίου, Σελήνης, Ἄρεως, Ἑρμοῦ, Διός, Ἀφροδίτης, Κρόνου. Ἐκ τῶν χριστιανῶν οἱ Ἕλληνες καλοῦσιν αὐτὰς ὅπως καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἐκτὸς τῆς πρώτης, ἣν καλοῦσι κυριακήν, ἀφιεροῦντες αὐτὴν εἰς τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ὅστις ἀνέστη κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, οἱ δὲ Εὐρωπαῖοι ὀνομάζουσιν αὐτὰς ὡς τὰ λοιπὰ ἀνατολικὰ ἔθνη καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐκτὸς τῆς πρώτης, ἣν τινες καλοῦσι κυριακήν, καὶ ἄλλοι ἡμέραν τοῦ ἡλίου, καὶ τῆς ἑβδόμης ἣν τινες καλοῦσι σάββατον καὶ ἄλλοι ἡμέραν τοῦ Κρόνου. Οἱ δὲ Σλάβοι καλοῦσι τὰς ἡμέρας αὐτῆς, ἀνάστασις, ἡ μετὰ τὴν ἀνάστασιν, δευτέρα, τρίτη, τετάρτη, πέμπτη, σάββατον. Οἱ Τοῦρκοι δὲ καλοῦσιν αὐτὰς οὕτω, ἡμέρα ἀγορᾶς, ἡ μετὰ τὴν ἀγορὰν, τρίτη, τετάρτη, πέμπτη, ἡμέρα συναθροίσεως, ἡ μετὰ τὴν συνάθροισιν. Τὸ χριστιανικὸν ἔτος περιέχει 52 ἑβδομάδας καὶ μίαν ἢ δύο ἡμέρας, ὁ δὲ μὴν 4 ἑβδομάδας καί τινας ἡμέρας.

ΕΒΔΟΜΗ, ἑορτὴ τῶν Ἑλλήνων, ἑορταζομένη τὴν ἑβδόμην ἡμέραν ἑκάστου σεληνιακοῦ μηνὸς πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος, γεννηθέντος τὴν ἑβδόμην ἡμέραν ἀπὸ τῆς νέας σελήνης.

ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ ΕΡΜΗΝΕΥΤΑΙ. Οὕτω καλοῦνται οἱ μεταγλωττίσαντες τὴν Παλαιὰν Διαθήκην ἐκ τῆς ἑβραϊκῆς εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Αἰγύπτου Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου κατὰ τὸν Γ' αἰῶνα πρὸ Χ. Τὴν μετάφρασιν ταύτην τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης πολλοὶ τῶν Εὐρωπαίων καὶ ἰδίως Διαμαρτυρόμενοι κατεπολέμησαν ὡς νόθον καὶ ὡς γενομένην μετὰ Χ· ἀλλ' ὁ ἀείμνηστος Οἰκονόμος δι' ὀγκώδους συγγράμματος ἐν τέσσαρσι τόμοις ἀνῆρεσεν αὐτοὺς καὶ ἀπέδειξε τὸ γνήσιον τῆς μεταφράσεως καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἐποχῆς. Ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία μόνην ταύτην τὴν μετάφρασιν παραδέχεται ὡς γνησίαν. Περὶ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς ἴδε τὴν λέξιν ΒΙΒΛΟΣ.

ΕΒΕΛ (Ἰωάννης Γοδεφρειδὸς), γεωλόγος καὶ στρατηγὸς, γενν. τῷ 1764 ἐν Zulbichau τῆς Πρωσσίας καὶ ἀποθ. τῷ 1830 ἐν Ζυρίχῃ. Ἐσπούδασε κατ' ἀρχὰς τὴν ἰατρικὴν, ἣν καὶ μετῆλθεν ἐν Βιέννῃ καὶ Φραγκφόρτῃ· κατόπιν δὲ, τῷ 1801, ἀποκατέστη ἐν Ἑλβετίᾳ. Συνέγραψε πολλὰ, ἐν οἷς διακρίνονται «ὁδηγὸς πρὸς περιήγησιν τῆς Ἑλβετίας κατὰ τρόπον ὠφελιμώτατον καὶ τερπνότατον», ἐν Ζυρίχῃ, 1793, οὗτινος καὶ ἄλλαι ἐκδόσεις ἐγένοντο κατόπιν. «Περιγραφὴ τῶν ὀρεινῶν λαῶν τῆς Ἑλβετίας» ἐν Τυβίγγῃ 1798—1802, εἰς 2 τόμ. «Περὶ τῆς κατασκευῆς τῆς γῆς ἐντὸς τῶν Ἄλπεων», ἐν Ζυρίχῃ 1808. «Ἰδέαι περὶ τοῦ διοργανισμοῦ τῆς σφαίρας καὶ τῶν ἐκρήξεων αὐτῆς» ἐν Βιέννῃ 1811.

ΕΒΕΛ (Ἰωάννης-Πέτρος), ποιητὴς γερμανὸς, γενν. τῷ 1760 παρὰ τὴν Schopfheim τοῦ Βάδεν, ἀποθ. τῷ 1826, ὑπῆρξε καθηγητὴς ἐν τῷ γυμνασίῳ τοῦ Erlangen, ἱερεὺς, σύμβουλος ἐκκλησιαστικὸς, διευθυντὴς τοῦ λυκείου τῆς Καρλσρούης (1808). Συνέγραψεν ἐν τῇ ἀλεμανικῇ διαλέκτῳ (ὁμιλουμένῃ ἐν τῷ Μέλανι Δάσει, ἐν τῇ Σουαβίᾳ καὶ ἐν τῇ Ἀλσατίᾳ ποιήματα ἀμέσως κατασκάντα δημώδη, ἅτινα ἐδημοσιεύθησαν ἐν Καρλσρούῃ τῷ 1808. Ποιητὴς χριστιανὸς καὶ ἠθικὸς ὁ Ἕβελ προσεπάθησε νὰ διαβιώσῃ παρὰ τῷ λαῷ τὴν φιλοπονίαν, τὴν εὐσπλαγχνίαν, τὴν εὐσέβειαν καὶ ἠθύνθη νὰ ἐπιτύχῃ. Μεταξὺ τῶν

πυιημάτων αὐτοῦ διακρίνονται, ὁ «Δήμαρχος τῆς Schopfheim», τὸ «Σιδηρουργεῖον», ἡ «Πρωΐα τῆς κυριακῆς», ὁ «Ἰανουάριος». Ὁ Ἔβελ κατέλιπε προσέτι εἰς τὸ πεζὸν τὸν «Μικρὸν θησαυρὸν τοῦ φίλου τῆς ῥηνικῆς χώρας», ἐν Τυβίγγῃ, 1811, τὸ «Νέον ῥηνικὸν ἡμερολόγιον» ἐν Καρλσρούῃ 1808—1812 εἰς 11 τόμους εἰς 4ον· τὰς «Βιβλικὰς ἱστορίας» ἐν Στουτγάρδῃ, 1824, εἰς δύο τόμ. καὶ ἄλλα πολλά.

ΕΒΕΛΙΟΣ (Ἰωάννης), γερμανὸς ἀστρονόμος, γενν. ἐν Δάντζικ τῷ 1611, ἀποθ. τῷ 1687· διὰ τῶν συγγραμάτων αὐτοῦ ἀπέκτησεν εὐρωπαϊκὴν φήμην καὶ ἔλαβε σύνταξιν παρὰ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ'. Ἐτελειοποίησε τὰ ἐργαλεῖα, ἔκαμε πολλὰς ἐνδιαφερούσας ἀνακαλύψεις· μεταξὺ τῶν ἄλλων τὴν τοῦ μεταβαλλομένου ἀστέρος ὅστις ἔκτοτε ὠνομάσθη Μίρα (1662), παρετήρησε τὴν διάβασιν τοῦ Ἑρμοῦ ἐπὶ τοῦ Ἡλίου, καὶ κατέλιπε μέγαν ἀριθμὸν συγγραμμάτων ἐξ ὧν ἐπισημότερα εἶναι Selenographia ἐν Δαντσίκ, 1647, εἰς φύλλον (περιγραφὴ «χάρτου τῆς Σελήνης», ὃν κατεσκεύασε τῷ 1640) Cometographia 1668. Machina cœlestis 1673—1679· μέγα μέρος τοῦ σπουδαίου τούτου συγγράμματος ἐκάη ἔν τινι πυρκαϊᾷ τοῦ 1679. Τὸν Ἔβέλιον εἰς τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἐβοήθει ἡ σύζυγος αὐτοῦ, ἥτις μετὰ τὸν θάνατόν του ἐδημοσίευσε τὰ τελευταῖα συγγράμματα αὐτοῦ.

ΕΒΕΛΜΕΝ (Ἰω. Ἰωσὴφ) χημικὸς, γενν. τῷ 1814 ἐν Baume-le-Dames ἀποθ. τῷ 1852. Μαθητὴς τῆς Σχολῆς τῶν Μεταλλείων ἐγένετο καθηγητὴς ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ καὶ διωρίσθη τῷ 1845 ἐπιστάτης τῆς κατασκευῆς τῆς πορσελάνης ἐν Σέβραις. Τῷ 1847 ἐφεῦρε νέαν μέθοδον ἁπλουστάτην πρὸς ἀποκρυστάλλωσιν καὶ ἔκαμεν ἐπιτυχεστάτην αὐτῆς ἐφαρμογὴν εἰς τὴν παραγωγὴν μεταλλικῶν εἰδῶν καὶ τοσουτοτρόπως ἐπέτυχε τεχνικῶς διαφόρους πολυτίμους λίθους. ὁ κ. Chevreul ἐδημοσίευσεν Ἐπιστημονικὰ ἔργα τοῦ Ἔβελμεν μετὰ σημειώσεων περὶ τοῦ σοφοῦ τούτου τῷ 1855.

ΕΒΕΝΣΤΡΑ-ΙΤ (Πανταλέων) μουσικὸς καὶ διδάσκαλος τοῦ χοροῦ ἐν Λειψίᾳ, ἐφεῦρε μουσικὸν ὄργανον ὀνομασθὲν ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ «Πανταλόν» εἶδος τυμπάνου παιζόμενον διὰ δύο πλήκτρων. Τῷ 1705 ἔπαιξεν ἐν τῇ αὐλῇ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'. καὶ ἐπέτυχε· ὁ δοὺξ τοῦ Eisenach διώρισεν αὐτὸν ἀρχιμουσικὸν τοῦ παρακλησίου αὐτοῦ τῷ 1706.

ΕΒΕΝΤΣΡΑ-ΙΤ (Ἰωάννης Ἐρνέστης) καθηγητὴς, κοσμήτωρ τῆς Ἰατρικῆς σχολῆς ἐν Λειψίᾳ, γενν. τῷ 1703 ἀποθ. τῷ 1757· ἐδημοσίευσε μεταξὺ ἄλλων συγγραμμάτων ποίημα εἰς λατινικοὺς στίχους εἰς 5 ᾄσματα τῷ 1753 De homine sano et ægroto.

ΕΒΕΡ πατριάρχης υἱὸς Σαλὲ καὶ πρόγονος τοῦ Ἀβραὰμ, ζήσας κατὰ τὴν Γραφὴν 404 ἔτη ἀπὸ τοῦ 3041 μέχρι τοῦ 2637 Π. Χ. Ὑποτίθεται ὅτι ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ παράγεται τὸ ὄνομα τῶν ἑβραίων.

ΕΒΕΡΑΡΔΟΣ δοὺξ τῆς Φριούλης (846-868) ἐνυμφεύθη τὴν Γισέλην θυγατέρα τοῦ αὐτοκράτορος Λοθαρίου. Ὑπερησπίσατο τὸ δουκάτον αὐτοῦ κατὰ τῶν εἰσβολῶν τῶν Σλάβων καὶ κατέστησεν αὐτὸ ἓν τῶν ἐπισημοτέρων τιμαρίων τῆς Ἰταλίας. Κατέλιπε 4 υἱοὺς, ἐξ ὧν ὁ δεύτερος ὀνομαζόμενος Βεραγκέρος διεδέξατο αὐτὸν εἰς τὸ δουκάτον καὶ ἐγένετο ὕστερον βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας καὶ αὐτοκράτωρ.

Ἔβεραρδος ὁ Πωγωνάτος, δοὺξ τῆς Βυρτεμβέργης, γενν. τῷ 1445, ἀποθ. τῷ 1496. Υἱὸς Λουδοβίκου τοῦ Ἀρχαίου, θεμελιωτὴς τῆς γραμμῆς τῶν Οὐρὰχ, ἡγεμόνευσε κατὰ πρῶτον ὑπὸ τὴν κηδεμονείαν τοῦ θείου αὐτοῦ Οὐλρίχου, θεμελιωτοῦ τῆς γραμμῆς τῶν Νάϋφεν ἢ τῆς Στουτγάρδης, ἀπηλλάγη αὐτοῦ πρωΐμως, καὶ ἀφοῦ παρεδόθη εἰς πολλὰς καταχρήσεις διώρθωσε τὰ ἤθη αὐτοῦ ἐκτελέσας εὐσεβὲς ταξείδιον εἰς Παλαιστίνην καὶ νυμφευθεὶς τὴν Βάρβην ἐκ Μαντούης. Κατὰ συνθήκην συνομολογηθεῖσαν τῷ 1482 συνήνωσε μετὰ τῶν κτήσεων αὐτοῦ τὰς κτήσεις τῆς γραμμῆς τοῦ Νάϋφεν καὶ ἐκήρυξε τοῦ λοιποῦ τὴν βυρτεμβεργικὴν χώραν ἀδιαίρετον. Ὑπῆρξε θεμελιωτὴς τῶν συμβουλίων τοῦ Κράτους ἐν Βυρτεμβέργῃ, ἐπροικοδότησε τὴν Στουτγάρδην καὶ τὴν Τυβίγκην διὰ κοινῆς ἐκπαιδεύσεως, ἵδρυσε τὸ πανεπιστήμιον τῆς Τυβίγγης (1477), ἀνεμόρφωσε τὰ μοναστήρια, καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Μαξιμιλιανοῦ Α'. τὸν τίτλον δουκὸς (1492).

Ἔβεραρδος (Ἰω. Αὔγουστος) φιλόσοφος γερμανὸς γενν. ἐν Halberstedi τῷ 1739 ἀποθ. τῷ 1809, ὑπῆρξε κατ' ἀρχὰς ἱερεὺς μικρᾶς τινος ἐνορίας πλησίον τοῦ Βερολίνου, ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ ὁμόθρησκοι αὐτοῦ δὲν ἐθεώρουν τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ὀρθόδοξα, κατέλιπε τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην καὶ ἐδέξατο ἕδραν τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ἅλλης. Εἶχε παραδεχθῆ τὰς δοξασίας τοῦ Λειβνιτίου. Συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι τὰ ἑπόμενα· «Νέα ἀπολογία τοῦ Σωκράτους» 1772, ἐν ἐξετάζει ἢ τὴν δόξασιαν περὶ σωτηρίας τῶν εἰδωλολατρῶν». Θεωρία περὶ τῶν

δυνάμεων τοῦ σκέπτεσθαι καὶ τοῦ αἰσθάνεσθαι, ὑπόμνημα βραβευθὲν τῷ 1776. «Ἱστορία τῆς Φυλοσοφίας» 1787 «Λεξικὸν τῶν γερμανικῶν συνωνύμων» 1795—1802, σύγγραμμα ἐκτιμώμενον καὶ πολλάκις μετατυπωθέν. «Πνεῦμα τοῦ πρωτοτύπου χριστιανισμοῦ» 1807, καὶ ἀντιῤῥητικά τινα συγγράμματα, ἐν οἷς πολεμεῖ τὸν Κάντιον καὶ τὸν Φίχτε. Θεωρεῖται ὡς εἷς τῶν καλλιτέρων συγγραφέων τῆς ἐποχῆς του. Ἦτο μέλος τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Βερολίνου.

ΕΒΕΡΒΑΧ, πόλις τοῦ μεγάλου δουκάτου τοῦ Βάδεν ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Νέκκαρ, εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἰττερσβάχ καὶ 39 χιλιάμ. πρὸς Α. τῆς Μανχάϊμ· τελωνεῖον· 3,800 κάτ. ἐμπόριον ξύλων. Κατασκ. ψευδῶν μαργαριταρίων.

ΕΒΕΡΒΕΚ, πόλις τῆς Βελγικῆς 35 χιλιαμ. ΒΑ τῆς Τούρναϊ· 4,100 κάτοικοι. Μέγα λαγανιατήριον τοῦ ἅλατος, γνέσιμον τοῦ λινοῦ καὶ κατασκευὴ ὑφασμάτων.

ΕΒΕΡΓΕΜ, κωμόπολις τῆς Βελγικῆς 7 χιλ. πρὸς Β τῆς Γάνδης, κάτ. 7,800· κατασκευὴ ἰνδικῶν ὑφασμάτων.

ΕΒΕΡΔΙΓΚΕΝ (Ἄλτερ βάκ), ζωγράφος ὁλλανδὸς, ἰδίως τοπογράφος, γενν. ἐν Ἀλκμάρ τῷ 1621, ἀποθ. τῷ 1675, μαθητὴς τοῦ Πέτρου Μολὰν καὶ τοῦ Ῥολάνδου Σαβερῦ, οὗ ὑπερεβη. Ἔκ τινος ναυαγίου γνώρισε τὰ παράλια τῆς Νορβηγίας. Παρίστησι θυμασίως τὴν ἀγρίαν φύσιν, τὰς λίμνας, τοὺς καταῤῥάκτας, τὰ ἄγρια δένδρα, τὰς ἐν τῷ μέσῳ τῶν δασῶν κρυπτομένας καλύβας. Διεπρέπει ἰδίως εἰς τὴν παράστασιν τοῦ φαιοῦ χρώματος ἐξ ἀπείρου, τοῦ ἀτροῦ τῆς πτώσεως τῶν ὑδάτων, καὶ τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς ἐν τοῖς φυλλώμασιν· ἐζωγράφισεν ἐπίσης ὡραίας θέας παραλίων καὶ τριημερίας μετὰ θαυμασίαν ἐπιτηδειότητος. Τὰ πολυάριθμα αὐτοῦ ζωγραφήματα ζητοῦνται, καὶ ἀγοράζονται συνήθως ἀντὶ 700 ἢ 800 φρ. ἐχαλκογράφησεν ὁ ἴδιος τὰς τοπογραφίας αὐτοῦ καὶ 57 ἐπεισόδια τοῦ μυθιστορήματος τοῦ Ῥενάρδου. Σχεδὸν ἅπασαι αἱ εἰκόνες αὐτοῦ εὑρίσκονται ἐν Ὁλανδίᾳ.

ΕΒΕΡΕΣΤ (ὄρος). Ἡ ὑψηλοτέρα κορυφὴ τῶν Ἰμαΐων (8,836 μ.) 27ο 59' Β πλάτος καὶ 81ο 37' Α μῆκος. Ὠνομάσθη οὕτω ἐκ τινος χωρομέτρου ἄγγλου, ὅστις ἐμέτρησε τὸ ὕψος αὐτοῦ.

ΕΒΕΡΣΒΑΧ, πόλις τοῦ βασιλείου τῆς Σαξωνίας ἐπὶ τοῦ Σαάλου· κατ. 15,600. Μέγα κέντρον κατασκευῆς ὑφασμάτων καὶ λινῶν τῆς Λουσατίας.

ΕΒΕΡΣΒΕΡΓ, κώμη τῆς Κάτω Αὐστρίας 21 χιλ. ΒΔ τῆς Στάτερ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τῆς Τράουν. Ἐνταῦθα οἱ Γάλλοι ὑπὸ τὸν Μασσέναν ἐνίκησαν τοὺς Αὐστριακοὺς τῇ 21[3 μαΐου 1809.

ΕΒΕΡΣΔΟΡΦ, πόλ. τῆς Γερμανίας, ἐν τῇ ἡγεμονίᾳ τῆς Reiss-Lobenstein-Eberstorf ἐπὶ τοῦ Φρίζα, 3 χιλ. πρὸς Β. τῆς Λοβενστείν· κάτ. 1,200. Διαμονὴ τοῦ ἡγεμόνος καὶ τῶν ἀρχῶν. Διεύθυνσις τῶν δασῶν καὶ τῶν μεταλλείων. Κληροπηγεῖα. Ἐβενουργεῖα. Ὁ Ναπολέων Α'. ἐκ τοῦ πύργου τοῦ Ἐβερσδόρφ ἐχρονολόγησε τὴν πρώτην πρὸς τοὺς Σάξωνας προκήρυξιν τοῦ 1806

ΕΒΕΡΣΔΟΡΦ (Κάτζερ), κωμόπολις τῆς Αὐστρίας 8 χιλ. ΝΑ τῆς Βιέννης. κάτ. 1,150 Αὐτοκρατορικὴ ἔπαυλις χρησιμεύουσα σήμερον ὡς στρατών. Βοτανικὴ σχολή.

ΕΒΕΡΤ (Φρειδερῖκος-Ἀδάλφος), βιβλιογράφος, γενν. τῷ 1791 ἐν Taucha πλησίον τῆς Λειψίας, ἀποθ. τῷ 1834· βιβλιοθηκάριος ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς Λειψίας, 1806, γραμματεὺς ἐν τῇ βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Δρέσδης 1814, φύλαξ τῆς βιβλιοθήκης τῶν δουκῶν τοῦ Βρούνσβικ 1822, καὶ τελευταῖον διευθυντὴς τῆς βιβλιοθήκης Δρέσδης καὶ τῆς τοῦ βασιλέως τῆς Σαξωνίας 1826, ἀνύψωσε τὴν βιβλιογραφίαν εἰς ἐπιστήμην δι' ἐνὸς «Λεξικοῦ βιβλιογραφικοῦ» 1821-30, εἰς 2 τόμ. εἰς 4 ἔτος τούτου συνέγραψε «Δοκίμιον περὶ τῶν δημοσίων βιβλιοθηκῶν», Freyberg 1811, τὴν «Σπουδὴν τοῦ βιβλιοθηκαρίου», Λειψίᾳ 1820 «Ἱστορίαν καὶ περιγραφὴν τῆς βιβλιοθήκης τῆς Δρέσδης», 1822 καὶ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Gunther, «Πίακα τῆς μάχης τῆς Λειψίας» 1815, Ἱστορίαν τοῦ πολέμου τῶν Ῥώσσων καὶ τῶν Γερμανῶν κατὰ τῶν Γάλλων», 1816, «Βίον Ναπολέοντος τοῦ Α'», 1817.

ΕΒΕΡΤ (Ἰακ.-Ῥενέ), δημαγωγὸς ἐπωνομαζόμενος le père Duchesne, γενν. ἐν Ἀλανσὼν τῷ 1755, ἐκ πτωχῆς οἰκογενείας, διῆγεν ἐν Παρισίοις πρὸ τοῦ 1789 ἀθλιεστάτην ζωήν· ἦτο συνάκτης τῶν γραμματίων ἐν τῇ θύρᾳ ἑνὸς θεάτρου καὶ ὑπηρέτης. Καίτοι ἀπαίδευτος ἤρχισε νὰ γράφῃ καὶ ἐξέδιδεν ἀπὸ τοῦ 1789 πολιτικὴν ἐφημερίδα ὀνομαζομένην le père Duchesne, ἐν ᾗ τὰ ἐξαλλον τῶν ὀυξασιῶν συνηνοῦτο μετὰ τοῦ κυνισμοῦ τῆς γλώσσης. Μετὰ τὴν 10 αὐγούστου, ἐμερίσθη γενικὸς ἀντεισαγγελεὺς τῆς Κομμούνης (Chaumette) καὶ ἔλαβε μέγα μέρος ἐνεργὸν εἰς ἅπαντα τὰ μέτρα τοῦ τρομεροῦ τούτου σωματείου. Κατηγορεῖται ὅτι ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς Μαρίας Ἀντωανέττας ἐπεμήνυσε κατὰ τῆς δυστυχοῦς βασιλίσσης τὰς τελευταίας συκοφαντίας,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινωφελὲς Ἵδρυμα Ἀρχοστολίου (Ν.Π.Δ.)

καὶ ὅτι ἐμηχανορράφησε τὴν σφαγὴν τῶν Γιρονδίνων ἐν τῇ δίκῃ τῇ προηγηθείσῃ τῆς προγραφῆς αὐτῶν τῇ 31 μαΐου. Παρατηρῶν ὅτι ἡ Συνέλευσις (Convention) ἦτο πολὺ μετριοπαθὴς ἠθέλησε νὰ μεταφέρῃ εἰς τὴν Κοινότητα πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτῆς, ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἐμισήθη καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ Ῥοβεσπιέρρου· φυλακισθεὶς κατὰ διαταγὴν τῆς ἐπὶ τῆς δημοσίου σωτηρίας ἐπιτροπῆς ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ ἐκριώματος τῇ 24 μαρτίου 1794. Ὁ Ἔβερ ἐθριάμβευσεν ἐν τῇ λέσχῃ τῶν Κορδελιέρων. Οἱ ὀπαδοί αὐτοῦ ἐκαλοῦντο Ἐβερτισταί· μετ' αὐτῶν ἐνομοθέτησε τὴν λατρείαν τοῦ Λόγου ὡς θεότητος.

ΕΒΕΣ, διοικητικὸν τμῆμα τῶν αὐστριακῶν κρατῶν· πρωτ. Ἐλάον. Χώρα ὀρεινὴ καὶ ἐλώδης· κάτ. 289,368. Προϊόντα, δημητριακοὶ καρποί, οἶνοι, καπνός.

ΕΒΕΣΦΑΛΒΑ ἢ Ἐλισάβετσταδ, πόλ. τῶν αὐστριακῶν κρατῶν 15 χιλιάμετρ. ΒΑ τῆς Ἐρμανσταδ· κάτ. 2,000 σχεδὸν ἅπαντες Ἀρμένιοι. Ἐρείπια φρουρίου· ἀρχαία κατοικία τῶν πριγκήπων Ἀπάφρι.

ΕΒΕΣΧΑΜ, φρούριον καὶ κομητεία τῆς Ἀγγλίας ἐπὶ τοῦ Ἄβονος· κάτ. 4680. Σώζεται ἐκεῖ κωμῳδὸς πύργος μόνον λείψανον πλουσίου Μοναστηρίου ἱδρυθέντος τῷ 709. Ἐν ταῖς περὶ αὐτοῦ ἐγένετο, τῷ 1265, μάχη τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας Ὑστερον Ἐδουάρδου Α', καὶ τοῦ Σίμωνος τοῦ Μοντφόρτ κόμητος τῆς Λαγκαστρίας, ὅστις ἐνικήθη καὶ ἐφονεύθη ἐκεῖ.

ΕΒΙΑΝ, ἀρχ. Ἀκβιάνουμ, πολίχ. τῆς Γαλλίας ἐν τῇ ἄνω Σαβοΐᾳ ἐπὶ τῆς λίμνης τῆς Γενεύης, 10 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Θονόν· κάτ. 1850 μεταλλικὰ ὕδατα τοῦ «Ἀμφίονος», καὶ λουτρὰ παρὰ πολλῶν συχναζόμενα.

ΕΒΙΓΚΕΝ, πόλ. τῆς Βυρτεμβέργης 20 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Βάλιγκεν ἐπὶ τοῦ Σμίχα, κάτ. 4,500. Ζωηροτάτη βιομηχανία, κναφεῖα ἐρίων, κατασκευὴ σκούφων, βαμβακερὰ κτλ.

ΕΒΙΖΑ, πρωτεύουσα ἐπαρχίας ἐν τῇ Κορσικῇ 67 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Αἰακείου· κάτ. 1490, βιομηχανία λινῶν.

ΕΒΙΑΜΕΡΣΔΑΚ, βασιλεὺς τοῦ νεωτέρου βαβυλωνικοῦ Κράτους (562—560 π. Χ.), υἱὸς καὶ διάδοχος Ναβουχοδονόσορος τοῦ Β', παρεχώρησε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὸν βασιλέα τοῦ Ἰούδα Ἰωακείμ, καὶ ἐγένετο θῦμα συνωμοσίας μηχανορραφηθείσης παρὰ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ Νηριγλισσάρ.

ΕΒΙΟΝΙΤΑΙ, αἱρετικοὶ τοῦ πρώτου αἰῶνος ἔχοντες ἀρχηγὸν τὸν Ἔβίωνα, Ἰουδαῖον μαθητὴν τοῦ Κηρίνθου. Προσέθηκαν εἰς τὰς δοξασίας τῶν ναζαρηνῶν τινὰς αἱρέσεις καὶ τινα ἔθιμα ἰδιάζοντα αὐτοῖς. Ἀπέρριπτον τοὺς προφήτας, ἀπηχθάνοντο τὸν Δαβίδ, τὸν Σολομῶντα, τὸν Ἱερεμίαν, τὸν Ἐζεκιήλ, κτλ. καὶ μόνον τὴν Πεντάτευχον παρεδέχοντο, μετεχειρίζοντο δὲ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Ματθαίου ἀλλ' εἰς πολλὰ χωρία παραπεποιημένον. Ἐν τῇ εὐχαριστίᾳ μόνον ὕδατος χρῆσιν ἐποιοῦντο. Οἱ Ἐβιονῖται καὶ οἱ Ναζαρηνοί, διαιρούμενοι εἰς πολλὰς αἱρέσεις ἀντιμαχόμενας πρὸς ἀλλήλας κατά τε τὴν πίστιν καὶ τὴν ἠθικήν, ἀνεγνώριζον ὅμως τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς τὸν Μεσσίαν. Ὁ Ὠριγένης διακρίνει δύω εἴδη Ἐβιονιτῶν, ἐξ ὧν οἱ μὲν ἐπίστευον γεννηθέντα τὸν Σωτῆρα ἐκ Παρθένου, οἱ δὲ ὅτι ἐγεννήθη κατὰ φυσικὸν τρόπον.

ΕΒΛΑΙΑ, πόλ. τῆς ἐπαρχίας Ἀλεξανίας ἐν τῇ μεγάλῃ Ἀσίᾳ παρὰ Πτολεμαΐῳ.

ΕΒΛΑΙΑ, πρωτ. πόλ. τῆς νήσου Ἱέρνης (Ἰρλανδίας) ἡ νῦν Δουβλῖνον.

ΕΒΛΑΙΟΙ, Λαὸς τῆς νήσου Ἱέρνης (Ἰρλανδίας) κατοικῶν τὰ ἀνατολικὰ αὐτῆς παράλια.

ΕΒΔΕ (J. B.), εἷς τῶν ἐπισημοτέρων στρατηγῶν τοῦ πυροβολικοῦ τῆς πρώτης γαλλικῆς αὐτοκρατορίας, γενν. τῷ 1758 ἐν Ἁγ. Ἰωάννῃ τῆς Ῥοβὲχ (ἐν Λωρραίνῃ), ἀποθαν. τῷ 1812. Υἱὸς ἀξιωματικοῦ ἀσημάντου καταγωγῆς, ἔλαβε στρατιωτικὴν ἀνατροφήν, καὶ εἰκοσιεπταέτης εἶχε βαθμὸν ταγματάρχου τοῦ πυροβολικοῦ. Ἀποσταλεὶς εἰς Νεάπολιν ὅπως σχηματίσῃ ἐκεῖ τὸ πυροβολικὸν κατὰ τὸν γαλλικὸν τρόπον, ἐπέστρεψε τῷ 1789, ὅτε ἐκηρύχθη ἡ ἐπανάστασις, τῆς ὁποίας τὰς ἀρχὰς ἐνεκολπώθη. Ἀποσταλεὶς εἰς τὸν βόρειον στρατὸν ἐγένετο ὑποστράτηγος περὶ τὰ τέλη τοῦ 1792 καὶ κατόπιν ἀρχηγὸς τοῦ πυροβολικοῦ τοῦ στρατοῦ τούτου, εἰς ὃ εἰσήγαγε πολλὰς ἐπιτυχεστάτας ἀναμορφώσεις καὶ μεταξὺ ἄλλων τὴν ἴσην διανομὴν τῶν τηλεβόλων εἰς ἑκάστην μοῖραν. Διηύθυνε πολλὰς πολιορκίας, ἔλαβε μέγα μέρος εἰς τὴν κατάκτησιν τῆς Ὁλλανδίας, καὶ τῷ 1795 προσεκολλήθη εἰς τὸν στρατὸν τοῦ Ῥήνου ὁδηγούμενον ὑπὸ τοῦ Μωρώ. Τῷ 1797 κλεισθεὶς ἐντὸς τοῦ φρουρίου Κὶλ, ἀντέστη εἰς ἅπαντα τὸν αὐστριακὸν στρατόν. Ἐξιστράτευσεν ὑπὸ τὸν Σαμπιννὲ εἰς Νεάπολιν, ἔλαβε μέρος εἰς τοὺς μεγάλους πολέμους τῆς Γερμανίας μέχρι τῆς μάχης τῆς Ἰένας, ἐγένετο ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Βιστφαλίας· κατόπιν ὁ Ναπολέων ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Πορτογαλίαν ὅπου ἔμεινε μέχρι τοῦ 1812. Τότε ὁ αὐτοκράτωρ προσκάλεσεν αὐτὸν εἰς Ῥωσσίαν, ἵνα παρέχῃ με-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

γάλας ἐκδουλεύσεις ἐν τῇ ὑποχωρήσει κατὰ τὴν διάβασιν τῆς Βερεζίνας. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπέθανε καταβληθεὶς ὑπὸ ὑπερβολικῶν κόπων καὶ τοῦ ψύχους.

ΕΒΝΕΡ (Ἔρασμος) σοφὸς λουθηρανὸς, γενν. ἐν Νυρεμβέργῃ τῷ 1511, ἀποθ. τῷ 1577. Φίλος τοῦ Μελάγχθονος, ἀντεπροσώπευσε τὴν γενέθλιον αὐτοῦ πόλιν ὅπου ἦτο γερουσιαστὴς, ἐν τῇ συμμαχίᾳ τῆς Σμαλκάλδης καὶ ὑπῆρξε σύμβουλος ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Βρούνσβικ. Εἰς αὐτὸν ὀφείλεται ὁ σχηματισμὸς τῆς βιβλιοθήκης τῆς Νυρεμβέργης, καὶ ἡ ἵδρυσις τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ἑλμσταιδ. Ἔκαμε πολύτιμον ἀνακάλυψιν ἐν τῇ ὀρυκτολογίᾳ, ὅτι τὸ κάδμιον μιγνύμενον μετὰ τοῦ χαλκοῦ παράγει λευκοσίδηρον.

ΕΒΟΔΑ, πόλ. μεσόγειος τῆς Πετραίας Ἀραβίας, παρὰ Πτολεμαίῳ.

ΕΒΟΛΙ, πόλ. τῆς Ἰταλίας ἐν τῷ πρώην βασιλείῳ τῆς Νεαπόλεως 26 χιλ. ΝΑ τοῦ Σαλέρνου· κάτ. 8,000

ΕΒΟΛΙ (Ἄννα δὲ Μενδόζης, πριγκηπέσσα τῆς), γενν. τῷ 1540, θυγάτηρ τοῦ δὸν Διέγα Ὀρτάδο δὲ Μενδόζα ἀντιβασιλίσσης τῆς Περουβίας, ἐνυμεύθη τὸν δὸν Γουὶ-Γομὲζ δὲ Σύλβα ὑπουργὸν Καρόλου τοῦ Ε' καὶ ὕστερον Φιλίππου τοῦ Β'. Γενομένη παλλακὶς τοῦ Φιλίππου ἔσχεν ἀθεμίτους σχέσεις καὶ μετὰ τοῦ Ἀντωνίου Παρὲζ, ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν. Ἐπειδὴ ὁ Ἐσκοβέδος γραμματεὺς τοῦ δὸν Ζουὰν τῆς Αὐστρίας ἀνεκάλυψε τὸ σκάνδαλον τοῦτο, αὕτη ἐνήργησε τὸν θάνατον αὐτοῦ. Ὁ Φίλιππος δὲ ἐπέτρεψε τὴν παρὰ τῆς οἰκογενείας τοῦ φονευθέντος αἰτηθεῖσαν καταδίωξιν αὐτῆς καὶ τοῦ Παρὲζ· ἀλλὰ πληροφορηθεὶς κατόπιν τὰ πάντα, ἐγένετο δυσμενὴς κατὰ τῶν δύω ἐνόχων τῷ 1579. Ἡ πριγκηπίσσα ἐφυλακίσθη ἐπί τινα χρόνον, ἀλλ' ἄγνωστον εἶναι τί ἀπέγινεν ὕστερον. Ὁ Σίλερ παρεισάγει αὐτὴν ἐν τῷ μυστηριώδει δράματι τοῦ θανάτου τοῦ δὸν Καρλίου.

ΕΒΟΡΑ, πόλ. τῆς Πορτογαλίας, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας Ἀλεντέγιο· ἰσχυρὸν φρούριον μετ' ἀκροπόλεως· ἡ δευτέρα πόλις τῆς Πορτογαλίας, 128 χιλ. πρὸς Α τῆς Λισαβώνος· κάτ. 15,000. Ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐκαλεῖτο «Ἐβοῦρα», προσέτι καὶ «Σερκάλη», ὑπὸ τοῦ Πλινίου καὶ ὀπίσω δὲ «Αἰμπεράλιτες Ἰούλιε» πρὸς τιμὴν τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος, ὅστις κατέστησεν αὐτὴν πόλιν ἐλευθέραν· ὁ Σαρτώριος ἐμμένων ἐν αὐτῇ καὶ περιτείχισεν αὐτὴν· εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται τὸ ὡραῖον ὑδραγωγεῖον, σωζόμενον ἀκέραιον· ἐκτὸς τούτου σώζεται ἓν κυκλικὸν μνημεῖον, ὅμοιον τοῦ ἐν Ἀθήναις «Φανοῦ τοῦ Δημοσθένους»· προσέτι ὑπάρχουσι τὰ ἐρείπια ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, ὅπου ἀνηγέρθη ἤδη σφαγεῖον. Ἀρχιεπισκοπὴ, βιβλιοθήκη, πλούσιον μουσεῖον· μητροπολιτικὸς ναὸς γοτθικῆς κατασκευῆς· εἶχε πανεπιστήμιον ἱδρυθὲν τῷ 1578, ὅπερ ὅμως κατηργήθη μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Ἰησουϊτῶν. Κυριευθεῖσα παρὰ τῶν Μαύρων τῷ 715 ἀφηρέθη ἀπ' αὐτῶν τῷ 1166. Οἱ Ἱσπανοὶ κατέσχον αὐτὴν ἐπί τινα χρόνον, τῷ 1663, ἀλλὰ τάχιστα ἀπεδιώχθησαν ἐξ αὐτῆς ὑπὸ τοῦ στρατάρχου Σύμβεργ. Τῷ 1828 ἐπανέστη ὑπὸ τοῦ δὲν Μικὲλ, ἀλλ' ἐκυριεύθη ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τῶν συνταγματικῶν.

ΕΒΟΡΑΚΟΝ, πόλις ἀρχαία τῆς νήσου Βρεττανίας, πρωτ. τῶν Ρηγιέντων καὶ τῆς ἐπαρχίας Φλαβίας Καισαρίνης. Οἱ αὐτοκράτορες Σέπτιμος Σεβῆρος καὶ Κωνστάντιος ὁ χλωρὸς ἀπέθανον αὐτόθι, ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος ἀνεκηρύχθη αὐτοκράτωρ. Σήμερον Ὑόρκη (ὅπερ ἴδε).

ΕΒΟΡΑ-ΜΟΝΤΕ, φρούριον τῆς Πορτογαλίας 24 χιλ. πρὸς τὰ ΒΑ τῆς Ἐβόρας κατ. 800. Αὐτόθι ὑπεγράφη τῇ 26 μαΐου 1834 ἡ σύμβασις, δι' ἧς ὁ δὸν Μικὲλ παρητήθη τοῦ θρόνου τῆς Πορτογαλίας.

ΕΒΟΥΡΩΝΕΣ λαὸς τῆς Βελγικῆς Γαλλίας, κατοικοῦντες ἐν τῇ νῦν Ἰουλίχῃ καὶ Λιμβούργῃ. Στράβ.

ΕΒΟΥΣΙΑ, πόλις ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου νήσου κειμένη ΝΑ. Στρ. Πτολ.

ΕΒΟΥΣΟΣ (ἡ) καὶ Βοῦσος. Ἡ μεγαλειτέρα ἐκ τῶν δύω Πιτυουσῶν νήσων τῆς Μεσογείου θαλάσσης, τανῦν Ἴβικα Στρ.

ΕΒΡΑΙΟΙ, λαὸς σημητικῆς καταγωγῆς ὁ ἐκλεκτὸς λαὸς τοῦ Θεοῦ. Τὸ ὄνομα τοῦτο κατά τινας παράγεται ἐκ τοῦ πατριάρχου Ἔβερ ἑνὸς τῶν προγόνων τοῦ Ἀβραὰμ, κατ' ἄλλους ἐκ τῆς λέξεως Ἔβερ, σημαινούσης πέραν, διότι οἱ Ἑβραῖοι μετῴκησαν εἰς τὴν γῆν Χαναὰν ἐκ τῆς Χαλδίας, ἥτις ἔκειτο πέραν τοῦ Εὐφράτου. Ἀπὸ τὸν Ἰακὼβ ὠνομάσθη ὁ λαὸς οὗτος Ἰσραηλῖται, καὶ κατόπιν Ἰουδαῖοι (ἴδε τὰς λέξεις ταύτας).

ΕΒΡΕ, (Evreux) Mediolanum Aulercorum ὕστερον Eburovices παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, Ebroicum κατὰ τὸν μεσαιῶνα· πρωτ. τοῦ διαμερίσματος Eure ἐπὶ τοῦ Ἰτὸν 104 χιλιάμ. ΒΑ τῶν Παρισίων κάτ. ὑπὲρ τοὺς 12 χιλ. Ἐπισκοπὴ, ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς Ῥουένης. Πρωτοδικεῖον καὶ ἐμποροδικεῖον, λύκειον, πρότυπον σχολεῖον, βιβλιοθήκη, βοτανικὸς κῆπος, θέατρον. Καθεδρικὸς ναὸς κατατασσόμενος μεταξὺ τῶν ὡραιοτέ-

ρων ἐκκλησιῶν τῆς Γαλλίας, ἐπισκοπεῖον, νομαρχεῖον, πύργος τοῦ ὡρολογίου οἰκοδομηθεὶς παρὰ τῶν Ἄγγλων. Εἰς ἀπόστασιν 2 χιλ. ἀπὸ τῆς πόλεως ἔκειτο ὁ περίφημος πύργος τῆς Ναβάρρας ἤδη κατεσραμμένος ὅπου διέμεινεν ἡ αὐτοκράτειρα Ἰωσηφίνα. Πόλις βιομηχανικωτάτη καὶ ἐμπορικωτάτη. Τὸ Ἐβρὲ, πρωτεύουσα τῶν Αὐλήσκων Ἐβουροβίκων ὠνομάζετο πρότερον Μεδιόλανον, ἀλλ' ὕστερον ἔλαβε τὸ ὄνομα τοῦ λαοῦ οὗτινος πρωτεύουσα ἦτο. Τῷ 988 ἐγένετο πρωτεύουσα τῆς κομητείας Ἐβρέ. Οἱ Νορμανδοὶ ἐκυρίευσαν αὐτὴν τῷ 892, ὁ Λοθάριος ἐλεηλάτησεν αὐτὴν τῷ 962. Τῷ 1120 ἐλεηλάτησεν αὐτὴν ὁ Ἑρρῖκος Α' βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, καὶ τῷ 1195 ἐπυρπόλησεν αὐτὴν ὁ Φίλιππος Αὔγουστος. Ὑπῆρξε πατρὶς τοῦ δημοκράτου Βουζὸ, ὅστις ματαίως προσεπάθησε τῷ 1793 νὰ καταστήσῃ αὐτὴν κέντρον ἀντιδράσεως κατὰ τῆς Συνελεύσεως.

ΕΒΡΕ (κόμητες d'Evreux). Ἡ κομητεία d'Evreux ἐσχηματίσθη τῷ 989 ὑπὸ τοῦ Ῥοβέρτου υἱοῦ τοῦ Ῥιχάρδου Α' δουκὸς τῆς Νορμανδίας. Διεδέχθησαν αὐτὸν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ῥιχάρδος (1037—1067) καὶ ὁ ἔγγονος Γουλιέλμος (1067—1118). Ἐπὶ τοῦ τελευταίου ἡ κομητεία ἐγένετο τιμάριον ὑποτελὲς τῇ Ἀγγλίᾳ (1104). Ὁ Φίλιππος Αὔγουστος ἀφοῦ ὅλως ἐκυρίευσε τὴν πόλιν Ἐβρὲ κατέλαβε τὴν κομητείαν παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἰωάννου τοῦ Ἀκτήμονος (1200), καὶ οὕτω ἐπί τινα χρόνον ἐξηκολούθησεν ἡνωμένη μετὰ τοῦ στέμματος· ἀλλὰ τῷ 1298 Φίλιππος ὁ Ὡραῖος παρεχώρησεν αὐτὴν κληρονομικῶς εἰς Λουδοβίκον τὸν πέμπτον υἱὸν Φιλίππου τοῦ Τολμηροῦ. Τῷ 1317 Φίλιππος ὁ Ὑψηλὸς προσέβιβασεν αὐτὴν εἰς Παρισίαν. Τῷ 1328 Φίλιππος ὁ Σοφὸς, υἱὸς τοῦ Λουδοβίκου, ἐγένετο βασιλεὺς τῆς Ναβάρρας νομφευθεὶς Ἰωάνναν τὴν Β' μονογενῆ θυγατέρα Λουδοβίκου τοῦ Hutin καὶ ἐξηκολούθησε διατηρῶν τὴν κομητείαν d'Evreux. Κάρολος Β' ὁ Κακὸς διεδέχθη αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον τῆς Ναβάρρας, ἀλλ' ἀπώλεσε τὴν κομητείαν d'Evreux δημεύθεισαν παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Καρόλου τοῦ Ε'. Παρεχωρήθη ὁριστικῶς εἰς τὴν Γαλλίαν τῷ 1404 παρὰ Καρόλου Γ' τοῦ Εὐγενοῦς, υἱοῦ Καρόλου τοῦ Κακοῦ. Τῷ 1569 Κάρολος ὁ Θ' ἔδωκεν αὐτὴν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ δουκὶ τῆς Ἀλανσώνος, ὅπως κατέχῃ αὐτὴν μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ τῷ 1584. Τέλος τῷ 1642 Λουδοβίκος ὁ ΙΓ' ἔδωκεν αὐτὴν τῷ Φρειδερίκῳ Μαυρικίῳ δουκὶ Βουγιὸν πρὸς ἀνταλλαγὴν τοῦ πριγκιπάτου τοῦ Σεδάν. Ἡ οἰκογένεια τοῦ Βουγιὸν διετήρησεν αὐτὴν μέχρι τοῦ 1789.

ΕΒΡΕ-ΙΔ, πρωτ. ἐπαρχίας 10 χιλιάμετρ. Δ τῆς Γκανὼ ἐπὶ τοῦ Σιούλ, κατ. 1243. Οἱ καλοδιγγιανοὶ βασιλεῖς εἶχον αὐτόθι ἀνάκτορον. Ὡραία ἐκκλησία περιέχουσα περιέργους ζωγραφίας. Ἀπετέλει μέρος πλουσίας μονῆς μεταβληθείσης κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα εἰς νοσοκομεῖον. Ῥωμαϊκαὶ ἀρχαιότητες.

ΕΒΡΙΔΕΣ, ἀρχιπέλαγος πρὸς Δ τῆς Σκωτίας ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ, μεταξὺ τῆς 55ο 22' καὶ 58ο 35' Β πλ. 8ο 25' καὶ 10ο 5' Δ μήκ. Κατ. 105,000. Ἑπτὰ ἐκ τῶν νήσων τούτων κεῖνται ἐντὸς τοῦ κόλπου τῆς Κλύδης καὶ σχηματίζουσι τὴν κομητείαν τοῦ Bute· αἱ ἄλλαι ἐξαρτῶνται ἐκ τῶν κομητειῶν τῆς Ἀργύλης, τῆς Ἰνβερνέσσης καὶ τῆς Ῥώσσης. Ὑπάρχουσι 200 περίπου Ἑβρίδες, ὧν πλέον τοῦ ἡμίσεως ἀκατοίκητοι. Αἱ ἐπισημότεραι εἶναι Βέρρα, Βενβεκούλα, Ἀρρὶς, Δηουὶς, North-Vist, Saint-Kilda. Αἱ νῆσοι αὗται «ἐξωτερικαὶ» λεγόμεναι χωρίζονται διὰ τοῦ στενοῦ τοῦ καλουμένου Minsh ἀπὸ τῆς ἠπείρου καὶ ἀπὸ τῶν ἐ σ ω τ ε ρ ι κ ῶ ν Ἑβρίδων, ὧν αἱ κυριώτεραι εἶναι Bute, Ἀρρὰν, Isley κτλ. Ὁμιλεῖται ἐν αὐταῖς ἡ γαελικὴ ἢ κελτικὴ, ἀλλ' ἐννοοῦσι καὶ τὴν ἀγγλικὴν· ἓν τισιν ἐξ αὐτῶν ἐπικρατεῖ ὁ καθολικισμός. Εἰς τὰς ἐξωτερικὰς Ἑβρίδας ὁ χειμὼν διαρκεῖ ἀπὸ τῶν τελευταίων ἡμερῶν τοῦ ὀκτωβρίου μέχρι τῶν τελευταίων τοῦ μαρτίου μετὰ σφοδρῶν τρικυμιῶν. Ἡ γῆ ἐν γένει ἄγονος· πολλὰ ἕλη, λίμναι καὶ ἀμμώδη μέρη. Ἐξαγωγὴ πτίλων, ἁλκαλικοῦ ἅλατος (soude de varech), ἰχθύων κτλ. ἁλιεῖα ἀρέγκων. Μεταλλεῖα μολύβδου, λατομεῖα μαρμάρου· παντελὴς σχεδὸν ἔλλειψις γεωργίας. Εἰς 4 μόνον ἐξ αὐτῶν κατεσκευάσθησαν ὁδοί. Ἡ συνήθης τροφὴ εἶναι τὰ γεώμηλα. Ἐν τῇ Isley, ἀγκαλὶς ὀρυγάνων χρησιμεύει ὡς θύρα τῶν καλυβῶν, ὅτε ὑπάρχουσιν οὔτε καπνοδόχαι οὔτε παράθυρα. Περὶ τοὺς 50 ἰδιοκτῆται προσεπάθησαν νὰ ἐκπολιτίσωσι τὰς κτήσεις αὐτῶν· ἀσήμαντος κτηνοτροφία. Μεταναστεύσεις εἰς Καναδᾶν.— Αἱ Ἑβρίδες ἀφοῦ ὑπέκυψαν εἰς τοὺς βασιλεῖς τῆς Νορβηγίας ἠνώθησαν μετὰ τῆς Σκωτίας τῷ 1264. Κατὰ τὸν Culloden ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας Κάρολος ὁ Β' αὐτόθι κατέφυγε.

ΕΒΡΙΔΕΣ (νέαι), ἀρχιπέλαγος τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ, ἐν τῇ Μελανησίᾳ, μεταξὺ 14ο 29'—20ο 4' Ν πλάτ. καὶ 164ο — 168ο Α μήκ. ΒΔ τῆς Νέας Καληδονίας καὶ τῆς Νέας Ὀλλανδίας. Περιλαμβάνουσιν ἐν αὐταῖς τὰς τοῦ συμπλέγ-

ματος τῶν Banks. σύγκεινται ἐκ 37 νήσων ὧν αἱ κυριώτεραι Ἄμβρυμ, Ἀννατόμ, Ἄπη, Ὡρορᾶ, Πεντηκοστή, Ἅγιον Πνεῦμα κτλ. Κάτοικοι διαφόρων φυλῶν περὶ τοὺς 200,000 ἐν γένει ἄσχημοι, μέλανες καὶ ἰσχνοί. Γῆ καρποφόρος, πλήρης δασῶν ἐν τοῖς ὄρεσι, ἀρτόδενδρα, κοκονοφοίνικες, ἴγναμος, γεώμηλα, βανανέα, ζαχαροκάλαμος, ἐρυθρόξυλον. Δύω ἡφαίστεια. Ἐκ τῶν τετραπόδων μόνον μῦς, χοῖροι καὶ αἶγες. —Ἀνεκαλύφθησαν τῷ 1606 ὑπὸ τοῦ Quiros ὅστις ἀπεκάλεσεν αὐτὰς Μεσημβρινὴν χώραν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἐπεσκέφθη αὐτὰς τῷ 1768 ὁ Bougainville, ὅστις ἀπεκάλεσεν αὐτὰς Μεγάλας Κυκλάδας, καὶ ὁ Κοὺκ ὅστις ὑποθέτων αὐτὰς ὡς τὰς δυτικωτέρας τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ ἔδωκεν αὐταῖς τὸ ἤδη ὑπάρχον ὄνομα.

ΕΒΡΟΕΝ, πρωθυπουργὸς τῆς Νευστρίας μετὰ τὸν Ἐρκινάλδον τῷ 659. Ἐπὶ τῆς βασιλείας Χλοταρίου τοῦ Γ' θελήσας νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν δύναμιν ἣν αὕτη ἀπώλεσεν, ἐξώρισεν, ἐστέρησε τῶν κτημάτων ἢ ἐφόνευσε μέγαν ἀριθμὸν ἀρχόντων. Ὅτε ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς, τῷ 670, καὶ ὁ Ἔβροὶν ἀνεβίβασεν ἐπὶ τοῦ θρόνου Θιερρὺ τὸν Γ' υἱὸν τρίτον Χλοδοβίκου τοῦ Β' οἱ στρατιωτικοὶ καὶ ὁ κλῆρος τῆς Νευστρίας καὶ τῆς Βουργονίας ἐπανίστησαν ὑπὸ τὸν Ἅγ. Λεγὲρ ἐπίσκοπον Αὐτωνίου. Ὁ Θιερρὺ καθηρέθη. Χλιδερῖκος ὁ Β' ἀνηγορεύθη ἀντ' αὐτοῦ καὶ ὁ Ἔβροὶν ἐκλείθη ἐν τινι μοναστηρίῳ, ἐξ οὗ ἀπελλάγη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Χλιδερίκου τῷ 673. Ἠνάγκασε τὸν Θιερρὺ ν' ἀποδώσῃ αὐτῷ τὴν πρωθυπουργίαν διὰ τῆς δολοφονίας τοῦ κατέχοντος αὐτὴν Λευδεσίου, ἐξώρυξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Ἁγίου Λεγὲρ, κατόπιν ἐνήργησε τὴν διὰ συνόδου καθαίρεσιν αὐτοῦ καὶ ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν τῷ 678. Ἐκήρυξεν υἱὸν Χλοταρίου τοῦ Γ' καὶ ἔστεψε Χλοδοβίκον τὸν Γ'. Ἡ Νευστρία καὶ ἡ Βουργονία καταδυναστευθεῖσαι ἐκ νέου προσεκάλεσαν τοὺς Αὐστρασιανοὺς, οἵτινες ἐλθόντες ἐλεηλάτησαν τὸ βασίλειον καὶ ἀνεκήρυξαν δοῦκας τὸν Πιπῖνον ὁ' Ἑριστάλ, καὶ τὸν Μαρτῖνον. Ἀλλ' ὁ Ἔβροὶν ἐνίκησεν αὐτοὺς ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Λευκοφάο, καὶ ἐδολοφόνησε τὸν Μαρτῖνον ἐν τινι συνεντεύξει. Ἀλλὰ καὶ οὗτος ἐδολοφονήθη τῷ 681 ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος Ἐρμενφρίδ, ὃν εἶχεν ἀπογυμνώσει τῶν κτημάτων αὐτοῦ καὶ ἠπείλει διὰ θανάτου. Εἷς Γάλλος ὁ κ. Ancelot συνέγραψε τραγῳδίαν τῷ 1823, ἧς ἥρως εἶναι ὁ Ἔβροὶν.

ΕΒΡΟΝ, ἀρχ. Ἔβρόνιον πρωτ. ἐπαρχίας ἐν Γαλλίᾳ, 33 χιλιόμ. ΒΔ τοῦ Δαβαλ' κάτοικοι, 3212. Κολλέγιον. Ἄλλοτε ὑπῆρχεν αὐτόθι μονὴ τῶν βενεδικτίνων, ἧς ἡ ἐκκλησία λίαν ἀξιοσημείωτος χρησιμεύει σήμερον ὡς ἐνοριακή. Βιομηχανία ὑφασμάτων, τραπεζομανδήλων, μανδηλίων. Ἐμπόριον δημητριακῶν καὶ πτηνῶν.

ΕΒΡΟΣ ποταμὸς τῆς Θρᾴκης, νῦν Μαρίτσα· πηγάζει ἐκ τοῦ ὄρους Ῥοδόππης, βέει κατ' ἀρχὰς πρὸς ἀνατολὰς καὶ κατόπιν πρὸς νότον. Διερχόμενος διὰ τῶν πόλεων Φιλιππουπόλεως, Ἀνδριανουπόλεως, πλησίον τῆς ὁποίας εἰσέρχονται εἰς αὐτὸν δύο ἄλλοι ποταμοὶ, καὶ Διδυμοτείχου καὶ σχηματίζων πλησίον τῶν ἐκβολῶν λίμνην, ἐκβάλλει πλησίον τῆς Αἴνου εἰς τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος, μετὰ ῥοῦν 380 χιλιαμ. Ἐκ τῶν ἐκβολῶν μέχρις Ἀνδριανουπόλεως πλωτὸς εἰς μικρὰ πλοῖα. Πολλάκις πλημμυρῶν προξενεῖ μεγάλας ζημίας. Κατὰ τὴν μυθολογίαν παρὰ τὸν Ἔβρον κατεσπάραξαν αἱ Βάκχαι τὸν Ὀρφέα καὶ εἰς αὐτὸν ἔῤῥιψαν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

ΕΓΑ, πρωθυπουργὸς τῆς Νευστρίας διῴκησε τὸ βασίλειον μετὰ τῆς βασιλομήτορος Ναντίλδης (638) χήρας Δαγοβέρτου τοῦ Α' κατὰ τὴν ἀνηλικιότητα Χλοδοβίκου τοῦ Β', καὶ διεκρίθη διὰ τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ. Ἀπέθ. τῷ 640 ἐν Κλισύ.

ΕΓΒΕΡΤ, ὁ Μέγας· βασιλεὺς τῆς Βεσσεξίας 800—836 καὶ πρῶτος βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας 827—836. Καταγόμενος ἀπὸ τοῦ Cerdin, ἑνὸς τῶν πρώτων σαξόνων βασιλέων τῆς Ἑπταρχίας, ἐξωρίσθη τῷ 787 ὑπὸ τοῦ Brithrik ἅρπαγος τοῦ θρόνου τῆς Βεσσεξίας, καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὴν αὐλὴν Καρόλου τοῦ Μεγάλου. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Brithrik ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ καὶ κατέλαβε τὸν θρόνον. Ἀπὸ τοῦ 819 μέχρι τοῦ 827 ἐθριάμβευσε κατὰ τῶν Βρετόνων καὶ τῶν Γαλλατῶν, ἐνίκησε κατὰ κράτος ἐν Ellendum τὸν βασιλέα τῆς Μερκίας, καὶ κατέλαβε τὰ κράτη αὐτοῦ· ὁμοίως διὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ethel-wolf κατέλαβε τὸ βασίλειον τοῦ Κέντ· ἀπέκτησε κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον τὰ κράτη τῆς Ἀνατολικῆς Ἀγγλίας καὶ τοῦ Νορθουμβερλάνδ ἐρημωθέντα ἕνεκα τῆς ἀναρχίας, καταλείπων παντοχοῦ ἡγεμόνας ὑποτελεῖς φόρου, καὶ κατήργησε τὴν σαξονικὴν ἑπταρχίαν. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἤρχισαν ἀναφαινόμενοι ἐν Ἀγγλίᾳ οἱ δανοὶ πειραταὶ, παρ' ὧν νικηθεὶς κατ' ἀρχὰς ἐξεδικήθη αὐτοὺς κατόπιν.

ΕΓΓΑΔΔΙ, πόλ. τῆς Παλαιστίνης ἐν τῇ φυλῇ τοῦ Ἰούδα, πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῇ Νεκρᾷ θαλάσσῃ. Περίφημος διὰ τοὺς φοίνικας καὶ τὰς ἀμπέλους αὐτῆς. Πρὸ ὑπῆρχεν ἔρημος φέρουσα τὸ αὐτὸ ὄνομα.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Φ.Π.Ε.Δ.)

ΕΓΓΑΔΙΝΗ, κοιλὰς τῆς Ἑλβετίας δι' ἧς διέρχεται ὁ ποταμὸς Ἴν καθ' ἅπαν αὐτῆς τὸ μῆκος, ὅπερ εἶναι 80 χιλιάμ. κάτ. 11,000 καλβινισταί. Σωροὶ πάγων, ὄάση πευκῶν, κριθή. Κατ' ἔτος μετανάστευσις. Κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα ἀνῆκεν εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Κουὰρ, ἀπὸ τοῦ ΙΓ' μέχρι τοῦ ΙΕ' ἀπετέλεσε μέρος τοῦ Τυρόλου. Τῷ 1621 ἐλεηλατήθη ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν, τοὺς ὁποίους ἀπεδίωξεν ὁ δοὺξ τῆς Ῥοὰν τῷ 1626. Ἀπὸ τοῦ 1799 μέχρι τοῦ 1801 συνεκροτήθησαν αὐτόθι πολλαὶ μάχαι μεταξὺ Γάλλων καὶ Αὐστριακῶν.

ΕΓΓΑΝΝΟ, ἀκρωτήριον ἐν Ἁγίῳ Δομινίκῳ εἰς 18ο 34' 42'' βορ. πλάτ. καὶ 70ο 45' 52'' δυτ. μήκ.

ΕΓΓΑΟΥ (Ἰωάν. Ῥοδόλφος), σοφὸς νομικὸς, γενν. ἐν Ἐρφούρτῃ τῷ 1708, ἀποθ. τῷ 1755. Σύμβουλος τῆς αὐλῆς τοῦ Σὰξ-Βεῖμαρ, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ἰένης. Τὰ ἐπισημότερα αὐτοῦ συγγράμματα εἶναι Elementa juris germanici civilis, Ἰένα 1736 εἰς 8ον, πολλάκις ἀνατυπωθὲν, πραγματεία πλήρης περὶ τῆς ἀρχῆς, τῆς προόδου καὶ τῶν μεταβολῶν τοῦ γερμανικοῦ δικαίου, γραφεῖσα μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης τάξεως, συντομίας καὶ ἐναργείας. Elementa juris criminalis germanico-Carolini, 1738, εἰς 8ον. Elementa juris canonico-pontificio-ecclesiastici, 1739 εἰς 8ον, ἀνατυπωθὲν μετὰ ἀξιολόγων προσθηκῶν ὑπὸ τοῦ J.-E. Schmidt, 1765, εἰς 8ον.

ΕΓΓΕΔ, φιλόλογος γερμανὸς, γενν. ἐν τῷ δουκάτῳ Μεκλεμβούργου τῷ 1741, ἀποθ. τῷ 1802. Ὑπῆξε καθηγητὴς τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς φιλολογίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Βερολίνου 1776-1787, παιδαγωγὸς τοῦ βασιλέως Φρειδερίκου Γουλιέλμου Γ'ου καὶ διευθυντὴς μετὰ τοῦ Ῥάμλερ τοῦ θεάτρου τοῦ Βερολίνου 1787 — 1794. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ἐν Βερολίνῳ 1801—1806 εἰς 12 τόμους εἰς 8ον. Διακρίνονται μεταξὺ αὐτῶν «Ὁ εὐγενὴς υἱὸς», δρᾶμα αἰσθηματικὸν ἐπιτυχὲν τὰ μέγιστα· «Ὁ φιλόσοφος τοῦ κόσμου», ἐν ᾧ εὑρίσκονται παρατηρήσεις πλήρεις λεπτότητος καὶ εὐφυΐας περὶ τῶν ἠθῶν καὶ περὶ τῶν ἀνθρώπων· «Μέθοδος τοῦ ἀναπτύσσειν τὴν λογικὴν κατὰ τοὺς διαλόγους τοῦ Πλάτωνος», «Περὶ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς ποιήσεως», «Θεωρία τῆς μιμητικῆς», «Ὁ Καθρέπτης τῶν ἡγεμόνων», καὶ «Ἀορίντς Στάνκ», ἐξαίρετον ἠθικὸν μυθιστόρημα. Συνεγράφθη ἐν τῇ «Παγκοσμίῳ βιβλιοθήκῃ» τοῦ Νικολαΐ. Τὸ ὕφος τοῦ Ἔγγελ διακρίνεται διὰ τὴν εὐφράδειαν.

ΕΓΓΕΛΒΕΡΓ (ὄρος τῶν Ἀγγέλων), πολίχ. τῆς Ἑλβετίας ἐπὶ τοῦ Ἄα, ἐν μέσῳ τῶν ὀρέων 28, χιλιάμ. ΝΑ τῆς Σάρνεν· κάτοικ. 1665. Λαμπρὰ μονὴ βενεδικτίνων ἱδρυθεῖσα τῷ 1121 καὶ περιέχουσα πλουσίαν βιβλιοθήκην.

ΕΓΓΕΛΒΡΕΧΤ, καταγόμενος ἐκ τῆς Δελεκαρλίας, ὃς ἐξελέγη ὅπως κομίσῃ εἰς τὸν βασιλέα Ἐρῆχον ΙΓ'. τὰ παράπονα τῶν χωρικῶν ὑποφερόντων ἐκ τῶν ἐπιβεβλημένων φόρων καὶ τῶν ὕβρεων τοῦ διοικητοῦ Joss Ericson. Μὴ εἰσακουσθεὶς ἐγένετο ἀρχηγὸς τῶν δυσηρεστημένων τῷ 1434, ἐβάδισε κατὰ τῆς Στοκχόλμης, ἐνίκησε τὰ βασιλικὰ στρατεύματα, καθήρεσε τὸν βασιλέα καὶ ἐξελέγη μετὰ τοῦ Καρόλου Κανοῦτσον κυβερνήτης τῆς Σουηδίας· ἀλλ' ὁ συνάδελφος αὐτοῦ ἐδολοφόνησεν αὐτὸν τῷ 1436.

ΕΓΓΕΔΜΑΝ, γεννηθ. ἐν Μαλούζῃ τῷ 1788 ἀποθανὼν τῷ 1839, ἐσπούδασε τὴν ζωγραφικὴν ὑπὸ τὸν Ῥενιὲλ, διηύθυνεν ἐπί τινα χρόνον τὸ τμῆμα τῶν σχεδίων ἐν τῷ βιομηχανικῷ καταστήματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἔπειτα μετέβη εἰς τὸ Μόναχον τῷ 1814 ὅπως σπουδάσῃ τὴν λιθογραφίαν παρὰ τῷ Σενεφέλδερ ἐφευρετῇ αὐτῆς· εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν Γαλλίαν, ἐσύστησε κατάστημα ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ τῷ 1815 καὶ κατόπιν ἐν Παρισίοις τῷ 1816, ἐτελειοποίησε τὴν μελάνην, τὰ μολυβδοκόνδυλα καὶ ἐπενόησε τὴν χρωμο-λιθογραφίαν ἢ λιθοχρωμίαν ἤτοι λιθογραφικὴν τύπωσιν μετὰ χρωμάτων. Κατεσκεύασεν ὡραίους πίνακας εἰς μεγάλα συγγράμματα, ὁποῖα αἱ «ἀρχαιότητες τῆς Ἀλσατίας», ἡ «Περιήγησις εἰς Ἱσπανίαν», ἡ «Μετὰ εἰκονογραφιῶν περιήγησις εἰς Βρασιλίαν», ἡ «Περιήγησις εἰς Ἀνατολὴν» τοῦ κόμητος Φορβίνου κτλ. Ἐκτὸς τούτων συνέγραψεν «Ἐγχειρίδιον τῶν σχεδιογράφων λιθογράφων», καὶ «Πραγματείαν θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν τῆς λιθογραφίας».

ΕΓΓΕΝ, πόλ. τοῦ μεγάλου δουκάτου τοῦ Βάδεν ἐπὶ τοῦ Ἄαχ, 38 χιλ. ΒΔ τῆς Κωνσταντίας· κάτ. 2,250. Αὐτόθι ἐνίκησαν οἱ Γάλλοι ὑπὸ τὸν Μορὼ τοὺς Αὐστριακοὺς τῇ 3 μαΐου, 1800.

ΕΓΓΕΡ, πολίχ. τῆς Πρωσσίας ἐν Βεστφαλλίᾳ. Κάτοικοι 1,500. Λέγεται ὅτι ἐν αὐτῇ διέμεινε Βίτικιν ὁ μέγας, ὅστις ἐτάφη ἐν τῇ ἐνοριακῇ αὐτῆς ἐκκλησίᾳ. Ὁ αὐτοκράτωρ Κάρολος ὁ Δ' ἀνήγειρεν αὐτόθι πρὸς τιμὴν τοῦ σάξωνος τούτου ἥρωος μαυσωλεῖον τῷ 1377· τοῦτο μετηνέχθη τῷ 1414 εἰς Ἔρφορτ, ἀλλ' ἐπιστράφη πάλιν εἰς Ἔγγερ τῷ 1822.

ΕΓΓΖΕΡ (Emile Egger), ἕλλην εὐγενὴς γάλλος,

Δημόσιο Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

μέλος τοῦ Ἰνστιτούτου, ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις τῇ 18 Ἰουλίου 1813 ἐξ οἰκογενείας γερμανικῆς καταγωγῆς. Ἀναδειχθεὶς διδάκτωρ τῆς φιλολογίας τῷ 1833, ὑφηγητὴς τῶν ἀνωτέρων τάξεων τῷ 1834, ὑπηρέτησεν ὡς ἀναπληρωτὴς ὑφηγητὴς καὶ κατόπιν ὡς καθηγητὴς εἰς διαφόρους σχολὰς τῶν Παρισίων. Ἐγένετο κατ' ἀρχὰς γνωστὸς διὰ νέων ἐκδόσεων τοῦ Βαρρώνιου (de lingua latina ἐν Παρισίοις 1837) τοῦ Λογγίνου (ἐν Παρισίοις 1837) τῶν λειψάνων τοῦ Φέστου καὶ τοῦ Βερρίου Φλάκκου (ἐν Παρισίοις 1839). Τῷ 1839 ἐκέρδισε τὸ βραβεῖον τὸ προταθὲν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν Ὡραίων τεχνῶν ἐπὶ τοῦ ἐξῆς θέματος «Κριτικὴ ἐξέτασις τῶν ἀρχαίων ἱστορικῶν περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς βασιλείας τοῦ Αὐγούστου», καὶ ἀμέσως διωρίσθη καθηγητὴς τοῦ διδασκαλείου. Τῷ 1840 ἐκέρδισε διὰ συναγωνισμοῦ τὸν τίτλον ἀναπληρωτοῦ καθηγητοῦ τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας ἐν ταῖς φιλογογικαῖς σχολαῖς καὶ προσεκλήθη ὡς τοιοῦτος εἰς τὴν φιλολογικὴν σχολὴν τῶν Παρισίων, καὶ τῷ 1855 κατέλαβε τὴν ἕδραν καθηγητοῦ τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας. Τῷ 1854 εἶχεν ἐκλεγῆ μέλος τῆς ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῶν ὡραίων τεχνῶν διαδεχθεὶς τὸν Guérard. Ὁ Egger ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἱδρυτῶν τοῦ πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐν Παρισίοις Συλλόγου, καὶ τῶν μᾶλλον ζηλωτῶν πρὸς πρόοδον αὐτοῦ. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων ἐξέδωκεν Latini sermonis vetustioris reliquæ selectæ (ἐν Παρισίοις 1843), «Μέθοδον πρὸς σπουδὴν τοῦ ἑλληνικοῦ τονισμοῦ» (ἐν Παρισίοις 1844 συνεργαζομένου καὶ τοῦ κ. Γαλούσκη) «Ἔποψιν περὶ τῶν ἀρχῶν τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας» (ἐν Παρισίοις 1846), «Δοκίμιον περὶ τῆς ἱστορίας τῆς κριτικῆς παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀκολουθούμενον ὑπὸ τῆς Ποιητικῆς τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ ἐκλογῶν τῶν προβλημάτων αὐτοῦ, μετὰ γαλλικῆς μεταφράσεως καὶ ὑπομνημάτων» (ἐν Παρισίοις 1850) «Στοιχειώδεις γνώσεις τῆς συγκριτικῆς γραμματικῆς, ὅπως χρησιμεύσωσι πρὸς σπουδὴν τῶν τριῶν κλασικῶν γλωσσῶν, κατὰ τὸ νέον ἐπίσημον πρόγραμμα» (ἐν Παρισίοις 1852) «Ἀπολλώνιον Δύσκολον» (ἐν Παρισίοις 1854), «Ἱστορικὰς σκέψεις περὶ τῶν διεθνῶν συνθηκῶν παρὰ τοῖς Ἕλλησι καὶ τοῖς Ῥωμαίοις» (1856) «Περὶ τινων ἀνεκδότων περικοπῶν ἐσχάτως εὑρεθεισῶν ἐπὶ ἑλληνικῶν παπύρων» (1858) «Ὑπομνήματα περὶ τῆς ἀγγλικῆς φιλολογίας» (1863), «Παρατηρήσεις περὶ μεθόδου τινος τῆς παραγωγῆς συνηθεστάτης ἐν τῇ γαλλικῇ γλώσσῃ» κτλ (1864), καὶ τὸ πολυτιμότατον ἀληθῶς σύγγραμμα «Ὁ Ἑλληνισμὸς ἐν Γαλλίᾳ» (1869) δι' οὗ καταδεικνύει τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων εἰς τὴν γλῶσσαν, εἰς τὴν φιλολογίαν, εἰς τὸν πολιτισμὸν τῆς Γαλλίας, κτλ. Ὁ Egger ἐδημοσίευσε προσέτι πλεῖστα σπουδαῖα ἄρθρα εἰς περιοδικὰ συγγράμματα καὶ ἰδίως εἰς τὴν «Γενικὴν ἐφημερίδα τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως».

ΕΓΓΟΡΟΥΝ ἢ Ἐγγορνὰν, πόλ. τῆς Νιγριτίας, 23 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Κούκας, πλησίον τῆς λίμνης Τσάδ· κάτ. 30,000, ἡ ἐπισημοτέρα πόλις τοῦ βασιλείου Βουρνοῦ. Μεγάλη ἀγορὰ δούλων. Ἐμπόριον κοραλλίων, χαλκοῦ, κλπ.

ΕΓΓΟ-ΥΟ, βασίλειον τῆς νοτίου Νιγριτίας κατὰ μῆκος τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, πρωτ. Καβίνδα.

ΕΓΕΒΙΣΧ (Thiery) ἱστορικὸς γερμανὸς, γενν. περὶ τὸ 1760 ἐν Ὀλστεῖν, ἀποθανὼν τῷ 1814, καθηγητὴς τῆς ἱστορίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Κιέλου. Τὰ παρ' αὐτοῦ συγγράμματα εἶναι «Ἱστορία τῆς μοναρχίας τῶν Φράγκων ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου Καρόλου μέχρι τῆς ἐκλείψεως τῶν Καρολιδῶν», «Ἱστορία τῶν Γερμανῶν ἀπὸ Κορράδου Α' μέχρις Ἑρρίκου Β'», «Ἱστορία Μαξιμιλιανοῦ Α'», «Χαρακτὴρ καὶ ἤθη τῶν Γερμανῶν κατὰ τὸν μεσαίωνα», «Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῆς προόδου τῶν Γερμανῶν μέχρι Μαξιμιλιανοῦ τοῦ Α'», «Ἱστορία τῆς βασιλείας Καρόλου τοῦ μεγάλου», «Ἱστορία τῶν ταραχῶν τῶν Γράκχων», «Ἱστορικὸν δοκίμιον περὶ τῶν οἰκονομικῶν τῶν Ῥωμαίων», ἀρίστη πραγματεία, «Ἱστορία τῆς κοινοβουλευτικῆς ῥητορικῆς ἐν Ἀγγλίᾳ». «Ἐπιθεώρησις τῆς ἱστορίας τῆς Ἰρλανδίας», «Γεωγραφικαὶ καὶ ἱστορικαὶ σημειώσεις περὶ τῶν ἑλληνικῶν ἀποικιῶν τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου», «Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν χρονολογίαν τῆς Ἱστορίας», χρήσιμον ἐγχειρίδιον, «Δοκίμιον περὶ τῆς εὐτυχεστέρας διὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐποχῆς τῆς ῥωμαϊκῆς ἱστορίας» κτλ.

ΕΓΕΛ, (Γεώργιος-Βίλλιαμ-Φρειδερίκος) γερμανὸς, ἀρχηγὸς τῆς τελευταίας μεγάλης φιλοσοφικῆς σχολῆς ἐν Γερμανίᾳ, γενν. τῷ 1770 ἐν Στουτγάρδῃ, ἀποθ. τῷ 1831· υἱὸς τοῦ γραμματέως τῆς κυβερνήσεως τῆς Βυρτεμβέργης, ἐσπούδασε τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν θεολογίαν ἐν Τυβίγγῃ, ὅπου ἔσχε συμμαθητὴν τὸν Σχέλιγκ, ἔπειτα ἐν Ἰένῃ ὅπου ἐδίδασκεν ὁ Φίχτε. Παραδεχθεὶς κατ' ἀρχὰς τὰς ἰδέας τοῦ φιλοσόφου τούτου, ἔπειτα τὰς τοῦ Σχέλιγ, καὶ ἐπὶ τέλους ἔκαμεν ὅλον σύστημα. Ἤρξατο τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
Κρατικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

κάμνων δημόσια μαθήματα ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ἰένης 1801, διηύθυνεν ἀπὸ τοῦ 1808 μέχρι τοῦ 1816 τὸ γυμνάσιον τῆς Νυρεμβέργης, τῷ 1816 προσεκλήθη ὅπως καταλάβῃ τὴν ἔδραν τῆς φιλοσοφίας ἐν Ἐϊδελμβέργῃ, διεδέχθη τῷ 1818 τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ Φίχτε ἐν Βερολίνῳ καὶ ἐδίδαξεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Ὁ Ἔγελ πολεμῶν συγχρόνως καὶ τὸν Κάντιον εἰσαγαγόντα τὴν διάκρισιν καὶ τὸν ἀνταγωνισμὸν τοῦ ὑποκειμενικοῦ καὶ τοῦ ἀντικειμενικοῦ καὶ τὸν Φίχτε ὑποπεσόντα εἰς ἰδεαλισμὸν καθαρῶς ὑποκειμενικόν, παρεδέχετο ὡς τὸν Σχέλιγκ τὴν ἀπόλυτον μονάδα εἰς ἅπαντα, τὴν ταυτότητα τοῦ ὑποκειμένου καὶ τοῦ ἀντικειμένου, ἀλλ' ἐνῷ ὁ Σχέλιγκ, ὅπως ἐξηγήσῃ πῶς παράγεται τὸ πᾶν ἐκ ταύτης τῆς μονάδος, ἀναχωρεῖ ἐκ τοῦ ἀπολύτου, ὅπερ ἀπεκαλύφθη αὐτῷ διά τινος ἀμέσου ἐποπτείας, ὁ Ἔγελ ἀναχωρεῖ ἐκ τῆς ἰδέας, καὶ διισχυρίζεται ὅτι διὰ μόνης τῆς δυνάμεως τῆς διαλεκτικῆς ἐξέρχονται ἐκ τῆς ἰδέας πάντα, τὸ ἀπόλυτον, ἡ φύσις, τὸ πνεῦμα. Τὸ ἀπόλυτον εἶναι ἡ ἰδέα καθαρά, ἐρευνῶσα καθ' ἑαυτὴν καὶ κατὰ τρόπον ἀφῃρημένον· ἡ φύσις εἶναι ἡ ἰδέα πραγματοποιηθεῖσα καὶ γενομένη ἀντικείμενον· τὸ πνεῦμα εἶναι ἡ ἰδέα ἐπιστρέψασα εἰς ἑαυτήν· γενομένη δὲ ἡ ἰδέα πνεῦμα καὶ ἐπιστρέψασα εἰς ἑαυτὴν θεωρεῖ ἑαυτὴν ὡς «πνεῦμα ὑποκειμενικόν», καὶ «πνεῦμα ἀντικειμενικόν» καὶ ὡς «πνεῦμα ἀπόλυτον», καὶ οὕτω δίδει ἡμῖν ἢ τὴν «ψυχὴν» ἀντικείμενον τῆς ψυχολογίας, ἢ τὴν «κοινωνίαν» ἀντικείμενον τῆς ἠθικῆς ἢ τὸν «Θεὸν» ἀντικείμενον τῆς θρησκείας. Ἑπομένως ὁ Ἔγελ ὁρίζει τὴν φιλοσοφίαν «ἐπιστήμην τοῦ λόγου, ὅτις εἶναι ἡ ἰδέα καὶ συνείδησις πάσης ὑπάρξεως ἐν τῇ ἀναγαίᾳ αὐτῆς ἀναπτύξει». Ὅπως κατασκευάσῃ τὸ σύστημα αὐτοῦ τίθησι τὴν ἐπομένην ἀρχὴν «Πᾶν τὸ λογικὸν πραγματικὸν καὶ πᾶν τὸ πραγματικὸν λογικόν». Διαιρεῖ τὴν φιλοσοφίαν εἰς τρία μέρη τὴν «λογικήν», ἐπιστήμην τῆς ἰδέας καθαρῶς, τὴν «φιλοσοφίαν τῆς φύσεως», ἐπιστήμην τῆς ἰδέας ἐν τῇ ἀντικειμενικῇ αὐτῆς ὑπάρξει, τὴν «φιλοσοφίαν τοῦ πνεύματος», ὅπου ἐξηγεῖ πῶς ἡ ἰδέα γεννᾷ τὴν ψυχήν, τὴν κοινωνίαν καὶ τὸν θεὸν αὐτόν. Ἐν ἅπασι τοῖς συστήμασι αὐτοῦ ὁ Ἔγελ ἄρχεται ἀπὸ τῶν ἀφαιρέσεων αἵτινές εἰσι δ' αὐτὸν ἡ βάσις πάσης πραγματικότητος, ἀλλ' οὐδαμοῦ δείκνυσι τὸν τρόπον δι' οὗ εὑρίσκει τὰς ἀφαιρέσεις ταύτας. Ἡ φιλοσοφία τοῦ Ἔγελ ἐχρησιμεύσεν ἐν τῇ πολιτικῇ καὶ ἐν τῇ θρησκείᾳ εἰς ἐφαρμογὰς ἐπικινδύνους· κατηγορεῖται ὅτι ὁδηγεῖ εἰς τὸν πανθεϊσμὸν καὶ καταργεῖ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς. Ἡ σχολὴ τοῦ Ἔγελ ἀριθμεῖ πολυαρίθμους ὀπαδοὺς ἐπισήμους. Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἡ σχολὴ αὐτοῦ διηρέθη εἰς διαφόρους αἱρέσεις τὴν «ἀριστερὰν, τὴν δεξιὰν καὶ τὸ κέντρον». Οἱ μᾶλλον ἐξημμένοι ὀπαδοὶ τοῦ συστήματος τούτου ἐξήγαγον ἐξ αὐτοῦ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους συμπεράσματα ἐπαναστατικὰ καὶ ἀνατρεπτικὰ πάσης τάξεως ἠθικῆς καὶ θρησκευτικῆς, καὶ συνετέλεσαν οὐχὶ ὀλίγον νὰ παραχθῇ δυσπιστία εἰς ἅπαντα ἐν γένει τὰ φιλοσοφικὰ συστήματα καὶ νὰ ἀπομακρυνθῶσι τὰ πνεύματα ἐκ τῆς θεωρίας. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε ὁ Ἔγελ ἀποδεικνύεται εὐφυέστατος καὶ μεγάλου νοὸς ἀνὴρ, δυνάμενος νὰ συγκαταριθμηθῇ μετὰ τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τοῦ Καντίου. Διὰ τοῦ ἀχανοῦς καὶ βαθέως αὐτοῦ πνεύματος περιλαμβάνει ἁπάσας τὰς ἀνθρωπίνους γνώσεις, ἀναλύει καὶ τὰ δυσκολώτερα προβλήματα, ἐξετάζει αὐτὰ ὑφ' ὅλας αὐτῶν τὰς φάσεις καὶ κατορθόνει πάντοτε ἐπιτυχεστάτας λύσεις. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ περιέχουσι πλῆθυν ἰδιαιτέρων ἰδεῶν, ὧν ἡ ἀλήθεια εἶναι ἀνεξάρτητος τοῦ συστήματος. Τὸ ὕφος ὅμως αὐτοῦ εἶναι τοσοῦτῳ σκοτεινὸν ὥστε οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ κατηγοροῦσιν ἀλλήλους ὅτι δὲν ἐνόησαν τὰ γραφόμενα. Ὁ Ἔγελ ἐπεδόθη ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν, ἥτις κατ' αὐτὸν εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τοῦ παγκοσμίου πνεύματος ἐν τῷ χρόνῳ, καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς φιλοσοφίας, ἥτις ὀφείλει νὰ δείξῃ τὴν πρόοδον τοῦ πνεύματος ἐν τῇ συνειδήσει τῆς ἀληθείας, ὅτι ταὐτὸ εἶναι τὸ ἀπόλυτον». Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔκαμαν συλλογὴν τῶν συγγραμμάτων του καὶ ἐξέδωκαν αὐτὰ εἰς 19 τόμους ἐν Βερολίνῳ 1832—45. Τὰ κυριώτερα ἐξ αὐτῶν εἶναι «Διαφορὰ τοῦ Φίχτε καὶ τοῦ Σχέλιγκ» 1801, «Φαινομενολογία τοῦ πνεύματος» 1807, «Λογικὴ» 1812, «ἐγκυκλοπαιδεία τῶν φιλοσοφικῶν ἐπιστημῶν» 1817, «Φιλοσοφία περὶ τοῦ δικαίου», «Φιλοσοφία τῆς ἱστορίας», «Φιλοσοφία τῆς φύσεως», (ἐκδοθέντα μόνον ἐν τῇ συλλογῇ). Τινὰ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ μετεφράσθησαν εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν. Ὁ Ῥόζενκραντζ συνέγραψε τὸν βίον αὐτοῦ ἐν Βερολίνῳ 1844.

ΕΓΕΡ ἢ ΕΓΡΑ ποτ. τῆς Γερμανίας πηγάζων ἐκ τῆς Βαυαρίας καὶ εἰσερχόμενος εἰς Βοημίαν, ὅπου χύνεται εἰς τὸν Ἔλβαν διαρρέων εἰς διάστημα 200 γιλιαμ.

ΕΓΕΡ ἢ ΕΓΡΑ, πόλις τῆς Βοημίας πρωτ.

Ανθρωπιστικὴ Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

περιφερείας, 145 χιλιάμ. Δ τῆς Πράγας, κατ. 12 χιλιάδες. Ἀνώτερον δικαστήριον, κολλέγιον, σχολὴ διὰ τοὺς παῖδας τῶν στρατιωτικῶν, κομψὴ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς ἀγορᾶς κεῖται ἡ οἰκία ἐν ᾗ ἐσφάγη ὁ Βάλλεν-στεῖν τῷ 1634. Ὁ στρατάρχης Bell-Isle ἐκυρίευσε τὴν πόλιν ταύτην τῷ 1742, ἀλλ' ἀπέδωκεν αὐτὴν τὸ ἑπόμενον ἔτος. Τέλος τὰ φρούρια αὐτῆς κατηδαφίσθησαν τῷ 1808. Ἐν τοῖς πέριξ ὑπάρχουσι θερμὰ λουτρά, πολλοὺς ἔχοντα τοὺς θαμῶνας.

ΕΓΕΡ, οὐγγρικὸν ὄνομα τῆς ΕΡΔΑΟΥ, ἴδε.

ΕΓΕΣΤΑ, ἡ αὐτὴ καὶ ΑΙΓΕΣΤΑ καὶ ΣΕΓΕΣΤΑ (ἴδε. ΑΙΓΕΣΤΑ).

ΕΓΕΣΤΟΣ (ἴδε. ΑΙΓΕΣΤΟΣ).

ΕΓΙΖΑΣ, βασιλεὺς τῶν Βισιγότθων ἐν Ἱσπανίᾳ 687 — 700· κατεδίωξε τοὺς Ἰουδαίους καὶ ἀπεδίωξεν ἐκ τῶν παραλίων τῆς Ἀνδαλουσίας τοὺς σαρακηνοὺς πειρατάς.

ΕΓΙΝΖΑΡΔΟΣ, γραμματεὺς Καρόλ. τοῦ μεγάλου καὶ χρονογράφος τοῦ Θ' αἰῶνος· ἐξεπαιδεύθη ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ ἡγεμόνος τούτου μετὰ τῶν πριγκήπων τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ ὑπὸ διδάσκαλον τὸν Ἀλκουῖνον. Ἀπέκτησε τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μεγάλου Καρόλου ἀνέλαβε τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ Λοθαρίου υἱοῦ Λουδοβίκου τοῦ Ἀγαθοῦ. Περὶ τὰ 816 ἀπεσύρθη τῆς αὐλῆς καὶ ἔζησεν ἔν τινι μοναστηρίῳ· ὑπῆρξεν ἐπὶ 7 ἔτη ἀββᾶς τῆς Φοντινέλλης καὶ ἀπέθανε τῷ 844 ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Σελιγενστάδ. Σῴζονται δύο πολύτιμα συγγράμματα αὐτοῦ. Vita et gesta Caroli magni τυπωθὲν πολλάκις καὶ μεταφρασθὲν εἰς τὴν γαλλικὴν παρὰ διαφόρων, annales regum Francorum 741 — 829, καὶ 62 ἐπιστολαί. Ὁ J. B Teulet ἐξέδωκε τὰ συγγράμματα αὐτοῦ μετὰ γαλλικῆς μεταφράσεως καὶ σημειώσεων ἐν Παρισίοις 1843 καὶ 1857.—Διηγοῦνται ὅτι ὁ Ἐγινζάρδος συνέλαβεν ἔρωτα πρός τινα θυγατέρα Καρόλου τοῦ Μεγάλου ὀνομαζομένην Ἔμμαν, ὅτι ὁ ἔρως οὗτος ἔδωκεν αἰτίαν εἰς πολλὰ ῥωμαντικὰ συμβάντα καὶ ὅτι ἐπὶ τέλους κατώρθωσε νὰ νυμφευθῇ αὐτήν· οἱ κόμητες μάλιστα Ἐρβὰχ διισχυρίζονται ὅτι κατάγονται ἀπὸ τοῦ Ἐγινζάρδου καὶ τῆς Ἔμμας, καὶ ἐν τῇ πόλει Ἐρβὰχ φαίνεται τάφος τοῦ Ἐγινζάρδος, οὗτινος τὰ λείψανα μετεκομίσθησαν αὐτόθι τῇ φροντίδι τῶν κομήτων Ἐρβάχ· ἀλλ' αἱ διηγήσεις αὗται φαίνονται, ὅτι ἔχουσι μυθικὸν μᾶλλον χαρακτῆρα.

ΕΓΙΡΑ, ἐκ τῆς ἀραβικῆς λέξεως Χιζρά, ἥτις σημαίνει κυρίως «ἀποχώρησιν ἀπὸ τῶν φιλτάτων» καὶ ἑπομένως «φυγήν». Ὄνομα τῆς μωαμεθανικῆς χρονολογίας ἀρχομένης ἀπὸ τῆς 16 Ἰουλίου 622 μ. Χ, ἡμέρας καθ' ἣν ὁ Μωάμεθ λέγεται ὅτι ἔφυγεν ἐκ τῆς Μέκκας εἰς τὴν Μέδιναν, ὅπως σωθῇ ἀπὸ τῶν Κορεχιτῶν, παρ' ὧν ἔτρεχε κίνδυνον νὰ δολοφονηθῇ. Τὰ ἔτη τῆς ἐγίρας εἶναι καθαρὰ σεληνιακὰ συγκείμενα τὰ μὲν κοινὰ ἐκ 354 ἡμερῶν τὰ δὲ ἐμβόλιμα ἐκ 355· εἰς περίοδον 30 ἐτῶν, τὰ μὲν 19 εἶναι κοινὰ τὰ δὲ 11 ἐμβόλιμα. Εἶναι δὲ ἐμβόλιμα ἔτη τὰ ἐν τῇ σειρᾷ τῆς τριακονταετοῦς περιόδου ἔχοντα τοὺς ἀριθμοὺς 2, 5, 7, 10, 13, 15, 18, 21, 24, 26, 29. Διαιρεῖται τὸ ἔτος τῆς ἐγίρας εἰς 12 μῆνας, μοχαρὲμ, σεφὲρ, ῥεβιοὺλ-ἐββὲλ, ῥεβιοὺλ-ἀχὴρ, ὀζεμάζηλ-ἐββὲλ, ὀζεμάζηλ-ἀχὴρ, ῥεδζὲπ, σαμπὰν, ῥαμαζὰν, σεβὰλ, ζιλκαδὲ, ζιλχιδζὲ, ἐξ ὧν οἱ μὲν κατέχοντες περιττὴν θέσιν, ἤτοι ὁ μοχαρὲμ, ῥεβιοὺλ-ἐββὲλ, ὀζεμάζηλ-ἐββὲλ, ῥεδζὲπ, ῥαμαζὰν, ζιλκαδὲ ἔχουσιν ἀνὰ 30 ἡμέρας, ἐκ δὲ τῶν κατεχόντων ἀρτίαν θέσιν οἱ μὲν πρῶτοι πέντε, ἤτοι σεφὲρ, ῥεβιοὺλ-ἀχὴρ, ὀζεμάζηλ-ἀχὴρ, σαμπὰν, σεβὰλ ἔχουσιν ἀνὰ 29 ἡμέρας, ὁ δὲ τελευταῖος ἤτοι ὁ ζιλχιτζὲ ἔχει εἰς μὲν τὰ κοινὰ ἔτη 29 ἡμέρας, εἰς δὲ τὰ ἐμβόλιμα 30. Ἅπασα δὲ ἡ τριακονταετὴς περίοδος ἔχει ἡμέρας 10,631. Ἐκ τῆς συντόμου ταύτης ἐκθέσεως τῆς χρονολογίας τῆς ἐγίρας καταδεικνύεται ὅτι οἱ μῆνες δὲν συμπίπτουσι πάντοτε εἰς τὰς αὐτὰς ὥρας τοῦ ἡλιακοῦ ἔτους, ὅπερ εἶναι μεγαλείτερον κατὰ 11 περίπου ἡμέρας, ἑπομένως ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔτους ὡς καὶ αἱ ἑορταὶ κατὰ πᾶν ἐπιὸν ἔτος προλαμβάνουσι τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους καὶ τὰς ἑορτὰς τῶν χριστιανῶν, ἐχόντων ἡλιακὸν ἔτος, κατὰ 11 ἢ 10 ἢ 12 ἡμέρας. Ἡ ἀντιπαράθεσις τῶν δύο χρονολογιῶν καὶ ἡ τροπὴ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην καὶ ἀντιστρόφως ἔχει δυσκολίας τινάς· ἀλλ' ἐπειδὴ πρόκειται περὶ ἀριθμῶν, πάντοτε δύναται νὰ φθάσῃ τις εἰς ἀκριβὲς συμπέρασμα, ἐὰν ἐκτελέσῃ ἀκριβῶς τινὰς ὑπολογισμοὺς ὅσον περίπλοκοι καὶ ἂν ἦναι οὗτοι.

Ἡ πρώτη δυσκολία παρουσιάζεται ἐν τῇ ἀταξίᾳ, ἥτις φαίνεται ὅτι ὑπάρχει εἰς τὴν σειρὰν τῶν ἐμβολίμων ἐτῶν. Ἐὰν ὅμως ἀρχίσῃ τις ἀπὸ τοῦ 16ου ἔτους τῆς τριακονταετοῦς περιόδου καὶ θεωρήσας τὸ ἔτος τοῦτο ὡς πρῶτον ἐξακολουθήσῃ ἀπαριθμῶν τὰ λοιπὰ ἔτη καὶ καταντήσῃ μέχρι τοῦ 15ου ὅπερ νὰ θεωρήσῃ 30ὸν ἡ ἀταξία αὕτη ἐξαλείφεται· οὕτω θέλει τις ἴδει ὅτι ἡ τριακονταετὴς περίοδος διαιρεῖται εἰς δύο ἑνδεκαετίας καὶ μίαν ὀκτοετίαν· ἑκάστη δὲ ἑνδεκαετία εἰς τρεῖς

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορυφαίων Ελλήνων
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τριετίας καὶ μίαν διετίαν καὶ ἡ ὀκταετία εἰς δύο τριετίας καὶ μίαν διετίαν. Τὸ τελευταῖον δὲ ἔτος ἑκάστης τριετίας καὶ ἑκάστης διετίας εἶναι ἐμβόλιμον, ἤτοι ἐὰν σημειώσωμεν τὰ μὲν κοινὰ ἔτη διὰ τοῦ σημείου υ τὰ δὲ ἐμβόλιμα διὰ τοῦ σημείου —, παρουσιάζεται ἡ ἀκόλουθος τάξις·

υυ— υυ— υυ— υ—
υυ— υυ— υυ— υ—
υυ— υυ— υ—

οἱ δὲ ἀριθμοὶ οἱ παριστῶντες τὴν σειρὰν τῶν ἐμβολίμων ἐτῶν ἐν τῇ οὕτω διατεταγμένῃ τριακονταετεῖ ταύτῃ περιόδῳ εἶναι.

3, 6, 9, 11, — 14, 17, 20, 22,—25, 28, 30.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ πρώτη τοῦ πρώτου ἔτους τῆς ἐγίρας συμπίπτει, ὡς ἀνωτέρω εἴδομεν, τῇ 16 ἰουλίου τοῦ 622, καὶ τὰ πρῶτα δεκαπέντε ἔτη περιέχοντα 9 κοινὰ ἔτη ἐκ 354 ἡμερῶν καὶ 6 ἐμβόλιμα ἐκ 355, ἀποτελοῦσιν ἀριθμὸν ἡμερῶν 5,316· ἐὰν ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἀποτελέσῃ συνέχειαν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς 16 ἰουλίου 622, ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς οὕτω διατεταγμένης τριακονταετοῦς περιόδου θέλει συμπέσει τῇ 3ῃ φεβρουαρίου τοῦ 637. Δευτέρα δυσκολία παρουσιάζεται ἐν τῇ ἀταξίᾳ ἥτις φαίνεται ὅτι ὑπάρχει εἰς τοὺς μῆνας τῆς χριστιανικῆς χρονολογίας. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ χριστιανικὴ χρονολογία κατὰ τὸ ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον ἔχει περίοδον τεσσάρων ἐτῶν, περιέχουσαν 1461 ἡμέρας, καθόσον τὰ πρῶτα 3 ἔτη αὐτῆς κοινὰ ὄντα σύγκεινται ἐκ 365 ἡμερῶν τὸ δὲ τελευταῖον (πᾶν μετὰ Χριστὸν ἔτος διαιρούμενον ἀκριβῶς διὰ 4) ἐμβόλιμον ἐκ 366 ἡμερῶν, καὶ ὅτι τὸ ἔτος διαιρεῖται εἰς 12 μῆνας, ἐξ ὧν 7 μὲν, ὁ πρῶτος, ὁ τρίτος, ὁ πέμπτος, ὁ ἕβδομος, ὁ ὄγδοος, ὁ δέκατος καὶ ὁ δωδέκατος ἔχουσι 31 ἡμέρας, 4 δὲ, ὁ τέταρτος, ὁ ἕκτος, ὁ ἔνατος καὶ ὁ ἑνδέκατος ἔχουσι 30 ἡμέρας, εἷς δὲ ὁ δεύτερος ἔχει 28 μὲν ἡμέρας εἰς τὰ κοινὰ ἔτη, 29 δὲ εἰς τὰ ἐμβόλιμα. Τὸ τοιοῦτον παρουσιάζει δυσκολίαν καθόσον δὲν φαίνεται τάξις εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, ἃς ἔχουσιν οἱ μῆνες. Ἀλλὰ καὶ ἡ δυσκολία αὕτη ἀφαιρεῖται ἐὰν πρώτη τοῦ ἔτους τεθῇ οὐχὶ ἡ πρώτη τοῦ πρώτου μηνὸς, τοῦ Ἰανουαρίου, ἀλλὰ ἡ πρώτη τοῦ τρίτου μηνὸς, τοῦ μαρτίου, οἱ δὲ δύο πρῶτοι μῆνες θεωρηθῶσιν ὡς τελευταῖοι τοῦ προηγουμένου ἔτους. Τότε δύνανται οἱ δώδεκα μῆνες νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο πενταμηνίας καὶ μίαν διμηνίαν, ἑκάστης δὲ πενταμηνίας οἱ μὲν κατέχοντες περιττὴν θέσιν θέλουσιν ἔχει 31 ἡμέρας, οἱ δὲ ἄρτιον 30 τῆς δὲ διμηνίας ὁ μὲν πρῶτος θέλει ἔχει 31 ἡμέρας, ὁ δὲ τελευταῖος 28 ἢ 29. Ἤτοι ἐὰν σημειώσωμεν τοὺς μὲν μῆνας τοὺς ἔχοντας 31 ἡμέρας διὰ τοῦ σημείου — τοὺς δὲ ἔχοντας 30 διὰ τοῦ σημείου υ, παρουσιάζεται ἡ ἀκόλουθος τάξις·

— υ — υ —
μάρ. ἀπρ. μάϊος. ἰούν. ἰούλ.
— υ — υ —
αὔγ. σεπ. ὀκτώβ. νοέμ. δεκ.
— υ
ἰαν. φεβρ.

Τῶν δύο τούτων δυσκολιῶν ἀρθεισῶν τὰ λοιπὰ εὐκόλως ἐννοοῦνται καίτοι παρουσιάζοντα ὑπολογισμοὺς ὀπωσοῦν περιπεπλεγμένους. Πρὸς τοῦτο χρειάζεται ἡ λύσις τῶν ἑπομένων προβλημάτων·

Α'. Δοθείσης ἡμερομηνίας τινὸς τῆς ἐγίρας νὰ εὑρεθῇ ὁ αὔξων αὐτῆς ἀριθμὸς, ἤτοι ποίαν ἀριθμητικὴν σειρὰν ἔχει αὕτη ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἔτους. Πρὸς λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου πολλαπλασιάζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν προηγουμένων μηνῶν ἐπὶ 59, καὶ τὸ γινόμενον (αὐξανόμενον κατὰ μονάδα ἐὰν ἦναι ἀριθμὸς περιττὸς) διαιρεῖται διὰ 2, εἰς δὲ τὸ πηλίκον προστίθεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν τοῦ δεδομένου μηνός.

Β'. Δοθέντος τοῦ αὔξοντος ἀριθμοῦ ἡμερομηνίας τινὸς τῆς ἐγίρας νὰ εὑρεθῇ αὕτη. Πρὸς λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου τὸ διπλάσιον τοῦ αὔξοντος ἀριθμοῦ διαιρεῖται διὰ 59· τὸ μὲν πηλίκον δεικνύει τοὺς προηγουμένους μῆνας, τὸ δὲ κατάλοιπον (ἐλαττούμενον κατὰ μονάδα ἐὰν ἦναι περιττὸς ἀριθμὸς) διαιρεῖται διὰ 2, καὶ οὕτως εὑρίσκεται ἕτερον πηλίκον δεικνύον τὸν ἀριθμὸν τῆς ἡμέρας τοῦ ζητουμένου μηνός.

Σημ. Ἐὰν εἰς τὴν διὰ τοῦ 59 διαίρεσιν μείνῃ κατάλοιπον 0 ἢ 1, ἡ ζητουμένη ἡμερομηνία εἶναι ἡ τελευταία τοῦ μηνὸς, οὗ τινος τὴν ἀριθμητικὴν σειρὰν δεικνύει τὸ πηλίκον.

Γ'. Δοθείσης ἡμερομηνίας τινὸς χριστιανικῆς νὰ εὑρεθῇ ὁ αὔξων αὐτῆς ἀριθμός. Πρὸς λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου πολλαπλασιάζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν προηγουμένων μηνῶν (ἀρχῆς γινομένης ἀπὸ τοῦ μαρτίου) ἐπὶ 30, καὶ εἰς τὸ γινόμενον προστίθενται τόσαι μονάδες ὅσοι εἶναι οἱ ἐξ αὐτῶν ἐκ 31 ἡμερῶν συγκείμενοι μῆνες, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῆς ἡμέρας τοῦ δεδομένου μηνός.

Δ'. Δοθέντος τοῦ αὔξοντος ἀριθμοῦ ἡμερομηνίας τινὸς χριστιανικῆς νὰ εὑρεθῇ αὕτη.

Πρὸς λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου ἀφαιρεῖται ἀπὸ τοῦ αὔξοντος ἀριθμοῦ ὁ 153 ὁσάκις εἶναι δυνατὸν (ἤτοι ἢ ἁπαξ ἢ οὐδάκις), καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπολοίπου ὁ 61 ὁσάκις εἶναι δυνατὸν (ἤτοι

ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκη
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ἢ ἅπαξ ἢ οὐδόλως) καὶ ἀπὸ τοῦ νέου ὑπολείπου ὁ 31 ἐὰν εἶναι δυνατόν. Προστίθενται ὁ 5 ὁσάκις ἀφῃρέθη ὁ 153, καὶ ὁ 2 ὁσάκις ἀφῃρέθη ὁ 61. καὶ ἡ μονὰς ἐὰν ἀφῃρέθη ὁ 31. Τὸ ἄθροισμα δεικνύει τοὺς παρελθόντας μῆνας ἀπὸ τοῦ μαρτίου, καὶ τὸ μετὰ τὴν τελευταίαν ἀφαίρεσιν ὑπόλοιπον τὴν ἡμέραν τοῦ ζητουμένου μηνός.

Σημ. Ἐὰν μετά τινα ἀφαίρεσιν δὲν μείνῃ ὑπόλοιπον, ἡ ζητουμένη ἡμερομηνία εἶναι ἡ τελευταία τοῦ μηνὸς οὗτινος τὴν ἀριθμητικὴν σειρὰν δεικνύει τὸ ἄθροισμα.

Πρὶν γείνῃ ἐπιχείρησις εἰς τὴν λύσιν τῶν δύο κυρίων προβλημάτων ἤτοι νὰ εὑρεθῇ ἡ χριστιανικὴ χρονολογία ἡ ἀντιστοιχοῦσα εἰς δεδομένην χρονολογίαν ἐγίρας, καὶ τ' ἀνάπαλιν· νὰ εὑρεθῇ χρονολογία τῆς ἐγίρας ἡ ἀντιστοιχοῦσα εἰς χριστιανικὴν χρονολογίαν, ἀναγκαῖα καθίστανται αἱ ἑπόμεναι σημειώσεις. *α'*. ἡ τριακονταετὴς περίοδος τῆς ἐγίρας ἔχει 10,631 ἡμ. ἑκάστη τῶν δύο ἑνδεκαετιῶν αὐτῆς, 3,898, καὶ ἑκάστη τῶν τριετιῶν εἰς ἃς ὑποδιαιρεῖται ἡ ἑνδεκαετία 1063, καὶ ἕκαστον κοινὸν ἔτος 354. *β'*. ἑκάστη τετραετὴς περίοδος τῆς χριστιανικῆς χρονολογίας ἔχει 1461 ἡμέρας, καὶ ἕκαστον κοινὸν ἔτος 365. *γ'*. Ὀκτὼ τετραετεῖς περίοδοι τῆς χριστιανικῆς χρονολογίας (32 ἔτη) ἰσοδυναμοῦσι πρὸς μίαν τριακονταετῆ περίοδον τῆς ἐγίρας καὶ 1057 ἡμέρας. *δ'*. Μία τριακονταετὴς περίοδος τῆς ἐγίρας ἰσοδυναμεῖ πρὸς 7 τετραετεῖς περιόδους τῆς χριστιανικῆς χρονολογίας (28 ἔτη) καὶ 404 ἡμέρας. *ε'*. Μεταξὺ τῆς 1ης μαρτίου τοῦ 636 μ. Χ. καὶ τῆς 1ης μουχαρὲμ τοῦ 16ου ἔτους ἐγείρας (637 φεβρ. 3) ὑπάρχει διαφορὰ 339 ἡμερῶν. *ς'*. Μεταξὺ τῆς 1ης μουχαρὲμ τοῦ 16 ἔτους ἐγίρας (637 φεβρ. 3) καὶ τῆς 1ης μαρτίου τοῦ 640 μ. Χ. ὑπάρχει διαφορὰ 1122 ἡμερῶν.

Μεταβαίνομεν ἤδη εἰς τὴν λύσιν τῶν δύο προβλημάτων.

Ε'. Νὰ εὑρεθῇ ἡ χριστιανικὴ χρονολογία ἡ ἀντιστοιχοῦσα εἰς δεδομένην χρονολογίαν ἐγίρας. Ἀπὸ τοῦ ἔτους τῆς ἐγίρας ἀφαιροῦνται 16 τὸ ὑπόλοιπον διαιρεῖται διὰ 30, καὶ τὸ ἐκ τῆς πρώτης ταύτης διαιρέσεως κατάλοιπον διὰ 11 καὶ τὸ ἐκ τῆς δευτέρας ταύτης διαιρέσεως κατάλοιπον διὰ 3. Τὸ ἐκ τῆς πρώτης διαιρέσεως πηλίκον πολλαπλασιάζεται ἐπὶ 28 καὶ ἐπὶ 404, τὸ ἐκ τῆς δευτέρας διαιρέσεως πηλίκον ἐπὶ 3898, τὸ ἐκ τῆς τρίτης πηλίκον ἐπὶ 1063 καὶ τὸ ἐκ τῆς τρίτης διαιρέσεως κατάλοιπον ἐπὶ 354. Ἐκτὸς τοῦ γινομένου τοῦ ἐκ τῆς πρώτης διαιρέσεως πηλίκου ἐπὶ 28, τὰ λοιπὰ γινόμενα προστίθεται καὶ εἰς τὸ ἄθροισμα αὐτῶν προστίθεται καὶ ὁ αὔξων ἀριθμὸς τῆς ἡμερομηνίας καὶ ὁ ἀριθμὸς 339. Τὸ ἄθροισμα διαιρεῖται διὰ 1461 καὶ τὸ ἐκ τῆς διαιρέσεως ταύτης κατάλοιπον διὰ 365. Προστίθεται τὸ γινόμενον τοῦ ἐκ τῆς πρώτης διαιρέσεως πηλίκου ἐπὶ 28, τὸ τετραπλάσιον τοῦ πηλίκου τῆς διὰ 1461 διαιρέσεως, καὶ τὸ πηλίκον τῆς διὰ 365 διαιρέσεως καὶ ὁ ἀριθμὸς 636. Τὸ ἄθροισμα δεικνύει τὸ μετὰ Χριστὸν ἔτος. Τὸ δὲ κατάλοιπον τῆς διὰ 365 διαιρέσεως τὸν αὔξοντα ἀριθμὸν τῆς χριστιανικῆς ἡμερομηνίας.

Σημ. Ἐὰν μετὰ τὴν διαίρεσιν τοῦ 1461 μ νὴ κατάλοιπον 0, ἡ ζητουμένη ἡμερομηνία εἶναι ἡ 29 φεβρουαρίου· ἐὰν δὲ μετὰ τὴν διαίρεσιν τοῦ 365 μένῃ κατάλοιπον 0, ἡ ζητουμένη ἡμερομηνία εἶναι ἡ 28 φεβρουαρίου.

Ϛ'. Νὰ εὑρεθῇ ἡ χρονολογία τῆς ἐγίρας ἡ ἀντιστοιχοῦσα εἰς δεδομένην χριστιανικὴν χρονολογίαν. Ἀφαιρεῖται ἀπὸ τοῦ μετὰ Χριστὸν ἔτους ὁ ἀριθμὸς 640 (κατὰ ἰανουάριον καὶ φεβρουάριον ὁ ἀριθμὸς 641). Τὸ ὑπόλοιπον διαιρεῖται διὰ 32, καὶ τὸ ἐκ τῆς διαιρέσεως ταύτης κατάλοιπον διὰ 4. Τὸ ἐκ τῆς πρώτης διαιρέσεως πηλίκον πολλαπλασιάζεται ἐπὶ 30 καὶ ἐπὶ 1057, τὸ ἐκ τῆς δευτέρας διαιρέσεως πηλίκον ἐπὶ 1461 καὶ τὸ ἐκ τῆς δευτέρας διαιρέσεως κατάλοιπον ἐπὶ 365. Ἐκτὸς τοῦ γινομένου τοῦ ἐκ τῆς πρώτης διαιρέσεως πηλίκου ἐπὶ 30, τὰ λοιπὰ γινόμενα προσίθενται, καὶ εἰς τὸ ἄθροισμα αὐτῶν προσίθεται ὁ αὔξων ἀριθμὸς τῆς ἡμερομηνίας καὶ ὁ ἀριθμὸς 1122. Τὸ ἄθροισμα διαιρεῖται διὰ 10, 631, καὶ ἀπὸ τὸ ἐκ τῆς διαιρέσεως ταύτης κατάλοιπον ἀφαιρεῖται 3,898 ὁσάκις εἶναι δυνατόν, καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπολοίπου 1063 ὁσάκις εἶναι δυνατόν, καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπολοίπου 354 ὁσάκις εἶναι δυνατόν. Προστίθενται τὸ γινόμενον τοῦ ἐκ τῆς διὰ 32 διαιρέσεως πηλίκου ἐπὶ 30, καὶ τοῦ ἐκ τῆς διὰ 10,631 διαιρέσεως πηλίκου ἐπὶ 30, καὶ τοσάκις ὁ 11 ὁσάκις ἀφῃρέθη ὁ 3898 καὶ τοσάκις ὁ 3 ὁσάκις ἀφῃρέθη ὁ 1063, καὶ τόσαι μονάδες ὁσάκις ἀφῃρέθη ὁ 354, καὶ 16. Τὸ ἄθροισμα δεικνύει τὰ ἔτη τῆς ἐγίρας. Τὸ δὲ μετὰ τὴν τελευταίαν ἀφαίρεσιν τοῦ 354 ὑπόλοιπον τὸν αὔξοντα ἀριθμὸν τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἐγίρας.

Σημ. Ἐὰν εἰς τὴν διὰ τοῦ 10,631 διαίρεσιν μείνῃ κατάλοιπον 0, ἢ εἰς τὰς ἀφαιρέσεις τοῦ 3,898 ἢ τοῦ 1063 μείνῃ ὑπόλοιπον 0, ἡ ζητουμένη ἡμερομηνία εἶναι ἡ 30 Ζλχιαὲ τοῦ προηγουμένου ἔτους· διὰ δὲ εἰς τὰς ἀφαιρέσεις τοῦ 354 μείνῃ ὑπόλοιπον 0, ἡ ζητουμένη ἡμερομηνία εἶναι ἡ 29 Ζλχισὶ τοῦ προηγουμένου ἔτους.

ΔΗΜΟΣΙΟ ΒΙΒΛΙΟΘΕΚΗ Κοινωνικής Επιστήμης Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ἅπαντες οὗτοι οἱ ὑπολογισμοὶ ἐγένοντο ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου. Ὅσον διὰ τὸ γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον χρειάζεται μικρά τις τροποποίησις. Τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο ἄρχεται ἀπὸ τῆς 5)15 ὀκτωβρίου 1582· ἐκ τῆς ἐποχῆς ταύτης μέχρι τῆς 18)28 φεβρουαρίου 1700 προηγεῖται κατὰ 10 ἡμέρας· ἀπὸ τῆς 19 φεβρουαρίου (1 μαρτίου) 1700 μέχρι τῆς17)28 φεβρουαρίου 1800 διοφέρει κατὰ 11 ἡμέρας· ἀπὸ τῆς 18 φεβρουαρίου (1 μαρτίου, 1800 μέχρι τῆς 16)28 φεβρουαρίου 1900 διαφέρει καὶ θέλει διαφέρει κατὰ 12 ἡμέρας, ἀπὸ 17 φεβρουαρ. (1 μαρτίου) 1900 μέχρι τῆς 15)28 φεβρουαρίου 2,100 θέλει διαφέρει κατὰ 13 ἡμέρας καὶ οὕτω καθεξῆς· καθόσον ἐν τῷ γρηγοριανῷ ἡμερολογίῳ πᾶν μετὰ Χριστὸν ἔτος διαιρούμενον ἀκριβῶς δι' 100 καὶ μὴ διαιρούμενον διὰ 400 δὲν εἶναι ἐμβόλιμον, ἐνῷ κατὰ τὸ Ἰουλιανὸν εἶναι, καὶ εἰς διάστημα 400 ἐτῶν γίνεται διαφορὰ 3 ἡμερῶν. Ὅθεν ὅτε μὲν πρόκειται νὰ τραπῇ χρονολογία ἐγίρας εἰς χριστιανικὴν χρονολογίαν κατὰ τὸ γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον, προηγουμένως γίνονται αἱ ἀνωτέρω πράξεις, καὶ κατόπιν γίνεται ἡ προσθήκη τῶν ἡμερῶν καθ' ἃς διαφέρουσι τὰ δύω ἡμερολόγια· ὅτε δὲ πρόκειται νὰ τραπῇ χριστιανικὴ χρονολογία κατὰ τὸ γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον εἰς χρονολογίαν ἐγίρας, προηγουμένως γίνεται ἡ ἀφαίρεσις τῶν ἡμερῶν καθ' ἃς διαφέρουσι τὰ δύο ἡμερολόγια, καὶ ἔπειτα γίνονται αἱ ἀνωτέρω πράξεις. Διὰ τῶν πράξεων τούτων τρέπονται ἀμοιβαίως πρὸς ἀλλήλας αἱ δύο χρονολογίαι προσδιοριζομένων ἀκριβῶς τοῦ ἔτους τοῦ μηνὸς καὶ τῆς ἡμέρας. Διὰ νὰ τραπῶσιν ὅμως μόνον τὰ ἔτη ἀμοιβαίως γίνονται ἄλλαι πράξεις μὴ ἔχουσαι μὲν ἀκρίβειαν, ἀλλὰ προτιμώμεναι ὡς ἁπλούσταται. Αἱ πράξεις αὗται βασίζονται ἐπὶ τῶν ἑπομένων.

32 ἔτη χριστιανικὰ περιέχουσιν ἡμέρας 11, 688· ἀφ' ἑτέρου 33 ἔτη ἐγίρας περιέχουσιν ἡμέρας 11,694 καὶ ὥρας 8· ἡ διαφορὰ εἶναι 6 ἡμ. 8 ὥραι, ἥτις παροράται καὶ οὕτως ὑποτίθεται ὅτι 32 ἔτη χριστιανικὰ ἰσοδυναμοῦσι πρὸς 33 ἔτη ἐγίρας. Συνεπεία τούτου:

Α'. Ὅπως τραπῇ ἔτος ἐγίρας εἰς ἔτος χριστιανικόν, διαιρεῖται διὰ 33, τὸ πηλίκον ἀφαιρεῖται ἀπ' αὐτοῦ καὶ εἰς τὸ ὑπόλοιπον προστίθεται 622.

Β'. Ὅπως τραπῇ ἔτος χριστιανικὸν εἰς ἔτος ἐγίρας, ἀφαιρεῖται ἀπ' αὐτοῦ 622, τὸ ὑπόλοιπον διαιρεῖται διὰ 32 καὶ τὸ πηλίκον προστίθεται εἰς τὸ ὑπόλοιπον.

ΕΓΚΕ, θεολόγος διαμαρτυρόμενος, γεννῆ. ἐν τῷ δουκάτῳ τοῦ Βρούνσβικ τῷ 1752, ἀποθ. τῷ 1809· ὑπῆρξε καθηγητὴς τῆς θεολογίας ἐν Ἑλμσταλδ. διευθυντὴς τοῦ σεμιναρίου τῶν ἱεροκηρύκων, ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου τῆς Κενιγσλούτερ καὶ ἀντιπρόεδρος τοῦ πρεσβυτερίου τῆς Βολφενβοῦτελ. Κατέλιπεν «ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν» γερμανιστὶ πολλάκις τυπωθεῖσαν, Lineamenta institutionum fidei ehristianae καὶ συνέταξε «Τὰ χρονικὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας». Ἐν τοῖς συγγράμασιν αὐτοῦ εἰσχωρεῖ ὁ ὀρθολογισμὸς (rationalisme).

ΕΓΚΕΔ, χημικὸς καὶ ὀρυκτολόγος Γερμανός, γενν. ἐν Φρέϊβεργ τῆς Σαξωνίας τῷ 1679 ἀποθ. τῷ 1744. Κατέλιπε συγγράμματα Flora saturnisans, ἐν Λειψίᾳ 1722. Pyritologia ἢ «Φυσικὴν ἱστορίαν τῆς πυρίτιδος. Εἰσαγωγὴν εἰς τὴν ὀρυκτολογίαν κλπ.

ΕΓΚΕΛΑΔΟΣ, υἱὸς τοῦ Ταρτάρου καὶ τῆς Γῆς, εἷς τῶν ἑκατογχείρων γιγάντων, φονευθείς, κατά τινας ὑπὸ τοῦ Σιληνοῦ ἐν τῇ Γιγαντομαχίᾳ κατ' ἄλλους κεραυνωθεὶς ὑπὸ τοῦ Διός, ῥίψαντος κατ' αὐτοῦ τὸ ὄρος Αἴτνην. Ὅτε περιεστρέφετο καὶ ἀνέπνεε, τὸ ὄρος ἐσείετο, καὶ ὁ κρατὴρ αὐτοῦ ἐξέβρευγε πῦρ καὶ καπνόν. Ἐσφαλμένως συγχέετο μετὰ τοῦ Τυφῶνος. Μέγας ἀριθμὸς θηρίων, οἷα ἡ Σφίγξ, αἱ Γοργόνες, ἡ Λερναία Ὕδρα, ὁ Κέρβερος, ὁ Γηρυόνης κλπ. λέγονται τέκνα αὐτοῦ καὶ τῆς Ἐχίδνης.

ΕΓΚΡΑΤΙΤΑΙ, αἱρετικοὶ τῆς Β' ἑκατονταετηρίδος, ἀπέχοντες τοῦ οἴνου, διότι ἐμέθυσεν ἐξ αὐτοῦ ὁ Νῶε. Ἐφρόνουν ὅτι ὁ Ἀδὰμ δὲν ἐσώθη, καὶ ἀπέρευγον τὸν γάμον, οὗτινος τὴν ἐφεύρεσιν ἀπέδιδον εἰς τὸν δαίμονα.

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ, λίαν ἐκτεταμμένον σύγγραμμα γαλλικόν, ἐν ᾧ ἐκτίθεται πληρέστατα τὸ φιλοσοφικόν, νεωτεριστικόν, κριτικὸν καὶ ἄθρησκον πνεῦμα τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐγκυκλοπαιδείας ἐπεχείρησεν εἷς μόνος ἀνήρ, ὁ Διδερότος, καὶ κατὰ πρόσκλησιν αὐτοῦ συνετέλεσαν εἰς τὴν σύνταξιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἔκδοσιν διάφοροι ἄνδρες τῆς Γαλλίας καὶ ἰδίως οἱ φιλόσοφοι Βολταῖρος, Δαλαμβέρτος, Βυφών, Μοντεσκιού, Κονδιλλὰκ, Μαβλὺ, Δουκλὸ, Τυργὸ, Ἑλβέτιος, δ' Ὁλβάχ, Νέκκερ, Μορελλὲ, Μαρμοντὲλ, Ῥαϊνὰλ, Γρὶμ, Σαὶν-Λαμβὲρ κλπ. Τὸ σύγγραμμα ἔφερε τίτλον Encyclopédie ou Dictionnaire raisonné des sciences, des arts et metiers, par une société des gens de lettres, mis en ordre par Diderot, et quant à la partie mathématiqne par Dalembert. Ψυχὴ τῆς ἐπιχειρήσεως ὑπῆρξεν ὁ

Διδερότους, ἐπιθεωρῶν ἅπαντα τὰ ἄρθρα, γράφων ὁ ἴδιος περὶ τῆς φιλοσοφίας, τῶν θρησκειῶν, τῆς ἱστορίας, τῆς πολιτικῆς, τῆς γραμματικῆς καὶ πρὸ πάντων περὶ τῶν μηχανικῶν τεχνῶν· ὁ Δαλαμβέρτος ἐπεφορτίσθη τὰ μαθηματικά, καὶ διὰ τῆς λελογισμένης αὐτοῦ ἐπιφυλάξεως περιώρισε τὴν ὁρμὴν τοῦ Διδερότου. Οὗτος συνέγραψε τὴν εἰσαγωγὴν τῆς ἐγκυκλοπαιδείας καὶ τὰ προλεγόμενα, ἔνθα δεικνύει πνεῦμα θαυμάσιον διὰ τὴν κατάταξιν τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων. Μεθ' ἅπαντα τὰ ἐμπόδια, ἅτινα κατὰ τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης διήγειρε τὸ κοινοβούλιον καὶ ὁ κλῆρος, καὶ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Δαλαμβέρτου καὶ πολλῶν συνεργατῶν, ὁ Διδερότος κατώρθωσεν εἰς διάστημα 20 ἐτῶν νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον. Ἡ ἐγκυκλοπαιδεία προήγαγε τὰς ἰδέας, δι' ὧν παρεσκευάσθη ἡ γαλλικὴ ἐπανάστασις τοῦ 1789, κηρύττουσα τὴν ἐλευθερίαν τοῦ σκέπτεσθαι καὶ τοῦ γράφειν, τὴν κυριαρχίαν τῶν λαῶν, καὶ τὴν δύναμιν τῶν τεχνῶν καὶ τῆς βιομηχανίας περιφρονουμένων μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Συνέκειτο ἐξ 28 τόμων εἰς φύλλον. Τῷ 1776—7 ἐδημοσιεύθη Παράρτημα αὐτῆς ἐκ 5 τόμων καὶ τῷ 1780 Ἀναλυτικὸς πίναξ ἐκ δύο τόμων. Τῷ 1777 ἐγένετο ἔκδοσις ἐν Γενεύῃ εἰς 39 τόμους συγχωνευθέντος καὶ τοῦ παραρτήματος, καὶ τῷ 1778 ἐν Βέρνῃ καὶ Λωσάνῃ εἰς 36 τόμους. Ἡ ἐγκυκλοπαιδεία τοῦ Διδερότου ἐχρησίμευσεν ὡς βάσις εἰς τὴν ἐγκυκλοπαιδείαν τοῦ Panckoucke καὶ Agasse 1781-1832 εἰς 201 τόμ. Ἐν Ἀγγλίᾳ συνετάγη ἡ Encyclopaedia Britannica τοῦ Νάπιερ ἐν Ἐδιμβούργῳ, 1788 ἧς ἡ 7η ἔκδοσις ἐγένετο ἐν Λονδίνῳ 1831-1842· ἡ New Cyclopædia τοῦ Rees ἐν Λονδίνῳ 1802—19 εἰς 45 τόμ., ἡ Edinbourg Encyclopædia τοῦ Brewster 1815—30 εἰς 18 τόμους, ἡ Encyclopaedia mitropolitana τοῦ Smedley ἐν Λονδίνῳ 1818 — 45 εἰς 25 τόμ. Ἐν Γερμανίᾳ ἡ Γερμανικὴ ἐγκυκλοπαιδεία τοῦ Koester καὶ Roos, ἐν Φραγκφούρ 1788 — 1804 εἰς 23 τόμους μὴ συμπληρωθεῖσα, καὶ ἡ Παγκόσμιος Ἐγκυκλοπαιδεία τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν ἀρξαμένη ἐν Λειψίᾳ τῷ 1818 ὑπὸ Erschio καὶ Grueber καὶ παύσασα τῷ 1852 εἰς 209 τόμ. μὴ συμπληρωθεῖσα εἰσέτι. Παρ' ἡμῖν ἀνέλαβε τοιαύτην ἐπιχείρησιν ἐν Σμύρνῃ ὁ ἀρχιμανδρίτης Παΐσιος ὁ Καισαρεύς, ἐκδοὺς Ἐγκυκλοπαιδικὸν λεξικὸν καὶ παράρτημα αὐτοῦ κατὰ φυλλάδια, ἐν Σμύρνῃ.

ΕΓΛΟΝ, βασιλεὺς τῶν Μωαβιτῶν καθυποτάξας καὶ καταπιέσας τοὺς Ἑβραίους ἐπὶ 18 ἔτη (1345-1327 π. Χ) ἢ κατὰ τὸ Art de verifier les dates 1514—1496 π. Χ). Ὁ θεὸς πρὸς ἀπελευθέρωσιν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ ἀνήγειρε κατ' αὐτοῦ τὸν Ἀώδ, ὅστις ἐφόνευσεν αὐτόν.

ΕΓΛΥ (Κάρολος-Φίλιππος Monthenault d' Egly), φιλόλογος, γενν. ἐν Παρισίοις, τῷ 1699, ἀπεβ. τῷ 1749. Δημοσιεύσας «Ἱστορίαν τῶν ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Βουρβόνων βασιλέων τῆς Σικελίας», ἐν Παρισίοις, 1741, εἰς 4 τόμους, ἐγένετο μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν. Μετέφρασεν ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ τοὺς «Ἔρωτας τοῦ Κλυτοφῶντος καὶ τῆς Λευκίππης», ἐν Παρισίοις, 1734 καὶ ἐκ τοῦ λατινικοῦ τὴν «Καλλιπαιδίαν» τοῦ Κλαυδίου Κιλλέτου, ἐν Παρισίοις. 1749. Ἀνέγνω ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ ὑπόμνημα περὶ τῶν Σκυθῶν, ἐξ οὗ ὁρμώμενος ὁ Φρερὲ ἔκαμε τὰς σοφὰς αὐτοῦ ἐρεύνας περὶ τῶν σκυθικῶν καὶ σαρματικῶν ἐθνῶν.

ΕΓΜΟΝ, κωμόπολις τοῦ βασιλείου τῆς Ὁλλανδίας, 8 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Ἀλκμαάρ. Ἀρχαῖον μοναστήριον τῶν Βενεδικτίνων, ἱδρυθὲν τῷ 923 ὑπὸ Θιερρὺ Β', κόμητος τῆς Ὁλλανδίας· ἀρχαῖον ἰσχυρὸν φρούριον, ἐξ οὗ ὠνομάσθη ἡ οἰκογένεια Ἐγμόν. Τὸ φρούριον τοῦτο κατεστράφη ὑπὸ τῶν ἀνταρτῶν τῶν Κάτω Χωρῶν πρὸς ἐκδίκησιν τοῦ Φιλίππου κόμητος τῆς Ἐγμὸν καταταχθέντος εἰς τὴν μερίδα τοῦ δουκὸς τῆς Ἄλβης ἀντιβασιλέως Φιλίππου τοῦ Β'. Αὐτόθ. ἐγένετο μάχη μεταξὺ Ῥώσσων καὶ Γάλλων τῷ 1799.

Ἔγμὸν (οἰκογένεια τῆς), ἀρχαία καὶ ἔνδοξος οἰκογένεια τῶν Κάτω Χωρῶν, ἧς οἱ ἀρχηγοὶ ἀνεγνωρίζοντο ὑπὸ τοῦ μοναστηρίου τῆς Ἐγμόν. Ἀνέρχεται μέχρι Βερνόλδ τῆς Ἐγμὸν, ζῶντος κατὰ τὰ τέλη τῆς ΙΑ' ἑκατονταετηρίδος· οἱ κύριοι τῆς Ἐγμὸν ἀποκτήσαντες τὴν κομητείαν τῆς Βυρὲν τῷ 1472 διηρέθησαν εἰς δύο κλάδους ἀπασθενθέντας, τὸν μὲν τῷ 1550, τὸν δὲ τῷ 1707. Ὁ Ἀρνοῦλδος, ὁ Ἀδόλφος καὶ ὁ Κάρολος δ' Ἐγμὸν ἐκ τῆς πρωτοτόκου οἰκογενείας ἐβασίλευσαν ἐν τῷ δουκάτῳ τῆς Γκέλδρας (μετὰ διαφόρων διακοπῶν) ἀπὸ τοῦ 1423 μέχρι τοῦ 1538· οἱ κύριοι τῆς Ἐγμὸν καὶ τῆς Βυρὲν προεβιβάσθησαν εἰς κόμητας οἱ μὲν τῷ 1486, οἱ δὲ τῷ 1412.

Ἔγμὸν (Κάρολος δ'), δοὺξ τῆς Γκέλδρης, γενν. τῷ 1467, ἀπεβ. τῷ 1538. Υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Ἀδόλφου ἠγωνίσθη νὰ πολεμήσῃ τὰς ἑνώσεις τῆς οἰκογενείας τῆς Αὐστρίας ἐπὶ τοῦ δουκάτου τῆς Γκέλδρης, ὅπερ Ῥενάλδος ὁ Δ'ος, δοὺξ τῆς Γκέλδρης παρεχώρησεν εἰς τὸν Ἀρνοῦλ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Ν.Π.Ι.Δ.)

δον κόμητα τῆς Ἐγμόν. Ἀναγνωρισθεὶς τῷ 1492 ἐν Νιμὲγ παρὰ τῶν ἐπισημοτέρων κτηματιῶν, ἀντέστη μετ' ἐπιτυχίας εἰς τὰς διαφόρους ἐπιθέσεις τοῦ αὐτοκράτορος Μαξιμιλιανοῦ Α'ου. Τῷ 1507 ἐπιφελούμενος ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ πρίγκηπος Φιλίππου ὥρμησε κατὰ τῆς Βραβάντης καὶ κατέκτησε πολλὰς πόλεις· ἀλλὰ καίτοι ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐπιτυχῶν ἠναγκάσθη τῷ 1528 νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν κυριαρχίαν τοῦ αὐτοκράτορος διὰ τὸ δουκάτον τῆς Γκέλρης. Τῷ 1538 ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ παραδοθέντων πρὸς τὸν δοῦκα τῶν Κλεβῶν, ἀπέθανεν ἐκ θλίψεως.

ΕΓΜΟΝ (Λαμοράλ, κόμης δ') ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν δουκῶν τῆς Γκελρης, γεννηθεὶς τῷ 1522, ἀποθ. τῷ 1568. Κατ' ἀρχὰς ὑπηρέτησεν ὡς στρατηγὸς τοῦ ἱππικοῦ ὑπὸ Φιλιππον τὸν Β' καὶ ἐδοξάσθη εἰς τὰς μάχας τοῦ Σαὶν-Κεντὲν τῷ 1557 καὶ τῶν Γραβελινῶν τῷ 1558. Κατὰ τὴν ἀνταρσίαν τῶν Κάτω Χωρῶν κατὰ τῶν Ἱσπανῶν, ὁ δ' Ἐγμὸν ἠθέλησε νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος αὐτοῦ καὶ συνέδεσε σχέσεις μετὰ τοῦ πρίγκηπος τοῦ Ὀράγγης καὶ τῶν συμμάχων αὐτοῦ· ὁ πρίγκηψ τῆς Ἄλδης διοικητὴς τῆς χώρας ἐκ μέρους Φιλίππου τοῦ Β' καὶ προσωπικὸς αὐτοῦ ἐχθρὸς πληροφορηθεὶς περὶ τούτου, ἔρριψεν αὐτὸν εἰς εἱρκτὴν καὶ μετὰ 9 μῆνας ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν τῷ 1568 μὴ δοὺς προσοχὴν εἰς τὰς παρακλήσεις πολλῶν Κραίτων, καὶ αὐτοῦ τοῦ αὐτοκράτορος Μαξιμιλιανοῦ Α'. Τὴν ποινὴν ταύτην ἐπηκολούθησε γενικὴ ἐπανάστασις καὶ μακρὸς πόλεμος, ὃ οὐ ἀπεσπάσθησαν διὰ παντὸς αἱ Κάτω Χῶραι ἀπὸ τῆς Ἱσπανίας. Τὸ τραγικὸν τέλος τοῦ Ἐγμὸν ἐχρησίμευσεν εἰς τὸν Γκαῖτε διὰ ἓν τῶν καλλιτέρων αὐτοῦ δραμάτων.

Ἐγμὸν (Φίλιππος, κόμης δ'), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ἔμεινε πιστὸς εἰς Φίλιππον τὸν Β', καίτοι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ φονευθέντος. Ἀποσταλεὶς εἰς Γαλλίαν πρὸς βοήθειαν τῆς κατὰ τῶν Καλβινιστῶν συμμαχίας, ὡδήγει τοὺς Ἱσπανοὺς κατὰ Ἑρρίκου τοῦ Δ' ἐν Ἰβρὶ, ὅπου ἐνικήθη καὶ ἐφονεύθη (1593).

ΕΓΝΩΤΙΑ, πόλ. τῆς Ἀπουλίας ἐν τῇ Κάτω Ἰταλίᾳ κειμένη ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης· ἤδη ἐρείπια πλησίον τοῦ Torre d'Agnazzo. Στράβ.

ΕΓΡΙ-ΣΟΥ, ὄρος τῆς Μακεδονίας ἐν τῇ ἀρχαιότητι ΟΡΒΗΛΟΣ ὑπερῳκοδ. ἐν αὐτῷ μέταλλα ἀργύρου.

ΕΓΧΕΛΕΙΣ, τὸ ἐν. Ἔγχελυς. Λαὸς ἐγχελείων τῆς μακεδονικῆς Ἰλλυρίας. Ἡρόδοτ. καὶ Στέφ. Βυζάντιος.

ΕΓΧΕΛΙΟΙ = Ἔγχελεῖς παρὰ Στράβωνι.

ΕΔΒΑΡΣ (Ἐρρίκος-Milne), σοφὸς γάλλος, καταγωγῆς βελγικῆς, μέλος τοῦ Ἰνστιτούτου καὶ τῆς Ἰατρικῆς Ἀκαδημίας, γενν. ἐν Bruges τῇ 23 ὀκτωβρίου 1800, ἐσπούδασε τὴν ἰατρικὴν ἐν Παρισίοις. Ἀναδειχθεὶς διδάκτωρ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1823, ἐπεδόθη εἰς τὰς ἐπιστήμας, ἐδίδαξε κατὰ πρῶτον τὴν φυσικὴν ἱστορίαν ἐν τῷ λυκείῳ Ἑρρίκου Δ', κατὰ τὸ 1841 ἐν τῷ μουσείῳ (Museum) καὶ ἐν τῇ σχολῇ τῶν ἐπιστημῶν, ἧς ἐγένετο καὶ πρύτανις. Τῷ 1862 διωρίσθη ἐν τῷ μουσείῳ καθηγητὴς τῆς ζωολογίας διαδεχθεὶς τὸν Σαὶντ-Ἱλαίρ. Γενόμενος τῷ 1838 μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν εἰς τὸ τμῆμα τῆς ἀνατομίας καὶ τῆς ζωολογίας ὡς διάδοχος τοῦ Cuvier, ἐξελέγη ἐλεύθερος ἑταῖρος τῆς ἰατρικῆς Ἀκαδημίας τῷ 1854. Τῷ 1847 ἔλαβε τὸ παράσημον τῆς λεγεῶνος τῆς τιμῆς. Συνέγραψε διάφορα ἐπιστημονικὰ συγγράμματα καὶ ἄρθρα ἐγκυκλ. διακρίνεται τὸ ἐπιγραφόμενον Récherches anatomiques sur les crustacés (1828) γερθὲν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν.

ΕΔΒΙΓ, ἰατρὸς καὶ βοτανικὸς, γενν τῷ 1730 ἐν Κρονστὰδ τῆς Τρανσυλβανίας, ἀποθ. τῷ 1799· μετῆλθε τὴν ἰατρικὴν ἐν Χέμνιτζ τῆς Σαξωνίας καὶ τῷ 1781 ἀποκατέστη ἐν Λειψίᾳ ὅπου διωρίσθη καθηγητὴς καὶ ἔφορος τοῦ Βοτανικοῦ Κήπου. Σώζονται συγγράμματα αὐτοῦ· Fundamenta historiae naturalis muscorum frondosorum, ἐν Λειψίᾳ, 1782—83. Theoria generationis et fructificationis plantarum cryptogamicarum 1784. Τὰ συγγράμματα ταῦτα ἐπήνεγκον προόδους ἐν τῇ φυσιολογίᾳ τῶν φυτῶν, καὶ αἱ θεωρίαι τοῦ Ἔδβιγκ περὶ καρποφορίας ἐγένοντο γενικῶς παραδεκταί.

ΕΔΒΙΓΓΕ (Ἁγ.), προστάτις τῆς Σιλεσίας θυγάτηρ τοῦ Βαρθόλδου, δουκὸς τῆς Καρινθίας, καὶ ἀδελφὴ Ἄννης τῆς Μερανίας. Γεννηθεῖσα τῷ 1174, ἐνυμφεύθη τὸν Ἑρρίκον δοῦκα τῆς Σιλεσίας καὶ τῆς Πολωνίας, καὶ ἐγέννησε μετ' αὐτοῦ ἓξ τέκνα, ἅπερ ἀνέθρεψε μόνη. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου αὐτῆς ᾠκοδόμησε μοναστήριον ἐν Τρέμπνιτζ τῆς Σιλεσίας, εἰς ὃ ἐνεκλείσθη, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ τῷ 1243. Περὶ τοῖς δυτικοῖς ἑορτάζεται τῇ 15 ὀκτωβρίου.

ΕΔΒΙΓΓΕ, θυγάτηρ τοῦ Λουδοβίκου βασιλέως τῆς Ὀξυγγρίας, ἐνυμφεύθη τῷ 1386 τὸν Γιαγγελὸν, μέγαν δοῦκα τῆς Λιθουανίας γενόμενον ἔπειτα βασιλέα τῆς Πολωνίας ὑπὸ τὸ ὄνομα Βλα-

Δημοσία Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Σ.Α.)

δίσλαον Ε'. Ἀπέθανε τῷ 1399 ἐν Κρακοβίᾳ, ἀφοῦ τὰ μέγιστα συνετέλεσεν εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν Λιθουανίᾳ.

ΕΔΓΑΡ ὁ εἰρηνικός, βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, υἱὸς Ἐδμόνδου Α' διεδέχθη τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἐδβὺ τῷ 957, ἐνίκησε τοὺς Νορθουμβριανοὺς καὶ τοὺς Σκώτους, ὑπέταξε μέρος τῆς Ἰρλανδίας, ἀνήγειρε πόλεις ἐν τοῖς κράτεσιν αὐτοῦ καὶ ἔδωκε σοφοὺς νόμους. Ὁ Ἅγιος Δουνστὰν ὑπῆρξε σύμβουλος αὐτοῦ, καὶ ὁ κλῆρος ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐξήκμασε μεγάλην ἐπιρροήν, ἀλλὰ τὰ ἤθη αὐτοῦ ἦσαν διεφθαρμένα. Ἀνήρπασεν ἀπό τινος μοναστηρίου τὴν Ἐθέλδην ἢ Γουιλφρόδην· ἕνεκα δὲ τοῦ ἐγκλήματος τούτου ὁ ἅγ. Δουνστὰν κατεδίκασεν αὐτὸν ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη νὰ μὴ φορῇ τὸ στέμμα αὐτοῦ. Πληροφορηθεὶς περὶ τῆς ὡραιότητος τῆς Ἐλφρίδης, θυγατρὸς ἑνὸς κόμητος, ἐπεφόρτισεν ἕνα ἐκ τῶν εὐνοουμένων αὐτοῦ νὰ ὁδηγήσῃ αὐτὴν εἰς τὴν αὐλήν. Οὗτος ἐγένετο ἐραστὴς τῆς Ἐλφρίδης, καὶ ἀφοῦ ἐνυμφεύθη αὐτήν, ἐξηπάτησε τὸν Ἐδγάρδον διὰ ψευδοῦς ἐκθέσεως· ἀλλ' ὁ Ἐδγάρδος μαθὼν τὴν ἀλήθειαν ἔπληξεν αὐτὸν διὰ μαχαίρας καὶ ἐνυμεύθη τὴν χήραν αὐτοῦ. Τὸ συμβὰν τοῦτο ἐγένετο ἀντικείμενον ἀγγλικῆς τραγῳδίας συνταχθείσης ὑπὸ τοῦ Μασόν. Ἀπέθανε τῷ 975.

Ἔδγαρ Ἄθελιγκ, ἀνεψιὸς Ἐδουάρδου τοῦ ὁμολογητοῦ. Εἶχε δικαιώματα ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἀγγλίας, ἀλλ' ἀπεξένωσεν αὐτὸν ὁ Ἀρόλδος καὶ κατόπιν Γουλιέλμος ὁ Κατακτητής. Μετὰ ἀνωφελῆ προσπάθειαν πρὸς κατάληψιν τοῦ στέμματος παρητήθη πασῶν τῶν ἀξιώσεων αὐτοῦ καὶ ὑπηρέτησε πιστῶς τὸν Γουλιέλμον. Ἦτον ὁ τελευταῖος γόνος τῆς ἐξ ἀρρένων γραμμῆς τῶν ἀγγλο-σαξώνων βασιλέων.

Ἔδγαρ βασιλεὺς τῆς Σκωτίας, υἱὸς Μαλκόλμ Γ', καὶ ἀνεψιὸς τοῦ προηγουμένου ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 1098 μέχρι τοῦ 1107. Ἀπέδιωξε τὸν ἅρπαγα Δονάλδ Η', καὶ ἐνύμφευσε τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ματθίλδην μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἑρρίκου Α'.

ΕΔΔΑ, διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου ὅπερ σημαίνει προμήτωρ ὁηλοῦνται 2 βιβλία περιέχοντα τὴν σκανδιναυϊκὴν μυθολογίαν. Τὸ πρῶτον γεγραμμένον εἰς στίχους συνετάχθη ἐν Ἰσλανδίᾳ κατὰ τὴν ΙΑ' ἑκατονταετηρίδα 50 περίπου ἔτη μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ, παρὰ τοῦ Σαιμούνδ Σωσσυνίου τοῦ σοφοῦ, θελήσαντος νὰ διατηρήσῃ τὰ λείψανα τῶν ἀρχαίων λατινικῶν, τὸ δὲ ἕτερον χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ ΙΒ' αἰῶνος. Ἡ ἀρχαία Ἐδδα περιέχει ποιήματα μυθολογικὰ καὶ ποιήματα ἡρωϊκά· τὰ πρῶτα περιστρέφονται εἰς τὴν κοσμογονίαν, τὴν ἱστορίαν τοῦ Ὀδὶν (τοῦ μεγίστου τῶν σκανδιναυϊκῶν θεῶν), τοῦ Τὸρ, τοῦ Φρέϋρ, τοῦ Βάλδερ καὶ ἄλλων, τὰ δὲ ἡρωϊκὰ περὶ τὰ κατορθώματα τῶν κατακτητῶν ὁποῖοι ὁ Βαϊλσουγκ, Σίγουρδ καὶ ἄλλοι· ἡ εἰς τὸ πεζὸν Ἔδδα διαιρεῖται εἰς πολλὰ μέρη καὶ περιέχει τὰ μυθολογικὰ καὶ ἱστορικὰ συναξάρια, ποιητικὸν γλωσσάριον, καὶ τὴν σκανδιναυϊκὴν προσῳδίαν. Αἱ Ἔδδαὶ ἀνεκαλύφθησαν τῷ 1643 ἐν Ἰσλανδίᾳ. Τὰ χειρόγραφα αὐτῶν διατηροῦνται ἐν Ὀψάλῃ καὶ ἐν Κοπενάγῃ. Τὰ πρωτότυπα κείμενα ἐδημοσιεύθησαν καὶ μετεφράσθησαν ὑπὸ τοῦ Ῥεζενίου καὶ Μάγνουσεν ἐν Κοπενάγῃ, καὶ παρὰ τοῦ Ἀζφελίου ἐν Στοκχόλμῃ. Ἡ δεσποσύνη Du Paget ἔκαμε γαλλικὴν μετάφρασιν 1839—40, καὶ ὁ Ἤργαμ ἀνέλαβε πλήρη ἔκδοσιν τοῦ κειμένου μετὰ μεταφράσεως καὶ σχολίων ἐν Στρασβούργῳ, 1838—1853.

ΕΔΕΛΙΝΟΣ (François Hedelin abbé d' AUBIGNAC), γενν. ἐν Παρισίοις, τῷ 1604, ἀπεθ. ἐν Νεμοὺρ τῷ 1676· κατ' ἀρχὰς δικηγόρος, ὕστερον ἐνεκολπώθη τὸ ἐκκλησιαστικὸν σχῆμα. Ἐπεφορτίσθη ὑπὸ τοῦ καρδιναλίου Ῥιχελιὲ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ δουκὸς δὲ Φρονσὰκ, καὶ διωρίσθη ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου Aubignac, ἐξ οὗ καὶ ὀνομάζεται. Συνέταξε σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον Pratique du Théâtre, ὅπερ εἶναι ὑπόμνημα εἰς τὸν Ἀριστοτέλην. Συνέταξε τραγῳδίαν ἀποτυχοῦσαν τὴν «Ζηνοβίαν», δι' ἣν ὁ Βολταῖρος εἶπεν ὅτι εἶναι ἀπόδειξις ὅτι αἱ γνώσεις δὲν δίδουσι τὰ προτερήματα. Ἀδιάλλακτος ἐχθρὸς τοῦ Κορνηλίου, ὅστις δὲν ἔκαμε μνείαν αὐτοῦ ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ Examens προσέβαλεν ἐπίσης καὶ τὸν Ménage ἐν τινι συγγράμματι ἐπιγραφομένῳ Térence justifié. Εἶναι εἷς ἐκ τῶν πρώτων, οἵτινες διεσχυρίσθησαν ὅτι ὁ Ὅμηρος εἶναι ἰδανικὸν πρόσωπον, καὶ ὅτι τὰ ποιήματα τοῦ Ὁμήρου εἶναι συλλογὴ ποιημάτων διαφόρων ἐποχῶν καὶ διαφόρων συγγραφέων.

ΕΔΕΜ, λέξις ἑβραϊκὴ σημαίνουσα τέρψιν· ὁ ἐπίγειος παράδεισος κατὰ τὴν Γένεσιν, κῆπος τερπνότατος ἐν ᾧ ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα ἔχαιρον εὐδαιμονίαν. Ἀγνοεῖται ἀκριβῶς ποῦ ἔκειτο ὁ κῆπος οὗτος. Τινὲς φρονοῦσιν ὅτι ἔκειτο ἐν τῇ Μηδίᾳ, περρέομένη ὑπὸ τεσσάρων ποταμῶν τοῦ Φάσιδος, τοῦ Ἄξ υ, τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Τίγρητος, ἀνήκοντας πρὸς τοὺς τέσσαρας ὑπὸ τῆς Γενέσεως μνημονευομένους ποταμούς. Ὁ Ὠ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

εγένης καί τινες αἱρετικοί ἐφρόνουν ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξεν ἐπίγειος παράδεισος καί ὅτι τά περί Ἐδέμ ἐν τῇ Γενέσει ἐκτίθενται ἀλληγορικῶς.

ΕΔΕΜΑΡΚΕΝ, ἐπαρχία τῆς Νορβηγίας λία ὀρεινή. ἔχουσα ὑπέρ τάς 100 χιλιάδ. κατοίκων.

ΕΔΕΡ, ποταμός τῆς Γερμανίας πηγάζων ἐκ τῆς Βετσφαλίας, διαρρέων τήν Ἔσσην, διερχόμενος διά τῆς Κάσσελ καί τῆς Φρίτζλερ καί χυνόμενος εἰς τόν ποταμόν Φούλδεν μετά ῥοῦν 125 χιλιάμ. Παρασύρει χρυσόν.

ΕΔΕΡΙΧ, φιλόσοφος γερμανός, γενν. τῷ 1675 ἐν Γέϊθεν τῆς Μισνίας, ἀποθ. τῷ 1748, ὑπῆρξε πρύτανις τοῦ γυμνασίου τῆς Ἄϋν. μικρᾶς πόλεως τῆς Σαξωνίας πλησίον τῆς Δρέσδης. Συνέταξε πολλά λεξικά κλασικά, μεταξύ τῶν ὁποίων διακρίνονται «Μυθολογικόν λεξικόν» καί «Πρόχειρον ἑλληνικόν λεξικόν» ἐν Λειψίᾳ 1722 ἐπί πολύν χρόνον χρησιμεύσαν, ἀνατυπωθέν τῷ 1766 ὑπό Ἐρνέστη καί τῷ 1827 ὑπό Πασσόῳ.

ΕΔΕΣΙΑ, θεά τοῦ φαγητοῦ παρά τοῖς ἀρχ. Ῥωμαίοις.

ΕΔΕΣΣΑ, ἀρχαία πόλις τῆς βορείου Μεσοποταμίας σήμερον Ὄρφα. Ἡ παράδοσις ἀποδίδει τήν ἀνέγερσιν αὐτῆς εἰς τόν Νεμρώδ τῆς Ἱερᾶς Γραφῆς Ἐπί τῶν Σελευκιδῶν ἐκλήθη «Καλλιῤῥόη» διά τάς ὡραίας ἐν αὐτῇ καί καθαράς πηγάς τῶν ὑδάτων. Ἐπί Ἀντιόχου τοῦ Ζ' ὠνομάσθη Ἀντιόχεια. Ἐπί τῶν Ῥωμαίων πρωτεύουσα τῆς Ὀσροηνῆς, ἔσχεν ἐπί τριῶν αἰώνας ἰδίους βασιλεῖς καλουμένους Ἀβγάρους Εἷς ἐκ τῶν Ἀβγάρων πληροφορηθείς κατά τόν Εὐσέβιον καί τόν Εὐάγριον περί τῶν θαυμάτων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔγραψεν αὐτῷ καί προσεκάλεσεν εἰς Ἔδεσσαν ἵνα ἰάνῃ αὐτόν ἐκ τῆς λέπρας, ὁ δέ Ἰησοῦς Χριστός ἀπέστειλεν αὐτῷ ἐν μανδηλίον ἐν ᾧ ἐνεχαράχθη ἀχειροποιήτως ἡ εἰκών αὐτοῦ, συνοδεύσας αὐτό μετ' ἐπιστολῆς γεγραμμένης ὑπό τοῦ Ἀποστόλου Θωμᾶ, ἐν ᾗ ὑπέσχετο ὅτι μετά τήν ἀνάληψιν αὐτοῦ θέλει ἀποστείλει ἕνα ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὅπως ἰάνῃ αὐτόν (ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἑορτάζεται τῇ 16 αὐγούστου ἡ ἐξ Ἐδέσσης μετακόμισις τοῦ ἁγίου μανδηλίου)· πραγματικῶς δέ μετέβη εἰς Ἔδεσσαν ὕστερον ὁ ἅγιος Θαδδαῖος εἷς τῶν Ἑβδομήκοντα καί ἐβάπτισεν αὐτόν· ἔκτοτε διεδόθη ἐν αὐτῇ ὁ χριστιανισμός, ὅστις διήρκεσε μέχρι τῆς ἐποχῆς τῶν Σταυροφόρων. Ὁ Τραϊανός ἐλεηλάτησεν αὐτήν ἕνεκα τῆς ἀμφιβόλου διαγωγῆς τῶν ἐγκλείστων αὐτῆς κατά τούς ἐναντίον τῶν Ἀρμενίων καί τῶν Πάρθων πολέμους τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους. Τῷ 216 ἡ Ἔδεσσα μετεβλήθη εἰς στρατιωτικήν ἀποικίαν ὑπό τό ὄνομα Colonia Marcia Edessenorum. Ἐν τῇ χριστιανικῇ ἐκκλησίᾳ ἔλαβεν οὐσιώδες μέρος. Ὁ ἅγιος Ἐφραίμ ὑπῆρξεν ἐπίσκοπος Ἐδέσσης· ἠριθμοῦντο ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτῆς πλείονα τῶν 300 μοναστηρίων. Ἡ Ἔδεσσα ἐκυριεύθη πολλάκις καί ἀνεκτήθη κατά τούς μεταξύ τοῦ βυζαντινοῦ κράτους καί τῶν Σασανιδῶν πολέμους. Οἱ Ἄραβες κατέκτησαν αὐτήν ὡς καί ἅπασαν τήν Μεσοποταμίαν κατά τό 639. Τῷ 1097 ὁ Βαλδουΐνος ἀδελφός τοῦ Γοδοφρειδου τῆς Βουιλλῶνος ἐκυρίευσε τήν πόλιν ταύτην καί κατέστησεν αὐτήν πρωτεύουσαν χριστιανικοῦ κράτους, τοῦ πρώτου παρά τῶν σταυροφόρων ἱδρυθέντος κράτους, ὅπερ ἐθεωρεῖτο ὡς προπύργιον τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἡγεμόνευσαν ἐν αὐτῇ ὁ Βαλδουΐνος Α' 1097 — 1100, προσθείς εἰς τό κράτος αὐτοῦ τά Σαμόσατα καί πολλάς ἄλλας πόλεις, ἀλλ' ἐγκατέλειψε τό κράτος τοῦτο καί δεχθείς τό στέμμα τοῦ βασιλείου τῆς Ἱερουσαλήμ — ὁ Βαλδουΐνος Β', 1100—1118 ἐξάδελφος τοῦ προηγουμένου, αἰχμάλωτος παρά τοῖς Σελτζουκίδαις Τούρκοις ἐπί πέντε ἔτη, καί γενόμενος κατόπιν διάδοχος τοῦ Βαλδουΐνου Α', ἐπί τοῦ θρόνου τῆς Ἱερουσαλήμ — ὁ Ἰοσελῖνος δέ Κουρτενάυ 1118—1131 ἐπονομαζόμενος ὁ Μέγας ἕνεκα τῶν κατά Σαρακηνῶν ἐπιτυχιῶν αὐτοῦ — ὁ Ἰοσελῖνος Β', 1131—1146 δις ἀπολέσας τόν θρόνον νικηθείς πρῶτον ὑπό τοῦ Ζεγκίλ σουλτάνου τῆς Μοσούλ καί ὕστερον ὑπό τοῦ Νουρεδδίν καί ἀποθανών αἰχμάλωτος ἐν Χαλεπίῳ. Ἔκτοτε ἔμεινε πόλις μωαμεθανική, καί ἀπό τοῦ 1637 ἀποτελεῖ μέρος τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους. Περίφημα ἦσαν ἐν τῇ ἀρχαιότητι τά ὁπλοποιεῖα αὐτῆς. Ἤδη καλεῖται παρά μέν τῶν Ὀθωμανῶν Ὄρφα παρά δέ τῶν Ἀράβων Ῥεχά περιέχουσα ὑπέρ τάς 40 χιλιάδας κατοίκων. Ἐπί τινος λόφου ὑπερκειμένου τοῦ φρουρίου τῆς πόλεως ταύτης ὑπάρχουσιν ἐρείπεια, μεταξύ τῶν ἄλλων ζῆλαι κορινθιακοῦ ὕφους, ἅτινα νομίζονται παρά τῶν κατοίκων ὡς τά λείψανα τῶν ἀνακτόρων τοῦ Νεμρώδ.

ΕΔΕΣΣΑ, ἀρχαία πόλ. τῆς Μακεδονίας ἐν Ἡμαθείᾳ, κληθεῖσα ὕστερον Αἰγαί· ἔδρα τῶν βασιλέων τῆς Μακεδονίας, οἵτινες καί τοι ὕστερον μεβεύοντες ἐν Πέλλῃ ἐτάπτοντο ἐν αὐτῇ. Τανῦν καλεῖται Βοδενά 80 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Θεσσαλονίκης, περιέχουσα 12,000 κατοίκους καί οὖσα ἕδρα μητροπολίτου. Δ' αὐτῆς ῥέει ὁ ποταμός Βιστρίτζα ὁ Ἔγγεβατος τῶν ἀρχαίων, χωρίζεται εἰς τέσσαρας βραχίονας καί καθιστᾷ αὐτήν ἐν ἐξαιρέτῳ θεάτρῳ ἀξιοθαυμάστου ὑπό τήν σκιάν

Ανωτέρω Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (Α.Π.Θ.)

ὡραίων πλατάνων σχηματίζονται ζωγραφικοὶ καταῤῥάκται, ὧν οἱ ἀργυροειδεῖς ἀφροὶ φαίνονται ἐκ μεγίστης ἀποστάσεως. Φημίζονται τὰ μέγιστα οἱ οἶνοι αὐτῆς.

ΕΔΕΤΑΝΟΙ, λαὸς τῆς Ἱσπανίας πρὸς Α τῶν Κελτιβήρων, εἶχε πόλεις Ἐδέταν, τανῦν Λίρια, Σεγοβρίγην, Καισαραυγούστην, Βαλεντίαν.

ΕΔΖΕΓΟΥΟΡΘ (Ριχάρδος Λοβέλλος), γεννηθεὶς ἐν Βάθ τῷ 1744, ἀποθ. τῷ 1817, κατήγετο ἐξ Ἰρλανδίας. Πρωΐμως ἐπεδόθη εἰς τὴν μηχανικήν, πρῶτος συνέλαβε τῷ 1763 τὴν ἰδέαν ἐναερίου τηλεγράφου, καὶ ἐπενόησε τῷ 1767 ἅμαξαν ἥτις ἔφερε μεθ' ἑαυτῆς σιδηρόδρομον ἐπὶ τοῦ ὁποίου περιεστρέφοντο οἱ τροχοὶ αὐτῆς. Τῷ 1771 μετέβη εἰς Λυὸν, καὶ ἦρχισεν ἐκεῖ τὴν κατασκευὴν προχώματος ὅπως παρεκτρέψῃ τὴν ῥοὴν τοῦ Σὼν (Saône) καὶ ἀπομακρύνῃ τὴν ἕνωσιν αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ῥοδανοῦ, ἀλλὰ μὴ ὑποστηριχθεὶς ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐργασίαν ταύτην. Ἔλαβε μέρος τῷ 1782 εἰς τὰς προσπαθείας τῶν Ἰρλανδῶν πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῶν· ἐκλεχθεὶς τῷ 1798 ἀντιπρόσωπος τῆς Ἰρλανδίας ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ ἐκηρύχθη ἀναφανδὸν κατὰ τῆς ἑνώσεως. Ἀπὸ τοῦ 1804 διένειμε τὸν χρόνον αὐτοῦ μεταξὺ τῆς μηχανικῆς, τῆς ἀγρονομίας καὶ τῆς τελειοποιήσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως. Συνέγραψε πραγματείας «Περὶ τῆς κατασκευῆς τῶν μύλων» γαλλιστὶ 1778. «Περὶ τῆς ἀντιστάσεως τοῦ ἀέρος» 1783. «Περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐλατηρίων εἰς τὰς ἁμάξας, 1812, «Περὶ ὁδοποιίας καὶ ἁμαξῶν», 1813, «Πρακτικὴν ἐκπαίδευσιν» (μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ), 1798, μεταφρασθεῖσαν εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Πικτέ. «Δ ὁσπαλικὴν ἐκπαίδευσιν», 1808.

ΕΔΖΕΓΟΥΟΡΘ (Μαρία), Ἰρλανδὴ, θυγάτηρ τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1770 καὶ ἀποθ. τῷ 1849. Συνέγραψε μυθιστορήματα καὶ βιβλία περὶ ἐκπαιδεύσεως, ἀφιερωθεῖσα εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν παίδων καὶ εἰς τὴν ἠθικοποίησιν τοῦ λαοῦ, καὶ ἕνεκα τούτου συνετάξασα διάφορα μικρὰ συγγράμματα, ἐν οἷς πλειστάκις τὸ δίδαγμα ἐξάγεται ἐκ τῆς ἁπλῆς διηγήσεως τῶν συμβάντων. Ἤρχισεν ἀπὸ τῆς «Πρακτικῆς ἐκπαιδεύσεως» (μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς) τῷ 1789, κατόπιν ἐξέδωκε τὴν «Οἰκογενειακὴν ἐκπαίδευσιν», τὸν «Ὁδηγὸν τῶν γονέων», τὰ «Ἠθικὰ διηγήματα διὰ τοὺς παῖδας», τὰ «Διηγήματα διὰ τὰς παιδίσκας», τὰ «Δημώδη διηγήματα», τὰ «Διηγήματα τοῦ καλοῦ κύριε» καὶ πλεῖστα ἄλλα. Ἐν αὐτῇ ὀφείλονται προσέτι πολλὰ μυθιστορήματα περὶ Ἰρλανδίας, ἅτινα ἐμπνεύσαν εἰς τὸν Ὄλτερ Σκὸτ τὴν ἰδέαν νὰ γείνῃ μυθιστοριογράφος τῆς Σκωτίας. Σχεδὸν ἅπαντα τὰ συγγράμματα αὐτῆς μετεφράσθησαν εἰς τὴν γαλλικήν.

ΕΔΖΕΓΟΥΟΡΘ ΔΕ ΦΙΡΜΟΝ (Ἐρρίκος Ἐσσὲξ) πνευματικὸς τῆς Κυρίας Ἐλισάβετ (ἀδελφῆς Λουδοβίκου τοῦ ΙΣΤ') καὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΣΤ', γενν. τῷ 1745, ἀποθ. τῷ 1807, ἐξάδελφος τοῦ Ῥιχάρδου Ἐδζεγουόρθ. Παρευρέθη ἐν τῇ ἀποκεφαλίσει Λουδοβίκου τοῦ ΙΣΤ', ὅτε καθ' ἣν στιγμὴν ὁ δυστυχὴς βασιλεὺς ἀνέβαινε τὸ ἐκρίνωμα εἶπε τὴν περίφημον ἐκείνην φράσιν «Υἱὲ τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου ἀνάβα εἰς τὸν οὐρανόν». Κατέλιπεν «Ὑπομνήματα» καὶ «Ἐπιστολὰς» δημοσιευθείσας ἐκ τῆς ἀγγλικῆς εἰς τὴν γαλλικήν.

ΕΔΖ-ΜΙΑΔΖΙΝ, Περίφημον μοναστήριον τῶν Ἀρμενίων ἐν τῇ ῥωσσικῇ Ἀρμενίᾳ, πλησίον τοῦ Ἔρεβὰν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀραράτ περικεκυκλωμένον ὑπὸ ὀχυρωμάτων. Εἶναι τὸ λείψανον τῆς ἀρχαίας πόλεως Βαγαρσαβάδ. Ἀφοῦ ἐπὶ πολὺν χρόνον ὑπῆρξεν ἡ κατοικία τῶν βασιλέων τῆς Ἀρμενίας, σήμερον εἶναι ἡ κατοικία τοῦ «Καθολικοῦ», ἤτοι τοῦ πατριάρχου τῶν Ἀρμενίων ἔχοντος δικαιοδοσίαν ἐπὶ ἁπάντων τῶν Ἀρμενίων. Διαιτῶνται ἐν αὐτῷ 4 ἀρχιεπίσκοποι, 6 ἐπίσκοποι, 12 ἀρχιμανδρῖται καὶ περὶ τοὺς 40 μοναχούς.

ΕΔΙΘΗ (ἁγία), γενν. τῷ 961, ἀποθ. τῷ 984, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἐδγὰρ καὶ τῆς Γουαλφρίδης, ἐγένετο μοναχὴ καὶ ἀφιέρωσε τὸν βραχὺν αὐτῆς βίον εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς ἀσθενεῖς. Ἀπέφυγε τὴν ἡγουμενίαν πλουσίων μοναστηρίων καὶ αὐτὸν τὸν θρόνον προσενεχθέντα αὐτῇ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς Ἁγίου Ἐδουάρδου. Παρὰ τοῖς δυτικοῖς ἑορτάζεται τῇ 16 Σεπτεμβρίου.

ΕΔΙΜΒΟΥΡΓΟΝ (Edimburgh), πρωτεύουσα τῆς Σκωτίας, καὶ τῆς κομητείας τοῦ Ἐδιμβούργου, 3 χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ κόλπου Φόρθ, 730 πρὸς Ν τοῦ Λονδίνου 63 ΒΑ τῆς Γλασκόβης, 55ο 57′ 20″ βορ. πλάτ., 5ο 31′ 18″ δυτ. μήκ. Κάτ. ὑπὲρ τὰς 198 χιλιάδ. συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ λιμένος Leith μεθ' οὗ συνέχεται διὰ σειρᾶς οἰκιῶν μὴ διακοπτομένης. Ἀνεγείγεται ἐπὶ τριῶν λόφων. Διαιρεῖται εἰς δύο μέρη τὴν «ἀρχαίαν πόλιν» καὶ τὴν «νέαν πόλιν» χωριζομένας διὰ βαθείας χαράδρας, ἣν διέρχεταί τις διὰ δύο γεφυρῶν τῆς «βορείου» καὶ τῆς «νοτίου», ὧν ἡ πρώτη ἀριστούργημα ἀρχιτεκτονικῆς ἔχει 320 μέτρ. μῆκος, καὶ στηρίζεται ἐπὶ τριῶν θολωτῶν ἀψίδων ὕψους 23 μέτρων καὶ διὰ κομψοῦ προχώματος κατασκευασθέντος μεταξὺ

Δημόσιος Βιβλιοθήκη Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο (Π.Τ.Δ.)

τῶν δύο γεφυρῶν καὶ ἔχοντος 300 μέτρ. μῆκος, 27 πλάτος καὶ 36 ὕψος. Ἡ ἀρχαία πόλις ἐπὶ τοῦ μέσου καὶ τοῦ νοτίου λόφου κατοικεῖται ὑπὸ τῶν πενεστέρων τάξεων. Διέρχεται δι' αὐτῆς ὁδὸς ἔχουσα μῆκος 1800 μέτρων High-street καλουμένη· αἱ ὁδοὶ αὐτῆς εἶναι στεναὶ, σκολιαὶ καὶ ἀκάθαρτοι· αἱ οἰκίαι κακῶς ᾠκοδομημέναι, ἐπικείμεναι ἡ μὲν ἐπὶ τῆς δὲ ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν λόφων ἐχουσι μέχρι 10 πατωμάτων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ καὶ δύο μόνον ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους. Πρὸς Ν τῆς ἀρχαίας πόλεως εἶναι τὰ προάστεια Newington καὶ Morningside. Ἐν τῇ ἀνατολικῇ ἄκρᾳ τῆς High-street εὑρίσκεται ἡ συνοικία Canongate (θύρα τῶν κληρικῶν), ὅπου ὑπάρχει ἀρχαῖον μέγαρον Holyrood ("Αγιος Σταυρὸς) ἄλλοτε κατοικία τῶν βασιλέων τῆς Σκωτίας, καὶ τὰ λείψανα τῆς μονῆς τῶν Αὐγουστίνων ἐπίσης ὀνομαζομένης Holyrood ἱδρυθείσης ὑπὸ Δαβὶδ τοῦ Α' τῷ 1128. Ὁ περίβολος οὗτος ἔχει τὸ προνόμιον τοῦ νὰ χρησιμεύῃ ὡς ἄσυλον τῶν χρεωστῶν κατὰ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως. Ἐν τῷ μεγάρῳ, οὗ τινος τὴν οἰκοδομὴν ἤρχισεν Ἰάκωβος ὁ Ε' τῷ 1528 καὶ συνεπλήρωσε Κάρολος ὁ Β', εὑρίσκονται τὰ διαιτήματα τῆς Μαρίας Στυάρτης καὶ τὸ γραφεῖον ὅπου ἐδολοφονήθη ὁ Ῥιτζιο· τὰ ἔπιπλα τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος διατηροῦνται αὐτόθι· προσέτι ὑπάρχει καὶ στοὰ περιέχουσα 111 εἰκόνας τῶν βασιλέων τῆς Σκωτίας ζωγραφηθείσας ὑπὸ τοῦ De Wilt. Κάρολος Ἐδουάρδος ὁ μνηστὴρ κατέλαβε τὸ μέγαρον τῷ 1745, καὶ Κάρολος ὁ Ι' τῆς Γαλλίας κατῴκησεν αὐτόθι τῷ 1793 καὶ τῷ 1831. Ὄπισθεν τοῦ Holyrood πρὸς Ν ὑψοῦται βράχος 260 μέτρων ὕψους καλούμενος Arthur's seet (κατοικία τοῦ Ἀρθούρου) ἢ Scottish lion (λέων σκώτος) καὶ οἱ βράχοι τοῦ Σελισβουρύ. Ἐν τῇ δυτικῇ ἄκρᾳ τῆς High-street ἐπὶ ἑνὸς βράχου ἔχοντος ὕψος 300 μέτρων ἀνεγείρεται ὁ ἀρχαῖος πύργος Edimburgh-Castle ὀνομαζόμενος ἄλλοτε Castrum puellarum, διότι ἐν αὐτῷ ἐκλείοντο μέχρι τοῦ γάμου αὐτῶν αἱ θυγατέρες τῶν Πικτῶν βασιλέων· αὐτόθι ἐγεννήθη Ἰάκωβος ὁ ΣΤ' καὶ τὴν σήμερον δεικνύεται αὐτόθι τὸ στέμμα τῆς Σκωτίας. Ταῦτα εἶναι παλαιαὶ οἰκοδομαὶ συνεσωρευμέναι ἡ μὲν ἐπὶ τῆς δὲ, μεταβληθεῖσαι εἰς στρατῶνας, ἀποθήκας κτλ. Αἱ ἄλλαι οἰκοδομαὶ τῆς ἀρχαίας πόλεως εἶναι ὁ μητροπολιτικὸς ναὸς τοῦ Ἁγίου Γίλη ἢ Ἁγίου Αἰγιδίου ἀνεγερθέντες, ὡς λέγουσι, μέχρι τοῦ Θ' αἰῶνος, ἐφ' οὗ ὑπέρκειται ὑψηλότατος πύργος, ἡ ἐκκλησία Iron-Church, οἰκοδομηθεῖσα τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα γοτθικῆς κατασκευῆς. Τὸ Πανεπιστήμιον κτισθὲν ἀπὸ τοῦ 1789 μέχρι τοῦ 1827 ἔχον πρόσωπον 120 μέτρων. Τὸ χρηματιστήριον κτισθὲν τῷ 1761· ἡ τράπεζα τῆς Σκωτίας, τὸ σωφρονιστήριον Bridewell, τὸ βασιλικὸν νοσοκομεῖον.

Ἡ νέα πόλις ἤρξατο ἀνεγειρομένη ἀπὸ τοῦ 1767 ἐπὶ τοῦ βορείου λόφου κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ Ἰακώβου Craig· εἶναι μεγαλοπρεπεστάτη· αἱ ὁδοὶ αὐτῆς ἅπασαι κανονικαί, τεμνόμεναι κατ' ὀρθὰς γωνίας, κοσμούμεναι ὑπὸ λιθίνων οἰκιῶν, ἔχουσι πλάτος 35 μέτρα καὶ ἐνίοτε 1000 μέχρι 1300 μέτρων μῆκος. Τοιαύτη εἶναι ἡ Queen's street, ἡ George's street, ἡ Prince's street. Μεγάλαι πλατεῖαι, Waterloo-Place, Andrew's-Sguare, Moray-Place. Τὰ ἐπισημότερα μνημεῖα εἶναι ἡ στήλη τοῦ λόρδου Μαρβίλ, ὕψους 64 μέτρων· τὰ μνημεῖα τοῦ Πίττ καὶ Γεωργίου τοῦ Δ' τὰ Ἀρχεῖα, οἰκοδόμημα τοῦ 1774, ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Ἐπὶ τοῦ λόφου Carlton-Hill ἡνωμένου μετὰ τῆς νέας πόλεως διὰ τῆς Regent's Bridge κομψῆς γεφύρας κτισθείσης κατὰ τὰ ἔτη 1815—19 παρατηρεῖται τὸ Ἀστεροσκοπεῖον, οἰκοδομηθὲν τῷ 1816· ἡ στήλη τοῦ Νέλσωνος ὕψους 33 μέτρων· τὸ ἐθνικὸν μνημεῖον οἰκοδομηθὲν τῷ 1822 ἐπὶ ὑποδείγματος τοῦ Παρθενῶνος τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἀφιερωθὲν εἰς τὴν μνήμην τῶν Σκώτων τῶν πεσόντων ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Βατερλὼ καὶ ταῖς λοιπαῖς μάχαις ἐπὶ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως· τὸ μνημεῖον τοῦ Dugabd-Stewart παρισῶν μετά τινων τροποποιήσεων τὸ μνημεῖον τοῦ Λυσικράτους. Ἔνεκα τῶν ἐκπαιδευτικῶν αὐτοῦ καταστημάτων καὶ τῶν σοφῶν αὐτοῦ ἑταιριῶν καὶ τῶν μνημείων, τὸ Ἐδιμβοῦργον ἐπεκλήθη ἑπαξίως ἐΑθῆναι τοῦ βορρᾶ». Τὸ Πανεπιστήμιον, ἱδρυθὲν τῷ 1582 ὑπὸ Ἰακώβου ΣΤ' ἔχει 30 καθηγητὰς καὶ ἀριθμεῖ 1300 φοιτητὰς ἐπιδεδομένους τοὺς πλείστους εἰς τὴν ἰατρικὴν καὶ τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας· κέκτηται ὡραίαν βιβλιοθήκην, καὶ πλουσιώτατον ζωολογικὸν μουσεῖον. Βοτανικὸς κῆπος, καλῶς διωργανισμένος ἱδρυθεὶς τῷ 1670· κολλέγιον καλούμενον High-Shool· σχολὴ τῶν ὡραίων τεχνῶν. Φιλοσοφικὴ ἑταιρία, ἱδρυθεῖσα τῷ 1731· Βασιλικὴ ἑταιρία 1783· Ἑταιρία Wernerienne τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν 1808· Ἑταιρία τῆς Βοτανικῆς· Ἀγρονομικὸν κατάστημα· Γεωργικὴ ἑταιρία τῶν Highlands· Κολλέγιον τῶν ἰατρῶν καὶ τῶν χειρούργων κτλ. Τὸ Ἐδιμβοῦργον συμμερίζεται μετὰ τοῦ Λονδίνου τὸ μονοπώλιον τῶν βιβλίων ἐν τῇ μεγάλῃ Βρε-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοσμήτορος Βιβλιοθήκη
Αριστοτέλους (Ν.Π.Δ.)

τανία. Ὑπάρχουσιν αὐτόθι 10 ἐφημερίδες, 10 Ἀποθῆκαι, 10 Ἐπιθεωρήσεις ἐξ ὧν ἡ περίφημος «Ἐπιθεώρησις τοῦ Ἐδιμβούργου,» 57 τυπογραφεῖα καὶ πλέον τῶν 100 βιβλιοπωλείων. Τὰ εὐεργετικὰ καταστήματα εἶναι πολυάριθμα. Heriot-House, ὀρφανοτροφεῖον ἱδρυθὲν τῷ 1628 παρὰ τοῦ χρυσοχόου Heriot πρὸς μόρφωσιν καλῶν ἐργατῶν ἐκ τῶν πτωχῶν παιδίων. Meanrch maiden Hospital, σκοπὸν ἔχον τὴν μόρφωσιν ἐπιτηδείων ἐργατῶν. Κατάστημα διὰ τὰ νόθα, τοὺς τυφλούς, τοὺς κωφαλάλους, τοὺς παράφρονας, τὰς μετανοούσας νέας κτλ. Ἡ πόλις διοικεῖται ὑπὸ ἑνὸς λόρδου-ἐφόρου ἐκλεγομένου ἐπὶ μίαν τριετίαν, ὅστις συγχρόνως εἶναι ἀνώτατος δικαστής, λόρδος ἐπίτροπος τῆς κομητείας, ναύαρχος τοῦ κόλπου τοῦ Φὸρθ, καὶ ἀπὸ 4 δικαστῶν καὶ ἑνὸς δημοτικοῦ συμβουλίου ἐξ 28 μελῶν. Ἕδρα τῶν ἀνωτάτων δικαστηρίων τῆς Σκωτίας, τοῦ πολιτικοῦ καὶ τοῦ ποινικοῦ, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου κτλ. Πολιτοφυλακὴ συγκειμένη ἐκ πολιτῶν ἐπιτηρεῖ τὴν διατήρησιν τῆς τάξεως· ἀλλ' ἡ ἀστυνομία κυρίως εἶναι ἐμπεπιστευμένη εἰς μισθωτὴν φρουράν. Τὸ ἐμπόριον τοῦ Ἐδιμβούργου ἐνεργεῖται διὰ τοῦ λιμένος Leith. Ἡ Union's Canal καὶ πολλὰ κέντρα σιδηροδρόμων διευκολύνουσι τὰς συγκοινωνίας. Κυριώτερα βιομηχανία, τὰ ζυθοποιεῖα, ἡ ἀμαξοποιία ἡ κατασκευὴ σαλίων καὶ ταπήτων. — Ἡ ἀρχὴ τοῦ Ἐδιμβούργου διαφιλονικεῖται, πιστεύεται ὅτι κατέχει τὴν θέσιν ῥωμαϊκοῦ σταθμοῦ καλουμένου Alata castra. Συγγραφεῖς τινες παράγουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Edwin ἡγεμόνος τῆς Νορθουμβερλανδίας, ὅστις κατ' αὐτοὺς κατὰ τὸν Ζ' αἰῶνα ἀνήγειρε φρούριον Edwin's burgh, πρὸ ἑξ τοῦ ὁποίου ἐσχηματίσθη ἡ πόλις. Τὸ Κοινοβούλιον τῆς Σκωτίας συνῆλθεν αὐτόθι, κατὰ πρῶτον τῷ 1215, καὶ συνεκρότησεν αὐτόθι τακτικῶς τὰς συνεδριάσεις αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ 1437. Δαβὶδ ὁ Α' ἀπένειμε τῇ πόλει ταύτῃ χάρτην τῷ 1128. Ἐκυριεύθη τῷ 1296 ὑπὸ Ἐδουάρδου Α' βασιλέως τῆς Ἀγγλίας, ἀνεκτήθη τῷ 1313 ὑπὸ Ῥοβέρτου Bruce. Ἐπὶ τῶν Στουαρτῶν ἐγένετο κατοικία τῶν βασιλέων τῷ 1497, καὶ πρωτεύουσα τῆς Σκωτίας τῷ 1456. Ὁ Κρόμβελ ἐκυρίευσεν αὐτὴν τῷ 1650, Γουλιέλμος ὁ Γ' τῷ 1689, ὁ Κάρολος Ἐδουάρδος τῷ 1745. Τῷ 1701 ἔπαθε τρομερὰς ζημίας ἐκ πυρκαϊᾶς. Πατρὶς τοῦ Hume, τοῦ Blair, τοῦ Dugald-Stewart, τοῦ Οὐάλτερ Σκὸττ, τοῦ Λάνγ.

ΕΔΙΜΒΟΥΡΓΟΝ (νέον), πόλ. τῆς Νέας Γρενάδας, καλὸς λιμὴν ἐπὶ τοῦ κόλπου τοῦ Δαριέν 198 ΝΑ τοῦ Παναμᾶ. Ἱδρυθεῖσα κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα ὑπὸ τῶν Σκώτων καὶ κληθεῖσα «Καληδονία» Κυριευθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἱσπανῶν τῷ 1699 καὶ ὑπὸ τῶν Γάλλων τῷ 1764. Σφαγέντων τῶν Γάλλων ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν, οἱ Ἄγγλοι ἐκυρίευσαν αὐτὴν καὶ ὠνόμασαν αὐτὴν Νέον Ἐδιμβοῦργον.

ΕΔΙΜΒΟΥΡΓΟΥ (κομητεία καλουμένη καὶ Mid-Lothian) μία τῶν κομητειῶν τῆς Σκωτίας ἐπιφ. 93212 ἑκατ. κατ. 230,000. Πρωτεύουσα Ἐδιμβοῦργον. Γῆ ὀρεινή, ἰδίως πρὸς τὰ νότια, ἥκιστα καρποφόρος, ἀλλὰ καλῶς καλλιεργημένη. Ἐξαγωγὴ ἐλαίου, σιδήρου, γρανίτου ἀσβέστης, ἀργίλου.

ΕΔΜΟΝΔΟΣ (Ἅγ.), γεννηθ. ἐν Abingtoñ τῆς Ἀγγλίας, ἀπεθ. τῷ 1242, ἐσπούδασε καὶ ἐγένετο μοναχὸς ἐν Γαλλίᾳ· ἐπιστρέψας ἐπεφορτίσθη ὑπὸ Γρηγορίου Θ' νὰ κηρύξῃ σταυροφορίαν, ἔπειτα διωρίσθη τῷ 1234 ἀρχιεπίσκοπος Κανταβριγίας. Ὑπεστήριξε τὰ δικαιώματα τῆς ἑαυτοῦ ἐκκλησίας κατὰ τοῦ βασιλέως Ἐρρίκου Γ' καὶ ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου. Μεταξὺ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ διακρίνεται ἓν βιβλίον «Περὶ θεμελιωδῶν νόμων» ἐμπεριληφθὲν ἐν τῇ συλλογῇ τῶν «Συνόδων τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας» ὑπὸ τοῦ Οὐίλκινσον. Παρὰ δυτικοῖς ἑορτάζεται τῇ 16 νοεμβρίου.

ΕΔΜΟΝΔΟΣ (Ἅγιος), βασιλεὺς τῆς Ἀνατολικῆς Ἀγγλίας 855 — 870 καθίστα εὐτυχεῖς τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ ἅτε προσβληθεὶς ὑπὸ τῶν δανῶν ἀρχηγῶν Hinguar καὶ Hubba ἐνικήθη ἐν Hoxon, συνελήφθη καὶ ἀπεκεφαλίσθη. Παρὰ δυτικοῖς ἑορτάζεται τῇ 20 νοεμβρίου.

ΕΔΜΟΝΔΟΣ Α' ὁ παλαιὸς, βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, 941—946· διεδέχθη τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἀδελστὰν, ἠνάγκασε τοὺς Νορθουμβερλανδοὺς νὰ ἡσυχάσωσιν, ἀφῄρεσεν ἀπὸ τοὺς Βρετόνους τὴν Κουμβερλάνδην καὶ παρεχώρησε τὴν ἐπαρχίαν ταύτην εἰς τὸν βασιλέα τῆς Σκωτίας Μικόλμ ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν κυριαρχίαν αὐτοῦ καὶ νὰ προστατεύσῃ τὰ βόρεια μέρη τῆς Ἀγγλίας κατὰ τῶν εἰσβολῶν τῶν Δανῶν. Ἐδολοφονήθη παρά τινος κακούργου καλουμένου Λεόφ. Ἐπ' αὐτοῦ ἐνομοθετήθη ἡ κεφαλικὴ ποινὴ ἐν Ἀγγλίᾳ.

ΕΔΜΟΝΔΟΣ Β' βασιλεὺς 1016—1017, διεδέχθη τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ ἕνεκα τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀρσβίας ἐπελήφθη Σιδηρύπλευρος. Ἀντέστη γενναίως εἰς τὸν Κανοῦτον βασιλέα τῶν Δανῶν διαφιλονικοῦντα αὐτῷ τὸν θρόνον καὶ ἐνίκησεν αὐτὸν δίς· ἀλλ' ἕνεκα τῆς

Δημόσια Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ἀπιστίας τοῦ Ἐδρίκου, δουκὸς τῆς Μερκίας ἡ ναγκάσθη ἐπὶ τέλους νὰ ἐγκαταλείψῃ αὐτῷ τὸ βόρειον μέρος τῶν ἐαυτοῦ κρατῶν. Ἀπέθανε δολοφονηθεὶς μετὰ ἕνα μῆνα, καὶ ὁ ἀντίπαλος αὐτοῦ ἐγένετο μόνος κύριος ἁπάσης τῆς Ἀγγλίας.

ΕΔΜΟΝΔΟΣ ΠΛΑΤΑΓΕΝΕΤΗΣ ὁ ἐξ Woodstock δοὺξ τοῦ Κέντ, ὑστερότοκος υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἐδουάρδου Α'. Σταλεὶς ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου αὐτοῦ ἀδελφοῦ Ἐδουάρδου Β' εἰς Γαλλίαν, ὅπως ὑπερασπισθῇ κατὰ Καρόλου τοῦ ΣΤ' τὴν Γουϊέννην καὶ τὰς λοιπὰς ἐπαρχίας αἵτινες ἀνῆκον εἰς τὴν Ἀγγλίαν, συνώμοσεν ἐν τῇ ἐπιστροφῇ αὐτοῦ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του ὑπὲρ Ἐδουάρδου Γου' τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ. Κατορθώσας τὴν πτῶσιν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ ἀνεψιοῦ (1325) ἐγένετο κηδεμὼν αὐτοῦ. Ἀφαιρεθεὶσης κατόπιν ἀπ' αὐτοῦ τῆς κηδεμονίας, προσεπάθησεν ἕκτοτε νὰ ἀναβιβάσῃ ἐκ νέου ἐπὶ τοῦ θρόνου Ἐδουάρδον τὸν Β' ἀλλ' ἀπέτυχε καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον τῷ 1329. Τόσον πολὺ ἠγαπᾶτο παρὰ πάντων, ὥστε δυσκόλως εὑρέθη δήμιος ὅπως ἐκτελέσῃ τὴν καταδίκην.

ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ Α' ὁ πρεσβύτερος, βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Ἀγγλοσαξόνων 900—925· διεδέχθη τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἀλφρέδον τὸν Μέγαν. Νικήσας τὸν ἐξάδελφον αὐτοῦ Ἐθελγουάλδ ἀντιποιηθέντα αὐτῷ τὸν θρόνον, ὑπέταξε κατόπιν πολλὰς ἀποικίας τῶν Βρετόνων, κατέκτησε τὴν Νορθουμβερλανδίαν, καὶ ἠνάγκασε τοὺς Σκώττους νὰ παραδεχθῶσι τοὺς νόμους αὐτοῦ. Ἐν ταῖς ἐκστρατείαις αὐτοῦ συνωδεύετο ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Ἐθελφλέδης χήρας τοῦ Ἐθελβέρτ κόμητος τῆς Μερκίας. Ἀποδίδεται εἰς αὐτὸν ἡ ἵδρυσις τοῦ πανεπιστημίου τῆς Cambridge. Διεδέχθη αὐτὸν ὁ νόθος αὐτοῦ υἱὸς Ἀθελσταν· ἡ Ὀλίβα μία ἐκ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ ἐνυμφεύθη Κάρολον τὸν ἁπλοῦν, βασιλέα τῆς Γαλλίας.

ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ Β' ὁ νεώτερος ἢ μάρτυς βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας 975—978. Δεκαπενταετὴς διεδέχθη τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἐδγάρ. Ἀπέθανε δολοφονηθεὶς κατὰ διαταγὴν τῆς μητρυιᾶς αὐτοῦ Ἐλφρίδας προσπαθησάσης προηγουμένως ὅπως ἀφαιρέσῃ ἀπ' αὐτοῦ τὸ στέμμα καὶ προσφέρῃ αὐτὸ εἰς τὸν ἴδιον αὐτῆς υἱὸν Ἐθελρεδ. Παρὰ δυτικοῖς ἑορτάζεται 18 μαρτίου.

ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ Γ'. ὁ ὁμολογητής, προτελευταῖος βασιλεὺς ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Ἀγγλοσαξόνων 1042—1066· ἀνεψιὸς τοῦ προηγουμένου γενν. περὶ τὸ 1003 υἱὸς Ἐθελρεδ τοῦ Β' καὶ τῆς Ἔμμας ἐκ Νορμανδίας. Ἐπὶ 27 ἔτη ἔζησεν ἐν Νορμανδίᾳ κατὰ τὴν κυριαρχίαν τῶν Δανῶν ἐν Ἀγγλίᾳ. Προσπαθήσας ματαίως νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ κράτος τοῦτο μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κανούτου ἀνεκλήθη διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἰσχυροῦ κόμητος Godwin γενομένου πενθεροῦ αὐτοῦ, προσεπάθησε νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν εἰρήνην, τοὺς νόμους καὶ τὴν θρησκείαν, ἔζησε βίον ἐνάρετον, κατήργησε βαρύν τινα φόρον, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποδώσῃ τὴν ἰσχὺν εἰς τὴν ἀγγλοσαξωνικὴν μοναρχίαν. Εἶχε φέρει μεθ' ἑαυτοῦ μέγαν ἀριθμὸν Νορμανδῶν, καὶ διανείμει αὐτοῖς ἐπισκοπὰς καὶ κτήσεις· ὁ Godwin καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἠθέλησαν νὰ ἐκμεταλλευθῶσι τὴν δυσαρέσκειαν τοῦ ἔθνους· ὁ Ἐδουάρδος προσεκάλεσε κατ' αὐτῶν τοὺς κόμητας Siwaro καὶ Léofric· οἱ ἀντάρται κατέλιπον τὸ βασίλειον καὶ αὐτὴ ἡ βασίλισσα ὑπέπεσεν εἰς δυσμένειαν. Ἀλλ' ὁ Godwin ἐπέστρεψε πειρατὴς, διεπραγματεύθη μετὰ τοῦ Ἐδουάρδου, ἀπενεμήθη χάρις εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐξαιρουμένου ἑνὸς, καὶ ἡ ἀνάκλησις αὐτοῦ ἠνάγκασε τοὺς Νορμανδοὺς νὰ φύγωσιν ἐκ τῆς Ἀγγλίας. Ἡ δυτικὴ ἐκκλησία ἐκανόνισεν αὐτὸν ἅγιον ἑορταζόμενον τῇ 13 ὀκτωβρίου.

ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ Α'ος, ἐκ τῆς δυναστείας τῶν Πλανταγενετῶν, υἱὸς Ἐρρίκου Γ' καὶ Ἐλεονώρας τῆς Προβιγκίας, γενν. τῷ 1240 βασιλεὺς 1272 — 1307. Εἰσέτι βασιλικὸς πρίγκηψ, ὑπεστήριξε τὸν ἐαυτοῦ πατέρα κατὰ τοῦ Σίμωνος τοῦ Μοντφὸρ κόμητος τῆς Λαγκαστρίας, συνελήφθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Lewes, διέφυγε καὶ ἐκέρδησε τὴν μάχην τῆς Evesham. Συνώδευσε τὸν Ἅγιον Λουδοβίκον εἰς τὴν ὀγδόην σταυροφορίαν. Νέαι ταραχαὶ καὶ ὁ θάνατος Ἐρρίκου τοῦ Γ' ἀνεκάλεσαν αὐτόν. Ἐτακτοποίησε κατὰ πρῶτον τὴν κυβέρνησιν τῶν γαλλικῶν ἐπαρχιῶν, τῶν ἐξαρτωμένων ἀπ' αὐτοῦ καὶ κατόπιν μετέβη εἰς Ἀγγλίαν. Ἕνεκα τῶν γενομένων ἀναμορφώσεων εἰς τὰ δικαστήρια, εἰς τὰ οἰκονομικὰ, τῶν νόμων οὓς συνήθροισε καὶ ἐβελτίωσε, καὶ τοῦ ὁριστικοῦ διοργανισμοῦ τοῦ κοινοβουλίου ἐπεκλήθη ἐπαξίως «Ἰουστινιανὸς τῆς Ἀγγλίας» καὶ ἐθεωρήθη ὡς ἱδρυτὴς τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς κυβερνήσεως. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ τὴν ἐν ταῖς μάχαις ἀποκτηθεῖσαν δόξαν συνώδευε σκληρότης. Τῷ 1283 ἐκυρίευσε τὸ κράτος τῆς Οὐαλλίας ἀφοῦ ἐσφαξεν ἅπαντας τοὺς βαρβάρους τῆς Οὐαλλίας ἐκ φόβου μήπως διὰ τῶν ἀσμάτων αὐτῶν ἀναζωπυρώσωσι τὸν ζῆλον τῶν συμπολιτῶν αὐτῶν, καὶ ἔκτοτε ὁ τίτλος πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας ἐ-

πονέμεται εἰς τὸν ἐπίδοξον διάδοχον τοῦ θρόνου. Ἐκλεχθεὶς διαιτητὴς μεταξὺ τῶν 12 ἀνταγωνιστῶν τῶν ἀντιποιηθέντων τοῦ στέμματος τῆς Σκωτίας μετὰ τὸν θάνατον Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ' τῷ 1286, ἀνηγόρευσε τὸν Τζὸν Βαλλιὸλ τῷ 1292, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ὑποτελῆ· ἀλλὰ τάχιστα ὠθησεν αὐτὸν εἰς τὴν ἀνταρσίαν ἕνεκα τῶν ταπεινώσεων καὶ τῶν πολυαρίθμων ἀπαιτήσεων καὶ κατέκτησε τὰ κράτη αὐτοῦ μετὰ τὴν νίκην τῆς Δουμβὰρ τῷ 1297. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐκηρύχθη πόλεμος μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας ἕνεκα ῥήξεως μεταξὺ ναυτῶν ἐν τῷ λιμένι τῆς Βαϋόννης· ἐπειδὴ ὁ Ἐδουάρδος ἠθέλησε νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Ἤπειρον ὅπως ἐμποδίσῃ τὸν Φίλιππον τὸν Ὡραῖον ἀπὸ τῶν κατακτήσεων αὐτοῦ, τὸ κοινοβούλιον ἐπωφεληθὲν ἐκ τούτου ἀπέσπασεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ σπουδαῖον προνόμιον νὰ ψηφίζῃ τοὺς φόρους 1295. Ἀμέσως ἐπανάστασις ἐν Σκωτίᾳ διευθυνομένη ὑπὸ τοῦ Οὐίλλιαμ Wallace ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ συνομολογήσῃ μετὰ τῆς Γαλλίας ἀνακωχήν· ἐκέρδησεν ἐν Falkirk τῷ 1298 λαμπρὰν νίκην κατὰ τῶν Σκώτων. Εἰς νέαν ἐπανάστασιν 1300 συνέλαβε τὸν Wallace, ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἐλεηλάτησεν ἅπασαν τὴν χώραν 1305. Τέλος τῷ 1306 τοῦ Ῥοβέρτου Bruce ἀνανεώσαντος τὸν ἐθνικὸν πόλεμον, ὁ Ἐδουάρδος ἡτοιμάζετο νὰ βαδίσῃ κατ' αὐτοῦ, ὅτε κατέλαβεν αὐτὸν ὁ θάνατος ἐν Carlisle. Ἐχάραξαν τὰς λέξεις ταύτας ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ «Ἐνθάδε κεῖται ἡ σφῦρα τῶν Σκώτων.» Μετὰ τὴν ἀνακωχὴν τοῦ 1298 εἶχε νυμφευθῇ εἰς δεύτερον γάμον τὴν Μαργαρίταν, ἀδελφὴν Φιλίππου τοῦ Ὡραίου, ἧν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἐδουάρδος ἐνυμφεύετο τὴν θυγατέρα τοῦ ἰδίου Ἰσαβέλλαν τῆς Γαλλίας. Ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος τούτου λέγεται ὅτι διωρίσθησαν Εἰρηνοδίκαι ἐν Ἀγγλίᾳ.

ΕΔΟΥΆΡΔΟΣ Β' υἱὸς τοῦ προηγουμένου καὶ τῆς Ἐλεονόρας τῆς Καστιλίας γενν. τῷ 1284, ἐβασίλ. 1307—1327. Ἀσθενοῦς καὶ διεφθαρμένου χαρακτῆρος παρώργισε τοὺς βαρώνους ἕνεκα τῆς εὐνοίας τῆς ἀπονεμηθείσης εἰς τὸν Γάβεστον, ὃν διώρισεν ἀντιβασιλέα ὅτε μετέβαινεν εἰς Γαλλίαν ὅπως νυμφευθῇ τὴν Ἰσαβέλλαν ἀδελφὴν Καρόλου τοῦ Δ'. Ὁ ἐξάδελφος αὐτοῦ ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ τὸν ἀποκεφαλίσῃ, τῷ 1312, ἀλλ' ἀμέσως ἀνεκάλεσεν αὐτόν. Τότε τὸ κοινοβούλιον παρέδωκε τὴν ἐξουσίαν εἰς ἐπιτροπὴν ἐξ ἐπισκόπων καὶ βαρώνων, καὶ ὁ βασιλεὺς πολιορκούμενος ἐν Τόρκη παρέδωκε τὴν κεφαλὴν τοῦ Γάβεστον. Ἐξεδικήθη βραδύτερον ἀποκεφαλίσας τὸν Θωμᾶν τῆς Λαγκαστρίας. Αἱ νίκαι τῶν Σκώτων ὁδηγουμένων ὑπὸ τοῦ Ῥοβέρτου Bruce τῷ 1314 καὶ τῷ 1321 ηὔξησαν τὴν δυσαρέσκειαν. Ἡ εὐνοια τῶν Σπένσερ ἐκορύφωσεν αὐτὴν, καὶ ἀπεμάκρυνε τὴν Ἰσαβέλλαν ἥτις μετέβη εἰς Γαλλίαν ὅπως ἐνεργήσῃ συνωμοσίαν κατὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς. Ὁ κόμης δὲ Hainaut διέβη εἰς Ἀγγλίαν καὶ συνήνωσε τοὺς ἀντάρτας. Οἱ Σπένσερ ἀπηγχονίσθησαν, ὁ Ἐδουάρδος καθηρέθη, ἐκλείσθη ἐν τῷ πύργῳ Berkley καὶ μετά τινας μῆνας δύω δολοφόνοι ἐδύθισαν εἰς τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ πεπυρακτωμένον σίδηρον.

ΕΔΟΥΆΡΔΟΣ Γ' υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. ἐν Οὐιδσὸρ τῷ 1312 βασιλ. 1327—1377. Μέχρι τῆς δεκαοκταετοῦς ἡλικίας αὐτοῦ ἦτο ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἰσαβέλλης τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ Ῥογήρου Μορτιμὲρ ἐραστοῦ αὐτῆς. Ἅμα ἀνέλαβε τὰς ἡνίας τοῦ κράτους ἐξεδικήθη τὸν ἑαυτοῦ πατέρα, ἐξώρισε τὴν Ἰσαβέλλαν εἰς ὄχυρὸν φρούριον, καὶ ἀπηγχόνισε τὸν Μορτιμέρ. Αἱ ἀξιώσεις αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ στέμματος τῆς Γαλλίας μετὰ τὸν θάνατον Καρόλου τοῦ Δ' τῷ 1328 ἀπεκρούσθησαν καὶ ἠναγκάσθη νὰ ὑποστῇ τὴν τελετὴν τῆς ὑποταγῆς πρὸς Φίλιππον τὸν Βαλλοὰ ἕνεκα τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ Γουϊέννης τῷ 1329. Τῷ 1333 κατέβαλε τοὺς Σκώτους καὶ κατέλαβε προσωρινῶς τὴν χώραν αὐτῶν. Κατὰ παρακίνησιν Ῥοβέρτου τοῦ Ἀρτουὰ ἐπεδόθη εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς ἠπείρου, καὶ ὅτε ἐκήρυξε τὸν πόλεμον τῶν Ἑκατὸν Ἐτῶν συμμαχήσας μετὰ Ἰακώβου Ἀρτεβίλδου ζυθοποιοῦ τῆς Γάνδης, ἐκέρδησε τὴν ναυμαχίαν τῆς Ἐκλούζ 1340, ἠπείλησε τὰ βόρεια μεθόρια τῆς Γαλλίας, καὶ ὑπεστήριξεν ἐν τῇ Βρετανίᾳ τὴν οἰκογένειαν Μοντφὸρ κατὰ τῆς οἰκογενείας Βλουά. Ἐν δευτέρᾳ εἰσβολῇ ἐλεηλάτησε τὴν Νορμανδίαν, ἐνίκησεν ἐν Κρεσὶ 1346, καὶ δι' αὐστηροτάτου ἀποκλεισμοῦ ἠνάγκασε τοὺς κατοίκους νὰ παραδοθῶσι 1347, ἐνῷ ὁ λόρδος Περσὺ ἐνίκα τὸν βασιλέα τῆς Σκωτίας Δαβὶδ Bruce σύμμαχον τοῦ Φιλίππου τοῦ Βαλουά. Ἡ πανώλης διέκοψε τὰς ἐχθροπραξίας, αἵτινες ἐπανελήφθησαν τῷ 1356· ὁ Μέλας Πρίγκηψ, υἱὸς τοῦ Ἐδουάρδου ἐνίκησε καὶ ᾐχμαλώτευσεν ἐν Ποατιὲ τὸν βασιλέα Ἰωάννην τὸν Ἀγαθόν. Μετά τινα ἐκστρατείαν οὐχὶ τοσοῦτον ἔνδοξον, τῷ 1360 ἡ εἰρήνη τῆς Βρετινὺ ἀπέδωκεν εἰς Ἐδουάρδον τὸν Γ' σχεδὸν ἁπάσας τὰς ἐπαρχίας τὰς ὁποίας κατεῖχον οἱ πρόγονοι αὐτοῦ. Ἦτον εὐτυχὴς κατὰ Καρόλου τοῦ Ε', μεθ' ὅλας τὰς προσπαθείας τοῦ Μέλανος Πρίγκηπος καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δουκὸς τῆς Λαγκαστρίας ἅπαντα τὰ φρούρια αὐτοῦ ἀπώλεσεν ἐκτὸς

ΔΗΜΟΣΙΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινωφελές Ίδρυμα Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τοῦ Καλαί, τῶν Βορδιγάλλων καὶ τῆς Βαϋόννης 1369—1374, συγχρόνως καὶ τὰ πλοῖα αὐτοῦ εἶχον καταστραφῆ ὑπὸ τοῦ καστιλιανοῦ στόλου. Ὁ θάνατος τοῦ Μέλανος Πρίγκηπος ὡς καὶ τὰ δυστυχήματα αὐτοῦ κατεπίκραναν τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Ὁ Ἐδουάρδος Γ'. κατέστησε τὴν ταχυδρομικὴν ὑπηρεσίαν ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ, ἐσύστησε τὸ παράσημον τῆς Περικνημίδος 1349, καὶ ἀντὶ τῆς νορμανδικῆς γλώσσης εἰσήγαγεν εἰς τὰ δημόσια ἔγγραφα καὶ εἰς τὰ δικαστήρια τὴν ἀγγλικήν. Καὶ τοι ὀείσας καὶ περιστείλας τὰς περιπτώσεις τῆς ἐσχάτης προδοσίας, καὶ ἐπικυρώσας τὴν ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς καὶ τῶν κτημάτων τῶν Ἄγγλων, ἐβασίλευσε δεσποτικῶς, οὐδεμίαν δοὺς προσοχὴν εἰς τὰς νομοθεσίας τοῦ κοινοβουλίου· ἀλλ' ὁπωσδήποτε ἀπὸ τοῦ 1347 κατ' ἔτος συνεκαλεῖτο τὸ κοινοβούλιον διὰ τὴν ἐπιψήφισιν τῶν ἐκτάκτων δαπανῶν, καὶ ἡ συνέλευσις αὕτη ἀπέκτησε τὸ δικαίωμα τοῦ κατηγορεῖν τοὺς ὑπουργούς. Ὁ Ἐδουάρδος ἐπροστάτευσε τὴν βιομηχανίαν, προσκαλέσας εἰς τὰ κράτη αὐτοῦ τὸν Ἰωάννην Κὲμπ καὶ 70,000 οἰκογενείας ἐκ τῶν Κάτω Χωρῶν, συχνὰς κατασκήματα μαλλίνων ὑφασμάτων καὶ μόνον ἀγγλικῆς κατασκευῆς ὑφάσματα ἐπιτρέψας εἰς τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ νὰ φορῶσιν. Εἰς αὐτὸν ὀφείλεται ἡ οἰκοδομὴ τοῦ πύργου τῆς Οὐιντσόρης. Ἐπροστάτευσε τὰ γράμματα, καὶ ἰδίως τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ὀξφόρδης.

ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ Δ' υἱὸς τοῦ Ριχάρδου δουκὸς τῆς Γόρκης, ἀρχηγὸς τῆς μερίδος τοῦ λευκοῦ Ῥόδου γεν. τῷ 1442 ἀποθ. τῷ 1483 ἐνίκησεν Ἐρρίκον τὸν ΣΤ' ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Λαγκαστριδῶν ἀρχηγὸν τῆς μερίδος τοῦ ἐρυθροῦ Ῥόδου, ἐν Νορθουμβερλὰνδ καὶ ἐν Mortimer's Cross τῷ 1460 καὶ τῷ 1461 κατέλαβε τὸν θρόνον, εἰς ὃν ἐξησφαλίσθη ἔτι περισσότερον ἐκ τῶν δύο νικῶν τοῦ Towton 1461 καὶ τοῦ Hexham 1463 κατὰ τῆς βασιλίσσης Μαργαρίτας ἐξ Ἀνζοῦ. Ἀλλὰ νυμφευθεὶς κρυφίως τῷ 1465 τὴν Ἐλισάβετ Wotwille χήραν Λαγκαστριανοῦ, δυσηρέστησε τὸν κόμητα Warwick ἐπιφορτισθέντα προηγουμένως νὰ ζητήσῃ τὴν χεῖρα ἡγεμονίδος τινὸς τῆς Σαβοΐας· οὗτος διωργάνισε κατ' αὐτοῦ συστηματικὴν συνωμοσίαν, εἰς ἣν ἔλαβε μέρος καὶ αὐτὸς ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἐδουάρδου Γεώργιος δοὺξ τῆς Κλαρένετζας. Ἐμφύλιος πόλεμος ἐπηκολούθησε τῷ 1469· ὁ Ἐδουάρδος νικηθεὶς ἐν Βαμβοὺρ καὶ ἐν Νόττιγκαμ τῷ 1470 κατεφύγεν εἰς τὴν Ἤπειρον, καὶ Ἐρρίκος ὁ ΣΤ' ἀνεστήσατο τὸν θρόνον. Ἀλλὰ μετά τινας μῆνας ὁ Ἐδουάρδος ἐπανῆλθε μετὰ στρατευμάτων ἅτινα ἐπρομήθευσεν αὐτῷ ὁ δοὺξ τῆς Βουργουνδίας. Ὁ Werwick ἐνικήθη καὶ ἐφονεύθη ἐν Βαρνὲ τῷ 1471, ἡ Μαργαρίτα ἀπώλεσε καὶ αὐτὴ τὴν μάχην τῆς Tewkesbury καὶ ἐκλείσθη ἐν τῷ Πύργῳ ὅπου εἶχεν ἤδη κλεισθῇ ὁ σύζυγος αὐτῆς, ἐνῷ ὁ νέος Ἐδουάρδος υἱὸς αὐτῶν ἐσφάζετο. Ἐρρίκος ὁ ΣΤ'. ἐσφάγη τότε ἐν τῷ πύργῳ. Ἔκτοτε ἐξησφαλίσας τὴν κατοχὴν τοῦ θρόνου, ὁ Ἐδουάρδος εἰσέβαλεν εἰς τὴν Γαλλίαν τῷ 1475 πρὸς ὑποστήριξιν Καρόλου τοῦ Θρασέως κατὰ Λοδοβίκου τοῦ ΙΑ'· ὁ ἡγεμὼν οὗτος προσήνεγκεν αὐτῷ χρυσὸν καὶ ὑποσχέσεις, ἅπερ ἐδέχθη ἐν τῇ συνθήκῃ τῆς Πεκινύ. Ὁ Ἐδουάρδος κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς αὐτοῦ παρεδόθη εἰς τὴν ἀκολασίαν καὶ τὴν κραιπάλην, κατέλιπεν ἅπασαν τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ εἴς τινα εὐνοουμένην Ἰωάνναν Schore καὶ διέταξε τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του Γεωργίου δουκὸς τῆς Κλαρέντζας κατηγορουμένου ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ, 1478.

ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ Ε', πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ προηγουμένου, μόλις δωδεκαετὴς διεδέχθη τῷ 1483 τὸν πατέρα αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ θείου του Ριχάρδου δουκὸς τοῦ Glocester, βραδύτερον Ριχάρδου Γ'. Μετὰ δύο μῆνας οὗτος ὅπως καταλάβῃ τὸν θρόνον ἔκλεισεν αὐτὸν ἐν τῷ πύργῳ, ὡς καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ριχάρδον δοῦκα τῆς Γόρκης, νεώτεραν αὐτοῦ κατὰ τρία ἔτη καὶ τὴν νύκτα διέταξε τὴν δολοφονίαν αὐτοῦ. Τὸ συμβὰν τοῦτο ἔδωκεν ὕλην εἰς τὸν Καζιμὶρ Δελαβὶν διὰ τὴν σύνθεσιν λαμπρᾶς τραγῳδίας «Τὰ τέκνα τοῦ Ἐδουάρδου».

ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ, πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας, ἐπονομαζόμενος ὁ «Μέλας πρίγκηψ», ἐκ τοῦ χρώματος τῆς πανοπλίας αὐτοῦ, γενν. τῷ 1330 ἐκ γονέων Ἐδουάρδου Γ' καὶ Φιλιππίνης Hainaut, ἀποθ. τῷ 1376. Δεκαπενταετὴς συνώδευσε τὸν ἑαυτοῦ πατέρα εἰς Γαλλίαν, καὶ ἦρχισε τὸ στρατιωτικὸν στάδιον ἐνδόξως ἐν τῇ μάχῃ τῆς Κρεσὺ τῷ 1346. Διορισθεὶς ἀρχηγὸς τῶν ἐν Γαλλίᾳ ἀγγλικῶν κτήσεων, εἰσέβαλεν εἰς τὴν Λαγκεδόκην 1355, καὶ κατέλαβε πολλὰς πόλεις. Πληροφορηθεὶς τὴν προσπάθειαν τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Ἰωάννου τοῦ Ἀγαθοῦ ἐπὶ κεφαλῆς ἀνωτέρων δυνάμεων, διετίθετο ὅπως ἀποσυρθῇ εἰς τὴν Γουϊέννην, ὅτε εὑρέθη περικεκυκλωμένος ἐν τινι βράχῳ πλησίον τῶν Πουατιερῶν· καίτοι καταληφθεὶς ἐξαπροσόπου ἔδωσε τῇ 19 σεπτεμβρίου 1356 τὴν περίφημον μάχην, καθ' ἣν συνελήφθη αἰχμάλωτος ὁ Ἰωάννης καὶ εἷς ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Τῷ 1360 ἡ μετὰ τοῦ Δελφίνου (Ὕστερον

Καρόλου Ε') συνομολογηθεῖσα εἰρήνη τῆς Βρετινὶ ἐμονιμοποίησεν αὐτὸν ἐν Βορδιγάλλοις μετὰ τοῦ τίτλου πρίγκηπος κυριάρχου τῆς Ἀκουτανίας. Ἐκεῖθεν μετέβη πρὸς ὑπεράσπισιν Πέτρου τοῦ Σκληροῦ διωχθέντος ἀπὸ τοῦ θρόνου τῆς Καστιλίας ὑπὸ τοῦ νόθου ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἐρρίκου καὶ ἐκέρδησε τὴν μάχην τῆς Ναγιάρας. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐκστρατείαν ταύτην ὑπέκυψεν εἰς ἀσθένειαν, ἀφ' ἧς δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀναλάβῃ· ἐπιστρέψας εἰς Ἀγγλίαν ἀπέθανεν. Ὁ δεύτερος αὐτοῦ υἱὸς ἐβασίλευσεν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ῥιχάρδου Β'.

ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ ΤΗΣ ΛΑΓΚΑΣΤΡΙΑΣ, μονογενὴς υἱὸς Ἐρρίκου τοῦ Ϛ' πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας γενν. τῷ 1453 ἀποθ τῷ 1471. Ἐκθρονισθέντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κατέφυγεν εἰς Γαλλίαν, ἐπανῆλθεν εἰς Ἀγγλίαν τῷ 1470 μετὰ τὴν πτῶσιν Ἐδουάρδου τοῦ Δ'. καὶ τὴν ἐκ νέου ἀναγόρευσιν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· ἀλλὰ πεσὼν εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ἐσφάγη σχεδὸν ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς Ἐδουάρδου τοῦ Δ' δόντος ὡς λέγουσι τὸ σημεῖον τοῦ θανάτου. Ὁ Σαικσπὴρ παρεισάγει τὴν σφαγὴν ταύτην ἐν τῷ 3ῳ μέρει τῆς τραγῳδίας αὐτοῦ τῆς ἐπιγραφομένης «Ἔρρικος ὁ ΣΤ'.»

ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ, βασιλεὺς τῆς Πορτογαλλίας, 1433—1438 υἱὸς καὶ διάδοχος Ἰωάννου τοῦ Α'. Ἐζήτησε ματαίως παρὰ τοῦ Πάπα τῷ 1436 τὸ δικαίωμα κατακτήσεως ἐπὶ τῶν Καναρίων νήσων, καὶ ἐπεχείρησε κατὰ τοῦ Ταγήρου τῆς Ἀφρικῆς ἐκστρατείαν ἀπατυχοῦσαν, ἐν ᾗ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Φερδινάνδος συνελήφθη αἰχμάλωτος ὑπὸ τῶν Μαύρων. Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἡ διοίκησις αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἐπιτυχεστάτη· ἐτακτοποίησε τὰ οἰκονομικά, διηκρίβωσε τὰς διαδικασίας ἔκαμε νόμους κατὰ τῆς πολυτελείας, ἐπροστάτευσε τὸ ἐμπόριον, τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας. Ἀπέθανεν ἐκ πανώλους.

ΕΔΟΥΑΡΔΟΥ (νῆσος τοῦ πρίγκηπος) ἄλλοτε Ἅγιος Ἰωάννης, νῆσος τῆς ἀγγλικῆς Ἀμερικῆς ἐντὸς τοῦ κόλπου τοῦ Ἁγίου Λουρεντίου. Κάτ. 80 χιλιάδες. Γῆ ὁμαλή, καλῶς ποτιζομένη, γόνιμος εἰς δημητριακοὺς καρποὺς, ὄσπρια, γεώμηλα, λινὸν, κάνναβιν. Κτηνοτροφία ἵππων, χοίρων, πτηνῶν. Ἁλιεία ζωηρά. Δάση. Ἐμπόριον ξύλων. Ἀνήκουσα εἰς τοὺς Γάλλους, παρεχωρήθη τῷ 1763 μετὰ τοῦ Καναδᾶ εἰς τοὺς Ἄγγλους.

ΕΔΟΥΑΡΔΟΥ (νῆσοι τοῦ πρίγκηπος), σύμπλεγμα νήσων πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Καλῆς Ἐλπίδος 46° 40' νότ. πλάτ. καὶ 36° 51' ἀ.. μήκ.

ΕΔΟΥΑΡΣ (Γεώργιος) περίφημος φυσικὸς γενν. τῷ 1693 ἐν Westham (Ἐσσεξίᾳ), ἀποθ. τῷ 1773, βιβλιοθηκάριος τῆς ἰατρικῆς σχολῆς τῷ 1733, μέλος τῆς βασιλικῆς ἀκαδημίας τοῦ Λονδίνου τῷ 1757. Ἐπεσκέφθη τὴν Ὁλλανδίαν, τὴν Νορβηγίαν καὶ τὴν Γαλλίαν. Ἐδημοσίευσε «Φυσικὴν ἱστορίαν περὶ τῶν πτηνῶν, τῶν ζώων καὶ τῶν ἐντόμων» μετὰ 210 κεχρωματισμένων πινάκων καὶ περιγραφῶν αὐτῶν ἀγγλιστὶ καὶ γαλλιστὶ ἐν Λονδίνῳ 1745—51· εἰς 4 μέρη εἰς 4ον, σύγγραμμα δι' οὗ ἠξιώθη τοῦ χρυσοῦ νομίσματος τῆς Copltey. «Σταχυολογίαν τῆς φυσικῆς ἱστορίας» 1758—64 εἰς 3 μέρη μετὰ Γαλλικῆς μεταφράσεως, «Ὑπομνήματα» περιληφθέντα ἐν τοῖς «Φιλοσοφικοῖς συμβιβασμοῖς», «Δοκίμιον περὶ τῆς φυσικῆς ἱστορίας» 1770, καὶ δευτέραν ἔκδοσιν τῆς «φυσικῆς ἱστορίας τῆς Καρολίνης» ὑπὸ Catesly.

ΕΔΟΥΑΡΣ (Ἰωνάθαν) θεολόγος καὶ μεταφυσικὸς γενν. τῷ 1703 ἐν Οὐίνδσορ (Κοννεκτικούτη) ἀποθ. τῷ 1758· ἐξετέλεσε καθήκοντα ποιμένος εὐαγγελικοῦ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ καὶ Νόρθαμπτον. Παυθεὶς ἕνεκα τῆς αὐστηρότητος αὐτοῦ τῷ 1750 ἐγένετο ἁπλοῦς ἱεραπόστολος ἐν Stockbridge (Μασσαχουσέτῃ) καὶ κατέντησε τῷ 1757 πρόεδρος τοῦ κολλεγίου τοῦ Prince-Town. Κατέλιπεν ἐκτὸς πολυαρίθμων χειρογράφων, συγγράμματα τετυπωμένα. «Πραγματείαν περὶ θρησκευτικοῦ ζήλου» 1746. «Ἐρεύνας περὶ τῆς ἰδέας τῆς ἐλευθερίας» 1754. «Ὑπεράσπισιν τῆς μεγάλης διδασκαλίας περὶ τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος» 1758. «Λόγους» 1765. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ἐν Λονδίνῳ 8 τόμοι τῷ 1817 καὶ 2 τόμοι τῷ 1838 μετὰ δοκιμίου περὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ὑπὸ Bogers καὶ σημειώσεων περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ ὑπὸ E Dwight.

ΕΔΟΥΑΡΣ, (Bryan) ἄγγλος συγγραφεὺς γενν. ἐν Westbury τῷ 1743 ἀποθ. τῷ 1800. Ἔζησεν ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐν Ἰαμαϊκῇ πλησίον ἑνὸς θείου αὐτοῦ ἰδιοκτήτου φυτείας σακχάρεως. Ἐπιστρέψας εἰς Ἀγγλίαν, ἀνεφάνη ἐν τῷ κοινοβουλίῳ ὑπερασπιστὴς τῶν ἀποικιῶν κατὰ τοῦ Wilberforce ζωηρῶς ἐπιτιθεμένου κατὰ τῆς πρὸς τοὺς νιγρίτας διαγωγῆς. Ὑπάρχουσι συγγράμματα αὐτοῦ «Πολιτικὴ καὶ ἐμπορικὴ ἱστορία τῶν ἀγγλικῶν ἀποικιῶν ἐν ταῖς δυτικαῖς Ἰνδίαις,» ἐν Λονδίνῳ 2 τόμ. εἰς 4ον· 1793 καὶ 1801 3 τόμ. εἰς 8ον· καὶ «Ἱστορικὴ περιγραφὴ τῆς γαλλικῆς ἀποικίας τῆς νήσου τοῦ Ἁγίου Δομινίκου» 1796. «Διαγωγὴ τῆς κυβερνήσεως καὶ τῆς συνεπούσης τῆς Ἰαμαϊκῆς πρὸς τοὺς μαύρους» 1769.

Δημοσία Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΕΔΟΥΑΡΣ (Οὐίλλιαμ Φρειδερῖκος), ἰατρὸς ἐθνολόγος, γενν. ἐν Ἰαμαϊκῇ τῷ 1777, ἀποθ. τῷ 1842, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν τῷ 1832, ἔκαμε σπουδαίας ἐρεύνας ἐπὶ τῆς ἀνατομίας, τῆς παθολογικῆς φυσιολογίας καὶ τῆς συγκριτικῆς ἀνατομίας. Ἵδρυσεν ἐν Παρισίοις 1839 τὴν ἐθνολογικὴν ἑταιρίαν. Τὸ ἐπισημότερον τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ εἶναι «Περὶ τῶν φυσιολογικῶν χαρακτήρων τῶν ἀνθρωπίνων φυλῶν» κτλ. 1829.

ΕΔΟΥΒΙΑ (Gabriel-Marie-Théodore-Joseph, comte d'HEDOUVILLE), γενν. ἐν Λυὸν τῷ 1735, ἀποθ. τῷ 1825 ἦτο ἐνωμοτάρχης τῷ 1793. Μετὰ τὴν μάχην τῆς Hondschoote κατηγορήθη μετὰ τοῦ Houchard, ἀλλ' ἠθωώθη. Μοίραρχος καὶ ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ κατὰ τὰ δυτικὰ παράλια τῷ 1797, ἐπεφορτίσθη κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἀποστολὴν εἰς Ἅγ. Δομίνικον, δὲν ἀλλὰ κατώρθωσε νὰ προσελκύσῃ ἐκ νέου τὴν ἀποικίαν ταύτην εἰς τὴν Γαλλίαν. Πρίσβυς ἐν Πετρουπόλει τῷ 1801, ἐγένετο θαλαμηπόλος καὶ γερουσιαστὴς τῷ 1804, ὕστερον ὑπουργὸς παρὰ τῇ ἡνικῇ ὁμοσπονδίᾳ καὶ συνώδευσε τὸν Ἱερώνυμον Βοναπάρτην εἰς τὴν κατὰ τῆς Πρωσσίας ἐκστρατείαν τοῦ 1806. Ἐψήφισε τὴν πτῶσιν Ναπολέοντος τοῦ Α' τῷ 1814 καὶ προεβιβάσθη πατρίκιος τῷ 1815.

ΕΔΟΥ-ΙΝ βασιλεὺς ἀγγλοσάξωνος τοῦ Νορθουμβερλάνδ 636—653. Διακρίνεται διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ ἐν ἐποχῇ σχεδὸν βαρβάρῳ, ἀπένειμεν εἰσυνειδήτως τὴν δικαιοσύνην εἰς τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ, ἀπέφυγε τὸ στέμμα τῆς Ἀνατολικῆς Ἀγγλίας, ἐνυμφεύθη τὴν Ἐθελδούργην, θυγατέρα τοῦ Ἐθελβέρτ, βασιλέως τοῦ Κέντ, ἥτις ὡδήγησεν αὐτόν τε καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ εἰς τὸν χριστιανισμόν, νι καὶ ἀπέθανεν ἐν τινι μάχῃ κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Μερκίας καὶ τῶν Βρετόνων.

ΕΔΟΥΜΗ, κώμη τῆς Ἰουδαίας ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου, ἡ νῦν Νάβλος.

ΕΔΟΥ-Υ ὁ Ὡραῖος, βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας 955—977 υἱὸς Ἐδμόνδου τοῦ Α' διεδέχθη τὸν θεῖον αὐτοῦ Ἐδρέδ. Ὁ ἔρως αὐτοῦ διὰ τὴν Ἐλγίθην συγγενῆ αὐτοῦ, ἣν εἶχε νομφευθῆ παρὰ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας, αἱ διενέξεις αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ὄδων ἀρχιεπισκόπου τῆς Καντοβρυγίας καὶ μετὰ τοῦ Ἁγίου Δουνστάνου ὃν ἐξώρισεν ἐκ τοῦ βασιλείου ἀφαιρέσας ἀπ' αὐτοῦ τὴν διεύθυνσιν τῶν οἰκονομικῶν, προύξενησαν εἰς αὐτὸν πολλοὺς ἐχθρούς. Τῆς Ἐλγίθης πεσούσης εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν ἔκαυσαν τὸ πρόσωπον διὰ πεπυρακτωμένου σιδήρου, καὶ μετεβίβασαν αὐτὴν εἰς Ἰρλανδίαν, ὅτε δὲ ἐπανῆλθεν αὐτη, ἔκοψαν τοὺς πόδας αὐτῆς, καὶ οὕτως ἐθανάτωσαν αὐτήν. Καὶ αὐτὸς, ὁ Ἔδουϋ ἀπολέσας τὰς βορείας αὐτοῦ ἐπαρχίας παραχωρηθείσας τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἐδγὰρ ἀπέθανεν ἐκ λύπης.

ΕΔΡΑ-Ι, πόλ. τῆς Παλαιστίνης, ἐν τῇ ἡμισείᾳ φυλῇ τοῦ Μανασσῆ. Ὁ Μωϋσῆς ἐνίκησεν αὐτόθι τὸν Ὄγ βασιλέα τοῦ Βασάν.

ΕΔΡΕΔ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας 946—955, υἱὸς Ἐδουάρδου τοῦ πρεσβυτέρου, διεδέχθη τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἐδμόνδον, κατέβαλε πολλὰς ἐπαναστάσεις τῶν Δανῶν Νορθουμβριανῶν καὶ ἠνάγκασε τὸν Μελκόλμ βασιλέα τῆς Σκωτίας νὰ ἀναγνωρίσῃ ἑαυτὸν ὑποτελῆ αὐτοῦ. Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ὁ Ἅγ. Δουνστὰν ἔλαβε μέγα μέρος εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ κράτους. Ἀποθανόντος τοῦ Ἐδρὲδ τὰ τέκνα αὐτοῦ τόσον μικρὰ ἦσαν, ὥστε προετιμήθη εἰς τὴν διαδοχὴν ὁ Ἔδουϋ ἀνεψιὸς αὐτοῦ υἱὸς τοῦ Ἐδμόνδου.

ΕΔΡΙΣΙ (Ἀβοὺ-Ἀβδαλὰχ-Μοχαμὲτ-Ἐλ-), περίφημος γεωγράφος ἀραψ, καταγόμενος ἐκ τῶν ἡγεμόνων τῆς Ἀφρικῆς ἐκ τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἐδρὶς, γενν. περὶ τὸ 1099. Ἀφοῦ ἐσπούδασεν ἐν Κορδούῃ, μετέβη εἰς τὴν αὐλὴν Ῥογήρου Β' βασιλέως τῆς Σικελίας. Διὰ τὸν ἡγεμόνα τοῦτον κατεσκεύασε, λέγουσιν, ὑδρόγειον σφαῖραν ἀργυρᾶν βάρους 800 μέτρων, ἐφ' ἧς εἶχε χαράξει ἀραβιστὶ πᾶν ὅ,τι ἠδυνήθη νὰ μάθῃ περὶ τῶν τότε γνωστῶν διαφόρων μερῶν τῆς γῆς. Πρὸς ἐξήγησιν τῆς σφαίρας ταύτης συνέθεσε περὶ τὸ 1153 πραγματείαν περὶ γεωγραφίας. Ἡ σφαῖρα δὲν διεσώθη μέχρι τῆς σήμερον· τὸ βιβλίον εἶναι γνωστὸν ἐκ τινος περιλήψεως δημοσιευθείσης ἐν Ῥώμῃ τῷ 1592, μεταφρασθείσης εἰς τὴν λατινικὴν ἐν Παρισίοις, 1619, ὑπὸ τὸν τίτλον Geographia Nubiensis. Πολλὰ μέρη αὐτῆς ἐδημοσιεύθησαν ἰδιαιτέρως. Τὸ πλῆρες χειρόγραφον τοῦ πρωτοτύπου συγγράμματος ἀνεκαλύφθη ἐν Παρισίοις τῷ 1829, καὶ γαλλικὴ μετάφρασις αὐτοῦ ἐγένετο παρὰ τοῦ Ἀμεδαίου Jaubert, ἐν Παρισίοις, 1837 — 39 εἰς 2 τόμους, μετὰ σημειώσεων. Τὸ βιβλίον τοῦ Ἐδρὶσι δεικνύει τὴν κατάστασιν τῆς γεωγραφίας παρὰ τοῖς Ἄραψι κατὰ τὸν ΙΒ αἰῶνα· αἱ γνώσεις αὐτῶν ἐξαχθεῖσαι ἐκ τοῦ Στράβωνος καὶ Πτολεμαίου, εἶχον τότε ἀναμορφωθῆ εἰς πολλὰ μέρη διὰ τῶν ὁδοιπορικῶν προσφάτων περιηγητῶν. Εὑρίσκονται εἰσέτι ἐν αὐτῷ μεγάλα λάθη, ἀλλὰ παρουσιάζει γνώσεις νέας καὶ ἀκριβεῖς, ἐπὶ παραδείγματος περὶ τοῦ Θιβέτ. Μέχρι τῶν ναυτικῶν ἀνακαλύψεων τῶν Πορτογάλλων κατὰ τὰ τέλη τοῦ ΙΕ' αἰῶνος,

Αρχαιολογικός Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

οἱ γεωγράφοι τῆς Δύσεως ἐκτὸς ἀσημάντων τινῶν διαφορῶν, ἀντέγραφον μόνον τὸν Ἐδρίσι.

ΕΔΡΙΣΙΤΑΙ, μουσουλμανικὴ δυναστεία βασιλεύσασα ἐν Φὲζ καὶ καθ' ἅπαν τὸ Μαγρὲβ ἀπὸ τοῦ 785 μέχρι τοῦ 919. Περιλαμβάνει τοὺς ἑπομένους· Ἐδρὶς Α'. 785—793 διεύγγονον τοῦ περιφήμου Ἀλῆ, διωχθέντα ἐκ τῆς Ἀραβίας συνεπείᾳ προσπαθείας πρὸς ἀναταρσίαν, κατακτητὴν τοῦ Βαλίλι καὶ τοῦ Τλέμκεν, καὶ δηλητηριασθέντα κατὰ διαταγὴν τοῦ καλίφου Ἀροὺν-αλ-Ῥασίδ.—Ἐδρὶς Β' 793—826 ἱδρυτὴν τοῦ Φὲζ τῷ 807.—Μωχαμὲτ, Ἀλῆν Α'. Γιαγιὰ Α'. Γιαγιὰ Β', ἐφ' ὧν τὸ κράτος ηὐξήθη προστεθείσης τῆς Κέντας καὶ τῆς Ταγγέρης— Ἀλῆν Β' καὶ Γιαγιὰ Γ', ἐφ' ὧν ἤρξατο ἡ παρακμὴ τῆς δυναστείας—Γιαγιὰ Δ' 905—919 νικηθέντα ὑπὸ τοῦ Ὀβειδ-Ἀλλὰχ πρώτου φατιμίδου καλίφου, διωχθέντα ἐκ τῶν κρατῶν αὐτοῦ καὶ ἀποθανόντα ἐν ἀθλιότητι τῷ 941. Τινὲς Ἐδρεσίται ἠθέλησαν ν' ἀντιπαλαίσωσι· Χασὰν ὁ Α' ἀνεκτήσατο τὸ Φὲζ (922), ἀλλ' ἐφονεύθη τῷ 925· ὁ Κασὲμ-αλ-Κενούμ κατετρόπωσε τοὺς Φατιμίδας ἀπὸ τοῦ 932 μέχρι τοῦ 949· ὁ Ἀχμὲτ ἔθεσεν ἑαυτὸν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Ὀμμιαδῶν τῆς Κορδούης, καὶ ὅμως ἠναγκάσθη νὰ διαδῇ εἰς Ἱσπανίαν, ὅπου ἐφονεύθη τῷ 960 ἔν τινι μάχῃ κατὰ τῶν χριστιανῶν. Τελευταῖον Χασὰν ὁ Β' περιωρίσθη μόνον εἰς τὴν πόλιν Βόσραν, συνελήφθη καὶ ἐθανατώθη τῷ 985 ὑπὸ τοῦ Ὀμμιάδου καλίφου Ἐσχὰμ Β'.

ΕΔΤΖΕ (Φρειδερίκος HEDGE), φιλόσοφος καὶ θεολόγος ἀμερικανός, γεννηθ. ἐν Καλιμπριζ τῆς Μασαχουσέτης τῇ 12 Δεκεμβρίου 1805, ἐξεπαιδεύθη ἐν Γερμανίᾳ (1818) καὶ ἐπιστρέψας (1823) εἰσῆλθεν εἰς τὸ κολλέγιον τῆς Χάρβαρδ, ὅπου ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῷ 1825. Ὕστερον ἐσπούδασε τὴν θεολογίαν καὶ διηύθυνεν ἀλληλοδιαδόχως διαφόρους ἐκκλησίας μέχρι τοῦ 1850, ὅτε διωρίσθη ποιμὴν εἰς τὴν Βρόνσιαν. Ὡς συγγραφεὺς καὶ κριτικὸς κατέστησε γνωστὰ πολλὰ συγγράμματα τῆς θρησκευτικῆς φιλοσοφίας τῶν Γερμανῶν, καὶ ἐδημοσίευσεν εἰς τὰ καλλίτερα ἐπιθεωρήσεις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν δοκίμια περὶ διαφόρων συγγραφέων. Προσέτι μετέφρασεν ἐμμέτρως πολλὰ γερμανικὰ ποιήματα, ὁμιλίας, λόγους καὶ διαλέξεις. Κατὰ δὲ τὸν χειμῶνα τοῦ 1853 καὶ 1854 ἔκαμε μετ' ἐπιτυχίας σειρὰν διαλέξεων περὶ τῆς μεσαιωνικῆς ἱστορίας ἐν Βοστόνῃ.

ΕΔΦΟΥ Ἀλφῶ τῶν ἀρχαίων αἰρημένων, ἡ Ἀπολλινόπολις μεγάλη τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ῥωμαίων, κωμόπολις τῆς Ἄνω Αἰγύπτου ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Νείλου, 83 χιλιάμετρ. ΝΑ τῶν Θηβῶν· κάτοικ. δισχίλιοι. Κατασκευὴ πηλίνων ἐρυθρῶν σκευῶν. Μεγαλοπρεπῆ ἐρείπεια δύο ναῶν ἐν μέρει κεκαλυμμένα ὑπὸ ἄμμου. Ἐσφαλμένως ἐνομίσθησαν ὅτι ἀνήκουσιν εἰς λίαν ἀπομεμακρυσμένην ἐποχὴν τῆς ἀρχαιότητος.

ΕΔΧΕΜ-ΠΑΣΣΑΣ, γενν. περὶ τὸ 1823, εἷς τῶν πρώτων τῶν εἰς Γαλλίαν ἀποσταλέντων πρὸς ἐκπαίδευσιν. Τῷ 1831 εἰσῆλθεν ἐν Παρισίοις εἰς τὸ ἐκπαιδευτικὸν κατάστημα Barbet. Ἀπὸ τοῦ 1835 μέχρι τοῦ 1838 ἐξηκολούθησεν ὡς ἐξωτερικὸς μαθητὴς τὰ μαθήματα τῆς μεταλλευτικῆς σχολῆς, καὶ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἔκαμε διαφόρους ἐκδρομὰς εἰς Γαλλίαν, Ἑλβετίαν καὶ Γερμανίαν διὰ τὴν σπουδὴν τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν μεταλλείων. Ἐπιστρέψας εἰς Κωνσταντινούπολιν προσελήφθη εἰς τὸ ἐπιτελεῖον φέρων βαθμὸν λοχαγοῦ, ἐξετέλεσε διαφόρους τοπογραφικὰς ἐργασίας ἕνεκα τῶν ὁποίων προήχθη ἀλληλοδιαδόχως μέχρι συνταγματάρχου, καὶ διωρίσθη μέλος τοῦ ἐπὶ τῶν μεταλλείων συμβουλίου ἅμα τῷ σχηματισμῷ αὐτοῦ. Τῷ 1849 ἐγένετο ὑπασπιστὴς τοῦ σουλτάνου· εὐνοούμενος δὲ ὑπ' αὐτοῦ τάχιστα προεβιβάσθη εἰς βαθμὸν ἀνθυποστρατήγου καὶ συνώδευσε τὸν σουλτάνον κατὰ τὸ 1850 εἰς τὴν ἐκδρομὴν αὐτοῦ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Τῷ 1854 μετέβη εἰς Σερβίαν ὡς ἐπίτροπος τῆς Ὑψηλῆς Πύλης καὶ παρουσίασεν εἰς τὸν ἡγεμόνα Ἀλέξανδρον Καραγεώργιεβιτζ τὸ χάτι σερίφ δι' οὗ ἐπεκυροῦντο τὰ πρνόμια τῆς Σερβίας. Παρητηθεὶς τῷ 1856 τῆς ἐν τοῖς ἀνακτόροις ὑπηρεσίας, μετ' ὀλίγον διωρίσθη μέλος τοῦ συμβουλίου τοῦ ταντζιμάτ, καὶ ὕστερον διεδέχθη τὸν Ἀλῆ-πασσᾶν εἰς τὸ ὑπόυργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν προβιβασθεὶς εἰς τὸν βαθμὸν μουσίρου, καὶ διέμεινεν εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἐπὶ ἕν ἔτος. Ἔκτοτε ἀλληλοδιαδόχως καταλαβὼν διαφόρους θέσεις ἐπὶ τέλους διωρίσθη τῷ 1871 ὑπουργὸς τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν δημοσίων ἔργων, καὶ διηύθυνε διάφορα ἔργα, ἐν οἷς ὁ ἀπὸ Χρυσοπόλεως εἰς Νικομήδειαν σιδηρόδρομος.

ΕΖΕΚΙΗΛ, βασιλεὺς τοῦ Ἰούδα, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ ἀσεβοῦς Ἄχαζ, 723 — 694 π. Χ. ἀποκατέστησε τὴν λατρείαν τοῦ ἀληθοῦς θεοῦ, καὶ αὐτὸν τὸν χάλκινον ὄφιν τὸν ὑπὸ τοῦ Μωυσέως ἀνεγερθέντα συνέτριψε, καθὸ καταντήσαντα ἀντικείμενον εἰδωλολατρείας. Νικητὴς τῶν Φιλισταίων, προσεβλήθη ὑπὸ τοῦ Σενναχηρείμ, ὅστις τὸν ζυγὸν ἄχρι ἀποκτίσεως· ἀλλ' ἄγγελος οὐρανόθεν καταβὰς ἐφόνευσεν ἰδιοχείρως 185

χιλιάδ. Ἀσσυρίων καὶ ἠνάγκασε τὸν ἐχθρὸν νὰ ἀποσυρθῇ τῷ 707 Ἀσθενήσας βαρέως ἐσώθη ἐκ θαύματος προσενεχθεὶς εἰς τὸν Θεόν. Εὐχαρίστησε διὰ τοῦτο τὸν θεὸν διά τινος ᾠδῆς τὴν ὁποίαν διέσωσεν ὁ Ἡσαΐας σύγχρονος αὐτοῦ.

ΕΖΕΛΙΝΟΣ Α' ὁ Βραδύγλωσσος, δεσπότης τοῦ Ῥωμάνου, ἀρχηγὸς οἰκογενείας ἐχούσης μεγάλας κτήσεις ἐν τῇ Μαρκίᾳ τῆς Τρεβιζάνης, καὶ διαδραματισάσης οὐσιώδες πρόσωπον κατὰ τὸν ΙΒ' καὶ ΙΓ' αἰῶνα κατὰ τοὺς πολέμους τῶν Γουέλφων καὶ τῶν Γιβελίνων. Ἀφοῦ συνώδευσε τῷ 1147 Κορράδον τὸν Γ' κατά τινα σταυροφορίαν καὶ διεκρίθη ἐν αὐτῇ διὰ τῶν κατορθωμάτων αὐτοῦ ἐγένετο κυριάρχος τῆς Βικεντίας. Εἰσῆλθεν εἰς τὴν Λομβαρδικὴν ὁμοσπονδίαν καὶ κατετρόπωσε Φρειδερίκον τὸν Βαρβεροῦσσαν, ἔπειτα συνεμάχησε μετὰ τοῦ ἡγεμόνος ταύτου (1175) καὶ ἀπέθανε περὶ τὸ 1180.

ΕΖΕΛΙΝΟΣ Β'ος, ὁ μοναχός, υἱὸς τοῦ προηγουμένου διεδέχθη αὐτὸν ἐν τῇ Βικεντίᾳ. Διωχθεὶς ὑπὸ τῆς φατρίας τῶν Γουέλφων (1194) ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Γιβελίνων, συνεμάχησε μετὰ τῶν Γιβελίνων τῆς Βερόνης καὶ τῆς Παδούης, κατετρόπωσε κατὰ κράτος τοὺς Γουέλφους, ἔχοντας ἀρχηγὸν τὸν μαρκήσιον τῆς Ἔστης, καὶ ἐπὶ τέλους εἰσῆλθεν εἰς τὴν Βικεντίαν τῇ βοηθείᾳ τοῦ αὐτοκράτορος Ὄθωνος Δ', ἀπονείμαντος αὐτῷ τὸν τίτλον αὐτοκρατορικοῦ ἐπιτρόπου. Τῷ 1215 διένειμε τὰ κράτη του μεταξὺ τῶν υἱῶν του καὶ ἀπεσύρθη εἰς μοναστήριον, ἐξ οὗ ἐπωνομάσθη μοναχός. Ἀπέθανε τῷ 1235.

ΕΖΕΛΙΝΟΣ Γ' ὁ Θηριώδης, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, διεδέχθη αὐτὸν τῷ 1215, ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Γιβελίνων, συνεμάχησε μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Φρειδερίκου Β'. Ἐγένετο κύριος τῆς Βερόνης, τῆς Βικεντίας, τῆς Παδούης, τῆς Βρεσκίας καὶ ἐτύρρησεν εἰς τὰς κατατακτηθείσας πόλεις ὠμότητας ἀπεριγράπτους. Ὁ πάπας Ἀλέξανδρος Δ' ἐκήρυξε κατ' αὐτοῦ τῷ 1256 σταυροφορίαν, εἰς ἣν εἰσῆλθον οἱ Γουέλφοι ἔχοντες ἀρχηγὸν τὸν μαρκήσιον τῆς Ἔστης. Ἀντιστὰς ἐπί τινα χρόνον ὁ Ἐζελῖνος, ἐπὶ τέλους ὑπέκυψε πληγωθεὶς θανασίμως τῷ 1259 ἐν τῇ χειρὶ τοῦ Κασάνου. Μετὰ τὴν πτῶσιν αὐτοῦ, Ἀλβερίκος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἡγεμὼν τῆς Τρεβίζης ἐθανατώθη μεθ' ἁπάσης αὐτοῦ τῆς οἰκογενείας.

ΕΖΝΙΓ, συγγραφεὺς κλασικὸς ἀρμένιος, ἀποθ. τῷ 478 ἐπίσκοπος τῆς Παχριβὰν (Μεγάλη Ἀρμενία). Ἐγνώριζε κατὰ βάθος τὴν ἑλληνικὴν, τὴν συριακὴν καὶ τὴν περσικὴν φιλολογίαν, καὶ μετέφρασεν ἐξ αὐτῶν πολλὰ συγγράμματα. Συνέγραψεν «Ἀνασκευὴν τῶν σφαλμάτων τῶν Περσῶν καὶ τῶν Μανιχαίων», ἐκδοθὲν ἐν Βενετίᾳ 1826, σύγγραμμα ἔχον τὸ ἐνδιαφέρον, καὶ δεικνύον πολυμάθειαν τοῦ συγγραφέως εἰς τὰ φιλοσοφικὰ καὶ τὰ θρησκευτικά, ὅπερ ἕνεκα τῆς γλαφυρότητος καὶ τοῦ καθαροῦ ὕφους χρησιμεύει ὡς ὑπόδειγμα τῆς ἀρμενικῆς φιλολογίας.

ΕΘΑΛΙΩΝ, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Πρωτογενείας θυγατρὸς τοῦ Δευκαλίωνος.

ΕΘΕΛΒΑΛΔΟΣ, βασιλεὺς τῆς Μερκίας, 716—757· ὑπεστήριξε τὰ δικαιώματα τῆς βασιλείας κατὰ τῶν ἀριστοκρατῶν· ἐπολέμησε μετὰ τῶν βασιλέων τῆς Νορθουμβερλάνδης καὶ τῆς Οὐεσσεξίας μετὰ τῶν Βρετόνων τῆς Οὐαλλίας, καὶ ἐγένετο θῦμα τῆς ἀνταρσίας τῶν ἰδίων αὐτοῦ στρατευμάτων μετὰ δύο ἀλληλοδιαδόχους ἥττας.

ΕΘΕΛΒΑΛΔΟΣ, 3ος βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας ἐκ τῆς σαξωνικῆς δυναστείας 857—860· διήγειρε ταραχὰς κατά τι ταξείδιον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἐθελγουόλφ εἰς Ῥώμην, ἠνάγκασεν αὐτὸν ἐν τῇ ἐπιστροφῇ νὰ παραιτηθῇ, καὶ ἐνυμφεύθη τὴν χήραν αὐτοῦ, ἀλλ' αἱ κραυγαὶ τοῦ δημοσίου ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ διαλύσῃ τὸν παράνομον τοῦτον γάμον. Κατέλιπε τὸ στέμμα εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἔθελβερτ.

ΕΘΕΛΒΕΡΤ, βασιλεὺς τοῦ Κεντ 560—616. Φοβερὸς εἰς τοὺς γείτονας βασιλεῖς, ἐγένετο, χάρις εἰς τὴν ἀποστολὴν τοῦ Αὐγουστίνου, ὁ πρῶτος χριστιανὸς βασιλεὺς ἐκ τῶν Ἀγγλοσαξώνων, 597. Εἶχε νυμφευθῇ τὴν Βέρθαν θυγατέρα τοῦ Καριβέρτου, βασιλέως τῶν Παρισίων.

ΕΘΕΛΒΕΡΤ, τέταρτος βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας ἐκ τῆς σαξωνικῆς δυναστείας, 860—866, διενεμήθη κατ' ἀρχὰς τὴν ἀρχὴν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἐθελβαλδ καὶ ἠναγκάσθη ὕστερον νὰ ἀποκρούσῃ πολλὰς εἰσβολὰς τῶν Δανῶν.

ΕΘΕΛΓΟΓΟΛΦ, δεύτερος βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας ἐκ τῆς σαξωνικῆς δυναστείας 836—857, διεδέχθη τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἔγβερτ. Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οἱ Δανοὶ διωργάνισαν τὰς εἰσβολὰς αὐτῶν, ἔθεσαν πόδα ἐπὶ τῆς Ἀγγλίας, καὶ κατέλαβον τὸ Δανέτον, ἐξ οὗ ὁρμώμενος ἐπεχείρουν τὰς ληστρικὰς αὐτῶν πράξεις. Ὁ Ἐθελγουολφ ἐνίκησεν αὐτοὺς ἐν Okeley. Κατέστησεν τὰ κράτη αὐτοῦ ὑποτελῆ φόρου εἰς τὸν Πάπαν, καὶ ὥρισε φόρον πρὸς ὄφελος τοῦ κλήρου. Κατά τι ταξείδιον αὐτοῦ εἰς Ῥώμην ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἐθελβάλδος διήγειρε στάσεις, καὶ ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ παραιτηθῇ αὐτῷ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἐαυτοῦ κρατῶν. Εἶχε νυμφευθῇ τὴν Ἰουδίθ, θυγατέρα Καρόλου τοῦ Φαλακροῦ.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΕΘΕΛΡΕΔ Α', πέμπτος βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας ἐκ τῆς σαξωνικῆς δυναστείας, 866—871, διεδέχθη τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἐθελβερτ. Καθ' ἅπαν τὸ διάστημα τῆς βασιλείας αὐτοῦ εἶχε νὰ ἀντιπαλαίσῃ πρὸς τοὺς Δανοὺς καὶ ἄλλοτε νικῶν ἄλλοτε νικώμενος ὑπέκυψεν ἐπὶ τέλους συνεπείᾳ πληγῆς τινος. Διεδέχθη αὐτὸν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀλφρέδος, εἰς ὃν ὤφειλε τὰς κατὰ τῶν Δανῶν νίκας.

ΕΘΕΛΡΕΔ Β'ος, δέκατος τέταρτος βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας ἐκ τῆς σαξωνικῆς δυναστείας, 978—1013, διεδέχθη τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἐδουάρδον τὸν Μάρτυρα. Ἕνεκα τοῦ ἀμφιβόλου αὐτοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ἀνικανότητος αὐτοῦ ἀπεστράφησαν αὐτὸν οἱ ὑπήκοοι, καὶ ἔπαθε πολλὰ δυστυχήματα. Προσβαλλόμενος ἀδιακόπως ὑπὸ τῶν Δανῶν καὶ προδιδόμενος ἀκαταπαύστως ὑπὸ τῶν ἰδικῶν του, ἐξεδιώχθη τῆς Ἀγγλίας ὑπὸ τοῦ Σουήνονος τῷ 1013 ἐκδικηθέντος τὴν σφαγὴν τῶν Δανῶν γενομένην τῇ 13 νοεμβρίου 1002. Ἀνακληθεὶς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σουήνονος παρὰ τῶν ἑαυτοῦ ὑπηκόων ἐπέστρεψεν εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου οἱ ἐπιτυχίαι Κανούτου τοῦ Μεγάλου ἐπετάχυναν τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐκ θλίψεως τῷ 1016.

ΕΘΟΔΑ-Ι-Α. Μία τῶν θυγατέρων τοῦ Ἀμφίονος καὶ τῆς Νιόβης. Ἀπολλ. γ. 56.

Ε-ΙΒΕΡΓ (Πέτρος-Ἀνδρέας), ποιητὴς καὶ δημοσιογράφος, γενν. τῷ 1758 ἐν Βόρδιγγβορ (Δανίας) ἐκ γονέων νορβηγίων ἀποθ. τῷ 1838, παρεδέχθη τὰς ἰδέας τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, προσεπάθησε νὰ διαδώσῃ αὐτὰς διὰ τοῦ τύπου, ἐξωρίσθη μετὰ τοῦ Μαλτεβρούν τοῦ περιφήμου γεωγράφου τῷ 1800, ἀφίκετο εἰς Παρισίους, καὶ κατέλαβεν ἀπὸ τοῦ 1803 μέχρι τοῦ 1817 θέσιν μεταφραστοῦ ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐξωτερικῶν. Συγγράμματα αὐτοῦ ὑπάρχουσι· «Ἱστορικὴ καὶ κριτικὴ περίληψις περὶ τῆς συστάσεως τῆς δανικῆς μοναρχίας» ἐν Παρισίοις 1820. «Ἀναμνήσεις τοῦ πολιτικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ φιλολογικοῦ βίου μου ἐν Γαλλίᾳ», δανιστί, Χριστιανίᾳ 1830· πλῆθος ἄρθρων περὶ τῆς πολιτικῆς τοῦ Βορρᾶ καὶ περὶ τῆς δανικῆς φιλολογίας, ἐν τῇ «ἐγκυκλοπαιδικῇ ἐπιθεωρήσει», κωμῳδίαι καὶ κωμικὰ μελοδράματα ἀξιόλογα, λυρικὰ ποιήματα κ.τ.λ.

Ε-ΙΒΕΡΓ (Ἰωάννης-Λουδοβίκος) δραματικὸς συγγραφεὺς δανὸς γενν. τῇ 14 δεκεμβρίου 1791 ἐν Κοπενάγῃ, υἱὸς τοῦ προηγουμένου. Τῷ 1814 καταλιπὼν τὰς σπουδὰς αὐτοῦ εἰς τὴν ἰατρικήν, ἃς εἶχεν ἀρχήσει πρό τινων ἐτῶν ἐπεδόθη εἰς τὴν δραματικὴν φιλολογίαν. Εἰς ἡλικίαν 23 ἐτῶν ἤρχισεν ἀπὸ μιᾶς μιμήσεως τοῦ «Δὸν Ζουὰν» καὶ δι' ἑνὸς ποιήματος ἐπιγραφομένου «Ὁ κεραμεὺς Βάλτερ». Ἐξοικειωθεὶς πρὸς τὸ ἱσπανικὸν θέατρον μετέβη εἰς Παρισίους καὶ διαμείνας αὐτόθι ἐπὶ τρία ἔτη ἐμελέτησε μετ' ἐπιστασίας τοὺς γάλλους συγγραφεῖς. Ἐπιστρέψας εἰς Δανίαν τῷ 1822 διωρίσθη καθηγητὴς τῆς δανικῆς γλώσσης καὶ φιλολολίας εἰς τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Κιέλου, καὶ τότε ἐξέδωκε διάφορα φιλολογικὰ συγγράμματα οἷον «Δανικὴν γραμματικὴν» μαθήματα περὶ τῆς σκανδιναυικῆς μυθολογίας, καὶ τὰ ποιήματα τοῦ Oehlenschæger. Ὑπῆρξεν ὁ γονιμώτερος καὶ δημοτικώτερος τῶν δραματικῶν ποιητῶν τῆς Δανίας. Ἀπέθανε τῇ 25 αὐγούστου 1860 ἐν Παρισίοις.

Ε ΙΔΕΓΓΕΡ (Κάρολος-Γουλιέλμος), ἢ βαρὸν δὲ Ε-Ι-ΔΕΚ στρατηγὸς γερμανὸς, γενν. ἐν Σααρλδεν τῆς Λορραίνης τῷ 1788. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐλβετικῆς καταγωγῆς ὑπηρετῶν εἰς τὸν γαλλικὸν στρατὸν εἰσήγαγεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ 1801 εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν τοῦ Μονάχου, ὅπου ἐπεδόθη εἰς τὰ μαθηματικά. Γενόμενος τῷ 1805 ἀξιωματικὸς εἰς τὸ βαυαρικὸν πυροβολικὸν ἔλαβε μέρος εἰς τὰς κατὰ τῆς Αὐστρίας, τῆς Πρωσσίας καὶ τοῦ Τυρόλου μάχας τοῦ 1805, 1806 καὶ 1809. Τῷ 1810 εἰσῆλθεν ὡς ἐθελοντὴς εἰς τὸν γαλλικὸν στρατὸν καὶ διεκρίθη εἰς τὸν ἱσπανικὸν πόλεμον καὶ τῷ 1813 ἐπέστρεψεν εἰς Βαυαρίαν ὅπου προεβιβάσθη ταγματάρχης. Τῷ 1826 μετέβη εἰς Ἑλλάδα μετὰ τοῦ βαθμοῦ ἀντισυνταγματάρχου καὶ μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ Καποδιστρίου διέμεινε πρόεδρος τῆς ἐν Ναυπλίῳ ἐπιτροπῆς τῆς ἐπιτετραμμένης τὴν διοργάνωσιν τῆς ἀμύνης καὶ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν παρὰ τῶν ξένων δυνάμεων ἀποστελλομένων βοηθειῶν. Μετέσχε τῆς ἐκστρατείας δι' ἧς ἀπηλλάγη ἡ ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν τὸν φεβρουάριον τοῦ 1827 καὶ ὡδήγησε τὸ ἱππικὸν τὸ καταστρέψαν τὰς τουρκικὰς ἀποθήκας κατὰ τὸν πορθμὸν τῆς Εὐβοίας. Τὸ ἑπόμενον ἔτος ὁ Καποδίστριας ἐνεπιστεύθη αὐτῷ τὴν διοίκησιν τοῦ Ναυπλίου καὶ ὕστερον τοῦ Ἄργους. Ἀπελθόντος τοῦ στρατηγοῦ Φαβιέρου εἰς Γαλλίαν, διεδέχθη αὐτὸν ὡς διευθυντὴς τῆς κεντρικῆς στρατιωτικῆς σχολῆς καὶ προγυμναστὴς πάντων τῶν ἑλληνικῶν στρατευμάτων. Ἕνεκα τῆς ὑγείας του ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Βαυαρίαν, ὅπου ὁ βασιλεὺς διώρισεν αὐτὸν συνταγματάρχην τοῦ ἐπιτελείου. Ἀποκατέστη ὁριστικῶς εἰς Μόναχον καὶ διεκρίθη μεταξὺ τῶν καλλιτεχνῶν. Κατὰ τὴν ἀ-

ναγόρευσιν τοῦ Ὄθωνος ὡς βασιλέως τῆς Ἑλλάδος ἐπανέκαμψεν εἰς Ἑλλάδα. Ὡς μέλος τῆς ἀντιβασιλείας συνετέλεσεν εἰς τὴν εἰρηνοποίησιν καὶ τὸν διοργανισμὸν τοῦ νέου τούτου Κράτους. Ὅτε τῷ 1835 ἀνέλαβε τὰς ἡνίας τοῦ κράτους ὁ βασιλεὺς Ὄθων, ἐπανέκαμψεν εἰς Μόναχον καὶ καὶ κατετάχθη ἐκ νέου εἰς τὸν στρατόν. Τῷ 1844 ἀνηγορεύθη βαρὼν, καὶ τῷ 1850 διωρίσθη εἰσηγητὴς τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν. Ἀπέθανε τῇ 21 φεβρουαρίου 1861.

Ε-ΙΔΕΛΒΕΡΓΗ, πόλις τοῦ μεγάλου δουκάτου τοῦ Βάδεν ἐλεύθερος λιμὴν, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Νέκκαρ 24 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Μανχάϊμ 47 ΒΑ τῆς Καρλσρούης. Κάτ. 15,000. Πανεπιστήμιον περίφημον ἔχον πλείστους φοιτητὰς, ἱδρυθὲν τῷ 1336 ὑπὸ τοῦ ἐκλέκτορος Ρουπέρτου Α', καὶ ἀνοικοδομηθὲν ὑπὸ τοῦ μεγάλου δουκὸς Καρόλου Φρειδερίκου τῷ 1802. Σημαντικὴ βιβλιοθήκη λεγομένη «Παλατινή»· βιβλιοθήκη τοῦ πανεπιστημίου· πλούσιαι ἐπιστημονικαὶ συλλογαί. Γεωργικὸν καὶ τῶν δασῶν Ἱνστιτοῦτον· γεωργικὴ σχολὴ ἀρξαμένη τῷ 1851· ἀστεροσκοπεῖον, γυμνάσιον, βοτανικὸς κῆπος τῆς γεωργικῆς οἰκονομίας. Ἑταιρία τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς ἰατρικῆς. Φρενοκομεῖον. Κομψαὶ ἐκκλησίαι τοῦ Ἁγ. Πέτρου καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· ἀξιοσημείωτα μέγαρα τοῦ πανεπιστημείου καὶ τοῦ μεγάλου δουκός. Ἐν τινι τῶν περιξ ὀρέων, ἐρείπεια μεγαλοπρεποῦς πύργου τῶν κομήτων τοῦ Παλατίνου καταγραφέντος τῷ 1689, ἔχοντος ἐν τοτε ὑπογείοις αὐτοῦ τὸ περίφημον βαρέλιον τῆς Ἐϊδελβέργης χωροῦν 140 χιλ. λίτρας. Βιομηχανία καὶ ἐμπόριον ἀσήμαντα, καπνοῦ, ἐριούχων κτλ. Σιδηρόδρομος εἰς Μάνχαϊμ, Καρλσρούην, Βασιλείαν καὶ Φραγκφούρτην· Ἐξ Ἐϊδελβέργης ἄρχεται ἡ ὡραία ρωμαϊκὴ ὁδὸς φθάνουσα μέχρι Δάρμσταδ.—Ἡ πόλις αὕτη ἦτο ἤδη κώμη τῷ 1225· τῷ 1362 ἀνῆκεν εἰς τὸ Παλατινάτον· ὁ κόμης Ῥουπέρτος Α'. ἐμεγέθυνεν αὐτὴν καὶ ὥρισεν ἐν αὐτῇ τὴν ἕδραν αὐτοῦ. Τῷ 1384 ὁ αὐτοκράτωρ Βεγκέλαος ἐνήργησε νὰ ὑπογραφῇ ἡ «Ἕνωσις τῆς Ἐϊδελβέργης» συνδέσασα εἰς μίαν τὰς ἰδιαιτέρας ὁμοσπονδίας τῶν πόλεων τῆς Γερμανίας. Κυριευθεῖσα καὶ ἐρημωθεῖσα τῷ 1622 ὑπὸ τοῦ Τιλλὺ στρατηγοῦ τοῦ Μαξιμιλιανοῦ τῆς Βαυαρίας δωρήσαντος τὴν βιβλιοθήκην αὐτῆς εἰς τὸν Πάπαν, καὶ λεηλατηθεῖσα ἐκ νέου τῷ 1674 ὑπὸ τοῦ Turenne καὶ τῷ 1693 ὑπὸ τοῦ στρατάρχου δὲ Lorges, ἀπώλεσε τὴν ἐπισημότητα αὐτῆς ἔτι μᾶλλον ἐλαττωθεῖσαν διὰ τῆς μεταθέσεως τῆς ἕδρας τοῦ ἐκλέκτορος εἰς Μανχάϊμ τῷ 1719. Συνηνώθη μετὰ τοῦ μεγάλου δουκάτου τοῦ Βάδεν τῷ 1802.

Ε-ΙΔΕΡ ποτ. τῆς βορείου Γερμανίας πηγάζων εἰς Ὄλστεῖν 14 χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ Κιὲλ, ῥέει πρὸς βορὰν διερχόμενος τὰς λίμνας Βέστελ καὶ Φλέμουδερ, ἔπειτα πρὸς δυσμὰς ἀπὸ τοῦ Λάνδδερ χρησιμεύει ὡς μεθόριον μεταξὺ Ὄλσπεῖν καὶ Σλέσβιγκ, διέρχεται τὴν Ῥένδσβουργ, τὴν Φρειδριχστὰδ καὶ χύνεται εἰς τὴν Βόρειαν θάλασσαν ἐν Τόννιγεν δεχόμενος τοὺς ποταμοὺς Σόργα καὶ Τρέν. Διαῤῥέει 175 χιλιάμ. πλωτὸς ἀπὸ τῆς Ῥένδσβουργ· αἱ πλημμύραι αὐτοῦ προλαμβάνονται διὰ προχωμάτων. Μετὰ τῆς διώρυγος τοῦ Κιὲλ χρησιμεύει πρὸς ναυτικὴν συγκοινωνίαν μεταξὺ τῆς βορείου θαλάσσης καὶ τῆς Βαλτικῆς.

ΕΙΔΟΘΕΑ. Θυγάτηρ τοῦ Πρωτέως. Συναντήσασα τὸν Μενέλαον, ὅτε οὗτος ἀφίκετο εἰς Αἴγυπτον, ἐδίδαξεν αὐτὸν τὸν τρόπον, δι' οὗ ἠδύνατο νὰ βιάσῃ τὸν πατέρα αὐτῆς νὰ προφητεύσῃ αὐτῷ περὶ τῆς εἰς Σπάρτη ἐπιστροφῆς αὐτοῦ. Ὁμ. Ὀδ. Δ. Ἡ αὐτὴ καλεῖται παρ' Εὐρυπίδῃ Εἰδὼ καὶ Θεονόη.

ΕΙΔΟΙ. Μία τῶν τριῶν ἐπισήμων ἡμερῶν ἑκάστου ρωμαϊκοῦ μηνός. Τῶν μὲν τεσσάρων μηνῶν Μαρτίου, Μαΐου, Κιντιλίου (ὕστερον Ἰουλίου) καὶ Ὀκτωβρίου ἡ δεκάτη πέμπτη, τῶν δὲ λοιπῶν ἡ δεκάτη τρίτη. Παρὰ Λατίνοις Idus λέξις παραγομένη ἐκ τοῦ iduare διανέμειν. Ἦτο ἀφιερωμένη εἰς τὸν Δία, εἰς ὃν ἐθυσιάζετο κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἔν πρόβατον. Ἐν Ῥώμῃ ἡ γερουσία συνεκρότει μίαν τῶν τακτικῶν αὐτῆς συνεδριάσεων κατὰ τὰς Εἰδούς. Ἡ ἐπιοῦσα τῶν Εἰδῶν ἐθεωρεῖτο ἀποφράς.

ΕΙΔΟΜΕΝΗ. Θυγάτηρ τοῦ Φέρητος ἢ τοῦ Ἄδαντος καὶ σύζυγος τοῦ Ἀμυθάονος, ἐξ οὗ ἔτεκε τὸν Βίαντα καὶ τὸν Μελάμπουν. Ἀπολοδώρ.

ΕΙΔΟΜΕΝΗ, πόλ. τῆς Μακεδονίας ἐν τῇ Ἡμαθίᾳ χώρᾳ κειμένη ἐπὶ τοῦ Ἀξιοῦ ποταμοῦ. Θουκ.

ΕΙΔΟΥ (Μάρκος-Ἀντώνιος Eidous) φιλολόγος τοῦ ΙΗ'. αἰῶνος γενν. ἐν Μασσαλίᾳ ἐδημοσίευσε πολλὰς μεταφράσεις λατινικῶν καὶ ἀγγλικῶν συγγραμμάτων· ἐν οἷς τὸ «Παγκόσμιον λεξικὸν τῆς Ἰατρικῆς» τοῦ James τὴν «Φυσικὴν Ἱστορίαν τοῦ Ὀρυκτοῦ» τοῦ F. Gumilla, τὴν «Θεωρίαν τῶν ἠθικῶν αἰσθημάτων» τοῦ Σμὶθ τὴν «Πλήρη Γεωργίαν» τοῦ Μορτιμὲρ, τὰς «Εἰς Ἀσίαν Περιηγήσεις» τοῦ Bell d'Antermoni, τὴν «Φυσικὴν Ἱστορίαν τῆς Καλλιφορνίας» τοῦ Vèmegan. Ἡ «Ἱστορία τῶν κυριωτέρων ἀνακαλύψεων τῶν γενομένων ἐν ταῖς τέχναις καὶ ταῖς ἐπιστήμαις» καίτοι σημειουμένη ὡς μετάφρα-

σις ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ εἶναι συντεθειμένη ὑπὸ τοῦ ἰδίου.

ΕΙΔΩ. Ὃ. ΕΙΔΟΘΕΑ.

Ε-ΙΖΕΝΑΡΤ (Ἰωάνης-Φρειδερῖκος Eisenhart), νομικός. γενν. ἐν Speyer (Βαυαρία) τῷ 1720, ἀποθ. τῷ 1782 καθηγητὴς τοῦ Helmstaedt. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἐκτιμῶνται τὰ μέγιστα ἐν Γερμανίᾳ. Τὰ ἐπισημότερα αὐτῶν εἶναι Institutiones historiæ juris litterariæ, Helmstaedt 1752, Institutiones juris Germanici privati Halle 1753 καὶ 1774. «Πραγματεῖα περὶ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου» Φραγκφόρτη καὶ Λειψίᾳ, 1760.

Ε-ΙΖΕΝΑΧ (Eisenach) πόλις τοῦ μεγάλου δουκάτου τοῦ Σαξ-Βεϊμαγ-Εἰζενάχ) πρωτεύουσα περιφερείας ὁμωνύμου ἐπὶ τοῦ Νέσσου 77 χιλιάμ. πρὸς δυσμὰς τῆς Βεϊμαρ. Ηλάτ. Β 50ο 58′ 55′. Μῆκ. Α 8ο. Κάτ.10,000. Πλημμελοδικεῖον·γυμνάσιον μετὰ βιβλιοθήκης. Πύργος τῶν ἀρχαίων πριγκήπων τοῦ Ἐϊζενάχ. Διακρίνονται αὐτόθι ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἀπὸ τοῦ 1188, καὶ ὁ βοτανικὸς κῆπος. Σχολεῖον τῆς δασονομίας· σχολεῖον τῆς ἰχνογραφίας, μαιευτήριον, νομισματοκοπεῖον. Κατασκευὴ μαλλίνων ὑφασμάτων. Πατρὶς τοῦ Σεβαστιανοῦ Bach. Ἐν τοῖς περιξ ὑπάρχει ὁ πύργος Βαρτβούργ τὰ νῦν ἐρείπεια, χρησιμεύσας ὡς καταφύγιον εἰς τὸν Λούθηρον 1521 22.—Τὸ πριγκηπάτον τοῦ Ἐϊζενάχ ἄλλοτε Κράτος ἀνεξάρτητον τῆς Γερμανίας, μετέβη εἰς τὴν κυριαρχίαν τῆς Σαξωνίας τῷ 1440, καὶ ἀποτελεῖ μέρος τῆς Σαξ-Βεϊμαρ ἀπὸ τοῦ 1741. Ἐπιφ. 1188 τετραγωνικὰ χιλιάμ. Κάτ. 81,338 κατὰ τὸ ἔτος 1858.

Ε-ΙΖΕΝΒΟΥΡΓΗ. Κομητάτον τῆς Οὐγγαρίας μία τῶν ἐντὸς τοῦ Δουνάβεως ἐνδεκα περιφερειῶν. Ἐπιφ. 4,914 τετρα. χιλιαμ. Κάτ. 290,000, ὧν τὰ δύο τρίτα παπισταί, οἱ δὲ λοιποὶ λουθηρανοί,καλβινισταί, Ἰουδαῖοι. Πρωτεύουσα Στεῖν-αμ-Ἄνγερ. Γῆ ὀρεινὴ πρὸς Ν, ποτιζομένη ὑπὸ τοῦ Ῥαάβ, καὶ παράγουσα δημητριακοὺς καρποὺς, οἶνους, καρποὺς, καπνόν· ἐξαγωγὴ ὑδραργύρου.

Ε-ΙΖΕΝΣΜΙΔ (Ἰωάννης-Γασπάρδος-Eisenschmid) ἰατρὸς καὶ μαθηματικὸς μέλος τῆς ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, γενν. τῷ 1656 ἐν Στρασβούργῳ, ἀποθ. τῷ 1712. Διετήρησε κατὰ συνέχειαν ἀλληλογραφίαν μετὰ τοῦ Τουρνεφορτίου, Κασσίνη, Λαχίρ, Ῥολάνδου κλπ. Συγγράμματα αὐτοῦ ἐκτὸς πολλῶν ὑπομνημάτων ἐν τῇ συλλογῇ τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν ὑπάρχουσι· Diatribe de figurâ telluris elcipticospheroide· ἐν Στραυβούργῃ 1681, σύγγραμμα παραγαγὸν τὴν συζήτησιν περὶ ἐπεκτάσεως τῆς γῆς λήξασαν τῷ 1736. Introductio nova ad tabulas manuales logarithmicas J. Kepleri et J. Bartschii ἐν Στρασβούργῳ 1700. De ponderibus et mensuris veterum Romanorum, Graecorum Hebraeorum, necnon de valore pecuniæ veteris, ἐν Στρασβούργῳ, 1708 καὶ 1737.

Ε-ΙΖΕΝΣΤΑΔ (Eisenstadt), οὐγγριστὶ Kis-Marton· πόλις τῆς Οὐγγαρίας. Κάτ. 5,400. Πόλις ἀνήκουσα μετὰ τῶν γαιῶν αὐτῆς εἰς τοὺς πρίγκηπας Ἐστερχάζυ, ἔχοντας αὐτόθι μεγαλοπρεπὲς μέγαρον ἰταλικῆς κατασκευῆς, οἰκοδομηθὲν τῷ 1683 ὑπὸ τοῦ Παύλου Ἐστερχάζυ, Παλατίνου τῆς Οὐγγαρίας ἐν ᾧ σώζεται ἄγαλμα τοῦ ἀγαλματοποιοῦ Κανέβα. Τὰ φυτοκομεῖα αὐτοῦ περιέχουσι 70,000 φυτά. Ἀξιοσημείωτος ἐκκλησία τῶν ἀδελφῶν τοῦ ἐλέους· ἐκκλησία τῶν Φραγκισκανῶν περιέχουσα τοὺς τάφους τῶν πριγκήπων Ἐστερχάζυ.

ΕΙΖΗΔΟΣ, φρούριον τῆς Σικελίας παρὰ Στεφάνῳ Βυζαντίῳ κείμενον μεσογείως. Τανῦν Isnello.

ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑ, αἵρεσις χριστιανικὴ ἀναφανεῖσα κατὰ τὸν Η′ αἰῶνα. Εἰσηγητὴς αὐτῆς ὑπῆρξεν ὁ αὐτοκράτωρ Λέων Γ′ὁ Ἴσαυρος βασιλεύσας 717—741, θελήσας διὰ τῆς καταργήσεως τῶν εἰκόνων νὰ καταστρέψῃ τὴν ἐπιρροὴν ἣν ὁ κλῆρος ἀπέκτησεν ἐπὶ τοῦ πλήθους. Οὗτος προσκαλεσάμενος τῷ 726 τὸν πατριάρχην Γερμανὸν ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ νὰ διακηρύξῃ εἰς τὸν λαὸν ὅτι ἡ προσκύνησις τῶν εἰκόνων ἀντίκειται εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ χριστιανισμοῦ, μὴ ὑπακούσαντα δὲ κατεβίβασε τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου καὶ ἀνηγόρευσεν ἕτερον πατριάρχην ὁμόφρονα αὐτῷ· ἔκτοτε ἤρξατο μεγίστη καταδρομὴ κατὰ τῶν προσφερόντων σέβας εἰς τὰς εἰκόνας, καὶ πολλοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ θύσωσι τὴν ζωὴν αὐτῶν ὅπως μὴ ἀπαρνηθῶσι τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν. Ἡ Εἰκονομαχία ἐξηκολούθησε θριαμβεύουσα καὶ ἐπὶ τοῦ διαδεξαμένου τὸν Λέοντα υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου (741—775), ὅστις ἐπιχείρησε σφοδρότερον τοῦ πατρὸς διωγμὸν κατὰ τῶν σεβομένων καὶ προσκυνούντων τὰς εἰκόνας, καὶ σύνοδον συνεκρότησεν, ἑβδόμην οἰκουμενικὴν ὀνομασθεῖσαν παρ' αὐτοῦ, ἐν ᾗ κατεδικάσθησαν καὶ καθηρέθησαν καὶ ἀφωρίσθησαν οἱ μὴ συμμορφούμενοι πρὸς τὰς ἰδέας τῶν εἰκονομάχων. Ἡ Εἰκονομαχία ἐξηκολούθησε καὶ ἐπὶ τοῦ υἱοῦ

καὶ διαδόχου αὐτοῦ Λέοντος τοῦ Χαζάρου(775-780), ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τελευταίου, ἡ σύζυγος αὐτοῦ Εἰρήνη ἡ Ἀθηναία ἐναντίον ἔχουσα φρόνημα συνεκάλεσε τῷ 787 σύνοδον ἐν Νικαίᾳ τὸ δεύτερον, τὴν ἑβδόμην οἰκουμενικὴν, ἥτις τὴν μὲν ἐπὶ Κωνσταντίνου συγκροτηθεῖσαν ψευδοσύνοδον ἀπεκάλεσε, τὴν δὲ τιμὴν τῶν εἰκόνων ἀνεκήρυξεν. Οὕτως ἔπαυσεν ἐπί τινα ἔτη τὸ περὶ τῶν εἰκόνων ζήτημα, ἀλλὰ τὸ 813 ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ θρόνου Λέων Ε' ὁ Ἀρμένιος ἀνενέωσε τὴν εἰκονομαχίαν διαρκέσασαν μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Θεοφίλου, τῷ 842, ὅτε ἡ σύζυγος αὐτοῦ Θεοδώρα ἀνεστήλωσεν ἐκ νέου τὰς εἰκόνας, καὶ οὕτω κατηργήθη ἡ Εἰκονομαχία. Ἀνάμνησιν τῆς ἀναστηλώσεως τῶν εἰκόνων ποιεῖται ἡ ἐκκλησία κατὰ τὴν ά κυριακὴν νῶν νηστειῶν.

ΕΙΛΑΤΙΔΑΣ=ΕΛΑΤΙΔΑΣ, υἱὸς τοῦ Ἐλάτου, ὁ Αἰπυτὸς, ἢ ὁ Ἴσχυς. Πινδ.

Ε-ΙΛΔΒΡΟΝ, ὀχυρὰ πόλις τοῦ βασιλείου τῆς Βυρτεμβέργης, ἐλεύθερος λιμὴν ἀπὸ τοῦ 1831, ἐπὶ τοῦ Νέκκαρ καὶ τῆς διώρυχος τοῦ Γουλιέλμου 40 χιλιάμ. πρὸς Β. τῆς Στουτγάρδης διὰ τοῦ σιδηροδρόμου· κάτοικ. 14,000· ἕδρα γενικοῦ ἐφόρου τῆς εὐαγγελικῆς ἐκκλησίας· γυμνάσιον, βιβλιοθήκη, τελωνεῖον· ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Κιλιάν· δημαρχεῖον (ἄλλοτε βασιλικὸν ἀνάκτορον), ἀρχαῖον μέγαρον τοῦ Τευτονικοῦ τάγματος (σήμερον στρατῶν) καὶ παλαιὸς βασιλικὸς πύργος ἀξιοσημείωτος. Βιομηχανία ζωηρά· ἐριοῦχα, χρυσοχοεῖα, νηματοποιεῖα, ἀνεμόμυλοι, ἐλαιοτριβεῖα· κατασκευὴ σακχάρεως, χημικὰ προϊόντα, σάπων, δέρματα, χάρτης κεχρωματισμένος κτλ. Κεντρικὸν μέρος τῶν ἀμπελώνων τῆς Βυρτεμβέργης. Κεντρικὴ ἀποθήκη τοῦ βασιλείου ἐπὶ τοῦ Νέκκαρ. Ἄλλοτε ἐλευθέρα αὐτοκρατορικὴ πόλις παρεχωρήθη εἰς τὴν Βυρτεμβέργην τῷ 1802. Ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς Σουηδίας Ὀξενστίρν αὐτόθι συνυπέγραψε συνθήκην μετὰ τῶν λουθηρανῶν ἡγεμόνων τῆς Γερμανίας τῷ 1633.

ΕΙΛΕΙΘΕΙΑ, δωρ. «Ἐλείθυα» καὶ «Ἐλευθώ» Πίνδ. λατιν. Ilithya. Θεὰ λατρευομένη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὡς ἔφορος τοῦ τοκετοῦ καὶ βοηθὸς τῶν τικτουσῶν γυναικῶν ἀπαλλάττουσα αὐτὰς τῶν ὀδυνῶν καὶ συνεργοῦσα εἰς τὴν ταχείαν ἀποκύησιν τῶν νηπίων. Κατ' Ὅμηρον καὶ Ἡσίοδον θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας. Κατὰ τὴν δωρικὴν παράδοσιν ἡ λατρεία αὐτῆς μετεδόθη ἐκ τῆς Κρήτης, κατὰ τοὺς πλείστους δὲ μέρος ἐκ τῶν Ὑπερβορείων λαῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰς πέριξ νήσους, καὶ ἰδίως εἰς τὴν νῆσον Δῆλον, ὅπου πλάττεται ὅτι ἔσπευσεν εἰς βοήθειαν τῆς Λητοῦς, ὅτε ἐγέννα αὐτόθι τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἄρτεμιν· ὅθεν καὶ «Ἐλευθὼ» ἰδίως ἐκαλεῖτο ἀπὸ τοῦ Ἐλεύθω = ἔρχομαι· προσέτι ἐκαλεῖτο λύσινος, πραυμῆτις, ὀδυνῶν ἐπαρωγὸς καὶ λεχέων ἐπίκουρος. Παρ' Ὁμήρῳ ἀναφέρονται ὑπὸ τὸ ὄνομα Εἰλείθεια καὶ ἄλλαι θεαὶ ἔφοροι τοῦ τοκετοῦ ὡς θυγατέρες τῆς γαμηλίου Ἥρας· παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον ποιηταῖς ἐλατρεύετο ἡ Εἰλείθεια ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Ἀρτέμιδος. (Καλλίμαχος). Ὑπῆρχεν ἐν Ἀθήναις ναὸς αὐτῆς καὶ 3 ἀγάλματα γεγλυμμένα ἐκ ξύλου περιτετυλιγμένα ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. Ἐν Ἐρμιόνῃ ἐθυσίαζον εἰς αὐτὴν καθ' ἑκάστην, ἀλλὰ μόνον ἡ ἱέρεια ἠδύνατο νὰ βλέπῃ τὸ πρόσωπον αὐτῆς.

ΕΙΛΕΣΙΟΝ, πόλ. τῆς Βοιωτίας κειμένη εἰς ἑλῶδες μέρος Ὅμ. Ἰλιάδ. Β, 499.

Ε-ΙΛΙΓΕΝΚΡΟ-ΥΤΖ (Heiligenkreutz = Ἅγιος Σταυρὸς) κωμόπολις τῆς Αὐστρίας (κάτω Αὐστρία) πλησίον τῆς Βιέννης. Ὑπάρχει αὐτόθι ἀρχαιοτάτη μονὴ, ἧς ἐγκωμιάζεται ἡ βιβλιοθήκη καὶ αἱ συλλογαί.

Ε-ΙΛΙΓΕΝΣΤΑΝΤ (Heiligenstant), πόλις τῆς Πρωσσίας (Σαξωνικὴ Πρωσσία) ἐπὶ τοῦ Λάϊνα· κάτ. 5,000. Τελωνεῖον· γυμνάσιον. Κομψὸς πύργος. Πλημμελιοδικεῖον. Κατασκευὴ χρονδρῶν ὡρολογίων. Ἀρχαία πρωτεύουσα τῆς ἡγεμονείας Εἰσφάλδ.

Ε-ΙΛΣΒΕΡΓ (Heilsberg), πόλ. τῆς Πρωσσίας (ἐν τῇ κυρίως Πρωσσίᾳ) 65 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Κενιγσβέργης ἐπὶ τοῦ Ἄλλε· κατ. 4,000. Ζυθοποιεῖα. Πύργος τοῦ Πριγκηπος ἐπισκόπου τῆς Ἐρμελάνδης. Νίκη τῶν Γάλλων κατὰ τῶν Ῥώσσων τῇ 14 Ἰουνίου 1807.

Ε-ΙΛΣΕΝ, κωμόπολις τοῦ πριγκηπάτου Λίππε-Σχαουμβουργ, πλησίον τῆς Βούκενλουργ, περίφημος διὰ τὰ θερμὰ αὐτῆς ὕδατα.

ΕΙΛΩΣ-τος, (ὁ) καὶ Εἰλώτης-του, (ὁ), ὁ κάοικος τῆς πόλεως Ἕλους ἐν Λακεδαίμονι. Πλυθ.

ΕΙΛΩΤΕΣ. Οὕτως ἐκαλοῦντο οἱ δοῦλοι τῶν ἀρχαίων Σπαρτιατῶν, σχηματίζοντες ἰδίαν φυλὴν τῆς Λακεδαίμονος. Ἡ ὑποδούλωσις αὐτῶν ἤρξατο ἐπὶ τοῦ Ἄγιδος υἱοῦ τοῦ Εὐρυσθένους 140 ἔτη μετὰ τὴν Τρωϊκὸν πόλεμον· μετὰ ταῦτα πληθυνθέντες ἠθέλησαν πολλάκις διὰ τῶν ὅπλων ν' ἀποτινάξωσι τὸν ζυγὸν, ἀλλ' ἀπέτυχον. Εἰς τούτους προσετέθησαν καὶ οἱ αἰχμάλωτοι τῆς Μεσσήνης μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς πόλεως ταύτης ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν. Ἐπὶ τῶν Μηδικῶν συνεποσοῦντο εἰς 320 χιλιάδας. Οἱ μὲν ἦσαν δοῦλοι τοῦ Κράτους χρησιμεύοντες εἰς τὰς

δημοσίους ὑπηρεσίας, οἱ δὲ διανενεμημένοι μεταξὺ τῶν πολιτῶν πρὸς καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν, ποίμνησιν τῶν ἀγελῶν, καὶ ὑπηρεσίαν ἐν ταῖς οἰνίαις. Ἠκολούθουν πρασέτι αὐτοὺς εἰς τὰς μάχας, ἐλαφρῶς ὡπλισμένοι· ἕκαστος Σπαρτιάτης εἶχε πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης. Οὔτε ἐπωλοῦντο ἐκτὸς τῆς Λακεδαιμονίας, οὔτε ἀπελευθεροῦντο ὑπὸ τῶν κυρίων αὐτῶν. Περιεφρονοῦντο ὑπὸ τῶν πολιτῶν· ἔφερον καλύπτραν ἐκ δέρματος κυνὸς καὶ ἐνεδύοντο δέρματα διαφόρων ζώων· κατ' ἔτος ἔτυπτον αὐτοὺς ἄνευ σφάλματος, μόνον ὅπως καταστήσωσιν αὐτοῖς ἐπαισθητὴν τὴν δουλείαν· ἐμέθυον αὐτοὺς καὶ ἐξέθετον εἰς τὰ ὄμματα τῶν νέων, ὅπως ἐμπνεύσωσιν αὐτοῖς ἀποστροφὴν πρὸς τὴν κραιπάλην. Τὸ Κράτος ἐνίοτε ἀπελευθέρου τινὰς ἐξ αὐτῶν, ἀλλ' οὐδέποτε οὗτοι ἐγίνοντο πολῖται. Ἀπηγορεύετο εἰς αὐτοὺς ἡ ἐκμάθησις τῶν ὡραίων τεχνῶν.

Ε-ΙΜΒΑΧ (Κάρολος-Γουλιέλμος-Ἐρνέστος), νομικὸς γερμανὸς, γεννηθ. ἐν Μίρσεβουργ τῇ 29 σεπτεμβρίου 1803 υἱὸς συμβούλου τῆς δικαιοσύνης ἀποθανόντος ἐν Λειψίᾳ τῷ 1850 καὶ ἀδελφὸς τοῦ Γουσταύου Ἔιμβαχ νομικοῦ ἀποθανόντος τῷ 1851. Ἐσπούδασεν ἐν Λειψίᾳ καὶ ἐν Δρέσδῃ Ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ τῷ 1825, διωρίσθη ἔκτακτος καθηγητὴς τοῦ δικαίου τῷ 1827 εἰς Λειψίαν, καὶ τῷ 1828 τακτικὸς καθηγητὴς εἰς Ἰέναν καὶ τῷ 1832 σύμβουλος εἰς τὸ ἀκυρωτικὸν δικαστήριον τῆς πόλεως ταύτης. Εἰς αὐτὸν ὀφείλεται ἰδίως ἡ ἔκδοσις τῶν Βασιλικῶν εἰς βιβλία 60.

ΕΙΜΕΟ νῆσος τοῦ ἰσημερινοῦ εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ ἐν τῷ ἀρχιπελάγει τῆς Ἑταιρίας (Πολυνησία) Γῆ καρποφόρος, ὄρη δασώδη, πολλοὶ λιμένες. Ἀνεκαλύφθη τῷ 1606. ὑπὸ τοῦ Κιρός.

Ε-ΙΝ (Πέτρος-ΗΕΙΝ), περίφημος ναυτικὸς ὁλλανδὸς, κοινῶς καλούμενος ὁ «μικρὸς Εἶν», γενν. ἐν Δελφσγάδεν τῷ 1570, διεκρίθη πρωΐμως διὰ τὴν γενναιότητά του, ὑψώθη εἰς τὸν βαθμὸν ναυάρχου τῷ 1623, ἐπέτυχεν εἰς δύο ἐκστρατείας κατὰ τῶν Πορτογάλων τῆς Βρασιλίας τῷ 1628, ἐκυρίευσε τῷ 1625 τὸν ἱσπανικὸν στόλον καλούμενον «στόλον ἀργυροῦν», ὅπου εὑρίσκοντο 12 ἑκατομμύρια πιάστρα ἐκτὸς τῶν ἐμπορευμάτων, καὶ ἐφονεύθη τῷ 1629 κατὰ τὰ παράλια τῆς Φλάνδρας ἐν τῷ μέσῳ νέας νίκης κατὰ τῶν Ἱσπανῶν.

Ε-ΙΝΑΡΙ ἢ **Ε-ΙΝΑΡΣΟΝ** (Ἀλφάβ.), ἱστορικὸς ἰσλανδὸς, ἀποθ. τῷ 1784, βαθέως σπουδάσας τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν ἀρχαιολογίαν τοῦ βορρᾶ. Ὑπάρχει σύγγραμμα αὐτοῦ Scriptores historiae litterariae Islandicae· ἐν Κοπενάγῃ, 1777, σύγγραμμα περίεργον, ὅπου μνημονεύονται 405 συγγεαφεῖς ἰσλανδοί, ὧν ἐγίνωσκε τὰ συγγράμματα, καὶ σχηματίζεται κατάλογος χρονολογικὸς 164 ποιητῶν (scaldes) σκανδιναυῶν.

Ε-ΙΝΕΚΙΟΣ (Ἰωάννης-Θεολόγος), φιλόσοφος, φιλολόγος, ἀλλὰ κυρίως νομικὸς περίφημος, γενν. τῷ 1681 ἐν Ἐϊζενδὲργ (δουκάτον τοῦ Ἄλτενβουργ), ἀποθ. τῷ 1741, ἐγκατέλειψε τὸ ἐκκλησιαστικὸν ὑπούργημα καὶ τὸ κήρυγμα καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδήν. Ὑπῆρξε καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας ἐν Ἄλλῃ τῷ 1710, καθηγητὴς τοῦ δικαίου ἐν τῇ αὐτῇ πόλει, σύμβουλος τῆς αὐλῆς τῷ 1724. Τῷ 1724 προσεκλήθη ὡς καθηγητὴς εἰς Φράνεκερ, μετὰ τρία ἔτη εἰς Φραγκφόρτην τὴν ἐπὶ τοῦ Ὄδερ· ἐπανέστρεψεν εἰς Ἄλλην τῷ 1733. Μεταξὺ τῶν πολυαρίθμων αὐτοῦ συγγραμμάτων περὶ τοῦ δικαίου διακρίνονται· Antiquitatum romanorum jurisprudentium illustratium syntagma, ἐν Στρασβούργῳ, 1741, εἰς 2 τόμ. Historia juris romani et germanici, ἐν Ἄλλῃ, 1733 ἀνατυπωθεῖσα μετὰ σημειώσεων ὑπὸ τοῦ Δανιὴλ Ῥίττερ καὶ τοῦ Μαρτίνου Σιλδερβράδτου, ἐν Στρασβούργῳ, 1751, 1765· Elementa juris civilis secundum ordinem Institutionum, ἐν Λουγδούνῳ, 1751· Elementa juris civilis secundum ordinem Pandectarum, ἐν Οὐτρέχτῃ, 1772, εἰς 2 τόμ. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ πλήρη ἐδημοσιεύθησαν ἐν Γενεύῃ, 1744—48 εἰς 8 τόμ. μετὰ ἑνὸς τόμου παραρτήματος τῷ 1771.

Ε-ΙΝΣΕ (Ι-Ι Γουλιέλμος), φιλολόγος γερμανὸς, γενν. ἐν Λαγκενβίζεν (Σερασβούργ-Σονδερσχάουσεν) τῷ 1749, ἀποθ. τῷ 1803, ἐσπούδασεν ἐν Ἰένῃ, ἔσχε διδάσκαλον τῆς ποιήσεως τὸν Βίλανδ, μετέβη εἰς Δουσελδόρφ τῷ 1776, καὶ εἰργάσθη μετὰ τοῦ Jacobi εἰς τὴν ἐφημερίδα «Ἰριδα», ἐπεσκέφθη τὴν Γαλλίαν, 1780—1783, καὶ ἐπιστρέψας διωρίσθη βιβλιοθηκάριος τοῦ ἐκλέκτορος τῆς Μαγεντίας. Συγγράμματα αὐτοῦ· «Ἐπιγράμματα»· Laidion ἢ τὰ «Μυστήρια τῆς Ἐλευσῖνος», 1773, Ardinghello, ἐν Λειψίᾳ, 1787, εἰς 1 τόμ., μυθιστόρημα λίαν ἐκτιμώμενον. Hildegaro de Hohenthal Βερολίνον 1795—96, εἰς 2 τόμ. «Ἀναστασία» ἢ «Ἐπιστολὴ περὶ Ἰταλίας», Φραγκφόρτη, 1803, εἰς 3 τόμ. «Ἡ Ἀλληλογραφία» αὐτοῦ ἐδημοσιεύθη ἐν Ζυρίχῃ, 1806—1808, εἰς 2 τόμ.

Ε-ΙΝΣΙΔΑΝ ἢ «Παναγία τῶν ἑρπετῶν», πόλ. τῆς Ἑλβετίας· κάτ. 7,253. Σχολὴ ἐκκλησιαστική. Μέγα ἐμπόριον βιβλίων, κομβολογίων

καὶ ἐκκλησιαστικῶν εἰκόνων. Περίφημος μονὴ τῶν Βενεδικτίνων ἱδρυθεῖσα κατὰ τὸν Ι' αἰῶνα προβιβασθεῖσα τῷ 1274 εἰς μονὴν ἡγεμονικήν, καὶ περικλείουσα θαυματουργὸν ἄγαλμα τῆς Παναγίας, εἰς προσκύνησιν τοῦ ὁποίου μεταβαίνουσι πολλοὶ προσκυνηταὶ τὴν 14 σεπτεμβρίου ἑκάστου ἔτους. Ὁ Ζοΐγκλε ὑπῆρξεν ἐφημέριος τῆς πόλεως ταύτης. Ὁ Παρακέλσος ἐγεννήθη αὐτόθι.

Ε-ΙΝΣΙΟΣ (Δανιὴλ) περίφημος φιλολόγος καὶ ποιητὴς λατῖνος, γενν. ἐν Γάνδῃ τῷ 1580, ἀποθ. ἐν Λεύδῃ τῷ 1665, μαθητὴς τοῦ Σκαλιγήρου καὶ τοῦ Δούζα, ἐδίδαξεν ἐν Λεύδῃ τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν λατινικὴν μόλις δεκαοκταετὴς, κατόπιν ἐγένετο ἐν αὐτῇ καθηγητὴς τῆς ἱστορίας καὶ τῆς πολιτικῆς τῷ 1605, ἔπειτα διωρίσθη βιβλιοθηκάριος τοῦ πανεπιστημίου τῷ 1607. Πολλαὶ ξέναι κυβερνήσεις ἔκαμαν εἰς αὐτὸν προτάσεις ἐπωφελεῖς, ἀλλ' ἀπέρριψεν αὐτός. Τὰ Κράτη τῆς Ὁλλανδίας ἀντήμειψαν αὐτὸν διορίσαντες ἱστοριογράφον αὐτῶν. Τῷ 1618 ὑπῆρξε πολιτικὸς γραμματεὺς τῆς συνόδου Δορδρέχτης· ἐδειχθη ἐκεῖ ζηλωτὴς καλβινιστής. Πολυάριθμοι ἐκδόσεις ἑλλήνων καὶ λατίνων συγγραφέων καὶ σημειώσεις ὑπ' αὐτοῦ οἷον Θεοκρίτου, Ἡσιόδου, Μαξίμου τοῦ Τυρίου, Ἀριστοτέλους, Ὁρατίου, Τερεντίου, Σιλίου, Ὀβιδίου, Ἁγίου Κλήμεντος, τῆς Νέας Διαθήκης κτλ. μαρτυροῦσιν αὐτὸν ἕνα τῶν πρώτων φιλολόγων τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ. Κατέλιπε «Ποιήματα» λατινικὰ ἐν Λεύδῃ, 1613, 1616, κτλ. Οἱ ῥητορικοὶ αὐτοῦ λόγοι ἐδημοσιεύθησαν τῷ 1615. Συνέταξε δὲ καί τινα ἀστεῖα λατινιστί, «Ὄνου Ἐγκώμιον», ἐν Λεύδῃ, 1623, «Ἐγκώμιοτ φθειρός», ἐν Λεύδῃ, 1638.

Ε-ΙΝΣΙΟΣ (Νικόλαος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Λεύδῃ τῷ 1620, ἀποθ. τῷ 1681 περίφημος ὅσον καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐν τῇ ποιήσει, ἐβάδισεν ἐπὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ ἐν τῇ φιλολογικῇ πολυμαθείᾳ. Συμπληρώσας τὰς σπουδάς του, περιηγήθη τὴν Ἀγγλίαν, τὴν Βελγικὴν, τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν, ἐπεσκέφθη τὰς βιβλιοθήκας, συνεβουλεύθη τὰ χειρόγραφα, καὶ πρασεκλήθη παρὰ τῆς βασιλίσσης Χριστίνης εἰς Στοκχόλμην τῷ 1650. Ἠγόρασε διὰ τὴν βιβλιοθήκην τῆς πόλεως ταύτης καὶ κατὰ διαταγὴν τῆς βασιλίσσης πλῆθος χειρογράφων. Τῷ 1654 τὰ Κράτη τῆς Ὁλλανδίας διώρισαν αὐτὸν πρόσεδρον ὑπουργὸν αὐτῶν ἐν Σουηδίᾳ. Κατέλιπε τὴν Στοκχόλμην ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐπέστρεψεν εἰς Ὁλλανδίαν, καὶ ἀφοῦ ἐξεπλήρωσε διπλωματικάς τινας ἀποστολὰς εἰς Ῥωσσίαν τῷ 1667 καὶ εἴς τινα μικρὰ γερμανικὰ κράτη, ἔσχε τὸ τέλος τοῦ βίου τεταραγμένον ἐξ οἰκογενειακῶν θλίψεων. Ἡ καλλίστη ἔκδοσις τῶν λατινικῶν αὐτοῦ ποιημάτων εἶναι ἡ τῶν Ἐλζεβιρίων, ἐν Ἀμστερδάμῃ, 1666· ἔκαμε λαμπρὰς ἐκδόσεις τοῦ Κλαυδιανοῦ μετὰ σημειώσεων, τοῦ Ὀβιδίου μετὰ σημειώσεων, τοῦ Βιργιλίου, ὃν ἐπεθεώρησε καὶ ἐδιόρθωσεν ἐπὶ τριάκοντα ἔτη, καὶ τοῦ Βαλλερίου Φλάκκου.

Ε-ΙΝΣΙΟΣ (Ὄθων-Φρειδερῖκος-Θεόδωρος), γραμματικὸς καὶ λεξικογράφος, γενν. ἐν Πρωσσίᾳ περὶ τὸ 1775, ὑπῆρξε καθηγητὴς τῆς γερμανικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας ἐν τῇ γαλλικῇ σχολῇ τοῦ Βερολίνου. Συγγράμματα αὐτοῦ· «Νέα γερμανικὴ γραμματικὴ» 1801 εἰς 3 τόμ. «Ἐθνικὸν λεξικὸν τῆς γερμανικῆς γλώσσης», ἐν Ἀνοβέρῳ, 1812—1822, εἰς 4 τόμ.

ΕΙΟΝΗ Μία τῶν Νηρηίδων, Ἡσιοδ. Θεογον. 255.

ΕΙΡΕΣΙΑΙ, πόλ. τῆς Ἐστιαιώτιδος χώρας ἐν Θεσσαλίᾳ, Ὁμ. Ὑμ. Ἀπολ. 32. Παρὰ Λιβίῳ Irusiae.

ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ (Ἅγιος), γενν. ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ περὶ τὸ 140, ἀποθ. περὶ τὸ 202, μαθητὴς τοῦ Ἁγίου Παπίου καὶ τοῦ Ἁγίου Πολυκάρπου μετέβη εἰς Γαλλίαν πρὸς διάδοσιν τῆς Εὐαγγελικῆς πίστεως περὶ τὸ 177, ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος παρὰ τοῦ Ἁγίου Ποθεινοῦ ἐπισκόπου Λουγδούνου, ὃν διεδέχθη, καὶ ὑπέστη τὸν μαρτυρικὸν θάνατον ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Σεπτίμου Σεβήρου. Ἑορτάζεται παρὰ τοῖς ὀρθοδόξοις τῇ 28 Ἰουνίου, παρὰ τοῖς ἀνατολικοῖς τῇ 23 αὐγούστου. Ἐν τῇ περὶ τοῦ Πάσχα διαφορᾷ μεταξὺ τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Ἀσίας ἑορταζουσῶν τὸ Πάσχα τῷ 14 νισὰν, ἐν οἱᾳδήποτε ἡμέρᾳ συνέπιπτε αὕτη καὶ τῶν λοιπῶν ἐκκλησιῶν ἑορταζουσῶν τὸ πάσχα τῇ πρώτῃ κυριακῇ μετὰ τὰς 14 τοῦ νισὰν, ὁ ἅγιος Εἰρηναῖος ὑπηρησπίσθη τοὺς Ἀσιανοὺς, καὶ ἐμπόδισε τὸν Πάπαν Βίκτορα νὰ ἀποκλείσῃ αὐτοὺς ἐκ τῆς ὁλομελείας τῆς ἐκκλησίας. Συνέγραψε κατὰ τῶν Γ νοστικῶν καὶ τῶν Βαλεντινιανῶν πραγματείαν «Περὶ αἱρέσεων», εἰς ὃ βιβλία, οὗτινος ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ λείψανα μόνον σώζονται παρά τισι τῶν ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων, ἀλλ' ἡ λατινικὴ αὐτοῦ μετάφρασις σώζεται πλήρης. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ πλήρη ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ Ἐράσμου ἐν Βασιλείᾳ 1526· ὑπὸ Μασσουέτου, ἐν Παρισίοις 1710 ὑπὸ Πράφ· ἐν Βενετίᾳ 1734, εἰς 2 τόμ. Διανύουσι πλοῦν ἐμβριθὲς καὶ ἀξιοσημείωτον πολυμάθειαν.

ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ, γραμματικὸς Ἀλεξανδρεὺς ὁ

καὶ Πάκατος (Pacatus) κληθεὶς κατὰ Σουίδαν μαθητὴς Ἡλιοδώρου τοῦ Μετρικοῦ. Συνέγραψε διάφορα συγγράμματα μὴ σωζόμενα, μνημονευόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ Σουίδα, ὑπὸ τοῦ Ἐτυμολόγου, ὑπὸ τοῦ σχολιαστοῦ Ἀπολλωνίου τοῦ Ῥοδίου, ὑπὸ τοῦ ἱστορικοῦ Σωκράτους καὶ ὑπὸ τοῦ Σχολιαστοῦ τοῦ Ἀριστοφάνους.

ΕΙΡΗΝΗ, θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέμιδος μία τῶν τριῶν Ὡρῶν Ἡσιοδ. Θεογον. 92 Ἀπολοδωρ. λατρευομένη ὕστερον ἐν Ἀθήναις ὡς θεὰ καὶ προστάτις τῆς εἰρήνης. Ὑπῆρχεν ἐν Ἀθήναις ἄγαλμα αὐτῆς παριστῶν αὐτὴν κρατοῦσαν τὸν Πλοῦτον. Ἐν Ῥώμῃ ὁ αὐτοκράτωρ Κλαύδιος ἀνήγειρεν αὐτῇ μεγαλοπρεπῆ βωμὸν πυρποληθέντα ἐπὶ Κομμόδου. Χαρακτηριστικὰ αὐτῆς εἶναι τὸ σκῆπτρον, ὁ κλάδος τῆς ἐλαίας, τὸ κέρας τῆς ἀμαλθείας, οἱ στάχυες κτλ.

ΕΙΡΗΝΗ (ἁγία μεγαλομάρτυς), θυγάτηρ μονογενὴς Δικινίου βασιλίσκου καὶ Δικινίας καταγομένη ἐκ τῆς πόλεως Μαγεδὼν ἤθλησε κατὰ τὸ 315.—Ὡραία οὖσα κατεκλείσθη ἐντὸς πύργου ὑπὸ τῶν γονέων αὐτῆς ἀπὸ ἡλικίας ἓξ ἐτῶν καὶ ἐπαιδαγωγεῖτο καὶ ἐδιδάσκετο ὑπό τινος γέροντος Ἀπελλιανοῦ καλουμένου, ὅστις κατήχησεν αὐτὴν εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Ὁ πατὴρ αὐτῆς πληροφορηθεὶς ὅτι αὕτη κατεκρήμνισε καὶ συνέτριψε τὰ εἴδωλα ὠργίσθη καὶ καθυπέβαλεν αὐτὴν εἰς ποινάς, ἀλλὰ κατόπιν μετανοήσας παρεδέξατο καὶ οὗτος τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐπανελήφθη ὁ κατ' αὐτῆς δωγμὸς ὑπὸ τοῦ βασιλέως Σεδεκίᾳ· ἀπαλλαγεῖσα ἀπὸ τῶν βασάνων αὐτοῦ μετέβη ὕστερον εἰς τὴν πόλιν Καλλίνικον, ὅπου παρουσιασθεῖσα εἰς τὸν βασιλέα Νουμεριανὸν ὡμολόγησε τὸ θρήσκευμά της καὶ καθυπεβλήθη εἰς νέας βασάνους· ἀλλὰ πάλιν θριαμβεύσασα μετέβη εἰς τὴν πόλιν Μεσημβρίαν, ἧς τὸν ἡγεμόνα προσεῖλκύσατο εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἔφεσον ὅπου ἐξετέλει πάμπολλα θαύματα. Ἐπὶ τέλους ἐπιστρέψασα εἰς τὴν ἑαυτῆς πατρίδα ἀπέθανεν ἐντὸς τοῦ πύργου εἰς ὃν εἶχε κατακλεισθῆ κατὰ τὴν παιδικὴν αὐτῆς ἡλικίαν. Ἡ ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν μνήμην αὐτῆς τῇ 5 μαΐου.

ΕΙΡΗΝΗ, αὐτοκράτειρα τοῦ Βυζαντίου 780-802. γενν. ἐν Ἀθήναις ἐκ γονέων ἀσημάντων, ἐγένετο ἕνεκα τοῦ κάλλους αὐτῆς σύζυγος Λέοντος τοῦ Δ' τῷ 769. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου αὐτῆς ἀνέλαβε τὰς ἡνίας τοῦ κράτους τῷ 780 ὡς κηδεμὼν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Κωνσταντίνου τοῦ ΣΤ'. Ἐπὶ τῆς ἀντιβασιλείας αὐτῆς ἀνεκηρύχθη ἱκανὴ βασίλισσα καὶ ἐπέτυχε νίκας τινὰς κατὰ τῶν Σαρακηνῶν· ἀλλ' ἀκολούθως προδοθεῖσα ὑπὸ τῆς τύχης ἠναγκάσθη νὰ συνομολογήσῃ μετὰ τοῦ Καλίφου Ἀρουν-αλ-Ῥασὶδ ἄτιμον εἰρήνην, καὶ τοι ὠφέλιμον. Ὁ υἱὸς αὐτῆς ἐνῆλιξ γενόμενος τῷ 490 ἀνέλαβε τὴν κυβέρνησιν τοῦ Κράτους, καὶ ὅπως ἀπαλλαγῇ αὐτῆς περιώρισεν αὐτὴν ἐντὸς φρουρίου. Ἀλλὰ μετὰ 15 μῆνας ἀνεφάνη ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ ὅπως ἐξασφαλίσῃ ἑαυτῇ τὴν ἀρχὴν προέβη μέχρι ἐξορύξεως τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς. Λέγεται ὅτι ἐπρότεινεν εἰς τὸν Κάρολον τὸν Μέγαν τὴν χεῖρα αὐτῆς καὶ τὴν συνένωσιν τῶν δύο αὐτοκρατοριῶν. Πρὶν ὅμως πραγματοποιηθῇ ἡ πρότασις αὐτῆς ἐξεθρονίσθη ὑπὸ τοῦ Νικηφόρου τῷ 802 καὶ ἐξορισθεῖσα εἰς Λέσβον ἔζησεν ἐκεῖ ἐν ἀθλιότητι ἐπὶ ἓν ἔτος καὶ ἐτελεύτησε τῷ 803. Ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ εἶναι γνωστὴ ὡς συγκαλέσασα τῷ 787 τὴν ἐν Νικαίᾳ τὸ δεύτερον ἑβδόμην οἰκουμενικὴν Σύνοδον, τὴν καταδικάσασαν τὴν εἰκονομαχίαν, εἰσαχθεῖσαν ἐν τῷ κράτει ὑπὸ τοῦ πάππου τοῦ συζύγου αὐτῆς Λέοντος Γ' τοῦ Ἰσαύρου, καὶ προστατευθεῖσαι ὑπὸ τοῦ πενθεροῦ αὐτῆς Κωνσταντίνου Ε' τοῦ Κοπρωνύμου καὶ τοῦ συζύγου αὐτῆς.

ΕΙΡΗΝΙΚΟΣ ΩΚΕΑΝΟΣ. Οὗτος ἦτο ἄγνωστος παρὰ τοῖς Ἕλλησι καὶ τοῖς Ῥωμαίοις. Πρῶτοι οἱ Πορτογάλοι εἰσῆλθον εἰς αὐτὸν κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα μέχρι τῶν ἀνατολικωτέρων μερῶν τοῦ ἀσιατικοῦ ἀρχιπελάγους. Ὁ Vasco de Balboa ἀναβὰς μέχρι τῆς κορυφῆς τῶν ὀρέων τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ παρετήρησεν αὐτὸν κατὰ τὸ 1513 καὶ ἐν ὀνόματι τῆς Ἱσπανίας ἐκήρυξε τὴν κατοχὴν αὐτοῦ. Ὁ Μαγελλάνος διέπλευσεν αὐτὸν ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς κατὰ τὸ 1521. Περὶ τὰ τέλη τῆς αὐτῆς ἑκατονταετηρίδος ὁ Φραγκίσκος Drake ἐζήτησε ματαίως κατὰ τὰ παράλια τῆς Βορείου Ἀμερικῆς συγκοινωνίαν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ. Τῷ 1642 ὁ Tasman διέπλευσεν ἅπαν τὸ νότιον αὐτοῦ μέρος. Τέλος κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα οἱ θαλασσοπόροι Βερίγγιος, Ἄνσων, Byron, Bougainville, Cook, Furneaux, Marchand, Vancouver καὶ La Pérouse διέπλευσαν αὐτὸν κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις. Κατὰ τὸν ΙΘ'. αἰῶνα ἠρεύνησαν αὐτὸν οἱ θαλασσοπόροι Entrecasteux, Freycinet, Krusenstern καὶ Duperrey. Κατ' ἀρχὰς ὠνομάσθη παρὰ τῶν πρώτων ἐπισκεψαμένων αὐτὸν «Νοτία θάλασσα», ὁ Μαγελλάνος μὴ ὑποστὰς τρικυμίας, ὅτε διέπλευσεν αὐτὸν ἀπὸ Ἀμερικῆς μέχρι τῶν Μαλαισίων νήσων ἀπεκάλεσεν

αὐτὸν «Εἰρηνικὸν ὠκεανόν»· ἕνεκα δὲ τῆς μεγίστης αὐτοῦ ἐκτάσεως ὠνομάσθη προσέτι καὶ «Μέγας ὠκεανός».

Ὁ Εἰρηνικὸς ὠκεανὸς σχηματίζει τὸ μεγαλείτερον μέρος τοῦ ὠκεανοῦ καὶ ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ βορείου πολικοῦ κύκλου μέχρι τοῦ νοτίου πολικοῦ κύκλου ἔχων μῆκος ἀπὸ Β πρὸς Ν 12,800 χιλιαμ. Τὸ δὲ πλάτος αὐτοῦ ποικίλλεται· πρὸς Β εἶναι στενότατος μεταξὺ τῆς ἀσιατικῆς Ῥωσσίας καὶ τῆς Ῥωσσικῆς Ἀμερικῆς, τῆς παραχωρηθείσης εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς· μικρὸν πρὸς Β τοῦ ἰσημερινοῦ ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ κόλπου τοῦ Σιὰμ μέχρι τοῦ κόλπου τοῦ Παναμᾶ ἔχει πλάτος 18,200 χιλιαμ. πρὸς Ν δὲ μεταξὺ τῆς Μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Νέας Ὁλλανδίας ἔχει πλάτος μόνον 11,800 χιλιαμ. ἅπασα δὲ ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ εἶναι 171,800,000 τετραγωνικὰ χιλιαμ. Πρὸς Βορρᾶν συγκοινωνεῖ μετὰ τοῦ Παγωμένου ὠκεανοῦ διὰ τοῦ Βεριγγείου πυρθμοῦ. Πρὸς Ἀνατολὰς βρέχει ἅπαντα τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Ἀμερ...ῆς καὶ τὰ ὅρια αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ ὁρίζονται δι' εὐθείας ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Horn μέχρι τοῦ νοτίου πολικοῦ κύκλου. Πρὸς τὰ ΒΔ ὁρίζεται ὑπὸ τῆς Ἀσίας, πρὸς τὰ Δ ὑπὸ μέρους τῆς αὐτῆς ἠπείρου, τῶν νήσων τῆς Σόνδας, τῆς Νέας Ὁλλανδίας καὶ τοῦ Βανδιέμεν, πρὸς τὰ ΝΔ· ὁ μεσημβρινὸς τῆς 145ο ἀνατολ. μήκ. χωρίζει αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ. Διαιρεῖται εἰς τρεῖς ζώνας τὸν «βόρειον εἰρηνικὸν ὠκεανὸν» μεταξὺ τοῦ βορείου πολικοῦ κύκλου καὶ τοῦ τροπικοῦ τοῦ Καρκίνου, τὸν «ἰσημερινὸν εἰρηνικὸν ὠκεανὸν» μεταξὺ τῶν δύο τροπικῶν, καὶ τὸν «νότιον εἰρηνικὸν ὠκεανὸν» μεταξὺ τοῦ τροπικοῦ τοῦ Αἰγόκερω καὶ τοῦ νοτίου πολικοῦ κύκλου.

Τὰ πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανὸν παράλια σχεδὸν πανταχοῦ εἶναι ὑψηλὰ ὄρη ἐκ γρανίτου. Ἐντὸς τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ περιλαμβάνονται αἱ νῆσοι, αἵτινες ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Ὠκεανίας ἀποτελοῦσι τὸ πέμπτον μέρος τῆς Γῆς. Αἱ νῆσοι αὗται ἄλλοτε σχηματίζουσι μακρὰς ἁλύσσεις, ἄλλοτε δὲ κυκλικὰ συμπλέγματα μετ' ἀναρίθμητων σκοπέλων καὶ ὑφάλων λίαν ἐπικινδύνων· ἴδίως αἱ ἐκ κοραλλίων ὕφαλοι καθιστῶσι τὴν ἐν τῷ Εἰρηνικῷ ὠκεανῷ διαπόρθμευσιν ἐπικινδυνοτάτην. Σχεδὸν πανταχοῦ πρὸς Δ ὑπάρχουσι διάφοροι μεγάλοι κόλποι ἐκτὸς τῆς Νέας Ὁλλανδίας. Καλεῖται θάλασσα τῶν Μολούκων, τῶν Κελεβῶν, τῆς Ἰάβας, τῆς Σόνδας κτλ. εἰς τὰ πλησίον τῶν νήσων τούτων. Μεταξὺ τοῦ ἀσιατικοῦ ἀρχιπελάγους καὶ τῆς ἀσιατικῆς παραλίας καλεῖται Σινικὴ θάλασσα καὶ σχηματίζει αὐτόθι τοὺς κόλπους τοῦ Σιὰμ καὶ τῆς Τογκίνης μεταξὺ τῶν ὁποίων κεῖνται αἱ ἐκβολαὶ τοῦ ποταμοῦ Μέϊναμ. Μεταξὺ τῆς νήσου Φορμόζης καὶ τῆς Σινικῆς, σχηματίζει τὸν πορθμὸν τῆς Φορμόζης συνενοῦντα τὴν Σινικὴν θάλασσαν μετὰ τῆς Ἀνατολικῆς θαλάσσης, ἥτις διὰ τοῦ πορθμοῦ τῆς Κορέας συνενοῦται μετὰ τῆς Ἰαπωνικῆς θαλάσσης κειμένης μεταξὺ τῶν Ἰαπωνικῶν νήσων καὶ τοῦ Σινικοῦ κράτους. Τὸ Β μέρος τῆς Ἰαπωνικῆς θαλλάσσης πρὸς Δ τῆς νήσου Σαγγαλίας ὀνομάζεται θάλασσα τῆς Ταρταρίας· βορειότερον κεῖται ἡ θάλασσα τῆς Ὀχότσκας συγκοινωνοῦσα μετὰ τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ διὰ τῶν πορθμῶν τῶν διαχωριζόντων ἀπ' ἀλλήλων τὰς Κουρίλλας νήσους. Πρὸς τὰ ΒΑ καλεῖται κόλπος τῆς Πενζίνσκ καὶ χωρίζεται ἀπὸ τῆς Βεριγγίου θαλάσσης διὰ τῆς χερσονήσου τῆς Καμτσάτκας· ἡ Βερίγγιος θάλασσα κεκλεισμένη πρὸς Ν ὑπὸ τῶν Ἀλεουτινῶν νήσων διαβρέχει τὴν Σιβηρίαν καὶ τὴν Ῥωσσικὴν Ἀμερικὴν, ὅπου σχηματίζει τοὺς κόλπους τῆς Βριστόλας, τοῦ Κούκ, τοῦ Πρίγγηπος Γουλιέλμου καὶ τῆς Γεωργίας. Αἱ ἀνατολικαὶ ὄχθαι τοῦ εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ σχηματίζουσι τινὰς ἀξιοσημειώτους κόλπους. Ἐπὶ τῶν παραλίων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειων εὑρίσκεται ὁ κόλπος τῆς Κολουμβίας, ἐπὶ τῶν τοῦ Μεξικοῦ ὁ τῆς Καλιφορνίας κλειόμενος πρὸς Δ ὑπὸ τῆς ἐπιμήκους ὁμωνύμου χερσονήσου καὶ ὁ τῆς Τεχουαντεπέκης. ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Γουατεμάλας ὁ κόλπος τῆς Σαλίνας καὶ ὁ τοῦ Παναμᾶ, ὅστις μετὰ τῆς θαλάσσης τῶν Ἀντιλλῶν σχηματίζει τὸν ὁμώνυμον κόλπον. Ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Ἰσημερινοῦ, ἐπισημότερος εἶναι ὁ κόλπος Γουαϋακίλλας· τέλος ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς κεῖται ὁ κόλπος τῆς Γουαϊτέκας. Πρὸς Ν. ὁ Εἰρηνικὸς ὠκεανὸς συγκοινωνεῖ μετὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ διὰ τοῦ Μαγελλανικοῦ πορθμοῦ κειμένου μεταξὺ τῆς Γῆς τοῦ Πυρὸς καὶ τῆς Παταγωνίας.

Ε-ΙΣΓΡΟΥΒ, πόλις τῶν αὐστριακῶν κρατῶν ἐν Μοραβίᾳ· κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν Μοραβῶν Α ἰ σ ν ι ὸ· 50 χιλιόμ. πρὸς Ν τῆς Βρούν ἐπὶ τοῦ Θαύα. Κάτ. 2,000. Κομψὸς πύργος τῶν πριγκήπων Λιχτενστεῖν, μετὰ κήπου, παραδείσου καὶ πορτοκαλεώνος λίαν περιφήμων.

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ. Τοιαῦτ, ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν ἀναγόρευσιν τῶν ἀρχόντων. Ἐγίνοντο κατ' αὐτὴν θυσίαι εἰς τὴν Ἀθηνᾶν καὶ εἰς τὸν Δία.

Ε-ΙΣΑΑΒΕΝ, πόλις τῆς Ὀρνωσίας (Σαξω-

νική Πρωσσία) ἐπὶ τοῦ Βόζε 35 χιλιάμετρ. ΒΔ τοῦ Μερσεβούργ. Κάτ. 10,000. Πρωτεύουσα τῆς περιφερείας. Διεύθυνσις μεταλείων. Μεταλλεῖα ἀργύρου καὶ χαλκοῦ. Λαμπρὸν νοσοκομεῖον· περίφημος ζῦθος· κατασκευὴ τῆς «πρασινόχρου τῆς Εἰσλέβεν». Αὐτόθι ἐγεννήθη καὶ ἀπέθανεν ὁ Λούθηρος· δεικνύονται πολλὰ μέρη ἀναμνήσεως τοῦ ἀναμορφωτοῦ τούτου.

Ε-ΙΣΟΦ (Φρειδερίκος Γουσταύος EICHHOFF) φιλολόγος γάλλος γενν. ἐν Χάβρῃ τῇ 17 αὐγούστου 1799 υἱὸς ἐμπόρου ἐξ Ἀμβούργου ἀποκαταστάντος ἐν Γαλλίᾳ, ἐσπούδασεν ἐν Παρισίοις καὶ ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς φιλολογίας τῷ 1826. Ἐπιδοθεὶς εἰς ἀνατολικὰς γλώσσας, καὶ ἰδίως εἰς τὴν σανσκριτικὴν, ἀπήγγειλε τῷ 1827 κατά τινα ἐπίσημον συνεδρίασιν τῆς Ἀσιατικῆς ἑταιρίας προεδρευομένην ὑπὸ τοῦ δουκὸς τῆς Δὼρηλίας (ὕστερον βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου Φιλίππου) λόγον τινα, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἐξελέγη καθηγητὴς τῆς γερμανικῆς εἰς τὰ τέκνα τοῦ μέλλοντος μονάρχου. Μετὰ τὸ 1830 ὁρισθεὶς βιβλιοθηκάριος τῆς βασιλίσσης, ἐπεδόθη εἰδικώτερον εἰς τὴν σπουδὴν τῶν νεωτέρων γλωσσῶν, καὶ κατὰ τὰ ἔτη 1837 καὶ 1838 ἀνεπλήρωσε τὸν κ. Φωριὲλ εἰς τὴν Σορβόννην. Τῷ 1842 ἀπεστάλη εἰς Λυὸν ὅπως καταλάβῃ τὴν ἕδραν καθηγητοῦ τῆς ξένης φιλολογίας. Τῷ 1855 διωρίσθη γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν νεωτέρων γλωσσῶν εἰς τὰ λύκεια τῆς Γαλλίας. Τῷ 1847 ἐγένετο ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῶν ὡραίων τεχνῶν. Τὰ ἐπισημότερα τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ εἶναι «Ἑλληνικαὶ σπουδαὶ ἐπὶ τοῦ Βιργιλίου κτλ». «Παραλληλισμὸς τῶν εὐρωπαϊκῶν καὶ ἰνδικῶν γλωσσῶν» «Ἱστορία τῆς γλώσσης καὶ τῆς φιλολογίας τῶν Σλάβων», «Ἐτυμολογικὸν λεξικὸν τῶν γερμανικῶν ῥιζῶν», «Δοκίμιον περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν Σκυθῶν καὶ τῶν Σλάβων» «Λυρικὴ ποίησις τῶν Ἰνδῶν». κτλ.

Ε-ΙΣΣ (Ἰωάννης δὲ HEISS) κύριος τῆς Κογενχεῖμ, ἱστορικὸς γερμανός, γενν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ'. αἰῶνος, ἀποθ. τῷ 1688· ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῆς διπλωματίας· ὑπῆρξεν ἀντιπρόσωπος τοῦ ἐκλέκτορος τοῦ Παλατίνου ἐν τῇ αὐλῇ τῆς Γαλλίας, ἔπειτα ἐπιστάτης τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ ἐν Γερμανίᾳ. Συγγράμματα αὐτοῦ. «Ἱστορία τῆς αὐτοκρατορίας» ἐν Παρισίοις, 1684 εἰς 2 τόμους, ὧν συνέχειαν ἀπὸ τοῦ 1648 ἐπλεξαν ἄλλοι.

Ε-ΙΣΤΕΡ (Λαυρέντιος Heister) περίφημος ἰατρὸς γενν. ἐν Φραγκφούρτῃ ἐπὶ τοῦ Μάϊνου τῷ 1683 ἀποθ. τῷ 1758, υἱὸς πτωχοῦ ξενοδόχου, ἐσπούδασε τὴν ἰατρικὴν ὑπὸ τὸν Ῥούϋσχ καὶ τὸν Ῥάου, μετέβη εἰς Λεύδε τῷ 1708, αὐτόθι ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς ἰατρικῆς, ἐγένετο ἀρχιχειροῦργος, ὕστερον καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Ἀλτφόρφ ὅπου διέμεινεν ἐπὶ 10 ἔτη, 1710—20, καὶ ἀπεκατέστη ἐν Ἑλμστὶδ, ὅπου ἐδίδαξεν ἐπὶ 20 ἔτη. Συνέταξε διάφορα ἰατρικὰ συγγράμματα λατινιστί.

Ε-ΙΦΕΔ ὀροπέδιον ἐν τῇ Ῥηνικῇ Πρωσσίᾳ ἐπὶ διαστήματος 90 χιλιαμ. μεταξὺ τοῦ Ῥήνου, τοῦ Μοσέλλα καὶ τοῦ Ῥοέρ. Ὕψος 500 περίπου μέτρων. Παρατηροῦνται ἐν αὐτῷ ἐσβεσμένα ἠφαίστεια, λίμναι σχηματισθεῖσαι ἐξ ἠφαιστείων ἐκρήξεων, μεταλλικαὶ πηγαί, καὶ τὰ ἴχνη Ῥωμαϊκῆς ὁδοῦ κατασκευασθείσης ἐπὶ Αὐγούστου ὑπὸ τοῦ Ἀγρίππα. Ἄλλοτε ἡ χώρα αὕτη ἐσχημάτιζε τὸ Ἐτσφελγάου, ὕστερον ἀπετέλεσε μέρος τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Τρεβῶν.

Ε-ΙΧΘΑΛ (Γουσταύος δ') δημοσιογράφος γάλλος γενν. ἐν Νανσὺ τῷ 1804 ἐκ πλουσίας οἰκογενείας ἰουδαϊκῆς καταγωγῆς. Ἐξελθὼν τοῦ κολλεγίου ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῶν οἰκονομικῶν ζητημάτων, ἕνεκα τούτου τὰς δοξασίας τῆς σχολῆς τῶν σαιν-σιμονιανῶν, ἐγένετο μέλος τῆς ἑταιρίας αὐτῶν καὶ συνειργάσθη εἰς τὴν σύνταξιν τῆς Σφαίρας καὶ τοῦ Διοργανισοῦ. Μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἑταιρίας ταύτης μετέβη εἰς Ἑλλάδα ὅπου ἐγένετο μέλος τοῦ γραφείου τῆς δημοσίου οἰκονομίας καὶ ἐπιστρέψας, ἐδημοσίευσεν ἀνωνύμως τὸ σύγγραμμα «τοὺς δίχα Κόσμους» χρησιμεῦον ὡς εἰσαγωγὴν εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦ Urquhart περὶ Τουρκίας. Κατόπιν συνέταξεν εἰς τῶν ἱδρυτῶν τῆς ἐθνολογικῆς Ἑταιρίας, ἧς ἐγένετο καὶ γραμματεύς. Προσέτι ἐξελέγη μέλος τῆς κεντρικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Γεωγραφικῆς ἑταιρίας καὶ τῷ 1861 ἐπεφορτίσθη ὑπὸ τῆς ἑταιρίας τῆς ἐγκλιματίσεως μετὰ τοῦ κ. Μενιὲ νὰ περιηγηθῇ καὶ ἐρευνήσῃ τὴν Σιβηρίαν καὶ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Ἀμούρ. Ἀπὸ τοῦ 1848 ἐλάμβανε μέρος εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἐφημερίδος ἡ «Πίστωσις» καὶ ὅτε ἔπαυσεν ἔκτοτε καταγινόμενος εἰς ζητήματα κοινωνικά. Ἐδημοσίευσε προσέτι τὰ «Εὐαγγέλια» ἀκολουθούμενα ὑπὸ τῆς «Κριτικῆς καὶ παραθετικῆς ἐξετάσεων τῶν τριῶν πρώτων εὐαγγελίων». «Περὶ τῆς πρακτικῆς ὠφελείας τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης» κτλ.

Ὁ Εἰχθαλ εἶναι εἷς τῶν ἱδρυτῶν τοῦ πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐν Παρισίοις συλλόγου.

Ε-ΙΧΘΑΛ, φυσικὸς καὶ περιηγητὴς ῥῶσσος,

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
οργιαλενσ Βιβλιοθηκη
Αργοστολιου (Ν.Π.Ι.Δ.)

γενν. τῇ 4 Ἰουλίου 1795 ἐν Διθουανίᾳ, ἐσπούδασεν ἐν Βερολίνῳ τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας καὶ τὴν ἰατρικήν. Περιηγηθεὶς τὴν Γερμανίαν, τὴν Ἑλβετίαν τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἀγγλίαν ἐπέστρεψεν εἰς Ῥωσσίαν τῷ 1821 καὶ παρέδωκεν ἰδιαίτερα μαθήματα ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Δορπάτης. Ἀπὸ τοῦ 1825 μέχρι τοῦ 1827 περιηγήθη τὴν Κασπίαν θάλασσαν καὶ τὸν Καύκασον, καὶ ἐπιστρέψας διωρίσθη ἀναπληρωτὴς καθηγητὴς εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Βίλνας. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐπεχείρησε μακρὰν ἐκδρομὴν εἰς τὰς δυτικὰς ἐπαρχίας τῆς Ῥωσσίας καὶ εἰς τὸ κυβερνεῖον τῆς Χερσῶνος. Διαλυθέντος τοῦ πανεπιστημίου τῆς Βίλνας, διωρίσθη ἰσόβιος γραμματεὺς τῆς ἰατρο-χειρουργικῆς ἀκαδημίας τῆς πόλεως ταύτης, καὶ παρέδωκεν ἐν αὐτῇ τὴν ὀρυκτολογίαν, τὴν ζωολογίαν καὶ τινας κλάδους τῆς ἰατρικῆς μέχρι τοῦ 1838. Προσκληθεὶς τότε εἰς Πετρούπολιν κατέλαβε τὴν ἕδραν τῆς ὀρυκτολογίας καὶ τῆς ζωολογίας ἐν τῇ ἰατροχειρουργικῇ ἀκαδημίᾳ καὶ κατόπιν διωρίσθη καθηγητὴς ἐν τῇ μεταλλευτικῇ σχολῇ. Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν γεωλογικῶν σπουδῶν του ἐπεχείρησε διαφόρους περιηγήσεις εἰς τὴν Ἐσθονίαν, τὴν Φιλανδίαν, εἰς τὸ κυβερνεῖον τῆς Περτρουπόλεως καὶ εἰς τὰς σκανδιναβικὰς χώρας. Ἐπιδοθεὶς κατ' ὀλίγον εἰς τὴν παλαιοντολογίαν, ἀνέλαβε τῷ 1846 σειρὰν νέων ἐπιστημονικῶν ἐκδρομῶν καὶ διέδραμε τὸ Τυρόλον, τὴν Ἰταλίαν, τὴν Σικελίαν, τὴν Ἀλγερίαν κτλ. Τῷ 1851 ἐτέθη ὑπὸ σύνταξιν, καὶ ἔλαβε τὸν τίτλον συμβούλου τοῦ Κράτους. Ὁ κ. Ἔιχθαλ εἶναι μέλος πασῶν τῶν ἀκαδημιῶν τῆς Ῥωσσίας καὶ πολλῶν ξένων· κατέστησε γνωστὸν τὸ ῥωσσικὸν κράτος ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς φυσικῆς ἱστορίας, τῆς γεογνωσίας καὶ τῆς ἐθνογραφίας διὰ πλείστων συγγραμμάτων γεγραμμένων γερμανιστί, γαλλιστί, λατινιστὶ ἢ ῥωσσιστί, ἐξ ὧν ἐπισημότερα εἶναι «Περιήγησις ἐπὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ εἰς τὸν Καύκασον». «Ὑπόμνημα περὶ τοῦ μεταλλικοῦ πλούτου τῶν δυτικῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ῥωσσίας», «Ἀρχαία γεωγραφία τῆς Κασπίας θαλάσσης, τοῦ Καυκάσου καὶ τῆς μεσηβρινῆς Ῥωσσίας», «Ἐπιστημονικαὶ σκιαγραφίαι τῆς Λιθουανίας, τῆς Βολυνίας καὶ τῆς Ποδολίας», «Εἰδικὴ Ζωολογία», «Ὀρυκτογνωσία», «Γεωγνωσία» κ.τ.λ.

Ε-ΙΧΟΡΝ (Ἰωάννης-Καρλόπουλος ΕΙCHHORN), ἐντομολόγος πρῶσσος, ἱερεὺς τῆς εὐαγγελικῆς θρησκείας ἐν Δάντσικ, γενν. τῷ 1718 ἀποθ. τῷ 1790. Ἀπασαν αὐτοῦ τὴν ζωὴν ἀφιέρωσεν εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἐντόμων τῶν μὴ ὁρωμένων διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ. Αἱ πλεῖσται τῶν μικροσκοπικῶν αὐτοῦ παρατηρήσεων ἐσημειώθησαν ἐν τῷ γερμανικῷ αὐτοῦ συγγράμματι τῷ ἐπιγραφομένῳ «Ἱστορία τῶν ἐνύδρων ζώων τοῦ Δάντζικ καὶ τῶν πέριξ» κτλ. ἐν Δάντζικ 1775 καὶ 1783 μετὰ παραρτήματος πρὸς ἀπάντησιν εἰς τὰς ἐπικρίσεις τοῦ Φονέσλη.

Ε-ΙΧΟΡΝ, (Ἰωάν.-Γουφρουὰ EICHHORN), σοφὸς ὀριενταλιστὴς καὶ κριτικὸς, γενν. τῷ 1752 ἐν Dærenzimmer(Ὀενλόε) ἀποθ. τῷ 1827, καθηγητὴς τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ἰένης 1775 καὶ τῆς Γοττίγγης 1788, σύμβουλος τοῦ Κράτους ἐν Σὰξ-Βάϊμαρ 1783 καὶ ἰδιαίτερος σύμβουλος τοῦ βασιλείου τοῦ Ἀννόβερ 1819. Συγγράμματα αὐτοῦ. «Ἱστορία τοῦ ἐμπορίου τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν πρὸ τοῦ Μωάμεθ» ἐν Γόθθα 1775. De antiquis historiæ Arabicæ monumentis, αὐτόθι, 1775. «Πραγματεῖα περὶ τῆς ἀρχαίας νομισματικῆς ἱστορίας τῶν Ἀράβων» Ἰένη 1796. «Εὑρετήριον τῆς βιβλικῆς καὶ τῆς ἀνατολικῆς φιλολογίας», 1777—86 εἰς 18 τόμους. «Γενικὴ Βιβλιοθήκη τῆς βιβλικῆς φιλολογίας» 1787—1801 εἰς 10 τόμους. «Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην», πέμπτη ἔκδοσις 1824 εἰς 5 τόμους. «Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Νέαν Διαθήκην», 1824—27 εἰς 5 τόμους. Commentarius in Apocalypsin Ioannis 1791 εἰς 2 τόμους. «Γενικὴ Ἱστορία τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς φιλολογίας τῆς νεωτέρας Εὐρώπης», 1796—99 εἰς 2 τόμους, σύγγραμμα μὴ συμπληρωθέν. «Φιλολογικὴ Ἱστορία» δευτέρα ἔκδοσις 1814 εἰς 2 τόμους. «Περίληψις τῆς γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως», 1797 εἰς 2 τόμους. «Ἱστορία τῶν τριῶν τελευταίων αἰώνων» τρίτη ἔκδοσις Ἀννόβερον, 1817—18 εἰς 6 τόμ. «Ἱστορία πρωϊότυπος τῆς οἰκογενείας τῶν Γουέλφων». Αὐτόθι 1817.

Ε-ΙΧΟΡΝ (Κάρολος-Φρειδερῖκ. EICHHORN), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Ἰένῃ τῷ 1781 ἀποθ τῷ 1854. Ἀλληλοδιαδόχως κατέλαβε τὰς ἕδρας τοῦ γερμανικοῦ δικαίου τῶν πανεπιστημίων Φραγκφούρτης ἐπὶ τοῦ Ὄδερ 1805, Βερολίνου καὶ Γοττίγγης 1817. Ἔλαβε τὰ ὅπλα τῷ 1813 πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς Γερμανίας· ἡ πρωσσικὴ κυβέρνασις διώρισεν αὐτὸν μέλος τοῦ συμβουλίου τοῦ Κράτους τῷ 1838, τῆς νομοθετικῆς ἐπιτροπῆς τῷ 1842, τῆς ἀνωτάτης ἐπιτροπῆς τῆς λογοκρισίας τῷ 1843. Ἦρώτος ὁ Ἔιχορν ἀνεῦρύνησε καὶ ἐσυστηματοποίησε τὰς ἱστορικὰς βάσεις τοῦ δικαίου τῶν διαφόρων χρετῶν τῆς Γερ-

μανίας· καθ' ἅπαντα αὐτοῦ τὸν βίον ἐσπούδασε τὴν ἱστορίαν τῆς χώρας ταύτης ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ πολιτικοῦ αὐτῆς διοργανισμοῦ, τῆς νομοθεσίας καὶ τῶν δικαστηρίων τῶν λαῶν. Μεταξὺ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ διακρίνονται· «Ἱστορία τοῦ δημοσίου δικαίου καὶ τῶν νομοθεσιῶν τῆς Γερμανίας» πέμπτη ἔκδοσις 1843. «Ἀρχαὶ τοῦ κανονικοῦ δικαίου τῶν καθολικῶν καὶ προτεσταντικῶν ἐκκλησιῶν τῆς Γερμανίας 1831—1832, εἰς 2 τόμ. Ἀπὸ τοῦ 1815 ἐδημοσίευσε μετὰ τοῦ Savigny καὶ τοῦ Goeschen τὴν «Ἐφημερίδα τῆς ἱστορικῆς ἐπιστήμης τοῦ δικαίου».

Ε-ΙΧΣΤΑΤ, πόλις τῆς Βαυαρίας ἐπὶ τοῦ Ἀτμοὺλ 63 χιλιάμ. πρὸς ΝΔ τῆς Ῥατισβόννης· πλάτ. βορ 48ο 53' 32'' μῆκος ἀνατ. 8ο 50' 53'' Κάτ. 7,000. Ἐπισκοπὴ ἱδρυθεῖσα τῷ 741 ὑπὸ τοῦ ἁγίου Βονιφατίου, καὶ ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς Βαμβέργης. Βιβλιοθήκη· μουσεῖον. Διακρίνεται ὁ μητροπολιτικὸς ναὸς ἔχων λαμπρὰς ζωγραφίας, ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Βαλπουργίου, τὸ δημαρχεῖον ἀνεγερθὲν τῷ 1444, κάλλιστον νοσοκομεῖον, τὸ δουκικὸν μέγαρον, οἰκοδημηθὲν τῷ 1684 καὶ μεγεθυνθὲν τῷ 1705 περιέχον συλλογὴν τεχνουργημάτων, ἀρχαιοτήτων καὶ ἀντικειμένων τῆς φυσικῆς ἱστορίας. Χυτήρια σιδήρου, ἀγγειοπλαστική, βαφεῖα, ζυθοποιεῖα. Ἐπὶ τινος γειτονικοῦ βράχου ἀνεγείγεται ὁ πύργος τοῦ Βιλλιβάλδου, ἄλλοτε ὠχυρωμένος. — Τὸ Ἔϊχστατ ὑπῆρξεν ἡ μητρόπολις ἐκκλησιαστικῆς ἡγεμονείας, ἐκλατκευθείσης τῷ 1802, καὶ παραχωρηθείσης τῷ 1805 διὰ τῆς συνθήκης τῆς Πρεσβούργης εἰς τὴν Βαυαρίαν. Τῷ 1817 ὁ Εὐγένιος Βωχαρνὰ πρώην ἀντιβασιλεὺς τῆς Ἰταλίας, ἐγένετο κάτοχος αὐτοῦ ὡς καὶ τοῦ δουκάτου τοῦ Λάϊχτεμβεργ ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Βαυαρίας.

Ε-ΙΧΣΦΕΛΔ, ἀρχαῖον ὄνομα τοῦ βορειοδυτικοῦ μέρους τῆς Θυρίγκης. Διεκρίνετο εἰς Ἄνω καὶ Κάτω Ἔϊχσφέλδ. Ἀνῆκεν εἰς τοὺς ἐκλέκτορας τῆς Μαγεντίας· δοθὲν τῷ 1803 εἰς τὴν Πρωσσίαν, συμπεριληφθὲν τῷ 1807 ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Βεστφαλίας, ἐπεστράφη τῷ 1814 εἰς τὴν Πρωσσίαν.

ΕΚΑΒΗ, λατινιστὶ Hecuba, θυγάτηρ καθ' Ὅμηρον τοῦ Δύμαντος βασιλέως τῆς Φρυγίας καὶ ἀδελφὴ τοῦ Ἀισύη, κατὰ δὲ τὸν Εὐριπίδην θυγάτηρ τοῦ Κισσέως. Δευτέρα σύζυγος τοῦ Πριάμου βασιλέως τῆς Τροίας, μεθ' οὗ ἔσχε 19 τέκνα, μεταξὺ τῶν ἀπολλυμένων πρεσβύτερος ὁ Ἕκτωρ ἄλλοι δὲ ὁ Πάρις, Ἕλενος, Πολυξένη, Κασσάνδρα, καὶ νεώτατος ὁ Πολύδωρος. Κατὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον ἀπωλέσε σχεδὸν πάντα τὰ τέκνα αὐτῆς, ἐξ ὧν ἡ Πολυξένη ἐσφάγη ἐνώπιον αὐτῆς ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Ἀχιλλέως. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας αἰχμαλωτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως ἀπήχθη εἰς Θράκην, ὅπου ἐξώρυξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ βασιλέως Πολυμνήστορος, δολοφονήσαντος τὸν νεώτατον αὐτῆς υἱὸν Πολύδωρον, παρακατατεθέντα αὐτῷ παρὰ τοῦ Πριάμου πρὸ τῆς πολιορκίας. Κατὰ τὴν μυθολογίαν μετεμορφώθη εἰς κύνα. Σώζεται τοῦ Εὐριπίδου τραγῳδία ἐπιγραφομένη «Ἑκάβη», καὶ ἀντικείμενον ἔχουσα τὴν τιμωρίαν ταῦ Πολυμνήστορος καὶ τὴν θυσίαν τῆς Πολυξένης.

ΕΚΑΒΗ, μία τῶν πεντήκοντα θυγατέρων τοῦ Δαναοῦ κατὰ τὸν Ἀπολλόδωρον.

ΕΚΑΒΗΣ ΜΝΗΜΕΙΟΝ. Κατὰ Διόδωρον τὸν Σικελιώτην οὕτως ἐκαλεῖτο τὸ παρὰ τοῦ Εὐριπίδου, τοῦ Θουκιδίδου καὶ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου «Κυνὸς σῆμα» καὶ «Κυνόσσημα» καλούμενον, λατινιστὶ Canis Sepulctrum. Ἐξέχουσα ἄκρα ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν παραλίων τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου πλησίον τῆς πόλεως Ἀβύδου. Ἐνταῦθα λέγεται ὅτι ὑπῆρχεν ὁ τάφος τῆς Ἑκάβης μεταμορφωθείσης κατὰ τὴν μυθολογίαν εἰς κύνα.

ΕΚΑΕΡΓΗ, ἐπίθετον τῆς Ἀφροδίτης ὑπὸ τὸ ὁποῖον αὕτη ἐτιμᾶτο ἐν Ἰουλίδι πόλει τῆς νήσου Κέω.

ΕΚΑΕΡΓΗ. μία τῶν δύο παρθένων ἃς καθ' Ἡρόδοτον ἔπεμψαν οἱ Ὑπερβόρειοι εἰς τὴν νῆσον Δῆλον ὅπως προσενέγκωσι θυσίαν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα. Παρὰ Παυσανίᾳ καλοῦνται αὗται Ὑπερόχη καὶ Λαοδίκη.

ΕΚΑΕΡΓΗ, ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος.

ΕΚΑΕΡΓΗ, θυγάτηρ τοῦ Βορέου καὶ ἀδελφὴ Οὐπιδος, παρὰ Καλλιμάχῃ.

ΕΚΑΕΡΓΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος, ὡς μακρόθεν βάλλοντος διὰ τοῦ τόξου.

ΕΚΑΛΗ, κώμη καὶ δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων εἰς τὴν Λεοντίδα φυλήν.

ΕΚΑΛΗ, θυγάτηρ τοῦ Μίνωος παρ' Ἀπολλοδώρῳ.

ΕΚΑΛΗ. Γραῖα ἐν Ἀττικῇ ὑποδεχθεῖσα φιλοφρόνως τὸν Θησέα νέον ὄντα εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῆς. Ἐκ ταύτης κατὰ διαταγὴν τοῦ Θησέως ὠνομάσθη ὁ Ζεὺς «Ἑκάλειος» ἢ «Ἑκαλήσιος», καὶ ἐγένετο πρὸς ἀνάμνησιν αὐτῆς θυσία εἰς τὸν Δία Ἑκαλούσιον ἱερὸν καλουμένη.

ΕΚΑΜΗΔΗ, θυγάτηρ Ἀρσινόου ἐκ τῆς νήσου Τενέδου αἰχμαλωτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Νέστορος, ὅτε ὁ Ἀχιλλεὺς ἐπόρθησε τὴν Τένεδον.

ΕΚΑΤΑΙΑ. Αἱ εἰς τὴν Ἑκάτην προσφερόμεναι θυσίαι. Ἐτελοῦντο ἐν Ἀθήναις παρὰ τῶν

πλουσίων προσφερόντων κατὰ πᾶσαν νουμηνίαν φαγητὰ ἐξ ὠῶν, κρομμύων καὶ ἄλλων τοιούτων καὶ ἐκθετόντων αὐτὰ εἰς τὰς τριόδους τῆς πόλεως. Τὰ φαγητὰ ταῦτα ἐκαλοῦντο τῆς Ἑκάτης τὸ δεῖπνον καὶ ἐτρώγοντο κατὰ τὴν νύκτα ὑπὸ τῶν πτωχῶν καὶ ἐνδεῶν.

ΕΚΑΤΑΙΟΝ, ἄγαλμα τῆς θεᾶς Ἑκάτης, τεθειμένον ἔμπροσθεν τῶν οἰκιῶν καὶ κατὰ τὰς τριόδους. Παρὰ τὰ τοιαῦτα ἀγάλματα ἐξετίθετο ὁ δεῖπνος τῆς Ἑκάτης.

ΕΚΑΤΑΙΟΣ, λογοποιός. Ἀρχαῖος ἱστοριογράφος ἕλλην ἐκ Μιλήτου, υἱὸς Ἡγησάνδρου, γεννηθεὶς πιθανῶς τὸ δ' ἔτος τῆς 57 Ὀλυμπιάδος, τὸ 549 π. χ. Κατήγετο ἐξ ἀρχαίας καὶ λαμπρᾶς οἰκίας, δεκαὲξ προγόνους ἀριθμούσης καὶ θεὸν καυχωμένης γενάρχην, ὅπερ ὅμως δὲν παρεδέχοντο οἱ ἱερεῖς τῆς Αἰγύπτου. Φαίνεται ὅτι ὠφελήθη ἐκ τῶν διδασκόντων ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, καθ' ὅσον ἐν αὐτῇ πρὸ 150 ἐτῶν εἶχον ἀρχίσει αἱ φιλοσοφικαὶ ἔρευναι· ἀλλ' ἐσφαλμένον εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ Σουΐδα σημειούμενον ὅτι ἔσχε διδάσκαλον τὸν Πρωταγόραν. Περιῆλθε πολλὴν γῆν καὶ μάλιστα τὴν Αἴγυπτον θέλων νὰ ἐκμάθῃ τὴν ἱστορίαν τῶν διαφόρων τόπων, καὶ ὅσα ἔμαθε κατέγραψεν ἔπειτα ἐν τοῖς διαφόροις αὐτοῦ συγγράμμασι. Ἔλαβε σπουδαῖον μέρος εἰς τὰ δημόσια τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος. Ἀντέστη εἰς τὴν ἐκ τῶν Περσῶν ἀποστασίαν τῶν Ἰώνων, τὴν ὁποίαν ἐπρότεινεν ὁ τύραννος τῆς Μιλήτου Ἀρισταγόρας τῷ 501. Μὴ εἰσακουσθεὶς κατέπεισεν ἔπειτα τοὺς Μηλησίους νὰ λάβωσι τοὺς θησαυροὺς τοῦ ἐν Βραγχίδαις ἱεροῦ καὶ νὰ γείνωσι θαλασσοκράτορες, ἀλλ' οὐδὲ εἰς τοῦτο ὑπερίσχυσεν ἡ γνώμη αὐτοῦ. Ἐνῷ μετὰ τὴν ἥττανὼς προσεγγίζοντος τοῦ κινδύνου ὁ Ἀρισταγόρας συνεβούλευσε τοὺς Μιλησίους νὰ ἀποικισθῶσιν ἢ εἰς τὴν Σαρδὼ ἢ εἰς τὴν ἐν Θράκῃ Μύρκινον, ὁ Ἑκαταῖος συνεβούλευσεν αὐτὸν οἰκοδομήσας τεῖχος ἐν τῇ νήσῳ Λέρῳ νὰ ἡσυχάζῃ καὶ ἐκεῖθεν ὁρμώμενος νὰ κατέλθῃ εἰς Μίλητον· ἀλλὰ καὶ εἰς τοῦτο ἀπέτυχεν. Εἶδε τὸ ἀτυχὲς τέλος τοῦ ὑπὲρ αὐτονομίας πολέμου, τὴν ἅλωσιν καὶ καταστροφὴν τῆς πατρίδος του 494 καὶ ἔζησε κατὰ τὸν Σουΐδαν μέχρι τοῦ 486 π. Χ. Συγγράμματα αὐτοῦ ἀναφέρονται «Περ ἥγησις Ἀσίας, Λιβύης, Αἰγύπτου, Εὐρώπης, Ἑλλησπόντου», «Ἱστορίαι», «Γενεαλογίαι», «Αἰολικά», «Περσικά», «Φοινίκης», «Ἡρωελεγεῖα». Περὶ γνησιότητος καὶ περὶ τῶν περιεχομένων ἐκάστου πολλὰ καὶ διάφορα ἔγραψαν ἀρχαῖοί τε καὶ νεώτεροι. Ἄλλοι δὲ διαιροῦσι τὰ συγγράμματα αὐτοῦ εἰς δύο εἰς Γεωγραφικὰ καὶ Ἱστορικά. Τὸ πρῶτον ἐπεγράφετο «Περιήγησις Γῆς» καὶ συνηθέστερον «Περιήγησις» διαιρούμενον εἰς δύο μέρη «Περιήγησιν Εὐρώπης» καὶ «Περιήγησιν Ἀσίας», ὧν ἕκαστον διηρεῖτο εἰς τμήματα φέραντα ἕκαστον διάφορον ὄνομα. Λέγεται δὲ ὅτι ἐζωγράφησε καὶ γεωγραφικοὺς πίνακας πρὸς διασάφησιν τῆς περιγραφῆς· οἱ πίνακες οὗτοι ἐκαλοῦντο «Περίοδοι Γῆς». Τὸ δεύτερον δὲ σύγγραμμα ἐπεγράφετο «Ἱστορίαι» ἢ «Ἱστορία» καὶ κατά τινας κριτικοὺς δὲν ἦτο διάφορον τοῦ ἐπιγραφομένου «Γενεαλογίαι». Ὁ Στράβων ἀπαριθμεῖ Ἑκαταῖον τὸν Μιλήσιον τρίτον τῶν εἰς πεζὸν λόγον γραψάντων, οἵτινες ἐκαλοῦντο «λογοποιοί». Τὸ προοίμιον τῆς τοῦ Ἑκαταίου ἱστορίας ἔχει οὕτω· «Ἑκαταῖος Μιλήσιος ὧδε μυθεῖται· τάδε γράφω ὡς μοι ἀληθέα δοκέει εἶναι· οἱ γὰρ Ἑλλήνων λόγοι πολλοί τε καὶ γελοῖοι, ὡς ἐμοὶ φαίνονται, εἰσίν». Τοῦτο ἐπικρίνεται ὡς ἔχον τὰ κῶλα συσσωρευμένα καὶ ἀσύνδετα, κατὰ τὸ πραγματικὸν εὐρίσκεται πομπῶδες καὶ ἀλαζωνικόν, δεικνύει ὅμως ἄνδρα σπουδαίως εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας ἀσχολούμενον. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἑκαταίου φαίνεται ὅτι τὰ μέγιστα ἐπωφελήθη ὁ Ἡρόδοτος, ὅστις ὅμως καταδικάζει πολλὰ μέρη ὡς μὴ ὄντα ἀκριβῆ. Τὸ ἔμμετρον σύγγραμμα τὸ «Ἡρωελεγεῖον» πλεῖστοι θεωροῦσι νόθον. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ λείψανα μόνον σώζονται, ἅπερ ἐξέδωκεν ὁ Creuzer μετὰ λειψάνων ἄλλων συγγραφέων ἐν βιβλίῳ ἐπιγραφομένῳ Historiarum Graecorum antiquissarum fragmenta, ἐν Ἡϊδελβέργῃ, 1806, καὶ ὁ Klauzen, ἐν Βερολίνῳ, 1831.

ΕΚΑΤΑΙΟΣ ὁ Ἀβδηρίτης. Περὶ τούτου ὁ Σουΐδας λέγει, ὅτι ἦτο φιλόσοφος, ἐπονομασθεὶς κριτικὸς καὶ γραμματικός· ἤκμασε δὲ ἐπὶ τῶν Διαδόχων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ συνέγραψε «Περὶ τῆς ποιήσεως Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου». Ὁ δὲ Ἰώσηπος ὅτι ἦτο ἀνὴρ φιλόσοφος καὶ περὶ τὰς πράξεις ἱκανώτατος συνακμάσας Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ καὶ συγγενόμενος Πτολεμαίῳ τῷ Λάγου, συνέγραψε «βιβλίον ἢ Ἱστορίαν Ἰουδαίων». Τὴν γνώμην τοῦ Ἰωσήπου ἐπικυροῖ καὶ ὁ Εὐσέβιος, καλῶν αὐτὸν ἄνδρα σοφώτατον καὶ περὶ τὰς πράξεις ἱκανώτατον καὶ ἰδίαν βίβλον ἀναθέντα τῇ περὶ Ἰουδαίων ἱστορίᾳ. Ἀλλὰ περὶ γνησιότητος τῆς «Ἱστορίας τῶν Ἰουδαίων» ἀμφιβάλλουσιν οἱ ἀρχαῖοι ἐρίζουσι δὲ οἱ νεώτεροι. Ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ἀναφέρει ἕτερον σύγγραμμα τοῦ Ἀβδηρίτου Ἑκαταίου «Περὶ Ὑπερβορείων», ὅπερ ἐπαναλαμβάνει καὶ Στέφανος ὁ Βυζάντιος καὶ ὁ-

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοινωφελούς Ιδρύματος Ακη
Αργυροπούλου (Α.Ν.Π.Ε.)

πεννοεῖ φαίνεται ὁ σχολιαστὴς Ἀπολλωνίου τοῦ Ῥοδίου. Τὰ ἀποσπάσματα τοῦ «Περὶ Ἰουδαίων» συγγράμματος τοῦ Ἀδδηρίτου Ἑκαταίου τὰ παρὰ Ἰωσήπῳ, Εὐσεβίῳ καὶ Ἀριστέᾳ μνημονευόμενα ἐξέδωκε τῷ 1730 ἐν Ἀλτόνῃ ὁ Πέτρος Ζόρνιος μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως, ὑπομνήματος καὶ προλεγομένων προσπαθῶν ὅλαις δυνάμεσι νὰ ἀποδείξῃ τὸ γνήσιον καὶ ἀξιόπιστον τοῦ βιβλίου. Συμπεριέλαβε δὲ καὶ ὁ Creuzer ἐν τῷ ἀνωτέρῳ μνημονευθέντι συγγράμματι.

ΕΚΑΤΗ. Θεότης καταχθόνιος, παριστανομένη ὡς ἀρχαιότατον σύμβολον τῆς Σελήνης· καὶ ὡς ἐκ τούτου συγχεομένη πολλάκις μετὰ τῆς Ἀρτέμιδος. Ἐπλάττετο θυγάτηρ τοῦ Πέρσου καὶ τῆς Ἀστερίας συγκαταττομένη καὶ αὕτη μεταξὺ τῶν Τιτάνων, κατὰ δὲ τὸν Βακχυλίδην θυγάτηρ τῆς Νυκτός. Πολεμήσασα ὑπὲρ τοῦ Διὸς εἰς τὴν κατὰ τῶν Γιγάντων μάχην ἐφόνευσε τὸν Κλύτιον καὶ πρὸς ἀνταμοιβὴν ἀπενεμήθη εἰς αὐτὴν παρὰ τοῦ Διὸς ἡ δύναμις νὰ ἰσχύῃ ἐπὶ ἁπάσης τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης, καὶ νὰ τιμᾶται μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀθανάτων. Ἐκαλεῖτο τριπλῆ Ἑκάτη καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ἐθεωρεῖτο ὡς τριφυὴς θεότης, ἐν μὲν τῷ οὐρανῷ παριστάνουσα τὴν Σελήνην, ἐπὶ τῆς γῆς δὲ τὴν Ἄρτεμιν, καὶ ἐν τῷ Ἅιδῃ τὴν Περσεφόνην. Εἰς τὰς τελετὰς τῶν μυστηρίων ἐπαριστάνετο ἀεί ποτε ὡς ἔχουσα μαγικὴν δύναμιν. Ἰδίως ἐλατρεύετο ὡς ἔφορος τῶν καθαρισμῶν, τοῦ πλούτου, τῆς τιμῆς καὶ πάσης εὐδαιμονίας. Οἱ Αἰγινῆται ἐώρταζον πρὸς τιμὴν αὐτῆς τὰ «Ἑκατήσια»· οἱ δὲ ἐν Ἀθήναις ἐθυσίαζον εἰς αὐτὴν κατὰ πᾶσαν νουμηνίαν.

ΕΚΑΤΗΣ ΔΕΙΠΝΟΝ. Ἴδε ΕΚΑΤΑΙΑ.

ΕΚΑΤΟΓΧΕΙΡΕΣ, λατινιστὶ «Centimani.» Υἱοὶ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ὁ Βριάρεως, ὁ Γύης καὶ ὁ Κόττος ἔχοντες ἕκαστος ἑκατὸν χεῖρας καὶ πεντήκοντα κεφαλὰς ὑπερβαίνοντες κατὰ τὴν ἰσχὺν πάντας τοὺς θνητούς. Τούτους ἔλαβε βοηθοὺς ὁ Ζεὺς εἰς τὴν κατὰ τῶν Τιτάνων μάχην, καὶ διώρισεν φύλακας αὐτῶν εἰς τὰ βάθη τοῦ Ταρτάρου καταδικασθέντων μετὰ τὴν ἥττάν των.

ΕΚΑΤΟΜΒΑΙΟΣ. Ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Ἀθήναις. — Ἐπίθετον τοῦ Διὸς ὑπὸ τὸ ὀνόμα ἐλατρεύετο ἐν Γορτύνῃ πόλει τῆς Κρήτης.

ΕΚΑΤΟΜΒΑΙΩΝ, ὁ πρῶτος μὴν τοῦ ἀθηναϊκοῦ ἡμερολογίου καθ' ὃν ἑωρτάζοντο εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος τὰ «Ἑκατόμβαια». Ἀντιστοιχεῖ πρὸς τοὺς καθ' ἡμᾶς Ἰούλιον καὶ Αὔγουστον.

ΕΚΑΤΟΜΒΗ. Θυσία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων ἐν ἐκτάκτοις περιστάσεσιν, ὡς ἐν καιρῷ λοιμικῆς ἀσθενείας ἢ διὰ συμβὰν εὐτυχέστατον. Ἐθυσιάζοντο ἐν αὐτῇ 100 χοῖροι ἢ 100 πρόβατα, ἐπὶ 100 βωμῶν ἐκ χλόης. Ἐὰν ἡ θυσία ἐγίνετο παρ' αὐτοκράτορος, τὰ θύματα ἦσαν 100 λέοντες ἢ 100 ἀετοί. Ἐσφαλμένως λέγεται ὅτι τὰ θύματα ἦσαν 100 βόες. Οἱ Ἕλληνες πᾶσαν θυσίαν μεγαλοπρεπῆ ἐκάλουν «Ἑκατόμβην» καὶ τοι μὴ ὄντων τῶν θυμάτων 100. Λέγεται ὅτι ὁ Πυθαγόρας ἐθυσίασεν ἑκατόμβην, ὅτε ἐφεῦρε τὸ περίφημον Πυθαγόρειον θεώρημα τῆς Γεωμετρίας, τὸ καὶ ἄλλως ἕνεκα τῆς θυσίας ταύτης «ἑκατόμβη» καλούμενον· τὸ θεώρημα τοῦτο εἶναι: Ἐὰν ἐπὶ τῶν δύω καθέτων καὶ τῆς ὑποτεινούσης ὀρθογωνίου τριγώνου κατεσκευασθῶσι τετράγωνα, τὸ ἐπὶ τῆς ὑποτεινούσης κατεσκευασμένον τετράγωνον εἶναι ἴσον μὲ τὸ ἄθροισμα τῶν δύο ἄλλων τετραγώνων τῶν κατεσκευασθέντων ἐπὶ τῶν δύο καθέτων πλευρῶν.

ΕΚΑΤΟΜΝΟΣ, βασιλεὺς τῆς Καρίας πατὴρ τῆς Ἀρτεμισίας,

ΕΚΑΤΟΜΠΕΔΟΝ. Πόλις τῆς Χαονίας ἐν Ἠπείρῳ. Πτολ.

ΕΚΑΤΟΜΠΟΛΙΣ. Ἐπίθετον τῆς νήσου Κρήτης διὰ τὰς ἑκατὸν πόλεις, ἃς ἐλέγετο ὅτι εἶχε τὸ πάλαι.

ΕΚΑΤΟΜΠΥΛΟΣ. Πόλις τῆς Παρθικῆς εἰς Ἀσίαν, καθέδρα τῶν ὕστερον βασιλέων τῆς χώρας ταύτης. Κατὰ Πολύβιον ἐκλήθη οὕτως ἕνεκα τῶν πολλῶν ὁδῶν τῶν ἐξ αὐτῆς ἐξιουσῶν εἰς διάφορα ἄλλα τῆς Ἀσίας μέρη· ἔτι δὲ καὶ «Ἑκατοντάπυλος» παρὰ Διοδώρῳ τῷ Σικελιώτῃ, καὶ «Ἑκατόμπυλος» παρ' Ἀππιανῷ. Σήμερον καλεῖται «Δαμγὰν» κειμένη πρὸς Λ τῶν Κασπίων Πυλῶν.

ΕΚΑΤΟΜΠΥΛΟΣ. Ἓν τῶν πολλῶν ὀνομάτων τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Θηβῶν.

ΕΚΑΤΟΝ-ΕΛΒΕΤΟΙ, λόχος ἐκλεκτὸς τοῦ πεζικοῦ στρατοῦ συστὰς ἐν Γαλλίᾳ τῷ 1471 ὑπὸ Λουδοβίκου τοῦ ΙΑ', ἔφερε δόρυ, ἔνδυμα κυανοῦν μετὰ χρυσῶν σειρητείων καὶ ἀπετέλει μέρος τῆς φρουρᾶς τοῦ βασιλέως. Ὁ λόχος οὗτος συνέκειτο ἐξ 100 ἀνδρῶν Ἑλβετῶν ἐκ γενετῆς. Καταργηθεὶς ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως, ἀνενεώθη ὑπὸ Λουδοβίκου ΙΗ', ἀλλὰ διελύθη τῷ 1830.

ΕΚΑΤΟΝΘΗΜΕΡΟΝ (τὸ), ὄνομα δοθὲν ὑπὸ τῶν βασιλικῶν εἰς τὴν τὸ δεύτερον ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ θρόνου διαμονὴν Ναπολέοντος τοῦ Α'. Ἄρχεται ἀπὸ τῆς 20 μαρτίου 1815 ἡμέρας καθ' ἣν ὁ ἡγεμὼν τῆς νήσου Ἔλβας ἀφίκετο εἰς Παρισίους κατακτήσας τὴν Γαλλίαν ἀμαχητεὶ καὶ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ορμυλιακή Βιβλιοθήκη (Ο.Π.Ι.Δ.)

λήγει τῇ 29 Ἰουνίου, καθ' ἣν ὁ Ναπολέων κατέλιπε τοὺς Παρισίους καὶ μετέβη εἰς Ῥοχεφόρ. Ἡ ἱστορία σημειοῖ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τῶν 101 ἡμερῶν τὴν πρόσθετον πρᾶξιν εἰς τὰς θεσμοθεσίας τῆς Αὐτοκρατορίας (22 ἀπριλίου) εἶδος παραχωρηθέντος χάρτου μὴ ἱκανοποιήσαντος τὴν κοινὴν γνώμην· τὴν ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Ἄρεως γενομένην τῇ 17 Ἰουνίου ἐθνικὴν τελετὴν καθ' ἣν ἐγένετο ἡ παραδοχὴ τῆς προσθέτου πράξεως καὶ ἡ διανομὴ τῶν σημαιῶν εἰς τοὺς προέδρους τῶν ἐκλογικῶν συλλόγων, εἰς τὴν ἐθνοφυλακὴν καὶ τὴν αὐτοκρατορικὴν φρουράν· τὸν πόλεμον τοῦ Ναπολέοντος κατὰ τῶν συμμάχων, τὴν ἀπώλειαν τῆς μάχης τοῦ Βατερλῶ τῇ 18 ἰουνίου, τὴν ἀντιπολίτευσιν τῶν Βουλῶν ἐν τῇ ἐπιστροφῇ αὐτοῦ, ἐπὶ τέλους τὴν παραίτησιν αὐτοῦ ὑπὲρ Ναπολέοντος τοῦ Β'.

ΕΚΑΤΟΝΝΗΣΟΣ. Σωρὸς μικρῶν νήσων κατά τινας μὲν 20 κατ' ἄλλους δὲ 40 κειμένων μεταξὺ τῆς νήσου Λέσβου καὶ τῆς Αἰολίδος ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ταυτὸν «Μοσχονήσια». Κατὰ Στράβωνα ὠνομάσθηναν ἀπὸ τοῦ «ἑκατος» ἐπιθέτου τοῦ Ἀπόλλωνος.

ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΣ ΠΟΛΕΜΟΣ. Ἀποδίδεται τὸ ὄνομα τοῦτο εἰς τὸν πόλεμον, ὃν ἔσχον πρὸς ἀλλήλας σχεδὸν ἀδιακόπως ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία ἀπὸ τοῦ 1337 μέχρι τοῦ 1453 ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας Φιλίππου ΣΤ' τοῦ Βαλουᾶ, Ἰωάννου τοῦ Ἀγαθοῦ, Καρόλου Ε', Καρόλου ΣΤ', καὶ Καρόλου Ζ', καὶ τῆς Ἀγγλίας, Ἐδουάρδου Γ', Ῥιχάρδου Β', Ἑρρίκου Δ', Ἑρρίκου Ε' καὶ Ἑρρίκου ΣΤ'. Αἴτια αὐτοῦ. Α'. Τὸ ἀντίθετον τῶν συμφερόντων τῶν δύω χωρῶν, ἐν Φλάνδρᾳ καὶ Γουϊέννῃ. Β'. Ὁ ἀπὸ Γουλιέλμου τοῦ Κατακτητοῦ καὶ Φιλίππου τοῦ Α' ὑπάρξας ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ τῶν ἡγεμόνων τῶν δύο κρατῶν. Περιστάσεις δοῦσαι ἀφορμὴν εἰς τὴν ἔναρξιν τοῦ πολέμου. ἡ δυσαρέσκεια Ἐδουάρδου τοῦ Γ' ἀποκλεισθέντος ἀπὸ τοῦ θρόνου τῆς Γαλλίας, εἰς οὗ τὴν κατοχὴν ἐφρόνει ὅτι ἔχει δικαίωμα, καὶ ἀναγκασθέντος νὰ προσφέρῃ τὸν σεβασμὸν διὰ τὰς ἐν τῇ ἠπείρῳ κτήσεις αὐτοῦ, καὶ αἱ παρακινήσεις Ῥοβέρτου τοῦ Ἀρτουά, ἐκδιωχθέντος ὡς πλαστογράφου παρὰ Φιλίππου τοῦ Βαλουά. Ὁ ἑκατονταετὴς πόλεμος δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς τρεῖς περιόδους. Κατὰ τὴν πρώτην αἱ ἱπποτικαὶ ἰδέαι Φιλίππου τοῦ Βαλουὰ καὶ Ἰωάννου τοῦ Ἀγαθοῦ, ἡ ἔλλειψις πειθαρχίας καὶ ὁ κακὸς διοργανισμὸς τοῦ στουβαλικοῦ στρατοῦ ἐπήνεγκον τὰς διὰ τὴν Γαλλίαν συμφορὰς τῆς Κρεσὺ καὶ τῶν Πουατιτρῶν, καὶ τὴν ἐπονείδιστον δι' αὐτὴν συνθήκην τῆς Βρετινύ· κατὰ τὴν δευτέραν ἡ ἱκανότης Καρόλου τοῦ Ε', ὑποστηριζομένη ὑπὸ τῆς γενναιότητος τοῦ Γεσελίνου ἐπηνώρθωσε τὰς προηγουμένας ἥττας τῆς Γαλλίας, κατέστρεψε τὴν ἐπὶ τῆς ἠπείρου ἀγγλικὴν ἐπιρροήν, καὶ ἐπήνεγκε τὴν ἀνάκτησιν τῶν ἀπολεσθεισῶν ἐπαρχιῶν· κατὰ τὴν τρίτην ἡ ἀφροσύνη Καρόλου τοῦ ΣΤ' αἱ διχόνοιαι τῶν Βουργινῶν καὶ τῶν Ἀρμανακῶν, ἡ ἐν Ἀζιγκούρ ἧττα, καὶ ἡ ἐν Τροΐᾳ συνθήκη παρέδωκαν τὴν Γαλλίαν εἰς τοὺς Ἄγγλους, ὅτε ἡ γενναιότης τοῦ Ῥιχεμόν, τοῦ Δουνουὰ, Ξαιντραΐλλ, Λαχίρ καὶ ἄλλων, ἡ προσέγγισις Καρόλου τοῦ Ζ' καὶ τῶν Βουργινῶν, καὶ πρὸ πάντων ἡ ἐξέγερσις τοῦ ἐθνικοῦ αἰσθήματος προσωποποιηθέντος ἐν τῇ Ἰωάννᾳ τῆς Ἄρκης, ἀπήλλαξαν τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τοῦ ξενικοῦ ζυγοῦ. Κατὰ τὸ τέλος ὅ πολέμου οἱ Ἄγγλοι διετήρησαν ἐν τῇ ἠπείρῳ μόνον τὴν πόλιν τοῦ Καλαί.

ΕΚΑΤΟΝΣΤΥΛΟΝ, στοὰ ἐξ 100 στηλῶν κατέχον τὸ βόρειον τῆς στοᾶς τοῦ Πομπηΐου ὄπισθεν τοῦ θεάτρου τοῦ Πομπηΐου ἐν τῷ Ἀρείῳ πεδίῳ τῆς ἀρχαίας Ῥώμης.

ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΟΣ=ΕΚΑΤΟΜΠΥΛΟΣ.

ΕΚΑΤΟΝΤΑΧΕΙΡΙΑ, πόλις τῆς Ἠπείρου παρὰ Παλαιφάτῳ.

ΕΚΑΤΟΝΦΟΝΕΙΑ, ἑορτὴ ἐν Μεσσηνίᾳ τελουμένη παρὰ τῶν ἐν τῷ πολέμῳ φονευόντων 100 ἐχθρούς.

ΕΚΑΤΩΝ. Ῥόδιος στωϊκὸς φιλόσοφος καὶ μαθητὴς τοῦ Παναιτίου περὶ τὰ 100 πρὸ Χριστοῦ ἔτη ἀκμάσας. Ὁ Κικέρων μνημονεύει τοῦ ΠΕΡΙ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ συγγράμματος αὐτοῦ Κοϊντῳ Τουβέρωνι προσφωνουμένου, ἐκ δὲ τοῦ ἕκτου βιβλίου τοῦ συγγράμματος τούτου ἀναφέρει περίεργα ζητήματα ἀφορῶντα τὴν σύγκρουσιν τῶν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ τῶν πρὸς τὸν πλησίον καθηκόντων, ἅτινα διαλεκτικῶς ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ὠφελείας καὶ τῆς φιλανθρωπίας ἐπραγματεύθη. Ἄλλα συγγράμματα τοῦ Ἑκάτωνος ἦσαν «Περὶ Τελῶν, Περὶ Ἀρετῶν, Περὶ Ἀγαθῶν, Περὶ Παθῶν, Περὶ Παραδόξων, Χρεῖα».

ΕΚΑΤΩΝΥΜΟΣ. Κάτοικός τις τῆς πόλεως Σινώπης παρὰ Ξενοφῶντι.

ΕΚΒΑΣΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος εἰς ὃν ὑπῆρχε συνήθεια παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι νὰ προσφέρωσι θυσίαν ὅτε ἀπέβαινον ἐκ τοῦ πλοίου εἰς τὴν ξηράν.

ΕΚΒΑΤΑΝΑ, παρ' Ἰωσίᾳ «Ἀγβάταναι» Πρωτεύουσα τῆς Μηδίας ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἀσίᾳ καὶ κατοικία τῶν ἀρχαίων βασιλέων τῆς χώρας τοῦ-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ
Κοινωφελές Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (ΝΠΙΔ.)

της εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ὀρόντου πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Κασπίας θαλάσσης, πρὸς τὰ ΒΑ τῆς Βαβυλῶνος καὶ πρὸς Β τῶν Σουσῶν. Περιεκυκλοῦτο ὑπὸ ἑπτὰ τειχῶν ἐπ' ἄλληλα κειμένων, ὧν τὸ ἐξωτερικὸν εἶχε περιφέρειαν 250 σταδίων καὶ αἱ ἐπάλξεις ἦσαν ποικίλως κεχρωματισμέναι. Ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ ἀνωτάτου περιβόλου ἔκειντο τὰ ἀνάκτορα καὶ ὁ ναὸς τοῦ Μίθρα ἤτοι τοῦ Ἡλίου ἐκ κέδρου καὶ κυπαρίσσου μετὰ πλακῶν ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν εἰς τὰς ὀροφὰς καὶ τὰ περίκλεινα. Κατὰ τοὺς Ἕλληνας ἱστορικοὺς ἱδρύθη ἡ πόλις αὕτη τῷ 705 Π. Χ. ὑπὸ τοῦ Δηϊόκου πρώτου βασιλέως τῆς Μηδίας, κατὰ τὴν Γραφὴν περὶ τὸ 600 ὑπὸ τοῦ Ἀρφαξὰδ (Φραόρτου) βασιλέως τῶν Μήδων συγχρόνου τοῦ Ναβουχοδονόσορ. Τῷ 561 κατεχομένη ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Μήδων ἔπεσεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ μεγάλου Κύρου, καὶ ἔκτοτε ἐχρησίμευεν ὡς θερινὴ κατοικία τῶν βασιλέων τῆς Περσίας. Ὁ Δαρεῖος νικηθεὶς ἐν Ἀρβήλοις ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου κατέφυγεν εἰς αὐτήν· ἀλλὰ τάχ στα ἐπελθὼν ὁ Ἀλλέξανδρος ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ ἀπομακρυνθῇ. Κυριεύσας εὗρεν ἐν αὐτῇ ἄπειρα πλούτη. Αὐτόθι ἐθανατώθη ὁ Παρμενίων καὶ ἀπέθανεν ὁ Ἡφαιστείων. Ἐπὶ τῶν Σελευκιδῶν ἤρξατο ἡ παρακμὴ αὐτῆς, καθόσον πολλάκις ἐλεηλατήθη ὑπ' αὐτῶν· καὶ ὅμως Ἀντίοχος ὁ Γ' εὗρεν εἰσέτι ἐν αὐτῇ 4,000 τάλαντα. Οἱ Πάρθαι κατέστησαν αὐτὴν μίαν τῶν πρωτευουσῶν τοῦ ἑαυτῶν κράτους. Ἡ σημερινὴ πόλις «Ἀμαδὰν» ὑποτίθεται ὅτι εἶναι τὰ Ἐκβάτανα τῶν ἀρχαίων. Εὑρίσκονται εἰσέτι ἐν αὐτῇ ἀνάγλυφα, ἐγγεγλυμμένοι λίθοι, λείψανα στηλῶν, ἐπιγραφαὶ σφηνοειδεῖς, κομψὸς λίθινος λέων καὶ μέρος λεγόμενον ὁ τάφος τοῦ Μαρδοχαίου καὶ τῆς Ἐσθήρ.

ΕΚΔΙΚΙΟΣ, υἱὸς τοῦ Ῥωμαίου αὐτοκράτορος Ἀβίτου, καὶ γυναικάδελφος τοῦ Σιδουανοῦ Ἀπολιναρίου. Ὡδήγησε τὸ ἱππικὸν ἐν ταῖς Γαλλίαις ἐπὶ τοῦ Ἀνθεμίου, καὶ ὑπερησπίσθη μετ' ἐπιτυχίας τὴν πόλιν Κλερμόντην κατὰ τῶν Γότθων τῷ 475. Ἐπί τινος λιμοῦ ἐβοήθησεν ἐξ ἰδίων πρὸς τροφὴν καὶ κατοικίαν 4,000 καὶ ἐπέκεινα προσώπων. Ὁ Ἰούλιος Νέπως ἀνηγόρευσεν αὐτὸν πατρίκιον.

ΕΚΔΙΚΟΣ, ναύαρχος Λακεδαιμόνιος παρὰ Ξενοφῶντι.

ΕΚΔΙΠΠΑ, πόλις τῆς Φοινίκης παραθαλάσσιος παρὰ Ἰωσήπῳ καὶ Δείδ.

ΕΚΕΒΕΡΓ (Γουστάβος) περιηγητὴς σουηδός, ἀξιωματικὸς τοῦ γεωτικοῦ λόχου τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν τῆς Στοκχόλμης, γενν. τῷ 1714, ἀποθ. τῷ 1784, ἐταξείδευσε πολλάκις εἰς Ἰνδίας καὶ εἰς Σινικὴν πρὸς ὄφελος τῆς σουηδικῆς ἑταιρίας τῶν Ἰνδιῶν πολλὰς ποιήσας ἐφευρέσεις ὠφελίμους καὶ παρατηρήσεις ἐνδιαφερούσας. Συγγράμματα αὐτοῦ· «Ἔκθεσις περὶ τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας τῶν Σινῶν» συμπεριληφθεῖσα μετά τινος «Περιγραφῆς τῆς νήσου Φερνανδ-δὲ-Νορόνα» ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν τῆς Στοκχόλμης 1754. «Περιήγησις εἰς τὰς μεγάλας Ἰνδίας κατὰ τὰ ἔτη 1770 καὶ 1771», ἐν Στοκχόλμῃ 1773. «Εὔκολον μέσον τοῦ ἐγκεντρίζειν τὴν εὐλογίαν», σύγγραμμα καταστῆσαν κοινὸν τὸν ἐγκεντρισμόν.

ΕΚΚ (Ἰωάννης Mayer d' Eck) σοφὸς θεολόγος γενν. ἐν Ἔκκ (Σουαβία) τῷ 1486 ἀποθ. τῷ 1543, ἦτο προεστὼς τῆς Ἐϊχστὰτ καὶ ὑποσφραγιδοφύλαξ τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ἰγγολστάδης ὅτε ἀνέλαβε τῷ 1518 νὰ ἀναιρέσῃ τὰς θέσεις τοῦ Λουθήρου. Ἔσχε σπουδαίαν συζήτησιν μετὰ τοῦ Κάρλοσταδ. Τῷ 1520 μετέβη εἰς Ῥώμην, καὶ ἤνεγκεν ἐκεῖθεν βοῦλλαν καταδικάζουσαν τὰς δοξασίας τοῦ Λουθήρου. Ἐν τῇ διαίτῃ τῆς Αὐγούστης ὑπεσχέθη τὴν ἀναίρεσιν τῆς Αὐγουσταίας ὁμολογίας.

ΕΚΚΑΙΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ, περίοδος ἐξ 76 ἐτῶν, ἣν εἰσήγαγεν εἰς Ἀθήνας Κάλιππος ὁ Κιζυκηνὸς τῷ 330 π. Χ ἀντικαταστήσας τὴν ἐννεακαιδεκαετηρίδα τοῦ Μέτωνος. Ὁ Κάλιππος ὑπέθεσεν ὡς τὸν Σωσιγένην τὸν διορθωτὴν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ἡμερολογίου καὶ μορφωτὴν τοῦ Ἰουλιανοῦ ὅτι τὸ ἡλιακὸν ἔτος σύγκειται ἐκ 365 ἡμερῶν καὶ 6 ὡρῶν. Κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην 19 ἔτη ἀποτελοῦσι 6,939 ἡμέρας καὶ 18 ὥρας. Ἐπειδὴ δὲ τὰ 19 ἔτη τοῦ Μέτωνος περιεῖχον ἡμέρας 6940, ἀποτελούσας 235 μῆνας, ὁ Κάλιππος ὑπέθεσεν ὅτι ἐν μιᾷ ἐννεακαιδεκαετηρίδι ὑπάρχει περίσσευμα 6 ὡρῶν, ὅπερ ἐν διαστήματι τεσσάρων ἐννεακαιδεκαετηρίδων ἀποτελεῖ μίαν ἡμέραν. Ὅθεν ἐτετραπλασίασε τὴν ἐννεακαιδεκαετηρίδα, καὶ ἀπετέλεσε περίοδον ἐξ 76 ἐτῶν καλουμένην «ἑκκαιεβδομηκονταετηρίδα» καὶ «Καλίππειον περίοδον», καθ' ἣν ἀπερρίπτετο μία ἡμέρα. Ἡ περίοδος περιελάμβανεν 940 μῆνας σεληνιακοὺς καὶ περιεῖχε 27,759 ἡμέρας· πραγματικῶς δὲ ἐὰν 365 ἡμ. 6 ὥρ. πολλαπλασιασθῶσιν ἐπὶ 76 ἀποτελεῖται ὁ ἀριθμὸς 27,759 ἡμερῶν. Ἐκ τῶν 76 ἐτῶν τὰ μὲν 48 περιεῖχον ἀνὰ 12 μῆνας, τὰ δὲ 28 ἀνὰ 13 μῆνας, προστεθέντος εἰς τὸ ἔτος δευτέρου Ποσειδεῶνος. Τὸν Καλλιπον διώρθωσεν ὁ Ἱππαρχος ὑποθέσας τὸ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριστοτέλους (Ν.Π.Σ.Δ.)

ἔτος συγκείμενον ἐκ 365 ἡμ. 5 ὡρ. 45 λεπτῶν, καὶ σχηματίσας περίοδον ἐκ 304 ἐτῶν.

ΕΚΚΑΡΔΟΣ (Ἰωάννης-Γεώργιος ὁ ECKHARD ἢ ECHHART, λατ. ECARDUS) ἱστορικός, γενν. τῷ 1674 ἐν τῷ δουκάτῳ τοῦ Βρούνσβικ, ἀποθ. τῷ 1730, ὑπῆρξε καθηγητὴς τῆς ἱστορίας ἐν Helmstaedt· ἔπειτα βιβλιοθηκάριος ἐν Ἀνοβέρῳ· κατέλιπε κρυφίως τὸ Ἀνόβερον, ἐξώμοσε τὸν λουθηρανισμὸν ἐν Κολωνείᾳ καὶ διὰ συστάσεων τοῦ πάπα διωρίσθη ἐν Βρυαβούργῃ ἐπισκοπικὸς σύμβουλος, ἱστοριογράφος, βιβλιοθηκάριος. Συγγράμματα αὐτοῦ μεταξὺ τῶν ἄλλων Leges Francorum et Ripuariorum ἐν Φραγκφόρτῃ 1720 Origines Habsburgo-Austriacæ 1721. Historia genealogica principum Saxoniæ superioris 1722. Corpus historiæ medii ævi a tempori Caroli Magni usque ad finem saeculi XV. 1723 Commentarii de rebus Franciae orientalis 1729. De Origine Germanorum migrationibus acrebus gestis 1750. Εἰς αὐτὸν ὀφείλονται προσέτι ἐτυμολογικαὶ ἔρευναι καὶ ἡ δημοσίευσις τῶν Collectanea etymologica τοῦ Λειβνιτίου.

ΕΚΚΑΡΤ (Ἔκκος ECKART) καλούμενος Maître Eckart, περίφημος ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς φιλοσοφίας, θεολόγος καὶ φιλόσοφος γερμανός, γενν. πιθανῶς ἐν Στρασβούργῳ ὑπερμεσοῦντος τοῦ ΙΓ' αἰῶνος. Ἐδίδαξεν ἐν Παρισίοις ἐν τῷ κολλεγίῳ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου· ὁ βαθμὸς διδάκτορος τῆς θεολογίας ἀπενεμήθη αὐτῷ ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ Βονιφατίου Η' ὕστερον ἐγένετο δομινικανός, καὶ κατήντησεν ἓν τῶν ἐπισήμων μελῶν τοῦ τάγματος τούτου. Ἔχων πνεῦμα ἐξαλλον καὶ ζωηρὸν ἐσχημάτισε σύστημα φιλοσοφικὸν ὅμοιον τῷ πανθεϊσμῷ τῶν Ἀλεξανδρινῶν καὶ παρεμφερὲς πρὸς τὸ νεώτατον σύστημα τοῦ Ἔγελ. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἓν μόνον ὂν ὑπάρχει, ὁ Θεός· πάντα τὰ πεπερασμένα ὄντα εἶναι σκιαὶ καὶ πρέπει νὰ ἀποθυθῶσι τὴν μορφὴν αὐτῶν, ὅπως εἰσέλθωσιν ἐν τῷ Θεῷ, ὅπως καταντήσωσι Θεός. Ἀπὸ τοῦ 1317 μέχρι τοῦ 1327 ἀναφαίνεται περιοδικῶς ἐν Στρασβούργῳ, Φραγκφόρτῃ, Κολωνείᾳ καὶ κηρύττει τὰς δοξασίας του ἔξασκῶν ἐπὶ τῶν ἀσθενῶν πνευμάτων μεγίστην ἐπιρροήν. Ἡ Ῥωμαϊκὴ ἐκκλησία ὑποπτεύσασα αὐτὸν κατ' ἀρχὰς ἐπετήρει, κατόπιν δὲ τὸν κατεδίκασεν. Τῷ 1326 γενικὸν συμβούλιον τοῦ τάγματος τῶν δομινικανῶν ἔπαυσεν αὐτὸν ἐκ τῆς ἡγουμενείας τῆς ἐπαρχίας, εἰς ἣν εἶχε προηγουμένως διορισθῇ· τῇ 27 δὲ μαρτίου τοῦ 1329 ἐξεδόθη βοῦλλα τοῦ Πάπα Ἰωάννου ΚΒ', ἐν ᾗ καταδικάζονται μὲν τὰ δόγματα αὐτοῦ μνημονεύεται δὲ ὁ πρόσφατος ἐπελθὼν θάνατος καὶ βεβαιοῦται ἡ κατὰ τὰς ἔσχατας στιγμὰς τῆς ζωῆς μετάνοια αὐτοῦ. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ μεταξὺ τῶν ὁποίων διακρίνεται πραγματεία De duodecin ineffabilibus bonis et gratiis ἔμενον μέχρις ἐσχάτων ἐν χειρογράφοις, ἀλλὰ τῷ 1858 ἐδημοσίευσεν αὐτὰ ἐν Λειψίᾳ ὁ Πφέϊφερ.

ΕΚΚΑΡΤΣΧΑΟΥΖΕΝ (Κάρολος δὲ ECKARTSHAUSEN), συγγραφεὺς γερμανός, γενν. ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Haimhausen ἐν Βαυαρίᾳ τῷ 1752, ἀποθ. ἐν Μονάχῳ τῷ 1803. Ὢν υἱὸς νόθος Καρόλου τοῦ Haimhausen, διωρίσθη διὰ προστασίας αὐτοῦ αὐλικὸς σύμβουλος, κατόπιν λογοκριτὴς τῶν βιβλίων 1780, καὶ τελευταῖον φύλαξ τῶν ἀρχείων τῆς Βαυαρίας 1784. Ἐδημοσίευσε μέγαν ἀριθμὸν συγγραμμάτων· τὰ γνωστότερα εἶναι πραγματεία «Περὶ Δημιουργίας» καὶ μικρὸν βιβλίον τῆς μυστικῆς θεολογίας ἐπιγραφόμενον· «Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ καθαρώτερος ἔρως» 1790. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ὑπὸ πρόσχημα χριστιανικὸν κρύπτον καθαρὸν θεϊσμὸν ἔσχε μεγάλην ἐπιτυχίαν ἐν Γερμανίᾳ, καὶ μετεφράσθη εἰς πλείστας εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

ΕΚΚΕΛ (Ἰωσὴφ-Ἱλλάριος ECKHEL), περίφημος νομισματολόγος ἐκ τοῦ τάγματος τῶν Ἰησουϊτῶν, γενν. ἐν Ἐνσερφελδ (Αὐστρία) τῷ 1737, ἀπ. τῷ 1798. Ὑπῆρξε καθηγητὴς τῆς ῥητορικῆς ἐν τῷ κολλεγίῳ τῶν Ἰησουϊτῶν ἐν Βιέννῃ, καθηγητὴς τῆς ἀρχαιολογίας, ὕστερον φύλαξ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ γραφείου τῶν νομισμασημάτων Ἐκτὸς τοῦ καταλόγου αὐτῶν δημοσιευθέντος τῷ 1787 συνέταξε· Numini veteres anecdoti ex museis Caesare Vindobonensi, Florentino etc., ἐν Βιέννῃ 1775 εἰς 2 τόμ. Sylloge nummorum veterum anecdotorum thesauri Caesarei, 1786. Doctrina nummorum veterum, ἐν Βιέννῃ 1792—98 εἰς 8 τόμ. σύγγραμμα λίαν ἐκτιμώμενον, ἐν ᾧ παρητηρεῖται νέα μέθοδος κατατάξεως, συνισταμένη εἰς τὴν διανομὴν τῶν νομισματοσήμων κατὰ πόλεις.

ΕΚΚΕΝΦΟΡΔΕ (Eckenfoehrde), πόλ. τοῦ Σλέσβιγκ, 15 χιλιόμ. ΝΑ τοῦ Σλέσβιγκ, 25 ΒΔ τοῦ Κιέλ· κάτ. 4,500. Γηροκομεῖον τῶν ἀπομάχων, καὶ ἐκπαιδευτήριον τῶν τέκνων ἀξιόλογων καὶ θαλίων τῶν ἀρχαίων στρατιωτικῶν. Καλὸς λιμήν· ζωηρὸν ἐμπόριον τῶν δημητριακῶν, ξυλείας, κτλ. Νίκη τοῦ ῥώσσου στρατηγοῦ Βαλμόδεν κατὰ τῶν Δανῶν, τῷ 1813.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ, Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι

καὶ ἰδίως τοῖς Ἀθηναίοις ἡ συνέλευσις τοῦ δήμου, εἰς ἣν δικαιωματικῶς ἐλάμβανε μέρος πᾶς πολίτης καὶ καθυπεβάλλοντο πρὸς ἐπικύρωσιν ψηφίσματα ἀποφασισθέντα ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς.— Ἐν τῇ χριστιανικῇ θρησκείᾳ ἔχει διαφόρους σημασίας. Α'. Τὸ σύνολον τῶν χριστιανῶν ἡ «Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ». Β' οἱ διάφοροι θρησκευτικοὶ κλάδοι ἡ «Ὀρθόδοξος ἐκκλησία», ἡ «Ῥωμαϊκὴ ἐκκλησία», ἡ «Διαμαρτυρομένη Ἐκκλησία», ἡ «Ἀρμενικὴ ἐκκλησία», κτλ.—Γ' Μεγάλοι διοικητικαὶ περιφέρειαι· ἡ «Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως» καλουμένη καὶ «Μεγάλη ἐκκλησία», ἡ «Ῥωσσικὴ ἐκκλησία», ἡ «Ἀλεξανδρινὴ ἐκκλησία», κτλ. Δ' τὸ σύνολον τῶν χριστιανῶν μιᾶς ἐπισκοπῆς ἢ ἀρχιεπισκοπῆς· ἡ «Ἐκκλησία τῶν Νικαίων», ἡ «Ἐκκλησία τῆς Σμύρνης», κτλ. Ε' τὸ οἰκοδόμημα ἐν ᾧ συνέρχονται οἱ χριστιανοὶ ὅπως ἐκτελέσωσι τὰς θρησκευτικὰς αὐτῶν τελετάς, καλούμενον καὶ «ναὸς» ἡ «Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου», ἡ «Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Νικολάου», κτλ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΣ, ἓν τῶν βιβλίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, γεγραμμένον παρὰ τοῦ Σολομῶντος.

ΕΚΚΜΟΥΛ (ECKMUEHL), μικρὰ κώμη τῆς Βαυαρίας (Κάτω Βαυαρία) ἐπὶ τοῦ μεγάλου Λάϊβερ, 19 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Ῥατισβόννης. Λαμπρὰ νίκη τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος κατὰ τῶν Αὐστριακῶν τῇ 22 Ἀπριλίου 1809. Ὁ στρατάρχης Δαβοὺ διακριθεὶς ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ ἔλαβε τὸν τίτλον «Πρίγκηψ τῆς Ἐκμούλ».

ΕΚΚΡΙΤΟΣ, ἄρχηγὸς τῶν Εἱλώτων ἐκ Σπάρτης παρὰ Θουκιδίδῃ.

ΕΚΛΕΙΠΤΙΚΗ, ἰδανικὴ ἐλλειψοειδὴς γραμμὴ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἐφ' ἧς περιστρέφεται ἡ γῆ περὶ τὸν ἥλιον.—Μέγας κύκλος τῆς οὐρανίου σφαίρας οὗτινος ἡ περιφέρεια περιλαμβάνει ἅπασαν τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου, διαιρεῖ αὐτὴν εἰς δύο συμμετρικὰ μέρη καὶ παριστᾷ εἰς τοὺς ἡμετέρους ὀφθαλμοὺς τὴν φαινομένην περιστροφὴν τοῦ ἡλίου, διατρέχοντος ἐν διαστήματι ἑνὸς ἔτους τὰ δώδεκα ζώδια. Ὁ γνώμων ἄξων εἶναι κάθετος ἐπὶ τῆς ἐλλείψεως ἣν διαγράφει ἡ γῆ ἐν τῷ οὐρανῷ. Συνεπείᾳ τούτου ἡ ἐκλειπτικὴ τέμνει εἰς τὸν οὐράνιον ἰσημερινὸν κατὰ τὰς ἰσημερίας, καὶ σχηματίζει μετ' αὐτοῦ γωνίαν 23° 28'. Ἐκ τούτου προέρχεται ἡ ἔγκλισις τῆς ἐκλειπτικῆς, ἐξ ἧς σχηματίζονται αἱ τέσσαρες ὧραι τοῦ ἔτους καὶ ἡ κατ' αὐτὰς μεταλλαγὴ τῆς θερμοκρασίας. Ὁ κύκλος οὗτος ὠνομάσθη «ἐκλειπτικὴ», διότι ἐπ' αὐτοῦ εὑρίσκομένων συγχρόνως τῶν τριῶν σωμάτων, ἡλίου, γῆς καὶ σελήνης γίνονται αἱ ἐκλείψεις.

ΕΚΛΕΙΨΙΣ. Φαινόμενον συμβαῖνον εἰς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, καθ' ὃ ἐπισκιάζονται καὶ χάνουσι τὸ φῶς αὐτῶν ἐν μέρει ἢ ἐξ ὁλοκλήρου. Διακρίνονται «ἔκλειψις ἡλίου» καὶ «ἔκλειψις σελήνης». Αἱ ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου εἶσι τριῶν εἰδῶν «ἔκλειψις μερικὴ», καθ' ἣν ἐπισκιάζεται μέρος αὐτοῦ, «ἔκλειψις ὁλικὴ» καθ' ἣν ἐπισκιάζεται ἅπας ὁ δίσκος αὐτοῦ, καὶ ἔκλειψις δακτυλιοειδὴς», καθ' ἣν ἐπισκιάζεται τὸ μέσον αὐτοῦ καὶ μένει φωτεινὸν τὸ περίξ. Αἱ ἐκλείψεις τῆς σελήνης εἶσι δύο εἰδῶν «ἔκλειψις μερικὴ» καὶ «ἔκλειψις ὁλικὴ», καθόσον ἐπισκιάζεται μέρος τοῦ δίσκου ἢ ἅπας ὁ δίσκος αὐτῆς. Αἱ ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου γίνονται κατὰ τὴν νέαν σελήνην, αἱ δὲ τῆς σελήνης κατὰ τὴν πανσέληνον. Ὁ ἥλιος καὶ ἡ γῆ εὑρίσκονται πάντοτε ἐπὶ τῆς ἐκλειπτικῆς. Ἐὰν λοιπὸν καὶ ἡ σελήνη κατὰ τὴν πανσέληναν εὑρεθῇ ἐπὶ τῆς ἐκλειπτικῆς γίνεται ὁλικὴ ἔκλειψις τῆς σελήνης, ἐὰν δὲ πλησίον αὐτῆς, γίνεται μερικὴ ἔκλειψις αὐτῆς· ἐὰν κατὰ τὴν νέαν σελήνην εὑρεθῇ ἡ σελήνη πλησίον τῆς ἐκλειπτικῆς γίνεται μερικὴ ἔκλειψις τοῦ ἡλίου· ἐὰν δὲ κατὰ τὴν νέαν σελήνην εὑρεθῇ ἡ σελήνη ἐπὶ τῆς ἐκλειπτικῆς εἴς τινας μὲν τόπους γίνεται μερικὴ ἔκλειψις τοῦ ἡλίου εἰς ἄλλους δὲ ὁλικὴ ἢ δακτυλιοειδής. Γραμμὴ εὐθεῖα ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ παρατηρητοῦ μέχρι τοῦ κέντρου τοῦ ἡλίου, ἐὰν μὲν ἐγγίσῃ τὴν σελήνην εἰς ἄλλα μέρη ἐκτὸς τοῦ κέντρου, γίνεται μερικὴ ἔκλειψις τοῦ ἡλίου· ἐὰν δὲ διέλθῃ διὰ τοῦ κέντρου γίνεται διὰ τὸν παρατηρητὴν ἐκεῖνον ὁλικὴ ἢ δακτυλιοειδὴς ἔκλειψις τοῦ ἡλίου. Ὁλικὴ μὲν γίνεται ἐὰν ὁ φαινόμενος δίσκος τοῦ ἡλίου εἶναι μικρότερος τοῦ φαινομένου δίσκου τῆς σελήνης· δακτυλιοειδὴς δὲ ἐὰν ἦναι μεγαλείτερος. Τὸ πρῶτον συμβαίνει ὅταν ἡ γῆ εὑρίσκεται εἰς τὸ ἀφήλιον σημεῖον καὶ ἡ σελήνη εἰς τὸ περίγειον· τὸ δεύτερον, ὅταν ἡ γῆ εὑρίσκεται εἰς τὸ περιήλιον καὶ ἡ σελήνη εἰς τὸ ἀπόγειον. Ὁ χρόνος τῶν ἐκλείψεων δύναται νὰ ὑπολογισθῇ ἀκριβῶς παρὰ τῶν ἀστρονόμων. Ἐκλείψεις τινὲς μνημονευόμεναι ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐχρησίμευσαν εἰς τὴν διευκρίνησιν τῶν χρονολογιῶν πολλῶν συμβάντων.

ΕΚΛΕΚΤΙΚΟΙ. Αἵρεσις φιλοσοφικὴ σχηματισθεῖσα ἐν Ἀλεξανδρείᾳ περὶ τὸν Ι'' αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ, ἧς ἡ σύστασις ἀποδίδεται εἰς τὸν Ποσείδωνα τὸν Ἀλεξανδρινόν. Ἐξέλεγον ἐκ παντὸς φιλοσοφικοῦ συστήματος πᾶν τὸ φαινόμενον αὐτοῖς ὀρθόν.

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΕΚΛΕΚΤΟΡΕΣ, γερμανιστὶ Kurfürsten, ὄνομα τῶν ἡγεμόνων τῆς Γερμανίας, τῶν ἐχόντων τὸ δικαίωμα ἐκλογῆς τοῦ αὐτοκράτορος. Μετὰ τὸν θάνατον Κονράδου τοῦ Α' τῷ 919 ἐν Γερμανίᾳ ἡ αὐτοκρατορία κατέστη αἱρετή· ἡ ἐκλογὴ ἐξησκεῖτο ὑπὸ τοῦ ἔθνους, καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν οἱ δοῦκες τῶν τεσσάρων ἐθνῶν Σαξωνίας, Βαυαρίας, Φραγκονίας καὶ Σουαβίας, ἐξέλεγαν τὸν αὐτοκράτορα. Ἐπὶ Ὄθωνος Α', οἱ ἀρχιεπίσκοποι Μαγεντίας Τρεβῶν καὶ Κολωνίας ἀπέκτησαν ἐπίσης τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς. Καίτοι ἀντιπραττόντων τῶν λοιπῶν ἡγεμόνων καὶ τοῦ λαοῦ οἱ ἑπτὰ ὡρισμένοι ἡγεμόνες ἠδυνήθησαν νὰ διατηρήσωσι τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς ἀποκλειστικῶς. Τῷ 1256 οἱ 7 ἐκλέκτορες ἦσαν οἱ ἀρχιεπίσκοποι Μαγεντίας, Τρεβῶν, καὶ Κολωνίας, οἱ πρίγκηπες τοῦ Παλατινάτου, τοῦ Βρανδεβούργου (ἀντὶ τοῦ δουκὸς τῆς Φραγκονίας) τῆς Σαξωνίας καὶ τῆς Βοημίας (ἀντὶ τοῦ δουκὸς τῆς Βαυαρίας). Ἐπὶ τέλους τῷ 1338, τὰ Κράτη τῆς αὐτοκρατορίας ἀνεγνώρισαν τοὺς ἐκλέκτορας τούτους ἐπικυρωθέντας κατόπιν ὑπὸ Καρόλου τοῦ Δ' διὰ τοῦ χρυσοβούλου τοῦ 1356. Διὰ τῆς συνθήκης τῆς Βεστφαλίας (1648) ἐσχηματίσθη ὄγδοον ἐκλεκτοράτον ὑπὲρ τοῦ παλατίνου Φριδερίκου Β', οὗτινος ἡ ψῆφος εἶχε παραχωρηθῇ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν εἰς τὴν Βαυαρίαν· τῷ 1692 ἐσχηματίσθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Λεοπόλδου Α' ἔνατον ἐκλεκτοράτον ὑπὲρ τοῦ δουκὸς τοῦ Βρουνσβίκ-Λοὺνεβουργ καίτοι ἀνθισταμένων τῶν λοιπῶν ἐκλεκτόρων. Τῷ 1777 ἐκλειπούσης τῆς ἡγεμονευούσης οἰκογενείας τῆς Βαυαρίας ἠνώθη τὸ ἐκλεκτοράτον τῆς Βαυαρίας μετὰ τοῦ ἐκλεκτοράτου τοῦ Παλατινάτου. Ἔκτοτε ὑπῆρχον μόνον ὀκτὼ ἐκλέκτορες. Οἱ ἐκλέκτορες ἔχαιρον προνόμιά τινα ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς πρίγκηπας, καὶ ἰδίως τὸν βαθμὸν καὶ τὴν ἀξίαν βασιλέων. Ὁ ἐκλέκτωρ τῆς Μαγεντίας εἶχε τὴν προεδρείαν τοῦ συμβουλίου τῶν ἐκλεκτόρων καὶ τῆς Διαίτης, καὶ ἀλληλοδιαδόχως μετὰ τοῦ ἐκλέκτορος τῶν Τρεβῶν τὸ δικαίωμα τῆς στέψεως τοῦ Αὐτοκράτορος. Ὁ ἐκλέκτωρ τῆς Κολωνίας ἦτο ἀρχικαγγελάριος τῆς Ἰταλίας καὶ αὐτοδικαίως λεγάτος τοῦ Πάπα. Ὁ ἐκλέκτωρ τῆς Βοημίας προεκάθητο τῶν ἄλλων λαϊκῶν ἐκλεκτόρων. Ὁ ἐκλέκτωρ τοῦ Παλατίνου ἦτο ὁ αὐτοκρατορικὸς ἐπίτροπος κατὰ τὸν Ῥῆνον, καὶ εἶχε τὸν τίτλον σταυλάρχου τῆς αὐτοκρατορίας. Ὁ ἐκλέκτωρ τῆς Σαξωνίας εἶχε τὸν τίτλον ἀρχιστρατήγου καὶ ἦτο ὁ ἐπίτροπος τοῦ αὐτοκράτορος παρὰ τοῖς Σάξωσι· προήδρευε δὲ κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ἐκλέκτορος τῆς Μαγεντίας. Ὁ ἐκλέκτωρ τοῦ Βραδεβούργου ἦτο ὁ ἀρχιθαλαμηπόλος τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ συνδιευθυντὴς τῆς Βετσφαλίας καὶ τῆς Κάτω-Σαξωνίας. Ὁ ἐκλέκτωρ τοῦ Βρουνσβίκ ἦτο ὁ ἀρχιταμίας τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ συνδιευθυντὴς τῆς Κάτω Σαξωνίας. Τῷ 1803 ἡ Δίαιτα τῆς Ῥατισβόννης ἐπεκύρωσε τοὺς ἑπομένους δέκα ἐκλέκτορας, Μαγεντίας (ἀρχικαγκελάριον), Βοημίας, Βαυαρίας καὶ Παλατινάτου, Σαλσιβούργου, Σαξωνίας, Βρανδεβούργου, Βρουνσβίκ, Βυτεμβέργης, Βάδεν, καὶ Ἔσσης. Μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς Αὐτοκρατορίας τῷ 1806, ἡ ἀξία τοῦ ἐκλέκτορος δὲν εἶχε πλέον σημασίαν τινά. Ἔκτοτε μόνον ὁ πρίγκηψ τῆς Ἔσσης Κασσέλης φέρει τὸν τίτλον ἐκλέκτορος, ἀλλ' οὐδεμίαν ἔχοντα σημασίαν.

ΕΚΛΟΥΖ (Ecluse), πόλις τῆς Ὁλλανδίας ὁλανδιστὶ Σλούϊς, μικρὸς λιμὴν ἐπὶ τῆς Βορείου θαλάσσης. 27 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Μίδδελβουργ. κάτ. 2,000. Αὐτόθι ἀπώλεσαν οἱ γάλλοι ναυμαχίαν τινὰ κατὰ τῶν Ἄγγλων τῇ 23 Ἰουλίου 1340. Ἐκυρίευσαν αὐτὴν τῷ 1647 καὶ τῷ 1794.

ΕΚΝΟΜΟΣ, ὄρος τῆς Σικελίας κείμενον περὶ τὸ μεσημβρινὸν αὐτῆς μέρος. Αὐτόθι ὁ ῥωμαϊκὸς στόλος ὁδηγούμενος ὑπὸ τοῦ Ῥηγούλου καὶ τοῦ Μανλίου Βούλσονος κατετρόπωσε τὸν στόλον τῶν Καρχηδονίων. Σήμερον καλεῖται Monte di Licata ἢ Serata.

ΕΚΟΥΕΝ, πόλις τῆς Γαλλίας (Seine-et-Oise) 32 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Πουντουὰ καὶ 19 πρὸς Β τῶν Παρισίων. Κάτ. 1200. Κομψὸς πύργος ἀνεγερθεὶς ἐπὶ Φραγκίσκου Α' ὑπὸ τοῦ δουκὸς τοῦ Μοντμορενσὺ, καὶ μεταδὰς ὕστερον εἰς τὴν κατοχὴν τῶν Κονδαίων. Τῷ 1559 αὐτόθι Ἑρρίκος ὁ Β' ἐξέδωκεν διάταγμα δι' οὗ κατεδικάζοντο εἰς θάνατον πάντες οἱ Διαμαρτυρόμενοι. Ναπολέων ὁ Α' μετέβαλε τὸν πύργον εἰς Παρθεναγωγεῖον διὰ τὰς θυγατέρας καὶ τὰς ἀνεψιὰς τῶν μελῶν τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς κυρίας Καμπὰν (1807). Τῷ 1814 Λουδοβίκος ὁ ΙΗ' ἤνωσε τὴν σχολὴν ταύτην μετὰ τῆς σχολῆς τοῦ Σαὶν-Δενὶς καὶ ἀπέδωκε τὸν πύργον εἰς τοὺς Κονδαίους. Ὁ πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας Λουδοβίκος Ναπολέων (ὕστερον Ναπολέων Γ') ἐαύστησεν αὐτόθι ὑποκατάστημα τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς.

ΕΚΤΗΝΕΣ καὶ ΕΚΤΗΝΑΙ, ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς μεσημβρινῆς Βοιωτίας, ὧν βασιλεὺς ὑπῆρξεν ὁ Ὠγυγος. Κατεστράφησαν πρώιμως ἐκ λοιμοῦ ἐνσκήψαντος ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν.

ΕΚΤΩΡ, ὁ ἀνδρειότερος καὶ φοβερώτερος τῶν

ἐν Τροίᾳ ἡρώων, υἱὸς τοῦ βασιλέως Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης, ἀδελφὸς τοῦ Πάριδος καὶ ἀνὴρ τῆς Ἀνδρομάχης, μεθ' ἧς ἐγέννησε τὸν Ἀστυάνακτα. Κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας ἐδείχθη ὁ μόνος ὑπερασπιστὴς αὐτῆς, δείξας μεγίστην ἀνδρείαν εἰς διαφόρους μάχας, φονεύων πολλοὺς τῶν ἐπισήμων ἡγεμόνων Ἑλλήνων καὶ ἐμβάλλων μέγαν τρόμον εἰς τὰ στρατεύματα αὐτῶν. Πληγωθεὶς βαρέως ὑπὸ τοῦ Αἴαντος ἐκινδύνευσε ν' ἀποθάνῃ, ἀλλ' ὕστερον πάλιν ἀνέλαβε διὰ συνεργείας τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος. Τελευταῖον φονεύσας τὸν Πάτροκλον φίλον καὶ συγγενῆ τοῦ Ἀχιλλέως, ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ ἥρωος τούτου ἔν τινι συμπλοκῇ. Ὁ Ἀχιλλεὺς δέσας τὸ πτῶμα αὐτοῦ εἰς τὴν ἅμαξαν περιέφερεν αὐτὸ τρὶς, κατὰ μὲν τὸν Ὅμηρον περὶ τὸ πτῶμα τοῦ φίλου του Πατρόκλου, κατὰ δὲ τοὺς τραγικοὺς ποιητὰς περὶ τὰ τείχη τῆς Τροίας, καὶ ὕστερον παρεχώρησεν αὐτὸ εἰς τὸν Πρίαμον, ἐλθόντα ἐπὶ τούτῳ εἰς τὸ ἑλληνικὸν στρατόπεδον καὶ παρακαλέσαντα αὐτὸν θερμῶς. Οἱ Θηβαῖοι μετακομίσαντες τὴν κόνιν αὐτοῦ εἰς Θήβας ἀπένειμον αὐτῷ θείας τιμάς.

ΕΚΦΑΝΤΙΔΗΣ, κωμικὸς ποιητὴς ἀνήκων εἰς τὴν ἀρχαίαν παρ' Ἀττικοῖς κωμῳδίαν, ἀρχαιότερος τοῦ Κρατίνου παρ' οὗ διεκωμῳδεῖτο. Ὀλίγιστα μόνον τεμάχια τοῦ ποιητοῦ τούτου σώζονται καὶ γνωστὸν εἶναι ὅτι συνέταξεν οὗτος τὸ δρᾶμα «Σάτυροι». Περὶ αὐτοῦ λέγεται ὅτι «ἠσχύνετο τὸ δρᾶμα Μεγαρικὸν ποιεῖν».

ΕΚΦΑΝΤΟΣ, φιλόσοφος πυθαγόρειος ἑτερόδοξος, πιθανῶς μεταγενέστερος τοῦ Ἀριστοτέλους. Εἰς αὐτὸν ὀφείλει ὁ Δημόκριτος τὰς ἰδέας περὶ «κενοῦ» καὶ περὶ «ἀτόμων». Ἐφρόνει ὅτι ἡ γῆ κεῖται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ παντὸς περιστρεφομένη περὶ τὸν ἑαυτῆς ἄξονα ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς.

ΕΚΦΑΝΤΟΣ, Θάσιος παραδοὺς τὴν νῆσον Θάσον εἰς τὸν Ἀθηναῖον Θρασύβουλον (παρὰ Δημοσθένει).

ΕΛΑ, βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ 919-918 πρὸ Χριστοῦ, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Βαασσᾶ. δολοφονηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ζιμρὶ ἑνὸς τῶν ἀξιωματικῶν αὐτοῦ.

ΕΛΑ, θεότης σκανδιναυϊκὴ, θυγάτηρ τοῦ Δόκε καὶ ἀδελφὴ τοῦ Φινρίρ, θεὰ τοῦ θανάτου καὶ κυρία τοῦ Νίφθειμ.

ΕΛΑΓΕΒΑΛΟΣ, παρὰ τοῖς Φοίνιξιν ὁ Ἥλιος λατρευόμενος ὡς θεός.

ΕΛΑΓΑΒΑΛΟΣ ἢ ΗΛΙΟΓΑΒΑΛΟΣ (Βάριος Ἄβιτος Βασσιανὸς) αὐτοκράτωρ τῆς Ῥώμης, νόθος υἱὸς τοῦ Καρακάλλα καὶ τῆς ἀνεψιᾶς αὐτοῦ Ἰουλίας Σοαιμίδος συζύγου τοῦ Βαρίου Μαρκέλλου. Παῖς ἦδη ἐγένετο ἀρχιερεὺς τοῦ Ἐλαγαβάλου ἐν Ἐμέσῃ τῆς Συρίας, καὶ ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ ὑπὸ τῆς λεγεῶνος τῆς Ἐμέσης τῷ 217 μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Μακρίνου δολοφονίαν τοῦ Καρακάλλα. Ἅμα ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον ἐπεδόθη εἰς πᾶν εἶδος ἀταξίας καὶ μανίας· ἠθέλησε νὰ εἰσαγάγῃ εἰς Ῥώμην τὴν λατρείαν τοῦ θεοῦ Ἐλαγαβάλου καὶ μετήνεγκεν ἐξ Ἐμέσης εἰς Ῥώμην τὸν μέλανα λίθον τὸν παριστῶντα τὸν θεὸν τοῦτον. Εἰσήγαγεν ἐν τῇ Γερουσίᾳ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ τὴν προμήτορα ὡς μέλη αὐτῆς, ἐσύστησε γερουσίαν τῶν γυναικῶν ὑπὸ πρόεδρον τὴν μητέρα του καὶ ἔθεσεν ἅπαντα τὰ ὑπουργήματα εἰς δημοπρασίαν. Εἶχε παραδεχθῇ ὡς συνεργάτην τὸν ἐξάδελφόν του Ἀλέξανδρον Σεβῆρον. Τάχιστα φθονήσας αὐτὸν διὰ τὴν ἐπιρροὴν τὴν ὁποίαν ἐξήσκει οὗτος ἐπὶ τοῦ κράτους, ἠθέλησε νὰ φονεύσῃ αὐτὸν, ἀλλ' οἱ πραιτοριανοὶ ἀγανακτήσαντες ἐφόνευσαν αὐτὸν τοῦτον τῷ 222. Ἐπωνομάσθη ὁ «Σαρδαναπάλος τῆς Ῥώμης». Ἡ ἱστορία τῆς βασιλείας αὐτοῦ γεγραμμένη ὑπὸ τοῦ Ἡρωδιανοῦ καὶ τοῦ Λαμπρίδου περιέχει πράξεις τοσοῦτον παραλόγους, ὥστε δικαιοῦται τις νὰ πιστεύσῃ αὐτὸν παράφρονα.

ΕΛΑΙΑ, πόλις τῆς Αἰολίδος ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, παραθαλάσσιος παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Κάικου. Οἱ βασιλεῖς τῆς Περγάμου μετεχειρίζοντο τὸν λιμένα αὐτῆς ὡς νεώριον.

ΕΛΑΙΑ, πόλις καὶ λιμὴν τῆς Βιθυνίας, παρὰ Στεφάνῳ Βυζαντίῳ Σήμερον « Πόρτο Φαναρι ».

ΕΛΑΙΑΤΙΣ (ἡ), τὰ πέριξ τοῦ λιμένος Ἐλαίας ἐν τῇ Θεσπρωτίᾳ τῆς Ἠπείρου παρὰ Θουκιδίδῃ.

ΕΛΑΙΟΥΣ (ὁ), πόλις τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς ἄκρας αὐτῆς μετὰ λιμένος. Λυτόθι ἐλέγετο ὅτι ὑπῆρχεν ὁ τάφος τοῦ Πρωτεσιλάου, τοῦ πρώτου ἐκ τῶν Ἑλλήνων φονευθέντος ἐν τῇ κατὰ τῆς Τροίας ἐκστρατείᾳ.

ΕΛΑΚΑΤΑΙΟΝ, ὄρος τῆς Περραιβίας ἐν Θεσσαλίᾳ ἀνῆκον εἰς τὸν Πίνδον.

ΕΛΑΚΑΤΕΥΣ, ἐπίθετον τοῦ Διὸς ἐκ τοῦ ἐν Θεσσαλίᾳ Ἐλακαταίου ὄρους ἐπικληθέντος.

ΕΛΑΜ, ὁ πρεσβύτερος τῶν πέντε υἱῶν τοῦ Σήμ. πρόγονος τῶν «Ἐλαμιτῶν».

ΕΛΑΜΙΤΑΙ, λαὸς καταγόμενος ἀπὸ τοῦ Ἐλὰμ τοῦ πρεσβυτέρου υἱοῦ τοῦ Σήμ. Οἱ Πέρσαι διαχωρίζονται ὅτι κατάγονται ἐξ αὐτῶν. Πραγ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ματικῶς ἡ Ἁγία Γραφὴ συγχέει αὐτοὺς πρὸς τοὺς Πέρσας καὶ τοὺς Μήδους. Ἡ χώρα αὐτῶν παρ' Ἕλλησι καὶ Ῥωμαίοις ἐκαλεῖτο «Ἐλυμαΐς» (ἴδ. τὴν λέξιν).

ΕΛ-ΑΜΥΝ ἴδ. ΑΜΥΝ.

ΕΛΑΡΑ, Θυγάτης τοῦ Ὀρχομενοῦ ἢ τοῦ Μινύα, μεθ' ἧς ἐγέννησεν ὁ Ζεὺς τὸν γίγαντα Τιτυὸν ἀναφυέντα ἐκ τῆς γῆς, ἐν ᾗ ἐκρύβη ἡ Ἐλάρα φοβουμένη τὴν Ἥραν.

ΕΛ-ΑΡΙΣ=ἴδ. ΑΡΙΣ.

ΕΛΑΣΟΣ, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων φονευθεὶς ἐν τῇ μάχῃ ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου. Ἰλ. Π. 696.

ΕΛΑΤΕΙΑ, ἀρχαία πόλις τῆς Ἑλλάδος ἐν Φωκίδι ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Κηφισοῦ. Εἶχε θέσιν στρατηγικωτάτην κατέχουσα τὰς κλεῖδας διόδου ἐκ Θεσσαλίας εἰς Βοιωτίαν. Ἐφημίζετο ὁ ἐν αὐτῇ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, εἰς ὃν κατέφευγον πολλαχόθεν πολλοὶ ἀσθενεῖς πρὸς ἴασιν, ὡς καὶ ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς θαυματουργόν. Ὁ Ξέρξης ἐκυρίευσε καὶ κατέστρεψεν αὐτὴν τῷ 480 Π. Χ. ὁ Φίλιππος κατέλαβεν αὐτὴν τῷ 338 ὀλίγῳ πρότερον τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ μάχης. Ὁ Τίτος Φλαμινῖνος ἐπίσης ἐκυρίευσεν αὐτήν.

ΕΛΑΤΕΙΑ, πόλις τῆς Πελασγιώτιδος χώρας ἐν Θεσσαλίᾳ ἐπὶ τοῦ Πηνειοῦ.

ΕΛΑΤΕΙΑ, Πόλις τῆς Ἠπείρου ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Θεσπρωτῶν ἐπὶ τοῦ Κωκυτοῦ· ἡ αὐτὴ καὶ Ἐλάτρεια.

ΕΛΑΤΙΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Ἐλάτου· παρ' Ἀπολλωνίῳ Ῥοδίῳ.

ΕΛΑΤΙΟΝΙΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Ἐλατίονος ὁ Ἴσχος.

ΕΛΑΤΟΣ, εἷς τῶν Κενταύρων, ὃν ἐφόνευσεν ὁ Ἡρακλῆς ἐν τῷ ἄντρῳ τοῦ Φόλου.

ΕΛΑΤΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἀρκάδος καὶ τῆς Λεανείρας, ἀδελφὸς τοῦ Ἀζᾶνος καὶ τοῦ Ἀπείδαντος. Ἐλθὼν εἰς Φωκίδα πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ ἐν Δελφοῖς μαντείου, ἔμεινεν αὐτόθι ἀναγείρας τὴν Ἐλάτειαν. Ἐκ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Λαοδίκης ἐγέννησε τὸν Στύμφαλον, Αἴγιστον, Κύλληνι, Πηρέα καὶ Ἴσχυν.

ΕΛΑΤΟΣ, ἡγεμὼν τῶν Λαπίθων ἐν Λαρίσῃ τῆς Θεσσαλίας γενόμενος ἐκ τῆς Ἱππείας θυγατρὸς τοῦ Ἀνθίππου τὸν Καινέα καὶ τὸν Πολύφημον συνεκστρατεύσαντας μετὰ τῶν λειπῶν Ἀργοναυτῶν εἰς τὴν Κολχίδα.

ΕΛΑΤΟΣ, σύμμαχος τῶν Τρώων ἐκ τῆς πόλεως Πηδάσου, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος.

ΕΛΑΤΟΣ, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης ἐν Ἰθάκῃ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Εὐμαίου.

ΕΛΑΤΡΕΙΑ, πόλις τῆς Ἠπείρου ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Θεσπρωτῶν ἐπὶ τοῦ Κωκυτοῦ, ἡ αὐτὴ καὶ «Ἐλάτεια».

ΕΛΑΤΡΕΥΣ, εἷς τῶν ἐπισήμων Φαιάκων ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως Ἀλκινόου.

ΕΛΑΤΤΩΝΟΣ. Ἱπποκόμος τοῦ μάντεως Ἀμφιάρεω, μεθ' οὗ ἐξηφανίσθη ὑπὸ τὴν γῆν κατὰ τὴν πολιορκίαν τῶν Θηβῶν. Κατ' ἄλλους ἐκαλεῖτο «Βάτος».

ΕΛΑΦΗΒΟΛΙΑ, ἑορτὴ τελουμένη πρὸς τιμὴν τῆς Ἀτέμιδος παρὰ τῶν Φωκέων πρὸς ἀνάμνησιν κατορθώματός τινος αὐτῶν κατὰ τῶν Θεσσαλῶν, καθ' ὃ ἡ πρὸς αὐτοὺς ἀφοσίωσις τῶν συζύγων των ἐχορήγησεν αὐτοῖς τὴν νίκην — Ἐν Ἀθήναις ἑορτὴ κατὰ τὸν ἔνατον μῆνα τὸν Ἐλαφηβολιῶνα, καθ' ἣν ἐθυσιάζετο εἰς τὴν Ἄρτεμιν ἔλαφος.

ΕΛΑΦΗΒΟΛΙΩΝ, ὁ ἔνατος μὴν τοῦ Ἀττικοῦ ἐνιαυτοῦ, καθ' ὃν ἑωρτάζοντο τὰ Ἐλαφηβόλια συμπίπτων πρὸς τὸ τελευταῖον ἥμισυ τοῦ Μαρτίου καὶ τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ Ἀπριλίου.

ΕΛΑΦΗΒΟΛΟΣ, ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος ὡς θηρευούσης τὰς ἐλάφους.

ΕΛΑΦΙΑΙΑ, ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐλατρεύετο ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου.

ΕΛΑΦΙΟΝ, γυνὴ ἐν Ἤλιδι λεγομένη τροφὸς τῆς Ἀρτέμιδος, ἐξ ἧς κατά τινας ὠνομάσθη αὕτη «Ἐλαφιαία».—Ἑταίρα ἐν Ἀθήναις παρ' Ἀριστοφάνει.

ΕΛΑΦΟΣ, ποταμὸς τῆς Ἀρκαδίας ῥέων διὰ τοῦ μεσημβρινοῦ αὐτῆς μέρους καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀλφειόν.

ΕΛΒΑ, ἀρχ. Αἰθαλία καὶ Ἴλβα, μικρὰ νῆσος τῆς Μεσογείου ἀνήκουσα εἰς τὸ βασίλειον τῆς Ἰταλίας, ἀφ' ἧς χωρίζεται διὰ τοῦ στενοῦ τοῦ Πιομβίνο ἀπέχουσα τῶν ἠπαραλίων αὐτῆς 11 χιλιάμ. καὶ κειμένη 48 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Κορσικῆς· πλάτος βόρειον 42ο 43'—42ο 53' καὶ μῆκος ἀνατολικὸν 7ο 46'—8ο 6'. Πρωτεύουσα Πόρτο-Φερράϊο, κυριώτεραι πόλεις Ῥιο-Φερράϊο καὶ Πόρτο-Λογγόνε. Ἐπιφ. 231 τετρ. χιλιάμ. Κάτ. 22,000. Γῆ ὅλως ὀρεινή, ἄνευ πλωτῶν ποταμῶν, ἀλλὰ ποτιζομένη ὑπὸ πολλῶν ῥευμάτων. Κλίμα γλυκύτατον καὶ ὑγιεινότατον. Καλλάδες καρποφόροι ἀλλὰ κακῶς καλλιεργημέναι· οἶνος ἄριστος καὶ ἀρκούντως ἐκτιμώμενος. Πλούσια μεταλλεῖα σιδήρου δουλευόμενα ἀνέκαθεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι, καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἓν ἐξ αὐτῶν. Ἁλιεῖαι πλησίον τῶν παραλίων. Ἄλσεια ἀρθόνος.—Οἱ Ἐτροῦσκοι, οἱ Φωκαεῖς, οἱ Καρχηδόνιοι καὶ οἱ Ῥωμαῖοι κατέσχον αὐτὴν ἀλληλοδιαδόχως· κατὰ τὸν μεσαιωνικὸν

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Ἀριστοτέλους Βιβλιοθήκη
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ (ΝΕΑΠΟΛΙΣ Δ.)

λεηλατήθη ὑπὸ τῶν Βαρβαρίζων, κατέλαβον αὐτὴν οἱ Πισαεῖς κατὰ τὸν Γ' αἰῶνα, ἔπειτα οἱ Γενουήνσιοι ἀπὸ τοῦ 1290, καὶ οἱ κύριοι τοῦ Πιομβίνο τῷ 1399. Μετὰ πολλὰς μεταβολὰς ὑπέπεσεν εἰς τὴν κυριαρχίαν Καρόλου τοῦ Ε' τῷ 1548 καὶ τῶν βασιλέων τῆς Νεαπόλεως τῷ 1736· οἱ Ἄγγλοι ἐκυρίευσαν αὐτὴν τῷ 1796· οἱ Γάλλοι ἀνεκτήσαντο αὐτὴν παρὰ τῶν Ἄγγλων τῷ 1800, καὶ ἡ συνθήκη τῶν Ἀμιενῶν τῷ 1802 ἐξησφάλισεν αὐτὴν εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἡ συνθήκη τῶν Παρισίων τῷ 1814 παρεχώρησεν αὐτὴν εἰς τὴν πλήρη κυριαρχίαν Ναπολέοντος τοῦ Α' παραιτηθέντος ὀλίγῳ πρότερον τῆς αὐτοκρατορίας. Οὗτος διέμεινεν ἐν αὐτῇ ἀπὸ τῆς 4 μαΐου 1814 μέχρι τῆς 26 φεβρουαρίου τοῦ ἑπομένου ἔτους· ἐξ αὐτῆς ὁρμώμενος κατέλαβεν ἐκ νέου τὸ στέμμα τῆς Γαλλίας. Αἱ συνθῆκαι τοῦ 1815 παρεχώρησαν αὐτὴν εἰς τὴν Τυσκάναν· ἀνήκει εἰς τὸ βασίλειον τῆς Ἰταλίας ἀπὸ τοῦ 1860.

ΕΛΒΑ, φρούριον τῆς Πορτογαλίας πλησίον τῆς Γουαδιάνας καὶ τῶν μεθορίων τῆς Ἱσπανίας. Κάτ. 12,000. Ἐπισκοπὴ ὑπαγομένη εἰς τὴν Ἐβόραν. Ὡραῖα ὀχυρώματα καὶ φρούριον· ναύσταθμος, τελωνεῖον, ὁπλοποιεῖα, κανονοχυτήρια. Ἐμπόριον σημαντικόν, καὶ ἰδίως λαθρεμπόριον μετὰ τῆς Ἱσπανίας. Ἐκυριεύθη παρὰ τῶν Γάλλων τῷ 1808.

ΕΛΒΑΣ, λατινιστὶ Albis βοημιστὶ Labe ποτ. τῆς Γερμανίας πηγάζων ἐκ τῆς Βοημίας πλησίον τῆς Σιλεσίας σχηματίζεται διὰ τῆς ἑνώσεως τοῦ Βιτσαβάσσερ καὶ τοῦ Ἔλβεβαγ καὶ δέχεται 53 ποταμοὺς καὶ πλέον τῶν 300 ῥοακίων. Ῥέει κατ' ἀρχὰς πρὸς νότον, κατόπιν πρὸς δυσμὰς καὶ ἐπὶ τέλους πρὸς βορρᾶν. Διέρχεται τὴν Βοημίαν, τὴν Σαξωνίαν, τὰ δουκάτα τοῦ Ἀνχαλτ, τὸ Βραντεβοῦργον, τὸ Ἀννόβερον, τὸ Μεκλεμβοῦργον, τὸ Λαουενβοῦργον τὴν χώραν τοῦ Ἀμβούργου καὶ τὸ Ὁλστεῖν, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν Βόρειον θάλασσαν, πλησίον τοῦ Κουξχάβεν. Αἱ ὄχθαι αὐτῆς ὀνομάζονται διὰ τὴν καλλονὴν αὐτῶν, ἰδίως ἐν Βοημίᾳ καὶ κατὰ τὰ ὑρεινὰ τῆς Σαξωνίας. Τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα διαπλέουν αὐτὸν μέχρι τοῦ Ἀμβούργου. Διέρχεται πολλὰς πόλεις. Τὰ ὕδατα αὐτοῦ εἶναι γλυκύτατα καὶ πότιμα, ἀλλ' ἔχουσιν ὀλίγον βάθος καὶ ἐμποδίζονται ἀπὸ νησύδια καὶ ἄμμους.

ΕΛΒΑΣΑΝ, πόλις τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας καλουμένη ἐν τῇ ἀρχαιότητι ΛΑΒΑΝΟΝ (ὃ. τὴν λέξιν ταύτην).

ΕΛΒΕ (Gigot d'Elbée), στρατηγὸς τῶν Βανδαίων, γεν. τὸν 1752. Ἐν Δριόσῃ ἐν γαλλικῇ οἰκογενείᾳ ἀποκαταστάσης ἐν Σαξωνίᾳ, ἀποθ. τῷ 1794. Εἰσῆλθεν εἰς τὴν γαλλικὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ κατήντησεν ἀξιωματικὸς τοῦ ἱππικοῦ, ἀλλὰ παρητήθη τῷ 1783. Τῷ 1791 μετηνάστευσεν, ἀλλ' ἐπανέκαμψε λαβὼν γνῶσιν τοῦ διατάγματος τοῦ ἐπιτρέποντος εἰς τοὺς μετανάστας ἐπιστροφήν. Τῷ 1793 οἱ χωρικοὶ τῶν περὶς τοῦ Beaupréau καὶ τοῦ Chollet ἐπαναστήσαντες κατὰ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως (Convention) προσήνεγκον αὐτῷ τὴν ἀρχηγίαν, ἣν ἐδέχθη. Τὸ στράτευμα αὐτοῦ ἐνωθὲν μετ' ἄλλων στρατευμάτων ἐκυρίευσε διαφόρους πόλεις· ἀποθανόντος τοῦ Cathelineau ἀνηγορεύθη ἀρχιστράτηγος. Ἀπέτυχε δὶς πρὸ τοῦ Luçon, ἐνικήθη καὶ ἐπληγώθη ἐν Cholet τῇ 17 ὀκτωβρίου 1793, μετηνέχθη εἰς Beaupréau καὶ κατόπιν εἰς τὴν νῆσον Noirmoutier, ὅπου συλληφθεὶς μετὰ τρεῖς μῆνας ὑπὸ τῶν δημοκρατῶν ἐτυφεκίσθη. Ἦτο γλυκὺς τὸ ἦθος, καὶ εὐσεβέστατος, ἀλλὰ οὐδὲν εἶχε στρατιωτικὰ προτερήματα. Οἱ στρατιῶται ἐκάλουν αὐτὸν «ὁ στρατηγὸς τῆς Προνοίας», διότι ἐν ταῖς μάχαις συνεθιζε νὰ ἐπαναλαμβάνῃ εἰς αὐτοὺς «Τέκνα μου, ἡ Πρόνοια θέλει χορηγήσει εἰς ἡμᾶς τὴν νίκην».

ΕΛΒΕΝΔ, ὄρος τῆς Περσίας μεταξὺ Ἰρὰκ καὶ Κουρδιστάν. Ἡ κορυφὴ αὐτοῦ πάντοτε χιονοσκεπής.

ΕΛΒΕΡΒΙΑΔ, πόλις τῆς Ῥηνικῆς Πρωσσίας ἐπὶ τοῦ Βουππερ πλ. Β 51ο 15' 24'' μῆκ Α. 4ο 49' 39''. Κάτ. 54,000, ἐξ ὧν 16,000 καθολικοί. Ἐμποροδικεῖον, βιομηχανικαὶ σχολαί, χρηματιστήριον. Κέντρον βιομηχανίας καὶ ἐμπορίου. Τὸ ἐμπόριον αὐτοῦ ἀναβαίνει εἰς 200 ἑκατομμύρια φράγκων. Διάφορα βιομηχανικὰ καταστήματα. Κομψὸν δημαρχεῖον. Σιδηρόδρομος εἰς Δούσελδορφ καὶ εἰς Δορτμούνδ.

ΕΛΒΕΤΙΑ ἢ ΕΛΒΕΤΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ (γερμ. SCHWEITZ, γαλλ. SUISSE, Ἰταλιστὶ SBITZERA), Κράτος τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης, περιλαμβάνουσα τὴν ἀρχαίαν «Ἑλβετίαν» καὶ μέρος τῆς «Ῥητίας». Ὅρια· πρὸς Β τὸ μέγα δουκάτον τοῦ Βάδεν, ἀπὸ τοῦ ὁποίου χωρίζεται διὰ τοῦ Ῥήνου, πρὸς τὰ ΒΑ ἡ λίμνη τῆς Κωνσταντίας χωρίζουσα αὐτὴν ἀπὸ τῆς Βυρτεμβέργης καὶ τῆς Βαυαρίας, πρὸς Α τὸ Τυρόλον καὶ τὸ πριγκιπάτον τοῦ Λιχτενστεῖν, πρὸς Ν αἱ Ἄλπεις χωρίζουσαι αὐτὴν ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, πρὸς Δ ἡ Γαλλία· κεῖται μεταξὺ 3ο 14' καὶ 8ο 5' ἀνατ. μήκους καὶ μεταξὺ 45ο 50' καὶ 47ο 50' βορ. πλάτ. ἐκ Δ πρὸς Α 348 χιλιάμ. ἐκ Β πρὸς Ν. 212. Ἐπιφ. 40,731 τετραγ.

λιάμ. Πληθ. 2,534,240 κάτ. Πρωτ. «Βέρνη» ἕδρα τῆς ὁμοσπονδιακῆς κυβερνήσεως, ἐνῷ πρὸ τοῦ 1848 ἤδρευεν ἡ κυβέρνησις ἀλληλοδιαδόχως ἐν Βέρνῃ, Ζυρίχῃ καὶ Λουκέρνῃ ἀνὰ δύο ἔτη.

Φυσικὴ περιγραφή. Ἡ Ἑλβετία εἶναι ἡ ὀρεινοτέρα χώρα τῆς Εὐρώπης καὶ ἡ ὑψηλοτέρα μετὰ τοῦ Τυρόλου καὶ τῆς Σαβοΐας. Τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῆς σκεπάζεται ὑπὸ τῶν κεντρικῶν Ἄλπεων, αἵτινες καθιστῶσιν αὐτὴν ὡραιοτάτην καὶ περιεργοτάτην χώραν, διαιρούμεναι εἰς ἓξ κλάδους. Ἐκτὸς τούτων καὶ ὁ Ἰούρας διέρχεταί τινας τῶν τοπαρχιῶν αὐτῆς ἐκ τῶν ΝΔ πρὸς τὰ ΒΑ. Ὀνομάζεται «ὀροπέδιον τῆς Ἑλβετίας» κυματοειδὲς ὀροπέδιον ἀρχόμενον τῆς βορειοτάτης ἄκρας τῆς λίμνης τῆς Γενεύης, ἐξακολουθοῦν μέχρι τῆς λίμνης τῆς Κωνσταντίας καὶ λῆγον εἰς τὸν Wasser Scheide μεταξὺ τοῦ Ῥήνου καὶ τοῦ Δουνάβεως. Τὸ ὕψος τοῦ ὀροπεδίου τούτου ποικίλλεται ἀπὸ 250 μέχρι 390 μέτρων.—Τὰ ὄρη τῶν Ἄλπεων χρησιμεύουσιν ὡς πηγὴ τῶν μεγαλειτέρων τῆς Εὐρώπης ποταμῶν. Ὁ Ῥῆνος καὶ ὁ Ῥοδανὸς πηγάζουσιν ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Γοθάρδου. Ὁ Ῥῆνος δέχεται τὸν Ἄαρ μεγεθυνόμενον ὑπὸ τοῦ Λιμὰτ καὶ τοῦ Ῥαῦπο καὶ φέροντα εἰς τὸν Ῥῆνον τὰ ὕδατα 14 τοπαρχιῶν. Ὁ Τηκῖνος διέρχεται τὴν ὁμώνυμον τοπαρχίαν. Ὁ Ἴννος διαβρέχει μέρος τῆς Βαλτελίνης καὶ τῆς χώρας τῶν Γριζόνων. Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ὑδάτων τούτων τῆς Ἑλβετίας διαπλέονται. — Ἡ Ἑλβετία περιέχει μίαν ἀριθμῶν λιμνῶν· αἱ κυριώτεραι εἶναι ἡ τῆς Γενέβης, τῆς Κωνσταντίας, τοῦ Νεοκαστέλλου, τῆς Λουκέρνης ἢ τῶν Τεσσάρων τοπαρχιῶν, τῆς Ζυρίχης κτλ. Ἀριθμοῦνται ἐν ταῖς Ἄνω Ἄλπεσι πλείους τῶν 60 μικρῶν λιμνῶν. Πρὸσέτι 7 διώρυχες διευκολύνουσι τὴν συγκοινωνίαν τῶν ποταμῶν καὶ τῶν λιμνῶν. —Τὸ κλίμα τῆς Ἑλβετίας εἶναι ἐν γένει ψυχρόν, ποικιλλόμενον κατὰ τὸ ὕψος, τὴν τοποθεσίαν τῶν μερῶν, ἀπὸ 31 ἄνω τοῦ μηδενικοῦ κατὰ τὸ θέρος μέχρι 31 κάτω τοῦ μηδενικοῦ κατὰ τὸν χειμῶνα· ἡ βροχὴ ἐπίσης εἶναι ἀνίσως διηρημένη. Ἡ μέση θερμοκρασία τῶν ψυριωτέρων πόλεων εἶναι: 8ο 50 διὰ τὸ θέρος καὶ —10ο 25 διὰ τὸν χειμῶνα· ἡ τοῦ Ἁγίου Βερνάρδου εἶναι 0ο, 90. Ὁ ἀὴρ ἐν γένει εἶναι αἴθριος, καθαρὸς καὶ ὑγιεινός, ἐξαιρουμένων τῶν χαμηλῶν καὶ ὑγρῶν πεδιάδων ἢ κοιλάδων. Αἱ καταιγίδες εἶναι συχνόταται καὶ σφοδρόταται· ἡ χάλαζα πίπτουσι κατ' ἔτος μεγάλας καταστροφὰς· σεισμοὶ συμβαίνουσι συνεχῶς· ἀριθμοῦνται περὶ τοὺς 600 ἀπὸ τῆς ΙΣΤ' ἑκατονταετηρίδος. Χῶραί τινες τῆς Ἑλβετίας εἰσὶ γονιμώτεραι· ἀλλὰ πλέον τοῦ τετάρτου τῆς ἐπιφανείας κατεχόμενον ὑπὸ τῶν ὑδάτων, τῶν παγώνων καὶ τῶν βράχων εἶναι στεῖρον· ἡ συγκομιδὴ τῶν γεννημάτων εἶναι ἀνεπαρκὴς καὶ τὸ τρίτον τοῦ καταναλισκομένου σίτου φέρεται ἔξωθεν· ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων εἶναι σημαντική. Ἡ Ἑλβετία παράγει οἶνους, καρποὺς, κάνναβιν, λῖνον, βάτανα, καὶ πολλὴν ξυλικήν· ὅσῳ ἀναβαίνει τις τὰ ὄρη, τὰ φυτὰ μεταβάλλονται καὶ φθείρονται, οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ποίμνια ἐλαττοῦνται κατὰ τὸ ἀνάστημα καὶ τὴν ἰσχύν. Αἱ κοιλάδες καὶ τὰ κατώτερα μέρη τῶν ὀρέων παρουσιάζουσιν ἐκτεταμένας βοσκὰς, ἐξ ὧν τρέφονται πολυάριθμα ποίμνια. Περὶ τὸ ἓν ἑκατομμύριον κτηνῶν διατηροῦνται κατ' ἔτος. Τὸ βούτυρον καὶ ὁ τυρὸς ἀποτελοῦσι οὐσιώδη κλάδον τῆς ἐπιτοπίου βιομηχανίας. Τὰ ἰδιάζοντα ἐν τῇ Ἑλβετίᾳ ζῶα εἶναι ὁ ἐρειὸς καὶ δύο εἴδη αἰγάγρου, καταντήσαντα ἤδη σπανιώτατα. Αἱ λίμναι τρέφουσι πολλοὺς ἰχθῦς. Μεταλλεῖα πλουσιώτατα ἀλλὰ μὴ ἐκμεταλλευόμενα μετὰ τῆς δεούσης δραστηριότητος. Πλεῖσται μεταλλικαὶ καὶ θερμαὶ πηγαὶ, ἐξ ὧν σχηματίζονται 246 λουτρά.

Κυβέρνησις Κατὰ τὸ σύνταγμα τῆς 12 σεπτεμβρίου 1848, ἡ Ὁμοσπονδία σύγκειται ἐξ 22 τοπαρχιῶν ἀνεξαρτήτων ἀπ' ἀλλήλων. Ἑκάστη τοπαρχία κυβερνᾶται κατ' ἴδιον σύνταγμα ἀλλ' ἁπάντων τὰ συντάγματα ὀφείλουσι νὰ ἐξασφαλίζωσι τὴν ἐξάσκησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων κατὰ μορφὴν δημοκρατικήν. Ἡ ἐλευθερία τῶν χριστιανικῶν θρησκευμάτων, τοῦ τύπου, τοῦ δικαιώματος τοῦ συνεταιρίζεσθαι καὶ τοῦ ἀναφέρεσθαι εἶναι ἐξησφαλισμένη. Ἡ ἐξουσία ἐνεργεῖται ὑπὸ τριῶν ἀρχῶν· Α' τῆς «Ὁμοσπονδιακῆς Συνελεύσεως», συγκειμένης ἐκ δύο τμημάτων τοῦ «Ἐθνικοῦ Συμβουλίου», καὶ τοῦ «Συμβουλίου τῶν τοπαρχιῶν»· Β' τοῦ «Ὁμοσπονδιακοῦ Συμβουλίου» ἢ τῆς ἐκτελεστικῆς ἀρχῆς· Γ' τοῦ «Ὁμοσπονδιακοῦ δικαστηρίου». Τὸ ἐθνικὸν συμβούλιον σύγκειται ἐξ ἀντιπροσώπων ἐκλεγομένων κατ' εὐθεῖαν ὑπὸ τοῦ λαοῦ (ἑνὸς ἀνὰ 20,000 ψυχὰς) κατὰ τριετίαν. Τὸ Συμβούλιον τῶν τοπαρχιῶν σύγκειται ἐκ 44 ἀντιπροσώπων (ἀνὰ 2 ἐξ ἑκάστης τοπαρχίας), καὶ τὸ ὁμοσπονδιακὸν συμβούλιον ἐξ 7 μελῶν διοριζομένων κατὰ τριετίαν ὑπὸ τῆς ὁμοσπονδιακῆς συνελεύσεως καὶ ἐκλεγομένων μεταξὺ πάντων τῶν πολιτῶν τῶν ἐπιλεξίμων εἰς τὸ Ἐθνικὸν συμβούλιον. Τὸ Ὁμοσπονδιακὸν δικαστήριον σχηματίζεται ἐξ 11 μελῶν διοριζομένων κατὰ τριετίαν ὑπὸ τῆς Ὁμοσ-

σπονδιακῆς Συνελεύσεως· ἐκτελεῖ δὲ διπλᾶ καθήκοντα· πολιτικοῦ δικαστηρίου, ἐν ᾧ δικάζονται αἱ διαφοραὶ μεταξὺ τῶν τοπαρχιῶν, μεταξὺ τῆς ὁμοσπονδίας καὶ τοπαρχίας τινός, κτλ. καὶ Ἀκυρωτικοῦ δικαστηρίου, ἀποφασίζοντος περὶ τῶν ἐγκλημάτων ἐσχάτης προδοσίας, κτλ. Πᾶς Ἑλβετὸς συμπληρώσας τὰ 20 ἔτη εἶναι ἐκλογεύς· πᾶς ἐκλογεὺς καὶ λαϊκὸς εἶναι ἐκλέξιμος.

Στρατός. Τὸ σύνολον τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ στρατοῦ κατὰ τὸ 1862 ἦτο 186,389 ἄνδρες, ἐξ ὧν 81,257 τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ, 43,284 τῆς ἐφεδρείας, καὶ 61,848 τῆς ἐθνοφυλακῆς.

Προϋπολογισμός. Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1862 εἶναι 19,364,000 φράγκα αἱ πρόσοδοι, καὶ 18,298,000 φράγκ. αἱ δαπάναι. Οἱ προϋπολογισμοὶ τῶν τοπαρχιῶν ἠνωμένοι ὑπερβαίνουσι κατὰ τὸ ἥμισυ περίπου τὸν τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας. Τῷ 1850 ἡ Ἑλβετία παρεδέχθη τὸ νομισματικὸν σύστημα τῆς Γαλλίας. Ἰδοὺ ὁ κατάλογος τῶν τοπαρχιῶν κατὰ σειρὰν τῆς παραδοχῆς αὐτῶν εἰς τὴν Ὁμοσπονδίαν.

Τοπαρχίαι.	Πρωτεύουσαι.
1 Ζυρίχη	Ζυρίχη.
2 Βέρνη	Βέρνη.
3 Λουκέρνη	Λουκέρνη.
4 Οὐρὶ	Ἀλτόρφ.
5 Σβύτζ	Σβύτζ.
6 Οὐντερβάλδεν (Ὄβερβάλδεν, Νιδβάλδεν)	Σάρνεν.
7 Γλάρις	Γλάρις.
8 Ζούγ	Ζούγ.
9 Φριβούργ	Φριβούργ.
10 Σολεύρ	Σολεύρ.
11 Βασιλεία (πόλ. καὶ ἀγροί)	Βασιλεία.
12 Σχαφφοῦσα	Σχαφφοῦσα.
13 Ἀππενζέλλ	Ἀππενζέλλ.
14 Σαὶν Γκάλλ	Σαὶν Γκάλλ.
15 Γριζόνων	Κουάρ.
16 Ἀργοβία	Ἀαράου.
17 Θουργοβία	Φράουενφιλδ.
18 Τηκίνον	Βελλιζόνα.
19 Βὼδ	Λουσάνη.
20 Βαλαία	Σιών.
21 Νεοκάστελλον	Νεοκάστελλον
22 Γενεύη	Γενεύη.

Βιομηχανία καὶ ἐμπόριον. — Ἡ ὡρολογοποιία καὶ ἡ χρυσογοϊκὴ ἐν τῇ γαλλικῇ Ἑλβετίᾳ ἔφθασαν εἰς μεγίστην τελειότητα. Ἐν τῇ βορείῳ καὶ τῇ δυτικῇ Ἑλβετίᾳ κατασκευῶνται εἰς κατασκευὴν μεταξωτῶν ὑφασμάτων, μεταξωτῶν ταινιῶν, λεπτῶν βαμβακερῶν, ἰνδικῶν, κτλ. Ἐν Βέρνῃ κατασκευάζονται ὑφάσματα ἐκ λίνου καὶ ἐκ κανναβάκεως καὶ δαμασκουρῆ, κλπ. Κειμένη ἡ Ἑλβετία μεταξὺ Γερμανίας, Γαλλίας καὶ Ἰταλίας ἐνεργεῖ σπουδαιοτάτην μεσάζουσαν ἐμπόριον. Κυριώτεραι ἀγοραὶ εἶναι Βέρνη, Βασιλεία, Γενεύη, Ζυρίχη, Λουκέρνη, Κουάρ. Ὁ πληθυσμὸς τῶν ἐργατῶν ἐν Ἑλβετίᾳ εἶναι 300 χιλιάδες ἄνδρες καὶ 300 χιλ. γυναῖκες, τοὐτέστι τὸ τέταρτον τοῦ πληθυσμοῦ.

Δημόσια ἐκπαίδευσις. Αὕτη εἶναι λίαν διαδεδομένη· οἱ γονεῖς ὑποχρεοῦνται νὰ ἐκπαιδεύσωσι τὰ τέκνα αὐτῶν ἐπὶ ποινῇ προστίμου ἐνίοτε δὲ καὶ φυλακίσεως. Ἡ διδασκαλία παραχωρεῖται δωρεὰν εἰς τοὺς πτωχοὺς καθ' ἅπαντας τοὺς βαθμούς. Ἐκ τῆς γαλλικῆς Ἑλβετίας προμηθεύονται διδασκάλους καὶ διδασκαλίσσας εἰς ἅπαντα τὰ μέρη τῆς βορείου Εὐρώπης. Ὑπάρχουσι πλεῖστα καταστήματα διατηροῦντα ὀποτρόφους, καλῶς διευθυνόμενα, καὶ ἑλκύοντα μέγαν ἀριθμὸν μαθητῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ὑπάρχουσι τρία πανεπιστήμια ἐν Βασιλείᾳ, Ζυρίχῃ καὶ Βέρνῃ διωργανισμένα κατὰ τὰ πανεπιστήμια τῆς Γερμανίας, καὶ ἐν Ζυρίχῃ ἓν πολυτεχνεῖον. Ἡ Γενεύη καὶ ἡ Λαυσάνη ἔχουσιν ἀκαδημίας· ἀριθμοῦνται ὀκτὼ λύκεια. Ἡ Ἀκαδημία τοῦ Νεοκαστέλλου καὶ τὰ καταστήματα τῶν Ἰησουϊτῶν ἐν Φρειβούργῃ καὶ Σιὼν κατηργήθησαν τῷ 1848. Τὰ Πανεπιστήμια καὶ αἱ Ἀκαδημίαι εἶναι προτεσταντικά, καὶ ἅπαντα τὰ λύκεια παπικά. Ὁ περιοδικὸς τύπος ἔλαβε μεγίστην ἀνάπτυξιν· δημοσιεύονται ὑπὲρ τὰς 200 ἐφημερίδες αἱ πλείους εἰς γερμανικὴν γλῶσσαν· ἡ ἐπίσημος ἐφημερὶς καλεῖται «Ὁμοσπονδιακὸν φύλλον».

Πληθυσμὸς καὶ γλῶσσαι. Ὁ πληθυσμὸς εἶναι 2,534,240 κάτ. ἐξ ὧν 2,455,000 ἰθαγενεῖς· ἀνήκει εἰς τέσσαρας διακεκριμένας φυλὰς λαλούσας ἑκάστην ἰδίαν διάλεκτον· οἱ Γερμανοὶ κατοικοῦντες τὰ βόρεια καὶ τὰ ἀνατολικὰ μέρη ὁμιλοῦσι γερμανικὴν ἀρκούντως στρυφνὴν, ὑποδιηρημένην εἰς πολλὰς χυδαϊκὰς διαλέκτους, ἀριθμουμένας περὶ τοὺς 1,800,000. Οἱ Γάλλοι ἀριθμοῦνται περὶ τὰς 590,000 κατέχουσι διαφόρους τοπαρχίας καὶ ὁμιλοῦσι γλῶσσαν ἀρκούντως καθαρὰν περιέχουσαν μόνον ἐπιτοπίους τινὰς ἰδιωτισμούς. Οἱ Ἰταλοὶ 138,500 εἰσὶ διεσκορπισμένοι εἰς τὴν τοπαρχίαν τοῦ Τηκίνου καὶ εἴς τινας κοιλάδας τῶν Γριζόνων καὶ εἰς ἓν μέρος τοῦ Βαλαί. Οἱ Ῥαιτοὶ ἢ Ῥομάνοι (45,000) ὁμιλοῦσι τὴν ῥομανικὴν γλῶσσαν, εἶδος λατινικῆς διεφθαρμένης. Καίτοι ὑπαρχούσης τοσαύτης ποικιλίας φυλῶν καὶ γλωσσῶν, ἡ ταύτότης τῶν συμφερόντων ἀποτελεῖ ἐν Ἑλβετίᾳ ἓθνος, καὶ ὁ λαὸς οὗτος ἔχει ἰδίαν φυσιογνωμίαν, δειχνύμενος εὐρώστος, χρηστόήθης καὶ φιλόπονος,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

ἔχων χαρακτῆρα τίμιον, γενναῖον, καὶ τρέφων ζωηρὸν ἔρωτα τῆς πατρίδος.

Θ ρ η σ κ ε ί α. Τὰ τρία πέμπτα τοῦ πληθυσμοῦ εἶσι προτεστάνται τῆς λεγομένης «Ἑλβετικῆς ὁμολογίας»· οἱ λοιποὶ παπισταί· εὑρίσκονται προσέτι ἐν Ἑλβετίᾳ Ἀναβαπτισταί, τινὲς Μορανοὶ ἀδελφοὶ καὶ περὶ τὰς 2,000 Ἰουδαίων, οἵτινες ὅμως δὲν εἶναι πανταχοῦ δεκτοὶ καὶ ἐν οὐδεμιᾷ τοπαρχίᾳ δύνανται νὰ ἀποκτήσωσι τὸ δικαίωμα ἀστοῦ. Ἡ Ἑλβετία διαιρεῖται εἰς 4 ἐπισκοπὰς, ἐξαρτωμένας κατ' εὐθεῖαν ὑπὸ τοῦ Πάπα· τὸ τάγμα τῶν Ἰησουϊτῶν καὶ αἱ ἑταιρίαι αἱ συνδεόμεναι μετ' αὐτοῦ εἰς οὐδὲν μέρος εἶναι δεκταί.

Ἱ σ τ ο ρ ί α. Οἱ Ἑλβετοὶ ἦσαν φυλὴ γαλατικὴ ἀνεξάρτητος. Ὑποταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Καίσαρος ἡ Ἑλβετία ἀπετέλεσε μέρος τῆς μεγάλης Σηκουανίας. Κατὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Βαρβάρων ἐγένετο λεία τῶν γερμανικῶν φυλῶν. Συμπεριληφθεῖσα ἐν τῷ κράτει τῶν Φράγκων ἔφθασεν εἰς ἀξιοσημείωτον βαθμὸν εὐημερίας, ἥτις ὅμως ἐξέλιπεν ἐπὶ τῶν διαδόχων τοῦ Μεγάλου Καρόλου. Ὅτε Ῥοδόλφος ὁ Γ' ἐκληροδότησεν εἰς Κονράδον τὸν Σαλικὸν τὰς 2 Βουργονδίας ὑπὸ τὸ ὄνομα βασιλείου τῆς Ἀρελάτης τῷ 930, ἡ Ἑλβετία συμπεριελήφθη ἐν τῷ κληροδοτήματι, καὶ ἐγένετο ἄμεσος ἐπαρχία τῆς Αὐτοκρατορίας. Ἡ διοίκησις αὐτῆς ἀνετέθη εἰς τοὺς δοῦκας Zaehringen. Ἀλλ' οἱ εὐγενεῖς ἐκκλησιαστικοὶ καὶ λαϊκοὶ ἐπωφελούμενοι ἐκ τῆς ἀπομακρύνσεως ἢ ἀδιαφορίας τῶν γερμανῶν αὐτοκρατόρων διετήρησαν ὑπὸ ἐπικυριαρχίαν ὅλως ἰδανικὴν τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν ἀνεξαρτησίαν καὶ ἠπείλησαν τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἀστῶν. Ἐν τούτοις αἱ ἑλβετικαὶ πόλεις εἶχον κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα ἐπιτηδειότητά τινα. Ἡ Ζυρίχη ἦτο περίφημος διὰ τὴν ζωηρότητα τοῦ ἐμπορίου αὐτῆς καὶ ἐξηρτᾶτο κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τῆς Αὐτοκρατορίας· ἡ Βασιλεία, καίπερ ὑποκειμένη εἰς τὸν ἐπισκοπον, ἔχαιρε προνόμια δημοτικῆς διοικήσεως· ἡ Βέρνη καὶ τὸ Φρειβοῦργον, οὗ ἡ ἵδρυσις ἀνήρχετο μόλις εἰς τὸν ΙΒ' αἰῶνα, τάχιστα ἐπροώδευσε, καὶ τῷ 1298 τὸ Φρειβοῦργον ἀνυψώθη εἰς τὸν βαθμὸν ἐλευθέρας αὐτοκρατορικῆς πόλεως. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον ἀναβάσεως τοῦ κ/μητος Ῥοδόλφου τῷ 1273, ἡ οἰκία τῶν Ἀψβούργων κατέστη παντοδύναμος ἐν Ἑλβετίᾳ. Αἱ τρεῖς τοπαρχίαι, Οὐρὶ, Σβὺτζ, καὶ Οὐντερβάλδεν εἶχον ἐκλίξει ἐπίτροπον αὐτῶν τὸν Ῥοδόλφον, ὅστις ἐσταθάθη καὶ ηὔξησε μάλιστα τὰς ἐλευθερίας αὐτῶν. Ἀλβέρτος ὁ Α' ἐπεχείρησε νὰ μεταβάλῃ εἰς κυριαρχίαν τὰ προστατευτικὰ δικαιώματα, ἅτινα ἐξήσκει ἡ οἰκογένεια τῶν Ἀψβούργων ἐπὶ τῶν τριῶν τοπαρχιῶν. Ἕνεκα τῆς ὑβριστικῆς τυραννίας τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ καὶ ἰδίως τοῦ Ἑρμάνου Γέσσλερ ἐσχηματίσθη ἡ «ἑλβετικὴ συνομωσία». Τρεῖς ἥρωες ὁ Σταουφφάχερ ἐκ Σβὺτζ, ὁ Φούρστ ἐξ Οὐρὶ καὶ ὁ Μέχθαλ ἐξ Οὐντερβάλδεν ἕκαστος μετὰ δέκα φίλων τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν συνῆλθον ἐν καιρῷ νυκτὸς (7 νοεμβρίου, 1308) κατὰ τὴν ἔρημον παραλίαν τοῦ Ῥοὺτλι παρὰ τὴν ὄχθην τῆς λίμνης Βάλδστεττερ ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Οὐρὶ καὶ τῆς Οὐντερβάλδεν καὶ ὤμοσαν νὰ ὁπλισθῶσιν ὑπὲρ τῶν ἐλευθεριῶν τῆς Ἑλβετίας. Τῇ πρώτῃ Ἰανουαρίου τοῦ 1308 ἐξερράγη ἡ ἐπανάστασις. Τὰ φρούρια τοῦ Ἀλβέρτου κατηδαφίσθησαν, οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἐφονεύθησαν ἢ ἐδιώχθησαν, καὶ ἅπαντες οἱ κάτοικοι τῶν τριῶν τοπαρχιῶν συνενωθέντες μετὰ τῶν γενναίων αὐτῶν ὑπερασπιστῶν ἀπεφάσισαν πανδήμως δεκαετῆ συμμαχίαν. Ὁ θάνατος τοῦ Ἀλβέρτου τῷ 1308 καὶ ἡ ἧττα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Λεοπάλδου τῷ 1315, διέσωσε τὴν ἕνωσιν αὐτῶν καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν· τότε συνωμολόγησαν τὴν αἰώνιον συμμαχίαν τῆς Βρουννεν. Ἡ Λουκέρνη 1332, ἡ Ζυρίχη καὶ ἡ Γλαρὶς 1351, ἡ Ζούγ 1352 καὶ ἡ Βέρνη 1353 εἰσῆλθον ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὴν συμμαχίαν. Τοιουτοτρόπως ἡ Ἑλβετία ἀπέβη ἐλευθέρα καίπερ ἐπισήμως ὑπαγομένη εἰς τὴν κυριαρχίαν τῆς αὐτοκρατορίας. Ἐν τούτοις ἡ οἰκογένεια τῶν Ἀψβούργων δὲν παρητήθη τῶν κατακτητικῶν αὐτῆς προθέσεων. Μετὰ τὰς μάχας τοῦ Σεμπὰχ 1386 καὶ τῆς Ναΐφελς 1388 ἐπῆλθεν ἡ σύμβασις τῆς Ζυρίχης 1389, ἡ κανονίσασα τὰ ἀμοιβαῖα δικαιώματα τῆς Ὁμοσπονδίας καὶ τοῦ Ἀψβουργικοῦ οἴκου. Τὰ δικαιώματα ταῦτα παριδιάσθησαν παρ' αὐτῶν τῶν Ἑλβετῶν οἵτινες ἀποσείσαντες τὸν ζυγὸν τῶν αὐστριακῶν ἡγεμόνων ἐζήτουν νὰ ἐπεκταθῶσι τῇ ζημίᾳ αὐτῶν. Ὁ αὐτοκράτωρ Φρειδερῖκος Γ' προσεκάλεσε κατ' αὐτῶν τὰς μισθωτὰς συμμορίας τῆς Γαλλίας· ὁ Δελφὶν Λουδοβῖκος (ὕστερον Λουδοβῖκος ΙΑ') προσῆγεν εἰς τὴν Βασιλείαν ἡγούμενος 40 χιλιάδ. ἀνδρῶν· αἱ τοπαρχίαι, ἀπὸ δύο μηνῶν πολιορκοῦσαι τὴν Ζυρίχην σύμμαχον τῆς Αὐστρίας, ἀπέσπασαν 1600 ἄνδρας ἐκ τοῦ πολιορκοῦντος στρατοῦ καὶ ἀπέστειλαν κατὰ τοῦ Δελφῖνος, ἀλλ' οὗτοι κατετροπώθησαν ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Ἁγ/ου Ἰακώβου 1444· ὁ Δελφὶν ὅμως ἔχων παρέσπασε κατὰ τοῦ ἀμοιβαίου συνωμολόγησε μετὰ τῶν Ἑλβετῶν εἰρήνην καὶ ἔκτοτε ἐκαλλιέργησε τὴν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν. Κα-

τὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην καθ' ἣν ἐπεξετάθησαν τὰ ὅρια τῆς Ἑλβετίας, διηγέρθησαν ἐσωτερικαὶ ἐχθροπραξίαι. Ἡ Ζυρίχη καὶ ἡ Σβύτζ ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλας ἐπὶ 10 ἔτη 1440-50. Ἅπασαι αἱ τοπαρχίαι ἔλαβον μέρος ὑπὲρ τῆς Σβύτζ, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἔλαβεν ἡ ὁμοσπονδία τὸ ὄνομα ὑπὸ τὸ ὁποῖον σήμερον διακρίνεται παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις Σβίτζερ. Τῷ 1453 συνομολογήθη ἡ εἰρήνη μετὰ τῆς Γαλλίας, καὶ τῷ 1460 κατεκτήθη ἡ Θουργοβία—Τάχιστα ἡ Ἑλβετία εἶδεν ἑαυτὴν ἀπειλουμένην ὑπὸ Καρόλου τοῦ Τολμηροῦ δουκὸς τῆς Βουργονδίας· ἅπασαι αἱ τοπαρχίαι συνήνωσαν τὰς δυνάμεις αὐτῶν, καὶ συνηνώθη μετ' αὐτῶν ἡ Λωζάννη καὶ τὸ Στρασβοῦργον. Καίτοι ὀλιγαριθμότεροι (34,000 κατὰ 60,000) ἠδυνήθησαν νὰ νικήσωσιν εἰς τρεῖς μεγάλας μάχας ἐν Γρανσὸν καὶ ἐν Μυρὰτ 1476 καὶ ἐν Ναντὸ 1477. Τότε προσετέθησαν δύο νέαι τοπαρχίαι τὸ Φρειβοῦργον καὶ ἡ Σολεύρη 1681. Ἔκτοτε ἤρξαντο οἱ Ἑλβετοὶ γινόμενοι μισθωτοὶ ξένων δυνάμεων, καὶ ἕνεκα τῆς ἀποδεδειγμένης αὐτῶν γενναιότητος ἦσαν πανταχοῦ περιζήτητοι· ἡ Γαλλία, ἡ Ῥώμη καὶ ἡ Βενετία διετήρησαν πάντοτε ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ αὐτῶν μισθωτὰ στρατεύματα Ἑλβετῶν. Ἤρχισαν ἀναφαινόμεναι νέαι ἐσωτερικαὶ διχόνοιαι ἐν τῇ ὁμοσπονδίᾳ, ὅτε νέος κοινὸς κίνδυνος συνέδεσεν ἔτι μᾶλλον τὰς τοπαρχίας. Ὁ αὐτοκράτωρ Μαξιμιλιανὸς ὁ Α' διαιρέσας τὴν Γερμανίαν εἰς περιφερείας ἠθέλησε νὰ συμπεριλάβῃ καὶ τὴν Ἑλβετίαν ἐν τῇ διαιρέσει ταύτῃ· μὴ εἰσακουσθεὶς ὑπὸ τῶν Ἑλβετῶν ἐκήρυξεν αὐτοῖς τὸν πόλεμον τῇ συμμετοχῇ καὶ τῆς Σουαβικῆς συναπονδίας τῷ 1498. Ἐν διαστήματι ὀκτὼ μηνῶν ὀκτάκις οἱ Ἑλβετοὶ ἐνίκησαν καὶ ἐν τῇ εἰρήνῃ τῆς Βασιλείας τῷ 1499 ἠναγκάσθη ὁ αὐτοκράτωρ νὰ παραιτηθῇ τῶν ἀπαιτήσεων αὐτοῦ. Ἡ Βασιλεία καὶ ἡ Σχαφφοῦζα τῷ 1501 ἡ Ἅππενζελλ τῷ 1513 ἐγένοντο δεκταὶ εἰς τὴν αἰώνιον συμμαχίαν, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν τοπαρχιῶν ἀνέβη εἰς 13. Αἱ λοιπαὶ, Σαὶντ-Γὰλ, Γριζόνων, Βαλαί, Γενεύη, Νεοχάστελλον, Βιέννα, ἐπισκοπὴ τῆς Βασιλείας, καὶ Μουλούζη ἐθεωροῦντο ὡς σύμμαχοι. Αἱ ὑποκείμεναι (Θουργοβία καὶ Ἀργοβία χῶραι Ἰταλικαὶ) εἶχν ἔχειρον δικαιώματα πολιτικά. — Τῷ 1512 οἱ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Μαξιμιανοῦ Σφόρζα Ἑλβετοὶ κατέκτησαν τὴν Λομβαρδίαν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῷ 1513 ἐνίκησαν τοὺς Γάλλους ἐν Νοβάρᾳ. Νικηθέντες καὶ αὐτοὶ ἐν Μαριγνὰν τῷ 1515 συνωμολόγησαν μετὰ τῆς Γαλλίας τῷ 1516 «αἰώνιον συμμαχίαν», ἣν πάντοτε θρησκευτικῶς ἐτήρησαν. Τὸ Τσὶλλον παρεχωρήθη εἰς αὐτούς. Ἐν τούτοις ἡ Ἀναμόρφωσις εἰσεχώρησεν ἐν Ἑλβετίᾳ· ὁ Ζβίγγλιος ἐν Ζυρίχῃ, ὁ Οἰκολάμπαδος ἐν Βασιλείᾳ, ὁ Φαρὲλ καὶ ὁ Καλβῖνος ἐν Γενεύῃ διέδιδον τὰ νέα δόγματα· ἀλλὰ μόνον τὸ ἥμισυ τοῦ πληθυσμοῦ προσείλκυσαν καὶ νέος ἐμφύλιος πόλεμος ἀνεφάνη. Ὁ Ζβίγγλιος ἐφονεύθη ἐν τῇ μάχῃ Κέππελ 1531, ὅπου αἱ μικραὶ καθολικαὶ τοπαρχίαι ἐνίκησαν τοὺς Ζυρίχιους. Ἐν τούτοις ἡ Ἀναμόρφωσις ἐθριάμβευσεν ἐν Ζυρίχῃ, Βέρνῃ, Βασιλείᾳ καὶ πρὸ πάντων ἐν Γενεύῃ, ἥτις ἐνωθεῖσα μετὰ τῆς Φριβούργης καὶ τῆς Βέρνης κατώρθωσε νὰ ἀποσπασθῇ ἀπὸ τῆς κυριαρχίας τῶν κομήτων τῆς Σαβοΐας.

Τῷ 1597 αἱ θρησκευτικαὶ διαφωνίαι ἐπήνεγκον τὴν διάσπασιν τῆς τοπαρχίας Ἅππενζελ εἰς 2 διακεκριμένα μέρη «τοὺς ἐσωτερικοὺς Ῥόδας» (καθολικοὺς) καὶ «τοὺς ἐξωτερικοὺς Ῥόδας» (προτεσάντας). Τόσαι συγκρούσεις ἐξηπλώθησαν τὴν ὁμοσπονδίαν. Κατὰ τὸν τριακονταετῆ πόλεμον, ἡ Γαλλία, ἡ Αὐστρία καὶ ἡ Ἱσπανία ἀντεποιήθησαν ἑκάστη τὴν Βαλτελίνην καὶ τὰς Γριζόνας, ἀλλ' ἡ φρόνησις καὶ ἡ δραστηριότης τῆς Ζυρίχης καὶ τῆς Βέρνης ἔσωσαν αὐτὰς ἀπὸ τῆς κυριαρχίας τῆς μιᾶς τῶν δυνάμεων τούτων. Ἐπὶ τέλους ἡ συνθήκη τῆς Βεστφαλίας τῷ 1648 ἀνεγώρισεν ἐπισήμως τὴν Ἑλβετίαν ὡς κράτος ἀνεξάρτητον. — Ὁ ἐμφύλιος πόλεμος ὁ ἐκραγεὶς κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ΙΗ' ἑκατονταετηρίδος μεταξὺ τῶν κατοίκων τοῦ Τόκκενβουργ καὶ τοῦ ἡγουμένου τοῦ Σαὶντ-Γαλλ, ἔληξε διὰ τοῦ θριάμβου τῶν προτεσταντικῶν τοπαρχιῶν 1712. Γενικὴ εἰρήνη συνωμολογήθη ἐν τῇ διαίτῃ Ἀαράου ἐπὶ μεγίστῃ ὠφελείᾳ τῶν νικητῶν. Ἔκτοτε ἡ Ἑλβετία ἔμεινεν ἥσυχος μέχρι τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως· ἀλλὰ τότε αἱ ταραχαὶ ἐν αὐτῇ κατήντησαν γενικαὶ καὶ πανταχοῦ ἀνεφάνησαν. Τῷ 1798 τὸ Διευθυντήριον τῆς Γαλλίας ἐπωφελήθεν ἐκ τῆς καταστάσεως τῆς χώρας τοῦ Βώδ, ἐπαναστησάσης κατὰ τῆς Βέρνης, ἀπέστειλεν ἐκεῖ γαλλικὰ στρατεύματα ὑπὸ τὸν τίτλον ἐλευθερωτῶν. Ἅπαντες οἱ ὑποτελεῖς τῶν 13 τοπαρχιῶν ἐκηρύχθησαν ἐλεύθεροι· ἡ Βέρνη ἔπεσεν εἰς χεῖρας τῶν Γάλλων· ἡ ἀρχαία συμμαχία διελύθη, ἡ Ἑλβετία ἐσχηματίσθη δημοκρατία διηρημένη εἰς 18 τοπαρχίας ἴσας· ἡ Γενεύη, τὸ Νεοχάστελλον, ἡ ἐπισκοπὴ τῆς Βασιλείας, καὶ ἡ Μουλούζη ἀπετέλουν μέρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας. — Ἡ Ἑλβετία ἐγένετο τὸ θέατρον τοῦ πολέμου μεταξὺ τῶν Γάλλων, τῶν Αὐστριακῶν καὶ Ῥώσσων. Ἡ νίκη τοῦ Μασσένα ἐν Ζυρίχῃ ἐνέμεινε τὴν εἰς τὸν γαλλικὸν ζυγὸν ὑπο-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριστοτέλους (Ν.Π.Δ.)

ταγὴν αὐτῆς. Τῷ 1803 ὁ πρῶτος ὕπατος Βοναπάρτης ἔδωκεν εἰς τὴν Ἑλβετίαν νέον διοργανισμόν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν τοπαρχιῶν ἀνέβη εἰς 19, αἱ 13 ἀρχαῖαι τοπαρχίαι, καὶ αἱ Γριζόναι (ἄνευ τῆς Βαλεντίνης) Ἀργυβία, Βὼδ, Σαὶν-Γάλλ, Θυργυβία καὶ Τεκῖνον. Μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Ναπολέοντος τῷ 1814 ἡ ἀρχαία Ὁμοσπονδία ἀνενεώθη ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Ζυρίχης. Ἐπὶ τέλους σύνταγμα ἐκπονηθὲν ὑπὸ τῆς ἐν Ζυρίχῃ συγκροτηθείσης διαίτης, ὑπεγράφη τῇ 7 αὐγούστου 1815 ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ὁμοσπονδιακὸν συμβόλαιον.» Ἡ παραδοχὴ τοῦ Βαλαί, τοῦ Νεοκαστέλλου καὶ τῆς Γενεύης ζητηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου τῆς Βιέννης ηὔξησε τὸν ἀριθμὸν τῶν τοπαρχιῶν εἰς 22. Ἡ συνθήκη τῶν Παρισίων ἀνεγνώρισε τὴν οὐδετερότητα καὶ τὸ ἀπαραβίαστον τῆς χώρας αὐτῆς ἐν τοῖς νέοις μεθορίοις. — Ἡ γαλλικὴ ἐπανάστασις τοῦ 1830 ἐγένετο ἐν Ἑλβετίᾳ νέων ταραχῶν αἰτία. Ἡ Βασιλεία ἐχωρίσθη εἰς τὴν πόλιν Βασιλείαν καὶ εἰς τὴν τῶν ἀγρῶν Βασιλείαν 1832. Τὸ δημοκρατικὸν κόμμα ἔδειξε τὴν αὔξησιν τῶν δυνάμεών του διὰ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Βαλαί 1840, τῶν ταραχῶν τοῦ Τεκίνου 1841, καὶ τῆς Γενεύης 1846. Ὁ βραχὺς καὶ αἱματηρὸς ἀγὼν τοῦ «Σόνδερβουνδ» ἐπήνεγκε τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ συμβολαίου τοῦ 1815, καὶ τὴν παραδοχὴν τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ δημοκρατικοῦ συντάγματος τῆς 12 σεπτεμβρίου 1848.

ΕΛΒΕΤΙΟΣ (Κλαύδιος Ἀδριανός), γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1715, ἀποθ. τῷ 1771. Ὁ πάππος αὐτοῦ Ἀδριανὸς Ἑλβέτιος, γεννηθεὶς ἐν Ὀλλανδίᾳ καὶ μετοικήσας εἰς Παρισίους ἀνεκάλυψε τὴν ὠφέλειαν τῆς ἰπεκακουάνης εἰς τὴν δυσεντερίαν, καὶ ἀντημείφθη ὑπὸ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ' χρηματικῶς καὶ διὰ μεγάλων τιμῶν, ὑπὸ δὲ τοῦ ἀντιβασιλέως δούκος τῆς Αὐρηλίας ὕστερον διωρίσθη βασιλικὸς ἰατρός. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ Ἰωάννης-Κλαύδιος-Ἀδριανὸς Ἑλβέτιος σώσας Λουδοβίκον τὸν ΙΕ' παιδίον ἔτι ἐκ δεινῆς ἀσθενείας ἀπέκτησε μεγίστην φήμην ἰατροῦ. Ἕνεκα τοιούτων ὁ ἔγγονος τοῦ μὲν καὶ υἱὸς τοῦ δὲ Κλαύδιος Ἀδριανὸς Ἑλβέτιος ἐκληρονόμησε μεγίστην περιουσίαν καὶ εἰκοσιτριετὴς διωρίσθη εἰς τὴν θέσιν γενικοῦ ἐνοικιαστοῦ ἐξ ἧς ἐκέρδιζε 100 χιλιάδας τάλληρα κατ' ἔτος. Περιεποιεῖτο πολὺ τοὺς πεπαιδευμένους, συνεχῶς προσκαλῶν αὐτοὺς εἰς τὴν τράπεζαν, ὡς τὸν Διδερότον, τὸν Γαλιάνην καὶ ἄλλους ἢ μεταβαίνων εἰς διάφορα μέρη πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτῶν οἷον τοῦ Βολταίρου, τοῦ Βουφφῶν, τοῦ Μοντεσκιοῦ, καὶ ἁπανταχοῦ πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῶν ὑπὲρ τὰς 300 χιλιάδας φράγκων κατ' ἔτος. Τὸ ὄνομα εὐεργέτου δὲν ἐξήρκεσεν εἰς αὐτόν, ἀλλ' ἐπεθύμησε καὶ τὴν δόξαν τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν γραμμάτων. Ἐδοκίμασε κατ' ἀρχὰς τὰ μαθηματικά, τὴν ποίησιν, καὶ αὐτὴν τὴν τραγῳδίαν, καὶ ἐπὶ τέλους ἀφιερώθη ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν φιλοσοφίαν. Τῷ 1750 κατέλιπε τὴν θέσιν τοῦ γενικοῦ ἐπιστάτου καὶ ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν φιλοσοφίαν συνέλεξε τὰς συζητήσεις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τὰς καλὰς λέξεις, τὰς τολμηρὰς γνώμας καὶ συνέταξε βιβλίον ἐν ᾧ ἐν τῇ μεταφυσικῇ ἐκήρυττε τὸν ὁλισμὸν καὶ ἐν τῇ ἠθικῇ τὸν ἐγωϊσμόν, ταυτίζων τὴν ἀρετὴν μετὰ τοῦ καλῶς ἐννοουμένου συμφέροντος, καὶ οὐδεμίαν ἄλλην διαφορὰν ἀναγνωρίζων μεταξὺ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κτήνους εἰμὴ κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν ὀργάνων. Διῄρεσε τὸ βιβλίον εἰς 4 λόγους ὑποδιηρημένους εἰς κεφάλαια καὶ ἐπέγραψεν αὐτὸ «Περὶ τοῦ Πνεύματος» εἰς 1 τόμον, 1758. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἐσκαδάλισε· κατεδικάσθη ὑπὸ τῆς Σορβόννης, τοῦ κοινοβουλίου καὶ τοῦ Πάπα, καὶ ἐπυρπολήθη διὰ χειρὸς τοῦ δημίου τῷ 1759. Καὶ αὐτοὶ οἱ Ἐγκυκλοπαιδισταὶ δὲν ἐτόλμησαν νὰ ὑπερασπισθῶσιν αὐτό. Ἡ κυρία Δυφὼν ἔλεγεν ὅτι μόνον σφάλμα τοῦ Ἑλβετίου ὑπῆρξεν ὅτι ἀπεκάλυψε τὸ μυστικὸν ὅλου τοῦ κόσμου. Ἕνεκα τῆς γενικῆς κατακραυγῆς ἠναγκάσθη νὰ ἀποκηρύξῃ αὐτό, καὶ ἔκτοτε οὐδὲν ἐδημοσίευσεν, ἀλλὰ μετέβη παρὰ τῷ μεγάλῳ Φριδερίκῳ, καὶ εἰς τὰς αὐλὰς τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ἀγγλίας, ὅπου ἔζησε λαμπρὰν ζωήν. Ἐναντίον τῶν ἐγωϊστικῶν αὐτοῦ δοξασιῶν ἦτο εἷς τῶν τιμιωτάτων καὶ εὐεργετικωτάτων ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς του. Κατέλιπε συγγράμματά τινα ἐκδοθέντα μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, οἷον ποίημα «Περὶ εὐτυχίας» εἰς 6 ᾠδάς, πραγματείαν «Περὶ τοῦ ἀνθρώπου, τῶν διανοητικῶν αὐτοῦ δυνάμεων καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως αὐτῶν» ὅ ἐστιν ἀποδεικνύει ὅτι ἅπαντες οἱ ἄνθρωποι ἔχουσι τὰς αὐτὰς διανοητικὰς δυνάμεις, ἀλλὰ τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐκπαιδεύσεως ἑκάστου. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ πλήρη δημοσιευθέντα τῷ 1796 εἰς 14 τόμους περιέχουσιν ἐκτενῆ ἀλληλογραφίαν καὶ πολλὰς ἐπιστολὰς τοῦ Βολταίρου. Ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἐξ εὐγενοῦς ἀλλὰ πτωχικῆς οἰκογενείας τῆς Λωρραίνης ἀπεσύρθη μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ εἰς Auteuil, ὅπου ἡ οἰκία αὐτῆς ἐξηκολούθει νὰ ᾖ συλλογὴ τῶν φιλοσόφων. Ἀπέθανεν τῷ 1800 ἐκληροδοτήσασα τὴν οἰκίαν αὐτῆς εἰς τὸν περίφημον ἰατρὸν καὶ φυσιολόγον Cabanis.

ΕΛΒΕΤΟΙ, τὰ. ΕΛΒΕΤΙΑ.

ΕΛΒΕΥΦ (Elbeuf) λατ. Elbonium, πρωτεύουσα ἐπαρχίας ἀπέχουσα τῶν Παρισίων 126 χιλ. καὶ κειμένη πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Ῥουένης ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Σηκουάνα καὶ ἐπὶ τοῦ ῥύακος Puchot. Κάτ. 18,800, μὴ συμπεριλαμβανομένου τοῦ κυμαινουμένου πλήθους 15 χιλιάδων ἐργατῶν. Ἐμποροδικεῖον. Ἀτμοπλοΐα μέχρι Ῥουένης. Ζωηρὰ βιομηχανία ἐριούχων, πρὸς ἃ δύνανται νὰ παραβληθῶσιν ἐν Γαλλίᾳ μόνον τὰ τοῦ Σεδὰν καὶ τῶν Λουβειρῶν· νηματοποιία, καθαρισμὸς καὶ βαφὴ μαλλίων, κατασκευαὶ μηχανῶν, σάπωνος· μέγα ἐμπόριον ἐριούχων, ἄλλων ὑφασμάτων ἐκ τῶν βιομηχανικῶν αὐτῆς καταστημάτων, ὡς καὶ μαλλίων Ἀγγλίας, Γερμανίας, Ἱσπανίας καὶ Ἰταλίας. Διακρίνεται ἐν αὐτῇ ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου. — Φίλιππος ὁ ΣΤ' ἀνεβίβασεν αὐτὴν εἰς κομητείαν τῷ 1338 ὑπὲρ Γουλιέλμου δ' Ἀρκούρ· τῷ 1554 ἐκηρύχθη μαρκεία, καὶ τῷ 1582 δουκάτον ὑπὲρ τῶν δουκῶν τῆς Λωρραίνης. Ἡ κατασκευὴ τῶν ἐριούχων ἤκμαζεν αὐτόθι ἀπὸ τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, ἀλλ' ἔπαθεν ἐπὶ 60 ἔτη ἕνεκα τῆς ἀνακλήσεως τοῦ διατάγματος τῶν Ναντῶν. Σήμερον ἡ ἀξία τῶν βιομηχανικῶν αὐτῆς προϊόντων ὑπερβαίνει τὰ 60 ἑκατομμύρια φράγκων κατ' ἔτος.

ΕΛΒΕΥΦ (Maison d' Elbeuf), δυτερότοκος κλάδος τῆς οἰκογενείας Lorraine-Guise, καταγόμενος ἀπὸ τοῦ Ῥενὲ μαρκησίου d'Elbeuf, τελευταίου υἱοῦ τοῦ Κλαυδίου πρώτου δουκὸς τῆς Guise. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Κάρολος Α', γεννηθ. τῷ 1556, ἀποθ. τῷ 1605 ἐνηγωρεύθη δοὺξ d'Elbeuf τῷ 1582 ἐνοχοποιηθεὶς εἰς τὰς ταραχὰς τῆς βασιλείας Ἑρρίκου τοῦ Γ' ἐφυλακίσθη 1588—1599.—Κάρολος Β', υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1596, ἀποθ. τῷ 1657, ἐξωρίσθη τῷ 1631 ὑπὸ τοῦ Ῥιχελιὲ ἕνεκα τῶν ῥᾳδιουργιῶν τῆς συζύγου αὐτοῦ νόθου θυγατρὸς Ἑρρίκου τοῦ Δ'. νομιμοποιηθείσης. — Ἐμμανουὴλ-Μαυρίκιος ἔγγονος τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1677, ἀποθ. τῷ 1763, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας, διώκησεν ἱππικὸν σύνταγμα ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Νεαπόλεως 1706—19, καὶ ἔκαμε τὰς πρώτας ἀνασκαφὰς, ὧν ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ ἀνακάλυψις τοῦ Ἡρακλείου, πόλεως καλυφθείσης ὑπὸ τῆς λάβας τῷ 79 μ. Χ. κατὰ τὴν ἔκρηξιν τοῦ Βεζουβίου. Τελευταῖος δοὺξ τῆς Ἐλβεὺφ ὑπῆρξεν ὁ πρίγκηψ δὲ Λαμβὲσκ μεταναστεύσας τῷ 1789 καὶ ἀποθανὼν τῷ 1825.

ΕΛΒΙΑ, μήτηρ τοῦ φιλοσόφου Σενέκα, ὅστις προσεφώνησεν αὐτὴν πραγματείαν ἐπιγραφομένην Consolatio ad Helviam ἐπὶ τῷ θανάτῳ συγγενοῦς τινος.

ΕΛΒΙΓΚ, πόλ. τῆς Πρωσσίας λιμὴν ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ πλησίον τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ εἰς τὴν Βαλτικὴν καὶ ἐπὶ τῆς διώρυχος τῆς Νογάτης ἢ Κράφφολ 81 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Δάντζικ· πλάτ. βόρ. 54ο 8' 20'' μῆκ. ἀνατ. 17ο 2' 30''. Κάτ. 26,000. Τράπεζα, χρηματιστήριον. Κατασκευὴ ἱστίων, δερμάτων, σάπωνος, καπνῶν, ἀμύλου, χαλκάνθης· ζυθοποιεῖα, διϊλυστήρια, βαφεῖα. Ναυπηγεῖον· σημαντικὸν ναυτικὸν ἐμπόριον. Ἡ Ἔλβιγκ ἔχει παλαιὰ ὀχυρώματα, διαιρεῖται εἰς παλαιὰν πόλιν, νέαν πόλιν, νῆσον τοῦ Σπεῖχερ, καὶ ἔχει πολλὰ προάστεια. Διακρίνονται, ἡ Ἐκκλησία τῆς Παναγίας ἀπὸ τοῦ ΙΔ' αἰῶνος· καλλέγιον χρονολογούμενον ἀπὸ τοῦ 1536 καὶ ἔχον πλουσίαν βιβλιοθήκην, ὀρφανοτροφεῖον. —Ἡ ἀρχὴ τῆς Ἔλβιγκ ὀφείλεται εἰς φρούριον ἀνεγερθὲν ὑπὸ τῶν Ἱπποτῶν τοῦ Τευτωνικοῦ τάγματος κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα καὶ εἰς ἀποίκους ἐκ Βρέμης καὶ ἐκ Λυβέκης. Ἐτέθη τῷ 1454 ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Πολωνίας καὶ μετέβη εἰς τὴν Πρωσσίαν τῷ 1772.

ΕΛΒΙΔΙΟΣ ΠΡΙΣΚΟΣ, ἐκ Ταρρακίνης στωϊκὸς περίφημος διὰ τὰ δημοκρατικὰ αὐτοῦ φρονήματα. Συμπεριληφθεὶς ἐν τῇ κατὰ τοῦ Θρασέα κατηγορίᾳ, ἐξωρίσθη. Ἐπιστρέψας εἰς Ῥώμην μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Νέρωνος, ὃν ἠθέλησε νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸν Οὐεσπασιανὸν, ὅστις ἐθανάτωσεν αὐτὸν τῷ 75 μ. Χ. — Ἔσχεν υἱὸν, φίλον τοῦ Πλινίου, συμμερισθέντα τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς ἀρετὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ φονευθέντα κατὰ διαταγὴν τοῦ Δομιτιανοῦ τῷ 94.

ΕΛΒΙΚΟΣ (Χριστόφορος), γενν. ἐν Σρινδλίγγεν πλησίον τῆς Φραγκφόρτης τῷ 1581, ἀποθ τῷ 1671, ὑπῆρξε καθηγητὴς τῆς ἑβραϊκῆς τῷ 1605, καὶ ὕστερον τῆς θεολογίας τῷ 1610, ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Γίσσεν. Συγγράμματα αὐτοῦ. Theatrum chronologicum, sive chronologiae systema novun 1609. Chronologia universalis 1618 καὶ 1639. Synopsis historiae universalis ἐκ Γίσσεν 1612.

ΕΛΒΟΙΤΣΛΟΥΪ-Ι (Helvoetsluis), πόλις τοῦ βασιλείου τῆς Ὁλλανδίας ἐπὶ τῆς νοτίου παραλίας τῆς νήσου Voorne. πλάτ. βόρ. 51ο 49' 26' μῆκ. ἀνατ. 1ο 47' 39'' κατ. 1650. ὡραῖος στρατιωτικὸς λιμὴν· καύσταυθμος καὶ ναυπηγεῖον· ναυτικὴ σχολή. Ἀτμοπλοϊκὴ συγκοινωνία μετὰ τῆς Ἀγγλίας. Ἐντεῦθεν ἀνεχώρησε Γουλιέλμος ὁ Κατακτητὴς τῷ 1688 καὶ κατέλαβ

τὸν θρόνον τῆς Ἀγγλίας. Ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Γάλλων τῷ 1795.

ΕΛΒΟΣΤΑΝ, πόλις τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας ἐν Καππαδοκίᾳ. Κάτοικοι 9,000· ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐκαλεῖτο Κόμανα. Αὐτόθι ὑπῆρχε ναὸς τῆς Ἐνυοῦς (θεᾶς τοῦ πολέμου καὶ ἀδελφῆς τοῦ Ἄρεως). Ἑξακόσιοι ἱερεῖς μετὰ ἀρχιερέως ὑπηρέτουν εἰς τὸν ναὸν τοῦτον. Ἄλλη ἦτο ἡ πόλις Κόμανα, εἰς ἣν ἐξωρίσθη καὶ ἀπέθανεν ὁ ἅγ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.

ΕΛΒΟΥΡΖ ἢ ΕΛΒΡΟΥΖ, ἐν τῇ ἀρχαιότητι «Κεραύνια ὄρη», ὄρος ἀνήκον εἰς τὸν Καύκασον μεταξὺ Μιγγρελίας καὶ Μικρᾶς Ἀβαζίας 220 χιλ. πρὸς τὰ ΒΔ. τῆς Τιφλίδος. πλάτ. βορ. 43ο 21′ 30″ μῆκ. ἀνατ. 40ο 5′ 14″ ὕψος 5,637 μέτρα. Αἱ κορυφαὶ αὐτοῦ πάντοτε χιονοσκεπεῖς. Οἱ Κιρκάσιοι καλοῦσιν αὐτὸ Οὐάκ-Ἀμακὸ (ἱερὸν ὄρος.)

ΕΛΒΩ, (ἀρχ.), νῆσος ἐλώδης τῆς κάτω Αἰγύπτου κειμένη μεταξὺ δύο στομίων τοῦ Νείλου. Εἰς ταύτην κατέφυγεν ὁ τυφλὸς βασιλεὺς Ἄμασις, ὅτε οἱ Αἰθίοπες ἐκυρίευσαν τὴν Αἴγυπτον, καὶ διέμεινεν αὐτόθι ἐπὶ πεντήκοντα ἔτη μέχρις οὗ ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς Αἰγύπτου οἱ Αἰθίοπες. Μέγεθος τῆς νήσου κατὰ τὸν Ἡρόδοτον δέκα στάδια.

ΕΛΓΑΔΔΟΣ ἢ ΕΛΓΑΟΥΔΟΣ, μοναχὸς τῆς ἐπὶ τοῦ Λείγηρος μονῆς τοῦ Ἁγίου Βενεδίκτου, ἀποθανὼν τῷ 1048. Συνέγραψεν «Ἐπιτομὴν τοῦ βίου τοῦ βασιλέως Ῥοβέρτου», δημοσιευθεῖσαν τῷ 1577 μετὰ τοῦ βίου Λουδοβίκου τοῦ Θ′ καὶ τῷ 1596 καὶ ἐν τῷ ἑνὶ τόμῳ τῆς συλλογῆς τοῦ Duchesne. Ἡ βιογραφία αὕτη εἶναι συγκεχυμένη, ἀλλὰ περιέχει λεπτομερείας περιέργους. Ὁ αὐτὸς συνέταξεν ἱστορίαν τῆς ἱδρύσεως τῆς ἑαυτοῦ μονῆς.

ΕΛΓΙΝ, πόλις καὶ λιμὴν τῆς Σκωτίας· πρωτεύουσα τῆς κομητείας Ἔλγιν ἢ Moray ἢ Muray ἐπὶ τῆς Lossie 8 χιλ. ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν αὐτῆς εἰς τὴν Βόρειον θάλασσαν, 180 χιλ. πρὸς Β. τοῦ Ἐδιμβούργου. Κάτ. 4500. Μέχρι τοῦ 1800 ἐτιμᾶτο ὡς ἀρχαία ἐπισκοπικὴ πόλις. Μουσεῖον. Μεγαλοπρεπῆ ἐρείπια τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ, ἱδρυθέντος τῷ 1224 ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Andrey Moray, πυρποληθέντος τῷ 1390, καὶ ἀνοικοδομηθέντος ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ἰάκβ. Λείψανα μοναστηρίου τῶν Αὐγουστίνων καὶ ἀρχαίου πύργου τῶν ναιτῶν Μuray. Ἀνηγέρθη αὐτόθι στήλη πρὸς τιμὴν τοῦ δούκος Γόρδων. Πλησίον αὐτῆς ὑπάρχει ἡ Μεγάλη Λίσχη κατοικία τοῦ κόμητος Seafield. Ἡ μικρὰ κομητεία τοῦ Πανὸς ἀνήκει, τὰ κάτω ὡραῖα κοιλὰς τῆς Πλουσκαρδίνης πρὸς τὰ ΝΔ περιέχει τὰ ἐρείπια κοινοβίου ἱδρυθέντος τῷ 1230 ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Β′.— Ἡ κομητεία τοῦ Ἔλγιν πρὸς τὰ ΒΑ τῆς Σκωτίας ἔχει 217,000 ἑκτάρια, καὶ 38,670 κατοίκους. Σύγκειται ἐκ δύο μερῶν χωριζομένων ὑπὸ μέρους τῆς κομητείας Inverness Γῆ γόνιμος πρὸς Β. ὀρεινὴ πρὸς Ν. Ποτ. Spey, Findhorn, Lossie. Λίμν. Loch-in-Dorp, Loch Spynie, Loch-na-bo. Γεωργία προηγμένη. Βιομηχανία ἀσήμαντος. Λείψανα ἀρχαίων δασῶν. Ἡ ἀρχαία ἐπαρχία Moray περιελάμβανεν ἐκτὸς τῆς κομητείας ταύτης τὴν τῆς Nairn, καὶ μέρος δύο ἄλλων κομητειῶν Bunff καὶ Inverness.

ΕΛΓΙΝ, (Θωμᾶς Bruce d'ELGIN et de KINKARDINE, λόρδος), ἀρχαιολόγος σκῶτος γεν. τῷ 1766 ἀποθ. τῷ 1843 ὑπῆρξε πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας παρὰ τῇ αὐλῇ τῶν Κάτω Χωρῶν τῷ 1792, καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1799. Ὕστερον περιηγήθη τὴν Ἑλλάδα φέρων μεθ' ἑαυτοῦ φιρμάνιον τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, δι' ἧς ἐπετρέπετο αὐτῷ νὰ συνάξῃ τὰ χαμαὶ ἐρριμένα λείψανα ἀρχαιοτήτων, καὶ συνοδευόμενος ὑπὸ τεχνητῶν οἵτινες ἐλάμβανον σχέδια καὶ ἰχνογραφίας. Δυνάμει τοῦ φιρμανίου συνέλεξεν ἐπὶ 6 ἔτη πλῆθος γεγλυμμένων ἀγαλμάτων, ἀγγείων, εἰκόνων καὶ ἀγαλμάτων ὀρειχαλκίνων, δακτυλιολίθους καὶ νομισματόσημα ῥίπτων πολλάκις αὐτὰ κατὰ γῆς ὡς περιεχόμενα ἐν οἰκοδομῇ. Ὁ ληστρικὸς οὗτος ζῆλος ἐκίνησε τὴν ἀγανάκτησιν πολλῶν πεπαιδευμένων καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἀγγλίᾳ. Ἐγνωστοποίησε τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐκδρομῆς αὐτοῦ διά τινος ὑπομνήματος ἐπιγραφομένου Memorandum on the subjet of the carl of Elgin's pursuits in Greece· ἐν Λονδίνῳ 1811. Αἱ συλλογαὶ αὐτοῦ γνωσταὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα Μάρμαρα τοῦ Ἐλγίνου ἐπεκρίθησαν κατ' ἀρχὰς ὡς μὴ περιέχουσαι εἰμὴ ἀσήμαντα ἔργα ῥωμαίων τεχνητῶν τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀδριανοῦ· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἀνεγνωρίσθησαν ἐν αὐτοῖς πολύτιμα ἔργα τῆς ἑλληνικῆς τέχνης, καὶ ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις ἠγόρασεν αὐτὰ τῷ 1816 διὰ τὸ Βρεταννικὸν Μουσεῖον ἀντὶ 875 χιλιάδων φράγκων. Τὰ μάρμαρα τοῦ Ἐλγίνου περιλαμβάνουσι τὰ ἀγάλματα δι' ὧν ἐκοσμεῖτο τὸ ἀέτωμα τοῦ ἐν Αἰγίνῃ Πανελληνίου Διός, τὰ ἀγάλματα τῶν δύο τυμπάνων καὶ τὰ κάτω ἀνάγλυφα τοῦ διαζώματος τοῦ Παρθενῶνος τῶν Ἀθηνῶν, τὰς ἐπιστρώσεις μετωπίδας τοῦ βωμοῦ τοῦ αὐτοῦ ναοῦ, μέρη κορωνίδος τοῦ Πανὸς ναοῦ, τὰ κάτω ἀν-

Δημόσια Βιβλιοθήκη Δημοσθένους Βιβλιοθήκη Δημοσθένους (ΕΚΠΑ)

νάγλυφα τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγλαύρης, τὰ κάτω ἀνάγλυφα τοῦ θεάτρου τοῦ Βάκχου, κολοσσαῖον ἄγαλμα ἐξαχθὲν ἐκ τοῦ χορηγικοῦ μνημείου τοῦ Θρασύλλου, τὴν ἐπιτάφιον ἐπιγραφὴν τῶν πρὸ τῆς Ποτιδαίας τεθνεώτων Ἀθηναίων καὶ πλεῖστα. Τὸ ὄνομα τοῦ Ἔλγιν ἐν Ἑλλάδι κατήντησε παροιμιῶδες ἕνεκα τῆς ληστείας ταύτης

ΕΛΓΟΛΑΝΔ ἢ ΕΛΙΓΟΛΑΝΔ τοὐτέστι νῆσος τῶν ἁγίων, ἀρχ. Hertha (ἢ Γῆ) νῆσος ἀγγλικὴ ἐν τῇ Βορείῳ θαλάσσῃ πρὸς τὰ ΒΔ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἔλβα, 90 χιλ. ἀπὸ τῆς δυτικῆς ἄκρας τοῦ Ὄλστειν. πλάτ. βόρ. 54ο 10′ 46″ μῆκ. ἀνατ. 5ο 32′ 43″ ἐπιφ. 14 τετρ. χιλ. Κάτ. 2800 καταγωγῆς Φρισανικῆς, Πρωτεύουσα Ὄ β ε ν λ α ν δ ἢ Ἔ λ γ ο λ α ν δ. Παράλια δυσπρόσιτα· δύω φυσικοὶ λιμένες πρὸς Β. καὶ πρὸς Ν. Ἁλιεία· ναῦται καὶ ναύκληροι καλοί. Φάρος· θαλάσσια λουτρά. Ἀρχαῖον σαξωνικὸν θυσιαστήριον. Μέχρι τοῦ 1807 ἐξηρτᾶτο ἐκ τοῦ Ὄλστειν, ὅτε οἱ Ἄγγλοι ἐκυρίευσαν αὐτὴν καὶ διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Κιέλ (1814) ἐξησφάλισαν τὴν κατοχὴν αὐτῆς.

ΕΛΔΕΝΑ, κώμη τῆς Πρωσσίας (Πομερανία)· κάτ. 1,200. Ἀρχαία μονή. Βασιλικὴ γεωργικὴ σχολὴ ἱδρυθεῖσα τῷ 1835.

ΕΛΔΕΡ, ὀχυρὰ πόλις τοῦ βασιλείου τῆς Ὁλλανδίας, στρατιωτικὸς λιμὴν ἐν τῇ Βορείῳ θαλάσσῃ, ἀπέναντι τῆς νήσου Τέξελ 36 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Ἄμαρ. Κάτ. 2,850. Κατασκευὴ πυριτιδος, ἀμύλου, ἐρμάτων ζυθοποιεῖα. Ὁ ὁλλανδικὸς καὶ ὁ ἀγγλικὸς στόλος συνεκρούσθησαν αὐτόθι τῷ 1653, καὶ ὁ Βὰν Τρόμπ ἐφονεύθη ἐν τῇ ναυμαχίᾳ ταύτῃ. Ἐκυριεύθη τῷ 1799 παρὰ τῶν Ἄγγλων, ἀλλ' ἀνεκτήσατο αὐτὴν ὁ στρατηγὸς Brune.

ΕΛΔΟΝ (John SCOTT κόμης), γεννηθ. τῷ 1751, ἀποθ. τῷ 1838, υἱὸς ἐμπόρου τινὸς ἀνθράκων τοῦ Νιουκάστελ. Σπουδάσας ἐν Λονδίνῳ κατετάχθη εἰς τὸ αὐτόθι δικηγορικὸν σῶμα· οὐδόλως δὲ ἐπιτυχὼν εἰσῆλθεν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς ἀρχιγραμματείας, κατήντησε σύμβουλος τοῦ βασιλέως τῷ 1783 καὶ ἐξελέγη μέλος τοῦ κοινοβουλίου παρὰ τῶν κατοίκων τῆς Boroughbridge Μίτριος ῥήτωρ, ἀλλὰ πεπροικισμένος διὰ βαθείας γνώσεως τῶν νομικῶν, ἐγίνετο γενικὸς εἰσαγγελεὺς τῷ 1793, ἀνηγορεύθη πατρίκιος τῷ 1799 καὶ ἐξετέλεσε τὰ καθήκοντα λόρδου σφραγιδοφύλακος ἀπὸ τοῦ 1801 μέχρι τοῦ 1827. Οὗτος ἐνήδυνε τὴν κατὰ τῆς βασιλίσσης Καρολίνης δίκην τοῦ βασιλέως Γεωργίου Δ'. Καθ' ἅπαντα τὸν βίον αὐτοῦ ἦτο ἡ προσωποποίησις τοῦ κόμματος τῶν Τόρεων. Ἕνεκα τούτου κατεπολέμησε τὴν κοινοβουλευτικὴν ἀναμόρφωσιν καὶ τὴν χειραφέτησιν τῶν καθολικῶν ὡς μέλλοντα κατ' αὐτὸν νὰ ἐπιφέρωσι τὴν παρακμὴν τῆς Ἀγγλίας.

ΕΛΔΟΡΑΔΟ, ἤτοι «χώρα τοῦ χρυσοῦ», ὄνομα δοθὲν κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα παρὰ τῶν Εὐρωπαίων εἰς ἰδανικὴν χώραν τῆς Νοτείου Ἀμερικῆς, περὶ ἧς ἐλέγετο ὅτι ἦτο πεπροικισμένη θαυμασίως ἐκ χρυσοῦ καὶ πολυτίμων λίθων. Ὑπετίθετο ὅτι κεῖται παρὰ τὰς ὄχθας ἰδανικῆς λίμνης Παρίμης ἐν τῇ σημερινῇ Βενεζουέλᾳ. Ἡ πρωτεύουσα «Μανόα» ἐλέγετο ὅτι εἶχε ναοὺς ὧν αἱ στέγαι ἦσαν ἐξ ὄγκων χρυσοῦ. Πρὸ πάντων ὁ Ὀρινέλλας, ἀκόλουθος τοῦ Πιζάρρου συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ πιστευθῶσιν οἱ μῦθοι οὗτοι, καὶ πολλοὶ τυχοδιῶκται ἐπεδόθησαν εἰς τὴν ἀναζήτησιν τοῦ Ἐλδοράδο. Καὶ κατὰ τὸ 1780 ὁ Ἱσπανὸς Ἀντώνιος Σάντος ἀνέλαβε περιήγησιν πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ Ἐλδοράδο. Ἀπὸ τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος εἶχον κυκλοφορήσει λεπτομερέστατοι χάρται καὶ ἀκριβεῖς περιγραφαὶ τοῦ Ἐλδοράδο.

ΕΛΔΟΣ, ποτ. τοῦ μεγάλου δουκάτου τοῦ Μεκλεμβουργ-Σβέριν, πηγάζων ἐκ τῆς λίμνης Müritz διαῤῥέων διάστημα 150 χιλιαμ. καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἔλβαν ἄνωθεν τοῦ Δόμιτζ. Πανταχοῦ πλατὺς καὶ πολλὰς ἔχων διώρυχας.

ΕΛΕΑ, πόλ. τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος ἐν τῇ Λευκανίᾳ τῆς Ἰταλίας ἐπὶ τοῦ Ἕλου ποταμοῦ, κατοικηθεῖσα ὑπὸ τῶν φυγόντων τὴν εἰς τοὺς Πέρσας ὑποδούλωσιν Φωκέων τῷ 536 π. Χ. Διὰ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐγένοντο πλουσιώτατοι. Ὑπῆρξε πατρὶς τῶν φιλοσόφων Ζήνωνος καὶ Παρμενίδου τῶν συστησάντων τὴν «Ἐλεατικὴν σχολήν». Σήμερον καλεῖται Κάστελ-α-μάρε δελλὰ Βρούκα.

ΕΛΕΑΖΑΡ, τοὐτέστιν ἑβραϊστὶ «βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ» ἀδελφὸς Ἰούδα τοῦ Μακκαβαίου. Κατά τινα μάχη κατ' Ἀντιόχου τοῦ Εὐπάτορος, ὥρμησε κατά τινος ἐλέφαντος ἐφ' οὗ ἐνόμιζε τὸν ἡγεμόνα τοῦτον, διεπέρασε τὴν κοιλίαν τοῦ ζώου διὰ τῆς σπάθης αὐτοῦ, καὶ ἐφονεύθη διὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ πτώσεως τοῦ ἐλέφαντος.—Γέρων σεβάσμιος μὴ στέρξας νὰ παραβιάσῃ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον ἐσθίων ἡμιόνειον κρέας καὶ ὑποστὰς τὸ μαρτύριον ἐν Ἀντιοχείᾳ ἢ ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ διαταγὴν Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς.—Ἀρχιερεὺς τῶν Ἰουδαίων, υἱὸς Ὀνία τοῦ Α' ἀναλαβὼν τὰ καθήκοντα ἀρχιερέως ἀντὶ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Ὀνία υἱοῦ Σίμωνος τοῦ Δικαίου. Οὗτος ἀπέστειλεν εἰς Πτολεμαῖον τὸν Φιλάδελφον τοὺς ἑβδομήκοντα ἑρμηνευτάς.

ΕΛΕΑΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ, ἑλληνικὴ φιλοσοφικὴ σχολή, ἧς ἀρχηγὸς ὑπῆρξε Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος συστήσας σχολὴν ἐν Ἐλέᾳ τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος. Μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν αὐτῆς ἀριθμοῦνται Παρμενίδης ὁ Ἐλεάτης, Ζήνων ὁ Ἐλεάτης καὶ Μέλισσος ὁ Σάμιος. Ἤρειτο τὴν ἰσχὺν τῶν αἰσθήσεων καὶ τῆς πείρας, μὴ πιστεύουσα εἰμὴ εἰς τὸν λόγον· ἑπομένως ἐθεώρει ἀδύνατον οἱανδήποτε μεταβολὴν καὶ ποικιλίαν, καὶ συνήνωνε τὰ πάντα εἰς ἓν μόνον ὂν ἀμετάβλητον· καὶ οὕτως ἔπιπτεν εἰς τὸν πανθεϊσμόν. Ὁ Mullach ἐδη-μοσίευσε Fragmenta Eleaticorum ἐν τῇ συνεχείᾳ Ὀκέλλου ταῦ Λευκανοῦ, ἐν Βερολίνῳ 1846. Ἀποδίδουσιν ἐνίοτε τὸ ὄνομα τῶν «Ἐλεατικῶν» εἰς τοὺς ἀτομολόγους φιλοσόφους, ὧν ὁ ἀρχηγὸς Λεύκιππος ὑποτίθεται ὅτι «ἐσπούδασεν» ἐν Ἐλέᾳ παρὰ τῷ Παρμενίδῃ. Τοιουτοτρόπως δὲ διαιροῦσιν «Ἐλεατικοὺς φυσικοὺς», ἤ ἀτομολογιστὰς καὶ «Ἐλεατικοὺς μεταφυσικοὺς» ἤ πανθεϊστάς.

ΕΛΕΙΜΙΩΤΑΙ, τὸ ΕΛΥΜΙΩΤΑΙ.

ΕΛΕΙΟΣ, υἱὸς τοῦ Περσέως καὶ τῆς Ἀνδρομέδας. Οὗτος λέγεται ὅτι ἔκτισε τὴν ἐν Λακωνίᾳ πόλιν Ἕλος, τὴν ὑποδουλωθεῖσαν ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν.

ΕΛΕΝΑ (ἀρχ.), κώμη τῆς Βελγικῆς Γαλλίας. Ἐν αὐτῇ οἱ Φράγκοι κατετροπώθησαν περὶ τὸ 447, ὑπὸ Μαϊοριανοῦ ὑποστρατήγου τοῦ Ἀετίου. Ἡ τοποθεσία αὐτῆς διαφιλονεικεῖται.

ΕΛΕΝΗ, θυγάτηρ κατὰ τὴν μυθολογίαν τοῦ Διὸς καὶ τῆς τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Τυνδάρεω συζύγου Λήδας, πρὸς ἣν προσῆλθεν ὁ Ζεὺς μεταμορφωθεὶς εἰς κύκνον· ἀδελφὴ τῆς Κλυταιμνήστρας, τοῦ Κάστορος καὶ τοῦ Πολυδεύκους. Περίφημος διὰ τὴν ἀπαράμιλλον αὐτῆς καλλονήν. Δωδεκαετὴς ἁνηρπάγη ὑπὸ τοῦ Θησέως ἐντὸς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, ὅπου ἐχόρευεν· ἀλλ' οἱ ἀδελφοὶ ἐπανήγαγον αὐτὴν εἰς τὴν πατρικὴν ἑστίαν. Πολλοὶ πανταχόθεν παρουσιάσθησαν μνηστῆρες ζητοῦντες νὰ νυμφευθῶσιν αὐτήν· ὁ Τυνδάρεως φοβηθεὶς μὴ παροργίσῃ τοὺς ἀποῤῥιφθησομένους ὥρκισεν ἅπαντας ὅτι θέλουσιν ὑπερασπισθῇ τὸν παρ' αὐτῆς προτιμηθησόμενον. Αὕτη ἐξελέξατο τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἀγαμέμνονος Μενέλαον, ὅστις νυμφευθεὶς αὐτὴν ἀνεκηρύχθη καὶ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης. Ὁ Πάρις υἱὸς τοῦ Πριάμου βασιλεύοντος τῆς Τροίας ἐλθὼν εἰς Σπάρτην κατὰ τινα ἀπουσίαν τοῦ Μενελάου ἐν Κρήτῃ, καὶ φιλοξενηθεὶς ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Μενελάου, ἥρπασε τὴν Ἑλένην, καὶ καταπλεύσας ἐνύμφευσε καὶ μετήγαγεν εἰς Τροίαν. Ἡ τοιαύτη ἁρπαγὴ τῆς ὡραιοτέρας τῶν γυναικῶν τῆς Ἑλλάδος, καὶ συζύγου ἑνὸς τῶν ἐπισημοτέρων βασιλέων, καὶ ὁ πρὸς τὸν Τυνδάρεων προηγουμένως δοθεὶς ὅρκος ἐκίνησαν ἅπαντας τοὺς τότε ἥρωας εἰς τὴν γενικὴν κατὰ τῆς Τροίας ἐκστρατείαν ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, καὶ οὕτω παρήχθη ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος καὶ ἡ περίφημος πολιορκία τῆς Τροίας ἡ διαρκέσασα ἐπὶ δέκα ἔτη. Φονευθέντος τοῦ Πάριδος ἐν καιρῷ τῆς πολιορκίας ὑπὸ τοῦ Φιλοκτήτου, ἐνυμφεύθη τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Δηΐφοβον· ἀλλὰ προδοὺς αὐτὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας, ἐσυγχωρήθη ὑπὸ τοῦ Μενελάου, ὅστις μετήγαγεν αὐτὴν εἰς Σπάρτην. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μενελάου ἐξορισθεῖσα τῆς Σπάρτης κατέφυγεν εἰς τὴν συγγενῆ αὐτῆς Πολυξὼ εἰς Ῥόδον, ἀλλ' αὕτη πορωργισμένη κατ' αὐτῆς ὡς αἰτίου τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, καθ' ὃν ἐφονεύθη ὁ σύζυγος αὐτῆς Τληπόλεμος, ἀπηγχόνισεν αὐτὴν ἐπί τινος δένδρου. Κατά τινα παράδοσιν ὁ Πάρις ἀνήρπασεν οὐχὶ τὴν Ἑλένην, ἀλλ' εἰκόνα αὐτῆς ἔργον τῶν θεῶν. τὴν δὲ Ἑλένην μετεκόμισεν ἡ Ἀθηνᾶ εἰς Αἴγυπτον, ὅπου ἐγένετο σύζυγος τοῦ Πρωτέως· ὁ Μενέλαος μετὰ τὴν ἅλωσιν καὶ καταστροφὴν τῆς Τροίας πληροφορηθεὶς τοῦτο μετέβη εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐξηγόρασεν αὐτήν. Καθ' Ὅμηρον δὲ ὁ Μενέλαος παραλαβὼν αὐτὴν ἐκ Τροίας καὶ ἐπιστρέφων εἰς Σπάρτην ἀπεπλανήθη καὶ ἔπεσεν εἰς τὰ παράλια τῆς Αἰγύπτου, ὅπου ὑπέστη πολλοὺς κινδύνους, καὶ μόλις μετὰ ὀκταετίαν ἠδυνήθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Σπάρτην. Ἔσχεν ἐκ τοῦ Μενελάου πρὶν ἀπέλθῃ εἰς Τροίαν θυγατέρα «Ἑρμιόνην», ἣν ἐνυμφεύθη ὕστερον ὁ Ὀρέστης, ἐκ δὲ τοῦ Πάριδος λέγεται ὅτι ἔσχε θυγατέρα «Ἑλένην», ἣν ἐφόνευσεν ἡ Ἐκάβη ὅτε ἐπορθεῖτο ἡ Τροία.

ΕΛΕΝΗ (ἁγία). Γεννηθεῖσα ἐν Δρεπάνῃ τῆς Βιθυνίας ἐξ ἀσήμων γονέων, ἐγένετο σύζυγος Κωνσταντίου τοῦ Χλωροῦ, ἐνῷ εἰσέτι οὗτος ἦτο ἀξιωματικὸς τῶν πραιτωριανῶν. Διεζεύχθη αὐτὴν ὁ Κωνστάντιος ὅτε ἐγένετο Καῖσαρ ὅπως νυμφευθῇ τὴν θυγατέρα τοῦ Μαξιμιανοῦ. Ἀλλ' ὁ υἱὸς της Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας, γενόμενος αὐτοκράτωρ ἀνηγόρευσεν αὐτὴν αὐτοκράτειραν, καὶ παρεχώρησεν αὐτῇ μεγάλην πίστωσιν ὅπως δαπανήσῃ ὅσα καὶ ὅπως ἤθελε. Ἐνεκολπώθη τὸν χριστιανισμὸν καὶ διὰ τῆς ἐπιῤῥοῆς της ἐμετρίασε πολλάκις τὸν χαρακτῆρα τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Τῷ 325 μεταβᾶσα εἰς Ἱεροσόλυμα ἀνήγειρεν ἐπὶ τοῦ ὄρους Γολγοθᾶ τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Τάφου. Ἐν τῇ ἀνασκαφῇ γενομένῃ κατὰ τὴν ἀνέγερσιν ταύτην ἀνεκαλύφθη ὁ Τίμιος Σταυρὸς τῇ 21 Μαΐου. Ἀπέθανεν ἐν Νικομηδείᾳ τῷ 327. Ἑορτάζεται μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τῇ 21 Μαΐου ἐν

τῇ ἀνατολικῇ ἐκκλησίᾳ· παρὰ δὲ δυτικοῖς τῇ 18 αὐγούστου.

ΕΛΕΝΗ, μικρὰ νῆσος ἀπέναντι τοῦ Σουνίου ἀκρωτηρίου τῆς Ἀττικῆς, πρότερον Κραναὴ καλουμένη, σήμερον δὲ Μακρονήσι. —Ἑτέρα νῆσος μικρὰ κειμένη ἐν τῷ Λακωνικῷ κόλπῳ.

ΕΛΕΝΗ (ΑΓΙΑ), νῆσος, ἴδ. ΑΓΙΑ ΕΛΕΝΗ.

ΕΛΕΝΟΣ, υἱὸς τοῦ βασιλέως Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης, περίφημος μάντις καὶ εἷς τῶν ἀνδρειοτέρων ἡρώων τῆς Τροίας. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατήντησε δοῦλος τοῦ Πύρρου, ὅστις ἀπήγαγεν αὐτὸν εἰς Ἤπειρον. Ὁ Πύρρος ἀγαπήσας αὐτόν, καθ' ὃ πολλάκις προφητεύσαντα τὰ μέλλοντα, παρεχώρησεν αὐτῷ πρὸς ἀνταμοιβὴν σύζυγον τὴν Ἀνδρομάχην, ἣν προηγουμένως εἶχε νυμφευθῇ ὁ ἴδιος, καὶ ἀποθνήσκων κατέλιπεν αὐτῷ μέρος τοῦ ἑαυτοῦ Κράτους ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Μολοσσῶν, ὅπου διέμεινεν ἡγεμὼν μέχρι θανάτου.

ΕΛΕΟΝΩΡΑ ΤΗΣ ΓΟΥ-ΙΕΝΝΗΣ, θυγάτηρ καὶ κληρονόμος τοῦ Γουλιέλμου Γ', τελευταίου δουκὸς τῆς Ἀκυτανίας, γενν. τῷ 1122, ἀπόθαν. τῷ 1203. Ἐνυμφεύθη τῷ 1137 τὸν υἱὸν Λουδοβίκου τοῦ Παχέως, γενόμενον ἐντὸς βραχυτάτου διαστήματος βασιλέα ὑπὸ τὸ ὄνομα Λουδοβίκου Ζ' τοῦ νεωτέρου, καὶ προσήνεγκεν αὐτῷ προῖκα τὸ Ποατοὺ, τὴν Σαιντόνγην, τὴν Γουιέννην καὶ τὴν Γασκωνίαν. Ἀκολουθήσασα αὐτὸν εἰς τὴν δευτέραν σταυροφορίαν τῷ 1147, τοιοῦτον ἔδωκε σκάνδαλον ἐν Ἀντιοχείᾳ ἕνεκα τῆς ἐλαφρότητος τῆς διαγωγῆς αὐτῆς καὶ τῆς ἐπιθυμίας τῶν ἡδονῶν ὥστε ἤθελεν ἐντοτε διαζευχθῇ αὐτὴν ὁ βασιλεὺς, ἐὰν δὲν ἠναντιοῦτο εἰς τοῦτο ὁ ὑπουργὸς Σύγερ. Ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὑπουργοῦ τούτου, ὁ Λουδοβίκος Ζ' κατώρθωσε νὰ κηρυχθῇ τὸ διαζύγιον ὑπὸ τῆς ἐν Beaugency συνόδου τῷ 1152. Μετὰ 2 ἑβδομάδας ἐνυμφεύθη τὸν Ἑρρίκον Πλανταγενίτον κόμητα Anjou καὶ δοῦκα Νορμανδίας γενόμενον τῷ 1154 βασιλέα τῆς Ἀγγλίας, ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἑρρίκου Β' καὶ προσήνεγκεν αὐτῷ τὰς ἐπαρχίας τῆς Ἀκυτανίας. Ἄλλας ταραχὰς παρήγαγεν εἰς τὴν νέαν αὐτῆς οἰκογένειαν, ἐδολοφόνησε τὴν Ῥοσαμόνδην, κυρίαν τῆς αὐλῆς ἣν ἐζήλευε, παρωρίσθη ἀπὸ τοῦ 1173 μέχρι τοῦ 1189 εἰς τὸν πύργον Woodstock καὶ διήγειρε τοὺς υἱοὺς αὐτῆς κατὰ τοῦ συζύγου της. Ἀπαλλαγεῖσα διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Ἑρρίκου Β' διώκησε τὴν Ἀγγλίαν κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Ῥιχάρδου τοῦ Λεοντοκάρδου, καὶ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ ἀπεσύρθη τῷ 1194 εἰς τὴν Fontevrault, ὅπου ἀπέθανε. Αὕτη εἶναι ἡ τάξιν τῶν «Συνηθειῶν τῆς Ὀλερὸν» περιέργου μνημείου τοῦ ναττικοῦ δικαίου κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα. Σώζονται ἐν Rymer πολλαὶ αὐτῆς ἐπιστολαὶ πρὸς τὸν Πάπαν Κελεστῖνον Δ' χρονολογούμεναι ἀπὸ τοῦ 1193 καὶ ἀποδιδόμεναι εἰς τὸν γραμματέα αὐτῆς Πέτραν δὲ Blois.

ΕΛΕΟΝΩΡΑ ΤΗΣ ΠΡΟΒΙΓΚΙΑΣ (Ἀγία), θυγάτηρ τοῦ κόμητος Ῥαϋμόνδου-Βερεγγέρου Ε' ἐνυμφεύθη Ἑρρίκον τὸν Γ' βασιλέα τῆς Ἀγγλίας καὶ ἐφημίσθη διὰ τὴν εὐσέβειαν αὐτῆς. Χηρεύσασα τῷ 1272 ἀπεσύρθη εἰς τὴν μονὴν τῆς Ἀμβρεσβουρὺ, ὅπου ἀπέθανε τῷ 1292. Ἑορτάζεται παρὰ δυτικοῖς τῇ 1 ἰουλίου.

ΕΛΕΟΝΩΡΑ ΔΕ ΓΟΥΖΜΑΝ, κυρία ἱσπανίς, χήρα τοῦ δὸν Ἰωάννου δὲ Βιλάσκο, ἐνέπνευσε ζωηρὸν πάθος εἰς τὸν βασιλέα τῆς Καστιλλίας Ἀλφόνσον ΙΑ' ἐξ οὗ ἔσχε δύο τέκνα, ὧν ὁ εἷς Ἑρρῖκος τῆς Τρανσταμάρης ἀνέβη βραδύτερον ἐπὶ τοῦ θρόνου. Ἀπήλαυσε πίστωσιν καὶ τιμὰς ἀνηκούσας εἰς τὴν βασίλισσαν Κωνσταντίαν τῆς Πορτογαλλίας. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλφόνσου 1350 ἀπηγχονίσθη ἐν Σεβίλλῃ κατὰ διαταγὴν καὶ ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς Κωνσταντίας καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Πέτρου τοῦ Σκληροῦ.

ΕΛΕΟΝΩΡΑ ΤΕΛΕΖ, κυρία πορτογαλλὶς τὴν ὁποίαν ἠγάπησε τοσοῦτον ὁ βασιλεὺς Φερδινάνδος ὥστε διέζευξεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς δὸν Ζουὰν δ' Ἀκούνχα καὶ ἀνεκήρυξε βασίλισσαν τῷ 1371. Ἡ τυραννικὴ αὐτῆς ἐξουσία, αἱ ἀνόητοι ἀσωτεῖαι καὶ ἡ διεφθαρμένη διαγωγὴ διήγειραν μεγίστην δυσαρέσκειαν ἐκραγεῖσαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Φερδινάνδου 1383. Ὁ ἐνοσούμενος αὐτῆς δὸν Ζουὰν Ἀνδεῖρο ἐφονεύθη ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Ἰνφάντου δὸν Ζουὰν ἀδελφοῦ τοῦ ἀποθανόντος βασιλέως. Ὀβασιλεὺς τῆς Καστιλλίας, γαμβρὸς αὐτῆς, οὗτινος ἐξητήσατο τὴν βοήθειαν ὡδήγησεν αὐτὴν εἰς τὸ μοναστήριον Τορδεσίλλης, ὅπου ἀπέθανε τῷ 1405.

ΕΛΕΟΝΩΡΑ ΤΗΣ ΚΑΣΤΙΛΛΙΑΣ, θυγάτηρ Ἑρρίκου βασιλέως τῆς Καστιλλίας, ἐνυμφεύθη τῷ 1375 τὸν πρίγκηπα τῆς Ναβάρρας Κάραλον τὸν Εὐγενῆ γενόμενον βασιλέα τῷ 1384. Ἕνεκα τοῦ ἐλαφροῦ αὐτῆς χαρακτῆρος ἐδιχονόησε τάχιστα πρὸς τὸν σύζυγόν της, ἀπεσύρθη εἰς τὴν Καστιλλίαν παρὰ τῷ βασιλεῖ Ἑρρίκῳ Γ' ἀνεψιῷ αὐτῆς, ἐμηχανούργησε στάσεις κατ' αὐτοῦ, συνελήφθη ἐν τῷ πύργῳ Ῥία καὶ ἀπετάλη εἰς τὸν σύζυγον αὐτῆς τῷ 1395. Οὗτος ἐδέξατο αὐτὴν μετὰ τιμῆς καὶ μάλιστα τῷ ἐνεπιστεύθη τὴν διοίκησιν τῶν κρατούς κατά τινα παρεύγησιν εἰς

τὴν αὐλὴν τῆς Γαλλίας τῷ 1403. Ἀπέθανε τῷ 1416.

ΕΛΕΟΝΟΡΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ, πρεσβυτέρα ἀδελφὴ Καρόλου τοῦ Πέμπτου, γεν. ἐν Λουβαΐνῃ τῷ 1498 ἐκ Φιλλίππου τοῦ ὡραίου καὶ Ἰωάννης τῆς παράφρονος, ἐνυμφεύθη τῷ 1519 Ἐμμανουὴλ τὸν Εὐτυχῆ βασιλέα τῆς Πορτογαλίας ἀποθανόντα τῷ 1521 ἐνυμφεύθη τὸ δεύτερον τῷ 1530 Φραγκίσκον Α' τῆς Γαλλίας. Ἄνευ ἐπιῤῥοῆς καὶ ἄνευ τέκνων ἐκ τοῦ δευτέρου γάμου, διέμεινεν ἐν Γαλλίᾳ μόνον μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Φραγκίσκου, τῷ 1547 ἀπεσύρθη εἰς τὰς Κάτω Χώρας, ἔπειτα εἰς Ἱσπανίαν τῷ 1556, καὶ ἀπέθανεν ἐν Ταλαβέρᾳ τῷ 1558.

ΕΛΕΟΣ, Θεότης παρ' Ἀθηναίοις, τῆς ὁποίας ὁ ναὸς ἔκειτο ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἀθηνῶν. Εἰς αὐτὸν κατέφευγον πολλοὶ δυστυχεῖς καὶ καταδιωκόμενοι ζητοῦντες ἔλεος καὶ βοήθειαν παρὰ τῶν πολιτῶν.

ΕΛΕΟΣ, Νῆσος μικρὰ τῆς Ἀσίας κειμένη ἀπέναντι τῆς πόλεως Μιλήτου.

ΕΛΕΟΥΣ=ΕΛΑΙΟΥΣ(τὸ. τὴν λέξιν ταύτην).

ΕΛΕΟΥΣΑ, Νῆσος μικρὰ ἀπέναντι τῶν δυτικῶν παραλίων τῆς Ἀττικῆς. Σήμερον Ἐλίσα. — Νῆσος τῆς Μικρᾶς Ἀσίας πλησίον τῶν παραλίων τῆς Κιλικίας ἔχουσα ἐπ' αὐτῆς πόλιν τὴν Σεβαστήν. Στραβ.—Νῆσος μικρὰ πλησίον τῆς Ῥόδου Πτολ.

ΕΛΕΠΟΛΙΣ, Μέγας ὀρθογώνιος πύργος ἐκ ξύλου, χρησιμεύων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις κατὰ τὰς πολιορκίας τῶν πόλεων· εἶχε πλευρὰν 30 μέχρι 50 ποδῶν (8,89 μέτρα μέχρι 14,81) ἦτο ὑψηλότερα τῶν τειχῶν τῆς πολιορκουμένης πόλεως, εἶχε πολλὰς ὀροφὰς, καὶ ἐνίοτε γεφύρας, αἵτινες ἐῤῥίπτοντο ἐπὶ τοῦ τείχους ὅπως εἰσαγάγωσι τοὺς πολιορκοῦντας εἰς τὰ ὀχυρώματα. Κατεσκευασμένη ἐπὶ δυνατοῦ ἀνδήρου ξυλίνου ἀνεβιβάζετο ἐπὶ πολλῶν τροχῶν, καὶ ὡθεῖτο πλησίον τῶν τειχῶν ὅσον ἤθελέ τις. Ἦτο ῥαιόμενον κινητὸν φέρον ἐπὶ τοῦ ἰσοπέδου αὐτοῦ κριὸν ὅπως προξενήσῃ ῥήγματα. Αἱ ἐξωτερικαὶ αὐτῆς πλευραὶ ἦσαν κεκαλυμμέναι ὑπὸ ἀκατεργάστων δερμάτων, ἢ ὑπὸ μαλλίνων σκεπασμάτων, ἢ ἐξ οἰσοῦ πρασίνου ἠλειμμένου διὰ πηλοῦ πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ τοῦ πυρὸς, δι' οὗ οἱ ἐν τῷ ῥαιομένῳ πρασπάθουν νὰ πυρπολήσωσιν αὐτήν. Ὅτε ἔσβαινεν ἡ Ἑλέπολις ὑπὸ τὰ τείχη τοῦ ἐχθροῦ ῥαιομένου, ἡ πόλις δὲν ἠδύνατο πλέον ἐπὶ πολὺ νὰ ἀντιστῇ — Τὸ ἔτυμον τῆς λέξεως εἶναι ἐκ τοῦ ἑλεῖν καὶ πόλις καὶ σημαίνει ἡ κυριεύουσα τὴν πόλιν.

ΕΛΕΥΘΕΡΑΙ, πόλ. τῆς Ἀττικῆς παρὰ τὰ μεθόρια τῆς Βοιωτίας, πρότερον ἀνήκουσα εἰς τὴν χώραν ταύτην.—Πόλις τῆς Κρήτης πρὸς Δ τῆς Γορτύνης ἐπίσημος ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, θεὰ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι.—Πηγὴ παρὰ τὸ Ἄργος ὅθεν ἤντλουν αἱ ἱέρειαι τῆς Ἥρας τὸ διὰ τὰς θυσίας ὡριαμένον ὕδωρ.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, ἑορτὴ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἑορταζομένη κατ' ἀρχὰς μὲν κατὰ πενταετίαν, ὕστερον δὲ κατ' ἔτος τῇ 6 τοῦ μαιμακτηριῶνος ἐν τῇ πεδιάδι τῶν Πλαταιῶν πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἐν Πλαταιαῖς μάχης (479 π. Χ), καθ' ἣν ἐξησφαλίσθη ἡ ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος. Κατ' αὐτὴν ἐθυσιάζοντο μέλανες ταῦροι εἰς τὸν Ἐλευθέριον Δία καὶ εἰς τὸν Καταχθόνιον Ἑρμῆν, ἐξεφωνοῦντο πανηγυρικοὶ λόγοι, ἐγίνοντο σπονδαὶ ἐπὶ τοῦ τάφου τῶν ὑπὲρ ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος ἀποθανόντων ἡρώων καὶ συνεκροτοῦντο ἀγῶνες. —Τὸ ὄνομα τοῦτο ἐδίδετο καὶ εἰς τὰς εὐθυμίας τὰς ὁποίας ἔκαμνον οἱ ἀπελευθερούμενοι ἑορτάζοντες τὴν ἡμέραν τῆς χειραφετήσεως αὐτῶν.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Βάκχου.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ (Ἅγιος), Ῥωμαῖος τὴν πατρίδα· μικρὸς τὴν ἡλικίαν ἀπορφανισθεὶς πατρὸς προσηνέχθη ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀνθίας εἰς τὸν τῆς Ῥώμης ἐπίσκοπον Ἀνίκητον καὶ ἐκπαιδευθεὶς τὰ ἱερὰ γράμματα νεώτατος τὴν ἡλικίαν κατέστη ἐπίσκοπος τοῦ Ἰλλυρικοῦ καὶ πολλοὺς ἐπέστρεψεν εἰς τὸν χριστιανισμόν. Ἐμαρτύρησεν ἐπὶ Ἀδριανοῦ περὶ τὸ 226. Ἑορτάζεται ὑπὸ τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας τῇ 15 δεκεμβρίου.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ (ἅγιος), πάπας τῆς Ῥώμης 177—192 καταπολεμήσας τὰς πλάνας τῶν Βαλεντινιανῶν καὶ τῶν Μοντανιστῶν, καὶ ἀποστείλας ἱεραποστόλους εἰς τὴν Μεγάλην Βρετανίαν κατ' αἴτησιν τοῦ βασιλέως Λουκίου. Ἑορτάζεται παρὰ τοῖς δυτικοῖς τῇ 26 μαΐου.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ (Ἅγ.), διάκονος σύντροφος τοῦ Ἁγίου Διονυσίου καὶ τοῦ Ἁγίου Ῥουστίκου, ὁπαδὸς τὸ μαρτύριον μετὰ τῶν συντρόφων αὐτοῦ τῷ 372. Ἑορτάζεται παρὰ τοῖς δυτικοῖς τῇ 9 ὀκτωβρίου.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ (Ἅγ.), ἐπίσκοπος Τουρναὶ εἷς τῶν πρώτων τῶν διαδοσάντων τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν ἐν τῇ βελγικῇ Γαλλίᾳ. Δέκα ἔτη πρὸ τῆς βαπτίσεως τοῦ Χλοδοβίκου προσηλύτιζεν εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν μέγαν ἀριθμὸν βαρβάρων. Ὑπέστη τὸ μαρτύριον τῷ 532. Ἑορτάζεται παρὰ τοῖς δυτικοῖς τῇ 20 φεβρουαρίου.

ΑΠΟΨΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Ἀργοστόλιον (τ. Δ.)

ΕΛΕΥΘΕΡΙΣ, βρέχος ἐν Βοιωτίᾳ παρὰ τὰς Ἐλευθεράς.

ΕΛΕΥΘΕΡΟ-ΛΑΚΩΝΕΣ, λαὸς τῆς Λακωνίας ἐπὶ τῆς ΝΔ παραλίας. Ἐκλήθησαν οὕτω ὡς ἀπαλλαγέντες παρὰ τοῦ Αὐγούστου τῆς κυριαρχίας τῆς Σπάρτης. Ἐν αὐτῇ περιλαμβάνεται τὸ Γύθειον καὶ τὰ Λεῦκτρα. Σήμερον κατέχουσι τὴν χώραν ταύτην οἱ «Μανιάται».

ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΣ, ἐπίσημος πόλις τῆς Ἰουδαϊκῆς Παλαιστίνης ἐν τῇ φυλῇ τοῦ Δὰν πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Γὰθ μεταξὺ Ἱεροσολύμων καὶ Ἀσκάλωνος.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ, εἷς τῶν Κουρητῶν, ἀφ' οὗ κατὰ Στέφανον τὸν Βυζάντιον ἐκλήθη ἡ πόλις Ἐλευθεραὶ ἐν Βοιωτίᾳ.

ΕΛΕΥΘΗΡ, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Αἰθούσης θυγατρὸς τῆς Ἀλκυόνης. Οὗτος λέγεται κτίσας τὴν πόλιν Ἐλευθερὰς ἐν Βοιωτίᾳ.

ΕΛΕΥΘΗΡ, παρ' Ἡσιόδῳ αἱ Ἐλευθεραὶ τῆς Βοιωτίας.

ΕΛΕΥΘΩ καὶ ΕΛΕΥΘΕΙΑ=ΕΙΛΕΙΘΥΙΑ.

ΕΛΕΥΣΙΝΙΑ, ἑορτὴ τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Περσεφόνης ἑορταζομένη κατ' ἔτος κατὰ τὸν Βοηδρομιῶνα ἐν Ἐλευσῖνι. Διήρκει 9 ἡμέρας ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ βασιλείως ἑνὸς τῶν ἐννέα ἀρχόντων καὶ 4 ἄλλων ἀρχόντων ἐκλεγομένων ὑπὸ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἑορτῆς ταύτης οὐδεὶς ἐφυλακίζετο ἢ ἐκακοποιεῖτο. Ἕκαστος πολίτης ὤφειλε πεζὸς νὰ μεταβῇ ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Ἐλευσῖνα. Ἴδ. ΔΗΜΗΤΡΑ

ΕΛΕΥΣΙΣ ἢ σπανίως ΕΛΕΥΣΙΝ, δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων εἰς τὴν Ἱπποθοοντίδα φυλὴν περιέχων πόλιν τὴν Ἐλευσῖνα.

ΕΛΕΥΣΙΣ, μία τῶν ἀρχαιοτάτων πόλεων τῆς Ἀττικῆς πρὸς τὰ ΒΔ τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ βάχεως λόφου ἀπέναντι τῆς Σαλαμῖνος. Ὠνομάσθη οὕτω ἀπὸ Ἐλευσῖνος υἱοῦ τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Δαείρης ἢ κατ' ἄλλους τοῦ Ὠγύγου. Αὐτόθι ὑπῆρχεν ὁ ναὸς τῆς Ἐλευσινίας Δήμητρος καὶ ὁ μυστικὸς βωμὸς δεχόμενος τοσοῦτον πλῆθος ὅσον καὶ τὸ θέατρον καὶ κατασκευασθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰκτίνου τοῦ οἰκοδομήσαντος καὶ τὸν Παρθενῶνα τῶν Ἀθηνῶν. Ἐντεῦθεν ἤγοντο τὰ Ἐλευσίνια (ἴδε τὴν λέξιν). Πρὸ τοῦ ναοῦ τοῦ κτισθέντος ὑπὸ τοῦ Ἰκτίνου ὑπῆρχεν ἕτερος ἀρχαιότερος λιθλαστηθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Κλεομένους τῷ 508 π. Χ., καὶ πυρποληθεὶς ὑπὸ τῶν Περσῶν τῷ 480. Ὑπῆρχον ἕτεροι τρεῖς ναοὶ Τριπολέμου, Προπολαίας Ἀρτέμιδος καὶ Ποσειδῶνος Πατρός. Καὶ γράφει δὲ ὑπῆρχε Καλλίχορον καλούμενον ἔνθα πρῶτον αἱ γυναῖκες ἐφόνευσαν ἄνδρας πρὸς τὴν Δήμητραν. Ὁ Εὔμολπος ἐλθὼν ἐκ Θρᾴκης καὶ κυριεύσας τὴν Ἀττικὴν ἐπὶ Ἐρεχθέως κατέστη ἡγεμὼν τῆς Ἐλευσῖνος. Γενομένης μάχης μεταξὺ Ἐλευσινίων καὶ Ἀθηναίων ἀπέθανεν ὁ Ἐρευχθεὺς καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Εὐμόλπου Ἰμμάρατος. Τότε συνωμολογήθη εἰρήνη, καθ' ἣν οἱ Ἐλευσίνιοι ἐγένοντο μὲν ὑπήκοοι τῶν Ἀθηναίων, εἶχον ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ τελῶσιν ἰδίως τὰ μυστήρια, ὁ δὲ Εὔμολπος καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ νὰ πράττωσι τὰ ἀπαιτούμενα ἱερά· ὥστε οἱ Εὐμολπίδαι ἦσαν οἱ ἱεροφάνται τῶν Ἐλευσινίων. Πρὸ τοῦ Θησέως ἦτο μία τῶν δώδεκα πόλεων, ἃς συνήνωσεν ὁ Θησεύς. Ἡ πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἄρκτον τῆς Ἐλευσῖνος εὐρυρος πεδιὰς ἐκαλεῖτο Θριάσιον πεδίον καὶ ἐξετείνετο μέχρι τῆς Μεγαρίδος. ἡ δὲ ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Ἐλευσῖνα ἄγουσα ὁδὸς ἐκαλεῖτο ἱερὰ ὁδός. Ἡ θέσις τῆς πόλεως ἦτο ἀξιόλογος διότι δι' αὐτῆς διήρχετο ἡ πάροδος ἡ ἄγουσα διὰ τοῦ αἰγιαλοῦ εἰς Μέγαρα καὶ ἡ συντομωτέρα ὁδὸς μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου· ἀλλ' ὑπάσχεν ἐξ ἐλείψεως ποτίμου ὕδατος, τῆς γειτνιάσεως γῆς βαθείας καὶ τελματώδους καὶ τῆς κατὰ καιροὺς συμβαινούσης πλημμύρας τοῦ Κηφισσοῦ, μικροῦ ποταμοῦ ῥέοντος παρὰ τὴν πόλιν. Ἡ Ἐλευσὶς διετήρησε τὴν ἐπισημότητα αὐτῆς καὶ ἐπὶ τῆς ῥωμαϊκῆς κυριαρχίας ὅτε πολλοὶ τῶν ἐπισήμων Ῥωμαίων μετέβαινον εἰς Ἀθήνας πρὸς σπουδὴν τῆς φιλοσοφίας καὶ ἐμυοῦντο εἰς τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια. Ἕνεκα τούτου κατὰ τὴν Γ' καὶ Δ' ἑκατονταετηρίδα εἶχε πολυαρίθμους κατοίκους καὶ ἦτο ἀξία λόγου ὅτε κατὰ τὸ 396 μ. Χ ἐκυριεύθη δολίως ὑπὸ τῶν Γότθων τοῦ Ἀλαρίχου. Μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς εἰδωλολατρείας κατέπεσε τάχιστα. —Ἤδη εἶναι χωρίον ἄστεγον, ἄνυδρον, ἄχαρι καὶ νοσῶδες. Σώζονται πολλὰ καὶ ἀξιόλογα λείψανα τοῦ ναοῦ τῆς Δήμητρος ὡς καὶ τῶν ἄλλων ναῶν καὶ δημοσίων οἰκοδομῶν· ἐν τῇ πεδιάδι πρὸς Β σώζονται λείψανα δύο ἀρχαίων χωμάτων, πρὸς Ν δὲ πύργος τῆς ἐποχῆς τοῦ μέσου αἰῶνος καὶ ἕτερος τῆς αὐτῆς ἐποχῆς ᾠκοδομημένος ἐπὶ τῶν θεμελίων τοῦ ἀρχαίου τείχους. Ὑπάρχει αὐτόθι σταθμὸς τελωνειακὸς καὶ δύο δημοτικὰ σχολεῖα καὶ εἰρηνοδικεῖον. Ἐνῷ δὲ ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἡ Ἐλευσὶς ἦτο ἐκ τῶν δήμων τῆς Ἀττικῆς ἤδη ἀποτελεῖ μέρος τῆς ἐπαρχίας Μεγαρίδος.

ΕΛΕΦΑΝΤΑ ἢ ΓΑΡΙΠΟΥΡ, νῆσος τοῦ κόλπου τῆς Βομβάης (Ἰνδικὴ θάλασσα) ἐν τατς ἀγγλικαῖς χώραις τῶν Ἰνδιῶν 9 χιλιόμ. πρὸς Α τῆς Βομβάης· περιφέρεια 9 χιλιαμ. Ὑπόγειος ναὸς ἐγγεγλυμμένος ἐπ βράχου ἔχων βά-

ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΚΤΗΜΑ
Αρχοντολόγιον (Π.Π.Ι.Α.)

θος 39 μέτρων καὶ πλάτος 40, οὗτινος ὁ θόλος πολυτελῶς ἐγγεγλυμμένος ὑποστηρίζεται ὑπὸ 49 στηλῶν στοιχηδὸν κειμένων. Ἐν τῇ ἄκρᾳ τοῦ κεντρικοῦ νάρθηκος κολοσσαῖον ἄγαλμα τῆς τριαδικῆς θεότητος τῶν Ἰνδῶν, καὶ ἐπὶ τῆς καθέτου τοῦ ὑπογείου ἁγιαστήριον κεκοσμημένον δι' ἄλλων γιγαντίων ἀγαλμάτων.

ΕΛΕΦΑΝΤΕΣ ΠΟΛΕΜΙΚΟΙ. Τὰ ζῶα ταῦτα ἔλαβον οὐσιώδες μέρος εἰς τοὺς πολέμους τῶν ἀρχαίων. Ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων οἱ Ἰνδοὶ ἐθεώρουν αὐτὰ ὡς τὴν κυριωτέραν δύναμιν τοῦ στρατοῦ αὐτῶν· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἄρχεται ἡ στρατιωτικὴ ἱστορία τῶν ἐλεφάντων. Οἱ Πτολεμαῖοι καὶ οἱ Σελευκίδαι ἔκαμαν χρῆσιν αὐτῶν· ὁ Ἀντίπατρος ὡδήγησεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ὁ Πύρρος εἰς τὴν Ἰταλίαν· οἱ Ῥωμαῖοι μετεχειρίσθησαν αὐτοὺς κατὰ πρῶτον ἐν τῷ κατὰ Φιλίππου τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας πολέμῳ. Αἱ ἐξ αὐτῶν ὑπηρεσίαι προήρχοντο ἐκ τοῦ τρόμου ὃν ἐπροξένουν πάντοτε μὲν εἰς τοὺς ἵππους κατὰ πρώτην δὲ καὶ δευτέραν φορὰν καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἡ θέα αὐτῶν, αἱ κραυγαὶ καὶ ἡ ὁσμή· μετεχειρίζοντο αὐτοὺς πρὸς διάρρηξιν τῶν ἐχθρικῶν γραμμῶν καὶ καταστροφὴν αὐτῶν. Οἱ ἐλέφαντες ἦσαν τόσον τρομεροὶ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην καθ' ὅσον ἐπολέμουν διὰ τῶν ὀδόντων αὐτῶν ὡπλισμένων ἐνίοτε διὰ χαλιβδίνων αἰχμῶν καὶ διὰ τῆς προβοσκίδος, ἀναστρέφοντες, ἀνυψοῦντες, πίπτοντες τοὺς στρατιώτας καὶ κατασπαράσσοντες ὑπὸ τοὺς πόδας. Ἔχοντες κλίσιν εἰς τὸ καταστρέφειν, ἐχρησίμευον εἰς τὴν προσβολὴν ὀχυρωμάτων, ἐκριζοῦντες τὰ ῥύφρακτρα στρατοπέδου καὶ τὰς ἐπάλξεις τείχους. Τὸ ὄφελος ἀνάστημα αὐτῶν ἐχρησίμευεν εἰς τὰς πολιορκίας, καθ' ὅσον ἀνεβίβαζον ἐπὶ τῆς βάχεως αὐτῶν πύργους πλήρεις μαχητῶν, οἵτινες εὑρισκόμενοι εἰς ὀφελίτερον μέρος ἠδύναντο εὐκολώτερον νὰ ἀναβῶσιν ἐπὶ τῶν τειχῶν ἢ νὰ ἀποδιώξωσι τοὺς ὑπερασπιστὰς αὐτῶν. Προσέτι ἀνεβίβαζον ἐπὶ τῆς βάχεως αὐτῶν μηχανὰς πολιορκητικάς, βελοστάσεις καὶ καταπέλτας. Προεγύμναζον αὐτοὺς ἐπὶ πολὺν χρόνον εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ὁδηγοῦντες εἰς τὴν μάχην ἠρέθιζον μεθύοντες διὰ μεθυστικοῦ ποτοῦ. Ἐτίθεντο συνήθως εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν ἀπέχοντες ἀπ' ἀλλήλων κατὰ 40 ἢ 50 βήματα. Ἐν τῷ στρατῷ ἐσχημάτιζον μίαν ἢ πολλὰς ἑνωμοτίας ἐξ 64 ζώων ἑκάστην, καὶ ὑπεδιαιροῦμεν ταύτην εἰς ἡμιενωμοτίαν, τέταρτον, ὄγδοον, καὶ ἑκατὸν ἕκτην ἑνωμοτίας, ἔχοντες τοὺς «ἐλεφαντάρχας» αὐτῶν, καὶ ἕκαστος ἐλέφας τὸν ὁδηγόν του ἐπιβαίνοντα ἐπὶ τὸν λαιμὸν αὐτοῦ καὶ ὁδηγοῦντα διὰ τῆς φωνῆς ἢ διὰ σιδηροῦ κέντρου ἔχοντος μῆκος ἑνὸς ποδός. Ἐπειδὴ τὸ δέρμα τοῦ ἐλέφαντος εἶναι παχὺ, δὲν ἐτιτρώσκετο εὐκόλως, οὐχ ἧττον ἐσκέπαζον τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ διὰ σιδηρῶν πλακῶν, καὶ ἐνίοτε ἐθωράκιζον αὐτὸν ἐξ ὁλοκλήρου.—Πρὸς ἄμυναν κατ' αὐτῶν οἱ Ῥωμαῖοι μετεχειρίζοντο τοὺς εὐζώνους, οἵτινες ἐκέντων αὐτοὺς πανταχόθεν ἕως ἄλλοι στρατιῶται διηύθυνον τὰ βέλη αὐτῶν κατὰ τῶν ὁδηγῶν, διότι τὸ ζῶον ἄνευ ὁδηγοῦ συνελαμβάνετο εὐκόλως· προσέτι μετεχειρίζοντο τοὺς «καταφράκτας», οἵτινες δυνάμενοι ἀτιμωρητεὶ νὰ πλησιάζωσι τὸ ζῶον, προσέβαλλον αὐτὸ εἰς τὴν κοιλίαν, εἰς τὰς μασχάλας, εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ προσεπάθουν νὰ κόψωσι τὴν προβοσκίδα ἢ τὰ γόνατα, νὰ διευθύνωσι μικρὰς βελοστάσεις κατ' αὐτῶν, νὰ ῥίπτωσιν ἐπὶ τῶν λαγώνων αὐτῶν ἄδρας πυριφλεγεῖς, νὰ κατατρομάξωσιν αὐτοὺς διὰ μεγάλου κρότου σάλπιγγος ἢ διὰ τῶν κραυγῶν χοίρου, νὰ ῥίψωσιν αὐτοὺς ἐντὸς χανδάκων κεκαλυμμένων, ἢ νὰ ἐλκύσωσιν εἰς μέρη ὅπου νὰ περικυκλωθῶσιν ὑπὸ λογχῶν καὶ ἀσπίδων.—Οἱ ἐπισημότεροι πολεμισταὶ τῆς ἀρχαιότητος μικρὰν ἔκαμνον χρῆσιν τῶν ἐλεφάντων· ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὁ Καῖσαρ ἐθεώρουν αὐτοὺς μᾶλλον ἐπικινδύνους εἰς τὸν στρατὸν ἐν ᾧ εὑρίσκοντο ἢ εἰς τὸν ἐχθρικὸν, καθόσον εὐκόλως κατετρομάζοντο, καὶ αἱ πληγαὶ καθίσταν αὐτοὺς μανιώδεις, ὥστε νὰ ἐπιφέρωσι τὴν ἀταξίαν καὶ τὴν καταστροφὴν εἰς τὸν ἴδιον ἑαυτῶν στρατόν. Ἡ πεῖρα τοῦ δευτέρου Καρχηδονιακοῦ πολέμου, καθ' ὃν οἱ Καρχηδόνιοι συνεχῶς εἶχον ἐλέφαντας ἐπεβεβαίωσε τὴν ἰδέαν τῶν Ῥωμαίων ὅτι μικρὰ εἶναι ἡ ἐξ αὐτῶν ὠφέλεια. Διὰ τοῦτο δὲν μετεχειρίσθησαν αὐτοὺς οὔτε κατὰ τῶν Ἀλλοβρήγων, οὔτε κατὰ τῶν Ἀλβερνῶν, οὔτε κατὰ τῶν Κίμβρων, οὔτε κατὰ τοῦ Μιθριδάτου. Κατὰ τὴν μάχην τῆς Θάψου καίτοι τοῦ Σκηπίωνος παρουσιάσαντος 64 ἐλέφαντας, ὁ Καῖσαρ ἐνίκησεν αὐτόν. Ἔκτοτε δὲν ἀναφαίνονται τὰ ζῶα ταῦτα ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης εἰμὴ μετὰ τρεῖς αἰῶνας ἐν τοῖς στρατοῖς τῶν σασανιδῶν βασιλέων.—Ἐν τῇ Ἰνδικῇ οἱ νεώτεροι ἡγεμόνες διατήρουν μέγαν ἀριθμὸν πολεμικῶν ἐλεφάντων. Τῷ 1739 ὅτε ὁ Ναδὶρ-Σὰχ εἰσῆλασεν εἰς τὸ Ἰνδοστὰν, ὁ Μωχαμὲτ εἶχε μέγαν ἀριθμὸν ἐν τῷ στρατῷ. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους οἱ Ἰνδοὶ ἀντελήφθησαν τὸ ἀνωφελὲς καὶ τὸ ἐπικίνδυνον τῶν ζώων τούτων ἀπέναντι τῶν παρώλων ὅπλων καὶ τῆς τακτικῆς τῶν Εὐρωπαίων. Ἔκτοτε ἀναφαίνονται ἐν τῷ πο-

λέμφ μόνον ὡς ζῶα ἐφ' ὧν ἀναβαίνουσιν οἱ βασιλεῖς, οἱ ἀρχηγοὶ καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ, ὅπως καθορῶνται ὑπὸ τῶν στρατευμάτων ἅτινα ὁδηγοῦσιν εἰς τὴν μάχην.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΗ ἀραβιστὶ Δζεζιρὲτ-ελ-Σάγ, τοὐτέστι νῆσος τῶν ἀνθέων, νῆσος τοῦ Νείλου (ἐν τῇ ἄνω Αἰγύπτῳ) 6 χιλ. κάτωθεν τῶν καταῤῥακτῶν καὶ ἀπέναντι τῆς Συήνης· μῆκος 1364 μέτρα, πλάτος 779. Γῇ γονιμωτάτη. Λείψανα ἐνὸς νειλομέτρου. Περίφημος ἐν τῇ ἀρχαιότητι. Οἱ Αἰγύπτιοι καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ὠχύρωσαν τὴν ὁμώνυμον ἐν αὐτῇ πόλιν ὡς προμαχῶνα κατὰ τῶν εἰσβολῶν τῶν Αἰθιόπων. Οἱ Αἰγύπτιοι ἔκαμνον χρῆσιν τῶν μεγαλοπρεπῶν γρανιτικῶν λίθων τῆς Ἐλεφαντίνης. Ὁ Ἡρόδοτος διηγεῖται ὅτι εἶδεν ἐν Σάϊ οἴκημα μονόλιθον, ὅπερ ὁ Ἄμασις ἐκόμισεν ἐξ Ἐλεφαντίνης. Ἐπὶ τρία ἔτη ἐκομίζετο ὁ λίθος οὗτος ὑπὸ διακοσίων ἀνδρῶν. Τῆς στέγης τὸ μὲν μῆκος ἔξωθεν ἦτο 21 πήχεων, τὸ δὲ πλάτος 14, τὸ δὲ ὕψος 8. Ἐξ αὐτῆς κατήγοντο 31 βασιλεῖς τῆς Αἰγύπτου ἀνήκοντες εἰς μίαν τῶν δυναστειῶν. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐρειπίων ἅτινα καλύπτουσι τὴν νῆσον ταύτην, διεκρίνοντο τὰ ἐρείπια δύω ναῶν ἀναγομένων εἰς τὴν ἐποχὴν Ἀμανόφιδος τοῦ Γ'. (ΙΖ'. ἑκατονταετηρὶς πρὸ Χριστοῦ)· τὰ ὑλικὰ αὐτῶν μετεκομίσθη εἰς Συήνην πρὸς οἰκοδομὴν στρατώνων καὶ ἀποθηκῶν.

ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΗ καὶ ΕΛΕΦΑΝΤΙΣ. Ἄσεμνος γυνὴ ζήσασα ἐπὶ τῶν πρώτων τῆς Ῥώμης αὐτοκρατόρων καὶ συντάξασα ἄσεμνα καὶ ἀκόλαστα συγγράμματα πεζὰ καὶ ἔμμετρα. Ὁ Σουΐδας, καταδικάζει αὐτὴν ὡς καὶ τὴν Ἀστυάνασσαν καὶ τὴν Φιλαινίδην διὰ τὴν συγγραφὴν τοιούτων ἀσελγημάτων. Τινὲς τῶν Ῥωμαίων συγγραφέων ἐπωφελήθησαν ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτῆς. Ὁ Φαβρίκιος ἀναφέρει σύγγραμμα αὐτῆς Περὶ Κοσμητικῶν πραγματευόμενον περὶ γυναικείων κόσμων. Ἐκ τινων λόγων τοῦ Πλινίου δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ, ὅτι συνέγραψε καὶ Περὶ ἐξαμβλωμάτων.

Ἐλέφαντος (νῆσος) καλουμένη καὶ Μορφίλ, Νῆσος τῆς Σενεγαμβίας ἀπέχουσα 160 χιλ. ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Γαμβία. Μῆκος 350 χιλ. πλάτος 30. Βάμβαξ, ἰνδικὸν, καπνός. Ἡ Γαλλία κατέχει ἐπ' αὐτῆς τὸ φρούριον Ποδόρ.

ΕΛΕΦΑΝΤΟΣ (ποτ.) ἀγγλιστὶ Olifant's River. Ποταμὸς τῆς νοτίου Ἀφρικῆς ἐν τῇ Καπλανδίᾳ. Ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν διαῤῥέων 250 χιλ. καὶ διευθυνόμενος κατ' ἀρχὰς ἐκ Ν. πρὸς Β. καὶ κατόπιν ἐξ Α. πρὸς Δ.

ΕΛΕΦΑΝΤΟΣ, (τάγματοῦ), ἱππικὸν τάγμα τῆς Δανίας, συστὰν, ὡς λέγεται, περὶ τὰ τέλη τῆς ΙΒ'. ἑκατονταετηρίδος ὑπὸ Κανούτου τοῦ Ε'. πρὸς διαιώνισιν τῆς ἀναμνήσεως τῆς γενναιότητος δανοῦ τινος σταυροφόρου φονεύσαντος ἐλέφαντα ἐν τῇ ἁγίᾳ γῇ. Ἀνενεώθη τῷ 1462 ὑπὸ Χριστιανοῦ Α' καὶ ἔλαβε κανονισμοὺς ὑπὸ Χριστιανοῦ τοῦ Ε' τῷ 1693. Τὸ παράσημον τοῦ τάγματος εἶναι εἰκὼν ἐλέφαντος ἐπὶ λευκοῦ μίλτου κρεμαμένη ἐξ ἀλύσεως χρυσῆς ἢ ταινίας κυανῆς κυματώδους διερχομένης διὰ τοῦ δεξιοῦ ὤμου καὶ διευθυνομένης πρὸς ἀριστεράν. Ἀπονέμεται μόνον εἰς πρίγκηπας καὶ ἀνωτάτους ὑπαλλήλους τοῦ λουθηρανικοῦ δόγματος.

ΕΛΕΦΑΣ ΛΕΥΚΟΣ. ζῶον, ὅπερ ἐν ταῖς Ἰνδίαις καὶ ἰδίως ἐν τῷ βασιλείῳ τοῦ Σιὰμ ἀπολαμβάνει θείας τιμάς. Οἱ Ἰνδοὶ παραδεχόμενοι τὸ δόγμα τῆς μετεμψυχώσεως πιστεύουσιν ὅτι ἐν τῇ φύσει ὁ ἐλέφας κατέχει τὸν πρῶτον βαθμὸν μετὰ τὸν ἄνθρωπον· φρονοῦντες δὲ ὅτι ἡ λευκότης τοῦ δέρματος εἶναι σύμβολον καθαρότητος τῆς ψυχῆς καὶ διακριτικὸν σημεῖον ὅπερ οἱ θεοὶ μόνον εἰς τὰ τελειότατα ὄντα ἀπονέμουσι συμπεραίνουσιν ὅτι ἐλέφας λευκὸς εἶναι ζῶον προνομιοῦχον, οὗτινος τὸ σῶμα μόνον εἰς τὰς ψυχὰς βασιλέων ἢ ἄκρων ἀρχιερέων ἢ ἡρώων χρησιμεύει ὡς κατοικία. Ἐκ τούτου προέρχεται ἡ λατρεία ἡ ἀποδιδομένη εἰς τὸ σπάνιον τοῦτο τετράποδον, οὗτινος ἡ κτῆσις παρ' αὐτοῖς θεωρεῖται ὡς δῶρον τῆς εὐνοίας τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ βασιλεὺς τοῦ Σιὰμ καὶ ὁ αὐτοκράτωρ τῶν Βιρμάνων μεταξὺ τῶν ἄλλων πομπωδεστάτων τίτλων φέρουσι καὶ τὸν τίτλον κατόχου τοῦ λευκοῦ ἐλέφαντος, καὶ φρικτοὶ πόλεμοι συνεκροτήθησαν μεταξὺ τῶν ἐκεῖθεν τοῦ Γάγγου Ἰνδῶν ἡγεμόνων διὰ τὴν κατοχὴν τοιούτου ζώου. Περιποιοῦνται αὐτὸ ὡς ἡγεμόνα· ὑπουργοὶ καὶ ἀνώτατοι ἀξιωματικοὶ φροντίζουσι περὶ τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ· μόνον ἐντὸς φοινικῶν παρυφίδων γεύεται· χρυσὸς, μαργαρῖται καὶ πολύτιμοι λίθοι στολίζουσιν αὐτό· ὅτε ἐξέρχεται, ἓξ ἐπίσημα πρόσωπα κρατοῦσι σκιάδα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ἐκλεκτὴ μουσικὴ προηγεῖται, καὶ τιμητικὴ φρουρὰ συνοδεύει. Ὅτε φέρουσιν αὐτὸ εἰς ποταμὸν ὅπως τὸ λούσωσιν, ἅμα ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἓν ἐπίσημον πρόσωπον τῆς αὐλῆς πλύνει τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐντὸς ἀργυρᾶς λεκάνης. —Ἄνδρες πεπαιδευμένοι δυνηθέντες νὰ ἐξετάσωσι λευκὸν ἐλέφαντα λέγουσιν ὅτι τὸ χρῶμα αὐτοῦ προέρχεται μᾶλλον ἐξ ἀσθενείας τοῦ ἀτόμου καὶ οὐχὶ ἐκ ποικιλίας τοῦ εἴδους. Χωθό-

σον συνεχῶς πάσχει καὶ ἐπὶ τοῦ δέρματος αὐτοῦ σχηματίζονται λειχῆνες, ἢ διασχίζεται τοῦτο ὑπὸ ῥαγάδων μετὰ ἐμπύου, καὶ συμπεραίνουσιν ὅτι ὁ νομιζόμενος οὗτος τύπος τῆς τελειότητος εἶναι διαφθορὰ ἀνάλογος τῇ τῶν ἀλβίνων.

ΕΛΕΦΗΝΩΡ, υἱὸς τοῦ Χαλκώδοντος καὶ τῆς Μελανίππης, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἑλένης, ἡγεμὼν τῶν Ἀβάντων κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας.

ΕΛΕΩΝ, κώμη τῆς Βοιωτίας κειμένη βορειοδυτικῶς τῆς Τανάγρας—Πόλις τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Φθιώτιδος ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ ὄρους.

ΕΛΖΕΑΡ. Ἐξ ἐνδόξου οἰκογενείας τῆς Σαξονίας ἐν Προβηγκείᾳ, γενν. τῷ 1285, ἀποθ. τῷ 1323. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐγένετο κόμης δ' Ἀριάνο ἐν Νεαπόλει, ἐξεπαίδευσε τὸν νέον Κάρολον υἱὸν τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως Ῥοβέρτου, καὶ ὕστερον διωρίσθη πρόεδρος τοῦ συμβουλίου τοῦ ἡγεμόνος τούτου. Ἕνεκα τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ τιμᾶται παρὰ τοῖς δυτικοῖς ὡς ἅγιος ἑορταζόμενος μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἁγίας Δελφίνης τῇ 27 σεπτεμβρίου.

ΕΛΖΕΒΙΡ ἢ ΕΛΖΕΒΙΕ, λατ. Elseverius, ὄνομα ἐνδόξου οἰκογενείας τυπογράφων. Ὁ ἀρχαιότερος Λουδοβίκος Ἐλζεβίρ, γενν. ἐν Λουβαΐνῃ τῷ 1540 ἀποθ. τῷ 1617 ὑπῆρξε βιβλιοπώλης ἐν Leyde. Τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῦ δημοσιευθέντα βιβλία εἶναι Drusii Ebraicorum quaestionum ac responsorum lib. II. 1538 καὶ ὁ «Εὐτρόπιος» τοῦ Μερούλα 1592. Πρῶτος διέκρινεν ἐν τοῖς μικροῖς γράμμασι τὰ u καὶ τὰ j φωνήεντα τῶν v καὶ j συμφώνων. Τὸ ἔμβλημα αὐτοῦ ἦτο τὸ τῆς Βαταυϊκῆς δημοκρατίας Concordiâ res parvae crescunt. Ἔσχεν 7 υἱούς, ἐξ ὧν οἱ 5 ἐξηκολούθησαν τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ ἐκδότου καὶ βιβλιοπώλου. Α' Ματθίας, γενν. τῷ 1565, ἀποθ. τῷ 1646, οὗ τινος ὁ υἱὸς Ἀβραὰμ, ἀποθαν. τῷ 1652, διεδέχθη τὰς ὑποθέσεις τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἕτερος υἱὸς Ἰσαὰκ, γενν. τῷ 1593, ἀποθ. τῷ 1651 ὑπῆρξε βιβλιοπώλης τοῦ πανεπιστημίου τῆς Leyde ἀπὸ τοῦ 1620· Β' Λουδοβίκος Β'ος ἱδρυτὴς βιβλιοπωλείου ἐν Ἁγ. Γ' Αἰγίδιος ἀποκατασταθεὶς ἐπίσης ἐν Ἁγ. Δ' Ἰάκωβος, ἀποθαν. τῷ 1617 βιβλιοπώλης τοῦ πανεπιστημίου τῆς Οὐτρέχτης. Ε' Βοναβεντούρας, γενν. τῷ 1583, ἀποθ. τῷ 1652 συνεταιρισθεὶς μετὰ τοῦ Ἀβραὰμ τῷ 1622 καὶ ἀγοράσας τὸ προνόμιον τοῦ Ἰσαὰκ τῷ 1628. Ἕτεροι ἀναφέρονται «Ἰωάννης» υἱὸς τοῦ Ἀβραὰμ συνεταιρισθεὶς μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ μετὰ τοῦ θείου Βοναβεντούρα τῷ 1617, καὶ ἐξακολουθήσας τὴν τυπογραφίαν μέχρι τοῦ 1653 μετὰ τοῦ «Δανιὴλ» υἱοῦ τοῦ Βοναβεντούρα. Τὸν Ἰωάννην ἀποθ. τῷ 1661 διεδέχθη εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ τυπογραφείου καὶ βιβλιοπωλείου ἡ χήρα αὐτοῦ «Βὰν Ἔλφεν» μέχρι τοῦ 1681, ὅτε κατέλιπεν αὐτὴν εἰς τὸν υἱὸν αὐτῆς «Ἀβραὰμ», ἀποθ. τῷ 1712, ὅστις παρημέλησε τὰς ἐπιχειρήσεις. Ἐν Ἀμστελοδάμῳ συνέστησε τυπογραφεῖον καὶ βιβλιοπωλεῖον τῷ 1638· «Λουδοβίκος» ὁ Γ' υἱὸς τοῦ Ἰοδόκου, συνεταιρισθεὶς μετὰ τοῦ ἐξαδέλφου αὐτοῦ Δανιὴλ υἱοῦ τοῦ Βοναβεντούρα τῷ 1664. Ἀπέθανε τῷ 1670 καὶ ὁ Δανιὴλ τῷ 1680. Ἡ χήρα τοῦ τελευταίου «Ἄννα Βεαρνίκη» ἐξηκολούθησε τὰς ἐργασίας μέχρι τοῦ 1691, ὅτε ἠγοράσθησαν τὰ βιβλία καὶ τὰ τοῦ τυπογραφείου παρὰ τοῦ ἐν Ἁγ Ἀδριανοῦ Moetjens. Ὁ ἔγγονος τοῦ Ἰοδόκου «Πέτρος Ἐλζεβίρ» ὑπῆρξε βιβλιοπώλης ἐν Οὐτρέχτῃ.—Οἱ Ἐλζεβίρ ὡς πρὸς τὴν πολυμάθειαν καὶ τὰς ἑλληνικὰς καὶ ἑβραϊκὰς ἐκδόσεις ὑπῆρξαν κατώτεροι τῶν Στεφάνων. Ἀλλ' οὐδεὶς ὑπερέβη αὐτοὺς κατὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἐκλογὴν τῶν συγγραμμάτων, τὴν καθαρότητα τῶν χαρακτήρων, τὴν διόρθωσιν τῶν κειμένων καὶ τὴν κομψότητα τῆς τυπώσεως.

ΕΛΖΕ-ΙΜΕΡ (Ἀδὰμ), ζωγράφος γερμανὸς, γενν. ἐν Φραγκφόρτ ἐπὶ τοῦ Μείνου τῷ 1574 ἀποθ. τῷ 1620, υἱὸς ῥάπτου ἐσπούδασε κατὰ πρῶτον παρὰ Φιλίππῳ Οὔφενβαχ, ὕστερον περιηγήθη εἰς Γερμανίαν καὶ Ἰταλίαν. Αἱ εἰκόνες αὐτοῦ ἔχουσι τὸ φαινόμενον μικρογραφίας· ἐκτενεῖς σκηνογραφίαι ἀνελίσσονται ἐν αὐταῖς. Μετὰ μεγίστης προσοχῆς ἐργαζόμενος δὲν ἠδύνατο νὰ ζωγραφίσῃ ἀρκετὰς, καὶ ὑπέπεσεν εἰς δυστυχίαν· οἱ πιστωταί αὐτοῦ ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὰς φυλακὰς ὅπου ἀπέθανε. Τὸ Μόναχον, ἡ Φλωρεντία καὶ ἡ Βιέννη κατέχουσι μέγαν ἀριθμὸν τῶν εἰκόνων αὐτοῦ· ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Λούβρου ὑπῆρχον δύο.

ΕΛΙΑΚΕΙΜ, βασιλεὺς τοῦ Ἰούδα· ὁ αὐτὸς τῷ Ἰωακείμ (ἴδε τὴν λέξιν ταύτην).

ΕΛΙΑΣ ΛΕΒΙΤΑ, διδάκτωρ ἰουδαῖος, κριτικὸς γραμματικὸς γενν. ἐν Ἰταλίᾳ τῷ 1472, ἀποθ. τῷ 1549. Ἐδίδαξε τὴν ἑβραϊκὴν ἐν Παδούῃ ὅπου συνέταξε διὰ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ «Ὑπόμνημα εἰς τὴν γραμματικὴν τοῦ Μωϋσέως Kimchi» 1508, ἔπειτα ἐν Βενετίᾳ ἀπὸ τοῦ 1509 μέχρι τοῦ 1512 καὶ μετέβη εἰς Ῥώμην, ὅπου ἐδημοσίευσε τὴν «Σύνθεσιν», πραγματείαν ἐν ᾗ ἐξηγοῦνται αἱ ἀνώμαλοι λέξεις τοῦ κειμένου τῶν ἱερῶν βιβλίων. Τῷ 1527 ἕνεκα τῆς ὑπὸ τῶν στρατευμάτων τοῦ κοντοσταύλου τοῦ Βουρβόν ἐκπορθήσεως τῆς Ῥώμης ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Βενετίαν. Ἔγραψε πρόσφατι τὴν «Ἐκλογὴν» καλὴν

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοσμήτορος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Σ.Δ.)

ἑβραϊκὴν γραμματικὴν, τὴν «Καλαισθησίαν» 1538 πραγματείαν περὶ τῶν τόνων· «Μασσορὰχ» 1538 μεταφρ. εἰς τὴν λατινικὴν ὑπὸ Münster ἐν Βασιλείᾳ 1539, σύγγραμμα περιέχον κριτικὴν τοῦ κειμένου τῆς Γραφῆς, ἐν ᾧ ὑπάρχει θεωρία περὶ τῶν σημαντικῶν φωνηέντων διεγείρασα φιλονεικίαν μεταξὺ τῶν ἑβραϊστῶν. «Λεξικὸν χαλδαϊκὸν» ἐν Βενετίᾳ 1560. Τὰ «Κεφάλαια» ἐν Πεσάρῳ 1520 πραγματείαν περὶ τῶν γραμμάτων, τῆς προφορᾶς αὐτῶν, τῶν φωνηέντων, τῶν ὀνομάτων κτλ.

ΕΛΙΓΙΟΣ (Ἅγ.), γενν. τῷ 588 ἐν Καστιλλάκ, ἀποθ. τῷ 659. Γαλλο-Ῥωμαῖος τὴν καταγωγὴν, ὑπῆρξε χρυσοχόος καὶ ταμίας Χλοταρίου Β' καὶ Δαγοβέρτου Α' Μίγας τεχνίτης τῆς βαρβάρου αὐτοῦ ἐποχῆς διακρινόμενος διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἔργων αὐτοῦ. Κατόπιν ἀπεσύρθη εἰς μοναστήριον τῷ 636, ἀλλὰ τῷ 640 διωρίσθη ἐπίσκοπος Noyon. Ἀφιέρωσε τὸ λοιπὸν τοῦ βίου αὐτοῦ εἰς τὴν ἵδρυσιν σχολείων καὶ μοναστηρίων, τὴν ἀπελευθέρωσιν αἰχμαλώτων, καὶ τὸν προτηλυτισμὸν τῶν βαρβάρων λαῶν τῶν περιλαμβανομένων ἐν τῇ ἐαυτοῦ διοικήσει. Ἐπεσκέφθη τὰς φυλὰς τῶν Σουήβων, τῶν Φριζόνων καὶ ἄλλων εἰδωλολατρῶν. Παριυρέθη ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Αὐρηλίας 614. Οἱ μεταχειριζόμενοι σφῦραν ἐργάται ἀναγνωρίζουσιν αὐτὸν ὡς προστάτην. Κατέλιπεν «Ὁμιλίας» δέκα ἑπτὰ μεταφρασθείσας εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ ἀββᾶ Λα Ῥὸκ 1693. Ἐκτὸς τῶν ἱερατικῶν αὐτοῦ καθηκόντων, εἶχε καὶ τὸ ὑπούργημα διευθυντοῦ τῶν βασιλικῶν νομισμάτων· εἰσέτι τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὑρίσκεται ἐπὶ πολλῶν νομισμάτων χρυσῶν κεκομμένων ἐν Παρισίοις ἐπὶ τῶν δύο βασιλέων, οὓς ὑπηρέτησεν. Ὁ Ἐλίγιος καλεῖ ἑαυτὸν «δοῦλον τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ». Ἑορτὴ αὐτοῦ παρὰ τοῖς δυτικοῖς τῇ 1 Δεκεμβρίου.

ΕΛΙΓΟΛΑΝΔ, ἴδ. ΕΛΓΟΛΑΝΔ.

ΕΛΙΕΖΕΡ, τουτέστι «Θεὸς βοηθός», δοῦλος τοῦ Ἀβραάμ. Ὁ κύριος αὐτοῦ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Μεσοποταμίαν πρὸς ἀναζήτησιν συζύγου διὰ τὸν Ἰσαάκ· οὗτος δὲ ἦγαγε τὴν Ῥεβέκκαν. Οἱ μωαμεθανοὶ ἀποδίδουσιν εἰς αὐτὸν τὴν ἵδρυσιν τῆς Δαμασκοῦ.

ΕΛΙΕΡ (Saint-Helier), πόλ. πρωτεύουσα τῆς νήσου Ἰερσεῦ πρὸς Ν. Λιμὴν προστατευόμενος ὑπὸ τοῦ φρουρίου Prince Régent καὶ τοῦ πύργου τῆς Ἐλισάβετ. Κάτ. 25,000 Διαμονὴ τοῦ ἄγγλου διοικητοῦ. Ναύσταθμος· βιομηχανία. Μέγα ἐμπόριον μετὰ τῶν παραλίων τῆς Νορμανδίας καὶ τῆς Ἀγγλίας.

ΕΛΙΖΑ ΒΟΝΑΠΑΡΤΕ (Μαρία-Ἄννα ὀνομασθεῖσα ὕστερον Ἐλίζα Βοναπάρτε), πρεσβυτέρα ἀδελφὴ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος, γενν. τῷ 1773 ἢ 1774 (κατὰ τὸ αὐτοκρατορικὸν ἡμερολόγιον τῷ 1777), καὶ ἀποθ. τῷ 1820. Ἐκπαιδευθεῖσα ἐν Σαὶν-Σὺρ ἔζη ἐν Μασσαλίᾳ μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν καὶ ἐνυμφεύθη τὸν Bacciochi τῇ 5 μαρτίου 1797. Πριγκήπισσα Λούκκας καὶ Πιομβίνο τῷ 1805, ἐπροστάτευσε τὴν δικαιοσύνην, τὰ γράμματα, τὰς ἐπιστήμας, τὰς βιομηχανικὰς τέχνας. Ἔδειξεν ἰδιαιτέραν στοργὴν διὰ τὸν Σατωβριάνδον καὶ τὸν Φοντάνην. Τῷ 1815 ἀπεσύρθη εἰς Αὐστρίαν παρὰ τῇ ἀδελφῇ αὐτῆς Καρολίνῃ χήρᾳ τοῦ Μουρὰτ καὶ ἔλαβε τὸν τίτλον κομήσσης Κομπινιάνο καὶ ἀπέθανε παρὰ τὴν Τεργέστην.

ΕΛΙΖΟΝΔΟ, πόλ. τῆς Ἱσπανίας (Ναυάρα) ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τῆς Βιδασσόα 32 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Παμπελούνης πρωτεύουσα τῆς κοιλάδος Βαστάν. Αὐτόθι ἐνικήθησαν οἱ Καρλισταὶ ὑπὸ τῶν βασιλικῶν τῇ 27 7βρίου 1834.

ΕΛΙΚΑΩΝ, υἱὸς τοῦ Ἀντήνορος καὶ σύζυγος τῆς Λαοδίκης θυγατρὸς τοῦ Πριάμου, Ὁμ. Ἰλ. Γ

ΕΛΙΚΗ, θυγάτηρ τοῦ Σηλινοῦ καὶ ἔγγονος τοῦ Ποσειδῶνος ἐξ Ἀχαΐας, σύζυγος τοῦ Ἴωνος. Ἐξ αὐτῆς λέγεται ὅτι ὠνομάσθη ἡ ἐν Πελοποννήσῳ Ἑλίκη—Μία τῶν πεντήκοντα θυγατέρων τοῦ Δαναοῦ.

ΕΛΙΚΗ, μία τῶν ἐπισημοτέρων καὶ ἀρχαίων πόλεων τῆς Ἀχαΐας ἐν Πελοποννήσῳ κτισθεῖσα, ὡς λέγεται, ὑπὸ τοῦ Ἴωνος καὶ ὀνομασθεῖσα οὕτω πρὸς τιμὴν τῆς συζύγου αὐτοῦ. Ἐν ταύτῃ ἐλατρεύετο ἐξαιρέτως ὁ Ποσειδῶν, ἔχων μεγαλοπρεπῆ ναὸν, καὶ ἐξ αὐτῆς ἐπωνομάσθη Ἑλικώνιος Ποσειδῶν. Κατεστράφη ἐκ σεισμοῦ τῷ 373 πρὸ Χριστοῦ.—Πόλις τῆς Θεσσαλίας παρ' Ἡσιόδῳ καὶ Στράβωνι.

ΕΛΙΚΙΟΣ λατ. Elicius, ἐπώνυμον τοῦ Διὸς παρὰ Ῥωμαίοις ὁ «ἐπαγόμενος», Ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο συνεταυτίζετο ὁ Ζεὺς τῷ κεραυνῷ.

ΕΛΙΚΩΝ, ὄρος ἐπίσημον τῆς Βοιωτίας κείμενον ἐν τοῖς μεθορίοις τῆς Φωκίδος καὶ ἐκτεινόμενον ἀπὸ Θεσπριῶν μέχρι Στειρίδος. Αὐτόθι ὑπῆρχον αἱ πηγαὶ Ἀγανίππη καὶ Ἱπποκρήνη καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐπήγαζεν ὁ ποταμὸς Περμησσός. Αὐτόθι ἐπλάττετο ὅτι κατῴκουν αἱ Μοῦσαι, ἐξ οὗ καὶ Ἑλικωνιάδες ἐκαλοῦντο. Ἐν τῇ κορυφῇ αὐτοῦ ὑπῆρχε ναὸς καὶ ἄλσος εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῶν Μουσῶν. Σήμερον καλεῖται «Ζιγαροβοῦνι». Ἡ «Ἄσκρα» πατρὶς τοῦ Ἡσιόδου ἔκειτο εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους τούτου.

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΕΛΙΚΩΝΙΑΔΕΣ, ἐπίθετον τῶν Μουσῶν ἐκ τοῦ ὄρους Ἑλικῶνος.

ΕΛΙΚΩΝΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Ποσειδῶνος κατά τινας μὲν ἀπὸ τῆς πόλεως Ἑλίκης ὅπου εἶχε ναὸν μεγαλοπρεπῆ κατ' ἄλλους δὲ ἀπὸ τοῦ ὄρους Ἑλικῶνος.

ΕΛΙΚΩΝΙΣ, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου, γεννήσασα ἐκ τοῦ Ἡρακλέους τὴν Φαλλίναν.

ΕΛΙΜΕΙΑ καὶ ΕΛΙΜΙΑ, χώρα τῆς Μακεδονίας πρὸς Ν τοῦ Ἀλιάκμονος ποταμοῦ ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Ἠπείρου πρότερον ἀνήκουσα εἰς τὴν Ἰλλυρίαν.

ΕΛΙΜΕΙΩΤΑΙ καὶ ΕΛΕΙΜΙΩΤΑΙ. Λαὸς τῆς Ἰλλυρίας κατοικῶν παρὰ τὰ μεθόρια τῆς Μακεδονίας, ὕστερον δὲ συγκαταταχθεὶς μετὰ τῶν λοιπῶν μακεδονικῶν λαῶν.

ΕΛΙΝΑΡΔ, γάλλος ποιητής, γενν. κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα· ὑπῆρξεν εὐνοούμενος ἐν τῇ αὐλῇ Φιλίππου Αὐγούστου καὶ ἀπέθανεν ἓν τινι μονῇ, τῷ 1233. Σώζονται ἐξ αὐτοῦ ποίημα ἐπιγραφόμενον «Οἱ σκώληκες τοῦ θανάτου», σύντομά τινα συγγράμματα, λόγοι, καὶ τέσσαρα βιβλία 45 — 49 «Χρονικοῦ παγκοσμίου» περιλαμβάνοντα τὰ μετὰ Χριστὸν ἔτη 634—1204.

ΕΛΙΞ, υἱὸς τοῦ Λυκάονος, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας.

ΕΛΙΞΟΣ, στρατηγὸς τῶν Μεγαρέων παρὰ Θουκυδίδῃ καὶ Ξενοφῶντι.—Μικρὸς ποταμὸς ἐπὶ τῆς νήσου Κῶ παρὰ Στράβωνι.

ΕΛΙΟ (Φραγκίσκος-Ξαυέριος), στρατηγὸς Ἱσπανός. Διεκρίθη ἐν τῷ κατὰ Ναπολέοντος τοῦ Α' ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πολέμῳ. Φερδινάνδος ὁ Ζ' ἐπιστρέψας εἰς Ἱσπανίαν διώρισεν αὐτὸν διοικητὴν Βαλένσης· κατεπίεσε διὰ τῆς ὠμότητος τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως ταύτης, καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον ὑπὸ στρατιωτικοῦ δικαστηρίου κατὰ τὴν ἀνταραίαν τοῦ 1820. Ὁ Φερδινάνδος ἀναλαβὼν πάλιν τὸν θρόνον τῷ 1823 ἐδικαίωσε τὴν μνήμην αὐτοῦ, ἀπένειμε σύνταξιν εἰς τὴν χήραν του, καὶ παρεχώρησεν εἰς τὸν πρεσβύτερον αὐτοῦ υἱὸν τὸν τίτλον πρίγκηπος τῆς Πίστεως.

ΕΛΙΠΕΝΔ, ἀρχιεπίσκοπος Τολέδου κατὰ τὸν Η' αἰῶνα. Εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῆς αἱρέσεως τῶν πιστευόντων ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦτο ὁ ὡς ἄνθρωπος «υἱοθετηθεὶς» υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ἐπέμεινε μέχρι τέλους εἰς τὴν αἵρεσιν ταύτην.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ (Ἁγία), σύζυγος Ζαχαρίου τοῦ προφήτου καὶ μήτηρ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ἐξαδέλφη τῆς Θεοτόκου Μαρίας. Κατήγετο ἐκ τῆς οἰκογενείας Ἀαρὼν καὶ ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Λευΐ. Κατῴκει ἐν Ἑβρών. Στείρα τὸ πρότερον ἦν-

λιξαν συνέλαβεν ὡς ἐκ θαύματος· ἡ Παρθένος ἐπεσκέφθη αὐτὴν τὸν ἕκτον τῆς ἐγκυμοσύνης μῆνα διατρέχουσαν· τότε ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς, καὶ αὕτη ἀνεφώνησε τοὺς λόγους τοὺς σημειουμένους ὑπὸ τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ (Α 42 καὶ ἑφεξῆς) Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί, κτλ. Μετὰ δύο ἔτη φεύγουσα τὸν κατὰ τῶν νηπίων καταδιωγμὸν τοῦ Ἡρώδου κατέφυγε μετὰ τοῦ τέκνου αὐτῆς εἰς σπήλαιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἀπέθανε.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ τῆς ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ, (Ἁγία) θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Ἀνδρέου Β' γεν. τῷ 1207, ἀποθ. τῷ 1231, ἐνυμφεύθη τῷ 1221 τὸν λανδγράβον τῆς Θυριγγίας Λουδοβίκον Δ' τὸν Ἅγιον. Χήρα τῷ 1227 μετὰ τριῶν ἀνηλίκων τέκνων ἐστερήθη τῆς ἀντιβασιλείας παρὰ τοῦ ἀνδραδέλφου αὐτῆς Ἑρρίκου Ῥασπὼν ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ἤθελε διασκορπίσει ἅπαντα τὰ εἰσοδήματα τοῦ Κράτους εἰς ἐλεημοσύνας, καὶ ἀπεσύρθη παρὰ τῷ ἐπισκόπῳ τῆς Βαμβέργης θείῳ αὐτῆς. Οἱ βαρόνοι τῆς Θυριγγίας ἐπρότειναν αὐτῇ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐξουσίαν, ἀλλ' αὕτη ἀπεποιήθη ζητήσασα μόνον τὴν ἐξασφάλισιν τῶν δικαιωμάτων τῶν τέκνων αὐτῆς. Διῆλθε τὸ ἐπίλοιπον τοῦ βίου αὐτῆς ἐν Μαρπούργῃ ὑπὸ τὸ ἔνδυμα μοναχῆς. Ὁ πάπας Γρηγόριος Θ' ἐκήρυξεν αὐτὴν ἁγίαν τῷ 1238· ἑορτάζεται παρὰ τοῖς δυτικοῖς τῇ 19 νοεμβρίου.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ τῆς ΑΓΓΟΥΛΕΜΗΣ, σύζυγος Ἰωάννου τοῦ Ἀκτήμονος καὶ μήτηρ Ἑρρίκου Γ' τῆς Ἀγγλίας. Ὁ πατὴρ αὐτῆς Ἀυμὲρ Λ' κόμης τῆς Ἀγγουλέμης εἶχεν ἀρραβωνίσει αὐτὴν μετὰ τοῦ Ὀΐγου τῆς Λουσινιὰν κόμητος De La Marche Ἀλλ' Ἰωάννης ὁ Ἀκτήμων προσκληθεὶς εἰς τοὺς γάμους, ἠρωτεύθη τὴν Ἐλισάβετ ἀνήρπασε κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου καὶ ἐνυμφεύθη. Ὥραια καὶ κακῆς διαγωγῆς κατέστησεν αὐτὸν δυστυχῆ. Χήρα τῷ 1216 ἐνυμφεύθη τὸν Ὀζγον. Ἡ ζωὴ αὐτῆς πλήρης βαδιουργιῶν. Ἕνεκα τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου ἁρπαγῆς ἐκινήθη πόλεμος κατὰ τῆς Ἀγγλίας, εἰς ὃν συμμετέσχε καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, ὅστις κατώρθωσε νὰ ἀποσπάσῃ τὰς ἐν τῇ ἠπείρῳ κτήσεις τῆς Ἀγγλίας. Τὸν νέον σύζυγον παρεκίνησε νὰ ἀπειθήσῃ πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας, καὶ ὑπεκίνησε κατὰ τῆς Γαλλίας τὸν υἱὸν αὐτῆς Ἑρρίκον, ἀλλ' ἐνίκησεν ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, καὶ αὕτη ἠναγκάσθη νὰ μεταβῇ εἰς Παρισίους καὶ νὰ προσκυνήσῃ τὸν βασιλέα. Ἔσχε νέων βαδιουργιῶν ἠναγκάσθη νὰ κατασχῇ εἰς τινα μονὴν Μοντεβρώ ὅπου καὶ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριστοτέλους (Π.Κ.Ε.Δ.)

ἀπέθανεν. Ὁ υἱὸς αὐτῆς Ἔρρικος ὁ Γ' ἀνήγειρεν αὐτῇ ἀνδριάντα σωζόμενον μέχρι τοῦδε.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ τῆς ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑΣ, (ἁγία), θυγάτηρ Πέτρου Γ' βασιλέως τῆς Ἀραγωνίας καὶ Κωνσταντίας τῆς Σικελίας, γεν. τῷ 1271, ἀποθ. τῷ 1336, ἐνυμφεύθη Διονύσιον τὸν Α'. βασιλέα τῆς Πορτογαλίας· ὡραιοτάτη καὶ σωφρονεστάτη ἔσχε μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ συζύγου αὐτῆς. Ἐπέτυχε παρὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς τὴν χάριν τοῦ ἀνδραδέλφου της Ἀλφόνσου ἐπαναστατήσαντος. Τρὶς συνεφιλίωσε τὸν υἱὸν αὐτῆς Ἀλφόνσον μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, συνετέλεσεν εἰς τὴν διατήρησιν καλῆς συνεννοήσεως μεταξὺ τῶν βασιλείων Ἀραγωνίας, Καστιλίας καὶ Πορτογαλίας. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της ἀπεσύρθη εἴς τινα μονὴν ἱδρυθεῖσαν παρ' αὐτῆς καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. Τῷ 1625 ἐκηρύχθη ἁγία ὑπὸ τοῦ πάπα Οὐρβανοῦ Η'· ἑορτάζεται παρὰ δυτικοῖς τῇ 8 Ἰουλίου.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ τῆς ΠΟΛΩΝΙΑΣ, βασίλισσα τῆς Οὐγγαρίας ἀποθανοῦσα τὸν δεκέμβριον τοῦ 1382. Θυγάτηρ Λαδισλάου Λοκιετὲκ βασιλέως τῆς Πολωνίας ἐνυμφεύθη τῷ 1319 τὸν Κάρολον βασιλέα τῆς Οὐγγαρίας. Διεκρίθη διὰ τὴν εὐσέβειαν αὐτῆς καὶ τὴν ἀγαθότητα· ἀλλ' ὀλίγον ἔλειψε νὰ γείνῃ θῦμα φρικτῆς ἀποπείρας. Εἷς κύριος (seigneur) οὐγγρος συλλαβὼν τὴν ἰδέαν νὰ δολοφονήσῃ τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν εἰσῆλθεν εἰς τὰ ἀνάκτορα, καὶ τὸ ξίφος εἰς χεῖρας ὥρμησε κατὰ τοῦ βασιλέως οὗτινος ἐπλήγωσε τὸν ὦμον καὶ κατὰ τῆς Ἐλισάβετ, ἧς ἔκοψε τέσσαρας δακτύλους· οἱ παιδαγωγοὶ ἔσωσαν τοὺς ἡγεμονοπαῖδας καὶ εἰς ἀξιωματικὸς τῆς βασιλίσσης ἐφόνευσε τὸν δολοφόνον. Ἔσχε τρία τέκνα, Λουδοβίκον προσκληθέντα εἰς τὸν θρόνον τῆς Πολωνίας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ θείου αὐτοῦ Καζιμέρου, ἐν ὀνόματι τοῦ ὁποίου διῴκησε τὸν θρόνον τῆς Οὐγγαρίας ἐπὶ δέκα ἔτη 1340—1350 μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου αὐτῆς· Ἀνδρίαν σύζυγον τῆς Ἰωάννας βασιλίσσης τῆς Νεαπόλεως καὶ Στέφανον, δοῦκα τῆς Δαλματίας καὶ τῆς Σλαβωνίας. Εἰς αὐτὴν ἀποδίδεται ἡ συνταγὴ τοῦ ἀρωματικοῦ ὕδατος τοῦ δενδρολιβάνου τοῦ καλουμένου Ὕδωρ τῆς βασιλίσσης τῆς Οὐγγαρίας.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ τῆς ΒΟΣΝΙΑΣ, θυγ. τοῦ Στεφάνου βασιλέως τῆς Βοσνίας ἐνυμφεύθη Λουδοβίκον τὸν μέγαν υἱὸν τῆς προηγουμένης, βασιλέα τῆς Πολωνίας, ἀνέλαβε τὴν ἀντιβασιλείαν τῷ 1382 ἐν ὀνόματι τῆς θυγατρὸς αὐτῆς Μαρίας, ἐξεθρονίσθη καὶ ἐφυλακίσθη ὑπὸ Καρόλου τοῦ Δυρατσίου βασιλέως τῆς Νεαπόλεως, ἐπανέλαβε τὴν ἐξουσίαν τῷ 1386 μετὰ τὸν ὑπὸ τοῦ παλατίνου Νικολάου Γάρο φόνον τοῦ ἡγεμόνος τούτου, ἀλλὰ τάχιστα ἐπνίγη ἐντὸς σάκκου ὑπὸ τοῦ Γιορνάρδου διοικητοῦ τῆς Κροατίας καὶ φίλου τοῦ Καρόλου.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ WOODVILLE, θυγάτηρ Ῥιχάρδου Woodville ὕστερον λόρδου Ῥίβερς, ὑπῆρξε κυρία τῆς τιμῆς ἐν τῇ αὐλῇ Μαργαρίτας δ' Ἀ-ζιὸ καὶ ἐνυμφεύθη τὸν Ἰωάννην Γρέϋ δε-Γρούθ, φονευθέντα τῷ 1461 ἐν τῇ δευτέρᾳ μάχῃ τοῦ Ἁγίου Ἀλβάνου. Ἐκγυμνωθείσαι τῶν κτημάτων αὐτῆς ὑπὸ Ἐδουάρδου Δ', ἐζήτησε νὰ κινήσῃ τὴν εὐσπλαγχνίαν αὐτοῦ 1464, ἐνέπνευσεν αὐτῷ ζωηρὸν πάθος, καὶ παρεδέχθη νὰ γείνῃ βασίλισσα. Ὁ γάμος οὗτος δυσηρέστησε τὸν κόμητα Warwick καὶ ἐξήγειρε τὸν ἐμφύλιον πόλεμον. Νικηθέντος τοῦ Ἐδουάρδου καὶ ἀποχωρήσαντος τῆς Ἀγγλίας 1470—2, ἡ Ἐλισάβετ ἐκλείσθη ἐν τῇ μονῇ τοῦ Οὐεστμίνστερ. Ἐπιστρέψαντος τοῦ Ἐδουάρδου καὶ ἀναλαβόντος τὸν θρόνον ἐπανῆλθε καὶ αὕτη εἰς Λονδῖνον. Χηρεύσασα τὸ δεύτερον τῷ 1483, κατέφυγεν ἐκ νέου εἰς Οὐεστμίνστερ. Κατεδίωξαν αὐτὴν ὁ δοὺξ Γλοσέστερ (ὕστερον Ῥιχάρδος Γ'.) ἐξεμηδένισε τὸν μετὰ τοῦ Ἐδουάρδου γάμον αὐτῆς καὶ ἔπνιξε τὰ δύω αὐτῆς τέκνα ἐν τῷ Πύργῳ τοῦ Λονδίνου, καὶ ἥρπασε τὸ στέμμα ὑπὸ τὸ ὄνομα Ῥιχάρδου Γ'. Μαθὼν ὅτι γίνονται διαπραγματεύσεις μεταξὺ τῆς Ἐλισάβετ καὶ τοῦ μνηστῆρος τοῦ θρόνου Ῥιχμόνδου εὑρισκομένου τότε ἐν Βρετανίᾳ τῆς Γαλλίας προσεπάθησε νὰ διακόψῃ αὐτὰς καὶ ἠνάγκασε τὴν Ἐλισάβετ νὰ ὑποσχεθῇ εἰς αὐτὸν τὴν χεῖρα τῆς θυγατρὸς αὐτῆς· ἀλλὰ νικηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ῥιχμόνδου τῷ 1485 δὲν ἀπήλαυσε τὸ ποθούμενον. Ὁ Ῥιχμόνδος γενόμενος βασιλεὺς ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἑρρίκου Ζ', ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα ταύτην, ἀλλὰ δὲν ἐσυγχώρησε τὴν Ἐλισάβετ διὰ τὴν ὑπόχεσίν της, καὶ περιώρισεν αὐτὴν ἐντὸς μοναστηρίου (1486). Ἔμελλε νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς αἰχμαλωσίας καὶ νὰ νυμφευθῇ Ἰάκωβον τὸν Γ' βασιλέα τῆς Σκωτίας, ὅτε ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἐδολοφονήθη τῷ 1488. Ἔκτοτε μέχρι τοῦ θανάτου αὐτῆς ἔζησε μακρὰν τῶν πολιτικῶν.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ τῆς ΑΓΓΛΙΑΣ, θυγάτηρ Ἐδουάρδου Δ' καὶ τῆς προηγουμένης γεν. τῷ 1466, ἀποθ. τῷ 1502, ὁ τελευταῖος γόνος τῆς οἰκογενείας τῶν Ἐβορακιδῶν. Κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ὑπεσχέθησαν αὐτὴν εἰς Κάρολον τὸν Η' τότε βασιλέα τῆς Γαλλίας, ἀλλ' ἐνυμφεύθη τῷ 1486

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοσμοσύνη (Π.Ι.Δ.)

τὸν βασιλέα Ἐρρῖκον τὸν Ζ'. ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Λαγκαστριδῶν. Ὁ γάμος οὗτος σβέσας τὰ μίση τῶν δύω ἀντιζήλων οἰκογενειῶν ἐγένετο δεκτὸς μετὰ χαρᾶς ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας. Ἀλλ' ὁ Ἐρρῖκος ζηλεύων διὰ τὴν στοργὴν ἣν ὁ λαὸς ἐπεδείκνυεν εἰς τὴν σύζυγον αὐτοῦ, ἐφέρετο πρὸς αὐτὴν μετὰ ψυχρότητος, καὶ διὰ τοῦτο ἀπέθανεν αὕτη ἐν πικρίαις.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ, βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας, θυγάτηρ Ἐρρίκου τοῦ Η', καὶ τῆς δευτέρας αὐτοῦ συζύγου Ἄννης Βόλεϋν, γεν. τῷ 1553, ἀποθ. τῷ 1603. Μετὰ τὴν καταδίκην τῆς μητρὸς αὐτῆς κηρυχθεῖσα παράνομον τέκνον καὶ ἀποκεκλεισμένη τοῦ θρόνου, ἀπέκτησε βραδύτερον τὰ δικαιώματα αὐτῆς κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ πατρὸς της ἀποθνήσκοντος τῷ 1547. Κατὰ τὴν νεότητα αὐτῆς κατεγίνετο εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νεωτέρων γλωσσῶν· ὡμίλει καὶ ἔγραφε μετ' εὐκολίας τὴν ἑλληνικὴν, τὴν λατινικὴν, τὴν ἰταλικὴν, τὴν γαλλικὴν, μετέφραζε τὸν Σοφοκλῆν, τὸν Δημοσθένην, τὸν Ὁράτιον καὶ ὑπεμνημάτιζε τὸν Πλάτωνα. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς Μαρίας Τυδὸρ θυγατρὸς Αἰκατερίνης τῆς Ἀραγωνίας, ἀναλαβούσης τὴν προστασίαν τοῦ καθολικισμοῦ κατεδιώχθη ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Γαρδινὲρ ἕνεκα τῆς προσηλώσεως αὐτῆς εἰς τὸν προτεσταντισμόν· ἐμπλεχθεῖσα εἰς τὴν συνωμοσίαν τοῦ Wyat, ἐνεκλείσθη, ἐντὸς τοῦ πύργου τοῦ Λονδίνου, καὶ κατόπιν ἐν τῷ φρουρίῳ Wordsock, καὶ ἀπέφυγε τὸ προταθὲν αὐτῇ συνοικέσιον μετὰ τοῦ δουκὸς τῆς Σαβοΐας, θεωρήσασα αὐτὸ ὡς ὑποκρυπτόμενην ἐξορίαν. Προσκληθεῖσα εἰς τὸν θρόνον τῷ 1558 ἀπέδειξε μεγίστην εὐτυχίαν, καλλιεργηθεῖσαν ἐν μακρᾷ ἀπομονώσει, χαρακτῆρα δραστήριον σχηματισθέντα ἐκ τῆς δυστυχίας, ἐντελῆ ἱκανότητα, ἀληθῶς βασιλικὸν πεῦμα, ἀλλὰ καὶ ἔνστικτα σκληρὰ καὶ τυραννικά, θλιβερὰν κληρονομίαν Ἐρρίκου τοῦ Η', τὴν εἰς τὰς ἑορτὰς καὶ τὰς ἡδονὰς εὐχαρίστησιν, εὐερέθιστον καὶ φθονερὰν γυναικείαν ματαιότητα, κούφας ἀξιώσεις καλλονῆς καὶ πνεύματος. Ἡ βασιλεία αὐτῆς ἀποτελεῖ μίαν τῶν λαμπροτέρων ἐποχῶν τῆς ἀγγλικῆς ἱστορίας. Ἅμα ἀναβᾶσα ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀπεκατέστησε τὴν προτεσταντικὴν θρησκείαν, κατήργησε τοὺς ἐπὶ τῆς προκατόχου βασιλείας ὑπὲρ τοῦ καθολικισμοῦ κανονισμοὺς, ἵδρυσε τὴν ἀγγλικανὴν ἐκκλησίαν διὰ τοῦ διατάγματος τῶν τριάκοντα ἐννέα ἄρθρων 1562, ἐκυρώθη ὑπὸ τοῦ κοινοβουλίου βασίλισσα θεία δικαιώματι, ἀνωτάτη κυβερνήτρια τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ Κράτους ἐπέβαλεν εἰς τὰ μέλη τοῦ κλήρου καὶ εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ὅρκον πνευματικῆς ὑπεροχῆς τοῦ στέμματος, ἔπαυσε τοὺς μὴ δόντας τὸν ὅρκον, καὶ ἐξελέξατο ὑπουργοὺς ἀνθρώπους ἀφωσιωμένους εἰς τὸν ἀγγλικανισμόν. Ἐν τῇ ἐξωτερικῇ αὐτῆς πολιτικῇ ἐκηρύχθη ὑπέρμαχος τοῦ προτεσταντισμοῦ. Ἀφοῦ διὰ τῆς εἰρήνης τοῦ 1559 κατέπαυσε τὸν μετὰ τῆς Γαλλίας πόλεμον, εἰς ὃν εἶχεν ὑποχρεωθῇ ἡ Ἀγγλία ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Β'. συζύγου τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς Μαρίας Τυδὸρ, συνεμάχησε μετὰ τῶν καλβινιστῶν τῆς ἠπείρου, ἔλαβεν, ὡς λέγεται, μέρος εἰς τὴν πρὸς ἀνατροπὴν τῶν Γουϊζῶν συνωμοσίαν, καὶ ὡς ἀνταμοιβὴν τῶν βοηθειῶν αὐτῆς ἔλαβε παρὰ τοῦ Κονδὲ καὶ τοῦ Κολινὺ τὴν πόλιν Χάβρην τὴν ὁποίαν ὅμως μετὰ δύω ἔτη ἀπώλεσεν. Τὸ συμφέρον τοῦ προτεσταντισμοῦ ὤθησεν αὐτὴν νὰ ὑποστηρίξῃ ἐν Σκωτίᾳ τὸ κόμμα τοῦ Ἰωάννου Κνὸξ κατὰ τῆς ἀντιβασιλίσσης Μαρίας τῆς Λωρραίνης· κατεξίωσε πρωτίστη τὴν Μαρίαν Στουὰρτ ἡγεμονίδα καθολικὴν, γυναῖκα ἀνωτέραν αὐτῆς κατὰ τὴν πραότητα, ἀντιζήλων ἀντιποιουμένην τοῦ στέμματος τῆς Ἀγγλίας. Περιεκύκλωσεν αὐτὴν διὰ παγίδων καὶ προδοσιῶν, προσεπάθησε νὰ καταπείσῃ αὐτὴν νὰ νυμφευθῇ τὸν ἑαυτῆς εὐνοούμενον Δούδλεϋ, δοῦκα τῆς Λαγκαστρίας, καὶ ὑπεκίνησε τὴν ἀνταρσίαν τῶν εὐγενῶν τῆς Σκωτίας. Ὅτε ἡ Μαρία ἐνικήθη ὑπὸ τῶν ἀνταρτῶν 1568, προσείλκυσεν αὐτὴν εἰς τὴν Ἀγγλίαν· τότε, ἀποδεικνύουσα αὐτῇ ὑποκριτικὴν συμπάθειαν, ἐφετερίσθη τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ τὴν δικάσῃ, ἐφάτησεν αὐτὴν περιλαμπρυσμένην, διέταξε τὸν θάνατον τοῦ δουκὸς τοῦ Νορφόλκ ζητήσαντος νὰ ἀπαλλάξῃ αὐτὴν 1572, ἠνάγκασεν εἰς φυγὴν τοὺς κόμητας Νορθουμβερλὰνδ καὶ Οὐέστμορελὰνδ κηρυχθέντας ὑπὲρ αὐτῆς, ἐματαίωσε τὰς σκευωρίας τῆς Ἱσπανίας καὶ τῶν καθολικῶν ἄγγλων, καὶ μετὰ πολλὰς ἀποτυχίας διαφόρων Ἄγγλων πρὸς διάσωσίν της κατώρθωσε τὴν εἰς θάνατον καταδίκην αὐτῆς καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς καταδίκης ταύτης τῷ 1587. Κατὰ τὴν ἀνηλικιότητα Ἰακώβου τοῦ ΣΤ' ἡ Σκωτία ὑπέκυψεν εἰς τὴν ἀγγλικὴν ἐπιρροήν. Φίλιππος ὁ Β' ἔχων πολλὰς αἰτίας κατὰ τῆς Ἀγγλίας ἐκήρυξεν ἑαυτὸν ἐκδικητὴν τῆς Μαρίας Στουὰρτ, ἀλλ' αἱ τρικυμίαι διεσκόρπισαν τὴν ἀνίκητον αὐτοῦ Ἀρμάδαν 1588, καὶ ἡ Ἐλισάβετ ἐν Γαλλίᾳ ὑπεστήριζεν Ἐρρῖκον τὸν Δ'. ἐπεκτείνῃ κατὰ τῆς Ἱσπανίας. Ὁ Δρακὲ (ναύαρχος τῆς Ἀγγλίας) ἐπέφερε καταστροφὴν εἰς τὰ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΤΡΩΝ
Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων
Ἀρχηγοταμεῖον Ἐθνικῆς Ἀμύνης (Ν.Π.Δ.Δ.)

κράτη τοῦ Φιλίππου, ἐκστρατεία ἐνηργήθη κατὰ τῆς Πορτογαλίας, ὁ Hawkins ἐλεηλάτησε τὰς ἐν Ἀμερικῇ ἰσπανικὰς ἀποικίας, καὶ ὁ κόμης Ἐσσὲξ ἐβομβάρδισε τὸ Κάδιξ 1596. Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἡ βασιλεία τῆς Ἐλισάβετ ὑπῆρξεν ἀπόλυτος εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμόν. Τὸ κοινοβούλιον σπανίως συνεκαλεῖτο, ἡ βασίλισσα ἀντὶ νὰ ζητήσῃ ἐκτάκτους πιστώσεις, ἐνοικίαζε τὰς κτήσεις αὐτῆς ἐπώλει προνόμια καὶ μονοπώλια, ἐξήσκει καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τὸ δικαίωμα τῆς προμηθεύσεως (pourvoirie) ἢ ἐπώπτευε μετ' οἰκονομίας τὰς οἰκιακὰς αὐτῆς δαπάνας· πᾶσα ἀπόφασις περὶ ἀνεξαρτησίας τοῦ κοινοβουλίου αὐστηρῶς κατεδικάζετο. Πρὸς περιφρόνησιν τῶν θεσμοθεσιῶν τῆς δικονομίας, ἐξαιρετικὰ δικαστήρια ὑπηρέτουν τὸν δεσποτισμὸν τῆς βασιλίσσης. Τοὐλάχιστον ἡ Ἐλισάβετ κατώρθωσε νὰ ἀκμάσῃ ἡ γεωργία, τὸ ἐμπόριον, τὸ ναυτικόν· ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγγλικῶν πλοίων ἀπὸ 40 ἀνέβη εἰς 1232· ἐργάται φλαμανδροὶ φεύγοντες τὰς καταδιώξεις τοῦ δουκὸς τῆς Ἄλβας προσῆλθον ὅπως συντελέσωσιν εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν χειροτεχνημάτων· τὸ Χρηματιστήριον τοῦ Λονδίνου ἐνεκαινιάσθη τῷ 1571. Διάφοροι θαλασσοπόροι ἐπεχείρησαν τότε τὰς ναυτικὰς αὐτῶν ἐκδρομάς. Ἑταιρίαι συνεστήθησαν πρὸς ἐπίτευξιν ἐμπορικῶν σχέσεων μετ' ἀπομεμακρυσμένων χωρῶν, κατὰ πρῶτον ἡ ρωσσικὴ, μετ' αὐτὴν ἡ τουρκικὴ 1581, ἡ ἀφρικανικὴ 1585, καὶ ἡ τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν 1600. Καὶ τὰ γράμματα ἐδόξασαν τὴν βασιλείαν αὐτῆς· τότε ἀνεφάνησαν ὁ Σπένσερ, ὁ Σεκσπῆρος, ὁ Φραγκῖσκος-Βάκων· τότε ἀνεφάνη ἡ πρώτη ἀγγλικὴ ἐφημερὶς ἡ καλουμένη «Ἀγγλικὸς Ἑρμῆς» (English Mercury). Ἕνεκα τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἐθνικοῦ μεγαλείου ἐπὶ τῆς Ἐλισάβετ, ὠνόμασαν οἱ Ἄγγλοι τὰς ἀδυναμίας αὐτῆς ὡς γυναικὸς, καὶ τὴν τυραννίαν αὐτῆς ὡς βασιλίσσης· ἐνέπνευσεν ἐνθουσιασμὸν καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς διαφωνοῦντας οὓς παρέδωσεν εἰς τὸν ἐχθρόν. Πολλοὶ ἡγεμόνες ἐζήτησαν τὴν χεῖρά της. Φίλιππος ὁ Β', ὁ βασιλεὺς τῆς Σουηδίας, ὁ δοὺξ τοῦ Ὄλστεϊν, ὁ δοὺξ τῆς Ἀλενσὼν, ὁ υἱὸς τοῦ ἐκλέκτορος τοῦ Παλατίνου, ὁ κόμης Ἀρδὰν· ἀλλ' ἀνέστη πάντοτε εἰς τὰς θερμὰς παρακλήσεις τοῦ κοινοβουλίου. Ἔσχε πολλοὺς εὐνουμένους, ἐν οἷς ὁ δοὺξ τῆς Λαγκαστρίας καὶ ὁ Ῥοβέρτος κόμης τῆς Ἐσσεξίας· ὁ τελευταῖος ἀποτυχὼν ἐν τινι πολέμῳ ἐν Ἰρλανδίᾳ ὅπου ἡ Ἰσπανὶς εἶχεν ἐνισχύσει τὴν ἀνταρσίαν, ἐπανεστάτησεν ἔτι μᾶλλον τὴν βασίλισσαν, ζητήσας νὰ ἐπαναστατήσῃ καὶ τὸ πλῆθος τοῦ Λονδίνου. Ἡ Ἐλισάβετ κατέλιπεν αὐτὸν εἰς τὴν αὐστηρότητα τῶν νόμων· ἀλλ' ἡ θλῖψις, ἣν ᾐσθάνθη διὰ τὴν τιμωρίαν αὐτοῦ ὑπῆρξε δι' αὐτὴν θανατηφόρος. Μετ' αὐτῆς ἔληξεν ἡ δυναστεία τῶν Τυδόρων.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΣΤΟΥΑΡΤ, θυγάτηρ Ἰακώβου Α' βασιλέως τῆς Ἀγγλίας, γενν. τῷ 1596, ἀποθ. τῷ 1662. Ἐνυμφεύθη τῷ 1613 τὸν Ἐκλέκτορα τοῦ Παλατίνου Φρειδερῖκον Ε'. Κατέπεισεν αὐτὸν νὰ παραδεχθῇ τῷ 1619 τὸν θρόνον τῆς Βοημίας, ἀποστατησάσης ἀπὸ τῆς Αὐστρίας· ἀλλὰ τῷ 1620 κυριεθείσης τῆς Πράγας ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς εἰς Σιλεσίαν καὶ Βρανδεβοῦργον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ὁλλανδίαν καὶ εἰς Ἀγγλίαν. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου αὐτῆς ὁ υἱός της Κάρολος Λουδοβῖκος ἀνέλαβε τὰς πατρικὰς κτήσεις τοῦ Παλατινάτου καὶ ἡ Ἐλισάβετ μετέβη αὐτόθι. Τῷ 1660 ἀπελθοῦσα εἰς Ἀγγλίαν ἀπέθανε μετὰ δύο ἔτη ἐν Λονδίνῳ. Ταύτης θυγάτηρ ὑπῆρξεν ἑτέρα Ἐλισάβετ, γενν. τῷ 1618, ἀποθαν. τῷ 1680, περίφημος διὰ τὴν βαθεῖαν αὐτῆς σοφίαν. Αὕτη μὴ θελήσασα νὰ νυμφευθῇ τὸν Βλαδίσλαον Δ', βασιλέα τῆς Πολωνίας ἐγένετο καθηγουμένη τῆς λουθηρανῆς μονῆς Ἐρφάλδεν. Πολλὰ ἐγκώμια τῶν φώτων αὐτῆς κάμνει ἐν τῇ πρὸς αὐτὴν ἀφιερώσει τῶν «Φιλοσοφικῶν ἀρχῶν» ὁ Καρτέσιος χρηματίσας διδάσκαλός της.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΤΟΥ ΒΑΛΟΥΑ, θυγάτηρ Ἑρρίκου Β' καὶ Αἰκατερίνης τῶν Μεδίκων, γεννηθ. ἐν Φονταινεβλὼ τῷ 1545, ἀποθ. τῷ 1568. Ἀναδεκτὴ Ἑρρίκου Η' τῆς Ἀγγλίας ἔμελλε νὰ νυμφευθῇ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἐδουάρδον ΣΤ' ἀλλ' ὁ θάνατος προέλαβε. Κατόπιν ἔμελλε νὰ νυμφευθῇ τὸν ἐκ τοῦ πρώτου γάμου υἱὸν Φιλίππου Β' τῆς Ἱσπανίας δὸν Κάρολον κατ' αἴτησιν τοῦ Φιλίππου· ἀλλ' ἀποθανούσης ἐν τῷ μεταξὺ τῆς δευτέρας συζύγου τοῦ Φιλίππου Μαρίας Τυδὼρ βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας, ἐνυμφεύθη, αὐτὴν ἀντὶ τοῦ υἱοῦ ὁ πατὴρ εἰς τρίτον γάμον. Τὸ συνοικέσιον τοῦτο δὲν ἦτο ποσῶς εὐτυχὲς, διότι ἡ Ἐλισάβετ ἠγάπα τὸν δὸν Κάρολον καὶ ἠγαπᾶτο παρ' αὐτοῦ. Ὁ πατὴρ ζηλεύσας ἐνήργησε κατὰ τοὺς πλείστους συγγραφεῖς τὴν δηληγηρίασιν ἀμφοτέρων.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ, θυγάτηρ Μαξιμιλιανοῦ Β' αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας καὶ Μαρίας τῆς Αὐστρίας θυγατρὸς Καρόλου τοῦ Ε' γενν. τῷ 1554, ἀποθ. τῷ 1592. Καίτοι ἐναντιουμένου τοῦ θείου αὐτῆς Φιλίππου τοῦ Β' βασιλέως τῆς Ἱσπανίας, ἡ Αἰκατερίνη τῶν Μεδίκων κατώρθωσε νὰ νυμφεύσῃ αὐτὴν μετὰ τοῦ

υἱοῦ αὐτῆς Καρόλου Θ' βασιλέως τῆς Γαλλίας τῷ 1570. Γλυκεῖα, εὐσεβής, φιλελεήμων δὲν ἔλαβε ποσῶς μέρος εἰς τὰς πολιτικὰς ἢ θρησκευτικὰς ραδιουργίας τῆς αὐλῆς, ἔδειξε σταθερὰν φιλίαν πρὸς Μαργαρίταν τοῦ Βαλουὰ ἀδελφὴν τοῦ βασιλέως καὶ σύζυγον τοῦ Ἑρρίκου τῆς Ναυάρρας, ἀπέδειξει μετὰ παρρησίας τὴν ἀπέχθειαν αὐτῆς κατὰ τῶν σφαγῶν τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου, ὧν τὰς προετοιμασίας ἀπέκρυψαν ἀπ' αὐτῆς. Καίτοι ἐγκαταλελειμένη πρὸ πολλοῦ ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς, περιεποιήθη αὐτὸν προθυμότατα κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ ἀσθένειαν, καὶ ὅτε οὗτος ἀπέθανε τῷ 1574 ἀπεσύρθη εἰς Βιέννην παρὰ τῷ αὐτοκράτορι Ῥοδόλφῳ ἀδελφῷ αὐτῆς. Ἐτελεύτησεν ἐν τῇ παρ' αὐτῆς ἱδρυθείσῃ ἐν Βιέννῃ μονῇ τῆς Ἁγίας Κλάρας.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ, θυγάτηρ Ἑρρίκου Δ' καὶ Μαρίας τῶν Μεδίκων, γεννηθ. τῷ 1602, ἀποθ. τῷ 1644. Ἐνυμφεύθη τῷ 1615 τὸν Ἰνφάντην τῆς Ἱσπανίας, ὕστερον βασιλέα τῆς Ἱσπανίας Φίλιππον Δ'. Καίτοι ὡραία καὶ πεπαιδευμένη, παρημελήθη παρὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς ἐπιδοθέντος εἰς ἄλλας γυναῖκας, καὶ ἀπεμακρύνθη τῶν ὑποθέσεων τοῦ κράτους ὑπὸ τοῦ κόμητος δουκὸς Ὀλιβαρές. Ἐν τούτοις μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τῆς Πορτογαλλίας καὶ τῆς Καταλωνίας τῷ 1640 κατώρθωσε νὰ βλέψῃ εἰς δυσμένειαν τὸν ὑπουργὸν τοῦτον. Ἡ Μαρία Θηρεσία ἡ βραδύτερον νυμφευθεῖσα Λουδοβίκον τὸν ΙΔ' τῆς Γαλλίας ἦν θυγάτηρ αὐτῆς.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ (Φιλιππίνα-Μαρία-Ἑλένη, Μαδὰμ), ὄγδοον καὶ τελευταῖον τέκνον τοῦ Δελφίνου υἱοῦ Λουδοβίκου ΙΕ' τῆς Γαλλίας, ἀδελφὴ Λουδοβίκου ΙΣΤ', γενν. ἐν Βερσαλλίαις τῷ 1764, ἀποθ. τῷ 1794. Τριετὴς μείνασα ὀρφανὴ ἀνετράφη ὑπὸ τῆς κομήσσης Μαρσὰν παιδαγωγοῦ τῶν βασιλοπαίδων τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ ἀββᾶ Μοντεγκιού. Τῷ 1786 ὁ κ. Βυσσὲ ἐπίσκοπος Ἀλαισῶν ἔν τινι λόγῳ αὐτοῦ ἐπῄνει τὸ φιλελεήμον καὶ τὴν σπουδαιότητα τῶν διαθέσεων αὐτῆς. Συνεχῶς ἀπεσύρετο εἰς Σαὶντ-Σὺρ, οὗτινος τὰς ὑποτρόφους ἐνεθάρρυνε, καὶ παρεδίδετο ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ αὐτῆς οἴκῳ ἐν Montreuil εἰς τὴν σπουδὴν τῆς βοτανικῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἰατροῦ Λεμοννιέ. Εἷς Ἰνφάντης τῆς Πορτογαλλίας, ὁ δοὺξ Ἀόστης, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας Ἰωσὴφ Β' ἐζήτησαν τὴν δεξιὰν αὐτῆς· ἀλλὰ λόγοι πολιτικοὶ ἐμπόδισαν τὴν πραγματοποίησιν ἑνὸς τῶν συνοικεσίων τούτων, ὅπερ ἐφάνη δυσαρεστῆσαν αὐτήν. Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν, συνδιδεμένη μετὰ τῆς τύχης τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης ἔδειξε μεγίστην γενναιότητα καὶ ἀφοσίωσιν. Κατὰ τὴν 5 ὀκτωβρίου 1789 ἔσωσε πολλοὺς σωματοφύλακας· μεμνημένη εἰς τὸ σχέδιον τῆς φυγῆς τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ' συνεμερίσθη τοὺς κινδύνους αὐτοῦ· τῇ 20 ἰουνίου 1792 παρ' ὀλίγον νὰ φονευθῇ παρὰ τῶν μανιωδῶν ἐκλαβόντων αὐτὴν ἀντὶ τῆς βασιλίσσης. Μετὰ τὴν 10 αὐγούστου ἐνεκλείσθη ἐν τῷ Τέμπλῳ ὅπου ἐδείκνυέτο ἐπιλήσμων τῶν ἰδίων δυστυχημάτων σκεπτομένη μόνον τὰ τῶν συγγενῶν αὐτῆς. Χωρισθεῖσα τοῦ βασιλέως κατὰ τὴν δίκην αὐτοῦ, ἐπανετέθη αὐτὸν μόνον ὅτε ἐδέξατο τοὺς ἀποχαιρετισμοὺς αὐτοῦ. Ἀφῃρέσαν προσέτι ἀπὸ τῶν φροντίδων αὐτῆς τὸν δελφῖνα καὶ τὴν βασίλισσαν, καὶ τῇ 9 μαΐου 1794 ὡδήγησαν αὐτὴν εἰς τὸ ἰκρίωμα. Σώζονται τῆς εὐσεβοῦς ταύτης ἡγεμονίδος 94 ἐπιστολαί, συνεκδεδομέναι μετὰ τοῦ «ἱστορικοῦ αὐτῆς ἐγκωμίου» ὑπὸ τοῦ κόμητος Φερράνδου 1814.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΧΡΗΣΤΙΝΑ, βασίλισσα τῆς Πρωσσίας θυγάτηρ τοῦ δουκὸς τοῦ Βρουνσβικ-Βολφενδαύτελ γεν. τῷ 1715, ἀποθ. τῷ 1797. Ἐνυμφεύθη τῷ 1733 τὸν βασιλικὸν πρίγκηπα, ὕστερον Φρειδερῖκον Β' ὅστις καίτοι μὴ ἀγαπῶν αὐτὴν ἐξετίμησε πάντοτε τὴν εὐγένειαν τοῦ χαρακτῆρος, τὰς χάριτας τοῦ πνεύματος καὶ τὰς μεγάλας αὐτῆς ἀρετάς. Σχεδὸν ὁλόκληρον τὸν βίον αὐτῆς διῆλθεν ἐν τῷ πύργῳ Schoenhausen, παραδεδομένη εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν γραμμάτων. Συνέταξε γερμανιστὶ πολλὰ συγγράμματα, ἅτινα μετέφρασεν ὕστερον εἰς τὴν γαλλικήν. «Μελέτη περὶ τῶν φροντίδων τῆς Προνοίας διὰ τὴν ἀνθρωπότητα» ἐν Βερολίνῳ 1777. «Σκέψεις διὰ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος». «Σκέψεις περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ὀημοσίων» 1778. Μετέφρασεν ἐκ τῆς γερμανικῆς εἰς τὴν γαλλικήν. «Προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου» ὑπὸ Σπάλδιγκν 1776. «Παρατηρήσεις περὶ τῶν ποιημάτων τοῦ Θεοῦ» ὑπὸ Στούρμ 1777. «Ὕμνους τοῦ Γέλλερτ 1790 κλπ.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΦΑΡΝΕΣΙΑ, ἐκ τῆς δουκικῆς οἰκογενείας τῶν Φαρνεσίων γεν τῷ 1688, ἀποθ. τῷ 1766. Ἐνυμφεύθη τῷ 1714 Φίλιππον τὸν Β'. τῆς Ἱσπανίας. Παντοδύναμος παρὰ τῷ συζύγῳ αὐτῆς, φιλόδοξος, εὐφυής, ἀλλ' ἀνατραφεῖσα ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ πάντων, ἀπένειμε πᾶσαν ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν καρδινάλιον Ἀλβερόνι. Καθ' ὅλα αὐτῆς τὸν βίον προσεπάθησε νὰ ἐξασφαλίσῃ διὰ τοὺς δύο αὐτῆς υἱοὺς κράτη ἀνεξάρτητα, εἰς τὰ ὁποῖα νὰ ἀποσυρθῇ ὅτε ἤθελε χηρεύσει μακρὰν τῆς Ἱσπανίας, ἣν ἀπε-

ΑΝΘΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωφελές Ίδρυμα Ν. Γ. Αργυροπούλου (Ν.Π.Ι.Δ.)

στρέφετο. Κατώρθωσε πραγματικῶς τὸν σκοπὸν αὐτῆς. Ὁ πρωτότοκος αὐτῆς υἱὸς δὸν Κάρολος ἐγένετο τῷ 1731 δοὺξ Πάρμας καὶ Πλακεντίας· ὕστερον οὗτος ἐγένετο βασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως, καὶ εἰς τὰ δουκάτα τῆς Πάρμας καὶ τῆς Πλακεντίας προστεθέντος καὶ τοῦ τῆς Γουαστάλης διεδέχθη αὐτὸν ὁ δευτερότοκος δὸν Φιλίππος.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΕΤΡΟΒΝΑ, αὐτοκράτειρα τῆς Ῥωσσίας ἀπὸ τοῦ 1741 μέχρι τέλους τῆς ζωῆς αὐτῆς, θυγάτηρ Πέτρου τοῦ Μεγάλου καὶ Αἰκατερίνης Α', γενν. τῷ 1709 ἀποθ. τῇ 29 δεκεμβρίου 1761 (9 ἰανουαρίου 1762, κατὰ τὸ γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον). Ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου παρανόμως διὰ συνωμοσίας ἐξυφανθείσης παρὰ τοῦ Λεστὸκ καὶ ἐπενεγκούσης τὴν πτῶσιν τοῦ νέου Ἰβάν· ἀλλ' ἕνεκα τῶν γενναιοδωριῶν αὐτῆς καὶ τῆς ἐπιεικείας, δὲν ἐγίνετο μνεία τῆς τοιαύτης παρανομίας. Συνεπείᾳ πολέμου μετὰ τῆς Σουηδίας προσετέθη εἰς τὰ κράτη αὐτῆς μέρος τῆς Φιλανδίας τῷ 1743. Ἀφοῦ ἐματαίωσε συνωμοσίαν τινὰ κατ' αὐτῆς μετέσχε τοῦ ἑπταετοῦς πολέμου κατὰ τῆς Πρωσσίας. Τρὶς ἐνικήθησαν τὰ στρατεύματα τοῦ μεγάλου Φρειδερίκου 1756—59. Κατηγορεῖται διὰ τὰ κακὰ αὐτῆς ἤθη. Συνέστησε τὸ πανεπιστήμιον τῆς Μόσχας καὶ τὴν ἐν Πετρουπόλει Ἀκαδημίαν τῶν ὡραίων τεχνῶν.

ΕΛΙΣΑΒΕΤΓΡΑΔ, πόλις τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας πρωτεύουσα κυβερνείου, κειμένη 226 χιλ. πρὸς Β. τῆς Χερσῶνος· κατ. 13,500. Εἰς τὴν ἀγορὰν αὐτῆς συχνάζουσι πολλοί, καὶ τὸ ἐμπόριον αὐτῆς εἶναι ζωηρόν. Ἱδρύθη ὑπὸ τῆς αὐτοκρατείρας Ἐλισάβετ.

ΕΛΙΣΑΒΕΤΠΟΡ, πόλις τῆς ἀποικίας τοῦ Εὐφλπίδος ἀκρωτηρίου ἐπὶ τοῦ κόλπου Ἀλγόα. Καλὸς λιμήν, εἰς ὃν προσορμίζονται πολλὰ πλοῖα· ἐμπόριον μαλλίων, δερμάτων, κεράτων, ἐλεφαντοδόντων, πτερῶν στρουθοκαμήλου, κτλ.

ΕΛΙΣΣΑΙΟΣ, προφήτης Ἰουδαῖος κατὰ τὸν Θ' αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ. Κατέλιπε τὸ ἄροτρον καὶ ἠκολούθησε τὸν προφήτην Ἠλίαν ὃν διεδέχθη. Διαβὰς τὸν Ἰορδάνην ἀβρόχοις ποσὶ ἐπὶ τῆς μηλωτῆς τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ, προεφήτευσεν εἰς τὸν Ἰωσαφὰτ βασιλέα τοῦ Ἰούδα καὶ τὸν Ἰωράμ βασιλέα τοῦ Ἰσραὴλ τὴν κατὰ τῶν Μωαβιτῶν νίκην αὐτῶν. Κατέστησε πότιμα τὰ ὕδατα τοῦ ῥέματος τῆς Ἰεριχοῦς. Τὰ τέκνα τῆς Βεθὴλ ἐξευρίσαντα αὐτὸν κατεβροχθίσθησαν ὑπὸ δύο ἄρκτων· ἐπολλαπλασίασε τὸ ἔλαιον πτωχῆς χήρας, ἀνέστησε διὰ τῶν δεήσεων αὐτοῦ τὸν υἱὸν τῆς Σωμανίτιδος, ἐπολλαπλασίασε τοὺς ἄρτους τοῦ λαοῦ, ἐθεράπευσε τὴν λέπραν τοῦ Νεεμίου. Τυφλώσας τοὺς στρατιώτας τοῦ Βενεδὰλ βασιλέως τῆς Συρίας καὶ προειπὼν εἰς τὸν Ἰωὰς βασιλέα τοῦ Ἰσραὴλ πολλὰς νίκας, ἀπέθανεν ἐν Σαμαρείᾳ περὶ τὸ 830.

ΕΛΙΣΣΑΙΟΣ, συγγραφεὺς κλασσικὸς ἀρμένιος, ἀποθ. τῷ 480. ὑπῆρξε μαθητὴς τῶν σοφῶν ἱερέων Ἰσαὰκ καὶ Μεσρὸβ, γραμματεὺς καὶ πνευματικὸς τοῦ στρατηγοῦ Βαρτὰν, ἡγεμόνος τῶν Μαμιγονίων, ἔπειτα ἐπίσκοπος, ὡς πιστεύεται, τῆς χώρας Ἀμαδουνίκ. Συνέταξεν «Ἱστορίαν τῶν Βαρτανίων» ἐκδοθεῖσαν ἐν Κων]πόλει 1764, ἐν ᾗ διηγεῖται τοὺς καταδιωγμοὺς καὶ τὰς μάχας, ἃς ὑπέστησαν κατὰ τῶν Περσῶν οἱ Ἀρμένιοι καὶ οἱ Γεωργιανοὶ ὑπὲρ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Ἡ ἱστορία αὕτη τίθησιν αὐτὸν εἰς τὸν πρῶτον βαθμὸν τῶν ἐθνικῶν ἱστορικῶν καὶ ἀπονέμει αὐτῷ ἐπαξίως τὸν τίτλον «Ξενοφῶντος τῆς Ἀρμενίας». Θαυμάζεται διὰ τὴν καθαρότητα τοῦ ὕφους, διὰ τὴν ζωηρότητα τῶν εἰκόνων καὶ τῆς διηγήσεως. Περιέχει 24 ἐτῶν περίοδον (439—463). Μετεφράσθη εἰς τὴν γαλλικὴν, τὴν ἀγγλικὴν καὶ τῆς Ἰταλικὴν γλῶσσαν. Προσέτι σώζονται τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως ὁμιλίαι καὶ ὑπομνήματα εἰς τὴν ἁγίαν Γραφήν.

ΕΛΙΣΣΩΝ (ὁ) μικρὸς ποταμὸς τῆς Ἠλιάδος ῥέων πλησίον τῆς Κυλλίνης παρὰ Στράβωνι.— Ἕτερος μικρὸς ποταμὸς τῆς Ἀρκαδίας ῥέων διὰ τῆς Μεγαλοπόλεως καὶ εἰσβάλλων εἰς τὸν Ἀλφειὸν, σήμερον «Λεοντάρι».

ΕΛΙΣΣΩΝ (ἡ) κώμη τῆς Ἀρκαδίας ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ, παρὰ Παυσανίᾳ.

ΕΛΙΣΥΚΟΣ, λαὸς ἀρχαῖος τῆς Λιγυρίας ἐν Ἰταλίᾳ (Ἡροδ. Ζ. 165).

ΕΛ-ΚΕΦ. παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις Sina Venerea, πόλις τῆς Τύνιδος 130 χιλ. πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Τύνιδος πλησίον τῆς Μεζερδὰχ, κατ. 7000. Ἐρείπεια καὶ ἐπιγραφαί.

ΕΛΛ (Μαξιμιλιανὸς Hell) ἀστρονόμος γεν. τῷ 1720 ἐν Σέμνιτζ τῆς Οὐγγαρίας ἀποθ. τῷ 1792, ἀνῆκεν εἰς τὸ τάγμα τῶν Ἰησουϊτῶν. Ἐδίδαξε τὰ μαθηματικὰ ἐν Κλάουσενβουργ, διωρίσθη ἀστρονόμος καὶ διατηρητὴς τοῦ ἀστεροσκοπείου τῆς Βιέννης κατὰ τὸ 1755, καὶ ἔκαμε περιήγησιν εἰς Λαπωνίαν 1768—69 ὅπως αὐτόθι παρατηρήσῃ τὴν διάβασιν τῆς Ἀφροδίτης διὰ τοῦ δίσκου τοῦ ἡλίου καὶ σπουδάσῃ τὴν διεύθυναιν τοῦ μαγνητικοῦ πόλου. Συγγράμματα αὐτοῦ Ephemerides astronomicae Βιέννη 1758—1786 de Satellite Veneris αὐτόθι 1765 de Transitu Veneris ante discum solis 1770.

ΕΛΛΑΔΑ, ποταμ. τῆς Ἑλλάδος ὁ Σπερχειὸς τῶν ἀρχαίων· πηγάζει ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Λαμιακὸν κόλπον πρὸς Β. τοῦ στενοῦ τῶν Θερμοπυλῶν.

ΕΛΛΑΔΙΟΣ Ο ΒΕΣΑΝΤΙΝΟΣ, γραμματικὸς Αἰγύπτιος ἀκμάσας περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς Δ'. ἑκατονταετηρίδος ἐπὶ Δικινίου καὶ Μαξιμιανοῦ. Συνέταξε «Χρηστομαθείαν» εἰς ἰαμβικὸν μέτρον περιεχούσας ἱστορικὰ ἀνέκδοτα μετὰ ἀρχαιολογικῶν καὶ γραμματικῶν παρατηρήσεων περὶ χρήσεως καὶ σημασίας τῶν λέξεων. Ὁ Φώτιος ἐπικρίνων τὰς Χρηστομαθείας αὐτοῦ λέγει ὅτι κατήγετο ἐκ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Ἀντινόου ἢ Βεσαντινόου, καὶ ἦτο Ἕλλην τὴν θρησκείαν. Συνέταξε δὲ δι' ἰαμβικοῦ μέτρου καὶ ἄλλους λόγους ἐπιγραφομένους Ἀθῆναι, Νεῖλος, Αἰγύπτιος, Προτρεπτικὸς, Ῥώμη, Φήμη, Νίκη, Πόλις Ἀντινόου. Αἱ εἰς τὰς Χρηστομαθείας τοῦ Ἑλλαδίου παρεκβολαὶ τοῦ Φωτίου ἐξεδόθησαν ἰδιαιτέρως μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως τοῦ Schotti καὶ σημειώσεων τοῦ Meursii ὡς παράρτημα τοῦ μετὰ θάνατον τοῦ Meursii δημοσιευθέντος συγγράμματος αὐτοῦ De Regno laconico et Atheniensium Piraeo ἐν Οὐτρέχτῃ 1686 καὶ ἀνεδημοσιεύθησαν ἐν τῷ δεκάτῳ τόμῳ τοῦ «Θησαυροῦ» τοῦ Γρονοβίου.

ΕΛΛΑΔΙΟΣ ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἱερεὺς τοῦ Διὸς ζήσας περὶ τὰ τέλη τῆς Δ'. ἑκατονταετηρίδος ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ. Διὰ τὰς ἐπὶ Θεοφίλου ταραχὰς ἐκπεσὼν τῆς Ἀλεξανδρείας κατέφυγεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἐχρημάτισε διδάσκαλος Σωκράτους τοῦ ἱστορικοῦ. Συνέταξε «Λεξικὸν κατὰ στοιχεῖον» κατὰ τὸν Φώτιον, ὅστις ἀποκαλεῖ αὐτὸ καὶ «Λέξεων συλλογήν»· τοῦτο ὁ Σουΐδας, ὅστις πολλὰ ἠρανίσθη ἐξ αὐτοῦ ἐν τῇ συντάξει τοῦ ἑαυτοῦ λεξικοῦ ἀποκαλεῖ «Λέξεως παντοίας χρῆσις κατὰ στοιχεῖον», καὶ συγκαταλέγει μετ' αὐτοῦ ἕτερα συγγράμματα τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως «Ἔκφρασιν φιλοτιμίας», «Διόνυσον ἢ Μοῦσαν», «Ἔκφρασιν τοῦ λουτροῦ Κωνσταντινιανῶν», «Ἔπαινον Θεοδοσίου τοῦ βασιλέως». Καὶ παρὰ Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ γίνεται μνεία αὐτοῦ ἐν τῇ λέξει «Βηρυτός».

ΕΛΛΑΔΙΟΣ, ἐπίσκοπος Καισαρείας Καππαδοκίας διάδοχος τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ Μεγάλου Βασιλείου τῷ 378. Παρῆν ἐν ταῖς δύο ἐν Κωνσταντινουπόλει Συνόδοις τῷ 381 καὶ τῷ 394. Ὁ Δαμασκηνὸς μνημονεύει «Βίον τοῦ ἁγίου Βασιλείου» συνταγμένον παρ' αὐτοῦ, ὅστις ὅμως οἱ νεώτεροι κριτικοὶ δὲν παραδέχονται.

ΕΛΛΑΔΙΟΣ, ἐπίσκοπος Ταρσοῦ ζήσας περὶ τὸ 430. Γνωστὸς ἐστι διὰ τὴν ἀφοσίωσιν αὐτοῦ εἰς τὸν Νεστοριανισμόν, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐξέπεσε τῆς ἐπισκοπῆς. Βραδύτερον μετανοήσας καὶ ἀναθεματίσας τὸν Νεστόριον ἀνέλαβε τὴν ἐπισκοπήν του. Σώζονται ἐξ ἐπιστολαὶ αὐτοῦ.

ΕΛΛΑΔΙΟΣ, ἱεράρχης ἱσπανὸς γεν. περὶ τὸ 559, ἀποθ. τῷ 629· ἐγένετο κόμης τῶν ἀνακτόρων καὶ τῶν δημοσίων ὑποθέσεων (aulae regis et rerum publicarum comes) ἐπὶ τοῦ Γότθου βασιλέως Ῥηκαράδου, καὶ ὡς τοιοῦτος παρευρέθη ἐν τῇ συνόδῳ τοῦ Τολέδου τῷ 590. Ἐνεδύθη τὸ μοναστικὸν ἔνδυμα τῷ 597 ἐν τῇ μονῇ τῆς Ἀγαλίας, καὶ ἐγένετο ἡγούμενος τῆς αὐτῆς μονῆς τῷ 606. Κατόπιν ἐξελέγη τῷ 614 ἀρχιεπίσκοπος Τολέδου. Συνέγραψε διάφορα συγγράμματα μὴ σωζόμενα ἤδη.

ΕΛΛΑΔΙΟΣ (ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ), γραμματικὸς Ἕλλην ἐκ Θεσσαλίας ζήσας περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΗ'. αἰῶνος. Συμπληρώσας τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐν Θεσσαλονίκῃ περιεπλανήθη εἰς διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης, διατρίψας ἐπὶ τρία ἔτη ἐν Ὀξωνίᾳ καὶ Λονδίνῳ, ὅπερ τὸ ἔτος ἐν Ἀμστελοδάμῳ, ἔπειτα ἐν Ἅλῃ καὶ Πράγᾳ, καὶ τελευταῖον ἐπὶ τέσσαρα ἔτη ἐν Ἀλτόρφ. Συνέταξε «ταξυοσλογίαν τεχνολογικὴν τῆς Ἑλλάδος φωνῆς» ἐν Νοριμβέργῃ 1712 κατ' ἐρωταπόκρισιν μετὰ διαλόγου περὶ τῆς ἑλληνικῆς προφορᾶς. Προσέτι ἐξέδωκε Status praesens Ecclesiae Graecae, ἐν Ἀλτόρφ 1714. Ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ ἀφιερωμένῳ εἰς τὸν αὐτοκράτορα τῆς Ῥωσσίας Πέτρον τὸν Μέγαν καταφέρεται κατὰ τῶν λογίων τῆς Εὐρώπης ὡς τυφλὸν μῖσος δεικνυόντων κατὰ τῶν ἑαυτοῦ ὁμογενῶν καὶ ἀγνοούντων τὴν ἀρχαίαν καὶ νέαν Ἑλλάδα. Ἐπικρίνων δὲ τὴν δαπάνην τοῦ ἐν Ἅλῃ ὀρφανοτροφείου γενομένην μετάφρασιν τῆς Καινῆς Διαθήκης εἰς τὴν νεωτέραν γλῶσσαν τῶν Ἑλλήνων ἀποδεικνύει ὅτι ἡ καθομιλουμένη δὲν διαφέρει ἐπὶ τοσοῦτον τῆς ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ ὥστε νὰ χρειασθῇ μετάφρασις. Ἐν τῷ αὐτῷ συγγράμματι περιέχονται περίεργοι λεπτομέρειαι περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι καταστάσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ τῆς τουρκικῆς κατακτήσεως, περὶ τῶν βιβλίων τῶν δημοσιευθέντων ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς τυπογραφείοις, καὶ περὶ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ποιητῶν.

ΕΛΛΑΝΙΚΟΣ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ, γεννηθεὶς ἐν Μιτυλήνῃ τῆς Λέσβου, λογογράφος. Ὁ χρόνος τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ διαμφισβητεῖται. Κατὰ τὸν Σουΐδαν υἱὸς τοῦ Ἀνδρομένους, τοῦ Ἀριστομένους ἢ τοῦ Σκάμμωνος, συνέζησε μετὰ τοῦ Ἡροδότου ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως

Ἀπόκτημα Βιβλιοθήκης Ἀργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τῆς Μακεδονίας Ἀμύντα (553—504 π. χ.), καὶ ἔζη εἰσέτι ἐπὶ τοῦ Περδίκκα ἀναβάντος εἰς τὸν θρόνον τῆς Μακεδονίας τῷ 461. Ὁ δὲ Λουκιανὸς λέγει ὅτι ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ 85 ἐτῶν Ἐὰν παραδεχθῇ τις τὰς χρονολογίας τοῦ Σουΐδα πρέπει νὰ θέσῃ τὸν θάνατον αὐτοῦ εἰς τὰ 460 καὶ τὴν γέννησιν εἰς τὰ 545· ἀλλ' αὐτὸς οὗτος ὁ Σουΐδας ἀναιρεῖ ἑαυτὸν λέγων τὸν Ἑλλάνικον σύγχρονον τοῦ Ἡροδότου, τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ Εὐριπίδου. Αὐθεντικώτερον φαίνεται χωρίον τι τῆς Παμφίλης διασωθὲν ὑπὸ Aulu-Gelle, ὅπου λέγεται ὅτι ὁ Ἑλλάνικος, σύγχρονος τοῦ Ἡροδότου εἶχεν ἡλικίαν 65 ἐτῶν κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (431) ἐξ οὗ δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ ὅτι ἐγεννήθη τῷ 496 καὶ ἀπέθανε τῷ 411. Ἀλλὰ καὶ αὕτη ἡ χρονολογία πίπτει ἐκ τῶν μαρτυριῶν τοῦ σχολιαστοῦ τοῦ Ἀριστοφάνους ὑποθέτοντος τὸν Ἑλλάνικον ζῶντα μετὰ τὴν ἐν Ἀργινούσαις μάχην (406) καὶ τοῦ ἀνωνύμου βιογράφου τοῦ Εὐριπίδου ὁρίζοντος τὴν γέννησιν αὐτοῦ καθ' ἣν ἡμέραν συνεκροτήθη ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία (480)· ὁ Müller τίθησι χρονολογίας τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ τὰ ἔτη 482 καὶ 397. Περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ ἐλλείπουσιν ἐξ ὁλοκλήρου λεπτομέρειαι, μόνον δὲ ὁ Σουΐδας ἀναφέρει ὅτι ἀπέθανεν ἐν Περπερίνῃ πόλει κειμένῃ ἀντικρὺ τῆς νήσου Λέσβου κατὰ τὴν παραλίαν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Ἐάν τις κρίνῃ ἐκ τῶν πολυαρίθμων συγγραμμάτων, ὧν μνημονεύουσιν οἱ ἀρχαῖοι ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὁ Ἑλλάνικος ὑπῆρξε συγγραφεὺς γονιμώτατος· πολλαὶ ὅμως τῶν ἐπιγραφῶν τούτων ἀναφέρονται οὐχὶ εἰς διάφορα συγγράμματα ἀλλ' εἰς κεφάλαια ἢ τμήματα τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος, καὶ μεταξὺ τῶν εἰσαὖτὸν ἀποδιδομένων συγγραμμάτων ὑπάρχουσι πολλὰ νόθα ἢ τοὐλάχιστον ὕποπτα· ὡς «Αἰγυπτιακά», «Εἰς Ἄμμωνος ἀνάβασις», «Βαρβαρικὰ νόμιμα», «Ἐθνῶν ὀνομασίαι». Τὰ γνήσια συγγράμματα τοῦ Ἑλλανίκου διαιροῦνται εἰς τρεῖς κατηγορίας Γενεαλογικά, Χωρογραφικά, Χρονολογικά Τῆς πρώτης κατηγορίας εἶναι «Δευκαλιωνεία» εἰς δύο βιβλία περιέχουσα τὰς θεσσαλικὰς παραδόσεις περὶ καταγωγῆς τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τοῦ Δευκαλίωνος καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ καὶ φθάνουσα μέχρι τῆς ἐποχῆς τῶν Ἀργοναυτῶν, «Φορωνὶς» εἰς δύο βιβλία περιέχουσα τὰς παραδόσεις τῶν Πελασγῶν καὶ τῶν Ἀργείων ἀπὸ Φορωνέως καὶ τοῦ Ὠγύγου μέχρι τοῦ Ἡρακλέους ἢ καὶ μέχρι τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν. «Ἀτλαντὶς» εἰ, δύο βιβλία ἀφιερωμένα εἰς τὸν Ἄτλαντα καὶ τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ. «Τρωϊκὰ» εἰς δύο βιβλία ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ Δαρδάνου. Τῆς δευτέρας κατηγορίας εἶναι «Ἀτθίς», ἱστορία τῆς Ἀττικῆς εἰς τέσσαρα τοὐλάχιστον βιβλία, ὧν τὸ πρῶτον περιεῖχε τὴν διήγησιν τῆς μυθικῆς περιόδου, τὸ δεύτερον τοὺς δήμους τῆς Ἀττικῆς, καὶ τὸ τρίτον καὶ τέταρτον διελάμβανε περὶ τῶν ἐν Ἰωνίᾳ ἀττικῶν ἀποικιῶν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτῶν μέχρι τῶν μηδικῶν. «Αἰολικὰ» ἱστορία τῶν Αἰολέων ἐν τῇ Ἑλλάσσονι Ἀσίᾳ καὶ ταῖς νήσοις τοῦ Αἰγαίου πελάγους. «Περσικὰ» εἰς δύο βιβλία περιέχοντα τὴν ἱστορίαν τῆς Περσίας, τῆς Μηδίας, καὶ τῆς Ἀσσυρίας ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Νίνου μέχρι τῆς συγχρόνου αὐτοῦ ἐποχῆς. Εἰς τὴν τρίτην κατηγορίαν ὑπάγονται «Ἱέρειαι τῆς Ἥρας» ἐν τρισὶ βιβλίοις περιέχουσι χρονολογικὸν κατάλογον τῶν ἐν Ἄργει ἱερειῶν τῆς Ἥρας, ὃν βασιζόμενον ἐπὶ τῶν ἀρχείων τοῦ ναοῦ τῆς Ἥρας, καὶ περιέχοντα μέγαν ἀριθμὸν παραδόσεων κανονικῶς συνδεδεμένων πρὸς ἀλλήλας ἐπωφελήθησαν ὁ Θουκυδίδης, ὁ Τίμαιος καὶ ἄλλοι ἱστορικοί. «Καρνεονῖκαι» χρονολογικὸς κατάλογος τῶν ἐν Καρνείοις τῆς Σπάρτης νικητῶν, οὗτινος ἓν μέρος ἴσως δὲ καὶ ὅλον συνετάχθη ὑπὸ στίχων. Ἐξ ἁπάντων τῶν ἀπαριθμηθέντων συγγραμμάτων τοῦ Ἑλλανίκου, ὡς καὶ ἄλλων ἀποδιδομένων εἰς αὐτόν, λείψανα μόνον σώζονται ἐξαρκοῦντα ὅπως δώσωσι πλήρη ἰδέαν περὶ τῆς ἀξίας αὐτοῦ. Κατέχει τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν «λογογράφων» καὶ σχηματίζει τὴν ἐξ αὐτῶν μετάβασιν εἰς τοὺς κυρίως ἱστορικούς, οἵοι ὁ Ἡρόδοτος καὶ ὁ Θουκυδίδης. Οὗτος συνέλεξε μετὰ ζήλου ἀλλ' ἄνευ κρίσεως ὕλην χρησιμεύσασαν εἰς τοὺς ἐνδόξους αὐτοῦ διαδόχους. Τὰ λείψανα τοῦ Ἑλλανίκου συνηθροίσθησαν καὶ ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ Sturz ἐν Λειψίᾳ 1796 καὶ 1826, ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ τοῦ Musei critici Cambridge 1826 καὶ ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ τοῦ ὑπὸ Muller Fragmentum Historicorum Graecorum,

ΕΛΛΑΝΙΚΟΣ, γραμματικὸς Ἕλλην μαθητὴς τοῦ Ἀγαθοκλείους ζήσας κατὰ τὸν δεύτερον αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ. Συνέγραψε περὶ τῶν ὁμηρικῶν ποιημάτων. Ἀνῆκεν εἰς τὴν τάξιν τῶν κριτικῶν οἵτινες ἐκαλοῦντο «χωρίζοντες» καθὸ παραδεχόμενοι δύω διαφόρους συγγραφεῖς τῆς «Ἰλιάδος» καὶ τῆς «Ὀδυσσείας». Τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ οὐδὲν σώζεται· μόνον δὲ μνεῖα γίνεται αὐτοῦ παρὰ τοῖς σχολαστικοῖς.

«ΕΛΛΑΝΟΔΙΚΑΙ, ἄρχοντες προεδρεύοντες ἐν τοῖς Ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσι καὶ ἀπονέμοντες τὰ

Δημοσία Βιβλιοθήκη Καποδίστρια Αργοστολίου (Ν. Κεφαλληνίας)

βραβεῖα εἰς τοὺς νικητάς. Ἦσαν Ἠλεῖοι καὶ ὅπως μὴ χαρισθῶσιν εἰς τοὺς ἑαυτῶν συμπατριώτας οὐδεὶς Ἠλεῖος ἐλάμβανε μέρος εἰς τοὺς ἀγῶνας τούτους.

ΕΔΑΦΟΣ. Τὸ ὄνομα τῆς Ἑλλάδος ὑπέστη τὴν αὐτὴν τύχην μετὰ τοῦ τῆς Ἰταλίας, διότι ἀμφότερα τὰ ὀνόματα ταῦτα περιῆλθον ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τὴν χερσόνησον ἐφ' ἧς ὕστερον καθ' ὁλοκληρίαν ἐφηρμόσθησαν. Μικρόν τι μέρος τῆς Ἠπείρου ὠνομάσθη κατὰ πρῶτον Ἑλλὰς, ἀλλὰ βαθμηδὸν ἡ λέξις ἐκυρίευσε τῶν πέριξ χωρῶν καὶ ἐξετάθη ἐπὶ τῆς Θεσσαλίας, τῶν πρὸς νότον τῶν Θερμοπυλῶν χωρῶν καὶ τῆς Πελοποννήσου, ὕστερον δὲ συμπεριέλαβε τὴν Ἤπειρον, τὴν Ἰλλυρίαν μέχρι τῆς Ἐπιδάμνου, καὶ τέλος τὴν Μακεδονίαν.

Χωρογραφία τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. — Ἡ ἀρχαία Ἑλλὰς ἀποτελεῖ τὴν νοτιανατολικὴν ἄκραν ἢ τὴν προτομὴν, ὡς εἰπεῖν, τῆς μεγάλης ἑλληνοσλαυϊκῆς χερσονήσου, ἥτις ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ ὄρους Σκάρδου (κατ' ἄλλους Αἵμου), ἕως τῶν ἀκρωτηρίων Ταινάρου καὶ Σουνίου· ὁρίζεται πρὸς Β ὑπὸ τοῦ Ὀλύμπου, τῶν Κεραυνίων καὶ τῶν Ἀκροκεραυνίων ὀρέων ἐκ τῆς Μακεδονίας καὶ Ἰλλυρίας, καὶ περικλύζεται ἀπ' Ἀνατολῶν καὶ Νότου καὶ Δυσμῶν ὑπὸ τριῶν πελαγῶν, τοῦ Αἰγαίου, τῆς Μεσογείου καὶ τοῦ Ἰονίου. Ὁ ἀναγινώσκων μὲν τὴν ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἀγνοῶν δὲ τὴν ἔκτασιν τῆς χώρας ἐφ' ἧς τοσαῦτα διεδραματίσθησαν μεγάλα γεγονότα ἤθελεν ἴσως φαντασθῆ αὐτὴν ὡς εὐρεῖάν τινα χώραν, ἐνῷ πράγματι εἶναι ὁ μικρότατος τῆς Εὐρώπης τόπος, διότι ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν νήσων εἶναι πολλῷ ἐλάσσων τῆς ἐπιφανείας τῆς Πορτογαλίας· ἀλλὰ τὰ παράλια αὐτῆς εἶναι τοσούτῳ πολύγωνα καὶ πολυσχιδῆ, ὥστε ὑπερβαίνουσι κατὰ τὴν ἔκτασιν ὅλην τῆς Ἰβηρικῆς χερσονήσου τὴν παραλίαν. Ἡ συνένωσις τῆς ξηρᾶς καὶ τῶν ὑδάτων, ἥτις ἐν τῇ φύσει ἀπαρτίζει τὸ τέλειον καλὸν καὶ συντελεῖ μεγάλως εἰς κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν καὶ εὐημερίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἁπανταχῇ μάλιστα ἐν Ἑλλάδι. Οὐδαμοῦ τῆς γῆς ὑπάρχει χώρα φέρουσα ἐπὶ ἴσης ἐπιφανείας τοσαύτας νήσους, κόλπους, χερσονήσους καὶ λιμένας. Πρὸς Β ἡ ἑλληνικὴ χερσόνησος συνέχεται μετὰ τοῦ ὄγκου τῶν ἀνατολικῶν Ἄλπεων, αἵτινες ἀπομονοῦσιν αὐτὴν δι' ἀνυπερβάτων σχεδὸν φραγμῶν ἀπὸ τῆς κοιλάδος τοῦ Δουνάβεως, μιᾶς τῶν μεγάλων ὁδῶν τῶν εἰς Εὐρώπην ἀσιατικῶν μεταναστεύσεων, αἵτινες διέβησαν τὴν Ἑλλάδα ὡς ὁρμητικὸς χείμαρρος συσφιγγόμενος ἑκατέρωθεν ὑπὸ ἰσχυρῶν ὀχθῶν, αἱ δὲ ἀποικίαι, καὶ ἡ γλῶσσα καὶ ὁ πολιτισμὸς τῶν Ἑλλήνων ἔστησαν μέχρι τοῦ φυσικοῦ τούτου φραγμοῦ. Ὡς ἐκ τῆς διαμορφώσεως αὐτῆς ἡ ἑλληνικὴ χερσόνησος εἶναι τετραμμένη πρὸς Νότον, καὶ καταδύει εἰς τὴν Μεσόγειον διὰ τριῶν ἄκρων, σχεδὸν ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ πλάτους τοῦ Γιβραλτὰρ καὶ κατέναντι μιᾶς τῶν εὐφορωτάτων χωρῶν τῆς Ἀφρικῆς. Χωριζομένη διὰ τῆς θαλάσσης ἀπὸ τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἰταλίας προσεγγίζει αὐταῖς διὰ τῶν νήσων. Αἱ Κυκλάδες πλησίον τοῦ Σουνίου ἀκρωτηρίου ἀρχόμεναι, ἀναμίγνυνται μετὰ τῶν Σποράδων νήσων, τινες προσεγγίζουσιν εἰς τὴν Ἀσίαν. Αἰθρίας οὔσης, ὁ πλέων ἐν ἑλληνικῷ πελάγει βλέπει παντοῦ τὴν ξηράν. Ἀπὸ τῆς Κερκύρας φαίνεται ἡ Ἰταλία, ἀπὸ τοῦ Μαλέα αἱ χιονοσκεπεῖς κορυφαὶ τῶν ὀρέων τῆς Κρήτης, ἀπὸ δὲ τῆς νήσου ταύτης τὰ ὄρη τῆς Ῥόδου καὶ τῆς ἀσιατικῆς παραλίας. Ἡ Ἰταλία καὶ ἡ μεσημβρινὴ Ἑλλὰς θεωροῦνται ὑπὸ τῶν γεωλόγων, οἵτινες ἀσχολοῦνται εἰς τὸ γράφειν τὴν μεγάλην τῆς γῆς ἱστορίαν, ὡς δύο μέρη τῆς εὐρωπαϊκῆς ἠπείρου μήπω ἐντελῶς διαπλασθέντα ὑπὸ τῆς φύσεως, ἧς ἡ φοβερὰ διαπλαστικὴ δύναμις ἐξακολουθεῖ εἰσέτι ἐργαζομένη ἐπ' αὐτῶν. Καὶ δὲν ἔχει μὲν ἡ Ἑλλὰς Αἴτνας καὶ Βεσουβίους, ἀλλ' εἴδομεν ἐν αὐτῇ νήσους ἀναφυομένας ἐκ μέσου τῶν ἀφρωδῶν κυμάτων ἢ καταποντιζομένας εἰς τὰς ἀβύσσους τῶν θαλασσῶν. Ἡ Θήρα (Σαντορίνη), εἶναι τὸ χεῖλος παμμεγέθους καὶ ἀπυθμένου κρατῆρος ὑποβρυχίου μὲν καταστάντος ἀλλ' ἐμέσαντος πολλάκις φλογερὰς νήσους. Ἡ Μῆλος, ἡ Κίμωλος, ἡ Κύθνος, ἡ Δῆλος ἐξῆλθον τῆς ἀβύσσου ἐνῷ ταυταχρόνως ὁ μὲν Ταΰγετος διεσχίζε τὰ ἔγκατα τῆς Πελοποννήσου, τὸ δὲ Ταίναρον ἠνώρθου ὑπεράνω τῶν κυμάτων τὴν φαλακρὰν αὐτοῦ κορυφὴν ἣν σήμερον μόνη ἡ καταιγὶς μαστίζει καὶ σπαράττει.

Ἡ φύσις τοῦ ἑλληνικοῦ ἐδάφους μεγάλως συνετέλεσεν εἰς τὰς πολιτικὰς τῆς χώρας διαιρέσεις. Ὄρη πρὸς ἄλληλα διευθυνόμενα καὶ συναντώμενα περιέκλειον ὡς ἐντὸς ὑψηλῶν τειχῶν, ἐν γένει ἀφόρων καὶ ἐνιαχοῦ ἀνυπερβάτων τὰς πεδιάδας τῆς Φωκίδος, τῆς Βοιωτίας, τῆς Ἀττικῆς, τῆς Μεγαρίδος, τῆς Κορινθίας τῆς Ἀργολίδος, τῆς Λακωνίας καὶ τῆς Μαντινείας. Ἐκ δὲ τούτου προέκυψεν ἡ διαίρεσις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ εἰς τοσαῦτα μικρὰ Κράτη, καὶ ἡ πρὸς ἄλληλα τούτων ἀντιζηλία διότι ἕκαστος ἐνόμιζε τοὺς ἐν ἑτέρᾳ κοιλάδι κειμένους ὡς κατοίκους ἄλλου κόσμου.

Ανοικτή Βιβλιοθήκη Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Α.Π.Θ.)

Ὄ ρ η.—Τὰ ὄρη τῆς Ἑλλάδος σχηματίζουσι πολλαχοῦ συνεχεῖς ἁλύσεις. Ὁ ΒΔ μεταξὺ Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας μετεωριζόμενος «Πίνδος» εἶναι πρὸς τὴν Ἑλλάδα ὅ,τι τὸ Ἀπέννινον πρὸς τὴν Ἰταλίαν. Ἀποσπᾶται τῶν ἀνατολικῶν Ἄλπεων, ὡς τὸ Ἀπέννινον τῶν θαλασσίων Ἄλπεων, καὶ κατέρχεται πρὸς Ν χωρίζων τὴν Ἰλλυρίαν ἀπὸ τῆς Μακεδονίας τὴν Ἤπειρον ἀπὸ τῆς Θεσσαλίας, καὶ καλύπτων τὴν χερσόνησον δι' ἀπείρων διακλαδώσεων. Ὁ Πίνδος, κλάδος ὢν τοῦ Σκάρδου ἀφ' οὗ ἐκφύονται ὁ Σκόμιος, ὁ Ὄρβηλος, ὁ Αἶμος, ἡ Ῥοδόπη καὶ αἱ Ἰλλυρικαὶ Ἄλπεις προσλαμβάνει κατὰ τὴν νοτίαν αὐτοῦ συνέχειαν τὸ ὄνομα τοῦ «Τυμφρηστοῦ» καὶ σχηματίζει δι' ἑνὸς βραχίονος πρὸς Δ τὰ «Κεραύνια», δι' ἑτέρου πρὸς Α τὰ «Καμβούνια», ἄτινα πρὸς Β τῶν πηγῶν τοῦ Πηνειοῦ ὀρθούμενα ἐπὶ τῆς κεντρικῆς ἁλύσεως τοῦ Πίνδου, ἐκτείνονται εὐθὺ πρὸς Α ἕως εἰς τὰ παράλια τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου, ἔνθα ἀνορθοῦνται ἀποτελοῦντα τὸν κολοσσαῖον ὄγκον τοῦ χιονοβλήτου Ὀλύμπου, ὅστις ἔχων τρισχιλίων μέτρων ὕψος φαίνεται πολλαχοῦ ὡσεὶ κάθετον τεῖχος. Πρὸς Μ οἱ πρόποδες αὐτοῦ βρέχονται ὑπὸ τοῦ Πηνειοῦ· ἐκεῖθεν δὲ τοῦ ποταμοῦ ὀρθοῦται ἡ ἀντίζηλος τοῦ Ὀλύμπου Ὄ σ σ α ἧς ἡ κορυφὴ ἐν ὥρᾳ θέρους διατηρεῖται χιονοσκεπὴς σχεδὸν ἐφ' ὅσον καὶ ἡ τοῦ Ὀλύμπου. Ἀπὸ δὲ τῆς συνεχείας τοῦ Πίνδου ἄρχεται νέος κλάδος, τὸ ὄρος τῆς Ο ἴ τ η ς ὅπερ τείνον πρὸς τὸν Μαλιακὸν κόλπον κλείει τὴν Θεσσαλίαν πρὸς Ν διὰ τοῦ περιφήμου στενοῦ τῶν Θερμοπυλῶν, ὡς κλείουσιν αὐτὴν πρὸς Β τὰ Καμβούνια, καὶ ἀποτελεῖ τὸν ἐσωτερικὸν τῆς Ἑλλάδος προμαχῶνα, ὡς ταῦτα τὸν ἐξωτερικόν, συνάμα δὲ καὶ τὸ κάλλιστον φυσικὸν ὅριον μεταξὺ Θεσσαλίας καὶ μέσης Ἑλλάδος. Μεταξὺ τῶν Καμβουνίων καὶ τῆς Οἴτης ἐκτείνεται ὁ Ὄ θ ρ υ ς, χωρίζων τὸν Πηνειὸν ἀπὸ τοῦ Σπερχειοῦ καὶ ἐνούμενος κατὰ τὰ παράλια μετὰ τοῦ Π η λ ί ο υ ὅπερ εἶναι κλάδος τῆς Ὄσσης. Ἐν μέσῳ τῶν ὑπωρειῶν τῆς Ὄσσης καὶ τοῦ Ὀλύμπου ἀνοίγει δίοδον πρὸς τὴν θάλασσαν ὁ Πηνειὸς ποταμός, ἡσυχῇ ῥέων διὰ μέσου χλοερῶν ὀχθῶν στεφομένων ὑπὸ πλατάνων ὑψικόμων, καὶ σχηματίζων τὴν πολυθρύλητον «κοιλάδα τῶν Τεμπῶν», ἐν ᾗ ἕνεκα τῆς στενότητος αὐτῆς ὀλιγάριθμοι ἄνδρες ἠδύναντο ν' ἀποκρούσωσι στρατιὰν ὅλον.

Ἡ κοιλὰς αὕτη ἔστιν ἡ μόνη συνέχεια πάροδος ἐξ Ἑλλάδος εἰς Μακεδονίαν. Δικαίως ἔλεγεν ὁ Ξέρξης ὅτι ὧν τὸ βόρειον μέρος τῆς Θεσσαλίας εἶναι κοιλὰς ἥτις εὐχερῶς κατακλύζεται ὑπὸ τῶν ὑδάτων κλειομένης τῆς μόνης αὐτῶν ἐξόδου, ἤτοι τῆς κοιλάδος τῶν Τεμπῶν. Αὐτόθι εὗρον αἱ Μοῦσαι τινὰς τῶν χαριεστάτων ἢ φοβερωτάτων παραδόσεων, καὶ ἡ κοιλὰς αὕτη ἐγένετο κοιτὶς τῆς ἡμισείας ὁμηρικῆς ποιήσεως, ὀρυχθεῖσα, ὡς ἐμυθεύετο, διὰ χειρὸς τοῦ υἱοῦ τῆς Ἀλκμήνης ἢ διὰ τῆς τριαίνης τοῦ Ποσειδῶνος. Ἐν Θεσσαλίᾳ κατεπολέμησαν οἱ Γίγαντες τοὺς ὀλύμπια δώματ' ἔχοντας· ἐν αὐτῇ ἠθέλησαν νὰ θέσωσι τὸ Πήλιον ἐπὶ τῆς Ὄσσης ὅπως εἰς οὐρανὸν ἀναβῶσιν· ἐν αὐτῇ ἦλθον αἱ Μοῦσαι εἰς τοὺς γάμους τῆς Θέτιδος καὶ τοῦ Πηλέως καθ' οὓς προεῖπον τὴν γέννησιν τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας. Ἡ ἱερὰ δάφνη τοῦ Ἀπόλλωνος ἐφύετο κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ κοιλάδι τῶν Τεμπῶν, ἐκ δὲ τοῦ Πηλίου ἐλήφθη ἡ πρὸς ναυπήγησιν τῆς Ἀργοῦς ξυλικὴ καὶ τέλος ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ σχεδὸν ἀεννάως χιονοσκεποῦς Ὀλύμπου, ἐν μέσῳ τῶν ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ διασχιζομένων νεφῶν ὑψοῦντο οἱ θρόνοι τῶν δώδεκα θεῶν.

Πρὸς Ν τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Ἠπείρου, ἡ μέση ἢ κυρίως Ἑλλὰς καλύπτεται ὑπ' ἀδιασπάστου συμπλέγματος ὀρέων. Ἅλυσις δυναμένη νὰ θεωρηθῇ ὡς τοῦ Πίνδου συνέχεια κατέρχεται ἕως εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον μεταξὺ Αἰτωλίας καὶ Λοκρίδος. Ἑτέρα δὲ ἀποσπωμένη ταύτης ἐν Δωρίδι τείνει πρὸς Α καὶ περιλαμβάνει τὰ περίφημα ὄρη τοῦ Παρνασσοῦ, ἔνθα τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν, τοῦ Ἑλικῶνος, ἔνθα διητῶντο αἱ Μοῦσαι καὶ ὡς ἐλέγετο, οὐδέποτ' ἐφύη δηλητηριώδες φυτόν, τοῦ Κιθαιρῶνος ἔνθα ἐφόνευσεν ὁ Οἰδίπους τὸν Λάϊον, τοῦ Πάρνηθος, τῆς Πεντέλης, ἥτις περᾷ ὄπισθεν τῶν Ἀθηνῶν καὶ φέρει ἐπὶ τῶν νώτων τὴν ἀκρόπολιν, τοῦ Ὑμηττοῦ τέλος, οὗ τελευταῖα ἄκρα δύνανται νὰ θεωρηθῶσι τὸ Λαύριον καὶ τὸ Σούνιον. Διακοπτομένη δὲ πολλαχοῦ ἡ ἅλυσις αὕτη ἐκπέμπει πρὸς νότον, μεταξὺ τοῦ Σαρωνικοῦ καὶ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου ἰσχυρὸν κλάδον ὅστις σχηματίζει δευτέραν χερσόνησον ἐπὶ τῆς ἐσχατιᾶς τῆς πρώτης, καὶ ἐκτεινόμενος κυκλοειδῶς δίδωσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον τὸ σχῆμα κεκομμένου κώνου οὗ ἡ κορυφὴ ὑψοῦται κατὰ πέντε ἢ ἓξ χιλιάδας πόδας ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, τοῦθ' ὅπερ ἐστὶ τὸ ὕψος τῶν περὶ τὴν Ἀρκαδίαν ὀρέων, ὧν ὁ μὲν Ἐρύμανθος καὶ ὁ Κρᾶθις πρὸς Β ἔχουσιν ὕψος 2359 καὶ 1901 μέτρων, ἡ δὲ Κυλλήνη, πρὸς Α, 2412, τὰ πρὸς Α τοῦ Ὀρχομενοῦ 1821, τὸ Κρέων 1623· πρὸς Ν ὁ Πάρνων 1989,

Δημοκρατία Βιβλιοθήκη
Κοινωνία Εκπαίδευση (Ν.Π.Ι.Δ.)

τὸ Βόρειον 1105· πρὸς Δ τὸ ὄρος Εἶρα 1417 καὶ ἡ Λάμπεια 1823. Ὡς ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης τῶν ὀρέων ἡ Ἑλλὰς ἀποβαίνει πρὸς πάντα πόλεμιον τριπλῆ τις παγίς. Ὡς πρῶτος φραγμὸς κατὰ τῆς ἐπιβρομῆς ἐχθροῦ ὑψοῦνται πρὸς Β τὰ Καμβούνια καὶ ὁ "Ολυμπος· ἐὰν δὲ ὁ ἐπιβρομεὺς ὑπερβῇ ἢ παρακάμψῃ τὸν φραγμὸν τοῦτον διά τινος τῶν δυτικώτερον ὑπαρχόντων πολυαριθμων αὐχένων τῶν Καμβουνίων, εὑρίσκεται πρὸ τῆς Οἴτης ἐν Θερμοπύλαις καὶ κλείεται ἐντὸς τῆς Θεσσαλίας. Παραβιαζομένης δὲ καὶ ταύτης τῆς παρόδου, ἡ μὲν μέση Ἑλλὰς μένει ἀνυπεράσπιστος, διότι τὰ ὄρη αὐτῆς δὲν ἀποτελοῦσιν ἀδιάσπαστον ἔλυσιν, ἀλλ' ὁ ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου παρέχει ἕτερον ἀμυντικὸν μέσον διὰ τῶν αὐτόθι ἀπροσίτων ὀρέων ἅτινα ἐν μέσῳ τῶν ἀποῤῥώγων πλευρῶν αὐτῶν καὶ τῆς θαλάσσης μόλις ἀφίνουσι δύο ἐπικινδύνους παρόδους μετεωριζομένας ὑπεράνω τῶν κυμάτων. Τὸ ὕψος τῶν κυριωτέρων κορυφῶν τῆς ἑλληνικῆς χερσονήσου ἔχει ὡς ἑξῆς. Ἐν τῷ ἰσθμῷ τῆς Κορίνθου τὰ ὄρη ὑψοῦνται μέχρι 1392 μέτρων· ἐν Ἀττικῇ ὁ Πάρνης ἔχει ὕψος 1435, ἡ Πεντέλη 1128, ὁ Ὑμηττὸς 1042, τὸ Λαύριον 363· ἐν Βοιωτίᾳ, ὁ Ἑλικὼν 1551, ὁ Κιθαιρὼν 1433· ἐν Φωκίδι, ὁ Παρνασσὸς (Λιάκουρα) 2,498· πλησίον τῶν Θερμοπυλῶν, τὸ Καλλίδρομον 1405· ἐπὶ τῆς Οἴτης ἐμετρήθη ὁ Τυμφρηστός, δεσμὸς τοῦ Πίνδου καὶ τῆς Οἴτης καὶ εὑρέθη ἔχων ὕψος 2,346· ἐπὶ δὲ τοῦ Πίνδου εὑρέθη ὕψος 1650 ἕως 2,000· ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου 2,972, τῆς Ὄσσης 1985, τοῦ Πηλίου 1545, τῶν Καμβουνίων ὀρέων 1600. Τὰ περαιτέρω τῆς μέσης Ἑλλάδος ὄρη εἶναι συνέχεια τοῦ Τυμφρηστοῦ καὶ τῆς Οἴτης, ἐκτὸς δὲ τῶν μνημονευθέντων κλάδων αὐτῶν (Παρνασσοῦ, Ἑλικῶνος καὶ Κιθαιρῶνος), εἷς κλάδος αὐτῶν Κόραξ ὀνομαζόμενος τείνει πρὸς τὴν Αἰτωλίαν. Οἱ διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου διεκβάλλοντες κλάδοι αὐτῶν φέρουσι τὴν προσηγορίαν τῶν «Ὀνείων ὀρέων».

Πεδία. Ἡ Ἑλλὰς οὖσα κυρίως ὀρεινὴ χώρα ὀλίγα ἔχει τὰ πεδινὰ μέρη περικλειόμενα ὑπὸ ὀρέων καὶ διατεμνόμενα ὑπὸ χθαμαλοτέρων λόφων ἢ ὁραπεδίων. Τὰ μᾶλλον ἔξια λόγου πεδία τῆς Ἑλλάδος εἶναι τὸ τῆς Τριπόλεως ἐν Ἀρκαδίᾳ, καὶ τὸ τῆς Δωδώνης, ἢ τῶν Ἰωαννίνων, ἐν Ἠπείρῳ. Ἄλλα δὲ δευτερεύοντα πεδία εἶναι τὰ ἑξῆς. Τὸ Πελασγικὸν περὶ τὴν Λάρισαν ἐν Θεσσαλίᾳ· τὸ Δωρίων περὶ τὴν Βοιβηίδα λίμνην καὶ οἱ λιπαροὶ ἀγροὶ τῆς Φθιώτιδος· τὸ περὶ τὴν Κωπαΐδα λίμνην ἐπιπεδόμενον ὡς καὶ τὸ τῆς Φθίας ὑπὸ Θουκυδίδου ἐπὶ εὐφορίᾳ καὶ τὸ περὶ τὸν Ἀσωπὸν ἐν Βοιωτίᾳ. Τὸ παρὰ τὰς Ἀθήνας κυρίως πεδίον λεγόμενον, τὸ περὶ τοὺς Ῥοιτοὺς καὶ τὸ Θριάσιον, ἀμφότερα παρὰ τὴν Ἐλευσῖνα, ἐν Ἀττικῇ. Τὸ Στενυκληρικὸν ἐν Μεσσηνίᾳ. Ἐκτὸς δὲ τούτων σημειώσεως ἄξια διὰ τὸ ὀρεινὸν τῶν χωρῶν ἐφ' ὧν κεῖνται, εἶναι τὰ ἑξῆς· ἡ Παραχελωΐτις ἐν Αἰτωλίᾳ· τὸ παρὰ τὰς Πάτρας πεδίον ἐν Ἀχαΐᾳ, τὸ Μαινάλιον ἐν Ἀρκαδίᾳ· ἡ Κοίλη Ἦλος ἐν Ἠλείᾳ· τὸ παρὰ τὸ Ἄργος ἐν Ἀργολίδι, τὸ παρὰ τὴν Σπάρτην 21]2 σταδίων τὸ πλάτος· τὸ Γορτύνιον ἐν Κρήτῃ, τὸ εὐφορώτατον τῆς νήσου καὶ τὸ Λήλαντον ἐν Εὐβοίᾳ.

Ποτάμοι. Ἐκ τῶν ποταμῶν τῆς Ἑλλάδος οἱ μόνοι ἄξιοι μνείας εἶναι ὁ «Ἀλφειὸς» ἐν Ἀρκαδίᾳ καὶ Ἤλιδι, ὁ «Εὐρώτας» ἐν τῇ Λακωνίᾳ, ὁ «Πάμισος», ὁ «Ἀχελῷος» καὶ ὁ «Εὔηνος» ἐν Αἰτωλίᾳ, ὁ «Ἀσωπὸς» ἐν Βοιωτίᾳ, ὁ «Σπερχειὸς» ἐν Φθιώτιδι καὶ ὁ «Πηνειὸς» ἐν Θεσσαλίᾳ. Πολλοὶ δὲ τῶν πάλαι ὑμνηθέντων εἴτε μετὰ βραχὺν ῥοῦν ἐξαντλοῦνται, εἴτε ἅμα τῆς πηγῆς ἐκρεύσαντες ἐξαφανίζονται βυθιζόμενοι εἴς τινα πλησίον λίμνην ἢ πέλαγος. Τῶν ἄνω σημειωθέντων ποταμῶν οἱ σημαντικώτατοι εἶναι ὁ Πηνειὸς καὶ ὁ Ἀχελῷος (130 καὶ 1750 χιλιαμέτρων τὸ μῆκος). Πολλοὶ δὲ ἐξακολουθοῦσι ὑπὸ τὴν γῆν μέρος τοῦ ῥοῦ αὐτῶν, ὡς ὁ Εὐρώτας, ὁ Ἀλφειός, ἡ Στὺξ καὶ ἡ Στύμφαλος, καὶ πάντες ἔχουσι τὸν ἰδιότροπον χαρακτῆρα τῶν χειμάῤῥων. Αἱ φθινοπωριναὶ καὶ χειμερινὰι βροχαὶ πίπτουσαι ἐπὶ φαλακρῶν ὀρέων καταπλημμυρίζουσιν ὁρμητικῶς τὰς κοιλάδας, μετὰ δὲ τοῦ θέρους ἐπέρχεται ξηρασία διότι ὁ σχιστόλιθος καὶ ὁ χαλικοπηδὴς τίτανος τῶν ὀρέων μὴ ἀποῤῥοφῶντες ἱκανὸν ὕδωρ οὐδὲν ἐξάγουσιν, αἱ δὲ πηγαὶ ἐξαντλοῦνται καὶ ὁ πρώην ἀκατάσχετος χείμαῤῥος ἀποξηραίνεται.

Λίμναι. Αἱ λίμναι τῆς Ἑλλάδος σχηματιζόμεναι ἐν τοῖς κοιλώμασι τῶν ὀρέων, ἐκρέουσιν ἐνίοτε ὑπὸ τὴν γῆν ἢ κοινωνοῦσι μετὰ τῆς θαλάσσης, ἢ ἐξατμίζουσι διὰ τῶν μεγάλων αὐτῶν ἐπιφανειῶν τὰ εἰσρέοντα εἰς αὐτὰς ὕδατα. Αἱ ἐπισημότεραι τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ λιμνῶν εἶναι· ἡ «Ἀσκουριὰς περὶ τὸν Ὄλυμπον, ἡ «Νεσωνὶς», νοτιωτέρων παρὰ τὴν κοιλάδα τῶν Τεμπῶν, ἡ «Βοιβηὶς» παρὰ τὸ Πήλιον καὶ ἡ «Ξυνιὰς» ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Δολόπων. Ἐν Αἰτωλίᾳ, ἡ «Τριχωνὶς», «Λυσιμαχία», «Τῆρα», «Κυνία», «Μελίτη» ἢ τῶν «Οἰνειάδων» καὶ ἡ «Οὐρία». Ἐν Ἀκαρνανίᾳ τὸ «Μυρκίνιον» καὶ ἄλλαι τι-

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Κρατικός Βιβλιοπωλείο
Αρχαιολογικό (Ν.Π.Ι.Δ.)

νίς. Ἐν Βοιωτίᾳ ἡ «Κωπαΐς» ἡ «Κηφισσίς», ἡ «Λευκωνίς», ἡ «Ὑλικὴ» καὶ τὸ «Ἅρμα». Ἐν Ἀργολίδι ἡ Λέρνα, ἡ Ἀλκυονία καὶ ἡ Δεινή. Ἐν Ἀρκαδίᾳ ἡ Στυμφαλίς, ἐξ ἧς ἐπήγαζεν ὁ Στύμφαλος, ἡ ἐκ τῆς πλημμύρας σχηματιζομένη παρὰ τὴν Φενεὸν καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ Ὀρχομενίου πεδίου. Παρὰ τὰς λίμνας ταύτας ἦσαν οἱ κάλλιστοι λειμῶνες καὶ αἱ παχύταται νομαί.

Πελάγη καὶ κόλποι.—Τὸ μέγα φυσικὸν πλεονέκτημα τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἡ τριχόθεν περιβάλλουσα αὐτὴν θάλασσα. Ἡ πρὸς Α ἀπὸ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας χωρίζουσα αὐτὴν καὶ περικλύζουσα πολλὰς ὑπὸ Ἑλλήνων ὠκαύτως οἰκουμένας νήσους ὀνομάζεται «Αἰγαῖον πέλαγος», καὶ τοῦτο βορείως μὲν ὡς Θρᾳκικὸν ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς Θρᾳκικῆς χερσονήσου βρέχει τὰ παράλια τῆς Θρᾴκης καὶ τῆς Μακεδονίας καὶ σχηματίζει ἐν τῇ δευτέρᾳ τέσσαρας μεγάλους κόλπους· τὸν Στρυμόνιον, τὸν Σιγγιτικόν, τὸν Τορωναῖον καὶ τὸν Θερμαϊκόν· νοτιώτερον δὲ διακρίνεται εἰς «Πελασγικὸν» καὶ Εὐβοϊκὸν», ὧν τὸ μὲν εἰσδύον εἰς τὰ θεσσαλικὰ παράλια ἀποτελεῖ τὸν Παγασητικὸν καὶ Μαλιακὸν κόλπον, τὸ δὲ περιπτύσσεται τὴν Εὔβοιαν καὶ χωρίζει αὐτὴν ἀπὸ τῆς στερεᾶς διὰ τοῦ πορθμοῦ «Εὐρίπου» ἀπὸ δὲ τοῦ Σουνίου περαιτέρω μετονομάζεται «Μυρτῷον» καὶ ἐκ τούτου προκύπτουσιν ὁ Σαρωνικὸς καὶ ὁ Ἀργολικὸς κόλπος. Ἡ δὲ περιῤῥέουσα τὸ νοτιώτατον καὶ ἥττον πλατὺ μέρος τῆς Ἑλλάδος καλεῖται «Σικελιωτικὴ» ἢ «σικελιωτικὸν πέλαγος» περιέχον τὸν Λακωνικὸν καὶ τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον. Ἡ δὲ περιλαμβάνουσα τὴν δυτικὴν τῆς Ἑλλάδος πλευρὰν λέγεται «Ἰόνιον πέλαγος», καὶ τούτου ὁ κυριώτερος κόλπος, γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Κορινθιακὸς ἀπέχει τοῦ Σαρωνικοῦ δύο καὶ τεσσαράκοντα σταδίους χωριζόμενος ἀπ' αὐτοῦ διὰ τοῦ ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου.

Κλίμα. Ὁ τοσάκις ὑμνηθεὶς ὑπὸ τῶν ποιητῶν οὐρανὸς τῆς Ἑλλάδος αἰθριώτερος καὶ καθαριώτερος τοῦ τῆς Ἰταλίας ὑπὸ ἴσον πλάτος διεγείρει τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν εἰς μείζονα ἔντασιν καὶ δραστηριότητα. Μολονότι δὲ περὶ ὅλης τῆς Ἑλλάδος δὲν δύναται νὰ λεχθῇ ὅ,τι ποτὲ περὶ Ῥόδου ἔλεγετο, ὅτι δηλαδὴ οὐδεμία αὐτόθι ἡμέρα παρίσταται ἀνήλιος· μολονότι ὅμως ἀτελεύτητος (ἀθέσφατος ὄμβρος) καὶ πυκνὴ χιὼν ἐπὶ τῶν ὀρέων τῆς Ἀρκαδίας παραπείθουσι τὸν χειμῶνα καὶ ἐπὶ πολὺ μέρος τῆς ἁρίνης ὥρας πολλαχοῦ δὲ ἡ εἰς τὰ φυτὰ ἐπωφελὴς ὄρσος καθίστησιν ὀχληρὰς τοῖς ἀνθρώποις τὰς νύκτας, νεφέλαι μετὰ τοῦ νοτίου ἀνέμου ἐπαίρονται καὶ συνεχεῖς βρονταὶ μετὰ κεραυνῶν εἰς τῶν ὀρέων τὰς χαράδρας ἐκρηγνύμεναι κλονίζουσι πάντα τὰ πέριξ, μεθ' ὅλα ταῦτα, καὶ τῶν περιστάσεων τούτων μὴ παραβλεπομένων, εὐλόγως ὁ Ἡρόδοτος λέγει περὶ τῆς εὐτυχοῦς εὐκρασίας τῶν ὡρῶν ἐν Ἑλλάδι «ἡ Ἑλλὰς τὰς ὥρας πολλόν τι κάλλιστα κεκρημένας ἔλαχε»· ὁ δὲ Πλάτων ἐξόμνει αὐτὴν εἰς τὴν Ἀττικὴν μάλιστα ἀποβλέπων· διότι ἀληθῶς ἐνταῦθα βόρειοι ἄνεμοι κανονικῶς ἐπανερχόμενοι μετριάζουσι τὴν θερμότητα τῆς ἡμέρας, ὁ δὲ ἀὴρ εἶναι τοσοῦτον εὔδιος καὶ διαφανής, ὥστε γυμνὸς ὁ ὀφθαλμὸς διακρίνει ἀπὸ τοῦ Ὑμηττοῦ τὴν Χίον. Παρατηρητέον ὅμως ὅτι ὀλίγων σταδίων διαφορὰ συνεπιφέρει εἰς τὰς ὀρεινὰς τῆς Ἑλλάδος κοιλάδας ἐπαισθητὰς διαφορὰς τῆς θερμοκρασίας. Ἐκ δὲ τῆς διαφορᾶς ταύτης ἡνωμένης καὶ μεθ' ὅλων τῶν ἄλλων τοπικῶν καὶ κοινωνικῶν ἐπιῤῥοῶν προέκυπτον τοιαῦται περὶ τοὺς χαρακτῆρας τῶν κατοίκων ἀντιθέσεις οἷαι ἐπὶ πεδινῶν χωρῶν δὲν ἀπαντῶσιν ἐπὶ μεγίστων ἀποστάσεων. Ἕνεκα τῆς καθαρότητος καὶ διαφανείας τοῦ ἀέρος διεκρίνετο ὑπὸ τῶν παραπλεόντων τὸ Σούνιον ὁ λόφος καὶ ἡ αἰχμὴ τοῦ ὑπὸ τοῦ Φειδίου ἀγάλματος τῆς Ἀθηνᾶς ἔξωθεν τοῦ Παρθενῶνος, καὶ ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας διετηρήθησαν ὡς ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ καλλιτέχνου ἄρτι ἐξελθόντα τὰ ἀριστουργήματα τῆς τέχνης, ὧν ἐφείσαντο αἱ βαρβαρικαὶ ἐπιδρομαί.

Φυσικὴ διαίρεσις τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Καθ' ὅρια φυσικώτατα, ἡ Ἑλληνικὴ χερσόνησος διακρίνεται εἰς τρία κύρια τμήματα ἤτοι εἰς βορειαν, μέσην καὶ νοτίαν Ἑλλάδα (τὴν Πελοπόννησον). Τέταρτον δὲ ἄλλο τμῆμα ἀποτελοῦσιν αἱ νῆσοι. — Ἡ βορεία Ἑλλὰς διατομουμένη ὑπὸ τοῦ εἰς ὕψος 7—8,000 ποδῶν ἀναῤῥιχωμένου Πίνδου περιελάμβανε δύο χώρας, δυτικῶς μὲν τὴν ἀπὸ τῶν Κεραυνίων ὀρέων μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου ἐκτεινομένην Ἤπειρον, ἀνατολικῶς δὲ τὴν ἀπὸ τῶν Καμβουνίων μέχρι τῆς Οἴτης διήκουσαν Θεσσαλίαν— Ἡ Ἤπειρος, ἥτις ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ τοῦ Ὁμήρου δηλοῖ ἐν γένει τὴν ἀπέναντι τῆς Ἰθάκης στερεὰν καὶ βραδύτερον μόλις διεκρίθη ὡς χώρα ἰδία, περιλαμβανομένη ἐκτὸς τῶν εἰρημένων ὀρίων, ὑπῆρξεν ἡ ἑστία πολλῶν ἔπειτα ἀξιολόγων καταστάντων ἑλληνικῶν φύλων· ἀλλὰ διὰ τῆς μεταναστεύσεως ἄλλων βαρβάρων ἀπέβαλον ἐπὶ μᾶλλον τὸν ἑλληνικὸν χαρακτῆρα οἱ κάτοικοι αὐτῆς, εἰς ὁ Θουκυδίδης καὶ ἄλλοι

συγκαταλέγουσιν ἐν τοῖς βαρβάροις· τὰ δὲ κυριώτερα φῦλα· οἱ Χάονες, οἱ Θεσπρωτοὶ καὶ οἱ Μολοσσοί, καθ' ἃ ἡ χώρα διῃρέθη εἰς Χαονίαν, Θεσπρωτίαν καὶ Μολοσσίδα, δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἑτεροθαλεῖς ἀδελφοὶ τῶν Ἑλλήνων. Ἐν τῇ Μολοσσίδι ἔκειτο ἡ περίφημος Δωδώνη, περὶ ἧς ἴδ. τὸ ἄρθρον ΔΩΔΩΝΗ.— Ἡ Θεσσαλία, ἄνευ κοινῆς ἐπωνυμίας κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους, μετὰ δὲ τὴν ἐκ τῆς Θεσπρωτίας μετανάστευσιν τῶν Θεσσαλῶν ἀπ' αὐτῶν τὸ ὄνομα τοῦτο λαβοῦσα, ἔχει παντα-χόθεν ὡρισμένα φυσικὰ ὅρια καὶ συνίσταται κυρίως ἐκ δύο κοιλάδων, ὧν ἡ μείζων ἀπετέλε· κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους λίμνην εὐρεῖαν, ἕως οὗ, χωρισθείσης τῆς Ὄσσης ἀπὸ τοῦ Ὀ-λύμπου ἐκ σεισμοῦ, εὗρον τὰ ὕδατα (ὁ Πηνειὸς) διέξοδον διὰ τοῦ ἐνταῦθα σχηματισθέντος αὐλῶ-νος τῶν Τεμπῶν· διῃρέθη δὲ ἡ χώρα αὕτη κατὰ πρῶτον ὑπό τινος δυνάστου Ἀλεύου (συγχρόνου τοῦ Σόλωνος) εἰς 4 τετράδας ἢ τετραρχίας· τὴν «Ἑστιαιῶτιν» βορειοτάτην, ἔχουσαν ὡς νότιον ὅριον τὸν Πηνειὸν, τὴν «Φθιῶτιν» νοτίως, τὴν «Θεσ-σαλιῶτιν» μεταξὺ ἀμφοτέρων, καὶ τὴν «Πελα-σγιῶτιν» ἢ τὸ «Πελασγικὸν Ἄργος» ἀνατολικῶς μέχρι τῆς Ὄσσης καὶ τοῦ Πηλίου. Διὰ δὲ με-ταγενεστέρας κατακτήσεως προσετέθη, ὡς πέμ-πτη μοῖρα, καὶ ἡ «Μαγνησία». Πόλεις λόγου ἀ-ξιαι· ἡ Φλία, πατρὶς τοῦ Ἀχιλλέως πρωΐμως ἐξαφανισθεῖσα· ἡ Λαμία, ἡ Φάρσαλος πλησίον δύο λόφων, τῶν λεγομένων «Κυνὸς Κεφαλῶν» αἱ Φεραί, καθέδρα Τυράννων· ἡ Λάρισσα παρὰ τὸν Πηνειόν· ἡ Ἰωλκός, ὅθεν ἀπέπλευσαν οἱ Ἀργοναῦται.

Ἡ «μέση ἢ ἡ κυρίως Ἑλλὰς,» ἡ ἀπὸ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, τῆς Οἴτης καὶ τοῦ Μαλια-κοῦ κόλπου πρὸς βορρᾶν μέχρι τοῦ Κορινθιακοῦ καὶ τοῦ Σαρωνικοῦ ἐκτεινομένη, περιελάμβανεν 9 χώρας· τρεῖς δυτικὰς, τὴν Ἀκαρνανίαν, Αἰ-τωλίαν καὶ Ὀζολικὴν Λοκρίδα· δύο μεσογείους Δωρίδα καὶ Φωκίδα, καὶ τέσσαρας ἀνατολικὰς, ἀνατολικὴν Λοκρίδα, Βοιωτίαν, Ἀττικὴν καὶ Μεγαρίδα. — Ἡ Ἀκαρνανία, πασῶν τῶν ἄλ-λων ἡ δυτικωτάτη, χωριζομένη ἀπὸ τῆς Αἰ-τωλίας διὰ τοῦ Ἀχελῴου. Πόλεις αὐτῆς· τὸ Ἄκτιον παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλ-που, κτισθὲν κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου· ἡ Στράτος παρὰ τὸν αὐτὸν κόλπον, καὶ ἄλλη Στράτος παρὰ τὸν Ἀχελῶον.—Ἡ Αἰτωλία εἰς ὀρεινὴν καὶ ἐπι-κτητον διαιρουμένη καὶ ὑπὸ τοῦ Εὐήνου ποτα-μοῦ διαῤῥεομένη. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς πιθανῶς ἐκ τῆς Ἠπείρου μεταναστεύσαντες καὶ ἐπὶ τοῦ πε-λοποννησιακοῦ ἔτι πολέμου ἐθεωροῦντο ὡς βάρ-βαροι. Πόλεις· ἡ Καλυδὼν παρὰ τὸν Εὔηνον, περίφημος ἐν τῇ μυθολογίᾳ· ἡ Πλευρὼν, ἡ Θέρ-μων (καὶ ἡ Θέρμος), ἐν τῷ μέσῳ τῆς χώρας, κατὰ τοὺς ὑστέρους χρόνους καθέδρα τῆς Αἰτω-λικῆς ὁμοσπονδίας (τοῦ Παναιτωλίου). Παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελῴου αἱ Ἐχινάδες νῆσοι.— «Ἡ δυτικὴ Λοκρὶς», παρὰ τὸν Κορινθιακὸν κόλ-πον κατοικουμένη ὑπὸ τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν, γέ-νους ληστρικοῦ. Πόλεις ἡ Ἄμφισσα· ἡ Ναύπα-κτος, ὅθεν οἱ Δωριεῖς ἐξέπλευσαν κατὰ τὴν εἰς Πελοπόννησον κάθοδον αὐτῶν, παραχωρηθεῖσα βραδύτερον εἰς τοὺς Μεσσηνίους, οἵτινες, μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον πάλιν ἐξεβλήθη-σαν ἐντεῦθεν.—Ἡ «Δωρὶς» μικρὰ καὶ τραχεῖα χώρα, καλουμένη προσέτι καὶ «Δωρικὴ Τετρά-πολις» ἀπὸ τῶν τεσσάρων αὐτῆς πόλεων· Βοΐου, Κυτινίου, Ἐρινεοῦ καὶ Πίνδου.—Ἡ «ἀνατολικὴ Λοκρὶς», παρὰ τὸν Εὐβοϊκὸν καὶ Μαλιακὸν κόλ-πον, κατοικουμένη ὑπὸ τῶν «Ὀπουντίων» καὶ «Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν», ὧν οἱ μὲν ἐκαλοῦντο οὕτως ἀπὸ τῆς μητροπόλεώς των, τοῦ Ὀπούν-τος, οἱ δὲ, πρὸς βορρᾶν τῶν πρώτων μέχρι τῶν Θερμοπυλῶν οἰκοῦντες, ὠνομάζοντο οὕτως ἀπὸ τοῦ παρακειμένου ὄρους τῆς Κνημίδος καὶ εἶχον πρωτεύουσαν τὸ Θρόνιον.— Ἡ «Φωκὶς», ἐν τῇ ἄνω κοιλάδι τοῦ Κηφισσοῦ καὶ παρὰ τὴν Οἴτην καὶ τὸν Παρνασσόν· Πόλεις· οἱ «Δελφοὶ» (παρ' Ὁμήρῳ Πυθὼ) ἐπὶ τῆς νοτιοδυτικῆς ὑπωρείας τοῦ Παρνασσοῦ μεταξὺ τῶν κυριωτέρων αὐτοῦ κορυφῶν, περίφημος ἕνεκα τοῦ παρὰ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἀλλοδαπῇ μέγα ἀξίωμα ἔχοντος μαντείου τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος· τὴν δὲ δόξαν τῶν Δελφῶν ἐπηύξανε καὶ τὸ αὐτόθι εὑρεῦσαν Ἀμφικτυονικὸν συνέδριον, ὡς καὶ οἱ ἐν-ταῦθα πανηγυριζόμενοι Πυθικοὶ ἀγῶνες· ἡ Κρίσ-σα, πρωΐμως ἤδη δι' αἰτίας ἀγνώστου ἐρημω-θεῖσα καὶ ἀντικατασταθεῖσα διὰ τῆς εὐλιμένου Κίρ-ῥας· Ἡ Ἐλάτεια, ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Κηφισσοῦ, ἡ κλεὶς πρὸς τὴν Φωκίδα καὶ Βοιωτίαν.—Ἡ Βοιωτία, κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους, ἄνευ κοινῆς ἐπωνυμίας ὡς καὶ ἡ Θεσσαλία, περι-στοιχιζομένη ὑπὸ τοῦ Παρνασσοῦ, τοῦ Κιθαιρῶ-νος καὶ τῆς τραχείας Πάρνηθος, ἐσωτερικῶς δὲ περιέχουσα κοιλάδας καὶ πεδιάδας καρποφορω-τάτας· αἱ ἀξιολογώτεραι αὐτῆς πόλεις ἀπεστέ-λουν ὁμοσπονδίαν τινὰ ὑπὸ τὴν ἡγεμονίαν τῶν Θηβῶν· ἦσαν δὲ αἱ ἑξῆς. Παρὰ τὸν Κηφισσόν· ἡ Χαιρώνεια, ὀχυρὰ καὶ ὅμορος πρὸς τὴν Φω-κίδα· ὁ Ὀρχομενὸς, ἀπωτέρω μετὰ τῆς ἐπικρα-

τείας του, ἥτις κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους περιελάμβανε πᾶσαν τὴν δυτικὴν Βοιωτίαν, ἰδίαν πολιτείαν, τὴν τῶν Μινυῶν. Περὶ τὴν «λίμνην Κωπαΐδα»· ἡ Κορώνεια, ἡ Ἀλίαρτος. Παρὰ τὴν Εὐβοϊκὴν θάλασσαν· ἡ Αὐλίς, ὅθεν ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἀπέπλευσεν εἰς Τρῳάδα· τὸ Δήλιον. Ἐν τῇ λοιπῇ Βοιωτίᾳ· αἱ Θεσπιαί, παρὰ τὴν ὑπώρειαν τοῦ Ἑλικῶνος· αἱ Πλαταιαὶ καὶ ἡ Πλάταια, ἐπὶ τῆς βορείας κλιτύος τοῦ Κιθαιρῶνος, ἀποσπασθεῖσα ἐκ τῆς Βοιωτικῆς ὁμοσπονδίας καὶ οὖσα πάντοτε σύμμαχος τῶν Ἀθηνῶν· μεταξὺ δὲ τῆς πόλεως ταύτης καὶ τῆς προηγουμένης ἐκειντο ἐπὶ πεδιάδος τὰ Λεῦκτρα, αἱ Θῆβαι καὶ ἡ Θήβη (Ἑπτάπυλος) μετὰ τῆς ἀκροπόλεως Καδμείας παρὰ τὸν ποταμίσκον Ἰσμηνόν· ἡ Τάναγρα, τῆς ὁποίας τὸ πεδίον ὡς καὶ τὸ περὶ τὸν Ὠρωπὸν ἦσαν τὸ πάλαι ὀνομαστὰ διὰ τὴν εὐφορίαν καὶ τὴν καλλονὴν αὐτῶν.—Ἡ «Ἀττικὴ», χωριζομένη ἀπὸ τῆς Βοιωτίας διὰ σειρᾶς ἀποκρήμνων ὀρέων, τοῦ Κιθαιρῶνος πρὸς δυσμὰς καὶ τῆς Πάρνηθος πρὸς ἀνατολάς· ἐκπαλαι διῃρεῖτο εἰς 4, ἀπὸ δὲ τοῦ Κλεισθένους εἰς 10 καὶ βραδύτερον εἰς 12 φυλὰς ὑποδιαιρουμένας εἰς δήμους 174. Περὶ τῆς περιπύστου μητροπόλεως αὐτῆς ἴδε τὸ ἄρθρον ΑΘΗΝΑΙ. Πλὴν τῶν Ἀθηνῶν ἄλλοι ἀξιοσημείωτοι τόποι τῆς Ἀττικῆς ἦσαν ἡ Ἐλευσίς, τὸ Σούνιον, ὁ Μαραθών, ἡ Φυλὴ καὶ ἡ Δεκέλεια, περὶ ὧν ἴδε τὰ ὀνόματα ταῦτα.— Ἡ Μεγαρίς, πρὸς δυσμὰς τῆς Ἀττικῆς, ἀφ' ἧς χωρίζεται διὰ σειρᾶς λόφων, τῶν ὡς ἐκ τοῦ σχήματος λεγομένων Κεράτων, καὶ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Κορινθιακοῦ Ἰσθμοῦ, ἐπὶ τῆς τῶν Δωριέων καθόδου ἀποσπασθεῖσα τῆς Ἀττικῆς, εἰς ἣν πρότερον ἀνῆκε. Πόλεις· τὰ Μέγαρα καὶ ἡ Νίσαια, ὀχυρὸς λιμὴν ἐπὶ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου συνδεόμενος διὰ μακρῶν τειχῶν μετὰ τῶν Μεγάρων.

Ἡ Πελοπόννησος ἐκτεινομένη πρὸς νότον καὶ διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου μετὰ τῆς μείσης Ἑλλάδος συνεχομένη περιεῖχεν ὡσαύτως καὶ αὐτονόμους χώρας τὰς ἑξῆς· Κορινθίαν, Σικυωνίαν, Φλιασίαν, Ἀχαΐαν, Ἦλιδα, Μεσσηνίαν, Λακωνίαν, Ἀργολίδα καὶ Ἀρκαδίαν.—Ἡ «Κορινθία» μεταξὺ τοῦ Σαρωνικοῦ καὶ Κορινθιακοῦ κόλπου, ἐκτεινομένη καὶ ἐκτὸς τοῦ Ἰσθμοῦ μέχρι τῶν συνόρων τῆς Μεγαρίδος μικρὸν πρὸς νότον τῶν Σκειρωνίδων πετρῶν. Περὶ τῆς περιφήμου μητροπόλεως αὐτῆς Κορίνθου, ἴδε τὴν λέξιν ΚΟΡΙΝΘΟΣ. Ἡ «Σικυωνία», μεταξὺ Κορινθίας καὶ Ἀχαΐας, καλουμένη οὕτως ἀπὸ τῆς μητροπόλεως αὐτῆς Σικυῶνος (τῆς πρὶν Αἰγιαλείας). Ἡ «Φλιασία», μετὰ τὴν δωρικὴν μετανάστευσιν κατὰ πρῶτον ἀπὸ τοῦ Ἄργους ἐξηρτημένη, ἔπειτα δὲ αὐτόνομος· ἡ πόλις αὐτῆς Φλιοῦς διεκρίνετο διὰ τῶν πολλῶν καὶ πλουσίων ἱερῶν αὐτῆς κτιρίων.—Ἡ «Ἀχαΐα» (πρώην Αἰγιάλεια) ἐν τῇ Β. παραλίᾳ τῆς Πελοποννήσου. Πόλεις· τὸ Αἴγιον, αἱ Πάτραι καὶ ἡ Ἑλίκη, παλαιὰ μητρόπολις καταποντισθεῖσα τῷ 373 πρ. Χ. διά τινος τῶν κατὰ τὴν αὐτόθι παρειλίαν συνεχῶς συμβαινόντων σεισμῶν.—Ἡ «Ἦλις» καὶ Ἠλεία, περιλαμβάνουσα τρία δι' ὀρέων χωριζόμενα τμήματα· ἀ) τὴν κυρίως ἢ κοίλην Ἦλιδα, ἧς ἡ ὁμώνυμος πρωτεύουσα ἦτον ἀτείχιστος καὶ εἶχεν ἐπίνειον τὴν Κυλλήνην· β') τὴν «Πισάτιν» μετὰ τῆς «Ὀλυμπίας»· γ') τὴν «Τριφυλίαν», καλουμένην οὕτως ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῇ συνοικουσῶν τριῶν φυλῶν· Καυκώνων, Ἠλείων καὶ Μινυῶν.—Ἡ Μεσσηνία (καὶ Μεσσήνη), ὁμαλὴ καὶ εὔφορος κατὰ τὸ πλεῖστον, περιλαμβάνουσα τὴν κοιλάδα τοῦ Παμίσου· Πόλεις, ἡ Πύλος, ἡ Ἰθώμη, φρούριον ἐφ' ὑψηλοῦ ὄρους, παρ' οὗ τὰς ὑπωρείας ἐκτίσθη ὕστερον ὑπὸ τοῦ Ἐπαμινώνδου ἡ Μεσσήνη· ἡ Ἶρα καὶ Εἴρα, ἣν ἐπὶ ἕνδεκα ὅλα ἔτη ὑπερήσπιζεν ὁ Ἀριστομένης.—Ἡ Λακωνία ὁριζομένη ἀνατολικῶς ὑπὸ τοῦ Πάρνωνος, καὶ δυτικῶς ὑπὸ τοῦ Ταϋγέτου, καθ' ὅλον δ' αὐτῆς τὸ μῆκος διαῤῥεομένη ὑπὸ τοῦ Εὐρώτα· Πόλεις, ἡ Σπάρτη ἢ Λακεδαίμων, περὶ ἧς ἴδε τὸ ἄρθρον ΣΠΑΡΤΗ· αἱ Ἀμύκλαι, ἀρχαία μητρόπολις τῆς Λακωνίας, ἡ Σελλασία, τὸ Ἕλος ἐπὶ χθαμαλῆς πεδιάδος παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Εὐρώτα καὶ τὸ Γύθειον, λιμὴν τῶν Λακεδαιμονίων. — Ἡ «Ἀργολὶς» (καὶ Ἄργος ἡ Ἀργεία), χερσόνησος μεταξὺ τοῦ Σαρωνικοῦ καὶ Ἀργολικοῦ κόλπου. Πόλεις· τὸ Ἄργος, ἡ Ναυπλία, ἐπίνειον τῶν Ἀργείων· αἱ Μυκῆναι, καθέδρα τοῦ Ἀγαμέμνονος· ἡ Τίρυνς, ἡ Λέρνη παρὰ τὴν ὁμώνυμον λίμνην.— Αἱ τρεῖς ἐν τῇ Ἀργείᾳ περιλαμβάνομεναι χῶραι, «Ἐπίδαυρία, Ἑρμιονὶς καὶ Τροιζηνία» ἦσαν αὐτόνομοι.—Ἡ «Ἀρκαδία» κυματοειδής τις ὑφ' ὑψηλῶν ὀρέων περιστεφομένη κοιλὰς, βριθουσα ἀξιολογωτάτων νομῶν· ὅθεν καὶ ὁ ποιμενικὸς βίος τῶν κατοίκων. Πόλεις· ἡ Μαντίνεια, ἡ Τέγεα, ἡ Νώνακρις, ἔνθα τὸ ὕδωρ τῆς Στυγὸς· ἡ Κύναιθα, ἡ Στύμφαλος, ἡ Μεγαλόπολις.

Αἱ «ἑλληνικαὶ νῆσοι», κείμεναι κατὰ τὸ πλεῖστον οὐ μακρὰν τῆς ἠπείρου καὶ σχηματίζουσαι συμπλέγματα συνεστῶτα καὶ διαδοχικὰ, ὅθεν συνάγεται, ὅτι πάλαι ποτὲ ἀπετέλουν τὰς ὀρῦς ἢ τὰ κράσπεδα τῆς στερεᾶς, ἀφ' ἧς δι' ἠφαι-

στείων ἢ ποσειδωνείων δυνάμεων ἀπερράγησαν.— Ἐν τῷ «Ἰονίῳ πελάγει»· ἡ Κέρκυρα, παρ' Ὁμήρῳ ἡ ὑπὸ Φαιάκων οἰκουμένη Σχερία· ἡ Λευκάς, ἡ Ἰθάκη, ἡ Κεφαλληνία, παρ' Ὁμήρῳ Σάμος ἢ Σάμη· ἡ Ζάκυνθος, τὰ Κύθηρα, κατέναντι τοῦ Λακωνικοῦ κόλπου.—Αἱ ἐν τῷ «Αἰγαίῳ πελάγει». Κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος ἡ Καλαυρία, ἡ Αἴγινα, ἡ Σαλαμίς, ἡ Εὔβοια. Κατὰ τὸ βόρειον· ἡ Δῆμνος, ἧς οἱ ἀρχαιότατοι κάτοικοι καλοῦνται παρ' Ὁμήρῳ Σίντιοι, καὶ μετήρχοντο τὴν πειρατείαν, ἡ Σαμοθρᾴκη, ἡ Θάσος. Κατὰ τὸ ἀνατολικόν· ἡ Λέσβος, αἱ τρεῖς Ἀργινοῦσαι, ἡ Χίος, ἡ Σάμος, ἡ Ῥόδος. Κατὰ τὸ νότιον· αἱ δώδεκα «Κυκλάδες», ὧν ἐν μέσῳ ἡ Δῆλος, ἡ Νάξος, ἡ μεγίστη πασῶν, ἡ Πάρος, ἡ Ἄνδρος, Τῆνος, Μύκωνος, Σίφνος, Κύθνος, Κέως, Μῆλος (ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ Μυρτώου πελάγους)· ἡ Ἀμοργὸς καὶ ἡ Ἴος· ἔτι δὲ νοτιώτερον ἡ Κρήτη, καὶ τέλος ἡ πασῶν ἀνατολικωτάτη Κύπρος.

Προϊόντα. Μέταλλα καὶ λίθοι. Ἡ γῆ τῆς Ἑλλάδος συγκειμένη κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τιτανωδῶν καὶ ἀμμωδῶν ὀρέων ὀλίγιστα παράγει πολύτιμα μέταλλα. Ὁ χρυσὸς ἦτο σπανιώτατος, ἦττον δὲ τούτου σπάνιος ὁ ἄργυρος. Ἐν Θεσσαλίᾳ ὑπῆρχε χρυσὸς, ὃν εἶχεν ὁ πατὴρ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου Φίλιππος ὁ Ἀμύντου, γενόμενος κύριος τῆς χώρας· χρυσωρυχεῖα δὲ ὑπῆρχον ἐν Σίφνῳ καὶ Θάσῳ, καὶ ἀργυρωρυχεῖα ἐν Ἠπείρῳ κατὰ τὸ Δαμάστιον, μεταξὺ Διβραχίου καὶ Ἀπολλωνίας· τὰ δὲ ἀξιολογώτατα τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀργυρωρυχείων ἦσαν τὰ τοῦ Λαυρίου ἐν Ἀττικῇ πολλῷ δὲ μείζων ἦτον ὁ εἰς χρυσὸν καὶ ἄργυρον πλοῦτος τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας, τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θρᾴκης, ἐξ οὗ ἐπλημμύρισεν ἡ Ἑλλὰς κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους. Κυρίως δὲ τὸν πλοῦτον αὐτῆς ἐπορίσθη ἡ Ἑλλὰς διὰ τῶν ὅπλων καὶ τῶν πολυτίμων ἀναθημάτων ἅτινα πανταχόθεν συνέῤῥεον εἰς τὰ μαντεῖα αὐτῆς. Μεταλλεῖα χαλκοῦ ἦσαν κυρίως ἐν Εὐβοίᾳ· σιδήρου ἐν τῇ αὐτῇ νήσῳ καὶ ἐν Βοιωτίᾳ, Ταινάρῳ τῆς Λακωνίας, Μήλῳ καὶ Σερίφῳ. Μαγνήτης ἡ σιδηρίτης λίθος εὑρίσκετο ἐν Μαγνησίᾳ κατὰ τὴν Φοιβηΐδα λίμνην, καὶ ἐν Βοιωτίᾳ παρὰ τὴν πόλιν Ὑρίαν. Μάρμαρον ὑπῆρχεν ἄφθονον πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος· ἐξαίρετον δὲ τὸ τῆς Καρύστου ἐν Εὐβοίᾳ, οὗ τὸ λατομεῖον ἦτο κατὰ τὸ Μαρμάριον παρὰ τὰ Στύρα, τὸ τοῦ Πεντελικοῦ ἐν Ἀττικῇ, τὸ τοῦ Ὑμηττοῦ, ὡσαύτως, τὸ τῆς Πάρου, καὶ κατὰ δεύτερον λόγον τὸ τῆς Λακωνίας, κατὰ τὸ Ταίναρον. Ἅλας κατεσκευάζετο πολὺ, διότι δὲν ἦτο γνωστὸν τὸ ὀρυκτὸν.

Φυτά. Κατὰ Θουκυδίδην τὰ μὲν εὐφορώτατα μέρη τῆς Ἑλλάδος ἦσαν ἡ Θεσσαλία, ἡ Βοιωτία, καὶ τὰ πλεῖστα τῆς Πελοποννήσου, τὰ δὲ ἧττον εὔφορα ἡ Ἀρκαδία καὶ ἡ Ἀττική· κατὰ δὲ Διονύσιον τὸν Ἁλικαρνασσέα ὡς εὐφορώτατα ἐθεωροῦντο τὰ μεσημβρινὰ τῆς Θεσσαλίας, ἡ Ἀχαΐα, ἡ Φθιῶτις καὶ ἡ Πελασγιῶτις. Ὁ σῖτος ἦτο σπάνιος κατὰ πολὺ μέρος τῆς Ἑλλάδος ὅθεν ἐνηργεῖτο εἰσαγωγὴ αὐτοῦ ἐκ τοῦ Πόντου, τῆς Λιβύης, τῆς Ἀσσυρίας, τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Σικελίας· ὀλίγον δὲ σῖτινον ἄρτον ἤσθιον οἱ Ἕλληνες κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους πρὶν ἢ ἀκμάσῃ τὸ ἐμπόριον· ἐν Σπάρτῃ, μολονότι κατὰ τὴν Λακωνίαν ἐσπείρετο σῖτος, ὁ σῖτινος ἄρτος ἦτον ἐν χρήσει μᾶλλον ὡς τράγημα· διέφερε δ' ἡ ποιότης αὐτοῦ κατὰ τὴν φύσιν τοῦ ἐδάφους. Κατὰ Θεόφραστον ἐλαφρότατος πάντων ἦτον ὁ πόντικὸς (ὁ τοῦ Πόντου), ὁ δὲ βαρύτερος τῶν ἔξωθεν εἰσαγομένων ὁ σικελικὸς, καὶ τούτου ἔτι βαρύτερος ὁ βοιωτικός. Ἀναφέρει δ' ὁ αὐτὸς τὸν ἐλαφρὸν καὶ ὀλίγον συμπηγνύμενον σῖτον τῆς Καρύστου ἐν Εὐβοίᾳ, καὶ ἕτερόν τι εἶδος τῆς αὐτῆς νήσου βαρὺ καὶ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις πεπαινόμενον.

Τῆς δὲ κριθῆς ἐγίνετο μεγάλη χρῆσις, καὶ ὁ κριθινος ἄρτος (τὰ ἄλφιτα) ἦτο, φαίνεται, ἡ κυρία βάσις τῆς διατροφῆς τῶν Ἑλλήνων κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους. Ὁ βρόμος ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Θεοφράστου καὶ τοῦ Πλινίου ἀλλ' ὀλίγον εἰς τροφὴν ἐχρησίμευε. Ὅσπρια καὶ λάχανα παντὸς εἴδους ἐσπείροντο καὶ ἐφυτεύοντο τρὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ, μετὰ τὴν θερινὴν τροπὴν τοῦ ἡλίου ἐν μηνὶ μεταγειτνιῶνι, μετὰ τὴν χειμερινὴν ἐν γαμηλιῶνι καὶ κατὰ τὸ θέρος ἐν μουνυχιῶνι. Οἱ θάμνοι καὶ τὰ ἄνθη τῆς Ἑλλάδος ἔχουσι μεγάλην ποικιλίαν. Ἐκ δὲ τῶν δένδρων τὰ συνηθέστερα ἦσαν ἡ λεύκη, ἡ Ἀχερωὶς τοῦ Ὁμήρου, ὡς εὐρεθεῖσα παρὰ τὸν Ἀχέροντα ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, ἡ κέδρος, ἡ κυπάρισσος, ἡ πλάτανος, ἡ ὄρυς καὶ ἡ φηγὸς, ἡ κυδωνέα, ἡ ἄπιος, ἡ μηλέα, ἡ συκῆ, ἡ ῥοιὰ, ἡ μεσπιλέα, ὁ κέρασος καὶ ἡ κοκκυμηλέα (δαμασκηνέα)· κίτρια καὶ μηδικὰ ἢ περσικὰ μῆλα (πορτοκάλια) ἀπαντῶσι τὸ πρῶτον παρὰ Θεοφράστῳ ὡς ὑπάρχοντα ἐν Ἑλλάδι. Τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῷ φυτικῷ βασιλείῳ τῆς Ἑλλάδος κατεῖχεν ἡ ἄμπελος καὶ ἡ ἐλαία, αἱ δύο κύριαι πηγαὶ τῶν προσόδων τῆς χώρας. Παρ' Ὁμήρῳ ἐπαινεῖται ἡ Ἄρνη τῆς Βοιωτίας ὡς πολυστάφυλος καὶ ἡ Ἑτεωνία τῆς Εὐβοίας, ἡ Ἐπίδαυρος τῆς Ἀργολίδος ὡς ἀμπελόεσσα. Οἶνοι δὲ παρήγοντο ἄριστοι ἐν Λήμνῳ,

Αμυγδαλέων Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Χίῳ, Λέσβῳ, Νάξῳ, Θάσῳ, Λευκάδι καὶ Μεσσήνῃ.

Ζῶα. Ἡ Ἑλλὰς ἔχουσα κλίμα εὔκρατον ὀλίγα εἶχεν ἄγρια τετράποδα. Κατὰ Παυσανίαν παρὰ τὰς Πάτρας ὑπῆρχον λύκοι, σύαγροι, ἔλαφοι καὶ ἄρκτοι. Κατὰ δὲ τὸν Ἀριστοτέλην, οἱ λαγωοί, οἱ λύκοι καὶ αἱ ἀλώπεκες ἦσαν μείζονες ἐν Ἑλλάδι ἢ ἐν Αἰγύπτῳ. Αἱ δὲ μυθικαὶ παραδόσεις ἀναφέρουσι καὶ λέοντας. Ἐκ τῶν ἡμιαγρίων κυνῶν τῆς Ἑλλάδος διεκρίνοντο οἱ τοῦ λακωνικοῦ καὶ οἱ τοῦ μολοσσικοῦ γένους. Τῶν χοίρων οἱ ἀγριώτεροι ἦσαν ἐπὶ τοῦ Ἄθωνος. Ἵπποι δὲ ἦσαν ὀλίγοι ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐφημίζοντο οἱ θεσσαλικοί. Ἡμίονοι δὲ ὑπῆρχον πανταχοῦ ἐκτὸς τῆς Ἠλείας (Ἰδ. Ἡροδ. βιβλ. 4, κεφ. 30), καὶ ὄνοι πολυάριθμοι μάλιστα ἐν Πελοποννήσῳ, μείζονες τῶν τῆς Ἠπείρου, τῆς Ἰλλυρίας καὶ τῆς Θρᾴκης. Αἱ βόες τῆς Ἠπείρου ἦσαν τοσούτῳ μεγάλαι, ὥστε ὁ βουκόλος ἠδύνατο νὰ ἀμέλγῃ ὀρθὸς ἱστάμενος ἢ ὀλίγον τι κύπτων· ἔδιδον δὲ ἀφθονώτατον γάλα. — Ἐκ τῶν πτηνῶν τὸ μέγιστον ἐν Ἑλλάδι ἦτον ὁ ἀετός. Ἕτερα δὲ συνήθη πτηνὰ ἦσαν ὁ Ἱέραξ, ὁ γὺψ, ἡ κύμινδις (ἡ χαλκίς), ἡ περιστερά, ὁ ταὼς, ἡ γλαῦξ, ἡ ἀηδών, ὁ κύκνος· ἐκ δὲ τῶν μεταβατικῶν πτηνῶν, πελαργοί, κορμοράλοι, κόσσυφοι, πρυγόνες, φάσσαι, ὄρτυγες, κλπ.

Θάλασσα. Ἰχθῦς ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς θαλάσσαις, ταῖς λίμναις καὶ τισι τῶν ποταμῶν ἦσαν ὁ θύνος ἐκ τοῦ Εὐξείνου Πόντου εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος μεταβαίνων κατὰ τὸ φθινόπωρον· οἱ ῥόμβοι (συάκια), βάτοι, ἐγχέλεις, λευκαὶ θαλάσσαι, τρίγλαι, κ.τ.λ. παρὰ δὲ τοὺς αἰγιαλοὺς σπάροι, χρυσόφρυες, κάνθαροι, ὄρφοι, μυξῖνοι, κέφαλοι, τρίγλαι, κίχλαι, δράκοντες, καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἰχθῦς τῶν βράχων· πρὸς δὲ τούτοις ἔν τε τῷ πελάγει καὶ παρὰ τοὺς αἰγιαλοὺς μίλαιναι ἐγχέλιες, μύραιναι, φάγροι, κλπ. Δελφῖνες ὑπῆρχον πολλοὶ καὶ πολλὰ διηγοῦντο οἱ ἀρχαῖοι περὶ τῆς φιλανθρωπίας αὐτῶν, τῆς πρὸς τὴν μουσικὴν κλίσεως καὶ τῆς πρὸς τὰ τέκνα φιλοστοργίας. Κατὰ τὸ Σίγειον ἀκρωτήριον παρὰ τὴν Καρίαν, παρὰ τὸ ἀκρωτήριον Λέκτον, ἐν τῷ Εὐρίπῳ, παρὰ τὴν Ἀνθηδόνα καὶ κατὰ τοὺς αἰγιαλοὺς τῶν Κυθήρων εὑρίσκετο ἡ πορφύρα, πολύτιμος κογχύλη διὰ τὸ ἐν αὐτῇ πορφυροῦν χρῶμα ὅπερ ἐχρησίμευεν εἰς βαφὴν χλαμύδων. Κατὰ δὲ τὸν Ἀριστοτέλην, ἡ ἀρίστη πορφύρα ἠλιεύετο ἐν Κυθήροις· ἐξ οὗ καὶ ὠνομάσθη ἡ νῆσος «Πορφυροῦσα». Ἐκ τοῦ γένους τῶν μαλακίων τὸ συνηθέστατον ἦτον ἡ σηπία. — Ἐκ τῶν ἀμφιβίων σημειοῦμεν τοὺς βατράχους, τὰς χελώνας καὶ τοὺς ὄφεις ὧν οὐδέποτε ὑπῆρξαν ἄξιοι λόγου ἰοβόλοι ἐν Ἑλλάδι.

Ἔντομα. Ἐν τοῖς ἐντόμοις τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ἡ Μέλισσα, ἥτις παρῆγε τὸ φημιζόμενον ἐκεῖνο μέλι τῆς Ἀττικῆς νεμομένη ἐπὶ τοῦ Ὑμηττοῦ ὅστις ἐκαλύπτετο ὑπὸ χόρτων καὶ φυτῶν ἀρωματικῶν. Ἡ μεταξοκάμπη ἢ βόμβυξ ἦτο γνωστὴ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι, διότι ὁ Ἀριστοτέλης λέγει ὅτι ἐπ' αὐτοῦ κατεσκεύαζον ἐκ τῶν βομβύκων λεπτὰ ὑφάσματα. Ὁ τέττιξ ἀναφέρεται συνεχῶς ὑπὸ τῶν ποιητῶν, ἐπαινούντων τὸ ᾆσμα αὐτοῦ, ἐπιστεύετο δὲ ὅτι ἐτρέφετο μόνον ἐκ δρόσου καὶ ὅτι διαιτώμενος ἐν δρυμώδεσι τόποις ἀπέβαλλε κατὰ τὸ ἔαρ τὸ παλαιὸν δέρμα καὶ ἀνανεούμενος ἤρχετο ᾄδων. Ἡ ἀκρὶς ἦτον ἀείποτε ἡ μάστιξ τῆς Ἑλλάδος ἀναφαινομένη κατὰ τοὺς πεδινοὺς τόπους.

Ἔκτασις καὶ πληθυσμός. Ὁ Κλίντων ἐν τοῖς «Ἑλληνικοῖς χρονικοῖς» (Fasti Hellenici), ὑπελόγισε, κατὰ τὸν χάρτην τοῦ Arrowsmith, τὴν ἐπιφάνειαν τῶν διαφόρων χωρῶν τῆς Ἑλλάδος. Τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοῦ ἀνάγομεν ἐνταῦθα εἰς τετραγωνικὰ χιλιάμετρα.

Θετταλομαγνησία	14638	Αἰτωλία	3,006
Ἀκαρνανία	4,053	Φωκὶς κτλ.	4,051
Βοιωτία	2,887	Ἀττικὴ	1,858
Μεγαρὶς	370		
Τὸ ὅλον ἐν τῇ μέσῃ Ἑλλάδι			30,863
Ἀχαΐα, Σικυωνία καὶ χώρα τῆς Φλιοῦντος			2,025
Ἦλις καὶ Τριφυλία			2,528
Ἀρκαδία			4,389
Ἀργολὶς, Κορινθία, χώρα τῆς Ἐπιδαύρου, τῆς Τροιζῆνος καὶ τῆς Ἑρμιόνης. Κυνουρία			3,372
Λακωνία	4,912	Μεσσηνία	2,998
Τὸ ὅλον ἐν τῇ Πελοπόννησῳ.			20,224
Εὔβοια	3,638	Κέρκυρα	544
Λευκὰς	299	Κεφαλληνία	988
Ἰθάκη	57	Ζάκυνθος	395
Κύθηρα	325	Αἴγινα	406
Σαλαμὶς	72		
Τὸ ὅλον τῶν νήσων			6,424
Τὸ σύνολον τῆς ἐπιφανείας			57,511

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Ἠπείρου αὕτη ὑπολογίζεται ὑπὸ Sickler εἰς 500 τετραγωνικὰ γεωγραφικὰ μίλια = 27,500 τετραγωνικὰ χιλιάμ. καὶ ἡ Μακεδονία (ἡ ἐπὶ Φιλίπ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Αριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

που), εἰς 1200=66000 τετραγ. χιλιάμ. Τὸν δὲ πληθυσμὸν τῆς Ἑλλάδος ὁ Κλίντων ὑπολογίζει διὰ τοὺς μεταξὺ τῶν μηδικῶν καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου χρόνους εἰς 3,500,000 ψυχὰς καὶ ἐπέκεινα διδοὺς τῇ Ἀττικῇ κατοίκους 527,660, ταῖς Θήβαις 75,000, τῇ λοιπῇ Βοιωτίᾳ, 55,500 τῇ Λακωνίᾳ μετὰ τῆς Μεσσηνίας 300,000 (33 χιλιάδ. Σπαρτιατῶν, 66 χιλιάδ. περιοίκων, 170 500 εἱλώτων, κτλ.)· τῇ Ἀρκαδίᾳ, 161,750, τῇ Ἀχαΐᾳ, 61,800, τῇ Σικυῶνι 46,160, τῇ Φλιοῦντι, 31,000, τῇ Κορίνθῳ, 100,000, τῷ Ἄργει 110,000, καὶ ταῖς λοιπαῖς πόλεσι τῆς Ἀργολίδος 82,500· τῇ δὲ Ἤλιδι 186,000, ἤτοι ἐν ὅλῳ 1,050,000 τῇ Πελοποννήσῳ. Ἀλλ' οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι τοῦτο μόνον ἔχουσι τὸ ἀληθές, ὅτι δεικνῦσι τὴν μεταξὺ τῶν διαφόρων πόλεων ἀναλογίαν. Ὁ δὲ ἀληθὴς πληθυσμὸς εἶναι ἀδύνατον νὰ ὁρισθῇ ἀκριβῶς. Οὕτω, παραδείγματος χάριν, δύο ἁρμοδιώτατοι περὶ τὰ τοιαῦτα ἄνδρες, ὁ Βοίκχιος καὶ ὁ Λετρόννης φρονοῦσιν, ὁ μὲν πρῶτος, ὅτι ἡ Ἀττικὴ ἠδύνατο νὰ διαθρέψῃ 500,000 κατοίκων· ὁ δὲ δεύτερος, ὅτι μόλις ἠδύναντο νὰ ζήσωσιν ἐπ' αὐτῆς 240,000. Ὁ Δημοσθένης ἔν τινι χωρίῳ τὸ προϊὸν μιᾶς ἐν Ἀττικῇ γῆς ὁρίζει εἰς 1000 μεδίμνους σίτου. Ἀλλὰ ποία ἦτον ἡ ἔκτασις τῆς ἀναφερομένης γῆς; Τεσσαράκοντα σταδίων τὴν «ἐπιφάνειαν» λέγει ὁ Λετρόννης· τὴν «περιφέρειαν», λέγει ὁ Βοίκχιος. Ἀλλ' ἀπέναντι τοσαύτης ἀβεβαιότητος τὸ φρονιμώτερον εἶναι νὰ σιωπᾷ τις.

Ἱστορία.—Ἡ ἀρχέγονος ἱστορία τῆς Ἑλλάδος περιεσώθη ἡμῖν ὑπὸ τῶν ποιητῶν καὶ τῶν μυθογράφων ὡς ἡ τῶν Σκανδιναυῶν ὑπὸ τοῦ Ἐδδα, ἡ τῶν πρώτων Γερμανῶν ὑπὸ τοῦ Νιεβελοῦγγεν, ἡ τῶν Περσῶν ὑπὸ τοῦ Σὰχ Ναμὲχ δὲ Φερδούση, καὶ αἱ μυθικαὶ παραδόσεις αὐτῆς ἔχουσι βεβαίως τι τὸ ἱστορικόν. Ἀλλ' εἶναι δυνατὸν ν' ἀνιχνευθῇ ἡ ἱστορικὴ αὐτῶν ἀλήθεια; Ἡ κριτικὴ ἐπιστήμη διαλύει διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς τὰ σκότη, ἀλλ' ἂν ἀπέναντι αὐτῆς τραπῶσιν εἰς φυγὴν πᾶσαι αἱ τῆς Ἑλλάδος μυθικαὶ παραδόσεις τί ἕνα πολείπεται ἡμῖν; Εἰς τὴν λαβύρινθον αὐτῶν οὐδεὶς ἀριάδνειος μίτος δύναται νὰ ὁδηγήσῃ ἡμᾶς ἀσφαλῶς. Ὁ Θουκυδίδης πρῶτος τῶν ἱστορικῶν ἀπεβαλὼν τὴν εἰς τοὺς ἀρχαίους μύθους εὐπιστίαν φέρει τολμηρῶς τὴν λογικὴν ἔρευναν ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων τοῦ παρελθόντος, ἱστάμενος μικρὸν ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῆς προγενεστέρας ἱστορίας ἵνα ἐκ τοῦ μεγάλα γεγονότα, καὶ ἀφαιρῶν τὴν τερατολογίαν αὐτῶν ζωγραφεῖ ἡμῖν ἐν τάχει τὴν ἐλάνα τοῦ ἀρχαιοτάτου τῶν Ἑλλήνων βίου καὶ σπεύδει ἵνα ἔλθῃ εἰς φωτεινοτέρους χρόνους. Τὸν μέγαν ἱστορικὸν μιμούμενοι καὶ ἡμεῖς δίδομεν ἐνταῦθα ὅσον οἷόν τε συντομωτέραν περίληψιν τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων τῆς Ἑλλάδος μέχρι τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν ἤτοι τοῦ 1100 πρ. Χ, καὶ μεταβαίνομεν ὕστερον εἰς τὰς λοιπὰς περιόδους τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, αἵτινες εἶναι αἱ ἑξῆς· Περίοδος δευτέρα. Ἀπὸ τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν μέχρι τῶν Μηδικῶν 490 πρ. Χ. Περίοδος τρίτη. Ἀπὸ τῶν Μηδικῶν μέχρι τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου 430 πρ Χ. Περίοδος τετάρτη. Ἀπὸ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου μέχρι τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ μάχης 338 πρ. Χρ. Περίοδος πέμπτη. Ἀπὸ τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ μάχης ἕως τῆς ἁλώσεως τῆς Κορίνθου ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων 146 πρ. Χ.

Ἐντὸς τῆς μόλις ὑποφωσκούσης ἠοῦς τῆς ἱστορίας ἀμυδρῶς διακρίνεται ἐν τῷ σκότει τῶν αἰώνων μέγας τις λαός, ὁ τῶν Πελασγῶν, ὅστις φαίνεται καλύψας τὴν Ἑλάσσονα Ἀσίαν, τὴν Ἑλλάδα καὶ μέρος τῆς Ἰταλίας. Ἐν ταῖς ἀρχαίαις παραδόσεσιν οἱ Πελασγοὶ οὗτοι διαιροῦνται εἰς πλεῖστα φῦλα ἀπαρτίζοντα ἴσως πρὸς νότον τοῦ Δουνάβεως, μεταξὺ τοῦ Ἀδριατικοῦ καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου τρία κύρια συστήματα τοὺς «Θρᾷκας», τοὺς «Ἰλλυριοὺς», τοὺς «Ἕλληνας πελασγούς». Καὶ οἱ μὲν Ἰλλυριοὶ ἐξετάθησαν παρὰ τὸν Ἀδριατικὸν ἀπὸ τῆς Ἠπείρου μέχρι τῶν ὀχθῶν τοῦ Πάδου καὶ ἐπὶ τῆς ἀντικειμένης πλευρᾶς τῆς Ἰταλίας. Οἱ δὲ Θρᾷκες ὤκουν πρὸς ἀνατολὰς τῶν Ἰλλυριῶν καὶ ἐν τῇ Ἑλάσσονι Ἀσίᾳ ἔνθεν εἵλκον ἀπ' αὐτῶν τὸ γένος οἱ Φρύγες, οἱ Μυσοὶ καὶ οἱ Βιθυνοί. Φαίνεται δὲ ὅτι κλάδος τοῦ λαοῦ τούτου ἐξετάθη διὰ μέσου τῆς Μακεδονίας μέχρι τῆς Πιερίας, ἔνθα ἀνῆλθε σχετικῶς εἰς μέγαν βαθμὸν πολιτισμοῦ καὶ ὅθεν ἐξήσκησε σημαντικὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος. Τῷ κλάδῳ τούτῳ ἀποδίδονται ἡ εἰσαγωγὴ τῆς λατρείας τοῦ Ἄρεως καὶ τοῦ Ἑρμοῦ, καθὼς καὶ ἡ τῶν Μουσῶν, ὡς ἡ κοινὴ ἐτίθετο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὰς ὑπωρείας τοῦ Παρνασσοῦ, τοῦ Διὸς, τοῦ Ἀπόλλωνος, τοῦ Βάκχου. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐπίσης λαοῦ ἐλέγοντο γεννηθέντες οἱ ἀρχαῖοι ποιηταὶ Ὀρφεύς, Μουσαῖος καὶ Εὔμολπος. Ὕστερον δὲ ὅτε ἡ Ἑλλὰς εἶχεν ἤδη τοὺς πλείστους τῶν λαῶν αὐτῆς, οἱ Θρᾷκες οὗτοι εἰσῆλασαν μετὰ τῶν θεῶν καὶ τῶν παραδόσεων αὐτῶν μέχρι τῆς ἐν Φωκίδι Δαυλίδος ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶνος καὶ ἴσως μέχρις αὐτῆς τῆς Ἀττικῆς. Αἱ δὲ τὴν κυρίως Ἑλλάδα οἰκίσασαι συ-

Ἀπὸ τὸ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ἀρχαιολογικοῦ (Ν.Π.Ι.Δ.)

λαὶ φέρουσι τὰ περίδοξα ὀνόματα τῶν Πελασγῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὧν οἱ πρῶτοι προηγήθησαν, ἀλλ' οἱ δεύτεροι κληρονομοῦντες ἐκείνους κατὰ μικρὸν ἐξελαύνουσιν, ἐξολοθρεύουσιν ἢ ἀπορροφῶσιν αὐτοὺς καὶ οὕτω μένουσι κύριοι τῆς χώρας (ἴδ. τὸ ἄρθρ. ΠΕΛΑΣΓΟΙ). Οἱ δὲ Πιέριοι Θρᾷκες ἢ Πιερεῖς ἔθνος, συγγενὲς τοῖς Ἕλλησιν ὡς οἱ Πελασγοί, ἀφωμοιώθησαν ἐντελῶς τοῖς Ἕλλησι καὶ διὰ τοῦτο μόνον ἐν τοῖς μυθικοῖς χρόνοις φαίνονται. Τὰ πρῶτα σπέρματα τῆς ἑλληνικῆς μορφώσεως κατέλαβον οἱ Πελασγοὶ καὶ οἱ Πιερεῖς, ταῦτα δὲ παραλαβὸν τὸ προστεθὲν αὐτοῖς νέον στοιχεῖον προήχθη εἰς νέον στάδιον ἀναπτύξεως πολλῷ εὐρύτερον καὶ ἀσυγκρίτως ποικιλώτερον διὰ τῆς ἐπιχειρηματικῆς αὐτοῦ διανοίας. Ὅπως εἰσδύσῃ τις εἰς τοὺς παλαιτάτους ἐκείνους χρόνους ὁδηγὸν ἔχει μόνας τὰς παραδόσεις τῶν ποιητῶν καὶ τὰ μυθεύματα τῶν λογογράφων Καθὼς ἡ θάλασσα παίζει παρὰ τοὺς αἰγιαλοὺς μετὰ τῶν ῥιπτομένων εἰς αὐτὴν ἀπὸ τῶν κρημνῶν βράχων, καθὼς ἀπαύστως ὑπὸ τὰ κύματα κυλινδεῖ, περιδιβρώσκει καὶ συντρίβει αὐτούς, ἢ τοὺς μετασχηματίζει καλύπτουσα αὐτοὺς διὰ τῆς διπλῆς ζωῆς ἣν δύναται νὰ παραγάγῃ, οὕτως ἡ φαντασία τῶν λαῶν καὶ τῶν ποιητῶν παίζει μετὰ τῶν φερομένων ὑπὸ τῆς παραδόσεως ὀνομάτων καὶ γεγονότων, διαιρεῖ ἢ συνενοῖ αὐτά, ἀναμίγνυσιν αὐτὰ μετὰ ξένων στοιχείων ἢ κοσμεῖ διὰ πολυτελεστάτων καλλωπισμῶν. Ὅταν δὲ ἡ δημιουργὸς αὕτη δύναμις τῆς δημοτικῆς φαντασίας ἡ ἀρισκομένη εἰς τὰ τεράστια, ἀντικαθίσταται ὑπὸ τῆς σκέψεως ἥτις ἀντὶ τοῦ ὑπερφυσικοῦ εὑρίσκει τὸ ἀληθές, διὰ τῆς ἐπιμόνου ἀναλύσεως καὶ συγκρίσεως τῶν γεγονότων, ὅταν ἐν ἑνὶ λόγῳ ἡ κριτικὴ θελήσῃ νὰ ἑρμηνεύσῃ τὰ τοῦ μύθου καὶ νὰ ἐξελέγξῃ πάσας τὰς παραδόσεις τῶν παλαιτάτων χρόνων, τότε γεννᾶται τὸ χάος τῶν μᾶλλον ἀντιθέτων συστημάτων καὶ ὁ μὲν ἀποβλέπων εἰς τὰς λεπτομερείας, διατελεῖ ἐν ἀβεβαιότητι, ὁ δὲ ἀφορῶν εἰς τὸ σύνολον δύναται ν' ἀνακαλύψῃ γενικήν τινα καὶ ἐπαρκοῦσαν ἀλήθειαν.

Ἡ δὲ ἐκ τῶν ἀφηγήσεων περὶ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων τῆς Ἑλλάδος προκύπτουσα ἀλήθεια εἶναι, νομίζομεν, ἡ ὕπαρξις πελασγοϊονικῆς περιόδου, καθ' ἣν ἀνεφύησαν αἱ πρῶται πόλεις καὶ τὰ πρῶτα θρησκεύματα, καὶ ἥτις στενῶς συνηνωμένη ἡ ἑλληνικὴ σειρὰ μετὰ τῆς ἑσπερίου παραλίας διὰ τῶν ὡς ἀράδων συντριβείσης γεφύρας ὑφουμένων ἐν τῷ μεταξὺ νήσων. Οὕτω δὲ ἡ ἱστορία συμφωνεῖ πρὸς τὴν γεωγραφίαν, ἥτις παραδέχεται ὅτι ἡ ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ Αἰγαίου καλυπτομένη ἐπιφάνεια ἦτο πάλαι ποτὲ ἤπειρος, ἡ λεγομένη «Δυκτονίτις» ἢ «Λυκαονία», βραδύτερον δὲ, ἀλλ' ἐν χρόνῳ ἀορίστῳ, ἐπελθούσης μεγάλης τινος φυσικῆς μεταβολῆς, κατεποντίσθη καὶ ἐθραύσθη ἴσως ὅτε, ὡς λέγεται, ἀνεῴγη συγχρόνως ἡ τοῦ Εὐξείνου Πόντου διέξοδος διὰ τοῦ Θρᾳκικοῦ Βοσπόρου καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ ἐτέθη εἰς συγκοινωνίαν ὁ Ἀτλαντικὸς μετὰ τῆς Μεσογείου διὰ τοῦ πορθμοῦ τῶν Γαδείρων (Γιβραλτάρ).

Οἱ ἐπὶ τῶν ἀπέναντι ἀσιατικῶν παραλίων οἰκοῦντες ἐπεσκέπτοντο ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων τοὺς ἀνατολικοὺς αἰγιαλοὺς τῆς Ἑλλάδος διαπλέοντες ἀφόβως τὴν ἐν μέσῳ εἰρηνικὴν θάλασσαν, ἔνθα καθ' ἑκάστην ἑσπέραν τὰ πλοῖα αὐτῶν εὕρισκον ἄσυλον ἐπὶ μιᾶς νήσου. Ἐκ δὲ τῆς συχνῆς ταύτης συγκοινωνίας τῶν δύο ἀπέναντι ἀλλήλων αἰγιαλῶν ἐξηγεῖται ἡ ὕπαρξις ἀρχαιοτέρων μύθων ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τῆς Ἑλλάδος ἐφ' ἧς πρώτης ἐξεδηλώθη ἡ ζωή. Οἱ δὲ μεταγενέστεροι Ἕλληνες εὑρύντες ἐν ταῖς παραδόσεσιν αὐτῶν τὸ γεγονὸς τοῦτο ἀντικατέστησαν τοὺς μυρίους ἀφανεῖς πλοῦς διά τινων περιφήμων μεταναστεύσεων καὶ ἀπέδωκαν εἰς ὀλιγαρίθμους ἄνδρας τὴν ἐπιῤῥοὴν δισαιωνίων καὶ τρισαιωνίων σχέσεων. Οἱ δὲ ἄνδρες οὗτοι οἵτινες ἐκπροσωποῦσι τὴν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἀνατολικὴν ἐπίδρασιν εἶναι πρὸ πάντων, Κάδμος ὁ ἐκ Φοινίκης, Δαναὸς καὶ Κέκροψ οἱ ἐξ Αἰγύπτου (ἴδ. ΚΑΔΜΟΣ, ΔΑΝΑΟΣ, ΚΕΚΡΟΨ). Τούτων ὁ μὲν Κάδμος ἔκτισε τὴν Καδμείαν, περὶ ἣν ὕστερον ἠγέρθησαν αἱ Θῆβαι, καὶ εἰσήγαγε τὸ φοινικικὸν ἀλφάβητον καὶ τὴν μεταλλουργίαν, ὁ δὲ Κέκροψ ἐπολίτισε τὴν Ἀττικὴν καὶ ὁ Δαναὸς ἀποβὰς μετὰ τῶν πεντήκοντα θυγατέρων του εἰς Ἄργος εἰσήγαγεν αὐτόθι τὴν λατρείαν τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τῆς Ἀφροδίτης, ἐνῷ διὰ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ ἐδίδασκε τὰς ἐγχωρίους Πελασγιώτιδας τὰς θεσμοφορίας τῆς Δήμητρος. Μετ' αὐτοὺς ἔρχεται ὁ Πέλοψ κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα πρ. Χρ. εἰς Πελοπόννησον μετὰ πολλῶν Λυδῶν καὶ Φρυγῶν ἀποίκων καὶ κυριεύσας τὴν Ἦλιδα, τὴν Ἀργείαν καὶ τὴν Λακωνίαν μεταδίδωσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν χερσόνησον.

Οἱ Ἕλληνες ἐρωτώμενοι περὶ τῆς καταγωγῆς αὐτῶν ἁπλουστάτην εἶχον τὴν ἀπάντησιν. Ὁ Προμηθεὺς, ἔλεγον καὶ ἡ Πανδώρα ἐγέννησαν τὸν Τιτανίδην Προμηθέα, ὅστις ἀπὸ τοῦ Καυκάσου (ἢ κατ' ἄλλους ἀπὸ τῆς Κρήτης) ὁρμηθεὶς περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ΙΣΤ' ἑκατονταετηρίδος πρ. Χ.

ὤκησε τὸ πρῶτον ἐν Λυκωρείᾳ τῆς Φωκίδος (περὶ τὸν Παρνασσὸν) καὶ ἐντεῦθεν ἐξέτεινε τὸ κράτος αὐτοῦ πέραν τοῦ Ἀχελῴου μέχρι τῆς Δωδώνης ὑποτάξας πολλὰ τῶν ἀρχαίων φύλων καὶ τοὺς Γραικούς, Κούρητας καὶ Δέλεγας, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐπισυμβάντος νέου κατακλυσμοῦ (1550 πρ. Χ.) ὅστις ἀπ' αὐτοῦ ἐπωνομάσθη «Δευκαλιώνειος» ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν Ἀττικὴν ἔνθα ἐβασίλευεν ὁ Κραναός, καὶ ἐντεῦθεν ἐπανῆλθεν εἰς Λυκώρειαν, ὕστερον δὲ εἰσβαλὼν διὰ τῆς Οἴτης εἰς Θεσσαλίαν, ἐβασίλευσε τέλος ἐν Φωκίδι. Ὁ Δευκαλίων ἀπεθανὼν κατέλιπε δύο υἱοὺς ἐκ τῆς Πύῤῥας, τὸν «Ἀμφικτύονα» καὶ τὸν «Ἕλληνα», ὧν ὁ μὲν διεδέξατο τὸν Κραναὸν, ὁ δὲ τὸν πατέρα καὶ ἀνεδείχθη ὁ ἄμεσος τῶν Ἑλλήνων γενάρχης διὰ τῶν υἱῶν αὐτοῦ Αἰόλου καὶ Δώρου καὶ τῶν ἐγγόνων του Ἴωνος καὶ Ἀχαιοῦ. Τὸ δὲ ὄνομα τοῦ Ἕλληνος δὲν ἐδίδοτο εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὡς κοινὴ προσηγορία τῶν κατοίκων τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ βαθμηδὸν ἐξενίκησε τῶν λοιπῶν ὀνομάτων, ὡς ἀποδείκνυται ἐκ τοῦ Ὁμήρου ὅστις πολλῷ ὕστερον καὶ τῶν Τρωϊκῶν γενόμενος οὐδαμοῦ τοὺς σύμπαντας ὠνόμασεν Ἕλληνας, οὐδ' ἄλλους ἢ τοὺς μετ' Ἀχιλλέως ἐκ τῆς Φθιώτιδος, Δαναοὺς δὲ ἐν τοῖς ἔπεσι καὶ Ἀργείους καὶ Ἀχαιοὺς ἀνακαλεῖ (Θουκ. Α', 3). Συνετέλεσαν δ' εἰς καθολίκευσιν τοῦ ὀνόματος τούτου τὰ ὁμηρικὰ ἔπη ἐξυμνοῦντα τὴν δόξαν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Ἑλλήνων Ἀχιλλέως, ἡ τῶν χρησμῶν τοῦ Δελφικοῦ μαντείου ἐπιῤῥοὴ, τὸ ἀμφικτιονικὸν συνέδριον καὶ τέλος οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες. Πρῶτος δὲ ὁ Ἡσίοδος καὶ δεύτερος ὁ Ἀρχίλοχος ποιοῦνται χρῆσιν τῆς ἐπωνυμίας τοῦ Ἕλληνος ὑπὸ καθολικὴν ἔννοιαν.

Ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Ἕλληνος Αἰόλου καὶ Δώρου καὶ τῶν ἐγγόνων αὐτοῦ Ἴωνος καὶ Ἀχαιοῦ ἐβλάστησαν τὰ τέσσαρα ἑλληνικὰ γένη, οἱ Αἰολεῖς, οἱ Δωριεῖς, οἱ Ἴωνες καὶ οἱ Ἀχαιοί. Ἀπὸ δὲ τῆς ἐμφανίσεως τῶν τεσσάρων τούτων γενῶν ἄρχεται ἡ μᾶλλον ἐλευθέρα διανοητικὴ ἀνάπτυξις, τὸ ἠρωϊκώτερον καὶ ἀνθρωπινώτερον, ὡς εἰπεῖν, ἦθος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὸν ἱερέα διαδέχεται ἐν αὐτῷ ὁ πολεμιστής. Οἱ πρῶτοι ἀναδειχθέντες εἶναι οἱ Αἰολεῖς καὶ Ἀχαιοί, ὧν οἱ πρῶτοι διεσπάρησαν ἐπὶ ζώνης σχεδὸν παντὸς παραθαλασσίου ἀπὸ τῶν ΒΑ πρὸς τὰ ΝΔ, ἔνθα συσχετίζονται μετὰ τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀσίας καὶ τῶν νήσων· εὑρίσκονται δὲ ἐν τοῖς πέριξ τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου, ἐν μέρει τῆς Βοιωτίας, ἐν Φωκίδι, Αἰτωλίᾳ, Λοκρίδι, Ἠλίδι καὶ Μεσσηνίᾳ. Αἰολεῖς τὸ γένος ἦταν ὁ Ποδαλείριος ὁ Μαχάων, ὁ Φιλοκτήτης, ὁ Ὀδυσσεὺς, ὁ Νέστωρ καὶ Αἴας ὁ τοῦ Ὀϊλέως, κατὰ δὲ τὰς μυθικὰς παραδόσεις καὶ ὁ Ἰάσων, ὁ Μελάμπους, ὁ Σαλμωνεὺς, ὁ ἱδρυτὴς τῆς Κορίνθου Σίσυφος καὶ ὁ Ἀθάμας. Οἱ Ἀχαιοὶ χαρακτηρίζονται ἔτι ἀμυδρότερον τῶν Αἰολέων, ἀλλ' ἀνῆλθον εἰς ὑψηλότερον βαθμὸν δυνάμεως καὶ ἀληθῶς εἰπεῖν ἀπ' αὐτῶν ἄρχεται ἡ τῆς Ἑλλάδος ἱστορία. Οἱ ἀρχαῖοι συνέδεον αὐτοὺς μετὰ τῶν Αἰολέων εἰς οὓς ἐπὶ τέλους συνεχωνεύθησαν καὶ οὐδαμοῦ γίνεται μνεία τέχνης ἢ διαλέκτου ἀχαϊκῆς, τοῦθ' ὅπερ δείκνυσιν ἡμῖν ὅτι δὲν ἀπεπέλουν ἰδίαν φυλήν. Ἠρέσκοντο δὲ καὶ αὐτοὶ εἰς τοὺς παραθαλασσίους τόπους καὶ ἡ ἱστορία αὐτῶν τείνει πρὸς ἀνατολάς. Πρώτη αὐτῶν διατριβὴ εἰκάζεται ὅτι ὑπῆρξεν ἡ μεταξὺ τῆς Ὄθρυος καὶ τῆς Οἴτης εὐφορωτάτη κοιλὰς ἣν ὁ Σπερχειὸς γονιμοποιεῖ, καὶ ἔνθα ἡ πρωτεύουσα αὐτῶν κρεμαμένη ἐπὶ τῶν βράχων ὡς ἀετοῦ καλιὰ ἔφερεν ὄνομα πελασγικὸν (Λάρισσα ἡ «κρεμαστή»). Αὐτόθι ἔζησεν ὁ θεοφιλὴς ἥρως Πηλεὺς ὃν ἠγάπησεν ἡ ἀργυρόπεζα Θέτις. Υἱὸς αὐτῶν ἦτον ὁ Ἀχιλλεὺς, ὃν ὁ Χείρων ἀνέθρεψεν ἐπὶ τῶν ὀρέων. Καρδία μεγάλη, ῥώμη ἀκατανίκητος, θάῤῥος ἀδάμαστον, φίλος πιστὸς καὶ τρυφερὸς, διῆλθεν ὡκὺς τὸ στάδιον τοῦ βίου καὶ ἀνθῶν ἔτι ἐθερίσθη· ἡ δὲ ποίησις ἔστεψε δι' ἀθανάτου αἴγλης τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ κατέστησεν αὐτὸν τὸ πρότυπον καὶ τὸ ἰδανικὸν τῶν ἡρώων τοῦ ἑλληνικοῦ γένους. Οἱ νότιοι Ἀχαιοὶ ἐσεμνύνοντο ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι τοῦ Βελλεροφόντου καὶ τοῦ Περσέως. Ἀλλὰ τὸ πρωτεῦον ὄνομα μεταξὺ τῶν ἡρώων τῶν ἀχαϊκῶν παραδόσεων, ὁ ἰδανικὸς τύπος τῆς ἀνθρωπίνης τελειότητος, τὸ σύμβολον τῆς ἀνδρικῆς ἀρετῆς, ἥτις καθίσταται πρόδρομος τοῦ πυλιτισμοῦ ἐξαλείφουσα τὰ παντοῖα κατ' αὐτοῦ προσκόμματα, εἶναι ὁ περιώνυμος Ἡρακλῆς ὁ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀλκμήνης. Ὡς δὲ ὁ Ἡρακλῆς τοῦ δωρικοῦ οὕτως ὁ Θησεὺς εἶναι τοῦ ἰωνικοῦ γένους τὸ σύμνωμα δειχθεὶς διὰ τῶν ἡρωϊκῶν ἄθλων του εὐεργέτης ἰδίως τῆς πατρίδος αὐτοῦ. Ἂν δὲ θελήσωμεν νὰ ἐπιθεωρήσωμεν πάντας τοὺς ἄνδρας τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων εὑρίσκομεν ἔτι ἐν Μυκήναις τοὺς Πελοπίδας Ἄτρέα καὶ Θυέστην μετὰ τῆς αἰμομήτορος αὐτῶν εὐωχίας, ἐν Αἰγίνῃ τὸν Αἰακὸν, τὸν δικαιότατον τῶν βροτῶν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ Τελαμῶνα καὶ Πηλέα· ἐν Σπάρτῃ τὸν Τυνδάρεων καὶ τὴν Λήδαν, ἥτις ἠγαπήθη ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ ἔτεκε τοὺς διοσκούρους Κάστορα καὶ Πολυδεύκην καὶ τὰς ἀδελφὰς αὐτῶν, τὰς ὀλίστιον κάλλος ἐχούσας Ἑλένην καὶ Κλυ-

ταμνήστραν· ἐν Κορίνθῳ τὸν πανοῦργον Σίσυφον, ὅστις ἐδέσμευσε τὸν θάνατον καὶ ἐξηπάτησε τὸν Πλούτωνα θέλων νὰ διέλθῃ ἐκ νέου τὸ στάδιον τοῦ βίου, ὅτε ὁ θεὸς ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ἄδειαν ν' ἀναβῇ ἐπὶ ὀλίγας ἡμέρας εἰς τὴν γῆν καὶ τὴν ἀπαρηγόρητον μητέρα Πειρήνην ἧς τὰ δάκρυα ἐσχημάτισαν τὴν πηγὴν τοῦ Ἀκροκορίνθου· ἐν Σικυῶνι τὸ ἀρχαιότατον βασιλικὸν γένος· ἐν Ἀρκαδίᾳ τὴν τολμηρὰν καὶ ὠκύποδα κυνηγέτιδα Ἀταλάντην, ἥτις ἑνίκα ὁρόμῳ τοὺς ὠκυποδεστάτους τῶν Ἑλλήνων καὶ ὕστερον ἐφόνευεν αὐτούς. Ἐκτὸς δὲ τούτων ἔχομεν τὸν Νέστορα ἐν Πύλῳ, τὸν Ἐρεχθέα ἐν Ἀττικῇ, τὸν ἐραστὴν τῆς Ἠοῦς Κέφαλον· τὸν Μελέαγρον ἐν Αἰτωλίᾳ, τὸν Πειρίθουν ἐν Θεσσαλίᾳ, ἔνθα καὶ οἱ Λαπίθαι καὶ οἱ Κένταυροι, κλπ. κλπ.

Ἐκ τῶν κατὰ μέρος κυριωτέρων τούτων ἡρώων (ὧν ἴδε τὰ ὀνόματα) μεταβαίνομεν εἰς τὰς περὶ κοινῶν ἐπιχειρήσεων παραδόσεις, ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς πρώτης σημαντικῆς ἐπιχειρήσεως, τοῦ λεγομένου «Ἀργοναυτικοῦ στόλου».

Ὁ «Ἀργοναυτικὸς στόλος» φέρει ἡμᾶς εἰς τὰ ἀπώτατα ὅρια οὐ μόνον τῆς Ἑλλάδος ἀλλὰ καὶ τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου, ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Φήμη διεδόθη ὅτι Αἰήτης ὁ τῆς Κολχίδος ἄναξ εἶχεν ἄπειρα πλούτη, ἅτινα ἡ ποίησις συμβολικῶς παρίστησι διὰ τοῦ τῷ Ἄρει ἀφιερωμένου χρυσοῦ δέρατος. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐκστρατείας ταύτης Ἰάσων ἐπιβὰς μετ' ἄλλων ἡρώων τῆς Ἀργοῦς (ἴδ. ΑΡΓΩ) φονεύει τῇ βοηθείᾳ τῆς θυγατρὸς τοῦ Αἰήτου Μηδείας τὸν φυλάσσοντα τὸ δέρας δράκοντα καὶ μετὰ μυρίους κινδύνους ἀναπλέει τὸν Φᾶσιν μέχρι τοῦ μεγαλωνύμου Ὠκεανοῦ καὶ διὰ τοῦ Νείλου ἐπανακάμπτει εἰς τὴν Μεσόγειον. Κατ' ἄλλους οἱ τολμηροὶ Ἀργοναῦται ἔπλευσαν πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς δυσμὰς εἰς τὴν εὐδαίμονα χώραν τῶν Μακροβίων, ἔνθα οἱ ἄνθρωποι ἔζων ἐπὶ ἑπτακισχιλίους αἰῶνας οὐδέποτε νοσοῦντες, εἰς τὴν χώραν τῶν Κιμμερίων ἣν αἰώνια περιβάλλον σκότη, καὶ τέλος εἰς τὴν ἐκ πάγου θάλασσαν καὶ τὸν δυτικὸν Ὠκεανὸν μέχρι τῶν Ἡρακλείων στηλῶν. Οἱ δὲ προσπαθοῦντες νὰ συμβιβάσωσι τὴν παράδοσιν μετὰ τῆς ἱστορίας ἔλεγον ὅτι ἀνέπλευσαν τὸν Ἴστρον, ὅθεν σύραντες τὴν Ἀργὼ ἐπέρασαν εἰς τὴν Ἀδριατικήν, εἶτα εἰς τὸν Ἠριδανὸν ποταμόν, εἰς τὸν Ῥοδανὸν καὶ εἰς τὸ τυρρηνικὸν ἢ τυρρηνικὸν πέλαγος. Διατρίψαντες δὲ διαφόρους κινδύνους ἐξοκέλλουσιν ὑπὸ τρικυμίας εἰς τὴν ἀφρικανικὴν παραλίαν ἐπισκέπτονται τὸν κῆπον τῶν Ἑσπερίδων, διαπλέουσιν αὖθις τὸ Κρητικὸν πέλαγος καὶ καταπλέουσι τέλος εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔνθα ἡ Μήδεια διασπείρει φρίκην καὶ τρόμον διὰ τῶν τερατουργημάτων αὐτῆς. Ἐν τῇ παραδόσει ταύτῃ ἡ Μήδεια διαδραματίζει πρόσωπον ἐπισκιάζον τὰς πράξεις τῶν περὶ αὐτὴν ἡρώων, ὧν οἱ ποιηταὶ ἀφηγούμενοι τὸν μακρὸν πλοῦν ἠθέλησαν νὰ συνάψωσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ τὰς διαφόρους τῶν Ἑλλήνων ἐπιχειρήσεις πρὸς τὸν Εὔξεινον Πόντον. Αἱ δὲ λεπτομέρειαι τοῦ νόστου τῶν Ἀργοναυτῶν ἐπολλαπλασιάζοντο ἐφ' ὅσον ἐξετείνοντο αἱ γεωγραφικαὶ γνώσεις τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ὄντες λαὸς κατ' ἐξοχὴν ναυτικός, ἐφλέγοντο ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ ἐκτείνειν τὰ ὅρια τοῦ στενοῦ αὐτῶν ὁρίζοντος καὶ ἀνεζήτουν ἐπὶ μὲν τοῦ ἰωνικοῦ πελάγους τὰ ἴχνη τοῦ Ὀδυσσέως, ἐπὶ δὲ τοῦ Εὐξείνου Πόντου τὰ τοῦ Ἰάσωνος, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ἑστέλλον ἀποικίας εἰς πάντας τοὺς αἰγιαλούς. Οἱ Ῥωμαῖοι οὐδέποτε ἔδειξαν τοσαύτην περιέργειαν. Μετὰ τὸν «ἀργοναυτικὸν στόλον» ἔχομεν τὴν «στρατείαν τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας καὶ τῶν ἐπιγόνων» (1214 καὶ 1197;) καὶ μετ' αὐτὴν τὸν «Τρωϊκὸν πόλεμον».

Ὁ «Τρωϊκὸς πόλεμος» (1194—1184) κατέλιπε μὲν ἐν τῇ μνήμῃ τῶν Ἑλλήνων μείζονας ἀναμνήσεις ἐξήσκησε δὲ διαρκεστέραν ἐπιρροὴν ἐπί τε τῆς τέχνης καὶ τῆς ποιήσεως.

Ὁ «Τρωϊκὸς» πόλεμος εἶναι ἡ ἀντίδρασις τῆς ἐπὶ μακροὺς αἰῶνας ἐνεργουμένης ἐπιδρομῆς ἧς ἡ Ἑλλὰς ἦτο τὸ φυσικὸν ὁρμητήριον. Τινὲς δὲ τῶν περιστάσεων τοῦ πολέμου τούτου κέκτηνται μείζονα πιθανότητα παντὸς ἄλλου γεγονότος τοῦ ἀργοναυτικοῦ στόλου ἢ τῆς στρατείας τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας. Ἀλλ' ἡ ποίησις ἐπέχρισε πᾶσας τὰς περιπετείας αὐτοῦ διὰ θαυμασίων λεπτομερειῶν, ἃς ἡ τοῦ Ὁμήρου μεγαλοφυΐα καθιέρωσεν ἐν τῇ «Ἰλιάδι». Ἡ Τροὰς ἐξηλείφθη ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς μετὰ τῶν ἰσχυροτάτων ἄστεων αὐτῆς, ἀλλ' ἡ φωνὴ ἑνὸς ἐπαίτου καὶ τυφλοῦ ἀοιδοῦ καταφρονοῦσα τοῦ πανδαμάτορος χρόνου φθάνει μέχρις ἡμῶν διὰ μέσου τῶν αἰώνων.

Κατὰ τὴν περίοδον τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων ἡ Ἑλλὰς συνίστατο ἐκ τοσούτων αὐτονόμων πολιτειῶν ὅσαι σχεδὸν ἦσαν αἱ πόλεις αὐτῆς· ἡ δὲ κοινωνία αὐτῆς συνέκειτο ἐκ τριῶν τάξεων· τῶν «δούλων» (ἴδ. ΔΟΥΛΕΙΑ), τῶν «θητῶν» καὶ τῶν «εὐγενῶν»· τὰ δὲ πρωτεῖα ἔφερον οἱ «ἄνακτες» ἢ «βασιλεῖς» οὓς ὁ λαὸς ἐθεώρει ὡς βασιλεύοντας ἐλέῳ Θεοῦ, κατὰ τὸ ὧν λεγόμενον, ὠνόμαζε δ' αὐτοὺς «Διογενεῖς» καὶ «Διοτρεφεῖς» ὑπενοῶν τὴν μετὰ Διὸς συγγένειαν αὐτῶν. Ὑ-

πὶ τῶν ὁμηρικῶν χρόνων αἱ πλεῖσται τῆς Ἑλλάδος πολιτεῖαι ἐβασιλεύοντο· ἀλλ' ἡ κατάστασις αὐτῶν ἦτο μᾶλλον ἀναρχικὴ, διότι δὲν ὑπῆρχον νόμοι ἐξασφαλίζοντες τὴν ἡσυχίαν τοῦ πολίτου, ὥστις ἠναγκάζετο νὰ ὑπερασπίζῃ αὐτὸς ἑαυτὸν κατὰ τῆς βίας καὶ τῆς κακώσεως καὶ ἑπομένως νὰ σιδηροφορῇ. Εὐτυχῶς ἐν μέσῳ τῆς ἀτελοῦς ἔτι τοῦ κοινωνικοῦ βίου καταστάσεως ὁ φόβος τῶν τιμωρῶν Θεῶν ἐχαλίνου τὴν θρασύτητα τοῦ κακούργου, τὰ δὲ δίκαια τῆς φιλοξενίας, τῆς πατριαρχικῆς ταύτης ἀρετῆς, ἥτις ἁπανταχοῦ ἐν τοῖς ἔτι κατὰ φύσιν διαιτωμένοις λαοῖς, αὐστηρῶς τηρούμενα ἀνέπτυσσον ἀμοιβαῖον σεβασμὸν καὶ διαρκῆ φιλίαν μεταξὺ τῶν ξενιζόντων καὶ ξενιζομένων, καὶ τὸ πρὸς τοὺς ὅρκους σέβας ἐτίθει φραγμὸν ἀνυπέρβατον κατὰ τῶν πλεονεκτικῶν διαθέσεων. Ὁ οἰκογενειακὸς βίος φέρει κατὰ τοὺς χρόνους τούτους χροιὰν ἁγνῶν καὶ ἡμέρων ἠθῶν. Ἡ πολυγαμία φαίνεται ἐξ ἀρχῆς ἀπηγορευμένη παρὰ τοῖς Ἕλλησιν· ἀλλ' ἡ μετὰ παλλακίδων, αἰχμαλώτων, ἢ ἀργυρωνήτων συμβίωσις δὲν φέρει αἰσχύνην τῷ ἀνδρί. Αἱ γυναῖκες ἦσαν ἀληθεῖς οἰκοδέσποιναι, ἡ δὲ πρὸς τοὺς ἄνδρας τελεία ἀφοσίωσις ἐθεωρεῖτο ὁ κάλλιστος αὐτῶν κόσμος, ἐνῷ αἱ ἄπιστοι σύζυγοι ἐπέσυρον τὴν γενικὴν καταφρόνησιν. Οἱ ἐκ παλλακίδων παῖδες ἀνετρέφοντο μετὰ τῶν γνησίων καὶ ἐλάμβανον μικρότερον μέρος ἐκ τῆς πατρικῆς οὐσίας. Οἱ ὑπ' ἐλευθέρου ἀνδρὸς μετὰ δούλης γεννηθέντες ἦσαν ἐλεύθεροι· καθῆκον δ' ἱερὸν ἐλογίζετο τὸ σέβας καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς γονεῖς. Ἡ ἐκ τῶν ὅπλων δὲ ἐπικινδύνου θήρας ἢ διὰ τοῦ πολέμου δόξα κατεγοήτευε τοὺς ἥρωας τῶν ὁμηρικῶν χρόνων, οἵτινες ὡς οἱ «κλίφται» τῶν πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 χρόνων, ἐξυμνοῦντο δι' ἡρωϊκῶν ᾠδῶν. Τὸ μέγιστον τοῦ ἑλληνικοῦ ἐθάφους ἦτο τότε ἀθικίρετος βοσκήσιμος γῆ, ἔνθα πολυπληθεῖς ἀγέλαι περιεπλανῶντο ἀγόμεναι ὑπὸ δούλων καὶ ἑνὸς ἀρχιποιμένος ἢ ἀρχισυβώτου, ἀλλὰ καὶ ἱκανὸν ἦδη τῆς γεωργησίμου γῆς ἦτον ὡς ἰδιοκτησία ἀποκεχωρισμένον, καὶ ἡ γεωργία ἐξησκεῖτο ἰδίως ὑπὸ τῶν θητῶν (ἐλευθέρων ἀλλ' ἀκτημόνων μισθάρνων). Μίγας δ' ἦτο καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν δημιῶν (ὑπηρετριῶν) αἵτινες ἠσχολοῦντο εἰς οἰκιακὰς ἐργασίας. Ἡ ναυτιλία ἀρχεται ζωογονουμένη καὶ τὸ ἐμπόριον εἶναι κυρίως ἀνταλλακτικόν. Διὰ τῶν φοινικικῶν πλοίων εἰσάγεται εἰς τὴν Ἑλλάδα χρυσὸς, ἄργυρος, ἠλεκτρον, ἐλεφαντοστᾶ, πολύτιμα σκεύη καὶ ἱμάτια, ἀθύρματα, κασσίτερος, καὶ ἐξάγονται δοῦλοι (αἰχμάλωτοι) οἶνος, ἐμπορικὰ ὑφάσματα. Ἀνα-

φαίνεται δὲ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἡ δεξιότης ἐκείνη περὶ τὴν χειροτεχνίαν ἐφ' ἧ ὕστερον τοσοῦτον ἐφημίσθησαν.

Μετὰ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων τελευτᾷ μὲν ὁ τῆς Ἀνατολῆς μυστικισμὸς γεννᾶται δὲ ἡ Ἑλλὰς μετὰ τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ. Ἡ εὐγένεια δὲν εἶναι ἀποκλειστικὸν προνόμιον ἐπὶ πατραγαθίαις βασιζόμενον. Πᾶς ἀνδρεῖος δύναται νὰ ἐξευγενισθῇ. Ἐν τῇ «Ἰλιάδι» τοῦ Ὁμήρου δὲν ἁπανταχοῦ ἡ παρ' Ἰνδοῖς κατὰ φυλὰς διαίρεσις. Εὐγενεῖς εἶναι ἐν αὐτῇ οἱ βώμῃ, ὠκυποδίᾳ καὶ ἀνδρείᾳ προέχοντες, οἵτινες ἕνεκα τῶν προτερημάτων τούτων ἀποκαλοῦνται θεοείκελοι. Οἱ ἄνθρωποι ἀποσείσαντες τὸν ζυγὸν τῆς ἱεροκρατείας ζῶσι, κινοῦνται, τολμῶσιν. Ὁ Προμηθεὺς θραύει τὰ δεσμά του, καὶ κλέπτει ἐξ οὐρανοῦ τὸ πῦρ, τὴν ζωὴν, τὴν διανοητικὴν ἐλευθερίαν. Ἀπὸ τῶν ἀπωτάτων ἔτι χρόνων τῆς ἱστορίας αὐτῶν οἱ Ἕλληνες φαίνονται εἰθισμένοι εἰς τὸ συνέρχεσθαι καὶ συζητεῖν περὶ τῶν κοινῶν συμφερόντων κυβερνώμενοι μᾶλλον διὰ τῆς πειθοῦς ἢ διὰ τῆς βίας. Ἔτι δὲ μείζων ἐλευθερία ὑπῆρχεν ἐν τῷ θρησκευτικῷ αὐτῶν διοργανισμῷ. Οὔτε Βίβλοι καὶ Ζενδαβέσται, οὔτε Βίβλοι, οὔτε ἴδιον ἱερατικὸν σύστημα διεῖπε τὴν γελόεσσαν αὐτῶν λατρείαν. Ὁ βασιλεὺς εἶναι καὶ ὕπατος ποντίφηξ, θύων δ' ὑπὲρ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἐκτελεῖ δημόσιον καθῆκον. Πᾶς ἀρχηγὸς οἰκογενείας εἶναι καὶ ἱερεὺς τοῦ οἴκου αὐτοῦ. Μόνος ὁ μέγας ἱερεὺς τῶν ἐν Σαμοθράκῃ Καβείρων ἦτο ταὐτοχρόνως καὶ κύριος τῆς νήσου, ἴσως δὲ καὶ ὁ τοῦ Δηλίου Ἀπόλλωνος. Πολλαχοῦ δ' ὑπῆρχον ἱέρειαι καὶ ἱεροὺδουλοι· οἱ δὲ ἱερεῖς τῆς ἐν Ἐφέσῳ Ἀρτέμιδος ἦσαν εὐνοῦχοι. Μεγάλως δ' ἐπιδῶσιν ἐπὶ τὸν πολιτικὸν βίον τῶν Ἑλλήνων τὰ μαντεῖα, ὧν τὸ περιφημότατον ἦτον ἐν Δελφοῖς. Ὁ Ἕλλην ἀγαπῶν τὰ ὡρισμένα καὶ καταληπτὰ ἔπλασε τοὺς θεοὺς αὐτοῦ οὐχὶ κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν Πελασγῶν καὶ τῶν ἀνατολικῶν ἐθνῶν ἐν γένει, ὡς πραγματικὰ σύμβολα ἀφῃρημένων ἰδεῶν ἀλλ' ὡς ὄντα συγκεκριμένα, καὶ ὁποδήποτε παρετήρει δύναμιν καὶ κίνησιν ἀπέδιδε ζωὴν ὁμοίαν τῇ τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε ἡ «ἀνθρωπομορφισμὸς», ἤτοι ἡ ἐξομοίωσις τῶν θεῶν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους κατέστη ὁ οὐσιώδης χαρακτὴρ τῆς ὑπὸ τὸ ἔνδυμα τῶν μύθων ἑλληνικῆς θρησκείας. Πρῶτος δὲ ὁ Ἡσίοδος διεξῆλθε τὰς παλαιόθεν ἐπικρατούσας δόξας περὶ τῶν δυναστειῶν τοῦ «Οὐρανοῦ» καὶ τοῦ «Κρόνου» καὶ περὶ τῆς «Τιτανομαχίας», ὁ δὲ Ὅμηρος ἀνέπτυξε τὸ ὑπερισχύσαν νεώτερον σύστημα τῶν Ὀλυμπίων θεῶν, σύστημα γεννηθὲν

τοὺς τύπους τοῦ καλοῦ, ὑψηλοῦ καὶ γλαφυροῦ καὶ ἐξασκῆσαν τοσαύτην ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς τέχνης ἐπιρροήν. Ὁ ἰσχυρότατος θεὸς τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου ἦτον ὁ Ἀπόλλων, ὁ θεὸς τοῦ φωτός, ὁ κατ' ἐξοχὴν ἐκπολιτιστικὸς θεός, οὗ ἡ λατρεία βραδέως μὲν εἰσήχθη εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀλλὰ μεγάλως ἐπέδρασεν ἐπὶ τὸν κοινωνικὸν αὐτῆς διοργανισμόν. Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν αὐτοῦ ἄρχεται νέα φάσις τοῦ ἑλληνικοῦ βίου. Ἡ κοινωνία διαρρυθμίζεται ἐπὶ τὸ βέλτιον, ὁ ἀστυκὸς βίος ἀναπτύσσεται καὶ ναοὶ ἐγείρονται τοῖς θεοῖς. Τὰ ᾄσματα καὶ ἡ μουσικὴ ἀντικαθιστῶσι τὰς ἀγρίας κραυγάς. Οἱ θεοὶ πλησιάζουσι τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἀποκαλύπτουσι τὰς βουλὰς αὐτῶν διὰ στόματος τῶν προφητῶν, τὰ ἤθη ἐξημεροῦνται, ὁ ἔνοχος δὲν καταδικάζεται τοῦ λοιποῦ εἰς βέβαιον θάνατον, καὶ τὸ κακούργημα δὲν εἶναι κληρονομικὴ κηλὶς κηλιδοῦσα τοὺς ἀπογόνους τοῦ κακουργήσαντος μέχρι τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς, ἀλλ' ἐξιλάσκεται καὶ διὰ τῆς τύψεως τοῦ συνειδότος προύνεται ἡ ἐκκλητικὴ δύναμις τῶν Ἐρινύων. Ὁ κόσμος τῆς ἁρμονίας, τοῦ φωτός, τῆς εὐφυΐας, τῆς χάριτος, ἀντικαθίστησι τὸν κόσμον τοῦ χάους, τοῦ σκότους, τῆς ἰσχύος, τοῦ τρόμου. Ἀπὸ τῶν Δελφῶν ὡς ἀπὸ κέντρου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς γῆς (ἴδ. ΔΕΛΦΟΙ) διανέμει ὁ θεὸς ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ γένους τὴν ἔμπνευσιν τῆς ποιήσεως, τῆς μουσικῆς καὶ τῶν τεχνῶν, καθὼς καὶ τὴν ἀποκάλυψιν τῶν θείων βουλῶν. Πάντα τὰ ἑλληνικὰ φῦλα ἀπεδέχαντο τὴν λατρείαν αὐτοῦ· παρὰ τὸν βωμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος συνηντήθησαν ἐν τῇ αὐτῇ θρησκείᾳ καὶ πίστει ὁ δώριον αἷμα ἔχων Ἕλλην μετὰ τοῦ Ἴωνος τὸ γένος. Ἡ Σπάρτη οὐδὲν ἔπραττε πρὶν ἢ συμβουλευθῇ τὸ ἐν Δελφοῖς χρηστήριον, αἱ δὲ Ἀθῆναι καὶ ἡ Ἰωνία σύμπασα εἶμεν αὐτὸ διὰ πανηγύρεων ἑορτῶν ἐν Δήλῳ. Μιλήσιοι εἰσήγαγον τὴν λατρείαν αὐτοῦ πανταχοῦ τῶν ἀποικιῶν αὐτῶν, ἀπὸ τῆς Ναυκράτεως μέχρι τῶν ὀχθῶν τοῦ Νείλου, μέχρι τῆς Ταυρίδος εἰς τοὺς μυχοὺς τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Ἐν γένει οἱ εἰπεῖν μόνοι ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ Ζεὺς ἦταν οἱ πανελλήνιοι ὡ μεγάλοι ἐθνικοὶ θεοὶ τῶν Ἑλλήνων. Αἱ λοιπαὶ θεότητες ἦσαν πολιοῦχοι· οὕτως ἡ λατρεία τῆς Ἀθηνᾶς ἐπικράτει ἐν Ἀθήναις, τῆς Δήμητρος ἐν Ἐλευσῖνι, τῆς Ἥρας ἐν Ἄργει, τοῦ Βάκχου ἐν Θήβαις, τῆς Ἀφροδίτης ἐν Κύπρῳ· ἀλλαχοῦ δὲ μυστήρια ἢ ὀργιάζοντα ἐπεμόνωσαν, καὶ ἐκ τούτου προέρχονται αἱ ζητούμεναι, αἱ ἀσυμπαθεῖς ἐκεῖναι θεότητες, αἵτινες, ὡς ὁ Ἡρόδοτος ἐν τῶν Εὐρέων εἶχον τὸν ἐκλεκτὸν αὐτῶν λαὸν καὶ ἐθεώρουν ὡς ἐχθρὰς τὰς λοιπὰς θεότητας. Οἱ Ἕλληνες εἶχον μὲν ἀόριστον καὶ συγκεχυμένην ἰδέαν περὶ τῆς μελλούσης ζωῆς, ὡς οἱ ἀρχαῖοι Ἰουδαῖοι, ἀλλ' ἐπίστευον εἰς τὴν τα χεῖαν καὶ φοβερὰν ἐπέμβασιν τοῦ οὐρανοῦ ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ, καὶ ἡ πίστις αὕτη συνετέλει εἰς χαλιναγώγησιν τῶν παθῶν. Ἡ δὲ λατρεία τῶν θεῶν τελουμένη ἐν ὑπαίθρῳ, ἐπὶ ὀρέων, δρυμῶν καὶ ἀλσῶν, ἢ ἐν ναοῖς, συνίστατο εἰς εὐχὰς, γινομένας διὰ νατάσεως τῶν χειρῶν, εἰς χοὰς οἴνου ἢ γάλακτος, εἰς καθαρμοὺς ἢ ἁγιασμοὺς τοῦ σώματος ἱερῶν σκευῶν καὶ τόπων, εἰς δῶρα καὶ εἰς θυσίας προσφερομένας ὑπὸ τῶν εὐπορούντων, διότι ὁ πένης ἐλάσκετο τὸν θεὸν ἀσπαζόμενος τὴν δεξιὰν αὐτοῦ. Τὰ δὲ σπουδαιότερα ζητήματα περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ αἰτίας πάντων τῶν πραγμάτων, περὶ τῆς σχέσεως τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ ἰδίως περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἀπὸ τοῦ σώματος χωριζομένης ψυχῆς ἐγένοντο ἀντικείμενα τῶν «Μυστηρίων», ὧν τὰ περιφημότατα ἦσαν ἐν Σαμοθράκῃ καὶ Ἐλευσῖνι.

Περίοδος δευτέρα. Ἀπὸ τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν ἢ τῆς μεταναστάσεως τῶν Δωριέων εἰς Πελοπόννησον μέχρι τῶν μηδικῶν πολέμων, 1100—49 πρ. Χ· ἢ Αἰὼν τῆς μορφώσεως τῶν Ἑλληνικῶν Πολιτειῶν.—Ἀπὸ τοῦ συγκεχυμένου ὄγκου τῶν ἀρχαδικῶν ὀρέων ἀποσπῶνται αἱ δύο ἀλύσεις τοῦ Ταϋγέτου καὶ τοῦ Πάρνωνος αἵτινες παρατείνονται πρὸς νότον μέχρι τῶν ἀκρωτηρίων τοῦ Ταινάρου καὶ τοῦ Μαλέα, καὶ δι' ὧν ῥέει ὁ Εὐρώτας ὡς χείμαρρος ἕως ὑπὸ τὴν Σπάρτην ἔνθα εὑρίσκων πεδίον ἡρέμα ἐπικλινὲς ἄρχεται ῥέων βραδύτερον καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν. Κοιλὰς δὲ συσφιγγομένη μεταξὺ τῶν ἀποτόμων κλιτύων τῶν ὀρέων, λοφώδης καὶ φλεγομένη ἐν ὥρᾳ θέρους ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τροπικοῦ σχεδὸν ἡλίου, μὴ δροσιζομένη ὑπὸ τῆς ποντιάδος αὔρας καὶ στεφομένη ὑπὸ τῶν χιονοβλήτων ἀκρωρειῶν τοῦ Ταϋγέτου ἀποτελεῖ τὴν «Κοίλην» τοῦ Ὁμήρου Λακεδαίμονα (Ἰλιάδ. Β, στίχ. 581). Αὐτὴ ἡ φύσις καὶ τὸ κλίμα τοῦ τόπου ὠφειλον νὰ καταστήσωσι τοὺς ἄνδρας ἐνεργητικοὺς καὶ τραχεῖς. Ἡ γῆ δὲν εἶναι μὲν ἄφορος ἀλλ' ἀντὶ πολλῶν πόνων πωλεῖ τ' ἀγαθὰ αὐτῆς, διότι ὁ γεωργὸν ἀναγκάζεται νὰ διελάσῃ τὸ ἄροτρον ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν ὀρέων, μία δὲ μόνη, ἀλλὰ τερπνὴ, ἀληθῶς, κοιλὰς ὑπάρχει, ἡ διαρρεμένη ὑπὸ τοῦ Εὐρώτα, κατὰ τὸν κάτω μέρος αὐτοῦ. Ἄλλως δὲ ἡ ἀμπελος ἐξπουσα μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ Ταϋγέτου ἐν μέσῳ δάσους πλατάνων παρέχει ἐνδιαίτημα ὑμνηθέντα

ὑπὸ τοῦ Ἀλκμᾶνος καὶ τοῦ Θεόγνιδος· ἀλλαχοῦ δὲ παρὰ τὴν μεγίστην εὐφορίαν ἁπάντᾳ ἔδαφος στεῖρον καὶ σιδηροῦχον. Διὰ λαὸν πολεμικὸν τὰ ἐν Λακωνίᾳ μεταλλεῖα σιδήρου ἦσαν πολύτιμα. Ἡ χώρα ἦτο φυσικὸν φρούριον θαυμασίως παρεσκευασμένη ὅπως φέρῃ παρὰ τοῖς ἄλλοις τὸν πόλεμον καὶ μὴ δέχηται ἐν ἑαυτῇ τοὺς πολεμίους, διότι μόνον πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ παρεῖχεν εἴσοδον διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ Εὐρώτα, ἣν εὐκολώτατα ἠδύναντο νὰ ὑπερασπίσωσι, καὶ διὰ τῆς κοιλάδος τῆς Σελλασίας ἥτις πρὸς τὴν ἄνω ἐσχατιὰν αὐτῆς εἶναι σχεδὸν ἀδιάβατος. Ἀπὸ δὲ τῆς Μεσσηνίας μία μόνη ὑπῆρχε στενὴ καὶ κινδυνώδης ἀτραπὸς διὰ τοῦ Ταϋγέτου. Πᾶσαι δὲ αἱ ὁδοὶ αὗται ἀπέληγον εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον, τὴν Σπάρτην.

Ἑξήκοντα ἔτη μετὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Ἰλίου, ἐπῆλθε νέα τῶν ἐθνῶν μετανάστασις, ἥτις βορειόθεν ἀρξαμένη ἀπέληξεν εἰς τὰ νότια τῆς Πελοποννήσου καὶ τελείαν ἐπήνεγκε μεταρρύθμισιν τῶν καθεστώτων. Ἡ δὲ μετανάστασις αὕτη γνωστὴ ἐν τῇ Ἱστορίᾳ ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Δωρικῆς μεταναστάσεως ἢ καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν ἐγένετο, κατὰ Διόδωρον, 80 ἔτη μετὰ τὸν τρωϊκὸν πόλεμον, ἤτοι τῷ 1104 πρ. Χ. Οἱ Ἡρακλεῖδαι ἀποτυχόντες ἐν προηγουμένῃ αὐτῶν ἀποπείρᾳ πρὸς ἀνάκτησιν τῆς πατρῴας κληρονομίας ἐπεκαλέσαντο τὴν βοήθειαν τῶν εὐγνωμονούντων τῷ Ἡρακλεῖ Δωριέων καὶ μετανασταντες μετ' αὐτῶν ἐκ Θεσσαλίας εἰς Δωρίδα ἔμειναν ἐπ' ἔτη ὀκτὼ ἀνωφελῶς τὴν αὐτὴν ἀπόπειραν ἕως οὗ τὸ τρίτον οἱ διαίγγονοι τοῦ Ὕλλου Τήμενος, Κρεσφόντης καὶ Ἀριστόδημος (ἢ ἀντ' αὐτοῦ, καθ' ὃν ἀποθανόντος, οἱ ἄδυμοι παῖδες τοῦ Εὐρυσθένης καὶ Προκλῆς), ἐπέτυχον τοῦ σκοποῦ αὐτῶν ἑνωθέντες μετὰ τοῦ Ὀξύλου, βασιλέως τῶν Αἰτωλῶν καὶ δισμυρίων περίπου Δωριέων. Ἐγένετο δ' ἡ εὐτυχὴς αὕτη ἀπόπειρα διὰ νηῶν ἐκ Ναυπάκτου εἰς Ῥίον, καὶ οἱ μὲν Αἰτωλοὶ εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἦλείαν, οἱ δὲ Δωριεῖς διὰ τῆς Ἀρκαδίας εἰς τὴν Ἀργολίδα, τὴν Λακωνίαν καὶ τὴν Μεσσηνίαν. Ὁ πολὺς Μόλλερος ἀπέδειξεν ἐν τῷ περὶ Δωριέων πονήματι αὐτοῦ, λανθανομένους τοὺς πιστεύοντας ὅτι κατελύθη παραχρῆμα ἡ μὲν Ἀργολὶς ὑπὸ τοῦ Τημένου, ἡ δὲ Μεσσηνία ὑπὸ τοῦ Κρεσφόντου καὶ ἡ Λακωνία ὑπὸ τῶν παίδων τοῦ Ἀριστοδήμου, παραδέχεται δὲ ὅτι ὁ μεταξὺ τῶν ἀρχαίων κατοίκων καὶ τῶν ἐποδρομέων ἐκκαυθεὶς ἀγὼν διήρκεσε καθ' ὅλον τὸν ἐνδέκατον αἰῶνα καὶ ἐν Λακωνίᾳ ἔτι μακρότερον· μόνον δ' ἐν Σπάρτῃ ἠδυνήθησαν οἱ Δωριεῖς νὰ ἐγκαταστῶσι ταχέως καὶ τοῦτο, καθὰ μαρτυρεῖ ὁ Στράβων (Η', 5. 5), διὰ προδοσίας ἡ ἀποστάσεως τῶν Ἀχαιῶν ἀπὸ τῆς δυναστείας τῶν Πελοπιδῶν. Συνέπειαι δὲ τῆς ἐπιδρομῆς ταύτης ὑπῆρξαν ἡ ἐκ Μεσσηνίας ἀποχώρησις τῶν πλουσιωτάτων κατοίκων (ἐν οἷς καὶ οἱ Νηλεῖδαι), οἵτινες διεσώθησαν εἰς τὴν Ἀττικήν· ἡ ἀπὸ τῆς Ἀργολίδος ἐξέλασις τῶν Ἀχαιῶν, οἵτινες ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Τισαμενοῦ ἐπετέθησαν κατὰ τῶν ἐν Αἰγιαλείᾳ Ἰώνων· ἡ ἀφομοίωσις τῶν ὑποταγέντων φύλων καὶ τέλος αἱ πολλαὶ καὶ συνεχεῖς ἀποικήσεις διαφόρων ἑλληνικῶν γενῶν τὸ μὲν πρῶτον εἰς τοὺς αἰγιαλοὺς καὶ τὰς νήσους τῆς Ἐλάσσονος Ἀσίας ὕστερον δὲ πρὸς τὰ δυτικὰ τῆς Εὐρώπης· διότι ὁ δωρικὸς ὄγκος ἔπεσεν ἐπὶ τῆς Πελοποννήσου ὡς ὑπερμεγέθης βράχος κυλιόμενος καὶ πίπτων ἀφ' ὑψηλοῦ εἰς μικρὰν λίμνην, ἧς τὰ ὕδατα ἐκχειλίζοντα ἐρέουσι παντοχόθεν. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ Ἀττικὴ ἠσθάνθη τὸν κλονισμὸν τῶν ἐποδρομῶν τούτων, καὶ ἡ πρώτη σύγκρουσις τοῦ δωρικοῦ μετὰ τοῦ ἰωνικοῦ στοιχείου ἐγένετο τῷ 1068, ὅτε ὁ βασιλεὺς Κόδρος προσήνεγκεν ἑαυτὸν μετὰ τοσαύτης αὐταπαρνησίας θῦμα ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ ἠναγκάθησαν οἱ Δωριεῖς νὰ ἐγκαταλίπωσι τὴν Ἀττικὴν φοβηθέντες τὸν χρησμὸν ὅστις ἀνήγγελλε νίκην εἰς ἐκείνους ὧν ὁ βασιλεὺς ἤθελε φονευθῇ ὑπὸ τῶν πολεμίων. Ἐπιστρέφοντες δ' ἐξ Ἀττικῆς οἱ Δωριεῖς ἐνράτησαν τῆς Μεγαρίδος, ἣν ἐξεδωρίευσαν ἐξαρτωμένην μέχρις ἐκείνου ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν. Ἀπὸ τούτου ἡ Πελοπόννησος ἐγένετο Δωρικὴ ἀντὶ Ἀχαϊκῆς. Μετὰ τὴν κάθοδον τῶν Ἡρακλειδῶν αἱ μυθικαὶ παραδόσεις αἴφνης διακόπτονται· ἡ μοῦσα σιωπᾷ, ἡ δὲ φαεινὴ αἴγλη, ἣν ὁ Ὅμηρος ἐπέχυσεν ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων σβέννυται καὶ εἰσερχόμεθα εἰς τεσσάρων αἰώνων σκότος. Αὕτη δὲ ἡ ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος σχηματιζομένη νὺξ εἶναι ἡ ἀπὸ τῶν μύθων εἰς τὴν Ἱστορίαν, ἀπὸ τοῦ φανταστικοῦ εἰς τὸν πραγματικὸν κόσμον μετάβασις. Ἡ ἐπικὴ μοῦσα φοβεῖται τὸ παρόν, διότι ἐν αὐτῷ τὰ πάντα εἶναι βέβαια καὶ ἀκριβῆ, καὶ οὐδὲν δύναται νὰ πλάσῃ· ὅθεν ἀρέσκεται ἀφορμένη τὰ θέματα αὐτῆς ἐκ τῶν προγόνων, μετ' αὐτῶν ἐνδιαιτᾶται καὶ ἐκ τοῦ βίου αὐτῶν ἐμπνέεται. Περὶ τῆς πρὸ τοῦ Λυκούργου Σπάρτης καὶ τῶν πρὸ τοῦ Σόλωνος Ἀθηνῶν, ἡ Ἱστορία μόλις ὀλίγας λέξεις κατέλιπεν ἡμῖν καὶ σχεδὸν οὐδὲν περὶ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος. Καὶ ὅμως ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης συγκροτεῖται ἡ Ἑλλὰς· ὁ δὲ ἱστορικὸς αὐτῆς βίος ἄρχεται, καὶ λογικῶς ἐκτυλίσσεται. Ἑκάστη γω-

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Κτίσις Μοσχονησίου
Ἀρχαιολογικὴ (Ν.Π.Δ.Δ.)

ρα ἔχει τὸν λαὸν ὃν θέλει φυλάξει μέχρι τῆς τελευταίας ὥρας τοῦ ἔθνους καὶ ἕκαστος τῶν λαῶν τούτων, λαμβάνει ἤδη ὑπὸ τὴν διπλῆν ἐπιρροὴν τῆς γεωγραφικῆς αὐτοῦ θέσεως καὶ τῶν περιστάσεων τῆς ἐγκαταστάσεως αὐτοῦ, τὸν χαρακτῆρα ἐξ οὗ θὰ προκύψωσιν ἐν Ἑλλάδι αἱ τῶν γενῶν, ἰδεῶν καὶ συμφερόντων ἀντιθέσεις.

Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τοῦ ἑλληνικοῦ βίου ἡ ἐξουσία ἀπὸ τῶν βασιλέων μεταπίπτει εἰς χεῖρας τῶν «ἀρίστων, εὐγενῶν ἢ εὐπατριδῶν», οἵτινες, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἶναι ἀπόγονοι ἀρχαίων ἡρώων, βασιλικῶν γενῶν, ἢ οἰκιστῶν πόλεων, ὑπερέχουσι δὲ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων διὰ τῆς κτηματικῆς περιουσίας ὡς «Γάμοροι» καὶ «Κληροῦχοι», ἢ διά τινος ἐπιφανοῦς ὁπλισμοῦ, ὡς «Ἱππεῖς» ἢ «Ἱππόται» καὶ ἐν γένει διὰ τῆς κρείττονος ἀγωγῆς. Μόνον ἐν Σπάρτῃ καὶ ἐν Ἠπείρῳ διετηρήθησαν τὰ ἀρχαῖα καὶ πατροπαράδοτα. Παρὰ δὲ τὴν ἐκ τοῦ γένους προκύψασαν ἀριστοκρατίαν ἀνέτειλε κατὰ μικρὸν ἡ τοῦ πλούτου (Πλουτοκρατία ἢ Τιμοκρατία), ἀναπτυχθεῖσα κυρίως ἐν τοῖς ναυτικοῖς καὶ ἐμπορικοῖς τόποις. Ἀπέναντι δὲ ταύτης τῆς διττῆς ἀριστοκρατίας ἦτον ὁ «δῆμος», ὅστις διάφορα μετήρχετο ἐπιτηδεύματα, καὶ διὰ τῆς φιλοπονίας εὐπορώτερος βαθμηδὸν γενόμενος κατέστη τολμηρότερος ἐκτείνων τὰς ἀξιώσεις αὐτοῦ μέχρις οὗ κατώρθωσε νὰ μεταβάλῃ τὴν παλαιὰν ἀριστοκρατίαν εἰς εὐκρατον δημοκρατίαν· ἀλλ' ἡ ἀδιάκοπος πάλη τοῦ ἀριστοκρατικοῦ μετὰ τοῦ δημοκρατικοῦ στοιχείου παρεξέτρεπεν αὐτὰ ὁτὲ μὲν εἰς τὴν ὀλιγαρχίαν ὁτὲ δὲ εἰς τὴν ὀχλοκρατίαν καὶ μεταξὺ τούτων ἐμεσολάβει ἡ δημαγωγία καὶ ἡ τυραννίς. Τοιαῦται εἶναι αἱ συνήθεις φάσεις τοῦ ἐν Ἑλλάδι πολιτικοῦ βίου ἀπὸ τοῦ Ζ' αἰῶνος καὶ ἐφεξῆς. Ὁ ἐπιτήδειος περὶ τὸ σαγηνεύειν τὰ πλήθη δημαγωγὸς καθίστατο πολλάκις «Τύραννος» (κατὰ τὴν καλὴν τῆς λέξεως σημασίαν), καὶ ἀνεδείκνυτο ἐνίοτε εὐεργέτης τοῦ λαοῦ. Διέφερε δὲ οὐσιωδῶς ἡ ἀρχαία ἢ πρὸ τῶν Μηδικῶν τυραννὶς ἀπὸ τῆς ὑστέρου ἐμφανισθείσης· διότι ἡ μὲν πρώτη ἦτον εἶδος ἀπεριορίστου μοναρχίας, ἥτις, καθ' ὃν χρόνον οἱ ἀριστοκράται ἢ καθ' ἑαυτοὺς διεφώνουν ἢ πρὸς τὸν δῆμον ἤριζον, ἐλάμβανε διὰ πραξικοπήματος τὴν θέσιν ὑπευθύνου ἀρχῆς, ὑποστηριζομένης ὑπὸ τοῦ λαοῦ· ἡ δὲ δευτέρα στηριζομένη ἐπὶ μισθωτῶν δορυφόρων καὶ μὴ προστατεύουσα τὰ συμφέροντα τῶν πολιτῶν προεκάλει τὴν διαφθορὰν τῶν δημοσίων ἠθῶν καὶ ἀπέβη καταστρεπτικὴ τῇ Ἑλλάδι. Ἀνεπάφη δ' ἡ ἀφρὶς αὕτη τοῦ ἑλληνισμοῦ μετὰ τὴν εὐτυχῆ ἔκβασιν τῶν μηδικῶν πολέμων, ὅτε μεγάλως ἐξήρθη τὸ φρόνημα τοῦ δήμου καὶ διὰ τῆς ἀπολύτου συμμετοχῆς αὐτοῦ εἰς τὰ κοινὰ πράγματα ἐγεννήθη ἡ ὀχλοκρατία ἣν ἐξεμεταλλεύθη ἡ δημαγωγία. Σημειώσεως δὲ ἄξιον εἶναι ὅτι ἐν μέσῳ τῶν πολιτικῶν μεταβολῶν κοιναί τινες ἀρχαὶ συνδέουσι πάντοτε τοὺς Ἕλληνας, ἐμφαίνουσαι τὸ δημοκρατικὸν αὐτῶν πνεῦμα. Παντοχοῦ δηλαδὴ ὁ δῆμος ἐκκλησιάζων μετέχει τῆς νομοθεσίας καὶ τῆς διοικήσεως τῶν πραγμάτων, καὶ πᾶσαι αἱ δημόσιαι ἀρχαὶ ἐνιαυσίως ἐκλεγόμεναι εἶναι ὑπεύθυνοι ἐνώπιον τοῦ δήμου. Οὐδαμοῦ δὲ ὑφίσταται ἰδία τις δικαστῶν τάξις, ἀλλ' ἐξαιρουμένης τῆς Σπάρτης εἴτε αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία τοῦ δήμου δικάζει, εἴτε ἐκλέγει τὰ μέλη τῶν δικαστηρίων ἐκ τοῦ συνόλου τῶν πολιτῶν. Ἐνγένει δ' ἡ Πολιτεία παρὰ τοῖς Ἕλλησι δὲν ἦτον ἁπλοῦς τύπος, ἀλλ' αὐτὸς ὁ βίος ἦ τὸ κέντρον τῶν πολυειδῶν τοῦ βίου σχέσεων· ὥστε πᾶσα ἰδιωτικὴ ὑπόθεσις ἠδύνατο νὰ λάβῃ χαρακτῆρα δημόσιον, καὶ οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων ἐπετρέπετο νὰ διάγῃ βίον ὅλως ἰδιωτικὸν ἢ ἐγωϊστικὸν ἀπέναντι τῆς Πολιτείας. Ἐκ δὲ τῶν πολλῶν ἑλληνικῶν Πολιτειῶν αἵτινες κατὰ τὴν ὑποκειμένην περίοδον ἐντελῶς κατηρτίσθησαν ἐξέχουσιν αἱ ἀντιπρόσωποι τῶν δύο κυριωτέρων φυλῶν, τῆς δωρικῆς καὶ τῆς ἰωνικῆς, ἡ Σπάρτη καὶ αἱ Ἀθῆναι, οἱ δύο ἀντίθετοι πόλοι τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας.

Σ π ά ρ τ η καὶ Λ υ κ ο ῦ ρ γ ο ς. Πρῶτος βασιλεὺς τῆς Λακωνίας ἐλέγετο ὁ Λέλεξ, οὗ ὁ ἔγγονος Εὐρώτας ὤρυξε διώρυγα φέρουσαν τὰ λιμνάζοντα τῆς πεδιάδος ὕδατα εἰς τὴν θάλασσαν. Ὁ Εὐρώτας μὴ ἔχων ἄρρενα τέκνα ἔδωκε τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Σπάρταν καὶ τὸ βασίλειόν του τῷ υἱῷ τοῦ Ταϋγέτου καὶ τοῦ Διὸς Λακεδαίμονι. Ὁ Ἱπποκόων ἥρπασεν ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Τυνδάρεω ἐνὸς τῶν διαδόχων τοῦ Λακεδαίμονος τὸν θρόνον, ὁ δὲ Ἡρακλῆς ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ Τυνδάρεω, ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ καταλίπῃ αὐτὸν μετὰ θάνατον τοῖς Ἡρακλείδαις, ἀλλ' οὗτος ἐπιλαθόμενος τῆς ὑποσχέσεως ἔδωκε τὴν θυγατέρα του Ἑλένην καὶ τὸ βασίλειον τῷ Ἀτρείδῃ Μενελάῳ· ἡ διάδοχος αὐτοῦ Ἑρμιόνη ἐνυμφεύθη τὸν Ὀρέστην, καὶ ἐπὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῶν Τισαμενοῦ οἱ Ἡρακλεῖδαι ἀπῄτησαν τὴν ἀπόδοσιν τοῦ θρόνου. Ἡ Λακωνία ἔλαχεν εἰς τὸ μερίδιον τῶν υἱῶν τοῦ Ἀριστοδήμου Εὐρυσθένους καὶ Προκλέους, οἵτινες δίδυμοι ὄντες συνεβασίλευσαν ἐν Σπάρτῃ δύο βασιλικοὺς οἴκους βασιλεύσαντες ὑπὲρ τὰ ἐνιακόσια ἔτη, τοὺς «Ἀγίδας» (ἀπὸ

τοῦ Ἄγιδος, υἱοῦ τοῦ Εὐρυσθένους) καὶ τοὺς «Προκλείδας» ἢ «Εὐρυπωντίδας» (ἀπὸ Εὐρυπῶντος τοῦ υἱοῦ τοῦ Προκλέους). Καὶ οἱ μὲν δεχθέντες τὴν κυριαρχίαν τῶν Δωριέων ἦ Σπαρτιατῶν ἐγένοντο ὑπήκοοι αὐτῶν οἱ δὲ μὴ δεχθέντες ἠτιμώθησαν καὶ ὑπεδουλώθησαν ὀνομασθέντες Εἵλωτες. Οἱ Δωριεῖς ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ ἐπιτηρῶσι πάντοτε τοὺς οὕτω διὰ τῆς βίας ὑποταγέντας αὐτοῖς, ἡ δὲ κατάκτησις αὐτῶν ἦτον ἀέννααός τις στρατοπέδευσις ἐν χώρᾳ πολεμίᾳ. Αὐτοὶ μόνοι ἀπήρτιζον τὴν Πολιτείαν, αὐτοὶ μόνοι εἶχον τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκκλησιάζειν καὶ νομοθετεῖν ἢ καταλαμβάνειν δημόσια ὑπουργήματα· οἱ δὲ ὑπήκοοι ἦσαν ὑποπόδια αὐτῶν. Οἱ δύο πρῶτοι βασιλεῖς Εὐρυσθένης καὶ Προκλῆς ἤριζον ἀεὶποτε πρὸς ἀλλήλους· ἡ δὲ διαίρεσις καὶ διχόνοια αὐτῶν μετεδόθη ὡς μ ασματικὸν νόσημα καὶ εἰς τὰς οἰκογενείας τῆς πόλεως ἐπενεγκοῦσα ταραχάς, δι' ὧν ἐξεδιώχθησάν τινες τῶν κατακτητῶν. Ὁ Θήρας ἦγαγεν ἀποικίαν εἰς νῆσον ἀπ' αὐτοῦ ὀνομασθεῖσαν, καὶ ἄλλοι ἐγκατέστησαν ἐν Τριφυλίᾳ. Ἀλλὰ μεθ' ὅλους τοὺς ἐσωτερικοὺς τούτους κλονισμοὺς ἡ Σπάρτη ἐξεδίωξε μὲν τοὺς Κυνουριεῖς λεηλατοῦντας ὁτὲ μὲν τὴν Ἀργολίδα ὁτὲ δὲ τὴν Λακωνίαν, κατεπόωσε δὲ τοὺς Ἀργείους καὶ οὕτω κατέβαλε τὰ πρῶτα σπέρματα ἔριδος ἥτις ἐπὶ πολλοὺς διήρκεσεν αἰῶνας. Ἐν μέσῳ τῆς ἀβεβαίου καταστάσεως τῶν πραγμάτων τῆς Σπάρτης ἀναφαίνεται ὁ δημιουργὸς τοῦ μεγαλείου αὐτῆς Λυκοῦργος, ὅστις, ἐκ τῶν ἀρχαίων ἐθίμων παραλαβών ὅτι καλὸν πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ ὡρισε τὰ ἀόριστα, συνεπλήρωσε τὰ ἐλλειπῆ καὶ ἐκ διεσπαρμένων μὲν ἀλλὰ ζωογόνων στοιχείων συνεκρότησε συμπαγὲς σῶμα νόμων. Ἡ τοῦ Λυκούργου ὅπαρξις σαλεύει μεταξὺ τοῦ 884 καὶ 822. Βάσις τῆς νομοθεσίας αὐτοῦ εἶναι ἡ ἰσότης τῶν πολιτῶν ἣν εἰσήγαγε διὰ τῆς ἴσης διανομῆς τοῦ ἐδάφους. Οἱ κάτοικοι διηροῦντο εἰς τρεῖς κλάσεις τοὺς «Σπαρτιάτας», τοὺς «Λακεδαιμονίους» καὶ τοὺς «Περιοίκους». Τετάρτην δὲ κλάσιν ἀπήρτιζον οἱ Πάριαι τῆς σπαρτιατικῆς κοινωνίας, οἱ λεγόμενοι Εἵλωτες, οἵτινες πρὸς ποινὴν τῆς μακρᾶς καὶ ἐπιμόνου αὐτῶν ἀντιστάσεως ἐπὶ τῆς δωρικῆς ἐπιδρομῆς κατεδικάσθησαν εἰς σκληρὰν δουλείαν. Ὁ Σπαρτιάτης δὲν δύναται νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τοῦ Εἵλωτος, διότι ἀμφότεροι συμπληροῦσιν ἀλλήλους. Ἂν ὁ Εἵλως ἀφαιρεθῇ πίπτει ἅπαν τὸ σπαρτιατικὸν οἰκοδόμημα, διότι αὐτὸς εἶναι ὁ γεωργός, ὁ τεχνίτης, ὁ δοῦλος, ὁ ἔμπορος, ὢν ἄνευ Πολιτείας δὲν ὑφίσταται. Οἱ Περίοικοι ἐπὶ λαυον προνομιῶν τινων, καὶ πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου πᾶν ἴχνος διαφορᾶς μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Σπαρτιατῶν ἐξηλείφθη. Ὁ Λυκοῦργος διήρεσεν ἑκάστην τῶν τριῶν φυλῶν (τῶν Ὑλλέων, τῶν Δυμανατῶν καὶ τῶν Παμφύλων), ἐξ ὧν συνέκειντο ἀνέκαθεν οἱ Δωριεῖς εἰς δέκα, καὶ οὕτω συνέστησε τριάκοντα «Ὠβὰς», συνέταξε τὴν «Γερουσίαν» ἐξ ὁκτὼ καὶ εἴκοσι «γερόντων» ἐκλεγομένων ἰσοβίως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Δήμου, ἀγόντων τοὐλάχιστον τὸ ἑξηκοστὸν τῆς ἡλικίας, ἀμέμπτων τὴν διαγωγήν, βουλευομένων περὶ πάντων τῶν δημοσίων πραγμάτων καὶ δικαζόντων περὶ ζωῆς καὶ θανάτου. Οἱ «βασιλεῖς» ἐξεπροσώπουν δύο «Ὠβὰς» καὶ ἔσχυον κυρίως ἐν πολέμῳ, ὑπεβάλλοντο δὲ εἰς τὴν αὐτὴν ὀίκησιν καὶ εἰς τὴν αὐτὴν ἐνδυμασίαν μετὰ τῶν λοιπῶν πολιτῶν, ἀλλ' ἦσαν σεβαστοὶ παρὰ τῷ λαῷ ὡς ἀπόγονοι τοῦ Ἡρακλέους. Καθ' ἕκαστον δ' ἔτος ἀνενέουν τὸν ὅρκον τῆς πίστεως εἰς τοὺς νόμους τῆς πολιτείας καὶ ὁ θάνατος αὐτῶν ἐπενθεῖτο δημοσίᾳ ἐπὶ δέκα ἡμέρας· ἐν δὲ τῇ ἀναγορεύσει αὐτῶν ἦγοντο ἑορταὶ καὶ ἐχορηγεῖτο ἀσυδοσία τοῖς ὀφειλέταις τοῦ δημοσίου. Οἱ ἔφοροι ἀνευρισκόμενοι καὶ παρ' ἄλλοις δωρικοῖς λαοῖς, ἦσαν πέντε τὸν ἀριθμὸν καὶ ἐξελέγοντο ἐτησίως διὰ τρόπου ἐπιτρέποντος παντὶ πολίτῃ ν' ἀνέλθῃ εἰς τὴν ἐφορικὴν ἕδραν. Ἠνάγκαζον δὲ, ὡς λέγει ὁ Πολύβιος, τοὺς βασιλεῖς νὰ σέβωνται αὐτοὺς ὡς πατέρας. Κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Λυκούργου ὁ πολίτης ἐγεννᾶτο καὶ ἔζη διὰ τὴν Πολιτείαν· ἦτο κτῆμα αὐτῆς ἀναφαίρετον. Ὁ Σπαρτιάτης οὔτε ν' ἀγοράσῃ οὔτε νὰ πωλήσῃ γῆν ἠδύνατο. Ὁ πατὴρ ὑπεχρεοῦτο, κατὰ τὸ νῦν ἐν Ἀγγλίᾳ σύστημα, νὰ καταλίπῃ τὴν περιουσίαν αὐτοῦ τῷ πρωτοτόκῳ υἱῷ, καὶ ἐν ἐλλείψει ἄῤῥενος τῇ πρωτοτόκῳ θυγατρί. Πᾶς πολίτης ὤφειλε νὰ δώσῃ τέκνα τῇ πατρίδι, ὁ δὲ ἄγαμος βίος κατεγρονεῖτο. Τὰ τέκνα ἀνῆκον μᾶλλον τῇ Πολιτείᾳ ἢ τῷ πατρί. Ὁ σπαρτιάτης παῖς ἀπὸ τῶν σπλάγχνων τῆς μητρὸς ἐξερχόμενος πίπτει εἰς τὰς χεῖρας τῆς Πολιτείας· ὁ πατὴρ ὑποχρεοῦται νὰ ἐκθέσῃ τὸ νεογνὸν εἰς τὴν Λέσχην, ἔνθα οἱ Γέροντες κωφοὶ πρὸς πᾶν ἄλλο αἴσθημα ἐκτὸς τοῦ συμφέροντος τῆς πατρίδος, ἐξετάζουσιν αὐστηρῶς ἂν ἦναι ἀρτιμελὲς καὶ εὔρωστον, καὶ εἰ μὲν οὕτως ἔχει, ἡ Σπάρτη προσκαλεῖται ἕνα ἔτι στρατιώτην, εἰ δὲ μὴ, τὸ ταλαίπωρον βρέφος κρημνίζεται ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ Ταϋγέτου θνατὸν τιμωρούμενον ἐν τῇ πρώτῃ τῆς ζωῆς ἡμέρᾳ, διότι ἐφάνη ὅτι δὲν παρεσχε βρέφος τῇ πατρίδι. Μετὰ

τὴν φοβερὰν ταύτην ἐξέτασιν ἐπὶ τῶν μελλόντων αὐτῆς πολιτῶν ἡ Πολιτεία ἀποδίδωσι τὸν υἱὸν τῷ πατρὶ, παρ' ᾧ ἀφίησιν αὐτὸν μέχρις ἡλικίας ἑπτὰ ἐτῶν, ἀφ' ὅτου ἀναλαμβάνει αὐτὸν ἀνεπιστρεπτεὶ καὶ τοῦ λοιποῦ ὁ βίος τοῦ παιδὸς εἶναι μακρὰ ἄσκησις κατὰ τῶν σωματικῶν πόνων, μετὰ μεγάλων ταλαιπωριῶν. Εἰκοσαέτης ὁ νέος εἰσήγετο εἰς τὸν στρατὸν, τριακοντούτης ἐνυμφεύετο καὶ ἐξήσκει τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου, ἑξηκοντούτης ἐπεράτου τὸ στρατιωτικὸν αὐτοῦ στάδιον καὶ κατὰ τὸ λοιπὸν τοῦ βίου ἠσχολεῖτο εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν δημοσίων πραγμάτων καὶ τὴν ἀγωγὴν τῶν τέκνων. Ἐπίσης δὲ σκληρὰ ἦτον ἡ ἀγωγὴ τῶν κορασίων ἐν Σπάρτῃ, διότι ὁ Λυκοῦργος ἐφρόνει ὅτι αἱ μητέρες τῶν Σπαρτιατῶν ἔπρεπεν οὐχ ἧττον νὰ ὦσι ῥωμαλέαι ὅπως ἀντέχωσι μὲν εὐκόλως πρὸς τὰς ὠδῖνας, τίκτωσι δὲ ἄνδρας γενναίους. Ὅθεν αἱ παρθένοι ἐγυμνάζοντο εἰς τὴν πάλην, τὸν δρόμον, τὴν δισκοβολίαν, καὶ ταῦτα πάντα γυμναὶ ἐνώπιον τῶν νέων, ὡς μόνον ἔνδυμα φίρουσαι τὴν ἀρετὴν αὐτῶν. Ἡ θεὰ τῆς ἡδονῆς, ἡ Ἀφροδίτη, ἦτο προγεγραμμένη ἐν Σπάρτῃ καὶ αὐτὸ δὲ τὸ ἄγαλμα αὐτῆς ἦτον ἔνοπλον, ὡς πάντα τὰ τῶν θεῶν ἀγάλματα. Ὅπως εἰσαγάγῃ ἐντελῆ ἰσότητα μεταξὺ τῶν πολιτῶν, ὁ Λυκοῦργος, καὶ ἐθίσῃ αὐτοὺς εἰς τὸ ἀγαπᾶσθαι διὰ τῆς συνεχοῦς συναναστροφῆς εἰσήγαγε τὰ συσσίτια ἢ φειδίτια, λιτώτατα γεύματα εἰς ἃ πάντες ἠναγκάζοντο νὰ παρευρίσκωνται καὶ αὐτοὶ οἱ βασιλεῖς, καὶ παρετίθετο ὁ περίφημος μέλας ζωμός. Ἡ ὅλως στρατιωτικὴ ἀνατροφὴ τῶν Σπαρτιατῶν καθίστησιν αὐτοὺς ὑποδεεστέρους κατὰ πολὺ τῶν εὐστρόφων τὴν διάνοιαν, τολμηρῶν καὶ ἐγχινόων Ἀθηναίων. Καταφρονοῦντες πᾶσης ἐπιστημονικῆς μαθήσεως ἐγίνοντο θεοσεβέστατοι καὶ τὸ ἐλάχιστον πρόσκομμα ἀποθαρρύνει αὐτούς. Εἶναι πάντες ἄπειροι τῆς πολιορκητικῆς. Ἐν Πλαταιαῖς ἀναγκάζονται ν' ἀναμείνωσι τὴν ἔλευσιν τῶν Ἀθηναίων ὅπως ἐκπορθήσωσι τὰ χαρακώματα τοῦ Μαρδονίου· αἱ δὲ πολιορκίαι αὐτῶν ἔχουσι διάρκειαν ὁμηρικήν. παράδειγμα ἔστωσαν ἡ Εἶρα καὶ ἡ Ἰθώμη. Ὁ στρατιωτικὸς τῆς Σπάρτης διοργανισμὸς εὗρε θαυμαστὰς τοὺς ἁρμοδιωτάτους περὶ τὰ τοιαῦτα κριτὰς ἐν τῇ ἀρχαιότητι, εἶοι ὁ Θουκυδίδης καὶ ὁ Ξενοφῶν, ὅστις ἐνθουσιῶν ἐπὶ τῷ μηχανισμῷ τῆς σπαρτιατικῆς πολιτείας ἀναφωνεῖ ὅτι μόνη ἡ τῆς Σπάρτης δημοκρατία παρήγαγεν ἀληθεῖς μαχητὰς, παρὰ δὲ τοὺς ἄλλους λαοὺς ἡ τέχνη τοῦ πολέμου ἐν σπαργάνοις διατελεῖ. Ἀλλ' ἄξιον σημειώσεως εἶναι ὅτι ἐνῷ ὁ Λυκοῦργος ἔπραξε πᾶν ὅ,τι ἠδυνήθη ὅπως καταστήσῃ τὸν Σπαρτιάτην κατ' ἐξοχὴν πολεμικὸν, ἀφ' ἑτέρου ἔδωκεν αὐτῷ τὰ ἐξῆς σοφὰ παρηγγέλματα, δι' ὧν ἐμετρίαζε τὴν ὁρμήν του. Νὰ μὴ διατηρῇ μακρὺς πολέμους μετὰ τοῦ αὐτοῦ λαοῦ διὰ νὰ μὴ μάθῃ αὐτὸν νὰ νικᾷ. Νὰ μὴ καταδιώκῃ ἐπὶ πολὺ τὸν εἰς φυγὴν τρεπόμενον ἐχθρὸν, διότι τοῦτο ἦταν ἄνανδρον καὶ ἐνίοτε ἐπικίνδυνον. Νὰ μὴ σκυλεύῃ τοὺς νεκροὺς πρὸ τοῦ τέλους τῆς μάχης, διότι τὸ τοιοῦτον ἦτον ἀφροσύνη. Κύριος σκοπὸς τῆς νομοθεσίας τοῦ Λυκούργου ἦτο νὰ παραγάγῃ ἥρωας καὶ παρήγαγεν αὐτούς. Ἡ μεγίστη τῶν Σπαρτιατῶν φιλοδοξία ἦτο τὸ μάχεσθαι καὶ πίπτειν ὑπὲρ τῆς πατρίδος. «Θάνατος ἢ νίκη» ἦτον ἡ πολεμικὴ αὐτῶν κραυγὴ, καὶ ὕπατος τῶν νόμων ἡ τιμή. Τὸ ἄριστον σχόλιον τῶν νόμων τοῦ Λυκούργου εἶναι αὐτὴ ἡ τῆς Σπάρτης ἱστορία· ὁ ἀναγινώσκων αὐτὴν δύναται νὰ κρίνῃ ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον· τὰ πάντα συνεδύασε, τὰ πάντα προεβλεψεν ὁ Λυκοῦργος ὅπως καταστήσῃ τὴν Σπάρτην ἀκλόνητον καὶ τὸ πολίτευμα αὐτῆς ἀθάνατον. Ἀλλ' ὁ πανδαμάτωρ χρόνος, ὁμέγας, κατ' Αἰσχύλον, διδάσκαλος, ἀπέδειξεν ὅτι ἀδύνατος ἦτον ἡ ὕπαρξις τοιαύτης ἀκάμπτου καὶ αὐστηρᾶς νομοθεσίας. Ὁ Λυκοῦργος ἤθελε νὰ καταστήσῃ ἐθραῖον καὶ ἀμετάβλητον τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν γῆν, τὰ ἐπάγγελμα, τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν πολιτῶν· καὶ ἐπὶ τέλους ἐν οὐδεμιᾷ ἄλλῃ πόλει ὑπῆρχε τοσαύτη τάξεως καὶ πλούτου ἀνισότης ὅση ἐν Σπάρτῃ. Κατέστρεψεν, ὡς εἰπεῖν, τὴν ἀτομικὴν περιουσίαν ὅπως δώσῃ τὰ πάντα εἰς τὴν Πολιτείαν καὶ ὅμως, ὡς ὁ Ἀριστοτέλης λέγει, ἡ μὲν Πολιτεία ἦτον ἐνδεὴς ὁ δὲ ἰδιώτης πλούσιος καὶ πλεονέκτης. Παρέβασε τοὺς νόμους τῆς φύσεως ἐν τῇ τίχῃ καὶ ἀνατροφῇ τῶν γυναικῶν, ὅπως ἔχῃ αὐτὰς ἡ Σπάρτη ὑγιεῖς καὶ εὐρώστους, καὶ ὅμως ὁ Ἀριστοτέλης κατηγορῶν τῶν ἠθῶν, τῆς ἁπλοτητος καὶ αὐτῆς τῆς γενναιότητος αὐτῶν, θεωρεῖ τὴν ἀκολασίαν αὐτῶν ὡς μίαν τῶν αἰτιῶν τῆς πτώσεως τῆς Λακεδαίμονος. Ἔθετο τοὺς Εἵλωτας ὑπὸ τὴν Τρομοκρατίαν καὶ οἱ Εἵλωτες ἐπέβαλον αὐτὴν τοῖς δεσπόταις αὐτῶν. Ἀπηγόρευσε τοὺς μακροὺς πολέμους, ἀλλὰ κατέστησεν ἐλκυστινὸν τὸν πόλεμον ἀπαλλάξας τὸν στρατιώτην τῶν ἐπιβληθεισῶν τῷ πολίτῃ αὐστηρῶν διατάξεων· καὶ ὅμως διὰ τοῦ πολέμου, διὰ τῆς νίκης κατέστρεψε ἡ δημοκρατία αὐτοῦ. Ἀφῄρεσε πᾶσαν ἐλευθερίαν ἐνεργείας ἀπὸ τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ· ἐνύρισεν εἰς ἑκάστην στιγμὴν τοῦ βίου αὐτῶν καπήνων πρὸς ἐκπλήρωσιν, καὶ ἡ Σπάρτη ἐγένετο

τέλος ἐπαναστατικὴ πόλις. Ἀπηγόρευσε τὴν χρῆσιν τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου ὅπως ἀποσκορακίσῃ τὴν διαφθορὰν καὶ οὐδαμοῦ, κατὰ τοὺς μηδικοὺς πολέμους, ὑπῆρχον τοσαῦται ἀναίσχυντοι ἀωροδοκίαι. Ἐξώρισε τὰς τέχνας, ἐκτὸς τῆς μουσικῆς, τῆς ὀρχήσεως καὶ αὐστηρᾶς τινος ποιήσεως καὶ κατὰ τοῦτο ηὐδοκίμησε· διότι ἡ Σπάρτη ἔμενε βάρβαρον ἄστυ ἐν μέσῳ τῆς Ἑλλάδος, σκοτεινὸν σημεῖον ἐν φωτεινῷ ὁρίζοντι, ἀμαθὴς καὶ ἀγροῖκος φρουρὸς αἰωνίως ἕτοιμος εἰς πόλεμον. Ὁ Ἀριστοτέλης ἔλεγεν ὅτι ἡ Λακεδαίμων ἐσκωρία ἐν καιρῷ εἰρήνης ὡς ξίφος ἐν τῇ θήκῃ. Πάντες οἱ θεσμοὶ αὐτῆς ἐδίδασκον αὐτὴν νὰ πολεμῇ· οὐδεὶς δὲ νὰ ζῇ ἐν εἰρήνῃ. Εἰρήνη δὲ ἢ πόλεμος ἀπέθησαν ἀμφότερα ὀλέθρια τῷ λαῷ τούτῳ, ἅμα ὡς ἐξῆλθε τῆς κοίλης αὐτοῦ Λακεδαίμονος ὅπως ἀναμιχθῇ εἰς τὸν κοινὸν βίον τῶν ἐθνῶν. Ἡ ὕπαρξις αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ διαρκέσῃ, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ μένῃ πάντοτε ἐξαίρεσις, ἀνωμαλία τις, τερατωδεία ὡραία μὲν ὑπό τινας ἐπόψεις ἀλλ' εἰδεχθὴς ὑπ' ἄλλας. Ἡ Σπάρτη ἐγωϊστικὴ καὶ ἀγρία ἀρετὴ, ἠδυνήθη νὰ κορέσῃ τῶν τέκνων αὐτῆς τὴν ἀλαζονείαν, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ κόσμου τί ἔπραξε; Πολεμικὴ μηχανὴ πρὸς τὸ καταστρέφειν ἱκανὴ, πρὸς τὸ παράγειν ἀδύνατος, τί κατέλιπεν; Οὔτ' ἕνα καλλιτέχνην, οὔτ' ἕνα μεγαλοψυχᾶ ἄνδρα, οὔτε γῆν φέρουσαν τὸ ὄνομα αὐτῆς· τοσοῦτον ἐντελῶς ἀπέθανε ζῶντι, ὡς προεῖπεν αὐτὸ ὁ Θουκυδίδης· ἐνῷ αἱ ὑπὸ τῶν σοφιστῶν παντὸς αἰῶνος τοσοῦτῳ συντομώτερον θεῖσαι Ἀθῆναι δεικνῦσιν εἰσέτι ὑπερηφάνως ἐπὶ τῆς κορυφῆς καὶ εἰς τοὺς πρόποδας τῆς ἀκροπόλεως αὐτῶν τὰ μεγαλοπρεπῆ ἐρείπια τῶν ναῶν αὐτῶν ἔνθα ἡ νεωτέρα τέχνη τῶν δύω κόσμων ἀναζητεῖ τὴν ἔμπνευσιν. Ὁμολογητέον ὅμως ὅτι ἡ αὐστηρὰ αὕτη νομοθεσία κατέπληξε τοὺς λοιποὺς λαοὺς καὶ περιεποίησε τοῖς Σπαρτιάταις ψήμην μεγάλην καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν. Οἱ Λακεδαιμόνιοι, λέγει ὁ ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Μῆλον ἀπεσταλμένος, πράττουσι παρ' ἑαυτοῖς μόνον ὅταν συμβουλεύσι ἡ ἀρετή. Καὶ ὄντως ἔδωκαν τὸ παράδειγμα μεγάλης ἐγκρατείας, πειθαρχίας καὶ καταφρονήσεως τῶν παθῶν, τῶν πόνων, τοῦ θανάτου. Ἐγίνωσκον νὰ ὑπακούωσι καὶ ν' ἀποθνήσκωσιν. Παρ' αὐτοῖς ὁ νόμος ἦτο πάντων βασιλεὺς ἀληθῶς.

Τοῦ Λυκούργου οἱ νόμοι διετηρήθησαν ἰσχύοντες ἐπὶ πέντε περίπου ἑκατονταετηρίδας ὑπὲρ τὰ τεσσαρακαίδεκα βασιλεῖς, μέχρις Ἄγιδος τοῦ Ἀρχιδάμου, καὶ καθ' ὅλον τὸν χρόνον τοῦτον ἡ Σπάρτη ἠκμαζεν, ἀλλὰ τὴν ἀκμὴν αὐτῆς δὲν ἐξηγόρασε θυσιῶν! Κατὰ τοὺς ἀμέσως μετὰ τὸν Λυκοῦργον χρόνους οἱ Σπαρτιᾶται ὑπέταξαν τοὺς ἔτι ἐλευθέρους Ἀχαιοὺς κατοίκους τῆς Λακεδαίμονος καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐξερράγη ὁ μακρὸς καὶ πεισματώδης ἀγὼν αὐτῶν πρὸς τοὺς Μεσσηνίους ὅστις ὡς κατὰ τὴν προκειμένην περίοδον ἐπαναληφθεὶς ἔλαβε πέρας διὰ τῆς ὑποδουλώσεως τῶν ἐχθρῶν τῆς Σπάρτης. Τῶν μεσσηνιακῶν πολέμων ὁ πρῶτος διήρκεσεν εἴκοσιν ἔτη (743—724) καὶ κατ' αὐτὸν διεκρίθη ἐκ μέρους τῶν Μεσσηνίων ὁ ἀνδρεῖος Ἀριστόδημος, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἡ Ἰθώμη κατεσκάφη καὶ ἐκ τῶν Μεσσηνίων τινὲς μὲν ἔχοντες ἀρχηγὸν τὸν Ἀλκιδαμίδαν μετηνάστευσαν εἰς Ἰταλίαν, ἔνθα ἔκτισαν τὸ Ῥήγιον, ἄλλοι δὲ κατέφυγον εἰς τὴν ὄμορον Ἀρκαδίαν, καὶ οἱ λοιποὶ ὑπετάγησαν εἰς τοὺς Σπαρτιάτας ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ στέλλωσιν ἐτησίως εἰς Λακεδαίμονα τὸ ἥμισυ τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀγρῶν αὐτῶν. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ πολέμου ἐγένοντο ἐν Σπάρτῃ συζεύξεις πολλῶν νέων μὴ συμπεριληφθέντων ἐν τῷ κοινῷ ὅρκῳ, καὶ τούτων καρπὸς ὑπῆρξαν οἱ λεγόμενοι «Παρθενίαι», οἵτινες ὡς νόθοι περιφρονούμενοι συνώμοσαν μετὰ τῶν Εἱλώτων. Ἀλλ' ἀνακαλυφθείσης τῆς συνωμοσίας, ἀπεπέμφθησαν εἰς τὴν Κάτω Ἰταλίαν, ἀγόμενοι ὑπὸ τοῦ Φαλάνθου καὶ ἔκτισαν τὸν ὕστερον περίφημον «Τάραντα», (707). Κατὰ τὸν δεύτερον Μεσσηνιακὸν πόλεμον γενόμενον μετὰ παρέλευσιν τεσσαράκοντα περίπου ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἁλώσεως τῆς Ἰθώμης καὶ διαρκέσαντα κατὰ Παυσανίαν τεσσαρακαίδεκα ἔτη (685—670), κύριον διαδραματίζει πρόσωπον ὁ περιώνυμος Ἡρωτομένης, ὅστις πολλὰ παρέσχε τοῖς Σπαρτιάταις πράγματα (ἴδ. ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ). Τὸ τέλος τοῦ πολέμου τούτου ἀπέβη ὀλέθριον τοῖς Μεσσηνίοις, οἵτινες μετὰ τὴν εἰς Ῥόδον ἀποδημίαν τοῦ Ἀριστομένους, ἀγόμενοι ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Γόργου κατέπλευσαν ἀπέρισες εἰς Ἰταλίαν καὶ τῇ προτροπῇ τῶν ἐν Ῥηγίῳ ὁμοφύλων κατέλαβον τὴν Ζάγκλην, τὴν ἀπ' αὐτῶν μετονομασθεῖσαν «Μεσσήνην», παρὰ τὸν Σικελιωτικὸν πορθμὸν (Φάρον τῆς Μεσσήνης). Οἱ δὲ περὶ τὴν Εἶραν ἢ καὶ ἀλλαχοῦ ἐναπολειφθέντες ὑπεδλήθησαν παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων εἰς τὴν τύχην τῶν Εἱλώτων. Ἐν τῷ δευτέρῳ τούτῳ μεσσηνιακῷ πολέμῳ ἠλέκτρισε τοὺς ἐκ τῶν ἀνδραγαθῶν τοῦ Ἀριστομένους ἀποδειλιάσαντας Σπαρτιάτας ἡμιόνους τῶν ἀγρῶν, ἢ κατά τινας, μιλησίου ποιητοῦ Τυρταίου (ἴδ. ΤΥΡΤΑΙΟΣ). Μετὰ τὴν εὐτυχῆ ἔκβασιν τῶν πολέμων τούτων, οἱ Σπαρτιᾶται ἐπιδοθέντες ἐκκλειστικῶς

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινοφελὲς Βιβλιοθήκη Ἀθηνῶν (Ν.Π.Ι.Δ.)

κατὰ τῆς Ἀρκαδίας καὶ τῶν Ἀργείων καὶ κατέβαλον τὴν ἰσχυρὰν πόλιν Τεγέαν (560) παραχωρήσαντες τοῖς ἀνδρείοις κατοίκοις αὐτῆς τὸ δικαίωμα τοῦ ἀποτελεῖν πάντοτε τὸ ἀριστερὸν κέρας τοῦ σπαρτιατικοῦ στρατοῦ. Ἡ δὲ μεταξὺ Ἄργους καὶ Σπάρτης διαφορὰ αἰτίαν εἶχε τὴν κατοχὴν τῆς Θυρέας καὶ τῆς Κυνουρίας χώρας ὑρεινῆς ἤτις ἐν χερσὶ τῶν Ἀργείων καθίστατο φραγμὸς ὠφέλιμος κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν τῆς Σπάρτης· ἄλλως δ' ἐχρησίμευεν αὐτοῖς ὅπως συγκοινωνῶσι μετὰ τῆς λοιπῆς αὐτῶν χώρας, διότι κατεῖχον ὅλην τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Λακωνίας μέχρι τοῦ Μαλέα ἀκρωτηρίου καὶ τὰς παρακειμένας νήσους μέχρι τῶν Κυθήρων. Φειδόμενοι δὲ τοῦ αἵματος αὐτῶν οἱ δύο λαοὶ ἀπεφάσισαν, περὶ τὸ 547, νὰ ἐκλέξωσιν ἕκαστος 300 μαχητὰς ἄθλον τῆς νίκης θέσαντες τὴν Κυνουρίαν. Ἡ μάχη διήρκεσε μίαν ὅλην ἡμέραν. Μόνος ὁ Ὀθρυάδης ἐπίζησεν ἐκ μέρους τῶν Σπαρτιατῶν, ἀλλὰ καιρίως τετραυματισμένος καὶ μετὰ τῶν νεκρῶν ἐκτάδην κείμενος· ἐκ δὲ τῶν Ἀργείων δύο πολεμισταὶ ἦσαν ἀτραυμάτιστοι, ὁ Ἀλκήνωρ καὶ ὁ Χρομίος, καὶ μὴ βλέποντες πλέον ἐχθροὺς ἐνώπιον των ἔσπευσαν ἵνα κομίσωσι ταῖς συμπολίταις αὐτῶν τὴν εἴδησιν τῆς νίκης. Κατὰ δὲ τὴν ἀπουσίαν αὐτῶν ὁ Ὀθρυάδης κατέβαλεν ὕστατον ἀγῶνα διὰ τῶν ἀπελειπομένων αὐτῷ δυνάμεων, ἤγειρε τρόπαιον ἐκ τῶν ἐχθρικῶν ὅπλων καὶ ηὐτοκτόνησε διὰ τοῦ ξίφους μὴ θέλων νὰ ἐπιζήσῃ τοῖς συμπολεμισταῖς. Τῇ ἐπιούσῃ οἱ δύο λαοὶ διεγλονείκουν τὴν τιμὴν τῆς νίκης καὶ ἐδίησε νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα διὰ γενικῆς μεγάλης μάχης, καθ' ἣν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀνεδείχθησαν νικηταί. Οἱ Ἀργεῖοι ἔδωκαν τὰς ἀπαιτουμένας χώρας ἀναμφιλόγως δὲ καὶ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Λακωνίας, ἥτις ἀπὸ τῶν μέσων τῆς ἕκτης π. Χρ. ἑκατονταετηρίδος φαίνεται ἀποτελοῦσα μέρος τοῦ λακεδαιμονικοῦ ἔθνους. Ὁ μετὰ τοῦτο Ἄργους πόλεμος ἀνεκινήθη ὕστερον, ἀλλ' ἐξηκολούθει ὡς ἐμφύλιος ὑπὲρ τῶν Λακεδαιμονίων. Τῷ 514, ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Κλεομένης, μετὰ μεγάλην νίκην, καθ' ἣν ἐφόνευσεν ἑξακισχιλίους Ἀργείους, ἐχώρησεν ἕως ὑπὸ τὰ τείχη τῆς πόλεως, ἧς ἐνέπρησε τὸ ἱερὸν ἄλσος, καὶ ἦν ἤμελλε κυριεύσει, ἂν οἱ παῖδες, οἱ γέροντες καὶ αὐταὶ αἱ γυναῖκες δὲν ἐμύουντο γενναίως ὑπὸ τῆς ποιητρίας Τελεσίλλας ἐνθουσιασθέντες. Ὁ αὐτὸς βασιλεὺς δὶς ἐπέδραμε τὴν Ἀττικήν, τὸ μὲν πρῶτον κατὰ διαταγὴν τοῦ ἐν Δελφοῖς μαντείου, ὅπως ἐξελάσῃ τοὺς Πεισιστρατίδας, τὸ δὲ δεύτερον ὅπως ἐγκαταστήσῃ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀριστοκρατικὸν πολίτευμα. Τέλος τῷ 491, ἡ τῆς Σπάρτης ἐξουσία ὑπερβᾶσα τὰ παράλια τῆς χερσονήσου ἐξετάθη μέχρις Αἰγίνης, ἧς οἱ κάτοικοι ἔδωκαν ὁμήρους. Κατέλαβε δὲ καὶ ἕτερον προπύργιον τῆς Πελοποννήσου, τὰ πρὸς νότον τοῦ ἀκρωτηρίου Μαλέα Κύθηρα, ἔνθα οἱ Σπαρτιᾶται εὗρισκον ἀξιόλογον ναυλόχιον διὰ τὰ ἐξ Αἰγύπτου καὶ Ἀφρικῆς ἐμπορικὰ πλοῖα, καὶ διετήρουν φρουράν. Οὕτως ἡ Σπάρτη κατέστη ἀφ' ἑαυτῆς κυρία τῶν δύο πέμπτων τῆς Πελοποννήσου καὶ φοβερὰ κατὰ τὰ λοιπὰ μέρη αὐτῆς· οἱ δὲ λαοὶ ἤκουον τῆς φωνῆς αὐτῆς, ὅτε προσεκάλει αὐτοὺς ν' ἀκολουθήσωσιν ἔξω τῆς χερσονήσου τῷ στρατῷ αὐτῆς. Ἦτον ἡ πρώτη δύναμις τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἡ φήμη αὐτῆς ἵπτατο μέχρις αὐτῆς τῆς Ἀσίας διότι περὶ τοὺς χρόνους τῆς προμνημονευθείσης μάχης τῶν ἑξακοσίων πρεσβεία τοῦ πλουσίου Κροίσου βασιλέως τῆς Λυδίας ἐπεκαλεῖτο τὴν βοήθειαν τῆς Σπάρτης, ἥτις παρεσκευάζετο ὅπως ἀποστείλῃ πλοῖα καὶ στρατιώτας, ὅτε ἔμαθε τὴν πτῶσιν τοῦ λυδοῦ μονάρχου. Ἀλλὰ καὶ ὁ Πολυκράτης καὶ ὁ ἐξόριστος Σάμιος Μαιάνδριος, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν Περσῶν ἀποστάντες Ἴωνες, καὶ αἱ Πλαταιαί, ὅτε ἤθελον νὰ χωρισθῶσιν ἀπὸ τῆς Βοιωτίας, καὶ αὐταὶ τέλος αἱ Ἀθῆναι θέλουσαι νὰ ἐκδικηθῶσι κατὰ τῆς Αἰγίνης τὴν βοήθειαν τῆς Σπάρτης ἐπεκαλοῦντο. Ὅθεν πρὸ τῶν μηδικῶν πολέμων ἀνεγνωρίζετο ὑπό τε τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ὡς ἡ κεφαλὴ τῆς Ἑλλάδος. Τὸν Κλεομένην Α, περιπεσόντα εἰς μανίαν καὶ αὐτοκτονήσαντα διεδέξατο ὁ περίφημος τῶν Θερμοπυλῶν ἥρως Λεωνίδας (491).

Ἀθῆναι καὶ Σόλων, 600 πρ. Χ.—Ἐκ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸν ἕτερον πόλον τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ κόσμου μεταβαίνοντες, ἐκ τῆς κοίλης Λακεδαίμονος εἰς τὴν λεπτόγεων Ἀττικήν, βλέπομεν τὴν ἰωνικὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν πάντη διάφορον τῆς δωρικῆς Σπάρτης. Ἐνταῦθα ἡ διάνοια τῶν κατοίκων εἶναι εὐρεῖα καὶ ἀναπεπταμένη ὡς ὁ ὁρίζων αὐτῶν, ζωηρὰ καὶ ἀνεμένη ὡς ἡ λεπτὴ οὖρα τῆς θαλάσσης· περίεργος, τολμηρά, ἐφευρετική, ὡς εἶναι συνήθως ἡ τῶν οἰκούντων αἰγιαλοὺς ἢ χώρας ἀνεπαρκῶς χορηγούσας τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις οὐδὲν τὸ ὑπέρμετρον ἢ ὑπερβολικόν, οὐδὲν τὸ μὴ ἀκριβῶς σύμμετρον, σαφές· οὐδὲν τὸ βαρύ, οὐδὲν τὸ ἐπίπλαστον· τὰ πάντα εἶναι ἀληθῆ, ἀκριβῆ καὶ φυσικὴν ἔχουσι χάριν καὶ γλαφυρότητα. Λεὼς ἀγχίνους καὶ λεπτομυὴς, ὀρχηστήριος καὶ ἀεικίνητος οὐδέποτε θὰ ἐστέρησε τὴν αὐστηρὰν τοῦ Λυ-

κούργου νομοθεσίαν, ἥτις συνέφιγγε τοσοῦτῳ στενῶς καὶ καθίστη ἀκινήτους τοὺς ὡρισεῖς Σπαρτιάτας. Οἱ Ἀθηναῖοι δὲν ἐπλάσθησαν ὅπως ἀποτελέσωσιν ἐν Ἑλλάδι φάλαγγα ἀείποτε ἕτοιμον εἰς πόλεμον, λαὸν ἄμουσον καὶ τραχύν, ὑπὸ ἕνα καὶ μόνον κανόνα ὑπαγόμενον, διότι ἦσαν ἐθισμένοι εἰς πᾶν εἶδος ζωῆς· μεταλλουργοὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων, ναυτικοὶ κατὰ τοὺς αἰγιαλούς, γεωργοὶ ἐπὶ τῶν πεδίων, ἔφερον ἐν ταῖς φλεψὶ πολυμιγὲς αἷμα Πελασγῶν, Ἀχαιῶν, Ἰώνων, Θρᾳκῶν, Αἰολέων, οἵτινες ἐλθόντες ἴσως ἄποικοι ἐξ Ἀνατολῶν συνηντήθησαν ἐπὶ τοῦ ἀττικοῦ ἐδάφους οὐχὶ ὡς κατακτηταί, διότι ἡ πετρώδης καὶ ἄνυδρος αὕτη χώρα δὲν ἦτο τότε μῆλον ἔριδος, ἀλλ' ὡς φυγάδες, καὶ ἐν τοιαύτῃ ἀναλογίᾳ, ὥστε μία μόνη φυλὴ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποδουλώσῃ τὰς ἄλλας. Αἱ Ἀθῆναι ἐγένοντο τὸ μέγα ἄσυλον τῶν ἑλληνικῶν γενῶν, ὡς ἡ Ῥώμη τῶν Ἰταλιωτικῶν. Τούτου δ' ἕνεκα τὸ μὲν ὄνομα τῶν Ἀθηνῶν δίδωσι τὴν ὑψίστην καὶ πληρεστάτην περὶ τῆς Ἑλλάδος ἰδέαν, τὸ δὲ τῆς Ῥώμης τὴν αὐτὴν ἰδέαν περὶ τῆς Ἰταλίας.

Μετὰ τὸν πολυθρύλητον θάνατον τοῦ Κόδρου (1068), εἰσήχθη εἰς Ἀθήνας ἡ ἰσόβιος ἀρχοντεία, ἥτις ἀπὸ τοῦ 683 ἐγένετο ἐνιαύσιος, ἐκλεγομένων ἀνθ' ἑνὸς τοῦ λοιποῦ ἐννέα ἀρχόντων, τοῦ «ἐπωνύμου», ἀφ' οὗ ἐπωνομάζετο τὸ ἔτος, τοῦ «πολεμάρχου», διαχειριζομένου τὰ στρατιωτικά, τοῦ «βασιλέως» ἐπὶ τῶν θρησκευτικῶν, καὶ ἓξ «θεσμοθετῶν» ἐπιτηρούντων τὴν κοινὴν εὐταξίαν. Ἀλλ' ἡ ἔλλειψις γραπτῶν νόμων ἐνίσχυσε τὴν αὐθαιρεσίαν τῆς ἀριστοκρατικῆς μερίδος καὶ δυσηρέστει τῷ δήμῳ, ὅστις ἀπῄτει τακτικὴν νομοθεσίαν ὅπως τεθῇ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ νόμου. Καὶ πρῶτος μὲν νομοθέτης ἐγένετο ὁ Δράκων, ὅστις ἠθέλησε νὰ χαλιναγωγήσῃ διὰ τῆς ὑπερβολικῆς αὐστηρότητος τὸν τρικυμιώδη δῆμον, ἀλλ' ἀπέτυχεν οἰκτρῶς, σκληροὶ δ' ἀγῶνες καὶ ἔριδες καὶ στάσεις ἀνεφύησαν, ὧν ἐπωφελούμενος ὁ εὐπατρίδης ἀλλὰ δημοτικὸς Κύλων συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ καταστῇ τύραννος τῶν Ἀθηνῶν, καὶ πολιορκηθεὶς ἐν τῇ ἀκροπόλει ὑπὸ τοῦ Ἀλκμαιωνίδου Μεγακλέους, ἐπωνύμου ἄρχοντος κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον (612 πρ. Χ.), ἐσώθη δραπετεύσας, καὶ καταλιπὼν τοὺς ὀπαδούς αὐτοῦ οἵτινες ἀπεσφάγησαν ἀνηλεῶς καίτοι προσφυγόντες εἰς τοὺς βωμοὺς τῶν Εὐμενίδων (ἴδ. ΚΥΛΩΝ ἢ ΚΥΛΩΝΕΙΟΝ ΑΓΟΣ). Ἐν τῷ πολιτικῷ τούτῳ κλύδωνι ἔσπευσε τὰ σκάφος τῆς Πολιτείας εἰς ἀσφαλῆ λιμένα ὁ σοφὸς νομοθέτης Σόλων, ὁ Κοδρίδης τὸ γένος, καὶ μητρόθεν συγγενὴς τοῦ Πεισιστράτου. Ἔδωκε δ' εἰς τὴν πόλιν νέον δημοκρατικὸν πολίτευμα, καθ' ὃ ἡ ἐκκλησία τοῦ λαοῦ εἶχε τὴν ὑπερτάτην δύναμιν ψηφίζουσα τοὺς νόμους, χειροτονοῦσα τοὺς ἄρχοντας καὶ δικαστὰς καὶ ἐκλέγουσα τὴν βουλὴν τῶν τετρακοσίων· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ στερηθῶσιν οὕτως ὑπὲρ τὸ δέον οἱ εὐπατρίδαι τῆς δυνάμεως αὐτῶν, διετήρησεν αὐτοῖς προνόμιά τινα, καθ' ἃ ἐξελέγοντο ἀποκλειστικῶς ἄρχοντες καί, ἂν εὑηρέστουν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δικηκήσεως αὐτῶν, ἀπετέλουν τὴν ὕπατον βουλὴν τοῦ «Ἀρείου Πάγου», ἣν ὁ νομοθέτης ἔθετο φύλακα τῶν νόμων τῆς πολιτείας καὶ τῶν ἠθῶν. Διῄρεσε δὲ τοὺς Ἀθηναίους εἰς πεντακοσιομεδίμνους, ἱππεῖς ἢ τριακοσιομεδίμνους, ζευγίτας (ἔχοντας εἰσόδημα 150 μεδίμνων) καὶ θῆτας, καὶ εἰσήγαγε πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ λαοῦ τὰς λεγομένας «σεισαχθείας», δι' ὧν ἐχαρίζετο τοῖς πενεστέροις μέρος τῶν χρεῶν αὐτῶν, καὶ ἠλευθεροῦτο ἡ ὑποθηκευμένη ἔγγειος ἰδιοκτησία. Πάντες δ' οἱ νόμοι τοῦ Σόλωνος ἐγράφησαν, ὡς λέγεται, ἐπὶ ξυλίνων ἀξόνων, καὶ, ὡς πολλοὶ εἰκάζουσιν, ἐξετέθησαν δημοσίᾳ· οἱ δ' Ἀθηναῖοι ὑπεχρεώθησαν νὰ ἐμμένωσιν αὐτοῖς πιστοὶ εἰς ἑκατὸν ἐνιαυτούς (ἴδε ΣΟΛΩΝ). Ἐσπούδασε δὲ ὁ Σόλων διὰ τῶν νόμων αὐτοῦ νὰ μορφώσῃ οὐχὶ ὑπερφυσικοὺς ἥρωας, ἀλλ' ἀνθρώπους ἀνδρείους μὲν καὶ ἐλευθερόφρονας, ἅμα δὲ καὶ εὐαισθήτους, χαριέντας, φιλοτέχνους καὶ φιλεπιστήμονας. Ὁ γάμος ἦτον ἐν Ἀθήναις ἀξιοπρεπέστερος ἢ ἐν Σπάρτῃ, τὰ ἐν οἴκῳ δὲν ἐδημοσιεύοντο ὡς ἐν Λακεδαίμονι· ὁ παῖς ἐγεννᾶτο καὶ ἠξάνετο ἐν ταῖς ἀγκάλαις τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρός, ἡ δὲ Πολιτεία δὲν εἰσέδυεν ἀδιακρίτως εἰς τὰ ἄδυτα τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου. Ἐν Ἀθήναις ὁ Σόλων ἐπαναλαμβάνει ἐν ἀγνοίᾳ του μίαν τοῦ Δεκαλόγου ῥήτραν. «Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου» (θεοὺς τίμα, γονέας αἰδοῦ). Ἡ δὲ τῶν δούλων κατάστασις ἦτο τοιαύτη ἐν Ἀθήναις, ὥστε δὲν ἐγέννα ταραχὰς καὶ δὲν ἦσαν οἱ δοῦλοι ξίφος Δαμοκλέους ἐσαεὶ ἐπὶ τῶν δεσποτῶν ἐπικρεμάμενον, ὡς ἐν Σπάρτῃ καὶ Ῥώμῃ. Μεγάλην φέροντες ἰκμάδα ζωῆς οἱ νόμοι τοῦ Σόλωνος καὶ συμφωνοῦντες πρὸς τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀθηναϊκοῦ λαοῦ ἦσαν προωρισμένοι εἰς μακρὰν ὕπαρξιν· μὴ λησμονῶμεν ὅμως ὅτι τὸ παρελθὸν δὲν ἐξαλείφεται ἐν βραχεῖ χρόνῳ, καὶ οἱ νέοι νόμοι εὑρίσκουσι κατ' ἀρχὰς προσκόμματα τὰ πάθη καὶ τὰς διαιρέσεις τῶν διαφόρων μερίδων. Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους (600), ὑπῆρχον πολλαχοῦ τῆς

Ἑλλάδος τύραννοι, ὁ Περίανδρος ἐν Κορίνθῳ, ὁ Πολυκράτης ἐν Σάμῳ καὶ ἄλλοι ἧττον ἐπίσημοι. Περιφημότατος δὲ πάντων ἀνεδείχθη ἐν Ἀθήναις ὁ τύπος τοῦ ἀθηναίου δημαγωγοῦ, ὁ σαγηνεύων τὰ πλήθη Πισίστρατος (560), ὅστις ηὐτύχησε καὶ ζῶντος ἔτι τοῦ Σόλωνος νὰ μοναρχήσῃ. Ὁ φίλαρχος οὗτος ἀλλ' ἔμφρων ἀνὴρ εὐηργέτησε διὰ τῆς καλῆς διοικήσεως καὶ φιλομουσίας αὐτοῦ τὰς Ἀθήνας· ἔδωκε τοῖς γεωργοῖς σπόρον καὶ κτήνη ὅπως ἀσχοληθῶσιν εἰς τὴν γεωργίαν· ἀνήγειρε τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, τὸ Λύκειον, τὴν Καλιρρόην, καὶ ἤρξατο κτίζων τὸν ναὸν τοῦ Ὀλυμπίου Διός, καὶ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν αὐτοῦ ἐγένετο, ἡ, ὡς θὰ ἐλέγομεν σήμερον, πρώτη ἔκδοσις τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν· συνέστησε δὲ πρῶτος δημοσίαν βιβλιοθήκην. Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐκληρονόμησαν τὴν ἐξουσίαν οἱ υἱοί του Ἱππίας καὶ Ἵππαρχος, οἵτινες κατ' ἀρχὰς μὲν ἐδάδισαν ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ πατρὸς ὕστερον δὲ τυραννικώτατοι καταστάντες ἐπέσυραν τὸ μῖσος τοῦ λαοῦ, ὅστις ἠλευθερώθη τοῦ μὲν Ἱππάρχου διὰ τοῦ μυρτοστεφοῦς ξίφους τοῦ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος, τοῦ δὲ Ἱππίου διὰ τῆς ἐξορίας, τῇ συνδρομῇ τῶν Σπαρτιατῶν (520), καὶ τότε ἐκυβερνήθησαν αὖθις αἱ Ἀθῆναι κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Σόλωνος, οἵτινες εἰσήγαγον αὐτὰς εἰς τὴν δημοκρατικὴν ὁδὸν καὶ ἤρξατο τὸ μεγαλεῖον τῆς πόλεως, ἥτις μεθ' ὅλα τὰ παρεμβαλλόμενα ὑπὸ τῆς ζηλοτύπου Σπάρτης προσκόμματα θέλλει ὡς ἀκμαῖον καὶ ῥωμαλέον δένδρον, οὗ μάτην ἀγωνίζονται νὰ περιορίσωσι τὴν ἰκμάδα ὅπως ἐμποδίσωσι τὴν πρὸς τὸ αὐξάνειν ὁρμήν του καὶ ἐκνευρίσωσι τοὺς κλάδους οἵτινες θὰ κοσμηθῶσιν ὅσον οὔπω, ὑπὸ καρπῶν ἅμα καὶ ἀνθέων. Ἡ δὲ Σπάρτη οὐδέποτε βεβαίως θὰ ἐπαύετο τρέφουσα τὸ ζηλότυπον αὐτῆς μῖσος εἰ μὴ τοὺς Ἕλληνιν ἐπέτραττε λήθην καὶ ἕνωσιν μέγα τι γεγονὸς, ὀχεῖμαῤῥος τῶν μηδικῶν πολέμων, περὶ ὧν πρὶν ἢ λαλήσωμεν διερχόμεθα ἐπιτροχάδην τὰ περὶ τῆς καταστάσεως τῶν λοιπῶν ἑλληνικῶν Πολιτειῶν.

Αἱ λοιπαὶ Πολιτεῖαι τῆς Ἑλλάδος. Ἡ «Ἤπειρος» φκήθη ἀνέκαθεν ὑπὸ διαφόρων βαρβάρων ἐθνῶν καὶ μόλις κατὰ τοὺς ὑστέρους χρόνους ἐξελληνίσθη. Ἐπὶ δὲ τοῦ παρόντος μόνη ἡ ἐν τῇ παραλίᾳ Ἀμβρακὶς φέρει ἑλληνικὸν χαρακτῆρα καθὼ ἀποικία Κορινθίων. Ἀπὸ δὲ ταύτης εἰσέδυσε κατὰ μικρὸν ἡ ἑλληνικὴ παιδεία παντοχοῦ μὲν τῆς Ἠπείρου κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, μάλιστα δὲ εἰς τὴν χώραν τῶν Μολοσσῶν. Ἡ Θεσσαλία διὰ τῆς ἀποικήσεως τοῦ πελασγικοῦ ἢ θεσπρωτικοῦ γένους τῶν Θεσσαλῶν λαβοῦσα τὴν νέαν καὶ διαρκῆ αὐτῆς ἐπωνυμίαν ἐπαύσατο οὖσα κυρίως ἑλληνική. Οἱ Δωριεῖς καὶ οἱ Βοιωτοὶ μετῴκησαν πρὸς νότον, οἱ δὲ πλεῖστοι τῶν Αἰολέων μετέβησαν εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Ἐξεναντίας δὲ Ἀχαιοί, Φθιῶται καὶ Μάγνητες μετέβαλον μόνον κυρίους, ἐνῷ οἱ πρὸς τὰ ὄρη ἀπωσθέντες Περραιβοὶ καὶ Ἑστιαιῶται διετήρησαν ὁπωσδήποτε τὴν αὐτονομίαν των. Ὑπερεῖχον δὲ ἐν Θεσσαλίᾳ, ἕνεκα τῶν ἐν αὐταῖς ἰσχυρῶν δυναστειῶν (Ἀλευαδῶν καὶ Σκοπαδῶν), ἡ Λάρισσα καὶ ἡ Κρανών· οἱ δὲ δυνάσται ἔφερον πολλάκις τὸ ὄνομα τῶν βασιλέων· κατὰ πρῶτον δὲ ἀπὸ τοῦ Ἰάσονος, τυράννου τῶν Φερῶν (380) παρουσιάζονται οἱ οὕτω λεγόμενοι Ταγοί. — Ἡ Βοιωτία, ἔνθα κατ' ἀρχὰς ἦκμαζον οἱ Καδμεῖοι καὶ οἱ Μινύαι, περιελάμβανεν ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Βοιωτῶν πολλὰς αὐτονόμους πόλεις, ὧν ἑκάστη ἀντεπροσωπεύετο ἐν τῇ κοινῇ τῶν Δαιδάλων πανηγύρει. Εὐανδροτάτη πόλις αὐτῆς ἦσαν αἱ Θῆβαι, αἵτινες, ὡς φαίνεται, εἰσήγαγον εἶδός τι ὁμοσπονδίας καθ' ἣν οἱ «Βοιωτάρχαι» προΐσταντο τῶν κοινῶν ὑποθέσεων. Ἀπὸ τῆς ὁμοσπονδίας ταύτης ἐχωρίσθη ἡ Πλάταια συμμαχήσασα μετὰ τῶν Ἀθηνῶν καὶ ὕστερον αὐτὸ τοῦτο ἔπραξαν αἱ Θεσπιαί. — Ἐν τῇ μικρᾷ πολιτείᾳ τῆς Φωκίδος ἡ βασιλεία κατηργήθη εὐθὺς μετὰ τὴν κάθοδον τῶν Ἡρακλειδῶν, ἑκάστη δὲ τῶν πόλεων αὐτῆς εἰσήγαγε τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα, ἐξαιρουμένων τῶν Δελφῶν, ἔνθα πάντε ἰσόβιοι «Ὅσιοι», οἵτινες ἔλεγον ἑαυτοὺς ἀπογόνους τοῦ Δευκαλίωνος συνεκυβέρνων μετὰ τῶν Προφητῶν τοῦ Ναοῦ. Ἡ Κίρρα καὶ ἡ Κρῖσσα παραλίως κείμεναι κατεστράφησαν ἐπὶ τοῦ πρώτου ἱεροῦ πολέμου, διότι ἐτελώνουν πικρῶς παρὰ τὰ προστάγματα τῶν Ἀμφικτυόνων τοὺς ἐπὶ τὸ ἱερὸν ἀφικνουμένους ξένους καὶ ἔβλαπτον τοὺς ἱεροὺς ἀγρούς. Ἡ Δωρὶς, ἀφ' ἧς ὡρμήθησαν οἱ εἰς τὴν Πελοπόννησον εἰσβαλόντες Δωριεῖς, εἶχε πολίτευμα στηριζόμενον πιθανῶς εἰς τοὺς ἀρχαίους θεσμοὺς, ἀφ' ὧν ἐμορφώθη καὶ τὸ τῆς Σπάρτης. Ἡ Λοκρὶς κατοικουμένη ὑπὸ τῶν ἀνατολικῶν Ὀπουντίων καὶ Ἐπικνημιδίων καὶ τῶν δυτικῶν Ὀζολῶν, ἀγνοεῖται πότε κατήργησε τὴν βασιλείαν. Ἐν μιᾷ τῶν κυρίων αὐτῆς πόλεων, τῇ Ναυπάκτῳ, ἐναυπήγησαν οἱ Δωριεῖς πλοῖα ὅπως ἀποβῶσιν εἰς Πελοπόννησον, καὶ ἐντεῦθεν ἐπωρμήσθη, κατὰ Παυσανίαν. — Ἡ Αἰτωλία, ἐξαιρουμένων τῶν παραλίων οἰκούντων Αἰτωλῶν, οἵτινες ἦσαν Ἕλληνες τὸ γένος καὶ ἀφ' ὧν ὠνομάσθη ἡ χώρα,

περιελάμβανε γένη πελασγικὰ ἢ ἠπειρωτικὰ καταφρονούμενα ὡς βάρβαρα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Ὅμοροι δὲ τοῖς Αἰτωλοῖς φαίνονται οἱ Ἀκαρνᾶνες, οἵτινες ὅμως περὶ τὰ τέλη τῆς παρούσης περιόδου ἀνεδείχθησαν πολλῷ πλέον πεπολιτισμένοι. Ἡ Μεγαρὶς ἀπετέλεσε μέρος τῆς ὡρικῆς Κορίνθου, ἀλλ' ὕστερον ἐγένετο αὐτόνομος καὶ ἐτόλμησε νὰ ναυμαχήσῃ πρὸς τὴν κραταιὰν Σάμον ἕνεκα τῆς Περίνθου. Τελευτῶντος τοῦ Ζ' αἰῶνος, ἐγένετο τύραννος αὐτῆς ὁ γαμβρὸς τοῦ Σόλωνος Θεαγένης, ὅστις περιεπλέχθη εἰς πόλεμον μετὰ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ τούτου ἐξωσθέντος ἐπεκράτησεν ἀχαλίνωτος ὀχλοκρατία. Περὶ δὲ τὸ τέλος τῆς προκειμένης περιόδου τὰ Μέγαρα συμμαχοῦσι τοτε Πελοποννησίοις καὶ οἱ δωριεῖς ἀριστοκράται διαγωνίζονται πρὸς τοὺς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων προστατευομένους δημοκρατικούς. Ἐν τῇ νοτίᾳ Ἑλλάδι ἡ τῇ Πελοποννήσῳ, ἡ Κόρινθος περιῆλθε, μετὰ τὴν κάθοδον τῶν Ἡρακλειδῶν, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἀλήτου, οὗ οἱ ἀπόγονοι ἐβασίλευσαν πέντε γενεὰς ἀνθρώπων μέχρι τοῦ Βάκχιος (850). Μετὰ δὲ τὸν Βακχιάδην Τελέσταν καθηρέθη ἡ βασιλικὴ ἐξουσία καὶ ἐξελέγοντο ἐκ τοῦ αὐτοῦ οἴκου Πρυτάνις καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν, ἡ δὲ Κόρινθος ἠκμαζε μεγάλως. Ὁ μὴ ἐκ Δωριέων καταγόμενος Κύψελος κατέλυσε τὴν ὀλιγαρχίαν ταύτην καὶ ἐγένετο τύραννος (657). Τοῦτον διεδέξατο ὁ υἱός του, ὁ περίφημος Περίανδρος (625—585), καὶ ἀκολούθως ἔλαβε τὴν τυραννίδα ὁ ἔγγονος αὐτοῦ Ψαμμήτιχος, ἐφ' οὗ κατηργήθη ἡ τυραννία, τῇ συμπράξει τῶν Σπαρτιατῶν (584), ἀλλὰ τὸ πολίτευμα αὐτῆς ἐγένετο μᾶλλον ἀριστοκρατικὸν ἢ δημοκρατικόν.—Ἡ Σικυὼν πρωίμως ἤδρα δωρικῆς τέχνης βασιλευθεῖσα ὑπὸ τὴν μακρὰν τυραννίαν τοῦ Ὀρθαγόρου καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ, ὧν ὁ ἔσχατος (Κλεισθένης) ὑπῆρξεν ὁ ἀξιολογώτερος πάντων, ἔλαβε τὸ ἀριστοκρατικὸν καὶ ὕστερον τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα. — Ἡ Φλιασία, βασιλευθεῖσα καὶ αὕτη τὸ πρῶτον ὑπό τινος Ἡρακλείδου, διετήρησε τὴν αὐτονομίαν της καὶ ἀφοῦ ὕστερον μετέβαλε τὸ πολίτευμα αὐτῆς κατὰ τὸ παράδειγμα ἄλλων ὁμόρων πολιτειῶν· καὶ ὡς τοιαύτη ἀνῆκεν εἰς τὸ σύστημα τῆς πελοποννησιακῆς συμμαχίας.— Ἡ Ἀχαΐα ἐπὶ τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν ἐβασιλεύθη ὑπὸ τοῦ Πελοπίδου Τισαμενοῦ, οὗ ἡ δυναστεία ἐπεκράτησε μέχρι τοῦ Ὄγύγου, καὶ μετὰ τὴν ἔξωσιν αὐτοῦ εἰσήγαγεν εἶδος ὀμονοίας.— Ἡ Ἦλις διετέλει ἀπὸ τῆς δωρικῆς μεταναστεύσεως ὑπὸ βασιλεῖς Ἐτωλούς, ἀπογόνους τοῦ Ὀξύλου, εἷς εἶναι καὶ ὁ σύγχρονος τοῦ Λυκούργου Ἶφιτος, ὅστις ἀνακαινίσας τοὺς ἐπὶ Ἡρακλέους συστάντας Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας εἰσήγαγε τὴν λεγομένην ἐκεχειρίαν, καθ' ἣν ἡ χώρα ἔμενεν ἐπὶ πολὺ ἀτάραχος καὶ εἰρηνική. Ἔπαυσε δ' ἡ βασιλεία μετὰ τὸ 580 καὶ ἀντικατέστη δι' ἐλευθέρου πολιτεύματος, ὅπερ ὁ Ἀριστοτέλης ὀνομάζει ὀλιγαρχικὸν, καθόσον οἱ λεγόμενοι «ἑξακόσιοι», οἱ ἐξασκοῦντες τὰ δίκαια τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου, περιωρίζοντο ὑπὸ βουλῆς ἐννενήκοντα ἰσοβίων γερόντων, ὧν τὰς ἀποφάσεις ἐνήργουν οἱ «Δημιουργοί». — Ἡ Ἀρκαδία μόνη ὀχυρωμένη ὄπισθεν τῆς ὑψηλῆς ζώνης τῶν ὀρέων αὐτῆς ἔμενεν ἀτάραχος ἐπὶ τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν. Μετὰ τὴν λιθοβόλησιν τοῦ βασιλέως αὐτῆς Ἀριστοκράτους, τοῦ προδόντος τὸν ἥρωα τῶν Μεσσηνίων Ἀριστομένην, καταργηθείσης τῆς βασιλείας, ἡ Ἀρκαδία ἡνωμένη τὸ πρότερον παρουσιάζεται διῃρημένη εἰς πολλὰς μικρὰς πολιτείας, ὧν συγκεκριμένων ἐκ διαφόρων ὄθνων καὶ πολιτευομένων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον δημοκρατικῶς, προεῖχεν ἡ «Τέγεα», ἡ «Μαντίνεια» καὶ ὁ «Ὀρχομενός». Ἡ πρώτη συνωμολόγησεν, ὡς εἴδομεν, ἐν τοῖς προηγουμένοις ἔντιμον συμμαχίαν μετὰ τῆς κραταιᾶς Σπάρτης (465).— Ἡ Ἀργολὶς οὖσα ἡ κυριωτέρα ἑστία τῶν Πελοπιδῶν καὶ τῶν ὑποκειμένων αὐτοῖς Ἀχαιῶν καὶ περιέχουσα πολλὰς ὀχυρὰς πόλεις (τὸ Ἄργος, τὰς Μυκήνας, τὴν Τίρυνθα, κλπ.) παρίσχε πράγματα τοῖς περὶ τὸν Τήμενον Δωριεῦσιν. Ἀπὸ τοῦ Ἄργους προῆλθον δωρικαὶ πολιτεῖαι ἀποτελέσασαι ὀλιγοχρόνιον ἀμφικτυονίαν. Προϊσταντο δὲ τούτων Ἡρακλεῖδαι ὡς βασιλεῖς καὶ οἱ Δωριεῖς μόνοι ἀπελάμβανον ἐντελῶς δικαιώματα πολιτῶν. Οἱ περίοικοι ὠνομασθέντες ἀπὸ τῶν ἠττημένων Ὀρνεατῶν Ὀρνεᾶται ἀπετέλουν βεβαίως μέσην τινὰ τάξιν ἐν Ἄργει. Ἐν ταῖς παραδόσεσι ὑμνεῖται πολὺ ὁ βασιλεὺς Φείδων, (750 πρ. Χ.), ὃν ὁ Ἡρόδοτος, ὁ Παυσανίας καὶ ὁ Στράβων συγχέουσι μεθ' ὁμωνύμου νεωτέρου τυράννου, περὶ τὸ 600, ὃν καθῄρεσαν, κατὰ Στράβωνα, οἱ Σπαρτιᾶται· ἀλλὰ φαίνεται, ὅτι ἀντὶ νὰ καταργήσωσιν ἐντελῶς τὴν τυραννικὴν ἐξουσίαν περιώρισαν αὐτὴν, διότι μετ' αὐτὸν ἐτυράννησεν ὁ Λεωνίδας καὶ μόλις ὁ ἔκγονος αὐτοῦ Μέλτας ἐξεθρονίσθη ὑπὸ τῶν Ἀργείων μικρὸν πρὸ τοῦ 550 ἔτους, οἵτινες ἔλαβον, κατὰ Θουκυδίδην, (Ε', 47) αἱρετοὺς ἄρχοντας, τοὺς λεγομένους «Ἀρτύνας», τοὺς «Ὀγδοήκοντα» (πολιτας ἐκλήτους) καὶ «ἐκκλησίας τοῦ δήμου», ὧν οἱ μὲν Ἀρτῦναι ἐπέτυχον εἴπερ ἐκ παλαιοτέρων βασιλέων, τὰ δὲ δύο ἕτερα

στοιχεῖα παρίστανον τὴν ἀριστοκρατίαν καὶ τὴν δημοκρατίαν. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κυνουρίας διὰ τῆς μάχης τῶν ἑξακοσίων οἱ Σπαρτιᾶται ἐφώρμησαν ἐκ νέου ὑπὸ τὸν Κλεομένην κατὰ τῶν Ἀργείων, οἵτινες ἀπὸ τούτου (μετὰ τὸ 515) διέμενον ἐχθροὶ τῆς Σπάρτης ἀδιάλλακτοι.

Περὶ τῶν κυριωτέρων νήσων Κρήτης, Εὐβοίας, Αἰγίνης καὶ Κερκύρας.

Ἡ Κρήτη ᾠκίσθη κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους ὑπὸ Δωριέων μεταναστευσάντων ἐκ Θεσσαλίας καὶ ἀναμιχθέντων μετὰ πολλῶν ἄλλων αὐτόθι φύλων. Μέγισται καὶ ἐπιφανέσταται πολιτεῖαι αὐτῆς ἦσαν ἡ Κνωσσὸς, ἡ Γόρτυνα, ἡ Κυδωνία καὶ ἡ Λύκτος. Οἱ κατὰ τὴν προκειμένην περίοδον ἐκ Πελοποννήσου μεταναστεύσαντες ἑνωθέντες μετὰ τῶν πρώτων ἐπεκράτησαν τῆς νήσου καὶ μόνοι αὐτοὶ, κατὰ τὸ δωρικὸν σύστημα, ἐθεωροῦντο τέλειοι πολῖται, οἱ δὲ λοιποὶ διεστέλλοντο εἰς τάξεις. Ὁ δὲ ἰδιωτικὸς τῶν Δωριέων τῆς Κρήτης βίος ἦτο σύμφωνος πρὸς τὰ πατροπαράδοτα, εἰς ἃ ὁ σοφὸς Μίνως ἔδωκεν ἰσχὺν νόμων. Ἡ Εὔβοια ᾠκίσθη ὑπὸ Ἀβάντων, οἵτινες ἦσαν προωδευμένοι εἰς τὸν πολιτισμὸν, ἀλλὰ κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα τῆς προκειμένης περιόδου ὑπέκυψαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ ἀποτελέσματα τῆς τῶν ἐθνῶν μεταναστάσεως, καὶ τὸ ἰωνικὸν γένος ἐπεκράτησεν ἐν Εὐβοίᾳ ἱδρύσαν πολλὰς πόλεις, ἐν αἷς ἡ Χαλκὶς καὶ ἡ Ἐρέτρια ἐπεσκίασαν τῶν λοιπῶν τὰ ὀνόματα. Κατὰ τὸ τέλος τῆς περιόδου ταύτης ἡ Χαλκὶς προὐνάλισε τὸν ἴδιον αὐτῆς ὄλεθρον ἀναμιχθεῖσα εἰς τὰς μεταξὺ Βοιωτῶν καὶ Ἀθηναίων διαφοράς. — Ἡ Αἴγινα δεχθεῖσα τοὺς δωριεῖς κατοίκους αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἀπέναντι Ἐπιδαύρου ἀνεγνώριζε πολλοὺς αἰῶνας τὴν κυριαρχίαν αὐτῆς ὡς καὶ τὴν τοῦ Ἄργους ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Φείδωνος. Βραδύτερον δ' εὐανδρήσασα ἐγένετο αὐτόνομος καὶ διέπρεψε περὶ τὰ τέλη τῆς παρούσης περιόδου, κατὰ τὸ ἐμπόριον, τὴν βιομηχανίαν, τὰς πλαστικὰς τέχνας καὶ τὴν ναυτικὴν δύναμιν. — Ἡ Κέρκυρα, ὁ ἀξιολογώτερος τῶν ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν πλεόντων ἐμπορικὸς σταθμὸς, ἀπῳκίσθη ὑπὸ τῶν Ἐρετριέων· ὅτε δὲ ὁ Βακχιάδης Ἄρχίας ἡγούμενος μιγάδων μεταναστῶν, ἀπήρχετο τῷ 735 ἵνα κατοικίσῃ τὰς Συρακούσας, μέρος αὐτῶν ἔμεινεν ὑπὸ τὸν Βακχιάδην Χερσικράτην ἐν Κερκύρᾳ καὶ ἐκράτησεν αὐτῆς. Ἡ νῆσος ἐγένετο αὐτόνομος ὅτε κατελύθη καὶ ἡ ἐν Κορίνθῳ τυραννίς. Καίτοι ἀποικία τῆς Κορίνθου ἡ Κέρκυρα ἐμάνιως διεμάχετο πρὸς τὴν μητρόπολιν αὐτῆς. Ἐκ τοῦ σχεδιογραφήματος τούτου τῶν διαφόρων ἑλληνικῶν πολιτειῶν βλέπομεν ὅτι ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ δύναμις σχεδὸν ἐξ ἴσου διανεμηθέντα, ἐν πάσαις ταῖς χώραις τῆς Ἑλλάδος τοῦ Ὁμήρου συνεσωρεύθησαν καὶ συνεκεντρώθησαν κατὰ τὸ ἀνατολικὸν αὐτῆς μέρος. Οἱ βόρειοι καὶ οἱ δυτικοὶ λαοὶ παρακμάζουσι· καὶ τινες μάλιστα, ὅλως ἀφίστανται τοῦ κοινοῦ βίου. Ἐκτὸς δὲ τούτου παρατηροῦμεν ὅτι οὐδεμία ποτὲ χώρα ὑπέστη ἐσωτερικῶς τοσαύτας διαιρέσεις ὅσας ἡ Ἑλλάς. Ὁ δὲ ἑλληνικὸς λαὸς οὐ μόνον ἔζησεν ἐπὶ μακρὸν ἀλλ' εἶναι πάντοτε πλήρης ζωῆς. Ζητήσατε ἐν τῇ ἀληθεῖ Ἑλλάδι μίαν καὶ μόνην ἡσυχον, ἀπαθῆ καὶ ἐν τῇ λήθῃ κεκρυμμένην γωνίαν γῆς. Οὐδαμοῦ θὰ εὕρητε αὐτήν. Πανταχοῦ πάθη, φιλοδοξίαι, ἀγῶνες, ἐπαναστάσεις. Ὁ τοιοῦτος βίος μεγάλως ἐξήσκει τάς τε διανοίας καὶ τὰ σώματα. Ἐπέρχονται οἱ Πέρσαι, καὶ τὰ πανταχόθεν ἀναφυόμενα κραταιὰ αἰσθήματα τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἀμίλλης, τοῦ πρὸς τὴν δόξαν ἔρωτος, τὰ ὑγιᾆ καὶ ῥωμαλέα ταῦτα σώματα, ἅτινα ἠσκήθησαν διὰ τῶν μαχῶν καὶ τῆς γυμναστικῆς, ἐν βραχεῖ κατατροποῦσι τὰ στίφη ἐκεῖνα, τὰ ὀκνηρῶς σύροντα τὰς μακρὰς αὐτῶν ἐσθῆτας ὑπὸ τὴν μάστιγα τῶν δεσποτῶν.

Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι. Πλεῖστα αἴτια ὤθουν τοὺς Ἕλληνας εἰς μεταναστάσεις· ἡ θρησκεία, ὁ χαρακτὴρ, ἡ γεωγραφικὴ θέσις, ἐσωτερικαὶ ἐπαναστάσεις, πληθυσμοῦ περίσσεια, κτλ. Ὅθεν θέλομεν εὑρεῖ αὐτοὺς ἐπὶ πάντων τῶν αἰγιαλῶν καὶ τῶν νήσων, ἀπὸ τῶν ἡρακλείων στηλῶν μέχρι τῆς Μαιώτιδος λίμνης. Ἐν τοῖς περὶ ἑλληνικῶν ἀποικιῶν ἀφιστάμενοι τῶν μυθικῶν παραδόσεων εὑρίσκομεν πρώτην ἀποικίαν τὴν τῶν Αἰολέων, περὶ τὸ 1124, οἵτινες κατὰ μικρὸν διεσπάρησαν ἐφ' ὅλης τῆς Μυσίας, ἀπωθήσαντες πρὸς τὰ ὄρη τοὺς πρώτους τῆς Δαρδανίας κατοίκους· περαιωθέντες δ' εἰς Λέσβον κατέλαβον τὴν Τένεδον καὶ τὴν Ἑκατόννησον, καὶ ἐπὶ τῆς στερεᾶς, ἡ ἀπὸ τοῦ Ἑλλησπόντου μέχρι τοῦ Ἅλιμου χώρα ἐκλήθη Αἰολὶς, κυριωτέραν πόλιν ἔχουσα τὴν Κύμην. Ἐπὶ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου, οἱ ἄποικοι οὗτοι ἐθεώρουν εἰσέτι τὰς Θήβας ὡς μητρόπολιν αὐτῶν. Ἡ δὲ σημαντικωτάτη μετανάστασις τῶν Ἰώνων ἐγένετο περὶ τὸ 1040 καὶ ἐξῆς, συνέκειτο δὲ οὐ μόνον ἐξ Ἰώνων ἀλλὰ καὶ Ἀβάντων ἐξ Εὐβοίας, Μινυῶν ἐξ Ὀρχομενοῦ, Θηβαίων, Φωκιδέων, Δρυόπων, Μολοσσῶν, Ἐπιδαυρίων καὶ Πελασγῶν ἔτι τῆς Ἀρκαδίας. Ὅθεν ὁ Ἡρόδοτος ἀνεύρισκε παρ' αὐτοῖς ἴσως τέσσαρας διαλέκτους. Ἑνωθέντες δ' οἱ ἄποικοι ἐπὶ τῇ προστασίᾳ τῆς Ἀρτέμιδος ὡρμήθη-

Δημοσιεύσεις Αθηνών
Πανεπιστήμιο Αθηνών (Π.Τ.Δ.)

σαν ἐκ τοῦ Πρυτανείου τῶν Ἀθηνῶν ἃς ἐθεώρουν ὡς μητρόπολιν αὐτῶν καὶ διὰ τῶν Κυκλάδων ἀφίκοντο εἰς τὴν Ἐλάσσονα Ἀσίαν, ἔνθα κατέλαβον πρὸς νότον τῶν αἰολικῶν ἀποικιῶν πᾶσαν τὴν ἀπὸ τοῦ Ἕρμου μέχρις ἐκεῖθεν τοῦ Μαιάνδρου παραλίαν. Ἴδ. ΙΩΝΙΑ ἡ ΙΩΝΕΣ.

Ἡ δωρικὴ μετανάστασις ἤρξατο περὶ τὸ 1049, καὶ συνέκειτο κυρίως ἐκ Μινυῶν διωχθέντων ἐκ τῆς Λακωνίας ὑπὸ τῶν Δωριέων, οἵτινες ἔδωκαν αὐτοῖς δύο ἀρχηγοὺς τὸν Πόλιν καὶ τὸν Δελφὸν καὶ ὑπεσχέθησαν νὰ θεωρῶσιν αὐτοὺς ὡς ἀποικίαν των. Κατ' ἄλλας δ' ἐποχὰς, οἱ Δωριεῖς τοῦ Ἄργους, τῆς Τροιζῆνος, τῆς Ἐπιδαύρου ἠκολούθησαν τὰ ἴχνη αὐτῶν· αἱ δὲ νῆσοι τῶν Κυθήρων, τῆς Κρήτης, τῆς Κῶ, τῆς Ῥόδου, καὶ πᾶσα ἡ νοτιοδυτικὴ παραλία τῆς Ἐλάσσονος Ἀσίας κατελήφθησαν ὑπ' αὐτῶν, καὶ Δωρὶς ὠνομάσθη τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἀσιατικῆς ἠπείρου. Ἡ Λυκία ἀγνοεῖται πότε ἀπῳκίσθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Ἐπίσης δὲ ὀλίγα μόνον γινώσκομεν περὶ δύο πόλεων τῆς Πισιδίας, τῆς Σέλγης καὶ τῆς Σαγαλασσοῦ, περὶ τῆς Ἀσπένδου καὶ τῆς Σίδης ἐν Παμφυλίᾳ, τῆς ἐν Κιλικίᾳ Ταρσοῦ, τῆς Πάφου, τῆς Σαλαμῖνος καὶ τοῦ Κιτίου ἐν Κύπρῳ. Αἱ ἑλληνικαὶ πόλεις τῆς Κύπρου ἐσεμνύνοντο ἐπὶ καταγωγῇ ἀνερχομένῃ τοὐλάχιστον μέχρι τῶν τρωϊκῶν. Ἡ πλουσία χερσόνησος, ἥτις ἐκτείνεται μεταξὺ τοῦ Θερμαϊκοῦ καὶ τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου, ἀπῳκίσθη ὑπὸ πολυαρίθμων Χαλκιδέων ἀφ' ὧν καὶ ὠνομάσθη Χαλκιδική· ἀλλ' αἱ τῆς χώρας ταύτης δύο περιφημόταται πόλεις, ἡ Ποτίδαια καὶ ἡ Ὄλυνθος, ἦσαν ἡ μὲν κτίσμα Κορινθίων ἡ δὲ τῶν Βοττέων φυλῆς θρᾳκικῆς, ἧς ὑπερίσχυσαν ὕστερον τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον. Πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Νέστου ἦρχοντο αἱ ἀποικίαι τῶν ἐν Ἀσίᾳ Ἑλλήνων, οἵτινες ἐκάλυψαν διὰ καθιδρυμάτων πάντα τὰ μέχρι τοῦ Βοσπόρου, καὶ ἀπὸ τούτου μέχρι τοῦ Ἴστρου παράλια. Διὰ μέσου τῶν ἀποικιῶν τῶν ἐν Ἀσίᾳ Ἑλλήνων διελάσαντες οἱ Μεγαρεῖς ἐν μέσῳ τοῦ ἑβδόμου αἰῶνος ἐθεμελίωσαν τὸ Βυζάντιον, ἐν ᾗ θέσει ἔμελλε νὰ ἱδρυθῇ μία τῶν πόλεων ἐκείνων ἃς ἡ θέσις αὐτῶν καθίστησι βασιλίδας, ἡ Κωνσταντινούπολις. Ἐπίσης δὲ Μεγαρέων ἀποικίαι ἐγένοντο ἡ ἐπὶ τῆς Προποντίδος Σηλυμβρία, Χαλκηδὼν «ἡ τυφλῶν πόλις», κατέναντι τοῦ Βυζαντίου καὶ Ἡράκλεια ἡ Ποντικὴ, ἧς οἱ κάτοικοι μετεπέμψαντο εἰς Ἕλωτας τοὺς ἐν τοῖς πρὸς Μαριανδυνούς. Αἱ δὲ νῆσοι τῶν θρᾳκικῶν αἰγιαλῶν, Σαμοθρᾴκη καὶ Θάσος, ἀφειδήσαν ἡ μὲν πρώτη τῶν Πελασγῶν, ἀπὸ τῶν Ἰώνων, ἡ δὲ δευτέρα τῶν Φοινίκων ὑπὸ παρίων ἀποίκων. Ὁ Ἀρχίλοχος ἐκάλει τὴν Θάσον ῥάχιν ὄνου ὑπ' ἀγρίων δασῶν καλυπτομένην, ἀλλ' ὑπὸ τὰ ἄγρια ταῦτα δάση ὑπῆρχον πλούσια μεταλλεῖα χρυσοῦ· ἔτι δὲ πλουσιώτερα ὑπῆρχον ἐπὶ τῆς πλησίον παραλίας καὶ μάλιστα ἐν τῇ «Σκαπτῇ ὕλῃ». Ἡ Κόρινθος προληφθεῖσα ὑπὸ τῆς Χαλκίδος καὶ τῆς Ἐρετρίας εἶχε πρὸς τὸ μέρος τοῦτο δύο μόνας πόλεις τὴν Ποτίδαιαν καὶ τὴν Αἴνιαν, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἱδρύσατο ἐν τῷ Ἰονίῳ καὶ τῷ Ἀδριατικῷ πελάγει σωρείας ἀποκλειστικῶς ἰωνικῶν ἀποικιῶν, τὴν Κέρκυραν, τὴν Λευκάδα, τὸ Ἀνακτόριον καὶ τὴν Ἀμβρακίαν· τὴν Ἀπολλωνίαν κατὰ τὸ στόμα τοῦ Ἀώου καὶ τὴν Ἐπίδαμνον (Δυρράχιον) ἐπὶ τῆς γῆς τῶν Ταυλαντίων. Ὁ φόβος τῶν τυρρηνῶν πειρατῶν καὶ αἱ τρομακτικαὶ παραδόσεις, αἵτινες κατέστησαν δημώδεις διὰ τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν ἐκώλυον ἐπὶ πολὺ τοὺς Ἕλληνας τοῦ νὰ προσεγγίσωσιν εἰς Σικελίαν, μέχρις οὗ ὁ ἀθηναῖος Θεοκλῆς ὑπὸ τρικυμίας ἐξοκείλας εἰς τὴν νῆσον διέψευσε τὰ διαθρυλλούμενα καὶ ἤγαγεν ἀποικίαν Χαλκιδέων καὶ Ναξίων εἰς Σικελίαν· οἱ δὲ Σικελοὶ ἀπεχώρησαν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς νήσου. Οἱ δὲ Χαλκιδεῖς τῆς ἐν Σικελίᾳ κτισθείσης Νάξου ἵδρυσαν τὸ Λεόντιον καὶ τὴν Κατάνην. Ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ Θεοκλέους ἐβάδισαν μετ' οὐ πολὺ οἱ Δωριεῖς, ὅτε τῷ 734 λοιμὸς ἐμάστιζε τὴν Κόρινθον, καὶ ἡ Πυθία ἔχρησεν ὅτι εἷς τῶν ἀπογόνων τοῦ Τημένου, ὀνόματι Ἀρχίας, ἔπρεπε νὰ ἐκπατρισθῇ, διότι ἐφόνευσε τὸν νέον καὶ καλὸν Ἀκταίωνα. Ὁ Ἀρχίας ἄγων ἀποίκους Κορινθίους, ὧν μέρος κατέλιπεν ἐν Κερκύρᾳ, καὶ ἀφικόμενος εἰς Σικελίαν ἐθεμελίωσε τὰς Συρακούσας, ἀφ' ὧν μετὰ δύο μόλις ἑκατονταετηρίδας ἐθεμελιώθησαν νέαι πόλεις κατὰ τὸ νότιον τῆς νήσου πρὸς ἀπέλασιν τῶν Φοινίκων. Πρὸς τὸν νέον τοῦτον κόσμον ἔδραμον πανταχόθεν ἄποικοι. Μεγαρεῖς ἐθεμελίωσαν τὰ «Μέγαρα Ὑβλαῖα», ἀφ' ὧν ἐγεννήθη, τῷ 628 ἡ «Σελινοῦς». Ῥόδιοι καὶ Κρῆτες ἔκτισαν τὴν Γέλαν, ἥτις τῷ 582 ἐθεμελίωσε τὸν Ἀκράγαντα, καὶ οὗτος ἀπὸ τοῦ Παχύνου ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ Λιλυβαίου ἐξετάθη σειρὰ ἑλληνικῶν πόλεων. Πρὸς τὰ βόρεια τῆς νήσου ἦσαν μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Θουκυδίδου δύο μόναι ἑλληνικαὶ ἀποικίαι· ἡ «Ζάγκλη» ἡ Μεσσήνη, θεμελιωθεῖσα ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς Κύμης καὶ τῆς Χαλκίδος, καὶ ἡ Ἱμέρα, ἣν Συρακούσιοι ἠνωμένοι μετ' ἀποίκων ἐκ τῆς Ζάγκλης τολμηρῶς ἱδρύσαντο παρὰ τὰ φοινικικὰ κτίσματα Σόλους καὶ Πάνορμον. Πεντήκοντα δὲ περίπου ἔτη μετὰ

τὴν εἰς Σικελίαν διαπεραίωσιν αὐτῶν οἱ Ἕλληνες ἐγκατέστησαν ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ἰταλίᾳ, καὶ τοσοῦτον αὐτόθι ἐπεκράτησαν ὥστε ἡ χώρα ὠνομάσθη «Μεγάλη Ἑλλάς». Οἱ Ἀχαιοὶ ἐθεμελίωσαν τὴν Σύβαριν, τὴν Καυλωνίαν, τὴν Κρότωνα, ἥτις εἰσέτι ζῇ, καὶ τὸ Μεταπόντιον, ἔνθα κατὰ τὴν παράδοσιν ἦλθον μετὰ τὰ τρωϊκὰ οἱ περὶ τὸν Νέστορα· οἱ Λοκροὶ τοὺς «Ἐπιζεφυρίους Λοκροὺς», οἱ Δωριεῖς τὸν «Τάραντα», κτλ. Τὰ δ' ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ κτίσματα ἀνέῳξαν τοῖς Ἕλλησι τὰ δυτικὰ τῆς Μεσογείου, καὶ περὶ τὸ 629 σαμία ναῦς ὑπὸ τῆς τρικυμίας ἐξοκείλασα πέραν τῶν ἡρακλείων στηλῶν προσωρμίσθη εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Βαϊτιδος, ἐν Ταρτησσῷ, χώρᾳ πλουτούσῃ ἀργύρου καὶ μιᾷ τῶν μεγάλων ἀγορῶν τῶν Φοινίκων, ἀλλ' οἱ Σάμιοι δὲν ἐπωφελήθησαν τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην καὶ οἱ τολμηρότεροι τούτων, θεμελιωταὶ τῆς Μασσαλίας (περὶ τὸ 600), Φωκαεῖς, τυχόντες εὐμενοῦς ὑποδοχῆς παρὰ τῷ βασιλεῖ Ἀργανθωνίῳ ἔλαβον παρ' αὐτοῦ χρήματα ὅπως τειχίσωσι τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ ἀπέβλεψαν τὰς προτάσεις αὐτοῦ προσφέροντος αὐτοῖς πρὸς οἰκισμὸν οἱονδήποτε μέρος ἤθελον. Ἀπὸ τῆς Μασσαλίας διεχύθησαν ἀποικίαι ἐπὶ τῶν αἰγιαλῶν τῆς Γαλατίας καὶ τῆς Ἱσπανίας, ἔνθα ἱδρύθη ὑπὸ Ζακυνθίων τὸ Σάγουντον κατ' ἐποχὴν ἄγνωστον. Ἡ Ῥόδος ἔπεμψεν ἀποίκους εἰς «Ῥόδον» (Rosas ἐν Καταλωνίᾳ), ἴσως δὲ καὶ εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ῥοδανοῦ, ὅστις ἀπ' αὐτῶν ὠνομάσθη. Ἡ δὲ Παρθενόπη (Νεάπολις) ἀποικία τῆς Κύμης ἠρίθμει ἐν τοῖς ἱδρυταῖς αὐτῆς καὶ τοὺς Ῥοδίους. Ἀλλ' οὐδὲ ἡ Ἀρρικὴ διέφυγε τὸ εὐρὺ δίκτυον τῶν ἑλληνικῶν ἀποικιῶν. Οἱ Θηραῖοι ἀγόμενοι ὑπὸ τοῦ Βάττου κτίζουσι τὴν Κυρήνην (632), καὶ μετ' οὐ πολὺ τέσσαρες ἐγείρονται πόλεις ἡ Ἀπολλωνία, ἐπίνειον τῆς Κυρήνης, ἡ Βάρκη, ἡ Ταύχειρα καὶ ἡ Ἑσπερίς, αἵτινες ἐξήσκουν τὴν ἐπιρροὴν αὐτῶν ἐπὶ τῶν περικυκλούντων αὐτὰς νομάδων ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς Αἰγύπτου μέχρι τῆς μεγάλης Σύρτεως (ἥτοι ἐπὶ ἐκτάσεως τριῶν μοιρῶν γεωγραφικοῦ μήκους). Περὶ τὸ 650 τυχοδιῶκται ἐκ τῆς Καρίας καὶ τῆς Ἰωνίας ὑπηρετοῦντες παρὰ τῷ Ψαμμητίχῳ ἔτυχον τῆς εὐνοίας αὐτοῦ καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ μεταξάντι ἐξ Αἰγύπτου, ἀναγινώσκεται δὲ ἔτι καὶ σήμερον ἐν Ἀβοῦ Σιμβὶλ τῆς Νουβίας ἐπιγραφὴ ἣν ἐχάραξαν ἐπὶ τοῦ μηροῦ τοῦ κολοσσοῦ τοῦ Ῥαμσῆ εἰς ἀνάμνησιν τοῦδε τῆς ἐκστρατείας. Ἔλαβον δὲ παρ' αὐτοῦ γαῖας ἐν τῷ Δέλτᾳ πρὸς τὰ δυτικά, ἐπὶ τοῦ καλουμένου στόματος, ἔνθα ἱδρυσαν πόλιν, ἣν ὠνόμασαν Ναύκρατιν εἰς ἀνάμνησιν τῆς πρώτης ἐπὶ τοῦ Νείλου νίκης αὐτῶν· ἦτο δὲ ἡ Ναύκρατις διὰ τοὺς Ἕλληνας ἀκριβῶς, ὅ,τι σήμερον εἶναι διὰ τὸ εὐρωπαϊκὸν ἐμπόριον ἡ Καντὼν τῆς Κίνας. Οὕτως ἅπαν τὸ τῆς Αἰγύπτου ἐμπόριον καὶ μετ' αὐτοῦ τὸ τῆς Ἀραβίας καὶ τῆς Ἰνδικῆς περιῆλθεν εἰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων, πρὸς δὲ μείζονα αὐτοῦ αὔξησιν ὁ Νεκὼς ὤρυσσε τὴν διώρυγα, δι' ἧς μετὰ πέντε καὶ εἴκοσιν αἰῶνας ὁ γαλάτης Λεσσὲψ ἤνωσε τὴν Ἐρυθρὰν μετὰ τῆς Μεσογείου ταμὼν τὸν ἰσθμὸν τοῦ Σουὲζ, ἀλλ' ἐπεράτου αὐτὴν εἰς τὸν Νεῖλον ἐν μέσῳ τῶν ἑλληνικῶν καθιδρυμάτων. Οἱ ἐν Ναυκράτει Ἕλληνες κατῆρτισαν κοινότητα ἣν ἀπεκάλεσαν «Ἑλλήνιον» καὶ τρεῖς ἰωνικαὶ πόλεις (Χίος, Τέως, Φώκαια, Κλαζομεναί) τέσσαρες δωρικαὶ (Ῥόδος, Κνίδος, Ἁλικαρνασσὸς, Φάσηλις) μία αἰολικὴ (ἡ Μιτυλήνη) ἔκτισαν κοινῇ δαπάνῃ ναὸν μετὰ ἱεροῦ ἄλσους. Τοιαῦτα δὲ πλεονεκτήματα καὶ κέρδη εἶχον πάντα τὰ μέλη τῆς κοινότητος ταύτης, ὥστε πολλαὶ πόλεις ὅπως ἔχωσι τὸ δικαίωμα τοῦ μετέχειν αὐτῶν ἐκαυχῶντο ὅτι συνέδραμον εἰς ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἑλληνίου. Ἡ δὲ Σάμος, ἡ Αἴγινα καὶ ἡ Μίλητος ἰσχυραὶ καὶ πλούσιαι οὖσαι ἀπετέλεσαν ἑκάστη ἴδιον πρακτορεῖον ἔχον τὸν ναὸν καὶ τοὺς κριτὰς αὐτοῦ. Αἱ δὲ Ἀθῆναι οὐδαμῶς μετέσχον τοῦ πρώτου τούτου τῶν Ἑλλήνων καθιδρύματος ἐν Αἰγύπτῳ, ἀλλ' ὅτε ἀπέστειλαν τοὺς στόλους καὶ τοὺς στρατοὺς αὐτῶν εἰς τὰ στόματα τοῦ Νείλου ἔπραξαν τοῦτο οὐ μόνον πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀποστασίας τῶν σατραπῶν ἢ τῶν ἰθαγενῶν ἀπὸ τοῦ μεγάλου βασιλέως, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ἐξασφαλίσωσιν ἑαυταῖς τὸ πρὸς τὰ νότια καὶ τὴν Ἰνδικὴν ἐμπόριον, ὡς ἐν Ἑλληνοπόντῳ ἐκράτουν τοῦ βορείου καὶ σκυθικοῦ ἐμπορίου. Φαντασθήτω τώρα ἕκαστος τὰς πόλεις ταύτας, τοὺς ἐπὶ πάντων τῶν ἀκρωτηρίων ναούς, τὰς τοσαύτας ἐκχερσωθείσας καὶ καλλιεργημένας γαίας, τὰ ἐξημερωθέντα ἤθη, τοὺς εἰς τὸν πολιτισμὸν ἀχθέντας βαρβάρους λαούς, καὶ θέλει ἐννοήσει, οἷοι ἀγῶνες κατεβλήθησαν, οἷα ἐμπειρία ἀπητεῖτο διὰ τὰς τολμηρὰς ταύτας θεμελιώσεις, καὶ ὁπόσην εὐγνωμοσύνην ὀφείλει ἡ ἀνθρωπότης τῇ ἐπιχειρηματικῇ φυλῇ, ἥτις τοσαύτας διηυλάκισε θαλάσσας διὰ τῆς πρώρας τῶν νηῶν αὐτῆς, ἥτις ὄντως κατήρξατο τῆς ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου κατακτήσεως τῆς γῆς διὰ τῆς εὐφυΐας καὶ τῆς ἐλευθερίας· ἥτις, τέλος, ἤνοιξε τοσούτους φάρους κατὰ τὴν περιφέρειαν τῆς Μεσογείου, ὥστε ἀνθόρεν ἀπ' αὐτῶν φῶς ὃ ἡ λάμψις τὰ πυκνότατα διεπέρασε σκότη.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Μέσα συνδέσμου τῶν ἁπάντων τοῦ Ἑλληνων ἦσαν τὰ μαντεῖα, τὸ Ἀμφικτιονικὸν συνέδριον καὶ αἱ ἱεραὶ πανηγύρεις ἢ περιοδικοὶ δημόσιοι ἀγῶνες. Καὶ περὶ μὲν τοῦ Ἀμφικτιονικοῦ συνεδρίου γίνεται λόγος ἐν τῇ λέξει ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΕΣ, τὰ δὲ μαντεῖα ἦσαν τὸ Δωδωναῖον, τὸ τῶν Δελφῶν ἢ τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος, τὰ ἐν Δήλῳ, Πατάροις τῆς Λυκίας, Διδύμῃ (τῶν Βραγχιδῶν) παρὰ τὴν Μίλητον, ἐν Κλάρῳ, παρὰ τὸν Κολοφῶνα, κτλ., ἐπίσης τοῦ Ἀπόλλωνος. Παρόμοια δ' εἶχον ὁ Ἑρμῆς ἐν Φαραῖς τῆς Ἀχαΐας, ὁ Ἀσκληπιὸς ἐν Ἐπιδαύρῳ, ὁ Τροφώνιος ἐν ὑπογείῳ ἄντρῳ παρὰ τὴν Λιβαδείαν καὶ ὁ Ἀμφιάραος ἐν Ὠρωπῷ. Περιοδικοὶ δὲ δημόσιοι ἀγῶνες ἦσαν τὰ Ὀλύμπια, τὰ Πύθια, τὰ Νέμεα, τὰ Ἴσθμια, περὶ ὧν ὧδε ἐν τοῖς οἰκείοις ἄρθροις.

Πάντα ὅμως τὰ μέσα ταῦτα τοῦ συνδέσμου τῶν Ἑλλήνων μεγάλην μὲν ἐξήσκησαν ἐπὶ τῶν διανοιῶν ἐπιρροὴν, οὐδεμίαν δ' ἐπὶ τῶν συμφερόντων, καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ ἑλληνικῷ κόσμῳ ὑπῆρχε μὲν ἠθικὴ ἑνότης ἀλλ' οὐδέποτε ὑπῆρξε καὶ πολιτικὴ ἑνότης. Ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἐν Δελφοῖς ἦσαν ἀδελφοί, ἦσαν Ἕλληνες, ἐτίμων τοὺς αὐτοὺς θεοὺς, ἠγάπων τὰς αὐτὰς τέχνας, ἐπεκρότουν εἰς τὰ αὐτὰ ἄσματα· ἀλλ' ἔξω τοῦ ἱεροῦ ἑδάφους ἐγίνοντο αὖθις ἐχθροὶ, Σπαρτιᾶται καὶ Ἀθηναῖοι, Βοιωτοὶ καὶ Φωκεῖς. Ὀλίγα βήματα πόρρω τῆς γενεθλίου πόλεως ὁ πολίτης εὕρισκε τὴν ξένην γῆν, ἔνθα δὲν ἠδύνατο ν' ἀποκτήσῃ ἀκίνητον περιουσίαν, οὔτε νὰ συνάψῃ γάμον, οὔτε νὰ καταδιώξῃ τινὰ δικαστικῶς ἀπ' εὐθείας· πολλάκις δ' εὕρισκε τὸν πόλεμον καὶ τὴν δουλείαν. Ἐκ τούτων προέκυψεν ἡ ἀπαράμιλλος λάμψις ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς διανοίας, τοῦ ἑλληνικοῦ τούτου κόσμου, τοῦ τοσοῦτον ἡνωμένου καὶ διηρημένου ἐναὐτίᾳ, ἀλλὰ συνάμα καὶ ἡ πολιτικὴ αὐτοῦ ἀδυναμία. Ἀπέναντι τῆς φοβερᾶς τοῦ Ξέρξου στρατιᾶς, οἱ Ἕλληνες συνησπίσθησαν καὶ ἐνίκησαν· ἀπέναντι τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Ῥώμης διῃρέθησαν καὶ ἡττήθησαν.

Περίοδος τρίτη. Ἀπὸ τῶν μηδικῶν μέχρι τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου. Ἕνωσις καὶ νίκαι. 490—430 πρ. Χ. — Παραλείποντες τὰ τῶν μηδικῶν πολέμων, ὡς ἐκτεθέντα ἐν τῷ περὶ «Ἀθηνῶν» ἄρθρῳ, ἐπιφέρομεν ὀλίγας τινὰς παρατηρήσεις περὶ αἰτιῶν. Ἡ πρώτη εἰσβολὴ τοῦ περσικοῦ χειμάρρου ἀναγαιτίσθη ὑπὸ τῆς περὶ τὸ ὄρος τοῦ Ἄθωνος τριακοντορίας καθ' ἣν τριακόσια μὲν πλοῖα συνεπλήσθησαν, εἴκοσι δὲ χιλιάδες ἀνδρῶν ἀπωλέσθησαν, καὶ τοῦ Μαρδονίου ἡ δύναμις κατεκερματίσθη νύκτωρ ὑπὸ τῶν Βρύγων Θρᾳκῶν (492), ἡ δὲ δευτέρα καὶ φοβερωτέρα αὐτοῦ ὁρμὴ ἐμηδενίσθη ἐν Μαραθῶνι διὰ τῆς ἀνδρείας δεκακισχιλίων μόνον Ἀθηναίων καὶ χιλίων Πλαταιέων. Τὴν ἐν Μαραθῶνι συμφορὰν μαθὼν ὁ Δαρεῖος ἔτι μᾶλλον ὠργίσθη κατὰ τοῦ μικροῦ καὶ ἀφανοῦς ἔθνους ὅπερ ἐνίκησεν αὐτὸν, τὸν μέγαν βασιλέα, τὸν μονάρχην ἀπεράντου μοναρχίας. Τοιαύτη κηλὶς ἐν τῇ δόξῃ τῆς κραταιᾶς Περσίας, εἰ μὴ ἐξεπλύνετο, ἤθελε βεβαίως γεννήσει κινδυνώδη ἀποστασίαν τῶν τοσούτων ὑπὸ τὸ σκῆπτρον αὐτῆς λαῶν. Οἱ Σκῦθαι τοὐλάχιστον ἠδυνήθησαν νὰ διαφύγωσι τὰ ὅπλα καὶ τὴν καταδίωξιν αὐτοῦ οὐχὶ τόσῳ διὰ τῆς ἀνδρείας ὅσῳ ἕνεκα τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους αὐτῶν· ἄλλως δὲ διὰ τῆς κατακτήσεως τῆς Θρᾴκης ἐπελάθετο τῆς κατὰ τῶν Σκυθῶν ἀνωφελοῦς ἐκστρατείας ὁ Δαρεῖος, καὶ ἐκτὸς τούτου, οἱ πέραν τοῦ Ἴστρου νομαδικοὶ λαοὶ δὲν εἶχον ἑδραίαν διαμονὴν, οὔτε ἔρεισμα ἐφ' οὗ νὰ ἐγείρωσί ποτε ἀντίζηλον καὶ στερεὰν δύναμιν· ἐνῷ οἱ Ἕλληνες ἀπ' ἐναντίας εἶχον γῆν περικεκλεισμένην ἐντὸς ὡρισμένων ὁρίων, Πολιτείας τακτικῶς καὶ σοφῶς συγκεκροτημένας, πόλεις πλουσίας καὶ βριθούσας πολιτῶν. Τέλος δὲ τὸ θράσος τοῦ λαοῦ τούτου, ὅστις ἐτόλμησέ ποτε νὰ ὁδρίσῃ μέχρι τῶν Σάρδεων τὸν μέγαν βασιλέα, καὶ ὕστερον ἐματαίωσε τοὺς ἀγῶνας αὐτοῦ, ἐξήγειρε τὰς ἀναμνήσεις τοῦ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀσίας μὴ σβεσθέντος μίσους, ὅπερ ἔψαλεν ὁ Ὅμηρος. Διὰ τῶν ἀθανάτων αὐτοῦ ἐπῶν ἐτηρεῖτο ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἐπὶ τῶν τρωϊκῶν πεδίων πανδήμου ἀγῶνος. Μετὰ μακρὸν διάλειμμα ἀνεπετάννυτο ἡ αὐλαία τῆς δευτέρας πράξεως τοῦ μεγάλου ἐκείνου δράματος. Ὅτε ὁ Ξέρξης ἡτοιμάζετο νὰ διαβῇ τὸν Ἑλλήσποντον, ἔστη ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Σκαμάνδρου, ἐπεσκέψατο τὰ κατεσφαμμένα ἀνάκτορα τοῦ Πριάμου καὶ ἔθυσε τῇ Ἰλιάδι Ἀθηνᾷ καὶ τοῖς ἥρωσιν. Ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ὁ στρατιώτης τῆς Δύσεως αὐτὰ ταῦτα ἔπραξεν ἐν τοῖς αὐτοῖς τόποις· ὥστε οἱ δύο πόλεμοι ἦσαν δύο πράξεις τοῦ αὐτοῦ δράματος, τοῦ ἀγῶνος τοῦ ἑνὸς κατὰ τοῦ ἄλλου κόσμου, οὗ ἡ τρίτη πρᾶξις ἐγένετο μετατεθείσης τῆς σκηνῆς ἀπὸ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Ἐπὶ τοῦ Ξέρξου ὁ ἑλληνικὸς κόσμος ἐσῴζετο τὴν παραχὴν ἣν αἰσθάνεται ὁ ὀρνὶς ἀκούων κρημνιζομένην ἄνωθεν τῆς κατοικίας αὐτοῦ τὴν χιονοστιβάδα. Οἱ Ἕλληνες ἐφοβοῦντο πρὸ παντὸς ἄλλου τὴν προδοσίαν· καὶ εἶχον

δίκαιον, διότι εἰ μὴ ὑπῆρχεν Ἐφιάλτης ἴσως θὰ ἐξεκατίζετο βαθμηδὸν καὶ θὰ κατεστρέφετο ἡ δύναμις τοῦ Ξέρξου πρὸ τῶν Θερμοπυλῶν.

Περὶ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου, τοῦ αἰῶνος τοῦ Περικλέους ἐν Ἀθήναις, τῆς ἐπὶ Σικελίαν στρατείας, καὶ λοιπῶν γεγονότων τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας συσχετιζομένων μετὰ τῶν Ἀθηνῶν ἴδε τὸ ἄρθρον **ΑΘΗΝΑΙ**. Ἐνταῦθα δὲ σημειοῦμεν τὰ ἐπὶ τῆς ὅλης Ἑλλάδος ἀποτελέσματα αὐτῶν. Μετὰ τῆς μεταξὺ Σπάρτης καὶ Ἀθηνῶν πάλης (431 — 404), ἡ βασιλεία καταργηθεῖσα ἐν πάσαις ταῖς Πολιτείαις τῆς Ἑλλάδος, ἐκτὸς τῆς Λακεδαίμονος, εἶχεν ἀντικαταστῆ διὰ τῆς ὀλιγαρχίας ἥτις ὀσημέραι ὑπεχώρει εἰς τὸ δημοκρατικὸν φρόνημα· ἀλλ' ἡ ροπὴ αὕτη δὲν ἦτον ἴση πανταχοῦ· διότι ἀλλαχοῦ μὲν ἡ μεταβολὴ ἐγίνετο ταχύτερον ἀλλαχοῦ δὲ βραδύτερον. Τὰ δὲ δύο ἄκρα τοῦ ἄξονος περὶ ὃν ἐγίνετο ἡ κίνησις αὕτη ἦσαν αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Σπάρτη, οἱ δύο ἀντιπρόσωποι τοῦ πολυμόρφου τῶν Ἑλλήνων κόσμου· ἡ μὲν ἐντελῶς δημοκρατουμένη ἡ δὲ ἀκαταγωνίστως ὑπὸ τῆς ἀριστοκρατίας συνεχομένη. Ἐν μέσῳ τῶν δύο τούτων ἀντιθέτων πόλων ὑπῆρχε θέσις διὰ πολλὰς βαθμίδας· ἀλλ' ὅσῳ πλέον προσήγγιζον αἱ πόλεις ταύτῃ ἢ ἐκείνῃ τοσούτῳ μᾶλλον ἔτεινον εἰς τὸ νὰ ἑνωθῶσι μετὰ τῆς συμφωνοτέρας πρὸς τὸ πολίτευμα αὐτῶν. Ἐκ δὲ τούτου ἐγεννήθη μεταξὺ τῶν δύο ἀντιπάλων ἅμιλλα περὶ τοῦ τίς τῶν δύο νὰ ἐξασκήσῃ μείζονα ἐπιρροήν, ἡ δὲ ἅμιλλα αὕτη ὤπλισε τέλος τὸ ἥμισυ τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου κατὰ τοῦ ἑτέρου ἡμίσεως. Ἠττηθέντες οἱ Πέρσαι κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, ἀπειλούμενοι καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς παραθαλασσίαις αὐτῶν χώραις, κατέλιπον τὸν ζῆλον κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἀγῶνα· ἀλλ' ἐκ τῆς προδοσίας τοῦ Παυσανίου ἐνόησαν, ὅτι τὰ μὴ κατορθωτὰ διὰ τοῦ σιδήρου ἦσαν εὐκατόρθωτα διὰ τοῦ χρυσοῦ, καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ὑπῆρχεν ἀείποτε περσικὸς χρυσὸς ἐν Ἑλλάδι. Ἀλλὰ καὶ ἄλλου εἴδους πράκτορας μετεχειρίσθη ὁ Ἀρταξέρξης ὅπως δελεάσῃ τοὺς Ἕλληνας. Ὁ Πλούταρχος ποιεῖται λόγον περὶ ὠλίας τινὸς Ἰωνίδος, ὀνόματι Θαργηλίας, ἥτις συνίδε σχέσεις μετὰ τῶν προκρίτων ἑκάστης ἑλληνικῆς Πολιτείας, καὶ διὰ τοῦ γοητευτικοῦ κάλλους αὐτῆς, διὰ τῆς ἀγχινοίας ἐσαγήνευε πάντας τοὺς ἀναστρεφομένους μετ' αὐτῆς καὶ ἅμα ἐδίσμευεν αὐτοὺς διὰ τοῦ ἔρωτος παρεδίδου αὐτοὺς τῷ μεγάλῳ βασιλεῖ. Οὕτω ἐξ, προστιθησιν ὁ Χαιρωνεύς, διεδόθησαν ἐν ταῖς πόλεσι τὰ σπέρματα τῆς μηδικῆς μερίδος· καὶ δύναταί τις εἰπεῖν ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη ἦτο τὸ ἀντίρροπον τῆς ἐν Ἀθήναις βασιλείας τῆς Ἀσπασίας καὶ τῆς φιλοπάτριδος αὐτῆς ἐπιρροῆς. Ἡ ἐμπορικὴ ἀντιζηλία τῶν Μεγάρων, τῆς Αἰγίνης καὶ τῆς Κορίνθου, καὶ τὸ προαιώνιον κατὰ τῆς Σπάρτης μῖσος, ὅπερ ἐξήφθη διὰ τῶν ῥαδιουργιῶν τῆς Περσίας εἶναι τὰ ἀληθῆ αἴτια τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου, καθ' ὃν αἱ Ἀθῆναι ἠττήθησαν οὐχὶ ὑπὸ τῆς λεοντῆς ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἀλωπεκῆς τοῦ Λυσάνδρου. Τὸ τέλος τοῦ ἀγῶνος δὲν ἦτον ἀνταξιον τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν. Μίαν ἔτι πρὸ αὐτοῦ ὥραν τὰ πάντα ἦσαν ὑπὲρ αὐτῆς· ὁ χρυσὸς τῶν Περσῶν, ἡ πανουργία τοῦ Λυσάνδρου, ἡ ἀμέλεια τῶν στρατηγῶν αὐτῆς ἔπραξαν ὅ,τι δὲν ἴσχυσε νὰ πράξῃ κατ' αὐτῆς ὁλόκληρος ἡ συνησπισμένη Ἑλλάς, ἐν διαστήματι 26 ἐτῶν. Αἱ Ἀθῆναι ἔπιπτον οὐχὶ ἐξ ὀλιγοκαρδίας ἀλλ' ἐξ ὀλιγανδρίας. Ἡ Ῥώμη ὑπῆρξεν εὐτυχεστέρα ἀπέναντι τοῦ Ἀννίβα, οὔτε μείζονα σταθερότητα ἔχουσα, οὔτε μείζονα φιλοπατρίαν. Ὁ Λύσανδρος ἐνδεδυμένος ὡς θύτης καὶ σφάξας ἰδίᾳ χειρὶ τὸν ἀθηναῖον Φιλοκλέα, ἔδωκε τὸ σημεῖον τῆς μεγάλης σφαγῆς. Οὐδεμία πόλις ἐπειράθη ἕνα ἀντιστῆ. Τὸ Βυζάντιον, ἡ Χαλκηδών, πᾶσαι ἀνέῳξαν τὰς πύλας αὐτῶν πρὸ τοῦ Λυσάνδρου, ὅστις πανταχοῦ κατήργει τὴν δημοκρατίαν καὶ ἐδίδου τὴν ἐξουσίαν εἰς ἕνα λακεδαιμόνιον ἁρμοστὴν καὶ δέκα ἄρχοντας ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ σχηματισθεισῶν μυστικῶν ἑταιριῶν. Πρὸ τοῦ καιρίου τούτου τραύματος οἱ Ἀθηναῖοι ὑπέστησαν τὰ δεινὰ τῆς ἐπὶ τὴν Σικελίαν στρατείας, ἀλλ' ἀμφότερα δὲν ἴσχυσαν ἵνα καταβάλωσι τὸ ἀδάμαστον αὐτῶν θάρρος, μέχρις οὗ ὁ λοιμὸς ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ καταθέσωσι τὰ ὅπλα καὶ νὰ δεχθῶσι τὴν τυραννίαν τῶν τριάκοντα τυράννων, ἣν ὁ νέος Ἁρμόδιος Θρασύβουλος κατέλυσε διὰ τῶν ὅπλων, καὶ ἠνορθώθη μὲν αὖθις τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα, ἀλλὰ τὰ ἤθη δὲν συνεφώνουν τοῦ λοιποῦ μετὰ τῶν παλαιῶν νόμων καὶ τῶν ἀρχαίων πολιτικῶν διατάξεων· ἀντὶ τῆς προτέρας σκληραγωγίας ἐπῆλθε τρυφὴ καὶ μαλθακότης· ἑταῖραι δὲ λίαν ἀνειμέναι τὰ ἤθη, παρέλυσαν τοὺς δεσμοὺς τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου καὶ διέφθειραν τὴν νεολαίαν. Διὰ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου συνετρίβη οὐ μόνον ἡ ἐξωτερικὴ τῆς Ἑλλάδος ἐπιρροὴ ἀλλὰ καὶ ἡ ἐσωτερικὴ αὐτῆς ἀκμή· εἰς δὲ τὴν διαφθορὰν τῶν ἠθῶν συνετέλεσαν μεγάλως καὶ οἱ σοφισταί, καθ' ὧν κηρύξας ἀπονόητον πόλεμον ὁ Σωκράτης ἐποτίσθη τὸ κώνειον (399).

Περίοδος τετάρτη. Ἀπὸ τοῦ πελο-

πονννησιακοῦ πολέμου μέχρι τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ μάχης (430—338). Τὸ λαμπρότατον ἐξωτερικὸν κατόρθωμα ὅπερ ἐκλείσε τοὺς Ἕλληνας κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον εἶναι ἡ λεγομένη «κατάβασις ἢ ἀνάβασις τῶν μυρίων», περὶ ἧς ἴδε τὸ ἄρθρον ΞΕΝΟΦΩΝ ἢ ΜΥΡΙΩΝ (Ἀνάβασις τῶν). Κατὰ τὴν ἀξιομνημόνευτον ταύτην διέλασιν δεκακισχιλίων Ἑλλήνων διὰ μέσου χωρῶν ἐχθρικῶν καὶ ἀγνώστων ἀπεκαλύφθη ἡ τῶν Περσῶν ἀδυναμία· τῆς δ' ἐπικινδύνου ταύτης ἀποκαλύψεως ἐπωφελήθησαν ὕστερον ὁ Ἀγησίλαος, ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Ἀλέξανδρος. Κατὰ τὴν στρατείαν ταύτην οἱ Ἕλληνες διέδραμον ἐν συνόλῳ 5,800 χιλιαμέτρων ὁδόν. Ὁ πελοποννησιακὸς πόλεμος διὰ τῆς πολυχρονίου αὐτοῦ διαρκείας ἔσπειρε πανταχοῦ τὴν δυσπιστίαν, ἠρέθισε τὰ πάθη, ἐθεοποίησε τὴν ἰσχύν, καὶ τοσούτῳ βαθέως ἔβλαψε τὸν ἑλληνικὸν χαρακτῆρα, ὥστε ἀφῆκεν ἴχνη ἀνεξάλειπτα. Θηριωδῶς ἐπολέμουν οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης καὶ ἐν ταῖς φατριαστικαῖς πάλαις. Ἀλλ' αἱ Ἀθῆναι καὶ ἐν αὐτῇ τῇ παρακμῇ αὐτῶν ἦσαν πάντοτε Ἀθῆναι, ὡς τὰ ἠκρωτηριασμένα τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς τέχνης ἀριστουργήματα, ἅτινα καίτοι τοιαῦτα οὐ παύονται ὄντα ἀριστουργήματα. Τὸ σύστημα τοῦ πολέμου ἤλλαξε μέχρι τοῦδε οἷς· ὁ δημοκρατικὸς στρατὸς τοῦ πέμπτου καὶ τοῦ ἕκτου αἰῶνος διεδέξατο τὸν ἀριστοκρατικὸν τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων· ἤδη εὑρισκόμεθα ἐν τῷ αἰῶνι τῶν μισθωτῶν· πᾶσαι αἱ ἑλληνικαὶ πόλεις ἀναμιγνύουσι μετὰ τῶν πολιτῶν στρατιωτῶν καὶ μισθωτούς. Ἀλλ' εἰς μισθωτὰ αὐτῶν ἀπαιτεῖται χρυσός, ὃν ἡ ἄπορος Ἑλλὰς αἰτεῖται παρὰ τῆς Περσίας, καὶ ἐκ τῆς τοιαύτης τῶν πραγμάτων καταστάσεως γεννᾶται ἡ αἰωνία ἐπίμβασις τῶν διαδόχων τοῦ Ξέρξου εἰς τὰς ἑλληνικὰς ὑποθέσεις. Ἡ αὐτὴ τραχύτης τῶν ἠθῶν, τὸ αὐτὸ ἀνεξάρτητον φρόνημα ἀπέναντι τοῦ ἀλλοφύλου ὅπερ ἐπεκράτει κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ πολέμου ἀνευρίσκεται κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς εἰρήνης, τὸ ἔτος τῆς ἀναρχίας, ὡς ὠνόμασαν αὐτὸ οἱ Ἕλληνες ἐν ἀρχῇ τῆς σπαρτιατικῆς ἐξουσίας. Ἡ Σπάρτη ὅπως προσηλυτίσῃ ὑπὲρ ἑαυτῆς συνενόχους κατὰ τῶν Ἀθηνῶν κατηγόρει ἐπὶ τριακονταετίαν ἐπὶ δεσποτισμῷ τὴν ἀντίζηλον αὐτῆς καὶ ὑπέσχετο ὅτι θὰ συντρίψῃ τὰ δεσμὰ δι' ὧν ἐδέσμευε τὴν Ἑλλάδα. Τὴν δὲ παλαιὰν ταύτην τακτικὴν ἠκολούθησαν καὶ ὁ Φίλιππος καὶ ἡ Ῥώμη μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιτυχίας. Τῶν Ἀθηνῶν ἀνατραπεισῶν, ἡ Ἑλλὰς ὅλη ἐγένετο ὑποπόδιον τῶν Λακεδαιμονίων. Παντοχοῦ ἔβλαστε τὸ αἷμα, διότι πανταχοῦ ἀνιδρύθησαν αἱ ὀλιγαρχικαὶ κυβερνήσεις, καὶ πλήρης ἐξουσία ἐξησκεῖτο ὑπὸ δέκα ἀνδρῶν ἐν ἑκάστῃ πόλει καὶ ἑνὸς σπαρτιάτου ἁρμοστοῦ μετὰ φρουρᾶς λακωνικῆς. Πρώτη φροντὶς αὐτῶν ὡς καὶ τῶν Τριάκοντα ὑπῆρξε νὰ ἐκδικηθῶσι σκληρῶς κατὰ τῆς ἐναντίας μερίδος. Ἐν Θάσῳ ἐγένετο σφαγή, ἐν Μιλήτῳ, ὀκτακόσιοι πολῖται ἐκ τῆς δημοτικῆς μερίδος ἐξαπατηθέντες ὑπὸ τῶν ὅρκων τοῦ Λυσάνδρου, ἐξῆλθον τῶν ἀσύλων αὐτῶν καὶ κατεσφάγησαν· ἐν Ἡρακλείᾳ, πεντακόσιοι· παρόμοιοι δὲ σκηναὶ ἐγένοντο ἐν Βυζαντίῳ, παρὰ τοῖς Ὀλταίοις καὶ ἐν ταῖς πλείσταις πόλεσι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἐν Σάμῳ, ἐδιώχθησαν πάντες οἱ πολῖται ἐν μόνον ἔνδυμα μεθ' ἑαυτῶν ἀποκομίζοντες. Ἡ Χίος διὰ τῆς ἥττης καὶ τοῦ ναυτικοῦ αὐτῆς ἐξησφάλισε τὸν θρίαμβον τῆς Σπάρτης· ἐδίωξαν τοὺς ἀρχαίους αὐτῆς κατοίκους καὶ ἁρπάσαν πάσας αὐτῆς τὰς τριήρεις. Ἐν Θεσσαλίᾳ, ἀνήρ τις ἐκ Φερῶν, ὀνόματι Λυκόφρων, ἐγένετο, μεθ' αἱματηρὰν συμπλοκήν ἀπόλυτος κύριος τῆς χώρας. Τότε, λέγει ὁ Ξενοφῶν, ἅμα εἷς Λακεδαιμόνιος ἤλαυνε, πᾶσαι αἱ πόλεις ὑπήκουον· καὶ ἁπλοῦς δὲ ἰδιώτης ἂν ἦτο διεξῆγε τὰ πάντα κατ' ἀρέσκειαν. Αὐτὸς δ' οὗτος ὑπέκυπτεν εἰς τὴν σπαρτιατικὴν τρομοκρατίαν, ὅτε ἐν τέλει τῆς καταβάσεως τῶν Μυρίων ἀπειλήθη τὸν ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν διδόμενον αὐτῷ τίτλον τοῦ ἀρχιστρατήγου, διότι ἐφοβεῖτο μήπως ἡ Σπάρτη χολωθῇ βλέπουσα τὴν ἀρχηγίαν ἐν χερσὶν Ἀθηναίου· τετρακόσιοι μάλιστα τῶν ἐνδόξων ἐκείνων στρατιωτῶν ἐξηνδραποδίσθησαν ὑπὸ τοῦ λακεδαιμονίου ναυάρχου διότι δὲν ὑπήκουσαν εἰς μίαν αὐτοῦ διαταγήν. Στόλος ἐπιτηρῶν ὅλον τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ἀπὸ τῆς Κύπρου μέχρι τοῦ Βυζαντίου· πρόσοδοι αἵτινες δὲν ἐδαπανῶντο ὡς ἐν Ἀθήναις εἰς ἔνδοξα καὶ εὐωφελῆ ἔργα· στρατὸς εὐκόλως συγκροτούμενος ἐκ τῶν ἐνδεῶν καὶ ἀπλήστων τῆς Πελοποννήσου λαῶν, ὧν δύο μόνοι ἐπώλησαν τῷ Κύρῳ τὸ ἥμισυ τῶν μισθοφόρων αὐτοῦ· τέλος αὐστηρὰ καὶ δραστήρια ἐπαγρύπνησις γινομένη ἐν αὐτῇ τῇ Σπάρτῃ ὑπὸ τῶν ἐφόρων, ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ὑπὸ τῶν ἁρμοστῶν, πρὸς δὲ τούτοις ἡ μεγίστη φήμη τοῦ λακεδαιμονικοῦ ὀνόματος, τοιαῦτα ἦσαν τὰ ἐρείσματα τῆς σπαρτιατικῆς τυραννίας, ἀφ' ἧς οὐδὲν ἐγεννήθη μέγα καὶ ἔνδοξον, οὐδὲν χρήσιμον καὶ ὠφέλιμον, ὡς ἐκ τῆς προτέρας μοναρχίας τῶν Ἀθηνῶν, ἥτις ἐγένετο οὐ μόνον πολιτικῶν, πολεμικῶν καὶ διπλωματικῶν κέντρων τῶν περὶ αὐτὴν ἄλλα καὶ ἐν πᾶσιν ἄλλοις τούτοις ἦτοι μητρόπολις τῶν τεχνῶν καὶ

τῶν γραμμάτων. Ἡ λακεδαιμονικὴ ἐξουσία μόλις ἐγερθεῖσα εἶναι ἑτοιμόρροπος, τὴν δὲ ταχεῖαν παρακμὴν αὐτῆς ἐπιφέρουσι μυρία αἴτια ἀποσυνθέσεως, ὧν ἄλλα μὲν ἐν αὐτῇ τῇ Σπάρτῃ, ἄλλα δὲ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἄλλα ἐκτὸς τῆς Σπάρτης καὶ ἔξω τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἐξουσία τῆς Σπάρτης κατέστη ταχέως μισητή· Οἱ Ἀρκάδες καὶ οἱ Ἀχαιοὶ ἀποδυσπετοῦντες πρὸς τὸν ζυγὸν τῶν Σπαρτιατῶν ἔλεγον ὅτι ἡ Σπάρτη ἐπεκάθητο τοῖς πλευροῖς αὐτῶν ὡς ἀκρόπολις πᾶσαν τὴν χερσόνησον ἐπισκοποῦσα. Ἐν μέσῳ τῆς τοιαύτης τῶν πραγμάτων καταστάσεως ἀναφαίνεται ὁ Ἀγησίλαος (398—361), ὅστις ἐπιχειρήσας πόλεμον κατὰ τῆς Περσίας καὶ εἰσελάσας νικητὴς εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ἀνέκαμψεν ἐν σπουδῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔνθα ὁ περσικὸς χρυσὸς διήγειρε τοὺς Ἀθηναίους, τοὺς Βοιωτοὺς καὶ τοὺς Κορινθίους εἰς τὸν κατὰ τῆς Σπάρτης πόλεμον (Κορινθιακὸν πόλεμον). Ἡ διχόνοια, ἡ χαλάρωσις τῶν ἠθῶν καὶ ὁ φθόνος ἐπήγαγον τελευταῖον τοσαύτην ἀναισθησίαν καὶ ἀπόνοιαν, ὥστε σύμπασαι αἱ ἑλληνικαὶ πόλεις ἐθήρευον τὴν εὔνοιαν τῶν Περσῶν, καὶ συγκατένευσαν (385) εἰς τὴν αἰσχρὰν ὑ Ἀνταλκίδειον εἰρήνην» (ἴδ. ΑΝΤΑΛΚΙΔΑΣ), καθ' ἣν αἱ παράλιοι πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὑπετάγησαν εἰς τὴν Περσίαν καὶ ἀπώλεσαν διὰ παντὸς τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν καὶ τὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἕνωσιν.

Οἱ Σπαρτιᾶται διορισθέντες φύλακες καὶ ἐκτελεσταὶ τῆς συνθήκης εἶδον ἀφορμὴν ὅπως διαλύσωσι πᾶσας τὰς συμμαχίας τῶν πόλεων καὶ αὐξήσωσι τὴν ἰδίαν αὐτῶν δύναμιν. Ὅτε ὅμως ἡ ἐν Μακεδονίᾳ ἑλληνικὴ πόλις Ὄλυνθος ἐσχημάτισεν ὁμοσπονδίαν ἧς ἐγένετο πρωτεύουσα, οἱ Σπαρτιᾶται ὑπέταξαν αὐτὴν ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι τοῦτο ἀντέβαινεν εἰς τὴν ἀνταλκίδειον εἰρήνην. Διαβαίνων δ' ὁ στρατηγὸς τῆς Σπάρτης Φοιβίδας διὰ τῆς Βοιωτίας κατεπείσθη ὑπὸ τῆς ἐν Θήβαις ἀριστοκρατικῆς μερίδος νὰ καταλάβῃ τὴν ἀκρόπολιν, καὶ νὰ καταστρέψῃ τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα (380). Ἐκ δὲ τῶν ἀρχηγῶν τῆς δημοκρατικῆς μερίδος οἱ μὲν ἐφονεύθησαν, οἱ δὲ ἐξωρίσθησαν καὶ ἄλλοι ἐβλήθησαν εἰς τὰς εἱρκτάς. Τὸ κατὰ τῆς τυραννίας τῆς Σπάρτης μῖσος ἐγέννησε τοὺς δύο μεγάλους ἄνδρας τῶν Θηβῶν, οἵτινες ἔλαμψαν ὡς μετέωρα ἐπὶ τοῦ βοιωτικοῦ ὁρίζοντος βυθισθέντες εἰς τὸ πρότερον σκότος ἅμα τῇ θανάτῳ αὐτῶν. Οἱ Διάκουροι οὗτοι τοῦ θηβαϊκοῦ μεγαλείου, ἀφοῦ ἐσφάγησαν οἱ ἀριστοκράται καὶ ἐλευθέρωσαν αἱ Θῆβαι, ἠγωνίζοντο ὅπως ἀνυψώσωσι τὴν πατρίδα, καὶ ὁ μὲν Ἐπαμεινώνδας εἰσήγαγε νέον εἶδος πολεμικῆς προσβολῆς τὴν τῆς λοξῆς φάλαγγος, ὁ δὲ Πελοπίδας συνέστησε τὸν περίφημον ἐκεῖνον ἱερὸν λόχον, οὗ τὰ τελευταῖα λείψανα ἐτάφησαν ἐν Χαιρωνείᾳ μετὰ τῆς ἑλληνικῆς αὐτονομίας. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι κατ' ἀρχὰς μὲν ἐβοήθουν τοῖς Θηβαίοις καὶ ἔβλαπτον μεγάλως τοὺς Λακεδαιμονίους κατὰ γῆν τε καὶ θάλασσαν διὰ τοῦ Ἰφικράτους, τοῦ Χαβρίου καὶ τοῦ Τιμοθέου. Ἀλλ' ὅτε αἱ Θῆβαι ὑπέταξαν τὰς μικροτέρας πόλεις τῆς Βοιωτίας (374) καὶ κατέστρεψαν ἐκ νέου τάς τε Θεσπιὰς καὶ τὰς Πλαταιάς, αἵτινες εἶχον ἀνοικοδομηθῇ μετὰ τὴν ἀνταλκίδειον εἰρήνην, ἐξήφθη αὖθις ἡ πρώτη ἀντιζηλία, καὶ συνωμολογήθη μεταξὺ Σπάρτης καὶ Ἀθηνῶν συνθήκη, ἧς ἐπειδὴ οἱ Θηβαῖοι ἀπέρριψαν τοὺς ὅρους, συνεκροτήθη ἡ ἐν Λεύκτροις μάχη (371) καθ' ἣν ὁ Ἐπαμεινώνδας μετὰ τοῦ Πελοπίδου ἐνίκησαν κατὰ κράτος καὶ κατέστρεψαν τὴν σπαρτιατικὴν δύναμιν. Τετρακόσιοι πολῖται τῆς Σπάρτης καὶ ἑξακόσιοι περίοικοι ἐκάλυψαν τὸ πεδίον τῆς μάχης, οἱ δὲ λειποτακτήσαντες ἦσαν τοσοῦτοι, ὥστε ὁ Ἀγησίλαος συνεβούλευσε ν' ἀφήσωσι νὰ κοιμηθῇ ἐπὶ μίαν ἡμέραν ὁ νόμος τοῦ Λυκούργου, καθ' ὃν οἱ φυγάδες ἐθεωροῦντο ἄτιμοι. Μικρὸν μετὰ ταῦτα ὁ Ἐπαμεινώνδας εἰσήλασεν εἰς τὸ ἀπὸ πέντε ἑκατονταετηρίδων οὐδέποτε ὑπὸ ἐχθρικοῦ ποδὸς πατηθὲν ἔδαφος τῆς Σπάρτης, ἀνέκτισε καὶ συνῴκισεν ἐκ νέου τὴν Μεσσήνην καὶ συνέτριψεν ἐντελῶς τὴν δύναμιν τῆς Σπάρτης ἐν τῇ μάχῃ τῆς Μαντινείας (362), καθ' ἣν ἔπεσε καὶ ὁ ἥρως οὗτος τῆς τῶν Θηβαίων ἐλευθερίας. Δύο ἔτη πρὸ τοῦ Ἐπαμεινώνδου ἀπέθανεν ὁ Πελοπίδας ἐν Θεσσαλίᾳ, καὶ τῷ ἑπομένῳ ἔτει ὁ Ἀγησίλαος ὀγδοηκοντούτης τὴν ἡλικίαν ἰδὼν τὴν μεγίστην ἀκμὴν καὶ τὴν πτῶσιν τῆς πατρίδος αὐτοῦ. Ἀπόλλυται ὁ Ἡρόδοτος μετὰ τὰς Πλαταιάς, ὁ Θουκυδίδης τῷ 411, ἐξαφανίζεται ὁ Ξενοφῶν μετὰ τοῦ Ἐπαμεινώνδου· οἱ μεγάλοι ἄνδρες οἴχονται, σβέννυνται μετὰ τοῦ μεγαλείου τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Ξενοφῶν τελευτῶν λέγει ἐν τοῖς «Ἑλληνικοῖς», «μετὰ δὲ τὴν περὶ Μαντίνειαν μάχην ἐγένετο ἐν Ἑλλάδι πλείων ἢ πρόσθεν ἀκρισία καὶ ταραχή». Πᾶσαι αἱ πολιτεῖαι τῆς Πελοποννήσου καθίστανται ἀπὸ τοῦ νῦν ἀφανεῖς ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἱστορίᾳ ἄπαξ μόνον ἀναδύουσαι ἀλλ' ἀτελεσφορήτως, κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Ἀχαϊκῆς Ὁμοσπονδίας. Μόνον ἐν Ἀθήναις, μεθ' ὅλα τὰ παθήματα τῆς πόλεως, δείκνυνται σημεῖα ζωῆς. Ἡ Σπάρτη ἦτο

δύναμις στρατιωτική καὶ θρασυομένη δὲν ἀνίσατο, ἀλλ' αἱ Ἀθῆναι ἦσαν δύναμις πολλαπλῆ, οὐχὶ μονοειδής, καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ καταβληθῶσι δι' ἑνὸς μόνου τραύματος. Διαρκοῦντος τοῦ μεταξὺ Θηβῶν καὶ Σπάρτης ἀγῶνος, περιεπλέχθησαν εἰς τὸν «συμμαχικὸν πόλεμον» (358), προκληθέντα ἐκ τῆς ἀποστασίας τῶν Κῴων, τῶν Χίων, τῶν Ῥοδίων καὶ τῶν Βυζαντίων. Κατὰ τὸν πόλεμον τοῦτον ἔπεσεν ὁ Χαβρίας ἐν τῷ λιμένι τῆς Χίου καὶ ὁ ἀνάξιος αὐτοῦ διάδοχος Χάρης κατώρθωσε νὰ ἐξορίσῃ τοὺς ἀντιζήλους του Τιμόθεον καὶ Ἰσοκράτην, ἀπεφάσισε νὰ συμμαχήσῃ πρὸς πορισμὸν χρημάτων μετὰ τοῦ ἀποστάτου σατράπου Ἀρταβάζου, καὶ ἀνεκλήθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων οἵτινες συνωμολόγησαν εἰρήνην μετὰ τῶν συμμάχων ἀναγνωρίσαντες τὴν αὐτονομίαν αὐτῶν.

Ὑπάρχει δύναμις ἱκανὴ εἰς θεραπείαν πολλῶν σφαλμάτων, ἡ δὲ δύναμις αὕτη εἶναι ἡ φιλοπατρία. Οἱ Ἕλληνες εἶχον δύο πατρίδας, τὴν πόλιν αὐτῶν πρῶτον καὶ ἔπειτα τὴν Ἑλλάδα. Ἡ φιλοπατρία ἐχαλαροῦτο ἐν ταῖς πόλεσι, τὸ δὲ αἴσθημα τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνισμοῦ ἐξηλείφετο ἐν τῷ ἔθνει. Ἡ ἀδελφικὴ ἕνωσις τῶν ἑλληνικῶν φύλων ἦτο πάντοτε λίαν ἀσθενὴς καὶ κατ' αὐτὰς ἔτι τὰς ὡραίας ἡμέρας· ἀλλὰ τότε τοὐλάχιστον ἦτον ἰσχυρὸν τὸ κατὰ τοῦ ξένου μῖσος, καὶ πάντες ἐν ἀνάγκῃ συνησπίζοντο κατ' αὐτοῦ. Ὅτε ὁ Μαρδόνιος προσέφερε τοῖς Ἀθηναίοις τὰ πλούσια δῶρα τοῦ κυρίου αὐτοῦ, ἀπέκρουον τὴν φιλίαν τοῦ βαρβάρου, τοσοῦτον ἡρωϊκῶς ὅσον ἀπέκρουσαν καὶ τὰ ὅπλα αὐτοῦ. Ἐξ παρέρχεται αἰὼν καὶ τὰ πάντα μεταβάλλονται. Ἡ Σπάρτη, αἱ Θῆβαι καὶ αὐταὶ αἱ Ἀθῆναι θεραπεύουσι τὸν μέγαν βασιλέα, λαμβάνουσι τὸν χρυσὸν αὐτοῦ, ὑπακούουσιν εἰς τὰς διαταγάς του. Διὰ τοῦ συνεχοῦς κατ' ἀλλήλων φθόνου καὶ μίσους, διὰ τῶν ἀκαταπαύστων ἐμφυλίων πολέμων αἱ ἑλληνικαὶ πόλεις κατήντησαν νὰ προτιμῶσι τὸν ἀλλοδαπὸν τοῦ ὁμοδαποῦ. Σήμερον καλοῦσι τοὺς Πέρσας, αὔριον θὰ ζητήσωσι συμμάχους ἀλλαχοῦ, πάντοτε δὲ ὁ ξένος θὰ ἔχῃ τὴν χεῖρά του εἰς τὰ τῆς Ἑλλάδος πράγματα. Ὁ πόλεμος εἶναι πανταχοῦ οὐ μόνον μεταξὺ τῶν πόλεων ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν μερίδων ἑκάστης πόλεως. Πανταχοῦ δύο μερίδες εὑρίσκονται, ἕκαστος ἀγωνίζεται ὅπως νικήσῃ, διώξῃ ἢ ἐξολοθρεύσῃ τὸν ἄλλον· καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν θεωρεῖ πᾶν μέσον θεμιτόν. Ἐντὸς ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἕνδεκα ἐπαναστάσεις ἐγένοντο παρὰ τοῖς Χίοις, οἵτινες ἦσαν ὁ εἰρηνικώτατος λαὸς τῆς Ἑλλάδος. Ἐν συντόμῳ δὲ, μολονότι μετὰ τὸν Ἐπαμεινώνδου θάνατον, οὐδεὶς πρότερον ἐγγελλε τὴν προσεχῆ καταστροφὴν τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου, διότι ἂν ἐν τῇ φιλολογίᾳ εἴδη τινὰ παρήκμαζον, ἕτερα πάλιν ὠφελοῦντο· διότι ἂν ἐν τῇ πολιτικῇ Πολιτεῖαι τινὲς ἐταπεινοῦντο, αἱ μικραὶ ἀνυψοῦντο· διότι τέλος ἂν οἱ λαοὶ πολυμιγέστεροι, μαλθακώτεροι, ἀκολαστότεροι γενόμενοι ἀπώλεσαν τὰς ἀστυκὰς αὐτῶν ἀρετάς, ὑπῆρχον ἔτι πολῖται οἷοι ὁ Λυκοῦργος καὶ ὁ Δημοσθένης, ἡ παρακμὴ ἤρξατο ἀληθῶς, ἀλλ' ἠδύνατο νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ μακρὸν ἄνευ καταστρεπτικῆς λύσεως διότι ἡ ἀνδρεία καὶ τὸ πολεμικὸν ἦθος δὲν ἐσβέσθησαν οὔτε ἐν Θήβαις οὔτε ἐν Λακεδαίμονι, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀπειράκις ἀνεμνήσθησαν τῆς ἀρχαίας προγονικῆς εὐκλείας. Ἡ τοσοῦτῳ ποθητὴ ἕνωσις πρὸς σωτηρίαν καὶ δόξαν τῆς Ἑλλάδος ἐθεωρήθη ἀδύνατος, ἡ δὲ ἐθνικὴ φιλοπατρία ἐχαλαρώθη· ἀλλ' ἐπειδὴ οὐδεὶς τότε ἐξωτερικὸς ἐχθρὸς ἠπείλει τὴν Ἑλλάδα, ἡ ἕνωσις δὲν ἦτο πρὸς τὸ παρὸν ἀναγκαία, ἡ δὲ ἔξις τοῦ καλεῖν εἰς βοήθειαν τοὺς βαρβάρους δὲν ἐφαίνετο σοβαρὸς κίνδυνος. Ὅθεν ἡ Ἑλλὰς ἐφαίνετο ἔχουσα εἰσέτι ἐνώπιον αὐτῆς μακρὰν ὕπαρξιν καὶ θὰ διετήρει ἀσφαλὲς τὸ μέλλον αὐτῆς, εἰ μὴ ἐπήρχετο τὸ μοναδικὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ φαινόμενον δύο μεγάλων ἀνδρῶν ἀλλήλους διαδεξαμένων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θρόνου. Ἡ Μακεδονία ἐφόνευσε τὴν Ἑλλάδα. Ὁ μὲν Φίλιππος ὑπεδούλωσεν αὐτὴν, ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἔτι μᾶλλον ἔθλαψεν αὐτὴν, συμπαρασύρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ διασπείρων αὐτὴν ἐπὶ προσώπου τῆς Ἀσίας. Ἡ Ἑλλὰς μετ' αὐτοῦ, ὑπῆρχεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐν Σελευκείᾳ, ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Περγάμῳ, ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Νείλου, τοῦ Τίγρητος καὶ τοῦ Ἰνδοῦ, πανταχοῦ τέλος ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ «συμμαχικοῦ» ἐπῆλθεν ὁ ἐννεαετὴς πόλεμος (355—346), φωκικὸς ἢ πρῶτος ἱερὸς πόλεμος, ἢ κατ' ἄλλους τρίτος ὡς ἀναφερόμενος εἰς τοὺς δύο ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Σόλωνος γενομένους, τὰ δ' ἀποτελέσματα αὐτοῦ ὑπῆρξαν πολλῷ ὀλεθριώτερα ἢ τὰ τῶν προηγηθέντων ἐμφυλίων πολέμων, καθόσον δι' αὐτοῦ διεσπάθησαν καὶ οἱ ἔσχατοι τῆς ἑλληνικῆς ἑνότητος δεσμοὶ καὶ ἀνωρύγησαν αἱ στεναὶ πύλαι τῶν Θερμοπυλῶν εἰς τὸν ἀπ' ἄρκτου ὁρμῶντα δορυκτήτορα.

Τοῦ προρρηθέντος φωκικοῦ πολέμου αἰτία ὑπῆρξεν ἡ σύλησις τοῦ ἐν Δελφοῖς ναοῦ ὑπὸ τῶν Φωκέων, καθ' ὧν οἱ Θηβαῖοι ἐκάλεσαν εἰς βοήθειαν τὸν Φίλιππον Β', βασιλέα τῆς Μακεδονίας, ὕστις ἀπὸ πολλοῦ ἐκαραδόκει κατάλληλον πρόφασιν καὶ εὐκαιρίαν ὅπως ἀναμιχθῇ εἰς τὰ ἑλ-

λληνικὰ πράγματα. Ὁ δὲ Φίλιππος ὑποτάξας πρῶτον τὴν Θεσσαλίαν ἐπέβαλε τὴν Φωκίδα διὰ τοῦ στενοῦ τῶν Θερμοπυλῶν καὶ ἠνάγκασε τοὺς Φωκεῖς νὰ ἐνδώσωσι μεθ' ἡρωϊκὴν ἀντίστασιν. Ὁ Φίλιππος κατέλαβε τότε ἐν τῷ Ἀμφικτυονικῷ συνεδρίῳ τὴν θέσιν τῶν ἀποβληθέντων Φωκέων, ὧν ἄλλοι μὲν μετηνάστευσαν, ἄλλοι δ' ἐξηνδραποδίσθησαν καὶ οἱ ἀπομείναντες ἐγένοντο φόρου ὑποτελεῖς, πρὸς δὲ τούτοις αἱ πόλεις τῆς Φωκίδος κατεσκάφησαν. Πρὸ τῶν γεγονότων τούτων ὁ Φίλιππος ἔταξεν ὑπὸ τὸ σκῆπτρον αὐτοῦ τὰς ἐν Μακεδονίᾳ ἑλληνικὰς ἀποικίας Ἀμφίπολιν καὶ Ποτίδαιαν, καὶ ἔκτισε πλησίον τῆς πρώτης τοὺς Φιλίππους· ὕστερον δ' ὑπέταξε τὴν ὑπερήφανον Ὄλυνθον καὶ ἐστέρησεν αὐτὴν τῶν ἀγαθῶν τῆς ἐλευθερίας. Ἀλλὰ κυρίως διὰ τοῦ «λοκρικοῦ πολέμου» (339—338) ἀφίκετο εἰς τὸ τέρμα τῶν ἐλπίδων του. Αἰσχίνης, ὁ ἀντίπαλος τοῦ Δημοσθένους ῥήτωρ ἐν Ἀθήναις, θέλων νὰ δώσῃ τῷ Φιλίππῳ ἀφορμὴν νέας ἐπεμβάσεως εἰς τὰ ἑλληνικὰ πράγματα κατηγόρησεν ἐν τῷ ἀμφικτυονικῷ συνεδρίῳ τῶν Λοκρῶν ὡς σφετερισθέντων ἱερὰν γῆν τῶν Δελφῶν· τὸ δὲ συνέδριον κατεδίκασε τοὺς Ὀζόλας Λοκροὺς καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως ἀνέθηκε τῷ Φιλίππῳ, ὅστις ἐκυρίευσε μὲν τῆς Ἀμφίσσης (πρωτευούσης τῶν Λοκρῶν) κατέλαβε δὲ τὴν ἐν Φωκίδι Ἐλάτειαν. Τότε ὁ εἷς τῶν δύο στύλων τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας, ὧν ὁ ἕτερος ἦτον ὁ ἀνάρετος Φωκίων, ὁ Δημοσθένης κατώρθωσε διὰ τῆς εὐγλωττίας αὐτοῦ νὰ συμμαχήσωσιν οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τῶν Θηβαίων ὅπως ἀποκρούσωσι τὸν Φίλιππον, ἀλλ' ἡ ἐν Χαιρωνείᾳ μάχη καθυπέβαλε τὴν Ἑλλάδα ὅλην εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας (κατ' αὔγουστον τοῦ 338).

Μετὰ ταῦτα ὁ Φίλιππος τάξας μακεδονικὴν φρουρὰν ἐν Καδμείᾳ, συνεκρότησεν ἐν Κορίνθῳ σύνοδον ἔνθα ἀνηγορεύθη ὑπὸ τοῦ Πανελληνίου (ἐκτὸς τῆς Σπάρτης) στρατηγὸς αὐτοκράτωρ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἡτοιμάζετο ὅπως στρατεύσῃ ἐπὶ τὴν Ἀσίαν, ὅτε ὁ θάνατος προέλαβε τοὺς σκοπούς του. Ἐδολοφονήθη τῷ 336 ὑφ' ἑνὸς τῶν σωματοφυλάκων αὐτοῦ, τοῦ Παυσανίου, ἐνῷ ἐπορεύετο ἀφρόφρητος εἰς τὸ θέατρον. Ὁ δ' αἰφνίδιος οὗτος θάνατος ἐνέπλησεν ἐλπίδων καὶ χαρᾶς τοὺς Ἕλληνας, ἀλλὰ ταχέως ἀπέδειξε φρούδας τὰς ἐλπίδας αὐτῶν τὸ φοβερὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου ξίφος.

Εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας περίοδον ὑπάγονται καὶ τὰ ἐν Σικελίᾳ μεταξὺ Συρακουσίων καὶ Καρχηδονίων. Αἱ Συρακοῦσαι ἐλευθερωθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Τιμολέοντος, διετέλουν ὑπὸ τὴν σοφὴν τοῦ Διοκλέους νομοθεσίαν μέχρις οὗ ἡ ἐξουσία κατελήφθη ὑπὸ Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου, ὅστις συνωμολόγησεν εἰρήνην μετὰ τῶν Καρχηδονίων (404) ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ παραχωρηθῶσιν αὐτοῖς πολλαὶ σικελικαὶ πόλεις. Οἱ κατὰ τῶν Καρχηδονίων πόλεμοι τοῦ Α' Διονυσίου ὑπῆρξαν ἀτυχεῖς. Ὁ υἱὸς καὶ διάδοχος αὐτοῦ (367), Διονύσιος ὁ νεώτερος καίπερ περιστοιχούμενος ὑπὸ φιλοσόφων οἷος ὁ Πλάτων καὶ παιδαγωγηθεὶς ὑπ' ἀξιολόγου ἀνδρὸς, τοῦ θείου αὐτοῦ Δίωνος, ἔκλινε φύσει εἰς τὴν τυραννίαν καὶ ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ εἰς Ἰταλίαν τῷ 356. Ἡγεμὼν δὲ καὶ στρατηγὸς αὐτοκράτωρ ἀνηγορεύθη μετὰ τὴν φυγὴν αὐτοῦ ὁ Δίων, ὅστις ἠθέλησε νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὰς Συρακούσας νέον πολίτευμα προσεγγίζον εἰς τὸ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ δυνάμενον νὰ περιστείλῃ τὴν ἀχαλίνωτον δημοκρατίαν, ἀλλ' ἐφονεύθη ὑπὸ συνωμοτῶν (353) πρὶν ἢ ἐκτελέσῃ τὰ σχέδιά του. Φονεὺς δ' αὐτοῦ ὑπῆρξεν ὁ φίλος του Κάλλιππος, ὅστις ἡγεμονεύσας τρισκαίδεκα μῆνας ἀπεβλήθη, καὶ αἱ Συρακοῦσαι περιῆλθον εἰς φοβερὰν ἀναρχίαν. Ἐκ τῆς ἐν Σικελίᾳ συγχύσεως ὠφελούμενος Διονύσιος ὁ νεώτερος κατέλαβεν αὖθις τὴν ἐξουσίαν (346) ἀλλ' ἐδείχθη οἷος ἦτο καὶ πρότερον· ὅθεν οἱ ἄριστοι τῶν πολιτῶν ἐπεκαλέσαντο τὴν βοήθειαν τοῦ τυράννου τῶν Λεοντίνων Ἱκέτα· ἀφοῦ δ' οὗτος ἐδείχθη θέλων νὰ κυριαρχήσῃ τῶν Συρακουσῶν διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν Καρχηδονίων προσέφυγον εἰς τὴν μητρόπολιν αὐτῶν Κόρινθον, ἔνθα μικρὸν πρὸ τῶν εἰρημένων κατέλυσε τὴν τυραννίαν τοῦ Τιμοφάνους ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Τιμολέων, ὅστις ἀπήλλαξε καὶ τοὺς Συρακουσίους τῆς τυραννίας, ἐβοήθησε δὲ ἄλλας σικελικὰς πόλεις εἰς τὸ ν' ἀποβάλωσι τοὺς τυράννους αὐτῶν, καὶ κατετρόπωσε τοὺς Καρχηδονίους δὶς περὶ τὸν Κριμισσὸν ποταμὸν (340), καὶ μετ' οὐ πολὺ, ὅτε συνεμάχησαν μετὰ τοῦ Ἱκέτα· ὑπέβαλε δ' αὐτοῖς ὁριστικὴν εἰρήνην, δι' ἧς ἀνεγνώριζον ὡς ὅριον τῆς σικελικῆς ἐπικρατείας τὸν ποταμὸν Ἅλυκον.

Περίοδος πέμπτη, ἡ Μακεδονικὸς αἰών. Ἀπὸ τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ μάχης ἕως ἀλώσεως τῆς Κορίνθου ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων.—338—146 πρ. Χ.—Ἡ περίοδος αὕτη ἀνοιγομένη ὑπὸ τοῦ κολοσσοῦ τῆς πολεμικῆς μεγαλοφυΐας Ἀλεξάνδρου τοῦ υἱοῦ τοῦ Φιλίππου καὶ κλειομένη διὰ τῆς ἁλώσεως τοῦ ἀφρειοῦ Κορίνθου ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, εἶναι ἡ δραματικωτάτη τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, καὶ κατ' αὐτὴν ὁ ἑλληνικὸς κόσμος ἐλάμπετε τὰ τότε γνωστὰ μέρη τοῦ κόσμου ἀπὸ

τῶν ἡρακλείων στηλῶν μέχρι τῆς Ἰνδικῆς, ἀπὸ τῆς Σκυθίας μέχρι τῆς Κυρηναϊκῆς. Ὁ Ἀλέξανδρος ἀποθανὼν ἐν ἀκμῇ νεότητος καὶ ῥώμης, κατὰ τὸ τρίτον καὶ τεσσαρακοστὸν τῆς ἡλικίας, δὲν ἔλαβε καιρὸν νὰ διαῤῥυθμίσῃ τὰ τοῦ ἀπεράντου Κράτους αὐτοῦ· ἡ δὲ ἑνότης τῶν ἑτερογενῶν στοιχείων τοσούτων λαῶν, ἅτινα συνεῖχεν ὡς κρίκος ἰσχυρότατος εἷς μόνος ἀνὴρ, διεσπάσθη ἅμα τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, καὶ ἡ ἐν χερσὶ τοῦ δορυκτήτορος ἀκατέργαστος ὕλη προσέλαβε παντοῖα καὶ ποικίλα σχήματα ἐν χερσὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ ἄχρις οὗ ἀπερῤῥοφήθη ὑπὸ τοῦ ῥωμαϊκοῦ κολοσσοῦ. Ὁ Ἀλέξανδρος ἀνέπτυξε μεγάλως τὸ ἐμπόριον, δι' οὗ συνδέονται τὰ ἔθνη, ἀνοίξας νέας ἐμπορικὰς ὁδοὺς, ὀρύξας λιμένας, κατασκευάσας νεώρια, σταθμοὺς, κλπ. Προσείλκυσε διὰ τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ πολιτικῆς τὴν εὔνοιαν τῶν ἡττηθέντων, οἵτινες ἀποθανόντα ἔκλαυσαν αὐτόν· ἔδωκε ζωηρὰν ὤθησιν εἰς τὴν βιομηχανίαν ἀφειδῶς διασπείρων τοὺς θησαυροὺς αὐτοῦ· ἦγαγε τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμὸν εἰς ἄπειρα μέρη τῆς αὐτοκρατορίας, διὰ τοσούτων ἀποικιῶν, ὧν μία μόνη, ἡ Ἀλεξάνδρεια, ἐλάμβανε καὶ ἐξέχεεν ἐπὶ μακρὸν ἀνεξάντλητον ἀλλὰ θολὸν ῥεῦμα θησαυρῶν καὶ ἰδεῶν· ἀνέμιξε, συνεχώνευσεν εἰς μεγαλοπρεπῆ ἑνότητα τοὺς λαούς, τὰς ἰδέας, τὰ θρησκεύματα, ἀπὸ δὲ τῆς ἑνότητος ταύτης θὰ ἐγεννᾶτο βεβαίως νέος κόσμος εἰ ἐδίδοτο τῷ ἔχοντι πᾶσαν σχεδὸν δύναμιν ἡ μεγίστη τῶν δυνάμεων, ὁ χρόνος.

Ταῦτα πάντα εἶναι ἔργα τοῦ Ἀλεξάνδρου, οὗ βραχὺς μὲν ὑπῆρξεν ὁ βίος μακρὸν δὲ τὸ ἔργον, καὶ διὰ τοῦτο ἀπὸ δισχιλίων ἐτῶν ὁ κόσμος ἵσταται καὶ κλίνει τὴν κεφαλὴν πρὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ νικηφόρου νεανίου, ἐπιλανθανόμενος τῶν σφαλμάτων αὐτοῦ, ὡς ἀποκαλεῖ αὐτὰ ἡ χαριζομένη τῇ νεότητι καὶ τῇ μεγαλοφυΐᾳ ἱστορία. Ἀλλὰ τί ἐγέννησεν ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς μεταφυτευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἀνατολῆς; Ἐξασθενήσασα ἐφ' ὅσον ἐξετείνετο, καὶ ἀπολέσασα τὸ ζωογόνον πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας ἡ ἑλληνικὴ διάνοια δὲν παρήγαγεν ἐν τῇ νέᾳ αὐτῆς πατρίδι τοὺς καρποὺς τοὺς οἱουσδήποτε ἐν τῇ τέχνῃ καὶ τῇ ποιήσει τοσούτῳ θαυμασίως καὶ ὡς ἀπὸ τοῦ κέρως τῆς Ἀμαλθείας ἐξέχυσεν εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ Ὑμηττοῦ καὶ τοῦ Παρνασσοῦ. Ἀσιατικοὶ λαοὶ ἔμαθον καὶ ὡμίλησαν τὴν ἑλληνίδα φωνὴν, ἀλλ' οὐδεὶς ἤρύσατο ἐξ αὐτῶν τὸ ἀῤῥεννωπὸν ἐκεῖνο ἦθος τῶν ἐνδόξων τῆς Ἑλλάδος ἡμερῶν, τὴν ἰσχυρὰν συναίσθησιν τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ πολίτου, δι' ὧν ἐγένοντο μεγάλοι. Καθὼς τὰ ἀμυδρὰ φῶτα, ἅτινα καθιστῶσιν ὁρατότερα τὰ σκότη, ὁ ἑλληνισμὸς ἐν Ἀνατολῇ ἐφώτισε λαμπρότερον τὰς ἀνανδρίας, τὰς ἀδυναμίας καὶ τὰ αἴσχη τῶν ἀσιατικῶν αὐλῶν καὶ λαῶν. Ἡ δὲ Ἑλλὰς τί ἐκέρδησεν; Ἡ νίκη τοῦ Ἀλεξάνδρου συνέσφιγξε τὰ δεσμά της καὶ μετὰ τῆς μητρὸς ἐλευθερίας, ἔπεσε τὸ τέκνον αὐτῆς, ἡ διανοητικὴ ἐκείνη κίνησις, ἐφ' ᾗ τοσοῦτον ὁ ἑλληνικὸς κόσμος ἐθαυμάσθη καὶ θαυμάζεται. Οἱ πόλοι τοῦ ἠθικοῦ κόσμου μετετέθησαν ἐξ Ἑλλάδος, ἡ δὲ Πέργαμος καὶ ἡ Ἀλεξάνδρεια διεδέξαντο τὰς Ἀθήνας· καὶ ἡ Ἔφεσος καὶ ἡ Σμύρνη τὴν Κόρινθον. Οὐ μόνον δ' ἐπαύσατο γονιμοποιουμένη ὑπὸ τοῦ ῥεύματος τῶν ἀνδρῶν, ποιητῶν, καλλιτεχνῶν καὶ φιλοσόφων, ὅπερ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Περικλέους ἔῤῥεε πρὸς αὐτὴν ἀπὸ πάσης ἀκτῆς τῆς Μεσογείου, ἀλλ' ἐξαντλεῖται ὁσημέραι χορηγοῦσα στρατηγοὺς, ὑπουργοὺς, παρασίτους καὶ στρατιώτας εἰς τὰς νέας ἀνατολικὰς αὐλάς· ὅστις ἠδύνατο νὰ τιμήσῃ τὴν πατρίδα αὐτοῦ μεταβαίνει εἰς ξένην ὑπηρεσίαν, καὶ φεύγει μακρὰν τῆς Ἑλλάδος πᾶν αἷμα γενναῖον, πᾶσα ἰκμάς, πᾶσα δεινότης, πᾶσα φιλοδοξία, καὶ φεύγει ἡ ζωὴ ἀπ' αὐτῆς ἀνακάμπτουσα ἐξησθενημένη καὶ χαῦνος εἰς τὰς ἀσιατικὰς καὶ ἀφρικανικὰς αὐτῆς ἀποικίας. Τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ φωτὸς τῆς σελήνης. Αἱ Μοῦσαι δὲν θὰ ψάλωσι τοῦ λοιποῦ ἐν τῷ συνήθει αὐτῶν τιμένει, ἀλλ' ἅπαξ ἔτι καὶ ὕστατον ἐν Σικελίᾳ καὶ Κυρήνῃ· μετὰ δὲ ταῦτα σιγὴ πένθιμος. Ἡ καλλιτεχνία καὶ ῥητορικὴ μεταβήσονται ἐπὶ στιγμὴν εἰς Ῥόδον, ἡ φιλοσοφία εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου, ἡ ἐπιστήμη πανταχοῦ· αὕτη μὲν ἰσχυρὰ εἰσέτι, ἐκείνη δὲ τεθορυβημένη, ἀνήσυχος καὶ συγκεχυμένη. Ὁ Ἀριστοτέλης ὅστις διατρίψας ἐπὶ τριακαίδεκα σχεδὸν ἔτη ἐν Ἀθήναις (335—323), ἔγραψε πάντα τὰ συγγράμματα αὐτοῦ, ἀπέρχεται τοῦ ἄστεως ἀνεπιστρεπτεί· ὁ Λυκοῦργος ἀποθνήσκει, καὶ μετ' οὐ πολὺ παρακολουθοῦσιν αὐτὸν ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Φωκίων ὧν οὐδεὶς θὰ εὑρεθῇ διάδοχος. Τὰ πάντα μέχρις αὐτῶν τῶν θεῶν παρακμάζουσιν. Ὁ Ἀλέξανδρος, ἐκτείνων τὰ κατακτητικὰ αὐτοῦ δικαιώματα μέχρις Ὀλύμπου, ἔδωκε τὴν δευτέραν τάξιν εἰς τὸν ναὸν καὶ τὸν θεὸν τοῦ Ἄμμωνος κατωτέραν τῆς Ὀλυμπίας ἀλλ' ὑπερτέραν τῆς τῶν Δελφῶν. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ Μακεδονία εἰ ὑμελήθη ἐξαντλήσασα τὸ ἀπὸ τοῦ αἵματος ὅπως ἀρθόνιος ῥεῦσαι τὸ τῆς Ἀσίας; Πεντήκοντα ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ δορυκτήτορος αὐτῆς, οἱ βάρβαροι ἐ-

λεηλάτουν τὰς Αἰγὰς, τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς πρωτεύουσαν, καὶ ἐσκόρπιζον εἰς τοὺς ἀνέμους τὴν κόνιν τῶν ἀνάκτων αὐτῆς.

Ὁ Ἀλέξανδρος κατεκτήσατο πολλὰ, ἀλλ' οὐδὲν ἐθεμελίωσε, διότι δὲν εἶχε καιρόν. Ἡ Ἀσία ἁρπαγεῖσα διὰ ταχυτάτης πορείας, ὡς ἀπειρομεγέθης λεία, ἔκειτο πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ δορυκτήτορος ἀναμένουσα ἀπὸ τῆς στιβαρᾶς αὐτοῦ χειρὸς ἀνάπλασιν, διοργάνωσιν, πολιτισμὸν νέον, ἀλλὰ τὴν χεῖρα ταύτην ἐπάγωσεν ὁ θάνατος. Ὡς οἱ μεγάλοι ζωγράφοι ὧν περισώζονται ἡμῖν τὰ γοργῇ τῇ γραφίδι γενόμενα σχεδιαγραφήματα, ὁ Ἀλέξανδρος μόλις ἠδυνήθη νὰ καταλίπῃ ἴχνη μεγαλοφυΐας πανταχοῦ τῆς κατακτήσεως αὐτοῦ, ῥωμαλέας τινὰς γραμμὰς, ἐξ ὧν οἱ διάδοχοι αὐτοῦ ὤφειλον νὰ ὠφεληθῶσι· τὰ πάντα ἐν σχεδίῳ ὑρίσαντο· οὐδὲν ἦτο τετελεσμένον. Τίς ἠδύνατο νὰ σκεφθῇ ὅτι ὁ θεὸς θὰ ἀπέθνησκεν ἐν ἀκμῇ νεότητος καὶ ῥώμῃ διανοίας;

Τὸν Ἀλέξανδρον διεδέξατο ὁ Περδίκκας ὡς ἐπίτροπος τοῦ κράτους. Ἀλλ' ἕκαστος τῶν στρατηγῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐνόμιζεν ἑαυτὸν Ἀλέξανδρον καὶ ἐκ τῆς ἀντιζηλίας αὐτῶν τὸ κράτος ἐγένετο μῆλον ἔριδος. Πάντες οἱ στρατηγοὶ ἤρπασαν μεθ' αἱματηροὺς πολέμους, καθ' οὓς ἐξωλοθρεύθη σύμπας ὁ οἶκος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, τὰς διαφόρους χώρας, καὶ ἀνηγορεύθησαν ἀνεξάρτητοι βασιλεῖς. Ὁ ἀμβλύνους τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀδελφὸς ἦτο σκιὰ οὐδαμῶς ἐκφοβοῦσα τοὺς ἐν πολέμοις γηράσαντας στρατηγούς, τὰ δὲ δύο ἀνήλικα τέκνα τοῦ ἀποθανόντος μονάρχου οὐδὲν ἦρεμον πρόσκομμα εἰς τοὺς ἰδιοτελεῖς αὐτῶν σκοπούς. Οἱ διανεμηθέντες τὴν κοσμοκρατορίαν κυριώτεροι στρατηγοὶ ἦσαν Πτολεμαῖος ὁ Λάγου, ὅστις ἔλαβε τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Κυρηναϊκὴν, Λαομέδων ὁ Μιτυληναῖος, τὴν Συρίαν, ὁ Φιλώτας τὴν Κιλικίαν, ὁ Πείθων τὴν Μηδίαν, ὁ Εὐμένης τὴν Παφλαγονίαν καὶ τὴν Καππαδοκίαν, ἃς ὁ Ἀλέξανδρος ἔτι ἠδυνήθη νὰ κατίσχῃ καὶ καθυποτάξῃ· ὁ Νέαρχος τὴν Παμφυλίαν καὶ τὴν Λυκίαν, ἴσως ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀντιγόνου, ὅστις ἔλαβεν ἐπίσης τὴν μεγάλην Φρυγίαν· ὁ Κάσσανδρος τὴν Καρίαν, ὁ Μίνανδρος τὴν Λυδίαν, ὁ Ἀσκληπιάδης τὴν ἑλλησποντιακὴν Φρυγίαν, ὁ Λυσίμαχος τὴν Θρᾴκην καὶ τὰ ὅμορα ἔθνη τῶν παραλίων τοῦ Εὐξείνου Πόντου· ὁ Ἀντίπατρος καὶ ὁ Κρατερὸς τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα μετὰ τῶν ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐπαρχιῶν· ὁ Σέλευκος, ὅστις ἔμελλε μετὰ μικρὸν νὰ διαδραματίσῃ σημαντικὸν πρόσωπον, ἐγκειμένην τὴν ἀρχηγίαν τῶν ἑταίρων· ὁ δὲ Περδίκκας, ὅπως διακρίνηται ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν στρατηγῶν, δὲν ἔλαβεν ἐπαρχίαν, ἀλλ' ἐπεφύλαξεν ἑαυτῷ τὴν διοίκησιν τοῦ ἐν Ἀσίᾳ σταθμεύοντος στρατοῦ καὶ στόλου. Ἐν τῇ ἄνω Ἀσίᾳ ἔμειναν σχεδὸν πάντες οἱ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου διορισθέντες σατράπαι. Ἐπὶ τοῦ πρώτου τούτου συμβιβασμοῦ ἔθετο κηλίδα αἵματος ἡ Ῥωξάνη φονεύσασα τὴν Στάτειραν, τὴν τελευταίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου σύζυγον, καὶ τὴν χήραν τοῦ Ἡφαιστίωνος ἀδελφὴν τῆς Στατείρας. Τοῦ λοιποῦ πᾶσα νέα συνθήκη διὰ τοιαύτης σφραγίζεται σφραγῖδος. Ἐκτὸς τῶν δύο τέκνων αὐτοῦ ὁ Ἀλέξανδρος κατέλιπε γυναῖκας τὰς ἑξῆς· τὴν μητέρα αὐτοῦ Ὀλυμπιάδα, τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ Κυνάνην, Κλεοπάτραν καὶ Θεσσαλονίκην, τὴν ἀνεψιάν του Εὐρυδίκην καὶ τέλος τὰς αὐξύγους του Ῥωξάνην, Βαρσίνην καὶ Στάτειραν· ἐξ ὅλων δὲ τῶν ἀμυδρῶν τούτων καὶ κωφῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προσώπων τῆς μακεδονικῆς σκηνῆς ἓν μόνον ἐδείχθη πλῆρες ἐνεργητικότητος, ἡ Ὀλυμπιὰς, ἀλλ' ἡ ἐνεργητικότης αὐτῆς ἔτεινε πρὸς τὴν ῥᾳδιουργίαν καὶ τὸ ἔγκλημα. Εὐθὺς δ' ἐξ ἀρχῆς ὁ διαμελισμὸς οὗτος τῆς κοσμοκρατορίας δὲν ἐτελέσθη ἀναίμακτος. Πέντε ἐπαναστάσεις ἐγένοντο κατὰ τῆς μακεδονικῆς ἐξουσίας. Ἐν τῇ ἄνω Ἀσίᾳ 23,000 μισθωτῶν Ἑλλήνων ἐστρατοπεδευμένων ἐν ταῖς ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου θεμελιωθείσαις ἀποικίαις, ἔλαβον τὰ ὅπλα καὶ ἡτοιμάσθησαν ὅπως κατέλθωσιν εἰς τὴν οἰκείαν πατρίδα. Ὁ διοικητὴς τῆς Μηδίας Πείθων ἐστράτευσεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ κατὰ διαταγὴν τοῦ Περδίκκα ἐξωλόθρευσεν αὐτούς. Ἐν Καππαδοκίᾳ ὁ βασιλεὺς Ἀριαράθης ἀπεποιήθη νὰ παραδώσῃ τῷ Εὐμένει τὰ Κράτη αὐτοῦ, ἀλλ' ἡττήθη καὶ ἐθανατώθη μετὰ τῶν περὶ αὐτόν. Οἱ Πισιδεῖς ἔσφαξαν τὸν μακεδόνα διοικητὴν αὐτῶν. Ὁ δὲ Περδίκκας ἀπεφάσισε νὰ κατασκαφῶσιν αἱ δύο κυριώτεραι πόλεις αὐτῶν Λάρανδα καὶ Ἰσαύρα καὶ νὰ σφαγῶσιν οἱ κάτοικοι αὐτῶν. Οἱ τῆς Ἰσαύρας ὑπέστησαν τρεῖς ἐφόδους, εἶτα πῦρ εἰς τὴν πόλιν βαλόντες κατεκάησαν μετ' αὐτῆς. Ὁ Σατράπης τῆς Ἀρμενίας Νεοπτόλεμος ἐθεώρει ἑαυτὸν ἀνεξάρτητον καὶ ὁ Εὐμένης ἐπορεύθη εἰς ὑποδούλωσιν αὐτοῦ. Σπουδαιοτάτη δ' ἐπανάστασις ἐγένετο ἐν Ἑλλάδι ὁ «Λαμιακὸς πόλεμος».

Φονευθέντος τοῦ Περδίκκα (321) ὑπὸ τῶν ἰδίων αὐτοῦ στρατιωτῶν ἐνῷ ἐπολέμει τὸν ὕπαρχον τῆς Αἰγύπτου Πτολεμαῖον, ἔλαβε τὴν μεγίστην δύναμιν ὁ Ἀντίγονος, ὅστις καταλαβὼν τὸν ἐν Σούσοις θησαυρὸν ἐπολλαπλασίασε (316) τὸ μεσθωτὸν αὐτοῦ στράτευμα, ὥστε ἠδύνατο νὰ

συνέχῃ ἐν φόβῳ πάντας τοὺς λοιποὺς στρατηγούς. Ἀλλ' οὗτοι ἐννοήσαντες ὅτι ὁ Ἀντίγονος ἐσκόπει νὰ λάβῃ τὴν μονοκρατορίαν συνησπίσθησαν κατ' αὐτοῦ (Σέλευκος ὁ τῆς Συρίας, Πτολεμαῖος ὁ τῆς Αἰγύπτου καὶ Κάσσανδρος ὁ τῆς Μακεδονίας). Ἐντεῦθεν δὲ προῆλθε μακρὸς πόλεμος, καθ' ὃν ὁ Ἀντίγονος ἐβοηθεῖτο ὑπὸ τοῦ ὕστερον περιφήμου υἱοῦ αὐτοῦ Δημητρίου τοῦ «Πολιορκητοῦ», καὶ ὅστις μετὰ πολλὰς περιπετείας διεξήχθη ἐν Ἀσίᾳ τε καὶ Ἑλλάδι, κατέπαυσε δὲ μόλις διὰ τῆς ἐν Ἴψῳ μεγάλης μάχης (311) καθ' ἣν ἔπεσε μὲν ὁ ὀγδοηκοντούτης ἥρως Ἀντίγονος, ἠναγκάσθη δὲ νὰ φύγῃ ὁ Δημήτριος. Μετὰ δὲ πολλὰς διαιρέσεις καὶ τύχας προέκυψαν ἐκ τοῦ χάους τῆς μεγάλης τοῦ Ἀλεξάνδρου κληρονομίας ἐκτὸς μικροτέρων τινῶν κρατῶν τὰ ἑξῆς τρία μακεδονικὰ βασίλεια· «Μακεδονία καὶ Ἑλλάς», τὸ «Συριακὸν κράτος τῶν Σελευκιδῶν», ἡ «Αἴγυπτος ὑπὸ τοὺς Πτολεμαίους».

Αἱ ἑλληνικαὶ πολιτεῖαι εἰθισμέναι ἀνέκαθεν εἰς τὴν αὐτονομίαν ἐφαλλοντο πάντοτε δοσαναστατοῦσαι ἐπὶ τῇ μακεδονικῇ κυριαρχίᾳ· καὶ αὐτὴ δὲ ἡ διὰ τῶν ὅπλων τοῦ Ἀλεξάνδρου δόξα τοῦ ἑλληνικοῦ ὀνόματος δὲν ἴσχυε νὰ ἐξαλείψῃ τὸν ἔμφυτον τῶν Ἑλλήνων ἔρωτα πρὸς τὴν ἐλευθερίαν, ὡς ἀποδείκνυται ἐκ τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Σπαρτιατῶν, οἵτινες ἄλλως δὲν συνεμάχησαν μετὰ τοῦ μακεδόνος κατακτητοῦ, τῷ 330, ὑπὸ τὸν βασιλέα αὐτῶν Ἄγιν, ἐπαναστάσεως καταπνιγείσης ὑπὸ τοῦ Ἀντιπάτρου, καὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων, ἅμα ὡς ἐξέλιπεν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς ὁ Ἀλέξανδρος, καταπνιγείσης ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ἀντιπάτρου τῷ 322, ἥτις λέγεται λαμιακὸς πόλεμος, διότι ἐγένετο περὶ τὴν πόλιν Λαμίαν ὑπὸ στρατηγὸν τὸν Λεωσθένη. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὅ,τι δὲν ἴσχυσαν νὰ κατορθώσωσιν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Σπαρτιᾶται ἀπετελέσθη ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν καὶ τῶν Ἀχαιῶν. Ἡ λοιπὴ Ἑλλὰς κατετρύχετο ὑπὸ τῆς τυραννίας ἀσκουμένης ὑπ' ἀνδρῶν ἀσημάντων ὧν πολλάκις δὲν διεσῴζαξε τὸ ὄνομα ἡ Ἱστορία. Αἱ Ἀθῆναι, ἡ Σπάρτη καὶ αἱ Θῆβαι ἔπεσαν· δύο δὲ νέοι λαοὶ οἱ προῤῥηθέντες Ἀχαιοὶ καὶ Αἰτωλοί, ἄγνωστοι σχεδὸν μέχρι τοῦδε ἀναβαίνουσιν εἰς τὴν κενὴν ἀλλὰ στενόχωρον καὶ πλήρη ἐρειπίων σκηνήν. Δι' αὐτῶν ἡ Ἑλλὰς ἐρρυθριᾷ ἔτι ἅπαξ ἐκ τῆς αἰσχύνης αὐτῆς, καταβάλλει ὕστατον ἀγῶνα, καὶ ἔρχεται ἵν' ἀποθάνῃ τοὐλάχιστον ὑπὸ τὸ ξίφος μεγάλου λαοῦ. Τῷ 280 πρ. Χ γίνεται ἡ ὑπὸ τῶν Κελτῶν, Βρέννου, Ἀκιγωρίου καὶ Β'ολγαν ἐπιδρομὴ τῶν Γαλατῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα (ἴδ. ΒΡΕΝΝΟΣ καὶ Γ). Ἡ ἐπιδρομὴ αὕτη ἀναδείκνυται τὸ μάχιμον καὶ ἡρωϊκὸν τοῦ αἰτωλικοῦ λαοῦ, καὶ μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Γαλατῶν εἰσάγονται αὖθις εἰς τὸ σύστημα τῶν Ἀμφικτυόνων οἱ Φωκεῖς ἀποπλύναντες τὴν προτέραν αὐτῶν διαγωγὴν διὰ τῆς προθυμίας μεθ' ἧς μετέσχον τοῦ κατὰ τῶν ἐπιδρομέων ἀγῶνος. Μετὰ τὸν Βρέννον, ὑνειρεύεται τὴν κατάκτησιν τῆς Ἑλλάδος ὁ ἠπειρώτης Πύῤῥος καὶ φονεύεται ὑπὸ γραίας γυναικὸς τοῦ Ἄργους, ἥτις ἔβλεπεν αὐτὸν ἀπὸ στέγης πολεμοῦντα, καὶ ἅρασα κεραμίδα δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν ἐτραυμάτισεν αὐτὸν καιρίως εἰς τὴν κεφαλήν, διὰ νὰ σώσῃ τὸν υἱόν της. Ἐν μέσῳ τοῦ ταράσσοντος τὴν Ἑλλάδα γενικοῦ κλύδωνος, ἐπιφαίνονται αἱ ὁμοσπονδίαι τῶν Ἀχαιῶν καὶ τῶν Αἰτωλῶν.

Ὁ Σικυώνιος Ἄρατος ἔδωκεν εἰς τὴν ἀχαϊκὴν ὁμοσπονδίαν τοσαύτην δύναμιν καὶ σημασίαν, ὥστε διήγειρε τὸν φθόνον τῆς Σπάρτης ἔνθα δύο συγχρόνως μεγαλόψυχοι βασιλεῖς Ἄγις ὁ Γ' (242—237) καὶ ὁ Κλεομένης (236-220), ἀγωνίζονται ὅπως ἐπαναγάγωσι τὴν πολιτείαν εἰς τὴν ἀρχαίαν δύναμιν καὶ πολεμικὴν ἀρετήν. Ἀλλ' ὁ μὲν Ἄγις καταβάλλεται ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ φονεύεται σκληρῶς (237), ὁ δὲ Κλεομένης ἐκτελεῖ μὲν τὸ σχέδιόν του ἐν Σπάρτῃ, καὶ θέλει νὰ ἀναγκάσῃ τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Πελοποννήσου εἰς τὸ ν' ἀναγνωρίσωσι τὴν ἡγεμονείαν τῆς Σπάρτης, ἀλλ' ἀπόλλυται (222) πολεμῶν πρὸς τὴν ὑπὸ τῶν Μακεδόνων βοηθουμένην ἀχαϊκὴν συμμαχίαν τὴν ἐν Ἀρκαδίᾳ μάχην τῆς Σελλασίας, καὶ φεύγει εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἔνθα αὐτοκτονεῖ μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἀρῶν μάτην ἐπευράθη ἵνα κινήσῃ τὸν λαὸν αὐτῆς εἰς ἐπανάστασιν. Δώδεκα ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κλεομένους κυριεύεται (208) ἡ Σπάρτη ὑπὸ τοῦ «ὑστάτου Ἕλληνος» Φιλοποίμενος, διαδεξαμένου τὸν ὑπὸ τῆς μακεδονικῆς μηχανορραφίας δηλητηριασθέντα Ἄρατον, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀναγκάζεται νὰ προσέλθῃ καὶ αὐτὴ εἰς τὴν ἀχαϊκὴν συμπολιτείαν, καὶ νὰ καταργήσῃ τοὺς νόμους τοῦ Λυκούργου. Ἄγριοι δὲ στρατιωτικοὶ ἄρχοντες ἢ μᾶλλον τύραννοι, οἷος ὁ Νάβις, φονεύουσιν ἢ ἐξορίζουσι τοὺς προκριτωτέρους τῶν πολιτῶν καὶ μεταβάλλουσι τὴν πόλιν εἰς λῃστῶν κρησφύγετον. Τίτος ὁ Φιλοποίμην πίπτει ἔν τινι πρὸς τοὺς Μεσσηνίους πολέμῳ εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν ἐναντίων καὶ ποτίζεται τὸ κώνειον, μετ' αὐτοῦ δὲ θνήσκει ἡ δύναμις τῆς ἀχαϊκῆς ὁμοσπονδίας.

Ἐπὶ τριακόντα καὶ ἑκατὸν ἔτη ἡ Ἑλλὰς ἐπίζετο ὑπὸ τῆς ψυχρᾶς καὶ βαρείας μακεδονικῆς χειρὸς ἔφθασε δὲ τὰς δυνάμεις αὐτῆς εἰς ἐμφα-

Ανοικτός Βιβλιοθήκη Αρχαίου Κόσμου (ΗΠΕΚ)

λίους σπαραγμοὺς, ὡς εἰ ἤθελε νὰ μὴ ἔχῃ αἷμα εἰς τὰς φλέβας αὐτῆς, καθ' ἣν στιγμὴν θὰ ἐπήρχοντο οἱ νέοι καὶ φοβεροὶ αὐτῆς κατακτηταί. Κατὰ τὰ τρία τέταρτα τοῦ αἰῶνος, ἅτινα ἐπηκολούθησαν τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἡ Ἑλλὰς εἰκοσάκις ἐκυριεύθη καὶ ἠλευθερώθη λεία γενομένη ἀκαταπαύστως τῶν διαδόχων τοῦ μεγάλου ἀνδρός. Εἶτα ἐμφαίνεται ὁ Ἄρατος ὅστις πειρᾶται νὰ ἑνώσῃ αὐτὴν, δι' ἀδελφικοῦ συνδέσμου, ὅπως σώσῃ αὐτὴν ὡς ὁ ἔμπειρος πρωρεὺς ὅστις δράττεται τοῦ οἴακος καὶ δι' ἰσχυρᾶς κωπηλασίας ἐλαύνει πρὸς τὸν λιμένα ἀποφεύγων τὸν σίφωνα καὶ τὴν καταιγίδα. Ἀλλ' ἔλειπεν ἡ δύναμις, ἥτις τίθησιν εἰς κίνησιν τοὺς τροχοὺς τῆς πολιτείας, ἔλειπεν ἡ μόρφωσις τῶν δημοσίων ἠθῶν. Εἰρήνην δὲ καὶ ἕνωσιν ἦτον ἀδύνατον ν' ἀποτελέσωσιν οἱ φιλήσυχοι τῆς Κορίνθου ἔμποροι καὶ οἱ «Κλέφται» τῆς Αἰτωλίας· αἱ δημοκρατίαι τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ φιλόδοξοι βασιλεῖς τῆς Μακεδονίας. Ὁ δὲ Φιλοποίμην, μεθ' ὅλα τὰ προτερήματα καὶ τοὺς ἀγῶνας αὐτοῦ, ἦτον ἀδύνατον νὰ ἐξαλείψῃ τὸ μεταξὺ Μεσσηνίων καὶ Σπάρτης, ταύτης καὶ τοῦ Ἄργους προαιώνιον μῖσος· ἦτον ἀδύνατον νὰ πείσῃ τοὺς Ἠλείους ὅπως ἐπιλάθωνται τῆς αἰτωλικῆς αὐτῶν καταγωγῆς καὶ τοὺς Ἀρκάδας τῆς διαιρέσεως αὐτῶν εἰς τριάκοντα πόλεις, ἃς οὐδ' αὐτὸς ὁ Ἐπαμεινώνδας ἠδυνήθη νὰ ἑνώσῃ. Ἀλλὰ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος οἷα ὑπῆρχε νάρκωσις! Αἱ Ἀθῆναι, ἡ πόλις τῶν γενναίων πρωτοβουλιῶν, δὲν μετεῖχον τῶν ἑλληνικῶν πράξεων καὶ χαμερπῶς ἐκολάκευαν τὸν Δημήτριον. «Οἱ Βοιωτοὶ, λέγει ὁ Πολύβιος, οὐδ' ἐκοινώνησαν οὔτε πράξεως, οὔτ' ἀγῶνος οὐδενὸς ἕτι τοῖς Ἕλλησι μετὰ κοινοῦ δόγματος». Ἡ Κόρινθος ἀπὸ Φιλίππου τοῦ πρώτου δὲν ἦτον αὐτόνομος, καὶ ἡ ἐν αὐτῇ ἀκολασία ἦτον ἀπαρεδειγμάτιστος· ἡ Σπάρτη, ἡ κατ' ἐξοχὴν σεβομένη τὰ καθεστῶτα πόλις, διετέλει ἐν ἀενάῳ ἐπαναστάσει. Ἐκ δὲ τῶν μικρῶν λαῶν ἡ Αἴγινα ἠφανίσθη ἀπὸ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς· τὰ Μέγαρα εἶναι ἀφανὲς προσάρτημα τῆς βοιωτικῆς ἢ ἀχαϊκῆς συμπολιτείας· οἱ Ἠλεῖοι καθὼς καὶ οἱ Μεσσήνιοι καὶ μέρος τῆς Ἀρκαδίας ἐξαρτῶνται ἀπὸ τῶν Αἰτωλῶν. Ἡ Φωκὶς φέρει μετὰ τέσσαρας ἔτι γενεὰς τὰ τραύματα τῶν ἱερῶν πολέμων· ἡ Εὔβοια, ἡ Θεσσαλία εἶναι ἀνίσχυροι (παρὰ τῷ Τίτῳ Λιβίῳ ὁ Ἀννίβας λέγει περὶ τῆς Βοιωτίας, τῆς Εὐβοίας καὶ τῆς Θεσσαλίας «Illis nulle sunt vires etiam»)· ἡ Κρήτη εἶναι παραδεδομένη εἰς τὴν ἀταξίαν καὶ πᾶσαν κακίαν. Καὶ καλλίονα ἦν ὑπῆρχον ἤθη καὶ φιλοπατρία, οἱ Ἕλληνες δὲν ἤθελον σωθῇ· καὶ εἰρήνη καὶ ἕνωσις ἂν ἐπεκράτουν ἀπὸ τοῦ Ταινάρου ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ Ὀρβήλου ὄρους, ἡ Ῥώμη οὐχ ἧττον θὰ κατέβαλλε τὴν Ἑλλάδα δι' ὀλίγῳ πλείονος χρόνου καὶ δυσκολίας. Ἀπατῶνται οἱ φρονοῦντες ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἶχε τότε τοὺς πολεμιστὰς κατὰ μυριάδας μυριάδων. Αἱ Ἀθῆναι δὲν δύνανται νὰ ἐμποδίσωσι τὰς ἐκδρομὰς τῶν πειρατῶν τῆς Χαλκίδος οὔτε τὰς τῆς ἐνΚορίνθῳ φρουράς. Τῷ 200, μικρὸν σῶμα Ἀκαρνάνων φέρει ἀποινεῖ τὸ πῦρ καὶ τὸν σίδηρον εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ δισχίλιοι Μακεδόνες πολιορκοῦσι τὴν πόλιν. Ὅτε ὁ Φίλιππος λεηλατεῖ τὴν Λακωνίαν ἕως ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Σπάρτης, ὁ Λυκοῦργος μόλις ἔχει ν' ἀντιτάξῃ δισχιλίους ἄνδρας. Καὶ αὐτὸς ὁ Φίλιππος ἐκστρατεύει μετὰ 5,700 στρατιωτῶν, τῷ 219, καὶ μεθ' 7,200 τῷ ἐπιόντι ἔτει. Τὸ Ἄργος καὶ ἡ Μεγαλόπολις χορηγοῦσι στρατιωτικὴν δύναμιν 550 ἀνδρῶν, καὶ πᾶσα ἡ ἀχαϊκὴ συμπολιτεία δὲν δύναται νὰ παρατάξῃ ἐν καιρῷ τοῦ πρὸς τὴν αἰτωλικὴν ὁμοσπονδίαν πολέμου πλείονας τῶν 3,500 ἰθαγενῶν στρατιωτῶν· τὸ δὲ ἱππικὸν αὐτῆς ἦτον ἐλεεινὸν, πρὶν ἡ εἰσαγάγῃ τὰς μεταρρυθμίσεις αὐτοῦ ὁ Φιλοποίμην. Τῷ 219 τρεῖς πόλεις χωρίζονται ἀπὸ τῆς ὁμοσπονδίας καὶ πρὸς ἄμυναν αὐτῶν ἀρκεῖ δύναμις ἐκ 350 στρατιωτῶν. Οἱ Ἠλεῖοι οὐδέποτε ἔχουσιν ὑπὸ τὰ ὅπλα χιλιάδα ἀνδρῶν· ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Ἀπελαύρου ὄρους ἦσαν 2,300, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν μισθωτῶν. Ἡ δὲ θαλασσία δύναμις ἔτι πλέον παρήκμασεν. Αἱ Ἀθῆναι αἵτινες ἐξώπλιζον 200 τριήρεις ἐν Σαλαμῖνι, ἔχουσι νῦν ἀντὶ στόλου τρεῖς ἀφράκτους νῆας. Ὁ δὲ τύραννος τῆς Σπάρτης Νάβις δὲν ἔχει τούτων πλείονας. Ἡ ἀχαϊκὴ ὁμοσπονδία, ἥτις περιελάμβανε τὴν Ἀργολίδα, Κόρινθον, Σικυῶνα καὶ πάσας τὰς παραλίους πόλεις τῆς Ἀχαΐας, μόλις κατορθόνει νὰ ὁπλίσῃ ἓξ πλοῖα, τρία πρὸς φύλαξιν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου καὶ τρία πρὸς φύλαξιν τοῦ Σαρωνικοῦ. Παρὰ τῷ Τίτῳ Λιβίῳ δυνάμεθα νὰ ζώσωμεν τὸν γελοῖον τοῦ Φιλοποίμενος στόλον, οὗ ἡ ναυαρχὶς ἦτο τριήρης ἀπὸ ὀγδοήκοντα ἐτῶν σηπομένη ἐντὸς τοῦ λιμένος τοῦ Αἰγίου (Τίτ. Λίβ. XXXV, 26). Οἱ Αἰτωλοὶ, ὡς λέγει ὁ Πολύβιος, ἐκστρατεύοντες κατὰ τῆς Ἠπείρου, τῆς Ἀκαρνανίας καὶ τῆς Πελοποννήσου ἐχρῶντο ταῖς τῶν Κεφαλλήνων ναυσὶ, οὐδὲν ἔχοντες αὐτοὶ πλοῖον· οἱ δὲ Ἰλλυριοὶ παραταὶ θρασέως ἐξέτεινον τὰς διαρπαγὰς αὐτῶν μέχρι τῶν Κυκλάδων· καὶ αὐτὴ ἡ Ῥόδος, ἧς τοσοῦτον ἡ δύναμις φημίζεται, σοβαρᾶς ἔριδος ἀναφυείσης μεταξὺ αὐτῆς

καὶ τοῦ Βυζαντίου μόλις τρεῖς ναῦς ἀποστέλλει εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ ὅμως οἱ ἐναντίον αὐτῆς πολεμοῦντες ἦσαν δύο περίφημοι δημοκρατίαι, τρεῖς βασιλεῖς, ὁ Ἄτταλος, ὁ Προυσίας, ὁ Ἀχαιός, καὶ οὐκ οἶδαμεν πόσοι γαλάται καὶ θρᾷκες πολεμισταί. Ἡ δὲ ἀδυναμία αὕτη δὲν ἦτο τυχαία. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ πολεμικὸν ἦθος δὲν ἐξέλιπεν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος· ἀλλ' ἀπὸ δύο αἰώνων ἐξηντλοῦντο αἱ δυνάμεις αὐτῆς καὶ τὸ ἄριστον αἷμά της ἐχύνετο ὑπὲρ ἀλλοτρίων συμφερόντων. Οἱ ἀνδρειότατοι καὶ ἐμπειρότατοι τῶν Ἑλλήνων δελεαζόμενοι ὑπὸ τῶν τιμῶν καὶ τοῦ πλούτου ἔτρεχον εἰς τὰς αὐλὰς τῆς Ἀλεξανδρείας, τῆς Περγάμου καὶ τῆς Ἀντιοχείας ἐγκαταλείποντες ἀνυπεράσπιστον τὴν οἰκείαν πατρίδα. Καθ' ἣν στιγμὴν ἀπέθνησκεν ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης Ἄρευς, καὶ ἔπιπτον τὰ τελευταῖα λείψανα τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας ὑπὸ τὰ τραύματα τοῦ Ἀντιγόνου, ἄγει ὁ Ξάνθιππος εἰς βοήθειαν τῆς Καρχηδόνος τοὺς ἀνδρειοτάτους τῶν Λακεδαιμονίων. Βραδύτερον δέ, ἐπὶ τοῦ δευτέρου πολέμου τῶν Ῥωμαίων κατὰ τοῦ Φιλίππου, ὁ Σκόπας στρατολογεῖ ἐν ὀνόματι τοῦ Πτολεμαίου ἑξακισχιλίους Αἰτωλούς, καὶ πᾶσα ἡ νεολαία θὰ ἠκολούθει αὐτῷ, εἰ μὴ ἠναντιοῦτο ὁ στρατηγὸς Δημόκριτος. Ὁ Δαρεῖος εἶχεν ἤδη 50,000 μισθωτῶν Ἑλλήνων· καὶ τῶν Πτολεμαίων καὶ τῶν Σελευκιδῶν ἡ κυριωτέρα δύναμις ὑπῆρχεν ἐκ Ἑλλήνων ἀπετελεῖτο. Ὅθεν μεταξὺ τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Ἑλλάδος ὑπῆρχεν αἰωνία ἀνταλλαγὴ ἐπίσης ὀλεθρία ἀμφοτέραις ταῖς χώραις· διότι ἡ μὲν ἐλάμβανε τοὺς ἄνδρας καὶ ἔχανε τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ ὑποστήριξιν τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων, ἡ δὲ ἐλάμβανε χρυσὸν, καὶ διὰ τοῦ ἠθοφθόρου τούτου μετάλλου ἠγόραζε καὶ αὐτὴ στρατιώτας διὰ τὰς ἰδιαιτέρας αὐτῆς ἔριδας. Τὸ ὁλέθριον σύστημα τῶν μισθοφόρων στρατιωτῶν, ἡ θανάσιμος αὕτη πληγὴ τῶν Κρατῶν, ἥτις ἐρήνευσε τὴν Καρχηδόνα καὶ τὰς Ἰταλικὰς δημοκρατίας τοῦ μέσου αἰῶνος, ἐξετάθη πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος. Καὶ αὐτὴ ἡ Μακεδονία ἐμίσθου ξένους στρατιώτας· ἐν Σελλασίᾳ ὁ Ἀντίγονος εἶχε πέντε ἢ ἓξ χιλιάδας. Ἐν τοῖς ἀρχαϊκοῖς στρατεύμασιν ἀπετέλουν πάντοτε ὑπὲρ τὸ ἥμισυ τῆς ὅλης δυνάμεως. Οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ τύραννοι τῆς Σπάρτης τοσοῦτους μόνον εἶχον στρατιώτας· ἴδε Πολύβιον, Τίτον, Λίβιον, καὶ τὸν Στράβωνα (X, 477), λέγοντα ὅτι ἡ Κρήτη [illegible] μισθωτούς, καὶ αὐτοὺς ἔτι τοὺς πειρατάς.

Ὁ πλοῦτος διὰ κακῆς ὁδοῦ εἰσέρχεται ὡς ἦλθεν. Ὁ ἀσιατικὸς καὶ ἀφρικανικὸς χρυσὸς δὲν ἔμενεν ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος διότι καὶ ἡ ἐργασία δὲν ὑπῆρχεν. Αἱ πόλεις ἦσαν ὀλιγάνθρωποι καὶ ἄποροι. Τὴν Μεγαλόπολιν ἀπεκάλουν εμεγάλην πόλιν μεγάλην ἔρημον». Πτωχεία παντοῦ. Ὁλόκληρος ἡ Μαντίνεια μετ' ἐμψύχων καὶ ἀψύχων, κινητῶν καὶ ἀκινήτων δὲν ἐξετιμᾶτο ἀντὶ τριακοσίων ταλάντων, ὁ δὲ Πολύβιος δὲν ἔδιδεν ἑξακισχίλια τάλαντα ἀνθ' ὅλης τῆς Πελοποννήσου. Ἡ Ἀττικὴ ἦτον ἡ πλουσιωτάτη χώρα τῆς Ἑλλάδος· καὶ ὅμως ὁ λαὸς ὅστις ἐδαπάνα ἄλλοτε ὑπὲρ ἀνεγέρσεως ἑνὸς μόνου ναοῦ χίλια τάλαντα, δὲν δύναται σήμερον ν' ἀποτίσῃ πρόστιμον ἑκατὸν ταλάντων. Μικροὶ οἱ στρατοὶ καὶ μικρὰ τὰ πράγματα τῆς Ἑλλάδος· θόρυβος καὶ ἔριδες περὶ ὄνου σκιᾶς, ἐνῷ ἐκεῖθεν τοῦ Ἀδριατικοῦ ἀκούεται ὁ ἄραβος καὶ ἡ κλαγγὴ τῆς μεγάλης συγκρούσεως τοῦ Ἀννίβα καὶ τῆς Ῥώμης. Τοιαύτη ἐν συνόψει ἡ κατάστασις τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων, ὅτε οἱ Ῥωμαῖοι καθυποτάξαντες τὰς ἐν Σικελίᾳ ἑλληνικ. ἀποικίας (200), ἐστείλαν κατὰ τοῦ Φιλίππου τὸν Τίτον Φλαμινῖνον, ἕλλον ῥωμαῖον Λύσσανδρον, ὅστις διὰ τῆς ἀλωπεκῆς αὐτοῦ ἐχώρισε τοὺς Αἰτωλοὺς ἀπὸ τῶν Μακεδόνων, ὕστερον δ' ἀπέσπασε καὶ αὐτοὺς τοὺς Ἀχαιοὺς παρὰ τὰς ἐνεργείας τοῦ Μεγαλοπολίτου Φιλοποίμενος, τοῦ ὑστάτου τούτου τέκνου τῆς γηραιᾶς Ἑλλάδος. Ὅθεν ὁ Φίλιππος μείνας μόνος νικᾶται κατὰ κράτος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων καὶ, τῷ 197, ἀναγκάζεται ἵνα συνομολογήσῃ εἰρήνην, δι' ἧς παραχωρεῖ τοῖς νικηταῖς ὅλον αὐτοῦ τὸν στόλον, συμφωνεῖ τὴν ἀπότισιν μεγάλης χρηματικῆς ἀποζημιώσεως καὶ παραδίδωσιν ὅμηρον τὸν υἱὸν αὐτοῦ Δημήτριον. Τῷ 189, οἱ Ῥωμαῖοι καταπολεμοῦσι τοὺς μεμονωμένους Αἰτωλοὺς καὶ καθυποτάττουσιν αὐτούς. Τῷ 168 ἐπιχειροῦσι νέον κατὰ τῶν Μακεδόνων πόλεμον διὰ τοῦ στρατηγοῦ Παύλου Αἰμιλίου, καὶ καθυποδουλοῦσι τὴν Μακεδονίαν, βασιλεύοντος τοῦ υἱοῦ καὶ διαδόχου τοῦ Φιλίππου Περσέως διὰ τῆς παρὰ τὴν Πύδναν μεγάλης νίκης. Ὁ Περσεὺς ἀπάγεται ἐν θριάμβῳ εἰς Ῥώμην, ἡ Μακεδονία διαιρεῖται εἰς τέσσαρας νομοὺς καὶ κυβερνᾶται δημοκρατικῶς· χίλιοι δ' εὐγενεῖς Ἀχαιοί, ἐν οἷς καὶ ὁ μέγας Ἱστοριογράφος Πολύβιος, ἀπάγονται ὡς ὅμηροι εἰς Ῥώμην ἕνεκα μυστικῆς μετὰ τοῦ Περσέως συνεννοήσεως. Ἐπαναστάσεις ἔτι μετὰ τὰ συμβάντα ταῦτα ἀνατ[illegible] μενος υἱὸς τοῦ Περσέως (καινῶς Ψευδοφίλιππος) καὶ τοῦτο παρέχει τοῖς Ῥωμαίοις ἀφορμὴν νὰ μεταβάλωσι (148) τὴν Μακεδονίαν, νικήσαντες

τὸν ἀποστάτην διὰ τοῦ Μετέλλου, εἰς «ρωμαϊκὴν ἐπαρχίαν». Πρὶν δ' ἡ καταλίπῃ ὁ Μέτελλος τὴν ἠττηθεῖσαν χώραν, ὁπλίζεται κατ' αὐτοῦ ἡ ἀχαϊκὴ συμμαχία, ὁ δὲ Μέτελλος νικᾷ τοὺς Ἀχαιοὺς ἐν δυσὶ μάχαις, ἀλλ' ἀναγκάζεται ν' ἀφήσῃ τὴν στρατηγίαν τῷ τραχεῖ Μουμμίῳ, ὅστις ἐκπορθεῖ καὶ πυρπολεῖ τὴν Κόρινθον (146), σράζει ἢ αἰχμαλωτεύει τοὺς κατοίκους, συντρίβει ἢ ἀποκομίζει εἰς Ῥώμην τὰ καλλιτεχνήματα καὶ μεταβάλλει τὴν Ἑλλάδα εἰς «ρωμαϊκὴν ἐπαρχίαν», ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Ἀχαΐας· ἡ δὲ ὑπερτάτη διοίκησις ἀνατίθεται ἐνὶ ἀνθυπάτῳ. Ὑπὸ τὰς βάθους καὶ τοὺς πελέκεις τῆς Ῥώμης, ὑπὸ τὸ ἄχθος τῆς ρωμαϊκῆς φορολογίας σβέννυται πᾶν σχεδὸν ζώπυρον τῆς φιλελευθερίας καὶ φιλοπατρίας τῶν προτέρων αἰώνων, ἐκλείπει παντελῶς ἡ εὐδαιμονία τῶν ποτὲ ὀλβίων πόλεων, καὶ οἱ μὲν Σπαρτιᾶται ἐξακολουθοῦσιν ὡς μισθοφόροι τὸν στρατιωτικὸν αὐτῶν βίον, οἱ δ' Ἀθηναῖοι καθίστανται περιζήτητοι ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ὡς τεχνῖται, λόγιοι, ὑποκριταί, ὀρχησταί, ποιηταὶ καὶ φιλόκαλοι, καὶ κατακτῶνται τοὺς κατακτητὰς αὐτῶν. Οὕτως ἡ ἑλληνικὴ ἐλευθερία, πρὸ πολλοῦ κενὸν ὄνομα, ἐτάφη τῷ 146 π. Χ.

Περίοδος ἕκτη. Ἀπὸ ἁλώσεως τῆς Κορίνθου ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἕως τῆς ἱδρύσεως τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους, 146 π. Χ.—395 μ. Χ. —Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ἐπεκράτει τοιαύτη ἡσυχία ἐν τῷ τόπῳ. Ἀλλ' ἐν ἀρχῇ τῆς πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος, ὁ βασιλεὺς τοῦ Πόντου Μιθριδάτης ἐξώτας τοὺς Ῥωμαίους ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐπεράτωσεν ἵνα καταπολεμήσῃ αὐτοὺς καὶ ἐν Εὐρώπῃ. Ἐπὶ δὲ τούτῳ πέμψας εἰς τὴν Ἑλλάδα σὺν ἄλλοις τὸν περίφημον στρατηγὸν Ἀρχέλαον ἐπίστησε τοὺς Ἀχαιοὺς τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς Βοιωτούς, ἔπρε δὲ προθυμοτάτους εἰς συμμαχίαν τοὺς Ἀθηναίους. Ὅτε δὲ ἦλθεν ὁ Σύλλας εἰς τὴν Ἑλλάδα (ἐν ἀρχῇ τοῦ 87 π. Χ.), διὰ νὰ καταβάλῃ τὴν ἐπανάστασιν ταύτην, εὗρεν ἰσχυρὰν ἀντίστασιν παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, οἵτινες σκληρῶς ἐπὶ τούτῳ ἐτιμωρήθησαν (ἴδ. ΑΘΗΝΑΙ). Αἱ Θῆβαι καὶ ὁ Ὀρχομενὸς ἔπαθον ἐπίσης πολλὰ ἐπὶ δὲ τῆς πολιορκίας τῶν Ἀθηνῶν, ὁ Σύλλας ἐσύλησε τὸν θησαυρὸν τοῦ ἐν Δελφοῖς ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. Μικρὸν δὲ μετὰ τὸ πέρας τοῦ μιθριδατικοῦ πολέμου, ἐλεηλατήθησαν ἐκ παραλίας καὶ αἱ νῆσοι τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ πειρατῶν τῆς ἐν Ἀσίᾳ Κιλικίας, οἵτινες κατεστράφησαν τέλος ὑπὸ τοῦ Πομπηΐου. Κατὰ δὲ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον τοῦτου καὶ τοῦ Καίσαρος συνεμάχησαν μετὰ τούτου οἱ Δόλοπες, οἱ Αἰτωλοὶ καὶ οἱ Ἀκαρνᾶνες· οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, οἱ Βοιωτοὶ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τοῦ Πομπηΐου, οὗ κατατροπωθέντος τῷ 48 περὶ τὰ Φάρσαλα τῆς Θεσσαλίας, ἡ Ἑλλὰς ὑπέκυψεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Καίσαρος· μόνοι δ' οἱ κάτοικοι τῶν Μεγάρων μὴ στέρξαντες τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ ἐξωλοθρεύθησαν. Εἰς δεῖγμα τῆς πρὸς τὴν Ἑλλάδα εὐνοίας ὁ ῥωμαῖος δορυκτήτωρ ἀνῳκοδόμησε τῷ 44 τὴν Κόρινθον δολοφονηθέντος τοῦ Καίσαρος (44), ἐγένετο αὖθις ἐμφύλιος πόλεμος ἐν Ἑλλάδι, καθ' ὃν οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι συνεμάχουν τῷ Ἀντωνίῳ καὶ τῷ Ὀκταβίῳ, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τῷ Βρούτῳ καὶ τῷ Κασσίῳ, ὧν ἡττηθέντων ἐν Φιλίπποις τῆς Μακεδονίας (42), ὁ Ἀντώνιος καὶ ὁ Ὀκτάβιος διενείμαντο τὸ ῥωμαϊκὸν κράτος, καὶ ἡ Ἑλλὰς ἔλαχεν εἰς τὸ μερίδιον τοῦ Ἀντωνίου, τοῦ ἐπικληθέντος «φιλέλληνος» καὶ «φιλαθηναίου». Κατὰ τὸν μεταξὺ Ὀκταβίου καὶ Ἀντωνίου πόλεμον, ὅστις ἐπερατώθη διὰ τῆς περὶ τὸ Ἄκτιον (31) ναυμαχίας οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων συνεμάχουν τῷ Ἀντωνίῳ· ἀλλ' ὁ νικητὴς Ὀκτάβιος δὲν ἐξεδικήθη κατ' αὐτῶν· ἀπεναντίας μάλιστα εὐηργέτησε τοὺς μετ' αὐτοῦ πολεμήσαντας καὶ ἰδίως τοὺς Σπαρτιάτας· ἀνέκτισε τὴν πόλιν τῶν Πατρῶν καὶ ἔκτισε τὴν Νικόπολιν.

Μετὰ τὴν περὶ Ἄκτιον νίκην τοῦ Ὀκταβίου ἡ Ἑλλὰς διῳκεῖτο ὡς ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία, ἀλλὰ πολλαὶ ἑλληνικαὶ πόλεις ἦσαν αὐτόνομοι. Ἐν γένει δὲ κατὰ τὰς δύο πρώτας ἑκατονταετηρίδας τῆς ῥωμαϊκῆς μοναρχίας, τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἀπήλαυε τῆς εὐνοίας τῶν ῥωμαίων αὐτοκρατόρων, ὧν μόνος ὁ Καλιγούλας καὶ ὁ Νέρων ἠδίκησαν αὐτὸ ἀφαιρέσαντες μεταξὺ ἄλλων πολλὰ πολύτιμα ἀγάλματα, μολονότι ὁ Νέρων (54—68), ἐχορήγησε τῇ Ἑλλάδι ἀσυδοσίαν. Ὁ Δομιτιανός, ὁ Τραϊανός, ὁ Ἀδριανὸς (117—138), Ἀντωνῖνος ὁ Εὐσεβὴς καὶ ὁ Μάρκος Αὐρήλιος ἐδείχθησαν εὐμενεῖς τοῖς Ἕλλησι. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους εὐηργέτησε τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἡρῴδης ὁ Ἀττικός.

Κατὰ τὸν β' αἰῶνα μ. Χ. ἤρξατο διαδιδόμενος εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ χριστιανισμός, οὗ τὸ πρῶτον κήρυγμα ἐγένετο διὰ τοῦ ἀποστόλου Παύλου (44—45 μ.Χ.) ἴδ. ΑΘΗΝΑΙ. Κατὰ δὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ γ' αἰῶνος σμήνη βαρβάρων ἐπέδραμον τὸ τε ῥωμαϊκὸν κράτος καὶ τὴν Ἑλλάδα. Οἱ βάρβαροι οὗτοι ἀπέβησαν εἰς Λῆμνον καὶ Σκῦρον, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ τὴν Πελοπόννησον, ἐξεπόρθησαν δὲ τὴν Κόρινθον, τὸ

Ἄργος, τὴν Τεγέαν, τὴν Σπάρτην καὶ αὐτὰς τὰς Ἀθήνας, εἰ καὶ ὀχυρωθείσας πρὸ μικροῦ ὑπὸ τοῦ Κλεοδάμου τοῦ Βυζαντίου· ἀλλ' ὁ Δέξιππος ἐξήλασεν αὐτούς. Μετὰ δύο ἔτη (269) γίνεται ἡ ἐπιδρομὴ τῶν Γότθων, ἥτις ἀποκρούεται ὑπὸ φοβεροῦ λοιμοῦ, ὑπὸ τοῦ ῥωμαϊκοῦ στόλου καὶ τοῦ αὐτοκράτορος Κλαυδίου. Μετὰ τὴν ἐπιδρομὴν ταύτην, ἡ Ἑλλὰς ἡσυχάζει ἐπὶ μίαν καὶ ἐπέκεινα ἑκατονταετηρίδα, ὁ δὲ χριστιανισμὸς ὁλονὲν διαδίδοται ἐν αὐτῇ. Ἐπέρχονται οἱ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμοί, οἵτινες καταπαύονται ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου (314 μ. Χ.), καὶ συγκροτεῖται μὲν ἡ πρώτη ἐν Νικαίᾳ σύνοδος, εἰς ἣν παρευρίσκονται πολλοὶ ἐξ Ἑλλάδος ἐπίσκοποι (325), ἀνεγείρεται δὲ ἡ Κωνστ]πολις ἧς τὰ ἐγκαίνια τελοῦνται μετὰ πομπῆς τῇ 10 μαΐου 330 μ. Χ. Ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους λαμβάνει νέαν φάσιν ὁ ἑλληνικὸς κόσμος. Ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ ὁ ἑλληνισμὸς ἀνέλαβε μέρος τοῦ ἀρχαίου κλέους αὐτοῦ καὶ ἐδείχθη ἐπὶ μικρὸν ἀντίπαλος τοῦ χριστιανισμοῦ, ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου ἔλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς χειρὸς ὡς ἀδελφὸν καὶ ἐβάδισαν ὁμοῦ τὴν αὐτὴν ὁδόν.

Περίοδος ἑβδόμη. Ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους μέχρι τῆς ἐν αὐτῇ ἐγκαταστάσεως τῶν Λατίνων ἢ Φράγκων 395 — 1264 μ. Χ. — Περὶ τὰ τέλη τῆς Δ' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, τὸ ῥωμαϊκὸν κράτος διενεμήθησαν οἱ υἱοὶ τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου Ἀρκάδιος καὶ Ὠνόριος, ἡ δὲ Ἑλλὰς συμπεριελήφθη ἐν τῷ ἀνατολικῷ, ὅπερ ἀπὸ τῆς πρωτευούσης αὐτοῦ ὀνομάζεται συνήθως Βυζαντινόν. Ἕνεκα δὲ τοῦ προέχοντος ἐν αὐτῷ ἑλληνικοῦ στοιχείου θεωρεῖται εὐλόγως ἑλληνικόν. Τὸ νέον τοῦτο κράτος ὑπέστη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Γότθων, εἶτα τῶν Οὔννων (376) καὶ τῶν Βεσιγότθων. Φόβητρον δὲ τῶν βαρβαρικῶν τούτων στιφῶν ἦν τὸν ὁ Θεοδόσιος, οὗ ἀποθανόντος (ἐν ἀρχῇ τοῦ 395) εἰσήλασεν ὁ Ἀλάριχος εἰς τὴν βυζαντινὴν αὐτοκρατορίαν καὶ προέβη μέχρι τῶν Θερμοπυλῶν· διελθὼν δὲ ἀκολούθως τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀντιόχου, ἀνθυπάτου τῆς Ἀχαΐας καὶ τοῦ στρατηγοῦ τοῦ ἀνηλίκου Ἀρκαδίου Ῥουφίνου, φυλασσομένην ὁδόν, κατεκάλυψε διὰ πτωμάτων τὴν Ἀκρίδα, τὴν Φωκίδα, τὴν Βοιωτίαν, καὶ εἰσέβαλε διὰ τοῦ Κιθαιρῶνος εἰς τὴν Ἀττικήν. Ἐξ Ἀθηνῶν εἶτα ἐκυρίευσε τὰ Μέγαρα καὶ τὴν προδοσίᾳ αὐθις τοῦ Γεροντίου, διῆλθεν εἰς Πελοπόννησον, ἔνθα ἠλώθη καὶ ἐπυρπολήθη ἐκ δευτέρου ἡ Κόρινθος, εἶτα τὸ Ἄργος, ἡ Μαντίνεια, ἡ Τέγεα, ἡ Μεγαλόπολις, αἱ Ἀμύκλαι καὶ τέλος ἡ Σπάρτη. Διέτριψε δὲ ἡ ἀκρὶς αὕτη ἓν ἔτος ἐν Ἑλλάδι, μέχρις οὗ ἐξεδιώχθη ὑπὸ τοῦ ἀντιπάλου τοῦ Ῥουφίνου Στηλίχωνος.

Παρελθούσης τῆς καταιγίδος ταύτης, ἡ Ἑλλὰς ἡσύχαζεν ἐπ' ἱκανὸν χρόνον καὶ ἠσχολεῖτο εἰς ἐπούλωσιν τῶν τραυμάτων αὐτῆς. Οἱ Βάνδαλοι (ἔθνος καὶ τοῦτο Γερμανικόν) ἀπεκρούσθησαν εὐκόλως ὑπὸ τῶν Λακώνων, ὅτε ἐπέδραμον τὰ παράλια τῆς Λακωνίας ὁρμηθέντες ἐκ τῆς βορείου Ἀφρικῆς. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς ΣΤ' ἑκατονταετηρίδος ἄρχονται αἱ ἐπιδρομαὶ τῶν Βουλγάρων, Αὐάρων καὶ Σλαύων (ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ, Ἡρακλείου καὶ Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου). Ἀπὸ τοῦ 746 — 747 πολλοὶ Σλαῦοι εἰσῆλασαν μέχρι τῆς Πελοποννήσου, ἔνθα ἦλθον εἰς αἱματηρὰς συγκρούσεις μετὰ τῶν αὐτοχθόνων. Ἀλλ' οὗτοι ἐπολεμήθησαν ἰσχυρῶς ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Σταυρακίου (783), ὃν ἔπεμψεν ἡ αὐτοκράτειρα Εἰρήνη, καὶ ὕστερον ἡττήθησαν ἦσαν δεινὴν ἐν κρατερᾷ μάχῃ (807) περὶ τὰς Πάτρας πολεμοῦντες πρὸς τοὺς ἐγχωρίους· τελευταῖον δὲ (περὶ τὰ μέσα τῆς Θ' ἑκατονταετηρίδος) κατετροπώθησαν αὖθις ὑπὸ βυζαντινοῦ στρατοῦ καὶ ἔπαυσαν ὄντες ἐπίφοβοι, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἐξελληνίσθησαν, καὶ τοῦτο παρέσχε τῷ Φαλμεράυερ ἀφορμὴν νὰ γνωματεύσῃ ὅτι ἐξετελοῦσθη τότε ἡ Ἑλλὰς Ἐπὶ Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου οἱ κάτοικοι τῆς κυρίως Ἑλλάδος καὶ τῶν Κυκλάδων μὴ παραδεχόμενοι τὴν εἰκονομαχίαν ἐστράτευσαν ἐπὶ τὴν Κωνστ]πολιν, ἀλλ' ἀποτυχόντες προὐτίμησαν νὰ καταποντισθῶσιν ἢ νὰ παραδοθῶσι.

Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἡ Ἑλλὰς σχετικῶς πρὸς τὰ λοιπὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη ἤκμαζε κατὰ τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον. Ἄρχεται δὲ ἀπὸ τοῦδε τὸ προοίμιον τῆς συγκρούσεως αὐτῆς μετὰ νέου ἐπιδρομικοῦ στοιχείου, τοῦ Σαρακηνοῦ. Παρὰ τὰς Πάτρας ἤδη συμμαχοῦντες οἱ Σαρακηνοὶ τοῖς Σλαύοις συνεπλάκησαν μετὰ τῶν Ἑλλήνων· καταλαβόντες δὲ τὴν Κρήτην (823) εὗρον κρατερὸν ἀντίστασιν εἰς τὰ παράλια τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὰς συχνὰς αὐτῶν ἐπιδρομάς. Ἡττηθέντες δ' ἐν Εὐβοίᾳ καὶ Κορίνθῳ (867) κατέλιπον ἀνενόχλητον τὴν Ἑλλάδα· ἀφοῦ δ' ἀκολούθως ἐπόρθησαν ἔτι τὰς Σηρακούσας (876), τὴν Δημητριάδα (896), τὴν Ἄβυδον (901) καὶ τὴν Θεσσαλονίκην (904), πλατυνθείσης ἐπὶ τέλους τῆς δυνάμεως αὐτῶν, ἐξεβλήθησαν ὑπὸ βυζαντινῶν στρατηγῶν ἀπό τε τῶν νήσων καὶ τῆς Κρήτης (961). Μετ' αὐτοὺς Τουρ-

Δημοσία Βιβλιοθήκη Κορυφαλλαίου Βιβλιοθήκη Δημοσίας Βιβλιοθήκης

χονται οἱ Βούλγαροι, οἵτινες τρὶς προσεγγίζουσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τῷ 932 κυριεύουσι τὴν Νικόπολιν καὶ καταλείπουσιν ἐν αὐτῇ ἀσθενῆ ἀποικίαν· τῷ 978 ἐξανδραποδίζουσιν ὑπὸ τὸν Σαμουὴλ τοὺς κατοίκους τῆς Λαρίσσης, καὶ μετὰ δώδεκα ἔτη (995) πρελαύνουσιν εἰς Βοιωτίαν, Ἀττικὴν καὶ Πελοπόννησον ὑπὸ τὸν αὐτὸν βασιλέα Σαμουὴλ ὀγοῦντες καὶ ληΐζόμενοι παντοχοῦ, ἐπὶ τέλους δὲ καταστρέφονται ὑπὸ τοῦ Νικηφόρου Οὐρανοῦ, στρατηγοῦ τοῦ αὐτοκράτορος Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰωάννου Βλατισλάου, ἡ Βουλγαρία συνεχωνεύθη μετὰ τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας (1019).

Κατὰ τοὺς βουλγαρικοὺς τούτους πολέμους ἡ κυρίως Ἑλλὰς καὶ ἡ Πελοπόννησος δὲν ἔπαθον μεγάλην βλάβην. Μετὰ τοὺς Βουλγάρους παρουσιάζονται οἱ Πατσινάκαι, οἵτινες ὅμως οὐδέποτε ὑπερίβηταν τὸν Ὄλυμπον, καὶ κατόπιν οἱ Οὔζοι, οἵτινες μικρὰν ἐπήνεγκον ζημίαν κατὰ τὰς ληστρικὰς αὐτῶν ἐκδρομὰς (1065). Ἀλλ' ἡ ἀληθὴς μάστιξ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐπέπρωτο νὰ ἔλθῃ ἐκ δυσμῶν. Περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΑ' αἰῶνος στίφος Νορμανῶν ἐκ τῆς σκανδιναυϊκῆς ἄρκτου ἐρριμμένον ἀποβαίνει εἰς τὴν κάτω Ἰταλίαν ὑπὸ τὸν Ῥοβέρτον Γυισκάρδον ἐπιχειρήσαν ἵνα ἀποζήσῃ εἰς Νικόπολιν καὶ Ναύπακτον τῆς κυρίως Ἑλλάδος, καὶ ἐκεῖθεν ἐπιπέσῃ κατὰ τοῦ βυζαντινοῦ κράτους (1080), ἀλλ' ὑπὸ τοῦ χειμῶνος κωλυόμενον ἀπέστειλε μικρὰν μοῖραν ὑπὸ τὸν υἱὸν τοῦ Γυισκάρδου Βοημοῦνδον, ἥτις κατέλαβε τὸν Ἀὐλῶνα· μελλούσῃ δὲ κατεστράφη ὑπὸ λαίλαπος· ὁ νορμανικὸς στόλος, ὁ Γυισκάρδος κατώρθωσε νὰ ὀχυρωθῇ κατὰ τοὺς αἰγιαλοὺς τοῦ Δυῤῥαχίου, ἔνθα κατέστρεψαν τὰ λείψανα τῆς θαλασσίου αὐτοῦ δυνάμεως οἱ σύμμαχοι τοῦ Ἀλεξίου Α' Ἐνετοί. Μετὰ ταῦτα συγκροτεῖται κρατερὰ μάχη τῶν Νορμανῶν μετὰ τοῦ αὐτοκρατερικοῦ στρατοῦ, καθ' ἣν οὗτος ἡττᾶται καὶ τρέπεται εἰς φυγήν, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ ἀποσύζεται εἰς Λιχνιδοῦν, καὶ τὸ Δυῤῥάχιον πίπτει διὰ προδοσίας εἰς χεῖρας τῶν νικητῶν, οἵτινες ἐντεῦθεν ὁρμώμενοι κατέλαβον τὴν Καστορίαν· ἀνακληθέντος δὲ τοῦ Γυισκάρδου εἰς Ἰταλίαν, ἐν ᾗ ἡτοιμάζετο νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ τῆς Θεσσαλονίκης, ὁ Βοημοῦνδος εἰσβάλλει εἰς τὴν Θετταλίαν καὶ καταλαμβάνει τὰς ἀκμαζούσας πόλεις Τρίκκαλα, Σκοτίαν, Ἀχρίδα, Τίρβια, κλπ. τῆς Λαρίσσης μόνης σωθείσης διὰ τῆς ἀνδρείας τοῦ Λέοντος Καρκαβᾶ καὶ τοῦ αἴρνης ἐπιφανέντος Ἀλεξίου. Ἡ σωτηρία τῆς Κωνσταντίνου καὶ ἡ διάλυσις τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ ἠνάγκασαν τὸν Βοημοῦνδον νὰ ἐπανέλθῃ οἴκαδε. Τῷ 1146 ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Γυισκάρδου Ῥοβέρτος Β' βασιλεὺς τῆς Σικελίας ἄγων δεύτερον στίφος Νορμανῶν κυριεύει τῆς Κερκύρας, ἀποκρούεται ὑπὸ τῶν γενναίων κατοίκων τῆς Μονεμβασίας, ἀλλ' ἀποβαίνει εἰς ἄλλα μέρη τῆς δυτικῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, εἰσέρχεται εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, λεηλατεῖ τὰς Θήβας, τὴν Κόρινθον καὶ ἁπάγει τῶν δύο τούτων πόλεων μεγάλους θησαυροὺς καὶ πολλὰς ἐπιφανεῖς οἰκογενείας, δι' ὧν μετηνέχθη τὸ πρῶτον ἡ βομβυκοτροφία εἰς Ἰταλίαν. Μετ' οὐ πολὺ στέλλεται κατὰ τῶν ἐχθρῶν στόλος, ὅστις ἀναγκάζει αὐτοὺς ν' ἀποδώσωσι τὴν Κέρκυραν.

Περίοδος ὀγδόη. Ἀπὸ τῆς ἐν τῷ Βυζαντινῷ κράτει ἐγκαταστάσεως τῶν Λατίνων ἢ Φράγκων μέχρις ἁλώσεως Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων. — Περὶ τῆς περιόδου ταύτης γενήσεται λόγος πλατύτερον ἐν τῷ περὶ «Κωνσταντινουπόλεως» ἄρθρῳ· ἐνταῦθα δὲ πετῶντι καλάμῳ σημειοῦμεν τὰ κυριώτερα αὐτῆς γεγονότα, ἅτινα ἐπέδρασαν ἐπὶ τὴν ὅλην Ἑλλάδα. Ἐπὶ τῆς πρώτης παρασπόνδου καταλήψεως τῆς πρωτευούσης τοῦ βυζαντινοῦ κράτους ὑπὸ τῶν σταυροφόρων Λατίνων (1204) περιῆλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ λατίνου αὐτοκράτορος Βαλδουΐνου τοῦ Φλανδρικοῦ καὶ ἡ Ἑλλάς. Ὁ Μαρκίων τοῦ Μομφερράτου Βονιφάτιος λαβὼν εἰς τὸ μερίδιον αὐτοῦ τὴν Θεσσαλονίκην εἰσέβαλεν ἐντεῦθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα κατατροπώσας δὶς, παρὰ τὰς Θερμοπύλας καὶ παρὰ τὸν Ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου, τὸν ἄρχοντα τοῦ Ναυπλίου Λέοντα Σγουρὸν, καὶ κατέλαβε τὰς πλείστας τῆς Στερεᾶς καὶ τῆς Πελοποννήσου χώρας. Ἀποστασία ἐκραγεῖσα ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ ἠνάγκασε τὸν Βονιφάτιον ν' ἀνακάμψῃ εἰς τὸ βασίλειόν του καὶ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον στίφη Βουργουνδίων καὶ Γάλλων ὑπὸ τὸν Γουλιέλμον Χαμπλίτην καταλαμβάνουσι μετὰ δύο αἱματηρὰς μάχας περὶ Κούνδουρα καὶ Καλάμας (1205) τὸ πλεῖστον τῆς Πελοποννήσου καὶ ἱδρύουσι τὸ «δουκάτον τῆς Ἀχαΐας», ὅπερ ὕστερον ἐπαυξηθὲν ὑπὸ τοῦ Γοττεφρείδου Βιλλαρδουΐνου διέμεινε κληρονομικῶς εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ. Ἡ Ἑλλὰς διῃρέθη τότε εἰς δουκάτα, βαρωνίας, κομητείας, καὶ ἐν γένει εἰς διάφορα φέουδα ἢ τιμάρια, ἅτινα ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι ἀναγνωρίζων τὴν κυριαρχίαν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἀντικρούσαντες τὰς λατινικὰς κυριαρχίας διαρρύγοντες ἐπίρρας τινὰς οἴκοι τῆς Ἑλλάδος συνέστησαν ἡγεμονίας μεγάλας ἢ μικρὰς οἷαι ἦσαν ἡ τῆς Ἠπείρου καὶ

Δημοτικὴ Βιβλιοθήκη
Κορυδαλλεύς Βιβλιοθήκη
Αρχαιολογικὴ Ἑταιρεία

Αἰτωλίας ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ Κομνηνοῦ, ἡ τῆς Τραπεζοῦντος ὑπὸ τοῦ Ἀλεξίου Α' Κομνηνοῦ, τῆς Νικαίας ὑπὸ τοῦ Θεοδώρου Λασκάρεως τοῦ Α' κλπ. Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος, ἐπίτροπος τοῦ ἀνήλικος ἡγεμόνος τῆς Νικαίας Λασκάρεως τοῦ Γ' ἀπέλλαξεν ἀπὸ τοῦ λατινικοῦ ζυγοῦ τὸ Βυζαντινὸν κράτος διὰ τοῦ Ἀλεξίου Στρατηγοπούλου καταλαβόντος αἰφνης τὴν πρωτεύουσαν τῇ 25 Ἰουλίου 1251. Ὁ Μιχαὴλ γενόμενος γεναρχης τῆς τελευταίας βυζαντινῆς δυναστείας ἐξεδίωξεν ὕστερον τοὺς Λατίνους ἀπὸ τῶν νήσων τῆς Χίου, τῆς Ῥόδου, τῆς Λέσβου, κλπ. ἀλλὰ μέγα μέρος τῆς Πελοποννήσου, αἱ Ἀθῆναι, αἱ Θῆβαι, ἡ Ὑπάτη, ἡ Εὔβοια καὶ ἄλλαι πολλαὶ νῆσοι ἐξουσιάζοντο εἰσέτι ὑπὸ τῶν Ἑνετῶν ἢ λατίνων τινῶν ἡγεμονίσκων, ἐν οἷς ὑπῆρχον καί τινες ἄρχοντες Ἕλληνες Δεσπόται λεγόμενοι.

Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους καθ' οὓς ἐξῆφθη ἡ λατινικὴ βδέλλα τὸ αἷμα τῆς Ἑλλάδος ἐπιφαίνονται καὶ οἱ Καταλάνοι, οἵτινες διατελοῦντες πρότερον ὑπὸ τοὺς βυζαντινοὺς αὐτοκράτορας καὶ ὕστερον ὑπὸ τὸν Οὐάλτερον Βρυίννιον, δοῦκα τῶν Ἀθηνῶν, ἐστασίασαν κατ' αὐτοῦ (1312) καὶ ἐληλάτουν τὴν Ἀττικὴν καὶ τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα.

Μετὰ δὲ τούτους ἄρχονται ἀναφαινόμενοι πρὸς τὸ βάθος τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς οἱ μέλλοντες νὰ διαδραματίσωσι τὸ μέγιστον ἐν τοῖς κατακτηταῖς τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους πρόσωπον, οἱ Τοῦρκοι, ἔθνος μαχιμώτατον καὶ πολυπληθέστατον, ὅπερ διεδέξατο τοὺς παρακμάσαντας Ἄραβας ἐν τῷ σταδίῳ τῶν κατακτήσεων. Κατὰ τοῦ ἰσχυροτάτου αὐτῶν ὁρμητικοῦ κύματος μάτην ἀντέταξαν τὰ στήθη αὐτῶν ὁ ἥρως τῆς Οὐγγαρίας Οὐνιάδης, ὁ τῆς Ἀλβανίας Γεώργιος Καστριώτης καὶ ὁ τελευταῖος πρόμαχος τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος. Τὸ κῦμα εἰσέρρευσεν ἄθρόον εἰς αὐτὴν τὴν καρδίαν τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, ἀφ' ἧς ἐξεχύθησαν εἰς τὴν Ἑσπερίαν Εὐρώπην οἱ φυγάδες ἐκεῖνοι, οἵτινες μετέδωκαν εἰς τὰ τέκνα αὐτῆς τὸν πυρσὸν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, ὡς σταδιοδρόμοι ἀπαυδήσαντες εἰς ἄλλους μόλις τῆς ἀρετηρίας ἀπτόμενοι οἱ φυγάδες οὗτοι φέρουσι τὰ ἔνδοξα ὀνόματα τοῦ Γαζῆ, τοῦ Βησσαρίωνος, τοῦ Λασκάρεως, κλπ.

Περίοδος ὀγδόη. Ἀπὸ ἁλώσεως Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων μέχρι πραγματώσεως τοῦ περὶ αὐτονομίας ἑλληνικοῦ ἀγῶνος, 1453—1832 μ. Χ. — Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐσώζοντο εἰσέτι λείψανα ἑλληνικῆς κυριότητος, ὡς ἐπιπλέοντα συντρίμματα μεγάλου πλοίου ναυαγήσαντος. Ἐν Πελοποννήσῳ ἐδέσποζον οἱ ἀδελφοὶ τοῦ τελευταίου αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου, Δημήτριος καὶ Θωμᾶς, οἵτινες ἀνεγνώρισαν τὴν κυριαρχίαν τοῦ Σουλτάνου καὶ ἀπέτιον ἐτήσιον φόρον δωδεκακισχιλίων δουκάτων, ἔχοντες τὰς ἕδρας αὐτῶν ὁ μὲν ἐν Σπάρτῃ, ὁ δὲ ἐν Πάτραις. Πρὸς κατάπαυσιν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ ταραχῶν ἐστάλησαν τῷ 1453 καὶ 1454 οἱ στρατηγοὶ Τουραχὰν καὶ Ὀμὰρ, τῷ δὲ 1458 ἐστράτευσεν αὐτὸς ὁ Μωάμεθ Β' ἐπὶ τὴν χερσόνησον, καὶ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κορίνθου ἠτήσατο παρ' ἑκατέρου τῶν δεσποτῶν χώρας τινὰς καὶ πόλεις μετὰ φόρου πενταχισχιλίων λιτρῶν χρυσίου, κατέλιπε τουρκικὴν φρουρὰν εἰς τὰς παραχωρηθείσας πόλεις ἐπιτρέψας δὲ τὴν κυβέρνησιν τῆς Ἀχαΐας τῷ υἱῷ τοῦ Τουραχὰν Ὀμὰρ, ὅστις ἀρτίως εἶχεν ὑποταξει τὰς Ἀθήνας, καὶ λαβὼν εἰς γάμον τὴν θυγατέρα τοῦ δεσπότου Δημητρίου ἀπῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἀλλὰ τρεῖς μόνον μῆνας μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Σουλτάνου ἐπανελήφθησαν αἱ ταραχαὶ ἐν Πελοποννήσῳ, τοῦ Θωμᾶ ἐπαιτιθέντος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ Δημητρίου καὶ κατὰ τῶν Τούρκων, τῇ βοηθείᾳ τοῦ Νικηφόρου Λουκάνη (τοῦ κατὰ Φραντζῆν «Πελοποννησιοφθόρου»). Εἰς τὰς ταραχὰς ταύτας ἔθετο τέρμα Μωάμεθ ὁ πορθητὴς, ἀποβὰς κατ' ἀπρίλιον τοῦ 1461 εἰς Κόρινθον καὶ κυριεύσας ὅλης τῆς Πελοποννήσου. Ἀκολούθως ὑπετάγησαν τῷ Μωάμεθ ἡ Ἀναστρις, ἡ Σινώπη, ἡ Τραπεζοῦς καὶ μόνος ὁ Σκενδέρβεης (Γεώργιος Καστριώτης) ἠδυνήθη νὰ παρακωλύσῃ, ἐνόσῳ ἔζη, τὴν καταστρεπτικὴν πορείαν αὐτοῦ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σκενδέρβεη (14 Ἰανουαρίου 1467) ἡ χώρα αὐτοῦ περιελθοῦσα εἰς τὴν ἑνετικὴν κυριαρχίαν ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Τούρκων, καθὼς καὶ αἱ λοιπαὶ τῆς Ἑλλάδος χῶραι καὶ νῆσοι, ὧν αἱ πλεῖσται κατείχοντο ἐπὶ τῆς ἁλώσεως Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ διαφόρων φράγκων ἡγεμόνων καὶ μάλιστα ὑπὸ Ἑνετῶν. Ἐπὶ τοῦ Μωάμεθ ἤδη ἐκυριεύθησαν ἡ Ἀττικὴ, ἡ Εὔβοια καὶ πολλαὶ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου. Ἐπὶ δὲ τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμὰν ἁρτρίθη ἡ Ῥόδος ἀπὸ τῶν Ἰωαννιτῶν ἱπποτῶν (1522), καὶ ἐπ' αὐτοῦ προσέτι οἱ Ἑνετοὶ ἐστερήθησαν πασῶν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ ἐχουσῶν πόλεων, Πύλου, Μεθώνης, Κορώνης, Μονεμβασίας καὶ Ναυπλίου. Ὁ δὲ διάδοχος τοῦ Σουλεϊμὰν Σελὶμ ὁ Β' ἐξεπόρθησε τὴν Κύπρον (1570—71). Μετὰ τὴν περὶ Ναύπακτον πολυθρύλητον ναυμαχίαν τῶν χριστιανικῶν στόλων

τῆς δυτικῆς Εὐρώπης (προεξαρχούσης τῆς νύμφης τοῦ Ἀδρίου) κατὰ τῶν Τούρκων, ναυμαχίαν ἧς τὰ ἐλπιζόμενα ἀποτελέσματα ἐμηδένισεν ἡ διχόνοια, οἱ Τοῦρκοι ἐπετέθησαν κατὰ τῆς κυριωτέρας ἑστίας τῆς ἐνετικῆς δυνάμεως, τῆς νήσου Κρήτης (1669), ἧς ἐγένοντο κύριοι μετὰ τεσσάρων καὶ εἴκοσιν ἐτῶν πόλεμον.

Ἐνταῦθα τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας γενόμενοι βίψωμεν ἓν βλέμμα ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς αὐτῆς καταστάσεως ὑπὸ τὴν τουρκικὴν κυριαρχίαν μέχρι τῆς πρώτης τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀποπείρας πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτοῦ (1770). Ἄξιον σημειώσεως εἶναι ὅτι αὐτὸ τὸ ἄχθος τῆς κατακτήσεως, ὑφ' ὃ ἔδει νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ τῶν Ἑλλήνων ἐθνικότης, διετήρησεν αὐτὴν τεθαμμένην καὶ ἀλώβητον, ὡς τὰς ὑπὸ τῆς τέφρας τῶν ἡφαιστείων καταχωννυμένας πόλεις, αἵτινες ἐπὶ μακροὺς αἰῶνας ἐν τῇ σιγῇ τοῦ θανάτου διατελοῦσαι ἀποκαλύπτονται ἀνέπαφοι εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. «Πῶς, ἐρωτᾷ εἷς τῶν περικλεεστάτων φιλελλήνων, τὸ ὑπὸ τριῶν αἰώνων ἀποθανὸν τοῦτο ἔθνος ἀνέζησε κατὰ μικρόν, καὶ ἀνεγεννήθη ὁ παλαιὸς αὐτοῦ πολιτισμὸς διὰ δουλείας ἐξ ἧς ἀπεβαρβαρώθη;» (Βιλλεμαὶν ἐν τοῖς προλεγομένοις τοῦ «Λασκάρεως»). Ἀλλ' ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ δουλεία προεφύλαξε τὸ ἔθνος ἀπὸ τῆς μετὰ τῶν νικητῶν συγχωνεύσεως. Ἂν οἱ νικηταὶ ἐφέροντο πρὸς αὐτὸ ἡμερώτερον ἤθελον ἴσως ἀπορροφήσει αὐτὸ ἀνεπαισθήτως, ἀλλὰ περιφρονούμενον ὑπ' αὐτῶν διετέλει ἐν ἀξιοθρηνήτῳ μὲν ἀλλὰ σωτηρίῳ μονώσει. Ὁ δὲ πρώτιστος, ὁ ἀνυπέρβλητος μεταξὺ δεσποτῶν καὶ δούλων φραγμὸς ἦτον ἡ θρησκεία. Ὁ διογμὸς, λέγει ὁ σοφὸς Ubicini, ἔσωσε τὴν θρησκείαν καὶ ἡ θρησκεία ἔσωσε τὸν ἐθνισμόν». («Lettres sur la Turquie. Les Ralas» κλπ. Ἐκτὸς δὲ τῆς θρησκείας καὶ τῆς αὐστηρότητος τῶν δεσποτῶν, φραγμοὶ ἰσχυροὶ ἐμποδίζοντες τὴν ἀφομοίωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου ὑπὸ τοῦ τουρκικοῦ ὑπῆρξαν ἡ δημοτικὴ διοίκησις, τὸ σύστημα τῶν ἁρματολῶν καὶ ἡ ἱππρρὴ ἣν ἐξήτησαν ἐπὶ τῶν κατακτητῶν οἱ κάτοικοι τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Φαναρίου, οἵτινες κατὰ Βιλλεμαῖνον «μακρόθεν προπαρεσκεύασαν τὴν ἐλευθερίαν χωρὶς νὰ θέλωσιν αὐτήν». Οἱ Φαναριῶται παριστῶσι τὴν ἡθικὴν τοῦ νικητοῦ κατάκτησιν ὑπὸ τοῦ ἡττηθέντος, κατάκτησιν ἣν καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων ἐξήσκησεν ἡ Ἑλλάς, Græcia capta ferum victorem cepit.

Ἀπὸ τοῦ πρώτου δορυκτήτορος Μωάμεθ, ἡ δουλεία ἔλαβεν ἐν Ἑλλάδι κανονικὸν χαρακτῆρα, διαιρεθείσης τῆς χώρας εἰς τέσσαρας κυρίως διοικήσεις· τὴν Μακεδονίαν, τὴν Θεσσαλίαν, τὴν Εὔβοιαν, ἥτις περιελάμβανε τὴν Αὐλίδα, τὴν Ἀττικὴν, τὴν Φωκίδα καὶ τὰ παράλια τῆς Αἰτωλίας καὶ τὴν Πελοπόννησον· ἄρχηγοὶ δὲ φέροντες διαφόρους τίτλους εἶχον τὴν τε πολιτικὴν καὶ στρατιωτικὴν διοίκησιν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ πόλεσιν. Ἡ γῆ διενεμήθη κατὰ τὸ φεουδαλικὸν σύστημα· ἤτοι τὰ μὲν τῶν ἀκινήτων κτημάτων παρεχωρήθησαν διὰ παντὸς εἰς τοὺς μουσουλμάνους ἀξιωματικούς, οἵτινες συνετέλεσαν πλειότερον εἰς τὴν κατάκτησιν, τὰ δὲ ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν «Βακουφίων» προσηρτήθησαν εἰς διατήρησιν τούτων καὶ ὑπὲρ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν, καὶ τὰ λοιπὰ ἀποτελέσαντα τὰ λεγόμενα «Ζαΐμια» ἢ «τιμάρια» ἐδόθησαν εἰς ἐπισήμους Τούρκους, οἵτινες «ἀγάδες ἢ σπαχῆδες» καλούμενοι ὤφειλον νὰ στρατολογῶσι μαχητὰς ἀναλόγως πρὸς τὸ μέγεθος τῶν κτημάτων αὐτῶν καὶ νὰ στρατεύωσιν ἰδίᾳ δαπάνῃ ἐν ὥρᾳ πολέμου· πολλοὶ ὅμως τῶν ἡττημένων (ραγιάδων) διετήρησαν μικράς τινας ἰδιοκτησίας, ἃς ἐνέμοντο ἐπὶ πληρωμῇ τοῦ πέμπτου τῶν προϊόντων, καὶ εἶχον τὸ δικαίωμα ζῶντες μὲν νὰ ἐκποιῶσιν αὐτάς, ἀποθνήσκοντες δὲ νὰ τὰς μεταβιβάζωσι κληρονομικῶς εἰς τὰ τέκνα των. Τὰ «Κεφαλοχώρια» ἦταν ὁλόκληρα χωρία μείναντα εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ προεστῶτας οἵτινες ἐλέγοντο «Κοτσαμπάσηδες». Ἅμα δὲ ἀλωθέντος τοῦ Βυζαντίου, πάντες οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τοῦ δεκάτου τῆς ἡλικίας ὑπεβλήθησαν εἰς κεφαλικὸν φόρον (χαράτσιον), καὶ ὑπεχρεώθησαν νὰ χορηγῶσι τῇ τουρκικῇ κυβερνήσει ἕνα τῶν ἀρρένων παίδων αὐτῶν, τοῦθ' ὅπερ λέγεται ὑπὸ τῶν βυζαντινῶν συγγραφέων «Παιδομάζωμα», καὶ ἐκ τῶν παίδων τούτων συνεκροτεῖτο τὸ φοβερὸν τῶν «Γενιτσάρων» τάγμα. Τῷ 1658 κατηργήθη τὸ παιδομάζωμα. Πολλαὶ πόλεις τῆς Ἑλλάδος ἀκμάζουσαι ἄλλοτε ἠρημώθησαν, καὶ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῇ εἰς ἄγονα χωρία ἅτινα ἐπίπρωτο ν' ἀποβῶσι ποτὲ ἀκροπόλεις ἱστορικαί· τὸ ἐμπόριον ἦτο κατεστραμμένον· τὰ δὲ πλεῖστα τῆς Πελοποννήσου ἔμενον ἀκαλλιέργητα καὶ οὐκ ὀλίγοι τῶν κατοίκων ἔβρον ἄσυλον ἐπὶ τοῦ Ταϋγέτου, ἔνθα οἱ Μανιᾶται διετήρουν τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῶν. Ἡ θρησκεία ἐγένετο ὁ πυρὴν τοῦ ἑλληνικοῦ ἐθνισμοῦ, ὅστις ἐν τῷ Πατριάρχῃ εἶχε τὸν ἐθνάρχην αὐτοῦ.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΖ' ἑκατονταετηρίδος, τῆς ὑψηλῆς Πύλης περιπλακείσης εἰς πολέμους μετὰ τῆς Πολωνίας καὶ τῆς Ῥωσσίας, ἡ Ἐνετία ἀνενέωσε τὸν κατὰ τῆς Τουρκίας ἐπιτυχῆ πόλε-

μον διὰ τοῦ περιωνύμου Μοροζίνη, ὅστις τῷ 1685 καὶ 1686 κατεκτήσατο ὅλην τὴν Πελοπόννησον, ἐκτὸς τῆς Μονεμβασίας καὶ τῷ 1687 ἐκυρίευσε τὰς Ἀθήνας (ἴδ. ΑΘΗΝΑΙ.) Διὰ τῆς ἐν Καρλοβιτσίῳ εἰρήνης (1689), οἱ Ἐνετοὶ διετήρησαν μόνην τὴν Πελοπόννησον, ἣν μετ' οὐ πολὺ ἀπώλεσαν διὰ τῶν νικῶν τοῦ Γάλλου ἐξωμότου Νουμὰν Κισπιλῆ· διὰ δὲ τῆς ἐπικυρώσεως τῆς ἐν Πασσαροβιτσίῳ εἰρήνης, διετήρησαν μόνον τὰς Ἰονίους νήσους, τὴν Πρέβεζαν, τὴν Βόνιτσαν, τὸ Βουθρωτὸν, αἵτινες ὕστερον συμπεριελήφθησαν ἐν τῷ ὀθωμανικῷ κράτει. Τοιαύτη ἐν συντόμῳ ἦτον ἡ τῶν πραγμάτων κατάστασις, ὅτε ἤρξατο ὑπόκωφος βρόμος τῆς ἐκρήξεως τοῦ μεγάλου ὑπὲρ αὐτονομίας ἀγῶνος, οὗ προοίμιον ἀτυχὲς ὑπῆρξεν ἡ ὑπὸ τῆς Ῥωσσίας ὑποκινηθεῖσα ἀκαίρως ἐξέγερσις τῆς Πελοποννήσου (1769) ὑπὸ τοὺς ἀδελφοὺς Θεόδωρον καὶ Ἀλέξανδρον Ὀρλώφ, ἥτις ἀπέληξεν εἰς τὴν ἐν «Κιουτσοὺκ Καϊναρτζῇ» συνθήκην, ἀλλὰ δὲν ἴσχυσε ν' ἀπαλλάξῃ τὴν Πελοπόννησον τῆς μάστιγος τῶν Ἀλβανῶν· μόλις δὲ τῷ 1779 ἀπηλλάξεν αὐτὴν ὁ Χασσὰν Πασσᾶς. Ἑτέρα ἔκρηξις τοῦ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἔρωτος ἐγένετο ἐν Σουλίῳ, οὗ οἱ κάτοικοι μακρὸν διεξήγαγον ἀγῶνα πρὸς τὸν περιβόητον Ἀλῆ πασσᾶν τὸν Τεπελενλῆν καὶ μόλις περὶ τὸ 1803 ἠναγκάσθησαν νὰ συνθηκολογήσωσι. Ἐν δὲ τῷ ὑπορώσκοντι οὐρανῷ τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας, ὅτε ἤρξατο ἐμπορική τις καὶ διανοητικὴ κίνησις τοῦ ἔθνους, φέγγουσι δύο πρόδρομοι τοῦ ἡλίου αὐτῆς ἀστέρες, ὁ Ῥήγας καὶ ὁ Κοραῆς, ἄνδρες εὐγενῶς ἐκπροσωποῦντες τὴν συμμαχίαν τῆς παιδείας μετὰ τῆς φιλοπατρίας. Ἀμφότεροι καταβάλλουσι τὰ σπέρματα τῆς ἑλληνικῆς ἀναγεννήσεως, ἀλλ' ὁ μὲν Ῥήγας ἀπόλλυται (κατὰ μάϊον τοῦ 1798) προφητεύων τὴν ἐπανάστασιν, ὁ δὲ Κοραῆς ἐπιζήσας βλέπει τοὺς καρποὺς τῶν πόνων ἑαυτοῦ τε καὶ ἐκείνου.

Τῷ 1814, ἄνδρες φιλοπάτριδες συνιστῶσιν ἐν Ὀδησσῷ τὴν «Ἑταιρίαν τῶν Φιλικῶν», ἥτις σκοποῦσα τὴν παρασκευὴν καὶ ἀπόδοσιν τοῦ ἑλληνικοῦ εἰς τὸν περὶ τῶν ὅλων ἀγῶνα ἐκτείνει τοὺς πλοκάμους αὐτῆς ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἑλληνικὴν γῆν. Εὐκαιρίαι δὲ πρὸς ἔναρξιν τοῦ ἀγῶνος ἐθεωρήθησαν ἀφ' ἑνὸς ὁ κατὰ τοῦ Ἀλῆ πασσᾶ τῶν Ἰωαννίνων πόλεμος τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ θάνατος τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Ἀλεξάνδου Σούτσου· ἀλλὰ τὸ πρῶτον κίνημα γενόμενον ἐν Μολδοβλαχίᾳ ἐπέτυχε διὰ τὴν ἔλλειψιν ἑνότητος καὶ τὸ ἀναπόφασιστον τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου, ὅστις ἔρριψε τὸν περὶ τῶν ὅλων κύβον διαβὰς τῇ 6 μαρτίου τὸν Προῦθον μετὰ συναρχηγῶν τοῦ Ὀλυμπίου Γεωργάκη καὶ τοῦ Βλάχου Θεοδώρου Βλαδιμιρέσκου. Ἡ Ῥωσσία θεωρήσασα τὴν ἑλλ. ἐπανάστασιν κατὰ τὰς δολίας εἰσηγήσεις τοῦ Μεττερνίχου, ὡς συνεχομένην μετὰ τῶν λοιπῶν ἐν Εὐρώπῃ ἐπαναστάσεων ἐπέτρεψε τῇ τουρκικῇ κυβερνήσει ἵνα ἐκπέμψῃ πολυάριθμον στρατὸν κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν. Τῇ 7 ἰουνίου χύνεται τὸ πρῶτον αἷμα ἐν Δραγατσανίῳ, ἔνθα θραύεται ἡ μικρὰ δύναμις τοῦ Ὑψηλάντου καὶ πίπτουσιν οἱ πλεῖστοι τῶν συγκροτούντων τὸν ἱερὸν αὐτοῦ λόχον· τῇ 17 ἰουνίου ἐπέρχεται ἡ ἐν Σκουλενίῳ ἧττα καὶ ὁ θάνατος τοῦ Γεωργάκη ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Σέκκου (14 αὐγούστου)· οὕτω δὲ τὸ σχέδιον τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου ναυαγεῖ ἐν τοῖς σπαργάνοις αὐτοῦ. Κατὰ μάρτιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐκρήγνυται ἡ ἐπανάστασις ἐν Πελοποννήσῳ, ἀφ' ἧς ὡς ἀπὸ ἑστίας μεταδίδοται τὸ πῦρ αὐτῆς εἰς τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα, τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου, τὴν Θετταλομαγνησίαν καὶ μέγα μέρος τῆς Μακεδονίας. Σὺν ταῖς εἰδήσεσι ταύταις ἀναπαλούπτεται ἐν Κωνσταντινουπόλει συνωμοσία τῶν ἑλλήνων, καὶ ἀπαγχονίζεται ἡ κεραλὴ τοῦ ἑλληνικοῦ γένους, ὁ Πατριάρχης (Γρηγόριος ὁ Ε', οὗ ἴδε τὸ ὄνομα)· ἡ δ' ἀπαγχόνισις αὕτη ὀξύνει τὰ ἑλληνικὰ ὅπλα, ἅτινα εὐδοκιμοῦσι κυρίως κατὰ θάλασσαν, καὶ περὶ τὰ τέλη τοῦ πρώτου ἔτους τοῦ πολέμου ὀλίγα μόνον φρούρια κατέχονται ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν.

Ἐν ἀρχῇ τοῦ ἐπιόντος ἔτους (1822) συγκροτεῖται ἡ πρώτη ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἐθνικὴ συνέλευσις, ἥτις τίθησι τὰς βάσεις τοῦ προσωρινοῦ πολιτεύματος καὶ ποιεῖται ἔκκλησιν πρὸς τὰς εὐρωπαϊκὰς δυνάμεις· ἡ δὲ νέα κυβέρνησις ἐγκαθίσταται ἐν τῇ πρὸ μικροῦ ἁλωθείσῃ Κορίνθῳ. Ὁ ἀγὼν προάγεται θριαμβευτικὸς μέχρι τοῦ 1824 ἀλλ' ἡ διχόνοια, τὸ προπατορικὸν τοῦτο ἐλάττωμα τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἡ ἀδιαφορία ἢ ἡ δυσμένεια τῶν ξένων Δυνάμεων τιθεῖσιν αἰωνίως προσκόμματα κατὰ τοῦ κοινοῦ ἀγῶνος. Αἱ κυριώτεραι νῖκαι τῶν πρώτων τῆς ἐπαναστάσεως ἐτῶν εἶναι ἡ ἐν Βαλτετσίῳ, ἐν ᾗ πρῶτον ἐνεψυχώθησαν οἱ Ἕλληνες, ἡ ἐξ ἐφόδου ἅλωσις τῆς Τριπόλεως, τῆς τότε πρωτευούσης τῆς Πελοποννήσου· ἡ ἐκπόρθησις τῆς Πύλου καὶ τῆς Μονεμβασίας· ἡ ἐντὸς τῶν στενῶν τῆς Ἀλαμάνας (ἐν Θερμοπύλαις), ἡ πρώτη ἐπιτυχὴς πυρπόλησις ἐπὶ ἀκρότου ἐν Ἐρεσσῷ τῆς Μιτυλήνης καὶ ἡ μετ' αὐτὴν ἐπανοδος τοῦ τουρκικοῦ στόλου

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Ψηφιακή Συλλογή Βιβλιοθηκη
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

εἰς Ἑλλήσποντον. Κατὰ δὲ τὸ Β' ἔτος· ἡ μεθ' ἑπτάμηνον πολιορκίαν ἄλωσις τῆς ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, ἡ ὁλοσχερὴς ἥττα τοῦ Μαχμούτ Δράμαλη, ὅστις ἠγεῖτο στρατοῦ ἐκ 30 χιλιάδων ἀνδρῶν, εἰσέβαλε περὶ τὰ μέσα τοῦ Ἰουλίου εἰς τὴν Πελοπόννησον, διέλυσε τὴν πολιορκίαν τοῦ Ναυπλίου ἑτοίμου ὄντος εἰς παράδοσιν, καὶ περικυκλωθεὶς ἐν τῇ πεδιάδι τῆς Ἀργολίδος ὑπὸ τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη ἠναγκάσθη νὰ ὀπισθοδρομήσῃ, διερχόμενος δὲ τὰ στενὰ τοῦ Δερβενακίου ἔπαθε δεινοτάτην θραῦσιν καθ' ἣν διεκρίθησαν ὁ Νικήτας Σταματελόπουλος καὶ ὁ Χατζῆ Χρῆστος. Αἱ μετὰ τὴν ἅλωσιν καὶ σφαγὴν τῆς Χίου νίκαι κατὰ θάλασσαν καὶ ἡ πυρπόλησις τῆς τουρκικῆς ναυαρχίδος ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου Κανάρη (τῇ 6 πρὸς τὴν 7 Ἰουνίου) Ἡ μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἐκστρατείας τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου εἰς τὴν δυτικὴν Ἑλλάδα καὶ μετὰ τὴν ὁλεθρίαν ἔκβασιν τῆς μάχης τοῦ Πίτα (ἀπέναντι τῆς Ἄρτης) ἐπελθοῦσα πρώτη πολιορκία τοῦ Μεσολογγίου, ὅπερ μετ' εὐαρίθμου φρουρᾶς (400 μόλις ἀνδρῶν) ἀντίστη κατ' ἀρχὰς εἰς σῶμα 12,000 λογάδων Ἀλβανῶν, ἀγομένων ὑπὸ τοῦ Ὀμὲρ Βριώνη, καὶ ἐνισχυθέντων ὕστερον διὰ τῆς ἐκ Πελοποννήσου ἐλθούσης ἐπικουρίας, ἀπέκρουσε δὲ θαυμασίως τὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν Χριστουγέννων ἔφοδον τῶν ἐναντίων, οἵτινες ὑποχωρήσαντες ἔπαθον δεινὴν καταστροφὴν ἐπὶ τῆς διαβάσεως τοῦ Ἀχελῴου. Ἡ κατ' ὀκτώβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐπίθεσις τοῦ Ἑλληνικοῦ κατὰ τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου περὶ Τένεδον καὶ ἡ αὐτόθι αὐτανδρος πυρπόλησις ἑτέρου δικρότου. Κατὰ δὲ τὸ γ' ἔτος· ἡ μετὰ τὴν ἐν Ἄστρει συγκρότησις τῆς δευτέρας ἐθνικῆς συνελεύσεως (20 μαρτίου—18 ἀπριλίου)· ἡ ματαίωσις τῆς ὑπὸ τὸν Μουσταφᾶ πασσᾶν τῆς Σκόδρας ἐκστρατείας κατὰ τῆς δυτικῆς Ἑλλάδος συνεπείᾳ πρῶτον μὲν τῆς νυκτερινῆς ἐκείνης ἐπιθέσεως τοῦ Μάρκου Βότσαρη κατὰ τοῦ ἐν τοῖς κήποις τοῦ Καρπενησίου στρατοῦ τῶν Ἰναντίων, δεύτερον δὲ τῆς μετ' αὐτὴν ἀνωφελοῦς πολιορκίας τοῦ Ἀνατολικοῦ.

Ἀπὸ δὲ τοῦ 1824 ὁ ἀγὼν ἀποβαίνει δυσχερέστερος καὶ τὰ πράγματα λαμβάνουσι τροπὴν ἐπὶ τὸ χεῖρον, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἕνεκα τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ πασσᾶ τῆς Αἰγύπτου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἕνεκα τῶν ἐμφυλίων παρὰ τοῖς Ἕλλησι διενέξεων· ἀλλ' οὐχ ἧττον τὰ Ἑλληνικὰ ὅπλα ἔφαντο καὶ κατὰ τὴν ἀκόλουθον τετραετῆ τοῦ ἀγῶνος διάρκειαν ὁάρνας τινὰς κατὰ γῆν τε καὶ θάλασσαν.

Τῇ 6 Ἰουνίου 1824 ὁ αἰγυπτιακὸς στόλος ἐπιτίθεται κατὰ τῆς νήσου Κάσσου, ἐχούσης ναυτικὸν οὐκ εὐκαταφρόνητον, καὶ κυριεύει αὐτῆς μετὰ γενναίαν ἀλλὰ σύντομον ἀντίστασιν· τῇ δὲ 21 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καταστρέφονται τὰ Ψαρὰ ὑπὸ τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου, ἀγομένου ὑπὸ τοῦ βραστηρίου γέροντος ἀρχιναυάρχου Χοσρέφ, καὶ πίπτει φύτως εἰς τῶν θαλασσίων προμαχώνων τῆς Ἑλλάδος, ἕνεκα τῶν ἀνεπιτηδείων τῆς ἀμύνης μέτρων καὶ τῆς μὴ ἐγκαίρου ἀφίξεως τῶν ναυτικῶν μοιρῶν τῆς Ὕδρας καὶ τῶν Σπετσῶν. Μελετᾶται δὲ ἀπόβασις καὶ κατὰ τῆς Σάμου, ἀλλ' ἡ γενναιότης τῶν κατοίκων τῆς νήσου καὶ ἡ συνδρομὴ τοῦ ναυάρχου Ἀνδρέου Μιαούλη καὶ τοῦ ἀντιναυάρχου Σαχτούρη ματαιοῦσιν αὐτήν· ὁ δὲ ἑλληνικὸς στόλος πολλὰς δρέπεται δάφνας διὰ δυσαναλόγων ναυμαχιῶν καὶ πυρπολήσεων.

Ἐνῷ δὲ κατὰ θάλασσαν συμβαίνουσι ταῦτα ὁ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος διορισθεὶς Ῥούμελη βαλεσῆς Δερβὶς πασσᾶς εἰσβάλλει εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα (26 Ἰουλίου) μυρίους ἄγων Ἀλβανούς, ἀλλ' ἀποκρούεται ὑπὸ τῶν καταλαβόντων τὰ στενὰ τῶν Σαλώνων, τῶν Κραββάρων, τοῦ Ζυγοῦ καί τινων Σουλιωτῶν καὶ Πελοποννησίων· ἐκ δὲ τῶν ἐνταῦθα γενομένων μαχῶν ἡ μᾶλλον ἀξιομνημόνευτος εἶναι ἡ περὶ Ἀμπλανὴν (τῇ 14 Ἰουλίου), καθ' ἣν οἱ ἐναντίοι ἡττηθέντες ὁλοσχερῶς ἀπῆλθον ἄπρακτοι πέραν τοῦ Σπερχειοῦ.

Ἀρχομένου τοῦ πέμπτου ἔτους τοῦ ἀγῶνος (1825) καταπαύουσιν οἱ διαταράξαντες τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐμφύλιοι πόλεμοι. Ἡ ἀρτισύστατος ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Γ. Κουντουριώτου κυβέρνησις εἶναι ἰσχυροτέρα πασῶν τῶν προηγουμένων ἕνεκα τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ συνομολογηθέντων δανείων· ἀλλ' ἀντὶ ν' ἀσχοληθῇ εἰς τὸ νὰ παρεμποδίσῃ τὴν εἰς Πελοπόννησον διαπεραίωσιν τοῦ Ἰβραὶμ πασσᾶ (προγόνου τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ) ὅστις καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀπεπειράθη ταύτην, ἀλλὰ ναυμαχηθεὶς ὑπὸ τοῦ Μιαούλη καὶ τοῦ Σαχτούρη (περὶ Ἀττάλειαν καὶ μεταξὺ Ἰκαρίας καὶ Ἀμοργοῦ) ἠναγκάσθη νὰ παραχειμάσῃ ἐν Κρήτῃ, ἔστρεψεν ἀκαίρως τὴν προσοχὴν εἰς τὴν ἅλωσιν τοῦ ὑπὸ τῶν ὀθωμανῶν κατεχομένου φρουρίου τῶν Πατρῶν, καὶ ἐκ τῆς ἀμελείας ταύτης ὠφελούμενος ὁ αἰγύπτιος Ἰβραὶμ διεπεραιώθη εἰς Πελοπόννησον μετὰ 30 πολεμικῶν καὶ φορτηγῶν πλοίων καὶ ἀπεβιβάσθη μεταξὺ Κορώνης καὶ Μεθώνης (11 καὶ 12 φεβρουαρίου) περὶ τοὺς

πεντακισχιλίους πεζοὺς καὶ 400 ἱππεῖς. Ὁ Ἰβραΐμης εὐμοιρῶν στρατηγικῆς ἱκανότητος καὶ ἔχων στρατὸν καλῶς μὲν ὠργανισμένον, διοικούμενον δ' ἐν μέρει ὑπὸ γάλλων ἀξιωματικῶν ἐπεχείρησε νὰ καθυποτάξῃ τὴν Πύλον (Ναβαρῖνον) ἧς τὸν ἀξιολογώτατον λιμένα ἤθελε νὰ ἔχῃ ὡς ὁρμητήριον τῆς μετὰ τῆς Αἰγύπτου συγκοινωνίας· ἀλλ' ὅπως καταλάβῃ τὸν λιμένα ἔδει νὰ κυριεύσῃ τὴν νῆσον Σφακτηρίαν, τὸ προτείχισμα τῆς Πύλου· διὸ τῇ 25 ἀπριλίου παρίστανται 52 πολεμικὰ αἰγυπτιακὰ πλοῖα πρὸς τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος, ἐν ᾧ 8 μόνα ἑλληνικὰ πλοῖα ὑπῆρχον ὑπὸ τὸν μοίραρχον Ἀναστάσιον Τσαμαδόν. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐδρεῦον νομοθετικὸν σῶμα ἀνηγόρευσε τὸν πρόεδρον τοῦ Ἐκτελεστικοῦ (Γ. Κουντουριώτην) ἀρχηγὸν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ στρατιωτικῶν σωμάτων μετὰ δικτατορικῆς σχεδὸν ἐξουσίας· συγχρόνως δὲ ὁ ἑλληνικὸς στόλος, συγκείμενος μετὰ τῶν πυρπολικῶν ἐξ 90 ἕως 100 πλοίων, διαιρεῖται εἰς τρεῖς μοίρας, ὧν ἡ μὲν πρώτη ὑπὸ τὸν Σαχτούρην ἔμελλε ν' ἀντιταχθῇ πρὸς τὸν ἐξ Ἑλλησπόντου ἐκπλέοντα στόλον, ἡ δὲ δευτέρα ὑπὸ τὸν Μιαούλην ἔπρεπε ν' ἀποκλείσῃ τὸν ἐν Σούδᾳ αἰγυπτιακὸν στόλον, ὅπως μὴ μεταβῇ νέας τῷ Ἰβραΐμῃ ἐπικουρίας, καὶ ἡ τρίτη διωρίσθη πρὸς φύλαξιν τῶν παραλίων τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος. Ὁ δὲ Κουντουριώτης, τῇ συμπράξει τοῦ Μαυροκορδάτου, μεταβάντος ἀπὸ Τριπόλεως εἰς Σφακτηρίαν ὅπως ἐμψυχώσῃ τοὺς εὐαρίθμους αὐτῆς ὑπερμάχους, συγκροτεῖ ἐν τάχει σῶμα ἐκ 12 μέχρι 15,000 ἀνδρῶν, πελοποννησίων καὶ βουμελιωτῶν· ἀλλ' ἀνατεθείσης τῆς ἀρχηγίας τῷ Ὑδραίῳ Σκούρτῃ, οἱ ἄλλοι ὁπλαρχηγοὶ δυσαρέστως ὑπετάσσοντο, θεωροῦντες ἀνίκανον τὸν ἄνδρα· ὅθεν ἡ ἐκστρατεία ἀπέτυχεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, καὶ μετὰ τὴν ὀλεθρίαν τοῦ Κρομμυδίου μάχην, ὁ Πρόεδρος ἀνέκαμψεν ἐν σπουδῇ εἰς τὰ ἴδια. Τῇ 26 ἀπριλίου ἁλίσκεται ἡ Σφακτηρία καὶ ἀπόλλυνται ἄνδρες ὀνομαστοί, σώζεται δ' ὡς ἐκ θαύματος ὁ Μαυροκορδάτος διὰ τοῦ βρικίου τοῦ Τσαμαδοῦ (τῆς Ἀθηνᾶς), ὅπερ διελαύνει εἰς τὸ πέλαγος διὰ μέσου ἕξ καὶ τριάκοντα πολεμικῶν πλοίων μετὰ ἐξάωρον ἀγῶνα. Τὸ πάθημα τῆς Σφακτηρίας ἐξιδικήθη μετ' οὐ πολὺ ὁ Μιαούλης πυρπολήσας ἐν τῷ λιμένι τῆς Μεθώνης μίαν μεγάλην φρεγάταν, τρεῖς κορβέττας, τρία πολεμικὰ βρίκια καὶ τινα φορτηγά, ἐν ὅλοις εἴκοσι πλοῖα.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ Πύλος, διασκεδασθέντος τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ, καὶ περιζωσθεῖσα πανταχόθεν, ἀναγκάζεται νὰ παραδοθῇ τῷ Ἰβραΐμῃ. Ἀλλὰ ταχέως ἐπέρχεται πρὸς παραμυθίαν τῶν Ἑλλήνων ὁ ναυτικὸς τοῦ Σαχτούρη θρίαμβος (20 μαΐου) ἐν τῷ μεταξὺ Ἄνδρου καὶ Εὐβοΐσης πορθμῷ, περὶ Καφηρέα (Cavo d'oro) ἔνθα ὁ ἕλλην ἀντιναύαρχος ἐπιτεθεὶς κατὰ τοῦ στόλου τῶν ἐναντίων διέσπασε τὴν γραμμὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπυρπόλησε μίαν φρεγάταν καὶ ἓν δίκροτον, τὴν ναυαρχίδα, ἀφ' ἧς ὁ προνοητικὸς Χοσρὲφ περάσας εἰς μικρότερον πλοῖον διέφυγε τὸν κίνδυνον· κατὰ τὴν ναυμαχίαν ταύτην πολλὰ πλοῖα καὶ μία δευτέρα φρεγάτα, διασκορπισθέντα καὶ καταδιωκόμενα ἐξώκειλαν εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Σύρου καὶ τῆς Τήνου, τὰ δὲ πλεῖστα τῶν φορτηγῶν συνελήφθησαν. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Μιαούλης καὶ ὁ Σαχτούρης συνενωθέντες διευθύνονται εἰς Μῆλον, ἔνθα μαθόντες ὅτι ὁ αἰγυπτιακὸς καὶ ὁ περισωθεὶς τουρκικὸς στόλος ἦσαν ἀτάκτως συμπεπυκνωμένοι ἐν Σούδᾳ ἀποφασίζουσιν ἵνα πυρπολήσωσιν αὐτὸν, ἀλλ' ἀποτυγχάνουσι, προδοθέντος τοῦ σχεδίου των ὑπό τινος ξένου πλοίου. Τὸν δ' ἀκόλουθον μῆνα συλλαμβάνεται τὸ τολμηρότερον σχέδιον τῆς πυρπολήσεως τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ στόλου (29 ἰουλίου), ἀλλ' ἀποτυγχάνει καὶ τοῦτο, καίντος ἀνωφελῶς τοῦ πυρπολικοῦ τοῦ Κανάρη (ἴδ. ΚΑΝΑΡΗΣ).

Τούτων γινομένων τὰ τῆς Πελοποννήσου διέκειντο κακῶς. Οἱ Ῥουμελιῶται ἀπεσύρθησαν αὐτόθεν μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Προέδρου. Ὁ Πλαπούτας καὶ ὁ Δικαῖος μάτην ἀγωνίζονται ὅπως ἀναχαιτίσωσι τὸν χείμαρρον τοῦ Ἰβραΐμη, καὶ ὁ μὲν πρῶτος ὑποχωρεῖ, ὁ δὲ δεύτερος πίπτει γενναίως μαχόμενος. Ὁ Ἰβραΐμης φέρει πανταχοῦ τὸ πῦρ καὶ τὸν σίδηρον, πυρπολεῖ τὰς Καλάμας καὶ στρατεύει ἐπὶ τὴν Τρίπολιν. Ἡ κυβέρνησις θεωροῦσα τὸν μέγαν τῆς χερσονήσου κίνδυνον ἀμνηστεύει τὸν γέροντα τοῦ Μωρέως Θεόδωρον Κολοκοτρώνην, ὅστις ἀθροίζει μὲν στρατὸν ἐκ 10 ἕως 12,000 ἀνδρῶν, ἀλλ' ἀναγκάζεται, ἕνεκα τῶν τακτικῶν τοῦ ἐχθροῦ δυνάμεων, νὰ ἐνεδρεύῃ μόνον αὐτὸν, ὡς ἄλλος Φάβιος μελητής. Τῇ 11 ἰουνίου, ὁ τολμηρὸς Αἰγύπτιος εἰσελαύνει εἰς τὴν Τρίπολιν, ἣν κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπυρπόλησαν οἱ Ἕλληνες· ἐκεῖθεν δὲ μετὰ δύο ἡμέρας καταβαίνει εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Ἄργους, διέρχεται ἐμπροσθεν τοῦ φρουρίου τῆς Ναυπλίας, ἀλλ' εἰς τοὺς κοινῶς λεγομένους Μόλους τοῦ Ναυπλίου (Λέρνην) εὑρίσκει ἀκατανίκητον πρόσκομμα τοὺς περὶ τὸν Δημήτριον Ὑψηλάντην εὐαρίθμους ἄνδρας, ἐν οἷς ἦτον ὁ Μαυροκορδάτος, καὶ ἀνακάμπτει εἰς Τρίπολιν, ὅπως ἐντεῦθεν ἐξακολουθήσῃ λεηλατῶν ὅλην τὴν χερ-

Δημοτική Βιβλιοθήκη Κορυφή Δημητρίου Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Σ.)

σύνησον. Οὐχ ἧττον δεινὴ παρίσταται κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ ἡ κατάστασις τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, εἰσβαλόντος ἀπὸ τῆς Ἄρτης εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν καὶ Αἰτωλίαν τοῦ περιφήμου στρατάρχου Ῥεσσὶτ Μεχμὲτ πασσᾶ, τοῦ ἄλλως «Κιουταχῆ» λεγομένου, μετὰ δυνάμεως 25,000 ἀνδρῶν. Τῇ 13 ἀπριλίου ὁ στρατηγὸς οὗτος στρατοπεδεύει πρὸ τοῦ Μεσολογγίου, ἔνθα ὑπάρχει φρουρὰ ἐκ 5,800 ἀνδρῶν (ἐγχωρίων καὶ ἄλλων πρὸ πάντων Σουλιωτῶν), ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Νότη Βότσαρη. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς πολιορκίας αὐτοῦ οἱ πολιορκηταὶ ἀντιπερισπῶνται ὑπὸ τῆς ἐμφανίσεως ἑλληνικοῦ στόλου (21 ἰουλίου), καὶ τῶν νικῶν τοῦ Καραϊσκάκη (περὶ τὸν Μαχαλᾶν καὶ Καρβασαρᾶν)· ἡ δὲ ἀφαίρεσις πολλῶν προσκομιζομένων τροφίμων ἐμβάλλει τὸν στρατὸν τοῦ Ῥεσὶτ εἰς στενοχωρίαν, ἣν ἐπαυξάνουσιν αἱ τολμηραὶ τῶν Ἑλλήνων ἔξοδοι καὶ μάλιστα ἡ τῆς 1 ὀκτωβρίου. Ὁ Ῥεσσὶτ διακόπτει τὰς ἐπιθετικὰς αὐτοῦ κινήσεις ἕνεκα τούτων πάντων καὶ τῆς ἐπελθούσης βροχερᾶς ὥρας τοῦ ἔτους· οἱ πολιορκούμενοι λαμβάνουσι μικρὰν ἀνάπαυλαν· ἀλλ' ἔρχεται (κατὰ δεκέμβριον) ἐπίκουρος ὁ Ἰβραΐμης καταλιπὼν ἐν Τριπόλει τὸν ἐξωμότην Γάλλον Σεύην (Σουλεϊμὰν Βέην) καὶ μετὰ πολλὰς περιπετείας γίνεται ἡ τελευταία ἐκείνη ἔξοδος τῶν ἡρώων τοῦ Μεσολογγίου (τὴν νύκτα τῆς 10 ἀπριλίου), ἧς τὸ σχέδιον προῴδωκε τῷ Ἰβραΐμῃ ὀλίγας στιγμὰς πρὸ τῆς ἐκτελέσεώς του Βούλγαρὸς τις αὐτομολήσας. (Τὰς λεπτομερείας τῆς πολιορκίας καὶ ἁλώσεως τοῦ Μεσολογγίου ἴδε ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ ἄρθρῳ).

Μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Μεσολογγίου τὰ τοῦ ἀγῶνος περιέστησαν ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς. Ἔξω τοῦ Ἰσθμοῦ ἓν ἔτι φρούριον ἔμενε, ἡ ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν, καθ' ἧς ἔμελλε νὰ τραπῇ ἡ νικηφόρος τοῦ Ῥεσσὶτ πασσᾶ δύναμις. Ἐντὸς δὲ τοῦ ἰσθμοῦ, οἱ ἐναντίοι ἦσαν κύριοι τῶν Πατρῶν, πάντων τῶν μεσογειακῶν φρουρίων καὶ τῆς Τριπόλεως· ὁ δὲ Ἰβραΐμης ἐπανέλαβε τὸ καταστρεπτικὸν αὐτοῦ ἔργον. Ἡ ἐν Ἐπιδαύρῳ τρίτη τῶν Ἑλλήνων ἐθνικὴ συνέλευσις (6 ἀπριλίου), ἀναγκασθεῖσα ν' ἀναβάλῃ τὰς συνεδριάσεις αὐτῆς ἕνεκα τοῦ χαλεποῦ τῶν περιστάσεων, ἀνέθετο τὴν ὅλην τῆς Ἑλλάδος τύχην εἰς δύο ἐπιτροπάς, τὴν Διοικητικήν, ἐξ ἕνδεκα ἀνδρῶν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Ἀνδρέου Ζαΐμη, καὶ τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Συνελεύσεως, ὑπὸ τὸν ἀρχιπλοτον Πατρῶν Γερμανόν, ἥτις ἐπετράπη τὰς συμφερωτέρας ἐξωτερικὰς διαπραγματεύσεις. Τούτων δὲ γινομένων, ὁ Ῥεσὶτ πασσᾶς ἀναδιοργανίσας τὸν στρατὸν αὐτοῦ προελαύνει εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα, ἐκβάλλει ἀπὸ τῶν περὶ τὴν Ἄμφισσαν θέσεων τοὺς Ἕλληνας, κυριεύει τῆς πόλεως, καὶ τελευτῶντος τοῦ ἰουνίου, ἄρχεται τῆς πολιορκίας τῶν Ἀθηνῶν περατωθείσης τῇ 24 ματου 1827 διὰ τῆς παραδόσεως τῆς Ἀκροπόλεως. Πρὸ τῆς πτώσεως τῶν Ἀθηνῶν, ἡ ὑπεράσπισις τῆς ὅλης Στερεᾶς Ἑλλάδος ἀνετέθη ὑπὸ τοῦ συνετοῦ προέδρου τῆς Διοικητικῆς ἐπιτροπῆς (ἐδρευούσης τότε ἐν Ναυπλίῳ), Ἀνδρέου Ζαΐμη, τῷ Γεωργίῳ Καραϊσκάκῃ, διακριθέντι ἐπὶ μεγάλῃ στρατηγικῇ συνέσει. Ἀναχωρήσας οὗτος ἐκ Ναυπλίου τῇ 19 ἰουλίου μεθ' ἑξακοσίων ἀνδρῶν ἐπορεύθη εἰς Ἐλευσῖνα καὶ ἑνωθεὶς μετὰ τοῦ Βάσσου, τοῦ Κριεζώτου, τοῦ Πανουργιᾶ καὶ τοῦ τακτικοῦ σώματος τοῦ Φαβιέρου συνεκρότησε στρατὸν 3,500 μαχητῶν. Τῇ 5 αὐγούστου ἐξ Ἐλευσῖνος ὁρμηθεὶς καταλαμβάνει τὸ οὐ μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν χωρίον Χαϊδάριον, καὶ ἀποκρούει τῇ ἐπαύριον τὸ ὑπὸ τοῦ Ῥεσσὶτ ἀποσταλὲν ἀπόσπασμα, ἀλλ' ἀντεπεξελθόντος αὐτοῦ τοῦ στρατάρχου, ὑποχωρεῖ εἰς Ἐλευσῖνα μεθ' αἱματηρότατον ἀγῶνα. Ἀφοῦ δὲ οἱ περὶ τὸν Φαβιέρον τακτικοὶ ἐχορήγησαν πολεμεφόδια τοῖς ἐν τῇ Ἀκροπόλει, ὁ Καραϊσκάκης μετὰ τρισχιλίων τῶν ἀρίστων μαχητῶν καταλιπὼν, τῇ 25ῃ ὀκτωβρίου, τὸν Βάσσον εἰς φύλαξιν τῆς Ἐλευσῖνος καὶ Σαλαμῖνος, ἐξορμᾷ πρὸς τὴν Βοιωτίαν, καὶ τῇ 27, κατακλείει τοὺς Ὀθωμανοὺς ἐντὸς τριῶν πύργων τῆς Δοβρένης, χωρεῖ πρὸς τὸ Δίστομον καὶ ἐκπλήττει τὸν Ῥεσσὶτ πασσᾶν διὰ τῆς ἐν Ἀραχόβῃ νίκης (ἴδ. ΑΡΑΧΟΒΑ). Μετὰ τὴν νίκην ταύτην ὁ Ῥεσσὶτ πασσᾶς φοβούμενος μὴ ἀποκλεισθῇ ἐν τῇ Ἀττικῇ πέμπει μίαν μοῖραν στρατοῦ ὑπὸ τὸν Ὀσμὰν πασσᾶν εἰς Δαυλίδα καὶ συνάμα προσκαλεῖ τὸν Ὀμὲρ πασσᾶν ἵνα ἐκστρατεύσῃ ἐξ Εὐβοίας. Ἀλλ' ὁ Καραϊσκάκης καταλείπει δύναμιν ἐν Διστόμῳ ἱκανὴν ὅπως ἀναχαιτίσῃ τὸν Ῥεσσὶτ, καὶ ὁρμᾷ εἰς τὰς Θερμοπύλας· τῇ δὲ 7 δεκεμβρίου ἀπαντήσας μέγα φορτίον ἐφοδίων κατερχόμενον ἐκ Λαμίας εἰς Ἀθήνας, φονεύει ἰδίᾳ χειρὶ τὸν ἀρχηγὸν τῶν φρούντων αὐτὸ καὶ κυριεύει 1000 φορτηγὰ ζῶα· εἶτα διελαύνει μαγδαίως διὰ τοῦ Λοιδορικίου καὶ τῶν Κραββάρων καὶ διώκει ἐκ τῆς Ναυπάκτου τὴν τουρκικὴν φρουράν.

Ἐνῷ δὲ ταῦτα διαδραματίζονται ἐπὶ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, καὶ ἡ Πελοπόννησος καὶ τὸ πέλαγος δὲν ἀμοιροῦσιν ἰδίων τινῶν εὐτυχημάτων. Ὁ ἐν τῷ πανοράματι τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος. Ὁ Ἰβραΐμης θέλων νὰ ἐμβάλῃ εἰς Γορτυνίαν, ἀ-

ναγκάζεται ὑπὸ τοῦ καταλαβόντος τὰ στενὰ Κολοκοτρώνη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Μεθώνην· ἐκεῖθεν δ' ἀναπαύσας τὸν στρατὸν αὐτοῦ ἐπὶ ἕνα μῆνα, ἐπιχειρεῖ (21-25 Ἰουνίου) μεγάλην ἐπὶ τὴν Μάνην στρατείαν, καθ' ἣν μεγάλως ἐβλάβη ὑπὸ τῶν ὀρεσιβίων Μανιατῶν. Ὁ δὲ ναύαρχος Χουσὲφ, ὅστις μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Μεσολογγίου ἐπανῆλθεν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ἐκπλεύσας ἵνα ἐπαναλάβῃ τὴν κατὰ τῆς Σάμου τοσάκις ἀποτυχοῦσαν ἀπόβασιν αὐτοῦ, ἀπέτυχεν αὖθις, εὑρὼν ἰσχυρὰν ἀντίστασιν καὶ τραπεὶς εἰς φυγὴν ὑπὸ τοῦ Σαχτούρη. Οὕτω τὸ ἕκτον ἔτος τοῦ ἀγῶνος (1826) ἐπερατώθη αἰσίως μεθ' ὅλας τὰς ἐμφυλίους ἔριδας καὶ τὴν ἀτέλειαν τοῦ πολιτικοῦ καὶ στρατιωτικοῦ ὀργανισμοῦ· ἡ δὲ Ἑλλὰς εἶλκυσε τὰς συμπαθείας τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου καὶ πρότερον μὲν μάλιστα δὲ μετὰ τὴν ἡρωϊκὴν πτῶσιν τοῦ Μεσολογγίου. Αἱ ὑπὲρ αὐτῆς συσταθεῖσαι φιλελληνικαὶ ἑταιρίαι ἔλαβον ἰσχυρὰς προστασίας, ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ τοσοῦτον ἀδρὰς συνέλεξαν συνδρομὰς, ὥστε μόνον τῷ 1826 ἐπέμφθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπὲρ τὰ δύο ἑκατομμύρια δραγμῶν, εἰς χρήματα, τροφὰς καὶ πολεμεφόδια, συγχρόνως δὲ καὶ μέρος τοῦ ἐν Λονδίνῳ συνομολογηθέντος δανείου ἐχρησιμευσεν εἰς κατασκευὴν πολεμικῶν πλοίων. Τῇ 2 σεπτεμβρίου κατέπλευσεν εἰς Ναύπλιον ἡ ἀτμοκίνητος κορβέττα Καρτερία, ἀγομένη ὑπὸ τοῦ Ἀστιγγος (ἴδ. ΑΣΤΙΓΞ)· τῇ δὲ 26 νοεμβρίου ἀφίκετο εἰς Αἴγιναν ἡ φρεγάτα Ἑλλὰς ναυπηγηθεῖσα ἐν Ἀμερικῇ καὶ φέρουσα 64 τηλεβόλα μετ' ἀφθόνων τροφῶν καὶ πολεμεφοδίων. Ἐπὶ ταύτης ὕψωσε τὴν ναυαρχικὴν σημαίαν ὁ Ἀνδρέας Μιαούλης. Ἀλλὰ τὸ πλεῖστου λόγου ἄξιον εἶναι ὅτι τὰς συμπαθείας τῶν χριστιανικῶν λαῶν πρὸς τὴν Ἑλλάδα συνεμερίσθησαν καὶ αἱ κυβερνήσεις. Ὁ διάδοχος τοῦ Ἀλεξάνδρου (τοῦ δημιουργοῦ τῆς Ἱερᾶς συμμαχίας) Νικόλαος (1825), ὁ αὐτοκράτωρ πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, καὶ ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας, Γεώργιος Κάνιγγ, συνεννοηθέντες ἀπεφάσισαν νὰ καταπαύσωσι τὸν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας πόλεμον· ὅθεν ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐστάλη εἰς Κωνσταντινούπολιν (κατὰ δεκέμβριον τοῦ 1825) ὁ Στρατφόρδος Κάνιγγ ἐντολὴν ἔχων νὰ διαπραγματευθῇ περὶ τούτου μετὰ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, ἀφ' ἑτέρου δ' εἰς Πετρούπολιν (κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1826) ὁ λόρδος Οὐέλλιγκτων, ὅστις ὑπέγραψεν αὐτόθι πρᾶξιν (23|4 ἀπριλίου), μετὰ τῶν ὑπουργῶν (Λιεβένου καὶ Νεσσελρόδε) δι' ἧς ἀπεφασίσθη ἡ κοινὴ τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ῥωσσίας ὑπὲρ εἰρηνεύσεως αἰγικροῦς. Κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην, ἧς μετέσχε μετὰ μικρὸν καὶ ἡ Γαλλία, ἡ Ἑλλὰς ἔμελλε νὰ κυβερνᾶται ὑπὸ ἐγχωρίων ἡγεμόνων, ἐπὶ ἀποτίσει ὡρισμένου φόρου τῷ Σουλτάνῳ ὡς Κυριάρχῃ, ἤτοι μετεβάλλετο εἰς ὑποτελῆ ἡγεμονίαν. Ἡ δὲ Αὐστρία καὶ ἡ Πρωσσία, καίτοι προσκληθεῖσαι ἠρνήθησαν νὰ συνυπογράψωσι. Τούτων γενομένων, συγκαλεῖται ἡ ἐν Ἐπιδαύρῳ (6 Ἀπριλίου) ἐθνικὴ συνέλευσις, ἀλλ' εἰσχωροῦσιν εἰς αὐτὴν κομματικὰ πάθη, καὶ οἱ μὲν μᾶλλον ῥωσσίζοντες τῶν πληρεξουσίων συνέρχονται ἐν Ἑρμιόνῃ, οἱ δὲ ἀγγλίζοντες ἐν Αἰγίνῃ καὶ μόλις ἑνοῦνται ἐν Τροιζῆνι τῇ 29 μαρτίου 1827. Ἡ συνέλευσις αὕτη παραταθεῖσα μέχρι τῆς 7ης μαΐου ψηφίζει πολίτευμα τελειότερον τῶν προηγουμένων συμπυκνώσασα τὴν νομοτελεστικὴν ἐξουσίαν εἰς χεῖρας ἑνὸς ἐπὶ ἑπταετίαν ἄρχοντος ὑπὸ τὸν τίτλον «Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος», καὶ ὡς τοιοῦτον ἀναγορεύει τὸν Κερκυραῖον Ἰωάννην Καποδίστριαν χρηματίσαντα ὑπουργὸν τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου καὶ διατρίβοντα τότε ἐν Γενεύῃ· μέχρι δὲ τῆς ἐλεύσεως αὐτοῦ διορίζει τριμελῆ Ἀντικυβερνητικὴν ἐπιτροπήν. Ἡ αὐτὴ συνέλευσις ἐπιτρέπει τὴν ἀνωτάτην διοίκησιν τῶν κατὰ θάλασσαν καὶ κατὰ ξηρὰν δυνάμεων τῷ λόρδῳ Κόχραν καὶ τῷ Ῥιχάρδῳ Τζούρτς (ἴδ. τὰ ὀνόματα). Ἔτι δὲ περιφήμου τοῦ Καραϊσκάκη τὴν νικηφόρον αὐτοῦ σημαίαν, ἡ Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ ἐνήργησε τὴν λύσιν τῆς πολιορκίας τῶν Ἀθηνῶν, ἥτις ἐὰν ἐπετυγχάνη, διότι δὲν ἠκούσθησαν αἱ γνῶμαι τοῦ Καραϊσκάκη καὶ τοῦ Γόρδωνος. Πεσόντος δὲ τοῦ Καραϊσκάκη (22 ἀπριλίου) καὶ ἁλωθείσης τῆς ἀκροπόλεως ὑπὸ τῶν ἐναντίων (24 μαΐου 1827) ἡ Ἑλλὰς περιέστη εἰς ἀμηχανίαν βλέπουσα ὅτι ἐκινδύνευε ν' ἀποβῇ ἄκαρπος ὁ πολυετὴς καὶ πολύμοχθος αὐτῆς ὑπὲρ αὐτονομίας ἀγών.

Αἱ περὶ εἰρήνης διαπραγματεύσεις τοῦ Στρατφόρδου Κάνιγγος ἐν Κωνσταντινουπόλει (1826) εἰς οὐδὲν ἀπέληξαν. Ἀλλὰ τῷ 1827, φθίνοντος τοῦ ἰανουαρίου, οἱ παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ πρέσβεις τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ῥωσσίας ἀπῄτησαν τὴν παῦσιν τῶν ἐχθροπραξιῶν· τῆς δὲ Πύλης μὴ ἐνδιδούσης, καὶ διαμαρτυρηθείσης κατὰ τῆς ἐπεμβάσεως τῶν ξένων Δυνάμεων, προεκαλέσθη ἡ περίφημος ἐκείνη πρᾶξις τῆς 24|6 Ἰουλίου 1827, δι' ἧς αἱ τρεῖς Δυνάμεις ἀπεφάσισαν, 1. ἡ Πύλη ἀποδέξηται τὰς περὶ εἰρήνης προτάσεις, νὰ βλέπωσιν εἰς ἐπισήμους μετὰ τῶν Ἑλλήνων σχέσεις, καὶ νὰ ἐπιβάλωσι διακοπὴν εἰς τὰ διαπλοῦντα μέρη· πρὸς δὲ τὴν διακοπὴν ταύτην ἐν-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωφελές Βιβλιοθηκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

σχύθησαν οἱ ἐν τῇ Μεσογείῳ ἡνωμένοι στόλοι αὐτῶν. Καὶ ἡ μὲν ἑλληνικὴ κυβέρνησις προθύμως ἐδέξατο τὴν προταθεῖσαν ἀνακωχήν, ἡ δὲ ὀθωμανικὴ ἀπεποιήθη, καὶ τῇ 8)20 ὀκτωβρίου συνεκροτεῖτο ἡ ἐν Ναυαρίνῳ ναυμαχία, καθ' ἣν οἱ συμμαχικοὶ στόλοι, μετὰ τετράωρον πεισματώδη πάλην, κατέστρεψαν τὸν τουρκοαιγυπτιακὸν στόλον, συγκείμενον ἐξ 89 μεγάλων καὶ μικρῶν πολεμικῶν πλοίων μετὰ 2,240 τηλεβόλων.

Ἀποθανόντος τοῦ Κάνιγγος, τῇ 8 αὐγούστου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἡ πολιτικὴ τῆς Ἀγγλίας ἐδείχθη εὐμενεστέρα τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ, ἥτις ἐνθαρρυνομένη καὶ ὑπὸ τῆς μεττερνιχείου πολιτικῆς, προὐκάλεσε τὸν πρὸς τὴν Ῥωσσίαν πόλεμον (τῇ 14 ἀπριλίου 1828), ὅστις ἀνεπτέρωσεν αὖθις τὰς ἐλπίδας τῶν Ἑλλήνων. Καθ' ὃν δὲ χρόνον αἱ στρατιωτικαὶ δυνάμεις τῶν Ὀθωμανῶν διηυθύνοντο, πρὸς τὰς Παραδουναβίους χώρας, ὁ Ἰβραὶμ πασσᾶς, μετὰ πολλὰς τῶν ναυάρχων τοῦ συμμαχικοῦ στόλου (Κοδριγκτῶνος, Ῥιγνὺ καὶ Ἄϋδεν) παραστάσεις, ἀπελθὼν τῆς Τριπόλεως καὶ περιορισθεὶς κατὰ τὰ παράλια μεσσηνιακὰ φρούρια, ἠναγκάσθη τέλος ὑπὸ τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ, οὗ ἦγεῖτο ὁ στρατάρχης Μαιζών, ν' ἀποπλεύσῃ εἰς Αἴγυπτον (22 καὶ 23 σεπτεμβρίου 1828) καὶ οὕτως ἀπὸ τούτου ἡ Πελοπόννησος ἔμεινεν ἐντελῶς ἐλευθέρα, ταχθεῖσα μετὰ τῶν νήσων ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῶν τριῶν προστατίδων Δυνάμεων (τῇ 4 νοεμβρίου). Ἐκτὸς δὲ τοῦ ἰσθμοῦ ἐξηκολούθουν αἱ ἐχθροπραξίαι, στρατηγούντων ὑπὸ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Καποδιστρίου, τοῦ Δημητρίου Ὑψηλάντου καὶ τοῦ Ῥιγάρδου Τζούρτς, οἵτινες κατὰ μικρὸν ἐξέλασαν τοὺς ὀθωμανοὺς ἀπὸ πασῶν σχεδὸν τῶν πρὸς Ν τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς Θεσσαλίας ἑλληνικῶν χωρῶν· μόναι δ' αἱ Ἀθῆναι, ἡ Λαμία καὶ ἡ Εὔβοια κατεῖχοντο εἴσετι ὑπὸ τῶν ἐναντίων καὶ μόλις ἔπειτα ἐν εἰρήνῃ κατελήφθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Ἡ δὲ μᾶλλον ἀξιομνημόνευτος μάχη καὶ ἡ ἐσχάτη τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος ὑπῆρξεν ἡ ἐν Πέτρᾳ τῆς Βοιωτίας συγκροτηθεῖσα τῇ 12 σεπτεμβρίου 1829, καθ' ἣν ὁ Δημήτριος Ὑψηλάντης, ἀδελφὸς τοῦ πρώτως ὑψώσαντος τὴν ἐπαναστατικὴν σημαίαν, ἐγὼν τρισχιλίους ἄνδρας ἐνίκησεν ἑπτακισχιλίους τῶν ἐναντίων.

Τούτων γινομένων, αἱ Δυνάμεις ἐξηκολούθουν τὰ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος διαβήματα αὐτῶν καὶ διάφοροι πράξεις φανταζόμεθα ἐν Λονδίνῳ ὡς αἱ ἐμφρικώτεραι εἶναι αἱ ἑξῆς. Ἡ πρᾶξις τῆς 10)22 μαρτίου 1829, δι' ἧς ἐζητοῦντο παρὰ τῆς Πύλης αἱ πρὸς μετανάστευσιν τοῦ Παγασητικοῦ καὶ Ἀμβρακικοῦ κόλπου ἑλληνικαὶ χῶραι μετὰ τῶν Κυκλάδων καὶ τῆς Εὐβοίας θ' ἀποτελέσωσι κράτος ὑποτελὲς μὲν καὶ ὑπόφορον τῇ Τουρκίᾳ, ἀλλὰ κυβερνώμενον ὑπὸ ἰδίου κληρονομικοῦ ἡγεμόνος. Κατὰ δὲ τῆς πράξεως ταύτης προέτειναν ἐνστάσεις ἥ τε ἑλληνικὴ κυβέρνησις καὶ ἡ ἐν Ἄργει συγκροτηθεῖσα τετάρτη ἐθνικὴ συνέλευσις· ἡ δὲ ὀθωμανικὴ, ἀφοῦ συνωμολόγησε μετὰ τῆς Ῥωσσίας τὴν ἐν Ἀδριανουπόλει συνθήκην (2)14 σεπτεμβρίου 1829) παρεδέξατο αὐτὴν ὡς ὅρον τοῦ 10 ἄρθρου τῆς συνθήκης. Δευτέρα ἐπίσημος πρᾶξις ἐγένετο τῇ 22 ἰανουαρίου (3 φεβρουαρίου) 1830· διὰ δὲ ταύτης αἱ Δυνάμεις ὥριζον ἀπεναντίας τοῦ ἐν τῇ προηγουμένῃ ὅρου, ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἔμελλε ν' ἀποτελέσῃ κράτος ὅλως ἀνεξάρτητον καὶ κυβερνώμενον ὑπὸ κληρονομικοῦ ἡγεμόνος φέροντος τὸν τίτλον τοῦ «Κυριάρχου Ἡγεμόνος τῆς Ἑλλάδος» (Prince Souverain de la Grèce). Σημειωτέον δὲ ὅτι διὰ τῆς αὐτῆς πράξεως περιωρίζοντο ἔτι μᾶλλον τὰ ἠπειρωτικὰ τῆς Ἑλλάδος ὅρια, ἀφαιρουμένων ἀπ' αὐτῆς τῆς Ἀκαρνανίας, τῆς Βονίτσης, τοῦ Βάλτου, τοῦ Βλιχοῦ, τῶν Ἀγράφων, τῶν Κραβάρων, τοῦ Καρπενησίου καὶ τῆς Ὑπάτης. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ συγχρόνως πρακτικὸς Κυριάρχος Ἡγεμὼν τῆς Ἑλλάδος Λεοπόλδος ὁ Σαξοβουργικὸς παρητήθη μετ' οὐ πολὺ τοῦ ἀξιώματος τούτου, ἕνεκα τῆς στενότητος τῶν ὁρίων, καὶ διότι δὲν προσετίθετο ἡ Κρήτη εἰς τὸ νέον Κράτος, ἡ μὲν εἰρημένη πρᾶξις δὲν ἐξετελέσθη ὁριστικῶς, ἡ δὲ καθιερωθεῖσα ὑπὸ τῶν δυνάμεων τελεία τῆς Ἑλλάδος ἀνεξαρτησία ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς ὀθωμανικῆς κυβερνήσεως τῇ 12 ἀπριλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Τρίτη ἀξιομνημόνευτος πρᾶξις εἶναι ἡ γενομένη τῇ 15)7 μαΐου 1832, δι' ἧς αἱ Δυνάμεις προσήνεγκον τὸ στέμμα τῆς Ἑλλάδος τῷ δευτερότοκῳ βασιλεῖ τῆς Βαυαρίας Ὄθωνι, καὶ ἀνηγόρευσαν αὐτὸν βασιλέα, ἐπεξέτειναν δὲ συνάμα τὰ πρὸς Β ὅρια τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου μέχρι τοῦ Παγασητικοῦ καὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου. Ἡ δὲ ὀθωμανικὴ κυβέρνησις ἀποδεξαμένη τὴν νέαν ταύτην ὁροθέτησιν, ἀνεγνώρισεν αὖθις τὴν αὐτονομίαν τῆς Ἑλλάδος διὰ πράξεως ὑπογραφείσης ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 9 ἰουλίου 1832. Τὸ δ' ἑλληνικὸν ἔθνος διὰ τῶν ἐν Προνοίᾳ συνηγμένων ἀντιπροσώπων αὐτοῦ ἐπεκύρωσεν ὁμοθυμαδὸν ἐλευθέρᾳ βουλῇ, τῇ 27 ἰουλίου 1832, τὴν ὡς βασιλέως τῆς Ἑλλάδος ἀναγόρευσιν τοῦ Ὄθωνος, ὅστις ἀπέβη εἰς Ναύπλιον τῇ 25 ἰανουαρίου 1833, καὶ ἀπὸ τῆς 20 μαΐου 1835 γενόμενος ἐνήλιξ παρέλαβε τὰς ἡνίας τῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ τῶν

Δημοσιεύσεις Βικιπαίδειας
Κοινωνία Συνεδρίων Ελλάδος
Αρχαιοελληνικών Σπουδών

χειρῶν τῆς ἐν ὀνόματι αὐτοῦ τριμελοῦς Ἀντιβασιλείας. Ἀλλὰ πρὶν ἢ ἐκθέσωμεν τὰ τῆς συγχρόνου γεωγραφίας καὶ ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος παρατίθεμεν συνοπτικῶς τὰ περὶ παιδείας καὶ τέχνης ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς.

Παιδεία καὶ τέχνη. Ἐν Ἑλλάδι ἐτελειοποιήθησαν ἡ ἐποποιία, ἡ ἐλεγεία, ἡ ᾠδή, ἡ τραγῳδία, ἡ κωμῳδία, ἡ ἱστορία, ἡ τέχνη τοῦ λόγου, ἡ γλυπτική, ἡ ἀρχιτεκτονική, ἡ ζωγραφική. Ἐν αὐτῇ ἐτέθησαν τὰ θεμέλια τῆς φιλοσοφίας, τῆς ἰατρικῆς, τῆς φυσικῆς ἱστορίας, τῆς μηχανικῆς, τῶν μαθηματικῶν ἐν γένει, καὶ ἅπασα ἡ τῆς Εὐρώπης φιλολογία ἐκ τῶν ἀφθόνων τούτων ναμάτων τῆς ἑλληνικῆς παιδείας ἀρύεται τὴν ἰκμάδα αὐτῆς. Ἡ γερμανικὴ φιλολογία εἶναι ἀρτισύστατος· ὁ Μίλτων καὶ ὁ Σαιξπῆρος δὲν εἶναι λίαν ἀρχαῖοι· ὁ Γαίτης πολλαχοῦ δείκνυται ἕλλην· ὁ Σχίλλερος δὲν εἶναι πάντοτε γερμανός· ἡ σλαβικὴ φιλολογία μόλις γεννᾶται· ἡ τῶν ἀρκτῴων χωρῶν εἶναι λόγου ἀναξία· ἡ τῶν μεσημβρινῶν ἔχει διδασκάλους τοὺς κλασικοὺς ὀνομασθέντας· οἱ δὲ συγγραφεῖς οὗτοι λαλοῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν γλῶσσαν τοῦ Ὁμήρου· οἱ περιφημότατοι τῶν Ῥωμαίων ὑπῆρξαν μαθηταὶ ἐκείνων. Αἱ δὲ λατινικαὶ μοῦσαι εἶναι ὄντως θυγατέρες τοῦ ἑλληνίου Διὸς καὶ ἀδελφαὶ τοῦ δελφικοῦ Ἀπόλλωνος. Ὁ πολὺς Οὐόλφιος ὑπολογίζει ὅτι ἡ κλασικὴ φιλολογία περιελάμβανε 1000 συγγράμματα ἀκέραια ἢ ἐλλειπῆ, ὧν τὰ τρία τέταρτα ἀνῆκον τοῖς Ἕλλησι. Οὕτως ἅπασα ἡ λαϊκὴ φιλολογία, λέγει ὁ Δουρουΐ, πηγάζει ἐξ Ἑλλάδος, ὡς ἡ ἱερὰ ἐκ Παλαιστίνης. Ἀπὸ δὲ τῶν δύο ταύτων χωρῶν ῥέουσιν οἱ δύο μεγάλοι ποταμοί, οἵτινες ἤρδευσαν καὶ ἐγονιμοποίησαν τὴν βάρβαρον Εὐρώπην.

Κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους, ἡ παιδεία ἦτον εἰσέτι ἐν σπαργάνοις, ἔλειπον δὲ καὶ αὐτὰ τὰ «γράμματα», ὅτι οἱ ὑπὸ τῶν Φοινίκων ἐναρχοῦ τῆς Ἑλλάδος εἰσαχθέντες ἀλφαβητικοὶ χαρακτῆρες ἦσαν ἀνεπαρκεῖς εἰς ἔκφρασιν πάσης φωνῆς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἡ δὲ χρῆσις τῆς γραφῆς ἦτον ἄγνωστος καὶ τὰ ἀφελῆ ἱερατικὰ ἢ θρησκευτικὰ ᾄσματα τῶν τηλυγέτων ἐκείνων χρόνων ὑπὸ τῶν λεγομένων «Ἀοιδῶν» ἀδόμενα μετεδίδοντο ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν· Αἱ πρῶται λάμψεις τῆς ἑλληνικῆς ποιήσεως ἀντεστράφαν ἰδίως ἐπὶ τῆς Πιερίας, τῶν κλεινῶν τοῦ Παρνασσοῦ καὶ τοῦ Ἑλικῶνος, οἱ δὲ πρῶτοι ἀστέρες τοῦ ποιητικοῦ αὐτῆς ὁρίζοντος ὀνομάζονται Θάμυρις, Λίνος, Δίκτυς, Ὄρφεύς κ.τ.λ. Μετὰ τῆς ἱερᾶς ταύτης ποιήσεως συνείχετο καὶ ἡ μαντική. Συγχρόνως δὲ ἐγεννᾶτο ἡ ἰατρικὴ μετὰ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, τοῦ Χείρωνος, τοῦ Μαχάωνος καὶ τοῦ Ποδαλειρίου ἐν Θεσσαλίᾳ, περιοριζομένη εἰς τὴν ἐκ πείρας θεραπείαν τῶν ἐξωτερικῶν δηλήσεων τοῦ σώματος διὰ πολλῶν γνωστῶν τότε βοτάνων. Ἐκ τῶν τεχνῶν ἡ πρώτη ἀναπτυχθεῖσα φαίνεται ἡ ἀρχιτεκτονική, ἧς πρῶτα μνημεῖα ἀναφέρονται τὰ λεγόμενα «κυκλώπεια» ἢ «πελασγικὰ» τείχη, ὧν λείψανα διεσώθησαν ἐν Μυκήναις, Ἄργει καὶ Τίρυνθι. Ἐπὶ τῶν ὁμηρικῶν χρόνων, ἡ Ἑλλὰς περιελάμβανεν ἤδη τετειχισμένας τινὰς πόλεις, κώμας οὐκ ὀλίγας, πύργους καὶ πύλας πλατείας, εὐρείας καὶ κανονικὰς ἀγυιάς, μεγαλοπρεπῆ ἀνάκτορα ἢ οἴκους εὐγενῶν· οἱ δὲ ναοὶ τῶν χρόνων τούτων εἶναι μικροῦ λόγου ἄξιοι, καὶ τὰ προϊόντα τῆς γλυπτικῆς καὶ ἀγαλματοποιίας ἦσαν εὐτελῆ· πρῶτος δὲ μορφωτὴς τῆς γλυπτικῆς ὁμολογεῖται κοινῶς ὁ Δαίδαλος.

Μετὰ τὴν κάθοδον τῶν Ἡρακλειδῶν, ἡ μετανάστασις τῶν Δωριέων εἰς Πελοπόννησον (1100 —1[illegible] πρ. Χ.), ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα φαίνεται διηρημένη εἰς δύο κυρίας διαλέκτους τὴν «αἰολικὴν» καὶ τὴν «ἰωνικὴν», ὧν ἡ μὲν διέσωζε τὴν ἰσχύν, τὴν τραχύτητα τῶν πελασγικῶν τύπων, ἡ δὲ μαλακοτέρα καὶ εὐκαμπτοτέρα οὖσα ἐδείκνυτο γνήσιον τέκνον τοῦ αἰθρίου τῆς Ἰωνίας οὐρανοῦ, καὶ κατέστη διὰ τῶν χειρῶν τῶν μεγάλων μορφωτῶν αὐτῆς, Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου, πρῶτον μὲν ἡ γλῶσσα τοῦ «Ἔπους», ὕστερον δὲ τῆς «Ἐλεγείας», ἐνῷ ἡ «αἰολικὴ» καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτῆς «δωρικὴ» ἰσχυροὺς καὶ εὐρεῖς ἔχουσαι ῥόθογγους παρέσχον ὕλην εἰς τὴν λυρικὴν ποίησιν, καὶ διὰ μὲν τῆς αἰολικῆς ἔθιξαν τὰς χορδὰς τῆς λύρας των ὁ Ἀλκαῖος, ἡ Σαπφὼ καὶ ἡ Κόριννα, διὰ δὲ τῆς δωρικῆς ἐτόνισε τὰς ἀθανάτους αὐτοῦ ᾠδὰς ὁ Πίνδαρος. Νεωτέρα δὲ τῶν διαλέκτων εἶναι ἡ «Ἀττὶς» ἢ «Ἀττικὴ» ἐγερθεῖσα μὲν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἰωνικῆς, εὐρυνθεῖσα δὲ μεγάλως καὶ περιβαλοῦσα πάντα τὰ τοῦ πεζοῦ λόγου ἀντικείμενα καὶ αὐτὴν τὴν δραματικὴν ποίησιν· ὥστε δικαίως δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἡ διάλεκτος αὕτη, ἐν ᾗ ἔγραψαν οἱ περιφημότατοι κλασικοὶ τῆς Ἑλλάδος συγγραφεῖς τὰ ἀριστουργήματα αὐτῶν, ἔκφρασις τοῦ καθόλου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ἀφοῦ μάλιστα, ἀπὸ τῶν μέσων τῆς Β' ἑκατονταετηρίδος, ἐν τῇ διαλέκτῳ ταύτῃ ἔγραφον ἀποκλειστικῶς πάντες οἱ πεζογράφοι πάσης Ἑλληνικῆς χώρας. Μετὰ τοὺς ἥρωας τῆς Πιερίας λαμπρύνουσι τὸν ποιητικὸν

τῆς Ἑλλάδος ὁρίζοντα οἱ ἐποποιοί, ἐν οἷς σελαγίζει, ὡς ἀστὴρ πρώτου μεγέθους, ὁ μέγας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ κόσμου ποιητής, ὁ Ὅμηρος. Οἱ ἐποποιοὶ περιέγραφον τὸν αἰσθητὸν κόσμον, ἤ, ὡς σήμερον ἐν τῇ ζωγραφικῇ λέγομεν, ἐζωγράφουν τὰ ἀντικείμενα κατὰ φύσιν, καὶ παρίστανον τὰ γεγονότα ὡς πρὸ ὀφθαλμῶν τοῦ ἀκούοντος γινόμενα, οὐδαμῶς αὐτοὶ φαινόμενοι ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἀλλ' ἀποκρυπτόμενοι ὄπισθεν τῶν ἡρώων καὶ τῶν θεῶν, οὓς προῆγον καὶ ἀνεμίγνυον μετὰ τῶν δρώντων ἐν τῇ ἐποποιΐᾳ προσώπων. Ἔψαλλον δὲ συνήθως τὰ ᾄσματα αὐτῶν πρὸς τὸν ἦχον χορδοτόνου ὀργάνου, κιθάρας ἢ φόρμιγγος, καὶ ἀπετέλουν ῥυθμὸν διὰ τῶν δακτυλικῶν ποδῶν τοῦ ἑξαμέτρου, ἢ διὰ τοῦ μηχανισμοῦ τῆς ἄρσεως καὶ θέσεως. Ἡ «Ἰλιὰς» καὶ ἡ «Ὀδύσσεια» τοῦ Ὁμήρου εἶναι τὰ κάλλιστα μνημεῖα τοῦ ἐπικοῦ αἰῶνος, καλλιτεχνηθέντα ὡς εἰκάζεται ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τῆς Ἰωνίας, ἔνθα φαίνεται, ἔψαλλον οἱ Ὁμηρίδαι, ῥαψῳδοὶ διατηρήσαντες τὸν ἀρχαῖον ἐπικὸν τύπον καὶ τὸ ἦθος τῆς ὁμηρικῆς ποιήσεως, καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ 770 π. Χ. ἀρχόμενοι Κυκλικοί, παρ' οἷς ὑπερίσχυσεν ἀντὶ τοῦ ἐπικοῦ τὸ ἱστορικὸν στοιχεῖον. Οἱ δὲ ἀρχαιότατοι τῶν κυκλικῶν ἦσαν οἱ τῆς «Ἀσκραίας σχολῆς» ἀοιδοί, οὕτω κληθέντες ἀπὸ τῆς ἐν Βοιωτίᾳ Ἄσκρης, ἔνθα διέτριβεν ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν Ἡσίοδος. Καὶ ἐκ μὲν τῶν «κυκλικῶν», ὀνομαστότεροι ἐγένοντο Εὔμηλος ὁ Κορίνθιος, Λέσχης ὁ Λέσβιος, Ἀρκτῖνος ὁ Μιλήσιος καὶ Πείσανδρος ὁ Ῥόδιος· ἐκ δὲ τῶν ὑπαδῶν τῆς ἀσκραίας σχολῆς, Κιναίθων ὁ Λακεδαιμόνιος, Ἄσιος ὁ Σάμιος καὶ ἄλλοι Θεογονίας, Τιτανομαχίας καὶ Γιγαντομαχίας ἅπαντες. Ταὐτοχρόνως ἄρχονται φυόμενα ἐν Ἑλλάδι τὰ πτερὰ τῆς λυρικῆς ποιήσεως, ἥτις ἀνεπτύχθη καθ' ὅλους αὐτῆς τοὺς τύπους (ἐλεγεῖαν, ἴαμβον, σκόλια, ἐμβατήρια, διθύραμβον κ.λ.π.) καὶ ἤνθη εἰς ὕψος μέγα διὰ τῶν ποιητῶν Καλλίνου, Ἀρχιλόχου, Τυρταίου, Ἀλκμᾶνος, Ἀρίονος, Τερπάνδρου, Ἀλκαίου, Μιμνέρμου, Στησιχόρου, Ἰβύκου, Ἀνακρέοντος, Σιμωνίδου, Βακχυλίδου, Ἱππώνακος καὶ τῶν ποιητρίων Ἠριννης καὶ Κορίννης. Ἡ δὲ φιλοσοφία ἄρχεται καὶ αὐτὴ δεικνύουσα τὸ σύνορρυ μέτωπον αὐτῆς πρῶτον μὲν διὰ τῶν ἀρρήτων καὶ εὐφυῶν μύθων τοῦ Αἰσώπου, διὰ τῶν σοφῶν γνωμῶν τῆς πλειάδος τῶν ἑπτὰ σοφῶν, ὕστερον δὲ διὰ τῆς συστάσεως τῆς ἰωνικῆς, τῆς ἰταλικῆς ἢ πυθαγορικῆς καὶ τῆς ἐλεατικῆς σχολῆς, ὡς ἱδρυταὶ ἐγένοντο ὁ Θαλῆς, ὁ Πυθαγόρας, ὁ Ξενοφάνης.

Ἐν Ἰωνίᾳ γεννᾶται καὶ ἡ ἱστορία, πηγάσασα τὸ πρῶτον ἐκ τῆς κυκλικῆς ποιήσεως καὶ λεγομένη ἐν ἀρχῇ «λογογραφία» ἤτοι ἀφήγησις διὰ πεζοῦ λόγου πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς μυθογραφίας. Οἱ δὲ περιφημότατοι λογογράφοι ἦσαν οἱ Μιλήσιοι Κάδμος, Ἑκαταῖος καὶ Διονύσιος, Ἑλλάνικος ὁ Λέσβιος καὶ Ἀκουσίλαος ὁ Ἀργεῖος. Κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, μορφοῦται ἐν Ἑλλάδι ἡ Γυμναστικὴ, ἡ Ὀρχηστικὴ καὶ ἡ Μουσικὴ καὶ αἱ πλαστικαὶ ἢ εἰκαστικαὶ τέχναι. Ἡ Γυμναστικὴ καὶ ἡ Ὀρχηστικὴ ἀποτελοῦσαι τὴν Μιμικὴν, μεγάλως ἐπέδρασαν ἐπὶ τὴν σωματικὴν εὐρυθμίαν καὶ κατέστησαν εὐκαμπτοτέραν τὴν σμίλην τῶν ἀγαλματοποιῶν, οἵτινες ὅπου ἂν ἔστρεφον τὸ βλέμμα ἐσπούδαζον τὰς κινήσεις μελῶν εὐρώστων καὶ γυμνῶν ἢ διαγραφομένων ὑπὸ τὸ ζωγραφικὸν ἔνδυμα τῶν ἀρχαίων καὶ οὕτως ἀφικνοῦντο εἰς μείζονα ἐντέλειαν τῶν νεωτέρων καλλιτεχνῶν, οἵτινες ἀναγκάζονται νὰ σπουδάζωσιν ἐπιμελῶς τὴν ἀνατομίαν, ὅπως πλάσωσι τὰ ἔργα αὐτῶν μετ' ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας. Αἱ ὀρχήσεις ἐκτελούμεναι πρὸς τὸν ἦχον τῶν μουσικῶν ὀργάνων εἶχον ἀνέκαθεν θρησκευτικὸν σκοπὸν, καὶ ἐγίνοντο περὶ τοὺς βωμοὺς εἰς τιμὴν τῶν θεῶν· ὕστερον δ' ἔλαβον πολεμικὸν χαρακτῆρα, καὶ κατὰ τοῦτο διεκρίνοντο ἰδίως οἱ Σπαρτιᾶται, οἵτινες ὥρμων κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἐρρύθμως βαδίζοντες, ἀνακρούοντος τοῦ αὐλοῦ τὴν πολεμικὴν μελῳδίαν, ἥτις ἐλέγετο νόμος τοῦ Καστορείου. Περίφημοι δὲ ἦσαν τῶν Σπαρτιατῶν καὶ αἱ γυμναστικαὶ ὀρχήσεις, αἵτινες ἐλέγοντο «Γυμνοπαιδίαι» καὶ καθ' ἃς οἱ παῖδες ὠρχοῦντο μιμούμενοι τὰς κινήσεις τῆς πάλης καὶ τοῦ παγκρατίου. Ἡ μουσικὴ ἐθεωρεῖτο ὡς μέσον πρὸς ἐξημέρωσιν τῶν ἠθῶν, πρὸς διέγερσιν ἢ καταστολὴν τῶν παθῶν, καὶ πρωίμως συνέστησαν μουσικοὶ ἀγῶνες οἷοι ἦσαν οἱ Πύθιοι, καὶ ἐν οἷς οἱ ποιηταὶ ἀπήγγελλον ὑπὸ τῆς μουσικῆς συνοδευόμενοι τὰ ποιήματα αὐτῶν· τοσαύτην δὲ δύναμιν ἐξήσκει ἡ μουσικὴ ἐπὶ τῆς ζωηρᾶς, τῆς εὐαισθήτου τῶν Ἑλλήνων φύσεως, ὥστε λέγεται ὅτι ὁ μὲν Πυθαγόρας κατεπράϋνε διὰ σπονδαϊκῆς αὐλῳδίας νέον ἐμπαθῆ μέχρι μανίας, ὁ δ' Ἐμπεδοκλῆς ἀπέτρεψε φονικοῦ σκοποῦ ἕτερον νέον, μουσικῶς ἀπαγγείλας ἕνα στίχον. Δημιουργὸς δὲ τῆς ἑλληνικῆς μουσικῆς εἶναι ὁ ἐκ Λέσβου Τέρπανδρος, ὅστις τετράκις ἐνίκησεν ἐν τοῖς Πυθίοις ἀγῶσι, καὶ εἰσήγαγεν ἀντὶ τοῦ τετραχόρδου τὴν ἑπτάχορδον λύρην, ἐφεῦρε τὴν βάρβιτον, καὶ ὥρισε πιθανῶς τὴν σχέσιν τῶν τριῶν ἀρχαιοτάτων ἁρμονιῶν ἤτοι τοῦ «Δωρίου»

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Αριστοτέλη (Μ.Π.Θ.)

μέλους, τοῦ «Φρυγίου» καὶ τοῦ «Λυδίου», ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἦτο βαρὺ καὶ ἀνδρικόν, τὸ δὲ δεύτερον μεσόφωνον καὶ ἐνθουσιαστικὸν καὶ τὸ τρίτον μαλακόν, πρᾷον, συντελοῦν, κατ' Ἀριστοτέλην, εἰς τὴν ψυχικὴν μόρφωσιν τῶν νέων. Τὰ μέλη ταῦτα προσέλαβον ὕστερον καὶ τὴν ἰωνικὴν ἁρμονίαν, διακρινομένην ἐπὶ τῷ ἁπαλῷ καὶ ἀνειμένῳ, καὶ τὴν αἰολικήν, ἧς ἰδιάζοντες χαρακτῆρες ἦσαν τὸ γοργὸν καὶ ἐμπαθές. Ἐτελειοποιήθη δὲ βραδύτερον τὸ μουσικὸν σύστημα, προστεθέντων πέντε ὀξυτέρων καὶ πέντε βαρυτέρων τόνων. Ὁ Ὄλυμπος δὲ ὁ νεώτερος ἐκ Φρυγίας ἐγένετο, κατὰ Πλούταρχον, (650—620 πρ. Χ.), ἀρχηγέτης τῆς νεωτέρας, τῆς ἐντονωτέρας καὶ τρυφηλοτέρας μουσικῆς εἰσαγαγὼν τὸν αὐλόν, οὗ ἡ χρῆσις ἀπεδοκιμάζετο ὑπὸ τῶν αὐστηροτέρων κριτῶν, ὡς βλαβερῶς ἐπιδρῶσα ἐπὶ τὰ ἤθη. Θαλήτας δὲ ὁ ἐκ Γόρτυνος τῆς Κρήτης (περὶ τὸ 620 πρ. Χ.), προήγαγε τὴν ἑλληνικὴν μουσικὴν εἰς χαρακτῆρα ὑψηλόν, εἰς ἱερατικὸν σχεδὸν ὕψος, κυρίως διὰ τῶν παιάνων, ὡς ἀποδείκνυται ἐκ τῆς προσκλήσεως αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν, ὅπως διὰ τῆς τέχνης εἰρηνεύσῃ τὴν σπαραττομένην ὑπ' ἐμφυλίων ταραχῶν πόλιν αὐτῶν. Τεχνικωτέρα δὲ κατέστη μετὰ τοῦ ἐκ Θηβῶν ἢ Τεγέας Κλονοῦ, τοῦ ἐκ Κηθύρων, Ξενοδάμου κ.λ.π. Ἐπὶ δὲ τοῦ Πινδάρου ἀνῆλθεν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς ἀκμῆς αὐτῆς.

Ἐῶντες δὲ τοὺς χρόνους τούτους τῆς ἑλληνικῆς παιδείας καὶ τέχνης, ἀφοῦ ἔστημεν ἐπὶ τῶν εὐκλεεστέρων ὀνομάτων, σημειοῦμεν ἔτι ὡς ἀρχαιοτάτους ναῶν τεχνίτας τὸν Ῥοῖκον καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Θεόδωρον τὸν πρεσβύτερον, ἐγείραντας τὸ ἐν Σάμῳ Ἡραῖον, τοὺς Κνωσσίους Χερσίφρονα καὶ Μεταγένην, πατέρα καὶ υἱόν, ὧν κατὰ μέγα μέρος ἔργον ἦτον ὁ ἐν Ἐφέσῳ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος, Θεόδωρον τὸν Τηλεκλείους ποιήσαντα τὴν ἐν Σπάρτῃ θολοειδῆ Σκιάδα, Σπίνδαρον τὸν Κορίνθιον, ᾧ ἐπετράπη ὑπὸ τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν (542 πρ. Χ.) ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ ἐν Δελφοῖς ναοῦ· τὸν Ἀντιστάτην, τὸν Κάλαισχρον, τὸν Ἀντιμαχίδην καὶ τὸν Πίρινον, οἵτινες ἀνέλαβον τὴν δαπάνῃ τῶν Πεισιστρατιδῶν ἀνεγερσιν τοῦ ἐν Ἀθήναις ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διός· ὡς ζωγράφους τὸν Κλεάνθην καὶ Τηλεφάνην, τὸν ἐφευρέτην τοῦ χρωματισμοῦ Εὔμαρον ἀκμάσαντα ἐν Ἀθήναις, Κίμωνα τὸν Κλεωναῖον ὅστις πρῶτος ἐποιήσατο χρῆσιν τῆς διαπλάσεως κλπ. καὶ ἐρχόμεθα εἰς τὸν αἰῶνα καθ' ὃν τὸ κάλλος ἔχει πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος τὸν ναὸν αὐτοῦ εἴτε ἐν τοῖς γράμμασιν εἴτε ἐν τῇ τέχνῃ τὸν αἰῶνα τῆς ἀκμῆς τῶν ἑλληνικῶν πολιτειῶν, τὸν ἀπὸ τοῦ Περικλέους ἐπονομασθέντα.

Ὁ μέγιστος τοῦ κόσμου ζωγράφος, ὁ Ῥαφαὴλος, θέλων νὰ ζωγραφήσῃ συμβολικῶς τὴν Ἑλλάδα ἐξελέξατο καὶ ἐπετύπωσεν ἐπὶ τῆς ὀθόνης τὸν αἰῶνα τοῦ Περικλέους, συνθέσας τὸν πολυθρύλητον ἐκεῖνον πίνακα ὅστις καλεῖται «Σχολὴ τῶν Ἀθηνῶν». Ἐν τῷ πίνακι τούτῳ βλέπει τις ἐνταῦθα μὲν τὸν Σωκράτην ὑπὸ τὰ προπύλαια, ἅτινα ἐκαλλιτέχνησεν ἡ χεὶρ τοῦ Ἰκτίνου ἢ τοῦ Φειδίου, καταβάλλοντα δογματικῶς τὰ θεμέλια τῆς ἀνθρωπίνης ἠθικῆς· ἐκεῖ δὲ τὸν Πλάτωνα καὶ Ἀριστοτέλην ἀνοίγοντας τὰς δύο μεγάλας ὁδοὺς τῆς φιλοσοφίας, καὶ ἀλλαχοῦ τὸν Πυθαγόραν ἀποκαλύπτοντα τὰς τῶν ἀριθμῶν ἰδιότητας, τὸν Ἀρχιμήδην ἐφαρμόζοντα αὐτὰς, καὶ τὸ περὶ τοὺς διδασκάλους περίδοξον ἐκεῖνο πλῆθος τῶν μαθητῶν, οἵτινες ἀκροῶνται τῶν λόγων, ὅπως μεταδώσωσιν αὐτοὺς τῇ ἐν τῷ σκότει διατελούσῃ Εὐρώπῃ. Αἱ Ἀθῆναι ἐπέχυσαν ἐφ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος φῶς ἄπλετον δόξης ἐν τῇ παιδείᾳ καὶ τέχνῃ κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ Περικλέους. Τότε καὶ αὐτοὶ οἱ μὴ καλλιεργοῦντες τὰς τέχνας λαοὶ ἠσθάνοντο τὴν ἀξίαν αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ των ἐνέπνεον τοὺς καλλιτέχνας. Ἐν ταῖς λαμπραῖς πανηγύρεσι τῶν Δελφῶν καὶ τῆς Ὀλυμπίας, πρὸ τῆς περικαλλεστάτης φύσεως τῆς ἑλληνικῆς γῆς, ἐπὶ ἰδάφους θειότητα καὶ ποίησιν ἀναδίδοντος, ὑπ' οὐρανὸν αἴθριον καὶ διαφανῆ, οὐδέποτε βαρέως τῇ ψυχῇ ἐπικαθήμενον, ἀνελίσσονται παρὰ τὰς ὑπωρείας τοῦ Παρνασσοῦ ἢ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ἀλφειοῦ, αἱ τὰ ἱερὰ θύματα περικυκλοῦσαι πάνδημοι «θεωρίαι» ἢ τὸ ἄπειρον πλῆθος ὅπερ ἀκολουθεῖ τὸν δαφνοστεφῆ ποιητὴν, τὸν μουσικὸν, ἢ τοὺς νικήσαντας ἀθλητάς. Τὸ πλῆθος ἵσταται καὶ ἀκροᾶται· διατί; διότι ὁ Ἡρόδοτος ἀπαγγέλλει χωρὶς τινὰ τῶν ἐννέα βίβλων τῆς ἱστορίας αὐτοῦ, ἅτινα οἱ ἐνθουσιῶντες Ἕλληνες θὰ ὀνομάσωσι διὰ τοῦ ὀνόματος τῶν ἐννέα Μουσῶν· ἢ διότι βαψῳδοί τινες δημοσίῳ ψηφίσματι κληθέντες ψάλλουσι τοὺς στίχους τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Ἡσιόδου καὶ τοῦ Ἐμπεδοκλέους· ἢ διὰ νὰ ἴδῃ καὶ θαυμάσῃ νέαν εἰκόνα, ἢ νέον ἄγαλμα ἐκτιθέμενον ὑπὸ καλλιτέχνου τινὸς εἰς τὰς κρίσεις τοῦ δημοσίου, κρίσεις διδούσας πολλάκις τῷ καλλιτέχνῃ μαθήματα, ἀφ' ὧν ἔπρεπε νὰ ὠφεληθῇ. Διότι αἱ τῶν Ἑλλήνων πανηγύρεις ἦσαν πανελλήνιοι ἐκθέσεις ἐν αἷς ἐξετίθετο πᾶν εἶδος ἀξιότητος. Ἐν Ἑλλάδι ἐστέφοντο οὐ μόνον ἡ βάμη καὶ ἡ εὐκινησία, τὰ εὐσιώδη τοῦτα πλεονεκτήματα πολεμικοῦ λαοῦ,

ἀλλὰ καὶ τὸ καλὸν ἐν πάσαις ταῖς ἐκδηλώσεσιν αὐτοῦ, εἴτε σωματικὸν εἴτε ψυχικόν, εἴτε προϊὸν τῆς τῶν χειρῶν ἐργασίας, εἴτε καρπὸς διανοητικῶν ἀγώνων. Ἀπὸ τῶν μεγάλων ἐκείνων ἀγώνων ἕκαστος ἀνεκόμιζε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὴν γενέθλιον πόλιν τὴν κλίσιν πρὸς τὰ μεγάλα ἔργα ὧν θαυμαστὴς ἐγένετο. Οὕτω δὲ αἱ πόλεις ἀνθαμιλλῶνται πρὸς ἀλλήλας κατὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν, καὶ δίδοται ὥθησις εἰς ἀνάπτυξιν τῆς ἐν ἀπραξίᾳ διατελούσης μεγαλοφυΐας. Ἡ ἀρχιτεκτονική, ἡ γλυπτικὴ πολλαπλασιάζουσι τὰ ἑαυτῶν ἀριστουργήματα, ἅπερ οἱ Ἕλληνες ὑπὸ δεδοκιμασμένης ἐμπειροκαλίας ὁδηγούμενοι τιθεῖσι πάντοτε ἐπὶ θέσεων θαυμασίως ἐκλιγομένων. Ἐνταῦθα αἱ Πλαταιαὶ αἰτοῦνται παρὰ τοῦ Φειδίου ἕνα κολοσσὸν τῆς Ἀθηνᾶς, ὃν ἕνεκα τῆς πενίας αὐτῶν ἀναγκάζονται νὰ παραγγείλωσιν ἐξ ἐπιχρύσου ξύλου· ἐκεῖ ἡ Λῆμνος αἰτεῖται ἄλλην Ἀθηνᾶν, ἥτις ἡ «καλὴ Λημνία» ὠνομάσθη παρὰ τῆς ἀρχαιότητος· οἱ Δελφοὶ μίαν Ἀρτέμιδα καὶ ἕνα Ἀπόλλωνα, ἡ Ὀλυμπία τὸ ἄγαλμα ἐκεῖνο τοῦ Διός, περὶ οὗ ἐλέχθη ὅτι ὁ Φειδίας ἔδῃ εἰς οὐρανὸν τὸν Θεὸν ὀφθέντα, ἢ αὐτὸς ὁ Ζεὺς ἐπιφανείσθη πρὸ τοῦ μεγάλου γλύπτου. Οἱ Δελφοὶ καὶ ἡ Κόρινθος ἱδρύουσιν ἀγῶνας ζωγραφικῆς, ἐν οἷς ὁ Πάναινος ἠττᾶται ὑπὸ Τιμαγόρα τοῦ Χαλκιδέως, ὁ δὲ Πολύγνωτος τοιαύτην αἴρεται νίκην, ὥστε οἱ Ἀμφικτύονες χορηγοῦσιν αὐτῷ τὸ δικαίωμα τῆς φιλοξενίας ἐν πάσαις ταῖς ἑλληνικαῖς πόλεσιν. Ἡ Σικυών, ἧς ἡ ζωγραφικὴ σχολὴ διαδεχθήσεται τὴν τῶν Ἀθηνῶν, ἔχει ἤδη τὸν Πολύκλειτον, τὸν δόκιμον τοῦ Φειδίου ἑρμιλλον, ὃν ὑπερέβη ἴσως κατὰ τὴν ὀρθότητα τῶν γραμμῶν· καὶ οἱ Ἀργεῖοι αἰτήσονται μετὰ μικρὸν παρ' αὐτοῦ κολοσσὸν τῆς Ἥρας χρυσελεφάντινον ἄγαλμα, ἐφ' ᾧ θὰ σεμνύνωνται ἴσα τοῖς Ἀθηναίοις ἐπὶ τῇ Ἀθηνᾷ αὐτῶν. Ὁ δὲ καλλιτέχνης εὐδοκιμεῖ ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ, καὶ θεωρεῖται ὡς πλάσας ἐπαξίως τοῦ φειδιακοῦ Διὸς τὴν εὐῶπιν ἄλοχον. Ἡ Ὀλυμπία ἐπιδείκνυσι τὸν ναὸν αὐτῆς ὡς ἑρμιλλον τοῦ Παρθενῶνος· οἱ Δελφοὶ τὸ ἱερὸν αὐτῶν, οὗ τὴν μετάπηγ ἔγλυφαν δύο Ἀθηναῖοι. Ὁ ξηρὸς τῆς Αἰγίνης βράχος καθωραΐζεται ὑπὸ πέντε ναῶν, ὧν πολύτιμα μέχρις ἡμῶν διεσώθησαν λείψανα· ἡ Ἐπίδαυρος καυχᾶται ἐπὶ τῷ καλλιπρεπεστάτῳ θεάτρῳ τῆς ἀρχαιότητος· ἡ Τέγεα ἐπὶ τῷ εὐρυτάτῳ ἐν Πελοποννήσῳ ναῷ. Τὸ Ἄργος τιμωρεῖ ἐπὶ τῇ μοιχείᾳ αὐτοῦ διὰ τῆς στειρώσεως τῆς διανοίας αὐτοῦ, δὲν παρήγαγε διδάσκαλον τῆς ἡρωϊκῆς ποιήσεως Τελεσίλλας· μόλις δ' ἔχει μουσικούς τινας καὶ ἕνα ἀγαλματοποιὸν, τὸν Ἀγελάδαν, ὅστις ἀπηθανατίσθη ὡς μορφώσας τοὺς τρεῖς μεγίστους ἀγαλματοποιοὺς τῶν χρόνων τούτων, τὸν Φειδίαν, τὸν Μύρωνα καὶ Πολύκλειτον τὸν σικυώνιον. Ἡ Κόρινθος ἐγείρει ἱερὰ πᾶσι τοῖς Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσι, κοσμεῖ δ' αὐτὰ μεγαλοπρεπῶς· ἀλλ' ὅπως ἀνεγείρῃ αὐτὰ ἐδέησε νὰ μεταπαλέσῃ τεχνίτας ἀλλαχόθεν, ὡς εἰ ἡ τέχνη προϊὸν ἔξωθεν εἰσαγόμενον, ἦτο δ' αὐτὴν παλυτέλεια, δι' ἧς ἠρέσκοντο κοσμούμενοι οἱ βαθύπλουτοι ἔμποροι αὐτῆς. Εἰς τὴν Σπάρτην μὴ εἰσέλθωμεν τὴν μεγαλοφυΐαν ζητοῦντες· ῥώμη μόνον ὑπάρχει ἐν αὐτῇ, καὶ πολλάκις θεατρική τις ἀρετή. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς Θήβας τὰς Βοιωτικὰς δὲν θὰ εἰσηρχόμεθα, εἰ μὴ ἐκάλει ἡμᾶς ἡ ἐγερσίνους τοῦ Πινδάρου λύρα, ἣν ὅμως οἱ Βοιωτοὶ ἀφῆκαν νὰ ψάλῃ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Ἱέρωνος.

Ἀλλὰ καὶ αἱ νῆσοι καὶ αἱ ἀποικίαι συνεισφέρουσιν ἀναλόγως μεγάλους εἰς τὸ πανελλήνιον ἄνδρας· ἡ Ἡράκλεια γεννᾷ τὸν Ζεῦξιν, ἡ Ἔφεσος τὸν Παῤῥάσιον, ἀνταξίους ἀλλήλων ἀντιζήλους, ὧν ὡδήγουν αἱ Χάριτες τὴν χεῖρα, καὶ οἵτινες ἠγόρασαν τὸν θαυμασμὸν τῶν Ἀθηναίων, γράψαντες ὁ μὲν τὴν ἀλληγορικὴν εἰκόνα τοῦ λαοῦ ἐκείνου τοῦ βιαίου καὶ πράου, ταπεινοῦ καὶ ἐνδόξου, εὐμεταβόλου καὶ μεγαλόφρονος· ὁ δὲ τὴν Ἑλένην ἐκείνην ἣν ὁ βυζάντιος ζωγράφος Τιμόμαχος ἐθεώρει μετ' ἐκστάσεως καὶ ἐθαύμαζεν ἐπὶ δύο ὥρας καθ' ἑκάστην ἡμέραν. Ἡ Κὼς παρῆγε μίαν τῶν ἰσχυροτάτων διανοιῶν ἐξ ὅσων ἐδόξασαν τὴν Ἑλλάδα, τὸν Ἱπποκράτην, ὅστις οὐ μόνον τῆς ἰατρικῆς ὑπῆρξε πατὴρ ἀλλὰ καὶ φιλόσοφος μέγας. Ὁ Πολύγνωτος κατήγετο ἐκ Θάσου, ἀλλ' ἡ Κνίδος υἱοθέτει αὐτὸν παραγγέλλουσα αὐτῷ νὰ ζωγραφήσῃ ἐπὶ τῶν τοίχων τῆς ἐν Δελφοῖς λέσχης τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας καὶ τὴν εἰς Ἅιδου κατάβασιν τοῦ Ὀδυσσέως. Ἐν μιᾷ τέλος τῶν νήσων τούτων, ἐν Μήλῳ, εὑρέθη τὸ κάλλιστον ἀγάλμα τοῦ ἐν Παρισίοις μουσείου τοῦ Λούβρου, ἡ Μηλία Ἀφροδίτη, τὸ τιμαλφέστατον λείψανον τῆς ἀρχαίας τέχνης ἑλληνικῆς τε καὶ ῥωμαϊκῆς. Ἡ αὐτὴ νῆσος Μῆλος ἐφημίζετο ἐπὶ ταῖς κατακόμβαις, τῷ ἀτελεῖ αὐτῆς ἀμφιθεάτρῳ καὶ τοῖς κυκλωπείοις τείχεσι τοῦ εὐρέος αὐτῆς λιμένος.

Ἡ δὲ Μεγάλη Ἑλλὰς, αὐστηροτέρα τὸ ἦθος, ἐπλούτει νομοθετῶν καὶ φιλοσόφων μᾶλλον ἢ καλλιτεχνῶν. Λεῴδας ὁ ἐκ Τάραντος, Τίμαιος καὶ Ζάλευκος οἱ ἐκ Λοκρῶν, Χαρώνδας ὁ Κατανεύς, προήρεσαν ἐνδόξως τῆς πυθαγορικῆς σχολῆς. Ὁ Ξενοφάνης συνίστησε τὴν Ἐλεατικὴν

ἐν ᾗ ὁ Παρμενίδης ἀνέπτυσσε τὴν αὐστηρὰν αὐτοῦ διδασκαλίαν, καὶ ἀφ' ἧς ἐξῆλθεν ὁ Ζήνων, εἷς τῶν τοῦ Περικλέους διδασκάλων. Ἐν Σικελίᾳ, ὁ Ἀκράγας καὶ αἱ Συρακοῦσαι γενναίως ἀνθημιλλῶντο. Ἡ μὲν ἐπανελάμβανεν ὑπερηφάνως τοὺς στίχους τοῦ Ἐμπεδοκλέους, ἐν οἷς ὁ Ἀριστοτέλης ἠσθάνετο ἐπιπνέον τὸ τοῦ Ὁμήρου δαιμόνιον· ἐκάλει ἐντὸς τῶν τειχῶν αὐτῆς τὸν Ζεῦξιν, καὶ ἐξετίθει εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ τὰς καλλίστας τὸ εἶδος καὶ τὸ σῶμα παρθένους αὐτῆς, ὅπως ἐκ τοῦ ἀθροίσματος τῶν καλλονῶν αὐτῶν, πλάσῃ ὁ καλλιτέχνης τὸ θεῖον τῆς Ἥρας κάλλος. Διελογίζετο δὲ ἤδη νὰ ἐγείρῃ τὸν τοῦ Διὸς ναὸν αὐτῆς, τὸ μάλιστα κολοσσαῖον τῶν Ἑλλήνων οἰκοδόμημα. Ἡ δὲ δὲν εἶχεν εἰσέτι τοὺς εὐκλεεστάτους τῶν πολιτῶν αὐτῆς, Ἀρχιμήδην, Θεόκριτον καὶ Μόσχον· ἀλλ' ὁ Ἱέρων εἶλκυεν εἰς τὴν λαμπρὰν αὐτοῦ αὐλὴν τοὺς ποιητὰς οὓς ἐδίωκε τῆς ἰδίας πατρίδος ἠθικὴ ταπείνωσις ἢ φιλόδοξος ἔρως τῶν βασιλικῶν τιμῶν. Αὐτόθι ἦσαν ὁ Σιμωνίδης ὁ Κῷος, ὁ Πίνδαρος καὶ ὁ Αἰσχύλος. Αὐτόθι ἐδίδαξεν ὁ Ἐπίχαρμος τὴν πρώτην κωμῳδίαν.

Ἀπὸ δὲ τοῦ ἑτέρου μέρους τῆς Ἑλλάδος εἰς τοὺς μυχοὺς τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἐν Σινώπῃ γεννᾶται ὕσαν οὔπω Διογένης ὁ κυνικός· ἐν Ἀβδήροις, ἐπὶ τῆς θρᾳκικῆς παραλίας ἔζη εἰσέτι ὁ Δημόκριτος, ὅστις καταστραφεὶς ἐκ τῶν μακρῶν περιηγήσεων, ἔμελλε νὰ κηρυχθῇ ἄτιμος ἐπὶ τῇ ἀσωτείᾳ αὐτοῦ καὶ πρὸς ὑπεράσπισιν ἑαυτοῦ ἀνέγνω τῷ λαῷ τὸν «Διάκοσμον», θεωρίαν περὶ τοῦ παντός, οἱ δὲ συμπολῖται αὐτοῦ θαυμάσαντες τῆς σοφίας τοῦ ἀνδρὸς ἔθρυσαν αὐτῷ ἀνδριάντα καὶ ἀπέδων αὐτῷ πλείονα τῶν ὅσων ἀπώλεσε τὴν σοφίαν ζητῶν. Ὁ διανοητικὸς βίος παρήκμαζεν ἐν ταῖς ἀποικίαις ὑπὸ τὸν περσικὸν ζυγόν. Ἡ μεγαλοφυΐα ᾠχετο μετὰ τῆς ἐλευθερίας. Ὁ Ἡρόδοτος ἀπέστη τῆς Ἁλικαρνασσοῦ, ὡς ὁ Ἀναξαγόρας τῶν Κλαζομενῶν καὶ ὁ Παρράσιος τῆς Ἐφέσου. Ἐκτὸς δὲ τῆς σκιᾶς ταύτης, ἥτις ἐκτείνεται ἐπὶ τῆς ἀσιατικῆς παραλίας, τῆς ἄλλοτε τοσούτῳ ζωηρᾶς καὶ λαμπρᾶς, πανταχοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου σελαγίζει φῶς ἄπλετον. Πᾶσα κεφαλὴ διανοεῖται, πᾶς βραχίων ἐργάζεται. Ζωηρὸν ἐμπόριον συνδέει πρὸς ἀλλήλους τοὺς κρίκους τῆς ἀπεράντου ταύτης ἁλύσσου, δι' ἧς οἱ Ἕλληνες περιέβαλον τὴν Μεσόγειον· ἡ δὶ ὀλιδότης τοῦ Τάραντος, τῆς Κρότωνος, τῶν Συρακουσῶν, τοῦ Ἀκράγαντος καὶ τῆς Μασσαλίας ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν τοῦ Σαγούντου, τῆς Κυρήνης, τῆς Ἐφέσου, τῆς Σινώπης καὶ τῶν Ἀβδήρων. Τὸ δὲ κέντρον καὶ οἱονεὶ ἡ ἑστία ἀφ' ἧς πᾶσα ἡ ζωὴ αὕτη ἀκτινοβολεῖ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα εἶσιν αἱ Ἀθῆναι, ἔνθα συνελήφθη ἡ μεγίστη πολιτικὴ ἰδέα τῶν χρόνων ἐκείνων, ἡ ἰδέα τοῦ Περικλέους διανοουμένου νὰ ἑνώσῃ ἀδελφικῶς πᾶσαν τὴν ἑλληνικὴν φυλήν. Τίς οἶδεν οἵους καρποὺς ἤθελεν ἀποφέρει εἰ ἐπραγματοποιεῖτο τὸ ὄνειρον τοῦτο τοῦ Περικλέους; Τίς οἶδεν οἵων μεγαλοφυϊῶν μήτηρ θὰ ἐγίνετο ἡ ἕνωσις αὕτη παντὸς τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου; Ἀλλ' ὁ μὲν Μαραθὼν καὶ ἡ Σαλαμὶς ἐγέννησαν τοὺς Αἰσχύλους, Σοφοκλεῖς, Ἡροδότους καὶ Φειδίας, ὁ δὲ πελοποννησιακὸς πόλεμος ἐξηυτέλισε τὸν ἑλληνικὸν χαρακτῆρα καὶ κατασυνέτριψε τὸν πολιτισμὸν τῶν Ἑλλήνων, ὅστις ὅμως τοσοῦτον ἦτο γόνιμος, ὥστε καὶ μετὰ τὴν καταστροφὴν ταύτην, τὰ λείψανα αὐτοῦ μακρὰν διὰ τῶν χειρῶν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου σπαρέντα ἔχουσι τὴν δύναμιν ν' ἀναζωογονῶσιν ἐπὶ στιγμὴν τὴν γηραιὰν Ἀνατολήν, καὶ βραδύτερον καλοῦσιν εἰς τὴν ζωὴν τὴν νέαν ἔτι καὶ βάρβαρον Δύσιν.

Τοῦ ἐνδόξου τούτου αἰῶνος τῆς Ἑλλάδος προϊὸν εἶναι τὸ δρᾶμα, (Τραγῳδία καὶ Κωμῳδία), ὅπερ ὂν τὸ τελειότατον εἶδος τῆς ποιήσεως ἐγεννήθη ἀφοῦ μὲν τὰ ἄλλα εἴδη ἐγεννήθησαν, ἀνῆλθε δ' ἡ ἑλληνικὴ διάνοια εἰς τὸ ἀκρότατον αὐτῆς ὕψος. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν προῆλθεν ἐκ τῶν πανηγυριζομένων εἰς τιμὴν τοῦ Βάκχου ἑορτῶν κατὰ τὸν τραγέτον, διὰ τοῦ Θέσπιδος περὶ τοὺς χρόνους τοῦ Σόλωνος μορφωθέν, ὑψώθησαν δ' ἐν τάχει εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς τελειότητος ἡ μὲν τραγῳδία διὰ τοῦ τιτᾶνος Αἰσχύλου, τοῦ κύκνου Σοφοκλέους καὶ τοῦ ἠδυμόλπου Εὐριπίδου, ἡ δὲ κωμῳδία διὰ τοῦ Κρατίνου, Εὐπόλιδος, Κράττητος καὶ μάλιστα διὰ τοῦ μεγάλου κωμῳδοποιοῦ Ἀριστοφάνους. Νεώτεροι δὲ τούτου κωμῳδοποιοί, ὁ Ἄλεξις καὶ ὁ Ἀντιφάνης, μορφοῦσι τὴν λεγομένην μέσην κωμῳδίαν, ἧς τὰς βάσεις ἔθετο ὁ Ἀριστοφάνης, καὶ συγχρόνως φέρεται εἰς φῶς ἡ σικελιωτικὴ τοῦ Ἐπιχάρμου κωμῳδία συνδεομένη μετὰ τῶν Μίμων τοῦ Σώφρονος. Ἐν Ἀθήναις ἀκμάζει διὰ τοῦ Περικλέους ἡ εὐγλωττία ἡ ῥητορική, ἥτις ἐκαλλιεργήθη εὐδοκίμως ὑπὸ τοῦ Ἀντιφῶντος, τοῦ Ἀνδοκίδου, τοῦ Λυσίου, τοῦ Ἰσοκράτους, τοῦ Ἰσαίου, τοῦ Αἰσχίνου καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὸ ἄκρον ὕψος τῆς τελειότητος διὰ τοῦ Δημοσθένους. Ἡ φιλοσοφία μετενεχθεῖσα ἀπὸ τῶν ἑλληνικῶν ἀποικιῶν εἰς Ἀθήνας ἐγέννησε διὰ τῆς διαλεκτικῆς τὴν σοφιστικήν, ἐφ' ᾗ διεκρίθησαν ὁ Γοργίας, ὁ Πρωταγόρας κλπ. σφοδρῶς δ' ἐπολεμήθησαν οἱ σοφι-

σται ὑπὸ τοῦ Σωκράτους καὶ ἔκυψεν πρὸς στιγμὴν τὴν κεφαλὴν ἀπέναντι τῆς ἰδιαζούσης αὐτῷ διαλεκτικῆς μεθόδου, ἀλλ' ἤγειραν αὐτὴν θρασυτέραν ἀφοῦ ἐποτίσθη τὸ κώνειον ὁ διδάσκαλος οὗτος τῆς ἠθικῆς. Ἀλλ' ὁ Σωκράτης ἀποθνήσκων κατέλιπε γόνιμα σπέρματα, ἐξ ὧν ἀναφύονται τέσσαρες φιλοσοφικαὶ σχολαί, ἡ Κυνική, ἡ Κυρηναϊκή, ἡ Μεγαρικὴ καὶ ἡ Ἀκαδημαϊκὴ ἱδρυθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ἀθηναίου Ἀντισθένους, τοῦ κυρηναίου Ἀριστίππου, τοῦ μεγαρέως Εὐκλείδου καὶ τοῦ θείου Πλάτωνος, οὗ ὁ ἐξοχώτερος τῶν μαθητῶν, ὁ μέγας καὶ παγκόσμιος τῆς ἀρχαιότητος νοῦς Ἀριστοτέλης ὁ Σταγειρίτης ἐγένετο ἀρχηγὸς τῆς λεγομένης Περιπατητικῆς σχολῆς, μεθ' ἣν ἀνεφάνησαν τέσσαρες ἄλλαι, ἐπὶ τῆς παρακμῆς τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, ἡ Σκεπτική, ἡ νέα Ἀκαδημία, ἡ Ἐπικούρειος καὶ ἡ Στωϊκή, ἱδρυθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Πύῤῥωνος, τοῦ Ἀρκεσιλάου, τοῦ Ἐπικούρου, τοῦ Ζήνωνος (τοῦ Κιττιέως).

Ἡ δὲ τελευταία περίοδος τῆς ἑλληνικῆς παιδείας, ἡ λεγομένη ἀλεξανδρινή, ὡς ἔχουσα ἕδραν αὐτῆς τὴν μεγαλώνυμον Ἀλεξάνδρειαν, χαρακτηρίζεται διὰ τῆς κριτικῆς ἐπεξεργασίας τῶν προγενεστέρων συγγραφῶν καὶ τῆς συστηματοποιήσεως τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων· ἰδίως δὲ διὰ τῶν γραμματικῶν σπουδῶν. Οἱ ὀνομαστότεροι τῶν κριτικῶν τῆς Ἀλεξανδρείας εἶναι Ζηνόδοτος ὁ Ἐφέσιος (230 π. Χ.), πρῶτος ἔφορος τῆς ἀλεξανδρινῆς βιβλιοθήκης καὶ ἱδρυτὴς γραμματικῆς σχολῆς, Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος (220) ἔφορος καὶ αὐτὸς διάδοχος τοῦ Ζηνοδότου, εἰσαγαγὼν τὰ διακριτικὰ σημεῖα καὶ τοὺς τόνους, ὁρίσας τοὺς κανόνας καὶ διορθώσας πολλὰ κείμενα, ἰδίως δὲ τὰ τοῦ Ὁμήρου. Ἀρίσταρχος ὁ ἐκ Σαμοθράκης, μαθητὴς τοῦ Ἀριστοφάνους, ὁ κορυφαῖος τῶν Ἀλεξανδρινῶν κριτικῶν ἀσχοληθεὶς ἰδίως εἰς διόρθωσιν τοῦ ὁμηρικοῦ κειμένου, ὅπερ διήρεσεν εἰς 24 βιβλία, καὶ ἐπεξεργασθεὶς Αἰσχύλον, Σοφοκλέα, Πίνδαρον, Ἀριστοφάνην, κ.λ.π. Τούτου δ' ἀντίπαλος ἐγένετο ὁ ἐκ Μάλλου τῆς Κιλικίας Κράτης ἱδρυτὴς τῆς ἐν Περγάμῳ Γραμματικῆς σχολῆς, ὅστις ἡρμήνευε τὸν Ὅμηρον ἀλληγορικῶς· ἐπὶ δὲ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου ἤκμασεν ὁ περιβόητος Ζωΐλος, ὁ ἐπικληθεὶς «Ὁμηρομάστιξ».

Οἱ ποιηταὶ τῆς ἀλεξανδρινῆς περιόδου διακρίνονται μὲν ἐπὶ καλλιεπείᾳ καὶ ἀρχαιολογικῇ πολυμαθείᾳ, ἀλλ' ἀπειρίμοῦνται δουλικῶς τοὺς ποιητὰς τῶν εὐκλεῶν χρόνων τῆς Ἑλλάδος ἀμοιροῦντες ἀληθοῦς ποιητικῆς ἐμπνεύσεως, φαντασίας καὶ φυσικότητος. Οἱ δὲ ὀνομαστότεροι αὐτῶν εἶναι· Φιλήτας ὁ Κῶος, διδάσκαλος Πτολεμαίου τοῦ Β', ποιήσας ἐλεγεῖα, ἄτινα ἐμιμήθη ὁ Ῥωμαῖος Προπέρτιος· Καλλίμαχος ὁ Κυρηναῖος ποιητὴς ὕμνων καὶ ἐπιγραμμάτων εἰς ἰωνικὴν διάλεκτον· Ἄρατος ὁ ἐκ Σόλων τῆς Κιλικίας καταλιπὼν τὸ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Φαινόμενα καὶ Διοσημεῖαι, διδακτικὸν ποίημα, ὅπερ ἐξελατίνισεν ὁ Κικέρων καὶ ἄλλοι· Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεὺς ποιήσας τὴν Κασσάνδραν προφητικὸν μονόδραμα αἰνιγματώδες· Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος ὁ ποιητὴς τῶν Ἀργοναυτικῶν. Εὐφορίων ὁ Χαλκιδεὺς καταλιπὼν τὰς Χιλιάδας εἰς βιβλία πέντε· Διονύσιος ὁ Περιηγητής, ὁ ἐκ Συρίας Μελέαγρος, ὁ Κολοφώνιος Νίκανδρος, κ.λ.π. Ἴδια δὲ προϊόντα τῶν χρόνων τούτων εἶναι ἡ «νέα κωμῳδία καὶ ἡ βουκολικὴ ποίησις» ἢ τὸ «εἰδύλλιον». Καὶ ἡ μὲν πρώτη ἀνεπτύχθη ἐν Ἀθήναις μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς πολιτικῆς αὐτονομίας τοῦ δήμου, καὶ ἠσχολεῖτο εἰς τὴν ἐπὶ τῆς σκηνῆς παράστασιν οἰκογενειακῶν καὶ ἐρωτικῶν σχέσεων ἀντὶ τῶν γενικῶν χαρακτήρων. Οἱ ταύτην καλλιεργήσαντες γόνιμοι ποιηταὶ ἦσαν 32 καὶ τούτων πλείονος λόγου ἄξιοι ἦσαν Μένανδρος ὁ Ἀθηναῖος, ὃν ὁ Καῖσαρ ἀπεκάλει «dimidiatus Menander»· Φιλήμων ὁ ἐκ Σόλων τῆς Κιλικίας, Φιλιππίδης ὁ Ἀθηναῖος καὶ Δίφιλος ὁ Σινωπεύς, ᾧ ἠκολούθησεν ὁ Ῥωμαῖος Πλαῦτος. Τῆς δὲ δευτέρας, τῆς βουκολικῆς, εἶναι μὲν πατὴρ, κατὰ τὸν Αἰλιανὸν, Στησίχορος ὁ Ἱμεραῖος, ἀλλ' ἰδίως προήχθη καὶ ἐτελειοποιήθη κατὰ τὴν ἀλεξανδρινὴν περίοδον ὑπὸ Θεοκρίτου τοῦ Συρακουσίου διατρίψαντος παρὰ τοῖς Πτολεμαίοις· σύγχρονοι δὲ τοῦ ἀπαραμίλλου τούτου βουκολικοῦ, ὃν οὔτε ὁ Βιργίλιος ἠδυνήθη νὰ ὑπερβῇ, εἶναι Βίων ὁ Σμυρναῖος καὶ Μόσχος ὁ Συρακούσιος.

Μετὰ τῆς ποιήσεως πίπτει ἀπὸ τοῦ ὕψους αὐτοῦ καὶ ὁ πεζὸς λόγος. Ἡ ῥητορεία, ἡ γνησία θυγάτηρ τῆς πολιτικῆς αὐτονομίας, ἔζη εἰσέτι ἐν ταῖς σχολαῖς μόνον ὡς μάθημα, ἀφ' ὅτου ἐσίγησαν αἱ Πνύκες τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀπώλεσε τὸν ἀῤῥενωπὸν αὐτῆς χαρακτῆρα. Φημίζονται δ' ὡς ῥήτορες τῶν χρόνων τούτων ὁ Κορίνθιος Δείναρχος, μαθητὴς τοῦ Θεοφράστου, ὁ Δημοχάρης, ἀδελφιδοῦς τοῦ Δημοσθένους καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρεύς, ὧν ἴδε τὰ ὀνόματα. Οὕτω παρατηροῦμεν ὅτι ἡ ῥωμαϊκὴ κατάκτησις ἐπισκιάζει μὲν διὰ τῆς δόξης τῶν κατακτητῶν τὴν πολιτικὴν τῆς Ἑλλάδος ἱστορίαν, ἀλλὰ τὰς διαφόρους φάσεις τῆς φιλολογίας αὐτῆς δυνάμεθα ν' ἀκολουθήσωμεν ἄνευ διακοπῆς ὁδηγούμενοι ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ τῆς Ἑλλάδος ὑπό τινων τῇδε κἀκεῖσε μαρ-

μαιρουσῶν ἀστραπῶν. Ἐν πάσῃ περιόδῳ τῆς ἱστορίας αὐτῆς ἡ Ἑλλὰς παρουσιάζει ἡμῖν φιλολογίαν ἴδια φέρουσαν χαρακτηριστικά, ἀλλὰ πάντοτε λαμπρυνομένην ὑπ' ἐνδόξων ὀνομάτων. Καὶ πρώτη μὲν ἔρχεται ἡ ἐπικὴ περίοδος, ἥτις ἐγκαινιάζεται ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου καὶ δύναται νὰ ἐκταθῇ μέχρι τοῦ Ἡροδότου, οὗ αἱ Μοῦσαι, ὡς μεγάλη ἐποποιΐα, ζωγραφοῦσι διὰ μέσου ἀπείρων παρεκβάσεων τὴν ἀδιάκοπον πάλην τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας. Ὁ δὲ πολυκύμαντος αἰὼν τοῦ Περικλέους ἀκτινοβολεῖ ἰδίως διὰ τῆς δραματικῆς ποιήσεως, ἣν αὐτὸς μόνος ἠδύνατο νὰ γεννήσῃ ἀρτιμελῆ καὶ εὔρωστον· ὁ Αἰσχύλος, ὁ Σοφοκλῆς, ὁ Εὐριπίδης, ἀναζωογονοῦσι τοὺς ἥρωας τῶν Μύθων καὶ καθιστῶσιν αὐτοὺς ὁρῶντα ἐπὶ τῆς σκηνῆς πρόσωπα· τὰ κοινωνικὰ ἐλαττώματα διακωμῳδοῦνται ὑπὸ τοῦ Εὐπόλιδος, τοῦ Ἐπιχάρμου, τοῦ Ἀριστοφάνους· ἡ ἱστορία καὶ ἡ φιλοσοφία ζῶσιν ἐν τοῖς δημηγορίαις τοῦ Θουκυδίδου καὶ τοῖς διαλόγοις τοῦ Πλάτωνος. Ἐν δὲ τῇ περιόδῳ τῶν ἀλεξανδρινῶν χρόνων, ἤ, ἐπὶ τῆς ῥωμαϊκῆς κατακτήσεως, ἡ Ἑλλὰς μὴ δυναμένη τοῦ λοιποῦ νὰ διαδραματίζῃ τὸ πρῶτον ἐν τοῖς ἔθνεσι τῆς γῆς πρόσωπον ἀνατρέχει μετὰ στοργῆς πρὸς τὸ ἔνδοξον αὐτῆς παρελθόν. Ἡ ἱστορία κατέχει τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν προϊόντων τῆς φιλολογίας προσλαμβάνουσα βοηθοὺς τὴν γεωγραφίαν καὶ τὴν χρονολογίαν καὶ μάλιστα τὴν κριτικὴν πρὸς τακτοποίησιν τῆς ἀφθόνου αὐτῆς ὕλης, καὶ ὡς μάρτυς τῆς πτώσεως ἀπεράντων κρατῶν ἀνιχνεύει ἐν τῷ πολιτικῷ αὐτῶν διοργανισμῷ τὸ μυστικὸν αἴτιον τῆς ἀκμῆς καὶ παρακμῆς αὐτῶν καὶ ἀσχολεῖται ἰδίως εἰς τὴν μελέτην τῶν ἠθῶν. Αἱ φιλοσοφικαὶ πραγματεῖαι γίνονται ἱστορικαὶ καὶ δογματικαί. Ὑπ' ἀκρατήτου φλεγόμενοι φιλομαθείας οἱ Ἕλληνες τοσαύτας ἐξήνεγκον ἰδέας, τοσαῦτα ἐγέννησαν συστήματα, ὥστε τοῦ λοιποῦ ἐκλογῆς μόνον καὶ μελέτης εἶχον ἀνάγκην. Ὀλίγοι ποιηταὶ τολμῶσι νὰ διαγωνισθῶσι πρὸς τὰ τῶν ἀρχαίων ἀριστουργήματα, ἅτινα, ὡς εἴδομεν, σχολιάζουσιν οἱ γραμματικοί. Φαίνεται ὅτι ἡ Ἑλλὰς αἰσθανομένη ἑαυτὴν γηράσκουσαν τακτοποιεῖ τοὺς θησαυροὺς, τὴν περιουσίαν αὐτῆς, ὅπως κληροδοτήσῃ εἰς τὸ μέλλον τὴν ἀνάμνησιν τῶν ἔργων, τῶν ἰδεῶν, τῆς γλώσσης αὐτῆς.

Κατὰ τοὺς ἀλεξανδρινοὺς χρόνους, ὑπὲρ πάντας τοὺς ἱστορικοὺς διαφέρει Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης, ὅστις ἐν τῇ Καθολικῇ αὐτοῦ Ἱστορίᾳ (220 — 167 πρ. Χ.), διδάσκει τοὺς πολιτικοὺς ἄνδρας τὰ αἴτια τῆς αὐξήσεως τῆς ῥωμαϊκῆς δυνάμεως καὶ θεωρεῖται ὁ πατὴρ τῆς πραγματικῆς ἱστορίας. Ἕτεροι δ' ἱστοριογράφοι ἀναφέρονται Πτολεμαῖος ὁ Λάγου (βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου) καὶ ὁ Ἀριστόβουλος, οἷς ἀκολουθεῖ ὁ Ἀρριανὸς ἐν τῇ συγγραφῇ τῆς ἱστορίας τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ὁ ἐκ Ταυρομενίου τῆς Σικελίας Τίμαιος, ὅστις πρῶτος ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τῆς ὁσημέραι προαγομένης ῥωμαϊκῆς δυνάμεως, γράψας περὶ τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν Ἀγαθοκλέους Ἰταλικὰ καὶ σικελικὰ εἰς ὀκτὼ βιβλία κτλ. ὁ σύγχρονος αὐτοῦ Εὐήμερος ὁ Μεσσήνιος, Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, Νικόλαος ὁ Δαμασκηνὸς, ὁ Φλάβιος Ἰώσηπος, Ἑκαταῖος ὁ Ἀβδηρίτης, Ἱερώνυμος ὁ Καρδιανὸς, οἱ συγγραφεῖς τῶν Ἀτθίδων Κλειτόδημος, Φανόδημος, Ἀνδροτίων, Φιλόχορος, κλπ. Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασεύς, ὁ Πλούταρχος οὗ καὶ μόνου τὸ ὄνομα ἤρκει ὅπως δοξάσῃ μίαν ὅλην φιλολογικὴν περίοδον, Ἰοῦστος ὁ ἐκ Τιβεριάδος, Φίλων ὁ Ἀλεξανδρεύς, ὁ Μέμνων, Ἀρριανὸς, ὁ ἐφάμιλλος τοῦ Ξενοφῶντος, Ἀππιανὸς ὁ Ἀλεξανδρεύς, Δίων ὁ Κάσσιος, ὁ Ἡρωδιανὸς καὶ ὁ Δέξιππος, ὅστις διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς δι' ἧς ἐκράτει τὸ ξίφος καὶ ὑπερήσπισεν ἐν Θερμοπύλαις τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ Ἀθηναίους κατὰ τῆς γοτθικῆς ἐπιδρομῆς ἔγραψε τὰ περὶ τῶν πρώτων βερβαρικῶν ἐπιδρομῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἐκ δὲ τῶν ἐπιστημῶν προάγονται κυρίως αἱ Μαθηματικαὶ καὶ Φυσικαί, λαμπρυνθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Εὐκλείδου, τοῦ μαθητοῦ τούτου τοῦ Ἀρχιμήδους. Ἀπολλώνιος ὁ Περγαῖος ἔγραψε θαυμάσιον πόνημα περὶ Κωνικῶν Τομῶν. Ἀρίσταρχος ὁ Σάμιος ἐδίδασκε πρὸ τοῦ Κοπερνίκου τὴν περὶ τὸν Ἥλιον καὶ περὶ τὸν ἄξονα αὐτῆς κίνησιν τῆς Γῆς. Ἐρατοσθένης ὁ Κυρηναῖος ἐξύψου εἰς ἐπιστήμην τὴν Γεωγραφίαν, ὁ δὲ κουφαῖος τῶν τότε ἀστρονόμων, Ἵππαρχος, ἐχηρίβου τὴν διάρκειαν τοῦ ἡλιακοῦ ἔτους, καὶ ὑπελόγιζε τὰς ἀπ' ἀλλήλων ἀποστάσεις τῶν οὐρανίων σωμάτων. Ἡ φιλοσοφία εἶχεν εἰσέτι τὴν ἕδραν αὐτῆς ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ὁ δαιμόνιος Ἀριστοτέλης ἵδρυσε τὴν Περιπατητικὴν σχολὴν, καὶ ἐδημιούργει νέας ἐπιστήμας· ἐν δὲ τῇ Ἀλεξανδρείᾳ ἐγεννήθησαν αἱ Σχολαὶ τῶν Νεοπυθαγορικῶν καὶ Νεοπλατωνικῶν ἀπολίσασαι τὸν ἑλληνικὸν τόπον καὶ ἐπὶ τὸ ἀνατολικώτερον τραπεῖσαι. Ὕστατον δὲ τῆς γνησίας ἑλληνικῆς φιλοσοφίας ψυχορράγημα ὑπῆρξεν ἡ Ἀλεξανδρείᾳ ἡ περιώνυμος Ὑπατία, ἡ κατὰ Συνέσιον «γνησία καθηγεμὼν τῶν τῆς φιλοσοφίας ἔργων». Κατὰ δὲ τοὺς

αὐτοὺς χρόνους κλείζουσι τὴν ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν, ἐκτὸς τῆς Ὑπατίας, ἡ θυγάτηρ τοῦ Πλουτάρχου Ἀσκληπιγένεια, ἡ Αἰδεσία καὶ ἡ Σωσιπάτρα. Ἐκ τῶν λοιπῶν φιλοσόφων σημειοῦμεν τὸν ἐπιτεθέντα κατὰ τῶν δεισιδαιμονιῶν Ἐπίκουρον, τὸν εὐφυέστατον σκώπτην καὶ σατυρικὸν Λουκιανόν, ὅστις ἀπετέλεσε τὸ ἔργον τοῦ Ἐπικούρου καταστρέψας τὸ γόητρον τοῦ πολυθεϊσμοῦ διὰ τῶν σατυρικῶν αὐτοῦ διαλόγων· Παναίτιον τὸν Ῥόδιον, ὅστις ἀφοῦ ἐδίδαξε τὴν στωϊκὴν φιλοσοφίαν ἐν Ῥώμῃ, περὶ τῷ 140, ἀπέθανε διδάσκων ἐν Ἀθήναις· τὸν Ἐπίκτητον, οὗ τὸ περίφημον «Ἐγχειρίδιον» ἐξέδωκε πρῶτος ὁ Ἀρριανὸς καὶ δεύτερος ὁ ἅγιος Νείλος πρὸς χρῆσιν τῶν χριστιανῶν, οἵτινες καὶ αὐτοὶ τῆς στωϊκῆς σχολῆς ὀπαδοὶ ἐδείχθησαν ἐν τοῖς κατ' αὐτῶν διωγμοῖς, ἀναστήσαντες τὴν αἵρεσιν τοῦ Ζήνωνος σὺν τῇ προσθήκῃ τῶν ἐξῆς τριῶν λέξεων «Πίστις», «ἐλπὶς», «εὐσπλαγχνία». Μετὰ τοὺς φιλοσόφους ἔρχονται οἱ σοφισταί, οἱ διάδοχοι τῶν Γοργιῶν καὶ τῶν Προδίκων, ἐξ ὧν σημειοῦμεν Διονύσιον τὸν Ἀλεξανδρέα, ὅστις ἐπωνομάσθη ἐπιστολεὺς καὶ ἐγένετο ἔφορος τῆς ἀλεξανδρινῆς βιβλιοθήκης, ἀπὸ τοῦ Νέρωνος μέχρι τοῦ Ἀδριανοῦ· τὸν Ἡλιόδωρον, τὸν κορυφαῖον πάντων Δίωνα, τὸν ἐπικληθέντα Χρυσόστομον ἐπὶ τῇ εὐρροΐᾳ αὐτοῦ, Πολέμωνα τὸν Λαοδικέα, ὅστις ἐπωνομάσθη «ὀλυμπιακὴ σάλπιγξ» καὶ κατέλιπεν ἐπιταφίους λόγους εἰς τοὺς ἐν Μαραθῶνι πεσόντας ἥρωας· Ἡρώδην τὸν Ἀττικὸν, τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Ἀδριανὸν τὸν Τύριον, γραμματέα τοῦ αὐτοκράτορος Κομμόδου καὶ ῥητοροδιδάσκαλον ἐν Ἀθήναις, τὸν Αἴλιον Ἀριστείδην (117) ἐκ Βιθυνίας, οὗ ἐπαινοῦνται ἰδίως τὰ ἐγκώμια τῆς Ῥώμης καὶ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἡ ἐπιστολὴ δι' ἧς ἔπεισε τὸν Μάρκον Αὐρήλιον ν' ἀνοικοδομήσῃ τὴν ὑπὸ σεισμοῦ καταστραφεῖσαν Σμύρνην. Αἱ σχολαὶ τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ῥητορικῆς ἔλαβον παρὰ τῶν ῥωμαίων αὐτοκρατόρων ὁριστικὴν διαρρύθμισιν, καθ' ἣν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι συνέστησαν αἱ νεώτεραι σχολαὶ καὶ τὰ καθ' ἡμᾶς πανεπιστήμια· Αἱ ὑπὸ τῶν πρώτων φιλοσόφων συσταθεῖσαι σχολαί, οἷαι αἱ τοῦ Πυθαγόρου καὶ τοῦ Σωκράτους οὐδένα ἔφερον δημόσιον χαρακτῆρα, διότι οἱ φιλόσοφοι οὗτοι ἐδίδασκον κατ' οἶκον ἢ ἔν τινι ὁμηγύρει, ἐν στοᾷ, ἢ ἐν κήπῳ, ἔνθα ἠκροῶντο αὐτῶν οἱ βουλόμενοι. Ἂν δὲ δι' ἀπορίαν χρημάτων δὲν ἠδύναντο νὰ διδάσκωσι δωρεὰν τὴν φιλοσοφίαν ἐλάμβανόν διδακτρα παρὰ τῶν μαθητῶν αὐτῶν, ἢ φυσικὰ προϊόντα. Ἀπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἤρξαντο οἱ βασιλεῖς φιλοτίμως καλοῦντες εἰς τὰς αὐλὰς αὐτῶν τοὺς φιλοσοφοῦντας καὶ τοὺς σοφούς· ἠμιλλῶντο δὲ κατὰ τοῦτο πρὸς ἀλλήλους οἱ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Περγάμου βασιλεῖς. Ὁ Αὔγουστος κατακτησάμενος τὴν Αἴγυπτον ἐξηκολούθει διατηρῶν ἰδίᾳ δαπάνῃ τὸ μουσεῖον τῆς Ἀλεξανδρείας, ἔνθα ὁ Κλαύδιος συνέστησεν ἕτερον φιλολογικὸν καθίδρυμα ἀπ' αὐτοῦ ὀνομασθέν. Ἀφ' ἑτέρου οἱ τῆς Ἑλλάδος πόλεις, Ἀθῆναι, Ῥόδος, Σμύρνη καὶ κατὰ τὴν ἄλλην ἐσχατιὰν τῆς Μεσογείου ἡ Μασσαλία, περιεποιοῦντο τοὺς διδασκάλους, ὧν τὰ μαθήματα εἵλκυον πρὸς αὐτὰς μεγάλην ἀλλοδαπῶν συρροήν, παρεχώρουν δ' αὐτοῖς ἀτέλειαν καὶ ἀπένεμον τιμάς. Οἱ δὲ Ἀντωνῖνοι ὥρισαν μεγάλους μισθοὺς τοῖς διδασκάλοις οἵτινες κατεῖχον ἐν Ἀθήναις τὰς ἕδρας, ἢ, ὡς τότε ἔλεγον, τοὺς θρόνους» τῆς ῥητορικῆς καὶ τῆς φιλοσοφίας. Ὁ Μάρκος Αὐρήλιος διώρισεν ἐν Ἀθήναις ὀκτὼ διδασκάλους τῆς ῥητορικῆς, ἀνὰ δύο εἰς ἑκάστην τῶν τεσσάρων κυριωτέρων φιλοσοφικῶν αἱρέσεων· (τὴν πλατωνικὴν, περιπατητικὴν, στωϊκὴν καὶ ἐπικούρειον)· ἐλάμβανον δὲ οὗτοι μισθὸν δεκακισχιλίων δηναρίων ἢ ἑνὸς ταλάντου, καὶ διωρίζοντο ὑπ' αὐτοῦ τοῦ αὐτοκράτορος ἢ ἐπετρέπετο ἡ ἐκλογὴ αὐτῶν σοφοῖς ἀνδράσι χαίρουσι τὰ πιστὰ παρὰ τῷ αὐτοκράτορι. Ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις ἠλαττώθη ὁ ἀριθμὸς τῶν διδασκάλων καὶ μόνον ὁ θρόνος τῶν σοφιστῶν ὑψίστατο καὶ ὁ τῶν ῥητοροδιδασκάλων, ὃν ὠνόμαζον καὶ πολιτικὸν θρόνον. Χηρευούσης δὲ μιᾶς θέσεως, διαγωνισμὸς ἐτίθετο μεταξὺ τῶν ὑποψηφίων ἐνώπιον δημοτικῶν ἀρχόντων καὶ ἁρμοδίων κριτῶν.

Αἱ τέχναι παρήκμαζον ἐν Ἑλλάδι, ὅτε ἐπῆλθεν ἡ ῥωμαϊκὴ κατάκτησις, ἥτις ἐγύμνωσε τὴν χώραν τῶν κλασικῶν αὐτῆς ἀριστουργημάτων, ὧν τὴν ἀληθῆ ἀξίαν δὲν ἦσαν εἰσέτι ἱκανοὶ νὰ κρίνωσιν οἱ Ῥωμαῖοι. Οἱ καλλιτέχναι δὲν εἰργάζοντο ἐξ ἔρωτος ἰδανικοῦ πρὸς τὴν τέχνην καὶ ὑπὲρ τῆς μελλούσης δόξης, οὔτε ἀνθημιλλᾶτο ὁ ζωγράφος καὶ ὁ ἀγαλματοποιὸς πρὸς τὸν ποιητήν. Οἱ χρόνοι τοῦ Περικλέους, καθ' οὓς εἰς στίχος τοῦ Ὁμήρου ἐγέννα ἐν ἀριστούργημα τοῦ Φειδίου, παρῆλθον ἀνεπιστρεπτεί. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἔδωκε μεγάλην εἰς τὴν τέχνην ὥθησιν, πολλὰ δ' ἐπ' αὐτοῦ ἀριστουργήματα ἐξεκολάφθησαν ὑπὸ τῆς διανοίας δεινῶν ἀριστοτεχνῶν καὶ ἐκόσμησαν ἐπί τινα χρόνον τὰς αὐλὰς τῆς Ἀλεξανδρείας, τῆς Περγάμου, τῆς Ἀντιοχείας, τῆς Σελευκείας, πόλεων ἀνθημιλλωμένων κατὰ τὴν λαμπρότητα, ἀλλ' ἡ τέχνη εἶχεν ἀπολέσει τὸν σεμνοπρεπῆ ρυθμὸν τῶν φειδιακῶν χρ-

νων. Ἐκ τῆς θέας τῶν ἑλληνικῶν καλλιτεχνημάτων ἐγεννήθη ἐν Ἰταλίᾳ ὁ πρὸς τὰς τέχνας ἔρως, καὶ πολλοὶ τῶν βαθυπλούτων Ῥωμαίων ἐγένοντο περιπαθεῖς, ὧν ὄχι πεφωτισμένοι, φίλοι τῶν ὡραίων τεχνῶν. Ὅθεν τινὲς τῶν ἑλλήνων καλλιτεχνῶν συνέῤῥευσαν εἰς Ἰταλίαν δελεαζόμενοι ὑπὸ τῆς ἐλπίδος μεγάλων κερδῶν καὶ τῆς φήμης, ἧς ἐν μόνῃ τῇ πρωτευούσῃ τοῦ ῥωμαϊκοῦ κόσμου ἠδύναντο ν' ἀπολαύσωσιν. Ὕστερον δ' ἐπὶ τῶν Ἀντωνίνων πανταχοῦ τῆς αὐτοκρατορίας ἐνεθαῤῥύνοντο αἱ τέχναι καὶ ἰδίως ἀγῶνες κατεβάλλοντο ὅπως ἀναςηθῶσιν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ αὐτῶν κοιτίδι. Αἱ Ἀθῆναι καὶ αἱ ἀσιατικαὶ πόλεις ἐκοσμήθησαν διὰ μνημείων εὐρυτέρων καὶ πολυτελῶν ὅσον ἐπὶ τῶν χρόνων τῆς αὐτονομίας αὐτῶν. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ, ἧς οἱ κανόνες ἀπὸ πολλοῦ τεθέντες ἀπῄτουν μελέτην μᾶλλον ἢ ἔμπνευσιν, δὲν εἶχε παρακμάσει ἐπαισθητῶς· ἀλλ' ἡ ζωγραφικὴ καὶ ἡ γλυπτικὴ πολλάκις περιωρίζοντο εἰς τὸ πολλαπλασιάζειν τὰς εἰκόνας τῶν αὐτοκρατόρων. Μεθ' ὅλα ταῦτα οἱ ἕλληνες καλλιτέχναι εἶχον ὑπ' ὄψιν αὐτῶν τοσαῦτα μεγάλα πρότυπα, ὥστε τὰ ἔργα αὐτῶν καίτοι μὴ φέροντα τὴν σφραγῖδα τῆς πρωτοτυπίας τῶν δημιουργικῶν χρόνων ἔχουσι πολλάκις ἔξοχα πλεονεκτήματα. Ὀλίγιστα προϊόντα περιωνύμων καλλιτεχνῶν τῶν χρόνων τοῦ Περικλέους ἢ τοῦ Ἀλεξάνδρου περιεσώθησαν ἡμῖν· τὰ δὲ πλεῖστα εἶναι ἡμῖν γνωστὰ ἐκ περιγραφῶν τῶν ἀρχαίων συγγραφέων καὶ μεταγενεστέρων ἀπομιμήσεων, ὧν πολλαὶ κοσμοῦσι σήμερον τὰ ἐν Εὐρώπῃ μουσεῖα. Ἐν τῇ προκειμένῃ περιόδῳ τῆς τέχνης διακρίνονται δύο διάφοροι φάσεις. Ἡ πρώτη ἀπὸ τῆς κατακτήσεως μέχρι τῶν πρώτων αὐτοκρατόρων ὑπῆρξεν ἡ ὀδυνηροτέρα τῇ Ἑλλάδι, διότι κατ' αὐτὴν ἀνηρπάζοντο τὰ κάλλιστα αὐτῆς ἀγλαίσματα. Ἀλλ' οὐχ ἧττον ὁ χρόνος οὗτος ὑπῆρξε κατὰ τὴν τέχνην γονιμώτερος τοῦ αἰῶνος τῶν Ἀντωνίνων, κατὰ τὸν ὁποῖον ὑποσχέσεις καὶ ἀμοιβαὶ ἐπεδαψιλεύοντο ἐλευθερίως ἀλλὰ τοφλῶς, καὶ οὕτως ἐπολλαπλασιάζετο μὲν ὁ τῶν τεχνιτῶν ἀριθμὸς οὐδὲν ὅμως ἐξεκολάπτετο ἀριστούργημα. Εἰς τὸν πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα ἀληθῶς ἀνήκουσι πολλοὶ τῶν καλλιτεχνῶν, οἵτινες ἐφάμιλλοι μὲν τῶν Πραξιτελῶν καὶ Ζεύξιδων δὲν ἐζηλώθησαν ἀλλὰ διέσωσαν τῆς λήθης τὸ ὄνομα αὐτῶν. Οἱ ἐπιφανέστεροι τούτων εἶναι ὁ γλύπτης Ἀρκεσίλαος, ὅστις ἔζησεν ἐν αἰκαλόπτει μετὰ τοῦ Λουκίου Λεντοῦλου καὶ τοῦ Λουκούλλου, ὁ αὐτὸς χρόνος αὐτοῦ Πασιτέλης (περὶ τὸ 50 πρ. Χ.) γλύπτης, ἀγαλματοποιὸς καὶ συγγραφεὺς πρώτης τάξεως, ὅστις ἠσχολεῖτο εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀρχαίων καλλιτεχνημάτων καὶ τῆς φύσεως, ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Στέφανος, ὁ τούτου μαθητὴς Μενέλαος, Ποσειδώνιος ὁ Ἐφέσιος ἀργύρου τορευτὴς, ὁ Ζώπυρος, ὁ Πυθέας, οὗ ὁ Πλίνιος ἐπαινεῖ φιάλην παριστῶσαν τὸν Ὀδυσσέα καὶ τὸν Διομήδην ἁρπέζοντας τὸ Παλλάδιον, ὁ Εὐανδρος, ᾧ ἐπετράπη ἡ διόρθωσις τῆς καμπῆς τοῦ περιφήμου ἀγάλματος τῆς Ἀρτέμιδος ἔργου τοῦ Τιμοθέου μετακομισθέντος εἰς τὸν ἐν Ῥώμῃ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Παλατίου. Ἡ δὲ ζωγραφικὴ, ἧς τὰ πρῶτα πρότυπα ἐδόθησαν τῇ Ῥώμῃ ἀπὸ τοῦ πέμπτου ἔτι αἰῶνος πρ. Χ ὑπὸ τεχνιτῶν τῆς Σικελίας ἢ τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος, τοῦ Γοργάσου καὶ τοῦ Δαμοφίλου, ἐξησκεῖτο σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ὑφ' Ἑλλήνων μέχρι τοῦ πρώτου αἰῶνος μετὰ Χριστόν. Εἷς τῶν περιφημοτάτων ζωγράφων τῶν χρόνων τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος ὑπῆρξε Τιμόμαχος ὁ Βυζάντιος. Ὁ δικτάτωρ ἠγόρασεν αὐτοῦ ἀντὶ ὀγδοήκοντα ταλάντων δύο ἐγκαύστους εἰκόνας, ὧν ἡμὲν παρίστη τὸν «Αἴαντα καθήμενον, ἐξηντλημένον, ἀφοῦ, ἐν τῇ τυφλῇ αὐτοῦ μανίᾳ, ἔσφαξε τὰ ποίμνια τῶν Ἑλλήνων, καὶ μελετῶντα τὴν αὐτοκτονίαν· ἡ δὲ ἦτο «Μήδεια» ἕτοιμος εἰς τὸ νὰ θυσιάσῃ τὰ ἑαυτῆς τέκνα, καὶ ἀμφιῤῥέπουσα εἰσέτι μεταξὺ τοῦ μίσους καὶ τῆς μητρικῆς στοργῆς. Ποιηταὶ καὶ ῥήτορες ἐγκωμιάζουσι μεγάλως τὰς δύο ταύτας συνθέσεις, ἃς ὁ Καῖσαρ ἀνέθηκεν ἐν τῷ ναῷ τῆς γενετείρας Ἀφροδίτης. Κατὰ τὸν ἑπόμενον αἰῶνα μεγάλως ἐφημίζοντο ὡς προσωπογράφοι ὁ Σώπολις καὶ μάλιστα Λάλας ὁ Κυζικηνός· ἀλλ' ἐκ τῆς θέσεως εἰς ἣν περιῆλθεν ἡ τέχνη, ἀντὶ τῆς ἐκλεκτῆς φύσεως, παριστῶσα τὰς χυδαίας μορφὰς πλουσίων ἰδιωτῶν, ἐξέπεσε μεγάλως τῆς τε προτέρας ἀκμῆς καὶ τῆς νῦν διεξόδου, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἤρξαντο φρονοῦντες ὅτι προτιμώτερον θὰ ἦτο νὰ μεταποιῶσιν εἰς ἰδίας αὐτῶν εἰκόνας τὰ ἀρχαῖα ἀριστουργήματα. Οὕτω βλέπομεν τὸν αὐτοκράτορα Καλιγούλαν τιθέμενον τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν ἐπὶ πλείστων ἀγαλμάτων ἐξ Ἑλλάδος ἀρπαγέντων. Ὁ Ὀλύμπιος Ζεὺς, ὃν ἐθέλησε νὰ μετακομίσωσιν εἰς Ῥώμην ἦτο καὶ αὐτὸς προωρισμένος εἰς τοιαύτην βεβήλωσιν, ἀλλὰ τρυγμὸς ὁμοιος πρὸς γέλωτος καγχασμὸν ἐφόβησε τοὺς πρώτους ἐργάτας, οἵτινες ἐπειρῶντο ν' ἀφαιρέσωσιν ἀπὸ τῆς βάσεως αὐτοῦ τὸν χρυσελεφάντινον κολοσσόν· ὁ δὲ θάνατος τοῦ τυράννου ἐγκαίρως ἐπέβη ἴσως τὸ ἀριστούργημα τοῦ Φειδίου. Πάντα δὲ τὰ εἰς Καλιγούλαν μεταμορφωθέντα ἀγάλματα κατεστράφησαν πιθανῶς ἐν τῇ πρὸς

τὴν μισητὴν αὐτοῦ μνήμην καταφορᾷ τῶν Ῥωμαίων. Ἀλλ' οὔτε αἱ εἰκόνες ἐσώζοντο ἀπὸ παρομοίων ἀκρωτηριάσεων. Ὁ Κλαύδιος τιμῶν τὴν μνήμην τοῦ μεγάλου θείου αὐτοῦ, ἔσχε τὴν ἀδελτηρίαν νὰ πριονίσῃ δύο εἰκόνας τοῦ Ἀπελλοῦ, ἃς ὁ Δύγουστος ἀνέθηκεν ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ ἀντὶ τῆς μορφῆς τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου νὰ ἐπιθέσῃ τὴν μορφὴν τοῦ θείου του.

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Καρακάλλας εἰς ἀντίθετον εἶδος μανίας περιπεσὼν ἐπλήρωσε τὴν Ῥώμην ἀνδριάντων τοῦ Ἀλεξάνδρου πρὸς ὃν ἐτόλμα νὰ παραβάλληται. Ἰδέαν περὶ τῆς καταστάσεως τῶν τεχνῶν ὑποδεδουλωμένων εἰς τὰς ἰδιοτροπίας τῶν ἀφρόνων τούτων δεσποτῶν δυνάμεθα νὰ σχηματίσωμεν ἐκ τῶν εἰκόνων, ἃς περιγράφει ὁ Ἡρωδιανὸς, καὶ αἵτινες παρίστανον τὰς κεφαλὰς τοῦ Καρακάλλα καὶ τοῦ μεγάλου Μακεδόνος γελοίως συνεζευγμένας ἐφ' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ σώματος.

Ἡ δὲ τοιαύτη συνήθεια τοῦ μεταμορφοῦν τὰ ἀγάλματα εἰς νεωτέρους ἄνδρας διεδόθη ἐκ Ῥώμης καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὁ Παυσανίας περιγράφων τὸν ναὸν τῆς Ἥρας ἐν Ἄργει ἀναφέρει ὅτι ἄγαλμα φέρον τὸ ὄνομα τοῦ Αὐγούστου ἦτον ἄλλοτε Ὀρέστης. Ἀλλαχοῦ δὲ λέγει ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἤρπασαν ἀπὸ τῶν ἀρχαίων αὐτῶν ἡρώων, Μιλτιάδου καὶ Θεμιστοκλέους, τὰς ἐνδόξους αὐτῶν εἰκόνας ὅπως ἀφιερώσωσιν αὐτὰς ἐνὶ Ῥωμαίῳ καὶ ἐνὶ Θρᾳκί. Δίων ὁ Χρυσόστομος πολλαχοῦ ἐξεγείρεται κατὰ τῶν τοιούτων βεβηλώσεων, καὶ ἰδίως ἀναφέρει ἓν ἄγαλμα τοῦ Ἀλκιβιάδου μεταποιηθὲν εἰς Ἀχηνόβαρβον. Οὐδαμοῦ ἄλλοθι ἡ τοιαύτη κατάχρησις ἐγίνετο μείζων ἢ ἐν Ῥόδῳ. Ἕνεκα τῶν ἀρχαίων αὐτῶν πρὸς τοὺς Ῥωμαίους ἐκδουλεύσεων οἱ Ῥόδιοι ἐθεωροῦντο ἐλεύθεροι, καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν οὐδαμῶς ἠπάγησαν. Καὶ αὐτὸς ὁ Νέρων, ὅστις ἐγύμνωσε τοὺς Δελφοὺς, τὴν Ὀλυμπίαν, τὴν Πέργαμον καὶ τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, δὲν ἐτόλμησε νὰ θέσῃ τὴν βίβηλον αὐτοῦ χεῖρα ἐπὶ τὰ ἀγάλματα τῶν Ῥοδίων. Ἀλλ' αὐτοὶ οὗτοι ἐφοβεῖτο τρέμοντες μήτοι ἀπολέσωσι τὴν σκιὰν τῆς ἐλευθερίας αὐτῶν, ἠγωνίζοντο ὅπως ἐπισπῶνται τὴν εὐμένειαν οἱουδήποτε προσεγγίζοντος εἰς τὴν νῆσον αὐτῶν διαβατικῶς ἐνεγείροντες αὐτῷ ἀνδριάντα, ἄνευ δαπάνης ἢ κόπου μεγάλου, διότι ἐλάμβανον τὸ τυχὸν ἄγαλμα ἥρωος ἢ ἀρχαίου βασιλέως καὶ μικρὸν προσέχοντες εἰς τὴν ἡλικίαν ἢ τὸ ἔνδυμα ἔγραφον ἐπάνω αὐτοῦ τὸ ὄνομα, ὅπερ ἤθελον νὰ τιμήσωσι καὶ πολλάκις ἐξαλειφομένου τοῦδε ἕτερον ἐγράφετο. Ὁ δὲ συρμὸς τῶν πολυχρόνων ἀγαλμάτων, ὅστις ἐπεκράτησε κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, ἀπέβη ἴσως ἐξ ἴσου ὀλέθριος εἰς πλεῖστα ἐκ λευκοῦ μαρμάρου ἀγάλματα, διότι κατατομοῦντες αὐτὰ καὶ ἀκρωτηριάζοντες τὰς χεῖρας ἐπετίθουν ἐπὶ κορμῶν ἐκ πορφυροῦ ἢ καταστίκτου μαρμάρου.

Ἡ δὲ ἀπειροκαλία τῶν Ῥωμαίων ἠλέγχετο καὶ ὅταν ἐφαίνοντο τιμῶντες δῆθεν τὰς τέχνας. Οὕτως ὁ Νέρων ἐχρύσωσε θαυμάσιον ὀρειχάλκινον ἀνδριάντα τοῦ Λυσίππου παριστῶντα τὸν Ἀλέξανδρον· ὕστερον ὅμως ἐνόησαν ὅτι θέλοντες ν' αὐξήσωσι τὴν ἀξίαν τοῦ ἀριστουργήματος τούτου ἔβλαψαν αὐτοῦ τὴν χάριν καὶ ἀπέξεσαν τὸν χρυσοῦν φλοιὸν δι' οὗ ἐκαλύφθη τὸ ἄγαλμα, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀδεξίου ταύτης ἀποξέσεως πολλαὶ ἔμειναν ἐπ' αὐτοῦ ἀμυχαί. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Τραϊανοῦ καὶ μάλιστα τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ τῶν Ἀντωνίνων, ἑκάστη πόλις ἀσφαλῶς ἐσεμνύνετο ἐπὶ τοῖς καλλιτεχνήμασιν αὐτῆς. Μεθ' ὅλα ὅσα ἥρπασαν ἐξ Ἑλλάδος διὰ τῶν νικῶν αὐτῶν ὁ Φλαμινῖνος, ὁ Μούμμιος, ὁ Σύλλας, μεθ' ὅλας τὰς κατασπαταλήσεις τοῦ Οὐέρρη καὶ τῶν ἄλλων πρωθυπάτων, μεθ' ὅλα ὅσα ἀνηρπάγησαν ὑπὸ τοῦ Καλλιγούλα καὶ μάλιστα τοῦ Νέρωνος. Ὅστις, ὅπως κοσμήσῃ τὸν χρυσοῦν οἶκον αὐτοῦ, ἐσύλησεν ἐξ Ὀλυμπίας πεντακόσια ἀγάλματα καὶ διὰ τῶν δύο αὐτοῦ ἀπελευθέρων Ἀκράτου καὶ Καρίνα, ἐγύμνωσε τὴν Ἑλλάδα καὶ αὐτῶν τῶν θεῶν αὐτῆς, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Τακίτου, μετὰ τοσαύτας ἀπωλείας, λέγομεν, ἡ Ἑλλὰς ἐπλούτει εἰσέτι θαυμασίως μνημείων τῆς τέχνης. Οὕτως ὁ σύγχρονος τοῦ Πλινίου Μουκιανὸς ὑπελόγιζεν ἐπέκεινα τῶν τρισχιλίων τὰ ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτοῦ ἀγάλματα μόνης τῆς Ῥόδου· οὐκ ἐλάσσονα δὲ τούτων ἐκέκτηντο οἱ Δελφοὶ, αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Ὀλυμπία. Ἡ ἐν Ἑλλάδι περιήγησις τοῦ Παυσανίου περιέχει διδακτικώτατον καὶ λίαν ἐνδιαφέροντα πίνακα τῶν ἐν αὐτῇ ἀριστουργημάτων τῆς τέχνης ἐπὶ τοῦ δευτέρου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος, ἀριστουργημάτων, ὧν ἕνεκα ἡ χώρα ἦτον ἀπέραντον ἱστορικὸν μουσεῖον καὶ ἔζη ἐκ τῶν ἀναμνήσεων τοῦ παρελθόντος.

Ἐκ τῶν πολυαρίθμων ἀρχιτεκτόνων τῶν χρόνων τούτων, μετὰ τὸν μεγαλεπήβολον Δεινοκράτην, ὅστις τοσοῦτον ἤρμοζε τῷ μεγαλοπράγμονι κατακτητῇ ᾧ ὑπηρέτει, σημειοῦμεν ἰδίως τὸν Ἀπολλόδωρον, κατασκευάσαντα τὸν Φόρον τοῦ Τραϊανοῦ ἐν Ῥώμῃ, τὸ Ὠδεῖον καὶ τὴν θαυμασίαν ἐκείνην θριαμβευτικὴν στήλην, ἥτις ἐχρησίμευε τοῖς Γάλλοις ὡς πρότυπον εἰς ἀνέγερσιν τῆς ἐν Παρισίοις στήλης τῆς Βανδώμης. Δυσκόλως εὑρίσκεται ὅπως μνημονεύσῃ τοῦ ὀνόματος

ἐνδόξου ἀγαλματοποιοῦ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην. Δίων ὁ Χρυσόστομος ἐρωτᾷ που ἂν τὸ ἀρρενωπὸν κάλλος, ὅπερ θαυμάζεται ἐν τοῖς ἀγάλμασι τῶν ἀρχαίων ἡρώων, ἐξέλιπεν ὁλοσχερῶς ἐκ τῆς Ἑλλάδος, ὡς τὸ γένος τῶν λεόντων, ἢν ἂν οἱ καλλιτέχναι δὲν εἶναι ἱκανοὶ νὰ αἰσθανθῶσι καὶ νὰ παραστήσωσιν αὐτό· Τὸ μόνον ἀξιομνημόνευτον τῶν ἑλληνο-ῥωμαϊκῶν τούτων χρόνων εἶναι ἡ ἀπομίμησις τῶν ἀρχαίων τύπων ἐπὶ τῶν Ἀντωνίνων, ἀπομίμησις δι' ἧς γινώσκομέν τινα τῶν ἀριστουργημάτων τῆς ἑλληνικῆς τέχνης, ἧς τὰ ἐξ ὀρειχάλκου κατεσκευασμένα κατεστρέφοντο πρὸς ἄλλην χρῆσιν τοῦ μετάλλου. Ἐπὶ δὲ τῶν μετὰ ταῦτα αὐτοκρατόρων, οἵτινες τοσοῦτῳ συντόμως διεδέχοντο ἀλλήλους ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἐν μέσῳ τῶν ἐμφυλίων πολέμων καὶ τῶν ἀπ' ἄρκτου ἐπιδρομῶν, ἡ τέχνη ἥτις καίτοι μεγάλως ἐμψυχουμένη τοσούτῳ δυσκόλως διετηρεῖτο, κατέρρευσεν εἰς τὴν παρακμὴν μετὰ φοβερᾶς ταχύτητος, καὶ παρὰ σπανιά τινα προϊόντα, ἅτινα καταδεικνῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν ἀπειροκαλίαν τῶν παραγόντων αὐτά, ὁ τῶν τεχνῶν ἱστορικὸς κατεσφρὰς μόνον δύναται ν' ἀναγράψῃ. Ὁ Αὐρηλιανὸς καὶ ὁ Διοκλητιανὸς εἶναι σχεδὸν οἱ μόνοι δυνηθέντες διὰ τῶν νικῶν αὐτῶν ν' ἀσχοληθῶσιν ἐπέτι εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικήν. Τούτων δ' ὁ τελευταῖος ἀνήγειρεν ἐν Δαλματίᾳ ὅπως ἀποσυρθῇ ἐκεῖσε, εὑρὼ ἀνάκτορον, οὗ ὅμως τὰ ἀγάλματα φαίνεται ἀλλαχόθεν ἁρπαρίσας. Πρὸς τοῖς ἄλλοις αἰτίοις ἅτινα ἐπήνεγκον τὴν ἐν Ἑλλάδι παρακμὴν τῶν τεχνῶν προσθετέον ἔτι καὶ τὰς μετὰ τοῦ χριστιανισμοῦ διαδοθείσας ἰδέας, αἵτινες ἦσαν πολέμιαι τῇ ἑλληνικῇ τέχνῃ στενῶς μετὰ τοῦ πολυθεϊσμοῦ συνδεδεμένῃ. Οἱ νέοι προσήλυτοι συνέχεον ἐν τῷ μίσει αὐτῶν κατὰ τῆς εἰδωλολατρείας τὴν τέχνην, ἥτις ἠσχολεῖτο κυρίως εἰς τὸ πλάττειν τὰ τῶν θεῶν ὁμοιώματα. Τὰ τοῦ Φειδίου ἀριστουργήματα ἐθεώρουν ἀποτρόπαια τοῦ δαίμονος ἔργα. Ὁ χριστιανισμὸς μετέβαλεν ἐκ θεμελίων τὸν ἑλληνικὸν κόσμον, καὶ ἡ τέχνη περιωρίσθη δι' αὐτοῦ ἐντὸς ὡρισμένων καὶ στενῶν ὁρίων, ἅτινα οὐδέποτε ἠδυνήθη νὰ ὑπερπηδήσῃ. Μόνη ἡ ἀρχιτεκτονικὴ παρεδέξατο γραμμὰς αἰμὴν καὶ τείνουσα πάντοτε πρὸς οὐρανόν, ὡσεὶ ἐξέφραζε διὰ τῆς τάσεως ταύτης τὴν πρὸς τὰ θεῖα ἀϋλοτέραν μεταρσίωσιν τῆς χριστιανικῆς ψυχῆς. Τοιαύτη τις ἐν συνόψει ἡ Ἱστορία τῆς παιδείας καὶ τέχνης ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου· ἡ δὲ ἀπὸ κτίσεως Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τῆς ἁλώσεως αὐτῆς καὶ τῶν ἀμέσως μετ' αὐτὴν χρόνων ἐκτεθήσεται ἐν τῷ περὶ Κωνσταντινουπόλεως ἄρθρῳ, ὡς ἀνήκουσα κυρίως εἰς τὴν λεγομένην Βυζαντινὴν περίοδον.

Ἡ ἐπίδρασις τῆς κλασικῆς φιλολογίας καὶ τέχνης ἐπὶ πᾶσαν τὴν Ἀνατολὴν καὶ Δύσιν ὑπῆρξε μεγίστη. Ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης διεῖπον ἐπὶ μακρὸν τὸν διανοητικὸν κόσμον τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας. Ὁ Ὅμηρος καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἐνέπνεον ἐν Γαλλίᾳ τοὺς Σενιέρους μετὰ μακροὺς αἰῶνας. Πανταχοῦ δὲ τῆς Εὐρώπης ἐν ἀρχῇ πάσης ἐνδόξου περιόδου τῶν γραμμάτων ἢ τῆς τέχνης φαίνεται ὁ σπινθὴρ τῆς ἑλληνικῆς μεγαλουργίας. Ἡ λατινικὴ ποίησις θεωρεῖ ὡς ἄριστον πρότυπον τὴν ἑλληνικήν. Οἱ πολιτικοὶ τῆς Ἀγγλίας ἄνδρες μελετῶσι τὸν Θουκυδίδην καὶ μεταφράζουσι τὸν Ὅμηρον, οἱ Ἀμυότοι τῆς Γαλλίας μεθερμηνεύουσι τὸν Πλούταρχον, ὃν ὁ λέων τῆς Κορσικῆς φέρει μεθ' ἑαυτοῦ ἐγκόλπιον, ὁ Ῥακίνας ἀντιγράφει τὸν Εὐριπίδην, ὁ Λαφονταῖνος ἀπομιμεῖται τὸν Αἴσωπον, οἱ Μιχαὴλ Ἄγγελοι, οἱ Ῥαφαῆλοι, οἱ Δαυΐδ, οἱ Κανόβαι, οἱ Θωρυαλσδεν μορφοῦνται ἐν τῇ μελέτῃ τῶν ἀρχαίων ἀριστουργημάτων, ἐν τοῖς εὐρωπαϊκοῖς μουσείοις. Οἱ γλύπται τῆς Ἀλβιώνος ἔκπληκτοι πρὸ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἐλγίνου συληθέντων καλλιτεχνημάτων ὁμολογοῦσιν ἑαυτοὺς μαθητὰς εἰσέτι ἐν τῇ τέχνῃ τοῦ διδόναι ζωὴν τῷ μαρμάρῳ· οἱ Σαιξπῆροι ἀναγινώσκουσι τὸν Πλούταρχον, οἱ Βύρωνες ψάλλουσι τὰ δεινὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ θαυμασταὶ τοῦ ἀρχαίου αὐτῆς μεγαλείου ἔρχονται νὰ χύσωσιν ὑπὲρ αὐτῆς τὸ αἷμα. Ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἐνδόξων σελίδων τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ θέα τῶν λειψάνων τῆς τέχνης αὐτῆς, ἡ μελέτη τῶν φιλολογικῶν αὐτῆς προϊόντων κινοῦσι τὸν κάλαμον τῶν Βιλεμαίνων, τῶν Γροτίων, τῶν Θειρσίων καὶ οὕτω τεθαμμένης οὔσης τῆς Ἑλλάδος συνδαυλίζεται ἡ ὑπὲρ αὐτῆς συμπάθεια τῶν λαῶν, ἥτις ὠφέλησεν αὐτὴν, ἐν ᾗ ὥρᾳ ἐπειράθη ἵνα ἀναστῇ. Τὴν Ἑλλάδα ἔσωσαν ἀπὸ τῆς λήθης αἱ ἠθικαὶ κατακτήσεις αὐτῆς. Ἐνώσωμεν μετὰ τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν, τὰς ᾠδὰς τοῦ Πινδάρου, τὰ δράματα τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Εὐριπίδου, τοῦ Ἀριστοφάνους, τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τοῦ Ἰκτίνου, τοῦ Φειδίου καὶ τοῦ Πραξιτέλους, καὶ ἂν οὐδεμίαν ἀναγνώσωμεν σελίδα τοῦ πολιτικοῦ βίου τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, κατέχομεν κατὰ βάθος τὸν ἀληθῆ αὐτῆς βίον, τὸ πρόσωπον ὅπερ ἐν τῷ κόσμῳ διεδραμάτισε, τὸ ἰδανικὸν ὅπερ συνέλαβε καὶ ἐπραγματοποίησε, τὸ ὕψος τοῦ ἤθους αὐτῆς μεγαλείου καὶ τὰς

Ακαδημία Αθηνών Κέντρο Βιβλιοθηκονομίας Αρχοντόπουλου (Ε.Ι. Π.Α.)

οὐσιώδεις σχέσεις τῆς ψυχῆς αὐτῆς καὶ τοῦ ἀύλου κόσμου ἀπὸ τῶν Μυρμιδόνων τοῦ Ἀχιλλέως μέχρι τῶν διαδόχων τοῦ Ἀλεξάνδρου. Καὶ ἂν αἱ ἱστορίαι τοῦ Ἡροδότου καὶ τοῦ Θουκυδίδου ἦσαν αὐτόχρημα μυθιστορίαι, καὶ ἂν αὐτὰ τὰ πλήρη ἀφελείας καὶ βαθύτητος χρονικὰ ἦσαν μεμολυσμένα ὑπὸ μερολη̃πτικοῦ πνεύματος, πάλιν ἡ νίκη τοῦ ἑλληνικοῦ ἤθους, ἡ εἰκὼν τῆς ἀνθρωπότητος κατὰ τὴν λαμπρὰν αὐτῆς νεότητα, θὰ ὑφίστατο ἰσχυρῶς διαγεγραμμένη, καὶ μετὰ τῶν λεπτοτέρων αὐτῆς ἀποχρώσεων· θὰ ἐγινώσκομεν περὶ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων πλέον ἢ ὅ,τι ἔπραξαν, θὰ ἐμανθάνομεν ὅ,τι ἠβουλήθησαν, ὅ,τι ἐπειράθησαν, ὅ,τι ἤλπισαν περί τε τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς καὶ τοῦ σύμπαντος.

Ἡ παρακμὴ τοῦ πολιτικοῦ βίου ἐπήνεγκεν ἐν Ἑλλάδι καὶ τῆς παιδείας καὶ τῆς τέχνης τὴν παρακμήν. Ἀλλὰ διατί πολιτικῶς ἔπεσεν ἡ Ἑλλάς; Πρῶταν ἐκ τῆς διαφθορᾶς τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν ἰδεῶν μέχρι τοιούτου βαθμοῦ ὥστε οὔτε πολῖται οὔτε ἄνδρες κἂν ὑπῆρχον ἐν ταῖς πόλεσιν. Ἡ Ἑλλὰς ἀπέθανε κατὰ τὴν ἰσχυρὰν τοῦ Πολυβίου ἔκφρασιν ἐξ «ὀλιγανδρίας». Δεύτερον διότι ὁ ἑλληνισμὸς ἔτεινεν ἀείποτε εἰς τὴν διοικητικὴν ἀπομόνωσιν γεννωμένην ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους τῆς χώρας καὶ κωλύουσαν τὸν σχηματισμὸν μεγάλου ἑλληνικοῦ Κράτους, ὅπερ ἂν ὑπῆρχε, θὰ ἐξέλειπον οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι μετὰ τῶν θλιβερῶν αὐτῶν συνεπειῶν ἠθικῶν τε καὶ πολιτικῶν, ἡ δὲ Ἑλλὰς θὰ ἦτον ἀήττητος. Ἀλλὰ τοσοῦτον ἰσχυρὸν ἦτο τὸ αἴσθημα τῆς κατὰ τόπους ἀνεξαρτησίας, ὥστε ἡ Ἑλλὰς ἐμεθύσθη ὑπὸ τῆς χαρᾶς καθ' ἣν ἡμέραν οἱ Ῥωμαῖοι ἐκήρυξαν ὅτι πᾶσα μὲν ὁμοσπονδία κατεστρέφετο, πᾶσα δὲ πόλις ἀπεμονοῦτο. Ἐμεθύσθη ὑπὸ τῆς χαρᾶς νομίζουσα ἑαυτὴν ἐλευθέραν καθ' ἣν ὥραν ἤρχιζεν εἴκοσι αἰώνων δουλεία. Ὅθεν διπλοῦν πορίζεσθε μάθημα ἐκ τῆς ἱστορίας αὐτῆς· ἡ μὲν ἀναρχία καὶ ἡ διαφθορὰ φέρουσι τὴν πτωχείαν, τὸ σάλαγος καὶ τὸν θάνατον· ἡ δὲ φιλοπατρία καὶ ἡ ἕνωσις τὴν νίκην, τὸ μεγαλεῖον καὶ τὸν τριπλοῦν στέφανον τῶν τεχνῶν, τῶν γραμμάτων, τῶν ἐπιστημῶν. Ἐν ταῖς τέχναις οἱ Ἕλληνες ἤρπασαν καὶ ἐπετύπωσαν ἐπὶ τοῦ μαρμάρου ἢ τοῦ χαλκοῦ τὴν φεύγουσαν ἀστραπὴν τοῦ κάλλους. Περιέξησαν τὰ κολοσσαῖα τῆς αἰγυπτιακῆς, τῆς ἀσσυριακῆς καὶ τῆς ἰνδικῆς τέχνης προϊόντα, ἔδωκαν ἁρμονίαν καὶ γλαφυρότητα εἰς αὐτὰ, ἀνεξόντλητον πηγὴν ἐμπνεύσεως ἔχοντες εἰς τὴν γαλήνιον αὐτῶν θρησκείαν καὶ τὴν ποίησιν καὶ συνάμα ἐμψυχούμενοι ὑπὸ τῆς πολιτείας. — Ὁ αἰὼν τῆς δημοκρατικῆς ἐλευθερίας, λέγει ὁ Οὐίγκελμάνος ὑπῆρξεν ὁ χρυσοῦς αἰὼν τῶν ὡραίων τεχνῶν». Ὅθεν κατὰ τὸ πλαστικὸν κάλλος ὁ κόσμος ἔμεινε πολυθεϊστὴς καὶ ἐπιλαθόμενος τῶν εὐσεβῶν τῆς Ἐκκλησίας παραδόσεων, αἵτινες ἐβαυκάλιζον τὴν πρώτην χριστιανικὴν αὐτοῦ νεότητα, ἀπὸ τῶν γοτθικῶν ἀψίδων ὅθεν ἡ προσευχή αὐτοῦ θερμὴ πρὸς τὸν Θεὸν κατηυθύνετο, ἐπεστράφη πρὸς τὴν λατρείαν τῆς Ἑλλάδος. Ἀπὸ Λονδίνου μέχρι Βιέννης, ἀπὸ Πετρουπόλεως μέχρι Μαδρίτης ὑπάρχει ἀρχιτεκτονικὸς ῥυθμὸς μὴ ἔχων τὰς πηγὰς αὐτοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἢ ἐν τῷ Παρθενῶνι; Ὑπάρχει σήμερον καλλιτέχνης ἐφάμιλλος τῶν μεγάλων τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Σικυῶνος ἀγαλματοποιῶν, μὴ βαδίζων ἐπὶ τὰ ἴχνη ἐκείνων; Τέλος ποίαν νέαν τέχνην ἔπλασεν ὁ κόσμος ἀπὸ δύο χιλιάδων ἐτῶν; Ἡ ἐκκλησία παρήγαγεν ἐν τῷ μέσῳ αἰῶνι τὴν γοτθικὴν ἀρχιτεκτονικήν· οἱ δὲ νεώτεροι χρόνοι τὴν μουσικήν.

ΕΛΛΑΔΟΣ (Βασίλειον τῆς). Ὅρια, θέσις καὶ ἔκτασις. Τὸ βασίλειον τῆς Ἑλλάδος, ἢ ἡ «ἐλευθέρα Ἑλλὰς» ὁρίζεται πρὸς Β ὑπὸ γραμμῆς ἀρχομένης ἄνωθεν τοῦ Πτελέου λιμένος ἐν τῷ Παγασητικῷ κόλπῳ καὶ τεινούσης δυτικῶς δι' ὅλης τῆς σειρᾶς τοῦ ὄρους Ὄρθρυος μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, παρὰ τὸν αὐτόθι λιμένα τῆς Κοπρίνης, πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ Ἰονίου πελάγους, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Μεσογείου καὶ πρὸς Α ὑπὸ τοῦ Αἰγαίου πελάγους. Κεῖται ἐν τῷ θερμοτάτῳ μέρει τῆς βορείου εὐκράτου ζώνης, μεταξὺ τῆς 38ο 20′—44ο 8′ Α μήκ. καὶ τῆς 36ο 10′—39ο 34′ Β πλ. καὶ συνίσταται ἐκ τριῶν διακεκριμένων τμημάτων, τῆς «Στερεᾶς Ἑλλάδος», διῃρημένης εἰς «Ἀνατολικὴν καὶ δυτικὴν», τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν νήσων (τῶν Κυκλάδων, τῶν Σποράδων καὶ τῶν Ἰονίων). Μῆκος ἀπὸ Β πρὸς Ν περὶ τὰ 45 μίλια· πλάτος ἀπὸ Δ πρὸς Α 36· ἐπιφάνεια περὶ τὰ 949 τετραγ. μίλια μετὰ τῶν Ἰονίων νήσων, ὧν 394 ἀνήκουσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον, 369 εἰς τὴν Στερεὰν, 134 εἰς τὰς Κυκλάδας καὶ Σποράδας καὶ 52 εἰς τὰς Ἰονίους νήσους. Ὅπως περιέλθῃ τις, ὁδεύων πάντοτε παρὰ τὸν αἰγιαλὸν, τὴν Πελοπόννησον ἀπαιτοῦνται 370 ὧραι καὶ δι' ἀτμοπλοίου 98, διὰ δὲ τὴν περιοδείαν τῆς Στερεᾶς 460 καὶ δι' ἀτμοπλοίου 40. Ὅπως διέλθῃ τις τὴν Πελοπόννησον κατὰ τὸ μέγιστον μῆκος αὐτῆς, ἀπὸ τοῦ Ῥίου ἀκροτηρίου μέχρι τοῦ Ταινάρου, ἀπαιτοῦνται 50 ὧραι, καὶ 20 σχοῖνοι ὅπως διανύσῃ τὸ ἐλάχιστον αὐτῆς πλάτος ἀπὸ τοῦ Κυπαρισσιακοῦ μέχρι τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου.

Κόλποι καὶ ἀκρωτήρια. Γινομένης ἀρχῆς ἀπὸ Δ πρὸς Ν· ὁ «Ἀμβρακικὸς», καθ' οὗ τὴν εἴσοδον ὑψοῦται τὸ «Ἄκτιον» ἀκρωτήριον· ὁ «Κορινθιακὸς» μεταξὺ Ἀχαΐας, Κορινθίας, Φωκίδος καὶ Αἰτωλίας, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ Ἀράξου ἀκρωτηρίου καὶ ἔχων πρὸς τὰ δεξιὰ ἐπὶ τῆς ἀχαϊκῆς παραλίας τὸ ἀκρωτήριον «Ῥίον» καὶ πρὸς τ' ἀριστερὰ ἐπὶ τῆς αἰτωλικῆς τὸ «Ἀντίρριον»· ὁ «Χελωνάτας» ἀπέναντι τῆς Ζακύνθου· ὁ «Κυπαρισσιακὸς», πρὸς Δ τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας· ὁ «Μεσσηνιακὸς», μεταξὺ Λακωνίας καὶ Μεσσηνίας· ὁ «Λακωνικὸς», ἔχων πρὸς τὰ δεξιὰ τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Μαλέα καὶ πρὸς τ' ἀριστερὰ τὸ τοῦ Ταινάρου· ὁ «Ἀργολικὸς», μεταξὺ Ἀργολίδος καὶ Κυνουρίας· ὁ «Σαρωνικὸς», ἔχων δεξιόθεν μὲν τὸ «Σούνιον», ἀριστερόθεν δὲ τὸ «Σκύλλαιον»· ὁ «Ὀπούντιος», μεταξὺ Εὐβοίας καὶ Λοκρίδος, ἔχων κατὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ τὸ ἀκρωτήριον Ποσείδιον· ὁ «Παγασητικὸς», οὗ μικρὸν μέρος ἀνήκει εἰς τὸ βασίλειον τῆς Ἑλλάδος.

Ποταμοὶ καὶ λίμναι. Ἐν Πελοποννήσῳ ὁ «Ἀλφειὸς», ὁ μέγιστος τῶν ποταμῶν τῆς χερσονήσου, πηγάζων ἀπὸ τοῦ ὄρους Μαινάλου (ὀροπέδιον τῆς Μεγαλοπόλεως), δεχόμενος ἀριστερόθεν τὸν Καρνίωνα, δεξιόθεν τὸν Γορτύνιον (ποτάμιον τῆς Δημητσάνας) τὸν Λάδωνα (Γουφιᾶν) τὸν Ἐρύμανθον (Δογάνα), θαμμεῖον τὴν Ἦλιδα καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Κυπαρισσιακὸν κόλπον· ὁ «Πηνειὸς» (ποτάμιον τῆς Γαστούνης) πηγάζων ἐκ τῆς Φολόης κατὰ τὴν νότιον ὑπώρειαν τοῦ Ὠλένου, ἀρκτικώτερον τοῦ Ἀλφειοῦ, δεχόμενος ἀριστερόθεν τὰ ὕδατα τοῦ Λάδωνος καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Χελωνάταν. Ὁ «Σῦς» (ποτάμιον τῶν Τρικάλων ἢ τοῦ Ξυλοκάστρου), πηγάζων ἐκ τῆς Κυλλήνης· ὁ «Κρᾶθις» (ποτάμιον τῆς Ἀκράτας) πηγάζων ἐκ τοῦ ὁμωνύμου ὄρους· ὁ «Βουραϊκὸς» (ποτάμιον τῶν Καλαβρύτων) πηγάζων ἀπὸ τῆς ὑπωρείας τοῦ Καλλιφωνίου ὄρους· ὁ «Σελινοῦς» (ποτάμιον τοῦ Αἰγίου ἢ τῆς Βοστίτσας), πηγάζων μεταξὺ τοῦ Καλλιφωνίου καὶ τοῦ Ὠλένου καὶ ὀνομαζόμενος κατὰ τὰς πηγὰς αὐτοῦ ποτάμιον τοῦ Ἁγίου Βλασίου· ὁ «Πεῖρος» ποτάμιον τῆς Καμενίτσας), πηγάζων ἐκ τῆς ὑπωρείας τοῦ Ὠλένου· ὁ «Πάμισος» ὅστις πηγάζων ἐκ τοῦ Τετραγίου βέει πρὸς Ν λέγεται «Πιρνάτσα» καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον· ὁ «Εὐρώτας, ὅστις πηγάζων ἐκ τῶν ΝΔ τῆς Μεγαλοπόλεως καὶ βέων ἀπὸ Β πρὸς Ν διὰ τῆς Λακωνίας ἐκβάλλει εἰς τὸν Λακωνικὸν κόλπον, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν λέγεται «Ἶρις» ὕστερον δὲ «Βασιλοπόταμος»· ὁ «Ἐράσινος», ὅστις πηγάζων ἐκ τῆς ἐν Ἀρκαδίᾳ Στυμφαλίδος λίμνης καὶ βέων ἐφ' ἱκανὸν διάστημα ὑπογείως ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἀργολικὸν κόλπον· ὁ «Κηφισσὸς», ὅστις βέων διὰ τῆς Βοιωτίας ἐκβάλλει εἰς τὴν Κωπαΐδα λίμνην· ὁ «Σπερχειὸς», ὅστις πηγάζων ἐκ τοῦ ἐν Ἠπείρῳ Τυμφρηστοῦ ὄρους καὶ διαῤῥέων τὴν Φωκίδα ἐκβάλλει εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον· ὁ «Εὔηνος» (Φίδαρις), ὅστις πηγάζων ἐκ τῆς νοτίου ὑπωρείας τοῦ Τυμφρηστοῦ, βέει πρὸς Ν. καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον πλησίον τοῦ Ἀχελῴου· ὁ «Ἀχελῷος» (Ἄσπρος ἢ Ἀσπροπόταμον), ὅστις πηγάζων ἐκ τῶν ἐνδοτέρων τῆς ἑλληνικῆς χερσονήσου (ἀπὸ τοῦ Πίνδου) καὶ διερχόμενος τὴν ἀκαρνανικὴν πεδιάδα πρὸς Ν ἐκβάλλει εἰς τὸν αὐτὸν κόλπον, εἶναι ὁ μέγιστος τῶν ποταμῶν τῆς Ἑλλάδος, καὶ δέχεται δεξιόθεν μὲν τὰ ὕδατα τῆς «Ὀζηροῦ» λίμνης, ἀριστερόθεν δὲ τὰ τῆς Ἀυσιμαχίας (λίμνης τοῦ Ἀγγελοκάστρου), ἥτις συνδέεται μετὰ τῆς πρὸς Α κειμένης «Τριχωνίδος» λίμνης (λίμνης τοῦ Βραχωρίου)· ἀμφότεραι δὲ αἱ λίμναι αὗται κεῖνται ἐπὶ τῆς Αἰτωλικῆς πεδιάδος· τῶν δὲ νήσων οἱ ποταμοὶ εἶναι μικροῦ λόγου ἄξιοι. Λίμναι δὲ ἐπισημότεραι ἐν μὲν τῇ Πελοποννήσῳ εἶναι ἡ «Στυμφαλὶς» καὶ ἡ «Φενεός, δυτικώτερον τῆς ἀνωτέρω, ἐν τῇ Κορινθίᾳ, καὶ ἡ «Λέρνη» κατὰ τὴν Ἀργολίδα· ἐν δὲ τῇ Στερεᾷ ἡ «Κωπαὶς», καὶ ἡ «Γλικὴ» ἀρκτικώτερον τῶν Θηβῶν, ἡ «Ἀμβρακία», ἡ «Τριχωνὶς», ἡ «Ὑρία, ἡ «Κυνία καὶ ἡ «Μελίτη» ἐν Ἀκαρνανίᾳ.

Ὄρη καὶ Πεδιάδες. Ἐν τῇ Στερεᾷ Ἑλλάδι διακρίνονται πέντε σειραὶ ὀρέων, αἵτινες δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς κλῶνοι τῆς σειρᾶς τοῦ Πίνδου, καὶ αἱ μὲν τέσσαρες ἔχουσιν ὡς ἔγγιστα τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν, ἡ δὲ πέμπτη διάφορον τῶν ἄλλων. Ἡ πρώτη εἶναι ἡ σειρὰ τῆς Ὄθρυος, διευθυνομένη ἀπὸ τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου κατὰ τὴν ὀρθετικὴν γραμμὴν τῆς Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, καὶ ἀπολήγουσα εἰς τὸ ἀκρωτήριον Ποσείδιον. Ἡ δευτέρα σειρὰ νοτιώτερον καὶ ἀντικρὺ τῆς προηγουμένης, τῆς Οἴτης λεγομένη, διευθύνεται ἐπίσης ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς, καὶ σχηματίζει κατὰ τὸν Μαλιακὸν κόλπον μετὰ τῆς θαλάσσης τὴν ὁδὸν τῶν Θερμοπυλῶν, ἀκολουθοῦσα δὲ τὴν παραλίαν τοῦ Ὀπουντίου πόρου βαίνει πέραν τοῦ Εὐρίπου, καὶ ἔχει δύο ἀξίας λόγου κορυφὰς τὴν «Οἴτην» (Ὀξιᾶς) καὶ τὸν «Αἰτόν». Μεταξὺ δὲ τῶν ῥηθεισῶν δύο σειρῶν ἐκτείνεται ἡ ἐπιμήκης καὶ στενὴ «Λαμιακὴ πεδιὰς» ἀπολήγουσα πρὸς Α εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον. Ἡ τρίτη σειρὰ ἡ τοῦ Παρ-

νασσοῦ, ἄρχεται ἀπὸ τῆς δυτικῆς ἄκρας τῆς Ὀθρυος καὶ τῆς Οἴτης καὶ διὰ μέσου τῆς Ἑλλάδος ἐκτείνεται μέχρι τοῦ Σουνίου. Ταύτης ἄξιαι λόγου κορυφαὶ εἶναι ὁ «Τυμφρηστὸς» (Βελοῦχι), μεταξὺ Εὐρυτανίας καὶ Φθιώτιδος, ὁ «Κόραξ» (Βερδούσια) ἐν Δωρίδι, ὁ «Παρνασσὸς» (Λιάκουρα) ἐν Φωκίδι, ὁ «Ἑλικὼν» ἐν Βοιωτίᾳ, ὁ «Κιθαιρὼν», ἐν τοῖς μεθορίοις τῆς Βοιωτίας, τῆς Μεγαρίδος καὶ τῆς Ἀττικῆς, ὁ «Πάρνης» ἡ «Πεντέλη», ὁ «Ὑμηττὸς» καὶ τὸ «Λαύριον». Ἡ σειρὰ αὕτη ἐκτείνεται πρὸς νότον μέχρι τῆς παραλίας τοῦ Κορινθιακοῦ καὶ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου καὶ ἀφίησι τρία μόνα χθαμαλὰ πεδία, τὸ «Ναυπακτικὸν» πρὸς Δ τοῦ ποθμοῦ τοῦ Ῥίου, τὸ «Ἐλευσινιακὸν» πρὸς Β τῆς Σαλαμῖνος, καὶ τὸ «Ἀθηναϊκὸν» κείμενον μεταξὺ Πάρνηθος, Πεντέλης, Ὑμηττοῦ καὶ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου.— Πρὸς Δ τῆς σειρᾶς τοῦ Παρνασσοῦ ὑπάρχει ἄλλη σειρὰ ὀρέων, ἡ τετάρτη, ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου καὶ τελευτῶσα πλησίον τοῦ «Ναυπακτικοῦ» πεδίου. Ταύτης αἱ ἀξιολογώτεραι κορυφαὶ εἶναι τὸ «Μακρύνορον» καὶ τὸ «Παναιτωλικόν». Μεταξὺ τοῦ Παρνασσοῦ, τοῦ Ἑλικῶνος καὶ τῶν κλάδων τῆς Οἴτης κεῖται ἡ μεγάλη «Λεβαδική» πεδιὰς (τοῦ Ὀρχομενοῦ), εἰσχωροῦσα ὡς εὐρεῖα κοιλὰς μεταξὺ τῆς Οἴτης καὶ τοῦ Παρνασσοῦ. Πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Κιθαιρῶνος κεῖται ἡ «Πλαταϊκὴ» πεδιὰς καὶ βορειότερον ἡ «Θηβαϊκὴ» διὰ χθαμαλῶν ὑψωμάτων χωριζομένη ἀπὸ τῆς προηγουμένης. Αἱ τρεῖς αὗται πεδιάδες εἶναι ὑψηλαί. Ἡ πέμπτη σειρὰ ἀποτελεῖται ὑπὸ τῶν Ἀκαρνανικῶν ὀρέων, ἀκολουθούντων τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, ἀπὸ τοῦ Ἀκτίου μέχρι τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου. Πρὸς ἀνατολὰς αὐτῶν ἐκτείνεται ἡ «Ἀκαρνανικὴ» πεδιὰς ἐνουμένη μετὰ τῆς τοῦ Ἀγραίου ἢ Αἰτωλικῆς.

Ἐν δὲ τῇ Πελοποννήσῳ διακρίνονται τέσσαρες σειραὶ ὀρέων, ἡ βόρειος, ἡ ἀνατολική, ἡ μέση καὶ ἡ δυτική. Ἡ πρώτη, (ἡ βόρειος), ἐκτείνεται παρὰ τὴν παραλίαν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου μέχρι τοῦ Ἰσθμοῦ, καὶ κατόπιν προχωροῦσα διὰ τῆς Ἀργολικῆς χερσονήσου τελευτᾷ ἀντικρὺ τῆς Ὕδρας. Ἔχει δὲ ἄξια λόγου βουνὰ τὸν «Ὠλενον», τὸν «Ἀροάνιον» (ἢ Χελμὸν) καὶ τὴν Κυλλήνην (Ζύρια), ἥτις εἶναι μία τῶν ὑψίστων κορυφῶν τῆς χερσονήσου. Πλησιέστερον δὲ εἰς τὴν παραλίαν ὑψοῦνται ἄλλαι δύο κορυφαί, τὸ «Παναχαϊκὸν» (Βοϊδιᾶς), ἐντὸς τῆς ἐπαρχίας τῶν Πατρῶν καὶ ὁ «Μαυρικιώτης». Ἔχει δὲ καὶ χθαμαλοτέρας τινὰς κορυφάς, ὡς τὸ Καλλιφώνιον, μεταξὺ Ὠλένου καὶ Ἀροανίου, καὶ τὸν «Κρᾶθιν» μεταξὺ Ἀροανίου καὶ Κυλλήνης. Ἡ σειρὰ αὕτη τείνει κατὰ μέγα μέρος μέχρι τῆς θαλάσσης. Σχηματίζει δὲ χθαμαλάς τινας πεδιάδας, ὡς τὴν περὶ τὰς «Πάτρας», τὴν τοῦ «Αἰγίου» καὶ τὴν τῆς «Κορίνθου», ἥτις ἐκτείνεται παρὰ τὴν παραλίαν. Ἡ δευτέρα σειρά, ἡ ἀνατολική, ἐκτείνεται παρὰ τὸν Ἀργολικὸν κόλπον μέχρι τοῦ Μαλέα, βαθίζουσα πανταχοῦ σχεδὸν τοὺς πρόποδας αὐτῆς εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀφίνουσα μόνον ἐν τῷ μυχῷ τοῦ ῥηθέντος κόλπου μίαν χθαμαλὴν πεδιάδα, τὴν τοῦ «Ἄργους». Κορυφὰς ἀξίας σημειώσεως ἔχει τὸ «Ἀρτεμίσιον», τὸ «Παρθένιον» καὶ τὸν «Πάρνωνα» (Μαλεβόν). Ἡ τρίτη, ἢ ἡ μέση, διέρχεται διὰ τοῦ μέσου τῆς Πελοποννήσου καὶ διὰ τῆς μεσσηνιακῆς χερσονήσου καὶ τελευτᾷ εἰς τὸ Ταίναρον. Αἱ σημαντικώτεραι κορυφαὶ αὐτῆς εἶναι τὸ Μαίναλον (Τρίκορφα) καὶ τὸ Ταΰγετον (Πενταδάκτυλον), ὅπερ εἶναι ἡ ὑψίστη τῆς χερσονήσου κορυφή. Μεταξὺ δὲ τῆς δευτέρας καὶ τρίτης σειρᾶς κεῖνται δύο ὀροπέδια καὶ μία χθαμαλὴ πεδιάς, κλιμακηδὸν νοτιώτερον ἀλλήλων. Τὰ ὀροπέδια ὀνομάζονται τοῦ Ὀρχομενοῦ (ἢ τοῦ Λεβιδίου), καὶ τῆς Μαντινείας καὶ Τεγέας, κεῖνται δὲ μεταξὺ Ἀρτεμισίου, Παρθενίου καὶ τοῦ Μαινάλου· ἡ δὲ χθαμαλὴ πεδιὰς λέγεται πεδιὰς τῆς Σπάρτης ἢ Λακωνική, καὶ τελευτᾷ εἰς τὸν ὁμώνυμον κόλπον. Ἡ τετάρτη, ἢ δυτικὴ σειρὰ ἀκολουθεῖ τὴν δυτικὴν παραλίαν, ἀφίνουσα πρὸς τὸν Κυπαρισσιακὸν κόλπον μίαν πεδινὴν ταινίαν, ἥτις εὐρύνεται πρὸς τὸ βόρειον μέρος, καὶ λήγει εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον· ὀνομάζεται δὲ πεδιὰς τῆς Ἤλιδος. Αἱ σημαντικώτεραι κορυφαὶ τῆς σειρᾶς ταύτης εἶναι ἡ «Φολόη», τὸ «Τετράγιον» καὶ ἡ Ἰθώμη (Βουλκάνο). Μεταξὺ τῆς μέσης καὶ δυτικῆς σειρᾶς κεῖται ἓν ὀροπέδιον καὶ ἓν χθαμαλὸν πεδίον. Καὶ τὸ μὲν χθαμαλὸν «Μεσσηνιακὸν» λεγόμενον ἢ Μεσσηνιακὴ πεδιάς, κεῖται μεταξὺ τοῦ Ταϋγέτου καὶ τῆς Ἰθώμης, τελευτᾷ δὲ εἰς τὸν ὁμώνυμον κόλπον· τὸ δὲ ὀροπέδιον κεῖται πρὸς Β αὐτῆς καὶ λέγεται πεδιὰς τῆς «Μεγαλοπόλεως». Τὸ πλεῖστον τῆς ἐπιφανείας τῆς Πελοποννήσου καλύπτεται ὑπὸ ὀρέων· αἱ δὲ πεδιάδες εἶναι μικραὶ τὴν ἔκτασιν. Ὄρη δὲ τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῶν νήσων σημειοῦμεν τὴν «Δίρφυν» (Δίλφι), τὴν «Ὄχην» καὶ τὸ «Τελέθριον», ἐν Εὐβοίᾳ, τὸ «Πίτελον» ἐν Ἄνδρῳ, τὸν «Ἅγιον Ἠλίαν ἐν Σίφνῳ, τὸν «Ἄτνον» ἐν Κεφαλληνίᾳ. Ἐκ τῶν ἀκρωτηρίων τῶν νήσων ἀξιολογώτερα εἶναι τὰ τῆς Εὐβοίας· ὁ «Καφηρεὺς» ἀπέναντι τῆς Ἀν-

ὄρου (Κάβο Δ' ὄρο), ὁ «Γεραιστὸς» καὶ τὸ Κήναιον (Λιθάδα) πρὸς Β ἀντικρὺ τοῦ Μαλ ακοῦ κόλπου.

Κλίμα καὶ προϊόντα, ἐμπόριον, ναυτιλία. Ἡ κυρίως Ἑλλὰς καὶ αἱ ἑλληνικαὶ νῆσοι πλεονεκτοῦσι τοῦ βορείου μέρους τῆς ἑλληνικῆς χερσονήσου οὐ μόνον διὰ τῆς νοτιωτέρας θέσεως αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς μείζονος ἐπιῤῥοῆς τῆς θαλάσσης ἐπὶ τοῦ κλίματος· ἐπειδὴ δὲ ὀλίγαι ἑλληνικαὶ χῶραι ἀποκλείονται τοῦ πελάγους, ὀλίγαι ἐπομένως στεροῦνται τοῦ αἰθρίου ἐκείνου καὶ καθαροῦ οὐρανοῦ, οὗ τὸ ὡραῖον κυανοῦν χρῶμα διαλάμπει μάλιστα ἐν τῷ Αἰγαίῳ Πελάγει· ἀλλ' ἡ κατάστασις τῆς ἀτμοσφαίρας δὲν εἶναι πάντοτε ἡ αὐτὴ· τοὺς ὁριμεῖς, πολυάμβρους καὶ χιονώδεις χειμῶνας διαδέχονται φλογεροὶ καύσωνες· ἡ δὲ τραχεῖα ἐναλλαγὴ ὀρέων, πεδιάδων καὶ στενῶν κοιλάδων, μάλιστα ἐν Πελοποννήσῳ, τοιαύτας ἐπιφέρει κλιματικὰς ἀντιθέσεις, ὥστε ἐπὶ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς χώρας διφίστανται συγχρόνως αἱ διαφοράτατα ὧραι τοῦ ἐνιαυτοῦ. Κυρίως ὅμως τρία διάφορα κλίματα διακρίνονται ἐν Ἑλλάδι· τὸ θερμὸν, κατὰ τοὺς χθαμαλοὺς τόπους, τὰς νήσους καὶ τοὺς αἰγιαλοὺς, ἔνθα οὐδέποτε ἡ ἀπανιώτατα πίπτει χιών. Παραστάται δὲ τοῦ κλίματος τούτου εἶναι ἡ ἐλαία, ἡ συκῆ καὶ ἡ πορτοκαλέα μετὰ τῶν συγγενῶν δένδρων, καὶ ἡ θερμότης αὐτοῦ μετριάζεται ἐν ὥρᾳ θέρους διὰ τῶν ἀπὸ τῆς θαλάσσης πνεόντων ἀνέμων, οἵτινες εἶναι οἱ ἔτησίαι (μελτέμια) τοῦ Αἰγαίου πελάγους. Τὸ εὐκρὲς ἢ ὀρεσερὸν τῶν ὀροπεδίων, τῶν ἐν τοῖς ὄρεσι κοιλάδων, καὶ τοῦ κάτω μέρους τῶν βουνῶν, ἔνθα πίπτει χιὼν μὴ διαρκοῦσα χρόνον πολύν. Ἐν τῷ κλίματι τούτῳ βλαστάνουσι κατ' ἐξοχὴν ἡ καστανέα καὶ ἡ καρυά. Τὸ ψυχρὸν κλίμα, ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὑψηλοτάτων ὀρέων, ὧν ἡ χιὼν παραμένει σχεδὸν μέχρι τοῦ θέρους καὶ ἐφ' ὧν φύεται ἡ ἐλάτη. Ἐν γένει δὲ οἱ πρὸς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τόποι τῆς Ἑλλάδος εἶναι ξηρότεροι τῶν πρὸς τὴν δυτικήν. Τὸ ἔδαφος εἶναι ἐν γένει εὔφορον καὶ τὸ πολυσχιδὲς τῶν παραλίων, ἡ ἐπίκαιρος τῆς Ἑλλάδος θέσις ἐν τῇ Μεσαγείῳ θαλάσσῃ, ἧς ἀποτελεῖ τὸν ὀμφαλὸν, ὡς εἰπεῖν, δίδωσιν αὐτῇ θαυμαστὴν εὐκολίαν πρὸς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν, ἥτις ἀπὸ τῆς διορύξεως τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Σουὲζ μεγάλως ἠὐξατο ὠφελουμένη. Μεθ' ὅλην ὅμως τὴν φιλομάθειαν, τὴν εὐφυΐαν καὶ φιλοπονίαν τῶν κατοίκων ἐλλείπουσιν εἰσέτι αἱ συντελοῦσαι εἰς ἀνάπτυξιν καὶ τελειοποίησιν τῆς γεωργίας γνῶσις καὶ ἡ βιομηχανία εἶναι μικρά. Κυριώτερα προϊόντα· γεννήματα, κορινθιακὴ σταφὶς, ἥτις τελεσφορεῖται πολλαχοῦ τῆς Πελοποννήσου καὶ ἐν Ἐπτανήσῳ ἀποτελεῖ λίαν προσοδοφόρον κλάδον τοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορίου· ἔλαιον κατὰ τὸ πλεῖστον τῆς Πελοποννήσου, τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ ἐν Κεφαλληνίᾳ, μέταξα, μαλλία, βαλανίδιον, οἶνοι γενναῖοι καὶ εὔοσμοι κυρίως κατὰ τὰς Κυκλάδας νήσους, μέλι (τὸ ἀττικὸν φημίζεται), κηρίον, τυρὸς (τῆς Πελοποννήσου, κοινῶς «μωραΐτικο», τῆς Κεφαλληνίας, τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ τινων νήσων)· σῦκα ἐξ ὧν φημίζονται τὰ τῶν Καλαμῶν καὶ τῆς Ἄνδρου, ἐρυθρόδανος (βιζάριον), καπνὸς (τῆς Λαμίας), σήσαμον, ἀλόη, ὄρυζα, (ἐν Βοιωτίᾳ), σῖτος, κριθὴ, ἀραβόσιτος, κρόκος, τραγάκανθα· παντοῖαι ὀπῶραι εὔχυμοι καὶ ἐξαιρέτου μεγέθους. Ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην βιομηχανίαν ἀκμάζει ἡ ἐμπορικὴ ναυτιλία, ἥτις ἐκτείνει τοὺς πλοκάμους αὐτῆς εἰς πάντας τοὺς αἰγιαλοὺς τῆς οἰκουμένης καὶ φέρει τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν εἰς τὰς ἀπωτάτας τῶν θαλασσῶν. Ἐκ τῶν εἰς τὰς τέχνας χρησίμων ὀρυκτῶν γαιῶν σημειοῦμεν τὴν σμηκτρῖτα, τὸ σηπίον, τὴν κιμωλίαν καὶ τὴν σμύριδα. Μαρμαρωρυχεῖα δὲ κάλλιστα καὶ ἀνεξάντλητα εὑρίσκονται κυρίως ἐν τῇ νήσῳ Πάρῳ καὶ ἐν τῷ Πεντελικῷ τῆς Ἀττικῆς· ἀμίαντοι λίθοι ἐν Εὐβοίᾳ· γαιάνθρακες ἐν Κύμῃ καὶ ἐν Ὠρωπῷ· ἄργυρος καὶ μόλυβδος ἐν Λαυρίῳ. Κατὰ τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου ὑπάρχουσι πολλαὶ ἅλυκαὶ, παρέχουσαι μεγάλην ποσότητα καθαροῦ θαλασσίου ἅλατος. Ἐκ τῶν οἰκοσίτων ζώων πλεονάζουσιν αἱ αἶγες, ἔχουσαι κρέας εὐχυμότατον, διότι τρέφονται ἐκ τοῦ χόρτου πρίνου, οἱ χοῖροι, (ἐν ταῖς νήσοις ἰδίως, καὶ μάλιστα ἐν Ἄνδρῳ καὶ Τήνῳ). Θηρεύσιμα τετράποδα εἶναι δορκάδες, λαγωοὶ, ἀλώπεκες, κτλ· πτηνὰ δὲ οἰκόσιτα ὄρνιθες, χῆνες, νῆσσαι καὶ ἰδικοὶ ὄρνεις πανταχοῦ. Ἡ μελισσουργία καὶ ἡ μεταξοκομία εὐδοκιμοῦσι θαυμασίως. Εἰς δὲ τοὺς αἰγιαλοὺς, τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰς λίμνας γίνεται πλουσία ἄγρα παντοίων καὶ ἀξιολόγων ἰχθύων. Βιομηχανικὰ καταστήματα εἶναι ἐν Ἀθήναις πάμπολλα φεσοποιεῖα, ὑποδηματοποιεῖα, ξυλουργεῖα, ἀγγειοπλαστεῖα, οἰνοποιεῖα, ἀμαξοπηγεῖον καὶ τὸ ἄξιον λόγου κατάστημα τῆς Σηρικῆς Ἑταιρίας (Δυρρούτη). Ἐν Πειραιεῖ τὸ κατ' ἐξοχὴν διακρινόμενον ἀτμομηχανικὸν καθελκυστήριον καὶ σιδηρουργεῖον, νηματοποιεῖον, ἱκανὰ σαπωνοποιεῖα καὶ ὀλίγοι ἀτμόμυλοι. Ἐν Σύρᾳ ἀτμομηχανικὰ βυρσοδεψεῖα, κτενοποιεῖα καὶ τὸ ναυπηγεῖον τῆς ἀτμοπλοΐας Ἑταιρίας. Ἐν Πάτραις νηματοποιεῖον καὶ οἰνοποιεῖα, ἐν Καλάμαις (τῶν μο-

ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΓΝΩΣΕΩΣ

ναγῶν γυναικῶν) Ὕδρα, Ζακύνθῳ, καὶ Ἄνδρῳ μεταξουργεῖα. Ἡ συγκοινωνία ἐνεργεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ θαλάσσης· πρὸς δὲ τοῦτο χρησιμεύουσι τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἐν Σύρῳ ἑλληνικῆς ἀτμοπλοΐας καί τινα τῶν ἑλληνικῶν πλοίων. Ἐν δὲ τῷ ἐσωτερικῷ διευκολύνεται διὰ σιδηροδρόμου ἀπ' Ἀθηνῶν μέχρι Πειραιῶς, δι' ἁμαξιτῶν ἀπ' Ἀθηνῶν μέχρι Θηβῶν καὶ Χαλκίδος, Μεγάρων καὶ Κορίνθου, Ἀμαρουσίου καὶ Κηφισσίας, Πεντέλης, Μαραθῶνος, Φαλήρου, κλπ. ἀριθμοῦνται δὲ 18 μὲν ἐν Ἑλλάδι, πλεῖσται δ' ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις. Ἐκτὸς δὲ τοῦ ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς ἑταιρίας διατηρουμένου σιδηροδρόμου ἀπ' Ἀθηνῶν μέχρι Πειραιῶς ἀπεφασίσθη νὰ κατασκευασθῇ σιδηρόδρομος καὶ ἀπὸ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου δι' Ἀθηνῶν μέχρι Λαμίας. Ἡ δὲ πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος συνδέεται διὰ τηλεγραφικοῦ σύρματος μεθ' ὅλης τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν πλείστων πρωτευουσῶν τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ βασιλείου.

Θ ρ η σ κ ε ί α. Ἡ ἐπικρατοῦσα ἐν Ἑλλάδι θρησκεία εἶναι ἡ τῆς «Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας», ἀλλὰ κατὰ τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος (ἄρθρ. 1), εἶναι ἀνεκτὴ καὶ πᾶσα ἄλλη γνωστὴ θρησκεία καὶ ἀκωλύτως δύναται νὰ τελῇ τὰ τῆς λατρείας αὐτῆς, ἀπαγορευομένου μόνου τοῦ προσηλυτισμοῦ. Ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου, κεφαλὴν γνωρίζουσα τὸν «Ἰησοῦν Χριστὸν» συνδέεται δογματικῶς μετὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει μεγάλης καὶ πάσης ἄλλης ὁμοδόξου τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, τηροῦσα ἀπαρασαλεύτως καὶ ἀπαραλλάκτως ὡς ἐκεῖναι τούς τε ἀποστολικοὺς καὶ συνοδικοὺς κανόνας καὶ τὰς ἱερὰς παραδόσεις. Αὐτοκέφαλος δὲ οὖσα ἐξασκεῖ ἀνεξαρτήτως πάσης ἄλλης τὰ κυριαρχικὰ αὐτῆς δικαιώματα καὶ διοικεῖται ὑπὸ «Ἱερᾶς Συνόδου», ἥτις κατὰ τὸν καταστατικὸν αὐτῆς Νόμον (τῆς 9 Ἰουλίου 1852), σύγκειται ἐκ πέντε ἰσοψήφων μελῶν ἐκ τῶν τοῦ βασιλείου ἀρχιερέων τῶν ἐχόντων ἐπισκοπάς, ὧν εἷς πρόεδρος καὶ τέσσαρες σύνεδροι· καὶ πρόεδρος μὲν ὑπάρχει διαρκῶς ὁ κατὰ καιρὸν ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοῦ βασιλείου ἀρχιερατεύων Μητροπολίτης· οἱ δὲ σύνεδροι καλοῦνται ἀλληλοδιαδόχως παρὰ τῆς κυβερνήσεως κατὰ τὴν τάξιν τῶν πρεσβείων τῆς ἀρχιερωσύνης. Ἀνὰ πᾶν ἔτος, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς α' σεπτεμβρίου, οἱ σύνεδροι ἐπαναδιπτοῦσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν, τῆς Κυβερνήσεως μὴ διατηρούσης πλείονας τῶν δύο. Ἀποφάσεις δὲ παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ εἷς βασιλικὸς ἐπίτροπος, ὅστις καθῆκον ἔχει νὰ παρευρίσκηται εἰς πάσας ἐν γένει τὰς συνεδριάσεις αὐτῆς, ἄνευ ψήφου, καὶ προσυπογράφει εἰς πάντα τὰ πρωτότυπα τῶν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς συνόδου ἐκδιδομένων ἀποφάσεων καὶ πράξεων, αἵτινες ἀνάγονται εἴτε εἰς τὰ ἐσωτερικὰ εἴτε εἰς τὰ ἐξωτερικὰ αὐτῆς καθήκοντα, τὰ διαγραφόμενα ἐν τῷ εἰρημένῳ καταστατικῷ νόμῳ. Πᾶσα δ' ἀπόφασις ἢ πρᾶξις τῆς ἱερᾶς συνόδου γινομένη ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ βασιλικοῦ ἐπιτρόπου ἢ μὴ φέρουσα τὴν προσυπογραφὴν αὐτοῦ θεωρεῖται ἄκυρος. Κατὰ δ' ἄλλον Νόμον τῆς αὐτῆς μετὰ τοῦ καταστατικοῦ ἡμερομηνίας ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ βασιλείῳ ἐπισκοπῶν ὁρίζεται εἰς 24, ὧν 2 εἰς 7 νομούς, 3 εἰς 2 νομούς, τὸν τῆς Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας καὶ τὸν τῆς Λακωνίας, καὶ 4 ἐν μόνῳ τῷ νομῷ τῶν Κυκλάδων, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις. Ἐκ δὲ τῶν ἐπισκοπῶν τούτων μία μὲν εἶναι Μητρόπολις, ἡ τῶν Ἀθηνῶν, ἧς ὁ κατὰ καιρὸν ἀρχιγραμματεύων φέρει τὸν τίτλον Μητροπολίτου, δέκα δὲ ἀρχιεπισκοπαί, τουτέστι αἱ τῶν ἐννέα ἄλλων νομῶν πρωτεύουσαι καὶ ἡ Ἐπισκοπὴ Κορίνθου, ὧν οἱ κατὰ καιροὺς ἀρχιερατεύοντες φέρουσι τὸν τίτλον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Ἐκτὸς δὲ τῶν πρεσβευόντων τὰ δόγματα τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, ὑπάρχουσι κυρίως ἐν ταῖς νήσοις τῆς Σύρου, τῆς Τήνου καὶ τῆς Θήρας ὀλίγοι ὀπαδοὶ τῆς δυτικῆς καθολικῆς θρησκείας, πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὀλίγιστοι διαμαρτυρόμενοι, ἑβραῖοι καὶ μουσουλμάνοι τινὲς ἐν Χαλκίδι τῆς Εὐβοίας καὶ ἐν Ἑπτανήσῳ.

Γ λ ῶ σ σ α. Ἐπικρατοῦσα γλῶσσα ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἡ λεγομένη «νεοελληνικὴ» ἢ «ἁπλοελληνικὴ» γνησία θυγάτηρ τῆς καθόλου ἀρχαίας ἑλληνικῆς ἰδίως δὲ συγγενεύουσα μετὰ τῆς αἰολικῆς καὶ δωρικῆς, ὧν οἱ τύποι ἀπαντῶσιν ἐν τοῖς διαφόροις τόποις τῆς Ἑλλάδος. Προάγεται δὲ σημέραι ἐπὶ τὸ βέλτιον διορθουμένη μὲν καὶ πλουτιζομένη διὰ νέων λέξεων κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐποχῆς, ἀρυομένη δ' ἐκ τοῦ ἀκενώτου ταμείου τῆς ἀρχαίας πᾶν ὅ,τι καλὸν καὶ χρήσιμον. Ἡ πρόοδος αὐτῆς, ἧς μέγιστον δύναται νὰ ληφθῇ ἡ δημοσιογραφία, εἶναι μεγίστη ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ ἀοιδίμου Κοραῆ μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν. Ἰδίαν δὲ γλῶσσαν λαλοῦσιν οἱ οἰκοῦντες ἐν Ἑλλάδι Ἀλβανοί, καὶ οἱ ὀλιγάριθμοι Βλάχοι κατὰ τὰ βόρεια τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος περὶ τὸν Τυμφρηστόν.

Π ο λ ί τ ε υ μ α κ α ὶ δ ι ο ι κ η τ ι κ ὸ ς ὀ ρ γ α ν ι σ μ ό ς. Τὸ πολίτευμα τῆς Ἑλλά-

δος ἀποτελεῖ κατὰ τὸ ψηφισθὲν ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως σύνταγμα, Μοναρχίαν Συνταγματικήν. Αἱ δὲ κυριώτεραι διατάξεις αὐτοῦ εἶναι αἱ ἑξῆς. Ἐπικρατοῦσα θρησκεία εἶναι ἡ τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας. Πάντες οἱ Ἕλληνες κέκτηνται ἴσα δικαιώματα καὶ καθήκοντα καὶ συνεισφέρουσιν ἄνευ διακρίσεως εἰς τὰ δημόσια βάρη ἀναλόγως τῆς περιουσίας αὐτῶν· μόνοι δὲ οἱ πολῖται εἰσὶ δεκτοὶ εἰς πάντα τὰ δημόσια ὑπουργήματα. Ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία παντὸς Ἕλληνος εἶναι ἀπαραβίαστος· ὅθεν οὐδεὶς συλλαμβάνεται, φυλακίζεται καὶ δικάζεται εἰ μὴ ὅταν καὶ καθὼς ὁ νόμος ὁρίζῃ. Ἕκαστος ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφέρεσθαι ἐγγράφως εἰς τὰς ἀρχάς, τοῦ δημοσιεύειν προφορικῶς, ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου τὰς ἰδέας αὐτοῦ τηρῶν τοὺς νόμους τοῦ κράτους. Αἱ βάσανοι, ἡ γενικὴ δήμευσις, ἡ δουλεία ἀπαγορεύονται. Ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἐνεργεῖται συνάμα ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βουλῆς, τὸ δὲ δικαίωμα τοῦ προτείνειν ἔχουσιν ὅ τε βασιλεὺς καὶ τὸ νομοθετικὸν σῶμα. Τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως εἶναι ἱερὸν καὶ ἀπαραβίαστον· οἱ δὲ ὑπουργοὶ λογίζονται μόνοι ὑπεύθυνοι διὰ οὐδεμία τοῦ βασιλέως πρᾶξις ἰσχύει οὐδ' ἐκτελεῖται, ἄνευ τῆς προσυπογραφῆς τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ· ὁ βασιλεὺς διορίζει καὶ παύει τοὺς ὑπουργούς· εἶναι ὁ ἀνώτατος ἄρχων τοῦ Κράτους· ἄρχει τῶν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν δυνάμεων· κηρύττει πόλεμον· συνομολογεῖ συνθήκας εἰρήνης, συμμαχίας καὶ ἐμπορίας· κυροῖ καὶ δημοσιεύει τοὺς νόμους· συγκαλεῖ τὰς βουλὰς καὶ κηρύττει τὴν λῆξιν ἑκάστης βουλευτικῆς συνόδου· ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς χάριτος πρὸς δὲ καὶ τῆς ἀμνηστεύσεως ἐπὶ τῇ εὐθύνῃ ὅλου τοῦ ὑπουργείου. Τὸ ἑλληνικὸν στέμμα καὶ τὰ συνταγματικὰ αὐτοῦ δικαιώματα περιέρχονται κληρονομικῶς τοῖς ἀπογόνοις τοῦ βασιλέως κατὰ τάξιν πρωτοτοκίας· μὴ ὑπάρχοντος δὲ διαδόχου, ὁ βασιλεὺς διορίζει αὐτὸν τῇ συγκαταθέσει τῆς Βουλῆς ἐπὶ τούτῳ συγκαλουμένης.

Πᾶς δὲ διάδοχος τοῦ θρόνου ἀπαιτεῖται νὰ πρεσβεύῃ τὴν θρησκείαν τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας. Ὁ βασιλεὺς ἀναβαίνων εἰς τὸν θρόνον ὀμνύει τὸν ἐν τῷ 36 ἄρθρῳ τοῦ Συντάγματος ἐνδιαλαμβανόμενον ὅρκον. Αἱ Βουλαὶ συγκαλοῦνται ὑπ' αὐτοῦ τακτικῶς κατὰ πᾶν ἔτος· οἱ βουλευταὶ ἐκλέγονται κατὰ ἑκατίαν καὶ ἀντιπροσωπεύουσιν οὐχὶ ἁπλῶς τὴν ἐπαρχίαν ὑφ' ἣν ἐξελέγησαν ἀλλὰ τὸ ὅλον. Οἱ ὑπουργοὶ ψηφοφοροῦσιν ἐν τῇ βουλῇ μόνον ὅταν ὦσι μέλη αὐτῆς· ἀλλ' ἔχουσι πάντοτε ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον εἰς τὰς συνεδριάσεις καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ζητεῖν τὸν λόγον. Ἡ δὲ βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ κατηγορεῖν αὐτῶν καὶ δικάζει αὐτοὺς ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει· εἰσάγονται δ' οἱ ὑπουργοὶ εἰς δίκην ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ, καταχρήσει δημοσίου πλούτου, παρανόμῳ εἰσπράξει καὶ πάσῃ παραβάσει τῶν ὅρων τοῦ συντάγματος.

Ἡ δικαστικὴ ἐξουσία ἐνεργεῖται δημοσίως καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς κυβερνητικῆς ἐπιδράσεως διὰ δικαστῶν διοριζομένων ὑπὸ τοῦ βασιλέως. Πρὸς διανομὴν τῆς δικαιοσύνης ὑπάρχουσιν «Εἰρηνοδικεῖα» ὅσα ἡ ἀνάγκη ὑπαγορεύσῃ, (ἀνὰ ἓν τοὐλάχιστον ἐν ἑκάστῃ ἐπαρχίᾳ)· Πρωτοδικεῖα ἀνὰ ἓν ἐν ἑκάστῳ νομῷ τοῦ Κράτους). «Ἐμποροδικεῖα», ἐξ ὧν εὑρίσκονται ἐν Πάτραις, ἐν Ναυπλίῳ καὶ ἐν Σύρῳ· δύο «Ἐφετεῖα», ὧν τὸ μὲν ἑδρεύει ἐν Ἀθήναις, τὸ δὲ ἐν Ναυπλίῳ, καὶ ἓν ἀνώτατον δικαστήριον ὁ «Ἄρειος Πάγος», ἐν Ἀθήναις. Μεταβάλλονται δὲ κατὰ τὰς περιστάσεις τὰ μὲν Εἰρηνοδικεῖα εἰς Πταισματοδικεῖα τὰ δὲ Πρωτοδικεῖα εἰς Πλημμελειοδικεῖα. «Κακουργοδικεῖον» συγκροτεῖται κατὰ πᾶσαν τριμηνίαν ἐν τοὐλάχιστον ἐν τῇ περιφερείᾳ ἑκάστου «Ἐφετείου», μεταφερόμενον κατὰ τὴν ἀνάγκην ἀφ' ἑνὸς εἰς ἄλλον Νομὸν καὶ συγκείμενον ἐκ 12 ἐνόρκων καὶ τριῶν Συνέδρων, τῶν μὲν ἀποφαινομένων περὶ τῆς ἐνοχῆς ἢ μὴ τοῦ κατηγορουμένου εἰς συγκεκριμένας περιπτώσεις, τῶν δὲ ἐφαρμοζόντων διὰ τῆς ἐτυμηγορίας αὐτῶν τὸν προβλέποντα τὴν περίπτωσιν νόμον. Ὑπὸ δὲ τῶν ἐνόρκων δικάζονται τὰ πολιτικὰ ἐγκλήματα, καθὼς καὶ τὰ τοῦ τύπου, ὁσάκις ταῦτα δὲν ἀφορῶσι τὸν ἰδιωτικὸν βίον, καθότι περὶ τούτων δικάζουσι τὰ Πλημμελειοδικεῖα. Ὁ δὲ «Ἄρειος Πάγος» εἶναι μὲν ἀνώτατον δικαστήριον, ἀλλὰ δὲν ἀποτελεῖ «τρίτον» δικαιοδοσίας βαθμόν· διότι κατὰ κανόνα δὲν δικαιοδοτεῖ, ἀλλ' ἁπλῶς ἀκυροῖ τὰς πρὸς τοὺς κειμένους νόμους ἀντιμαχομένας ἀποφάσεις τῶν κατωτέρων δικαστηρίων· ὅθεν, ἀναιρεθείσης ἀποφάσεώς τινος, πέμπεται ἡ περαιτέρω συζήτησις καὶ διάγνωσις τῆς διαφορᾶς εἰς ἄλλο ὁμοειδὲς δικαστήριον, ἐκτὸς ἂν πρόκηται περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου. Συνέστη δὲ τὸ δικαστήριον τοῦ Ἀρείου Πάγου ὅπως τηρῇ τὴν τῶν νόμων ἑνότητα καὶ τὴν περὶ τὴν διαχείρισιν αὐτῶν συμφωνίαν τῶν δικαστηρίων· ὁ δὲ Εἰσαγγελεὺς αὐτοῦ προέχει τῶν λοιπῶν εἰσαγγελέων.

Στατιστικαὶ εἰδήσεις περὶ Ἑλλάδος τοῦ 1870. — Ὁ πληθυσμὸς τοῦ

ἑλληνικοῦ βασιλείου ἀνέρχεται, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1870, εἰς 1,457,894 κατοίκους, ὧν αἱ μὲν ἀρχαῖαι ἐπαρχίαι περιλαμβάνουσιν 1 ἑκατομμ. 225,673, ἡ δὲ Ἑπτάνησος 232,221. Χωρογραφικῶς δὲ ὁ πληθυσμὸς οὗτος διανέμεται ὡς ἑξῆς. Πελοπόννησος 611,861· Στερεὰ Ἑλλὰς ἀνατολικὴ 235,172, δυτικὴ 121,693· Ἑπτάνησος 229,516· Κυκλάδες 123,299· Εὔβοια 71,135· διάφοροι ἄλλαι νῆσοι 44,350. Κατὰ δὲ τὴν διοικητικὴν διαίρεσιν τοῦ βασιλείου, ὁ πληθυσμὸς οὗτος διανέμεται εἰς 13 νομοὺς, 59 ἐπαρχίας καὶ 351 δήμους. Κατὰ τὴν ἀστυκὴν ἰδιότητα, εἶναι δημόται 1,337,002 ἑτεροδημόται 73,441· ἀλλοδαποὶ 19,958, καὶ ἄνευ ἐξακριβωθείσης δημοτικότητος 6,625· τὸ ὅλον 1 ἑκατομμ. 437,026. Ἡ ὅλη ἔκτασις τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου ὑπολογίζεται εἰς 50,211 τετραγωνικὰ χιλιάμετρα· περιλαμβάνει δὲ 28,62 κατοίκους κατὰ πᾶν τετραγ. χιλιάμ. καὶ ἐν μὲν τῷ βασιλείῳ ἀναλογοῦσιν 25,41 κατὰ τετραγ. χιλιάμ. ἐν δὲ τῇ Ἑπτανήσῳ 85,13. Ἐκ τῶν νομῶν τοῦ κράτους οἱ μὲν μέγιστοι τὴν ἔκτασιν εἶναι ὁ τῆς Αἰτωλοακαρνανίας καὶ Ἀττικοβοιωτίας, οἱ δ' ἐλάχιστοι ὁ τῶν Κυκλάδων καὶ ὁ τῆς Μεσσηνίας· καὶ τὸν μὲν πυκνότερον πληθυσμὸν ἔχουσιν οἱ δύο οὗτοι νομοί, τὸν δὲ ἀραιότερον ὁ τῆς Εὐβοίας. Ἐκ τῶν ἑπτὰ νήσων τὴν μεγίστην ἔκτασιν ἔχει ἡ Κεφαλληνία, τὴν δ' ἐλαχίστην οἱ Παξοί, καὶ τὸν μὲν πυκνότερον πληθυσμὸν ἡ Ζάκυνθος, τὸν δ' ἀραιότερον ἡ Ἰθάκη. Ἀπὸ τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1861, ἤτοι ἐντὸς δεκαετίας, ὁ πληθυσμὸς ηὐξήθη κατὰ ἓν ἄτομον ἐπὶ 100 κατοίκων (κατὰ 132,415 κατοίκους), 13,241 κατ' ἔτος. Ἡ Ἑπτάνησος ὅμως παρουσιάζει αὔξησιν κατὰ τὴν δεκαετίαν ταύτην μόνον 3,552 κατοίκων κυρίως διότι πολλοὶ τῶν αὐτόθι ἐγκατεστάθησαν Ἄγγλων ἀπῆλθον μετὰ τὴν ἕνωσιν· πρὸς δὲ τούτῳ διότι αἱ νῆσοι Κεφαλληνίας, Ἰθάκης, Κυθήρων καὶ Παξῶν παρουσιάζουσιν ἐτησίως ἐλάττωσιν ἕνεκα τοῦ ναυτικοῦ αὐτῶν πληθυσμοῦ, τῆς ἀπορίας καὶ ἀνεργείας τῶν κατοίκων. Ἐκ τῶν ἀρχαίων ἐπαρχιῶν ἐλάττωσιν παρουσιάζουσι μόνον πέντε, ἡ Σκόπελος, Μῆλος Ναυπλία, Κέα, Ὕδρα καὶ Τροιζηνία, αἱ δὲ λοιπαὶ πᾶσαι αὔξησιν καὶ ἰδίως αἱ ἐπαρχίαι Εὐρυτανίας, Μαντινείας καὶ Ἀττικῆς, ἐν ᾗ σημειωτέον ὅτι τοῦ Πειραιῶς ὁ πληθυσμὸς σχεδὸν διπλασιάσθη ἐν δεκαετίᾳ δεκαετίας. Ἂν δὲ ἡ αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ προβαίνῃ κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἐντὸς 69 ἐτῶν καὶ 3 μηνῶν θὰ διπλασιασθῇ.

Κατὰ φῦλον ὁ πληθυσμὸς διανέμεται ὡς ἑξῆς. Ἄρρενες 754,176, θήλεις 703,718· ὥστε ἐπὶ 100 κατοίκων ἀναλογοῦσιν ἄρρενες μὲν 51 χιλ. 73, θήλεις δὲ 48,27. Οὕτω δ' ἡ Ἑλλὰς μετὰ τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Ἰταλίας ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν τῶν λοιπῶν τῆς Εὐρώπης κρατῶν ἔχουσα πολυπληθέστερον τὸ ἄρρεν φῦλον. Κατ' ἐπιτηδεύματα καὶ ἐπαγγέλματα ὁ πληθυσμὸς τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους διανέμεται ὡς ἕπεται· Γεωργοὶ 218,027, βιομήχανοι 48,129, ποιμένες 44,532, κτηματίαι 31,234, ἐργάται 22,665 ἐργάτιδες 5,735, ἔμποροι 18,952, ναυτικοὶ 25 χιλ. καὶ 178, ὑπηρέται 47,482, ὑπηρέτριαι 10,808, ἀγωγιάται καὶ ἀμαξηλάται 5,276, δικηγόροι 1,141, καλλιτέχναι 958, ἰατροὶ 797, φαρμακοποιοὶ 335, μαῖαι 769, κληρικοὶ 6,649, ὑπάλληλοι δημόσιοι 5,343, δημοτικοὶ 4,109, διδάσκαλοι 1,613, διδασκάλισσαι 460, στρατιωτικοὶ τῆς ξηρᾶς ἐν ἐνεργείᾳ 12,420, ἄνδρες τοῦ πολιτικοῦ ναυτικοῦ 1,315, μαθηταὶ 61,885. μαθήτριαι 11,695, ἤτοι τὸ ὅλον 556,507. Τὸ ἐπάγγελμα 901,387 κατοίκων δὲν ἐξηκριβώθη. Αἱ δὲ οἰκογένειαι ἀνέρχονται εἰς 327,809, καὶ ἑκάστη αὐτῶν σύγκειται κατὰ μέσον ὅρον ἐκ 4,38 ἀτόμων. Ὁ δ' ἀριθμὸς τῶν μὲν κατῳκημένων οἰκοδομῶν ἤτοι τῶν οἰκιῶν ὡρίσθη εἰς 312,519, ἑτέρων δ' οἰκοδομῶν εἰς 10,607 καὶ ἀναλογοῦσιν ἐφ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος 623 κατὰ τετραγωνικὸν χιλιάμετρον (5, 42 ἐν ταῖς παλαιαῖς ἐπαρχίαις, 20,48 ἐν Ἑπτανήσῳ). Παρουσιάζεται δ' αὔξησις ἀπὸ τῆς τελευταίας δεκαετίας οἰκοδομῶν κατὰ 31,625 ἢ κατὰ 14 ἐπὶ τοῖς 100 ἐν τῇ δεκαετίᾳ καὶ 1,40 ἐτησίως. Τὸν μέγιστον ἀριθμὸν οἰκοδομῶν κατὰ χιλιάμ. ἔχει ὁ νομὸς τῶν Κυκλάδων καὶ ἡ Κέρκυρα, τὸν δ' ἐλάχιστον ὁ νομὸς τῆς Ἀκαρνανίας καὶ ἡ Ἰθάκη. Ἀναλογοῦσι δ' εἰς ἑκάστην οἰκοδομὴν ἐν ταῖς πόλεσιν Ἀθηνῶν καὶ Κερκύρας ὑπὲρ τὰς δύο οἰκογενείας. Ἀπὸ τῆς τελευταίας ἀπογραφῆς μεγίστην παρουσιάζει αὔξησιν ὁ βιομηχανικὸς πληθυσμὸς, ἡ δ' εὐχάριστος αὕτη τροπὴ ὀφείλεται εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας καὶ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ἀτμοῦ· διότι ἐνῷ πρὸ δέκα ἐτῶν καθ' ὅλον τὸ κράτος ὑπῆρχον 3—4 μόνον ἀτμοκίνητα ἐργαστάσια ταῦτα ὑπολογίζονται εἰς 50. Ἐκτὸς δὲ τούτου κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀνεπτύχθη ἡ μεταλλευτικὴ βιομηχανία τὰ μέγιστα· μέχρι τοῦδε ἐγένοντο παραχωρήσεις μεταλλείων 113 ἐπὶ ἐκτάσεως γῆς στρεμμάτων 474,932· διπλάσιαι δ' εὑρίσκονται ἐκκρεμεῖς ἔν τε τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐν τῷ συμβουλίῳ τῶν μεταλ-

λείων. Ἐκ τῶν γενομένων παραχωρήσεων 55 εἶναι χρωμίου, 20 μολύβδου, 13 μαγγανίτου, δώδεκα γαιανθράκων, 6 σιδήρου, 6 χαλκοῦ, 1 θείου.

Ὡς πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν ἐκ τῶν κατοίκων ἐγγράμματοί εἰσι μόνον 251,483 διανεμόμενοι εἰς 207,129 ἄρρενας καὶ 44,354 θήλεις· ἀναλογοῦσι δὲ τοῖς 100 ἄρρενες μὲν 28,24, θήλεις δὲ 6,30· ὅθεν τὰ 3/4 τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι ἀγράμματοι καὶ πλειότερον μάλιστα αἱ γυναῖκες, ἐξ ὧν εἰδικώτερον εἰς 57 δήμους οὐδεμία εὑρίσκεται γινώσκουσα γράμματα. Κατὰ θρησκεύματα ὁ πληθυσμὸς διαιρεῖται εἰς 1,441,810 χριστιανοὺς τῆς ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, 12,535 χριστιανοὺς ἄλλων δογμάτων καὶ 3,499 ἀλλοθρήσκους. Ἐκ τῶν κατοίκων τοῦ βασιλείου 67,491 ἐν λαλοῦσι κατ' οἶκον τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἢ καὶ ἐντελῶς ἀγνοοῦσιν αὐτήν· ἐξ αὐτῶν 37,598 συνήθη γλῶσσαν ἔχουσι τὴν ἀλβανικὴν ἢ αὐτὴν μόνην λαλοῦσι καὶ 1217 τὴν βλαχικὴν τῶν Γκαραγκούνιδων· οἱ δὲ λοιποὶ διαφόρους εὐρωπαϊκὰς γλώσσας καὶ ἰδίως τὴν ἰταλικήν.

Στόλος. Ὁ στόλος τῆς Ἑλλάδος ἠρίθμει ἐν ἀρχῇ τοῦ 1866 μίαν φρεγάταν μετὰ 50 τηλεβόλων, 2 κορβέττας, φερούσας ὁμοῦ 48 τηλεβόλα, 1 ἀτμόπλοιον τροχοφόρον 6 τηλεβόλ. καὶ 6 ἑλικοκίνητα φέροντα 10 τηλεβόλα· πρὸς δὲ τούτοις 26 πλοῖα μικροτέρας χωρητικότητος καὶ κανονιοφόρους. Τούτοις δὲ προσετέθησαν καὶ τὰ θωρακωτὰ «Ὄλγα» καὶ «Γεώργιος» νεωστὶ ναυπηγηθέντα. Τὸ δὲ πλήρωμα τοῦ στόλου σύγκειται ἐκ κληρούχων καὶ ἐθελοντῶν χορηγουμένων ὑπὸ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν νήσων.

Δημόσιον χρέος. Τὸ δημόσιον χρέος τῆς Ἑλλάδος συνίσταται εἰς δάνεια τοῦ 1824—1825 συμποσούμενα ὡς ἔγγιστα μετὰ τῶν τόκων μέχρι σήμερον εἰς λίρας Ἀγγλίας 8 ἑκατομμύρια, ἤτοι δρ. 225,000,000. Δάνειον τῶν τριῶν Δυνάμεων φρ. 60,000,000 συμποσούμενον ἤδη μετὰ τῶν τόκων εἰς 120,000,000 περίπου· χρέος πρὸς τὸν βασιλέα Ὄθωνα 4,500,000· δάνειον προσωρινῆς κυβερνήσεως 6 ἑκατομ. δάνειον ἐκ τῶν 15,000,000 πραγματοποιηθὲν 3 ἑκατομ· δάνειον Κουμουνδούρου 28,000,000· δάνειον τῶν 9,000,000 φρ. 11,000,000· ἔντοκα γραμμάτια 6,000,000· τελευταῖον δάνειον τῶν 4,000,000· ἐναχθέντων μετοχῶν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ 700,000, ἤτοι τὸ ὅλον εἰς δραχμὰς 408,200,000, ἐν αἷς δὲν συμπεριλαμβάνονται τὰ προσωρινὰ δάνεια, ἅτινα ὀφείλει ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν Τράπεζαν καὶ εἰς ἄλλους, οὔτε τὰ χορηγήματα πρὸς τὰς ναυτικὰς νήσους, αἱ παλαιαὶ ἀπαιτήσεις καὶ τὰ ἐδαφονόμια ἐν Ἑπτανήσῳ. Προστιθεμένων δὲ καὶ τούτων, ἅπαν τὸ δημόσιον χρέος τῆς Ἑλλάδος συμποσοῦται εἰς 420 ἑκατομμύρια περίπου δραχμῶν μετὰ τῶν τόκων.

Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1872 φέρει ἔσοδα μὲν 35,695,357 δραχμὰς, δαπάνην δὲ 37,739,805· ὥστε μένει ἔλλειμμα ἐκ δραχ. 2,044,448, ὅπερ δέον νὰ καλυφθῇ εἴτε δι' οἰκονομιῶν, εἴτε διὰ νέου φόρου. Διανέμονται δὲ αἱ δαπάναι ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ὡς ἑξῆς. Α' εἰς χρέος δημόσιον· χρέος ἐξωτερικὸν 1 ἑκατομ. 300 χιλ. ἐσωτερικὸν 6,897,290. Συντάξεις 3,344,320, τὸ ὅλον 11,541,610. Β' εἰς βασιλικὴν ἐπιχορήγησιν 1,125,000. Γ' εἰς ἔξοδα βουλῆς 400,000· Δ' εἰς τὴν γενικὴν ὑπηρεσίαν τῶν ὑπουργείων· Τῶν ἐξωτερικῶν 851,302, τῆς δικαιοσύνης 2,700,898, τῶν ἐσωτερικῶν 4,047,086:50, τῶν ἐκκλησιαστικῶν, 1,699,967, τῶν στρατιωτικῶν 7,580,022· τῶν ναυτικῶν 1,944,231· τῶν οἰκονομικῶν 1,359,495,20, 153,001:50· Ε' εἰς ἔξοδα διοικήσεως καὶ ἐπιστασίας 2,495,194· ΣΤ' εἰς διαφόρους πληρωμὰς 2,025,000· τὸ ὅλον δραχ. 37,739,805:50.

Διοικητικαὶ διαιρέσεις. Ἡ Ἑλλὰς διαιρεῖται διοικητικῶς εἰς τρεῖς καὶ δέκα νομοὺς, περιλαμβάνοντας 59 ἐπαρχίας ὑποδιαιρουμένας εἰς δήμους ά β' καὶ γ' τάξεως κατὰ τὸν λόγον τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων αὐτῶν. Ἐκ τῶν τριῶν καὶ δέκα νομῶν πέντε μὲν ἀνήκουσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον, ὑποδιαιρούμενοι εἰς 23 ἐπαρχίας (συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἐπαρχίας τῶν Κυθήρων)· τρεῖς δὲ εἰς τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα μεριζόμενοι εἰς 15 ἐπαρχίας καὶ πέντε εἰς τὰς νήσους περιλαμβανούσας 21 ἐπαρχίας. Ὁ δὲ ὁλικὸς ἀριθμὸς τῶν δήμων συμποσοῦται εἰς 351, ὧν 151 ἔχει ἡ Πελοπόννησος, 93 ἡ Στερεὰ Ἑλλὰς καὶ 107 αἱ νῆσοι. Ἑκάστου δὲ νομοῦ προΐσταται εἷς Νομάρχης, ᾧ ὑπάγονται οἱ κατ' ἐπαρχίας διωρισμένοι Ὕπαρχοι· ἕκαστος δὲ δῆμος ἔχει ἕνα δήμαρχον καὶ ἓν δημοτικὸν συμβούλιον, συγκείμενον κατὰ τὴν τάξιν τοῦ δήμου ἐκ πλειόνων ἢ ἐλασσόνων μελῶν (18, 12 καὶ 6), ἅτινα παρὰ τῆς ὁλομελείας τῶν δημοτῶν ἐκλεγόμενα διαχειρίζονται τὰ τοῦ τόπου πράγματα ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν· ὡς δὲ πᾶς δῆμος οὕτω καὶ πᾶσα ἐπαρχία ἔχει ἐπαρχιακὸν συμβούλιον συγκροτούμενον διὰ τῆς ἐλευθέρας ἐκλογῆς τῶν δήμων αὐτῆς ἐκ 12 τοῦ-

λάχιστον μελῶν, ὧν τὸ κύριον καθῆκον εἶναι νὰ συσκέπτωνται περὶ τῶν συμφερόντων τῶν δήμων τῆς ἐπαρχίας ὡς πρὸς τὴν διοίκησιν αὐτῶν καὶ τὰ κοινῶς εἰς αὐτοὺς ἀναγόμενα καὶ ἀναγκαιοῦντα καταστήματα.

Οἱ νομοὶ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος εἶναι ὁ τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, τῆς Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος, τῆς Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας.—Ὁ νομὸς τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας περιέχει 5 ἐπαρχίας τῆς Ἀττικῆς, τῆς Αἰγίνης, τῆς Μεγαρίδος, τῶν Θηβῶν καὶ τῆς Λεβαδείας καὶ 27 δήμους. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ τούτου εἶναι αἱ Ἀθῆναι (κάτ. περὶ τὰς 50,000) αἵτινες εἶναι καὶ πρωτεύουσα ὅλου τοῦ κράτους ἔχουσαι ἐπίνειον τὸν Πειραιᾶ (κάτ. 11,000) Ἔχει δὲ ἀξιολόγους πολίχνας τὰ Μέγαρα (3,600 κατ.), τὴν Ἐλευσῖνα, τὴν Σαλαμῖνα, τὴν Αἴγιναν (3,000 κατ.), τὰς Θήβας (3,200 κατ.) καὶ τὴν Λεβάδειαν (1500 κατ.).—Ὁ νομὸς Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος περιλαμβάνων 4 ἐπαρχίας (Παρνασσίδα, Δωρίδα, Λοκρίδα καὶ Φθιώτιδα) ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Λαμίαν (4,800 κατ.), πολίχνας δὲ ἀξιολόγους τὴν Στηλίδα (τὸ πάλαι Φάλαρον), 3 ὥρας μακρὰν τῆς Λαμίας ἀνατολικῶς, ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου, τὸ Λοιδορίκιον ἢ Λοιδωρίκιον (850 κατ.), τὴν Ἄμφισσαν (4,500), τὸ Γαλαξείδιον (4,600), τὸν Χρισσὸν (παλαιοὶ Δελφοὶ καταστραφέντες ὑπὸ σεισμοῦ), τὴν Ὑπάτην (ἢ Νέας Πάτρας), 3 ὥρας ΒΔ τῆς Λαμίας ὀνομασθὴν διὰ τὰ λουτρὰ αὐτῆς τὴν Ἀτελάντην (2,250 κατ.), 2 ὥρας ὡς ἔγγιστα μακρὰν τοῦ Ὀπουντίου κόλπου, ἔνθα κεῖται καὶ ὁ τῶν ἐν Ἑλλάδι συνοικισθέντων Μακεδόνων δῆμος, ἡ «Νέα Πέλλα».—Ὁ νομὸς τῆς Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας ὑποδιαιρούμενος εἰς 6 ἐπαρχίας (32 δήμους)—τῆς Εὐρυτανίας, τοῦ Μεσολογγίου, τῆς Ναυπακτίας, Εὐρυτανίας, Τριχωνίας, Ξηρομέρου καὶ Βάλτου, ἔχει πρωτεύουσαν τὸ Μεσολόγγιον (6,500 κατ.). Ἐκτὸς αὐτοῦ κεῖται τὸ Καρπενήσιον (1600 κατ.), τὸ Ἀγρίνιον (3 200 κατ.), ἡ Ναύπακτος (1400 κατ.), ὁ Κραβασαρᾶς (Ἀμφιλοχικὸν Ἄργος (1650 κατ.) καὶ ἡ Βόνιτσα (2, 000 κατ.).

Οἱ δὲ νομοὶ τῆς Πελοποννήσου εἶναι ὁ τῆς Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας, τῆς Ἀχαΐας καὶ Ἠλείας, τῆς Μεσσηνίας, τῆς Λακωνικῆς καὶ τῆς Ἀρκαδίας. Ὁ νομὸς Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας περιλαμβάνει 6 ἐπαρχίας (32 δήμους), τοῦ Ἄργους, τῆς Κορινθίας, τῆς Ναυπλίας, τῶν Σπετσῶν καὶ Ἐρμιονίδος, τῆς Ὕδρας καὶ Τροιζηνίας καὶ τῶν Κυθήρων· πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ τούτου εἶναι τὸ Ναύπλιον (6,300 κατ.). Ἐν αὐτῷ αἱ ἀξιολογώτεραι πόλεις εἶναι τὸ Ἄργος (9,500 κατ.), αἱ Σπέτσαι (9,800) ἡ Ἐρμιόνη (Καστρὶ), ἡ Μάσιτα (Κρανίδιον), ἡ Ὕδρα (11,700 κατ.), ὁ Πόρος, ἡ Νέα Κόρινθος (1600 κατ.), τὰ Τρίκαλα, ὁ ἅγιος Γεώργιος (Νεμέα) καὶ τὰ Κύθηρα (1400 κατ.).—Ὁ νομὸς Ἀχαΐας καὶ Ἤλιδος μερίζεται εἰς 4 ἐπαρχίας τῶν Πατρῶν, τῆς Αἰγιαλείας, τῶν Καλαβρύτων καὶ τῆς Ἤλείας, καὶ 29 δήμους· ἔχει δὲ πρωτεύουσαν τὰς Πάτρας (κατ. 20,000). Κεῖνται δ' ἐν αὐτῇ προσέτι τὰ Καλάβρυτα (1200 κατ.), τὸ Αἴγιον (3550), ὁ Πύργος (4,550), τὰ Λεχαινὰ καὶ ἡ Δίβρη.—Ὁ νομὸς τῆς Μεσσηνίας ἀπαρτιζόμενος ἐκ 5 ἐπαρχιῶν, τῆς Τριφυλίας, Ὀλυμπίας, Μεσσήνης καὶ Καλαμῶν (29 δήμοι) ἔχει πρωτεύουσαν τὰς Καλάμας (κατ. 6,500), καὶ περιλαμβάνει ἐκτὸς αὐτῶν τὴν Ἀνδρίτσαιναν (2,000) τὴν Κυπαρισσίαν (3,250), τὴν Πύλον (Νεόκαστρον 1500 κατ.), τὴν Κορώνην καὶ Μεθώνην καὶ τὸ Νησίον (ἐ, 800).—Ὁ νομὸς Λακωνίας ὑποδιαιρεῖται εἰς 4 ἐπαρχίας, τοῦ Οἰτύλου, τοῦ Γυθείου, τῆς Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς καὶ τῆς Λακεδαίμονος· ἔχει δὲ πρωτεύουσαν τὴν Σπάρτην (κατ. 2,100). Περιλαμβάνει δὲ προσέτι τὸν Μιστρᾶν, τὴν Καστανίαν, τὸν Οἴτυλον (1100 κατ.), τὸ Γύθειον (1680 κατ.) καὶ τὴν Μονεμβασίαν (650 κατ.). —Ὁ νομὸς τῆς Ἀρκαδίας συγκροτούμενος ἐκ 4 ἐπαρχιῶν (33 δήμων), τῆς Μαντινείας, Μεγαλοπόλεως, Γορτύνης καὶ Κυνουρίας, ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Τρίπολιν (κατ. 7,500). Κεῖνται δ' ἐν αὐτῇ ἄξια λόγου ἡ Πιάνα, ἡ Ἀλωνίσταινα, τὰ Τσιπιανὰ καὶ τὸ Λεβίδι· ἡ Δημητσάνα (3,200), τὰ Λαγκάδια, ἡ Καρύταινα, τὰ Μαγούλιανα, ἡ Βυτίνα, ἡ Στεμνίτσα· τὸ Σινάνιον (650), τὸ Λεοντάριον, τὸ Λυκόσουρα (3,750), τὸ Ἄστρος, ὁ Ἅγιος Ἰωάννης, ὁ Ἅγιος Πέτρος καὶ τὸ Καστρί.

Οἱ νομοὶ τῶν νήσων εἶναι ὁ τῆς Εὐβοίας καὶ τῶν βορείων Σποράδων, ὁ τῶν Κυκλάδων ἐπὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ὁ νομὸς Κερκύρας, ὁ νομὸς Κεφαλληνίας καὶ ὁ νομὸς Ζακύνθου ἐπὶ τοῦ Ἰονίου πελάγους. —Ὁ νομὸς τῆς Εὐβοίας καὶ τῶν βορείων Σποράδων μερίζεται εἰς 4 ἐπαρχίας (20 δήμους), τῆς Χαλκίδος, τοῦ Ξηροχωρίου, τῆς Καρυστίας καὶ τῆς Σκοπέλου· ἔχει δὲ πρωτεύουσαν τὴν Χαλκίδα (6,500 κατ.) καὶ περιλαμβάνει εἰσέτι τὸ Ξηροχώριον (2,500 κατ.), τὴν Αἴδηψόν, τὴν Κάρυστον (3,100), τὴν Κύμην, τὴν Σκύρον, τὴν Σκόπελον (4850), καὶ τὴν Σκιάθον.—Ὁ νομὸς τῶν Κυκλάδων περιέχει 7 ἐπαρχίας (38 δήμους), τῆς Σύρου καὶ Μυκόνου,

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

τῆς Κέας, Κύθνου καὶ Σερίφου, τῆς Ἄνδρου (μόνης ἀποτελούσης ἐπαρχίαν), τῆς Τήνου (ἐπίσης), τῆς Νάξου, Πάρου καὶ Ἡλιάρου ἢ Ἀντιπάρου, τῆς Μήλου, Σίφνου, Κιμώλου, Φολεγάνδρου καὶ Σικίνου, τῆς Θήρας, Ἀμοργοῦ, Ἴου καὶ Ἀνάφης. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐν τῇ ἀπαριθμήσει ταύτῃ αἱ κατὰ πρῶτον μνημονευόμεναι νῆσοι ἑκάστης ἐπαρχίας εἶναι καὶ πρωτεύουσαι αὐτῆς. Πρωτεύουσα δὲ τοῦ νομοῦ τούτου εἶναι ἡ Ἑρμούπολις ἐπὶ τῆς νήσου Σύρου (21,000 κατ.), καὶ περιέχονται ἐντὸς αὐτοῦ ἐκτὸς τῆς Ἑρμουπόλεως αἱ πόλεις τῆς Ἄνω Σύρου, καὶ τῆς Μυκώνου, τῆς Ἄνδρου (1800), τῆς Τήνου (2,200), τῆς Νάξου (2,100) καὶ τῆς Ἀπειράνθου (ἐπὶ τῆς Νάξου), τῆς Παροικίας (2,000) καὶ Ναούσης ἐπὶ τῆς Πάρου, τῆς Μήλου (3100), τῆς Ἀπολλωνίας (Σταυρί), ἐπὶ τῆς Σίφνου, τῆς Κιμώλου, τῆς Θήρας (Σαντορίνης, 3,800 κατ.), τῶν Φηρῶν, τοῦ Πύργου, τῆς Ἐπανωμερίας καὶ τοῦ Ἐμπορείου (ἐπὶ τῆς Θήρας) τῆς Κέας (3,500), τῆς Κύθνου καὶ τῆς Σερίφου.

Ὁ νομὸς Κερκύρας περιέχει τὰς νήσους Κέρκυραν, Λευκάδα καὶ Παξούς, μερίζεται δὲ εἰς 5 ἐπαρχίας (23 δήμους), τῶν Κορφῶν, τοῦ Ὄρους, τῆς Μέσης (ἐπὶ τῆς νήσου Κερκύρας), τῆς Λευκάδος καὶ τῶν Παξῶν. Πρωτεύουσαν ἔχει τὴν Κέρκυραν (18,100 κατ.). ἥτις ἔχει πέριξ τέσσαρα προάστεια, τὸ Μανδούκιον καὶ τὴν Γαρίτσαν, τὸν Ἅγιον Ῥόκον καὶ τὸν Ἀνεμόμυλον. Ἐκτὸς δ' αὐτῆς κεῖνται ὁ Σκριπιρὸς (1665 κατ.), αἱ Κρασάδες, τὸ Γαστοῦρι (1100 κατ.). τὰ Κορακιάνα (ἐπὶ τῆς νήσου Κερκύρας), ἡ Λευκὰς (4,000), ἡ Καρυὰ καὶ αἱ Σφακιῶται (ἐπὶ τῆς νήσου Λευκάδος) καὶ ὁ Γάϊος (500) ἐπὶ τῆς νήσου τῶν Παξῶν. — Ὁ νομὸς τῆς Κεφαλληνίας περιλαμβάνει τὰς νήσους Κεφαλληνίαν καὶ Ἰθάκην καὶ διαιρεῖται εἰς 4 ἐπαρχίας (16 δήμους), τῶν Κραναίων, τῆς Πάλλης, τῆς Σάμης (ἐπὶ τῆς νήσου Κεφαλληνίας) καὶ τῆς Ἰθάκης (ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου νήσου). Ἔχει δὲ πρωτεύουσαν τὸ Ἀργοστόλιον (9,600 κατ.), καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ κεῖνται ἐν τῷ νομῷ τὰ Δελινάτα, ὁ Ἅγιος Γεώργιος, τὸ Ληξούριον (8,500), τὸ Περαχώριον καὶ τὸ Κούνιον ἐπὶ τῆς νήσου Ἰθάκης.— Ὁ νομὸς τῆς Ζακύνθου συνίσταται ἐκ τῆς ὁμωνύμου νήσου καὶ μιᾶς ἐπαρχίας (10 δήμους)· πρωτεύουσαν δ' ἔχει τὴν Ζάκυνθον (κατ. 20,000).

«Ἱστορία τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου ἀπὸ τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτοῦ ὑπὸ τῆς αὐτοκρατορικῆς ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως, τῇ 12 ἀπριλίου 1830, μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν».

ΤΟΜΟΣ Β'.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος Καποδιστρίου (27 σεπτεμβρίου 1838), ἀφικομένου εἰς τὴν Ἑλλάδα 12 ἰανουαρίου 1828, μόνη νόμιμος ἐξουσία κατελήφθη ἡ Γερουσία συστᾶσα ὑπὸ τῆς ἐν Ἄργει Δ'. ἐθνικῆς Συνελεύσεως διὰ ψηφίσματος τῆς 22 ἰουλίου (3ης αὐγούστου) 1829, καὶ ἥτις ἀναλαβοῦσα δικτατορικὴν καὶ συντακτικὴν ἐξουσίαν παρέδωκε τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν εἰς τριμελῆ διοικητικὴν ἐπιτροπὴν (27) 9 ὀκτωβρίου 1831. Ἡ διοικητικὴ αὕτη ἐπιτροπὴ ἅμα τῇ συστάσει αὐτῆς συνεκάλεσεν ἐθνικὴν ἐν Ἄργει συνέλευσιν· ἀλλ' ἐκραγέντος ἐμφυλίου πολέμου ἐπ' αὐτῆς ἔτι τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς συνελεύσεως, ἠναγκάσθησαν τὰ μέλη αὐτῆς νὰ καταφύγωσιν εἰς Ναυπλίαν καὶ μετὰ πολλὰς καὶ πεισματώδεις συζητήσεις ἐξελέξαντο διάδοχον τοῦ δολοφονηθέντος Ἰωάννου Καποδιστρίου τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Αὐγουστῖνον, ὅστις ὅμως μετὰ δέκα ἡμέρας παρητήθη τῆς ἀρχῆς φοβηθεὶς ἔφοδον τῶν ἐπαναστατῶν κατὰ τῆς Ναυπλίας· ἡ δὲ Γερουσία διώρισε τότε νέαν διοικητικὴν ἑπταμελῆ ἐπιτροπήν, συγκειμένην ἐκ μελῶν καὶ τῶν δύο ἀντιπολιτευομένων μερίδων καὶ παρέδωκεν αὐτῇ τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν. Ἡ νέα αὕτη διοικητικὴ ἐπιτροπὴ συνεκάλεσε τὴν ἐν Προνοΐᾳ (προαστείῳ τῆς Ναυπλίας) συνέλευσιν, ἥτις παρανόμως οὖσα διελύθη ὑπὸ τοῦ ἐπαναστάντος στρατοῦ μετὰ μικρόν. Μετὰ ταῦτα ἡ Διοικητικὴ ἐπιτροπὴ ἐγένετο πενταμελὴς καὶ ὕστερον τριμελής, δύο δὲ τῶν μελῶν αὐτῆς, ὁ Ἀνδρέας Μεταξᾶς καὶ ὁ Ἀνδρέας Ζαΐμης, ἐσχεδίασαν πολιτικόν τι πραξικόπημα, τῇ συμπράξει τῶν πλείστων γερουσιαστῶν, οἵτινες ἔμελλον νὰ ὁραπετεύσωσιν ὡς εἰπεῖν ἐκ τῆς πρωτευούσης, ὡς διατελούσης ὑπὸ τὸ κράτος τῆς μερίδος τῶν Συνταγματικῶν, τῆς ὁποίας ὁ ἀρχηγὸς Ἰωάννης Κωλέτης, τρίτον μέλος τῆς Διοικητικῆς ἐπιτροπῆς ἀπήλαυε τῶν συμπαθειῶν τῆς γαλλικῆς πολιτικῆς καὶ ὑπεστηρίζετο ὑπὸ τῆς ἐν Ναυπλίᾳ γαλλικῆς φρουρᾶς. Ἡ δὲ Γερουσία ἐν ἀσφαλεῖ ἐγκαταστᾶσα καὶ πάσης ἀπαλλαγεῖσα καταπιέσεως προὐτίθετο νὰ προσκαλέσῃ παρ' ἑαυτῇ τὴν Διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ νὰ ἐκλέξῃ προσωρινὸν κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ βασιλέως, τὸν ναύαρχον Ῥικόρδον, ἀρχηγὸν τοῦ ἐν Ἑλλάδι ναυλοχοῦντος ῥωσσικοῦ στόλου καὶ πολιτογραφηθέντα προγενεστέρως ὅτε ψηφίσματος τῆς ἐν Ναυπλίᾳ 10ντης συνελεύσεως. Τὸ πρῶτον μέρος τοῦ σχεδίου τούτου ἐξετελέσθη καὶ ἡ Γερουσία ἐπέβη εἰς τὸ «Ἄστρος» ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ναύαρχος Ῥι-

κόρδος ἀπεποιήθη τὴν θέσιν τοῦ κυβερνήτου· ὁ δὲ Μεταξᾶς καὶ ὁ Ζαΐμης ἀπεσκίρτησαν τῆς Γερουσίας καὶ οἱ ἐν Ἄστρει Γερουσιασταὶ εὗρον ἄσυλον ἐν Σπέτσαις· μεγάλη δ' ὑπῆρχεν ἡ ἐν Ἑλλάδι σύγχυσις τῶν δημοσίων πραγμάτων περὶ τὰ τέλη τοῦ 1832.

Ταῦτα ἐγίνοντο ἐν Ἑλλάδι, ἐνῷ ἔπλεε πρὸς αὐτὴν ὁ δευτερότοκος υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας Λουδοβίκου Α', ὁ πρίγκηψ Ὄθων ᾧ προσήνεγκον τὸ στέμμα αἱ τρεῖς προστάτιδες δυνάμεις Ἀγγλία, Γαλλία καὶ Ῥωσσία, δι' ἐπιτροπῆς ἑλληνικῆς συγκειμένης ἐκ τοῦ στρατηγοῦ Πλαπούτα, τοῦ Μισούλη καὶ τοῦ Κώστα Βότσαρη (θείου τοῦ Μάρκου Βότσαρη). Αἱ τρεῖς μεγάλαι Δυνάμεις ἔθεντο ἑκάστη ἓν πολεμικὸν πλοῖον ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ νέου βασιλέως καὶ τῆς ἀντιβασιλείας, ἥτις ἔμελλε νὰ κυβερνᾷ τὸ κράτος μέχρις οὗ ἐνηλικιωθῇ ὁ ἡγεμὼν αὐτοῦ, ὅστις ἦγε τότε τὸ δέκατον ἕβδομον ἔτος τῆς ἡλικίας· ἡ ἀντιβασιλεία αὕτη συνεστᾶτο ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ Ὄθωνος συνέκειτο ἐκ τοῦ Ἀρμανσπέργου, ὡς προέδρου, τοῦ Μάουρερ, Ἐϊδὲκ καὶ Ἄϋβ ἀναπληρωτικοῦ μέλους. Ὁ βασιλεὺς ἐπέβαινε τῆς ἀγγλικῆς φρεγάτας Μαδαγασκάρ, κυβερνωμένης ὑπὸ τοῦ Ἐδμόνδου Λάϋενς, πατρὸς τοῦ πρεσβευτοῦ Λάϋενς, ἐπεσκέψατο ἐν τῷ διάπλῳ τὴν Νεάπολιν, συνωδεύετο δὲ ὑπὸ πολλῶν ἐμπορικῶν πλοίων, ὧν ἐπέβαινον πεντακόσιοι καὶ τρισχίλιοι βαυαροὶ στρατιῶται οἵτινες ἔμελλον νὰ διατηρῶνται δι' ἐξόδων τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως. Πρὶν ἢ ἀποβῇ εἰς Ναυπλίαν ὁ βασιλεὺς Ὄθων, ἐνῷ διέτριβεν εἰς τὴν παραλίαν τῆς Μάνης, ἔμαθε τὴν αὐτοκτονίαν τῆς μόνης ἐν Ἑλλάδι νομίμου ἀρχῆς, τῆς Γερουσίας, καὶ τὴν ἐλεεινὴν κατάστασιν τοῦ κράτους ὅπερ ἐκλήθη ἵνα κυβερνήσῃ. Δεινὴ ἀχρηματία, στρατὸς καὶ λαὸς ἐν ἀταξίᾳ, δικαστήρια κεκλεισμένα· τοιαύτη ἦτον ἡ κατάστασις τῶν τῆς Ἑλλάδος πραγμάτων· χάος ἄμορφον πανταχοῦ, δημιουργὸν ἀπαιτοῦν διάνοιαν ὅπως ἐξ αὐτοῦ ἀναπλασθῇ νέα ζωὴ καὶ εὐημερία. Ὁ βασιλεὺς παρακολουθούμενος ὑπὸ τοῦ βαυαρικοῦ στρατοῦ, περὶ οὗ εἴπομεν ἀνωτέρω, ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ μέγα μέρος τοῦ δανείου τῶν 60 ἑκατομμυρίων, ὅπερ συνωμολογήθη τῇ ἐγγυήσει τῶν τριῶν συμμαχικῶν δυνάμεων.

Ἡ ἀντιβασιλεία συγκειμένη ἐξ ἀνδρῶν οὐδεμίαν ἐχόντων πεῖραν τοῦ τόπου καὶ θεμιτοῦσα τὴν Ἑλλάδα ὡς corpus vile ἤθελησε νὰ ἐναρμόσῃ ἐπ' αὐτῆς τὸν κυβερνητικὸν μηχανισμὸν μικροῦ τινος βασιλείου τῆς Γερμανίας. Διατεισάσα τοὺς τότε τυχόντας Γραμματεῖς τῆς Ἐπικρατείας, εἶχεν αὐτοὺς ὄργανα πειθήνια τῶν ἰδίων θελήσεων. Διέλυσε τὸν ἄτακτον στρατὸν, καὶ οὕτως ἔδωκε τροφὴν εἰς τὴν ληστείαν, ἀχρήστους καὶ βλαβεροὺς τῇ πατρίδι καταστήσασα βραχίονας οὓς ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιήσῃ· διατηρήσασα δὲ ἓν μόνον τάγμα τακτικοῦ στρατοῦ ὑπέβαλε καὶ τοῦτο εἰς ἐξευτελιστικὸν κανονισμόν. Τὸν δὲ στόλον ὅστις τοσοῦτον ὠφέλησε κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος παρέρριψεν εἴς τινα γωνίαν τοῦ ἐν Πόρῳ ναυστάθμου· καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἦτον ἀδύνατος τότε ἡ διατήρησις ἰσχυροῦ πολεμικοῦ στόλου, ἀλλ' ἠδύνατο νὰ δώσῃ εἰς τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν τοιοῦτον διοργανισμὸν ὥςε ἐν ἀνάγκῃ νὰ μετασχηματίζηται εἰς πολεμικόν. Τὸ δάνειον τῶν 60 ἑκατομμυρίων, εἰς ἐπαύξησιν τῶν προσόδων τοῦ ἀρτισυστάτου κράτους κατεσπαταλεύθη. Ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ δανείου τούτου ἔχει ὡς ἑπεται. Εἰς τὴν Τουρκίαν πρὸς ἐξαγόρασιν τῆς Θθιώτιδος, τῆς Εὐβοίας καὶ τῆς Ἀττικῆς δραχμὰς 12,500,000, εἰς προμήθειαν (μὴ γενομένην) καὶ ἔξοδα τῆς πρὸς εὕρεσιν τοῦ δανείου ἐπιτροπῆς 5,750,000· ὑφαίρεσις προπληρωθέντων εἰς τὴν Ἑλλάδα 2,500,000· τόκοι καὶ χρεωλύσιον 26,000,000· ἔξοδα τοῦ βαυαρικοῦ στρατοῦ 11,500,000, τὸ ὅλον δραχμαὶ 58, 250,000.

Ἡ Ἀντιβασιλεία προέθετο μὲν νὰ κανονίσῃ τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα, καὶ νὰ βελτιώσῃ τὴν θέσιν τοῦ ἐν Ἑλλάδι κλήρου, ἀλλὰ τοὐναντίον ἔτι χείρονα κατέστησεν αὐτὴν, δημεύσασα πλεῖστα τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων, διαλύσασα μοναστήρια καὶ δημοπρατήσασα τὰ ἱερὰ σκεύη. Ἐλευθέρας οὔσης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἰδία Σύνοδος κατηρτίσθη πρὸς διεύθυνσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων τοῦ βασιλείου, ἀλλ' ἡ Σύνοδος αὕτη ἦτον ἄτακτος καὶ ἀκανόνιστος ὡς συγκροτουμένη ἐξ ἐπισκόπων χειροτονηθέντων πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως· μόλις δὲ τῷ 1852 ἀνεγνωρίσθη αὐτόνομος ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου ἐπῆλθεν ἀνεπαρκῆς τις βελτίωσις εἰς τὰ τοῦ κλήρου ἐν Ἑλλάδι. Ἡ ἀντιβασιλεία ἐπεδίωκε τὸ αὐτὸ σημα τῆς συγκεντρώσεως πάσης ἐξουσίας εἰς χεῖρας τοῦ βασιλέως καὶ καταφρονοῦσα ἀρρόνως πασῶν τῶν φιλελευθέρων καὶ ἐθνικῶν παραδόσεων παρέλυσε τὴν ἐνέργειαν τῆς διοικήσεως τῶν κοινοτήτων. Ὄργανα τῆς ἀναβάσεως ἐγένοντο οἱ ἀντιπολιτευθέντες τὸν Καποδίστριαν συνταγματικοί, οἱ δὲ φίλοι τοῦ Καποδίστριου, οἱ τηροῦντες ὅλως μοναρχικὰς ἀρχὰς

καὶ τὴν τάξιν ἐκπροσωπεῦντες κατεδιώχθησαν παντοιοτρόπως, καὶ εἰς αὐτῶν, ὁ περίδοξος στρατηγὸς Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, συνελήφθη ἐπὶ παραλόγῳ προφάσει μετὰ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ τοῦ στρατηγοῦ Πλαπούτα, καὶ κατεδικάσθησαν ἀμφότεροι εἰς θάνατον ὡς ἔνοχοι ἐγκλήματος καθοσιώσεως· καὶ δὲν ἐξετελέσθη μὲν ἡ ἀπόφασις αὕτη, ἀλλ' ἡ ἀντιβασιλεία ἐπιμόνως ἠτήσατο τὴν καταδίκην αὐτῶν ὅπως ἐκφοβήσῃ τὸ ἔθνος. Ἕνεκα δὲ τῆς αὐθαιρεσίας τῆς ἀντιβασιλείας ἤρξατο γεννωμένη ἐν Ἑλλάδι ἡ ὥρα τῆς ἐπαναστάσεως, ὥρα ἧς ἡ πρώτη κεφαλὴ ἐφάνη ἐν Ἀκαρνανίᾳ, ἡ δὲ δευτέρα ἐν Λακωνίᾳ, ἔνθα οἱ Βαυαροὶ στρατιῶται δεινῶς ἀπεδεκατίσθησαν καὶ ἐξυβρίσθησαν ὑπὸ τῶν ὀρεσιβίων Μανιατῶν, καὶ ἄλλαι ἀλλαχοῦ, ὧν ἡ ἐπιφοβωτέρα ἐγένετο ἡ ἐν Εὐβοίᾳ (τῷ 1847) ἔνθα ἐπανέστη ὁ στρατηγὸς Γριζιώτης. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, τρία κόμματα διεκρίθησαν ἐν Ἑλλάδι, τὸ γαλλικόν, τὸ ἀγγλικὸν καὶ τὸ ῥωσσικόν, οἱ δὲ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων τούτων ἐξήσκουν ὑπὸ τὴν προστασίαν ἑκάστης τῶν τριῶν δυνάμεων ὑπεροχὴν ἐν τῷ τόπῳ, ἣν ἀφ' ἑαυτῶν οὐδαμῶς ἠδύναντο νὰ ἐξασκήσωσιν. Ἡ δὲ ἀντιβασιλεία βαδίσασα ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν κομματαρχῶν ἔστρεψε τὴν κομματικὴν ταύτην διαίρεσιν πρὸς ἴδιον ὄφελος. Μάτην ἀναζητεῖ τις ἀφορμὴν ἐπαίνου τῆς ἐξουσίας ταύτης· τὸ μόνον μέλος αὐτῆς ὅπερ ὠφέλησεν ὁπωσοῦν τὸν τόπον διὰ καλῆς δικαστικῆς νομοθεσίας, εἶναι ὁ διάσημος νομικὸς Μάουρερ.

Τῇ 20 μαΐου (1ῃ Ἰουνίου) 1835 ἀνέλαβε τὰς ἡνίας τοῦ κράτους ἐνῆλιξ γενόμενος Ὄθων ὁ Α', ἀλλὰ πράγματι παρέδωκεν αὐτὰς τῷ πρώην πραίτορι τῆς ἀντιβασιλείας, ὅστις ὠνομάσθη Ἀρχιταγκελάριος τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τότε συγχρόνως μετετέθη ἐκ Ναυπλίας εἰς Ἀθήνας ἡ πρωτεύουσα τοῦ Κράτους. Ἀλλὰ δυστυχῶς τὰ πράγματα ἔμειναν ὡς εἶχον ἐπὶ τῆς ἀντιβασιλείας, διότι ὁ μὲν βασιλεὺς ἦγετο καὶ ἐφέρετο ὑπὸ τοῦ γερμανοῦ συμβούλου, αἱ δὲ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ θέσεις κατείχοντο ὑπὸ Βαυαρῶν, καθ' ὧν ὁ λαὸς ἠσθάνετο σφοδρὸν μῖσος καὶ οὕτως ἐσχηματίσθη ἰσχυρά τις μερὶς ἀντιπολιτευομένη τὴν κυβέρνησιν, ἡ μερὶς τοῦ λαοῦ. Τῷ 1838 ἀπῆλθεν εἰς Γερμανίαν ὁ βασιλεὺς ὅπως νυμφευθῇ, τῇ δὲ 2 φεβρουαρίου ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας μετὰ τῆς νέας συζύγου αὐτοῦ, τῆς βασιλίσσης Ἀμαλίας, θυγατρὸς τοῦ βασιλεύοντος δουκὸς τοῦ Ὀλδεμβούργου· μετ' ὀλίγας δ' ἡμέρας ἐπαύθη ὁ Ἀρχιταγκελάριος καὶ διωρίσθη ἀντ' αὐτοῦ ὁ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας Ῥουδχάρτος, ἀλλὰ καὶ τούτου παυθέντος μετὰ ὀκτὼ μῆνας, ὁ βασιλεὺς κατήρτισεν ὑπουργεῖον ἐξ Ἑλλήνων, πλὴν τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ βαυαροῦ ὄντος. Ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ σχολῇ τῆς ἀντιβασιλείας παιδαγωγηθεὶς ἠσπάζετο τὸ σύστημα τῆς συγκεντρώσεως πρεσβεύων καὶ προσπαθῶν νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' λόγιον «l' Etat c' est moi» (τὸ Κράτος εἰμὶ ἐγώ). Κατὰ τὰ μαθήματα τῆς ἀντιβασιλείας, ὁ Ὄθων ἑλληνικὸν κράτος ἐθεώρει μόνον ἑαυτόν· οἱ δὲ ὑπουργοὶ ἦσαν παρ' αὐτῷ ἁπλοῖ ὑπάλληλοι, καὶ τὰ δημοτικά, τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια καὶ αὐτὸ τὸ ὑπουργικὸν συνήρχοντο μόνον εἰς τυπικὰς συνεδριάσεις· μόνιμον δὲ καὶ ἀληθὲς τοῦ βασιλέως συμβούλιον ἦτον ἡ περιβόητος «Καμαρίλλα» συγκειμένη κυρίως ἐκ Βαυαρῶν. Ὁ τόπος διεμαρτύρετο πάντοτε διὰ τοῦ τύπου καὶ δι' ἀλλεπαλλήλων ἐπαναστάσεων κατὰ τῆς τοιαύτης τῶν πραγμάτων καταστάσεως, ἀλλ' ἡ μὲν τύπος κατεδιώκετο, αἱ δ' ἐπαναστάσεις κατεβάλλοντο, καὶ ὁ βασιλεὺς εὕρισκεν ὑπουργοὺς προθύμως δεχομένους τὰ ὑπουργικὰ χαρτοφυλάκια· ἔτι δὲ ὅλα ἔτη παρίστατο ἐν τῇ πολιτικῇ τῆς Ἑλλάδος σκηνῇ ἡ τοιαύτη διακωμώδησις τῶν χρηστῶν τοῦ ἔθνους ἐλπίδων, μέχρις οὗ ἐπῆλθε τὸ ἱστορικὸν ἔτος 1843. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τῶν δέκα ἐτῶν μεθ' ὅλην τὴν κυβερνητικὴν ἀκηδίαν, μεγάλαι πρόοδοι ἐγένοντο ὀφειλόμεναι εἰς τὴν ἰδιωτικὴν τῶν κατοίκων ἐνέργειαν. Ἀλλ' ἡ τῶν ἰδιωτῶν εὐπορία κατέστησεν ἐπαισθητοτέραν τὴν καταπίεσιν τῆς γραφοκρατίας, τὴν κακὴν διαχείρισιν τῶν ἐθνικῶν πόρων, ἧς ἕνεκα οὔτε τοὺς τόκους τοῦ δανείου, οὔτε τοὺς μισθοὺς τῶν ὑπαλλήλων ἠδύνατο νὰ δώσῃ ἡ κυβέρνησις, καὶ μάλιστα τὴν ἀβεβαιότητα τοῦ πολιτικοῦ μέλλοντος τῆς Ἑλλάδος. Ἐκ δὲ τῆς γενικῆς δυσαρεσκείας ἐγεννήθη ἡ κατὰ τὴν 3|15 σεπτεμβρίου ἐκραγεῖσα συνωμοσία, ἐν ᾗ περιείχοντο οἱ ἐπιφανέστατοι ἄνδρες τοῦ τόπου ἐξ ἁπασῶν τῶν πολιτικῶν μερίδων καὶ εἰς ἣν προσετέθη καὶ ὁ στρατός.

Τὴν διεύθυνσιν τοῦ τολμήματος ἀνέλαβεν ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Ἱππικοῦ Δημήτριος Καλλέργης καὶ τὴν νύκτα τῆς 2 πρὸς τὴν 3 σεπτεμβρίου στρατὸς καὶ λαὸς συνωθεῖτο πρὸ τῶν ἀνακτόρων τῶν Ἀθηνῶν κραυγάζων «Ζήτω τὸ σύνταγμα». Τὰ τηλεβόλα ἦσαν ἐστραμμένα κατὰ τῶν ἀνακτόρων, ἡ δὲ βασίλισσα ψιθυρίζουσα καὶ λυσσῶσα ἐκίτευε μετὰ δακρύων τὸν βασιλέα ἵν' ἀποδεχθῇ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἐπαναστατῶν. Ἡ μετὰ τῶν ἀνακτόρων συγ-

κοινωνία ἦτον αὐστηρῶς ἀπηγορευμένη καὶ αὐτοῖς τοῖς πρεσβευταῖς τῶν μεγάλων Δυνάμεων, ὁ δὲ βασιλεὺς ἠναγκάσθη νὰ πίῃ μέχρι τρυγὸς τὸ ἀπροσδόκητον τοῦτο ποτήριον παραχωρῶν τοῖς ἀρχηγοῖς τῶν ἐπαναστατῶν πᾶν ὅ,τι ἀπῄτουν, καὶ, τοῦθ'ὅπερ ἦτο λίαν ταπεινωτικὸν, ἐκφράσας μὲν τὴν εὐαρέσκειάν του τῷ στρατῷ ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις διατάξας δὲ τὴν ἀπονομὴν παρασήμου πᾶσι τοῖς μετασχοῦσι τῆς ἀναιμάκτου ταύτης ἐπαναστάσεως, δι' ἧς ἐδόθη τῇ Ἑλλάδι τὸ συνταγματικὸν πολίτευμα καὶ ἀπεπέμφθησαν οἱ Βαυαροί. Τούτων γενομένων ἐκλήθη ἐπὶ τὸν σχηματισμὸν ὑπουργείου ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἐν Ἑλλάδι ρωσσικοῦ κόμματος Ἀνδρέας Μεταξᾶς, ὁ πρώτιστος μοχλὸς τῆς ἐπαναστάσεως ταύτης καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἤρξατο ἡ χρῆσις τοῦ ὀνόματος τοῦ «πρωθυπουργοῦ». Ἀνακληθέντων δ' ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς καὶ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ γαλλικοῦ καὶ τοῦ ἀγγλικοῦ κόμματος, τοῦ Ἰωάννου Κωλέτου καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου, τοῦ μὲν πρεσβευτοῦ ἐν Παρισίοις τοῦ δὲ ἐν Λονδίνῳ, συνεκλήθη ἐν Ἀθήναις πολυπληθὴς ἐθνικὴ συνέλευσις ἐκ τε τῆς ἐλευθέρας καὶ τῆς δούλης Ἑλλάδος, ἥτις ἐψηφίσατο μετὰ τοῦ βασιλέως τὸ σύνταγμα. Ἐν τῇ συνελεύσει ταύτῃ ἠγέρθη τὸ πολύκροτον περὶ αὐτοχθονισμοῦ καὶ ἑτεροχθονισμοῦ ζήτημα, ὅπερ ἐλύθη δι' ἀποκλείσεως ἀπὸ τῶν κοινῶν ὑπουργημάτων τῶν μὴ ἰθαγενῶν πολιτῶν τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν αὐτόθι ἐγκαταστάντων μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος. Ἐψηφίσατο δὲ ἡ αὐτὴ συνέλευσις καὶ τὴν ἀνίδρυσιν ἀνδριάντος τοῦ κυβερνήτου Καποδιστρίου, ἀλλ' ὁ Ὄθων οὐδέποτε ἔστερξε ν' ἀποδοθῇ τοιαύτη τιμὴ ἐκείνῳ θεωρῶν τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἄφιξίν του ὡς μόνην ἀρχὴν τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἔθνους. Τῇ 30 μαρτίου 1844 ὤμοσεν ὁ βασιλεὺς πανδήμως πίστιν εἰς τὸ σύνταγμα, ἀλλ' ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἐδείχθη διατεθειμένος πρὸς τὸ νὰ ἐπιορκήσῃ. Μετακαλέσας ἐκ Παρισίων τὸν φιλόδοξον καὶ ῥᾳδιουργον Ἰωάννην Κωλέτην, ὅστις ἐπρέσβευεν ὅτι πανταχοῦ καὶ πάντοτε ὁ σκοπὸς ἁγιάζει τὰ μέσα, καὶ τῇ συνεργείᾳ αὐτοῦ διὰ πλαστῆς ὀχλαγωγίας βίψας τὸ ὑπουργεῖον Μαυροκορδάτου, διεπιστεύσατο αὐτῷ τὸν σχηματισμὸν νέου ὑπουργείου. Καθ' ὃν χρόνον ἀνέλαβεν ὁ Κωλέτης τὴν πρωθυπουργείαν αἱ ἐκλογαὶ ἦσαν ἤδη πεπερατωμέναι, ἀλλ' αἱ μὲν εὐνοϊκαὶ τῷ νέῳ ὑπουργείῳ ἐκρίθησαν νόμιμοι, αἱ δὲ μὴ συμφέρουσαι αὐτῷ ἠκυρώθησαν καὶ ὁ Κωλέτης κατέρτισε βουλὴν συγκροτουμένην ἐκ τυφλῶν αὐτοῦ ὀργάνων νέας ἐκλογὰς διὰ τῆς λόγχης ὑποστηριχθείσας πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν ἀποβλήτων βουλευτῶν. Οὕτω δὲ ἡ ἀφετηρία τοῦ συνταγματικοῦ τῆς Ἑλλάδος βίου ὑπῆρξεν ὁ σχηματισμὸς βουλῆς ἐκπροσωποῦσης οὐχὶ τὴν τοῦ λαοῦ θέλησιν ἀλλὰ τὴν τοῦ βασιλέως ἀντιπροσωπευομένου ὑπὸ τοῦ πρωθυπουργοῦ αὐτοῦ. Μετὰ δὲ τὴν τοιαύτην τῆς βουλῆς κατάρτισιν, ἐνόθευσεν ὁ Κωλέτης καὶ τὴν Γερουσίαν, ἐν ᾗ εὐάριθμοι ἄνδρες ἀντέτασσον φραγμὸν κατὰ τῆς κωλετικῆς παρανομίας. Διαφθείρας δὲ ἅπαν τὸ κυβερνητικὸν σύστημα ὁ μακκιαβελικὸς οὗτος ἀνὴρ διέφθειρε καὶ αὐτὴν τὴν ὑπὸ πάντων ὁμολογουμένην ἀρετὴν τοῦ Ὄθωνος, τὸ φιλοδίκαιον, καὶ ὅλως γοητεύσας τὸν νέον βασιλέα ἦγε καὶ ἔφερεν αὐτὸν κατὰ τὸ δοκοῦν· ἄδηλον δὲ μέχρι τίνος βαθμοῦ ἤθελε προβῇ ἡ κυβερνητικὴ τῆς Ἑλλάδος φαγέδαινα καὶ ποῖα ἔμελλε νὰ ἔχῃ τὰ ἐπακόλουθα, εἰ μὴ ἁφήρπαζεν ὁ θάνατος τὸν ἄνδρα τῷ 1847· ἀλλ' ὁ Κωλέτης ἀποθανὼν κατέλιπε τὰ σπέρματα τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ τῷ βασιλεῖ Ὄθωνι, ὅστις ἐν τῇ σχολῇ ἐκείνου ἐδιδάχθη τὸ ἀπολύτως κυβερνᾶν ὑπὸ συνταγματικοὺς τύπους.

Μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Κωλέτου, συνέβη τὸ ἐπεισόδιον τοῦ ἐν Ἀθήναις πρεσβευτοῦ τῆς Τουρκίας Μουσούρου, καθ' οὗ δυσηρεστήθη καὶ πικρῶς ἐξεφράσθη ἐν ἰδιαιτέρῳ χορῷ τῆς αὐλῆς ὁ Ὄθων, διότι δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὸ διαβατήριον τοῦ εἰς Μακεδονίαν ἀπερχομένου ὑπασπιστοῦ αὐτοῦ Τσάμη Καρατάσσου. Ὁ Ὄθων ἐπέστειλεν ἐπὶ τούτῳ ἐπιστολὴν τῷ Σουλτάνῳ παραπονούμενος κατὰ τῆς διαγωγῆς τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης καὶ θεωρῶν αὐτὴν ὡς παρεμποδίζουσαν τὴν διατήρησιν τῆς φιλίας τῶν γειτονευόντων κρατῶν. Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο κακὴν ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἐν Τουρκίᾳ Ἕλληνας. Ἕτερον δ'ἐπεισόδιον συμβὰν ἐν Ἀθήναις τῷ 1849 προὐκάλεσε βιαίαν ἐπέμβασιν τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως, ἥτις προσεπάθει νὰ καταβάλῃ τὴν τῆς Γαλλίας ἐπιρροὴν ἐν Ἑλλάδι. Κατ' ἔθος ἐπικρατοῦν πρό τινων χρόνων ἐν Ἀνατολῇ ἐκαλεῖτο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ μεγάλου Σαββάτου ἀχύρινον σῶμα παριζῶν τὸν προδότην τοῦ Σωτῆρος Ἰούδαν. Διατρίβοντος δὲ τότε ἐν Ἀθήναις μέλους τινὸς τοῦ βαθυπλούτου τῶν Ῥοσχίλδ οἰκογενείας, ἡ ἀστυνομία, κατ'εἰσήγησιν τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐθνικῆς τραπέζης, ἠθέλησε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἐθίμου τούτου, ἀλλ' ἀξιόλως τοῦτο ἐνεργήσασα ἠθέλησε τὸν ὄχλον, ὅστις διήρπασε τὴν οἰκίαν τοῦ πορτογάλλου Ἰουδαίου καὶ βρετανικοῦ ὑπηκόου Πατσίφικου. Ἡ ἀγ-

γλικὴ κυβέρνησις, ἧς προϊστατο τότε ὁ περιώνυμος Παλμερστὼν, ἀπέστειλεν εἰς Πειραιᾶ στόλον τῇ 15 Ἰανουαρίου 1850 ὑπὸ τὸν ναύαρχον Πάρκερ, ὅστις ἀπῄτει παρὰ τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως ἀποζημίωσιν 800,000 δραχμῶν ἐπὶ ζημίαις ὑπηκόων τῆς Α Μ τῆς βασιλίσσης τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ ἰδίως τοῦ εἰρημένου Πατσιφίκου· ἐκτὸς δὲ τῆς χρηματικῆς ταύτης ἀποζημιώσεως, ἡ Ἀγγλία ἀπῄτει τὸ Ἐλαφονῆσι καὶ τὴν Σαπιέντσαν, καὶ ταῦτα πάντα ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν· ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τούτων ἀπέκλεισε τὸν λιμένα καὶ συνέλαβε πάντα τὰ πολεμικὰ καὶ ἐμπορικὰ πλοῖα· ἡ δὲ Κυβέρνησις διεμαρτυρήθη καὶ ἔπεμψε παραχρῆμα πρέσβεις εἰς Παρισίους, Βιέννην καὶ Πετρούπολιν ἐξαιτουμένη βοήθειαν καὶ ὑπεράσπισιν. Μετὰ δραστηρίους παραστάσεις τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ῥωσσίας, ἡ μὲν πολιορκία διελύθη, ὁ δὲ βαρῶνος Γρόσης ἀπεστάλη παρὰ τῆς Γαλλίας ὅπως συμβιβάσῃ τὴν διαφορὰν ταύτην καὶ ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις ἀπηλλάγη τῶν ἀγγλικῶν ἀπαιτήσεων ἀποτίσασα λύτρα τῶν πλοίων αὐτῆς 330,000 δραχμῶν. Ἡ δὲ διαγωγὴ τοῦ βασιλέως κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην διήγειρε τὴν συμπάθειαν τοῦ ἔθνους.

Ἀλλ' ἡ δημοτικότης αὕτη οὐδαμῶς παρέξτρεψε τὸν βασιλέα τῆς ἀρχικῆς αὐτοῦ πορείας, ἡ δὲ διαφθορὰ ἐκραταιοῦτο ὁσημέραι καὶ τὸ σύνταγμα κατέστη γράμμα νεκρόν. Ἐντεῦθεν προῆλθον αἱ κατὰ τὸ 1843 καὶ 1862 ἐπαναστάσεις, ἡ τοῦ Γρίβα, ἡ τοῦ Παπακώστα, ἡ τοῦ Βελέντζα, ἡ τοῦ Γριζώτου, καὶ τελευταία ἡ πολιτικὴ καὶ στρατιωτικὴ ἐπανάστασις τῆς Ναυπλίας. Ὁ βασιλεὺς διετήρει παρ' ἑαυτῷ ὡς ἀλάρχην τὸν λαομίσητον Γαρδικιώτην, ὃν φαίνεται λαβὼν ὡς ἥρωα ἐν τῷ μυθιστορήματι αὐτοῦ «Ὁ βασιλέας τῶν βουνῶν» (leroi des montagnes) ὁ εὐφυὴς Ἐδμόνδος Ἀβούτ. Ἐν ἔτει 1854, ἐπικειμένου τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου, ὁ βασιλεὺς Ὄθων ἠδύνατο νὰ καυχηθῇ ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τοῦ ἔργου αὐτοῦ, ἤτοι τῇ ἐντελεῖ συγκεντρώσει πάσης ἐξουσίας· τὸ δὲ κατόρθωμα τοῦτο τοῦ βασιλέως ὑβριστικῶς ἐκαλεῖτο «σύστημα» ὑπὸ τοῦ τύπου. Κηρυχθέντος δὲ τοῦ μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας πολέμου, ὁ βασιλεὺς ἐδράξετο τῆς εὐκαιρίας ὅπως κτήσηται δημοτικότητα ὑποθάλπων τὴν λεγομένην «μεγάλην ἰδέαν» καὶ ὅτι ἐγένετο ἡ κατοχὴ τοῦ Πειραιῶς ὑπὸ τοῦ ἀγγλογαλλικοῦ στρατοῦ ἰσποτικὴ ἐπῆλθεν, εἰς τὴν κατάλυσιν τοῦ βασιλέως ἰδίᾳ τὰ ὁρμήσαντα προϊξάρχων τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ εἰς Θεσσαλίαν ἐν μέσῳ τῶν ἐπαναστατῶν, καὶ ἤδη τὰ πάντα ἦσαν ἕτοιμα, ὅτε οἱ «ἀφωσιωμένοι» ἀπέτρεψαν αὐτὸν τοῦ ῥιψοκινδύνου τούτου σχεδίου καταγγείλαντες αὐτῷ ὅτι συνωμοσία πλέκεται ἐν τῇ πρωτευούσῃ πρὸς ἀνατροπὴν τῶν καθεστώτων, ἅμα ὡς ἐξήρχετο τῶν ἑλληνικῶν μεθορίων ὁ βασιλεύς. Τότε ἐκλήθη ἐπὶ τὴν ὑπουργικὴν ἕδραν ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, κατόπιν δὲ τούτου ὁ ἐν Ἀγγλίᾳ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος Τρικούπης καὶ τοῦτον διεδέξατο ὁ Βούλγαρης. Ἡ δὲ δημοτικότης τοῦ βασιλέως ἠύξησε μὲν ἀπὸ τῆς κατοχῆς τοῦ Πειραιῶς ἀλλ' ἦρθη μετ' αὐτῆς, διότι ἅμα ὡς ἀπῆλθον τὰ συμμαχικὰ στρατεύματα ὁ Ὄθων ἠσπάσθη αὖθις τὸ σύστημα τοῦ ἀπολυτισμοῦ, τῆς συγκεντρώσεως, τῶν ἐκδιασμῶν, καὶ τῶν ἀτελευτήτων ὑποψιῶν. Ὑποπεσόντος δὲ εἰς δυσμένειαν τοῦ Βαΰλγαρη, διεδέξατο αὐτὸν ὁ τέως ὑπουργὸς τῶν ναυτικῶν Μιαούλης διατηρήσας καὶ τοὺς ἄλλους ὑπουργοὺς ἐν ᾧ ἕκαστος διηύθυνεν ὑπουργεῖον. Τὸ ὑπουργεῖον Μιαούλη διετηρήθη μετά τινων μεταβολῶν ἐπὶ ἓξ ὅλα ἔτη καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐξερράγη ἡ ἐν Ναυπλίᾳ ἐπανάστασις, ἐξ ἧς προῆλθεν ἡ πτῶσις τοῦ Ὄθωνος.

Νέα ἀφορμὴ περιπλοκῶν καὶ φροντίδων ἀνεφύη ἐκ τοῦ περὶ διαδοχῆς τοῦ θρόνου τῆς Ἑλλάδος ζητήματος. Κατὰ τὸ 8ον ἄρθρον τῆς ἐν Λονδίνῳ συνθήκης, ἂν ὁ βασιλεὺς Ὄθων ἀπέθνησκε μηδένα καταλείπων ἄμεσον καὶ γνήσιον διάδοχον, τὸ ἑλληνικὸν στέμμα περιήρχετο εἰς τὸν νεώτερον ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ εἰς τοὺς ἀμέσους καὶ γνησίους ἐκείνου ἀπογόνους κατὰ τάξιν πρωτοτοκίας· ἂν δὲ καὶ οὗτος ἀπέθνησκεν ἄνευ ἀμέσων καὶ γνησίων ἀπογόνων, τὸ ἑλληνικὸν στέμμα μετέβαινεν εἰς τὸν νεώτατον ἀδελφὸν καὶ εἰς τοὺς ἀμέσους καὶ γνησίους τούτου ἀπογόνους κατὰ τάξιν πρωτοτοκίας· ἀλλ' ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἠδύναντο νὰ ἑνωθῶσιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς κεφαλῆς τό τε βαυαρικὸν καὶ τὸ ἑλληνικὸν στέμμα. Μετὰ ταῦτα ὑπεγράφη ἐν Λονδίνῳ ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων τῆς Ἑλλάδος, τῆς Βαυαρίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ῥωσσίας, συνθήκη ἀφορῶσα τὰ τῆς διαδοχῆς τοῦ ἑλληνικοῦ στέμματος καὶ τῆς ἀντιβασιλείας τῆς βασιλίσσης Ἀμαλίας. Ἡ συνθήκη αὕτη περιεῖχε τὰ ἑξῆς δύο ἄρθρα. Α' οἱ πρίγκηπες τοῦ βαυαρικοῦ οἴκου, οἱ διὰ τῆς συνθήκης τοῦ 1832 καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ συντάγματος προσκαλούμενοι εἰς τὴν διαδοχὴν τοῦ θρόνου τῆς Ἑλλάδος ἐν περιπτώσει ἀτεκνίας τοῦ βασιλέως Ὄθωνος, οὐ δύνανται ἀναβῆναι ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἐὰν μὴ ἐκπληρώσωσι τὰ ὑπὸ τοῦ 10ου ἄρθρου τοῦ ἑλληνικοῦ συντάγματος διατεταγμένα ὡς ἑξῆς· «Πᾶς διάδοχος

τοῦ ἑλληνικοῦ θρόνου ὀφείλει πρεσβεύειν τὸ δόγμα τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας». Β'. Κατὰ τὸ γ' ψήφισμα τῆς ἐν Ἀθήναις ἐθνικῆς συνελεύσεως, ἡ Α Μ ἡ βασίλισσα Ἀμαλία, διαμένουσα ἐν χηρείᾳ, ἀναλαμβάνει αὐτοδικαίως τὴν ἀντιβασιλείαν, ἀνηλίκου ὄντος, ἢ ἀπόντος τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ 40οῦ ἄρθρου τοῦ συντάγματος διαδόχου τοῦ θρόνου».

Ὁ ἀμέσως μετὰ τὸν Ὄθωνα ἐπόμενος πρίγκηψ τῆς Βαυαρίας Ἀδαλβέρτος ἦτο κατὰ τὰ εἰρημένα ὁ ἐπίδοξος διάδοχος τοῦ θρόνου τῆς Ἑλλάδος· ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν νυμφευθεὶς ἠγεμονίδα ἐξ Ἱσπανίας παρητήθη ὑπὲρ τοῦ νεωτάτου ἀδελφοῦ Λεοπόλδου, οὗτος δὲ μετεβίβασε τὰ ἐπὶ τοῦ θρόνου δικαιώματα εἰς τὰ ἐκ τῆς θυγατρὸς τοῦ μεγάλου δουκὸς τῆς Τοσκάνης τέκνα αὐτοῦ. Ἀλλὰ πάντα ταῦτα διηυθετήθησαν ἐν συμβουλίοις τῆς βαυαρικῆς οἰκογενείας· ὁ δὲ πρωτότοκος υἱὸς τοῦ πρίγκηπος Λεοπόλδου ὁ πρίγκηψ Λουδοβῖκος, ὁ καιρίως τραυματισθεὶς ἐν τῷ πολέμῳ τοῦ 1866, ἐν ᾧ διῴκει βαυαρικὸν τάγμα, ἐξεπαιδεύθη ὡς ἐπίδοξος διάδοχος τοῦ ἑλληνικοῦ θρόνου· καὶ ἐφρόντισαν μὲν ἵνα διδάξωσιν αὐτὸν τὴν νεωτέραν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἀλλ' ἀπέφυγον τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν διατάξεων τοῦ 1ου ἄρθρου τῆς ἐν Λονδίνῳ συνθήκης (8)20 νοεμβρίου 1862), περὶ τῆς θρησκείας τοῦ διαδόχου, ἀναμένοντες, ὡς ἐλέγετο, νὰ πράξωσι τοῦτο ὅταν ἐπιστῇ ἡ ὥρα τῆς εἰς τὸν χρεύσοντα θρόνον ἀναβάσεως τοῦ διαδόχου. Ἐκκρεμοῦς δὲ διαμένοντος τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ζητήματος, ἐσχηματίσθη ἐν τῇ αὐλῇ τῶν Ἀθηνῶν κόμμα τι ὑπὲρ τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ τῆς βασιλίσσης Πέτρου, νεωτέρου ὁμοίως ἀδελφοῦ τοῦ βασιλεύοντος δουκὸς τοῦ Ὀλδεμβούργου καὶ πάντῃ ἀγνώστου τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλὰ προτιμωμένου ὑπὸ τοῦ ἔθνους. Τούτων δὲ γνομένων, ὁ βασιλεὺς Ὄθων πολλὰς κατέβαλλε προσπαθείας ὅπως πείσῃ τὸν πατρικὸν οἶκον περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ ν' ἀναλάβῃ ἀμέσως ὁ νέος διάδοχος τὸ ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατοῦν δόγμα τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας· ἄλλοι δὲ βεβαιοῦσιν, ὅτι πρῶτος ὁ ἐν Μονάχῳ βασιλικὸς οἶκος συνέλαβε τὸ ἀποδιδόμενον τῷ Ὄθωνι σχέδιον, ἀπαιτῶν παρ' αὐτοῦ τὴν ἀπὸ τῆς διαδοχῆς τοῦ θρόνου ἐξαίρεσιν παντὸς ἀμέσου καὶ γνησίου διαδόχου αὐτοῦ, εἴ τις ἐγεννᾶτο τοιοῦτος ἐν τῷ μέλλοντι, τοῦθ' ὅπερ ἀπίθανον ἐφαίνετο.

Παρὰ δὲ τὸ περὶ διαδοχῆς ζήτημα ἀναφανὲν ἕτερον τὸ τῆς ἐθνοφυλακῆς· ὑπὲρ ἧς μέγας ἦτον ὁ τοῦ ἔθνους ὀργασμός· ἀλλ' ὁ βασιλεὺς οὔτε τὸ ὄνομα κἂν αὐτῆς ἠνείχετο, φοβούμενος μὴ τὸ ἔθνος ποιήσηται χρῆσιν τῶν δοθησομένων αὐτῷ ὅπλων κατὰ τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτων πολλὰ σημεῖα προήγγελλον τὴν πρεσεγγίζουσαν καταιγίδα, ἥτις πρόῤῥιζον ἔμελλε ν' ἀνασπάσῃ τὴν τριακονταετῆ βασιλικὴν δρῦν. Τῷ 1861, κατὰ σεπτέμβριον νέος φοιτητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, ὁ Δόσιος, ἀποπειρᾶται νὰ δολοφονήσῃ τὴν βασίλισσαν, ἥτις ἀνέλαβε τὰς ἡνίας τοῦ κράτους, τοῦ Ὄθωνος μεταβάντος εἰς Βαυαρίαν. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπανελθὼν ἐκ Γερμανίας καὶ ὑποδηλῶν ὅτι ἐπεθύμει νὰ εὐαρεστήσῃ τῇ κοινῇ γνώμῃ προσεκάλεσε τὸν γηραιὸν Κανάρην ἵνα σχηματίσῃ ὑπουργεῖον· ὁ δὲ γέρων ναύτης καίτοι ἄπειρος τῶν πολιτικῶν, ἐννοῶν ὅτι ἀδύνατος ἦτον ὁ σχηματισμὸς ἰσχυρᾶς κυβερνήσεως μὴ ὑποστηριζομένης παρὰ τῶν ἰσχυρῶν τοῦ ἔθνους ἐπεκαλέσατο τὴν συνδρομὴν αὐτῶν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐδέχετο τὰς προτάσεις τοῦ νέου πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦτο, ὥς τινες φρονοῦσι, κατ' ἀγγλικὴν βαδιουργίαν. Ἀπὸ τούτου συνέλαβεν ὁ Βούλγαρης τὸ σχέδιον τῆς ἀποπομπῆς τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς δημοκρατίας.

Ἀρχομένου τοῦ φεβρουαρίου τῷ 1861 ἐκρήγνυται πολιτικὴ καὶ στρατιωτικὴ ἐπανάστασις ἐν Ναυπλίᾳ ἔνθα συνιστᾶτάι προσωρινὴ κυβέρνησις καὶ ὑψοῦται ἐπὶ πάντων τῶν φρουρίων τῆς πόλεως ἡ ἐρυθρὰ σημαία· συγχρόνως δὲ πολλαχοῦ τοῦ κράτους γίνονται κατὰ τοῦ βασιλέως ἐχθρικαὶ διαδηλώσεις καὶ ἰδίως ἐν Σύρῳ. Ὁ στρατὸς διετέλει τότε ἐν ἐντελεῖ παραλυσίᾳ, ἡ κατάσκοπία εἰσήγθη εἰς αὐτὸν καὶ ἡ ἀντιπολίτευσις ἐπωφελουμένη τὴν δυσαρέσκειαν τῶν ὑπαξιωματικῶν κατὰ τῆς αὐλῆς προσηταιρίζετο αὐτοὺς ὅπως ἔχῃ αὐτοὺς ὄργανα εἰς ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἔθνους. Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἐξερράγη ἡ ἐν Ναυπλίᾳ ἐπανάστασις, δύο ἀνεψιοὶ τοῦ βασιλέως, ὁ ἐπίδοξος τοῦ θρόνου διάδοχος Λουδοβῖκος καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἦρχοντο εἰς Ἀθήνας, ἀλλὰ προειδοποιηθέντες ἐγκαίρως ὑπὸ τοῦ θείου αὐτῶν, ἐνῷ εὑρίσκοντο ἐν Κερκύρᾳ, ἀνέκαμψαν ὀπίσω, τοῦ βασιλέως φοβηθέντος μὴ ἡ ἐν Ἀθήναις παρουσία τοῦ ἐπιδόξου διαδόχου ἐπιταχύνῃ τὴν πτῶσιν αὐτοῦ. Ὁ βασιλεὺς ἀπεφάσισε νὰ στρατηγήσῃ αὐτοπροσώπως κατὰ τῶν ἐν Ναυπλίᾳ ἐπαναστατῶν μετὰ τοῦ στρατοῦ, ὅστις ὑπελείπετο αὐτῷ πιστὸς ἢ τοὐλάχιστον ἐνομίζετο τοιοῦτος· ἀλλ' ἀπετράπη τοῦ σκοποῦ τούτου ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου καὶ ἠρκέσθη μόνον εἰς τὸ νὰ ἐμψυχώσῃ διὰ δημηγορίας τὰ ἐν Κορίνθῳ συννηγμένα βασιλικὰ στρατεύματα πρὶν ἢ στρατεύσωσιν ἐπὶ τὴν Ναυπλίαν. Μνείας ἄξιος εἶναι ὁ λόγος ὃν ἐμή-

νυσε τῷ βασιλεῖ ὁ ταγματάρχης Κουμουνδουράκος θανασίμως τρωθεὶς ἐν τῷ κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν πολέμῳ καὶ τηλεγραφικῶς λαβὼν τὴν ἀγγελίαν τοῦ προδιδασμοῦ αὐτοῦ καὶ τῆς ἀπονομῆς τοῦ παρασήμου τοῦ Σωτῆρος. «Εἶπατε πρὸς τὸν βασιλέα, εἶπε τὸ ἀτυχὲς θῦμα τοῦ φρατιωτικοῦ καθήκοντος, ὅτι οὐδεμία ἀνήκει τιμὴ τοῖς ἀριστεύουσιν ἐν ἐμφυλίῳ πολέμῳ». Ἀνταναίκλασις δὲ τῆς ἐν Ναυπλίᾳ ἐπαναστάσεως, ἥτις κατεβλήθη μεθ' αἱματηρὸν ἀγῶνα, εἶναι τὸ ἐν Κύθνῳ θλιβερὸν ἐπεισόδιον, ἔνθα γενναῖα τῆς πατρίδος τέκνα ὑπ' ἀδελφικῶν σφαιρῶν ἐφονεύθησαν.

Ἀλλ' ἂν ἡ ἐπανάστασις ὑλικῶς κατεβλήθη ἠθικῶς ἐνίκησε, διότι ἔτι πλέον ἐξηρέθισε τὸ ἔθνος κατὰ τῆς υἱοκτόνου βασιλείας καὶ ἐνίσχυσε τὰς συμπαθείας αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν μαχητῶν τῆς ἐπαναστάσεως, ἆσματα δ' ἐψάλλοντο ὑπὲρ τῶν πεσόντων ἐν Ναυπλίᾳ καὶ Κύθνῳ ἡρώων, καὶ ἡ ἐπελθοῦσα γαλήνη ἦτο προάγγελος μεγάλης καταιγίδος. Ὁ βασιλεὺς ἔπαυσε τὸ ὑπουργεῖον Μιαούλη, ἀλλὰ τὸ νέον ὑπουργεῖον ἦτο δευτέρα ἔκδοσις τοῦ πρώτου. Εὐρεῖα συνωμοσία ἐτέκταινε τὸ κρύφα κατὰ τῆς βασιλείας προεξάρχοντος τοῦ Βούλγαρη· ὁ δὲ στρατηγὸς Θεόδωρος Γρίβας, ἀδελφὸς τοῦ συνοουμένου τοῦ Ὄθωνος Γαρδικιώτου Γρίβα ἐπανέστησε τὴν Ἀκαρνανίαν· συνάμα δὲ αἱ Πάτραι, τὸ Αἴγιον, ἡ Τρίπολις, ἡ Ναυπλία, ἀνέμενον ἵνα φανῇ τὸ σύνθημα τῆς μεγάλης ἐξεγέρσεως ἐν Ἀθήναις. Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς οὐδὲν ὑπώπτευε, καὶ παρὰ τὴν γνώμην τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ τινων πιστῶν θιασωτῶν τῆς αὐλῆς, τὸ βασιλικὸν ζεῦγος ἐξῆλθεν εἰς περιοδείαν τῇ 11|13 ὀκτωβρίου 1852 ἐπὶ τῆς ἀτμοκινήτου φρεγάτας «Ἀμαλίας», ἀπίδη δὲ εἰς τινας τῶν παραλίων πόλεων τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, ἔνθα ἔτυχεν ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς· ἀλλ' ὁ ἐνθουσιασμὸς ἐκεῖνος ἦτο ψευδής. Ὁ βασιλεὺς διέτριβεν ἐν Καλάμαις ὅτε ἔμαθε τὴν ἐπανάστασιν τῆς Ἀκαρνανίας καὶ τινων πόλεων τῆς Πελοποννήσου παρὰ τοῦ ὑπουργικοῦ ἐξάρχου, ἀλλὰ δυσκόλως ἐπείσθη περὶ τοῦ ἀληθοῦς τῆς δεινῆς ταύτης ἀγγελίας. Τέλος ἀναγκασθεὶς νὰ διακόψῃ τὴν περιοδείαν αὐτοῦ ἐπανῆρχετο εἰς Πειραιᾶ κατόπιν ἑορτῆς, διότι ἡ ἐκθρόνισις αὐτοῦ ἦτον ἤδη κεκηρυγμένη ἐν τῇ πρωτευούσῃ, ἀπὸ τῆς ἑσπέρας τῆς 10 πρὸς τὴν 11 ὀκτωβρίου· πραιτωριανὴ δὲ κυβέρνησις, συγκειμένη ὑπὸ τοῦ Δημητρίου Βούλγαρη, προέδρου, Κωνσταντίνου Κανάρη καὶ Βασιλείου Ῥούφου, συνίστη, καὶ τὸ καταργοῦν τὴν βασιλείαν ψήφισμα συνεκάλει ἐθνικὴν συντακτικὴν συνέλευσιν πρὸς σύνταξιν τῆς πολιτείας καὶ ἐκλογὴν ἡγεμόνος. Ἐνῷ δὲ ἡ προσωρινὴ κυβέρνησις ἀνελάμβανε τὴν ἐξουσίαν, ὁ λαὸς ἀπεφυλάκιζε τοὺς ἐν τῷ Μεθρεσὲ κρατουμένους καὶ μετ' αὐτῶν τὸν Δόσιον, καὶ μετὰ μικρὰν ἀντίστασιν κατελάμβανε τὰ ἀνάκτορα. Περὶ τὴν 4 μ.μ. προσωρμίσθη παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Πειραιῶς ἡ φρεγάτα «Ἀμαλία», ὁ δὲ γάλλος διοικητὴς τοῦ κατὰ τὴν Ἀναταλὴν γαλλικοῦ στόλου, ὁ τότε ὑποναύαρχος Touchard, ἀνήγγειλε τῷ βασιλεῖ τὰ γενόμενα κατὰ τὴν παρελθοῦσαν νύκτα, προέτρεψε δ' αὐτὸν ἵνα καταλίπῃ τὴν Ἑλλάδα. Ὁ βασιλεὺς ἐπεκαλέσθη τὴν βοήθειαν τῆς Γαλλίας· ἀλλ' ὁ ὑποναύαρχος ἀπεκρίθη ὅτι ἔχει ῥητὰς διαταγὰς ν' ἀπέχῃ πάσης ἐπεμβάσεως. Ὁ βασιλεὺς ἤκουσε ταῦτα μετ' ἀξιοπρεποῦς ὑπερηφανείας καὶ ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἴδῃ παρ' ἑαυτῷ τοὺς πρέσβεις τῶν τριῶν προστατίδων τῆς Ἑλλάδος Δυνάμεων. Ἡ δὲ βασίλισσα παρεφέρετο λίαν ἐπιλανθανομένη τῆς βασιλικῆς αὐτῆς ἀξιοπρεπείας. Ὅτε δὲ οἱ πρέσβεις τῆς Γαλλίας, Ἀγγλίας καὶ Ῥωσσίας καὶ ὕστερον ἅπαν τὸ διπλωματικὸν σῶμα, ἐπεβεβαίωσαν τὰ ὑπὸ τοῦ ὑποναυάρχου Touchard ἀναγγελθέντα, καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς τὸν μέγαν ἐρεθισμὸν τοῦ λαοῦ, ὅστις ἐφόνευσε τὸν μόνον πιστὸν μείναντα αὐτῷ φρούραρχον τοῦ Πειραιῶς, διαταχθέντα νὰ παρασευάσῃ τὰ εἰς ἀπόβασιν τοῦ βασιλικοῦ ζεύγους, ἀπέβαλε δὲ πᾶσαν ἐλπίδα βοηθείας καὶ ὑποστηρίξεως παρὰ τῶν πρέσβεων τῶν τριῶν μεγάλων δυνάμεων, ἀπεφάσισε νὰ καταλίπῃ τὴν ἐγκαταλιποῦσαν αὐτὸν Ἑλλάδα, καὶ τῆς «Ἀμαλίας» ἀποδοθείσης τῷ ἔθνει κατ' αἴτησιν τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργοῦ τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως Καλλιφρονᾶ, ὅστις ἐπέδωκε τῷ βασιλεῖ καὶ τῇ βασιλίσσῃ τὸ ψήφισμα δι' οὗ κατελύετο ἡ δυναστεία αὐτῶν, ἐπέβη τοῦ ἀγγλικοῦ πολεμικοῦ πλοίου «Σκίλλης», ὅπερ παρεμεῖναν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐν τῷ ὅρμῳ τῆς Σαλαμῖνος ἀπέπλευσε φέρον τὸν ἐκπτωτον βασιλέα εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ γηραιοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Κατὰ τὸν διάπλουν ἡ «Σκίλλα» προσωρμίσθη πρὸς ἀνθρακισμὸν εἰς Κέρκυραν, ἔνθα οἱ κάτοικοι ἐδείχθησαν ψυχρότατοι τῷ βασιλικῷ ζεύγει· τῇ δὲ 30ῇ ὀκτωβρίου προσωρμίσθη εἰς Τεργέστην καὶ τῇ 1ῃ νοεμβρίου ἀφίκοντο ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα εἰς Μόναχον. Οὕτως ἔπεσεν ἡ τριακονταετὴς δυναστεία Ὄθωνος τοῦ Α' ἄνευ οὐδενὸς ὑπερασπιστοῦ· τῇ δ' ἐπαύσῃ τῆς πτώσεως αὐτῆς ἀνεγωρίσθη ἡ προσωρινὴ κυβέρνησις τοῦ

ἑλληνικοῦ ἔθνους ὑπὸ τῶν ἐν Ἀθήναις πρεσβευτῶν τῶν εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, ἐξαιρουμένου μόνου τοῦ ἐν Βιέννῃ βαρώνου Σίνα. Ὁ δὲ βασιλεὺς Ὄθων ὑπέμεινεν ἐν καρτερίᾳ καὶ ἀξιοπρεπείᾳ τὸ ἀτύχημα, καὶ οὐδαμῶς ἠγωνίσθη ὑπὲρ ἀνακτήσεως τοῦ στέμματος, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ μονώσει αὐτοῦ εὐνοϊκῶς διέκειτο πρὸς τὴν χώραν ἣν ἐκυβέρνησε καὶ συμπαθῶς ὁμιλῶν περὶ αὐτῆς ἔλεγεν « Ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἄριστος. . . ἀλλὰ ῥᾳδιουργοι τινές εἰσιν οἱ αἴτιοι τῶν δυστυχιῶν αὐτοῦ. . .»

Μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Ὄθωνος, πάντες μὲν σχεδὸν οἱ ἐπ' αὐτοῦ δημοτικοὶ ἄρχοντες ἐξεβλήθησαν τῆς ἀρχῆς ἀντικαταστάντες ὑπ' ἀνδρῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, συνέστη δέ, ὡς προεῖπομεν, προσωρινὴ κυβέρνησις ἐκ τοῦ Δημητρ. Βούλγαρη, Κ. Κανάρη καὶ Β. Ῥούφου, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πρώτου, ὅστις ἐσχημάτισεν ὑπουργεῖον διὰ τοῦ Θ. Ζαΐμη, τῶν ἐσωτερικῶν, Δ. Διαμαντοπούλου τῶν ἐξωτερικῶν, Δ. Μαυρομιχάλη τῶν στρατιωτικῶν κλπ. Εὐθὺς δ' ἐξ ἀρχῆς πρὸς τὴν Ἀγγλίαν ἐστράφησαν τὰ ὄμματα τοῦ ἔθνους, διότι ἡ δύναμις αὕτη εἴτε δικαίως εἴτε ἀδίκως ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ μᾶλλον συνεργήσασα εἰς τὴν πτῶσιν τοῦ Ὄθωνος. Ὄθεν διὰ καθολικῆς ψηφοφορίας, ἀνεκηρύχθη βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος ὁ πρίγκηψ Ἀλφρέδος δευτερότοκος υἱὸς τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας τυχὼν ψήφων 230,016. Ἀλλ' αἱ τρεῖς προστάτιδες δυνάμεις συνεφώνησαν ν' ἀνανεώσωσι τὸ ἄρθρον τῆς ἐν Λονδίνῳ συνθήκης, δι' οὗ τὰ μέλη τῶν βασιλευουσῶν οἰκογενειῶν ἀπεκλείοντο τοῦ ἑλληνικοῦ θρόνου, καὶ οὕτω διεψεύσθησαν αἱ τοῦ ἔθνους προσδοκίαι.

Τῇ 10ῃ δεκεμβρίου 1862, ὡρκίσθησαν ἐν Ἀθήναις οἱ παρευρεθέντες πληρεξούσιοι τῆς ἐθνοσυνελεύσεως. Ἐκτὸς τῶν πληρεξουσίων τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, ὧν ὁ ἀριθμὸς ὡρίσθη διπλάσιος τοῦ τῶν βουλευτῶν, ἡ κυβέρνησις παρεχώρησε τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς καὶ εἰς τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὑπηκόους Ἕλληνας ὅταν ὁ ἀριθμὸς τῶν πληρεξουσίων ἦτο μέγας· ἡ δὲ ἐξέλεγξις τῶν ἐκλογῶν ἐβράδυνε πολὺ καὶ μόλις περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἰανουαρίου εὑρέθη νομίμως κατηρτισμένη ἡ συνέλευσις. Τῇ 30 Ἰανουαρίου, γενομένης νέας ἐκλογῆς τριμελοῦς κυβερνήσεως, ἐξελέγησαν αὖθις τὰ αὐτὰ πρόσωπα, ἐξ ὧν μόνος ὁ Κανάρης παρητήθη θεωρήσας ἑαυτὸν προεξελημένον, διότι μόνον ἐν δευτέρᾳ ψηφοφορίᾳ ἐξελέγη, ἀλλ' ἐπείσθη ὑπὸ τῆς συνελεύσεως ν' ἀνακαλέσῃ τὴν παραίτησιν αὐτοῦ. Διηρέθη δὲ κυρίως ἡ συνέλευσις εἰς «Ὀρεινοὺς» ὑπὸ τὸν Γρίβαν καὶ «Πεδινοὺς» ὑπὸ τὸν Βούλγαρην. Ἅμα ὡς ἐξελέγη ἐκ νέου ἡ τριμελὴς κυβέρνησις ἐσκέφθη περὶ σχηματισμοῦ νέου ὑπουργείου, ἀλλὰ διαφωνοῦσα οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ πράξῃ. Ὁ Κανάρης κατηγόρησεν ἐν τῇ ἐθνοσυνελεύσει τοῦ Βούλγαρη ὡς φιλοδόξου, οὗτος δὲ ἀντικατηγόρησεν ἐκείνου, καὶ διεκήρυξεν ὅτι καὶ μόνος ἂν ἔμενε θὰ ἔπραττε τὰ δέοντα ὅπως σώσῃ τὴν ἐπανάστασιν καὶ τὴν Ἑλλάδα «Αὐταὶ αἱ λέξεις προδίδουσι τὸν δικτάτορα!» ἀνεφώνησεν εὐγλωττος ὀρεινὸς ῥήτωρ· ἡ δὲ συνέλευσις διελύθη ἐν μέσῳ γενικῆς ταραχῆς. Τῇ αὐτῇ νυκτὶ (τῆς 8 φεβρουαρίου), μέρος τοῦ πεζικοῦ, τὸ ἱππικὸν καὶ ἡ διλοχία τῶν πυροσβεστῶν ἐστασίασαν κατὰ τῆς κυβερνήσεως τοῦ Βούλγαρη, ἣ διέμενον πιστὰ μόνον τὸ πεζικὸν τοῦ Λεωτσάκου καὶ ἡ χωροφυλακή· τὸ δὲ πυροβολικὸν διέμενεν οὐδέτερον. Ἡ ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ συνταγματάρχου Πέτρου Κορωναίου ἀρτισύστατος ἐθνοφυλακὴ ἐφρούρει τὴν πόλιν καὶ ἀνέμενε τὴν ἀπόφασιν τῆς συνελεύσεως. Κατὰ τὴν νύκτα ὀρεινοί τινες ἀξιωματικοὶ ἠθέλησαν νὰ συλλάβωσι διὰ στρατηγήματος τὸν Βούλγαρην ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπέτυχον. Τῇ ἐπιούσῃ τὸ πρωὶ τὰ ὀρεινὰ σώματα κατεῖχον τὸν στρατῶνα τοῦ πυροβολικοῦ, τὰ δὲ πεδινὰ τὰ ἀνάκτορα. Περὶ τὴν μεσημβρίαν τῆς ἐπιούσης συνῆλθεν ἡ Συνέλευσις καὶ παραιτηθέντος περὶ τὸ ἑσπέρας τοῦ Ῥούφου, ἐκηρύχθη καταλελυμένη ἡ τριμελὴς κυβέρνησις καὶ ἀντικατέστη ὑπὸ τοῦ μετριοπαθοῦς ὑπουργείου τοῦ Βάλβη, ὅπερ ἅμα τῇ συστάσει αὐτοῦ ἀκοῦσαν τὴν διαδοθεῖσαν φήμην ὅτι ὁ ἐν Ἀθήναις πρόξενος τῆς Βαυαρίας Μπερνάου ἐχάλκευεν εὐρεῖαν ὑπὲρ τοῦ Ὄθωνος συνωμοσίαν προέβη εἰς τὴν σύλληψιν τοῦ Χατζῆ Πέτρου καὶ ἄλλων ἐπισήμων ἀνδρῶν.

Τούτων δὲ διαδραματιζομένων ἐν Ἑλλάδι, ἡ ξένη διπλωματία καὶ ἰδίως ἡ ἀγγλικὴ ἠσχολεῖτο εἰς εὕρεσιν ἡγεμόνος τῆς Ἑλλάδος. Τὸ ἑλληνικὸν στέμμα προσηνέχθη τῷ δουκὶ τοῦ Σαξο-Κοβούργου Φερδινάνδῳ, πατρὶ τοῦ νῦν βασιλέως τῆς Πορτογαλίας, τῷ ἡγεμονεύοντι δουκὶ τοῦ Σαξοκοβούργου Ἐρνέστῃ, κλπ. ἀλλὰ δὲν ἐγένετο δεκτόν. Τέλος ἐδέξατο αὐτὸ ὁ δευτερότοκος υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας Γουλιέλμος, τῇ 31 ὀκτωβρίου 1863, ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Γεωργίου Α', βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει ὅτι θὰ ἐνωθῶσι μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου καὶ αἱ Ἰόνιοι νῆσοι. Ἐξελέγη δὲ ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς συνελεύσεως καὶ ἐπιτροπῆ, ἧτις συγκειμένη ἐκ τοῦ Κανάρη, τοῦ Ζαΐμη καὶ τοῦ Γρίβα ἀπεστάλη εἰς Κο-

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης

περιχάραν ὅπως προσενέγκῃ τῷ ἐπιδόξῳ βασιλεῖ τὸ ἑλληνικὸν στέμμα.

Ἀλλ' ἡ ἀποστολὴ τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως δὲν ἐτελεύτα μετὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἡγεμόνος. Τὸ ἐργωδέστερον ἦτον ἡ σύνταξις τοῦ πολιτεύματος, ἧς ἕνεκα ἀπῃτεῖτο ἡ παρουσία καὶ τοῦ νέου ἡγεμόνος καὶ τῶν πληρεξουσίων τῶν Ἰονίων νήσων. Δυστυχῶς μέχρι τῆς καθόδου τοῦ βασιλέως εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν τῆς Ἑπτανήσου πληρεξουσίων, τὰ πάθη ἐξετέλουν τὰ ἔργα αὐτῶν ἐν τῇ ἐθνοσυνελεύσει, ἥτις τοῦ ἀρχικοῦ κύκλου αὐτῆς παρεκτραπεῖσα, μετεσχηματίσθη εἰς σύνηθες κοινοβουλευτικὸν σῶμα νόμους πλάττον νέους, τροποποιοῦν ἢ ἀκυροῦν τοὺς ὑπάρχοντας, ἀφαιροῦν ἢ ἀπονέμον βαθμοὺς καὶ συντάξεις, καταστρέφον ἢ δημιουργοῦν κυβερνήσεις. Ἐκτὸς τῶν «Ὀρεινῶν», οἵτινες ἐνισχύθησαν προσλαβόντες τοὺς περὶ τὸν Χρηστίδην καὶ τῶν «Πεδινῶν», ἀνεφάνη νέα μερὶς ἡ τῶν «Ἐκλεκτικῶν», ἥτις προστιθεμένη ὁτὲ μὲν τῇ μιᾷ ὁτὲ δὲ τῇ ἑτέρᾳ φατρίᾳ καθίστη ἀμφίῤῥοπον τὴν νίκην καὶ ἀδύνατον τὸν σχηματισμὸν μονομεροῦς κυβερνήσεως· ὕστερον δὲ προσετέθη εἰς τὰς μερίδας ταύτας καὶ τὸ λεγόμενον «Ἐθνικὸν κομητάτον» ὑπὸ τὸν Δεληγεώργην, συγκείμενον ἐκ νέων ἀναμιχθέντων εἰς τὰς ἐναντίον τοῦ Ὄθωνος συνωμοσίας καὶ χαιρόντων δημοτικότητα. Κατ' αὐτοὺς «ἐπανάστασις ἄνευ αἵματος ἦτο μάχη ἄνευ νεκρῶν, μουσικὴ ἄνευ ἁρμονίας»· ὅθεν ἔργον αὐτῶν ἐθεώρουν τὴν καταστροφὴν τῶν «ἀνθρώπων τοῦ παρελθόντος», τῶν «Ὀθωνιστῶν», καὶ τὴν ὑπὸ τῆς νέας γενεᾶς κατάληψιν τῆς ἐξουσίας. Ἡ σύγκρουσις τοσούτων φατριῶν καὶ ἰδεῶν ἐν τῇ ἐθνικῇ συνελεύσει ἔπλασε καὶ κατέστρεψεν ἀλληλοδιαδόχως τὰ ὑπουργεῖα Ζ. Βάλβη καὶ Δ. Κυριακοῦ, μεθ' ἃ ἐσχηματίσθη τὸ ὑπουργεῖον Ῥούφου, μικτὸν ἐξ ὀρεινῶν καὶ πεδινῶν. Μετὰ δὲ τὴν ἐν τῷ ὑπουργείῳ τούτῳ ἀντικατάστασιν τοῦ Βότσαρη ὑπὸ τοῦ Κορωναίου διεδόθη ἡ εἴδησις ὅτι ληστρικὴ συμμορία (ἡ τοῦ Κυριάκου), διαφυγοῦσα τὰς καταδιώξεις τῆς χωροφυλακῆς ὠχυρώθη ἐν τῇ ὄπισθεν τῶν ἀνακτόρων μονῇ τῶν Ἀσωμάτων. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν οὐδεὶς ἀπέδωκε πολιτικὴν σημασίαν εἰς τὸ κίνημα τοῦτο· ἀλλ' ὅτε τὸ τάγμα τοῦ Λεωτσάκου διετάχθη νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τῶν λῃστῶν καὶ δὲν ὑπήκουσεν, ἀλλὰ καὶ εἰς συνεννόησιν ἦλθε μάλιστα πρὸς τοὺς λῃστάς, ἡ ὑπουργὸς δίκαιοι τὴν σύλληψιν τοῦ διοικητοῦ Λεωτσάκου. Τὸ δὲ τάγμα αὐτοῦ ἐρεθισθὲν συνέλαβε δύο τῶν ὑπουργῶν, τὸν Καλλιγεροπᾶν καὶ τὸν Κουμουνδοῦρον, οἵτινες τῇ ἐπιούσῃ ἀντηλλάγησαν μετὰ τοῦ Λεωτσάκου. Μικρὸν δὲ μετὰ ταῦτα τὸ ὑπὸ τὸν Παππαδιαμαντόπουλον πυροβολικὸν, ἡ ὑπὸ τὸν Ἀρτέμην Μίχου χωροφυλακὴ καὶ ἡ ὑπὸ τὸν Μακρῆν ἀστυνομικὴ δύναμις ἔλαβον ὡς σύνθημα τὰς κραυγάς· «Ζήτω ἡ ἐπανάστασις! κάτω οἱ Ὀθωνισταί! κάτω τὸ ὑπουργεῖον», καὶ στίφη αὐτῶν περιήρχοντο τὴν πόλιν. Ὁ Κορωναῖος ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τῆς ἐθνοφυλακῆς ἀντετάχθη κατὰ τῶν ὑπερδισχιλίων στρατιωτῶν ἔχων πεντακοσίους μόλις τακτικοὺς ἄνδρας. Αἱ πρῶται ἀδελφοκτόνοι σφαῖραι ἐβλήθησαν ὑποφωσκούσης τῆς 19 Ἰουνίου, καὶ μία τούτων ἐφόνευσε τὸν ὑπερασπίζοντα τὰ ἀνάκτορα ὑπολοχαγὸν Ἀριστείδην Κανάρην. Πρὸ μεσημβρίας, τῇ μεσιτεύσει διαφόρων πολιτῶν, συνεφωνήθη βραχυχρόνιος ἀνακωχὴ, ἣν διέῤῥηξαν οἱ φρουροῦντες τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν χωροφύλακες, οἵτινες ἐπυροβόλησαν τὸν ἐκεῖθεν διαβαίνοντα Κορωναῖον. Ἡ ἐπίθεσις αὕτη ἀνενέωσε καὶ κατέστησε λυσσωδεστέραν τὴν πάλην. Ἡ ἐθνοφυλακὴ κατέχουσα δι' ὁδοφραγμάτων πάσας τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως, ἀπέκρουσε σχεδὸν πανταχόθεν τοὺς στασιαστάς. Κατὰ τὸ εἰκοσιτετράωρον διάστημα τῆς ἀδελφοκτονίας ταύτης ἑκατὸν ἴσως θύματα ἔπεσαν καὶ μόλις ἡ ἐπέμβασις τῶν ξένων πρέσβεων ἐκώλυσε τὴν περαιτέρω αἱματοχυσίαν. Ἡ δὲ Συνέλευσις συνελθοῦσα ἐν τῷ Βαρβακείῳ Δυκείῳ ἐψήφισε τὴν ἀπὸ τῆς πρωτευούσης ἄμεσον ἀπομάκρυνσιν τοῦ στρατοῦ τῶν ἀντιμαχομένων, τὴν κατάργησιν τῆς θέσεως τοῦ στρατιωτικοῦ διοικητοῦ, τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐθνοφυλακῆς καὶ τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἀσυνομίας καὶ τὸν σχηματισμὸν νέας μικτῆς κυβερνήσεως ὑπὸ τὸν αὐτὸν πρόεδρον Ῥοῦφον, 21 Ἰουνίου 1863. Ἡ δὲ φρούρησις τῆς πρωτευούσης ἀνετέθη τῇ ἐθνοφυλακῇ. Πρὶν ἢ περατώσωμεν τὰ τῆς μεσοβασιλείας προστίθεμεν τὴν ἐπ' αὐτῆς γενομένην ἕνωσιν τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῆς ἐν Κερκύρᾳ συνελθούσης Ἰονίου βουλῆς, ψηφισθεῖσαν παμψηφεὶ, τῇ 23 σεπτεμβρίου 1863, καὶ σημειοῦμεν τὸ ἐντὸς τοῦ ὀκτωβρίου ψήφισμα τῆς Συνελεύσεως, δι' οὗ τὰ μέλη τοῦ ὑπουργείου Μιαούλη (τὸ λεγομένου «ὑπουργείου τοῦ αἵματος»), κατεδικάσθησαν εἰς δεκαετῆ στέρησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων. Τὴν 18 ὀκτωβρίου 18ῦ ἡ καταπλέουν εἰς Πειραιᾶ ὁ φέρων τὸν ὑπατικὸν ἀτμοδρόμων, καὶ περὶ τὴν τῆς αὐτῆς ἡμέρας Γεώργιος ὁ Α'ος Ἀθήνας· τῇ δ' ἐπιούσῃ ὥρισε π... πιον τῆς Συνελεύσεως τὸν ὑπ' αὐ...

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημοσία Βιβλιοθήκη
(Ν.Π.Ι.Δ.)

ὅρκον. Πρῶτον ὑπουργεῖον ἐπὶ τῆς νέας βασιλείας συνεκρότησεν ὁ Βούλγαρης (25 ὀκτωβρίου 1865), καὶ δεύτερον ὁ Κανάρης (τῇ 15 μαρτίου 1866), ἐφ' οὗ τῇ 17|29 μαρτίου ὑπεγράφη ἡ τὴν Ἑπτάνησον ἀφορῶσα συνθήκη· ἤρξαντο δὲ διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ Βαλτατζῆ περὶ συστάσεως κτηματικῆς τραπέζης. Τέλος ἡ συνέλευσις ἤρξατο (τῇ 29 ἰουλίου καὶ τῇ 8 ὀκτωβρίου) τῆς περὶ τοῦ συντάγματος συζητήσεως, ἥτις πολλάκις διακοπτομένη ὑπὸ σκανδαλωδῶν σκηνῶν ἐβράδυνε λίαν ἐν τῷ ἔργῳ αὐτῆς, μέχρις οὗ, τῇ ἐπικλήσει τοῦ ὑπουργείου, ὁ βασιλεὺς ἐπέστειλε τῇ ἐθνοσυνελεύσει διάγγελμα αὐστηρὸν, ὅπερ κατέπληξεν αὐτὴν, καταδεικνύον τὸ κρίσιμον τῶν καιρῶν, μεμφόμενον τὴν βραδύτητα τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συντάγματος καὶ ὁρίζον δεκαήμερον διάστημα ὅπως ἐντὸς αὐτοῦ ψηφισθῇ τὸ ὑπόλοιπον μέρος τοῦ συντάγματος καὶ ὁ περὶ ἐκλογῆς τῶν βουλευτῶν νόμος. Συγχρόνως δὲ ἠτεῖτο ὁ ἡγεμὼν νὰ καθιερωθῇ ἐν τῷ πολιτεύματι καὶ ἡ σύγκλησις συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἡ ἀγανάκτησις τῆς συνελεύσεως ἐξερράγη κατὰ τοῦ ὑποκινήσαντος τὸ διάγγελμα ὑπουργείου (πρωθυπουργοῦντος αὖθις τοῦ Κανάρη), ἀλλὰ κατευνασθείσης τῆς πρώτης ὁρμῆς, εἰσηκούσθη ἡ βασιλικὴ ἐπιθυμία. Ὁ δὲ βασιλεὺς λαβὼν τὸ σχέδιον τοῦ Συντάγματος, παρεδέξατο αὐτὸ ἐν συνόλῳ, ἐπενεγκὼν μικράς τινας τροποποιήσεις· ἡ δὲ συνέλευσις ἐνῷ ἐθεώρει τετελεσμένην τὴν ἀποστολὴν αὐτῆς ἐπιτρέπεται παρὰ τοῦ ὑπουργείου τὴν ψήφισιν νέων νόμων καὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1865, ἀλλ' ἡ Συνέλευσις ἠρνήθη ἐπιμόνως καὶ τέλος διελύθη τῇ 16 νοεμβρίου, ἀφοῦ ὁ βασιλεὺς ὡρκίσθη πίστιν εἰς τὸ νέον Σύνταγμα. Εἰς δὲ τὸ ὑπουργεῖον οὐκ ὀλίγα παρέσχε πράγματα ὁ προσωρινὸς ὀργανισμὸς τῆς Ἑπτανήσου, εἰς ὃν ἠναγκάσθη νὰ προσῇ διὰ διαταγμάτων, ἐν ἐλλείψει κοινοβουλευτικοῦ σώματος. Τῇ εἰκοστῇ ἀγδόῃ μαΐου ἤρξατο ἐργαζομένη ἡ πρώτη ἀπὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Γεωργίου Α' ἑλληνικὴ βουλή, ἐκλεχθεῖσα μετὰ θαυμαστῆς τάξεως καὶ ἐλευθερίας. Τὸ δὲ κράτος εἰσελθὸν εἰς ἐντελῶς νόμιμον κατάστασιν ἤρξατο ἀναῤῥωνύμενον καὶ ἐπουλοῦν τὰ τραύματα αὐτοῦ· ἀγωνίζεται δὲ ἡ κυβέρνησις ὅπως διὰ τῆς συνδιαλλακτικῆς πρὸς τὴν Ὑψηλὴν Πύλην πολιτικῆς, ἐξαλείψῃ τὰ μεταξὺ τῶν δύο λαῶν ἀρχαῖα πάθη, ἅτινα οὐ μικρὸν ἔβλαψε ἡ πρηνὴς ἐπανάστασις. Ἡ δεινοτάτη μάστιξ τοῦ Κράτους, ἡ λῃστεία ἐξαφανίζεται ὀνομέραι καταδιωκομένη δραστηρίως διὰ τῆς μετὰ τῶν μεθορίων ὀθωμανικῶν ἀρχῶν συνεννοήσεως· ἡ γέννησις διαδόχου ἔλυσε τὸ περὶ διαδοχῆς ζήτημα, ὅπερ ἄλλοτε παρέσχε τῇ Ἑλλάδι πράγματα καὶ ἐν γένει τὸ μικρὸν ἑλληνικὸν βασίλειον παρέχει ἀγαθὰς περὶ αἰσίου μέλλοντος ἐλπίδας, μεθ' ὅλας τὰς ἐλλείψεις αὐτοῦ ἃς ὑπερνικᾷ ὁ δραστήριος τοῦ λαοῦ χαρακτὴρ, λαοῦ καὶ σήμερον ἔτι κατορθοῦντος διὰ μικρῶν μέσων μεγάλα πράγματα.

Παιδεία, ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι ἀπὸ τοῦ ΙΖ' αἰῶνος μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.—Ἀπὸ τοῦ ΙΖ' αἰῶνος ἄρχεται ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι ἡ τῶν γραμμάτων ἀναγέννησις, ἥτις πρόδρομος ἐγένετο τῆς πολιτικῆς ἀναγεννήσεως. Θεοδόσιος ὁ Ζυγομαλᾶς (1569 καὶ 1583) ταλανίζει τὴν ἐν Ἀθήναις ἐπικρατοῦσαν ἀμάθειαν κατὰ τοὺς χρόνους αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι οὐδέποτε ἠπλώθη ἐπὶ τῆς εὐκλεοῦς ταύτης ἑστίας τοῦ ἀρχαίου ἑλληνισμοῦ πέπλος ἀνάστρου νυκτός· πάντοτε ὑπῆρχον ἐπὶ τοῦ ἀττικοῦ αὐτῆς οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς ἁλώσεως μέχρι τῶν χρόνων ἀφ' ὧν ἀρχόμεθα γράφοντες τὰ τῆς παιδείας ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι, ἀστέρες τινὲς ἀμυδρὰν μὲν λάμψιν χέοντες ἀλλ' ἱκανὴν ὅπως διατηρῆται ἄσβεστος ἡ ἑλληνικὴ παιδεία. Ὁ ἐν Ἑνετίᾳ διδάξας ἀπὸ τοῦ 1614 μέχρι τοῦ 1619 Ναθαναὴλ ὁ Χὶς κατήγετο ἐξ Ἀθηνῶν, σύγχρονοι δὲ τούτου εἶναι οἱ ἀθηναῖοι Θεόφιλος ὁ Κορυδαλεὺς ὁ φημιζόμενος ἐπὶ ἀκριβεῖ γνώσει τῆς ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας, ὁ Λεονάρδος Φιλαρᾶς ἢ Βιλαρᾶς, ὅστις ἀπήλαυεν εὐρωπαϊκῆς φήμης καὶ διετήρει ἀλληλογραφίαν μετὰ Μίλτωνος τοῦ ποιητοῦ τοῦ «Ἀπολεσθέντος Παραδείσου», Φραγκίσκος Τρίμης (1660) ὁ διδάσκαλος τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας ἐν Πίσῃ τῆς Ἰταλίας καὶ μεταφραστὴς τῆς ἱστορίας τοῦ Τρόγου. Τοῦ Κορυδαλέως ἱδρύσαντος ἕδραν τῆς φιλοσοφίας ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κοιτίδι αὐτῆς, ἠκροάσαντο (1645) Γερμανὸς ὁ Λοκρὸς, ὁ μετὰ ταῦτα Νύσσης, Νεκάριος ὁ ὕστερον Ἱεροσολύμων, Διονύσιος ὁ ἐκ Ναυπλίου κλπ. Τῷ 1667 Ἐπιφάνιος ὁ ἐξ Ἰωαννίνων ταὐτίκλην Ἡγούμενος ἵδρυσεν ἐν Ἀθήναις σχολὴν, ἐν ᾗ ἐδιδάσκοντο ἡ γραμματικὴ, ἡ φιλοσοφία, αἱ ἐπιστῆμαι, ἡ δὲ σχολὴ αὕτη διετηρήθη καὶ εὐηργετήθη τῷ μὲν 1732 ὑπὸ Στεφάνου ταὐτὸ Μηλοῦ, τῷ δὲ 1748 ὑπὸ τοῦ ἀθηναίου Στεφάνου Ῥούτση. Τῷ δὲ 1672 διδάσκει ἐν Ἀθήναις ὁ Δημήτριος Βενιζέλος, ἐκπαιδευθεὶς ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ μετὰ τοῦτον ὁ Νικόδημος οὗ ἤκροασαντο πρὸς τελειοποίησιν τινὲς τῶν μαθητῶν Εὐγενίου τοῦ Αἰτωλοῦ, ἐν οἷς καὶ Ἀναστάσιος ὁ Γόρδιος. Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἐξασκεῖ-

ται ἀτελῶς εἰσέτι ἡ ἀλληλοδιδακτικὴ μέθοδος, καθ' ἣν ὁ διδάσκαλος ἐδίδασκε τριάκοντα συνάμα παῖδας. Κατὰ δὲ τὸν Guillatière ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Ἄνθιμος, ὁ προειρημένος Βενιζέλος καὶ ὁ Δαμασκηνὸς ἐδίδασκον δημοσίᾳ τὴν θεολογίαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἐν Ἀθήναις. Κατὰ δὲ τὸν ΙΗ' αἰῶνα οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον δύο σχολὰς ἀῤῥένων. Τῷ 1715 συνέστησεν αὐτόθι «Φροντιστήριον ἑλληνικῶν μαθημάτων» μετὰ βιβλιοθήκης Γρηγόριος Σωτήρης ὁ Ἀθηναῖος ὅστις καὶ ἐδίδασκεν ἐν αὐτῷ. Διάδοχος δὲ τούτου ἐγένετο Παῦλος ὁ Ἰθακήσιος, οὗ ὁ μαθητὴς Ἐφραὶμ ὁ Ἀθηναῖος ἐδίδαξεν ἐν Κύπρῳ καὶ ἀνεδείχθη σοφώτατος πατριάρχης Ἱεροσολύμων. Μετὰ τοῦτον διδάσκει ἐν τῇ αὐτῇ σχολῇ ὁ ἐν Πάτμῳ ἐκπαιδευθεὶς Κοσμᾶς ὁ Δήμνιος· τῷ δὲ 1740 ὁ Ἱεροδιδάσκαλος, Ἀθανάσιος Μπουσόπουλος ἐπὶ τριάκοντα ἔτη, καὶ μετὰ τοῦτον παραιτησάμενον προσκαλεῖται ἐξ Ἰωαννίνων, περὶ τὸ 1774 ὁ μαθητὴς τοῦ Μπαλάνου Δημήτριος Βόδας ὃν ἀναχωρήσαντα διαδέχεται τὸ δεύτερον ὁ Ἀθανάσιος Μπουσούπολος, καὶ τοῦτον τῷ 1786 ὁ Σαμουὴλ Κουβελάνος, μέχρι τοῦ 1810 ὅτε ἀπίθανε καὶ κατελύθη τὸ γόνιμον τοῦτο φυτώριον τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων. Ἑτέρα δ' ἐν Ἀθήναις σχολὴ ἡ τῷ 1750 ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀθηναίου Ἰωάννου Ντέκα, μετὰ βιβλιοθήκης καλῶς κατηρτισμένης ὡς πρὸς τοὺς χαλεποὺς ἐκείνους χρόνους, ἔχει πρῶτον διδάσκαλον τὸν ἀθηναῖον Βησσαρίωνα Ῥοῦφον σπουδάσαντα ἐν Ἰωαννίνοις· τοῦτον δὲ διαδέχεται τελευτήσαντα τῷ 1767, ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Σωφρόνιος Μπάρμπανος, ἀθηναῖος ὢν ἐπὶ ἑπταετίαν διδάξαντα διαδέχεται ὁ Ἰωάννης Βενιζέλος. Περιελθοῦσα δ' εἰς ἀπορίαν καὶ ἡ σχολὴ αὕτη διετηρεῖτο ὑπὸ τοῦ ἡγουμένου τῆς μονῆς τῶν Ἀσωμάτων, Διονυσίου. Τὸν Βενιζέλον διεδέξατο προσωρινῶς ὁ ἐκ Ῥαιδεστοῦ Ἰωάννης Τατλίκαρας, μεθ' ὃν ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἕδραν τῆς σχολῆς ὁ πολὺς Ἰωάννης Παλαμᾶς προσκληθεὶς ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Τὸν δὲ Παλαμᾶν ἀναχωρήσαντα περὶ τὸ 1817 ἀντικατέστησεν αὖθις ὁ Ἰωάννης Τατλίκαρας καὶ ὁ μετὰ ἓν ἔτος Μιχαὴλ Μασὼν μέχρι τοῦ 1823. Τῷ δὲ 1814 συνέστη ἡ «Φιλόμουσος Ἑταιρία», ἧς πρόεδρος ἀνεδείχθη ὁ φιλελληνικώτατος λόρδος Γουιλφόρδος καὶ ἧς σκοπὸς ἦτον ἡ ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα διάδοσις τῶν φώτων. Δι' ἐξόδων αὐτῆς ἐδίδαξεν ἐν Ἀθήναις καὶ Διονύσιος Πύῤῥος ὁ Θεσσαλὸς καὶ ἐπετηρεῖτο ἡ Σχολὴ τοῦ Ντέκα μέχρι τοῦ 1824. Τῷ δὲ 1813 ἤκμαζε τὰ μάλιστα τῶν ἄλλων ἡ ἐμπορικὴ τῶν Ἑλλήνων ἡ τιωτικὴ διδασκαλία τοῦ Γεωργίου Γενναδίου, τοῦ ὑστάτου τῆς σχολῆς ταύτης διδασκάλου. Μεταξὺ δὲ πλείστων ἄλλων λογίων Ἀθηναίων διαπρέπουσιν ὁ διάσημος ἐνδολόγος Δημήτριος ὁ Γαλανὸς (1809), ὁ ἱερεὺς Ἰωάννης Πατρούσας, ὁ συντάξας τὴν φιλολογικὴν ἐγκυκλοπαιδείαν, ἡ σύζυγος Γ. Μακρῆ (1825) μεταφράσασα διαλόγους ἐκ τοῦ γαλλικοῦ εἰς τὸ ἑλληνικόν, ἀγγλικὸν καὶ ἰταλικὸν ἐν Λονδίνῳ (1825), κλπ.

Ἐν Αἰτωλίᾳ καὶ Ἀκαρνανίᾳ, ἡ ἑλληνικὴ παιδεία εὗρεν ἱκανοὺς λάτρεις καὶ θεράποντας. Οἱ λόγιοι καὶ φιλογενεῖς μοναχοὶ Εὐγένιος ὁ Ἰωαννούλιος ὁ ἐπιλεγόμενος Αἰτωλὸς, ὁ μαθητὴς καὶ διάδοχος αὐτοῦ Ἀναστάσιος ὁ Γόρδιος καὶ ὁ τούτου μαθητὴς Θεοφάνης συνέστησαν παρὰ τοῖς μεγάλοις Βρανιανοῖς, ἱερᾷ μονῇ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, ἐπιλεγομένη τῆς Γούβης, μουσεῖον μετ' ἀξιολόγου βιβλιοθήκης. Μαθηταὶ τοῦ Εὐγενίου ἐγένοντο Γεράσιμος ὁ Ἀκαρνὰν, σχολάρχης ὕστερον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πατριαρχικῆς σχολῆς (1698), Γρηγόριος ὁ Ἱερομόναχος (1663), Ἀναστάσιος ὁ Γόρδιος, κλπ. Ἐκ τοῦ φυτωρίου τούτου ἐξεχύθη ἐσμὸς λογίων ἀνδρῶν μέγα ὠφελησάντων τὰ ἑλληνικὰ γράμματα. Ἐν Καρπενησίῳ ὑφίστατο ἀπὸ τῆς ΙΖ' ἑκατονταετηρίδος ἑλληνικὴ σχολὴ, ἐν ᾗ ἐδίδαξαν σὺν ἄλλοις Εὐγένιος ὁ Ἰωαννούλιος, ὁ Θεσσαλὸς Εὐστάθιος καὶ ὁ Βρανιανῶν Εὐστάθιος Πολυζώης. Ἐν Ῥεντίνῃ, ἐδιδάσκετο σὺν τῇ ἑλληνικῇ καὶ ἡ λατινικὴ γλῶσσα (κατὰ τὴν ΙΗ' ἑκατονταετηρίδα). Ἐν Κερασόβῳ, ἐδίδασκε τῷ 1779 Ἰωάννης ὁ Κερασοβίτης. Ἐν Φουρνᾷ ἐδιδάσκετο σὺν ἄλλοις τὰ πρῶτα μαθήματα Σέργιος ὁ Μακραῖος· ἕτεραι δὲ λόγου ἄξιαι σχολαὶ ὑπῆρχαν ἐν Χρυσῷ τῆς Φθιώτιδος, ἐν Γράτῃ, ἐν Αἰτωλικῷ, ἐν Λοκραῖς, ἐν Σαλώνοις κλπ. Τὸ δὲ Μεσολόγγιον ὕπερ προώριστο ἵνα διαβραματίσῃ μέγα πρόσωπον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος προηλείφετο κύκλῳ εἰς τὸν πρόδρομον ἐκείνου διανοητικὸν ἀγῶνα διὰ τῆς «Παλαμαίας» λεγομένης σχολῆς, οὕτως ὀνομασθείσης ἀπὸ τοῦ ἱδρυτοῦ αὐτῆς Παναγιώτου Παλαμᾶ τοῦ Θεσσαλοῦ (1722—1803), ὅστις τὴν «Ἀθωνιάδα» μετέτρεψεν εἰς «Μεσολογγίτιδα» Ἀκαδημίαν, καὶ ἣν ὁ υἱὸς Γρηγόριος διεδέξατο μέχρι τοῦ 1821. Ἡ «Παλαμαία» σχολὴ γονιμώτατον ἀναδειχθεῖσα φυτώριον τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐξήγαγε σοφοὺς διδασκάλους εἰς πλείστα μέρη τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπέφερε τὴν σύστασιν τυπογραφείου ἐν μέσῳ τῶν γάλλων ταραστάσεων τῷ 1821.

Ὅτε οἱ Ἕλληνες ἐπολέμουν τὴν Πελοπόννησον

(1685—1715) εὗρον τὰ φῶτα ἐσβεσμένα ἐν αὐτῇ καὶ εἰργάζοντο ὅπως «ἀποσπάσωσι τῆς βαρβαρότητος ὑπὸ τὴν αἰσίαν αὐτῶν ἐξουσίαν τὴν διδάσκαλον πάσης ἐπιστήμης καὶ τέχνης ἀρχαίαν Ἑλλάδα», ὡς ἔλεγεν ὁ Ἐνετὸς ἀρμοστὴς Γριμάνης. Ἐν Τριπόλει, περὶ τὰ μέσα τῆς ΙΗ' ἑκατονταετηρίδος ἐδίδασκε τὴν ἑλληνικὴν ὁ ἐξ Ἀραχόβης τῶν Καλαβρύτων ἱεροδιάκονος Παρθένιος, καὶ ἐν Πάτραις φαίνεται ὑφισταμένη σχολή τις ἀπὸ τοῦ 1757. Ἡ δὲ παρὰ τὴν Δημητσάναν Μονὴ τοῦ Φιλοσόφου διετήρει σχολὴν ἀφ' ἧς πολλοὶ ἐξῆλθον ἀρχιερεῖς ἀναδειχθέντες· καὶ ὕστερον συνέστη αὐτόθι ἡ περίφημος ἐκείνη «σχολὴ τῆς Δημητσάνης» (1764), ἐξ ἧς ἐβλάστησαν ἐν πολλοῖς ἄλλοις Γρηγόριος ὁ Ε' πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως καὶ Γερμανὸς ὁ Παλαιῶν Πατρῶν.

Ἀλλὰ καὶ αἱ νῆσοι τῆς νῦν ἐλευθέρας Ἑλλάδος οὐκ ὑπελείποντο τῆς Στερεᾶς καὶ τῆς Πελοποννήσου κατὰ τὸν διανοητικὸν ἀγῶνα. Οὕτως ἐν Σίφνῳ συνέστη περὶ τὸ 1687 ἡ σχολὴ τοῦ Ἁγίου Τάφου, ἐν ᾗ τῷ 1775 ἐδίδασκεν ὁ Ἐμμανουὴλ Τροχάνης ὁ Λάκων, τῷ δὲ 1780 Μισαὴλ ὁ Πάτμιος κλπ. Αὐτόθι ἐμαθήτευσαν ἀνδρες ἀναβάντες ὕστερον πατριαρχικοὺς καὶ ἀρχιερατικοὺς θρόνους, αὐτόθι ἐδιδάχθησαν ὁ Μαυρογένης (ἴσως ὁ ἀναβὰς τὸν θρόνον τῆς Οὐγγροβλαχίας), ὁ ἐν Δάκκᾳ τῆς Ἰνδικῆς διδάξας Γρηγόριος ὁ Ἱερομόναχος, ὁ Νεόφυτος Βάμβας κλπ. Ἡ Μυτιλήνη φαίνεται ἔχουσα σχολὴν ἀπὸ τοῦ 1757, ἡ Σίριφος ἀπὸ τοῦ 1816, ἡ Ὕδρα ἀπὸ τοῦ 1817 καὶ τυπογραφεῖον ἀπὸ τοῦ 1825, ἐν ᾧ ἐτυπώθη ἡ πρὸς τοὺς Φιλέλληνας ἐπιστολὴ τῆς Εὐανθίας Καίρη. Ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν νήσων διακρίνεται κυρίως ἡ Ἄνδρος διατηροῦσα ἀρχαίαν σχολὴν ἀπὸ τοῦ 1821, ἐν ᾗ ἐδίδασκεν ὁ ἱερεὺς Γρηγόριος Καμπανάκης, ἐξάδελφος τοῦ περιωνύμου Θεοφίλου Καίρη. Ἐν δὲ τῷ χωρίῳ Μουσινιῶν τοῦ δήμου τῆς νήσου Κορθίου ὑφίσταντο τῷ 1818 δύο σχολαί, ἑλληνικὴ καὶ ἀλληλοδιδακτική, ὧν ἡ πρώτη ἀνηγέρθη διὰ συνδρομῶν τοῦ Σαμουὴλ Σκαζῆ περὶ τὸ 1799 ὑπὸ τὴν ἐπιδίκησιν τῆς Ἁγίας Τριάδος μετὰ βιβλιοθήκης. Ἐν δὲ τοῖς σοφοῖς ἀνδράσι τῆς νήσου ταύτης διέπρεπον ὁ τὸν κατάλογον τῶν πατριαρχῶν ἐκδοὺς Ζαχαρίας Μαθᾶς, Διονύσιος ὁ Γ' πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως καὶ πάντων μᾶλιστα ὁ Θεόφιλος Καίρης, ὅστις διὰ συνδρομῶν ἀνήγειρε τὸ Ὀρφανοτροφεῖον, ἐν ᾧ ἐδίδασκεν ἀπὸ τοῦ 1836 — 1840. Τούτοις δὲ προσθετέον καὶ τὴν σοφὴν ἀδελφὴν τοῦ Θεοφίλου Εὐανθίαν Καίρη ποιήτριαν, διευθύντριαν τοῦ ἐν Κυδωνίαις παρθεναγωγείου καὶ μεταφράσασαν ὠφέλιμα ἐκ τοῦ γαλλικοῦ πονήματα.

Τοιαύτη τις ἐν συνόψει ἡ ἐν Ἑλλάδι διανοητικὴ κίνησις πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἐπ' αὐτῆς. Ἀλλαχοῦ δὲ ἐν ταῖς νῦν ὑπὸ τὴν ὀθωμανικὴν κυριαρχίαν χώραις ἔλαμπον ἐν τῇ νυκτὶ τῆς ἀμαθείας φάροι ζωηρὸν φῶς διαχέοντες καὶ φημισθέντες μέχρις αὐτῆς τῆς πεφωτισμένης ἑσπερίας Εὐρώπης, τοιοῦτοι δ' ἦσαν ἐκτὸς τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Σχολῆς, ἡ ἐπὶ τοῦ Πηλίου ὄρους ἡ ἐπὶ τοῦ Ἄθωνος, ἡ ἐν Πάτμῳ, ἔνθα ὁ βαθὺς ἑλληνιστὴς Villoison ἤκουσε μετ' εὐφροσύνης ἀναγινωσκόμενον τὸν Ὅμηρον καὶ τοὺς μεγάλους τραγικούς, τὸ ἐν Βουκουρεστίῳ λύκειον σεμνυνόμενον τῷ 1795 ἐπὶ τῷ καθηγητῇ αὐτοῦ Ἀάμπρῳ Φωτιάδῃ, ὅστις ἐμόρφωσε τὸν Νεόφυτον Δούκαν, ἡ ἐν Ἰωαννίνοις ὑπὸ τοῦ Ζώη Καπλάνη συστᾶσα σχολὴ τῇ ἀδείᾳ τοῦ Ἀλῆ πασσᾶ, ἔνθα οἱ ἑλληνόπαιδες τοῦ Σουλίου καὶ αὐτὸς ὁ τοῦ Τζαβέλλα υἱὸς Φῶτος ἐμάνθανον ἐν τῷ Πλουτάρχῳ τὴν Ἱστορίαν τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, καὶ τέλος ἡ πολυθρύλητος σχολὴ τῶν Κυδωνιῶν, ἣν ἀνήρπασεν ἀνθοῦσαν ὁ τυφὼν τῆς ἐπαναστάσεως. Περὶ τῆς ἐν Ἑπτανήσῳ διανοητικῆς κινήσεως ἴδε τὸ ἄρθρον ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ.

Τὸν ἀναίμακτον διανοητικὸν ἀγῶνα ἐξακολουθοῦσιν ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ἀγωνιζόμενοι ἀντὶ τοῦ Γενναδίου, τοῦ Κοραῆ, τοῦ Δούκα, τοῦ Βουλγάρεως καὶ λοιπῶν εὐκλεῶν ἀνδρῶν, τῶν πρὸ τοῦ ἀγῶνος χρόνων, οἱ Ἀσώπιοι, οἱ Φίλιπποι, οἱ Καστόρχαι, οἱ Ὀρφανίδαι καὶ ἡ λοιπὴ πλειὰς τῶν ἡμετέρων λογίων, οἵτινες μετὰ τῶν γενναίως κληροδοτούντων τὸ ἔθνος πολυταλάντων ὁμογενῶν συντρέχουσιν εἰς τὴν ἐπὶ τὰ κρείττω διανοητικὴν μόρφωσιν αὐτοῦ. Ἡ δὲ ποίησις, τὸ αὐτοφυὲς τοῦτο ἄνθος τοῦ ἑλληνικοῦ Παρνασσοῦ, καλλιεργεῖται εὐδοκίμως ἐμψυχουμένη ὑπὸ τῶν ποιητικῶν διαγωνισμῶν καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀδελφῶν Σούτσων, τοῦ Ζαλακώστα, τοῦ Α. Ρ. Ῥαγκαβῆ, τῶν ἀδελφῶν Παράσχων, τοῦ Βερναρδάκη, τοῦ Βαλαωρίτου καὶ τόσων ἄλλων μουσολήπτων ποιητῶν εἶναι γνωστὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Εὐρώπῃ. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν τέχνην, οἱ Φυτάλαι καὶ οἱ Κόσσοι κατήρξαντο τῆς ἐν Ἑλλάδι ἀναγεννήσεως τῆς γλυπτικῆς, τὸ δ' ἐν Ἀθήναις Πολυτεχνεῖον ὡραίους παράγει τοὺς καρποὺς καὶ ὁλυμπιακοὶ ἀγῶνες ἐμψυχοῦσι τοὺς ἐν τῇ τέχνῃ διαγωνιζομένους. Νέα δ' ἐμψύχωσις τῆς τέχνης καὶ ὑψηλοτέρα μεταρρύθμισις αὐτῆς προσδοκᾶται ἐκ τῆς ἐσχάτως ἀναφανείσης εὐγενοῦς ἐπιθυμίας τοῦ ἔθνους πρὸς τὸ ἐκδηλω-

Δημοσιεύματα Ελληνικής Αρχαιολογικής Εταιρείας (Ν.Π.Ι.Δ.)

σαι διὰ τῆς ἀνεγέρσεως ἀνδριάντων τὴν βαθεῖαν αὐτοῦ εὐγνωμοσύνην τοῖς ἀγωνισθεῖσιν εἴτε ἠθικῶς εἴτε ὑλικῶς ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ αὐτονομίας ἢ τῆς τῶν γραμμάτων διαδόσεως.

Ἡ γλῶσσα τῶν Ἑλλήνων ἐποιήσατο ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος τούτου τοιαύτας προόδους, ὥστε ὁ λαμβάνων εἰς χεῖρας βιβλίον πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν ἐκδοθὲν καὶ ἀντιπαραβάλλων τὴν ἐν αὐτῷ γλῶσσαν πρὸς τὴν σήμερον γραφομένην, ἀδυνατεῖ νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἐντὸς τοσοῦτον μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος ἐπηνέχθη τοιαύτη ῥιζικὴ μεταβολή. Ἡ τελειοποίησις τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης βαδίζει δι' ἁλμάτων· κατὰ πᾶσαν δεκαετίαν ποιεῖται πρόοδον οἵαν ἐποιήσατο ἡ γαλλικὴ γλῶσσα ἀπὸ Φραγκίσκου τοῦ Α' μέχρι Λουδοβίκου τοῦ ΙΓ', καὶ ἀπὸ τούτου μέχρι Λουδοβίκου τοῦ ΙΕ', ἤτοι ἐν διαστήματι ἑνὸς καὶ ἐπέκεινα αἰῶνος. Μόλις παρῆλθον 80 περίπου ἔτη, ἀφ' ὅτου ὁ μεγαλώνυμος Κοραῆς ἐξέφρασε τὴν ἰδέαν ὅτι πρέπει νὰ σχηματισθῇ νεοελληνική τις γλῶσσα, ἐπὶ τῇ βάσει μὲν τῆς ἀρχαίας, ἀλλὰ καταληπτὴ εἰς τὸν λαόν, καὶ ἡ γλῶσσα αὕτη, ἡ τοσοῦτον παρεφθαρμένη τότε καὶ μιξοβάρβαρος, ἀπεδύθη τὰν βακώδη αὐτῆς χιτῶνα, ἀπεσκοράκισε πᾶν εἴ τι ξένον ἐν αὐτῇ, ἠρύσατο ἐκ τῆς ἀρχαίας ἢ ἐσχημάτισεν ἐξ αὐτῆς ἐξ ἀναλογίας πάσας τὰς διὰ πᾶσαν ἰδέαν, τέχνην καὶ ἐπιστήμην ἀναγκαίας λέξεις, ἔλαβε πάντας σχεδὸν τοὺς τύπους καὶ τοὺς σχηματισμοὺς τῆς ἀρχαίας γλώσσης, ἐκανόνισε τὴν σύνταξιν αὐτῆς καὶ μετέχουσα τοῦ τε παθητικοῦ καὶ τῆς συνθετικῆς φύσεως τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς, ὡς καὶ τῆς σαφηνείας καὶ τῆς ἀναλυτικῆς φύσεως τῶν νεωτέρων εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν, κατέστη ἐκ τῶν ὡραιοτέρων μὲν καὶ προσφορωτέρων διὰ τὴν ποίησιν καὶ τὴν καλλιλογίαν, ἐκ τῶν τελειοτέρων δὲ καὶ σαφεστέρων διὰ τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν συντόμῳ περὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης· ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν φιλολογίαν, εἰ καὶ ἀριθμεῖ ὀλιγίστην ζωήν, εἶδη ὅμως τινὰ αὐτῆς ἀνεπτύχθησαν οὐκ ὀλίγον. Οὕτως ἡ ποίησις ἀριθμεῖ ὀνήματά τινα, ὧν πολλὰ εἰσιν ἐνάμιλλα, ἂν ὄχι τῶν ἀρχαίων καὶ ἀπαραμίλλων διδασκάλων τῆς τέχνης, ἀλλὰ τοὐλάχιστον τῶν διασήμων ποιητῶν τῆς γαλλικῆς καὶ ἰταλικῆς φιλολογίας. Ὁ Χριστόπουλος, φέρ' εἰπεῖν, ἐὰν δὲν ἐξισοῦται πρὸς τὸν Ἀνακρέοντα, δύναται ὅμως νὰ ἀνθαμιλλᾶται ἐπαξίως πρὸς τὸν Βεραρδῆνον· ἡ «Κούρκα» τοῦ Νηρουλοῦ, τὰ «Τριλίμνια» τοῦ Ὀρφανίδου, δύνανται νὰ διαμφισβητήσωσι τὰ πρωτεῖα πρὸς τὸ «Ἀναλέκτον» τῶν Γαλλιῶν· αἱ σύντομοι τοῦ Ἀλεξάνδρου Σούτσου μιγνύουσι τὸ δριμὺ τοῦ Ἰουβενάλη μετὰ τῆς εἰρωνείας τοῦ Regnard· τὸ ἡδυπαθὲς καὶ ἐναρμόνιον τῶν ᾠδῶν τῶν ἀδελφῶν Παράσχων ἀναμιμνήσκει τὸν Chenier· ἐν τοῖς στίχοις τοῦ Δ. Παπαῤῥηγοπούλου ἀκούεται ἐνίοτε ἡ θρηνώδης λύρα τοῦ Millevoie· ὁ ἁβρὸς καὶ κομψοπρεπὴς Ῥαγκαβῆς ὑπενθυμίζει τοὺς Chaulieu καὶ τοὺς ἄλλους ποιητὰς τῆς δουκίσσης τοῦ Μαὶν καὶ τῆς δεσποσύνης δὲ Λωναῖ· ἡ λύρα τοῦ Καρασούτσα ἐκπέμπει ἐνίοτε ἀπηχήσεις τῶν νευρωδῶν καὶ ἰδιοτρόπων φθόγγων τῶν μεγάλων υἱῶν τῆς Ἀλβιώνος. Ὁ Η. Τανταλίδης ἔχει πολλὰκις στροφὰς ἀξίας τοῦ Γιλβέρτου. Παραλείπομεν πολλοὺς ἄλλους ἐξωραΐσαντας ἐπίσης τὸν ἑλληνικὸν Ἑλικῶνα.

Δοκίμια ἐγένοντο πρὸς τούτοις καὶ εἰς τὴν ἡρωϊκὴν καὶ ἐπικὴν ποίησιν. Τὰ δοκίμια ταῦτα, εἰ καὶ ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῶν οὐχὶ ἀνεπίληπτα καὶ τὸ πρωτότυπον περὶ τὴν τέχνην ἐκδηλοῦντα, πολὺν τὸν πόθον πρὸς ἀπομίμησιν (ἄκαιρον πολλάκις) ἐνδεικνῦντα, ἔχουσιν ὅμως πολλὰ μέρη, ἐν οἷς ἡ φαντασία τοῦ ποιητοῦ πρωτοτυποῦσα ἀνέρχεται εἰς ὕψος, ὅπερ τῇ ἀληθείᾳ δὲν ἠθέλομεν περιφρονήσει οὐδ' αὐτοὶ οἱ ἐξοχώτεροι τῆς Εὐρώπης ἀοιδοί. Εἶναι δὲ περίεργον ὅτι ὡς ἐν τῇ ἀρχαίᾳ οὕτω καὶ ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἑλληνικῇ ποιήσει τὰ αἰσθήματα τὰ ἐμπνέοντα τὰς ὑψηλοτέρας στροφὰς εἶναι πάντοτε ἡ πίστις καὶ ἡ πατρίς. Οὕτως ἡ τῶν περιδόξων ἡμερῶν τῆς Ἑλλάδος ἀναπόλησις, ἡ ἐπίκλησις τοῦ ἁγίου τῆς ἐλευθερίας πνεύματος, τὸ ναυτικὸν συμβούλιον τῶν Ἑλλήνων, τὸ ἐπεισόδιον τῆς κόρης τοῦ Ἰωάννου Γαλάτου, τὸ ἐν Δονδίνῳ συμπόσιον καὶ διάφορα ἄλλα ἐν τοῖς ποιήμασι τοῦ Ἀλεξάνδρου Σούτσου, τοῦ ποιητοῦ τούτου ὄστις καὶ ἐν τῇ ἀπομιμήσει αὐτῇ κατώρθωσε νὰ μείνῃ πρωτότυπος, ἔχουσί τι ἀρχαϊκόν, ἀναρπάζον τὰς ψυχὰς τῶν ἀναγνωστῶν· οἱ «Ἁρματωλοὶ καὶ Κλέπται», τὸ «Στόμιον τῆς Πρεβέζης» καὶ τὸ «Χάνι τῆς Γραβιᾶς» τοῦ Ζαλακώστα ἐνθυμίζουσιν ἐνιαχοῦ τὰς ὑψηλὰς στροφὰς τοῦ Δάντη καὶ τοῦ Τάσσου, ἐν ᾧ εἰς τὰ λυρικὰ αὐτοῦ τεμάχια ἀναπνέει τις ἐνίοτε τὸ γλυκὺ καὶ ἡδυπαθὲς ἄρωμα τοῦ ἐρωτικοῦ τῆς Λαύρας· τὰ «Μνημόσυνα τοῦ Βαλαωρίτου περιέχουσι στροφὰς ἀξίας τοῦ Φωσκόλου· ὡραίας ἐπίσης περιέχουσι στροφὰς ὁ «Πύργος τῆς Πίτρας» καὶ ἡ «Χίος ὀυλὴν» τοῦ Ὀρφανίδου· ὁ εἰς τὴν «Ἐλευθερίαν ὅμνος» καὶ ἡ ᾠδὴ εἰς τὸν «Θάνατον τοῦ λόρδου Βύρωνος» τοῦ Σολωμοῦ ἔχουσί τι πινδάρειον καὶ δύνανται

Ανωτέρα Εθνική Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (Νηπιαγ.)

νὰ κοσμήσωσι καὶ τὰς πλουσιωτάτας φιλολογίας.

Καὶ εἰς τὴν δραματικὴν ποίησιν ἐγένοντο ἀπό τινος καλὰ φιλοτεχνήματα. Τινὲς ἐκ τῶν τραγῳδιῶν τοῦ Ζαμπελίου, ἡ «Μερόπη» καὶ ἡ «Μαρία Δοξαπατρῆ» τοῦ Βερναρδάκη, οἱ «Τριάκοντα Τύραννοι» τοῦ Ῥαγκαβῆ, ὁ «Φίλιππος ὁ Μακεδὼν» τοῦ Ἀντωνιάδου, δύνανται νὰ ταχθῶσιν εἰς τὴν αὐτὴν σειρὰν, εἰς ἣν καὶ αἱ τοῦ Crébillon, τοῦ Casimir Delavigne, τοῦ Ponsard καὶ ἄλλων δευτερευόντων τῆς Γαλλίας ποιητῶν. Ὡς πρὸς τὴν κωμῳδίαν, ὁ «Γάμος τοῦ Κουτρούλη» τοῦ Κ. Δ. Ῥαγκαβῆ δύναται δικαίως νὰ καταταχθῇ μεταξὺ τῶν κωμικῶν ἀριστουργημάτων τοῦ παρόντος αἰῶνος, ὀλίγον κατωτέρω τῶν κωμῳδιῶν τοῦ Κ. Γολδόνη· ἡ δὲ «Ἀγορὰ» τοῦ Δ. Παπαῤῥηγοπούλου ἐπηνέθη ἐν Εὐρώπῃ καὶ μεταφράζεται εἰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Τὰ μέτρα τῆς ἑλληνικῆς ποιήσεως εἶναι πολλὰ καὶ ποικίλα· ἐκτὸς τῶν πολιτικῶν λεγομένων στίχων καὶ τῆς ὁμοιοκαταληξίας ἐφηρμόσθησαν εἰς τὴν νεωτέραν ποίησιν πάντα σχεδὸν τὰ μέτρα τῆς ἀρχαίας καὶ ὑπάρχει σήμερον ἐν χρήσει οὐ μόνον τὸ δακτυλικὸν ἑξάμετρον καὶ τὸ τρίμετρον ἰαμβικὸν, ἀλλὰ καὶ τὸ τροχαϊκὸν καὶ τὸ γλυκώνειον καὶ πολλὰ ἄλλα εἴδη τῶν χορικῶν.

Εἰς τὸν πεζὸν λόγον ἐγένετο ἐπίσης μεγίστη πρόοδος. Εἰ καὶ ἕνεκα ἐλλείψεως μεγάλων βιβλιοθηκῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀναγκαίων πρὸς βιβλιογραφίαν μέσων, οἱ Ἕλληνες ἐπεδόθησαν ἰδίως εἰς μεταφράσεις ἐκ ξένων γλωσσῶν, οὐχ ἧττον ὅμως ὑπάρχουσι συγγραφαὶ πολλοῦ λόγου ἄξιαι καὶ μάλιστα ὡς πρὸς τὴν ἱστορίαν. Τοιαῦται αἱ «Βυζαντιναὶ μελέται» τοῦ Ζαμπελίου, ἡ «Κωνσταντινούπολις» τοῦ Σκαρλάτου, ἡ «Ἑλληνικὴ Ἱστορία» τοῦ Παπαῤῥηγοπούλου, ἡ «Ἱστορία τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος» τοῦ Τρικούπη, αἱ «Ἑλληνικαὶ Ἀρχαιότητες» καὶ ἡ «Ἱστορία τῆς ἀρχαίας Καλλιτεχνίας» τοῦ Ῥαγκαβῆ, ἡ «Νεοελληνικὴ Φιλολογία» τοῦ Σάθα, ὁ «καθ' Ὅμηρον οἰκιακὸς βίος» τοῦ Κλέωνος Ῥαγκαβῆ, κτλ. Δὲν ἀναφέρομεν ἄλλας τινὰς συγγραφὰς ἐλάσσονος μὲν τὴν ἔκτασιν, ἀλλὰ σπουδαιοτάτας, οἷαι ὁ «Βίος Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου» ὑπὸ τοῦ Ἀσωπίου, ἱστορικά τινα σκηνογραφήματα τοῦ Παπαῤῥηγοπούλου καὶ ἄλλα. Δὲν ἀναφέρομεν τοὺς μεγάλους ἄθλους τοῦ Ἀσωπίου, τοῦ Κουμανούδη, τοῦ Μουστοξύδου καὶ τῶν ἔτι ἀρχαιοτέρων τοῦ Κοραῆ, τοῦ Δούκα καὶ τόσων ἄλλων ἀρχαιομαθῶν καὶ φιλολόγων τῆς Εὐρώπης. Δὲν ἀναφέρομεν τὰς φιλοσοφικὰς μελέτας τοῦ Βαλλᾶ καὶ τοῦ Φιλίππου Ἰωάννου, οὔτε τὰ ἡλικὰ πο-

νήματα τοῦ Λεβαδέως. Δὲν ἀναφέρομεν τοὺς μεγάλους ἐκκλησιαστικοὺς ῥήτορας, τὸν Οἰκονόμον, τὸν Φαρμακίδην, οἵτινες δύνανται νὰ συγκριθῶσιν, ἂν ὄχι πρὸς τοὺς Βουσσουέτους καὶ Φλεσσιὲ, ἀλλὰ τοὐλάχιστον πρὸς τοὺς Φρεῦσίνους καὶ Γακίνθους. Δὲν ἀναφέρομεν ὅτι ἐντὸς μικροῦ ἐμορφώθη καὶ ἐθνική τις μυθιστοριογραφία, ἧς ὁ «Αὐθέντης τοῦ Μωρέως», ὁ «Συμβολαιογράφος», ὁ «Διάβολος ἐν Τουρκίᾳ», ἡ «Ἡρωὶς τῆς Ἐπαναστάσεως» εἶναι μέχρι τοῦδε τὰ τελειότερα δοκίμια. Δὲν ἀναφέρομεν πολλοὺς ἄλλους κλάδους, ἐν οἷς ἐγένοντο μεγάλαι ἐπίσης πρόοδοι.

(Τὰ περὶ Ἑλλάδος ἠρύσθημεν ἐκ τῶν Γεωγραφικῶν καὶ Ἑλληνικῶν τοῦ Πολυζωΐδου, τῆς Ἱστορίας τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ὑπὸ Δουρουῆ, τῶν ἑλληνικῶν τοῦ Ι. Ρ. Ῥαγκαβῆ, τῶν Γεωγραφιῶν τοῦ Σταθοπούλου καὶ τοῦ Βασκαλοπούλου, τῆς Ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς ῥωμαϊκῆς κατακτήσεως κ.τ.λ. ὑπὸ τοῦ Brunet de Presle καὶ τοῦ Alexandre Blanchet, τῶν ἐν τῷ Ἐθνικῷ Ἡμερολογίῳ ἄρθρων περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Ὄθωνος, καὶ λοιπῶν πηγῶν).

ΕΛΛΑΣ. Κύριον ὄνομα μήτηρ τοῦ Γοργίονος ἐξ Ἐρετρίας παρὰ Ξενοφ. Κύρου Ἀναβ. βιβλ. Ζ'.

ΕΛΛΕΒΟΔΙΟΣ, φιλόσοφος καὶ ποιητὴς Φλαμανδὸς ἀποθ. τῷ 1577. Συνεπλήρωσε τὰς σπουδάς του ἐν Παδούῃ. Ἄριστος ἑλληνιστὴς ἀπέκτησε τὴν φιλίαν πολλῶν ἐπισήμων προσώπων. Μετέφρασεν εἰς τὴν Λατινικὴν Νεμεσίου ἐπισκόπου καὶ φιλοσόφου, Περὶ φύσεως ἀνθρώπου, ἐν Ἀνδέρπῃ 1565. Σώζονται προσέτι ἐξ αὐτοῦ «Ἐπιστολαὶ» περὶ ἐπιχωμονικῶν ἀντικειμένων, «Ἐπιστολὴ πρὸς Κάρολον Κλούσιον», καὶ τινα ποιήματα εἰς λατινικὴν γλῶσσαν.

ΕΛΛΕΝΒΕΡΓΕΡ (Φρειδερῖκος-Γουλιέλμος), πολυμαθὴς γερμανὸς, γενν. ἐν Ἀλβερστάδ τῷ 1720, ἀποθ. ἐν Ἄλλῃ τῷ 1768. Συγγράμματα αὐτοῦ: «Ἔρευναι περὶ τοῦ βίου πολλῶν μεγάλων σοφῶν τῆς ἐποχῆς ἡμῶν». «Περὶ Λογικῆς τῆς πρώτης τῶν φιλοσοφικῶν ἐπιστημῶν», «Περὶ τῆς τέχνης τοῦ μανθάνειν τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν.

ΕΛΛΕΝΒΟΡΟΥ, (Ἐδουάρδος LAW βαρὼν), γεν. ἐν Κουμπερλάνδῃ τῷ 1750, ἀποθ. τῷ 1818. Κατέστη περίφημος δικηγόρος, ἰδίως ὡς συνήγορος τοῦ Warren Hastings. Διωρίσθη γενικὸς εἰσαγγελεὺς (attorney) τῷ 1801, πρόεδρος τῶν αὐλικῶν συμβούλων καὶ λόρδος τῆς Ἀγγλίας τῷ 1802, ἔπειτα μέλος τοῦ ὑπουργείου Γρένβιλ. Ἀπεδείχθη ζηλωτὴς τῶν ἀρχῶν τοῦ τορυσμοῦ, καὶ ἀδιάλλακτος ἀντίπαλος τῆς Ἰρλανδίας καὶ τῶν καθολικῶν.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινωνία Φίλων των Αρχείων της Ιονίου Ακαδημίας (Ι.Δ.)

ΕΛΛΕΝΒΟΡΟΥΧ, (Ἐδουάρδος LaW, πρῶτος κόμης τῆς) πολιτικὸς ἀνὴρ τῆς Ἀγγλίας, γεν. τῷ 1790· νυμφευθεὶς τῷ 1813 μετά τινος θυγατρὸς τοῦ μαρκησίου Λονδονδερρὺ καὶ ἐπί τινας μῆνας ἐδρεύσας ἐν τῇ βουλῇ τῶν ἀντιπροσώπων, διεδέχθη τὸν ἑαυτοῦ πατέρα τῷ 1818 εἰς τὴν βουλὴν τῶν λόρδων, ὅπου ἠκολούθησε ἀπαρεγκλίτως τὸ κόμμα τῶν συντηρητικῶν δεικνύων μεγίστην ῥητορικὴν ἱκανότητα. Ἀπὸ τοῦ 1828 εἰσῆλθεν εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν ὑπὸ τὸν Βέλιγκτον, καὶ διωρίσθη ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἰνδιῶν, οὗ ἐγένετο πρόεδρος κατὰ τὸ 1834 καὶ τὸ 1841 ὑπὸ τὸν Πήλ. Κατόπιν διωρίσθη ἀντιβασιλεὺς τῶν Ἰνδιῶν τῷ 1841 καὶ ἀνέλαβε τολμηρὰς ἐπιχειρήσεις κατὰ τοῦ Ἀφγανιστὰν καὶ τοῦ Σκίνδ, αἵτινες καὶ ἐπέτυχον πληρέστατα, ὡς καὶ ἑτέρα ἐκστρατεία κατὰ τῶν ἐπαναστατησάντων Βελουχιδῶν. Ἀλλ' αἱ πολεμικαὶ διαθέσεις τοῦ Ἐλλενβορούχ δυσηρέστησαν τοὺς διευθυντὰς τῆς ἑταιρίας τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐνηργήθη ἡ ἀνάκλησις αὐτοῦ τῷ 1844. Διάφοροι κατηγορίαι ἐξετοξεύθησαν κατ' αὐτοῦ, αἵτινες καὶ συνεζητήθησαν ἐν τῷ κοινοβουλίῳ, ἀλλ' ὁ δοὺξ Βέλιγκτον ὑπερησπίσθη αὐτὸν καὶ οὕτω ἀντὶ τιμωρίας, ὡς ἤλπιζον οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, ἠξιώθη ἀνταμοιβῶν προβιβασθεὶς εἰς τὸν βαθμὸν κόμητος καὶ τιμηθεὶς διὰ τοῦ μεγάλου παρασήμου τοῦ Λουτροῦ, τῷ δὲ 1846 διωρίσθη ἀρχιναύαρχος. Ἔκτοτε ἄπαξ μόνον ἐπὶ δύω μῆνας κατὰ τὸ 1858 εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐπὶ τοῦ ὀλιγοχρονίου ὑπουργείου τοῦ Δέρυ. Κατὰ τὸν κριμαϊκὸν πόλεμον ἐξεφώνησε λόγον δι' οὗ κατεδίκασε τὸν κατὰ Ῥωσσίας πόλεμον ὡς ἄδικον καὶ ἀπῄτησε ταχεῖαν εἰρήνην. Τῷ 1861 διεκήρυξεν ὅτι ἡ Γαλλία ὀφείλει νὰ ἐκκενώσῃ τὴν Ῥώμην, ὁ πάπας νὰ παραιτηθῇ τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας καὶ ἡ Αὐστρία νὰ παραχωρήσῃ τὴν Βενετίαν.

ΕΛΛΕΡ, (Ἰωάννης — Θεόδωρος) ἀρχιατρὸς τοῦ μεγάλου Φρειδερίκου, διευθυντὴς τῆς ἰατρικῆς καὶ χειρουργικῆς σχολῆς τοῦ Βερολίνου, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν τῆς πόλεως ταύτης, γεν. ἐν Πλίσκαου τῷ 1689 ἀποθ. τῷ 1760. Τὰ κυριωδέστατα τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ εἶναι, «Γαζοφυλάκιον, ἢ κατάλογος τῶν ὀρυκτῶν καὶ μετάλλων.» «Παρατηρήσεις περὶ τῶν γνωστῶν καὶ συνήθων ἀσθενειῶν», «Χειρουργικὴ πλήρης», «Πρακτικὴ ἰατρική». Ὁ Ἔλλερ ἦτο μᾶλλον ἐρανιστὴς ἢ διακεκριμένος χημικός· ἀλλ' αἱ μικροσκοπικαὶ αὐτοῦ παρατηρήσεις περὶ τῶν σφαιριδίων τοῦ αἵματος, ἡ χρῆσις ἰδίου μικραμέτρου πρὸς καταμέτρησιν τῆς διαμέτρου αὐτῶν, τὰ πειράματα εἰς ἃ ἐπεδόθη ὅπως διὰ τοῦ μικροσκοπίου παρατηρήσῃ τὰ ἐπὶ τοῦ προσφάτου αἵματος διατηροῦντος τὴν θερμοκρασίαν τοῦ σώματος ἀποτελέσματα διαφόρων ἰατρικῶν καθιστῶσιν αὐτὸν ἀρκούντως ἐπίσημον.

ΕΛΛΕΡ, (Ἰωσὴφ) συγγραφεὺς γερμανός, γεν. ἐν Βαμβέργῃ τῷ 1798, ἀποθ. τῷ 1849. Περιηγήθη μέγα μέρος τῆς Γερμανίας, τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἑλβετίας. Ἐγένετο γνωστὸς διὰ τὰ πολλὰ αὐτοῦ συγγράμματα περὶ τῶν ὡραίων τεχνῶν.

ΕΛΛΕΡ, (Ῥοβέρτος) φιλόλογος γερμανὸς γεν. ἐν Σαξωνίᾳ τῇ 24 νοεμβρίου 1813, ἐποιήσατο τὰς πρώτας αὐτοῦ σπουδὰς ἐν Δρέσδῃ καὶ Βάουτζεν καὶ κατόπιν μετέβη εἰς Λειψίαν τῷ 1832 πρὸς σπουδὴν τῆς νομικῆς καὶ τῷ 1836 διωρίσθη πάρεδρος δικαστὴς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Τῷ 1838 καταλιπὼν τὴν ὑπηρεσίαν συνέστησε φιλολογικὴν ἐφημερίδα τὰ «Ῥόδα» καὶ μετὰ τέσσαρα ἔτη τοὺς «Μαργαρίτας» διατηρηθεῖσαν μέχρι τοῦ 1848. Τὰ ἐπισημότερα τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ εἶναι ἱστορικὰ μυθιστορήματα οἷον αἱ πρίγκηψ τῆς Ὀράνζης» «Ὁ Φλωριὰν Γκέϋεν» κτλ. Προσέτι ἐδημοσίευσε τὴν «Θερινὴν περιήγησιν» ἣν συνέταξε τῷ 1840 μετά τινα ἐκδρομὴν εἰς Ἰταλίαν. Τῷ 1848 ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν πολιτικὴν μετέβη εἰς Φραγκφούρτην, ὅπου διεκρίθη ὡς δημοσιογράφος καὶ ὡς μέλος τοῦ κοινοβουλίου, διορισθεὶς πολλάκις ἐν αὐτῷ εἰσηγητής. Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1849 ἐγένετο ἀρχισυντάκτης τῆς «Γερμανικῆς ἐφημερίδος». Τῷ 1850 μετέβη εἰς Βερολῖνον καὶ τῷ 1858 εἰς Ἀμβοῦργον ὅπου διηύθυνε τὴν ἐπιφυλλίδα τῶν «Ἀμβουργικῶν εἰδήσεων».

ΕΛΛΗ, θυγάτηρ τοῦ Ἀθάμαντος βασιλέως τοῦ Ὀρχομενοῦ τῆς Βοιωτίας καὶ τῆς πρώτης αὐτοῦ συζύγου Νεφέλης, καὶ ἀδελφὴ τοῦ Φρίξου. Ἐπειδὴ ἡ μητρυιὰ αὐτῆς Ἰὼ ἐπεβουλεύθη τὴν ζωὴν ἀμφοτέρων τῶν ἀδελφῶν, οὗτοι ἔσπευσαν νὰ σωθῶσιν ἐπὶ χρυσομάλλου κριοῦ ἀποσταλέντος ὑπὸ τοῦ Διός. Ἐνῷ διήρχοντο τὸν πορθμὸν τὸν χωρίζοντα τὴν Θρᾳκικὴν χερσόνησον ἀπὸ τῆς παραλίας τῆς Τροίας καὶ ἐνοῦντα τὴν Προποντίδα μετὰ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἡ Ἕλλη ζαλισθεῖσα ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπνίγη· ὁ δὲ Φρίξος διασώθη εἰς Κολχίδα. Ἐκ τοῦ συμβάντος τούτου ὁ πορθμὸς ἐκεῖνος φέρει τὸ ὄνομα «Ἑλλήσποντος», ἄλλως «Δαρδανέλλια»· ὁ τάφος αὐτῆς εὑρίσκετο εἰς τὴν

Πακτύαν ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου «Ἕλλης τάφος» καλούμενος,

ΕΛΛΗΝ, υἱὸς τοῦ Δευκαλίωνος καὶ τῆς Πύῤῥας, ἀδελφὸς τοῦ Ἀμφικτύονος, καὶ πατὴρ τοῦ Δούρου, τοῦ Ξούθου καὶ τοῦ Αἰόλου, βασιλεύσας περὶ τὸ 1500 κατὰ τὴν παράδοσιν ἐν Φθιώτιδι. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεταδοθὲν εἰς τοὺς ὑπηκόους του, ἐχρησίμευσεν ὕστερον εἰς ἅπαντας τοὺς λαοὺς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ὡς ὄνομα ἐθνικόν. Ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ὁ Δῶρος θεωρεῖται ἀρχηγὸς τῶν Δωριέων καὶ ὁ Αἴολος τῶν Αἰολέων, ὁ δὲ Ξοῦθος ὑπῆρξε πατὴρ τοῦ Ἴωνος ἀρχηγοῦ τῶν Ἰώνων καὶ τοῦ Ἀχαιοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Ἀχαιῶν. Τὴν ἀρχαιοτάτην ταύτην παράδοσιν περὶ τῆς ἐκ τῆς οἰκογενείας τοῦ Δευκαλίωνος παραγωγῆς τοῦ ὀνόματος τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τῶν τεσσάρων αὐτοῦ φυλῶν κατεπολέμησεν ὁ Γρότε καὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων ὁ κ. Κωνστ. Παπαῤῥηγόπουλος καθηγητὴς τῆς ἱστορίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν.

ΕΛΛΗΝΕΣ. Ἡ ἐκ διαφόρων φυλῶν καταγωγή, ἡ ἐπιῤῥοὴ τοῦ κλίματος, ἡ προερχομένη ἐκ τῆς ποικίλης κατὰ τόπους καταστάσεως τῆς ἀτμοσφαίρας, ἡ διαφορὰ τῶν ἠθῶν, τῶν ἐθίμων καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπενήργει εἰς τὴν ἐξωτερικὴν καὶ ἐσωτερικὴν διάπλασιν τῶν κατοίκων τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ ἰδίου ἴδια γνωρίσματα εἰς τοὺς χαρακτῆρας τῶν ἐν αὐτῇ λαῶν. Οἱ Αἰτωλοὶ οἰκοῦντες τοὺς ὀρεινοὺς αὐτῶν δρυμῶνας ἐθεωροῦντο ὡς ἡμιβάρβαροι «ἀγνωστότατοι τὴν γλῶσσαν ὄντες καὶ ὠμοφάγοι», κατὰ Θουκυδίδην, οἱ Βοιωτοὶ διεβοοῦντο ὡς ἀγροῖκοι καὶ βλάκες, μεθ' ὅλας τὰς λαμπρὰς ἐξιρέσεις ἃς ἀποτελοῦσιν ἐν αὐτοῖς οἱ Κόρινναι καὶ οἱ Πίνδαροι, οἱ Πελοπίδαι καὶ οἱ Ἐπαμεινώνδαι, καὶ οἱ Πλούταρχοι· οἱ Θεσσαλοὶ ἐχαρακτηρίζοντο ὡς βλάσφημοι καὶ σαρκαστικοί, οἱ Ἀρκάδες ὡς βαλανηφάγοι, οἱ Σπαρτιᾶται ὡς τραχεῖς καὶ ἄκαμπτοι κτλ. μόνοι δὲ οἱ Ἀθηναῖοι περιεγράφοντο ὡς μεγαλόψυχοι, ἁπλοῖ τοὺς τρόπους, φιλίας γνήσιοι φύλακες, κτλ. Κύριον δὲ καὶ γενικὸν χαρακτηριστικὸν τῶν τε ἀρχαίων καὶ νεωτέρων Ἑλλήνων εἶναι ἡ φιλοπατρία, ἧς ἕνεκα ἐπιλανθανόμενος πάσης ἐμφυλίου ἔριδος καὶ διχονοίας ὁ ἑλληνικὸς κόσμος ἐσώθη ἀπὸ μεγάλων ἐπιδρομῶν. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν ἀνεπτύχθη μεγάλως ἡ αἴσθησις τοῦ καλοῦ πρὸς ἣν ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων ἐξωκειοῦτο ὁ Ἕλλην ἔχων πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ τὴν ἀπαράμιλλον τῆς πατρίδος αὐτοῦ φύσιν, ἣν ἤρκει ν' ἀνατρέξῃ ὅπως ἀναδείξῃ τὴν καλλιτέχνης. Αἱ μαλακαὶ καμπύλαι, αἱ πολυσχημάτιστοι γραμμαὶ τῶν ἑλληνικῶν ὀρέων καὶ ἀκτῶν, αἱ μὲν ἐπὶ τοῦ αἰθρίου αἰθέρος διαζωγραφούμεναι, αἱ δὲ τὸν ὁρίζοντα τῆς γλαυκῆς θαλάσσης περιπτυσσόμεναι ἐνεποίουν αὐτῷ τὸ αἴσθημα τοῦ σχήματος· αἱ χρίουσαι τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ὄρη λαμπραὶ βαφαὶ τῆς Ἀνατολῆς καὶ δύσεως ἐμύουν αὐτὸν εἰς τὴν ἁρμονίαν τῶν χρωμάτων· ἡ γαλήνη τῶν στοιχείων, ἡ ἰσορροπία τῆς θερμοκρασίας τοῦ εὐκράτου κλίματος αὐτῆς καὶ τῶν ὡρῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἡ γελόεσσα τῆς γῆς ὄψις διέπλαττον αὐτῷ ἤρεμον, ἐναρμόνιον καὶ φαιδρὰν τὴν φρένα, ἡ δὲ τῶν ὁριζόντων ποικιλία καὶ τὸ ἄποπτον αὐτῶν μὴ ὑποδουλούντων ἐντὸς στενῶν ὁρίων τὴν ὅρασιν, ἔπτερου τὴν φαντασίαν αὐτοῦ, καὶ ὁ φιλομειδὴς οὐρανὸς μετηρσίου τὴν διάνοιαν πρὸς τὴν θείαν ἐντέλειαν. Ἡ τῶν Δωριέων φυλὴ διεκρίνετο κατὰ τὰ λιτὰ καὶ τραχέα αὐτῆς ἤθη, τὸ ἔμμονον τῆς διαθέσεως, οὗ ἕνεκα ἐμίσει τὰς καινοτομίας καὶ τὴν πρὸς τὸ ἀριστοκρατικὸν πολίτευμα κλίσιν. Κατὰ δὲ τὴν τέχνην οἱ Δωριεῖς ἦσαν λιτοί, ἀφελεῖς, τὸ σεμνὸν μᾶλλον ἢ τὸ γλαφυρὸν ἐπιδιώκοντες καὶ τὴν εὐρυθμίαν ἀγαπῶντες. Οἱ δ' ἐκπροσωποῦντες κυρίως ἐν Ἑλλάδι τὴν φυλὴν ταύτην εἶναι οἱ Σπαρτιᾶται. Τῆς δ' ἰωνικῆς φυλῆς, ἥτις ἐκ διαμέτρου ἀντέκειτο τῇ δωρικῇ κατὰ τὸν χαρακτῆρα, ὡς πρωτίστους ἀντιπροσώπους ἔχομεν τοὺς ζωηροὺς, νεωτεριστικοὺς, φιλοκινήτους καὶ δραστηρίους Ἀθηναίους. Μεθ' ὅλην δὲ τὴν ποικιλίαν τοῦ τε ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ σχηματισμοῦ τῶν Ἑλλήνων, τὸ λαμπρὸν τοῦ κλίματος, ἡ συνήθης αὐτοῖς δίαιτα, ἡ ἐλαφρὰ ἐνδυμασία, ἧς ἕνεκα τὰ μέλη τοῦ σώματος ἐλευθέρως ἐκινοῦντο, ἐπιῤῥωνύμενα καὶ ὑπὸ τῶν σωματικῶν ἀσκήσεων, ἡ ἐπίδρασις τοῦ πολιτεύματος, ὁ διὰ τῶν κοινῶν ἀγώνων σύνδεσμος τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου πάντα ταῦτα ἴδιόν τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν ἴδιον γενικὸν χαρακτῆρα, ὅστις καὶ μέχρι τοῦ νῦν καταφαίνεται ἐν τοῖς ἀπογόνοις αὐτῶν, παρ' οἷς τοσαῦτα σώζονται ἀρχαῖα ἤθη καὶ ἔθιμα, ἰδίως μάλιστα ἐν ταῖς μεσογείοις χώραις, ὡς ἐν Ἠπείρῳ καὶ ἀλλαχοῦ.—Ὁ νεώτερος Ἕλλην ἔχει πάσας τὰς ἀρετὰς καὶ πάντα τὰ ἐλαττώματα τῶν προγόνων αὐτοῦ, καὶ τοῦτο εἶναι ἰσχυροτάτη ἀπόδειξις τῆς γνησίας αὐτοῦ ἐξ ἐκείνων καταγωγῆς. Καθ' ὅσον δὲ προάγεται εἰς τὸν πολιτισμὸν κατὰ τοσοῦτον προσεγγίζει καὶ μᾶλλον πρὸς τοὺς προγόνους αὐτοῦ. Πρώτη καὶ κυρία βάσις τῆς ἐκπαιδεύσεως αὐτοῦ εἶναι ἡ σπουδὴ τῆς προγονικῆς γλώσσης· πᾶσα δὲ ἄλλη σπουδὴ ἐν δευτέρᾳ μοίρᾳ παρ' αὐτῷ λογίζεται. Εἴπομεν ὅτι οἱ Ἕλληνες διετήρησαν

πάντα τὰ πλεονεκτήματα καὶ τὰ ἐλαττώματα τῶν προγόνων αὐτῶν. Τὸ φιλομαθὲς καὶ τὸ φιλελεύθερον εἶναι καὶ σήμερον, ὡς τότε, τὸ κυριῶδες γνώρισμα τοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν· ἀλλ' ὡς τότε οὕτω καὶ νῦν, πλησίον τῶν προτερημάτων τούτων ὑπάρχει τὸ φίλαρχον καὶ φίλερι· τῶν προτερημάτων καὶ τῶν ἐλαττωμάτων τούτων ἀρχικὴ αἰτία εἶναι ἡ αὐτή, ἤτοι ἡ ἄμιλλα, εὐγενὴς μὲν τὸ πρῶτον, εἶτα δὲ μέχρι τῆς ἐσχάτης ὑπερβολῆς παραφερομένη. Τὰ λοιπὰ προτερήματα καὶ ἐλαττώματα αὐτῶν εἶναι ἀπαυγάσματα τῶν ἀρχικῶν τούτων προσόντων. Φιλελεύθερος ὁ Ἕλλην προτιμᾷ πολλάκις τὴν ἀχαλίνωτον ἀκολασίαν τῆς ἐλαχίστης παραβιάσεως τῆς ἀτομικῆς αὐτοῦ ἐλευθερίας· ἅπαξ θεωρήσας τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ προσβληθεῖσαν τρέπεται καὶ εἰς αὐτὸν τὸν λῃστρικὸν βίον, ὅπως διεκδικήσῃ τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ, ἢ ἐκδικηθῇ τοὺς καταπατήσαντας αὐτήν· ἡ λέξις αὕτη τοσοῦτον ἔχει ἐπ' αὐτοῦ γόητρον, ὥστε ὁ φιλησυχώτερος τῶν πολιτῶν, ἢ ἀβροτέρα τῶν νεανίδων, ὁ τρυφερὸς ἔτι παῖς καθίστανται ἥρωες ὑπὸ τὴν ἰσχυρὰν αὐτῆς πνοήν. Σεβόμενοι τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἄλλων ἐθνῶν καὶ συμπαθοῦντες πρὸ αὐτὴν γίνονται ἀσπονδότατοι αὐτῶν ἐχθροὶ ἅμα ὡς ἴδωσιν ὅτι ἡ παρὰ τοῖς ἔθνεσι τούτοις ἐλευθερία γίνεται ὄργανον δεσποτισμοῦ ἐπὶ ἄλλων ἐθνῶν. Αὐτὸ τοῦτο ἀκολουθεῖ καὶ ὡς πρὸς τὴν θρησκείαν. Ὁ Ἕλλην εἶνσι ἀνεκτικώτατος πρὸς πᾶσαν θρησκείαν· ἀλλὰ καὶ θερμὸς ζηλωτὴς τῆς πατρίου θρησκείας, γίνεται ἀπηνὴς διώκτης τῶν ἄλλων θρησκευμάτων, ἅμα ὅτε φερόμενος ὑπ' ἀκατασχέτου πρὸς τὸν προσηλυτισμὸν ἔρωτος καταπατοῦσι τὴν ἐλευθερίαν τῆς θρησκευτικῆς αὐτοῦ συνειδήσεως. Τὸ αἴσθημα τοῦτο ἐχαρακτήρισαν ἀπατηθέντες οἱ Εὐρωπαῖοι ὡς φανατισμὸν καὶ μισαλλοθρησκείαν. Ὁ Ἕλλην ἠνίχθη ὅτι ἤδη νὰ ἔχῃ βασιλέα ἀλλόθρησκον· πῶς ἐξηγεῖται τοῦτο παρὰ λαῷ φανατικῷ;

Τὸ φιλομαθὲς τοῦ Ἕλληνος εἶναι τοσοῦτο μέγα, ὥστε προβαίνει πολλάκις μέχρι τοῦ φιλοκαίνου καὶ φιλοπράγμονος. Ἔχων ζωηρὰν τὴν φαντασίαν καὶ ἀεί τι νέον θηρῶσαν κατέχεται ὑπὸ πυρετώδους τινὸς ἀνησυχίας, ἥτις ἐμβρίθύζει μὲν τὸν πρακτικὸν βίον τῶν ἐθνῶν, ἀλλ' ἀνάγει ἀφ' ἑτέρου αὐτὰ εἰς τὸ ἄωτον τῆς θεωρίας καὶ ἥτις εἶναι βλαβερὰ ἢ ὠφέλιμος εἰς τὰ ἔθνη ἀναλόγως τοῦ μικροῦ ἢ τοῦ μεγάλου κύκλου τῆς ἐνεργείας αὐτῶν. Διψῶν νὰ μάθῃ ἀφ' ἑνὸς, ἐξ ἄλλου δὲ ἔχων εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν τὴν ὑπερηφάνειαν τῆς ἐθνικῆς αὐτοῦ καταγωγῆς, ἥτις παραφέρει αὐτὸν μέχρι κενοδοξίας, θυσιάζει ὑπὲρ τῆς παιδείας ποσὰ ὑπέρτερα πολλάκις τῶν δυνάμεων αὐτοῦ. Ὁ ἠθικὸς χαρακτὴρ τῶν Ἑλλήνων, ἀνεπίληπτος καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν οἰκογενειακὸν βίον ἐὲν ἔχει οὕτω καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν κοινωνικὸν βίον. Ἐπιδοθεὶς εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ εἰς τὴν ναυτιλίαν πολὺ πρὶν ἢ σχηματισῃ ἰδέας περὶ ἐμπορικοῦ καὶ ναυτικοῦ δικαίου, πολλάκις δ' ἠναγκασμένος ν' ἀντιτάσσῃ τὴν πανουργίαν εἰς τὴν βίαν, προσεκτήσατο ἠθικάς τινας ἐλλείψεις, ἃς ἡ ἀγωγὴ καὶ ἡ παιδεία τείνουσιν ὁσημέραι νὰ ἐξαλείψωσιν, ἀλλ' αἵτινες ὅπως δήποτε ἔδωκαν πολλάκις ἀφορμὴν εἰς τοὺς Εὐρωπαίους νὰ ἐπαναλάβωσι τὰ τῶν Ῥωμαίων Greca fides nulla fides, Grecia mendax καὶ λοιπά. Ὁμολογοῦντες τὴν λυπηρὰν ταύτην ἀλήθειαν, χαίρομεν ἀφ' ἑτέρου βλέποντες ὅτι αἱ ἠθικαὶ αὗται ἐλλείψεις εἶναι προϊὸν οὐχὶ τοῦ χαρακτῆρος ἀλλὰ καιρικῶν ἄλλων περιστάσεων, καὶ ὅτι ἐξαλειφομένων ὁσημέραι αὐτῶν διὰ τῆς ἀναπτύξεως, ἡ ἑλληνικὴ ναυτιλία καὶ τὸ ἑλληνικὸν ἐμπόριον, τὰ ἄλλοτε τοσοῦτο διαβοούμενα ἐπὶ ναυταπάταις καὶ δολίαις χρεωκοπίαις, ἤρχισαν σήμερον ν' ἀπολαύωσι δικαίας ἐν Εὐρώπῃ ἐμπιστοσύνης καὶ σεβασμοῦ.

Ἀλλ' ἂν ἡ τιμιότης τοῦ Ἕλληνος ἔχῃ τὰ τρωτὰ αὐτῆς μέρη, ἡ τιμὴ ὅμως αὐτοῦ εἶναι τεθωρακισμένη καὶ ἀπρόσβλητος. Τὸ δημῶδες ἀξίωμα· «Ἡ τιμὴ τιμὴν δὲν ἔχει καὶ χαρὰ 'ς τὸν ποῦ τὴν ἔχει» διευκρινίζει κάλλιστα τὴν περὶ τιμῆς ὑπόληψιν τοῦ Ἕλληνος. Κηδόμενος τῆς τιμῆς παντὸς τοῦ προσεγγίζοντος εἰς αὐτὸν, φρυάττει, μαίνεται, παραφέρεται εἰς τὰς μεγίστας ὑπερβολὰς, ἅμα ὡς ἐννοήσῃ ὅτι αὕτη προσεβλήθη. Πολλάκις ἐθανάτωσεν ἰδίαις χερσὶ τὴν σύζυγον, τὰ τέκνα αὐτοῦ, προτιμῶν τὴν θανάτωσιν ταύτην τῆς ἐπικειμένης αὐτοῖς ἀτιμώσεως. Ἐθεώρησε πάντοτε τὸν ἀτιμίαν τινὰ διαπραξάμενον ὡς ἐκτὸς τοῦ νόμου. Τὸ αἴσθημα τοῦτο τοῦ αὐστηροῦ πρὸς τὴν τιμὴν σεβασμοῦ ἐπικρατεῖ καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς λῃσταῖς, οἵτινες οὐδέποτε παρεξετράπησαν εἰς ἀτιμωτικὰς πράξεις πρὸς τοὺς αἰχμαλώτους αὐτῶν ἄνδρας ἢ γυναῖκας, οὐδὲ παρέδωσαν τὸν δοθέντα λόγον.

Ἐν τῷ οἰκογενειακῷ βίῳ ὁ Ἕλλην εἶναι αὐστηρὸς, ἀλλὰ καὶ πιστὸς σύζυγος, θεωρῶν τὴν γυναῖκα ὡς ὑπόχρεων νὰ μετέχῃ τῶν κακουχιῶν αὐτοῦ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὡς δούλην ἠναγκασμένην νὰ ὑποφέρῃ τὰς κακώσεις αὐτοῦ. Πατὴρ φιλόστοργος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ θωπευτικὸς, φροντίζει περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν τέκνων αὐτοῦ ἀ-

παιτῶν συνάμα παρ' αὐτῶν τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν καὶ τὴν ἐν τῷ γήρατι ἀνταπόδοσιν τῶν φροντίδων αὐτοῦ. Οἰκονόμος καὶ φειδωλὸς εἰς τὰς δαπάνας αὐτοῦ, καταρθόνει νὰ ἔχῃ κέρδος καὶ ἐκ τῶν δαπανῶν αὐτῶν καὶ νὰ τῷ παρουσιάζῃ περίσσευμα ὁ ἰσολογισμὸς αὐτοῦ. Συνήθως δ' ἐκ τοῦ περισσεύματος τούτου ἀποταμιευομένου προικοδοτεῖ τὰ τέκνα αὐτοῦ.

Ἐν τῷ πολιτικῷ βίῳ ὁ Ἕλλην στερηθεὶς ἐπὶ τέσσαρας περίπου αἰῶνας τῆς διαχειρίσεως ἰδίων πολιτικῶν πραγμάτων στερεῖται ἴσως τῆς βαθύτητος ἐκείνης, ἥτις εἶναι προϊὸν διπλωματικῶν παραδόσεων καὶ πολυχρονίου ἐξασκήσεως τοῦ ἔθνους εἰς τὸν πολιτικὸν βίον, κατὰ συνέπειαν οὐχὶ φύσεως δώρημα, ἀλλ' ἐπίκτητον διὰ τῆς ἕξεως χρῆμα. Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἔχει ὀξυτάτην ἀντίληψιν τῶν πραγμάτων, μεγάλην ἀγχίνοιαν καὶ ἀπαράμιλλον εὐκαμψίαν πνεύματος. Μὴ βλέπων μακρὰν εἰς τὸ μέλλον εἰσδύει εἰς τὰ βαθύτατα τοῦ ἐνεστῶτος· μὴ δυνάμενος νὰ προλάβῃ τὰ γεγονότα, δύναται ἅμα ἐπιστάντων νὰ δεσπόσῃ αὐτῶν καὶ νὰ ἐπωφεληθῇ ἐξ αὐτῶν· ἀπατώμενος συχνάκις εἰς τὰς περὶ τοῦ μέλλοντος εἰκασίας αὐτοῦ, σπανιώτατα ἀπατᾶται εἰς τὰ ληπτέα μέτρα πρὸς θεραπείαν τοῦ παρόντος· κρίνει πολλάκις ἐπισφαλῶς περὶ τῶν ξένων, ἀλλὰ πάντοτε ἀσφαλῶς περὶ τῶν Ἑλλήνων· ὁ σφυγμὸς τοῦ ἔθνους εἶναι τὸ πολιτικὸν αὐτοῦ ὡρολόγιον καὶ εἰς τοῦτο προσέχων τὸν νοῦν λησμονεῖ πολλάκις ἑαυτόν· σταθερὸς εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ εἶναι εὐστροφος ὡς πρὸς τὰ μέσα τῆς ἐπιτυχίας αὐτῆς. Ὁ Ἕλλην κατὰ βάθος ἀσπάζεται τὴν πολιτικὴν τῆς δεῖνα ἢ τῆς δεῖνα εὐρωπαϊκῆς δυνάμεως· γίνεται φαινόμενον ὄργανον αὐτῆς, ἐπιφυλαττόμενος νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὴν ὄργανον ἐν δέοντι· κρᾶμα μεγαλοπραγμοσύνης καὶ μικροψυχίας δισυργίας εἶναι ἱκανὸς νὰ συλλάβῃ τὰς ὑψηλοτέρας πολιτικὰς θεωρίας, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκτελέσῃ τὰ εὐτελέστατα κομματικὰ στρατηγήματα· δὲν ἀπελπίζεται νικώμενος ἀλλὰ καὶ δὲν κρατεῖται νικῶν· φιλόπατρις καὶ δυσκόλοπος ζητεῖ τὴν δόξαν ἐν τῇ ὠφελείᾳ τῆς πατρίδος καὶ θεωρεῖ τὴν φιλοπατρίαν ὡς βαθμίδα πρὸς τὴν δόξαν· γνωρίζει νὰ πλήξῃ ἐπικαίρως τὰς χορδὰς τῆς καρδίας, καὶ κατορθόνει πολλάκις διὰ τῆς ἐπιδεξέως, ὃ τι ἄλλοι ἀδυνατοῦσι νὰ πράξωσι διὰ τῆς ἐπιφυλάξεως. Περὶ τοῦ Ἕλληνος ἐν τῷ στρατιωτικῷ βίῳ χρίνομεν περιττὸν νὰ ὁμιλήσωμεν διὰ μακρῶν. Οἱ ἐξ τοῦ πλησίον γνωρίσαντες τὸν Ἕλληνα στρατιώτην γινώσκουσι κάλλιστα τὸ ἀνδρεῖον, τὸ παράτολμον, τὸ ἐν τοῖς κινδύνοις ἀτάραχον, τὴν ὀψηφησίαν τοῦ θανάτου, τὰ πάτρια ταῦτα πλεονεκτήματα ἅτινα διέσωσεν ὡς ἱερὰν κληρονομίαν· γινώσκουσι τὴν αὐτοφυᾶ ἐκείνην στρατηγικὴν τέχνην, δι' ἧς διέπρεψαν τοσοῦτοι στρατιωτικοὶ ἄνδρες· γινώσκουσιν ὅτι εἰς πολλοὺς τούτων ὅπως ἀποδῶσι Τουρέννοι καὶ Νέλσωνες τῆς ἐποχῆς οὐδὲν ἄλλο ἔλειψεν ἢ ἡ στρατιωτικὴ ἐκπαίδευσις.

ΕΛΛΗΝΙΣΤΑΙ, ὄνομα δοθὲν εἰς τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ἀποκαταστάντας ἐν Αἰγύπτῳ μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορ κατάλυσιν τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα, καὶ τοὺς παρ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου προσκληθέντας αὐτόθι πρὸς αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας, καθ' ὃ παραδεξαμένους τὰ ἔθιμα τῶν Ἑλλήνων ἢ ὁμιλοῦντας γλῶσσαν ἑλληνικὴν μεμιγμένην μετ' ἑβραϊσμῶν.

ΕΛΛΗΣΠΟΝΤΟΣ, πορθμὸς μεταξὺ Αἰγαίου πελάγους καὶ Προποντίδος χωρίζων τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τῆς Ἀσίας· ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ ὄχθῃ ἔκειτο ἡ Σηστός, ἐν δὲ τῇ ἀσιατικῇ ἡ Λάμψακος καὶ ἡ Ἄβυδος. Σήμερον καλεῖται «στενὸν τῶν Δαρδανελλίων». — Τὸ ὄνομα λέγει ἡ παράδοσις ὅτι ἔλαβεν ἐκ τῆς Ἕλλης πνιγείσης ἐν αὐτῷ. Ὁ Ξέρξης ἔζευξεν αὐτὸν διὰ γεφύρας, ὅπως τάχιον διαβῇ ὁ κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἀναρίθμητος αὐτοῦ στρατός· ἐν τῇ ἐξ Ἑλλάδος ἐπιστροφῇ διῆλθεν αὐτὸν μόνος ἐπὶ ἁλιευτικοῦ πλοιαρίου. — Τὸ ὄνομα τοῦτο μετεδόθη ὕστερον καὶ εἰς ἅπασαν τὴν περιξ χώραν· ὁ δὲ Οὐεσπασιανὸς ἐσχημάτισε ἐπαρχίαν ρωμαϊκὴν, ἐν ᾗ συμπεριέλαβε τοὺς Θρᾴκας τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης, ὅπως ἀφ' ἑνὸς μὲν σμικρύνῃ τὸ ἀχανὲς κυβέρνειον τῆς «Μυσίας», εἰς ἣν ὑπήγετο ἡ Θρᾴκη, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀποσπάσῃ ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας τῆς «Ἀσίας», ὑπαγομένης εἰς τὴν Γερουσίαν, τὰς ὄχθας καὶ τοὺς πορθμοὺς τῆς Προποντίδος καὶ γείνῃ οὕτω κύριος θέσεως, ἧς ἐνόησε τὴν πολιτικὴν καὶ στρατιωτικὴν σημασίαν. Ἀλλ' ἡ ἐπαρχία αὕτη ὀλίγον χρόνον διήρκεσε, διότι ἐπὶ τῶν πρώτων διαδόχων τοῦ Οὐεσπασιανοῦ αἱ ἀσιατικαὶ πόλεις τοῦ Ἑλλησπόντου ἀνῆκον ὡς καὶ πρότερον εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἀσίας, ἐνῷ ἡ Θρᾴκη τῆς Εὐρώπης ἀπετέλει ἰδίαν ἐπαρχίαν. Ὕστερον πάλιν ἀναφαίνεται ἡ ἐπαρχία τοῦ Ἑλλησπόντου ἐν ταῖς πράξεσι τῆς ἐν Σαρδικῇ συνόδου τῷ 348, σχηματισθεῖσα, φαίνεται, ὑπὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ ἢ τοῦ Κωνσταντείου. Μητρόπολιν εἶχε τὴν Κύζικον, καὶ κατ' ἀρχὰς ἐξηρτᾶτο ἐκ τῆς διοικήσεως τῆς Ἀσίας· ἀντεστοίχει ἡ ἐπαρχία αὕτη εἰς τὰς σημερινὰς ἐπαρχίας Βίγας, Ἐρδέκ, Καρασί καὶ

Ἀϊβαλί, κειμένας ἐν τῷ νομῷ Χουδαβενδικιάρ.

ΕΛΛΙΓΓΕΡ (Ἀνδρέας), ἰατρὸς γερμανὸς γενν. τῷ 1526, ἀποθ. τῷ 1582. Ἐπεδόθη μετ' ἐπιτυχίας εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας. Ἀκούσας τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐν Βυρτεμβέργῃ, ἠξιώθη τοῦ διπλώματος λύτου τῷ 1540 καὶ ἐπεδόθη κατόπιν εἰς τὴν ἰατρικήν. Διορισθεὶς καθηγητὴς ἐν Λειψίᾳ τῷ 1555, κατέσχε τὴν θέσιν ταύτην ἐπὶ δεκαπέντε ἔτη· ἐπὶ τέλους ἐγένετο καθηγητὴς τῆς ἰατρικῆς ἐν Ἰένῃ. Συγγράμματα αὐτοῦ Hippocratis Aphorismorum, id est selectarum maximeque rararum sententiarum paraphrasis poëtica, ἐν Φλωρεντίᾳ, 1579.

ΕΛΛΙΚΟΤ, (Τζὼν) περίφημος ὡρολογοποιὸς ἄγγλος, ἀποθ. ἐν Λονδίνῳ τῷ 1772. Ἐφεῦρε μέθοδον πρὸς διόρθωσιν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς αὐστολῆς καὶ διαστολῆς τῶν ἐκκρεμῶν ἐφαρμοσθεῖσαν εἰς τὴν ὡρολογοποιΐαν. Εἰς αὐτὸν προσέτι ἀποδίδονται πολλὰ ἐργαλεῖα ἀκριβῆ χρήσιμα εἰς τὴν ἀστρονομίαν καὶ πολλὰς ἄλλας ἐπιστήμας. Τὰ ὡρολόγια καὶ τὰ ἐκκρεμῆ τὰ κατασκευασθέντα ὑπ' αὐτοῦ εἶναι περιζήτητα μέχρι τῆς σήμερον.

ΕΛΛΙΝ (HELLIN) λατ. Ilunum πόλις τῆς Ἱσπανίας ἐν τῇ Μουρκίᾳ 56 χιλ. πρὸς τὰ ΝΔ Ἀλβακήτης, κατ. περὶ τοὺς 9,000. Ἐν τοῖς πέριξ μεταλλικὰ ὕδατα καὶ μεταλλεῖα θείου. Ἐλαιοτριβεῖα.

ΕΛΛΙΟΤ (Γεώργιος-Αὔγουστος), στρατηγὸς ἄγγλος, γενν. τῷ 1718 ἐξ ἀρχαίας οἰκογενείας τῆς Σκωτίας, ἀποθ. τῷ 1790. Εἰσῆλθεν εἰς τὸ μηχανικὸν τῷ 1733, ἐπληγώθη ἐν τῇ μάχῃ Δέττιγκεν, ἐγένετο ὑπασπιστὴς Γεωργίου τοῦ Β', ἀντιβασιλεὺς τῆς Ἰρλανδίας τῷ 1775, ἐδοξάσθη πρὸ πάντων ὑπερασπισθεὶς τὸ Γιβραλτὰρ κατὰ τῶν συμμάχων Γάλλων καὶ Ἱσπανῶν τῷ 1782, καὶ συνεπείᾳ τούτου ἀντημείφθη διὰ τοῦ τίτλου Λόρδου Heathfield.

ΕΛΛΙΟΤ (Ἐδεναζὲρ), ἐπονομαζόμενος «ὁ σιδηρουργὸς τῆς Sheffield», ὁ ἐπιστημότατος τῶν δημοτικῶν ποιητῶν τῆς Ἀγγλίας, ποιητὴς τῶν Corn-law Rhymes (στίχων ἐπὶ τῶν περὶ δημητριακῶν νόμων), γεννηθ. τῷ 1781, ἀποθ. τῷ 1849. Υἱὸς ἐργάτου ἐργαζόμενος ἔν τινι μεγάλῳ σιδηρουργείῳ, ἐγένετο αὐτοδίδακτος, καὶ ἔδημοσίευσε σφοδροὺς στίχους κατὰ τῶν Alehouses (καπηλείων) καὶ τοῦ ὅλου τοῦ ἔθνους. Ὁ σὶρ Ε. Βούλυερ, ἀνεγνώρισε τὴν εὐφυΐαν τοῦ ποιητοῦ, καὶ ἐβράβευσεν αὐτὸν εἰς τὸ δημόσιον. Ἐκτοτε ηὐτύχησεν. Ἀνήγειρε κατάστημα ὅπου λογαριασμὸν, ἐνυμφεύθη, ἠγόρασεν οἰκίαν καὶ γαΐας, καὶ ἀπέθανεν ἀπολαύων τιμῆς καὶ σεβασμοῦ, εὐτυχήσας μάλιστα νὰ ἴδῃ καταργουμένους τοὺς περὶ τῶν δημητριακῶν νόμους. Ἐκτὸς τῶν Poetical works ἐν Ἐδιμβούργῳ 1840, ἐδημοσιεύθησαν μετὰ θάνατον συγγράμματα αὐτοῦ ἐν Λονδίνῳ, 1850 εἰς 2 τόμους.

ΕΛΛΙΣ, φυσιολόγος ἄγγλος, γενν. τῷ 1776 μέλος τῆς Βασιλικῆς Ἑταιρίας τοῦ Λονδίνου. Διετήρησε συνεχῶς ἀλληλογραφίαν μετὰ τοῦ Λιννάιου καὶ τοῦ Σίλανδερ. Τὰ κυριώτερα συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι· «Πραγματεία περὶ τῆς φυσικῆς ἱστορίας τῶν κοραλλίων», «Ἱστορικὴ πραγματεία περὶ τοῦ καφὲ», «Φυσικὴ ἱστορία τῶν ζωοφύτων». Ὁ Ἔλλις ὑπεστήριξεν ὅτι τὰ κοράλλια ἦσαν κατοικία πολυπόδων, καὶ ἔθεσε τὰ ὅρια τὰ χωρίζοντα τὴν ζωολογίαν ἀπὸ τῆς βοτανικῆς. Ἐν διαφόροις ὑπομνήμασιν ἔδειξε τὰ μέσα τοῦ διατηρεῖν ἐπὶ μακρὸν τὴν παραγωγικὴν ἱκανότητα τῶν σπόρων καὶ μεταφέρειν μακρὰν τὰ βότανα ζῶντα, περιέγραψε πολλὰ περίεργα φυτά, ἐπλούτισεν ἐκ περιέργων ἀντικειμένων τῆς φυσικῆς ἱστορίας ὁλόκληρον αἴθουσαν τοῦ βρετανικοῦ μουσείου.

ΕΛΛΙΤΣΠΟΥΡ, ὀχυρὰ πόλις τοῦ Ἰνδοστὰν κειμένη 173 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Ναγπούρ κάτ. 40,000. Ἀρχαία πρωτεύουσα τοῦ Βεράρ.

ΕΛΛΟΙ=ΣΕΛΛΟΙ, φυλὴ τῆς Θεσπρωτίδος χώρας ἐν Ἠπείρῳ, ὑπηρετοῦντες ὡς ἱερεῖς τὸ ἐν Δωδώνῃ μαντεῖον τοῦ Διός, περιπατοῦντες μὲ γυμνοὺς καὶ ἀπλύτους πόδας καὶ κοιμώμενοι κατὰ γῆς. Κατῴκουν ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐντὸς ἕλσους καὶ ἐλογίζοντο ἀπόγονοι τῶν ἱδρυσάντων τὸ ἐν Δωδώνῃ μαντεῖον Πελασγῶν. Ὁ Στράβων ὑποθέτει τούτους ἀρχαιοτάτους κατοίκους τῆς Δωδώνης. Ὁ Ὅμηρος, ὁ Σοφοκλῆς καὶ ὁ Στράβων καλοῦσιν αὐτοὺς «Σελλούς», ὁ δὲ Πίνδαρος «Ἕλλους». Ἡ αὐτὴ ἐτυμολογία τῆς λέξεως ἐκ τοῦ «ἕλλω» τροῦ «ἁλάομαι», ἐξ οὗ καὶ «Ἕλλην», «Ἑλλὰς», «σέλας», «ἥλιος», «σελήνη», «Ἑλένη».

ΕΛΛΟΜΕΝΟΝ, λιμὴν ἐπὶ τῆς νήσου Λευκάδος. Σήμερον καλεῖται «Κλίμενον».

ΕΛΛΟΠΙΑ, μικρὰ χώρα κειμένη ἀρκτικῶς τῆς νήσου Εὐβοίας ἐπὶ τοῦ Κηναίου ἀκρωτηρίου κληθεῖσα οὕτω ἀπὸ τοῦ Ἕλλοπος υἱοῦ τοῦ Ἴωνος, ὅστις, ὡς λέγεται, ἔκτισε καὶ πόλιν αὐτόθι ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα. Ἐνίοτε ἐκαλεῖτο «Ἐλλοπία» καὶ ἅπασα ἡ νῆσος Εὔβοια.

Ἑλλοπία, χώρα τῆς Ἠπείρου πλησίον τῆς Δωδώνης.

ΕΛΛΟΡΑ ἡ ΕΛΟΡΑ, πόλ. τοῦ Ἰνδοστὰν θεωρουμένη ὡς ἱερὰ παρὰ τῶν Ἰνδῶν. Αὐτόθι ὑπάρχουσιν αἱ κομψότεραι ἰνδικαὶ «παγόδαι». Ἐπισημοτέρα εἶναι ἡ τοῦ θεοῦ Σίβα, μνημεῖον ἀρχαιότατον ἀγνώστου ἐποχῆς.

ΕΛΛΩΤΙΣ, ἐπίθετον τῆς Εὐρώπης ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ ἔνθα ἐπανηγυρίζετο πρὸς τιμὴν αὐτῆς ἡ ἑορτὴ ἡ καλουμένη «Ἑλλώτια».

ΕΛΛΩΨ, υἱὸς τοῦ Διὸς ἢ κατ' ἄλλους τοῦ Ἴωνος, ἐξ οὗ ὠνομάσθη ἡ ἐν Εὐβοίᾳ Ἑλλοπία χώρα.

ΕΛΜΑ (Ἐλισάβετ HLME), μυθιστοριογράφος ἀγγλίς, ἀποθ. ἐν Λονδίνῳ τῷ 1816. Συνέταξε πολλὰ συγγράμματα λαβόντα καλλίστην ὑποδοχήν, καὶ μετέφρασεν ἐκ τῆς γερμανικῆς τινα.

ΕΛ-ΜΑΜΟΥΝ, ἴδ. ΑΛ-ΜΑΜΟΥΝ.

ΕΛΜΑΝΤΙΚΗ, παρὰ Πολυβίῳ. Πιθανῶς ἡ «Σαλμαντικὴ» (Salmantica), πόλ. τῆς Λυσιτανίας ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν αὐτῆς μεθορίων, ἡ νῦν Salamanca.

ΕΛ-ΜΑΤΖΙΝ (Γεώργιος), ἱστορικὸς ἀραψ, γενν. ἐν Αἰγύπτῳ τῷ 1223 (620 ἐγείρας), ἀποθ. ἐν Δαμασκῷ τῷ 1273. Χριστιανὸς τὴν θρησκείαν, ἐχρημάτισε γραμματεὺς τῶν σουλτάνων τοῦ Καΐρου. Συνέταξεν ἱστορίαν ἀπὸ Καταβολῆς Κόσμου μέχρι τοῦ ἔτους 1118· μέρος αὐτῆς μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως ἐδημοσίευσεν ὁ Ἐρπένιος ὑπὸ τὸν τίτλον Historia saracenica. Ἐδημοσιεύθη καὶ γαλλικὴ μετάφρασις ὑπὸ τὸν τίτλον Histoire mahométane, ou les 49 Kalifes du Macine.

ΕΛΜΕΝ (Thomas de Elmhun), ἱστορικὸς ἄγγλος, ζῶν κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα. Ἡγούμενος τῆς μονῆς τῶν Αὐγουστίνων ἐν Λίντον, συνέταξεν ἐν στίχοις λατινιστὶ ἱστορίαν τῆς Βασιλείας Ἑρρίκου Ε' περιέχουσαν περίοδον ἐννέα ἐτῶν (1413—1422).

ΕΛΜΕΝΟΡΣΤ (Γέβεραλδ ἢ Γεράλδ), φιλόλογος καὶ κριτικὸς γερμανός, γενν. ἐν Ἀμβούργῳ, ἀποθ. τῷ 1621. Ὁ Voët ἀποκαλεῖ αὐτὸν dilligentissimus et diffusissimae lectionis. Συγγράμματα αὐτοῦ· «Παρατηρήσεις εἰς Ἀρνόβιον», «Σημειώσεις εἰς Γενναδίκιον περὶ ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων», «Ὑπομνήματα εἰς τὸν Ὀκτάβιον τοῦ Μινουκίου Φήλικος», «Σημειώσεις εἰς Ἀπουλήϊον», «Κέβητος Πίναξ μετὰ τῶν σημειώσεων τοῦ Κασταλίου», ἐκδόσεις «Πρόκλου», «Σιδωνίου Ἀπολιναρίου» καὶ τοῦ «Συντάγματος τοῦ Βοῦβερ».

ΕΛΜΕΝΟΡΣΤ (Ἑρρίκος), ποιητὴς καὶ θεολόγος γερμανός, γενν. τῷ 1632, ἀποθ. τῷ 1701. Ἐσπούδασε καὶ ἐγένετο διδάσκαλος ἐν Λειψίᾳ, συνεπλήρωσε τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν Βυρτεμβέργῃ, ἐγένετο διάκονος ἐν Ἀμβούργῳ τῷ 1660, ἀρχιδιάκονος τῷ 1673, καὶ ποιμὴν ἐν τῷ νοσοκομείῳ τοῦ ἁγίου Ἰὼβ τῷ 1698. Τὰ κυριώτερα τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ· «Πνευματικαὶ ᾠδαί», «Βιβλίον πνευματικῆς ᾠδῆς μετὰ μουσικῆς συνθέσεως τοῦ Φράγκο», «Δραματολογία ἀρχαία καὶ νεωτέρα».

ΕΛΜΕΡΟΣ (Ἰωάννης—Φρειδερῖκος HELMERS), ποιητὴς ὁλλανδός, γενν. ἐν Ἀμστελοδάμῳ τῷ 1767, ἀποθ. τῷ 1813. Προωρισμένος διὰ τὸ ἐμπόριον ἀπέκτησε βαθεῖαν γνῶσιν τῶν νεωτέρων γλωσσῶν· ἡ ἀνάγνωσις τῶν ποιητῶν γάλλων, γερμανῶν καὶ ἄγγλων ὦθησε τὴν σπουδὴν αὐτοῦ εἰς τὴν φιλολογίαν καὶ τὴν ποίησιν. Περὶ τὸ 1787 ἐδημοσίευσεν ᾠδὴν τὴν «Νύκτα». Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἐδημοσίευσεν ἑτέραν ᾠδὴν τὸν «Ποιητὴν» ἐπιτυχοῦσαν. Τὸ ποίημα «Σωκράτης», τυπωθὲν τῷ 1790 κατέταξε αὐτὸν μεταξὺ τῶν διακεκριμένων ποιητῶν τῆς Ὁλλανδίας· ἀλλ' ἡ τραγῳδία αὐτοῦ «Δεινόμαχος» ἢ «Ἀπελευθέρωσις τῶν Ἀθηνῶν» παρασταθεῖσα τῷ 1798 ἐν Ἀμστελοδάμῳ ὀλίγην ἔσχεν ἐπιτυχίαν. Βραδύτερον ἀφωσιώθη ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν λυρικὴν καὶ τὴν ἐπικὴν ποίησιν. Ἐξέδωκεν ὁ ἴδιος συλλογὴν τῶν «Ποιημάτων» αὐτοῦ ἐν Ἀμστελοδάμῳ 1809—10 εἰς 2 τόμ. Κατόπιν ἐδημοσίευσε μέγα ποίημα ἐπιγραφόμενον «Τὸ ὁλλανδικὸν ἔθνος». Κατέλιπε πολλὰ ἀνέκδοτα συγγράμματα δημοσιευθέντα ὕστερον, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι «Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος». Ἵδρυσε καὶ συνέταξε δραματικὴν ἐφημερίδα ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐθνικὸν θέατρον τοῦ Ἀμστελοδάμου», μὴ ἐξακολουθήσασαν.

ΕΛΜΕΡΣΕΝ (Γρηγόριος δέ), φυσιοδίφης καὶ περιηγητὴς βῶσσος, γενν. πλησίον τῆς Δορπὰτ τῇ 29 σεπτεμβρίου 1803, ἐσπούδασε κατὰ πρῶτον ἐν Πετρουπόλει, καὶ ὕστερον ἐπιστρέψας εἰς Δορπὰτ ἐσπούδασεν αὐτόθι τὰ νομικά. Ἀλλ' ἔχων κλίσιν εἰς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας ἐπεδόθη ἰδίως εἰς τὴν γεωλογίαν. Μαθητὴς τοῦ Μαυρικίου Ἐγγελάρδου συνώδευσεν αὐτὸν τῷ 1828 εἰς ἐπιστημονικὴν περιήγησιν ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Βόλγα. Μετὰ δύο ἔτη εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς κυβερνήσεως, διωρίσθη μηχανικὸς τῶν μεταλλείων καὶ ἐπετράπη τὴν ἐποπτείαν τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν νοτίων μερῶν τῶν οὐραλίων ὀρέων, τότε δὲ ἐδημοσίευσε τὰς «Γεωλογικὰς ἐρευνες ἐν τοῖς μεσημβρινοῖς Οὐραλίοις». Περὶ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐγίνετο μαθητὴς καὶ φίλος

τοῦ Οὐμβόλδου, κατὰ συμβουλὴν τοῦ ὁποίου ἀπεφάσισε νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν δυτικὴν Εὐρώπην. Διέμεινεν ἐπὶ πολλοὺς μῆνας ἐν Βιδελβέργῃ καὶ ἐν Φρειβούργῳ, ἐπεσκέφθη τὴν βόρειον Ἰταλίαν, ἐπέστρεψεν εἰς Ῥωσσίαν τῷ 1833, καὶ ἐπανέλαβε τὴν θέσιν αὐτοῦ εἰς τὰ Οὐράλια καὶ ἔκαμεν ἐκδρομὴν εἰς τὰ Ἀλτάϊα ὄρη. Τὸ ἑπόμενον ἔτος ἡ κυβέρνησις ἐνεπιστεύθη αὐτῷ τὴν διοίκησιν μεταλλείων μεγίστης ἐκτάσεως εἰς τὰς στέππας τῆς Ἀσιατικῆς Ῥωσσίας. Τῷ 1835 διωρίσθη καθηγητὴς τῆς γεωλογίας ἐν τῇ μεταλλευτικῇ σχολῇ τῆς Πετρουπόλεως, προβιβασθεὶς προηγουμένως εἰς τὸν βαθμὸν χιλιάρχου εἰς τὸ σῶμα τῶν μηχανικῶν. Ἐπιχειρήσας δὲ πάλιν καὶ ἄλλας περιηγήσεις ἔν τε Ῥωσσίᾳ καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐξέθηκε τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐρευνῶν του ἐν τῇ ἐφημερίδι τῆς ἀκαδημίας καὶ ἐν τῇ τῆς μεταλλευτικῆς σχολῆς τῆς Πετρουπόλεως.

ΕΛΜΙΝΑ, πόλ. καὶ λιμὴν τῆς Γουϊνέας, πλάτ. βόρ. 5ο 10' μῆκ. δυτ. ἀφ 50'· κάτοικοι 15,000. Ἕδρα τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ, τῶν ἐν Ἀφρικῇ ὁλλανδικῶν κτήσεων. Ἐμπόριον χρυσοῦ, ἐλεφαντόδοντος, ἀραχίδνας, ἀραβοσίτου καὶ λοιπῶν.

ΕΛΜΙΟΣ (Φίλιππος), ἑλληνιστὴς Ἰταλὸς, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, Συγγράμματα αὐτοῦ· «Χαρίτωνος καὶ Ἱππορίλου ὁδοιπορικὸν ἀπὸ Φλωρεντίας εἰς Λούκκαν», ὅπου λαμβάνει τὸ ψευδώνυμον «Ἱππόριλος». «Κατάλογος ἑλληνικῶν χειρογράφων ἀγνώστου βιβλιοθήκης, ἑλληνιστὶ καὶ λατινιστί». «Ἐπιστολαὶ Μαξίμου Μαργουνίου ἐκ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὴν λατινικὴν μεταφρασθεῖσαι».

ΕΛΜΟΛΔ (Helmold), ἱστορικὸς γερμανὸς θεωρούμενος ὡς πατὴρ τῆς ἱστορίας τῆς βορείου Εὐρώπης, γενν. ἐν Ὀλστεῖν περὶ τὸ 1108, ἀποθ. περὶ τὸ 1177, ἐκπληρώσας ἐκκλησιαστικὰ καθήκοντα εἰς μικράν τινα κωμόπολιν πλησίον τῆς Λυβέκης. Συνέγραψε «Χρονικὸν Σλαβικόν», ἐν ᾧ διηγεῖται τὰ συμβάντα ἀπὸ Καρόλου τοῦ Μεγάλου μέχρι τοῦ 1170, τὴν προσέλευσιν τῶν Σλάβων εἰς τὸν χριστιανισμὸν, τοὺς πρὸς τοὺς γερμανοὺς ἡγεμόνας, καὶ ἰδίως Ἑρρίκον τὸν Λέοντα πολέμους αὐτῶν. Τὸ χρονικὸν τοῦτο ἕνεκα τῆς ἱστορικῆς αὐτοῦ σπουδαιότητος ἀνετυπώθη πολλάκις.

ΕΛΜΣΛΕΥ (Πέτρος), πολυμαθὴς ἄγγλος, γενν. τῷ 1773, ἀποθ. τῷ 1825. Ἐπεδόθη τὰ μέγιστα εἰς τὰς φιλολογικὰς σπουδὰς, καὶ ἰδίως εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Διέτριψε ἐπὶ τινα χρόνον ἐν Ἐδιμβούργῳ καὶ συνεσχετίσθη μετὰ τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς «Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Ἐδιμβούργου». Τῷ 1816 ἔκαμε περιήγησιν εἰς Ἰταλίαν ἰδίως πρὸς ἀναζήτησιν χειρογράφων, διῆλθε ὁλόκληρον τὸν χειμῶνα ἐν τῇ Λαυρεντινῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Φλωρεντίας. Κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1819 ἐπεφορτίσθη μετὰ τοῦ sir Humphry Davy τὴν ἐποπτείαν τῆς ταχτοποιήσεως τινων παπύρων εὑρεθέντων ἐν Ἡρακλείῳ. Ἐπιστρέψας δ' εἰς Ἀγγλίαν τῷ 1820 ἔζησεν ἔκτοτε μέχρι θανάτου ἐν ἡσυχίᾳ. Ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ «Ἐπιθεωρήσει τοῦ Ἐδιμβούργου» πολλὰ ἄρθρα, ἐν οἷς διακρίνονται τὰ «Περὶ Ὁμήρου», «Περὶ Ἀθηναίου», «Περὶ Πτολεμαίου», «Περὶ Ἑκάβης». Προσέτι ἔκαμε διαφόρους ἐκδόσεις ἀξίας λόγου, ἐν αἷς διακρίνονται «Ἀχαρνεῖς», «Οἰδίπους τύραννος», «Ἡρακλεῖδαι», «Μήδεια», «Βάκχος», «Οἰδίπους ἐν Κολωνῷ». Αἱ ἐκδόσεις αὗται δεικνύουσι βαθεῖαν γνῶσιν τῶν λεπτοτήτων τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου, καὶ εἶναι περιζήτητοι παρὰ τῶν σοφῶν.

ΕΛΜΣΤΑΔ, (HELMSTAEDT), πόλις τοῦ δουκάτου τοῦ Βρούνσβικ κειμένη 35 χιλ. πρὸς τὰ ΔΝΑ τοῦ Βρούνσβικ, κατ. 6,500. Πρωτεύουσα περιφερείας. Τὸ πανεπιστήμιον αὐτῆς ἱδρυθὲν τῷ 1575 κατηργήθη τῷ 1809· ἡ θεολογικὴ αὐτῆς σχολὴ ἰδίως φημίζεται. Μοναστήριον ἐκλαϊκευθὲν τῷ 1802. Ἀξιοσημείωτα· ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τὸ ἀρχαῖον μέγαρον τοῦ πανεπιστημίου. Σημαντικὴ μετακόμισις μεταξὺ Βρούνσβικ καὶ Μαγδεμβούργου. Φιλεργία ἴσως γεωργική. Βιομηχανία πίλων, διϊλύσις, ζυθοποιΐα. Μεταλλικὰ ὕδατα.—Ἱδρύθη ὑπὸ Καρόλου τοῦ Μεγάλου τῷ 782.

ΕΛΜΦΕΛΔ (Σίμων ΓΡΟΥΝΔΕΛ ἐξευγενισθεὶς τῷ 1646 ὑπὸ τὸ ὄνομα de Helmfeld) στρατηγὸς σουηδὸς, γεν. τῷ 1617 ἐν Στοκχόλμῃ, ὅπου ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτο δήμαρχος, φονευθεὶς ἐν τῇ μάχῃ τῆς Λανδσκρόνης τῷ 1677. Χρηματίσας προηγουμένως ἀκόλουθος τῆς πρεσβείας ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Ὁλλανδίᾳ συνώδευσεν εἰς Γερμανίαν τὸν Φελδμαρεσάλον Τόρστενσον καὶ διεκρίθη ἐν τῇ μάχῃ τῆς Βρειτενφὲλδ (1642) ὅπου ἐγένετο ἀρχηγὸς λόχου τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς· τῷ 1648 ἐγένετο ὑποταγματάρχης. Καίτοι πάσχων ἕνεκα πληγῆς ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τοῦ φρουρίου Στάδε καὶ τοῦ Βρεμοὺ. Τῷ 1655 καὶ τῷ 1656 ἐξεστράτευσεν εἰς Πολωνίαν ἔχων τὸν βαθμὸν ὑποστρατήγου· τῷ 1656 ἀνέλαβε τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Ῥίγας, καὶ ἠδυνήθη, ἀπὸ δύο μηνῶν μετὰ τῆς ἐν αὐτῇ φρουρᾶς συγκειμένης ἐκ 3,000 μόνον ἀνθρώπων,

νὰ ἀντιστῇ εἰς τὸν βωσσικὸν στρατὸν συγκείμενον ἐξ 90,000 ἀνδρῶν καὶ ὁδηγούμενον ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου, ἀναγκασθέντος νὰ διαλύσῃ τὴν πολιορκίαν μετὰ τὴν ἀπώλειαν 14 χιλιάδων ἀνδρῶν. Ἔκτοτε ἔλαβε διαφόρους ὑψηλὰς θέσεις καὶ ἐγένετο βαρὼν τῷ 1674. Ἐπὶ κεφαλῆς στρατιωτικοῦ σώματος ὡρισμένου κατὰ τῶν Δανῶν ἐν τῷ πολέμῳ τῆς Σκανίας ἐφονεύθη ἐν τῇ μάχῃ τῆς Λασκρόνης τῷ 1677. Ὁ στρατηγὸς οὗτος καὶ ἐν τῷ ἰδιωτικῷ αὐτοῦ βίῳ ἦτο ἄξιος σεβασμοῦ διὰ τὰς πολλὰς αὐτοῦ ἀρετάς. Ἐπιζήσας τῶν ἓξ αὐτοῦ υἱῶν ἐκληροδότησεν εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Οὐψάλης 17 χιλιάδας βασιλικῶν ταλλήρων (34,000 φράγκων) ὑπὲρ τῶν σπουδαστῶν οἵτινες ἤθελον διακριθῆ. Ἦτο ἐκ τῶν μᾶλλον πεπαιδευμένων στρατιωτικῶν τῆς ἐποχῆς του. Συγκατετάσσετο μεταξὺ τῶν ἀντιπάλων τῆς ὑψηλῆς εὐγενείας.

ΕΛΜΦΕΛΔ. (Γουσταύος δὲ Helmfeldt), γεν. τῷ 1651, ἀποθ. τῷ 1674 ἐν Θόρνῳ διεκρίθη διὰ τὴν πρώϊμον αὐτοῦ ἀνάπτυξιν. Δεκαετὴς ἐξέπληξε τοὺς διδάκτορας τῆς συνόδου τοῦ Νάρβα διὰ τὰς βαθείας αὐτοῦ γνώσεις εἰς τὰ μαθηματικά, τὴν θεολογίαν καὶ τὴν φιλολογίαν, ἐγνώριζε τότε δώδεκα γλώσσας καὶ ἰδίως τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν ἑβραϊκήν. Ἐτελεύτησεν εἰς ἡλικίαν 23 ἐτῶν κατέχων τὴν θέσιν συμβούλου τοῦ βασιλέως.

ΕΛΝ (ELNE «Illiberis, Helena») μικρὰ πόλις τῆς Γαλλίας ἐν τοῖς Ἀνατολικοῖς Πυρηναίοις, κατ. 2.300. Ἀξιοσημειώτος κομψὴ ἐκκλησία μετὰ μεγαλοπρεπῶν κιόνων.—Ἐν τῇ ἀρχαιότητι σημαντικὴ ἀκρόπολις τῆς χώρας τῶν Σαρδόνων. Ὁ Ἀννίβας ἐστρατοπέδευσεν ὑπὸ τὰ τείχη αὐτῆς τῷ 218 π. Χ. Ὁ Κωνσταντῖνος ἀνενέωσε αὐτὴν καὶ ὠνόμασεν «Helenan», ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς μητρὸς αὐτοῦ. Ὁ Κώνστανς ἐδολοφονήθη αὐτόθι τῷ 350 μ. Χ. Κατὰ τὸν ΣΤ'. αἰῶνα ἔδρα ἐπισκοπῆς μετενεχθείσης τῷ 1602 εἰς Περπινιάν. Ἐκυριεύθη τῷ 1285 ὑπὸ Φιλίππου Γ'. τοῦ Τολμηροῦ, τῷ 1314 ὑπὸ Πέτρου Δ'. τῆς Ἀραγωνίας, τῷ 1474 ὑπὸ τῶν στρατευμάτων Λουδοβίκου ΙΑ'. τῷ 1793 ὑπὸ τῶν Ἱσπανῶν, καὶ μετ' ὀλίγον ἀνεκτήθη ὑπὸ τοῦ Δουγομμιέ. Ἀπὸ τοῦ ΙΖ'. αἰῶνος ἀπώλεσε τὴν ἐπικαιρότητα αὐτῆς.

ΕΛΟΣ, ἀρχαία πόλις τῆς Λακωνίας ἐπὶ τοῦ Λακωνικοῦ κόλπου κειμένη, ὡς λέγεται, ὑπὸ Ἕλεου υἱοῦ τοῦ Περσέως, ἢ κατ' ἄλλους κληθεῖσα οὕτω ἕνεκα τῶν περὶ αὐτὴν ἑλῶν. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἰς ἓπτα ἀποστήσαντες κατὰ τῆς Σπάρτης ὑπεδουλώθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀλκαμένους περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Θ'. αἰῶνος πρ. Χ., καὶ εἶναι γνωστοὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Εἵλωτες» (ἴδε τὴν λέξιν). Σήμερον καλεῖται «Τουλίο.— Κώμη ἡ χώρα μικρὰ τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ ἀναφερομένη ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου, ἄγνωστος ἐπὶ Στράβωνος.— Πόλις τῆς Ἀργολίδος παρὰ Ἀπολλοδώρῳ.

ΕΛΟ-Γ (Νικόλαος Φραγκίσκος Ἰωσὴφ) ἰατρὸς καὶ βιογράφος βέλγας, γεν. ἐν Mons τῷ 1714, ἀποθ. τῷ 1788. Ἐσπούδασεν ἐν Λουβαίνῃ, ἐτελειοποιήθη ἐν Παρισίοις. Ἐδιορίσθη τῷ 1752 πολιτικὸς ἰατρὸς τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος, καὶ τῷ 1754 ἐξελέγη ἰατρικὸς σύμβουλος τοῦ διοικητοῦ τῶν Κάτω Χωρῶν Καρόλου Λωρραίνης καὶ Βάρ. Συγγράμματα αὐτοῦ «Σκέψεις περὶ τῆς χρήσεως τοῦ τείου». «Σκέψεις περὶ φυλλαδίου ἐπιγραφομένου: Ἀπολογία τοῦ τείου» Διὰ τῶν δύο τούτων συγγραμμάτων δείκνυται ἐναντίος τῆς χρήσεως τοῦ τείου. «Ἱστορικὸν λεξικὸν τῆς ἀρχαίας καὶ νέας ἰατρικῆς». «Στοιχειώδη μαθήματα περὶ Μαιευτικῆς», «Ὑπόμνημα περὶ τῆς πορείας, τῆς φύσεως, τῶν αἰτίων καὶ τῆς θεραπείας τῆς δυσεντερίας», «Ἐὰν ἡ χρῆσις τοῦ καφὲ εἶναι ἐπωφελὴς εἰς τὴν ὑγείαν, καὶ ἐὰν δύναται νὰ συμβιβασθῇ μετὰ τοῦ συμφέροντος τοῦ Κράτους ἐν ταῖς βελγικαῖς ἐπαρχίαις».

ΕΛΟΥΗΤΙΟΙ, οὕτω καλοῦνται παρὰ Στράβωνι καὶ Πτολεμαίῳ ὁ Hetvelii τῶν Ῥωμαίων καὶ νῦν Ἑλβετοί (ἴδε ΕΛΒΕΤΙΑ).

ΕΛΟΥΙΖΑ, περίφημος γυνὴ γαλλίς, γεν. ἐν Παρισίοις τῷ 1101 ἀποθ. ἐν Παρακλήτῳ τῷ 1164, ἦτο ἀνεψιὰ τοῦ Φούλβερ κανονικοῦ τῆς Παναγίας. Ὁ θεῖος ἀνέθρεψεν αὐτὴν ἐν τῇ μονῇ Argenteuil καὶ ἐδίδαξε τὴν λατινικὴν καὶ τινας λέξεις τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς ἑβραϊκῆς. Τὰ περὶ τῶν ἐρώτων αὐτῆς μετὰ τοῦ Πέτρου Ἀβαιλάρδου ἴδε ἐν τῇ λέξει ΑΒΑΙΛΑΡΔΟΣ. Ἐπέζησε τοῦ ἐραστοῦ αὐτῆς ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη καὶ ἐτιμήθη παρὰ πάντων τῶν παπῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Συγγράμματα αὐτῆς εἶναι αἱ πρὸς τὸν ἐραστὴν αὐτῆς «Ἐπιστολαὶ» καὶ τὰ «Προβλήματα». Τινὲς διεφιλονείκησαν τὸ γνήσιον τῶν ἐπιστολῶν, ἀλλ' οἱ πλείους παραδέχονται αὐτὰς ὡς γνησίας.

ΕΛΟΥΟΙ, (Helvii). Μικρὸς λαὸς τῆς Ναρβωνικῆς Γαλλίας κατοικῶν παρὰ τὸν Ῥοδανόν. (Στράβ.).

ΕΛΠΗΝΩΡ, σύντροφος τοῦ Ὀδυσσέως μεταμορφωθεὶς ὑπὸ τῆς Κίρκης εἰς χοῖρον, καὶ κατόπιν πεσὼν ἀπὸ τοῦ δώματος τῆς οἰκίας αὐτῆς καὶ ἀποθανών.

ΕΛΠΙΑΣ, γραμματοδιδάσκαλος ἐν Ἀθήναις,

παρ' ᾧ ἐδούλευε κατὰ Δημοσθένην ὁ πατὴρ τοῦ Αἰσχύλου.

ΕΛΠΙΔΙΟΣ, ῥωμαῖος ζῶν κατὰ τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ Δ'. αἰῶνος μετὰ Χριστόν. Ὑπῆρξεν ἔπαρχος Ἰταλίας 320—324. Τῷ 359 ἔπαρχος τῆς Ἀνατολῆς. Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν ἐπισκεφθῆ τὸν ὅσιον Ἀντώνιον, τὸν περίφημον ἐρημίτην τῆς Θηβαΐδος. Ἐπὶ Ἰουλιανοῦ ἀπηρνήθη τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν ὅπως μὴ ὑποπέσῃ εἰς δυσμένειαν, καὶ ἔγεινε κόμης (comes rerum privatarum)· ὡς τοιοῦτος ἔλαβε μέρος εἰς τὴν κατάληψιν τῶν ἱερῶν σκηνῶν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει μεγάλης Ἐκκλησίας. Νικηφόρος ὁ Κάλλιστος διηγεῖται ὅτι ἐπιθυμήσας δεύτερον τῆς τυραννίδος, ἐγυμνώθη τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ καὶ ἐτέθη εἰς φυλακήν, ὅπου ἀπέθανεν.—Τὰ μηνολόγια τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἀναφέρουσιν «Ἐλπίδιον», γερουσιαστὴν μαρτυρήσαντα ἐπὶ Ἰουλιανοῦ, καὶ ἕτερον ἐπίσκοπον Χερσῶνος μαρτυρήσαντα ἐπὶ Διοκλητιανοῦ.

ΕΛΠΙΔΙΟΣ, ἰατρὸς Ἕλλην ζῶν κατὰ τὸν ΣΤ'. αἰῶνα. Ἐχρημάτισεν ἰατρὸς Θεοδορίχου τοῦ Μεγάλου, καὶ περιεποιήθη αὐτὸν κατὰ τὴν τελευταίαν ἀσθένειαν. Ἦτο χριστιανὸς καὶ διάκονος. Μία τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Θεοδορίχου καὶ τρεῖς τῶν τοῦ Ἐννοδίου ἀπευθύνονται πρὸς αὐτόν. Ἀναφέρεται προσέτι ἕτερος ἢ ὁ αὐτὸς Ἐλπίδιος ποιητὴς καὶ ἰατρὸς τοῦ Θεοδορίχου, οὗτινος σώζονται «Ἱστοριῶν τῆς παλαιᾶς καὶ καινῆς διαθήκης τρίστιχα 24.» λατινιστὶ καὶ ᾠδὴ «Περὶ εὐεργεσιῶν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ», ἐπίσης λατινιστί.

ΕΛΠΙΔΙΟΣ, Ἱσπανὸς ἐξάδελφος Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου.

ΕΛΠΙΔΙΟΣ, φίλος τοῦ Συμμάχου, μεθ' οὗ ἀντήλλαξε πολλὰς ἐπιστολάς.

ΕΛΠΙΔΙΟΣ, σοφὸς Ἕλλην ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν ΣΤ'. αἰῶνα. Ὁ Λεόντιος ἐν τῷ ὑπομνήματι αὐτοῦ εἰς τὰ «Φαινόμενα τοῦ Ἀράτου», λέγει ὅτι κατεσκεύασε διὰ τὸν Ἐλπίδιον σφαῖραν κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Ἀράτου. Ὁ Φαβρίκιος πιστεύει ὅτι ὁ Ἐλπίδιος οὗτος εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ ὁμωνύμῳ πατρικίῳ, ὅστις ἀπεστάλη πρεσβευτὴς εἰς τὸν Χαγάνον, βασιλέα τῶν Ἀβάρων κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Μαυρικίου, ὡς ἀναφέρει ὁ Κεδρηνὸς καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς τῆς αὐτῆς περιόδου.

ΕΛΠΙΔΙΟΣ, βυζαντινὸς ζῶν κατὰ τὸ δεύτερον ἥμισυ τοῦ Η'. αἰῶνος. Τὸν φεβρουάριον τοῦ 781 διωρίσθη παρὰ τῆς αὐτοκρατείρας Εἰρήνης διοικητὴς Σικελίας. Μετὰ δύο μῆνας ἐζήτησε νὰ ἐπαναστατήσῃ τὴν Σικελίαν κατὰ τῆς αὐτοκρατείρας, ἥτις ἀμέσως ἔστειλε κατ' αὐτοῦ τὸν Θεόφιλον. Οἱ Σικελοὶ ὑπερησπίσθησαν αὐτὸν καὶ ἀπεστάτησαν. Ἡ Εἰρήνη ἐφυλάκισε καὶ ἐβασάνισε τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα τοῦ Ἐλπιδίου εὑρισκόμενα ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἀπέστειλε κατόπιν εἰς Σικελίαν ἰσχυρὸν στόλον ὑπὸ τὸν εὐνοῦχον Θεόδωρον. Μετὰ πολλὰς ἥττας ὁ Ἐλπίδιος φοβούμενος μὴ ὑποπέσῃ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ νικητοῦ συνήθροισεν ἅπαντα αὐτοῦ τὰ πλούτη, καὶ ἔφυγεν εἰς Ἀφρικὴν μετὰ Νικηφόρου τοῦ Δούκα. Κατέφυγεν εἰς τοὺς Σαρακηνούς, οἵτινες οὐχὶ μόνον ἄσυλον ἔδωκαν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ περιέθηκαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοκρατορικὸν διάδημα καὶ μέχρι θανάτου ἐτίμων αὐτὸν ὡς αὐτοκράτορα.

ΕΛΠΙΝΙΚΗ, ἴδε ΚΙΜΩΝ.

ΕΛΠΙΣ, παρθένος καὶ μάρτυς ἀποθανοῦσα ἐν Ῥώμῃ κατὰ ἐποχὴν ἄγνωστον. Θυγάτηρ τῆς ἁγίας Σοφίας καὶ ἀδελφὴ τῶν ἁγίων Πίστεως καὶ Ἀγάπης. Ἡ ἁγία Σοφία ἀφοῦ ἀνέθρεψε τὰς θυγατέρας αὐτῆς εἰς τὸν χριστιανισμόν, παρεκίνησεν αὐτὰς νὰ ὁμολογήσωσι τὴν θρησκείαν καὶ μετὰ χαρᾶς εἶδεν αὐτὰς χυνούσας τὸ αἷμα ὑπὲρ τῆς θρησκείας. Πολλοὶ φρονοῦσιν ὅτι τὸ μαρτύριον τῶν τριῶν ἀδελφῶν εἶναι ἀλληγορία δι' ἧς δεικνύεται ὅτι αἱ τρεῖς θεολογικαὶ ἀρεταί, θυγατέρες τῆς σοφίας ὑπέφερον πολὺ ἐν Ῥώμῃ. Ἀλλ' ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν μνήμην αὐτῶν τε καὶ τῆς μητρὸς αὐτῶν τῇ 17 σεπτεμβρίου, ὡς καὶ ἡ δυτικὴ τῇ 1ῃ αὐγούστου.

ΕΛΡΙΣΧΑΟΥΖΕΝ, (Κάρολος βαρὼν τοῦ ELRICHSHAUSEN), στρατηγὸς αὐστριακὸς καταγόμενος ἐκ Βορτεμβέργης ἀποθ. ἐν Πράγᾳ τῷ 1779. Συνταγματάρχης κατὰ τὸν ἑπταετῆ πόλεμον, ἐγένετο στρατηγὸς τοῦ ἱππικοῦ κατὰ τὸν περὶ διαδοχῆς τῆς Βαυαρίας πόλεμον. Τῷ 1778 ἀπώθησεν εἰσβολὴν τῶν Πρώσσων εἰς Μοραβίαν, καὶ ἐτιμήθη διὰ τοῦ παρασήμου τοῦ τάγματος τῆς Μαρίας Θηρεσίας. Ἀπέθανε καταβληθεὶς ὑπὸ τῶν μόχθων.

ΕΛ-ΣΗΝΝ, πόλις τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας ἐπὶ τοῦ Τίγριδος ἐν τῇ νομαρχίᾳ Βαγδατίου 133 χιλ. πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Μοσσούλ, κατ. 8,000.

ΕΛΣΙΓΓΟΡΓ, πόλις ὀχυρὰ τῆς Σουηδίας ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ Σοὺνδ καὶ ἀπέναντι τῆς Ἑλσιγγὲρ πλάτ. βόρ. 56ο 2' 54'' μῆκ. ἀνατ. 10ο 21' 49. κατ. 4,500. Κάλλιστος τεχνικὸς λιμὴν κλειόμενος ὑπὸ προκυμαίας. Κατεργασία τῶν δερμάτων τῶν ἀρνίων διὰ τὰ χειρόκτια τῆς Σουηδίας.

ΕΛΣΙΓΤΕΛΑΝΔ, (HELSINGELAND) ἐπ.

χαία ἐπαρχία τῆς Σουηδίας περιλαμβανομένη σήμερον ἐν τῷ νομῷ Γέφλεβοργ. Ἐξ αὐτῆς ἀνεχώρησαν αἱ ἀποικίαι αἱ ἐκπολιτίσασαι τὴν Φινλανδίαν.

ΕΛΣΙΓΓΕΡ (HELSIGOER ἢ ELSENEUR), πόλις τῆς νήσου Σηλανδίας (Δανία) λιμὴν ἐπὶ τοῦ Σοὺνδ ἐν τῷ στενοτέρῳ μέρει τοῦ πορθμοῦ τούτου, ἀπέναντι τῆς Σουηδικῆς πόλεως Ἑλσιγγβοργ, 38 χιλ. πρὸς Β τῆς Κοπεγχάγης πλάτ. βορ. 56ο 2′ 11′ μῆκ. ἀνατ. 10ο 16′ 25′ κάτ. 9,000. Ἀσφαλὴς λιμήν. Αὐτόθι πρὸ τοῦ 1857 ἐπλήρωνον τὰ πλοῖα τὸ δικαίωμα τῆς διαβάσεως τοῦ πορθμοῦ εἰς τὴν Δανίαν. Ἐμπόριον καὶ διαμετακόμισις τῶν ναυτικῶν ἐφοπλισμῶν· διαμονὴ πρωρέων· λοιμοκαθαρτήριον καὶ θαλάσσια λουτρά· ναύσταθμος· πύργος μετὰ στοᾶς εἰκόνων. Ἡ πόλις περικυκλοῦται ὑπὸ ὀχυρωμάτων· τὸ «Κρόνβυργ» ἀνηγέρθη κατὰ τὰ ἔτη 1577—1585 καὶ ἐμεγεθύνθη κατὰ τὰ ἔτη 1688—1691. Ἐπὶ τινος πλησίον λόφου πρὸς Β ὑπάρχει ὁ βασιλικὸς πύργος «Μαριενλούστ», ὅπου ἡ παράδοσις τίθησι τὸν τάφον τοῦ «Ἄμλετ». Πέριξ κατασκευάζονται πυροβόλα. Ἀπέκτησε προνόμια πόλεως τῷ 1425, ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς Λυβέκης τῷ 1522, ἀνεκτήθη ὑπὸ Χριστιανοῦ Β′. τῷ 1535 καὶ ἐμεγεθύνθη τῷ 1576 δι' ἀλλανδικῶν ἀποικιῶν. Οἱ Σουηδοὶ ἐκυρίευσαν τὸ Κρόνβοργ τῷ 1658, ἀλλ' ἐκένωσαν αὐτὸ τάχιστα, ἠττηθέντος τοῦ στόλου αὐτῶν.

ΕΛΣΙΓΤΕΣ, ἀρχαῖος λαὸς ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Γότθων πλησίον τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης. Τὸ ὄνομα αὐτῶν σώζεται εἰς τὰς ἑπομένας λέξεις: Ἕλσιγγβοργ, Ἕλσιγγλὰνδ, Ἕλσιγγφορς, Ἕλσιγγερ κτλ.

ΕΛΣΙΓΓΦΟΡΣ, ὀχυρὰ πόλις τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας, πρωτεύουσα τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Φινλανδίας καὶ τοῦ κυβερνείου τῆς Νορλάνδ, καλὸς λιμὴν ἐπὶ τοῦ κόλπου τῆς Φινλανδίας ἐπὶ χερσονήσου, 350 χιλ. πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Πετρουπόλεως πλάτ. βόρ. 60ο 9′ 42′, μῆκ. ἀνατ. 22ο 37′ 30′, κάτ. 20,000. Ἡ εἴσοδος τοῦ κολπίσκου, ἐφ' οὗ κεῖται ἡ Ἕλσιγγφορδ προστατεύεται ὑπὸ ἀλύσεως) μικρῶν νήσων, ἐξ ὧν 8 περιλαμβάνονται ἐν τῇ γραμμῇ τῆς ὑπερασπίσεως τῇ καλουμένῃ Σβεαβόργ. Ὁ συνήθης σταθμὸς ἑνὸς τῶν τριῶν ῥωσσικῶν στολίσκων τῆς Βαλτικῆς. Ἀρχιεπισκοπὴ λουθηρανικῆς ἐκκλησίας. Πανεπιστήμιον τοῦ Ἀλεξάνδρου μετακομισθὲν ἐξ Ἄβο τῷ 1827· βιβλιοθήκη, ἀστεροσκοπεῖον. Ἀξιοσημείωτα, τὸ αὐτοκρατορικὸν ἀνάκτορον, ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τὸ μέγαρον τῆς Γερουσίας, οἱ στρατῶνες. Ἐμπόριον ξύλων, δημητριακῶν καρπῶν, ἰχθύων κτλ. —Ἱδρυθεῖσα κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Γουσταύου Βάσσα (τὸν ΙΣΤ′. αἰῶνα), ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Ῥώσσων τῷ 1713 καὶ τῷ 1742· ἐκράτησαν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ 1808 καὶ κατέστησαν αὐτὴν πρωτεύουσαν τῆς Φινλανδίας τῷ 1817.

ΕΛΣΝΕΡ, (Ἰωακεὶμ) ἰατρὸς γερμανὸς ἀποθ. τῷ 1676. Ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς Ἀκαδημίας τῶν Περιέργων τῆς Φύσεως εὑρίσκονται πολλὰ ὑπομνήματα αὐτοῦ, ὧν τὸ πρῶτον ἀποδεικνύει ὅτι τὸ κητόσπερμα εὑρίσκεται ἐν τῇ κεφαλῇ τοῦ φυσητῆρος κήτους (cackalot). Καί τινα ἄλλα συγγράμματα ἰατρικὰ ἀποδίδονται εἰς αὐτόν.

ΕΛΣΝΕΡ, (Ἰάκωβος) πολυμαθὴς καὶ θεολόγος γερμανὸς γεν. ἐν Σααλφὲλδ τῷ 1692 ἀποθ. τῷ 1750. Υἱὸς ἐμπόρου ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῶν γραμμάτων καὶ τελειοποιηθεὶς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Κένιγσβεργ ἐγένετο τῷ 1715 συμπρύτανις τῆς προτεσταντικῆς σχολῆς τῆς πόλεως ταύτης. Μετὰ δύω ἔτη ἐπεσκέφθη τὴν Οὐλτρέχτην καὶ τὸ Λούγδουνον. Τῷ 1720 ἐπερορτίσθη νὰ διδάξῃ τὴν θεολογίαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἐν Βίγγεν, καὶ τῷ 1722 ἐγένετο πρύτανις καὶ πρῶτος καθηγητὴς τοῦ γυμνασίου Ἰωακεὶμ ἐν Βερολίνῳ. Διεδέχθη τὸν Σμίδτμαν ὡς δεύτερος ἱεροκήρυξ τῆς ἐνοριακῆς ἐκκλησίας, καὶ τάχιστα προεβιβάσθη εἰς τὸν βαθμὸν πρώτου ἱεροκήρυκος. Τῷ 1742 καὶ τῷ 1744 ἐξεπλήρωσεν ἐν τῇ βασιλικῇ ἑταιρίᾳ τὰ καθήκοντα διευθυντοῦ τῶν μαθημάτων τῆς Καλλιλογίας. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ εἰσι πλεῖστα.

ΕΛΣΝΕΡ (Χριστόφορος—Φρειδερῖκος), ἰατρὸς γερμανὸς γεν. ἐν Κενιγσβέργῃ τῷ 1749, ἀποθαν. τῷ 1820. Σπουδάσας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς πόλεως ἐγένετο τῷ 1785 καθηγητὴς τῆς ἰατρικῆς. Ἐπί τινα δὲ χρόνον ἐχρημάτισε πολιτικὸς ἰατρὸς ἐν Βάρτενστεϊν (Ἀνατολικὴ Πρωσσία). Κατέλιπε πολλὰ ἰατρικὰ συγγράμματα.

ΕΛΣΟΛ (Ἰωάννης-Σιγισμόνδος ELSHOLZ), ἰατρὸς καὶ βοτανικὸς γερμανὸς γενν. ἐν Φραγκφόρτῃ ἐπὶ τοῦ Ὄδερ τῷ 1623 ἀποθανὼν τῷ 1688. Ἀρξάμενος τῶν σπουδῶν αὐτοῦ ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ πόλει, ἐξηκολούθησεν αὐτὰς ἐν Βιττεμβέργῃ καὶ Κένιγσβεργ, ἐπεσκέφθη ὕστερον τὴν Ὁλλανδίαν, τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἔλαβε διδακτορικὸν δίπλωμα ἐν Παδούῃ. Ἐπιστρέψας εἰς Γερμανίαν ἀπέκτησε ταυτήν φήμην εἰς τὴν θεραπευτικήν, ὥστε τῷ 1656 ἐγένετο ἰατρὸς καὶ βοτανικὸς τοῦ ἐκλέκτορος τοῦ Βρανδεμβούργου Φρειδερίκου—Γουλιέλμου. Ἀπο-

καταστάθείς τότε ἐν Βερολίνῳ ἐγένετο διευθυντὴς τοῦ βοτανικοῦ κήπου τοῦ προσφάτως ἱδρυθέντος ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος τούτου. Συνέταξε πολλὰ ἰατρικὰ συγγράμματα, ὧν τὰ πλεῖστα ἀναφέρονται εἰς τὴν βοτανικήν.

ΕΛΣΤΕΡ, ὄνομα δύω ποταμῶν τῆς Γερμανίας, τοῦ «μέλανος» καὶ τοῦ «λευκοῦ», ὧν ὁ πρῶτος χύνεται εἰς τὸν Ἔλβγεν, καὶ ὁ δεύτερος εἰς τὸν Σάαλ. Τὸν δεύτερον διερχόμενος ὁ Ποναιατόβσκι ἐπνίγη τῇ 18 ὀκτωβρίου 1813.

ΕΛΓ, πόλις τῆς Ἀγγλίας· πλ. βόρ. 52ο 24′ 49″ μῆκ. δυτ. 2ο 3′ 46″ κατ. 6,200. Ἐπισκοπή· κομψὸς μητροπολιτικὸς ναὸς συμπληρωθεὶς τὸν ΙΔ′. αἰῶνα, ἐξαρτώμενος ἄλλοτε ἐκ πλουσίας μονῆς βενεδικτίνων· ἀξιοσημείωτοι πρόσφατοι αἱ ἐκκλησίαι τῆς ἁγίας Μαρίας καὶ τῆς Τριάδος. Κατασκευάζονται αὐτόθι πήλινα σκεύη καὶ πίπαι.—Ἡ χώρα ἐν ᾗ κεῖται καλεῖται «νῆσος τῆς Ἐλὺ», καθὸ κειμένη μεταξὺ τριῶν ποταμῶν. Εἰς αὐτὴν κατέφυγον οἱ Σάξωνες μετὰ τὴν νορμανδικὴν κατάκτησιν.

ΕΛΥΜΑ, πόλις τῆς Ἰλλυρίας πρωτεύουσα τῆς Ἐλιμειώτιδος χώρας παρὰ Πτολεμαίῳ. Κατά τινας ἡ νῦν «Ἀρναοὺτ—Βελιγράδ».

ΕΛΥΜΑ-ΙΣ, χώρα τῆς Σουσιανῆς ἐπὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, ἡ ΕΛΑΜ τῆς θείας γραφῆς. Σημ. Λουριστάν. Ἐν αὐτῇ ἔκειτο καὶ ἡ πόλις

ΕΛΥΜΑ-ΙΣ, περίφημος διὰ τὸν ἐν αὐτῇ ναὸν τῆς οὐρανίας Ἀρτέμιδος, ὃν Ἀντίοχος ὁ μέγας ἠθέλησε νὰ συλήσῃ ὅπως πληρώσῃ εἰς τοὺς Ῥωμαίους τὸν φόρον αὐτοῦ.

ΕΛΥΜΙΑ, πόλις τῆς Ἀρκαδίας μεταξὺ Ὀρχομενοῦ καὶ Μαντινείας παρὰ Ξενοφῶντι.

ΕΛΥΜΟΙ, εἷς τῶν ἀρχαιοτάτων λαῶν τῆς νήσου Σικελίας, κατοικοῦντες περὶ τὸ ὄρος Ἔρυξ καὶ Σέγεσα. Κατά τινας ἦσαν ἀρχαιότεροι τῶν Τρώων ἀποίκων, κατ' ἄλλους δὲ καὶ τὸν Βιργίλιον ἀπόγονοι τῶν Τρώων.

ΕΛΥΜΟΣ, εἷς ἐκ τῶν Τρώων, ἐλθὼν μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Τροίας εἰς Σικελίαν μετὰ τοῦ Ἀκέστου. Κατὰ Στράβωνα ἦτον εἷς τῶν συντρόφων τοῦ Αἰνείου.

ΕΛΥΟΤ, Ἄγγλος συγγραφεύς, γεν. περὶ τὸ 1495 ἀποθ. τῷ 1546· ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτο εὐγενὴς τῆς κομητείας Σουφφόλκ, καὶ κατεῖχε μεγάλην περιουσίαν. Σπουδάσας ἐν τῷ Ὀξωνίῳ πανεπιστημίῳ ἐπεχείρησε διαφόρους περιηγήσεις ἐν τῇ ἠπείρῳ. Ὕστερον ἀπέστειλεν εἰς τὸν Ἔρβικον τοῦ Η′, ὅστις ἐνεπιστεύθη αὐτῷ διαφόρους διπλωματικὰς ἀποστολὰς καὶ ἰδίως εἰς Ῥώμην διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῆς διαζυξίως, ἥτις ἐγένετο αἰτία τοῦ χωρισμοῦ τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τῆς παπικῆς ἐκκλησίας. Ἐξεπλήρωσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὰ καθήκοντα διδασκάλου ἐν Cambridge καὶ συνέταξε πολλὰ συγγράμματα. Τὸ περιεργότερον εἶναι ἡ «Εἰκὼν τῆς Κυβερνήσεως», ὅπερ παρουσιάζει ὡς συλλογὴν τῶν ἀξιομνημονεύτων πράξεων καὶ λόγων τοῦ Ἀλεξάνδρου Σεβήρου, γεγραμμένην ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ Εὐκόλπου γραμματέως τοῦ ἡγεμόνος τούτου. Ἕτερα συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι ἡ «Ὑπεράσπισις τῶν ἀγαθῶν γυναικῶν», τὸ «Συμπόσιον τῆς Σοφίας», ὁ «Κυβερνήτης», τὸ «Φρούριον τῆς Ὑγιείας». Προσέτι μετέφρασε συγγράμματα τοῦ Ἁγίου Κυπριανοῦ καὶ τοῦ Ἰσοκράτους, καὶ συνέταξε τὸ πρῶτον ἐν Ἀγγλίᾳ δημοσιευθὲν Λατινο-ἀγγλικὸν λεξικόν, χρήσιμον μέχρι τῆς σήμερον διὰ τὴν σπουδὴν τῶν προόδων καὶ τῶν ἐλλείψεων τῆς βρετανικῆς γλώσσης.

ΕΛΥΟΤ, (Πέτρος) καλούμενος ὁ Πατὴρ «Ἱππόλυτος» ἀνήκων εἰς τὸ τάγμα τοῦ Ἁγ. Φραγκίσκου, γεν. ἐν Παρισίοις τῷ 1660 καὶ ἀποθ. τῷ 1716. Τὸν ἐκ τοῦ μοναστικοῦ βίου περισσεύοντα χρόνον ἀφιέρωσεν εἰς τὴν σπουδήν. Δὶς ἀποσταλεὶς εἰς Ῥώμην παρὰ τῶν προϊσταμένων αὐτοῦ, καὶ διαδρομὰς διάφορα μέρη τῆς Γαλλίας συνέλεξεν ὕλην διὰ τὸ σύγγραμμα, ὅπερ ἐξέδωκεν ἀνωνύμως ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἱστορία τῶν μοναστικῶν, θρησκευτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ταγμάτων καὶ τῶν θρησκευτικῶν λαϊκῶν ἑταιριῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων τῶν μέχρι τοῦδε συστάντων κτλ.». Ἐν Παρισίοις 1714—1721 εἰς 8 τόμους. Ἀποθανόντος τοῦ Ἔλυοτ κατὰ τὴν τύπωσιν τοῦ πέμπτου τόμου, συνεπλήρωσε τὸ σύγγραμμα ὁ πατὴρ Μαξιμιλιανὸς Βουλλόϊ. Ἐκτὸς τούτου συνέταξε καὶ τὸν «Χριστιανὸν ἀποθνήσκοντα» καὶ τινα ποιητικὰ συγγράμματα.

ΕΛΥΡΟΣ, πόλις τῆς Κρήτης παρὰ Παυσανίᾳ.

ΕΛΥΣΙΚΕΣ, ἀρχαιότατος λαὸς τῆς Γαλλίας πιθανὸν οἱ αὐτοὶ τοῖς «Βάβρυξι», κατοικοῦντες ἐν τῇ βωμαϊκῇ ἐπαρχίᾳ, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Aude.

ΕΛΦΕΡ. (Ἰωσὴφ—Ἀλέξανδρος βαρόνος δ' Helfert), δημοσιογράφος γερμανὸς, γεν. ἐν Πράγῃ τῷ 1820 υἱὸς καθηγητοῦ. Ἐσπούδασεν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς πόλεως ταύτης καὶ τῷ 1847 ἐγένετο καθηγητὴς τοῦ κανονικοῦ δικαίου καὶ τοῦ βωμαϊκοῦ δικαίου ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Κρακοβίας. Ἀποσταλεὶς τῷ 1848 εἰς τὴν βουλὴν τῆς Αὐστρίας παρὰ τῶν ἐκλογέων τῆς Βοημίας ἐκέρδισεν αὐτόθι τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς κυβερνήσεως, καὶ ὁ πρίγκηψ Σβάρτσεμπεργ

προσήνεγκεν αὐτῷ τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν ἀλλ' οὗτος ἐδέχθη μόνον τὴν διεύθυνσιν τοῦ τμήματος τούτου ὡς ὑφυπουργὸς μέχρι τοῦ διορισμοῦ ὁριστικοῦ ὑπουργοῦ. Τῷ 1854 πρὸς ἀνταμοιβὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του ἀπενεμήθη αὐτῷ ὁ τίτλος βαρόνου. Ὕστερον ἐγένετο ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν μέχρι τοῦ 1861, ὅτε κατηργήθη τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο.

Ἐκτὸς πολλῶν νέων ἐκδόσεων τῶν περὶ τοῦ κανονικοῦ δικαίου συγγραμμάτων τοῦ πατρός του ἐξέδωκε προσέτι «Περὶ ἐπιστροφῆς τῆς προικὸς» «Περὶ φυσικῆς ἱστορίας κτλ» καὶ τινα πολιτικὰ φυλλάδια.

ΕΛΦΙΝ, πόλις τῆς Ἰρλανδίας ἐν τῇ κομητείᾳ Ῥοσκομμὸν, κατ. 4,500. Ἐπισκοπὴ καθολικῶν ἀναβαίνουσα μέχρι τοῦ Β'. αἰῶνος καὶ ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς Tuam,

ΕΛΦΙΝΣΤΩΝ, (Γουλιέλμος) πρωθιεράρχης καὶ πολιτικὸς τῆς Σκωτίας, γεν. ἐν Γλασκόβῃ τῷ 1431, ἀποθ. τῷ 1514. Ἐκπαιδευθεὶς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς γενεθλίου αὐτοῦ πόλεως εἰκοσαετὴς ἀνηγορεύθη προλύτης. Χρηματίσας πρύτανις ἐν Kirkmichael ἐπὶ 4 ἔτη, μετέβη εἰς Παρισίους, ὅπου ἐδίδαξεν, ὡς καὶ ἐν Αὐρηλίᾳ κατόπιν, τὸ πολιτικὸν καὶ κανονικὸν δίκαιον. Μετὰ ἐννεαετῆ ἐν Γαλλίᾳ διαμονὴν ἐπέστρεψεν εἰς Σκωτίαν, καὶ ἐγένετο διευθυντὴς τῆς ἐνορίας Γλασκώβ, καὶ κατόπιν ἐξελέγη μέλος τοῦ παρλαμέντου, καὶ ἐπὶ τέλους μέλος τοῦ ἰδιαιτέρου συμβουλίου. Εἰσελθὼν οὕτως εἰς τὸ πολιτικὸν στάδιον διεκρίθη ὡς καλὸς διπλωμάτης. Ὁ Ἰάκωβος Γ' ἀπέστειλεν αὐτὸν παρὰ Λουδοβίκῳ τῷ ΙΑ', οὗτινος εἵλκυσε τὴν εὔνοιαν, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ πολλὰ δῶρα. Ἐπιστρέψας εἰς Σκωτίαν ἐγένετο ἀρχιδιάκονος τῆς Ἀργάϊλης τῷ 1479, καὶ κατόπιν ἐπίσκοπος τῆς Ῥόσσης. Τῷ 1484 μετετέθη εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Ἀβερδήν. Συγχρόνως ἐνετάλη ἀπεσταλὴν εἰς Ἀγγλίαν ὅπως διαπραγματευθῇ ἀνακωχὴν καὶ τὸ συνοικέσιον τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἰακώβου μετὰ τῆς Ἄννης, ἀνεψιᾶς Ῥιχάρδου τοῦ Γ'. Ἀναγορευθέντος ἐν Ἀγγλίᾳ Ἑρρίκου τοῦ Ζ', ἐνετάλη νὰ συνεννοηθῇ μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ὅρων ἀνακωχῆς συνομολογηθείσης τῷ 1486. Τῷ 1488 ἐπανῆλθεν εἰς τὸ παρλαμέντον συγκροτηθὲν ἐπὶ τῇ στέψει Ἰακώβου τοῦ Δ'. Κατόπιν ἀπεστάλη παρὰ τῷ αὐτοκράτορι τῆς Γερμανίας Μαξιμιλιανῷ ὅπως διαπραγματευθῇ τὸ συνοικέσιον τοῦ Ἰακώβου μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ αὐτοκράτορος. Ἐν τῇ ἐπιστροφῇ συνωμολόγησε συνθήκην εἰρήνης καὶ συμμαχίας μεταξὺ τῶν κρατῶν Ὁλλανδίας καὶ Σκωτίας. Τῷ 1492 διωρίσθη λόρδος τοῦ ταμιευτηρίου, καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ὑπῆρξεν εἷς τῶν σκώτων ἐπιτρόπων τῶν ἐπιφορτισμένων τὴν παράτασιν τῆς ἀνακωχῆς μετὰ τῆς Ἀγγλίας. Εἰς αὐτὸν ὀφείλεται ἡ ἵδρυσις πανεπιστημίου ἐν Ἀβερδήν. Συνέγραψε «βίους Ἁγίων» καὶ «Ἱστορίαν τῆς Σκωτίας» σωζομένην ἐν χειρογράφοις. Ἀπέθανε συνεπείᾳ θλίψεως διὰ τὸν θάνατον Ἰακώβου τοῦ Δ'.

ΕΛΦΙΝΣΤΩΝ, (Ζὸν) ναύαρχος βῶσσος, ἀγγλικῆς καταγωγῆς καὶ συγγενὴς τοῦ προηγουμένου, γεν. ἐν Σκωττίᾳ τῷ 1720 καὶ ἀποθανὼν ἐν Ἀγγλίᾳ τῷ 1775. Διεκρίθη ἐν τῷ ἀγγλικῷ ναυτικῷ ὅπου ἔλαβε τὸν βαθμὸν πλοιάρχου. Τῷ 1768 μετέβη εἰς τὴν ῥωσσικὴν ὑπηρεσίαν μετὰ τοῦ βαθμοῦ ἀντιναυάρχου. Ἔλαβε μέρος εἰς τὴν κατατρόπωσιν τοῦ τουρκικοῦ στόλου ἐν τοῖς ὕδασι τῆς Χίου τῇ 5 Ἰουλίου 1770, καὶ κατεδίωξε τὰ εἰς Τσεσμὲ καταφυγόντα λείψανα αὐτοῦ, ἅτινα διὰ τεσσάρων πυρπολικῶν ἅπαντα κατέκαυσεν τῇ 7 Ἰουλίου, καὶ κατόπιν τὸ αὐτὸ ἔπραξε καὶ κατὰ τῶν λοιπῶν πλοίων τῶν ἀλλαχοῦ καταφυγόντων. Ἐπρότεινεν εἰς τοὺς ναυάρχους Ὀρλὼφ καὶ Σπυριδὼφ τὴν εἰς Ἑλλήσποντον εἰσέλασιν καὶ τὴν κατάληψιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Μὴ εἰσακουσθεὶς ἐπεχείρησε μόνος τοῦτο, καθ' ὃ δοὺς τοιαύτην ὑπόσχεσιν εἰς τὴν Μεγάλην Αἰκατερίνην. Διῆλθε μετ' εὐκολίας τὸν Ἑλλήσποντον καὶ ἔφθασε μέχρι τῶν τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλὰ μὴ ἀκολουθούμενος ὑπ' ἄλλων πλοίων, ἐπέστρεψε. Τὰ κατορθώματα ταῦτα ἐκίνησαν τὸν φθόνον τῶν ναυάρχων, οἵτινες ἐπιμύθησαν καὶ ἀντιμείφθησαν τὰ μέγιστα, ἐνῷ ὁ Ἔλφινσον οὐδεμίαν ἔλαβεν ἀνταμοιβήν. Δυσαρεστηθεὶς παρητήθη καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου μετ' ὀλίγον ἀπέθανεν.

Οἱ δύω νεώτεροι υἱοὶ αὐτοῦ ἐπέστρεψαν εἰς Ῥωσσίαν, ὅπου ἡ Αἰκατερίνη ὑπεδέχθη αὐτοὺς μετὰ τιμῆς, καὶ προσεπάθησε παντοιοτρόπως νὰ καταστήσῃ αὐτοὺς ἐπιλήσμονας τῆς πρὸς τὸν πατέρα ἀχαριστίας.

ΕΛΦΣΒΟΡΓ, μία τῶν 24 ἐπαρχιῶν τῆς Σουηδίας ἐν τῇ Γοτθίᾳ, πρωτ. Βένερασβοργ· ἐπιφ. 12,698 τετραγ. χιλ. κατ. 262,000. Καλλιέργεια δημητριακῶν καὶ γεωμήλων· κτηνοτροφία· ἐκμετάλλευσις σιδήρου. Κατασκευὴ ὑφασμάτων.

ΕΛ-ΧΑΔΙ, τέταρτος καλίφης ἀββασσίδης 785—786, διεφιλονείκησε τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ὁ Χασάν, ἀσσὼβ, υἱὸς τοῦ Ἀλῆ, ἀπόγονος τοῦ Χασάν, ἀναγορευθεὶς ἐν Μεδίνῃ. Ἐθριάμβευσε κατ' αὐτοῦ διὰ τῶν προτερημάτων τοῦ στρατηγοῦ Μωχαμὲδ βὶν-Σουλειμάν. Ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξασφα-

λίαη τὸν θρόνον εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Δζαβδὰρ, καθόσον διάδοχος ἐγένετο ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀροὺν -αλ-Ῥασίδ.

ΕΛΧΕ, (ELCHE, ILLICE) πόλις τῆς Ἱσπανίας πλησίον τῆς Ἔλδας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ καὶ 24 χιλ. πρὸς τὸ ΝΔ τῆς Ἀλικάντης. κάτ. 22,800. Θαυμαστὴ τοποθεσία εἰς 12 χιλ. μακρὰν τῆς θαλάσσης ἐντὸς λαμπρᾶς πεδιάδος καλυπτομένης ὑπὸ φοινίκων, ὧν οἱ καρποὶ σχηματίζουσι τὸ κυριώτερον αὐτῆς ἐμπόριον. Ἀρχαῖος πύργος τῶν δουκῶν τοῦ Ἄρκος. Κατασκευὴ ὑφασμάτων, σάπωνος καὶ ψιαθῶν.— Ἦτο πλουσία καὶ ἀκμάζουσα ἐπὶ Ῥωμαίων καὶ Γότθων· καταστραφεῖσα, καὶ ὕστερον ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν, ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν χριστιανῶν κατὰ τὸ 1265.

ΕΛΧΙΓΓΕΝ, κώμη τῆς Βαυαρίας ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως κειμένη 15 χιλ. πρὸς τὰ ΒΑ τῆς Οὔλμ ἐπὶ ὄρους κρημνώδους. Μονὴ Βενεδικτίνων ἱδρυθεῖσα τῷ 1128. Ὁ στρατάρχης Νέϋ ἐνίκησεν αὐτόθι ἐπίσημον νίκην τοὺς Αὐστριακοὺς τῇ 14 ὀκτωβρίου 1805 καὶ ἐτιμήθη διὰ τοῦ τίτλου «δοὺξ τῆς Ἔλχιγγεν».

ΕΛΩ Ι, λέξις ἑβραϊκή. Ἓν τῶν ὀνομάτων τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ. Τοῦ ὀνόματος τούτου μνεία γίνεται καὶ ἐν τῷ κατὰ Μᾶρκον εὐαγγελίῳ «Ἐλωΐ, Ἐλωΐ λαμὰ σαβαχθανί». Ἐν δὲ τῷ κατὰ Ματθαῖον γράφεται «Ἠλί».

ΕΛΩΡΙΝΗ ΟΔΟΣ Οὕτω καλεῖται παρὰ Θουκυδίδῃ ὁδὸς ἐν Σικελίᾳ ἄγουσα ἀπὸ τοῦ Παχύνου ἀκρωτηρίου μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἑλώρου ποταμοῦ.

ΕΛΩΡΟΣ, ποταμ. τῆς νήσου Σικελίας, ῥέων μεσημβρινῶς τῆς πόλεως τῶν Συρακουσῶν καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν θάλασσαν. Σήμερον καλεῖται Attelari ἢ Abiso.—Πόλις τῆς νήσου Σικελίας ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ σήμερον Corentina.

ΕΜΑΔΙ (ἐπονομαζόμενος «ἡ στήλη τῶν ποιητῶν τῆς Σωτείρας»), ποιητὴς πέρσης, γεννηθεὶς ἐν Σωτείρᾳ, ἀπόθαν. τῷ 573 ἐγείρας (1177 Μ. Χ). Μετέβη εἰς Βάλκ, ὅπου ἀπέκτησε τὴν φιλίαν τοῦ Χακὶμ Σεναΐ. Ἐπιστρέψας εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα ἔσχε μεγάλην ἐπιρροὴν παρὰ τῷ σουλτάνῳ Τογρούλ υἱῷ Ἀρσλὰν τοῦ Σελτσουκίδου. Συνέταξεν ἓν «Διβὰν» συγκείμενον ἐκ τεσσάρων περίπου χιλιάδων στίχων.

ΕΜΑΝΟΥΕΛ ΒΕΝ ΣΩΛΟΜΩΝ, ὁμοιωματιστὴς ραββῖνος, γεν. ἐν Ῥώμῃ καὶ ἀκμάσας περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΓ' αἰῶνος. Διέτριψεν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐν Φίρμο, κατὰ τὴν Μαρκίαν τῆς Ἀγκῶνος, ὅπου συνέταξε τὰ πλεῖστα τῶν ποιημάτων αὐτοῦ. Συνέταξεν ὑπομνήματα εἰς διάφορα βιβλία τῆς Παλαιᾶς διαθήκης, Πεντάτευχον, Προφήτας, Ψαλμοὺς κτλ. διάφορα ποιήματα καὶ γραμματικάς. Ἕνεκα τῆς πολυγραφίας αὐτοῦ ἐπεκλήθη ὁ «Βολταῖρος τῶν Ἑβραίων».

ΕΜΑΝΟΥΕΛΕ (Πέτρος), χημικὸς καὶ μαθηματικὸς σικελὸς, ἀποθ. τῷ 1619. Ἦτο ἱερεύς, ζῶν ἐν Παλέρμῳ. Ἀπέκτησε μεγάλην φήμην διὰ τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ γνώσεις, διϊσχυρίζετο δὲ ὅτι δύναται ἐκ παντὸς μετάλλου νὰ ἐξαγάγῃ χρυσόν. Συνέταξε διάφορα συγγράμματα.

ΕΜΒΑ, ποτ. τῆς Ἀσίας διερχόμενος τὴν χώραν τῶν Κιρκασίων καὶ χωρίζων τὸ ἀνεξάρτητον Τουρκεστὰν ἀπὸ τοῦ κυβερνείου τῆς Ῥωσσίας Ὀρενδοὺργ, χύνεται εἰς τὰ ΒΑ τῆς Κασπίας θαλάσσης διατρέχων 550 χιλιάμ.

ΕΜΒΑΒΕΧ, κωμόπολις τῆς Κάτω Αἰγύπτου ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Νείλου ἀπέναντι τῆς Βουλὰκ ἐν μέσῳ φοινίκων καὶ συκομορέων. Ἐνταῦθα ὁ στρατηγὸς Βοναπάρτης ἐνίκησε τοὺς Μαμελούκους κατὰ τὴν περίφημον μάχην τὴν λεγομένην τῶν «Πυραμίδων», τῇ 21 Ἰουλίου 1798.

ΕΜΒΑΣΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος, εἰς ὃν οἱ ναυτικοὶ προσέφερον θυσίαν καθ' ἣν στιγμὴν ἀνεχώρουν.

ΕΜΒΑΤΟΝ (ἀκρ.), πορθμὸς μεταξὺ τῆς νήσου Χίου καὶ τῆς ἀσιατικῆς παραλίας.

ΕΜΒΔΕΝ=ΕΜΔΕΝ.

ΕΜΒΟΛΙΜΟΝ. Τὸ ἔτος εἰς ὃ προστίθεται μία ἡμέρα ἢ εἰς μήν. Τὸ κατὰ τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον ἐμβόλιμον ἔτος, ἄλλως βίσεκτον, σύγκειται ἐκ 366 ἡμερῶν. Τὸ ἐμβόλιμον ἔτος ἐγείρας σύγκειται ἐκ 355 ἡμερῶν. Τὰ κατὰ τὸ Ἰουδαϊκὸν, τὸ Ἀττικὸν καὶ τὸ ἀρχαῖον Ῥωμαϊκὸν ἡμερολόγιον ἐμβόλιμα ἔτη σύγκεινται ἐκ 13 μηνῶν.

ΕΜΒΟΛΟΝ, στρατιωτικὴ παράταξις ἐν τῇ τακτικῇ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἐφαρμοσθεῖσα κατὰ πρῶτον ὑπὸ Φιλίππου τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας ἐν καιρῷ ἐπιθέσεως. Ὠνομάσθη οὕτω, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ στρατὸς ἐλάμβανε σχῆμα ἐμβόλου γινόμενος στενότερος κατὰ μέτωπον καὶ πλατύτερος κατὰ βάθος.

ΕΜΒΟΜΜΑ, κωμόπολις τῆς Κάτω Γουϊνέας ἐπὶ τοῦ Ζαΐρ 110 χιλιαμ. πρὸς τὰ ΝΔ τοῦ Σὰν-Σαλβατόρου, κάτοικ. 500. Ἀποθήκη εὐρωπαϊκῶν ἐμπορευμάτων διὰ τὸ ἐσωτερικόν.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσιες Βιβλιοθήκη Αθηνών (Βιβλιοθήκη)

ἄλλοτε ἀγορὰ δούλων, συχναζομένη παρὰ τῶν Πορτογάλων.

ΕΜΒΡΟΥΝ (λατ. Ebrodunum γαλ. Embrun), ἐπὶ βράχου ἐπικειμένου κοιλάδος, δι' ἧς διέρχεται ὁ ποταμὸς Darunce, πόλ. τῆς Γαλλίας (Ἄνω Ἄλπεις)· κάτ. 2,400· ὀχυρὰ θέσις. Πρωτοδικεῖον· καλλέγιον· ἀρχ. κολλέγιον καὶ σεμινάριον τῶν Ἰησουϊτῶν, μετασχηματισθὲν εἰς δεσμωτήριον. Κομψὸς μητροπολιτικὸς ναὸς τῆς Παναγίας, εἰς ὃν μεγάλην εἶχεν εὐλάβειαν Λουδοβίκος ὁ ΙΑ'· τὸ ἀρχιεπισκοπικὸν μέγαρον χρησιμεύει ὡς στρατών. Κατασκευὴ πίλων· ἐμπόριον προβάτων, δερμάτων.—Ἀκρόπολις τῶν «Κατωρίγων», ὀχυρωθεῖσα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων· ὁ Ἀδριανὸς κατέστησεν αὐτὴν μητρόπολιν τῶν Θαλασσίων Ἄλπεων. Ἡ πόλις καὶ τὰ περίχωρα αὐτῆς ἐλεηλατήθησαν ὑπὸ τῶν Βαρβάρων (Οὔννων, Βανδάλων, Λομβαρδῶν, Οὐγγρων, Σαρακηνῶν). Ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Λεσδιγιέρων τῷ 1581, καὶ ὑπὸ τοῦ δουκὸς τῆς Σαβοΐας τῷ 1692. Ὑπῆρξεν ἕδρα ἀρχιεπισκοπῆς, ἧς ὁ κάτοχος ἔφερε τὸν τίτλον «Πρίγκηπος τῆς αὐτοκρατορίας» μέχρι τοῦ 1789, ὅτε κατηργήθη ἡ ἀρχιεπισκοπή.

ΕΜΔΕΝ ἢ ΕΜΒΔΕΝ, πόλ. καὶ λιμὴν τῆς Πρωσσίας (ἐν τῷ βασιλείῳ τοῦ Ἀννοβέρου), ἀρχ. Amasia ἢ Amisia· πλάτ. βόρ. 53ο 22' 4" μῆκ. ἀνατ. ἀο 52' 23". Ἀξιοσημείωτος λιμὴν τοῦ κόλπου Δολλὰρ 3 χιλιόμ. ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἔμς· κάτ. 15,000. Διασχίζεται ὑπὸ πολλῶν διωρύχων ἐφ' ὧν ὑπάρχουσι πλείους τῶν 30 γεφυρῶν καὶ προφυλάττεται ὑπὸ μεγάλων προχωμάτων κατὰ τῶν πλημμυρῶν τῆς Βορείου Θαλάσσης. Διαιρεῖται εἰς «ἀρχαίαν πόλιν» καὶ «Φλανδρικήν». Σχολαὶ κωφαλάλων, τεχνῶν, μαιευτικῆς, ναυτικὴ· βιβλιοθήκη· τελωνεῖον· δημαρχεῖον οἰκοδομηθὲν ἀπὸ τοῦ 1544 μέχρι τοῦ 1576 κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ τῶν Ἀμβέρσων καὶ περιέχον λαμπρὰν συλλογὴν ἀρχαίων ὅπλων. Σημαντικὸν ἐμπόριον μετὰ τοῦ Ἀμβούργου, τῆς Βρέμης καὶ τῆς Ὁλλανδίας· ἐφοπλισμὸς διὰ τὴν ἁλιείαν ἀρέγκων· ξυλικὴ· κατασκ. ἱστίων, σχοινίων, νημάτων, περικνημίδων, καπνῶν κτλ. — Ἄλλοτε πρωτεύουσα τῆς ἀνατολικῆς Φρίζης, περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΣ' αἰῶνος ἐκηρύχθη ἐλευθέρα αὐτοκρατορικὴ πόλις ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ὁλλανδίας.

Ἀπὸ τοῦ 1744 ἀπετέλει μέρος τῆς Πρωσσίας, τῷ 1807 παρεχωρήθη εἰς τὴν Ὁλλανδίαν, τῷ 1810 συμπεριελήφθη ἐν τῇ γαλλικῇ αὐτοκρατορίᾳ, τῷ 1815 παρεχωρήθη εἰς τὸ Ἀννόβερον, καὶ τῷ 1866 μετὰ τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ βασιλείου τούτου συνεχωνεύθη μετὰ τῆς Πρωσσίας.—Καλεῖται «ὁμολογία τῆς Ἔμδεν» ὁμολογία πίστεως ἐκ 37 ἄρθρων συνταγεῖσα γαλλιστὶ, ἐν Βραβάντῃ τῷ 1562 ὑπὸ τοῦ Guy de Brès διὰ τοὺς προτεστάντας τῶν Κάτω-Χωρῶν. μεταφρασθεῖσα εἰς τὴν γερμανικὴν ἐν Ἔμδεν τῷ 1581, καὶ γενομένη δεκτὴ εἰς τὰς συνόδους τῆς Δορδρέχτης 1619 καὶ τῆς Ἄης 1651.

ΕΜΕ, ὄνομα διδόμενον ὑπὸ τῶν Τατάρων εἰς τὸν ἐν Σιβηρίᾳ ποταμὸν Ὄβιν (ἴδε τὴν λέξιν).

ΕΜΕΔΑΝ, πόλ. τῆς Περσίας, ἐν ᾗ κατὰ τὰς ἰουδαϊκὰς παραδόσεις ὑπάρχει ὁ τάφος τῆς Ἐσθὴρ καὶ τοῦ Μαρδοχαίου.

ΕΜΕΡΙΓΟΝ (Βαλτάσαρ-Μαρία), σοφὸς νομικὸς, γεννηθεὶς ἐν Aix τῷ 1725, ἀπεβίωνεν τῷ 1785. Ἐχρημάτισε κατ' ἀρχὰς δικηγόρος ἐν τῷ συλλαλητηρίῳ τῆς πατρίδος του, καὶ κατόπιν μέχρι τέλους τοῦ βίου σύμβουλος ἐν τῷ ναυαρχείῳ τῆς Μασσαλίας· ἰδίως ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐμπορικὴν νομοθεσίαν· τὰ συγγράμματα αὐτοῦ φέρουσι κῦρος ἐν τοῖς εὐρωπαϊκοῖς ἐμποροδικείοις. Ταῦτα εἶναι «Ὑπομνήματα καὶ ἔρευναι περὶ τῶν ναυτικῶν διαφορῶν», ἐν Μασσαλίᾳ, 1780, «Σχόλια εἰς τὴν διάταξιν τοῦ αὐγούστου τοῦ 1681», εἰς 2 τόμους, «Πραγματεία περὶ τῶν θαλασσίων ἀσφαλειῶν καὶ τῶν συμβολαίων χονδρικῶς» 1784 εἰς 2 τόμους.

ΕΜΕΡΙΚ ἢ ΕΡΡΙΚΟΣ, βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας, υἱὸς Βέλα τοῦ Γ' διεδέχθη τὸν πατέρα αὐτοῦ τῷ 1196· κατέστειλε τὰς καταχρήσεις τῶν ἀρχόντων, διέλυσε διὰ τῆς εὐγλωττίας αὐτοῦ καὶ τῆς γενναιότητος ἀνταρσίαν τοῦ στρατοῦ ὑποκινηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀνδρέου, ὃν ἐσυγχώρησε. Ἐκανόνισε μετὰ τῆς Βενετίας τὰς περὶ κατοχῆς χωρῶν τινων τῆς Δαλματίας διαφορὰς αὐτοῦ μὴ δυνηθείς νὰ σώσῃ τὴν Ζάραν πολιορκηθεῖσαν καὶ μετὰ 14 ἡμέρας παραδοθεῖσαν εἰς τοὺς Βενετοὺς τῇ 24 νοεμβρίου 1202. Ἀπέθανε τῷ 1204, καὶ κατέλιπε τὸν θρόνον εἰς τὸν υἱόν του Λαδίσλαον μόνον ἐπὶ ἓξ μῆνας διατηρηθέντα ἐπ' αὐτοῦ.

ΕΜΕΡΙΚ-ΔΑΒΙΔ, ἴδ. ΔΑΒΙΔ (ΕΜΕΡΙΚ).

ΕΜΕΡΙΤΑ ΑΥΓΟΥΣΤΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἱσπανίας πρωτ. τῆς Λουσιτανίας. Ἡ ἐποχὴ τῆς ἱδρύσεως αὐτῆς ἄγνωστος· ἐκαλεῖτο «Μοράτα»· ὁ πρῶτος αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων Αὔγουστος παρεχώρησεν αὐτὴν εἰς ἀπομάχους πρὸς ἀνταμοιβὴν ἐκδουλεύσεων· ἔκτοτε ἔλαβε τὸ ὄνομα «Ἐμερίτα Αὐγούστα», καὶ ἐγίνετο πρωτεύουσα τῆς Λουσιτανίας. Φαίνεται ἐκ τῶν ἐρειπίων αὐτῆς ὅτι

τι ἤκμασε τὰ μέγιστα σχοῦσα μέχρι 40,000 κατοίκων. Σήμερον καλεῖται «Μερίδα», καὶ εἶναι πρωτεύουσα ἐπαρχίας ἔχουσα κατοίκους μόλις 5,000. Ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Ἀράβων τῷ 715 διατηρησάντων αὐτὴν μέχρι τοῦ 1228, ὅτε κατακτηθεῖσα ὑπὸ Ἀλφόνσου Θ' βασιλέως τῆς Λεοντίας παρεχωρήθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ τάγμα τοῦ ἁγίου Ἰακώβου. Καὶ οἱ Γάλλοι κατέσχον αὐτὴν τῷ 1811. Ὁ περίβολος αὐτῆς ὀχυρὸς εἶχεν ἔκτασιν 30 περίπου χιλιαμ. καὶ μεγαλοπρεπῆ μνημεῖα ἐστόλιζον αὐτήν. Σώζονται εἰσέτι θριαμβευτικὴ ἄψις εἰς τιμὴν τοῦ Τραϊανοῦ (σημ. τοῦ Σαντιάγο)· ὀχυρὸν φρούριον· κομψὴ ῥωμαϊκὴ γέφυρα ἀποδιδομένη εἰς τὸν Τραϊανὸν ἐξ 66 θόλων ἔχουσα μῆκος 2,600 ποδῶν, καὶ πλάτος 26· ἑτέρα ῥωμαϊκὴ γέφυρα καλουμένη «γέφυρα Ἀλβαρέγγης»· τὰ ἐρείπια πυλῶν τινων, στῆλαι, ἐπιγραφαὶ καὶ ἄλλα λείψανα. Ἐκτὸς τῆς πόλεως θέατρον, ἱπποδρόμιον, τὰ λείψανα τριῶν ὑδραγωγείων, 4 ῥωμαϊκαὶ ὁδοί. Ἦτο ἐν τῇ ἀρχαιότητι περίφημος διὰ τὸ χρῶμα τῶν μαλλίων της. Κεῖται ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Γουαδιάνα.

ΕΜΕΡΙΤΟΣ, λατ. Emeritus, ἀπόστρατος ῥωμαῖος ὑπηρετήσας τὸν ἀπαιτούμενον ὑπὸ τοῦ νόμου νόμον. Ἐν καιρῷ τῆς δημοκρατίας ἀπητοῦντο 10 ἔτη διὰ τὸ ἱππικὸν καὶ 20 διὰ τὸ πεζικόν. Ὁ Αὔγουστος ὥρισε τὸ χρονικὸν διάστημα εἰς 12 ἔτη διὰ τοὺς πραιτωριανούς, καὶ εἰς 16, ὕστερον 17 καὶ ἐπὶ τέλους 20 διὰ τοὺς ἀνήκοντας εἰς λεγεῶνας· ὅσον διὰ τὸ ἱππικόν, ἤδη πρὸ τοῦ Αὐγούστου ἔπαυσε νὰ σύγκηται ἐκ Ῥωμαίων καὶ διὰ τοῦτο δὲν ὡρίσθη ὁ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας. Τὸ ἐμεριτάτον ἐν καιρῷ τῆς δημοκρατίας ἔδιδε τὸ δικαίωμα εἰς τὴν ἀπονομὴν γαιῶν συνήθως ἐκ τῆς κατακτηθείσης χώρας· ὁ Αὔγουστος μετέβαλε τοῦτο εἰς χρηματικὴν ἀμοιβὴν ἥτις ἦτο ὅλως ἀσήμαντος διδομένη ἅπαξ εἰς 20,000 σεστέρτια (5,378 φρ.) διὰ τοὺς πραιτωριανοὺς καὶ 12,000 (4,300 φρ.) διὰ τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὰς λεγεῶνας. —Γαλ. Emerite, ὄνομα διδόμενον ἐν τῷ ἀρχαίῳ πανεπιστημίῳ τῆς Γαλλίας εἰς τοὺς ἐπὶ 20 ἔτη ὑπηρετήσαντας καθηγητάς. Ἐν τοῖς Λυκείοις τῶν τεχνῶν καὶ τῶν γραμμάτων ὁ τίτλος οὗτος συνωδεύετο ὑπὸ σύντάξεως 500 λιτρῶν.

ΕΜΕΡΙΩ (Μαυρίκιος – Ἰουλιανὸς, κόμη EMERIAU), γενν. τῷ 1762 ἐν Carhaix, ἀποθ. ἐν Τουλὼν τῷ 1815. Κατήγετο ἐξ ἀρχαίας σκωτικῆς οἰκογενείας. Δεκαπενταετὴς εἰσῆλθεν εἰς τὸ γαλλικὸν ναυτικόν, καὶ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἔλαβε μέρος εἰς τὸν ἀμερικανικὸν πόλεμον, ὅπου διακριθεὶς εἰς 12 μάχας καὶ λαβὼν πληγὰς, προεβιβάσθη ἀξιωματικὸς καὶ ἔλαβε τὸ παράσημον τοῦ Κιγκινάτου. Τῷ 1792 κατέβαλε τὴν ἀνταρσίαν τοῦ Ἁγίου Δομινίκου καὶ ἔσωσε πολλοὺς τῶν δυστυχῶν ἀποίκων ἐξ Ἀμερικῆς ὠδήγησε 100 πλοῖα ἐμπορικὰ εἰς Γαλλίαν ἔχοντα φορτίον ἀποικιακῶν καὶ ἀλεύρου, καὶ ἔσωσε τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τοῦ λιμοῦ. Τῷ 1797 διωρίσθη μοίραρχος καὶ διοικητὴς τοῦ πλοίου «Σπαρτιάτου», καὶ μετ' αὐτοῦ εἰσῆλθε πρῶτος εἰς τὸν λιμένα τῆς Μελίτης ὑπὸ τὸ πῦρ τῶν ὀχυρωμάτων. Ἐν τῇ ναυμαχίᾳ τῆς Ἀβουκὶρ (1798) ὑπέμεινε ζωηρὸν πῦρ καὶ ἀντέστη ἐπὶ πολλὰς ὥρας εἰς τέσσαρα ἀγγλικὰ πλοῖα ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἠναγκάσθη νὰ παραδοθῇ. Ἀντιναύαρχος ἀπὸ τοῦ 1802, τῷ 1804 διωρίσθη ναυτικὸς διοικητὴς τῆς Τουλῶνος, ἣν διῴκησεν ἐπὶ ἓξ ἔτη. Τῷ 1810 ἀπενεμήθη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος ὁ τίτλος κόμητος. Κατόπιν προεβιβάσθη ὑποναύαρχος καὶ γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν παραλίων τῆς Διγουρίας μετὰ τοῦ βαθμοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς αὐτοκρατορίας, καὶ βραδύτερον ἀρχιναύαρχος τῆς Μεσογείου. Τῷ 1813 ὑπερησπίσθη ἀποτελεσματικῶς τὴν Τουλῶνα πολιορκουμένην ὑπὸ ἰσχυροῦ ἀγγλικοῦ στόλου. Κατὰ τὴν Παλινόρθωσιν (Restauration), ἣν ἔσπευσε νὰ ἀναγνωρίσῃ συνωμολόγησε μετὰ τοῦ λόρδου Exmouth ἀνακωχὴν ἐξασφαλίζουσαν τὸν ἐλεύθερον πλοῦν ἐμπορικῶν γαλλικῶν πλοίων καὶ ἀπήλλαξε τῆς αἰχμαλωσίας 4 χιλιάδας Γάλλων κρατουμένους ἐν τῇ νήσῳ Καπρέρᾳ. Τῷ 1814 διωρίσθη μέλος τῆς ἀνοργανώσεως τοῦ ναυτικοῦ. Κατὰ τὸ Ἑκατονθήμερον διωρίσθη γερουσιαστὴς τῆς Γαλλίας· καίτοι ἀποφυγὼν τὴν τιμὴν ταύτην, ἐτιμωρήθη ὑπὸ τῆς δευτέρας Παλινορθώσεως, ἥτις ἔθεσεν αὐτὸν ὑπὸ διαθεσιμότητα τῷ 1816. Τῷ 1831 προσεκλήθη ἐκ νέου εἰς τὴν Γερουσίαν, ὅπου ἐχρησιμοποίησε τὴν μεγάλην αὐτοῦ πεῖραν.

ΕΜΕΡΣΟΝ, (Ralph — Waldo) διάσημος συγγραφεὺς καὶ φιλόσοφος ἀμερικανὸς γεννηθεὶς ἐν Βοστόνῃ περὶ τὸ 1803, υἱὸς ἱερέως τῶν οὐνιταριανῶν, αἱρέσεως μίαν μόνην ὑπόστασιν τοῦ Θεοῦ παραδεχομένης. Ἔλαβεν ἀνατροφὴν τοιαύτην οἵα ἀπῃτεῖτο ὅπως ἐγκολπωθῇ τὸ στάδιον τοῦ πατρός του. Ἀφοῦ συνεπλήρωσε τὰς σπουδὰς του ἐν τῷ κολλεγίῳ τῆς Harvard τῷ 1821, ἐπροβίβασε τὴν θεολογίαν καὶ ἐγένετο ἱερεὺς ἐκκλησίας τινὸς οὐνιταριανῶν ἐν Βοστόνῃ. Ἀλλὰ τάχιστα κατέλιπε τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην καὶ ἀποσυρθεὶς εἰς Concord περὶ τὸ 1835 ἐπεδόθη

ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸν διανοητικὸν βίον διακοινῶν τὰς δοξασίας του ἐκ διαλειμμάτων διὰ δημοσίων μαθημάτων καὶ βιβλίων. Τὰ πρῶτα τῶν ὑπ' αὐτοῦ δημοσιευθέντων ὑπῆρξαν δύω διατριβαὶ «ὁ Ἄνθρωπος σκεπτόμενος» καὶ «ἡ ἠθικὴ», κατόπιν τὸ περίφημον σύγγραμμα «Ἡ φύσις», ἐν ᾧ κατὰ πρῶτον ὑπέδειξε τὰς δοξασίας του. Ἀφοῦ εἰς πολλὰς ἀμερικανικὰς ἐπιθεωρήσεις ἔγραψε πολλάκις, ἴδρυσε τὸ 1840 ὁ ἴδιος φιλοσοφικὴν καὶ θεολογικὴν ἐπιθεώρησιν The Dial, ἧς τὴν διεύθυνσιν κατόπιν ἀνέλαβεν ὁ Μαργαρίτης Φοὺλλερ, καὶ εἰς ἣν ἐξηκολούθησε νὰ συνεργάζηται ἐπὶ τέσσαρα ἔτη.

Τὰ πλεῖστα τῶν μαθημάτων αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ἐν ταῖς ἐφημερίσι ταύταις καὶ ὕστερον συνηνώθησαν ἐν διαφόροις συλλογαῖς. «Διαλέξεις περὶ τῆς παρούσης ἐποχῆς», «Δοκίμια», «Μαθήματα περὶ τῶν ἀναμορφωτῶν τῆς Νέας Ἀγγλίας» κτλ. Τῷ 1848 μετέβη εἰς Ἀγγλίαν, καὶ ἔκαμεν ἐκεῖ σειρὰν διαλέξεων περὶ τοῦ πνεύματος τῶν ἠθῶν τοῦ ΙΘ'. αἰῶνος καὶ ἄλλων ἀναλόγων ἀντικειμένων. Ἐπιστρέψας εἰς Ἀμερικὴν ἐδημοσίευσε «τοὺς Ἀντιπροσώπους τῆς ἀνθρωπότητος». Νεώτερον σύγγραμμα αὐτοῦ ἐπιγραφόμενον «Ἀγγλικὴ σκιαγραφία», ἐξετάζει τὸν ἀγγλικὸν χαρακτῆρα. Πρόσφατι ὑπάρχουσι καὶ τινα ποιήματα αὐτοῦ ἔχοντα ἀξίαν τινά.

ΕΜΕΡΤ (Παῦλος Van Hemert), φιλόσοφος ὁλλανδὸς γεν. ἐν Ἀμστελοδάμῳ τῷ 1756, ἀποθ. ἐν Ἅγῃ τῷ 1825. Σπουδάσας ἐν τοῖς πανεπιστημίοις τοῦ Λουγδούνου Βαταυῶν καὶ τῆς Οὐτρέχτης καὶ ἐπιτυχὼν τοῦ βαθμοῦ διδάκτορος τῆς θεολογίας, ἐγίνετο ἱεροκήρυξ. Ἐκατηγορήθη ὡς ἑτερόδοξος καὶ ἐπροτίμησε νὰ παραιτηθῇ μᾶλλον ἢ νὰ δικασθῇ. Μετέβη εἰς Ἀμστελόδαμον ὅπου ἐπέτυχε τὸ βραβεῖον διαγωνισματός τινος τῆς ἐν Haarlem ἑταιρίας Teyler. Τῷ 1790 ὑπεδείχθη τὸν Βύττεμβαχ εἰς τὴν ἕδραν τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς φιλολογίας ἔν τινι κολλεγίῳ τοῦ Ἀμστελοδάμου· ἀλλὰ τάχιστα παρητήθη, καὶ ἔκτοτε εἶν ἐδείχθη δημοσίαν θέσιν ἐκτὸς τῆς τοῦ μέλους τοῦ Ἰνστιτούτου τῶν Κάτω Χωρῶν. Τῷ 1795 ἤρχισε τὴν δημοσίευσιν τῶν «Στοιχείων τῆς φιλοσοφίας τοῦ Καντίου». Ὁ Βυττεμβὰχ κατεπολέμησε τὰς ἰδέας τοῦ Καντίου, καὶ ἔκτοτε πόλεμος διεκηρύχθη μεταξὺ τοῦ Ἔμερτ καὶ τοῦ Βύττεμβαχ, ὃστις ἀφορμὴν εἰς τὴν δημοσίευσιν πολλῶν διατριβῶν. Ἐκτὸς τούτου ἐδημοσίευσεν «Ἀνάμικτα φιλολογίας, φιλοσοφίας καὶ ἱστορίας», 1807 εἰς 11 τόμους.

ΕΜΕΡΤ, (Ἰάκωβος — Ἀνδρέας), θεολόγος γάλλος, γεν. τῷ 1732, ἀποθ. τῷ 1811. Τῷ 1782 ἐξελέγη γενικὸς ἀρχηγὸς τῆς ἑταιρίας τοῦ Ἁγίου Σουλπικίου. Φυλακισθεὶς ἐπὶ τῆς Τρομοκρατίας, ἀλλ' ἀπαλλαγεὶς τῇ 9 θερμιδώρου ἐξελέγη κατὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας γενικὸς ἐπίτροπος ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῶν Παρισίων, ἐπέτυχε παρὰ τοῦ Ναπολέοντος τὴν ἀνανέωσιν τοῦ γυμνασίου τοῦ Ἁγίου Σουλπικίου, καὶ ἀπέφυγε νὰ παραδεχθῇ τὴν προσενεχθεῖσαν αὐτῷ ἐπισκοπήν. Ὁ Ναπολέων διώρισεν αὐτὸν σύμβουλον τοῦ Πανεπιστημίου ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτοῦ (1808). Συνέγραψε πολλὰ ἀξιόλογα συγγράμματα, ἐν οἷς ἐπικαλεῖται ὑπὲρ τῆς θρησκείας τὸ κῦρος τῶν μεγαλειτέρων φιλοσόφων. Τοιαῦτα εἶναι· «Τὸ πνεῦμα τοῦ Λεϊβνιτίου», «Ὁ Χριστιανισμὸς τοῦ Βάκωνος», «Αἱ σκέψεις τοῦ Καρτεσίου».

ΕΜΕΣΑ καὶ ΕΜΕΣΟΣ καὶ ΕΜΙΣΣΑ, πόλις τῆς Κοίλης Συρίας ἐπὶ τοῦ Ὀρόντου πρὸς Δυσμὰς τῆς Παλμύρας πρὸς τὸ Βορειανατολικὸν τῆς Σιδῶνος. Πρὸ τοῦ Δαβὶδ ἦτο πρωτεύουσα ἀνεξαρτήτου μικροῦ κράτους. Ἐν αὐτῇ ἐλατρεύετο ὁ ἥλιος ὑπὸ τὴν μορφὴν λίθου κωνικοῦ πεσόντος, ὡς ἐφρόνουν, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Εἶχε περίφημον ναὸν τοῦ Ἡλίου, οὗ πρωθιερεὺς ἐχρημάτισεν ὁ Ἡλιογάβαλος, αὐτόθι κηρυχθεὶς αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων τῷ 218. Εἰς τὰ πέριξ ὁ Αὐρηλιανὸς κατετρόπωσε τὴν Ζηνοβίαν περὶ τὸ 278. Οἱ Ῥωμαῖοι ἱσύστησαν αὐτόθι στρατιωτικὴν ἀποικίαν. Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ὑπῆρξε λεία τῶν Ἀράβων, τῶν Σελσουκιδῶν, τῶν Μογγόλων, τῶν Μαμελούκων καὶ τῶν Ὀθωμανῶν. Κατὰ τὸν ΙΒ'. αἰῶνα μέγας σεισμὸς ἀνέτρεψε τὰ μνημεῖα αὐτῆς, ὧν τὰ ἐρείπια εἰσέτι καθορῶνται ἐρριμμένα κατὰ γῆς. Σήμερον καλεῖται ΧΕΜΣ, περιέχουσα πληθυσμὸν 30 περίπου χιλιάδων, καὶ περίφημος διὰ τὰ μεταξωτὰ αὐτῆς ὑφάσματα.

ΕΜΙΛ, ποταμὸς τῆς εἰς τὸ Σινικὸν κράτος ἀνηκούσης «Δζουγγερίας», πηγάζων ἐκ τῶν ὀρέων «Ταρδαγατάϊ», διαῤῥέων ἐπὶ 120 λεύγας, δεχόμενος πληθὺν παραποτάμων, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν λίμνην «Κουργκί».

ΕΜΙΛΙΟΣ, ἐκ τῆς νήσου Αἰγίνης, ἀγαλματοποιὸς ἕλλην, κατασκευάσας, κατὰ Σουϊδαν, τὰ ἀγάλματα τῶν «Ὡρῶν» καθημένων ἐπὶ θρόνων» ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἥρας ἐν Ὀλυμπίᾳ.

ΕΜΙΝ, (Θεόδωρος Ἀλεξάνδροβιτζ) φιλόλογος ῥῶσσος καταγωγῆς πολωνικῆς, γενν. περὶ τὸ 1735, ἀποθ. τῷ 1770. Ἐσπούδασεν ἐν Κιέβῳ, καὶ περιηγήθη κατόπιν τὴν Τουρκίαν, ὅπου ἦ

ναγκάσθη νὰ ἐναγκαλισθῇ τὴν μωαμεθανικὴν θρησκείαν καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ τάγμα τῶν Γενιτσάρων. Κατώρθωσεν ἐπὶ τέλους νὰ μεταβῇ εἰς Λονδῖνον ὅπου ἔζησεν ἐπί τινα χρόνον ὑπὸ τὸ ὄνομα «Μωχαμὲτ Ἐμίν». Ἐν τούτοις ἡ ρωσσικὴ πρεσβεία, πρὸς ἣν παρουσιάσθη τῷ 1758 ἐβάπτισεν αὐτὸν ἐκ νέου ἐν τῷ παρεκκλησίῳ τῆς πρεσβείας. Ἐπιστρέψας εἰς Κωνσταντινούπολιν τῷ 1761 διωρίσθη καθηγητὴς ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ καὶ βραδύτερον μεταφραστὴς τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν. Συνέγραψε ρωσσιστὶ πολλὰ μυθιστορήματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀπαριθμοῦνται «Τὸ εἰμαρμένον τοῦ Λισάρκ καὶ τῆς Σαμάνδρας», «Ἡ ἀστασία τῆς τύχης ἢ τὰ συμβάντα τοῦ Μιραμοὺδ», «Ἡ τύχη τοῦ Θεμιστοκλέους», «Συλλογὴ ἠθικῶν μύθων», «Περιγραφὴ τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νέας καταστάσεως τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας», «Ἱστορία τῆς Ῥωσσίας μέχρι Βσεβολόδ Γ'. ἤτοι μέχρι τοῦ 1213».

ΕΜΙΝΕΧ, ἀκρωτήριον τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ, τὸ μᾶλλον εἰς τὴν θάλασσαν προεκτεινόμενον μέρος τοῦ ὄρους Αἵμου· πλάτ. βόρ. 42ο 41' 40", μῆκ. ἀνατ. 25ο 33' 15", παρὰ τοῖς λατ. «Haemi extrema».

ΕΜΙΝΟΚ, μία τῶν τριῶν κυριωτέρων φυλῶν εἰς ἃς ὑποδιαιροῦνται οἱ Ἀβασγοί, λαὸς κατοικῶν ἐν τῇ Κολχίδι.

ΕΜΙΡ, ἀραβ. «ἀρχηγὸς», τιμητικὸς τίτλος τῶν μωαμεθανῶν τῶν καταγομένων ἐκ τοῦ Ἀλῆ, γαμβροῦ τοῦ Μωάμεθ, ἐχόντων τὸ δικαίωμα τοῦ φορεῖν στρόφιον (σαρίκι) πρασίνου χρώματος.— Λέγεται πρωτίστως περὶ τῶν προσώπων τῶν περιβεβλημένων ἀρχήν τινα ὡς τοὺς διοικητὰς ἐπαρχιῶν καὶ τοὺς ἀρχηγοὺς φυλῆς, ὁποῖος ὁ Ἐμὶρ τῶν Δρούσων τῆς Συρίας, καὶ ὁ ἄλλοτε ἐν Ἀλγερίᾳ Ἐμὶρ Ἀβδ-ελ-Κάδὶρ.—Ἡ λέξις Ἐμὶρ συντίθεται μετ' ἄλλων λέξεων πρὸς σχηματισμὸν λέξεων σχηματιζουσῶν ἄξίωμα· «Ἐμὶρ-αλ-μουμενὶμ=ἀρχηγὸς τῶν πιστῶν» τίτλος ἄλλοτε τῶν καλιφῶν ὡς πνευματικῶν ἀρχηγῶν. «Ἐμὶρ αλ-μοσλεμὶν, «ἀρχηγὸς τῶν μουσουλμάνων», τίτλος κατώτερος, ὃν ἔφερον ἡγεμόνες τινὲς ἐν Ἱσπανίᾳ, ἐξ οὗ οἱ Ἱσπανοὶ ἐσχημάτισαν τὴν λέξιν «μιραμολίν»· «ἐμὶρ-αλ-ιμρᾶ» ἢ ἐμὶρ τῶν ἐμὶρ, τίτλος αὐστηρὸς τῷ 935 ὑπὸ Ῥαδὶ καλίφου τοῦ Βαγδάτ, ὃν μετ' αὐτὸν ἔφερεν ὁ πρωθυπουργὸς τῶν ἀβασιδῶν καλιφῶν· ὁ τίτλος οὗτος ἐγένετο κληρονομικὸς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ τῶν σελσουκιδῶν σουλτάνων»— «ἐμὶρ-αλ-μὰ = ἐμὶρ τοῦ ὕδατος, ἐξ οὗ ἐσχηματίσθη ἡ λέξις «ἀμιράλ» «ἐμὶρ-ζαδὲ = υἱὸς ἡγεμόνος», ἐξ οὗ ἐσχηματίσθη διὰ συγχωνεύσεως ἡ λέξις «μίρζα», ἀποδιδομένη ἐν Περσίᾳ εἰς τοὺς ἐκ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας πρίγκηπας, τιθεμένη μετὰ τὸ κύριον ὄνομα· προτιθεμένου δὲ τοῦ κυρίου ὀνόματος σημαίνει ἁπλῶς «κύριον».—Ἐμὶρ-ελ-χατζὶ=ἀρχηγὸς τῶν προσκυνητῶν, ἐπιτετραμμένος τὴν ἀρχηγίαν τῶν κερβανίων τῆς Δαμασκοῦ, τῆς Αἰγύπτου καὶ τοῦ Βαγδατίου τῶν μεταβαινόντων εἰς Μέκκαν κτλ.

ΕΜΙΡ-ΓΚΙΟΥΝ-ΟΓΑΗ, εὐνοούμενος τοῦ σουλτάνου Μουράτ, ἀποθ. τῷ 1641. Ἦτο ἀρχηγὸς τῆς πόλεως Λεβὰν ὑποκειμένης εἰς τὴν Περσίαν. Τῷ 1635 τοῦ Μουράτ πολιορκήσαντος τὸ φρούριον τοῦτο, ὁ «ἐμὶρ-γκιούναγλη» προδοὺς τὸν ἡγεμόνα αὐτοῦ ἤνοιξε τὰς πύλας εἰς τὸν πολιορκητήν, καὶ ἠκολούθησεν αὐτὸν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἀπήλαυσε μεγίστης εὐνοίας γενόμενος ὁ προαγωγὸς τοῦ σουλτάνου εἰς τὸν οἶνον καὶ τὰς ἡδονάς, ἃς προητοίμαζεν εἰς τὸν σουλτάνον ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ μεγάρῳ κειμένῳ κατὰ τὸν Βόσπορον. Ἀποθανόντος τοῦ Μουράτ τῷ 1641, ὁ διάδοχος αὐτοῦ Ἰβραὴμ συνωμολόγησε μετὰ τῆς Περσίας συνθήκην εἰρήνης, μεταξὺ τῶν ὅρων τῆς ὁποίας ἦτο καὶ ὁ θάνατος τοῦ ἐμὶρ-γκιουν-ογλοὺ, ὅστις καὶ ἀπηγχονίσθη ἀμέσως.

ΕΜΙΡΙΕ, πρωτεύουσα τῆς ἐν τῇ νήσῳ Μαδαγασκὰρ χώρας Ἀγκόβης, ἧς οἱ κάτοικοι ἀναβαίνουσιν εἰς 80,000 περιλαμβανομένων καὶ τῶν προαστείων· ὁμοιάζει ἅθροισμα πολλῶν χωρίων, κεῖται ἐπὶ τῶν ὀχθῶν μικροῦ ποταμοῦ καλουμένου Κίσπια. Διακρίνεται ἐν αὐτῇ τὸ ἀνάκτορον τοῦ βασιλέως, καλούμενον «Τρανοῦ βουλὰ», ἀργυροῦν ἀνάκτορον, τὸ μαυσωλεῖον τοῦ Ῥαδάμα καὶ ὁ ναὸς τοῦ «Ἰανκὰρ» ἢ τοῦ «ἀγαθοῦ πνεύματος». Ὑπάρχουσιν αὐτόθι ἓν κολλέγιον ἱδρυθὲν ὑπὸ τῶν ἀγγλων ἱεραποστόλων, πολλὰ σχολεῖα ἀρρένων καὶ θηλέων καὶ τυπογραφεῖον πρὸς διάδοσιν τῆς ἱερᾶς βίβλου.

ΕΜΑΥΝ, Θεολόγος ἄγγλος, γεν. τῷ 1663, ἀποθ. τῷ 1743. Ἐγένετο ἀρχηγὸς νέας αἱρέσεως ἐν Δουβλίνῳ τῆς Ἰρλανδίας, κηρύξας πόλεμον κατὰ τῆς Ἁγίας Τριάδος, καθ' ὃ πρεσβεύων τὸν Θεὸν Πατέρα ἀνώτατον ὄν, ἀνώτερον τοῦ Υἱοῦ, εἰς ὃν μεταδίδει τὴν θεότητα. Ἕνεκα τῆς αἱρέσεως αὐτοῦ ὁμοιαζούσης πρὸς τὸν ἀρειανισμὸν, κατεδιώχθη καὶ κατεδικάσθη εἰς εἱρκτὴν καὶ πρόστιμον. Μετὰ δεκαετῆ κάθειρξιν ἀπελύθη μετέβη εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου ἐπανελαβεν τὸν προτεστουτισμὸν, ἐπειδὴ νὰ ὑποστῇ νέας κατα[illegible] ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκό-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινοτική Βιβλιοθήκη Αργυρούπολης (Νέας Σ.)

που Κανταβρυγίας· ἔκτοτε διωρθώθη. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι ἔκθεσις τῶν δοξασιῶν του.

ΕΜΜΑ, ἀρχαία πόλις τῆς Συρίας ἐν τῇ Σελευκίδι χώρᾳ μεταξὺ Ἐμέσσης καὶ Ἀντιοχείας. Αὐτόθι ἐνικήθη ὁ Μακρῖνος ὑπὸ τῶν ὑπαδῶν τοῦ Ἡλιογαβάλου τῷ 218.

ΕΜΜΑ, θυγάτηρ τοῦ μεγάλου Καρόλου, ἀποθ. τῷ 837. Ἡ παράδοσις ἀναφέρει ὅτι ἐνυμφεύθη τὸν γραμματέα τοῦ πατρὸς αὐτῆς Ἐγινάρδ. Οἱ κόμητες Ἐδὰχ ἀνάγουσι τὴν γενεαλογίαν αὐτῶν εἰς τὸ συνοικέσιον τοῦτο. Μετὰ τὸ 816 ἀποχωρισθεῖσα εἰρηνικῶς τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἀπεσύρθη εἰς μοναστήριον, ὅπου ἀπέθανε.

ΕΜΜΑ, βασίλισσα τῆς Γερμανίας, ἀποθανοῦσα τῷ 876. Ἰσπανὶς νυμφευθεῖσα Λουδοβίκον τὸν «Γερμανικὸν» λεγόμενον προσέτι «Εὐσεβῆ» καὶ «Πρεσβύτερον», βασιλέα τῆς Βαυαρίας, καὶ ὕστερον τῆς Γερμανίας. Ἐπαινεῖται διὰ τὴν φρόνησιν αὐτῆς καὶ τὴν εὐσέβειαν. Ἔσχε 6 τέκνα, τρεῖς υἱοὺς καὶ τρεῖς θυγατέρας. Εἰς τοὺς υἱοὺς αὐτῆς Καρλομάνον, Λουδοβίκον καὶ Κάρολον, ὁ πατὴρ διένειμε τὰ κράτη αὐτοῦ.

ΕΜΜΑ, βασίλισσα τῆς Γαλλίας ζῶσα τῷ 986. Θυγάτηρ Λοθαρίου Β'. βασιλέως τῆς Ἰταλίας καὶ Ἀδελαΐδος τῆς Βουργονίας, ἐνυμφεύθη τῷ 966 τὸν Λοθάριον βασιλέα τῆς Γαλλίας, καὶ μεγάλην ἔσχεν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ πνεύματος τοῦ ἡγεμόνος τούτου. Μίαν εἶχε μίσος κατὰ τοῦ ἀνδραδέλφου αὐτῆς Καρόλου τῆς Γαλλίας, δουκὸς τῆς Λωρραίνης, ὅστις ἐκατηγόρει αὐτὴν ὡς ἔχουσαν ἀθέσμους σχέσεις μετὰ τοῦ Ἀδαλβερὼν, ἐπισκόπου Λαών. Τῷ 986 ἀποθανόντος τοῦ συζύγου αὐτῆς κατηγορήθη ὡς δηλητηριάσασα αὐτόν. Ἐγένετο μὲν ἀντιβασίλισσα, ἀλλ' οἱ ἐπισημότεροι ἄρχοντες ἀπεστάτησαν, καὶ αὐτὴ ἔπεσεν αἰχμάλωτος εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἀνδραδέλφου της. Ἀγνοοῦνται τὰ μετὰ ταῦτα τοῦ βίου της.

ΕΜΜΑ, βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας ἀποθανοῦσα τῷ 1046. Θυγάτηρ Ῥιχάρδου Α'. τοῦ «Ἀτρομήτου» δουκὸς τῆς Νορμανδίας ἐνυμφεύθη τῷ 1002 Ἐθελρεδ Β'. βασιλεῖ τῆς Ἀγγλίας. Τῷ 1016 ἀποθανόντος τοῦ συζύγου αὐτῆς κατέφυγε μετὰ τῶν δύω αὐτῆς υἱῶν Ἐδουάρδου καὶ Ἀλφρέδου παρὰ τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς Ῥιχάρδῳ Β'. τῷ «Ἀγαθῷ» δουκὶ τῆς Νορμανδίας. Κανοῦτος ὁ Α'. ὁ «Μέγας» βασιλεὺς τῆς Δανίας κατακτήσας τὴν Ἀγγλίαν ἐνυμφεύθη αὐτὴν τῷ 1017. Ἐκ τούτου ἔσχεν υἱὸν Κανοῦτον Β'. τὸν «Τυμμερόν», ὅστις διεδέχθη τὸν πατέρα αὐτοῦ τῷ 1036 εἰς τὸν θρόνον τῆς Δανίας, ἐνῶ εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀγγλίας ἀνηγορεύθη ὁ ἐξ ἑτέρας συζύγου τοῦ Μεγάλου Κανούτου υἱὸς Ἀράλδος Α'. Προσεπάθησε νὰ θέσῃ εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀγγλίας τοὺς ἐκ τοῦ πρώτου γάμου υἱοὺς αὐτῆς, ἀλλ' ἀπέτυχε δολοφονηθέντος μάλιστα τοῦ Ἀλφρέδου. Παρώτρυνεν ὕστερον τὸν Κανοῦτον νὰ καταλάβῃ τὸν θρόνον, ὅπερ καὶ ἐγένετο μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀράλδου. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τούτου ἐλάμβανε μέγα μέρος εἰς τὴν ἀρχήν. Ἐξηκολούθησεν ἔχουσα τὴν αὐτὴν ἐπιρροὴν καὶ ἐπὶ τοῦ διαδεχθέντος ταῦτον υἱοῦ αὐτῆς Ἐδουάρδου τοῦ Ὁμολογητοῦ. Ἀλλ' ὁ πενθερὸς αὐτοῦ κατηγόρησεν αὐτὴν ἐπὶ διαφόροις ἐγκλήμασι, καὶ ὁ Ἐδουάρδος ἤθελε πεισθῆ ἐὰν ἡ βασιλομήτωρ δὲν ἐξετέλει πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀθωότητός της τὴν διὰ πυρὸς δοκιμασίαν. Ἀπῆλαυσεν ἐκ νέου τιμᾶς, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀπεσύρθη εἰς μοναστήριον, ὅπου ἀπέθανεν.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, λέξις ἑβραϊκὴ σημαίνουσα «Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός». Ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ἀναγγέλλει ὁ Ἡσαΐας τὸν Μεσσίαν, καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος σημειοῖ ὅτι ἐξεπληρώθη τὸ ἀγγελθὲν ὑπὸ τοῦ προφήτου τούτου ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, ἴδ. ΜΑΝΟΥΗΛ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Α', Β', Γ', Δ', δοῦκες τῆς Σαβοΐας, ἴδ. ΚΑΡΟΛΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΟΕΥΤΥΧΗΣ, βασιλεὺς τῆς Πορτογαλλίας (1495—1521), γενν. τῷ 1469. Υἱὸς Φερδινάνδου δουκὸς τοῦ Βισεὺ, ἀδελφοῦ Ἀλφόνσου Ε'. διεδέχθη τὸν ἐξάδελφον αὐτοῦ Ἰωάννην τὸν Β'. ἀποθανόντα ἄνευ νομίμων τέκνων. Προήγαγε τὰς ναυτικὰς ἐκδρομάς. Ἐπ' αὐτοῦ ὁ Βάσκο δὲ Γάμμα ἀνεκάλυψε τὸ Εὔελπι Ἄκρωτήριον, ὅπερ διελθὼν ἀφίκετο εἰς Ἰνδίας (1497—1498) Ὁ Ἀλμέϊδα καὶ ὁ Ἀλβουκέρκος ῥδρυσαν τὰς πορτογαλικὰς κτήσεις (1505—1515), ὁ Καπράλ ἀνεκάλυψε τὴν Βρασιλίαν 1500, ὁ Κορτεσκὰλ ἀνεγνώρισε τὰ ΒΑ παράλια τῆς Ἀμερικῆς 1500. Σύμμαχος τῆς Ἱσπανίας, διέταξε τὴν ἔξωσιν τῶν Ἰουδαίων, 1496, καὶ κατεδίωξε μάλιστα καὶ ἐκείνους ἐξ αὐτῶν ὅσοι παρεδέχθησαν τὸν χριστιανισμόν· ἀλλ' ἡ σφαγὴ 2000 ἐξ αὐτῶν ἐν Λισσαβῶνι 1506, ἐκίνησε τὸν οἰκτόν του ὑπὲρ τῶν δυστυχῶν τούτων, ὧν τοὺς φονεῖς ἐτιμώρησεν αὐστηρῶς καὶ ἐμεγάλυνε τὴν βασιλικὴν ἰσχύν. Συνεπλήρωσε τὴν νομοθεσίαν διὰ τοῦ «Μανουελίνου κώδηκος», ἐπὶ 20 ἔτη δὲν συνεκάλεσε τὰς Βουλὰς, καὶ διὰ της συστάσεως νέων ἀρχόντων προεξευρόντων εἰς τὰ δημοτικὰ συμβούλια, καθυπέβαλε τὰς πόλεις εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ θρόνου, ἐπ' αὐτοῦ ἤκμασαν τὰ γράμ-

ματα καὶ αἱ ἐπιστῆμαι, καὶ συνεστήθησαν πολλὰ δημόσια σχολεῖα. Κατώρθωσε νὰ ζήσῃ ἐν εἰρήνῃ μετὰ πάσης τῆς Εὐρώπης, καὶ κατὰ τὰ τέλη τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐφύλαξεν αὐδετερότητα κατὰ τοὺς μεταξὺ Φραγκίσκου Α'. καὶ Καρόλου Ε'. πολέμους.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΦΙΛΙΒΕΡΤ, δοὺξ τῆς Σαβοΐας τῷ 1533, υἱὸς Καρόλου Γ', γεν. ἐν Σιαμβερὺ τῷ 1528, ἀποθ. τῷ 1580. Ἐπειδὴ τὰ στρατεύματα τοῦ Φραγκίσκου Α'. ἐξεγύμνωσαν αὐτὸν τῶν κρατῶν του τῷ 1544 ὑπηρέτησε τὸν Κάρολον Ε'. κατὰ τῶν συμμάχων τῆς Σμαλκάλδης 1547, ἐδοξάσθη κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Μὲτζ τῷ 1552, ἀνέλαβε κατὰ τὸ ἑπόμενον τὴν ἀρχηγίαν τῶν αὐτοκρατορικῶν στρατευμάτων ἐν ταῖς Κάτω Χώραις, καὶ ἐκέρδισεν ὑπὲρ Φιλίππου τοῦ Β'. τῷ 1557 τὴν μάχην τοῦ Ἁγ. Κεντίνου. Τῷ 1559 ἀνεκτήσατο τὸ δουκάτον αὐτοῦ ἐκτὸς τινων φρουρίων, καὶ ἐνυμφεύθη τὴν Μαργαρίταν τῆς Γαλλίας ἀδελφὴν Ἑρρίκου τοῦ Β'. Τῷ 1572 ἐσύστησε τὸ τάγμα τοῦ Ἁγίου Μαυρικίου, καὶ ἤνωσεν αὐτὸ μετὰ τοῦ τάγματος τοῦ Ἁγίου Λαζάρου. Ἐπέτυχε παρὰ Ἑρρίκου τοῦ Γ'. τῷ 1574 τὴν ἀπόδοσιν τοῦ Πινερόλου καὶ τοῦ Σαβιλιάνου, καὶ παρὰ τῶν Ἱσπανῶν τῷ 1575 τὴν τῆς Σαυΐας καὶ τῆς Ἄστης· τῷ 1576 ἀπέκτησε τὸ πριγκηπάτον τῆς Ὀνελλης. Ὑπῆρξεν ἱδρυτὴς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Μονδόβης. Ἐσχάτως εὑρέθη ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Τουρίνου «Στρατιωτικὴ ἐφημερὶς» συνταχθεῖσα ἐπ' αὐτοῦ.

ΕΜΜΑΟΥΣ, κώμη ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ κειμένη 60 σταδίους (11 χιλ.) πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἐπὶ τῆς εἰς αὐτὴν ἐξ Ἱερουσαλὴμ ἀγούσης ὁδοῦ ἀνεφάνη ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν εἰς ὃν μαθητὰς ὢν ὁ εἷς Κλεόπας, καὶ ἐδίδαξε τὰ περὶ ἀναστάσεως· ἐλθὼν δὲ μέχρι τῆς κώμης ταύτης κατέστησεν αὐτοὺς ἱκανοὺς νὰ τὸν γνωρίσωσιν, ἐνῷ πρότερον ἐν τῇ ὁδῷ δὲν εἶχον γνωρίσει αὐτόν.

ΕΜΜΕΝΙΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Τηλεμάχου, ἀπόγονος τοῦ Κάδμου. Φονεύσας τὸν Φάλαριν τύραννον τοῦ Ἀκράγαντος ἐν Σικελίᾳ διέμεινεν αὐτόθι ἡμερῶν. Οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἐλέγοντο «Ἐμμενίδαι».

ΕΜΜΕΡΙΧ, πόλις ὀχυρὰ τῆς Ῥηνικῆς Πρωσσίας ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ῥήνου, ἐμπορικώτατος λιμήν· πλάτ. βόρ. 51° 49' 52", μῆκ. ἀνατ. 3ο 54' 8", κοιν. 7,000. Τόπιον. Καταστασιν ἐριούχων, ὑφασμάτων κτλ. Ἀτμόπλοια ταξειδεύοντα εἰς Στρασβοῦργον καὶ Δουϊσβοῦργον. Κομψὴ γοτθικὴ ἐκκλησία τῆς ἁγίας Ἀλδεγόνδης.

ΕΜΜΕΡΥ, (Ἰωάννης-Λουδοβῖκος-Κλαύδιος), κόμης δε-Grozyeulx, ἄρχων καὶ πολιτικὸς τῆς Γαλλίας, γεν. ἐν Μὲτζ τῷ 1752, ἀποθ. ἐν τῇ ἑαυτοῦ κομητείᾳ τῷ 1823. Κατήγετο ἐξ ἰουδαϊκῆς οἰκογενείας, ἀλλ' ὁ πράπαππος αὐτοῦ ἐνηγκαλίσθη τὸν καθολικισμόν. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ εἰσαγγελεὺς ἐν τῷ συλλαλητηρίῳ τοῦ Μὲτζ οὐδὲν παρημέλησε πρὸς ἐκπαίδευσιν τοῦ υἱοῦ του. Δεκαοκταετὴς ἐγένετο δεκτὸς εἰς τὸ δικηγορικὸν σωματεῖον τοῦ Μὲτζ, καὶ τάχιστα ἀπέκτησε φήμην γνώσεων καὶ ἀφιλοκερδείας. Κατὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς ἐπαναστάσεως ἐξελέγη ἀντιπρόσωπος εἰς τὰ γενικὰ συμβούλια καὶ τάχιστα εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐθνικὴν συνέλευσιν, ἧς πολλάκις προήδρευσε. Ἔλαβε μέρος εἰς διαφόρους ἐπιτροπὰς καὶ ἰδίως εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ διοργανισμοῦ τοῦ στρατοῦ. Ἐπὶ τῆς Convention ἐφυλακίσθη ἐπὶ ἐννέα μῆνας, καὶ μόνον ἡ 9 τοῦ θερμιδώρου ἀπήλλαξεν αὐτὸν τοῦ θανάτου. Διωρίσθη εἰς τὸ ἀκυρωτικὸν δικαστήριον καὶ κατόπιν εἰς τὸ Συμβούλιον τῶν Πεντακοσίων. Μετὰ τὴν 18 τοῦ βρουμαίρου εἰσῆλθεν εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ κράτους εἰς τὸ νομοθετικὸν τμῆμα, καὶ συμμετέσχε τὰ μέγιστα εἰς τὰς ἐργασίας τῆς συντάξεως τοῦ «Πολιτικοῦ Κώδηκος»· τῷ 1803 διωρίσθη γερουσιαστής. Συμμετέσχε τῷ 1814 εἰς τὰς πράξεις τὰς πρὸς σχηματισμὸν προσωρινῆς κυβερνήσεως καὶ τὴν πτῶσιν τοῦ Ναπολέοντος. Ἡ Ἐπανορθωσις διώρισεν αὐτὸν γερουσιαστήν. Κατὰ τὸ ἑκατονθήμερον οὐδὲν ἔπραξε, καὶ ἐπανέλαβε τὴν θέσιν αὐτοῦ τῷ 1815. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται ἡ «ὑπεράσπισις τοῦ Συντάγματος» ἐν Παρισίοις 1814.

Εἷς ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐνεκολπώθη τὸ στρατιωτικὸν ἐπάγγελμα καὶ ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης· ὁ δεύτερος αὐτοῦ υἱὸς «Ἰάκωβος—Νικόλαος—Ἰωάννης—Κλαύδιος» διέπρεψεν ἐν τῷ πολιτικῷ σταδίῳ, γενν. τῷ 1783, ἀποθ· τῷ 1839.

ΕΜΜΙΟΥΣ (Οὔββο) ἀρχαιολόγος καὶ ἱστορικὸς ὁλλανδὸς, γενν. τῷ 1547, ἀποθ. τῷ 1626. Ἐχρημάτισε πρύτανις ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Γρονίγγης, καὶ καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς ἱστορίας. Ἐτιμᾶτο πολὺ ὑπὸ τοῦ Γουλιέλμου δουκὸς τοῦ Νασάου, ἀλλ' οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὰ πολιτικά. Συνεταξε διάφορα συγγράμματα ἐν οἷς: Opus chronologicum, Vetus Graecia illustrata, Rerum Frisicarum historia.

ΕΜΜΟ (Ἄγγλος), ναύαρχος καὶ πολιτικὸς

τῆς Βενετίας, γενν. ἐν Μελίτῃ τῷ 1731, ἀποθ. τῷ 1792 ἐν τῇ αὐτῇ πόλει. Εἰσελθὼν εἰς τὸ βενετικὸν ναυτικὸν τῷ 1751, διηύθυνεν ἀπὸ τοῦ 1762 μέχρι τοῦ 1767 στολίσκον, πολεμήσαντα συστηματικῶς τὰς βαρβαρεσικὰς δυνάμεις, καὶ ἐκκαθαρίσαντα τὴν Μεσόγειον καὶ τὴν Ἀδριατικὴν ἀπὸ πολλῶν πειρατῶν, βλαπτόντων τὸ ἰταλικὸν ἐμπόριον· ἐκ δὲ τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων προήχθη εἰς τὸν βαθμὸν ἀρχιναυάρχου τῶν βενετικῶν δυνάμεων. Τῷ 1772 εἰσῆλθεν εἰς τὸ πολιτικὸν στάδιον, καὶ περιηγήθη εἰς Γερμανίαν, ὅπου ἐπεσκέφθη πολλοὺς ἡγεμόνας. Τῷ 1780 ἐγένετο μέλος τοῦ Συμβουλίου τῶν Δέκα. Τῷ 1784 ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν στόλου ὡρισμένου ὅπως καταδάλῃ τοὺς Τυνησίους. Ἐπὶ τρία ἔτη ὑπερησπίσθη τὴν βενετικὴν σημαίαν, ἀλλ' ἕνεκα τρικυμίας τινὸς δύω τῶν πλοίων αὐτοῦ ἀπωλέσθησαν ἐν ταῖς νήσοις τοῦ Αἰγαίου Πελάγους. Ἡ Γερουσία κατεδίκασεν αὐτὸν νὰ πληρώσῃ εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον τὴν ἀξίαν αὐτῶν, καὶ πρὸς τοῦτο ἔκαμε κατάσχεσιν τῶν κτημάτων του, ἅτινα καὶ ἐπωλήθησαν ἐν δημοπρασίᾳ. Ἡ ἀχαριστία αὕτη κατελύπησεν αὐτὸν, ὥστε ἔπεσε κλινήρης ἀπέναντι τῆς Μελίτης· ἀποβιβασθεὶς εἰς τὴν ξηρὰν ἀπέθανεν. Ἡ βενετικὴ γερουσία ἀνήγειρε δι' αὐτὸν μνημεῖον διὰ τῶν φροντίδων τοῦ περιτήμου ἀγαλματοποιοῦ Κανόβα.

ΕΜΟΔΟΣ, «Emodi montes», τείχη ὀρέων τῆς Ἀσίας προεκβολὴ τῶν Ἰμαΐων πρὸς τὰ ΝΑ. Τὰ σήμερον «Ἰμαλάϊα», τὰ ὑψηλότερα τοῦ ὄργαίου καὶ τοῦ νέου κόσμου.

ΕΜΟΥ-Γ ἢ ΑΜΟ-Γ, πόλις τῆς Σινικῆς ἐπὶ ὁμωνύμου νήσου ἐχούσης περιφέρειαν πέντε ἢ ἓξ λευγῶν. Πλάτ. βορ. 24° 27' 36", μῆκ. ἀνατ 115° 33'. Λαμπρότατος λιμὴν, εἰς ὃν μόνον οἱ Ἱσπανοὶ τῆς Μανίλλης εἶχον δικαίωμα νὰ εἰσέρχωνται, ἀλλ' ἤδη ἠνεῳγμένος εἰς τὰ πλοῖα παντὸς κράτους διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Ναγκίνου (1842). Μέγα ἐμπόριον σακχάρεως. Εἶναι περίφημος παρὰ τοῖς Σίναις διὰ τὸν ἐν αὐτῷ μεγαλοπρεπέστατον καὶ μέγιστον ναὸν τοῦ Φό.

ΕΜΠΕΔΙΑΣ, λακεδαιμόνιός τις παρὰ Θουκυδίδῃ.

ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ, φιλόσοφος καὶ ποιητὴς Ἕλλην γενν. ἐν Ἀκράγαντι τῆς Σικελίας, ἔζη κατὰ τὴν 84ην ὁλυμπιάδα (444 π. Χ.). Τὴν νεότητα αὐτοῦ διῆλθεν ἐπὶ τῆς ἐνδόξου βασιλείας τοῦ Θήρωνος. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Μέτων, καίτοι αὐτὸς νὴς καὶ πλούσιος ἦν ἀρχηγὸς τοῦ δημοκρατικοῦ κόμματος. Ὁ Ἐμπεδοκλῆς, κληρονόμος τῶν πατρικῶν αἰσθημάτων, εἰσῆλθε μετ' ἐνθουσιασμοῦ εἰς τὴν συνωμοσίαν, ἧς ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ ἔξωσις τοῦ Θρασυδαίου, υἱοῦ καὶ διαδόχου τοῦ Θήρωνος, χρησιμεύσασα ὡς παράδειγμα τῆς καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν ἑλληνικῶν πόλεων τῆς Σικελίας ἐξώσεως τῶν τυράννων. Ἅπασα ἡ διαγωγὴ αὐτοῦ δεικνύει τὸ βαθὺ αὐτοῦ σέβας πρὸς τὴν πολιτικὴν ἰσότητα. Ἐθυσίασε τὰ ἄπειρα αὐτοῦ πλούτη πρὸς ἀνακούφισιν τῶν πτωχῶν, κατεπολέμησε μετ' ἄκρας αὐστηρότητος τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἀριστοκρατῶν, καὶ ἀπέφυγε τὴν προσενεχθεῖσαν αὐτῷ ἡγεμονείαν τῆς πατρίδος του. Νομοθέτης, ἱερεὺς καὶ ποιητὴς, πεπροικισμένος μετὰ θαυμασίας εὐγλωττίας, ἰατρὸς, φυσιολόγος, ἱκανὸς νὰ θεραπεύσῃ ἀσθενείας κηρυχθείσας ἀνιάτους, νὰ καταπαύσῃ τὰς καταστρεπτικὰς μάστιγας, ἐφαίνετο ἔχων ὑπεράνθρωπον πνεῦμα καὶ θεοικῶν τὴν φύσιν. Οἱ σύγχρονοι ἀπεκάλεσαν αὐτὸν «κωλυσανέμην, γόητα», καὶ κατήντησαν εἰς τὸ νὰ κηρύξωσιν αὐτὸν καὶ «θεόν». Κατὰ τὸν Τίμαιον καὶ ἄλλους ἱστορικοὺς, ὁ Ἐμπεδοκλῆς παρεδέχθη τὴν ἀποθέωσίν του. Παρουσιάζετο εἰς τὸ δημόσιον ἐν μέσῳ πολυαρίθμου συνοδίας, ἐνδεδυμένος ἱερατικὴν στολὴν, φέρων στέμμα ἐπὶ κεφαλῆς, καὶ κεκοσμημένος τοὺς πόδας διὰ χαλκῶν σανδάλων, ἔχων ἀναπεπταμένην τὴν κόμην ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ κρατῶν εἰς χεῖρα κλάδον δάφνης. Ὁ Τίμαιος καὶ ὁ Δικαίαρχος ἀναφέρουσι περιήγησιν αὐτοῦ εἰς Πελοπόννησον, καὶ ἄλλοι ἱστορικοὶ διαμονὴν αὐτοῦ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Θουρίοις· ἕτεροι δὲ μὴ ἀξιόπιστοι καὶ εἰς Ἀνατολὴν περιήγησιν μέχρι τῆς χώρας τῶν μάγων. Τὸ τέλος αὐτοῦ κατὰ τὴν παράδοσιν ὑπῆρξε παραδοξότερον τοῦ βίου. Ἡμέραν τινὰ προσεκάλεσε πολλοὺς φίλους εἰς θυσίαν καὶ συμπόσιον· μετὰ τὸ δεῖπνον οἱ φίλοι ἀπεχώρησαν ὅπως κοιμηθῶσι, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἐξεπλάγησαν μὴ ἀνευρόντες αὐτόν. Εἷς δοῦλος διηγήθη ὅτι τὴν νύκτα ἤκουσε φωνὴν καλοῦσαν τὸν Ἐμπεδοκλῆν· σηκωθεὶς εἶδε μόνον φῶς ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἀνημμένας λαμπάδας, οὐδὲν ἕτερον. Τότε εἷς τῶν παρευρισκομένων ὁ ἰατρὸς Παυσανίας διεκήρυξεν ὅτι πᾶσα ἀναζήτησις καθίσταται ματαία, καθόσον ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἀνηρπάγη εἰς οὐρανοὺς, καὶ ὅτι ὤφειλον νὰ λατρεύωσιν αὐτὸν ὡς θεόν. Τοιαύτη ἡ ἀρχικὴ παράδοσις. Βραδύτερον ἐπειδὴ ὁ σκεπτικισμὸς προώδευσε, καὶ δὲν ἐδίδετο πίστις εἰς ἀποθέωσιν, ἐγένετο ἐξήγησις ἐκ δημοτικῆς παραδόσεως τοιαύτη. Ὁ Ἐμπεδοκλῆς καταλείψας τοὺς φίλους αὐτοῦ ἐν καιρῷ τοῦ δείπνου ἀνέβη ἐπὶ τῆς Αἴτνης καὶ ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς τὸν κρατῆρα, ἐλπίζων ὅτι ἡ φλὸξ θέλει

κατακαύσει αὐτὸν καὶ ὅτι δὲν θέλουσι μείνει ἴχνη τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ἀλλὰ τὸ ἡφαίστειον ἀπέβλιψαν μαρμάρινον ἐν τῶν χαλκῶν σανδάλων αὐτοῦ ἀπεκάλυψε τὴν αὐτοκτονίαν καὶ ματαιότητα αὐτοῦ. Ὁ Ἀριστοτέλης διϊσχυρίζεται ὅτι ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἀπέθανεν ἑξηκοντούτης, ἀλλ' αὐτὸν λέγει περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἀπέθανεν. Ὑπετέθη ὅτι διαβαλλόμενος τὴν Ἑλλάδα ἠθέλησε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ· ἀλλὰ μὴ γενόμενος δεκτὸς ὑπὸ ἰσχυρᾶς μερίδος, ἐπέστρεψεν εἰς Πελοπόννησον, ὅπου ἀπέθανεν ἐν ἀσημότητι. Μεταξὺ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ μνημονεύονται οἱ ῥήτορες Γοργίας καὶ Κόραξ, καὶ ὁ ἴδιος θεωρεῖται ὡς ἐφευρετὴς τῆς ῥητορικῆς.

Κατὰ τὸν Ἱερώνυμον, μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Διογένους τοῦ Λαερτίου, ὁ Ἐμπεδοκλῆς εἶχε συνθέσει ποίημα «Ξέρξου διάβασιν» καὶ «Προοίμιον εἰς Ἀπόλλωνα»· ἀλλ' ἡ ἀδελφὴ ἢ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἔῤῥιψαν ἀμφότερα εἰς τὸ πῦρ. Ὁ αὐτὸς Ἱερώνυμος ἀπέδιδεν εἰς τὸν Ἐμπεδοκλέα τραγῳδίας καὶ ποιήματα πολιτικά, ἀλλ' ὁ Ἡρακλείδης τὰς τραγῳδίας ἀπέδιδεν εἰς ἄλλον Ἐμπεδοκλέα. Καὶ αὐτοὶ οἱ ἀρχαῖοι μόνον τρία ποιήματα τοῦ Ἐμπεδοκλέους ἐγνώριζον ἀπολεσθέντα ἤδη «Ἰατρικὸν λόγον» ἐξ ἑξακοσίων στίχων, «Περὶ Φύσεως» ἐκ 2,000 στίχων καὶ «Καθαρμοὺς» ἐκ 3,000 στίχων. Σώζονται ἀρκετὰ λείψανα ἐκ τῶν δύω τελευταίων καὶ πρὸ πάντων ἐκ τοῦ Περὶ φύσεως, ὅπερ ἀποτελούμενον πρὸς τὸν Ἰατρὸν Παυσανίαν καὶ διαιρούμενον κατὰ τοὺς μετα γενεστέρους γραμματικοὺς εἰς τρία βιβλία ἢ τὸ ἔκθεσις περὶ ἀρχῆς καὶ στοιχείων τοῦ παντός· οἱ «Καθαρμοὶ» συνέχεια θεωρούμενος τοῦ «Περὶ φύσεως» ἢ τὸ πραγματεία περὶ λειτουργίας, ὑγιεινῆς καὶ μαγείας. Ἀμφοτέρων τῶν ποιημάτων σώζεται τὸ δέκατον.

Ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἐγίνωσκε βεβαίως τὰ διδακτικὰ ποιήματα τοῦ Ξενοφάνους καὶ τοῦ Παρμενίδου, οὓς μιμητὴς φαίνεται ὅτι ὑπερέβη κατὰ τὴν ζωηρότητα καὶ τὸν πλοῦτον τῶν ἐκφράσεων. Ὁ Ἀριστοτέλης ἀποκαλεῖ αὐτὸν «ὁμηρικὸν», ὁ δὲ Λουκρήτιος ἐγκωμιάζει αὐτοῦ μετ' ἐνθουσιασμοῦ.

Ὁ Ἐμπεδοκλῆς εἶχε διδαχθῆ τὰς πυθαγορικὰς καὶ ἐλεατικὰς δοξασίας· δὲν ἠκολούθησε μὲν αὐτὰς κατὰ γράμμα, παρεδέχθη ὅμως τὸ γενικὸν αὐτῶν πνεῦμα καί τινας γνώμας. Ἐπίστευεν, ὡς οἱ πυθαγορικοὶ, τὴν μετεμψύχωσιν καὶ παρεδέχθη ἀναλογίαν μεταξὺ τῶν στοιχείων τοῦ σώματος καὶ τῶν ἀριθμῶν. Παρεδέχθη τὸ ἄπειρον τῶν Ἐλεατῶν, ὅτι μηδὲν παράγεται ἐκ τοῦ μηδενὸς· εἰς αὐτοὺς ὀφείλει καὶ τὴν ἀντίθεσιν τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως πρὸς τὴν θείαν, ἥτις εἶναι ἀνέκφραστος, καὶ οὐδεὶς θνητὸς δύναται νὰ ἐννοήσῃ καὶ νὰ παραστήσῃ τὸν θεὸν, ὅστις εἶναι πνεῦμα ἅγιον καὶ ἀπερίληπτον. Διακρίνει προσέτι συμφώνως πρὸς τοὺς Ἐλεάτας τὴν διὰ τῶν αἰσθήσεων ἀποκτωμένην γνῶσιν καὶ τὴν διὰ τοῦ λόγου. Αἱ αἰσθήσεις, κατ' αὐτὸν, προμηθεύουσι μόνον τὴν γνώμην, τὸ φαινόμενον, μόνον δὲ ὁ λόγος παράγει τὴν ἀληθῆ ἐπιστήμην.

Ἀφ' ἑτέρου ἐπλησίαζεν ὁ Ἐμπεδοκλῆς κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Ἀριστοτέλους εἰς τοὺς φυσιολογιστὰς ἴωνας, τοὺς ἀτομιστὰς φιλοσόφους καὶ τὸν Ἀναξαγόραν. Ἠρεύνησε τὰς μεταβολὰς τῶν σωμάτων, ὧν ἡ ἄπειρος ποικιλία συνίστησι τὸν ζῶντα κόσμον. Κατ' αὐτὸν ἡ ὕπαρξις εἶναι ἡ σύνθεσις τινων ἀφθάρτων οὐσιῶν καὶ ἡ ἀνυπαρξία ὁ χωρισμὸς τῶν αὐτῶν οὐσιῶν, αἵτινες εἰσὶ τὸ πῦρ, τὸ ὕδωρ, ἡ γῆ καὶ ὁ ἀήρ. Ἡ μίξις καὶ ὁ χωρισμὸς τῶν οὐσιῶν τούτων, ἃς ἀποκαλεῖ «ῥιζώματα», γίνεται διὰ τῆς ἀντιθέτου ἐνεργείας δύω κινητῶν δυνάμεων τοῦ «ἔρωτος», ὧν καλεῖ «φιλίαν», «φιλότητα», «ἁρμονίαν», «στοργὴν», καὶ τοῦ «μίσους» ὃ καλεῖ «νεῖκος», «ὀδῦρμα», «κότον». Ὑπῆρχεν εἰς «σφαῖρος», ἐν ᾧ ἦσαν ἡνωμένα πάντα τὰ στοιχεῖα ὅτ' ἔρωτος ἔλειπεν ὁ Ἄρης, ἡ Ἔρις, ὁ Ζεὺς, ὁ Κρόνος, ὁ Ποσειδὼν καὶ ἐξουσίαζεν ἡ Κύπρις. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆς Κύπριδος τὸ «Μῖσος» ἐξωρισμένον εἰς τὰ ἄκρα τοῦ «σφαίρου» δὲν ἠδύνατο νὰ διαταράξῃ τὴν ἁρμονίαν· ἀλλ' «ἀνάγκης χρῆμα» ἐπήνεγκεν ὥστε τὸ Μῖσος νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς τοῦ σφαίρου καὶ νὰ συγκρουσθῇ μετὰ τοῦ Ἔρωτος, καὶ ἐκ τῆς συγκρούσεως ταύτης παρήχθη ὁ κόσμος καὶ ἅπαντα αὐτοῦ τὰ φαινόμενα. Ἀκαταπαύστως ὑποκείμενα εἰς τὰς δύο ἀντιθέτους δυνάμεις τὰ στοιχεῖα μιγνύονται διὰ νὰ χωρισθῶσι, καὶ χωρίζονται διὰ νὰ μιχθῶσι πάλιν, καὶ αἱ ἀλληλουχίαι αὗται τῆς μίξεως καὶ τοῦ χωρισμοῦ εἶναι ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος.

Ἡ ἠθικὴ τοῦ Ἐμπεδοκλέους ἕνα μόνον ἔχει σκοπὸν νὰ ἀποσπάσῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν καὶ προσκαίρων καὶ νὰ ἀνυψώσῃ αὐτὸν εἰς τὰ ἄῤῥατα καὶ αἰώνια.

Τὰ λείψανα τῶν ποιημάτων τοῦ Ἐμπεδοκλέους ἐξέδωκε κατὰ πρῶτον ὁ Ἔῤῥικος Στέφανος, ὕστερον ὁ Στολζ, ὁ Πεύλν, ὁ Κόρτεν καὶ ὁ Γαισφόρδ.

ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ (Σέξτος), ἴδε ΣΕΞΤΟΣ.

ΕΜΠΕΤΣΙΝΑΔΟ (Δὸν Ζουὰν, Μαρτὶν-Διὰζ καλούμενος Ἐλ Empecinado). Ἀρχηγὸς τῶν

χωρικῶν, οἵτινες ἀντέστησαν εἰς τοὺς Γάλλους κατὰ τὸ 1808 ἐν Καστιλλίᾳ καὶ Ἀραγωνίᾳ. Μόνον μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν Βουρβόνων εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἱσπανίας κατέθηκε τὰ ὅπλα. Ὁ βαλεὺς Φερδινάνδος Ζ' ἐπεκύρωσε τὸν παρὰ τῶν χωρικῶν ἀπονεμηθέντα αὐτῷ βαθμὸν ὑποστρατήγου· ἀλλὰ κηρυχθεὶς τῷ 1820 ὑπὲρ τοῦ Συντάγματος τοῦ 1812, καὶ τῷ 1823 μετασχὼν τῆς ὑπὲρ τοῦ συντάγματος τούτου ἀνταρσίας συνελήφθη τῷ 1825 ὑπὸ τῶν βασιλικῶν ἀπεσταλμένων καὶ ἀπηγχονίσθη ἐν Ῥουέδᾳ.

ΕΜΠΟΔΟΣ, συγγραφεὺς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς, ὃν ἀναφέρει ὁ Ἀθήναιος ὡς συγγράψαντα «Ἀπομνημονεύματα».

ΕΜΠΟΛΙ Empulum, Emporium, πόλις τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Φλωρεντίας. Κάτ. 15,000. Λύκειον, βιβλιοθήκη· κατασκευὴ καὶ ἐμπόριον ψαθίνων πίλων. Αὐτόθι συνεκρότησαν τῷ 1260 δίαιταν οἱ Γιβελλῖνοι· σιδηρόδρομος διὰ Πίσαν, Φλωρεντίαν καὶ Σιέννην.

ΕΜΠΟΛΙ (Τσιοβάννι ἐξ), ναυτικὸς τοσκάνος, γενν. ἐν Ἔμπολι, ζῶν κατὰ τὸ 1504. Εἰσῆλθεν εἰς τὴν πορτογαλικὴν ὑπηρεσίαν, καὶ συμμετέσχε τῆς εἰς τὰς Ἰνδίας ἐκδρομῆς τοῦ Ἀλφόνσου Ἀλβουκέρκου (1503—4). Ἐπιστρέψας συνέταξεν ἔκθεσιν τῆς ἐκδρομῆς ταύτης μετὰ τῶν διαφόρων περιπετειῶν ἐπιγραφομένην· Navigazione degli Indie, sotto la autorità del signor Alfonso Alburquerque.

ΕΜΠΟΡΕΙΑ, Emporia, παρὰ Πολυβίῳ. Ἴσως τὸ Βυζάκιον τῆς Ἀφρικῆς ἢ μικρὰ χώρα ἐπὶ τῶν ἀρκτικῶν παραλίων τῆς Ἀφρικῆς ἀπέναντι τῆς Ἱσπανίας λίαν γόνιμος προμηθεύουσα δημητριακοὺς καρποὺς εἰς τὴν Καρχηδόνα.

ΕΜΠΟΡΕΙΟΝ καὶ **ΕΜΠΟΡΙΟΝ**, λατ. Emporiae, πόλ. τῆς Τραβακωνικῆς Ἱσπανίας κειμένη εἰς τὰ παράλια τῆς Μεσογείου ἐπὶ τοῦ Κλωδιανοῦ (Λοβρεγάτου) ποταμοῦ. Ἑλληνικὴ ἀποικία τῶν Μασσαλιωτῶν ἢ τῶν Φωκαέων. Ἐγένετο ἐν αὐτῇ ζωηρὸν ἐμπόριον· αἱ ἐπιδρομαὶ τῶν Σαρακηνῶν κατέστρεψαν αὐτήν. Ἤδη καλεῖται Castello d'Ampurias.

ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ, κόλπος μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Στράβωνος ἐκτὸς τῶν Ἡρακλείων στηλῶν ἐν Ἀφρικῇ· ὁ κόλπος οὗτος εἶναι ὅλως ἰδανικός.

ΕΜΠΟΡΙΟΝ, παρὰ Στεφάνῳ Βυζαντίῳ τὸ «Ἐμπορεῖον» τῆς Τραβακωνικῆς Ἱσπανίας (ἴδε ἀνωτέρω). — Ἐν τῷ περίπλῳ τοῦ Ἀρριανοῦ. «Ἐμπόριον Βαρβαρικόν». Ἄφλαστον τῆς Ἰνδίας εἰς ὃν ἐκ τῶν στομίων τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ. — Παρὰ Στράβωνι λιμὴν τῆς χώρας τῶν Βρυττίων ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ.

ΕΜΠΟΥΓΓΑΝΑ ἢ **ΕΜΠΟΥΓΓΑ**, χώρα τῆς ἐν Ἀφρικῇ Γουϊνέας, νοσώδης, ὀλιγάνθρωπος, πλήρης ἐλεφάντων, βουβάλων, συάγρων.

ΕΜΠΟΥΣΑ, καταχθόνιον τέρας φάβητρον τῶν ἀνθρώπων, παριστάμενον συνήθως βεβαμμένον εἰς αἷμα, ἔχον μόνον ἕνα πόδα, καὶ μεταβαλλόμενον εἰς διαφόρους μορφάς. Κατὰ τὴν μυθολογίαν ἐπέμπετο παρὰ τῆς Ἑκάτης ἐν καιρῷ νυκτὸς ὅπως ἐκφοβίσῃ τοὺς ὁδοιπόρους. — Παρὰ Δημοσθένει ἀσελγὴς ἑταίρα ἐν Ἀθήναις ἡ μήτηρ τοῦ Αἰσχίνου.

ΕΜΠΥΛΟΣ, ῥήτωρ Ἕλλην κατὰ Πλούταρχον ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Βρούτου, εἰς ὃν ἀφιέρωσε σύντομον πραγματείαν περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Καίσαρος. Ὁ Κυντιλιανὸς ἀναφέρει Ἔμπυλον Ῥόδιον μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Κικέρωνος ὡς ῥήτορα· ἀλλ' ἐν τοῖς σωζομένοις τοῦ Κικέρωνος δὲν ἀπαντᾶται ἤδη τὸ ὄνομα τοῦτο.

ΕΜΡΙ, ποιητὴς τοῦρκος, γενν. ἐν Ἀδριανουπόλει, ἀποθ. τῷ 988 ἐγείας (1580 μ. Χ). Ὁ βίος αὐτοῦ πλήρης δυστυχιῶν καὶ θλίψεων. Συνέταξεν αἰνίγματα καὶ λογαπαίγνια καταστάντα περίφημα· προσέτι ποίημα εἰς στίχους ὁμοιοκαταλήκτους «Χοσρεὶδ καὶ Σιρίν», ὅπου διηγεῖται τὰ ἑαυτοῦ ἐρωτικὰ συμβάντα. Ἐγίνωσκεν ἐντελέστατα τὴν τουρκικὴν καὶ τὴν περσικήν.

ΕΜΣΕΡ (Ἱερώνυμος), θεολόγος καθολικὸς γερμανός, γενν. ἐν Οὔλμῃ τῷ 1477, ἀποθαν. τῷ 1527. Ἐσπούδασεν ἐν Τυβίγγῃ καὶ ἐν Βασιλείᾳ. Τῷ 1500 ἐγένετο γραμματεὺς καὶ ἐφημέριος τοῦ καρδιναλίου Ῥαυμόνδου Γουρκ, ὃν ἠκολούθησεν εἰς Γερμανίαν καὶ Ἰταλίαν· ἐπιστρέψας ἐδίδαξε τὴν φιλολογίαν ἐν Ἐρφουρτ. Βραδύτερον ἐγένετο ῥήτωρ τοῦ δουκὸς Γεωργίου τῆς Σαξωνίας. Τῷ 1510 μετέβη εἰς Ῥώμην. Φίλος ἐξ ἀρχῆς τοῦ Λουθήρου, ἐγένετο ὕστερον σφοδρότατος αὐτοῦ ἀντίπαλος· προσέβαλεν ἐπίσης καὶ τὸν Ζίγγλιον καὶ τὸν Κάρολσταδ. Τὰ πλεῖστα τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἀπώλεσαν τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῶν.

ΕΜΣΚΕΡΚ (Ἰάκωβος δὲ Hemskerk ἢ Helmskerk), ναυτικὸς ὁλλανδὸς φονευθεὶς πρὸ τοῦ Γιβραλτὰρ τῷ 1607. Δύο ναυτικὰς ἐκδρομὰς ἐπεχείρησε πρὸς ἀνακάλυψιν διόδου ἐκ τῶν βορειανατολικῶν εἰς Σινικήν. Τὴν πρώτην ἐπεχείρησε τῷ 1595, ὅτε φθάσας μέχρι 70ου 47' βορείου πλάτους ἀνεκάλυψε δύο νήσους, ἃς ὠνόμασε «τοῦ Πρίγκηπος Μαυρικίου» καὶ «τοῦ Κόμητος Φρειδερίκου». Περικυκλωθέντες ὑπὸ πάγων κατεστρώγον εἰς κόλπον, ὃν ἐκάλεσαν «τῆς

Τράνης», καὶ ἦλθον εἰς σχέσιν μετὰ τῶν ἐντοπίων, οἵτινες ἦσαν Σαμογέται· ἐπειδὴ ἀπώλεσε πολλοὺς συντρόφους καταβροχθισθέντας ὑπὸ λευκῶν ἄρκτων, ἐπέστρεψε μετὰ τέσσαρας μῆνας καὶ 16 ἡμέρας. Τὴν δευτέραν ἐκδρομὴν ἐπεχείρησε τῷ 1596 ὑπάρξασαν λίαν ἐπίμοχθον· ἔφθασε μέχρι τοῦ 81ο 11' βορείου πλάτους· ἀλλ' ἕνεκα ναυαγίων, στερήσεως τροφῶν, καταβροχθίσεως πολλῶν συντρόφων παρὰ τῶν λύκων ἠναγκάσθη καὶ πάλιν νὰ ἐπιστρέψῃ. Τῷ 1601 οἱ συμπολῖται αὐτοῦ τῷ ἐνεπιστεύθησαν ἄλλην ἐκδρομὴν εἰς Ἰνδικήν. Καθ' ὁδὸν προσέβαλε φορτηγὰ πλοῖα ἐπιστρέφοντα ἐκ Μικάο καὶ ἐκυρίευσεν αὐτὰ μετὰ τῶν πολυτίμων αὐτῶν φορτίων· τὰ πληρώματα τῶν πλοίων τούτων ἀριθμούμενα ὑπὲρ τοὺς 700 ἄνδρας ἀπέλυσε, καὶ ἔλαβε παρὰ τούτων καὶ τῶν φίλων αὐτῶν συστατικὰ γράμματα, δι' ὧν ἤρθη ἡ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐπικρατοῦσα ἐν ταῖς θαλάσσαις ἐκείναις ἰδέα ὅτι οἱ Ὁλλανδοὶ εἶναι πειραταὶ ἀπάνθρωποι καὶ ἄτιμοι. Τῷ 1607 ὁ Ἑμσκερκ ἦτο ἀρχιναύαρχος τῶν Ἡνωμένων Ἐπαρχιῶν· μετὰ 26 πλοίων προσέβαλε πρὸ τοῦ Γιβραλτὰρ τὸν ἰσπανικὸν στόλον ἀριθμοῦντα 50 πλοῖα καὶ προστατευόμενον ὑπὸ τῶν πυροβόλων τῆς ξηρᾶς. Ἐνίκησε μὲν ἀλλὰ πληγωθεὶς ἐφονεύθη. Πλεῖστα μνημεῖα ἀνήγειραν πρὸς τιμὴν αὐτοῦ οἱ Ὁλλανδοί. Τὴν ἔκθεσιν τῶν εἰς τὸν ἀρκτικὸν πόλον περιηγήσεων αὐτοῦ συνέταξε καὶ ἐδημοσίευσεν ὁ Γεράρδος ὁ Veer.

ΕΜΣΤΕΡΟΥΙΣ (Τιβέριος Hemsterhuys), σοφὸς ὁλλανδὸς, γενν. τῷ 1685, ἀποθ. τῷ 1766, ἐδίδαξε τῷ 1704 τὰ μαθηματικὰ ἐν Ἀμστερδάμῳ, τῷ 1720 τὴν ἑλληνικὴν ἐν Φράνεκερ, καὶ τῷ 1740 τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν ἱστορίαν ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν. Πρῶτος ἀνέπτυξε τὴν θεωρίαν τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ἑλληνικῶν λέξεων κατὰ σύστημα θετικὸν· συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν διάδοσιν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν Ὁλλανδίᾳ. Ἐξέδωκε τὸ «Ὀνομαστικὸν τοῦ Πολυδεύκους», «Ἐκλογὴν διαλόγων τοῦ Λουκιανοῦ», «τὸν Πλοῦτον τοῦ Ἀριστοφάνους», κτλ.

ΕΜΣΤΕΡΟΥΙΣ (Φραγκίσκος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεννηθ. τῷ 1720, ἀποθ. τῷ 1790. Κατέγεινεν ἰδίως εἰς τὴν φιλοσοφίαν· ἅπαντα τὰ συγγράμματα αὐτοῦ συνέταξε γαλλιστί.

ΕΝΑΓΩΝΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Ἑρμοῦ.

ΕΝΑΙΣΙΜΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἱππολύτου, ἦλθε καὶ οὗτος μετὰ τοῦ Μελεάγρου εἰς τὴν θήραν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου.

ΕΝΑΜΒΟΥΚ, (Δι-ὰλ ὅ) τὸ ΔΕΝΑΜΒΟΥΚ.

ΕΝΑΡΑ, λίμνη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας ἐν Φινλανδίᾳ μῆκ. 92 χιλ. πλάτ. 48.

ΕΝΑΡΕΣ, ποταμ. τῆς Ἱσπανίας πηγάζων ἐκ τῶν Ἰβηρικῶν ὀρέων διαβρέχων τὴν Σιγγουένζαν, Γουαδαλαξάραν, Ἀλκαλα-δὲ-Ἐναρὲς καὶ χυνόμενος εἰς τὴν Γαράμαν. Διάστημα 150 χιλιομέτρων.

ΕΝΑΡΕΤΗ, θυγάτηρ τοῦ Δηϊμάχου καὶ γυνὴ τοῦ Αἰόλου παρ' Ἀπολλοδώρῳ.

ΕΝΑΡΗΦΟΡΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἱπποκόωντος ἐκ Σπάρτης φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, παρ' Ἀπολλοδώρῳ.

ΕΝΓΙΣΤ, (Hengist) ἡγεμὼν σάξων, ἀποθ. περὶ τὸ 488. Προσκληθεὶς μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Horsa παρὰ τῶν Βρετόνων, ὅπως βοηθήσῃ αὐτοὺς κατὰ τῶν Πίκτων καὶ Σκώτων, μετέβη μετὰ τριῶν πλοίων εἰς βοήθειαν αὐτῶν καὶ τοὺς ἀπήλλαξε τῷ 449. Ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ ἀπαιτήσεις αὐτοῦ καὶ τῶν συνεταίρων του ὑπῆρξαν ὑπερβολικαί, τῷ 455 ἐπῆλθεν ἔρις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν Βρετόνων. Συνεκροτήθη μάχη εἰς τὴν ὁποίαν ἐνίκησαν οἱ Σάξωνες. Μετὰ δευτέραν ἦτταν τῶν Βρετόνων, ἅπασα ἡ κομητεία τοῦ Κέντ ἔμεινεν εἰς χεῖρας αὐτῶν. Ὁ πόλεμος ἐξηκολούθησε μέχρι τοῦ 477, ὅτε οἱ Σάξωνες ἐκέρδησαν ὁριστικὴν νίκην, καὶ ἐσχημάτισαν ὑπὸ τὸν Ἔνγιστ τὸ βασίλειον τοῦ Κέντ τὸ πρῶτον σαξωνικὸν βασίλειον ἐν τῇ Βρετανίᾳ, ὅπερ μετὰ τῶν λοιπῶν ὕστερον συστάντων ἀπετέλεσε τὴν «Ἑπταρχίαν». Ἀποθανὼν ὁ Ἔνγιστ κατέλιπε τὸ μικρὸν αὐτοῦ κράτος εἰς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν Oisc, ἐξ οὗ οἱ ἐκ τῆς οἰκογενείας ταύτης καταγόμενοι ὠνομάσθησαν «Oiscinges».

ΕΝΔΑ-ΙΣ, παρὰ Πινδάρῳ. Δωρικὸν ἀντὶ ΕΝΔΗ-ΙΣ.

ΕΝΔΑΜΕΝΕΙΑΙ, νῆσοι, ἴδε ΑΝΔΑΜΕΝΙΔΙ ΝΗΣΟΙ.

ΕΝΔΑΜΕΝΙΟΙ ἢ ΑΝΔΑΜΕΝΙΟΙ, μία τῶν τεσσάρων φυλῶν (races) εἰς ἃς ὑποδιαιροῦνται οἱ κάτοικοι τῆς Ὠκεανίας. Χρῶμα μέλαν, κρανίον ἐντελῶς στρογγύλον, μέτωπον ἐστραμμένον πρὸς τὰ ὀπίσω, τρίχες μικραὶ καὶ οὖλαι, στόμα μέγιστον, ῥὶν πλατεῖα καὶ πεπιεσμένη, γωνία τοῦ προσώπου 60—66 βαθμῶν, βραχίονες λίαν μακροί, κνῆμαι ἔτι μακρότεραι· μικρὰ ἡ διαφορὰ αὐτῶν πρὸς τοὺς ὀραγκουτάγκους πιθήκους.

ΕΝΔΕ, μία τῶν νήσων τῆς Μαλαισίας ἐν τῇ Ὠκεανίᾳ, κατοικία καὶ κῆπος τῶν Ὁλλανδῶν καὶ Μαγγδεράι πρὸς ἀνατολὰς τῆς Σουμβέρας ἐπὶ μῆκους 60 γεωγρ. καὶ πλάτους 20. Οἱ Πορτογάλοι εἶχον συνήθως αὐτόθι κατάστημα, ὅπερ

ὕστερον κατέλιπον· ἀλλὰ σώζεται ἤδη μία ἐκκλησία ἐν Λαραντούκα, ὅπου μεταβαίνουσιν οἱ ἱερεῖς κατ' ἔτος καὶ βαπτίζουσι τὰ νεογέννητα τῶν προσηλύτων. Τὰ νότια αὐτῆς κατέχονται ὑπὸ τῶν «Βουγγίς», τὰ δὲ λοιπὰ μέρη εἶναι διανενεμημένα εἰς μικρὰ κράτη ἀνεξάρτητα Ἐξαγωγὴ ἐλαίου, κοκὸ, ὀστράκων, ξυλικῆς καὶ κινναμώμου.

ΕΝΔΕΑΒΟΥΡ, μέρος τῆς Νέας Ὁλλανδίας ἀπὸ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ μέχρι τοῦ κόλπου τῆς Ἁγίας Τριάδος—Πορθμὸς μεταξὺ τῆς Νέας Ὁλλανδίας καὶ τῶν νήσων τοῦ πρίγγηπος τῆς Οὐαλλίας.

ΕΝΔΕΡΣΕΝ (Θωμᾶς), ἀστρονόμος σκώτος, γενν. τῷ 1798, ἀπ. τῷ 1844. Ὑπάλληλος δικηγορικῶν γραφείων, ἐδαπάνα τὰς ὥρας τῆς ἀνέσεώς του εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἀστρονομίας. Ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐν Ἐδιμβούργῳ ἀστεροσκοπείου ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ἄδειαν νὰ κάμνῃ χρῆσιν τῶν ἐν αὐτῷ ὀργάνων πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν θεωρητικῶν αὐτοῦ γνώσεων. Τῷ 1831 διωρίσθη διευθυντὴς τοῦ ἀστεροσκοπείου τοῦ Ἐδιμβούργου ἀκρωτηρίου, ὅπου πλείστας ἔκαμε παρατηρήσεις ἐπωφελεστάτας εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἀστρονομίας. Ἐπιστρέψας μετὰ δύω ἔτη ἐδημοσίευσε τὰς παρατηρήσεις ταύτας. Τῷ 1834 διωρίσθη καθηγητὴς τῆς ἀστρονομίας καὶ διευθυντὴς τοῦ ἐν Ἐδιμβούργῳ ἀστεροσκοπείου Carltom-Hill. Αἱ νέαι αὐτοῦ παρατηρήσεις ἐν τῷ ἀστεροσκοπείῳ τούτῳ δημοσιευθεῖσαι ἀπετέλεσαν πέντε τόμους. Ὁ θάνατος τῆς συζύγου αὐτοῦ τῷ 1842 ἐπήνεγκε βλάβην εἰς τὴν ὑγείαν του, καὶ οὕτω μετὰ δύω ἔτη ἀπέθανεν ἐξ ἀποπληξίας. Ἀπέκτησε μεγίστην βιβλιοθήκην. Διεκρίθη διὰ τὴν μεγίστην ἀκρίβειαν εἰς τοὺς ἀστρονομικοὺς ὑπολογισμούς.

ΕΝΔΙ-ΙΣ, θυγάτηρ Χείρωνος καὶ Χαρικλοῦς σύζυγος Αἰακοῦ, μήτηρ Πηλέως καὶ Τελαμῶνος. Κατὰ συμβουλὴν αὐτῆς οἱ υἱοί της ἐφόνευσαν τὸν ἐκ μητρὸς Ψαμάθης ὁμοπάτριον αὐτῶν ἀδελφὸν Φῶκον.

ΕΝΔΙΑΝ, πόλις τῆς Περσίας ἀπέχουσα 28 χιλιόμ. ἀπὸ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, κατ. 4 χιλιάδες. Ζωηρὸν ἐμπόριον μετὰ τῆς Βασσόρας.

ΕΝΔΙΟΣ, ῥήτωρ Σπαρτιάτης, ζῶν κατὰ τὸν πέμπτον πρ. Χ. αἰῶνα. Φαίνεται ὅτι συμμετέσχε τῆς πρεσβείας ἥτις ἔμελλε νὰ ἀποτρέψῃ τοὺς Ἀθηναίους ἀπὸ τῆς μετὰ τοῦ Ἄργους συμμαχίας. Τῷ 1413 ἦτο εἷς τῶν πέντε ἐφόρων τῆς Σπάρτης. Εἰς αὐτὸν κατέφυγε ὁ Ἀλκιβιάδης, καὶ ὁ αὐτοῦ καιρίως τὸν ἔπεισε νὰ ἀναλάβῃ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν Συρακουσίων. Κατὰ Διόδωρον τὸν Σικελιώτην τῷ 410 ἀνέλαβεν ἑτέραν πρεσβείαν εἰς Ἀθήνας μετὰ τὴν μάχην τῆς Κυζίκου, ὅτε ὁ Ἀλκιβιάδης εἶχε νικήσει τοὺς Σπαρτιάτας.

ΕΝΔΛΙΧΕΡ, (Στέφανος—Λαδίσλαος) βοτανιστὴς γερμανὸς, γενν. ἐν Πρεσβούργῳ τῷ 1804, ἀπεθ. τῷ 1849. Ἐσπούδασεν ἐν τῷ γυμνασίῳ τῆς πατρίδος αὐτοῦ, ἐν Πέστῃ καὶ ἐν Βιέννῃ. Τῷ 1828 διωρίσθη βιβλιοφύλαξ τῆς αὐλικῆς βιβλιοθήκης ἐν Βιέννῃ. Τῷ 1827 ἤρχισε τὰς σπουδὰς τῆς βοτανικῆς, τῆς φυσικῆς ἱστορίας καὶ τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν.

Τῷ 1836 διωρίσθη φύλαξ τοῦ μουσείου τῆς φυσικῆς ἱστορίας τῆς αὐλῆς ἐν Βιέννῃ, καὶ τῷ 1840 καθηγητὴς τῆς βοτανικῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Βιέννης καὶ διευθυντὴς τοῦ βοτανικοῦ κήπου. Ὀλίγον χρόνον μετὰ τὰ πολιτικὰ συμβάντα τοῦ 1848, ἠτοκτόνησε. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι πλεῖστα καὶ περὶ διαφόρων ἀντικειμένων. Σημειοῦμεν τὰ ἑπόμενα· Genera plantarum secundum ordines naturales disposita 1836—40. Iconographia generum plantarum, 1838. Enchiridion botanicum. 1841. Τὰ «Χρονικὰ τοῦ Μουσείου τῆς φυσικῆς ἱστορίας» συνέστησαν πρωτοτύπῃ αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ 1840 συνέταξε μετὰ τοῦ Μαρτίου la Flora Brasilieasis. Κάτοχος τῆς σινικῆς γλώσσης, καὶ ἱστορικὸς παλυμαθὴς ἐδημοσίευσε πρόσφατα «Ἄτλαντα τῆς Σινικῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πληροφοριῶν τῶν ἱησουητῶν μισιοναρίων, 1843. «Στοιχεῖα σινικῆς γραμματικῆς» 1845. «Τοὺς Νόμους τοῦ Ἁγίου Στεφάνου» 1849. Rerum hungaricarum monumenta Arpadiana, 1849.

ΕΝΔΟΙΟΣ, ἀγαλματοποιὸς ἀθηναῖος, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν ΣΓ' αἰῶνα π. Χ. Ὁ Παυσανίας ὀνομάζει αὐτὸν μαθητὴν καὶ συνεργάτην τοῦ Δαιδάλου, ὅπερ ἀποδεικνύει μόνον ὅτι ἀνῆκεν εἰς τὴν σχολὴν τῶν Δαιδαλιδῶν. Ὁ αὐτὸς ἱστορικὸς ἀναφέρει ὡς ἔργον αὐτοῦ κολοσσιαῖον ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Ἐρυθραῖς τῆς Ἀχαΐας, καὶ «Ἀθηνᾶν καθημένην» ἐν τῇ Ἀκροπόλει τῶν Ἀθηνῶν. Τὸ αὐτὸ ὄνομα ἀπαντᾶται εἰς ἐπιγραφὴν ἀνακαλυφθεῖσαν ἐν Ἀθήναις ὡς ἑνὸς τῶν ἐργασθέντων ἐν τῷ ναῷ τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς.

ΕΝΔΟΡ, πόλις τῆς Παλαιστίνης ἐν τῇ φυλῇ Ἰσσάχαρ, πλησίον τοῦ ὄρους Θαβὼρ πρὸς τὸ ΝΑ τῆς Ναΐμ. Πλησίον αὐτῆς ὑπῆρχε σπήλαιον ὅπου κατῴκει μάντις, ἣν συμβουλευθεὶς ὁ Σαοὺλ πρὸ τῆς μάχης τοῦ Γελβοὲ ἔμαθε παρ' αὐτῆς ὅτι ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ ἐν τῇ μάχῃ. Κατὰ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Αρχαιολογική Εταιρεία

τι δεικνύουσι τὸ σπήλαιον ἐν τῷ χωρίῳ «Δενουνί».

ΕΝΔΡΟΝ, κορυφὴ ὄρους ἀνήκοντος εἰς τὰ Γαλλιδερικὰ Πυρηναῖα, ὕψος 2,052 μέτρων.

ΕΝΔΥΜΙΩΝ, υἱὸς τοῦ Αἰθλίου ἢ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Καλύκης θυγατρὸς τοῦ Αἰόλου, γεννηθεὶς ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου. Διὰ τὴν ἔξοχον αὐτοῦ ὡραιότητα ἠγαπήθη ὑπὸ τῆς Ἑλένης. Ὧν εἷς ἄκρον δίκαιος ἠγαπήθη ὑπὸ τοῦ Διὸς ἀπονείμαντος αὐτῷ τὴν ἀθανασίαν καὶ μετακομίσαντος εἰς τὸν οὐρανόν· ἀλλ' ἐκεῖ ἐπιβουλευθεὶς τὴν τιμὴν τῆς Ἥρας ἐξωρίσθη καὶ κατεδικάσθη εἰς αἰώνιον ὕπνον. Ἡ Σελήνη ἰδοῦσα αὐτὸν κοιμώμενον ἠράσθη αὐτοῦ καὶ μετεκόμισεν εἰς ἓν σπήλαιον τοῦ ἐν Καρίᾳ ὄρους Λάτμου, ὅπου ἐνίοτε μετέβαινε πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ καὶ ἐκ τούτου προϋπῆρχοντο αἱ ἐκλείψεις τῆς Σελήνης. Ὁ μῦθος οὗτος φαίνεται ἀλληγορικός· πιθανὸν ὁ Ἐνδυμίων νὰ ἦτο ἀστρονόμος καταγινόμενος εἰς τὴν ἔρευναν τῶν κινήσεων τῆς Σελήνης, ἢ μᾶλλον ἐπενοήθη πρὸς ἐξήγησιν τῶν ἐκλείψεων τῆς Σελήνης.

ΕΝΕΛ ΦΟΡ ΗΝΝΕΦΕΛΔ (Νικόλαος), ἰσυρικὸς καὶ νομικὸς γερμανός, γενν. ἐν Σιλεσίᾳ τῷ 1582, ἀποθ. τῷ 1656. Περιηγήθη διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης. Ἐπιστρέψας διωρίσθη ὑποσφραγιδοφύλαξ τῆς Μουνστερβέργ καὶ τῆς Φραγγενστεῖνι Κατὰ τὸν Τριακονταετῆ πόλεμον ἀπεσύρθη εἰς Βρεσλάου. Συνέταξε διάφορα συγγράμματα ἱστορικὰ καὶ νομικά.

ΕΝΕΜΑΝ (Μιχαήλ), ἀνατολιστὴς καὶ περιηγητὴς σουηδός, γενν. τῷ 1676, ἀποθ. τῷ 1714. Τῷ 1707 ὑπῆρξε γραμματεὺς τοῦ στρατιωτικοῦ συμβουλίου Καρόλου τοῦ ΙΒ' ὃν συνώδευσεν εἰς Βένερ. Τῷ 1711 ἐπεστράφη δαπάνῃ τοῦ βασιλέως τὴν δυτικὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον, καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν διέβαμε τὴν Οὐγγαρίαν. Ἅμα ἐπιστρέψαντα ὁ Κάρολος διώρισεν αὐτὸν καθηγητὴν τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν ἐν Οὐψάλῃ, ἀλλ' ὁ Ἐνεμαν ἀπέθανε μετ' ὀλίγον. Συνέγραψε· De saluto infantum sine baptismo decedentium, christianorum ac gentilium, 1706· καὶ Ἔκθεσιν περιηγήσεως εἰς Ἀνατολήν», δημοσιευθεῖσαν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ 1740

ΕΝΕΤΟΙ, ἄποικοι Μῆδοι, ὧν οἱ μὲν κατῴκησαν ἐν Παφλαγονίᾳ μεταξὺ τῶν ποταμῶν Σαγγάρεως καὶ Παρθενίου, οἱ δὲ ἐν Ἰλλυρίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ κατὰ τὰ παράλια τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης.

ΕΝΙΚΕΥΣ, ὀλυμπιονίκης ὑμνούμενος ὑπὸ τοῦ Πινδάρου.

ΕΝΙΠΕΥΣ, ποταμὸς τῆς ἀρχαίας Θεσσαλίας πηγάζων ἐκ τοῦ Ὄθρυος, δεχόμενος ἐν Φαρσάλοις τὸν Ἀπιδανὸν καὶ χυνόμενος εἰς τὸν Πηνειὸν σήμερον καλεῖται «Καρίσα».—Ἕτερος ποταμὸς ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου ῥέων πλησίον τῆς πόλεως Σαλμώνης καὶ εἰσβάλλων εἰς τὸν Ἀλφειὸν σήμερον καλεῖται «Ἐνιπέος». Ὑπὸ τὴν μορφὴν τούτου λέγει ἡ Μυθολογία ὅτι ὁ Ποσειδὼν ἐπεσκέφθη τὴν θυγατέρα τοῦ Σαλμωνέως Τυρὼ καὶ ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς τὸν Νηλέα καὶ τὸν Πελίαν.

ΕΝΙΠΩ, δούλη, μήτηρ τοῦ ποιητοῦ Ἀρχιλόχου.

ΕΝΙΣΠΗ, πόλις ἀρχαία τῆς Ἀρκαδίας κειμένη ἐπὶ ὄρους καὶ μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου.

ΕΝΙΣΧ, γερμ. Henisch, λατ. Henischius (Γεώργιος), φιλόλογος καὶ μαθηματικὸς σύγγραφος γενν. τῷ 1549, ἀποθ. τῷ 1618. Ἐν Βασιλείᾳ ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς ἰατρικῆς τῷ 1576. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος μετέβη εἰς Αὐγούσταν, ὅπου διέμενε μέχρι θανάτου διορισθεὶς καθηγητὴς τῆς λογικῆς καὶ τῶν μαθηματικῶν Πολλάκις ὑπῆρξε πρύτανις τοῦ ἰατρικοῦ συμβουλίου, ἐγένετο πρόεδρος τοῦ γυμνασίου καὶ βιβλιοφύλαξ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἱερωνύμου Βολφίου. Ἐξέδωκε τὰ ἑπόμενα· Ἐγχειρίδιον ἰατρικῆς», 1573.—«Κατάλογος ἑλληνικῶν κωδήκων», 1590· ὁ πρῶτος δημοσιευθεὶς κατάλογος δημοσίας βιβλιοθήκης. «Ἰωάννου Τζέτζου σχόλια εἰς τὸν Ἡσίοδον», 1574. «Ἡσίοδος ἑλληνολατινικός», 1580 «Διαλεκτικά», 1590. «Ῥητορικά, 1593. «Ἀρεταίου τοῦ Καππάδοκος περὶ ἀσθενειῶν μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως», 1603. «Ἀριθμητική», 1605 «Περὶ τοῦ ἀσσαρίου», 1606. «Ὑπομνήματα εἰς τὴν Σφαῖραν», «Πρόκλου τοῦ Διαδόχου, 1609. «Λογισμὸς ἐκκλησιαστικὸς μετὰ ἡμερολογίου καὶ προγνωστικῶν τῶν καιρῶν ἐκ τῆς ἀνατολῆς καὶ τῆς δύσεως τῶν ἀστέρων 1609». Τὸ πολυτιμότερον πάντων τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ εἶναι «Θησαυρὸς τῆς γερμανικῆς γλώσσης καὶ συφίας», λεξικὸν πλουσιώτατον, ὅπερ ἤρχισε τῷ 1616. Δυστυχῶς τὸ ἔργον τοῦτο δὲν ἠδυνήθη νὰ συμπληρώσῃ φθάσας μόνον μέχρι τοῦ στοιχείου Η

ΕΝΝΑ, ἀρχαία πόλις τῆς Σικελίας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἰμέρας. Οἱ ἀρχαῖοι ἐφρόνουν ὅτι κεῖται ἐν τῷ μέσῳ τῆς νήσου. Ἐπιστεύετο ὡς πρωτεύουσα τῶν χωρῶν τῆς Δήμητρος, ἣ ὑπῆρχεν αὐτόθι μεγαλοπρεπέστατος ναός. Πλησίον τῶν τειχῶν αὐτῆς ἐδείκνυτο τὸ σπήλαιον, ὃ' ὃ ὁ

Δημόσια Βιβλιοθήκη Κοργιαλενείου Σχολής Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Πλούτων εἰσῆλθεν εἰς τὸν Ἅιδην ἁρπασε τὴν θυγατέρα τῆς Δήμητρος Περσεφόνην. Τὰ πέριξ τῆς πόλεως ταύτης ἦσαν λίαν καρποφόρα. Αὐτόθι καὶ ἐν Ἀκράγαντι ἐξερράγη τῷ 138 πρ. Χ. ὁ πρῶτος δουλικὸς πόλεμος κατὰ τῆς Ῥώμης, ἥτις ἐκυρίευσεν αὐτὴν μετὰ μακρὰν πολιορκίαν τῷ 132. Σήμερον καλεῖται «Castrogiovonni».

ΕΝΝΑΘΗ, (ἁγία) γεννηθεῖσα ἐν Σκυτοπόλει τῆς Παλαιστίνης καὶ μαρτυρήσασα ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης τῇ 13 νοεμβρίου τοῦ 308. Φέρουσα σχῆμα παρθένου ἀφιερωμένης εἰς τὸν θεὸν, ἀνηρπάγη ὑπό τινος ἀξιωματικοῦ, ὅστις ἐκτυμνώσας περιέφερεν αὐτὴν καθ' ἁπάσας τὰς ὁδοὺς, καὶ κατόπιν παρουσίασεν εἰς τὸν διοικητὴν Φερμιλιανὸν, ὅστις κατεδίκασεν αὐτὴν νὰ ὑποστῇ τὸν διὰ πυρὸς θάνατον καθὸ μὴ θελήσασαν νὰ ἀρνηθῇ τὸν χριστιανισμόν.

ΕΝΝΕΑΚΑΙΔΕΚΑΕΤΗΡΙΣ, περίοδος 19 ἐτῶν, χρησιμεύουσα ὅπως συμβιβάσῃ τοὺς σεληνιακοὺς μῆνας μετὰ τῶν ἡλιακῶν ἐτῶν. Ὥρισεν αὐτὴν ὁ ἀστρονόμος Μέτων καὶ εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἀττικὸν ἡμερολόγιον· εἰσήχθη ὕστερον εἰς τὸ ἀρχαῖον ῥωμαϊκὸν ἡμερολόγιον· ἐγένετο δεκτὸν εἰς τὸ ἰουδαϊκὸν ἡμερολόγιον καὶ ἤδη μέχρι τῆς σήμερον ἐξακολουθεῖ· ἐπίσης καὶ παρὰ τοῖς χριστιανοῖς γίνεται χρῆσις αὐτοῦ πρὸς ὁρισμὸν τοῦ Πάσχα. Ἡ περίοδος αὕτη ἔχει 19 ἔτη, ὧν τὰ 12 εἶναι κοινὰ καὶ ἔχουσι 12 μῆνας, τὰ δὲ ἑπτὰ ἐμβόλιμα καὶ ἔχουσι 13 μῆνας. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μηνῶν εἶναι 235, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν 6, 940. Οἱ ἐν τοῖς Πασχαλίοις καὶ τοῖς ἡμερολογίοις σημειούμενοι «Σελήνης κύκλοι» εἶναι τὰ κατὰ σειρὰν ἔτη τῆς περιόδου ταύτης. Δὲν ὑπάρχει συμφωνία μεταξὺ τῶν δυτικῶν καὶ τῶν ἀνατολικῶν περὶ τῆς σειρᾶς τῶν ἐτῶν τούτων· παρὰ τοῖς δυτικοῖς τὸ πρῶτον ἔτος μετὰ Χριστὸν ἀριθμεῖται δεύτερον τῆς περιόδου, παρὰ δὲ τοῖς ἀνατολικοῖς δέκατον ὄγδοον, ὥστε οἱ μὲν δυτικοὶ προσθέτουσιν εἰς τὰ μετὰ Χριστὸν ἔτη μίαν μονάδα, οἱ δὲ ἀνατολικοὶ δεκαεπτά, καὶ διαιροῦντες τὸ ἄθροισμα διὰ 19, προσδιορίζουσιν ὡς ἔτος τῆς περιόδου ἢ κύκλον σελήνης τὸ ἐκ τῆς διαιρέσεως ταύτης κατάλοιπον.

Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ὑποτίθεται ὅτι τὸ ἡλιακὸν ἔτος σύγκειται ἐκ 365 ἡμερῶν 6 ὡρῶν καὶ 19 σχεδὸν λεπτῶν. Ὁ Κάλιππος ὑποθέσας ὅτι τὸ ἔτος σύγκειται ἐκ 365½ ἡμερῶν καὶ 6 ὡρῶν ἀκριβῶς, τετραπλασίασε τὴν περίοδον καὶ ἐσχημάτισε τὴν «ἑκαιβδομηκονταετηρίδα» (ἴδε τὴν λέξιν).

ΕΝΝΕΑΚΡΟΥΝΟΣ, πηγὴ ἐπὶ τοῦ ὄρους Ὑμηττοῦ παρὰ τὰς Ἀθήνας, ἧς τὸ ὕδωρ ἐφέρετο εἰς τὴν πόλιν δι' ἐννέα κρουνῶν. Ἡ αὐτὴ ἐκαλεῖτο καὶ «Καλιρρόη».

ΕΝΝΕΑ ΟΔΟΙ, τόπος τῆς Θρᾴκης ἐπὶ τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ ἔνθα ὕστερον ἔκειτο ἡ Ἀμφίπολις. Ὁ Ξέρξης διαβαίνων αὐτόθεν ἔθαψεν εἰς τὴν γῆν ζῶντας ἐννέα παῖδας καὶ ἐννέα κοράσια. Τέκνα τῶν ἐγχωρίων.

ΕΝΝΕΒΕΛ, (Λουδοβῖκος) θεολόγος βέλγος, γενν. ἐν Λουβαίνῃ τῷ 1652, ἀποθ. τῷ 1720. Ἀπέκτησε φήμην διδάκτορος τοῦ κανονικοῦ δικαίου· ἀνεμίχθη εἰς τὰς θρησκευτικὰς διαφορὰς τῆς ἐποχῆς του, καὶ δὶς μεταβὰς εἰς Ῥώμην (1695 καὶ 1700) κατώρθωσε νὰ ἀπαλλάξῃ τὸ πανεπιστήμιον τῆς Λουβαίνης κατηγορηθὲν ὡς αἱρετικόν. Τὰ θεολογικὰ αὐτοῦ συγγράμματα δημοσιευθέντα τῷ 1680 κατεδικάσθησαν τῷ 1682 ἐν Ῥώμῃ.

ΕΝΝΕΒΕΡΓ, (κομητεία τῆς) ἀρχαία ἡγεμονία τῆς Γερμανίας ἐν Φραγκονίᾳ. Ἐπισημότεραι αὐτῆς πόλεις, Σμαλκάλδη, Μέϊνιγκεν, Σλεσύσιγγεν, κατ. 100,000. Τῶν κατεχόντων τὴν κομητείαν ταύτην δεσποτῶν ἐκλειψάντων τῷ 1583, μετέβη εἰς τὴν σαξωνικὴν οἰκογένειαν, ἥτις τῷ 1660 παρεχώρησε μέρος εἰς τὸ Ἔσσ-Κάσελ. Τῷ 1815 διενεμήθη ἡ χώρα μεταξὺ τῆς Πρωσσίας καὶ τῶν δουκάτων, Σὰξ-Βέϊμαρ, Σὰξ-Κοβούργ-Γόθα καὶ Σὰξ-Μέϊνιγγεν.

ΕΝΝΕΒΟΝ, πρωτεύουσα ἐπαρχίας, εἰς τὰ πλάγια λόφου, κατ. 3,600. Μικρὸς λιμήν. Ἐμπόριον δημητριακῶν καρπῶν, μέλιτος, κηροῦ, ξύλων, κτηνῶν, δερμάτων, ἁλείμματος, οἴνων. Ναυπηγία. Γεφυρα κρεμαμένη ὑπὸ σιδηρῶν ἁλύσεων, καὶ γοτθικὴ ἐκκλησία.—Τῷ 1342 ἡ Ἰωάννα τῆς Μοντφὲρ ὑπερησπίσθη τὴν πόλιν ταύτην κατὰ τοῦ Καρόλου τῶν Βλαισῶν.

ΕΝΝΕΚΕΝ (Hennequin), οἰκογένεια γαλλικὴ καταγομένη ἐκ τῆς Ἀρτησίας, ἧς ἀρχὴ ἀναβαίνει μέχρι τοῦ Βοδουΐνου Ἐννεκὲν ζῶντος τῷ 1196. Ἐπὶ Φιλίππου Αὐγούστου μεταβάσης τῆς Ἀρτησίας εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ θρόνου μετῴκησεν εἰς Καμπανίαν. Καταστᾶσα ἰσχυροτάτη διεκρίθη ἰδίως κατὰ τὸν «Συνασπισμὸν» (Ligue) διὰ τὸν ζῆλον αὐτῆς εἰς τὸν καθολικισμὸν καὶ τὸ μῖσος κατὰ τῆς βασιλείας. Ἐκ τῆς οἰκογενείας ταύτης οἱ ἑπόμενοι παρουσιάζουσιν Ἱστορικὸν ἐνδιαφέρον.

Ἐννεκὲν (Πέτρος), κόμης τῆς Βοσνβίλλ κτλ. ἄρχων γάλλος ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1577. Ἠκολούθησε τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα, καὶ τῷ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ἀργοστολίου (Κεφ.)

1556 ἐγένετο σύμβουλος τοῦ συλλαλητηρίου. Ἀνεδείχθη ὑπὸ τῶν Γισάρδων καὶ ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἐπισημοτέρων ὑπερμάχων τοῦ Συνασπισμοῦ. Μεγίστην ἔχων περιουσίαν ἐδάνεισε τῷ 1568 εἰς Κάρολον τὸν Θ'. 60,000 λίβρας. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος διωρίσθη πρόεδρος ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ τὸ συλλαλητήριον δὲν ἐπεκύρωσε τὸ ἐπὶ τούτῳ διάταγμα.

Ἐννεκὲν (Αἰμὰρ) ἀποθ. τῷ 1596. Εἰσῆλθεν εἰς τὸν μοναστικὸν βίον καὶ ἐγένετο ἡγούμενος τῆς Ἐπερνάϋ, καὶ ὕστερον ἐπίσκοπος Ῥηνῶν. Σφοδρότατος ὀπαδὸς τοῦ Συνασπισμοῦ ἔλαβεν οὐσιώδες μέρος εἰς τὴν ἀνταρσίαν τῶν Παρισίων κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Ὀδοφραγμάτων (12 μαΐου 1588). Μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ δουκὸς καὶ τοῦ Καρδιναλίου Γίγης, ἐλειτούργησε πρὸς μνήμην αὐτῶν ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ τῶν Παρισίων (23 δεκεμ. 1588). Τῇ 1 φεβρ. ὁ δοὺξ τῆς Μαϋένης διώρισεν αὐτὸν μέλος τοῦ γενικοῦ συμβουλίου τῆς Ἑνώσεως, οὗτινος ἐγένετο πολλάκις πρόεδρος. Μετὰ τοῦ ἐπισκόπου τῆς Δὸλ διήγειρε τοὺς ἀστοὺς τῶν Ῥηνῶν, καὶ κατώρθωσε τὸν ἐκ τῆς πόλεως διωγμὸν τῶν βασιλικῶν καὶ τῶν προτεσταντῶν. Τῷ 1592 εἶπεν εἰς τὸν καρδινάλιον Πελλαβὲ ἀπεσταλμένον τοῦ Πάπα καὶ τῆς Ἱσπανίας ὅτι ἡ θρησκεία ἐν Γαλλίᾳ οὐδένα ἄλλον ἔχει ὑπερασπιστὴν εἰμὴ τοὺς ἱεροκήρυκας καὶ τὸν κατώτερον λαόν. Μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν Ἑρρίκου τοῦ Δ'. τῷ 1594 ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ καὶ μετ' ὀλίγον ἀπέθανε. Συνέταξε τὰ ἑπόμενα συγγράμματα. «Μετάφρασιν τῶν Κατηχήσεων τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου», «Σύντομον περιγραφὴν καὶ ἑρμηνείαν τῶν τελετῶν ἐν τῇ εὐχαριστίᾳ», «Μετάφρασιν τῆς μιμήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ».

Ἐννεκὲν (Ἱερώνυμος) πρωθιεράρχης γάλλος ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου· ἦτο σύμβουλος τοῦ συλλαλητηρίου καὶ ἐγένετο ἐπίσκοπος Σουασσῶν. Μετὰ ζωηρότητος ἐνεκολπώθη τὸν Συνασπισμόν. Συνέταξε τὰς «Θλίψεις ἕνεκα τῶν δυστυχιῶν τῶν ἐκ τῶν ἐμφυλίων πολέμων τῆς Γαλλίας προελθουσῶν». Ἀπέθανε τῷ 1619.

Ἐννεκὲν (Ῥενὲ) κύριος τῶν «Σερμουὲζ» ἀδελφὸς τῶν προηγουμένων, ἦτο εἰσηγητὴς (maître des requêtes), καὶ ἐνυμφεύθη τὴν ἀδελφὴν τοῦ Μιχαὴλ Μαριλλάκ. Τοῦ καρδιναλίου Πελλαβὲ προτείναντος πρὸς διάσωσιν τῆς Γαλλίας καὶ τῆς θρησκείας τὸν βασιλέα τῆς Ἱσπανίας ὡς βασιλέα τῆς Γαλλίας, οὗτος ἀντέστη προτιμήσας τὸν βασιλέα τῆς Ναβάρρας, ἐὰν ἀπεδέχετο τὸν καθολικισμόν.

Ἐννεκὲν (Ἰάκωβος) θεολόγος καὶ βιβλιόφιλος γάλλος, γεν. τῷ 1575 ἐν Τροΐᾳ (Troyes), ἀποθ. αὐτόθι τῷ 1660. Ἀπέκτησε τὴν φήμην ἱκανοτάτου σχολαστικοῦ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Τῷ 1656 ἐπιστρέψας ἐκ Παρισίων εἰς Τροΐαν καὶ ἀποκατασταθεὶς αὐτόθι ἐκληροδότησεν εἰς αὐτὴν τὴν πλουσίαν αὐτοῦ βιβλιοθήκην συγκειμένην ἐκ 12 περίπου χιλιάδων τόμων καὶ ἐτήσιον εἰσόδημα 400 λιβρῶν πρὸς διατήρησιν καὶ αὔξησιν τῆς βιβλιοθήκης ταύτης.

Ἐννεκὲν (Κλαύδιος), θεολόγος, γενν. τῷ 1653, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1738. Ὑπῆρξε κανονικὸς τῆς Παναγίας τῶν Παρισίων. Ἐξέδωκε τὴν Ἱερὰν Γραφὴν κατὰ τὴν Βουλγάταν. Προσέτι α' Ὑπομνήματα περὶ τῶν ἐλευθεριῶν τῆς γαλλικῆς ἐκκλησίας» καὶ «ἐπιστολὰς εἰς τὸν καρδινάλιον δὲ Φοὶν περὶ τῆς βούλλας Unigenitus».

Ἐννεκὲν (Ἰωάννης) οἰκονομολόγος γάλλος τοῦ ΙΣΤ'. αἰῶνος. Συνέταξε τὸν «Γενικὸν ὁδηγὸν τῶν οἰκονομικῶν», ὅστις χρησιμεύει τὰ μέγιστα εἰς τοὺς οἰκονομολόγους.

Ἐννεκὲν (Ἰωάννης Νικόλαος) ἐπαναστάτης γάλλος, γενν. ἐν Παρισίοις, ἀποκεφαλισθεὶς τῷ 1795. Ἐπηγγέλλετο τὸν ἀγαλματοποιὸν καὶ πολλάκις διεκρίθη ὡς ταραχοποιός. Ἦτο εἷς τῶν ὑποκινητῶν τῆς κατὰ τὴν πρώτην πραιριὰλ ὀχλαγωγίας. Συλληφθεὶς κατεδικάσθη εἰς θάνατον.

Ἐννεκὲν (Πίτρος Αὔγουρος) ζωγράφος γάλλος, γενν. ἐν Λυὸν τῷ 1763, ἀποθ. ἐν Τουρναΐ τῷ 1833. Ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ περιφήμου ζωγράφου Δαβίδ. Λαβὼν τὸ πρῶτον βραβεῖον τῆς ζωγραφικῆς μετέβη εἰς Ῥώμην· ἐκεῖ ἀναμιχθεὶς εἰς ὀχλαγωγίας, ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἰταλίαν καὶ ἐπέστρεψε μετὰ δυσκολίας εἰς Γαλλίαν. Φθάσας εἰς Παρισίους ἐζωγράφισε μίαν εἰκόνα «τῆς ὁμοσπονδίας τῆς 14 Ἰουλίου», κατόπιν μετέβη εἰς τὴν πατρίδα του, ὅπου ἐπεφορτίσθη ὑπὸ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς τὴν ἐξεργασίαν εἰκόνος μελλούσης νὰ κοσμήσῃ τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ δημαρχείου· πρὶν συμπληρώσῃ τὸ ἔργον διέτρεξε μεγάλους κινδύνους· βληθεὶς εἰς φυλακὴν μόλις διέφυγε τὴν θανάτωσιν, εἰς ἣν ὑπεβλήθησαν ἅπαντες οἱ μετ' αὐτοῦ φυλακισθέντες· κατέφυγεν εἰς Παρισίους ὅπου πάλιν ἐφυλακίσθη, καὶ μόλις ἐσώθη διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ μ. Νιοκαστίλλου Φραγκίσκου. Τῷ 1796 ἐπέστρεψεν εἰς Λυὸν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ διακοσμοῦντος ἔργου, ὅπερ ὑπῆρξεν ὁ «θρίαμβος τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ ἢ ἡ 10 αὐγούστου». Τὰ ἀριστουρ-

γημα τοῦ ζωγράφου τούτου εἶναι «ὁ Ὀρέστης καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν Ἐρινύων μετὰ τὴν δολοφονίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ», εὑρισκόμενον ἐν Λούβρῳ. Προσέτι ἐζωγράφισεν ἓν φάτνωμα διὰ τὸ Μουσεῖον. Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Βουρβόνων τῷ 1815 μετέβη εἰς Λιέγην, ὅπου ἐζωγράφισεν ὕφασμα μεγίστας ἔχον διαστάσεις, καὶ παριστῶν τὴν «Ἀφοσίωσιν τῶν τριακοσίων πολιτῶν τοῦ Φραγγιμὸν, οἵτινες ἅπαντες ἀπέθανον ὑπερασπιζόμενοι τὴν πόλιν καὶ τὰς ἑστίας αὐτῶν». Τῷ 1824 μετέβη εἰς Τούρναιϋ, ὅπου διωρίσθη διευθυντὴς τῆς ἀκαδημίας τῆς ζωγραφικῆς. Τῷ 1825 ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς Λίλλης, τὸν «Σωκράτην μέσῳ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ», τὴν «Αἰκατερίνην τῆς Λαλαίνης» καὶ «Ἱστορικήν τινα χωρογραφίαν». Μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Ἰουλίου ἠδύνατο νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Γαλλίαν, ἀλλ' ἐξηκολούθησε διαμένων καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ ἐξορίᾳ, μιμούμενος τὸν ἑαυτοῦ διδάσκαλον.

Ἔννεκὲν, (Λουδοβῖκος) δραματικὸς ποιητὴς γάλλος, γενν. τῷ 1770, ἀποθ. κατ' ἄγνωστον ἐποχήν. Εἶχε νυμφευθῇ ἠθοποιόν τινα καὶ περὶ τὸ 1800 ἀπεσύρθη εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἕνεκα λόγων οἰκονομικῶν. Δράματα αὐτοῦ, «Τὸ τετραγωνιζόμενον μέρος», ὁ «Καλὸς υἱὸς», «Αἰμιλία καὶ Μελκιὸρ», κτλ.

Ἔννεκὲν, (Ἀντώνιος—Λουδοβῖκος—Μαρία), περίφημος νομικὸς γάλλος, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1786, ἀποθ. τῷ 1840. Ἀναλαβὼν πολλὰς δίκας ὡς συνήγορος, κατώρθωσε νὰ κερδίσῃ αὐτὰς καίτοι παρουσιαζούσας μεγάλας δυσκολίας· ἰδίως ἐδοξάσθη εἰς πολλὰς πολιτικὰς δίκας. Νομιμόφρων ἐπὶ τῆς ἐπανορθώσεως, ἐξηκολούθησεν ἀνήκων εἰς τὸ κόμμα τοῦτο καὶ μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1830. Καὶ ἐν τῇ βουλῇ τῶν ἀντιπροσώπων ὑπερησπίσθη πάντοτε τὸ κόμμα τοῦτο, ἀλλὰ πάντοτε τιμίως καὶ εὐνουειδότως. Τὸ ἐπισημότερον τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ εἶναι «Πραγματεία περὶ νομοθεσίας». Ἐπέρχεται τὸ «Περὶ Διαζυγίου» φυλλάδιον, ἐν ᾧ ὑπερασπίζεται τὴν μὴ διάλυσιν τοῦ γάμου. Ἐδημοσιεύθησαν δὲ καὶ πολλοὶ λόγοι αὐτοῦ.

Ἔννεκὲν, (Βίκτωρ—Ἀντώνιος) δικηγόρος καὶ συγγραφεὺς πολιτικὸς, πρωτότοκος υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. ἐν Παρισίοις τῷ 1816. ἀποθ. τῷ 1854. Ἐκολπωθεὶς τὰς σοσιαλιστικὰς ἰδέας τοῦ Φουριὲ ἐγένετο ἀπόστολος αὐτῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, καὶ διὰ τινος ἐφημερίδος καλουμένης ἡ «Εἰρηνικὴ Δημοκρατία». Μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1848 ἐτέθη ὑποψήφιος τῶν δημοκρατῶν ἐκλογέων τοῦ διαμερίσματος Rouches-du-Rhône· τότε μὲν ἀπέτυχεν, ἀλλὰ τῷ 1850 εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐθνοσυνέλευσιν, καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ τῶν θρανίων τοῦ «ὄρους». Μετὰ τὸ πραξικόπημα τοῦ 1851 συνελήφθη καὶ ἐκρατήθη ἐν τῇ φυλακῇ τοῦ Μεζὰς ἐπὶ δύω μῆνας ἕνεκα τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ζήλου ὑπὲρ τῶν σοσιαλιστικῶν ἰδεῶν· κατήντησε μανιώδης, μέχρι καὶ τοῦ νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ ψυχή του ἐπεφόρτισεν αὐτὸν νὰ σώσῃ τὸν κόσμον, καὶ ἐπομένως ἐδημοσίευσε τῷ 1853 δύω συγγράμματα ἀποδεικνύοντα τὴν μανίαν αὐτοῦ· τὸ ἓν τούτων ἐπιγράφεται «Ἂς σώσωμεν τὸ ἀνθρώπινον γένος», καὶ τὸ ἕτερον «Θρησκεία». Ἀπέθανε τὸ ἐπόμενον ἔτος. Ἕτερα αὐτοῦ συγγράμματα. «Φιλοσοφικὴ περιήγησις εἰς Ἀγγλίαν καὶ Σκωτίαν», ἣν ἐδημοσίευσεν εἰκοσαετὴς, «εἰσαγωγὴ εἰς τὴν σπουδὴν τῆς γαλλικῆς νομοθεσίας· πρῶτον μέρος «Οἱ Ἰουδαῖοι», ὅπου παρατηρεῖται πολυμάθεια καὶ ὕφος καθαρὸν· «Διοργανισμὸς τῆς ἐργασίας» κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ Καρόλου Φουριέ.

Ἔννεκὲν (Ἰωσὴφ-Φραγκίσκος Γαβριὴλ), γάλλος συγγραφεὺς πρῶτος ἐξάδελφος τοῦ περιφήμου δικηγόρου Ἔννεκὲν, γεν. τῷ 1775, ἀποθ. τῷ 1842. Τῷ 1793 εἰσῆλθεν εἰς τὸ ναυτικὸν, συμμετέσχεν εἰς πολλὰς ναυμαχίας, διῆλθε πολλὰ μέρη τῶν δύω ἡμισφαιρίων, τῷ 1809 εἰσῆλθεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, καὶ τῷ 1838 ἀπεσύρθη. Συγγράμματα αὐτοῦ. «Τὸ πνεῦμα τῆς Ἐγκυκλοπαιδείας», μετάφρασις «τοῦ Ὑπουργοῦ Βακεφὸλδ», «Θησαυρὸς τῶν Κυριῶν», «Λεξικὸν τῶν ἀξιωμάτων τῶν φιλοσοφικῶν», «Βιογραφία Ναυτικὴ», «Ἱστορικὴ σημείωσις περὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΣ'» «Συνειργάζετο εἰς διάφορα περιοδικά.

ΕΝΝΕΠΕΝ (Λουδοβῖκος), ἱεραπόστολος καὶ περιηγητὴς, γεν. ἐν Φλανδρίᾳ περὶ τὸ 1640, ἀπ. ἐν Ὁλλανδίᾳ περὶ τὸ 1700. Τῷ 1675 μετέβη εἰς τὸν Καναδᾶν, ἐπεσκέφθη τὰς μεγάλας λίμνας τῆς χώρας ταύτης, καὶ πρῶτος περιέγραψε τὸν Μισισιπῆν, εἰς οὗ τὰς πηγὰς ἐπιχειρήσας νὰ ἀναβῇ συνελήφθη ὑπὸ ἀγρίων, οἵτινες τὸν περιεποιήθησαν ἕνεκα τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐκδουλεύσεών του. Ἀπαλλαχθεὶς ὑπὸ τῶν Γάλλων ἐπέστρεψεν εἰς Εὐρώπην καὶ ἀπεσύρθη εἰς Ὁλλανδίαν. Συνέταξε τρία συγγράμματα ἀφορῶντα τὰς περιηγήσεις αὐτοῦ εἰς Ἀμερικήν. «Περιγραφὴ τῆς Λουσιανῆς», «Ἀνακάλυψις μεγάλης χώρας μεταξὺ τοῦ Νέου Μεξικοῦ καὶ τοῦ Παγωμένου Ὠκεανοῦ», «Νέα Περιήγησις».

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
(Ε.Μ.Π. - Α.Π.Θ.)

ΕΝΝΕΡΤ (Μιχελέτος δ'), ἀρχαιολόγος, γεν. ἐν Μὲτζ τῷ 1709, ἀποθ. τῷ 1786. Ἀφιέρωσεν ἅπαντα αὐτοῦ τὸν βίον εἰς τὸ νὰ συνάζῃ νομίσματα, ἠγόρασε συλλογὰς ἐν Γαλλίᾳ, Ἰταλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ, καὶ οὕτω συνήσωσε 22,000 νομίσματα καλλίστης ἐκλογῆς. Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐπωλήθη ἡ συλλογὴ αὕτη· ἀλλ' ὁ κατάλογος αὐτῶν δημοσιευθεὶς ἐν Παρισίοις τῷ 1788, κατέχει ἐπίσημον θέσιν παρὰ τοῖς νομισματολόγοις.

ΕΝΝΕΤ (ὁ Ἱππότης Ἀλβῖνος — Ἰωσὴφ — Ὀὐλπιανὸς), πολυγράφος γάλλος, γεν. τῷ 1758, ἀποθ. τῷ 1828. Τῷ 1777 εἰσῆλθεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν ὡς ὑπεράριθμος. Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ἐξηκολούθησε βασιλικὴν ἀντιπολίτευσιν, ἀλλὰ μετὰ τοσούτης φρονήσεως, ὥστε ἡ ἐπὶ τῆς δημασίου σωτηρίας ἐπιτροπὴ δὲν ἐφρόντισε περὶ αὐτοῦ. Τῷ 1801 ἐπεφορτίσθη τὴν οἰκονομικὴν διοργάνωσιν τῶν τιεμοντικῶν διαμερισμάτων τῶν προσφάτως περιελθόντων εἰς τὴν κατοχὴν τῆς Γαλλίας. Καὶ ἐπὶ Ναπολέοντος ἐξηκολούθει ὢν βασιλόφρων· ὥστε μετὰ χαρᾶς εἶδεν ἐπιστρέφουσαν τὴν βασιλείαν τῷ 1814. Ἕνεκα τῆς ἀφοσιώσεως αὐτοῦ εἰς τὴν βασιλείαν διωρίσθη βασιλικὸς ἐπίτροπος ἐπὶ τῶν κτηματολογίων, καὶ ἔλαβε τὸν σταυρὸν τῆς Τιμῆς. Ἦτο μέλος ἀντεπιστέλλον διαφόρων ἑταιριῶν. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἀποδεικνύουσι πανταχοῦ τὰ νομιμόφρονα αὐτοῦ αἰσθήματα καὶ τὸ κατὰ τῶν δημοκρατικῶν ἀρχῶν πάθος αὐτοῦ. «Περὶ διαζυγίου», «Νέα Ἰταλικὴ γραμματικὴ διὰ τὰς κυρίας», «Ὑπόμνημα περὶ ἐπανορθώσεως τῶν οἰκονομικῶν» κτλ.

ΕΝΝΙΓΕΣ (Ἐγγίκος ὁ Hanniges), πολιτικὸς γερμανός, γεν. τῷ 1645, ἀποθ. τῷ 1711. Ἐσπούδασε τὰ νομικὰ καὶ τὴν πολιτικὴν οἰκονομίαν ἐν Ἰέννῃ καὶ ἐν Ἀλδόρφῃ, εἰσῆλθεν εἰς τὸ διπλωματικὸν στάδιον, καὶ τῷ 1679 ἐγένετο γραμματεὺς τῆς ἐν Ῥατισβόνῃ πρωσσικῆς πρεσβείας, τῷ 1708 ἰδιαίτερος σύμβουλος καὶ τῷ 1709 ἀντιπρόσωπος τῆς Πρωσσίας ἐν Ῥατισβόνῃ. Ὑπερηπίσθη μετὰ ζήλου τὰ συμφέροντα τοῦ ἡγεμόνος του κατὰ τῆς Αὐστρίας καὶ τῶν ἀξιώσεων τῆς αὐλῆς τῆς Ῥώμης. Ἐν τῇ διαίτῃ τοῦ Φραγκφορτίου τῷ 1711 προσέβαλε τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Πάπα Ἀλβάνιν, θελήσαντα νὰ προκάθηται τῶν ἐκκλησιαστικῶν πριγκήπων τῆς Γερμανίας μετὰ τοιαύτης σφοδρότητος, ἥτις ζωηρὰν ἐνεποίησεν αἴσθησιν ἐν τῷ πολιτικῷ κόσμῳ. Ἀπέθανε μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐξ ἀποπληξίας. Τὰ φιλολογικὰ αὐτοῦ συγγράμματα χαίρουσι μεγάλην φήμην.

ΕΝΝΙΚΕΡ (σὶρ Φρειδερῖκος), περιηγητὴς ἄγγλος, γεν. ἐν Λονδίνῳ τῷ 1793, ἀποθ. τῷ 1825. Κυριευόμενος ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τῶν περιηγήσεων, ἐπεσκέφθη τὴν Γαλλίαν, τὴν Ἑλβετίαν, τὴν Μελίτην καὶ ἀπέβη εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Διέδραμε τὴν Αἴγυπτον κατὰ διαφόρους διευθύνσεις, ἐπεσκέφθη Ῥωσσέτην, Δαμιάττην, Σέμενγουτ, Κάϊρον, Ἐσνὲχ, τὴν ὄασιν τῆς Βοιριδος, ἀνέβη τὸν Νεῖλον μέχρι τοῦ δευτέρου καταῤῥάκτου, ἐπέστρεψεν εἰς Κάϊρον, καὶ ἐκεῖθεν ἀνεχώρησε τὸν φεβρουάριον τοῦ 1820 εἰς Σουὲζ, Τὸρ καὶ τὸ ὄρος Σινᾶ· ἐπροχώρησε πρὸς τὴν Συρίαν, καὶ ἐκ τοῦ Ἀσκάλωνος ἔφθασεν εἰς Ἰόππην, καὶ κατόπιν εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἠθέλησε νὰ διαδράμῃ ἐν λεπτομερείᾳ τοὺς ἁγίους τόπους, ἀλλ' εἰς τὰ περιξ τῆς Ἱεριχοῦς προσεβλήθη ὑπὸ τῶν Ἀράβων, καὶ ἐῤῥίφθη κατὰ γῆς ὡς τεθνεὼς ἐκ πληγῆς γενομένης αὐτῷ διὰ ξίφους ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ μετὰ μακρὰν θεραπείαν ἐν Ἱεριχῷ, Ἱερουσαλὴμ καὶ Ἰόππῃ ἐπανέλαβε τὰς ἐκδρομὰς αὐτοῦ· ἔφθασεν εἰς Ναζαρὲτ, μετέβη εἰς Πτολεμαΐδα, διῆλθε τὴν Συρίαν καὶ ἐπισκεφθεὶς τὰ ἐρείπια τῆς Βαβυλῶνος, ἐπέστρεψεν εἰς Βηρυτόν· ἐκεῖθεν ἀναχωρήσας ἐπεσκέφθη τὴν Κύπρον, τὴν Ῥόδον, τὴν Σμύρνην, τὰς Ἀθήνας, τὴν Ὕδραν καὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἐπέστρεψεν εἰς Ἀγγλίαν διὰ τῶν ῥουμανικῶν ἐπαρχιῶν τῆς Αὐστρίας καὶ ἔφθασεν εἰς Ἀγγλίαν περὶ τὰ τέλη τοῦ 1822. Αὐτόθι διωρίσθη ἀρχηγὸς στρατιωτικοῦ τινος τάγματος, ἀλλ' ἐκ τῆς πληγῆς καὶ τῶν μόχθων ἀπέθανε μετ' ὀλίγον. Ἐδημοσίευσε «Σημειώσεις κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ ὄρους Σινᾶ» ἐν Λονδίνῳ 1823. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο περιέχει σπουδαίας λεπτομερείας περὶ Αἰγύπτου, Παλαιστίνης, Συρίας καὶ Νουβίας.

ΕΝΝΙΑ, θεὸς τῶν Βανδάλων. Ἡ εἰκὼν αὐτοῦ ἦτο ῥάβδος, ἐξ ἧς ἐξήρχετο χεὶρ κρατοῦσα σιδηροῦν κρίκον.

ΕΝΝΙΟΣ (Κίντος), ποιητὴς ἐπικὸς, τραγικὸς καὶ σατυρικὸς λατῖνος, γενν. ἐν Ῥουδίοις τῆς Καλαβρίας τῷ 239 π. Χ, ἀποθ. τῷ 169. Φερθεὶς ἐκ Σαρδηνίας εἰς Ῥώμην περὶ τὸ 204 ὑπὸ Κάτωνος τοῦ Πρεσβυτέρου, ἐδίδαξε τὴν ἑλληνικὴν εἰς τοὺς νέους πατρικίους, καὶ ἐγένετο φίλος τῶν Σκιπιόνων. Ἠκολούθησε τὸν Φούλβιον Νοβιλίορα εἰς τὴν ἐκστρατείαν αὐτοῦ εἰς Αἰτωλίαν. Ἀνεξαρτήτου χαρακτῆρος, ἔζησε πτωχός. Ὁ Σκηπίων ὁ Ἀφρικανὸς τόσον ἐτίμησεν αὐτὸν ὥστε ἔθηκε τὸ λείψανον αὐτοῦ εἰς τὸν οἰκογενειακὸν αὐτοῦ τάφον. Ἐν τῇ ἱστορίᾳ εἰς 18 ᾠδὰς ἐπιγραφομένῃ «χρονικὰ» διηγήθη ἅπασαν

τὴν βυζαντινὴν ἱστορίαν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ῥώμης μέχρι τοῦ δευτέρου καρχηδονικοῦ πολέμου. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἶναι σήμερον γνωστὸν ἐκ πολλῶν λειψάνων· οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν εἰμὴ ἱστορία ἐν στίχοις· οὐδὲν θαυμαστὸν ἢ ἰδανικὸν περιέχεται ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ πανταχοῦ ἀναζητεῖται τὸ θετικόν. Τὸ ὕφος, τραχὺ καὶ συχνὰ ἀλλόκοτον ἔχει μεγαλεῖον καὶ ἐνίοτε χάριν. Προσέτι συνέταξε «τραγῳδίας», ὧν μόνον λείψανα σώζονται δεικνύοντα μᾶλλον φαντασίαν ἢ πάθος. Λύτὸς προσέτι εἶναι ὁ πρῶτος συντάξας «σατύρας». Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Σουετωνίου ἀπεδίδοντο εἰς αὐτὸν δύω πραγματεῖαι «Περὶ τῶν διδασκάλων» καὶ «Περὶ τῶν γραμμάτων καὶ τῶν συλλαβῶν»· ὁ Κικέρων θαυμάζει πολὺ τὸν Ἔννιον. Ὁ Ὁράτιος καίτοι περιφρονῶν τοὺς ἀρχαίους ποιητὰς, ἐπαινεῖ τὸν Ἔννιον, καὶ ὁ Βιργίλιος λέγεται ὅτι ἐπωφελήθη ἐκ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ.

ΕΝΝΙΣ, πόλις τῆς Ἰρλανδίας ἐπὶ τοῦ Φέργου 227 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΔ τοῦ Δουβλίνου. κατ. 7,000, Δημητριακοὶ καρποὶ, ὑφάσματα, φλανέλλαι. Λαμπρὰ ἐρείπεια μοναστηρίου φραγκισκανῶν ἱδρυθέντος τῷ 1240.

ΕΝΝΙΣΚΙΛΛΕΝ, πόλις τῆς Ἰρλανδίας, πρωτεύουσα κομητείας ἐπὶ τῆς λίμνης Ἔρνης 136 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΔ τοῦ Δουβλίνου, κατ. 5,700. Ἐμπόριον σίτου. — Ἱδρύθη τῷ 1641 ὑπὸ τοῦ σὶρ W. Cole εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ὁποίου ἀνήκει σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου καὶ εἶδε τὸν τέλον κίμητος. Ἀντέστη καλῶς τῷ 1689 κατὰ Ἰακώβου τοῦ Β'.

ΕΝΝΙΣΚΟΡΘΥ, πόλις τῆς Ἰρλανδίας κατ. 5,000. Ζωηρὰ βιομηχανία· ἐμπόριον σιδήρου, ἀνθράκων, ξύλων καὶ δημητριακῶν καρπῶν. Κομψὸς πύργος ἀγγλο-νορμανδικός· λείψανα προσευχητηρίου παραχωρηθέντος παρὰ τῆς βασιλίσσης Ἐλισάβετ εἰς τὸν ποιητὴν Σπένσερ.

ΕΝΝΟΔΙΟΣ (Μάγνος-Φῆλιξ, Ἅγιος), εἷς τῶν πατέρων τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας, γενν. ἐν Ἀρλαις περὶ τὸ 473, ἀποθ. ἐν Παβίᾳ τῷ 521. Κατήγετο ἐξ ἐπισημοτάτης γαλατικῆς οἰκογενείας. Ἕνεκα τῆς εἰσβολῆς τῶν Βισιγότθων εἰς τὴν μεσημβρινὴν Γαλλίαν ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς Μεδιόλανα παρά τινι θείᾳ αὐτοῦ, ἥτις ἐφρόντισε περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεώς του. Ἐκκαιδεκέτης ἀπώλεσε τὴν συγγενῆ ταύτην, ἀλλ' ἐνυμφεύθη πλουσίαν τινὰ καὶ εὐγενοῦς καταγωγῆς κυρίαν καλουμένην Μελανίδα· ἡλικίας 21 ἐτῶν ἐχειροτονήθη διάκονος, καὶ ἀπεχωρίσθη τὴν σύζυγον αὐτοῦ κατὰ συμβουλὴν τοῦ Ἐπιφανίου ἐπισκόπου Παβίας λαβὼν τὴν συγκατάθεσιν αὐτῆς. Τῷ 494 συνώδευσε τὸν Ἐπιφάνιον παρὰ τῇ αὐλῇ τοῦ Γοδεβώδου, βασιλέως τῆς Βουργουνδίας. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐπιφανίου μετέβη τῷ 496 εἰς Ῥώμην, ὅπου ἀπέκτησε μεγάλην φήμην διὰ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, τὴν εὐγλωττίαν καὶ τὰς πολλὰς γνώσεις, ἰδίως δὲ ἐτιμήθη διὰ τὴν ἀπολογίαν ἣν συνέθεσεν ὑπὲρ τοῦ πάπα Συμμάχου καὶ τῶν μελῶν τῆς τετάρτης συνόδου καὶ τὸν πανηγυρικὸν ὃν ἐξεφώνησε δημοσίᾳ πρὸς ἔπαινον τοῦ Θεοδωρίχου βασιλέως τῶν Ὀστρογότθων, νικητοῦ τοῦ Ὀδοάκρου βασιλέως τῶν Ἐρούλων. Περὶ τὸ 511 ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Παβίας. Τῷ 515 καὶ τῷ 517 ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ πάπας Ὁρμίσδας ὡς ἀντιπρόσωπον παρὰ τῷ αὐτοκράτορι τοῦ Βυζαντίου Ἀναστασίῳ πρὸς ἐξομάλυνσιν τῶν θρησκευτικῶν διαφορῶν, ἀλλὰ τοῦ αὐτοκράτορος τούτου προστατεύοντος τὰς αἱρέσεις, ἀμφότεραι αἱ ἀποστολαὶ αὐτοῦ ἀπέτυχον, καὶ κατὰ τὴν δευτέραν μάλιστα κακῶς ἀπεπέμφθη βληθεὶς εἰς πλοῖον ἐν κακίστῃ καταστάσει μετὰ τῆς διαταγῆς νὰ μὴ προσαράξῃ εἰς οὐδένα λιμένα τῆς Ἀνατολῆς. Ἐπιστρέψας εἰς Ἰταλίαν ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, ἀλλὰ μετ' ὀλίγα ἔτη ἀπέθανε νέος ἔτι καὶ ἐτάφη εἰς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ ἐν Παβίᾳ. Ἡ δυτικὴ ἐκκλησία τιμᾷ τὴν μνήμην αὐτοῦ ὡς ἁγίου τῇ 17 Ἰουλίου. Συγγράμματα αὐτοῦ· Epistolarum ad diversos libri IX. Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται ἀριθμοῦνται 296 καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς περιλαμβανόμενα συμβάντα περιέχονται μεταξὺ τῶν ἐτῶν 49 8 καὶ 514. — Panegyricus Theodorico regi dictus, Libellus adverus eos qui contra synodum scribere, Vita beatissimi viri Epiphanii, Ticinensis episcopi Vita B. Antonii monachi Lirinensis. Eucharisticon de Vita. Parænesis didascalica ad Ambrosium et Beatum. Preceptum de cellulanis episcoporum. Petitorium quo gerontius puer Agapiti absolutus est. Cerei paschalis Benedictiones duae. Orationes 28 τὸν ἀριθμόν. Carmina, διηρημένα εἰς δύο μέρη.

ΕΝΝΟΜΟΣ, ἡγεμὼν τῶν Μυσῶν σύμμαχος τῶν Τρώων μέγας οἰωνοσκόπος. — Εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως.

ΕΝΝΟΣΙΓΑΙΟΣ, ἐπίθ. τοῦ Ποσειδῶνος ὡς σείοντος (ταράττοντος) τὴν γῆν.

ΕΝΝΟΥ-ΓΕ (Ἰωάννης ὁ Hennuyer), γενν. τῷ 1497, ἀποθ. τῷ 1578, ἐχρημάτισεν ὡς παι-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Π.Κ.Ε.)

δαγωγὸς πολλῶν πριγκήπων τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τῆς Γαλλίας καὶ πνευματικὸς Ἐξρίκου τοῦ Β' Ἀφροδίτης τῶν Πρατιερῶν καὶ Αἰκατερίνης τῶν Μεδίκων· ἐπὶ τέλους ἐγένετο ἐπίσκοπος Lixieux. Ἔδειξε μέγαν θρησκευτικὸν ζῆλον κατὰ τῶν Καλβινιστῶν, καὶ ἀντέστη σφοδρῶς κατὰ τοῦ ὑπὲρ αὐτῶν ἐκδοθέντος διατάγματος τοῦ 1562. Τινὲς ἱστορικοὶ διισχυρίσθησαν ὅτι ἀντέστη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς σφαγῆς τῆς νυκτὸς τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου (1572)· ἀλλ' ἄλλοι ὀδόλως παραδέχονται τοῦτο.

ΕΝΟΔΙΑ καὶ ΕΝΟΔΙΤΗΣ, ἡ διατρίβουσα ἐν ταῖς τριόδοις. Ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος, τῆς Ἑκάτης καὶ τῆς Περσεφόνης.

ΕΝΟΔΙΟΣ καὶ ΕΥΟΔΙΟΣ, προστάτης τῶν ὁδῶν. Ἐπίθετον τοῦ Ἑρμοῦ.

ΕΝΟΠΗ, πόλ. τῆς Μεσσηνίας ἐν Πελοποννήσῳ, μία τῶν ἑπτὰ πόλεων, ἃς ὁ Ἀγαμέμνων ὑπέσχετο εἰς τὸν Ἀχιλλέα, ὅτε προσεπάθει νὰ καταπείσῃ αὐτὸν νὰ παύσῃ τὴν μῆνιδα. Παρὰ Στράβωνι καλεῖται «Γηρήνεια».

ΕΝΟΣΙΔΑΣ καὶ ΕΝΝΟΣΙΔΑΣ καὶ ΕΝΟΣΙΧΘΩΝ. = ΕΝΝΟΣΙΓΑΙΟΣ (ἴδ. τὴν λέξιν).

ΕΝΟΥΔΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἀγκαίου καὶ ἔγγονος τοῦ Ποσειδῶνος παρὰ Παυσανίᾳ.

ΕΝΣ (Anesus), ποτ. τῆς Αὐστρίας, πηγάζων 17 χιλιάμ. ἀνωτέρω τῆς Ῥαστὰδ, ἣν διέρχόμενος ὡς καὶ τὴν Στεῦερ καὶ τὴν Ἔνς ἐκβάλλει εἰς τὸν Δούναβιν κατὰ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ὄχθην διαρρέων 237 χιλιάμετρ. πλωτὸς ἀπὸ τῆς Ῥέϊφλιγγ. Διέρχεται τὸ ἀρχιδουκάτον τῆς Αὐστρίας ἢ τὴν κυρίως Αὐστρίαν, ἣν καὶ διαχωρίζει εἰς δύο μέρη τὴν Κάτω Αὐστρίαν μετὰ πρωτευούσης τῆς Βιέννης καὶ τὴν Ἄνω Αὐστρίαν μετὰ πρωτευούσης τῆς Λίντσης.

ΕΝΣ (Anisia, Ensium civitas), πόλ. τῶν αὐστριακῶν κρατῶν ἐν τῇ Ἄνω Αὐστρίᾳ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἔνς παρὰ τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ εἰς τὸν Δούναβιν 19 χιλιαμ. πρὸς Β τῆς Στεῦερ· κάτ. 4,000. Κανονικῶς ᾠκοδομημένη. Ἐμπόριον ἄλλοτε ἀκμάζον. Κατασκευὴ ὑφασμάτων· ζυθοποιεῖα. Διακρίνεται αὐτόθι ὁ πύργος τῶν ἀρχιδουκῶν τῆς Αὐστρίας, καὶ τὰ τείχη ἀνεγερθέντα ἐκ τῶν λύτρων τοῦ Ῥιχάρδου τοῦ Λεοντοκάρδου. Ἀνακαλύφθησαν αὐτόθι πολλαὶ ῥωμαϊκαὶ ἀρχαιότητες. Ἡ Αὐστρία καὶ ἡ Βοημία ἐπέγραψεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ συνθήκην εἰρήνης κατὰ τὸ 1336.

ΕΝΣΕΝΑΔΑ (Ζήνων Σθένους μαρμήλιος τῆς), γενν. τῷ 1690 ἐ. Σίκῃ πλησίον τῆς Βαλλαδολίδης, ἀποθ. τῷ 1762, ἐβουνεύθη μόνον διὰ τῆς ἀτομικῆς του ἱκανότητος νὰ γείνῃ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν τῆς Ἱσπανίας ἐπὶ Φερδινάνδου τοῦ ΣΤ'. Ἐπήνεγκε τὴν ἁπλοποίησιν τῆς διοικήσεως, κατήργησε τὰς περιττὰς δαπάνας, ἐνεψύχωσεν ὠφελίμους τέχνας, ἀνέπτυξε τὴν ναυτιλίαν καὶ τὸ ἐμπόριον μετὰ τῶν ἀποικιῶν. Ὅτε κατὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασιν Καρόλου τοῦ Γ' τῷ 1759 ἔπεσε τῆς ἀρχῆς διὰ βαδιουργιῶν τῆς αὐλῆς, κατέλιπε 430 πολεμικὰ πλοῖα εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἱσπανίας, καὶ 50 ἑκατομμ. φράγκων εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον.

ΕΝΣΙΣΧΕΙΜ ἢ ΕΝΣΕΝ (Urunca), πρωτ. ἐπαρχίας, 55 χιλιάμ. πρὸς Ν. τῆς Κόλμαρ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἴλ· κάτ. 2643. Διακρίνεται αὐτόθι τὸ δημαρχεῖον, γοτθικὸν οἰκοδόμημα, καὶ τὸ ἀρχαῖον κολλέγιον τῶν Ἰησουϊτῶν χρησιμεῦον ἤδη ὡς κεντρικὸν δεσμωτήριον. Κατασκευὴ βαμβακερῶν ὑφασμάτων. Ἄλλοτε ἰσχυρὸν φρούριον καὶ πρωτεύουσα τῆς Ἄνω Ἀλσατίας παρεχωρήθη εἰς τὴν Γαλλίαν διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Μούστερ τῷ 1648· ἤδη διὰ τῆς ἐν Βερσαλλίαις τοῦ 1871 μετέβη εἰς τὴν κατοχὴν τῆς Γερμανικῆς αὐτοκρατορίας. Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ συνωμολογήθη τῷ 1444 συνθήκη μεταξὺ τοῦ δελφῖνος Λουδοβίκου καὶ τῶν Ἑλβετῶν. Ἐχρησίμευσεν ὡς ἕδρα τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς Ἀλσατίας ἀπὸ τοῦ 1659 μέχρι τοῦ 1674.

ΕΝΣΧΕΙΜ κωμόπολις κειμένη 10 χιλιαμ. ΝΔ τοῦ Στρασβούργου, κάτ. 700. Αὐτόθι ἐνίκησεν ὁ Turenne τὸν δοῦκα τῆς Λωρραίνης καὶ τὸν κόμητα τῆς Καπρέρας τῇ 4ῃ ὀκτωβρίου, 1674.

ΕΝΤΕΔΙΚΗ, μία τῶν πεντήκοντα θυγατέρων τοῦ Θεσπίου, μεθ' ἧς ὁ Ἡρακλῆς ἐγέννησε τὸν Μενεππίδην.

ΕΝΤΕΛΛΑ, πόλις μεσόγειος τῆς Σικελίας κειμένη τὸ πάλαι ἐπὶ τοῦ Κριμισσοῦ ποταμοῦ.

ΕΝΤΙΜΟΣ, Κρὴς ὁδηγήσας κατὰ Θουκυδίδην ἀποικίαν ἑλληνικὴν εἰς τὴν ἐν Σικελίᾳ πόλιν Γέλαν.

ΕΝΤΙΟΣ ἢ ΕΝΖΟ (Ἐξρῖκος), νόθος υἱὸς τοῦ αὐτοκράτορος Φρειδερίκου Β', γενν. ἐν Παλέρμῳ τῷ 1224. ἀνεκηρύχθη παρὰ τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς βασιλεὺς τῆς Σαρδηνίας, νυμφευθεὶς τὴν χήραν τοῦ Οὐμπάλδου Βισκόντι κατόχου τοῦ πλείστου μέρους τῆς νήσου. Διεκρίθη κατὰ τοὺς πολέμους τοῦ πατρός του μετὰ τῶν παπῶν καὶ τῶν Γενουητῶν, διεκόρπισε τὰς γενουητικὰς τριήρεις παρὰ τὴν Μελόριαν, καὶ κατέκτησε μέρος τῆς χώρας τῶν Μεδιολάνων τῇ συνδρομῇ τῶν Γιβελλίνων· ἀλλὰ συνελήφθη παρὰ τῶν Βολανιέζων.

Ανοικτές Ψηφιακές Βιβλιοθήκες Κοινωνικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Αργοστολίου (Κ.Ε.Ι.Α.)

κατὰ τὴν μάχην τῆς Φοσπάλτο 1249. Μετὰ αἰχμαλωσίαν 23 ἐτῶν ἀπέθανε τῷ 1272 εἰς ἡλικίαν 48 ἐτῶν.

ΕΝΥΑΛΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Ἄρεως ἀπὸ τῆς Ἐνυοῦς ἥτις, κατά τινας, ἐνομίζετο μήτηρ αὐτοῦ. Κατὰ Διονύσιον τὸν Ἁλικαρνασσέα ὁ Ἐνυάλιος ἦτο υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἐνυοῦς.— Τόπος πλησίον τῶν Μεγάρων μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου.

ΕΝΥΕΥΣ, ἡγεμὼν τῆς νήσου Σκύρου, ἣν κατέκτησεν ὁ Ἀχιλλεύς.

ΕΝΥΩ, θεὰ τοῦ πολέμου παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις Bellona, σύντροφος τοῦ Ἄρεως εἰς τὰς μάχας, περιποιουμένη τοὺς ἵππους αὐτοῦ καὶ ὁδηγοῦσα τὴν ἅμαξάν του. Κατὰ τοὺς ποιητὰς διέτρεχε μεταξὺ τῶν μαχομένων ἔχουσα τὴν κόμην λελυμένην, πῦρ ἐξερεύγουσα ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ εἰς χεῖρας κρατοῦσα δόρυ ἢ μάστιγα ἢ ῥάβδον καθημματωμένην. Ὑπῆρχον ναοὶ αὐτῆς ἐν Κομάνοις καὶ ἐν Ῥώμῃ.

ΕΞΑΔΙΟΣ, εἷς τῶν ἐπισήμων Λαπίθων φονεύσας τὸν Κένταυρον Γρυναῖον κατὰ τοὺς γάμους τοῦ Πειριθόου.

ΕΞΑΙΝΕΤΟΣ, ὀλυμπιονίκης ἐξ Ἀκράγαντος νικήσας σταδίῳ κατὰ τὴν 91ην ὀλυμπιάδα (416 π. Χ) καὶ κατὰ τὴν 92αν (412). Ὅτε δὲ ἐπέστρεψεν οἱ συμπολῖται του ἐξῆλθον καὶ μετὰ μεγίστης πομπῆς κατήγαγον αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν μετὰ 300 ἁμαξῶν, ὧν ἑκάστη ἐσύρετο ὑπὸ δύο ἵππων λευκῶν.

ΕΞΑΜΠΑΙΟΣ, πηγή τις ἐν Σκυθίᾳ ἐπὶ τῶν μεθορίων τῶν Ἀμαζόνων ἐκβάλλουσα εἰς τὸν Ὑπανιν ποταμὸν καὶ ἔχουσα ὕδωρ πικρὸν καὶ ἀηδές. Παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἐκαλεῖτο Ἱραὶ Ὁδοί.

ΕΞΑΠΟΛΙΣ, ἐπαρχία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατοικουμένη ὑπὸ τῶν Δωριέων ἔχουσα ἓξ Δωρικὰς πόλεις, τὴν Αἰνδον, Ἰάλισσον, Κάμιρον, Κῶ, Κνίδον καὶ Ἁλικαρνασσόν. Αἱ πόλεις αὗται εἶχον κοινὸν ἱερὸν τοῦ Τριοπίου Ἀπόλλωνος, ὅπου ἐγίνοντο καὶ ἀγῶνες, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἦσαν ἀποκεκλεισμένοι ἅπαντες οἱ πρόσοικοι Δωριεῖς. Διὰ τοὺς νικῶντας εἰς τοὺς ἀγῶνας τούτους ἐτίθεντο χαλκοῖ τρίποδες, τοὺς ὁποίους ὤφειλον οἱ λαμβάνοντες νὰ μὴ ἐκφέρωσι τοῦ ἱεροῦ, ἀλλὰ νὰ ἀφιερώσωσιν εἰς τὸν θεόν. Ἐπειδὴ εἷς Ἁλικαρνασσεὺς Ἀγασικλῆς καλούμενος παρέβη τὸν νόμον τοῦτον, ἀπεκλείσθη ἑκατὸν ἡ Ἁλικαρνασσὸς καὶ ἡ ἐπαρχία αὕτη ὠνομάσθη Πενταπόλις.

ΕΞΑΡΧΟΣ, τίτλος τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων τῶν διοικούντων τὴν Ἀφρικὴν καὶ τὴν Ἰταλίαν. Ἀπὸ τῆς ἐκβολῆς τῶν Βανδάλων ἐκ τῆς Ἀφρικῆς τῷ 534 ἔφερον τὸν τίτλον τοῦτον μεταξὺ ἄλλων, ὁ Σολομών, ὁ Ἀρεοβίνδης καὶ ὁ Γεννάδιος. Τελευταῖος ὑπῆρξεν ὁ Γρηγόριος νικηθεὶς καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀράβων. Ἐν Ἰταλίᾳ, ὁ ἔξαρχος ἀντιπροσωπεύων κατὰ πάντα τὸν αὐτοκράτορα συνήνου ἐν ἑαυτῷ τὴν πολιτικὴν, στρατιωτικὴν καὶ δικαστικὴν ἀρχὴν, καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἔχων τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπικυροῦν τὴν ἐκλογὴν τῶν παπῶν τῆς Ῥώμης. Ἕδρα αὐτοῦ ἦτο ἡ Ῥαβέννα, ἡ δὲ ὑπὸ τὴν ἄμεσον αὐτοῦ δικαιοδοσίαν χώρα ἐξετείνετο μεταξὺ τῶν Ἀπεννίνων καὶ τῆς θαλάσσης ἀπὸ τοῦ Πάδου μέχρι τῆς Ἀγκῶνος. Τὸ λοιπὸν μέρος τῆς Ἰταλίας διῳκεῖτο παρὰ δουκῶν διοριζομένων καὶ παυομένων ὑπὸ τοῦ ἐξάρχου, ὧν ὁ ἀριθμὸς μετὰ τὰς κατακτήσεις τῶν Λομβαρδῶν περιωρίσθη εἰς τρεῖς, τὸν τῆς Νεαπόλεως, τὸν τῆς Ῥώμης καὶ τὸν τῆς Βενετίας.

Ἰδοὺ κατάλογος χρονολογικὸς τῶν ἐξάρχων τῆς Ῥαβέννης Φλάβιος Λογγῖνος, διάδοχος τοῦ Ναρσῆ καὶ πρῶτος ἔξαρχος 568· Σμάραγδος ἢ Σμηράλδης 584, ἀνακληθείς· Ῥωμανὸς 590, ἀνακληθείς· Καλλίνικος 597, ἀνακληθείς· Σμάραγδος τὸ δεύτερον 602, ἀνακληθείς· Ἰωάννης Λεμίγιος 611, φονευθεὶς ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς Ῥαβέννης· Ἐλευθέριος 616, κηρύξας ἑαυτὸν αὐτοκράτορα καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τῶν ἑαυτοῦ στρατευμάτων· Ἰσαὰκ 619· ἀποθ. τῷ 638· Πλάτων περὶ τὸ 638· Θεόδ. Καλλιόπας πρὸ τοῦ 648· Ὀλύμπιος 649, φονευθεὶς ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν ἐν Σικελίᾳ· Θεόδωρος Καλλιόπας τὸ δεύτερον 652· Γρηγόριος πρὸ τοῦ 666· Θεόδωρος Β' πρὸ τοῦ 678, ἀποθ. ἐν Ῥαβέννῃ· Ἰωάννης Πλατῦνος 687· Θεοφύλακτος 702, ἀποθ. ἐν Ῥαβέννῃ· Ἰωάννης Ῥιζόκοπος 710, φονευθεὶς ἐν μάχῃ τινὶ κατὰ τῶν ἀνταρτῶν· Εὐτύχιος 741, ἀνακληθείς· Σχολαστικὸς 743, ἀνακληθείς· Παῦλος 727, φονευθεὶς ἐν Ῥαβέννῃ κατά τινα στάσιν· Εὐτύχιος τὸ δεύτερον 728· ἐφ' οὗ κατεκτήθη ἡ Ῥαβέννα καὶ ἡ λοιπὴ ἐξαρχία ὑπὸ τοῦ Ἀστόλφου τῷ 752.

Τὸ χρονικὸν τῆς Φοντενέλλης ἀποδίδει τὸν τίτλον τοῦ ἐξάρχου εἰς τὸν Πηπῖνον, καὶ εἰς τὸν Κάρολον Μάρτελον· ὁ δὲ τίτλος οὗτος ἀναφαίνεται ἐν τῇ Δύσει μέχρι τῆς ΙΒ' ἑκατονταετηρίδος, ὅτε Φριδερῖκος ὁ Βαρβερούσσος παρεχώρησεν ἀλληλοδιαδόχως τὴν ἐξαρχίαν τοῦ βασιλείου τῆς Βουργονδίας εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον τοῦ Λουγδούνου Ἡράκλειον καὶ τὸν διάδοχον αὐτοῦ Ἰωάννην. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀνατολῆς ἡ ἐξαρχία ἦτο ἀξίωμα κατώτερον τῆς πατριαρχίας καὶ ἀνώτερον τῆς μητροπόλεως, καὶ ὑπὸ τὸν

ξάρχον ὑπήγοντο πολλαὶ ἐκκλησιαστικαὶ διοικήσεις, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐν Χαλκηδόνι οἰκουμενικῆς συνόδου μόνος ὁ τίτλος ἔμεινεν εἰς πολλοὺς μητροπολίτας οὐδὲν συνεπιφέρων δικαίωμα. Τὸ δὲ ὄνομα τοῦτο ἐδόθη καὶ δίδεται εἰς τοὺς ἀποστελλομένους παρὰ τῶν πατριαρχῶν πρὸς ἐπιτόπιον ἐξέτασιν τῶν διαφορῶν τῶν ἀναφαινομένων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις μεταξὺ χριστιανῶν καὶ τοῦ ἀρχιερέως αὐτῶν ἢ ἐν ταῖς μοναστηρίοις μεταξὺ τοῦ ἡγουμένου καὶ τῶν μοναχῶν.

ΕΞΕΔΡΑ, αἴθουσα ἑλληνικῆς καὶ ῥωμαϊκῆς οἰκίας· ἦτο ἐπιμήκης, καὶ περιεῖχεν ἑδώλια, χρησιμεύουσα ὡς αἴθουσα τῆς συνδιαλέξεως. Μόνον εἰς τὰς μεγάλας οἰκίας καὶ εἰς τὰς παλαίστρας ὑπῆρχον ἐξέδραι.

ΕΞΕΚΚΛΗΣΙΑΣΙΣ, προσωρινὴ τιμωρία λατικῶν μέχρι τῆς μετανοίας των. Σημαίνει ἀπαγόρευσιν εἰσόδου εἰς τὸν ναόν.

ΕΞΕΛΜΑΝ (Ῥεμὶ - Ἰωσὴφ - Ἰσίδωρος, βαρὼν), γεν. τῷ 1775, ἀποθ. τῷ 1852. Νεώτατος εἰσῆλθεν εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἐγένετο ἀκόλουθος τοῦ στρατοῦ Ἐβλὲ τῷ 1798· ἠγαπήθη ὑπὸ τοῦ Μαρὰτ καὶ ἐγένετο ὑπασπιστὴς αὐτοῦ. Μετὰ τὴν μάχην τῆς Wertingen τῷ 1802 καθ' ἣν ἔδειξε μεγίστην γενναιότητα, ἐπετράπη νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ναπολέοντα τὰς ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν κορυσθείσας σημαίας. Ὁδηγῶν τὸ πρῶτον σύνταγμα τῶν κυνηγῶν ἐκυρίευσε τὸ Πόσεν τῷ 1806. Προεβιβάσθη ἀνθυποστράτηγος μετὰ τὴν μάχην τῆς Eylau, ἠκολούθησε τὸν Μουρὰτ εἰς τὴν Ἱσπανίαν, ἐκεῖ συνελήφθη καὶ ἔμεινεν αἰχμάλωτος ἐν Ἀγγλίᾳ μέχρι τοῦ 1811. Μετέσχε τῆς εἰς Ῥωσσίαν ἐκστρατείας τῷ 1812, προεβιβάσθη ὑποστράτηγος ἕνεκα τῆς λαμπρᾶς διαγωγῆς του κατὰ τὴν μάχην τῆς Μοσκόβας, καὶ διεκρίθη ἐπίσης εἰς τὰ στρατόπεδα τῆς Σαξωνίας 1813, καὶ τῆς Γαλλίας 1814. Ἐκδοθέντος κατ' αὐτοῦ ἐντάλματος συλλήψεως κατὰ τὴν πρώτην Παλινόρθωσιν, κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ. Ἔπειτα ἐφυλακίσθη ἐν Ἀδλῃ, ἐδικάσθη ὑπὸ πολεμικοῦ δικαστηρίου καὶ ἠθωώθη παμψηφεί. Κατὰ τὴν ἐξ Ἔλβας ἐπιστροφήν του ὁ Ναπολέων διώρισεν αὐτὸν πατρίκιον τῆς Γαλλίας, καὶ ἀρχηγὸν τοῦ δευτέρου σώματος τοῦ ἱππικοῦ. Κατὰ τὴν μάχην τοῦ Βατερλὼ ἀνέπτυξε δραστηριότητα, γενναιότητα καὶ προτερήματα κατὰ τὸ σύνηθες. Τὴν παραμονὴν τῆς συνθηκολογήσεως τῶν Παρισίων κατέστρεψε μίαν πρωσσικὴν μοῖραν ἐν Βερσαλλίαις. Ἠναγκάσθη ἐπὶ τῶν Βουρβόνων νὰ ἐκπατρισθῇ. Ἀποκατεστάθη τῷ 1819 εἰς τὸ γενικὸν ἐπιτελεῖον, ἐπιθεωρητὴς τοῦ ἱππικοῦ τῷ 1828, εἰσήχθη πάλιν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τοῦ 1830 εἰς τὴν γερουσίαν, ὅπου διεμαρτυρήθη σφοδρῶς κατὰ τῆς καταδίκης τοῦ στρατάρχου Νέϋ. Τῷ 1849 διωρίσθη μέγας σφραγιδοφύλαξ τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς, καὶ κατόπιν στρατάρχης τῆς Γαλλίας.

ΕΞΕΤΕΡΗ, λατ. Isca Dumnoniorum, Uxela, πόλις τῆς Ἀγγλίας, πρωτεύουσα τῆς κομητείας Δεβὸν, λιμὴν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ «Ἔξε» 16 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΒΔ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Μάγχης, 258 χιλιομ. πρὸς τὰ ΝΔ τοῦ Λονδίνου, καὶ 100 χιλιομ. πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Βριστόλης μετὰ σιδηροδρόμου· πλάτος βόρ. 50ο 43′ 25″ μῆκ. δυτ. 5ο 52′ 5″, κατ. 33,860. Ἐπισκοπὴ ἱδρυθεῖσα τῷ 1050. Λείψανα τῶν ἀρχαίων τειχῶν καὶ τοῦ πύργου Ῥουγεμόν. Κομψὴ μητρόπολις ἀπὸ τοῦ 1270. Κομψὴ λιθίνη γέφυρα· φρενοκομεῖον, βιβλιοθήκη, μουσεῖον, θέατρον κτλ. Προάστεια τερπνά. Τὸ ἐμπόριόν της, ἄλλοτε μέγιστον, ἐξέκλινεν ἤδη. Ἀγορὰ σίτων καὶ μαλλίων ἡ σημαντικωτέρα τοῦ δυτικοῦ μέρους τῆς Ἀγγλίας. Κατασκευὴ ἐριούχων, φλανελῶν, μεταξωτῶν, ὑφασμάτων, τριχάπτων, ζυθοποιεῖα.

ΕΞΕΤΕΡΗ, κωμόπολις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς 22 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Πορτσμούθης· λιμὴν παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ· κατ. 4,000. Σχολὴ κλασική· γυτήρια τηλεβόλων· ναυπηγεῖον.

ΕΞΗΓΗΤΑΙ, ἄνδρες εἰδήμονες τῶν νόμων, οὓς συνεβουλεύοντο οἱ δικασταὶ τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὰς σπουδαιοτάτας δίκας. — Λειτουργοὶ τῶν ναῶν, ἐπιτετραμμένοι νὰ δεικνύωσιν εἰς τοὺς ξένους τὰς ἀρχαιότητας τῆς πόλεως, τὰ ἱερὰ μνημεῖα κτλ. — Σοφοὶ διδάσκαλοι τοῦ χριστιανισμοῦ καταγινόμενοι εἰς τὴν ἐξήγησιν τῶν ἁγίων Γραφῶν, οἷοι ὁ Ὠριγένης, ὁ Θεοδώρητος, ὁ Ἅγιος Ἱερώνυμος, ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος καὶ πλεῖστοι ἄλλοι πατέρες τῆς ἐκκλησίας.

ΕΞΗΚΕΣΤΙΔΗΣ, Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ νομοθέτου Σόλωνος.—Ξένος ἐν Ἀθήναις ἐκ Καρίας, ὅστις, δοῦλος πρότερον, ἀπέκτησε τὸ δικαίωμα πολίτου.

ΕΞΗΚΕΣΤΟΣ, Συρακούσιός τις παρὰ Θουκυδίδῃ,—Ἰατρός τις ξένος ἐν Ἀθήναις μνημονευόμενος παρὰ τοῦ Δημοσθένους, ἐν τῷ περὶ Παραπρεσβείας.

ΕΞΙΜΕΝΟ, (Don Ἀντώνιο), σοφὸς Ἰησουίτης, γεν. ἐν Βαλδάστρῳ τῆς Ἀραγωνίας τῷ 1732, ἀποθ. τῷ 1798. Σπουδάσας ἐν Σαλαμάγκᾳ, διωρίσθη καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν

τῷ 1764 ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ τῆς Σεγοβίας, καὶ ἀπεσύρθη εἰς Ῥώμην κατὰ τὴν ἐκ τῆς Ἱσπανίας ἔξωσιν τοῦ τάγματός του. Συνέγραψεν Ἱσπανιστὶ «Στρατιωτικὴν Ἱστορίαν τῆς Ἱσπανίας» καὶ «Ἐγχειρίδιον τοῦ πυροβολιστοῦ», Ἰταλιστὶ δὲ κάλλιστον σύγγραμμα «Περὶ μουσικῆς».

ΕΞΙΤΗΡΙΑ, θυσία ἣν οἱ ἀρχαῖοι ἔκαμνον τὴν παραμονὴν μεγάλης ἐπιχειρήσεως, ἢ κατὰ τὴν τελευτὴν φίλων των, ἢ μετὰ τὸ τέλος δίκης.

ΕΞΜΟΥΘ, πόλις τῆς Ἀγγλίας 16 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Ἐξετέρης ἐπὶ τῆς Μάγχης, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἔξε· θαλάσσια λουτρὰ πολλοὺς ἔχοντα τοὺς θαμῶνας· πατρὶς τοῦ Οὐάλτερ Raleigh.

ΕΞΜΟΥΘ (Ἐδουάρδος PELLEW λόρδος), ναύαρχος Ἄγγλος, γεννηθεὶς τῷ 1757, ἀποθαν. τῷ 1839. Κατετρόπωσεν ἐνδόξως τὸ γαλλικὸν ναυτικὸν ἐν Ἀμερικῇ καὶ ἐν Ἰνδίαις κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πόλεμον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Ἀνθυποναύαρχος τῷ 1804, ὑποναύαρχος τῷ 1808, μέλος τῆς Βουλῆς τῶν λόρδων τῷ 1814, ἐπετράπη τῷ 1816 τὴν ἐξολόθρευσιν τῶν πειρατῶν τῆς Βαρβαρίας, καὶ ἐδομόλισε τὸ Ἀλγέριον.

ΕΞΟΔΟΣ, ὄνομα τοῦ δευτέρου βιβλίου τῆς Πεντατεύχου τοῦ Μωϋσέως, ἐν ᾧ ἐκτίθεται ἡ Ἔξοδος τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου.

ΕΞΟΛΗ, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου, μεθ' ἧς ὁ Ἡρακλῆς ἐγέννησε τὴν Ἐρύθραν.

ΕΞΟΡΙΑ, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν, ἴδ. ΟΣΤΡΑΚΙΣΜΟΣ, ΠΕΤΑΛΙΣΜΟΣ.

Ἔξορία παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ῥωμαίοις. Ἦτο τριῶν εἰδῶν· Α' ἐξορία ἀπαγορεύουσα τὸν ἔνοχον πολίτην πυρὸς καὶ ὕδατος ἐν τῇ πατρίδι του· ἡ ἀπόφασις ὥριζε πόσον μακρὰν τῆς Ῥώμης ὤφειλεν ὁ ἐξόριστος νὰ εὑρίθῃ· τὴν τοιαύτην ἐξορίαν ἀνεκάλει ἀπόφασις τῆς γερουσίας καὶ τῶν ὑπάρχων. Β' ἐξορία εἰς ὡρισμένον τόπον· εἰσήχθη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Αὐγούστου. Μόνον ὁ αὐτοκράτωρ ἠδύνατο νὰ καταδικάσῃ εἰς αὐτὴν ἐκ' ἀόριστον καὶ μόνον ἐκεῖνος ἠδύνατο νὰ ἀπονείμῃ χάριν. Τὰ δύο ταῦτα εἴδη τῆς ἐξορίας ἀφῄρουν ἀπὸ τοῦ ἐξορίστου τὰ πολιτικὰ δικαιώματα. Γ' ἐξορία μὴ ἀπαγορεύουσα τὸν ἐξόριστον τὴν ἐν τῇ πατρίδι του διαμονήν, ἀλλὰ τὴν ἐν Ῥώμῃ ἢ ἄλλῳ τινὶ τόπῳ διαμονήν, καὶ μὴ στεροῦσα αὐτὸν τῶν πολιτικῶν του δικαιωμάτων. Ἡ Γερουσία, ἡ ἀρχαιοτέρα, καὶ βραδύτερον ὁ αὐτοκράτωρ κατεδίκαζεν εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἐξορίας πάντοτε ἐπ' ἀόριστον. Ὁ αὐτοκράτωρ ἠδύνατο νὰ ἀνακαλέσῃ αὐτήν.

ΕΞΟΡΚΙΣΜΟΣ, τελετὴ τῆς ἐκκλησίας πρὸς ἀποδίωξιν τῶν δαιμόνων ἀπὸ τῶν πνευμάτων ἢ τῶν τόπων τῶν κατεχομένων ὑπ' αὐτῶν. Γίνεται προσέτι χρῆσις τοῦ ἐξορκισμοῦ πρὸ τοῦ βαπτίσματος, ἢ πρὸς κατάπαυσιν τῶν θυελλῶν, ἢ πρὸς καταστροφὴν τῶν ἐπιβλαβῶν ζώων — Οἱ Ἰουδαῖοι ἔκαμνον ἐπίσης ἐξορκισμούς, ἀποδίδοντες εἰς τὸν Σολομῶντα τὸν ἐν χρήσει τύπον τοῦ ἐξορκισμοῦ. Καὶ οἱ εἰδωλολάτραι ἐπίστευον εἰς τὴν δύναμιν τῆς γοητείας καὶ τῆς μουσικῆς πρὸς καταδίωξιν κακῶν πνευμάτων.

ΕΞΟΧΩΤΑΤΟΣ, τίτλος τιμητικὸς διδόμενος ἐπισήμως ἐν διαφόροις κράτεσιν, εἰς τοὺς ὑπουργούς, τοὺς στρατάρχας καὶ τοὺς πρέσβεις. Ὁ τίτλος οὗτος δίδεται συνήθως καὶ εἰς τοὺς ἰατρούς.

ΕΞΠΙΛΛΥ (ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης-Ἰωσὴφ), περιηγητὴς καὶ γεωγράφος, γενν. τῷ 1719, ἀποθ. τῷ 1793. Ὑπῆρξεν ἀλληλοδιαδόχως γραμματεὺς πρεσβείας τοῦ βασιλέως τῆς Σικελίας, ἐξεταστὴς καὶ γενικὸς εἰσηγητὴς τῆς ἐπισκοπῆς τῆς Σαγόνης ἐν Κορσικῇ, καὶ κανονικὸς ταμίας τοῦ ἱερατικοῦ συμβουλίου τῆς Ταρασκόν. Περιηγήθη εἴτε ἕνεκα τῶν καθηκόντων εἴτε πρὸς εὐχαριστησίν του καὶ ἐπήνεγκε μεγάλας προόδους εἰς τὴν ἐπιστήμην τῆς γεωγραφίας. Συγγράμματα αὐτοῦ· «Κοσμογραφία», «Τοπογραφία τοῦ παντὸς», «Πολυχρογραφία», «Ἐγχειρίδιον Γεωγραφίας», «Ἱστορικὴ καὶ γεωγραφικὴ περιγραφὴ τῆς Ἀγγλίας, τῆς Σκωτίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας», «Περὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Γαλλίας», «Γεωγραφικόν, ἱστορικὸν καὶ πολιτικὸν λεξικὸν τῶν Γαλατιῶν καὶ τῆς Γαλλίας» τὸ τελευταῖον τῶν συγγραμμάτων τούτων τὰ μέγιστα ἐκτιμᾶται καίτοι μόνον μέχρι τοῦ στοιχείου S φθάνον.

ΕΞΣΟΥΠΕΡΑΝΤΙΟΣ (Λούκιος ἢ Ἰούλιος), συγγραφεὺς λατῖνος ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν Ε'. αἰῶνα. Σώζεται αὐτοῦ μικρόν τι σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον De Marii, Lepidi et Sertorii bellis civilibus συνήθως ἐκδιδόμενον μετὰ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Σαλλουστίου καὶ ἀποδιδόμενον εἰς τὸν ἱστορικὸν τοῦτον.

ΕΞΥΠΕΡΙΟΣ, περίφημος ῥήτωρ τοῦ Δ'. αἰῶνος διδάξας ἐν Τουλώσσῃ καὶ Νορβόννῃ, καὶ σχὼν μαθητὰς τὸν Δαλμάτιον καὶ τὸν Ἀννιβαλιανὸν ἀνεψιὸν τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. Ἐπὶ μικρὸν χρόνον διώκησε τὴν Ἱσπανίαν.

ΕΞΥΠΕΡΙΟΣ (ἅγιος), ἐπίσκοπος Τουλώσσης, ζῶν κατὰ τὸν Η'. αἰῶνα, συνεπλήρωσε τὴν οἰκοδομὴν τῆς βασιλικῆς ἐκκλησίας, ἣν ἤρχισεν ὁ ἅγιος Σατουρνῖνος, μετέβαλε τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς εἰς ἐκκλησίαν τῆς Θεοτόκου καλουμένην σή-

Δημοσίευση Βιβλιοθήκη Αγ. Ορους

μερον Dorate, καὶ ἐπώλησε πάντα τὰ ὑπάρχοντά του πρὸς ἀνακούφισιν τῶν πτωχῶν. Κατεπολέμησε τὴν αἵρεσιν τοῦ Βιγιλαντίου. Ἑορτὴ παρὰ τοῖς δυτικοῖς τῇ 28 σεπτεμβρίου καὶ τῇ 14 ἰουνίου.

ΕΞΥΠΕΡΙΟΣ (ἅγιος), εἷς τῶν πρώτων ἀποστόλων τῆς Νευστρίας καὶ πρῶτος ἐπίσκοπος τῶν Bayeux ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Δ'. καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ε'. αἰῶνος.

ΕΞΧΑΜ (EXHAM ἢ HEXHAM), λατιν. Alexodunum, κωμόπολις τῆς Ἀγγλίας· 32 χιλ. πρὸς Δ τοῦ Νεοκαστέλλου ἐπὶ τοῦ Tune, κατ. 6,500. Κατασκευὴ ὑποζημάτων, χειροκτίων καὶ πίλων. Ἐπισκοπὴ ἱδρυθεῖσα κατὰ τὸν Ζ'. αἰῶνα καὶ μετενεχθεῖσα ὕστερον εἰς Δούρχαμ. Νίκη τῶν Ἐβορακιδῶν κατὰ τῶν στρατευμάτων τῆς Μαργαρίτας δ' Ἀνζοὺ συζύγου τοῦ βασιλέως Ἐρρίκου ΣΤ'. τῷ 1464.

ΕΟΒΑΝΟΣ ΕΣΣΟΣ, (Helius) ποιητὴς καὶ ἱστορικὸς γερμανός, γεν. ἐν Βόκκενδορφ τῷ 1488. ἀποθ. τῷ 1540. Κατὰ πρῶτον ἐσπούδασεν ἐν Γεμοὺνδ καὶ δεκατετραετὴς μετέβη εἰς Φράγκενβεργ ὅπως ἀκροασθῇ τῶν μαθημάτων τοῦ σοφοῦ Ἰακώβου Ὀρλοίου φημιζομένου κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην· μετὰ τρία ἔτη μετέβη εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ἐρφούρτης, καὶ κατόπιν ἀπεφάσισε νὰ περιηγηθῇ. Διερχόμενος διὰ τῆς Ῥιζενβούργης, ἐσχετίσθη μετὰ τοῦ ἐπισκόπου τῆς πόλεως ἐκείνης, ὅστις ἐκτιμήσας αὐτὸν ἠθέλησε νὰ τὸν προσλάβῃ ὡς γραμματέα καὶ ἀπέστειλεν εἰς Λειψίαν ὅπως προηγουμένως σπουδάσῃ τὰ νομικά (1513). Ἀλλ' ἐκεῖ ὁ Εοβάνιος προετίμησε τὴν φιλολογίαν, καὶ μετ' ὀλίγον μετέβη εἰς Ἐρφούρτην ὅπου ἐξωκονομεῖτο διδάσκων τὴν κλασικὴν φιλολογίαν. Τῷ 1518 μετέβη ἐπίτηδες εἰς Ὁλλανδίαν ὅπως ἴδῃ τὸν Ἐρασμον, εἰς τιμὴν τοῦ ὁποίου συνέταξεν ἔμμετρον ἐπιστολήν, ἀλλ' ὁ Ἐρασμος ὑπεδέξατο αὐτὸν ψυχρῶς. Ἐπιστρέψας εἰς Ἐρφούρτην ἐξηκολούθησε διδάσκων, καὶ προσειλκύσατο πλείστους μαθητάς, ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἐνσκήψεως τῆς πανώλους διεσκορπίσθησαν οἱ ἀκροαταὶ αὐτοῦ, καὶ οὗτος ὅπως ἐξοικονομηθῇ, ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἰατρικῆς, ἐξ ἧς ὅμως οὐδὲν ὠφελήθη. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1526 ἐβελτιώθη ἡ κατάστασίς του, καθόσον ἡ πόλις Νυρεμβέργη κατὰ συμβουλὴν τοῦ Μελάγχθονος προσεκάλεσεν αὐτὸν ὡς καθηγητὴν τῆς φιλολογίας, καὶ διετέλεσεν αὐτὸν ἐπὶ ἑπταετίαν. Ἐπανελθὼν εἰς Ἐρφούρτην ἐξηκολούθησεν ἐκεῖ διδάσκων τὴν φιλολογίαν ἐπὶ τέσσαρα ἔτη. Κατόπιν μετέβη κατὰ πρόσκλησιν τοῦ Φιλίππου λανδγράβου τῆς Ἔσσης εἰς Μαρβοῦργον, ὅπου κατέλαβε θέσιν ἀξιοπρεπῆ. Τὰ ἐπισημότερα τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ εἶναι. Heroidum litterarum christianarum Epistolarum Opus. Ἐν Λειψίᾳ 1514. Elegia. Epicedia et Idyllion κτλ. ἐν Νυρεμβέργῃ 1526. Bucolicorum Idyllia 1528. «Θεοκρίτου Εἰδύλλια ἑλληνιστί, μετὰ ἐμμέτρου λατινικῆς μεταφράσεως τοῦ Εὐβάνου Ἔσσου» 1530. «Σολομῶντος Ἐκκλησιαστής, εἰς λατινικοὺς στίχους» 1534. «Ψαλτήριον ἐν μέτρῳ ἐλεγειακῷ» 1537. «Ὁμήρου Ἰλιὰς μετενεχθεῖσα εἰς ἔμμετρον λατινικήν» ἐν Βασιλείᾳ 1540 κτλ.

ΕΟΓΑΝ, Ἡγεμὼν Ἰρλανδὸς ἐπικαλούμενος ὁ «Μέγας», καταγόμενος ἐκ τῆς δυναστείας τῶν Μοὺνστερ καὶ ζῶν περὶ τὸν Γ'. αἰῶνα. Καταβαλὼν τοὺς Κοναχίδας διαφιλονεικοῦντας αὐτῷ τὸ κράτος του, ἠναγκάσθη νὰ πολεμήσῃ καὶ πρὸς τὸν Κοὶν ἀρχηγὸν ἑτέρας δυναστείας, παρ' οὗ νικηθεὶς ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς Ἱσπανίαν. Νυμφευθεὶς ἐκεῖ ἐγχώριόν τινα ἡγεμονίδα, ἐπανῆλθε μετὰ Ἱσπανικῶν βοηθημάτων εἰς Ἰρλανδίαν, καὶ καταλαβὼν τὰ ἑαυτοῦ κράτη, ὑπεχρέωσε τὸν Κοὶν νὰ ἐγκαταλείψῃ εἰς αὐτὸν τὴν κυριαρχίαν τοῦ ἡμίσεως τῆς νήσου. Ἐξουσίασε τὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς Ἰρλανδίας, ἅτινα διώκησε σοφῶς διασώσας τοὺς ἑαυτοῦ ὑπηκόους ἀπὸ τῆς σιτοδείας καὶ προστατεύσας τὴν γεωργίαν. Διαβρᾳγείσης ὕστερον τῆς εἰρήνης κατελήφθη νύκτα τινὰ ἐξαίρνης ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ του καὶ ἐφονεύθη.

ΕΟΝ ΔΕ ΒΩΜΟΝ (ὁ Ἱππότης), διπλωμάτης γάλλος, γενν. ἐν Τονὲρ τῷ 1728, ἀποθ. ἐν Λονδίνῳ τῷ 1810. Ὑπῆρξε περίφημος διὰ τὸ ἀμφίβολον τοῦ γένους του, διότι γλυκεῖαν ἔχων φυσιογνωμίαν καὶ μὴ ἔχων τρίχας εἰς τὸ πρόσωπον κατώρθωσε νὰ πιστευθῇ πολλάκις ὡς γυνή. Ἐπιτραπεὶς παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λοδοβίκου ΙΕ'. μυστικὴν ἀποστολὴν παρὰ τῇ αὐτοκρατείρᾳ τῆς Ῥωσσίας Ἐλισάβετ, παρουσιάσθη εἰς αὐτὴν ὑπὸ γυναικείαν ἐνδυμασίαν, κατώρθωσε νὰ τὴν ἴδῃ ἰδιαιτέρως, προσειλκύσατο τὴν εὐνοιάν της καὶ ἐπέτυχεν ἐπωφελῆ προσέγγισιν μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ῥωσσίας (1756). Ὕστερον ἀναλαβὼν τὴν ἀνδρικὴν ἐνδυμασίαν ὑπηρέτησε κατὰ τὸν ἑπταετῆ πόλεμον καὶ διεκρίθη ὡς λοχαγὸς τῶν δραγόνων. Κατὰ τὴν εἰρήνην ἀπεστάλη εἰς Λονδῖνον ὡς γραμματεὺς τῆς πρεσβείας ὑπὸ τὸν δοῦκα Νιβερναὶ καὶ μετέσχε τῆς συνθήκης τοῦ 1763. Ἀλλὰ διαπληκτισμοὶ μετὰ τοῦ κόμητος Guerchy τοῦ διαδεξαμένου τὸν δοῦ-

κα Νιδερναί εἰς τὴν ἐν Λονδίνῳ πρεσβείαν ἐπήνεγκον τὴν ἀπώλειαν τῆς θέσεώς του. Ὁ βασιλεὺς Δουδοβίκος ΙΕ'. συγκατετέθη ἀκουσίως εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ δυσμένειαν, πρὸς παρηγορίαν δὲ ὥρισε δι' αὐτὸν ἐτησίαν σύνταξιν 12,000 φράγ. Τῷ 1777 ἐπετράπη ἡ εἰς Γαλλίαν ἐπάνοδός του, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς Δουδοβίκος ΙΣΤ'. ἔθεσεν ὡς ὅρον τῆς ἐπιστροφῆς του νὰ φέρῃ γυναικείαν ἐνδυμασίαν, ὅπερ ἠναγκάσθη νὰ παραδεχθῇ. Τῷ 1784 ἐπανέκαμψεν εἰς Λονδῖνον, ὅπου μετὰ τὸ 1789 ἠναγκάσθη νὰ πωλίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν διὰ σκων τὴν ξιφομαχίαν, καθόσον ἡ ἐπανάστασις ἐστέρησεν αὐτὸν τῆς συντάξεως. Συνέταξε πολλὰ συγγράμματα πολιτικά, ἱστορικὰ καὶ οἰκονομολογικὰ περιλαμβανόμενα ἐν συλλογῇ φερούσῃ τίτλον Loisirs de chev. d' Eon. 13 τομ. ἐν Ἀμστελοδάμῳ 1779, καί τινα ἄλλα ἐκδοθέντα ἰδιαιτέρως.

ΕΟΝ Δ' ΕΤΟΥΑΔ, φανατικὸς βρετανός, γεν. ἐν Λουδεάκη, ἀποθ. τῷ 1148. Εὐγενοῦς καταγωγῆς ἔχαιρεν ὑπόληψίν τινα ἐν τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι. Ἐφαντάσθη ὅτι εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὁ πρὸ αἰώνων ὁρισθεὶς ὑπὸ τῆς ἁγίας Γραφῆς ἵνα κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς. Διακηρύττων τοῦτο εἰς διαφόρους ἐπαρχίας καὶ ἐπιχειρῶν τινα τερατουργήματα ἀπέκτησε πολλοὺς μαθητάς, εἰς οὓς ἔδωκε διαφόρους βαθμοὺς καλῶν τοὺς μὲν Ἀγγέλους, τοὺς δὲ Ἀποστόλους, τοῦτον Δικαιοσύνην, ἐκεῖνον Σοφίαν, ἄλλους Κυριότητα, Ἐπιστήμην κ. τ. λ. Συλληφθεὶς παρὰ τοῦ ἐπισκόπου τῶν Ῥημῶν ὡδηγήθη εἰς τὴν ἐν Ῥήμοις ἐπίτηδες συγκροτηθεῖσαν τῷ 1148 σύνοδον. Ἀνακριθεὶς ὑπὸ τοῦ Πάπα Εὐγενίου Γ'. προεδρεύοντος εἰς τὴν σύνοδον, ὡμολόγησεν ὅτι εἶναι ὁ μέλλων νὰ κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς καὶ ὅτι μετὰ τοῦ Θεοῦ διενεμήθη τὴν κυριαρχίαν τοῦ κόσμου, οὗτινος ἄλλοτε μὲν ἐξουσιάζει τὸ ἓν τρίτον, ἄλλοτε δὲ τὰ δύω τρίτα. Ἐκληθεὶς ὑπὸ τῆς Συνόδου ὡς τρελλὸς κατεδικάσθη εἰς ἰσόβια δεσμά· ἀλλ' οἱ ἐπισημότεροι τῶν μαθητῶν του ἐτιμωρήθησαν αὐστηρότερον καταδικασθέντες εἰς τὸν διὰ πυρὸς θάνατον. Ὀλίγας μόνον ἡμέρας ἐπέζησε μετὰ τὴν καταδίκην του, παθῶν ἐκ τῆς κακίστης πρὸς αὐτὸν συμπεριφορᾶς τῶν φυλάκων του.

ΕΟΡΔΑΙΑ, χώρα τῆς Ἰλλυρικῆς Μακεδονίας, καμένη βορειοδυτικῶς, ἡ αὐτὴ καὶ «Ἐορδία», οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῆς «Ἐορδεῖς».

ΕΟΥΑ. νῆσος τῆς Ὠκεανίας ἐν τῇ Πολυνησίᾳ, ἡ μεσημβρινωτέρα τοῦ ὁμωνύμου Τόνγα ἔχουσα πλ. Ν. 21ο 27' 20'' καὶ μῆκ. Α. 177ο 14' 30''. Ζαχαροκάλαμοι, βανανέαι. Ἀνεκαλύφθη τῷ 1643 ὑπὸ τοῦ Τασμὰν, ὅστις ἐκάλεσεν αὐτὴν «Μ.δδελδουργ».

ΕΠΑΓΑΘΟΣ, ἀπελεύθερος τοῦ αὐτοκράτορος Καρακάλλα ζῶν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ τρίτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Ἔσχεν ἀπεριόριστον ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος τούτου, ἣν διετήρησε καὶ ἐπὶ τοῦ διαδόχου του. Μετὰ τὴν μάχην τῆς Ἀντιοχείας, ὁ Μακρῖνος ἐπεφόρτισεν αὐτὸν νὰ ὁδηγήσῃ τὸν υἱόν του Διαδουμενιανὸν παρὰ τῷ Ἀρταβάνῳ βασιλεῖ τῶν Πάρθων. Εἰς τὰς μηχανορραφίας αὐτοῦ ἀποδίδεται ὁ θάνατος τοῦ Δομιτίου Οὐλπιανοῦ, ἀλλὰ λείπουσι λεπτομέρειαι. Ὁ Ἀλέξανδρος φοβούμενος ἐξέγερσιν ὀχλαγωγίας ἐὰν τιμωρήσῃ αὐτὸν δημοσίως, τὸν διώρισεν ἔπαρχον Αἰγύπτου, ὅθεν ἀνακληθεὶς ὁ Ἐπάγαθος ἀμέσως ὡδηγήθη εἰς Κρήτην καὶ ἐκεῖ ἐθανατώθη σχεδὸν κρυφίως.

ΕΠΑΓΟΜΕΝΑΙ (ἡμέραι), ὄνομα δοθὲν εἰς τὰς πέντε ἡμέρας, ἃς οἱ λαοὶ οἱ διαιροῦντες τὸ ἔτος εἰς 12 ἴσους μῆνας, ἠναγκάζοντο νὰ προσθέσωσιν εἰς τὸ τέλος τοῦ δωδεκάτου μηνὸς πρὸς συμπλήρωσιν ἑνὸς ἡλιακοῦ ἔτους. Τοῦτο π. Χ. ἔπραττον οἱ Αἰγύπτιοι μέχρι τοῦ Αὐγούστου, ὅτε κατὰ πᾶν τέταρτον ἔτος προσετίθουν καὶ ἕκτην ἐπαγομένην.

ΕΠΑΓΩΓΟΙ, δικασταὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι δικάζοντες συνοπτικῶς ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ τῇ καταθέσει τῶν μαρτύρων τὰς διαφορὰς μεταξὺ ἐμπόρων ἢ ναυτικῶν τὰς μὴ ἐπιδεχομένας ἀναβολὴν μέχρι τῶν μηνιαίων συνεδριάσεων τῶν ναυτοδικῶν. Οἱ δικασταὶ οὗτοι μετέβαινον ἐπὶ τῶν πλοίων, ἠκροάζοντο τοὺς διαφερομένους καὶ ἀπεφάσιζον ἀμέσως ἄνευ ἑτέρας διατυπώσεως.

ΕΠΑΙΝΕΤΟΣ (Ἅγιος), μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, γενν. ἐν τῇ ἀσιατικῇ Ἀχαΐᾳ ζῶν κατὰ τὸ πρῶτον μέρος τοῦ πρώτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Πρῶτος ἐν Ἀσίᾳ ἐνεκολπώθη τὸν χριστιανισμόν. Σημειοῦται ὡς δέκατος ἕβδομος μεταξὺ τῶν ἑβδομήκοντα δύω ἀποστόλων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οἵτινες ἠκολούθουν αὐτὸν, ἀλλ' οὐδὲν ἀποδεικνύει ὅτι πραγματικῶς εἶδεν ἢ ἤκουσεν αὐτόν. Ἐν τοῖς καταλόγοις τῶν ἀποστόλων τοῖς σχηματισθεῖσι κατὰ τὸν Γ'. αἰῶνα τὸ ὄνομα αὐτοῦ δὲν μνημονεύεται οὔτε ὑπὸ τοῦ Ἱππολύτου οὔτε ὑπὸ τοῦ Διονδίωρου· καὶ ὁ Ῥικκιόλι δὲν μνημονεύει αὐτὸν ἐν τῷ καταλόγῳ των. Βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ Ἐπαινετὸς εὐηγγελίσθη τὸν χριστιανισμὸν πρὸ τοῦ Ἀπιστ. Παύλου, ὅστις ἀποκαλεῖ αὐτὸν ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ (ΙΣΤ'. 5)

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης
Κέντρο Ελευθέρων Σπουδών

ἀπαρχὴν τῆς Ἀχαΐας εἰς Χριστόν. Ὁ Δωρόθεος λέγει αὐτὸν ἐπίσκοπον Κορινθίων. Ἑορτάζεται παρὰ μὲν τοῖς ἀνατολ. τῇ 30 Ἰουλίου, παρὰ δὲ τοῖς δυτικοῖς τῇ 15 τοῦ αὐτοῦ μηνός.

ΕΠΑΙΝΕΤΟΣ, συγγραφεὺς τῆς μαγειρικῆς Ἕλλην, ἀγνώστου ἐποχῆς. Ὁ Ἀθήναιος συνεχῶς ἐπικαλούμενος τὴν μαρτυρίαν του μνημονεύει δύο αὐτοῦ πραγματείας, τὴν μὲν «Περὶ Ἰχθύων», τὴν δὲ «Ὀψαρτυτικόν».

ΕΠΑΚΡΙΑ, μία τῶν δώδεκα ἀρχαίων πόλεων τῆς Ἀττικῆς ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κέκροπος. Ὁ κάτοικος «Ἐπακριεύς».

ΕΠΑΚΡΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Διός, ὡς κατοικοῦντος ἐν ταῖς κορυφαῖς τῶν ὀρέων.

ΕΠΑΚΤΑΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Ποσειδῶνος ὡς τιμωμένου ἐν ταῖς παραλίαις χώραις, ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Σαμίοις.

ΕΠΑΚΤΗ, ἀριθμὸς δεικνύων τὴν ἡλικίαν τῆς σελήνης κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ ἔτους. Ἐὰν τὴν πρώτην Ἰανουαρίου ἦναι νέα σελήνη ἡ ἐπακτὴ εἶναι μηδέν. Τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐπειδὴ 12 μῆνες σεληνιακοὶ ἀποτελοῦσι 354 ἡμέρας, τὸ δὲ ἡλιακὸν ἔτος εἶναι 365, ἡ νέα σελήνη θέλει εἶσθαι τῇ 20 δεκεμβρίου, καὶ ἑπομένως ἡ σελήνη κατὰ τὴν πρώτην Ἰανουαρίου θέλει εἶσθαι 11 ἡμερῶν, ὥστε ἡ ἐπακτὴ θέλει εἶσθαι 11· κατὰ τὸ τρίτον ἔτος θέλει εἶσθαι 22, κατὰ δὲ τὸ τέταρτον ὤφειλε νὰ ἦναι 33, ἀλλ' ἀφαιρουμένων τῶν 30 ἤτοι ἑνὸς περίπου σεληνιακοῦ μηνός, θέλει εἶσθαι μόνον 3. Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον θέλει ἐξακολουθεῖ προστιθέμενος ὁ ἀριθμὸς 11 κατ' ἔτος πρὸς εὕρεσιν τῆς ἐπακτῆς ἑκάστου ἔτους εἰς περίοδον 19 ἐτῶν ὁπότε ἐπανέρχονται κατὰ σειρὰν αἱ αὐταὶ ἐπακταί. Εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἡμερολόγιον τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας ἡ ἐπακτὴ καλεῖται «Σελήνης Θεμέλιον», καὶ εἶναι τὸ κατάλοιπον, ὅπερ εὑρίσκεται ἀφοῦ ὁ κύκλος τῆς Σελήνης (τὸ κατάλοιπον τῆς διὰ 19 διαιρέσεως τοῦ μετὰ Χριστὸν ἔτους ηὐξημένου κατὰ 2) πολλαπλασιασθῇ ἐπὶ 11 καὶ εἰς τὸ γινόμενον προστεθῇ ὁ ἀριθμὸς 3, καὶ τὸ ἄθροισμα διαιρεθῇ διὰ 30.

ΕΠΑΚΤΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος.

ΕΠΑΛΤΗΣ, εἷς τῶν ἐπισήμων Λυκίων κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου.

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ἢ **ΕΠΑΜΙΝΩΝΔΑΣ**, περίφημος στρατηγὸς καὶ εἷς τῶν λαμπροτέρων καὶ σοφωτέρων πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς ἀρχαιότητος, γεν. ἐν Θήβαις τῇ Βοιωτίᾳ τῷ 420 π. Χ., ἀποθ. τῷ 362. Ἦτο υἱὸς τοῦ Πολύμνιος καὶ ἀδελφὸς τοῦ Καφισίᾳ· ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ μία τῶν ἐπισημοτέρων τῆς πόλεως, ἀνάγουσα τὴν καταγωγὴν αὐτῆς εἰς τὸν Κάδμον δὲν εἶχε περιουσίαν ἀνάλογον τῆς ἐπισημότητος αὐτῆς, ἀλλ' ὁ Ἐπαμεινώνδας ἠδυνήθη ἐν τῇ νεότητί του νὰ λάβῃ τὴν δέουσαν ἐκπαίδευσιν. Ἐσπούδασε τὴν φιλοσοφίαν παρὰ τῷ ἐκ Τάραντος Λύσει τῷ Πυθαγορείῳ, τὴν φωνητικὴν καὶ ὀργανικὴν μουσικὴν παρὰ τῷ Διονυσίῳ καὶ τῷ Ὀλυμπιοδώρῳ καὶ τὴν ὀρχηστικὴν παρὰ τῷ Καλλίφρονι, προσέτι ἐξησκήθη τὰ μέγιστα εἰς τὰ σωματικὰ γυμνάσια. Ὥστε ὅτε ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν καθ' ἣν ὤφειλε νὰ λάβῃ εἰς χεῖρας τὰ ὅπλα καὶ νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὰς δημοσίους ὑποθέσεις τῆς πατρίδος του ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς ἄριστος στρατιώτης τῶν Θηβῶν καὶ ὡς εὐγλωττότατος ῥήτωρ τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐν Θήβαις ὡς καὶ ἐν ἁπάσαις ταῖς ἑλληνικαῖς πόλεσιν ὑπῆρχον δύω κόμματα· τὸ ἀριστοκρατικὸν ὑποστηριζόμενον ὑπὸ τῆς Σπάρτης, καὶ τὸ δημοκρατικὸν ὑποστηριζόμενον ὑπὸ τῶν Ἀθηνῶν. Ἐπειδὴ οἱ Ἀθηναῖοι ἐνικήθησαν κατὰ τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου πανταχοῦ ὑπερίσχυε τὸ ἀριστοκρατικὸν κόμμα, καὶ ἰδίως ἐν Θήβαις τῇ συμμάχῳ ταύτῃ πόλει τῆς Σπάρτης κατὰ τὸν πόλεμον ἐκεῖνον. Τῇ βοηθείᾳ τῶν Θηβῶν ἡ Σπάρτη ἐκέρδισε τῷ 385 ὁριστικὴν μάχην ἐν Μαντινείᾳ κατὰ τῶν Ἀρκάδων. Παρευρεθεὶς ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ ὁ Ἐπαμεινώνδας καὶ σώσας τὸν συμπολίτην του Πελοπίδαν πεσόντα ἐκ πληγῆς κατὰ τὴν συμπλοκὴν συνεδέθη μετ' αὐτοῦ διὰ στενοτάτης φιλίας ἥτις ἔσχε μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς τὰ πράγματα τῆς πατρίδος των καὶ συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀκμὴν καὶ τὴν δόξαν αὐτῆς. Μετὰ τὴν μάχην ταύτην ὁ Ἐπαμεινώνδας ἀπεσύρθη τῶν πολιτικῶν τῆς πατρίδος του καὶ ἐπεδόθη μετὰ προθυμίας εἰς τὴν σπουδὴν καὶ τὰς φιλοσοφικὰς μελέτας.

Ὅτε περὶ τὸ 382 τὸ ὀλιγαρχικὸν κόμμα παρέδωκε δι' ἀπάτης εἰς τὸν στρατηγὸν τῆς Σπάρτης Φοιβίδαν τὴν ἀκρόπολιν τῶν Θηβῶν, καὶ πολλοὶ τοῦ δημοκρατικοῦ κόμματος μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν Ἰσμηνίᾳ ἐθανατώθησαν, ἕτεροι δὲ ἐν οἷς καὶ ὁ Πελοπίδας ἐξωρίσθησαν, ὁ Ἐπαμεινώνδας ἠδυνήθη νὰ διαμείνῃ ἐν Θήβαις καθὸ μὴ θεωρηθεὶς ἐπικίνδυνος εἰς τοὺς ὀλιγαρχικούς.

Μετὰ τέσσαρα ἔτη ὁ Πελοπίδας διοργάνισε συνωμοσίαν πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς πατρίδος του ἀπὸ τῆς κυριαρχίας τῆς Σπάρτης καὶ προσελκύ-

σατο πολλοὺς εἰς ταύτην. Ὁ Ἐπαμεινώνδας καίτοι μὴ λαβὼν μέρος, καθὸ φοβούμενος ἐκ τῆς στάσεως ἄδικον χύσιν ἀθώου αἵματος, παρεδέξατο ὅμως τὰ σχέδια τῶν συνωμοτῶν, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν τοῦ φόνου τῶν ἀρχηγῶν τῆς ὀλιγαρχίας παρουσιάσθη εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ κηρυχθεὶς ὑπὲρ τῆς ἀπαλλαγῆς τῆς πατρίδος του συνετέλεσεν εἰς τὴν πλήρη ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου, ὥστε ἡ ἐν τῇ ἀκροπόλει σπαρτιατικὴ φρουρὰ ἠναγκάσθη νὰ ἀπέλθῃ ἔνσπονδος, καὶ διὰ τῆς ὑπολήψεως ἣν ἔχαιρεν ὡς φιλόπατρις ἠδυνήθη νὰ κατευνάσῃ τὰ πρὸς ἀλλήλους πάθη τῶν συμπολιτῶν του. Νικήσαντος τοῦ Πελοπίδου τοὺς Σπαρτιάτας ἐν Τεγύρᾳ τῆς Βοιωτίας, αἱ ἑλληνικαὶ πολιτεῖαι ἐλπίζουσαι ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῶν ἐμφυλίων ταραχῶν, συγκατετέθησαν εἰς τὴν συγκρότησιν συνεδρίου ἐν Σπάρτῃ τῷ 377, εἰς ὃ ἀντιπρόσωπος τῶν Θηβαίων ἀπεστάλη ὁ Ἐπαμεινώνδας. Κατὰ τὸ συνέδριον τοῦτο ὁ Ἐπαμεινώνδας ἀνέπτυξεν ἅπασαν αὐτοῦ τὴν πολιτικὴν ἱκανότητα καὶ τὴν ῥητορικὴν εὐγλωττίαν. Ὅτε ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης Ἀγησίλαος πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς Ἀνταλκιδείου συνθήκης, καθ' ἣν ἅπασαι αἱ ἑλληνικαὶ πόλεις ὤφειλον νὰ ἦναι ἀνεξάρτητοι ἀπ' ἀλλήλων, ἀπήτησεν ὅπως αἱ βοιωτικαὶ πόλεις ἀπαλλαγῶσιν ἀπὸ τῆς κυριαρχίας τῶν Θηβῶν, ὁ Ἐπαμεινώνδας ἀπήντησεν ὅτι τότε μόνον θέλει συγκατατεθῇ εἰς τοῦτο, ὅτε καὶ αἱ λακωνικαὶ πόλεις ἀπαλλαγῶσιν ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ τῆς Σπάρτης. Τὸ συνέδριον διελύθη, τὸ ὄνομα τῶν Θηβῶν ἀπεκλείσθη τῆς συνθήκης, καὶ ὁ πόλεμος ἐπανῆλθε. Ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης Κλεόμβροτος ἄγων μεθ' ἑαυτοῦ 10,000 πεζοὺς καὶ χιλίους ἱππεῖς εἰσῆλασεν εἰς Βοιωτίαν καὶ ὁ Ἐπαμεινώνδας ἔχων ὑφ' ἑαυτὸν τὸν Πελοπίδαν καὶ 6,000 πεζοὺς μετὰ 500 ἱππέων ὥρμησε πρὸς προϋπάντησιν αὐτοῦ. Τότε συνεκροτήθη ἡ περίφημος ἐν Λεύκτροις τῆς Βοιωτίας μάχη (371), καθ' ἣν ὁ Ἐπαμεινώνδας κατετρόπωσεν ἐξ ὁλοκλήρου τοὺς Σπαρτιάτας, ὁ Κλεόμβροτος μετὰ 4,000 Σπαρτιατῶν ἔπεσεν εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, καὶ οἱ Θηβαῖοι ἀνήγειραν τρόπαιον· λεπτομερὴς περιγραφὴ τῆς μάχης ταύτης εὑρίσκεται ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς τοῦ Ξενοφῶντος· περίεργον δὲ εἶναι, ὅτι ὁ Ξενοφῶν οὔτε κἂν μνείαν τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἐπαμεινώνδα κάμνει. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς μάχης ταύτης ἦσαν σπουδαιότατα διὰ τὴν Ἑλλάδα· διότι πρῶτον ἤδη οἱ Σπαρτιᾶται πολυπληθέστεροι τῶν ἐχθρῶν ἐνικήθησαν, καὶ ἡ ἡγεμονία, ἣν ἐξήσκησεν ἡ Σπάρτη ἀπὸ τῆς ἁλώσεως τῶν Ἀθηνῶν τῷ 404 ἐπὶ ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος ἐξέφυγε· τῶν χειρῶν αὐτῆς καὶ μετέβη εἰς τὰς Θήβας, αἵτινες ἔφθασαν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης δυνηθεῖσαι ἐντὸς ὀλίγου ν' ἀποκτήσωσι στρατὸν ἐξ 70,000 ἀνδρῶν. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ Ἐπαμεινώνδας ἀνήγειρεν ἐν Ἀρκαδίᾳ τὴν ὀχυρὰν Μεγαλόπολιν κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Λακωνίας, διατάξας τοὺς Ἀρκάδας νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰς μὴ ἐπιτηδείας πρὸς ὑπεράσπισιν κωμοπόλεις των καὶ νὰ συνοικισθῶσιν ἐν αὐτῇ. Τῷ 369 ἐγένετο ἡ πρώτη παρὰ τῶν Θηβαίων εἰσβολὴ εἰς τὴν Πελοπόννησον. Οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ σκεπτόμενοι ὅτι προσεγγίζει ἡ λῆξις τῆς περιόδου, καθ' ἣν ἐδικαιοῦντο νὰ ἦναι Βοιωτάρχαι, ἤθελον νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς Βοιωτίαν ὁ Ἐπαμεινώνδας καὶ ὁ Πελοπίδας κατέπεισαν αὐτοὺς νὰ μείνωσι καὶ νὰ ἐκστρατεύσωσι κατὰ τῆς Σπάρτης, ἥτις πρώτην ταύτην φορὰν ἰδοῦσα τὸν καπνὸν ἐχθρικοῦ στρατοπέδου, καὶ ἐκπλαγεῖσα ἐκ τῆς ἀπροόπτου προσβολῆς καὶ ἀπειλουμένη ὑπὸ προδοσίας μόλις ἐσώθη διὰ τῆς ἐπιτηδειότητος τοῦ Ἀγησιλάου. Ὁ Ἐπαμεινώνδας ἀναγκασθεὶς νὰ διαλύσῃ τὴν πολιορκίαν τῆς Σπάρτης, ἠθέλησε τοὐλάχιστον νὰ ἐγκαταλείψῃ ἓν παντοτεινὸν φόβητρον εἰς αὐτήν· πρὸς τοῦτο ὑπεχρέωσε τοὺς διεσκορπισμένους Μεσσηνίους νὰ ἀνεγείρωσιν ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἰθώμης νέαν πόλιν κληθεῖσαν Μεσσήνην, ἧς ἡ ἵδρυσις ἐτελέσθη μετὰ μεγαλοπρεποῦς τελετῆς. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐν τῷ μεταξὺ προσεκάλεσαν εἰς βοήθειαν τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλ' ὁ στρατηγὸς αὐτῶν Ἰφικράτης δὲν ἀνέπτυξε τὴν ἀπαιτουμένην δραστηριότητα καὶ ἱκανότητα καὶ ἀφῆκε τοὺς Θηβαίους νὰ διέλθωσι τὸν ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου μεθ' ἡσυχίας, μὴ θελήσας ἴσως νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ θηβαϊκοῦ στρατοῦ χάριν τῶν ἀρχαίων ἐχθρῶν καὶ λίαν ὑπόπτων ἀντιζήλων τῶν Ἀθηνῶν.

Ἐν Θήβαις κατηγορήθησαν οἱ στρατηγοὶ ὡς τηρήσαντες τὴν ἀρχὴν πέραν τοῦ ὡρισμένου χρόνου ὑπὲρ τοὺς 3 μῆνας. Ἐνῷ ὁ Πελοπίδας μετὰ δακρύων ἐζήτει νὰ ἀπαλλαγῶσιν οἱ στρατηγοὶ τῆς ἀπειλούσης αὐτοὺς κεφαλικῆς ποινῆς, ὁ Ἐπαμεινώνδας περιελθὼν εἰς τὸ μέσον μετὰ θάρρους καὶ ἀναπτύξας τὴν δέουσαν εὐγλωττίαν ἀπήλλαξε καὶ ἑαυτὸν καὶ τοὺς συναδέλφους του τῆς ποινῆς· «Εἶμαι ὁ μόνος ἔνοχος, εἶπεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἐμὲ μόνον τιμωρήσατε· ἀλλ' ἡ ἀπόφασις πρέπει νὰ ἀναφέρῃ ὅτι κατεδικάσθην εἰς θάνατον, διότι ἠνάγκασα τοὺς Θηβαίους νὰ νικήσωσιν ἐν Λεύκτροις τοὺς Σπαρτιάτας, τοὺς ὁποίους αὐτοὶ πρότερον δὲν ἐτόλμων νὰ βλέπωσι κατὰ πρόσωπον, διότι ἔσωσα τὰς Θήβας καὶ ἀπέδωκα τὴν ἐλευ-

Δημόσια Βιβλιοθήκη

θερίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ ταύτης τῆς νίκης, διότι ἠπείλησα τὴν καταστροφὴν τῆς Σπάρτης, καὶ τέλος διότι ἀνήγειρα ὀχύρωμα κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἀνεγείρας τὰ τείχη τῆς Μεσσήνης».

Ὁ Ἐπαμεινώνδας καὶ οἱ συγκατηγορούμενοι αὐτοῦ ἀπελύθησαν, ἀλλ' εἰς τὴν διανομὴν τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν ἐπίστευσαν ὅτι δύνανται νὰ τὸν ταπεινώσωσι διορίσαντες αὐτὸν ἐπιστάτην εἰς τὴν καθαριότητα τῆς πόλεως. Παρεδέχθη, εἰπὼν ὅτι αἱ θέσεις δὲν τιμῶσι τοὺς ἄνδρας, ἀλλ' οἱ ἄνδρες τὰς θέσεις.

Τὸ ἔαρ τοῦ 368 ὁ Ἐπαμεινώνδας ὡδήγησεν ἐκ νέου εἰς Πελοπόννησον τὸν θηβαϊκὸν στρατὸν συγκείμενον ἐξ ἑπτὰ χιλιάδων πεζῶν καὶ 600 ἱππέων, καὶ παρέβιασε τὴν διάβασιν τοῦ ἰσθμοῦ, οὗ τὴν ὑπεράσπισιν εἶχον ἀναλάβει αἱ ἡνωμέναι δυνάμεις τῆς Σπάρτης, τῆς Κορίνθου καὶ τῶν Ἀθηνῶν συμποσούμεναι εἰς 20 χιλ. ἀνδρῶν. Ἡ συγκροτηθεῖσα αὐτόθι μάχη, καθ' ἣν ἐνίκησεν ὁ Ἐπαμεινώνδας ἐχθροὺς τριπλασίους τὸν ἀριθμὸν κατέχοντας θέσιν ἰσχυροτάτην καὶ προστατευομένους ὑπὸ ὀχυρωμάτων ἀνέδειξε τὴν μεγίστην στρατηγικὴν ἱκανότητα τοῦ ἀνδρός. Ἐκεῖθεν δεν ηὐθύνθη εἰς Τροιζῆνα καὶ Ἐπίδαυρον καὶ κατέστρεψε τὰ στρατόπεδα αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ κυριεύσῃ τὰς πόλεις, κατεχομένας ὑπὸ ἰσχυρῶν φρουρῶν· προσήγγισε κατόπιν εἰς Σικυῶνα καὶ Φλιοῦντα καὶ ἀπέσπασεν αὐτὰς τῆς σπαρτιατικῆς συμμαχίας. Ἐκεῖθεν δὲ ἐβάδισε κατὰ τῆς Κορίνθου, ἧς οἱ κάτοικοι ἐξελθόντες ἀπεκρούσθησαν καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰ τείχη των· οἱ Βοιωτοὶ ἠθέλησαν νὰ πολιορκήσωσι τὴν πόλιν, ἀλλ' ὁ Χαβρίας στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων ἐξελθὼν τῆς πόλεως καὶ καταλαβὼν στρατηγικὴν θέσιν ἠδυνήθη νὰ ματαιώσῃ τὰς ἐπιπέρας τῶν Βοιωτῶν καὶ ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ διαλύσωσι τὴν πολιορκίαν καὶ νὰ ἐπανακάμψωσιν οἴκαδε, καθ' ὅσον ἐπῆλθον εἰς βοήθειαν τῶν Λακεδαιμονίων δύο χιλιάδες Κελτῶν καὶ Ἰλλυριῶν ἀποσταλέντων παρὰ τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου, καὶ παρὰ τῶν Ἀρκάδων ἐξεικνύετο καθ' ἡμέραν θέλησις. Φαίνεται ὅτι ἕνεκα τῆς ἀτυχοῦς ταύτης ἐκστρατείας ὁ Ἐπαμεινώνδας ἀφῃρέθη τὴν ἀρχηγίαν, καθ' ὅσον κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀπῆλθεν ὡς ἁπλοῦς στρατιώτης μετὰ τοῦ εἰς Θεσσαλίαν ἀποσταλέντος στρατοῦ πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ Πελοπίδου συλληφθέντος αἰχμαλώτου. Ἐπειδὴ ὁ στρατὸς κακῶς διοικούμενος περιῆλθεν εἰς μέγαν κίνδυνον, οἱ βοιωτοὶ στρατηγοὶ ἀνέθεσαν τὴν ἀρχηγίαν εἰς τὸν Ἐπαμεινώνδαν, ὅστις δι' εὐφυοῦς στρατηγήματος ἔσωσε τὸν στρατὸν, καὶ ἕνεκα τοῦ κατορθώματος τούτου ἀνεκηρύχθη πάλιν ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἀρχιστράτηγος. Τῷ 366 εἰσέβαλε τὸ τρίτον εἰς Πελοπόννησον ὅπως ἐνισχύσῃ τὴν ἐπιρροὴν τῶν Θηβῶν ἐπὶ τῆς Ἀχαΐας καὶ διατηρήσῃ τὴν συμμαχίαν τῶν Ἀρκάδων κατασάντων ἤδη ὑπόπτων. Λαβὼν ἐχέγγυα πίστεως παρὰ τῶν ἐπισημοτέρων πολιτῶν τῶν ἀχαϊκῶν πόλεων δὲν ἔκρινεν ἐπάναγκες νὰ καταργήσῃ τὰς ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Σπάρτης συστάσας ὀλιγαρχικὰς κυβερνήσεις· ἡ συγκατάβασις ὅμως αὕτη δυσηρέστησε τοὺς Ἀρκάδας οἵτινες παρεπονήθησαν εἰς Θήβας, καὶ κατώρθωσαν ὥστε νὰ ἀποσταλῶσιν εἰς τὰς ἀχαϊκὰς πόλεις ἅρμοσταί, οἵτινες κατήργησαν τὰς ὀλιγαρχικὰς κυβερνήσεις καὶ ἐσύστησαν δημοκρατικάς· ἀλλὰ καὶ αὗται τάχιστα ἀνετράπησαν ὑπὸ ἀντεπαναστάσεων. Τῷ 363 ὑπερισπίσθη τὸν ἐν Τεγέᾳ θηβαῖον ἀξιωματικὸν κατηγορηθέντα παρὰ τῶν Μαντινέων διότι ἐφυλάκισε τοὺς ὀλιγαρχικοὺς τῆς Τεγέας, καθὼς κλείσαντας μετὰ τῶν ὀλιγαρχικῶν τῶν ἄλλων ἀρκαδικῶν πόλεων εἰρήνην μετὰ τῆς Ἤλιδος καὶ ἠπείλησεν ὅτι θέλει εἰσέλθει εἰς Πελοπόννησον καὶ καταστρέψει πάντας τοὺς ἐχθροὺς τῶν Θηβῶν. Ἡ ἀπειλὴ αὕτη δεικνύουσα πρόθεσιν τῶν Θηβῶν πρὸς κατάκτησιν τῆς Πελοποννήσου ἀπεξένωσε σχεδὸν πάντας τοὺς Πελοποννησίους, καὶ ἐκτὸς τοῦ Ἄργους, τῆς Μεσσήνης, τῆς Τεγέας καὶ τῆς Μεγαλοπόλεως, πᾶσαι αἱ λοιπαὶ συνέστησαν συμμαχίαν, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσῆλθον οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Σπαρτιᾶται. Πρὸς διάλυσιν τῆς συμμαχίας ταύτης εἰσήλασεν ὁ Ἐπαμεινώνδας εἰς Πελοπόννησον κατὰ τὸ ἔτος 362. Μέγισται παρουσιάζοντο δυσκολίαι, ἀλλ' ἡ δραστηριότης καὶ ἡ σύφυτα του ἠδύναντο νὰ καταβάλωσι τὰ πάντα.

Στρατοπεδεύσας ἐν Τεγέᾳ καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ Ἀγησίλαος ἐβάδιζε κατ' αὐτοῦ, κατέλιπεν ἀφ' ἑσπέρας τὴν Τεγέαν καὶ διηυθύνθη κατεσπευσμένως κατὰ τῆς Σπάρτης ἐλπίζων ὅτι θέλει εὕρει αὐτὴν ἄνευ ὑπερασπίσεως. Ὁ Ἀγησίλαος εἰδοποιηθεὶς ἐγκαίρως ἐπανέκαμψεν, οἱ δὲ Θηβαῖοι ἀπατυχόντες τῆς ἐλπίδος των ὠπισθοχώρησαν καὶ εὑρόντες τὸν ἐχθρικὸν στρατὸν ἐστρατοπεδευμένον ἐν τῇ πεδιάδι τῆς Μαντινείας συνεκρότησαν μετ' αὐτῶν τὴν περιφημον ἐν Μαντινείᾳ μάχην. Ἐνῷ ἡ νίκη ἐπὶ πολὺ ἀμφίρροπος τοῦτα ἔκλινεν ὑπὲρ αὐτῶν, ὁ Ἐπαμεινώνδας πληγώνεται θανασίμως, καὶ μεταφέρεται εἰς τὴν σκηνήν του. Οἱ ἰατροὶ συνελθόντες ἀμέσως ἐπεφάνθησαν ὅτι ἅμα τῇ ἐκβολῇ

τοῦ βέλους θέλει ἐπέλθει ὁ θάνατος. Ὁ Ἐπαμεινώνδας ὑπέμεινε τὴν ἀγωνίαν τοῦ θανάτου μετὰ ἡρωϊκῆς καρτερίας. Κατὰ πρῶτον προσκαλέσας τὸν Ἱππόκομόν του ἠρώτησεν ἂν ἐσώθη ἡ ἀσπίς του καὶ λαβὼν καταφατικὴν ἀπάντησιν διέταξε νὰ θέσωσιν αὐτὴν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του· κατόπιν ἐρωτήσας περὶ τῆς νίκης καὶ μαθὼν ὅτι οἱ Βοιωτοὶ ἐνίκησαν, «τώρα, εἶπε, δύναμαι νὰ ἀποθάνω» καὶ διέταξε τὴν ἐκβολὴν τοῦ σιδήρου. Οἱ περικυκλοῦντες αὐτὸν φίλοι ἐπεδόθησαν εἰς ὀλοφυρμοὺς καὶ εἰς ἐξ αὐτῶν κλαίων ἀνεκραύγασεν «Ὦ Ἐπαμεινώνδα, ἀποθνήσεις ἄτεκνος!» «Μὰ τὸν Δία, ἀπεκρίθη ὁ Ἐπαμεινώνδας, τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθὲς, διότι καταλείπω δύο θυγατέρας ἀθανάτους, τὴν ἐν Λεύκτροις νίκην καὶ τὴν ἐν Μαντινείᾳ». Τὸ βέλος ἐξεβλήθη καὶ ὁ Ἐπαμεινώνδας ἐξέπνευσε.

Τοιοῦτον ὑπῆρξε τὸ τέλος τοῦ ἀνδρὸς, ὃς ἐθαυμάσθη παρὰ τῶν ἀρχαίων καὶ δοξάζεται μέχρι σήμερον. Ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης παραβάλλων αὐτὸν πρὸς τοὺς ἐπισημοτέρους στρατηγοὺς τῶν Ἀθηναίων, Θεμιστοκλῆν, Μιλτιάδην, Κίμωνα, προτιμᾷ τοῦτον λέγων ὅτι συνήνωσεν ἐν ἑαυτῷ ἁπάσας τὰς ἀρετὰς, τὴν ἰσχὺν τοῦ σώματος, τὴν δύναμιν τῆς εὐγλωττίας, τὴν μεγαλοψυχίαν, τὴν γενναιοδωρίαν καὶ πρὸ πάντων τὴν ἀνδρίαν καὶ τὸ στρατηγικόν. Ἐν ὅσῳ ἔζη ἡ πατρὶς του ἔσχε τὴν κυριαρχίαν τῆς Ἑλλάδος, ἀπώλεσε δὲ αὐτὴν ἅμα τῷ θανάτῳ του καὶ κατήντησεν ἐκ τῆς ἀπειρίας τῶν ἀρχηγῶν αὐτῆς εἰς δουλείαν καὶ εἰς παντελῆ καταστροφήν. Τὸν Ἐπαμεινώνδαν μνημονεύουσι πλεῖστοι ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, ὁ Πλούταρχος ἐν πλείστοις συγγράμμασιν, ὁ Κορνήλιος Νέπως συγγράψας βίον αὐτοῦ, ὁ Ξενοφῶν, ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, ὁ Αἰλιανὸς, ὁ Παυσανίας, ὁ Πολύαινος, ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ Πολύβιος, ὁ Ἰσοκράτης, ὁ Ἰουστῖνος, ὁ Βαλέριος Μάξιμος, ὁ Σουΐδας, ὁ Κικέρων, καὶ ἐκ τῶν νεωτέρων ὅσοι συνέταξαν ἑλληνικὰς ἱστορίας.

ΕΠΑΡΔΟΣ, ποτ. τῆς Μηδίας βέων πλησίον τῆς χώρας τῶν Μάρδων.

ΕΠΑΡΙΤΟΙ. Οὕτως ἐκαλεῖτο πλῆθος ἢ ἀριθμὸς πολεμιστῶν ἐκλελεγμένων ἐκ τῶν διαφόρων πόλεων τῆς Ἀρκαδίας.

ΕΠΑΡΧΙΑ, μέρος γῆς διοικουμένον ὑπὸ ἑνὸς ἐπάρχου. Ἐν τῷ βυζαντινῷ κράτει ἕκαστον «θέμα» ἢ στρατιωτικὸν σῶμα ἐστρατοπεδευμένον ἐς ἐπαρχίας. Καλεῖται ἐπίσης «ἐπαρχία» ἡ περιοχὴ ὑπαγομένη εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ἑνὸς ἐπισκόπου ἢ ἀρχιεπισκόπου τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας. Ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Ἑλλάδος, οἱ 13 νομοὶ, εἰς οὓς διαιρεῖται τὸ κράτος ὑποδιαιροῦνται εἰς 60 ἐπαρχίας, ὑποδιαιρουμένας καὶ ταύτας εἰς δήμους.

ΕΠΑΡΧΙΔΗΣ, γεωγράφος ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Ὁ Ἀθήναιος μνημονεύει δύο αὐτοῦ χωρία ἀναφερόμενα εἰς τὴν νῆσον Ἴκαρον, ἅτινα ὅμως μᾶλλον φαίνονται ἀνήκοντα εἰς πραγτείαν περὶ φυσικῆς ἱστορίας ἢ εἰς βιβλίον γεωγραφικόν.

ΕΠΑΡΧΟΣ (Ἀντώνιος), ποιητὴς ἕλλην γεννηθεὶς καὶ ἀποθανὼν ἐν Κερκύρᾳ κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα. Ἐδίδαξε τὴν ἑλληνικὴν γλῶσαν ἐν Βενετίᾳ, ἔσχεν ἀλληλογραφίαν μετὰ τοῦ Μελάγχθονος καὶ ἄλλων ἐπισήμων ἀναμορφωτῶν, οὓς παρεκίνει εἰς συγκοινωνίαν μετὰ τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐξετέλεσε ταξείδιον μέχρι Παρισίων, ὅπου προσήνεγκεν εἰς τὸν βασιλέα Φραγκίσκον Α' χειρόγραφον ἑλληνικὸν περιγραφόμενον ὑπὸ Στεφάνου Λεμοὲν, Βανδούρου καὶ Φαβρικίου. Σώζονται Ποίημα αὐτοῦ εἰς 200 στίχους περὶ πτώσεως τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους, ἐπιστολαὶ πρὸς Μελάγχθονα καὶ ἄλλους ἀναμορφωτὰς, ὧν τινας ἐδημοσίευσεν ὁ Λαμὶ, καὶ ἐπιτάφιος εἰς τὸν Καρδινάλιον Κονταρίνην. Τὰ χειρόγραφα αὐτοῦ εἶναι κατατεθειμένα ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Λύγούστης.

ΕΠΑΦΟΣ, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς νύμφης Ἰοῦς, ἥτις μεταμορφωθεῖσα ὑπὸ τῆς ζηλοτύπου Ἥρας εἰς δάμαλιν περιεπλανήθη μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ πανόπτου Ἄργου καὶ ἔφθασεν εἰς Αἴγυπτον, ὅπου ἀναλαβοῦσα τὴν ἀνθρωπίνην μορφὴν ἐγέννησεν ἀπὸ τοῦ Νείλου τὸν Ἔπαφον, παραδοθέντα πρὸς ἀνατροφὴν εἰς τοὺς Κουρήτας. Ἡλικιωθεὶς λέγεται ὅτι ἐγένετο βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου καὶ ἀποθανὼν ἐτιμήθη παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις ὡς θεὸς καλούμενος «Ἄπις», καὶ παριστάμενος ὑπὸ τὴν μορφὴν βοός. Ἐνυμφεύθη τὴν Μέμφιν μετὰ τῆς ὁποίας ἐγέννησε θυγατέρα τὴν Λιβύην, ἐξ ἧς ὠνομάσθη ἡ ἐν Ἀφρικῇ Λιβύη. Λέγεται ἱδρυτὴς τῆς ἐν τῇ μεσαίᾳ Αἰγύπτῳ πόλεως Μέμφιδος κληθείσης οὕτω ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς συζύγου του.

ΕΠΑΦΟΣ, ἱστορικὸς ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Πιστεύεται ὅτι συνέταξε περὶ Δελφῶν σύγγραμμα συγκείμενον ἐκ 13 τοὐλάχιστον βιβλίων. Μνεία τούτου γίνεται παρὰ τῷ Μακροβίῳ καὶ τῷ Σερβίῳ, οἵτινες προσάγουσι μαρτυρίαν χωρίον τι αὐτοῦ ἀναφερόμενον εἰς τὴν πυρπόλησιν τοῦ ναοῦ τῶν Δελφῶν.

ΕΠΑΦΡΑΣ, ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς τοῦ πρώ-

του αἰῶνος ἐκ Κολοσσῶν ἧς λέγεται πρῶτος ἐπίσκοπος. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ποιεῖται αὐτοῦ μνείαν ἐν τρισὶ χωρίοις. ἁ Πρὸς Κολοσσαεῖς Α. 7. «Καθὼς καὶ ἐμάθετε ἀπὸ Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστι πιστὸς ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος τοῦ Χριστοῦ, ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν Πνεύματι». β'. Αὐτόθι Δ. 12 καὶ 13. «Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν δοῦλος Χριστοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα στῆτε τέλειοι καὶ πεπληρωμένοι ἐν παντὶ θελήματι τοῦ Θεοῦ· μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει ζῆλον πολὺν ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει». γ'. Πρὸς Φιλήμονα 23. «Ἀσπάζονταί σε Ἐπαφρᾶς ὁ συναιχμάλωτός μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ κτλ». Τὸ ρωμαϊκὸν μαρτυρολόγιον, τιθὲν τὴν ἑορτὴν αὐτοῦ τῇ 9 Ἰουλίου ἀναφέρει ὅτι ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐπίσκοπος Ῥόδου, καὶ ὅτι ἐκεῖ ἔλαβε τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου.

ΕΠΑΦΡΟΔΙΤΟΣ, ἀπελεύθερος τοῦ αὐτοκράτορος Αὐγούστου, ζῶν περὶ τὰ 40 π. Χ. Ἀπεστάλη μετὰ τοῦ Γαΐου Προκολείου παρὰ τοῦ Ὀκταβίου πρὸς τὴν βασίλισσαν τῆς Αἰγύπτου Κλεοπάτραν ὅπως φέρωσι πρὸς αὐτὴν τὰς διαταγάς του. Οἱ δύω ἀπεσταλμένοι ἐκράτησαν τὴν Κλεοπάτραν εἰς στενὸν περιορισμὸν καὶ ἀπηγόρευσαν τὴν συγκοινωνίαν αὐτῆς μετὰ τῶν ἐκτὸς, ἀλλ' ἡ Κλεοπάτρα κατώρθωσε νὰ ἐξαπατήσῃ αὐτούς.

ΕΠΑΦΡΟΔΙΤΟΣ, ἀπελεύθερος εὐνοούμενος καὶ γραμματεὺς τοῦ Νέρωνος, ζῶν περὶ τὰ 70 μ. Χ. Κατὰ τὴν συνωμοσίαν τὴν ἐπενεγκοῦσαν τὸ τέλος τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοκράτορος τούτου ὁ Ἐπαφρόδιτος συνώδευσεν αὐτὸν εἰς τὴν φυγήν του, καὶ ἐξετέλεσε τὴν διαταγὴν αὐτοῦ νὰ τὸν φονεύσῃ. Ἕνεκα τούτου ὁ Δομιτιανὸς διέταξε τὴν ἐξορίαν καὶ κατόπιν τὸν θάνατον αὐτοῦ, διότι ἐτόλμησε νὰ ὑψώσῃ χεῖρα κατὰ αὐτοκράτορος. Ὁ Ἐπίκτητος ἦτο δοῦλος τοῦ Ἐπαφροδίτου τούτου. Ὁ Ἰώσηππος ἀφιεροῖ τὰς ἰουδαϊκὰς αὐτοῦ ἀρχαιότητας εἰς Ἐπαφρόδιτόν τινα, ἀλλ' ἄγνωστον εἶναι ἐὰν οὗτος εἶναι ὁ ἀπελεύθερος τοῦ Νέρωνος ἢ ἕτερος Ἐπαφρόδιτος ἀπελεύθερος τοῦ Τραϊανοῦ. Τινὲς ὑπομνηματισταὶ ἐνόμισαν ὅτι ἀνευρίσκουσιν ἐν τῷ ἀπελευθέρῳ τοῦ Νέρωνος τὸν φίλον τοῦ ἀποστόλου Παύλου περὶ οὗ γίνεται λόγος ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς αὐτοῦ.

ΕΠΑΦΡΟΔΙΤΟΣ (Μ. Μέτσος), γραμματεὺς Ἕλλην, γενν. ἐν Χαιρωνείᾳ περὶ τὰ 80 μ. Χ. μαθητὴς τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Ἀρχίᾳ. Ὑπῆρξεν ἀπὸ πρώτων δούλων, ὕστερον ἀπελεύθερος τοῦ Μοδέστου ἐπάρχου τῆς Αἰγύπτου. Ἀφοῦ ἀπέκτησε τὴν ἐλευθερίαν, μετέβη εἰς Ῥώμην, ὅπου διέμεινε μέχρι τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Νέρβα, καὶ ἕνεκα τῆς σοφίας του ἔσχε μεγάλην ὑπόληψιν. Ἡ βιβλιοθήκη του ἦτο περιφημοτάτη, καθόσον, ὡς λέγεται, συνέλεξε πλέον τῶν 30,000 βιβλίων πολυτίμων. Ἀπέθανεν ἐξ ὕδρωπος εἰς ἡλικίαν 75 ἐτῶν. Ὁ Σουΐδας χωρὶς νὰ μνημονεύσῃ κανὲν σύγγραμμά του ἀρκεῖται λέγων ὅτι τὰ συγγράμματά του ἦσαν ἐξαίρετα· ἀλλ' ἀχόθεν εἶναι γνωστὸν ὅτι συνέγραψε περὶ Ὁμήρου, περὶ Ἡσιόδου, περὶ Καλλιμάχου.

ΕΠΑΦΡΟΔΙΤΟΣ (Ἅγιος), ζῶν κατὰ τὸν Α'. αἰῶνα μετὰ Χριστόν. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν πρώτων καὶ τῶν μᾶλλον ζηλωτῶν μαθητῶν τοῦ ἀποστόλου Παύλου ὅστις ἐχειροτόνησεν αὐτὸν ἐπίσκοπον Φιλίππων τῆς Μακεδονίας. Ὅτε οἱ χριστιανοὶ τῆς πόλεως ταύτης ἔμαθον ὅτι ὁ Παῦλος ἐφυλακίσθη ἐν Ῥώμῃ, ἀπέστειλαν ἐκεῖ τὸν ἐπίσκοπόν των, ὅπως φέρῃ αὐτῷ παρηγορίαν καὶ βοηθήματα. Ὁ Ἐπαφρόδιτος ἐξεπλήρωσε τὴν ἀποστολήν του μετ' ἀφοσιώσεως, ἀλλ' ἔπεσεν εἰς βαρείαν ἀσθένειαν μέχρι θανάτου ἐν Ῥώμῃ. Μετὰ τὴν ἀνάρρωσιν αὐτοῦ, ὁ Παῦλος τὸν ἀπέστειλε πάλιν εἰς Φιλίππους τῷ 62 μετ' ἐπιστολῆς ἐν ᾗ ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τοὺς Φιλιππησίους. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ ἀποκαλεῖ τὸν Ἐπαφρόδιτον «ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ συνεργὸν καὶ συστρατιώτην, ἀπόστολον δὲ αὐτῶν καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας του». Ἑορτάζεται παρὰ τοῖς ἀνατολικοῖς τῇ 28 μαρτίου καὶ τῇ 9 δεκεμβρίου, παρὰ δὲ τοῖς δυτικοῖς τῇ 22 μαρτίου.

ΕΠΑΧΘΗΣ, ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις εἰς τιμὴν τῆς Δήμητρος πρὸς μνήμην τῆς θλίψεως ἣν ἡ θεὰ αὕτη ᾐσθάνθη διὰ τὴν ἁρπαγὴν τῆς Περσεφόνης.

ΕΠΒΟΥΡΝ (Ἰάκωβος Βοναβεντούρας), ἀσιανολόγος σκώτος, γενν. τῷ 1573 ἐν Ἄμστοκς (κομητεία τῆς Ἀδδιγκτον) ἀποθ. περὶ τὸ 1621. Υἱὸς ἱερέως διαμαρτυρομένου καὶ μαθητὴς τοῦ Ἰωάννου Κνὸξ ἀνετράφη ἐν τῇ θρησκείᾳ τῶν διαμαρτυρομένων, ἀλλ' ὕστερον ἐνεκολπώθη τὸν καθολικισμόν. Μετέβη εἰς Γαλλίαν, καὶ ὕστερον εἰς Ἰταλίαν. Κατόπιν περιηγήθη εἰς τὴν Τουρκίαν, τὴν Περσίαν, τὴν Συρίαν καὶ πολλὰς ἄλλας χώρας τῆς Ἀνατολῆς. Ἐπιστρέψας κατετάχθη εἰς τὸ τάγμα τῶν Ἐλασσόνων ἀδελφῶν καὶ διέμεινεν ἐν ταῖς μοναῖς τοῦ τάγματος του ἐν Ἀσσίζῃ καὶ Ῥώμῃ. Λέγεται ὅτι ἠγνώριζε 72 γλώσσας. Ὁ πάπας Παῦλος Ε'. διώρισεν αὐτὸν βιβλιοθηκάριον τῶν ἀνατολικῶν χειρογράφων τοῦ Βατικανοῦ. Τῷ 1620 μετέβη εἰς Βενετίαν, ὅπως

μεταφράση διάφορα συγγράμματα ἑβραϊκά, συριακὰ καὶ χαλδαϊκά, καὶ ἐκεῖ φαίνεται ὅτι ἀπέθανε. Σώζονται ἐξ αὐτοῦ ἓν Λεξικὸν ἑβραϊκὸν καὶ χαλδαϊκὸν καὶ μία Ἀραβικὴ Γραμματικὴ ἐν Ῥώμῃ 1591, καὶ μεταφράσεις ἀνατολικῶν συγγραφέων ἀνέκδοτοι.

ΕΠΕΙΓΕΥΣ, υἱὸς Ἀγακλέους, Μυρμιδὼν τὸ γένος. Πράξας φόνον τινὰ καὶ προσφυγὼν εἰς τὸν Πηλέα ἐν Φθίᾳ, ἦλθεν ὕστερον μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας.

ΕΠΕΙΟΙ, οὕτως ἐκαλοῦντο οἱ ἀρχαιότεροι κάτοικοι τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ ἀπὸ τοῦ Ἐπειοῦ υἱοῦ τοῦ Ἐνδυμίωνος.

ΕΠΕΙΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἐνδυμίωνος, διαδεχθεὶς τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰς τὴν βασιλείαν τῆς Ἤλιδος. Ἐξ αὐτοῦ οἱ κάτοικοι ἐκαλοῦντο Ἐπειοί.

ΕΠΕΙΟΣ, υἱὸς τοῦ Πανοπέως ἔμπειρος εἰς τὴν πυγμαχίαν καὶ τὴν τεκτονικήν. Εἷς τῶν ἐν Τροίᾳ Ἑλλήνων, ὁδηγήσας αὐτόθι ἐκ τοῦ Αἰγαίου Πελάγους 30 πλοῖα, καὶ κατασκευάσας τῇ συνεργείᾳ τῆς Ἀθηνᾶς τὸν Δούρειον Ἵππον, δι' οὗ ἠλώθη ἡ Τροία. Θραδύτερον ἵδρυσε τὸ Μεταπόντιον. Κατὰ τὸν Στησίχορον ἦν ἁπλοῦς ὑπηρέτης καὶ ὑδροφόρος τῶν Ἀτρειδῶν εἰς τὸ ἐν Τροίᾳ ἑλληνικὸν στρατόπεδον.

ΕΠΗΡΑΤΟΣ, εἷς τῶν ἐν Σπάρτῃ ἐφόρων παρὰ Ξενοφῶντι.

ΕΠΗΡΑΤΟΣ, στρατηγὸς Ἕλλην, γεννηθεὶς ἐν Φεραῖς τῆς Ἀχαΐας καὶ ζῶν περὶ τὸ 220 π.Χ. Ἐξελέγη παρὰ τῶν Ἀχαιῶν τῷ 219 στρατηγὸς διὰ μηχανορραφιῶν τοῦ Ἀπελλοῦ πράκτορος Φιλίππου Ε' τῆς Μακεδονίας πρὸς ἀποκλεισμὸν τοῦ Φιλοποίμενος ὑποστηριζομένου παρὰ τοῦ Ἀράτου. Ὢν ἀνίκανος διὰ τὴν ὑψηλὴν ταύτην θέσιν κατέλιπε πολλὰς δυσκολίας εἰς τὸν διαδεξάμενον αὐτὸν Ἄρατον.

ΕΠΙΗΡΙΤΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἀφείδαντος βασιλέως τῆς Ἀλβάντων. Ὁ Ὀδυσσεὺς ὅτε ἐπέστρεψεν εἰς Ἰθάκην θελήσας νὰ μείνῃ ἄγνωστος, οὕτως ἔλεγεν ὅτι ἐκαλεῖτο.

ΕΠΙΑΑΤΗΣ. Δωρικὸς ἀντὶ ΕΦΙΑΛΤΗΣ (ἴδ. τὴν λέξιν).

ΕΠΙΓΕΝΗΣ, υἱὸς Ἀντιφῶντος, Ἀθηναῖος φίλος τοῦ Σωκράτους.

ΕΠΙΓΕΝΗΣ, νεανίας Ἀθηναῖος ἀναφερόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐν ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις.

ΕΠΙΓΕΝΗΣ, σικελικὸς συγγραφεὺς Ἕλλην, ὃν ὁ Φώτιος καὶ ὁ Σουΐδας μνημονεύουσιν ὡς τὸν ἀρχαιότερον τῶν τραγικῶν ποιητῶν. Σφοδραὶ φιλονεικίαι ἐγένοντο περὶ αὐτοῦ. Ὁ Βέντλεϋ κηρύττει ἀμφίβολον τὴν ὕπαρξιν τοῦ Ἐπιγένους τούτου. Ὁ Φαβρίκιος συγχέει αὐτὸν μετὰ ὁμωνύμου κωμικοῦ ποιητοῦ πολὺ μεταγενεστέρου. Ὁ Boeckh, ὁ Κράμερ, ὁ Λόπεκ καὶ πολλοὶ γερμανοὶ σοφοὶ ἠρεύνησαν ὑπὸ διαφόρους ἐπόψεις τὸ ζήτημα μὴ δυνάμενον νὰ λυθῇ ἐλλείψει πληροφοριῶν. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἀγνοοῦνται τὰ συγγράμματα αὐτοῦ καὶ οὐδὲν λείψανον ἀφίκετο μέχρις ἡμῶν.

ΕΠΙΓΕΝΗΣ, συγγραφεὺς κωμικὸς Ἕλλην τῆς μέσης ἀττικῆς κωμῳδίας. Ἐλλείπουσι λεπτομέρειαι περὶ τῆς ζωῆς αὐτοῦ· φαίνεται ὅμως ὅτι ἔζησε μετὰ τὴν 110ην ὀλυμπιάδα, καθ' ὅσον ἀναφέρει ἡγεμόνα τινὰ τῆς Καρίας ζήσαντα κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην. Αἱ ἐπιγραφαί τινων ἐκ τῶν κωμῳδιῶν αὐτοῦ εἶναι γνωσταί· ἐλάχιστος δὲ ἀριθμὸς στίχων αὐτοῦ διεσώθη παρὰ τῶν ἀρχαίων ὑπομνηματιστῶν.

ΕΠΙΓΕΝΗΣ, γραμματικὸς γράψας ὑπομνήματα εἰς πολλοὺς ποιητάς· τὸ εἰς τὸν Ἴωνα τὸν Χῖον ἐξάγεται προφανῶς ἐκ τοῦ Ἀθηναίου· τὸ Περὶ Ὀρφέως Ποιήσεως ἀναφέρεται ῥητῶς παρὰ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως. Φαίνεται ὅτι ἔζη ἐπὶ τῶν πρώτων Πτολεμαίων, καθ' ὅσον μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Καλλιμάχου.

ΕΠΙΓΕΝΗΣ, ἀστρονόμος ἀρχαιότατος τοῦ πρώτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Σύντομον μνείαν ποιοῦνται αὐτοῦ μόνον ὁ Σενέκας, ὁ Πλίνιος καὶ ὁ Κενσωρῖνος. Κατὰ τὸν Σενέκαν ὁ Ἐπιγένης ἐσπούδασε παρὰ τοῖς Χαλδαίοις, καὶ ἀπέκτησε περὶ τῶν κομητῶν γνώσεις διαφόρους τῶν διδασκομένων ὑπὸ Ἀπολλωνίου τοῦ Μινδιανοῦ. Τὸ περὶ αὐτοῦ χωρίον τοῦ Πλινίου εἶναι σκοτεινὸν καὶ παρήγαγε πολλὰς φιλονεικίας, διότι ἀναφέρων ὅτι ὁ Ἐπιγένης διδάσκει ὅτι οἱ Βαβυλώνιοι ἔχουσιν ἀστρονομικὰς παρατηρήσεις 720 ἐτῶν γεγραμμένας ἐπὶ ὀπτῶν πλίνθων συμπεραίνει ὅτι ἡ τέχνη τοῦ γράφειν εἶναι αἰώνιος. Τινὲς διὰ νὰ ἀπαλλάξωσι τὸν Πλίνιον τῆς παραδοξολογίας ἐπρότειναν νὰ διορθωθῇ τὸ κείμενον καὶ πρὸ τῆς λέξεως annorum (ἐτῶν) νὰ προστεθῇ ἡ λέξις milia (χιλιάδες), ὥστε νὰ φανῇ ὅτι 720 χιλιάδες ἐτῶν ἰσοδυναμοῦσι πρὸς τὴν αἰωνιότητα. Ὁ Weidler φρονεῖ ὅτι ὁ Ἐπιγένης ἔζη κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἄλλοι κριτικοὶ θέτουσιν αὐτὸν εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Αὐγούστου.

ΕΠΙΓΟΝΟΙ, οἱ υἱοὶ τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας ἐκστρατευσάντων ἡρώων καὶ ἀποθανόντων εἰς τὸν πρῶτον θηβαϊκὸν πόλεμον τὸν γενόμενον πρὸς ἐκδίκησιν τῆς εἰς τὸν Πολυνείκην γενομένης ἀδικίας. Ἦσαν οἱ ἐξῆς· Ἀλκμαίων καὶ Ἀμφι-

λοχος υἱοὶ τοῦ Ἀμφιάρεω, Αἰγιαλεὺς υἱὸς τοῦ Παρθενοπαίου, Σθένελος υἱὸς τοῦ Καπανέως, Θέρσανδρος υἱὸς τοῦ Πολυνείκους καὶ Εὐρύαγος υἱὸς τοῦ Μηκιστέως. Μετὰ δέκα ἔτη ἐκστρατεύσαντες ὑπὸ τὸν Ἄδραστον τὸν μόνον διασωθέντα ἐκ τῶν ἑπτὰ ἡρώων εἰς τὸν δεύτερον θηβαϊκὸν πόλεμον, ἐκυρίευσαν κατὰ κράτος τὰς Θήβας καὶ ἀνεβίβασαν ἐπὶ τοῦ θρόνου τὸν υἱὸν τοῦ Πολυνείκους Θέρσανδρον. Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἄλλοι μὲν θέτουσιν εἰς τὰ 1303 π. Χ, ἄλλοι εἰς τὰ 1217 καὶ ἄλλοι εἰς τὰ 1197. Τὰ ἀγάλματα αὐτῶν ἐτέθησαν ἐν τῷ ναῷ τῶν Δελφῶν.

ΕΠΙΓΟΝΟΣ, μαθητὴς καὶ ἡδύπαθὴς Ἀθηναῖος ἐμπαιζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐν ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις.

ΕΠΙΓΟΝΟΣ, θεσσαλονικεὺς ποιητὴς ἑλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Σώζονται δύο αὐτοῦ ἐπιγράμματα ἐν τῇ ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ.

ΕΠΙΓΟΝΟΣ, ἀγαλματοποιὸς ἑλλην ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν Β' αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ. Τὰ ἔργα αὐτοῦ κυρίως ἦσαν ἀπομιμήσεις ἄλλων τεχνιτῶν, εἰς δύο ὅμως αὐτοῦ ἔργα παρουσιάζεται πρωτοτυπία· ταῦτα εἶναι εἷς σαλπιγκτὴς, καὶ ἓν τέκνον θωπεῦον τὴν μητέρα αὐτοῦ τεθνηκυῖαν. Τὸ τελευταῖον ἦτο ἴσως ἀπομίμησις τοῦ περιφήμου πίνακος τοῦ Ἀριστείδου.

ΕΠΙΓΟΝΟΣ, αἱρεσιάρχης ζῶν κατὰ τὸν Γ αἰῶνα. Θεωρεῖται ὡς ἱδρυτὴς τῆς αἱρέσεως τῶν «πατροπασχιτῶν», οἵτινες διεσχυρίζοντο ὅτι ὁ Πατὴρ ἔπαθεν εἰς τὸ πάθος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, διότι ὁ Θεὸς ἐνμόνον ἔχει πρόσωπον καὶ ὁ Πατὴρ μὴ διακρινόμενος τοῦ Υἱοῦ, ὅτις εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγένετο ἄνθρωπος μετὰ τοῦ Υἱοῦ, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἔπαθε δι' ἡμᾶς· ἄλλως ὀφείλομεν νὰ πιστεύσωμεν ἐν τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ δύο ἀρχὰς θείας καὶ ἀνθρωπίνην, ἢ μᾶλλον νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν ἦτο τέλειος Θεός. Ἡ διδασκαλία αὕτη καταδικασθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀποδίδεται κατὰ τοὺς πλείστους εἰς τὸν Πραξέαν. Ἐλλείπουσι λεπτομέρειαι περὶ τοῦ βίου τοῦ Ἐπιγόνου.

ΕΠΙΔΑΜΝΙΟΣ, πατὴρ τῶν θεραπαινίδων τῆς Ἀφροδίτης, ἃς μετεχειρίζετο αὕτη εἰς τὸν μετὰ τοῦ Ἀδώνιδος ἔρωτά της.

ΕΠΙΔΑΜΝΟΣ, πόλις τῆς Μακεδονικῆς Ἰλλυρίας ὕστερον κληθεῖσα Δυῤῥάχιον, περὶ οὗ ἴδε τὴν λέξιν. Ἐκ τοῦ λιμένος αὐτῆς ἐγίνετο ἡ εὐκολωτέρα μετάβασις εἰς τὴν Ἰταλίαν. Ἀποικία οὖσα τῶν Κερκυραίων ἐγένετο ἡ πρώτη ἀφορμὴ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἄλλως ἀναποφεύκτου. Τὸ δημοκρατικὸν κόμμα ἀπεδίωξεν ἐκ τῆς πόλεως τοὺς ἀριστοκράτας, οἵτινες ἐπῆλθον κατὰ τῆς πόλεως μετὰ βαρβάρων, οὓς συνήθροισαν ἐκ τῶν πέριξ καὶ ἐπολιόρκουν αὐτήν. Οἱ δημοκρατικοὶ ζητήσαντες παρὰ τῆς Κερκύρας βοήθειαν καὶ μὴ εἰσακουσθέντες κατέφυγον εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς μητροπόλεώς των τὴν Κόρινθον. Αὕτη ἀπέστειλε βοήθειαν, ἥτις διέλυσε τὴν πολιορκίαν. Οἱ Κερκυραῖοι ὀργισθέντες ἐκήρυξαν πόλεμον κατὰ τῆς Κορίνθου· νικηθέντες δὲ ἐζήτησαν βοήθειαν παρὰ τῶν Ἀθηναίων, ἥτις ἀπεστάλη αὐτοῖς· οἱ Κορίνθιοι ἐκίνησαν κατὰ τῶν Ἀθηναίων ἅπασαν σχεδὸν τὴν Πελοπόννησον, καὶ οὕτως ἐξερράγη ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος.

ΕΠΙΔΑΥΡΙΟΣ, ἐπίθ. τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀπὸ τῆς πόλεως Ἐπιδαύρου ἔνθα ἐλατρεύετο.

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἄργου καὶ τῆς Εὐάδνης ἐξ οὗ ὠνομάσθη ἡ πόλις Ἐπίδαυρος.

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ, πόλις τῆς Ἀργολίδος ἐν Πελοποννήσῳ ἐπὶ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, 35 χιλιάμετρα πρὸς Λ τοῦ Ναυπλίου. Αὐτόθι ὑπῆρχε ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὅστις ἐθεωρεῖτο ὁ προστάτης τῆς πόλεως· ὁ ναὸς οὗτος ἔκειτο πρὸς Δ τῆς πόλεως ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς Ἄργος ἐν τῷ μέσῳ δάσους. Ἐν τῷ ναῷ ὑπῆρχεν ἄγαλμα τοῦ θεοῦ τούτου ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος, ἔχον καὶ ὄφεις, οἵτινες εἶναι τὸ σύμβολον αὐτοῦ. Ἐν ἰδιαιτέρᾳ οἰκοδομῇ καλουμένῃ «Θόλος» ἐξετίθεντο διάφορα φάρμακα πρὸς ἰατρείαν τῶν προσερχομένων. Τοῦ ναοῦ τούτου σώζονται ἐρείπιά τινα· ἐπίσης σώζονται ἤδη πλησίον τῆς πόλεως ἐρείπια καὶ τοῦ ἀρχαίου θεάτρου. Φαίνεται ὅτι ἡ πόλις αὕτη ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἦτο ἀποικία τῶν ἐν Ἀσίᾳ Καρῶν καὶ διὰ τοῦτο ἐκαλεῖτο καὶ Ἐπίκαρος, ἐχρησίμευε δὲ ὡς Ἐμπόριον. Τὴν σήμερον εἶναι μικρὰ κώμη χρησιμεύουσα πρὸς ἀπόβασιν εἰς τοὺς μεταβαίνοντας διὰ πλοιαρίων ἐκ Πειραιῶς εἰς Ναύπλιον, καὶ ἔχουσα ἐν τελωνεῖον. Ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἑλληνικῇ ἱστορίᾳ εἶναι γνωστή, διότι εἰς τὴν παρ' αὐτὴν κειμένην κώμην Πιάδαν συνεκροτήθη τῷ 1822 ἡ πρώτη ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων συνέλευσις ἡ ἐν Ἐπιδαύρῳ καλουμένη ἡ ἀνακηρύξασα τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος.

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ ἡ ΑΙΜΗΡΑ, πόλις ἐπίσημος τῆς Ἀκαρνανίας ἐπὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου ἔχουσα ἀξιόλογον λιμένα καὶ ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἀποικία τῶν ἐν Ἀργολίδι Ἐπιδαυρίων. Τὴν σήμερον εἶναι ἀσήμαντος κώμη καλουμένη Παλαιὰ Μονεμβασία.

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ, πόλ. τῆς Δαλματίας σήμερον καλουμένη Ragusa vacchis.

ΕΠΙΔΗΛΙΟΝ, πόλ. μικρὰ παραθαλάσσιος τῆς Λακωνίας ἔχουσα τὸ πάλαι ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος.

ΕΠΙΔΗΛΙΟΣ, ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος ὑπὸ τὸ ὁποῖον εἶχε ναὸν πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Μαλέα.

ΕΠΙΔΙΟΣ, ῥήτωρ ῥωμαῖος ζῶν περὶ τὸ 50 π. Χ. Κατὰ τὸν Σουετώνιον ἐδυσφημίζετο ὡς συκοφάντης. Ἀνοίξας σχολὴν εἶχε μεταξὺ τῶν μαθητῶν του καὶ τὸν Μάρκον Ἀντώνιον καὶ τὸν Αὔγουστον. Ἐνῷ οὗτοι ἡμέραν τινὰ ἐμέμφοντο τοῦ Γαΐου Κανουτίου ὅτι ἐν τῇ διοικήσει τῆς πολιτείας ἠκολούθει τὰς ἀρχὰς τοῦ ὑπατικοῦ Ἰσαυρικοῦ «Προτιμῶ, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, νὰ ἦμαι μαθητὴς τοῦ Ἰσαυρικοῦ ἢ Ἐπιδίου τοῦ συκοφάντου». Οὗτος ἐκαυχᾶτο ὅτι κατήγετο ἀπὸ Ἐπιδίου τοῦ Νουγκιονοῦ, ὅστις λέγεται ὅτι κρημνισθεὶς ποτε εἰς τὰς πηγὰς τοῦ Σάρνου ἐξῆλθεν ἀμέσως ἔχων κέρατα καὶ ἄφαντος γενόμενος κατετάχθη μεταξὺ τῶν Θεῶν.

ΕΠΙΔΟΤΗΣ, ἐπίθ. τοῦ Διὸς ἔχοντος ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ναὸν ἐν Μαντινείᾳ. Καὶ ἄλλοι θεοὶ ἐλατρεύοντο ἐν Ἐπιδαύρῳ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα.

ΕΠΙΕΙΚΙΑ, ὄρος πλησίον τῆς πόλεως Σικυῶνος ἐν Πελοποννήσῳ.

ΕΠΙΖΗΔΟΣ, Ἀθηναῖος υἱὸς Κουφαγόρου. Περὶ τούτου ὁ Ἡρόδοτος λέγει ὅτι εἰς τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην μαχόμενος ἐκ τοῦ συστάδην καὶ γενναίως ἀναφανεὶς ἐξαίφνης ἐτυφλώθη δίχως νὰ πληγωθῇ καὶ διέμεινε τυφλὸς τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς· ἐδηγεῖτο δὲ ὅτι ἐν τῇ μάχῃ εἶδεν ἀπέναντι αὐτοῦ ἄνδρα ὁπλίτην ὑψηλοτάτου ἀναστήματος οὗ ἡ γενειὰς ἐσκίαζε πᾶσαν τὴν ἀσπίδα, καὶ ὁ ἀνὴρ οὗτος αὐτὸν μὲν παρεξῆλθε τὸν δὲ πλησίον του ἱστάμενον ἐφόνευσε.

ΕΠΙΘΑΛΑΜΙΟΝ, γαμήλιον ᾆσμα, ποιήμα κατὰ τοὺς γάμους. Ὁ ὕμνος ψαλμὸς τοῦ Δαβὶδ καὶ τὸ Ἆσμα τῶν Ἀσμάτων θεωροῦνται ὡς ἐπιθαλάμια. Παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ᾖδετο ἐν τῇ θύρᾳ τῶν νεονύμφων. Ἡ ἐπίκλησις «Ὦ Ὑμήν! ὦ Ὑμέναι!» ἥτις κατ' ἀρχὰς ἀπετέλει ἅπαν τὸ ἐπιθαλάμιον, ὕστερον μόνον ὡς ἐπῳδὴ ἐχρησίμευεν. Ἐκ τοῦ ποιήματος τοῦ Ἡσιόδου εἰς τοὺς γάμους τῆς Θέτιδος καὶ τοῦ Πηλέως μόνον λείψανόν τι σώζεται. Ὁ Στησίχορος καθυπέβαλε τὸ ἐπιθαλάμιον εἰς τὸν ῥυθμὸν τῆς μουσικῆς καὶ προσέθηκεν εἰς αὐτὸ τὸν χορόν. Ἡ Σαπφὼ διέπρεψεν εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως. Δεῖγμα σώζεται τὸ ἐπιθαλάμιον τοῦ Μενελάου καὶ τῆς Ἑλένης ὑπὸ Θεοκρίτου.

ΕΠΙΘΑΛΑΜΙΤΗΣ, ἐπίθ. τοῦ Ἑρμοῦ ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐλατρεύετο ἐν Ἐρυθραῖᾳ.

ΕΠΙΘΕΡΣΗΣ, Νικαεὺς γραμματικὸς ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς γράψας περὶ λέξεων Ἀττικῶν καὶ Κωμικῶν καὶ Τραγικῶν. Διάφορος τούτου φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ παρὰ Πλουτάρχου (Περὶ ἐκλελοιπότων χρηστηρίων) μνημονευόμενος πατὴρ τοῦ ῥήτορος Αἰμιλιανοῦ καὶ διδάσκαλος γραμματικῶν ζήσας ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Τιβερίου.

ΕΠΙΚΑΡΠΙΟΣ, ἐπίθ. τοῦ Διὸς ἐν Εὐβοίᾳ.

ΕΠΙΚΑΣΤΗ, θυγάτηρ τοῦ Μενοικέως καὶ σύζυγος τοῦ Λαΐου, μεθ' οὗ ἐγέννησε τὸν Οἰδίποδα, ἄλλως καλουμένη ΙΟΚΑΣΤΗ (ἴδε τὴν λέξιν ταύτην).

ΕΠΙΚΕΛΕΥΣΤΟΣ, συγγραφεὺς ἕλλην ἐκ Κρήτης ζῶν κατὰ τὸν Α' ἢ Β' αἰῶνα Μ Χ. Ὁ Ἐρωτιανὸς μνημονεύει αὐτοῦ ὡς ἐπιταμόντος ἢ διορθώσαντος τὴν πραγματείαν τοῦ Βακχείου περὶ τῶν ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῦ Ἱπποκράτους εὑρισκομένων ἀχρήστων λέξεων.

ΕΠΙΚΕΡΔΗΣ, ἀνὴρ Ἀθηναῖος δοὺς βοήθειαν εἰς τοὺς ἐν Σικελίᾳ αἰχμαλώτους Ἀθηναίους, ὅτε κατὰ τὸ 413 Π Χ κατεστράφησαν ἐν Σικελίᾳ αἱ Ἀθηναϊκαὶ δυνάμεις αἱ ἀποσταλεῖσαι ἐκεῖ κατὰ προτροπὴν τοῦ Ἀλκιβιάδου.

ΕΠΙΚΛΗΣ, Λύκιος ἡγεμὼν σύμμαχος τῶν Τρώων καὶ ἑταῖρος τοῦ Σαρπεδόνος φονευθεὶς ἐν τῇ μάχῃ ὑπὸ τοῦ Τελαμωνίου Αἴαντος.

ΕΠΙΚΛΗΣ, πατὴρ τοῦ Πρωτέου στρατηγοῦ τῶν Ἀθηναίων.

ΕΠΙΚΛΗΣ, συγγραφεὺς ἰατρικῆς, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν Β' ἢ Α' αἰῶνα Π Χ. Συνέγραψε περὶ τῶν ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῦ Ἱπποκράτους περιεχομένων ἀχρήστων φράσεων σύγγραμμα διατεταγμένον κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν.

ΕΠΙΚΝΗΜΙΔΙΟΙ (Δοκροί) ἴδε ΛΟΚΡΙΣ.

ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΣ, ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος ὑπὸ τὸ ὁποῖον εἶχε μεγαλοπρεπῆ ναὸν ἐν Βάσσῃ κώμῃ τῆς Ἀρκαδίας, ἔνθα λέγεται ὅτι ἔσωσέ ποτε τοὺς Ἀρκάδας ἀπὸ φθοροποιοῦ λοιμοῦ.

ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ, πατὴρ τοῦ Ἀθηναίου στρατηγοῦ Πάχητος.

ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ, φιλόσοφος ἕλλην, ἱδρυτὴς τῆς ἐπικουρείου σχολῆς γεννηθεὶς ἐν Ἀθήναις ἐν τῷ δήμῳ Γαργηττῷ τῆς Αἰγηΐδος φυλῆς κατὰ τὸ γ' ἔτος τῆς 109ης ὀλυμπιάδος (342), ἀπέθ. κατὰ τὸ β' τῆς 127ης (270) ἐν ἡλικίᾳ 72 ἐτῶν. Οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἦσαν πτωχοί, ὁ μὲν πατὴρ Νεοκλῆς ἐπαγγελλόμενος τὸν γραμματοδιδάσκαλον, ἡ δὲ μήτηρ Χαιρεστράτη τὴν μαντικήν. Κατὰ τὸν Σωτίωνα μικρὸς τὴν ἡλικίαν μεταβὰς μετ' ἀθηναϊκῆς ἀποικίας εἰς Σάμον διέμεινεν αὐτόθι μέχρι τοῦ ἑκάτου ἔτους τῆς ἡλικίας του σπου-

δάζων ἐν τῇ σχολῇ τοῦ πατρός του, καὶ μετέβη κατόπιν εἰς Ἀθήνας, ὅπου ἐφοίτα εἰς τὰς διαφόρους φιλοσοφικὰς σχολάς. Κατ' Ἀπολλόδωρον, ἕνα τῶν ὀπαδῶν καὶ βιογράφων αὐτοῦ, βάσις τοῦ φιλοσοφικοῦ αὐτοῦ συστήματος ὑπῆρξαν τὰ συγγράμματα τοῦ Δημοκρίτου καί τινες στίχοι τοῦ Ἡσιόδου περὶ Χάους Κατὰ Δημήτριον τὸν Μάγνητα ἐσπούδασεν ἐν Ἀθήναις παρὰ τῷ ἀκαδημαϊκῷ Ξενοκράτει, καὶ ἐν ἡλικίᾳ 32 ἐτῶν ἠνέῳξεν ἐν Λαμψάκῳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας σχολήν, ἣν μετὰ πέντα ἔτη μετεκόμισεν εἰς Ἀθήνας, ὅπου ἐγένετο ἀρχηγὸς τῆς φιλοσοφικῆς αἱρέσεως τῆς καλουμένης ἐπικουρείου. Κατ' ἄλλας ὅμως μαρτυρίας, τὴν σχολὴν ἠνέῳξε κατὰ πρῶτον ἐν Μιτυλήνῃ τῆς Λέσβου, καὶ κατόπιν μετεκόμισεν εἰς Λάμψακον, καὶ μετὰ πενταετῆ διαμονὴν ἐν ταῖς δυσὶ ταύταις πόλεσι μετέβη καὶ ἀποκατέστη εἰς Ἀθήνας, ὅπου ἀγοράσας κῆπον καὶ μακρὰν τῆς πολιτικῆς τύρβης ἐν ἡσυχίᾳ συμφιλοσοφῶν μετὰ τριῶν ἀδελφῶν του καὶ πολλῶν μαθητῶν, ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ 72 ἐτῶν καταλιπὼν τὴν διεύθυνσιν τῆς σχολῆς του εἰς Ἕρμαρχον τὸν Μιτυληναῖον. Ὁ Ἕρμαρχος οὗτος διηγεῖται ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς του ὅτι ὁ θάνατος τοῦ Ἐπικούρου συνέβη ἐκ δυσουρίας μετὰ δεκατετραήμερον ἀσθένειαν ἐν μέσῳ διδακτικῆς πρὸς τοὺς μαθητάς του ὁμιλίας· κατέλιπε δὲ διαθήκην (ὁλόκληρον διατηρηθεῖσαν παρὰ Διογένους τοῦ Λαερτίου), ἐν ᾗ ἀπελευθέρους τέσσαρας τῶν δούλων του Μῶν, Νικίαν, Λύκωνα καὶ Φαιδρίωνα.

Ἐκατηγορήθη σφοδρότατα παρὰ τῶν συγγρόνων καὶ μεταγενεστέρων του συγγραφέων. Κίμων ὁ Συλλογράφος ἀποκαλεῖ αὐτὸν αἰσχροδιώτατον καὶ ἀθλιέστατον. Διογένης ὁ Ἁλικαρνασσεὺς κατηγόρησεν αὐτὸν «τῶν ἀδελφῶν ἕνα προαγωγεύειν», καὶ ὅτι ὑπῆρξε λογοκλόπος Δημοκρίτου τοῦ Ἀδηρίτου καὶ Ἀριστίππου, ἰδιοποιηθεὶς τὰ ὑπὸ τοῦ πρώτου γραφέντα περὶ ἀτόμων καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ δευτέρου περὶ ἡδονῆς. Ἄλλοι διισχυρίζονται ὅτι ὁ «Κανὼν» τοῦ Ἐπικούρου εἶναι ἀντιγραφὴ τοῦ «Τρίπ.δος» τοῦ Ναυσιφάνους χρηματίσαντος κατ' αὐτοὺς διδασκάλου αὐτοῦ. Ὁ Τιμοκράτης ἀδελφὸς τοῦ Μητροδώρου καὶ μαθητὴς τοῦ Ἐπικούρου ἀποχωρισθεὶς τῆς σχολῆς του ἐν τῷ «Περὶ Ἡδονῆς» συγγράμματί του ἀναφέρει ὅτι ὁ Ἐπίκουρος ἐξ ἧς ἡμέρας προεκάλει εἰς ἑαυτὸν ἐμετὸν ὅπως ἱκανοποιήσῃ τὴν λαιμαργίαν του καὶ ὅτι διὰ τὴν τράπεζάν του ἐδαπάνα καθ' ἑκάστην μίαν μνᾶν. Ἐπὶ τέλους κατηγορεῖται ὅτι ἔγραψεν ὅτι ἀλλαχοῦ δὲν δύναται τις νὰ εὕρῃ τὴν εὐτυχίαν εἰμὴ ἐν τῇ ἡδονῇ τῆς τραπέζης, τῇ ἡδονῇ τοῦ ἔρωτος, καὶ ἐν ταῖς ἡδοναῖς ταῖς προερχομέναις παρὰ γλυκείας ἁρμονίας τερπούσης τὸ οὖς καὶ εὐαρέστων εἰκόνων τερπόντων τὸν ὀφθαλμόν. Τοιαῦται ἦσαν αἱ κατ' αὐτοῦ κατηγορίαι· ἔσχεν ὅμως καὶ ὑπερασπιστὰς οἷος ὑπῆρξε Διογένης ὁ Λαέρτιος ὁ καθιερώσας ὁλόκληρον τὸ δέκατον βιβλίον τῶν βίων τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων εἰς τὴν βιογραφίαν καὶ τὴν ἔκθεσιν τοῦ συστήματος τοῦ Ἐπικούρου, καὶ ὁ Κικέρων, ὅστις καίτοι κατακρίνων τὸ σύστημά του ἐπαινεῖ τὴν διαγωγὴν αὐτοῦ καὶ τῶν μαθητῶν του καὶ ὁ Σενέκας καὶ ἄλλοι. Ὁ Διογένης ἀποκαλεῖ τοὺς κατηγόρους αὐτοῦ «μεμηνότας» καὶ πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτοῦ ἐπιφέρει τὴν μαρτυρίαν τοῦ μαθητοῦ του Διοκλέους, ὅτι ἔζη οὗτος καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐν μεγίστῃ ἐγκρατείᾳ, καὶ προστίθησι τὴν ὁμολογίαν αὐτοῦ τοῦ Ἐπικούρου λέγοντος «ὕδατι μόνῳ ἀρκεῖσθαι καὶ ἄρτῳ λιτῷ». Ὁ δὲ Κικέρων μαρτυρεῖ περὶ τῶν ἠθῶν τοῦ Ἐπικούρου καὶ τῶν ὀπαδῶν του ὅτι ὑπῆρξαν πιστοὶ εἰς τὰς φιλίας των καὶ ἐν τῷ βίῳ αὐτῶν εὐσταθεῖς καὶ σπουδαῖοι καὶ σώφρονες».

Ὁ Ἐπίκουρος κατὰ τὴν μαρτυρίαν Διογένους τοῦ Λαερτίου ἦν πολυγραφώτατος· κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ βιογράφου τούτου τῶν φιλοσόφων ἐσώζοντο τριακόσια αὐτοῦ βιβλία ἔχοντα ἐπιγραφὴν «αὗται εἰσιν Ἐπικούρου φωναί». Τὰ ἐπισημότερα τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ εἶσι κατὰ Διογένην τὸν Λαέρτιον «Περὶ φύσεως λζ', Περὶ ἀτόμων καὶ κενοῦ, Περὶ Ἔρωτος, Ἐπιτομὴ τῶν πρὸς τοὺς φυσικούς, Πρὸς τοὺς Μεγαρικοὺς διαπορίαι, Κύριαι δόξαι, Περὶ αἱρέσεων, Περὶ φυτῶν, Περὶ τέλους. Περὶ κριτηρίου ἢ κανών, Χαιρέδημος ἢ περὶ θεῶν, Περὶ ὁσιότητος ἢ Ἡγησιάναξ, Περὶ βίων δ', Περὶ δικαιοπραγίας, Νεοκλῆς πρὸς Θεμίσταν, Συμπόσιον, Εὐρύλοχος πρὸς Μητρόδωρον, Περὶ τοῦ ὁρᾶν, Περὶ τῆς ἐν τῇ ἀτόμῳ γωνίας, Περὶ ἀφῆς, Περὶ εἱμαρμένης, Περὶ παθῶν δόξαι πρὸς Τιμοκράτην, Προγνωστικόν, Προτρεπτικός, Περὶ εἰδώλων, Περὶ φαντασίας, Ἀριστόβουλος, Περὶ μουσικῆς, Περὶ δικαιοσύνης καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν, Περὶ δώρων καὶ χάριτος, Πολυμήδης, Τιμοκράτης γ', Μητρόδωρος ἑ, Ἀντίδωρος δ', Περὶ νόσων δόξαι, πρὸς Μίθρην, Καλλιστόλας, Περὶ βασιλείας, Ἀναξιμένης, Ἐπιστολαί».

Ἐκ τῶν παρὰ τοῦ βιογράφου τούτου μνημονευομένων συγγραμμάτων σώζονται τρία· τὰ Αἱ «Κύριαι δόξαι», ἃν τὸ κείμενον εὑρίσκεται ἐν τῷ τέλει τοῦ δεκάτου βιβλίου τοῦ Διογένους. Β' Τρεῖς ἐπιστολαί, μία παρὰ τῷ Διογένει ἀπευ-

θυνόμεναι ἡ μὲν πρὸς Ἡρόδοτον περὶ τῆς φύσεως, ἡ δὲ πρὸς Πυθοκλέα περὶ οὐρανίων φαινομένων, ἡ δὲ πρὸς Μενοικέα περὶ ἠθικῆς. Γ' Τινὰ μέρη τοῦ Περὶ φύσεως ἰδίως ἀπὸ τοῦ δευτέρου μέχρι τοῦ ἑνδεκάτου εὑρεθέντα ἐν τοῖς παπύροις τοῦ Ἡρακλείου. Προσθετέον δὲ καὶ τὴν Διαθήκην του καὶ τὴν πρὸς τὸν Ἰδομενέα ἐπιστολὴν γραφεῖσαν ὀλίγας ὥρας πρὸ τοῦ θανάτου του καὶ εὑρισκομένην παρὰ τῷ Διογένει μετὰ τὴν Διαθήκην.

Τῇ βοηθείᾳ τῶν λειψάνων τούτων καὶ τῶν γραφέντων περὶ αὐτοῦ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ ἰδίως παρὰ Κικέρωνι καὶ Λουκρητίῳ δύναταί τις νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Ἐπικούρου. Ἡ φιλοσοφία διαιρεῖται παρὰ τοῦ Ἐπικούρου εἰς τρία μέρη τὸ κανονικόν, τὸ φυσικόν, τὸ ἠθικόν. Τὸ κανονικὸν θεωρεῖ ὡς εἰσαγωγὴν εἰς τὰς φιλοσοφικὰς ἐρεύνας καὶ διαλαμβάνει περὶ αὐτῆς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ «Περὶ Κριτηρίου ἢ Κανών». Τὸ φυσικὸν περιλαμβάνει τὴν ἀπουδὴν ὁλοκλήρου τῆς φύσεως καὶ περιέχεται ἐν τοῖς 37 βιβλίοις «Περὶ φύσεως» καὶ ἐν διαφόροις ἐπιστολαῖς ἰδίως τῇ πρὸς Ἡρόδοτον καὶ τῇ πρὸς Πυθοκλέα. Τὸ δὲ ἠθικὸν ἀντικείμενον ἔχει τί ὠφελεῖ τις νὰ πράττῃ καὶ τί νὰ ἀποφεύγῃ «τὰ περὶ αἱρέσεως καὶ φυγῆς», καὶ περιέχεται ἐν πολλοῖς συγγράμμασι καὶ ἰδίως ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ «Κύριαι δόξαι» καὶ ἐν τῇ πρὸς τὸν Μενοικέα ἐπιστολῇ. Ἐκ τῶν τριῶν τούτων μερῶν τὸ ἠθικὸν θεωρεῖται παρὰ τοῦ φιλοσόφου ὡς τὸ κυριώτερον, τὸ δὲ φυσικὸν οὐχὶ ὡς σκοπός, ἀλλ' ὡς μέσον, διότι ἡ ἐπικουρικὴ ἠθικὴ τίθησιν ὡς προορισμὸν τῆς ἀνθρωπότητος τὴν εὐδαιμονίαν, ἥτις δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἐὰν ὁ ἄνθρωπος ἀγνοῇ τὴν αἰτίαν τοῦ παντὸς καὶ μόνον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μύθων λαμβάνῃ γνώσεις περὶ τοῦ παντός. Τὸ δὲ κανονικὸν εἶναι ἁπλῆ μόνον προεισαγωγὴ εἰς τὴν ἠθικήν, διότι τῆς ἐπικουρείου ἠθικῆς περιοριζομένης εἰς δύο λέξεις «αἵρεσιν» καὶ «φυγήν», ἀπαιτεῖται ἓν «Κριτήριον», εἷς «κανὼν» ὑπὸς δοξάζῃ τί τὸ αἱρετέον καὶ τί τὸ φευκτέον», καὶ ἐπομένως ἡ κριτικὴ θεωρία ὀφείλει νὰ προηγῆται τῆς ἠθικῆς θεωρίας.

Κατὰ τὸν Ἐπίκουρον τὰ κριτήρια τῆς ἀληθείας εἶναι αἱ αἰσθήσεις, αἱ προλήψεις καὶ τὰ πάθη. Αἱ αἰσθήσεις δὲν δύνανται οὔτε νὰ ἐλεγχθῶσιν οὔτε νὰ ἐπιβεβαιωθῶσι δι' ἀλλήλων, διότι ὁμογενεῖς μὲν καταντῶσιν εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, ἑτερογενεῖς δ' ἀναφέρονται εἰς διάφορα ἀντικείμενα· ἐπίσης δὲν δύνανται αἱ αἰσθήσεις νὰ ἐλεγχθῶσιν ὑπὸ τοῦ λόγου, διότι καθ' αὑτὸν «πᾶς λόγος ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων ἤρτηται». Αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς αἱ αἰσθήσεις ἔχουσι τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀληθείας καὶ αἱ ἐξ αὐτῶν προερχόμεναι γνώσεις εἶναι ὀρθαί.

Ἐκ τῆς αἰσθήσεως προκύπτουσιν ἅπασαι αἱ ἰδέαι ἡμῶν ἢ διὰ παραδόσεως, ἢ δι' ἀναλογίας, ἢ διὰ συνθέσεως. Αἱ ἰδέαι αὗται εἶναι ἀληθεῖς ἢ ψευδεῖς· ἀλλὰ τὸ λάθος τὸ παραγόμενον ἐκ τῆς ἐλαττωματικῆς χρήσεως τοῦ λόγου δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἐν ταῖς καθαραῖς αἰσθήσεσιν, αἵτινες εἶναι ἔργον τῆς φύσεως καὶ οὐχὶ τοῦ ἀνθρώπου. Αἱ δὲ «προλήψεις» εἶναι ἰδέαι αἰσθηταὶ ἀνακαλοῦσαι ἀπόντα ἀντικείμενα «μνήμη ταῦ πολλάκις ἔξωθεν φανέντος». Ἡ αἴσθησις εἶναι τὸ κριτήριον τῆς ἀληθείας, ἡ δὲ πρόληψις, ἡ κτῆσις νέων γνώσεων διὰ τῆς γενικεύσεως τῶν ἀναμνήσεων. Ἐκ τῶν προλήψεων παράγονται εἰς τὸ πνεῦμα αἱ «δόξαι», ἃς ὁ Ἐπίκουρος διακρίνει εἰς ἀληθεῖς καὶ ψευδεῖς. Δόξα ψευδὴς εἶναι ἡ μηδεμίαν ἔχουσα ὑπὲρ ἑαυτῆς μαρτυρίαν, ἢ ἔχουσα ἐναντίαν· ἐκ τούτου δὲ ἡ ἀρχὴ τῶν ἐπικουρείων «προσμεῖναι» ἐφαρμοστέα εἰς τοιαύτην περίστασιν. Ἀνεξαρτήτως τῶν αἰσθήσεων καὶ τῶν προλήψεων ὑπάρχει τρίτον κριτήριον τῆς ἀληθείας «τὰ πάθη», ἅτινά εἰσι δύο τὸ «εὖ ἔχειν» καὶ τὸ «κακῶς ἔχειν», καὶ ὀφείλουσι νὰ ὁδηγῶσιν ἡμᾶς εἰς τὴν κρίσιν τί ζητητέον καὶ τί φευκτέον. Τὸ νέον τοῦτο κριτήριον εἶναι ἡ βάσις τῆς ἐπικουρείου ἠθικῆς καὶ ἠδύνατο νὰ περιληφθῇ ἐν τῇ ἠθικῇ· ἀλλ' ἐπειδὴ πρὸ τῆς ἐνεργείας προηγεῖται ἡ ἐκλογὴ ἢ ἡ ἀποφυγὴ καὶ πρὸς ἐκλογὴν ἢ ἀποφυγὴν ἀπαιτεῖται κρίσις δυναμένη νὰ ἦναι ἀληθὴς ἢ ψευδής, διὰ τοῦτο «τὰ πάθη» ἀνήκουσιν εἰς τὸ κανονικόν. Ἐπειδὴ δὲ αἵ τε προλήψεις καὶ τὰ πάθη γεννῶνται ἐκ τῆς αἰσθήσεως αὗται εἶναι κατὰ τὸν Ἐπίκουρον, τὸ στοιχεῖον τὸ παράγον ὅλας τὰς γνώσεις. Πρὸς ἐξήγησιν δὲ τῆς αἰσθήσεως καὶ τῆς παραγωγῆς αὐτῆς ὁ Ἐπίκουρος παραδέχεται τὴν θεωρίαν τοῦ Δημοκρίτου «περὶ τῶν εἰδώλων», φρονεῖ, δηλαδή, ὅτι ὑπάρχουσι τύποι ὁμοιάζοντες τὰ ἀντικείμενα, ἀλλ' ἔνεκα τῆς λεπτότητος ὑπερβαίνοντες αὐτὰ, καὶ καλούμενοι παρ' αὐτοῦ «εἴδωλα»· διὰ τούτων δὲ μεταβαινόντων ἐκ τῶν ἀντικειμένων εἰς ἡμᾶς μετὰ τοῦ αὐτοῦ χρώματος καὶ τῆς αὐτῆς μορφῆς καὶ διὰ ταχείας κινήσεως εἰσερχομένων εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ πνεῦμα δυνάμεθα νὰ γνῶμεν τὰ ἀντικείμενα.

Ἐν τῇ «φυσικῇ» ἀναλαμβάνει νὰ ἐξηγήσῃ τὰ κυριώτερα φυσικὰ φαινόμενα καὶ ἰδίως τὰ οὐράνια, ὡς πράττει τοῦτο ἐν τῇ πρὸς τὸν Πυθοκλέα

ἐπιστολῇ· ἐν δὲ τῇ πρὸς Ἡρόδοτον ἐπιστολῇ προχωρεῖ καὶ μέχρι τῆς ἀρχῆς τῶν ὄντων. Τὸ σημεῖον ἐξ οὗ ὁρμᾶται ὁ Ἐπίκουρος ἐν τῇ Φυσικῇ εἶναι τὸ ἀξίωμα «οὐδὲν παράγεται ἐκ τοῦ μηδενός, καὶ οὐδὲν καταντᾷ εἰς τὸ μηδέν», ὡς ἐκφράζεται ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Λουκρήτιος ἐν τῷ ποιήματι αὐτοῦ «Περὶ φύσεως τῶν ὄντων». Ἐκ τοῦ διπλοῦ τούτου ἀξιώματος ἐξάγει ὅτι τὸ πᾶν εἶναι ἄπειρον κατά τε τὴν πληθὺν τῶν σωμάτων καὶ κατὰ τὸν χῶρον. Αἱ αἰσθήσεις ἡμῶν δεικνύουσι τὴν ὕπαρξιν τῶν σωμάτων, ταῦτα δὲ εἶναι ἐντὸς χώρου. Ἐκ τῶν σωμάτων τινὰ μὲν εἶναι σύνθετα, τινὰ δὲ ἁπλᾶ, ἐξ ὧν τὰ τελευταῖα εἶναι ἄτομα καὶ ἀμετάβλητα, καὶ διὰ τῆς κινήσεως καὶ προσεγγίσεως σχηματίζουσι τὰ σύνθετα. Τὴν διδασκαλίαν ταύτην ὁ Ἐπίκουρος ὁμολογουμένως ἐδανείσθη παρὰ τοῦ Δημοκρίτου τοῦ Ἀβδηρίτου καὶ παρὰ τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ Λευκίππου· εἶναι μάλιστα αὕτη ἀρχαιοτέρα, καθόσον πολὺ πρότερον ὁ Μόσχος ἐδίδαξε καὶ διέδωκεν αὐτὴν ἐν Φοινίκῃ, καὶ πρὸ αὐτοῦ ἐνδόξ τις φιλόσοφος Καναδὰ λεγόμενος ὡς βάσιν τῆς φυσικῆς ἔθεσε τὰ ἄτομα. Ἡ διδασκαλία αὕτη ἀποδεικνύει ὅτι παρὰ τῷ Ἐπικούρῳ οὐχὶ μόνον θεὸς ποιητὴς δὲν ὑπάρχει, ἀλλ' οὔτε θεὸς προνοῶν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Ἐπίκουρος ἔν τισι τῶν συγγραμμάτων του ποιεῖται μνείαν τῶν θεῶν, ἀλλ' ὡς φρονεῖ ὁ Κικέρων, ὁ Ἐπίκουρος δὲν ἐπίστευε τὴν ὕπαρξιν τῶν θεῶν, μόνον δὲ κατὰ τὸ φαινόμενον ὡμολόγησε ταύτην ὅπως μὴ παροργίσῃ τοὺς Ἀθηναίους. Οὐχὶ δὲ μόνον ἐν τῷ φυσικῷ κόσμῳ δὲν παραδέχεται ὁ Ἐπίκουρος Πρόνοιαν, ἀλλ' οὐδὲ ἐν τῷ ἠθικῷ κόσμῳ, διότι ῥητῶς λέγει ἐν τῇ πρὸς τὸν Μενοικέα ἐπιστολῇ του, ὅτι εἶναι ψευδέστατον τὸ κοινῶς λεγόμενον περὶ τῶν θεῶν, ὅτι τιμωροῦσι τοὺς κακοὺς καὶ ἀνταμείβουσι τοὺς ἀγαθούς. Καὶ ἐν ἄλλῳ μέρει τῆς βη-

[illegible] ὅτι ὑπάρχουσι μὲν θεοὶ θείας ἐπιστολῆς [illegible] ἀλλ' οὐχὶ τοιοῦτοι ὡς εἰκονίζει αὐτοὺς ὁ ὄχλος, καὶ ἀσεβὴς εἶναι οὐχὶ ὁ μὴ πιστεύων εἰς τὴν ὕπαρξιν τῶν θεῶν, ἀλλ' ὁ εἰκονίζων αὐτοὺς τοιούτους, οἵους κατασκευάζει αὐτοὺς ὁ ὄχλος.

Ἐν τῇ ἠθικῇ ὁ Ἐπίκουρος βάσιν ἔχει τὸ συμφέρον. Σκοπὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ εὐδαιμονία ἥτις εἶναι «τὸ μὴ ἀλγεῖν κατὰ σῶμα μήτε ταράττεσθαι κατὰ ψυχήν». Μέσα δὲ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ εἶναι ἡ φρόνησις, ἀρχὴ πάντων τῶν ἀγαθῶν, καὶ ἡ εὐθύτης καὶ ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἄνευ ἀρετῆς δὲν δύναταί τις νὰ ἦναι εὐδαίμων. Ἐνταῦθα παρατηρητέον ὅτι καὶ ἡ ἠθικὴ τοῦ Ἐπικούρου ὀφείλεται ὡς καὶ τὰ λοιπὰ δύο μέρη εἰς τὸν Δημόκριτον κηρύξαντα τὰς αὐτὰς ἀρχάς. Ὥστε δικαίως δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ὁ ἀληθὴς διδάσκαλος τοῦ Ἐπικούρου εἰς τὴν φιλοσοφίαν εἶναι ὁ Δημόκριτος, καὶ ὅτι εἰς οὐδὲν παρουσιάζει πρωτοτυπίαν ὁ Ἐπίκουρος.

Ὁ Ἐπίκουρος ἔσχε πολλοὺς μαθητάς, ἐξ ὧν ἀξιομνημόνευτοι εἶναι, Μητρόδωρος, Τιμοκράτης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Ἀθήναιος, Πολύαινος, Λεόντιος καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ Θεμίστα, Κολιώτης καὶ Ἰδομενεύς, ἅπαντες Λαμψακηνοί, οἱ δύω Πτολεμαῖοι, Μελᾶς, Λεῦκος, Ζήνων ὁ Σιδόνιος, Δημήτριος ὁ Λάκων, Διογένης ὁ Ταρσεύς, Ὡρίων, Μητρόδωρος ὁ Στρατονίκου, Ἕρμαρχος Μιτυληναῖος ὁ διάδοχος τοῦ Ἐπικούρου ἐν τῇ διευθύνσει τῆς σχολῆς, Πολύστρατος ὁ διάδοχος τοῦ Ἕρμάρχου, Διονύσιος ὁ Μεταθέμενος διάδοχος τοῦ Πολυστράτου, καὶ ὁ Βασιλείδης ὁ διαδεχθεὶς τὸν Διονύσιον.

Ἐκ τῶν μαθητῶν τούτων δύο μόναν κατέλιπον τὴν σχολήν των, Μητρόδωρος ὁ Στρατονίκου, προσκολληθεὶς εἰς τὸν Καρνεάδην καὶ Τιμοκράτης τοῦ Μητροδώρου τοῦ Λαμψακηνοῦ ἀδελφὸς μεταβὰς εἰς τὴν ἀκαδημαϊκὴν σχολήν. Ἡ ἐπικούρειος φιλοσοφία ἐπὶ πολὺν χρόνον ἔμεινεν ἀμετάβλητος, διότι τὸ ὄνομα τοῦ Ἐπικούρου παρὰ τοῖς μαθηταῖς του μεγάλην εἶχε σημασίαν καὶ οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ μεταβάλῃ τὸ σύστημά του. Πάντῃ διάφοροι τῶν γνησίων Ἐπικουρείων ἦσαν βεβαίως οἱ μετέπειτα ἐπικούρειοι μὲν κληθέντες ἀλλ' οὐδόλως τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἐπικούρου ἀκολουθοῦντες, οἵτινες ἐκκυλισθέντες εἰς τὴν ἡδυπάθειαν ἐξωρίσθησαν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων καὶ ὑπὸ τῶν Μεσσηνίων καὶ ὑπὸ τῶν Λεοντίων τῆς Κρήτης. Ἐκ τῶν Ῥωμαίων πολλοὶ ὑπῆρξαν ἐπικούρειοι, ἰδίως ὅμως διακρίνεται ὁ Λουκρήτιος ὅστις ἐν τῷ ποιήματι αὐτοῦ De natura rerum μετήνεγκε τὴν φυσικὴν καὶ τὴν κοσμογονίαν τοῦ Ἐπικούρου.

[illegible] Λαέρτιος ἀναφέρει 3 ἑτέρους Ἐ-

Ὁ Διογένης [illegible]

πικούρους, ὧν εἷς μὲν ὑπῆρξεν υἱὸς τοῦ Δεσ[illegible]ίου καὶ τῆς Θεμίστης, ἕτερος δὲ [illegible]γεννήθη ἐν Μαγνησίᾳ, ὁ τρίτος δὲ ἐπηγγέλλετο τὴν ὁπλασκίαν.

ΕΠΙΚΡΑΤΗΣ, ῥήτωρ Ἀθηναῖος ζῶν περὶ τὸ 400 π. Χ. Ζηλωτὴς τοῦ δημοκρατικοῦ κόμματος μετέσχε σπουδαίως τῶν πολιτικῶν μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν κατάλυσιν τῶν τριάκοντα τυράννων. Ἀποσταλεὶς βραδύτερον ὡς πρέσβυς παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς Περσίας Ἀρταξέρξῃ προσηγάγετο κατὰ τρόπον ἀνάξιον κολακείων αἰσχρῶς τὸν βασιλέα καὶ δεχόμενος παρ' αὐτοῦ χρήμα-

τα. Ἐν τῇ ἐπιστροφῇ αὐτοῦ εἰς Ἀθήνας κατηγορήθη ἐπὶ διαφθορᾷ καὶ καταχρήσει, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἠθωώθη. Ὁ Δημοσθένης ὁμιλεῖ περὶ αὐτοῦ ὡς καταδικασθέντος εἰς θάνατον καὶ ἤδη ἐξορίστου, ἀλλ' ἡ καταδίκη αὕτη καὶ ἡ ἐξορία ἀνήκει εἰς νεωτέραν κατηγορίαν. Τὸν Ἐπικράτην καὶ τὸν συνάδελφον αὐτοῦ Φορμίσιον διεκωμῴδησαν ὁ Ἀριστοφάνης καὶ ὁ Πλάτων ὁ κωμικός. Ὁ τελευταῖος μάλιστα συνέταξε διὰ τὴν εἰς Περσίαν ἀποστολὴν κωμῳδίαν ἐπιγραφομένην «Πρέσβεις».

ΕΠΙΚΡΑΤΗΣ ὁ Ἀμβρακιώτης, ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας ζῶν περὶ τὸ 350 π. Χ. Ἐκ τῶν λειψάνων του δείκνυται ὅτι διεκωμῴδει τὸν Πλάτωνα καὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ Σπεύσιππον καὶ Μενέδημον. Ὁμιλεῖ περὶ τῆς ἑταίρας Λαΐδος ὡς μὴ προβεβηκυίας εἰσέτι. Σώζονται αἱ ἐπιγραφαὶ πέντε αὐτοῦ κωμῳδιῶν «Ἔμπορος», «Ἀντιλαΐς», «Ἀμαζόνες», «Δύσπρατος» καὶ «Χορός». Τὰ λείψανα τῶν κωμῳδιῶν αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ Meineke καὶ τοῦ Bothe.

ΕΠΙΚΤΗΤΟΣ, φιλόσοφος στωϊκὸς τοῦ πρώτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος, γενν. ἐν Ἱεραπόλει τῆς Φρυγίας. Ἄγνωστος εἶναι ἡ ἐποχὴ τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου του· ἐπίσης ἀγνοοῦνται τὰ περιστατικά, ἐκ τῶν ὁποίων κατήντησε δοῦλος ἐν Ῥώμῃ τοῦ Ἐπαφροδίτου ἀπελευθέρου καὶ εὐνοουμένου τοῦ Νέρωνος. Ὁ Σουΐδας βεβαιοῖ ὅτι ἔζησε μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἕπεται πιθανότητος ἕνεκα τοῦ μεγίστου παρεμπίπτοντος χρονικοῦ διαστήματος. Ἦτο ἀνάπηρος τὸ σκέλος, ἀλλὰ περὶ τῆς πηρώσεως ταύτης οὐδὲν ἀκριβὲς ὑπάρχει· κατά τι ἐπίγραμμα ἦν ἀνάπηρος ἐκ γενετῆς, κατὰ τὸν Σιμπλίκιον ἐκ νεότητος, κατὰ τὸν Σουΐδαν προῆλθεν ἡ πήρωσις ἐκ ῥευματισμοῦ ἐν Νικοπόλει, κατὰ τὸν Νόννον ἐκ τοῦ βάρους τῶν ἁλύσεων, ὁ δὲ Κέλσος ἀποδίδων τὸ πάθος τοῦτο εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ δεσπότου κάκωσιν, ἀναφέρει καὶ τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτον· «ὅς (Ἐπίκτητος) τοῦ δεσπότου στρεβλοῦντος αὐτοῦ τὸ σκέλος, ὑπομειδιῶν ἀνεκπλήκτως ἔλεγε «κατάσσεις» καὶ κατάξαντος, «οὐκ ἔλεγον», εἶπεν, «ὅτι κατάσσεις»». Τὸ τελευταῖον ἐὰν ἦναι ἀληθές, ἀποδεικνύει τὴν καρτερίαν τοῦ ἀνδρὸς χαρακτηριστικὸν τῶν στωϊκῶν φιλοσόφων καὶ μάλιστα τῶν τῆς ῥωμαϊκῆς στοᾶς, εἰς ἣν ἀνῆκε καὶ ὁ Ἐπίκουρος. Εἴτε ἐνωρίζη εἰσέτι ὁ Ἐπαφρόδιτος εἴτε μετὰ θάνατον αὐτοῦ ἀπηλλάγη τῆς δουλείας καὶ ἐξηκολούθησε διδάσκων ἐν Ῥώμῃ τὴν φιλοσοφίαν, ἐπουδάσθη δοῦλος ἔτι ὢν παρὰ τῶν στωϊκῶν Εὐφράτου καὶ Μουσωνίου Ῥούφου· ἀλλὰ τῷ 94 μ. Χ. κατὰ δόγμα τῆς συγκλήτου ἐπὶ Δομετιανοῦ ἐξώσθη τῆς Ῥώμης μετὰ τῶν λοιπῶν φιλοσόφων χαίρων ἤδη ἀρκοῦσαν φήμην. Τότε κατέφυγεν εἰς Νικόπολιν τῆς Φρυγίας καὶ ἠνέῳξε φιλοσοφικὴν σχολὴν εἰς ἣν ἐσύχναζον σωρηδὸν μικροί τε καὶ μεγάλοι. Προσέτι δὲ καὶ πολλοὶ Ῥωμαῖοι διαβαίνοντες ἐκ Νικοπόλεως εἰς τὰ ἀνατολικὰ μέρη ἠκροῶντο μετὰ σεβασμοῦ τὸν Ἐπίκτητον, ὅστις ὡμίλει αὐτοῖς μετὰ παῤῥησίας, ὡς δεικνύει ἡ πρὸς Νάσωνα τὸν ἐπίτροπον τῆς Ἠπείρου ὁμιλία αὐτοῦ. Τὴν στωϊκὴν φιλοσοφίαν Παναίτιος ὁ Ῥόδιος ἔτρεψεν εἰς τὸ πρακτικὸν μέρος, καὶ τὸ εἶδος τοῦτο ἀνέπτυξαν ὁ Ῥοῦφος καὶ ὁ Σενέκας· ὁ Ἐπίκτητος ἀκολουθῶν τούτους ἀπέβλεπε μᾶλλον εἰς τὸ πρακτικὸν ἀποφεύγων τὴν περὶ Χρύσιππον διαλεκτικήν, καὶ ἐδίδασκε μᾶλλον διὰ τοῦ παραδείγματος τοῦ βίου του ἢ διὰ παραγγελμάτων. Καὶ κατὰ τὰς βάσεις δὲ ἡ φιλοσοφία τοῦ Ζήνωνος ὑπέστη μεταβολάς· ἀντὶ τῆς «εἱμαρμένης» εἰσήχθη ἡ «πρόνοια»· ὁ σοφὸς τοῦ Ζήνωνος ὁ κατὰ φαντασίαν ἀπαθής, τὸ ἀκίνητον ἄγαλμα, μετεβλήθη εἰς τὸν παρὰ τῷ Ἐπικτήτῳ σοφόν, τὸν εἰδότα ἀγαπᾷν τὴν οἰκογένειαν, τὴν πατρίδα, τὴν ἀνθρωπότητα, ἀγάπην οὐχὶ στείραν ἀλλ' ἐκχεομένην εἰς καλοὺς λόγους καὶ καλὰ ἔργα, τὸν συγκινούμενον εἰς τὰς δυστυχίας τῶν ὁμοίων του, τὸν ἄνευ ὀργῆς ἀποβλέποντα εἰς τὰς ἀδυναμίας αὐτῶν καὶ ἐλαττώματα, τὸν ἀποδίδοντα εἰς ἄγνοιαν τὰ παρ' αὐτῶν διαπραττόμενα κακά. Ὅθεν ἡ διδασκαλία τοῦ Ἐπικτήτου εἶναι διδασκαλία ἠθικὴ μεγάλην ἔχουσα σχέσιν πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἠθικήν. Ὁ Σωκράτης ἰδίως ἦτο τὸ πρότυπον αὐτοῦ, ὁ Σωκράτης ὁ καταβιβάσας τὴν φιλοσοφίαν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν. Ἡ εὐδαιμονία τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὸν Ἐπίκτητον ἔγκειται ἐν βίῳ συμφώνῳ πρὸς τὸν λόγον· ὁ λόγος οὗτος εἶναι ἀναμφιβόλως ἡ τάξις τοῦ παντὸς, ἀλλ' ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ ἀνθρώπου ζητητέον τὰ προγραφόμενα παρ' αὐτοῦ εἰς ἕκαστον, ἑπομένως ἡ στερεὰ βάσις παντὸς καθήκοντος καὶ πάσης ἠθικῆς ἐνυπάρχει ἐν αὐτῇ τῇ φύσει τοῦ ἀνθρώπου· ἐνεργεῖν εἰς πάντα συμφώνως πρὸς τὸν λόγον ἀνεξαρτήτως τῶν ἐλπίδων μελλούσης ζωῆς εἶναι τὸ φθάνειν εἰς τὴν τελειότητα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ὅπερ εἶναι ἡ εὐδαιμονία. Ἀγαθὸν καὶ κακὸν ὑπάρχει μόνον εἰς τὰ ἐξαρτώμενα ἐκ τῆς θελήσεως· ἡ τύχη, αἱ τιμαί, τὰ πλούτη δὲν εἶναι ἀγαθὰ μόνων δὲ τὸ ἀναρίτως ζῆν καὶ ἀποθνήσκειν ἢ εὐδαιμονία ἐξαρτᾶται ἀφ' ἡμῶν. Τὸ ἔρ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημοσιευμένο στο Διαδίκτυο

γον τῆς θελήσεως εἶναι τὸ νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν ψυχὴν ὅσον τὸ δυνατὸν τῶν ἐξωτερικῶν, καὶ τῶν φόβων, τῶν ἐλπίδων, τῶν ἐπιθυμιῶν, ἅτινα ἐνυπάρχουσιν ἐντὸς ἡμῶν, καὶ ὑποδουλοῦσιν ἡμᾶς. Οὐδεμία ἀνάγκη νὰ λυπώμεθα, νὰ παραπονώμεθα διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν τέκνων, τῆς συζύγου, τῶν φίλων· δὲν εἶναι ἐκ τῶν ἐφ' ἡμῶν, δὲν χάνομεν αὐτὰ ἀλλὰ τὰ ἀποδίδομεν. Διὰ τῶν τοιούτων ἀναφαίνεται ἡ ἀρχαία στοά. Ὅτε ὅμως παραδέχεται μόνον τὸν ἀγαθὸν, τὸν γλυκὺν, τὸν εὐεργέτην, καὶ ἀπωθεῖ τὸν κακὸν καὶ ἀσπλαγχνον, ὃν οὐδὲ κἂν ἄνθρωπον θεωρεῖ, ὅτε δὲν θέλει τὴν ἐκδίκησιν, οὔτε παρακινεῖ εἰς ὑπεράσπισιν τῆς πατρίδος, καὶ κατὰ πλείστας ἄλλας περιστάσεις ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ χαρακτὴρ τοῦ Ἐπικτήτου εἶναι φιλανθρωπότερος.

Ὁ Ἐπίκτητος, ὡς τὸν Σωκράτην, οὐδὲν ἔγραψεν. Ὁ μαθητὴς ὅμως αὐτοῦ Ἀρριανὸς ἔγραψεν ἐπ' ὀνόματι ἑαυτοῦ α' τὰς «διατριβὰς Ἐπικτήτου» εἰς ὀκτὼ βιβλία, ὧν σώζονται τὰ τέσσαρα πρῶτα. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἐδημοσιεύθη κατὰ πρῶτον τῷ 1535 ὑπὸ τοῦ Τριγκαβέλλι καὶ ἀνετυπώθη μετὰ τοῦ «ἐγχειριδίου» τοῦ Ἐπικτήτου, τοῦ ὑπομνήματος τοῦ Σιμπλικίου καὶ λατινικῆς μεταφράσεως ὑπὸ τοῦ Βολφίου ἐν Βασιλείᾳ 1560. Αἱ καλλίτεραι τῶν ἐκδόσεων εἶναι τοῦ Schweighäuser καὶ ἡ τοῦ Κοραῆ ἐν τοῖς Παρέργοις τῆς ἑλληνικῆς βιβλιοθήκης. β'. «Ὁμιλίαι Ἐπικτήτου» εἰς 12 βιβλία. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἀπωλέσθη, ἐκτὸς λειψάνων τινῶν διασωθέντων ὑπὸ τοῦ Στοβαίου· γ' «Ἐγχειρίδιον Ἐπικτήτου» τοῦ συγγράμματος τούτου ἀνεφάνη κατὰ πρῶτον λατινικὴ μετάφρασις ὑπὸ Πολιτιανοῦ ἐν Ῥώμῃ 1493, καὶ ὑπὸ Βερσάλδου ἐν Βολωνείᾳ 1496. Τὸ ἑλληνικὸν πρωτότυπον μετὰ τοῦ ὑπομνήματος τοῦ Σιμπλικίου ἐδημοσιεύθη κατὰ πρῶτον ἐν Βενετίᾳ 1535, τὴν δὲ ἔκδοσιν ταύτην ἠκολούθησαν πλεῖσται ἄλλαι, ἐν αἷς σημειωτέον τὴν τοῦ Κοραῆ.

ΕΠΙΚΤΗΤΟΣ, τεχνίτης Ἕλλην, ζωγράφος ἀγγείων. Ἐν διαφόροις συλλογαῖς εὑρίσκονται ἀγγεῖα τοῦ τεχνίτου τούτου, ὡς ἐν τῷ Βρετανικῷ μουσείῳ, ἐν τῇ συλλογῇ Δουράνδου, κατὰ δὲ τὴν ἐν Παρισίοις γενομένην πώλησιν τῆς συλλογῆς τοῦ πρίγκηπος Κανίνου εὑρέθησαν ὀκτὼ φέροντα τὸ ὄνομα τοῦ Ἐπικτήτου. Δυστυχῶς τὰ πλεῖστα τῶν ἀντικειμένων ἅτινα ἐπεξεργάσθη ὁ τεχνίτης οὗτος ἀνήκουσιν εἰς τὸ εἶδος ὅπερ οἱ ἀρχαιολόγοι διακρίνουσιν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς πορνογραφίας. Ἡ ζωγραφικὴ τοῦ Ἐπικτήτου εἶναι πάντοτε λεπτοτάτη καὶ λίαν ἐπιτετηδευμένη, σχεδὸν δὲ ἅπαντα ταῦτα τὰ ἀγγεῖα ἔχουσι πρόσωπον ἐρυθροῦ χρώματος.

ΕΠΙΚΤΗΤΟΣ, ἰατρὸς Ἕλλην ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Δ'. αἰῶνος μ. Χ. Περὶ τούτου μνημονευομένου παρὰ τοῦ Συμμάχου γνωστὸν εἶναι ὅτι κατέλαβε τὴν θέσιν ἀρχιατροῦ ἐπὶ τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου (379—395).

ΕΠΙΚΥΔΗΣ, στρατηγὸς καταγόμενος πατρόθεν ἐκ Συρακουσῶν. Ἐγεννήθη ἐν Καρχηδόνι καὶ ἔζη περὶ τὸ 220 π. Χ. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἦτο Καρχηδονία, ὁ δὲ πάππος του ἐξωσθεὶς τῶν Συρακουσῶν παρὰ τοῦ Ἀγαθοκλέους εἶχεν ἀποκατασταθῇ ἐν Καρχηδόνι. Ὁ Ἐπικύδης καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἱπποκράτης ὑπηρέτησαν καὶ διεκρίθησαν ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Ἀννίβα ἐν Ἱσπανίᾳ τε καὶ ἐν Ἰταλίᾳ. Μετὰ τὴν ἐν Κάνναις μάχην ἐπειδὴ ὁ Ἱερώνυμος τῶν Συρακουσῶν ἐζήτει νὰ διαπραγματευθῇ μετὰ τοῦ Ἀννίβα, οὗτος ἀπέστειλεν εἰς Συρακούσας τοὺς δύω ἀδελφοὺς ὅπως συνεννοηθῶσι μετὰ τοῦ ἡγεμόνος τούτου. Ἡ δολοφονία τοῦ Ἱερωνύμου καὶ ἡ ἐπελθοῦσα στάσις ἐφαίνοντο ὅτι ἐματαίωσαν τὰ σχέδιά των, καὶ διὰ τοῦτο ἠθέλησαν νὰ ἐπιστρέψωσι παρὰ τῷ Ἀννίβα, ἀλλὰ τάχιστα ἐννοήσαντες πόσον ὠφέλιμος εἰς τοὺς Καρχηδονίους δύναται νὰ ἦναι ἡ παρουσία των ἔμειναν καὶ κατώρθωσαν νὰ ἐκλεγῶσι στρατηγοὶ ἀντὶ τοῦ Ἀνδραναδώρου καὶ τοῦ Θεμίστου. Ὑπερισχύσαντος πάλιν μετ' ὀλίγον τοῦ ῥωμαϊκοῦ κόμματος, οἱ δύω ἀδελφοὶ κατέλαβον τοὺς Λεοντίνους καὶ διέμειναν αὐτόθι παρὰ τὴν θέλησιν τῆς κυβερνήσεως τῶν Συρακουσῶν.

Εὐκόλως κυριευθέντων καὶ καταστραφέντων τῶν Λεοντίνων ὑπὸ τοῦ Μαρκέλλου, κατέφυγον εἰς Ἐρβησσὸν, καὶ κατορθώσαντες νὰ κερδίσωσι τὴν εὔνοιαν τῶν κατ' αὐτῶν ἀποσταλέντων μισθοφορικῶν στρατευμάτων δυσηρεστημένων κατὰ τοῦ Μαρκέλλου ἕνεκα τῆς ὠμότητός του πρὸς τοὺς Λεοντίνους ἐξεστράτευσαν μετ' αὐτῶν κατὰ τῶν Συρακουσῶν καὶ ἐκυρίευσαν αὐτοὺς εὐκόλως τῷ 214. Ὁ Μάρκελλος ἔδραμεν εἰς Συρακούσας, ἀλλ' εὗρε σφοδρὰν ἀντίστασιν παρὰ τῶν δύω ἀδελφῶν. Ὁ Ἐπικύδης ἐξηκολούθησε τὴν ὑπεράσπισιν τῆς πόλεως, ἐνῷ ὁ Ἱπποκράτης διηύθυνε στρατιωτικὰς ἐργασίας ἐν ἄλλοις μέρεσι τῆς Σικελίας. Ἐν τούτοις οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ μήτε τὴν κατάληψιν τῶν Ἐπιπολῶν μήτε τὴν ἧτταν τοῦ Ἱπποκράτους, μήτε τὴν ὑποχώρησιν τοῦ Βωμίλκα, καὶ ἀπελπισθεὶς περὶ τῆς σωτηρίας τῶν Συρακουσῶν μετέβη εἰς Ἀκράγαντα, ὅπου πιθανῶς διέμεινε μέχρις οὗ ἡ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων

καταλήψις καὶ τῆς πόλεως ταύτης ὑπεχρέωσεν αὐτὸν νὰ καταφύγῃ μετὰ τοῦ Ἄννονος εἰς Καρχηδόνα.

ΕΠΙΚΥΔΙΔΗΣ, στρατηγὸς τῶν Λακεδαιμονίων ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου.

ΕΠΙΛΑΪΣ, θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μεθ' ἧς ὁ Ἡρακλῆς ἐγέννησε τὸν Ἀστυάνακτα.

ΕΠΙΔΑΟΣ, υἱὸς τοῦ Μηλίου καὶ τῆς Χλωρίδος φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους.

ΕΠΙΔΥΚΟΣ, ποιητὴς ἀθηναῖος τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, ζῶν κατὰ τὸν Ε'. αἰῶνα π. Χ. Διεσώθησάν τινα λείψανα μιᾶς τῶν κωμῳδιῶν αὐτοῦ ἐπιγραφομένης «Κώρυλίσκος». Ὁ Σουΐδας μνημονεύει ἐπικὸν ποιητὴν τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἀδελφὸν τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ Κράτητος.

ΕΠΙΜΑΘΕΥΣ, Δωριστὶ ἀντὶ «Ἐπιμηθεύς».

ΕΠΙΜΑΧΟΣ. ἀρχιτέκτων καὶ μηχανικὸς Ἕλλην, ζῶν περὶ τὸ 300 π. Χ. Κατεσκεύασε τὴν ἑλέπολιν Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ.

ΕΠΙΜΑΧΟΣ (ἅγιος), μαρτυρήσας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῷ 250. Συνελήφθη ὡς χριστιανὸς μεθ' ἑτέρου Ἀλεξανδρινοῦ καλουμένου Ἀλεξάνδρου. Μὴ θελήσαντες νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἴδωλα ἐρρίφθησαν εἰς τὸ δεσμωτήριον συμφώνως πρὸς τὰς διαταγὰς τοῦ αὐτοκράτορος Δεκίου. Μαστιγωθέντες καὶ διασχισθέντες τὰ κρέατα διὰ πεπυρακτωμένων σιδήρων ἐπὶ τέλους ἐρρίφθησαν ἐντὸς ἀσβέστης. Ἡ ἐκκλησία τὴν μνήμην αὐτῶν ἑορτάζει τὴν 12 δεκεμβρίου. Ἕτερος μάρτυς Ἐπίμαχος ἀθλήσας τῷ 331 ἑορτάζεται τῇ 31 ὀκτωβρίου.

ΕΠΙΜΕΝΗΣ, μακεδών τις παρ' Ἀρριανῷ.

ΕΠΙΜΕΝΙΔΗΣ, ποιητὴς καὶ μάντις Κρὴς, ζῶν περὶ τὸ 600 π. Χ. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Δωσιάδης ἢ Ἀγήσαχρος, λέγεται δὲ καὶ Φαίστιος ἴσως διότι ἦτο κάτοικος Φαιστοῦ μιᾶς τῶν κωμοπόλεων τῆς Κρήτης, ἡ δὲ μήτηρ μυθολογεῖται ὅτι ἦτο νύμφη καὶ ἐκαλεῖτο Βάλτη ἢ κατ' ἄλλους Βλάστη. Φαίνεται ὅτι ἐγεννήθη ἐν Φαιστῷ καὶ ὅτι διῆλθε τὸ πλεῖστον τῆς ζωῆς του ἐν Κνωσσῷ, ἐξ οὗ καὶ ἀπεκλήθη «Κνώσσιος». Περὶ αὐτοῦ διηγοῦνται ὅτι νέος τὴν ἡλικίαν περιεπλανήθη ἡμέραν τινὰ καὶ καταφυγὼν εἰς σπήλαιον ἐκοιμήθη ἐπὶ 57 ἔτη καὶ ἐξυπνήσας ἠπόρησε διὰ τὴν μεταβολὴν τῶν περὶ αὐτὸν, μεταβὰς δὲ εἰς τὴν πόλιν εὗρε τὸν νεώτερον αὐτοῦ ἀδελφὸν γέροντα ἤδη καὶ μόλις ἀνεγνωρίσθη ὑπ' αὐτοῦ· ἐκ τούτου προῆλθαν αἱ παροιμίαι «Ἐπιμενίδειος ὕπνος» καὶ «Γήρᾳ τὸν Ἐπιμενίδην κεκοίμησαι»· ὁ μῦθος οὗτος ἐξηγεῖται ὅτι νέος τὴν ἡλικίαν ὁ Ἐπιμενίδης ἀπῆλθε τῆς γενετῆς του καὶ κατοικῶν μακρὰν τῆς κοινωνίας κατεγίνετο εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φύσεως. Τοσαύτην ἔχαιρε φήμην ὡς ἄνθρωπος συνεννοούμενος μετὰ τῶν θεῶν καὶ εὐνοούμενος ὑπ' αὐτῶν, ὥστε ὁσάκις ἐν πόλει τινὶ ἐνέσκηπτεν ἐπιδημία τις, αὐτὸς προσεκαλεῖτο ὅπως καθαρίσῃ τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ προσενέγκῃ ἐξιλασμοὺς εἰς τοὺς θεούς. Ὅτε ἐν Ἀθήναις ἐνέσκηψε λοιμὸς ἕνεκα τοῦ «Κυλωνείου ἄγους», προσεκλήθη εἰς Ἀθήνας καὶ ἐξήγνισε τὴν πόλιν ἀνεγείρας νέους ναοὺς καὶ προσενεγκὼν θυσίας καὶ διαλλάξας τοὺς πολίτας. Οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς ἀνταμοιβὴν προσήνεγκον αὐτῷ ἓν τάλαντον καὶ τὸ πλοῖον ὅπερ ὤφειλε νὰ μετακομίσῃ αὐτὸν εἰς Κρήτην, ἀλλ' οὗτος οὐδὲν ἄλλο ἐδέχθη εἰμὴ κλάδον ἐλαίας ἀφιερωμένης τῇ Ἀθηνᾷ καὶ ὑπεχρέωσε τοὺς Ἀθηναίους νὰ κάμωσι συμμαχίαν μετὰ τῶν Κνωσσίων. Τὸ γεγονὸς τοῦτο τίθεται ἐκ συμφώνου κατὰ τὸ 596 π. Χ. Ὀλίγον μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ ἀπέθανεν εἰς λίαν προβεβηκυῖαν ἡλικίαν. Κατὰ τὸν Φλέγοντα «Περὶ μακροβίων» ἔζησεν 157 ἔτη, οἱ συμπατριῶταί του μηκύνουσι τὴν ζωὴν αὐτοῦ μέχρι 299 ἐτῶν, ὁ δὲ Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος ἀναφέρει ὅτι ἤκουσε λεγόμενον ὅτι ἔζησε 154 ἔτη. Ταῦτά εἰσι προφανέστατα ψεύδη καὶ συνδέονται μετὰ τοῦ μακροῦ αὐτοῦ ὕπνου. Τὸν Ἐπιμενίδην συγκατέταττον ἐνίοτε μεταξὺ τῶν ἑπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ὁ χαρακτὴρ αὐτοῦ εἶναι θρησκευτικώτερος, ἱερώτερος καὶ ποιητικώτερος τῶν συγχρόνων του σοφῶν, οἵτινες ἔχουσι χαρακτῆρα μᾶλλον πολιτικὸν, ὀρθώτερον δὲ εἶναι νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ τελευταῖος τῶν «Ὀρφικῶν» ποιητῶν. Ἡ φήμη ὅτι ἐχρημάτισε μαθητὴς τοῦ Πυθαγόρου στερεῖται πάσης ὑποστάσεως, πιθανὸν ὅμως εἶναι τὸ λεγόμενον ὑπὸ Διογένους τοῦ Λαερτίου καὶ τοῦ Ἀπουλήϊου ὅτι ὁ Πυθαγόρας νέος ὢν εἶδε τὸν Ἐπιμενίδην γέροντα ἐν Κρήτῃ.

Περὶ τοῦ Ἐπιμενίδου λέγουσιν ὅτι οὐχὶ μόνον συνέταξε πολλὰ ποιήματα ἀλλὰ καὶ πολλὰ πεζὰ συνέγραψε. Τοιαῦτα πεζὰ συγγράμματα ἀναφέρουσι «Μυστήρια» «Περὶ θυσιῶν» καὶ «Περὶ τῆς ἐν Κρήτῃ Πολιτείας»ρ ἅτινα πάντα ἡ Κριτικὴ καταδικάζει ὡς νόθα καὶ ὑποβολιμαῖα, ὡς καὶ τὴν παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ σωζομένην ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Σόλωνα γεγραμμένην εἰς γλῶσσαν δωρικὴν καὶ ἑτέραν μὴ σωζομένην πρὸς Δόλωνα γεγραμμένην εἰς νεωτέραν ἀττικὴν διάλεκτον καὶ διαλαμβάνουσαν περὶ τῆς παρὰ τοῦ Μίνωος δοθείσης εἰς τοὺς Κρῆτας νομοθεσίας, ἧς τὴν αὐθεντικότητα διαφιλονεικεῖ καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἀρχαίοις Δημήτριος ὁ Μάγνης. Ὡς ποιη-

τῆς συνέθηκε πιθανῶς «Χρησμοὺς» καὶ «Καθαρμούς», ἀλλὰ λίαν ἀμφίβολον εἶναι ὅτι συνέθηκε τὰ ἑπόμενα ποιήματα μνημονευόμενα παρὰ τοῦ Σουΐδα «Γένεσις καὶ Θεογονία», «Περὶ Κουρητῶν καὶ Κορυβάντων» εἰς 5000 στίχους, «Ἀργοναυτικὰ» εἰς 6,500 στίχους καὶ «Ποίημα περὶ Μίνωος καὶ Ῥαδαμάνθυος» εἰς 4,000 στίχους. Ἐν τοῖς «Χρησμοῖς» λέγεται ὅτι ὑπάρχει τὸ περίφημον «Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται» ὅπερ ἀπαντᾶται πρῶτον μὲν παρὰ Καλλιμάχῳ, ὕστερον δὲ παρὰ τῷ Ἀποστόλῳ Παύλῳ. Ἐπειδὴ τὰ ποιήματα τοῦ Ἐπιμενίδου γεγραμμένα ἐπὶ δέρματος ἐφυλάττοντο ἐν Σπάρτῃ παρήχθη ἡ παροιμία «Ἐπιμενίδειον δέρμα» λεγομένη ἐπὶ τῶν ἀποθέτων. Περὶ τοῦ Ἐπιμενίδου ἐκτὸς ἄλλων συνέταξε καὶ ὁ Heinrich ἰδιαιτέραν πραγματείαν ἐπιγραφομένην Epimenides aus Creta.

ΕΠΙΜΕΝΙΔΗΣ, ἱστορικὸς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς συγράψας ἱστορίαν Περὶ Ῥόδου εἰς δωρικὴν διάλεκτον. Ὑπάρχει καὶ ἕτερος συγγραφεὺς Ἐπιμενίδης «γενεαλόγος» καλούμενος καθὸ συντάξας σύγγραμμα περὶ γενεαλογιῶν.

ΕΠΙΜΗΘΕΥΣ, υἱὸς τοῦ Ἰαπετοῦ καὶ τῆς Κλωμένης θυγατρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ ἀδελφὸς τοῦ Προμηθέως. Ὁ Ζεὺς ὅπως τιμωρήσῃ τὸν Προμηθέα κλέψαντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸ πῦρ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν τὴν **ΠΑΝΔΩΡΑΝ** (ἴδε τὴν λέξιν) μεθ' ἑνὸς κιβωτίου ὅπως συζευχθῇ αὐτήν. Ὁ Προμηθεύς, ὑποπτεύσας παγίδα ἀπέφυγεν, ἀλλ' ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ μὴ ἔχων τρόπον συνεζεύχθη παρὰ τὴν συμβουλὴν τοῦ Προμηθέως τὴν Πανδώραν καὶ ἠνέῳξε τὸν κιβωτόν, ἐξ ἧς ἐξεχύθησαν ἐπὶ τῆς γῆς ἅπαντα τὰ κακά. Ὁ Ἐπιμηθεὺς ἐκ τῆς Πανδώρας ἐγέννησε τὴν Πύῤῥαν σύζυγον τοῦ Δευκαλίωνος, κατ' ἄλλους δὲ καὶ δύο ἄλλας θυγατέρας τὴν Πρόφασιν καὶ τὴν Μεταμέλειαν.

ΕΠΙΜΗΛΙΑΔΕΣ, νύμφαι τινὲς ὡς καὶ αἱ Δρυάδες.

ΕΠΙΜΗΛΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Ἑρμοῦ ἔχοντος ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο βωμὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ τῆς Κορωνείας.

ΕΠΙΝΑΑ, ἄλλοτε **ΕΣΠΙΝΩ** καὶ **ΣΠΙΝΑΑ**, πόλις τῆς Γερμανικῆς αὐτοκρατορίας κειμένη ἐπὶ τοῦ Μοσέλλα εἰς τοὺς πρόποδας τῶν Βοσγίων ὀρίων. Κάτοικοι ὑπὲρ τοὺς 10,000. Πρωτοδικεῖον, κολλέγιον, βιβλιοθήκη, μουσεῖον, λαμπρὸς περίπατος. Βιομηχανικὰ κατασκευάσματα λευκῶν κεντημάτων, μαρμάρων, ἀμαξῶν, οἴνων κτλ. Ἐμπόριον γεννημάτων, καννάβεως, ζωϊκῶν ὑφασμάτων, ἵππων, κτηνῶν. Κατασκευὴ εἰκόνων βαπτόσεως κεχρωματισμένων καὶ διαδεδομένων πανταχοῦ χαρτοποιεῖα. Ἀνηγέρθη αὐτόθι ἄγαλμα τοῦ Κλαυδίου Ἰωβάλιν γεννηθέντος ἐν τοῖς πέριξ. Τὰ ὀχυρώματα αὐτῆς κατεστράφησαν καὶ μόνον ἐρείπιά τινα τοῦ τείχους σώζονται. — Ἡ πόλις αὕτη ἐσχηματίσθη κατὰ τὸν δέκατον αἰῶνα πέριξ ἑνὸς μοναστηρίου καὶ ὠχυρώθη κατὰ τὸν δέκατον τρίτον, ἐξαρτώμενον μέχρι τοῦ δεκάτου ἕκτου παρὰ τοῦ ἐπισκόπου τοῦ Μέτσ. Ὑπέστη πολλὰς ἐμφυλίους στάσεις μεταξὺ τοῦ κλήρου, τῶν ἀστῶν κηρυττόντων τὰ προνόμιά των καὶ τῶν δουκῶν τῆς Λωῤῥαίνης ζητούντων τὴν κυριαρχίαν τῆς πόλεως. Κάρολος ὁ Τολμηρὸς ἐκυρίευσεν αὐτὴν τῷ 1473, Ῥενατος ὁ Β' τῆς Λωῤῥαίνης ἀνεκτήσατο αὐτὴν τῷ 1476 καὶ τῷ 1500 συνήνωσεν αὐτὴν μετὰ τῆς Λωῤῥαίνης. Ὁ ἀρχιστράτηγος Κρέκι κατέλαβεν αὐτὴν τῷ 1670 καὶ συνήνωσε μετὰ τῆς Γαλλίας. Τῷ 1871 περιελήφθη ἐντὸς τῆς νέας γερμανικῆς αὐτοκρατορίας.

ΕΠΙΝΑ-Γ (Λουΐζα-Φλωρεντία-Πετρομίλλα, Tardieu Desclavelles, κυρία De la Live d'Epinay), γεννηθεῖσα περὶ τὸ 1725, ἀποθανοῦσα τῷ 1783. Θυγάτηρ ἀξιωματικοῦ φονευθέντος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ βασιλέως ἐνυμφεύθη τὸν ἐξάδελφον αὐτῆς Ἐπιναὺ γενικὸν ἐνοικιαστήν, οὗτινος αἱ ἀσωτίαι ἠνάγκασαν αὐτὴν εἰς διάζευξιν. Συνδεδεμένη μετὰ τῶν ἐπισημοτέρων συγγραφέων τῆς ἐποχῆς της, περιεποιήθη ἰδίως τὸν Ῥουσσαῦ, κατεπλημμύρησεν αὐτὸν διὰ γενναίων φιλοδωρημάτων, καὶ ἀνήγειρε δι' αὐτὸν μικρὰν οἰκίαν, γνωστὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἐρημιτήριον» ἐν τῇ πεδιάδι τοῦ Μοντμορενσύ, καλοῦσα αὐτὸν ἐξ οἰκειότητος «ἄρκτον της». Ἀλλ' ἕνεκα διαφόρων περιστάσεων καὶ ἰδίως τῆς ἀντιζηλίας τοῦ Ῥουσσαῦ πρὸς τὸν Γρὶμ διαδεχθέντα αὐτὸν εἰς τὴν εὔνοιάν της, ὁ σύνδεσμος οὗτος μετεβλήθη εἰς ἔχθραν μέσος καὶ ὁ Ῥουσσαῦ προέβη μέχρι συκοφαντιῶν κατὰ τῆς εὐεργέτιδός του ἐν ταῖς «Ἐξομολογήσεσιν» αὐτοῦ. Ἡ Ἐπιναὺ ἔσχε τὴν φιλοδοξίαν νὰ γείνῃ συγγραφεύς. Τὰ πρῶτα αὐτῆς συγγράμματα Mes moments heureux, 1752, καὶ Lettres à mon fils, 1738, ἦσαν ἀσήμαντα, ἀλλὰ τὸ Conversation d'Emilie, 1781, ὅπερ συνέγραψε διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῆς θυγατρός της ἐπέτυχε παρὰ τῆς Ἀκαδημίας τοῦ πρώτου βραβείου θεωρηθὲν ὡς τὸ ὠφελιμώτερον τῆς ἐποχῆς βιβλίον. Σώζονται προσέτι τῆς περιπαμφ. ταύτης γυναικὸς μέγας ἀριθμὸς ἐπιστολῶν γεγραμμένων πρὸς τὸν Βολτάτρον, Βοφφῶνα, Ῥουσσαῦ, Δελαμπέρτον, Διδερότον καὶ ἄλλους καὶ πρὸς τὸν Γρὶμ γράψαντα τὴν ἀπολογίαν αὐ-

τῆς. Ἐδημοσίευσε τῷ 1818 «Ἀπομνημονεύματα» γεγραμμένα παρὰ τῆς ἰδίας καὶ ὄντα πιστὴ εἰκὼν τῶν ἠθῶν τοῦ ΙΗ' αἰῶνος· ὁ Musset Parthay ἐδημοσίευσεν «Ἀνέκδοτα ἐκλελεγμένα» πρὸς συνέχειαν τῶν Ἀπομνημονευμάτων αὐτῆς, καὶ ὁ Barbier «Ἀνέκδοτον ἀλληλογραφίαν τοῦ ἀββᾶ Γαλλιάνη μετὰ τῆς κυρίας δ' Ἐπινάϋ», ἐν Παρισίοις 1818 εἰς 2 τόμ.

ΕΠΙΝΙΚΟΣ, ποιητὴς ἀθηναῖος τῆς νέας κωμῳδίας, ζῶν περὶ τὸ 220 π. Χ. Γινώσκονται αἱ ἐπιγραφαὶ θύο αὐτοῦ κωμῳδιῶν «Ὑποβαλλόμεναι» καὶ «Μνησιπτόλεμος». Ἐκ τῆς δευτέρας ἐπιγραφῆς δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ τὴν ἐποχὴν Ἐπινίκου, διότι ὁ Μνησιπτόλεμος ἦτο ἱστορικὸς λίαν εὐνοούμενος ὑπὸ Ἀντιόχου τοῦ Μεγάλου περὶ τὸ 217.

ΕΠΙΠΟΛΑΙ, τόπος ἀπότομος καὶ βραχώδης τῆς νήσου Σικελίας πρὸς Β τῶν Συρακουσῶν, ὃν ὕστερον περιτειχίσας ὁ τύραννος Διονύσιος ἤνωσε μετὰ τῆς πόλεως. Ἐν τούτῳ εὑρίσκοντο αἱ Λατομίαι, εἰς ἃς ἐκλείοντο οἱ καταδικαζόμενοι.

ΕΠΙΠΟΛΗ, θυγάτηρ τοῦ Τραχίωνος, ἥτις ἐνδεδυμένη ἀνδρικὰ φορέματα ἐξεστράτευσε μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν Τροίαν, ἀλλ' ἀνακαλυφθεῖσα ὑπὸ τοῦ Παλαμήδους ἐλιθοβολήθη.

ΕΠΙΠΥΡΓΙΔΙΑ, ἐπίθ. τῆς Ἀθηνᾶς ὑπὸ τὸ ὄποτον ἐλατρεύετο ἐν Ἀθήναις ὡς ἔφορος καὶ προστάτης τῶν πύργων τῆς πόλεως.

ΕΠΙΣΘΕΝΗΣ, στρατηγὸς Ἕλλην, γεννηθ. ἐν Ἀμφιπόλει καὶ ζῶν περὶ τὰ 401 π. Χ. Ὡδήγει τοὺς πελταστὰς ἐν τῇ μάχῃ τῆς Κουνάξης τῇ συγκροτηθείσῃ μεταξὺ Κύρου τοῦ Νεωτέρου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀρταξέρξου, καὶ ἔδειξε τὴν δέουσαν στρατιωτικὴν ἱκανότητα. Ἐν τῇ ἐπιστροφῇ τῶν Μυρίων ἐξακολουθεῖ διακρινόμενος.

ΕΠΙΣΚΑΦΙΑ, ἑορτὴ τῶν λέμβων παρὰ τοῖς Ῥοδίοις.

ΕΠΙΣΚΗΝΙΑ, ἑορτὴ τῶν σκηνῶν παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις.

ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ Ἡ Ἀγγλικανὴ ἐκκλησία κληθεῖσα οὕτω πρὸς ἀντίθεσιν τῆς Πρεσβυτεριανῆς ἐκκλησίας τῆς παραδεχομένης μόνον τὸν βαθμὸν τῶν πρεσβυτέρων, ἐνῷ ἡ ἀγγλικανὴ παραδέχεται καὶ τοὺς τρεῖς βαθμοὺς ἤτοι τοῦ διακόνου, τοῦ πρεσβυτέρου καὶ τοῦ ἐπισκόπου (ἴδ. ΑΓΓΛΙΚΑΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ).

ΕΠΙΣΚΟΠΙΟΣ (Σίμων) ὁλλανδὸς BISCHOP περίφημος θεολόγος, ἀρμινιανός, γεν. ἐν Ἀμστελοδάμῳ τῷ 1583, ἀπόθ. τῷ 1643. Ἔσχε τῆς ἐπιμελείας τοῦ ἱεροῦ συνδρόμας τῆς πατρίδος του ὅπως μεταβῇ εἰς Λούγδουνον Βαταυῶν, καὶ ἐκεῖ ἠκολούθησε τὰ μαθήματα τοῦ Γόμαρ καὶ τοῦ Ἀρμινίου. Παραδεχθεὶς τὰς δοξασίας τοῦ Ἀρμινίου ἐξετέθη εἰς τὸ μῖσος τῶν καλβινιστῶν καὶ ἠναγκάσθη νὰ μεταβῇ εἰς Franeker ὅπως ἀκούσῃ μαθήματα παρὰ τῷ Δρουσίῳ· ἀλλὰ ὑπερισχυόντων καὶ ἐκεῖ τῶν καλβινιστῶν, ἐπέστρεψε τάχιστα εἰς Λούγδουνον Βαταυῶν. Γενόμενος ἱερεὺς τῷ 1610, ἀπεστάλη ποιμὴν εἴς τινα κωμόπολιν παρὰ τὴν Ῥόττερδαμ. Τὸ ἑπόμενον ἔτος συνέστη συνέδριον ἐκ δώδεκα προσώπων, ἐξ καλβινιστῶν καὶ ἐξ ἀρμινιανῶν ὅπως συζητήσῃ τὰς πρὸς ἀλλήλους θρησκευτικὰς διαφοράς. Ὁ Ἐπισκόπιος εἷς τῶν ἐπιτροπευόντων τὴν ὑπεράσπισιν τῶν ἀρμινιανῶν διεκρίθη μεταξὺ τῶν συναδέλφων του καὶ ἔκτοτε ἐθεωρήθη ἀρχηγὸς τῶν ἀρμινιανῶν. Τῷ 1612 προσεκλήθη εἰς τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Λουγδούνου Βαταυῶν, ὅπως καταλάβῃ τὴν θεολογικὴν ἕδραν, ἣν εἶχεν ἐγκαταλείψῃ ὁ Γόμαρ. Ἔκτοτε οἱ καλβινισταὶ κατέτρεξαν αὐτὸν σφοδρῶς· οὐχὶ μόνον κατηγόρησαν αὐτὸν ἐπὶ σοκινιανισμῷ, ἀλλὰ καὶ ὅτι συνεμάχησε μετὰ τῶν καθολικῶν πρὸς καταστροφὴν τοῦ προτεσταντισμοῦ, καὶ διήγειραν κατ' αὐτοῦ τὸ πλῆθος φανατικώτατον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὅπερ μεταξὺ ἄλλων διήρπασε τὴν οἰκίαν τοῦ ἀδελφοῦ του κατοικοῦντος ἐν Ἀμστελοδάμῳ ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ἐχρησίμευεν ὡς τόπος συνεννοήσεως τῶν ἀρμινιανῶν τῆς πόλεως ταύτης.

Ἡ κυριωτέρα διαφορὰ μεταξὺ τῶν ἀρμινιανῶν καὶ τῶν καλβινιστῶν ὑπῆρξεν ὅτι ὁ μὲν Καλβῖνος ἐφρόνει ὅτι ὁ Θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων ἐξελέξατο μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τοὺς σωθησομένους, ὁ δὲ Ἀρμίνιος ἐφρόνει ὅτι ὁ Θεὸς ἐπεκτείνων τὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἐπὶ πάσης τῆς ἀνθρωπότητος εἶχε παραχωρήσει εἰς ἕκαστον τὴν δύναμιν νὰ κατασκευάσῃ ἄξιος τῆς αἰωνίου σωτηρίας διὰ τῶν αἰσθημάτων αὐτοῦ, τῆς πίστεως, τῶν ἔργων. Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἀρμινίου ἀρχηγοῦντος τοῦ Ἐπισκοπίου ἐπροχώρησαν ἔτι μᾶλλον, καὶ ὁ ἀρμινιανισμὸς κατήντησεν ἀντίθετος τοῦ ἀποκλειστικοῦ καὶ ὑπερδογματικοῦ πνεύματος τῶν προτεσταντῶν θεολόγων τῶν ἀκμασάντων κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος. Ὁ Ἐπισκόπιος ἀνύψωσε τὸ πρακτικὸν τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ ὑπέταξεν εἰς αὐτὸ τὰς ἀφῃρημένας θεωρίας· ἔθηκε τὴν ἠθικὴν ὑπεράνω τοῦ δόγματος, τὴν πρᾶξιν ὑπεράνω τῆς πίστεως. Ἐπειδὴ δὲ ἐνίοτε τὸ δόγμα κατὰ δεύτερον λόγον ὀλίγην ἔδιδε προσοχὴν εἰς τὰς θρησκευτικὰς διαφορὰς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων,

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

καὶ μᾶλλον προσεῖχεν εἰς τὰ ἀδελφικὰ αἰσθήματα, δι' ὧν ὤφειλον νὰ συνδεθῶσι πρὸς ἀλλήλους. Οὕτω ἡ ἀνεξιθρησκεία ἦν διὰ τὸν Ἐπισκόπιον μέγα καλόν, οὗτινος τὴν ὑπερίσχυσιν προσεπάθει νὰ κατορθώσῃ ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν ἑκάστη αἵρεσις ἐθεώρει ὡς καθῆκον συνειδήσεως τὸν ἀναθεματισμὸν καὶ τὴν καταδίκην πασῶν τῶν ἄλλων. Τοιαύτη διδασκαλία ἐθεωρήθη ὡς τερατώδης νεωτερισμὸς παρὰ θεολόγων εἰθισμένων νὰ φρονῶσιν ὅτι ἡ χριστιανικὴ θρησκεία συνίσταται εἰς τὸ ἄθροισμα δογμάτων μεταφυσικῶν· πολλὰ ὅμως πεφωτισμένα πνεύματα ἐνεκολπώθησαν μετὰ ζήλου τὰς ἀρχὰς ταύτας. Ἀλλ' ὁ Ἡγεμὼν τῶν Κάτω Χωρῶν Μαυρίκιος πρίγκηψ Ὀράνζης ὅσος πολιτικὸν χαρακτῆρα, καθόσον παρεδέχθησαν τὸν ἀρμινιανισμὸν πολλοὶ ἔχοντες δημοκρατικὰ φρονήματα, κατέτρεξεν αὐτὸν σφοδρότατα. Ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι πρόκειται νὰ συνδιαλλαγῶσιν αἱ δύο θρησκευτικαὶ αἱρέσεις προὐκάλεσε τῷ 1618 γενικὴν σύνοδον ἐν Δορδρέχτῃ, εἰς ἣν παρουσιάσθη καὶ ὁ Ἐπισκόπιος μετά τινων φίλων του. Οὗτοι εἶπον ὅτι εἶναι ἕτοιμοι νὰ συζητήσωσι μετὰ τῶν ἐναντίων των τὰς πρὸς ἀλλήλους διαφοράς των, ἀλλ' ἔλαβον ἀπάντησιν ὅτι δὲν πρόκειται νὰ γείνῃ συζήτησις, ἀλλὰ νὰ δικασθῶσιν οὗτος ὡς κατηγορούμενοι. Μὴ δεχθέντες τοῦτο καὶ διαμαρτυρηθέντες, ἀπεδιώχθησαν τῆς συνόδου καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γραφέντων ὑπ' αὐτῶν καθηρέθησαν ἅπαντες οἱ ἀρμινιανοὶ ἱερεῖς καὶ κατόπιν ἐξώσθησαν τοῦ κράτους.

Ὁ Ἐπισκόπιος ἀπεσύρθη εἰς Βαλβίνην τῆς Βραβάντης καὶ κατόπιν εἰς Ἀμβέρσας, ὅπου διέμεινε μέχρι τῆς λήξεως τῆς ἀνακωχῆς μεταξὺ Ὁλλανδῶν καὶ Ἱσπανῶν· ἐπαναληφθεισῶν τῶν ἐχθροπραξιῶν μετέβη εἰς Γαλλίαν τῷ 1621 καὶ διέμεινεν αὐτόθι μέχρι τοῦ 1625, ὅτε ἀποθανόντος τοῦ Μαυρικίου ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν πατρίδα του, καὶ βελτιωθείσης τῆς θέσεως τῶν ἀρμινιανῶν ἐξήσκησεν ἐν Ῥόττερδαμ τὴν ἱερωσύνην μεταξὺ τῶν ὁμοφρόνων του. Τῷ 1634 προσεκλήθη εἰς Ἀμστελόδαμον ὅπως διευθύνῃ τὸ παρὰ τῶν ἀρμινιανῶν συστὰν κολλέγιον, καὶ ἐδίδαξεν αὐτόθι τὴν θεολογίαν μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του.

Ἱδρυτὴς μέντοι τοῦ ἀρμινιανισμοῦ ὑπῆρξεν ὁ Ἀρμίνιος, ἀλλ' ὁ Ἐπισκόπιος ἔσχε τὴν τιμὴν νὰ συστηματοποιήσῃ τὰς ἀρχὰς τοῦ διδασκάλου του καὶ ἀναπτύξῃ καὶ διαδώσῃ αὐτὰς πανταχοῦ μετὰ μεγίστης εὐκολίας. Τὰ συγγράμματα του δεικνύουσιν ὀρθὴν καὶ εὐσταθῆ κρίσιν καὶ γνώσεις ἐκτεταμένας. Δημοσιευθέντα κατ' ἀρχὰς ἰδιαιτέρως, συνηνώθησαν καὶ ἐδημοσιεύθησαν τῇ φροντίδι τοῦ Courcelles ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν S. Episcopii Opera ἐν Ἀμστελοδάμῳ 1650 εἰς 2 τόμους καὶ τὸ δεύτερον ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν, 1678 εἰς 2 τόμους. Περιέχουσι πραγματείας κατὰ τῶν καλβινιστῶν, ὑπομνήματα εἴς τινα χωρία τῆς Νέας Διαθήκης καὶ ἐκθέσεις τοῦ συστήματός του. Μεταξὺ τῶν τοῦ τελευταίου εἰδους διακρίνεται τὸ φέρον ἐπιγραφὴν Institutiones Theologiae κτλ., ὅπερ ἔμεινε ἀτελὲς, καὶ ἡ «Ἀπολογία τῶν Ἀρμινιανῶν». Ὁ Βοσσουέτος κατηγόρησε τὸν Ἐπισκόπιον ἐπὶ ἡμι-πελαγιανισμῷ, ὁ δὲ Λεκλέρκιος ὑπερησπίσθη αὐτόν. Ὁ Λιμβούρχιος, θεολόγος ὁλλανδὸς, ἔγραψε τὸν βίον αὐτοῦ λατινιστί.

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ, ἐπίθ. τῆς Ἀρτέμιδος ὑπὸ τὸ ὁποῖον εἶχε ναὸν ἐν Ἤλιδι καλούμενον Ἀριστάρχιον.

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ, ὁ ἔχων τὸν ἀνώτερον τῶν τριῶν ἱερατικῶν βαθμῶν τῆς ἐκκλησίας. Οὗτος θεωρεῖται ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ διάδοχος τῶν ἀποστόλων, μόνος ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς κατασκευῆς μύρου, τῆς ἐγκαινιάσεως ναῶν καὶ τῆς χειροτονίας· τὰς δὲ λοιπὰς ἱεροπραξίας ἔχει κοινὰς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων, τοῦ διακόνου ὑπηρετοῦντος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἱεροπραξιῶν. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐκκλησίᾳ οἱ ἐπίσκοποι ἦσαν θρησκευτικοὶ ποιμένες καὶ ἀρχηγοὶ τῆς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν ὑπαγομένης περιφερείας, καὶ ἐκλεγόμενοι ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐπεκυροῦντο παρὰ τῶν ἐπισκόπων τῆς ἐπαρχίας, ἐξ ὧν ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία τριῶν τοὐλάχιστον· ὕστερον οἱ ἐπίσκοποι τῶν μητροπόλεων, καλούμενοι μητροπολῖται ἢ ἀρχιεπίσκοποι ἔχαιρον δικαιώματα κυριαρχίας ἐπὶ τῶν λοιπῶν· τὰ δικαιώματα ταῦτα μετέβησαν ὕστερον εἰς τοὺς Πατριάρχας, ἔχοντας πάρεδρ ἑαυτῶν τινας τῶν μητροπολιτῶν. Ὑπάρχουσι προσέτι «ἐπίσκοποι τιτουλάριοι», ἐκτελοῦντες μὲν ἅπαντα τὰ τῶν ἐπισκόπων, μὴ ἔχοντες δὲ ἰδίαν περιφέρειαν.

ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ, πρόεδρος τῆς Βουλῆς τῶν Ἀθηνῶν, εἷς τῶν Πρυτάνεων, ὁ συγκαλῶν τὴν συνεδρίασιν, προτείνων τὰς ἀποφάσεις, τηρῶν τὴν δημόσιον σφραγῖδα, τὰς κλεῖς τῆς ἀκροπόλεως καὶ τὰς τοῦ ταμείου τοῦ Παρθενῶνος· ἡ ὑπηρεσία αὐτοῦ διήρκει ἐπὶ μίαν μόνην ἡμέραν. Ἡ Βουλὴ συνέκειτο ἐκ 500 βουλευτῶν ἀνὰ 50 ἐξ ἑκάστης φυλῆς. Οἱ βουλευταὶ ἑκάστης φυλῆς ἐπρυτάνευον ἐπὶ 35 ἡμέρας τοῦ ἔτους. Οἱ πρυτάνεις διηροῦντο εἰς ὃ τμήματα ἀνὰ 10· ἑκάστου τμήματος ἐπεστάτει ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. Ἐκ τῶν

40 οἱ μὲν 7 ἐγίνοντο ἐπιστάται διὰ λαχνοῦ ἕκαστος ἀνὰ μίαν ἡμέραν, οἱ δὲ 3 ἀπεκλείοντο τῆς ἐπιστασίας. ΕΠΙΣΤΑΤΑΙ προσέτι ἐκαλοῦντο καὶ οἱ πρόεδροι τῶν ἐπιτροπῶν εἰς τὰ δημόσια ἔργα, τὰς ναυπηγίας κτλ.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΟΣ, υἱὸς Ἰφίτου καὶ Ἱππολύτης ἔκγονος Εὐβούλου, ἡγεμὼν τῶν Φαιάκων ἐλθὼν εἰς Τροίαν μετὰ 40 πλοίων. §. Ἡγεμὼν τῶν Ἀλιζόνων ἐκ τῆς πόλεως Ἀλύβης, σύμμαχος τῶν Τρώων. §. Υἱὸς Εὐήνου, ἀδελφὸς Μύνητος ἐκ Λυρνησσοῦ τῆς Κιλικίας. Ἐλθὼν καὶ οὗτος εἰς βοήθειαν τῶν Τρώων ἐφονεύθη μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως.

ΕΠΙΣΤΩΡ, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων φονευθεὶς ἐν τῇ μάχῃ ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου.

ΕΠΙΤΑΔΑΣ, στρατηγὸς λακεδαιμόνιος, ὅστις ὡδήγει τοὺς 420 Σπαρτιάτας ἐν τῇ νήσῳ Σφακτηρίᾳ κατὰ τὸ ἕβδομον ἔτος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Περικυκλωθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἀντέστη γενναίως, καὶ προτιμήσας τὸν θάνατον ἐν τῇ τελευταίᾳ μάχῃ, διέφυγε τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ παραδοθῇ.

ΕΠΙΤΑΛΙΟΝ, πόλ. ὀχυρὰ τῆς ἐπαρχίας Ἠλίδος ἐν Πελοποννήσῳ ἐπὶ τοῦ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ. Σήμερον καλεῖται Ζούγχιον.

ΕΠΙΤΕΛΙΔΑΣ, ἡγεμὼν τῶν Σπαρτιατῶν ἐν Τορώνῃ.

ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ, πόλ. τῆς Συρίας πρωτεύουσα τῆς αὐτόθι Χαμὰθ κειμένη δυτικῶς τοῦ ποταμοῦ Ὀρόντου (ἴδ. ΑΜΑΧ).

ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ, πόλ. τῆς Κιλικίας ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Συρίας πρότερον «Οἰνίανδος» καλουμένη, ἤδη δὲ «Σουρμενκάρδ».

ΕΠΙΦΑΝΗΣ, ἐπίθετον ἐφαρμοζόμενον εἰς ἅπαντας τοὺς θεούς, ἰδίως δὲ εἰς τὸν Δία.

ΕΠΙΦΑΝΗΣ, ἐπίθετον Ἀντιόχου Δ' βασιλέως τῆς Συρίας, καὶ Πτολεμαίου Ε' βασιλέως τῆς Αἰγύπτου.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΟΣ, μαθηματικὸς Ἕλλην, ζῶν περὶ τὸν δεύτερον αἰῶνα μετὰ Χριστὸν, υἱὸς τοῦ μαθηματικοῦ Θέωνος, ὅστις πρὸς αὐτὸν ἀπευθύνει τὰ ὑπομνήματά του εἰς τὸν Πτολεμαῖον. Πιθανὸν ὁ Ἐπιφάνιος οὗτος εἶναι εἷς τῶν συγγραφέων τοῦ «Περὶ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν» συγγράμματος τοῦ δεικνυομένου ἐν τῷ «Καταλόγῳ τῶν χειρογράφων τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ἰβερνίας», ἐν Ὀξωνίᾳ 1697.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ, φιλόσοφος Ἕλλην καὶ ἀρχηγὸς αἱρέσεως, ζῶν κατὰ τὸ δεύτερον ἥμισυ τοῦ δευτέρου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Ἦν υἱὸς τοῦ περιφήμου αἱρεσιάρχου Καρποκράτους καὶ διεχώ-

τὴν πλατωνικὴν φιλοσοφίαν ἐπίστευσεν ὅτι εὗρεν ἐν αὐτῇ ἀρχὰς δυναμένας νὰ ἐξηγήσωσι τὴν ἀρχὴν τοῦ κακοῦ καὶ νὰ δικαιώσωσι τὴν ἠθικὴν τοῦ πατρός του, ὅστις ἐφρόνει ὅτι δὲν ὑπάρχει πρᾶξις ἀγαθὴ καὶ κακὴ ἀλλὰ μόνον ἡ κρᾶσις καὶ ἡ ἀνατροφὴ ἀποφασίζουσι περὶ τῶν ἠθῶν. Ὁ Ἐπιφάνιος ὑπέθετεν ἀρχὴν αἰώνιον, ἄπειρον, ἀκατάληπτον καὶ μετὰ τῆς θεμελιώδους ταύτης ἀρχῆς συνήνου τὸ σύστημα τοῦ Βαλεντίνου (ἴδ. τὴν λέξιν). Ὅπως ἐξηγήσῃ τὴν ἀρχὴν τοῦ κακοῦ ἀνέβαινε μέχρι τῶν ἀρχικῶν ἰδεῶν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἀδίκου, καὶ ἔκρινεν ὅτι ἡ ἀγαθότης τοῦ Ὑπερτάτου Ὄντος δὲν ἠδύνατο νὰ ἦναι διάφορος τῆς δικαιοσύνης· τὸ πᾶν δὲ ἐξεταζόμενον ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην οὐδὲν παρουσίαζεν αὐτῷ ἐναντίον τοῦ πνεύματος τῆς εὐθύτητος καὶ τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἥλιος, ἔλεγεν, ἀνατέλλει ἐπὶ πάντα τὰ ζῶα, ἡ γῆ προσφέρει ἐξ ἴσου εἰς πάντας τὰ προϊόντα αὐτῆς, ὅθεν καὶ πάντες δύνανται νὰ ἱκανοποιήσωσι τὰς ἀνάγκας των, καὶ ἑπομένως ὁ δημιουργὸς τῆς φύσεως θεωρεῖ ἅπαντα τὰ ἐπὶ γῆς ἀναπνεόντα ὄντα ὡς μίαν οἰκογένειαν εἰς ἣν ἀφθόνως προσφέρει τὰ μέσα τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν ἀναγκῶν της· μόνον ἡ ἀμάθεια καὶ τὸ πάθος διαῤῥήξαντα τὴν ἰσότητα ταύτην καὶ κοινοκτημοσύνην εἰσήγαγον τὸ κακὸν ἐν τῷ κόσμῳ. Οἱ ἄνθρωποι μορφώσαντες νόμους ἐξῆλθον τῆς τάξεως ταύτης, καὶ πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἰσότητος καθ' ἣν ἐσχηματίσθη ὁ κόσμος ἀπαιτεῖται ἡ κατάργησις τῶν νόμων τούτων. Ἐκ τούτου ὁ Ἐπιφάνιος συνεπέρανεν ἀναγκαίαν τὴν κοινοκτημοσύνην τῶν γυναικῶν καὶ τῶν προϊόντων τῆς γῆς. Ἐδικαιολόγει δὲ τὰς ἀρχὰς ταύτας διὰ τῆς παραμορφώσεως τῶν λόγων τοῦ ἀποστόλου Παύλου ὅτι πρὸ τοῦ νόμου δὲν ἦτο γνωστὴ ἡ ἁμαρτία καὶ ὅτι δὲν ἠθελεν ὑπάρχει ἡ ἁμαρτία, ἐὰν δὲν ὑπῆρχε νόμος. Ὁ Ἐπιφάνιος ἀπέθανε μόλις τὸ δέκατον καὶ ἕβδομον ἔτος τῆς ἡλικίας ἄγων. Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου Κεφαλληνίας, ἐξ ἧς μητρόθεν κατήγετο ἐτίμησαν αὐτὸν ὡς θεόν. Ἐν τῇ μητροπόλει αὐτῶν Σάμῃ ἀνήγειραν ἐπ' ὀνόματί του ναὸν καὶ ἴδρυσαν ἀκαδημίαν, κατὰ τὴν πρώτην δὲ ἡμέραν ἑκάστου μηνὸς συνηθροίζοντο ἐν τῷ ναῷ, καὶ ἐώρταζον τὴν ἀποθέωσίν του, ἀφιεροῦντες στεφάνους, συγκροτοῦντες συμπόσια καὶ ᾄδοντες ὕμνους εἰς τιμὴν αὐτοῦ.

ΕΠΙΦΑΝΕΙΟΣ ἐκ «Πέτρας», σοφιστὴς καὶ ῥήτωρ Ἕλλην υἱὸς τοῦ Οὐλπιανοῦ ζῶν περὶ τὸ τέλος τοῦ τρίτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Ζῶν ἐν

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Λαοδικείᾳ τῆς Συρίας συνέδεσε στενὴν φιλίαν μετὰ τῶν δύω Ἀπολλιναρίων, πατρὸς καὶ υἱοῦ, ἐξ ὧν ὁ τελευταῖος ὑπῆρξεν ὁ ἱδρυτὴς τῆς αἱρέσεως τῶν «Ἀπολλιναριστῶν». Ἕνεκα τῆς φιλίας ταύτης ὁ ἐπίσκοπος τῆς Λαοδικείας ἀφώρισε τοὺς δύω Ἀπολλιναρίους, καθόσον, ὡς ἐλέγετο, ὁ Ἐπιφάνιος ἔμελλε νὰ προσηλυτίσῃ αὐτοὺς εἰς τὸν «Ἑλληνισμόν». Ἐκ τῆς κατηγορίας ταύτης ἐξάγεται ὅτι ὁ Ἐπιφάνιος ἦτο εἰδωλολάτρης. Ἀπέθανε νέος τὴν ἡλικίαν, καὶ παρατηρητέον ὅτι ἡ σύζυγος αὐτοῦ περίφημος διὰ τὴν ὡραιότητά της ὑπέπεσεν εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ ἀνδρός της ἀσθένειαν. Ὁ Σουΐδας ποιεῖται μνείαν τῶν ἑπομένων συγγραμμάτων του «Περὶ κοινωνίας καὶ διαφορᾶς τῶν στάσεων», «Προγυμνάσματα», «Μελέτη», «Δήμαρχος», «Πολεμαρχικός», «Λόγος ἐπιδεικτικός».

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ (ἅγιος), ἐπίσκοπος Κωνσταντίας (τῆς ἀρχαίας Σαλαμῖνος) καὶ μητροπολίτης Κύπρου, γενν. περὶ τὸ 310 ἐν Βεζανδούκᾳ μικρᾷ πόλει τῆς Παλαιστίνης ἐν τῷ τμήματι τῆς Ἐλευθεροπόλεως, ἀποθ. τῇ 12 μαΐου 403. Οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἦσαν Ἰουδαῖοι· εἰκοσαετὴς ἐδέχθη τὸ βάπτισμα παρὰ τῶν χειρῶν τοῦ Λουκιανοῦ ἐπισκόπου Ἐλευθεροπόλεως καὶ ἀπῆλθεν εἰς Αἴγυπτον, ὅπου ἐπεσκέφθη τοὺς μοναχούς. Ἐπιστρέψας εἰς τὴν πατρίδα του ἵδρυσε μοναστήριον, ὑπερησπίσθη τὸ σύμβολον τῆς Νικαίας κατὰ τῶν Ἀρειανῶν, καὶ συνεδέθη διὰ στενῆς φιλίας μετὰ τοῦ Ἀθανασίου καὶ ἄλλων ἐπισήμων κληρικῶν τῆς ἐποχῆς του. Εἰς ἡλικίαν 57 ἐτῶν ἐχειροτονήθη ἱερεὺς καὶ προσεκλήθη εἰς τὸν ἐπισκοπικὸν θρόνον τῆς ἐν Κύπρῳ Κωνσταντίας ἢ Σαλαμῖνος. Ἐνῷ ἦτο ἔνθερμος διώκτης τῶν αἱρετικῶν, οἱ ἀρειανοὶ καίτοι παντοδύναμοι δὲν ἐτόλμησαν νὰ καταδιώξωσιν αὐτόν. Ἕνεκα τοῦ σχίσματος τῶν μελετιανῶν μετέβη εἰς Ῥώμην τῷ 382 ἐγνωρίσθη μετὰ τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου, καὶ ἐν τῇ ἐπιστροφῇ ἐδέξατο τὴν ἐπίσκεψιν αὐτοῦ συνωδευμένου ὑπὸ τοῦ ἁγίου Παύλου. Μετέβη ἀμέσως εἰς Ἱεροσόλυμα ὅπου ἔσχε ζωηρὰς φιλονεικίας μετὰ τοῦ Ἱεροσολύμων Ἰωάννου. Περὶ τὰ τέλη δὲ τῆς ζωῆς του μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπως συντελέσῃ εἰς τὴν καθαίρεσιν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἐπιστρέφων εἰς Κωνσταντίαν ἀπέθανε καθ' ὁδὸν ἐν ἡλικίᾳ 92 ἐτῶν.

Ὁ Ἐπιφάνιος ἐγίνωσκε πέντε γλώσσας, ἑβραϊκὴν, συριακὴν, αἰγυπτιακὴν, ἑλληνικὴν καὶ λατινικὴν, διὰ τοῦτο καὶ «πενταγλώσσου» ὑπὸ τοῦ Ἱερωνύμου καλεῖται· ἀλλ' ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ εἶχεν ἀνάγκην μείζονος προσοχῆς καὶ κρίσεως εἰς ἔρευναν τῶν γραφομένων, ὅπως μὴ ὑποπέσῃ εἰς ἱστορικὴν ἀνακρίβειαν, ἧς πλεῖστα παραδείγματα ἀναφέρονται. Καὶ ἡ φράσις αὐτοῦ κατηγορεῖται ὡς ἄνευ συναφείας καὶ πλοκῆς, ἁμαρτάνουσα προσέτι καὶ περὶ γραμματικὴν, σύνταξιν καὶ περιοδολογίαν.

Τὰ σωζόμενα συγγράμματα τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου εἶναι «Ἀγκυρωτὸς» περιέχων ὀρθόδοξον διδασκαλίαν περὶ τοῦ δόγματος τῆς ἁγίας Τριάδος, «Πανάριος» εἴτε «Κιβώτιος» ἢ «Πανάρια» κατὰ Φώτιον λόγοι κατὰ αἱρέσεων, ὧν ἀπαριθμεῖ 20 πρὸ τοῦ Χριστοῦ καὶ 80 μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, «Ἀνακεφαλαίωσις» οἷον ἐπιτομὴ οὖσα τοῦ Πανα ρίου, «Περὶ Μέτρων καὶ σταθμῶν» βιβλίον, ἐν ᾧ μνείαν ποιεῖται μόνον τῶν ἐν τῇ γραφῇ εὑρισκομένων μέτρων καὶ σταθμῶν, «Ἐπιστολὴ πρὸς Ἰωάννην τὸν Ἱεροσολύμων», μεταφρασθεῖσα εἰς τὸ λατινικὸν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου, ἑτέρα «Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Ἱερώνυμον» γραφεῖσα λατινιστί. Καὶ ἄλλα δὲ συγγράμματα ἀποδίδονται εἰς αὐτὸν, κρινόμενα ὅμως ὑπὸ τῆς Κριτικῆς νόθα ἢ ἀνήκοντα εἰς ἄλλους Ἐπιφανίους. Τὰ συγγράμματα τοῦ Ἁγίου Ἐπιφανίου ἐδημοσιεύθησαν κατὰ πρῶτον λατινιστὶ μεταφρασθέντα ὑπὸ Κορναρίου ἐν Βασιλείᾳ 1543. Ἡ ἑλληνολατινικὴ ἔκδοσις τοῦ Διονυσίου Πετὼ ἐγένετο ἐν Παρισίοις 1622 εἰς 2 τόμους, καὶ ἐν Λειψίᾳ 1682 μετὰ ὑπομνήματος τοῦ Βαλουά. Προσέτι περιλαμβάνονται ἐν τῇ συλλογῇ τῶν Πατέρων ὑπὸ Migne 1858 ἐν Παρισίοις. Ὁ Oehler ἐξέδωκεν ἰδίαν τὸν Πανάριον αὐτοῦ ἐν Λειψίᾳ 1860. Ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου ἑορτάζεται τῇ 12 μαΐου.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ (ἅγιος), κληρικὸς λατῖνος, γεν. ἐν Παβίᾳ τῷ 438, ἀποθ. τῇ 21 ἰανουαρίου τοῦ 497. Ὀκταετὴς παρεδόθη τῷ ἁγίῳ Κρισπίνῳ ἐπισκόπῳ Παβίας, ὅστις ἐχειροτόνησεν αὐτὸν ἀλληλοδιαδόχως ὑποδιάκονον τῷ 456, διάκονον τῷ 458 καὶ πρεσβύτερον τῷ 466· περὶ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἀποθανόντος τοῦ ἁγ. Κρισπίνου, ἐξελέγη διάδοχος αὐτοῦ. Τῷ 468 ἐμεσίτευσε μεταξὺ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνθίμου καὶ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ Ῥοσιμήρου καὶ ἐπέτυχε συμβιβασμὸν μεταξὺ αὐτῶν. Τῷ 474 ἀποσταλεὶς παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλίου Νέποτος πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Βισιγότθων Ἐυρίκιον κατώρθωσε νὰ ἐπενέγκῃ τὴν εἰρήνην καὶ νὰ καταπαύσῃ τὰς μεταξὺ τῶν δύω τούτων ἡγεμόνων διαφορὰς περὶ μεθορίων τῶν κρατῶν αὐτῶν. Τῷ 476 κυριευθείσης τῆς Παβίας ὑπὸ Ὀδοάκρου βασιλέως τῶν Ἑρούλων, καὶ λεηλατηθείσης καὶ πυρποληθείσης τῆς πόλεως ταύ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοσμικὴ Βιβλιοθήκη Ἀθηνῶν (Ν.Π.Ι.)

της καὶ πολλῶν ἐκ τῶν κατοίκων αἰχμαλωτιαθέντων ὑπὸ τῶν Ἐρούλων, ὁ Ἐπιφάνιος ἀπέσπασε πολλοὺς τῶν αἰχμαλώτων ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἐπέτυχε παρὰ τοῦ Ὀδοάκρου πενταετῆ ἀτέλειαν φόρων, ἐπανήγαγε τὴν τάξιν ἐν τῇ πόλει καὶ κατώρθωσε τὴν ἀνέγερσιν τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν.

Ὅτε τῷ 489 ὁ βασιλεὺς τῶν Ὀστρογότθων Θεοδώριχος ἐγκαταλειφθεὶς παρὰ τῶν ἑαυτοῦ ἐνεκλείσθη ἐν Παβίᾳ καὶ ἐπολιορκεῖτο ὑπὸ τοῦ Ὀδοάκρου, ὁ Ἐπιφάνιος εἰς τὴν δυσχερῆ ταύτην περίστασιν τοσοῦτον ἐπιτηδείως προσηνέχθη, ὥστε ἐκέρδισε τὴν ἐμπιστοσύνην ἀμφοτέρων τῶν βασιλέων. Τῷ 493 τοῦ Θεοδωρίκου κυριαρχήσαντος τῆς Ἰταλίας διὰ τῆς ἥττης καὶ τῆς δολοφονίας τοῦ Ὀδοάκρου, ὁ Ἐπιφάνιος ἐπέτυχε παρ' αὐτοῦ ἀμνηστείαν διὰ πάντας τοὺς κηρυχθέντας ὑπὲρ τῶν Ἑλούρων. Ὕστερον ὁ Θεοδώριχος ἀπέστειλεν αὐτὸν παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς Βουργουνδίας Γονδεβάλδῳ ὅπως διαπραγματευθῇ τὴν ἀπελευθέρωσιν πολλῶν αἰχμαλώτων Ἰταλῶν, καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἐδωρήσατο τῇ μεσιτείᾳ αὐτοῦ τὰ δύω τρίτα τῶν εἰς τοὺς λαοὺς τῆς Λιγουρίας ἐπιβληθέντων φόρων. Ὁ Ἐπιφάνιος διετήρει ἄκραν αὐστηρότητα ἠθῶν, οὐδέποτε ἔκαμνε χρῆσιν λουτρῶν, δὶν ἔπινεν οἶνον καὶ μόνον χόρτα καὶ λαχανικὰ ἔτρωγεν ἅπαξ τῆς ἡμέρας, ἡ δὲ δίαιτα αὕτη συνέτεμε τὸν βίον του. Τῷ 962 ὁ αὐτοκράτωρ Ὄθων ἔκαμεν ἀνακομιδὴν τῶν λειψάνων αὐτοῦ εἰς Γιδεσίμ. Ἡ δυτικὴ ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν μνήμην αὐτοῦ τῇ 21 Ἰανουαρίου.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἕκτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Μετὰ τὸν θάνατον Ἰωάννου Β'. τοῦ Καππάδοκος πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἐξελέγη ὁ Ἐπιφάνιος διάδοχός του, σύγγελος τότε ὢν τοῦ πατριαρχείου. Κατὰ Θεοφάνην ἡ ἐκλογὴ αὕτη ἐγένετο κατὰ τὸ 512 τῆς ἀλεξανδρινῆς χρονολογίας, ὅπερ συμπίπτει πρὸς τὸ 520 τῆς κοινῆς χρονολογίας. Κατέσχε τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἐπὶ 16 ἔτη καὶ 3 μῆνας καὶ ἀπέθανε κατὰ ἰούνιον τοῦ 529 τῆς ἀλεξανδρινῆς ἢ 536 τῆς κοινῆς χρονολογίας. Διάδοχος αὐτοῦ ὑπῆρξεν ὁ Ἄνθιμος ἐπίσκοπος Τραπεζοῦντος. Τοῦ Ἐπιφανίου τούτου εὑρίσκονται ἐπιστολαί τινες πρὸς τὸν Πάπαν τῆς Ῥώμης Ὁρμίσδαν καὶ ψήφισμα γενόμενον πιθανῶς ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τῷ 520 καταδικάζον καὶ ἀναθεματίζον ἕνεκα αἱρέσεως Σεβῆρον πατριάρχην Ἀντιοχείας, Πέτρον ἐπίσκοπον Ἀπαμείας καὶ Ζωήραν. Πολλοὶ νόμοι καὶ ἀποφάσεις τοῦ Ἰουστιανοῦ ἀποτείνονται εἰς αὐτόν.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ Ο ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΣ, συγγραφεὺς ἐκκλησιαστικὸς λατῖνος, ζῶν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἕκτου μ. Χρ. αἰῶνος. Τῇ αἰτήσει τοῦ Κασσιοδώρου μετέφρασεν ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ εἰς τὸ λατινικὸν πολλὰ συγγράμματα καὶ μεταξὺ ἄλλων τὸ τοῦ Διδύμου «Ὑπόμνημα εἰς τὰς Παροιμίας καὶ εἰς ἑπτὰ τῶν κανονικῶν ἐπιστολῶν» καὶ τὰς «Ἐκκλησιαστικὰς Ἱστορίας» τοῦ Σωζομένου, τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Θεοδωρήτου, ἃς συνεχώνευσεν εἰς μίαν. Ἡ Historia Tripatrita τοῦ Κασσιοδώρου ἐγράφη ἐπὶ τῇ βάσει ταύτης. Ὁ Κυάναιος μετέφρασεν αὐτὴν εἰς τὴν γαλλικὴν ἐν Παρισίοις 1568.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ (ἀρμενιστὶ ΕΜΠΙΠΑΝ), ἐπίσκοπος ἀρμένιος περὶ τὰ τέλη τοῦ πρώτου αἰῶνος τῆς ἀρμενικῆς χρονολογίας (τελευταῖον ἥμισυ τοῦ ἑβδόμου μ. Χ. αἰῶνος). Διακριθεὶς μεταξὺ τῶν μαθητῶν τῆς πατριαρχικῆς σχολῆς, προετίμησεν ὕστερον τὸν ἀσκητικὸν βίον καὶ ἀπεσύρθη εἰς ἔρημόν τινα. Ἐξελέγη ὕστερον ἡγούμενος τοῦ Σοὺρπ Γκαραμπὲδ (Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ) ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Δαρόν. Μετὰ τοῦ ἀξιώματος τούτου ἦτο συνηνωμένος καὶ ὁ τίτλος ἐπισκόπου Μαμιγονιανῶν, ὃν ὁ Ἐπιφάνιος ἔφερεν ἐπὶ 20 ἔτη. Παρέστη τῷ 629 ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Γαρὶν (Ἐζερούμ). Σώζονται αὐτοῦ πολλὰ συγγράμματα, τοὐτέστι. Ἡ «Ἱστορία τοῦ μοναστηρίου τοῦ Σοὺρπ Γκαραμπὲδ», ἡ «Ἱστορία τῆς ἐν Ἐφέσῳ Συνόδου», «Ὑπομνήματα εἰς τοὺς ψαλμοὺς τοῦ Δαβίδ, καὶ τὴν βίβλον τῶν Παροιμιῶν», «Ὁμιλίαι».

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ Ο ΝΕΩΤΕΡΟΣ, ἐπίσκοπος Κωνσταντίας, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ ἑβδόμου μ. Χ. αἰῶνος. Παρουσιάσθη εἰς τὴν ἕκτην οἰκουμενικὴν Σύνοδον ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Τριμιθοῦντος. Πολλαὶ τῶν ὁμιλιῶν τῶν ἀποδιδομένων εἰς τὸν ἅγιον Ἐπιφάνιον ἀνήκουσι πιθανῶς εἰς τοῦτον καὶ εἰς τρίτον ἐπίσκοπον Κωνσταντίας ὀνομαζόμενον ἐπίσης Ἐπιφάνιον. Ὁ τελευταῖος εἶναι συγγραφεὺς συγχαριτηρίου ἐπιστολῆς πρὸς τὸν πατριάρχην Ἰωάννην ἐπὶ τῇ ἀναβάσει αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως τῷ 867.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ὁ «ἁγιοπολίτης ἢ ἱεροσολυμίτης», ἁγιογράφος Ἕλλην, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν ΙΒ'. μ. Χ. αἰῶνα. Ὁ Ἀλλάτιος καὶ ὁ Φαβρίκιος ἐξέδωκαν ἀπόσπασμα τοῦ «Βίου τῆς Παρθένου» ὑπὸ τοῦ συγγραφέως τούτου· ὁλόκληρον τὸ σύγγραμμα ἐδημοσιεύθη ἐν τοῖς «Φιλολογικοῖς ἀνεκδότοις» τοῦ Ἀμαδουτίου. Ὁ Ἐπιφά-

νιος συνέγραψε προσέτι τὴν «Ἱστορίαν τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ Ἀποστόλου» καὶ «Περιγραφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ».

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ (ὁ Πατὴρ), ἱεραπόστολος γάλλος, ζῶν κατὰ τὸ 1685. Ἀνῆκεν εἰς τὸ τάγμα τῶν Καπουκίνων καὶ ἀπεστάλη εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἀμερικὴν ὅπου ἀπέθανε προδεδηκὼς τὴν ἡλικίαν ἐν Κουμάνοις τῆς Ἱσπανικῆς Γουϊάνης καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Καρακάς. Μεταξὺ τῶν πολυαρίθμων αὐτοῦ χειρογράφων μνημονεύονται «Ἱστορικὰ χρονικὰ τῆς ἀποστολῆς τῶν Καπουκίνων Πατέρων εἰς τὴν Νέαν Ἀνδαλουσίαν», ἡ «Κλεὶς τῆς Ἀποκαλύψεως», «Γραμματικὴ τῆς Ἀποκαλύψεως» κτλ.

ΕΠΙΦΡΩΝ, υἱὸς τοῦ Ἐρέβους καὶ τῆς Νυκτός.

ΕΠΙΧΑΡΗΣ, σικυώνιος, ὀπαδὸς καὶ φίλος τοῦ βασιλέως τῶν Μακεδόνων Φιλίππου.

ΕΠΙΧΑΡΙΣ, ἀπελεύθερος ἑταίρα ἑλληνὶς ζῶσα ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ Νέρωνος γνωστὴ διὰ τὴν συμμετοχήν της εἰς τὴν κατὰ τοῦ Νέρωνος συνωμοσίαν τοῦ Πίσωνος (65 μ. Φ.). Ὁ Σενέκας ἐπίσης περιεπλέχθη εἰς τὴν συνωμοσίαν ταύτην, καὶ κατὰ τὸν Πολύαινον, ἡ Ἐπίχαρις οὔσα ἑταίρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ φιλοσόφου ἐμυήθη εἰς τὴν συνωμοσίαν ταύτην. Ἐξ ἁπάντων τῶν συνωμοτῶν ἡ Ἐπίχαρις ἔδειξε πλείονα γενναιότητα προτρέπουσα καὶ ἐπιπλήττουσα ἀκαταπαύστως τοὺς συνωμότας. Βαρυνθεῖσα τὴν ἀργοπορίαν αὐτῶν καὶ εὑρισκομένη ἐν Καμπανίᾳ ἐζήτησε νὰ προσελκύσῃ τοὺς ἐπισημοτέρους ἀξιωματικοὺς τοῦ στόλου. Χιλιάρχου τινὸς ἀναγγείλαντος τοῦτο εἰς τὸν Νέρωνα, ἡ Ἐπίχαρις συνελήφθη· ἠρνήθη πάντα καὶ εὐκόλως ἀπεστόμωσε συκοφάντην ὑπ' οὐδεμιᾶς ὑποστηριζόμενον μαρτυρίας· ἀλλὰ διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον ἐκρατήθη εἰς τὰς φυλακάς. Ἐν τῷ μεταξὺ ἀπελεύθερός τις καλούμενος Μίλιχος ἀνήγγειλε τὰ πάντα καὶ οἱ συνωμόται συνελήφθησαν. Ὁ Νέρων ἐνθυμούμενος ὅτι ἐκρατεῖτο ἡ Ἐπίχαρις ἐν ταῖς φυλακαῖς, καὶ ἐλπίζων ὅτι ὡς γυνὴ δὲν θέλει ἀντιστῆ εἰς τὴν θλῖψιν, διέταξε νὰ ἀνακρίνωσιν αὐτὴν καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ τὴν βασανίσωσι. Τὰ πάντα ὑπέμεινε μετὰ μεγίστης γενναιότητος. Τὴν πρώτην ἡμέραν οὔτε ἡ μαστίγωσις, οὔτε καυτηριάσεις τῶν μελῶν, οὔτε λύσσα τῶν δημίων ἠδυνήθησαν νὰ ἀποσπάσωσι τῶν χειλέων αὐτῆς τὰ ὀνόματα τῶν συνωμοτῶν. Τὴν ἐπιοῦσαν ἐνῷ μετεκομίζετο εἰς τὸν τόπον τῶν βασάνων, φοβουμένη μὴ ἐπὶ τέλους καταβληθεῖσα ἀναγκασθῇ νὰ ὁμολογήσῃ τοὺς ἐνόχους, ἔσπευσε καὶ ἔδεσε τὴν ζώνην της εἰς τὸν τράχηλον καὶ ἀπαγχονισθεῖσα. Ὁ Τάκιτος ἀπονέμει αὐτῇ μεγίστους ἐπαίνους, ἀντιπαραβάλλων πρὸς ἄνδρας ἐλευθέρους καὶ ἐπισήμους, οἵτινες πρὶν ὑποστῶσι τὴν ἐλαχίστην δοκιμασίαν προέδιδον καὶ αὐτοὺς τοὺς φιλτάτους των.

ΕΠΙΧΑΡΜΟΣ, Ἕλλην φιλόσοφος καὶ ποιητὴς τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, γενν. ἐν τῇ νήσῳ Κῷ περὶ τὰ 540 π. Χ., ἀποθ τῷ 450. Κατὰ Διογένην τὸν Λαέρτιον τριῶν μηνῶν ἔχων ἡλικίαν μετηνέχθη ὑπὸ τοῦ πατρός του εἰς Μέγαρα τῆς Σικελίας, ἐνῷ κατὰ Σουΐδαν μετέβη ἐκεῖ βραδύτερον μετὰ τοῦ τυράννου τῶν Κώων Κάδμου τῷ 484. Ἐκ Μεγάρων δὲ μετέβη ὕστερον εἰς Συρακούσας, καὶ ἐκεῖ πολιτογραφηθεὶς καλεῖται «Ἐπίχαρμος ὁ Συρακούσιος». διαπρέψας τὰ μέγιστα ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Ἱέρωνος.

Λέγεται ὅτι ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ Πυθαγόρου, μεθ' οὗ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἡλοθάλης ἰατρὸς ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Ἀσκληπιαδῶν ἦν συνδεδεμένος διὰ στενῆς φιλίας προστίθεται μάλιστα ὅτι μετῆλθε καὶ τὴν ἐπιστήμην τοῦ πατρός του, τὴν ἰατρικήν. Εἰς τὴν κωμῳδίαν φημίζεται ὅτι ἐβελτίωσεν αὐτὴν τὰ μέγιστα εἰσαγαγὼν ἀντὶ ἑνὸς δύω ἢ τρεῖς ἠθοποιούς, μεταχειριζόμενος γλῶσσαν καθαρωτέραν, περιπλέκων τὸ δρᾶμα, ἠθικοποιῶν αὐτό, περιγράφων τὰ ἤθη τῆς ἐποχῆς, παρεισάγων ἐπιστημονικὰς καὶ φιλοσοφικὰς γνώσεις, ὡς βεβαιοῦται παρὰ πάντων τῶν κριτικῶν τῆς ἀρχαιότητος. Ὁ Ἀριστοτέλης λέγει ὅτι τὸ «μύθους ποιεῖν» προῆλθεν ἐκ Σικελίας, εἰσαχθὲν εἰς τὴν κωμῳδίαν παρὰ Ἐπιχάρμου καὶ Φόρμιος· διαφιλονικεῖται ὅμως ἐὰν ὁ Ἀριστοτέλης ἐννοῇ τὴν διασκευὴν τοῦ δράματος ἢ ὅτι ἔλαβεν ἀντικείμενα ἐκ τῆς μυθολογίας.

Ἐπειδὴ οὐδεμία κωμῳδία τοῦ Ἐπιχάρμου σώζεται, δὲν δύναταί τις νὰ σχηματίσῃ ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τῆς διασκευῆς τῶν δραμάτων του· συμπεραίνεται ὅμως ὅτι αὐτὴ ἦτο ἁπλῆ χρησιμεύουσα ὡς βάσις τινῶν ἐπεισοδίων. Ἐκ δὲ τῶν ἐν τῇ σκηνῇ προσώπων, τινὰ μὲν παρέλαβεν ἐκ παραδόσεως, ὡς τὸν μάγειρον καὶ τὸν ἀγύρτην, ἄλλα δὲ ἐφεῦρεν ὁ ἴδιος, ὡς τὸν μέθυσον καὶ ἰδίως τὸν παράσιτον. Εἰσήγαγε προσέτι ὁ Ἐπίχαρμος εἰς τὴν σκηνὴν καὶ τοὺς θεοὺς ἐκτελοῦντας πράξεις τοῦ συνήθους βίου τῶν ἀνθρώπων. π. χ. ἐν τῷ «Γάμῳ τῆς Ἥβης» ὁ Ποσειδῶν, ὁ Ἡρακλῆς καὶ ὁ Ἑρμῆς γίνονται ἀλιεῖς, ὅπως προμηθεύσωσιν ἰχθῦς διὰ τὴν τράπεζαν τῶν Ὀλυμπίων θεῶν· ἴσως διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἤθελησε νὰ προσβάλῃ τὴν πολυτέλειαν τῶν Ἑλλήνων. Ἐν ὅσοις δὲ τοῖς ποιήμασι τοῦ Ἐπιχάρ-

μου ὑπῆρχον οὐχὶ μόνον ἀποφθέγματα, ἀλλὰ καὶ ὁμιλίαι ἐκτενεῖς περὶ ἀντικειμένων τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς φυσικῆς· πολλὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου διασωθέντων λειψάνων δύνανται νὰ ἀναχθῶσι μᾶλλον εἰς τὴν φυσικὴν ἱστορίαν ἢ εἰς τὴν κωμῳδίαν. Ὅτι δὲ αἱ κωμῳδίαι τοῦ Ἐπιχάρμου ἔσχον μεγάλην σημασίαν ὑπὸ φιλοσοφικὴν ἔποψιν, ἀπόδειξις εἶναι ὅτι πολλάκις ἐξ αὐτοῦ καὶ ὁ Πλάτων ἐδανείσθη ἰδέας, κηρύττων αὐτὸν «ἄκρον τῆς κωμῳδίας».

Ὁ ἀριθμὸς τῶν κωμῳδιῶν τοῦ Ἐπιχάρμου ὁρίζεται παρ' ἄλλων μὲν εἰς 36, παρ' ἄλλων δὲ εἰς 52. Διεσώθησαν 35 ἐπιγραφαί, ἐξ ὧν 26 μνημονεύει ὁ Ἀθήναιος. Ἐκ τούτων μυθολογικαὶ μὲν εἶναι αἱ ἑπόμεναι: Ἀλκύων, Ἄμυκος, Βάκχος, Δευκαλίων, Διόνυσος, Ἥβης γάμος, Ἥφαιστος ἢ Κωμασταί, Κύκλωψ, Λόγος καὶ Λογείνα, Μοῦσαι, Ὀδυσσεὺς αὐτόμολος, Ὀδυσσεὺς ναυαγός, Σειρῆνες, Σείρων, Σφίγξ, Τρῶες, Φιλοκτήτης, αἱ δὲ λοιπαὶ εἶναι Ἀγρωστῖνος, Ἁρπαγαί, Γῆ καὶ Θάλασσα, Δίφιλος, Εἰρήνη ἢ Πλοῦτος, Ἑορτὰ καὶ Νᾶσοι, Ἐπινίκιος, Ἡρακλείτος, Θεῖος, Μεγαρίς, Μῆνες, Ὄφις, Περιάλλιος, Πέρσαι, Πίθων, Τριακάδες, Χορεύοντες, Χύτραι.

Τὰ δράματα τοῦ Ἐπιχάρμου εἰς δωρικὴν διάλεκτον γεγραμμένα, ἦσαν ἁπλᾶ καὶ οὐχὶ διὰ περιττυνήσεως βεβιασμένα· μέτρα δὲ ἐν αὐτοῖς ἦσαν ὁ τετράμετρος τροχαϊκός, ὁ τρίμετρος ἰαμβικὸς καὶ ὁ ἀναπαιστικὸς δίμετρος καὶ τετράμετρος. Μιμητὰς ἐν Σικελίᾳ ἔσχεν ὁ Ἐπίχαρμος ὀλιγίστους, εἰς δὲ μόνος εἶναι γνωστὸς ὁ Δεινόλογος μαθητὴς αὐτοῦ ἢ υἱός· ἀλλ' ἐν Ἀθήναις ὁ Κράτης ἐπωφελήθη τῶν ἔργων αὐτοῦ, καὶ οἱ ποιηταὶ τῆς μέσης κωμῳδίας αὐτὸν εἶχον πρότυπον. Ὁ Ἐπίχαρμος χαρίζεται προσέτι καὶ ὡς γραμματικὸς· ὁ Πλίνιος εἰς αὐτὸν ἀποδίδει τὴν ἐφεύρεσιν τῶν δύο ἁπλῶν Θ καὶ Χ, ἐνῷ γενικῶς ἡ τιμὴ αὕτη ἀποδίδεται εἰς τὸν Παλαμήδην ἢ μετὰ πλείονος πιθανότητος εἰς τὸν Σιμωνίδην. Τὰ λείψανα τοῦ Ἐπιχάρμου περιελήφθησαν ἐν ταῖς ἀκολούθοις συλλογαῖς· τοῦ Μορέλλου, τοῦ Ἐρτελίου, τοῦ Ἐρρίκου Στεφάνου καὶ τοῦ Γροτίου· ὁ δὲ Κρούσιμαν ἐξέδωκε αὐτὰ ἰδιαιτέρως. Πολλοὶ συνέγραψαν περὶ Ἐπιχάρμου· ἴδιος ὅμως διακρίνονται ὁ Γρύσαρ «Περὶ κωμῳδίας τῶν Δωριέων» ἐν Κολωνίᾳ 1828, καὶ ὁ Βαρδάρδες γράψας περὶ αὐτοῦ ἐκτενῆ, πλουσιώτατα καὶ κριτικώτατον ἄρθρον ἐν τῇ Γερμανικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ.

ΕΠΟΚΙΔΑΟΣ, στρατηγὸς μαχίμων, ζῶν κατὰ τὸν τέταρτον π. Χ. αἰῶνα. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐπεφόρτισεν αὐτὸν τῷ 330 νὰ ὁδηγήσῃ μέχρι τῆς θαλάσσης τὸ θεσσαλικὸν ἱππικὸν καὶ ἄλλα συμμαχικὰ στρατεύματα. Τῷ 328 ὁ αὐτὸς διαχειμάζων ἐν Ναυτάκῃ ἀπέστειλεν εἰς Μακεδονίαν πρὸς προμήθειαν πολεμεφοδίων τὸν Ἐπόκιλλον μετ' ἄλλων δύω στρατηγῶν.

ΕΠΟΝΙΝΗ, γυνὴ γαλάτις, περίφημος διὰ τὴν συζυγικὴν αὐτῆς ἀφοσίωσιν, ἀποθ. τῷ 78 μ. Χ. Ἦτο σύζυγος τοῦ Ἰουλίου Σαβίνου ἀρχηγοῦ τῶν Διγγόνων, τοῦ ἀναλαβόντος τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν Γαλατῶν ἀπὸ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ζυγοῦ (69 μ. Χ.). Οὗτος διεκηρυχηρίζόμενος ὅτι κατήγετο ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος ἐτόλμησε νὰ ἐνδυθῇ τὴν αὐτοκρατορικὴν πορφύραν, ἀλλὰ νικηθεὶς ὑπὸ τῶν Σεκβανῶν, συμμάχων τῶν Ῥωμαίων, ἀπεσύρθη εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ πυρπολήσας αὐτὴν διέδωκε τὴν φήμην, ὅτι ἀπέθανε, πιστευθεῖσαν ἐνεκα τῆς ἐπιδεικνυομένης θλίψεως τῆς Ἐπονίνης. Ὁ Σαβῖνος κρυπτόμενος ἐν ὑπογείῳ μετὰ δύο πιστῶν αὐτοῦ ὑπηρετῶν ἠδυνήθη νὰ ἀναγγείλῃ εἰς τὴν σύζυγόν του τὸ καταφύγιόν του· αὕτη δὲ θεωροῦσα εὐτυχίαν τὴν μετ' αὐτοῦ συνένωσιν μετέβη καὶ ἐκλείσθη ἐντὸς τοῦ καταφυγίου ἐκείνου, ὅπου διὰ τῶν περιποιήσεών του ἐπὶ ἐννέα ἔτη ἐπαρηγόρει τὸν σύζυγόν της. Ἐνίοτε ἐν καιρῷ ἡμέρας ἀνεφαίνετο εἰς τὸν κόσμον, ἀλλ' ὑπὸ ἐνδυμασίαν χήρας μεμονωμένης, καὶ τὴν νύκτα ἐπέστρεφεν εἰς τὸν σύζυγόν της. Ἐν τῷ σπηλαίῳ ἐγέννησε δίδυμα ἄῤῥενα. Ἡμέραν τινὰ ἐπὶ κεναῖς ἐλπίσιν ὡδήγησε τὸν σύζυγόν της εἰς Ῥώμην μετημφιεσμένον, ἀλλὰ τάχιστα ἐννοήσασα τὴν ἀπάτην της ἐπανῆλθεν εἰς τὸ καταφύγιον. Ἐπὶ τέλους ὁ Σαβῖνος προδοθεὶς παρεδόθη εἰς τοὺς Ῥωμαίους. Ἡ Ἐπονίνη παρουσιάσθη μετὰ τῶν δύω αὐτῆς τέκνων εἰς τὸν Οὐεσπασιανὸν καὶ μετὰ θερμῶν δακρύων παρεκάλεσεν αὐτὸν ὅπως συγχωρήσῃ τὸν σύζυγόν της, ἀλλ' ὁ Οὐεσπασιανὸς ἄκαμπτος κατεδίκασεν εἰς θάνατον τὸν Σαβῖνον. Τὴν πρᾶξιν ταύτην σφοδρότατα μέμφεται ὁ Πλούταρχος. Ἡ Ἐπονίνη δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιζήσῃ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ἐκ δὲ τῶν δύω αὐτῆς υἱῶν ὁ μὲν ἐτελεύτησεν ἐν Αἰγύπτῳ, ὁ δὲ ἐν Ἑλλάδι, ὅπου εἶδεν αὐτὸν ἐν Δελφοῖς ὁ Πλούταρχος καὶ ἔμαθε τὴν ἱστορίαν τῆς οἰκογενείας του.

ΕΠΟΠΤΑΙ, οὕτως ἐκαλοῦντο οἱ μυούμενοι εἰς τὰ μεγάλα Ἐλευσίνια μυστήρια, ἐνῷ οἱ εἰς τὰ μικρὰ μυούμενοι ἐκαλοῦντο «μύσται».

ΕΠΟΡΕΔΙΑ, ἀρχαία πόλις τῆς ἐντὸς Ἄλπεων Γαλατίας ὑπαγομένη εἰς τὰς χώρας τῶν

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΟΡΥΔΑΛΛΕΥΣΗΣ Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Κεφαλληνίας)

Σαλασσῶν. Ἐπὶ τῆς ὑπατείας τοῦ Μαρίου οἱ Ῥωμαῖοι ἐσύστησαν αὐτόθι ἀποικίαν. Ἤδη καλεῖται « Ἰβρὼ » καὶ ἀνήκει εἰς τὸ κράτος τῆς Ἰταλίας.

ΕΠΟΥΛΟΝΕΣ, ἱερεῖς ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἀρχαίας Ῥώμης ἐπιτετραμμένοι τὴν προπαρασκευὴν καὶ ὑπηρεσίαν τῶν ἱερῶν συμποσίων τῶν προσφερομένων εἰς τοὺς θεοὺς ἐν τοῖς ναοῖς αὐτῶν ἢ κατὰ τὰς πανηγύρεις. Συνέστησαν τῷ 556 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης καὶ ἦσαν τρεῖς μόνοι· βραδύτερον ἐπὶ τοῦ Σύλλα ηὐξήθησαν εἰς 7. Οἱ Ἐπουλόνες ἐπώπτευον καὶ εἰς τὰς τελετὰς τῶν πανηγύρεων, καὶ ἀνήγγελλον εἰς τοὺς ποντίφηκας ἐὰν παρελείπετό τι ἢ δὲν ἐγίνετο κατὰ τὴν τάξιν. Ἀπετέλουν ἓν τῶν τεσσάρων ἱεροσυμβουλίων τῆς Ῥώμης καὶ ἐξελέγοντο ἰσόβιοι.

ΕΠΟΧΟΣ, υἱὸς τοῦ Λυκούργου καὶ τῆς Κλεοφίλης ἢ Εὐρυνόμης ἐξ Ἀρκαδίας.

ΕΠΟΨΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Διός, τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Ποσειδῶνος.

ΕΠΠΕΝΔΟΡΦ (Ἐρρίκος δ'), πολυγράφος γερμανός, ἀποθ. περὶ τὸ 1553. Μετέβη εἰς διάφορα μέρη πρὸς σπουδήν, ἤκουσε τὰ νομικὰ παρὰ τῷ περιφήμῳ καθηγητῇ Ζασίῳ καὶ διέμεινέ τινα ἔτη ἐν Στρασβούργῳ. ὅπως συμπληρώσῃ τὰς σπουδάς του ἐν τῷ πανεπιστημίῳ αὐτοῦ. Μετέβη ὕστερον εἰς Βασιλείαν, ὅπου εἶχε διαφοράν τινα μετὰ τοῦ Ἐράσμου, ἥτις ἔδωκε πλείονα κρότον ἢ τὰ συγγράμματά του· ἕνεκα τῆς διαφορᾶς ταύτης παρουσιάσθησαν καὶ εἰς τὰ δικαστήρια καὶ ἔγραψαν πολλὰ κατ' ἀλλήλων. Τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του διῆλθεν εἰς Στρασβοῦργον, καὶ συνέταξεν αὐτόθι πολλὰ συγγράμματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων σημειωτέον τὸ περὶ Τούρκων γραφὲν καὶ ἐκδοθὲν ἐν Στρασβούργῳ 1550 εἰς φύλλον.

ΕΠΠΙΟΣ (Μάρκος), γερουσιαστὴς ῥωμαῖος, ζῶν περὶ τὰ 50 π. Χ. Κεκηρυγμένος ὀπαδὸς τοῦ Πομπηίου καὶ ὑπασπιστὴς τοῦ Κοΐντου Μετέλλου Σκιπίωνος ἐν τῷ ἀφρικανικῷ πολέμῳ, ἐπέτυχε παρὰ τοῦ Καίσαρος τὴν ἄφεσιν μετὰ τὴν μάχην τῆς Θάψου.

ΕΠΡΕΜΕΣΝΙΑ (Ἰάκωβος ΔΟΥΒΑΛ Δ'), οἰκονομολόγος γάλλος, ἀποθανὼν τῷ 1767. Διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ πενθεροῦ του γενικοῦ διοικητοῦ τῶν κτήσεων τῆς ἰνδικῆς ἑταιρίας διωρίσθη τῷ 1746 δεύτερον μέλος τοῦ κυριαρχικοῦ συμβουλίου τῆς Πονδιχερύ, καὶ ὕστερον πρόεδρος τοῦ κυριαρχικοῦ συμβουλίου τοῦ Μαδρᾶς. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀκαταπαύστως συνεκρούετο μετὰ τῶν Ἄγγλων καὶ τῶν συμμάχων των, καὶ διὰ τῆς γενναιότητός του ἐθριάμβευεν. Ἐπὶ καταλῆς 1200 ἀνδρῶν ἠδυνήθη νὰ καταβάλῃ ἰνδικὸν στρατὸν ἐκ 10 χιλιάδων, ὁδηγούμενον ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ ναβὰβ τῆς Ἀρκότης. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῶν κυβερνητικῶν του ἀσχολήσεων κατεγίνετο καὶ εἰς τὴν σπουδὴν τῶν νόμων καὶ τῶν ἠθῶν τῶν ἰνδικῶν λαῶν. Μετημφιεσμένος εἰς βραχμᾶνα περιηγήθη τὴν Σανδεραγόρην καὶ εἰσῆλθεν ἀφόβως εἰς τὰς ἰνδικὰς παγόδας, ὧν περιέγραψε τὰς τελετάς. Μετὰ τὴν εἰρήνην τοῦ 1748 δι' ἧς παρεδίδετο ἡ Μαδρὰς εἰς τοὺς Ἄγγλους, ἐπανέστρεψεν εἰς Γαλλίαν τῷ 1750. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φιλολογίας καὶ συνέγραψέ τινα σπουδαῖα συγγράμματα.

ΕΠΡΕΜΕΣΝΙΑ (Ἰωάννης – Ἰάκωβος ΔΟΥΒΑΛ Δ'), πολιτικὸς γάλλος υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. ἐν Πονδιχερῇ τῷ 1746, ἀποκεφαλισθεὶς τῷ 1794. Ἐλθὼν μετὰ τοῦ πατρός του τῷ 1750 εἰς Γαλλίαν ἐξελέγη τῷ 1775 σύμβουλος ἐν τῷ συλλαλητηρίῳ τῶν Παρισίων, καὶ πεπροικισμένος διὰ ζωηρᾶς εὐγλωττίας ἔδειξε μεγίστην ἀντιπολίτευσιν πρὸς τὴν κυβέρνησιν, κατεπολέμησε τὰ βασιλικὰ δικαιώματα, ὑπερασπιζόμενος τὰ τῶν εὐγενῶν, ἐδείχθη εἷς τῶν ἐνεργούντων κατὰ τῆς βασιλίσσης Μαρίας Ἀντουανέτας κατὰ τὴν περίφημον δίκην τοῦ περιδεραίου τῆς βασιλίσσης, καὶ συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν συγκάλεσιν τῶν γενικῶν συμβουλίων, ἐν οἷς ὑπῆρξεν ἀντιπρόσωπος τῶν εὐγενῶν τῶν Παρισίων. Ἀλλ' ἀναφυέντος κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην τοῦ ζητήματος ἂν πρέπῃ ἕκαστος τῶν ἀντιπροσώπων νὰ ἔχῃ ἰδίαν ψῆφον, ἢ ἂν πρέπῃ οἱ ἀντιπρόσωποι νὰ διαιρεθῶσιν εἰς τρεῖς τάξεις, τῶν εὐγενῶν τοῦ κλήρου καὶ τῶν ἀστῶν καὶ ἑκάστη τάξις νὰ ἔχῃ μίαν ψῆφον ἰσοφαρίζουσαν πρὸς τὰς λοιπάς ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν ἐξ ὧν ἑκάστη σύγκειται, ἐκηρύχθη ὑπὲρ τοῦ χωρισμοῦ τῶν τάξεων, καὶ οὕτως ἀπώλεσεν ἅπασαν αὐτοῦ τὴν δημοτικότητα καὶ ἐμισήθη θανασίμως ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Ἐπὶ τῆς Συντακτικῆς συνελεύσεως, κατά τινα ταραχὴν παρ' ὀλίγον νὰ κατασπαραχθῇ ὑπὸ τοῦ λαοῦ, καὶ μετὰ μεγάλης δυσκολίας σωθεὶς ὑπὸ τοῦ Πετιὼν, ἀπεσύρθη εἴς τι κτῆμά του ἐν Χάβρῃ, ὅπου καὶ διέμεινεν ἐν ἡσυχίᾳ, μέχρις οὗ μίαν τῶν ἡμερῶν συλληφθεὶς τῷ 1793 μετηνέχθη εἰς Παρισίους καὶ ὁδηγηθεὶς εἰς τὸ ἐπαναστατικὸν δικαστήριον κατεδικάσθη εἰς θάνατον τῇ 2 φρεαρίου τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς δημοκρατίας καὶ τὴν ἐπιοῦσαν (22 ἀπριλίου 1794) ὑπέστη ἐπὶ τοῦ ἐσχάτου τὴν θανατικὴν ποινήν. Ἀντιθέτως τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν σύνη-

θειῶν του, ἔδειξε κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς ζωῆς του ἠρεμίαν πνεύματος καὶ γαλήνην ψυχῆς. Εἶχε δημοσιεύσει τῷ 1790 δύω φυλλάδια ἐπιγραφόμενα τὸ μὲν Nullité et despotisme de l' Assemblée nationale καὶ τὸ ἕτερον De l' état de la France.

ΕΠΤΑ ΑΚΡΩΤΗΡΙΑ ἢ «Βουγαρόνι», ἀκρωτήριον τῆς Ἀλγερίας κείμενον εἰς 37ο Β. Πλ. καὶ 4ο 8′ Α. Μῆκ.

ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΘΗΒΑΣ, οὕτως ἐκαλοῦντο οἱ ἑπτὰ ἥρωες τῆς Ἑλλάδος οἱ ἐκστρατεύσαντες μετὰ τοῦ Ἀδράστου εἰς τὸν πρῶτον κατὰ τῶν Θηβῶν πόλεμον ὅπως ἀποκαταστήσωσι τὸν Πολυνείκην υἱὸν τοῦ Οἰδίποδος εἰς τὸν πατρικόν του θρόνον ἁρπαγέντα ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἐτεοκλέους. Οὗτοι ἦσαν Ἱππομέδων, Τυδεύς, Παρθενοπαῖος, Πολυνείκης, Ἀμφιάραος, Καπανεὺς καὶ Ἄδραστος· οἱ δὲ κατ' αὐτῶν πολεμήσαντες ὑπὲρ τῶν Θηβαίων ἥρωες ἦσαν, Ἐτεοκλῆς, Μελάνιππος, Πολυφόντης, Μεγαρεύς, Ὑπερβος, Ἄκτωρ καὶ Λασθένης. Ἅπαντες οἱ ἐκστρατεύσαντες κατὰ τῶν Θηβῶν ἐκτὸς τοῦ Ἀδράστου ἀπωλέσθησαν, ἀλλὰ κατέλιπον υἱοὺς οἵτινες πρὸς ἐκδίκησιν ἐπεχείρησαν τὸν δεύτερον ἐπὶ Θήβας τῶν «Ἐπιγόνων» καλούμενον. Τὰ συμβάντα ταῦτα πολλοὶ τῶν χρονολόγων θέτουσι κατὰ τὸν ΙΓ′, αἰῶνα π. Χ. Μία τῶν διασωθεισῶν τραγῳδιῶν τοῦ Αἰσχύλου ἐπιγράφεται Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας.

ΕΠΤΑΕΤΗΣ ΠΟΛΕΜΟΣ, εὐρωπαϊκὸς πόλεμος ἀρξάμενος τῷ 1756 καὶ λήξας τῷ 1763. Αἴτια αὐτοῦ ὑπῆρξαν ἡ ζηλοτυπία τῆς Αὐστρίας διὰ τὴν εἰς τὰ βόρεια τῆς Γερμανίας σύστασιν ἀντιπάλου δυνάμεως ἤτοι τοῦ Πρωσσικοῦ κράτους, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτῆς ὅπως ἀνακτήσηται τὴν Σιλεσίαν καταληφθεῖσαν ὑπὸ τῆς Πρωσσίας ἀπὸ τοῦ 1740. Ὁ πόλεμος οὗτος διαιρεῖται εἰς δύω μέρη. Ἐν πάλῃ τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσσίας Φρειδερίκου Β′. (ὑποστηριζομένου ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας) πρὸς τὴν Αὐστρίαν, Σαξωνίαν, Γαλλίαν καὶ Ῥωσσίαν. Ἐν πάλῃ τῆς Ἀγγλίας πρὸς τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἱσπανίαν ἰδίως ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ εἰς τὰς Ἰνδίας. Ὁ Φρειδερίκος καίτοι ἀναπτύξας δραστήριον πνεῦμα καὶ κερδήσας ἀξιοθαυμάστους τινὰς νίκας, πολλάκις ὅμως ἐνικήθη καὶ φθάσας εἰς τὰ ἔσχατα ἔμελλε νὰ ὑποκύψῃ· ἀλλὰ τῷ 1762 ἀποθανούσης τῆς ἐχθρᾶς αὐτοῦ αὐτοκρατείρας τῆς Ῥωσσίας, ἡ διαδεχθεῖσα αὐτὴν Πέτρος Γ′. ἐκτιμήσασα ὑπὲρ τῆς Πρωσσίας, καὶ οὕτως ἐσώθη αὕτη. Αἱ συνθῆκαι τῶν Παρισίων καὶ τοῦ Οὐβερτσβούργ ἐπέφερον τὸ τέλος τοῦ πολέμου (1763). Ὁ Φρειδερίκος ἐφύλαξε τὴν Σιλεσίαν, ἡ δὲ Ἱσπανία ἀναγκασθεῖσα νὰ ἐγκαταλείψῃ εἰς τοὺς Ἄγγλους τὴν Φλωρίδα καὶ τὸν κόλπον τῆς Πενσακόλης, πρὸς ἀνταλλαγὴν ἔλαβε μόνον τὴν Μινόρκαν. Διὰ τὴν Γαλλίαν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ πολέμου τούτου ἦσαν καταστρεπτικώτατα· ἀπώλεσε τὴν θαλασσοκρατίαν, τὰ δεκαεννέα εἰκοστὰ τῶν ἐν Ἰνδίαις κτήσεών της, καὶ τὸν Καναδᾶν.

ΕΠΤΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ, Ἰταλιστὶ Sette Communi. Οὕτως ἐκαλεῖτο μικρὰ δημοκρατία τῆς Ἰταλίας κειμένη ἐν τῷ μέσῳ τῶν βενετικῶν κρατῶν ἀπὸ τῆς Βρέντας καὶ τοῦ Ἀστικοῦ μέχρι τῶν ὀρέων τῆς Μαροστίκας καὶ τοῦ Ἁγ. Μιχαήλ. Κάτ. 40,000, πρωτ. Asiago. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐπίστευον ὅτι κατάγονται ἀπὸ τῶν Κίμβρων τῶν κατακερματισθέντων ἐν τῇ μάχῃ τῆς Verceil, ἀλλὰ πιθανώτερον εἶναι ὅτι ἦτο ἀποικία γερμανικὴ ἐλθοῦσα εἰς τὴν χώραν ταύτην μετὰ τῶν αὐτοκρατόρων κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα. Κατέχουσι τὸ βόρειον μέρος τῆς ἐπαρχίας Βικεντίας.

ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ, οὕτω καλοῦνται ἡ Ῥώμη καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις ὡς ἑπτὰ λόφους ἔχουσαι (ἴδ. τὰς λέξεις).

ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ, ἴδε ΙΟΝΙΟΝ ΚΡΑΤΟΣ.

ΕΠΤΑΝΟΜΙΣ, καλουμένη καὶ ΜΕΣΗ ΑΙΓΥΠΤΟΣ, ἓν τῶν τριῶν τμημάτων τῆς Αἰγύπτου, κείμενον ἐν τῷ κέντρῳ αὐτῆς καὶ ἔχον πρωτεύουσαν τὴν Μέμφιν. Ἐκαλεῖτο οὕτω διότι περιεῖχεν ἑπτὰ νομούς.

ΕΠΤΑΠΟΡΟΣ, ποταμὸς τῆς Τρωϊκῆς χώρας πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Ἴδης.

ΕΠΤΑΠΥΡΓΙΟΝ. Ἡ πρὸς τὰ ΝΔ τῶν τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀκρόπολις ὀχυρωθεῖσα ὡς ἐκτεθειμένη μᾶλλον εἰς τὰς διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης ἔξωθεν προσβολάς. Κατ' ἀρχὰς ἐκαλεῖτο «Πενταπύργιον» ὡς ἔχον πέντε πύργους, ὀλίγῳ δὲ πρὸ τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων προστεθέντων δύω ἑτέρων Πύργων ἐκλήθη «Ἑπταπύργιον», ὄνομα διατηρηθὲν καὶ ὑπὸ τῶν Τούρκων καλούντων τὸ μέρος τοῦτο «Γετὶ-Κουλέ». Ἐκαλεῖτο προσέτι καὶ «Καστέλλιον» καὶ «Κυκλόβιον» καὶ «Στρογγύλον». Τὸ φρούριον τοῦτο δὲν περιεῖχετο κατ' ἀρχὰς ἐντὸς τῆς πόλεως. Θεμελιωτὴς αὐτοῦ ὑπῆρξεν ὁ Αὐτοκράτωρ Ζήνων· ἀνῳκοδόμησεν αὐτὸ παραμεληθὲν ὑπὸ τῶν διαδόχων τοῦ Ζήνωνος Ἰωάννης ὁ Τσιμισκὴς τῷ 1000, καὶ ἐξηκολούθησαν μέχρι τοῦ 1080 τὸ ἔργον Βασίλειος ὁ Β′ καὶ Κωνσταντῖνος ὁ Ζ′, συνεπλήρωσε δὲ αὐτὸ Μανουὴλ ὁ Κομνηνὸς ἢ Ἰσαά-

κιος ὁ Ἄγγελος 1180—1186. Νεόδμητον κατεστράφη τῷ 1204 κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν Λατίνων ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἀνέκτισε πάλιν αὐτὸ Ἰωάννης ὁ Καντακουζηνός· ὁ δὲ γαμβρὸς αὐτοῦ Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος κατέστρεψε μὲν αὐτό, ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ τὸ ἀνακτίσῃ ἐκ νέου. Καὶ ὁ Μωάμεθ ὁ κατακτητὴς ἐρρόντισε περὶ τῆς ὀχυρώσεως τοῦ μέρους τούτου. Τὸ σχῆμά του εἶναι πεντάγωνον, ἔχον ἐφ' ἑκάστης γωνίας ἕνα πύργον στρογγύλον, ὕστερον δὲ προσετέθησαν ὁύο τετράγωνοι οἱ ἑκατέρωθεν τῆς πύλης τοῦ Ῥηγίου. Κατὰ τὸν σεισμὸν τοῦ 1768 κατεστράφησαν οἱ τρεῖς πύργοι καὶ ἔμειναν μόνον τέσσαρες. Ἐκτὸς τῶν ἑπτὰ πύργων εἶναι καὶ ἄλλοι μικρότεροι, ὠκοδομημένοι κατὰ μῆκος τῶν πτερῶν. Οἱ πύργοι ὑποκρατοῦνται ὑπὸ κρηπίδων ἢ ἀντιτειχισμάτων 50—60 ποδῶν ὕψους καὶ 15 —20 πλάτους· ἑκάστη δὲ πλευρὰ τοῦ πενταγώνου ἔχει 40-45 ὀργυιῶν πλάτος. Τὸ φρούριον τοῦτο χρησιμεύει ἤδη ὡς πυριταποθήκη καὶ θηριοτροφεῖον· μέχρις ὅμως τοῦ 1801 ἐχρησίμευεν ὡς δεσμωτήριον, εἰς ὃ ἐρρίπτοντο οἱ πρέσβεις τῶν δυνάμεων, καθ' ὧν ἐκήρυττεν ἡ Τουρκία πόλεμον· τελευταῖος ἐν αὐτῷ φυλακισθεὶς πρέσβυς ὑπῆρξεν ὁ τῆς Γαλλίας Le Brun καθειρχθεὶς ἐν αὐτῷ τῇ 2 αὐγούστου 1798 ἅμα τῇ εἰδήσει τῆς εἰς Αἴγυπτον εἰσβολῆς τῶν Γάλλων καὶ ἐκρατήθη ἐν αὐτῷ ἐπὶ 3 ἔτη. Ἐντὸς τοῦ φρουρίου τούτου ἐδολοφονήθη ὁ σουλτάνος Ὀσμὰν ὁ Β'. Αὐτόθι ἐφυλακίσθη καὶ ὕστερον ἀπεκεφαλίσθη μετὰ τῶν τεσσάρων τέκνων του κάτωθεν τοῦ Γυαλί-κιοσκίου τῇ 15 αὐγούστου 1714 ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Κωνσταντῖνος Βραγκοβάνος. Ἐπὶ τῆς περιοχῆς τῶν τειχῶν τοῦ φρουρίου ἠνοίγετο ἡ «Πύλη τοῦ Ῥηγίου» πρώτη τῶν ἀπὸ τῆς Προποντίδος πρὸς τὸν Κεράτιον Κόλπον· ἀλλ' αὕτη μὲν ἤδη εἶναι κεκλεισμένη, ἀντ' αὐτῆς δὲ ἠνεῴχθη ἄλλη ἡ καλουμένη «Πύλη τῶν Ἑπτὰ Πύργων» καὶ παρὰ τοῖς Τούρκοις «Γεδι-κουλὲ-καπουσού».

ΕΠΤΑΡΧΙΑ, ὄνομα δι' οὗ διακρίνονται τὰ ἑπτὰ βασίλεια τὰ σχηματισθέντα ἀλληλοδιαδόχως κατὰ τὸν Ε'. καὶ ΣΤ'. αἰῶνα ὑπὸ τῶν Ἀγγλων καὶ τῶν Σαξόνων ἐν τῇ Μεγάλῃ Βρεταννίᾳ. Τὰ βασίλεια ταῦτα εἶναι τοῦ «Κέντ» ἱδρυθὲν ὑπὸ Hengist περὶ τὸ 455, τῆς «Σουσσεξίας» ὑπὸ Aella τῷ 491, τῆς «Βεσσεξίας» ὑπὸ Gerdic τῷ 516, τοῦ «Νορθουμβερλάνδ» τῷ 547, τῆς «Ἀνατολικῆς Ἀγγλίας» τῷ 571 καὶ τῆς «Μερκίας» τῷ 584. Περιελαμβάνον ἅπασαν τὴν Ἀγγλίαν ἐκτὸς τῆς Οὐαλλίας καὶ τὰ μεσημβρινὰ τῆς Σκωτίας. Μετὰ πολυχρόνιον ἀλληλομαχίαν τὰ μικρὰ ταῦτα κράτη συνηνώθησαν ἀπὸ τοῦ 800 μέχρι τοῦ 827 ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἑνὸς μόνου ἡγεμόνος τοῦ Ἔγβερτ βασιλέως τῆς Σουσσεξίας, ὅστις ὠνομάσθη βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας.

ΕΠΤΑ ΣΟΦΟΙ (οἱ), οὕτω καλοῦνται ἰδίως τινὲς ἄνδρες συνετοὶ ἀκμάσαντες μεταξὺ τῆς 40 καὶ τῆς 57 ὀλυμπιάδος, οἵτινες περὶ τὸ πρακτικὸν μέρος τῆς φιλοσοφίας ἀσχοληθέντες προσεπάθησαν εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ἠθικῆς, πολιτικῆς καὶ νομικῆς καταστάσεως τῶν ἰδίων πολιτῶν. Οὗτοι ἐξήγουν τὴν σοφίαν των οὐχὶ διὰ μακρῶν συλλογισμῶν καὶ δι' ἐκτεταμένης ἀναλύσεως, ἀλλὰ διὰ συντόμων, ἀρχαιοτρόπων καὶ ἐπιτυχῶν γνωμικῶν, ἀποφθεγμάτων καλουμένων. Ὁ Πλάτων τοιούτους ἀπαριθμεῖ Θαλῆν τὸν Μιλήσιον, Πιττακὸν τὸ Μιτυληναῖον, Βίαντα τὸν Πριηνέα, Σόλωνα τὸν Ἀθηναῖον, Κλεόβουλον τὸν Λίνδιον, Μύσωνα τὸν Χηνιέα καὶ Χείλωνα τὸν Λακεδαιμόνιον. Ἄλλοι ἀντὶ τοῦ Μύσωνος κατατάσσουσι Περίανδρον τὸν Κορίνθιον, ἄλλοι Ἀνάχαρσιν τὸν Σκύθην, ἕτεροι Ἐπιμενίδην τὸν Κνώσσιον καὶ οὕτω καθεξῆς. Συνήθως δὲ θεωροῦνται ἑπτὰ σοφοὶ οἱ ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος ἀριθμούμενοι ἐκτὸς τοῦ Μύσωνος ἀντικαθισταμένου ὑπὸ τοῦ Περιάνδρου. Εἰς ἔνδειξιν τῆς μετριοφροσύνης τῶν ἀνδρῶν τούτων ἀναφέρεται τὸ ἀνέκδοτον τοῦ τρίποδος, ὃς ἀνασυρθεὶς ὑπὸ ἁλιέων ἐκ τῆς θαλάσσης ἐπρόκειτο νὰ δοθῇ κατὰ διαταγὴν τοῦ ἐν Δελφοῖς θεοῦ εἰς τὸν σοφώτερον· οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἐδέχετο τὸν τρίποδα θεωρῶν ἄλλον σοφώτερον ἑαυτοῦ, μέχρις οὗ ὁ Σόλων ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Δελφοὺς, θεωρῶν πρῶτον ἐν σοφίᾳ τὸν θεόν. Τὸ ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου περιγραφόμενον «Συμπόσιον τῶν ἑπτὰ σοφῶν» δὲν εἶναι βεβαίως ἱστορικόν, οὐχ ἧττον ὅμως χαρακτηρίζει καὶ τοὺς ἄνδρας καὶ τὴν ἐποχὴν καὶ τὰ περὶ πολιτείας φρονήματα τῶν σοφῶν ἐκείνων. Τινὲς τούτων ἐγένοντο νομοθέται εἰς τὰς ἑαυτῶν πατρίδας, ἄλλοι ἄρχοντες ἢ «τύραννοι» κατὰ τὴν ἀρχαίαν καλὴν σημασίαν τῆς λέξεως, καὶ πάντες εἰς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἔτεινον, εἰς τὴν καταργησιν τῆς ἀδίκου ἀρχῆς, τὴν ἀναστολὴν τῆς ὀχλοκρατίας, τὴν προαγωγὴν τῆς χρηστῆς ἀνατροφῆς καὶ τὴν κατὰ πᾶσαν σχέσιν ἠθικὴν βελτίωσιν τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Πολλὰ τῶν ἀποφθεγμάτων τῶν ἑπτὰ σοφῶν ἦσαν γεγραμμένα εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς ναὸν ὡς «Γνῶθι σαυτόν», «Μηδὲν ἄγαν», «Ἐγγὺς πάρα δ' ἄτα» κτλ. Ἐπίσημον σύγγραμμα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις

περὶ τῶν ἑπτὰ σοφῶν ἦτο τὸ τοῦ Σμυρναίου, καὶ ἐκ τῶν μεταγενεστέρων πολλοὶ ἐκ τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις συγγραφεῦσι σποραδικῶς περὶ αὐτῶν γεγραμμένων ἀπεπειράθησαν τὴν σύνταξιν τοιούτων συγγραμμάτων.

ΕΠΥΑΞΑ, γυνὴ τοῦ βασιλέως τῶν Κυλίκων Συεννέσιος ἥτις ἦλθε πρὸς προϋπάντησιν τοῦ νεωτέρου Κύρου, ὅτε οὗτος ἐξεστράτευε κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀρταξέρξου.

ΕΠΩΔΟΣ, ὄνομα δοθὲν παρὰ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων εἰς τὸ μέρος τῆς ᾠδῆς, ὅπερ ὁ χορὸς κατὰ τὰς δραματικὰς παραστάσεις ἢ κατὰ τὰς δημοσίους τελετὰς ἔψαλλεν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θεάτρου πρὸ τοῦ βωμοῦ, ἀφοῦ ἔψαλλε τὴν «στροφὴν» πρὸς τὰ ἀριστερὰ καὶ τὴν «ἀντιστροφὴν» πρὸς τὰ δεξιά.. Ἐφημόζετο προσέτι τὸ ὄνομα εἰς μικρὰ ποιήματα λυρικά, συγκείμενα ἐκ διστίχων, ὧν οἱ πρῶτοι στίχοι ἦσαν τρίμετροι ἰαμβικοὶ καὶ οἱ τελευταῖοι δίμετροι ἰαμβικοί· προσέτι ἐφημόζετο εἰς πάντα μικρὸν στίχον ἔχοντα πρὸ αὐτοῦ ἕνα ἢ πλείονας μεγάλους στίχους.

ΕΠΩΠΕΥΣ, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Κανάκης, καὶ ἀδελφὸς τοῦ Αἰόλου. Ἐλθὼν ἐκ Θεσσαλίας εἰς Πελοπόννησον ἐγένετο ἡγεμὼν τῆς Σικυῶνος· πολεμήσας δὲ μετὰ τοῦ Νυκτέως βασιλέως τῶν Θηβῶν, οὗτινος ἥρπασε τὴν θυγατέρα καὶ πληγωθεὶς βαρέως ἀπέθανεν.

ΕΠΩΠΕΥΣ, ὄρος ἐπὶ τῆς Πιθηκούσης νήσου τῆς Ἰταλίας ἀπέναντι τῆς Καμπανίας. Παρὰ Πλινίῳ Epopos, παρὰ Στράβωνι δὲ Ἐπωμεύς.

ΕΡΑΘ (Λάγουζίνος κόμης ὁ), θεολόγος σουαβός, γενν. τῷ 1648, ἀποθ. τῷ 1719. Ἐγένετο τῷ 1667 κανονικὸς κληρικὸς τοῦ τάγματος τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου, τῷ 1679 ἀνεκηρύχθη διδάκτωρ τῆς θεολογίας καὶ τῷ 1680 ὁ μὲν πάπας διώρισεν αὐτὸν πρωτονοτάριον ἀποστολικόν, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ κόμητα παλατῖνον. Ὕστερον ἐγένετο ἀντιπρύτανις τοῦ κολλεγίου του καὶ καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας. Ὁ ἐπίσκοπος τῆς Πασσαυΐας προσεκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὸ συμβούλιόν του καὶ διώρισε βιβλιοθηκάριόν του, τῷ δὲ 1698 παρεχώρησεν αὐτῷ τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, ἣν διῴκησε μέχρι τοῦ θανάτου του. Συνέταξε καὶ ἐξέδωκε διάφορα συγγράμματα, καὶ ἕτερα κατέλιπεν ἐν χειρογράφοις.

ΕΡΑΘ (Ἀντώνιος-Οὐλρῖχος), ἱστορικὸς καὶ δημοσιογράφος γερμανός, γενν. ἐν Βρούνσβικ τῷ 1709, ἀποθ. τῷ 1773. Διαδραμὼν πολλὰς θέσεις ἐγένετο ἐπὶ τέλους σύμβουλος τῆς δικαιοσύνης ἐν Δίλλενβουργ, ὅπου ἀπέθανε. Συνέγραψε διάφορα συγγράμματα. Ἡ δὲ σύζυγος τοῦ ἀποθανοῦσα τῷ 1776 μετέφρασε τὸν Κορνήλιον Νέπωτα.

ΕΡΑΙ, πόλις μικρὰ καὶ ὀχυρὰ τῆς Ἰωνίας ἐπὶ τῆς χερσονήσου τῶν Ἐρυθρῶν ἀπέναντι τῆς Χίου.

ΕΡΑΛΔΟΣ (Διδιέ), φιλολόγος καὶ νομικὸς γάλλος, γενν. περὶ τὸ 1579, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1649. Περὶ τὸ 1598 διωρίσθη καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς ἐν τῇ προτεσταντικῇ ἀκαδημίᾳ τοῦ Σεδάν, ἀλλὰ τῷ 1611 ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ, διότι κλίνων εἰς τὸν ἀρμινιανισμὸν ὑπέστη τὸ μῖσος τοῦ Τελένου ὄντος εἰσέτι τότε ζηλωτοῦ καλβινιστοῦ. Μεταβὰς εἰς Παρισίους ἐγένετο δικηγόρος τοῦ συλλαληητηρίου. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς συνεπλάκη μετὰ τοῦ Σωμαισίου εἰς φιλολογικὴν διαμάχην προξενήσασαν κρότον. Ἔγραψε σχόλια ἄξια λόγου εἰς τὸν Τερτυλλιανόν, τὸν Μινούτιον, τὸν Φήλικα, τὸν Ἀρνόβιον καὶ τὸν Μαρτιάλην· συνέταξε διάφορα νομικὰ βιβλία, καὶ «Ἀντιρρήσεις» κατὰ τοῦ Σωμαισίου.

ΕΡΑΛΔΟΣ (Λουδοβῖκος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου συγγραφεὺς διαμαρτυρόμενος. Ἐσπούδασε τὴν θεολογίαν ἐν Σεδάν, καὶ ἐγένετο ἱερεὺς ἐν Ἀλανσὸν, ὅπου τῷ 1631 ὑπέστη μετά τινος καπουκίνου θρησκευτικὴν συνδιάλεξιν, δοῦσαν ἀφορμὴν ἀμφοτέρωθεν εἰς τὴν σύνταξιν διαφόρων θεολογικῶν συγγραφῶν. Μετά τινα ἔτη διωρίσθη ποιμὴν τῆς οὐαλλωνικῆς ἐκκλησίας ἐν Λονδίνῳ. Ἕνεκα τῶν σφόδρα βασιλικῶν αὐτοῦ φρονημάτων ἠναγκάσθη νὰ ἀπέλθῃ τοῦ Λονδίνου μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Καρόλου Α΄. καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Γαλλίαν. Κατὰ τὴν Παλινόρθωσιν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἐν Λονδίνῳ οὐαλλωνικὴν ἐκκλησίαν, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπρομηθεύθη ἓν κανονικάτον ἐν Καντεβουρίᾳ. Συνέγραψε Le Pacifique royal en deuil καὶ La Pacifique royal en joie.

ΕΡΑΝ (Λουδοβῖκος-Στέφανος HERHAN), μηχανικὸς καὶ τυπογράφος γάλλος, γεν. ἐν Παρισίοις τῷ 1768, ἀποθ. τῷ 1854. Ἐφευρετικὸν ἔχων πνεῦμα συνέδραμεν εἰς τὴν κατασκευὴν στοιχείων καθ' ἣν νέαι μέθοδοι ἐτέθησαν πρὸς ἀποφυγὴν τῆς τυποκλοπίας. Ἡ μέθοδος τῆς παρ' αὐτοῦ ἐφευρεθείσης στερεοτυπίας ἦν ἐξ ὁλοκλήρου διάφορος τῆς ὑπὸ τοῦ Φιρμίνου Διδότου ἐφευρεθείσης· συνίστατο εἰς τὴν ἀπόκτησιν μητρῶν χαλκίνων, αἵτινες συντεθειμέναι ὡς γράμματα νὰ σχηματίσωσι σελίδας, αὗται δὲ πιπτουσαι διὰ κοπάνου ἐπὶ ἀναλελυμένου μολύβδου ἐσχημάτιζον σελίδας δεδεμένας, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐγίνετο ἡ τύπωσις. Ἀλλ' ἡ πολυδάπανος αὕτη

μέθοδος ἐγκατελείφθη ἀφοῦ παρήγαγε συλλογὴν ἀνταγωνισθεῖσαν ἐπί τινα χρόνον μετὰ τῆς στερεοτύπου συλλογῆς τοῦ Φιρμίνου Διδότου.

ΕΡΑΝΑ, κώμη τῆς Μεσσηνίας ἐν Πελοποννήσῳ κειμένη μεταξὺ Πύλου καὶ Κυπαρισσίας, πιθανῶς ἡ σήμερον «Παλαιὸς Ναυαρῖνος». Κατά τινας ἡ κώμη αὕτη εἶναι ἡ αὐτὴ τῇ παρ' Ὁμήρῳ «Ἀρήνῃ».

ΕΡΑΡΔΟΣ (Ἰωάννης) μηχανικὸς γάλλος, γεν. ἐν Βαρλεδούκῃ, ἀποθ. περὶ τὸ 1820. Ἐθεωρεῖτο ὡς ἱκανώτερος μηχανικὸς τῆς ἐποχῆς του. Ἑρρῖκος ὁ Δ', καὶ ὁ Σουλλὺ μετεχειρίζοντο αὐτὸν πολλάκις καὶ εἶχον παραδεχθῇ εἰς τὸ βασιλικὸν συμβούλιον. Ὁ Ἐράρδος κατεσκεύασε τὰ φρούρια τῶν Ἀμιανῶν καὶ τοῦ Σεδάν. Σύγγραμμα αὐτοῦ La Fortification démontée et reduite en art.

ΕΡΑΡΔΟΣ (Σεβαστιανὸς), περίφημος κατασκευαστὴς μουσικῶν ὀργάνων, γενν. ἐν Στρασβούργῳ τῷ 1752 καὶ ἀποθ. τῷ 1831. Ἔχων ἡλικίαν 16 ἐτῶν ὅτε ἀπέθανεν ὁ πατήρ του ἄνευ περιουσίας, μετέβη εἰς Παρισίους ἄνευ χρημάτων καὶ ἄνευ φίλων, ἀλλὰ γνωρίζων ἤδη τὴν κατασκευὴν τῶν ὀργάνων. Ἔχων πνεῦμα ἐφευρετικὸν τάχιστα ἠδυνήθη νὰ προσδύσῃ, καὶ προστατευθεὶς ὑπὸ τῆς δουκίσσης δὲ Βιλλεροὺα ἠνέῳξε κατάστημα κατασκευῆς κλειδοκυμβάλου καὶ κινύρας (ἅρπας), καὶ κατόπιν ἕτερον ἐν Λονδίνῳ, καταστάντα ἀμφότερα περίφημα καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην. Οὗτος κατεσκεύασε νέον εἶδος κλειδοκυμβάλου, ἐφεῦρε νέον εἶδος κινύρας, καὶ ἐπεχείρησε τὴν τελειοποίησιν τοῦ μεγαλοργάνου (orgue). Ἐν ἅπασι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἐβοηθεῖτο ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἰωάννου Βαπτιστοῦ, καὶ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Πέτρος ἐξηκολούθησε μετ' ἐπιτυχίας τὸ αὐτὸ ἔργον. Μεγαλοπρεπὲς μεγαλόργανον, ὅπερ κατεσκεύασε διὰ τὸ ἐν Τουϊλερίαις παρεκκλήσιον τοῦ βασιλέως κατεστράφη κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1830. Ὁ Ἐράρδος ἄκρος ἐραστὴς τῆς ζωγραφικῆς ἐσχημάτισεν ὡραίαν συλλογὴν εἰκόνων.

ΕΡΑΡΔΟΣ (Κάρολος) μαῦρος, πρόεδρος τῆς δημοκρατίας τοῦ Ἁγίου Δομινίκου, γενν. ἐν τῷ Πορτ-Σαλοὺ τῷ 1787, ἀποθ. τῷ 1850. Ἀξιωματικὸς τοῦ πυροβολικοῦ διηύθυνε τὴν ἐπανάστασιν τὴν ἀνατρέψασαν τὸν Boyer καὶ κατέλαβε τὴν θέσιν του. Ἐξέπεσε καὶ ὁ ἴδιος μετὰ τετράμηνον προεδρείαν. Ἐξορισθεὶς ὡς τὸν προκάτοχόν του κατέφυγεν εἰς Ἰαμαϊκήν, ὅπου ἀπέθανεν.

ΕΡΑΡΙΧΟΣ, ἀρχηγὸς τῶν Ῥουγίων συνοδεύσας τὸν Θευδώριχον εἰς Ἰταλίαν. Ἐξελέγη βασιλεὺς τῶν Ὀστρογότθων τῷ 541, ἀλλ' ἀποθαρρύνθεὶς ἕνεκα τῶν κατακτήσεων τοῦ Βελισαρίου ἠθέλησε νὰ διαπραγματευθῇ μετὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ περὶ παραχωρήσεως τῶν ἐπαρχιῶν του ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ τῷ παραχωρηθῇ σημαντικὴ σύνταξις καὶ ὁ τίτλος πατρικίου. Πρὶν λήξωσιν αἱ διαπραγματεύσεις ἐδολοφονήθη παρὰ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν του, μετὰ πεντάμηνον βασιλείαν. Διάδοχος αὐτοῦ ἐγένετο ὁ Τοτίλας ὁ διενεργήσας τὴν δολοφονίαν του.

ΕΡΑΣΙΚΛΕΙΑ, γυνὴ τις Ἀθηναία παρὰ Λουκιανῷ.

ΕΡΑΣΙΝΙΔΗΣ, στρατηγὸς ἀθηναῖος, θανατωθεὶς τῷ 406 π. Χ. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν δέκα στρατηγῶν τῶν διαδεχθέντων τὸν Ἀλκιβιάδην τῷ 407. Ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχίαν, καθ' ἣν ἐνίκησαν, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συλλέξωσι τοὺς νεκροὺς ἕνεκα τῆς τρικυμίας, ἐκατηγορήθησαν καὶ κατεδικάσθησαν ἀδίκως εἰς θανατικὴν ποινήν, ἥτις ἐξετελέσθη. Αἱ καταδιώξεις ἤρξαντο ἀπὸ τοῦ Ἐρασινίδου· μόλις φθάσας εἰς Ἀθήνας κατεδικάσθη εἰς πρόστιμον καὶ εἰς φυλάκισιν ὡς κατακρατήσας χρήματα εἰσπραχθέντα ἐν Ἑλλησπόντῳ. Κατόπιν ἐπῆλθεν ἡ σοβαρὰ δίκη ἡ ἐπενεγκοῦσα τὴν θανατικὴν ποινὴν ἁπάντων τῶν στρατηγῶν.

ΕΡΑΣΙΝΟΣ, Ἀργεῖος, οὗ τινος αἱ θυγατέρες ὑπεξέθησαν τὴν Βριτόμαρτιν, ὅτε αὕτη ἔφθασεν ἐκ τῆς Φοινίκης εἰς τὸ Ἄργος.

ΕΡΑΣΙΝΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Λυσίππης θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου.

ΕΡΑΣΙΝΟΣ, ποταμὸς τῆς Ἀργολίδος, ὅστις ῥέων ἐκ τῆς λίμνης Στυμφαλίδος ἐν Ἀρκαδίᾳ γίνεται ἄφαντος ἐπί τι διάστημα, ὕστερον δὲ ἀναφαινόμενος ἐπὶ τῆς Ἀργολίδος χώρας καὶ ἑνούμενος μετὰ τοῦ ποταμοῦ Φρύξου εἰσβάλλει εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον. Σήμερον καλεῖται «Κεφαλάρι».—Ἕτερος ποταμὸς τῆς Ἀρκαδίας εἰσβάλλων εἰς τὴν θάλασσαν πλησίον τῆς Ἀχαϊκῆς πόλεως Βούρας.—Ἕτερος ποταμὸς τῆς Ἀττικῆς μικρᾶς ἀξίας.

ΕΡΑΣΙΠΠΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Λυσίππης θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου.

ΕΡΑΣΙΞΕΝΟΣ, περίφημος οἰνοπότης οὗτινος μνείαν ποιεῖται ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῇ Ποιείλῃ αὐτοῦ Ἱστορίᾳ.

ΕΡΑΣΙΣΤΡΑΤΟΣ, εἷς τῶν ἐν Ἀθήναις τριάκοντα τυράννων.

ΕΡΑΣΙΣΤΡΑΤΟΣ, πατὴρ τοῦ Ἀθηναίου στρατηγοῦ Φίλακος μνημονευομένος παρὰ τοῦ Θουκυδίδου.

Απόκτηση: Κοσμήτειρα Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΕΡΑΣΙΣΤΡΑΤΟΣ. Εἷς τῶν περιφημοτέρων ἰατρῶν καὶ ἀνατόμων τῆς ἀρχαιότητος, ζῶν κατὰ τὸν Γ' αἰῶνα π. Χ. Ἐγεννήθη κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν γνώμην ἐν Ἰουλίδι πόλει τῆς νήσου Κέω, κατὰ Στέφανον τὸν Βυζάντιον ἐν Κῷ, κατὰ Γαληνὸν ἐν Χίῳ καὶ κατὰ Ἰουλιανὸν τὸν Παραβάτην ἐν Σάμῳ. Κατὰ τὸν Πλίνιον ἦτο ἔγγονος τοῦ Ἀριστοτέλους ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Πυθιάδος· ἀλλ' οὐδεὶς ἄλλος συγγραφεὺς τῆς ἀρχαιότητος ἐπιβεβαιοῖ τοῦτο· ἐξ ἐναντίας δὲ ὁ Σουΐδας λέγει αὐτὸν υἱὸν τῆς Κρητοξένης, ἀδελφῆς τοῦ ἰατροῦ Μηδίου καὶ τοῦ Κλεομβρότου. Διδασκάλους ἔσχε Χρύσιππον τὸν Κνίδιον, τὸν Μητρόδωρον, ἴσως δὲ καὶ τὸν Θεόφραστον. Ἔζησε πολὺν χρόνον ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας Σελεύκου τοῦ Νικάνορος καὶ ἀπέκτησεν αὐτόθι μεγίστην φήμην διὰ τὴν ἐπιτηδειότητα μεθ' ἧς ἀνεκάλυψε τὴν αἰτίαν ἀσθενείας τοῦ Ἀντιόχου, πρεσβυτέρου υἱοῦ τοῦ βασιλέως. Τὴν περίφημον ταύτην θεραπείαν διηγοῦνται διαφοροτρόπως οἱ ἀρχαῖοι ἱστορικοί· κατὰ Πλούταρχον συνέβη οὕτω. Ὁ Ἀντίοχος ἐρασθεὶς τῆς μητρυιᾶς του Στρατονίκης, προσεπάθησε παντοιοτρόπως νὰ διασκεδάσῃ τὸν ἔρωτα τοῦτον· ἀλλὰ μὴ εὑρὼν ἀντιφάρματον, ἀπεφάσισε νὰ συντάμῃ τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς του διὰ βραδέως θανάτου, καὶ ἐπὶ τούτῳ παρημέλησε τὴν περιποίησιν τοῦ σώματος, ἀπεποιεῖτο οἱανδήποτε τροφήν, καὶ προσεποιεῖτο ὅτι πάσχει ἐξ ἀγνώστου ἀσθενείας. Ὁ Ἐρασίστρατος ταχέως ἐνόησεν ὅτι πάσχει ἐξ ἔρωτος, ἀλλ' ἐδυσκολεύθη νὰ εὕρῃ τὸ πρόσωπον τὸ ἐμπνεῦσαν αὐτῷ τὸ πάθος· ὅπως κατορθώσῃ τοῦτο, ἐπεμέλετο κατὰ συνέχειαν παρ' αὐτῷ, καὶ ὁσάκις εἰσήρχετο, εἷς τὸ δωμάτιον πρόσωπον ἀξιοσημειώτου ὡραιότητος παρετήρει μετὰ προσοχῆς τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ Ἀντιόχου. Ἐκ τῆς συνεχοῦς ταύτης ἐρεύνης ἀνεκάλυψεν ὅτι μόνον ὁσάκις εἰσήρχετο ἐν τῷ δωματίῳ ἡ Στρατονίκη, ὁ Ἀντίοχος ἔπασχε τὰ περιγραφόμενα ἔν τινι ὠδῇ τῆς Σαπφοῦς, ἡ φωνὴ ἐξήρχετο μετὰ δυσκολίας, τὸ πρόσωπον ἠρυθρία καὶ ἐφλογίζετο, πυκνὸν νέφος ἐκάλυπτε τοὺς ὀφθαλμούς, ὁ ἱδρὼς ἐπλημμύρει ἐπὶ τοῦ σώματος, ὁ σφυγμὸς ἦτο τεταραγμένος, καὶ ἐπὶ τέλους ἔπιπτεν οὗτος καταβεβαρυμένος, τρέμων καὶ συγκοπτόμενος. Βεβαιωθεὶς ἐκ τούτων ὅτι ὁ Ἀντίοχος ἠράσθη τῆς Στρατονίκης, εἶπεν εἷς τὸν Σέλευκον ὅτι ὁ υἱός του πάσχει ἐξ ἀγνώστου ἀσθενείας, καὶ ἐρωμένης προσώπου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου χωρίζει αὐτὸν ἀκατάβλητον ἐμπόδιον. Ἐρωτηθεὶς τότε ὁ Σελεύκος περὶ τοῦ προσώπου. Εἶναι, εἶπεν, ἡ σύζυγός μου· Παρακαλοῦντος δὲ τοῦ Σελεύκου νὰ παραχωρήσῃ αὐτήν, ἠρώτησε, τί ἤθελε πράξει ἐκεῖνος ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ τῆς ἰδικῆς του συζύγου. Εἰπόντος τοῦ Σελεύκου, ὅτι εὐχαρίστως ἤθελε παραχωρήσει οὐχὶ μόνον τὴν Στρατονίκην, ἀλλὰ καὶ ἅπαν αὐτοῦ τὸ βασίλειον ὅπως σώσῃ τὸν υἱόν του, ἀνήγγειλεν αὐτῷ τὴν ἀλήθειαν καὶ ὁ Σέλευκος παρεχώρησεν εἰς τὸν Ἀντίοχον καὶ τὴν Στρατονίκην καὶ πολλὰς ἐπαρχίας τοῦ κράτους του. Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην φαίνεται ὅτι ἐδέχθη τὸ δῶρον τῶν ἑκατὸν ταλάντων, περὶ οὗ μνείαν ποιεῖται ὁ Πλίνιος. Ὁ ἰδιωτικὸς βίος τοῦ Ἐρασιστράτου δὲν εἶναι τοσοῦτον γνωστός· ἔζησε πολὺν χρόνον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἧς ἡ ἰατρικὴ σχολὴ ἤρχισε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην νὰ ἀκμάζῃ. Κατὰ τὸ γῆρας ἔπαυσε νὰ μετέρχηται τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ καὶ ἀφιερώθη ἐξ ὁλοκλήρου εἰς ἀνατομικὰς ἐρεύνας· μετὰ τοσούτου ζήλου ἐπεδόθη εἰς τὰς ἐρεύνας τοῦ μέρους τούτου τῆς ἰατρικῆς, ὥστε κατὰ τὸν Κέλσον προέβη καὶ μέχρι τῆς ἀνατομίας ζώντων κακούργων. Πιστεύεται ὅτι ἐπέθανεν ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ ὁ Σουΐδας λέγει ὅτι ὁ τάφος του ἔκειτο πλησίον τοῦ ὄρους Μυκάλης ἐν Ἰωνίᾳ. Ἀγνοεῖται ἡ ἐποχὴ τοῦ θανάτου του, ἀλλ' ἀναμφιβόλως ἀπέθανε προβεβηκὼν τὴν ἡλικίαν, διότι κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Εὐσεβίου ἔζη εἰσέτι κατὰ τὸ 258 ἦτοι 36 ἔτη μετὰ τὸν γάμον τοῦ Ἀντιόχου καὶ τῆς Στρατονίκης. Ἐμόρφωσε πολλοὺς μαθητὰς καὶ ἡ ἰατρικὴ σχολὴ ἡ καλουμένη ἐξ αὐτοῦ «Ἐρασιστράτειος» ὑπῆρχεν εἰσέτι ἐν Σμύρνῃ ὀλίγον πρὸ τοῦ Στράβωνος κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς χριστιανικῆς χρονολογίας. Οἱ ἐπισημότεροι ἀρχαῖοι ἰατροὶ τῆς σχολῆς ταύτης ἦσαν Ἀβδοίμαντος, Ἀπολλώνιος ὁ Μεμφίτης, Ἀπολλοφάνης, Ἀρτεμίδωρος, Ἑρμογένης, Ἡρακλείδης, Ἰκέσιος, Μηνόδωρος, Ξενοφῶν ὁ Κῷος, Πτολεμαῖος, Στράτων, Χαρίδημος, Χρύσιππος. Ὁ Ἐρασίστρατος συνέγραψε περὶ ἀνατομίας, πρακτικῆς ἰατρικῆς καὶ φαρμακευτικῆς πολλὰ συγγράμματα ὧν σώζονται αἱ ἐπιγραφαὶ καὶ πληθὺς συντομωτάτων ἀποσπασμάτων διασωθέντων ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ, τοῦ Καιλίου Αὐρηλιανοῦ καὶ ἄλλων ἀρχαίων συγγραφέων· ἐκ τούτων δὲ δύναταί τις νὰ σχηματίσῃ σχεδὸν ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τῶν φρονημάτων αὐτοῦ ὡς ἰατροῦ καὶ ὡς ἀνατόμου. Πρὸ παντὸς εἶναι ἄξιος θαυμασμοῦ ὁ Ἐρασίστρατος διὰ τὰς ἀνατομικὰς γνώσεις του, καὶ ἴσως οὐδεὶς τῶν ἀρχαίων ἰατρῶν συνετέλεσεν ἐπὶ τοσοῦτον εἰς κατὰ προόδους τοῦ κλάδου τούτου τῆς ἐπιστήμης· παρὰ τῷ Γαληνῷ εὑρίσκεται χωρίον τινὰ Ἐρα-

αιστράτου, ἀποδεικνύον, ὅτι προσήγγιαε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῆς κυκλοφορίας. Ἰδίως ὁ Ἐρασίστρατος ἔδωκε προσοχὴν εἰς τὴν ἀνατομίαν τοῦ ἐγκεφάλου, καὶ φαίνεται ὅτι ἀνέτεμεν ἐγκέφαλον· οὗτος πρῶτος προσέθηκε τὸ ἐπίθετον τραχεῖα εἰς τὴν ἀρτηρίαν τὴν ἑνώνουσαν τὸν λάρυγγα μετὰ τῶν πνευμόνων. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἂν τὰ ὑγρὰ διέρχωνται τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν καὶ μεταβαίνουσιν εἰς τοὺς πνεύμονας ἢ διὰ τοῦ οἰσοφάγου μεταβαίνουσιν εἰς τὸν στόμαχον ἐκηρύχθη ὑπὲρ τοῦ δευτέρου. Ἐφρόνει ὅτι αἱ ἀρτηρίαι εἰσὶ πλήρεις πνεύματος (ἀέρος), καὶ τὸ αἷμα εἶναι περιωρισμένον ἐντὸς τῶν φλεβῶν, ὅτε δὲ ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας τὸ αἷμα μεταβῇ εἰς τὰς ἀρτηρίας προκύπτει φλόγωσις καὶ πυρετός. Ὡς θεραπευτικὰ μέσα ἀπέρευγε τὰς φλεβοτομίας καὶ τὰ καθαρτικά, μετεχειρίζετο δὲ τὴν δίαιταν, τὰ λουτρὰ, τὴν γύμνασιν, τὰς τρίψεις καὶ φάρμακα ἁπλούστατα ἐκ διαφόρων φυτῶν. Ἐν τῇ χειρουργικῇ ἐφεῦρε τὴν μηλην τὴν φέρουσαν τὸ ὄνομά του καὶ ἔχουσαν τὸ σχῆμα S. Εἰς τὰς ἐγχειρίσεις του ἦτο πολλάκις τολμηρότατος, ὡς ἀναφέρει ὁ Καέλιος Αὐρηλιανὸς, π. χ. ἐν τῇ θεραπείᾳ τοῦ σκίρρου. Ἐν τούτοις ὁ περίφημος οὗτος ἀνὴρ ἐφρόνει ὅτι ἡ σπλὴν, ἡ χολὴ, καὶ πολλὰ ἄλλα μέρη τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος οὐδόλως ὑπάρχουσιν ἐν τοῖς ζώοις. Ἐπιγραφαὶ τῶν συγγραμμάτων του εἶναι Περὶ τῶν καθόλου λόγων, Περὶ Πυρετῶν, Ἀνατομῶν βιβλία, Τῶν διαιρέσεων βιβλία, Περὶ τῶν ὑγιεινῶν, Περὶ τῶν κατὰ τὴν κοιλίαν παθῶν, Περὶ αἵματος ἀναγωγῆς, Περὶ τῶν παρέσεων, Περὶ παραλύσεως, Περὶ ποδάγρας, Περὶ καταπόσεως, Περὶ πέψεως, Περὶ ὕδρωπος, Περὶ θανασίμων, Ὀψαρτυτικά.

ΕΡΑΣΜΟΣ (Δεσιτέριος), περίφημος φιλόσοφος χριστιανὸς καὶ καὶ ἀναγεννητὴς τῶν γραμμάτων, γενν. ἐν Ῥόττερδαμ τῷ 1467, ἀποθ. τῷ 1536. Ὑπῆρξε προϊὸν παρανόμου ἑνώσεως δύο ἐραστῶν τοῦ Γεράρδου Πραὶτ καὶ τῆς Μαργαρίτας θυγατρὸς ἰατροῦ τινος, καὶ ὠνομάζετο κατ' ἀρχὰς Γεράρδος Γεράρδου. Εἰσήχθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν σχολὴν τῆς Γούδας, καὶ ἐπειδὴ εἶχεν ὡραίαν φωνὴν ἀπεστάλη εἰς Οὐτρέχτην καὶ κατετάχθη εἰς τὸν χορὸν τῆς μητροπόλεως· ἀλλὰ μὴ εὐχαριστηθεὶς ἐννεαετὴς ἀπῆλθεν εἰς Δεβέντερ περίφημον διὰ τὴν αὐτόθι σχολὴν τῶν μοναχῶν συνοδευόμενος ὑπὸ τῆς μητρός του. Δεκατριετὴς ἀπωρφανίσθη πατρὸς καὶ μητρὸς ἐνατενίσας ταχείας προόδους εἰς τὰς ἀρχαίας γλώσσας ὑπὸ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου Ἔγκου. Οἱ κηδεμόνες του ὥρισαν αὐτῷ τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, ἀλλ' ἐκεῖνος εἶχε πρὸς αὐτὸ ἀποστροφὴν, καὶ ἐπὶ τρία ἔτη διαμείνας ἔν τινι σεμιναρίῳ οὐδὲν ἠθέλησε νὰ μάθῃ· ἐν τούτοις κατεπείσθη ὑπό τινος παιδικοῦ του φίλου καὶ εἰσῆλθε τῷ 1486 εἴς τι μοναστήριον πλησίον τῆς Γούδας καὶ μετὰ ἑνὸς ἔτους δοκιμασίαν ἐγένετο μοναχός. Ἡ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τούτῳ διατριβή του χρησιμεύουσα εἰς τὸ νὰ σπουδάσῃ ἐκ τοῦ πλησίον τὰ τῶν μοναχῶν, ἐνέπνευσεν αὐτῷ μεγίστην ἀποστροφὴν εἰς τὸ σχῆμα τοῦτο, ἀλλ' ὁπωσδήποτε ὠφελήθη τὰ μέγιστα, διότι ἐτελειοποιήθη εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς ἀρχαίας φιλολογίας, καὶ ἰδίως ἐγυμνάσθη εἰς τὸ νὰ γράφῃ κάλλιστα τὴν λατινικὴν γλῶσσαν. Τὸ τελευταῖον συνετέλεσεν εἰς τὴν προαγωγὴν αὐτοῦ, διότι φημιζόμενος ὡς καλὸς λατινιστὴς ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου τοῦ Καμβραϊ, (Cambray), μετέβη παρ' αὐτῷ, ἐχειροτονήθη παρὰ τοῦ ἰδίου ἱερεὺς τῷ 1492 καὶ μετὰ πενταετῆ πλησίον του διαμονὴν ἐστάλη εἰς Παρισίους ὅπως τελειοποιήσῃ τὰς σπουδάς του ἐν τῷ κολλεγίῳ Montegu· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἀπεστράφη τὴν τότε διδασκομένην σχολαστικὴν θεολογίαν, καὶ αὐτὴ ἡ ὑγιεία του τὰ μέγιστα ἔβλαβη ἕνεκα τῆς κακῆς διαίτης καὶ ἰδίως τῆς συχνῆς χρήσεως ἰχθύων, ὧν καὶ μόνη ἡ θέα ἐξήρκει ὅπως προξενήσῃ αὐτῷ ναυτίασιν καὶ ἐπενέγκῃ ἀσθένειαν. Ἐκ τοῦ κολλεγίου ἐξῆλθεν ἀσθενὴς καὶ μετέβη εἰς Καμβραϊ καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ὁλλανδίαν παρά τισι τῶν συγγενῶν του. Μετ' ὀλίγον ἐπανῆλθεν εἰς Παρισίους, πρὸς ἐπανάληψιν τῶν σπουδῶν του, ἀλλὰ στερούμενος τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἔκαμνε μαθήματα φιλολογίας· τάχιστα ἀπέκτησε πολλοὺς μαθητὰς, ἐξ ὧν ἄγγλος τις πλούσιος τοσοῦτον ἠγάπησεν αὐτὸν ὥστε συνεμερίσθη μετ' αὐτοῦ τὴν κατοικίαν του καὶ τὸν ἐβοήθησε παντοιοτρόπως, καὶ ἐπὶ τέλους κατέπεισεν αὐτὸν νὰ μεταβῇ εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου καὶ διέμεινε καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1498 καὶ διατρίψας ἀλληλοδιαδόχως ἐν Λονδίνῳ, Καίμβριτζ καὶ κυρίως ἐν Ὀξωνίᾳ ἀπέκτησε πολλοὺς φίλους καὶ ἰδίως τὸν Θωμᾶν Μόρον καὶ τὸν Ἰωάννην Κολὲτ, ἐξ ὧν ὁ πρῶτος παρουσίασεν αὐτὸν εἰς τὸν βασιλέα Ἑρρίκον Ζ' ὑποδεξάμενον αὐτὸν ἀξιοπρεπῶς, ὁδὲ ἐμύησεν αὐτὸν εἰς βαθυτέραν γνῶσιν τοῦ κειμένου τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Τελειοποιηθεὶς ἐν Ὀξωνίᾳ εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐπανέκαμψε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1499 εἰς τὴν ἤπειρον, ὅπου ἐνέλαβε ζωὴν ἀποστηριωτάτην καὶ περιπλανωμένην, μεταβαίνων ἀλληλοδιαδόχως εἰς Παρισίους, Λουβαΐνην καὶ Ῥόττερ-

ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ
Ἀρχαιολογικὸν Δελτίον

δαμ, μεταφράζων Ἕλληνας καὶ λατίνους συγγραφεῖς καὶ συλλέγων ἀποφθέγματα ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀρχαίων συγγραφέων. Τῷ 1505 ἐπανέκαμψεν εἰς Ἀγγλίαν, ἀνεκηρύχθη προλύτης τῆς θεολογίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Καίμβριτζ, παρουσιάσθη εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῆς Κανταβρυγίας, ἐπετράπη τὴν παράδοσιν μαθημάτων τῆς φιλολογίας εἰς ἕνα τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως τῆς Σκωτίας Ἰακώβου Γ' καὶ ἐγένετο πλούσιος ἐκ τῶν πολλῶν δοθέντων αὐτῷ δώρων. Τὸ ἑπόμενον ἔτος 1506 ἀνεχώρησεν ἐξ Ἀγγλίας καὶ διελθὼν τοὺς Παρισίους καὶ τὴν Λυὼν μετέβη εἰς Ἰταλίαν, ἧς ἐπεσκέφθη ἀλληλοδιαδόχως τὰς πόλεις Τουρῖνον, οὗ τὸ πανεπιστήμιον ἀνεκήρυξεν αὐτὸν μετὰ πομπῆς διδάκτορα τῆς θεολογίας, Βονωνίαν, Φλωρεντίαν, Βενετίαν, Παδούην καὶ Ῥώμην, ὅπου ἐγένετο αὐτῷ λαμπρὰ ὑποδοχή. Ἐν Ῥώμῃ ὢν προσεκλήθη κατεσπευμένως ὑπὸ τῶν φίλων του νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου ὁ λαὸς ἐξαν εὐνοῶν αὐτὸν Ἑρρῖκος ὁ Η' ἀνέβη πρόσφατος ἐπὶ τοῦ θρόνου. Διαβὰς ὅθεν Τυρολάνην, Λομβαρδίαν καὶ Ἑλβετικὰς Ἄλπεις διῆλθε τὸν πορθμὸν τῆς Μάγγης καὶ ἀφίκετο εἰς Λονδῖνον. Καθ' ὁδὸν συνέταξε τὸ περίφημον σύγγραμμά του «Μανίας ἐγκώμιον», ὅπερ συμπληρώσας μέχρι οὗ ἀφίκετο εἰς Λονδῖνον παρέδωκεν εἰς τὸν φίλον του Θωμᾶν Μόρον. Τὸ τρίτον τοῦτο ταξείδιον εἰς Ἀγγλίαν ἐγένετο διὰ τὸν Ἔρασμον εὐκαιρώτερον ἢ τὰ δύο προηγούμενα. Δύο πανεπιστήμια τῆς Ὀξωνίας καὶ τοῦ Καίμβριζ ἐκήμυξαν αὐτὸν μέλος καὶ ἄφῆκαν εἰς τὸν ἴδιον νὰ ὁρίσῃ τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο πρὸς διαμονήν· ἐπροτίμησε τὸ τοῦ Καίμβριτζ, ὅπου κατέλαβε δύο ἕδρας τὴν τῆς θεολογίας καὶ τὴν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Πρῶτος αὐτὸς ἐδίδαξεν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ ἐκείνῳ μετ' ἐπιτυχίας τὴν ἑλληνικὴν μεταχειριζόμενος κατ' ἀρχὰς τὴν γραμματικὴν τοῦ Χρυσολωρᾶ, κατόπιν δὲ τὴν τοῦ Θεοδώρου Γαζῆ, ἣν καὶ μετέφρασεν εἰς τὸ λατινικόν, καὶ μυρία ἐπινῶν ὅπως ἐμπνεύσῃ ἔρωτα τῆς γλώσσης ταύτης. Εἰς δὲ τὰς θεολογικάς του παραδόσεις ἠρμήνευε τοὺς Πατέρας τῆς ἐκκλησίας καὶ τὰ βιβλία τῆς Νέας Διαθήκης, ὧν διώρθωνε τὸ κείμενον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἑλληνικῶν χειρογράφων, ἅτινα ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ ἐν Ἀγγλίᾳ. Προσέτι συνέταξε διάφορα στοιχειώδη βιβλία διὰ τὴν ἐκμάθησιν τῶν ἀρχαίων γλωσσῶν. Ἐκτὸς τούτων εἷς ἐπίσκοπος παρεχώρησεν αὐτῷ τὰ εἰσοδήματα μιᾶς ἐνορίας διακωμώδης ὑπὸ ἐπιτρόπου, καὶ ἕτερος ἐπίσκοπος ἐδιδάσκετο παρ' αὐτοῦ ἐπὶ ἀρᾷ ἀμοιβῇ. Ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπέμεινε μέχρι τοῦ 1516 περιηγηθεὶς ἐν τῷ μεταξὺ τὴν Γερμανίαν, καὶ πανταχοῦ εὑρὼν λαμπροτάτας ὑποδοχάς. Τῷ 1516 προσεκλήθη εἰς Βρυξέλλας ὑπὸ τοῦ συνελθόντος εἰς τὰ ἑαυτοῦ κράτη τὰς Κάτω Χώρας βασιλέως τῆς Ἱσπανίας Καρόλου Α' τοῦ ὕστερον αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας Καρόλου Ε', ὅστις παρεχώρησεν αὐτῷ ἀδρὰν σύνταξιν καὶ τὸν τίτλον συμβούλου ἄνευ οὐδενὸς ὅρου μονίμου διαμονῆς. Ὁ Ἔρασμος παρεδέξατο καὶ οὕτω κατέλιπε διὰ τελευταίαν φορὰν τὴν Ἀγγλίαν, καὶ ἀπαλλαγεὶς πλέον τῶν ἐνασχολήσεών του πρὸς εὕρεσιν πόρων, ἐπεδόθη εἰς τὴν ἀναγέννησιν τῶν γραμμάτων, μὴ ἀναμιγνυόμενος ποσῶς εἰς τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις. Ὁ Ἔρασμος καὶ ὁ Reuchlin ἐπωνομάσθησαν οἱ «Δύο ὀφθαλμοὶ τῆς Γερμανίας». Ἡ περίφημος αὐτῶν διαφορὰ περὶ προφορᾶς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἀνέρχεται εἰς τὸ ἔτος 1510. Ὁ Ἔρασμος ἔν τινι συγγράμματί του Dialogus de recta latini graecique sermonis pronunciatione ὑπεστήριζεν ὅτι τὸ Η πρέπει νὰ προφερθῇ οὐχὶ Ι ἀλλὰ Ε καὶ αἱ δίφθογγοι νὰ διαλυθῶσιν ἐν τῇ προφορᾷ· ὁ δὲ Reuchlin μετὰ τῶν ὀπαδῶν του ὑπεστήριζε τὸ ἐναντίον, ὅτι πρέπει ταῦτα νὰ προφερθῶσιν ὅπως προφέρουσιν αὐτὰ οἱ νεώτεροι Ἕλληνες. Ὑπερίσχυσεν ἡ γνώμη τοῦ Ἐράσμου καὶ μέχρι τῆς σήμερον οἱ πλεῖστοι τῶν σοφῶν τῆς Εὐρώπης ἐξακολουθοῦσι τὴν Ἐράσμιον προφοράν. Οἱ νεώτεροι Ἕλληνες κατεπολέμησαν τὸ κακόφωνον τοῦτο, καὶ μέχρι μὲν πρό ὀλίγου οὐδεμία ἐδόθη σημασία εἰς τὰς ἐναστάσεις αὐτῶν, ἀλλ' ἀπό τινος χρόνου ἤρχισαν πολλοὶ σοφοὶ νὰ κατανοήσωσι τὸ ἄτοπον, καὶ πιστεύεται ὅτι ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος θέλει γείνει παρ' ἅπασι τοῖς σοφοῖς τῆς Εὐρώπης παραδεκτὴ ἡ προφορὰ καθ' ὃν τρόπον προφέρουσιν οἱ νεώτεροι Ἕλληνες. Ἕτερον ζήτημα ἀνεφάνη σπουδαιότατον, εἰς ὃ ἡ γνώμη τοῦ Ἐράσμου ἔσχε μεγάλην ἐπιρροήν. Ὁ Ἔρασμος ἔγραψε διάφορα συγγράμματα εἰς καθαρεύουσαν λατινικὴν γλῶσσαν καὶ ἐλάτρευε τὸν Κικέρωνα, οὗτινος ἡ γλῶσσα κατ' αὐτὸν ὤφειλε νὰ τεθῇ ὡς δεῖγμα, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἐφρόνει ὅτι πρέπει νὰ γείνῃ μίμησις τοῦ Κικέρωνος, οὐχὶ ὁλικὴ καὶ δουλικὴ ἀντιγραφή· πολλοὶ ὅμως ἐφρόνουν ὅτι πᾶν μὴ περιεχόμενον ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῦ Κικέρωνος εἶναι κακόζηλον καὶ φευκτέον, καὶ οὕτως ἐσχηματίσθη σχολὴ τῶν κικερωνιανῶν φανατικῶν. Ὅπως ἀντικρούσῃ τὰς ὑπερβολὰς τῆς σχολῆς ταύτης συνέγραψεν ὁ Ἔρασμος τὸ σύγγραμμα Ciceronianus ἢ εἶδος

διαλόγου, ἐν ᾧ ἀποδεικνείει ὅτι ἡ ἀληθὴς μίμησις δὲν συνίσταται εἰς τὴν ταυτότητα τῶν ὅρων καὶ τῶν φράσεων, ἀλλ' εἰς τὴν ἁρμονικὴν διάταξιν τῶν μερῶν καὶ τὴν βαθύτητα τῶν σκέψεων.

Ὁ Ἔρασμος ἔσχε καθ' ἅπαντα αὐτοῦ τὸν βίον ἀκατάπαυστον πόλεμον μετὰ τῶν θεολόγων, οἵτινες ἐμέμφοντο αὐτοῦ ὡς μεταφραστοῦ καὶ ὑπομνηματιστοῦ τῆς Νέας Διαθήκης ὅτι ἠγνόει τὴν θεολογίαν· τὸ ἀληθὲς ὅμως αἴτιον τοῦ μίσους αὐτῶν ἦσαν οἱ ἀστεῖσμοί αὐτοῦ περὶ τῶν θεολόγων, τῶν σχολαστικῶν, τῶν σκοτιστῶν καὶ τῶν μοναχῶν. Ὁ Ἔρασμος διὰ τοῦ «Ἐγκωμίου τῆς Μανίας» (1508) καὶ διὰ τῆς μεταφράσεως τῆς Νέας Διαθήκης προσεπάθει νὰ καταδείξῃ, ὅτι ἀνάγκη ἀναμορφώσεως τοῦ διοικητικοῦ μέρους τῆς θρησκείας ἄνευ καταργήσεως τῶν δογμάτων· διεκήρυξεν ὅτι πᾶς χριστιανὸς ὀφείλει νὰ ἀναγινώσκῃ τὴν ἁγίαν γραφὴν ἐν τῇ μητρικῇ αὐτοῦ γλώσσῃ, καὶ ὅτε ὁ Λούθηρος μετέφρασεν αὐτὴν εἰς τὴν γερμανικὴν πρῶτος αὐτὸς, ὁ Ἔρασμος ἐχαιρέτησε μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὴν ἔναρξιν νέας ἐποχῆς. Ὅτε ὅμως εἶδεν ὅτι ὁ Λούθηρος κατέλιπε τὴν ὁδὸν τῆς μετριότητος καὶ καταφυγὼν εἰς βίαν ἐκίνει τοὺς ὄχλους πρὸς θρίαμβον τῶν διδασκαλιῶν του ἀπεμακρύνθη αὐτοῦ ἐξ ὁλοκλήρου, ἐνῷ ὁ Λούθηρος καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ ἐπίστευον ὅτι θέλει κηρυχθῇ ὑπὲρ αὐτῶν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀναμορφώσεως ὅπερ ἀνέλαβον. Ὁ Ἔρασμος συνεβούλευε παντοῦ τὴν μετριότητα, ἀλλ' οὐδόλως εἰσηκούετο· ἀναγκασθεὶς νὰ συγγράψῃ κατὰ τοῦ Λουθήρου, δὲν ὑπῆρξεν οὐδὲ εἷς τῶν καθολικῶν, καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐπολέμησαν αὐτὸν διακηρύττοντες ὅτι οὐδὲν ἐννοεῖ ἐκ τῆς θεολογίας, ὅτι εἶναι χείρων τοῦ Λουθήρου, στρατιώτης τοῦ Πιλάτου καὶ ὁ ὄρακων τὸν ὁποῖον ἀναφέρουσιν οἱ ψαλμοί, εἷς δὲ διδάκτωρ τῆς Σορβόννης Βέδδας καλούμενος ἐκήρυξεν αὐτὸν αἱρετικὸν καὶ ἐζήτησε παρὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς τῆς Γαλλίας νὰ ἐμποδισθῇ ἡ κυκλοφορία τῶν συγγραμμάτων του. Ὁ Ἔρασμος παρεπονέθη εἰς τὸ συλλαλητήριον τῶν Παρισίων διὰ τὰς συκοφαντίας τοῦ Βέδδα, καὶ ἐζήτησε παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φραγκίσκου Α', τὴν κατάσχεσιν τοῦ βιβλίου τοῦ Βέδδα καὶ τὴν φυλάκισιν τοῦ συγγραφέως· ὁ βασιλεὺς ἐξετέλεσε τὴν αἴτησιν τοῦ Ἐράσμου, ἀλλ' ἡ Σορβόννη κατεδίκασε τῷ 1527 πολλὰ χωρία τῶν «Διαλόγων» του ὡς αἱρετικὰ, καὶ ἐκίνησε κατὰ τοῦ Ἐράσμου πολλοὺς ἀνταγωνιστὰς, ὥστε κατώρθωσαν νὰ δηλητηριάσωσι τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Πρὸ πολλοῦ ὁ Ἔρασμος ἐξελέξατο πρὸς διαμονὴν τὴν Βασιλείαν, ἐλπίζων ὅτι θέλει ἔχει ἡσυχίαν ἐν αὐτῇ καὶ εὐχαριστούμενος εἰς τὸ κλίμα αὐτῆς· ἀλλ' αἱ θρησκευτικαὶ ἀνωμαλίαι καὶ ταραχαὶ ἀπεμάκρυναν αὐτὸν καὶ τοῦ καταφυγίου τούτου. Ὁ προτεσταντισμὸς εἰσῆλασεν ἐν τῇ Βασιλείᾳ κραταιὸς, καὶ ὁ ὄχλος ἐν αὐτῇ ἐπεδόθη εἰς ταραχὰς, καταπατήσεις τῶν ἐκκλησιῶν, κατακερματίσεις τῶν εἰκόνων καὶ τῶν ἱερῶν κειμηλίων· συνεπείᾳ τῶν ταραχῶν τούτων ὁ Ἔρασμος ἀπῆλθε τῆς Βασιλείας καὶ μετέβη εἰς Φρειβούργην, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἠκολούθησαν αὐτὸν αἱ καταδιώξεις τῶν ἀναμορφωτῶν. Ὁ Ἔρασμος προσεπάθει παντοιοτρόπως νὰ ἐπενέγκῃ τὴν εἰρήνην, καὶ διὰ τοῦτο ἀφ' ἑνὸς μὲν παρεκάλει τὸν Καμπέγιον ληγάτον τοῦ πάπα νὰ ἐμποδίσῃ τὸν Κάρολον Ε', τοῦ νὰ καταφύγῃ εἰς βίαια μέσα κατὰ τῶν διαμαρτυρομένων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑπερησπίζετο τὸν καθολικισμόν.

Τῷ 1534 ἔγραψε συγχαρητήριον ἐπιστολὴν εἰς τὸν πάπαν Παῦλον Γ'. ἐπὶ τῇ εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσει του, καὶ οὗτος ἔσπευσε νὰ ἀπαντήσῃ δι' αὐτογράφου ἐπιστολῆς λίαν τιμητικῆς καὶ κατόπιν διώρισεν αὐτὸν ἡγούμενον τοῦ μοναστηρίου Διεβέντερ μὲ ἐτήσιον εἰσόδημα 15 000 δουκάτων. Τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐζήτησαν νὰ τὸν χειροτονήσωσι καρδινάλιον, ἀλλ' ὁ Ἔρασμος ἀπεποιήθη. Κατὰ τὸν αὔγουστον τοῦ 1535 ἀνεχώρησεν ἐκ Φρειβούργου καὶ μετέβη εἰς Βασιλείαν ὅπως ἐπιθεωρήσῃ τὴν τύπωσιν πολλῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων καὶ ἰδίως τοῦ «Ἐκκλησιαστοῦ». Ἐπειδὴ ἡ Βασιλεία τότε κατήντησε πόλις ὅλως προτεσταντική, καὶ ἡ τάξις ἀποκατέστη ἐν αὐτῇ, ὁ Ἔρασμος ὅπως μὴ παρεξηγηθῇ ἡ αὐτόθι ἔλευσίς του, διεκήρυξε δι' ἐπιστολῆς ὅτι ὀλίγον μόνον χρόνον προτίθεται νὰ διαμείνῃ ἐν αὐτῇ. Ἐν τούτοις ἀσθενήσας βαρέως ἠναγκάσθη νὰ διαμείνῃ ἐν αὐτῇ κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1535 καὶ 1536, καὶ ἐνῷ ἤλπιζε κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1536 νὰ ἀπέλθῃ εἰς ἄλλην πόλιν καθολικὴν δὲν ἠδυνήθη νὰ κατορθώσῃ τοῦτο ἕνεκα τῆς προόδου τῆς ἀσθενείας του, ἥτις ἔφερεν αὐτὸν ἐπὶ τέλους εἰς τὸν τάφον τῇ 12 Ἰουλίου 1536 εἰς ἡλικίαν 69 ἐτῶν. Τὸ σῶμά του μετεκομίσθη καὶ ἐτάφη μετὰ μεγάλης παρατάξεως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν ναόν· δεικνύεται ὁ τάφος του κατασκευασθεὶς ἐκ μαρμάρου καὶ φέρων λατινικὴν ἐπιγραφὴν ὀπισθοῦν ἐκτεταμένην. Διὰ τῆς διαθήκης του ὁ Ἔρασμος κατέλιπε πᾶσαν τὴν περιουσίαν του εἰς τοὺς γέροντας καὶ ἀναπήρους

πτωχούς, εἰς τὰς ὀρφανὰς παρθένους καὶ εἰς τοὺς νέους τοὺς δεικνύοντας ἐλπίδας χρηστάς». Ἡ γενέθλιος πόλις τοῦ Ἐράσμου τιμῶσα τὴν μνήμην τοῦ ἀνδρὸς τούτου διέταξε τὴν κατασκευὴν ἀγάλματος, ὅπερ κατασκευασθὲν τῷ 1622 ὑψοῦται ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Ῥόττερδαμ ἐν τῇ ἀγορᾷ τῆς πόλεως.

Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ εἰσὶ πολλὰ καὶ ποικίλα καὶ δυσκόλως ἀπαριθμούμενα. Μετάφρασις τῆς Καινῆς Διαθήκης, Ὑπομνήματα εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἁγίας Γραφῆς, Ἐκδόσεις καὶ μεταφράσεις διαφόρων Ἑλλήνων καὶ Λατίνων συγγραφέων, Διάλογοι, Ἀποφθέγματα, Φιλολογικὰ συγγράμματα, καὶ ἀντιῤῥήσεις θρησκευτικαί, ἰδίως τὸ σύγγραμμα «Μωρίας ἐγκώμιον» ἐφημίσθη, διότι ἐν αὐτῷ περιγράφονται αἱ ἐλλείψεις τῶν διαφόρων τάξεων τῆς κοινωνίας μετὰ χάριτος καὶ λεπτότητος. Πλήρη ἔκδοσιν αὐτῶν ἐπεχείρησεν ὁ ἴδιος, συλλέξας τὴν ὅλην, ἀλλ' αὕτη ἐδημοσιεύθη μετὰ τὸν θάνατόν του ταῖς φροντίσι Βεάτου Ῥενάνου μετὰ τοῦ «Βίου τοῦ Ἐράσμου» συνταγέντος ὑπὸ τοῦ Βεάτου ἐν Βασιλείᾳ 1540 1541 εἰς 9 τόμους ἐξαντληθείσης τῆς ἐκδόσεως ταύτης, ὁ Clericus ἐπεχείρησε νέαν ἔκδοσιν ἐν Λουγδούνῳ Βατανῶν 1703-1706 εἰς 10 τόμους. Οἱ «Διάλογοι» καὶ τὸ «Μωρίας ἐγκώμιον» μετεφράσθησαν εἰς τὴν Γαλλικήν. Πλεῖστοι συνέγραψαν περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ καὶ Ἄγγλοι καὶ Γάλλοι καὶ Γερμανοί. Ἡ δὲ συλλογὴ τῶν «Ἐπιστολῶν» τοῦ Ἐράσμου χρησιμεύει τὰ μέγιστα διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ χαρακτῆρός του καὶ τοῦ πνεύματος τῆς ἐποχῆς του. Δικαίως ὁ Ἔρασμος καλεῖται ὁ «Βολταῖρος τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος».

ΕΡΑΣΜΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ, θεολόγος ὁλλανδὸς, ζῶν τῷ 1593. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν καὶ αὐτῶν τῶν ἐναντίων του ἦτο σοφώτατος γινώσκων κάλλιστα τὴν ἑβραϊκὴν καὶ ἐπενεγκὼν διορθώσεις εἰς τὴν μετάφρασιν τῶν Προφητῶν τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Τρεμελλίου καὶ τοῦ Ἰουνίου. Ἐγκολπωθεὶς τὴν αἵρεσιν τῶν «μοναδικῶν ἢ σοκινιανῶν» ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ὁλλανδίαν καὶ νὰ καταφύγῃ εἰς Πολωνίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Τρανσυλβανίαν. Διέφερε τῶν μοναδικῶν, καθὸ μὴ πιστεύων, ὡς ἐκεῖνοι, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦτο υἱὸς Θεοῦ πρὶν γεννηθῇ ἐκ τῆς μητρός του.

ΕΡΑΣΤΟΣ, μέλος τῶν πρώτων χρόνων εἷς τῶν 72 ἀποστόλων τοῦ Κυρίου Χριστοῦ· ἐξεπλήρωσε μετὰ ζήλου τὰ καθήκοντά του ὡς ταμίου τῶν ἐλεῶν τῶν πρώτων χριστιανῶν τῆς Κορίνθου. Διωρίσθη ἐπίσκοπος Φιλίππων τῆς Μακεδονίας, ὅπου ὑπέστη τὸ μαρτύριον. Ἑορτάζεται τῇ 10 νοεμβρίου.

ΕΡΑΣΤΟΣ Ο ΣΚΗΨΙΟΣ, ἐκ τῆς Τρωϊκῆς πόλεως Σκήψεως, φιλόσοφος Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Δ'. αἰῶνα π. Χ. Κατὰ Διογένην τὸν Λαέρτιον ὑπῆρξε μετὰ τοῦ συμπατριώτου αὐτοῦ Κορίσκου μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος. Ἡ ἕκτη τῶν ἀποδιδομένων εἰς τὸν Πλάτωνα ἐπιστολῶν ἀποτείνεται εἰς τοὺς δύω τούτους Σκηψίους, καὶ ὁ Στράβων κατατάττει ἀμφοτέρους μετὰ τῶν Σωκρατικῶν.

ΕΡΑΣΤΟΣ (Θωμᾶς), ἰατρὸς καὶ φιλόσοφος, γενν. ἐν Βασιλείᾳ τῷ 1524, ἀποθ. τῷ 1583, Ἐσπούδασε τὴν θεολογίαν ἐν Βασιλείᾳ καὶ τὴν ἰατρικὴν ἐν Βονωνίᾳ. Ὑπὸ τοῦ ἐκλέκτορος τοῦ Παλατίνου διωρίσθη καθηγητὴς ἐν Ἑϊδεμβέργῃ, ἔπειτα ἐπέστρεψεν εἰς Βασιλείαν ὅπου κατέσχε τὴν ἕδραν τῆς ἠθικῆς 1580. Σοφὸς καὶ ἐπιτήδειος πρακτικὸς κατεπολέμησε τὰς ὀνειροπολήσεις τοῦ Παρακέλσου καὶ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ. Συνέταξε μεταξὺ ἄλλων Dissertationum de medicinâ nova Paracelsi partes iv. ἐν Βασιλείᾳ 1572 κτλ.

ΕΡΑΤ, ἐπαρχία τοῦ Ἀφγανιστὰν ἐν τῷ Χορασὰν, ὁριζομένη πρὸς Β. καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Περσίας, πρὸς τὰ ΒΔ ὑπὸ τοῦ Βάλκ, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Σιαχβένδ, καὶ πρὸς Ν ὑπὸ τῆς ἐπαρχίας Φιῤῥάχ. Ποτίζεται ὑπὸ τῶν ποταμῶν Τεζγένδ, Ἐῤῥιρούδ καὶ Μοργάβ. Τὸ Α. αὐτοῦ μέρος σκεπάζεται ὑπὸ ὀρέων. Πρωτεύουσα Ἐράτ.

Ἐράτ, ἐν τῇ ἀρχαιότητι Ἄρια ἢ Ἀρτακοάνα, πόλις τοῦ Ἀφγανιστὰν ἐν τῷ Χορασὰν, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Ἐράτ, ἄλλοτε πρωτεύουσα τῆς Ἀριανῆς, μία τῶν ἐπισημοτέρων πόλεων τῆς Ἀνατολῆς καὶ σήμερον εἰσέτι ἡ πολυπληθεστέρα τῆς ἐπαρχίας Χορασὰν, καὶ πρωτεύουσα χανάτου ἀνεξαρτήτου. Κεῖται ἐπὶ τοῦ Ἐριρούδ τοῦ ἐν τῇ ἀρχαιότητι Ἄριου, ἐπὶ καρποφόρου πεδιάδος 570 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Καβούλ, 400 πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Κανδαχὰρ, 610 πρὸς τὰ ΒΔ. τῆς Γὲρὸ καὶ 600 πρὸς τὰ ΝΔ. τῆς Βαχάρας. Πλ. βόρ. 34ο 50', μῆκος ἀνατ. 58ο 16'. Κάτ. ἄλλοτε 100,000 ἤδη μόνον 50,000. Περικυκλοῦται ὑπὸ τειχῶν καὶ χάνδακος, ἔχουσα 5 πύλας καλῶς ὠχυρωμένας καὶ πρὸς Β τὴν ἀκρόπολιν, φρούριον τετράγωνον. Τὸ ἐσωτερικὸν αὐτῆς διαιρεῖται εἰς συνοικίας διὰ 4 ἀγορῶν, καὶ περιέχει 40 ξενοδοχεῖα, 1200 καταστήματα, 17 κρᾶναι στέργνα, 20 λουτροὺς, πολλὰ μωαμεθανικὰ τεμένη καὶ κομψὰς διξαμενάς,

Δημοτικὴ Βιβλιοθήκη

ἀλλὰ καίτοι ἔχουσα ἄφθονα ὕδατα εἶναι μία τῶν ὑπαρωτέρων πόλεων τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ κατοικία τοῦ ἡγεμόνος εἶναι οἰκοδόμημα ἄθλιον κείμενον ἐπὶ ἀνοικτῆς πλατείας, ἐν ᾗ εὑρίσκεται τὸ μέγα τέμενος καὶ τὸ δεσμωτήριον. Τὰ περὶξ τῆς πόλεως εἶναι λίαν καρποφόρα, ἔχοντα ἀφθόνους καρποὺς καὶ τρόφιμα πωλούμενα εἰς εὐτελεστάτας τιμὰς, ὁ δὲ κατασκευαζόμενος αὐτόθι ἄρτος εἶναι περίφημος καθ' ἅπασαν τὴν Ἀνατολήν. Ἕνεκα τοῦ σημαντικοῦ αὐτῆς ἐμπορίου καλεῖται «Βωνδὰρ» ἤτοι ἀποθήκη, χρησιμεύουσα ὡς κέντρον σημαντικοῦ ἐμπορίου μεταξὺ Καβούλ, Καζεμίρ, Βαχάρας, Ἰνδοστὰν καὶ Περσίας. Τὰ κυριώτερα τῶν αὐτόθι εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων εἶναι σάλια, ἰνδικὸν, ζάκχαρις, μουσελίνη, βύρσα, δέρματα τῆς Ταρταρίας, σάνδαλοι τῆς Κανδαχὰρ, τέϊον, πορκελάνη τῆς Κίνας, ἐριοῦχα, χαλκὸς, πέπερι. Καλλιεργεῖται ἐν αὐτῇ ἡ μέταξα, οἱ δὲ τάπητες αὐτῆς ἄλλοτε ἐν μεγίστῃ ὑπολήψει, διατηροῦσιν εἰσέτι τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν ἐπισημότητα ἕνεκα τῆς ἀπαλότητος αὐτῶν καὶ τῶν ζωηρῶν των χρωμάτων. Τὸ Ἐρὰτ ἦτο ἐπὶ πολὺν χρόνον ἡ πρωτεύουσα ἀχανοῦς κράτους μετενεχθέντος ὑπὸ τοῦ Ταμερλάνου εἰς τοὺς διαδόχους του· μετέβη ὕστερον εἰς τὴν κυριαρχίαν τῆς Περσίας· ἐκυριεύθη τῷ 1715 ὑπὸ τῶν Ἀφγανῶν, τῷ 1731 ὑπὸ τοῦ Ναδὶρ-Σὰχ καὶ ὑπετάχθη τῷ 1749 ὑπὸ τῶν Ἀφγανῶν ὑπὸ τὸν Ἀχμὲτ-Σὰχ ἔκτοτε πολλάκις οἱ Πέρσαι προσέβαλον αὐτὴν ἄνευ ἐπιτυχίας, καὶ τελευταῖον τῷ 1838 ἐνικήθησαν ὑπὸ τὰ τείχη τῆς πόλεως.

ΕΡΑΤΟΚΛΕΙΔΗΣ, Κερκυραῖος πατὴρ τοῦ Φηλίου ἱδρυτοῦ τῆς ἐν τῇ Ἰλλυρίᾳ κερκυραϊκῆς ἀποικίας Ἐπιδάμνου, καταγόμενος ἐκ τῶν Ἡρακλειδῶν.

ΕΡΑΤΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Δυνάστης θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου.

ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ, ἀθηναῖος, εἷς τῶν Τριάκοντα τυράννων, στενῶς συνδεδεμένος μετὰ τοῦ Κριτίου καὶ πολλὰς βιαιοπραγίας καὶ φόνους πράξας. Μετὰ τὴν κατάλυσιν τῶν Τριάκοντα γενόμενος εἷς τῶν Δέκα ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας καὶ ἄλλας πάλιν κακουργίας πράξας, ἐκατηγορήθη ὑπὸ τοῦ ῥήτορος Λυσίου ἕνεκα τοῦ φόνου τοῦ ἰδίου του ἀδελφοῦ Πολεμάρχου διὰ τοῦ «Κατὰ Ἐρατοσθένους λόγου», τοῦ μέχρι καὶ σήμερον σωζομένου. Τοῦ αὐτοῦ ῥήτορος σώζεται ἕτερος λόγος «Ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθένους φόνου Ἀπολογία», ἣν ἀπολογεῖται ὁ Εὐφίλητος, ὃς «τὸν Ἐρατοσθένη, Οἴγηθεν τὴν αὐτοῦ γυναῖκα μοιχεύοντα ἐπ' αὐτοφώρῳ λαβὼν ἀπέκτεινεν». Ἀλλ' οὐδὲν διδόμενον ὑπάρχει ἵνα ἀποδειχθῇ ἡ ταὐτότης ἢ μὴ τοῦ προσώπου τούτου πρὸς τὸν ἕνα τῶν Τριάκοντα τυράννων Ἐρατοσθένην.

ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ, περίφημος μαθηματικὸς καὶ γεωγράφος Ἕλλην, γενν. ἐν Κυρήνῃ τῆς Ἀφρικῆς τῷ 276 π. Χ., ἀποθ. περὶ τὸ 196. Κατὰ Σουΐδαν ἦν υἱὸς Ἀγλαοῦ, κατ' ἄλλους βιογράφους Ἀμβροσίου, καὶ ἔτυχε διδασκάλου τὸν φιλόσοφον Ἀρίστωνα τὸν Χῖον, τὸν γραμματικὸν Λυσανίαν τὸν Κυρηναῖον καὶ τὸν ποιητὴν Καλλίμαχον. Ἔζη ἐν Ἀθήναις ὅτε Πτολεμαῖος ὁ Εὐεργέτης προσεκάλεσεν αὐτὸν εἰς Αἴγυπτον καὶ διώρισε βιβλιοθηκάριον τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ βιβλιοθήκης. Τὴν θέσιν ταύτην κατεῖχε μέχρι τοῦ θανάτου του προελθόντος ἐξ ἀσιτίας, διότι τυφλωθεὶς καὶ κυριευθεὶς ὑπὸ θλίψεως καὶ ἀπελπισίας ἀπέσχε πάσης τροφῆς καὶ οὕτως ἀπέθανε· καὶ μὲν τὸν Σουΐδαν εἰς ἡλικίαν 80 ἐτῶν, κατὰ δὲ τὸν Λουκιανὸν 82, κατὰ δὲ τὸν Κενσωρῖνον 81. Διὰ τῆς φιλοπονίας καὶ πολυμαθείας του ἀπέκτησε φήμην καὶ ὄνομα «Δεύτερος Πλάτων» ὀνομασθεὶς καὶ «Πένταθλος» ὡς ὁ ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσι καὶ εἰς τοὺς πέντε ἄθλους δυνάμενος νὰ ἀγωνισθῇ. Περιεργότατον ὅμως καὶ δυσεξήγητον εἶναι τὸ ἐπωνύμιον «Βῆτα», δι' οὗ συνήθως ἐπεκάλουν αὐτὸν, οἱ μὲν θαυμασταὶ του στρέφοντες αὐτὸ εἰς τὸ «Δεύτερος Πλάτων», οἱ δὲ ἐναντίοι ἐπὶ τὸ γελοῖον, περιπαίζοντες αὐτὸν «διὰ τὸ δευτερεύειν ἐπὶ παντὶ εἴδει παιδείας». Ὁ Ἐρατοσθένης ἦτο συγχρόνως καὶ ἀστρονόμος καὶ γεωμέτρης καὶ ποιητὴς καὶ γεωγράφος καὶ φιλόσοφος· πρῶτος δὲ οὗτος ὠνομάσθη «φιλόλογος», ἐπώνυμον δι' οὗ ἐχαρακτηρίζετο ὁ ἐλευθερίου τυχὼν ἀγωγῆς, πᾶν εἶδος ἀσπασθεὶς παιδείας καὶ μηδὲν ἀλλότριον νομίζων. Ὁ Ἐρατοσθένης εἶναι ὁ παρακινήσας Πτολεμαῖον τὸν Εὐεργέτην εἰς τὴν κατασκευὴν μεγάλων κρικωτῶν σφαιρῶν, ἐν αἷς πᾶσα μοῖρα διῃρεῖτο εἰς ξ' μέρη, καὶ δι' αὐτῆς προσδιορίσας τὴν ἔγκλισιν τῆς ἐκλειπτικῆς εἰς 23ο 51′ 19″ 5‴. Ὁ Ἐρατοσθένης εἶναι προσέτι ὁ ἀνακαλύψας τὴν μέθοδον, δι' ἧς δύναται νὰ εὑρεθῇ τὸ μέγεθος τῆς γῆς, ἥτις συνίσταται εἰς τὴν διὰ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ μεγέθους μιᾶς μοίρας ἐνὸς γηίνου μεσημβρινοῦ εὕρεσιν τοῦ μεγέθους ὁλοκλήρου τοῦ μεσημβρινοῦ, καὶ ἐκ τῆς εὑρέσεως ταύτης τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἐπιφανείας καὶ τῆς στερεότητος ὁλοκλήρου τῆς γῆς. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν ἐπέτυχεν εἰς τὸν ἀκριβῆ προσδιορισμὸν, ἀλλ' ὁπωσδήποτε ἡ μέθοδος αὐτοῦ εἶναι ἡ μόνη σήμερον ἐν χρήσει.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Ν.Π.Ι.Δ.)

Παρεδέξατο τὸ φημιζόμενον ὅτι εἰς τὰ πέριξ τῆς Συήνης, ἐν τῇ Ἄνω Αἰγύπτῳ κατὰ τὰς θερινὰς ἡλιακὰς τροπὰς ἐν καιρῷ τῆς μεσημβρίας φωτίζεται τὸ βάθος τῶν φρεάτων καὶ τὰ καθέτως ἱστάμενα σώματα δὲν ἔχουσι σκιάν, ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὅτι ἡ Συήνη κεῖται ἐπὶ τοῦ τροπικοῦ κύκλου. παρεδέξατο προσέτι ὅτι ἡ Ἀλεξάνδρεια κεῖται ἐπὶ τοῦ μεσημβρινοῦ τῆς Συήνης· διὰ δὲ τῶν παρατηρήσεων, ἃς ἐπεχείρησεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐβεβαιώθη ὅτι τὸ ζενὶθ τῆς Ἀλεξανδρείας ἀπέχει ἀπὸ τῶν θερινῶν τροπῶν κατὰ τὸ ἓν πεντηκοστὸν τῆς περιφερείας. Ἐκ τούτων ἁπάντων συνεπέρανεν ὅτι τὸ τόξον μεταξὺ Συήνης καὶ Ἀλεξανδρείας εἶναι 7ο 12′. Ἐπειδὴ δὲ καταμέτρησις ἀρξαμένη ἀπὸ τοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου καὶ συμπληρωθεῖσα ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου προσδιώριζεν εἰς 500 στάδια τὴν ἀπόστασιν τῶν δύω τούτων πόλεων, ὁ Ἐρατοσθένης πολλαπλασιάσας τὸ 500 ἐπὶ 50 εὗρε τὸ μέγεθος τῆς περιφερείας 25.000 στάδια· ὑψώσας δὲ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον 25,200 στάδια, ἐξήγαγε συμπέρασμα ὅτι μία μοῖρα περιέχει 700 στάδια. Κατὰ τὸν Πλούταρχον ὁ Ἐρατοσθένης ἐφρόνει ὅτι ὁ ἥλιος ἀπέχει τῆς γῆς κατὰ 804 ἑκατομμύρια σταδίων, ἡ δὲ σελήνη κατὰ 780 χιλιάδας σταδίων, κατὰ δὲ τὸν Μακρόβιον ἐφρόνει ὅτι ἡ διάμετρος τοῦ ἡλίου εἶναι εἰκοσιεπτάκις μεγαλειτέρα τῆς διαμέτρου τῆς γῆς. Σῴζεται σύγγραμμά τι λεγόμενον τοῦ Ἐρατοσθένους καὶ ἐπιγραφόμενον «Καταστερισμοὶ» περιέχον ξηρὰν ὀνοματολογίαν 44 ἀστερισμῶν, τὴν μυθικὴν αὐτῶν ἱστορίαν, καὶ τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ἀστέρων, ἐξ ὧν ἕκαστος τῶν ἀστερισμῶν σύγκειται. Ὁ κατάλογος οὗτος περιέχων 475 ἀστέρας κρίνεται παρὰ πάντων τῶν κριτικῶν ὡς μὴ ὢν σύγγραμμα τοῦ Ἐρατοσθένους, ὁ δὲ Βερνάρδυς ἀπέδειξεν ὅτι εἶναι ἀθλία περίληψις τοῦ «Ποιητικοῦ ἀστρονομικοῦ» τοῦ Ὑγίνου. Ἕτερον σύντομον ὑπόμνημα εἰς τὸν Ἄρατον ἀπεδόθη εἰς τὸν Ἐρατοσθένην κατά τινας καὶ εἰς τὸν Ἵππαρχον κατ' ἄλλους, ἀλλ' οἱ κριτικοὶ ἀποδεικνύουσιν ὅτι εἰς οὐδέτερον τούτων ἀνήκει.

Ἐν τῇ ἀριθμητικῇ ὁ Ἐρατοσθένης ἐφεῦρε τὸ καλούμενον «κόσκινον τοῦ Ἐρατοσθένους», ἤτοι μέθοδον, δι' ἧς εὑρίσκονται οἱ πρῶτοι ἀριθμοί τουτέστιν οἱ ἀριθμοὶ οἱ ἔχοντες διαιρέτας μόνον ἑαυτοὺς καὶ τὴν μονάδα. Ἡ μέθοδος αὕτη συνίσταται εἰς τὰ ἑξῆς. Ὑποτίθεται ὅτι τρόπεται τὰ εὑρεθῶσιν οἱ πρῶτοι ἀριθμοὶ μέχρι τοῦ 100. Γράφονται κατὰ σειρὰν ἅπαντες οἱ περιττοὶ ἀριθμοὶ μέχρι τοῦ 100. Ἐκ τούτων κόπτονται διὰ γραμμῆς ὁ 9 τετράγωνον τοῦ 3, καὶ μετ' αὐτὸν πᾶς τρίτος ἀριθμὸς εὑρισκόμενος ἐν τῇ σειρᾷ μέχρι τέλους, κατόπιν ὁ 25 τετράγωνον τοῦ 5 καὶ μετὰ τοῦτον πᾶς πέμπτος ἀριθμός, κατόπιν ὁ 49 τετράγωνον τοῦ 7 καὶ μετὰ τοῦτον πᾶς ἕβδομος ἀριθμός· ἐπειδὴ ὁ 121 τὸ τετράγωνον τοῦ 11 εἶναι μεγαλείτερος τοῦ 100, ἡ τομὴ παύει, καὶ οὕτω σχηματίζεται εἶδος κοσκίνου, καθόσον παρουσιάζονται ἀριθμοὶ τμηθέντες καὶ ἀριθμοὶ μὴ τμηθέντες. Οἱ τελευταῖοι συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ 2 τοῦ μόνου ἐκ τῶν ἀρτίων ἀριθμῶν εἶναι πρῶτοι ἀριθμοί, τουτέστι ἀριθμοὶ μὴ ἔχοντες ἄλλους διαιρέτας εἰμὴ ἑαυτοὺς καὶ τὴν μονάδα. Ἡ μέθοδος αὕτη ἐκτεινομένη μέχρι οἱουδήποτε ἀριθμοῦ εἶναι ἡ μόνη, ἣν καὶ μέχρι σήμερον μεταχειρίζονται πρὸς εὕρεσιν τῶν πρώτων ἀριθμῶν.

Μεταξὺ τῶν διαφόρων συγγραμμάτων τοῦ Ἐρατοσθένους ἀξιομνημόνευτα εἶναι τὰ «Γεωγραφικὰ» αὐτοῦ, διότι μετὰ τὸν Δικαίαρχον καὶ τὸν Εὔδοξον οὗτος συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὸ νὰ καταστῇ ἐπιστήμη ἡ γεωγραφία. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο διῃρεῖτο εἰς τρία μέρη, ὧν τὸ πρῶτον περιεῖχεν εἰσαγωγὴν, τὸ δεύτερον φυσικὴν γεωγραφίαν καὶ τὸ τρίτον πολιτικὴν, φαίνεται δὲ ὅτι συνωδεύετο καὶ ὑπὸ χάρτου. Δυστυχῶς τὸ ἀξιόλογον τοῦτο σύγγραμμα ἀπωλέσθη, καὶ μόνον λείψανά τινα αὐτοῦ ἐσώθησαν παρὰ τῶν ἱστορικῶν καὶ τῶν νεωτέρων γεωγράφων, οἷοι ὁ Πολύβιος, ὁ Στράβων, ὁ Μαρκιανος, ὁ Πλίνιος καὶ ἄλλοι· ἡ δὲ μεγίστη αὐτοῦ ἀξία βεβαιοῦται ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐναντίων αὐτοῦ, ἐν οἷς διακρίνονται ὁ Πολέμων, ὁ Ἵππαρχος, ὁ Πολύβιος, ὁ Σεραπίων καὶ ὁ ἐξ Ἡρακλείας τοῦ Πόντου Μαρκιανός. Ἡ πληρεστέρα συλλογὴ τῶν λειψάνων τῶν Γεωγραφικῶν δυναμένη ὅμως καὶ νὰ αὐξηθῇ εὑρίσκεται ἐν τοῖς «Ἐρατοσθενικοῖς» τοῦ Βερνάρδυος, ἐν Βερολίνῳ 1822. Ὁ Ἐρατοσθένης συνέγραψε προσέτι ἓν ἀστρονομικὸν γεωγραφικὸν ποίημα ἐπιγραφόμενον «Ἑρμῆς», οὗτινος λείψανα ἐδημοσίευσε πρῶτος ὁ Σκαλίγηρος καὶ κατόπιν ὁ Βερνάρδυς. Ὁ Λογγῖνος ἀναφέρει μετ' ἐπαίνων ἕτερον αὐτοῦ ποίημα ἐπιγραφόμενον «Ἠριγόνη». Ὁ Ἐρατοσθένης διεκρίθη προσέτι ὡς φιλόσοφος, ἱστορικὸς καὶ γραμματικός. Εἶναι βέβαιον ὅτι περὶ τῆς ἠθικῆς φιλοσοφίας συνέγραψε πολλὰς πραγματείας, καὶ μεταξὺ ἄλλων «Περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν», Περὶ πλούτου καὶ πενίας», «Περὶ ἀλυπίας», ὧν τὰ δύω τελευταῖα φαίνεται ὅτι ἦσαν μέρος τοῦ πρώτου· ἀποδίδουσιν αὐτῷ καὶ ἕτερα, ἀλλὰ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐ-

σφαλμένως οἷα «Περὶ τῶν κατὰ φιλοσοφίαν αἱρέσεων» «Μελέται» «Διάλογοι». Ὁ Ἀθήναιος μνημονεύει προσέτι τοῦ Ἐρατοσθένους βιβλίον ἐπιγραφόμενον «Ἀρσινόη» ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Λακεδαιμόνιον Ἀγήνορα καὶ βιβλίον «Ἀρίστωνα» ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ διδασκάλου του. Τὰ ἱστορικὰ προϊόντα τοῦ Ἐρατοσθένους ἀπέβλεπον κυρίως τὴν χρονολογίαν· ἰδίως συνέγραψε βιβλίον ἐπιγραφόμενον «Χρονογραφία» οὗτινος χρῆσιν ἐποιήσαντο ὁ Ἀπολλόδωρος καὶ ὁ Εὐσέβειος καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ὁ Σύγκελλος ἐσχημάτισε κατάλογον 38 βασιλέων τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Θηβῶν. Οἱ ὑπὸ Διογένους τοῦ Λαερτίου καὶ τοῦ Ἀθηναίου μνημονευόμενοι «Ὀλυμπιονῖκαι» ἀπετέλουν πιθανῶς μέρος τῆς χρονογραφίας, ἐσφαλμένως δὲ φαίνεται ἀποδίδουσιν αὐτῷ σύγγραμμα περὶ ἐκστρατείας τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ ἕτερον ἐπιγραφόμενον «Γαλατικά». Μεταξὺ τῶν γραμματικῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἐρατοσθένους διακρίνεται τὸ «Περὶ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας» ἢ «Περὶ Κωμῳδίας» ἢ «Περὶ Κωμῳδιῶν», οὗτινος μέρη φαίνεται ὅτι ἦσαν ὁ «Ἀρχιτεκτονικός» τοῦ συγγράμματος τούτου σώζονται πολλὰ λείψανα. Ὁ Ἐρατοσθένης προσέτι ἔγραψε καὶ περὶ τῶν ποιημάτων τοῦ Ὁμήρου καὶ βίον αὐτοῦ, ἀλλ' οὐδὲν λείψανον ἐκ τούτων σώζεται. Πλήρη κατάλογον τῶν ἀποδιδομένων τῷ Ἐρατοσθένει συγγραμμάτων καὶ ἅπαντα τὰ λείψανα τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ (ἐκτὸς τῶν Καταστερισμῶν) ἐξέδωκεν ὁ Βερνάρδυς ἐν τοῖς «Ἐρατοσθενικοῖς» αὐτοῦ ἐν Βερολίνῳ 1822.

ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΣ, ποιητὴς ἕλλην ζῶν πιθανῶς ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ κατὰ τὸν ἕκτον μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Ὑπάρχουσι τέσσαρα αὐτοῦ ἐπιγράμματα ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ» καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Βατικανοῦ χειρογράφου δύναται ν' ἀποδοθῇ αὐτῷ καὶ πέμπτον, ὅπερ ἐν τῇ Ἀθολογίᾳ συγκατατάσσεται μεταξὺ τῶν τοῦ Παύλου τοῦ Σιλεντα-ρίου.

ΕΡΑΤΟΣΤΡΑΤΟΣ, ἴδε ΗΡΩΣΤΡΑΤΟΣ.

ΕΡΑΤΩ, θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μνημοσύνης, μία τῶν ἐννέα Μουσῶν, ἡ τῆς λυρικῆς καὶ τῆς ἐρωτικῆς ποιήσεως καὶ κατὰ τὸν σχολιαστὴν Ἀπολλωνίου τοῦ Ῥοδίου ἐφευρετὴς τοῦ χοροῦ. Εἰκονίζεται ζωηρὰ καὶ εὔθυμος ἐστεμμένη δι' μύρτου καὶ βόδων ἢ δάφνης, κρατοῦσα διὰ τῆς ἀριστερᾶς λύραν καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς πλῆκτρον, παρ' αὐτῇ δὲ εἷς ἔρως μετὰ τοξοῦ.

ΕΡΑΤΩ, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος.

ΕΡΑΤΩ, μία τῶν Δρυάδων Νυμφῶν σύζυγος τοῦ Ἀρκάδος, μεθ' ἧς οὗτος ἐγέννησε τὸν Ἀζᾶνην, Ἀφείδαντα καὶ Ἔλατον.

ΕΡΑΤΩΝ, ἀγαλματοποιὸς ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἶναι ἐγκεχαραγμένον ἐπὶ τῆς πλίνθου, ἥτις φέρει ἄγγελον ἐκ μαρμάρου, πλησίον τοῦ ὁποίου μένει μόνον ἡ κνήμη ἀγάλματος πιθανῶς τοῦ Βάκχου.

ΕΡΒ (Π. Ἀνσέλμος Erb), πολυγράφος γερμανός, γενν. ἐν Ῥατισβόνῃ τῷ 1688. Τῷ 1706 εἰσῆλθεν εἰς τὸ τάγμα τῶν Βενεδικτίνων, καὶ ὕστερον ἐδίδαξεν ἐν τῇ ἰδίᾳ ἑαυτοῦ μονῇ τὴν ῥητορικήν, τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν θεολογίαν· τῷ 1720 ἐδίδαξεν ἐν Σαλισβούργῳ, τῷ 1728 διωρίσθη πρύτανις καὶ καθηγητὴς τοῦ πολιτικοῦ δικαίου ἐν Freisingue, τέλος δὲ ἐγένετο ἡγούμενος τῆς μονῆς του. Τὰ συγγράμματά του εἶναι Scientiarum Prodromus κτλ. 1722 Forum Sacrum reservatorum, 1726.

ΕΡΒ ἢ ΕΡΒΙΟΣ (Ματθίας), στατιστὴς γερμανός, ζῶν κατὰ τὸ τελευταῖον ἥμισυ τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος καὶ συντάξας «Στατιστικὴν τῆς τουρκικῆς θρησκείας καὶ ἔνδειξις τῶν μερῶν ἅτινα ἀπέσπασεν «αὕτη ἀπὸ τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν διαστήματι 270 ἐτῶν», γερμανιστί, ἐν Ζυρίχῃ 1566.

ΕΡΒΑΓΙΟΣ, γερμ. Herwagen (Ἰωάννης), τυπογράφος ἑλβετός, ἀποθαν. ἐν Βασιλείᾳ τῷ 1564. Εἶχε νομφευθῇ τὴν χήραν τοῦ περιφήμου τυπογράφου Forben, καὶ ἐχρημάτισε φίλος τοῦ Ἐράσμου. Οὐδὲν παρημέλησε πρὸς βελτίωσιν τῆς τυπογραφίας. Αἱ ἐκ τῶν πιεστηρίων αὐτοῦ ἐξελθοῦσαι ἐκδόσεις ἐκτιμῶνται καίτοι μὴ οὖσαι περιζήτητοι ὑπὸ τῶν βιβλιοφίλων. Κομψότεραι τῶν ἐκδόσεων αὐτοῦ· Δημοσθένης, Προκοπίου Κτίσματα, καὶ Scriptores rerum Germanicarum.

ΕΡΒΑΓΩΛ (Ἰωάννης-Μαρία, Herbagault, ψευδὴς δελφὶν γάλλος, γεννηθ. ἐν Σαὶν-Λὼ τῷ 1781, ἀποθ. ἐν Βικέτρῃ τῷ 1812. Τῷ 1802 ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου κατηγορούμενος ὅτι κατεχράσθη τῆς ἐμπιστοσύνης πολλῶν προσώπων, λαβὼν ψευδῆ ὀνόματα καὶ ψευδεῖς βαθμούς, καὶ καλῶν ἑαυτὸν Λουδοβίκον τὸν ΙΣΤ' καὶ ἀπέσπασεν ἀπ' αὐτῶν μέρος τῆς περιουσίας των. Κατὰ τὴν κατηγορίαν ἦν υἱὸς πτωχοῦ ῥάπτου, καὶ δωδεκαετὴς ἐγκαταλείψας τὴν πατρικὴν ἑστίαν περιεπλανᾶτο εἰς διαφόρους τῆς Γαλλίας χώρας πάντοτε ὑπὸ ψευδῆ διάφορα ὀνόματα, καὶ συνήθροισε σημαντικὰς κοσότητας. Τὰ δικαστήρια κατεδίκασαν αὐτὸν εἰς φυλακὴ

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
Αρχαία Ορθόδοξη Βιβλιοθήκη
Αγιορείτικη Βιβλιοθήκη
Αργοστόλι (Κεφαλονιά)

κάθειρξιν· ὁ δὲ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας περιώρισεν αὐτὸν ὡς τρελλὸν ἢ ὡς αἰχμάλωτον μέχρι τοῦ θανάτου του.

ΕΡΒΑΡΤ (Ἰωάννης-Φρειδερῖκος Herbart), φιλόσοφος γερμανός, γενν. ἐν Ὀλδεμβούργῳ τῷ 1776, ἀποθ. ἐν Γοτίγγῃ τῷ 1841 Συμπληρώσας τὰς σπουδάς του ἐν Ἰέννῃ ὑπὸ τὸν Φίχτε προσεκλήθη ὡς παιδαγωγὸς εἰς Βέρνην καὶ ἤρχισεν ἀπό τινων παιδαγωγικῶν συγγραμμάτων. Διορισθεὶς ἀλληλοδιαδόχως καθηγητὴς ἐν Γοτίγγῃ τῷ 1805, ἐν Κενισβέργῃ, τῷ 1809, καὶ πάλιν ἐν Γοτίγγῃ τῷ 1833, ἐδημοσίευσε τὰ διάφορα μέρη τοῦ συστήματός του κατὰ μακρὰ διαλείμματα καὶ μετὰ βραδύτητος κατώρθωσε νὰ σχηματίσῃ σχολὴν ἰδίαν, ἧς ἡ ἕδρα ὑπῆρξεν ἐν Γωτίγγῃ καὶ Λειψίᾳ. Ἡ φιλοσοφία του δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς συνέχεια τῶν ἰδεῶν τοῦ Καντίου. Κατ' αὐτὸν ἡ ἀλήθεια εἶναι πάντοτε ἡ αὐτὴ κατὰ βάθος καὶ μορφήν. Βάσις τῆς φιλοσοφίας εἶναι ἡ π ε ῖ ρ α, ἣν ὀφείλει αὕτη νὰ βοηθήσῃ, νὰ ἀναπτύξῃ, καὶ νὰ διορθώσῃ διὰ τῆς «ἀναγκαίας σκέψεως» νὰ ἐξετάσῃ δὲ καὶ νὰ προσδιορίσῃ τὴν ἀξίαν της διὰ τοῦ συλλογισμοῦ. Μέρη τῆς φιλοσοφίας εἶναι ἡ λογικὴ, ἡ θεωρητικὴ φιλοσοφία ἡ μεταφυσικὴ καὶ ἡ πρακτικὴ φιλοσοφία· ἡ θεωρητικὴ φιλοσοφία ὑποδιαιρεῖται εἰς ὀντολογίαν, ψυχολογίαν, φυσικὴν φιλοσοφίαν καὶ θεολογίαν· ἡ δὲ πρακτικὴ φιλοσοφία εἰς αἰσθητικὴν καὶ ἠθικήν. Κατὰ τὸν Ἔρβαρτ ἡ ψυχολογία δὲν δύναται νὰ τεθῇ οὔτε ὡς βάσις οὔτε ὡς προεισαγωγὴ τῆς φιλοσοφίας· ἡ ἐμπειρικὴ ψυχολογία ἔχει ἀνάγκην νὰ τροποποιηθῇ ὑπὸ τῆς μεταφυσικῆς· πηγὴ πάσης γνώσεως εἶναι ἡ πεῖρα, ἡ δὲ ἀμφιβολία ἀποβλέπουσα εἰς τὸ κῦρος τῆς πείρας εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς φιλοσοφίας· ἡ ὕπαρξις τοῦ θεοῦ ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς τάξεως τοῦ παντὸς καὶ τῶν τελικῶν αἰτίων· δὲν ὑπάρχει πληθὺς δυναμέων τῆς ψυχῆς· αὕτη εἶναι ἁπλῆ, εἶναι ἀθάνατος.

Τὰ κυριώτερα τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἔρβαρτ ἅπαντα εἰς γερμανικὴν γλῶσσαν εἶναι Γενικὴ Παιδαγωγία, Πρακτικὴ φιλοσοφία, Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν φιλοσοφίαν, Ἐμπειρικὴ ψυχολογία, Γενικὴ μεταφυσικὴ μετὰ τῶν στοιχείων τῆς φιλοσοφίας, Ἐγκυκλοπαίδεια τῆς φιλοσοφίας, Ἀναλυτικὴ ἔρευνα τοῦ φυσικοῦ δικαίου καὶ τῆς ἠθικῆς, Ψυχολογικὴ ἔρευνα κτλ. Ὁ Ἀρτενστὲιν ἐδημοσίευσε τὰ ὁλόγυρα αὐτοῦ συγγράμματα ἐν Λειψίᾳ, 1842-43.

ΕΡΒΑΡΤ ΦΟΝ ΟΕΝΒΟΥΡΓ (Ἰωάννης-Γεώργιος Herwart Von Hohenburg), πολυμαθὴς γερμανὸς, γενν. ἐν Αὐγούστῃ τῷ 1554, ἀποθ. ἐν Μονάχῳ τῷ 1622. Καταγόμενος ἐξ ἀρχαίας ἐπισήμου οἰκογενείας, ἐσπούδασεν ἐν Ἰγγολστὰδ, εἰσῆλθεν εἰς τὸ πολιτικὸν στάδιον καὶ ἀφίκετο μέχρι τῶν ἀνωτάτων ἀξιωμάτων, ὑπηρετήσας ἐπὶ 45 ἔτη ὡς ἰδιαίτερος σύμβουλος τριῶν ἀλληλοδιαδόχων ἡγεμόνων τῆς Βαυαρίας. Ἀπέκτησε λαμπροτάτην βιβλιοθήκην, κληροδοτηθεῖσαν παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἐν Ἰγγολστὰδ μονὴν τῶν Ἰησουϊτῶν καὶ μεταβᾶσαν βραδύτερον εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς αὐτῆς πόλεως. Συγγράμματα αὐτοῦ εἰσὶ Κατάλογος ἑλληνικῶν χειρογράφων κωδήκων διατηρηθέντων ἐν τῇ περιφήμῳ τοῦ ἐκλαμπροτάτου δουκὸς τῆς Βαυαρίας βιβλιοθήκῃ ἐν Ἰγγολστὰδ 1602, Θησαυρὸς Ἱερογλυφικῶν ἐκ τοῦ μουσείου τοῦ Ι. Γ. Ἔρβαρτ ἐξ Ὄενβουργ, ἐν Αὐγούστῃ 1610, Tabulae arithmeticae προσθαφαιρέσεως universales Ἰγγολστὰδ 1611, κτλ. ἐκ τοῦ τελευταίου συγγράμματος ἐξάγεται ὅτι πρῶτος ὁ Ἔρβαρτ διέδωκε τὴν χρῆσιν τῶν λογαρίθμων παρὰ τοῖς γερμανοῖς μαθηματικοῖς.

ΕΡΒΑΣ-Υ-ΠΑΝΔΟΥΡΟ (Λαυρέντιος), φιλόλογος ἱσπανὸς, γεν. τῷ 1735, ἀποθ. ἐν Ῥώμῃ τῷ 1809. Καταταχθεὶς εἰς τὸ τάγμα τῶν Ἰησουϊτῶν ἐδίδαξε τὴν φιλοσοφίαν εἰς τὸ βασιλικὸν σεμινάριον τῆς Μαδρίτης. καὶ κατόπιν εἰς τὸ κολλέγιον τῆς Μουρκίας. Ὕστερον μετέβη ὡς ἱερὰ πόστολος εἰς Ἀμερικὴν καὶ διέμεινεν ἐκεῖ μέχρ τῆς ἀπὸ τῶν Ἰησουϊτῶν ἀφαιρέως τῶν αὐτόθι καταστημάτων. Τῷ 1767 μεταβὰς εἰς Ἰταλίαν, ὅτε τὸ τάγμα τῶν Ἰησουϊτῶν ἐξωρίσθη ἐκ τῆς Ἱσπανίας ἀποκατέστη ἐν Cesena πόλει τοῦ παπικοῦ κράτους καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῶν μαθηματικῶν, τῆς φυσικῆς καὶ τῆς γλωσσολογίας. Ἐπωφεληθεὶς τῆς ἀδείας τῆς ἐπιστροφῆς τῶν Ἰησουϊτῶν εἰς Ἱσπανίαν ἐπεχείρησε περιήγησιν εἰς Καταλονίαν· ἀναγκασθεὶς νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν χώραν ταύτην, ἐπέστρεψεν εἰς Ῥώμην ὅπου ὁ πάπας Πίος Ζ'. διώρισεν αὐτὸν ἔφορον τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Κιριλανίου. Συγγράμματα αὐτοῦ Idea dell' universo ἐκτενὲς σύγγραμμα εἰς 21 τόμους ἐν Cesena 1778-1787, Κατάλογος τῶν ἐγνωσμένων γλωσσῶν. Γλωσσάριον πολυγλώττων περιέχον 150 γλώσσας κτλ.

ΕΡΒΑΣ (Δὸν Ἰωσὴφ-Μαρτίνος), μαρκήσιος δ' Ἀλμενάρα, τραπεζίτης, διπλωμάτης καὶ συγγραφεὺς Ἱσπανός, γενν. τῷ 1761, ἀποθαν. τῷ 1830. Διενθύνων ἐν Παρισίοις τὴν Τράπεζαν τοῦ Ἁγίου Καρόλου, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1789. Ἐκτοτε διέμεινεν ἐν Γαλλίᾳ

ὡς τραπεζίτης καὶ διωρίσθη πρόξενος τῆς Ἱσπανίας ὑπὸ Καρόλου τοῦ Δ', ὕστερον δὲ ἐξετέλει τὰ καθήκοντα ἀπεσταλμένου τῆς Ἱσπανίας. Χαίρων τὴν εὔνοιαν τοῦ πρώτου ὑπάτου τῆς Γαλλίας ἐνύμφευσε τῷ 1803 τὴν θυγατέρα του μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Δουρὸκ καὶ τότε ἔλαβε παρὰ τοῦ βασιλέως τὸν τίτλον μαρκησίου δ' Ἀλμενάρ τῆς Ἱσπανίας. Τῷ 1805 ἐπιώχευσε μετὰ παθητικοῦ 40 ἑκατομμυρίων φοάγκων καὶ ἀπεσύρθη εἰς Ἱσπανίαν. Τῷ 1806 ἀπεστάλη ἔκτακτος ἀπεσταλμένος εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου διέμεινε δύω ἔτη. Μετὰ τὴν εἰσβολὴν τοῦ Ναπολέοντος εἰς Ἱσπανίαν μὴ δυνηθεὶς νὰ δώσῃ τὰς δουούσας ἐξηγήσεις εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πύλην διετάχθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ ἔδαφος τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους. Ἐπιστρέψας εἰς τὴν πατρίδα του προσεκολλήθη τῷ 1809 εἰς τὸν νέον βασιλέα Ἰωσὴφ Βοναπάρτην, ὅστις διώρισεν αὐτὸν μέλος τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, κατόπιν πρόεδρον τοῦ Ἐμποροδικείου, καὶ τέλος ὑπουργὸν τῶν ἐσωτερικῶν. Τῷ 1813 συνώδευσε τὸν βασιλέα Ἰωσὴφ εἰς Γαλλίαν καὶ διὰ διατάγματος τοῦ βασιλέως Φερδινάνδου Ζ' ἐξωρίσθη ἀπὸ τῆς Ἱσπανίας. Μετὰ πολλὰ ἔτη ἀνακληθεὶς ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα συμβούλου τοῦ Κράτους εἰς τὸ τμῆμα τῶν οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ἐμπορίου, καὶ τὴν θέσιν ταύτην διετήρησε μέχρι θανάτου. Συγγράμματα αὐτοῦ· Ἐγκώμιον τοῦ στρατηγοῦ Ῥαὲφδου, Παρατηρήσεις περὶ τῆς παρούσης καταστάσεως τῆς Ἱσπανίας.

ΕΡΒΑΧ λατ. Erpachium, πόλ. τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Ἔσσης-Δαρμστάδτης, 40 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Δαρμστάδτης ἐπὶ τοῦ Μίμλιγκ, κάτ. 2,000. Ἀρχαία κωμητεία. Κομψὸν μέγαρον ἀνοικοδομηθὲν τῷ 1736, περίφημον διὰ τὴν μεγαλοπρεπῆ αὐτοῦ αἴθουσαν τῶν ἱππότων καὶ διὰ τὸ μουσεῖόν του περιέχον πληθυσμὸν ἀρχαιοτήτων ἑλληνικῶν, ῥωμαϊκῶν, ἐτρουσκικῶν, αἰγυπτιακῶν καὶ γερμανικῶν, πινακοθήκην, καὶ συλλογὴν ὅπλων. Τὸ παρεκκλήσιον περικλείει τὸν τάφον τοῦ Ἐγινάρδ, ἀφ' οὗ διασχυρίζοντο ὅτι κατήγοντο οἱ κόμητες Ἐρβάχ. Λείψανα οἰκίας τοῦ τάγματος τῶν Ναϊτῶν.

ΕΡΒΑΧ, μουσικὸς γερμανὸς, γενν. τῷ 1560. Τῷ 1628 ἐγένετο μέλος τοῦ μεγάλου συμβουλίου τῆς Αὐγούστης. Θεωρεῖται ὡς ὁ ἱδρυτὴς τῆς γερμανικῆς ἁρμονίας, ἧς ὁ ἰδιάζων χαρακτὴρ διατηρεῖται μέχρι σήμερον. Αἱ μουσικαὶ αὐτοῦ συνθέσεις διατηροῦνται ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ τῆς Αὐγούστης.

ΕΡΒΕ (HERVÉ), ἀρχιεπίσκοπος Ῥημῶν (Reims), ἀπεθ. τῷ 922. Διεδέχθη τὸν Φούλκιον δολοφονηθέντα ὑπὸ τοῦ κόμητος Βαλδουίνου, καὶ ἀνέπτυξε δραστηριότητα οὐχὶ μόνον περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν αὐτοῦ καθηκόντων ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν διαφόρων στρατιωτικῶν ἐργασιῶν. Ἐβοήθησε πολλάκις τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας Κάρολον τὸν Ἁπλοῦν, οὗτινος ἐχρησίμευσε καὶ ὡς ἀρραγιδοφύλαξ.

ΕΡΒΕ Ο ΒΡΕΤΑΝΟΣ (λατ. Hervaeus Natalis), θεολόγος γάλλος, γενν. ἐν Βρετανίᾳ τῆς Γαλλίας, ἀποθ. τῷ 1323 ἐν Ναρβόνῃ. Καταταχθεὶς εἰς τὸ τάγμα τῶν Δομινικανῶν ἦτο ὀπαδὸς Θωμᾶ τοῦ Ἀκινάτου. Συνέταξε πολλὰ ἐκκλησιαστικὰ συγκράμματα, ἐξ ὧν τινα μὲν ἐξεδόθησαν, τὰ πλεῖστα δὲ σώζονται ἐν χειρογράφοις.

ΕΡΒΕ ΔΕ ΠΡΙΜΚΓΕ, (Hervé de Primauguet), ναυτικὸς βρετανὸς τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, ὑπηρετήσας ὡς ναύαρχος ὑπὸ τὴν δούκισσαν Ἄνναν. Κατά τινα ναυμαχίαν μετὰ τῶν Ἀγγλων τῷ 1513 περικυκλωθεὶς ὑπὸ 12 ἐχθρικῶν πλοίων ἔβύθισε τὰς ἀρπάγας ἐπὶ τῆς ἐχθρικῆς ναυαρχίδος καὶ συνδέσας οὕτω τὸ πλοῖόν του μετ' ἐκείνης ἔθεσε πῦρ εἰς τὴν πυριταποθήκην καὶ ἐφονεύθη ἐν τῇ ἐκρήξει μετὰ 2,000 καὶ περιπλέον ἀνδρῶν.

ΕΡΒΕΛΟ (Barthélemy d'Herbelot), ἀσιανολόγος, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1625, ἀποθ. τῷ 1695. Ἐγίνωσκε τὴν ἀραβικὴν, τὴν συριακὴν, τὴν χαλδαϊκὴν καὶ τὴν περσικήν. Διέδραμε τὴν Ἰταλίαν πρὸς ἔρευναν τῶν ἐκεῖ χειρογράφων, διέμεινεν ἐπὶ πολὺ ἐν Φλωρεντίᾳ παρὰ τῷ μεγάλῳ δουκὶ τῆς Τοσκάνης. Ἐπιστρέψας εἰς Γαλλίαν διωρίσθη μεταφραστὴς διὰ τὰς ἀσιατικὰς γλώσσας καὶ ὕστερον καθηγητὴς τῆς συριακῆς ἐν τῷ κολλεγίῳ τῆς Γαλλίας. Σύγγραμμα αὐτοῦ· Bibliotheque Orientale ou Dictionnaire universel, contenant tous ce qui concerne les peuples d'Orient, ἐν Παρισίοις 1697 καὶ ἐν Ἁγ 1777-1782. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἀποδεικνύει μεγίστην πολυμάθειαν ἀλλ' ἔλλειψιν κριτικῆς ἐπιστήμης· τὴν ὕλην αὐτοῦ διέταξεν ὁ Gallaud, ὅστις καὶ ἐπεστάτησεν εἰς τὴν τύπωσιν αὐτοῦ. Ἐκτὸς τοῦ συγγράμματος τούτου ὁ Ἐρβελὸ κατέλιπε χειρόγραφον καὶ ἓν «Λεξικὸν ἀραβο - περσο - τουρκικόν».

ΕΡΒΕΡΣΤΕΙΝ (Σιγισμοῦνδος βαρὼν δ' Herberstein), διπλωμάτης καὶ ἱστορικὸς γερμανὸς, γενν. ἐν Βιπάχ τῆς Στυρίας τῷ 1486, ἀποθ. ἐν Βιέννῃ τῷ 1556. Συμπληρώσας τὰς σπου-

ΑΡΧΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Δρογοπ. Μουσείου Θεσσαλ.)

δάς του ἐν Βιέννῃ ἐνεκολπώθη τῷ 1506 τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, διεκρίθη ἐν τοῖς κατὰ τῶν Τούρκων πολέμοις καὶ ὡδήγει τῷ 1509 ἅπαν τὸ ἱππικὸν τῆς Στυρίας. Ἀπὸ τοῦ 1516 εἰσῆλθεν εἰς τὸ διπλωματικὸν στάδιον· ὃς μετέβη εἰς Ῥωσσίαν ὡς πρέσβυς τῷ 1517 καὶ τῷ 1526 καὶ ἅπαξ εἰς Κωνσταντινούπολιν τῷ 1541· τῷ 1542 συνώδευσε τὴν πριγκηπέσσαν Ἐλισάβετ τῆς Αὐστρίας εἰς Βαρσοβίαν καὶ τῷ 1553 ὡδήγησεν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Πολωνίας Σιγισμόνδον τὴν δευτέραν αὐτοῦ σύζυγον Αἰκατερίνην χήραν τοῦ Φραγκίσκου δουκὸς τῆς Μανδούης, καὶ διῆλθε τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ βίου του ἐν τῇ αὐλῇ ἐν μεγίσταις τιμαῖς. Ἐπαινεῖται τὰ μέγιστα τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ· Rerum Moscovitarum Commentaris.

ΕΡΒΕΡΣΤΕ-ΙΝ (Φερδινάνδος-Ἐρνέστος-Κάρολος, κόμης δ'Herbestein), μαθηματικὸς γερμανός, γενν. ἐν Βιέννῃ κατὰ τὰ μέσα τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, καὶ ἀποθ. ἐν Πράγῃ τῷ 1720. Ἀνήκων εἰς τὴν εὐγενῆ οἰκογένειαν τῶν Ἐρβεστεῖν ἀνέβη εἰς ὑψηλὰ ἀξιώματα. Ἐραστὴς τῶν μαθηματικῶν, ἐδημοσίευσε διάφορα μαθηματικὰ συγγράμματα, κυρίως τῆς ἐφηρμοσμένης μαθηματικῆς.

ΕΡΒΕΡΤ (William), κόμης τῆς Pembroke, ποιητὴς ἄγγλος, γενν. τῷ 1580, ἀποθ. τῷ 1630. Τῷ 1607 ἐκληρονόμησε τὴν περιουσίαν καὶ τοὺς τίτλους τοῦ πατρός του· τῷ 1604 ἀνηγορεύθη ἱππότης τῆς Περικνημίδος καὶ τῷ 1610 διωρίσθη διοικητὴς τῆς Πορτσμούθης. Τῷ δὲ 1626 τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ὀξωνίας ἐξελέξατο αὐτὸν γραμματέα, καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν διωρίσθη μεγιστὰν τῶν ἀνακτόρων. Ἀπέθανε ἐξ αἰφνιδίου θανάτου. Ἀνεφάνη ἐκ τῶν μᾶλλον ἀξιεράστων αὐλικῶν τῆς ἐποχῆς του καὶ ὁ μᾶλλον πεπαιδευμένος. Προστάτης τῶν πεπαιδευμένων, ἐκαλλιέργησε καὶ ὁ ἴδιος τὴν ποίησιν μετ'ἐπιτυχίας. Ἅπαντα τὰ σωζόμενα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ὁμοῦ κατὰ τὸ 1660. Εἰς τὴν βοδλειακὴν βιβλιοθ. τῆς Ὀξωνίας ὑπάρχουσι 242 ἑλληνικὰ χειρόγραφα ἀγορασθέντα παρ'αὐτοῦ ἐν Ἰταλίᾳ. Τὰ πανεπιστήμια τῆς Ὀξωνίας πρὸς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης εἰς ἕν τῶν κολλεγίων αὐτῆς ἔδωκε τὸ ὄνομα Pembroke καὶ ἐν τῇ βοδλειακῇ βιβλιοθήκῃ ἔθεσε τὴν εἰκόνα καὶ τὸν ἀνδριάντα τοῦ λόρδου Ἔρβερτ.

ΕΡΒΕΡΤ (sir Θωμᾶς), περιηγητὴς καὶ ἱστορικὸς ἄγγλος, γενν. ἐν Ἐδοράκῳ τῷ 1610, ἀποθ. τῷ 1682. Συγγενὴς τοῦ προηγουμένου, ἐπετράπη διὰ προστασίας του ἀποστολὴν πρὸς ἐπιστημονικὴν ἔρευναν εἰς Ἀσίαν καὶ εἰς Ἀφρικήν. Μετὰ τετραετίαν ἐπισκεφθεὶς τὴν βόρειον Ἀφρικήν, τὴν Περσίαν καὶ τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας ἐπανέκαμψεν εἰς Ἀγγλίαν· ἀλλ' ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ προστάτου του, ἐστερήθη τῶν διὰ τοὺς μόχθους ἀνταμοιβῶν. Ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἤπειρον καὶ διέβραμε μέρος τῆς Εὐρώπης. Τῷ 1634 ἐπανακάμψας εἰς τὴν πατρίδα του ἐδημοσίευσε τὰ κατὰ τὴν εἰς τὴν Ἀφρικὴν καὶ Ἀσίαν περιήγησίν του. Ἐν τῇ ἐκρήξει τοῦ ἐμφυλίου πολέμου ἐκηρύχθη ὑπὲρ τοῦ συλλαληθηρίου καὶ διωρίσθη ἐπίτροπος ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Φαίρφαξ, καὶ ἀντιπρόσωπος, ὅπως μετὰ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ βασιλέως διαπραγματευθῇ τὴν συνθηκολόγησιν τῆς Ὀξωνίας· τῷ δὲ 1646 προσετέθη εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ συλλαληθηρίου, οἵτινες ἀπεστάλησαν εἰς Νέαν Καστιλίαν παρὰ Καρόλῳ τῷ Α' πρὸς διαπραγμάτευσιν τῆς εἰρήνης. Ὁμονάρχης οὗτος ἀγαπήσας αὐτὸν, τὸν ἐκράτησε πλησίον του κατὰ τὴν αἰχμαλωσίαν, καὶ δὲν ἐγκατελείφθη ὑπ' αὐτοῦ εἰμὴ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκτελέσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς. Ἐπὶ τοῦ Κρόμβερ ἀπεσύρθη τῶν πολιτικῶν. Κατὰ τὴν Παλινόρθωσιν τῶν Στουαρτῶν ἀνηγορεύθη βαρονέτος. Ἐπίζησεν ἐπὶ εἰκοσαετίαν καταγινόμενος ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν φιλολογίαν. Ἐκτὸς τοῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντος συγγράμματός του, ἐδημοσίευσε καὶ Θρηνῳδίαν Καρολίναν καὶ συνειργάσθη εἰς τὸν τρίτον τόμον τοῦ «Ἀγγλικανοῦ Μοναστοῦ» τοῦ Dugdale.

ΕΡΒΕΡΤ (λόρδος Ἐδουάρδος, Herbert de Cherbury), πολιτικὸς καὶ φιλόσοφος, γενν. τῷ 1587 ἐν Μοντγομερῷ τῆς Οὐαλλίας, ἀποθ. τῷ 1648. Ἐφημίσθη κατὰ τὴν νεότητά του ἐπὶ γενναιότητι καὶ κουψότητι εἰς τὰς αὐλὰς τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας. Ὑπηρετήσας κατ' ἀράγχας εἰς τὸν στρατὸν τοῦ πριγκήπος τῆς Ὀράνζης, διωρίσθη ὕστερον ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἰακώβου Α' πρεσβευτὴς ἐν τῇ αὐλῇ τῆς Γαλλίας παρὰ τῷ βασιλεῖ Λουδοβίκῳ ΙΓ'. Ἐπεμβὰς ὑπὲρ τῶν διαμαρτυρομένων τῆς Γαλλίας, ἔσχε ζωηρὰς φιλονεικίας μετὰ τοῦ κοντοσταύλου δὲ Lugnes εὐνοουμένου τοῦ βασιλέως καὶ ἐγκατέλιπε τὴν θέσιν του. Ἐπιστρέψας εἰς Ἀγγλίαν ἀνηγορεύθη πατρίκιος τῆς Ἰρλανδίας, καὶ ὕστερον πατρίκιος τῆς Ἀγγλίας. Ἐκ τῶν δύο συγγραμμάτων του De veritate καὶ De religione laici ἀποδεικνύεται ὅτι ἐπρέσβευε τὸν Θεϊσμόν. Συνέγραψε προσέτι «Ἱστορίαν Ἑρρίκου Η'» καὶ «Αὐτόγραφον βιογραφίαν» δημοσιευθεῖσαν τῷ 1730 ὑπὸ τοῦ Ὁρατίου Walpole.

ΕΡΒΕΡΤ (Σίνδνεϊ), πολιτικὸς ἄγγλος, γενν. ἐν Ῥιχμόνδῃ τῷ 1810. Ἀπὸ τοῦ 1832 πολλάκις ἐξελέγη μέλος τῆς βουλῆς· κατ' ἀρχὰς συντηρητικὸς καὶ ὀπαδὸς τοῦ προστατευτικοῦ συστήματος, ἀπὸ τοῦ 1846 μετέβη εἰς τὸ μέτριον κόμμα. Ὑφυπουργὸς τῶν ναυτικῶν (1841-1845), καὶ τῶν στρατιωτικῶν (1845-1846 καὶ 1852-1855) ἀπεσύρθη τῷ 1855 μετὰ τὰς ἀνακρίσεις ἐπὶ τῆς διαγωγῆς του κατὰ τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον. Πολλὰς κατέβαλε προσπαθείας διὰ τὴν διάδοσιν τῆς παιδείας εἰς τὰς κατωτέρας τάξεις.

ΕΡΒΕΣΤΕ-ΙΝ (Ἰωάννης-Κάρολος, κόμης δ' Hervestein), πρωθιεράρχης γερμανὸς, γενν. τῷ 1729, ἀποθ. ἐν Λάϋβαχ τῷ 1787. Γενόμενος τῷ 1772 ἐπίσκοπος Λάϋβαχ, ὑπῆρξε ζηλωτὴς τῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰωσὴφ Β'. γενομένων ἐκκλησιαστικῶν μεταρρυθμίσεων. Τῷ 1781 ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωσὴφ συνεχάρη αὐτῷ δημοσίως διὰ τὸν ζῆλόν του· τῷ 1782 ἐξέθηκε τὰ δικαιώματα τῶν ἡγεμόνων, τοῦ ἐπισκόπου καὶ τοῦ πάπα ἐν τινι ποιμαντικῇ αὐτοῦ ἐπιστολῇ, ἐν ᾗ ὑπερεξεθείαζε τὰς μεταρρυθμίσεις τοῦ Ἰωσὴφ καὶ προσέβαλλε τὰ θρησκευτικὰ τάγματα. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη δυσηρέστησε τοὺς ἐπισκόπους καὶ πρὸ πάντων τὸν πάπαν Πίον ΣΤ'. ὅστις δὲν παρεδέχθη τὴν ὑπὸ τοῦ Ἰωσὴφ προταθεῖσαν ἀνύψωσιν τῆς Λάϋβαχ εἰς ἀρχιεπισκοπὴν, καὶ τῷ 1786 ἀπηρίθμησε τὰ κατ' αὐτοῦ παράπονα, εἰς ἃ οὗτος ἀπήντησε δι' ἀπολογητικοῦ ὑπομνήματος. Ἀποθανὼν ἐκληροδότησε τὰ ὑπάρχοντά του εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ τὴν πρότυπον σχολὴν τῆς Λάϋβαχ.

ΕΡΒΕΤ (Gentien HERVET), κληρικὸς γάλλος, γεν. τῷ 1499. ἀποθ. τῷ 1584. Σπουδάσας ἐν Αὐρηλίᾳ ὑπὸ ἐπιστημοτάτους διδασκάλους τῆς ἐποχῆς, μετέβη εἰς Παρισίους ὅπου συνεργάσθη μετὰ τοῦ Ἐδουάρδου Λουψὲτ εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ Γαληνοῦ. Μεταβὰς εἰς Ἀγγλίαν ἐγένετο παιδαγωγὸς τοῦ υἱοῦ τῆς κομήσσης Σαλισβουρύ. Ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Ῥώμην καὶ μετὰ τὴν ἐπί τινα ἔτη διαμονὴν ἐν Ῥώμῃ ἐπανῆκεν εἰς Γαλλίαν, ὅπου ἐδίδαξεν ἐν Βορδιγάλλοις καὶ Αὐρηλίᾳ. Προσκληθεὶς εἰς Ῥώμην ἐτοποθετήθη παρὰ τῷ καρδιναλίῳ Μαρκέλλῳ Κερβίνῳ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ὁποίου μετέφρασε τὰ συγγράμματα πολλῶν Πατέρων καὶ συγγραφέων Ἑλλήνων. Τῷ 1545 παρευρέθη εἰς τὴν ἐν Τρέντῃ σύνοδον, ὅπου σπουδαίας ὁμιλίας αὐτοῦ κατὰ τῶν κρυπτῶν γάμων, συνετέθησαν εἰς τὴν προγραφὴν αὐτῶν. Διαμένας ἐν Ἰταλίᾳ μέχρι τοῦ 1553, ἐπέστρεψεν εἰς Γαλλίαν, ὅπου χειροτονηθεὶς τῷ 1556 ἐγένετο ἐπίσκοπος Νογὸν καὶ ἐπετράπη τὴν ποίμανσιν τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου τῆς Κραβάντης. Διέμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ 4 ἔτη, καταπολεμῶν διὰ τῶν συγγραφῶν καὶ τῶν κηρυγμάτων του τὴν διδασκαλίαν τοῦ Καλβίνου. Ἐν τινι συλλόγῳ θεολόγων καθολικῶν καὶ διαμαρτυρομένων συγκροτηθέντι ἐν Poissy τῷ 1561 διεκρίθη τὰ μέγιστα διὰ τῶν προφορικῶν ἀντιρρήσεων του πρὸς τοὺς διαμαρτυρομένους, καὶ ἀπέκτησε τὴν εὔνοιαν τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῶν Ῥημῶν, μεθ' οὗ μετέβη εἰς τὴν σύνοδον τῆς Τρέντης (1562-63), καὶ κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἀντημείφθη παρ' αὐτοῦ διὰ τῆς παραχωρήσεως ἑνὸς κανονικάτου ἐν Ῥήμοις. Αὐτόθι συνεκρούσθη μετὰ τῶν καθηγητῶν τοῦ γυμνασίου ἐπὶ θεολογικῶν ζητημάτων κατηγορηθεὶς ὡς ἑτερόδοξος καὶ μετὰ πολλὰς ἀντιρρήσεις ἠναγκάσθη νὰ ὑποκύψῃ καὶ νὰ ἀναιρέσῃ τὰ ἐνοχοποιηθέντα χωρία τῶν συγγραμμάτων του. Οὕτω δὲ ἀπέθανεν ἐν ἡσυχίᾳ λίαν προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν. Συγγράμματα αὐτοῦ καὶ μεταφράσεις. Ἐξ ὁμιλίαι—Ζαχαρίου σχολαστικοῦ Ἀμμωνίου Διάλογος—Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ὁμιλίαι εἰς τοὺς ψαλμούς.—Θεοδωρήτου Ἐπισκόπου Κύρου Ἐρανιστὴς, καὶ ἄλλα.—Παλλαδίου Λαυσαϊκόν. —Ὁμιλία κατὰ τῶν κρυπτῶν γάμων.—Βασιλικῶν βιβλία 8.—Ἰωάννου Γραμματικοῦ Φιλοπόνου Ὑπομνήματα. — Θεοδώρου Μετοχίτου Παράφρασις εἰς τὴν Φυσικὴν τοῦ Ἀριστοτέλους. —Κανόνες τῶν Ἀποστόλων, τῶν Συνόδων καὶ τῶν πατέρων μετὰ τῶν ὑπομνημάτων Θεοδώρου Βαλσαμῶνος.—Ἱστορία τῆς Συνόδου τῆς Τρέντης, ἐν ᾗ μνημονεύει τὴν διαμαρτύρησιν τριῶν καρδιναλίων.—Κατηχήσεις τοῦ Κυρίλλου.--Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεύς. —Σέξτου ἐμπειρικοῦ κατὰ τῶν Μαθηματικῶν.—Διάφορα συγγράμματα κατὰ τῶν Διαμαρτυρομένων καὶ περὶ τινων δογμάτων τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας.

ΕΡΒΕΥ (Ἰάκωβος HERVEY), θεολόγος ἄγγλος, γεν. τῷ 1764, ἀποθ. τῷ 1858. Διεκρίθη ὡς ἱεροκῆρυξ καὶ ὡς συγγραφεὺς διὰ τὴν γλυκύτητα καὶ τὴν εὐφράδειαν τοῦ ὕφους του. Συγγράμματα αὐτοῦ—Μελέται καὶ σκέψεις ἐν μέσῳ τῶν τάφων.—Σκέψεις περὶ νυκτὸς καὶ τοῦ ἀστερόεντος οὐρανοῦ. — Ἐπιστολὴ πρὸς εὐγενῆ κυρίαν περὶ τῆς Ἱστορίας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.—Λόγοι.—Ἐπιστολαὶ κτλ.

ΕΡΒΗΣΣΟΣ, πόλις μεσόγειος τῆς Σικελίας, κειμένη πρὸς δυσμὰς τῶν Συρακουσῶν· κάτοικος Ἐρβησεὺς καὶ Ἐρβησσίνος. Σήμερον καλεῖται La Grotte.

ΕΡΒΙΓΙΟΣ, εἰκοστὸς ἔνατος βασιλεὺς τῶν

Γότθων βασιλεύσας ἀπὸ τοῦ 680 μέχρι τοῦ 687. Υἱὸς τοῦ Ἀρδεβάστου καὶ συγγενὴς τοῦ βασιλέως Ῥεσκεσβίνθου ἐφρόνει ὅτι ἔχει δικαιώματα ἐπὶ τοῦ θρόνου· χαίρων δὲ τὴν εὔνοιαν τοῦ βασιλέως Βάμβα καὶ ἀποκτήσας μεγίστην δημοτικότητα, ἐπέσπευσε τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασίν του, ἐπενεγκὼν τὴν παραλυσίαν τοῦ βασιλέως διά τινος ποτοῦ καὶ κηρυγθεὶς παρὰ τοῦ λαοῦ βασιλεὺς τῇ βλάβῃ τοῦ Θεοδεφρείδου υἱοῦ τοῦ προτελευταίου βασιλέως Ῥεσκεσβίνθου. Ἡ ἐκλογή του ἐπεκυρώθη ὑπὸ τῆς ἐν Τολέδῳ συνόδου κηρυξάσης τὸν Βάμβαν ἀνίκανον τῆς βασιλείας. Πρὸς κατεύνασιν τῆς οἰκογενείας τοῦ προκατόχου του ἐνύμφευσε τὴν θυγατέρα του μετὰ τοῦ ἀνεψιοῦ ἐκείνου Ἐγίζα, ὅστις διεδέχθη αὐτὸν ὕστερον. Τῷ 684 ἐν τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ συνόδῳ τοῦ Τολέδου ἔδειξε τὸν ζῆλον αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας προκαλέσας τὴν καταδίκην τῶν μονοθελητῶν. Διὰ τῆς φρονίμου διοικήσεώς του ἐπήνεγκε τὴν λήθην τῆς ἁρπαγῆς τοῦ θρόνου.

ΕΡΒΙΔ, πόλις ὀχυρὰ τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας, ἕδρα λιβὰ 85 χιλιομ. πρὸς τὰ ΝΑ τοῦ Μουσοὺλ, κατ. 4,000, ὧν τὸ μέγιστον μέρος Κοῦρδοι. Τῶν ἀρχαίων τὰ ΑΡΒΗΛΑ (ἴδε τὴν λέξιν).

ΕΡΒΙΑ (Ἰωάννης-Βαπτιστὴς-Μιχαὴλ-Γενὲ-ΔΟΥΡΑΝΑ βαρὼν δ' HERVILLE), στρατηγὸς γάλλος, γεν. ἐν Παρισίοις τῷ 1749, ἀποθ. τῷ 1830. Διεκρίθη εἰς διαφόρους μάχας ἐν ταῖς Ἰνδίαις καὶ ἐπληγώθη πολλάκις. Ἐπιστρέψας τῷ 1797 εἰς Γαλλίαν ὑπηρέτησεν ὑπὸ τὴν δημοκρατίαν, τὴν ὑπατίαν καὶ τὴν αὐτοκρατορίαν καὶ κατήντησεν ὑποστράτηγος καὶ διευθυντὴς τῆς σχολῆς τοῦ πυροβολικοῦ. Τῷ 1814 ἐτέθη ὑπὸ σύνταξιν ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΗ', καὶ ἔκτοτε διέμεινεν ἐν Παρισίοις.

ΕΡΒΙΔΑΣ (Λουδοβίκος—Κάρολος κόμης δ' HERVILLY), στρατηγὸς γάλλος, γεν. ἐν Παρισίοις τῷ 1755, ἀποθ. ἐν Λονδίνῳ τῷ 1795. Νεώτατος εἰσελθὼν εἰς τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, μετέβη τῷ 1779 εἰς τὴν βόρειον Ἀμερικὴν καὶ μετέσχε τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Ἐπιστρέψας προεβιβάσθη συνταγματάρχης. Ἀπὸ τοῦ 1789 ἀνεφάνη ἐναντίος τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ μέχρι τοῦ 1792 διέμεινεν ἐν Γαλλίᾳ δουλεύων πιστῶς τὸν βασιλέα. Μετὰ τὸν περιορισμὸν αὐτοῦ εἰς τὸ Τέμπλον, κατέφυγεν εἰς Ἀγγλίαν καὶ ὠργάνωσε σύνταγμα ἐξ αὐτοχθόνων γάλλων. Τῷ 1795 ὁδηγῶν τὴν πρώτην μοῖραν σώματος μεταναστῶν, ἀπέβη εἰς τὰ παράλια τῆς Βρετανίας τῇ 27 Ἰουνίου καὶ μετὰ δύω ἡμέρας κατέλαβε τὸ φρούριον Πενθιέβρην, οὗτινος ἡ φρουρὰ ὑπεσχέθη νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ βασιλέως. Ἕνεκα πολλῶν αἰτίων ἀποτυχούσης τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης, ἐπέστρεψε τῇ 21 Ἰουλίου εἰς Λονδῖνον βαρεῖαν σχὼν πληγὴν, ἐπενεγκοῦσαν αὐτῷ μετά τινας μῆνας τὸν θάνατον.

ΕΡΒΙΝΟΣ ἐκ ΣΤΕ-ΙΝΒΑΧ, ἀρχιτέκτων γερμανὸς, ἀποθ. τῷ 1318. Εἰς αὐτὸν ἀνετέθη ὑπὸ τοῦ Κονράδου δὲ Λίχτεμβεργ ἐπισκόπου τοῦ Στρασβούργου ἡ συμπλήρωσις τῆς οἰκοδομῆς τοῦ περιφήμου μητροπολιτικοῦ ναοῦ τοῦ Στρασβούργου ἀρξαμένης ἀπὸ τοῦ 510. Ἀπὸ τοῦ 1276 ἤρχισεν ἡ ἐργασία, ἀλλ' ἕνεκα σεισμῶν καὶ θελλῶν ἀνεβλήθη ἡ οἰκοδομή· ἐπὶ 28 ἔτη μέχρι τοῦ θανάτου του ἐργασθεὶς δὲν ἠδυνήθη νὰ ἴδῃ τὸ συμπλήρωμα τοῦ ἔργου του· ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰωάννης ἐξηκολούθησε μέχρι τοῦ θανάτου του τῷ 1339, ἀλλ' οὐδὲ ἐκεῖνος εἶδε τὴν συμπλήρωσιν αὐτοῦ· ὁπωσδήποτε τὸ μέγα τούτου καλλιτέχνημα τῆς γοτθικῆς ἀρχιτεκτονικῆς προξενεῖ τιμὴν εἰς τὸν Ἐρβῖνον. Οὗτος ἦτο προσέτι καὶ καλὸς γλύπτης· πολλὰ γλυπτικὰ αὐτοῦ ἔργα δεικνύονται ἐν τῷ ῥηθέντι ναῷ, ὧν τινα συνεπλήρωσε βοηθούμενος ὑπὸ τῆς θυγατρός του Σαβίνης.

ΕΡΒΙΝΟΣ (Αὔγουστος-Φραγκῖσκος-Ἰουλιανὸς), ἀσιανολόγος γάλλος, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1783, ἀποθ. τῷ 1806. Χρηματίσας μαθητὴς τῆς Σχολῆς τῶν ἀσιατικῶν γλωσσῶν, τοιαύτας ἔκαμε προόδους, ὥστε δεκαεξαετὴς ἐπεχείρησε τὴν σύνταξιν ἀραβικῆς γραμματικῆς, καὶ ἀπέκτησε σπανίαν ἐπιτηδειότητα περὶ τὴν ἀσιατικὴν καλλιγραφίαν. Προσέτι συνέταξε «Σημειώσεις εἰς τὸν Χαφίζ», Λεξικὸν ἀραβο-γαλλικὸν καὶ γαλλο-ἀραβικὸν μεῖναν χειρόγραφον.— Ἱστορίαν τῶν περσῶν ποιητῶν.— Πραγματείαν περὶ τῆς μουσικῆς τῶν Ἀράβων—Συνώνυμα ἀραβικὰ κτλ.

ΕΡΒΙΠΟΛΙΣ, λατινικὸν ὄνομα τῆς ΒΥΡΤΣΒΟΥΡΓΗΣ (ἴδε τὴν λέξιν).

ΕΡΒΙΤΑ, πόλις μεσόγειος τῆς Σικελίας ὁ κάτοικος Ἐρβιτάτος. Σήμερον καλεῖται Erba Spina.

ΕΡΒΟΝ ΔΕ ΝΕΒΕΛ (Πέτρος-Ἀντώνιος κόμης), πολιτικὸς καὶ ἀγρονόμος γάλλος, γεν. τῷ 1753, ἀποθ. τῷ 1824. Ἐσπούδασε τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὰ νομικὰ, προσέτι δὲ τὴν φυσικὴν ἱστορίαν καὶ τὴν ἀγρονομίαν. Ἐπιχείρησε καὶ ἔφερεν εἰς πέρας τῷ 1787 μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του τὴν ἀποξήρανσιν τῶν ἐπὶ τῶν αὐστρογαλλι-

Δημοσία Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Πατρών

κῶν μεθορίων κειμένων «βελγικῶν ἑλῶν» 3,000 περίπου στρεμμάτων, καὶ ἐκαλλιέργησε τὰς γαίας αὐτῶν. Ὑπηρέτησεν ὑπὸ τὴν δημοκρατίαν, τὴν ὑπατίαν, τὴν αὐτοκρατορίαν καὶ τὴν παλινόρθωσιν. Τῷ 1814 ὡς γερουσιαστὴς ἐψήφισε τὴν πτῶσιν τοῦ αὐτοκράτορος· ὁ δὲ Λουδοβίκος ΙΗ'. ἠνόησεν αὐτὸν τὰ μέγιστα.

ΕΡΒΟΡΝ, πόλις τοῦ δουκάτου τοῦ Νασσάου, κατ. 2,500. Σεμινάριον προτεσταντικόν· ὑφασματοποιεῖα, χαρτοποιεῖα, βαρελοποιεῖα, βαφεῖα κ.λ.π.

ΕΡΒΟΥΒΙΑ (Κάρολος-Ἰωσὴφ Φορτουνὲ μαρκήσιος d' HRBOUVILLE), στρατηγὸς καὶ διοικητὴς γάλλος, γεν. ἐν Παρισίοις τῷ 1756, ἀποθ. τῷ 1829. Ἐξ εὐγενοῦς καταγόμενος οἰκογενείας εἰσῆλθεν εἰς τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, ἐν ᾧ προαχθεὶς μέχρις ἀνθυποστρατήγου, ἐγκατέλιπεν αὐτὸ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ ἀποκατέστη εἰς Νορμανδίαν ἔχων ἐνεκτήματα. Γενόμενος μέλος τῆς ἐπαρχιακῆς συνελεύσεως τῆς Ῥουένης τῷ 1787, ἐξελέγη σύνδικος ἐπίτροπος τῶν εὐγενῶν καὶ τοῦ κλήρου. Ἐδείχθη μέτριος ὀπαδὸς τῶν νέων ἰδεῶν καὶ παρεδέχθη τὴν ἀρχηγίαν τῆς ἐθνοφυλακῆς τῆς Ῥουένης. Τῷ 1790 ἐγένετο πρόεδρος ἐπαρχιακοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου. Μετὰ τὴν δεκάτην αὐγούστου τοῦ 1792 συλληφθεὶς διέμεινεν ἐν τῇ φυλακῇ καθ' ὅλην τὴν ἐποχὴν τῆς τρομοκρατίας καὶ ὕστερον ἐξῆσε μακρὰν τῶν πραγμάτων καταγινόμενος εἰς τὴν γεωργίαν. Διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ Βοναπάρτου νομάρχης εἰς δύω νομοὺς τῷ 1800 καὶ 1806, παρητήθη τῷ 1810. Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου ΙΗ'. ἐγένετο πατρίκιος τῆς Γαλλίας μὲ τίτλον μαρκησίου καὶ βαθμὸν ἀντιστρατήγου. Μετὰ τὴν δευτέραν Παλινόρθωσιν διωρίσθη γενικὸς διευθυντὴς τῶν ταχυδρομείων ἐπὶ ἐλάχιστον χρόνον. Ἐν τῇ βουλῇ τῶν πατρικίων ἐψηφοφόρει μετὰ τῆς δεξιᾶς. Μετέσχε τῆς συντάξεως τοῦ Conservateur, μετὰ τοῦ Σατωβριὰν καὶ ἄλλων. Συνέταξε τὸν «Μετανάστην τοῦ 1794» δρᾶμα εἰς 5 πράξεις, ἐξεφώνησε «Λόγον ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Φοντὰν», ἔγραψεν «Ἐκθέσεις» ἐπὶ διοικητικῶν ἀντικειμένων καὶ «Ὑπομνήματα» περὶ τῆς Γεωργίας καὶ τὴν «Στατιστικὴν τοῦ νομοῦ τῶν Deux-Nèthes». Ἀπέκτησε δύω θυγατέρας, ἐξ ὧν ἡ μὲν ἐνυμφεύθη τὸν δοῦκα δὲ Κριλλόν, ἡ δὲ τὸν κόμητα δὲ Choiseul.

ΕΡΒΣΤ (Ἰωάννης-Φρειδερικὸς-Γουλιέλμος HERBST), ἑλληνομαθὴς γερμανός, γεν. ἐν Petershegen τῷ 1743, ἀπεβ. ἐν Βερολίνῳ τῷ 1807. Εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, ἐγένετο πνευματικὸς εἰς τὸν πρωσσικὸν στρατόν, ἔπειτα ἱεροκῆρυξ εἴς τινα οἰκογένειαν τοῦ Βερολίνου καὶ τῷ 1804 ἀρχιδιάκονος. Ὁ Ἔρβστ ἐφημίσθη ἰδίως διὰ τὰ συγγράμματά του ἐπὶ τῆς φυσικῆς ἱστορίας. Ἀξιομνημόνευτα εἶναι· «Δοκίμιον φυσικῆς ἱστορίας περὶ τῶν παγούρων καὶ τῶν καραβίδων» ἐν Βερολίνῳ 1782-1804 3 τόμ. εἰς φύλλον μετὰ 46 πινάκων. «Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν περὶ τῶν ἀτόμων σπουδὴν» ἐν Βερολίνῳ καὶ Στρασβούργῳ 1784-1787 εἰς 3 τόμους εἰς 8ον μετὰ 144 πινάκων, «Σύντομος εἰσαγωγὴ εἰς τὴν περὶ τῶν σκωλήκων σπουδὴν» ἐν Βερολίνῳ 1787-1789 εἰς 2 τόμους εἰς 8ον μετὰ 81 πινάκων, «Φυσικὸν σύστημα περὶ τῶν κανθάρων» ἐν Βερολίνῳ 1783-1795 εἰς 6 τόμους εἰς 8ον μετὰ 109 πινάκων, «Φυσικὸν σύστημα περὶ τῶν χρυσαλίδων» ἐν Βερολίνῳ 1783-1795 εἰς 7 τόμους εἰς 8ον μετὰ 180 πινάκων, «Φυσικὴ Ἱστορία περὶ τῶν ἀπτέρων ἐντόμων» ἐν Βερολίνῳ 1797-1800 4 τετράδια εἰς 4ον.

ΕΡΓΑΜΕΝΗΣ, βασιλεὺς τῆς Μερόης, ζῶν περὶ τὸ 300 π. Χ. Αἰθίοψ τὴν καταγωγήν, ἔσχεν ἑλληνικὴν κατὰ πάντα ἀνατροφήν. Κατήργησε τὴν ἰσχὺν τῶν ἱερέων, παντοδυνάμων μέχρι τῆς ἐποχῆς του, καὶ ἵδρυσε κυβέρνησιν δεσποτικήν. Ἐπειδὴ τὸ ὄνομά του ὑπάρχει ἐν τοῖς ἱερογλυφικοῖς τῆς Δακκὲχ ὑποτίθεται ὅτι τὸ κράτος του ἐξετείνετο μέχρι τῆς πόλεως ταύτης.

ΕΡΓΑΝΗ, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐλατρεύετο παρ' Ἀθηναίοις ὡς ἔφορος τῶν τεχνῶν καὶ τῶν γυναικείων ἐργασιῶν.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ, κώμη τῆς Μυσίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ κειμένη μεταξὺ Κυζίκου καὶ Περγάμου.

ΕΡΓΑΤΙΣ, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς παρὰ τοῖς Σαμίοις.

ΕΡΓΕΤΙΟΝ λατ. Hergetum, πόλις μεσόγειος τῆς Σικελίας, λεγομένη καὶ «Σεργέντιον».

ΕΡΓΙΑΣ, ἱστορικὸς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς συγγραφεὺς περὶ τῆς νήσου Ῥόδου. Ἴσως εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ Ἐρξίᾳ συγγραφεῖ τῶν Κολοφωνιακῶν.

ΕΡΓΙΝΟΣ, υἱὸς τοῦ Κλυμένους καὶ τῆς Βουζύγης βασιλεὺς τοῦ Ὀρχομενοῦ. Ἐλθὼν ἐναντίον τῶν Θηβῶν ἐπὶ τῆς αὐτόθι βασιλείας τοῦ Κρέοντος ὅπως ἐκδικηθῇ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του, καὶ πολεμήσας τοὺς Θηβαίους ἠνάγκασε αὐτοὺς νὰ πληρώσωσιν ἐτήσιον φόρον ἑκατὸν βοῶν, μέχρις οὗ μετὰ πολὺ ὁ Ἡρακλῆς ἠλευθέρωσεν αὐτούς. Υἱοὶ αὐτοῦ λέγονται ὁ Τροφώνιος καὶ ὁ Ἀγαμήδης.

ΑΡΧΑΙΟΘΗΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΕΡΓΙΝΟΣ, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος ἐκ Μιλήτου, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν τῶν μετὰ τοῦ Ἰάσονος εἰς Κολχίδα ἐκστρατευσάντων.

ΕΡΓΙΝΟΣ, τυχοδιώκτης Ἕλλην, γεν. ἐν Συρίᾳ, καὶ ζῶν περὶ τὸ 250 π. Χ. Ἐγνωστοποίησεν εἰς τὸν Ἄρατον στρατηγὸν τῶν Ἀχαιῶν μυστικὴν ὁδὸν, δι' ἧς ὁ στρατηγὸς κατώρθωσε νὰ κυριεύσῃ τὴν Κόρινθον, καὶ ἔλαβε πρὸς ἀνταμοιβὴν 60 τάλαντα. Ἐπιχειρήσας νὰ καταλάβῃ καὶ νὰ ἀποδιώξῃ τὴν ἐν Ἀθήναις μακεδονικὴν φρουράν, ἀπέτυχεν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην καὶ ἀπεκηρύχθη ὑπὸ τοῦ Ἀράτου.

ΕΡΓΙΣΚΗ, πόλις μικρὰ τῆς Θρᾴκης.

ΕΡΓΟΚΛΗΣ, ἀθηναῖός τις παρὰ Δημοσθένει.

ΕΡΓΟΤΕΛΗΣ, υἱὸς τοῦ Φιλένορος ἐκ τῆς ἐν Σικελίᾳ πόλεως Ἱμέρας, νικήσας εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας σταδίῳ καὶ ἐξομνηθεὶς ὑπὸ τοῦ Πινδάρου ἐν Ὀλυμπιακοῖς 12.

ΕΡΓΟΦΙΛΟΣ, δημαγωγός τις ἐν Ἀθήναις παρὰ Δημοσθένει.

ΕΡΔΕΟΔΙ (Θωμᾶς), κόμης Μοντε-Κλαυδίου καὶ Βαραδίνου, βάνος Δαλματίας, Κροατίας καὶ Σκλαβωνίας, στρατηγὸς καὶ πολιτικὸς οὐγγρος, ἀποθ. τῷ 1624. Ἦτο υἱὸς τοῦ Πέτρου Ἐρδεόδι, βάνου Δαλματίας κτλ. Τῷ 1684 ἐπετράπη παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας τὴν διοίκησιν τῆς ἐπαρχίας, ἣν κατεῖχεν ὁ πατήρ του. Διεκρίθη εἰς πολλὰς μάχας κατὰ τῶν Τούρκων. Ὅτε οὗτοι εἰσέβαλον εἰς τὴν Καρνιόλαν, ὁ Ἐρδεόδι ἤνωσε τὰ στρατεύματά του μετὰ τοῦ κόμητος Ἰωσὴφ τῆς Τθύρνης, προσέβαλε τοὺς μουσουλμάνους, ἐκυρίευσε δέκα αὐτῶν σημαίας καὶ ἐφόνευσε πλείστους ἐξ αὐτῶν, τρεῖς μόνον στρατιώτας ἀπολέσας· κατόπιν ἐκέρδισε νέαν κατ' αὐτῶν νίκην, κυριεύσας 20 σημαίας αὐτῶν καὶ ἀπωθήσας αὐτοὺς ἐκτὸς τῶν μεθορίων τῆς Καρνιόλης. Τῷ 1591 ἠνάγκασε τὸν Χασὰν πασσᾶν νὰ διαλύσῃ τὴν πολιορκίαν τῆς Σισλίμης, καὶ ἐπανελθόντος τούτου πρὸ τῆς πόλεως ταύτης, συνεκρότησε μετ' αὐτοῦ ὁρισμένην μάχην, καθ' ἣν ἐφονεύθη ὁ Χασὰν πασσᾶς καὶ 12 χιλιάδες ἐκ τοῦ στρατοῦ του. Ὁ πάπας Κλήμης Η' συνεχάρη τῷ νικητῇ δι' αὐτογράφου ἐπιστολῆς. Τῷ 1595 βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ κόμητος Γεωργίου τῆς Σερίνης ἐκυρίευσε τὸ φρούριον Πετρίναν, ἣν καταληφθεῖσαν κάλιν ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐκυρίευσε τὸ δεύτερον. Τῷ 1596 παρητήθη ἀπὸ τοῦ βανάτου. Τῷ 1604 ἀποσταλεὶς ὑπὸ Ῥαδόλφου τοῦ Β' πληρεξούσιος εἰς Βηθλέεμ, ἀπέτυχε μὲν εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, ἀπέτασεν ὅμως ἀπὸ τῆς μετὰ τῶν θωμανῶν συμμαχίας δύο πρίγκηπας τῆς Τρανσυλβανίας. Ὅτε ὁ Ματθίας ὕψωσεν ὅπλα κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ῥοδόλφου Β' ἐκηρύχθη ὑπὲρ τοῦ πρώτου καὶ παρευρέθη εἰς τὴν στέψιν αὐτοῦ τῷ 1610 ἐν Πρεσβούργῃ, καὶ προσεπάθησε νὰ ἐκλεχθῇ παλατῖνος τῆς Οὐγγαρίας, ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχε τὴν ψῆφον τῶν μεγιστάνων. Παρηγορήθη ἀναλαβὼν πάλιν τὴν διοίκησιν τῆς Δαλματίας, ἣν διετήρησε μέχρι τοῦ 1615, ὅτε παραιτηθεὶς ἐκ νέου ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης ἀνέλαβε τὸν τίτλον προέδρου τῆς βουλῆς (magister tavernicorum) μετὰ τῆς ἐπισταλίας καὶ τῆς διευθύσεως τῶν μεταλλείων καὶ τῶν ἁλατωρυχείων τῆς Οὐγγαρίας. Ἦτο ζηλωτὴς τοῦ καθολικισμοῦ, καταβαλὼν μεγίστην δραστηριότητα πρὸς παρεμπόδισιν οἱασδήποτε ἄλλης θρησκείας ἐν ταῖς ὑπ' αὐτοῦ διοικουμέναις χώραις.

ΕΡΔΕΟΔΙ (Σιγισμόνδος), κόμης Μόντε-Κλαυδίου καὶ Βαραδίνου, βάνος Δαλματίας, Κροατίας καὶ Σκλαβωνίας, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ἀποθ. τῷ 1639. Διεκρίθη διὰ τὰς ποικίλας αὐτοῦ γνώσεις, τὰ στρατιωτικὰ προτερήματα καὶ τὴν γενναιότητά του, ὑπηρετήσας δύο αὐτοκράτορας Ματθίαν καὶ Φερδινάνδον Β'. Καίτοι μὴ αὐτυχήσας πάντοτε ἐν τοῖς ὅπλοις, ἀλλ' ὑποστὰς πολλὰς ἥττας ἐν τοῖς κατὰ τῶν Τούρκων πολέμοις, οὐδὲν ἧττον ἐτιμήθη ὑπὸ τῶν αὐτοκρατόρων, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ κόμητος Σερίνης διωρίσθη βάνος Δαλματίας, Κροατίας καὶ Σκλαβωνίας. Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἐπισπάσας εἰς ἑαυτὸν τὸ μῖσος τῶν εὐγενῶν ἐκολπώθη τὸ κληρικὸν κόμμα παραχωρήσας πολλὰ κτήματα εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ μοναστήρια, δειχθεὶς πρὸ πάντων ἐλευθέριος εἰς τοὺς φραγκισκανοὺς καὶ κοσμήσας τὸν μητροπολιτικὸν ναὸν τῆς Ἀγράμ· διὰ δὲ τοῦ τρόπου τούτου ἠδυνήθη νὰ διατηρήσῃ τὴν θέσιν του μέχρι θανάτου.

ΕΡΔΕΡ (Ἰωάννης-Γοδοφρεῖδος), εἷς τῶν λαμπροτέρων νόων τῆς γερμανίας, γενν. τῷ 1744 ἐν Mohrungen τῆς Ἀνατολικῆς Πρωσσίας, ἀποθ. τῷ 1803 ἐν Βεϊμαρ. Υἱὸς ἁπλοῦ γραμματοδιδασκάλου ἀνέλαμψε διὰ τῶν προτερημάτων του καὶ ἐγένετο εἷς τῶν ἐπισημοτέρων συγγραφέων τῆς Γερμανίας. Ἐνδοὺς εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν γονέων του μετέβη εἰς Κενισβέργην πρὸς σπουδὴν τῆς χειρουργίας, ἀλλὰ τάχιστα ἐγκαταλείψας αὐτὴν ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῆς θεολογίας. Ἐγρημάτισε καθηγητὴς καὶ ἱεροκῆρυξ ἐν Ῥίγᾳ τῷ 1765, περιηγήθη τὴν Γαλλίαν τῷ 1769, προσεκλήθη τῷ 1771 ἱεροκῆρυξ εἰς Bückeburg, διωρίσθη τῷ 1775 καθηγητὴς τῆς θεολογίας ἐν Γοττίγγῃ, καὶ τέλος τῷ 1776 με-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωνικής Ασφάλισης

τέβη εἰς Βεϊμαρ, ὅπου καὶ διέμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του ὢν ἔφορος τῶν σχολείων, πρόεδρος τοῦ πρεσβυτερίου καὶ ἱεροκῆρυξ τῆς αὐλῆς. Φιλολόγος, θεολόγος, φιλόσοφος, κριτικὸς καὶ ἱεροκῆρυξ ἐπενήργησε τὰ μέγιστα ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του διὰ τῶν πολυαρίθμων αὐτοῦ συγγραμμάτων. Μετὰ τοῦ Σχίλερ, τοῦ Goëthe καὶ τοῦ Λέσσινγκ συνετέλεσεν εἰς τὴν μεγάλην ἀναγέννησιν τῶν γραμμάτων καὶ τῆς φιλοσοφίας ἐν τῇ Γερμανίᾳ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Ὑπῆρξεν εὐγλωττος, ἔχων πλουσίαν καὶ γόνιμον φαντασίαν, καὶ πνεῦμα ἀχανὲς ἐμπνεόμενον ὑπὸ εὐγενῶν καὶ γενναίων ἀλλ' ἐπιπολαίων αἰσθημάτων· ὡς φιλόσοφος δὲν διεκρίθη ἐπὶ τοσοῦτον· ἐπέκρινε τὰ συγγράμματα τοῦ Καντίου καὶ ἰδίως τὴν «Κριτικὴν τοῦ καθαροῦ λόγου». Καλῶς ἐννοήσας τὰς ἐλλείψεις τῆς φιλοσοφίας ταύτης, προσεπάθησε νὰ ἀνανεώσῃ τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Σπινόζα, ἑρμηνεύων ὅμως αὐτὴν κατὰ ἴδιον τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι καὶ παρεννοῶν αὐτήν· ἔδειξε δὲ μᾶλλον πρωτοτυπίαν ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ τῆς ἱστορίας, ἧς δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς εἷς τῶν ἱδρυτῶν, ἀναπτύξας τὰς γενικὰς θεωρίας καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῆς καὶ χαρακτηρίσας ἐπιτυχῶς τὰς κυριωτέρας ἐποχὰς τοῦ πολιτισμοῦ ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ τῷ ἐπιγραφομένῳ «Ἰδέαι ἐπὶ τῆς φιλοσοφίας τῆς ἀνθρωπότητος». Ἐπὶ μᾶλλον ἐξυπηρέτησε τὴν φιλολογίαν καὶ ὡς κριτικὸς καὶ ὡς πολυμαθὴς ἢ ἀρχαιολόγος. Διὰ τοῦ νέου καὶ ὑψηλοῦ αὐτοῦ τρόπου, καὶ διὰ τῆς ἐνθουσιώδους εὐγλωττίας μεθ' ἧς ἐκθέτει καὶ χαρακτηρίζει τὰ ποιητικὰ μνημεῖα τῶν ἀρχαίων λαῶν καὶ ἰδίως τῶν ἀνατολικῶν συνετέλεσε τὰ μέγιστα ἐν Γερμανίᾳ εἰς τὴν ἀναγέννησιν τὴν γενομένην ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ τῇ κριτικῇ τῶν καλλιτεχνικῶν καὶ φιλολογικῶν ἔργων καὶ καταντήσασαν παγκόσμιον ἐν τῇ Εὐρώπῃ. Τοιούτου εἴδους συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι Περὶ τοῦ πνεύματος τῆς ἑβραϊκῆς ποιήσεως, Ἀποσπάσματα περὶ τῆς νέας γερμανικῆς φιλολογίας, Κριτικὰ δάση, Ὀσσιανὸς καὶ τὰ ᾄσματα τῶν ἀρχαίων λαῶν, Περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν γλωσσῶν, Ἀδράστεια, περιοδικὴ συλλογή, Φωνὴ τῶν λαῶν, συλλογὴ πρωτοτύπων ποιημάτων, Μεταφράσεις τῶν Μυθιστορημάτων τοῦ Κὶδ κτλ. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ πλήρη ἐξεδόθησαν ἐν Τυβίγγῃ 1806—10 εἰς 45 τόμους καὶ 1827 εἰς 60 τόμους. Κατὰ δὲ τὸ 1857 ἐξεδόθη συλλογὴ ἐπιστολῶν αὐτοῦ πρὸς πρωτοτύπως ἀπευθυνομένων εἰς ὃ ἀφορῶσας τῆς ἐποχῆς του. Ἐκ τῶν τριῶν αὐτοῦ υἱῶν ὁ πρῶτος ἀσκήσεως τῶν δασῶν ἐν Βαυαρίᾳ δημοσιεύσας βιογραφίαν τοῦ πατρός του, καὶ ὁ τρίτος διευθυντὴς τῶν μεταλλείων τῆς Σαξωνίας.

ΕΡΔΑ (Μιχαὴλ-Πίος), ἰατρὸς γερμανός, γεν. τῷ 1815 ἀποθ. τῷ 1848. Κατὰ τὰ ἔτη 1836 καὶ 1837 περιῆλθε τὴν ἀνατολὴν καὶ ἔκαμε διάφορα βαρομετρικὰ πειράματα, ἐξ ὧν συνεπέρανεν ὅτι ἡ Νεκρὰ θάλασσα εἶναι χαμηλοτέρα τῆς Μεσογείου. Μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἐδίδαξεν εἰς τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Μονάχου τὴν φυσιολογίαν, τὴν ἐμβρυολογίαν καὶ τὴν συγκριτικὴν ἀνατομίαν, καὶ τῷ 1844 διωρίσθη τακτικὸς καθηγητὴς τοῦ ῥηθέντος πανεπιστημίου. Συνέγραψε πλεῖστα συγγράμματα ἐπὶ διαφόρων κλάδων τῆς ἰατρικῆς.

ΕΡΔΜΑΝ (Ἰωάννης-Ἐδουάρδος), φιλόσοφος γερμανός, γενν. περὶ τὸ 1800. Ἀνήκει εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Ἔγελ, ἐδημοσίευσε διάφορα συγγράμματα καὶ ἐξέδωκε τὰ φιλοσοφικὰ συγγράμματα τοῦ Λειβνίτιου ἐν Βερολίνῳ 1840.

ΕΡΔΜΑΝ (Ὄθων-Αἰνναῖος), γερμανὸς, γεν. ἐν Δρέσδῃ τῷ 1804, καὶ ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν φαρμακευτικὴν, τὴν ἰατρικὴν, καὶ τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας. Τῷ 1830 διωρίσθη ἐν Λειψίᾳ τακτικὸς καθηγητὴς τῆς τεχνικῆς χημείας. Ἐδημοσίευσε διάφορα συγγράμματα.

ΕΡΔΟΝΕΙΑ, λατ. Herdonea, πόλ. τῆς ἀρχαίας Ἰταλίας ἐν τῇ Ἀπουλίᾳ κατὰ τὸ κέντρον πλησίον τοῦ ποταμοῦ Κερβάρου. Αὐτόθι ὁ Ἀννίβας ἐνίκησε τὸν Φούλβιον Φλάκκον 212 π. Χ. καὶ τὸν Κεντουμάλον τῷ 210.

ΕΡΔΟΝΙΟΣ ΤΟΥΡΝΟΣ, ἐξ Ἀρικίας πόλεως τῆς χώρας τοῦ Λατίου θανατωθεὶς περὶ τὸ 515 π. Χ. Παρακινήσας τοὺς συμπατριώτας του νὰ μὴ πιστεύσωσιν εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Ταρκινίου τοῦ Σουπέρβου τελευταίου βασιλέως τῆς Ῥώμης, ἐκατηγορήθη ὑπ' αὐτοῦ ὅτι συνώμοσε κατὰ τῆς ζωῆς του, καὶ διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἰδίου παρουσιασθέντων ψευδομαρτύρων ἀποδειχθεὶς ἔνοχος, κατεδικάσθη ὑπὸ τῆς λατινικῆς βουλῆς εἰς θάνατον καὶ ἐπνίγη ἐν τῇ φερεντινῇ πηγῇ. Κατὰ Διονύσιον τὸν Ἁλικαρνασσέα ἦτο ἐκ Κορίβλων.

ΕΡΔΟΝΙΟΣ (Ἀππιανὸς), πολίτης ῥωμαῖος, ἀρχηγὸς σαβίνας, φονευθεὶς τῷ 460 π.Χ. Ἐπωφεληθεὶς τῶν ἐν Ῥώμῃ ταραχῶν ἕνεκα τῆς προτάσεως τοῦ Τερεντίλου, εἰσῆλασε μετὰ 4 χιλ. ἀνδρῶν ἐφίππων καὶ ὁπλιτῶν εἰς Ῥώμην διὰ τῆς Καρμεντίας πύλης καὶ κατέλαβεν ἄνευ ἀντιστάσεως τὸ Καπιτώλιον· ἀλλὰ πολιορκηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐναντίων, καὶ ἐνδυναμωθεὶς ἡμέρας με-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κρητικὴ Βιβλιοθήκη
Δημοσιεύματα Ε.Β.Κ.

τὰ τὴν κατάληψιν τοῦ Καπιτωλίου ἐφονεύθη μετὰ πολλῶν ἐκ τῶν συντρόφων του. Γενικῶς φρονεῖται ὅτι ἔσχε συνενόχους ἐν Ῥώμῃ πολλοὺς τῶν πατρικίων, καὶ ἰδίως τὸν Καίσονα υἱὸν τοῦ Κιγκινάτου ἕνα τῶν μᾶλλον ἀντιστάντων εἰς τὴν πρότασιν τοῦ Τερεντίλου.

ΕΡΔΟΥΑΡ, ἀγγλιστὶ Herdwar, πόλ. τοῦ Ἰνδοστὰν ἐν ταῖς ἀγγλικαῖς κτήσεσι (Πενζάμπ) ἐπὶ τοῦ Γάγγη κατὰ τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἐκ τῶν Κορουαλίων ὀρέων 170 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Δελχί. Πλάτ. βορ. 19ο 57′ μῆκ. ἀνατ. 75ο 48′. Ἱερὰ πόλις τῶν Ἰνδῶν, εἰς ἣν ἔρχονται εἰς αὐτὴν πολυάριθμοι κατά τινα ἐπίσημον αὐτῶν ἑορτὴν, καὶ λούονται ἐν τῷ ποταμῷ, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ναὸς ἀφιερωμένος εἰς τὸν Βισνού.

ΕΡΕΒΑΝΤΣΙ (Μελχισεδὲκ τοὐτέστι Μελχισεδὲκ ἐξ Ἐριβάν), βαρταμπὲτ (διδάκτωρ) ἀρμένιος, γενν. τῷ 1008 τῆς ἀρμενικῆς χρονολογίας (1559 μ. Χ) ἐν Βεζὰν, ἀποθ. τῷ 1080 (1631) ἐν Ἐριβάν. Ἐξελθὼν τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ περικλεισθεὶς ἐντὸς τοῦ μοναστηρίου τοῦ κειμένου ἐν τῇ νήσῳ Λὶμ ἐν μέσῳ τῆς λίμνης τοῦ Βὰν, ἠκολούθησε τὰ μαθήματα τοῦ περιφήμου Βαρταμπὲτ Νερσὲς Πεγλού. Μετὰ δεκαπενταετῆ σπουδὴν τῆς ῥητορικῆς, τῆς μεταφυσικῆς καὶ τῆς φιλοσοφίας, ἐξῆλθε πρὸς περιοδίαν τῆς Ἀρμενίας καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν αὐτόθι σύστασιν πολλῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων· ὕστερον ὁ πατριάρχης Μωϋσῆς Γ′ ἐνεπιστεύθη αὐτῷ τὴν διεύθυνσιν τῆς πατριαρχικῆς σχολῆς. Κατέλιπε πολλὰ συγγράμματα μείναντα ἐν χειρογράφοις, οἷον Ἀνάλυσις τῆς ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας, Ἀνάλυσις τῶν συγγραμμάτων τοῦ ἐκ Νέρκεν Δαβὶδ, τοῦ ἐπονομαζομένου Ἰμαστασὲρ (ὁ φιλόσοφος), Ὑπόμνημα εἰς τὸν Πορφύριον, Πραγματεῖα γραμματικὴ, Πραγματεῖα περὶ Λογικῆς καὶ τῆς τέχνης τῶν ὁρισμῶν.

ΕΡΕΒΟΣ, τέκνον τοῦ Χάους, γεννήσαν μετὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Νυκτὸς τὴν Μοῖραν, τὸ Γῆρας, τὸν Μόρον ἢ θάνατον, τὸν Ὕπνον, τὴν Νέμεσιν καὶ ἄλλα τοιαῦτης φύσεως τέκνα παριστάνοντα σχέσιν τινὰ πρὸς τὸ τῆς νυκτὸς σκότος. Ὀργισθεὶς ὁ Ζεὺς, διότι ἐβοήθησε τοὺς Τιτᾶνας, μετέβαλεν αὐτὸ εἰς ποταμὸν καὶ κατεκρήμνισεν εἰς τὸν Ἅδην. Λέγεται προσέτι ΕΡΕΒΟΣ τόπος τις σκοτεινὸς, διὰ τοῦ ὁποίου ἀνήρχοντο αἱ σκιαὶ τῶν ἀποθνησκόντων, καὶ τῶν μὲν κακῶν κατέβαινον εἰς τὰ Τάρταρα, τῶν δὲ δικαίων εἰς τὰ Ἠλύσια Πεδία.

ΕΡΕΒΟΣ, ἡφαίστειον τῆς χώρας Βικτωρίας κείμενον εἰς πλάτ. νοτ. 77ο 32′ καὶ εἰς μῆκ. ἀνατολ. 167ο ὕψος 3,781, μέτρων.

ΕΡΕΔΙΑ (Πέτρος-Μιχαὴλ), ἰατρὸς ἱσπανὸς, γενν. τῷ 1590, ἀποθ. τῷ 1661. Ἐχρημάτισεν ἀρχιατρὸς τοῦ βασιλέως Φιλίππου Δ′ καὶ κατέλιπε διάφορα συγγράμματα ἐκδοθέντα μετὰ τὸν θάνατόν του ἐν Λεόνῃ εἰς τόμ. 4.

ΕΡΕΔΙΑ, περίφημος ποιητὴς ἐκ Κούβας, γενν. τῷ 1803, ἀποθ. τῷ 1839. Υἱὸς διακεκριμένου ἄρχοντος, αὐτοῦ ἐπιτηροῦντος τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ υἱοῦ του, ἔλαβε τὸν βαθμὸν προλύτου τῶν νομικῶν τῷ 1817 ἐν Ἀδάνῃ. Τῷ 1823 κατεδικάσθη εἰς ἐξορίαν ὡς μετασχὼν συνωμοσίας σκοπὸν προτεθειμένης τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος του, καὶ μετέβη εἰς Νέαν Ὑόρκην, ὅπου διῆλθε τρία ἔτη ἐν μεγίστῃ πενίᾳ. Τῷ 1826 προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς μεξικανικῆς δημοκρατίας καὶ διωρίσθη ὑπουργός. Τῷ 1836 ἐπέτυχε παρὰ τῆς ἱσπανικῆς κυβερνήσεως τὴν ἄδειαν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Κοῦβαν, ἀλλὰ μετὰ τετράμηνον αὐτόθι διαμονὴν ἀνεκλήθη ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν τῆς μεξικανικῆς δημοκρατίας ὅπως συνδράμῃ διὰ τῶν προτερημάτων αὐτοῦ καὶ τῶν γνώσεων εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ κράτους. Δεκαετὴς ἤδη ἤρχισε νὰ ἐπιδεικνύῃ τὸ ποιητικὸν αὐτοῦ πνεῦμα. Τῷ 1825 ἐδημοσίευσε ποιήματα, δι' ὧν ἐδοξάσθη ἐν τῇ Ἀμερικῇ καὶ τῇ Εὐρώπῃ. Τῷ 1831 ἐδημοσίευσε «Μαθήματα ἐπὶ τῆς παγκοσμίου ἱστορίας». Τῷ 1832 ἐγένετο νέα ἔκδοσις τῶν ποιημάτων του περιέχουσα προσθήκας νεωτέρων ποιημάτων. Μεταξὺ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ ὑπάρχει ἓν «Εἰς τοὺς Ἕλληνας τοῦ 1821». Ἡ «Ὠδὴ εἰς τὸν Ὠκεανὸν» εἶναι ἀξιόλογος, ἀλλὰ τὸ ἐπισημότερον τῶν ποιημάτων αὐτοῦ εἶναι τὸ ᾄσμά του «Εἰς τὸν Νιαγάραν». Τὰ ποιήματά του δεικνύουσιν αἴσθημα μελαγχολίας πλῆρες χάριτος, καὶ φέρουσι τύπον φυσικώτατον καὶ ὑψηλότατον, ἐμπνεόμενον ὑπὸ τῆς εὐγλωττίας τῆς φύσεως τῶν αἰσθημάτων τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας· δικαίως δὲ ὁ ποιητὴς οὗτος δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὸν Λαμαρτίνον, πρῶτος διαχαράξας τὴν νέαν ταύτην ὁδὸν ἐν τῷ Νέῳ Κόσμῳ.

ΕΡΕΘΙΜΙΟΣ, ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος παρὰ τοῖς Λυκίοις, οἵτινες ἐπανηγύριζον πρὸς τιμὴν αὐτοῦ τὰ «Ἐρεθίμια».

ΕΡΕΚΛΙ, δύο πόλεις τῆς Τουρκίας φέρουσαι τὸ ὄνομα τοῦτο (ἴδε ΗΡΑΚΛΕΙΑ).

ΕΡΕΜΒΟΙ, ἔθνος ἀραβικὸν, οὗ ὁ Ὅμηρος ἀναφέρει μετὰ τοὺς Αἰθίοπας καὶ πρὸ Σιδονίους.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κεντρική Αρχαιολογική Βιβλιοθήκη
Αριστοτελείου Πανεπιστημίου

Κατὰ τὴν γνώμην τῶν πλειόνων γεωγράφων κατῴκουν οὗτοι ἀνατολικῶς τῆς Αἰγύπτου ἐν τῇ Ἀραβίᾳ καὶ ἦσαν οἱ Τρωγλοδύται. Κατ' ἄλλους κατῴκουν περὶ τὴν Φοινίκην, ἢ πιθανώτερον ἐπὶ τῆς νήσου Κύπρου.

ΕΡΕΝ(Ἀρνόλδος-Ἑρμάννος-Λουδοβῖκος Heeren), ἱστορικὸς γερμανός, γενν. τῷ 1760, ἀ ποθ. τῷ 1842. Ἔλαβε κλίσιν πρὸς τὴν ἱστορίαν ἐκ τῆς οἰκειότητός του μετὰ τοῦ Heyne, οὗτινος ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα. Ἔκαμεν ἀπὸ τοῦ 1787 μαθήματα ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Γοτίγγης ὡς ἔκτακτος καθηγητὴς καὶ διωρίσθη τῷ 1799 καθηγητὴς τῆς ἱστορίας. Ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἀννοβέρου ἀπένειμεν αὐτῷ τὸν τίτλον αὐλικοῦ συμβούλου, καὶ τὸ Πανακαδήμιον τῆς Γαλλίας ἐξελέξατο αὐτὸν μέλος του. Ἐξέδωκε τὸν ῥήτορα Μένανδρον καὶ τὰς ἐκλογὰς τοῦ Στοβαίου. Συγγράμματα αὐτοῦ· «Ἰδέαι περὶ τῆς πολιτικῆς καὶ τοῦ ἐμπορίου τῶν ἀρχαίων λαῶν» σύγγραμμα μεγάλης ἀξίας, «Ἱστορικὸν ἐγχειρίδιον περὶ τοῦ πολιτικοῦ συστήματος τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν καὶ τῶν ἀποικιῶν αὐτῶν», «Ἐγχειρίδιον τῆς ἀρχαίας ἱστορίας», «Ἱστορία τῆς κλασικῆς φιλολογίας κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα», «Δοκίμιον περὶ τῆς ἐπιῤῥοῆς τῶν σταυροφόρων», σύγγραμμα στεφθὲν ὑπὸ τοῦ Πανακαδημίου τῆς Γαλλίας», «Ἱστορικὰ ἀνάμικτα» κτλ. Τὰ πλεῖστα τῶν συγγραμμάτων του μετεφράσθησαν εἰς τὴν γαλλικήν. Ἀνέλαβε μετὰ τοῦ Tychsen τὴν «Βιβλιοθήκην τῆς τέχνης καὶ τῆς φιλολογίας παρὰ τοῖς ἀρχαίοις» καὶ διηύθυνε μετὰ τοῦ Ucker τὴν ὁμοσίευσιν τῆς «Ἱστορίας τῶν κυριωτέρων κρατῶν τῆς Εὐρώπης». Ἐπετράπη ἀπὸ τοῦ 1827 τὴν σύνταξιν τῶν «Σοφῶν ὁμοσιεύσεων τῆς Γοτίγγης», ἐξαιρέτου κριτικῆς ἐφημερίδος.

ΕΡΕΝΒΡΕ-ΙΤΣΤΕ-ΙΝ (Ehrenbreitstein), πόλ. ἐπὶ τῆς Πρωσσίας ἐν τῇ Ῥηνικῇ Πρωσσίᾳ· ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ῥήνου ἀπέναντι τοῦ Κόβλεντζ· κάτ. 4,000. Ἐπίκειται τῆς πλευρᾶς βράχος 260 μέτρων, ἐφ' οὗ ἀνεγείρεται φρούριον ὅπερ θεωρεῖται ἓν τῶν ὀχυρωτάτων τῆς Εὐρώπης. Τὸ φρούριον τοῦτο ἀλωθὲν τῷ 1637 ὑπὸ τοῦ Weerdt, κατεδαφισθὲν τῷ 1801 καὶ δοθὲν τῷ 1803 εἰς τὸν πρίγκηπα τοῦ Νασσάου, παρεχωρήθη τῷ 1815 εἰς τὴν Πρωσσίαν ἥτις διὰ μεγάλων δαπανῶν ὠχύρωσεν αὐτὸ ἐκ νέου.

ΕΡΕΝΝΙΟΣ (Πόντιος), στρατηγὸς σαμνίτης, ἐλκύσας τῷ 321 π. Χ. ὑπὸ ῥωμαϊκὰς λεγεῶνας εἰς τὰ στενὰ τοῦ Καυδίου ὄρους καὶ περικυκλώσας αὐτὰς ἠνάγκασε νὰ διέλθωσιν ὑπὸ τὸν ζυγόν· τὸ ἑπόμενον ἔτος νικηθεὶς ὑπὸ τοῦ ῥωμαίου στρατηγοῦ Πουπλίου Φίλωνος, ὑπέστη τὴν αὐτὴν ἀτίμωσιν μετὰ 7,000 ἀνδρῶν. Νικηθεὶς τὸ δεύτερον καὶ αἰχμαλωτισθεὶς τῷ 292 ὑπὸ τοῦ Φαβίου Μαξίμου, ἐκόσμησε τὸν θρίαμβον τοῦ νικητοῦ καὶ ὕστερον ἐθανατώθη.

ΕΡΕΝΝΙΩΝ ΓΕΝΟΣ (Herennia gens), οἰκογένεια σαμνιτικῆς καταγωγῆς ἀποκαταστᾶσα ἐν Καμπανίᾳ, καὶ γενομένη ἓν τῶν πληβειανῶν γενῶν τῆς Ῥώμης. Τινὰ ἐκ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ταύτης ἐπλούτισαν διὰ τοῦ ἐμπορίου, ἕτερα ἀφίκοντο εἰς τὰ ἀνώτερα ἀξιώματα τοῦ κράτους καὶ ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας ἡ «Ἑρεννία Ἑτρουσκίλλα» ὑπῆρξε σύζυγος τοῦ αὐτοκράτορος Δεκίου τῷ 249 μ. Χ. Τὰ ἱστορικὰ μέλη τῆς οἰκογενείας ταύτης εἶναι·

Ἑρέννιος (Γάϊος), εἷς τῶν τριῶν ἐπιτρόπων τῶν ἐπιφορτισθέντων τὸν προσδιορισμὸν τῶν γαιῶν ἐν τῇ λατινικῇ ἀποικίᾳ τῆς Πλακεντίας τῷ 218 π. Χ. Ἐπανάστασις τῶν Γαλατῶν Βοίων ἠνάγκασε τὸν Ἑρέννιον καὶ τοὺς συναδέλφους του νὰ καταφύγωσιν εἰς τὴν Μυτίναν. Κατὰ τὸν Πολύβιον οἱ τρεῖς ἐπίτροποι ἔπεσαν εἰς χεῖρας τῶν ἐπαναστατῶν.

Ἑρέννιος Βάσσος, εἷς τῶν ἐπισημοτέρων πολιτῶν τῆς Νόλας ἐν Καμπανίᾳ, ζῶν τῷ 216 π. Χ. Καίτοι τοῦ ἰσχυροτέρου κόμματος τοῦ λαοῦ τῆς Νόλας συγκειμένου ἐκ Σαμνιτῶν, οἱ κάτοικοι διέμειναν πιστοὶ εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν συμμαχίαν. Ὁ Ἑρέννιος ἀπήντησεν ἐν ὀνόματι τῶν συμπολιτῶν του ὅτε ἀπέῤῥιψαν τῷ 215 τὰς διὰ τοῦ Ἀννώνος προσενεχθείσας προτάσεις τοῦ Ἀννίβα.

Ἑρέννιος Κερβῖνος, ζῶν τῷ 190 π. Χ. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ Πακούλλα Μιμία, γυνὴ ἀγροτικὴ ἀποκαταστᾶσα ἐν Ῥώμῃ ἦτο μεγάλη ἱέρεια, καὶ αὐτὸς ὁ Ἑρέννιος ἦτο εἷς τῶν ἐπισημοτέρων ἱεροφαντῶν εἰς τὰ Διονύσια κατὰ τὸ 186. Πιθανῶς ὁ υἱὸς τῆς Πακούλλης ὠνομάσθη Ἑρέννιος συνεπείᾳ γάμου μετὰ νεάνιδος ἐκ τῆς οἰκογενείας ταύτης, διότι παρὰ τοῖς Σαμνίταις ὁ σύζυγος προσελάμβανε τὸ πατρωνύμιον τῆς συζύγου του.

Ἑρέννιος (Μάρκος-Ὀκταύιος), ζῶν περὶ τὸ 150 π. Χ. Διὰ τοῦ ἐμπορίου ἀπέκτησε μεγάλην περιουσίαν. Προσβληθέντος ποτὲ τοῦ πλοίου του ὑπὸ πειρατῶν, ἀπέκρουσε μετὰ γενναιότητος τὴν προσβολὴν καὶ ἔσωσε τό τε πλοῖον καὶ τὸ φόρτωμα. Μαθὼν κατ' ὄναρ ὅτι εἰς τὸν Ἡρακλῆ ὤφειλε τὴν ἐπιτυχίαν ταύτην, ἀνήγειρε ναὸν εἰς τὸν θεὸν τοῦτον παρὰ τὴν πύλην Τριγεμίναν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ἀβεντίνου.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Πανεπιστημιακή Αρχοντική (Υ.Π.Ι.Δ.)

Ἐρέννιος (Γάϊος), πάτρων τῆς οἰκογενείας τῶν Μαρίων ζῶν περὶ τὸ 120 π. Χ. Ὅτε ὁ Γάϊος Μάριος ὁ πρεσβύτερος κατηγορήθη τῷ 245 ἐπὶ διαφθορᾷ ἐν ταῖς ἐκλογαῖς, ἀπεποιήθη νὰ καταθέσῃ μαρτυρίαν κατ' αὐτοῦ ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ πάτρων δὲν πρέπει νὰ βλάψῃ τὸν πελάτην του.

Ἐρέννιος (Μάρκος) ὕπατος τῷ 93 π. Χ. Καίτοι πλησίστιος καὶ μέτριος ῥήτωρ ὑπερίσχυσεν ἐν ταῖς ἐκλογαῖς τῶν ὑπάτων τοῦ εὐγενοῦς καὶ εὐγλώττου Λ. Μαρκίου Φιλίππου. Ὁ Πλίνιος μνημονεύει τὴν ὑπατείαν του ὡς ἀξιομνημόνευτον διὰ τὴν ἐκ τῆς Κυρήνης σημαντικὴν εἰσαγωγὴν σιλφίου.

Ἐρέννιος (Γάϊος), δήμαρχος τῷ 80 π. Χ. Ἀντέστη εἰς τὴν αἴτησιν τοῦ δικτάτορος Λ. Σύλλα διὰ τὴν ἀνάκλησιν τοῦ Γν. Πομπηίου ἐξ Ἀφρικῆς. Πιστεύεται ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Λ. Σύλλα μετέβη παρὰ τῷ Σερτωρίῳ εἰς Ἱσπανίαν (76—72) καὶ ὅτι εἶναι ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ Σερτωρίου ὁ νικηθεὶς καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πομπηίου παρὰ τὴν Βαλεντίαν.

Ἐρέννιος (Κ.) τραπεζίτης ἐκ Λέπτεως τῆς Ἀφρικῆς θανατωθεὶς κατὰ διαταγὴν τοῦ Οὐιβίου ἀνθυπάτου τότε ἐν Σικελίᾳ (73—71 π. Χ) καίτοι τῆς ἀθωότητος αὐτοῦ βεβαιουμένης ὑπὸ ἑκατὸν καὶ ἐπέκεινα ῥωμαίων πολιτῶν διαμενόντων ἐν Συρακούσαις.

Ἐρέννιος (Μάρκος) ἐπισπάτης τοῦ Πομπηίου περὶ τὸ 63 π. Χ. Ὀλίγῳ πρὸ τῆς συνωμοσίας τοῦ Κατιλίνα ἰφονεύθη ὑπὸ κεραυνοῦ ἐν ὥρᾳ αἰθρίας, ὅπερ οἱ οἰωνοσκόποι ἐχαρακτήρισαν ὡς προάγγελον δυστυχιῶν εἰς τὴν Ῥώμην.

Ἐρέννιος (Γάϊος), δήμαρχος τῷ 59 π. Χ. Συνέδραμε πάσαις δυνάμεσι τὸν Π. Κλόδιον νὰ καταγγείλῃ ὡς ὑέλος πληβειακῆς οἰκογενείας. Ἀπίθανον ὅτι ὁ φίλος οὗτος τοῦ Κλοδίου εἶναι ὁ ἄλλως ἄγνωστος Γάϊος Ἐρέννιος, εἰς ὃν ὁ Κικέρων ἀφιέρωσε τὸ περὶ ῥητορικῆς σύγγραμμά του τὸ ἐπιγραφόμενον Rhetoricum ad Herennium, libri IV μάλιστα ἀμφισβητεῖται ὅτι τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἶναι τοῦ Κικέρωνος, καὶ τινες ἀποδίδουσιν αὐτὸ εἰς τὸν Ἀντώνιον Γνίφωνα ἢ εἰς τὸν Κορνιφίκιον.

Ἐρέννιος (Μ Πίκενς), ὕπατος παραπληρωματικὸς κατὰ τοὺς δύο τελευταίους μῆνας τοῦ ἔτους 34 π. Χ.—Καὶ ἄλλα μέλη τῆς οἰκογενείας ταύτης εἶναι γνωστὰ ἐν τῇ Ἱστορίᾳ, περὶ ὧν γίνεται λόγος ἐν τῇ σειρᾷ τῶν ὀνομάτων των.

ΕΡΕΝΣΒΑΙΡΔ (Αὔγουστος, κόμης τῆς Ehrenswaerd), στρατηγὸς τῆς Σουηδίας, γεν. τῷ 1710, ἀποθ. τῷ 1773. Τῇ προτάσει αὐτοῦ ἐσχηματίσθη στόλος τῶν πορθμῶν πρὸς ἀποβίβασιν στρατευμάτων καὶ ἄμυναν τῶν παραλίων. Προσέτι ἔδωκε τὸ σχέδιον τῆς ἐν Φινλανδίᾳ κατασκευῆς τοῦ λιμένος Sweaborg, ἑνὸς τῶν ἐπισημοτέρων στρατιωτικῶν λιμένων τῆς βορείου Εὐρώπης.

ΕΡΕΝΣΧΕΛΔ (Νικόλαος EHRENSCHOELD), ναύαρχος σουηδός, γεν. τῷ 1674, ἀποθ. τῷ 1728. Ἀπώλεσε πλησίον τῶν νήσων τῆς Ἀλάνδης τῷ 1714 ναυμαχίαν, τὴν πρώτην ἣν ἐκέρδησαν οἱ Ῥῶσσοι διοικούμενοι τότε ὑπὸ τοῦ Ἀπραξίνου μετασχόντος τῆς συμπλοκῆς καὶ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας Πέτρου τοῦ Μεγάλου. Συλληφθεὶς μετηνέχθη αἰχμάλωτος εἰς Πετρούπολιν ὅπου διέμεινε μέχρι τοῦ 1721, διορισθεὶς ὕστερον ἔφορος τοῦ ναυαρχείου ἐν Καρλσκρόνᾳ.

ΕΡΕΝΧΑΟΥΣΕΝ (EHRENHAUSEN), χωρίον τῆς Αὐστρίας ἐν Στυρίᾳ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Μούρ, κατ. 500. Οἱ Τοῦρκοι αὐτόθι ἐνικήθησαν τῷ 1529.

ΕΡΕΣΒΑΧ (Κονράδος), σοφὸς συγγραφεὺς γερμανὸς ἐπονομαζόμενος παρά τινων ὁ «Κολουμέλας» τῆς Γερμανίας, γεν. τῷ 1496, ἀποθ. τῷ 1576. Ἐσπούδασε τὴν φιλολογίαν καὶ τὰ νομικὰ ἐν Κολωνίᾳ καὶ Φρειβούργῃ, ἐπεσκέφθη ὕστερον τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν. Τῷ 1523 ἐγένετο παιδαγωγὸς τοῦ πολιγκήπος Γουλιέλμου υἱοῦ τοῦ δουκὸς τῶν Κλεβῶν, ὅστις βραδύτερον προσέλαβεν αὐτὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του ὡς ἰδιαίτερον σύμβουλον. Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ διέμεινεν ἐπὶ 40 καὶ ἐπέκεινα ἔτη, καὶ ἐπετράπη πολλὰς διπλωματικὰς ἀποστολάς, ἃς καὶ ἐξεπλήρωσε μετ' ἐπιτυχίας· ὀλίγα ἔτη πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐξητήσατο τὴν ἄδειαν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν αὐλὴν καὶ νὰ ἀποσυρθῇ εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον. Ὁ Ἔρεσβαχ συνεδέθη στενότατα μετὰ πολλῶν πεπαιδευμένων τῆς ἐποχῆς του, καὶ ὁ ἴδιος ἐφημίσθη τὰ μέγιστα ὡς φιλόσοφος, νομομαθής, πολιτικὸς καὶ ἔμπειρος τῆς κλασικῆς φιλολογίας. Συγγράμματα αὐτοῦ «Ἐγκώμιον ἑλληνικῶν γραμμάτων. — Ἱστορία ἀναβαπτισμοῦ. — Ἡροδότου ἔκδοσις. — Θουκυδίδου ἔκδοσις. — Στράβωνος ἔκδοσις. — Γεωπονικά. — Ψαλμῶν τοῦ Δαβὶδ ἑρμηνεία. — Ἐπιτομὴ χριστιανικῆς νομικῆς. — Θεοδώρου Γαζῆ γραμματική.

ΕΡΕΣΙΧΘΩΝ, ἴδε ΕΡΥΣΙΧΘΩΝ.

ΕΡΕΣΟΣ, υἱὸς τοῦ Μάναρος ἐξ οὗ ὠνομάσθη ἡ ἐν Λέσβῳ πόλις Ἔρεσος.

ΕΡΕΣΟΣ καὶ ΕΡΕΣΣΟΣ, πόλις τῆς νήσου

Λέσβου κειμένη ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ αὐτῆς μέρους, πατρὶς τοῦ φιλοσόφου Θεοφράστου.

ΕΡΕΤΜΕΥΣ, εἷς τῶν νέων Φαιάκων, οἵτινες ἠγωνίσθησαν, ὅτε ὁ Ὀδυσσεὺς ἦλθεν εἰς τὴν νῆσον ταύτην.

ΕΡΕΤΟΝ (λατ. ERETUM), ἀρχαία πόλις τῆς Ἰταλίας ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Σαβίνων. Σήμερον Monte - Rotondo.

ΕΡΕΤΡΙΑ, πόλ. τῆς νήσου Εὐβοίας ἡ μεγίστη μετὰ τὴν Χαλκίδα, κειμένη πρὸς τὰ ΝΑ αὐτῆς ἐπὶ τῆς δυτικῆς παραλίας ἀπέναντι τοῦ ἐν τῇ Στερεᾷ Ἑλλάδι λιμένος Δελφινίου Ἐκαλεῖτο πρότερον «Μελανηὶς» καὶ «Ἀροτρία». Ἐκτίσθη πρὸ τῶν Τρωϊκῶν ὑπ' Ἀθηναίων καὶ μετὰ τὰ Τρωϊκὰ ὁ Αἰκλος ὁρμηθεὶς ἐξ Ἀθηνῶν συνῴκισεν αὐτήν. Οἱ Ἐρετριεῖς αὐξηνθέντες ἔπεμψαν ἀποικίαν εἰς Μακεδονίαν, ἧς συνῴκισαν τὰς περὶ Παλλήνην καὶ Ἄθω πόλεις. Τὴν δύναμιν αὐτῶν μαρτυρεῖ στήλη ἀνατεθεῖσα παρ' αὐτῶν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀμαρυνθίας Ἀρτέμιδος, ἐν ᾗ σημειοῦται ὅτι τρισχίλιοι ὁπλῖται, ἑξακόσιοι ἱππεῖς καὶ ἑξήκοντα ἅρματα ἀπετέλουν τὴν πρὸς τὸν ναὸν πομπήν· ἦρχον δὲ οἱ Ἐρετριεῖς καὶ τῆς Ἄνδρου, τῆς Τήνου, τῆς Κέω καὶ ἄλλων νήσων. Κατεστράφη ἡ δύναμις τῶν Ἐρετριέων τῷ 490 ὑπὸ τοῦ Δάτιδος, ὅστις πρὶν μεταβῇ εἰς Μαραθῶνα ἔπλευσε κατὰ πρῶτον εἰς Ἐρέτριαν ὅπως τιμωρήσῃ αὐτὴν συμμετασχοῦσαν τῆς εἰς Σάρδεις ἐκστρατείας διὰ πέντε τριήρεων, ἃς προσέθηκαν εἰς τὰς εἴκοσι τῶν Ἀθηναίων· μετὰ ἑξαήμερον πολιορκίαν, τὴν ἑβδόμην ἡμέραν διὰ προδοσίας δύο τῶν πρωτίστων Ἐρετριέων Φιλάγρου καὶ Εὐφόρβου ἐκυριεύθη ἡ πόλις, κατεσκάφησαν τὰ τείχη καὶ ἐσυλήθησαν τὰ ἱερά, οἱ δὲ κάτοικοι αἰχμαλωτισθέντες ἀπήχθησαν εἰς τὸν Δαρεῖον, ὅστις συνῴκισεν αὐτοὺς ἐν Ἀρδερίκκοις κώμῃ κειμένῃ ἐν τῇ Ἀσίᾳ χώρᾳ ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ καὶ ἀπεχούσῃ τῶν Σούσων κατὰ 210 σταδίους. Ὅσοι τῶν κατοίκων διεσώθησαν ἔκτισαν πλησίον τὴν Νέαν Ἐρέτριαν καὶ τάχιστα αὐξηθέντες ἠδυνήθησαν νὰ ἀποστείλωσι τῷ 480 ἑπτὰ τριήρεις εἰς Ἀρτεμίσιον καὶ Σαλαμῖνα, καὶ τῷ 479 μετὰ τῶν Στύρων 600 ὁπλίτας εἰς Πλαταιάς. Ἡ Ἐρέτρια ὁποκειμένη πολὺν χρόνον εἰς τοὺς Ἀθηναίους περιεπλέχθη εἰς τὰς γενικὰς ταραχὰς τῆς Ἑλλάδος· μέγα ὅμως ἔχουσα ἄξίωμα καὶ πρὸς πόλεμον καὶ πρὸς εἰρήνην, ἠδυνήθη νὰ παράσχῃ ἡβικὴν καὶ ἀνδρεῖον διαπαιδαγώγησιν εἰς φιλοσόφους ἄνδρας, καὶ ἐξ αὐτῆς ὠνομάσθη ἡ Ἐρετριακὴ σχολή», ἀρχηγὸν ἔχουσα τὸν Μενέδημον. Ἡ Ἐρέτρια ἐπὶ πολὺν χρόνον διῆγεν ἐν ὁμονοίᾳ μετὰ τῆς Χαλκίδος, ὕστερον ὅμως διηνέχθησαν καὶ ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλας περὶ τοῦ Ληλάντου πεδίου. Κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους ἐπειδὴ οἱ Ἐρετριεῖς προσεχώρησαν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας Φίλιππον τὸν Γ' ὁ στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων Φλαμίνιος πολιορκήσας τὴν Ἐρέτριαν καὶ κυριεύσας διήρπασε καὶ ὑπέταξεν αὐτὴν ἀπολέσασαν τὰ ἐν τῇ πόλει καὶ τῇ ἀκροπόλει ἀγάλματα καὶ ἅπαντα τὰ ἀρχαῖα χειροτεχνήματα. Ἔκτοτε ἡ Ἐρέτρια βαθμηδὸν ἔκλινεν εἰς κατάπτωσιν, ὥστε ὁ Ἱεροκλῆς ζῶν κατὰ τὸν ΣΤ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνα ἀναφέρει μόνον τὸν λιμένα, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν πόλιν τῆς Ἐρετρίας. Ἐν Ὀλυμπίᾳ ἦν ἀνάθημα Ἐρετριέων, βοῦς χαλκοῦς, τέχνη Ἐρετριέως Φιλησίου· ἐξ Ἐρετρίας δὲ κατήγετο καὶ ὁ ζωγράφος Φιλόξενος. Τὸ περιτείχισμα τῆς ἀκροπόλεως μετὰ τῶν τετραγώνων αὐτοῦ πύργων σώζεται ἐν μέρει καὶ ἐκτείνεται καθ' ἅπασαν τὴν ἀνατολικὴν κατωφέρειαν τοῦ ὑψώματος, κάτωθεν δὲ τῆς ἀκροπόλεως ὑπάρχουσιν ἴχνη τειχῶν καὶ ἀρχαίων οἰκοδομῶν, πρὸς δυσμὰς δὲ ἐπὶ λόφου ὑπάρχει θέατρον τετραμμένον πρὸς τὴν θάλασσαν, οὗτινος σώζεται τὸ σχῆμα καὶ τινα τεμάχια τῶν βαθμίδων. Ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις παρεχώρησεν ἤδη τὴν Ἐρέτριαν μετὰ τῶν περιχώρων αὐτῆς τοῖς ἐκπεσοῦσι τῶν Ψαρῶν πρὸς κατοικίαν, οἵτινες ἀπετέλεσαν ἐξ αὐτῆς καὶ ἐκ δύο χωρίων ἀκατοικήτων ἤδη «δῆμον νέων Ψαρῶν». Αὐτόθι ὑπάρχει φυλακεῖον ὑγειονομικόν.

ΕΡΕΤΡΙΕΥΣ, υἱὸς τοῦ Φαέθοντος, ἐξ οὗ ὠνομάσθη ἡ ἐν Εὐβοίᾳ Ἐρέτρια.

ΕΡΕΤΣ (Μεσρὼβ), ἱστορικὸς ἀρμένιος, ζῶν κατὰ τὰ μέσα τοῦ δεκάτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Συνέταξε τὸ σύγγραμμα «Βίος καὶ ἱστορία τοῦ ἁγίου Νερσὲς πατριάρχου τῆς Ἀρμενίας». Ἡ διήγησις αὕτη ἐξήχθη ἐκ πολλῶν συγγρόνων ἱστορικῶν καὶ ἰδίως τοῦ Φαύστου τοῦ Βυζαντινοῦ, καὶ περιέχει οὐχὶ μόνον τὰς πράξεις τοῦ ἁγίου Νερσὲς, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ συμβάντα κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ πατριάρχου τούτου ἀποθανόντος τῷ 384 μ. Χ.

ΕΡΕΥΘΑΛΙΩΝ, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας υἱὸς τοῦ Ἱππομέδοντος, ὅστις πολεμήσας κατὰ τῶν Ἡλίων ἐσκοτώθη ἐν τῇ μάχῃ ὑπὸ τοῦ Νέστορος.

ΕΡΕΦΟΡΔ, κωμόπολις τῆς Ἀγγλίας. Ἐπιφάνια 552,320 ἄκρα, ἐξ ὧν 500 χιλ. χρησιμεύουσι διὰ τὴν γεωργίαν, τὴν ξύλευσιν καὶ τὴν βοσκήν. Γῆ παχεῖα καὶ ἀνώμαλος μετὰ λόφων, μεγάλων δασῶν καὶ τερπνῶν κοιλάδων. Ποτα-

μοὶ ἀξιοσημείωτοι Wye, Lug καὶ Munnow. Ἐν γένει λίαν καρποφόρος, παράγουσα σῖτον, κριθὴν καὶ βρώμην ἐν ἀφθονίᾳ· μία τῶν κομητειῶν τῶν παραγουσῶν τὸν μηλίτην· ἔριον πρώτης ποιότητος· ἐξαίρετος κτηνοτροφία· μέγα ἐμπόριον ξύλων. Περιέχεται ἐν αὐτῇ σίδηρος καὶ ἄλλα μέταλλα, ὧν ἀμελεῖται ἡ ἐκμετάλλευσις. Ἐκτὸς τῆς κατασκευῆς τοῦ μηλίτου, ἡ βιομηχανία εἶναι μικρὰ ἐν τῇ κομητείᾳ ταύτῃ μόνον δὲ χειρόκτια κατασκευάζονται ἐν δύο πόλεσι. Πρωτεύουσα «Ἐρεφόρδ». Ἡ κομητεία διαιρεῖται εἰς 11 ἐπαρχίας, καὶ 219 ἐκκλησιαστικὰς ἐνορίας, καὶ ἀποστέλλει 7 ἀντιπροσώπους εἰς τὴν βουλὴν τῶν κοινοτήτων. Τῷ 1851 κάτοικ. 118 χιλ. 694. Ἐκτίμησις τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας 901,633 λίραι.

Ἐ ρ ε φ ὸ ρ δ, πόλ. καὶ ἐκλογικὴ περιφέρεια τῆς Ἀγγλίας, πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου κομητείας, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Grinnworth, ἐπὶ τοῦ ποτ. Wye, εἰς 183 χιλιόμ. πρὸς τὰ ΒΔ τοῦ Λονδίνου· κάτ. 13,149. Ἕδρα τῶν κατὰ τριμηνίαν συνεδριάσεων τῆς κομητείας, καὶ τῶν συνεδριάσεων τῆς ἐπαρχίας. Καλῶς ᾠκοδομημένη μετὰ κομψῶν ὁδῶν καλῶς φωτιζομένων διὰ τοῦ ἀεριόφωτος. Μητροπολιτικὸς ναὸς ἱδρυθεὶς τῷ 825 καὶ ἀνακαινισθεὶς τῷ 1072, κομψὸς, μέγας, σαξωνικοῦ καὶ νορμανδικοῦ ὕφους, μετὰ κομψοῦ τετραγώνου πύργου. Μέγαρον καὶ κολλέγιον ἐπισκοπικόν· κομψοτάτη ῥωμαϊκὴ ἐκκλησία· νοσοκομεῖα, πολλὰ ξενοδοχεῖα, δημαρχεῖον, ἀγορὰ, θέατρον, βιομηχανία χειροκτίων, πίλων, μαχαιροποιεῖα· ἐμπόριον μηλίτου, βρώμης, ξύλων, μαλλίων καὶ χόρτων. Ἀγοραὶ κατὰ τετάρτην καὶ σάββατον. Πανηγύρεις τὴν πρώτην τρίτην μετὰ τὰς 2 φεβρουαρίου, τὴν 2 ὀκτωβρίου, τὴν τετάρτην τῆς διακαινισίμου, καὶ τὴν 1ην ἰουλίου· μεγάλη πανήγυρις κατὰ τὸν μάϊον ἐπὶ 9 ἡμέρας. Ὁ ποτ. Wye εἶναι αὐτόθι πλωτὸς κατὰ τὸ φρυνόπωρον, τὸν χειμῶνα καὶ τὸ ἔαρ. Σιδηρόδρομος συνδέει αὐτὴν μετ' ἄλλων πόλεων. Ἀποστέλλει εἰς τὴν βουλὴν τῶν κοινοτήτων δύο ἀντιπροσώπους. Εἰσοδήματα τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς 4151 λίραι. Κατὰ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους Κάρολος ὁ Α' ἵδρυσεν αὐτόθι φρουρὰν καὶ ἡ πόλις ὑπέστη δύο πολιορκίας· τῷ 1643 παρεδόθη εἰς τὰ στρατεύματα τοῦ κοινοβουλίου, ὕστερον ἐκυριεύθη πάλιν ὑπὸ τῶν βασιλικῶν καὶ ὑπῆρξε σχεδὸν ἡ τελευταία εἰς αὐτοὺς ἀνήκουσα πόλις.

ΕΡΕΧΘΕΙΔΗΣ, Δωρ. ΕΡΕΧΘΕ-ΙΔΑΣ, υἱὸς τοῦ Ἐρεχθέως καὶ ΕΡΕΧΘΕΙΔΑΙ οἱ Ἀθηναῖοι.

ΕΡΕΧΘΕΙΟΝ, ἴδε ΑΘΗΝΑΙ.

ΕΡΕΧΘΕΥΣ, τέταρτος βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν, ἀπὸ Κέκροπος ὁ αὐτὸς καὶ ΕΡΕΧΘΟΝΙΟΣ (ἴδε τὴν λέξιν).

ΕΡΕΧΘΕΥΣ, ἕκτος βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ Κέκροπος υἱὸς Πανδίονος καὶ Ζευξίππης, ἔγγονος τοῦ προηγουμένου. Σχὼν σύζυγον τὴν ἀδελφήν του Πραξιθέαν ἐγέννησε Κέκροπα τὸν δεύτερον καὶ θυγατέρας Πρόκριν, Χθονίαν, Κρέουσαν καὶ Ὠρειθυίαν. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται παρά τινων ἡ σύστασις τῶν Ἐλευσινίων. Τῶν Θρακῶν εἰσβαλόντων ὑπὸ τὸν υἱὸν τοῦ Ποσειδῶνος Εὔμολπον εἰς Ἀττικὴν καὶ καταλαβόντων τὴν Ἐλευσῖνα, ὁ Ἐρεχθεὺς ἐκίνησε κατ' αὐτῶν πόλεμον (ἴδε ΕΛΕΥΣΙΣ), καθ' ὃν κατὰ παραγγελίαν τοῦ μαντείου ἐθυσιάσθη ἑκουσίως, πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς νίκης κατά τινας μὲν μία τῶν θυγατέρων του ἡ Χθονία, κατ' ἄλλους δὲ ἅπασαι· πρὸς τιμὴν τῶν θυγατέρων τούτων τοῦ Ἐρεχθέως ἐώρταζον μετὰ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι τὰ Νηφάλια. Λέγεται ὅτι ἐφονεύθη διὰ κεραυνοῦ ὑπὸ τοῦ Διὸς, κατὰ παράκλησιν τοῦ Ποσειδῶνος ὀργισθέντος διὰ τὸν φόνον τοῦ υἱοῦ του Εὐμόλπου. Ἐπὶ τοῦ Ἐρεχθέως ἀφίκοντο καὶ ἀποκατέστησαν ἐν Ἀττικῇ ὁ Ξοῦθος καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἴων.

ΕΡΕΧΘΗ-ΙΣ, πατρωνυμικόν, θυγάτηρ τοῦ Ἐρεχθέως· ἐπιθετικὸν, ἡ ἀνήκουσα εἰς τὸν Ἐρεχθέα.

ΕΡΕΧΘΗ-ΙΣ ΘΑΛΑΣΣΑ, κρήνη ἐν Ἀθήναις ἐντὸς τοῦ Ἐρεχθείου, ἧς τὸ ὕδωρ ἤρχετο ὑπογείως ἐκ τῆς θαλάσσης. Κατὰ τὴν μυθολογίαν τὸ ὕδωρ τῆς κρήνης ταύτης ἀνέβρευσεν, ὅτε ὁ Ποσειδῶν φιλονεικῶν μετὰ τῆς Ἀθηνᾶς περὶ τῆς προστασίας τῶν Ἀθηνῶν ἐκτύπησε τὴν γῆν διὰ τῆς τριαίνης του.

ΕΡΕΧΘΗΙΣ ΦΥΛΗ, μία τῶν δέκα φυλῶν τῆς Ἀττικῆς, κληθεῖσα οὕτω ἀπὸ τοῦ ἕκτου βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν Ἐρεχθέως.

ΕΡΖΒΕΡΓ, πόλις τῆς Πρωσσίας ἐν τῷ Ἀνωβέρῳ ἐπὶ τοῦ Σλίβερ 58 χιλιομ. πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Γοτίγγης. Κατ. 3,200· βασιλικὴ ἀποθήκη σιδήρου, ὁπλοποιεῖον· δημοσία ἀποθήκη γεννημάτων πρὸς ἀποταμίευσιν. Ἀρχαῖον μέγαρον τῶν ἐκλεκτόρων τοῦ Βρούνσβικ.

Ἔ ρ ζ β ε ρ γ, πόλις τῆς Πρωσσίας ἐν τῇ σαξωνικῇ Πρωσσίᾳ παρὰ τὸν Ἔλστερ ΒΑ τῆς Μέρσεβουργ καὶ ΝΑ τῆς Schweidnitz· κατ. 2900. Ἐριοῦχα, πήλινα σκεύη.

ΕΡΖΒΕΡΓ (Ἐδουάρδος - Φρειδερίκος κόμης VON HERZBERG ἢ HERTZBERG), πολιτικὸς πρῶτος καὶ εἷς τῶν ἐπισημοτέρων διπλω-

ματῶν τῆς ἐποχῆς του, γεν. τῷ 1725 ἐν Πομερανίᾳ, ἀποθ. τῷ 1795. Αἱ ἐργασίαι αὐτοῦ εἰς τὰ βασιλικὰ ἀρχεῖα εἵλκυσαν τὴν προσοχὴν Φρειδερίκου τοῦ Β', ὅστις κατέστησεν αὐτὸν ὑπάλληλον ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐξωτερικῶν· τῷ 1747 διωρίσθη σύμβουλος πρεσβείας, καὶ ἀμέσως συνέταξεν «Ὑπόμνημα περὶ τῶν πρώτων κατοίκων τῆς Μαρκίας τοῦ Βρανδεβούργου» δι' οὗ στεφθέντος ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν τοῦ Βερολίνου ἐγένετο δεκτὸς ὡς μέλος τῆς Ἀκαδημίας ταύτης, καὶ προεβιβάσθη εἰς βαθμὸν ἰδιαιτέρου συμβούλου πρεσβείας. Ἐπιτετραμμένος κατόπιν μέρος τῶν μυστικῶν ἐργασιῶν τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν παρευρίσκετο ἐν ταῖς τακτικαῖς συνεδριάσεσι τοῦ συμβουλίου. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην συνέταξε τὴν ἱστορίαν «Περὶ τοῦ ἀρχαίου Ναυτικοῦ τοῦ Βρανδεβούργου, τοῦ Ἐκλέκτορος Φρειδερίκου Γουλιέλμου τοῦ Μεγάλου καὶ τῆς Ἀφρικανῆς Ἑταιρίας, ὡς καὶ περὶ τῶν ἐπὶ τῆς ἀφρικανῆς παραλίας κτήσεων τοῦ Βρανδεβούργου τῶν πωληθεισῶν ὑπὸ τοῦ βασιλέως Φρειδερίκου Γουλιέλμου τῷ 1720 εἰς τοὺς Ὁλλανδούς». Τὰ κατασχεθέντα ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς Δρίσδης ἐπίσημα ἔγγραφα μεταξὺ τῶν αὐλῶν Αὐστρίας καὶ Σαξωνίας ἐχρησίμευσαν αὐτῷ κατὰ τὸ 1756 εἰς τὴν ἐν διαστήματι ὀκτὼ ἡμερῶν σύνταξιν τοῦ «Δεδικαιολογημένου Ὑπομνήματος», δημοσιευθέντος λατινιστί, γερμανιστὶ καὶ γαλλιστὶ καὶ σκοπὸν προτιθεμένου τὴν δικαιολόγησιν τῆς εἰς Σαξωνίαν εἰσβολῆς. Ἀμέσως διωρίσθη πρῶτος ἰδιαίτερος σύμβουλος ἢ ὑφυπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν. Ἡ μετὰ τῆς Ρωσσίας καὶ τῆς Σουηδίας συνθήκη τοῦ 1762 ὑπῆρξεν ἰδικόν του ἔργον· ἡ δὲ κατὰ τὸ 1763 συνομολόγησις τῆς εἰρήνης Ὀδερβουργ προήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν. Τὸ ὄνομά του συνδέεται μετὰ τῆς κατὰ τὸ 1772 πρώτης διανομῆς τῆς Πολωνίας, ὅτε προσεπάθησε νὰ ἀποδείξῃ τὰ δικαιώματα Φρειδερίκου τοῦ Β' ἐπὶ τῆς δυτικῆς Πρωσσίας. Τὰ περὶ διαδοχῆς τῆς Βαυαρίας ἀνταλλαγέντα ἔγγραφα καὶ ἡ ἐν Teschen συνομολογηθεῖσα συνθήκη τῆς εἰρήνης ἐπηύξησαν τὴν φήμην του. Αἱ ἐπὶ τῆς Βαυαρίας ἀξιώσεις τῆς Αὐστρίας ἐπήνεγκον τῷ 1785 τὸν σχηματισμὸν τῆς συμμαχίας τῶν γερμανῶν ἡγεμόνων, εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ὁποίας ἐδείξε μεγίστην δραστηριότητα. Κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς ζωῆς τοῦ Φρειδερίκου ἦν ἐκ τῶν ὀλίγων, οὓς καθ' ἑκάστην εἶδεν ὁ παρ' ἑαυτῷ ὁ βασιλεύς.

Ὁ διάδοχος τοῦ Φρειδερίκου Φρειδερίκος Γουλιέλμος Β'. συμπαρέλαβεν αὐτὸν κατὰ τὴν περιοδείαν του εἰς Πρωσσίαν καὶ Σιλεσίαν πρὸς τὴν παρὰ τῶν ὑπηκόων του ἀναγνώρισιν αὐτοῦ, προεβίβασεν αὐτὸν εἰς τὸν βαθμὸν κόμητος, ἐπεφόρτισεν αὐτὸν νὰ περιέλθῃ τὴν Πομερανίαν καὶ τὴν Νέαν Μαρκίαν, ὅπως δεχθῇ ἐν ὀνόματι του τὴν ἔκφρασιν πίστεως τῶν χωρῶν τούτων, ἐνεπιστεύθη αὐτῷ τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν, καὶ διώρισεν αὐτὸν κηδεμόνα τῆς Ἀκαδημίας. Οὗτος δὲ προσήνεγκεν εἰς τὴν κυβέρνησιν νέας πολυαρίθμους ὑπηρεσίας. Διὰ τῶν προσπαθειῶν αὐτοῦ κατέπαυσαν τῷ 1787 αἱ ταραχαὶ τῆς Ὁλλανδίας. Προσεπάθησε τὰ μέγιστα εἰς τὴν διατήρησιν τῆς εὐρωπαϊκῆς ἰσορροπίας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν αἵτινες ἐτέθησαν κατὰ τὴν συμμαχίαν τῶν γερμανῶν ἡγεμόνων. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ συνεπεία τῶν προσπαθειῶν του γενομένη τῷ 1790 σύμβασις τῆς Reichenbach συνωμολογήθη κατὰ συγκατάβασιν τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσσίας πρὸς τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Ὁλλανδίαν ἐπὶ βάσεων διαφόρου φύσεως, δυσηρεστήθη τὰ μέγιστα καὶ τῷ 1791 παρητήθη. Ἔκτοτε ἐπεδόθη εἰς τὴν κηδεμονίαν τῆς Ἀκαδημίας καὶ εἰς τὴν ἐποπτείαν πρὸς καλλιέργειαν τοῦ μεταξοσκώληκος ἐν Πρωσσίᾳ, καὶ ἐπεχείρησε τὴν σύνταξιν τῆς ἱστορίας Φρειδερίκου τοῦ Μεγάλου μείνασαν ἀτελῆ. Τῷ 1794 βλέπων τὴν δυσχερῆ θέσιν τῆς Πρωσσίας ἕνεκα τῆς κατὰ τὸ 1793 δευτέρας διανομῆς τῆς Πολωνίας καὶ τῆς συμμετοχῆς τῆς Πρωσσίας εἰς τὴν κατὰ τῆς Γαλλίας συμμαχίαν προσήνεγκε δι' ἀναφορᾶς πλήρους πατριωτισμοῦ, φρονήσεως καὶ εὐγενῶν αἰσθημάτων εἰς τὸν βασιλέα τὰς ὑπηρεσίας του· μὴ γενομένης δεκτῆς τῆς αἰτήσεώς του, ἠθλίδη τὰ μέγιστα, ἠσθένησε καὶ ἀπέθανεν.

Ὁ Ἔρσβεργ ἐσχεδίασε τὴν ἀναμόρφωσιν τῆς γερμανικῆς γλώσσης κατὰ τὰς ἰδέας τοῦ Λεϊβνιτίου, προσεπάθησε διὰ μεγάλων θυσιῶν νὰ βελτιώσῃ τὴν δημοσίαν ἐκπαίδευσιν, καὶ νὰ ἐλαφρώσῃ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῶν πτωχῶν γραμματοδιδασκάλων τῶν χωρίων διὰ τῆς παρ' αὐτῶν καλλιεργίας τοῦ μεταξοσκώληκος. Εἰς τὴν ἀναμόρφωσιν τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας ἔδωκεν ὁ ἴδιος τὸ παράδειγμα ἐν τοῖς κτήμασιν αὐτοῦ. Εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον ἦτο ἁπλοῦς καὶ ἄνευ ἀπαιτήσεων, ἐφαρζόμενος πάντοτε ἐλευθέρως τὰς ἰδίας του.

ΕΡΖΓΕΒΙΡΓΕ, ταὐτόσημον τῇ σιδηρουργὸς τῆς» λατ. Hercynii Montes, σειρὰ ὀρίων ἐν Γερμανίᾳ χωρίζουσα τὴν Σαξωνίαν τῆς Βοημίας καὶ ἐκτεινομένη ἐπὶ 150 χιλιαμ. ἐκ ΝΔ εἰς ΒΑ.

Τὰ ὄρη ταῦτα μὴ ἔχοντα μέγα ὕψος καλύπτονται ὑπὸ δασῶν καὶ περικλείουσι πλούσια μεταλλεῖα ἀργύρου, μολύβδου, κασσιτέρου, χαλκοῦ, ἀρσενικοῦ κτλ. Μέχρι τοῦ 1835 ὑπῆρχε διοικητικὴ περιφέρεια ἐν Σαξωνίᾳ φέρουσα τὸ ὄνομα τῶν ὀρέων τούτων ἔχουσα ἐπιφάνειαν 83 περίπου τετραγωνικῶν μυριαμέτρων, πληθυσμὸν 550, χιλ. κατοίκων, πρωτεύουσαν Φρεϋβεργ καὶ ἄλλας πόλεις Ζβίκκαου καὶ Χέμνιτζ.

ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΑ ἢ ΕΡΤΖΕΓΟΒΙΝΑ ἢ ΕΡΤΖΕΚ ἐπαρχία (σανδζὰκ) τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, ὁριζομένη πρὸς τὰ ΒΔ ὑπὸ τῆς Βενιαλούκας, πρὸς Β καὶ ΒΑ ὑπὸ τοῦ Τρέβνικ, πρὸς Α ὑπὸ τοῦ Νοβι-Μπαζὰρ, πρὸς ΝΑ ὑπὸ τοῦ Μαυροβουνίου, πρὸς Δ ὑπὸ τῆς Δαλματίας καὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους· πλάτ. βόρ. 42ο 25′—44ο μῆκ. ἀνατολ. 14ο—16ο 50′. Ἔχει 182 χιλιάμ. μῆκος καὶ 80 πλάτος. Τὰ Δειναρικὰ ὄρη σκεπάζουσι διὰ τῶν διακλαδώσεών των σχεδὸν ὁλόκληρον τὴν χώραν ταύτην, μόναι δὲ ἀξιοσημείωτοι πεδιάδες εἶναι αἱ τῆς Γαβέλας, ὅπου ἐκτείνονται τὰ ἕλη τοῦ Ὁλόβου καὶ τοῦ Γραχόβου κατὰ τὰ μεθόρια τοῦ Μαυροβουνίου. Ποταμὸς διαβρέχων αὐτὴν ἐν τῷ κέντρῳ ἡ Ναρέντα· τινὲς δὲ ποταμοὶ καταβυθίζονται καὶ ἐξαφανίζονται. Ἡ Ἑρζεγοβίνα κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα διῃρεῖτο ὑπὸ ἡγεμόνος ἀνεξαρτήτου. ὃν ὁ Τιμουρτὰς πασσᾶς κατέστησεν ὑποζελῆ φόρου, ὕστερον ὁ Μωχαμὲτ πασσᾶς κατέκτησε τὴν χώραν ταύτην, ἥτις μετ' ὀλίγον συμπεριελήφθη ἐντὸς τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους. Ἐξητάσθη συγχρόνως ἀπὸ τῆς Δαλματίας, μὴ θεωρουμένη ὅμως πολιτικὸν τμῆμα τοῦ βασιλείου τούτου.

ΕΡΖΕΝΓΑΤΖΙ (Ἰωάννης), διδάκτωρ τῆς ἀρμενικῆς ἐκκλησίας καὶ κλασικὸς συγγραφεύς, ἀποθ. τῷ 1326. Συγγράμματα αὐτοῦ.—Ἑρμηνεία τῆς Ἀρμενικῆς γραμματικῆς—Πραγματεία περὶ ἀστρονομίας.—Δύω ἐλεγεῖα περὶ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Φωτοδότου. — Βιβλίον προσευχῶν.—Ὑπομνήματα εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον.—Μετάφρασις τοῦ περὶ Μυστηρίων βιβλίου Θωμᾶ τοῦ Ἀκινάτου.—Ὠδαί.—Ἐλεγεῖα. Ὕμνοι κτλ.

ΕΡΖΕΡΟΥΜ, πόλις τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας ἐν Ἀρμενίᾳ, πρωτεύουσα ὁμωνύμου νομαρχίας, 9 χιλιαμ. ἀπὸ τοῦ βορείου βραχίονος τοῦ Εὐφράτου, 270 χιλιαμ. πρὸς τὰ ΒΑ τοῦ Διαρβεκίρ, 1100 χιλιαμ. πρὸς Α τῆς Κωνσταντινουπόλεως· πλάτ. βόρ. 39ο 30′ 30″, μῆκ. ἀνατολ. 39ο 26′, κατὰ τὸ μέρος ὅπου συναπαντῶνται αἱ μεγάλαι ὁδοί. Ἀριθμοῦνται ἐν Ἐρζερούμ περὶ τὰς 100,000 κατοίκων, ὧν οἱ πλείους Μωαμεθανοί· ἄλλοτε ἦτο ἡ πόλις αὕτη πολυπληθεστέρα, ἀλλ' ἕνεκα μεταναστεύσεων εἰς Ῥωσσίαν, καὶ τῆς πανώλους ἔπαθεν ἐλάττωσιν ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς. Τὸ Ἐρζερούμ ἐχρησίμευεν ὡς ἐμπορικὴ ἀποθήκη μεταξὺ τῆς Εὐρώπης καὶ τοῦ λιμένος τῆς Τραπεζοῦντος ἀφ' ἑνὸς, καὶ τῆς κεντρικῆς Ἀσίας καὶ ἰδίως τῆς Περσίας ἀφ' ἑτέρου, ἀλλ' ἤδη ἠνεῴχθη νέα ὁδὸς διὰ τοῦ Ποτίου καὶ τῆς Τιφλίδος, ἥτις βλάπτει τὰ μέγιστα τὴν ἐμπορικὴν ἀξίαν τῆς Τραπεζοῦντος καὶ τοῦ Ἐρζερούμ. Ἡ πόλις αὕτη κεῖται εἰς τοὺς πρόποδας ὑψηλοῦ ὄρους καλουμένου Ἐγαρλὶ-Δὰγ καὶ πολλῶν λόφων εἰς ὕψος 1900 μέτρων ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, εἰς κλίμα ψυχρότατον τὸν χειμῶνα, ἐν μέσῳ ἀχανοῦς πεδιάδος ξηροτάτης κατὰ τὸ θέρος, ἀρκούντως ὅμως καλλιεργουμένης. Αἱ ὁδοὶ αὐτῆς στενόταται, σκολιαὶ καὶ ῥυπαραί. Εὑρίσκονται αὐτόθι πολλαὶ οἰκοδομαὶ μέγισται. Ἔχει ἀκρόπολιν περιτετειχισμένην δι' ὑψηλῶν τειχῶν, ἀλλ' ἕνεκα τῶν δεσποζόντων αὐτὴν λόφων μὴ οὖσαν ἰσχυράν· ἡ ἀκρόπολις αὕτη ἀνηγέρθη πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τοῦ πυροβόλου, καὶ ὑποτίθεται ὅτι αἱ ὀχυρώσεις ἐγένοντο παρὰ τῶν Γενουηνσίων, οἵτινες ἔλαβον τὴν ἄδειαν παρὰ τῶν ἀρμενίων ἡγεμόνων νὰ ἀνεγείρωσιν ὀχυρώματα πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ μετὰ τῶν Ἰνδιῶν ἐμπορίου των. Μεταξὺ τῶν ἀξιοσημειώτων μνημείων διακρίνεται ἰδίως τὸ Τσιφτὲ-Μιναρὲ ἄλλοτε σχολεῖον καὶ ἤδη ἀποθήκη πολεμεφοδίων· προσέτι σημειωτέα 15 μωαμεθανικὰ τεμένη, τὸ διοικητήριον καὶ τινα οἰκήματα. Ἐκτὸς τῶν τειχῶν ὑπάρχουσι τέσσαρα προάστεια, περιέχοντα τέσσαρας ἀγορὰς, διαφόρους ἀρμενικὰς ἐκκλησίας καὶ πολλὰ μπαζάρια καὶ καραβανσεράγια. Παρὰ τὴν πύλην τῆς Ταυρίδος ὑπάρχουσιν ἐξαίρετοι περίπατοι, τάφοι ἁγίων μωαμεθανῶν καὶ πηγαὶ μεταλλικῶν ὑδάτων. Ἡ Ἐρζερούμ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων ἐκαλεῖτο Arx Romanorum, ἐπὶ δὲ τῶν Βυζαντινῶν Θεοδοσιούπολις.—Ἡ νομαρχία (ἐγιαλάτιον) Ἐρζερούμ μετὰ τῶν νομαρχιῶν Κουρδιστὰν καὶ Χαρπούτ περιέχει ἐπιφάνειαν 3,134,473 τετραγωνικῶν χιλιαμέτρων καὶ κατοίκους 1,906,000.

ΕΡΖΙΡΓΙΑΝ, πόλις τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἀρμενίᾳ κειμένη παρὰ τὸν ἄνω Εὐφράτην· ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐκαλεῖτο «Ἄζιρις».

ΕΡΖΟΓ (HERZOG), ἀρχαία γερμανικὴ λέξις σημαίνουσα στρατιωτικὸν ἀρχηγὸν, ἣν ἐχρῆσαν οἱ Φράγκοι ὡς συνωνύμου τοῦ δούκος.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΕΡΖΟΓΕΝΒΟΥΡΓ, κωμόπολις τῶν αὐστριακῶν κρατῶν ἐν τῇ Κάτω Αὐστρίᾳ 11 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Ἁγίου Πόλτεν, κάτ. 1300. Μοναστήριον τῶν Αὐγουστίνων, ἱδρυθὲν τῷ 1244 μετὰ βιβλιοθήκης καὶ πλουσίων συλλογῶν.

ΕΡΗΜΗΣΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Διὸς ἐν τῇ νήσῳ Λέσβῳ.

ΕΡΘΑ, θεότης τῶν Γερμανῶν, ἡ θεὰ τῆς Γῆς, καλουμένης παρὰ τοῖς Γερμανοῖς ERDE ὡς καὶ ἡ θεότης. Διετηρεῖτο ἔν τινι ἄλσει νήσου τινὸς τῆς Βαλτικῆς ἅμαξα τῆς θεᾶς ταύτης ἣν καθ' ὡρισμένας ἐποχὰς τοῦ ἔτους περιέφερον κεκαλυμμένην ὑπὸ τάπητος· μετὰ τὴν περιοδείαν ἡ ἅμαξα ἐβυθίζετο ἔν τινι λίμνῃ τοῦ ἄλσους καὶ ἐπλύνετο ὑπὸ δούλων, ἐξαφανιζομένων κατόπιν ὑπὸ τῶν ἱερέων. Ἡ λατρεία τῆς θεᾶς ταύτης ἦν διαδεδομένη καθ' ἅπασαν τὴν Γερμανίαν, καὶ διετηρήθη ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐν Σουηδίᾳ μέχρι τοῦ ΙΒ'. αἰῶνος, ὅτε κατηργήθη ὑπὸ Βαλδεμὰρ τοῦ Α'.

ΕΡΙΒΑΝ, πόλις τῆς Ῥωσσίας ἐν Ἀρμενίᾳ, ἐπὶ τοῦ Ζάγκα παραποτάμου τοῦ Ἀράξου, εἰς 169 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Τιφλίδος καὶ 54 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΒΑ τοῦ ὄρους Ἀραράτ· πλάτ. βόρ. 40ο 1' 15'', μῆκ. ἀνατ. 42ο 56'. Πρωτεύουσα τῆς ῥωσσικῆς Ἀρμενίας, περιέχουσα κατὰ τὸν Φοντὸν 2,750 οἰκίας καὶ 14 περίπου χιλιάδας κατοίκων σχεδὸν ἁπάντων Ἀρμενίων ἢ Ταρτάρων. Ἐπίσημος διὰ τὰ ὀχυρώματά της. Περιέχει σχολεῖα καλῶς διατηρούμενα καὶ βομηχανικὰ καταστήματα ἐπασχολοῦντα περὶ τὰς 2 χιλιάδας ἐργατῶν· κατασκευάζουσιν αὐτόθι βαμβακερὰ ὑφάσματα, κεράμους καὶ κατεργάζονται δέρματα. Ἐμπόριον ζωηρότατον. Θέσις τερπνοτάτη, καὶ ὕδατα ἄφθονα μεταφερόμενα διὰ πολλῶν διωρύχων ἐκ τινος μικροῦ ποταμοῦ Κὲρκ-Μπουλάκ. Τὰ προηγούμενα ἱστορικὰ αὐτῆς συμβάντα ἀγνοοῦνται· τῷ 1582 ἐκυριεύθη ἀπὸ τῶν Περσῶν ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἀλλὰ τῷ 1604 ὁ Ἀββᾶς-Σὰχ ὁ Μέγας ἐπανεκτήσατο αὐτήν. Οἱ Τοῦρκοι καὶ οἱ Πέρσαι διεφιλονείκησαν αὐτὴν πολλάκις, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἔμεινεν εἰς τοὺς Πέρσας· ἐπῆλθον οἱ Ῥῶσσοι πρὸς κυρίευσιν αὐτῆς· ἔπαθον αὐτὸ μεγίστην ἦτταν τῷ 1808, ἀλλ' ὁ στρατηγὸς Πάσκιεβιτζ ἐκυρίευσεν αὐτὴν τῷ 1827, καὶ διὰ τῆς ἀμέσως γενομένης συνθήκης ἐξησφαλίσθη ἡ κτῆσις αὐτῆς εἰς τοὺς Ῥώσσους. Ὑπεράνω τοῦ Ἐριβὰν εὑρίσκεται τὸ φρούριον αὐτῆς ἀρχαιότατον ἔχον σχῆμα ὠοειδὲς, περίμετρον 2,000 μέτρων, καὶ διπλᾶ ὀχυρώματα, καὶ κείμενον παρὰ τὸν ποταμὸν, οὗτινος τὸ βάθος ὑπὸ τὰ τείχη εἶναι 300 περίπου μέτρων. Ἡ περὶξ πεδιὰς σκεπάζεται ὑπὸ ἐρειπίων διαφόρων πόλεων τῆς Ἀρμενίας. — Ἡ ἐπαρχία Ἐριβὰν χωρίζεται τῆς Γεωργίας διὰ τῶν ὀρέων Παμβάκη, καὶ τῆς Περσίας διὰ τοῦ ποταμοῦ Ἀράξου. Ἡ χώρα αὕτη εἶναι λίαν ὑγιεινὴ καὶ καρποφόρος, καλυπτομένη ὑπὸ ὀρέων μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχουσι κοιλάδες τερπνόταται καὶ πεδιάδες λίαν γόνιμοι, τὰ δάση ὅμως εἶναι αὐτόθι σπάνια. Τὴν ἐπαρχίαν διέρχεται ὁ ποταμὸς Ζάγκας, πηγάζων ἀπὸ τῆς λίμνης τῆς Ἐριβὰν· ὑπάρχει αὐτόθι ἐξαίρετος κτηνοτροφία καὶ οἱ ἵπποι αὐτῆς εἶναι ἄριστοι, εὑρίσκοντες παχεῖαν τροφὴν ἐν ταῖς βοσκαῖς ταῖς ὑπαρχούσαις κατὰ τὰ πλάγια τῶν ὀρέων· καλλιεργοῦνται ἐν ταῖς πεδιάσιν οἱ δημητριακοὶ καρποί, τὸ ὀρύζιον, ὁ βάμβαξ, ὁ καπνὸς, ἡ συκαμινέα καὶ ἡ ἄμπελος παράγουσα ἐξαίρετον οἶνον. Ὁ πληθυσμὸς συγκείμενος κατὰ μέγιστον μέρος ἐξ Ἀρμενίων, κατόπιν δὲ ἐκ Περσῶν, Ἰουδαίων, Ῥώσσων, Ἀτσιγγάνων καὶ Τουρκομάνων ἀναβαίνει κατὰ τὸν Φοντὸν εἰς 65 χιλιάδας ἀρρένων κατοίκων. Τὰ προϊόντα τῆς ἐπαρχίας εἶναι τὰ αὐτὰ οἷα καὶ τὰ τῆς πρωτευούσης αὐτῆς. Κατὰ τὸ βόρειον μέρος τῆς ἐπαρχίας εὑρίσκεται ἡ λίμνη τῆς Ἐριβὰν, ἔχουσα διεσπαρμένας διαφόρους μικρὰς νήσους, ἐξ ὧν μία περιέχει τὸ περίφημον μοναστήριον τῆς Σονανχὰρ, εἰς ὃ μεταβαίνουσι χιλιάδες προσκυνητῶν.

ΕΡΙΒΕΡΤΟΣ, ἀρχιεπίσκοπος Μεδιολάνων, ἀπεθ τῷ 1045. Ἀπὸ τοῦ 1015 ἀναγορευθεὶς ἀρχιεπίσκοπος συνεκρούσθη μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Κονράδου τοῦ Σαλικοῦ διηνεκῶς ἐνοχλοῦντος αὐτὸν εἰς τὸ νὰ ἀνακηρυχθῇ κυριάρχης τῆς Ἰταλίας, καὶ διωρίσθη παρ' αὐτοῦ τῷ 1026 ἀντιβασιλεὺς τῆς Λομβαρδίας. Τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐξήσκησε μετὰ βαισπραγιῶν· τῷ 1027 ἐπολιόρκησεν καὶ ἐκυρίευσε τὸ Λόδι, τῷ 1028 ἐπυρπόλησε τὴν ἔσφαξε τοὺς κατοίκους τοῦ Μοντσὸρ ἐπὶ τῇ προφάσει αἱρέσεως. Οἱ εὐγενεῖς τῆς Λομβαρδίας ἐπανέστησαν κατ' αὐτοῦ, ἀλλ' οἱ ἀστοὶ τῶν πόλεων ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ οὕτως ἤρχισεν ἐμφύλιος πόλεμος, πρὸς κατάπαυσιν τοῦ ὁποίου μετέβη ὁ Κονράδος εἰς Λομβαρδίαν. Οὗτος δυσαρεστηθεὶς διὰ τὴν παρὰ τοῦ Ἐριβέρτου καὶ ἄλλων ἱεραρχῶν δεικνυομένην ἀντίστασιν εἰς τὴν κατεύνασιν τῶν πραγμάτων, ἔθηκεν αὐτοὺς ὑπὸ κράτησιν· ἀλλ' ἐκεῖνοι δραπετεύσαντες διήγειραν τοὺς ἀστοὺς καὶ κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος. Μετὰ καταστροφὴν καὶ ἀναμονὴν πολέμων ὑπέκυψαν ἐπὶ τέλους τῷ 1038 οἱ ἱερόρχαι παραιτηθέντες πολ...

Δημόσια Βιβλιοθήκη
Κοινωνικής Επιστήμης (Α.)

λῶν δικατωμάτων. Ὁ Ἠριβέρτος κατὰ τὸν πόλεμον ἔδειξεν ἀληθῆ στρατιωτικὰ προτερήματα. Ἐδημιούργησε τρόπον τινὰ τὸ ἰταλικὸν πεζικόν, καὶ ἐνέπνευσεν αὐτῷ τὴν σταθερότητα, δι' ἣν ἐπὶ πολὺν χρόνον τοῦτο ἐφημίζετο· οὗτος ἵδρυσε καὶ τὸ τάγμα τῶν ἀτεταπεινωμένων» διατηρηθὲν μέχρι τοῦ 1570.

ΕΡΙΒΟΙΑ, γυνὴ τοῦ Τελαμῶνος κατὰ Πίνδαρον· κατ' ἄλλους ἡ γυνὴ τοῦ Τελαμῶνος ἐκαλεῖτο ΠΕΡΙΒΟΙΑ.

ΕΡΙΒΟΙΑ, μία τῶν Ἀμαζόνων φονευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους.

ΕΡΙΒΟΙΑ, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς ἐν Ἀλβανίᾳ πόλεως Κρόϊας.

ΕΡΙΒΩΤΗΣ, υἱὸς τοῦ Τελέοντος, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, εἰδήμων τῆς ἰατρικῆς, θεραπεύσας τὸν Ὀιλέα ἀπὸ τῶν πληγῶν, ἃς ἐπήνεγκον αὐτῷ αἱ Στυμφαλίδες ὄρνιθες.

ΕΡΙΓΕΝΗΣ (Ἰω. Σκῶτος), ἴδε ΣΚΩΤΟΣ.

ΕΡΙΓΗΡΟΣ, ἱστορικὸς ἁγιογράφος καὶ θεολόγος βέλγος, γεν. περὶ τὸ 940, ἀποθ. τῷ 1009. Ὁ Νοτγῆρος ἐπίσκοπος Λιέγης παρέλαβεν αὐτὸν πλησίον του καὶ ὠφελήθη ἐκ τῆς ἱκανότητός του, ὅτι ἐπετράπη αὐτῷ κατὰ τὴν ἀνηλικιότητα Ὄθωνος τοῦ Β'. ἡ διοίκησις τῆς Λωρραίνης καὶ τῆς Ἰταλίας. Συνέταξε διάφορα συγγράμματα καὶ ἰδίως βίους ἁγίων.

ΕΡΙΓΥΙΟΣ, στρατηγὸς Ἕλλην, ἀποθ. τῷ 328 π. Χ. Μιτυληναῖος καὶ υἱὸς τοῦ Λαρίχου. Ἐξορισθεὶς ἐκ Μακεδονίας ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, ἐπανῆλθε τῷ 336 ἅμα τῇ εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσει τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Κατὰ τὴν ἐν Ἀρβήλοις μάχην τῷ 331 ὡδήγει τὸ ἱππικὸν τῶν συμμάχων, ὡς καὶ κατὰ τὴν ἀπὸ τῶν Ἐκβατάνων ἀπέλευσιν τοῦ Ἀλεξάνδρου πρὸς καταδίωξιν τοῦ Δαρείου τῷ 330. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐγένετο ἀρχηγὸς μιᾶς τῶν εἰς Ὑρκανίαν εἰσβαλλουσῶν μοιρῶν. Πεμφθεὶς κατὰ τοῦ Σατιβαρζάνου ἐφόνευσεν αὐτὸν ἰδίᾳ χειρὶ ἐν τινι μάχῃ. Τῷ 329 συνεβούλευσε τὸν Ἀλέξανδρον νὰ μὴ διέλθῃ τὸν Ἰαξάρτην καὶ νὰ μὴ ἐπιχειρήσῃ τὴν κατὰ τῶν Σκυθῶν ἐκστρατείαν. Τῷ 328 ἐφονεύθη ἐν τινι μάχῃ κατὰ τῶν Βακτριανῶν φυγάδων.

ΕΡΙΓΩΝ, ποταμὸς τῆς Μακεδονίας εἰσβάλλων εἰς τὸν Ἀξιόν. Σήμερον καλεῖται «Βιστρίτζης».

ΕΡΙΔΑΝΑΤΑΣ, ἐπίθετον τοῦ Ἡρακλέους ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐλατρεύετο ἐν Ταράντῳ.

ΕΡΙΔΗΜΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Διὸς ἐπὶ τῆς νήσου Ῥόδου.

ΕΡΙΕ, λίμνη τῆς Βορείου Ἀμερικῆς κειμένη μεταξὺ Καναδᾶ καὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν· Πλάτος βόρ. 41ο 22'—42ο 52', μῆκ. δυτ. 81ο 30'—85ο 40'. Δέχεται πολλοὺς ποταμοὺς καὶ τὰ ὕδατα τῆς λίμνης Huron· συγκοινωνεῖ διὰ τοῦ Νιαγάρα καὶ τῆς διώρυγος Oswego μετὰ τῆς λίμνης Ontario, καὶ διὰ διωρύχων μετὰ τοῦ ποταμοῦ Hudson καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ μετὰ τοῦ κόλπου τοῦ Μεξικοῦ. Ἡ ναυτιλία του λίαν σημαντικὴ διακόπτεται τὸν χειμῶνα ἕνεκα τῶν πάγων, καὶ εἶναι ἐπικίνδυνος πρὸς τὰ βόρεια ἕνεκα τῶν βράχων. Ἔχει πολλοὺς λιμένας ἐν τοῖς νοτίοις παραλίοις. Τῷ 1813 συνεκροτήθη αὐτόθι ναυμαχία μεταξὺ ἀγγλικοῦ καὶ ἀμερικανικοῦ στόλου, καθ' ἣν ἐκυριεύθη ὁ ἀγγλικός.

ΕΡΙΕ, διώρυξ συνδέουσα τὴν λίμνην Ἠριὲ μετὰ τοῦ ποταμοῦ Hudson· μῆκ. 500 χιλιάμ. πλάτ. 13.33 μέτρ. βάθος 1.33 μέτρα. Δαπάνη διὰ τὴν κατασκευὴν αὐτῆς γενομένην ἀπὸ τοῦ 1823 μέχρι τοῦ 1825 φράγκα 45 ἑκατομμύρια.

ΕΡΙΕ, πόλ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἐπὶ χερσονήσου κατὰ τὴν λίμνην Ἠριὲ πρὸς Ν. Στρατιωτικὸς καὶ ἐμπορικὸς λιμήν· κάτ. 5,000.

ΕΡΙΖΑΡΤΣΙ (Στρκὶς), ἐπίσκοπος καὶ συγγραφεὺς ἀρμένιος, γενν. περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΓ' αἰῶνος, ἀποθ. περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΔ' αἰῶνος. Τῷ 1286 ἐγένετο γραμματεὺς τοῦ πατριάρχου τοῦ Σὶς Ἰακώβου Δ' τῷ 1291 ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Ἀρζενδζὰν καὶ κατόπιν πνευματικὸς τῶν ἀνακτόρων τοῦ βασιλέως τῶν Ἀρμενίων ἐν Κιλικίᾳ. Παρευρέθη τῷ 1306 ἐν τῇ ἐθνικῇ συνόδῳ τῆς Σὶς. Ἀπέκτησε μεγάλην φήμην ἕνεκα τῶν γνώσεων αὐτοῦ εἰς τὴν θεολογίαν καὶ τὸ κανονικὸν δίκαιον. Συγγράμματα αὐτοῦ μὴ ἐκδοθέντα εἰσέτι· «Πραγματεία περὶ τῆς πολιτικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἱεραρχίας», «Ἑρμηνεία τῶν κανόνων τῆς ἐκκλησίας» διαιρουμένη εἰς τρία βιβλία, «Λόγοι περὶ τῆς κηρύξεως τῶν Ἀποστόλων καὶ τῆς διαδόσεως τοῦ χριστιανισμοῦ».

ΕΡΙΖΖΟ, μία τῶν ἐπισημοτέρων οἰκογενειῶν τῶν καταγεγραμμένων ἐν τῇ «Χρυσῇ βίβλῳ» τῶν πατρικίων τῆς Βενετίας. Ἐκ τῆς οἰκογενείας ταύτης οἱ μᾶλλον ἀξιομνημόνευτοι εἶναι.

Ἐ ρ ι ζ ζ ο (Παῦλος) διοικητὴς βενετὸς θανατωθεὶς ἐν Χαλκίδι τῆς Εὐβοίας τῷ 1470. Ἐξετέλει κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο καθήκοντα Ἀρμοστοῦ τῆς Εὐβοίας, ὅτε ὁ σουλτάνος Μωάμεθ Β' μετέβη πρὸς κατάκτησιν τῆς νήσου ταύτης. Ὁ Ἐριζζο ἀσθενεστάτην ἔχων φρουρὰν ἐκλείσθη ἐντὸς τοῦ φρουρίου Χαλκίδος, ὅπερ ὁ Μωάμεθ ἐκολόρκει κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν ἔχων

πολυάριθμον στρατὸν καὶ στόλον καὶ πυροβολικόν. Τρὶς ἐπεχείρησεν ἔφοδον ὁ Μωάμεθ, ἀλλ' ὁ Ἐρίζζο ἀπέκρουσε μετὰ γενναιότητος τὰς ἐφόδους φονευθέντων καὶ 21 χιλιάδων μουσουλμάνων. Ὁ Μωάμεθ ἐπεχείρησε καὶ τετάρτην ἔφοδον τῇ 41 Ἰουλίου, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν καταλαβὼν τὴν πόλιν διέταξε γενικὴν σφαγήν. Ὁ Ἐρίζζο κατέφυγε μετὰ τῆς θυγατρός του Ἄννης εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ παραδοθῇ ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ ἔχῃ σώαν τὴν κεφαλήν· ἡ διατήρησις τοῦ ὅρου τούτου δὲν ἔσωσε τὴν ζωήν του, διότι ὁ σουλτάνος διέταξε τὸν πριονισμὸν τοῦ σώματός του κατὰ τὴν κοιλίαν. Ἡ θυγάτηρ του ἀπεκόπη τὴν κεφαλὴν ἰδίᾳ χειρὶ τοῦ σουλτάνου μὴ ἐνδοῦσα εἰς τὰς φιληδόνους αὐτοῦ ὁρμάς.

Ἐρίζζο (Λουδοβῖκος καὶ Μαρκαντώνιος), δύο ἀδελφοὶ θανατωθέντες τῷ 1546, καθὸ δολοφονήσαντες τὸν θεῖόν των Μαρφέο Βερνάρδι γερουσιαστὴν τῆς Ῥαβέντης, ὅπως ταχύτερον κληρονομήσωσιν αὐτόν. Μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἐγκλήματος ἡ γερουσία τῆς Βενετίας ὑπεσχέθη ἀνταμοιβὴν χιλίων δουκάτων καὶ πλήρη συγχώρησιν τοῦ ἐγκλήματος εἰς τὸν φανερώσοντα τοὺς ἀληθεῖς φονεῖς. Εἷς στρατιώτης χρησιμεύσας ὡς ὄργανον τῆς δολοφονίας κατήγγειλεν αὐτοὺς ὡς ἐξαγοράσαντας αὐτὸν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς δολοφονίας. Τὸ συμβούλιον τῶν Δέκα διέταξε τὴν σύλληψιν αὐτῶν καὶ τὴν εἰς δίκην εἰσαγωγὴν αὐτῶν. Ὁ Μαρκαντώνιος κατεδικάσθη εἰς ἰσόβια δεσμὰ καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ φυλακῇ, ὁ Λουδοβῖκος ἀπεκεφαλίσθη, τὰ δὲ κτήματά των ἐδημεύθησαν.

Ἐρίζζο (Σιβαστιανός), λατ. «Ἐρίκιος» ἢ «Ἐχῖνος» φιλόσοφος καὶ ἀρχαιολόγος βενετός, γενν. τῷ 1525, ἀποθ. τῷ 1585. Ἦτο υἱὸς γερουσιαστοῦ, καὶ συγγενὴς ἐξ ἀγχιστείας τῆς οἰκογενείας Κονταρίνι· ἐσπούδασεν ἐν Παδούῃ, ἐπέστρεψεν εἰς Βενετίαν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν γερουσίαν καὶ κατόπιν εἰς τὸ συμβούλιον τῶν Δέκα. Διεκρίθη διὰ τὴν κλίσιν του εἰς τὴν φιλολογίαν καὶ τὰς ἐπιστήμας, ἰδίως δὲ εἰς τὴν νομισματολογίαν· ἡ ἀρχαιολογικὴ αὐτοῦ συλλογὴ ἦτο μία τῶν πληρεστέρων τῆς Εὐρώπης. Συγγράμματα αὐτοῦ· «Ἰταλικὴ μετάφρασις διαλόγων τοῦ Πλάτωνος», «Πραγματεία περὶ νομισματοστόμων καὶ νομισμάτων τῶν ἀρχαίων» (λίαν ἐκτιμωμένη), «Αἱ ἓξ ἡμέραι» (ἠθικὸν σύγγραμμα) κτλ.

Ἐρίζζο (Φραγκίσκος), ἐνετικὸς ἔνατος δόγης τῆς Βενετίας, γενν. περὶ τὸ 1570, ἀποθ. τῷ 1646. Διεκρίθη εἰς πολλὰς ἐκστρατείας τῆς πατρίδος του. Τῷ 1631 διεδέχθη τὸν δόγην Νικόλαον Κονταρίνον. Τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἡγεμονίας του διῆλθον ἐν εἰρήνῃ καίτοι ἀναφυεισῶν διαφορῶν τινων μετὰ τῆς Ἱσπανίας καὶ τοῦ Πάπα ἕνεκα τῆς ἐν τῷ Ἀδριατικῷ ναυτιλίας· ἀλλὰ τῷ 1645 ὁ σουλτὰν Ἰμβραχὴμ ἐκήρυξεν ἐξαίφνης τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Βενετίας ἐπὶ διαφόροις προφάσεσι καὶ κατεσπευσμένως ἀπέπλευσε στόλον ἐκ 348 πολεμικῶν πλοίων καὶ πολλῶν φορτωτικῶν μετακομιζόντων 50 χιλιάδας στρατοῦ, ἀπέστειλεν αὐτὸν πρὸς ἅλωσιν τῆς Κρήτης. Ὁ στόλος οὗτος ἐμφανισθεὶς πρὸ τῶν Κυδωνιῶν τῇ 23 Ἰουνίου, μετὰ δίμηνον πολιορκίαν ἐκυρίευσεν αὐτὰς τῇ 22 αὐγούστου. Ὁ Ἐρίζζο πληροφορηθεὶς τοῦτο ἐπρόταινε θραστήρια μέτρα πρὸς παρεμπόδισιν τῆς προόδου τῶν Τούρκων· ἐπέβαλε πολλοὺς καὶ βαρεῖς φόρους, ἐπώλησεν ἀξιώματα καὶ εὐγενείας, καὶ οὕτως ἐξώπλισεν ἑκατὸν πλοῖα, ἅτινα ὑπὸ τὸν Ἱερώνυμον Μοροσίνην διέλυσαν τὴν ὑπὸ τῶν Τούρκων πρλιορκίαν τῆς Σούδας. Ἐπειδὴ ἀνεφάνησαν διαφωνίαι μεταξὺ τοῦ ναυάρχου καὶ τῶν ἄλλων ἀξιωματικῶν τοῦ στόλου ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ δοθῇ ἀπόλυτος ἐξουσία εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ στόλου, καὶ ἐπὶ τούτῳ ἀνετέθη εἰς τὸν δόγην ἡ ἀρχηγία πασῶν τῶν ἠπειρωτικῶν καὶ ναυτικῶν δυνάμεων. Ὁ Ἐρίζζο καίτοι γέρων παρεδέξατο τὸ βαρὺ τοῦτο ἔργον· ἀλλ' ἐνῷ κατεγίνετο εἰς τὰς προετοιμασίας διὰ τὸν ἀπόπλουν, ἐπῆλθεν ὁ θάνατος καὶ διέκοψεν αὐτάς.

ΕΡΙΘΑΚΙΣ, ὄνομα κύριον κοραλίου τινὸς παρὰ Θεοκρίτῳ Εἰδ. γ. 35.

ΕΡΙΘΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος ἐπὶ τῆς νήσου Κύπρου.

ΕΙΔΙΚ. τὸ ΕΡΡΙΧΟΣ.

ΕΡΙΚΑΡ (HERICART DE THIERY), μηχανικός, γενν. τῷ 1777, ἀποθαν. τῷ 1854 ἐν Ῥώμῃ. Ἐπὶ Ναπολέοντος τοῦ Α' ὑπῆρξε μηχανικὸς ἀρχηγὸς τῶν μεταλλείων καὶ διευθυντὴς τῶν δημοσίων ἔργων τοῦ διαμερίσματος τοῦ Σηκουάνα· ἐπεστάτησεν εἰς πολλὰ μεγάλα ἔργα καὶ ἰδίως εἰς τὰς Κατακόμβας τῶν Παρισίων· ἐγένετο ἔκτὸς εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῷ 1824, προήδρευσεν εἰς τὴν Γεωργικὴν Ἑταιρίαν καὶ ἐχρημάτισεν ἀπὸ τοῦ 1815 μέχρι τοῦ 1830 μέλος τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων. Συνέγραψε περὶ μετεωρολογίας καὶ γεωλογίας καὶ ἔκαμε σπουδαίαν Περιγραφὴν τῶν Κατακομβῶν τῷ 1815.

ΕΡΙΚΕΙΑ, δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων εἰς τὴν Αἰγηΐδα φυλήν. Ὁ κάτοικος Ἐρικεύς.

ΕΡΙΚΕ-ΙΡΑ (Φερνάνδος δὲ ΜΕΝΕΖΕΣ κό-

μης δ') γενν. ἐν Λισβόνῃ τῷ 1614, ἀποθ. τῷ 1699 διοικητὴς τῆς Ταγκέρας, μέλος τῆς βουλῆς ἐν Πορτογαλίᾳ, σύμβουλος τοῦ κράτους. Ἐκτὸς ποιημάτων γεγραμμένων εἰς λατινικὴν, ἰταλικὴν, ἢ ἱσπανικὴν γλῶσσαν συνέγραψε καὶ πορτογαλιστὶ «Ἱστορίαν τῆς Ταγκέρας», «Ἱστορίαν τῆς Πορτογαλίας» ἀπὸ τοῦ 1640 μέχρι τοῦ 1657.

ΕΡΙΚΕ-ΙΡΑ (Λουδοβῖκος δὲ ΜΕΝΕΖΕΣ, κόμης δ'), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γεννηθ. ἐν Λισβόνῃ τῷ 1632, ἀποθ. τῷ 1690, συνετέλεσεν εἰς τὴν πρόοδον τῆς βιομηχανίας καὶ ἐσχημάτισε λαμπρὰν πινακοθήκην. Συνέγραψε πορτογαλιστὶ «Ἱστορίαν τοῦ Σκενδέρβεη» καὶ «Ἱστορίαν τῆς παλινορθώσεως τῆς Πορτογαλίας».

ΕΡΙΚΕ-ΙΡΑ (Φραγκίσκος-Ξαβιέρος δὲ ΜΕΝΕΖΕΣ, κόμης δ'), στρατηγὸς καὶ φιλολόγος πορτογάλος, γενν. τῷ 1673, ἀποθ. τῷ 1744. Ὑπηρέτησε κατὰ τὸν περὶ διαδοχῆς τῆς Ἱσπανίας πόλεμον. Φίλος καὶ μαθητὴς τοῦ Boileau μετέφρασεν εἰς τὴν πορτογαλικὴν τὴν «Ποιητικὴν τέχνην» του. Προσέτι συνέγραψε τὴν Henriqueida ποίημα ἐπικὸν εἰς τιμὴν Ἐρρίκου τῆς Βουργουνδίας.

ΕΡΙΚΕ-ΡΑ, μικρὸς λιμὴν τῆς Πορτογαλίας κατὰ τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν 37 χιλιομ. πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Λισβόνης· κάτ. 2,600.

ΕΡΙΚΙΟΣ, ὅ, ΕΡΙΖΖΟ (Σεβαστιανός).

ΕΡΙΚΟΥΡ (Λουδοβῖκος d'Hericourt), σοφὸς νομομαθὴς, γενν. τῷ 1687, ἀποθ. τῷ 1752. Εἰσῆλθεν ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὰ τάγματα τῶν βενεδικτίνων καὶ τῶν ὀρατορίανῶν, καὶ κατόπιν ἐγένετο δεκτὸς εἰς τὸ δικηγορικὸν σῶμα τῶν Παρισίων. Ἦτο δικηγόρος τοῦ ἀντιβασιλέως δουκὸς τῆς Ὀρληάνης. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι τοῦ κανονικοῦ δικαίου ἔχοντα αὐθεντικότητα καὶ τοῦ πολιτικοῦ δικαίου. Τοῦ πρώτου εἴδους εἶναι Lois ecclésiastiques de France mises dans leur ordre naturel καὶ Abrégé de la discipline de l'Eglise, du P. Tomasin· τοῦ δευτέρου εἴδους εἶναι Traité de la vente des immeubles par décret καὶ Coutumes de Vernandois. Προσέτι ηὔξησε διὰ τρίτου καὶ διὰ τετάρτου βιβλίου τοὺς «Πολιτικοὺς νόμους» τοῦ Domat.

ΕΡΙΚΟΥΡ (Hericourt), πρωτεύουσα ἐπαρχίας· κάτ. 3,500. Ἐκκλησία διαμαρτυρομένων. Ἀρχαῖος πύργος. Κατασκευὴ σκληρῶν, ἐπισμάτων, βαμβακερῶν, σιδηρικῶν, πίλων, βυρσοδεψεῖα.

ΕΡΙΚΟΥΣΑ, μία τῶν πρὸς Β τῆς Σικελίας κειμένων νήσων τοῦ Αἰόλου καλουμένων καὶ Λιπάρων. Σήμερον Alicudi. — Νῆσος μικρὰ κειμένη πρὸς Β τῆς Κερκύρας, πιθανῶς ἡ σήμερον Βαρκοῦσα.

ΕΡΙΝΕΟΣ, μία τῶν τεσσάρων πόλεων τῆς Δωρικῆς Τετραπόλεως περὶ τὸ ὄρος Πίνδον. — Πόλις τῆς Φθιώτιδος χώρας ἐν Θεσσαλίᾳ, πλησίον τῆς Λαρίσσης. — Λιμὴν πλησίον τῶν Ῥυπῶν ἐν Ἀχαΐᾳ τῆς Πελοποννήσου. — Τόπος ἐν Ἀττικῇ πλησίον τῆς Ἐλευσῖνος περὶ τὸν Κηφισὸν ποταμόν· αὐτόθεν ὁ Πλούτων ἥρπασε τὴν Περσεφόνην καὶ κατεβίβασεν εἰς τὸν Ἅιδην. — Ποταμὸς ἐπὶ τῆς νήσου Σικελίας, πιθανῶς ὁ παρὰ Πτολεμαίῳ Ὄρινος, σήμερον καλούμενος Miranda.

ΕΡΙΝΝΥΣ, πληθ. ΕΡΙΝΝΥΕΣ καὶ συνηρημ. ΕΡΙΝΝΥΣ. Τὸ ἐνικὸν εὑρίσκεται παρ' Ὁμήρῳ καὶ τοῖς ἀρχαίοις ἐπικοῖς ποιηταῖς, τὸ πληθ. εἶναι συνηθέστερον. Δῦται ἐκαλοῦντο προσέτι καὶ ΕΥΜΕΝΙΔΕΣ, κατ' εὐφημισμὸν, παρὰ δὲ Ῥωμαίοις Furiae. Θεαὶ τιμωροῦσαι πᾶσαν κακουργίαν καὶ ἀνόσιον πρᾶξιν, διατριβουσαι ἐν Ταρτάρῳ καὶ βασανίζουσαι τὰς ψυχὰς τῶν ἐν τῷ βίῳ παρανομησάντων καὶ ἀδικησάντων. Ἦσαν κατὰ μὲν Ἡσίοδον τέκνα τῆς Γῆς καὶ τοῦ Αἰθέρος, κατὰ δὲ Αἰσχύλον τῆς Νυκτὸς, κατὰ δὲ Εὐριπίδην τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Νυκτός. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ τοὺς ἀρχαίους μυθογράφους ἦτο ἀπροσδιόριστος, ὁ Εὐριπίδης πρῶτος λέγει ὅτι ἦσαν τρεῖς· ὁ δὲ Ἀπολλόδωρος καλεῖ αὐτὰς Τισιφόνην, Ἀληκτὼ καὶ Μέγαιραν. Περιστάνοντο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων οὐχὶ μόνον ὡς καταχθόνιοι τιμωροὶ τῶν κακῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ βίῳ βασανίζουσαι πολυειδῶς τοὺς ἀσεβεῖς καὶ ἀνοσίους ἐμβάλλουσαι εἰς αὐτοὺς μανίαν καὶ καταπαράττουσαι τὴν ψυχὴν διὰ φρικωδῶν ἐλέγχων τῆς συνειδήσεως. Τὸ πρόσωπον αὐτῶν ἐπλάττετο δυσειδέστατον καὶ φρικῶδες, αἱ δὲ κεφαλαὶ των ἔχουσαι ἀντὶ τριχῶν ὄφεις· εἰς τὰς χεῖρας δὲ ἐκράτουν καιομένας λαμπάδας καὶ μάστιγας πεπλεγμένας ἐξ ὄφεων. Ἐλατρεύοντο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ῥωμαίων διὰ θείων τιμῶν, ἔχουσαι πολλαχοῦ ἰδίους βωμοὺς καὶ ἱερά.

ΕΡΙΟΤ (Ἰωάννης Heriot), δημοσιογράφος ἄγγλος, γενν. τῷ 1760, ἀποθ. τῷ 1833. Ἐξέδωκεν εἰς πολλὰς ἐφημερίδας, καὶ συνέστησε τῷ 1793 τῇ βοηθείᾳ τῆς συζύγου του δύο ἐφημερίδας ἐκδιδομένας καὶ ἐκάστην, τὴν μὲν καλουμένην The Sun καὶ ἐκδιδομένην κατὰ πᾶσαν πρωΐαν, τὴν δὲ True Briton κατὰ πᾶσαν ἑσπέραν, πολε-

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωφελὲς Βιβλιοπωλεῖον Ἀρσοστολόπουλου Ν. Α. & Υ

μῶν διὰ τῶν ἐφημερίδων τὰς ἰδέας τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως. Εὐνοούμενος ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως διωρίσθη εἰς διαφόρους προσοδοφόρους θέσεις.

ΕΡΙΟΥΚΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Ἑρμοῦ, κληθέντος οὕτω ἕνεκα τῆς παρ' αὐτοῦ παρεχομένης ὠφελείας εἰς τοὺς λατρεύοντας αὐτόν.

ΕΡΙΣ, καθ' Ἡσίοδον θυγάτηρ τῆς Νυκτός, κατὰ δὲ Ὅμηρον ἀδελφὴ καὶ σύντροφος τοῦ Ἄρεως. Ἐγέννησεν ἀφ' ἑαυτῆς τὸν πόνον, τὴν λήθην, τὴν ἰσμήνην, τὸν φόνον καὶ ἄλλα τοιαῦτα φθοροποιὰ τέκνα, καὶ ἐλογίζετο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὡς θεότης πρόξενος τῆς μεταξὺ τῶν θνητῶν διχοστασίας, πολέμου καὶ φθορᾶς. Ὅθεν εἰκονίζετο φέρουσα ἐν τῇ χειρὶ τὸ σημεῖον τῆς μάχης. Μὴ προσκληθεῖσα εἰς τοὺς γάμους τοῦ Πηλέως καὶ τῆς Θέτιδος ἐγένετο ἡ πρώτη αἰτία τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου βίψασα ἐπὶ τῆς τραπέζης τῶν θεῶν τὸ χρυσοῦν μῆλον φέρον τὴν ἐπιγραφὴν «Ἡ καλὴ λαβέτω». Παρὰ Ῥωμαίοις ἐκαλεῖτο Discordia.

ΕΡΙΣΑΘΕΥΣ, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐλατρεύετο ἐν τῇ Ἀττικῇ.

ΕΡΙΣΣΑΝ (Λουδοβῖκος-Θεόδωρος HERISSANT), διπλωμάτης καὶ φιλολόγος γάλλος, γεν. τῷ 1743, ἀποθ. τῷ 1811. Ἐγένετο δεκτὸς εἰς τὸν δικηγορικὸν σύλλογον τῷ 1765. Μετέβη εἰς Γερμανίαν τῷ 1771 πρὸς σπουδὴν τοῦ γερμανικοῦ δικαίου, καὶ διωρίσθη γραμματεὺς τῆς ἐν Ῥατισβόνῃ πρεσβείας, καὶ ὕστερον σύμβουλος πρεσβείας. Τῷ 1792 ἐπιστρέψας εἰς Γαλλίαν ἐπεδόθη εἰς τὴν φιλολογίαν μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του. Συνέγραψεν εἰς στίχους Ἐγκώμια, Μύθους καὶ λόγους. Συνεργάσθη εἰς τὴν «Ἱστορικὴν βιβλιοθήκην τῆς Γαλλίας», τὴν «Βιβλιοθήκην τῆς Ἑταιρίας τοῦ Chamfort» κτλ.

ΕΡΙΣΣΑΝ (Λουδοβῖκος-Ἀντώνιος-Πρόσπερ), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, ἰατρὸς καὶ φιλολόγος, γεν. τῷ 1745, ἀποθ. τῷ 1769. Συνέγραψεν ἐγκώμια διαφόρων ἀνδρῶν. Ποίημα λατινικὸν περὶ Τυπογραφίας, καὶ τὴν «Φυσικὴν Βιβλιοθήκην τῆς Γαλλίας», κατάλογον τῶν περὶ φυσικῆς ἱστορίας συγγραμμάτων τῆς Γαλλίας.

ΕΡΙΣΣΑΝ-ΔΕ-ΚΑΡΡΙΕΡ (Ἰωάννης-Θωμᾶς «Herissant des carrières», φιλολόγος γάλλος, γεν. ἐν Παρισίοις τῷ 1742, ἀποθ. ἐν Λονδίνῳ τῷ 1820. Ὑπῆρξε κατ' ἀρχὰς βιβλιοεκδότης ἐν Παρισίοις, τῷ δὲ 1770 μετέβη εἰς Λονδῖνον, ὅπου ἐπηγγέλλετο τὸν διδάσκαλον τῆς γαλλικῆς γλώσσης. Συνέταξε «Κατάλογον τῶν βιβλίων τῆς βιβλιοθήκης τῆς κυρίας Πομπαδούρου»—«Ἱστορίαν τῆς Ἀγγλίας»—«Ἱστορίαν τῆς Γαλλίας».—Γραμματικὴν Γαλλικήν».—Μικρὸν γαλλικὸν Παρνασσόν» κτλ. Προσέτι ἐξέδωκεν ηὐξημένον καὶ διωρθωμένον τὸ ἀγγλο-γαλλικὸν λεξικὸν τοῦ Boyer.

ΕΡΙΣΣΟΝ (Κάρολος-Κλαύδιος-Φραγκῖσκος Herisson), βιογράφος καὶ βιβλιογράφος γάλλος, γεν. τῷ 1761, ἀποθ. τῷ 1840. Κατὰ τὴν γαλλικὴν ἐπανάστασιν κατηγορηθεὶς ὡς βασιλικὸς ἐφυλακίσθη ἐπὶ ἓξ μῆνας. Ἐπεδόθη εἰς τὴν συλλογὴν σπανίων καὶ περιέργων συγγραμμάτων. Τῷ 1820 διωρίσθη δικαστὴς ἐν Chartres καὶ διέμεινε τοιοῦτος μέχρι τοῦ 1840, ὀλίγῳ πρὸ τοῦ θανάτου του. Κατέλιπε λαμπρὰν βιβλιοθήκην πωληθεῖσαν ἐν Παρισίοις. Συνέγραψεν Ἐγκώμια, Ἤθη, καὶ Καταλόγους διαφόρων βιβλιοθηκῶν.

ΕΡΙΣΤΑΛΙΟΝ, γαλ. HERISTAT ἢ HERSTAT λατ. HERISTALIUM, πόλις τοῦ Βελγίου ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Μεύση, κατ. 6,000. Ἐλαιοτριβεῖα. Κατασκευὴ λεπτῶν ἐργαλείων ἐν χάλυβος. Ὁ Πιπῖνος, ὁ ὑπουργὸς τῆς Αὐστρασίας, αὐτόθι ἔσχεν ὀχυρὸν πύργον. Πολλοὶ βασιλεῖς τοῦ δευτέρου κλάδου τῆς Γαλλίας αὐτόθι διέμενον. Ἡ πόλις αὕτη ἀνῆκεν εἰς τοὺς δούκας τῆς Κάτω-Λοθαριγγίας, ὕστερον εἰς τοὺς ὑστεροτόκους υἱοὺς τῶν δουκῶν τῆς Βραβάντης· τῷ 1546 μετέβη ἐκ διαδοχῆς εἰς τοὺς πρίγκηπας τοῦ Λιέγης.

ΕΡΙΣΩ, λατ. «Augia Domini» πόλις τῆς Ἑλβετίας, κατ. 9,518. Πρωτεύουσα τῶν πολιτειῶν τῶν ἐξωτερικῶν Ῥόδων· ἕδρα τοῦ μεγάλου συμβουλίου. Βιβλιοθήκη καὶ ἀρχαῖα ὁπλοθήκη, βιομηχανία ζωηροτάτη, λινὰ καὶ βαμβακερὰ ὑφάσματα, μουσελίνη, κεντήματα. Πλησίον αὐτῆς λουτρὰ θειοῦχα, ἐρείπια πύργων. Λέγεται ὅτι ἐκ τῶν ἑλβετικῶν χωρῶν πρώτη ἡ πόλις αὕτη παρεδέξατο τὸν χριστιανισμόν.

ΕΡΙΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ, φιλοσοφικὴ σχολὴ ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Εὐκλείδου τοῦ Μεγαρίως (ἴδε τὸ ὄνομα τοῦτο).

ΕΡΙΤΙΜΟΣ, Κορίνθιος νικήσας εἰς τοὺς Ἰσθμικοὺς ἀγῶνας.

ΕΡΙΤΙΜΟΣ, θυγάτηρ Ταλαοῦ καὶ Λυσιμάχης, καὶ σύζυγος τοῦ μάντεως Ἀμφιάρεω, καθ' Ὅμηρον καὶ Ἀπολλόδωρον. Κατὰ τὸν Σοφοκλῆ ἐκαλεῖτο ΕΡΙΦΥΛΗ (ἴδε τὴν λέξιν ταύτην).

ΕΡΙΦΟΣ, ἀθηναῖος ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας, ζῶν κατὰ τὸν τέταρτον π. Χ. αἰῶνα. Κατὰ τὸν Ἀθήναιον ἦτο σύγχρονος τοῦ Ἀντιφάνους. Γινώσκονται τριῶν κωμῳδιῶν του αἱ

ἐπιγραφαὶ ἔχουσαι οὕτω: Αἴολος, Μελίβοια, Πελταστής.

ΕΡΙΦΥΛΗ, σύζυγος τοῦ μάντεως Ἀμφιάρεω. Οὗτος γινώσκων ἐκ τῆς μαντικῆς του, ὅτι ἤθελε φονευθῇ ἐὰν ἐξεστράτευε κατὰ τῶν Θηβῶν, ἐκρύπτετο, ἀλλ' ὁ Πολυνείκης κατέπεισε τὴν Ἐριφύλην νὰ ἀναγγείλῃ αὐτῷ τὸ καταφύγιον τοῦ Ἀμφιάρεω προσενεγκὼν εἰς αὐτὴν χρυσοῦν περιδέραιον. Ὁ Ἀμφιάρεως ἐκστρατεύσας κατὰ τῶν Θηβῶν μετὰ τῶν λοιπῶν στρατηγῶν εἰς τὸν πρῶτον Θηβαϊκὸν πόλεμον, ἐφονεύθη, ἀλλὰ καὶ ἡ Ἐριφύλη δὲν ἔμεινεν ἀτιμώρητος, διότι κατὰ παραγγελίαν τοῦ Ἀμφιάρεω ὁ υἱὸς αὐτῶν Ἀλκμαίων ἐφόνευσε τὴν μητέρα του.

ΕΡΙΦΥΛΟΣ, ῥήτωρ Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Κιντιλιανοῦ.

ΕΡΙΧΘΟΝΙΟΣ ἢ ΕΡΕΧΘΕΥΣ, υἱὸς τοῦ Ἡφαίστου καὶ τῆς Ἀτθίδος, τέταρτος βασιλεὺς τῆς Ἀττικῆς ἔχων πόδας ἢ τελείαν μορφὴν δράκοντος. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται ἡ σύστασις τῶν Παναθηναίων καὶ ἡ ἐφεύρεσις τῶν ἁμαξῶν. Ἡ δίκη μεταξὺ Ἀθηνᾶς καὶ Ποσειδῶνος περὶ ἐφορείας τῶν Ἀθηνῶν διεξήχθη ὑπ' αὐτοῦ ὄντος τὴν ψῆφον εἰς τὴν Ἀθηνᾶν. Τὸ ἀρχαιότατον μνημεῖον τῆς ἑλληνικῆς γλυπτικῆς ξόανον ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς εἶναι ἀφιέρωμα τοῦ Ἐριχθονίου τούτου. Μετὰ τῆς συζύγου του Πασιθείας ἐγέννησε τὸν Πανδίονα διάδοχον αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ θρόνου.

ΕΡΙΧΘΟΝΙΟΣ, υἱὸς τοῦ Δαρδάνου καὶ τῆς Βατείας, ἀδελφὸς τοῦ Ἴλου, καὶ πατὴρ τοῦ Τρωός. Βασιλεὺς τῆς Τροίας φημισθεὶς διὰ τὸ πλούτη του προελθόντα ἐκ τῶν μεταλλείων τῆς χώρας του.

ΕΡΙΩΝΙΣ, θυγάτηρ τοῦ Ἰάσονος ἐκ τῆς Μηδείας.

ΕΡΙΩΠΙΣ, σύζυγος τοῦ Οἰλέως βασιλέως τῶν Λοκρῶν καὶ μήτηρ Αἴαντος τοῦ Οἰλέως.

ΕΡΚΑ (Στανίσλαος-Κασιμίρος Herka), πολωνὸς γεν. περὶ τὸ 1590 ἀποθ. περὶ τὸ 1665. Συμπληρώσας τὰς σπουδάς του ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Κρακοβίας ἐγένετο καθηγητὴς τῆς ἰατρικῆς καὶ ὕστερον τῆς θεολογίας. Συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ἐν Πολωνίᾳ καὶ ἐδημοσίευσε λατινιστὶ μὲν σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον De Herbis et Cibis, πολωνιστὶ δὲ ἕτερον ἐπιγραφόμενον «Τὸ συμπόσιον προσφερόμενον εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος ὑπὸ τοῦ Πλάστου καὶ συγκείμενον ἐξ ὅσων τῶν εἰς τὴν ζωὴν ἀναγκαιούντων, ἀναλυομένων διὰ τῆς ἰατρικῆς καὶ τῆς βοτανικῆς πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὑγείας» ἐν Κρακοβίᾳ 1660.

ΕΡΚΑΓΚΕΝ (ERCHENGER, ERKANGER ἢ ERCKANGER), δοὺξ τῆς Σουαβίας ἀποκεφαλισθεὶς τῷ 917. Οὗτος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Βερθόλδου κατεῖχον μεγάλα τιμάρια ἐν τῷ δουκάτῳ τῆς Αὐστρίας. Προσβαλόντες ἐν τοῖς κτήμασί του τὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντίας Σολομῶντα κατεδικάσθησαν εἰς ἐξορίαν καὶ ἐφυλακίσθησαν, ἀλλ' ἀπενεμήθη αὐτοῖς χάρις τῇ μεσολαβήσει τοῦ Σολομῶντος. Μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ δουκὸς τῆς Σουαβίας Βουρχάρδου, ὁ Ἐρκάγκεν κατέλαβε τὴν Σουαβίαν καὶ ἀνεγνωρίσθη δοὺξ αὐτῆς. Τῷ 913 μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του προσέβαλον τοὺς ἐξ Ἰταλίας ἐπιστρέφοντας καὶ πλήρεις λαφύρων Οὔννους, ἐνίκησαν αὐτοὺς καὶ ἁφήρπασαν μέγα μέρος τῶν λαφύρων. Τῷ 914 προσέβαλον ἐκ νέου τὸν Σολομῶντα μόλις σωθέντα τοῦ θανάτου· ὁ βασιλεὺς τῆς Γερμανίας Κονράδος Α'. εἰσελάσας εἰς Σουαβίαν, συνέλαβεν αὐτὸν καὶ ἐξώρισε, δοὺξ δὲ τῆς Σουαβίας ἀνηγορεύθη Βουρχάρδος ὁ Β'. Ἐπαναστήσαντος τοῦ τελευταίου, συνεννοεῖται μετ' αὐτοῦ, προσβάλλει τὰ αὐτοκρατορικὰ στρατεύματα, νικᾷ αὐτὰ καὶ ἀναλαμβάνει τὸν τίτλον δουκὸς τῆς Ἀλαμανίας. Τῷ 916 ἡ σύνοδος τῆς Altheim ἐκήρυξεν αὐτὸν, τὸν ἀδελφὸν καὶ τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ ἐχθροὺς τοῦ κράτους καὶ ἐκτὸς πάσης κοινωνίας· συνεπείᾳ τούτου τὰ κτήματά των ἐδημεύθησαν καὶ οἱ ἴδιοι κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον· ὁ Κονράδος δοὺς αὐτοῖς ὑπόσχεσιν χάριτος εἵλκυσεν εἰς τὴν αὐλήν του, καὶ ἀμέσως ἀπεκεφάλισε καὶ τοὺς τρεῖς καὶ κατέλαβε τὰ τιμάριά των.

ΕΡΚΕΝΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Διὸς προστάτου τοῦ ἕρκους (τοῦ περιβόλου) τῆς οἰκίας.

ΕΡΚΙΛΛΑ-Υ-ΖΟΥΝΙΓΚ, ποιητὴς καὶ περιηγητὴς Ἰσπανὸς, γεν. τῷ 1533, ἀποθ. τῷ 1596. Συνώδευσεν ὡς ἀκόλουθος τὸν Ἰνφάντην Φίλιππον (μετὰ ταῦτα Φίλιππον Β'.) εἰς διάφορα κράτη τῆς Εὐρώπης. Διακριθεὶς ἐν τῇ κατὰ τῶν Γάλλων μάχῃ τοῦ Ἁγίου Κεντίνου ὑπὸ τὸν δοῦκα τῆς Σαβοΐας Ἐμμανουὴλ-Φιλιβέρτον ἀνηγορεύθη ἱππότης Σαντιάγο καὶ θαλαμηπόλος τοῦ αὐτοκράτορος Ῥοδόλφου Β'. Τότε ἐπεχείρησε πάλιν μακρὰν περιοδείαν εἰς τὰ πλεῖστα μέρη τῆς Εὐρώπης, καὶ ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Ἀμερικὴν, ὅπως πολεμήσῃ κατὰ τῶν κατοίκων τῆς Χιλῆς τῶν ἐπαναστατησάντων κατὰ τῆς Ἱσπανικῆς κυριαρχίας. Καταπολεμήσας ἐπὶ πλεῖστον χρόνον καὶ καθυποτάξας τοὺς Ἀραυκανοὺς λαὸν ἰθαγενῆ καὶ ἄγριον συνέταξεν ἓν ποίημα «Ἀραυκάνα» ὀνομασθὲν ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐκ 36 ᾀσμάτων συγκείμενον. Πολλὴ διηγέρθη φιλοτιμία με

τῆς ἀξίας τοῦ ποιήματος τούτου καθὸ ἔργου πρωτοτύπου μὲν ἀφ' ἑνὸς, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου στερουμένου ἑνότητα πράξεως· θαυμασταὶ αὐτοῦ εἶναι ὁ Cervontès καὶ ὁ Βολταῖρος.

ΕΡΚΙΝΟΑΛΔΟΣ αὐλάρχης τῆς Νευστρίας, ἀποθ. τῷ 659. Συγγενὴς τῆς Ἀλδετρούδης συζύγου Χλοταρίου τοῦ Β' καὶ μητρὸς Δαγοβέρτου τοῦ Α'. Ἐξελέγη αὐλάρχης τῆς Νευστρίας τῷ 640 μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Αἴγα καὶ ἐνύμφευσε τὸν βασιλέα Χλοδοβίκον Β' τῷ 649 μετὰ τῆς Βαθίλδης δούλης σαξωνίδος ἣν εἶχεν ἀγοράσει παρὰ πειρατῶν ἄγγλων. Ἀποθανόντος Σιγεβέρτου τοῦ Β' τῷ 656 ἡ Αὐστρασία ἠνώθη μετὰ τῆς Νευστρίας καὶ τῆς Βουργουνδίας καὶ τὰ τρία βασίλεια διῳκοῦντο ὑπὸ τοῦ Ἐρκινουάλδου. Μετὰ τὸν θάνατον Χλοδοβίκου τοῦ Β' τῷ 657 ἀνέλαβε μετὰ τῆς βασιλίσσης Βαθίλδης τὴν κηδεμονίαν τῶν τριῶν αὐτοῦ υἱῶν Χλοταρίου, Χιλδερίχου καὶ Θιερρῦ. Ἀποθανόντα τῷ 659 διεδέχθη αὐτὸν ὁ Ἔβροινος.

ΕΡΚΤΗ, φρούριον τῆς Σικελίας πρὸς τὰ βόρεια τῆς νήσου ἐπὶ ὁμωνύμου ὄρους πλησίον τοῦ Παλέρμου. Ἐλέγετο καὶ «Ἑρκτή». Σήμερον καλεῖται Monte Peregrino.

ΕΡΚΥΝΑ, θυγάτηρ τοῦ Τροφωνίου καὶ σύντροφος τῆς Περσεφόνης. Εἰσήγαγεν ἐν Λιβαδείᾳ τὴν καλλιέργειαν τῶν δημητριακῶν, ἕνεκα δὲ τούτου ἐτιμᾶτο αὐτόθι δι' ἰδίας ἑορτῆς «Ἐρκύνια» καλουμένης. Ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς ἐκλήθη «Ἔρκυνα» καὶ μικρὸς ποταμὸς τῆς Βοιωτίας παρὰ τὴν Λιβαδείαν ῥέων καὶ ἀπὸ τοῦ Τροφωνίου ἄντρου πηγάζων.

ΕΡΚΥΝΙΑ ΟΡΗ, λατ. Hercynii montes· ὄρη τῆς ἀρχαίας Γερμανίας εἰς ἃ ἔλεγεν ὁ Ἑρκύνιος δρυμός. Σήμερον καλοῦνται «Ἐρζγεβίργε (ἴδε τὴν λέξιν ταύτην).

ΕΡΚΥΝΙΟ-ΚΑΡΠΑΘΕΙΑ, σύστημα ὀρέων περιλαμβάνον κατὰ τὸν Βάλδην πάσας τὰς σειρὰς τῶν ὀρέων τὰς κειμένας μεταξὺ Ῥήνου, Δνειπέρου, Δουνάβεως, τῶν πεδιάδων τῆς βορείου Γερμανίας, καὶ τῆς δυτικῆς Πολωνίας.

ΕΡΚΥΝΙΟΣ ΔΡΥΜΟΣ, λατ. Hercynia Silva, γερμ. Harz-Wald, δάσος ἐκ πευκῶν καὶ ἐγκινωδῶν δένδρων ἐκτεινόμενον κατὰ Καίσαρα καθ' ἅπασαν τὴν Γερμανίαν ἀπὸ τοῦ Ῥήνου μέχρι τοῦ Βιστούλα καὶ ἔχων μῆκος 60 ἡμερῶν καὶ πλάτος 9 ἡμερῶν. Οἱ νεώτεροι συγγραφεῖς εἶναι ὁ Τάκιτος περιορίζουσι τὸν Ἑρκύνιον δρυμὸν ἀπὸ τῆς Σηκουάνης μέχρι τῆς Ἄνω Οὐγγαρίας.

ΕΡΛΑΓΓΕΝ, πόλ. τῆς Βαυαρίας ἐν τῇ Κατωτέρᾳ Φραγκονίᾳ ἐπὶ τοῦ Ῥέγνιτζ, 15 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Νυρεμβέργης ἐπὶ τοῦ σιδηροδρόμου τοῦ ἐκ Β πρὸς Ν καὶ πλησίον τῆς διώρυχος τοῦ Λουδοβίκου· κάτ. 12,000. Περίφημον πανεπιστήμιον τῶν διαμαρτυρομένων ἱδρυθὲν τῷ 1743 καὶ ἀνοργανωθὲν ὕστερον· δύο πλουσιώταται βιβλιοθῆκαι, βοτανικὸς κῆπος, μουσεῖον τῆς φυσικῆς ἱστορίας, ἀμφιθέατρον τῆς ἀνατομίας κτλ. Πολλαὶ ἑταιρίαι σοφῶν. Ἡ Ἀκαδημία Λεοπολδίνη-Καρολίνη ἡ μετατεθεῖσα τῷ 1808 εἰς Βόννην ἤδρευε πρότερον αὐτόθι. Σχολεῖα τῆς γεωργίας καὶ τεχνῶν καὶ ἐπιτηδευμάτων. Διαιρεῖται εἰς Παλαιὰν καὶ Νέαν πόλιν· ἡ τελευταία ἱδρύθη τῷ 1686 ὑπὸ προσφύγων Γάλλων διαμαρτυρομένων μετὰ τὴν ἀνάκλησιν τοῦ διατάγματος τῶν Ναντῶν ἐπὶ γαιῶν, ἃς παρεχώρησεν ὁ μαργράβος Χριστιανὸς-Ἐρνέστος· οἱ μετανάσται ἐπήνεγκον δραστηριότητα περὶ τὴν βιομηχανίαν διατηρηθεῖσαν καὶ ὕστερον. Καθρεπτοποιεῖα, ὑφαντουργεῖα, ἐριουχοποιεῖα, πιλοποιεῖα, ἀβακοποιεῖα, ὑποδηματοποιεῖα, καπνοπωλεῖα. Περίφημον φρενοκομεῖον.

ΕΡΛΑΟΥ, λατιν. Agria, οὐγγριστὶ Eger, πόλ. τῆς Οὐγγαρίας ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ· κάτ. 20,000. Ἀρχιεπισκοπὴ καθολικῶν· κολλέγιον, ἄλλοτε πανεπιστήμιον, μετὰ βιβλιοθήκης καὶ ἀστεροσκοπείου· περιώνυμα θερμὰ λουτρά· τοποθεσία τερπνοτάτη καὶ περικυκλουμένη ὑπὸ ἀμπελώνων. Διακρίνονται ὁ μητροπολιτικὸς ναός, ἡ ἀρχιεπισκοπή, ἐκκλησία τῶν ὀρθοδόξων, τὸ νοσοκομεῖον Κομαρόμυ. Βιομηχανία ὑφασμάτων καὶ ἐριούχων. Ἱδρυθεῖσα τῷ 1010 ὑπὸ τοῦ βασιλέως Στεφάνου ὑπέστη πολλὰ ἐν ταῖς ὑπὸ τῶν Ταρτάρων καὶ τῶν Τούρκων πολιορκίαις. Τῷ 1596 ὑπέστη παρὰ τῶν Τούρκων ἀξιομνημόνευτον πολιορκίαν εἰς ἣν ὑπέκυψε.

ΕΡΛΑΧ, μία τῶν ἀρχαιοτέρων ἑλβετικῶν οἰκογενειῶν καταγωγῆς βουργουνδικῆς ἔνδοξος ἀπὸ τοῦ ΙΒ' αἰῶνος εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Βέρνης. Τὰ κυριώτερα τῶν μελῶν αὐτῆς εἶναι·

Ἔ ρ λ ά χ, (Οὐλρῖχος), ἀρχηγὸς τῶν Βερναίων ἐν τῷ κατὰ τῶν εὐγενῶν καὶ τῶν αὐτοκρατορικῶν πολέμῳ κατὰ τὸ 1298.

Ἔ ρ λ ά χ (Ῥοδόλφος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου ἐνίκησε τῷ 1339 τὸν κόμητα Νώδαου στρατηγὸν τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλβέρτου Α' κατὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν μάχην τῆς Λάουπεν, καὶ ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ του τῷ 1369.

Ἔ ρ λ ά χ (Ἰωάννης-Λουδοβίκος), γεν. τῷ 1595, ἀποθ. τῷ 1650· στρατηγὸς καὶ πολιτικὸς ἔσχος συνεπολίτευσε μετὰ τῶν Γουστάβου-Ἀ-

δόλφου καὶ μετὰ τοῦ Βερνάρδου τοῦ Σὰξ-Βεϊμὰρ, μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ τελευταίου εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Γαλλίας. Οὐσιωδὲς λαβὼν μέρος ἐν τῇ νίκῃ τῶν Λενῶν διωρίσθη διοικητὴς Brisach, καὶ στρατάρχης τῆς Γαλλίας.

Ἔ ρ λ ὰ χ (Φραγκίσκος Λουδοβῖκος), γεννηθ. τῷ 1575, ἀποθ. 1651· γενικὸς συνταγματάρχης τῶν στρατευμάτων τῆς Βέρνης, ὑπηρέτησεν ὡς διπλωματικὸς πράκτωρ παρὰ τῇ αὐλῇ τῆς Γαλλίας, τῆς βενετικῆς δημοκρατίας καὶ τοῦ δουκὸς τῆς Σαβοΐας, καὶ διέκρινεν ἕνα λόχον ἐλβετικὸν ἐν τῷ συντάγματι τῶν σωματοφυλάκων τοῦ Λουδοβίκου ΙΓ'.

Ἔ ρ λ ὰ χ (Ἰωάννης-Λουδοβῖκος), γενν. τῷ 1648, ἀποθ. τῷ 1680· ὑπηρέτησεν εἰς τὸ ὁλλανδικὸν ναυτικὸν καὶ ἐγένετο ναύαρχος τῆς Δανίας.

Ἔ ρ λ ὰ χ (Ἱερώνυμος), γενν. τῷ 1667, ἀποθ. τῷ 1748, ἱκανώτατος στρατηγὸς ὑπηρετήσας ἀπὸ τοῦ 1696 μέχρι τοῦ 1702 εἰς τὸν στρατὸν τῆς Γαλλίας, ὕστερον εἰς τὸν στρατὸν τῆς Αὐστρίας· ὑπῆρξε στενώτατος φίλος τοῦ πρίγκηπος Εὐγενίου.

Ἔ ρ λ ὰ χ (Κάρολος-Λουδοβῖκος), γενν. τῷ 1726. Μέχρι τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Γαλλίας, ἐγένετο ἀρχηγὸς τῶν Βερναίων κατὰ τὴν εἰς Ἐλβετίαν εἰσβολὴν τῶν Γάλλων τῷ 1798. Καίτοι ἀναδειχθεὶς γενναιότατος, ἐνικήθη ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν πολυπληθεστέρων ὄντων. Κατὰ τὴν ὑποχώρησιν οἱ ἴδιοι στρατιῶται ὑποπτεύσαντες αὐτὸν ὡς προδότην ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῆς ἁλώσεως τῆς Βέρνης ἐφόνευσαν αὐτόν.

Ἔ ρ λ ὰ χ (Ῥοδόλφος-Λουδοβῖκος, γενν. τῷ 1749, ἀποθαν. τῷ 1817. Τῷ 1801 κατέβαλε προσπαθείας πρὸς ἀνάστασιν τῆς ἀρχαίας ὁμοσπονδίας, καὶ διωρίσθη ἀρχηγὸς τῶν ὁμοσπονδιακῶν στρατῶν κατὰ τὴν ἀνταρσίαν τοῦ 1802· ἀποτυχουσῶν τῶν προσπαθειῶν του, ἐπανῆλθεν εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον καὶ ἀφιερώθη εἰς τὰς ἐπιστήμας. Μεταξὺ ἄλλων συγγραμμάτων συνέταξε τὸν «Κώδηκα τῆς εὐτυχίας» ἀφιερώσας τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἰς τὴν αὐτοκράτειραν Αἰκατερίνην τὴν Β'.

ΕΡΑΣΙΣΤΟΣ (Δαβίδ), ποιητὴς, ἰατρὸς καὶ ἀστρολόγος γερμανὸς, γενν. τῷ 1557, ἀποθ. τῷ 1636. Ἐδίδαξε τὰ μαθηματικὰ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Γρειφοβάλδης τῷ 1585 καὶ τὴν φυσικὴν ἐν Στουτγάρδῃ τῷ 1598. Μεταξὺ τῶν συγγραμμάτων του περίεργα εἶναι αἱ «Ἐφημερίδες» του, ἃς ἤρχισε τὸ ἐτος 1584· ἐξ αὐτῶν κατ' ἀρχὰς προεφήτευε τὰς ἀτμοσφαιρικὰς μεταβολάς· ἐπειδὴ δὲ πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης ἐγένοντο δεκταὶ αἱ προφητεῖαι του, προέβη εἰς προφητείας παντὸς εἴδους ἐξαγομένας ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄστρων. Μεταξὺ ἄλλων ἀλλοκότων προφητειῶν αὐτοῦ ὑπῆρξε καὶ ὅτι κατὰ τὸ τέλος τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος ἔμελλε νὰ καταργηθῇ τὸ τουρκικὸν κράτος.

ΕΡΑΟΝ (Drouet d'Erlon), ἴδε ΔΡΟΥΕ.

ΕΡΑΥΙΝ, μοναχὸς βενεδικτῖνος, γενν. τῷ 994, ἀποθ. τῷ 1078, καταγόμενος ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας τῆς Νευστρίας ἐπεδόθη κατὰ πρῶτον εἰς τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, ὕστερον δὲ καίτοι ἀμαθὴς ἐγένετο μοναχὸς καὶ τῷ 1034 ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου τῆς Βοννεβίλλης· τῷ 1039 ἅπαντες οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς ταύτης μετῴκησαν ἕνεκα τῆς ἀὐθρίας τοῦ τόπου μίλια τινὰ μακρὰν κατὰ τὴν συμβολὴν δύο ποταμῶν. Τὸ νέον μοναστήριον ἐκλήθη τοῦ Βὲκ ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἑνὸς τῶν ποταμῶν, καὶ τάχιστα ἐσχηματίσθησαν περὶ σχολαί, ἐντὸς δὲ τοῦ μοναστηρίου ἀκαδημία ἀναδείξασα πλείστους μαθητὰς ἐπισήμους, ἐν οἷς καὶ τὸν πάπαν Ἀλέξανδρον Β'.

ΕΡΜΑΓΟΡΑΣ, ἄγαλμα τοῦ Ἑρμοῦ ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἀθηνῶν, ἄλλως «Ἑρμῆς ὁ ἀγοραῖος» καλούμενον.

ΕΡΜΑΓΟΡΑΣ, ἐπίσημος ῥήτωρ τῆς Ῥοδιακῆς σχολῆς, ζῶν περὶ τὸ 50 π. Χ. οὐχὶ μόνον ῥητορεύων ἀλλὰ καὶ διδάσκων τὴν ῥητορικήν. Προσέσχεν ἰδίως εἰς τὸ μέρος τῆς ῥητορικῆς τὸ καλούμενον «εὕρεσις» καὶ διῄρεσε τὰ μέρη τοῦ λόγου κατὰ νέον τρόπον· τὴν διαίρεσιν ταύτην κατηγορεῖ ὁ Κικέρων, ὁ δὲ Κυντιλιανὸς ὑπερασπίζεται· ὁ τελευταῖος προστίθησιν ὅτι ὁ Ἑρμαγόρας καταγινόμενος τὰ μέγιστα εἰς τὴν συστηματικὴν διαίρεσιν τοῦ λόγου, παρημέλησε τὸν πρακτικὸν σκοπὸν τῆς ῥητορικῆς. Ὁ Πομπήϊος ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ μιθριδατικοῦ πολέμου καὶ παραγενόμενος εἰς Ῥόδον ἠκροάσατο καὶ ἐφιλονείκησε μετ' αὐτοῦ «περὶ τῆς καθ' ὅλου ζητήσεως». Ὁ Ἑρμαγόρας συνέταξε πολλὰ συγγράμματα ἀπολεσθέντα, μνημονεύονται δὲ αὐτοῦ «Τέχναι ῥητορικαὶ ἐν βιβλίοις ς' περὶ Ἐξεργασίας, περὶ Πρέποντος, περὶ Φράσεως», προσέτι δὲ καὶ «Πολιτικὴ Τέχνη».

ΕΡΜΑΓΟΡΑΣ Ὁ ΚΑΡΙΩΝ, ῥήτωρ Ἕλλην Τήμνιος ἐξ Αἰολίδος, ζῶν ἐπὶ Αὐγούστου καὶ χρηματίσας μαθητὴς Θεοδώρου τοῦ Γαδαρέως. Ἐδίδαξε μετὰ τοῦ Κικκίλλου τὴν ῥητορικὴν ἐν Ῥώμῃ. Ὁ Σουΐδας συγχέει αὐτὸν μετὰ τοῦ προηγουμένου.

ΕΡΜΑΓΟΡΑΣ Ὁ ΑΜΦΙΠΟΛΙΤΗΣ, φιλό-

οφος στωϊκὸς, μαθητὴς Περσαίου δούλου καὶ ἀπελευθέρου Ζήνωνος τοῦ Στωϊκοῦ. Ὁ Σουΐδας ποιεῖται μνείαν τούτου ἄνευ βιογραφικῶν πληροφοριῶν καὶ ἀναφέρει τὰς ἐπιγραφάς τινων συγγραμμάτων του.

ΕΡΜΑΘΗΝΑ προτομαὶ τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Ἀθηνᾶς ἐστραμμένων πρὸς ἀλλήλους κατὰ ῥάχιν καὶ γεγλυμμέναι ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὕλης καὶ ἐπὶ βάσεως ἐχούσης σχῆμα κολεοῦ. Οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐκόσμουν διὰ τούτων τὰς οἰκίας καὶ τοὺς κήπους των.

ΕΡΜΑΙ, ἴδε ΕΡΜΗΣ.

ΕΡΜΕΙΑ ΑΚΡΑ, ἀκρωτήριον τῆς Ζευγιτανῆς χώρας ἐν Λιβύῃ κείμενον ἀρκτικῶς τῆς Καρχηδόνος, σήμερον Capo Bono, διάφορον τοῦ λεγομένου τὸ «καλὸν» ἀκρωτήριον.—Ἕτερον ἀκρωτήριον τῆς Μαρμαρικῆς ἐν τῇ αὐτῇ Λιβύῃ, σήμερον Ripa Alba.

ΕΡΜΑΙΟΝ, ναὸς τοῦ Ἑρμοῦ.— Πόλις τῆς Ἀρκαδίας.—Ἀκρωτήριον ἢ ὀχυρὸν μέρος τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου κατὰ τὸ στενότατον αὐτοῦ μέρος, σήμερον Γενὶ-Χισάρ.—Ἕτερον ἀκρωτήριον ἐπὶ τῆς νήσου Σαρδοῦς, σήμερον Malagrifi.—Ἕτερον ἀκρωτήριον τῆς νήσου Λήμνου καλούμενον «Ἑρμαῖον λέπας».

ΕΡΜΑΙΟΣ, ἐπίθ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν Ἑρμῆν, ἢ ὢν τοῦ Ἑρμοῦ, ἱερὸς τοῦ Ἑρμοῦ. Ὅθεν «Ἑρμαῖος λόφος», λόφος τις ἐπὶ τῆς νήσου Ἰθάκης κείμενος ὄπισθεν τῆς πόλεως ἐπὶ τοῦ Νήτου. Ἑρμαῖα ὄνομα διαφόρων ἑορτῶν καὶ πανηγύρεων πρὸς τιμὴν τοῦ Ἑρμοῦ, τελουμένων ἐν διαφόροις πόλεσι τῆς Ἑλλάδος· περιφημότερα ἦσαν τὰ ἐν Τανάγρᾳ τῆς Βοιωτίας πανηγυρίζόμενα Ἑρμαῖα εἰς τιμὴν τοῦ Κριοφόρου Ἑρμοῦ.

ΕΡΜΑΩΝΔΑΣ, Θηβαῖός τις παρὰ Θουκυδίδῃ.

ΕΡΜΑΝΑΡΙΧΟΣ ἢ ΕΡΜΕΡΙΧΟΣ, βασιλεὺς τῶν Γότθων υἱὸς τοῦ Γεβερίχου, γενν. περὶ τὸ 266 μ. Χ. ἀποθ. περὶ τὸ 376. Κατὰ τὸν γότθον ἱστορικὸν Ἰορνάνδην ὑπέταξε πάντας τοὺς πολεμικωτάτους λαοὺς τοῦ Βορᾶ. Φαίνεται ὅτι τὸ κράτος αὐτοῦ ἐξετείνετο ἐπὶ πάσης σχεδὸν τῆς μεσημβρινῆς Ῥωσσίας, τῆς Λιθουανίας, τῆς Κουρλανδίας καὶ τῶν χωρῶν τῶν παραλαμβανομένων μεταξὺ τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τῆς Βαλτικῆς ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Βορυσθένους μέχρι τοῦ Φινλανδικοῦ κόλπου. Συνενώσας ἅπαντα τὰ γοτθικὰ ἔθνη ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του, ἐτρέπη κατὰ τῶν Ἐρούλων καὶ τῶν Βένδων ἢ Βενέδων καὶ ὑπέταξε κατόπιν τοὺς Αἰστριανοὺς ἢ Ἐστιανοὺς τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῶν παραλίων τοῦ γερμανικοῦ ὠκεανοῦ. Ἐπὶ πλέον ἐπὶ τὰ γοτθικὰ ἔθνη μετὰ δόξης, φθάσας εἰς βαθύτατον γῆρας, ὅτε οἱ Οὖννοι εἰσέβαλον εἰς τὰς γοτθικὰς χώρας. Καταβεβλημένος ὑπὸ τοῦ γήρατος, καὶ ὑπὸ τῶν κατ' αὐτοῦ ἐπενεχθεισῶν πληγῶν παρὰ δύω ἀδελφῶν ἐκδικουμένων τὴν ἀδελφήν των κατακερματισθεῖσαν κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ ὑπὸ δύω ἀγρίων ἵππων, καὶ οὐδεμίαν ἔχων ἐλπίδα ἀντιστάσεως κατὰ τῶν Οὔννων, ηὐτοκτόνησεν. Ὁ διάδοχος αὐτοῦ Βιθιμίρος ἐνικήθη καὶ ἐφονεύθη ἔν τινι κατὰ τῶν βαρβάρων τούτων μάχῃ, ὁ δὲ Οὐννιμοῦνδος υἱὸς τοῦ Ἑρμαναρίχου ὑπετάγη εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν.

ΕΡΜΑΝΓΑΡΔΗ, θυγάτηρ τοῦ Δεσιδερίου βασιλέως τῆς Λομβαρδίας καὶ σύζυγος τοῦ Μεγάλου Καρόλου διαζευχθέντος αὐτὴν τῷ 771 μετὰ ἐνιαύσιον συζυγίαν.

ΕΡΜΑΝΓΑΡΔΗ, πρώτη σύζυγος Λουδοβίκου τοῦ Εὐήθους, καταπείσασα δι' ἀπίστων συμβουλῶν τὸν Βερνάρδον, βασιλέα τῆς Ἰταλίας, ἐπαναστατήσαντα κατὰ τοῦ συζύγου της νὰ ὑποταχθῇ. Ὑπῆρξε μήτηρ τοῦ Λοθαρίου, τοῦ Πιπίνου καὶ Λουδοβίκου τοῦ Γερμανικοῦ.

ΕΡΜΑΝΓΑΡΔΗ, θυγάτηρ Λουδοβίκου τοῦ Β', βασιλέως τῆς Ἰταλίας, γεν. τῷ 859. Ἐνυμφεύθη τῷ 879 τὸν Βοζίναν, βασιλέα τῆς ἐντὸς τοῦ Ἰούρα Βουργουνδίας. Ἀντέσχεν ἐπὶ δύο ἔτη ἐν Βιέννῃ εἰς πολιορκίαν τῶν Φράγκων βασιλέων Λουδοβίκου Γ'. καὶ Καρλομάνου· χηρεύσασα τῷ 889 διῴκησε τὸ κράτος κατὰ τὴν ἀνηλικιότητα τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Λουδοβίκου τοῦ Τυφλοῦ μέχρι τῆς ἐνηλικιότητος αὐτοῦ, καὶ κατόπιν ἀπεσύρθη εἴς τινα μονὴν τῆς Πλακεντίας, ὅπου καὶ διέμεινε μέχρι τοῦ θανάτου της.

ΕΡΜΑΝΔΑΔΗ (ἡ ἁγία) ἐκ τοῦ λατινικοῦ germanitas=ἀδελφότης. Συνέστη ἡ ἀδελφότης αὕτη κατὰ πρῶτον ἐν Ciudad-Real τῆς Καστιλίας, καὶ συνέκειτο ἐξ ἀξιωματικῶν λαμβανομένων ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἀστῶν πρὸς ἐπιτήρησιν τῶν ὁδῶν. Ὁ διοργανισμὸς αὐτῆς μετέβαλε χαρακτῆρα ἀπὸ τοῦ ΙΕ'. αἰῶνος. Φερδινάνδος ὁ καθολικὸς εὗρε παρὰ τῇ ἀδελφότητι ταύτῃ ἰσχυρὸν ὑποστήριγμα τῆς βασιλικῆς ἀρχῆς κατὰ τῶν εὐγενῶν. Ἐπὶ τέλους ἡ ἁγία Ἑρμανδάδη μετεμορφώθη εἰς στρατιωτικὸν σῶμα ἐπιτετραμμένον νὰ ἐκτελῇ τὰς διαταγὰς τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως.

ΕΡΜΑΝΜΙΣΤΕΚΖ (Hermanmiestecz) πόλις τῆς Βοημίας ἐπὶ τῶν ποταμῶν Γόλδιτσαν καὶ Πάσλα· κατ. 4,500. Πύργος· σχολὴ τῆς ἱππασίας· μεταλλικὰ ὕδατα· λατομεῖα μαρμάρων καὶ ἀσβεστολίθων.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινοπραξία Βιβλιοθηκη
Ψηφιοποίηση (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΕΡΜΑΝΝΟΣ, λατιν. ΑΡΜΙΝΙΟΣ, ἀρχηγὸς τῶν Χερούσκων. Τῷ 9 μ. Χ. κατετρόπωσε τὸν ῥωμαϊκὸν στρατὸν τοῦ Οὐάρου κατὰ τὰ στενὰ τοῦ Τευτοβούργου κατασφάξας περὶ τὰς 50 χιλιάδας ῥωμαίων, καὶ ἐπί τινα ἔτη ἀντέστη μετ' ἐπιτυχίας κατὰ ἑτέρου στρατοῦ ῥωμαϊκοῦ, ὁδηγουμένου ὑπὸ τοῦ Γερμανικοῦ· ἀλλὰ τῷ 16 ὁ στρατὸς οὗτος ἐνίκησε τοὺς Χερούσκους καὶ συνέλαβεν αἰχμάλωτον τὴν σύζυγον τοῦ Ἑρμάννου. Οὗτος ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τῶν συγγενῶν του, καὶ ἐπιθυμήσας τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα, ἐδηλητηριάσθη κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ὑπό τινος τῶν συμπατριωτῶν του. Ὁ ἀρχηγὸς οὗτος ἀνετράφη ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἔχαιρε τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Αὐγούστου καὶ αὐτοῦ τοῦ Οὐάρου. Ἐπὶ τοῦ Τακίτου ἡ μνήμη αὐτοῦ ἐδοξάζετο παρὰ τοῖς Γερμανοῖς διὰ δημοτικῶν ᾀσμάτων.

ΕΡΜΑΝΝΟΣ, ἐπικαλούμενος Contractus συνεσταλμένος· ἱστορικὸς γερμανὸς, γεν. τῷ 1013, ἀποθ. τῷ 1054. Καίτοι ἀσθενοῦς κράσεως ἐσπούδασε μετὰ ζήλου πάντας τοὺς κατὰ τὴν ἐποχήν του κλάδους τῆς ἐπιστήμης· τοιαύτας εἶχε γνώσεις περὶ τὴν ἀστρονομίαν, ὥστε τινὲς ἐνόμισαν ὅτι ἐγίνωσκε τὴν ἀραβικὴν γλῶσσαν, ἐν ᾗ ἦσαν γεγραμμένα τὰ περὶ ἀστρονομίας συγγράμματα. Συγγράμματα αὐτοῦ Chronicon ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς χριστιανικῆς χρονολογίας καὶ λῆγον μέχρι τοῦ 1054. — De mensura Astrolabii καὶ De utilitatibus Astrolabii—De monochordo. Προσέτι πολλὰ ποιήματα ἱστορικὰ περὶ τῶν ἐκστρατειῶν τῶν αὐτοκρατόρων Κονράδου καὶ Ἑρρίκου Γ'. Ἐπίσης ἀποδίδονται εἰς αὐτὸν ὕμνοι τινὲς τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας.

ΕΡΜΑΝΝΟΣ, Α'. κόμης παλατῖνας τῆς Σαξωνίας καὶ λανδγράβος τῆς Θυριγγίας ἀποθ. τῷ 1215. Ἀνεψιὸς τοῦ αὐτοκράτορος Φρειδερίκου Α', ἐβοήθησε τὸν ἀδελφόν του Λουδοβίκον Γ', καὶ ἦλθε διαφορὰς μετὰ Ἑρρίκου τοῦ Λέοντος καὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κονράδου τῆς Μαγεντίας. Ὅτε ἐξελέγησαν δύο βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων ὁ Φίλιππος τῆς Σουαβίας καὶ ὁ Ὄθων τῆς Βρουνσβίκης, ὁ Ἑρμάννος κατ' ἀρχὰς μὲν ἔδωκεν ὅρκον πίστεως εἰς τὸν Φίλιππον, ὕστερον μετέβη εἰς τὸ κόμμα τοῦ Ὄθωνος, ἀλλ' ἠναγκάσθη πάλιν νὰ ἀνανιώσῃ τὸν εἰς τὸν Φίλιππον δοθέντα ὅρκον, καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐκλονίζετο μεταξὺ τῶν δύο ἀντιπάλων· τέλος τῷ 1214 τοῦ Ὄθωνος ἀφορισθέντος ὑπὸ τοῦ πάπα Ἰννοκεντίου Γ', ἐψήφισεν ἐν τινι συνελεύσει τὴν κτῶσιν τοῦ Ὄθωνος ὑπὲρ τοῦ Φρειδερίκου τῆς Σικελίας. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐπήνεγκε μεγάλας δυστυχίας εἰς τὴν Θυριγγίαν. Ὁ Ἑρμάνος θεωρεῖται προστάτης τῶν γραμμάτων· πολλοὶ τῶν ποιητῶν ἔζησαν ἐν τῇ αὐλῇ τον καὶ ἔψαλλον ἐγκώμια εἰς αὐτόν. Ἐπ' αὐτοῦ συνέβη τῷ 1207 ἡ πάλη τῶν ποιητῶν ἡ καλουμένη πόλεμος τῆς Βυρτσβούργης.

ΕΡΜΑΝΝΟΣ ὁ Δαλμάτιος ἢ Σεκοῦνδος ἀσιανολόγος τοῦ ΙΒ'. αἰῶνος. Συνώδευσε Ῥοβέρτον τὸν ἐκ Ῥητινῶν κατὰ τὰς περιηγήσεις του εἰς Εὐρώπην, Ἑλλάδα καὶ Ἀσίαν. Διέμειναν πολὺν χρόνον ἐν Ἱσπανίᾳ, ὅπου ἐσπούδασαν τὴν ἀστρολογίαν καὶ τὰς θετικὰς ἐπιστήμας. Προσέτι μετέφρασαν τὸ «Κοράνιον» τῇ βοηθείᾳ ἄραβός τινος ἢ Ἰουδαίου προσηλύτου. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται μικρὰ πραγματεία συνοδεύουσα τὴν μετάφρασιν τοῦ «Κορανίου» καὶ ἐπιγραφομένη De Statu Saracenorum.

ΕΡΜΑΝΝΟΣ ὁ Γερμανὸς, μεταφραστὴς, ζῶν τῷ 1240 ἐν Τολέδῳ. Μετέφρασεν ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ τὰ «Ἠθικὰ», τὰ «Πολιτικὰ» καὶ τὴν «Ῥητορικὴν» τοῦ Ἀριστοτέλους.

ΕΡΜΑΝΝΟΣ (Παῦλος), βοτανικὸς γερμανὸς, γεν. τῷ 1646, ἀποθ. τῷ 1695. Σπουδάσας τὴν ἰατρικὴν ἐν Λειψίᾳ ἔλαβε τὸ δίπλωμα διδάκτορος ἐν Παδούῃ καὶ ἀμέσως ἀνεχώρησεν εἰς Βαταβίαν ὡς ἰατρὸς τῆς ὁλλανδικῆς ἑταιρίας. Μετὰ ὀκταετῆ διαμονὴν ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς Ἰνδίαις, ἐπανέκαμψεν εἰς Εὐρώπην καὶ τῷ 1679 κατέλαβεν ἕδραν καθηγητοῦ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Λουγδούνου Βαταβῶν, ἣν καὶ διετήρησε μέχρι τοῦ θανάτου του. Εἰς τὸν Ἑρμάννον ὀφείλεται ἡ περιγραφὴ πολλῶν φυτῶν τῶν Ἰνδιῶν ἀγνώστων πρὸ αὐτοῦ, καὶ καλλιτέρα διάταξις κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Μορισόν. Τὰ συγγράμματά του ἅπαντα ἀνήκουσιν εἰς τὴν βοτανικήν.

ΕΡΜΑΝΝΟΣ (Ἰάκωβος), μαθηματικὸς γερμανὸς, γεν. τῷ 1678, ἀποθ. τῷ 1733. Συντάξας σύγγραμμα, δι' οὗ ὑπερησπίζετο τὸν Λειβνίτιον, ἀπήλαυσε τὴν προστασίαν αὐτοῦ καὶ διορίσθη τῷ 1707 καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν ἐν Παδούῃ. Τὴν θέσιν ταύτην κατασχὼν μέχρι τοῦ 1713, μετέβη εἰς Φραγκφόρτην καὶ ἐκεῖθεν εἰς Πετρούπολιν, ὅπου ἐδίδαξε τὰ ὑψηλὰ μαθήματα μέχρι τοῦ 1731. Πολλαὶ Ἀκαδημίαι κατέταξαν αὐτὸν μεταξὺ τῶν μελῶντων. Συγγράμματα αὐτοῦ. Phoronomia, Ἐπιτομὴ τῶν μαθηματικῶν, Μέθοδος τοῦ εὑρίσκειν τὴν τροχιὰν τῶν πλανητῶν, Μέθοδος δι' ἧς προσδιορίζει τὸν νόμον τῶν κεντρικῶν δυνάμεων, Πολλὰ ὑπομνήματα κλ.

ΕΡΜΑΝΝΟΣ (Ἰωάννης), ἰατρὸς καὶ φυσιολόγος γάλλος, γεν. τῷ 1738, ἀποθ. τῷ 1800.

Ἐδίδαξεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐν Στρασβούργῳ μαθήματα τῆς φυσικῆς ἱστορίας καὶ ἐσχημάτισε δι' ἰδίαν χρῆσιν μουσεῖον τῆς ἐπιστήμης ταύτης καὶ βιβλιοθήκην, ἧς τὰ βιβλία τάχιστα ἀνέβησαν μέχρι τῶν 18 χιλιάδων. Διορισθεὶς διευθυντὴς τοῦ ἐν Στρασβούργῳ βοτανικοῦ κήπου, ἔδωκεν αὐτῷ ὅλως νέαν πρόσοψιν καὶ ηὔξησε τὰ μέγιστα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν αὐτῷ φυτῶν.

Ὁ Ἑρμάννος ἦτο εἷς ἄκρον φιλοπονώτατος, καὶ τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἠδύναντο νὰ ἀποτελέσωσιν 25 ἢ καὶ 30 τόμους. Ἐξ αὐτῶν ὅσα ἐδημοσιεύθησαν ἀντικείμενον ἔχουσι διαφόρους κλάδους τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας. Αἱ συλλογαὶ τῆς φυσικῆς ἱστορίας αὐτοῦ ἐγένοντο κτῆμα τοῦ Στρασβούργου, καὶ ἐχρησίμευσαν ὡς βάσις τοῦ μουσείου αὐτῆς, ἡ δὲ βιβλιοθήκη του προσηρμοσμένη εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Ἀκαδημίας ἐσώζετο ὁλόκληρος μέχρι τῆς κατὰ τὸ 1870 ὑπὸ τῶν Γερμανῶν πολιορκίας τῆς πόλεως ἐκείνης.

ΕΡΜΑΝΝΟΣ (Ἀρμάνδος - Μαρτιάλας - Ἰωσήφ), ἐπαναστάτης γάλλος, ἀποκεφαλισθεὶς τῷ 1795. Σπουδάσας τὰ νομικὰ μετῆλθε κατ' ἀρχὰς τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα, ὕστερον ἐγένετο δικαστὴς, καὶ κατόπιν πρόεδρος τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου τοῦ Pas-de-Calais. Ὁ Ῥοβεσπιέρρος, συμπατριώτης του, προσεκάλεσεν αὐτὸν εἰς Παρισίους, ὅπου διώρισεν αὐτὸν ὑπουργὸν τῶν ἐσωτερικῶν καὶ προσωρινῶς τῶν ἐξωτερικῶν. Μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης ἐδείχθη ἀγαθός· ἀλλ' ὅτε διωρίσθη πρόεδρος τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαστηρίου ἐδείξε σκληρότητα ἀνήκουστον. Ἡ Μαρία Ἀντωανέτα, οἱ Ἑβερτισταί, οἱ Δαντονισταί, οἱ βασιλικοί, οἱ ultra ἐπαναστάται ἐγένοντο ἀλληλοδιαδόχως θύματα τῆς σκληρότητός του ταύτης. Τὸ ἔργον του δὲν ἦτο νὰ δικάζῃ ἀλλὰ νὰ καταδικάζῃ. Μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Ῥοβεσπιέρρου, ἐναχθεὶς τῷ 1795 εἰς τὸ δικαστήριον ὡς συνένοχος τῆς τρομοκρατορίας, ἀπελογήθη μετὰ φλέγματος καὶ μετ' εὐγλωττίας διισχυρισθεὶς ὅτι ὑπῆρξεν ἁπλοῦν ὄργανον ἀνωτέρας θελήσεως ἢ μᾶλλον τῆς γενικῆς θελήσεως. Ἴσως ἐσώζετο, ἐὰν μεταξὺ τῶν δικαστῶν του δὲν ὑπῆρχον πολλοὶ φίλοι τῶν ἐπιστημοτέρων θυμάτων του τοῦ Δαντὸν, τοῦ Καμίλλου Δεμουλὶν κτλ. Ἀπεστάλη εἰς τὸ Ἱκρίωμα, καταδικασθεὶς διὰ πλειονοψηφίας κατὰ μίαν μόνην ψῆφον εἰς ἡλικίαν 36 ἐτῶν.

ΕΡΜΑΝΝΟΣ (Ἰωάννης-Φρειδερῖκος), φυσιολόγος γάλλος, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1768, ἀποθ. τῷ 1793. Διδαχθεὶς παρὰ τοῦ πατρός του, ἐδημοσίευσε τῷ 1792 λαμπρὰν θέσιν περὶ συγκριτικῆς ὀστεολογίας· σύγγραμμα δὲ αὐτοῦ περὶ τῶν ἀπτέρων ἐντόμων στεφθὲν τῷ 1790 ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας τῶν Παρισιῶν ἐδημοσιεύθη τῷ 1804 ὑπὸ τοῦ Ἀμέρ μετὰ πινάκων.

ΕΡΜΑΝΝΟΣ (Ἰωάννης-Φρειδερῖκος), ἀδελφὸς τοῦ Ἰωάννου Ἑρμάννου, γεννηθ. τῷ 1743, ἀποθ. τῷ 1820. Μετὰ τὴν εἰς τὰ νομικὰ συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν του ἀνέλαβε τὴν ἐκπαίδευσιν δύο βώσσων τοῦ πρίγκηπος Ἀσκὸβ καὶ τοῦ κόμητος Βοροντζὸφ, μεθ' ὧν διέθραμε τὴν Γερμανίαν, τὴν Πολωνίαν, τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἀγγλίαν. Ἐπιστρέψας εἰς Στρασβοῦργον τῷ 1779 ὑπηρέτησεν εἰς διαφόρους πολιτικὰς θέσεις καὶ ἐξελέγη ἀντιπρόσωπος εἰς τὸ Συμβούλιον τῶν Πεντακοσίων τῷ 1795 καὶ τῷ 1799, ὅπου ὠμίλησεν ὑπὲρ τῶν μεταναστατῶν τοῦ Κάτω Ῥήνου. Τῷ 1806 προσεκλήθη νὰ διδάξῃ τὰ νομικὰ εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Στρασβούργου ἧς ἐγένετο ὕστερον πρύτανις. Συνέταξε διάφορα συγγράμματα καὶ ἐν τῇ γαλλικῇ μεκαφράσει τῆς «Γεωγραφίας» τοῦ Busching αὐτὸς συνέταξε τὸ περὶ Ἀλσατίας κεφάλαιον.

ΕΡΜΑΝΝΟΣ (Ἰωάννης-Γοδοφρεῖδος - Ἰάκωβος Von Hermann), περίφημος φιλολόγος γερμανὸς, γεννηθ. ἐν Λειψίᾳ τῷ 1772, ἀποθ. τῷ 1848. Διωρίσθη τῷ 1798 καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας καὶ βραδύτερον τῆς ῥητορικῆς καὶ τῆς ἀρχαίας ποιήσεως ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Λειψίας. Ἵδρυσεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τὴν «Ἑλληνικὴν Ἑταιρίαν» καὶ ἀπὸ τοῦ 1834 διηύθυνε τὸ φιλολογικὸν Γυμνάσιον. Τῷ 1815 ἐτιμήθη διὰ τοῦ παρασήμου τῆς Πολιτικῆς Ἀξίας, καὶ βραδύτερον ἀπέκτησε τίτλους εὐγενείας· κατὰ δὲ τὸ 1835 ἐγένετο δεκτὸς ὡς ξένον μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιγραφῶν καὶ τῶν Γραμμάτων τῆς Γαλλίας. Ὁ Ἑρμάννος ὑπῆρξεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς σχολῆς τῶν φιλολόγων, οἵτινες θεωροῦσι τὴν σπουδὴν τῆς γλώσσης ὡς κύριον ἀντικείμενον τῶν ἐργασιῶν των, ἐνῷ ἡ ἀντίθετος σχολὴ, ἡ βαίνουσα εἰς τὰ ἴχνη τοῦ Βολδίνου καὶ διευθυνομένη ὑπὸ τοῦ Boekh φρονεῖ ὅτι ἡ σπουδὴ τῶν κλασικῶν πρέπει νὰ θεωρηθῇ μόνον ὡς μέσον πρὸς ἐπίτευξιν τῆς γνώσεως τῆς φιλοσοφίας, καὶ τοῦ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ βίου τῆς ἀρχαιότητος. Ἡ μεγάλη ἀξία τοῦ Ἑρμάννου συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἄλλαξε τὸ χάος τῆς μετρικῆς τῶν ἀρχαίων καὶ εἰσήγαγεν εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἑλληνικῆς γραμματικῆς σημαντικὰς ἀναμορφώσεις, αἵτινες ἐξήσκησαν σωτήριον ἐπιρροὴν εἰς τὰς γραμματι-

κὰς ἐν γένει σπουδὰς ἐν Γερμανίᾳ. Τὰ συγγράμματα τοῦ Ἑρμάννου εἰσὶ πλεῖστα· τὰ ἐπισημότερα τούτων εἶναι: De Metris graecorum et romanorum poetarum, Ἐγχειρίδιον τῆς Μετρικῆς, Metrorum qnorumdam Mensura rythmica, Elementa Doctrinae Metricae, Epitome Doctrinae Metricae, De Metris Pindari, De Poeseos Generibus, Observationes criticae in quosd. loc. Aeschyli et Euripidis, Ἔκδοσις τῶν Νεφελῶν τοῦ Ἀριστοφάνους, Ἔκδοσις τοῦ Trinummus τοῦ Πλαύτου, De emendanda Ratione Graecae grammaticae κτλ., Ἔκδοσις τῆς Ποιητικῆς τέχνης τοῦ Ἀριστοτέλους, Ἔκδοσις τῶν Ὀρφικῶν, Ἔκδοσις δραμάτων τινῶν τοῦ Εὐριπίδου, Observationes quaedum de Graecae linguae Dialectis, De Mythologia Graecorum antiquissima, Ἔκδοσις τοῦ λεξικοῦ τοῦ Φωτίου, De Dialecto Pindaris Observationes κτλ.

ΕΡΜΑΝΝΟΣ (Κάρολος-Φρειδερῖκος), φιλόλογος γερμανός, γενν. τῷ 1804, ἀποθ. τῷ 1855. Εἰκοσαετὴς ἀξιωθεὶς τοῦ διδακτορικοῦ διπλώματος, ἐπεχείρησεν ἀρχαιολογικὴν ἐκδρομὴν εἰς Ἰταλίαν. Ἐπιστρέψας εἰς Γερμανίαν ἐπεδόθη εἰς τὴν διδασκαλίαν. Κατὰ πρῶτον ὑφηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ἑιδελβέργης, διωρίσθη τῷ 1842 καθηγητὴς τῆς φιλολογίας ἐν Μαρβούργῳ, ὅπου συγχρόνως ἐξετέλει καὶ τὰ καθήκοντα βιβλιοφύλακος τῆς βιβλιοθήκης τοῦ πανεπιστημίου καὶ διευθυντοῦ τοῦ φιλολογικοῦ γυμνασίου. Ἀπὸ τοῦ 1842 διέμεινεν ἐν Γοτίγγῃ ὡς καθηγητὴς τῆς κλασικῆς ῥητορικῆς, διηύθυνεν αὐτόθι τὴν διοργάνισιν τοῦ διδασκαλείου τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἐσύστησεν ἀρχαιολογικο-νομισματικὴν ἀκαδημίαν. Ἕνεκα τῆς πολυμαθείας καὶ τῆς ἀγχινοίας του ἀπέκτησε μεγίστην φήμην, καὶ πάντοτε εἶχε πολυάριθμον καὶ ἀφωσιωμένον εἰς αὐτὸν ἀκροατήριον. Τὰ συγγράμματά του εἶναι πλεῖστα καὶ παντοειδῆ, περὶ τοῦ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν Ἑλλήνων, περὶ τῆς φιλοσοφίας, τῆς μυθολογίας καὶ τῆς φιλολογίας τῶν ἀρχαίων καὶ περὶ πλείστων ἄλλων ἀντικειμένων.

ΕΡΜΑΝΝΟΣ (Ἰάκωβος-Δομίνικος - Ἁρμάνδος, βαρὼν de Hermman), μουσικὸς καὶ φιλολόγος γάλλος, γενν. τῷ 1764, ἀποθανὼν τῷ 1852. Παρέδωκε μαθήματα μουσικῆς εἰς τὴν Μαρίαν Ἀτωανέτταν καὶ εἰς τὸν Λουδοβῖκον ΙΣΤ'. Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν κατέφυγεν εἰς Λονδῖνον. Ἐπὶ τῆς Παλιγγενεσίας ἀπέστησε τὸν τίτλον βαρώνου, καὶ ἐπιδοθεὶς ἐκτοτε εἰς τὴν ποίησιν.

ΕΡΜΑΝΟΣ (Γουλιέλμος Herman), ὁ πρῶτος γνωστὸς βαψῳδὸς ποιητὴς (Trouvaire) τῆς βορείου Γαλλίας, γεννηθ. περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΑ' αἰῶνος καὶ ἀποθ. κατὰ τὸν ΙΒ^{ον} αἰῶνα. Ἔσχεν ἰσχυροὺς προστάτας κατὰ τὰ πρῶτα βήματα τῶν ποιητικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν, τὴν αὐτοκράτειραν Ματθίλδην, θυγατέρα τοῦ δουκὸς τῆς Νορμανδίας, Ἐρρῖκον τὸν Α' βασιλέα τῆς Ἀγγλίας τὸν d' Alix τῆς Βραβάντης, Γουλλιέλμον τὸν Kenilworth, καὶ Ἀλέξανδρον τὸν ἐπίσκοπον τῆς Lincoln. Ἐνῷ τὰ ποιήματα τῶν βαψῳδῶν περιεφρονοῦντο παρὰ τῶν κληρικῶν, τὰ τοῦ Ἑρμάνου ἐξετιμῶντο παρ' αὐτῶν ὡς περιέχοντα καὶ θρησκευτικόν τι· ἕνεκα τούτου πλεῖστα ἄσματα αὐτοῦ διεσώθησαν ἐν τοῖς μοναστηρίοις δι' ἀντιγραφῶν.

ΕΡΜΑΝΟΣ (Φραγκῖσκος - Ἀντώνιος Herman), διπλωτάτης γάλλος, γενν. τῷ 1758, ἀποθ. τῷ 1837. Διορισθεὶς γενικὸς πρόξενος ἐν Λονδίνῳ, τοιαύτας ἐκθέσεις ἔκαμε πρὸς τὰ ὑπουργεῖα, ὥστε αὗται ἐκτιμηθεῖσαι καθυπεβλήθησαν καὶ εἰς αὐτὸν τὸν βασιλέα Λουδοβῖκον ΙΣΤ'. Κατὰ τὴν προσέγγισιν τοῦ λιμοῦ τοῦ προηγηθέντος τῆς ἐπαναστάσεως, τοῦ βασιλέως διατάξαντος αὐτὸν κατ' εὐθεῖαν τὴν προμήθειαν σημαντικοῦ ποσοῦ δημητριακῶν καρπῶν, ἐξεπλήρωσε τὴν ἐντολὴν ταύτην μετὰ ζήλου. Τῷ 1801 ἐπιστρέψας εἰς Γαλλίαν ἀπεστάλη εἰς Μαδρίτην παρὰ τοῦ Ναπολέοντος ὡς πρῶτος γραμματεὺς τῆς πρεσβείας, καὶ ἀμέσως ἐκτελῶν καθήκοντα ἐπιτετραμμένου διεπραγματεύθη μετὰ τῆς ἱσπανικῆς κυβερνήσεως συνθήκην λίαν ἐπωφελῆ εἰς τὰ συμφέροντα τῆς Γαλλίας. Ἀναφανείσης διαφορᾶς τινος μεταξὺ Γαλλίας καὶ Πορτογαλλίας, ὁ Ἑρμάνος ἠδυνήθη νὰ τὴν ἐξομαλύνῃ καὶ ἀπῆλθεν εἰς Λισβόναν ὡς γενικὸν πρόξενος. Κατὰ τὴν κατοχὴν τῆς Πορτογαλλίας, ὁ Ἑρμάνος ἠναγκάσθη νὰ ἐκπληροῖ συγχρόνως καθήκοντα ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν καὶ ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν. Μετὰ τὴν ἐκκένωσιν τῆς Πορτογαλλίας ἐπιστρέψας εἰς Γαλλίαν ἀπεστάλη εἰς Πρωσσίαν πρὸς ἐκπλήρωσιν οἰκονομικῆς τινος ἐντολῆς. Ἡ Παλινόρθωσις ἔσπευσε νὰ προσκαλέσῃ τὸν Ἑρμάνον εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ Κράτους. Τῷ 1821 διωρίσθη ὑφυπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, ἀλλὰ τάχιστα ἀπεχώρησε τῆς ὑπηρεσίας ἀκολουθήσας τὸν παραιτηθέντα ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν δοῦκα τοῦ Montmorency, διατηρήσας μόνον τὸν τίτλον Συμβούλου τοῦ Κράτους ἐν ἐκτάκτῳ ὑπηρεσίᾳ. Συνέταξεν ἀνωνύμως «Ἀποτέλεσμα τῆς πολιτικῆς τῆς Ἀγγλίας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη» — «Πα-

ρατηρήσεις περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Κάννιγκ ἐκφωνηθεισῶν τῇ 14 ἀπριλίου 1823 ἐν τῇ βουλῇ τῶν κοινοτήτων δημηγοριῶν καὶ περὶ τῶν μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας περὶ Ἱσπανίας γενομένων διαπραγματεύσεων». «Περὶ τῆς παρούσης καταστάσεως τῆς Ἱσπανίας καὶ τῶν ἀποικιῶν αὐτῆς θεωρουμένης ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῶν πολιτικῶν καὶ ἐμπορικῶν συμφερόντων τῆς Γαλλίας καὶ τῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων».

ΕΡΜΑΝΟΣ (Ἰωάννης - Πέτρος), ἱστορικὸς πρῶσσος, γεν. τῷ 1733, ἀποθ. τῷ 1814. Ὑπῆρξε ποιμὴν τῆς ἐν Βερολίνῳ γαλλικῆς ἀποικίας, καὶ διευθυντὴς τοῦ γαλλικοῦ κολ εγίου καὶ τοῦ θεολογικοῦ σεμιναρίου, καὶ ἐγένετο δεκτὸς εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν γραμμάτων. Ἐπεθεώρει τὰ συγγράμματα τῆς βασιλίσσης Ἐλισάβετ-Χριστίνης, καὶ ἦτο φίλος τοῦ ὑπουργοῦ Ἔρζβεργ. Συγγράμματα αὐτοῦ «Ὑπόμνημα χρήσιμον διὰ τὴν ἱστορίαν τῶν εἰς τὰ κράτη τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσσίας προσφύγων Γάλλων», καὶ «Ἱστορικὸν ἐγκώμιον τῆς βασιλίσσης τῆς Πρωσσίας Σοφίας Καρλόττας, συζύγου Φρειδερίκου τοῦ Α'.»

ΕΡΜΑΝΟΣ (Παῦλος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1764, ἀποθ. τῷ 1851. Ὑπῆρξε καθηγητὴς τῆς φυσικῆς ἱστορίας ἐν τῷ Γυμνασίῳ τοῦ Βερολίνου καὶ ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ, καὶ ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ πανεπιστημίου μέχρι τοῦ θανάτου του καθηγητὴς ἐν αὐτῷ τῆς φυσικῆς. Κατέβαλε μεγίστην σπουδὴν περὶ τὴν σπουδὴν τοῦ γαλβανισμοῦ, καὶ ἐπέτυχε τῷ 1806 τὸ βραβεῖον τὸ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἱδρυθὲν ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος. Συνέταξε πολυάριθμα ἄρθρα περὶ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν καταχωρηθέντα ἐν τοῖς «Χρονικοῖς» τοῦ Γιλβέρτου καὶ ἐν τῇ συλλογῇ τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Βερολίνου, ἧς ὑπῆρξε μέλος.

ΕΡΜΑΝΟΣ (Γεώργιος - Ἀδόλφος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1806. Ἀπὸ τοῦ 1828 μέχρι τοῦ 1830 ἐπεχείρησεν ἰδίᾳ δαπάνῃ περιοδείαν περὶ τὴν γῆν ὅπως ἐν διαφόροις σημείοις τῆς σφαίρας ποιήσηται σειρὰν παρατηρήσεων περὶ τοῦ μαγνητισμοῦ. Μέχρι τῆς Ἰακούτσκ συνώδευε τὴν εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Σιβηρίας μαγνητικὴν ἐκδρομὴν τοῦ Σουηδοῦ Hansteen ἐκεῖθεν ἐξηκολούθησε μόνος ἀπὸ Ὄδι μέχρι Καμτσάτκας διὰ τοῦ Ὀχότσκ, καὶ ἐκεῖθεν διὰ θαλάσσης μέχρι Πετροπαύλεως καὶ Βερολίνου, διελθὼν τὰς ἐν Ἀμερικῇ ῥωσσικὰς ἀποικίας, τὴν Καλιφορνίαν, Ταΐτι, τὸ Ὄρνεον ἀκρωτήριον καὶ τὸ Ῥιὸ-Ἰανέϊρον.

ΕΡΜΑΝΣΤΑΔ λατ. Cibinium, Hermannopolis, σύγγριστι Fagy-Szeben, πόλις τῆς Τρανσυλβανίας καὶ πρωτεύουσα ὁμωνύμου ἐπαρχίας ἐπὶ τοῦ Κιβίνου, κατ. 18,350. Ἔδρα πολιτικοῦ διοικητοῦ καὶ γενικοῦ στρατιωτικοῦ διοικητοῦ. Ἐπισκοπὴ ὀρθοδόξων· πρεσβυτέριον λουθηρανῶν· ἐφετεῖον· ὀρφανοτροφεῖον. Λύκειον· βιβλιοθήκη καὶ μουσεῖον. Πόλις γοτθικῆς κατασκευῆς. Ἀνάκτορον καὶ Δημαρχεῖον ἀξιοπερίεργα. Ἱδρύθη ὑπὸ τῶν Σαξόνων τῷ 1160. Βιομηχανία ζωηρά.—Ἡ ἐπαρχία τῆς Ἐρμανστὰδ ἔχει κατοίκους 115,000, κλίμα ποικίλον, γῆν ὀρεινὴν, ποτιζομένην ὑπὸ τοῦ Ἀλούτα καὶ τοῦ μεγάλου Κόκελ, δάση πλούσια, γεωργικὴν βιομηχανίαν καὶ ἐπιφάνειαν 2,269 τετραγωνικῶν χιλιαμέτρων.

ΕΡΜΑΝΤΙΑ, χωρίον τῆς Ἑλβετίας ἐν τῇ τοπαρχίᾳ τῆς Γενεύης· κατ. 400. Ἄλλοτε ὀχυρὰ πόλις. Καταστραφεῖσα κατὰ τὸν Δ'. αἰῶνα ὑπὸ τῶν Βουργουνδίων, οἰκοδομηθεῖσα ὑπὸ τῆς βασιλίσσης Ἐρμανγάνδης ἐπυρπολήθη ὑπὸ τῶν Βερναίων κατὰ τὸν ΙΣΤ'. αἰῶνα.

ΕΡΜΑΝΤΟΣ (Γυδοφρεῖδος), θεολόγος γάλλος, γεν. τῷ 1617, ἀποθ. τῷ 1690. Τῷ 1643 ἐγένετο πρύτανις τοῦ πανεπιστημίου τῶν Παρισίων καὶ τῷ 1650 μέλος τῆς Σορβόννης. Ὁ Buzanval ἐπίσκοπος Beauvais παρέλαβεν αὐτὸν βοηθὸν εἰς τὰς ἐργασίας του. Τὰ συγγράμματά του κυρίως ἀποβλέπουσι τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ πανεπιστημίου καὶ τοῦ ἰανσενισμοῦ κατὰ τῶν ἰησουϊτῶν.

ΕΡΜΑΝΤΟΣ (Ἰωάννης) θεολόγος καὶ βιογράφος γάλλος, γεν. τῷ 1650, ἀποθ. τῷ 1725. Ἐξέδωκε διαφόρους «Ὁμιλίας» καὶ «Πανηγυρικοὺς λόγους», συντεταγμένους καὶ ἐκφωνηθέντας ὑπ' αὐτοῦ· ἀλλ' ἡ ἀξία του συνίσταται εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ γενομένας ἱστορικὰς συλλογάς, ὧν πολλαὶ ἐξεδόθησαν, ἄλλαι δὲ μένουσιν ἐν χειρογράφοις.

ΕΡΜΑΝΦΡΙΔΟΣ, βασιλεὺς τῆς Θυριγγίας, δολοφονηθεὶς τῷ 530. Πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ Βαζίνου διεμοιράσθη μετὰ τῶν ἀδελφῶν του Βαδερίχου καὶ Βερθαρίου τὴν πατρικὴν κληρονομίαν. Ἀλλ' ἐνδοὺς εἰς τὰς ἐνστάσεις τῆς συζύγου του ἀνεψιᾶς τοῦ μεγάλου Θεοδωρίχου, ἐδολοφόνησε τὸν Βερθάριον, καὶ μετὰ τοῦ φράγκου βασιλέως τῆς Αὐστρασίας Θιερρὶ ἐνήργησε τὴν σφαγὴν τοῦ Βαδερίχου, καὶ οὕτως ἔμεινε μόνος βασιλεὺς τῆς Θυριγγίας. Ἀποφυγὼν νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸν Θιερρὶ τὰ συμφωνηθέντα μετ' αὐτοῦ πρὸς ὑποστηριξίν του κατὰ τοῦ Βερθαρίου, προσκέ-

λεσε τὴν εἰσβολὴν τῶν Φράγκων εἰς τὴν Θυριγγίαν, ἐνικήθη ὑπ' αὐτῶν, καὶ προσκληθεὶς εἰς συνέντευξιν μετὰ τοῦ Θιεῤῥί, ἐκρημνίσθη ἀπὸ τῶν τειχῶν τῆς Τολβιάκης. Ὁ Θιεῤῥὶ καίτοι ἀρνηθεὶς τὴν συμμετοχήν του εἰς τὴν δολοφονίαν ταύτην ἔσπευσε νὰ ἐπωφεληθῇ ἐξ αὐτῆς πνίξας τὰ εἰς τὰς χεῖράς του πεσόντα τέκνα τοῦ Ἐρμανφρίδου, τῶν λοιπῶν διασωθέντων εἰς Ἰταλίαν παρὰ τῷ θείῳ των Θεοδάτῳ. Τοιουτοτρόπως ἡ Θυριγγία ἠνώθη μετὰ τῆς μοναρχίας τῶν Φράγκων.

ΕΡΜΑΠΙΑΣ ἢ ΕΡΜΑΠΠΙΑΣ, γραμματεὺς ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Τὰ εἰς τὸν Ὅμηρον «Βενετικὰ σχόλια» μνημονεύουσιν αὐτὸν πολλάκις ὡς ἕνα τῶν σχολιαστῶν τῆς ὁμηρικῆς ποιήσεως οὐδεμίαν ὅμως δίδοντα πληροφορίαν περὶ αὐτοῦ καὶ τῶν συγγραμμάτων του.

ΕΡΜΑΡΧΟΣ, φιλόσοφος ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Γ'. αἰῶνα π. Χ. Υἱὸς πένητος Μιτυληναίου καλουμένου Ἀγεμάρχου κατὰ πρῶτον ἐπεδόθη εἰς τὴν ῥητορικήν· ἀλλ' ὕστερον ἐγένετο μαθητὴς τοῦ Ἐπικούρου, ὅστις ἐκτιμῶν αὐτὸν τὰ μέγιστα ἐκληροδότησεν αὐτῷ τὸν ἐν Ἀθήναις κῆπόν του, καὶ ὥρισεν αὐτὸν διάδοχον εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς σχολῆς του. Ὁ Ἕρμαρχος ἀπέθανε παρά τινι Λυσίᾳ, ἀγνώστῳ ἄλλως, λίαν προκεχωρηκὼς τὴν ἡλικίαν καὶ κατέλιπε φήμην μεγάλην φιλοσόφου. Ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος ἐπαινεῖ τὰ συγγράμματά του καὶ σημειοῖ τὰς ἐπιγραφὰς αὐτῶν· Ἐπιστολικὰ περὶ Ἐμπεδοκλέους, εἰς 22 βιβλία. Περὶ τῶν μαθημάτων. Πρὸς Πλάτωνα. Πρὸς Ἀριστοτέλην. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων του οὐδὲν διεσώθη, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν καὶ ἐκ τινος ἐκφράσεως τοῦ Κικέρωνος ἐξάγεται ὅτι εἶχον ταῦτα χαρακτῆρα πολεμικὸν ἀπευθυνόμενα κατὰ τῆς φιλοσοφίας τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους. Ἐσφαλμένως ἔν τισι χειρογράφοις γέγραπται «Ἕρμαχος».

ΕΡΜΑΣ (ἅγιος), εἷς τῶν ἀρχαιοτέρων ἀποστολικῶν πατέρων, ζῶν κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα μ. Χ., ἐὰν, ὡς γενικῶς πιστεύεται, ἦνε ὁ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ (ιϛ'. 14) μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ δευτέρου αἰῶνος τὰ μέγιστα διεμερίσθη μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν τῆς νέας θρησκείας σύγγραμμα τοῦ Ἑρμᾶ ἐπιγραφόμενον «Ὁ Ποιμήν». Τοῦ ἑλληνικοῦ πρωτοτύπου τοῦ συγγράμματος τούτου μόνα μικρὰ λείψανα σώζονται· ὑπάρχει ὅμως λατινικὴ τούτου μετάφρασις γενομένη εἰς ἀρχαιοτάτην ἐποχὴν καὶ πολλάκις ἐκδοθεῖσα. Ὁ περίφημος Σιμωνίδης πλαστογραφήσας ἐπαρουσίασεν εἰς τὸν Tischendorff ἑλληνικὸν κείμενον τοῦ «Ποιμένος», ὅπερ διισχυρίζετο ὅτι εὗρεν ἔν τινι μονῇ τοῦ Ἄθω, ὁ δὲ Tischendorff νομίσας ὅτι εὗρε θησαυρὸν ἔσπευσε νὰ δημοσιεύσῃ αὐτό, κηρύξας ὅμως ὅτι θεωρεῖ αὐτὸ οὐχὶ τὸ πρωτότυπον κείμενον ἀλλὰ μετάφρασιν ἑλληνικὴν γενομένην κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἐκ τοῦ λατινικοῦ. Ὁ «Ποιμὴν» εἶναι γεγραμμένος ἐν εἴδει διαλόγου καὶ εἶναι διῃρημένος εἰς τρία μέρη τὰς «Ὀπτασίας» Τὰ «Παραγγέλματα» καὶ τὰς «Παραβολάς». Τὸ βιβλίον τοῦτο βάσιν ἔχον τὴν χριστιανικὴν ἠθικὴν μεμιγμένην μετὰ πλατωνικῶν ἰδεῶν, καὶ περιλαμβάνον θαύματα μετὰ ποιητικῆς φαντασίας, τάχιστα ἐγένετο δημῶδες καὶ πολλοὶ τῶν σοφῶν ὡς ὁ Εἰρηναῖος, Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ὁ Ὠριγένης καὶ ἄλλοι δίδουσιν αὐτῷ μεγάλην σημασίαν, ἀλλὰ παρ' ἄλλων σοφῶν κατεδικάσθη, καὶ τις λατῖνος θεολόγος, ὁ Δουγέτος, ἐπίστευσεν ὅτι ἀνεκάλυψεν ἐν αὐτῷ τὰ σπέρματα τῶν αἱρέσεων, αἵτινες κατεσπάραξαν τὴν ἐκκλησίαν κατὰ τὸν δεύτερον αἰῶνα. Ὁ Ἑρμᾶς ἑορτάζεται ὡς ἅγιος παρὰ μὲν τοῖς ἀνατολικοῖς τῇ 8 μαρτίου, παρὰ δὲ τοῖς δυτικοῖς τῇ 9 μαΐου.

ΕΡΜΑΦΡΟΔΙΤΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Ἀφροδίτης, ἀνατραφεὶς ὑπὸ τῶν Νυμφῶν ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Ἴδης. Λουόμενός ποτε ἔν τινι καθαρᾷ πηγῇ πλησίον τῆς Ἁλικαρνασσοῦ ἠγαπήθη ὑπὸ τῆς Σαλμακίδος, τῆς προστατευούσης τὴν πηγὴν ἐκείνην Ναΐάδος νύμφης τοσοῦτον, ὥστε μὴ δυνάμενος νὰ ἀποφύγῃ τοὺς ἐναγκαλισμοὺς αὐτῆς, παρεκάλεσε τοὺς θεοὺς νὰ μεταμορφώσωσιν αὐτὸν εἰς ἓν μετ' αὐτῆς σῶμα, καὶ εἰσηκούσθη. Ἐκ τούτου ἐπωνομάσθη καὶ Ἀνδρόγυνος.

ΕΡΜΒΣΤΑΙΔΤΟΣ (Σιγισμόνδος-Φρειδερῖκος HERMBSTAEDT), χημικὸς γερμανὸς, γενν. τῷ 1760 ἐν Ἐρφούρτῃ, ἀποθ. τῷ 1833 ἐν Βερολίνῳ. Τῷ 1791 διωρίσθη καθηγητὴς τῆς χημείας καὶ τῆς φαρμακολογίας ἐν τῇ ἰατρο-χειρουργικῇ σχολῇ τοῦ Βερολίνου καὶ τῷ 1819 καθηγητὴς τῆς χημείας καὶ τῆς τεχνολογίας ἐν τῷ νέῳ πανεπιστημίῳ τῆς πόλεως ἐκείνης. Κατέσχεν ἐπίσης τὴν ἕδραν τῆς χημείας ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ καὶ ἐν τῇ μεταλλευτικῇ σχολῇ καὶ ἐν τῇ ἰατρο-χειρουργικῇ Ἀκαδημίᾳ, καὶ ἐξετέλεσε προσέτι καθήκοντα συμβούλου τῆς ἐπὶ τῶν ἐπαρχιῶν ἀνωτάτης ἐπιτροπῆς καὶ μέλους τῆς βιομηχανικῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῆς διευθύνσεως τῶν ἁλυκῶν. Περὶ τὸ 1820 ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας ἀπένειμεν αὐτῷ τοὺς τίτλους μυ-

στικοσυμβούλου καὶ ἀνωτάτου συμβούλου τῆς ἰατρικῆς. Τὰ πολυάριθμα συγγράμματά του ὑπῆρξαν χρησιμώτατα κατὰ τὴν ἐποχήν των καὶ συνετέλεσαν τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐν Γερμανίᾳ διάδοσιν τῶν χημικῶν γνώσεων.

ΕΡΜΕΙΑΣ, ἐπικὸν ἀντὶ ΕΡΜΗΣ.

ΕΡΜΕΙΑΣ ἢ ΕΡΜΙΑΣ, τύραννος τῆς ἐν Αἰολίδι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας Ἀταρνέως γνωστὸς ἰδίως καθὸ φίλος καὶ προστάτης τοῦ Ἀριστοτέλους, γεν. ἐν Ἄσσῳ τῆς Βιθυνίας καὶ ζῶν περὶ τὸ 350 π. Χ. Ἦτο εὐνοῦχος καὶ κατ' ἀρχὰς δοῦλος ὕστερον δὲ ἀπελεύθερος τοῦ Εὐβούλου ὅστις ἀπὸ τραπεζίτου ἐγένετο τύραννος τῶν περὶ τὴν Ἀταρνέα καὶ τὴν Ἄσσον χωρίων. Μεταβὰς εἰς Ἀθήνας συνεμαθήτευσε παρὰ τῷ Πλάτωνι μετὰ τοῦ Ἀριστοτέλους, μεθ' οὗ συνεδέθη διὰ στενοτάτης φιλίας. Ἐπανακάμψας εἰς Ἀταρνέα ἐβοήθησε τὸν Εὔβουλον εἰς τὴν διοίκησιν, καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του διεδέξατο αὐτὸν εἰς τὴν τυραννίδα ἄνευ ἀντιστάσεως περὶ τὸ 347. Ἅμα ἀναβὰς τὸν θρόνον προσεκάλεσεν εἰς τὴν αὐλήν του τοὺς φιλοσόφους Ξενοκράτην καὶ Ἀριστοτέλην καὶ περιεποιήθη αὐτούς. Ἀγνοοῦνται τὰ ἐπὶ τῆς τυραννίας τοῦ Ἑρμείου συμβάντα, γνωστὸν δὲ μόνον εἶναι τὸ τέλος αὐτοῦ. Ὁ στρατηγὸς Μέμνων ὁ Ῥόδιος ἐπιτραπεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας νὰ ὑποτάξῃ τοὺς μικροὺς δυνάστας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, προσεκάλεσε τὸν Ἑρμείαν εἰς συνέντευξιν ὑποσχεθεὶς ἀσφάλειαν, μὴ φυλάξας δὲ τὴν ὑπόσχεσίν του ἐκράτησεν αὐτὸν αἰχμάλωτον. Ὁ Ἑρμείας ἀφοῦ παρεχώρησεν εἰς τοὺς Πέρσας πάσας τὰς χώρας του ἐπὶ τῇ ἐλπίδι σωτηρίας τῆς ζωῆς του, ἀπεστάλη εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἀρταξέρξου, καὶ ἐκεῖ ἐθανατώθη. Ὁ Ἀριστοτέλης ὕστερον ἐνυμφεύθη τὴν ἀδελφὴν ἢ ἀδελφιδῆν καὶ θετὴν θυγατέρα του Πυθιάδα, ἀνήγειρεν ἀνδριάντα αὐτοῦ ἐν Δελφοῖς καὶ ἐξύμνησεν αὐτὸν διὰ θαυμασίας ᾠδῆς διασωθείσης μέχρι σήμερον καὶ ἐπιγραφομένης «Εἰς Ἀρετὴν», δι' ἣν κατηγορήθη ἀσεβείας.

ΕΡΜΕΙΑΣ Ο ΚΑΡ, εὐνοούμενος καὶ πρωθυπουργὸς Σελεύκου τοῦ Κεραυνοῦ, ἀποθ. περὶ τὸ 220 π. Χ. Ὅτε ὁ Σέλευκος ἐξεστράτευσεν εἰς Ταῦρον, κατέλιπε τὸν Ἑρμείαν ἐπίτροπόν του εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Συρίας. Ἀποθανόντος τοῦ Σελεύκου κατὰ τὴν ἐκστρατείαν ἐκείνην, ὁ Ἑρμείας ἐγένετο παντοδύναμος ὑπὸ Ἀντίοχον τὸν Γ'. μόλις δεκαπενταετῆ. Ἀποστατησάντων τοῦ Μόλωνος καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὁ Ἑρμείας ἤθελησε νὰ καταβάλῃ τὴν ἀνταρσίαν, ἀπομακρύνων τὸν Ἀντίοχον τῶν πεδίων τῆς μάχης· ἀλλ' ἐνῶ καὶ τῆς ἀνικανότητός του περὶ τὰ στρατιωτικὰ καὶ τῆς ἥττης τῶν παρ' αὐτοῦ κατὰ τῶν ἀνταρτῶν ἀποσταλέντων στρατηγῶν, ἠναγκάσθη νὰ παραχωρήσῃ τὴν διεύθυνσιν τοῦ πολέμου εἰς τὸν Ἀντίοχον, ὅστις παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ Ἑρμείου συγκροτήσας μάχην πρὸς τὸν Μόλωνα ἐνίκησεν αὐτὸν καὶ ἀνεκτήσατο τὰς ἐπαναστατησάσας ἐπαρχίας. Τὴν νίκην ταύτην ὁ Ἑρμείας ἐμόλυνε διὰ σκληροτήτων, ἃς ὁ Ἀντίοχος ἀπεδοκίμαζε μὲν ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐμποδίσῃ. Ἡ γέννησις υἱοῦ τοῦ Ἀντιόχου καὶ τῆς Λαοδικείας ἐνέπνευσεν εἰς τὸν Ἑρμείαν τὸ σχέδιον νὰ ἀναιρέσῃ τὸν Ἀντίοχον καὶ νὰ βασιλεύσῃ ὁ ἴδιος ἐν ὀνόματι τοῦ ἀρτιγεννήτου παιδίου. Ὁ Ἀντίοχος πληροφορηθεὶς τοῦτο καὶ μὴ τολμῶν νὰ εἰσαγάγῃ εἰς δίκην τὸν παντοδύναμον ὑπουργόν, ἀπηλλάγη αὐτοῦ διὰ δολοφονίας. Ἡ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα τοῦ Ἑρμείου ἐλιθοβολήθησαν ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς Ἀπαμείας. Κατὰ τὸν Σουΐδαν, ὁ Ἑρμείας οὗτος συνέγραψε «Περὶ ψυχῆς, ὅτι ἀθάνατος».

ΕΡΜΕΙΑΣ, ἰαμβικὸς ποιητὴς Ἕλλην, γεν. ἐν Κύπρῳ, καὶ ζῶν περὶ τὸ 330 π. Χ. Ὀλίγα μόνον λείψανα τῶν ποιημάτων αὐτοῦ σώζονται ἐκδοθέντα ὑπὸ τοῦ Schneidewin ἐν τῷ Delectus Poeseos αὐτοῦ.

ΕΡΜΕΙΑΣ ὁ Μηθυμναῖος, ἱστορικὸς Ἕλλην, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν Δ'. π. Χ. αἰῶνα. Συνέταξε «Σικελικά», ὧν τὸ τρίτον βιβλίον μνημονεύει ὁ Ἀθήναιος. Κατὰ Διόδωρον τὸν Σικελιώτην ἡ ἱστορία αὕτη ἐξετείνετο μέχρι τοῦ 376 π. Χ. καὶ διῃρεῖτο εἰς 10 ἢ 12 βιβλία. Ὁ Στέφανος ὁ Βυζάντιος ὁμιλεῖ περί τινος «Περιηγήσεως» τοῦ Ἑρμείου, καὶ ὁ Ἀθήναιος μνημονεύει τὸ δεύτερον βιβλίον συγγράμματος τοῦ Ἑρμείου «Περὶ τοῦ Γρυναίου Ἀπόλλωνος». Ἀγνοεῖται ἂν τὰ δύω ταῦτα συνέταξεν ὁ συγγραφεὺς τῶν Σικελικῶν.

ΕΡΜΕΙΑΣ, συγγραφεὺς χριστιανός, ζῶν κατὰ τὸ τελευταῖον ἥμισυ τοῦ Β'. μ. Χ. αἰῶνος. Συνέταξε σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον· « Διασυρμὸς τῶν ἓξ φιλοσόφων» διασωθὲν ἀκέραιον καὶ πολλάκις ἐκδοθέν. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἐν εἴδει διαλόγου ἀπευθύνεται εἰς τοὺς φίλους καὶ τοὺς συγγενεῖς τοῦ συγγραφέως, ὅπως προφυλάξῃ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πλάνης τῶν εἰδωλολατρῶν φιλοσόφων· δι' αὐτοῦ ἐξετάζει ὁ Ἑρμείας τὰς διαφόρους γνώμας τῶν φιλοσόφων περὶ τῆς φύσεως, τοῦ κόσμου, τοῦ Θεοῦ, τῆς οὐσίας αὐτοῦ, τῶν σχέσεων αὐτοῦ μετὰ τοῦ κόσμου, τῆς ψυχῆς, καὶ ἐκτιθεμένων τὰς διαφωνίας αὐτῶν καὶ ἀντιφάσεις,

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΕΚ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Ἀριστοτελείου (Α.Π.Θ.)

ἀποδεικνύει τὸ ἀτελὲς καὶ ἀνωφελὲς τῶν θεωριῶν αὐτῶν. Τὸ μικρὸν τοῦτο σύγγραμμα γεγραμμένον κατὰ τρόπον καὶ πνεῦμα ὅλως λουκιάνειον ἐν καλῇ φράσει, μετὰ κομψότητος καὶ εὐφυοῦς εἰρωνείας, μέγα ἔχει τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας.

Δὲν πρέπει τις νὰ συγχέῃ τὸν συγγραφέα τοῦ «Διασυρμοῦ τῶν φιλοσόφων» μετὰ τοῦ συγγραφέως τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας» Ἑρμείου τοῦ Σωζομένου (ἴδε τὴν λέξιν ΣΩΖΟΜΕΝΟΣ) οὔτε μετὰ τοῦ αἱρετικοῦ Ἑρμείου, ὅστις μετὰ τοῦ Σελεύκου ἔγεινεν ἀρχηγὸς τῶν Ἑρμειανῶν καὶ Σελευκιανῶν, οἵτινες ἐφρόνουν, ὅτι ἡ ὕλη τῶν στοιχείων, ἐξ ὧν παρήχθη ὁ κόσμος δὲν ἐπλάσθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀλλ' ὑπῆρχε προαιώνιος.

ΕΡΜΕΙΑΣ Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΥΣ, φιλόσοφος Ἕλλην, ζήσας κατὰ τὸ τελευταῖον ἥμισυ τοῦ Ε'. μ. Χ. αἰῶνος, σύζυγος τῆς φιλοσόφου Αἰδεσίας καὶ πατὴρ τοῦ Ἡλιοδώρου καὶ Ἀμμωνίου τοῦ Ἑρμείου, φιλοσόφων καὶ τούτων, ὀπαδῶν τῆς Νεοπλατωνικῆς αἱρέσεως, μαθητὴς τοῦ Συριανοῦ, συμμαθητὴς τοῦ Πρόκλου καὶ διδάσκαλος τοῦ Δαμασκίου. Οὗτος κατὰ Φώτιον ἦν ἐπιεικὴς τὴν φύσιν καὶ ἁπλοῦς τὸ ἦθος, φιλοπονώτατος μὲν οὐχὶ δὲ καὶ ἀγχίνους, οὐδὲ εὑρετὴς λόγων ἀποδεικτικῶν, ὅθεν οὐδὲ γενναῖος ζηλωτὴς ἀληθείας. Διέμεινεν ἐθνικὸς, ἀσχολούμενος περὶ τὴν ἑρμηνείαν τῶν πλατωνικῶν διαλόγων κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς αἱρέσεως καὶ τῆς ἐποχῆς του. Τὰ σχόλια αὐτοῦ εἰς τὸν «Φαίδρωνα τοῦ Πλάτωνος ἐδημοσιεύθησαν κατὰ τὸ χειρόγραφον τοῦ Μονάχου ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Ast ἐν Λειψίᾳ τῷ 1810 γενομένῃ ἐκδόσει τοῦ διαλόγου ἐκείνου· ἄλλα συγγράμματα τοῦ Ἑρμείου μένουσιν εἰσέτι ἀνέκδοτα.

Ἐκ τῶν Ἑλλήνων τῶν φερόντων τὸ ὄνομα ΕΡΜΕΙΑΣ σημειωτέοι προσέτι γεωμέτρης τις μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου, ὀφθαλμοτατρός τις μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ, συγγραφεύς τις τοῦ συγγράμματος «Περὶ τῆς καθ' Ὁμηρον Τακτικῆς» μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Αἰλιανοῦ, Ἑρμοπολίτης τις ἐξ Αἰγύπτου γράψας ἐν Τύμβοις «Πάτρια τῆς Ἑρμοπόλεως» μνημονευόμενος ὑπὸ Φωτίου, καὶ ῥήτωρ τις Ἀλεξανδρινὸς μνημονευόμενος ὑπὸ Σουίδα.

ΕΡΜΕΛΑΝΔΗ, χώρα τῆς ἀνατολικῆς Πρωσσίας, ἥτις ἀνήκουσα εἰς τὸ Τευτονικὸν τάγμα, καὶ ὕστερον εἰς τὴν Πολωνίαν ἀπὸ τῆς συνθήκης τῆς Θόρνης 1466, συνηνώθη μετὰ τῆς Πρωσσίας κατὰ τὸν πρῶτον διαμελισμὸν τῆς Πολωνίας τῷ 1772, καὶ συμπεριελήφθη ἐν τῷ κυβερνείῳ τῆς Κενιγσβέργης. Ἐσχημάτισεν ἀπὸ τοῦ 1243 ἐπισκοπὴν, ἧς οἱ ἐπίσκοποι ἐλογίζοντο πρίγκηπες τοῦ Κράτους, μετεῖχον τῆς διαίτης τῆς Πολωνίας καὶ εἶχον τὸ πρωνόμιον νὰ συγκαλῶσι τὰ Συμβούλια τῆς Πρωσσίας, ὅταν ἐπέκειτο χηρεία τοῦ θρόνου. Ἕδρα τῆς ἐπισκοπῆς ταύτης κατόπιν ἡ Βραουνσβέργη, ὕστερον Ἑλσβέργη, ἤδη τὸ Φραουενθοῦργον.

ΕΡΜΕΔΙΝΟΣ (Olof HERMELIN), συγγραφεὺς σουηδὸς, γεν. τῷ 1658, ἀποθ. κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΗ'. αἰῶνος. Καθηγητὴς τῆς ῥητορικῆς καὶ τῶν νομικῶν διωρίσθη τῷ 1699 βασιλικὸς ἱστοριογράφος καὶ ἠκολούθησε Κάρολον τὸν ΙΒ'. καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐκστρατείας. Τῷ 1705 γενόμενος γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας, ὑπέγραψε τῷ 1706 μετὰ τοῦ Πίπερ τὴν συνθήκην τῆς Ἀλτρανστάδης. Συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν Ῥώσσων αἰχμάλωτος κατὰ τὴν μάχην τῆς Πουλτάβας τῷ 1709, κατά τινας μὲν ἀμέσως ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Πέτρου δυσηρεστημένου κατ' αὐτοῦ, κατ' ἄλλους δὲ μετεκομίσθη εἴς τινα μονὴν τῆς Ἀστραχάνης, καὶ ἐτέθη ὑπὸ αὐστηρὰν φύλαξιν. Ὁ Ἑρμελῖνος ἐνέπνευσεν εἰς Κάρολον τὸν ΙΒ'. μεγίστην προτίμησιν τῆς σουηδικῆς γλώσσης, καὶ συνέταξέ τινα συγγράμματα καὶ λόγους εἰς τὴν λατινικὴν, ἣν ἐγίνωσκε κάλλιστα.

ΕΡΜΕΛΙΝΟΣ (Σαμουὴλ-Γουσταῦος, βαρὼν HERMELIN), ὀρυκτολόγος σουηδὸς καὶ προστάτης τῶν γεωγραφικῶν ἐπιστημῶν, τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς γεωργίας ἐν τῇ πατρίδι του, γενν. τῷ 1744, ἀποθ. τῷ 1820. Ἔγγονος τοῦ προηγουμένου, διωρίσθη σύμβουλος τοῦ συλλόγου τῶν μεταλλείων τῷ 1781. Ἀφοῦ ἐξετέλεσε πολλὰς ὀρυκτολογικὰς ἐκδρομὰς εἰς Σουηδίαν καὶ Νορβηγίαν, ἐπέτυχε τριετῆ ἄδειαν ἀπουσίας (1782 1784) καὶ χρηματικὴν βοήθειαν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου, ὅπως περιέλθῃ τὰ ξένα κράτη. Ἐπεσκέφθη τὴν Γερμανίαν, τὴν Γαλλίαν, τὰς Κάτω-Χώρας καὶ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς. Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἐχρησιμοποίησε τὰς ἐν ταῖς περιηγήσεσιν ἀποκτηθείσας γνώσεις του· ἐβελτίωσε διαφόρους κλάδους τῆς βιομηχανίας, εἰσήγαγεν ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν διαφόρων μεταλλικῶν οὐσιῶν, ἐκαλλιέργησε καὶ κατώρθωσεν ἀπεράντους βορείους ἐπαρχίας τῆς Σουηδίας, καὶ ἐξεμετάλλευσε τὸ πλουσιώτατον μεταλλεῖον σιδήρου ἐν Σουηδίᾳ· κατώρθωσε μεγίστας χρηματικὰς ποσότητας διὰ τὴν ἔρευναν πολλῶν ἀγνώστων μερῶν τῆς Λαπωνίας καὶ τῆς Φινλανδίας, καὶ τὸν ὁ. ἀστρονομικῶν παρατηρήσεων

καὶ τριγωνομετρικῶν καταμετρήσεων προσδιορισμὸν τῆς θέσεως πλείστων τοποθεσιῶν καθ' ἅπαν τὸ βασίλειον, καὶ οὕτω κατώρθωσε νὰ σχηματισθῶσιν ἀκριβέστατοι χάρται τῆς Σουηδίας. Ἀλλ' ἕνεκα πολλῶν αἰτιῶν, οἷον πλημμυρῶν, ναυαγίων, πυρκαϊῶν, λιμοῦ, εἰσβολῆς τῶν Ῥώσσων, κατεστράφη ἅπασα ἡ κολοσσαία περιουσία αὐτοῦ, καὶ περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου του ἠναγκάσθη νὰ παραχωρήσῃ εἰς τοὺς δανειστάς του ἅπαντα τὰ κτήματά του. Τὰ συγγράμματά του περιστρέφονται περὶ τὴν ὀρυκτολογίαν, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν γεωγραφίαν.

ΕΡΜΕΝΑΔΔΟΣ, ὅ. ΕΡΜΟΛΑΟΣ.

ΕΡΜΕΝΟΝΒΙΛΛΗ, χωρίον ἀπέχον τῶν Παρισίων 50 χιλιάμ. καὶ ἔχον κατοίκους περὶ τοὺς 500. Ἀρχαία ὑποκομητεία. Ἐφημίσθη τὸ μέρος τοῦτο ἕνεκα ἀρχαίου τινὸς μεγάρου, ὅπερ κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα καθωράϊσεν ὁ κόμης Ῥενάϊος δὲ Γιραρδῖνος. Τῷ 1778 ὁ κόμης προσήνεγκεν αὐτόθι ἄσυλον εἰς τὸν Ἰωάννην Ἰάκωβον Ῥουσσὼ, διελθόντα τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ βίου του ἐν αὐτῷ, καὶ ἐνταφιασθέντα ἐν τῷ μέσῳ λίμνης κειμένης κατὰ τὸν περὶ τὸ μέγαρον παράδεισον ἐπ' τινος νησιδρίου καλουμένου ἐνήσος τῶν αἰγείρων», ὅπου ἀνηγέρθη καὶ μνῆμα δι' αὐτόν· τὸ λείψανον τοῦ φιλοσόφου διέμεινεν αὐτόθι μέχρι τοῦ 1794, ὅτε μετεκομίσθη εἰς τὸ Πάνθεον. Ἐπισκέπτονται αὐτόθι τὸν «πύργον τῆς ὡραίας Γαβριέλλης» παρ' ἣ συνεχῶς ἔρχεται Ἑρρίκος ὁ Δ' καὶ τὸ μέρος τὸ καλούμενον «Ἑρρημος» μικρὰν καλύβην εἰς ἣν συνεχῶς μετέβαινεν ὁ Ρουσσὼ καὶ ἐμελέτα. Τὸ ἀναχωρητήριον τοῦτο ὑπεδέξατο τὴν Μαρίαν-Ἀντωνίαν καὶ τὸν αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας Ἰωσὴφ Β'.

ΕΡΜΕΡΙΧΟΣ, ὅ. ΕΡΜΑΝΑΡΙΧΟΣ.

ΕΡΜΗΡΑΚΛΗΣ, πρότομαι τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τοῦ Ἡρακλέους κατεσκευασμέναι ὡς τὰς Ἑρμιασμὸν τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν οἰκιῶν.

ΕΡΜΗΣ, Ἑρμέας καὶ Ἑρμείας ποιητικ. ἔτι δὲ Ἑρμάων, λατ. Mercurius. Υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Νύμφης Μαίας, γεννηθεὶς ἐπὶ τοῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ ὄρους Κυλλήνης. Ἐλατρεύετο ὡς ἄγγελος τῶν θεῶν καὶ ὑπηρέτης τῶν διαταγῶν αὐτῶν, ὡς ὁδηγὸς εἰς τὸν ᾍδην τὰς ψυχὰς τῶν ἀποθνησκόντων, καὶ ὡς ἔφορος καὶ προστάτης τῆς εὐγλωττίας, τοῦ ἐμπορίου, τοῦ κέρδους, τῆς κλοπῆς καὶ πάσης οἱασδήποτε παν-ἔργου καὶ δόλου ἐπιχειρήσεως. Βλέπος ἔτι ἀπόδειξε τὴν ἐπιτηδειότητάτου περὶ τὸ κλέπτειν, ὑπεξαγαγὼν τὴν τριαιναν τοῦ Ποσειδῶνος, τὸ ξίφος τοῦ Ἄρεως, τὸν κεστὸν τῆς Ἀφροδίτης καὶ τὰ βέλη καὶ τὴν λύραν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἀποδιωχθεὶς ἕνεκα τῶν πράξεών του τούτων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν κατήντησε ποιμὴν τῶν ποιμνίων τοῦ Ἀδμήτου. Κλέψας τὰς πεντήκοντα βοῦς, ἃς ὁ Ἀπόλλων ἐξόριστος καὶ οὗτος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὡδήγει ἐπὶ τοῦ ὄρους Πιερίας, καὶ προδοθεὶς ὑπὸ τοῦ ἑκ Πύλου ποιμένος Βάττου μετέβαλεν αὐτὸν εἰς λυδίαν λίθον. Οὗτος λέγεται ὅτι ἐφεῦρε καὶ εἶδός τ' λύρας προσαρμόσας χορδὰς εἰς τὸ ὄστρακον τῆς χελώνης, ἃς κρούων διὰ πλήκτρου ἀπετέλει μελῳδίαν. Διὰ τῆς λύρας ταύτης ἀπεκοίμισε τὸν Ἄργον τὸν φύλακα τῆς Ἰοῦς, μεταβληθείσης ὑπὸ τῆς Ἥρας ἐκ ζηλοτυπίας εἰς βοῦν, καὶ ἀφήρπασεν αὐτήν. Ὁ Ἑρμῆς ἀπήλλαξε τὸν Ἄρην ἐκ τῆς εἱρκτῆς, εἰς ἣν περιέκλεισεν αὐτὸν ὁ Ἥφαιστος, καὶ ἐβοήθησε τὸν Ἥφαιστον νὰ δεσμεύσῃ τὸν Προμηθέα ἐπὶ τοῦ Καυκάσου. Παρίστατο κρατῶν εἰς χεῖρας κηρύκειον, ἐπὶ κεφαλῆς ἔχων πτερωτὸν κάλυμμα πέτασον καλούμενον καὶ εἰς τοὺς πόδας πτερωτὰ πέδιλα. Ἐνίοτε δὲ ἐκ τοῦ στόματός του ἐξήρχοντο μικραὶ ἀλύσεις λήγουσαι εἰς τὰ ὦτα τῶν ἀκροατῶν του. Τὴν ἰδέαν τῆς θεότητος ταύτης φαίνεται ὅτι οἱ Ἕλληνες παρέλαβον ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου τῆς κοιτίδος τῶν πλείστων θεῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ Θρᾷκες ἐσέβοντο αὐτὸν τὰ μέγιστα πρὸ πάντων δὲ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν, οἵτινες μόνον εἰς αὐτὸν ὡμνυον διισχυριζόμενοι ὅτι κατήγοντο ἀπ' αὐτοῦ. Ἡ λατρεία αὐτοῦ ἦτο γενικὴ καὶ παρ' Αἰγυπτίοις καὶ παρ' Ἕλλησι καὶ παρὰ Ῥωμαίοις, εἰς πλείστας δὲ πόλεις ὑπῆρχον ἴδιοι αὐτοῦ ναοί. Ἀγάλματα δὲ αὐτοῦ «Ἑρματα» καλούμενα ἀνηγείροντο ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ ἐν ταῖς τριόδοις περιέχοντα μόνον κεφαλὴν τοῦ θεοῦ τούτου.

ΕΡΜΗΣ Ο ΤΡΙΣΜΕΓΙΣΤΟΣ, ἰδανικὸς συγγραφεὺς πολλῶν συγγραμμάτων ἑλληνικῶν διασωθέντων μέχρι τῆς σήμερον. Ὁ Ἑρμῆς τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τῆς ἐπιγῆς τοῦ Πλάτωνος συνεταυτίζετο πρὸς τὸν Θὼθ τῶν Αἰγυπτίων μυθῶδες πρόσωπον, θεωρούμενον ὡς ἐφευρετὴς πασῶν τῶν ἐπιστημῶν. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται ἡ ἐφεύρεσις τῆς γλώσσης, τοῦ ἀλφαβήτου, τῆς γραφῆς, τῆς γεωμετρίας, τῆς ἀριθμητικῆς, τῆς ἀστρονομίας, τῆς ἰατρικῆς, ἡ διδασκαλία τῆς θρησκείας καὶ τῶν τελετῶν, τῆς γυμναστικῆς, τοῦ χοροῦ, τῆς μουσικῆς, τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, τῆς γλυπτικῆς καὶ τῆς ζωγραφικῆς· αὐτὸς ὑπῆρξε νομοθέτης τῆς Αἰγύπτου καὶ ὁ διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς καλλιεργείας τῶν ἱερῶν εἰρ-

Ανοικτή Βιβλιοθήκη
Κτηματολογίου Βιβλιοθήκη
Αρχαιολογικού Μουσείου Θ.Α.)

γετήσας αὐτήν· ἡ ἀντὶ τοῦ σεληνιακοῦ ἔτους εἰσαγωγὴ τοῦ ἡλιακοῦ ἐκ 365 ἡμερῶν ἐπίσης εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται, καὶ ὁ πρῶτος μὴν ἐκαλεῖτο ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ Θ ώ θ. Ἐν Αἰγύπτῳ πᾶν σύγγραμμα θρησκευτικὸν ἢ ἐπιστημονικὸν ἔφερε τὸ ὄνομα τοῦ Θὼθ ἢ Ἑρμοῦ. Κατὰ χωρίον τι Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως δύο τῶν βιβλίων τοῦ Ἑρμοῦ περιεῖχον ὕμνους τῶν θεῶν καὶ κανόνας τῆς διαγωγῆς τῶν βασιλέων, τέσσαρα περιεῖχον ἀστρολογίαν καὶ δέκα ἱερατικὰ καλούμενα ἐπραγματεύοντο περὶ τῶν νόμων τῶν θεῶν καὶ τῆς ἱεραρχίας· ἄλλοι ἀναβιβάζουσι τὴν πληθὺν τῶν «Ἑρμητικῶν» βιβλίων εἰς μέγιστον ἀριθμὸν μέχρι τῶν 20 χιλιάδων, ὁ δὲ Ἰάμβλιχος εἰς 36,525 ἀριθμὸν ἀντιστοιχοῦντα εἰς ἀριθμὸν ἡμερῶν μιᾶς ἑκατονταετηρίδος. Ἐκ τούτων ἁπάντων ἐξάγεται ὅτι ὁ Ἑρμῆς ὁ Τρισμέγιστος ἦτο ἡ προσωποποίησις τοῦ αἰγυπτιακοῦ ἱερατείου, καὶ πάντα τὰ ἔργα τῶν ἱερέων ἀπεδίδοντο εἰς αὐτόν, τὸ σύμβολος τῆς ἱερατικῆς παντοδυναμίας· ἕνεκα τούτου αὐτὸς ἐθεωρεῖτο ὁ πιστὸς τῶν θεῶν, ὁ ἄγγελος αὐτῶν, ὁ διερμηνεὺς τῶν διαταγῶν των, ὁ ὁδηγὸς τῶν ψυχῶν κτλ. Παρίστατο δὲ ἔχων κεφαλὴν ἱέρακος, καὶ ἱερὸν αὐτοῦ ἦτο τὸ πτηνὸν ἡ ἶβις. Ἐκαλεῖτο δὲ «Τρισμέγιστος», ἢ διὰ τὴν πληθὺν τῶν ἀποδιδομένων αὐτῷ ἀποκαλύψεων, ἢ διότι εἶχε τριπλῆν ἰδιότητα φιλοσόφου, ἱερέως καὶ βασιλέως. Ὑπὸ μυστικὴν ἔννοιαν ἐξεταζόμενος ὁ Θὼθ ἢ ὁ αἰγύπτιος Ἑρμῆς ἦτο τὸ σύμβολον τῆς θείας διανοίας, ἡ σκέψις ἐνσαρκωμένη, ὁ ζῶν Λόγος, ὁ ἀρχικὸς τύπος τοῦ Λόγου τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Λόγου τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Ἐκ τῶν εἰς τὸν Ἑρμῆν τὸν Τρισμέγιστον ἀποδιδομένων αἰγυπτιακῶν συγγραμμάτων τινὰ φαίνεται ὅτι μετηνέχθησαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐπὶ Πτολεμαίων καθ' ἣν ἐποχὴν μετεφράσθησαν καὶ τὰ ἱερὰ βιβλία τῶν Ἑβραίων· τὰ νῦν ὅμως φέροντα τὸ ὄνομα Ἑρμοῦ τοῦ Τρισμεγίστου συγγράμματα, φαίνεται ὅτι εἶσι πολὺ μεταγενέστερα, αὐχὶ ἀρχαιότερα τοῦ Ι" μετὰ Χριστὸν αἰῶνος, καὶ γεγραμμένα ὑπὸ τῶν Νεοπλατωνικῶν. Τὰ πλεῖστα τούτων μόνον ἐν χειρογράφοις εὑρίσκονται, ἐκδεδομένα δὲ εἶναι τὰ ἑξῆς· «Λόγος τέλειος», οὗτινος τὸ ἑλληνικὸν πρωτότυπον μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Λακταντίου ἀπωλέσθη, ὑπάρχει δὲ λατινικὴ μετάφρασις αὐτοῦ φέρουσα ἐπιγραφὴν «Ἀσκληπιὸς ἢ Ἑρμοῦ τοῦ Τρισμεγίστου Ἀσκληπιὸς ἤτοι περὶ φύσεως θεῶν διάλογος»,— «Ἑρμοῦ τοῦ Τρισμεγίστου Ποιμάνδρης, διηρημένον εἰς 14 ἢ 20 βιβλία — Ἰατρομαθηματικὰ ἢ περὶ κατακλίσεως νοσούντων προγνωστικὰ ἐκ τῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης πρὸς Ἄμμωνα.— De Revolutionibus nativitatum σύγγραμμα ἀστρολογικὸν ἐν λατινικῇ μεταφράσει.—Aphorismi, κτλ. ἐπίσης ἀστρολικὸν σύγγραμμα ἐν λατινικῇ μεταφράσει.— «Κυρανίδες» σύγγραμμα ἐπίσης ἀστρολογικὸν, οὗτινος τὸ πρωτότυπον σώζεται ἐν χειρογράφοις, ἡ δὲ λατινικὴ μετάφρασις ἐκδεδομένη φέρει τίτλον «Liber physico-medicus Kiranidum Kirani, id est regis Persarym vere aureus gemmeus. Τινὰ τῶν συγγραμμάτων τῶν φερόντων τὸ ὄνομα Ἑρμοῦ τοῦ Τρισμεγίστου ἀνήκουσιν ὁμολογουμένως εἰς τὸν μέσον αἰῶνα· τοιαῦτα εἶναι· Tractatus vere aureus de Lapidis philosophici Decreto τουτέστι περὶ τοῦ φιλοσοφικοῦ λίθου.—Tabula smaragdina, δοκίμιον περὶ κατασκευῆς χρυσοῦ.—Περὶ βοτανῶν χυλώσεως.—Περὶ σεισμῶν.

ΕΡΜΗΣ, ῥήτωρ Ἕλλην ζῶν περὶ τὸ 70 π. Χ. Γίνεται μνεία αὐτοῦ ἐν τῇ «Ῥητορικῇ πρὸς Ἑρέννιον», ἧς ὁ συγγραφεὺς ἀποκαλεῖ αὐτὸν «ἡμέτερον διδάσκαλον».

ΕΡΜΗΣ (Ἰωάννης-Αὔγουστος Hermes), θεολόγος γερμανὸς διαμαρτυρόμενος, γεν. τῷ 1736, ἀποθανὼν τῷ 1822. Ἐχρημάτισε ποιμὴν, ἱεροκήρυξ, σύμβουλος τοῦ πρεσβυτερίου, καὶ πρῶτος ἐκκλησιαστικὸς σύμβουλος. Λόγοι τινὲς καὶ ἄρθρα του δημοσιευθέντα ἔν τινι θεολογικῇ ἐπιθεωρήσει ἐθεωρήθησαν ὅτι περιέχουσιν ὀρθολογιστικὰς ἰδέας καὶ ἐπήνεγκον κατ' αὐτοῦ καταδιώξεις παρὰ τοῦ πρεσβυτερίου τοῦ Μεκλεμβούργου. Μεταξὺ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ σημειωτέον τὸ «Ἐγχειρίδιον περὶ τῆς Θρησκείας» μεταφρασθὲν εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τῆς Ἐλισάβετ, βασιλίσσης τῆς Πρωσσίας, συζύγου Φρειδερίκου τοῦ Β', προσέτι δὲ εἰς τὴν ὁλλανδικὴν καὶ τὴν σουηδικήν.

ΕΡΜΗΣ (Ἰωάννης-Τιμόθεος Hermes), μυθιστοριογράφος γερμανὸς, γεν. τῷ 1738, ἀποθ. τῷ 1821. Ὑπῆρξεν ἀρχικαθηγητὴς τοῦ θεολογικοῦ γυμνασίου τῆς Βρεσλάου καὶ ἀνώτατος ἔφορος τῶν ἐκκλησιαστικῶν. Εἶναι ὁ ἱδρυτὴς τῆς ψυχολογικῆς μυθιστοριογραφίας, καὶ τὰ συγγράμματά του κύριον ἀντικείμενον ἔχουσι τὴν ἀπουδὴν τῆς γυναικείας καρδίας· μεταξὺ αὐτῶν γνωστότατον εἶναι «Περίηγησις τῆς Σοφίας ἀπὸ Μέμελ μέχρι Σαξωνίας».

ΕΡΜΗΣ (Γεώργιος Hermes), θεολόγος καθολικὸς γερμανὸς, ἱδρυτὴς φιλοσοφικο-δογματικῆς σχολῆς, γεν. τῷ 1775, ἀπεβ. τῷ 1831.

Εχρημάτισε καθηγητὴς ἐν τῷ γυμνασίῳ τοῦ Μοῦνστερ τῷ 1798, καθηγητὴς τῆς δογματικῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς αὐτῆς πόλεως, καὶ καθηγητὴς τῆς θεολογίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Βόννης ἀπὸ τοῦ 1820 μέχρι τοῦ θανάτου του. Σπουδάσας ἐμβριθῶς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Καντίου καὶ τοῦ Φίχτε κατήντησεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἀρχαὶ ἀδιάλλακτοι χωρίζουσι τὰ συστήματα τῶν φιλοσόφων τούτων ἀπὸ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐδημοσίευσε τὴν «Εἰσαγωγὴν εἰς τὴν καθολικὴν θεολογίαν» δι' ἧς προτίθεται νὰ ἀναιρέσῃ τὰ ἐπιχειρήματα τῶν ἐναντίων του διισχυριζομένων ὅτι ἡ ἀπόλυτος ἀλήθεια τῶν δογμάτων τῆς ἀποκαλύψεως δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποδειχθῇ διὰ θετικοῦ τρόπου. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο πολλὰς διήγειρε κατ' αὐτοῦ κατακραυγὰς καὶ κατηγορίας ὅτι ἐξέθηκε δοξασίας ἀντιθέτους τῇ χριστιανικῇ θρησκείᾳ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπροστατεύετο ὑπὸ τοῦ κόμητος Spiegel καὶ ὑπερησπίσθησαν αὐτὸν μετὰ ζήλου οἱ πολυάριθμοι αὐτοῦ μαθηταί, ἀπέκρουσεν εὐκόλως τὰς προσβολὰς τῶν ἀνταγωνιστῶν του· μετὰ τὸν θάνατόν του ὅμως ἡ σχολὴ αὐτοῦ, ἐπονομασθεῖσα «Ἑρμηνιανισμὸς» ὑπέστη σφοδροὺς καταδιωγμοὺς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεκλείσθησαν ἀπὸ τῆς εἰς τὰ καθολικὰ ἐκπαιδευτήρια διδασκαλίας. Ἐκτὸς τοῦ μνημονευθέντος συγγράμματος ἐξέδωκε τὰ ἑπόμενα· «Ἔρευναι περὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἀληθείας τοῦ χριστιανισμοῦ», «Σχέδιον σπουδῶν τῆς θεολογίας». Τὸ δὲ σύγγραμμά του «Καθολικὴ χριστιανικὴ δογματικὴ» ἐξεδόθη μετὰ τὸν θάνατόν του ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ του Achterfeld.

ΕΡΜΗΣΙΑΝΑΞ ὁ Κολοφώνιος, ποιητὴς ἐλεγειακὸς Ἕλλην, φίλος καὶ μαθητὴς τοῦ Φιλώτα, ζῶν ἐπὶ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου, ἀποθανὼν δὲ πιθανῶς πρὸ τῆς ὑπὸ τοῦ Λυσιμάχου τῷ 302 καταστροφῆς τῆς πατρίδος του. Τὸ ἐπισημότερον αὐτοῦ σύγγραμμα εἶναι ἐλεγεῖον εἰς Λεόντιον τὴν ἐρωμένην του ἐν τρισὶ βιβλίοις, οὗτινος μνημονευομένου ὑπὸ τοῦ Παυσανίου καὶ ἄλλων συγγραφέων μέγα μέρος ἐκ τοῦ τρίτου βιβλίου διεσώθη ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου. Ὁ Παυσανίας προσέτι ἀναφέρει ὅτι ὁ Ἑρμησιάναξ ἔγραψε καὶ ἕτερον ἐλεγεῖον εἰς τὸν κένταυρον Εὐρυτίωνα. Ἀγνοεῖται ἂν ὁ ὑπὸ τοῦ σχολιαστοῦ τοῦ Νικάνδρου μνημονευόμενος ποιητὴς τῶν «Περσικῶν» εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ ποιητῇ τοῦ Ἐλεγείου εἰς Λεόντιον. Γινώσκονται προσέτι δύο ἕτεροι φέροντες τὸ ὄνομα τοῦτο, ὁ μὲν ἱστορικὸς γεννηθεὶς ἐν Κύπρῳ καὶ συντάξας τὰ «Φρυγιακὰ» μνημονευόμενα ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου, ὁ δ' ἕτερος γεννηθεὶς ἐν Κολοφῶνι καὶ ὢν υἱὸς τοῦ Ἀγωνείου ἐνίκησεν ἐν Ὀλυμπίᾳ, καὶ οἱ συμπολῖται του ἀνήγειραν αὐτῷ ἀνδριάντα, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Παυσανίας.

ΕΡΜΙΑΣ. Κατὰ Σουΐδαν καὶ Ἁρποκρατίωνα τὸ ὄνομα τοῦ εὐνούχου Ἑρμείου τοῦ τυράννου Ἀταρνέως γράφουσι μόνον διὰ τοῦ ἰῶτα, ἴδ. ΕΡΜΕΙΑΣ.

ΕΡΜΙΔΑ, νομομαθὴς Ἱσπανός, γεννηθεὶς τῷ 1736, ἀποθ. τῷ 1816. Πλημμελιοδίκης ἐν Γρενάδῃ τῷ 1768, πρόεδρος δικαστηρίου ἐν Σεβίλλῃ τῷ 1786, σύμβουλος τῆς Καστιλλίας, σύμβουλος τοῦ ἀνακτοβουλίου τῷ 1799, συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν κατὰ τῶν Γάλλων ὑπεράσπισιν τῆς Σαραγόσσης, καὶ ἀπώθησε μετὰ θραστηριότητος τὴν ἡγεμονίαν τοῦ Ἰωσὴφ Βοναπάρτου. Ἐδείχθη ἀεὶποτε ζηλωτὴς τῶν συμφερόντων τοῦ κλήρου. Ἐσπούδασε μετ' ἐπιτυχίας τὰ μαθηματικά, τὴν φυσικὴν καὶ τὰς γλώσσας γαλλικήν, ἰταλικήν, ἀγγλικὴν καὶ λατινικήν. Ἐφεῦρε κανονοστοιχίαν κινητὴν, δύο μόνον ἀνθρώπων ἀνάγκην ἔχουσαν πρὸς μετακόμισιν καὶ χρῆσιν· μετέφρασεν ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ τὸν «Ἀπολεσθέντα Παράδεισον» τοῦ Μίλτωνος καὶ συνέταξε διάφορα συγγράμματα, ὧν ἐπισημότερον εἶναι «Στρατιωτικαὶ σκέψεις ἐνὸς χωρικοῦ».

ΕΡΜΙΝΙΟΝ ΟΡΟΣ, σειρὰ ὀρίων ἐν Ἱσπανίᾳ κατὰ τὴν Λυσιτανίαν, βαίνουσα παραλλήλως τοῦ Ἀτλαντικοῦ ἀπὸ Κυνέου μέχρι Κετοβρίγγης.

ΕΡΜΙΝΙΟΣ (Ἀκουϊλίνας), ἥρως ῥωμαῖος ζῶν περὶ τὸ 510 π. Χ. Ἦτο μετὰ τοῦ Ὁρατίου ἀρχηγὸς τῶν στρατευμάτων Ταρκινίου τοῦ Σουπέρβου, ὅτε ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἀπεδιώχθη ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου του. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν τριῶν ὑπερασπιστῶν τῆς Σουλπικίας γεφύρας κατὰ τοῦ Πορσίνα καὶ μετέσχεν οὐσιωδῶς τῆς ἐπακολουθησάσης μετὰ τῶν Ἐτρούσκων μάχης. Ἐχρημάτισεν ὕπατος τῷ 506 καὶ ἐφονεύθη ἐν τῇ μάχῃ τῆς λίμνης τῆς Ῥεγίλλης εἰς μονομαχίαν μετὰ τοῦ Μαμιλίου. Ὁ βίος αὐτοῦ ἀνήκει μᾶλλον εἰς τὴν δημώδη ποίησιν ἢ εἰς τὴν ἱστορίαν.

ΕΡΜΙΝΟΣ, φιλόσοφος περιπατητικὸς Ἕλλην σύγχρονος τοῦ Δημώνακτος, ζῶν κατὰ τὸν Β' μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Συνέταξε σχόλια εἰς πολλὰ συγγράμματα τοῦ Ἀριστοτέλους, καὶ κατὰ τὸν Σιμπλίκιον ἦτο διδάσκαλος Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀφροδισιέως. Οὐδὲν τῶν συγγραμμάτων του σώζεται, μνημονεύονται δὲ, Περὶ ἑρμηνείας, Ἀναλυτικά, Τοπικά.

ΕΡΜΙΟΝΕΣ, εἷς τῶν τριῶν μεγάλων λαῶν

τῆς βαρβαρικῆς Γερμανίας ἐν τῇ ἀρχαιότητι, θεωρούμενος ὡς ἀρχέγονος τῶν δύω ἄλλων, καὶ φέρων τὸ ὄνομα ἄλλοτε τῶν «Τευτόνων», καὶ ἄλλοτε τῶν «Σουηβῶν». Κατῴκουν κατὰ τὰ Βᾶ μεταξὺ Ἔλβα καὶ Βιστούλου καὶ περιελάμβανον διαφόρους φυλὰς τοὺς «Σάμνονας», μεταξὺ Ἔλβα καὶ Ὀδέρου, τοὺς «Βαρίνους» μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τῆς Τράβης καὶ τοῦ Βάρνου, τοὺς «Σιδίνους» ἀπὸ τοῦ Βάρνου μέχρι τοῦ Ὀδέρου, τοὺς «Ῥουγίους» ἐν τῇ Πομερανίᾳ, τοὺς «Γότθονας» καὶ τοὺς «Ἐρούλους» ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Βαλτικῆς καὶ ἐν τῇ Πολωνίᾳ, τοὺς «Βανδάλους» καὶ τοὺς «Σιλίγγους» ἐπὶ τῶν Σουηδικῶν ὀρέων καὶ ἐν τῇ Λαυσατίᾳ, τοὺς «Βουργουνδίονας» καὶ τοὺς «Αὐγίους» ὄπισθεν τῶν Βανδάλων καὶ ἐν τῇ Σιλεσίᾳ. Εἰς τὰς φυλὰς ταύτας προσθετέοι οἱ «Λαγγοβάρδοι» (Λομβαρδοὶ) καὶ οἱ «Ἄγγλοι», οἵτινες πρότερον κατῴκουν ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ἔλβα, ὕστερον δὲ μετηνάστευσαν εἰς τὰς χώρας τῶν δύω ἄλλων λαῶν τῆς βαρβάρου Γερμανίας οἱ μὲν Λαγγοβάρδοι εἰς τὴν χώραν τῶν «Ἰστιβόνων», οἱ δὲ Ἄγγλοι εἰς τὴν χώραν τῶν «Ἰγγαιβόνων».

ΕΡΜΙΟΝΗ, θυγάτηρ τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἀφροδίτης καὶ σύζυγος τοῦ Κάδμου, μεθ' οὗ ἔτεκεν ἕνα υἱὸν Πολύδωρον, καὶ τέσσαρας θυγατέρας Ἰνὼ, Ἀγάβην, Αὐτονόην καὶ Σεμέλην. Μετεβλήθη ὡς καὶ ὁ Κάδμος εἰς ὄφιν σύμβολον αἰωνίου νεότητος. Εἰσήγαγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν Μουσικήν. Λατρεύεται προσέτι καὶ ὡς Αἰγυπτιακὴ θεὰ, θεωρουμένη ὡς τὸ σύμβολον τῆς τὸν κόσμον διοικούσης θαυμασίας ἁρμονίας καὶ οὖσα σύζυγος τοῦ Ἑρμοῦ. Ἡ Ἑρμιόνη καλεῖται καὶ ΑΡΜΟΝΙΑ.

ΕΡΜΙΟΝΗ, θυγάτηρ τοῦ Μενελάου καὶ τῆς Ἑλένης, ἣν αὐτὴ ἔτεκε πρὸ τῆς μετὰ τοῦ Πάριδος φυγῆς. Ἐγένετο σύζυγος τοῦ Πύρρου υἱοῦ τοῦ Ἀχιλλέως, ἀλλὰ παρατηρήσασα ὅτι ὁ ἡγεμὼν οὗτος περιφρονεῖ αὐτὴν ἕνεκα τῆς αἰχμαλώτου Ἀνδρομάχης, συζύγου ἄλλοτε τοῦ Ἕκτορος, ἐνήργησε τὴν δολοφονίαν αὐτοῦ ἐν Δελφοῖς διὰ τοῦ ἐξαδέλφου της Ὀρέστου, ὃν ἀμέσως ἐνυμφεύθη.

ΕΡΜΙΟΝΗ, πόλ. ἀρχαιοτάτη, παραθαλάσσιος, πρωτεύουσα τῆς Ἑρμιονίδος, κτισθεῖσα ὑπὸ Ἑρμίωνος δευτέρου βασιλέως τοῦ Ἄργους· ὕστερον κατῴκησαν αὐτὴν Δωριεῖς οἱ ἐξ Ἄργους καὶ Δρύοπης, οὗτινες ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Ξέρξου καὶ ἔτι ζῶντος τοῦ Ἡροδότου κατῴκουν αὐτήν. Ἐπεκράτει δίκη μεταξὺ τῶν κατοίκων αὐτῆς, ὅτι ἡ αὐτόθεν εἰς ᾅδου κατάβασις ἦτο σύντομος, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔθετον τὸν διὰ τὰ πορθμεῖα ὀβολὸν εἰς τὸ στόμα τοῦ νεκροῦ. Ἐπὶ Παυσανίου ἐκ τῆς Ἑρμιόνης ναοὶ μόνον τινὲς ἐσῴζοντο καὶ τὰ θεμέλια σταδίου καὶ περίβολος ἐκ μεγάλων καὶ λογάδων λίθων, ὑπῆρχε δὲ ἄλλη πόλις ἡ νεωτέρα Ἑρμιόνη ἀπέχουσα τέσσαρα στάδια τῆς παλαιᾶς κειμένη μὲν κατὰ τοὺς πρόποδας, προβαίνουσα δὲ ἀνεπαισθήτως ἐπὶ τῆς ῥάχεως τοῦ ὄρους Πρῶνος. Ἡ πόλις αὕτη περιτετειχισμένη περιεῖχε πολλὰ ἀξιοσημείωτα λείψανα, ἐν οἷς ναὸς Ἀφροδίτης ἐπονομαζομένης Ποντίας καὶ Λιμενίας, ἄγαλμα τῆς θεᾶς ταύτης ἐκ Λευκοῦ μαρμάρου ἀξιοθέατον διὰ τὸ μέγεθος καὶ τὴν τέχνην, καὶ ἕτερος ναὸς Ἀφροδίτης, ἐν ᾧ πᾶσα παρθένος ὡς καὶ πᾶσα χήρα μέλλουσα νὰ νυμφευθῇ ὤφειλε νὰ προσφέρῃ θυσίαν εἰς τὴν θεὰν ταύτην, καὶ δύο ναοὶ Δήμητρος τῆς Θερμησίας, καὶ ναὸς Διονύσου Μελαναιγίδος, εἰς τιμὴν τοῦ ὁποίου ἦγον οἱ κάτοικοι ἀγῶνα μουσικῆς καὶ κολύμβου καὶ λεμβοδρομιῶν, καὶ ναὸς Ἀρτέμιδος ἐπιλεγομένης Ἰφιγενείας, καὶ ἄγαλμα χαλκοῦν Ποσειδῶνος ἔχοντος τὸν ἕνα τῶν ποδῶν ἐπὶ δελφῖνος, καὶ ναὸς Ἑστίας ἄνευ ἀγάλματος, καὶ τρεῖς ναοὶ μετὰ ἀγαλμάτων Ἀπόλλωνος, καὶ ὁ νεώτατος πάντων τῶν ναῶν ὁ τῆς Τύχης, ἧς τὸ ἄγαλμα ἦν κολοσσὸς ἐκ λίθου Παρίου. Πλησίον τῆς θέσεως τῆς Ἑρμιόνης κεῖται σήμερον τὸ ΚΑΣΤΡΙ, κωμόπολις ἀπέχουσα τῆς θαλάσσης κατὰ τὰ 2[3] μιλίου· ἔδρα τοῦ δήμου Ἑρμιόνης· κάτοικοι κατὰ τὴν τοῦ 1851 ἀπαρίθμησιν 1294· σταθμὸς ὑγειονομικὸς, ταμεῖον Γ' τάξεως, σταθμὸς τελωνειακὸς, σχολεῖον δημοτικὸν Γ' τάξεως καὶ δασονομεῖον.

ΕΡΜΙΟΝΗΣ ΔΗΜΟΣ, εἷς τῶν τριῶν δήμων τῆς ἐπαρχίας Σπετσῶν καὶ Ἑρμιονίδος τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος. Κάτοικοι κατὰ τὴν τοῦ 1851 ἀπαρίθμησιν 2,182, ἕδρα Ἑρμιόνη (Κάστρι)· κῶμαι Δίδυμον, Σαμπάριζα· θέσεις ὀλίγον κατοικούμεναι, Θερμασία, Πλέπι, Μετόχι, Μπαλεμπάνι, Δαρδίτσα, Τσελεβίνες, Ἡλιοκαράκασι, Κατασπήτι· μονὴ τῶν ἁγίων Ἀναργύρων διατηρουμένη· προϊόντα δημητριακοὶ καρποὶ, βάμβαξ, καπνὸς, ἔλαιον, μέλι, κηρίον, οἶνος.

ΕΡΜΙΟΝΙΣ, ἐπαρχία ὁριζομένη πρὸς βορρᾶν ὑπὸ τῆς Ἐπιδαυρίας καὶ τῆς Τροιζηνίας, κατὰ δὲ τὰ λοιπὰ μέρη ὑπὸ τῆς θαλάσσης. Ὄρη Πρών, Κοκκύγιον καὶ Βούπορθμος· ἀκρωτήρια Στρουθοῦς καὶ Κόρακας· πόλεις καὶ κῶμαι Ἑρμιόνη, Ἅλικη, Μάσης, Δίδυμοι. Ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Ἑλλάδος μία τῶν πέντε ἐπαρχιῶν τοῦ νομοῦ Ἀργολίδος καλεῖται ἐπαρχία Σπετσῶν καὶ Ἑρ-

μιονίδος ἔχουσα κατὰ τὴν τοῦ 1851 ἀπαρίθμησιν κατοίκους 19,172, καὶ διαιρουμένη εἰς τρεῖς δήμους, Σπετσῶν, Κρανιδίου καὶ Ἑρμιόνης.

ΕΡΜΙΠΠΗ, θυγάτηρ τοῦ Βοιωτοῦ μεθ' ἧς ὁ Ὀρχομενὸς ἐγέννησε τὸν Μινύαν.

ΕΡΜΙΠΠΟΣ, πολίτης τῆς Ἀταρνέως, Αἰολικῆς πόλεως, κήρυξ Ἰστιαίου τοῦ Μιλησίου, ἀποσταλεὶς παρ' αὐτοῦ εἰς Σάρδεις μετὰ ἐπιστολῶν πρὸς Πέρσας, μεθ' ὧν εἶχε προσυνεννοηθῆ ὁ Ἰστιαῖος περὶ ἀποστασίας. Ὁ Ἕρμιππος ἤνεγκε τὰς ἐπιστολὰς ταύτας οὐχὶ πρὸς οὓς ἐστέλλοντο ἀλλὰ εἰς τὸν Ἀρταφέρνην, ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Δαρείου καὶ ἔπαρχον Σάρδεων, ὅστις μαθὼν οὕτω τὰ γενόμενα διέταξεν αὐτὸν νὰ φέρῃ τὰς ἐπιστολὰς πρὸς οὓς ἐστέλλοντο, καὶ λαβὼν τὰς ἀπαντήσεις νὰ τὰς ἐγχειρίσῃ εἰς αὐτόν. Ταῦτα ἐκτελέσαντος τοῦ Ἑρμίππου, ὁ Ἀρταφέρνης ἐφόνευσε πολλοὺς τῶν Περσῶν, οἵτινες ἀπεδείχθησαν ἔνοχοι ἀνταρσίας καὶ συνεννοήσεως μετὰ τοῦ Ἰστιαίου.

ΕΡΜΙΠΠΟΣ, ποιητὴς ἀθηναῖος τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας υἱὸς τοῦ Λύσιδος καὶ ἀδελφὸς τοῦ κωμικοῦ Μυρτίλου, ζῶν περὶ τὸ 450 π. Χ. Νεώτερος τοῦ Κρατίνου καὶ τοῦ Τηλεκλείδου, ἀρχαιότερος δὲ τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ τοῦ Εὐπόλιδος, ἐπετέθη κυρίως κατὰ τοῦ Περικλέους. Μὴ εὐχαριστούμενος εἰς τοὺς πικροτάτους σαρκασμοὺς, οὓς κατ' αὐτοῦ ἐξέφερε, προσέβαλεν αὐτὸν καὶ ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ κινήσας ἀγωγὴν ἐπὶ ἀσεβείᾳ κατὰ τῆς προσφιλοῦς τῷ Περικλεῖ Ἀσπασίας τῆς Μιλησίας, καὶ προσκατηγορῶν ὡς «Περικλεῖ γυναῖκας ἐλευθέρας εἰς τὸ αὐτὸ φοιτώσας ὑποδέχοιτο». Καὶ δευτερεύοντας δὲ δημαγωγοὺς, ὡς τὸν Ὑπέρβολον, ἐκωμῴδησε διὰ δηκτικῆς εἰρωνείας, οὐδὲ παρέβλεψε τὰς ῥᾳδιουργίας τῶν συκοφαντῶν καὶ τὸν τρυφηλὸν βίον τῶν νέων. Κατὰ τὸν Σουΐδαν συνέγραψε τεσσαράκοντα κωμῳδίας, ἐξ ὧν σώζονται μετὰ πολλῶν ἀποσπασμάτων αἱ ἐπιγραφαὶ δέκα: Ἀθηνᾶς γοναί, Ἀρτοπώλιδες, Δημόται, Εὐρώπη, Θεοί, Θεσμοφόροι, Κίρκωπες, Μοῖραι, Στρατιῶται, Φορμοφόροι. Ὁ Ἀθήναιος λέγει ὅτι ὁ Ἕρμιππος ἔγραψε παρῳδίας, ὅπερ σημαίνει ὅτι παρεισήγαγε τετμάχια παρῳδοῦντα ὁμηρικοὺς στίχους. Συνέταξε πρὸς τούτοις σατυρικὰ ποιήματα ἐν τριμέτροις ἰαμβικοῖς καὶ τετραμέτροις τροχαϊκοῖς.

ΕΡΜΙΠΠΟΣ ὁ Σμυρναῖος, φιλόσοφος καὶ βιογράφος Ἕλλην, ζῶν περὶ τὸ 220 π. Χ. Ἐπεκαλεῖτο «Καλλιμάχειος», ἐξ οὗ συμπεραίνουσιν ὅτι ἦτο μαθητὴς τοῦ Καλλιμάχου ἀποθανόντος περὶ τὸ 240, καὶ ἐπειδὴ συνέταξε βίον τοῦ Χρυσίππου ἀποθανόντος τῷ 207, φαίνεται ὅτι ἐπέζησεν αὐτοῦ. Λεπτομέρειαι περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ ἐλλείπουσι. Σκγκατατάσσεται μεταξὺ τῶν Περιπατητικῶν φιλοσόφων, ἀλλ' οὐδὲν φιλοσοφικὸν αὐτοῦ σύγγραμμα γιγνώσκεται. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ συνεχέστατα ὑπὸ τῶν ἀρχαίων προσαγόμενα εἰς μαρτυρίαν ὑπὸ διαφόρους ἐπιγραφὰς, φαίνεται ὅτι ἀνῆκον εἰς γενικόν τι σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «Βίοι» καὶ διαιρούμενον εἰς διάφορα μέρη. Τὰ μέρη, ὧν σώζονται ἀποσπάσματα, ἢ αἱ ἐπιγραφαὶ εἶναι: Περὶ τῶν ἐν Παιδείᾳ λαμψάντων. Περὶ τῶν Ἑπτὰ Σοφῶν. Περὶ τῶν Νομοθετῶν. Βίος τῶν φιλοσόφων, σύγγραμμα, ἐν ᾧ γράφονται, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν διασωθέντων ἀποσπασμάτων, οἱ βίοι τῶν ἑπομένων φιλοσόφων: Ἀλεξίνου τοῦ Διαλεκτικοῦ, Ἀναξαγόρα, Ἀντισθένους, Ἀρκεσιλάου, Ἀριστοτέλους, Δημητρίου τοῦ Φαληρέως, Δημοκρίτου, Διοδώρου τοῦ Ἀσπενδίου, Διογένους, Ἐμπεδοκλέους, Ἐπικούρου, Ζήνωνος τοῦ Ἐλεάτου, Ἡρακλείδου τοῦ Ποντικοῦ, Ἡρακλείτου, Θεοφράστου, Καλλισθένους τοῦ Περιπατητικοῦ, Λύκωνος, Μενεδήμου, Πλάτωνος, Πυθαγόρου, Σωκράτους, Στίλπωνος, Φερεκύδου, Φιλολάου, Χρυσίππου.—Βίοι τῶν Ῥητόρων, σύγγραμμα, εἰς ὃ βεβαίως ἀναφέρονται αἱ ἐπιγραφαί: Περὶ Γοργίου, Περὶ Ἰσοκράτους, Περὶ τῶν Ἰσοκράτους μαθητῶν, καὶ ἐν ᾧ φαίνεται ὅτι περιελαμβάνοντο βίοι καὶ ἰσορικῶν, ἔτι δὲ καὶ ποιητῶν, ἐὰν εἰς τὴν σειρὰν ταύτην καταταχθῇ τὸ Περὶ Ἱππώνακτος. Δὲν εἶναι δύσκολον νὰ συμπεριλάβῃ τις ἐν τῷ μεγάλῳ τούτῳ συγγράμματι καὶ τὴν πραγματείαν τὴν ἐπιγραφομένην «Περὶ τῶν διαπρεψάντων ἐν Παιδείᾳ δούλων», ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀντικειμένου, περὶ οὗ διαλαμβάνει δύναταί τις πιθανώτερον νὰ ἀποδώσῃ αὐτὸ εἰς Ἕρμιππον τὸν Βηρύτιον. Ἡ δὲ πραγματεία «Περὶ Μάγων» ἀναμφιβόλως ἀνήκει εἰς τὸν Ἕρμιππον τὸν παρὰ τοῦ Ἀθηναίου καλούμενον «ἀστρολογικόν», οὗτινος ἡ ταυτότης μετὰ τοῦ Σμυρναίου Ἑρμίππου δὲν εἶναι ἀποδεδειγμένη.

ΕΡΜΙΠΠΟΣ ὁ Βηρύτιος, γραμματικὸς Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Β'. αἰῶνα μ. Χ. ἐπὶ Τραϊανοῦ καὶ Ἀδριανοῦ. Ἦν δοῦλος ἐκ γενετῆς, καὶ ἄγνωστον πότε ἀπηλευθερώθη. Μαθητὴς Φίλωνος τοῦ Βυβλίου, συνιστήθη παρ' αὐτοῦ εἰς Ἑρέννιον τὸν Σεβῆρον, καὶ διὰ τῆς εὐγλωττίας του καὶ σπουδῆς κατέλαβεν ἐπίσημον θέσιν. Συνέγραψε διάφορα συγγράμματα καὶ μεταξὺ ἄλλων «Ὀνειροκριτικὰ» ἐν πέντε βιβλίοις, καὶ «Περὶ ἑβδομάδος». Ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς καὶ ὁ

Στέφανος ὁ Βυζάντιος ἐν τῇ λέξει «Ῥαβέννα» μνημονεύουσι τοῦ Ἑρμίππου τούτου. Προσέτι ὁ Στοβαῖος μνημονεύει ἐπ' ὀνόματι Ἑρμίππου. «Συναγωγὴν τῶν καλῶς ἀναφωνηθέντων ἐξ Ὁμήρου» ὅπερ πιθανώτερον ἀνήκει εἰς τοῦτον ἢ εἰς τὸν προηγούμενον, ὡς καὶ τὸ «Περὶ τῶν διαπρεψάντων ἐν Παιδείᾳ δούλων».

ΕΡΜΙΠΠΟΣ, σώζεται ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο «Διάλογος περὶ Ἀστρονομίας» εἰς δύο βιβλία, ἀγνώστου ἐποχῆς. Ἕρμιππος δὲν εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως, ἀλλὰ τοῦ ἐπισημοτέρου τῶν διαλεγομένων προσώπων. Ὁ συγγραφεὺς ἄγνωσος φαίνεται δὲ χριστιανός. Δὲν παραδέχεται ὅτι τὰ ἄστρα ἐπλάσθησαν ὅπως ἀναγγείλωσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ μέλλοντα, ἀλλ' ὑποστηρίζει ὅτι τὰ οὐράνια σώματα κατοικοῦνται ὑπὸ λογικῶν ὄντων. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἐδημοσίευσε κατὰ πρῶτον ὁ Φαβρίκιος ἐν τῇ Ἑλληνικῇ αὐτοῦ Βιβλιοθήκῃ, ὕστερον δὲ ἐν Κοπενχάγῃ τῷ 1830 ὁ Bloch.

ΕΡΜΙΣΙΟΝ, πόλις τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου κειμένη κατὰ Πλίνιον ἐπὶ τῶν ἀρκτικτῶν αὐτῆς παραλίων.

ΕΡΜΙΩΝ, υἱὸς τοῦ Εὐρόπος, ὅστις λέγεται ὅτι ἔκτισε τὴν ἐν Ἀργολίδι πόλιν Ἑρμιόνην, ἥτις κατ' ἀρχαιότερον καὶ σπανιώτερον τύπον λέγεται καὶ «Ἑρμιών».

ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ, φιλόσοφος Ἕλλην υἱὸς τοῦ Ἱππονίκου καὶ ἀδελφὸς τοῦ πλουσιωτάτου Καλλίου, ζῶν περὶ τὸ 450 π. Χ. Εἶναι ἓν τῶν προσώπων τοῦ διαλόγου τοῦ «Κρατύλου» τοῦ Πλάτωνος, ἐν ᾧ ὑποστηρίζει ὅτι ἅπασαι αἱ λέξεις ἐσχηματίσθησαν διὰ συμφωνίας τῶν ἀνθρώπων πρὸς ἀλλήλους. Ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος κατατάσσει αὐτὸν μεταξὺ τῶν διδασκάλων τοῦ Πλάτωνος, ὅπερ φαίνεται ἀπίθανον καθόσον ἐν τῷ «Κρατύλῳ» φαίνεται ὅτι οὔτε προτερήματα εἶχεν οὔτε σοφὸς ἦτο, μόλις γνωρίζων τὰ στοιχεῖα τῆς φιλοσοφίας. Ἐνῷ παροιμιώδη ἦσαν τὰ πλούτη τῆς οἰκογενείας του, ἦτο πενιέστατος εἴτε διότι, ὡς ὑποτίθεται, ἦτο νόθος υἱὸς τοῦ Ἱππονίκου, εἴτε διότι, ὡς διισχυρίζεται ὁ Πλάτων, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Καλλίας ἐσφετερίσθη ἀδίκως ἅπασαν τὴν πατρικὴν των περιουσίαν.

ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ, ἀρχιτέκτων Ἕλλην ἐξ Ἀλαβάνδης τῆς Καρίας, ζῶν κατὰ ἐποχὴν ἄγνωστον μὲν, ἀλλὰ πρὸ τῆς χριστιανικῆς χρονολογίας. Ἐφεῦρε τὸ ψευδοδίπτερον ἦτοι τὸ ἔχον ναὸν ἔχοντος κατὰ τὸ φαινόμενον μὲν δύο σειρὰς στηλῶν, πράγματι δὲ μίαν. Ἐπήνεγκε προσέτι ἐν τῇ κατασκευῇ τῶν οἰκοδομῶν του μεγίστην οἰκονομίαν τοῦ ὑλικοῦ καὶ τῆς ἐργασίας. Ὡς ἀρχιτέκτων προετίμα τοῦ δωρικοῦ τὸ ἰωνικὸν ὕφος. Συνέταξε περὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς δύο συγγράμματα ἀπολεσθέντα, δι' ὧν περιέγραφε τὸν ὑπ αὐτοῦ κτισθέντα ἐν Μαγνησίᾳ ψευδοδίπτερον ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τὸν ἐν Τέῳ μονόπτερον ναὸν τοῦ Βάκχου.

Γνωστὸς προσέτι εἶναι ἀγαλματοποιός τις Ἑρμογένης γεννηθεὶς ἐν Κυθήροις καὶ κατασκευάσας κατὰ τὸν Παυσανίαν ἄγαλμα Ἀφροδίτης κείμενον ἐν Κορίνθῳ.

ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ, ἰατρὸς Ἕλλην, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν δεύτερον μ. Χρ. αἰῶνα. Ὁ Γαληνὸς μνημονεύει αὐτὸν ὡς ἕνα τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ἐρασιστράτου. Ἀναμφιβόλως εἶναι ἐκεῖνος περὶ τοῦ ὁποίου ἐπιγραφὴ εὑρεθεῖσα ἐν Σμύρνῃ δηλοποιεῖ ὅτι ἦτο υἱὸς τοῦ Χαριδήμου καὶ συγγραφεὺς πολλῶν ἰατρικῶν καὶ ἱστορικῶν συγγραμμάτων. Διάφοροι τούτου ἦσαν ὁ ὑπὸ τοῦ Δίωνος τοῦ Κασσίου μνημονευόμενος ἰατρὸς τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ καὶ ἕτερος μνημονευόμενος ἐν ἐπιγράμματί τινι τοῦ Λουκιλίου εὑρισκομένῳ ἐν τῇ ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ (ΙΑ. 257).

ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ ὁ Ταρσεύς, ἱστορικὸς Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα μ. Χρ. Ὁ αὐτοκράτωρ Δομιτιανὸς ἕνεκα ἱστορικῶν τινων ἐκφράσεών του αὐτὸν μὲν ἐφόνευσε, τοὺς δὲ ἀντιγραφεῖς τοῦ συγγράμματός του ἐσταύρωσεν.

Ἕτερος Ἑρμογένης συνέταξεν ἱστορίαν τῆς Φρυγίας, ἐν ᾗ λόγον ἐποιεῖτο καὶ περὶ Ἰουδαίων.

ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ, (M. Tigelius), πρόσωπον περὶ οὗ πολλάκις γίνεται λόγος ἐν ταῖς σατύραις τοῦ Ὁρατίου, ζῶν περὶ τὸ 50 π. Χ. Φαίνεται ὅτι κατ' ἀρχὰς ὁ ποιητὴς ἦτο φίλος του, διότι εἰς τὴν ἐννάτην αὐτοῦ σάτυραν ἀποκαλεῖ αὐτὸν «ἄριστον ἀοιδὸν καὶ μελοποιὸν» (obtimus cantor et modulator)· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἑπομένης σατύρας δεικνύει αἰσθήματα ὅλως ἀντίθετα, χαρακτηρίζων αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον ἄνευ προτερημάτων καὶ ἔχοντα τὴν ἀξιογέλαστον μανίαν νὰ ἐπικρίνῃ τὰ εὐφυῆ συγγράμματα. Εἰκάζεται ὅτι ὑπὸ τὸ πλαστὸν ὄνομα τοῦ Παντολάβου ὁ Ὁράτιος περιπαίζει τὸν Ἑρμογένην, διότι πραγματικῶς τὰ δύο ὀνόματα ἔχουσι τὸ αὐτὸ μέτρον καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντικαταστήσωσιν ἄλληλα.

ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ, ἐπισημότατος ῥήτωρ Ἕλλην, υἱὸς τοῦ Καλλίππου, ζῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Μάρκου Αὐρηλίου (161—180 μ. Χ.) Ἐπωνομάζεται «Ξυπτὴρ» ἕνεκα τοῦ γλαφυροῦ ὕφους, ὅπερ ἐθεώρει ὡς τὴν κυριωτέραν ἀξίαν παντὸς

συγγράμματος. Ἐξ ἁπασῶν τῶν μαρτυριῶν ἀποδεικνύεται ὅτι εἶχεν ἕκτακτα προτερήματα. Δεκαπενταετὴς τοιαύτην ἀπέκτησε φήμην εὐγλώττου ῥήτορος, ὥστε ὁ αὐτοκράτωρ Μάρκος Αὐρήλιος ἐπεθύμησε νὰ τὸν ἀκροασθῇ, θαυμάσας δὲ ἀντήμειψεν αὐτὸν πλουσιοπαρόχως. Μετ' ὀλίγον διωρίσθη δημόσιος καθηγητὴς τῆς ῥητορικῆς, καὶ δεκαεπταετὴς ἤρχισε νὰ συγγράφῃ. Δυστυχῶς ὀλίγα μόνον ἔτη διήρκεσε τὸ διάστημα, καθ' ὃ ἔκαμε χρῆσιν τῶν διανοητικῶν αὐτοῦ προτερημάτων· ἐν ἡλικίᾳ 25 ἐτῶν ἀπώλεσεν ἐξ ὁλοκλήρου τὸ μνημονικόν του, καὶ ἔκτοτε καθ' ἅπαν τὸ μακροχρόνιον διάστημα τῆς ζωῆς του οὐδεμίαν διανοητικὴν ἐργασίαν ἠδύνατο νὰ κάμῃ. Ἐξ ὅσων ἔγραψεν ὁ Ἑρμογένης ἀναμφιβόλως ἀποδεικνύεται ὅτι ἐὰν διετήρει τὰς μνημονικὰς αὐτοῦ δυνάμεις ἤθελεν ὑπερβῆ πάντας τοὺς Ἕλληνας ῥήτορας. Τὰ μέχρι τοῦδε σωζόμενα πέντε συγγράμματα αὐτοῦ ἀποτελοῦντα πλήρες σύστημα, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐχρησίμευσαν πρὸς διδασκαλίαν τῆς ἐπιστήμης ταύτης· οἱ ῥήτορες καὶ οἱ γραμματικοὶ ὑπεμνημάτισαν αὐτὰ διὰ σχολίων, ὧν τινα διεσώθησαν μέχρι τοῦδε· ἐγένοντο προσέτι καὶ ἐπιτομαί, ὧν ἡ τοῦ Ἀφθονίου ἀντικατέστησε γενικῶς τὸ πρωλότυπον. Τὰ συγγράμματα ταῦτα εἶναι: Τέχνη ῥητορικὴ περὶ τῶν στάσεων, Περὶ Εὑρέσεως, Περὶ ἰδεῶν, Περὶ μεθόδου δεινότητος, Προγυμνάσματα. Μνημονεύονται προσέτι τοῖα ἕτερα συγγράμματα αὐτοῦ ἀπολεσθέντα ἤδη: Εἰς Δημοσθένην ὑπομνήματα, Σύγγραμμα περὶ προοιμίου, Περὶ Κοίλης Συρίας. Ἅπαντα τὰ συγγράμματά του δεικνύουσί τι τὸ νεανικόν· τὸ ὕφος του εἶναι σχοινοτενές, ἀλλὰ καθαρὸν καὶ ἀνεπιτήδευτον· αἱ ἐπικρίσεις του περὶ τῶν ἄλλων ῥητόρων ἐκφράζοναι μετὰ μετριοφροσύνης καὶ πανταχοῦ ἀναδεικνύεται ὅτι αἰσθάνεται καὶ ἐννοεῖ τὰ λαμπρὰ πρότυπα τῶν ἀρχαίων.

ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ, ζωγράφος καὶ αἱρεσιάρχης λατῖνος, γενν. ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Ἀφρικῆς καὶ ζῶν περὶ τὸ 200 μ. Χ. Ἦτο σύγχρονος τοῦ Τερτυλλιανοῦ συντάξαντος σύγγραμμα κατ' αὐτοῦ. Γεννηθεὶς ἐν τῇ Εἰδωλολατρείᾳ προσῆλθεν εἰς τὸν χριστιανισμόν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν προσέλευσίν του ἐξηκολούθησε σπουδάζων τοὺς ἐθνικοὺς φιλοσόφους καὶ προσεπάθησε νὰ συμβιβάσῃ τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς τοῦ χριστιανισμοῦ μετὰ τῶν φιλοσοφικῶν ἐξηυτυνσεων, δὲν φαίνεται ὅμως ὅτι ἐξήνεγκε νέαν γνώμην περὶ τοῦ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ Τερτυλλιανὸς μεταξὺ ἄλλων μέμφεται αὐτὸν ὡς πολλάκις νομφευθέντα καὶ ὡς ἀσελγῆ, καὶ ὡς ἀνεπιτήδειον ζωγράφον. Ὁ Θεοδώρητος καὶ ὁ Εὐσέβιος λέγουσιν ὅτι ὁ Θεόφιλος ὁ Ἀλεξανδρείας καὶ ὁ Ὠριγένης ἔγραψαν κατά τινος Ἑρμογένους, ἀλλ' ἄγνωστον ἐὰν οὗτος ἦναι ὁ αὐτὸς τῷ ὑπὸ τοῦ Τερτυλλιανοῦ προσβαλλομένῳ.

ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ ὁ Ποντικὸς, ἔπαρχος τῆς Ἀνατολῆς τῷ 359 μ. Χ. Ὁ Λιβάνιος μνημονεύει αὐτὸν ὡς ἄριστον τῶν ἀρχόντων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ὁ Ἀμμιανὸς Μαρκελλῖνος διηγεῖται ὅτι ὁ Κωνστάντιος θέλων νὰ συστήσῃ ἀνακριτικὸν δικαστήριον διά τινας ἐν Αἰγύπτῳ ταραχὰς δὲν ἐνεπιστεύθη τὴν προεδρείαν εἰς τοῦτον, καθὸ ἔχοντα χαρακτῆρα λίαν μαλακόν. Δὲν πρέπει νὰ συγχέῃ τις τοῦτον μετ' ἄλλων ὁμωνύμων συγχρόνων του, ὁποῖοι οἱ ἑπόμενοι· ἀξιωματικός τις ἐπιτετραμμένος τὴν ταῦσιν τοῦ Παύλου ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τῷ 342 καὶ σφαγεὶς ἐν τῇ προελθούσῃ ἐκ τῆς πράξεως ταύτης ταραχῇ. Ἕτερος πρώην ἔπαρχος Αἰγύπτου ἀνταποκριτὴς τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ, καὶ τρίτος ἀνθύπατος Ἀχαΐας εἰς ὃν ὁ Ἰμμέρεος προσεφώνησε μίαν τῶν ἀγορεύσεών του.

ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ, πατριάρχης Ῥωσσίας, ἀποθ. τῷ 1612· ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῷ 1606· κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἔστεψε τὸν αὐτοκράτορα τῆς Ῥωσσίας Βασίλειον τὸν Ε'. ὁρκίσας αὐτὸν ὅτι οὐδένα θέλει ἄνευ δίκης καταδικάσει· ὕστερον μετέσχεν εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς πατρίδος του ἀπαγορεύων τὸν κλῆρον νὰ δώσῃ ὅρκον πίστεως εἰς τὸν ἡγεμόνα Βλαδίσλαον· τὸ πολίτευμά του ὅμως ἐπαναστατῆσαν, οὐδεμίαν ἔδειξεν εὐγνωμοσύνην διὰ τὰς προσπαθείας του πρὸς ἐλάφρυνσιν τῶν δεινῶν, καὶ ἔρριψεν αὐτὸν ἐν τινι μονῇ εἰς στενοτάτην φυλακὴν, ἐν ᾗ ἀπέθανεν ἐκ πείνης. Ἡ πατριαρχικὴ βιβλιοθήκη τῆς Μόσχας κατέχει ἐν χειρογράφοις δύο συγγράμματα τοῦ Ἑρμογένους τούτου.

ΕΡΜΟΓΕΝΕΙΑΝΟΣ, νομομαθὴς ῥωμαῖος, ζῶν κατὰ τὸν Δ'. μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Μόνον ὁ Σιδούλιος, συγγραφεὺς τοῦ Ε'. αἰῶνος μνημονεύει αὐτόν. Ἔκαμε συλλογὴν τῶν αὐτοκρατορικῶν θεσπισμάτων, γνωστὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Κώδηξ Ἑρμογενειανὸς», ὅστις μετὰ τοῦ Γρηγοριανοῦ καὶ τοῦ Θεοδοσιανοῦ Κώδηκος ἐχρησίμευσε πρὸς σύνταξιν τοῦ Ἰουστινιανείου Κώδηκος. Ὁ Κώδηξ οὗτος φαίνεται ὅτι δὲν ἦτο διηρημένος εἰς βιβλία, ἀλλὰ μόνον εἰς τίτλους. Ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ θεσπισμάτων 38 διεσώθησαν μέχρι τοῦδε, ὧν τὸ ἀρχαιότερον ἀνήρχετο μέχρι τοῦ ἔτους 290. τὰ δὲ νεώτερα ἐκδοθέντα ὑπὸ

τῶν αὐτοκρατόρων Οὐάλεντος καὶ Οὐαλεντινιανοῦ χρονολογοῦνται κατὰ τὰ ἔτη 364 καὶ 365. Εἰς τὸν Ἑρμογενειανὸν τοῦτον ἀποδίδεται καὶ ἡ «Ἐπιτομὴ τῶν νόμων», ἧς πολλὰ ἀποσπάσματα εὑρίσκονται ἐν τοῖς Πανδέκταις.

ΕΡΜΟΔΟΣ, θεὸς τῶν Σκανδιναυῶν υἱὸς τοῦ Ὀδίνου καὶ ὡς τὸν Ἑρμῆν τῶν Ἑλλήνων ἄγγελος τῶν θεῶν.

ΕΡΜΟΔΩΡΟΣ ὁ Ἐφέσιος, φιλόσοφος Ἕλλην, φίλος Ἡρακλείτου τοῦ Ἐφεσίου, ζῶν κατὰ τὸν Ε΄. π. Χ. αἰῶνα. Ἐξωσθεὶς παρὰ τῶν συμπατριωτῶν του μετέβη εἰς Ῥώμην, κατέστησεν εἰς τὸ συμβούλιον τῆς Δεκανδρίας γνωστοὺς τοὺς ἑλληνικοὺς νόμους, καὶ συνειργάσθη μετ' αὐτῶν τῷ 451 εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν δυοκαίδεκα Πινάκων· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι πρὸς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης ἀνήγειραν αὐτῷ ἀνδριάντα ἐν τῇ Ἀγορᾷ.

ΕΡΜΟΔΩΡΟΣ, φιλόσοφος Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Δ΄. π. Χ. αἰῶνα. Μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος, μετεκόμισεν εἰς Σικελίαν τὰ συγγράμματα τοῦ διδασκάλου του καὶ ἐπώλει αὐτά· ἐκ τούτου προέκυψεν ἡ παροιμία: Λόγοισιν Ἑρμόδωρος ἐμπορεύεται. Σώζονται αἱ ἐπιγραφαὶ δύο συγγραμμάτων αὐτοῦ, «Περὶ Πλάτωνος» καὶ «Περὶ Μαθημάτων».

ΕΡΜΟΔΩΡΟΣ, ποιητὴς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Τὰ ποιήματα αὐτοῦ συμπεριελήφθησαν ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Μελεάγρου σχηματισθείσῃ ἀνθολογίᾳ τῇ καλουμένῃ «Στέφανος». Ἐπίγραμμα εἰς Ἀφροδίτην τὴν Κνιδίαν εὑρίσκεται ἐν τῇ ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ φέρον τὸ ὄνομα Ἑρμοδώρου. Ὁ δὲ Στοβαῖος ἔχει ἀπόσπασμα ὑπ' ὀνόματι Ἑρμοδότου, ὅπερ πολλοὶ κριτικοὶ τρέπουσιν εἰς τὸ τοῦ Ἑρμοδώρου.

ΕΡΜΟΔΩΡΟΣ ὁ Σαλαμίνιος ἀρχιτέκτων Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Β΄. αἰῶνα π. Χ. Ὑπῆρξεν ὁ ἀρχιτέκτων τοῦ ἐν τῷ φλαμινιανῷ ἱπποδρόμῳ τῆς Ῥώμης ναοῦ τοῦ Ἄρεως. Ἕτερον ΕΡΜΟΔΩΡΟΝ ἀρχιτέκτονα πλοίων ὑπερησπίσθη ὁ μέγας ῥήτωρ Ἀντώνιος ἐπὶ τῆς ὑπατείας του κατὰ τὸ 99 π. Χ.

ΕΡΜΟΚΛΗΣ ὁ Ῥόδιος, ἀγαλματοποιὸς Ἕλλην, ζῶν ἐπὶ Ἀντιόχου Β΄. τοῦ Σωτῆρος περὶ τὸ 280 π. Χ. Κατεσκεύασεν ἄγαλμα ὁρειχάλκινον διὰ τὸν ἐν Ἱεραπόλει τῆς Συρίας ναὸν τῆς Ἥρας. Ἦτο ἐκ τῆς σχολῆς τῶν Ῥοδίων ἀγαλματοποιῶν τῶν μιμουμένων τὸν Λύσιππον.

ΕΡΜΟΚΡΑΤΗΣ, πολιτικὸς καὶ στρατηγὸς τῶν Συρακουσίων, υἱὸς τοῦ Ἕρμωνος ἐξ ἀρχαιοτάτης ἐπισήμου οἰκογενείας τῶν Συρακουσίων ἀγαγούσης τὴν καταγωγὴν μέχρι τοῦ θεοῦ Ἑρμοῦ, ζῶν περὶ τὸ 420 π. Χρ. Ἦτο εἷς τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἀποσταλέντων ὑπὸ τῶν Συρακουσίων εἰς τὸ γενικὸν συνέδριον τὸ συγκροτηθὲν ἐν Γέλᾳ κατὰ τὸ 422 ὑπὸ τῶν ἐν Σικελίᾳ ἑλληνικῶν πόλεων. Ὁ Θουκυδίδης ἔχει ἐκτεταμένην δημηγορίαν αὐτοῦ ἐν τῷ συνεδρίῳ τούτῳ, καὶ εἰς αὐτὸν ἀποδίδει μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ συνεδρίου, ὅπερ διὰ γενικῆς εἰρήνης ἐπήνεγκε τὴν παῦσιν τῶν ἐν Σικελίᾳ ταραχῶν. Ὅτε τῷ 415 ἀφίκοντο εἰς Συρακούσας αἱ πρῶται φῆμαι περὶ ἐπιδρομῆς τῶν Ἀθηναίων εἰς Σικελίαν, ὁ Ἑρμοκράτης παλαίων κατὰ τῆς δυσπιστίας καὶ τῆς ἀπαθείας τῶν συμπολιτῶν του ὥθησεν αὐτοὺς εἰς τὸ νὰ προβῶσιν ἀμέσως εἰς προπαρασκευὰς πρὸς ἀντίστασιν. Οὐδεμίαν εἶχε τότε ἀρχηγίαν· ἀλλὰ κατὰ τὸν ἑπόμενον χειμῶνα μετὰ τὴν πρώτην ἧτταν τῶν Συρακουσίων, ὁ Ἑρμοκράτης παρέστησεν εἰς αὐτοὺς ὅτι ἡ καταστροφὴ προῆλθεν ἐκ τῆς πληθύος τῶν στρατηγῶν καὶ τῆς ἀνεπαρκοῦς αὐτῶν ἐξουσίας καὶ κατέπεισεν αὐτοὺς νὰ συγκεντρώσωσι τὴν ἀρχιστρατηγίαν μετὰ πληρεξουσιότητος εἰς αὐτὸν καὶ τὸν Ἡρακλείδην τὸν Σικανόν. Μετ' ὀλίγον ἀποσταλεὶς εἰς Καμαρίναν ὅπως ἐκμηδενίσῃ τὴν ἐπιρροὴν τῶν Ἀθηναίων καὶ προσελκύσῃ τοὺς Καμαρηναίους εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν Συρακουσῶν, μόνον ἐπέτυχεν εἰς τὸ νὰ κηρύξωσιν οὗτοι οὐδετερότητα. Αἱ πράξεις αὐτοῦ ὡς στρατηγοῦ ἦσαν ἀνεπιτυχεῖς, διότι οἱ Ἀθηναῖοι κατέλαβον τὰ ὑψώματα τῶν Ἐπιπολῶν καὶ μάταιαι ἦσαν αἱ προσπάθειαι αὐτοῦ πρὸς διάσχισιν τῶν ἐχθρικῶν γραμμῶν· ὅθεν οἱ Συρακούσιοι ὀργισθέντες καθῄρεσαν τοὺς στρατηγούς των. Καὶ ἁπλοῦς γενόμενος πολίτης ὁ Ἑρμοκράτης ἐξηκολούθησεν ὑπηρετῶν μετὰ δραστηριότητος τὴν πατρίδα του, διότι ὁδηγῶν λοχάδας τινὰς τοῦ στρατοῦ ἀπώθησε τὴν κατὰ τῶν Ἐπιπολῶν μεγάλην νυκτερινὴν προσβολὴν τοῦ Δημοσθένους. Μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ ἀθηναϊκοῦ στόλου προεῖδεν ὅτι οἱ πολιορκοῦντες ἔμελλον νὰ ἐκτελέσωσι τὴν ὑποχώρησίν των διὰ ξηρᾶς καὶ μὴ δυνάμενος νὰ καταπείσῃ τοὺς Συρακουσίους νὰ προκαταλάβωσι τὰς διόδους, ἐκράτησε δι' εὐρυνοῦς στρατηγήματος τοὺς Ἀθηναίους ἐν τῷ στρατοπέδῳ των καὶ ἡ ἀναβολὴ αὕτη ἐγένετο αἰτία τῆς ἀπωλείας των. Κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν τοῦ Νικίου καὶ τοῦ Δημοσθένους, μὴ κατορθώσας δὲ τοῦτο, προεμήθευσε τοὐλάχιστον εἰς αὐτοὺς τὰ μέσα, ὅπως διὰ ἑκουσίου θανάτου ἀποφύγωσι τὴν καταισχύνην δημοσίου τιμωρίας.

Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς ἀθηναϊκῆς ἐκστρατείας ὁ Ἑρμοκράτης ἦθελε νὰ μετάσχωσιν οἱ Συρακούσιοι τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων τῶν Λακεδαιμονίων, ἀλλὰ μόλις στολίσκον ἐξ εἴκοσι τριήρεων ἠδυνήθη νὰ καταρτίσῃ, μεθ' οὗ ἀπέπλευσε πρὸς τὸν ναύαρχον τῆς Σπάρτης Ἀντίοχον τῷ 412. Κατὰ τὴν ναυμαχίαν τοῦ Κυνὸς σήματος ἐκυβέρνα τὴν δεξιὰν πτέρυγα τῶν συμμάχων, καὶ νικηθέντων τῶν Λακεδαιμονίων μόνον ἓν πλοῖον ἀπώλεσε. Τῷ 409 μετά τινα στάσιν ὑπερισχυσάντων ἐν Συρακούσαις τῶν ἐχθρῶν τοῦ Ἑρμοκράτους καὶ καταλαβόντων τὴν ἀρχήν, οὗτος καθαιρεθεὶς καὶ καταδικασθεὶς εἰς ἐξορίαν δὲν ἐνέδωκεν εἰς τὰς εὐχὰς τῶν στρατιωτῶν του νὰ διατηρήσῃ τὴν ἀρχήν, ἀλλὰ παρέδωκε τὸν στολίσκον εἰς τοὺς διαδόχους του καὶ μετέβη εἰς Σπάρτην, ἧς ἀπέκτησε τὴν προστασίαν. Ὕστερον μετέβη εἰς Ἀσίαν καὶ ἐπέτυχε παρὰ τοῦ Φαρναβάζου χρήματα πρὸς ἐξοπλισμὸν πλοίων καὶ στρατολογίαν. Μετὰ πέντε πλοίων καὶ χιλίων στρατηγῶν ἀπέβη εἰς Μεσσήνην καὶ τῇ βοηθείᾳ τῶν προσφύγων Ἱμεραίων καὶ διὰ συνωμοσίας τοῦ κόμματός του προσεπάθησε νὰ διεγείρῃ νέαν στάσιν ἐν Συρακούσαις. Ἀποτυχὼν ἀπεσύρθη εἰς Σελινοῦντα προσφάτως κατερειπωθεῖσαν ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων, ἣν ἀνοικοδομήσας προσεκάλεσεν αὐτόθι πάντας τοὺς ἐξορίστους τῶν σικελικῶν πόλεων, καὶ ἔκαμεν αὐτὴν κέντρον ἐπιχειρήσεων κατὰ τῶν Καρχηδονίων καὶ τῶν συμμάχων των. Αἱ ἐπιτυχίαι του τὸν ὕψωσαν τὴν φήμην του, καὶ κατέστη δημοτικώτατος ἀποστέλλας εἰς τὰς Συρακούσας τὰ μείναντα ἐν τῷ πεδίῳ ἅταφα ὁπλα τῶν ἐν τῇ μάχῃ τῆς Ἱμέρας φονευθέντων Συρακουσίων. Ἡ πρᾶξις αὕτη ἐπήνεγκε τὴν πτῶσιν τοῦ ἐν Συρακούσαις ἀντιπάλου κόμματος ἀλλ' ἄνευ τῆς ἀνακλήσεως τοῦ Ἑρμοκράτους· οὗτος ἠθέλησε νὰ ἐπωφεληθῇ τοῦ κινήματος τούτου, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὰς Συρακούσας μετὰ μικροῦ στρατοῦ. Ἀλλ' οἱ Συρακούσιοι ἰδόντες τοὺς στρατιώτας του ἔβραμον εἰς τὰ ὅπλα, καὶ ἐφόνευσαν τὸν Ἑρμοκράτην καὶ πολλοὺς ἐκ τῶν ὀπαδῶν του, πρὶν προφθάσῃ ὁ στρατός του ἐστρατοπεδευμένος ἐκτὸς τῶν τειχῶν νὰ εἰσέλθῃ εἰς βοήθειάν του.

ΕΡΜΟΚΡΑΤΗΣ Ῥόδιος, ζῶν περὶ τὸ 400 π. Χ. Κατὰ τὸν Πλούταρχον ἀπεστάλη ὑπὸ Ἀρταξέρξου τοῦ Μνήμονος εἰς Ἑλλάδα κατὰ τὴν εἰς Ἀσίαν ἐκστρατείαν τοῦ Ἀγησιλάου. Ἀποστολὴν εἶχε νὰ προσενέγκῃ ἀδρὰ βοηθήματα εἰς τὰς διαφόρους ἑλληνικὰς πόλεις καὶ νὰ κινήσῃ αὐτοὺς εἰς συμμαχίαν κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν. Ἴσως εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ Τιμοκράτει, ὅστις κατὰ τὸν Ξενοφῶντα ἐπετράπη τοιαύτην ἀποστολὴν οὐχὶ ὅμως ὑπὸ τοῦ Ἀρταξέρξου ἀλλ' ὑπὸ τοῦ σατράπου Τιθραύστου.

ΕΡΜΟΚΡΑΤΗΣ, ῥήτωρ Ἕλλην Φωκαεύς, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Β'. μ. Χ. αἰῶνος. Ἦτο ἔγγονος τοῦ σοφιστοῦ Ἀτάλου καὶ ἐσπούδασεν ὑπὸ τὸν Κλαύδιον Ῥουφῖνον ἐν Σμύρνῃ. Ἐτελεύτησε νέος (25 ἢ 28 ἐτῶν). Ὁ Φιλόστρατος καλεῖ αὐτὸν ἕνα τῶν μᾶλλον διακεκριμένων ῥητόρων τῆς ἐποχῆς του, ἀλλ' οὐδὲν σύγγραμμά του εἶναι γνωστόν.

Μνημονεύονται προσέτι δύο ἕτεροι φέροντες τὸ ὄνομα Ἑρμοκράτης, ὧν ὁ μὲν ἦτο μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, ὁ δ' ἕτερος γραμματικὸς ἐξ Ἰασοῦ διδάσκαλος τοῦ Καλλιμάχου.

ΕΡΜΟΚΡΕΩΝ, ἀρχιτέκτων καὶ ἀγαλματοποιὸς ἀγνώστου ἐποχῆς, πρὸ τῆς χριστιανικῆς ὅμως χρονολογίας. Κατεσκεύασε γιγάντειον καὶ μεγαλοπρεπῆ βωμὸν εἰς τὸ Πάριον ἐν τῇ Προποντίδι.

ΕΡΜΟΛΑΟΣ, νέος Μακεδών, θανατωθεὶς τῷ 327 π. Χ. Ἀκόλουθος ὢν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου μίαν τῶν ἡμερῶν, ὅτε εὑρίσκοντο ἐν Βακτριανῇ, ἐμαστιγώθη δημοσίᾳ κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου, διότι δὲν ἐτήρησε τὴν πειθαρχίαν ἓν τινι κυνηγίῳ προσβαλὼν ἄγριόν τι θηρίον πρὶν ἢ ὁ Ἀλέξανδρος βίψῃ τὴν πρώτην βολήν. Ἀγανακτήσας διὰ τὴν ἀτίμωσιν ταύτην ἀπεφάσισε νὰ ἐκδικηθῇ παρακινηθεὶς εἰς τοῦτο ὑπὸ τοῦ φιλοσόφου Καλλισθένους, οὗτινος ὑπῆρξε μαθητὴς καὶ ὑπὸ τοῦ στενοτάτου του φίλου Σωκράτου. Ἐπὶ τούτῳ συνώμοσε μετὰ τοῦ Σωστράτου καὶ τεσσάρων ἄλλων συναδέλφων του, ὅπως δοθείσης καταλλήλου εὐκαιρίας δολοφονήσωσι τὸν Ἀλέξανδρον ἐπωφελούμενοι τῆς θέσεως αὐτῶν ὡς σωματοφυλάκων. Μετὰ 32 ἡμέρας ἡ συνωμοσία ἀνεκαλύφθη καὶ ὁ Ἑρμόλαος μετὰ τῶν λοιπῶν συνωμοτῶν ἐθανατώθησαν.

ΕΡΜΟΛΑΟΣ, γραμματικὸς Ἕλλην Κωνσταντινουπολίτης, ζῶν κατὰ τὸν ΣΤ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Συνέταξεν ε'Ἐπιτομὴν τῶν Ἐθνικῶν Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου καὶ ἀφιέρωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ἰουστινιανὸν (ἄγνωστον ἂν τὸν πρῶτον ἢ τὸν δεύτερον)· ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιτομὴ αὕτη φαίνεται ὅτι συνετμήθη, καὶ τὸ σωζόμενον φαίνεται ὅτι δὲν εἶναι τὸ εἰκοστὸν τοῦ συγγράμματος τοῦ Στεφάνου.

ΕΡΜΟΛΑΟΣ ΒΑΡΒΑΡΟΣ. Ἐξ ἐπισήμου οἰκογενείας τῆς βενετικῆς ἀριστοκρατίας, γενν. ἐπὶ 1454, ἀπεθ. τῷ 1493. Ἡ γερουσία τῆς Βενε-

ΑΠΟΘΕΣΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
Ιστορικό Αρχείο Βιβλιοθήκη
(Ε.Λ.Ι.Α.)

τίας ἐπέτρεψεν Αὐτῷ πολλὰς ἐνδιαφερούσας διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν αὐτοκρατόρων Φρειδερίκου Γ' καὶ Μαξιμιλιανοῦ, ὁ δὲ πάπας Ἰννοκέντιος Η' ὠνόμασεν αὐτὸν Πατριάρχην Ἀκυλήϊας. Ἐκαλλιέργησε μετ' ἐπιτυχίας τὰ γράμματα, μεταφράσας εἰς τὸ λατινικὸν τὸν Διοσκορίδην καὶ τὸν Θεμίστιον καὶ συντάξας σπουδαῖα συγγράμματα περὶ Ἀριστοτέλους καὶ Πλινίου.

ΕΡΜΟΛΑΟΣ ἢ ΕΡΜΕΝΑΛΔΟΣ (Nigellus), ποιητὴς καὶ ἱστορικὸς λατῖνος, ζῶν κατὰ τὸ 835. Ἡγούμενος ὢν μοναστηρίου τινὸς πεπιεπλέχθη εἴς τινα συνωμοσίαν κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Λουδοβίκου τοῦ Ἀγαθοῦ. Ἐξοριαθεὶς ἐπεδόθη εἰς τὴν ποίησιν καὶ συνέταξεν εἰς τιμὴν τοῦ Λουδοβίκου ποίημά τι δι' οὗ ἐζήτει χάριν. Οὐχὶ μόνον ἐπέτυχε τοῦτο παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος, ἀλλὰ καὶ τοιαύτης παρ' αὐτῷ εὐνοίας ἠξιώθη, ὥστε καὶ ἀντιπρόσωπος ἐστάλη ὑπ' αὐτοῦ παρὰ τῷ υἱῷ του Πηπίνῳ βασιλεῖ τῆς Ἀκυιτανίας πρὸς ἀπόδοσιν τῶν κτημάτων τῶν παρὰ τῶν καθ' ἅπαν τὸ βασίλειον ἐκεῖνο ἐκκλησιῶν ἀφαιρεθέντων, ἐπιστρέψας δὲ ἐπέτυχε καὶ διὰ τὴν μονήν του διάφορα προνόμια. Τὸ ποίημα τοῦ Ἑρμόλδου στερεῖται πάσης ποιητικῆς χάριτος καὶ εἶναι γεγραμμένον εἰς βάρβαρον λατινικὴν γλῶσσαν, ἀλλ' ὡς ἱστορικὸν μνημεῖον καθίσταται σπουδαῖον, καθὸ περιγράφον λεπτομερῶς πάντα τὰ ἀξιομνημόνευτα ἐπὶ τοῦ Λουδοβίκου τοῦ Ἀγαθοῦ συμβάντα.

ΕΡΜΟΛΥΚΟΣ, παγκρατιαστὴς Ἀθηναῖος, υἱὸς Εὐθύνου ζῶν κατὰ τὸν Ε' πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Κατὰ τὴν ἐν Μυκάλῃ μάχην ἔλαβε τὰ ἀριστεῖα τῷ 479. Ἐφονεύθη ἐν Κύρνῳ τῆς Καρυστίας χώρας κατὰ τὸν μεταξὺ Ἀθηναίων καὶ Καρυστίων πόλεμον περὶ τὸ 478.

ΕΡΜΟΝΔΟΡΟΙ καὶ ΕΡΜΟΥΝΔΟΥΡΟΙ, λατ. Hermunduri. λαὸς τῆς Γερμανίας, κλάδος τῶν Ἑρμιόνων, κατοικῶν μεταξὺ τοῦ Ἔλβα, τοῦ Σάαλ καὶ τῶν Ἑρκυνιανῶν ὀρίων. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐνήργουν μετ' αὐτῶν ἐμπόριον καὶ τοὺς ἐχαρακτήριζον ὡς τοὺς μᾶλλον πεπολιτισμένους μεταξὺ τῶν βαρβάρων. Τῷ 19 μ. Χ ἐνίκησαν τὸν Κατουάλδον βασιλέα τῶν Γότθων, καὶ τὸ 51 κατέβαλον τοὺς Κουάδους, κατὰ δὲ τὸ 152 ἠνώθησαν μετὰ τῶν Μαρκομάνων κατὰ τῶν Ῥωμαίων.

ΕΡΜΟΝΘΙΣ ἢ ΕΡΜΟΥΘΙΣ, πόλ. τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου ἐν Θηβαΐδι πρὸς τὰ ΝΔ καὶ πλησίον τῶν Θηβῶν ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Νείλου, πρωτεύουσα τοῦ ὁμωνύμου νομοῦ. Ἰδίως ἐλατρεύετο ἐν αὐτῇ ὁ Ἀπόλλων. Σήμερον χωρίον ΕΡΜΕΝΤ πριέχον ἀξιόλογα ἐρείπεια.

ΕΡΜΟΝΘΙΤΗΣ, νομὸς τῆς Ἄνω Αἰγύπτου ἢ ἄλλως Θηβαΐδος λεγομένης.

ΕΡΜΟΠΟΛΙΣ ἡ μεγάλη, παρ' Ἡροδότῳ ΕΡΜΕΩ ΠΟΛΙΣ, παρὰ Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ «Ἑρμόπολις», παρὰ Πλινίῳ Mercurii Oppidium. Πόλις τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου πρωτεύουσα τοῦ Ἑρμοπολίτου νομοῦ ἐν τῇ Μεσαίᾳ Αἰγύπτῳ τῇ ἄλλως Ἑπτανομίδι λεγομένῃ, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὄχθης. Ἐν ταύτῃ ἐλατρεύετο ἰδίως ὁ Θὼθ (ὁ Ἑρμῆς τῶν Ἑλλήνων). Ἐρείπεια αὐτῆς σώζονται παρὰ τὸ χωρίον Ἀχμουνείν.

ΕΡΜΟΠΟΛΙΣ ἡ μικρά, πόλ. τῆς Κάτω Αἰγύπτου ἐπὶ τοῦ Ἀλεξανδρητινοῦ νομοῦ ὀλίγον ἀπέχουσα τῆς Μαρεώτιδος λίμνης, σήμερον «Δαμανχοὺρ» καλουμένη. Καὶ ἐν αὐτῇ ἐλατρεύετο ὁ Θώθ.

ΕΡΜΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΥΛΑΚΗ, λατ. Hermopolitana Custodia. Φρούριον ὀχυρὸν τῆς Ἑπτανομίδος Αἰγύπτου κείμενον ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὄχθης τοῦ Νείλου, ἔνθα ἐπληρόνετο τὸ τελώνιον τῶν ἐκ τῆς ἄνω Αἰγύπτου εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων.

ΕΡΜΟΣ, ποταμ. τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, πηγάζων ἐκ τῆς Φρυγίας κάτωθεν τοῦ Δορυλαίου, διερχόμενος τὴν Λυδίαν δεχόμενος τὸν Κόγαμον, τὸν Παχτωλὸν καὶ τὸν Ἴλλον καὶ χυνόμενος εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος παρὰ τὴν Σμύρνην. Ὁ σήμερον καλούμενος Σαραμπὰτ ἢ Κεδνός.

ΕΡΜΟΣ, θεὸς ποτάμιος υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος.

ΕΡΜΟΣ, εἷς τῶν πεντήκοντα παίδων τοῦ Αἰγύπτου φονευθεὶς ὑπὸ τῆς Δαναΐδος Κλεοπάτρας.

ΕΡΜΟΣ (τὸ), δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων εἰς τὴν Ἀκαμαντίδα φυλήν. Ὅθεν ὁ «Ἑρμεὺς» ὁ κάτοικος, ἐπίρρημα Ἑρμόσε εἰς Ἕρμος καὶ ἐν Ἑρμεῖ.

ΕΡΜΟΤΙΜΟΣ, ἐκ Πηδάσων τῆς Καρίας ζῶν περὶ τὸ 500 π. Χ. Συλληφθεὶς αἰχμάλωτος ὑπὸ ἐχθρῶν ἐπωλήθη εἰς Πανιώνιον τὸν Χῖον, ὅστις ἐπλούτησεν ἐξ αἰσχροτάτου ἐπαγγέλματος, διότι ἀγοράζων παῖδας εὐειδεῖς ἐξέτεμνε τὰ αἰδοῖα αὐτῶν καὶ ἐπώλει αὐτοὺς ἀντὶ χρημάτων πολλῶν εἰς Σάρδεις καὶ Ἔφεσον. Μεταξὺ τῶν εὐνουχισθέντων ὑπὸ τοῦ Πανιωνίου ἦτο καὶ ὁ Ἑρμότιμος, ὅστις πωληθεὶς ὑπ' αὐτοῦ εἰς Σάρδεις ἀπεστάλη εἰς Σοῦσα προσενεχθεὶς δῶρον εἰς τὸν Ξέρξην, οὗτινος ὕστερον ἀπέκτησε τὴν εὔνοιαν περισσότερον παντὸς ἄλλου εὐνούχου. Ἀ-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

κολουθῶν τὸν Ξέρξην εἰς τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκστρατείαν του, ἀφοῦ ἔρθασεν εἰς Σάρδεις, ἔτυχε διά τινα ὑπόθεσιν νὰ καταβῇ εἰς τὸν ἐν Μυσίᾳ Ἀταρνέα, χώραν ἐξουσιαζομένην ὑπὸ τῶν Χίων καὶ ἐκεῖ εὗρε τὸν Πανιώνιον. Γνωρισθεὶς μετ' αὐτοῦ ἔλεγε πολλοὺς καὶ φιλικοὺς λόγους, ἀπαριθμῶν τὰ ἀγαθὰ ὅσα δι' ἐκεῖνον ἔχει καὶ ὑποσχόμενος ὅτι θέλει ἀνταμείψει αὐτὸν τὰ μέγιστα ἐὰν μετακομισάμενος τοὺς οἰκείους του κατοικήσῃ ἐκεῖ. Ὁ Πανιώνιος ἀποδεξάμενος τοὺς λόγους μετὰ χαρᾶς μετεκόμισεν εἰς Ἀταρνέα τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα του. Βαλὼν τοιουτοτρόπως εἰς χεῖρας ἅπασαν τὴν οἰκογένειαν τοῦ Πανιωνίου ἤλλαξεν ὄφος καὶ ὀνειδίσας αὐτὸν, διότι οὐδὲν ὑπ' αὐτοῦ παθὼν κακὸν, κατέστησεν αὐτὸν ἀντὶ ἀνδρὸς μηδὲν διὰ τοῦ εὐνουχισμοῦ, ἐξεδικήθη σκληρότατα. Προσενεχθέντων τῶν τεσσάρων παίδων τοῦ Πανωνίου, ἠνάγκαζεν αὐτὸν νὰ τὰ εὐνουχίσῃ· ἀφοῦ δὲ οὗτος ἀναγκαζόμενος ἐξετέλεσε τοῦτο, ἠνάγκασε καὶ τοὺς παῖδας νὰ ἀποτάμωσι τὰ αἰδοῖα τοῦ πατρός των. Μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν ὡδήγησεν εἰς Ἔφεσον μετὰ τῆς Ἀρτεμισίας τοὺς νέους υἱοὺς τοῦ Ξέρξου, οἵτινες ἠκολούθουν αὐτὸν εἰς τὴν ἐκστρατείαν.

ΕΡΜΟΤΙΜΟΣ, ἐκ Κλαζομενῶν, φιλόσοφος Ἕλλην ζῶν περὶ τὰ 500 π. Χ. Ὁ Λουκιανὸς ἀποκαλεῖ αὐτὸν Πυθαγόρειον. Κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην πρῶτος ἐξέφρασε τὴν ἰδέαν τὴν γενικῶς εἰς τὸν Ἀναξαγόραν ἀποδιδομένην ὅτι «ὁ νοῦς εἶναι ἡ αἰτία πάντων τῶν ὄντων». Ὁ Σέξτος ὁ Ἐμπειρικὸς συγκατατάσσει αὐτὸν μετὰ τοῦ Ἡσιόδου, τοῦ Παρμενίδου καὶ τοῦ Ἐμπεδοκλέους μεταξὺ τῶν φιλοσόφων, οἵτινες παραδέχονται δύο ἀρχὰς ὑλικὴν καὶ πνευματικὴν αἵτινες ὁμοῦ συνέδραμον εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ παντός. Ἄλλαι πληροφορίαι διαφόρου φύσεως παρουσιάζουσι τὸν Ἑρμότιμον ὡς πρόσωπον μυθικόν· κατὰ τὰς πληροφορίας ταύτας ὁ Ἑρμότιμος εἶχεν ὑπερφυσικὴν δύναμιν, δι' ἧς ἠδύνατο ἡ ψυχή του νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ σῶμα ἀναίσθητον καὶ μεταβᾶσα ἀμέσως εἰς ἀπεράντους ἀποστάσεις ἔβλεπε τὰ ἐκεῖ γινόμενα, ἅτινα καὶ ἐνθυμούμενος ὕστερον ἔλεγε. Κατά τινα τῶν τοιούτων ἀποδημιῶν τῆς ψυχῆς τοῦ Ἑρμοτίμου, οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ «Κανθαρίδες» καλούμενοι συλλαβόντες τὸ ἀναίσθητον σῶμα, κατέκαυσαν αὐτὸ καὶ οὕτως ἐκώλυσαν τὴν ἐπάνοδον τῆς ψυχῆς του.

Ὁ Λουκιανὸς ἐν τῷ διαλόγῳ ἐπιγραφομένῳ «Ἑρμότιμος» παρεισάγει ἕτερον Ἑρμότιμον, στωϊκὸν φιλόσοφον, υἱὸν Μενεκράτους, ἄγνωστον ὅλως πρόσωπον καὶ ἴσως ἐξ ὁλοκλήρου πλαστόν.

ΕΡΜΟΤΙΜΟΣ ὁ Κολοφώνιος, γεωμέτρης Ἕλλην ζῶν περὶ τὸ 325 π. Χ. Ὑπῆρξε προκάτοχος τοῦ Εὐκλείδου καὶ ἀνεκάλυψε πολλὰς γεωμετρικὰς προτάσεις. Ὁ Πρόκλος μνείαν αὐτοῦ ποιούμενος ὡς σοφοῦ γεωμέτρου, οὐδεμίαν ἄλλην λεπτομέρειαν δίδει περὶ αὐτοῦ.

ΕΡΜΟΤΥΒΙΕΣ. Οὕτως ἐκαλοῦντο οἱ ἀποτελοῦντες τὴν δευτέραν τῶν ἑπτὰ φυλῶν τῆς Αἰγύπτου τὴν τῶν μαχίμων. Τούτων νομοὶ ἦσαν Βουσιρίτης, Σαΐτης, Χεμμίτης, Παπρημίτης, νῆσος ἡ Προσωπῖτις καὶ Ναθῶ τὸ ἥμισυ. Συνεποσοῦντο κατὰ μέγιστον ὅρον εἰς 110 χιλιάδας, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἐγίνωσκε βάναυσον τέχνην, ἀλλὰ πάντες εἰς τὰ ὅπλα ἐγυμνάζοντο.

ΕΡΜΟΥΝΔΟΥΡΟΙ, ἴδ. ΕΡΜΟΝΔΟΡΟΙ.

ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΣ, ἴδ. ΕΡΜΟΠΟΛΙΣ.

ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΣ, πόλ. κειμένη ἐπὶ τῆς νήσου Σύρου κατὰ τὴν ἀνατολικὴν αὐτῆς παραλίαν ἐπὶ τοῦ λιμένος, συνοικισθεῖσα κατὰ τὴν ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν ἐκ διαφόρων ξένων προσφυγόντων εἰς αὐτὴν καὶ ἰδίως Χίων. Ἐν τῇ θέσει αὐτῆς ὑπῆρχε πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως κωμόπολις ἡ κάτω Σύρα, κατοικουμένη ὑπὸ ὀρθοδόξων καὶ διακρινομένη τῆς ἄνω Σύρας κατοικουμένης ὑπὸ λατίνων. Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου Σύρου οὐδέποτε βλέποντες ἐπὶ τῆς νήσου Ὀθωμανοὺς διῆγον εὐχαρίστως ὑπὸ τὴν ὀθωμανικὴν ἐξουσίαν, δι' ὃ καὶ ἔμειναν οὐδέτεροι κατὰ τὴν ἐπανάστασιν· ἡ οὐδετερότης αὕτη ὠφέλησε τοὺς Ἕλληνας, παρέχουσα αὐτοῖς ἐμπορεῖον καὶ ἀποθήκην, ἐξ ἧς οἱ ἐπαναστάται προσεπορίζοντο τὸν ἀναγκαῖον σῖτον κομιζόμενον ἐκεῖ ἐκ τῆς Ἰταλίας καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου ὑπὸ Αὐστριακῶν καὶ Ἰώνων ἐμπόρων· μετ' ὀλίγον δὲ ξένων πολλῶν καὶ ἐμπόρων ἀπὸ παντὸς ἔθνους φοιτώντων εἰς αὐτὴν ἐπλούτησεν ἡ πτωχὴ αὕτη νῆσος, καὶ οἱ κάτοικοι ἐκ 4,000 πενταπλασιασθέντες ἔκτισαν τὴν Ἑρμούπολιν. Αὕτη κατέστη μία τῶν κομψοτέρων πόλεων τῆς Ἑλλάδος ἔχουσα οἰκίας εὐκτίσους, ἀγυιὰς στενὰς μὲν καὶ πολλὰς αὐτῶν ἀνάντεις ἐκ τῆς φυσικῆς θέσεως, ἀλλὰ καθαρίους καὶ τινας λιθοστρώτους, ἀγορὰν ἔχουσαν καλὰ ἐργαστήρια καὶ εὐρυχώρους ἀποθήκας, οἰκονομικὴν ἐφορείαν Β' τάξεως, ταμεῖον Α' τάξεως, πρωτοδικεῖον, εἰρηνοδικεῖον, συμβολαιογραφεῖον, ὑγειονομεῖον, λιμεναρχεῖον, τελωνεῖον, λοιμοκαθαρτήριον, κτλ. Ἔτι δὲ γυμνάσιον καὶ 13 δημοτικὰ σχολεῖα. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς κατὰ τὴν τοῦ 1853 ἀπαρίθμησιν συμποσούμενοι εἰς 19,441 καὶ ἀποτελοῦντες ἴδιον δῆμον καλούμενον «δῆμον Ἑρμουπόλεως»

εἰσὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἔμποροι ἐκ διαφόρων τόπων καὶ πρὸ πάντων Χῖοι, ναυτικοὶ δὲ κυρίως εἰσὶ Ψαριανοὶ καὶ Μυκόνιοι. Ἡ Ἑρμούπολις εἶναι ἡ ἐπισημοτέρα ἐμπορικὴ πόλις τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου συνδεδεμένη διὰ τακτικῆς ἀτμοπλοΐας μετὰ τοῦ Πειραιῶς, τῶν πλείστων λιμένων τῆς Ἑλλάδος, τῆς Σμύρνης, τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς Ἀλεξανδρείας, τῆς Κρήτης, τῆς Τεργέστης, τῆς Μελίτης καὶ ἐν γένει μεθ' ἁπάντων τῶν λιμένων τῆς Μεσογείου· καὶ τὸ τελώνιον αὐτῆς περιέχει ἕνα τῶν κυρίων κλάδων τῶν ἐτησίων προσόδων τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος· κατὰ δὲ τὰ τελευταῖα ἔτη καὶ ἡ βιομηχανία αὐτῆς ἔλαβε μεγίστην ἀνάπτυξιν. Αὕτη εἶναι προσέτι ἡ ἕδρα τοῦ Νομάρχου τῶν Κυκλάδων, καὶ ἕδρα τοῦ μητροπολίτου Σύρου καὶ Τήνου. Κατὰ τὴν κριτικὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1867 ἡ Ἑρμούπολις ἐχρησίμευεν ὡς λιμὴν ἐξ οὗ ἀπέπλεον συνεχῶς καὶ ἀδιακόπως τὰ ἀτμόπλοια «Ἀρκάδιον» καὶ «Ἕνωσις» καὶ μετέφερον εἰς Κρήτην ἐθελοντὰς, ζωοτροφίας καὶ πολεμεφόδια εἰς τοὺς ἀντάρτας· εἰς αὐτὴν δὲ κατέφυγεν ἡ «Ἕνωσις», ὅτε κατεδιώχθη ὑπὸ τοῦ ἀντιναυάρχου τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου τοῦ ἄγγλου Χόβαρτ πασσᾶ.

ΕΡΜΟΦΑΝΤΟΣ, στρατηγὸς τῶν Μιλησίων κατὰ τὴν μετὰ τῶν λοιπῶν Ἰώνων ἐπανάστασιν αὐτῶν κατὰ τῶν Περσῶν, ζῶν περὶ τὸ 500 π. Χ. Ὁ τύραννος τῆς Μιλήτου Ἀρισταγόρας ἀφοῦ ἔφθασεν εἰς Μίλητον ὁ συμμαχικὸς στόλος τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν Ἐρετριέων καὶ οἱ λοιποὶ σύμμαχοι, ἀπέφασισεν ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Σάρδεων, καὶ αὐτὸς μὲν ἔμεινεν ἐν Μιλήτῳ, ἀπέστειλε δὲ στρατηγοὺς τὸν ἀδελφόν του Χαραπῖνον καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν πολιτῶν τὸν Ἑρμότιμον. Ὁ στρατὸς κατὰ πρῶτον μετεκομίσθη εἰς Ἔφεσον διὰ τοῦ στόλου· ἐκεῖθεν δὲ πορευόμενος παρὰ τὸν ποταμὸν Καΰστριον ὑπερέβησαν τὸ ὄρος Τμῶλον καὶ ἐκυρίευσαν τὰς Σάρδεις ἄνευ ἀντιστάσεως ἐκτὸς τῆς ἀκροπόλεως. Ἐνῷ ἔμελλον νὰ λεηλατήσωσι τὴν πόλιν συνέβη νὰ διαδοθῇ τὸ πῦρ ἐκ τινος περσικῆς οἰκίας, ἣν ἐνέπρησεν εἷς τῶν στρατιωτῶν καὶ νὰ κατακαύσῃ ἅπασαν τὴν πόλιν. Οἱ Λυδοὶ καὶ οἱ Πέρσαι συνελθόντες εἰς τὴν ἀγορὰν ἤρχισαν νὰ προσβάλωσι τοὺς Ἴωνας, οὗτοι δὲ φοβηθέντες ἀπεχώρησαν εἰς τὸν Τμῶλον, καὶ ἐκεῖθεν διὰ νυκτὸς κατέβησαν εἰς τὰ πλοῖα.

ΕΡΜΩΝ, ὄρος τῆς Πελοποννήσου ἐν Ἀσίᾳ ἐν τῇ φυλῇ τοῦ Ἰσάχου, πρὸς Ν. τοῦ Θαβωρίου ὄρους. Μνεία τούτου γίνεται ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ.

ΕΡΜΩΝ, πατὴρ τοῦ Ἑρμοκράτους στρατηγοῦ τῶν Συρακουσίων.

Ἕρμων, στρατηγὸς ἀθηναῖος, ζῶν περὶ τὸ 420 π. Χ. Κατὰ τὸν Θουκυδίδην ἦτο ἀρχηγὸς τῶν περιπόλων τῶν ἐστρατοπεδευμένων ἐν Μουνυχίᾳ, καὶ μετέσχεν ἀποτελεσματικῶς τῆς ὑπὸ τοῦ Θηραμένους καὶ τοῦ Ἀριστοκράτους διεγερθείσης τῷ 411 κατὰ τῶν Τετρακοσίων στάσεως. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος στρατηγῶν ἐν Πύλῳ ἔλαβε ποσότητά τινα χρηματικὴν μνημονευομένην ἔν τινι ἐπιγραφῇ. Ὁ Πλούταρχος ἐσφαλμένως λέγει ὅτι οὗτος εἶναι ὁ δολοφονήσας τὸν Φρύνιχον.

Ἕρμων Μεγαρεύς, κυβερνήτης τῆς νηὸς τοῦ Καλλικρατίδα στρατηγοῦ τῶν Λακεδαιμονίων.

Ἑρμῶν ὁ Ἑρμώναξ, γραμματικὸς ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Συνέταξε λεξικὸν «Κρητικαὶ γλῶσσαι», ἐν ᾧ ἐξήγει τὰς ἰδιαζούσας εἰς τὴν κρητικὴν διάλεκτον λέξεις καὶ τὰς ἐν χρήσει λέξεις τὰς παρὰ τοῖς Κρησὶν ἐχούσας ἰδίαν σημασίαν. Τὸ λεξικὸν τοῦτο συνήθως ἀναφέρει ὁ Ἀθήναιος καλῶν τὸν συγγραφέα ποτὲ μὲν Ἕρμωνα, ποτὲ δὲ Ἑρμώνακτα.

Ἕρμων, ἀγαλματοποιὸς ἕλλην ἐκ Τροιζῆνος ἀγνώστου ἀλλ' ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς. Κατεσκεύασεν ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ξόλινα ὁμοιώματα τῶν Διοσκούρων ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἐν Τροιζῆνι Ἀπόλλωνος.

ΕΡΜΩΝΑΚΤΟΣ ΚΩΜΗ, ἀρχαία πόλις κειμένη κατὰ τὰ βόρεια παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Τύρα (Δνιέστερ).

ΕΡΜΩΝΑΣΣΑ, πόλις τῆς ἀσιατικῆς Σαρματίας ἐπὶ τῆς χερσονήσου Κορκονδάμας, σήμερον Μετρίγα.

Ἑρμώναασσα, ἑλληνικὴ ἀρχαία πόλις κειμένη ἐν τοῖς παραλίοις τοῦ Εὐξείνου Πόντου πρὸς δυσμὰς τῆς Τραπεζοῦντος· λιμὴν ἀξιόλογος. Σήμερον καλεῖται Πλάτανα.

ΕΡΜΩΤΟΝ, πόλις τῆς Τρωϊκῆς χώρας πλησίον τῶν Κολωνῶν.

ΕΡΝΑΔ, ποταμὸς τῆς Οὐγγαρίας πηγάζων ἀπὸ τῶν Καρπαθίων καὶ χυνόμενος εἰς τὸν Θεῖσσον μετὰ ῥοῦν 225 χιλιαμ.

ΕΡΝΑΙΑ (Ernea), πόλις τῆς Γαλλίας ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ· κατ. 4,000. Κολλέγιον, Πιλοποιεῖα· ἐμπόριον κανάβεως, λίνου καὶ οἴνων.

ΕΡΝΑΝΙ, πόλις τῆς Ἱσπανίας πλησίον τοῦ Ὀρομίλα, κειμένη 6 χιλ. πρὸς Ν. τοῦ Ἁγίου Σεβαστιανοῦ· κατ' 3,000. Νηματοποιεῖα.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορυδαλλεύς Βιβλιοθήκη

ΕΡΝΕΣΤΗΣ (Ernest), ὄνομα κοινὸν πολλῶν ἡγεμόνων σχεδὸν ἁπάντων γερμανῶν, ὧν τὰ ὀνόματα κατατάσσονται κατὰ τὴν ἀλφαβητικὴν σειρὰν τῶν χωρῶν ἐν αἷς ἦρξαν.

1. Ἀλσατίας.

Ἐρνέστης Α'. πέμπτος δοὺξ τῆς Ἀλσατίας καὶ τῆς Σουαβίας φονευθεὶς τῷ 1015. Πρεσβύτερος υἱὸς Λεοπόλδου Α'. τοῦ «Ἐνδόξου» μαργράβου τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Κικάρτης (Ῥιχάρδης ἢ Ῥιχέλδης) τῆς Σαξωνίας. Ἐνυμφεύθη τὴν Γισήλην ἀδελφὴν Ἑρμάνου τοῦ Γ'. οὗτινος ὑπῆρξε κηδεμὼν καὶ κατόπιν διάδοχος· ἡ ἡγεμονεία του ὑπῆρξε βραχυχρόνιος· ἐφονεύθη ἐν τῇ θήρᾳ κατὰ λάθος ὑπό τινος τῶν ἀξιωματικῶν του. Ἡ σύζυγός του ἐνυμφεύθη Κονράδον τὸν Σαλικὸν, ὕστερον αὐτοκράτορα.

Ἐρνέστης Β'. ἕκτος δοὺξ τῆς Ἀλσατίας καὶ τῆς Σουαβίας, πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ προηγουμένου. Διεδέξατο τὸν πατέρα του ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς μητρὸς, ὕστερον δὲ ὑπὸ τὴν τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ποππὼν τοῦ ἐκ πατρὸς θείου του. Τῷ 1024 ἀνέλαβε τὰς ἡνίας τοῦ κράτους, καὶ εἰσῆλθεν εἰς συμμαχίαν διοργανισθεῖσαν ὑπὸ τῶν δουκῶν τῆς Λωρραίνης καὶ τῆς Φραγκονίας κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Κονράδου, δευτέρου συζύγου τῆς μητρός του. Ἀποτυχούσης τῆς ἐπαναστάσεως, ἡ Γισέλη ἐπέτυχε τὴν ἄφεσιν τοῦ υἱοῦ της, ἀλλὰ μόλις μεταβάντος τοῦ Κονράδου εἰς Ἰταλίαν πάλιν ἐπανεστάτησε καὶ εἰσέβαλεν εἰς πολλὰς χώρας, ὧν οἱ κύριοι εἶχον μείνει πιστοὶ εἰς τὸν αὐτοκράτορα. Ἐπιστρέψας εἰς Γερμανίαν ὁ αὐτοκράτωρ συνέστησε δικαστήριον, ὅπερ κατεδίκασε τὸν Ἐρνέστην παμψηφεὶ καὶ παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ αὐτοκράτορος. Περιορισθεὶς ἐπί τινα χρόνον ἐντὸς φρουρίου τινὸς, ἀπηλλάγη πάλιν τῷ 1030 τῇ μεσολαβήσει τῆς μητρός του καὶ ἀνεκτήσατο τὰ δουκάτα του. Μὴ θελήσας μετὰ τὴν ἀπαλλαγήν του νὰ τηρήσῃ τὰς δοθείσας παρ' αὐτοῦ πρὸ τῆς ἀπαλλαγῆς ὑποσχέσεις ἐκηρύχθη ὑπὸ τῆς ἐν Ingelheim διαίτης ἔκπτωτος τῶν δικαιωμάτων του. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐφονεύθη ἐν μονομαχίᾳ μετὰ τοῦ κόμητος Μανεγόλδου.

2. Ἀνσβέρου.

Ἐρνέστης Αὔγουστος, βασιλεὺς τοῦ Ἀνσβέρου, γενν. τῷ 1771, ἀποθ. τῷ 1851. Πέμπτος υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Γεωργίου τοῦ Γ'. ἔφιππος κατ' ἀρχὰς τῶν τάξεων δουκὸς τῆς Κουμβερλάνδης καὶ διῆλθε τὸ πλεῖστον τοῦ βίου του ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἀπὸ τοῦ 1793 ἦτο ἀνώτερος ἀξιωματικὸς ἐν τῷ ἀγγλικῷ στρατῷ, καὶ ὕστερον ἐγένετο στρατάρχης. Ἡ νεότης του ὑπῆρξε ταραχώδης μέχρι σκανδάλου. Ἐνεκολπώθη σφοδρῶς τὰς δοξασίας τῶν τόρυδων καὶ ὑπῆρξε μέχρι τέλους σφοδρότατος ἀκόλουθος τοῦ συστήματος αὐτῶν· ἕνεκα τούτου οὐδεμίαν ἔχαιρε δημοτικότητα. Τῷ 1815 ἐνυμφεύθη τὴν ἀδελφὴν τῆς βασιλίσσης τῆς Πρωσσίας ὃς πρότερον χηρεύσασαν, ὅπερ ἀπήρεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν μητέρα του. Δυσαρεστηθεὶς διότι ἡ μήτηρ του δὲν παρεδέχετο εἰς τὴν αὐλὴν τὴν σύζυγόν του, μετέβη καὶ κατῴκησεν εἰς Βερολῖνον. Κατὰ τὰς συζητήσεις περὶ χειραφετήσεως τῶν καθολικῶν ἐπέστρεψεν εἰς Ἀγγλίαν καὶ ἀνεδείχθη σφοδρότατος ἀντίπαλος ταύτης φθάσας καὶ μέχρι προσβλητικῶν λόγων ἐντὸς τῆς Γερουσίας μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Γουλιέλμου, τοῦ ὕστερον βασιλέως τῆς Ἀγγλίας. Ἡ μεγίστη αὐτοῦ ἀντιδημοτικότης ἀνεφάνη ὅτε προέκειτο αἱ βουλαὶ νὰ ψηφίσωσι προσθήκην εἰς τὴν σύνταξίν του διὰ τὴν ἀνατροφὴν τοῦ υἱοῦ του Γεωργίου. Ἐψηφίσθησαν μὲν αἱ αἰτηθεῖσαι ποσότητες, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ἀπαραιτήτῳ ὅρῳ ὁ πρίγκηψ οὗτος νὰ ἀνατραφῇ ἐν Ἀγγλίᾳ ὅπως ἐμπνευσθῇ ὑπὸ αἰσθημάτων ἐθνικῶν καὶ πατριωτικῶν, ἐξ οὗ ἠναγκάσθη νὰ μετενέγκῃ τὴν οἰκογένειάν του εἰς Ἀγγλίαν. Πλειστάκις διεδηλώθησαν αἱ μὴ εὐνοϊκαὶ πρὸς αὐτὸν διαθέσεις τοῦ λαοῦ, ἀλλ' οὗτος οὐδέποτε ἐξέκλινε τῶν φρονημάτων του, καὶ πάντοτε κατεπολέμει οἱανδήποτε ἀναμόρφωσιν παρουσιαζομένην εἰς τὰς Βουλάς. Ἀποθανόντος Γουλιέλμου τοῦ Δ'. τῷ 1837 μετέβη εἰς Γερμανίαν πρὸς κατάληψιν τοῦ θρόνου τοῦ Ἀνσβέρου, ὅπου ἰσχύει ὁ σαλικὸς νόμος μὴ ἐπιτρέπων εἰς γυναῖκα τὴν κατάληψιν τοῦ θρόνου, ὡς ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅπου ἐβασίλευσεν ἡ ἀνεψιά του θυγάτηρ τοῦ πρεσβυτέρου του ἀδελφοῦ δουκὸς τοῦ Κέντ Βικτωρία Α'. Βασιλεύσας ἐν Ἀνσβέρῳ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἐρνέστης-Αὔγουστος Α'. ἐδιώξεν ἐκ τῶν πρώτων πολιτικὴν ἀντιδημοτικωτάτην. Ἀναβαλὼν τὰς βουλὰς καὶ διακηρύξας κατόπιν τὴν διάλυσιν αὐτῶν, κατήργησε τὸ σύνταγμα. Διεκήρυξε κατὰ τὸ 1840 νέον σύνταγμα, ἀλλ' οὐδόλως ἔμεινε πιστὸς εἰς τὸν θεμελιώδη τοῦτον νόμον. Τῷ 1848 ἐνδίδων εἰς τὰς περιστάσεις συγκατένευσεν εἰς τινας ἀναμορφώσεις ἀπαιτηθείσας ὑπὸ τῆς δημοσίας γνώμης. Διεδέξατο αὐτὸν ὁ υἱός του Γεώργιος Ε'. τυφλὸς ἐκ γενετῆς, ὅστις ἀπώλεσε τὸ κράτος του κατὰ τὸ 1866 κατακτηθὲν ὑπὸ τῆς Πρωσσίας κατὰ τὸν Αὐστρο-Πρωσσικὸν πόλεμον τοῦ ἔτους ἐκείνου, καθ' ὃν εἶχε κηρυχθῆ ὑπὲρ τῆς Αὐστρίας.

Δημοσίευση Βιβλιοθήκη Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών (Ν.Η.Ι.Δ.)

3. Ἀνχάλτης.

Ἐρνέστης, πρῶτος πρίγκηψ τῆς Ἀνχάλτ-Ζέρμπστ-Δεσσάου, ἀπ. τῷ 1516. Δευτερότοκος υἱὸς τοῦ Γεωργίου Α'. διενεμήθη τὴν πατρικὴν αὐτοῦ κληρονομίαν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Βαλδεμάρου καὶ ἐγένετο ὁ ἀρχηγὸς τῶν πριγκήπων τῆς Ἀνχαλτ-Δεσσάου. Ἐνεκολπώθη τὸν προτεσταντισμὸν καὶ τῷ 1506 ἔθηκε τὸν θεμέλιον λίθον τῆς λουθηρανικῆς ἐκκλησίας ἐν Δεσσάου ἀφιερώσας πρὸς τὴν ἀνέγερσιν αὐτῆς μέρος τῶν λαφύρων, ἅτινα ὁ ἀδελφός του Ῥοδόλφος, στρατηγὸς τῶν αὐτοκρατορικῶν στρατευμάτων εἶχεν ἀφαιρέσει ἀπὸ τῶν Βενετῶν. Ἔσχε τρεῖς υἱοὺς συντελέσαντας τὰ μέγιστα εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ προτεσταντισμοῦ.

Ἐρνέστης, πρίγκηψ Ἀνχάλτης, γενν. τῷ 1608, ἀποθ. τῷ 1632. Ὑπηρέτησεν ἐπί τινα χρόνον εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν στρατὸν καὶ διεκρίθη διὰ τὴν γενναιότητά του· ἀλλ' ὕστερον ἰδὼν ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ Φερδινάνδος Β'. ἡτοιμάζετο νὰ προσβάλῃ τοὺς διαμαρτυραμένους παρητήθη καὶ μετέβη εἰς τὰς σημαίας τοῦ Ἰωάννου-Γεωργίου Α'. ἐκλέκτορος τῆς Σαξωνίας, καὶ τῷ 1632 μετὰ μιᾶς ἴλης ἱππικοῦ συνηντήθη μετὰ τοῦ Γουσταύου-Ἀδόλφου. Πληγωθεὶς καιρίως κατὰ τὴν μάχην τῆς Λοῦτζεν, ἀπέθανε μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐν Ναουμβούργῳ εἰς ἡλικίαν 21 ἐτῶν.

4. Αὐστρίας.

Ἐρνέστης ὁ ἀνδρεῖος, μαργράβος τῆς Αὐστρίας φονευθεὶς τῷ 1075. Ἐπέκτησε τὸ ἐπώνυμον τοῦ ἀνδρείου ἕνεκα τῶν κατὰ τῶν Οὔγγρων ἀνδραγαθημάτων του. Τῷ 1058 ἡ αὐτοκράτειρα Ἄννα κηδεμὼν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Ἑρρίκου Δ'. προσεπάλεσατο αὐτὸν διὰ γενναιοδωριῶν, ἀλλ' οὗτος βραδύτερον συνηντήθη μετὰ τῶν ἐπαναστατησάντων Σαξώνων. Συγκροτηθείσης τῷ 1075 μεγάλης μάχης ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Unstrut, ὁ Ἑρρίκος Δ'. ἀνεδείχθη νικητὴς καὶ ὁ Ἐρνέστης ἔπεσε νεκρός.

Ἐρνέστης ὁ σιδηροῦς, γεν. τῷ 1378 ἀποθ. τῷ 1424. Τρίτος υἱὸς Λεοπόλδου τοῦ Β'. ὡφέλησε τὰ αὐστριακὰ κράτη κοινῶς μετὰ τῶν τριῶν ἀδελφῶν του καὶ τοῦ ἐξαδέλφου του Ἀλβέρτου Δ' μετὰ τὸν θάνατον τοῦ θείου του Ἀλβέρτου Γ'. διαδεξαμένου τὸν πατέρα του. Τῷ 1406 ἀποθανόντος τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ του οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ συμπαραλαβόντες καὶ τὸν ἀνεψιὸν των Ἀλβέρτον Ε'. ἐξηκολούθησαν τὴν διοίκησιν· ἀλλὰ τῷ 1411 ἀποθανόντος τοῦ δευτέρου ἀδελφοῦ, οἱ τιμαριοῦχοι τῆς Αὐστρίας ἐξέλεξαν μόνον τὸν Ἀλβέρτον Β'., καὶ ὁ Ἐρνέστης μετὰ τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ του Φρειδερίκου Δ'. διενεμήθησαν τὰς ἄλλας κτήσεις τῆς οἰκογενείας, ἐξ ὧν ὁ Ἐρνέστης ἔλαβε τὴν Καρινθίαν, τὴν Στυρίαν καὶ τὴν Καρνιόλαν. Τῷ 1415 κηρυχθέντος τοῦ ἀδελφοῦ του ἐκπτώτου τῶν δικαιωμάτων του κατέλαβε τὸ Τυρόλον, τὴν κομητείαν Ἀψβούργης καὶ τὴν λανδγραβίαν τῆς Ἀλσατίας, καὶ ἐκράτησε τὰς χώρας ταύτας μέχρις οὗ ὁ ἀδελφός του συνεδιβάσθη μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Σιγισμόνδου. Ἐτελεύτησεν ὁ Ἐρνέστης ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας του· ἅπαντες δὲ οἱ ἱστορικοὶ συμφωνοῦσιν ὅτι εἶχε πλεῖστα ὅσα ἠθικὰ καὶ διανοητικὰ προτερήματα.

5. Βάδεν.

Ἐρνέστης, πρῶτος μαργράβος τοῦ Βάδεν-Δουρλὰχ, γεν. τῷ 1482, ἀποθ. τῷ 1553. Ἕβδομος υἱὸς τοῦ Χριστοφόρου μαργράβου τοῦ Βάδεν, ἔσχε κατὰ τὸ 1515 εἰς τὴν κατοχήν του κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ πατρός του γενομένην διανομὴν πόλεις τινάς, ὧν πρωτεύουσαν κατέστησε τὴν Σουλζβέργην. Τῷ 1537 ἐνεκολπώθη τὸν προτεσταντισμὸν καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐν ταῖς χώραις του διάδοσιν αὐτοῦ. Τῷ 1542 παρέστη ἐν τῇ διαίτῃ τῆς Σπίρας καὶ ὑπέγραψε τὴν κατὰ τῶν Τούρκων συμμαχίαν. Τῷ 1552 διένειμε τὰ κράτη του εἰς τοὺς υἱούς του, καὶ μετά τινας μῆνας ἐτελεύτησεν.

Ἐρνέστης-Φρειδερῖκος τρίτος μαργράβος τοῦ Βάδεν-Δούρλαχ καὶ ἔγγονος τοῦ προηγουμένου, γεν τῷ 1560, ἀποθ. τῷ 1604. Τῷ 1577 διεδέξατο τὸν πατέρα του καθὸ πρεσβύτερος υἱὸς ὑπὸ κηδεμονίαν, καὶ τῷ 1581 ἀνέλαβε τὰς ἡνίας, κατὰ δὲ τὸ 1584 διένειμε τὴν μαργραβίαν μετὰ τῶν ἀδελφῶν του. Τῷ 1594 παρέστη ἐν τῇ συνόδῳ τῶν διαμαρτυρομένων πριγκήπων τῇ συγκροτηθείσῃ ἐν Ἐλβρόννῃ, ἥτις διαχαράξασα τὰ παράπονα τῶν προτεσταντῶν κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος ὑπῆρξε προανάκρουσμα τοῦ περιφήμου εὐαγγελικοῦ συνδέσμου τοῦ ἐν Ἄλλῃ τῷ 1610 συνομολογηθέντος. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος εἰσέβαλε καὶ κατέλαβε τὴν μαρκίαν τοῦ Βάδεν-Βάδεν, διατρέχουσαν κίνδυνον νὰ ἀπαλλοτριωθῇ τῆς οἰκογενείας τῶν Βάδεν ἕνεκα τῆς κακῆς διοικήσεως τοῦ μαργράβου αὐτῆς Φρειδερίκου τοῦ Εὐτυχοῦς· ἀποθανόντος δὲ τούτου τῷ 1600 ἐκήρυξεν ἑαυτὸν κληρονόμον του θελήσας νὰ ἀποκλείσῃ τὰ τέκνα του καὶ τοὺς ἀδελφούς του· ἀποβλέψαντος ὅμως τοῦ αὐτοκράτορος τὰς ἀξιώσεις του, ἠναγκάσθη νὰ ἐνδώσῃ μὴ ἔχων ὑποστήριξιν. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἦτο λίαν ταραχοποιὸν πνεύματος. Ἐκτὸς τῶν ἐκ τῆς φιλοδο-

ξίας του προελθουσῶν ἐρίδων, μετέσχε καὶ πασῶν τῶν θεολογικῶν φιλονεικιῶν τῆς ἐποχῆς του. Κατ' ἀρχὰς λουθηρανὸς, ἐνεκολπώθη τὸν καλβινισμὸν τῷ 1599 καὶ ἠνάγκαζε τοὺς ὑπηκόους του νὰ τὸν μιμηθῶσι· συνέγραψε βιβλίον ὑπὲρ τῶν ἀντιμυσταγωγικῶν (sacramen taires), ἀλλ' ἐγένοντο αὐτῷ σφοδραὶ ἀναιρέσεις ὑπὸ τῶν θεολόγων τῆς Σαξωνίας καὶ τῆς Βυρτεμβέργης.

6. Βαυαρίας.

Ἐρνέστης, εἰκοστὸς ἔνατος δοὺξ τῆς Βαυαρίας, ἀποθ. τῷ 1438. Υἱὸς Ἰωάννου τοῦ Εἰρηνικοῦ δουκὸς τῆς Βαυαρίας καὶ λίαν εὐνοούμενος τοῦ αὐτοκράτορος Σιγισμόνδου. Διεδέξατο τὸν πατέρα του τῷ 1397 καὶ ἐκυβέρνησε τὸ δουκάτον του κοινῶς μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Γουλιέλμου. Ὁ ἐξάδελφος αὐτῶν Λουδοβίκος ὁ Πωγωνάτος δοὺξ Ἰγγολστάδης διήγειρε κατὰ τῶν δύω ἀδελφῶν τοὺς κατοίκους τοῦ Μονάχου, οἵτινες ἀπεδίωξαν τοὺς δύο ἀδελφοὺς, ἀλλ' οἱ ἀντάρται πάλιν ὑπετάγησαν τῷ 1404. Τῷ 1422 ὁ Ἐρνέστης βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ ἀνεψιοῦ του Ἀλβέρτου τοῦ Εὐσεβοῦς ἐκέρδισαν ἀριστικὴν νίκην κατὰ τοῦ Λουδοβίκου τοῦ Πωγωνάτου, καὶ ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ ἡσυχάσῃ πλέον. Τῷ 1430 ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Σιγισμόνδου, ὅπως ἐνεργήσῃ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ Βιτάλδου, δουκὸς τῆς Λιθουανίας, ἀλλ' ἀπέτυχε παρὰ τοῖς Πολωνοῖς. Περὶ τὰ τέλη τῆς ζωῆς του ἔπραξε βιαίαν τινα πρᾶξιν, τὴν μόνην καθ' ὅλην τὴν ἡγεμονείαν του· ὀργισθεὶς διά τινας κατ' αὐτοῦ ὑβριστικοὺς λόγους τῆς ἐρωμένης τοῦ υἱοῦ του Ἀλβέρτου τοῦ Εὐσεβοῦς, διέταξε νὰ πνίξωσιν αὐτὴν ἐν τῷ Δουνάβει· ταχέως μετανοήσας ἀνήγειρε παρεκκλήσιον καὶ συνέστησεν ὑπηρεσίαν πρὸς μνήμην αὐτῆς. Μετά τινα χρόνον ἐτελεύτησεν.

7. Βρανδεβούργου.

Ἐρνέστης Α'. μαργράβος τοῦ Βρανδεβούργου, υἱὸς Ἰωακεὶμ-Φρειδερίκου ἐκλέκτορος τοῦ Βρανδεβούργου, γενν. τῷ 1583, ἀποθ. τῷ 1613. Τῷ 1609 ὁ ἀδελφός του ὁ ἐκλέκτωρ Ἰωάννης-Σιγισμόνδος διώρισεν αὐτὸν ἀρχιστράτηγόν του ἐν τοῖς δουκάτοις Κλεβῶν, Ἰουλιέρων καὶ Βέργης, κατὰ τὸ ἑπόμενον δὲ ἔτος ὁ Ἐρνέστης ἐνεκολπώθη τὸν προτεσταντισμὸν, καὶ εἰσήγαγεν εἰς αὐτὸν κατὰ τὸ παράδειγμά του ἅπασαν τὴν οἰκογένειάν του. Διαμφισβητήσεών τινων ἀναφυεισῶν μετὰ τοῦ ἀρχιδουκὸς Λεοπόλδου ἀντιποιουμένου τὰ δουκάτα, ἠρωτήθη ἐὰν περασπισθῇ μετ' ἐπιτηδειότητος τὰ δικαιώματα τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ συνωμολόγησε δεκαετεῖς συνθήκας μετά τινων ἡγεμόνων τῆς Γερμανίας. Ἐκ συμφώνου μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου τοῦ ΙΓ'. ἀποκατέστησε τὴν τάξιν διαταραχθεῖσαν ἐν Ἀκυϊσγράνῳ ἐκ τῶν διεγερθεισῶν αὐτόθι ἐρίδων μεταξὺ καθολικῶν καὶ διαμαρτυρομένων. Τῷ 1611 διωρίσθη ἀρχηγὸς τοῦ τάγματος τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἐν ταῖς μαρκίαις τοῦ Βρανδεβούργου, τῆς Σαξωνίας, τῆς Πομερανίας καὶ τῆς ἡγεμονίας Βενδόν. Μετά τινα χρόνον ἀπέθανεν ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας του.

Ἐρνέστης Β'. μαργράβος τοῦ Βρανδεβούργου υἱὸς τοῦ Ἰωάννου Γεωργίου δουκὸς τοῦ Jœgendorf, γεν. τῷ 1617, ἀποθ. τῷ 1642. Περιηγηθεὶς τὰ πλεῖστα κράτη τῆς Εὐρώπης καὶ ἰδίως μεταβὰς τρὶς εἰς Γαλλίαν συνέταξε γαλλιστὶ ἔκθεσιν τῆς περιηγήσεώς του. Ὀλίγον μόνον χρόνον ἄρξας ὡς ἀρχιστράτηγος τῆς ὁρεοκομητίας Βρανδεβούργου, ἀπέθανεν ἐκ μελαγχολίας.

8. Βρούνσβικ.

Ἐρνέστης Α'. δεύτερος δοὺξ τοῦ Βρούνσβικ-Γρουβενάγεν, ἀποθ. τῷ 1344. Δευτερότοκος υἱὸς Ἐρρίκου τοῦ «Θαυμασίου» διεδέξατο τὸν πατέρα του τῷ 1332 εἴς τινας χώρας, ἃς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πρωτοτόκου ἀδελφοῦ του συνήνωσε μετὰ τῶν λοιπῶν χωρῶν τοῦ δουκάτου· διάδοχον ἔσχε τὸν πρωτότοκόν του υἱὸν Ἀλβέρτον Β'.

Ἐρνέστης Β'. ἕβδομος δοὺξ τοῦ Βρούνσβικ-Γρουβενάγεν, τιμαριοῦχος Ἐϊμβεκ κλπ. υἱὸς Φιλίππου Α'. τοῦ «Πρεσβυτέρου» γεν. τῷ 1518, ἀποθ. τῷ 1567. Ἐν Βυρτεμβέργῃ ἀκροασάμενος τὰς ἀγορεύσεις τοῦ Λουθήρου, ἐγένετο προθυμότατος αὐτοῦ ὀπαδὸς, ἐν δὲ τῷ πολέμῳ τῷ κινηθέντι τῷ 1546 ἕνεκα τῶν θρησκευτικῶν διαφορῶν κατετάχθη ὑπὸ τὰς σημαίας τοῦ Ἰωάννου-Φρειδερίκου, ἀρχηγοῦ τῆς συμμαχίας τῆς Σμαλκάλδης. Μετὰ τῶν λοιπῶν διαμαρτυρομένων πριγκήπων ἐκηρύχθη καὶ οὗτος ἔκπτωτος τῶν δικαιωμάτων του ἐν τῇ Αὐτοκρατορίᾳ. Οὐδόλως κλονισθεὶς ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐπολέμησε γενναίως καὶ τῷ 1546 κατὰ τὴν μάχην τῆς Γίγγεν, καὶ τῷ 1547 κατὰ τὴν μάχην τῆς Μουλβέργης, καθ' ἣν συνελήφθη αἰχμάλωτος μετὰ τοῦ ἐκλέκτορος ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Καρόλου τοῦ Ε'. Ἀφεθεὶς μετ' ὀλίγον ἐλεύθερος, διεδέξατο τῷ 1551 μετὰ δυσκολίας τὸν πατέρα του· τῷ δὲ 1557 μετέσχε τῆς ἐν Ἁγίῳ Κεντίνῳ μάχης, καὶ ἠχμαλωτίσθη ἐξ ὧν ἀδελφῶν του.

Ἐρνέστης, πρῶτος δοὺξ τοῦ Βρούνσβικ-

Δημοσία Βιβλιοθήκη Κοινωνικής Ασφάλισης Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Γόττιγγεν, ἀποθ. τῷ 1379. Τριτότοκος υἱὸς τοῦ δουκὸς τοῦ Βρουνσβικ Ἀλβέρτου τοῦ Β'. ἐκυβέρνησε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του τῷ 1318 τὸ δουκάτον κοινῇ μετὰ τῶν ἀδελφῶν του Ὄθωνος καὶ Μάγνου Α'. Ἀποθανόντος τοῦ Ὄθωνος τῷ 1334, οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ διενεμήθησαν τὴν πατρικὴν κληρονομίαν, καὶ ὁ Ἐρνέστης σχὼν τὴν Γοττίγγην ἐγένετο θεμελιωτὴς τῆς γραμμῆς τῶν δουκῶν Βρουνσβικ-Γόττιγγεν. Τῷ 1342 συνδραμὼν τὸν ἀδελφόν του Ἀλβέρτον, ἐπίσκοπον Ἀλβερστάδτης ἔδειξε μεγίστην γενναιότητα. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του Μάγνου τῷ 1368, ὑπερησπίσθη τὸν ἀνεψιόν του Μάγνον Β'. κατὰ τῶν ἀξιώσεων τῆς σαξωνικῆς οἰκογενείας καὶ ἐβοήθησεν αὐτὸν σπουδαίως εἰς τὴν κατάκτησιν τοῦ Λουνεβούργου. Ἀλλὰ τῷ 1373 προσβαλὼν τὰς κτήσεις τοῦ ἀρχιεπισκόπου τοῦ Μαγδεβούργου ὑπέστη ἧτταν παρὰ τοῦ στρατιωτικοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, καὶ συλληφθεὶς αἰχμάλωτος μετὰ 60 ἱππότων καὶ πολλῶν στρατιωτῶν ἠναγκάσθη νὰ πληρώσῃ πρὸς ἀπολύτρωσιν 4,000 μάρκα. Ὀλίγῳ πρὸ τοῦ θανάτου του παρέλαβε συγκοινωνὸν τῆς κυβερνήσεως τὸν υἱόν του Ὄθωνα τὸν Α'.

Ἐρνέστης Δ'. τοῦ Ζὲλ, πέμπτος δοὺξ τοῦ Βρουνσβικ-Λουνεβουργ, δευτερότοκος υἱὸς Ἐρρίκου Δ'. δουκὸς τοῦ Βρουνσβικ-Λουνεβουργ, γεννηθ. τῷ 1497, ἀποθ. τῷ 1549. Ἀκροασάμενος τοῦ Λουθήρου ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Βιττεμβέργης, ἐγένετο εἷς τῶν πρώτων καὶ θερμοτέρων αὐτοῦ ὀπαδῶν. Ὅτε τῷ 1521 ὁ πατήρ του κηρυχθεὶς ἔκπτωτος τῶν δικαιωμάτων του ἐν τῇ Αὐτοκρατορίᾳ ἀπῆλθε τῆς Γερμανίας, παρεχώρησε πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς προγραφῆς ταύτης τὰ κράτη του εἰς τοὺς δύο αὐτοῦ υἱοὺς Ὄθωνα καὶ Ἐρνέστην. Ὁ Ἐρνέστης προσηλυτίσας καὶ τὸν ἀδελφόν του εἰς τὴν νέαν θρησκείαν ἀνήγειρε πανεπιστήμια θεολογικὰ σχολεῖα καὶ κατήργησε τὸ ῥωμαϊκὸν θρήσκευμα ἐν τῷ κράτει, καὶ πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἔργου του συνεμάχησε μετὰ πολλῶν ἡγεμόνων τῆς Γερμανίας. Τῷ 1525 διὰ τῆς μετριοπαθείας του καὶ διὰ τῆς δραστηριότητός του κατέβαλε τὴν ἀναρσίαν τῶν χωρικῶν. Τῷ 1527 ἀνακληθείσης τῆς κατὰ τοῦ πατρός του ἀποφάσεως, οὗτος ἠθέλησε νὰ ἀναλάβῃ τὴν διοίκησιν τῶν κρατῶν του, ἀλλ' οἱ δύο ἀδελφοὶ ἀντέστησαν, καὶ ὑπεχρέωσαν αὐτὸν εἰς ἀποχώρησιν μέχρι τοῦ θανάτου του. Τῷ 1529 οἱ δύο ἀδελφοὶ ὑπέγραψαν μετὰ τῶν συμμάχων των τὴν περίφημον διαμαρτύρησιν κατὰ τῆς ἀποστάσεως τῆς διαίτης τῆς Σπίρας, ἕνεκα τῆς ὁποίας ὠνομάσθησαν διαμαρτυρόμενοι (protestants). Τῷ 1530 ὁ Ἐρνέστης παρευρέθη ἐν τῇ διαίτῃ τῆς Αὐγούστης, ἀλλ' ἀπέφυγε νὰ μετάσχῃ τῆς γενομένης αὐτόθι λιτανείας. Ὑπογράψας ὕστερον τὴν «Ὁμολογίαν τῆς Αὐγούστης» εἰσῆλθε πρὸς ἀσφάλειαν τῶν κρατῶν του εἰς τὴν συμμαχίαν τῆς Σμαλκάλδης. Τῷ 1532 ἀποθανόντος τοῦ πατρός του, ὁ Ἐρνέστης δὲν ἐπέτυχε μὲν παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τὴν ἐπικύρωσίν του εἰς τὸ δουκάτον τοῦ Λουνεβούργου, ἐξηκολούθησεν ὅμως νὰ κυβερνᾷ αὐτό, καὶ ἐπέτυχε νὰ καταστήσῃ σεβαστὴν τὴν ἐξουσίαν του εἰς ἅπαντας τοὺς ὑποτελεῖς αὐτῷ τιμαριούχους. Ἐκαθάρισε τὰ κράτη του ἀπὸ τινων βουργράβων οἵτινες ἐξήσκουν εἰς τὰς δημοσίας ὁδοὺς τὸ ἐπάγγελμα πραγματικῶν ληστάρχων, καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν ὑποταγὴν τῶν ἀναβαπτιστῶν τοῦ Μοῦνστερ. Ὁ Ἐρνέστης ἀπέδωκε μεγίστας ὑπηρεσίας εἰς τοὺς συμμάχους του κατὰ τοὺς θρησκευτικοὺς πολέμους. Τῷ 1541 ἐβάδισε μετὰ τοῦ ἐκλέκτορος τῆς Σαξωνίας καὶ τοῦ λανδγράβου τῆς Ἔσσης κατὰ Ἐρρίκου τοῦ Δ'. δουκὸς τοῦ Βρουνσβικ-Βολφενβοὺττελ θερμοῦ καθολικοῦ πολιορκοῦντος τὸ Βρουνσβικ καὶ τὸ Γέσλαρ· ἐν μικρῷ διαστήματι ὁ στρατὸς τοῦ Ἐρρίκου διεσκορπίσθη, καὶ τὸ δουκάτον του κατεκτήθη, καὶ ἐνῷ ἐκεῖνος ἐπολέμει ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Βαυαρίᾳ, ὁ Ἐρνέστης εἰσῆγε τὸν λουθηρανισμὸν εἰς τὴν κατακτηθεῖσαν χώραν. Ὁ Ἐρνέστης ἦτο πεπροικισμένος διὰ πάντων τῶν πνευματικῶν καὶ σωματικῶν χαρισμάτων, καὶ ἠγάπα τὰ μέγιστα τοὺς σοφούς, εὐεργετήσας ἰδίως τὸν Οὐρβανὸν Ῥήγιον.

Ἐρνέστης Β'. ὄγδοος δοὺξ τοῦ Βρουνσβικ-Λουνεβουργ, γεν. τῷ 1564, ἀποθ. τῷ 1611. Διεδέξατο τὸν πατέρα του Γουλιέλμον τῷ 1592, καὶ συνεμάχησε τῷ 1606 μετὰ τῆς Ἀνσεατικῆς ὁμοσπονδίας, εἰς ἣν ἔδωκε βοηθείας κατὰ τοῦ συγγενοῦς του Ἐρρίκου-Ἰουλίου θελήσαντος νὰ ὑποτάξῃ τὴν πόλιν Βρουνσβικ. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἐσπούδασεν ἐπισταμένως τὴν ἱστορίαν καὶ τὰ νομικά.

Ἐρνέστης Αὔγουστος, δέκατος ἕκτος δοὺξ τοῦ Βρουνσβικ-Λουνεβουργ καὶ πρῶτος ἐκλέκτωρ τοῦ Ἀνοβέρου, τέταρτος υἱὸς τοῦ Γεωργίου δουκὸς τοῦ Βρουνσβικ-Λουνεβουργ, γεννηθ. τῷ 1629, ἀποθ. τῷ 1698. Προορισθεὶς διὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον ἐσπούδασεν ἀναλόγως καὶ ἐγένετο τῷ 1662 ἐπίσκοπος Ὀσναβρούκης. Ἔκτοτε ὅμως ἐπενέβη εἰς ἁπάσας τὰς ὑποθέσεις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καὶ ἀνέδειξε πλείστην

ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινοβουλευτικό Αρχείο Βιβλιοθήκη Αργυρόπουλου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ἱκανότητα στρατιωτικὴν καὶ διπλωματικήν. Συνεφιλίωσε πολλὰκις κράτη ἐρίζοντα πρὸς ἄλληλα, συνεκρότησε διαφόρους συμμαχίας, ἀπέστειλε στρατιωτικὰς βοηθείας εἰς τοὺς Βενετοὺς κατὰ τῶν Τούρκων καὶ εἰς τὸν Αὐτοκράτορα κατὰ τῶν Τούρκων καὶ τῶν Γάλλων, παρέστη καὶ ἠνδραγάθησε κατὰ διαφόρους μάχας. Τῷ 1679 ἐκληρονόμησεν ἐκ τῶν πατρικῶν του κτήσεων τὴν ἡγεμονίαν τῆς Καλενδέργης, καὶ κατέστησε πρωτεύουσάν του τὸ Ἀνόβερον. Νέας παρασχὼν ἐκδουλεύσεις εἰς τοὺς κατὰ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'. συμμάχους περιεβλήθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Λεοπόλδου διὰ τοῦ ἐκλεκτορικοῦ ἀξιώματος τῷ 1692. Ἐξακολουθήσας μετὰ ζήλου νὰ ὑπηρετῇ τὰ συμφέροντα τῶν συμμάχων μέχρι τῆς κατὰ τὸ 1697 καταπαύσεως τῶν ἐχθροπραξιῶν, ἀπέθανεν ὀλίγῳ μετὰ ταῦτα, ἐκδοὺς προηγουμένως νόμον, καθ' ὃν τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα ἐπὶ τῶν κρατῶν του βαίνουσι κατὰ πρωτοτοκίαν καὶ καταργεῖται ἡ ἐπικίνδυνος συνήθεια τῆς διανομῆς αὐτῶν. Ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος Γεώργιος-Λουδοβῖκος διάδοχος αὐτοῦ ἐν Ἀνοβέρῳ, ἐκληρονόμησεν ὡς πλησιέστερος συγγενὴς τὴν βασίλισσαν τῆς Ἀγγλίας Ἄνναν καὶ ἐγένετο βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας ὑπὸ τὸ ὄνομα Γεώργιος Α'. Ἔκτοτε μέχρι τοῦ 1837 οἱ ἡγεμόνες τοῦ Ἀνοβέρου ἦσαν συγχρόνως καὶ βασιλεῖς τῆς Ἀγγλίας.

9. Γότθας.

Ἐρνέστης Α' ὁ Εὐσεβής, δοὺξ τῆς Σαξ-Γότθας καὶ Ἀλτενβούργ, γενν. τῷ 1601, ἀποθ. τῷ 1675. Ἀδελφὸς τοῦ Βερνάρδου τοῦ Σαξ-Βεϊμαρ ὑπηρέτησεν, ὡς ἐκεῖνος, ὑπὸ τὰς σημαίας τοῦ Γουσταύου Ἀδόλφου καὶ διεκρίθη ἐν τατς μάχαις τῆς Λοϋτζεν τῷ 1632 καὶ τῆς Νόρδλιγγεν τῷ 1634. Ἔδειξε μέγαν ζῆλον ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τοῦ Λουθηρανισμοῦ. Ὁ πρωτότοκος τῶν 7 υἱῶν του Φρειδερῖκος ἐξηκολούθησε τὴν γραμμὴν τῆς Γότθας, ὁ τριτότοκος Βερνάρδος ἐγένετο ὁ ἀρχηγὸς τῆς γραμμῆς τῆς Μάϊνιγγεν, καὶ ὁ ἕβδομος Ἐρνέστης ἵδρυσε τὴν γραμμὴν τῆς Σάλφελδ.

Ἐρνέστης Β' δοὺξ τῆς Σαξ-Γότθας καὶ Ἀλτενβούργ, γενν. τῷ 1745, ἀποθ. τῷ 1804· διεδέξατο τὸν πατέρα του Φρειδερῖκον Γ' τῷ 1772. Ἐπανήγαγε τὴν ἕνεκα τοῦ Ἑπταετοῦς πολέμου διαταραχθεῖσαν τάξιν εἰς τὰ οἰκονομικά, ἵδρυσεν ἀγαθοεργὰ καταστήματα, νοσοκομεῖα, ὀρφανοτροφεῖα, κτλ. Διακριθεὶς μαθηματικὸς, συνέγραψε περὶ ἀστρονομίας, ἵδρυσε τὸ περίφημον ἀστεροσκοπεῖον τῆς Σειδέγγης, καὶ πρῶτος ἐπεδόθη εἰς τὴν καταμέτρησιν τόξου τοῦ μεσημβρινοῦ. Προσέτι συνέταξε θεωρίαν περὶ τοῦ σαντρακίου.

Ἐρνέστης Γ', δοὺξ τῆς Σαξ-Κοβούργ-Γότθας, γενν. τῷ 1784, διεδέξατο τὸν πατέρα του τῷ 1806. Ἀπογυμνωθεὶς τῶν κρατῶν του ὑπὸ Ναπολέοντος τοῦ Α', καθ' οὗ ἐπολέμησεν ἐν ταῖς τάξεσι τῶν Πρώσσων, ἀνεκτήσατο αὐτὰ δυνάμει τῆς συνθήκης τοῦ Τιλσὶτ τῷ 1807, καὶ ἔκτοτε ἐπεδόθη εἰς τὴν διοικητικὴν αὐτοῦ ἀναοργάνωσιν. Τῷ 1813 προσετέθη ἐκ νέου εἰς τοὺς ἐχθροὺς τῆς Γαλλίας καὶ πρὸς αὐτὸν ἐσυνθηκολόγησεν ἡ Μαγεντία. Τῷ 1826 διὰ τῆς ἐκλείψεως τοῦ δουκικοῦ κλάδου τῆς Γότθας ηὔξησε τὸ κράτος του. Τῷ 1834 παρεχώρησεν εἰς τὴν Πρωσσίαν γαίας τινὰς διὰ χρηματικῆς ἀποζημιώσεως. Ἡ οἰκογένειά του συνεδέσε σπουδαίας συγγενείας· ἡ ἀδελφή του συζευχθεῖσα τὸν δοῦκα τοῦ Κέντ ἐγέννησε τὴν βασίλισσαν τῆς Ἀγγλίας Βικτωρίαν· ὁ νεώτατος τῶν ἀδελφῶν του Λεοπόλδος ἐνυμφεύθη κατὰ πρῶτον τὴν πριγγηπέσσαν τῆς Ὀλλίας, καὶ ὕστερον τὴν πρεσβυτέραν θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου Φιλίππου καὶ ἐγένετο βασιλεὺς τοῦ Βελγίου· ὁ ἀνεψιός του Φερδινάνδος ἐνυμφεύθη τὴν βασίλισσαν τῆς Πορτογαλίας Δόνα Μαρίαν, ἐκ δὲ τῶν δύω υἱῶν του ὁ μὲν πρεσβύτερος διεδέξατο αὐτὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἐρνέστου Δ', ὁ δὲ νεώτερος Ἀλβέρτος ἐνυμφεύθη τὴν βασίλισσαν τῆς Ἀγγλίας Βικτωρίαν.

ΕΡΝΕΣΤΗΣ Δ' (Αὔγουστος-Κάρολος-Ἰωάννης-Λεοπόλδος-Ἀλέξανδρος-Ἐδουάρδος) ἢ ΕΡΝΕΣΤΗΣ Β' εἰς τὸν κλάδον τοῦ Κοβούργ, ἡγεμονεύων δουὸς τῆς Σαξ-Κοβούργ-Γότθας, γεν. ἐν Κοβούργῳ τῇ 28 Ἰουνίου 1818 υἱὸς Ἐρνέστου τοῦ Γ' ὃν διεδέχθη τῇ 29 Ἰανουαρίου 1844. Εἶναι ἀδελφὸς τοῦ πρίγκηπος Ἀλβέρτου, συζύγου τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας Βικτωρίας Α', μεθ' οὗ συνεξεπαιδεύθη ἄριστα, δείξας ἐκ μικρᾶς ἡλικίας κλίσιν εἰς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας καὶ εἰς τὴν μουσικήν. Περιηγήθη ἐπὶ πολὺν χρόνον διαφόρων μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του τὴν Γαλλίαν, τὸ Βέλγιον καὶ τὴν Ἀγγλίαν τῷ 1836, ἐπεσκέφθη μόνος βραδύτερον τὴν Ἱσπανίαν, τὴν Ἰταλίαν, τὴν Πορτογαλίαν καὶ τὴν Ἀφρικήν. Ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Βόννης ἐσπούδασεν ἰδίως τὴν πολιτικὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν. Ὑπηρέτησεν εἰς τὸ ἱππικὸν τοῦ βασιλέως τῆς Σαξωνίας. Τῷ 1842 ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ μεγάλου δουκὸς τῆς Βάδης, καὶ μετέσχε τῆς νομισηνώσεως κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη τῆς

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινωφελὲς Ἵδρυμα Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης
Ἀργοστολίου (Κ.Π.Ι.Δ.)

ζωῆς τοῦ πατρός του. Ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ θρόνου τῷ 1844 προσεπάθησε νὰ κατευνάσῃ τὰς δυσαρεσκείας τὰς παραχθείσας ἐκ τῆς πρσαρτήσεως τοῦ Κοβούργου, παραχωρήσας ἀπὸ τοῦ 1846 εἰς τὰ δύο δουκάτα σύνταγμα κοινὸν καὶ σύμφωνον πρὸς τὰς ἰδέας τῆς ἐποχῆς, καὶ οὕτω κατὰ τὰ ἔτη 1848 καὶ 1849 ἠδυνήθη νὰ προφυλάξῃ τὰ κράτη του ἀπὸ οἱασδήποτε ταραχῆς. Ὁπαδὸς τῆς γερμανικῆς ἑνότητος παρεδέξατο ἀρχηγίαν εἰς τὸν κατὰ τῆς Δανίας πόλεμον καὶ τῇ 5 ἀπριλίου 1849 ἐκέρδισε τὴν ἐν Eckernförde μάχην. Ὅτε ἀπωλέσθη πᾶσα ἐλπὶς τῆς γερμανικῆς ἑνότητος προσεκολλήθη εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν «τριῶν βασιλέων» καὶ προεκάλεσεν ἐν Βερολίνῳ συνέδριον τῶν ἡγεμόνων, ἐν ᾧ παρεπονήθη σφοδρῶς ὑπὲρ τῶν νομίμων συμφερόντων καὶ ἀναγκῶν τῶν λαῶν. Μετὰ τὸ 1850 καίτοι θριαμβεύσασης τῆς ἀντιδράσεως, ὁ Ἐρνέστης ἐπέμεινεν εἰς μέσην πολιτικήν. Κατὰ τὸν δανογερμανικὸν πόλεμον τοῦ 1864, συνηνώθη μεθ' ἁπάντων τῶν ἡγεμόνων τῆς Γερμανίας κατὰ τῆς Δανίας, κατὰ τὸν αὐστροπρωσσικὸν πόλεμον τοῦ 1866 συνηνώθη μετὰ τῆς Πρωσσίας, μετέσχε δὲ καὶ τοῦ γαλλογερμανικοῦ πολέμου κατὰ τὸ 1870. Ἡ ἁπλότης τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τοῦ ἡγεμόνος τούτου εἶναι ἀξιοσημείωτος. Ἐξηκολούθησε τὴν καλλιέργειαν τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν, καὶ ἰδίως τῆς μουσικῆς, συνθέσας μελοδράματα μνημονευόμενα μετ' ἐγκωμίων ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ.

10. Ἔσσης

Ἐ ρ ν έ σ τ η ς, πρῶτος λανδγράβος τῆς Ἔσσης-Ῥινφέλδης καὶ τοῦ Ῥοθενβούργου, γεν. τῷ 1623, ἀποθ. τῷ 1693. Υἱὸς τοῦ Μαυρικίου τῆς Ἔσσης-Κασσέλης, ἐκληρονόμησεν ἀπ' αὐτοῦ τῷ 1632 χώρας καὶ ἐσχημάτισεν ἰδίαν λανδγραβίαν. Διαμαρτυρόμενος τὴν θρησκείαν, μετέσχε τοῦ Τριακονταετοῦς πολέμου, καὶ ἐκίνησεν ὅπλα κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Φερδινάνδου Γ', ἀλλὰ συνελήφθη αἰχμάλωτος κατά τινα μάχην. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς αἰχμαλωσίας του σχετισθεὶς μετά τινων Ἰησουϊτῶν καὶ διδαχθεὶς τὰ τῆς καθολικῆς θρησκείας, ἐξώμοσε τὸν προτεσταντισμὸν ἅμα τῇ ἀπαλλαγῇ του τῷ 1652. Τῷ 1692 οἱ Γάλλοι εἰσῆλασαν εἰς τὰ κράτη του, καὶ ἐπιλιόρκησαν τὴν Ῥινφέλδην· ἀλλ' ὁ Κάρολος λανδγράβος τῆς Ἔσσης-Κασσέλης ὑπερησπίσθη γενναίως τὸ φρούριον τοῦτο, καὶ κατώρθωσε τὴν διάλυσιν τῆς πολιορκίας. Ὁ Ἐρνέστης συνέγραψε διατριβήν τινα, ἐν ᾗ ἐκτίθησι τὰ αἴτια τῆς ἐξωμοσεώς του, ἀλλ' ἀνήρεσαν ταύτην πολλοὶ θεολόγοι διαμαρτυρόμενοι. Συνέταξε προσέτι τῷ 1666 ἕτερον σύγγραμμα Catholicus discretus, ἐν ᾧ δεικνύων ἀνεξιθρησκείαν δυσηρέστησε καὶ καθολικοὺς καὶ διαμαρτυρομένους.

11. Κάτω Χωρῶν.

ΕΡΝΕΣΤΗΣ, ἀρχιδούξ τῆς Αὐστρίας καὶ διοικητὴς τῶν Κάτω Χωρῶν, γεν. ἐν Βιέννῃ τῷ 1553, ἀποθ. ἐν Βρυξέλλαις τῷ 1595, Τέταρτος υἱὸς τοῦ αὐτοκράτορος Μαξιμιλιανοῦ Β' καὶ τῆς Μαρίας τῆς Ἱσπανίας, διῆλθε μέρος τῆς νεότητός του ἐν τῇ αὐλῇ τῆς Ἱσπανίας μέχρι τοῦ 1571. Ἐπὶ τοῦ ἀδελφοῦ του αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας Ῥοδόλφου διωρίσθη διοικητὴς τῆς Ἄνω καὶ Κάτω Αὐστρίας, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀρχιδουκὸς Καρόλου ἐκληρονόμησε τὴν διοίκησιν τῆς ἐσωτερικῆς Αὐστρίας. Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας Φίλιππος ὁ Β' ἐλπίζων ὅτι διοικητὴς γερμανὸς ἤθελεν εἶσθαι μᾶλλον ἀρεστὸς εἰς τοὺς Φλαμανδοὺς διώρισεν αὐτὸν τῷ 1592 διοικητὴν τῶν Κάτω Χωρῶν· ἀλλ' ἡ διοίκησίς του μᾶλλον βλάβην ἢ ὠφέλειαν ἐπροξένησεν εἰς τὸν Φίλιππον ἕνεκα τῆς ἀνικανότητός του περὶ τὸ διοικεῖν καὶ τῆς ἀνεπιτυχίας εἰς τὴν κατειρήνευσιν τῶν χωρῶν. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἦτο σοβαρωτάτου χαρακτῆρος καὶ οὐδεὶς ποτε εἶδεν αὐτὸν γελῶντα.

12. Κολωνίας.

Ἐ ρ ν έ σ τ η ς τῆς Βαυαρίας ὑστερότοκος υἱὸς Ἀλβέρτου Ε' δουκὸς τῆς Βαυαρίας, γενν. τῷ 1554, ἀποθ. τῷ 1612. Ἐξελέγη τῷ 1583 ἀρχιεπίσκοπος Κολωνείας καὶ τῷ 1584 ἀνεγνωρίσθη ἐπισήμως ἀρχιεπίσκοπος καὶ ἐκλέκτωρ Κολωνείας. Ἐπ' αὐτοῦ τὸ ποίμνιόν του ὑπέφερε τὰ πάνδεινα, διότι ἐξηφάνιζον τὴν χώραν πρωτεστάνται εἰσβάλλοντες εἰς τὸ ἐκλεκτοράτον, ἀφ' ἑτέρου δὲ στρατιῶται μισθοφόροι τοῦ ἀρχιεπισκόπου, καὶ ἐπεβάλλοντο βαρεῖς φόροι, οἵτινες κατεσπαταλῶντο εἰς τοὺς εὐνοουμένους καὶ τὰς ἐρωμένας τοῦ ἀρχιεπισκόπου. Ἡ αὐλὴ τῆς Ῥώμης παρέβλεψε τὰ παράπονα τοῦ ποιμνίου του ἕνεκα τοῦ θερμοῦ ζήλου, ὃν ἐδείκνυε κατὰ τοῦ προτεσταντισμοῦ. Ἀπὸ τοῦ 1595 παρέλαβε βοηθὸν εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπὴν τὸν ἀνεψιόν του Φερδινάνδον τῆς Βαυαρίας, μεθ' οὗ συνεκρότησε σύνοδον ἐν ᾗ ἐγένοντο παραδεκτοὶ κανονισμοὶ διὰ τὴν ἀναμόρφωσιν τοῦ κλήρου καὶ τῶν μοναστηρίων. Τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του ὁ ἀρχιεπίσκοπος καὶ ἐκλέκτωρ διῆλθε βάλλων εἰς ἐνέργειαν τὰ ἀποφασισθέντα μέτρα καὶ μεταξὺ ἄλλων ἵδρυσε δύο σεμινάρια. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος εἶχε λαμπρὰ προτερήματα ὡς ἀρχηγὸς Κράτους,

Δημόσια Βιβλιοθήκη Κορυφαίων Επιστημόνων (Ο.Π.Σ.)

ἀλλ' εἶχε καὶ δύο ἀσυγχώρητα δι' ἐκκλησιαστικὸν ἐλαττώματα ἀπὸ τῶν ὁποίων οὐδέποτε ἐδιωρθώθη, τὴν οἰνοποσίαν καὶ τὴν θηλυμανίαν.

13. Μαγδεβούργου.

Ἐρνέστης τῆς Σαξωνίας, τεσσαρακοστὸς πρῶτος ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Μαγδεβούργου, γενν. τῷ 1466, ἀποθ. τῷ 1513. Τριτότοκος υἱὸς τοῦ Ἐρνέστου ἐκλέκτορος τῆς Σαξωνίας, ἐνδεκαετὴς παρουσιάσθη ὑπὸ τοῦ πατρός του ὅπως ἐκλεγῇ ἀρχιεπίσκοπος Μαγδεβούργου καὶ ἐξελέγη ὑπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου τῷ 1476, ἀλλ' ὁ πάπας Σίξτος Δ' ἀπέφυγε νὰ τὸν ἀναγνωρίσῃ, καὶ Ἰννοκέντιος ὁ Η' μετὰ μεγάλης δυσκολίας ἐπεκύρωσε τὴν ἐκλογήν. Κατὰ τὴν ἀνηλικιότητά του διῴκησε τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Μαγδεβούργου ὁ Ἀδόλφος τῆς Ἀνχάλτης. Τῷ 1482 ἀνέλαβε τὴν ἐξουσίαν ὁ Ἐρνέστης, καὶ τῷ 1490 ἐχειροτονήθη. Τῷ 1492 ἐξώρισεν ἀπὸ τοῦ Μαγδεβούργου τοὺς Ἰουδαίους. Τῷ 1496 κατέλαβε τὰ τιμάρια τοῦ Βρουνὸν τιμαριούχου τῆς Κερφούρτης ὡς ἐξαρτωμένης ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας, πληρώσας ὅμως πρὸς ἀποζημίωσιν εἰς τὰς θυγατέρας του 40,000 φλωρινίων. Τῷ 1501 ἀπέστειλεν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Δανιμαρκίας Φρειδερῖκον Β' στρατεύματα ὅπως συνδράμωσιν αὐτῷ εἰς τὴν κατάκτησιν τοῦ Διθμάρσεν. Τῷ 1505 διὰ τοῦ ἐπιστάτου του Ἀδόλφου ἀνεμόρφωσε τὰ ἤθη τοῦ κλήρου τῆς διοικήσεώς του, καὶ ἀνήγειρε πολλοὺς ναούς, ἐν οἷς τὸ ὑπόγειον παρεκκλήσιον τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ τοῦ Μαγδεβούργου. Διεδέξατο αὐτὸν Ἀλβέρτος ὁ Β' τοῦ Βρανδεβούργου.

14. Νασσάου.

ΕΡΝΕΣΤΗΣ-ΚΑΣΙΜΙΡΟΣ κόμης Νασσάου κτλ. υἱὸς Ἰωάννου τοῦ «Γέροντος», γεννηθ. τῷ 1573, φονευθεὶς τῷ 1632. Ἀπὸ τοῦ 1597 εἰσαχθεὶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Ὁλλανδικῶν Κρατῶν παρέστη εἰς πολλὰς μάχας καὶ πολιορκίας κατὰ τῶν Ἱσπανῶν καὶ ἔδειξε τοσαύτην γενναιότητα καὶ δραστηριότητα, ὥστε τὰ κράτη προεβίβασαν αὐτὸν εἰς ἀνώτατα ἀξιώματα. Τῷ 1632 στρατοπεδεύσας ὡς ἀρχιστράτηγος πρὸ τῆς Ῥουρεμόνδης, τὴν δευτέραν ἡμέραν ἐπληγώθη καιρίως εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπέθανεν.

15. Ὄλστεϊν.

Ἐρνέστης, πρίγκηψ τοῦ Ὄλστεϊν-Σχαουενβούργ, γεννηθ. τῷ 1569, ἀποθ. τῷ 1622. Νυμφευθεὶς τὴν Ἐδβίγην τῆς Ἔσσης Καστέλλης ἐπετράπη τῷ 1598 τὴν ἡγεμονείαν χωρῶν τινων ἐπὶ δεκαπενταετίαν, ἀλλὰ τῶν τεσσάρων αὐτοῦ ἀδελφῶν ἀποθανόντων ἀτέκνων ὁ Ἐρνέστης ἐγένετο κάτοχος τῶν κομητειῶν τοῦ Σχαουενβούργου καὶ τῆς Πιννεβέργης. Ἡγεμὼν νουνεχὴς καὶ οἰκονόμος ηὔξησε τὴν δύναμιν καὶ τὴν πίστιν του, καὶ ἀνήγειρε λαμπρὰς οἰκοδομάς. Τῷ 1610 ἵδρυσεν ἀκαδημίαν ἐν Σταδθάγεν. ἥτις τῷ 1621 μετεκομίσθη εἰς Ῥίντελν. Τῷ 1619 ἀπέκτησε παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Φερδινάνδου Β' τὸν τίτλον πρίγκηπος τῆς Ἁγίας-Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, καὶ ἐκηρύχθη δοὺξ τοῦ Ὄλστεϊν-Σχαουενβούργ· ἀλλ' ὁ βασιλεὺς τῆς Δανίας Χριστιανὸς Δ' διεμαρτυρήθη, καὶ μὴ ἐνδόντος τοῦ Ἐρνέστου ἐπέδραμεν εἰς τὰ κράτη του, καὶ ἠνάγκασε τὸν Ἐρνέστην νὰ πληρώσῃ 50 χιλ. ταλλήρων δι' ἔξοδα κατοχῆς, καὶ περιορισθῇ εἰς τὸν τίτλον κόντης.

Ἐρνέστης-Γοῦνθερ, πρῶτος δοὺξ ταῦ Ὁλστεῖν Ἀουγουστεμβούργου, γεν. τῷ 1609, ἀποθ. τῷ 1689. Τριτότοκος υἱὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου, δουκὸς τοῦ Ὄλστεϊν-Σόνδενβουργ ἔσχεν ἐκ τῆς πατρικῆς κληρονομίας κατὰ τὸν θανατον τοῦ πατρός του τῷ 1627 τὴν νῆσον Ἄλσεν, ἐφ' ἧς ἀνήγειρε τὸν πύργον Ἀουγουστενβοῦργον, ἐξ οὗ ὠνομάσθη ἡ οἰκογένεια, ἧς εἶναι θεμελιωτής.

Ἐρνέστης Αὔγουστος, τρίτος δοὺξ τοῦ Ὄλστεϊν-Ἀουγουστενβούργου, γεννηθ. τῷ 1660, ἀποθ. τῷ 1731. Γενόμενος καθολικὸς ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὸν λουθηρανισμόν. Ἐκληρονόμησε τὸ δουκάτον τοῦ Ἀουγουστενβούργου διὰ τοῦ θανάτου τοῦ πρεσβυτέρου του ἀδελφοῦ Φρειδερίκου φονευθέντος τῷ 1692 ὑπὸ τῶν Γάλλων ἐν τῇ μάχῃ τῆς Engien.

16. Σαξωνίας.

Ἐρνέστης, εἰκοστὸς τέταρτος δοὺξ καὶ ἐκλέκτωρ τῆς Σαξωνίας, καὶ ἀρχηγὸς τοῦ «Ἐρνεστείνου» κλάδου, γενν. τῷ 1441, ἀποθαν. τῷ 1486. Πρεσβύτερος υἱὸς Φρειδερίκου Β' τοῦ Ἀγαθοῦ ἐκλέκτορος τῆς Σαξωνίας ἀνηρπάγη κατὰ τὴν νεότητά του μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀλβέρτου ἀπὸ τοῦ πύργου τοῦ Ἀλτενβούργου καὶ ὡδηγήθη εἰς Βοημίαν· ἀλλ' ἕν τινι δάσει ἐγνωστοποίησε τὴν γέννησιν καὶ τὴν θέσιν του εἴς τινα ἀνθρακέα, ὅστις ἀπήλλαξεν αὐτούς. Διεδέξατο τὸν πατέρα του τῷ 1464. Ηὔξησε τὰ κράτη του δι' ἐξαγορῶν καὶ διὰ κληρονομίας τοῦ θείου του Γοολλιλμου, λανδγράβου Θυριγγίας καὶ Μυσίας. Ἀνακαλυφθέντος ἐν ταῖς χώραις του πετρελαίου ἀργύρου ἐνεθάρρυνε τὴν ἐκμετάλλευσιν αὐτοῦ. Ἐβάπτισε τὸν υἱόν του εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπὴν Μαγδεβούργου, χάριν τοῦ ὁποίου ἀπέστειλεν εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπὴν στρατεύματα

πρὸς καθυπόταξιν τῶν μὴ ἀναγνωριζόντων αὐτόν. Ἐξέδωκε διαφόρους νόμους περὶ νομισμάτων καὶ ἀστυνομίας. Οἱ ἱστορικοὶ παριστῶσιν αὐτὸν ἀγαπῶντα μὲν τὴν ἡσυχίαν, ἀλλὰ μὴ ἀνεχόμενον νὰ ἀφήσῃ ἀτιμώρητον οἱανδήποτε κατ' αὐτοῦ προσβολήν.

Ἔρνέστης, υἱὸς τοῦ προηγουμένου ἀρχιεπίσκοπος Μαγδεβούργου (ἴδε ἀνωτέρω ὑπὸ τὸν τίτλον Μαγδεβούργου).

Ἔρνέστης ὁ Εὐσεβὴς (ἴδε ἀνωτέρω ὑπὸ τὸν τίτλον Γόθας.

Ἔρνέστης, πρῶτος δουξ τῆς Σαξ-Ἰλδεβουργχάουσεν, γενν. τῷ 1655, ἀποθ. τῷ 1715. Ἦτο ὁ δέκατος υἱὸς Ἐρνέστου τοῦ Εὐσεβοῦς δουκὸς τῆς Σαξ-Γόθας. Τῷ 1675 ἀποθανόντος τοῦ πατρός του ἐκληρονόμησε μέρος τῶν πατρικῶν του κτημάτων, ἤτοι τὸ ἥμισυ τῆς ἡγεμονίας τοῦ Κοβούργου καὶ ἐλάχιστον μέρος τῆς κομητίας τῆς Ἐννεβέργης. ἐν συνόλῳ 36 τετραγωνικῶν λευγῶν ἐπιφάνειαν μετὰ πληθυσμοῦ 33 χιλιάδων ψυχῶν. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κλάδου τούτου εἶχε μίαν ψῆφον ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει τῆς Γερμανικῆς ὁμοσπονδίας. Ὁ Ἐρνέστης εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν κρατῶν τῆς Ὁλλανδίας καὶ διεκρίθη τῷ 1690 καὶ τῷ 1691 ἐν διαφόροις μάχαις.

ΕΡΝΕΣΤΙ (Γονθιέρος-Θεόφιλος), θεολόγος γερμανὸς, γενν. τῷ 1759, ἀποθ. τῷ 1797. Ὑπάλληλος τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐν Ἰλδεβουργχάουζεν, διάκονος τῆς αὐλῆς, καὶ ἱεροκήρυξ. Συγγράμματα αὐτοῦ· Δοκίμιον πρακτικῆς μεθόδου τῆς διδασκαλίας τῆς χριστιανικῆς πίστεως—Λόγοι—Λόγοι ἐπὶ διαφόρων ἀντικειμένων κτλ.

Ἔρνέστι (Ἰωάννης-Δανιὴλ-Ἐβραῖος), θεολόγος διαμαρτυρόμενος γερμανὸς, γεν. τῷ 1640, ἀποθαν. τῷ 1707. Πρύτανις τοῦ γυμνασίου τοῦ Ἀλτεμβούργου, διάκονος, ἀρχιδιάκονος, πάρεδρος τοῦ πρεσβυτερίου. Συγγράμματα αὐτοῦ—Πρόδρομος Ἀπανθισμάτων. —Ἀπανθίσματα.—Ἱστορικαὶ ἐκλογαὶ σπανίων συμβάντων κτλ.

Ἔρνέστι (Ἰωάννης-Ἐβραῖος), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, φιλολόγος γερμανὸς, γεννηθ. τῷ 1654, ἀποθ. τῷ 1729. Ὑπῆρξεν ἐν Λειψίᾳ διδάσκαλος τῆς φιλοσοφίας, βοηθὸς εἰς τὴν φιλοσοφικὴν σχολὴν, πρύτανις τῆς σχολῆς τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ, καθηγητὴς τῶν ποιητικῶν, καὶ μέλος τῆς ἀκαδημίας. Συγγράμματα αὐτοῦ—Διατριβὴ περὶ τῶν ἐν τοῖς συγγράμμασι τῶν θύραθεν συγγραφέων ἐντυγχανομένων φαρισαϊσμῶν. —Ἐπιτομὴ τῆς ἑρμηνευτικῆς τῶν θύραθεν συγγραφέων κτλ. — Σχόλια νέα εἰς Κορνήλιον Νέπωτα, Ἰουστῖνον, Τερέντιον, Πλαῦτον, Κούρτιον καὶ τὴν βαρβαρικὴν ποίησιν. Προσέτι μέγα πλῆθος διατριβῶν.

Ἔρνέστι (Ἰωάννης), παιδαγωγὸς γερμανὸς, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, καὶ διδάξας ἐν τῇ πολωνικῇ σχολῇ τῆς Βρεσλάου. Συγγράμματα αὐτοῦ—Ὁ πολωνὸς Δονάτος.—Ἐγχειρίδιον πολωνικὸν κτλ.

Ἔνέστι (Ἰωάννης-Αὔγουστος), περίφημος φιλολόγος καὶ θεολόγος γερμανὸς, γεν. τῷ 1707, ἀποθ. τῷ 1781. Κατὰ πρῶτον ἐδίδαξε τὰ ἀρχαῖα γράμματα ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ ἐν Λειψίᾳ, διωρίσθη ἔπειτα καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς πόλεως ταύτης, ἐν ᾧ κατέλαβε τὰς ἕδρας τῷ 1742 τῆς ἀρχαίας φιλολογίας, τῷ 1756 τῆς ῥητορικῆς καὶ τῷ 1759 τῆς θεολογίας. Ὡς φιλολόγος ἀπέκτησε μεγίστην φήμην. Εἰς αὐτὸν ὀφείλονται κάλλισται ἐκδόσεις πολλῶν ἑλλήνων καὶ ῥωμαίων συγγραφέων· ἰδίως φημίζεται ἡ ἔκδοσις τῶν συγγραμμάτων τοῦ Κικέρωνος, καὶ ὁ ταύτην ἀκολουθῶν Πίναξ. Πρὸ πάντων ὅμως ἐγνώσθη ὁ Ἐρνέστι διὰ τῶν συγγραμμάτων του περὶ τῆς ἑρμηνευτικῆς τῶν ἱερῶν βιβλίων, ὁρίσας ὅτι ἡ Νέα Διαθήκη πρέπει νὰ μεταφράζηται κατὰ μέθοδον, καθ' ἣν μεταφράζονται καὶ οἱ ἀρχαῖοι κλασικοὶ συγγραφεῖς κατὰ τοὺς κανόνας τῆς γραμματικῆς καὶ τὰς χρήσεις τῆς γλώσσης ἐν ᾗ ἐγράφη. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ ἱδρυτοῦ τούτου τῆς γραμματικῆς ἑρμηνευτικῆς, καὶ τῶν τοῦ Σέμλερ θέντος τὰς βάσεις τῆς ἱστορικῆς ἑρμηνευτικῆς καὶ συμπληρώσαντος οὕτω τὸ ἔργον τοῦ Ἐρνέστι προῆλθεν ἡ νέα διεύθυνσις ἣν ἔλαβεν ἡ θεολογία ἐν Γερμανίᾳ ἀπὸ τῶν τελευταίων ἐτῶν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Ὁ Ἐρνέστι γράψας εἰς καθαρεύουσαν γλῶσσαν τὴν λατινικὴν ἐπεκλήθη «ὁ Κικέρων τῆς Γερμανίας». Ἐξέδωκε συγγραφεῖς Ὁμηρον, Καλλίμαχον μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως, Πολύβιον, Κικέρωνα μετὰ Πίνακος, Τάκιτον, Σουετώνιον, Νεφέλας τοῦ Ἀριστοφάνους. Συνέγραψε δὲ πλεῖστα συγγράμματα τῆς κριτικῆς καὶ τῆς θεολογίας, ἐξ ὧν τὸ Institutio interpretis Novi testamenti εἶναι κλασικὸν σύγγραμμα. Προσέτι ὑπῆρξεν ὁ διευθυντὴς καὶ ὁ κυριώτερος συντάκτης 2 θεολογικῶν Ἐπιθεωρήσεων ἐξ ὧν ἡ μὲν καλουμένη Neue theolog. Bibliothek ἐν Λειψίᾳ 1760 — 69 εἰς 10 τόμους, ἡ δὲ καλουμένη Neueste theolog. Bibliothek 1773—79 εἰς 3 τόμους καὶ 6 φυλλάδια.

Δημόσια Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Αθηνών (Ν.Π.Ι.Δ.)

Ἐρνέστι (Ἰωάννης-Χριστόφορος), θεολόγος διαμαρτυρόμενος γερμανός, γενν. τῷ 1662, ἀποθ. τῷ 1722. Μετὰ διάφορα ὑπουργήματα ἐγένετο τῷ 1710 διδάτωρ τῆς θεολογίας ἐν Βιττεμβέργῃ. Συγγράμματα αὐτοῦ—Disputationes de Bibliis polyglottis καὶ De Dialogis Doctorum veteris Ecclesiae.

Ἐρνέστι (Ἰωάννης-Χριστιανός), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, θεολόγος γερμανός, γεννηθ. τῷ 1695, ἀποθ. τῷ 1770. Μετὰ διάφορα ὑπουργήματα ἐγένετο γενικὸς ἐπιστάτης (ἐπίσκοπος διαμαρτυρόμενος) ἐν Λαγγενσάλτζᾳ. Συνέταξε διάφορα συγγράμματα, ἐν οἷς σημειωτέον «Τὰ ἄρθρα τῆς Σμαλκαλδης».

Ἐρνέστι (Αὔγουστος-Γουλλιέλμος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, φιλολόγος γερμανός, γενν. τῷ 1733, ἀποθ. τῷ 1801. Ἐσπούδασεν ἐν Ῥοσλέβεν καὶ ἐν Λειψίᾳ, ὅπου ἐπεδόθη ἰδίως εἰς τὴν φιλολογίαν. Λαβὼν δίπλωμα διδασκάλου τῷ 1757 ἔκαμνε μαθήματα μετ' ἐπιτυχίας, καὶ τῷ 1765 διωρίσθη ὑφηγητής. Τῷ 1770 διεδέξατο τὸν θεῖόν του εἰς τὴν ἕδραν τῆς ῥητορικῆς. Πρύτανις τῷ 1782 ἐξετέλεσεν ὕστερον διάφορα ὑψηλὰ καθήκοντα ἐν τῇ διδασκαλίᾳ. Συγγράμματα αὐτοῦ— De Disciplina Camerarii.—Supplementum primum Catalogi Scriptorum Camerianorum Fabriciani. — Supplementum secundum.—T. Livii Patavini Historiarum Libri qui supersunt omnes.—De panegyrica Livii eloquentia.—Ἔκδοσις τῶν Plinii Epistolae et Panegyricus.—Ἔκδοσις κλασική τοῦ Institutio oratoria τοῦ Κοντιλιανοῦ. Τὰ ὑπομνήματά του ἐτυπώθησαν ὑπὸ τὸν τίτλον Opuscula orato-philologica.

Ἐρνέστι (Ἰωάννης-Φρειδερῖκος-Χριστοφορος), τέταρτος υἱὸς τοῦ ἀνωτέρω Ἰωάννου Χριστοφόρου Ἐρνέστι, θεολόγος καὶ ἑβραϊστὴς γερμανὸς ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Τῷ 1732 ἐγένετο ἱεροκήρυξ ἐν Gehren. Κυριώτερα αὐτοῦ συγγράμματα· — Θεμελιώδης προπαρασκευὴ εἰς ὠφέλιμον ἀνάγνωσιν τῆς Νέας Διαθήκης.—Epistola de lectionibus variantibus codicis Hebraei.

Ἐρνέστι (Ἰωάννης-Χριστιανὸς-Θεόφιλος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, πολυμαθὴς γερμανός, γεν. τῷ 1756, ἀποθ. τῷ 1802. Ἀνεψιὸς τοῦ Ἰωάννου-Αὐγούστου, περιποιουμένου αὐτὸν ὡς υἱόν, ἐπωφελήθη ἐκ τῶν μαθημάτων αὐτοῦ εἰς τὴν φιλολογίαν, καὶ τῷ 1782 διορισθεὶς ἀναπληρωτὴς καθηγητής, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐξαδέλφου του Αὐγούστου-Γουλλιέλμου διωρίσθη τακτικὸς καθηγητὴς τῆς ῥητορικῆς· ἔκαμεν ἔναρξιν τῶν μαθημάτων τῇ 13 μαρτίου 1802 καὶ μετ' ὀλίγους μῆνας ἀπέθανε. Συγγράμματα αὐτοῦ·—De Glossis sacris Hesychii. — Epistola ad Schleusnerum de Suidae lexicographi usu ad crisin et interpretationem librorum sacrorum. Τὰ δύο ταῦτα συγγράμματα μετασχηματισθέντα ἐξεδόθησαν ὑπὸ ἄλλους τίτλους. — Silii Italici Panicorum Libri septedecim κτλ.—Lexicon Technologiae Graecorum rhetoricae.—Lexicon Technologiae Romanorum rhetoricae. Τὰ δύο ταῦτα εἶναι τὰ μᾶλλον ἐκτιμώμενα ἐκ τῶν τοῦ Ἐρνέστι — Ἡ Τέχνη καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Κικέρωνος κτλ. — Μετάφρασις τῶν «Γαλλικῶν Συνωνύμων» τοῦ Gardin-Dumesnil.—Προσέτι ἐξέδωκέ τινα συγγράμματα τοῦ θείου του μεταξὺ τῶν ὁποίων Opusculorum Oratiorum novum Volumen καὶ Observationes philologico-criticae in Aristophanis Nubes et Josephi Antiquitates.

Ἐρνέστι (Ἰωάννης-Ἐβρῖκος-Γοδοφρεῖδος), τυπογράφος γερμανός, γενν. τῷ 1654, ἀποθ. τῷ 1723. Ὑπάλληλος ἔν τινι τυπογραφείῳ τῆς Νυρεμβέργης ἐδημοσίευσε βιβλίον Περὶ διοργανώσεως τυπογραφείου.

Ἐρνέστι (Ἱερώνυμος), φιλολόγος γερμανός, γεν. τῷ 1611, ἀποθ. τῷ 1657. Περιηγηθεὶς Ἀγγλίαν, Ὁλλανδίαν καὶ Δανίαν ἐδίδαξε κατὰ τὴν εἰς Γερμανίαν ἐπιστροφήν του τὴν ἑβραϊκὴν καὶ τῷ 1644 διωρίσθη ἀρχιπρεσβύτερος ἐν Βαρτενστείν. Συγγράμματα αὐτοῦ — Compendiosa Gramaticae Ebraeae Introductio.—Disputatio de antiquitate punctorum.

ΕΡΝΕΣΤΙΝΗ (γραμμή), πρεσβύτερος κλάδος τοῦ σαξωνικοῦ οἴκου ἱδρυθεὶς ὑπὸ Ἐρνέστου ἐκλέκτορος τῆς Σαξωνίας, πρεσβυτέρου υἱοῦ τοῦ ἐκλέκτορος Φρειδερίκου Β'. Ἀπὸ τοῦ 1454 μέχρι τοῦ 1485 ἐκυβέρνησε κοινῇ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀλβέρτου. Τῷ 1485 οἱ δύο ἀδελφοὶ ὑπέγραψαν ἐν Λειψίᾳ συνθήκην διανομῆς, καὶ παρήγαγον οὕτω τὰς δύο γραμμὰς «Ἐρνεστίνην» καὶ «Ἀλβερτίνην», ἐξ ὧν ἡ πρώτη ἡγεμονεύει σήμερον ἐν τοῖς δουκάτοις τῆς Σαξωνίας καὶ ἡ ἑτέρα ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Σαξωνίας.

ΕΡΝΗ (Erne ἢ Earne), ποταμ. καὶ λίμνη τῆς Ἰταλίας, ἐν τῇ κομητείᾳ Fermanagh. Ὁ ποταμὸς χύνεται ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Δονεγάλης μετὰ ῥοῦν 110 χιλιομ. ἡ δὲ λίμνη ἔχουπλησιόχωρος καθηγητής, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ σε μῆκος 69 χιλιομ. καὶ πλάτ. 14 διαιρεῖται

εἰς δύο μέρη ἐνούμενα διὰ διώρυχος· ὄχθαι ζωγραφικώταται, καὶ νῆσοι πολυάριθμοι, ἐξ ὧν μία περιέχει τὴν κομψὴν κατοικίαν τοῦ μαρκησίου τῆς Ely.

ΕΡΝΙΚΟΙ, λατ. Hernici, λαὸς τῆς ἀρχαίας Ἰταλίας ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ Λατίου πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Ῥώμης καὶ τὰ ΒΑ τῶν Ῥουτούλων· πρωτ. Anagnia. Καθυποταχθέντες ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων τῷ 486 π. Χ διέμειναν ἐπὶ πολὺν χρόνον πιστοί, ἀλλ' ὕστερον ἐπανέστησαν τῷ 363 καὶ τῷ 305.

ΕΡΝΚΙΣΤ (Πέτρος Hernquinst), φυσιοδίφης καὶ βοτανικὸς σουηδὸς, γενν. τῷ 1726, ἀποθαν. τῷ 1808. Συνδεθεὶς στενῶς ἐν Οὐψάλῃ μετὰ τοῦ Λινναίου, ὑπεχρεώθη παρὰ τοῦ μεγάλου τούτου φυσιοδίφου νὰ μεταβῇ καὶ σπουδάσῃ εἰς τὴν βοτανικὴν σχολὴν τοῦ Λουγδούνου τῆς Γαλλίας, καὶ ἐπιστρέψας νὰ ἱδρύσῃ ὁμοίαν ἐν Σουηδίᾳ. Μετέβη εἰς Γαλλίαν τῷ 1763, καὶ ἐπετράπη νὰ ταξιθετήσῃ κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Λινναίου τὸν κῆπον τοῦ μικροῦ Τριανόν. Ἐπιστρέψας τῷ 1769 εἰς Σουηδίαν διωρίσθη τῷ 1772 καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν ἐν Σκάφῃ, ὅπου συνίστησε βοτανικὴν σχολήν.

ΕΡΝΟΙΣΑΝΔΗ (Hernoesand), πόλις τῆς Σουηδίας πρωτεύουσα τοῦ Wester-Norland ἐν τῇ νήσῳ Hernoe καὶ ἐπὶ τοῦ Βοθνικοῦ κόλπου· κάτ. 2,500. Ἐπισκοπὴ λουθηρανῶν, γυμνάσιον, βοτανικὸς κῆπος. Ναυπηγεῖον, κατασκευὴ βαρκῶν ἐκ κόκκων, ἐλαίου ἐκ σπόρων, ἐξαγωγὴ ὑφασμάτων, πισσασφάλτου, σανίδων· εἰσαγωγὴ σίτου, οἴνου, ἅλατος. Πολλάκις ἐλεηλατήθη ὑπὸ τῶν Ῥώσσων(1710, 1714, 1721).—Ἡ ἐπαρχία ἧς εἶναι πρωτεύουσα ἔχει 2,459,000 ἑκτάρια, καὶ 112,820 κατ. Δημητριακοὶ καρποὶ ἀνεπαρκεῖς. Κτηνοτροφία.

ΕΡΝΟΥΤΤΟΙ, χριστιανικὴ αἵρεσις, γνωστὴ μᾶλλον ὑπὸ τὸ ὄνομα «Μοραυῶν ἀδελφῶν» (ἴδ. τὴν λέξιν ,ταύτην). Ἐκλήθησαν οὕτω ἐκ τῆς σαξωνικῆς πόλεως, Herruhut τῆς πώρτης αὐτῶν μονίμου κατοικίας.

ΕΡΝΟΥΦ (Ἰωάννης - Αὐγουστῖνος, βαρὼν), στρατηγὸς γάλλος, γενν. τῷ 1753, ἀποθαν. τῷ 1827. Ὑπολοχαγὸς τοῦ πεζικοῦ ἐν τῷ πρώτῳ τάγματι τῶν ἐθελοντῶν τοῦ Ὄρνου, λοχαγὸς τῷ 1792, ὑπασπιστὴς τοῦ στρατηγοῦ Βαρθέλου τῷ 1793 ἐν τῷ βορείῳ στρατῷ, γενικὸς ὑπασπιστὴς καὶ ταγματάρχης ἐν τῷ αὐτῷ στρατῷ, ἀρχηγὸς τοῦ στρατοπέδου τῆς Κασσέλ, ἀνθυποστράτηγος, ἀρχηγὸς τοῦ ἐπιτελείου τοῦ βρετ τοῦ στρατοῦ, καὶ τέλος ὑπαστράτηγος. Κατηγορηθεὶς ἐπὶ ἀδρανείᾳ, καὶ δικασθεὶς ἠθωώθη. Τῷ 1794 μετέβη εἰς τὸν στρατὸν τῆς Σάμβρης καὶ Μεύσης καὶ διεκρίθη εἰς διαφόρους μάχας. Τῷ 1797 διορισθεὶς εἰς τὴν θέσιν διευθυντοῦ τῆς ἀποθήκης τῶν ὅπλων, τῷ 1798 μετετέθη εἰς τὸν στρατὸν τοῦ Δουνάβεως ὡς ἀρχηγὸς τοῦ ἐπιτελείου, καὶ διῴκει τὸν στρατὸν μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ Μασένα. Μετατεθεὶς εἰς τὸν στρατὸν τῶν Ἄλπεων καὶ εἶτα τῆς Ἰταλίας διεκρίθη ἐν τῇ μάχῃ τῆς Νόβι. Διορισθεὶς διοικητὴς τῆς Γουαδελούπας ἀντέστη μὲν ἐπὶ μακρὸν κατὰ τῶν Ἄγγλων, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἠναγκάσθη νὰ παραδοθῇ τῷ 1810 αἰχμάλωτος. Ἀνταλλαγεὶς τῷ 1811 κατηγορήθη ἅμα τῇ ἀφίξει του ἐπὶ προδοσίᾳ καὶ ὑπεξαιρέσει δημοσίων χρημάτων, καὶ ἐπὶ 23 μῆνας ἐκρατεῖτο εἰς προφυλάκισιν μέχρις οὗ ἄνευ δίκης κατεδικάσθη εἰς ἐξορίαν μέχρι50 λευγῶν ἀπὸ τῶν Παρισίων. Ὁ Λουδοβίκος ΙΗ' διὰ διατάγματος ἐξεμηδένισε τὰς συνεπείας τῆς κατηγορίας ταύτης, καὶ τῷ μὲν 1814 ἀνηγόρευσεν αὐτὸν ἱππότην τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου, τῷ δὲ 1815 γενικὸν ἐπιθεωρητὴν τοῦ πεζικοῦ ἐν τῇ μεσημβρινῇ Γαλλίᾳ. Ματαίως προσπαθήσας νὰ ἀναχαιτίσῃ τὸν Ναπολέοντα εἰσβαλόντα ἐκ τῆς νήσου Ἔλβας, καὶ μετὰ τὴν εἰς Παρισίους εἰσέλασιν αὐτοῦ κηρυχθεὶς προδότης καὶ καθαιρεθεὶς τοῦ βαθμοῦ ἀπῆλθε τῆς Γαλλίας, εἰς ἣν ἐπέστρεψε μετὰ τὴν δευτέραν Παλινόρθωσιν. Τότε ἀπεδόθη αὐτῷ ὁ βαθμός του, ἀπενεμήθη ὁ τίτλος βαρώνου καὶ ὁ σταυρὸς ἀρχηγοῦ τοῦ τάγματος τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου, καὶ ἡ ἀρχηγία τοῦ 3 στρατιωτικοῦ σώματος. Ἀλληλοδιαδόχως ἐκλεγεὶς ἀντιπρόσωπος τῶν διαμερισμάτων Ὄρνης τῷ 1815, καὶ Μοσέλλα τῷ 1816, κατέλιπε τὸ στρατιωτικὸν στάδιον τῷ 1818, καὶ ἐγένετο ἀπόμαχος.

ΕΡΝΣΤ (Ἐρρίκος), νομομαθὴς δανὸς, γενν. τῷ 1603, ἀποθ. τῷ 1665. Παιδαγωγὸς τοῦ Πέτρου Γυλδενστιέρνε περιηγήθη μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπιστρέψας διωρίσθη ἀλληλοδιαδόχως διευθυντὴς τῆς Ἀκαδημίας τῆς Σόρας, σύμβουλος τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας Φρειδερίκου Γ' καὶ μέλος τοῦ ἀκυρωτικοῦ δικαστηρίου τῆς Δανίας. Συνέγραψε πλεῖστα συγγράμματα νομικὰ, φιλολογικὰ καὶ παιδαγωγικά.

Ἔρνστ (Σίμων-Πέτρος), ἱστορικὸς βέλγος, γεν. τῷ 1744, ἀποθ. τῷ 1817. Ἐγκολπωθεὶς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, ἐγένετο κανονικὸς καὶ βιβλιοθηκάριος τῆς μονῆς τοῦ Βολδοῦκ καὶ ἐδίδαξεν ἐκεῖ ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὴν Ἁγίαν Γραφὴν καὶ τὴν Θεολογίαν· τῷ δὲ 1787 ἐγένετο ἐφημέριος τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἄρδεν, καὶ διέμεινεν

ἐν τῇ θέσει ταύτῃ μέχρι τοῦ θανάτου του. Τὰς ὥρας τῆς ἀνέσεώς του ἐδαπάνα πρὸς συλλογὴν διπλωμάτων, χαρτῶν καὶ χρονικῶν, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τούτων συνέταξε διάφορα συγγράμματα ἀποβλέποντα τὴν ἱστορίαν τῆς πατρίδος του. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν συγγραφέων τῆς Art de verifier les dates.

ΕΡΝΩΑ (Νικόλαος Ernault des Brulys), στρατηγὸς γάλλος, γενν. τῷ 1737, ἀποθαν. τῷ 1809. Ἀνήκων εἰς εὐγενῆ οἰκογένειαν ἐγένετο τῷ 1757 δεκτὸς εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν τοῦ Βερδούνου. Τῷ 1782 ἀπεστάλη εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ τῷ 1786 εἰς τὴν Περσίαν καὶ τὴν Τουρκίαν. Ἐπὶ τῆς Δημοκρατίας ὑπηρέτησεν εἰς τὸν στρατὸν καὶ ἔδειξε πλειστάκις γενναιότητα. Τῷ 1793 ἐγένετο ὑποστράτηγος. Τῷ 1795 εὑρισκόμενος ἐν τῷ βορείῳ στρατῷ καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι δύο ἀδελφοί του μετανάσται εὑρίσκοντο ἐν Ὁλλανδίᾳ παρητήθη φοβούμενος μήπως οἱ ἀδελφοί του συλληφθῶσιν ὑπὸ τῶν εἰς τὰς διαταγάς του στρατιωτῶν· ἀλλὰ τῷ 1796 ἐπανέλαβε τὰ καθήκοντά του μετὰ μείζονος ὀρθοστηριότητος. Ὁρμητικὸς ἐν ταῖς μάχαις, πολλάκις ἐπληγώθη ἐν αὐταῖς· συμβιβαστικὸς δὲ καὶ φιλάνθρωπος ἠγαπήθη παρὰ τῶν κατοίκων τῶν ὁλλανδικῶν πόλεων, ὅτε αὗται κατείχοντο ὑπὸ τῶν Γάλλων. Διορισθεὶς τῷ 1802 διοικητὴς τῶν Μασκαρεινῶν νήσων μετέβη ἐκεῖ καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ ἐπισημοτέρᾳ αὐτῶν τῇ νήσῳ τῶν Βουρβόνων.

ΕΡΞΕΝΤ, πόλις τῆς Ὀγγαρίας ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως. Κάτοικοι 3,500. Κατασκευὴ ἐλαίου ἐξ ἀγριοκράμβης.

ΕΡΞΛΕΒΕΝ (Δωροθέα-Χριστιανὴ), γερμανίς, γενν. τῷ 1715, ἀποθαν. τῷ 1762. Θυγάτηρ Χριστιανοῦ Πολυκάρπου Λεπορίνου ἰατροῦ τὸ ἐπάγγελμα συνεπορεύθη μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ της. Ἐξάμβος ὁ πατήρ της διὰ τὴν δεικνυομένην παρ' αὐτῆς κλίσιν εἰς τὴν ἰατρικήν, ἐπέτρεψεν αὐτῇ νὰ ἀπουδάσῃ τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο. Χηρεύσασα τῷ 1759, ἀπέθανε μετὰ τρία ἔτη ἐκ καρκίνου. Συνέγραψε γερμανιστὶ μὲν «Θεμελιώδεις ἔρευναι περὶ τῶν αἰτίων τῶν κωλυόντων τὸ γυναικεῖον φύλλον τοῦ σπουδάζειν», λατινιστὶ δὲ Dissertatio inauguralis quod nimis cito ac jucunde curare saepius fiat causa minus tutae curationis· μεταφρίσασα τὸ τελευταῖον σύγγραμμα καὶ εἰς τὴν γερμανικήν.

Ἐρξλέβεν (Ἰωάννης-Χριστιανὸς-Πολύκαρπος), υἱὸς τῆς προηγουμένης, φυσιοδίφης γερμανός, γεν. τῷ 1744, ἀποθ. τῷ 1777. Ἐννεακαιδεκαέτης μετέβη εἰς Τυβίγγην πρὸς σπουδὴν τῆς ἰατρικῆς, καὶ τῷ 1767 ἔλαβε τὸ δίπλωμα διδάκτορος. Ἀφοῦ ἐπί τινα χρόνον ἔκαμε μαθήματά τινα κτηνιατρικῆς καὶ φυσικῆς ἱστορίας, περιηγήθη τῇ προστασίᾳ τῆς ἀνωβερικῆς κυβερνήσεως εἰς Γαλλίαν, Ὁλλανδίαν, Δανίαν καὶ Γερμανίαν καὶ ἐτελειοποιήθη εἰς τὴν ἱππιατρικήν. Ἐπιστρέψας εἰς Τυβίγγην, διωρίσθη αὐτόθι τῷ 1771 ὑφηγητὴς τῆς φιλοσοφίας καὶ τῷ 1775 τακτικὸς καθηγητής, ἀπὸ δὲ τοῦ 1774 ἀπετέλει μέλος τῆς ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν. Συνέγραψε πολὰ συγγράμματα περὶ κτηνιατρικῆς καὶ διαφόρων κλάδων τῆς φυσικῆς ἱστορίας, καὶ μετέφρασέ τινα ἐκ τῆς γαλλικῆς. Τὸ σύγγραμμά του τὸ ἐπιγραφόμενον Systema Regni Animalis. per classes, ordines. genera, species, varietates. cum synonymia et historia animalium θεωρεῖται εἰσέτι σύγγραμμα κλασικὸν καὶ πρωτεῦον μεταξὺ τῶν τοῦ τοιούτου εἴδους.

ΕΡΟΑΡΔΟΣ (Ἰωάν.), ἀνατόμος γάλλος, γεν. ἐν Μοντπελλιέ, ἀποθ. τῷ 1627. Ἰατρὸς τῆς σειρᾶς τοῦ βασιλέως Καρόλου Θ' εἷς τῶν ἐκτελεσάντων τὴν αὐτοψίαν ἐπὶ τοῦ πτώματος Ἐρρίκου τοῦ Γ' ἀρχιατρὸς Λουδοβίκου τοῦ ΙΓ' καὶ χαίρων τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτοῦ τε καὶ τοῦ καρδιναλίου Ῥιχελιέ. Συνέταξεν «Ἱπποστεολογίαν» καὶ πραγματείαν περὶ ἐκπαιδεύσεως ἡγεμόνος.

ΕΡΟΒΑΖ, ἀρχιερεὺς τῶν θεῶν τῆς Ἀρμενίας, ἀποθ. τῷ 80 π. Χ. Ἀδελφὸς Ἐροβὰν τοῦ Β' διωρίσθη παρ' αὐτοῦ θρησκευτικὸς ἀρχηγὸς τοῦ ἔθνους του καὶ κατέλαβε τὴν θρησκευτικὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἀρμενίας Πακαράν. Ταύτην κυριεύσας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐροβὰν ὁ Σεμπὰδ ὁ Πακρατίδης ἔπνιξε τὸν Ἐροβάζ, ἐν τῷ ποταμῷ Ἀχουριὰν καὶ ἥρπασε τοὺς θησαυροὺς του καὶ τοὺς 500 δούλους του.

ΕΡΟΒΑΝ Α', βασιλεὺς τῆς Ἀρμενίας, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Ἀϊγ βασιλεύσας 569—565 π. Χ. Ὑπῆρξε πατὴρ Τιγράνου Α' τοῦ Μεγάλου συγχρόνου τοῦ Κύρου.

Ἐροβὰν Β' βασιλεὺς τῆς Ἀρμενίας, βασιλεύσας μεταξὺ τῶν ἐτῶν 66 καὶ 88 μετὰ Χριστόν. Υἱὸς νόθος ἡγεμονίδος καταγομένης ἐκ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τῶν Ἀρσακιδῶν, ἣν οὐδεὶς ἠθέλησε νὰ νομφευθῇ ἕνεκα τῆς ἀποτρόπαιου αὐτῆς μορφῆς. Ῥωμαλαῖος, γενναῖος καὶ πεπροικισμένος διὰ στρατιωτικῶν ἀρετῶν καὶ εἷς τῶν ἐπισημοτέρων στρατηγῶν τοῦ βασιλέως ἐξελέγη σχεδὸν παμψηφεὶ βασιλεὺς τῆς Μικρᾶς Ἀρμενίας κατὰ τὰς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως Σανατρούκ ἐπισυμβάσας ταραχάς. Πρὸς

Δημόσιες Βιβλιοθήκες
Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη
Δημοσιακή Βιβλιοθήκη Αθηνών

παγίωσιν τοῦ θρόνου του ἐθανάτωσεν ἅπαντα τὰ τκν ατο ῦ προκατόχου του, ἐκτὸς τοῦ Ἀδρασχὲς ὅστις διέφυγε τὴν σφαγὴν σωθεὶς ὑπὸ τοῦ παιδαγωγοῦ αὐτοῦ Σεμπὰδ ἀρχηγοῦ τῶν Παγκρατιδῶν, οἰκογενείας ἐξ ἧς ἐλαμβάνετο ὁ «ατακατίρ» ἤτοι ὁ χρίων τοὺς βασιλεῖς καὶ ὁ ἡγηθεὶς εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Δάρα (Δαρείου) βασιλέως τῶν Πάρθων, ὅστις παρεχώρησεν αὐτῷ ἄσυλον καὶ προστασίαν ἀποποιηθεὶς νὰ παραδώσῃ αὐτὸν εἰς τὸν καταδρομέα τῆς οἰκογενείας του. Ὁ Ἐροβὰν πρὸς ἐκδίκησιν συνεμάχησε μετὰ τῶν Ῥωμαίων αἰωνίων ἐχθρῶν τῶν Πάρθων καὶ τῷ 75 μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Τιριδάτου βασιλέως τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας ἐπέτυχε παρὰ τοῦ Οὐεσπασιανοῦ νὰ ἀναγνωρισθῇ βασιλεὺς τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ πληρώσῃ φόρον εἰς τοὺς Ῥωμαίους καὶ νὰ παραχωρήσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν Μεσοποταμίαν. Ἐπειδὴ ἡ Νισιβις ἡ πρωτεύουσα τῆς Μικρᾶς Ἀρμενίας συμπεριελαμβάνετο ἐν τῇ παραχωρηθείσῃ χώρᾳ μετήνεγκε τὴν ἕδραν του εἰς Ἀρμαβὶρ πόλιν κειμένην ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἀρμενίᾳ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ἀράξου, πρὸς δυσμὰς τοῦ Ἀρταξάτου· μετὰ τρία δὲ ἔτη ἀνήγειρε νέαν πρωτεύουσαν ἣν ἐκάλεσεν ἐκ τοῦ ὀνόματός του Ἐροβανσχὰδ, καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν πρὸς βορρᾶν τὴν Ἐροβανταγγὲρδ καὶ τὴν Πακαράν, ἣν κατέστησεν ἱερὰν καταθέσας αὐτόθι τὰ εἴδωλα, ἅτινα ἐλάτρευεν ὁ λαός. Ἐν τούτοις ὁ Ἀρδασχὲς εἰκοσαετὴς γενόμενος, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἀρμενίαν ἀντιποιούμενος τὸν πατρικόν του θρόνον καὶ ὁδηγῶν στράτευμα παραχωρηθὲν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Πάρθων. Ὁ Ἐροβὰν προσεκάλεσε στρατεύματα ἐξ Ἰβηρίας, Μεσοποταμίας καὶ Μικρᾶς Ἀσίας, ἀλλ' οἱ ὑπαδοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ στρατηγοὶ ἐπρόδωσαν αὐτὸν ἰδόντες ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι οὐδεμίαν ἀπέστελλον αὐτῷ βοήθειαν, καὶ συνεπείᾳ τούτου ἐνικήθη ὑπὸ τὰ τείχη τῆς πρωτευούσης του. Ἀποσυρθεὶς εἰς τὴν Ἐροβανταγγὲρδ ἐφονεύθη ὑπὸ ἁπλοῦ τινος στρατιώτου.

ΕΡΟΙΑΔΑΣ, δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων εἰς τὴν Ἱπποθοωντίδα φυλήν· ὁ κάτοικος Ἐροιάδης.

ΕΡΟΛΔΟΣ (Ἰωάννης-Βασίλειος), συγγραφεὺς γερμανὸς γνωστὸς ὑπὸ τὰ ὀνόματα Hochstattensis, Acropolitanus, Basilius Ioannius, γεν. τῷ 1511, ἀπ. θ. τῷ 1570. Τὰ τῆς γνότητός του ἄγνωστα. Μετά τινα περιήγησιν ἐν Ἰταλίᾳ, ἀνεφάνη τῷ 1539 ἐν Βασιλείᾳ ὅπου ἐγένετο γνωστὸς διὰ συγγραμμάτων, ἐν οἷς ὅπλισε τὸν προτεσταντισμὸν κατὰ τῶν προσβολῶν τοῦ καθολικοῦ κόμματος. Περὶ τὸ 1541 διωρίσθη ἐφημέριος ἔν τινι κώμῃ πλησίον τῆς Βασιλείας, ἀλλὰ τῷ 1546 ἐπανελθὼν εἰς Βασιλείαν ἀφιερώθη ἐξ ὁλοκλήρου εἰς φιλολογικὰς ἐργασίας. Ὁ Ἐρόλδος κατέλιπε πλεῖστα συγγράμματα, ὧν πλήρης κατάλογος εὑρίσκεται ἐν τῇ Bibliotheca τοῦ Gesner. Μεταξὺ αὐτῶν εὑρίσκονται μεταφράσεις συγγραμμάτων τινῶν τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ Ξενοφῶντος, τοῦ Πλουτάρχου, τοῦ Διοδώρου, τοῦ Ἐράσμου, τοῦ Κορνηλίου Ἀγρίππα, τοῦ Μακκιαβέλη καὶ ἄλλων, καὶ ἐκδόσεις τοῦ Μαριανοῦ Σκώτου καὶ τοῦ Μαρτίνου Πολωνοῦ, ἀλλ' ἰδίως πολυτιμότατον ἔργον αὐτοῦ εἶναι ἡ ἔκδοσις τῶν Ἁπάντων τοῦ Πετράρχου, ἐν ᾗ μετ' ἐπιμελείας συνέλεξε καὶ συνήνωσε μετὰ τῶν εἰς Ἰταλικὴν γλῶσσαν ποιημάτων του καὶ τὰ ποιηθέντα ὑπ' αὐτοῦ εἰς λατινικὴν γλῶσσαν.

Ἑ ρ ό λ δ ο ς (Λουδοβίκος-Ἰωσὴφ-Φερδινάνδος), περίφημος συνθέτης μουσικῆς γάλλος, γεν. τῷ 1791, ἀποθ. τῷ 1833. Υἱὸς διακεκριμένου καθηγητοῦ τοῦ κλειδοκυμβάλου, ἐδιδάχθη ὑπ' αὐτοῦ τὰ πρῶτα μαθήματα τῆς μουσικῆς. Δεκαεπταετὴς ἀπολέσας τὸν πατέρα του, εἰσῆλθεν εἰς τὸ σχολεῖον τῆς μουσικῆς τῶν Παρισίων, καὶ ἐσπούδασε τὸ κλειδοκύμβαλον ὑπὸ τὸν Ἄδὰμ καὶ τὴν ἁρμονίαν ὑπὸ τὸν Κατὲλ καὶ τὸν Μεχούλ. Τῷ 1812 ἐκίρδισε τὸ μέγα βραβεῖον τῆς Ῥώμης καὶ μετέβη εἰς Ἰταλίαν ὡς ὑπότροφος τῆς κυβερνήσεως. Ἐπεσκέφθη τῷ 1815 τὴν Νεάπολιν καὶ αὐτόθι συνέθεσε τὸ πρῶτον δραματικὸν ἔργον του la Gioventù d'Enrico quinto εἰς 2 πράξεις ἐξενεχθὲν ἐκ τῆς περιφήμου κωμῳδίας τοῦ Ἀλεξ. Δουβάλ. Ἐπέστρεψεν εἰς Παρισίους τῷ 1816 καὶ συνέθεσε μετὰ τοῦ Boieldieu τὸ κωμικὸν μελόδραμα Charles de France, καὶ κατόπιν συνέθεσε μόνος διάφορα ἄλλα κωμικὰ μελοδράματα. Τῷ 1818 παρεδέξατο τὴν θέσιν βοηθοῦ κλειδοκυμβαλιστοῦ ἐν τῷ Ἰταλικῷ θεάτρῳ τῶν Παρισίων, καὶ τῷ 1826 τὴν τοῦ ἀρχιαοιδοῦ ἐν τῷ μεγάλῳ Μελοδράματι. Ἡ μουσική του διακρίνεται διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν ἐπιτυχῶν ἀκοπῶν, καὶ τὴν ζωηρότητα καὶ τὴν χάριν τῶν μελῳδιῶν, τὴν δραματικὴν ἰσχὺν καὶ τὴν μεγαλοφυΐαν τῆς ὀργανικῆς συνθέσεως. Σχεδὸν ἅπαντα τὰ ἔργα του ἐπέτυχον τὰ μέγιστα, καὶ πολλὰ τούτων εἶναι ἀριστουργήματα, οἷα τὰ ἐπόμενα Muletier, Marie, Zampa καὶ Pré aux clercs.

ΕΡΟΛΕΣ (. . . βαρὼν δ'), στρατηγὸς ἱσπανὸς, γεν τῷ 1785, ἀποθ. τῷ 1825. Εἰσῆλθεν

εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ πολεμήσας ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας κατὰ τῆς γαλλικῆς κυριαρχίας, πρῶτος μετὰ τῆς μοίρας του ὑπεδέξατο ἐπιστρέφοντα Φερδινάνδον τὸν Ζ'. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἀσπονδοτέρων ἐχθρῶν τοῦ Μίνα. Μέλος τῆς ἐν Οὐργέλῃ συγκροτηθείσης ἀνθηγεμονίας τῷ 1822 ἐστερήθη τοῦ βαθμοῦ καὶ τῶν παρασήμων του παρὰ τῆς ἱσπανικῆς κυβερνήσεως, ἀλλ' ἐξηκολούθησε νὰ δεικνύῃ ζῆλον ὑπὲρ τῆς βασιλείας. Νικηθεὶς ὑπὸ τοῦ Μίνα ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς Γαλλίαν, ἀλλ' ἐπέστρεψε μετὰ τῶν Γάλλων καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ Φερδινάνδου, ὅστις διώρισεν αὐτὸν ἀρχιστράτηγον τῆς Καταλωνίας. Ὑπῆρξε μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἀνοργανισμοῦ τοῦ στρατοῦ, καὶ ἐτιμήθη διὰ πολλῶν παρασήμων.

ΕΡΟΠΩΝ, πράκτωρ τοῦ Περσέως, βασιλέως τῆς Μακεδονίας, ζῶν περὶ τὸ 170 π. Χρ. Ὁ Περσεὺς ἀπέστειλεν αὐτὸν ὅπως διαπραγματευθῇ μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Περγάμου Εὐμένους συμμαχίαν κατὰ τῶν Ῥωμαίων. Κατὰ τὸν Τίτον Λίβιον καὶ ἄλλας τοιούτου εἴδους ὑπηρεσίας ἐξετέλεσε. Παρὰ τῷ Πολυβίῳ γίνεται μνεία περί τινος Κρυφῶντος, ὅστις πιθανὸν νὰ ἦναι ὁ Ἐρόπων τοῦ Τίτου Λιβίου.

ΕΡΟΣ, ἀρχαῖος τύπος παρ' Ἡσιόδῳ, ἀντὶ ΕΡΩΣ.

ΕΡΟΤΙΟΣ, νομομαθὴς ῥωμαῖος, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ πέμπτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Ὑπῆρξεν αὐτοκρατορικὸς ἐπίτροπος καὶ ταμίας. Τῷ 435 ἐγένετο μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν παρὰ τοῦ Μεγάλου Θεοδοσίου ἀνετέθη ἡ σύνταξις τοῦ θεοδοσιανοῦ κώδηκος, ἀλλὰ δὲν φαίνεται ὅτι ἔλαβεν οὐσιώδες ἐν αὐτῇ μέρος.

ΕΡΟΥΑΝ = ΕΡΟΒΑΝ.

ΕΡΟΥΒΑΛ, χωρίον ἐν Γαλλίᾳ κείμενον εἰς 38 χιλιαμ. πρὸς τὰ ΝΔ τῶν Beauvais, παρὰ τὸν πύργον Montjavoult ἐν τῇ θέσει κατοικίας Δρυιδῶν καὶ ναοῦ τοῦ Διός. Τῷ 1842 ἀνευρέθησαν αὐτόθι πολλαὶ γαλατικαὶ ἀρχαιότητες.

ΕΡΟΥΒΙΑ (Ἀντώνιος DE RICOUARD κόμης D' HEROUVILLE DE CLAYE), συγγραφεὺς στρατιωτικὸς γάλλος, γεν. τῷ 1713, ἀποθ. τῷ 1782. Ὑπηρετήσας ὑπὸ Λουδοβίκον τὸν ΙΒ'. ἐν τοῖς στρατοπέδοις τῆς Φλάνδρας καὶ τῆς Γερμανίας ἐγένετο ἀντιστράτηγος καὶ διορισθεὶς γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τοῦ πεζικοῦ. Συνέταξε πολλὰ ἄρθρα περὶ στρατολογίας καταχωρισθέντα ἐν τῇ «Μεθοδικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ» τοῦ Διδερότου καὶ Δ'Αλαμβέρτου καὶ συνέγραψε «Πραγματείαν περὶ Λεγεώνων κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων ἢ ὑπομνήματα περὶ τοῦ πεζικοῦ», ἐκδοθεῖσαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ στρατάρχου τῆς Σαξωνίας, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀποστείλει τὸ χειρόγραφον.

ΕΡΠΕΝΤΙΟΣ (Θωμᾶς), περίφημος ἀσιανολόγος ὁλλανδός, γεν. τῷ 1584, ἀποθ. τῷ 1624. Ἐπεδόθη κατὰ προτροπὴν τοῦ Σκαλιγήρου εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν, καὶ πρὸς ἐπέκτασιν τῶν γνώσεών του περιηγήθη τὴν Γαλλίαν, τὴν Ἀγγλίαν, τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Γερμανίαν. Ἐν Παρισίοις ὁ Casaubon ὑπεδέξατο αὐτὸν φιλοφρόνως καὶ παρεχώρησεν εἰς τὴν διάθεσίν του τὰ βιβλία καὶ τὰ χειρόγραφά του· αὐτόθι ἐτελειοποιήθη εἰς τὴν ἀραβικὴν παρά τινι Ἰακωβίτῃ αἰγυπτίῳ, ἐν Βενετίᾳ δὲ ἔμαθε τὴν περσικήν, τὴν τουρκικὴν καὶ τὴν αἰθιοπικὴν παρά τινων Ἰουδαίων καὶ μωαμεθανῶν. Μετὰ τέσσαρα ἔτη ἐπιστρέψας εἰς τὴν πατρίδα του τῷ 1612 διωρίσθη καθηγητὴς τῆς ἀραβικῆς καὶ τῶν λοιπῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν ἐκτὸς τῆς ἑβραϊκῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Λουγδούνου Βαταυῶν, τῷ δὲ 1619 ἐσχηματίσθη δι' αὐτὸν ἰδία ἕδρα καὶ τῆς ἑβραϊκῆς ἐν τῷ αὐτῷ πανεπιστημίῳ. Μετὰ ταῦτα διωρίσθη ὑπὸ τῶν κρατῶν τῆς Ὁλλανδίας μεταφραστὴς τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν, καὶ ἕνεκα τῶν ποικίλων σχέσεων τῆς Ὁλλανδίας μετὰ τῶν ἀνατολικῶν χωρῶν, κατέστη ἐπιστημότατος, ἐπαινούμενος καὶ θαυμαζόμενος διὰ τὴν καθαρότητα καὶ τὴν ἐνάργειαν τοῦ ὕφους του. Ὁ Ἐρπένιος δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς πατὴρ τῆς μεγάλης σχολῆς τῶν ἀσιανολόγων οὓς παρήγαγε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ Ὁλλανδία· ἡ δὲ ἀραβικὴ γραμματική του συνεχῶς ἀνατυπωθεῖσα ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ἐν Εὐρώπῃ δημοσιευθεῖσα, καὶ μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΘ'. αἰῶνος ἦτο ἡ μόνη ἐφαρμοζομένη πρὸς σπουδὴν τῆς γλώσσης ταύτης. Ὁ Ἐρπένιος συνέστησε καὶ ἀραβικὸν τυπογραφεῖον, ἐν ᾧ ἐδημοσίευσε πλεῖστα συγγράμματα, οἷον: Συλλογὴν ἀραβικῶν παροιμιῶν μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως· Τοὺς μύθους τοῦ Λοκμὰν μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως καὶ σημειώσεων· Ἀρχαίαν ἀραβικὴν μετάφρασιν τῆς Πενταετεύχου· Πλείστας ἐκδόσεις τῆς Ἱστορίας τῶν Σαρακηνῶν τοῦ Ἐλμακὶν μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως. Τὰ ἐπισημότερα τῶν συγγραμμάτων του εἶναι· Rudimenta Linguae Arabicae: Grammatica Arabica, quinque libris methodice explicata: Grammatica Ebraea generalis: Grammatica Chaldaica et Syra:

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ (Α.Ν.Τ.Α.)

Orationes tres de Linguarum Ebraeae atque Arabicae dignitate: Praecepta de Lingua Graecorum communi.

ΕΡΠΟΡΤΟΣ ('Αλβέρτος), περιηγητὴς ἑλβετὸς, γεν τῷ 1651, ἀποθ. περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΖ'. αἰῶνος. Ἐπιθυμῶν περιηγήσεις, κατετάχθη εἰς τὴν ὁλλανδικὴν ἑταιρίαν τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν στρατιώτης καὶ ἐπί ἐννέα ἔτη διέδραμε Βαταυίαν, Μαλαβέρην καὶ Κοχιγκίναν. Τῷ 1668 ἐπιστρέψας συνέταξεν ἔκθεσιν τῆς περιηγήσεώς του, ἐν ᾗ μεταξὺ ἄλλων διηγεῖται περὶ ἀνθρώπων ἐχόντων οὐρὰς, οὓς εἶδεν ἐν τῇ νήσῳ Φορμόζᾳ.

ΕΡΡΓΟΤ ('Ιωάννης-'Ιάκωβος ΜΑΡΚΑΡΔΟΣ Herrgott), ἱστορικὸς γερμανὸς, γεν. τῷ 1694, ἀποθ. τῷ 1762. Τῷ 1714 εἰσῆλθεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ 'Αγίου Βλασίου ἐν τῷ Μέλανι Δρυμῷ· ἀποσταλεὶς εἰς 'Ρώμην, ἐχειροτονήθη ἐκεῖ ἱερεὺς τῷ 1717. Ἐπιστρέψας εἰς "Αγιον Βλάσιον διωρίσθη βιβλιοθηκάριος καὶ ἀρχιτροφοδότης. Μεταβὰς εἰς Παρισίους πρὸς ἐπιστασίαν εἰς τὴν δημοσίευσιν τοῦ πρώτου συγγράμματός του, ἐξελέγη παρὰ τῶν κρατῶν τῆς κυρίως Αὐστρίας ἀντιπρόσωπός των ἐν Βιέννῃ. Ἐκεῖ ἐπεδόθη μετὰ ζήλου εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἱστορίας· ἡ δὲ αὐστριακὴ κυβέρνησις ἐπεφόρτισεν αὐτῷ νὰ ἐκθέσῃ τὴν Ἱστορίαν τοῦ 'Αψβουργικοῦ οἴκου συγκεχυμένην μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καὶ τῷ 1736 ὁ ὥρισεν αὐτὸν ἱστοριογράφον τοῦ κράτους. Ὁ Ἔρργὸτ εἰς τὰ συγγράμματά του ἀποδεικνύει μεγίστην πολυμάθειαν.

ΕΡΡΕΝΣΧΒΑΝΔ ('Ιωάννης - Φρειδερῖκος HERRENSCHWAND), ἰατρὸς ἑλβετὸς, γενν. τῷ 1715, ἀποθ. τῷ 1796. Σπουδάσας ἐν Στρασβούργῳ, Ἴννῃ καὶ "Αλλῃ, περιηγήθη τὴν 'Ολλανδίαν, τὴν 'Αγγλίαν, τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Γερμανίαν, καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὑπῆρξεν ἰδιαίτερος ἰατρὸς Φρειδερίκου-τοῦ Γ', δουκὸς τοῦ Σάξ-Γόθα καὶ τοῦ Στανισλάου-Αὐγούστου, βασιλέως τῆς Πολωνίας. Τῷ 1779 ἀποκατέστη ἐν Βέρνῃ, ὅπου ἀπέθανε. Συνέγραψε διάφορα συγγράμματα. Περὶ Πληθυσμοῦ, Περὶ δημοσίας πίστεως, Περὶ Γεωργίας, Περὶ 'Ασυλείων, Περὶ πολιτικῆς οἰκονομίας, Περὶ ἰατρικῆς κατ' οἶκον.

ΕΡΡΕΝΣΧΒΑΝΔ, οἰκονομολόγος ἑλβετὸς, υἱὸς τοῦ προηγουμένου. Φαίνεται ὅτι ἔζησε πολὺν χρόνον ἐν 'Αγγλίᾳ, καὶ ὅτι ἐξεπλήρωσε καθήκοντα ἀνωτέρου δικαστοῦ εἰς τὰ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Γαλλίας ἑλβετικὰ τάγματα. Συνέγραψε διάφορα συγγράμματα περὶ τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας, ἐν οἷς ὑπερασπίζεται τὸ προστατευτικὸν σύστημα καὶ καταφέρεται κατὰ τῆς συστάσεως τραπεζῶν, αἵτινες πλουτοῦσι τοὺς ἰδρυτὰς ἐπὶ βλάβῃ τοῦ δημοσίου, καὶ διευκολύνουσι τὰς κυβερνήσεις, ὅπως ἀναλάβωσι καταστρεπτικὰς ἐπιχειρήσεις.

ΕΡΡΕΝΣΧΝΕΙΔΕΡ ('Ιωάννης-Λουδοβῖκος 'Αλέξανδρος EERRENSCHNEIDER), μετεωρολόγος γάλλος, γεν. τῷ 1760, ἀποθ. τῷ 1843. Διορισθεὶς καθηγητὴς τῆς ἀστρονομίας ἐν Στρασβούργῳ, ἀνέλαβε περιήγησιν εἰς Γαλλίαν, 'Αγγλίαν, 'Ολλανδίαν καὶ Γερμανίαν, ἐπισκεπτόμενος τὰ ἀστεροσκοπεῖα καὶ τοὺς ἀστρονόμους. Τῇ 21 Ἰουλίου 1789 βοηθούμενος ὑπό τινων γενναίων πολιτῶν ἠδυνήθη νὰ διασώσῃ ἐκ τοῦ δημαρχείου τοῦ Στρασβούργου λεηλατουμένου ὑπὸ τοῦ πλήθους τὸ δωμάτιον τῶν συμφωνητικῶν, ἐν ᾧ ὑπῆρχον πολύτιμα ἔγγραφα. Φυλακισθεὶς μετὰ τοῦ πατρός του κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τρομοκρατίας, ἀπηλλάγη τῇ 9 τοῦ θερμιδώρου. Ὑπῆρξεν ἀκολούθως ἐν Στρασβούργῳ μέλος τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ διοργανισμοῦ τῆς κεντρικῆς σχολῆς, ἐξεταστὴς τῶν εἰσαγομένων εἰς τὴν Πολυτεχνικὴν σχολὴν, βιβλιοθηκάριος τῆς πόλεως, καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ προτεσταντικῷ σεμιναρίῳ, καθηγητὴς τῆς φυσικῆς καὶ τῆς χημείας ἐν τῷ κεντρικῷ σχολείῳ, καθηγητὴς τῆς φυσικῆς ἐν τῇ σχολῇ τῶν ἐπιστημῶν. Εἰς αὐτὸν ὀφείλονται διάφοροι μετεωρολογικαὶ παρατηρήσεις, ἃς ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἐδημοσίευε τακτικῶς περὶ τῆς πιέσεως τοῦ ἀέρος, τῆς ὑγρομετρικῆς αὐτοῦ καταστάσεως, τῆς μαγνητικῆς βελόνης, τῆς διευθύνσεως τῶν ἀνέμων, τοῦ ποσοῦ τῆς πιπτομένης βροχῆς, τῆς ἐντάσεως τῶν ὄμβρων καὶ τῆς θερμοκρασίας μέτριων τινῶν. Αἱ παρατηρήσεις αὗται καθ' ἑκάστην ἐπαναλαμβανόμεναι παρεβάλλοντο κατ' ἔτος πρὸς τὰς γινομένας ἐν Παρισίοις. Ὁ Ἐρρενσνέϊδερ ἀποθνήσκων κατέλιπε τὴν βιβλιοθήκην του καὶ τὰ ὄργανά του εἰς τὸ γυμνάσιον καὶ εἰς τὸ σεμινάριον τὸ προτεσταντικόν.

ΕΡΡΕΡΑ (Φερνάνδος δὲ HERRERA), ποιητὴς λυρικὸς καὶ ἐλεγειακὸς Ἱσπανὸς, ἐπονομαζόμενος «ὁ θεῖος» ἀκμάσας ἐν Σεβίλλῃ κατὰ τὸν ΙΣΤ'. αἰῶνα. Προσεπάθησε νὰ δώσῃ μεγαλοπρέπειαν καὶ εὐτολμίαν εἰς τὴν Ἱσπανικὴν ποίησιν, καὶ ἐξημύγισε τὴν γλῶσσαν ἀπομακρύνων ἀπ' αὐτῆς τὰς δημώδεις λέξεις. Μιμητὴς τοῦ Πετράρχου, τοῦ Πινδάρου καὶ τῶν Ἑβραίων προφητῶν ἔχει ὕφος σπουδαῖον, τολμηρὸν καὶ μεγαλοπρεπές, ἀλλ' ἐν ταὐτῷ ἀνώμαλον καὶ ἐξογκωμένον. Ἐν τοῖς «Ποιήμασι» αὐτοῦ διακρίθη ἰδία ἡ ἐλεγεία

τὸν Ὕπνον, καὶ τὰ ἀσματά του περὶ τῆς ναυμαχίας τῆς Ναυπάκτου καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Δὸν Σεβαστιάνου, βασιλέως τῆς Πορτογαλλίας. Ὁ Ἐρρέρα κατέλιπε προσέτι Ὑπόμνημα περὶ τῶν ποιημάτων τοῦ Garcilaso, Ἔκθεσιν τῆς ναυμαχίας τῆς Ναυπάκτου καὶ τὸν Βίον καὶ τὸν Θάνατον τοῦ Θωμᾶ Μόρου.

ΕΡΡΕΡΑ (Ἰωάννης), ἀρχιτέκτων Ἰσπανὸς ἀποθανὼν τῷ 1597. Ἐσπούδασε παρὰ τῷ Ἰωάννῃ τῷ ἐκ Τολέδου ἀρχιτέκτονι τῆς Ἐσκουριάλ, καὶ μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου ἐπετράπη τὴν συμπλήρωσιν τοῦ οἰκοδομήματος τούτου.

Ἐρρέρα (Ἀντώνιος δὲ Τορδεσίλλας, ὀνομαζόμενος ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς μητρός του Ἐρρέρα), ἱστορικὸς Ἰσπανός, γεννηθ. τῷ 1559, ἀποθ. τῷ 1625. Διωρίσθη ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Β'. ὑφυπουργὸς καὶ ἱστοριογράφος τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Καστιλλίας. Τὰ συγγράμματά του καίτοι σχοινοτενῆ ἐπαινοῦνται διὰ τὴν ἀκρίβειαν καὶ τὸ ἀμερόληπτον. Τοιαῦτα εἶναι: Ἱστορία τῶν συμβάντων ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Σκωτίᾳ ἐπὶ τῆς Μαρίας Στουάρτ· Ἱστορία τῆς Πορτογαλλίας καὶ τῆς κατακτήσεως τῶν Ἀζορῶν νήσων κατὰ τὰ ἔτη 1581 καὶ 1583· Ἱστορία τῶν συμβάντων τῆς Γαλλίας· Περιγραφὴ τῶν δυτικῶν Ἰνδιῶν· Ἱστορία τοῦ κόσμου ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Β'· Γενικὴ Ἱστορία τῶν κατορθωμάτων τῶν Καστιλιανῶν ἐπὶ τῆς Τέρρα-φέρμας τοῦ Ὠκεανοῦ· Ὑπομνήματα περὶ τῶν κατορθωμάτων τῶν Ἰσπανῶν, τῶν Γάλλων καὶ τῶν Βενετῶν ἐν Ἰταλίᾳ.

Ἐρρέρα (Φραγκίσκος) ὁ «Πρεσβύτερος», ζωγράφος, γεν. ἐν Σεβίλλῃ τῷ 1576, ἀποθ. τῷ 1656. Τὸ βίαιον τοῦ χαρακτῆρός του ἐξισοῦτο πρὸς τὸ ὁρμητικὸν τῆς γραφίδος του. Μαθητὴς τοῦ Λουδοβίκου Φερνανδέζ ἀπέκτησε τοιαύτην φήμην, ὥστε τὸ ἐργαστάσιόν του κατήντησε σχολεῖον· ἀλλ' ἕνεκα τῆς σκληρότητός του ὀλίγοι μαθηταὶ ἠδυνήθησαν νὰ διαμείνωσιν ἐν αὐτῷ· καὶ αὐτὴ δὲ ἡ σύζυγός του καὶ τὰ τέκνα του ἠναγκάσθησαν νὰ ἀπομακρυνθῶσιν ἀπ' αὐτοῦ. Αἱ ζωγραφίαι του ὑπῆρξαν περίφημοι, καὶ ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἐγίνωσκε κατὰ βάθος τὴν ἀνατομίαν, τὸ σκιόφως καὶ τὴν τέχνην τοῦ συνθέτειν. Τὰ πλεῖστα τῶν ἔργων του ὑπάρχουσιν ἐν Σεβίλλῃ.

Ἐρρέρα (Φραγκίσκος) ὁ νεώτερος, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. ἐν Σεβίλλῃ τῷ 1622, ἀποθ. ἐν Μαδρίτῃ τῷ 1685. Ἐπεδόθη εἰς διάφορα εἴδη τῆς ζωγραφικῆς. Μὴ ὑποφέρων τὰς σκληρότητας τοῦ πατρός του ἐγκατέλειψε τὴν Ἰταλίαν, ὅπου διεκρίθη. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του ἐπέστρεψεν εἰς Ἱσπανίαν, καὶ ἀποκατέστη ἐν Μαδρίτῃ, ὅπου ζωγραφήσας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας τῆς Ἀτόχας μίαν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου, ἀπέκτησε τὸν τίτλον ζωγράφου τοῦ βασιλέως. Ἐγίνωσκε κάλλιστα τὴν τέχνην τοῦ σκιόφωτος, καὶ ἐκληρονόμησε παρὰ τοῦ πατρός του ἀσυνήθη γονιμότητα πνεύματος. Πρὸ πάντων ἐπετύγχανε ζωγραφῶν ἰχθῦς. Τὰ πλεῖστα τῶν ἔργων του εὑρίσκονται ἐν Σεβίλλῃ, Μαδρίτῃ καὶ Ἐσκουριάλ.

Ἐρρέρα (Σεβαστιανὸς Βερνουέβος), ζωγράφος, ἀρχιτέκτων καὶ γλύπτης Ἰσπανός, γεν. ἐν Μαδρίτῃ τῷ 1619, ἀποθ. τῷ 1671. Ὑπῆρξε ζωγράφος τῆς αὐλῆς καὶ φύλαξ τῆς Ἐσκουριάλ. Μεταξὺ τῶν εἰκόνων του διακρίνεται ὁ Θρίαμβος τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου καὶ ἡ Γέννησις τῆς Θεοτόκου. Μεταξὺ τῶν ἔργων τῆς γλυπτικῆς του θαυμάζεται ὁ Χριστὸς ἐπακουμβῶν εἰς τὴν στήλην.

ΕΡΡΕΡΑ-ΔΕΛ-ΔΟΥΚΗ λατ. Leuciana, πόλις τῆς Ἱσπανίας ἐν Ἐστραμαδούρῃ, κατ. 3,700. Οἶνοι περίφημοι.

ΕΡΡΕΡΑ-ΔΕ-ΡΙΟ-ΠΙΣΟΥΕΡΓΑ, κωμόπολις τῆς Ἱσπανίας ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Καστιλλίᾳ· κατ. 1000. Ἀνάκτορον, κομψὴ ἐκκλησία, λαμπρὰ γέφυρα.

ΕΡΡΙ (Pellegrino DELLI ERRI) ἑβραϊστὴς Ἰταλὸς, γενν. ἐν Μοδένῃ τῷ 1511, ἀποθ. τῷ 1575. Ἐγίνωσκε κάλλιστα τὴν ἑβραϊκήν, τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν ἀραβικήν. Μετέβη εἰς Ῥώμην, ὅπου ὁ καρδινάλιος Cortesi παρέλαβεν αὐτὸν γραμματέα. Τῷ 1545 ἐπέτυχε τὸν τίτλον ἀποστολικοῦ ἐπιτρόπου, καὶ κατεδίωξε τοὺς ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἀντιζήλους του κατηγορῶν αὐτοὺς ἐπὶ ἀσεβείᾳ καὶ καλβινισμῷ. Ἕνεκα τοῦ ἐπιδεικνυομένου ζήλου του τὸ συνέδριον τῶν καρδιναλίων παρεχώρησεν αὐτῷ πλούσια δῶρα. Τῷ 1548 καταλιπὼν τὴν θέσιν του εἰς τὸν ἀνεψιόν του ἐπεδόθη εἰς μετάφρασιν τῶν ψαλμῶν, ἣν ἐδημοσίευσε. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο δεικνύει βαθυτάτην γνῶσιν τῆς γλώσσης καὶ τῆς θρησκείας τῶν Ἑβραίων.

ΕΡΡΙΕΣ (John-Charles HERRIES), πολιτικὸς ἄγγλος, γεν. τῷ 1778, ἀποθ. τῷ 1825. Ἰδιαίτερος γραμματεὺς ἀπὸ τοῦ 1807 τοῦ λόρδου Parceval κατέλαβε τῷ 1812 μετὰ τὸν θάνατον τοῦ προστάτου του τὴν προσοδοφόρον θέσιν ἀρχιταμίου καὶ εἰσηγητοῦ τῆς βασιλικῆς ἐπιχορηγήσεως. Ἀπὸ τοῦ 1823 εἰσῆλθε πολλάκις εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὡσάκις κατελάμβανε

τὴν ἀρχὴν τὸ τορυκὸν κόμμα εἰς ὃ ἀνῆκεν. Ὡς μέλος δὲ τῆς βουλῆς τῶν κοινοτήτων πάντοτε ὑπερησπίζετο τὰς συντηρητικὰς ἀρχὰς του κόμματός του.

ΕΡΡΙΕΤΤΑ-ΜΑΡΙΑ τῆς Γαλλίας, βασσίλισσα τῆς Ἀγγλίας, γεννηθ. τῷ 1609, ἀποθ. τῷ 1669, θυγάτηρ Ἑρρίκου Δ'. βασιλέως τῆς Γαλλίας, καὶ Μαρίας τῶν Μεδίκων· ἐνυμφεύθη τῷ 1625 Κάρολον τὸν Α'. βασιλέα τῆς Ἀγγλίας. Ὁ σύζυγος αὐτῆς δὲν ἔδειξεν ἐνθουσιασμὸν εἰς τὰ θέλγητρα αὐτῆς. Μικραί τινες φιλονεικίαι ἐπήνεγκον τὴν διχόνοιαν μεταξὺ τῶν συζύγων, ἣν ἐπηύξησεν ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ Βούκκιγγαμ, ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ συνοδεύοντες τὴν βασίλισσαν γάλλοι καὶ οἱ ἐφημέριοι αὐτῆς. Εἷς ἀπεσταλμένος τοῦ Λουδοβίκου ΙΓ'. κατώρθωσε νὰ ἐπενέγκῃ τὴν ἀρμονίαν μεταξὺ τῶν δύο συζύγων. Ἔκτοτε μεγάλην ἔσχεν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ συζύγου αὐτῆς, καὶ πλειστάκις κατηγορήθη παρὰ τῶν ἐχθρῶν τοῦ στέμματος ὅτι καθυπέβαλεν εἰς τὸν βασιλέα τὰς πλείστας τῶν ἀφρόνων πράξεων, ἐξ ὧν ἀπώλεσε τὴν ἀφοσίωσιν τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἦτο ἡ ψυχὴ κόμματος σκοπὸν ἔχοντος τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ δεσποτισμοῦ καὶ τοῦ παπισμοῦ. Ὅθεν τῷ 1642 ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆς νὰ συνοδεύσῃ εἰς τὴν ἤπειρον τὴν μητέρα αὐτῆς, ἥτις ἐξόριστος ἐκ Γαλλίας μεταίως εἶχε ζητήσει ἐν Ἀγγλίᾳ καταφύγιον. Τότε μὲν ἐμποδίσθη παρὰ τῶν Βουλῶν, ἀλλὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς εἰς Ὁλλανδίαν ἐπὶ τῇ προφάσει νὰ συνοδεύσῃ τὴν θυγατέρα αὐτῆς Μαρίαν ἠρραβωνισμένην μετὰ τοῦ πρίγκηπος τῆς Ὀράνζης Γουλιέλμου. Ἐκεῖ θέσασα ὑπ' ἐνέχειρον τοὺς πολυτίμους αὐτῆς λίθους ἠδυνήθη νὰ συναθροίσῃ στρατὸν τεσσαράκοντα χιλιάδων μισθωτῶν καὶ νὰ ἐξοπλίσῃ στόλον ἐξ ἑννέα πλοίων, ὅπως μεταβῇ πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ συζύγου αὐτῆς ἀπειλουμένου ὑπὸ τῶν ἀνταρτῶν. Ἕνεκα τρικυμίας ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ παράλια τῆς Ὁλλανδίας, ἀλλὰ κατόπιν κατώρθωσε νὰ προσαράξῃ εἰς τὸν λιμένα τῆς Βούρλιγκτον. Ἐκεῖ ἀπειληθεῖσα ὑπὸ τοῦ στόλου τῶν ἀνταρτῶν κανονοβολίσαντος κατὰ τῆς συνοικίας ὅπου κατῴκησε, ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς Τόρκην, ὅπου διαμείνασα ἐπὶ τέσσαρας μῆνας κατεγίνετο ὁραστηρίως νὰ προμηθεύῃ ζωοτροφίας καὶ πολεμεφόδια εἰς τὸν σύζυγον αὐτῆς. Ἓν τῶν μελῶν τοῦ κρινοβουλίου κατηγόρησεν αὐτὴν ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ, ἀλλ' ἡ κατηγορία αὕτη μὴ ἐπικυρωθεῖσα ὑπὸ τῆς βουλῆς τῶν λόρδων κατελείφθη. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1643 ἠδυνήθη νὰ προσέλθῃ παρὰ τῷ συζύγῳ αὐτῆς ἐν Ὀξωνείᾳ προσενεγκοῦσα αὐτῷ πολλὰ βοηθήματα ἐξ ἀνδρῶν καὶ ἐκ πολεμεφοδίων. Ἀλλὰ τὰ βασιλικὰ στρατεύματα ὑπέστησαν ἥττας, καὶ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος 1644 ἡ βασίλισσα ἔμελλε νὰ πέσῃ εἰς χεῖρας τῶν ἀντάρτων· πρό τινων ἡμερῶν εἶχε γεννήσει τὸ τελευταῖον αὐτῆς τέκνον τὴν Ἑρριέτταν-Ἄνναν, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς Φαλμούθην καὶ ἐκεῖθεν ἐπιβᾶσα εἰς ὁλλανδικὸν στολίσκον μετέβη εἰς Γαλλίαν καταδιωκομένη ὑπὸ ἀγγλικοῦ στόλου ἀκαταπαύστως πυροβολοῦντος. Ἐκεῖ διέμεινε μέχρι τοῦ 1660 τιμωμένη παρὰ τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ καὶ ἔχουσα παρὰ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως μηνιαίαν σύνταξιν δέκα χιλιάδων ταλλήρων. Μετὰ τὴν ἐπὶ τοῦ ἐκριώματος θανάτωσιν τοῦ συζύγου αὐτῆς τῷ 1649, ἐβοήθησε πολλάκις τὸν πρωτότοκον αὐτῆς υἱὸν Κάρολον. Τούτου ἀναβάντος εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀγγλίας, μετέβη καὶ αὐτὴ εἰς Ἀγγλίαν τῷ 1660. Ἐκεῖ εὑρισκομένη διεπραγματεύθη τὸ συνοικέσιον τῆς νεωτέρας αὐτῆς θυγατρὸς Ἑρριέττας-Ἄννης μετὰ τοῦ δουκὸς τῆς Αὐρηλίας Φιλίππου ἀδελφοῦ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ'. Ἐνδειχθεισῶν τῶν διαπραγματεύσεων, συνώδευσε τὴν θυγατέρα αὐτῆς εἰς Γαλλίαν, ὅπου καὶ διέμεινε μέχρι τοῦ θανάτου αὐτῆς συμβάντος τῇ 10 σεπτεμβρίου τοῦ 1669. Ὁ δι' αὐτὴν ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τοῦ Βοσσουέτου ἐπιτάφιος εἶναι ἓν τῶν ἀριστουργημάτων αὐτοῦ.

ΕΡΡΙΕΤΤΑ-ΑΝΝΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ (Madame), δούκισσα τῆς Αὐρηλίας, θυγάτηρ τῆς προηγουμένης καὶ Καρόλου τοῦ Α' βασιλέως τῆς Ἀγγλίας, γενν. ἐν Ἐξετέρῃ τῷ 1644, ἀποθ. ἐν Ἁγίῳ Κλαυδίῳ τῷ 1670. Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸν τοκετὸν αὐτῆς ἡ μήτηρ αὐτῆς ἀναγκασθεῖσα ἔφυγεν ἐξ Ἀγγλίας εἰς Γαλλίαν. Ἀνετράφη ὡς ἰδιώτις καὶ οὐχὶ ὡς ἡγεμονίς, καὶ ἔζησεν ἐν ἀσημότητι μέχρι τοῦ 1660. Τότε μετέβη μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς εἰς Ἀγγλίαν παρὰ τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς Καρόλῳ τῷ Β' κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀναγνωρισθέντι βασιλεῖ τῆς Ἀγγλίας. Τῷ 1661 ἐνυμφεύθη τὸν ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου ΙΔ' Φίλιππον πρίγκηπα τῆς Αὐρηλίας. Δὲν ἠγαπήθη ὑπ' αὐτοῦ, ἕνεκα τούτου ἐπεδόθη εἰς ἐπιδείξεις. Ἠγαπήθη παρὰ τοῦ ἀνδραδέλφου αὐτῆς, ὅπερ ἐπήνεγκε τὸ μῖσος τοῦ συζύγου αὐτῆς, οὗτινος τὸ μῖσος ἐκορυφώθη ὅτε ὁ Λουδοβίκος ἐνεπιστεύθη αὐτῇ μυστικὴν ἀποστολὴν παρὰ τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς. Μετέβη εἰς Ἀγγλίαν τῷ 1670, διέμεινεν ἐν Δούβροις δέκα

ἡμέρας μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς ἐν μέσῳ ἑορτῶν, κατώρθωσε νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἀποστολὴν ἣν ἐπεφορτίσθη, ἀποσπάσασα τὸν Κάρολον ἀπὸ τῆς μετὰ τῶν Ὀλλανδῶν συμμαχίας, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Γαλλίαν. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγας ἡμέρας τὴν πρωΐαν τῆς 29 Ἰουνίου ἅμα ἔπιεν ἓν ποτήριον ζωμοῦ τοῦ κιχωρίου (βαδικίου) κατελήφθη ὑπὸ σφοδροτάτων πόνων, οἵτινες ἐπήνεγκον τὸν θάνατον αὐτῆς. Ὑποψία δηλητηριάσεως ὑπῆρξε, καὶ ἡ κοινὴ γνώμη ἐκατηγόρησε τὸν Ἱππότην τῆς Λωρραίνης, ἄλλοτε ἐξοριαθέντα δι' αὐτῆς, ἀλλὰ θετικαὶ ἀποδείξεις δὲν ὑπάρχουσιν. Ὁ Βοσσουέτος ἐξεφώνησε καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐπιτάφιον λόγον, ὅστις εἶναι ἐπίσης ἓν τῶν ἀριστουργημάτων αὐτοῦ, ὅπως καὶ ὁ ἐπὶ τῆς μητρὸς αὐτῆς παρὰ τοῦ ἰδίου ἐκφωνηθείς.

ΕΡΡΙΚΕΖ (Χρυσόστομος Heriquez), ἱστορικὸς Ἱσπανὸς, γεννηθ. τῷ 1594, ἀποθ. τῷ 1632. Τρισκαιδεκαετὴς εἰσῆλθεν εἰς τὸ τάγμα τῶν Κιστερτιανῶν, ἀνέδειξε μεγίστας προόδους εἰς τὰς ἐπιστήμας, καὶ ἐδίδαξεν ἐν διαφόροις σχολαῖς τοῦ τάγματός του τὴν φιλοσοφίαν, τὴν θεολογίαν καὶ τὴν ἱστορίαν. Τῷ 1622 ἀποσταλεὶς εἰς τὰς Κάτω Χώρας ἐγένετο ἐκεῖ δεκτὸς μετὰ τιμῶν ὑπὸ τοῦ ἀρχιδουκὸς Ἀλβέρτου. Ἀφικόμενος εἰς ὑψηλὸν βαθμὸν τοῦ τάγματός του καὶ συντελέσας εἰς τὴν λάμψιν αὐτοῦ διὰ τῆς ἀτομικῆς του ἀξίας καὶ διὰ τῆς πειθαρχίας, ἣν ἠξιώθη νὰ εἰσαγάγῃ εἰς αὐτὸ, εἶχε συγγράψει πλείονα τῶν 40 συγγραμμάτων ὅτε ἀπέθανεν ἐν ἀκμῇ ἡλικίας.

ΕΡΡΙΚΕΖ ΔΕ ΒΙΔΑΔΚΟΡΤΑ (Φραγκίσκος), ἰατρὸς Ἱσπανὸς τοῦ 17ου αἰῶνος, γενν. ἐν Ἀλκάλα-δὲ Ξεναρές. Ἐδίδαξε τὴν θεολολίαν ἐν τῇ πατρίδι του, καὶ ἐγένετο πρῶτος καθηγητὴς τῆς ἐν αὐτῇ ἀκαδημίας. Ὑπῆρξεν ἀλληλοδιαδόχως ἀρχιατρὸς Φιλίππου τοῦ Δ' καὶ Καρόλου τοῦ Β'. Συνέγραψεν εἰς δύο τόμους Laureae doctoralis medicae complutensis.

ΕΡΡΙΚΕΖ (Ἐρρίκος), καρδινάλιος ἰατρὸς, γεν. τῷ 1701, ἀποθ. τῷ 1756. Ἕνεκα τῆς σοφίας του τάχιστα προεβιβάσθη εἰς τοὺς ἀνωτέρους ἐκκλησιαστικοὺς βαθμούς. Ὑπῆρξεν ἀλληλοδιαδόχως Ἀγγάτος ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ τοῦ Ἁγίου Μαρίνου, πρεσβευτὴς παρὰ Φιλίππῳ τῷ Ε', βασιλεῖ τῆς Ἱσπανίας, ἀνηγορεύθη καρδινάλιος ὑπὸ Βενεδίκτου ΙΔ' καὶ ἐπετράπη τὴν διοίκησιν τῆς Ῥωμανίας. Ἠγάπα τὰ γράμματα καὶ τοὺς πεπαιδευμένους. Μεταξὺ τῶν συγγραμμάτων του ὑπάρχει «Μίμησις τοῦ Χριστοῦ», ἐν Ῥώμῃ 1734.

ΕΡΡΙΚΕΖ (Ἰωάννης), οἰκονομολόγος καὶ νομομαθὴς γάλλος καταγωγῆς Ἱσπανικῆς, γεννηθ. τῷ 1728, ἀποθ. τῷ 1800. Δημοσιεύσας σπουδαῖά τινα συγγράμματα προσειλκύσατο τὰ βλέμματα τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως, ἥτις διώρισεν αὐτὸν εἰσαγγελέα τοῦ ἐφετείου τοῦ Δοὺν, καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ὑδάτων καὶ δασῶν δικαστηρίου, καὶ διετήρησεν αὐτὸν μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως. Μεταξὺ τῶν συγγραμμάτων του τὸ ἐπιγραφόμενον· Moyens de prévenir la disette des Lois et d'en procurer l'abondance· ἐστέφθη ὑπὸ τῆς ἀκαδημίας Châlons-sur-Marne.

ΕΡΡΙΚΕΣ (Henrique Henriquès), ἱεραπόστολος πορτογάλος, γενν. περὶ τὸ 1520, ἀποθ. τῷ 1600. Ἓν τῶν πρώτων μελῶν τοῦ τάγματος τῶν Ἰησουϊτῶν ἅμα τῇ συστάσει αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰγνατίου Λοϊόλα ἀπεστάλη νὰ κηρύξῃ τὴν καθολικὴν θρησκείαν εἰς τὰ ἐν Ἀσίᾳ πορτογαλικὰ καταστήματα, καὶ ἐκπληρώσας τὸ καθῆκον τοῦτο ἐπὶ 53 ἔτη, ἐπεκλήθη «ὁ ἀπόστολος τῶν Κομμορινῶν». Ἐγνώριζε κάλλιστα τὰς διαφόρους σημιτικὰς διαλέκτους καὶ ἐξέδωκε γραμματικὰς καὶ Λεξικὰ τῶν ἐθνῶν, ἅπερ ἐπεσκέψατο. Προσέτι συνέγραψε διάφορα θεολογικὰ συγγράμματα, Βίους Ἁγίων, Βίον τῆς Θεοτόκου καὶ πραγματείαν ἐπιγραφομένην· Contra fabulas Ethnicorum γεγραμμένην ἐν τῷ μέσῳ τῶν ταξειδίων του ἄνευ βιβλίων, ἄνευ ὑλικοῦ, μόνον δὲ τῇ βοηθείᾳ τῆς μνήμης του, καὶ ὅμως πλήρη ἀπεράντου πολυμαθείας.

ΕΡΡΙΚΕΣ (Henrique Heriquès), θεολόγος πορτογάλος, ἀποθαν. τῷ 1608. Νεώτατος εἰσῆλθεν εἰς τὸ τάγμα τῶν Ἰησουϊτῶν καὶ ἐδίδαξε τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν θεολογίαν εἰς τὰς σχολὰς τοῦ τάγματός του ἐν Κορδούῃ καὶ ἐν Σαλαμάγκᾳ. Μετέβη ὕστερον εἰς τὸ τάγμα τῶν Δομινικανῶν καὶ διεκρίθη διὰ τῶν συγγραμμάτων του κατὰ τῶν Μολινιστῶν. Ζητήσας νὰ εἰσέλθῃ ἐκ νέου εἰς τὸ τάγμα τῶν Ἰησουϊτῶν ἐσυγχωρήθη καὶ ἐγένετο δεκτὸς ἕνεκα τῆς ἀξίας του. Συγγράμματα αὐτοῦ· De Clavibus Ecclesiae σύγγραμμα καταδικασθὲν ὑπὸ τῆς ῥωμαϊκῆς αὐλῆς καθὸ καταπολεμοῦν τὰ πολιτικὰ καὶ κοσμικὰ δικαιώματα αὐτῆς· De Justitia Censurarum in causa Reipublicae Venetae χειρόγραφον διατηρούμενον ἐν τῇ τοῦ Βατικανοῦ βιβλιοθήκῃ, καὶ πλῆθος θεολογικῶν διατριβῶν.

ΕΡΡΙΚΕΣ (Frai Francisco Henriques), πολυγράφος πορτογάλος, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 17ου αἰῶνος. Μέλος τοῦ τάγματος τῆς Ἀσπίλου Παρθένου, ἐγένετο πρύτανις τοῦ πανεπιστημίου τῆς Βαλαολίδης. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ·—Λόγοι ἠθικοί.—Λόγοι πανηγυρικοί.—Λόγοι ἑρμη-

νευτικοὶ διαφόρων χωρίων τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

ΕΡΡΙΚΙ (Χριστιανὸς-Φρειδερῖκος Henrici), ποιητὴς γερμανός, γνωστὸς ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «Πίκανδρος», γενν. τῷ 1700, ἀποθ. τῷ 1764. Ἐσπούδασε τὰ νομικὰ, καὶ διά τινων ποιημάτων ἀπευθυνομένων πρὸς τοὺς ἐκλέκτορας τῆς Σαξωνίας καὶ βασιλεῖς τῆς Πολωνίας Αὐγούστον Α' καὶ Αὔγουστον Β', ἀπήλαυσε τῆς εὐνοίας τῶν ἡγεμόνων τούτων καὶ ἐπέτυχε προσοδοφόρους θέσεις ἐν τῇ διευθύνσει τῶν ταχυδρομείων καὶ τῇ διευθύνσει τῶν τελωνείων. Ἐν ταῖς δύο ποιητικαῖς αὐτοῦ συλλογαῖς ἀναφαίνεται φαιδρότης μὴ στερουμένη εὐφυΐας καταντῶσα ὅμως εἰς αἰσχρὰν βωμολοχίαν. Αἱ τρεῖς αὐτοῦ κωμῳδίαι «Ὁ μικρόλογος σπουδαστὴς», «Ὁ ἀδιόρθωτος μέθυσος» καὶ «Ἡ δοκιμασία τῶν γυναικῶν» εἶναι περίεργα ὡς φιλολογικὰ συγγράμματα χαρακτηρίζοντα τὴν κλίσιν τῆς ἐποχῆς, καθόσον περιέχουσι χονδροὺς ἀστεϊσμοὺς καὶ λογοπαίγνια στερούμενα εὐφυΐας· περίεργον δὲ εἶναι ὅτι ὁ συγγραφεὺς τοιούτων ἀνηθίκων ἐδημοσίευσε συλλογὴν ᾀσμάτων, ἅτινα ἡ μουσικὴ τοῦ Bach κατέστησε περίφημα.

ΕΡΡΙΚΙΑΝΟΙ, αἱρετικοί, ἴδε ΕΡΡΙΚΟΣ Ο ΑΙΡΕΣΙΑΡΧΗΣ.

ΕΡΡΙΚΟ (Scipione Henrico ἢ Enrico ἢ Errico), φιλόλογος σικελός, γενν. ἐν Μεσσήνῃ τῷ 1592, ἀποθ. τῷ 1670. Ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ ἀπέκτησε μεγίστην φήμην ἐν τῇ φιλολογίᾳ. Διέδραμε τὴν Ἰταλίαν καὶ διέτριψεν ἐν Ῥώμῃ καὶ Βενετίᾳ, συνδέσας σχέσεις μετὰ τῶν ἐνδοξοτέρων ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς του. Ἡ Βενετία κατέγραψεν αὐτὸν ἐν τῇ βίβλῳ τῶν εὐγενῶν, καὶ διάφοροι ἀκαδημίαι τῆς Νεαπόλεως, τῆς Ῥώμης, τῆς Βενετίας καὶ τοῦ Παλέρμου παρεδέξαντο αὐτὸν ὡς μέλος. Ἐπιστρέψας εἰς Μεσσήνην ἐξελέγη μετὰ πομπῆς διαφημιστὴς ποιητής. Ἐδίδαξε τὴν φιλοσοφίαν μετ' ἐπιτυχίας. Πλήρη κατάλογον τῶν συγγραμμάτων του συνέταξεν ὁ Mongitore. Ἐκ τούτων διακρίνονται δύο εἰδύλλια Endimione καὶ Arianna—La Babilonia distruta—La Guerra di Troja εἰς 20 ᾄσματα — Achille innamorato.—Συλλογὴ λυρικῶν ποιημάτων.—L'Armonia di Amore, ποιμενικὸν—La Pietà Austriaca, εἰδύλλιον.—Le Rivolte di Parnasso.—Le Litti di Pindo.—Le Passaggio di Moise—De tribus Scriptoribus Historiae Concilii Tridentini—Deidamia δρᾶμα λυρικόν.

ΕΡΡΙΚΟΣ (Henri), κόμης ὅμα πολλῶν προσώπων τῆς Εὐρώπης, αὐτοκρατόρων, βασιλέων, ἡγεμόνων, πριγκήπων, δουκῶν, κομήτων, φιλολόγων, πολιτικῶν ἀνδρῶν κτλ.

Βασιλεῖς Ἀγγλίας.

ΕΡΡΙΚΟΣ Α', βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, γεννηθεὶς τῷ 1068, ἀποθανὼν τῷ 1135· τρίτος υἱὸς Γουλλιέλμου τοῦ Κατακτητοῦ. Ὁ πατήρ του ἀποθνήσκων εἰς μὲν τὸν πρεσβύτερον υἱόν του Ῥοβέρτον ἐκληροδότησε τὴν Νορμανδίαν, εἰς δὲ τὸν δεύτερον Γουλλιέλμον τὴν Ἀγγλίαν, εἰς αὐτὸν δὲ μόνον χρηματικὸν ποσὸν 5,000 λιρῶν. Ὅτε τῷ 1100 ἀπέθανεν ὁ Γουλλιέλμος, ἀπόντος τοῦ Ῥοβέρτου ἐν Παλαιστίνῃ κατέλαβε τὸ βασιλικὸν θησαυροφυλάκιον καὶ τὸν θρόνον τῆς Ἀγγλίας, καὶ οὐδὲν παρημέλησεν ὅπως ἐξασφαλίσῃ εἰς ἑαυτὸν τὴν πίστιν τῶν ὑπηκόων του δι' ὑποσχέσεων καὶ δι' εὐεργεσιῶν, ὥστε ὅτε ἀφίκετο ὁ Ῥοβέρτος ἵνα διὰ τῶν ὅπλων ὑπερασπισθῇ τὰ ἐπὶ τοῦ ἀγγλικοῦ θρόνου δικαιώματά του, εὑρέθη ἀρκούντως ἰσχυρὸς πρὸς ἀντίκρουσιν αὐτοῦ, καὶ ὁ Ῥοβέρτος ἠναγκάσθη νὰ συγκατατεθῇ εἰς συνθήκην, δι' ἧς παρητεῖτο τῶν ἐπὶ τῆς Ἀγγλίας δικαιωμάτων του λαμβάνων ἐτήσιον σύνταξιν 3,000 μάρκων. Ὁ πόλεμος μετοξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν ἐπανελήφθη καὶ συνεκροτήθη τῷ 1106 ἐν Tinchenbray μάχη, καθ' ἣν ὁ Ἑρρῖκος συνέλαβεν αἰχμάλωτον τὸν Ῥοβέρτον καὶ οὕτως ἐγένετο κύριος καὶ τῆς Νορμανδίας, καίτοι πολλῶν ἡγεμόνων καὶ ἰδίως τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου τοῦ ΣΤ' ὑπερασπισθέντων τὰ δικαιώματα τοῦ Γουλλιέλμου Κλίτονος υἱοῦ τοῦ Ῥοβέρτου. Μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν ταύτην ὁ Ἑρρῖκος ἠθέλησε νὰ ἐπανακάμψῃ εἰς Ἀγγλίαν, ἀλλ' ἐπισυνέβη αὐτῷ μέγα δυστύχημα διὰ τοῦ ναυαγίου τοῦ πλοίου τοῦ καλουμένου la Blanche Nef, ἐφ' οὗ ἐπέβαινεν ὁ υἱὸς του Γουλλιέλμος, δύο νόθοι υἱοί του, 18 πριγκηπικαὶ καὶ πλείονες τῶν 200 βαρόνων καὶ ἱπποτῶν, ἐξ ὧν οὐδεὶς ἐσώθη. Ὁ Ἑρρῖκος μείνας ἄνευ ἄρρενος ἀπογόνου ὥρισε διάδοχον εἰς τὸν θρόνον του τὴν θυγατέρα του Ματθίλδην γήραν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας Ἑρρίκου Ε' καὶ σύψασα αὐτὴν τῷ 1126, τὴν ἐνύμφευσε μετὰ τοῦ Geoffroy κόμητος d'Anjou, ἐπονομαζομένου Πλανταγενέτου, καὶ γενομένου ἀρχηγοῦ τοῦ οἴκου τῶν Πλανταγενετῶν, ὅστις ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐβασίλευσεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ὁ Γουλλιέλμος Κλίτων ἐθεωρεῖτο ἀντίζηλος τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἑρρίκου, ἀλλ' ὁ θάνατος αὐτοῦ ἐπελθὼν τῷ 1128 ἀπήλλαξε τὸν Ἑρρῖκον τῆς δυσκολίας ταύτης. Ὁ Ῥοβέρτος ἀπέθανε τῷ 1134 ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ μετὰ 28 ἐτῶν αἰχμαλωσίαν, καὶ ὁ ὦμὸς αὐτοῦ ψυχητὴς

ὀλίγῳ μόνον ἐπιζήσας αὐτοῦ, ἀπέθανεν ἐν Νορμανδίᾳ τῷ 1135 ἐκ πολυποσίας. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος ὡς βασιλεὺς ἀπέδειξε μεγίστην ἱκανότητα, ἀλλ' ὡς ἰδιώτης εἶχε τρία μέγιστα ἐλαττώματα, τὴν ἀσέλγειαν, τὴν φιλαργυρίαν καὶ τὴν ὠμότητα. Ἐν τούτοις ἠδυνήθη νὰ ἐκλέξῃ καὶ νὰ μεταχειρισθῇ ἐπιτηδείους ὑπουργούς, καὶ κατώρθωσε νὰ ἐπενέγκῃ τὴν τάξιν εἰς τὰ κράτη του δι' αὐστηρᾶς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης, ἐν ᾧ ὁ ἴδιος ἔδιδε τὸ παράδειγμα τῆς ἀδικίας· ἡ δὲ βασιλεία του κατέλιπε τὰ ἴχνη πολλῶν νομοθεσιῶν πολιτικῶν καὶ θρησκευτικῶν, ἐξ ὧν ἐπισημοτέρα εἶναι ὁ εἰς τοὺς ἀστοὺς τοῦ Λονδίνου παραχωρηθεὶς χάρτης. Ἡ ἐπιθυμία του περὶ διαδοχῆς τοῦ θρόνου δὲν ἐξεπληρώθη, διότι μετὰ τὸν θάνατόν του τὸ στέμμα ἐτέθη ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀνεψιοῦ του Στεφάνου δὲ Blois, υἱοῦ τῆς ἀδελφῆς του.

ΕΡΡΙΚΟΣ Β', βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, γενν. τῷ 1133, ἀποθ. τῷ 1189, υἱὸς Geoffroy Πλανταγενέτου κόμητος Anjou, καὶ Ματθίλδης θυγατρὸς Ἐρρίκου Α', βασιλέως τῆς Ἀγγλίας· εἶχεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἀγγλίας δικαιώματα διὰ τῆς μητρός του, ἣν ὁ Ἐρρίκος Α' εἶχε κηρύξει διάδοχόν του, ἀλλ' ἧς εἶχε προτιμηθῇ ὁ ἐξ ἀδελφῆς ἀνεψιὸς τοῦ Ἐρρίκου Στέφανος de Blois ὑιοθετηθεὶς ὑπὸ τοῦ Στεφάνου ἀναγνωρίσαντος τὰ δικαιώματά του διεδέξατο αὐτὸν τῷ 1154. Πρὶν ἀναβῇ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἀγγλίας εἶχε νυμφευθῇ τὴν Ἐλεονώραν τῆς Γουιέννης ἣν εἶχε διαζευχθῇ ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος Ζ'. Κατέκτησε μέρος τῆς Ἰρλανδίας τῷ 1171, κατέςησεν ὑποτελῆ τὴν Σκωτίαν, καὶ ἐπήνεγκεν ἀναμορφώσεις εἰς τὴν διοίκησιν καὶ τὰ δικαστήρια. Αἱ κτήσεις αὐτοῦ ἐν Γαλλίᾳ περιελάμβανον ἐκτὸς τῆς Νορμανδίας, τὰς κτήσεις τοῦ πατρός του (Anjou, Touraine, Maine καὶ Berry), τὰς τῆς συζύγου του (Γουιέννην, Poitou Saintogne, Auvergne, Pericort, Angoumois, Loimousin) καὶ προσέτι καὶ τὴν Βρετάνην, ἣν κατέκτησε τῷ 1166. Ἡ βασιλεία του διεταράχθη ἔνεκα φήξεως αὐτοῦ μετὰ τοῦ Θωμᾶ Becket ἀρχιεπισκόπου τῆς Καντοβρυγίας καὶ τοῦ κλήρου τῆς Ἀγγλίας, προελθούσης ἐκ τῆς ὑπ' αὐτοῦ δημοσιεύσεως τῶν διαταγμάτων τῆς Κλαρενδῶνος· ὁ κλῆρος ὑπερίσχυσεν, ἀλλ' ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Καντοβρυγίας ἐδολοφονήθη τῷ 1170. Ἀφορισθεὶς ἕνεκα τοῦ φόνου τούτου, δὲν ἔδικαίῳ μίαν, προεκάλεσεν ὅμως, πρυσεβλήθη παρὰ πάντων τῶν ἐχθρῶν του, ἐν οἷς καὶ τὰ ἴδια αὐτοῦ τέκνα καὶ ἡ σύζυγός του Ἐλεονώρα. Ματαίως ἀνεκάλεσε τὰ διατάγματα τῆς Κλαρενδῶνος καὶ ἐδέξατο τὴν μαστίγωσιν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Θωμᾶ Becket, διότι ἡ ἀνταρσία ἐπί τινα χρόνον κατευνασθεῖσα ἐπανελήφθη σφοδρότερον ὑποστηριζομένη ὑπὸ τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου Ζ' καὶ Φιλίππου, καὶ ὁ δυστυχὴς βασιλεὺς ἀπέθανεν ἐξ ὑπερβολικῆς θλίψεως ἐν Chinon τῷ 1189. Διεδέξατο αὐτὸν Ῥιχάρδος ὁ Λεοντόκαρδος.

ΕΡΡΙΚΟΣ Γ', βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, γενν. τῷ 1207, ἀποθαν. τῷ 1272· υἱὸς καὶ διάδοχος Ἰωάννου τοῦ Ἀκτήμονος καὶ ἔγγονος τοῦ προηγουμένου. Τὸ Λονδῖνον καὶ αἱ μεσημβριναὶ κομητεῖαι ὀργισθεῖσαι ἕνεκα τῆς τυρανίας τοῦ πατρός του ἐκήρυξαν βασιλέα τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φιλίππου Β' τοῦ Αὐγούστου Λουδοβίκον (ὕστερον Λουδοβίκον Η'), ὅστις ἀπέβη εἰς Ἀγγλίαν καὶ κατέλαβε μέγα μέρος τῆς Ἀγγλίας, ὅτε ἐπῆλθεν ὁ θάνατος τοῦ Ἰωάννου τῷ 1216· τότε ὅμως ὑπερίσχυσεν ἡ ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια, καὶ οὐχὶ μόνον οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἰωάννου ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ ἀντίπαλοι προετίμησαν τὸν Ἐρρίκον, καὶ ὁ Λουδοβίκος προσβληθεὶς καὶ νικηθεὶς ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Γαλλίαν. Ἡ ἀνηλικιότης του διῆλθεν ἐν ἡσυχίᾳ ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ κόμητος Pembroke ἀποθανόντος τῷ 1219, καὶ τὴν κραταιὰν μὲν ἀλλὰ καταπιεστικὴν ἐξουσίαν τοῦ Huberg du Burg 1219—1225. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ προσεπάθησε νὰ ἀνακτήσῃ τὴν Νορμανδίαν καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ τὸν πενθερόν του Οὔγων κατὰ τοῦ κόμητος τῶν Πουατιερῶν κυριάρχου αὐτοῦ, ἀλλ' ἐνικήθη ἐν Taillebourg καὶ ἐν Saintes ὑπὸ Λουδοβίκου τοῦ Θ', ὅστις ὅμως παρεχώρησεν αὐτῷ τὴν Γουιέννην· οὔτε ἡ πρὸς κατάληψιν τῆς Σικελίας παραχωρηθεῖσης αὐτῷ ὑπὸ τοῦ πάπα ἐκστρατεία ἐπέτυχεν. Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ κακὴ διοίκησις, βαρεῖς φόροι, ἡ λῃστεία τῶν ἀξιωματικῶν του, ἡ ἀλαζονεία τῶν Προβηγκιανῶν τῶν συνοδευσάντων εἰς Ἀγγλίαν τὴν δευτέραν αὐτοῦ σύζυγον Ἐλεονώραν τῆς Προβηγκίας τῷ 1236 καὶ ἡ περιφρόνησις τῶν συνταγματικῶν χαρτῶν, οὓς εἶχεν ὑποσχεθῇ μεθ' ὅρκου νὰ διατηρήσῃ, διήγειρε κατ' αὐτοῦ τοὺς βαρόνους ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Σίμωνος δὲ Μοντφὸρ κόμητος τῆς Λαγκαστρίας. Οὗτοι ἠνάγκασαν τὸν Ἐρρίκον νὰ ὁρκισθῇ εἰς τοὺς «Θεσμοὺς τῆς Ὀξωνίας» τῷ 1258, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1261 ὁ Ἐρρίκος διεκήρυξεν ὅτι ὅσα ἠναγκάσθη κάθε αὐτοὺς ὑπέφερε. Λουδοβίκος ὁ Θ' τῆς Γαλλίας ἐκλεγεὶς διαιτητὴς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, ἐπεκύρωσε μὲν τὸν Μέγαν Χάρτην τῶν

ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Ἀκτήμονος παραχωρηθέντα, κατήργησε δὲ τοὺς «Θεσμοὺς» τῷ 1264· ἀλλ' οἱ βαρόνοι διαμαρτυρηθέντες καὶ ἐπαναστατήσαντες ἐκ νέου ἐνίκησαν τὸν βασιλέα ἐν Lewes καὶ ἠχμαλώτισαν αὐτόν. Κύριος τοῦ Κράτους γενόμενος ὁ κόμης τῆς Λαγκαστρίας προσεκάλεσεν εἰς τὸ συλλαλητήριον τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς τρίτης τάξεως, καὶ ἐδημιούργησεν οὕτω τὴν βουλὴν τῶν Κοινοτήτων, 1264, ἀλλὰ τάχιστα ἐνικήθη καὶ ἐφονεύθη ἐν Evesham τῷ 1265 ὑπὸ τοῦ Ἐδουάρδου, υἱοῦ τοῦ Ἐρρίκου. Οὗτος ἀνέλαβε τὴν κυβέρνησιν ἐπὶ ἄλλα ἑπτὰ ἔτη, καὶ δὲν ἔκαμε κατάχρησιν αὐτῆς.

ΕΡΡΙΚΟΣ Δ' βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, γενν. τῷ 1367, ἀποθ. τῷ 1413, υἱὸς Ἰωάννου δουκὸς τῆς Λαγκαστρίας τετάρτου υἱοῦ Ἐδουάρδου τοῦ Γ'. Συνεχῶς μετέχων τῶν κατὰ τοῦ ἐξαδέλφου του Ῥιχάρδου Β' συνομωσιῶν συνεχωρήθη καὶ προεβιβάσθη δοὺξ τῆς Ἐρεφόρδης· μέλλων ὅμως νὰ μονομαχήσῃ μετὰ τοῦ δουκὸς τῆς Νορφόλκης, ἐξωρίσθη ὑπὸ τοῦ Ῥιχάρδου ἐπὶ δεκαετίαν, καὶ ἀποθανόντος τοῦ πατρός του ἐγυμνώθη τῶν πατρικῶν του κτήσεων. Ἡ ἄδικος αὕτη πρᾶξις ἀνύψωσεν εἰς ἀνώτατον βαθμὸν τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ λαοῦ παρωργισμένου ἤδη διὰ τὴν τυραννίαν τοῦ Ῥιχάρδου καὶ ὁ ἐξόριστος κατήντησε τὸ εἴδωλον αὐτοῦ. Μεταβάντος τοῦ Ῥιχάρδου εἰς Ἰρλανδίαν πρὸς κατεύνασιν ἀνταρσίας τινός, καὶ καταλιπόντος ἀντιβασιλέα τὸν θεῖόν του δοῦκα τοῦ Ἐδοράκου, ὁ νίος δοὺξ τῆς Λαγκαστρίας ἔσπευσεν εἰς Ἀγγλίαν, καὶ κυριεύσας τὸ Λονδῖνον ἠθέλησε νὰ ἁρπάσῃ καὶ τὸ βασιλικὸν στέμμα· συλλαβὼν τὸν Ῥιχάρδον αἰχμάλωτον, ὑπεχρέωσεν αὐτὸν νὰ παραιτηθῇ, καὶ κατόπιν συνεκάλεσε τὰς βουλάς, παρ' ὧν ὁ Ῥιχάρδος κατηγορηθεὶς ἐπὶ διαφόροις ἐγκλήμασι κατεδικάσθη καὶ ἐκυρύχθη ἔκπτωτος τοῦ θρόνου τῷ 1399. Κηρυχθέντος οὕτω κενοῦ τοῦ θρόνου ὁ Ἐρρίκος κατέλαβεν αὐτὸν καίτοι δικαιώματι κληρονομίας ἀνήκοντα εἰς τὸν Ῥογῆρον Μόρτιμερ ἔγγονον τοῦ δουκὸς τῆς Κλαρεντίας τρίτου υἱοῦ Ἐδουάρδου τοῦ Γ' καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ἄνναν Μόρτιμερ. Ἡ ἁρπαγὴ αὕτη ἐγένετο ὕστερον ἀφορμὴ τοῦ περιφήμου ἐμφυλίου πολέμου τῆς Ἀγγλίας τοῦ γνωστοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα «πόλεμος τῶν δύο ῥόδων». Ὁ ἁρπαξ εἶν ἔμεινε μὲν ἤσυχος, ἀλλὰ καὶ πάντοτε ἐθορύβησεν· ἅμα τῇ εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσει του ἤρχισαν αἱ κατ' αὐτοῦ ἐπαρσίαι καὶ αἱ προσπάθειαι πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ Ῥιχάρδου, αἵτινες ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπήνεγκον τὸν φόνον τοῦ Ῥιχάρδου, ἀφ' ἑτέρου δὲ κατεβλήθησαν διὰ τῆς μάχης τῆς Shrewsburg τῷ 1403, ἐν ᾗ ἐκ τῶν δύο ἀρχηγῶν τῶν ἀνταρτῶν ὁ εἷς μὲν ὁ Δουγλὰς συνελήφθη αἰχμάλωτος, ὁ ἕτερος δὲ ὁ Hotspur ὁ υἱὸς τοῦ κόμητος τῆς Νορθουμβερλάνδης ἐφονεύθη· ἡ ἀνταρσία ἐξηκολούθησε καὶ ὁ κόμης τῆς Νορθουμβερλάνδης μὴ μετασχὼν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἰς τὸ φανερὸν τῆς ἀνταρσίας τοῦ υἱοῦ του συνεδέθη μετὰ τοῦ κόμητος τῆς Νοττιγγάμης καὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου τοῦ Ἐδοράκου· οὗτοι μὴ πεισμένοντες τὸν σύμμαχόν των ἐβάδισαν κατὰ τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ συλληφθέντες διὰ προδοσίας ἀπεκεφαλίσθησαν τῷ 1405, ὁ δὲ κόμης τῆς Νορθουμβερλάνδης μαθὼν τὴν σύλληψιν αὐτῶν κατέφυγεν εἰς Σκωτίαν, καὶ ἐκεῖθεν ἐπανῆλθε μετὰ δύο ἔτη ἔνοπλος ἀλλ' ἐφονεύθη μαχόμενος. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἔπεσεν εἰς χεῖρας τοῦ Ἐρρίκου ὁ δευτερότοκος υἱὸς τοῦ βασιλίως τῆς Σκωτίας Ῥοβέρτου Γ', ὅστις ἀπέθανεν ἀμέσως ἐκ θλίψεως· κατὰ δὲ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς βασιλείας του, ὁ Ἐρρίκος ἀπέστειλεν ἀριθμόν τινα στρατιωτῶν εἰς τὸν δοῦκα τῆς Βουργουνδίας κατὰ τοῦ δουκὸς τῆς Αὐρηλίας. Ἐνῷ ὁ βασιλεὺς οὗτος εἰς ἁπάσας τὰς ἐπιχειρήσεις του ὑπῆρξεν εὐτυχής, ἐξήγνιζε τὰ ἐγκλήματα, δι' ὧν ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου, δι' ὑπερβολικῶν τύψεων τοῦ συνειδότος, εἰς ἃς προσετέθη εἰδεχθὴς λέπρα καὶ συνεχεῖς προσβολαὶ ἐπιληψίας, ἐξ ἧς καὶ ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ 46 ἐτῶν βασιλεύσας 14 ἔτη. Ἐπὶ τῆς βασιλείας του ἡ ἐλευθερία ἔκαμε μεγάλας προόδους, διότι ἠναγκάσθη οὗτος νὰ ἀνυψώσῃ τὴν ἐξουσίαν τοῦ κοινοβουλίου, καὶ ζητήσῃ τὴν ὑποστήριξιν τῶν κοινοτήτων, ὧν ἡ ἐπιρροὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ηὔξησε τὰ μέγιστα. Μεταξὺ τῶν διαιωνισθεισῶν θεσμοθεσιῶν τῆς βασιλείας ταύτης σημειωτέα ἡ σύστασις τοῦ τάγματος τοῦ Λουτροῦ, ὅπερ συνέστησεν ὁ Ἐρρίκος τὴν παραμονὴν τῆς στέψεώς του.

ΕΡΡΙΚΟΣ Ε', βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, γενν. τῷ 1388, ἀποθαν. τῷ 1422· υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ προηγουμένου. Πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ πατρός του ἦν παραδεδομένος εἰς ἀσωτίας· ἅμα ὅμως τῷ 1413 ἀποθανόντος τοῦ πατρός του ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀγγλίας ἤλλαξεν ἐξ ὁλοκλήρου διαγωγὴν καὶ συνεφιλιώθη μεθ' ἁπάντων καταδιώξας μόνον τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ αἱρετικοῦ Wiclef. Τῷ 1415 διεκήρυξε τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Γαλλίας, διηρημένης διὰ τῶν κομμάτων τῶν Ἀρμανάκων καὶ τῶν Βουργουνδιακῶν, καὶ ἐκέρδισε τὴν μάχην τῆς Ἀζιγκούρ. Στερούμενος χρημάτων συνωμολόγησε διετῆ ἀνακωχήν. Ὕστερον

συνεμάχησε μετὰ τοῦ δουκὸς τῆς Βουργουνδίας Ἰωάννου τοῦ Ἀτρομήτου καὶ τῆς βασιλίσσης τῆς Γαλλίας Ἰσαβέλλας τῆς Βαυαρίας, συνωμολόγησε τῷ 1420 τὴν συνθήκην τῆς Τροΐας (Troyes), δι' ἧς ἀνεκηρύττετο ἀντιβασιλεὺς καὶ διάδοχος τοῦ στέμματος τῆς Γαλλίας, ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα Καρόλου τοῦ ΣΤ' Αἰκατερίνην, κατώκησεν ἐν τῷ Λούβρῳ, καὶ ἀπώθησε τὸν Δελφῖνα τῆς Γαλλίας πέραν τοῦ ποταμοῦ Loire· ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῶν θριάμβων του ἐτελεύτησε τῷ 1422 ἐν τῷ φρουρίῳ τῶν Βιγκενῶν καταλιπὼν τὴν ἀντιβασιλείαν τῆς Γαλλίας εἰς τὸν ἀδελφόν του Βεδφὸρδ καὶ τὴν τῆς Ἀγγλίας εἰς τὸν ἕτερον ἀδελφόν του Γλοτσέστερ.

ΕΡΡΙΚΟΣ ΣΤ', βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, γενν. τῷ 1421, ἀποθ. τῷ 1471· υἱὸς τοῦ προηγουμένου καὶ τῆς Αἰκατερίνης, εἶχεν ἡλικίαν 9 μηνῶν, ὅτε ἀποθανόντος τοῦ πατρός του ἀνηγορεύθη βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας ὑπὸ τὴν κηδεμονείαν τῶν θείων του Γλοτσέστερ κηρυχθέντος ἀντιβασιλέως τῆς Ἀγγλίας καὶ τοῦ Βεδφὸρδ ἀντιβασιλέως τῆς Γαλλίας. Τοῦ Δελφίνου τῆς Γαλλίας, υἱοῦ Καρόλου τοῦ ΣΤ' ἀναγνωρισθέντος βασιλέως τῆς Γαλλίας ὑπὸ τῶν μὴ κατακτηθεισῶν χωρῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα Καρόλου Ζ' ὁ Βεδφὸρδ ἐκίνησε κατ' αὐτοῦ καὶ ἐνίκησεν αὐτὸν ἐν Crevant τῷ 1423 καὶ ἐν Verneuil τῷ 1424, καὶ ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Αὐρηλίας τελευταίου καταφυγίου τοῦ Καρόλου· ἀλλ' ἡ περίφημος Ἰωάννα Δὰρκ ἡ ἐπονομαζομένη «Παρθένος τῆς Λὐρηλίας» ἐκστρατεύσασα ἀπήλλαξε τὴν πόλιν ταύτην καὶ τὴν γαλλικὴν μοναρχίαν καὶ ἔκτοτε ἡ ἐπὶ τῆς ἠπείρου ἀγγλικὴ ἰσχὺς παρήκμασε καὶ τάχιστα κατέπεσεν. Ἐπειδὴ ὁ Δελφῖνος ἐστέφθη ἐν Ῥήμοις τῷ 1429, τὸ συμβούλιον τῆς ἀντιβασιλείας ἀπεφάσισε τὴν στέψιν τοῦ Ἐρρίκου, ἥτις ἐγένετο ἐν Παρισίοις τῷ 1431· ἀλλὰ τὸ γόητρον τῆς νίκης δὲν ὑπῆρχε πλέον καὶ ἡ διαφωνία τῶν συμμάχων ἤρχιζεν, ὁ θάνατος δὲ τοῦ δουκὸς Βεδφὸρδ τῷ 1435 καὶ ἡ συνθηκολόγησις τῶν Παρισίων τῷ 1436 συνετέλεσαν τὴν καταστροφὴν τοῦ ἔργου Ἐρρίκου τοῦ Β'. Πρὸς διατήρησιν τοῦ ἀγῶνος ἀπῃτεῖτο ὀρασιτηριότης, ἥτις ἔλειπε, διότι ὁ βασιλεὺς ἀδυνάτου πνεύματος παρεδόθη ὅλως εἰς τοὺς εὐνοουμένους καὶ τοὺς συγγενεῖς του· ὁ ἓξ γάμος αὐτοῦ μετὰ τῆς Μαργαρίτας d' Anjou θυγατρὸς τοῦ Ῥενατου κόμητος τῆς Προβηγκίας καὶ δουκὸς d' Anjou τῷ 1445 ἐπιζήσε τὰς δυστυχίας τῆς Ἀγγλίας. Τὸ συναίσθημα τοῦτο στερούμενον δημοτικότητος, ἡ οἰκονομικὴ κατάστροφὴ καὶ αἱ ὑπερβολικαὶ φορολογίαι τῆς αὐλῆς προστεθειμέναι εἰς τὰς ἥττας τῶν στρατευμάτων διετήρουν ἐν τοῖς κόλποις τοῦ ἔθνους μεγίστην δυσαρέσκειαν, ἡ δὲ βασίλισσα ὑποθέτουσα τὸν δοῦκα Γολτσέστερ ὑποκινητὴν τῆς δυσαρεσκείας ταύτης, κατώρθωσε τὴν σύλληψιν καὶ κάθειρξιν ἐπὶ προδοσίᾳ, καὶ τὴν ἐν τῇ εἱρκτῇ θανάτωσιν αὐτοῦ τῷ 1447, καὶ ἔκτοτε ἐκυβέρνα τὸ βασίλειον μόνη μετὰ τοῦ εὐνοουμένου αὐτῆς δουκὸς τοῦ Σουλφόλκ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην οἱ Ἄγγλοι ἀπώλεσαν καὶ τὰς τελευταίας ἐπαρχίας των ἐν Γαλλίᾳ καὶ διὰ τῆς μάχης τῆς Formigny τῷ 1450, στερηθέντες καὶ τὴν Νορμανδίαν, μόνον τὸ Καλαὶ εἶχον ὑπὸ τὴν κατοχὴν αὐτῶν τῷ 1451. Συνεπείᾳ τῶν δυστυχημάτων τούτων ὁ μὲν Σουλφόλκ δολοφονεῖται, ἅπαντες δὲ οἱ ὑπάλληλοι τῆς κυβερνήσεως ἀπειλοῦνται καὶ πολλοὶ σφάζονται, καὶ ὁ λαὸς τῆς κομητείας τοῦ Κεντ ἐπαναστατήσας διευθύνεται ὑπὸ τὸν Ἰρλανδὸν Ἰωάννην Cade κατὰ τοῦ Λονδίνου, εἰς ὃ εἰσέρχεται θριαμβευτικῶς· ἐν τούτοις ἡ ἐπανάστασις αὕτη διαλύεται τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῆς φονευθέντος. Τότε ἀναφαίνεται ἕτερος ἀντίπαλος τῆς βασιλίσσης ὁ δοὺξ τοῦ Ἐβοράκου ἐπίδοξος διάδοχος, καθὸ μὴ ἔχοντος τέκνα τοῦ βασιλέως, καταγόμενος ἐκ τοῦ τετάρτου υἱοῦ Ἐδουάρδου τοῦ Γ'. καὶ συνενῶν ἐν τῷ προσώπῳ του μετὰ τὴν ἐξάλειψιν τῶν Μορτιμέρων πάντα τὰ κληρονομικὰ δικαιώματα τοῦ οἴκου τῆς Κλαρεντίας. Ἀπολέσαντος ἐξαίφνης τῷ 1453 τοῦ βασιλέως τὸ λογικὸν, τὴν μνήμην καὶ τὴν χρῆσιν τῶν μελῶν καὶ ἐπὶ δέκα μῆνας διαμείναντος ἐν ἀναισθησίᾳ καὶ ληθαργίᾳ, τὸ συλλαλητήριον ἐκήρυξε κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τὸν δοῦκα τοῦ Ἐβοράκου παρὰ τὰς προσπαθείας τῆς βασιλίσσης προστάτην τοῦ βασιλείου. Ἀναλαβόντος τοῦ βασιλέως ἐπὶ στιγμὴν τὰς αἰσθήσεις, ἡ βασίλισσα ἀνέλαβεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ κράτος της, ἀλλ' ὁ δοὺξ τοῦ Ἐβοράκου ἀπειλούμενος καταφεύγει εἰς τὰ ὅπλα καὶ τότε ἅπαν τὸ ἔθνος διαιρεῖται μεταξὺ τῶν δύο οἰκογενειῶν τῶν Λαγκαστριδῶν καὶ τῶν Ἐβορακιδῶν. Τοιουτοτρόπως παρήχθη ὁ ἐπονείδιστος ἐμφύλιος πόλεμος ὁ καλούμενος «τῶν δύο ῥόδων», καθόσον αἱ δύο φατρίαι παρεδέχθησαν ὡς ἔμβλημα ῥόδα ἡ μὲν τῶν Ἐβορακιδῶν ἐρυθρὸν, ἡ δὲ τῶν Λαγκαστριδῶν λευκόν. Ἡ βασίλισσα Μαργαρίτα γεννήσασα υἱὸν ἐπίδοξον διάδοχον τοῦ θρόνου ἐζήτησε τὴν ὑποστήριξιν τῶν βορείων κομητειῶν, ἐνῷ αἱ ἀνατολικαὶ κομητεῖαι καὶ ἰδίως τὸ Λονδῖνον ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τοῦ δουκὸς τοῦ Ἐβοράκου, ὃν ὑπερησπίζετο καὶ ὁ περίφη-

μος Warwick. Οἱ Λαγκαστρίδαι ἐνικήθησαν ἐν Ἀγίῳ Ἀλβανῷ τῷ 1455 καὶ ἐν Νόρθαμπτων τῷ 1460, ἀλλ' ὁ δοὺξ τοῦ Ἐδουάρδου προσεγγίζων οὕτω εἰς τὸ τέρμα τῆς φιλοδοξίας του ἐνικήθη κατόπιν ὑπὸ τῶν Λαγκαστριδῶν καὶ ἐφονεύθη· ὁ θάνατός του ὅμως δὲν κατέπαυσε τὸν ἐμφύλιον πόλεμον, διότι ὁ υἱός του Ἐδουάρδος νικήσας ἐν Lowton τῷ 1461 ἐστέφθη ὑπὸ τοῦ συλλαληπτηρίου βασιλεὺς, ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἐδουάρδος Δ', καὶ ἡ αἱματωδεστάτη μάχη τῆς Hextam τῷ 1464 καθείρωσε τὴν ἁρπαγὴν ταύτην. Ὁ βασιλεὺς Ἑρρῖκος περιπλανώμενος τότε καὶ ζητῶν καταφύγιον συνελήφθη ἐν τῇ κομητείᾳ τῆς Λαγκαστρίας καὶ παρεδόθη εἰς τὸν Warwick, ὅστις ὡδήγησεν αὐτὸν ἐπανειλίστως εἰς Λονδῖνον καὶ περιώρισεν ἐντὸς τοῦ Πύργου τοῦ Λονδίνου. Μετὰ ἑξαετίαν ὁ Warwick βίψας ἀπὸ τοῦ θρόνου τὸν Ἐδουάρδον ἐξήγαγεν αὐτὸν τῆς φυλακῆς καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ τὸ σέβασμα· ἀλλ' ἡ μάχη τοῦ Βαρνέτου τῷ 1471, ἐν ᾗ ἐφονεύθη ὁ Warwick καὶ ἡ τῆς Tewkesbury κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος παρέδωκαν πάλιν τὸν Ἑρρῖκον εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἐδουάρδου, ὅστις τὸν ἐπιούσαν τῆς εἰς Λονδῖνον θριαμβευτικῆς αὐτοῦ εἰσόδου διέταξε τὸν θάνατον αὐτοῦ. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος θεωρεῖται ὡς μάρτυς παρὰ τοῖς κόμματος τῶν Λαγκαστριδῶν, καὶ διατείνονται ὅτι πολλὰ θαύματα συνέβησαν ἐπὶ τοῦ τάφου του· εἷς ἐκ τῶν διαδόχων του Ἑρρῖκος ὁ Η'. προέτεινεν εἰς τὸν πάπαν Ἰούλιον Β', νὰ κανονίσῃ αὐτὸν μάρτυρα, καὶ ὁ ἀπραγματεύσεις ἤρχισαν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ, ἀλλ' αὗται εἰς οὐδὲν ἀπετέλεσμα ἔλυξαν. Ὁ Ἑρρῖκος εἶχεν ἕνα μόνον υἱὸν Ἐδουάρδον, ὅστις συλληφθεὶς μετὰ τὴν μάχην τῆς Tewkesbury καὶ προαχθεὶς εἰς τὸν νικητὴν καὶ ὁμολογήσας θαρραλέως ὅτι ἦλθεν εἰς Ἀγγλίαν ὅπως καταλάβῃ τὴν πατρικήν του κληρονομίαν, κατεδικάσθη ἐμπροσθεν αὐτοῦ. Ὁ θάνατος τοῦ Ἐδουάρδου καὶ τοῦ πατρὸς του ἔδεκοψαν ἐπί τινα χρόνον τὸν πόλεμον τῶν δύο βίδων, καὶ Ἐδουάρδος ὁ Δ'. ἀπήλαυσεν ἐν εἰρήνῃ τὸ στέμμα του.

ΕΡΡΙΚΟΣ Ζ'. βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας ὁ πρῶτος ἐκ τῆς δυναστείας τῶν Τυδόρων, γενν. τῷ 1457, ἀποθ. τῷ 1509. Ἦτο τοῦ Ἐδμόνδου Τυδόρου, υἱοῦ τοῦ Owen Τυδόρου τιμαριούχου Οὐαλλίας, καὶ τῆς Δικατερίνης τῆς Γαλλίας χήρας Ἑρρίκου τοῦ Ε', βασιλέως τῆς Ἀγγλίας ἔχων δικαιώματα ἐπὶ τοῦ ἀγγλικοῦ θρόνου διὰ τῆς μητρὸς του Μαργαρίτας τῆς Σομμερσέτης δισεγγόνου τοῦ Ἰωάννου τῆς Γάνδης δουκὸς τῆς Λαγκαστρίας τρίτου υἱοῦ Ἐδουάρδου τοῦ Γ'. Γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα κόμητος τῆς Ῥιχμόνδης καὶ ἀνήκων εἰς τὴν φατρίαν τῶν Λαγκαστριανῶν ὑπέστη τὰς δυστυχίας τῆς φατρίας του. Μετὰ τὴν μάχην τῆς Tewkersbury τῷ 1471 ἀναχωρήσας ἐξ Οὐαλλίας, ὅπου εἶχε καταφύγει, μετέβη εἰς Βρετάνην, ὅπου συνεχῶς διέτρεχε κίνδυνον διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἐδουάρδου τοῦ Δ'. Ἐπειδὴ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐδουάρδου ὁ ἀδελφός του δοὺξ Γλοσέστερ δολοφονήσας τοὺς δύο αὐτοῦ ἀνεψιοὺς κατέλαβε τὸ στέμμα ὑπὸ τὸ ὄνομα Ῥιχάρδου Γ', ἡ φατρία τῶν Λαγκαστριανῶν προσεκάλεσεν ἐκ τῆς ἐξορίας τὸν Ἑρρῖκον πρὸς ἀνάκτησιν τοῦ θρόνου, καὶ οὗτος ἀπέβη τῷ 1485 εἰς Οὐαλλίαν, ὅπου περιεκυκλώθη ὑπὸ 6 χιλιάδων Λαγκαστριανῶν. Σπεύσαντος κατ' αὐτοῦ τοῦ Ῥιχάρδου συνεκροτήθη παρὰ τὸ Bosworth ἐν τῇ κομητείᾳ τῆς Λαγκαστρίας μάχη, ἐν ᾗ ὁ Ῥιχάρδος νικηθεὶς ἀπώλεσε τὸ στέμμα καὶ τὴν ζωὴν, καὶ οὕτω κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὸ μὲν στέμμα τῆς Ἀγγλίας μετέβη ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Πλανταγενετῶν εἰς τὴν τῶν Τυδόρων, ἔληξε δὲ καὶ ὁ πόλεμος τῶν δύο βόδων, καθ' ὃν ἀπωλέσθησαν 80 πρίγκηπες ἐκ τοῦ βασιλικοῦ αἵματος τῆς Ἀγγλίας. Ὁ νικητὴς ἐβάδισεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἄνευ ἐπιδείξεως καὶ ἐστέφθη ἐν Westminster ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Κανταβριγίας τῇ 30 ὀκτωβρίου 1485· ὅπως δὲ μὴ ἀνανεωθῇ ἡ ἀντιζηλία τῶν δύο οἰκογενειῶν ἐνυμφεύθη τὴν Ἐλισάβετ θυγατέρα Ἐδουάρδου τοῦ Δ'. τὴν νόμιμον κληρονόμον τοῦ οἴκου τῶν Ἐδοράκιδῶν. Ὁ Ἑρρῖκος ἠναγκάσθη ἐν τῷ μέλλοντι νὰ ἀνταγωνισθῇ πρὸς δύο ἀπαταιῶνας οὓς διήγειρε κατ' αὐτοῦ ἡ ἐπίκληρος δούκησσα τῆς Βουργουνδίας Μαργαρίτα ἀδελφὴ Ἐδουάρδου τοῦ Δ'. Ἐκ τούτων ὁ πρῶτος Λαμβέρτος Σίγνελ, υἱὸς ἀσημάντου τινὸς ἐμπόρου τῆς Ὀξωνίας κηρύξας ἑαυτὸν Ἐδουάρδον Πλανταγενέτην κόμητα τῆς Warwick καὶ στεφθεὶς ἐν Ἰρλανδίᾳ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἐδουάρδου Δ' ἐνικήθη ὑπὸ τῶν βασιλικῶν στρατευμάτων καὶ συλληφθεὶς αἰχμάλωτος διωρίσθη ὑπηρέτης τοῦ μαγειρίου ἐν τοῖς ἀνακτόροις, ὁ ἕτερος δὲ Perkins Warberck, υἱὸς Ἰουδαίου προσηλύτου κηρύξας ἑαυτὸν Ῥιχάρδον Πλανταγενέτην δοῦκα τοῦ Ἐδοράκου, τὸν δευτερότοκον τῶν δύο υἱῶν Ἐδουάρδου τοῦ Δ' τῶν κατὰ διαταγὴν τοῦ θείου των Ῥιχάρδου τοῦ Γ' δολοφονηθέντων διαφυγόντα βίλλαν ἐν τῷ Πύργῳ τοὺς δολοφόνους τοῦ ἀδελφοῦ του Ἐδουάρδου Ε' καὶ ὑποστηριζόμενος ὑπὸ

Δημοσία Βιβλιοθήκη Κορυφαίος Βιβλιοθήκη Αρχαιολογικός Σύλλογος Αθηνών

τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Καρόλου τοῦ Η' καὶ ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Σκωτίας, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐπήνεγκε δυσκολίας εἰς τὸν Ἐρρῖκον, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τῶν συμμάχων του ἔπεσεν εἰς χεῖρας τοῦ βασιλέως, ὅστις ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸ Ἰκρίωμα. Πρὸς πληρεστάτην ἐξασφάλισιν τοῦ θρόνου ὁ Ἐρρῖκος ἠναγκάσθη προσέτι νὰ θυσιάσῃ τὸν τελευταῖον τῶν Πλανταγενετῶν τὸν κόμητα τῆς Warwick κατ' ἀπαίτησιν τοῦ βασιλέως τῆς Ἀραγωνίας, ἀρνηθέντος τὸ συνοικέσιον τῆς θυγατρὸς των Αἰκατερίνης μετὰ τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας ἐν ὅσῳ ἔζη ὁ ἀντίζηλος οὗτος τοῦ θρόνου. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ὁ Ἐρρῖκος συνεμάχησε μετὰ τοῦ Μαξιμιλιανοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμαίων καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀραγωνίας Φερδινάνδου τοῦ Ε' κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Καρόλου τοῦ Η'. Ἐπὶ προφάσει τοῦ πολέμου τούτου εἰσέπραξε πολλὰ χρήματα παρὰ τῶν ὑπηκόων του, καὶ μεταβὰς εἰς Γαλλίαν τῷ 1492 μετὰ 25 χιλιάδων ἀνδρῶν διεπραγματεύθη μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας καὶ συνωμολόγησε συνθήκην, δι' ἧς κατέλιπε τὴν ἐπιχείρησιν ἐπὶ χρηματικῇ ἀποζημιώσει 745 χιλιάδων ταλλήρων. Τοῦ ἀρχιδουκὸς Φιλίππου κυριάρχου τῆς Βουργουνδίας καὶ τῶν Κάτω Χωρῶν προσαράξαντος ποτε ἐξ ἀνάγκης ἕνεκα τρικυμίας εἰς τὰ ἀγγλικὰ παράλια, ὁ Ἐρρῖκος συγγενὴς αὐτοῦ ὑπεδέξατο μὲν αὐτὸν μετὰ μεγίστων τιμῶν, ἀλλ' ὅπως συγχωρήσῃ τὴν ἐπάνοδόν του ἀπῄτησε καὶ ἐπέτυχε παρ' αὐτοῦ τὴν ἀνανέωσιν τῆς μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Φλάνδρας ἐμπορικῆς συνθήκην ὠφελιμωτάτην εἰς τοὺς Ἄγγλους, καὶ τὴν παράδοσιν τοῦ εἰς Φλάνδραν καταφυγόντος Ἰωάννου τῆς Pole, ἀνεψιοῦ Ἐδουάρδου τοῦ Δ' κόμητος τοῦ Σαφόλκ, οὗτινος ἐσεβάσθη μὲν τὴν ζωὴν ἐν ὅσῳ ἔζη κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν, ἀλλὰ μέχρι τελευταίας στιγμῆς πιστὸς εἰς τὸ κατὰ τοῦ οἴκου τῶν Ἐδουαρδιδῶν μῖσος του ἐφύτισεν ἐπὶ τῆς νεκρικῆς κλίνης εἰς τὸν υἱόν του τὸν φόνον τοῦ ἀτυχοῦς ἐκείνου Ἐδουάρδου. Ἡ φιλαργυρία τοῦ Ἐρρῖκου ὑπῆρξεν ἀπαραδειγμάτιστος· ἀποθανὼν κατέλιπε κεκλεισμένην τὴν ποσότητα 4,800.000 λιρῶν στερλινῶν ἰσοδυναμούσαν πρὸς 16 ἑκατομ. λιρῶν στερλινῶν σημερινῆς ἀξίας· μετεχειρίζετο δὲ πρὸς ἐξάσκησιν τῆς φιλαργυρίας του δι' αἰσχροκερδεστάτων τρόπων τὸν σύμβουλόν του καρδινάλιον Μόρτων καὶ ὕστερον τὸν Ἕνριον καὶ τὸν Δουδλεϋ. Ἀπέθανεν ὁ Ἐρρῖκος ἐν τῇ προαιρέσει αὐτοῦ διαμονῇ τῆς Ῥιχμόνδης μετὰ 23 ἐτῶν βασιλεύσας τῷ 1509 τὸν μὲν δευτερότοκον αὐτοῦ υἱὸν καὶ διάδοχόν του Ἐρρῖκον μνηστεύσας μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ἀραγωνίας Φερδινάνδου Αἰκατερίνης χήρας τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ του Ἀρθούρου πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας προαποθανόντος, τὴν δὲ θυγατέρα του Μαργαρίταν συζεύξας μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Σκωτίας Ἰακώβου Δ'. Ἐπὶ τῆς βασιλείας του ἐγένοντο πολλαὶ ἀναμορφώσεις, ἰδίως δὲ παρεχωρήθη εἰς τοὺς εὐγενεῖς τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν κτημάτων των, ἀλλ' ἀφῃρέθη ἀπ' αὐτῶν τὸ προνόμιον τῆς ἐνόπλου προστασίας. Προσέτι συνέστη ἰδιαίτερον δικαστήριον, ὅπερ βραδύτερον ἐχρησιμευσε ὡς τὸ κυριώτερον ὄργανον τῆς τυραννίας τῶν Τυδόρων.

ΕΡΡΙΚΟΣ Η' βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, γενν. τῷ 1491, ἀποθ. τῷ 1547. Δευτερότοκος υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ προηγουμένου, προωρισμένος κατ' ἀρχὰς διὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, συνήνου ἐν ἑαυτῷ ἅπαντα τὰ δικαιώματα τῶν δύο κλάδων τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τῆς Ἀγγλίας διὰ μὲν τοῦ πατρός του τὰ τῶν Λαγκαστριδῶν, διὰ δὲ τῆς μητρός του Ἐλισάβετ θυγατρὸς Ἐδουάρδου τοῦ Δ' τὰ τῶν Ἐδωρακιδῶν. Δεκαοκταετὴς τῷ 1509 διεδέξατο τὸν πατέρα του, καὶ μετά τινας ἑβδομάδας ἐνυμφεύθη τὴν Αἰκατερίνην τῆς Ἀραγωνίας χήραν τοῦ πρωτοτόκου ἀδελφοῦ του Ἀρθούρου δουκὸς τῆς Οὐαλλίας μεμνηστευμένην αὐτῷ. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐπεζήτουν τὴν συμμαχίαν αὐτοῦ. Κατὰ πρῶτον συνηνώθη κατὰ τῆς Γαλλίας μετὰ τοῦ πάπα Ἰουλίου Β', τῶν Βενετῶν, τῶν Ἑλβετῶν καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀραγωνίας Φερδινάνδου Ε' τοῦ Καθολικοῦ τῷ 1512, ἀλλ' ὁ ἀποσταλεὶς παρ' αὐτοῦ στρατὸς ἐπέστρεψεν ἄπρακτος. Κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος εἰσελθὼν εἰς νέαν κατὰ τῆς Γαλλίας συμμαχίαν μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Μαξιμιλιανοῦ, τοῦ βασιλέως τῆς Ἀραγωνίας καὶ τοῦ πάπα Λέοντος Γ' διαδόχου Ἰουλίου τοῦ Β' ἐκέρδισε τὴν μάχην τῆς Γουϊνεγάτης· συγχρόνως δὲ καὶ ὁ ἀρχιστράτηγος τοῦ στρατοῦ του κόμης τῆς Surrey ἐνίκησεν ἐν τοῖς βορείοις μεθορίοις τοὺς συμμάχους τῆς Γαλλίας Σκώτους ἐν τῇ αἱματηρᾷ μάχῃ τῆς Floddenfield, καθ' ἣν ἐφονεύθησαν ὁ βασιλεὺς τῆς Σκωτίας Ἰάκωβος Δ', ὁ υἱός του, ὁ πρωθιεράρχης τοῦ βασιλείου Ἀλέξανδρος Στιουὰρτ, 24 λόρδοι καὶ 400 ἱππόται. Τότε ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος ΙΒ' ἐπροξένησε συνδιαλλαγὴν μετὰ τῶν ἐναντίων του καὶ ἐνυμφεύθη τὴν Μαρίαν θυγατέρα Ἐρρίκου Ζ' καὶ ἀδελφὴν Ἐρρίκου τοῦ Η'. Ὁ δὲ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωνικό Ίδρυμα Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (ΝΠΙΔ)

γάμος οὗτος ἐπέσπευσε τὴν ὑπογραφὴν τῆς εἰρήνης μεταξὺ τῶν δύο ἡγεμόνων. Ἡ βασιλεία τοῦ Ἐρρίκου διακρίνεται ἰδίως διὰ τὰ ἐντὸς τοῦ κράτους του πολιτικὰ καὶ θρησκευτικὰ συμβάντα. Ἅμα τῇ εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσει του ἀποστείλας εἰς τὸ Ἰκρίωμα δύο ὑπουργοὺς τοῦ πατρός του τὸν Δούβλεϋ καὶ τὸν Ἔμψων ἐνεκολπώθη τὸν περίφημον Wolsey ὑπουργὸν ἱκανώτατον τάχιστα διελθόντα τοὺς βαθμοὺς ἐπισκόπου Λιγκόλν, ἀρχιεπισκόπου Ἐβοράκου, καρδιναλίου, σφραγιδοφύλακος καὶ ἐπὶ τέλους τῷ 1519 λεγάτου τοῦ πάπα μετ' ἀπεριορίστου πληρεξουσιότητος. Τότε ἔλαβε χώραν τῷ 1520 ἡ συνέντευξις αὐτοῦ μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φραγκίσκου τοῦ Α' ἐν τῇ παρὰ τὸ Καλαίσιον πεδιάδι τῇ ἔκτοτε ἐπικληθείσῃ «Πεδιὰς τοῦ χρυσοῦ ἐριούχου» συνέντευξις ἀξιοσημείωτος μὲν διὰ τὴν ἀναπτυχθεῖσαν μεγαλοπρέπειαν, ἀλλ' ἄγονος ὅλως, καθόσον οἱ δύω βασιλεῖς ὑπέγραψαν αὐτόθι συνθήκην συμμαχίας καταστάσης ἰδανικῆς ἕνεκα τῆς προηγουμένως εἰς τὸν Ἐρρίκον ἐπισκέψεως τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας Καρόλου τοῦ Ε', διαφθείραντος τὸν καρδινάλιον Wolsey διὰ πλουσιωτάτων δώρων. Τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ὑπουργείας τοῦ Wolsey διεκρίθησαν διὰ τὴν καταβληθεῖσαν στάσιν τῶν ἄγγλων ἐργατῶν κατὰ τῶν ξένων τεχνιτῶν καὶ τὴν κεφαλικὴν ποινὴν τοῦ δουκὸς τῆς Βούκιγκαμ κοντασταύλου τῆς Ἀγγλίας καὶ καταγομένου ἐκ τοῦ Ἐδουάρδου τοῦ Γ'. Αἱ ἀρχαῖαι θεσμοθεσίαι ἔμενον ἐν ἀχρηστίᾳ καὶ ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη 1515—1523 οὐδόλως συνεκλήθησαν αἱ βουλαί· τέλος τῷ 1523 ἐγένετο συγκάλεσις τῶν βουλῶν καὶ ἡ κυβέρνησις ζητήσασα φόρον ὑπερβολικὸν ἐπέτυχεν αὐτὸν δι' ἀπειλῶν τοῦ βασιλέως κατὰ τῶν μελῶν αὐτῶν· οὕτω δὲ καὶ παρὰ τοῦ κλήρου ἀπέσπασεν ὁ Ἐρρίκος τὰ ἡμίση τῶν ἐκκλησιαστικῶν εἰσοδημάτων. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην κηρυχθείσης τῆς ἀναμορφώσεως ὑπὸ τοῦ Λουθήρου, ὁ Ἐρρίκος ἐκηρύχθη κατ' αὐτοῦ καὶ συνέταξε κατὰ τῆς διδασκαλίας του πραγματείαν ἀφιερωθεῖσαν εἰς τὸν Πάπαν, ὅστις ἀπένειμεν αὐτῷ τὸν τίτλον «ὑπερασπιστὴς τῆς ἐκκλησίας» διατηρηθέντα καὶ εἰς τοὺς διαδόχους αὐτοῦ καίτοι ἀποκεχωρισμένους τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας. Ἐν τούτοις ὁ Ἐρρίκος δυσηρεστήθη τὰ μέγιστα κατὰ τῆς ῥωμαϊκῆς αὐλῆς καὶ ἔβλεψεν εἰς δυσμένειαν τὸν Wolsey, διότι ἐφοντεύθησε τὴν Ἄννην Βόλιν· κυρίαν τῆς πρὸς τὴν βασίλισσαν Ἀικατερίνης, καὶ ὅπως νυμφευθῇ αὐτὴν ζητήσας παρὰ τοῦ πάπα Κλήμεντος Ζ' ὃν προηγουμένως εἶχεν ἀπαλλάξει τῆς ἐν τῷ φρουρίῳ τοῦ Ἁγίου Ἀγγέλου πολιορκίας, τὴν ἀπὸ τῆς Αἰκατερίνης διάζευξιν αὐτοῦ ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι τὸ μετ' αὐτῆς καθὸ χήρας τοῦ ἀδελφοῦ του συνοικέσιον ἦτο παράνομον, οὐχὶ μόνον δὲν ἐπέτυχε τοῦτο, ἀλλὰ καὶ προσεκλήθη εἰς Ῥώμην νὰ δικασθῇ. Ἡ πρὸς τὸν Wolsey δυσμένεια καταλήξασα εἰς τὸν θάνατόν του προσήγγισεν ἄλλα πρόσωπα εἰς τὸν Ἐρρίκον, τοὺς δούκας Σουφφόλκης καὶ Νορφόλκης, τὸν Θωμᾶν Κρόμουελ, τὸν Θωμᾶν Μόρον καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῆς Κανταβρυγίας Θωμᾶν Κρέμνερ, ἐπιφορτισθέντα ὑπὸ τοῦ βασιλέως τὴν ἄρσιν τῶν δυσχερειῶν τῆς διαζεύξεως. Τὰ διάφορα πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης ἐρωτηθέντα ἀπήντησαν τὰ μὲν τῆς Ἀγγλίας ὑπὲρ τῆς διαζεύξεως, ἀλλὰ τὰ τῆς Γερμανίας κατ' αὐτῆς. Ἡ ἀνυπομονησία τοῦ Ἐρρίκου ἐπέσπευσε τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος. Ὁ Κρέμνερ ἐστεφάνωσε κρυφίως αὐτὸν μετὰ τῆς Ἄννης, καὶ κατόπιν ἐκ συνεννοήσεως μετὰ τοῦ βασιλέως ἀναλαβὼν νὰ δικάσῃ αὐτὸς τὴν ὑπόθεσιν τῆς διαζεύξεως, προσεκάλεσε τὴν Αἰκατερίνην νὰ ἐμφανισθῇ, ταύτης δὲ μὴ ὑπακουσάσης ἠκύρωσε τὸν γάμον καὶ ἐν διακοινώσει τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τὸν βασιλέα παρεκίνει αὐτὸν νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἀπομακρυνθῇ τῆς χήρας τοῦ ἀδελφοῦ του. Τὸ διαζύγιον τοῦτο ὑπῆρξε τὸ πρῶτον βῆμα τοῦ ἀποχωρισμοῦ τοῦ Ἐρρίκου ἀπὸ τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας· κατόπιν ὁ Ἐρρίκος ὑπεχρέωσε τὸν ἀγγλικανὸν κλῆρον νὰ ἀπονείμῃ αὐτῷ τὸν τίτλον «Προστάτης τοῦ κλήρου καὶ ἀνώτατος ἀρχηγὸς τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας», καὶ ἔκτοτε ἐπεδόθη εἰς τὸν ἀποχωρισμὸν τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τῆς ῥωμαϊκῆς ἕδρας, ἀπαγορεύσας διὰ τῶν βουλῶν τὴν εἰς Ῥώμην ἔφεσιν, τὴν παρὰ τοῦ πάπα ἐκλογὴν καὶ χειροτονίαν τῶν πρωθιεραρχῶν, τὴν εἰς Ῥώμην πληρωμὴν οἱουδήποτε φόρου καὶ ἰδίως τοῦ δηναρίου τοῦ Ἁγίου Πέτρου. Ἐν ἑτέρᾳ συνεδριάσει αἱ βουλαὶ ἐκήρυξαν τὸν βασιλέα ἀνώτατον ἐπὶ γῆς ἀρχηγὸν τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας καὶ ἀπένειμαν αὐτῷ τὴν πληρεξουσιότητα τοῦ ἐπανορθοῦν καὶ τιμωρεῖν πᾶσαν πλάνην, αἵρεσιν καὶ κατάχρησιν, παραχωρήσασαι αὐτῷ καὶ τὸ δέκατον τῶν ἐκκλησιαστικῶν εἰσοδημάτων. Δύο ἐπίσημα θύματα ἐχαρακτήρισαν διὰ τοῦ αἵματός των τὴν θρησκευτικὴν ταύτην ἐπανάστασιν ὁ καρδινάλιος Fisher καὶ ὁ Θωμᾶς Μόρος, ὅστις μὴ ἐγκρίνων τὸν γάμον τῆς Ἄννης Βόλιν, καὶ διαφιλονικήσας τὴν πνευματικὴν ἐξουσίαν τοῦ μονάρχου, καὶ κηρυχθεὶς κατὰ τῆς νομιμότητος

τῆς διαζεύξεως, κατεδικάσθη εἰς κεφαλικὴν ποινὴν καὶ ὑπέστη ταύτην τῷ 1535. Ὁ Ἐρρῖκος κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος, ἀγαπήσας τὴν Ἰωάνναν Σεϋμοὺρ κατεδίωξε τὴν Ἄνναν Βόλεϋν, κατηγορηθεῖσαν ἐπὶ παραβιάσει τῆς συζυγικῆς πίστεως, καὶ ὑποστᾶσαν τὴν θανατικὴν ποινὴν μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Κράνμερ ἀκύρωσιν τοῦ γάμου της καὶ μετ' ὀλίγον ἐνυμφεύθη τὴν Ἰωάνναν. Ἐν τούτοις ὁ Ἐρρῖκος ἐνῷ κατήργει τὴν ἐξουσίαν τῆς παπικῆς ἕδρας ἐπαρουσιάζετο ὑπερασπιστὴς τῆς καθολικῆς ὀρθοδοξίας καὶ διέταξε τὴν εἰς τὴν κοσμικὴν ἐξουσίαν παράδοσιν πρὸς πυρπόλησιν παντὸς αἱρετικοῦ· ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐδήμευσε ἅπαντα τὰ ἐκκλησιαστικὰ κτήματα ἐν διαστήματι πέντε ἐτῶν, καὶ τὸ μὲν τέταρτον αὐτῶν ἐγένετο ἰδιοκτησία τοῦ στέμματος, τὰ δὲ λοιπὰ διενεμήθησαν μεταξὺ τῶν λόρδων. Ὁ Ἐρρῖκος θεωρεῖται παρὰ πολλῶν ὡς ὁ εἰσαγαγὼν τὸν προτεσταντισμὸν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἐσφαλμένον, διότι μόνον τὸν χωρισμὸν τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τῆς ῥωμαϊκῆς ἕδρας ἐπεζήτησε, τὸ δὲ δόγμα ἠθέλησε νὰ διατηρηθῇ ἀνέπαφον, καὶ ὁ ἴδιος ἀνέλαβε διὰ συγγραμμάτων τὴν ὑπεράσπισιν αὐτοῦ, ἰδίως δὲ τὸ δόγμα τῆς μετουσιώσεως ὑπερησπίζετο θερμῶς, καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἀντιστῇ ἄνευ κινδύνου· τῷ δὲ 1539 συνεκάλεσε νέον συλλαλητήριον διακηρύξας ὅτι διὰ πάσης θυσίας ἐπεθύμει νὰ διασκεδάσῃ τὰς θρησκευτικὰς διενέξεις μεταξὺ τῶν ὑπηκόων του. Ἐπὶ τούτῳ ἐξεδόθη βοῦλλα πρὸς διατήρησιν τῆς θρησκευτικῆς ἑνότητος περιέχουσα ἓξ ἄρθρα, τὸ δόγμα τῆς πραγματικῆς παρουσίας τοῦ σώματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ εὐχαριστίᾳ, τὴν ὑπὸ ἓν μόνον εἶδος κοινωνίαν, τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ γάμου τῶν ἱερέων, τὴν ὑποχρέωσιν τῆς διατηρήσεως τῶν εὐχῶν τῆς σωφροσύνης, τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀκολουθίας, τὴν προφορικὴν ἐξομολόγησιν, καὶ τρομεραὶ ποιναὶ ἐπεβλήθησαν κατὰ τῶν παραβιαστῶν τῶν ἄρθρων τούτων. Ἡ βοῦλλα αὕτη προσέβαλλεν ἰδίως τοὺς διαμαρτυρομένους, ἀλλ' οὐχ ἧττον αὐστηρὰ ἀνεδείκνυτο καὶ κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ ἐξουσίας. Ἀποθανούσης τῷ 1540 τῆς Ἄννης Σεϋμοὺρ ἐνυμφεύθη κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος τὴν Ἄνναν τῶν Κλεβῶν, ἀλλὰ τάχιστα διαζευχθεῖσα ἐνυμφεύθη κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος πέμπτην σύζυγον τὴν Δικατερίνην Χόβαρδ ἀνεψιὰν τοῦ δουκὸς τῆς Νορφόλκης. Κατηγορηθεῖσαν καὶ ταύτην ἐπὶ παραβιάσει τῶν συζυγικῶν καθηκόντων, ἐθανάτωσε τῷ 1542 καὶ ἐνυμφεύθη ἕκτην σύζυγον τὴν Αἰκατερίνην Parr, χήραν τοῦ λόρδου Λατιμέρ.

Τῷ 1542 ἤρξατο πόλεμος μετὰ τῆς Σκωτίας καὶ τῆς Γαλλίας. Προσπαθήσας νὰ καταπείσῃ τὸν ἀνεψιόν του βασιλέα τῆς Σκωτίας Ἰάκωβον τὸν Ε' νὰ ἀποσπασθῇ ἀπὸ τῆς Ῥώμης καὶ μὴ ἐπιτυχὼν ἠθέλησε διὰ τῆς βίας νὰ ἐπιτύχῃ τοῦτο· δέκα χιλιάδες Σκῶτοι εἰσελάσαντες εἰς τὴν Ἀγγλίαν προσεβλήθησαν ὑπὸ πεντακοσίων ἄγγλων καὶ νομίσαντες ὅτι ὑπὸ ὁλοκλήρου τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ κατελήφθησαν, ἐπεδόθησαν εἰς φυγήν, ὁ δὲ Ἰάκωβος ὀλίγον μόνον ἐπέζησε μετὰ τὴν ἧτταν ταύτην, ἀφήσας διάδοχον μικρὰν θυγατέρα· ὁ Ἐρρῖκος θελήσας νὰ ἐπενέγκῃ τὴν ἕνωσιν τῶν δύω βασιλείων διὰ τῆς συζεύξεως τῆς θυγατρὸς ταύτης μετὰ τοῦ υἱοῦ του, καὶ μὴ ἐπιτυχὼν ἀπέστειλε τοὺς στρατούς του εἰς τὰ σκωτικὰ μεθόρια καὶ τὸν στόλον του εἰς τοὺς σκωτικοὺς λιμένας πρὸς πυρπόλησιν καὶ σφαγήν, ἀλλ' οἱ σκῶτοι νικήσαντες τοὺς ἄγγλους καὶ εἰσελάσαντες εἰς τὰ ἀγγλικὰ μεθόρια ἐποίουν τὰ ἴδια. Βλέπων ὁ Ἐρρῖκος τὴν Γαλλίαν συνδεδεμένην στενῶς μετὰ τῆς Σκωτίας συνεμάχησε μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας Καρόλου Ε' κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φραγκίσκου Α', καὶ ἐκστρατεύσας κατὰ τῆς Γαλλίας μετὰ ἰσχυροῦ στρατοῦ μετὰ σφοδρὰν πολιορκίαν κατέλαβε τὴν Βολωνίαν. Συνομολογήσαντος τοῦ αὐτοκράτορος ἰδίᾳ συνθήκην μετὰ τῆς Γαλλίας τῷ 1544, συνωμολόγησε καὶ οὗτος μετά τινας μῆνας συνθήκην εἰρήνης, εἰς ἣν συμπεριελήφθη καὶ ἡ Σκωτία. Αἱ φροντίδες τοῦ πολέμου ὁλοδόλως ἀπέσπασαν τὸν βασιλέα τῶν θεολογικῶν συγγραμμάτων καὶ τῶν θρησκευτικῶν καταδιώξεων. Προεκήρυξε τὴν εἰς ἅπαν αὐτοῦ τὸ κράτος παραδοχὴν βιβλίου ἐπιγραφομένου· «Ἡ ἀναγκαία διδασκαλία καὶ ἐπιστήμη παντὸς χριστιανοῦ», ὅπερ καλούμενον γενικῶς «τὸ βιβλίον τοῦ βασιλέως» ἐπεκύρου τὴν διδασκαλίαν τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας, ἐκτὸς τῆς εἰς τὸν πάπαν ὑπακοῆς καὶ ἐδόθη ὡς ἀνώτατος κανὼν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως τῆς Ἀγγλίας. Προσέτι ἀπηγορεύθη ἡ ἀνάγνωσις τῆς Ἱερᾶς Γραφῆς εἰς πάντας ἐκτὸς τῶν εὐγενῶν ἢ μεγαλεμπόρων οἰκογενειαρχῶν καὶ τῶν ὑψηλῆς περιωπῆς γυναικῶν. Ὁ Ἐρρῖκος διέμεινε μέχρι τέλους ὁ αὐτὸς, καὶ οὐδεὶς θεωρεῖ ἑαυτὸν ἐν ἀσφαλείᾳ ἐν ὅσῳ οὗτος ζῇ. Φροντίζων περὶ τοῦ υἱοῦ του Ἐδουάρδου ἐννεαετοῦς καὶ ἀνεψιοῦ τοῦ Σεϋμοὺρ, ἠθέλησε νὰ πτήσῃ ἐκποδὼν τοὺς ἀντιζήλους αὐτῶν Χόβαρδας συγγενεῖς τῆς πέμπτης συζύγου του, καὶ ἐφυλάκισε τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν δοῦκα τῆς Νορφόλκης, ὡς καὶ τὸν υἱόν του κόμητα τῆς Surrey.

ἀλλὰ πρὶν θανατώσῃ αὐτοὺς ἀπέθανε τὴν νύκτα τῆς 24 Ἰανουαρίου τοῦ 1547. Ὁ Ἐρρῖκος εἶχε προτερήματα καὶ φυσικὸν νοῦν, ἀλλ' ἡ ὑπερηφάνειά του ὑπῆρξε πηγὴ πάντων τῶν ἐλαττωμάτων του μεταβαλοῦσα τὴν δραστηριότητά του εἰς ὠμότητα καὶ τὴν σταθερότητα εἰς ἀκατανίκητον πεῖσμα. Ἐν τούτοις ἐπὶ τῆς βασιλείας του ἡ Ἀγγλία προώδευσεν εἰς τὴν ἑνότητα τῆς μοναρχίας, ἡ Ἰρλανδία προεβιβάσθη εἰς βασίλειον ἐξαρτώμενον ἀπὸ τοῦ στέμματος τῆς Ἀγγλίας καίτοι ἔχουσα ἴδιον συλλαλητήριον, ἡ δὲ Οὐαλλία ἀφωμοιώθη μετὰ τοῦ λοιποῦ κράτους· καὶ τὰ δικαστήρια δὲ εἴλκυσαν τὴν προσοχὴν τοῦ ἡγεμόνος τούτου, καί τινα δὲ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα ἱδρύθησαν ἐπὶ τῆς βασιλείας τούτου, ἰδίως δὲ ἡ περίφημος σχολὴ τῆς Ἁγ. Τριάδος ἐν Καίμβριτζ. Ὁ Ἐρρῖκος ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 56 ἐτῶν βασιλεύσας 38 ἔτη. Διεδέξατο αὐτὸν ὁ ἐκ τῆς Ἰωάννας Σεϋμοὺρ υἱὸς αὐτοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἐδουάρδου ΣΤ'. Προσέτι κατέλιπε δύω θυγατέρας, Μαρίαν θυγατέρα Αἰκατερίνης τῆς Ἀραγῶνος καὶ Ἐλισάβετ θυγατέρα τῆς Ἄννης Βόλεϋν βασιλευσάσας ἀλληλοδιαδόχως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ των.

Ἡγεμόνες Αἴτης.

ΕΡΡΙΚΟΣ, κασίκος Αἴτης ἤτοι τῆς νήσου τοῦ Ἁγ. Δομινίκου, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΣΤ'. αἰῶνος. Ὑποταχθεὶς κατ' ἀρχὰς εἰς τοὺς Ἱσπανοὺς καὶ ἀποδεξάμενος τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, κατέρυγεν ὕστερον εἰς τὰ ὄρη ὅπου διὰ τῶν προτερημάτων καὶ τῆς δραστηριότητός του ἠδυνήθη νὰ σχηματίσῃ μικρὸν στρατόν. Ἀντιστὰς ἐπιτυχῶς εἰς τοὺς Ἱσπανούς, ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν ἀνεξαρτησίαν του καὶ νὰ τῷ παραχωρήσωσι γαίας πρὸς τὰ ΒΑ τῆς νήσου, ὅπου ἐσχημάτισε μικρὰν δημοκρατίαν ἐκ 4,000 πολιτῶν. Τὸ οὕτω σχηματισθὲν κράτος ὑπῆρξεν εὐτυχὲς, ἀλλ' οἱ Ἱσπανοὶ κατέστρεψαν αὐτὸ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐρρίκου.

ΕΡΡΙΚΟΣ, Α'. βασιλεὺς Αἴτης (Ἁγίου Δομινίκου). Μαῦρος καὶ δοῦλος ἐκ γενετῆς χριστιανὸς καλούμενος Χριστοφόρος Ἐρρῖκος ἐγεννήθη τῷ 1767, μετέσχε τῆς κατὰ τὸ 1790 ἀνταρσίας τοῦ Ἁγ. Δομινίκου, διωρίσθη ὑποστράτηγος ὑπὸ τοῦ Τουσσαΐν, ὑπερησπίσθη τῷ 1802 τὸ Ἀκρωτήριον κατὰ τῶν Γάλλων, ἀνεκηρύχθη πρόεδρος τῷ 1806, τὸ δὲ 1812 ἀνέλαβε τὸν τίτλον βασιλέως ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἐρρῖκος Α', ἀλλὰ τῷ 1820 μὴ δυνηθεὶς νὰ καταβάλῃ ἀνταρσίαν τινὰ τῶν ὑπηκόων του πρὸ τοκετόνησεν. Μιμούμενος τοὺς βασιλεῖς τῆς Εὐρώπης ἐσχημάτισε τάξιν εὐγενῶν καὶ ἀπένειμεν αὐτοῖς τίτλους γελοιωδεστάτους.

Ἄρχοντες δ' Ἀρκούρ.

ΕΡΡΙΚΟΣ ἐκ Λωρραίνης, κόμης δ' Ἀρκοὺρ ἐπωνομαζόμενος Cadet la Perle, γεν. τῷ 1601, ἀποθ. τῷ 1666· εἷς τῶν περιφημοτέρων στρατηγῶν τῆς ἐποχῆς του. Τῷ 1639 διορισθεὶς ὑπὸ Λουδοβίκου τοῦ ΙΓ' ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ τοῦ Πεδεμοντίου, κατέβαλε πρὸ τῶν Κιερῶν τὸν πρίγκηπα Θωμᾶν τῆς Σαβοΐας, στρατηγὸν τῶν Ἱσπανῶν, καὶ ἠνάγκασε τὸ Τουρῖνον νὰ συνθηκολογήσῃ τῷ 1640. Τῷ 1645 ἐνίκησε πάλιν τοὺς Ἱσπανοὺς ἐν Καταλωνίᾳ, ἀλλ' ἠναγκάσθη τῷ 1646 νὰ διαλύσῃ τὴν πολιορκίαν τῆς Λερίδας. Ἀποσταλεὶς εἰς Φλάνδραν τῷ 1649, ἐνίκησεν ἐκ νέου τοὺς Ἱσπανούς. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Σφενδόνης, ὑπηρέτησε κατ' ἀρχὰς μετὰ ζήλου τὴν αὐλήν· ὕστερον συνηνώθη μετὰ τῶν ξενικῶν στρατευμάτων, ἀλλὰ μετανοήσας συνεφιλιώθη μετὰ τῆς αὐλῆς, καὶ διωρίσθη διοικητὴς τῆς Anjou. Σώζεται ἐν χειρογράφοις συλλογὴ «ἐπιστολῶν» αὐτοῦ διατηρουμένη ἐν τῇ αὐτοκρατορικῇ βιβλιοθήκῃ.

ΕΡΡΙΚΟΣ, πρῶτος δοὺξ δ' Ἀρκοὺρ, στρατάρχης τῆς Γαλλίας, ὑπῆρξε τῷ 1673 ὑπασπιστὴς τοῦ Turenne, ὑπηρέτησε μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας ἐν Φλάνδρᾳ, διωρίσθη τῷ 1697 πρεσβευτὴς ἐν Μαδρίτῃ, καὶ συνώδευσε τὸν δοῦκα δ' Anjou, ὅτε μετέβαινε πρὸς κατάληψιν τοῦ ἱσπανικοῦ θρόνου. Τῷ 1700 ἀνηγορεύθη δοὺξ καὶ πατρίκιος, τῷ 1703 προεβιβάσθη στρατάρχης, καὶ τῷ 1718 ἀπέθανε. Δύο ἐκ τῶν υἱῶν του ὑπῆρξαν ἐπίσης στρατάρχαι.

Δοῦκες Βαυαρίας καὶ Σαξωνίας.

ΕΡΡΙΚΟΣ ὁ Μέλας, δοὺξ Βαυαρίας, ἀποθ. τῷ 1126. Υἱὸς Γουέλφου τοῦ Δ'. ἐκληρονόμησε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του τῷ 1101 τὸ ἥμισυ τῶν πατρικῶν κτήσεων, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του Γουέλφου Ε'. τῷ 1120 τὸ ἕτερον ἥμισυ καὶ τὸν τίτλον δουκὸς τῆς Βαυαρίας. Ἐνυμφεύθη τὴν Βουλφίλδην θυγατέρα τοῦ δουκὸς τῆς Σαξωνίας Μάγνου, ἐνεγκοῦσαν αὐτῷ προῖκα τὴν ἡγεμονίαν τοῦ Δυνεβούργου. Τῷ 1121 συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐν Worms συνομολόγησιν τοῦ κογκορδάτου. Τῷ 1125 ἀσθενῶς ὑπεστήριξε τὸν γαμβρὸν του Φριδερίκον δοῦκα τῆς Σαβοΐας ἀντιποιηθέντα τὴν αὐτοκρατορίαν, καὶ ἅπαξ δυσκολίας ἀπειράσιτε νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸν Λοθάριον. Τῷ 1126 παραχωρήσας πάσας αὐτοῦ τὰς κτή-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

σεις εἰς τὸν υἱόν του Ἐρρῖκον τὸν Ὑπερήφανον ἀπεσύρθη εἰς μοναστήριον ὅπου ἀπέθανε κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος. Ἠγάπα τὴν ἐπίδειξιν, ἀλλ' οὐδόλως ἐφρόντιζε νὰ καταστήσῃ σεβαστὴν τὴν ἐξουσίαν του ἀπέναντι τῶν ὑποτελῶν αὐτῷ τιμαριούχων.

ΕΡΡΙΚΟΣ ὁ Ὑπερήφανος, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, δοὺξ Βαυαρίας καὶ Σαξωνίας μαρκήσιος Τοσκάνης, γεν. τῷ 1102, ἀποθ. τῷ 1139. Διαδεξάμενος τῷ 1126 τὸν πατέρα του ἐν τῷ δουκάτῳ τῆς Βαυαρίας κατέπαυσεν ἀμέσως τοὺς μεταξὺ τῶν ὑποτελῶν του ἀρχόντων ἰδιωτικοὺς πολέμους. Τῷ 1127 ἐνυμφεύθη τὴν Γερτρούδην, μονογενῆ θυγατέρα τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας Λοθαρίου, ὅστις περιέβαλεν αὐτῷ τὸ δουκάτον τῆς Σαξωνίας, καὶ προσήνεγκε προῖκα τὴν κτῆσιν τοῦ δουκάτου τοῦ Βρονσβικ καὶ πλείστων ἄλλων χωρῶν. Προσέβαλε τοὺς δύω ἀδελφοὺς Ὀενστάουφεν, Φρειδερῖκον καὶ Κονράδον καὶ ἐδήωσε τὰς χώρας των, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ τοὺς νικήσῃ ἐξ ὁλοκλήρου. Καθυπέταξε τοὺς κατὰ τὸ 1130 ἀποστατήσαντας ὑποτελεῖς αὐτῷ ἄρχοντας τῆς Βαυαρίας. Τῷ 1132 κατὰ τὴν εἰς Ἰταλίαν ἐκστρατείαν τοῦ αὐτοκράτορος ἐπετράπη τὴν ἀντιβασιλείαν τῆς αὐτοκρατορίας. Τῷ 1133 κυριεύσας τὴν Οὐλμην καθυπέταξεν εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν τοὺς ἀδελφοὺς Ὀενστάουφεν. Τῷ 1136 συνώδευσε τὸν αὐτοκράτορα εἰς Ἰταλίαν πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ Πάπα Ἰννοκεντίου Β' κατὰ τοῦ ἀντιπάπα Ἀνακλήτου καὶ τοῦ Ῥογήρου τῆς Σικελίας, εἰσῆλασεν εἰς Τοσκάνην καὶ ἀποκαταστήσας αὐτόθι τὴν ἐξουσίαν τῆς αὐτοκρατορίας μετέβη κατόπιν εἰς Ἀπουλίαν καὶ κατέκτησε πολλὰς πόλεις. Περιβληθεὶς τὴν ἡγεμονίαν τῆς Τοσκάνης καὶ ἄλλων χωρῶν καὶ τιμαρίων τῆς ῥωμαϊκῆς Ἕδρας, ἐπέστρεψεν εἰς Γερμανίαν. Ἀποθανόντος τοῦ Λοθαρίου ἀντεποιήθη τῆς αὐτοκρατορίας, ἀλλ' οἱ ἐκλέκτορες ἐξέλεξαν τὸν Κονράδον Ὀενστάουφεν, εἰς ὃν ἠρνήθη ὅρκον πίστεως. Ὁ Κονράδος συνεκάλεσεν ἐν Βυρτσβούργῃ τῷ 1138 δίαιταν, ἥτις ἐκήρυξε τὸν Ἐρρῖκον ἔκπτωτον τῶν ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ δικαιωμάτων του. Τὸ δουκάτον τῆς Σαξωνίας παρεχωρήθη εἰς τὸν Ἀλβέρτον ἐκ Σάλτζβέδελ, ἀλλ' οἱ Σάξωνες ἀντέστησαν, καὶ ὁ Ἐρρῖκος μετέβη ἐκ Βαυαρίας εἰς Σαξωνίαν, καὶ κατέλαβε τὰς βορειοανατολικὰς χώρας τῆς Σαξωνίας, ἃς εἶχε κατακτήσει ὁ Ἀλβέρτος. Ὁ αὐτοκράτωρ Κονράδος μετέβη εἰς Βαυαρίαν καὶ παρεχώρησε τὸ δουκάτον τοῦτο εἰς τὸν Λεοπόλδον, υἱὸν τοῦ μαργράβου τῆς Αὐστρίας, ὃν ἐνγνώρισαν σχεδὸν ἅπαντες οἱ τιμαριοῦχοι τῆς Βαυαρίας. Τῷ 1139 ὁ Κονράδος ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Σαξωνίας, ὁ δὲ Ἐρρῖκος ἐπῆλθε κατ' αὐτοῦ μετὰ πολυαρίθμου στρατοῦ. Ἀλλὰ πρὶν συγκροτηθῇ μάχη ὁ ἀρχιεπίσκοπος Τρεβῶν κατώρθωσε νὰ συνομολογηθῇ ἀνακωχὴ, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν δίαιταν τοῦ Κελδλεμβούργου πρὸς τελείαν συνεννόησιν. Ὁ Ἐρρῖκος μεταβὰς ἐκεῖ ἀπέθνεν ἐξαίφνης, δηλητηριασθεὶς κατὰ τὴν γνώμην πολλῶν ἱστορικῶν ὑπὸ τοῦ Κονράδου. Ὁ Ἐρρῖκος διεκρίθη διὰ τὰ στρατιωτικά του προτερήματα καὶ διὰ τὴν μέριμνάν του πρὸς εὐημερίαν τῶν ὑπηκόων του. Ἐπροστάτευσε τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἐμπορίου καὶ ἀνήγειρεν ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως γεφύρας ἐν Ῥατισβόνῃ καὶ ἐν Πασσαβίᾳ, καὶ ἵδρυσε πολλὰς ἐκκλησίας καὶ μοναστήρια.

ΕΡΡΙΚΟΣ ὁ Λέων υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1129, ἀποθ. τῷ 1195. Ἀποθανόντος τοῦ πατρός του τῷ 1139 μετὰ τὴν δήμευσιν πασῶν τῶν κτήσεών του ἡ μὲν προμήτωρ καὶ ἡ μήτηρ του ἀντέστησαν ἐν Σαξωνίᾳ κατὰ τοῦ Ἀλβέρτου, ὁ δὲ θεῖός του Γουέλφος ἐν Βαυαρίᾳ κατὰ τοῦ Λεοπόλδου. Τῷ 1142 ἐπῆλθε συμβιβασμὸς, τοῦ μὲν δουκάτου τῆς Βαυαρίας παραχωρηθέντος εἰς τὸν Ἰασομιργόττον μαργράβον τῆς Αὐστρίας ἀδελφὸν τοῦ Λεοπόλδου προαποθανόντος νυμφευθέντος τὴν μητέρα τοῦ Ἐρρίκου Γερτρούδην, τοῦ δὲ δουκάτου τῆς Σαξωνίας ἐπιγραφέντος εἰς τὸν Ἐρρῖκον, ἐκτὸς τῆς μαρκείας τοῦ Βρανδεβούργου διατηρηθείσης εἰς τὸν Λεοπόλδον. Τῷ 1147 ὁ Ἐρρῖκος μετέσχε σταυροφορίας τῶν ἱεραρχῶν καὶ τῶν ἡγεμόνων τῆς βορείου Γερμανίας κατὰ τῶν εἰδωλολατρῶν Σλάβων, οἵτινες ἐδήουν ἀδιακόπως τὰς χώρας τῶν Δανῶν καὶ τῶν Σαξόνων. Τῷ 1150 εἰσέβαλεν εἰς Βαυαρίαν πρὸς κατάληψιν αὐτῆς, ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Σαξωνίαν, ἀπειλουμένην ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος. Ὁ διάδοχος τοῦ Κονράδου Φρειδερῖκος ὁ Βαρβερούσας ἐζήτησε τὴν φιλίαν τοῦ Ἐρρίκου, ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν συνδρομήν του διὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Ἰταλίας, καὶ συνεπείᾳ τούτου τῷ 1154 ἐγένετο ἀπόφασις τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῶν ἡγεμόνων, δι' ἧς παρεχωρήθη ἡ Βαυαρία εἰς τὸν Ἐρρῖκον, ὅστις εὐγνωμονῶν συνώδευσε τὸν αὐτοκράτορα εἰς Ἰταλίαν καὶ διεκρίθη ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Τορτόνης καὶ κατὰ τὴν ἀποσόβησιν κατὰ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στρατοῦ προσβολῶν τῶν κατοίκων τῆς Ῥώμης. Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς Γερμανίαν, ὁ Φρειδερῖκος ἔδωκε τὸν θεῖον του Ἐρρῖκον Ἰασομιργόττον τὸ

ἀποδώσῃ τὴν Βαυαρίαν εἰς τὸν Ἑρρῖκον τὸν Λίοντα, ὅστις συγκατένευσεν ἡ μαρκεία τῆς Αὐστρίας ὑποτελὴς τῷ δουκάτῳ τῆς Βαυαρίας νὰ προβιβασθῇ εἰς δουκάτον καὶ νὰ ἐξαρτηθῇ κατ' εὐθείαν ἀπὸ τῆς αὐτοκρατορίας. Κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη ὁ Ἑρρῖκος κατέλαβε τὰς κτήσεις τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Βρέμης, ὃν ὁ αὐτοκράτωρ εἶχε κηρύξει ἔκπτωτον. Τῷ 1157 κατέλαβε τὴν Αἰδέκκην, παραχωρηθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ κόμητος Ὄστειν καὶ ἀπονείμας αὐτῇ πολλὰ προνόμια συνετέλεσεν εἰς τὴν ταχεῖαν αὐτῆς πρόοδον. Τῷ 1159 συνεξεστράτευσε μετὰ τοῦ Φρειδερίκου εἰς Ἰταλίαν. Τῷ 1160 ἐπιστρέψας εἰς Σαξωνίαν ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Ἀβοδρίτων λαοῦ σλαβικοῦ, οὗτινος τὰς χώρας ἁπάσας κατέκτησε καὶ διένειμεν αὐτὰς εἰς διαφόρους Σάξωνας· τῷ 1166 παρεχώρησεν αὐτὰς πρὸς τὸν ἐγχώριον ἡγεμόνα Πριβισλάβ ὡς τιμάριον συζεύξας αὐτὸν μετὰ τῆς νόθου θυγατρός του Ματθίλδης, ἐξ ἧς κατάγεται ὁ οἶκος τοῦ Μεκλεμβούργου· ἔκτοτε δὲ οἱ Σλάβοι οὗτοι προσήγγισαν εἰς τὸν χριστιανισμὸν καὶ ἀπὸ πειρατῶν μετεβλήθησαν εἰς γεωργοὺς καὶ ἐμπόρους. Τῷ 1168 ἐνυμφεύθη τὴν Ματθίλδην θυγατέρα Ἑρρίκου Β' βασιλέως τῆς Ἀγγλίας. Τῷ 1172 μετέβη πρὸς προσκύνησιν τοῦ Ἁγίου Τάφου εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ προσήνεγκε μεγάλας δωρεὰς εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ ἱπποτικὰ τάγματα. Ἐπιστρέψας τῷ 1173 εἰς Βρούνσβικ ἐπεδόθη μετὰ ζήλου εἰς τὸν καλλωπισμὸν τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἀνήγειρε πολλὰς ἐκκλησίας, ἐξ ὧν μία ἡ μητρόπολις ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Βλασίου σώζεται μέχρι τοῦ νῦν. Εἰς τὴν κατὰ τὸ 1174 ἐκστρατείαν τοῦ αὐτοκράτορος οὐχὶ μόνον δὲν συνώδευσεν αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ἔμεινεν ὅλως ἀδιάφορος εἰς τὰς δυσπραγίας ἃς ὑπέστη ἐκεῖ. Ἡ ἀδιαφορία του ὅμως αὕτη ἐτιμωρήθη σκληρῶς· διότι ὁ αὐτοκράτωρ συγκαλέσας τῷ 1180 δίαιταν ἐν Βυρτσβούργῃ ἐκήρυξεν αὐτὸν ἔκπτωτον ἀπὸ πασῶν τῶν κτήσεών του ἐκτὸς τοῦ Βρούνσβικ καὶ τοῦ Λυνεβούργου, καὶ ἐντὸς βραχυτάτου διαστήματος ἅπασαι αἱ δημευθεῖσαι χῶραι κατελήφθησαν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν του, αὐτὸς δὲ ἐν τῇ διαίτῃ τῆς Ἐρφούρτης τῷ 1181 κατεδικάσθη εἰς τριετῆ ἐκτὸς τοῦ κράτους ἐξορίαν. Τῷ 1182 μετέβη εἰς Νορμανδίαν, ὅπου εὑρίσκετο ὁ πενθερός του, καὶ τῷ 1183 εἰς Ἀγγλίαν ὅπου ἐγεννήθη ὁ υἱὸς του Γουλιέλμος, οὗτινος οἱ ἀπόγονοι μετὰ πέντε αἰῶνας κατέλαβον τὸ στέμμα τῆς Ἀγγλίας. Ἀφ' ἑτέρου ἀνεχώρησεν ἀπὸ τῆς Σαξωνίας, ἡ χώρα ἐκείνη ὑπέστη τὰ πενθεινὰ ἕνεκα τῆς ἐπελθούσης διχονοίας τῶν ἐχθρῶν του. Τῷ 1185 ἐπιστρέψας εἰς Βρούνσβικ οὐδόλως ἠθέλησε νὰ συμμετάσχῃ τῶν κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἐπιχειρήσεων τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Κολωνίας καὶ ἄλλων ἡγεμόνων· ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ οὐδεμίαν ἐγνώρισεν αὐτῷ χάριν, ἐξ ἐναντίας δὲ τῷ 1188 κατεδίκασεν αὐτὸν εἰς νέαν τριετῆ ἐξορίαν, καὶ ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ ἀπέλθῃ εἰς Ἀγγλίαν τῷ 1189. Μαθὼν ὅτι οἱ ἐχθροί του προσέβαλον τὰς μεινάσας αὐτῷ χώρας ἐπέστρεψεν εἰς Σαξωνίαν κατέλαβε τὸ Ὄλστειν, ἐκυρίευσε διαφόρους πόλεις καὶ ἠνάγκασε τὸν Ἑρρῖκον βασιλέα τῆς Ῥώμης υἱὸν τοῦ αὐτοκράτορος ἀπόντος εἰς Παλαιστίνην ἕνεκα τῆς συμμετοχῆς του εἰς τὴν τρίτην σταυροφορίαν νὰ συνομολογήσῃ μετ' αὐτοῦ συνθήκην, δι' ἧς διετήρει τὰς νεωστὶ κατακτηθείσας χώρας, καὶ ὑπόσχεσις ἐδίδετο αὐτῷ ὅτι θέλει ἀποκατασταθῇ εἰς τὸ δουκάτον τῆς Σαξωνίας μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ βασιλέως Ἑρρίκου ἀπὸ Ἰταλίας, ὅπου ἔμελλεν ἐκεῖνος νὰ ἀπέλθῃ. Τῷ 1192 τὸ Ὄλστειν κατελήφθη πάλιν ὑπὸ τοῦ κόμητος Ἀδόλφου τοῦ Ὄλστειν ἐπανελθόντος ἐκ τῆς σταυροφορίας. Τῷ 1193 ὁ Ἑρρῖκος κατετρόπωσε τὸν δοῦκα τῆς Σαξωνίας Βερνάνδον υἱὸν τοῦ Ἀλβέρτου, εἰς ὃν εἶχε παραχωρηθῇ ἡ Σαξωνία τῷ 1180. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ πρεσβύτερος αὐτοῦ υἱὸς Ἑρρῖκος ἐνυμφεύθη τὴν μονογενῆ κόρην τοῦ κόμητος Παλατίνου τοῦ Ῥήνου, ὅστις τὸν μὲν γαμβρόν του ἐξησφάλισεν εἰς τὴν διαδοχὴν τοῦ παλατινάτου, τὸν δὲ συμπέθερόν του συνεφιλίωσε μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἑρρίκου ΣΤ' διαδεξαμένου τὸν πατέρα του Φρειδερῖκον τὸν Βαρβεροῦσον. Ὁ Ἑρρῖκος ἐπέστρεψε κατόπιν εἰς Βρούνσβικ, ὅπου ἔσπευσε νὰ μεταδώσῃ εἰς τοὺς ὑπηκόους του τὰς ὠφελείας τῆς εἰρήνης, ἧς ἀπήλαυσεν ἐπὶ τέλους καὶ ὁ ἴδιος. Ἀποκαταστήσας τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν τάξιν, κοσμῶν καὶ προικοδοτῶν τὰς ἐκκλησίας καὶ προάγων τὴν βιομηχανίαν τῶν πόλεων, ἐχάρη πάλιν βλέπων τὰ εὐάρεστα ἀποτελέσματα τῆς καλῆς διοικήσεώς του. Ἀπέθανεν ἐν Βρούνσβικ ἐν ταῖς ἀγκάλαις τοῦ πρεσβυτέρου του υἱοῦ καὶ ἐτάφη ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Βλασίου παρὰ τὴν σύζυγόν του Ματθίλδην. Μετὰ τρία ἔτη ὁ τρίτος υἱός του Ὄθων ἀνέβαινεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν Καισάρων. Ὁ Ἑρρῖκος διὰ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ πνεύματός του ὑπερβαίνει τοὺς πλείστους τῶν συγχρόνων του. Μέγας πολιτικὸς ἀνήρ, εἶχε πολλὰ ἐλαττώματα ἴδιως δὲ τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ τὸ πεῖσμα, ἅτινα ὅμως δὲν συνετέλεσαν πλησίως εἰς τὴν καταστροφήν του.

Δούξ Βουργουνδίας.

ΕΡΡΙΚΟΣ Α' ἐπονομαζόμενος ὁ Μέγας, πρῶτος δούξ ἄρχων τῆς Βουργουνδίας, γεν. περὶ τὸ 950, ἀποθ. τῷ 1002. Δευτερότοκος υἱὸς Οὔγου Β'. τοῦ Μεγάλου ἐπονομαζομένου ἐπίσης Λευκοῦ καὶ Ἄββᾶ κόμητος τῶν Παρισίων, δουκὸς τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Βουργουνδίας διεδέξατο εἰς τὸ δουκάτον τῆς Βουργουνδίας τὸν πρεσβύτερόν του ἀδελφὸν Ὄθωνα ἀποθανόντα τῷ 963 ἢ 965. Τοῦ ἀδελφοῦ του Οὔγου τοῦ Καπέτου ἀναγορευθέντος βασιλέως τῆς Γαλλίας τῷ 987, εὐκόλως ἐπέτυχε παρ' αὐτοῦ τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ δουκάτου τῆς Βουργουνδίας, ὅπερ κατεῖχε παρὰ τοῦ βασιλέως Λοθαρίου μόνον ἐπὶ τῷ τίτλῳ φιλοδωρήματος, καὶ οὕτως ἐγένετο ὁ πρῶτος ἰδιοκτήτης δούξ τῆς ἐπαρχίας ταύτης. Οἱ σύγχρονοι ἱστορικοὶ προσθέτουσιν ὅτι ὁ Οὔγος ἀπένειμεν αὐτῷ προσέτι τὸν τίτλον Μεγάλου δουκός, καὶ ἴσως ἐκ τούτου προέρχεται τὸ ἐπώνυμον «Μέγας» καθόσον οὐδὲν ἔπραξε χορηγοῦν αὐτῷ τὸν τίτλον τοῦτον, ἐκτὸς ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι ἐπωνομάσθη Μέγας ἕνεκα τῶν ἀρετῶν του. Οὐδὲν περὶ αὐτοῦ γινώσκεται, εἰμὴ ὅτι ἀνέλαβε τὴν μέριμναν τῆς ἀναμορφώσεώς τινων μοναστηρίων. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἓξ πρώτων λαϊκῶν πατρικίων τῆς Γαλλίας, ἀλλ' ἄνευ ἰδιαιτέρων προνομίων. Οἱ ὑποτελεῖς του ἦσαν οἱ μᾶλλον ἀνεξάρτητοι τῆς Γαλλίας κατέχοντες τίτλους πομπωδεστάτους.

Βασιλεῖς τῆς Γαλλίας.

ΕΡΡΙΚΟΣ Α', βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, γενν. τῷ 1005, ἀποθαν. τῷ 1060. Τριτότοκος υἱὸς Ῥοβέρτου τοῦ Β' ἐστέφθη τῷ 1027 συμβασιλεὺς τοῦ πατρός του ἀποκλείσαντος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πρωτοτόκου τὸν δευτερότοκον ὡς εὐήθη. Τῷ 1031 διαδεξάμενος τὸν πατέρα του ὤφειλε νὰ καταύξῃ ἕτερον ἀδελφὸν Ῥοβέρτον ὑποστηριζόμενον ὑπὸ τῆς μητρὸς των Κωνσταντίας· νικήσας αὐτὸν τῇ βοηθείᾳ τοῦ δουκὸς τῆς Νορμανδίας Ῥοβέρτου τοῦ Διαβόλου, παρεχώρησεν αὐτῷ τὴν Βουργουνδίαν. Δευτέραν ἐπανάστασιν ἐγερθεῖσαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ δευτερότοκου ἀδελφοῦ Εὐδίου (Eudes) κατεβύθισεν ἐπίσης, ὁ δὲ κόμης τῆς Καμπανίας Εὐδιος Β' ἠναγκάσθη νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν κυριαρχίαν του. Θελήσας νὰ ὑποστηρίξῃ κατὰ τοῦ νέου δουκὸς τῆς Νορμανδίας Γουλιέλμου τοῦ Νόθου τὸν ὑποτελελῆ αὐτῷ κόμητα τῶν Ἀρκῶν Γκυίδη, ἐν Μαΐῳ τῷ 1054. Ὁ Ἑρρίκος χαρακτηρίζεται ὡς νωθρὸς μὴ δυνάμενος νὰ ὑπερασπισθῇ τοὺς ἰδίους αὐτοῦ ὑπηκόους· ἰσχυρότατοι δὲ ἦσαν ἐπὶ τῆς βασιλείας του οἱ ἀνώτατοι τιμαριοῦχοι ἄρχοντες διεξάγοντες μόνοι τὰς πρὸς ἀλλήλους καὶ τοὺς ὑποτελεῖς αὐτῶν ἄρχοντας διαφορὰς ἄνευ τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας, ὅστις παρέδωκε τὴν διοίκησιν τοῦ κράτους εἰς τοὺς κληρικοὺς παραχωρήσας αὐτοῖς καὶ πολλὰ προνόμια. Οἱ κληρικοὶ μὴ δυνάμενοι νὰ ἐμποδίσωσι τὰς ἀλληλομαχίας καὶ ληλασίας αἵτινες κατεσπάρασσον τότε τὴν Γαλλίαν καὶ μὴ εἰσακουόμενοι κηρύττοντες τὴν «εἰρήνην τοῦ Θεοῦ» ἐπενόησαν τὴν «ἀνακωχὴν τοῦ Θεοῦ», ὁρίσαντες ὅτι κατὰ πᾶσαν ἑβδομάδα ἀπὸ της ἑσπέρας τῆς τετάρτης καθ' ἣν ἤρξαντο τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ μέχρι τῆς πρωΐας τῆς δευτέρας, καὶ κατὰ τὴν νηστείαν τῶν Χριστουγέννων καὶ κατὰ τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν πᾶς χριστιανὸς ὀφείλει νὰ μὴ ἀναμνησθῇ τὰς παρὰ τοῦ γείτονος γενομένας αὐτῷ βιαιοπραγίας, νὰ μὴ ζητήσῃ νὰ ἐκδικηθῇ τὸν ἐχθρόν του, προσέτι οὐδὲ ἐνέχυρον νὰ ἀπαιτήσῃ, οἱ δὲ παραβάται θέλουσι τιμωρηθῇ ἐξοριζόμενοι τῆς πατρίδος των ἢ ἀπομακρυνόμενοι τῆς χριστιανικῆς συγκοινωνίας. Ἐπὶ τοῦ Ἑρρίκου τούτου ἐνέσκηψε προσέτι λιμὸς τρομερὸς ὠθήσας τοὺς ἀνθρώπους καὶ μέχρις ἀλληλοφαγίας. Ὁ ἰδιωτικὸς βίος τοῦ Ἑρρίκου εἶναι σκοτεινός. Ἐμνηστεύθη κατὰ πρῶτον τὴν Ματθίλδην θυγατέρα τοῦ αὐτοκράτορος Κονράδου τοῦ Σαλικοῦ, ἀποθανοῦσαν τῷ 1034· κατόπιν ἐνυμφεύθη ἑτέραν Ματθίλδην ἀνεψιὰν τοῦ αὐτοκράτορος Ἑρρίκου Γ' ἀποθανοῦσαν τῷ 1044 ἄνευ ἀῤῥένων γόνων· ἐπὶ τέλους ἐνυμφεύθη τῷ 1051 τὴν Ἄνναν θυγατέρα τοῦ Μεγάλου Δουκὸς τῆς Ῥωσσίας Ἰαροσλάβου, μεθ' ἧς ἐγέννησε τρία ἄῤῥενα, Φίλιππον τὸν διάδοχόν του, Ῥοβέρτον καὶ Οὔγον.

ΕΡΡΙΚΟΣ Β', βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, γενν. τῷ 1519, ἀποθαν. τῷ 1559, διαδεξάμενος τὸν πατέρα του Φραγκίσκον Α' τῷ 1547. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐξασθένησιν τῆς ἰσχύος τοῦ οἴκου τῆς Αὐστρίας. Ἐπειδὴ οἱ Ἄγγλοι σύμμαχοι Καρόλου τοῦ Ε' αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας καὶ ἀρχηγοῦ τοῦ οἴκου τῆς Αὐστρίας ἤθελον νὰ ἑνώσωσι τὴν Σκωτίαν μετὰ τῆς Ἀγγλίας διὰ τοῦ γάμου τοῦ νέου αὐτῶν βασιλέως Ἐδουάρδου ΣΤ' μετὰ τῆς Μαρίας Στουάρτ, ὁ Ἑρρίκος ἀπέστειλεν εἰς Σκωτίαν στρατὸν ἀποδιώξαντα τοὺς Ἄγγλους καὶ ὁδηγήσαντα εἰς Γαλλίαν τὴν Μαρίαν, ἣν ἐμνήστευσε μετὰ τοῦ υἱοῦ του, πρὸς ἀνάκτησιν δὲ τῆς Βολωνίας ἐπλήρωσε 100,000 ἐκάλτρα τῷ 1549. Ἐπροστάτευσε τὴν Ἰταλίαν κατὰ τῶν αὐτοκρατορικῶν στρατευμάτων τὸν Ὀκτάβιον Φαρνέσιον δοῦκα τῆς

Πάρμας καὶ ἐν Γερμανίᾳ συνδέσας συμμαχίαν μετὰ τοῦ Μαυρικίου τῆς Σαξωνίας καὶ τῶν διαμαρτυρομένων ἡγεμόνων, οἵτινες ἤθελον νὰ ἀποσείσωσι τὸν ζυγὸν τοῦ αὐτοκράτορος τῷ 1582 κατέκτησε τὰς τρεῖς ἐπισκοπὰς τῆς Τούλης, τοῦ Μὲτζ καὶ τοῦ Βερδούνου. Ὁ Κάρολος ὁ Ε' κλείσας εἰρήνην μετὰ τῶν διαμαρτυρομένων ἡγεμόνων ἐν Πασάου ἐπολιόρκησε τὸ Μὲτζ, ἀλλ' ἀπεκρούσθη ὑπὸ τοῦ δουκὸς Φραγκίσκου Γυίσης τῷ 1553. Ἐξεδικήθη λοιπὸν τὴν Πικαρδίαν, ἀλλ' ἐνικήθη ἐν Renty τῷ 1554. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ γάλλος στρατηγὸς Βρισσὰκ κατέκτησε τὴν Σαβοΐαν καὶ τὸ Πιεμόντιον. Ὁ Κάρολος ὁ Ε' ὀλίγῳ πρὶν παραιτηθῇ τοῦ θρόνου ὑπέγραψεν ἐν Vaucelles πενταετῆ ἀνακωχὴν τῷ 1556, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ὁ πόλεμος ἐπανελήφθη κατὰ Φιλίππου τοῦ Β' διαδόχου τοῦ Καρόλου ἐν Ἱσπανίᾳ. Ὁ δοὺξ Γυίσης δὲν ἠδυνήθη νὰ κατακτήσῃ τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως, καὶ ὁ κοντόσταυλος Μοντμορενσὺ ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ δουκὸς τῆς Σαβοΐας Φιλιππέρτου Ἐμμανουὴλ ἐν Ἁγίῳ Κεντίνῳ τῷ 1557. Ὁ Γυίσης ἀνακληθεὶς ἀπὸ τῆς Ἰταλίας ἐκυρίευσε τὸ Καλαὶ τῷ 1558 κατεχόμενον ἐπὶ 211 ἔτη ὑπὸ τῶν Ἄγγλων συμμάχων τότε τῆς Ἱσπανίας. Ἀλλ' ὁ στρατάρχης de Thermes ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ κόμητος Ἐγμόντου ἐν Γραβελίνοις, καὶ ὁ Ἑρρίκος ὁ Β' κατὰ προτροπὴν τῆς Ἀρτέμιδος τῶν Πουατιέρων, τοῦ Μοντμορενσὺ καὶ τοῦ Σαιντ-Ἀνδρὲ ὑπέγραψε τὴν συνθήκην Cateau-Cambrésis τῷ 1559. Κατὰ τὰς ἑορτὰς τὰς γενομένας συνεπείᾳ τῆς συνθήκης ταύτης, ὁ Ἑρρίκος ἐπληγώθη καιρίως ἀγωνιζόμενος διὰ λόγχης μετὰ τοῦ Μοντγομερὺ, ἀρχηγοῦ τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπέθανεν. Ἡ βασιλεία του εἶναι ἀξιομνημόνευτος ἐν τῷ ἐσωτερικῷ διὰ τὰς προόδους τῆς βασιλικῆς ἰσχύος. Ἡ σύγκλητος ἀπεγυμνώθη κατὰ μέγα μέρος τῆς παραχωρηθείσης αὐτῇ πολιτικῆς ἰσχύος· μόνον ἡ μεγάλη βουλὴ ἔχαιρε τὸ δικαίωμα τοῦ νουθετεῖν, ἀλλὰ καὶ αὕτη ἦν ὁ βασιλεὺς ἀνθίστατο εἰς τὴν θέλησίν της ὤφειλε νὰ παραδεχθῇ τὰ βασιλικὰ διατάγματα. Τὰ γενικὰ συμβούλια ποτὲ δὲν συνεκλήθησαν, οἱ δὲ προύχοντες μόνον ἅπαξ συνῆλθον μετὰ τὴν μάχην τοῦ Ἁγίου Κεντίνου ὅπως ψηφίσωσι περὶ τῶν χρημάτων. Ἑρρίκος ὁ Β' ἰσχυμάτισε τὰ πρωτοδικεῖα τῷ 1552 καὶ τῷ 1553 συνίστησε τὸ ἀνώτατον δικαστήριον τῶν Ῥηνῶν διὰ τὴν Βρετάνην. Αἱ ἐλευθερίστητες τοῦ βασιλέως πρὸς τὴν ἱερωμένην του Ἀρτέμιδα τῶν Πουατιέρων καὶ τοὺς ὑπονομευόντες αὐτῆς προστεθεῖσαι εἰς τὰ δαπανηθέντα διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ πολέμου ἀνεβίβασαν τὸ δημόσιον χρέος εἰς 42 ἑκατομμύρια φράγκων τῆς τότε ἐποχῆς ἰσοδυναμοῦντα πρὸς 335,471,000 φράγκων τῆς σημερινῆς ἀξίας. Πολλοὶ Καλβινισταὶ ὑπέστησαν τὸν διὰ πυρὸς θάνατον ἐν Παρισίοις, Λουγδούνῳ, Angers, Blois, Βορδιγάλλοις. Τὰ μέλη τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τῆς Aix, ἅτινα εἶχον διατάξει τὴν σφαγὴν τῶν Vaudois ἐπὶ τῆς προκατόχου βασιλείας ἠθωώθησαν ὑπὸ τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τῶν Παρισίων. Τὰ διατάγματα τοῦ 1551 καὶ 1553 κατήγγελλον θάνατον κατὰ τῶν διαμαρτυρομένων, οἵτινες ἤθελον καταληφθῇ ἐν τῇ λαθραίᾳ ἐκτελέσει τῆς λατρείας των. Ἡ ἱερὰ ἐξέτασις ἀνεμίχθη εἰς τὰς πολιτικὰς δίκας διὰ τῆς εἰσαγωγῆς ἐκκλησιαστικῶν δικαστῶν καλουμένων ἱερεξεταστῶν καὶ τὰς ἐπὶ αἱρέσει δίκας. Τέλος τῷ 1559 δύο μέλη τῆς συγκλήτου καθείρχθησαν διότι ὑπερησπίσθησαν τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως. Αἱ βιαιοπραγίαι εἰς ἃς ὤθησαν τὸν βασιλέα οἱ Γυΐσαι προπαρεσκεύασαν ἐν Γαλλίᾳ τοὺς θρησκευτικοὺς πολέμους.

ΕΡΡΙΚΟΣ Γ' βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, γεν. ἐν Φονταινεβλὼ τῷ 1551, ἀποθ. τῷ 1589. Τριτότοκος υἱὸς Ἑρρίκου τοῦ Β' καὶ Αἰκατερίνης τῶν Μεδίκων καὶ φέρων τὸν τίτλον δουκὸς τῆς Ἀνδεγαυίας διεδέξατο τὸν ἀδελφόν του Κάρολον Θ' τῷ 1574. Συμμετασχὼν τῶν σφαγῶν τῆς νυκτὸς τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου εἶχεν ἀποκτήσει φήμην εὐτυχοῦς στρατηγοῦ, χρηματίσας ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ τῶν καθολικῶν ἐν ταῖς μάχαις τῆς Jarnac καὶ τοῦ Moncontour τῷ 1569 καὶ ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Ροχέλλης τῷ 1573. Προσφάτως εἶχεν ἐκλεγῇ τῷ 1573 βασιλεὺς τῆς Πολωνίας, ὅτε ὁ θάνατος τοῦ ἀδελφοῦ του ἀνεκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὴν Γαλλίαν, εἰς ἣν καὶ ἔσπευσε νὰ μεταβῇ μὴ εὐχαριστηθεὶς ἐκ τῆς ἐν Πολωνίᾳ διαμονῆς. Κατὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασίν του τρία ὑπῆρχον ἐν Γαλλίᾳ κόμματα, τῶν Διαμαρτυρομένων ἢ Ὀυγενότων, ἀρχηγὸν ἔχον τὸν Ἑρρίκον τῆς Ναβάρρας καὶ τὸν πρίγκηπα τοῦ Κονδῆ, τὸ τῶν Πολιτικῶν ἢ τῶν Μετρίων Καθολικῶν ἀρχηγὸν ἔχον τὸν δοῦκα τῆς Ἀλανσῶνος Φραγκίσκον νεώτερον ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως καὶ τὸ τῶν Σφοδρὰ Καθολικῶν οὗτινος ἀρχηγὸς ἐθεωρεῖτο ὁ δοὺξ Γυίσης Ἑρρίκος. Οἱ Πολιτικοὶ συνενωθέντες μετὰ τῶν Διαμαρτυρομένων ἀνέλαβον τὰ ὅπλα, ἀλλ' ὁ στρατηγὸς τῶν Καθολικῶν Γυίσης ἐνίκησεν αὐτοὺς τῷ 1575. Ὁ βασιλεὺς ἀποστρεφόμενος τὸν πόλεμον διαπραττόντα

τὰς ἡδονάς του, παρεχώρησεν εἰς τοὺς Διαμαρτυρομένους τῷ 1576 διάταγμα εὐνοϊκώτατον, δι' οὗ ἐκηρύττετο ἡ ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως καὶ ἐπετρέπετο αὐτοῖς ἡ λατρεία πανταχοῦ τῆς Γαλλίας ἐκτὸς τῶν Παρισίων. Οἱ Καθολικοὶ παροργισθέντες ἐσύττησαν τὴν «Ἁγίαν Ἕνωσιν» ἧς ἡ ἐπιρροὴ ἐθριάμβευσεν εἰς τὸ συγκαλεσθὲν παρὰ τοῦ βασιλέως γενικὸν συμβούλιον τῶν Blois. Ὁ βασιλεὺς ὅπως προσελκύσηται τοὺς Καθολικοὺς ἐκηρύχθη ἀρχηγὸς τῆς Ἁγίας Ἑνώσεως, ἀλλ' ἡ Συνέλευσις ἀνέθεσεν αὐτῷ τὴν ἐπανάληψιν τοῦ πολέμου κατὰ τῶν Διαμαρτυρομένων χωρὶς νὰ προμηθεύσῃ αὐτῷ τὰ μέσα. Τὸ διάταγμα Bergerac ἔθηκε τέρμα εἰς τὰς ἐχθροπραξίας τῷ 1577, ἀλλ' ἀμέσως ἑβδομος ἐμφύλιος πόλεμος ἐγένετο λήξας τῷ 1580. Ὁ θάνατος τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως Φραγκίσκου πρότερον δουκὸς Ἀλανσῶνος ἤδη δὲ δουκὸς Ἀνδεγαυίας ηὔξησε τοὺς κινδύνους τῆς βασιλείας τῷ 1584, διότι τοῦ βασιλέως μὴ ἀποκτήσαντος υἱὸν καὶ μὴ ἔχοντος ἕτερον ἀδελφὸν ἐπίδοξος διάδοχος τοῦ θρόνου καθίστατο ὁ ἕτερος τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Διαμαρτυρομένων ὁ Ἑρρίκος τῆς Ναβάρρας. Ἡ Ἁγία Ἕνωσις λαμβάνει ἀνάπτυξιν συστηματικήν, καὶ ὁ βασιλεὺς ἀναγκαζόμενος νὰ ὑπακούσῃ εἰς πάθη ἅτινα δὲν συνεμερίζετο ἀρχίζει ὀγδοον ἐμφύλιον πόλεμον κληθέντα «τῶν τριῶν Ἑρρίκων». Ἡ ἥττα τοῦ εὐνοουμένου του Joyeuse ἐν Coutres τῷ 1587 αὐξάνει τὴν ἀντιδημοτικότητα τοῦ βασιλέως, καὶ ἡ «ἡμέρα τῶν χαρακωμάτων» ἀποδιώκει αὐτὸν τῆς πρωτευούσης τῷ 1588. Συγκαλέσας ἐκ νέου τὰ γενικὰ συμβούλια ἐν Blois καὶ ἰδὼν ὅτι ταῦτά εἰσιν ὅλως ἀφωσιωμένα εἰς τοὺς Γυίσας, ἐνεργεῖ διὰ τῶν σωματοφυλάκων του τὴν δολοφονίαν τῶν δύο Γυίσῶν, τοῦ δουκὸς καὶ τοῦ καρδιναλίου, ἀλλ' ἀποτέλεσμα τῶν δολοφονιῶν τούτων ὑπῆρξεν ὁ ἀφορισμὸς αὐτοῦ παρὰ τοῦ πάπα, καὶ ἡ ἐκθρόνισις αὐτοῦ παρὰ τῆς Σορβώνης καὶ τῆς Συγκλήτου. Τότε ἀναγκασθεὶς συνενοῦται μετὰ τοῦ Ἑρρίκου τῆς Ναβάρρας καὶ μετ' αὐτοῦ πολιορκεῖ τοὺς Παρισίους. Ἐπλησίαζεν ἡ κυρίευσις τῆς πόλεως ταύτης, ὅτε ὁ δομινικανὸς Ἰάκωβος Κλήμης ὑπὸ ἔνδυμα ἰακωβίνου παρουσιάσας αὐτῷ ἐπιστολὴν καὶ κύψας διὰ νὰ τῷ ὁμιλήσῃ δῆθεν μυστικόν τι κατήγαγεν αὐτῷ διὰ μαχαίρας κεκρυμμένης ἐντὸς τῆς περιχειρίδος του παρὰ τὴν κοιλίαν πληγὴν θανατηφόρον τῷ 1589. Διὰ τῆς δολοφονίας Ἑρρίκου τοῦ Γ' ἐσώθη ὁ βασιλικὸς κλάδος τῶν Βαλουὰ καὶ ἡ οἰκογένεια τῶν Orléans-Angoulême.

ΕΡΡΙΚΟΣ Δ' «ὁ Μέγας» ἐπικαλούμενος Βεαρναῖ, πρῶτος βασιλεὺς τῆς Γαλλίας ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Βουρβόνων, γενν. τῷ 1553, ἀποθ. τῷ 1610, υἱὸς Ἀντωνίου τοῦ Βουρβόνου, δουκὸς τῆς Βανδόμης καὶ τῆς Ἰωάννης βασιλίσσης τῆς Ναβάρρας. Ἀνατραφεὶς ὑπὸ τῆς μητρός του εἰς τὸν καλβινισμόν, ἐπολέμησε κατὰ πρῶτον ὑπὸ τὸν Κολινὺ καὶ παρευρέθη εἰς τὰς μάχας Roche-Abeille καὶ τοῦ Moncotour τῷ 1569. Μετὰ τὸ διάταγμα τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ τῷ 1572 ἐνυμφεύθη τὴν ἀδελφὴν τοῦ βασιλέως Καρόλου Θ' Μαργαρίταν τοῦ Βαλουὰ καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐγένετο βασιλεὺς τῆς Ναβάρρας ἀποθανούσης τῆς μητρός του· διέφυγε δὲ τὴν ἀφαγὴν τῆς νυκτὸς τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου παραδεχθεὶς ἀκουσίως τὸν καθολικισμόν. Ὕστερον μετέσχε τῆς συνομωσίας τῶν «Πολιτικῶν» τῷ 1547, καὶ φυγὼν ἐκ τῆς αὐλῆς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως τῷ 1575, ἀνήρεσεν ἐν Τουρ τὴν δεδιασμένην αὐτοῦ ἐξόμωσιν καὶ ἔκτοτε μετέσχεν οὐσιωδῶς πάντων τῶν ἐν Γαλλίᾳ θρησκευτικῶν ἐμφυλίων πολέμων. Τῷ 1580 ἐδοξάσθη κυριεύσας τὸ φρούριον Cahors. Τῷ 1584 κατέστη ἐπισημότερος διότι διὰ τοῦ θανάτου τοῦ δουκὸς τῆς Ἀνδεγαυίας κατέστη ὡς ἐκ τῆς γενετῆς του ὁ ἐπίδοξος διάδοχος τοῦ στέμματος τῆς Γαλλίας. Ἀποχρουόμενος ὑπὸ τοῦ κόμματος τῶν καθολικῶν καὶ τῆς Ἁγίας Ἑνώσεως ὡς αἱρετικὸς καὶ ἀφορισθεὶς ὑπὸ τοῦ πάπα Σίξτου Ε' κατέφυγεν εἰς τὰ ὅπλα καὶ κατετρόπωσε τὸν Joyeuse ἐν Coutras τῷ 1587· ἀλλ' ἡ ἡμέρα τῶν «Χαρακωμάτων» συνεφύλιωσεν αὐτὸν μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Ἑρρίκου τοῦ Γ', καὶ ἀμφότεροι ἐκστρατεύσαντες κατέλαβον τὰ περιξ τῶν Παρισίων καὶ ἐπολιόρκουν τὴν πόλιν ταύτην. Μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ Ἑρρίκου Γ' τελευταίου τῶν Βαλουὰ, διεδέξατο αὐτὸν τῷ 1589, ἀλλὰ χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ κρατήσῃ ἐν τῷ στρατῷ του τοὺς καθολικοὺς ἄρχοντας τοὺς ἀκολουθήσαντας τὸν Ἑρρίκον Γ'. Ἡ Ἕνωσις δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν ἀναγνωρίσῃ καὶ προετίμησεν αὐτοῦ τὸν θεῖόν του καρδινάλιον ἐκ Βουρβόνων, κηρυχθέντα βασιλέα ὑπὸ τὸν ὄνομα Καρόλου Γ'. Ὁ Βεαρναῖ κατετρόπωσε τὸν δοῦκα τῆς Μαγιέννης ἐν Argues τῷ 1589 καὶ Ivry τῷ 1590 καὶ ἐπολιόρκησε δὶς τοὺς Παρισίους, ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ διαλύσῃ τὴν πολιορκίαν τῆς πόλεως ταύτης, μαθὼν τὴν κατ' αὐτοῦ ἔλευσιν τοῦ Ἀλεξάνδρου Φαρνεσίου πρίγκηπος τῆς Πάρμας ἀποσταλέντος παρὰ τῶν Ἱσπανῶν. Ἐπίσης ἀπέτυχε καὶ πρὸ τῆς Ρουένης καὶ δεύτερα ἦτταν ἐν Ἰβρύ. Ἐπωφεληθεὶς ὅμως

τῆς διχοστασίας τῶν ἐχθρῶν του, ἐξώμωσε τὸν καλδινισμὸν ἐν Ἁγίῳ Διονυσίῳ τῷ 1593 καὶ οὕτω προσειλκύσατο τὴν πλειονοψηφίαν τοῦ ἔθνους βεβαρυμένου ἐκ τῶν καταστρεπτικῶν ἐμφυλίων πολέμων καὶ κατατρομάζον ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ στέμματος τῆς Γαλλίας ἀντιποιήσεων τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φιλίππου τοῦ Β'. Ἡ προδοσία τοῦ Βρισσὰκ ἠνέῳξεν αὐτῷ τὰς πύλας τῶν Παρισίων, καὶ οἱ καθολικοὶ διοικηταὶ τῶν ἐπαρχιῶν ἐξηγοράσθησαν διὰ χρημάτων. Τρεῖς μόνον ἐπαρχίαι ὑποστηριζόμεναι ὑπὸ τῶν ἱσπανικῶν στρατευμάτων ἀντέσησαν, ἀλλὰ καὶ ταύτας καθυπέταξε, τὴν μὲν Βουργουνδίαν διὰ τῆς ἐν Fontaine-Française τῷ 1595 νίκης, τὴν δὲ Πικαρδίαν διὰ τῆς τῷ 1596 ἁλώσεως τῆς Ἀμιέννης, τὴν δὲ Βρετάνην διὰ τῆς κατατροπώσεως τοῦ δουκὸς δὲ Mercoeur. Ἡ δὲ συνθήκη τῶν Βερβινῶν μετὰ Φιλίππου τοῦ Β' τῷ 1598 καὶ τὸ διάταγμα τῆς Νάντης παραχωρηθὲν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος εἰς τοὺς διαμαρτυρομένους καὶ ἀπονέμον αὐτοτε ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως, ἐλευθέραν ἐξάσκησιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων των καὶ πλήρη τὰ δικαιώματα πολίτου κατέπαυσαν ὁλοτελῶς τὴν πάλην τὴν ἐπὶ πεντήκοντα περίπου ἔτη ἐπαπειλήσασαν τὴν καταστροφὴν τῆς Γαλλίας καὶ τῆς μοναρχίας αὐτῆς. Ἐκτοτε ἄρχεται ἡ δευτέρα περίοδος τῆς βασιλείας Ἑρρίκου Δ' ἐνδοξοτέρα τῆς πρώτης ἤτοι ἡ δραστηρία καὶ ἐπιτυχὴς ἀποκατάστασις τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας, τῆς πολιτικῆς τάξεως, τῆς ἐσωτερικῆς διοικήσεως καὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ὁ Ἑρρίκος ἐπεδείχθη μέγας βασιλεύς. Ἀπεκεφάλισε τὸν Βιρὸν ἕνα τῶν συναγωνιστῶν του ἐν Fontaine-Française καταγορηθέντα ἐπὶ συνομωσίᾳ τῷ 1602, ἔρριψεν εἰς τὴν Βαστίλην τὸν κόμητα Ὠβέρνης, ἀφῆρεσεν ἀπὸ τοῦ δουκὸς τῆς Βουϊλλῶνος τὴν ἡγεμονίαν τοῦ Σεδὰν καὶ μόνον διὰ τῶν συστάσεων τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας Ἐλισάβετ ἐχάρισεν αὐτῷ τὴν ζωήν· κατήργησε πανταχοῦ καὶ ἰδίως ἐν ταῖς μεσημβριναῖς ἐπαρχίαις τὰ δημοτικὰ προνόμια, ἀπηγόρευσεν ἐπὶ ποινῇ θανάτου οἱουδήποτε βιβλίου τύπωσιν ἄνευ τῆς ἀδείας τῆς βασιλικῆς λογοκρισίας, διέταξε τὴν σύγκλητον νὰ παραδεχθῇ τὰ βασιλικὰ διατάγματα ἄνευ παρατηρήσεων καὶ ἀνεμόρρωσε τῷ 1600 τὸ πανεπιστήμιον ἐν πνεύματι μοναρχικῷ· ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ κυβέρνησις αὐτοῦ προανήγγειλε καὶ προπαρεσκεύασε τὴν τοῦ Ῥιχελιὲ καὶ Λουδοβίκου τοῦ δεκάτου τετάρτου. Ἡ ἐπανόρθωσις τῶν οἰκονομικῶν, ἡ προαγωγὴ τῆς γεωργίας καὶ τοῦ ἐμπορίου καὶ ἡ ἀναγέννησις τῆς ναυτιλίας ὑπῆρξαν ἰδίως ἔργα τοῦ ὑπουργοῦ αὐτοῦ Σουλλύ, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς ἐνεθάρρυνε διὰ παντὸς μέσου τὴν βιομηχανίαν καὶ ἰδίως τὴν καλλιέργειαν τοῦ μεταξοσκώληκος καὶ τὴν κατασκευὴν μεταξωτῶν ὑφασμάτων, καίτοι τοῦ ὑπουργοῦ καταδικάζοντος τὰ τοιαῦτα ὡς ἀνωφελῆ καὶ ἐπικίνδυνα. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ὁ Ἑρρίκος ἐπανέλαβε τὰ σχέδια Φραγκίσκου τοῦ Α' καὶ Ἑρρίκου τοῦ Β' κατὰ τοῦ οἴκου τῆς Αὐστρίας καθισταμένου ἐπικινδύνου εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν ἰσορρόπιαν, ἀνενέωσε τὴν γαλλικὴν ἐπιρροὴν ἐν τοῖς καθολικοῖς κράτεσι τῆς Ἰταλίας, ἐνυμφεύθη πριγκήπισσαν φλωρεντινὴν Μαρίαν τὴν ἐκ Μεδίκων τῷ 1600 καὶ μετὰ ἀσήμαντον πόλεμον μετὰ τῆς Σαβοΐας ἀντήλλαξε τὴν μαρκείαν τῶν Σαλούκων δι' ἐπαρχιῶν χρησιμωτέρων διὰ τῆς ἐν Λουγδούνῳ συνθήκης τῷ 1601. Ὑπεστήριξε τὴν Ὁλλανδίαν ἐπαναστατήσασαν κατὰ τῆς Ἱσπανίας, ἐνήργησε τὴν ὑπογραφὴν δωδεκαετοῦς ἀνακωχῆς τῷ 1609, συνεριλίωσε τοὺς λουθηρανοὺς καὶ τοὺς καλδινιστὰς τῆς Αὐτοκρατορίας, καὶ ἐνήργησε διὰ τῆς μεσολοβήσεως αὐτοῦ τὴν συνομολόγησιν τῆς «Εὐαγγελικῆς Ἑνώσεως», τέλος δὲ τῷ 1609 ἤρξατο τὰς προετοιμασίας πολέμου δεικνύοντος σημεῖα ἐπιτυχίας, σκοπὸν φανερὸν προτιθεμένου τὴν εἰς τοὺς διαμαρτυρομένους κληρονόμους τῶν δουκῶν τοῦ Ἰουλιακοῦ (Juliers) ἀπόδοσιν τῶν κτήσεων τῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ματθίᾳ δημευθεισῶν. Ὁ Σουλλὺ διαβεβαιοῖ ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν αὐτοῦ, ὅτι οἱ ἐξοπλισμοὶ οὗτοι ὑπέκρυπτον μείζονα σχέδια, καὶ ὅτι ὁ βασιλεὺς ὠνειροπόλει τὴν αὔστασιν χριστιανικῆς δημοκρατίας, ἐν ᾗ ἡ Αὐστρία καὶ ἡ Ἱσπανία ἔμελλον νὰ περιορισθῶσιν εἰς τὰ φυσικὰ αὐτῶν ὅρια, αἱ δὲ διαφοραὶ μεταξὺ τῶν λαῶν ἤθελον δικασθῇ κυριαρχικῶς ὑπὸ εὐρωπαϊκῆς διαίτης, ἅπαντες δὲ οἱ κλάδοι τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ἔμελλον νὰ ἦναι ἀνεκτοὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἰσότητος κτλ. Ὁπωσδήποτε ἡ δολοφόνος μάχαιρα τοῦ Ῥαβαιλλὰκ μετὰ δέκα καὶ ὀκτὼ ἄλλας ἀποπείρας δολοφονίας (τοῦ Barrière, τοῦ Châtel καὶ ἄλλων) ἔκοψε τὸ νῆμα τῆς ζωῆς Ἑρρίκου τοῦ Δ' καὶ ἔσωσε τὸν οἶκον τῆς Αὐστρίας τῇ 14 μαΐου τοῦ 1610· ἡ δὲ μυσαρὰ αὕτη δολοφονία παρήγαγε γενικὸν πένθος οὐχὶ μόνον ἐν Παρισίοις ἀλλὰ καὶ καθ' ὅλην τὴν Γαλλίαν καὶ ἐν ταῖς πλείσταις χώραις τῆς Εὐρώπης. Ἐν περιλήψει δύναταί τις εἰπεῖν ὅτι Ἑρρίκος ὁ Δ' ὑπῆρξεν ἄξιος τοῦ ἐνδόξου τίτλου «Ἐπανορθωτὴς τῆς Γαλλίας» ὅπερ ὁ ἴδιος ἀπέδωκεν εἰς ἑαυτὸν τῷ 1596. Ἀλλ' ἡ ἱστορία θέ-

λει κατακρίνει αὐτὸν διὰ τὴν κλίσιν του εἰς τὰς ἡδονάς, τὴν χαλαρότητα τῶν ἠθῶν του καὶ τὸ σκάνδαλον τῶν βασιλικῶν του ἐρώτων. Ἡ Gabielle d'Estrées καὶ ἡ Ἐρριέττα d'Entraignes εἶναι αἱ γνωστότεραι τῶν παλλακίδων του. Ὁ δοὺξ τῆς Βανδόμης, πάππος τοῦ περιφήμου στρατηγοῦ τοῦ ΙΔ' Λουδοβίκου ἦτο υἱὸς τῆς πρώτης. Ὁ Ῥομμὲλ ἐξέδωκε τὴν «Ἀνέκδοτον ἀλληλογραφίαν Ἐρρίκου τοῦ Δ' μετὰ Μαυρικίου τοῦ Σοφοῦ, λανδγράβου τῆς Ἔσσης» εἰς ἕνα τόμον ἐν Παρισίοις 1840. Αἱ «Ἐπιστολαὶ Ἐρρίκου τοῦ Δ'» ἐξεδόθησαν εἰς 7 τόμους ὑπὸ τοῦ Berger de Xivrey ἐν τῇ «Συλλογῇ τῶν Ἀνεκδότων ἐγγράφων περὶ τῆς Γαλλικῆς Ἱστορίας.» Περὶ τῶν συμβάντων ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ἡγεμόνος τούτου συνέγραψαν πολλοὶ ἀρχαῖοί τε καὶ νεώτεροι, ἐν οἷς σημειωτέον τὸν Poisson ἐκδόντα «Ἱστορίαν Ἐρρίκου τοῦ Δ'» ἐν Παρισίοις 1857 εἰς 3 τόμ.

Αὐτοκράτορες τῆς Γερμανίας.

ΕΡΡΙΚΟΣ Α' ὁ «Ὀρνιθοθήρας», υἱὸς Ὄθωνος τοῦ Ἐνδόξου, γενν. τῷ 876, δοὺξ τῆς Σαξωνίας καὶ τῆς Θυριγγίας, βασιλεὺς τῆς Γερμανίας 919—936, διαδεξάμενος Κορράδον τὸν Δ' δι' ἐκλογῆς, ἀρχηγὸς τῆς σαξωνικῆς δυναστείας. Προητοίμασε τὴν ἑνότητα τῆς νεωτέρας Γερμανίας ὑποτάξας τὴν Βαυαρίαν καὶ τὴν Σουαβίαν, αἵτινες ἤθελον νὰ μείνωσιν ἀνεξάρτητοι, ἀπέσπασεν ἀπὸ τῆς Γαλλίας τὴν Λωρραίνην τῷ 923, καὶ ἐνίσχυσε τὸ κράτος διὰ τῆς συστάσεως τῶν παλατίνων κομήτων. Ἠύξησε τὰ Κράτη του τῇ ζημίᾳ τῶν Δανῶν καὶ τῶν Σλάβων τοῦ Ἔλβα 925—929, καὶ ἐπροστάτευσεν αὐτὰ διὰ τῆς συστάσεως «μαργραβιῶν» ἤτοι κομητειῶν κατὰ τὰ μεθόρια Σλέσβιγκ, Βρανδεβούργου, Μισνίας, Αὐστρίας, Στυρίας, Ἵδρυσε τὰς πόλεις Κεδλιμβοῦργον, Μεϊσσεναν, Μαγδεμβοῦργον, καθυπέβαλε τὴν Βοημίαν εἰς φόρον τῷ 930, παρεχώρησε προνόμια εἰς τὰς ἀρτισυστάτους πόλεις καὶ τῷ 934 ἐνίκησε τοὺς Οὔγγρους ἐν Μερσεβούργῳ.

ΕΡΡΙΚΟΣ Β' ὁ «Ἅγιος» ἢ ὁ «Χωλὸς», αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, διάδοχος Ὄθωνος τοῦ Γ', γεν. τῷ 972, ἐκλεγεὶς ἐν Μαγεντίᾳ τῷ 1002, ἀποθ. τῷ 1024. Δισέγγονος Ἐρρίκου τοῦ Α', ἐξάδελφος Ὄθωνος τοῦ Γ', καὶ υἱὸς Ἐρρίκου τοῦ Φιλέριδος, δουκὸς τῆς Βαυαρίας, διαδεξάμενος τὸν πατέρα του ἐν τῷ δουκάτῳ τῆς Βαυαρίας ἀπὸ τοῦ 995, διεδέξατο μετὰ βραχυβίαν τὸν ἐξάδελφόν του Ὄθωνα τὸν Γ' ἀποθανόντα ἄτεκνον, καὶ ὑπερησπίσθη κακῶς τὰ αὐτοκρατορικὰ δικαιώματα κατὰ τῶν μεγάλων τιμαριούχων, καθὸ ἀδυνάτου χαρακτῆρος καὶ μὴ δυνηθεὶς νὰ διατηρήσῃ τὰς μοναρχικὰς θεσμοθεσίας τὰς συστάσας ὑπὸ τῶν προκατόχων του. Ἐξωτερικῶς ἡ βασιλεία του ἐδοξάσθη περισσότερον. Ἤνωσε τὴν Βοημίαν μετὰ τῆς Αὐτοκρατορίας, ἀνύψωσεν εἰς βασίλειον τὴν Πολωνίαν καὶ τὴν Οὐγγαρίαν παραδεξαμένας τὸν χριστιανισμὸν τῷ 1008, προητοίμασε τὴν συνένωσιν τοῦ βασιλείου τῶν Ἀρλῶν μετὰ τῆς Γερμανίας, κηρυχθεὶς διάδοχος Ῥοδόλφου τοῦ Γ' τῷ 1016 καὶ ἐξεστράτευσε τρὶς εἰς Ἰταλίαν κατὰ τοῦ Ἀρδουίνου κηρύξαντος ἑαυτὸν βασιλέα τῆς Λομβαρδίας, χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ τὸν ὑποτάξῃ ἐντελῶς. Ἠθέλησε νὰ γείνῃ βενεδικτῖνος ἐν Βερδούνῳ, ἔπειτα κανονικὸς ἐν Στρασβούργῳ. Τῷ 1058 ὁ Πάπας Εὐγένιος ὁ Β' ἐκανόνισεν αὐτὸν ἅγιον, καθότι τῷ 1014 στεφόμενος ἐν Ῥώμῃ αὐτοκράτωρ ὑπὸ Βενεδίκτου τοῦ Η' ὑπεσχέθη ὅτι θέλει εἶσθαι ὁ ὑπερασπιστὴς τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας, καὶ θέλει τηρήσει εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς διαδόχους του πίστιν, γενόμενος τοιουτοτρόπως ὁ αἴτιος ὅλων τῶν δυστυχημάτων τῶν προκυψάντων ὕστερον ἕνεκα τῶν ἀξιώσεων τῶν παπῶν βασιζομένων ἐπὶ τῆς ὑποσχέσεως ταύτης. Ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος αὐτοκράτωρ τῆς σαξωνικῆς δυναστείας καὶ ἔσχε διάδοχον Κορράδον τὸν Β'.

ΕΡΡΙΚΟΣ Γ' «ὁ Μέλας», αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, δεύτερος ἐκ τῆς φραγκονικῆς οἰκογενείας, υἱὸς καὶ διάδοχος Κορράδου Β' τοῦ Σαλικοῦ, γενν. τῷ 1017, ἐκλεγεὶς τῷ 1039, στεφθεὶς ἐν Ῥώμῃ τῷ 1046, ἀποθαν. τῷ 1056. Οὐδένα ἔσχεν ἀντίζηλον, διότι οἱ ἐπίσκοποι καὶ οἱ δεσπόται ἐξέλεξαν αὐτὸν παμψηφεί. Ὁ πατήρ του εἶχεν ἤδη ἐνεργήσει τὴν ἐκλογὴν καὶ χρίσει αὐτὸν ὡς βασιλέα τῆς Ἰταλίας, ἀλλ' ἐγράφθη καὶ δεύτερον ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Κολωνείας, ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὁποίου ὑπῆγετο τὸ Ἀκυισγρανον. Ἡ βασιλεία αὐτοῦ διαιρεῖται εἰς δύο περιόδους, τὴν γερμανικὴν καὶ τὴν ῥωμαϊκήν. Ἐν Γερμανίᾳ ἠδυνήθη νὰ διατηρήσῃ ἐντὸς τῶν καθηκόντων των τὴν Βοημίαν καὶ τὴν Οὐγγαρίαν, διῄρεσε τὸ ἰσχυρὸν δουκάτον τῆς Λωρραίνης εἰς δύο μέρη, τὴν Ἄνω καὶ τὴν Κάτω Λωρραίνην, ἔδωκεν εἰς τὸν υἱόν του τὸ δουκάτον τῆς Βαυαρίας, ἀφῆκεν ἄνευ ἡγεμόνων τὴν Καρινθίαν καὶ τὴν Σουαβίαν, αἵτινες εὑρέθησαν οὕτω ὑπὸ τὴν ἄμεσον αὐτοῦ κυριαρχίαν, ἔστειλεν εἰς τὰς ἐπαρχίας τὴν ἐνέργειαν τῆς βασιλικῆς ἀρχῆς, ἀπηγόρευσε τοὺς ἰδιωτικοὺς πολέμους καὶ καθυσύχασε τὴν Βουργουνδίαν νυμφευθεὶς τὴν Ἄνναν συγγενεύουσαν

μετὰ τῶν ἐπισημοτέρων δεσποτῶν αὐτῆς. Ἐν Ἰταλίᾳ παρενέβη εἰς τὰς ἀντιζηλίας τῶν τεσσάρων ἀντιπαπῶν Γρηγορίου ΣΤ', Σιλβέστρου Γ', Βενεδίκτου Θ' καὶ Ἰωάννου Κ', οἵτινες διεφιλονείκουν πρὸς ἀλλήλους τὴν παπικὴν τιάραν. Διαβὰς τὰς Ἄλπεις τῷ 1045 ὅπως εἰρηνεύσῃ τὴν Ῥώμην, συνεκρότησε σύνοδον ἐν ᾗ καθῄρεσε Γρηγόριον τὸν ΣΤ' καὶ ἐνήργησε τὴν ἐκλογὴν Κλήμεντος τοῦ Β', ὅστις τὴν ἐποιῦσαν, ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων, ἔστεψεν αὐτὸν μετὰ τῆς συζύγου του αὐτοκράτορα ταπεινωθέντα μέχρι καὶ τοῦ νὰ φιλήσῃ καὶ τοὺς πόδας τοῦ πάπα καὶ νὰ δώσῃ ὅρκον ὑπακοῆς καὶ πίστεως· ἠδυνήθη ὅμως νὰ καταστήσῃ σεβαστὴν τὴν ἰσχύν του παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις καὶ μέχρι τέλους τῆς βασιλείας του αὐτὸς ἐνήργησε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κλήμεντος ἀλληλοδιαδόχως τὰς ἐκλογὰς τῶν παπῶν Δαμάσου Β' 1048, Λέοντος Θ' 1049, καὶ Βίκτωρος Β' 1055, καὶ προσεπάθησεν εἰς τὴν ἀναμόρφωσιν τοῦ κλήρου καταδιώξας ἰδίως τὴν σιμωνίαν. Πρὸς δὲ τοὺς Νορμανδοὺς τῆς Ἰταλίας νικήσαντας αὐτὸν ἐν Civitella τῷ 1053 προσηνέχθη μετὰ φρονήσεως παραχωρήσας αὐτοῖς τὴν Ἀπουλίαν καὶ τὸ Βενεβέντον. Τῷ 1054 ἔσχε συνέντευξιν μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Ἑρρίκου Α', εἰς ὃν ἐπρότεινε τὴν λύσιν διαφοράς τινος διὰ μονομαχίας, ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν ἐδέχθη.

ΕΡΡΙΚΟΣ Δ' ὁ «Μέγας», αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, υἱὸς καὶ διάδοχος Ἑρρίκου τοῦ Γ', γενν. τῷ 1050, ἐκλεγεὶς τῷ 1056, ἀποθαν. τῷ 1106. Ἐξαετὴς διαδεξάμενος τὸν πατέρα του, ἐτέθη ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς μητρός του Ἄννης, ἥτις παρεχώρησε τὴν κυβέρνησιν εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Αὐγούστης· ἀλλ' ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Κολωνίας ἁρπάσας τὸν αὐτοκράτορα τῷ 1061, καὶ συνενωθεὶς μετὰ τοῦ ἐπισκόπου τῆς Βρίμης, ἀνέλαβε μετ' αὐτοῦ τὴν ἀνατροφὴν τοῦ ἡγεμόνος καὶ τὴν διοίκησιν τοῦ κράτους. Τρισκαιδεκαέτης ὁ Ἑρρίκος ἐκηρύχθη ἐνήλιξ, ἀφήρπασε τὴν Καρινθίαν καὶ τὴν Βαυαρίαν, καὶ ἤρξατο τρομερὸν πόλεμον κατὰ τῶν Σαξώνων. Παραδεδομένος εἰς ἀσωτίας ἠθέλησε νὰ χωρισθῇ τὴν σύζυγόν του Βέραν, ἀλλ' ἀπειλὴ ἀφορισμοῦ ἀνεχαίτισεν αὐτόν. Ἔκτοτε ἤρξατο ἡ πάλη μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν παπῶν. Ἀναβάντος προσφάτως ἐπὶ τὸν παπικὸν θρόνον Γρηγορίου τοῦ Ζ', ὁ Ἑρρίκος ζήτησε τὴν ὑποστήριξιν αὐτοῦ κατὰ τῶν Σαξώνων, οἵτινες ἐδέχθησαν ἐπίσης τὸν πάπαν ὡς ἀνώτατον διαιτητὴν κατηγορηθέντες τὸν αὐτοκράτορα ἐπὶ ἀκολασίᾳ, καὶ σιμωνίᾳ· ὁ φιλόδοξος πάπας ἐπελάβετο τοιαύτης πρόφασεως ὅπως καθυποτάξῃ τὴν Αὐτοκρατορίαν· ἐξέδωκε διάταγμα, δι' οὗ ἀπηγόρευσεν ἐπὶ ποινῇ ἀφορισμοῦ τὴν παραδοχὴν περιβολῆς ἐπισκοπῆς ἢ ἄλλης ἐκκλησιαστικῆς θέσεως παρὰ λαϊκῶν καὶ ἠπείλει δι' ἀφορισμοῦ πάντα λαϊκὸν, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ αὐτοκράτορος, τολμήσοντα νὰ ἀντιποιηθῇ τοῦ δικαιώματος τῆς περιβολῆς, ἐνῷ προηγουμένως ἔχαιρον τὸ δικαίωμα τοῦτο οἱ αὐτοκράτορες. Ὁ Ἑρρῖκος ἠθέτησε τὸ διάταγμα τοῦτο, καὶ τοὺς παρὰ τοῦ πάπα ἀποσταλέντας ληγάτους, καὶ προσκαλέσαντας αὐτὸν ὅπως ἐμφανισθῇ ἔμπροσθεν τοῦ Πάπα καὶ δικασθῇ, ἀποδιώξας συνεκρότησεν ἐν Worms τῷ 1076 σύνοδον, ἐν ᾗ καθῄρεσε τὸν Γρηγόριον καὶ ἀπέστειλεν εἰς αὐτὸν τὴν πρᾶξιν τῆς καθαιρέσεως ὑπογεγραμμένην παρὰ τῶν ἐπισκόπων. Ὁ Γρηγόριος μανιώδης γενόμενος συνεκρότησε σύνοδον, ἐν ᾗ ἀφώρισε τὸν αὐτοκράτορα, ἀπήλλαξε τοὺς ὑπηκόους τοῦ παρ' αὐτῶν δοθέντος ὅρκου πίστεως καὶ διέταξεν αὐτοὺς νὰ μὴ συγκοινωνῶσιν οὐχὶ μόνον μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἀλλὰ καὶ μετὰ παντὸς συγκοινωνοῦντος αὐτῷ καὶ συγχρόνως ἀπέστειλε πράκτορας ὅπως διεγείρωσι κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος τοὺς Σάξωνας μόλις ὑποταχθέντας καὶ τοὺς δεσπότας ἑτοίμους πάντοτε εἰς ἀνταρσίαν· οἱ πράκτορες ἐπέτυχον καὶ συνεκροτήθη ἐν Τριβούρῳ συνέλευσις, ἐν ᾗ οἱ ἀντάρται ἠθέλησαν νὰ ἐκλέξωσιν ἕτερον αὐτοκράτορα· τοῦτο μὲν δὲν ἐπετεύχθη ἕνεκα τῆς ἀντιζηλίας τῶν κομμάτων, ἀπεφασίσθη ὅμως ἡ συγκρότησις ἑτέρας συνελεύσεως ἐν Αὐγούστῃ, ὅπου νὰ προσκληθῇ ὁ Γρηγόριος καὶ νὰ δικάσῃ ὁ ἴδιος, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ πάπα νὰ ἀποσυρθῇ εἰς Σπεῖραν καὶ νὰ διαβιώσῃ ἐκεῖ ἀφωρισμένος, ἐξεκκλησιασμένος, καὶ στερούμενος τὴν αὐτοκρατορικὴν ἀρχήν. Ὁ Ἑρρῖκος κατατρομάξας προετίμησε νὰ μεταβῇ εἰς Ἰταλίαν καὶ ζητήσῃ συγχώρησιν παρὰ τοῦ πάπα. Οἱ Λομβαρδοί, ἀφορισθέντες καὶ οὗτοι παρὰ τοῦ πάπα, ἐζήτησαν αὐτὸν ἀρχηγὸν, ὅπως συνεκστρατεύσωσι μετ' αὐτοῦ κατὰ τῆς Ῥώμης καὶ ἐκδικηθῶσι τὴν κοινὴν πρασβολήν· ἀλλ' ὁ δειλὸς αὐτοκράτωρ ἀπέρριψε τὴν πρότασιν ταύτην καὶ μετέβη εἰς Κανόσσαν παρὰ τὸ Ῥήγιον, ὅπου μετὰ πολλὰς δυσκολίας καὶ παρακλήσεις τῆς κομήσης Ματθίλδης ἀφοῦ προηγουμένως ἐπὶ 3 ἡμέρας ἔμεινε νήστης, ἀνυπόδητος, περιβεβλημένος τὸ ἔνδυμα τῆς μετανοίας καὶ ἐκτεθειμένος εἰς τὰς ἐπηρείας τῆς ἀτμοσφαίρας ἐν καιρῷ χειμῶνος, ἐγένετο δεκτὸς ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ μεγάρου τῆς Ματθίλδης παρὰ τοῦ

πάπα, προέβη εἰς προσκύνησιν τοῦ πεδίλου τοῦ πάπα, καὶ οὕτως ἐπέτυχε τὴν ἀπὸ τοῦ ἀφορισμοῦ ἀπόλυσιν ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῆς ἐν Γερμανίᾳ συγκροτηθεισομένης διαίτης, νὰ ἀπολογηθῇ εἰς τὰς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας, νὰ παραιτηθῇ τοῦ στέμματος ἐὰν ὁ πάπας ἔκρινεν αὐτὸν ἔνοχον, νὰ μὴ ἀναλάβῃ μέχρις οὗ ἀθωωθῇ τὰ καθήκοντα τῆς βασιλείας καὶ νὰ ὑπόκηται πάντοτε καὶ ὑποτάσσηται εἰς τὴν ἁγίαν ἕδραν. Οἱ Λομβαρδοὶ ἀκούσαντες ταῦτα καὶ μὴ δεχόμενοι τὸν τοιοῦτον ἐξευτελισμὸν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στέμματος, ἐκήρυξαν τὸν Ἑρρῖκον ἀνάξιον τοῦ θρόνου ἐὰν ἐφύλαττε τὸν δοθέντα ὅρκον, καὶ ἀπειλήσαντες ὅτι θέλουσιν ἀντικαταστήσει αὐτὸν διὰ τοῦ υἱοῦ του κατώρθωσαν, ὥστε ὁ Ἑρρῖκος νὰ συνέλθῃ εἰς ἑαυτὸν καὶ νὰ γείνῃ ἀρχηγὸς τῶν κατὰ τοῦ πάπα. Ὁ Γρηγόριος ἐξήγειρε τοὺς γερμανοὺς δεσπότας, οἵτινες καθήρεσαν τὸν Ἑρρῖκον καὶ ἐξέλεξαν τῷ 1077 τὸν δοῦκα τῆς Σουαβίας Ῥοδόλφον, παραιτηθέντα τῆς περιβολῆς καὶ ὑποσχεθέντα τυφλὴν ὑπακοὴν εἰς τὴν ἁγίαν ἕδραν. Ὁ Ἑρρῖκος ἐπιστρέφει εἰς Γερμανίαν, καὶ κατ' ἀρχὰς νικᾶται ὑπὸ τοῦ Ῥοδόλφου, ὁ δὲ πάπας ἐπαναλαμβάνει τὰ κατ' αὐτοῦ ἀναθέματα καὶ ἐπικαλεῖται ἐξ οὐρανοῦ τὰς κατ' αὐτοῦ ἀράς. Τῇ ἐνεργείᾳ ὅμως τοῦ Ἑρρίκου συγκροτεῖται ἐν Brixen σύνοδος, ἐν ᾗ ὁ Γρηγόριος κατηγορεῖται ἐπὶ συμωνίᾳ, αἱρέσει, μαγείᾳ, ἱεροσυλίᾳ, ἐπιορκίᾳ, πυρπολήσει, δολοφονίᾳ, καὶ καθαιρεῖται, ἐκλέγεται δὲ ἀντ' αὐτοῦ πάπας ὁ Γουϊβέρτος ἀρχιεπίσκοπος Ῥαβέννης ὑπὸ τὸ ὄνομα Κλήμεντος Γ'. Οἱ δύο αὐτοκράτορες συναντῶνται ἐκ νέου ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Ἔλστερ τῷ 1080, καὶ ὁ Ἑρρῖκος βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ ἰσχυροῦ Γοδοφρεΐδου τοῦ Βουϊλλιῶνος κατροβόνει τὴν πλήρη καταστροφὴν τοῦ στρατοῦ τοῦ Ῥοδόλφου, ὅστις φονεύεται ἐν τῇ μάχῃ. Ἀμέσως ὁρμᾷ τῷ 1081 κατὰ τῆς Ῥώμης, καὶ ἐνῷ οὗτος ἐπολιόρκει τὸν Γρηγόριον ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Ἁγίου Ἀγγέλου, οἱ Ῥωμαῖοι ἀνεγνώρισαν πάπαν Κλήμεντα τὸν Γ', ὅστις ἔστεψε τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὴν σύζυγόν του. Ἠναγκάσθη ὅμως ὁ Ἑρρῖκος νὰ ἀφήσῃ εἰς τοὺς Ῥωμαίους τὴν πολιορκίαν καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Γερμανίαν, ὅπου τῇ ἐνεργείᾳ τῶν πρακτόρων Γρηγορίου ὁ μὲν Ἀρδουῖνος τοῦ Λουξεμβούργου ἐξελέγη αὐτοκράτωρ, ὁ δὲ Βέλφ, δοὺξ τῆς Βαυαρίας καὶ Ἔγγερ, μαργράβος, τῆς Θυριγγίας ἀντιπεποίηντο τοῦ θρόνου. Καταβαλὼν αὐτοὺς ἐπέστρεψε τῷ 1055 εἰς Ἰταλίαν, ἀπέδωκε τὸν παπικὸν θρόνον εἰς τὸν Κλήμεντα διωχθέντα προηγουμένως καὶ ἐλεηλάτησε τὰς κτήσεις τῆς κομήσσης Ματθίλδης ἰσχυρᾶς προστατρίας τῶν παπῶν. Αὕτη τῇ συνεννοήσει μετὰ τοῦ πάπα Οὐρβανοῦ Β', διαδόχου τοῦ Γρηγορίου διήγειρε τὸν υἱὸν τοῦ Ἑρρίκου Κονράδον κατὰ τοῦ πατρός του καὶ παρεχώρησεν αὐτῷ μεγάλας χρηματικὰς ποσότητας, ὁ δὲ πάπας ἐξέδωκε νέους ἀφορισμοὺς κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος, ὅστις νικηθεὶς κατ' ἀρχὰς συνκάλεσεν ἐν Ἀκουϊσγράνῳ δίαιταν, ἐν ᾗ ὁ υἱὸς του ἐκηρύχθη ἔκπτωτος τῶν δικαιωμάτων του ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ καὶ καθηρέθη τῆς ἀξίας βασιλίσσης τῆς Ῥώμης, ἥτις ἐδόθη εἰς τὸν δεύτερον υἱόν του Ἑρρῖκον. Ὁ διάδοχος τοῦ Οὐρβανοῦ Πασχὰλ ὁ Β' ἐξηκολούθησε τὴν διαγωγὴν τῶν προκατόχων του, ἐπεκύρωσε τὰς κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἐκδοθείσας ἀποφάσεις αὐτῶν καὶ διήγειρεν εἰς ἀνταρσίαν τὸν υἱόν του, ὅστις παρουσιάζεται εἰς τοὺς Σάξωνας πάντοτε ἑτοίμους εἰς πόλεμον, συγκαλεῖ σύνοδον καὶ καθαιρεῖ τὸν πατέρα του· ὁ Ἑρρῖκος καταφεύγει εἰς τὰ ὅπλα, ἀλλὰ νικηθεὶς ζητεῖ συνέντευξιν μετὰ τοῦ υἱοῦ του, ἥτις λαμβάνει χώραν ἐν Μαγεντίᾳ· ὁ υἱὸς παρουσιάζεται εἰς αὐτὸν, ἐξαιτεῖται μετὰ δακρύων συγγνώμην καὶ ἐλκύσας τοιουτοτρόπως αὐτὸν ἐκτὸς τῆς πόλεως διατάττει τὴν σύλληψιν αὐτοῦ καὶ τὸν ἀποκλεισμὸν ἐντὸς τοῦ πύργου Bingenheim, ὅπου ἀναγκάζει αὐτὸν νὰ παραιτηθῇ τῆς αὐτοκρατορίας, νὰ ἐκδυθῇ τὰ ἐμβλήματα αὐτῆς καὶ νὰ τὰ περιβάλῃ εἰς τὸν ἅρπαγα τῷ 1106. Καταντήσας ὁ Ἑρρῖκος εἰς τὸ ἔπακρον τῆς δυστυχίας, ματαίως ἐζήτησεν ἀσύλαντόν τινα θέσιν ἔν τινι ἐκκλησίᾳ πρὸς ἐξοικονόμησιν τῆς τροφῆς του· πανταχόθεν ἀποδιωκόμενος, περιπλανώμενος ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, ἀναγκαζόμενος νὰ πωλήσῃ καὶ τὰ ὑποδήματά του πρὸς ἐξοικονόμησιν τῆς τροφῆς του, εὗρεν ἐπὶ τέλους ἄσυλον ἐν Λιέγῃ, ὅπου ἀπέθανεν ἐν ἀθλιότητι, ἀφοῦ ἀπέστειλεν εἰς τὸν υἱόν του τὸ δακτυλίδιον καὶ τὸ ξίφος του σημεῖον συγχωρήσεως. Ἀλλ' ὁ ἀπάνθρωπος οὗτος υἱὸς πιστὸς ἐκτελεστὴς τῶν διαταγῶν τοῦ Πασχὰλ, τρέχει εἰς Λιέγην, ἐκθάπτει τὸ πτῶμα τοῦ πατρός του καὶ ἀρίνει αὐτὸ ἄταφον ἐπὶ πενταετίαν.—Ὁ Ἑρρῖκος ἀφῆκεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ μέγα ὄνομα ἰδίως ἕνεκα τῶν δυστυχιῶν του. Τέλειος πολεμικὸς, διώκησε πάντοτε τὰ στρατεύματά του αὐτοπροσώπως, καὶ περευρέθη εἰς πλείους τῶν 60 μαχῶν· ἄριστος νομοθέτης, δὲν ἠδυνήθη ἕνεκα τῶν περιστάσεων νὰ πραγματοποιήσῃ τὰ περὶ βελτιώσεως σχέδιά του. Ἐξέδωκε σοφὰς διαταγὰς ὑπὲρ τῆς τάξεως τῶν τότε πολυαρίθμων ἐνδεῶν. Ἐν τούτοις δικαιοῦται τις νὰ τὸν κατηγορήσῃ

διὰ τὰς ἐν τῇ νεότητι ἀσωτείας του, καὶ τὰ μεγάλα πολιτικὰ λάθη του καὶ τὰς ταπεινώσεις εἰς ἃς ὑπέκυψε κατὰ τὴν πρώτην πάλην του μετὰ τοῦ Γρηγορίου. Ἐπὶ τῆς βασιλείας του ἤρχισαν αἱ σταυροφορίαι.

ΕΡΡΙΚΟΣ Ε', αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, υἱὸς καὶ διάδοχος Ἑρρίκου τοῦ Δ', γεννηθ. τῷ 1087, ἐκλεγεὶς ἐν Μαγεντίᾳ τῷ 1106, ἀποθ. ἐν Οὐτρέχτῃ τῷ 1125. Τῷ 1098 κατὰ παρακίνησιν τοῦ Πάπα Πασχὰλ Β', ἐπανεστάτησε κατὰ τοῦ πατρός του, τῷ 1106 ἐνίκησεν αὐτὸν, ἀπεγύμνωσε τῶν κτημάτων, καὶ ἐξελέγη ἀντ' αὐτοῦ αὐτοκράτωρ. Ἡ ῥωμαϊκὴ αὐλὴ βλέπουσα ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Γερμανίας τὸ δημιούργημά της, ἐπίστευσεν ἑαυτὴν κυρίαν τῆς Γερμανίας, ἀλλὰ τάχιστα ἐξῆλθε τῆς ἀπάτης, διότι ὁ Ἑρρίκος ἀμέσως παρεδέξατο τὰς ἀρχὰς δι' ἃς τοσούτῳ σκληρῶς ἐμέμφθη τοῦ πατρός του καὶ μόλις στεφθεὶς ἐξεμηδένισε τὸ περὶ τῶν περιβολῶν παπικὸν διάταγμα· ὁ Πασχὰλ ἀνενέωσε τὰ ἀναθέματά του, ἀλλ' ὁ Ἑρρίκος διαβὰς τῷ 1110 τὰς Ἄλπεις μετὰ στρατοῦ 80 χιλιάδων ἀνδρῶν, καταστρέψας τὴν Νυβάραν καὶ στεφθεὶς ἐν Μεδιολάνῳ βασιλεὺς τῆς Λομβαρδίας, ἐβάδισε κατὰ τῆς Ῥώμης, καὶ ἠνάγκασε τὸν Πασχὰλ νὰ συμβιβασθῇ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ περὶ τῶν περιβολῶν· βλέπων ἀντίστασιν παρὰ τῶν ἐπισκόπων εἰς τοὺς ὅρους τοῦ συμβιβασμοῦ, ἐκήρυξεν ὅτι θέλει νὰ στεφθῇ ἄνευ ὅρων, καὶ μὴ παραδεξαμένου τοῦ Πασχὰλ συνέλαβεν αὐτὸν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας, καὶ κατεδάλλων τὴν ἕνεκα τῆς συλλήψεως ταύτης παραχθεῖσαν ὀχλαγωγίαν, ὑπεχρέωσε τὸν πάσαν νὰ συγκατανεύσῃ εἰς πάντα, νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς περὶ τῶν περιβολῶν ἀπαιτήσεις του, νὰ τὸν ἀπολύσῃ τοῦ ἀφορισμοῦ, νὰ στέψῃ αὐτὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Πέτρου καὶ νὰ ὁρκισθῇ ὅτι ποτὲ δὲν θέλει πλέον ἀφορίσει αὐτόν. Ἀπελθόντος τοῦ Ἑρρίκου εἰς Γερμανίαν πρὸς ἐνταφιασμὸν τοῦ πατρός του, ἅπας ὁ κλῆρος τῆς Ῥώμης ἐπαναστατεῖ κατὰ τοῦ πάπα καὶ κατηγορεῖ αὐτὸν ὅτι ἐπρόδωκε τὰ συμφέροντα τῆς ἐκκλησίας· ὁ δὲ Πάπας συγκαλεῖ σύνοδον καὶ ἐκμηδενίζει τὰ συμφωνηθέντα μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ἀποστέλλει πανταχοῦ ληγάτους, ὅπως κηρύττωσι τὸν ἀφορισμὸν κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ προκαλέσωσι τοὺς τιμαριούχους εἰς ἀνταρσίαν. Ἡ Σαξωνία καὶ ἡ Σουαβία ἐπαναστατοῦσιν, ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Βυρτζβούργου καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Μαγεντίας ὑποστηρίζουσι τοὺς ἀντάρτας, αἵτινες μόλις μετὰ δύο ἔτη ὑποτάσσονται. Ἀποθανούσης τῆς κυρᾶς Ματθίλδης καὶ κληροδοτησάσης εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν ἔδραν τὰς κτήσεις της, αἵτινες ἦσαν τιμάρια τῆς αὐτοκρατορίας, ὁ Ἑρρίκος μεταβαίνει τῷ 1116 εἰς Ἰταλίαν, καταλαμβάνει τὰς κτήσεις ταύτας, εἰσέρχεται εἰς τὴν Ῥώμην, καθαιρεῖ τὸν Πασχὰλ, καταφυγόντα εἰς Ἀπουλίαν, καὶ διαρίζει τὸν Βουρδῖνον ὑπὸ τὸ ὄνομα Γρηγορίου Η', παρ' οὗ καὶ στέφεται τὸ δεύτερον. Ἀποθανόντος τοῦ Πασχὰλ οἱ καρδινάλιοι ἐκλέγουσι Γελάσιον τὸν Β', ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ ἀποδιώκει αὐτὸν καὶ ἀποδίδει τὴν τιάραν εἰς τὸν Βουρδῖνον. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γελασίου ἐκλέγεται Κάλλιστος ὁ Β', ὅστις φοβούμενος τὴν τύχην τοῦ προκατόχου του, διαπραγματεύεται μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ οὕτω ἐπέρχεται τῷ 1122 ἡ εἰρήνη μεταξὺ ἐκκλησίας καὶ κράτους δι' ἀμοιβαίων παραχωρήσεων. Τῷ 1125 ὁ Ἑρρίκος συμμαχήσας μετὰ τοῦ πενθεροῦ του Ἑρρίκου Α', βασιλέως τῆς Ἀγγλίας εἰσελαύνει εἰς τὴν Καμπανίαν, ὅπως τιμωρήσῃ τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας, παραχωρήσαντα ἄλλοτε ἄσυλον εἰς τὸν Πασχὰλ, ἀλλ' ἕνεκα ἀνταρσιῶν ἐπανακάμπτει εἰς Γερμανίαν καὶ ἀποθνήσκει ἐν Οὐτρέχτῃ ἐκ τῆς ἐπιδημίας, ἥτις κατερήμου τότε ἅπασαν τὴν Εὐρώπην. Ὁ Ἑρρίκος εἶχε νυμφευθῇ τῷ 1111 τὴν Ματθίλδην, θυγατέρα Ἑρρίκου τοῦ Α' βασιλέως τῆς Ἀγγλίας· τὸ συνοικέσιον τοῦτο ἀπέβη ἄγονον. Ἡ βασιλεία Ἑρρίκου τοῦ Ε' διακρίνεται διὰ τὰς σημαντικὰς ἀναμορφώσεις· οὗτος ἐχειραφέτησε τοὺς τεχνίτας δούλους homines proprii τοὺς κατοικοῦντας ἐν ταῖς πόλεσι καὶ κατέστησεν αὐτοὺς πολίτας ἐλευθέρους liberii καὶ κατήργησε τὸ δικαίωμα τοῦ ἀνεκποιήτου τῶν κτημάτων· ὑπῆρξε δὲ ὁ τελευταῖος αὐτοκράτωρ τοῦ οἴκου τῆς Φραγκονίας, ἀρξαμένου ἀπὸ Κουράδου Β' τῷ 1024.

ΕΡΡΙΚΟΣ ΣΤ'. ἐπονομαζόμενος ὁ Ὦμος καὶ ὁ Κύκλωψ παρὰ τοῖς Σικελοῖς, αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, υἱὸς καὶ διάδοχος Φρειδερίκου τοῦ Βαρβερούσου, γεν. τῷ 1165, ἐκλεγεὶς τῷ 1190, ἀποθ. ἐν Μεσσήνῃ τῷ 1197. Εἶχε νυμφευθῇ τὴν Κωνσταντίαν, θυγατέρα ὑστερότοκον τοῦ Ῥογήρου, βασιλέως τῆς Νεαπόλεως καὶ τῆς Σικελίας, καὶ τοῦ γυναικαδέλφου αὐτοῦ Γουλιέλμου τοῦ Β' ἀποθανόντος ἄνευ τέκνων ἐδικαιοῦτο νὰ ἀναβῇ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Σικελίας, ὡς σύζυγος τῆς Κωνσταντίας. Ἐπειδὴ οἱ Σικελοὶ ἀποτροπιαζόμενοι γερμανὸν ἡγεμόνα, παρεχώρησαν τὸν θρόνον εἰς τὸν νόθον υἱὸν τοῦ Ῥογήρου Ταγκρέδον, ὁ Ἑρρίκος ἐξεστράτευσε κατ' αὐτῶν, καὶ μέχρι Νεαπόλεως ἐπροχώρει νικητὴς

ἀνεχαιτίσθη ὅμως ἐν Νεαπόλει, ἣν πολιορκήσας ἐπὶ 3 μῆνας ματαίως, ἠναγκάσθη νὰ ἀπέλθῃ εἰς Γερμανίαν, καταλιπὼν τὴν αὐτοκράτειραν καὶ τὰ λείψανα τοῦ στρατοῦ του εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ταγκρέδου. Αἰσχρὰ προδοσία κατέστησεν αὐτὸν ἱκανὸν νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐκστρατείαν. Ῥιχάρδος ὁ Λεοντόκαρδος βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας ἐπιστρέφων ἐκ Παλαιστίνης ἐναυάγησε κατὰ τὰ παράλια τῆς Δαλματίας, καὶ ἐξηκολούθει τὴν ὁδοιπορίαν του μετημφιεσμένος εἰς προσκυνητήν, ἀλλ' ἀναγνωρισθεὶς ἐν Βιέννῃ παρεδίδετο εἰς τὸν δοῦκα τῆς Αὐστρίας Λεοπόλδον, ὅστις ἀλυσοδέσας αὐτὸν παρέδωκεν εἰς τὸν Ἑρρῖκον. Οὗτος περιφρονῶν τὰς μομφὰς τῶν χριστιανῶν ἡγεμόνων καὶ τοὺς ἀφορισμοὺς τοῦ πάπα μόλις μετὰ ἓν ἔτος ἀπέλυσεν αὐτὸν λαβὼν ὑπέρογκα λίτρα, δι' ὧν ἀνενέωσε τὴν εἰς Ἰταλίαν ἐκστρατείαν, καὶ κατέκτησε τὸ σικελικὸν κράτος οὐδεμίαν εὑρὼν ἀντίστασιν. Αἱ ὠμότητες, ὧν χρῆσιν ἐποιήσατο κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἐχαρακτήρισαν αὐτὸν ὡς ἕνα τῶν κακίστων ἡγεμόνων. Τὸ πτῶμα τοῦ Ταγκρέδου προαποθανόντος ἐξετάφη, καὶ ἐτμήθη τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τοῦ δημίου· τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Γουλιέλμου τὰ ὄμματα ἐξωρύχθησαν, ἡ δὲ σύζυγος μετὰ τῶν θυγατέρων της μετηνέχθησαν εἰς Ἀλσατίαν καὶ ἐκεῖ ἐθανατώθησαν, ἅπαντες δὲ οἱ ἀπαδοὶ τῆς δυστυχοῦς ταύτης οἰκογενείας ἀπέθανον ἐν βασάνοις. Ὅπως συσσωματώσῃ τὴν Σικελίαν μετὰ τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας ἠθέλησε νὰ καταστήσῃ τὸ στέμμα διαδοχικὸν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ του, ἀλλ' ἀπέτυχεν ἕνεκα τῆς ἀντιστάσεως τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Μαγεντίας, τοῦ δουκὸς τῆς Σαξωνίας, καὶ ἰδίως τοῦ πάπα, ὅστις ἐχαρακτήρισε τοιουτοτρόπως τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικυρώσεως τῆς ἐκλογῆς τῶν αὐτοκρατόρων. Νέαι σκληρότητες τοῦ ἡγεμόνος κατέστρεψαν αὐτόν· ἡ σύζυγός του Κωνσταντία, ἥτις τοὺς συγγενεῖς εἶχεν ἐξαφανίσει, συνώμοσε κατ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἐδηλητηρίασεν. Ὁ Ἑρρῖκος εἶχε πνεῦμα ζωηρόν, ἐμβριθὲς καὶ τινα παιδείαν, ἀλλὰ τὰ προτερήματα ταῦτα ἐξημαύρου ἡ αἰσχρὰ φιλαργυρία καὶ ὁ αἱμοχαρὴς καὶ ἐκδικητικὸς αὐτοῦ χαρακτήρ. Εἰς τὸν θρόνον τῆς Σικελίας καὶ Νεαπόλεως διεδέχατο αὐτὸν ὁ υἱός του Φρειδερικὸς Β.

ΕΡΡΙΚΟΣ Ζ'. αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, διάδοχος Ἀλβέρτου τοῦ Α' μετὰ ἐπτάμηνον μεσοβασιλείαν, υἱὸς Ἑρρίκου κόμητος τοῦ Λουξεμβούργου, γεν. τῷ 1263, ἐστέφθη τῷ 1308, ἀπεβίωσε τῷ 1313. Κατέπαυσε τὸν ἐμφύλιον πόλεμον τῆς Βοημίας, δοὺς αὐτῇ βασιλέα τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωάννην. Ἀπεφάσισε νὰ ἀποκαταστήσῃ τὰ αὐτοκρατορικὰ δικαιώματα ἐπὶ τῆς Ἰταλίας, ἣν κατεσπάρασσον τότε αἱ συγχρούσεις μεταξὺ τῶν Γουέλφων καὶ τῶν Γιβελίνων, καὶ ἐπὶ τούτῳ διῆλθε τὰς Ἄλπεις. Ἐγένετο δεκτὸς ἐν Μεδιολάνῳ καὶ ἐστέφθη βασιλεὺς τῆς Λομβαρδίας· διορίσας ὅμως διοικητὴν τῆς πόλεως τὸν Ματθαῖον Βισκόντι ἕνα τῶν Γιβελίνων, ἐξήγειρε τοὺς Γουέλφους καὶ τὸ αἷμα κατεπλημμύρησεν ἐν ταῖς ὁδοῖς· θελήσας δὲ νὰ συμφιλιώσῃ τὰ δύο κόμματα ἐκίνησεν ἀμφότερα καθ' ἑαυτοῦ. Ἐν Ῥώμῃ οἱ Γουέλφοι ἐκώλυσαν τὴν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Πέτρου στέψιν αὐτοῦ, ὥστε διὰ τῆς βίας καταλαβὼν τὴν συνοικίαν, ἐν ᾗ ἔκειτο ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Λατράνης, ἐστέφθη ἐν αὐτῇ τῷ 1312 ὑπὸ ἓξ καρδιναλίων ἀντιπροσωπευόντων τὸν πάπαν, ἅπαντα τότε ἐν Ἀβιῶνι. Ἀποφασίσας νὰ ἐκδικηθῇ τοὺς Γουέλφους καὶ τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν βασιλέα τῆς Νεαπόλεως Ῥοβέρτον συνεμάχησε μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Σικελίας Φρειδερίκου καὶ μετήνεγκεν ἐπικουρίας ἐκ Γερμανίας. Ὁ πάπας παρενέβη καὶ ἀπηγόρευσεν αὐτῷ ἐπὶ ποινῇ ἀφορισμοῦ προσβολὴν κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως, ἀλλ' ὁ Ἑρρῖκος ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως ἐκήρυξε τὸν Ῥοβέρτον ἔκπτωτον τοῦ θρόνου, ἀνατάρτην καὶ ἔνοχον ἐσχάτης προδοσίας, καὶ ἡτοιμάζετο ἤδη νὰ πολιορκήσῃ τὴν Νεάπολιν, ὅτε ἐπῆλθεν ὁ θάνατος. Συγγραφεῖς τινες διαβεβαιοῦσιν ὅτι ἐδηλητηριάσθη ὅτε ἐλάμβανε τὴν κοινωνίαν ὑπό τινος δομινικανοῦ μοναχοῦ, ἀλλ' ἄλλοι ἀποκρούουσι ταῦτα ἐπιφέροντες πρὸς ἀπόδειξιν, ὅτι μετὰ 30 ἔτη ὁ υἱός του Ἰωάννης ὁ βασιλεὺς τῆς Βοημίας ἐκήρυξε τὴν ἐπὶ τοῦ ἐγκλήματος τούτου ἀθωότητα τοῦ τάγματος τῶν Δομινικανῶν. Κλήμης ὁ Ε' κατεδίκασε τὴν μνήμην τοῦ Ἑρρίκου, καὶ διϊσχυρίσθη ὅτι ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἔδωκεν αὐτῷ ὅρκον πίστεως. Ἐπὶ τῆς βασιλίσσης τοῦ ἡγεμόνος τούτου οἱ ἱππόται τοῦ τευτονικοῦ τάγματος κύριοι τοῦ Δάντζιγκ καὶ μέρους τῶν ἐν τῇ Βαλτικῇ μεθορίων ἠγόρασαν τὴν Πομερανίαν παρά τινος μαργράβου τοῦ Βρανδεβούργου.

Δοῦκες Γυίσης.

ΕΡΡΙΚΟΣ Α' τῆς Δωρραίνης δοὺξ Γυίσης, πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ Φραγκίσκου τῆς Γυίσης, γεν. τῷ 1550, δολοφονηθεὶς τῷ 1588. Φονευθέντος τοῦ πατρός του ὑπό τινος διαμαρτυρομένου ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Ὀρλεάνης, ὥμοσεν ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης μῖσος ἀτέρμονον κατὰ τῶν διαμαρτυρομένων. Δοξασθεὶς διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν Παρισίων κατὰ τοῦ ναυάρχου Κολιὸ

τῷ 1569, ἠτιμάσθη ἀναδεξάμενος πρόσωπον δολοφόνου κατὰ τὴν νύκτα τοῦ Ἁγ. Βαρθολομαίου, καθ' ἣν αὐτὸς πρῶτος ἦρχισε τὴν σφαγὴν διατάξας τὸν φόνον τοῦ ναυάρχου τῷ 1572. Τῷ 1575 ἐνίκησε σῶμα Γερμανῶν συμμάχων τῶν Οὐγενότων, ὅτε καὶ ἐτραυματίσθη ἐπὶ τοῦ προσώπου. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος συνέστη ἡ Ἁγία Ἕνωσις. Ἔκτοτε κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως καταλάβῃ τὸν θρόνον τῆς Γαλλίας, διαβιβάσας λιβέλους κατὰ Ἑρρίκου τοῦ Γ', διαπραγματευόμενος μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἱσπανίας Φιλίππου Β' καὶ μετὰ τοῦ πάπα Γρηγορίου ΙΓ'. Τῷ 1588 συνέταξεν ὑπόμνημα, δι' οὗ ἐζήτει τὴν ἀλλαγὴν τῆς κυβερνήσεως καὶ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως, καὶ παρουσίασεν αὐτὸ εἰς τὴν ἐν Νανσὺ συγκροτηθεῖσαν συνέλευσιν. Μετὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην, εἰσῆλθεν ἐναντίον τῆς ἀπαγορεύσεως Ἑρρίκου τοῦ Γ' εἰς Παρισίους καὶ γενόμενος δεκτὸς μετ' ἐνθουσιασμοῦ, ἠνάγκασε τὸν βασιλέα κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν χαρακωμάτων 12 μαΐου 1588 νὰ ὑπογράψῃ τὸ διάταγμα τῆς «Ἑνώσεως» δι' οὗ διωρίζετο γενικὸς ἐπίτροπος τοῦ βασιλείου. Ὁ βασιλεὺς ὀργισθεὶς προσεποιήθη καὶ συνεκάλεσε τὸ γενικὸν συμβούλιον εἰς Βλέσας πρὸς μεταρρύθμισιν τοῦ βασιλείου. Μόλις ὁ δοὺξ τῆς Γυίσης φθάσας εἰς τὸ βασιλικὸν μέγαρον τῆς πόλεως ταύτης ἐδολοφονήθη ὑπὸ βασιλικῶν σωματοφυλάκων παρὰ τὴν θύραν τοῦ γραφείου τοῦ βασιλέως.

ΕΡΡΙΚΟΣ Β' τῆς Λωρραίνης, δοὺξ Γυίσης, τέταρτος υἱὸς Καρόλου τῆς Γυίσης, γεννηθ. τῷ 1614, ἀποθ. τῷ 1664. Ὁρισθεὶς εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον ἐγένετο ἀρχιεπίσκοπος Ῥημῶν· γενόμενος ὅμως ὁ πρεσβύτερος τῆς οἰκογενείας του κατέλιπε τὸ στάδιον τοῦτο. Ἐγένετο ὀπαδὸς τοῦ κόμητος τῆς Σουασσῶνος κατὰ τοῦ Ῥιχελὶ, καὶ καταλιπὼν τὴν Γαλλίαν μετὰ τῆς κομήσσης κατεδικάσθη κατὰ τὴν ἀπουσίαν του εἰς θάνατον ὑπὸ τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τῶν Παρισίων, ἀλλὰ τῷ 1643 συνεφιλιώθη μετὰ τῆς αὐλῆς. Τῷ 1647 μετέβη εἰς Ἰταλίαν, ὅπου συμμετασχὼν τῆς κατὰ τῆς Ἱσπανίας ἐπαναστάσεως τῶν Νεαπολιτῶν ἐνίκησε τὰ Ἱσπανικὰ στρατεύματα διασκούμενα ὑπὸ τοῦ Δὸν Ζουὰν, καὶ ἀνέλαβε τὰς ἡνίας τῆς κυβερνήσεως· τινὲς ὅμως εὐγενεῖς τῆς Νεαπόλεως δυσαρεστηθέντες ἠνέῳξαν τὰς πύλας εἰς τὸν ἐχθρὸν, αὐτὸς δὲ αἰχμαλωτισθεὶς μετηνέχθη εἰς Ἱσπανίαν, ὅπου διέμεινε μέχρι τοῦ 1652, ὅτε ἀπηλλάγη ὑπὸ τοῦ περίφημου Κονδέ. Προσεπάθησε καὶ τὸ 1654 νὰ κατακτήσῃ τὴν Νεάπολιν, ἀλλ' ἄνευ ἐπιτυχίας. Ἐπιστρέψας εἰς Γαλλίαν, διωρίσθη ἀρχιθαλαμηπόλος τοῦ βασιλέως. Συνέταξεν «Ὑπομνήματα» περὶ τῆς εἰς Νεάπολιν ἐκστρατείας του δημοσιευθέντα ὑπὸ τοῦ γραμματέως του Σαιντυὸν, ἐν Παρισίοις 1668.

Λανδγράβος Θυριγγίας.

ΕΡΡΙΚΟΣ ΡΑΣΠΩΝ, λανδγράβος τῆς Θυριγγίας, διαδεξάμενος τὸν ἀδελφόν του Λουδοβίκον Δ' τῷ 1227, βραδύτερον κληρονομήσας τὸν ἀνεψιόν του Ἑρμάννον Β' καὶ ἀποθ. τῷ 1247. Ὁ πάπας Ἰννοκέντιος Δ' καθαιρέσας τῷ 1245 τὸν αὐτοκράτορα Φρειδερῖκον Β' προσήνεγκεν αὐτῷ τὸ αὐτοκρατορικὸν στέμμα. Οὗτος ἐκλεγεὶς βασιλεὺς τῆς Ῥώμης ὑπό τινος διαίτης συνελθούσης ἐν Hochheim, ἐπεχείρησεν ἀμέσως τὴν πολιορκίαν τῆς Φραγκφούρτης, ἣν σπεύσας νὰ ὑποστηρίξῃ ὁ υἱὸς τοῦ Φρειδερίκου Κονράδος βασιλεὺς τῆς Ῥώμης ἐνικήθη καὶ ἀπεσύρθη εἰς Βαυαρίαν. Ὁ Ἑρρῖκος Ῥασπὼν κυριεύσας κατόπιν τὴν Φραγκφούρτην, καθυπέταξεν τὰς ἐν Ἰταλίᾳ ἐπαναστατησάσας πόλεις, εἰσῆλασεν εἰς Σουαβίαν καὶ ἐπολιόρκησε δύω πόλεις αὐτῆς. Διαλύσας τὰς πολιορκίας ταύτας ἕνεκα τοῦ ὑπερβολικοῦ χειμῶνος διηυθύνθη εἰς Ἀκυϊσγρανον ὅπως στεφθῇ αὐτοκράτωρ· ἀλλ' ὁ Κονράδος ἠκολούθησεν αὐτὸν καὶ ἀπώθησε μέχρι τῶν ἐνδοτάτων τῆς Θυριγγίας. Μετὰ βραχύτατον χρόνον ὁ Ἑρρῖκος Ῥασπὼν ἀπέθανε συνεπείᾳ πληγῆς. Ἦν ὁ τελευταῖος ἄῤῥην ἀπόγονος τῆς δυναστείας του καὶ ἡ διαδοχὴ αὐτοῦ ἐπήνεγκε σπουδαίας ἔριδας.

Βασιλεὺς τῆς Ἱερουσαλήμ.

ΕΡΡΙΚΟΣ ὁ Νεώτερος, κόμης Καμπανίας καὶ βασιλεὺς τῆς Ἱερουσαλήμ, ἀποθ. τῷ 1197. Διεδέξατο τῷ 1181 Ἑρρῖκον τὸν Α' ἐν τῇ κομητείᾳ τῆς Καμπανίας. Τῷ 1183 συνεμάχησε μετὰ τοῦ Φιλίππου κόμητος τῆς Φλάνδρας κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φιλίππου Αὐγούστου. Τῷ 1190 ἀπῆλθεν εἰς Παλαιστίνην καὶ ἀποβὰς εἰς Τύρον, μετέβη ἐκεῖθεν εἰς τὸ πρὸ τῆς Πτολεμαΐδος στρατόπεδον τῶν σταυροφόρων καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀρχιστρατηγίαν περιμένων τὴν ἄφιξιν τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας. Νυμφευθεὶς τὴν Ἰσαβέλλαν κληρονόμον τοῦ Ἀμωρὶ βασιλέως τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ χήραν τοῦ Μαρκησίου Μομφερράτου ἀπέκτησε τῷ 1192 τὸν ἰδανικὸν τίτλον βασιλέως Ἱερουσαλὴμ κατεχομένης τότε ὑπὸ τοῦ Σελαδίνου. Ἐπὶ τῆς ἰδανικῆς βασιλείας του συνέβη ὁ θάνατος τοῦ Σελαδίνου, καὶ ἡ τρίτη Σταυροφορία σκοπὸν προτιθεμένη τὴν ἀνάκτησιν τῆς

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ἱερουσαλὴμ ἀλλ' ἀποτυχοῦσα. Ὁ Ἔρρῖκος χωρὶς νὰ ἴδῃ τὴν πρωτεύουσάν του ἀπέθανε τῷ 1197 πεσὼν ἔκ τινος παραθύρου τῶν ἐν Πτολεμαΐδι ἀνακτόρων του.

Ἡγεμόνες Καμπανίας.

ΕΡΡΙΚΟΣ Α' ὁ Ἐλευθέριος ἢ Πλατὺς, κόμης τῆς Καμπανίας καὶ τῆς Brie, γενν. περὶ τὸ 1127, ἀποθ. τῷ 1181. Υἱὸς Θιβάλδου Δ', ὃν διεδέξατο τῷ 1152. Ἦτο στενώτατα συνδεδεμένος μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου Ζ', οὗτινος τὴν πρεσβυτέραν θυγατέρα ἐνυμφεύθη. Μετασχὼν τῆς δευτέρας Σταυροφορίας ὑπὸ τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας πρὶν ἀναγορευθῇ δοὺξ, ἀνεχώρησεν ἐκ νέου εἰς Παλαιστίνην συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Γουλιέλμου, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως Πέτρου Κουρτενεῦ καὶ ἄλλων κυρίων. Ἐπιστρέφων τῷ 1180 διὰ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῆς Ἰλλυρίας ὑπέπεσεν εἰς ἐνέδραν καὶ ἀπώλεσε τὴν ἐλευθερίαν, ἣν ἀνεκτήσατο διὰ μεσολαβήσεως τοῦ βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος. Ἑπτὰ ἡμέρας μετὰ τὴν ἄφιξίν του εἰς Troyes ἀπέθανεν. Ὑπῆρξεν ἐλευθέριος πρὸς τοὺς καλλιτέχνας, τοὺς σοφοὺς, τοὺς πτωχοὺς καὶ τὰς ἐκκλησίας. Κατεσκεύασε πολλὰς διώρυχας εἰς τὸν Σηκουάναν, δι' ὧν μεταφέρεται εἰς Troyes ἀφθονώτατον ὕδωρ. Ἀποθανὼν κατέλιπε τέσσαρα τέκνα τὸν διάδοχόν του Ἔρρῖκον Β', Θιβάλδον τὸν Γ', Σχολαστικὴν καὶ Μαρίαν. Ἡ τελευταία ἐνυμφεύθη τῷ 1204 τὸν Βαλδουῖνον κόμητα τῆς Φλάνδρας, γενόμενον αὐτοκράτορα τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

ΕΡΡΙΚΟΣ Β' ὁ Νεώτερος, δοὺξ τῆς Καμπανίας, διαδεξάμενος τὸν πατέρα του τῷ 1181 (Ἴδε ΕΡΡΙΚΟΣ βασιλεὺς τῆς Ἱερουσαλήμ).

Ἡγεμόνες Καστιλλίας.

ΕΡΡΙΚΟΣ Α' βασιλεὺς τῆς Καστιλλίας 1214—17 υἱὸς καὶ διάδοχος Ἀλφόνσου τοῦ Θ', γεν. τῷ 1204. Ἀποβαλούσης τῆς μητρὸς καὶ κηδεμόνος του Ἐλεονώρας τῆς Ἀγγλίας 25 ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της, ἡ ἀντιβασιλεία μετέβη εἰς χεῖρας τῆς ἀδελφῆς του Βερεγγέρης. Οἱ εὐγενεῖς ἐπαναστατήσαντες ὑπεχρέωσαν αὐτὴν νὰ παραχωρήσῃ τὴν ἀρχὴν εἰς τὸν κόμητα Ἀλβὲρ ἐξώσαντα αὐτὴν τῆς αὐλῆς. Τὸν ἐμφύλιον πόλεμον διέκοψεν ὁ αἰφνίδιος θάνατος τοῦ βασιλέως.

ΕΡΡΙΚΟΣ Β' βασιλεὺς τῆς Καστιλλίας 1369—1379, νόθος υἱὸς Ἀλφόνσου τοῦ ΙΑ' καὶ τῆς Ἐλεονώρας Γοδζμαν, γεν. τῷ 1333. Καίτοι ἀναγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Πέτρου τοῦ Ὠμοῦ κόμης Τρανσταμάρης, μετέσχεν εἰς ἁπάσας τὰς κατὰ τοῦ ἡγεμόνος τούτου συνωμοσίας καὶ ἐζήτησεν ἀλληλοδιαδόχως τὴν συνδρομὴν τῆς Πορτογαλίας, τῆς Ἀραγῶνος καὶ τῆς Γαλλίας ὅπως ἀνατρέψῃ αὐτόν. Καταλαβὼν τὸν θρόνον διὰ τοῦ περιφήμου γάλλου στρατηγοῦ Du Guesclin, ἔπειτα νικηθεὶς ἐν Ναβαρέττῃ, καὶ ἐπὶ τέλους νικήσας ἐν Μοντιέλῃ τῷ 1369 ἐφόνευσεν ἰδίᾳ χειρὶ τὸν Πέτρον τὸν Ὠμόν. Ἐπὶ δέκα ἔτη βασιλεύσας ἐπηνώρθωσε τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου, ἐπολέμησε μετ' ἐπιτυχίας κατὰ τῶν βασιλέων τῆς Πορτογαλίας, τῆς Ναυάρρας καὶ τῆς Ἀραγῶνος, καὶ παρέσχεν εἰς τὴν Γαλλίαν τὴν ἐπωφελῆ συνδρομὴν τοῦ στόλου του κατὰ τῆς Ἀγγλίας.

ΕΡΡΙΚΟΣ Γ'. ὁ «Φιλάσθενος» βασιλεὺς τῆς Καστιλλίας, υἱὸς Ἰωάννου τοῦ Α', γεννηθ. τῷ 1379, διαδεξάμενος τὸν πατέρα του τῷ 1390, ἀποθ. τῷ 1406. Ἀπετείναξε τὴν κηδεμονίαν τῶν θείων του, ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ ἀποδώσωσι τοὺς θησαυροὺς τοῦ στέμματος, καὶ κατέβαλε τὰς ἀνταρσίας αὐτῶν. Ἐπενεγκὼν τροποποιήσεις τινὰς ἐν τῇ ἱεραρχίᾳ καὶ τῇ ἐκκλησιαστικῇ διοικήσει ἀφωρίσθη ὑπὸ τοῦ πάπα Βονιφατίου Γ'. καὶ ἀνεγνώρισε τὸν ἀντίζηλον αὐτοῦ Βενέδικτον ΙΓ'. Ἀπέκρουσεν ἄδικον προσβολὴν τῶν Πορτογάλων καὶ συνωμολόγησε μετ' αὐτῶν δεκαετῆ ἀνακωχὴν τῷ 1399· ἐτιμώρησε τοὺς λυμαινομένους τὰ παράλια τῆς Ἀνδαλουσίας ἀφρικανοὺς πειρατὰς διὰ τῆς ἁλώσεως καὶ καταστροφῆς τῆς Τετουάνης, καὶ ἠγαπήθη παρὰ τῶν ὑπηκόων του ἀπαγορεύσας τὴν τοκογλυφίαν καὶ ἀναδειχθεὶς δικαιότατος.

ΕΡΡΙΚΟΣ Δ' βασιλεὺς τῆς Καστιλλίας, γεν. τῷ 1424, διαδεξάμενος τὸν πατέρα του Ἰωάννην Β' τῷ 1451, καὶ ἀποθ. τῷ 1474. Ἐν τῇ νεότητί του συνηνώθη μετὰ τῶν εὐγενῶν ἐπαναστατησάντων κατὰ τοῦ πατρός του, ἀλλὰ βασιλεὺς γενόμενος προσεπάθησε νὰ ἀποσύρῃ τὸν ζυγὸν των, περιεκυκλώθη ὑπὸ νέων προσώπων, καὶ ἐθήρευσε τὴν εὔνοιαν τοῦ πλήθους. Ἐν τούτοις αἱ παραλυσίαι του καὶ ἡ ὑποτιθεμένη συνενοχή του εἰς τὰς ἀθεμίτους σχέσεις τῆς βασιλίσσης Ἰωάννας τῆς Πορτογαλίας μετὰ τοῦ εὐνουμένου του Βερτράνδου τῆς Κουέβης κατέστρεψε παρὰ πᾶσι τὴν ὑπόληψίν του. Ἐμέμφοντο αὐτοῦ ὡς ἀκηδοῦς εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ κράτους, τὴν ἀκεφαγωγὴν τῶν ὁπλίων κατέλιπεν ὁλοτελῶς εἰς τοὺς θησαυροὺς του, ὡς ἔχοντος ἀνανδρον χαρακτῆρα, καὶ ὡς μὴ πολεμοῦντος μετὰ δραστηριότητος τοὺς Μαύρους, οὓς ὅμως

κατέστησεν ὑποτελεῖς φόρου καὶ ἀπέσπασεν ἀπ' αὐτῶν τὸ Γιβραλτάρ. Περιφρονούμενος καὶ ὕποπτος καθιστάμενος παρὰ τοῖς εὐγενέσι, δυσηρέστει ἀφ' ἑτέρου καὶ τὰς πόλεις ἐπιβάλλων αὐτοῖς αὐθαιρέτους φόρους καὶ διορίζων ὁ ἴδιος ἀντιπροσώπους των εἰς τὰς Βουλάς. Ἀπὸ τοῦ 1463 οἱ εὐγενεῖς ἀντέταξαν αὐτῷ τὸν ἀδελφόν του Ἀλφόνσον καὶ τῷ 1465 ἐκήρυξαν αὐτὸν ἐπισήμως ἔκπτωτον τοῦ θρόνου, τῷ δὲ 1467 μάχη συγκροτηθεῖσα ἐν Medina-del-Campo ἔμεινεν ἀόριστος. Τοῦ Ἀλφόνσου ἀποθανόντος τῷ 1468, οἱ ἀντάρται ἐτράπησαν πρὸς τὴν ἀδελφήν του Ἰσαβέλλαν, ἥτις παρεδέξατο μόνον, καὶ τοῦτο τῇ συγκαταθέσει τοῦ Ἑρρίκου, τὸν τίτλον πριγκηπίσσης τῶν Ἀστουριῶν καὶ ἐπιδόξου διαδόχου τοῦ στέμματος. Ἐν τούτοις ὁ Ἑρρίκος ἀποθνήσκων ἀνεγνώρισε νόμιμον θυγατέρα του καὶ κληρονόμον τὴν ἡγεμονίδα Ἰωάνναν γεννηθεῖσαν τῷ 1452, καίτοι θεωρουμένην νόθον καὶ ἐπονομαζομένην Beltraneja ἤτοι «ἡ θυγάτηρ τοῦ Βερτράνδου»· ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατόν του ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀνέβη θελήσει τοῦ ἔθνους ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Ἰσαβέλλα.

ΕΡΡΙΚΟΣ (δὸν) ἴνφάντης τῆς Καστιλλίας, γεν. περὶ τὸ 1225, ἀποθ. τῷ 1304. Τριτότοκος υἱὸς Φερδινάνδου Γ' τοῦ «Ἁγίου» βασιλέως τῆς Καστιλλίας καὶ τῆς Λεονωρίας καὶ Βεατρίκης Ἐθέισας θυγατρὸς Φιλίππου τῆς Σουαβίας αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας. Ἐπαναστατήσας κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀλφόνσου Γ' ἐνικήθη ἐν Νεβρίσσῃ τὸ 1257, καὶ καταφυγὼν εἰς Ἀφρικὴν, ὅπου εἰσῆλθεν μετὰ τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ του Φιλίππου καὶ ἄλλων νεανιῶν εὐγενῶν ἀκολουθησάντων αὐτὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ βασιλέως τῆς Τύνιδος, παραδεξάμενος, ὡς λέγεται, τὰ ἤθη καὶ τὴν θρησκείαν τῶν Σαρακηνῶν, καὶ ἐπανειλημμένως ἀλληλοδιαδόχως πολλὰς ταραχὰς εἰς τὴν πατρίδα του. Τῷ 1268 ἀπέβη εἰς Ἰταλίαν, καὶ ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τοῦ νεωστὶ κατακτήσαντος τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως Καρόλου τῆς Ἀνδιγαυίας συγγενοῦς αὐτοῦ, καὶ δανεισθέντος παρ' αὐτοῦ 60 χιλιάδας δουβλόνια. Ὁ Κάρολος ἐσύστησεν αὐτὸν εἰς τὸν πάπαν Κλήμεντα Δ', παρ' οὗ ἐζήτησε νὰ τὸν περιβάλῃ τὰ ἀξίωμα βασιλέως τῆς Σαρδοῦς, ὅπως τοιουτοτρόπως ἐκγυμνώσῃ τοὺς κατόχους αὐτῆς Πισαίς. Ἀμέσως ὅμως ζηλοτυπήσας ὁ Κάρολος ἐζήτησε δι' ἑαυτὸν τὴν Σαρδὼ καὶ ἠνώθη νὰ πληρώσῃ τὰ δανεισθέντα εἰς αὐτὸν χρήματα. Ὁ Ἑρρίκος ὀργισθεὶς ἀπεφάσισεν ἐκδίκησιν, καὶ ἐκήρυξεν ὑπὲρ τοῦ Κονραδίνου, ἀντιποιουμένου τὸν θρόνον τῆς Νεαπόλεως ὡς πατρικῆς κληρονομίας. Νικηθεὶς ἐν Tagliacozzo παρεδόθη παρὰ τοῦ ἡγουμένου μοναστηρίου τινος εἰς ὃν μετὰ τὴν μάχην κατέφυγεν. Ὁ Κάρολος ἐνέκλεισεν αὐτὸν ἐντὸς σιδηροῦ κλωβίου καὶ περιῆγεν αὐτὸν ἐπὶ πολλὰ ἔτη μεθ' ἑαυτοῦ ἐκθέτων αὐτὸν εἰς τὸν περίγελων καὶ τὰς ὕβρεις τῶν ὄχλων κατὰ πᾶς διαφόρους πόλεις. Ἀπαλλαγεὶς τῆς αἰχμαλωσίας μετέβη εἰς Καστιλλίαν τῷ 1294, ὅπου ὑπεδέξατο αὐτὸν μεγαλοπρεπῶς ὁ βασιλεὺς Σάγχων ἀνεψιὸς του. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σάγχωνος τῷ 1295 ἐκηρύχθη ἀντιβασιλεὺς καὶ διὰ τῆς ἐπιτηδειότητός του διετήρησε τὴν ἀντιβασιλείαν μέχρι τῆς ἐνηλικιότητος τοῦ βασιλέως Φερδινάνδου Δ' υἱοῦ τοῦ Σάγχωνος τῷ 1302. Ἐξεβιούργησε κατόπιν κατὰ τοῦ μονάρχου τούτου καὶ τῆς μητρός του, ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος. Ἐτελεύτησεν ἄκληρος.

Πρίγκηπες Κονδαί.

ΕΡΡΙΚΟΣ Α' πρίγκηψ Κονδαί, γεννηθ. τῷ 1552, ἀποθ. τῷ 1588. Υἱὸς Λουδοβίκου τοῦ Α' πρίγκηπος Κονδαὶ καὶ καλβινιστὴς, ἐθεωρεῖτο μετὰ τὴν μάχην τῆς Tarnac, καθ' ἣν ἐδολοφονήθη ὁ πατήρ του ἀρχηγὸς τοῦ κόμματος τῶν Διαμαρτυρομένων ἔχων συναρχηγὸν καὶ τὸν ἐξάδελφόν του Ἑρρίκον τῆς Ναυάρρας (ὕστερον βασιλέα τῆς Γαλλίας Ἑρρίκον Δ'). Μετὰ τὴν εἰρήνην τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ τῷ 1570 προσῆλθε μετὰ τοῦ ναυάρχου Κολινὺ καὶ τοῦ Ἑρρίκου τῆς Ναυάρρας εἰς τὴν αὐλήν. Τὴν σφαγὴν τῆς νυκτὸς τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου διέφυγεν ἐξομώσας τὴν θρησκείαν του· μόλις ὅμως ἀπομακρυνθεὶς τῆς αὐλῆς ἀπεκήρυξε τὴν βιαίαν ἐξόμωσιν, ἐσχημάτισε στρατὸν καὶ συνενωθεὶς μετὰ τοῦ Ἑρρίκου τῆς Ναυάρρας ἐπολέμει τοὺς Καθολικούς. Τῷ 1588 ἀπεθανεν ἐξαίφνης, δηλητηριασθεὶς πιθανώτατα ὑπὸ τῆς συζύγου του Καρλόττας τῆς La Trémouille λίαν ἀφωσιωμένης εἰς τὴν καθολικὴν θρησκείαν, ἡ δὲ ἀπώλεια αὐτοῦ κατελύπησε τοὺς Διαμαρτυρομένους καὶ ἰδίως τὸν βασιλέα τῆς Ναυάρρας Ἑρρίκον, οὗτινος τὴν τύχην συνεμερίζετο ἐν τοῖς κατὰ τῶν Καθολικῶν πολέμοις.

ΕΡΡΙΚΟΣ Β' πρίγκηψ Κονδαὶ υἱὸς ὑστερογενὴς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1588, ἀποθ. τῷ 1646. Ἠγαπᾶτο τὰ μέγιστα ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Ἑρρίκου Δ', ὅστις ἀνέθρεψεν αὐτὸν εἰς τὴν καθολικὴν θρησκείαν. Ἐξ ἐναντίας ὅμως ἐπὶ τῆς ὡραίας Καρλόττας Μαργαρίτας Μοντμορένσυ, ἣν ἠναγκάσθη νὰ ἀπαγάγῃ εἰς Βρυξέλλας ὅπως ἀπαλλάξῃ αὐτὴν ἀπὸ τῶν ἐρωτικῶν

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινοτικόν Ίδρυμα Βιβλιοθήκη
Αριστοτέλειον Βασιλικόν Πανεπιστήμιον

καταδιώξεων τοῦ βασιλέως Ἐρρίκου Δ'. Κατὰ τὴν ταραχώδη ἀνηλικιότητα Λουδοβίκου τοῦ ΙΓ' ἐγένετο ἀρχηγὸς τοῦ κόμματος τῶν δυσηρεστημένων· συλληφθεὶς ἐπὶ τούτῳ ἐφυλακίσθη ἐπ τριετίαν ἐν τῇ Βαστίλλῃ καὶ ἐν τῷ πύργῳ τῶν Βιγκεννῶν· ἀπονεμηθείσης αὐτῷ ὕστερον τῆς βασιλικῆς χάριτος ἐγένετο μετὰ τὸν θάνατον Λουδοβίκου τοῦ ΙΓ' πρόεδρος τοῦ συμβουλίου τῆς Ἀντιβασιλείας. Τούτου υἱὸς ὑπῆρξε Λουδοβῖκος ὁ Β' ὁ «Μέγας Κονδαῖος» ἐπονομαζόμενος.

Αὐτοκράτωρ τῆς Κων]πόλεως.

ΕΡΡΙΚΟΣ δεύτερος λατῖνος αὐτοκράτωρ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, γεν. περὶ τὸ 1174, ἀποθ. τῷ 1216. Δευτερότοκος υἱὸς Βαλδουΐνου Η' κόμητος Φλάνδρας καὶ Hainaut ἠκολούθησε τὸν ἀδελφόν του Βαλδουῖνον Θ' εἰς τὴν τετάρτην σταυροφορίαν, καὶ ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἐπισημοτέρων ἀρχηγῶν τῆς κατὰ τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους ἐκστρατείας τῶν λατίνων βαρόνων. Μετὰ τὴν τῷ 1204 ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐσχηματίσθη καὶ παρεχωρήθη αὐτῷ δουκάτον Νικαίας οὗτινος τὰς χώρας ὤφειλεν οὗτος νὰ ἀποσπάσῃ ἀπὸ τοῦ κατέχοντος αὐτὰς Θεοδώρου τοῦ Λασκάρεως. Ἐνῷ εἰς τοῦτο κατεγίνετο, ἡ κατὰ τῶν Βουλγάρων ἐκστρατεία τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Βαλδουΐνου πρώτου λατίνου αὐτοκράτορος ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀνεκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὴν Θρᾴκην, ὅπου μεταβὰς μετὰ 2,000 ἀρμενίων μισθοφόρων διηυθύνετο πρὸς τὴν Ἀδριανούπολιν. Πληροφορηθεὶς καθ' ὁδὸν τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ ἀδελφοῦ του ἀνέλαβε τὴν ἐντιβασιλείαν, καὶ κατόπιν μαθὼν τὸν θάνατόν του ἐστέφθη αὐτοκράτωρ ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἁγ. Σοφίας ὑπὸ τοῦ λατίνου πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡγεμονίας του ἔδειξεν ἀρκοῦσαν φρόνησιν καὶ γενναιότητα κατά τε τῶν Βουλγάρων καὶ τῶν ἐν Νικαίᾳ ἑλλήνων αὐτοκρατόρων, Θεοδώρου τοῦ Λασκάρεως καὶ Ἰωάννου τοῦ Βατάτση, καὶ προσεπάθησε παντοιοτρόπως νὰ προσελκύσῃ τὴν εὔνοιαν τῶν ἑλλήνων ὑπηκόων του· εἰς τὸ τελευταῖον ἀπέτυχεν ἕνεκα τοῦ φανατικοῦ ζήλου τῶν λατίνων κληρικῶν, προσπαθησάντων διὰ παντὸς θεμιτοῦ καὶ ἀθεμίτου μέσου νὰ ὑποτάξωσι τοὺς Ἕλληνας εἰς τὸν παπικὸν ζυγόν, καὶ οὕτως ἐμπνευσάντων ἀκατάβλητον ἀποστροφὴν κατὰ τῆς λατινικῆς κυριαρχίας. Τῷ 1216 ἐκστρατεύων κατὰ τοῦ Μιχαὴλ δεσπότου τῆς Ἠπείρου, καθ' ὁδὸν ἀπέθανεν ἐν αἰφνης ἐν Θεσσαλονίκῃ. Ὁ πρόωρος θάνατός του ἀποδίδεται εἰς δηλητηρίασιν κατά τινας μὲν παρὰ τῆς συζύγου του, κατ' ἄλλους δὲ φανατικοὺς λατίνους παρὰ Ἑλλήνων, ἄνευ ὅμως οὐδεμιᾶς ἀποδείξεως.

Δοῦκες Νεμούρ.

ΕΡΡΙΚΟΣ Α'. τῆς Σαβοΐας, δοὺξ τοῦ Ἁγ. Σορλίνου, ὕστερον τῷ 1588 δοὺξ τοῦ Νεμούρ, γεν. τῷ 1572, ἀποθ. τῷ 1632. Κατέκτησε τὴν μαρκεϊαν τῶν Σαλουκίων ὑπὲρ τοῦ δουκὸς τῆς Σαβοΐας τῷ 1588, ἐκυβέρνησε τὸ Δελφινάτον ἐν ὀνόματι τῶν Ἑνωτικῶν τῷ 1591, συνεδέθη μετὰ Ἐρρίκου τοῦ Δ' ἀπὸ τοῦ 1594, καὶ διεκρίθη ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῶν Ἀμιννῶν τῷ 1597. Ἐνυμφεύθη τὴν μονογενῆ θυγατέρα τοῦ δουκὸς τῆς Ὠμάλης τῷ 1618.

ΕΡΡΙΚΟΣ Β', υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1625, ἀποθ. τῷ 1659. Διωρίσθη τῷ 1651 ἀρχιεπίσκοπος Ῥηιμῶν, ἀλλ' ἀποθανόντος τοῦ ἀδελφοῦ του Καρόλου κατέλιπε τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον. Ἡ χήρα του Μαρία τῆς Αὐρηλίας, θυγάτηρ τοῦ δουκὸς τῆς Λογγεβίλλης ἀνεγνωρίσθη τῷ 1694 κυρίαρχος τῆς ἡγεμονείας τοῦ Νεοκαστέλλου, καὶ ἀπέθανε τῷ 1707 καταλιποῦσα «Ὑπομνήματα».

Ἡγεμόνες τῆς Πορτογαλίας.

ΕΡΡΙΚΟΣ (ὁ κόμης Δὸν Henrique) ἱδρυτὴς τῆς Πορτογαλικῆς μοναρχίας, γεν. περὶ τὸ 1057, ἀποθ. τῷ 1114. Τέταρτος υἱὸς τοῦ δουκὸς τῆς Βουργουνδίας Ἐρρίκου, ἔγγονος Ῥοβέρτου Α δουκὸς τῆς Βουργουνδίας, δισέγγονος τοῦ Ῥοβέρτου βασιλέως τῆς Γαλλίας καὶ τρισέγγονος τοῦ Οὔγου Καπέτου. Μετέβη μετὰ τοῦ ἐξαδέλφου του δὸν Ῥαυμόνδου εἰς τὴν Ἰβηρικὴν χερσόνησον παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς Λεὼν καὶ Καστιλλίας Ἀλφόνσῳ ΣΤ', καὶ νυμφευθεὶς τὴν πρωτότοκον αὐτοῦ θυγατέρα Θηρεσίαν ἔλαβε πρὸῖκα τρεῖς τῶν ἐπισημοτέρων ἐπαρχιῶν τῆς νῦν Πορτογαλίας. Ἐν ὅσῳ ἔζη ὁ πενθερός του ἦτο ὑποτελὴς ἐκείνου· μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου κατέστη ἀνεξάρτητος φέρων τὸν τίτλον «Δὸν Ἐρρίκος ἐλέῳ Θεοῦ κόμης καὶ δεσπότης πάσης Πορτογαλίας».

ΕΡΡΙΚΟΣ (Don Henrique) ὁ Θαλασσοπόρος, πρίγκηψ Πορτογάλος, περίφημος προστάτης τῶν ἐπιστημῶν, γεν. τῷ 1394, ἀποθ. τῷ 1460. Ἦτο τρίτος υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Πορτογαλίας Ἰωάννου Α' καὶ τῆς Δόνας Ἰωάννας τῆς Λαγκαστρίας, ἥτις ἔδωκεν εἰς τὰ τέκνα της λαμπροτάτην ἀνατροφήν. Ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐβίασεν μεγίστην κλίσιν εἰς τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας. Τῷ 1415 ἀνετέθη αὐτῷ ἡ ἀρχηγία τῆς κατὰ τῶν Μαύρων τῆς Ἀφρικῆς ἐκστρατείας, ἣν συνεπλήρωσε κυριεύσας τὴν πρω-

τεύουσαν αὐτῶν Κέουτα. Αὐτόθι ἔλαβε βαθυτάτας γεωγραφικὰς γνώσεις περὶ τῶν παραλίων τῆς Ἀφρικῆς, ἃς ἐχρησιμοποίησεν ὕστερον. Ἐπιστρέψας εἰς Πορτογαλλίαν ἀνήγειρε τῷ 1419 ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Σεγγρῶν παρὰ τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Ἁγίου Βικεντίου παράλιον φρούριον, ὅπερ αὐτὸς μὲν ἐκάλεσε Τερσαναβέλ, οἱ δὲ πέριξ κάτοικοι Villa-do-Jnfaute. Αὐτόθι ἵδρυσε ναυτικὴν σχολήν, εἰς ἣν προσεκάλεσε πολλοὺς ἐπιστήμονας καὶ προήγαγε τὴν ὑδρογραφικὴν ἐπιστήμην· προσέτι ἀστεροσκοπεῖον, ἓν τῶν ἀρχαιοτέρων τῆς Εὐρώπης. Αὐτόθεν διηύθυνεν ἀδιακόπως διαφόρους ναυτικὰς ἐκδρομὰς πρὸς ἀνακάλυψιν ἀγνώστων χωρῶν μεταχειριζόμενος εἰς τοῦτο διαφόρους ναυτικοὺς ἄνδρας. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του ἅπασα ἡ δυτικὴ παραλία τῆς Ἀφρικῆς μεταξὺ τῶν 26ο 23′ καὶ τῶν 8ο βορείου πλάτους ἠρευνήθη καὶ αἱ εὔκαρποι νῆσοι τῆς Ἀφρικῆς ἀπῳκίσθησαν· ἰδίως δὲ εἴλκυσε τὴν προσοχήν του τὸ Πόρτο-Σάντο καὶ ἡ Μαδέρα, εἰς ἣν εἰσήγαγε τὴν καλλιέργειαν τοῦ ζαχαροκαλάμου καὶ τῆς ἀμπέλου μετενεγκὼν ἀμπέλους ἀπὸ Κύπρου καὶ Καμπανίας. Τῷ 1437 ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν ναυτικῆς ἐκστρατείας πρὸς κατάκτησιν τῆς Ταγκρέδης, ἀλλ' ἡ ἐπιχείρησις αὕτη ἀπέτυχε. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του Ἐδουάρδου ἐπὶ 3 ἔτη ἡσύχασε, τῷ δὲ 1441 ἐπανέλαβε τὰς ναυτικὰς ἐπιχειρήσεις, αἵτινες διευκολύνοντο διὰ τῶν εἰσοδημάτων ἅτινα ἐλάμβανεν ἐκ τῶν προηγουμένων ἐπιχειρήσεών του ὡς καὶ ἐκ τοῦ πέμπτου τῶν εἰσοδημάτων ἄλλων ἐπιχειρήσεων, ἃς τῇ ἐγκρίσει αὐτοῦ ἀνελάμβανον διάφοροι ἰδιῶται. Ἀπὸ τοῦ 1444 ἀνεπτύχθη τὰ μέγιστα τὸ δουλεμπόριον πηγὴ ἀκενώτων θησαυρῶν. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἀνεκαλύφθησαν αἱ νῆσοι Ἄζόραι, καὶ τῷ 1449 ὁ Ἑρρῖκος περιεβλήθη τὸ δικαίωμα τῆς ἀποικίσεως αὐτῶν. Ἀπὸ τοῦ 1431 ὁ Ἑρρῖκος εἶχε παραχωρήσει εἰς τὸ πανεπιστήμιον τὸ ἐν Λισβόνῃ μέγαρόν του πρὸς πολλαπλασιασμὸν τῶν παραδόσεών του, κατὰ δὲ τὸ 1448 ἐκληροδότησεν αὐτῷ ἐπαρχὴν ἐτήσιον εἰσόδημα πρὸς πλήρωμὴν νέων καθηγητῶν.

ΕΡΡΙΚΟΣ (Dom Henrique), ὁ καρδινάλιος βασιλεὺς τῆς Πορτογαλλίας, γεν. τῷ 1512, ἀποθ. τῷ 1580. Υἱὸς τοῦ Δὸν Μανουὴλ καὶ ἔγγονος Ἰωάννου τοῦ Γ′ βασιλέως τῆς Πορτογαλλίας ὡρίσθη ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας διὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον καὶ ἔλαβε θρησκευτικὴν ἀνατροφήν. Νιώτατος ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Ἐβόρας. Τῷ 1539 ὡρίσθη μέγας Ἐξεταστής, καὶ τῷ 1545 ἀνηγορεύθη ὑπὸ τοῦ πάπα Παύλου Γ′ καρδινάλιος. Φονευθέντος ἐν Ἀφρικῇ τοῦ ἀδελφοῦ του Δὸν Σεβαστιάνου τῷ 1578 διεδέξατο αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον τῆς Πορτογαλλίας. Ἅμα τῇ εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσει του ἐφρόντισε νὰ ἐπουλώσῃ τὰς πληγάς, ἃς ἐπήνεγκεν εἰς τὸ κράτος ἡ ἀφροσύνη τοῦ Δὸν Σεβαστιάνου. Κατὰ πρῶτον ἀπέστειλεν εἰς Ἀφρικὴν ἐκκλησιαστικοὺς καὶ ἄλλους γενναίους ἄνδρας πρὸς ἐξαγορὰν τῶν ἐκεῖ πολυαρίθμων αἰχμαλώτων, καὶ κατόπιν ἐφρόντισε διὰ τὸ μέλλον τοῦ κράτους του ἀπειλουμένου ἐκ τῆς ἕνεκα ἐλλείψεως νομίμων κληρονόμων αὐτοῦ ἀξιώσεως ἐπὶ τοῦ θρόνου διαφόρων ἡγεμόνων τῆς Εὐρώπης. Τὸ ἀναποφάσιστον ὅμως τοῦ χαρακτῆρός του καὶ τὸ πεῖσμά του κατὰ τοῦ Δὸν Ἀντωνίου νόθου υἱοῦ τοῦ Δὸν Λουΐζου ἀδελφοῦ Ἰωάννου τοῦ Γ′, ὃν ἀναγνωρισθέντα ὑπὸ τῶν Βουλῶν διάδοχον τοῦ θρόνου οὐχὶ μόνον δὲν ἀνεγνώρισεν ἀλλὰ καὶ ἐξώρισεν ἐκ τῆς πρωτευούσης, ταῦτα ἐπήνεγκον τὴν λεγομένην αἰχμαλωσίαν ἤτοι τὴν ὑποδούλωσιν τῆς Πορτογαλλίας εἰς τὴν Ἱσπανικὴν δυναστείαν ἀπὸ τοῦ 1580 ἔτους, καθ' ὃ ἀπέθανεν ὁ Ἑρρῖκος μέχρι τοῦ 1640.

Πρίγκηψ Πρωσσίας.

ΕΡΡΙΚΟΣ (Φρειδερῖκος Λουδοβῖκος) πρίγκηψ Πρωσσίας, τριτότοκος υἱὸς τοῦ βασιλέως Φρειδερίκου-Γουλιέλμου Α′, ἀδελφὸς Φρειδερίκου Β′ τοῦ Μεγάλου, γεν. ἐν Βερολίνῳ τῷ 1726, ἀποθ. ἐν τῷ ἰδιοκτήτῳ αὐτοῦ πύργῳ τῆς Ῥεϊνσβέργης τῷ 1802. Ὁ πατήρ του ἠγάπα αὐτὸν περισσότερον τῶν ἄλλων ἀδελφῶν. Ὅτε τῷ 1740 ὁ Φρειδερῖκος ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου προσηνέχθη πρὸς τοὺς τρεῖς αὐτοῦ ἀδελφοὺς ὡς ἄλλος πατήρ. Ὁ Ἑρρῖκος ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῶν στρατιωτικῶν. Τῷ 1742 μετέσχε κατὰ πρῶτον τῶν στρατιωτικῶν ἐργασιῶν φέρων βαθμὸν ταγματάρχου καὶ παρευρέθη ἐν τῇ μάχῃ Κζασλάου. Συνομολογηθείσης ἀμέσως τῆς εἰρήνης ἐπανῆλθεν εἰς τὰς σπουδάς του. Ἀνανεωθέντος τῷ 1744 τοῦ πολέμου μετέσχεν αὐτοῦ ὡς ὑπασπιστὴς τοῦ βασιλέως, ὑπερησπίσθη ἐπιτυχῶς τὸ φρούριον Ταβὸρ καὶ διεκρίθη ἰδίως ἐν τῇ μάχῃ τῆς Hohen-Friedberg τῷ 1745. Συνομολογηθείσης τῆς συνθήκης τῆς Δρέσδης ἐπανῆλθεν εἰς τὰς σπουδάς του. Νυμφεύθεὶς τῷ 1752 κατῴκησεν εἰς ἰδιαίτερον μέγαρον καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν βαθεῖαν σπουδὴν τῆς στρατιωτικῆς τέχνης. Κατὰ τὸν ἐπταετῆ πόλεμον 1756—1763 ἀνέδειξεν εἰς πλείστας περιπτώσεις τὰ στρατιωτικὰ αὐτοῦ προτερήματα. Ἐν τούτοις πλεῖσται διαφωνίαι ἀνεφά-

νησαν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ βασιλέως περὶ τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐπενεγκοῦσαι μεγίστην ψυχρότητα μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως τῆς Πολωνίας Αὐγούστου Γ', οἱ Πολωνοὶ ἠθέλησαν νὰ ἐκλέξωσι τὸν Ἐρρῖκον βασιλέα, ἀλλ' ὁ Φρειδερῖκος ἀπέκρουσε τὴν ὑπ' αὐτοὺς ἐπαναληφθεῖσαν πρότασιν των. Τῷ 1770 μετέβη εἰς Σουηδίαν παρὰ τῇ ἀδελφῇ του βασιλίσσῃ τῆς Σουηδίας, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Πετρούπολιν παρὰ τῇ αὐτοκρατείρᾳ Αἰκατερίνῃ. Αὐτὸς κατὰ πρῶτον ἐπρότεινεν εἰς τὴν Αἰκατερίνην τὸν διαμελισμὸν τῆς Πολωνίας κατά τινα ἐφεσπερίδα τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1771, καὶ ἡ πρότασίς του ἐπήνεγκε τὴν μεταξὺ τῶν τριῶν δυνάμεων Πρωσσίας, Ῥωσσίας καὶ Αὐστρίας σύμβασιν τοῦ 1772, καθ' ἣν ἐγένετο ὁ πρῶτος διαμελισμὸς τῆς Πολωνίας. Τῷ 1776 ἐπανέλαβε δεύτερον ταξείδιον εἰς Πετρούπολιν, καθ' ὃ συνετέλεσεν εἰς τὸ συνοικέσιον τοῦ μεγάλου δουκὸς τῆς Ῥωσσίας Παύλου (ὕστερον αὐτοκράτορος) μετὰ ἡγεμονίδος τῆς Βυρτεμβέργης μικρᾶς ἀνεψιᾶς τοῦ βασιλέως καὶ ἑαυτοῦ. Κατὰ τὸν περὶ διαδοχῆς τῆς Βαυαρίας πόλεμον τὸν ἀρξάμενον τῷ 1778 ἐπανελήφθησαν αἱ διαφωνίαι μεταξὺ τῶν δύω ἀδελφῶν· ἐν τούτοις ὁ Ἐρρῖκος ἐδέξατο τὴν ἀρχηγίαν στρατιωτικοῦ τινος σώματος ἐν Σαξωνίᾳ, ὅπου ἀντέστη κατὰ τοῦ στρατηγοῦ Λάουδον, καὶ συνενωθεὶς μετὰ τῶν Σαξώνων ἐνήνεγκεν ἀντιπερισπασμὸν ἐν Βοημίᾳ. Συνομολογηθείσης τῆς εἰρήνης, ὁ Ἐρρῖκος ἀπεσύρθη εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἤρχισε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του φιλοσοφικὴν ἀλληλογραφίαν, ἐν ᾗ εἰς τὴν θρησκείαν δεικνύεται εὐσεβέστερος τοῦ Φρειδερίκου, καίτοι κατὰ τὸ αὐστηρὸν τῆς ἐποχῆς μὴ πιστεύων εἰς τὰ ἄρρατα. Τῷ 1784 ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Φρειδερίκου εἰς Βερσαλλίας, ὅπως ματαιώσῃ τῇ συνεργείᾳ τῆς Γαλλίας τὰ φιλόδοξα σχέδια τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας Ἰωσὴφ Β'. Ἐκεῖ ἐγένετο αὐτῷ λαμπροτάτη ὑποδοχὴ προελθοῦσα ἐκ τῆς ἀναμνήσεως ὅτι μετά τινα μάχην προσηνέχθη εὐμενέστατα εἰς τοὺς αἰχμαλώτους γάλλους. Ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος ΙΣΤ' ἔδωκε καλλίστας ὑποσχέσεις εἰς τὸν Ἐρρῖκον, ἀλλ' ἡ ἐπιρροὴ τῆς βασιλίσσης Μαρίας-Ἀντωανέτας ἐματαίωσε τὰς ὑποσχέσεις ταύτας. Ἀποθανόντος τῷ 1786 τοῦ ἀδελφοῦ του, ὁ Ἐρρῖκος ἤλπιζεν ὅτι θέλει ἔχει ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ἀνεψιοῦ του Φρειδερίκου-Γουλιέλμου Β', ἀλλ' οὗτος ἀπώθησεν αὐτὸν, ἀπέναντι μεγίστης συνοδίας εἰς τὸν κόμητα Ἔρζδερφ προσωπικὸν ἐχθρὸν τοῦ Ἐρρίκου, καὶ παντοιοτρόπως δυσχέρανεν αὐτόν. Συνεπείᾳ τούτων ὁ Ἐρρῖκος ἐπεφάσισε νὰ μετοικήσῃ εἰς Γαλλίαν, καὶ μετέβη τῷ 1788 εἰς Παρισίους. Ἰδὼν ὅμως ἐκεῖ τὰ προοίμια τῆς μεγάλης γαλλικῆς ἐπαναστάσεως ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν πατρίδα του. Ὀπαδὸς τῶν φιλελευθέρων ἰδεῶν ἐδείχθη συμπαθὴς εἰς τὴν γαλλικὴν δημοκρατίαν· ἐν τούτοις διακινδυνευσάσης τῆς πρωσσικῆς μοναρχίας, ὁ βασιλεὺς προσέφυγεν εἰς τὸν θεῖόν του, εἰς ὃν ἀνέθηκε τὴν διεύθυνσιν τῶν διαπραγματεύσεων, αἵτινες κατέληξαν εἰς τὴν εἰρήνην τῆς Βασιλείας τῷ 1795. Μετὰ δύο ἔτη ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς, ὁ δὲ νέος βασιλεὺς Φρειδερῖκος-Γουλιέλμος Γ' ἀπέδειξεν αὐτῷ μεγίστην ἀφοσίωσιν, ἀλλ' οὗτος γέρων ἤδη ἔμεινε μακρὰν τῶν πολιτικῶν μέχρι τοῦ θανάτου του. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδοντας ἡ «Περιγραφὴ τοῦ μνημείου τοῦ ἀνεγερθέντος εἰς Ῥεϊνσβέργη κτλ.» καὶ «Ἀναμνήσεις Ἄγγλου τινὸς περὶ τοῦ περιφήμου πρωτοκόλλου τοῦ Βερολίνου ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11 δεκεμβρίου 1779». Ἐν τῷ τελευταίῳ ὁ συγγραφεὺς ἀποδεικνύει τὴν ἀδικίαν, μεθ' ἧς ὁ ἀδελφὸς του Φρειδερῖκος προσηνέχθη ἐν τῇ περιφημοτάτῃ ὑποθέσει τοῦ μυλωθροῦ Ἀρνόλδου· τὸ βιβλίον τοῦτο εἶναι σπανιώτατον, διότι ὀλίγιστα μόνον ἀντίτυπα ἐγένοντο, ἅτινα ὁ Ἐρρῖκος προσέφερεν εἰς τοὺς στενωτάτους τῶν φίλων του. Τῷ 1809 ἐδημοσιεύθη ἀνωνύμως ἐν Παρισίοις ὁ βίος αὐτοῦ ἰδιωτικὸς, πολιτικὸς καὶ στρατιωτικός.

Ἡγεμόνες Ῥέους.

ΕΡΡΙΚΟΣ, ὄνομα κοινὸν πάντων τῶν ἀρρένων τῆς ἡγεμονικῆς οἰκογενείας τοῦ Ῥέους ἐν Γερμανίᾳ. Διὰ τῆς συμβάσεως τοῦ 1668 πάντα τὰ ἄρρενα μέλη τῆς οἰκογενείας ταύτης καλοῦνται Ἐρρῖκοι, διακρινόμενα ἀπ' ἀλλήλων δι' ἀριθμῶν. Ὁ πρεσβύτερος κλάδος ἄρχεται ἀπὸ τοῦ πρώτου καὶ φθάνει μέχρι τοῦ ἑκατοστοῦ, ὁ δὲ νεώτερος κλάδος ἀπονέμει τὸ ἐπώνυμον τοῦ πρώτου εἰς τὸν πρῶτον γεννηθέντα ἀπὸ τῆς ἐναρξεως τῆς ἑκατονταετηρίδος. Ὁ ἡγεμὼν τοῦ πρεσβυτέρου κλάδου Ῥέους-Γρέϊζ τὴν σήμερον εἶναι Ἐρρῖκος ΚΒ', γεν. τῷ 1846, διαδεξάμενος τῷ 1859 τὸν πατέρα του Ἐρρῖκον Κ' γεννηθέντα τῷ 1794. Ὁ δὲ ἡγεμὼν τοῦ νεωτέρου κλάδου Ῥέους-Σλέϊς τὴν σήμερον εἶναι Ἐρρῖκος ΞΖ', γεν. τῷ 1789 διαδεξάμενος τῷ 1854 τὸν ἀδελφόν του Ἐρρῖκον ΞΒ' γεννηθέντα τῷ 1785.

Βασιλεὺς Σαρδοῦς.

ΕΡΡΙΚΟΣ βασιλεὺς τῆς Σαρδοῦς ἴδε ΕΝΤΙΟΣ (Ἐρρῖκος).

Δημόσιος Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

Κόμης Τρανσταμάρης.

ΕΡΡΙΚΟΣ, κόμης τῆς Τρανσταμάρης ἴδε ΕΡΡΙΚΟΣ Β' βασιλεὺς τῆς Καστιλλίας.

Φιλολόγοι, Ἐπιστήμονες κτλ.

ΕΡΡΙΚΟΣ ΟΥΝΤΙΓΚΔΩΝ (HENRY DE HUNTINGDON), ἱστορικὸς ἄγγλος, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΒ' αἰῶνος, υἱὸς ἱερέως νυμφευθέντος. Ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας δεκτὸς γενόμενος ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ῥοβέρτου Βλοὲτ ἐπισκόπου Λίγκολν 1092–1122 ἀνετράφη ἐκεῖ μετὰ ἡγεμονοπαίδων, καὶ κατόπιν εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον. Ὀλίγῳ πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ῥοβέρτου, διωρίσθη ἀρχιδιάκονος τοῦ Οὐστιγκτων ἐν τῇ κομητείᾳ τῆς Ἐρεφόρδης. Ἀγνοεῖται ἡ ἐποχὴ τοῦ θανάτου του συμβάντος πιθανῶς ὀλίγῳ μετὰ τὸ ἔτος 1154. Ἐν τῇ νεότητί του συνέταξε λατινιστὶ ἐπιγράμματα, βραδύτερον συνέγραψε δύο πραγματείας περὶ ἠθικῆς, καὶ τέλος Ἱστορίαν τῆς Ἀγγλίας φθάνουσαν μέχρι τοῦ 1151· γέρων δὲ ἐταξιθέτησε τὰ συγγράμματά του, καὶ ἐσχημάτισεν ἐξ αὐτῶν συλλογὴν διῃρημένην εἰς 12 βιβλία. Ἐκ τῆς Ἱστορίας του ἀξίαν ἔχουσι τὰ μέρη, ἐν οἷς γράφει ὅσα ἤκουσε παρ' αὐτοπτῶν μαρτύρων ἢ καλῶς πεπληροφορημένων προσώπων ἢ ὅσων ὑπῆρξεν αὐτόπτης ὁ ἴδιος.

ΕΡΡΙΚΟΣ, αἱρεσιάρχης τοῦ ΙΒ' αἰῶνος, ἱδρυτὴς τῆς αἱρέσεως τῶν «Ἐρρικιανῶν», ἀποθ. τῷ 1149. Καταγωγῆς ἰταλικῆς ἐνεκολπώθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ ἔζη βίον ἀσκητικόν. Περὶ τὸ 1113 ἐγκαταλείψας τὸ ἐρημητήριόν του διέδραμε τὰ βόρεια τῆς Ἰταλίας κηρύττων δοξασίας ἀντιδεινούσας εἰς τὴν καθολικὴν θρησκείαν. Ζῶν βίον ὅλως διάφορον τοῦ τῶν λοιπῶν μοναχῶν, κακοντεδυμένος, γυμνόπους, ἀποσυρόμενος εἰς τὰς καλύβας τῶν χωρικῶν, διαμένων τὰς ἡμέρας ὑπὸ τὰς στοὰς, κοιμώμενος καὶ τρώγων ἐν ὑπαίθρῳ, καὶ ἔχων φωνὴν ἠχηρὰν καὶ ὀφθαλμοὺς πλανωμένους, πνευματώδης καὶ εὔγλωττος, ἀπέκτησε φήμην ἁγίου καὶ προφήτου. Καταδιωχθεὶς ἐν Ἰταλίᾳ ἐδίδη εἰς Γαλλίαν, ὅπου αἱ ἀγορεύσεις του τοσοῦτον παρήγαγον ἀποτέλεσμα, ὥστε πανταχοῦ ὁ λαὸς προσεφέρετο πρὸς τοὺς κληρικοὺς ὡς εἰ ἦσαν ἀφωρισμένοι. Ἐν τῷ Δελφινάτῳ συνεδέθη στενῶς μετὰ τοῦ Πέτρου τοῦ ἐκ Βρουΐ, ὃν ἐθεώρει ἔκτοτε ὡς διδάσκαλόν του. Ἡ διδασκαλία ἣν ἐκήρυττον συνίστατο εἰς τὰ ἑπόμενα: ἀπώθησιν τοῦ βαπτίσματος τῶν νηπίων ὡς ἀνωφελοῦς, κατάργησιν τῶν ἐκκλησιῶν καὶ ἐξωτερικῆς λατρείας, ἀποφυγὴν τιμῆς εἰς τὸν σταυρὸν, ἄρνησιν τοῦ μυστηρίου τῆς θείας εὐχαριστίας, διαβεβαίωσιν ὅτι οἱ ἱερεῖς [illegible] ἐπίσκοποι δὲ ἠδύναντο νὰ θυσιάσωσι πραγματικῶς τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅτι αἱ διὰ τοὺς τεθνεῶτας προσευχαὶ ἦσαν περιτταί. Αἱ προτάσεις αὐτῶν τοσούτους εὗρον ὀπαδοὺς, ὥστε ὁ πάπας Εὐγένιος Γ' ἠναγκάσθη νὰ ἀποστείλῃ ληγάτον μετὰ συνοδίας εἰς Γαλλίαν καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπέμβασιν τῶν κυριαρχῶν πρὸς καταστροφὴν τῆς αἱρέσεως. Ὁ Πέτρος συνελήφθη καὶ ἐκάη ζῶν, ὁ δὲ Ἔρρῖκος διέφυγεν. Εἷς τῶν συνοδευόντων τὸν ληγάτον ὁ ἅγιος Βερνάρδος εἰσῆλθεν εἰς τὰς χώρας ὅπου ὑπερίσχυεν ὁ Ἔρρῖκος καὶ προσεπάθει διὰ τῶν διδαχῶν του νὰ ἀνατρέψῃ αὐτὸν, ἀλλ' εἰς μάτην. Ὁ Ἔρρῖκος πολλάκις προσεκλήθη νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν ληγάτον ἀλλὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Πέτρου τὸν ἐμπόδιξεν. Ἐπὶ τέλους συλληφθεὶς καὶ ἁλυσόδετος ἀχθεὶς εἰς Τουλοῦσαν ἐπέμεινεν εἰς τὰς δοξασίας του. Ἀχθεὶς εἰς τὴν σύνοδον τῶν Ῥημῶν συγκροτηθεῖσαν τῷ 1148, κατεδικάσθη ἐν αὐτῇ ἐπὶ αἱρέσει, καὶ ἐτέθη εἰς δεσμωτήριον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου μετ' ὀλίγον ἀπέθανε. Παρά τινων διαμαρτυρομένων θεωρεῖται ὡς ὁ πρόδρομος τῶν ἀναμορφωτῶν τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος,

ΕΡΡΙΚΟΣ ἐκ Λιβονίας, ὁ ἀρχαιότερος τῶν γνωστῶν ἱστορικῶν τῆς Λιβονίας, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΓ' αἰῶνος. Ὑποτίθεται ὅτι ἀνῆκεν εἰς θρησκευτικόν τι τάγμα· Τῷ 1214 συνώδευσε τὸν ἐπίσκοπον Φίλιππον ἐκ Ῥατζεβούργου εἰς Ἰταλίαν. Τὰ «Λιβονικὰ χρονικὰ» του ἀπὸ τοῦ 1184 μέχρι τοῦ 1225 καὶ 1226, ὧν τὸ πρωτότυπον εὑρίσκεται ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Στοκχόλμης, ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ Γροῦνβερ ὑπὸ τὸν τίτλον Origines Livoniae sacrae et civilis ἐν Φραγκφόρτῃ 1740 καὶ μετεφράσθησαν εἰς τὴν γερμανικὴν ὑπὸ τοῦ Arndt.

ΕΡΡΙΚΟΣ ἐν Γάνδῃ, λατ. Henricus Gandanensis θεολόγος σχολαστικὸς ἐπονομαζόμενος Doctor solemnis, γεν. τῷ 1220, ἀποθ. τῷ 1295. Ἐδίδαξεν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῶν Παρισίων καὶ ἐγένετο ἀρχιδιάκονος τῆς Tournay. Συγγράμματα αὐτοῦ Quodlibeta theologica—Summa theologiae—De scriptoribus ecclesiasticis κ.λ. Ἦτο ἐκ τῆς μερίδος τῶν πραγματικῶν (realistes) φιλοσόφων καὶ συνεβίβαζε τὰς ἰδέας τοῦ Πλάτωνος μετὰ τῶν τοῦ Ἀριστοτέλους.

ΕΡΡΙΚΟΣ Ἀρμινιανὸς λατ. Henricus Arminencis, θεολόγος ἰταλὸς, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΔ' αἰῶνος. Ἐκήρυξε παρὰ τοῖς Δομινικανοῖς, μετέβη εἰς Πυρτογαλίαν τῷ 1313 κα[illegible] ἐπίσκ[illegible] Πρβλ. Συγγράμματα

αὐτοῦ Tractatus de quatuor virtutibus moralibus—De Politia Venetorum—Quodlibeta varia theologica—De septem Capitibus Draconis, καὶ τινα ἄλλα συγγράμματα μείναντα ἐν χειρογράφοις.

ΕΡΡΙΚΟΣ (Ἰωάννης HENRY), συγγραφεὺς θρησκευτικὸς τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, ἀποθ. τῷ 1473 ἢ πιθανώτερον τῷ 1483. Ὑπῆρξε πρόεδρος τοῦ ἀναχριτικοῦ συμβουλίου, ψάλτης καὶ κανονικὸς τῆς Παναγίας τῶν Παρισίων.

ΕΡΡΙΚΟΣ (HENRY), ὁ ἀοιδὸς ἢ ὁ τυφλὸς, ποιητὴς σκῶτος, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΕ' αἰῶνος. Συνέταξε ποίημα εἰς 11 βιβλία περὶ τῶν συμβάντων τοῦ Wallace. Ὁ βίος του, ὁποῖον ἀναφέρουσιν αὐτὸν οἱ Σκῶτοι χρονογράφοι ἔχει ἀναλογίαν τινὰ πρὸς τὸν βίον τοῦ Ὁμήρου.

ΕΡΡΙΚΟΣ (Frey Henrique), πρῶτος ἐν Ἰνδίαις ἱεραπόστολος πορτογάλλος, γεννηθεὶς κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα, ἀπεθανὼν κατὰ τὸν ΙΣΤ'. Ἀνήκων εἰς τὸ τάγμα τῶν Φραγκισκανῶν μετέβη εἰς τὸν Νέον Κόσμον μετὰ συνοδείας ἑπτὰ ἑτέρων μοναχῶν τοῦ αὐτοῦ τάγματος. Πρῶτος αὐτὸς ἐτέλεσε λειτουργίαν ἐν Βρασιλίᾳ, καὶ ἐνέπηξε τὸν σταυρὸν εἰς τὸ μέρος τὸ ἐκ τοῦ περιστατικοῦ τούτου κληθὲν Βέρα-Κρούζα. Διὰ τῆς εὐγλωττίας του προσηλύτισε πλείστους ἰθαγενεῖς εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Ὕστερον μετέβη εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας καὶ ἀπέβη εἰς Καλκούταν, ὅπου οἱ Πορτογάλοι εἶχον συστήσει κατάστημα. Ἐκεῖ ἀπέτυχεν ἐξ ὁλοκλήρου ὅτε δὲ οἱ μουσουλμάνοι εἰσέβαλον εἰς τὸ κατάστημα τῶν Πορτογάλων καὶ ἔσφαξαν τὸν διοικητὴν αὐτοῦ μετὰ 40 εὐρωπαίων, ὁ Ἕβραῖος μόλις ἠδυνήθη νὰ διαφύγῃ τὸν θάνατον μετὰ 20 Πορτογάλων.

ΕΡΡΙΚΟΣ ΘΑΒΩΡΙΤΗΣ, λατ. Henricus Thaborita χρονογράφος ἐκ Frise ζῶν περὶ τὸ 1510. Μοναχὸς τοῦ μοναστηρίου Θαβὼρ κειμένου ἐν Frise κατέλιπεν ὀγκώδες σύγγραμμα λατινιστὶ γεγραμμένον καὶ περιλαμβάνον τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως μέχρι τοῦ ἔτους 1508. Ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ διατηρεῖται ἀκριβῶς ἡ χρονολογικὴ τάξις καὶ ὑπάρχουσι λεπτομέρειαί τινες περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Frise, αἵτινες δυσκόλως εὑρίσκονται ἀλλαχοῦ.

ΕΡΡΙΚΟΣ (Φραγκίσκος Henry), σοφὸς γάλλος, γεν. τῷ 1615, ἀποθ. τῷ 1686. Ἐξ εὐγενοῦς καταγόμενος οἰκογενείας, καὶ παρὰ τοῖς Ἰησουίταις ἐκπαιδευθεὶς ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς νομικῆς καὶ ἐξήσκησε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου παρὰ τῷ ἀνωτάτῳ δικαστηρίῳ τῶν Παρισίων. Ἕνεκα τῆς ὑγιείας του περιοριζόμενος ἐντὸς τοῦ γραφείου του ἐπεδόθη ἰδίως εἰς τὰς φυσικὰς καὶ μαθηματικὰς ἐπιστήμας. Συνειργάσθη εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ Gassendi καὶ τοῦ Παρακέλσου. Ἦν συνδεδεμένος στενῶς μετὰ πολλῶν σοφῶν ἀνδρῶν καὶ ἰδίως Ἰησουιτῶν, οἵτινες συνεβουλεύοντο αὐτὸν εἰς τὴν σύνταξιν τῶν συγγραμμάτων των. Συνέστησε πολλοὺς συλλόγους οἵτινες διελύθησαν μετὰ τὸν θάνατόν του.

ΕΡΡΙΚΟΣ (Ματθαῖος Henry), θεολόγος Διαφώνων ἄγγλος, ἀποθ. τῷ 1714. Ὁ πατήρ του Φραγκῖσκος Henry λίαν ἐκτιμώμενος διὰ τὰ προτερήματα καὶ τὴν εὐσέβειάν του ὑπῆρξεν ἓν τῶν 2,000 μελῶν τοῦ κλήρου, ἅτινα ἀπεχωρίσθησαν τῆς ἀγγλικῆς ἐκκλησίας τῷ 1662, μὴ παραδεξάμενα τὸ «Πρακτικὸν τοῦ ὁμοιομόρφου». Ὁ Ματθαῖος Henry ἀνατραφεὶς ἐν τῇ αἱρέσει τῶν Διαφωνούντων, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, τῷ 1687 ἐγίνετο ἱερεὺς ἐν Chester, καὶ τῷ 1712 ἐν Hackney. Ἀπέθανε μετὰ δύο ἔτη καθ' ὁδὸν ἐκ Hackney εἰς Λονδῖνον. Τὸ γνωστότερον τῶν συγγραμμάτων του εἶναι Exposition of the Old and New Testament τυπωθεῖσα κατ' ἀρχὰς εἰς 5 τόμους, εἰς φύλλον καὶ ἀνατυπωθεῖσα πολλάκις. Συνέταξε προσέτι διάφορα ἀντιῤῥητικὰ συγγράμματα καὶ τὸν Βίον τοῦ πατρός του.

ΕΡΡΙΚΟΣ ΕΞ ΑΓΙΟΥ ΙΓΝΑΤΙΟΥ, θεολόγος φλαμανδὸς, ἀποθ. περὶ τὸ 1720. Καταταχθεὶς εἰς τὸ τάγμα τῶν Καρμηλιτῶν ἐδίδαξε τὴν θεολογίαν εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα τοῦ τάγματός του. Διέμεινεν ἐν Ῥώμῃ ἀπὸ τοῦ 1701 μέχρι τοῦ 1709 καὶ ἔσχε στενὰς σχέσεις μετὰ τοῦ πάπα Κλήμεντος ΙΑ'. Ἐπιστρέψας εἰς τὴν πατρίδα του συνέγραψε πολλὰ συγγράμματα, ἐν οἷς ἐπικρατεῖ γενικῶς τὸ πνεῦμα τοῦ ἰανσενισμοῦ. Ἐν τῇ ἠθικῇ του δεικνύεται μεθοδικώτατος, ἀκριβὴς καὶ αὐστηρός, ἐπιπίπτει δὲ κατὰ τῶν ἠθικῶν θεολόγων τῶν λυόντων τὰς περὶ συνειδήσεως ἀμφισβητήσεις (casuistes)

ΕΡΡΙΚΟΣ (Ῥοβέρτος Henry), ἱστορικὸς σκῶτος, γενν. τῷ 1718, ἀποθ τῷ 1790. Συμπληρώσας τὰς σπουδάς του ἐν Ἐδιμβούργῳ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, καὶ ἐξελέγη τῷ 1748 ἱερεὺς τῶν πρεσβυτεριανῶν ἐν Carlisle. Τῷ 1760 μετετέθη εἰς ἄλλην πόλιν, καὶ τῷ 1768 εἰς Ἐδιμβοῦργον. Τῷ 1781 ἀπενεμήθη αὐτῷ διὰ τῆς συστάσεως τοῦ λόρδου Μανσφίλδου σύνταξις 100 λιρῶν στερλινῶν κατ' ἔτος. Καθίσταται περίφημος διὰ τῆς συγγράμ-

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοινοτικό Ίδρυμα Ανοικτής Πρόσβασης
Απογραφείου (ΝΕΡΕΑ)

ματός του «Ἱστορία τῆς Μεγάλης Βρετανίας γεγραμμένη ἐπὶ νέου σχεδίου»· ὁ πρῶτος τόμος τῆς Ἱστορίας ταύτης ἐξεδόθη ὑπ' αὐτοῦ τῷ 1771, ὁ δὲ πέμπτος τῷ 1775 φθάνει μέχρι τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεως Ἐρρίκου τοῦ Ζ'. Τὸν ἕκτον τόμον φθάνοντα μέχρι τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεως Ἐδουάρδου τοῦ ΣΤ' ἠδυνήθη νὰ ἐπιθεωρήσῃ, ἀλλ' οὗτος ἐξεδόθη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐρρίκου τῷ 1793 ὑπὸ τὴν ἐπιστασίαν τοῦ Mulcolm-Luing, ὅστις ἀνεπλήρωσε τὰ ἐλλείποντα κεφάλαια, καὶ προσέθηκε παράρτημα. Ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν πρώτων τόμων κατεπολέμησε τὴν Ἱστορίαν ταύτην ὁ Γιλβέρτης Στούαρτ, καὶ κατέδειξε πολλὰ αὐτῆς λάθη, ἀλλ' ὁπωσδόποτε ἡ Ἱστορία αὕτη ἔχει μεγίστην ἀξίαν.

ΕΡΡΙΚΟΣ (Πατρίκιος Henry), ῥήτωρ καὶ πολιτικὸς ἀνὴρ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς γενν. τῷ 1736 ἐν τῇ κομητείᾳ τοῦ Ἀνοβέρου (Βιργινία), ἀποθ. τῷ 1799. Τὰ τῆς νεότητός του ὅλως ἀσήμαντα, καὶ ἡ ἐκπαίδευσίς του περιωρισμένη. Ἀποστρεφόμενος τὴν ταπεινὴν ἐργασίαν, ἀπέτυχεν εἰς μικράν τινα ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν καὶ κατόπιν εἰς ἑτέραν ἀγρονομικήν. Σπουδάσας ἐπί τινας μῆνας τὰ νομικά, ἔλαβε τὴν ἄδειαν τοῦ νὰ ἐπαγγέλληται τὸν δικηγόρον, ἀλλ' ἀγνοῶν τὸν νόμον καὶ τὰς διαδικασίας οὐδεμίαν εἶλκυε πελατείαν. Συγκατοικῶν μετὰ τοῦ πενθεροῦ του ἀγρονόμου διατηροῦντος ξενοδοχεῖόν τι, ἐνίοτε ἀνεπλήρου αὐτὸν ἀπάντα εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ξενοδοχείου. Ἐπὶ τέλους περίστασις ἀνέδειξε τὰ προτερήματά του καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐκ τοῦ σκότους, εἰς ὃ ἦν βεβυθισμένος. Ἡ περίστασις αὕτη παρουσιάσθη τῷ 1763 ἐν τινι δίκῃ μεταξὺ τοῦ κλήρου καὶ τῶν ἐνοριτῶν τῆς πατρίδος του, καθ' ἣν ἀνετέθη αὐτῷ ἡ ὑπεράσπισις τῶν ἐνοριτῶν κατὰ τοῦ κλήρου. Καὶ ἡ δίκη οὐδεμίαν ἔδιδεν ἐλπίδα ἐπιτυχίας, ἐξαίρνης τοιαύτην ἀνέπτυξεν εὐγλωττίαν, ὥστε ἀνετράπησαν πληρέστατα αἱ προηγούμεναι ἀποφάσεις τοῦ δικαστηρίου, καὶ οἱ ἐνορῖται ἀντὶ νὰ καταδικασθῶσι νὰ πληρώνωσι κατ' ἔτος τὸ ἰσόποσον 160 στατήρων καπνοῦ πρὸς 50 σελλίνια τὸν στατῆρα, κατεδικάσθησαν μόνον νὰ πληρώνῃ ἕκαστος ἄτομον ἀνὰ μίαν πέναν. Ὁ θρίαμβος οὗτος ἐξήρκεσεν ὥστε ὁ ἄσημος δικηγόρος νὰ ἀποκτήσῃ πολυπληθεστάτην πελατείαν καὶ ἐντὸς βραχυτάτου διαστήματος νὰ εὐτυχήσῃ. Ἐπῆλθε κατόπιν ἡ ἐποχή, καθ' ἣν ἔθελγε τὸ ἀκροατήριον ὁ Ἐρρίκος εἰς πολὺ ἀνώτερον κύκλον. Μετὰ ἑπταετῆ πόλεμον τὸ ἀγγλικὸν ὑπουργεῖον ὅπως ἐλαττώσῃ τὸ δημόσιον χρέος προέτεινε καὶ ἐπέτυχε παρὰ τῶν βουλῶν τῷ 1765 τὴν ἐπιψήφισιν νόμου, καθ' ὃν ἐπεβάλλετο τὸ χαρτόσημον εἰς τὰς ἀποικίας. Αὗται κακῶς ὑπεδέξαντο τὴν εἴδησιν τοῦ ψηφίσματος τούτου, θεωροῦσαι παράνομον τὸ μέτρον, καθ' ὃ μὴ ἀντιπροσωπευθεῖσαι ἐν ταῖς Βουλαῖς. Συγκροτηθείσης ἐν Βιργινίᾳ συνελεύσεως πρὸς ἐξέτασιν καὶ παραδοχὴν τοῦ νόμου τούτου, ὁ Ἐρρίκος εἷς τῶν ἀντιπροσώπων ἐν τῇ συνελεύσει ταύτῃ ἀνέλαμψε διὰ τῶν τριῶν προτάσεών του, ὧν τὴν ἐπιψήφισιν δι' εὐφραδεστάτων ἀγορεύσεων κατώρθωσε μετὰ σφοδροτάτην ἀντίστασιν τῶν ἀρχαιοτέρων μελῶν τῆς συνελεύσεως. Αἱ προτάσεις αὗται ἦσαν 1ον τὸ δικαίωμα τοῦ λαοῦ νὰ ἐπιβάλῃ αὐτὸς τοὺς φόρους εἶναι ὁ χαρακτὴρ τῆς βρετανικῆς ἐλευθερίας, ἄνευ τοῦ ὁποίου καταστρέφεται τὸ ἀρχαῖον σύνταγμα· 2ον ἡ ἀποικία ἐξήσκησε πάντοτε τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀνεγνωρισμένον ὑπὸ τῆς Μεγάλης Βρετανίας· 3ον ἐπομένως, μόνον ἡ γενικὴ συνέλευσις τῆς ἀποικίας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλῃ φόρους, καὶ πᾶσα προσπάθεια τείνουσα νὰ μεταβιβάσῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς ἄλλους ἀποπειρᾶται τὴν καταστροφὴν τῆς ἀγγλικῆς καὶ ἀμερικανικῆς ἐλευθερίας. Συνεπείᾳ τῆς γενικῆς κατακραυγῆς τῶν ἀποικιῶν, ὁ νόμος τοῦ χαρτοσήμου ἠκυρώθη κατὰ τῷ 1766· ἐπεψηφίσθη ὅμως ἐπί τινων εἰδῶν φόρος καὶ μεταξὺ ἄλλων ἐπὶ τοῦ τείου. Ἐπειδὴ ἐφημερόζετο τοιουτοτρόπως πάλιν ἡ ὑπὸ τῶν ἀποικιῶν καταπολεμηθεῖσα ἀρχὴ τοῦ ἐπιβάλλειν αὐταῖς φόρους ἄνευ τῆς συγκαταθέσεώς των, ἡ ἀντιπολίτευσις ἀνενεώθη μετὰ ὀρκτηριότητος, καὶ ὁ Ἐρρίκος κατεπολέμησε τὴν ἀρχὴν ταύτην μετὰ μείζονος ἢ ἐλλάσσονος ἐπιτυχίας. Τῷ 1774 συνεκροτήθη ἐν Φιλαδελφείᾳ γενικὴ σύνοδος, εἰς ἣν ἀπεστάλη καὶ ὁ Ἐρρίκος, ἐκ τῆς Βιργινίας μετ' ἄλλων ἐξ ἀντιπροσώπων, ἐν οἷς καὶ ὁ Λῆ καὶ ὁ Οὐασιγκτών. Ἐν ταύτῃ τῇ συνόδῳ αἱ συζητήσεις ἤρξαντο διά τινος ἀγορεύσεως τοῦ Ἐρρίκου καὶ δι' ἑτέρας τοῦ Λῆ· ἀμφότεροι δὲ ἐξελέγησαν ὅπως συντάξωσι σχέδια ἀναφορῶν πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Ἀγγλίας, τὸν ἀγγλικὸν λαὸν καὶ τὸν ἀμερικανικόν· τὰ σχέδια συνετάχθησαν, ἀλλὰ δὲν ἐνεκρίθησαν. Τῷ 1775 συνεκροτήθη ἡ Συνέλευσις τῆς Βιργινίας, ἐν ᾗ πολλὰ μέλη ἐφαίνοντο κλίνοντα πρὸς συνεννόησίν τινα μετὰ τῆς μητροπόλεως, ἀλλ' ὁ Ἐρρίκος κατεπολέμησε τὰς ἰδέας ταύτας καὶ προέτεινε νὰ διοργανισθῶσιν οἱ ἐθνοφύλακες καὶ νὰ τεθῇ ὁ τόπος εἰς κατάστασιν ἀμύνης· μετὰ τοιαύτης εὐγλωττίας ὑπεστήριξε τὰς προτάσεις

σεις του, ὥστε αὗται ἀμέσως ἐγένοντο δεκταί, ἐπιτροπὴ δὲ περιλαμβάνουσα μεταξὺ τῶν μελῶν της τὸν Ἐρρῖκον καὶ τὸν Οὐασιγκτῶνα ἐσχημα-τίσθη ὅπως προτείνῃ σχέδιόν τι πρὸς πραγματο-ποίησιν τῶν προτάσεων τοῦ Ἐρρίκου, ὅπερ συν-ταγὲν ἐγένετο δεκτόν. Τῶν ἐθνοφυλάκων συναχ-θέντων ἐξελέγη εἷς τῶν δύο ἀρχηγῶν τῶν στρα-τιωτικῶν δυνάμεων, καίτοι μηδεμίαν ἔχων τῶν στρατιωτικῶν πεῖραν, ἀλλὰ μετά τινας μῆνας τῷ 1776 παρητήθη. Διακοπεισῶν τῶν σχέσεων μετὰ τῆς μητροπόλεως ἐν Βιργινίᾳ συνεκροτήθη Συνέλευσις, ἥτις συνέταξε νέον σύνταγμα, καθ' ὃ ἡ ἐκτελεστικὴ ἀρχὴ παρεχωρεῖτο εἰς ἀνώτατον ἄρχοντα καλούμενον κυβερνήτην καὶ ἐκλεγόμε-νον μὲν κατ' ἔτος, ἀλλ' ἐπὶ τρία ἔτη ἐκλέξιμον. Ὁ Ἐρρῖκος διωρίσθη πρῶτος κυβερνήτης καὶ ἐπὶ 3 ἔτη κατ' ἔτος ἀνενεοῦτο ἡ ἐκλογή του. Ἐξελθὼν τῆς διοικήσεως, εἰσῆλθεν ἐκ νέου εἰς τὴν συνέ-λευσιν καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγ-γέλματός του. Τῷ 1783 συνομολογηθείσης τῆς εἰρήνης μετὰ τῆς Ἀγγλίας, ὁ Ἐρρῖκος προέτει-νεν εἰς τὴν συνέλευσιν τῆς Βιργινίας τὴν κάθο-δον τῶν ἕνεκα τῆς εἰς τὴν μητρόπολιν ἀφοσιώ-σεώς των ἀναγκασθέντων εἰς ἐξορίαν, καὶ διὰ εὐ-γλώττου ἀγορεύσεως ἐπέτυχε τὴν ἐπικύρωσιν τῆς προτάσεώς του. Κατόπιν ὑπερησπίσθη τὴν ἐλευ-θερίαν τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου, κατὰ δὲ τὸ 1788 εἰς τὴν ἐν Ῥιχμόνδῃ συνέλευσιν τῆς Βιργινίας καθ' ἣν προέκειτο νὰ ἐπικυρωθῶσι τὰ ἄρθρα τῆς ἑνώσεως τῶν κρατῶν κατεπολέμησε τὸ προνό-μιον τοῦ προέδρου τῆς δημοκρατίας, ἀλλ' ἄνευ ἐπιτυχίας. Ἔκτοτε ἀπεσύρθη εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον μέχρι τοῦ 1799, ὅτε παλιν ἐξελέγη ἀντι-πρόσωπος, ἀλλὰ μετ' ὀλίγους μῆνας ἀπέθανε. Τὸν βίον αὐτοῦ συνέγραψαν ὁ Wirt καὶ ὁ E. verett.

ΕΡΡΙΚΟΣ (Ἰωάννης-Φραγκίσκος Henry ἐκ Richeprey), μηχανικὸς γάλλος, γεν. τῷ 1751, ἀποθ. τῷ 1787. Συνειργάσθη ἐν τῇ ὀχυρωματο-ποιίᾳ τῆς Κορσικῆς καὶ διηύθυνε τὰς ὀχυρωμα-τικὰς ἐργασίας τῆς Ἄνω Γουϊέννης. Ἐφεῦρε νέαν μέθοδον ὀχυρωματοποιίας παραδεκτὴν γενομένην ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν. Τῷ 1785 μεταβὰς εἰς Καϋέννην ὑπέκυψεν εἰς τὸ νοσηρὸν αὐτῆς κλίμα.

ΕΡΡΙΚΟΣ (Γαβριὴλ Henry), συγγραφεὺς ἐκκλησιαστικὸς γάλλος, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμέ-νου, γενν. τῷ 1753, ἀποθαν. τῷ 1835. Κατὰ τὴν κήρυξιν τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, καὶ συμμεριζόμενος τὰς ἀρχὰς αὐτῆς δὲν ἠθέλησε νὰ κάμῃ τὸν εἰς τοὺς κληρικοὺς ἐπιβληθέντα τοῦ πολιτικοῦ συντάγματος ὅρκον καὶ ἀπῆλθε τῆς Γαλλίας. Ἀποκαταστὰς ἐν Ἰένῃ, εὑρέθη ἐκεῖ κατὰ τὴν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ συγκροτηθεῖσαν τῷ 1806 μάχην, κατὰ τὴν ὁποίαν παρουσιάσθη εἰς τὸν Ναπολέοντα, ὅστις ὑπεδέξατο αὐτὸν μετὰ μετὰ πολλῶν φιλοφρονήσεων, καὶ μετὰ δύο ἔτη ἀπένειμεν αὐτῷ τὸ παράσημον τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς. Τῷ 1813 οἱ Πρῶσσοι ὑποπτευθέντες ὅτι προσήνεγκεν ὑπηρεσίας εἰς τὸν γαλλικὸν στρατόν, ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὴν Σιλεσίαν. Ἐλευθερωθείς, ὑπεχρεώθη νὰ ἐγκατα-λείψῃ τὴν Πρωσσίαν καὶ ἀποκατέστη ἐν τῇ Βαυαρίᾳ ὡς καθηγητὴς τῆς γαλλικῆς γλώσσης. Τῷ 1831 ὁ βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας ἀπένειμεν αὐτῷ σύνταξιν.

ΕΡΡΙΚΟΣ (Πέτρος-Φραγκίσκος Henry), συγγραφεὺς γάλλος, γενν. ἐν Νανσὺ τῷ 1759, ἀπ. ἐν Παρισίοις τῷ 1833. Δικηγόρος, ἠθοποιὸς, δη-μοτικὸς ὑπάλληλος ἐν τῇ πατρίδι του κατὰ τὴν ἐπανάστασιν, μετέφρασε πλεῖστα συγγράμματα ἱστορικὰ καὶ γεωγραφικὰ ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ, συνέ-ταξεν ὁ ἴδιος πολλὰ συγγράμματα τοῦ αὐτοῦ εἴδους, καὶ συνέθεσε Περιγραφὴν τῆν Ἰταλίας, τῆς Ὁλλανδίας, τῆς Ἀραβίας, τῆς Περσίας καὶ τῆς Βορείου Ἀμερικῆς διὰ τὴν Παγκόσμιον Γεωγρα-φίαν τὴν ἐκδοθεῖσαν ἐν Παρισίοις ὑπὸ τοῦ Mentelle καὶ τοῦ Mate Brun.

ΕΡΡΙΚΟΣ (Ἰωάννης Henry), ἱερεὺς διαμαρ-τυρόμενος γερμανός, γαλλικῆς καταγωγῆς, γενν. ἐν Βερολίνῳ τῷ 1761, ἀποθ. τῷ 1831. Τῷ 1783 ἱεροκήρυξ τῆς ἐν Βρανδεβούργῳ γαλλικῆς ἐκ-κλησίας, τῷ 1795 ἱεροκήρυξ τῆς ἐν Βερολίνῳ γαλλικῆς ἐκκλησίας κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος διευθυν-τὴς τοῦ μουσείου τῶν ἀρχαιοτήτων, τῷ 1796 βιβλιοθηκάριος τοῦ βασιλέως μέχρι τοῦ 1816· τῷ 1819 πρόεδρος τῆς γαλλικῆς ἐπαρχιακῆς συνόδου. Συγγραφεὺς πολλῶν συγγραμμάτων, ἐν οἷς σημειωτέον «Παρατηρήσεις περὶ τῶν σχέ-σεων μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ περὶ τῆς ἀρίστης μορφῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως».

ΕΡΡΙΚΟΣ (Νοὲλ-Στέφανος Henry), φαρμα-κοποιὸς καὶ χημικὸς γάλλος, γεννηθ. τῷ 1769, ἀποθαν. τῷ 1832. Διωρίσθη τῷ 1797 ὑποδιευ-θυντὴς τοῦ κεντρικοῦ φαρμακείου τῶν νοσοκο-μείων, καὶ τῷ 1804 καθηγητὴς ἐν τῇ φαρμα-κευτικῇ σχολῇ. Τῷ 1814 καὶ 1815 ἐπετράπη τὴν διοργάνωσιν καὶ τὴν προμήθειαν τῶν προσ-ωρινῶν νοσοκομείων τῶν συστάντων ἐν Παρισίοις καὶ τοῖς περιξ. Κατόπιν ἐγένετο μέλος τῆς ἰα-τρικῆς Ἀκαδημίας καὶ γραμματεὺς τῆς ἐπιτρο-

πῆς τῶν μυστικῶν ἰατρικῶν. Συνέταξε διάφορα συγγράμματα φαρμακευτικὰ καὶ χημικά.

ΕΡΡΙΚΟΣ (William Henry), ἰατρὸς καὶ χημικὸς ἄγγλος, γενν. ἐν Μαγκεστρίᾳ τῷ 1775, ἀποθ. τῷ 1836. Υἱὸς φαρμακοποιοῦ καὶ χημικοῦ, ἀνήγορεύθη διδάκτωρ τῆς ἰατρικῆς τῷ 1807 ἐν Ἐδιμβούργῳ, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν μετῆλθε τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα ἐν Μαγκεστρίᾳ, ὕστερον δὲ ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ χημείου τοῦ ἱδρυθέντος ὑπὸ τοῦ πατρός του. Ἐδημοσίευσε διάφορα ἄρθρα ἐν τῇ Συλλογῇ τῆς Βασιλικῆς ἑταιρίας καὶ τῇ τῆς Φιλοσοφικῆς Ἑταιρίας τῆς Μαγκεστρίας καὶ ἐν διαφόροις ἐπιστημονικαῖς ἐφημερίσι, καὶ τῷ 1808 ἐγένετο μέλος τῆς Βασιλικῆς Ἑταιρίας.

ΕΡΡΙΚΟΣ (Δὸμ-Μαρία-Ἰωσὴφ Henry), ἱστορικὸς γάλλος, γενν. τῷ 1778, ἀποθαν. τῷ 1850. Ἀρχειοφύλαξ τῆς Τουλῶνος, βιβλιοφύλαξ τῆς βιβλιοθήκης Perpignan, ἀνταποκριτὴς τῶν ἱστορικῶν ἐπιτροπῶν τοῦ ὑπουργείου τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας τῆς Γαλλίας καὶ διαφόρων ἄλλων ἐπιστημονικῶν σωματείων συνέταξε διάφορα ἀρχαιολογικὰ καὶ ἱστορικὰ συγγράμματα.

ΕΡΡΙΚΟΣ (Παῦλος-Αἰμίλιος Henry), θρησκευτικὸς συγγραφεύς, γερμανὸς, γαλλικῆς καταγωγῆς, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Πότσδαμ τῷ 1792, ἀποθ. ἐν Βερολίνῳ τῷ 1853. Ἐσπούδασεν ἰδίως τὴν ἑβραϊκήν. Γενόμενος ἱερεὺς τῷ 1813, μετέβη τῷ 1814 εἰς Παρισίους μετὰ τοῦ πατρός του. Ἐπιστρέψας εἰς Βερολῖνον διωρίθη κατηχητὴς ἐν τῷ ὀρφανοτροφείῳ κατὰ δὲ τὸ 1826 διωρίσθη ποιμὴν τῆς ἐκκλησίας τῆς Φρεδερικστάδης καὶ διευθυντὴς τοῦ γαλλικοῦ σεμιναρίου. Συνέγραψε τὸν «Βίον τοῦ Καλβίνου» καὶ μετέφρασε τὴν «Ὁμολογίαν πίστεως τῶν διαμαρτυρομένων ἐκκλησιῶν τῆς Γαλλίας».

ΕΡΡΙΚΟΣ (Στέφανος-Ὀσσιανὸς Henry), χημικὸς γάλλος, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1798. Ὑφηγητὴς ἐν τῇ φαρμακευτικῇ σχολῇ τῶν Παρισίων, μέλος τῆς ἰατρικῆς Ἀκαδημίας, ὑποδιευθυντὴς τοῦ κεντρικοῦ φαρμακείου τῶν πολιτικῶν νοσοκομείων, ἐφεῦρε διαφόρους μεθόδους πρὸς κατασκευὴν φαρμάκων τινῶν καὶ ἀνάλυσιν διαφόρων μεταλλικῶν ὑδάτων καὶ συνέταξε πολλὰ χημικὰ συγγράμματα.

ΕΡΡΙΟΝ (Διονύσιος Henrion), μαθηματικὸς γάλλος, ἀποθ. περὶ τὸ 1640. Ἐγεμάτισεν ὡς μηχανικὸς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν Κάτω Χωρῶν καὶ ἐδίδαξεν ἐν Παρισίοις τὰ μαθηματικὰ εἰς νέους ἐκ τῶν εὐγενῶν τάξεων. Εἷς τῶν ἀρχαιοτέρων μεταφραστῶν τοῦ Εὐκλείδου καὶ ὁ πρῶτος Γάλλος ὁ δημοσιεύσας πίνακα λογαρίθμων. Ἐδημοσίευσε συγγράμματα ἐπὶ τῶν διαφόρων κλάδων τῶν μαθηματικῶν.

ΕΡΡΙΟΝ (Νικόλαος), νομισματολόγος γάλλος, γενν. τῷ 1663, ἀποθ. τῷ 1720. Ἐννεακαίδεκα ἐτῶν ἡλικίαν ἔχων εἰσῆλθεν εἰς τὸ τάγμα τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, ἀλλ' ὕστερον ἀποσυρθεὶς ἐνυμφεύθη. Διελθὼν διάφορα ἐπαγγέλματα, τελευταῖον ἐγένετο δικηγόρος. Μεγίστην ἔχων κλίσιν εἰς τὴν νομισματικὴν, κατέλαβε τῷ 1701 θέσιν μαθητευομένου ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἐπιγραφῶν καὶ τῆς Φιλολογίας. Διδαχθεὶς ἀτελῶς τὰς ἀσιατικὰς γλώσσας διωρίσθη τῷ 1705 βασιλικὸς ἀναγνώστης τῆς συριακῆς γλώσσης ἐν τῷ κολλεγίῳ τῆς Γαλλίας. Τῷ 1710 διὰ συναγωνισμοῦ κατέλαβεν ἕδραν ὑφηγητοῦ ἐν τῇ σχολῇ τῶν νομικῶν. Ἀναγορευθεὶς συγχρόνως ἔφορος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῆς Φιλολογίας, ἀνέγνω μακρὰς διατριβὰς κριτικὰς καὶ ἱστορικὰς συνδεομένας ἰδίως πρὸς τὰ νομίσματα.

ΕΡΡΙΟΝ (Κάρολος), φιλολόγος γάλλος, συντάξας διαφόρους κωμῳδίας, ἐμμέτρους καὶ εἰς τὸ πεζὸν, καὶ ἄλλα τινὰ συγγράμματα, ἀποθ. δὲ τῷ 1808 ἐν Charentii.

ΕΡΡΙΟΝ (Πέτρος-Παῦλος Henrion de Pansey), πρῶτος πρόεδρος τοῦ ἀκυρωτικοῦ δικαστηρίου καὶ περίφημος νομομαθὴς γάλλος, γεν. τῷ 1742, ἀποθ. τῷ 1829. Κατεγράφη εἰς τὸ δικηγορικὸν σῶμα τῶν Παρισίων τῷ 1767. Ἐπιδοθεὶς ἰδίως εἰς τὴν ἀπουδὴν τοῦ τιμαριωτικοῦ δικαίου συνέταξε καὶ ἐξέδωκε τῷ 1773 οὐσιωδεστάτην ἀνάλυσιν τῆς «Πραγματείας περὶ τῶν Τιμαρίων» τοῦ περιφήμου νομομαθοῦς Dumoulin, ἥτις ἀνέδειξεν αὐτὸν πρῶτον μεταξὺ τῶν δικηγόρων τῶν ἀφοσιωθέντων εἰς τὸν δύσκολον τοῦτον κλάδον τῆς Νομικῆς· ἐκραγείσης τῆς ἐπαναστάσεως τῷ 1789, ἀπεσύρθη εἰς Joinville, ἀλλὰ τῷ 1796 διωρίσθη νομάρχης τοῦ Ἄνω Μάρνου, ὅπου ἀνέδειξεν ἀμεροληψίαν καὶ μετριότητα, σπανίας ἰδιότητας κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Τῷ 1800 διωρίσθη μέλος τοῦ ἀκυρωτικοῦ δικαστηρίου καὶ τῷ 1809 εἷς τῶν προέδρων αὐτοῦ. Ὁ Ναπολέων διώρισεν αὐτὸν σύμβουλον τοῦ κράτους καὶ βαρώνον τῆς αὐτοκρατορίας. Τῷ 1814 ἡ προσωρινὴ κυβέρνησις διώρισεν αὐτὸν ἐπίτροπον εἰς τὸ τμῆμα τῆς δικαιοσύνης. Τῷ 1828 ἀποθανόντος τοῦ Ζὰκ πρώτου προέδρου τοῦ ἀκυρωτικοῦ δικαστηρίου, Κάρολος ὁ Γ' διώρισεν αὐτὸν διάδοχόν του. Καίτοι ὑπέργηρως ἐξ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

επλήρου πιστῶς τὰ καθήκοντά του, ὅτε μακρὰ ἀσθένεια ἐπελθοῦσα διέκοψε τὰς ἐργασίας του καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν τάφον. Ὁ Ἐρριὸν ὑπῆρξεν οὐχὶ μόνον μέγας δικαστὴς καὶ σοφὸς νομομαθὴς καὶ διακεκριμένος συγγραφεύς, ἀλλὰ καὶ εἷς τῶν εὐφυεστάτων ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς του, δεικνυόμενος χαριέστατος ἐν ταῖς συναναστροφαῖς. Συγγράμματά του τιμήσαντα αὐτὸν τὰ μέγιστα ἐκτὸς τοῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντος εἶναι Répertoire de Jurisprudence· Dissertations féodales, σύγγραμμα μέγιστον, οὗτινος μόνον οἱ δύο τόμοι ἐξεδόθησαν· De la Compétence des Juges de Paix, σύγγραμμα πολλάκις μετατυπωθὲν καὶ μεταφρασθὲν εἰς τὴν γερμανικὴν καὶ τὴν ἰταλικήν· Πραγματεία Sur l'Autorité judiciaire· δύο σύντομοι διατριβαὶ Sur le Jury et sur la Pairie en France· Sur le Pouvoir municipal· Biens communaux· Sur les Assemblées nationales. Μετὰ τὸν θάνατόν του ἐξεδόθησαν τῷ 1843 τὰ πλεῖστα τῶν νομικῶν συγγραμμάτων του εἰς μέγα ὄγδοον.

ΕΡΡΙΟΤ (Φραγκῖσκος HENRIOT), ἐπαναστάτης γάλλος, γεν. τῷ 1761, ἀποκεφαλισθεὶς τῷ 1794. Καταλαβὼν θέσιν ὑπαλλήλου ἐν τοῖς ὀρυφράκτοις τῶν Παρισίων, συνηνώθη μετὰ τῶν ἀνταρτῶν, οἵτινες προσέβαλον αὐτὰ τὴν νύκτα τῆς 12 πρὸς τὴν 13 Ἰουλίου 1789, καὶ ἐπεδόθη εἰς ἁρπαγάς, ἕνεκα τῶν ὁποίων κατεδικάσθη εἰς φυλάκισιν καὶ ὑπέστη τὴν ποινὴν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τῶν Βικεντρῶν. Ἀπαλλαγεὶς διεκρίθη κατὰ τὰ συμβάντα τῆς 10ης αὐγούστου 1792 καὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ σεπτεμβρίου. Διορισθεὶς ἀρχηγὸς τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως εἰς τὸ τμῆμα τῶν Ἀβρακιώτων ἐγένετο μετά τινας μῆνας ἀρχηγὸς τῆς ἐθνοφυλακῆς, ἀπέκρουσε τὴν ἐθνοσυνέλευσιν, ὅτε αὕτη παρουσιασθεῖσα ἐν σώματι τῇ 31 μαΐου 1793 εἰς τὸν λαὸν προσεπάθησε νὰ καθησυχάσῃ αὐτὸν καὶ ἐξηνάγκασεν αὐτὴν εἰς τὴν ἔκδοσιν ἐντάλματος συλλήψεως κατὰ 22 Γιρονδίνων. Ἔκτοτε συνειργάζετο εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαστηρίου καὶ ἐδείκνυε θηριώδη ζῆλον. Τῇ 9 Θερμιδώρου συλληφθεὶς, ἔπειτα ἀπαλλαγεὶς ὑπὸ τοῦ Coffinhal ἐζήτησε νὰ σώσῃ τὸν Ῥοβεσπιέρρον καὶ τοὺς συνενόχους του, ἀλλ' οἰνοβαρὴς ἐπὶ τοῦ ἵππου του μὴ εἰσακουσθεὶς ὑπὸ τῶν χωροφυλάκων, κατέφυγεν εἰς τὸ Δημαρχεῖον· ἐκεῖθεν βιφθεὶς ἐκτὸς ὑπό τινος ἐκ τοῦ παραθύρου, ἐκρύβη ἐντὸς ὀχετοῦ, ἀλλ' ἀνακαλυφθεὶς συνελήφθη καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ὡδηγήθη εἰς τὸ ἐκτέλεσμα.

ΕΡΡΙΧΕΜΟΝΤΗ (Henrichemont), πρωτεύουσα περιφερείας ἐν Γαλλίᾳ κειμένη 25 χιλ. πρὸς Δ τῆς Σαγκέρρης· κατ. 1440. Κομψὴ πόλις κανονικῶς ᾠκοδομημένη. Κατασκευὴ κοινῶν ἐριούχων, βυρσοδεψεῖα. Ἄλλοτε πρωτεύουσα μικρᾶς ἀνεξαρτήτου ἡγεμονείας ἀνηκούσης εἰς τὸν οἶκον Ἀλβρέτης καὶ καλουμένη Boisbelle. Ὁ Σουλλὺ ἠγόρασεν αὐτὴν τῷ 1597, ἀνήγειρε τὴν ἐνεστῶσαν πόλιν καὶ πρὸς τιμὴν Ἐρρίκου τοῦ Δ' ἐκάλεσεν αὐτὴν Ἐρριχεμόντην. Ἡνώθη μετὰ τοῦ στέμματος τῷ 1766.

ΕΡΡΙΧΟΣ (ERIC ἢ EHRRICH τουτέστι Ehrenreich=Πλούσιος ἐν τιμῇ), ὄνομα γερμανικὸν, ὅπερ ἔφερον πολλοὶ βασιλεῖς σκανδιναυοί. Ἡ Δανία ἔσχεν ἐννέα βασιλεῖς φέροντας τὸ ὄνομα τοῦτο, ἡ Σουηδία δεκατέσσαρας καὶ ἡ Νορβηγία δύω.

Βασιλεῖς τῆς Δανίας.

ΕΡΡΙΧΟΣ τὸ Νήπιον, υἱὸς Γοδοφρείδου τοῦ Ἰουτλανδοῦ, ἀποθ. τῷ 860. Ἐκυβέρνησε τὴν Σηλανδίαν, τὴν Σκανίαν καὶ τὴν Ἰουτλάνδην ἀπὸ τοῦ 840. Κατ' ἀρχὰς διώκτης τοῦ χριστιανισμοῦ, ὕστερον ἀπεδέξατο αὐτὸν καὶ ἐγένετο προστάτης του. Ἐπ' αὐτοῦ ἤρξαντο αἱ ἐπιδρομαὶ τῶν Δανῶν εἰς τὰς ξένας χώρας καὶ ἰδίως εἰς Γαλλίαν καὶ Ἀγγλίαν.

ΕΡΡΙΧΟΣ Α' ὁ Ἀγαθὸς, ἀποθ. τῷ 1103. Νόθος υἱὸς τοῦ Σουήνωνος, βασιλέως τῆς Δανίας, διεδέξατο τὸν ἀδελφόν του Ὀλάους τῷ 1095, καὶ ἐκυρίευσεν ἀπὸ τῶν Βανδάλων δόντων ἄουλον εἰς πειρατὰς τὴν πρωτεύουσάν των Βογλίν, ἣν κατεδάφισεν. Ἐπιδραμόντων τότε τῶν Βανδάλων εἰς Δανίαν, ἀπώθησεν αὐτοὺς μέχρι τῶν ἑστιῶν των. Ἐπιχειρήσας ὕστερον ταξείδιον εἰς Παλαιστίνην, κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἀπέθανεν ἐν Κύπρῳ. Ἐπ' αὐτοῦ διωργανίσθησαν σωματεῖα καλούμενα «Γλῶγαι» προωρισμένα διὰ τὴν διατήρησιν τῆς ἐσωτερικῆς ἀσφαλείας συνχότατα διακινδυνευούσης ἔξωθεν.

ΕΡΡΙΧΟΣ Β' ὁ Ἀλαζών, βασιλεὺς τῆς Δανίας 1103—1137. Πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ θρόνου του ἐθανάτωσε τὸν ἀδελφὸν καὶ τοὺς ἀνεψιούς του. Ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κατὰ τῶν βανδάλων πειρατῶν, καὶ ἐξηνάγκασε τὴν Ἀρκόναν νὰ ἐγκολπωθῇ τὸν χριστιανισμόν. Ἡμέραν τινὰ ἐνῷ προήδρευε τοῦ δικαστηρίου, ἐδολοφονήθη ὑπό τινος εὐγενοῦς. Πρῶτος αὐτὸς ἐκ τῶν δανῶν βασιλέων ἔσχεν ἵππους ἐν ταῖς μάχαις.

ΕΡΡΙΧΟΣ Γ' τὸ Ἄρνιον, βασιλεὺς τῆς Δανίας, ἀποθ. τῷ 1147. Ἐπ' αὐτοῦ ὁ κλῆρος

μεγάλην ἔσχεν ἐπιρροήν. Ἐπὶ τέλους ὁ ἴδιος παρητήθη τῆς βασιλείας καὶ ἀπεσύρθη εἰς μοναστήριόν τι, ὅπου ἀπέθανεν.

ΕΡΡΙΧΟΣ Δ', βασιλεὺς τῆς Δανίας, ἐπονομαζόμενος «φόρος τοῦ Ἀρότρου», φονευθεὶς τῷ 1250. Υἱὸς Βαλδεμάρου Β', ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου τῷ 1241. Ἀναφυεισῶν ἀμέσως ἐρίδων μετὰ τῶν ἀδελφῶν του, ἐβλάβησαν τὰ οἰκονομικὰ τοῦ κράτους· πρὸς ἐπανόρθωσιν αὐτῶν ἠναγκάσθη νὰ ἐπιβάλῃ φόρον ἐπὶ τοῦ ἀρότρου, ἀλλὰ τοῦτο προώθησε τοὺς ὑπηκόους του εἰς ἀντάρσιαν. Ὑποπεσὼν εἰς ἐνέδρας ἐφονεύθη ὑπό τινος προσωπικοῦ ἐχθροῦ του, καὶ τὸ πτῶμά του ἐρρίφθη εἰς τὸν ποταμόν.

ΕΡΡΙΧΟΣ Ε' ὁ ἀλλοίθωρος, βασιλεὺς τῆς Δανίας, δολοφονηθεὶς τῷ 1286. Υἱὸς τοῦ βασιλέως Χριστοφόρου Α', διεδέξατο αὐτὸν ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς μητρός του. Ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως Ἄβελ, Ἐρρίχος καὶ αὐτὸς καλούμενος, ἀντεποιήθη τοῦ θρόνου, βοηθούμενος ὑπὸ τῶν κομήτων τοῦ Ὄλστειν διήγειρε στάσιν, καὶ συνεκροτήθη τῷ 1261 μάχη, ἐν ᾗ ἡχμαλωτίσθησαν ἥ τε μήτηρ καὶ ὁ υἱός. Τὴν μὲν μητέρα ἀπήλλαξεν ὁ δοὺξ τοῦ Βρούνσβικ Ἀλβέρτος, τὸν δὲ υἱὸν ἀφῆκεν ἐλεύθερον ὁ μαργράβος τοῦ Βραντεβούργου Ἰωάννης Α', εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ὁποίου εἶχεν ἀποσταλῇ. Περιπλακεὶς εἰς ἔριδα μετὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου τοῦ Λουῦνδεν, ὑπέστη ἀφορισμόν. Τῷ 1269 παρεχώρησεν εἰς τοὺς εὐγενεῖς καὶ τὸν κλῆρον τὸ δικαίωμα τοῦ δικάζειν. Τῷ 1275 συνεφιλιώθη μετὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῇ μεσολαβήσει τῆς ἐν Δουγδούνῳ συνόδου. Μετὰ δέκα ἔτη ὑπέστη νέον ἀγῶνα πρὸς τὸν κόμητα Βαλδεμάρον, δοῦκα τοῦ Σλέσβιγκ, λήξαντα διὰ συμβιβασμοῦ, ὃν μὴ παραδεχθέντες τινὲς κατέφυγαν εἰς τὴν δολοφονίαν αὐτοῦ.

ΕΡΡΙΧΟΣ ΣΤ' ὁ λόγιος, βασιλεὺς τῆς Δανίας, ἀποθ. τῷ 1319. Διεδέξατο τῷ 1286 τὸν προηγούμενον ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ Βαλδεμάρου δουκὸς τοῦ Σλέσβικ. Τῷ 1289 εἰσέβαλεν εἰς Δανίαν ὁ Ἀκίν, βασιλεὺς τῆς Νορβηγίας τῇ ὑποκινήσει τῶν δολοφόνων Ἐρρίχου τοῦ Ε' καὶ οὕτω ἤρχησεν ὁ πόλεμος ὅστις διήρκεσε μέχρι τοῦ 1308. Ἐν τῷ μεταξὺ τῷ 1294 ὁ Ἐρρίχος ἐφυλάκισε τὸν Ἰωάννην Grandt ἀναβάντα ἐπὶ τοῦ ἐπισκοπικοῦ θρόνου τῆς Λουῦνδεν ἄνευ τῆς συγκαταθέσεώς του, καὶ τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο ἐπήνεγκε τὸν ὑπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐλῆς ἀφορισμὸν τοῦ βασιλέως καὶ τὴν καταδίκην νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν ἐπίσκοπον 40 χιλιάδας μάρκα ἀργυρᾶ, μόλις δὲ τῷ 1303 ἐξωμαλύνθη ἡ ὑπόθεσις αὕτη διὰ τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ ἐπισκόπου. Τῷ 1308 συνωμολογήθη εἰρήνη μετὰ τῆς Νορβηγίας, τῷ δὲ 1317 ἑτέρα εἰρήνη μετὰ τῶν δυνάμεων, αἵτινες εἶχον συνασπισθῇ κατ' αὐτοῦ τῇ προτροπῇ τοῦ ἀδελφοῦ του Χριστοφόρου. Τῷ 1318 ἀπέστειλε βοήθειαν εἰς τὸν συγγενῆ του Βίργερ, βασιλέα τῆς Σουηδίας, ἀπειλούμενον ὑπὸ τῶν ὑπηκόων του καὶ προσήγγεκεν αὐτῷ ἄσυλον.

ΕΡΡΙΧΟΣ Ζ', ἴδ. ΕΡΡΙΧΟΣ ΙΓ', βασιλεὺς τῆς Σουηδίας.

Βασιλεῖς τῆς Σουηδίας.

Ἡ ἱστορία τῶν βασιλέων τῆς Σουηδίας μέχρις Ἐρρίκου τοῦ Η' οὐδὲν παρουσιάζει αὐθεντικόν.

ΕΡΡΙΧΟΣ Η' ὁ νικητής, βασιλεὺς τῆς Σουηδίας καὶ τῆς Δανίας, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Ι' αἰῶνος. Ἀπὸ τοῦ 993 συνεβασίλευσε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ὀλὸφ, ἀποθανόντος πολὺ πρότερον τοῦ Ἐρρίχου καὶ καταλιπόντος υἱὸν καλούμενον Στυρβιόρν, ὅστις λαβὼν 60 πλοῖα παρὰ τοῦ Ἐρρίχου ἀνέλαβε μακρυνὰς ἐκδρομάς, ἐγένετο ἀρχιπειρατὴς κατὰ τὰ παράλια τῆς Πομερανίας, ἐπέστρεψεν εἰς Σουηδίαν μετὰ ἰσχυροῦ στόλου, ἐκίνησε κατὰ τοῦ θείου του, καὶ συνεκρότησε μετ' αὐτοῦ μάχην διαρκέσασαν τρεῖς ἡμέρας, ἐν ᾗ ἐφονεύθη. Ὕστερον ὁ Ἐρρίχος ἐκήρυξε πόλεμον κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας καὶ ἀναγκάσας αὐτὸν νὰ φύγῃ συνήνωσεν ἐν ἑαυτῷ τὰ δύο στέμματα τῆς Σουηδίας καὶ τῆς Δανίας.

ΕΡΡΙΧΟΣ Θ' ὁ ἅγιος, βασιλεὺς τῆς Σουηδίας καὶ τῆς Δανίας, ἀποθ. τῷ 1160. Ἡ πρώτη φροντὶς του ὑπῆρξεν ἡ ἀνέγερσις ἐκκλησιῶν καὶ ὁ διοργανισμὸς τῶν πρὸς τὴν λατρείαν. Ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν εἰδωλολατρῶν τῆς Φινλανδίας, ὧν αἱ λεηλασίαι ἐξηφάνιζον τὰ παράλια τῆς Σουηδίας, προσηλύτισεν αὐτοὺς εἰς τὸν χριστιανισμὸν καὶ ἵδρυσεν ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν σουηδικὰς ἀποικίας. Ἀπέθανε θάνατον ἡρωϊκόν. Ἐνῷ ἡμέραν τινὰ ἠκροάζετο τὴν λειτουργίαν πληροφορηθεὶς ὅτι ἡ Οὐψάλη κατελήφθη ὑπὸ τῶν Δανῶν ἐξηκολούθησε διαμένων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μέχρι τέλους τῆς λειτουργίας, ὕστερον δὲ βαδίσας κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἔφερε νίκην ἐν τῇ μάχῃ.

ΕΡΡΙΧΟΣ Ι' ὁ βασιλεὺς τῶν εὐφόρων ἐτῶν, βασιλεὺς τῆς Σουηδίας, ἀποθ. τῷ 1216. Ἦτο υἱὸς τοῦ Κανούτου καὶ ἔγγονος τοῦ προηγουμένου. Παρεχώρησε πολλὰ προνόμια εἰς τὸν κλῆρον. Ἐνυμφεύθη τὴν ἀδελφὴν τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας καὶ ἐπήνεγκεν οὕτω τὴν συμφιλίωσιν μεταξὺ τῶν δύο βασιλικῶν οἰκογενειῶν. Ἐπὶ τῆς βασιλείας του ὑπῆρξε μεγίστη ἀφορία.

ΕΡΡΙΧΟΣ ΙΑ' ὁ Χωλὸς, βασιλεὺς τῆς Σουηδίας, ἀποθ. τῷ 1252. Διεδέξατο τῷ 1222 τὸν Ἰωάννην, τελευταῖον ἡγεμόνα ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Σβέρκερ. Εἷς συγγενὴς φιλόδοξος ὁ Κανοῦτος Ἰώανσον ἐπωφεληθεὶς τῆς ἀνηλικιότητος αὐτοῦ, ἀνεπέτασε τὴν σημαίαν τῆς ἀνταρσίας καὶ καταλαβὼν τὸν θρόνον ἐβασίλευσε μέχρι τοῦ 1234, ὅτε ἐπανελθὼν ὁ Ἐρρῖχος ἐκ τῆς Δανίας κατέλαβε πάλιν τὸν θρόνον του, ἀλλ' ἀσθενοῦς ὢν χαρακτῆρος ἠναγκάζετο νὰ παραχωρήσῃ μέρος τῆς διοικήσεώς του εἰς φιλοδόξους εὐγενεῖς. Ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος ἀπόγονος τοῦ Ἁγίου Ἐρρίχου.

ΕΡΡΙΧΟΣ ΙΒ', υἱὸς τοῦ Μάγνου, βασιλέως τῆς Σουηδίας καὶ τῆς Νορβηγίας, ἀποθ. τῷ 1359. Τῷ 1350 τῇ ὑποκινήσει τῶν εὐγενῶν καὶ τῶν κληρικῶν ἐπανεστάτησε κατὰ τοῦ πατρός του, ὅστις ἐπὶ τέλους ἠναγκάσθη νὰ παραχωρήσῃ αὐτῷ μέρος τοῦ βασιλείου καὶ τὰς νεωστὶ κατακτηθείσας ἐπαρχίας. Εἰσβαλόντος εἰς Σκανίαν τοῦ βασιλέως Βαλδεμάρου συμμάχου τοῦ Μάγνου, ὁ ἐμφύλιος πόλεμος ἔμελλε νὰ ἀνανεωθῇ μεταξὺ πατρὸς καὶ υἱοῦ, ὅτε ἐξαίφνης ἀπέθανεν ὁ Ἐρρῖχος δηλητηριασθεὶς ὑπὸ τῆς ἰδίας μητρός του.

ΕΡΡΙΧΟΣ ΙΓ', βασιλεὺς τῆς Σουηδίας, ὁ αὐτὸς καὶ ΕΡΡΙΧΟΣ Ζ', βασιλεὺς τῆς Δανίας, ἐπονομαζόμενος ὁ «Πομεριανὸς», γεν. τῷ 1382, ἀποθ. τῷ 1449. Τῷ 1396 ἐξελέγη βασιλεὺς τῆς Σουηδίας, καὶ τῷ 1397 προεκηρύχθη ἐν Καλμάρ ἡ ἐν τῷ προσώπῳ του συνένωσις τῶν στεμμάτων τῶν τριῶν βασιλείων Σουηδίας, Δανίας καὶ Νορβηγίας. Κατεπίεσε τὰ μέγιστα τὴν Σουηδίαν διὰ βαρειῶν φορολογιῶν καὶ συνεχῶν στρατολογιῶν, διατηρῶν ἐν τῇ ἐξουσίᾳ ξένους, ἔτι δὲ καὶ πειρατάς. Ἕνεκα τῶν βιαιοπραγιῶν τοῦ διοικητοῦ τῆς Βεστμενλανδίας καὶ τῆς Δελεκαρλίας ἐπανεστάτησαν αἱ ἐπαρχίαι αὗται, καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἀνταρτῶν Ἄνγελβρεχτ κατώρθωσε νὰ καταβάλῃ τὰ βασιλικὰ στρατεύματα καὶ νὰ ἐκλεχθῇ ἀντιβασιλεὺς τῆς Σουηδίας τῷ 1435. Μετὰ τριετίαν δολοφονηθέντος τούτου, διεδέξατο αὐτὸν εἰς τὴν ἀντιβασιλείαν, ὁ Κάρολος Κάνουταων, ὁ δὲ Ἐρρῖχος μὴ δυνηθεὶς νὰ διαμείνῃ ἐν Σουηδίᾳ κατέφυγε τῷ 1439 εἰς Γοτθλανδίαν, ὅπου ζήσας ἐπὶ δεκαετίαν βίον πειρατικὸν, ἐπέστρεψεν ὕστερον εἰς τὴν πατρίδα του καὶ ἀπέθανεν ἐν Ῥούγενβαλδ.

ΕΡΡΙΧΟΣ ΙΔ', βασιλεὺς τῆς Σουηδίας, υἱὸς τοῦ Γουσταύου Βάζα, γεν. τῷ 1533, ἀποθ. τῷ 1577. Ζῶντος εἰσέτι τοῦ πατρός του οὕτω κατὰ κῶς προσεφέρετο πρὸς πάντας, ὥστε ὁ πατήρ του ἀπεφάσισε νὰ τὸν ἀποκλείσῃ τοῦ θρόνου, μόνον δὲ διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ νεωτέρου υἱοῦ του Ἰωάννου παρῄτησε τὴν ἀπόφασιν ταύτην. Ζητήσας τὴν χεῖρα τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας Ἐλισάβετ καὶ ἀποῤῥιφθείς, ἀπεφάσισεν ὁ ἴδιος νὰ μεταβῇ εἰς Ἀγγλίαν, ἀλλὰ καθ' ὁδὸν μαθὼν τὸν θάνατον τοῦ πατρός του ἐπέστρεψεν εἰς Στοκχόλμην τῷ 1560 καὶ ἐστέφθη ἐν Οὐψάλῃ τῷ 1561. Ἐν ἀρχῇ τῆς βασιλείας του ἔλαβε μέτρα τινὰ ὠφέλιμα· διέταξε τὴν ἀγίδρυσιν ξενοδοχείων κατὰ τὰς δημοσίας ὁδοὺς, κατήργησε τὴν ἀργίαν τινῶν ἑορτῶν, καὶ παρεχώρησεν ἄσυλον εἰς τοὺς ἐξ ἄλλων χωρῶν πρόσφυγας διαμαρτυρομένους. Ἀποτυχὼν πανταχοῦ εἰς τὰς περὶ συνοικεσίου προτάσεις του, ἐνυμφεύθη τὴν ἐρωμένην του Αἰκατερίνην, θυγατέρα ὑπαξιωματικοῦ τινος, ὅπερ δυσηρέστησε τοὺς εὐγενεῖς καὶ ἐπήνεγκε τὴν διχόνοιαν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ἀδελφῶν του. Ἐκ τούτων ὁ Ἰωάννης δοὺξ τῆς Φινλανδίας κατηγορηθεὶς ὅτι συνομωτεῖ κατὰ τοῦ Ἐρρίχου συνεννοούμενος μετὰ τοῦ γυναικαδέλφου του τοῦ βασιλέως τῆς Πολωνίας, προσεκλήθη εἰς Στοκχόλμην νὰ ἀπολογηθῇ· μὴ ὑπακούσας ἐκίνησεν εἰς ἐπανάστασιν τοὺς Φινλανδοὺς, καὶ καταδικασθεὶς παρὰ τῶν συμβουλίων εἰς θάνατον κατέφυγεν εἴς τι φρούριον, ἀλλ' ἀναγκασθεὶς νὰ παραδοθῇ, ἐβλήθη εἰς φυλακὴν, ὅπου διέμεινεν ἐπὶ τετραετίαν. Ὁ Ἐρρῖχος τότε ἐπεδόθη εἰς πλείονας βιαιοπραγίας, καὶ πολλοὺς δι' ἐλαχίστας αἰτίας κατεδίκαζεν εἰς θάνατον, ἰδίως δὲ ὁ Ἐρρῖχος ἐφοβεῖτο περισσότερον παντὸς ἄλλου τὴν μαγείαν καὶ τὸ δηλητήριον. Ἐκραγέντων ἐξωτερικῶν πολέμων, ὁ Ἐρρῖχος καὶ οἱ ἐπίτροποί του ἔδειξαν τοιαύτην ἀδράνειαν, ὥςε πανταχοῦ ἐνικῶντο, καὶ ἕνεκα τῶν πολλῶν στρατολογιῶν κατήντησεν ἔλλειψις ἀνδρῶν. Ἀπαλλαγέντος τῷ 1567 τοῦ Ἰωάννου, τῷ 1568 διηγέρθη ἀνταρσία κατὰ τοῦ βασιλέως ὑπὸ τοὺς δύο ἀδελφούς του Ἰωάννην καὶ Κάρολον, οἵτινες ἐκστρατεύσαντες κατὰ τῆς Στοκχόλμης ἐκυρίευσαν αὐτὴν καὶ συνέλαβον αἰχμάλωτον τὸν βασιλέα. Οὗτος δικασθεὶς καὶ κηρυχθεὶς ἔκπτωτος τοῦ θρόνου ἐρρίφθη εἰς τὰς φυλακὰς καὶ μετὰ ἐννεαετεῖς κακοπαθείας καὶ βασάνους ἐδηλητηριάσθη τῷ 1577 κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀδελφοῦ του Ἰωάννου διαδεξαμένου αὐτόν.

ΕΡΡΙΧΟΣ Ο ΠΥΡΡΟΣ, ἄρχων νορμανδὸς, μετοικήσας εἰς Γροενλανδίαν, ζῶν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΑ' αἰῶνος, οὗτινος τὸ ὄνομα συνδέεται μετὰ τῶν πρώτων ἀνακαλύψεων τῆς βορείου

Ἀμερικῆς ὑπὸ θαλασσοπόρων σκανδιναυῶν. Περὶ τὸ 982 συνώδευσε τὸν πατέρα του εἰς Ἰσλανδίαν, ἀναγκασθέντα νὰ φύγῃ ἐκ Νορβηγίας ἕνεκα τῆς ἐκτελέσεως φόνου τινός. Ὑποπεσὼν καὶ ὁ ἴδιος εἰς τοιοῦτον ἔγκλημα ἐν Ἰσλανδίᾳ, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς τιμωρίας ἔφυγεν ἐκεῖθεν, καὶ θαλασσοπορῶν πρὸς τὰ ΝΔ ἀνεκάλυψεν ἄχανῆ ἤπειρον, ἣν ἀπεκάλεσε Γροελανδίαν ἤτοι χώραν πρασίνην. Τῷ 999 ὁ υἱός του Λεῖφ μεταβὰς εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ βασιλέως τῆς Νορβηγίας καὶ ἀποδεξάμενος τὸν χριστιανισμὸν ἐπέστρεψεν εἰς Γροελανδίαν μετὰ ἱεραποστόλων, καὶ οὕτως ἱδρύθησαν αὐτόθι μοναὶ καὶ ἡ πρώτη ἐπισκοπή. Ὕστερον ὁ Ἐρρῖχος ἐπὶ τῇ βάσει πληροφοριῶν δοθεισῶν αὐτῷ ὑπό τινος Ἰσλανδοῦ Βζὸρν ἀπέστειλεν ὑπὸ τὸν υἱόν του πλοῖον πρὸς τὰ ΝΔ, δι' οὗ ἀνεκαλύφθη ἡ Τέρρα Νόβα, ἡ Νέα Σκωτία κληθεῖσα Μαρυλανδία, καὶ τὰ βόρεια τοῦ Καναδᾶ, κληθέντα Βινλανδία. Περὶ τὸ 1007 ἀπεστάλη παρὰ τοῦ Ἐρρίχου ἀποικία εἰς Βινλανδίαν καὶ ἀποκατέστη οὕτω ἐμπορικὴ συγκοινωνία μετὰ τῶν Ἐσκίμων, οἵτινες ὅμως βραδύτερον κατέστρεψαν τὴν ἀποικίαν, κατασφάξαντες τοὺς πλείστους τῶν ἀποίκων, μόνον ὀλίγων τινῶν καταφυγόντων εἰς νοτιώτερα μέρη οἷον τὴν Μασαχουσέτην. Ὕστερον ἄλλοι Νορμανδοὶ Γροενλανδοὶ ἐπεσκέφθησαν τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ εἰσέδυσαν μέχρι τῆς Νέας Γόρκης καὶ τῆς Νέας Ἱερσεῦ, ὅπου ἀνεκαλύφθησαν κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἐρείπια καὶ ἀρχαιότητες σκανδιναυϊκαί. Κατὰ τὰ ἔτη 1059, 1121 καὶ 1226 ἐπίσκοποι καὶ ἱερεῖς ἐκ Γροενλανδίας καὶ Ἰσλανδίας ἀπῆλθον πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν συμπατριωτῶν των καὶ διανομὴν μετ' αὐτῶν τῶν πλουσίων προϊόντων τῆς ἁλιείας. Τοιαῦται εἶναι αἱ διηγήσεις καὶ τὰ συναξάρια τῶν σκανδιναυῶν περὶ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ Νέου Κόσμου. Κατὰ τὸν ΙΓ' καὶ ΙΔ' αἰῶνα οἱ Ἰσλανδοὶ καὶ σκανδιναυοὶ θαλασσοπόροι διηύθυνον συνεχῶς τὰς ἐλδρομὰς των πρὸς τὴν Βινλανδίαν· ἀλλὰ ἐπιδημική τις ἀσθένεια ἀπεδεκάτισε τῷ 1348 ἔν τε Γροενλανδίᾳ καὶ ἐν Βινλανδίᾳ τοὺς τολμηροὺς τούτους ἀποίκους, καὶ οἱ Ἐσκίμοι ἀπετελείωσαν τοὺς διασωθέντας ἀπὸ τῆς ἀσθενείας. Ὅτε τῷ 1448 ὁ πάπας Νικόλαος Ε' διώρισε τὸν τελευταῖον ἐπίσκοπον τῆς Γροενλανδίας εἶχεν ἐξαλειφθῇ πᾶν ἴχνος τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἐρρίχου καὶ τῶν συνεταίρων του.

ΕΡΡΙΧΟΣ ὁ Βρανδεβούργιος, εἰκοστὸς ἕκτος ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Μαγδεβούργου, ἀποθ. τῷ 1295. Υἱὸς Ἰωάννου Α' ἐκλέκτορος τοῦ Βρανδεβούργου, ἐξελέγη τῷ 1278 ἀρχιεπίσκοπος Μαγδεβούργου, ἀλλὰ παρεχώρησε τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἐπὶ χρηματικῇ ἀποζημιώσει εἰς τὸν κόμητα Γοῦνθερ· ἡ παραχώρησις αὕτη ἐπήνεγκε ταραχὰς καὶ συγκρούσεις μεταξὺ τοῦ Γοῦνθερ καὶ τῶν ἀδελφῶν τοῦ Ἐρρίχου, μεθ' ἃς ὁ Γοῦνθερ καίτοι νικητὴς παρητήθη. Ἕτερος ἀνεφάνη τότε ἀντιποιούμενος τὴν ἀρχιεπισκοπὴν τοῦ Μαγδεβούργου, ἀλλὰ καὶ οὗτος μετά τινας συγκρούσεις ἀπεσύρθη καὶ ἔμεινεν ἀρχιεπίσκοπος ὁ Ἐρρίχος. Ἐπειδὴ χῶραί τινες ὑπαγόμεναι εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπὴν τοῦ Μαγδεβούργου δὲν ἀνεγνώριζον αὐτόν, ἀνέλαβε τὴν διὰ τῶν ὅπλων καθυπόταξιν αὐτῶν. Τῷ 1291 συνοδεύσας τοὺς συγγενεῖς του εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ἐρλινσβέργης συνελήφθη αἰχμάλωτος ὑπὸ τῶν πολιορκουμένων, καὶ μόλις ἐσώθη διὰ τῆς πληρωμῆς πολλοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ. Ἅμα ἀπηλλάγη ἐπανέλαβε νέας ἐπιχειρήσεις πρὸς κατάκτησιν τῶν ἀνυποτάκτων χωρῶν, καὶ πάντοτε ἐπιθυμῶν ἐπέκτασιν τῆς ἰσχύος του ἐξηκολούθησε μέχρι τοῦ θανάτου του εἰς ἀδιακόπους πολέμους.

ΕΡΡΙΧΟΣ ΟΛΑ-Ι, ἱστορικὸς σουηδός, ζῶν τῷ 1464. Διδάκτωρ τῆς θεολογίας, ἐγένετο ἀρχιπρεσβύτερος τῆς Οὐψάλης. Συνέταξεν ἱστορίαν ἐπιγραφομένην Historia Sueorum Gothorumque, καὶ φθάνουσαν μέχρι τοῦ ἔτους 1464.

ΕΡΡΙΧ-ΣΧΑΙΦΦΕΡ (Θεόφιλος-Δόγουστος Herrich-shoeffer), ἐντομολόγος γερμανός, γεν. τῷ 1799 ἐν Ῥατισβόνῃ. Σπουδάσας ἐν τοῖς πανεπιστημίοις τῆς Βυρτσβούργης, τῆς Ἐϊδελβέργης καὶ τοῦ Βερολίνου, ἀνηγορεύθη τῷ 1821 διδάκτωρ τῆς ἰατρικῆς. Ἔκτοτε ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν ἐντομολογίαν, συνέταξεν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου σπουδαιότατα συγγράμματα.

ΕΡΡΝΑΑΣ (Herrnals), πόλ. τῶν αὐστριακῶν κρατῶν ἐν τῇ Κάτω Αὐστρίᾳ, 3 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Βιέννης ἐπὶ τοῦ Ἄλσερ ἢ Ἀλσβάχ· κάτ. 4,000. Αὐτοκρατορικὸν παρθεναγωγεῖον διὰ τὰς θυγατέρας τῶν ἀξιωματικῶν ἱδρυθὲν τῷ 1775.

ΕΡΡΝΟΥΤ (Herrnhut), κωμόπολις τοῦ βασιλείου τῆς Σαξωνίας 17 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Zittau· κάτ. 1500. Ἐπισκοπή. Προϊόντα βαμβακερά, ὑφάσματα, καπνός. Ἱδρυθεῖσα τῷ 1722 ὑπῆρξε τὸ πρῶτον κατάστημα τῶν Μορανῶν ἀδελφῶν, οἵτινες ἐκ τούτου ὠνομάσθησαν Herrnhuter.

ΕΡΡΟ, πολιτικὸς Ἱσπανός, γενν. τῷ 1774, ἀποθ. τῷ 1854. Ὑπῆρξε πρόεδρος τοῦ ἐπαναστατικοῦ συμβουλίου τῆς Μάγχης κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα. Ἐπὶ Φερδινάνδου τοῦ ἑβδόμου ἐχρημάτισεν οἰκονομικὸς ἔφορος τῆς

Μαδρίτης καὶ τῆς Βαρκελόνης, σύμβουλος τοῦ κράτους καὶ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν. Προσηλωμένος εἰς τὸν Δὸν Κάρλον, διορίσαντα αὐτὸν πρωθυπουργόν του τῷ 1834, ἀπῆλθε μετ' αὐτοῦ ἐκτὸς τῆς Ἱσπανίας.

ΕΡΡΩΔΤ (Errault), δικαστὴς καὶ διπλωμάτης γάλλος, γενν. κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, ἀποθαν. τῷ 1544. Τῷ 1543 διωρίσθη σφραγιδοφύλαξ τοῦ κράτους, καὶ τῷ 1544 διεπραγματεύθη ἐν Σιαλὸν μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Καρόλου Ε' τὴν συνθήκην τὴν συνομολογηθεῖσαν ἐν Crespy-en-Valois.

ΕΡΣΑΝ (Μάρκος-Ἀντώνιος Hersan), καθηγητὴς γάλλος, γενν. ἐν Κομπιένῃ τῷ 1652, ἀποθ. τῷ 1724, ἐδίδαξε τὰ φιλολογικὰ καὶ τὴν ῥητορικὴν ἐν τῷ κολλεγίῳ τοῦ Πλεσσὶ ἐν Παρισίοις, καὶ ὑπῆρξε διδάσκαλος τοῦ Ῥολλίνου, διαδεξαμένου αὐτόν. Τὰ συγγράμματά του ὀλιγάριθμα διακρίνονται διὰ τὴν καθαρότητα τοῦ ὕφους καὶ διὰ τὸ ὕψος τῶν αἰσθημάτων. Ταῦτα εἶναι α' Ἐπιτάφιος λόγος τοῦ σφραγιδοφύλακος Le Tellier» λατινιστὶ 1686.—Στίχοι λατινικοὶ συγκαταταττόμενοι μεταξὺ τῶν καλλιτέρων τῆς ἐποχῆς του. — Ἀνοικοδομητικαὶ σκέψεις περὶ θανάτου ἐξαχθεῖσαι ἐκ τῆς Γραφῆς καὶ τῶν ἁγίων Πατέρων», ἐν Παρισίοις 1722. Ὁ Ἑρσὰν ἐγκαταλείψας τὴν διδασκαλίαν ἀφιερώθη εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν πτωχῶν παιδίων, ἀνήγειρε δι' αὐτὰ σχολεῖον ἐν Κομπιένῃ, καὶ συνεχῶς ἐδίδασκεν αὐτόθι. Ἵδρυσε διὰ τῆς διαθήκης του καταστημα ἀδελφῶν τοῦ ἐλέους χρησιμευσουσῶν ὡς διδασκαλισσῶν καὶ νοσοκόμων. Βιογράφον αὐτοῦ ἔγραψεν ὁ Ῥολλῖνος.

ΕΡΣΑΝ (Ἰάκωβος-Φραγκίσκος Hersan), ἰατρὸς γάλλος, γενν. τῷ 1758, ἀποθ. τῷ 1784. Τῷ 1784 διωρίσθη ὑφηγητὴς ἐν τῇ σχολῇ τῆς Καέν.

ΕΡΣΑΝ (Κάρολος Hersent ἢ Hersan), ἱεροκήρυξ γάλλος, γεν. ἐν Παρισίοις περὶ τὸ 1590, ἀποθ. ἐν Βρετάνῃ τῷ 1660. Καταταχθεὶς εἰς τὸ τάγμα τῶν Ὀρατοριανῶν, ἐκήρυξεν εἰς πολλὰς πόλεις, καὶ τῷ 1624 μετέβη εἰς Ῥώμην. Ἐπιστρέψας εἰς Γαλλίαν τῷ 1625 κατέλιπε τὸ τάγμα τῶν Ὀρατοριανῶν, καὶ συνέταξε κατ' αὐτοῦ δύο λιβέλλους. Τῷ 1626 ἐξέδωκε τὸν Διονύσιον τὸν Ἀρειοπαγίτην μετὰ μεταφράσεως, σχολείων καὶ ὑπομνημάτων. Τῷ 1627 ἐδημοσίευσεν ἐπικήδειον ἐγκώμιον εἰς τὴν Γαβριέλλαν Ἀγγελικὴν νόθον θυγατέρα Ἑρρίκου τοῦ Δ' ἐκθεσισσαν de Lavallete, καὶ ἀντημείφθη διορισθεὶς σφραγιδοφύλαξ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Μέτς. Εἰσῆλθεν ἐν νέου εἰς τὸ τάγμα τῶν Ὀρατοριανῶν, ἀλλ' ἀπεπέμφθη ἕνεκα τῶν ὕβρεών του κατὰ τῶν μοναχῶν. Τῷ 1640 συνέταξε μικρὸν βιβλίον κατὰ τοῦ Ῥιχελιὲ ἐπιγραφόμενον Optatus Gallus de canverdo schismate, ἐν ᾧ διεσχυρίζετο ὅτι ἡ Γαλλικανὴ ἐκκλησία διέτρεχε κίνδυνον νὰ ἀποσχισθῇ ἀπὸ τῆς Ῥώμης. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο κατεδικάσθη ὑπὸ τῆς Συγκλήτου καὶ ἀντίτυπον αὐτοῦ ἑκάη ὑπὸ τοῦ δημίου. Ἐπιστρέψας εἰς Ῥώμην, ἐξεφώνησε τῷ 1650 πανηγυρικὸν τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου, ἐνῷ περιπλέξας τὸ ζήτημα τῆς χάριτος, ἐκατηγορήθη ἐπὶ ἰανσενισμῷ καὶ μόλις ἐσώθη καταφυγὼν εἰς τὴν γαλλικὴν πρεσβείαν. Προσκληθεὶς νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸ δικαστήριον τῆς Ἱερᾶς ἐξετάσεως καὶ μὴ ἐμφανισθείς, καθηρέθη καὶ ἀφωρίσθη.

ΕΡΣΕΚ, ἴδε ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΑ.

ΕΡΣΗ, θυγάτηρ τοῦ Κέκροπος καὶ ἀδελφὴ τῆς Ἀγραύλου καὶ τῆς Πανδρόσου· ταύτην ἀγαπήσας ὁ Ἑρμῆς, ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς τὸν Κέφαλον. Ἡ Ἀγραύλη ἀποκαλύψασα ἐκ ζηλοτυπίας τὰ πάντα εἰς τὸν Κέκροπα μετεβλήθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ εἰς λίθον.—Μία τῶν γυναικῶν τοῦ Δαναοῦ.

ΕΡΣΙΚΗ, γλῶσσα ἣν ὡμίλουν οἱ ἀρχαῖοι Ἰρλανδοί, καὶ ἣν ὁμιλοῦσιν εἰσέτι ἔν τισι μέρεσι τῆς Ἰρλανδίας. Εἶναι διάλεκτος τῆς κελτικῆς καὶ ἔχει ἰδιαιτέρους χαρακτῆρας γραφῆς ἀρχαιοτάτους. Ὑπάρχουσι πολλὰ μνημεῖα αὐτῆς ἱστορικά, ποιητικά, θεολογικά. Ἡ miss Brooke ἐδημοσίευσεν ἐν Δουβλίνῳ τῷ 1789 συλλογὴν ἐρσικῶν ποιημάτων.

ΕΡΣΚΙΝ (Ἰωάννης Erskine), βαρόνος Dun, θεολόγος σκῶτος, γεν. τῷ 1508 ἢ 1509, ἀποθ. τῷ 1591. Πρῶτος μεταξὺ τῶν συμπατριωτῶν του ἐνεψύχωσε τὴν σπουδὴν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, προσκαλέσας πολλοὺς γάλλους ἑλληνιστάς, ὅπως διδάξωσι τὴν γλῶσσαν ταύτην ἐν Σκωτίᾳ. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του ἐνεκολπώθη τὴν θρησκείαν τῶν Διαμαρτυρομένων. Τῷ 1547 ἐπολέμησε κατὰ τῶν Ἄγγλων ἀπειλησάντων τὰ παράλια τῆς Σκωτίας, καὶ κατόπιν μετέσχε τοῦ ἐμφυλίου πολέμου ὑπὲρ τῶν διαμαρτυρομένων, ἀλλ' ὕστερον καταλιπὼν τὰ ὅπλα ἐπεδόθη εἰς τὸ κήρυγμα καὶ μετασχὼν πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς τῆς ὁρισθείσης πρὸς διοργάνωσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως τῶν διαμαρτυρομένων, συνεργάσθη εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Second Book of Discipline, συγγράμματος ἀντικείμενον ἔχοντος τὴν διαχάραξιν τύπου διοικήσεως τῆς πρεσβυτεριανῆς ἐκκλησίας.

Ἔρσκιν (Δαυὶδ Erskine), λόρδος Dun,

δικαστὴς σκῶτος, γενν. τῷ 1670, ἀποθ. τῷ 1755. Τῷ 1696 εἰσῆλθεν εἰς τὸ δικηγορικὸν στάδιον. Ἐκηρύχθη κατὰ τῆς ἑνώσεως τῆς Σκωτίας μετὰ τῆς Ἀγγλίας, καὶ ὑπερησπίσθη μετὰ ζήλου τὸν ἐπισκοπικὸν κλῆρον καταδιωκόμενον. Τῷ 1711 διωρίσθη μέλος τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τῆς Ἀγγλίας. Ἀπὸ τοῦ 1713 μέχρι τοῦ 1750 ἐξεπλήρου καθήκοντα ἐπιθεωρητοῦ τῆς δικαιοσύνης. Συνέγραψε Lord' Dun's Advices 1752.

Ἔρσκιν (Ebenezer Erskine), θεολόγος σκῶτος, γενν. τῷ 1680, ἀποθ. τῷ 1754. Χρηματίσας ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἱερεὺς διαμαρτυρόμενος, καὶ καθαιρεθεὶς ὕστερον ὡς ἐπικρίνας πράξεις τινὰς τῆς γενικῆς συνελεύσεως τοῦ σκωτικοῦ κλήρου ἐνεκολπώθη τὴν αἵρεσιν τῶν seceder, ἧς ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἀρχηγῶν. Ὡς ἐκκλησιαστικὸς ἦτο ἀμέμπτου διαγωγῆς. Ἐδημοσιεύθησαν «Λόγοι» αὐτοῦ εἰς 4 τόμους τῷ 1762 καὶ πέμπτος τόμος τῷ 1765 ἐν Ἐδιμβούργῳ.

Ἔρσκιν (Ralph Erskine), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, ποιητὴς σκῶτος, γενν. τῷ 1685, ἀποθ. τῷ 1752. Ἀπὸ τοῦ 1711 ὑπῆρξεν ἱερεύς, τῷ δὲ 1734 καθηρέθη ὑπὸ τῆς συνελεύσεως, καθὸ προσελθὼν εἰς τὴν αἵρεσιν τοῦ ἀδελφοῦ του. Τὰ συγγράμματά του ἐδημοσιεύθησαν τῷ 1762.

Ἔρσκιν (John Erskine), θεολόγος σκῶτος, γενν. τῷ 1721, ἀποθ. τῷ 1803. Σπουδάσας τὴν θεολογίαν, ἐξεπλήρωσε τὰ καθήκοντα ἱερέως εἰς διάφορα μέρη καὶ τέλος ἀποκατέστη ἐν Ἐδιμβούργῳ. Ἔσχεν ἐκτεταμμένην ἀλληλογραφίαν μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀποβλέπουσαν εἰς τὴν θρησκευτικὴν πρόοδον. Οἱ «Λόγοι» του γεγραμμένοι εἰς καθαρὸν ὕφος ἐχρησίμευον ὡς πρότυπον εἰς τοὺς λοιποὺς ἱεροκήρυκας.

Ἔρσκιν (Κάρολος Erskine), πρωθιεράρχης καὶ καρδινάλιος σκῶτος, γενν. ἐν Ῥώμῃ τῷ 1753, ἀποθ. τῷ 1811. Εἰσελθὼν πρωΐμως εἰς τὸ δικηγορικὸν στάδιον, διεκρίθη ἐν αὐτῷ διὰ τὰς βαθείας του γνώσεις εἰς τὴν λατινικὴν καὶ τὴν φιλοσοφίαν. Τιμώμενος ὑπὸ τοῦ πάπα Πίου ΣΤ' ἀπεστάλη ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, ὡς ἀντιπρόσωπός του εἰς Λονδῖνον, ὅπου διέμεινεν ἐπὶ ὀκτὼ ἔτη. Ἐπιστρέψας εἰς Ἰταλίαν ἐπὶ Πίου Ζ' προεβιβάσθη καρδινάλιος. Ἀποσταλεὶς κατόπιν εἰς Παρισίους ἔσχε καλλίστην ὑποδοχὴν ὑπὸ τῆς ὑπατικῆς κυβερνήσεως.

Ἔρσκιν (Ῥάλφας-Erskine), νομομαθὴς σκῶτος, ἀπηβανὼν τῷ 1817. Διεκρίθη ὡς ῥήτωρ ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει τῆς σκωτικῆς ἐκκλησίας, καὶ κηρυχθεὶς Οὐίγος, συνεδέθη στενότατα μετὰ τῶν κορυφαίων τοῦ κόμματος τούτου, ἰδίως δὲ τοῦ Φὸξ, ὅστις ἐπὶ τῆς ὑπουργείας του μετὰ τὸν ἀμερικανικὸν πόλεμον, τὸν διώρισε λόρδον δικηγόρον, ἀλλὰ τὴν θέσιν ταύτην ἀπαιτοῦσαν εἰδικότητα δὲν ἠδυνήθη νὰ διατηρήσῃ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Φόξ. Ἐδρεύσας οὕτως ἐν τῇ βουλῇ τῶν λόρδων, διωρίσθη πρύτανις τοῦ δικηγορικοῦ συλλόγου.

Ἔρσκιν (Θωμᾶς Erskine), περίφημος νομομαθὴς σκῶτος καὶ λόρδος σφραγιδοφύλαξ τῆς Ἀγγλίας, γενν. τῷ 1750, ἀποθ. τῷ 1823. Συμπληρώσας τὰς σπουδάς του ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου εἰσῆλθεν εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν καὶ κατόπιν εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς. Φθάσας εἰς ἡλικίαν 26 ἐτῶν ἤρχησε τὴν σπουδὴν τῶν νομικῶν, ἀπὸ δὲ τοῦ 1778 ἤρχησε νὰ ἀναλαμβάνῃ τὴν ὑπεράσπισιν δικῶν. Τάχιστα ἀπεδείχθη ὁ εὐγλωττότατος τῶν δικηγόρων, καὶ ἀπέκτησε πελατείαν μεγίστην, αἱ δὲ ἀγορεύσεις του δημοσιευθεῖσαι ἐθαυμάσθησαν παρὰ πάντων ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας κατέστησεν αὐτὸν γενικὸν δικηγόρον του καὶ βραδύτερον διώρισεν αὐτὸν σφραγιδοφύλακά του ἐν τῷ δουκάτῳ τοῦ Cornwall. Τῷ 1783 ἐξελέγη ἀντιπρόσωπος ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων καὶ ἀπετέλεσε μέρος τῆς ἀντιπολιτεύσεως κατὰ τοῦ τορικοῦ ὑπουργείου τοῦ Πίττ, συνδεθεὶς στενότατα μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ οὐϊγικοῦ κόμματος τοῦ Φὸξ, περιφήμου καὶ τούτου ῥήτορος. Κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς περὶ ἐλευθερίας τοῦ τύπου προτάσεως τοῦ Φὸξ ἐξεφώνησε πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς προτάσεως λόγον ἀξιοθαύμαστον. Τῷ 1806 μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πίττ μετέσχε τοῦ ὑπὸ τὸν Φὸξ σχηματισθέντος μικτοῦ ὑπουργείου, ὡς λόρδος σφραγιδοφύλαξ, καὶ οὕτω ἐγένετο μέλος τῆς βουλῆς. Κατὰ τὴν βραχυχρόνιον διάρκειαν τοῦ ὑπουργείου τούτου ἐπεψηφίσθη ἡ πρότασις περὶ καταργήσεως τοῦ δουλεμπορίου τῶν μαύρων, ἣν ὁ Ἔρσκιν ὑπερησπίσθη μετὰ ζήλου. Ἐξελθὼν τοῦ ὑπουργείου ἀνέλαβε τὴν ὑπεράσπισιν τῶν ἀρχῶν τοῦ οὐϊγικοῦ κόμματος ἐν τῇ Βουλῇ τῶν λόρδων, οὐδέποτε παρεκκλίνας τῆς ὁδοῦ, ἣν ἐκ νεότητος διεχάραξε. Πλειστάκις συνηγόρησεν ὑπὲρ τῶν καθολικῶν τῆς Ἰρλανδίας, καὶ πρῶτος ὕψωσε τὴν φωνὴν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Τούρκων. Ὁ Ἔρσκιν συνέταξε διάφορα συγγράμματα, ἐν οἷς σημειωτέα· Παρατηρήσεις περὶ τῶν αἰτίων καὶ τῶν συνεπειῶν τοῦ ἐνεστῶτος μετὰ τῆς Γαλλίας πολέμου, δημοσιευθεῖσαι τῷ 1797.—Προοίμιον τῶν ὁμιλιῶν τοῦ Φόξ.—Ἀρμάτα, μυθιστόρημα πολιτικόν.—Ἐπι-

στολαὶ πρὸς τὸν κόμητα τῆς Διβερπούλης περὶ τῶν Ἑλλήνων, ἐν ᾗ ὑπερασπίζεται θερμῶς τοὺς Ἕλληνας. Μετὰ τὸν θάνατόν του ἐδημοσιεύθη συλλογὴ τῶν ποιημάτων του περιέχουσα τὸν «Κουρέα», τὸ «Ὄνειρον τοῦ ἀγρονόμου» καὶ τινα ἐπιγράμματα.

ΕΡΣΛΕΒ (Θωμᾶς-Ἄνσων Erslew), φιλολόγος δανὸς, γεν. τῷ 1803. Ὑπέστη τῷ 1821 τὰς ἐξετάσεις τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς φιλολογίας, καὶ τῷ 1849 διωρίσθη διευθυντὴς τῶν ἀρχείων τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν. Τὰ ἀξιολογώτερα τῶν συγγραμμάτων του· «Γενικὸν λεξικὸν τῶν συγγραφέων τοῦ βασιλείου τῆς Δανίας», ὅπερ μεγίστην χαίρει ὑπόληψιν διὰ τὴν ἀκρίβειαν καὶ τὰς λεπτομερείας του.

ΕΡΣΛΕΒ (Πέτρος Hersleb), ἱεροκήρυξ νορβηγὸς, γεν. τῷ 1689, ἀποθ. τῷ 1757. Διωρίσθη τῷ 1725 ἱεροκήρυξ τῆς αὐλῆς, τῷ 1735 ἐπίσκοπος τῆς Χριστιανίας καὶ τῷ 1737 τῆς Κοπεγχάγης. Ἐξέδωκε διαφόρους ὁμιλίας του καὶ ἕτερα συγγράμματα.

ΕΡΣΛΕΒ (Σβὲνδ-Βόρχμαν), νορβηγὸς γεν. τῷ 1787, ἀποθ. τῷ 1836. Διωρίσθη τῷ 1813 καθηγητὴς τῆς θεολογίας καὶ τῆς ἑβραϊκῆς γλώσσης ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Χριστιανίας. Συνέταξε διάφορα συγγράμματα πολιτικὰ, θρησκευτικὰ, ὑπομνήματα καὶ τὰς ἐτησίους ἐκθέσεις περὶ τῶν πράξεων τῆς βιβλικῆς ἱστορίας τῆς Νορβηγίας 1816-1835.

ΕΡΣΤΕ-ΙΝ, πρωτ. ἐπαρχίας ἐν τῷ Κάτω Ῥήνῳ 22 χιλ. πρὸς τὰ ΒΑ τῆς Scheestadt ἐπὶ τοῦ ποτ. Jll· κατ. 3500. Βυρσοδεψεῖα, βαφεῖα κτλ. Σιδηροδρομικὸς σταθμὸς ἐπὶ τοῦ μεταξὺ Στρασβούργου καὶ Βασιλείας σιδηροδρόμου. Ἀρχαῖον μοναστήριον τῶν Βενεδικτίνων ἱδρυθὲν ὑπὸ τῆς Ἐρμενγάρδης συζύγου τοῦ Λοθαρίου. Κατωχυρώθη ὑπὸ πολλῶν βασιλέων φρούρων καὶ τῶν αὐτοκρατόρων Ὄθωνος Α' καὶ Ὄθωνος Β'.

ΕΡΣΦΕΛΔ (Hersfeld), πόλις τῆς Ἐσσης Κασσέλης ἐν τῇ συμβολῇ δύο ποταμῶν, 41 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΒΑ τῆς Φούλδης· κάτ. 6500. Πρωτεύουσα περιφερείας· λύκειον· σχολαὶ βιομηχανικαί· μονὴ βενεδικτίνων ἱδρυθεῖσα τῷ 769. Σημαντικὴ κατασκευὴ ἐριούχων καὶ μαλλικῶν· βυρσοδεψεῖα. Ἐμπόριον ὑφασμάτων.

ΕΡΣΧ (Ἰωάννης-Σαμουὴλ Ersch), βιβλιογράφος γερμανὸς, γενν. τῷ 1766, ἀποθαν. τῷ 1828. Ἐσπούδασεν ἐν Ἄλλῃ τὴν θεολογίαν, ἀλλ' ἀμέσως ἀφιερώθη ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὰς ἱστορικὰς ἐπιστήμας. Ὑπῆρξε καθηγητὴς τῆς ἱστορίας καὶ τῆς γεωγραφίας καὶ βιβλιοθηκάριος ἐν Ἰένῃ τῷ 1800, ὕστερον καθηγητὴς τῆς γεωγραφίας καὶ τῆς στατιστικῆς ἐν Ἄλλῃ τῷ 1803 καὶ βιβλιοθηκάριος τοῦ πανεπιστημίου τῆς πόλεως ταύτης τῷ 1808. Τὰ ἐπισημότερα τῶν συγγραμμάτων του εἶναι· Εὑρετήριον τῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν ἐπὶ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς γεωγραφίας κτλ. ἐν Λείμκοβ 1790—92 εἰς 3 τόμ.— Παγκόσμιον εὑρετήριον τῆς βιβλιογραφίας ἀπὸ τοῦ 1785 μέχρι τοῦ 1800, ἐν Ἰένῃ 1790—1807, εἰς 8 τόμους.—Ἡ φιλολογικὴ Γαλλία ἢ Λεξικὸν τῶν γάλλων συγγραφέων ἀπὸ τοῦ 1771 μέχρι τοῦ 1796, ἐν Ἀμβούργῳ 1797—8, εἰς 3 τόμους μετὰ δύο παραρτημάτων τῷ 1802 καὶ τῷ 1806.—Ἐγχειρίδιον τῆς γερμανικῆς φιλολογίας ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, ἐν Λειψίᾳ 1812—14 καὶ 1822—40 εἰς 4 τόμους. Ἀπὸ τοῦ 1818 ἀνέλαβε μετὰ τοῦ Gruber «Παγκόσμιον Ἐγκυκλοπαιδείαν τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν» ἔργον κολοσσαῖον, οὗτινος ἐπὶ δεκαετίαν μέχρι τοῦ θανάτου του ἐξεδόθησαν 17 τόμοι.

ΕΡΣΧΕΛ (William Herschel), περίφημος ἀστρονόμος, γενν. ἐν Ἀνοβέρῳ τῷ 1738, ἀποθ. τῷ 1822. Υἱὸς μουσικοῦ ἐπηγγέλθη καὶ ὁ ἴδιος ἐπί τινα χρόνον τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πατρός του, καὶ τῷ 1759 μετέβη εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου ἐπί τινα ἔτη ἀπήντα μετὰ δυσκολίας τὰς δαπάνας του παραδίδων μαθήματα μουσικῆς καὶ διορισθεὶς ὀργανικὸς μουσικὸς ἐν Halifax τῷ 1765, καὶ κατόπιν ἐν Bath τῷ 1766. Βελτιωθέντων ὀπωσοῦν τῶν οἰκονομικῶν του ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῆς θεωρίας τῆς μουσικῆς, ἐκ ταύτης εἰς τὴν σπουδὴν τῶν μαθηματικῶν, καὶ ἐκ τούτων εἰς τὴν τῆς ἀστρονομίας, εἰς ἣν ἀφιερώθη ἐξ ὁλοκλήρου. Μὴ δυνάμενος νὰ ἀγοράσῃ τηλεσκόπια, κατεσκεύασεν ὁ ἴδιος τῷ 1774, βραδύτερον δὲ κατεσκεύασεν ἐντελέστατα τηλεσκόπια, ἐν οἷς ἓν μέγιστον ἔχον μῆκος 39 ποδῶν ἀγγλικῶν εἰς διάστημα τεσσάρων ἐτῶν 1785—1789. Διὰ τῶν ὀργάνων τούτων ἐπεδόθη εἰς τὴν ἔρευναν τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ ἔκαμε σπουδαιοτάτας ἀνακαλύψεις. Τῇ 13 μαρτίου 1781 ἀνεκάλυψε νέον πλανήτην τὸν Οὐρανὸν, τῷ 1787 τοὺς 6 αὐτοῦ δορυφόρους, καὶ τῷ 1789 δύο νέους δορυφόρους τοῦ Κρόνου· ἀνεγνώρισεν ὅτι τὸ ἡλιακὸν σύστημα δὲν εἶναι ἀκίνητον, ἀλλὰ φέρεται ὁλόκληρον πρὸς τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Ἡρακλέους· ἐσπούδασεν ἰδίως τὰ νεφελώματα καὶ παρετήρησεν ὅτι αἱ φαινόμεναι ἐν τῷ οὐρανῷ λευκαὶ κηλῖδες καὶ καλοῦνται νεφελώματα εἶναι σύστοιχα ἀπειραρίθμων μικρῶν ἀστέ-

ρων, ἀνεγνώρισε μεταξὺ αὐτῶν ἀστέρας κεντρικοὺς περὶ τοὺς ὁποίους περιστρέφονται οἱ ἄλλοι, ἀπέδειξε πραγματικὴν τὴν ἀλήθειαν τὴν ἐκφρασθεῖσαν κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ ἀρχαίου Ἕλληνος φιλοσόφου Δημοκρίτου, ὅτι ὁ «Γαλαξίας» εἶναι ἄθροισμα ἀστέρων πεπυκνωμένων καὶ ἠνέῳξεν οὕτω νέαν ὁδὸν εἰς τὰς ἀστρονομικὰς παρατηρήσεις. Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος Γ' ἀπένειμεν αὐτῷ ἐξαίρετον προστασίαν, χορηγήσας αὐτῷ ἐτήσιον σύνταξιν καὶ παραχωρήσας ἰδιαιτέραν κατοικίαν παρὰ τὸ ἀνάκτορον τοῦ Windsor ἐν τῇ κωμοπόλει Slough, ὅθεν ἔκαμνε τὰς πλείους τῶν ἀστρονομικῶν του παρατηρήσεων. Ἡ Βασιλικὴ Ἑταιρία τοῦ Λονδίνου ἔσπευσε νὰ τὸν παραλάβῃ ἐν τοῖς κόλποις της, καὶ τὸ Πανακαδήμειον τῶν Παρισίων ὠνόμασεν αὐτὸν μέλος. Εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν τηλεσκοπίων του εἶχε βοηθοὺς τὸν ἀδελφόν του Ἀλέξανδρον καὶ τὴν ἀδελφήν του Καρολίναν. Ὁ περίφημος οὗτος ἀστρονόμος κατέλιπε πλουθὺν ὑπομνημάτων καταχωρηθέντων ἐν ταῖς Philosophical Transactions τῆς βασιλικῆς ἑταιρίας καὶ ἀναφερομένων τῶν μὲν εἰς τὴν ὀπτικήν, τῶν δὲ εἰς τὴν ἀστρονομίαν. Ὁ Ἀράγω, περίφημος καὶ οὗτος ἀστρονόμος ἀπήγγειλε τῷ 1842 τὸ «Ἐγκώμιόν» του.

Ἔρσχελ (Miss Καρολίνα), ἀδελφὴ τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Ἀνοβέρῳ τῷ 1750, ἀποθ. τῷ 1848. Εἰς ἡλικίαν 22 ἐτῶν μετέβη παρὰ τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς εἰς Ἀγγλίαν καὶ κυριευθεῖσα ὑπὸ ἔρωτος πρὸς τὴν ἀστρονομίαν διήρχετο πλείστας νύκτας παριστομένη εἰς τὰς κοπιώδεις ἀστρονομικὰς παρατηρήσεις τοῦ ἀδελφοῦ της, καὶ συνεργαζομένη μετ' αὐτοῦ ἀνενδότως, συντάξασα κατάλογον τῶν ἀστέρων δημοσιευθέντα ἐν Λονδίνῳ τῷ 1798, ἀνακαλύψασα πολλοὺς κομήτας, καὶ δημοσιεύσασα ὑπομνήματα ἐν τῇ συλλογῇ τῆς Βασιλικῆς Ἑταιρίας τοῦ Λονδίνου. Πρὸς ἀνταμοιβὴν τοῦ ζήλου της ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης ὁ βασιλεὺς Γεώργιος Γ' ἐχορήγησεν αὐτῇ ἐτησίαν σύνταξιν. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ της ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα της καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ σχεδὸν ἑκατοντοῦτις.

Ἔρσχελ (John-Frédéric-William sir Herschel), ἀστρονόμος ἄγγλος, υἱὸς τοῦ William Herschel γεν. τῷ 1792. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του ἐπεδόθη μετὰ ζήλου εἰς τὴν ἀστρονομίαν. Τῷ 1825 ἤρξατο μετὰ τοῦ James South σειρᾶς ἀστρονομικῶν παρατηρήσεων, σκοπὸν προτιθέμενος νὰ ἐπέλθῃ τὰ ὑπὸ τοῦ πατρός του ἀνακαλυφθέντα νεφελώματα, καὶ μετὰ 8 ἔτη τῷ 1833 ἐδημοσίευσε τὸ ἀποτέλεσμα τῶν παρατηρήσεών του, ἤτοι «Κατάλογον» ἐν ᾧ ἀπαριθμοῦνται 2,306 νεφελώματα, ἐξ ὧν τὰ 1781 εἶχον καταγραφῇ ὑπὸ τοῦ πατρός του. Ἐκτὸς τούτων ἐσημειώθησαν ὑπ' αὐτοῦ τρεῖς μέχρι τεσσάρων χιλιάδων διπλοῖ ἀστέρες ἐν ᾗ καταλόγοις δημοσιευθεῖσι ἐν τοῖς Transact. of the Royal Astron. Society. Τῷ 1826 ἡ Ἀστρονομικὴ ἑταιρία τοῦ Λονδίνου προσήνεγκεν αὐτῷ τε καὶ τῷ συνεργάτῃ του χρυσοῦν μετάλλιον καὶ τὸ Πανακαδήμιον τῆς Γαλλίας ἀπένειμεν αὐτοῖς τὸ πρῶτον βραβεῖον. Τῷ 1834 ὁ Ἔρσχελ μετέβη εἰς τὸ Εὐελπὶ Ἀκρωτήριον καὶ μέχρι τοῦ 1838 ἐπεχείρησεν εἰς τὸ νότιον ἡμισφαίριον ἀστρονομικὰς παρατηρήσεις, ὧν τὰ ἀποτελέσματα ἐδημοσίευσεν ἐν ἰδιαιτέρῳ συγγράμματι διηρημένῳ εἰς ἑπτὰ μέρη. Ἐπιστρέψας εἰς Ἀγγλίαν ἐγένετο δεκτὸς μετὰ τιμῆς, καὶ κατὰ μὲν τὸ 1839 ἔσχε τὸν τίτλον διδάκτορος τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ὀξωνίας, κατὰ δὲ τὸ 1848 ἐξελέγη πρόεδρος τῆς Βασιλικῆς Ἑταιρίας τοῦ Λονδίνου.

ΕΡΤΒΟΡΝ (Ἰωσὴφ-Κάρολος - Ἐμμανουὴλ, βαρόνος van Ertborn), σοφὸς βέλγος, γεν. τῷ 1778, ἀποθ. τῷ 1823. Ἐγίνωσκεν ἐντελῶς τὴν ἑλληνικήν, τὴν λατινικήν, τὴν γερμανικήν, τὴν ὁλλανδικήν, τὴν ἰταλικὴν καὶ τὴν γαλλικήν. Ἀνεδείχθη ὀπαδὸς τῆς ἑνώσεως τοῦ Βελγίου μετὰ τῆς Γαλλίας καὶ ὑπηρέτησεν ὑπὸ τὸν Ναπολέοντα εἰς πολιτικὰς θέσεις. Μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς αὐτοκρατορίας ὑπηρέτησεν ὑπὸ τὴν νέαν ὁλλανδικὴν κυβέρνησιν. Συνέγραψε μετ' ἐπιτυχίας διάφορα συγγράμματα.

ΕΡΤΖ (Μιχαὴλ Hertz), βιβλιογράφος γερμανός, γεν. τῷ 1638, ἀποθ. τῷ 1713. Διωρίσθη τῷ 1674 καθηγητὴς τῆς ἱστορίας ἐν τῇ σχολῇ της Ἐρφούρτης, καὶ τῷ 1678 διευθυντὴς τῆς σχολῆς τῆς Σχνεεβέργης, καὶ τῷ 1685 ποιμὴν ἐν Bockau. Συνέταξε Bibliotheca germanica κτλ. σύγγραμμα σπουδαιότατον, ἐν ᾧ ἀπαριθμοῦνται 1851 συγγραφεῖς, ὧν τὰ συγγράμματα σχετίζονται μετὰ τῆς Γερμανίας.

Ἔρτζ (Ἑβραῖος), δραματικὸς συγγραφεὺς δανός, γενν. τῷ 1798. Ἀπὸ τοῦ 1834 περιηγήθη δαπάνῃ τῆς δανικῆς κυβερνήσεως τὴν Γερμανίαν, τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Γαλλίαν. Συνέταξε 36 δράματα.

ΕΡΤΖΕΝ (Ἀλέξανδρος), μυθιστοριογράφος ῥῶσσος, γενν. ἐν Μόσχᾳ τῷ 1812. Ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἀποστρεφόμενος τὸν δεσποτισμὸν περιῆλθεν τῷ 1834 εἰς τινας ταραχὰς καὶ ἐξωρίσθη εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ῥωσσικοῦ κράτους. Ἀ-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

παλλαγείς τῷ 1839 τῆς ἐξορίας, κατέλαβε θέσιν τινὰ πολιτικήν, ἀλλὰ διατηρῶν τὰ φρονήματά του ἀπῆλθε τῷ 1847 εἰς τὸ ἐξωτερικόν, καὶ διελθὼν ἀλληλοδιαδόχως τὴν Ἰταλίαν, τὴν Γαλλίαν κατὰ τὴν φεβρουαριανὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1848 καὶ τὴν Γενεύην, ἀφίκετο εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου ἐσύστησεν ἴδιον τυπογραφεῖον ῥωσσικόν, ἐν ᾧ ἐξέδιδε διάφορα φιλελεύθερα συγγράμματα ῥωσσιστὶ καὶ μεταφράσεις διαφόρων ἀκράτων φιλελευθέρων συγγραμμάτων. Ἀπὸ τοῦ 1856 ἤρξατο τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ «Γκολζόα ἴζ Ῥούσσι» (Φωνὴ τῆς Ῥωσσίας), δι' οὗ ἀντεπολιτεύετο τὴν ῥωσσικὴν κυβέρνησιν.

ΕΡΤΙΟΣ (Ἰωάννης - Νικόλαος), νομομαθὴς γερμανός, γενν. τῷ 1651, ἀποθ. τῷ 1710. Ἀναγνωρισθεὶς τῷ 1676 προλύτης τῆς νομικῆς ἐν Giessen, διωρίσθη αὐτόθι τῷ 1683 καθηγητὴς τῆς πολιτικῆς, κατὰ δὲ τὸ 1686 λαβὼν τὸν βαθμὸν διδάκτορος τῆς νομικῆς, διωρίσθη τῷ 1690 καθηγητής. Βραδύτερον ἐγένετο γραμματεὺς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ἔσσης - Δαρμστάδης καὶ σύμβουλος τοῦ λανδγράβου αὐτῆς. Ἀπέφυγε τὰς προσκλήσεις εἰς Στρασβοῦργον, εἰς Σουηδίαν καὶ εἰς Λειψίαν. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ διακρίνονται διὰ τὴν βαθεῖαν σπουδὴν τῶν πηγῶν, ἐξ ὧν ταῦτα ἐρανίσθη, διὰ τὰς ὑγιεῖς φιλοσοφικὰς ἀρχάς του καὶ τὸ γλαφυρὸν τοῦ ὕφους του ἐν τῇ λατινικῇ γλώσσῃ.

ΕΡΤΟΓΡΟΥΛ - ΒΕΗΣ, ἀρχηγὸς τουρκικῆς φυλῆς ἀποκαταστάσης ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἀποθαν. τῷ 687 ἐγίρας (1288 μ. Χ.), ὑπερεκατοντούτης. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του Σολιμὰν-Σὰχ τῷ 629 (1231) ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Δούνδα καὶ 400 οἰκογενειῶν μετέβη κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν κοιλάδα Σούρμελι-Τσουκούρ, ὕστερον δὲ ἐβάδισε πρὸς δυσμάς. Καθ' ὁδὸν ἀπαντήσας δύο στρατεύματα μαχόμενα πρὸς ἄλληλα ὑπερησπίσθη τὸ ὀλιγαριθμώτερον, ἤτοι τὸ τοῦ Ἀλαεδδὶν τοῦ Σελσουκίδου σουλτάνου τοῦ Ἰκονίου, ὑπερασπιζομένου τὸ κράτος του κατά τινος μογγολικοῦ σίφους, καὶ διὰ τῆς ἐπεμβάσεώς των ἐξησφάλισε τὴν νίκην εἰς τὸν Ἀλαεδδίν. Οὗτος πρὸς ἀνταμοιβὴν παρεχώρησεν αὐτῷ ὡς τιμάριον τὰ ὄρη Τουμανιδζ καὶ Ἐρμενὶ μετὰ τῆς πεδιάδος Σαιγοῦδ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ Σαγγάρεως. Τὸ τιμάριον τοῦτο ὑπῆρξεν ἡ κοιτὶς τῆς ὀθωμανικῆς δυναστείας ἧτις ἐξέτεινεν ὕστερον τὰς κτήσεις της καὶ ἐσχημάτισε τὸ ἀχανὲς ὀθωμανικὸν κράτος. Μετά τινα χρόνον συνεκρότησεν ὡς ἐπίτροπος τοῦ κυριάρχου του μάχην πρός τινα στρατὸν συγκείμενον ἐξ Ἑλλήνων καὶ Ταρτάρων ἐν τῇ μεταξὺ Προύσσης καὶ Γενίσεερ πεδιάδι, ἐξ ἧς ἐξῆλθε νικητὴς μετὰ τριήμερον ἀγῶνα, καὶ πρὸς ἀνταμοιβὴν περιεβλήθη τὴν κληρονομικὴν διοίκησιν τοῦ τιμαρίου Ἐσκίσεερ (Δορυλαίου). Ἡ ἐξουσία του ἦτο περιωρισμένη, διότι εἶχε μὲν τὴν στρατιωτικὴν ἐξουσίαν, ἀλλὰ δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα τοῦ κόπτειν νόμισμα ἤτοι τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν, καὶ τοῦ προσεύχεσθαι τὴν παρασκευὴν ἤτοι τὴν θρησκευτικὴν ἐξουσίαν. Ὁ τάφος του κεῖται εἰς ἀπόστασιν χιλιομέτρων τινῶν ἀπὸ τῆς Νικαίας. Ὑπῆρξε πατὴρ τοῦ Ῥουνδουζουλπ, τοῦ Σαρονιάτι καὶ τοῦ Ὀσμὰν, ἀρχηγοῦ τῆς ὀθωμανικῆς δυναστείας, τῆς καὶ μέχρι σήμερον ἀρχούσης ἐν τῷ ὀθωμανικῷ κράτει.

ΕΡΤΦΟΡΔ, πόλ. τῆς Ἀγγλίας, πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου κομητείας, κειμένη 32 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Λονδίνου· κάτ. 6,800. Ἐρείπεια ἰσχυροῦ φρουρίου ἱδρυθέντος τῷ 909, κυριευθέντος τῷ 1216 ὑπὸ τοῦ δελφίνου τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου, καὶ χρησιμεύσαντος ὡς δεσμωτηρίου τοῦ βασιλέως τῆς Σκωτίας Δαβὶδ καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Ἰωάννου τοῦ Ἀγαθοῦ. Πολυτεχνεῖον.—Ἡ κομητεία Ἐρτφὸρδ ἔχει ἐπιφάνειαν 164,200 ἑκταρ. ἐξ ὧν 143,000 εἶναι καλλιεργήσιμα. Κάτ. 173,300. Πολλαὶ ἐπαύλεις, ἐν αὐτῇ. Ποταμοὶ Lea καὶ Colne. Γῆ οὐχὶ τοσοῦτον γόνιμος ἀλλὰ βελτιωθεῖσα διὰ τῆς γεωργίας· μικρὰ βιομηχανία· κυριώτεραι πόλεις Ἅγιος Ἀλβανὸς, Barnet, Balconk Ware.]

ΕΡΥ (Hery), κωμόπολις τῆς Γαλλίας κειμένη 13 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Auxerre· κάτ. 1600. Κομψὸς πύργος. Ἀρχαία μονὴ τῶν Βενεδικτίνων, ἐν ᾗ συνεκροτήθη τῷ 1015 ἐθνικὴ συνέλευσις σκοπὸν προτιθεμένη τὴν διαπραγμάτευσιν εἰρήνης μεταξὺ τοῦ βασιλέως Ῥοβέρτου καὶ τοῦ δουκὸς τῆς Βουργουνδίας Ὄθωνος Γουλλιέμου.

ΕΡΥ (Thierry de Hery), γνωστὸς ὑπὸ τὸ λατινικὸν ὄνομα Θεοδώριχος, χειροῦργος γάλλος, γεννηθ. ἐν Παρισίοις περὶ τὸ 1505, ἀποθαν. τῷ 1599 ἢ τῷ 1585. Συνώδευσε Φραγκίσκον τὸν βασιλέα εἰς τὴν ἐκστρατείαν τῆς Ἰταλίας ὡς ἰατρὸς τῶν στρατευμάτων. Μετὰ τὴν μάχην τῆς Παβίας τῷ 1525 καὶ τὴν ἔξωσιν τῶν γαλλικῶν στρατευμάτων ἐκ τῆς ἰταλικῆς χερσονήσου μετέβη εἰς Ῥώμην καὶ ἐκεῖ ἐφήρμοσε τὴν διὰ τῆς συσκευῆς τοῦ ὑδραργύρου θεραπείαν τῶν συφιλιτικῶν παθῶν ἄγνωστον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Ἀποκτήσας φήμην καὶ πλουτήσας καθ' ὑπερβολὴν, δὲν ἐθαμβώθη ἐκ τοῦ πλούτου, ἀλλ' ἐξηκολούθησε πιστὸς εἰς τοὺς φίλους, συμπαθητικὸς εἰς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ εὐεργετικὸς τοῖς πτωχοῖς.

ΕΡΥΑΛΟΣ, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων φονευθεὶς ἐν τῇ μάχῃ ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου.

ΕΡΥΘΕΙΑ, ἡ αὐτὴ καὶ ΑΦΡΟΔΙΣΙΑΣ, νῆσος μικρὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ κειμένη παρὰ τὰ παράλια τῆς Ἱσπανίας, ἀφ' ἧς χωρίζεται διὰ στενοῦ πορθμοῦ. Αὐτόθι ἐλέγετο ὅτι κατῴκει ὁ Γηρυόνης. Σήμερον καλεῖται Leon.

ΕΡΥΘΕΙΑ, μία τῶν Ἑσπερίδων, αἵτινες ἐφύλαττον τὰ χρυσᾶ μῆλα

ΕΡΥΘΕΙΑ, θυγάτηρ τοῦ Γηρυόνου, ἀφ' ἧς ἐκλήθη ἡ νῆσος Ἐρύθεια.

ΕΡΥΘΙΝΟΙ, τόπος ὀρεινὸς τῆς Παφλαγονίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἢ κατὰ Στράβωνα δύο λόφοι ἐξέχοντες εἰς τὴν θάλασσαν, κληθέντες οὕτως ἀπὸ τοῦ ἐρυθροῦ αὐτῶν χρώματος.

ΕΡΥΘΡΑ=ΕΡΥΘΡΑΙ.

ΕΡΥΘΡΑ ΒΩΛΟΣ, πόλις τῆς Αἰγύπτου, ἧς ἡ θέσις μένει ἄγνωστος. Ὁ Ἡρόδοτος διηγεῖται ὅτι ὁ βασιλεὺς Φερὼν υἱὸς τοῦ Σεσώστριδος, ἔλαβε μαντεῖον, ὅτι θέλει ἀναβλέψει ἀφοῦ νίψῃ τοὺς ὀφθαλμούς του μὲ οὖρος γυναικὸς μεινάσης πιστῆς εἰς τὸν σύζυγόν της, καὶ ὅτι δοκιμάσας πλείστας γυναῖκας, ἐν αἷς πρώτην τὴν σύζυγόν του, δὲν ἀνέβλεψε, μέχρις οὗ ἐπέτυχε μιᾶς καὶ ἀνέβλεψε, τότε δὲ συναγαγὼν ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ Βώλῳ τὰς γυναῖκας, ἃς ἐδοκίμασε, κατέκαυσεν αὐτὰς καὶ ἐνυμφεύθη τὴν γυναῖκα, ἧς τὸ οὖρος ἐχρησίμευσεν αὐτῷ πρὸς ἀνάβλεψιν. Ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης καλεῖ αὐτὴν Ἱερὰν Βῶλον.

ΕΡΥΘΡΑ ΘΑΛΑΣΣΑ. Ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ἐκάλουν οἱ ἀρχαῖοι πᾶσαν τὴν θάλασσαν τὴν ἐκτεινομένην μεσημβρινῶς τῆς Ἀσίας, ἣν ὕστερον καὶ Ἰνδικὴν θάλασσαν ἐκάλουν. Ὁ Ἡρόδοτος π. χ. καλεῖ Ἐρυθρὰν θάλασσαν μέγα μέρος τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς νοτίου παραλίου καὶ φθάνον μέχρι τῆς Ταπροβάνης, ἐν τῇ Ἰνδικῇ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου περιλαμβάνεται ὁ Περσικὸς καὶ ὁ Ἀραβικὸς κόλπος. Ὠνομάζετο δὲ οὕτως ἡ θάλασσα αὕτη ἀπό τινος ἀρχαίου βασιλέως Ἐρύθρα καλουμένου καὶ ἐξουσιάζοντος τὰ μέρη ταῦτα, ἢ ὡς ἄλλοι εἰκάζουσιν ἀπὸ τῆς ἐν αὐτῇ ἐρυθρᾶς ἄμμου. Ὁ Ἀρριανὸς συνέταξε «Περίπλουν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης» σπουδαῖον μνημεῖον τῆς ἀρχαίας γεωγραφίας. Τὴν σήμερον καλεῖται «Ἐρυθρὰ θάλασσα» ἢ «Ἀραβικὸς κόλπος» μέγας κόλπος κείμενος μεταξὺ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Ἀβυσσινίας πρὸς Δ καὶ τῆς Ἀραβίας πρὸς Α καὶ Β, καὶ πρότερον μὲν χωριζόμενος τῆς Μεσογείου διὰ τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Σουέζ, ἤδη δὲ συγκοινωνῶν μετ' αὐτοῦ διὰ τῆς διώρυχος τοῦ Σουέζ, μετὰ δὲ τοῦ ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ συγκοινωνῶν διὰ τοῦ πορθμοῦ Βαβελμανδέβ. Πρὸς τὸ βόρειον αὐτῆς ἄκρον χωρίζεται εἰς δύο κόλπους τοῦ Σουέζ πρὸς Δ καὶ τοῦ Ἀκαβὲ πρὸς Α. Μῆκος 2,600 χιλιαμ., πλάτος μέσον 240 χιλιαμ. Οἱ ἐπισημότεροι τῶν λιμένων της εἶναι Δζέδδα καὶ Μόκα ἐπὶ τῆς ἀραβικῆς παραλίας, καὶ Σουὲζ καὶ Κοσσεὶρ ἐπὶ τῆς ἀφρικανῆς. Φέρει τὸ ὄνομα τοῦτο ἕνεκα τοῦ χρώμματος τῶν ὑδάτων της, ὅπερ παράγεται ἐκ μικροσκοπικῶν τινων ζωφύτων ἐρυθροῦ χρώματος. Κατὰ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν διῆλθον οἱ Ἰσραηλῖται ὑπὸ τὸν Μωϋσῆν πεζῇ καταδιωκόμενοι ὑπὸ τοῦ Φαραὼ, ὅστις μετὰ τοῦ στρατεύματός του ἐπνίγη ἐν αὐτῇ. Ἡ θάλασσα αὕτη ὑπῆρξεν ἐπὶ τῶν Πτολεμαίων καὶ τῶν Ῥωμαίων ἡ μεγάλη ὁδὸς τοῦ ἐμπορίου, ἡ ἄγουσα εἰς τὰς Ἰνδίας. Ἐκπεσοῦσα τὰ μέγιστα ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ Εὐέλπιδος Ἀκρωτηρίου, ἐπανέλαβε μεγίστην σπουδαιότητα, ἀφ' ὅτου κατέστη ἀσφαλὴς ἡ τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Σουὲζ διάβασις· ἡ δὲ ἐπισημότης αὕτη ηὔξησε τὰ μέγιστα ἀφ' ὅτου κατεσκευάσθη ὁ διερχόμενος τὸν ἰσθμὸν σιδηρόδρομος, καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Λεσὲψ ἐπιχειρισθεῖσα καὶ ἀποπερατωθεῖσα διώρυξ τοῦ Σουὲζ, δι' ἧς συγκοινωνεῖ ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα μετὰ τῆς Μεσογείου.

ΕΡΥΘΡΑΙ, πόλ. ἀρχ. τῆς Βοιωτίας κειμένη ἐπὶ τοῦ ὄρους Κιθαιρῶνος. §. πόλ. τῆς Ἀρκαδίας περίφημος διὰ τὸν ἐν αὐτῇ ναὸν τοῦ Ἡρακλέους. §. πόλ. τῶν Ἰνδιῶν, ὅπου ἐβασίλευσεν ὁ Ἐρύθρας, ἐξ οὗ ἐλέγετο ὅτι ὠνομάσθη ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα. §. μία τῶν δώδεκα ἰωνικῶν πόλεων κειμένη ἐπὶ χερσονήσου ἀπέναντι τῆς Χίου, οὖσα τὸ πάλαι ἀποικία τῶν Βοιωτῶν καὶ πατρὶς τῆς περιφήμου Ἐρυθραίας Σιβύλλης.

ΕΡΥΘΡΑΙΟΝ ΑΚΡΟΝ, ἀκρωτήριον τῆς νήσου Κρήτης κείμενον ἐπὶ τῶν ἀρκτικῶν αὐτῆς παραλίων. Σήμερον καλεῖται Κάβο Ῥόσσον ἢ Ξάκρον.

ΕΡΥΘΡΑΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Ἡρακλέους κληθέντος οὕτως ἀπὸ τῆς ἐν Ἰωνίᾳ πόλεως τῶν Ἐρυθρῶν, ἔνθα ὑπῆρχεν ὁ ἀρχαῖος αὐτοῦ ναός.

ΕΡΥΘΡΑΣ, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου.

Ἐ ρ ύ θ ρ α ς, ἀρχαῖός τις βασιλεύς, ἐξ οὗ λέγεται ὅτι ὠνομάσθη ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα.

ΕΡΥΘΡΙΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἀθάμαντος καὶ τῆς Θεμιστοῦς.

ΕΡΥΘΡΟΣ, υἱὸς τοῦ Ῥαδαμάνθυος, περὶ οὗ λέγεται ὅτι ἔφερεν ἀποικίαν Ἑλλήνων ἐκ Κρήτης εἰς τὴν Μικρὰν Λαίαν καὶ ἔκτισε τὴν πόλιν Ἐρυθράς.

Ἔρυθρος, υἱὸς τοῦ Δεύκωνος καὶ ἔκγονος τοῦ Ἀθάμαντος, ἐξ οὗ ὠνομάσθη ἡ ἐν Βοιωτίᾳ πόλις Ἐρυθραί.

Ἔρυθρος, υἱὸς τοῦ Περσέως, ὅστις λέγεται ὅτι ἐβασίλευσεν εἰς τὰ περὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν μέρη, ἐξ οὗ ὠνομάσθη καὶ ἡ θάλασσα αὕτη ἐρυθρά.

ΕΡΥΚΗ, φρούριον ὀχυρὸν ἐπὶ τῆς νήσου Σικελίας.

ΕΡΥΚΙΝΗ, ἐπίθετον τῆς Ἀφροδίτης ἀπὸ τοῦ ἐν Σικελίᾳ ὄρους Ἔρυκος, ἐφ' οὗ ἡ θεὰ αὕτη εἶχε περίφημον ναὸν ἀνοικοδομηθέντα κατὰ τὴν παράδοσιν ὑπὸ τοῦ Αἰνείου. Ἐλατρεύετο προσέτι ἡ Ἀφροδίτη ἐν τῇ πόλει τῆς Ἀρκαδίας Ψωφίδι.

ΕΡΥΚΙΟΣ, ὄνομα δύο ποιητῶν ἑλληνων, ὧν τὰ ἐπιγράμματα ὑπάρχουσιν ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ». Ὁ εἷς ἦτο Κυζικηνός, ὁ ἕτερος Θεσσαλός· ὁ μὲν ἔζη ἐπὶ τοῦ Σύλλα (84 π. Χ), ὁ ἕτερος ἐπὶ Ἀδριανοῦ (120 μ. Χ). Τοσοῦτῳ συγκεχυμένα εἶναι τὰ ἐπιγράμματά των, ὥστε ἀδύνατον εἶναι νὰ χωρίσῃ τις αὐτὰ καὶ νὰ προσδιορίσῃ τίς τῶν δύο εἶναι ὁ ἀρχαιότερος. Μόνον δὲ εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν ἐπιγραμμάτων τούτων φέρουσι χαρακτῆρα ποιμενικὸν καὶ ἀνήκουσιν εἰς τὸν Κυζικηνόν.

ΕΡΥΜΑΝΘΗ, θυγάτηρ τοῦ Βερσσοῦ καὶ τῆς Σάββης μιᾶς τῶν Σιβύλλων. Παυσ.

ΕΡΥΜΑΝΘΙΟΣ ΥΣ καὶ ΕΡΥΜΑΝΘΙΟΣ ΚΑΠΡΟΣ, ἀγριόχοιρός τις ἐν Ἀρκαδίᾳ προξενῶν μεγίστην φθορὰν καὶ ζημίαν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ καὶ κατερημόνων τὰ χωρία καὶ τοὺς ἀγρούς. Κατὰ τούτου σταλεὶς ὁ Ἡρακλῆς ὑπὸ τοῦ Εὐρυσθέως, ἐθήρευσεν αὐτὸν ζῶντα καὶ ἤγαγεν ἐπ' ὤμων εἰς Μηκύνας.

ΕΡΥΜΑΝΘΟΣ, ὄρος τῆς Ἀρκαδίας ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Ἤλιδος, ὅπου κατὰ τὴν μυθολογίαν ὁ Ἡρακλῆς ἐθήρευσε τὸν Ἐρυμάνθιον κάπρον.

ΕΡΥΜΑΝΘΟΣ, ποταμὸς ῥέων διὰ τῶν μεθορίων τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ καὶ εἰσβάλλων εἰς τὸν Ἀλφειόν.

ΕΡΥΜΑΝΘΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἀρκάδος καὶ κατὴρ τοῦ Ξάνθου ἀπὸ τοῦ ὁποίου λέγεται ὅτι ὠνομάσθη τὸ ὄρος καὶ ὁ ποταμὸς τῆς Ἀρκαδίας Ἐρύμανθος.

ΕΡΥΜΑΝΘΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅστις κατὰ τὴν μυθολογίαν ἐτυφλώθη ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης, ἰδὼν αὐτὴν γυμνὴν μετὰ τοῦ Ἀδώνιδος λουομένην εἴς τινα πηγήν. Ὁ Ἀπόλλων ὀργισθεὶς μετεμορφώθη εἰς ἀγριόχοιρον, ὅστις κατὰ τοῦ Ἀδώνιδος καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν.

ΕΡΥΜΝΑΙ, πόλις τῆς Θεσσαλίας κειμένη κατὰ τὰ παράλια.

ΕΡΥΞ, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος κατὰ τὸν Ἀπολλόδωρον, κατ' ἄλλους δὲ υἱὸς τοῦ Βούτου καὶ τῆς Ἀφροδίτης, ὅστις μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του, γενόμενος βασιλεὺς ἐπὶ τῆς νήσου Σικελίας ἀνήγειρε τὴν πόλιν Ἔρυκα εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὁμωνύμου ὄρους, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους Ἔρυκος μεγαλοπρεπῆ ναὸν εἰς τιμὴν τῆς μητρός του Ἀφροδίτης. Τοῦτον ἐφόνευσεν ὁ Ἡρακλῆς μονομαχήσας μετ' αὐτοῦ, ὅτε ἄγων τὰς βοῦς τοῦ Γηρυόνου ἀφίκετο εἰς Σικελίαν.

ΕΡΥΞ, ὄρος τῆς Σικελίας κείμενον πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Δρεπάνου, καὶ σήμερον καλούμενον Monte di Trapano. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τούτου ὑπῆρχε ναὸς τῆς Ἀφροδίτης, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐτρέφοντο ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν ἱστορικῶν Διοδώρου καὶ Πολυβίου ὑπὲρ τὰς χιλίας ἑταίρας πρὸς τιμὴν καὶ λατρείαν τῆς Ἐρυκίας Ἀφροδίτης.

ΕΡΥΞ, πόλις ὀχυρὰ τῆς Σικελίας κειμένη εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ἔρυκος.

ΕΡΥΞΙΑΣ, εἷς τῶν ἐν Ἀθήναις Ἀρχόντων τῶν κατὰ δεκαετίαν ἐκλεγομένων.

Ἐρυξίας, ἰατρὸς Ἀθηναῖος παρὰ Δημοσθένει.

ΕΡΥΞΙΔΑ-ΙΔΑΣ, πατὴρ τοῦ Φιλοχαρίδα πρέσβεως τῶν Λακεδαιμονίων.

ΕΡΥΞΙΜΑΧΟΣ, υἱὸς Ἀκουμενοῦ, περίφημος ἰατρὸς Ἕλλην ἐν Ἀθήναις, σύγχρονος καὶ φίλος τοῦ Σωκράτους. Τοῦτον πολλαχοῦ ἀναφέρει ὁ Πλάτων εἰς τοὺς Διαλόγους του· ἰδίως δὲ ἐν τῷ συμποσίῳ τοῦ Πλάτωνος ὁ Ἐρυξίμαχος ἀγορεύει περὶ τοῦ Ἔρωτος.

ΕΡΥΞΙΣ, υἱὸς τοῦ Φιλοξένου, δύστροπός τις καὶ βδελυρὸς ἄνθρωπος, μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐν τοῖς Βατράχοις.

ΕΡΥΞΩ, σύζυγος Ἀρκεσιλάου τοῦ δευτέρου βασιλέως τῆς Κυρήνης.

ΕΡΥΣΙΚΗ, θυγάτηρ τοῦ Ἀχελῴου, ἐξ ἧς ὠνομάσθη ἡ ἐν Ἀκαρνανίᾳ πόλις Ἐρυσίχη.

ΕΡΥΣΙΧΗ, πόλις τῆς Ἀκαρνανίας ὕστερον Οἰνιάδαι κληθεῖσα.

ΕΡΥΣΙΧΘΩΝ, υἱὸς τοῦ Τριόπα βασιλέως τῆς Θεσσαλίας κατὰ τὸν Καλλίμαχον, κατ' ἄλλους δὲ υἱὸς τοῦ Μυρμιδόνος. Τοῦτον ἐτιμώρησε ἡ Δήμητρα πέμψασα εἰς αὐτὸν σφοδρὰν πεῖναν, ὅτι ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ ἄλσους αὐτῆς ἱερὰν δρῦν. Καταναλώσας ἅπασαν τὴν περιουσίαν του καὶ μὴ κορεσθείς, κατέφαγε καὶ τὴν

ζδια μέλη του και ἀπέθανεν εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν.

Ἐ ρ υ σ ί χ θ ω ν, υἱὸς τοῦ Κέκροπος καὶ τῆς Ἀγραύλου, ὅστις ἐπιστρέφων ἐκ τῆς νήσου Δήλου ἀπέθανε καθ' ὁδόν.

ΕΡΥΤΟΣ ἢ ΕΥΡΥΤΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν.

ΕΡΦΟΥΡΤΗ (Erfurt λατ. Erfordia), πόλις τῆς σαξωνικῆς Πρωσσίας, πρωτεύουσα ἄλλοτε τῆς Θυριγγίας, ἤδη δὲ πρωτεύουσα τῆς ἀντιβασιλείας τῆς Ἐρφούρτης ἔχουσα πλάτος Β 50ο 58' 49'' καὶ μῆκος Α 8ο 42' 15'', κειμένη ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Gera εἰς χώραν εὐφορωτάτην εἰς τὸ πρανὲς τοῦ ὄρους Thuringerwald εἰς 290 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Βερολίνου καὶ 136 τοῦ Μαγδεβούργου. Κάτ. 35,400 ἐξ ὧν 6,600 καθολικοί. Φρούριον ὀχυρὸν δευτέρου βαθμοῦ μετὰ δύο ἀρχαίων μονῶν μεταβληθεισῶν εἰς ἀ-ροπόλεις. Ἀξιοσημείωτα· ἡ πλατεία Φρειδερίκου-Γουλιέλμου μετὰ τοῦ μνημείου τοῦ ἐκλέκτορος τῆς Μαγεντίας Καρόλου-Φρειδερίκου-Ἰωσήφ, ὁ μητροπολιτικὸς ναός, κομψὸν γοτθικὸν οἰκοδόμημα μετὰ πύλης κεκοσμημένης δι' ἀναγλύφων καὶ κοσμημάτων ὀρειχαλκίνων, καὶ ὁ ἐν αὐτῷ τάφος τοῦ κόμητος Gleichen τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, ἡ μονὴ τῶν Αὐγουστίνων, σήμερον ὀρφανοτροφεῖον, διαμονὴ τοῦ Λουθήρου πρὸ τῆς μεταβάσεώς του εἰς Βιττεμβέργην, βοτανικὸς κῆπος καὶ βιβλιοθήκη ἀνήκοντα ἄλλοτε εἰς τὸ πανεπιστήμιον, ἱδρυθὲν τῷ 1392 καὶ καταργηθὲν τῷ 1816. Διδασκαλεῖον, πολυτεχνεῖον, ἐμπορικὴ σχολὴ καὶ βιομηχανικὴ σχολή. Τερπναὶ ἐξοχαί· ἐρείπια ἀρχαίων πύργων. Καπνοποιεῖα, χυτήρια σιδήρου, σιραδιοποιεῖα (cordonneries) περίφημα· ζωηροτάτη βιομηχανία μαλλίων, βαμβακερῶν, ὑφασμάτων, ταινιῶν, σιδηρικῶν κτλ. φυτολογία σημαντικωτάτη.—Κατὰ τὴν παράδοσιν ἡ πόλις αὕτη ἱδρύθη ὑπό τινος Erpes, ἐξ οὗ ὠνομάσθη Erpesfordia. Ὁ Ἅγιος Βονιφάτιος ἵδρυσεν αὐτόθι ἐπισκοπὴν τῷ 741. Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ὑπῆρξε κέντρον τοῦ ἐμπορίου μεταξὺ τῆς βορείου καὶ τῆς νοτίου Γερμανίας καὶ ἠρίθμει περὶ τοὺς 60,000 κατοίκων. Τῷ 1080 ἐλεηλατήθη καὶ ἐπυρπολήθη ὑπὸ Ἑρρίκου τοῦ Δ', τῷ 1118 ὑπὸ τοῦ Λοθαρίου τῆς Σαξωνίας, καὶ τῷ 1203 ἐπολιορκήθη ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν. Ἐξαρτωμένη ὑπὸ τοῦ ἐκλέκτορος τῆς Μαγεντίας, ἐτέθη τῷ 1483 ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ἡγεμόνων τῆς Σαξωνίας. Κατὰ τὸν Τριακονταετῆ πόλεμον ὑπέστη πολλά. Κατὰ τὸν Ἑπταετῆ πόλεμον κατελήφθη αὐτὴν ἡ Πρωσσία τῷ 1759. Παραχωρηθεῖσα τῷ 1803 ὑπὸ τῆς Μαγεντίας εἰς τὴν Πρωσσίαν, ὑπετάγη τῷ 1806 μετὰ τὴν μάχην τῆς Ἰέννης εἰς τὸν Ναπολέοντα καὶ διῳκεῖτο μέχρι τοῦ 1813 ὑπὸ Γάλλων. Τῷ 1808 ὁ Ναπολέων συνεκρότησεν αὐτόθι συνέδριον ἡγεμόνων, συγκείμενον ἐκ τοῦ ἰδίου, τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας καὶ τῶν ἡγεμόνων τῆς Γερμανίας ἐκτὸς τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσσίας καὶ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας. Τῷ 1813 ἐπολιορκήθη καὶ ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Πρώσσων. Αἱ συνθῆκαι τοῦ 1815 ἐξησφάλισαν τὴν κτῆσιν αὐτῆς εἰς τὴν Πρωσσίαν. Τῷ 1850 τὰ Κράτη τὰ μετασχόντα τῆς ὁμοσπονδιακῆς ἑνώσεως τῆς προταθείσης ὑπὸ τῆς Πρωσσίας συνεκάλεσαν αὐτόθι πρὸς ἐπιθεώρησιν τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ συντάγματος Δίαιταν ἀποτυγοῦσαν.

ΕΡΦΟΥΡΤΗΣ (Ἀντιβασιλεία), διοικητικὸν τμῆμα τοῦ βασιλείου τῆς Πρωσσίας κείμενον μεταξὺ τῆς ἀντιβασιλείας τοῦ Μερσεβούργου, τοῦ Ἀνοβέρου καὶ τοῦ Βρουνσβικ πρὸς Β, τοῦ Ἀνοβέρου ΒΔ, τῶν δουκάτων τῆς Σαξωνίας πρὸς Ν καὶ πρὸς Α. Πρωτεύουσα Ἐρφούρτη, ἐπίσημος πόλις Νορδχάουσεν. Ἐπιφάνεια 331,800 ἑκτάρια. Κάτοικοι 354,000.

ΕΡΧΕΙΑ, χωρίον καὶ δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Αἰγηΐδα φυλήν, πιθανὸν μεταξὺ Ἀφιδνῶν καὶ Μελίτης, εἰς ἣν ἐγεννήθη ὁ Ξενοφῶν.

ΕΡΧΟΜΕΝΟΣ, ἀρχ. ὄνομα τῆς ἐν Βοιωτίᾳ πόλεως Ὀρχομενοῦ.

ΕΡΩΔΙΟΣ, υἱὸς τοῦ Μελανέως καὶ τῆς Ἱπποδαμείας μεταμορφωθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς τὸ ὁμώνυμον πτηνόν.

ΕΡΩΛ (René Herault), διοικητὴς γάλλος, γεν. τῷ 1691, ἀποθ. τῷ 1740. Κατ' ἀρχὰς δικηγόρος τοῦ στέμματος ἐν Châtelet τῶν Παρισίων, ὕστερον γενικὸς εἰσαγγελεὺς καὶ εἰσηγητὴς ἐν τῷ συμβουλίῳ τῆς ἐπικρατείας, ἐγένετο ἀστυνομικὸς ἐπιστάτης ἐν Τουρ καὶ τέλος ὑπαστυνόμος ἐν Παρισίοις. Ἐχθρὸς τῶν Ἰανσενιστῶν, κατεδίωξεν αὐτοὺς σφοδρῶς καὶ ἐν Τουρ καὶ ἐν Παρισίοις Ἕνεκα τῆς αὐστηρότητός του ἐμισήθη παρὰ πάντων. Τῷ 1739 ἐγένετο ἀστυνομικὸς ἐπιστάτης ἐν Παρισίοις καὶ σύμβουλος τοῦ κράτους.

ΕΡΩΛ (Μαρία-Ἰωάννης Herault de Sechelles), πολιτικὸς γάλλος, ἔγγονος τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1760, ἀποκεφαλισθεὶς τῷ 1794. Ἔχων πολλὰ προτερήματα, διεκρίθη ἐξ ἀρχῆς ὡς εἰσαγγελεὺς ἐν Châtelet. Τῷ 1786 ἡ Μαρία-Ἀντωανέττα εὐηρεστήθη πολὺ ἐκ τοῦ

πνεύματος αὐτοῦ παρουσιασθέντος κατ' αἴτησίν της εἰς τὴν αὐλήν, καὶ ἐνήργησε τὸν διορισμόν του εἰς τὴν θέσιν γενικοῦ εἰσαγγελέως ἐν Châtelet. Ὀπαδὸς τῆς κυβερνητικῆς ἀναμορφώσεως, κατετάχθη τῷ 1789 ὑπὸ τὴν σημαίαν τῶν πατριωτῶν καὶ ἔδειξε σπανίαν γενναιότητα κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Βαστίλλης. Μετὰ τὸν διοργανισμὸν τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας διωρίσθη βασιλικὸς ἐπίτροπος εἰς τὸ ἀκυρωτικὸν δικαστήριον, καὶ τῷ 1791 ἐξελέγη ἀντιπρόσωπος τῶν Παρισίων εἰς τὴν νομοθετικὴν συνέλευσιν, ὅπου κατέλαβεν ἕδραν ἐν τῇ ἄκρᾳ ἀριστερᾷ. Τῷ 1792 ἀναβὰς κατὰ πρῶτον ἐπὶ τοῦ βήματος προέτεινε σχέδιον ἐγκυκλίου πρὸς τὸν γαλλικὸν λαόν, δι' ἧς ἀπωθεῖτο πᾶσα συνθηκολόγησις ἀπέναντι τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀπειλῶν, κατόπιν ὡς εἰσηγητὴς τῆς ἐκτάκτου ἐπιτροπῆς τῆς διορισθείσης πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν ληπτέων μέτρων ἐζήτησε νὰ κηρυχθῇ ἡ πατρὶς ὡς εὑρισκομένη εἰς κίνδυνον. Κατεπολέμει συνεχῶς τοὺς ὑπουργοὺς καὶ ἐχαρακτήριζεν ὡς ἐχθροὺς τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς μετοίκους, καὶ ἐζήτει τὸν πόλεμον κατὰ πᾶσαν νέαν ὕβριν τῶν ξένων ἡγεμόνων. Μετασχὼν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως (Convention) ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Séine-et-Oise, ἐξελέγη πρόεδρος αὐτῆς τῇ 2 Νοεμβρίου 1792· ἐκηρύχθη κατὰ τῶν Γιρονδίνων, καὶ ἐνήργησε τὴν διάλυσιν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν Δώδεκα, κατόπιν δὲ τῇ 2 Ἰουνίου προεκήρυξε τὴν προγραφὴν τῶν Γιρονδίνων. Τῇ 12 Ἰουνίου παρουσίασεν ἔκθεσιν περὶ τοῦ σχεδίου τοῦ συντάγματος ἐν ὀνόματι τῆς ἐπιτροπῆς τῆς δημοσίου σωτηρίας. Τῇ 10 αὐγούστου τοῦ 1793 προήδρευσε τῆς ἑορτῆς τῆς ὁριοθείσης διὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας, καὶ πολλάκις ἠγόρευσε κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Θριαμβεύσας ἐξ ὁλοκλήρου ἐκίνησε τὴν ζηλοτυπίαν τοῦ Ῥοβεσπιέρρου. Γενόμενος μέλος τῆς ἐπιτροπῆς τῆς δημοσίου σωτηρίας, μετέσχε πασῶν τῶν πράξεων αὐτῆς. Κατὰ τὸν σεπτέμβριον τοῦ 1793, καταλιπὼν τὴν ἐπιτροπὴν τῆς δημοσίου σωτηρίας μετέβη εἰς Ἀλσατίαν καὶ Σαβοΐαν, ὅπως διοργανίσῃ ἄμυναν κατὰ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν τῆς δημοκρατίας. Ἐν τούτοις οἱ δημοκρατικοὶ ἀπεκήρυξαν αὐτὸν κατηγοροῦντες ὡς πρῶην εὐγενῆ, ἔχοντα ἀλληλογραφίαν καὶ σχέσεις μετὰ εὐγενῶν καὶ προδίδοντα ἀλληλοδιαδόχως τοὺς βασιλικοὺς καὶ τοὺς δημοκρατικούς. Συλληφθεὶς μετὰ τῶν ἑταίρων αὐτῶν, ἐνεχλαπεύθη ἐκ νέου, καὶ ἐτέθη εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ Λουξεμβούργου τῇ 9 μαρτίου 1794, καὶ τῇ 2 ἀπριλίου ὁδηγηθεὶς ἐνώπιον τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαστηρίου κατεδικάσθη εἰς θάνατον. Ἀχθεὶς ἐπὶ τοῦ ἱκριώματος ἔδειξε μεγίστην γενναιότητα κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκτελέσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς.

ΕΡΩΣ, λατ. Amor, μία τῶν πρώτων καὶ ἀρχαιοτάτων θεοτήτων, τέκνον τῆς Νυκτὸς ἢ κατὰ Σαπφὼ τοῦ Οὐρανοῦ. Ὁ Ἡσίοδος ἐν τῇ Θεογονίᾳ του καλεῖ αὐτὸν κάλλιστον μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀθανάτων, γεννηθέντα ἐκ τοῦ Χάους καὶ ἕνα τῶν ἀρχαιοτάτων θεῶν. Ἐλογίζετο ὡς θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ πάσης ἐρωτικῆς κοινωνίας καὶ ἑνώσεως. Ἐν τῇ Κοσμογονίᾳ τῶν ἀρχαίων παρίσταται ὡς δύναμις ὑπερτάτη, δι' ἧς συνδέονται καὶ συντηροῦνται τὰ ἐν τῇ φύσει ὄντα, ὧν ἡ πρὸς ἄλληλα ἀμοιβαία ἀναφορὰ καὶ συγγένεια παρήγαγε τὴν ἰδέαν ἀρχικῆς καὶ πρώτης Ἀγάπης, ἧς σύμβολον ὑπῆρξεν ὁ θεὸς Ἔρως. Ὁ Πλάτων ἐν τῷ Συμποσίῳ ἀναφέρει δύο Ἔρωτας, ὧν ὁ ἀρχαιότερος ἦν υἱὸς τῆς Οὐρανίας Ἀφροδίτης, ὁ δὲ νεώτερος τῆς Πανδήμου ἢ κοινῆς Ἀφροδίτης. Παρὰ τοῖς ὕστερον λυρικοῖς ποιηταῖς παρίσταται υἱὸς τῆς Ἀφροδίτης, παῖς ὡραῖος καὶ μικρὸς τὴν ἡλικίαν, ἔχων πτερά, τόξα καὶ πυρσὸν εἰς χεῖρας καὶ δυνάμενος τὰ μέγιστα παρά τε τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς ἀνθρώποις. Ἡ λατρεία αὐτοῦ ὑπῆρξε παρὰ πάντων ἐπίσημος ἐν Θεσπιαῖς, πόλει τῆς Βοιωτίας, ἔνθα ἐπανηγυρίζοντο πρὸς τιμὴν αὐτοῦ τὰ Ἐρώτια ἢ Ἐρωτίδια ἀνὰ πᾶσαν πενταετίαν.

ΕΡΩΣ, τρεῖς ἀρχαῖαι λατινικαὶ ἐπιγραφαὶ παριστῶσι τὸ ὄνομα τοῦτο ὡς ὄνομα ἑνὸς ἢ πλειόνων ἰατρῶν. Ὑποτίθεται ὅτι εἷς τούτων ἦτο ἰατρὸς τῆς Ἰουλίας, θυγατρὸς τοῦ αὐτοκράτορος Αὐγούστου. Ἀποδίδεται εἰς τὸν Ἔρωτα τοῦτον μικρὸν σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον Curandarum Aegritudinum muliebrium ante et post oartum liber unus, ἀλλὰ τὸ ὕφος αὐτοῦ καὶ οἱ μνημονευόμενοι ἐν αὐτῷ συγγραφεῖς δὲν ἐπιτρέπουσι νὰ ἀναχθῇ τοῦτο εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ Αὐγούστου.

ΕΡΩΤΙΑΝΟΣ, γλωσσολόγος Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν πρῶτον μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Σώζεται σύγγραμμα αὐτοῦ ἐπιγραφόμενον «Περὶ τῶν παρ' Ἱπποκράτει λέξεων». Ἄγνωστον ἐὰν ἦτο ὁ Ἐρωτιανὸς καὶ ἰατρὸς ἢ μόνον γραμματικός. Ἔζη πιθανῶς ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ τοῦ Νέρωνος (54—68 μ. Χ), καθὸ ἀφιερώσας τὸ σύγγραμμά του εἰς τὸν Ἀνδρόμαχον, πρῶτον ἰατρὸν τοῦ αὐτοκράτορος τούτου. Τὸ γλωσσάριόν του εἶναι πολύτιμον, καθὸ περιέχον τὸν ἀρχαιότερον κατάλογον τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἱπποκράτους.

ΕΡΩΤΙΟΣ, νομικὸς ῥωμαῖος, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ε' αἰῶνος, χρηματίσας αὐτοκρατορικὸς ἐπίτροπος. Τῷ 435 ἐγένετο μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν ὁ αὐτοκράτωρ Θεοδόσιος ἐπεφόρτισε τὴν σύνταξιν τοῦ κώδηκος, τοῦ κληθέντος Θεοδοσιανοῦ κώδηκος, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι δὲν ἔλαβεν εἰς τὴν σύνταξιν αὐτοῦ οὐσιώδες μέρος.

ΕΡΩΧΟΣ, πόλις τῆς Φωκίδος πλησίον τῆς Χαράδρας, ἣν μετὰ τῆς Χαράδρας καὶ ἄλλων φωκικῶν πόλεων κατέκαυσαν οἱ ὑπὸ τὸν Ξέρξην Πέρσαι ὁδηγούμενοι ὑπὸ τῶν Θεσσαλῶν τῷ 480, ὅτε κατέβαινον εἰς τὴν Ἀττικήν.

ΕΣΑΔ-ΕΦΦΕΝΤΗ, πολιτικὸς καὶ συγγραφεὺς ὀθωμανός, γενν. τῷ 1096 ἐγίρας (1684 μ. Χ.), ἀποθ. τῷ 1166 (1752). Διελθὼν διαφόρους βαθμοὺς τῆς δικαστικῆς ἱεραρχίας ἐγένετο τῷ 1157 (1744) ἀρχιδικαστὴς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας (Ῥουμελὶ Καζασκέρι). Τῷ 1161 (1748) ἀνυψωθεὶς εἰς τὸ μέγα ἀξίωμα τοῦ Σεϊχοὺλ-Ἰσλὰμ μόνον 13 μῆνας διετήρησε τὴν θέσιν ταύτην, μεθ' οὓς ἐξωρίσθη εἰς Καλλίπολιν, καὶ ὕστερον εἰς Ἰνδζίρκιοϊ, ὅπου ἀπέθανεν ἐν ἀγαθοεργίαις. Εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ πατρός του μουφτὴ Ἰσμαὴλ ἱδρυθὲν τέμενος προσέθηκε κρήνην καὶ σχολὴν περιέχουσαν πολλοὺς διδασκάλους. Ὁ Βασὶρ-Ἐφέντη εἰς μὲν τὴν μεταφραστικὴν ἐξισοῖ αὐτὸν πρὸς τὸν Ἀριστοτέλην καὶ τὸν Ταφταζάνι, εἰς δὲ τὴν μουσικὴν θεωρεῖ αὐτὸν δεύτερον Φαραβί, εἰς δὲ τὸν πεζὸν λόγον ἄλλον Βιζῆ, ἢ ἄλλον Ναβί. Συγγράμματα αὐτοῦ Τουρκο-αραβο-περσικὸν λεξικὸν τυπωθὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1795. — Ὑπομνήματα εἰς διάφορα χωρία τοῦ Κορανίου.—Τὸ βιβλίον τῆς Ἀηδόνος. — Ὑπόμνημα περὶ τῶν Μουσικῶν, καὶ τινα ποιήματα ἀραβικὰ καὶ τουρκικά.

ΕΣΑΔ-ΕΦΦΕΝΤΗ (Μωϋμέθ), ἐπονομαζόμενος «Σοχαφ-ζαδὲ», ἱστορικὸς ὀθωμανός, γεν. ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1204 ἐγίρας (1790 μ. Χ.). Δικαοκατεστὴς ἐγένετο διδάσκαλος τῷ 1241 (1825) διωρίσθη ἱστοριογράφος τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους, καὶ τῷ 1243 (1331) ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐπισήμου ἐφημερίδος τῆς ὀθωμανικῆς κυβερνήσεως. Τῷ 1835 ἀπεστάλη πρέσβυς εἰς Περσίαν. Ἐν τῇ Ἐπετηρίδι (Σαλναμὲχ) τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους κατὰ τὸ 1847 σημειοῦται ὡς ἀρχιδικαστὴς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας (Ῥουμελὶ-Καζασκὲρ), γενικὸς ἔφορος τῶν σχολείων, ἱστοριογράφος τοῦ κράτους καὶ μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς ἐκπαιδεύσεως. Συγγράμματα αὐτοῦ· Οὐεσ-ι-Ταρὶχ (βάσις τῆς νίκης), ὅπερ μετετράπη εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἱστορικὴ περίληψις τῆς καταστροφῆς τῶν Γιανιτσάρων ὑπὸ τοῦ Σουλτὰν Μαχμοὺτ τῷ 1825, ἐν Παρισίοις 1833». — Σεφὲρ-Ναμεὶ Κλαὶρ (Βιβλίον τῆς περιηγήσεως τοῦ Ἀγαθοῦ) ἔκθεσις τῆς περιηγήσεως τοῦ Μαχμοὺτ εἰς Ἀδριανούπολιν κατὰ τὸ 1832.—Μέγας ἀριθμὸς χρονογραμμάτων (Ταρίχ) καὶ ἄλλαι διατριβαὶ καταχωρηθεῖσαι ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι.

ΕΣΓΕΡ (Ἰωάννης), θεολόγος καὶ ἑβραϊστὴς νεερλανδὸς, γεννηθ. ἐν Ἀμστελοδάμῳ τῷ 1696, ἀποθ. τῷ 1755. Ὑπῆρξεν ἱεροκήρυξ εἰς διάφορα μέρη, καὶ ἐπὶ τέλους ἐν Ἀμστελοδάμῳ. Κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τοῦ βίου του προσεκλήθη ὡς καθηγητὴς τῆς ἑβραϊκῆς ἀρχαιολογίας εἰς Λούγδουνον Βαταυῶν, ὅπου πρότερον εἶχε διδάξει τὴν θεολογίαν. Συνέγραψε διάφορα θεολογικὰ συγγράμματα.

ΕΣΔΙΝ (Hesdin), ἴσως ἡ Helena Vicus τῶν Ῥωμαίων, πόλις τῆς Γαλλίας, πρωτεύουσα περιφερείας ἐπὶ τοῦ Canche εἰς 26 χιλιάμετρ. πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Montreuil-sur-Mer· φρούριον τρίτου βαθμοῦ. Βιβλιοθήκη. Κατασκευὴ περικνημίδων, σάπωνος, δερμάτων κτλ. Γαιανθρακωρυχεῖον. Πατρὶς τοῦ ἀββᾶ Prevost καὶ τοῦ περιηγητοῦ Jacquemoat· κάτ. 3,150. Ἀνηγέρθη καὶ ὠχυρώθη τῷ 1534 ὑπὸ Φιλιππέρτου Ἐμμανουὴλ, δουκὸς τῆς Σαβοΐας παρὰ τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Ἐσδὶν κατεδαφισθεῖσης ὑπὸ Καρόλου τοῦ Ε' ἐκυριεύθη τῷ 1639 ὑπὸ τοῦ Στρατάρχου La Meilleraye καὶ ἡνώθη ὁριστικῶς μετὰ τῆς Γαλλίας τῷ 1659 διὰ τῆς συνθήκης τῶν Πυρηναίων.

ΕΣΔΡΑΣ, εἷς τῶν παλινορθωτῶν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς Βαβυλῶνος, ζῶν κατὰ τὸν πέμπτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Γεννηθεὶς καὶ ζῶν ἐν Βαβυλῶνι καὶ ἐκτελῶν καθήκοντα θύτου καὶ γραμματέως προσειλκύσατο τὴν εὔνοιαν τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Ἀρταξέρξου τοῦ Μακρόχειρος, ὅστις κατὰ τὸ ἕβδομον ἔτος τῆς βασιλείας του (458 π. Χ.) ἐπέτρεψεν εἰς αὐτὸν νὰ παραλάβῃ τοὺς μείναντας εἰσέτι ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ Ἰουδαίους, τοὺς μὴ ἀκολουθήσαντας τὸν Ζοροβάβελ καὶ νὰ ὁδηγήσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν πατρίδα των. Φθάσας εἰς Παλαιστίνην, πρῶτον ἔσχε μέλημα τὸν διοργανισμὸν τῆς λατρείας καὶ τὴν ὑπὲρ ἅπαντος τοῦ λαοῦ θυσίαν ὁλοκαυτώματος. Ὕστερον ἀνέγνω σε κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Σκηνοπηγίας τὸν νόμον τοῦ Μωυσέως ληφθέντα ὁλοτελῶς. Βραδύτερα παρουσιάζεται ἀπορία ἀξία ζητήματος περὶ τῶν

ἱερῶν βιβλίων. Ἀπόκρυφόν τι βιβλίον ἀποδιδόμενον εἰς τὸν Ἔσδραν λέγει, ὅτι καέντος τοῦ ναοῦ ἐπὶ τοῦ Ναβουχοδονόσορος συνεκάησαν καὶ τὰ ἱερὰ βιβλία. Ἕτεροι προσθέτουσιν ὅτι ὁ Ἔσδρας ἐμπνεόμενος ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἔχων βοηθοὺς πέντε ἄλλους γραμματεῖς συνέταξε πάλιν τὰ ὑπὸ τῶν φλογῶν καταβρωθέντα βιβλία, ἡ δὲ παράδοσις αὕτη ἐξήχθη κατὰ γράμμα ἔκ τινων πατέρων τῆς ἐκκλησίας, οἵτινες ἀποκαλοῦσι τὸν Ἔσδραν Ἐπανορθωτὴν τῶν Ἁγίων Γραφῶν. Ἡ γνώμη τῆς ἐκκλησίας εἶναι ὅτι τῶν ἐν τῷ ναῷ βιβλίων καέντων, ὁ Ἔσδρας συνέλεξε μόνον τὰ εἰς χεῖρας τῶν Ἰσραηλιτῶν εὑρισκόμενα ἀντίγραφα καὶ ἐκαθάρισεν αὐτὰ ἀπὸ τῶν τυχὸν παρεισφρυσάντων σφαλμάτων. Οἱ Ῥαββῖνοι συμφωνοῦσι μετὰ τῆς ἐκκλησίας· πολλοὶ ὅμως συγγραφεῖς ἐκ τῶν μὴ πιστευόντων εἰς τὴν ἁγιότητα τῶν ἑβραϊκῶν βιβλίων προσεπάθησαν ν' ἀποδείξωσιν ὅτι ὁ Ἔσδρας ὑπῆρξεν ὁ πραγματικὸς συγγραφεὺς τῆς «Πεντατεύχου», ἢ τόσον μετέβαλεν αὐτὴν ὥστε ἀδύνατον νὰ θεωρηθῇ αὕτη ἔργον τοῦ Μωϋσέως. Περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἔσδρα ἡ Βίβλος σιγᾷ, ὁ Ἰώσηππος λέγει ὅτι διῆλθε τὸ μακρὸν χρονικὸν διάστημα τῆς ζωῆς του ἐν Ἱεροσολύμοις, ἄλλαι δὲ παραδόσεις ἀναφέρουσιν ὅτι ἀπέθανεν ἐν Περσίᾳ, οἱ δὲ μωαμεθανοὶ γνωρίζουσιν αὐτὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ὄζαϊ. Τέσσαρα βιβλία φέρουσι τὸ ὄνομα τοῦ Ἔσδρα, ἀλλὰ δύο ἐκ τούτων εἶναι ἀπόκρυφα, καὶ ἐκ τῶν δύο κανονικῶν τὸ ἓν καλεῖται συνεχῶς Βιβλίον τοῦ Νεεμία. Ἐπίσης τινὲς φρονοῦσιν ὅτι ὁ Ἔσδρας εἶναι συγγραφεὺς τῶν «Παραλειπομένων» καὶ τῶν δύο τελευταίων βιβλίων τῶν «Βασιλειῶν».

ΕΣΔΡΑΣ (ἀρμενιστὶ ΕΖΡ ἢ ΕΖΡΑΣ), καθολικὸς ἦτοι γενικὸς πατριάρχης τῶν Ἀρμενίων, γεν. ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Ἀραράτ, διαδεξάμενος τὸν Καθολικὸν Χριστόφορον Γ' τῷ 628, ἀποθ. τῷ 689. Ὀλίγῳ μετὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβησίν του, ὁ αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου Ἡράκλειτος ἐπιστρέφων ἐκ τῆς κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας Χοσρόη Β' ἐκστρατείας διέμεινεν ἐπί τινα χρόνον ἐν Γαρίν (τῇ ἄλλοτε Θεοδοσιουπόλει νῦν δὲ Ἐρζερούμ) καὶ ἀνέλαβε τὴν συνένωσιν τῆς ἀρμενικῆς ἐκκλησίας μετὰ τῆς ἑλληνικῆς· ἐπὶ τῷ σκοπῷ δὲ τούτῳ ἔσπευσε νὰ προσελκύσῃ τὴν ἀγάπην τῶν ὑποκειμένων εἰς τὸ κράτος του ἀρμενίων, διορίζων εἰς τὴν χώραν αὐτῶν γενικὸν διοικητὴν χαίροντα παρ' αὐτοῖς δημοτικότητα, περιποιούμενος τὸν πατριάρχην, καὶ δωρήσας αὐτῷ σημαντικὰς γαίας. Κατὰ διαταγὴν τοῦ αὐτοκράτορος συνεκάλεσεν ἐν Γαρὶν τῷ 629 ἐθνικὴν συνέλευσιν, ὅπου μετέβησαν πολλοὶ ἐπίσκοποι καὶ διδάσκαλοι καὶ ἡγεμόνες ἀρμένιοι καὶ πολλοὶ διδάσκαλοι Ἕλληνες. Μετά τινας συνεδριάσεις ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ὁ πατριάρχης καὶ οἱ ἐπίσκοποι τῆς βυζαντινῆς Ἀρμενίας παρεδέξαντο τὴν ἕνωσιν τῶν δύο ἐκκλησιῶν, ἀνεγνώρισαν τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ὡς τετάρτην οἰκουμενικὴν καὶ ὥρισαν ὅτι ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων δὲν θέλει γείνει κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Θεοφανείων. Οἱ πλεῖστοι ὅμως τῶν ἐπισκόπων τῆς περσικῆς Ἀρμενίας ἀπέῤῥιψαν τὰς ἀποφάσεις τῆς συνόδου καὶ πολλοὶ τῶν εἰς τὰς ἀναθεματισθείσας δοξασίας προσηλωμένων θεολόγων ὑπεδέξαντο κακῶς τὸν Ἔσδραν ἐπιστρέψαντα εἰς τὴν ἕδραν του. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς μερίδος ταύτης Ἰωάννης Μαϊραγομέτσι ἐτιμωρήθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἔσδρα καὶ ἐστάλη εἰς ἐξορίαν ὡς αἱρετικός, ὁ δὲ Ἔσδρας ἀπέθανεν ἐκ θλίψεων προξενηθεισῶν αὐτῷ παρὰ τῶν ἐναντίων του. Ἐπὶ τοῦ πατριάρχου τούτου κατερήμωσαν οἱ Ἄραβες τὴν Ἀρμενίαν καὶ κατέσφαξαν 30,000 κατοίκους τῆς πόλεως Τεβίν. Διεδέξατο τὸν Ἔσδραν ὁ ἐπίσκοπος Δαΐκ Ναρσῆς Γ'.

ΕΣΔΡΑΣ ΑΝΚΕΓΕΤΣΙ, ῥήτωρ καὶ συγγραφεὺς ἀρμένιος, ἀποθανὼν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἕκτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Καταγόμενος ἐκ τινος τῶν ἡγεμονικῶν οἰκογενειῶν τῆς ἐπαρχίας Δαρὼν, ἤκουσε τὰ μαθήματα τοῦ ἁγίου Σαγὰλ (Ἰσαὰκ), τοῦ Μεσρὼβ καὶ τοῦ Μωϋσέως τοῦ ἐκ Χορένης. Ἐξελθὼν τῆς σχολῆς μετῆλθε τὴν ῥητορικὴν καὶ ἀπέκτησε μεγάλην φήμην. Ἐκτελέσας ἐπί τινα ἔτη τὰ καθήκοντα γραμματέως τοῦ ἡγεμόνος Βαχὰν Μαμιγομιὰν ἀρχιστρατήγου τῶν Ἀρμενίων, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του, ὅπου ἵδρυσε σχολὴν γραμματικῆς καὶ ῥητορικῆς. Συγγράμματα αὐτοῦ ἐν χειρογράφοις εἰσέτι· Πραγματεῖαι περὶ ῥητορικῆς καὶ περὶ γραμματικῆς. — Ἐγκώμιον τοῦ Ἁγίου Μεσρόβ. —Ὁμιλία εἰς τὸν Ἅγιον Γρηγόριον Λουσαβορίτζ (τὸν Φωτοδόχον). Ἀναγκαία διδασκαλία εἰς τὸν ἀναγνώστην.

ΕΣΔΡΕΛΟΝ, πεδιὰς τῆς Συρίας μεταξὺ Ναζαρὲτ καὶ τοῦ χειμάῤῥου Κισών. Κατὰ τὴν ἄκραν αὐτῆς συνεκροτήθη τῷ 1799 ἡ μάχη τοῦ Θαβὼρ μεταξὺ Γάλλων καὶ Τούρκων.

ΕΣΕΒΩΝ, λευϊτικὴ πόλις τῆς Παλαιστίνης ἐν τῇ φυλῇ Ῥουβήν. Ὁ βασιλεὺς αὐτῆς Σηὼν ἐτιμήθη ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως. Κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ χριστιανισμοῦ ὑπῆρχεν αὐτόθι ἐπισκοπή.

ΑΠΟΣΠΕΡΙΤΗΡΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοσμητεία Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΕΣΕΡ (Γεώργιος), θρησκευτικὸς συγγραφεὺς γερμανός, γεν. τῷ 1609, ζῶν εἰσέτι τῷ 1676· Τῷ 1625 εἰσῆλθεν εἰς τὸ τάγμα τῶν Ἰησουϊτῶν καὶ ἐδίδαξεν ἐν Μονάχῳ καὶ Ἰγγολστάδῃ τὴν ποίησιν, τὴν ῥητορικὴν, τὴν διαλεκτικὴν καὶ τὴν ἀντιῤῥητικήν. Τῷ 1642 ἐγένετο ἱεροκήρυξ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Μαυρικίου τῆς Αὐγούστης, ἀπὸ δὲ τοῦ 1649 ἐπὶ 13 ἔτη ὑπῆρξεν ἱεροκήρυξ τῆς Ἁγίας Μαρίας ἐν Ἰγγολστάδῃ, ὕστερον δὲ ἀπεσύρθη εἰς Μόναχον. Κατέστη γνωστὸς διὰ τὴν περίφημον διένεξίν του περὶ τοῦ συγγραφέως τῆς «Μιμήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ» κηρυχθείς ὑπὲρ τοῦ Θωμᾶ τοῦ ἐκ Καμπῶν.

ΕΣΖΕΚ, ἀρχ. «Μούρσια» ἢ «Μούρσα», πόλις τῆς Αὐστρίας, πρωτεύουσα τῆς Σκλαβωνίας καὶ τῆς κομητείας Βέροβιτς, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τῆς Δράβης παρὰ τὴν συμβολὴν αὐτῆς μετὰ τοῦ Δουνάβεως εἰς 248 χιλαμ. πρὸς Ν τῆς Βούδας καὶ 150 πρὸς τὰ ΒΔ τοῦ Βελιγραδίου. Κάτ. 13,000, ἐξ ὧν 9,000 παπισταί, 2,000 ὀρθόδοξοι, καὶ οἱ λοιποὶ διαμαρτυρόμενοι καὶ Ἰουδαῖοι. Φρούριον ὀχυρὸν, ὁπλοθήκη, στρατῶνες κτλ. Ἡ κυρίως πόλις περιέχει μόνον 80 οἰκίας ἀστῶν, ἀλλ' ἔχει δύο ἀχανῆ προάστεια κείμενα ἐκτὸς τῶν στρατιωτικῶν ἐργασιῶν. Τὸ φρούριον ἀνηγέρθη κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα ὑπὸ Λεοπόλδου τοῦ Α', μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Σκλαβωνίας. Διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον δημητριακῶν, ξύλων, κτηνῶν, σιδήρου, οἴνων κτλ. Πανηγύρεις σημαντικαί.

ΕΣΘΗΡ, περίφημος Ἰουδαία, ἀνεψιὰ τοῦ Μαρδοχαίου, ἐκ τῆς φυλῆς Βενιαμὶν, ζῶσα κατὰ τὸν ΣΤ' αἰῶνα π. Χ. Ὀρφανὴ υἱοθετηθεῖσα παρὰ τοῦ θείου αὐτῆς Μαρδοχαίου ἔζη ἐν Σούσοις πρωτευούσῃ τῆς Περσίας μακρὰν πάσης κοινωνίας «κεκρυμμένη» (τοῦτο σημαίνει ἡ λέξις «Ἐσθήρ»). Ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας Ἀσσουῆρος (Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπους ἢ Ἀρταξέρξης ὁ Μακρόχειρ) κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος τῆς βασιλείας του ἀποπέμψας τὴν βασίλισσαν Ἀστὶν ἀκολουθοῦσαν πιστῶς τὰ ἤθη τῆς χώρας καὶ τῆς ἐποχῆς καὶ μὴ στέρξασαν νὰ ἀποκαλυφθῇ πρὸ τῶν εὐνοουμένων τοῦ βασιλέως. Μεταξὺ τῶν κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως παρουσιασθεισῶν ὅπως ἀντικαταστήσωσι τὴν ἀποπεμφθεῖσαν βασίλισσαν προετιμήθη ἡ Ἐσθὴρ ἕνεκα τῆς ὡραιότητος καὶ τοῦ προσηνοῦς χαρακτῆρός της, κρύψασα ὅμως τὴν καταγωγήν της. Ὁ Μαρδοχαῖος ἀνακαλύψας συνωμοσίαν δύο εὐνούχων κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ βασιλέως ἀνήγγειλεν αὐτὴν διὰ τῆς Ἐσθὴρ εἰς τὸν βασιλέα, καὶ ἀντημείφθη λαβὼν δῶρα καὶ τὴν ἄδειαν νὰ εἰσέρχηται ἐλευθέρως εἰς τὰ ἀνάκτορα, ἀλλ' ἀποφυγὼν νὰ κλίνῃ γόνυ πρὸ τοῦ Ἀμὰν, εὐνοουμένου τοῦ βασιλέως, ἐκίνησε καθ' ἑαυτοῦ τὴν χολὴν τοῦ εὐνοουμένου τούτου· οὗτος ἀμαλγκίτης τὴν καταγωγὴν θελήσας νὰ ἐκδικηθῇ τὸν Ἰουδαϊκὸν λαὸν διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ καταστροφὴν τῶν προγόνων του καὶ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸ ἀτομικόν του μῖσος κατὰ τοῦ Μαρδοχαίου, κατέπεισε τὸν εὔπιστον βασιλέα, ὁκτὼ ἔτη μετὰ τὴν στέψιν τῆς Ἐσθὴρ, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι συνωμοτοῦσι κατὰ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐξουσίας του, καὶ ἐπέτυχε παρ' αὐτοῦ διάταγμα προγραφῆς πάντων τῶν ἐν τῷ περσικῷ κράτει εὑρισκομένων Ἰουδαίων, ὧν ἡ περιουσία ἔμελλε κατὰ τὸ διάταγμα νὰ μεταθῇ εἰς χεῖρας τοῦ Ἀμάν. Πληροφορηθεῖσα ἡ Ἐσθὴρ παρὰ τοῦ Μαρδοχαίου περὶ τοῦ ἀπειλοῦντος τὸ ἔθνος της κινδύνου, παρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα καὶ προσεκάλεσεν αὐτὸν διὰ τὴν ἐπιοῦσαν εἰς εὐωχίαν, ἐκφράσασα συγχρόνως τὴν ἐπιθυμίαν της ὅπως καὶ ὁ Ἀμὰν παρευρεθῇ εἰς αὐτήν. Ὁ βασιλεὺς μὴ δυνηθεὶς τὴν νύκτα νὰ εὕρῃ ὕπνον διέταξε τὴν ἀνάγνωσιν τῶν χρονικῶν τῆς βασιλείας του, καὶ φθάσας εἰς τὸ μέρος τῆς διηγήσεως τῆς ὑπὸ τοῦ Μαρδοχαίου ἀνακαλυφθείσης συνωμοσίας, ἀπεφάσισε νὰ τὸν ἀνταμείψῃ τὴν ἐπιοῦσαν. Ὁ Ἀμὰν, οὗτινος τὴν ὑπεροψίαν ἐδιπλασίασεν ἡ πρόσκλησις τῆς βασιλίσσης, μετέβη ἀπὸ πρωΐας εἰς τὰ ἀνάκτορα ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν ἄδειαν νὰ ἀπαγχονίσῃ τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἡμέραν τὸν Μαρδοχαῖον εἰς ὑψηλὴν ἀγχόνην ἀνεγερθεῖσαν κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἀμὰν πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ Μαρδοχαίου. Ὁ βασιλεὺς εἰσαγαγὼν τὸν εὐνοούμενόν του ἠρώτησεν αὐτὸν διὰ τίνων τιμῶν πρέπει νὰ ἀνταμειφθῇ ἀνὴρ ἔχων μᾶλλον παντὸς ἄλλου δικαιώματα ἐπὶ τῆς εὐγνωμοσύνης του. Ὁ Ἀμὰν νομίσας ὅτι πρόκειται περὶ ἑαυτοῦ, συνεβούλευσε τὸν βασιλέα νὰ περιβάλῃ αὐτὸν διὰ βασιλικῶν κοσμημάτων καὶ νὰ διατάξῃ τὸν πρῶτον ἄρχοντα τῆς αὐλῆς νὰ ὁδηγήσῃ αὐτὸν καθ' ἅπασαν τὴν πόλιν κρατῶν τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου καὶ ὑποχρεῶν ἅπαντας τοὺς κατοίκους νὰ τὸν προσκυνῶσι κατὰ τὴν διάβασιν. Ὁ βασιλεὺς διέταξεν αὐτὸν νὰ ἐκτελέσῃ ὁ ἴδιος τὰς δοθείσας παρ' αὐτοῦ συμβουλὰς διὰ τὸν Μαρδοχαῖον, καὶ οὕτω μετὰ τὸν θρίαμβον τοῦ ἐχθροῦ του ὁ Ἀμὰν μετέβη εἰς τὴν εὐωχίαν. Ἐκεῖ μετὰ τὸ συμπόσιον ὁ βασιλεὺς παρωφρυόμενος ὑπὸ χαρᾶς καὶ ἔρωτος ἐξώρκισε τὴν Ἐσθὴρ νὰ ζητήσῃ ὅ,τι ἤθελεν ὁρκιζόμενος ὅτι θέλει ἐκπληρώσει τὴν αἴτησίν της. Τότε ἡ Ἐσθὴρ πεσοῦσα εἰς τοὺς πόδας του παρεκάλει

αὐτὸν νὰ σώσῃ τὴν ἰδίαν της ζωὴν καὶ τὴν τῶν ὁμοεθνῶν της ἀποκαλύπτουσα αὐτῷ τὴν καταγωγήν της καὶ τὰς βαδιουργίας τοῦ Ἀμὰν καὶ τὸ μῖσός του κατὰ τοῦ Μαρδοχαΐου. Ὁ βασιλεὺς μανιώδης καταστὰς ἐκ τῆς ὀργῆς του καθυπέβαλε τὸν Ἀμὰν εἰς τὴν αὐτὴν ποινήν, ἣν προητοίμαζεν οὗτος διὰ τὸν Μαρδοχαῖον, ὅστις ἀνηγορεύθη αὐλάρχης, καὶ ἡ μὲν κατὰ τῶν Ἰουδαίων ἀπόφασις ἀνεκλήθη ἀμέσως, νέον δὲ διάταγμα ἐξεδόθη κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῶν Ἰουδαίων, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐφονεύθησαν 75 χιλιάδες ἀνθρώπων, ἐξ ὧν 800 ἐν Σούσοις συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν δύο υἱῶν τοῦ Ἀμάν, ἀναρτηθέντων εἰς σταυρούς. Ἡ Ἐσθὴρ καὶ ὁ Μαρδοχαῖος ἔσπευσαν νὰ ἀποστείλωσιν εἰς ἅπασας τὰς ἐπαρχίας τοῦ περσικοῦ κράτους ταχυδρόμους κομίζοντας ἐπιστολὰς περιεχούσας τὴν διήγησιν τῶν συμβάντων καὶ διαταγὴν εἰς ἅπαντας τοὺς Ἰουδαίους νὰ ἑορτάζωσι κατ' ἔτος δι' αὐτὰ ἐπὶ δύο ἡμέρας καλουμένας «πουρὶμ» ἤτοι ἡμέρας εὐτυχίας. Τοιαύτη εἶναι ἡ διήγησις τοῦ βιβλίου τῆς Ἐσθὴρ ὅπερ εἶναι κανονικὸν βιβλίον ἀποδιδόμενον εἰς τὸν Ἔσδραν ἢ τὸν Μαρδοχαῖον, ἀλλ' ἄνευ βεβαιότητος. Ὁ γάλλος δραματικὸς ποιητὴς Ῥακίνας ἐπὶ τῆς διηγήσεως ταύτης συνέταξε τὴν τραγῳδίαν, τὴν ὁποίαν ἐπέγραψεν «Ἐσθήρ».

ΕΣΘΗΡ ἡ ΕΣΘΕΡΚΑ, Ἰουδαία πολωνὶς τοῦ δεκάτου τετάρτου αἰῶνος, περίφημος διὰ τὴν ὡραιότητα, τὴν ἰσχὺν καὶ τὰς δυστυχίας της. Ὁ βασιλεὺς τῆς Πολωνίας Καζιμίρος Γ' ὁ Μέγας (ἀποθ. τῷ 1370) κυριευθεὶς ὑπὸ ἔρωτος πρὸς αὐτὴν, κατέλιπε χάριν αὐτῆς τὴν Ἀδελαΐδα, θυγατέρα τοῦ λανδγράβου τῆς Ἔσσης καὶ τὴν ὡραίαν Βοκιζδάναν ἡγεμονίδα τῆς Βοημίας. Ἡ Ἐσθὴρ ἔσχε μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος τούτου, ὅστις καθ' ἅπασαν τὴν διάρκειαν τῆς βασιλείας του, εἴτε χάριν αὐτῆς, εἴτε ἕνεκα ὑγιοῦς πολιτικῆς ὑπῆρξεν ὁ προστάτης τῶν Ἰουδαίων. Τοῦ ἡγεμόνος τούτου ἀποθανόντος ἄνευ νομίμων διαδόχων, οἱ εὐγενεῖς τῆς Πολωνίας φοβηθέντες μὴ καταλάβωσι τὸν θρόνον οἱ ἐκ τῆς Ἐσθὴρ δύο νόθοι αὐτοῦ υἱοί, κακῶς διατέθησαν πρός τε τὴν μητέρα καὶ τὰ τέκνα, καὶ ἔκτοτε ἤρξατο καταδρομὴ κατὰ τῶν Ἰουδαίων. Ἡ Ἐσθὴρ κατά τινας ἀπέθανεν ἐκ θλίψεως καὶ δυστυχίας, κατ' ἄλλους δὲ τοξοκτόνησε ριφθεῖσα ἀπὸ τοῦ παραθύρου, καθὼ μὴ δυναμένη νὰ ὑποφέρῃ τὰς περιφρονήσεις τῶν αὐλικῶν, οἵτινες ἄλλοτε ἔπιπτον εἰς τοὺς πόδας της. Ὁ Βρογκόβσκι καὶ ὁ Βεανάτοδιτζ συνέλεξαν ἕκαστος ἱστορικὸν μυθιστόρημα, οὗτινος ἥρως εἶναι ἡ Ἐσθὴρ, προσέτι καὶ ὁ Ἰπύνσκη ἐξ αὐτῆς ἐνεπνεύσθη τὴν ἰδέαν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ μυθιστορήματος «Ὁ βασιλεὺς τῶν χωρικῶν».

ΕΣΘΟΝΙΑ, γερμ. Esthland, κατὰ τὴν ἐγχώριον γλῶσσαν Wiroma (μεθόριος χώρα), κυβερνετὸν τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας μεταξὺ τοῦ κόλπου τῆς Φινλανδίας πρὸς Β τοῦ κυβερνείου τῆς Πετρουπόλεως πρὸς Α τῆς Λιβονίας πρὸς Ν καὶ τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης πρὸς Δ. Πρωτεύουσα Ῥέβελ· ἄλλαι πόλεις Weissenstein, Wessenberg, Hapsal. Ἐπιφάνεια 20,760 χιλιαμ. τετραγ. Πληθ. ὑπὲρ τὰς 300,000, ὧν οἱ πλεῖστοι Ἐσθίονες, οἱ λοιποὶ Ῥῶσσοι, Γερμανοί, Σουηδοὶ καὶ Δανοί. Αἱ νῆσοι Δάγο, Νάργεν καὶ Nukoe ἐξαρτῶνται ἀπ' αὐτῆς. Γῆ ἐν γένει ἐπίπεδος, ἀμμώδης, πετρώδης, περιέχουσα πλέον τῶν 200 λιμνῶν, ὧν μία ἡ Πέϊπους πελαμβάνει τὸ δέκατον τῆς χώρας, πληθὺν ἑλῶν καὶ χέρσων γαιῶν, καὶ ὅμως γόνιμος εἰς ὁμηριτικὰ, κάνναβιν, λινὸν καὶ ὄσπρια. Ἀχανῆ καὶ πολυάριθμα δάση ἐλάτης καὶ ἄλλων δένδρων. Κλίμα ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν, ἀὴρ ὑγιεινός. Ὁ χειμὼν διαρκεῖ 8 μῆνας καὶ ἡ εἰς τὸ θέρος μετάβασις γίνεται αἰφνιδίως· τὸ βόρειον σέλας εἶναι συνεχὲς καὶ μεγαλοπρεπές. Σημαντικὴ κτηνοτροφία βοῶν, προβάτων, αἰγῶν καὶ ἵππων· ἁλιεία ἀρκοῦσα. Ἐξαγωγὴ καννάβεως, λινοῦ, κριθῆς, βακῆς ἐκ κριθῆς. Εἰσαγωγὴ ὑφασμάτων μεταξωτῶν, μαλλίνων καὶ βαμβακερῶν, ξένων ξύλων, ξηρῶν καρπῶν καὶ ἅλατος. Ἀσήμαντος βιομηχανία χειροτεχνημάτων. Ὁ λουθηρανισμὸς εἶναι ἡ θρησκεία τῶν Ἐσθονίων, καὶ ἡ ὀρθόδοξος θρησκεία ἀριθμεῖ ἀρκετοὺς ὀπαδούς. Ὑπὸ διοικητικὴν ἔποψιν διαιρεῖται ἡ Ἐσθονία εἰς τέσσαρας περιφερείας, στρατιωτικῶς δὲ ὑπόκειται μετὰ τῆς Λιβονίας καὶ τῆς Κουρλάνδης εἰς γενικὸν διοικητὴν διαμένοντα ἐν Ῥίγᾳ.

ΕΣΘΟΝΙΟΙ, λαὸς φινικῆς καταγωγῆς, κατοικῶν τὴν Ἐσθονίαν. Κανοῦτος ὁ Δ'. βασιλεὺς τῆς Δανίας ὑπέταξεν αὐτοὺς τῷ 1080 καὶ ἐπέβαλεν αὐτοῖς διὰ τῆς βίας τὸν χριστιανισμόν. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΒ' αἰῶνος ὑπέκυψαν εἰς τὸν ζυγὸν τῶν ἐμπόρων τῆς Βρέμης, ὕστερον ὑπὸ τοὺς Τεύτονας ἱππότας καὶ τοὺς Ξιφοφόρους τῆς Λιβονίας. Βαλδεμάρος ὁ Β', βασιλεὺς τῆς Δανίας, προσκληθεὶς εἰς βοήθειαν αὐτῶν τῷ 1219, ἐκυρίευσε μέρος τῆς Ἐσθονίας, ἀλλὰ τῷ 1347 διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Μαριενβούργου Βαλδεμάρος ὁ Γ' ἐπώλησεν αὐτὸ εἰς τοὺς Ξιφοφόρους. Τῷ 1558 οἱ Ῥῶσσοι προσεπάθησαν νὰ κατακτήσω-

σιν αὐτούς, ἀλλ' οἱ Ἐσθόνιοι προετίμησαν νὰ παραδοθῶσι τῷ 1561 εἰς Ἐρρῖχον τὸν ΙΔ' βασιλέα τῆς Σουηδίας, καὶ ἡ συνθήκη τῆς Ὀλίβας τῷ 1660 ἐπεκύρωσε τὴν κατοχὴν τῆς Ἐσθονίας εἰς τοὺς διαδόχους τοῦ ἡγεμόνος τούτου. Τῷ 1710 Πέτρος ὁ Μέγας, αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσσίας ἐν τῷ κατὰ Καρόλου τοῦ ΙΒ' βασιλέως τῆς Σουηδίας πολέμῳ ὑπέταξε τὴν Ἐσθονίαν, ἥτις ἐξησφαλίσθη αὐτῷ διὰ τῆς συνθήκης τοῦ 1721. Οἱ Ῥῶσσοι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης διετήρησαν τὸν λαὸν εἰς τὴν ἀμάθειαν καὶ τὴν ἐξαχρείωσιν μήτε ἐλευθερίαν παραχωρήσαντες αὐτῷ μήτε ἰδιοκτησίαν, καὶ διὰ τῆς δουλείας κατήντησαν αὐτὸν μέχρι τῆς ἀποκτηνώσεως, ἀλλὰ τῷ 1816 ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος ἐχειραφέτησεν αὐτούς, καὶ σχολεῖα ἀνηγέρθησαν πρὸς διάδοσιν τῶν ὠφελίμων γνώσεων. Ἤδη ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων αὐξάνει ἀναλόγως τῆς αὐξανομένης εὐημερίας.

ΕΣΙΟΣ (Ἰωάννης), περιηγητὴς νεερλανδὸς τοῦ ΙΔ' αἰῶνος. Ἦτο ἱερεὺς ἐν Οὐτρέχτῃ καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς χώρας τῆς Ἀνατολῆς τὰς μᾶλλον σεβαστὰς εἰς τοὺς χριστιανούς. Κατὰ τὴν θρήσκησίν του, ἀφίκετο εἰς Ἱεροσόλυμα τὸν μάϊον τοῦ 1489 καὶ ἐπεσκέφθη μέγα μέρος τῆς Παλαιστίνης· ὕστερον παρέπλευσε τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, διέδραμε τὴν Αἴγυπτον καὶ ἀφίκετο εἰς τὴν Αἰθιοπίαν (Μέσην Ἰνδίαν), ὅπου ἔσχεν ἀρίστην ὑποδοχὴν παρὰ τῷ ἡγεμόνι, εἰς οὗ τὴν πρωτεύουσαν ἐκήρυξε πρῶτος τὸ Εὐαγγέλιον ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς. Ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰθιοπίας ἀνεγνώριζεν ἑαυτὸν ὑποτελῆ τοῦ ἱερέως Ἰωάννου, οὗτινος τὰ κράτη ἔκειντο εἰς ἀπόστασιν 24 ἡμερῶν θαλασσοπορίας. Ἐπρομήθευσεν εἰς τὸν Ἔσιον τὰ μέσα νὰ μεταβῇ ἐκεῖ, ἀλλὰ δὲν φαίνεται ὅτι ὁ ὁλλανδὸς περιηγητὴς ἠδυνήθη νὰ ἴδῃ τὸν περίφημον καὶ μυστηριώδη μονάρχην. Ὁ Ἔσιος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ὀλλανδίαν, ὅπου ἐπροσκύνησε τὸν τάφον τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ, καὶ ἐπανέκαμψεν εἰς Ἱεροσόλυμα, διαμείνας δὲ ἐκεῖ ἐπί τινας εἰσέτι μῆνας ἐπέστρεψεν εἰς Ὀλλανδίαν. Ἡ ἔκθεσις τῆς περιηγήσεως τοῦ Ἐσίου φέρουσα τίτλον πομπωδέστατον καὶ ἐκτενέστατον ἀποδεικνύει ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ περιεχομένων ἀντιφάσεων ὅτι ὁ ἱερεὺς οὗτος δὲν κατέλιπε ποσῶς τὸ πρεσβυτέριόν του, συνέταξε δὲ τὴν ἔκθεσιν ἐπὶ τῇ βάσει διηγήσεών τινων προσκυνητῶν τῶν ἁγίων τόπων.

ΕΣΙΟΣ (Ῥιχάρδος), ἑλληνιστὴς ὁλλανδὸς, γενν. ἐν Οὐτρέχτῃ τῷ 1568, ἀπεβ. ἐν Πλεκενέτῃ τῷ 1631. Εἰσελθὼν εἰς τὸ τάγμα τῶν Ἰησουϊτῶν διέμεινεν ἐπὶ 44 ἔτη εἰς τὰς ἐνετικὰς ἐπαρχίας καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος ἐδίδασκε τὴν φιλολογίαν.

ΕΣΙΟΣ (Γουελέλμος), ποιητὴς λατῖνος βέλγος, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος. Ἀνῆκεν εἰς τὸ τάγμα τῶν Ἰησουϊτῶν καὶ ἐδίδαξε τὰ μαθηματικὰ καὶ τὴν φιλοσοφίαν.

ΕΣΚΑΛΑΤΕ (Δὸν Ζουὰν), πλοίαρχος ἱσπανὸς φονευθεὶς τῷ 1519. Εἷς τῶν τολμηρῶν τυχοδιωκτῶν τῶν μετὰ τοῦ Φερνανδ-Κορτὲς μεταβάντων τῷ 1518 πρὸς κατάκτησιν τοῦ Μεξικοῦ, κατελείφθη ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ του μετὰ 150 ἀνδρῶν ἀρχηγὸς εἰς τὴν πρώτην παρ' αὐτῶν ἀνεγερθεῖσαν πόλιν, τῶν λοιπῶν ἐκστρατευσάντων εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας. Δολοφονηθέντων δύο τῶν συντρόφων του παρά τινος ἰθαγενοῦς ἀρχηγοῦ, ἐκστρατεύει κατ' αὐτοῦ μετὰ 50 ἀνδρῶν καὶ συγκροτεῖται τακτικὴ μάχη, καθ' ἣν νικῶσι μὲν οἱ Ἱσπανοί, ἀλλ' οὗτος πληγόνεται καιρίως, καὶ ἅμα τῇ εἰς τὴν πόλιν ἐπιστροφῇ θνήσει. Τὸ περιστατικὸν τοῦτο ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν Κορτὲς ὅπως καταστρέψῃ τὸν ἰσχυρότατον ἰθαγενῆ ἀρχηγὸν Μοντεζούμα.

ΕΣΚΑΡ (Οἰκογένεια d'Escars), εὐγενὴς οἶκος τῆς Γαλλίας, ἧς τὰ ἐπισημότερα πρόσωπα εἶναι· Φραγκῖσκος-Νικόλαος-Ῥενατος de Peruse, κόμης d'Escars, γεν. τῷ 1759, ἀπ. τῷ 1822, συνταγματάρχης τῶν δραγόνων τῆς Ἀρτησίας πρὸ τῆς ἐπαναςάσεως, ἀντιπρόσωπος τῶν εὐγενῶν ἐν τῷ Γ. Συμβουλίῳ τοῦ 1789, μεταναςεύσας μετὰ τοῦ κόμητος τῆς Ἀρτησίας, ὑποστράτηγος καὶ πατρίκιος τῆς Γαλλίας τῷ 1815.—Ἀμεδαῖος-Φραγκῖσκος-Ῥίγις de Peruse κόμης, ὕστερον δοὺξ d'Escars, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1790, ὑπασπιστὴς τοῦ δουκὸς τῆς Ἀγγουλέμης ἐπὶ τῆς Παλινορθώσεως, πατρίκιος τῆς Γαλλίας τῷ 1822, ὑποστράτηγος μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Τροκαδέρου τῷ 1823, παραιτηθεὶς τῷ 1830.

ΕΣΚΑ-ΓΡΑΚ (οἰκογένεια), μία τῶν ἀρχαιοτέρων οἰκογενειῶν τοῦ Quercy, ἀριθμοῦσα πολλοὺς ἱππότας κατὰ τὴν δευτέραν σταυροφορίαν τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου (1250), καὶ ἀπὸ τοῦ 1631 συνδέσασα συγγενικοὺς δεσμοὺς μετὰ τῶν οἴκων τῆς Λωῤῥαίνης καὶ τῆς Βουρβῶνος. Παρήγαγε πολλοὺς διακεκριμένους ἄνδρας, ἐν οἷς Ἐρρῖκον μοναχήσιον δ' Ἐσκαϋρὰκ συνταγματάρχην τοῦ συντάγματος τῆς Γουιέννης ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΣΤ', ἀντιπρόσωπον τῶν εὐγενῶν ἐν τῷ γενικῷ συμβουλίῳ τοῦ 1781, φονευθέντα τῷ 1791 κατά τινα ὀχλαγωγίαν.

ΕΣΚΙ-ΖΑΔΡΑ, πόλις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ἐν τῇ νομαρχίᾳ Ἀδριανουπόλεως, κειμένη εἰς 110 χιλιαμ. ΒΔ αὐτῆς, καὶ κατὰ τοὺς πρόποδας τῆς νοτίου πλευρᾶς τοῦ ὄρους Αἵμου. Κάτοικοι 20 περίπου χιλιάδες. Θερμὰ λουτρὰ πολλοὺς ἔχοντα τοὺς θαμῶνας. Κατασκευὴ ταπήτων, δερμάτων καὶ χαλκῶν σκευῶν.

ΕΣΚΙΔΔ, ἐπίσκοπος Ῥοσκιλ τῷ 1134, ἀρχιεπίσκοπος Λούνδης (ἐν Σκανίᾳ) καὶ πρωθιεράρχης Δανίας, τῷ 1138, ληγάτος τοῦ πάπα εἰς τὰ βόρεια κράτη, ἀποθ. τῷ 1181. Θαυματὴς τοῦ Ἁγίου Βερνάρδου ἐπεσκέψατο αὐτὸν τῷ 1152 καὶ ἐφύρμοσε τὰς συμβουλὰς καὶ τὸ τυπικόν του εἰς τὴν ἵδρυσιν 5 μοναστηρίων. Ταραχώδους καὶ πολεμικοῦ πνεύματος, συνέδραμε Κανοῦτον τὸν Ε' κατὰ Σουήνωνος τοῦ Δ', ὅστις νικητὴς περιέκλεισεν αὐτὸν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐντὸς κλωβίου ἀναρτηθέντος ὑπὸ τὸ στέγος τῆς ἐκκλησίας τῆς Λούνδης. Περιηγήθη τὴν Γαλλίαν, τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Γερμανίαν ὅπου ἐπί τινα χρόνον ὑπῆρξεν αἰχμάλωτος. Τῷ 1162 ἐπολέμησε διὰ τῶν ὅπλων, ἀλλ' ἄνευ ἐπιτυχίας, τὸν Βαλδεμάρον ὑποστηρίζοντα Βίκτωρα τὸν Γ' κατὰ Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ'. Ἔκαμεν εὐσεβῆ ταξείδιον εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους, καὶ καταλιπὼν τὴν ἀρχιεπισκοπήν του τῷ 1177 ἀπεσύρθη εἰς τινα μονὴν τῆς Γαλλίας, ὅπου ἀπέθανε. Συγγράμματα αὐτοῦ· «Τὸ ἐκκλησιαστικὸν δίκαιον τῆς Σκανίας» τυπωθὲν ἐν Κοπεναγῇ 1503.

ΕΣΚΙΑΣΤΟΥΝΑ, πόλ. τῆς Σουηδίας εἰς 75 χιλιάμετρα ΒΔ τῆς Nikoeping. — Κάτοικοι 2,500. Σιδηρουργεῖα. Κατασκευὴ ὅπλων καὶ σιδηρικῶν.

ΕΣΚΙΜΩΝΟΙ, ἤτοι Ἰχθυοφάγοι, ὄνομα γενικὸν ἀποδιδόμενον εἰς τοὺς κατοίκους τῆς ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς. Οἱ φυσικοὶ χαρακτῆρες καὶ αὐτὴ ἡ γλῶσσά των ἀποτελοῦσιν ἰδίαν φυλὴν τῶν λαῶν τούτων. Ἀνάστημα μικρόν, κεφαλὴ στρογγυλὴ καὶ καθ' ὑπερβολὴν μεγάλη, πρόσωπον πλατὺ πεπισμένον, μῆλα ἐξεχωμένα, βλέμμα κρὰ καὶ πεπισμένον, στόμα μέγα, γενειὰς ἀραιά, τρίχες μαῦραι, μακραὶ καὶ ἄκαμπτοι, σαρξ ἁπαλή, χεῖρες καὶ πόδες μικρότατοι, κνῆμαι ἰσχναί, δέρμα ἐλαιῶδες, φυσιογνωμία ἀφελὴς καὶ πρόσχαρος. Ἐμπορεύονται δέρματα φώκης, ἰχθεῖς, γουναρικά. Ὀδδεμίαν ἀναγνωρίζουσι κυβέρνησιν, παραδέχονται δὲ ἐξωτερικῶς τὸν χριστιανισμόν, εἰς ὃν προσηλυτίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Μοραυῶν τῷ 1733. Ἡ ὁ ἐλεῶν μεταχειρίζονται λέμβους δερματίνους ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ κορμοὺς δένδρων ἐσκαμμένους ἐν τῇ ξηρᾷ μοτς. Ἐν τῇ ξηρᾷ θηρεύουσιν ἱππελάφους (rennes), καὶ ἄρκτους λευκὰς καὶ μέλαινας. Ζῶσιν ἀκαθάρτως ὑπὸ καλύβας κεκαλυμμένας ὑπὸ δερμάτων ἢ ἐν ὀπαῖς ἀνοιγομέναις ἐντὸς τῆς χιόνος, τρέφονται ἐκ τῶν προϊόντων τῆς ἁλιείας, ἅτινα καταβιβρώσκουσιν ἀπλήστως ὠμά, καὶ περιβάλλονται δέρματα ζώων.

ΕΣΚΙΟΥΒ-ΙΡΑ, κωμόπολις τῆς Πορτογαλλίας παρὰ τὸν Ἀτλαντικόν. Κάτ. 3,000. Μονὴ Βενεδικτίνων ἡ ἀρχαιοτέρα τοῦ βασιλείου.

ΕΣΚΙΟΥΙΒΕΛ-ΑΔΟΡΝΟ (Γάκωθος), ἱεραπόστολος Ἱσπανὸς, δολοφονηθεὶς τῷ 1635 κατὰ τὰ παράλια τῆς Ἰαπωνίας. Δομινικανὸς, ἐδίδαξε τὴν φιλοσοφίαν εἰς πολλὰς μονὰς τοῦ τάγματός του. Τῷ 1625 ἀπεστάλη ἱεραπόστολος εἰς Μανίλλην, ὅπου διδαχθεὶς τὴν ἰαπωνικὴν μετέβη εἰς Φορμόζαν καὶ ἐκεῖ προσηλύτισεν εἰς τὸν χριστιανισμὸν πολλοὺς ἰθαγενεῖς. Ἐμψυχωθεὶς ὑπὸ τῶν ἐπιτυχιῶν του, καὶ ἐμπνεόμενος ὑπὸ τοῦ ζήλου του, ἠθέλησε νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἰαπωνίας, ἧς οἱ ἡγεμόνες χάριν τῆς τάξεως καὶ διὰ λόγους πολιτικοὺς εἶχον προσφάτως ἀποδιώξει τοὺς ἱεραποστόλους. Ἐπιβὰς πλοίου, οὗτινος ὁ πλοίαρχος ὑπεσχέθη αὐτῷ κρυφίαν κάθοδον εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, ἐδολοφονήθη καθ' ὁδὸν ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου καὶ τὸ σῶμά του τυλιχθὲν ἐντὸς σάκκου ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν. Συγγράμματα αὐτοῦ· Λεξικὸν ἰαπωνικὸν πρὸς χρῆσιν τῶν ἱεραποστόλων.—Λεξικὸν τῆς γλώσσης τῶν ἐν τῇ νήσῳ Φορμόζᾳ Ἰνδῶν, καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν ταύτην μετάφρασις πάσης τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας κτλ.

ΕΣΚΙΟΥ-ΙΡΕ (Esquire), λέξις ἀγγλικὴ σημαίνουσα «ὑπασπιστὴν», τίτλος, ὃν ἔφερον ἄλλοτε ἐν Ἀγγλίᾳ ὅσοι μὴ ὄντες πατρίκιοι, βαρονέττοι ἢ ἱππόται εἶχον δικαίωμα νὰ φέρωσιν ἐμβλήματα. Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ πρεσβύτεροι υἱοὶ τῶν ἱπποτῶν καὶ οἱ τούτων ἀπόγονοι, οἱ πρωτότοκοι τῶν δευτεροτόκων τῶν πατρικίων καὶ οἱ τούτων ἀπόγονοι κτλ. Ὁ βασιλεὺς ἠδύνατο νὰ ἀπονείμῃ τὸν τίτλον τοῦτον διὰ διπλώματος· ὁ τίτλος οὗτος ἀνῆκεν ἐπίσης εἰς τοὺς δικαστὰς, τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς κυβερνήσεως, ἀλλὰ δι' αὐτοὺς, ἦτο προσωπικὸς καὶ οὐχὶ κληρονομικός. Ἤδη κατήντησε τίτλος περιποιητικὸς καὶ ἀπονεμόμενος εἰς πάντας.

ΕΣΚΙΟΥΡΙΑΔ, Ἱσπανιστὶ El Escorial, μικρὰ πόλ. τῆς Ἱσπανίας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Μαδρίτης, ἐπὶ τῆς ΝΑ κλίσεως τοῦ ὄρους Γουαδαρράμα. Κάτ. 3,000. Περίφημος διὰ τὸ ἐν αὐτῇ ἀνάκτορον (τὸ ὄγδοον ἄρθρον).

Δημόσιες Βιβλιοθήκες
Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Ν.Π.Δ.)

ΕΣΚΙΟΥΡΙΑΔ ἢ ΑΓΙΟΣ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ ΤΗΣ ΕΣΚΙΟΥΡΙΑΔ, ἀνάκτορον τοῦ βασιλέως τῆς Ἱσπανίας καὶ μοναστήριον παρὰ τὴν πόλιν Ἐσκουριάλ. Ἱδρυτὴς αὐτοῦ ὑπῆρξε Φίλιππος ὁ Β' ἐκπληρῶν εὐχήν, ἣν ἐποιήσατο τῷ 1557 κατὰ τὴν μάχην τοῦ Ἁγίου Κεντίνου συγκροτηθεῖσαν τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου. Ἐπειδὴ ὁ ἅγιος οὗτος ἐμαρτύρησεν ἐπὶ ἐσχάρας, ὁ βασιλεὺς ἠθέλησε νὰ ἔχῃ τὸ οἰκοδόμημα σχῆμα ἐσχάρας. Πραγματικῶς τὸ σχέδιόν του εἶναι μέγα παραλληλόγραμμον 207 μέτρων μήκους καὶ 167 περίπου πλάτους, τεμνόμενον ἐσωτερικῶς διὰ πολλῶν οἰκοδομῶν σχηματιζουσῶν τὰς ῥάβδους τῆς ἐσχάρας, εἰς δὲ τὰς 4 γωνίας εἶναι ἀνεγηγερμένοι 4 πύργοι σχηματίζοντες τοὺς πόδας τῆς ἐσχάρας, ὑψούμενοι ὑπεράνω τῶν οἰκοδομῶν, ἐχουσῶν μόνον 17 μέχρι 18 μέτρων ὕψος. Αἱ δύο μεγάλαι προσόψεις ἀποβλέπουσι τὸ μὲν πρὸς ἀνατολάς, τὸ δὲ πρὸς δυσμάς. Ἡ ἀνατολικὴ πρόσοψις σχηματίζει τὸ ἀνάκτορον. Ὄπισθεν ἐπὶ τοῦ γενικοῦ ἄξονος κεῖται ἡ ἐκκλησία ἐν σχήματι σταυροῦ ἔχουσα ἐν τῷ μέσῳ θόλον διαμέτρου 14 μέτρων. Διακρίνονται αὐτόθι μεγαλοπρεπὲς θυσιαστήριον, φωτογραφίαι τοῦ Λουκᾶ Ἰορδάνου, εἰ πελυτελεῖς τάφοι Κερόλου τοῦ Ε καὶ Φιλίππου τοῦ Β'. Ὑπόγειος ἐκκλησία περικλείει τοὺς ἄλλου βασιλικοὺς τάφους. Ἡ πύλη τῆς ἐκκλησίας ἔχουσα πρὸ αὐτῆς κομψὸν νάρθηκα, προτειχίζεται ὑπὸ δύο μικρῶν θόλων καὶ ἀποβλέπει πρὸς δυσμάς. Ἡ γενικὴ πρόσοψις τῆς πλευρᾶς ταύτης κοσμεῖται ἐν τῷ κέντρῳ ὑπὸ στοᾶς μετὰ θύρας ἀνοιγομένης εἰς τοὺς βασιλεῖς καὶ τοὺς πρίγκηπας μόνον κατὰ τὴν γέννησιν καὶ τὸν θάνατον αὐτῶν. Ἡ συνήθης εἴσοδος εἶναι κατὰ τὴν βορείαν πρόσοψιν. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ μοναστηρίου περιέχει 17 κλίτη, κολλέγιον, σεμινάριον, βιβλιοθήκην πλουσίαν εἰς χειρόγραφα ἱσπανικὰ καὶ ἀραβικά. Οἱ κληρικοὶ εἶνε ἱερωνυμῖται. Ὁλόκληρον τὸ ἀνοικοδόμημα κτισθὲν ἐκ γρανίτου λευκοφαίου ἔχει θέαν μεγαλοπρεπῆ καὶ θλιβερόν. Περίβολος ἀπέραντος καὶ λαμπρὸς περίπατος μετὰ δεξαμενῶν ἐκ καθαρῶν ὑδάτων περικυκλοῦσιν αὐτὸ καὶ συγκαλύπτουσι τὸ αὐγμῶδες καὶ τραχὺ τοῦ τόπου. Τὸ σχέδιον τοῦ οἰκοδομήματος ἔδωκεν ὁ Ἰωάννης-Βαπτιστὴς ἐκ Τολέδου, καὶ ἤρξατο τῶν ἔργων τῷ 1563· ἀπεβίωσε τούτου τῷ 1567, διεδέξατο αὐτὸν ὁ Ἰωάννης ἐξ Ἐρρέρας καὶ συνεπλήρωσε τὸ ἔργον τῷ 1584. Ἡ δαπάνη ἐν συνόλῳ ἀνέβη εἰς ποσότητα ἐξισουμένην πρὸς 60 περίπου ἑκατομμ. φράγκων.

ΕΣΚΙΡΟΛ (Ἰωάννης - Στέφανος - Δομίνικος Esquirol), ἰατρὸς γάλλος, γενν. τῷ 1772, ἀποθ. τῷ 1840. Ὑπηρετήσας εἰς διάφορα νοσοκομεῖα τῶν ἐπαρχιῶν ἐγένετο ἐν Παρισίοις ὁ εὐνοούμενος μαθητὴς τοῦ Πινέλ. Ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ τῷ 1805 ἐπεσκέφθη τὰ φρενοκομεῖα τῆς Γαλλίας καὶ διωρίσθη τῷ 1811 ἰατρὸς ἐν Salpêtrière. Κατέστη περίφημος διὰ τὴν ἐπενεχθεῖσαν παρ' αὐτοῦ βελτίωσιν τῆς τύχης τῶν τρελλῶν καὶ διὰ τὰς καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην φημισθείσας κλινικάς του. Ἐγένετο ὕστερον ἀρχιατρὸς ἐν Charenton, τῷ 1826, μέλος τῆς ἰατρικῆς ἀκαδημίας, τῆς τῶν ἠθικῶν ἐπιστημῶν τῷ 1864, καὶ γενικὸς ἔφορος τοῦ Πανεπιστημίου. Τὸ ἱδρυθὲν παρ' αὐτοῦ ἐν Ἱβρὺ νοσοκομεῖον εἶναι πρότυπον. Μεταξὺ ἄλλων συγγραμμάτων του σημειωτέα· Des établissements d'aliénés en France κτλ. Des maladies κ. τ. λ. Ὁ Pariset συνέταξεν « Ἐγκώμιον » αὐτοῦ.

ΕΣΚΙ-ΣΕΧΗΡ, πόλις τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας, 39 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Κιουτάγιας, καὶ 266 ΝΑ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Θερμὰ ὕδατα. Ἐρείπεια τῆς ἀρχαίας πόλεως «Δορυλαίου».

ΕΣΚΙ-ΣΤΑΜΠΟΥΛ, ἀρχ. « Ἀλεξάνδρεια Τρωάς», πόλ. τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας. Λιμὴν τῆς Μεσογείου ἐμφρασσόμενος ὑπὸ τῆς ἄμμου, κείμενος 8 χιλιαμ. ΝΑ τῆς νήσου Τενέδου. Ἡ πόλις αὕτη ἔσχεν ἐπισημότητά τινα ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων. Πλεῖστα ἐρείπεια.

ΕΣΚΙ-ΧΙΣΑΡ, ἤτοι παλαιὸν φρούριον, ὄνομα κοινὸν ἐν Τουρκίᾳ εἰς πολλὰς χώρας ἐχούσας πλησίον ἀρχαῖον φρούριον ἢ ἐρείπεια αὐτοῦ. Ἰδίως καλεῖται οὕτω πόλις τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας 176 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Σμύρνης ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας Στρατονικείας.

ΕΣΚΟΒΑΡ-Υ-ΜΕΝΔΟΖ (Ἀντώνιο), γνωστότερος μᾶλλον ὑπὸ τὸ ἁπλοῦν ὄνομα ΕΣΚΟΒΑΡ, ἰησουίτης Ἱσπανός, γενν. τῷ 1589, ἀποθ. τῷ 1669. Δεκαοκταετὴς εἰσῆλθεν εἰς τὸ τάγμα τῶν Ἰησουϊτῶν. Τὰ πρῶτα ἔργα του ἦσαν ποιήματα ἱσπανιστὶ εἰς τὸν θεμελιωτὴν τοῦ τάγματός του Ἰγνάτιον Λοϋόλαν καὶ εἰς τὴν Παρθένον· κυρίως ὅμως διεκρίθη ὡς ἱεροκήρυξ ἐπὶ πεντήκοντα ἔτη κηρύττων καθ' ἑκάστην καὶ ἐνίοτε δὶς τῆς ἡμέρας· οὐχ ἧττον δὲ ὑπῆρξε καὶ γόνιμος συγγραφεὺς δημοσιεύσας ὑπὲρ τοὺς τεσσαράκοντα τόμους εἰς φύλλον περιέχοντας ἀσκητικὴν θεολογίαν, τὰς συγγράμμασιν αὐτοῦ δεικνύεται λίαν συγκαταβατικὸς εἰς τὰς ἀνθρωπίνους ἀδυναμίας καὶ εἰς τὰς μᾶλλον ἀσυγγνώστους καὶ κατὰ τὰς

δοξασίας του τὰ χείριστα τῶν ἁμαρτημάτων του εἶναι ἄξια συγνώμης. Οὗτος πρῶτος ἔθεσε τὸ ἀξίωμα ὅτι ἡ «καθαρότης τοῦ σκοποῦ δικαιολογεῖ τὰς πράξεις τὰς παρὰ τῆς ἠθικῆς καὶ τῶν ἀνθρωπίνων νόμων θεωρουμένας ἀξιομέμπτους». Ἡ ἄκρα αὕτη συγκατάβασις ἀπέβλεπε προφανῶς εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ τάγματός του, διότι ἐν τῷ ἰδιωτικῷ αὐτοῦ βίῳ ἦτο λίαν ἁπλοῦς. Προαβληθεὶς ζωηρῶς ὑπὸ διαφόρων σοφῶν καὶ ποιητῶν τῆς ἐποχῆς του ἔμεινεν ὅλως ἀναίσθητος καὶ οὐδεμίαν ἔδωκεν ἀπάντησιν. Ὁ Πασχάλ, ὁ Μολιέρος, ὁ Βουαλώ, ὁ Λαφονταίν καὶ ἄλλοι ἔγραψαν σφοδρότατα κατ' αὐτοῦ, εἰς δὲ τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν κατὰ τὸ λεξικὸν τῆς Ἀκαδημίας ἡ λέξις «Ἐσκοβάρ» ἔκτοτε ἔλαβε κακίστην σημασίαν δηλοῦσα ἐπιτήδειον ὑποκριτὴν δυνάμενον νὰ τρέψῃ ὑπὲρ τοῦ συμφέροντός του τὰς δυσκολωτέρας περιπτώσεις τῆς συνειδήσεώς του. Ἰδίως ἀντικείμενον προσβολῶν καταδικασθὲν καὶ ὑπὸ αὐτῆς τῆς αὐλῆς τῆς Ῥώμης ὑπῆρξε τὸ σύγγραμμά του τὸ ἐπιγραφόμενον Sumula Causae Conscientiae.

ΕΣΚΟ-ΙΚΙΖ (Δὸν Ζουὰν Escoiquiz), πολιτικὸς τῆς Ἱσπανίας, γενν. τῷ 1762 ἐξ εὐγενοῦς τινος οἰκογενείας τῆς Ναυάρας, ἀποθ. τῷ 1819. Διορισθεὶς παιδαγωγὸς τοῦ πρίγκηπος τῶν Ἀστουριῶν (Βάτερον Φερδινάνδου Ζ') ἐξεφράσθη μετὰ παῤῥησίας περὶ τῶν παθημάτων τῆς Ἱσπανίας, καὶ ὡς ἐκ τούτου προσειλκύσατο τὸ μῖσος τοῦ πρίγκηπος τῆς Εἰρήνης, ὅστις ἐνήργησε τὴν ἐξορίαν του εἰς Τολέδον. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν ὑποκινητῶν τῆς ἀνταρσίας, ἥτις ἀνέτρεψε Κάρολον τὸν Δ' καὶ ἀνεβίβασεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τὸν μαθητήν του Φερδινάνδον τὸν Ζ'. Συνώδευσε τὸν βασιλέα τοῦτον εἰς τὴν ἐν Βαϋόννῃ μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος συνέντευξίν του, ἀλλ' ἀπέτρεψεν αὐτὸν νὰ παραιτηθῇ. Κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν Γάλλων κατοχὴν τῆς Ἱσπανίας περιεκλείσθη ἔν τινι φρουρίῳ. Μετὰ τὰ συμβάντα τοῦ 1814 ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του, ἀλλὰ διὰ βαθυτέρου Βασιλέως Φερδινάνδου Ζ' καὶ ἀπῆλθεν εἰς Τόνιζα. Ἀνακληθεὶς τῷ 1818, ἀπέθανε κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος. Συνέταξε σπουδαίαν «Ἔκθεσιν τῶν αἰτίων, ἅτινα ἠνάγκασαν Φερδινάνδον τὸν Ζ' νὰ μεταβῇ εἰς Βαϋόννην» καὶ μετέφρασε νὰς «Νύκτας» τοῦ Young, τὸν «Ἀπολεσθέντα Παράδεισον» καὶ ἄλλα. Συνέταξε προσέτι καὶ ὀλίγαν τινὰ ἐποποιΐαν περὶ κατακτήσεως τοῦ Μεξικοῦ.

ΕΣΚΟΛ, πεδιὰς τῆς Παλαιστίνης ἐν τῇ φυλῇ τοῦ Ἰσάχαρ καὶ παρὰ τὴν Ἐγγαδδί, περίφημος ἐπὶ Μωϋσέως διὰ τὰς ἀμπέλους της.

ΕΣΜΑΓΚΑΡΔΟΣ (Κάρολος Esmangard), δημοσιογράφος γάλλος, ἀποθ. τῷ 1837. Ὑπῆρξε σύμβουλος τοῦ κράτους. Συγγράμματα αὐτοῦ· Περὶ τοῦ γαλλικοῦ ναυτικοῦ.— Περὶ τῶν γαλλικῶν ἀποικιῶν, καὶ ἰδίως τοῦ Ἁγίου Δομινίκου. — Ἡ ἀλήθεια περὶ τῶν ὑπηκόων τῆς Ἀϊτῆς. —Νέα ἀγγελία εἰς τὰς ἀποικίας τοῦ Ἁγίου Δομινίκου.

ΕΣΜΑΡΧ (Jens Esmarch), ὀρυκτολόγος δανὸς, γενν. τῷ 1763, ζῶν εἰσέτι τῷ 1832. Ἀπὸ τοῦ 1791 μέχρι τοῦ 1797 ἀνέλαβε κατὰ διαταγὴν τῆς κυβερνήσεως ὀρυκτολογικὴν περιήγησιν εἰς Σαξωνίαν, Βοημίαν, Οὐγγαρίαν, Τρανσυλβανίαν. Τῷ 1797 ἐγένετο ἀνώτατος πάρεδρος τῶν μεταλλείων, καὶ τῷ 1802 διδάσκαλος τῆς ὀρυκτολογίας καὶ τῆς φυσικῆς, καὶ τέλος ἔφορος τῆς σχολῆς τῶν μεταλλείων τῆς Κενιγσβέργης. Τῷ 1814 διωρίσθη καθηγητὴς τῆς μεταλλουργίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Χριστιανίας.

ΕΣΜΕΝΑΡΔΟΣ (Ἰωσὴφ-Ἀλφόνσος) ποιητὴς γάλλος, γεν. τῷ 1770, ἀποθ. τῷ 1811. Τῷ 1790 ὑπῆρξεν ἀντιπρόσωπος ἐν Παρισίοις, καὶ ἐχαρακτηρίσθη παρὰ τῶν ἐφημερίδων ὡς βασιλικός. Προγραφεὶς τῇ 10 αὐγούστου 1792 μετέβη εἰς Δουαῖον, εἶτα εἰς Ἰταλίαν, διέδραμεν ἅπασαν τὴν Εὐρώπην καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Γαλλίαν τῷ 1797. Ἐξορισθεὶς ἐκ νέου μετὰ τὴν 18 τοῦ φρουκτιδώρου, ἀνεφάνη τῷ 1799 καὶ συνώδευσε τὸν στρατηγὸν Λεκλέρκον εἰς Ἅγιον Δομίνικον. Ἐπιστρέψας τῷ 1805, ἐδημοσίευσε ποίημα διδακτικὸν τὴν «Θαλασσοπορίαν» εἰς 8 ᾄσματα. τῷ 1807 συνέταξε τὸ μελόδραμα «Τραϊανὸς» καὶ τῷ 1809 τὸ μελόδραμα «Φερνὰνδ Κορτὲς» μετὰ τοῦ μουσικοῦ Jouy. Διορισθεὶς λογοκριτὴς τῶν θεάτρων καὶ τῶν βιβλιοπωλείων, δεύτερον τμηματάρχης τοῦ ὑπουργείου τῆς ἀστυνομίας ἐγένετο τῷ 1810 μέλος τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Τῷ 1811 ἐδημοσίευσε κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου σάτυραν, δι' ἣν ὁ Ναπολέων προσποιηθεὶς ὀργὴν ἐξώρισεν αὐτὸν διὰ τὸν τύπον εἰς Ἰταλίαν. Μετὰ τρεῖς μῆνας ἐπιστρέφων εἰς Γαλλίαν καθ' ὁδὸν ἐν Fondi ἀφηνιασάντων τῶν ἵππων τῆς ἁμάξης του ἀνετράπη καὶ ῥιφθεὶς εἰς βάραθρον ἐπνίγη. Οἱ στίχοι του εἶναι ἁρμονικοὶ καὶ καθαροί, ἀλλ' ἄνευ ποιητικοῦ οἴστρου.

ΕΣΜΕΡΑΛΔΑΣ, πόλις τῆς δημοκρατίας τοῦ Ἰσημερινοῦ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Guayaquil, εἰς 162 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΒΔ τοῦ Quito. Λιμὴν ἐπὶ τοῦ

Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ εἰς τὰς ἐκβολὰς τῆς Ἐσμεράλδας (ποταμοῦ τῶν σμαράγδων) ἔχουσα πλάτ. βόρ. 1ο 14′ καὶ μῆκος Δ 81ο 45′ 19″. Προϊόντα περίφημα κακάο καὶ καπνός. Ἐμπόριον ζωηρόν.

ΕΣΜΕΡΑΛΔΑΣ (Serra das), σειρὰ ὀρέων τῆς Βραζιλίας μεταξὺ τῶν ἐπαρχιῶν Μίνας Γεραὲς καὶ Ἁγίου Πνεύματος. Περιέχει σμαράγδους.

ΕΣΜΙΒΥ (Pierre d' Hesmivy d'Auribeau), φιλόλογος γάλλος, γεν. τῷ 1756, ἀπ. τῷ 1830. Τῷ 1772 εἰσῆλθεν εἰς τὸ τάγμα τῶν Ὀρατοριανῶν, τῷ 1782 διωρίσθη κανονικὸς καὶ ἀρχιδιάκονος τῆς ἐκκλησίας τῆς Digne, καὶ ὕστερον γενικὸς ἐπίτροπος τῆς διοικήσεως ταύτης. Ἀναγκασθεὶς τῷ 1792 νὰ ἀπέλθῃ τῆς Γαλλίας, κατέφυγεν εἰς Ῥώμην, ὅπου ἐγένετο δεκτὸς παρὰ τῇ θείᾳ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου ΙΣΤ' Ἀδελαΐδι. Μετὰ τὴν εἴσοδον τῶν Γάλλων εἰς Ῥώμην τῷ 1798 ἠκολούθησε Πίον τὸν ΣΤ'. μέχρι Βιέννης. Γραμματεὺς τοῦ καρδιναλίου Καράφα τῷ 1800, συνώδευσαν αὐτὸν εἰς Ῥώμην πρὸς ἐκλογὴν Πίου τοῦ Ζ'. Τῷ 1805 ὁ πάπας Πίος Ζ' διώρισεν αὐτὸν κανονικὸν τῆς καρδιναλικῆς διακονίας εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἁγίας Μαρίας τῆς ὁδοῦ Λάτα. Μέλος πολλῶν σοφῶν ἑταιριῶν ἐδίδαξε τὴν γαλλικὴν φιλολογίαν εἰς τὴν φιλολογικὴν σχολὴν τοῦ πανεπιστημίου τῆς Πίσης 1812—1814. Μετὰ τὴν Παλινόρθωσιν μετέβη καὶ ἀποκατέστη εἰς Παρισίους. Συνέγραψε πλεῖστα συγγράμματα.

ΕΣΝΑΝ (Λουκᾶς Courchetet d'Esnans), ἰατρικὸς γάλλος, γεν. τῷ 1695, ἀποθ. τῷ 1776. Διωρισθεὶς λογοκριτὴς ἐξέδωκεν αὐστηρότατος κατὰ τῶν ἀθέων βιβλίων. Αἱ ἀνατολικαὶ πόλεις διώρισαν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ 1734 πράκτορά των παρὰ τῇ αὐλῇ τῆς Γαλλίας. Τῷ 1742 διωρίσθη ἐπιστάτης τῆς αἰκίας τῆς βασιλίσσης καὶ ὕστερον τῆς δεξιᾶς. Χαίρων ὑπόληψιν περὶ τὴν σύνταξιν διπλωματικῶν ἐγγράφων ἐπετράπη ὑπὸ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως τὴν σύνταξιν τῆς προκηρύξεως πολέμου τοῦ 1742. Συνέταξεν ἱστορικά τινα συγγράμματα εἰς ὅπως ὅλως παρημελημένων ἀλλὰ περιέχοντα γεγονότα ἐνδιαφέροντα. Τοιαῦτα εἶναι Histoire des Négociations et du Traité de Paix des Pyrénées. Histoire du Traité de Paix de Nimégue κτλ. κατέλιπε δὲ καὶ πολλὰ συγγράμματα ἐν χειρογράφοις.

ΕΣΝΑ (ἀρχ. Λατοπόλις), πόλις τῆς Ἄνω Αἰγύπτου ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Νείλου εἰς 14 χιλιόμ. πρὸς Ν. τῶν Θηβῶν κάτ. 4000. Ἐπισκοπὴ Κοπτῶν. Ἐμπορικὴ ἀποθήκη τῆς Νουβίας καὶ τῆς Σενναάρ· ἀγορὰ καμήλων· καλλιέργεια βάμβακος· κατασκευὴ ὑφασμάτων καὶ σαλίων καλουμένων «μελαιγέχ». Πλεῖστα ἐρείπεια, ἐν οἷς τὰ ἐρείπεια μεγίστου ναοῦ περιέχοντος ζωδιακὸν καὶ ἀνεγηγερμένου ἐπὶ τῶν τελευταίων τῆς Αἰγύπτου βασιλέων καὶ ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Ῥώμης. Πλησίον αὐτῆς ὁ Davout ἐνίκησε τοὺς Μαμελούκους τῷ 1799.

ΕΣΝΩΛ (Ἰωάννης Hesnault), ποιητὴς γάλλος, γεν. κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, ἀποθ. περὶ τὸ 1682. Ὑπῆρξενυἱὸς ἀρτοποιοῦ καὶ ἐχρημάτισε διδάσκαλος τῆς M. Desholières. Ὅλως ἀφωσιωμένος εἰς τὸν Fouquet συνέταξε μετὰ τὴν πτῶσίν του ᾠδὴν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ του Colbert. Ἤρχισε μετάφρασιν τοῦ Λουκρητίου, τῆς ὁποίας σώζεται μόνον ἡ ἀρχὴ «Ἐπίκλησις εἰς τὴν Ἀφροδίτην» τεμάχιον λίαν ἐπιτυχές. Ἐδημοσίευσε τὰ «Διάφορα ἔργα» του τῷ 1670, ἐν οἷς ἀξιοσημείωτα εἶναι μιμήσεις τοῦ τραγικοῦ Σενέκα, ᾠδαὶ καὶ ἓν σύγγραμμα εἰς πεζὸν λόγον «Παραμυθία εἰς τὸν Ὄλυμπον» ἐν ᾧ δεικνύεται ὁ πάθος τῆς ἐπικουρείου φιλοσοφίας.

ΕΣΠΑΛΙΟΝ, γαλλικὴ πόλις ἐπὶ τοῦ ποτ. Λὸτ, ἐντὸς στενῆς καὶ ζωγραφικῆς πεδιάδος· κάτοικ. 2,500. Πρωτοδικεῖον· κολλέγιον. Κατασκευὴ φλανελῶν· βυρσοδεψεῖα· ἐμπόριον ξύλων. Ἐρείπεια δύο μικρῶν φρουρίων.

ΕΣΠΑΝΙΑΚ (Ἰωάννης - Βαπτιστὴς - Ἰωσὴφ Damazit de Sahuget, βαρόνος d'Espagnac), στρατηγὸς γάλλος, γενν. τῷ 1713, ἀποθ. τῷ 1783. Διεκρίθη κατὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Πράγας τῷ 1741, κατὰ τὸν πόλεμον τῆς Βαυαρίας τῷ 1742—43 καὶ ἐν Raucoux τῷ 1745, καὶ διωρίσθη διοικητὴς τοῦ καταστήματος τῶν Ἀπομάχων. Κατέλιπε συγγράμματα ἐκτιμώμενα παρὰ τῶν καταγινομένων εἰς τὴν στρατηγικήν.

ΕΣΠΑΡΤΕΡΟΣ (Δὸν Βαλδομέρο), δοὺξ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ, στρατηγὸς καὶ πολιτικὸς Ἱσπανός, γεν. τῷ 1792 Νεώτατος τῶν ἐννέα τέκνων ἀμαξοποιοῦ, καὶ ἀσθενοῦς κράσεως ὡρίσθη διὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, ἀλλὰ τῷ 1808 καταλιπὼν τὸ στάδιον τοῦτο κατετάχθη ἐθελοντὴς εἰς τὸ «ἱερὸν» τάγμα τὸ συγκείμενον ἐκ σπουδαστῶν τῆς θεολογίας καὶ ἐπολέμησε κατὰ τῆς εἰσβολῆς τῶν Γάλλων. Εἰσαχθεὶς εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολήν, ἐξῆλθεν ὑπολοχαγὸς καὶ κατετάχθη εἰς τὴν φρουρὰν τῆς Βαλλαδολίδης. Προσκληθεὶς εἰς τὸν στρατηγὸν δὸν Παῦλον Μορίλλο στρατηγὸν κατὰ τῶν ἐπαναστατησάντων ἀποίκων τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς ἀπῆλθεν εἰς Ἀμερικήν, ὅπου μέχρι τοῦ 1822 προεβιβάσθη διαδο-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

χικῶς μέχρι τοῦ βαθμοῦ συνταγματάρχου. Ἐπιστρέψας τῷ 1824 εἰς Ἱσπανίαν, ἀπεστάλη μὲ βαθμὸν μοιράρχου εἰς τὴν φρουρὰν τοῦ Λογρόδου, ὅπου ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα πλουσιωτάτου κτηματίου, καὶ ἐκεῖθεν μετὰ τῆς φρουρᾶς του μετέβη εἰς τὴν νῆσον Μαϋόρκαν. Καταργήσαντος τῷ 1823 τοῦ βασιλέως Φερδινάνδου Ζ' τὸν περὶ διαδοχῆς σαλικὸν νόμον, δι' οὗ ἀπεκλείοντο τοῦ θρόνου αἱ γυναῖκες, ὁ Ἐσπαρτέρος ἐκηρύχθη μετὰ τὸν θάνατόν του ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς του Ἰσαβέλλης κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Καρόλου ἀντιποιουμένου τὸν θρόνον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου τούτου, καὶ ἐκστρατεύσας κατὰ τῶν βορείων ἐπαρχιῶν τῶν κηρυχθεισῶν ὑπὲρ τοῦ δὸν Καρόλου προεβιβάσθη μέχρι τοῦ βαθμοῦ ὑπιστρατήγου. Τῷ 1736 ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τῆς φρουρᾶς τῆς Μαδρίτης καὶ αἴσας κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος τὴν πρωτεύουσαν ἀπό τινος ἀποπείρας τῶν καρλιστῶν, διωρίσθη ἀρχιστράτηγος τοῦ βορείου στρατοῦ, ἀντιβασιλεὺς τῆς Ναυάρρας καὶ γενικὸς διοικητὴς τῶν βασκικῶν ἐπαρχιῶν. Τῷ 1837 ἐγένετο ἀντιπρόσωπος ἐν τῇ βουλῇ καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν πτῶσιν τοῦ ὑπουργείου Καλατράβα. Περὶ τὰ τέλη τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἔσωσε τὴν πρωτεύουσαν ἀπειληθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Δὸν Καρόλου, ἀπώθησεν αὐτὸν πέραν τοῦ Ἴβηρος, κατέλαβε τὰ ὑψώματα τῆς Λουκάνας, καὶ ἐπῆλθε τὴν πειθαρχίαν εἰς τὸν στρατὸν καὶ τὴν τάξιν εἰς τὰς ὑποταχθείσας ἐπαρχίας. Τῷ 1838 κατέβαλε καὶ τὸν καρολιστὴν στρατηγὸν Νίγραν καὶ κατέστρεψε τὰς ὑπ' αὐτοῦ διοικουμένας συμμορίας. Ἕνεκα νέων ἐπιτυχιῶν του τῷ 1839 κατὰ τῶν καρολιστῶν, ἀπενεμήθησαν αὐτῷ οἱ τίτλοι εὐγενοῦς τοῦ βασιλείου πρώτης τάξεως καὶ δοὺξ τῆς Νίκης. Ἐπωφεληθεὶς τῆς διχονοίας τῶν καρολιστῶν, συνεννοήθη μετὰ τοῦ καρολιστοῦ Μερόνου καὶ συνωμολόγησε μετ' αὐτοῦ τὴν σύμβασιν τῆς Βεργίρας, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ὁ δὸν Κάρολος ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἱσπανίαν, καταλιπὼν τὸν Καπρέραν πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ ἐμφυλίου πολέμου. Ἐπιδεικνύων τὴν παντοδυναμίαν του ἐζήτησε τὸ χαρτοφυλάκιον τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν ὅτε τὸν γραμματέα καὶ ὑπασπιστήν του Δινάγην, ἐξυβρίσαντα τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν· ὁ πρωθυπουργὸς Ναρβαὲζ προσωπικὸς ἐχθρός του μὴ στείξας εἰς τοῦτο παρητήθη, καὶ ὁ Λινέγης ἐγένετο ὑπουργός. Ὁ Ἐσπαρτέρος ἐπεβάλλετο ἐξ ὁλοκλήρου καὶ τὸν Καπρέραν τελευταῖον καρολιστὴν στρατηγὸν, ἐπιστρέψαντα εἰς Ἀγγλίαν ἐν Θριάμβῳ καὶ ὑπουργείου πρόεδρος νέου ὑπουργείου. Κυβερνῶν ὡς δικτάτωρ ὑπεχρέωσε τῷ 1841 τὴν βασιλομήτορα Μαρίαν Χριστίναν νὰ παραιτηθῇ τῆς ἀντιβασιλείας, ἣν ἀνέλαβεν ὁ ἴδιος. Ὅπως ἐπενέγκῃ καὶ διατηρήσῃ τὴν τάξιν ἐπέδειξε μεγίστην ὀρθοτομίαν, κατέστειλεν οἱονδήποτε ἐκραγὲν δημοκρατικὸν κίνημα, διεσκόρπισε τὴν ὑπὲρ τῆς Χριστίνης ἐν Παμπελούνῃ ὑπὸ τοῦ Ὀδονέλλου κινηθεῖσαν ἀνταρσίαν, ἐμπαίωσε τὰς στρατιωτικὰς συνωμοσίας τῶν στρατηγῶν Κόρχα καὶ Διέγου, κατέπαυσε διὰ τοῦ τρόμου τὰς ἀδικήπους ταραχὰς τῶν βασκικῶν ἐπαρχιῶν, καὶ ὑποτάξας τὴν Βαρκελόνην ἐπέστρεψεν ἐν θριάμβῳ εἰς Μαδρίτην. Νέας ἀνακηρυχθείσης ἀνταρσίας τῷ 1842 ἐν Βαρκελόνῃ, κατέσεισεν αὐτὴν βομβαρδίας τὴν πόλιν. Ὁ Ἐσπαρτέρος ἐξωτερικῶς συνεπάθει πρὸς τὴν Ἀγγλίαν καὶ αὐτὴν εἶχεν ὑποστήριγμα κατὰ τῆς Γαλλίας δεικνυομένης σύνοικος πρὸς τὰς ἐφιλουργίας τῆς Χριστίνης. Ἐσωτερικῶς δὲ ἦτο ὁ ἀρχηγὸς τοῦ προοδευτικοῦ κόμματος, ἐν ᾧ ὁ Ναρβαὲζ ἦτο ἀρχηγὸς τοῦ συντηρητικοῦ. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1843 οἱ προοδευτικοὶ συνηνώθησαν μετὰ τῶν συντηρητικῶν, ὑποχρεωθέντες διότι ἐξηκολούθει νὰ διατηρῇ παρ' ἑαυτῷ τὸν Δινάγην καὶ τὸν στρατηγὸν Ζουρβάνο καταστάντα μισητὸν ἀπὸ τῆς βομβαρδίσεως τῆς Βαρκελόνης. Συνεπείᾳ τούτου ἐπῆλθε κρίσις, παῦσις τοῦ ὑπουργείου καὶ διάλυσις τῶν Βουλῶν. Ἡ δημοσία γνώμη ἠγέρθη κατὰ τοῦ Ἐσπαρτέρου, διότι ὑπέγραψεν ἐμπορικὴν συνθήκην μετὰ τῆς Ἀγγλίας ἀσύμφορον εἰς τὴν Ἱσπανίαν, πλεῖσται ἐπαρχίαι ἐπανέστησαν, συμβούλιον ἐπαναστατικὸν συστὰν ἐν Βαρκελόνῃ προεκήρυξε τὴν πτῶσίν του καὶ τὴν ἐνηλικιότητα τῆς βασιλίσσης, προσωρινὴ δὲ κυβέρνησις συγκειμένη ἐκ τοῦ Λοπέζ, τοῦ Καμπαλλέρου καὶ τοῦ Σεβάνου ἐκήρυξεν αὐτὸν προδότην τῆς πατρίδος καὶ ἔκπτωτον πάντων τῶν βαθμῶν του, οὗτος δὲ ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τῶν στρατευμάτων του, ἐπιβὰς ἐπὶ πλοίου ἐν Κάδιξ καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ἀγγλίαν. Τῷ 1848 ἀκυρωθέντος τοῦ διατάγματος δι' οὗ ἐξεγυμνοῦτο πάντων τῶν τίτλων του, ἐπέστρεψεν εἰς Ἱσπανίαν καὶ ἀνέλαβε τὴν θέσιν του εἰς τὴν γερουσίαν. Μετὰ τὰ συμβάντα τοῦ 1854 προσεκλήθη πάλιν εἰς τὴν πρωθυπουργίαν, ἐν ᾗ διέμεινεν ἐπὶ δύο μόνας ἡμ.

ΕΣΠΕΛΙΟΣ (Ἀντώνιος δὲ), περιηγητὴς Ἱσπανὸς, ζῶν κατὰ τὸ 1583. Ἐπιζητῶν τύχην ἀπῆλθεν εἰς Ἀμερικὴν καὶ ἀποκατέστη ἐν Μεξικῷ, ὅπου ἐπιβὰς εἰς τὸ ἐμπόριον ταχέως ἐπλούτησεν. Ἐπειδὴ εἰς βραχυκαιρὸν ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ τῶν ὑποτακτικῶν του μετέβη εἰς χω-

ρας ἀγρίων πρὸς διάδοσιν τοῦ χριστιανισμοῦ, καὶ ἄγνωστος ἦτο ἡ τύχη των, οἱ φραγκισκανοὶ τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου κατέπεισαν τὸ Ἐσπέῖο νὰ ἐξέλθῃ πρὸς ἀναζήτησιν καὶ διάσωσιν αὐτῶν. Οὗτος ἐπεχείρησε μετὰ πολυαρίθμου συνοδίας τὴν ἐκδρομήν, καὶ τοὺς μοναχοὺς μὲν φονευθέντας ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων δὲν ἠδυνήθη νὰ σώσῃ, ἐπεσκέφθη ὅμως πολλὰς χώρας καὶ ἐγνώρισε διαφόρους ἰθαγενεῖς λαοὺς κατέχοντας βαθμόν τινα πολιτισμοῦ.

ΕΣΠΕΝ (Zeger-Bernand Van), νομομαθὴς νεερλανδὸς, γεν. τῷ 1646, ἀποθ. τῷ 1728. Σπουδάσας τὸ κανονικὸν δίκαιον εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον καὶ βραδύτερον ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ τῶν νομικῶν κατέλαβεν ἕδραν εἰς τὸ καλούμενον «Κολλέγιον τοῦ Πάπα Ἀδριανοῦ». Ἡ φήμη του ὡς νομομαθοῦς τοσοῦτῳ διεδόθη, ὥστε μακρόθεν πρίγκηπες, ἐπίσκοποι, ἔτι δὲ καὶ δικαστήρια συνεβουλεύοντο αὐτόν. Εἶχεν ὅμως καὶ ἐχθρούς, οἵτινες κατεδίωκον αὐτὸν σφοδρῶς κατηγοροῦντες ἐπὶ ἑτεροδοξίᾳ. Εἷς τούτων πλάσας ἐπιστολὰς περιεχούσας ἀντιθρησκευτικὰς ἰδέας καὶ κηρύξας συντάκτην αὐτῶν τὸν Ἔσπεν κατεδιώχθη δικαστικῶς καὶ κατεδικάσθη εἰς ἐξορίαν.

ΕΣΠΕΡΗ, μία τῶν ἑσπερίδων νυμφῶν.

ΕΣΠΕΡΙΑ, ὄνομα ὅπερ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἀπέδιδον εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ῥωμαῖοι εἰς τὴν Ἱσπανίαν, καθόσον ἡ μὲν Ἰταλία κεῖται πρὸς δυσμὰς τῆς Ἑλλάδος, ἡ δὲ Ἱσπανία πρὸς δυσμὰς τῆς Ῥώμης.

ΕΣΠΕΡΙΔΕΣ, νῆσοι τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, ἀποτελοῦσαι τὸ ὅριον τῶν γεωγραφικῶν γνώσεων τῶν ἀρχαίων. Κατὰ τὴν μυθολογίαν αὐτόθι κατῴκουν αἱ Ἑσπερίδες νύμφαι. Κατὰ Στράβωνα αἱ αὐταὶ ταῖς «νήσοις τῶν Μακάρων» κατὰ Διονύσιον τὸν περιηγητὴν αἱ «Κασσιτερίδες νῆσοι». Ἐκ τῶν νεωτέρων τινὲς μὲν ὑποθέτουσι τὰς Καναρίους νήσους, ἄλλοι δὲ τὰς νήσους τοῦ Πρασίνου ἀκρωτηρίου.

ΕΣΠΕΡΙΔΕΣ ΝΥΜΦΑΙ. Καθ' Ἡσίοδον θυγατέρες τῆς Νυκτὸς κατὰ δὲ Διόδωρον τὸν Σικελιώτην θυγατέρες τοῦ Ἄτλαντος καὶ τῆς Ἑσπερίδος κατοικοῦσαι πέραν τοῦ ὠκεανοῦ κατὰ τὰ ἔσχατα δυτικὰ μέρη τῆς γῆς ἢ περὶ τὸ ὄρος Ἄτλαντα. Ἦσαν κατ' Ἀπολλώνιον τὸν Ῥόδιον τρεῖς ἀδελφαί, κατ' ἄλλους δὲ τέσσαρες καλούμεναι Αἴγλη, Ἀρεθοῦσα, Ἐρυθεία καὶ Ἑσπέρη, φυλάττουσαι τὰ ἐν τῷ κήπῳ τῶν Ἑσπερίδων χρυσᾶ μῆλα, ἅτινα ὁ Ἡρακλῆς ἥρπασεν.

ΕΣΠΕΡΙΔΩΝ ΚΗΠΟΣ, δυτικὸν μέρος τῆς Κυρηναϊκῆς ὅπου ὑπῆρχον τὰ τερπνὰ δενδροκομεῖα ἀμπέλου, συκαμινέας, λωτοῦ, δάφνης, σχίνου καὶ ἐλαίας. Ἐποτίζετο ὑπὸ πολλῶν ὑδάτων, καὶ παρ' αὐτῷ ἐφύετο πολύτιμον σίλφιον. Ἄλλοι ἔθεντο τὸν κῆπον τοῦτον ἐν τῇ Μαυριτανίᾳ παρὰ τὸν Ἄτλαντα, καὶ μέχρι τῶν νήσων τῶν Μακάρων. Κατὰ τὴν μυθολογίαν ἐφυλάττετο ὑπὸ τοῦ Ἑσπερίου Δράκοντος φονευθέντος ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους.

ΕΣΠΕΡΙΟΣ, διοικητὴς ῥωμαῖος, υἱὸς τοῦ ποιητοῦ Αὐσωνος, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Δ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Τῷ 376 διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Γρατιανοῦ ἀνθύπατος Ἀφρικῆς καὶ ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἐπιτρόπων τῶν ἀνακριναντων τὰς καταχρήσεις τοῦ κόμητος Ῥωμανοῦ. Ὕστερον διωρίσθη μετὰ τοῦ πατρός του ἔπαρχος κατά τινας μὲν τῆς Γαλατίας, κατ' ἄλλους δὲ τοῦ δυτικοῦ κράτους (Γαλατίας, Ἰταλίας, Ἰλλυρίας) Τῷ 384 ὁ αὐτοκράτωρ Βαλεντινιανὸς Β' ἐπεφόρτισεν αὐτὸν δι' ἀποστολῆς παρὰ τῷ Συμμάχῳ ἐπάρχῳ τῆς Ῥώμης.

ΕΣΠΕΡΙΟΣ ΔΡΑΚΩΝ, ὁ Δράκων ὅστις ἐφύλαττε τὰ χρυσᾶ μῆλα εἰς τὸν κῆπον τῶν Ἑσπερίδων, καθ' Ἡσίοδον υἱὸς τοῦ Φόρκυος καὶ τῆς Κητοῦς, κατὰ δὲ Ἀπολλόδωρον καὶ Σχολιαστὴν Ἀπολλωνίου Ῥοδίου υἱὸς τοῦ Τυφῶνος καὶ τῆς Ἐχίδνης. Τοῦτον ἐφόνευσεν ὁ Ἡρακλῆς, ὅτε ἦλθε νὰ λάβῃ τὰ μῆλα ἐκ τοῦ κήπου τῶν Ἑσπερίδων.

ΕΣΠΕΡΙΣ, θυγάτηρ τοῦ Ἑσπέρου, σύζυγος τοῦ Ἄτλαντος καὶ μήτηρ τῶν Ἑσπερίδων νυμφῶν.

ΕΣΠΕΡΙΣ, πόλις τῆς Λιβύας, ὕστερον «Βερενίκη» κληθεῖσα.

ΕΣΠΕΡΙΤΑΙ, οἱ κάτοικοι χώρας τινὸς κειμένης πλησίον τῆς μεγάλης Σύρτεως ἐν Λιβύᾳ, ἥτις ὑπῆρχεν εὐφορωτάτη ὡς λέγεται ὑπὸ τῶν ποιητῶν αὐτόθι τιθέντων τὸν κῆπον τῶν Ἑσπερίδων.

ΕΣΠΕΡΙΤΑΙ, ἔθνος τῆς Ἀσίας κατοικοῦν περὶ τὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς Ἀρμενίας.

ΕΣΠΕΡΟΝΝΙΕ (Φραγκίσκος-Δομίνικος-Βίκτωρ-Ἐδουάρδος Esperonnier), στρατηγὸς γάλλος, γεννηθ. τῷ 1788, ἀποθαν. τῷ 1855. Τῷ 1810 ἀπῆλθε μὲ βαθμὸν ὑπολοχαγοῦ εἰς τὸν στρατὸν τῆς Ἱσπανίας, διεκρίθη εἰς δύο πολιορκίας καὶ μίαν μάχην, ἐξελέγη ὑπασπιστὴς τοῦ στρατηγοῦ Bouchu τῷ 1811, ἐστέφθη ἐν ἑτέρᾳ πολιορκίᾳ τῷ 1812 καὶ προεβιβάσθη λοχαγὸς τῷ 1813. Μετεμέλη εἰς τὴν μάχην τῆς Δρέσδης, καὶ μετέσχε τῆς ὑπερασπίσεως τῆς Τόργαου, μετὰ τὴν στενοκωλύγησιν τῆς ὁποίας ὡδηγήθη

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Αργοστολίου (Νήσ. Π.Ι.Α.)

ὡς αἰχμάλωτος πολέμου εἰς Σιλεσίαν. Τῷ 1814 ἐπιστρέψας εἰς Γαλλίαν διωρίσθη διευθυντὴς τῆς ἐν Γρενόβλῃ σχολῆς τοῦ πυροβολικοῦ. Ὅτε ὁ Ναπολέων ἀφίκετο εἰς Γρενόβλην τῷ 1815 προσεπάθησε κατ' ἀρχὰς νὰ μείνῃ πιστὸς εἰς τὸν βασιλέα Λουδοβίκον ΙΗ' ἀλλὰ τάχιστα μετέβαλε γνώμην καὶ ἀπεστάλη εἰς τὸν στρατὸν τῶν Ἀλπέων καὶ κατόπιν εἰς τὸν στρατὸν τῶν ἀνατολικῶν Πυρηναίων. Πάρεδρος εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ πυροβολικοῦ τῶν Παρισίων τῷ 1817, λοχαγὸς πρώτης τάξεως καὶ ὑπασπιστὴς τοῦ διευθυντοῦ τῆς Πολυτεχνικῆς σχολῆς τῷ 1819, προεβιβάσθη τῷ 1823 εἰς τὸν βαθμὸν ταγματάρχου. Τῷ 1828 ἀπεστάλη εἰς τὸ σῶμα τῆς εἰς Πελοπόννησον ἐκστρατείας καὶ διηύθυνε τὸ πυροβολικὸν τοῦ σώματος τούτου μέχρι τῆς ἀπελεύσεώς του τῷ 1833. Ἐπιστρέψας εἰς Γαλλίαν μὲ βαθμὸν ἀντισυνταγματάρχου διωρίσθη ὑποδιευθυντὴς τοῦ πυροβολικοῦ τῆς Τουλῶνος. Τῷ 1834 ἐξελέγη ἀντιπρόσωπος. Τῷ 1838 προεβιάσθη συνταγματάρχης, καὶ τῷ 1846 ἀνθυποστράτηγος. Διὰ διατάγματος τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως ἐτέθη εἰς ἀργίαν, ἀλλὰ διὰ ψηφίσματος τῆς ἐθνοσυνελεύσεως ἀπηλλάγη τῆς ἀργίας τῷ 1849, ἕνεκεν ὅμως τῆς ἡλικίας ὠφειλε νὰ μεταβῇ εἰς τὸ τμῆμα τῶν ἀπομάχων. Ὁ θάνατος μιᾶς ἀδελφῆς του μεινάσης συντρόφου τοῦ βίου του ἔβλαψε καιρίως τὴν ὑγείαν του. Ὁ στρατηγὸς de La Hitte πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ πυροβολικοῦ ἐξεφώνησεν ἐπὶ τοῦ τάφου του ἐπικήδειον λόγον.

ΕΣΠΕΡΟΣ, υἱὸς τῆς Ἠοῦς καὶ τοῦ Ἀστραίου κατ' Ἡσίοδον, κατ' ἄλλους δὲ ἀδελφὸς τοῦ Ἄτλαντος καὶ πατὴρ τῆς Ἑσπερίδος, ἣν νυμφευθεὶς ὁ Ἄτλας ἐγέννησε μετ' αὐτῆς τὰς Ἑσπερίδας νύμφας. Ἐλέγετο ὅτι ἦν ἔμπειρος ἀστρονόμος, καὶ ὅτι ἀναβὰς ποτε ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἄτλαντος διὰ νὰ παρατηρήσῃ τοὺς ἀστέρας ἀνηρπάγη ὑπὸ σφοδρᾶς τρικυμίας γενόμενος ἀφανής, οἱ δὲ συμπολῖται του ἀπέδωκαν αὐτῷ θείας τιμάς.

ΕΣΠΕΡΟΣ. Οὕτω καλεῖται ὁ πλανήτης Ἀφροδίτη, ὅτε εὑρισκόμενος πρὸς δυσμὰς τοῦ ἡλίου φαίνεται μετὰ τὴν δύσιν αὐτοῦ ὑπεράνω τοῦ ὁρίζοντος εἰς τὸ δυτικὸν μέρος. Ὁ αὐτὸς καλεῖται «Ἑωσφόρος» ὅτε εὑρισκόμενος πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ἡλίου ἀνατέλλει πρὸ τῆς ἀνατολῆς αὐτοῦ.

ΕΣΠΙΝΑΚ (Πέτρος ὁ) πρωθιεράρχης γάλλος, ἀποθ. τῷ 1599. Υἱὸς τοῦ Πέτρου ὁ Ἐσπινὰκ ἀντιβασιλεως ἐν Βουργουνδίᾳ καὶ Λουγδουνικῷ, ἐξελέγη τῷ 1574 ἀρχιεπίσκοπος Λουγδούνου. Δυσηρεστημένος κατὰ Ἑρρίκου τοῦ Γ' μὴ αἰτήσαντος δι' αὐτὸν τὸν καρδιναλικὸν πτλον, συνηνώθη μετὰ τῆς «Ἑνώσεως» καὶ ἀπέθανεν ἐκ λύπης, ὅτε ἐπείσθη ὅτι Ἑρρίκος ὁ Δ' ἐξησφάλισεν εἰς ἑαυτὸν τὸν θρόνον τῆς Γαλλίας.

ΕΣΠΙΝΑΣ (Αὐγουστῖνος, κόμης de L'Espinasse), στρατηγὸς γάλλος, γενν. τῷ 1736, ἀποθ. τῷ 1816. Τῷ 1760 εἰσῆλθεν εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ τῷ 1763 προεβιβάσθη ὑπολοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ. Τῷ 1777 ἔδωκε τὸν τύπον νέου τυφεκίου διὰ τὸ πεζικόν, καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ἐργασίας τοῦ ὁπλοποιείου τοῦ Ἁγίου Στεφάνου. Τῷ 1791 προεβιβάσθη ἀντισυνταγματάρχης καὶ ἐπολέμησε τῷ 1792 ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Ῥήνου· ἐκατόπιν ἐστάλη εἰς τὸν στρατὸν τῶν δυτικῶν Πυρηναίων μετὰ τοῦ βαθμοῦ συνταγματάρχου, καὶ ἀπώθησε τὸν Ἰσπανὸν στρατηγὸν Κάρο. Ὀνομασθεὶς ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης στρατηγός, ἐπαύθη συγχρόνως ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς δημοσίου σωτηρίας. Ἀπεσύρθη εἰς τὴν πατρικήν του ἑστίαν, ἀλλ' ἀμέσως ἀνεκλήθη καὶ διωρίσθη ἀρχηγὸς τοῦ πεζικοῦ καὶ τοῦ πυροβολικοῦ εἰς τὸν αὐτὸν στρατὸν εἰσβάλλοντα εἰς Ἰσπανίαν. Ἐδομβάρδισε τὴν Φονταραβίαν, ἐκυρίευσε τὴν Βέραν καὶ διεκρίθη εἰς τὴν Ταλάσαν. Ἐπιστρέψας εἰς Γαλλίαν ἔμεινεν ἐπί τινα χρόνον ἄνευ θέσεως, ἀλλ' ὕστερον τὸ Διευθυντήριον διώρισεν αὐτὸν ἀρχηγὸν τοῦ πυροβολικοῦ εἰς τὸν στρατὸν τῆς Ἰταλίας ὑπὸ τὸν Βοναπάρτην· ἐκεῖ συνετέλεσεν εἰς τὴν παράδοσιν τῶν Μεδιολάνων, τὴν πολιορκίαν τῆς Μαντούης καὶ τὴν νίκην τοῦ Καστιλιόνε, καὶ ἐδοξάσθη ἐν τῇ μάχῃ τῆς Ἀρκόλης. Ἀνακληθεὶς εἰς Γαλλίαν διωρίσθη ἀρχηγὸς τοῦ πυροβολικοῦ εἰς τὸν στρατὸν τὸν ὁρισθέντα διὰ τὴν εἰς Ἀγγλίαν εἰσβολήν. Τῷ 1799 διωρίσθη γερουσιαστής. Τῷ 1814 ἐψήφισε τὴν ἀνάκλησιν τῶν Βουρβόνων, καὶ διωρίσθη ὑπὸ Λουδοβίκου τοῦ ΙΗ' πατρίκιος τῆς Γαλλίας. Συγγράμματα αὐτοῦ· Πραγματεία περὶ θεωρίας καὶ ἐφαρμογῆς τῆς Τριγωνομετρίας καὶ τῆς Χωροσταθμήσεως.—Δοκίμιον περὶ διοργανισμοῦ τοῦ πυροβολικοῦ.

ΕΣΠΙΝΑ-Γ, ἀρχαῖος οἶκος τῆς Βρετάνης φέρων ἔμβλημα χρυσοῦν λέοντα ὡπλισμένον, διατεμνόμενον ὑπὸ χασμάτων καὶ ὑπὸ μίλτου, καὶ καταγόμενος ἐκ τοῦ πύργου Ἐσπινάϋ πλησίον τῆς Βιτρέ. Προεβιβάσθη εἰς μαρκεσίαν ὑπὸ Καρόλου τοῦ Θ' ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰωάννου δ' Ἐσπινάϋ, ἐσβίσθη τῷ 1794. Μεταξὺ τῶν μελῶν του σημειωτέος·

Ἐσπινάϋ (Ἰάκωβος δ'), πρωθιεράρχης γάλλος, ἀποθ. τῷ 1482. Διὰ τῶν ῥαδιουργιῶν του διωρίσθη ἐπίσκοπος τοῦ Saint-Malo τῷ 1450· μόλις χειροτονηθεὶς μετετέθη εἰς τὸν θρόνον τῶν Ῥηννῶν· μὴ παραδεξαμένου τὸν διορισμὸν τοῦτον τοῦ δουκὸς τῆς Βρετάνης ἠναγκάσθη νὰ μεταβῇ εἰς Ῥώμην, καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ πάπα δικαιολογητικὸν ἔγγραφον ἐπέστρεψεν εἰς Βρετάνην, καὶ διὰ τῆς ἐπιτηδειότητός του προσειλκύσατο τὴν εὐμένειαν τοῦ δουκός. Ἕνεκα τοῦ βιαίου χαρακτῆρός του πολλαὶ προέκυψαν διχόνοιαι μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν τιμαριούχων τῶν ὑπὸ τὴν διοίκησίν του χωρῶν. Ἐνήργησε στάσεις κατὰ τοῦ δουκὸς καὶ ἀφιόρισε πολλοὺς τῶν ἀξιωματικῶν του· κατηγορηθεὶς ἠδυνήθη νὰ ἀθωωθῇ καὶ ἐπέτυχε τὴν εὔνοιαν τοῦ δουκὸς Φραγκίσκου Β', ὅστις ἐπεφόρτισεν αὐτὸν ἀποστολήν τινα παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς Γαλλίας Λουδοβίκῳ ΙΑ'. Ἀλλ' ἕνεκα νέων βιαιοπραγιῶν του καθηρέθη καὶ ἐβλήθη εἰς δεσμωτήριον, ὅπου ἐτελεύτησεν.

Ἐσπινάϋ (Ἀνδρίας δ'), πρωθιεράρχης γάλλος, ἀποθ. τῷ 1500. Ὑπῆρξεν ἀλληλοδιαδόχως ἀρχιεπίσκοπος Ἀρλῶν καὶ Βορδιγάλων, καρδινάλιος, ἀρχιεπίσκοπος καὶ κόμης Λουγδούνου. Ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Κάρολος Η' ἀποφασίσας νὰ πολεμήσῃ κατὰ τῆς Βρετάνης ἐπεφόρτισεν αὐτὸν νὰ καταπείσῃ τοὺς βαρόνους νὰ ἀφήσωσι τὸν βασιλικὸν στρατὸν νὰ εἰσελάσῃ εἰς Βρετάνην ἐπὶ τῇ προφάσει νὰ διώξῃ τὸν δοῦκα τῆς Αὐρηλίας, καταφυγόντα παρὰ Φραγκίσκῳ τῷ Β'· τὴν ἀποστολὴν δὲ ταύτην ὁ δ' Ἐσπινάϋ ἐξεπλήρωσε μετ' ἐπιτηδειότητος. Ὁ αὐτὸς συνετέλεσεν εἰς τὴν διευκόλυνσιν τοῦ συνοικεσίου μεταξὺ Καρόλου καὶ τῆς Ἄννης τῆς Βρετάνης.

Ἐσπινάϋ (Γοΐϋ Α' δ'), θαλαμηπόλος καὶ πρεσβευτὴς Φραγκίσκου Β', ἀποθ. ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ Λουδοβίκου τοῦ ΙΒ' τῷ 1501. Τοιαύτην ἀπέκτησε φήμην διὰ τὰ ἀνδραγαθήματα καὶ τὴν γενναιότητά του, ὥστε οἱ σύγχρονοί του ἀπέδωκαν αὐτῷ τὸ ὄνομα «Μίγος». Βύγνωμονῶν διὰ τὰς ὑπηρεσίας του ὁ δοὺξ παρεχώρησεν αὐτῷ τὴν ἐκ νέου ἐγκαθίδρυσιν τοῦ θείου του, ἐπισκόπου Ῥηννῶν καὶ τὴν πληρωμὴν 20,000 ταλλήρων διὰ τὴν δήμευσιν τῶν κτημάτων τοῦ ἡγεμόνος ἐκείνου. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ δουκὸς ἐξηκολούθησεν ἐκπληρῶν τὰ καθήκοντα θαλαμηπόλου τῆς ἡγεμονίδος Ἄννης.

Ἐσπινάϋ (Ἰωάννης δ'), πρῶτος μαρκήσιος τοῦ ὀνόματος τούτου, θαλαμηπόλος Ἐρρίκου τοῦ Β' καὶ Καρόλου τοῦ Θ', ἱππότης τοῦ βασιλικοῦ τάγματος, λοχαγὸς τοῦ ἑλαφροῦ ἱππικοῦ, ὑπολοχαγὸς τοῦ λόχου τοῦ στρατάρχου τῆς Βιεϊλβίλλης, ἀρχιδικαστὴς Καστρῶν καὶ Ἀλπηγηνῶν, ἀποθ. τῷ 1591 Μεγάλας ἀπέδωκεν ὑπηρεσίας εἰς τὰς κατὰ Καρόλου τοῦ Ε' ἐκστρατείας, ἰδίως ἐν τῷ στρατεπέδῳ τῶν Ἀμιενῶν, κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Θ.ονβίλλης, εἰς τὴν χώραν Μασσὶν καὶ εἰς τὰς μάχας τοῦ Ἁγίου Διονυσίου, τῆς Jarnac καὶ τοῦ Moncontour.

Ἐσπινάϋ (Κάρολος δ'). Διωρίσθη τῷ 1558 ἐπίσκοπος τῆς Δόλ. Πρὸ τῆς χειροτονίας παρέστη εἰς τὴν σύνοδον τῆς Τρέντης, ὅπου ἐφημίσθη διὰ τὴν πολυμάθειάν του· ὕστερον ἐπεφορτίσθη πολλὰς διαπραγματεύσεις ἀφορώσας τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀποφάσεων τῆς συνόδου ταύτης εἰς Ῥώμην καὶ εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Γαλλίας. Κατὰ τὰς παραχὰς τῆς «Ἑνώσεως» προεκήρυξε τὴν συγκάλεσιν συνελεύσεως, ἐν ᾗ εἰς τὸν δοῦκα Mercoeur ἀπενεμήθη ὁ τίτλος προστάτου τῆς καθολικῆς θρησκείας ἐν Βρετάνῃ· κατόπιν ἀποθανόντος τοῦ ἀδελφοῦ του ἐκ πληγῆς ἐπενεχθείσης αὐτῷ κατὰ τὴν ἄμυναν τῆς Δόλ, ἀνέλαβεν ὁ ἴδιος τὴν ἀρχηγίαν τῆς ἀμύνης.

Ἐσπινάϋ (Ἀντώνιος δ') ἱππότης τοῦ βασιλικοῦ τάγματος, ἀποθαν. ἐν Δὸν τῷ 1591. Ὑπηρέτησε γενναίως ἐπὶ Ἑρρίκου Β', Καρόλου Θ' καὶ Ἑρρίκου Γ' εἰς διαφόρους μάχας καὶ πολιορκίας ὑπὲρ τῶν καθολικῶν. καὶ ἔπεσεν ἀμυνόμενος τὴν Δόλ κατά τινα ἔξοδον, καθ' ἣν καίτοι κατώτερος κατὰ τὴν στρατιωτικὴν δύναμιν ἀπώθησε γενναίως τοὺς πολιορκητάς.

ΕΣΠΙΝΕΛ (Βικέντιος), ποιητὴς Ἱσπανὸς, γεν. τῷ 1544, ἀποθ. τῷ 1634, ἦν συνδεδεμένος μετὰ τοῦ Cervantes, ὅστις ἀποκαλεῖ αὐτὸν «ἄριστον χῖλον τοῦ Ἀπόλωνος». Ἀποδίδεται εἰς αὐτὸν ἡ εὕρεσις τῶν decimas ἤτοι στροφῶν ἐκ δέκα ὁκτασυλλάβων στίχων. Ἐν τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ διακρίνονται· la Casa de la Memoria, ἐν ᾗ παρουσιάζονται εἰς τὴν σκηνὴν οἱ περιφημότεροι τῶν συγχρόνων ποιητῶν, Ἐλεγεῖα, ᾄσματα, ποιμενικὰ, μετάφρασις τῶν «Ὠδῶν» καὶ τῆς «Ποιητικῆς τέχνης» τοῦ Ὁρατίου. Συνέταξε προσέτι τρία μυθιστορήματα, τὸν «Βίον τῆς Ἰσαβέλλης Γονζολὲζ», τὴν «Πικάραν Ἰουστίναν» καὶ «La Vida del escudero don Marcos d'Obregon». Τὸ τελευταῖον ἔχει μεγίστην ἀξίαν, καὶ πιθανὸν φαίνεται ὅτι ἐξ αὐτοῦ ὡρελήθη ὁ Lesage εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Gil Blas. Ὁ Ἐσπινὲλ ἐκαλλιέργησε προσέτι καὶ τὴν μουσικήν, προσθεὶς πέμπτην χορδὴν εἰς τὴν

κιθάραν. Τὰ συγγράμματά του ἐδημοσιεύθησαν ἐν Μαδρίτῃ τῷ 1591 εἰς 8ον.

ΕΣΠΙΝΟΣΑ, (Δὸν Διέγο δὲ), καρδινάλιος καὶ πολιτικὸς Ἱσπανός, γεν τῷ 1602, ἀπ.τῷ 1658. Καταγόμενος ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας ἐσπούδασε τὸ κανονικὸν καὶ τὸ πολιτικὸν δίκαιον, ὅπερ νεώτατος ἐδίδαξεν. Διορισθεὶς ὕστερον πρόεδρος τοῦ βασιλικοῦ συνεδρίου τῆς Ναυάρρας, τοιαύτην ἔδειξεν ἱκανότητα, ὥστε Φίλιππος ὁ Β' ἔχων πρὸς αὐτὸν πᾶσαν ἐμπιστοσύνην τὸν διώρισεν ἀλληλοδιαδόχως πρόεδρον τοῦ συμβουλίου τῆς Καστιλλίας, γενικὸν ἱερεξεταστὴν τῆς Ἱσπανίας, ὑφυπουργὸν τῶν ὑποθέσεων τῆς Ἰταλίας, πρόεδρον τοῦ συμβουλίου τοῦ Κράτους καὶ τοῦ ἰδιαιτέρου συμβουλίου, καὶ τέλος ἐπίσκοπον Σιγουένζας· ὁ δὲ καρδιναλικὸς πῖλος ἀπονεμηθεὶς αὐτῷ τῷ 1568 προσέθηκε νέαν δόξαν. Ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν ὑψηλῶν καθηκόντων του ὁ Ἐσπινόσας ἐξετιμήθη διὰ τὸ φιλοδίκαιον καὶ τὴν αὐστηρότητά του πρὸς τοὺς ἀνόμους δικαστάς, ἀλλὰ τὸ ἐλκῦσαν τὴν εὔνοιαν τοῦ βασιλέως ἦτο ὁ διάπυρος ζῆλος καὶ ἡ τραχεῖα μισαλλοθρησκεία μεθ' ὧν ἐξεπλήρου τὰ καθήκοντα ἐπισκόπου καὶ ἱερεξεταστοῦ. Σοβαρὸς καὶ ὑπερήφανος πρὸς τοὺς εὐγενεῖς, ὠμίλει ὡς κύριος καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν βασιλέα. Χαρίεις καὶ μεγαλοπρεπὴς περὶ τὴν ἐνδυμασίαν, σεβάσμιος, γενναῖος, ἀποφασιστικὸς μεγαλοφυὴς ἐφαίνετο ὡς ἐκ γενετῆς ὡρισμένος νὰ ἄρχῃ. Ἐπέσπευδε τοσοῦτον ταχέως καὶ μετ' ἐπιμονῆς τὰς ὑποθέσεις, ὥστε οἱ ἄλλοι σύμβουλοι ἔμενον ἀργοί. Οἱ εὐγενεῖς καὶ οἱ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι ἔτρεμον πρὸ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἐσίγα, ὡς εἰ ἦτο ὑπάλληλός του. Ἐπὶ τέλους ὅμως ὁ Φίλιππος συνετίσθη ἐκ τῆς ἀποστασίας τῶν Μαύρων τῆς Ἱσπανίας καὶ ἐκ τοῦ πολέμου τῶν Κάτω Χωρῶν, ἀπεράσισε νὰ μὴ τὸν ὑποφέρῃ, καὶ ὀλίγας περιστάσεως ἡμέραν τινὰ τῷ εἶπε μετὰ συοφρύτητος ἔν τινι συζητήσει· «Ἐγὼ εἶμαι ὁ πρίγκηψ». Αἱ λέξεις αὗται ὑπῆρξαν θανατικὸν τραῦμα διὰ τὸν ὑπουργόν, καὶ οἱ ἰατροὶ τῆς αὐλῆς ἐπωφεληθέντες ἔκ τινος λειποθυμίας ἀπήλλαξαν ἀπ' αὐτοῦ καὶ τὸν βασιλέα καὶ τοὺς εὐγενεῖς.

ΕΣΠΙΝΟΣΑ-ΔΕ-ΛΟΣ-ΜΟΝΤΕΡ, πόλ. τῆς Ἱσπανίας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ καὶ εἰς 74 χιλιόμετρα πρὸς Β τοῦ Βούργου, παρὰ τὴν Τρομβαν. Κάτ. 2,000. Αὐτόθι οἱ Γάλλοι τῷ 1808 ἐνίκησαν τὸν Ἱσπανικὸν στρατόν.

ΕΣΠΙΝΧΑΣΟ (Sierra de Espinhaço), σειρὰ ὀρέων τῆς Βραζιλίας ἐκτεινομένη μεταξὺ τῶν ἐπαρχιῶν Ρίο-Ἰανείρου καὶ Ἀγροῦ Πω[illegible] διερχομένη διὰ τῆς ἐπαρχίας Μίνας-Γήραες. Ἡ ὑψηλοτέρα κορυφὴ 1754 μέτρα. Πλούσια μεταλλεῖα ἀδάμαντος.

ΕΣΠΟ-ΙΑ (Μαρκήσιος δὲ), στρατηγὸς Ἱσπανός. Καταγόμενος ἐξ ἀρχαίας καὶ εὐγενοῦς οἰκογενείας νεώτατος εἰσέτι ἀνέλαβε τὴν ἄμυναν τῆς πατρίδος του κατὰ τὴν γαλλικὴν εἰσβολὴν τοῦ 1808 καὶ ὑπηρέτησε διακρινόμενος μέχρι τοῦ 1814. Ἀποσταλεὶς εἰς Μεξικὸν, ἐπέστρεψε τῷ 1818 φέρων βαθμὸν στρατηγοῦ. Χαρακτηρισθεὶς ὡς βασιλικὸς ἐμισήθη ὑπὸ τῶν ἄκρων κομμάτων, καὶ διέτρεξε κίνδυνον θανάτου κατὰ τὴν ἀνταρσίαν τοῦ 1820 καὶ κατὰ τὴν παλινόρθωσιν Φερδινάνδου τοῦ Ζ' τῷ 1823. Ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς βασιλίσσης καὶ πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Φερδινάνδου, ὅστις ἐπεφόρτισεν αὐτῷ τὴν ἐποπτείαν τῶν στρατευμάτων πρὸς πρόληψιν καρολισταικοῦ κινήματος. Ὕστερον ἐγένετο γερουσιαστὴς, καὶ τῷ 1837 πρεσβευτὴς παρὰ τῇ γαλλικῇ αὐλῇ.

ΕΣΠΡΙ (Ἰάκωβος), συγγραφεὺς γάλλος, γενν. τῷ 1611, ἀποθ. τῷ 1678. Δεκαοκταετὴς μετέβη εἰς Παρισίους παρά τινι πρεσβυτέρῳ ἀδελφῷ του, καὶ ἐπὶ πενταετίαν ἐσπούδαζε τὰ θεολογικὰ εἰς τὸ σεμινάριον τῶν Ὀρατοριανῶν. Ὕστερον εἴλκυσε τὴν εὔνοιαν τοῦ ἀρχιγραμματέως Seguier, ὅστις ἔκαμεν αὐτὸν ὁμοτράπεζον, ὥρισεν αὐτῷ σύνταξιν 500 ταλλήρων, εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν γαλλικὴν ἀκαδημίαν τῷ 1639, καὶ ἐνήργησε τὸν διορισμόν του ὡς συμβούλου τοῦ Κράτους. Ἀπολέσας τῷ 1644 τὴν εὔνοιαν τοῦ Seguier μετέβη μετὰ τῆς κυρίας Λογγεβίλ εἰς Munster, ὅπου ὁ σύζυγός της διεπραγματεύετο τὴν μέλλουσαν συνθήκην τῆς Βεστφαλίας. Ἐπιστρέψας εἰς Γαλλίαν ἐγένετο παιδαγωγὸς τῶν τέκνων τοῦ πρίγκηπος Κόντι, ἀδελφοῦ τῆς κυρίας Λογγεβίλ, ὃν ἠκολούθησεν ὕστερον διορισθέντα διοικητὴν Λαγγεδόκης, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ εὐεργέτου του ἀποκατέστη εἰς Beziers, ὅπου ἐτελεύτησε.

ΕΣΠΡΟΝΣΕΔΑ (Ἰωσὴφ δὲ), ποιητὴς καὶ πολιτικὸς Ἱσπανὸς, γεννηθ. τῷ 1808, ἀποθαν. τῷ 1842. Εἰς ἡλικίαν 14 ἐτῶν συνέθετε ποιήματα καὶ περιεπλέκετο εἰς πολιτικὰς συνωμοσίας. Περιορισθεὶς ἐντὸς μοναῆς, καὶ ὕστερον ἀπαλλαγείς, μετέβη εἰς Γιβραλτάρ, ἐκεῖθεν εἰς Λισσαβόναν, καὶ κατόπιν εἰς Λονδῖνον. Μεταβὰς εἶτα εἰς Παρισίους, μετέσχε τῆς ἀνταρσίας τοῦ 1830 καὶ ἐπολέμησε κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Ἰουλίου· ὅθεν εἰσῆλθεν εἰς τὴν πολωνικὴν λεγεῶνα, καὶ τέλος τῷ 1838 ἐπωφεληθεὶς τῆς ἀμνηστείας, ἐπέστρεψε εἰς Ἱσπανίαν, καὶ κατέλαβε τὰς τάξεις

ΑΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κρυπτὰ Ἐπιστημονικὴ Βιβλιοθήκη
Ἀργοσπολίου (ΝΠΓΑ)

ματοφύλακας, ἐξακολουθῶν νὰ συνθέτῃ ποιήματα καὶ νὰ ἀναμιγνύηται εἰς τὰ πολιτικὰ ζητήματα τῆς ἡμέρας. Ἕνεκα σατυρικοῦ τινος ποιήματός του ἐξωρίσθη εἰς Cuellar, ὅπου συνέταξεν ἓν ἱστορικὸν μυθιστόρημα. Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Συντάγματος ἐπέστρεψεν εἰς Μαδρίτην, καὶ ἀνέλαβε τὴν σύνταξιν τῆς ἐφημερίδος El Siglo, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐκτεθεὶς εἰς νέας καταδιώξεις, καὶ φυγὼν ἐκ τῆς πρωτευούσης ἀνεμίχθη κατὰ τὰ ἔτη 1835 καὶ 1836 εἰς τὰ ἐπαναστατικὰ κινήματα. Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τῆς Μαδρίτης τῷ 1840 εἰσῆλθεν ὡς ὑπολοχαγὸς εἰς τὴν ἐθνοφυλακήν. Διορισθεὶς ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τῆς προελθούσης ἐκ τῶν ταραχῶν τοῦ 1840 γραμματεὺς τῆς ἐν Ἅγῃ ἰσπανικῆς κυβερνήσεως, μετέβη εἰς τὴν θέσιν του τῷ 1841, ἀλλὰ μὴ δυνηθεὶς νὰ ἐξοικειωθῇ πρὸς τὸ κλίμα τῆς Ὁλλανδίας ἠσθένησε καὶ ἐπιστρέψας εἰς τὴν πατρίδα του ἀπέθανεν. Ὡς ποιητὴς ὁ Ἐσπρονσέδα εἶναι ἐκ τῆς σχολῆς τοῦ Βύρωνος καὶ τοῦ Βίκτωρος Οὐγώ. Μεταξὺ τῶν ποιημάτων του διακρίνονται ὁ «Ὕμνος εἰς τὸν ἥλιον», καὶ ὁ «Διαβολόκοσμος», ἐξ οὗ τὸ τελευταῖον δυστυχῶς ἔμεινεν ἀτελές.

ΕΣΣ (HESS) (Ἰωάννης-Ῥοδέρτος), ἱστορικὸς ἑλβετὸς, γενν. τῷ 1646, ἀποθ. τῷ 1695. Συνέταξε τὴν συνέχειαν τῶν Memorabile Zigurina, καὶ κατέλιπεν ἐν χειρογράφοις πολλὰ συγγράμματα ἀφορῶντα τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλβετίας.

— (Ἰάννης-Ἰάκωβος), θεολόγος διαμαρτυρόμενος ἑλβετὸς, γενν. τῷ 1741, ἀποθ. τῷ 1828. Σπουδάσας ἰδίως τὴν θεολογίαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἐγένετο τῷ 1798 ποιμὴν ἐν Ζυρίχῃ, καταταγμένος μεταξὺ τῶν ἐξοχωτέρων θεολόγων τῆς ἐν Ζυρίχῃ ἀναμορφωτικῆς ἐκκλησίας. Τὰ συγγράμματά του πλήρη ἰδημοσιεύθησαν ἐν Ζυρίχῃ ὑπὸ τὸν τίτλον Hess'sche Bibelwerk. Μεταξὺ τῶν ἰδιαιτέρως ἀναδημοσιευθέντων, διακρίνονται «Ἱστορία τῶν τελευταίων τριῶν ἐτῶν τοῦ βίου τοῦ Ἰησοῦ», «Ἱστορία τῆς πρώτης νεότητος τοῦ Ἰησοῦ», «Περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ», «Ἱστορία καὶ συγγράμματα τῶν Ἀποστόλων τοῦ Ἰησοῦ», «Ἱστορία τῶν Ἑβραίων πρὸ τοῦ Ἰησοῦ», «Ἱστορία Δαβὶδ καὶ Σολομῶντος», «Βιβλιοθήκη τῆς ἱστορίας τῶν Ἁγίων», «Ὁ χριστιανὸς κατὰ τὸν κίνδυνον τῆς πατρίδος» κτλ.

— (Ἰωάννης-Λουδοβίκος), φιλόλογος γερμανὸς, γεν. τῷ 1756, ἀποθ. τῷ 1823. Εἰσῆλθε κατὰ πρῶτον εἰς τὸ στρατιωτικὸν σπάθων, ἔπειτα δὲ σπουδάσας ὕστερον τὴν ἰατρικὴν, καὶ ἐπηγγέλθη αὐτὴν ἐν Ἀμβούργῳ ὅπου ἀποκατέστη τῷ 1800. Κατὰ τὴν γαλλικὴν εἰσβολὴν διεκρίθη ἐπὶ πατριωτισμῷ, ἀναλαβὼν τὸν σχηματισμὸν καὶ τὴν ἀρχηγίαν τῆς πολιτοφυλακῆς. Περιληφθεὶς ἕνεκα τούτου κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν Γάλλων ἅλωσιν τῆς πόλεως μεταξὺ τῶν 28 πολιτῶν τῶν ἐξαιρεθέντων τῆς ἀμνηστείας, ἔφυγε καὶ μέχρι τῆς πτώσεως τοῦ Ναπολέοντος περιηγήθη τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Δανίαν. Συγγράμματα αὐτοῦ «Ἐφημερὶς τῶν ἐφημερίδων». «Τοπογραφικὴ, πολιτικὴ καὶ ἱστορικὴ περιγραφὴ τῆς πόλεως Ἀμβούργου», «Ἐκδρομαὶ διὰ τῆς Γερμανίας, τῶν Κάτω Χωρῶν καὶ τῆς Γαλλίας».

— (Κάρολος-Ἐρνέστος - Χριστόφορος), γλύπτης γερμανὸς, γενν. τῷ 1755, ἀποθ. τῷ 1828. Περὶ τὸ 1777 ἀποκαταστὰς ἐν Δυσσελδόρφῃ ἀπέκτησε φήμην, καὶ οὕτως ἐγένετο μέλος τῆς Ἀκαδημίας, ζωγράφος τῆς αὐλῆς καὶ καθηγητὴς· ὕστερον περιηγήθη τὴν Ἰταλίαν. Τῷ 1806 μετενεχθείσης τῆς Ἀκαδημίας εἰς Μόναχον, ἠκολούθησεν αὐτήν. Οἱ ἐπισημότεροι τῶν πινάκων του «Χριστὸς ἐν τῷ ἱερῷ συζητῶν μετὰ τῶν διδασκάλων», «Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου», «Ἡ Ἁγία οἰκογένεια» κτλ.

— (Πέτρος), ζωγράφος γερμανὸς, προσφυτερος υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1792. Ἐξελθὼν τοῦ ἐργοστασίου τοῦ πατρός του συνεπλήρωσε τὰς σπουδάς του εἰς Μόναχον. Κατὰ τὰς εἰς Γαλλίαν ἐκστρατείας τῶν συμμάχων 1813—1815 ἠκολούθησεν αὐτοὺς ὡς ζωγράφος, καὶ ἐγράφαξε πολλὰς μάχας, καθ' ἃς ἐνικήθησαν οἱ Γάλλοι τὴν τῆς Arcis sur Aube, τὴν ἅλωσιν γαλλικῆς κώμης ὑπὸ τῶν Κοζάκων καὶ ἄλλας. Τῷ 1833 ἠκολούθησε τὸν βασιλέα τῆς Ἑλλάδος Ὄθωνα καὶ ἐτοιχογράφησε τὴν κάθοδον καὶ τὴν στέψιν του ἐν τοῖς ἀνακτόροις τῶν Ἀθηνῶν. Τῷ 1839 προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας ὅπως ζωγραφίσῃ τὰ συμβάντα τῆς ἐκστρατείας τοῦ 1812. Ἐπιστρέψας εἰς Μόναχον ἐξεπόνησε διὰ τὸν βασιλέα Μαξιμιλιανὸν τὴν «Μάχην τῆς Λειψίας». Διακρίνεται διὰ τὴν εὐκολίαν τῆς συνθέσεως, τὴν κίνησιν τῶν προσώπων καὶ τὸ ἀκριβὲς εἰς τὰ καθέκαστα. Ὠνομάσθη ὁ Ὁράτιος Βερνέτος τῆς Γερμανίας, καὶ ἐτιμήθη διὰ πολλῶν παρασήμων.

— (Ἐρρίκος, βαρόνος), στρατηγὸς αὐστριακὸς, γεν. τῷ 1788. Μετέσχε τῆς ἐκστρατείας τῷ 1809 μὲ βαθμὸν ὑπολοχαγοῦ καὶ διεκρίθη ἐν τῇ μάχῃ τῆς Βάγκραμ. Τῷ 1813 εἰσῆλθεν εἰς τὸν ἐνεργὸν στρατὸν μὲ βαθμὸν λοχαγοῦ, καὶ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κρονιάδειον Βιβλιοθήκη
Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης

διακριθείς εἰς τὴν ἐκστρατείαν τοῦ 1814 προεβιβάσθη ταγματάρχης καὶ τῷ 1815 προελήφθη εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν. Τῷ 1822 προεβιβάσθη ἀντισυνταγματάρχης καὶ διωρίσθη στρατιωτικὸς ἐπίτροπος ἐν Τουρίνῳ. Συνταγματάρχης τῷ 1829, ἐγένετο τῷ 1831 ἀρχηγὸς τοῦ γενικοῦ ἐπιτελείου τοῦ κινητοῦ σώματος τῆς Λομβαρδίας, ὅπου προσήνεγκεν ἐξόχους ὑπηρεσίας μεριμνήσας ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν στρατευμάτων. Προβιβασθεὶς τῷ 1842 ὑποστράτηγος, διηύθυνε τῷ 1848 ἐν Ἰταλίᾳ τὰς ἐργασίας, αἵτινες ἐπήνεγκον τὸν θρίαμβον τῶν αὐστριακῶν, σχεδιάσας τὴν κατὰ τῆς Βενετίας ἐκστρατείαν, τὴν ἄλωσιν αὐτῆς καὶ τὰς ἀμυντικὰς κινήσεις τὰς ἐπενεγκούσας τὴν νίκην τῆς Κουστόζζας. Μετὰ τὴν ἧτταν τῶν Πιεδεμοντίων ἐπετράπη τὴν συνομολόγησιν τῆς ἀνακωχῆς μετὰ τοῦ στρατηγοῦ τῶν ἐχθρῶν. Πρὸς ἀνταμοιβὴν ἔλαβε παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας τὸ παράσημον τῆς Μαρίας Θηρεσίας καὶ παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας τὸ παράσημον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Ἀνανεωθέντος τοῦ πολέμου, συνέλαβε τὸ σχέδιον, ὅπερ ἐντὸς βραχυτάτου διαστήματος ἐπήνεγκε τὴν ὑποταγὴν τῆς Ἰταλίας. Τῷ 1854 ἀνετέθη αὐτῷ ἡ ἀνωτάτη ἀρχηγία τῶν δύο στρατιωτικῶν σωμάτων τῶν ἑνωθέντων ἐν Γαλλικίᾳ, Οὐγγρίᾳ καὶ Τρανσυλβανίᾳ, καὶ προσδιορισθέντων εἰς ἐπιτήρησιν τῆς πορείας τοῦ ἀνατολικοῦ πολέμου.

ΕΣΣΑΡ (Πέτρος des Essarts), πολιτικὸς γάλλος, γεννηθεὶς περὶ τὸ 1360, θανατωθεὶς τῷ 1413 Εἷς τῶν μεταβάντων εἰς Σκωτίαν καὶ πολεμησάντων ὑπὲρ τῶν Σκώτων κατὰ Ῥιχάρδου τοῦ Β' καὶ Ἑρρίκου τοῦ Δ', ἔπεσεν εἰς χεῖρας τῶν Ἄγγλων αἰχμάλωτος τῷ 1402. Διορισθεὶς τῷ 1408 ὑπὸ τοῦ δουκὸς τῆς Βουργουνδίας Ἰωάννου τοῦ Ἀτρομήτου δήμαρχος τῶν Παρισίων καὶ κατόπιν οἰκονομικὸς ἔφορος, προσήνεγκε μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὸν δοῦκα. Παυθεὶς τῷ 1410 τῆς δημαρχίας, ἐξηκολούθησε μὲν ἐκτελῶν καθήκοντα οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ἀλλὰ κατ' ὀλίγον ἀπεχωρίσθη τοῦ δουκὸς τῆς Βουργουνδίας, καὶ ἀνήγγειλε μυστικῶς εἰς τὸν δοῦκα τῆς Αὐτρηλίας, ὅτι ὁ δοὺξ τῆς Βουργουνδίας ἐμελλε νὰ τὸν δολοφονήσῃ· ὁ δοὺξ ὑποπτευθεὶς ταῦτα ἔπαυσεν αὐτὸν τῆς θέσεώς του, καὶ ἐνήργησεν ἀνακρίσεις, δι' ἃς καταστρώσας ὁ Ἔσσὰρ ἐξεπέτευσεν εἰς Χερβούργην. Ὡς ὁ δοὺξ ἠτοιμάσατο νὰ καταδιώξῃ αὐτὸν εἰς Χερβούργην, οὗτος ἐπιστρέψας τῷ 1413 εἰς Παρισίους καὶ κατασχὼν τὴν Βαστίλλην, Ὁ ὄχλος τῶν Παρισίων μισῶν αὐτὸν ἐκ τῆς ἐποχῆς τῆς δημαρχίας του ἔδραμε καὶ ἐπολιόρκησε τὴν Βαστίλλην, ὥστε ἠναγκάσθη ὁ Ἔσσὰρ νὰ παραδοθῇ εἰς τὸν δοῦκα ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅτι θέλει σωθῇ ἡ ζωή του. Ὁ ὅρος οὗτος δὲν ἐτηρήθη, διότι ὁ Ἔσσὰρ εἰσαχθεὶς εἰς δίκην, κατεδικάσθη εἰς θάνατον, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐξετελέσθη ἡ θανατικὴ ποινή.

ΕΣΣΑΡ (Καρλόττα δεσποσύνη des Essarts), κόμησσα de Romorantin, θυγάτηρ Φραγκίσκου des Essarts, γενν. περὶ τὸ 1580, ἀποθ. τῷ 1651. Ὑπῆρξεν ἐρωμένη τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Ἑρρίκου τοῦ Δ' ἐκ τοῦ ὁποίου ἐγέννησε δύο θυγατέρας, αἵτινες ἐγένοντο ὕστερον ἡγουμένισσαι εἰς δύο μονάς. Κατόπιν ἐγένετο ἐρωμένη τοῦ Λουδοβίκου τῆς Λωρραίνης, καρδιναλίου τῆς Γυίσης, ἐξ οὗ ἐγέννησε τρεῖς υἱοὺς καὶ δύο θυγατέρας. Οἱ ἀπόγονοι τῶν ἐκ τοῦ καρδιναλίου υἱῶν της ἔφερον τὸ ὄνομα Γυίσης, ἰσχυριζόμενοι, ὅτι αὕτη συνεπείᾳ διατάγματος τοῦ πάπα ἐγένετο νόμιμος σύζυγος τοῦ καρδιναλίου διὰ κρυφίου γάμου, ἀλλ' οὐδέποτε ἠδυνήθησαν νὰ ἀποδείξωσι τοῦτο. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ καρδιναλίου ἐνυμφεύθη τὸν du Hallier, καὶ ἐκ τότε ἐπεδόθη εἰς ῥᾳδιουργίας, συμμεριζομένη τὴν τύχην τῶν Γυίσων. Πληροφορηθεῖσα ὅτι ὁ καρδινάλιος Ῥιχελιὲ πρόκειται νὰ φυγαδεύσῃ τὸν δοῦκα τῆς Γυίσης, ἀνήγγειλε τοῦτο εἰς αὐτὸν δι' ἐπιστολῆς της, ἣν ἐκεῖνος φυγὼν ἐκ Γαλλίας ἀπέστειλεν εἰς τὸν Ῥιχελιὲ, ὅστις ἐξώρισεν αὐτὴν εἴς τινα τῶν γαιῶν της, ὅπου ἀπέθανε μὴ δυνηθεῖσα νὰ λάβῃ χάριν.

ΕΣΣΕ (Ἀνδρέας de Montalembert, sire d'Essé), στρατιωτικὸς γάλλος, γενν. τῷ 1483, ἀποθ. τῷ 1558. Μετέσχε πάντων τῶν πολέμων τῆς Ἰταλίας, διεκρίθη ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Φορνόβου, ἐκέρδησε δὲ ἀπὸ τῆς γενναιότητός του τὴν εὔνοιαν Φραγκίσκου τοῦ Α' καὶ ὑπερησπίσθη μετ' ἐπιτυχίας τὴν πόλιν Lendrecies κατὰ Καρόλου τοῦ Ε' τῷ 1543 Ἀποσταλεὶς εἰς Σκωτίαν, ἀπέγαγεν ἐκεῖθεν εἰς Γαλλίαν μετὰ πολλὰς μάχας τὴν βασίλισσαν Μαρίαν Στουάρτ. Ἐφονεύθη ἐντὸς τῶν τειχῶν τοῦ φρουρίου Téronanne, οὗτινος τὴν ἄμυναν εἶχεν ἐπιτραπῆ ὑπὸ Ἑρρίκου τοῦ Β'.

ΕΣΣΕ, κώμη τῆς Γαλλίας εἰς 28 χιλιόμ. ΝΔ τῆς Βιτρέ. Κάτ. 1700. Παρ' αὐτὴν ὑπάρχει ἓν τῶν περιεργοτέρων μνημείων τῶν δρυϊδῶν τῆς Γαλλίας καλούμενον la Roche-aux Fees. Τοῦτο εἶναι πλοῖσιον σχηματιζόμενον ἐκ 34 λίθων ἱσταμένων καθέτως εἰς τὴν γῆν καὶ καλυπτομένων ὑπὸ ἑτέρων 8 λίθων, οὗτινος τὸ ἐ-

σωτερικὸν διατέμνεται ὑπὸ ἐγκαρσίου διαφράγματος.

ΕΣΣΕΓΓΑΟΥ (Hseengau ἤτοι διαμερίσματα τῶν Ἐσσαίων), ὄνομα κοινὸν πολλῶν διαμερισμάτων τῆς ἀρχαίας Σαξωνίας, τῆς Φραγκωνίας καὶ τῆ Θυριγγίας κατοικουμένων ὑπὸ τῶν Καττῶν, τῶν ὕστερον κληθέντων Ἀσσίων ἢ Ἐσσαίων. Τὸ τῆς Θυριγγίας, τὸ ἐπισημότερον μεταξὺ αὐτῶν εἶχεν ὅρια τὴν Σαξωνίαν καὶ τοὺς ποταμοὺς Σάαλ καὶ Οὔνστρουκ. Βραδύτερον τὰ διαμερίσματα ταῦτα ἐνυβερνῶντο ὑπὸ τῶν κομήτων παλατίνων τῆς Σαξωνίας, καὶ ἀκολούθως συνηνώθησαν μετὰ τῆς Σαξωνίας ὑπὸ τῶν δουκῶν τῆς Βεττίνης.

ΕΣΣΕΔΑΡΙΟΣ, στρατηγὸς βρετανὸς ἢ γαλάτης πολεμῶν ἐφ' ἁμάξης καλουμένης «Ἐσσέδον» λατ. Essedum. Ἐν ἐσσέδον ἔφερε πολλοὺς Ἐσσεδαρίους καὶ ὁ τρόπος τῆς μάχης ἐγίνετο ὡς ἀκολούθως. Οἱ Ἐσσεδάριοι διέτρεχον ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις κατὰ μέτωπον τῶν ἐχθρῶν, ῥίπτοντες κατ' αὐτῶν βέλη καὶ προσπαθοῦντες νὰ εἰσελάσωσι διὰ τῶν ἱλῶν τοῦ ἱππικοῦ, τότε δὲ πηδῶντες εἰς τὴν γῆν, ἐπολέμουν πεζῇ. Αἱ ἅμαξαι ἀπεμακρύνοντο ὀλίγον τῆς συμπλοκῆς, ἀλλ' ἔμενον ἐντὸς βολῆς τῶν μαχητῶν, ὅπως προσενέγκωσιν αὐτοῖς ἐν ἀνάγκῃ καταφύγιον.

Ἐσσεδάριος, ξιφομάχος ῥωμαϊκὸς μαχόμενος ἐν τοῖς ἱπποδρομίοις ἐφ' ἁμάξης ἀναμφιβόλως κατὰ τὸν τρόπον τῶν Βρετανῶν καὶ τῶν Γαλατῶν. Οὕτω προσεῖτι ἐκαλεῖτο καὶ ὁ ἁμαξηλάτης, ὁ ὁδηγῶν εἰς τὸ ἱππαδρόμιον ἅμαξαν τινὸς τοῦ ἑνὸς ἵππου· ἦτο δὲ οὗτος δοῦλος.

ΕΣΣΕΔΟΝ, λατ. Essedum, ἅμαξα πολεμικὴ τῶν Βρετανῶν καὶ τῶν Γαλατῶν, τετράτροχος, συρομένη ὑπὸ δύο ἵππων, ὁδηγουμένη ὑπὸ ἁμαξηλάτου, καὶ φέρουσα πολλοὺς μαχητὰς καλουμένους Ἐσσεδαρίους. §. Ἅμαξα ὁδοιπορική παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ῥωμαίοις ὁμοιάζουσα τὴν προηγουμένην καὶ εἰσαχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Καίσαρος κατὰ τὴν ἐκ τῶν Γαλλιῶν ἐπιστροφήν του. Ἡ ἅμαξα αὕτη ἦτο ἐλαφρὰ, καὶ κατεσκευάζετο διὰ τὰ ἱππηδρόμια.

ΕΣΣΕΚΟΥ-ΙΒΟ ἢ ΕΣΣΕΚΟΥΕΒΟ, ποταμὸς τῆς νοτίου Ἀμερικῆς. Πηγάζων ἐκ τῶν ὀρέων τῆς βρασιλιανῆς Γουϊάννης, ἔχει ῥοὺν 700 χιλιαμ. πρὸς τὰ ΒΔ καὶ κατόπιν πρὸς τὰ ΒΑ. διαβρέχει διὰ τῶν κατωτέρων του μέρος μέρος τῆς ἀγγλικῆς Γουϊάννης, καὶ χύνεται εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν εἰς πλάτ. βόρ. 7ο καὶ μῆκ. δυτ. 60ο 60'. Πλωτὸς, ἀλλὰ μετὰ δυσκολίας ἕνεκα τῆς παλιρροίας καὶ τῆς πληθύος νήσων καὶ τῶν σύρτεων ἐπὶ 160 χιλιαμ. Ἐπὶ τῶν ὀχθῶν δάση πυκνότατα.

ΕΣΣΕΛΒΑΧ (Φραγκίσκος-Γασπάρδος Hesselbach), χειρουργὸς καὶ ἀνατομολόγος γερμανὸς, γενν. τῷ 1759, ἀποθ. τῷ 1816. Ἐγένετο καθηγητὴς τῆς ἀνατομίας καὶ τῆς χειρουργικῆς ἐν Βυρτεμβούργῃ καὶ συνέταξε διάφορα συγγράμματα τῶν ἐπιστημῶν τούτων.

ΕΣΣΕΛΙΓΚ (Γεράρδος Hesselink), θεολόγος ὁλλανδὸς, γενν. τῷ 1755, ἀποθ. τῷ 1811. Διωρίσθη καθηγητὴς τῆς θεολογίας τῷ 1786, καὶ τῆς φιλοσοφίας τῷ 1800 εἰς τὸ σεμινάριον τῶν Ἀναβαπτιστῶν ἐν Ἀμστελοδάμῳ. Τὰ μαθήματα ὡς καὶ τὰ συγγράμματά του διακρίνονται διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα τῆς ἀνεξιθρησκείας.

ΕΣΣΕΛΙΟΣ (Ἀνδρέας Hesselius), ἐκκλησιαστικὸς σουηδὸς, γενν. τῷ 1677, ἀποθαν. τῷ 1733. Διωρίσθη τῷ 1712 ποιμὴν τῆς σουηδικῆς κοινότητος τῆς ἐγκαταστάσης ἐν Ἀμερικῇ ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆς Χρηστίνης. Καὶ ἡ πρὸς διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου βρετανικὴ ἑταιρία ἐπεφόρτισεν αὐτῷ τὴν διοίκησιν τῶν ἐν Πενσυλβανίᾳ ἐνοριῶν τῶν στερουμένων ποιμένων. Ἀνακληθεὶς τῷ 1723 διωρίσθη ποιμὴν ἔν τινι πόλει τῆς Δελαβαρλίας. Σύγγραμμα αὐτοῦ «Ἔκθεσις τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τῆς ἐν Ἀμερικῇ σουηδικῆς ἐκκλησίας».

Ἐσσέλιος (Ἰωάννης), σοφὸς σουηδὸς, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1687, ἀποθ. τῷ 1752. Περιηγήθη εἰς Ὁλλανδίαν καὶ Ἀγγλίαν, ἐσπούδασεν ἐν Λουγδούνῳ Βατουῶν, καὶ ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς ἰατρικῆς τῷ 1721. Ἐπιστρέψας διωρίσθη ἐπαρχιακὸς ἰατρὸς τῷ 1728. Ἀνεκάλυψεν ἐπὶ τῶν ὀχθῶν λίμνης τινὸς λαμπρὸν μάρμαρον λευκὸν μετὰ κηλίδων ἐρυθρῶν, καὶ ἐφεύρε τὸν τρόπον τοῦ κατασκευάζειν ἄρτον ἐκ βρύων. Καὶ ἄλλας δὲ ἀνακαλύψεις ἔκαμεν, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἡ μὲν Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν τῆς Στοκχόλμης ἐδέξατο αὐτὸν ὡς μέλος τῷ 1743, αἱ δὲ βουλαὶ τῆς Σουηδίας ἐπεψηφίσαντο αὐτῷ ἀμοιβὴν τῷ 1747.

ΕΣΣΕΛΙΟΣ (Ἀνδρέας), ἐπονομαζόμενος «Ἀμερικανὸς» ὡς γεννηθεὶς ἐν Ἀμερικῇ, ποιητὴς σουηδὸς, ἀνεψιὸς τῶν προηγουμένων, ζῶν εἰσέτι τῷ 1755. Ὑπῆρξε διδάσκαλος τῆς ἀγγλικῆς ἐν Οὐψάλῃ καὶ συνέταξε ποιήματα ἀγγλιστί. Συγγράμματα αὐτοῦ «Ἐρέτης Θ'» τραγῳδία εἰς ε πράξεις, «Ὁ χρυσοῦς καὶ ὁ σιδηροῦς αἰὼν τῆς Σουηδίας», «Οἱ ἐπισημότεραι βασιλεῖς τῆς Σουηδίας», «Ἡ ἱερὰ ἡγεμονὶς Ζελίττα» τραγῳδία

εἰς 5 πράξεις, «Οἱ δώδεκα Κάρολοι βασιλεῖς τῆς Σουηδίας» κτλ.

Ἔσσέλιος (Φραγκῖσκος), φιλολόλος ὁλλανδός, γενν. ἐν Ῥότερδαμ τῷ 1680, ἀποθ. τῷ 1748. Τῷ 1702 ἐγένετο καθηγητὴς τῆς ῥητορικῆς καὶ τῆς ἱστορίας ἐν τῇ πατρίδι του, καὶ τῷ 1708 ἐπέτυχεν ἐπικερδῆ τινα θέσιν.

ΕΣΣΕΛΣ (Ἰωάννης Hessels), θεολόγος βαταυὸς, γενν. τῷ 1522, ἀποθ. τῷ 1563. Ἐδίδαξε τὴν θεολογίαν ἐν Λουβαίνῃ, καὶ ἀπέκτησε φήμην οὐχὶ διὰ τὴν εὐγλωττ'αν, ἣς ἐστερεῖτο, ἀλλὰ διὰ τὴν πολυμάθειαν καὶ τὰς σταθερὰς κρίσεις του. Συνέγραψε πολλὰ συγγράμματα.

Ἔσσελς (Γουλιέλμος Hessels ἢ Estius van Est), θεολόγος καθολικὸς νεερλανδὸς, γεν. τῷ 1542, ἀποθ. τῷ 1613. Ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ ἐν Λουβαίνῃ, προσεκλήθη εἰς Δουάϊ, ὅπου συγχρόνως ὑπῆρξε καθηγητὴς τῆς θεολογίας, διευθυντὴς τοῦ σεμιναρίου, ἱερεὺς τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Πέτρου, καὶ γραμματεὺς τοῦ πανεπιστημίου. Τὰ ἐπὶ τῆς θεολογίας καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας συγγράμματά του εἶναι πλήρη πολυμαθείας, ἀλλ' ἐκ τοῦ θρησκευτικοῦ ζήλου του ἐξέρχεται τῶν ὁρίων, καὶ φθάνει μέχρι τοῦ νὰ δικαιολογῇ τὴν πολιτικὴν δολοφονίαν.

ΕΣΣΕΝΔΙΑ, γερ. ΕΣΣΕΝ, πόλ. τῆς Πρωσσίας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Ῥήνου ἐπὶ τῆς Βέρνης 31 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Δυσσελδόρφης. Κάτοικοι 13,000. Ἀρχαία μονὴ τῶν Βενεδικτίνων. Βιομηχανία ζωηρά· κατασκευὴ ἀγχεμάχων ὅπλων, χαλκάνθης, ὑφασμάτων καὶ ἐριούχων, μαχαιρικῶν, ἀτμομηχανῶν. Πλούσια ἀνθρακωρυχεῖα ἐν τοῖς πέριξ, παράγοντα κατ' ἔτος 7 ἑκατομμύρια τόννων.

ΕΣΣΕΝΔΙΑΣ (Ἰωάννης-Ἐρρίκος, κόμης), τρατηγὸς σουηδὸς, γενν. τῷ 1755, ἀποθαν. τῷ 1824. Κατ' ἀρχὰς ἀξιωματικὸς τῶν δραγόνων, συνώδευσε τῷ 1783 τὸν βασιλέα Γουσταῦον Γ' κατὰ τὰς εἰς Γαλλίαν καὶ Ἰταλίαν περιηγήσεις του, εἶτα δὲ κατὰ τὴν εἰς Φινλανδίαν ἐκστρατείαν του τῷ 1783, καὶ προεδιδάσθη εἰς τὸν βαθμὸν στρατηγοῦ, καὶ τὸ ἀξίωμα σταυλάρχου τοῦ βασιλικοῦ οἴκου. Κατὰ τὴν φινλανδικὴν συνωμοσίαν ἐδείχθη πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος εἰς τὸν βασιλέα του, συνήθροισεν ἐν μικρῷ χρονικῷ διαστήματι τὴν χωροφυλακὴν τῆς δυτικῆς Γοτθίας, ὡδήγησε τὰς φρουρὰς τῆς Σκανίας καὶ διέλυσε τὸν ἀποκλεισμὸν τοῦ Γοτθεμβούργου. Τῷ 1792 διωρίσθη ἀρχηγὸς τῆς ἐφίππου φρουρᾶς. Ῥιδοποιηθεὶς δι' ἀνωνύμων ἐπιστολῶν τὴν σχεδιαζομένην δολοφονίαν τοῦ Γουσταύου ἐβίασεν αὐτὸν νὰ μὴ ὑπάγῃ εἰς τὸν μετημφιεσμένον χορὸν, ὅπου περιέμενον αὐτὸν οἱ δολοφόνοι· ἀντιστάντος τοῦ βασιλέως, συνώδευσεν αὐτὸν καὶ εἶδε κηλιδωθέντα τὰ ἐνδύματά του ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ κυριάρχου του. Τῷ 1795 συνώδευσεν εἰς Πετρούπολιν τὸν διοῦκα τῆς Σουδερμανίας, ἐγένετο διαικητὴς τῆς Στοκχόλμης μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του, καὶ τῷ 1797 ἀπεσύρθη εἰς Ἑλελάνδην. Τῷ 1800 διωρίσθη μέγας σταυλάρχης τοῦ βασιλείου καὶ γενικὸς διοικητὴς τῆς Πομερανίας καὶ τοῦ Rougen· τῷ 1807 διωρίσθη ἀρχιστράτηγος τῆς Πομερανίας, καὶ ὑποστὰς ἐπὶ δύο μῆνας καὶ ἥμισυν τὴν πολιορκίαν τῆς Σταλσούνδης συνωμολόγησε μετὰ τῆς Γαλλίας ἔντιμον ἀνακωχήν. Ἀναγορευθεὶς κόμης καὶ σύμβουλος ὑπὸ τοῦ βασιλέως Καρόλου ΙΓ' ἀπεστάλη πρεσβευτὴς εἰς Παρισίους, ὅπου διεπραγματεύθη τὴν συνθήκην τῆς εἰρήνης μεταξὺ Γαλλίας καὶ Σουηδίας, καὶ ἐπέτυχε τὴν ἐπιστροφὴν τῆς Πομερανίας εἰς τὴν Σουηδίαν. Τῷ 1813 διώκησεν ὑπὸ τὸν Βερναδόττην τὸν στρατὸν τὸν ὁρισθέντα κατὰ τῆς Νορβηγίας, καὶ ὅτε τὰ δύο βασίλεια συνηνώθησαν ὑπὸ τὸ αὐτὸ σκῆπτρον, ἀνετέθη αὐτῷ ἡ διοίκησις τῆς Νορβηγίας μετὰ τῶν τίτλων ἀρχιστρατήγου καὶ σφραγιδοφύλακος τοῦ πανεπιστημίου τῆς Χριστιανίας. Παυθεὶς τῆς θέσεως ταύτης τῷ 1816, διωρίσθη τῷ 1817 γενικὸς διοικητὴς τῆς Σκανίας.

ΕΣΣΕΝΙΑΝΟΙ, ἰουδαϊκὴ αἵρεσις παρεκτρεπομένη τῆς καθαρότητος τῶν μωσαϊκῶν δογμάτων. Πιστεύεται ὅτι ἐσχηματίσθη ἐπὶ τῶν Μακκαβαίων καὶ ἠρίθμει περὶ τὰς 4,000 ὁπαδοὺς ἐπὶ Χριστοῦ. Οὗτοι ἔζων εἰς κοινότητα πέριξ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τῆς Ἀσφαλτίτιδος λίμνης, ἔφερον ἔνδυμα λευκὸν, προσηύχοντο καὶ ἐμελέτων ἀδιακόπως, ἔκαμνον συχνὰς λούσεις, ἀπέφευγον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸν γάμον, καὶ μετήρχοντο συνήθως τὴν ἰατρικήν. Ὁ αὐστηρὸς αὐτῶν βίος εἶχεν ἀναλογίαν τινὰ πρὸς τὸν βίον τῶν ἀρχαίων προφητῶν, τῶν χριστιανῶν ἀσκητῶν καὶ τῶν κουακέρων. Δὲν μετέβαινον εἰς Ἱεροσόλυμα ὅπως θυσιάσωσιν εἰς τὸν ναὸν, περιοριζόμενοι μόνον νὰ στέλλωσιν εἰς αὐτὸν τὰ δῶρά των, οὐδεμίαν ἄλλην ἀρχὴν ἀναγνωρίζον εἰμὴ τὴν τῶν πρεσβυτέρων των, ἐδίδασκον τὴν ἰσότητα τῶν ἀνθρώπων, ἀπέδιδον ἅπαντα εἰς τὸ εἱμαρμένον καὶ οὐδὲν εἰς τὸ αὐτεξούσιον τοῦ ἀνθρώπου.

ΕΣΣΕΞΙΑ (Essex), κομητεία πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Ἀγγλίας μεταξὺ τῆς Βορείου θαλάσσης πρὸς Λ. τῶν ἐκβολῶν τοῦ Τάμεσεως πρὸς Ν, τῶν κο-

μητειῶν Σουφφόλκης καὶ Καίμβριτζ πρὸς Β, τῆς Ἑρεφόρδης καὶ τῆς Μιδδλεσεξίας πρὸς Δ καὶ τοῦ Κέντ πρὸς Ν. Ἐπιφ. 400,000 ἐκταρ., ὧν 360 χιλ. καλλιεργήσιμα, καὶ 20 χιλ. εἰς δάση. Κάτ. 404. χιλ. Γῆ ἐλώδης πρὸς Α πλουσία καὶ ποικίλη ἐν τῷ κέντρῳ, διαβρεχομένη ὑπὸ τῶν ποταμῶν Roding, Chelm, Crouch, Colne καὶ Sea. Κτηνοτροφία μόσχων καὶ χοίρων διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ Λονδίνου Γεωργικὰ προϊόντα ἁλιεία ὀστρέων. Πρωτ. ἄλλοτε Colchester, ἤδη Chelmsford· ἄλλαι πόλεις Μαχδόν, Harwich. Δίδει τὸν τίτλον κόμητος εἰς τὴν οἰκογένειαν Coningsby.

Ἐσσεξία (Essex ἤτοι «Ἀνατολικὴ Σαξωνία», βασίλειον σαξωνικὸν ἱδρυθὲν ἐν τῇ Μεγάλῃ Βρετανίᾳ τῷ 526 ὑπὸ τοῦ Erkenwin, ἀποσπάσαντος αὐτὸ ἀπὸ τοῦ βασιλείου τοῦ Κέντ. Πρωτεύουσα Λονδῖνον. Περιελάμβανε τὰς ἐνεστώσας κομητείας τῆς Ἐσσεξίας, τῆς Μιδδλεσεξίας καὶ τὸ νότιον τῆς κομητείας τῆς Ἑρτφόρτης.

ΕΣΣΕΞΙΔΣ (Ῥοβέρτος, κόμης), στρατηγὸς Ἄγγλος, εὐνοούμενος τῆς βασίλισσης Ἐλισάβετ, γεν. τῷ 1568. θανατ. τῷ 1601. Ἦτο υἱὸς τοῦ Οὐάλτερ Δεβαρὲπρώτου κόμητος τῆς Ἐσσεξίας. Εἰς ἡλικίαν 21 ἐτῶν παρουσιασθεὶς εἰς τὴν αὐλὴν διεκρίθη διὰ τῆς χάριτος τοῦ προσώπου του καὶ προσελκύσατο τὴν εὔνοιαν πάντων καὶ αὐτῆς τῆς βασιλίσσης, ἥτις ἀνέλαβε τὴν καλλιέργειαν τοῦ πνεύματός του. Τῷ 1585 ἐξεστράτευσεν μετὰ τοῦ πατρυιοῦ του κόμητος τῆς Βεγκαστρίας, μεθ' οὗ συνεφιλιώθη τῇ μεσολαβήσει τῆς βασιλίσσης καὶ τοι ὑποπτευόμενος αὐτὸν ὡς δηλητηριάσαντα τὸν πατέρα του. Τῷ 1587 διωρίσθη σταυλάρχης, καὶ μετ' ὀλίγον ἔλαβε τὸ παράσημον τῆς Περικνημίδος. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Λαγκαστρίας ἔχαιρε τὴν πλήρη εὔνοιαν τῆς βασιλίσσης ἄνευ ἀντιζήλου. Τῷ 1589 καταβεβαρυμένος ὑπὸ ὀφειλῶν μετέβη παρὰ τὴν θέλησιν τῆς βασιλίσσης εἰς Πορτογαλίαν ὅπως μετάσχῃ τῆς ἐπιχειρήσεως τῆς ἐκ νέου ἐνθρονίσεως τοῦ βασιλέως Ἀντωνίου. Ἡ βασίλισσα δυσηρεστήθη τὰ μέγιστα, ἀλλ' ἕνεκα τῆς γενναιότητός του ἐσυγχώρησεν αὐτόν. Τῷ 1590 ἐνυμφεύθη μυστικῶς τὴν χήραν τοῦ Φιλίππου Σίδνεϋ, ἣν διετήρει μακρὰν τῆς αὐλῆς, ὅπως μὴ ἀπολέσῃ τὴν εὔνοιαν τῆς βασιλίσσης. Τῷ 1591 ἀπεστάλη εἰς Βρετάνην πρὸς βοήθειαν τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Ἑρρίκου τοῦ Δ' κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἱσπανίας Φιλίππου τοῦ Β' ἀντιποιουμένου τὴν ἐπαρχίαν ταύτην. Μετὰ δίμηνον σχεδὸν ἀπουσίαν ἐπανῆλθε παρὰ τῇ Ἐλισάβετ νὰ ἐπιστρέψῃ. Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἀνεκάλυψε συνωμοσίαν κατὰ τῆς ζωῆς τῆς βασιλίσσης διενεργουμένην ὑπὸ τοῦ Ἱσπανοῦ Ῥοδρήγου Λοπὲζ, καὶ ἔσωσεν οὕτω τὴν ζωὴν αὐτῆς. Τῷ 1596 μετέσχεν ἐκστρατείας, κατὰ τῆς Ἱσπανίας, καθ' ἣν ἐκυριεύθη, διηρπάγη καὶ ἐπυρπολήθη τὸ Κάδιξ, καὶ δὶς πλοῖα ἔπεσον εἰς χεῖρας τῶν Ἄγγλων ἢ κατεστράφησαν ὑπ' αὐτῶν. Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του δὲν ἔλαβε τὴν ἀνήκουσαν αὐτῷ ὑποδοχήν, καθὸ διαβληθεὶς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν του ὡς ἄσωτος, πεισματώδης καὶ ὀργίλος. Ἐνῷ δὲ ἔμελλε νὰ ἀναλάβῃ πάλιν τὴν εὔνοιαν τῆς βασιλίσσης ὑπέπεσεν εἰς δυσμένειαν, καθὸ ἐρωτευθεὶς μίαν τῶν ἀκολούθων της. Ἡ Ἐλισάβετ πληροφορηθεῖσα περὶ τῶν ἀπειλητικῶν σχεδίων τοῦ βασιλέως τῆς Ἱσπανίας Φιλίππου τοῦ Β', συγκατετέθη εἰς τὸν ἐφοπλισμὸν νέου στόλου ὡρισμένου πρὸς καταστροφὴν τοῦ ἱσπανικοῦ στόλου, καὶ διώρισεν ἀρχηγὸν αὐτοῦ τὸν Ἐσσεξίας. Ὁ στόλος οὗτος ἐπέτυχε μὲν νὰ καταλάβῃ τὰς Ἀσάρας καὶ νὰ λεηλατήσῃ τινὰς χώρας, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἱσπανικὸν γόλον τοῦ νὰ καταπλεύσῃ εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀγγλίας καὶ νὰ ἐπενέγκῃ τινὰς ζημίας. Ἕνεκα τούτου ἡ Ἐλισάβετ κακῶς ὑπεδέξατο πάλιν τὸν Ἐσσεξίαν. Τῷ 1598 διενέξεως γενομένης μεταξὺ τῆς βασιλίσσης καὶ τοῦ Ἐσσεξίας περὶ διορισμοῦ διοικητοῦ εἰς Ἰρλανδίαν, ἡ βασίλισσα ἐρρέπισεν αὐτὸν, οὗτος δὲ ἐξέφρασεν ὑβριστικάς τινας λέξεις· ἔκτοτε ἡ βασίλισσα ἀπεφάσισε νὰ ἐγκαταλείψῃ αὐτὸν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀπωλείας. Εἰς νέαν τινὰ συζήτησιν περὶ τῶν ὑποθέσεων τῆς Ἰρλανδίας ὁ Ἐσσεξίας ἐπέτυχε τὸν διορισμὸν ἑαυτοῦ εἰς τὴν θέσιν διοικητοῦ τῆς Ἰρλανδίας, καὶ τοι ἀνθισταμένης τῆς βασιλίσσης. Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του εἰς Ἰρλανδίαν ἐδείχθη ὅλως ἀπειθὴς εἰς τὰς διαταγὰς τῆς βασιλίσσης ἐνεργῶν αὐθαιρέτως. Μετὰ τὴν καθυπόταξίν τινων φρουρίων λαβὼν συνέντευξιν μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ἀνταρτῶν συνωμολόγησεν ἀνακωχὴν καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Λονδῖνον. Τὸ τοιοῦτον κατέστρεψε πᾶσαν ἐπιρροὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς Ἐλισάβετ, ἥτις ὅτε πρωΐαν τινὰ ἦλθεν ὁ Ἐσσεξίας εἰς τὸν κοιτῶνά της καὶ προσέπεσεν εἰς τοὺς πόδας της διέταξε τὴν φυλάκισίν του, καὶ τὴν εἰσαγωγήν του εἰς δίκην, καθ' ἣν κατεδικάσθη οὗτος μόνον εἰς τὴν ἀπώλειαν τῆς θέσεώς του. Ἤλπισεν ἐκ νέου ὁ Ἐσσεξίας νὰ κλονίσῃ τὴν εὔνοιαν τῆς βασιλίσσης καὶ ἐζήτησε παρ' αὐτῆς τῷ 1600 νὰ ἀνανεώσῃ τὸ ἐπὶ τῶν γλυκέων οἴνων προνόμιον, ὅπερ τῷ εἶχε πραγτουμένως παραχωρήσει· ἡ βασίλισσα ὅμως ὄχι ἐνε-

δωκεν. Ἐκτοτεὸ Ἐσσεξίας ἀπελπισθεὶς ἐξέφθη ἀπὸ σφάλματος εἰς σφάλμα, καὶ τέλος τῇ 8 φεβρουαρίου 1601 ἐπεχείρησεν ἀνταρσίαν εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ Λονδίνου, ἀλλὰ τῆς προσκλήσεώς του μὴ εἰσακουσθείσης ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ μέγαρόν του, ὅπου περικυκλωθεὶς παρεδόθη ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅτι θέλει δικασθῇ κατὰ τοὺς νόμους. Δικασθεὶς κατεδικάσθη εἰς θάνατον καὶ ὡδηγήθη τῇ 25 φεβρουαρίου εἰς τὸ ἐκρίωμα.

ΕΣΣΕΞΙΑΣ (Ροβέρτος-Δεβαρὲ, τρίτος κόμης), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1592, ἀποθ. τῷ 1646. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του προσελήφθη ὑπὸ τῆς μάμμης του, ἥτις ἐφρόντισε περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεώς του. Τῷ 1603 ἀνέλαβε τὰ κτήματά του καὶ μετὰ τρία ἔτη ἐνυμφεύθη μετὰ τρισκαιδεκαετοῦς νεάνιδος, ἀφ' ἧς ἔμεινε κεχωρισμένος ἐπὶ τέσσαρα ἔτη ἕνεκα τῆς ἀνηλικιότητος ἀμφοτέρων. Ὅτε τῷ 1613 ὑπῆγε νὰ παραλάβῃ τὴν σύζυγόν του, εὗρεν αὐτὴν ἐρωτευμένην μετ' ἄλλου, τοῦ λόρδου Rochestrer, καὶ μόλις μετ' ἐπίμονον ἀπαίτησιν τοῦ πατρός της ἠκολούθησεν αὐτὸν ἡ σύζυγός του. Τοιοῦτον συνοικέσιον βεβαίως οὔτε εὐτυχὲς ἦτο δυνατὸν νὰ ᾖναι οὔτε διαρκές. Μετά τινας μῆνας ἡ σύζυγός του ἐζήτησε διαζύγιον καὶ ἐπιτυχοῦσα ἐνυμφεύθη τὸν ἐραστήν της ὕστερον κόμητα τῆς Σομερσέτης. Καὶ δεύτερον γάμον συνδέσας ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ διαζύγιον ἕνεκα τῆς ἀπιστίας τῆς δευτέρας συζύγου του, καὶ ἔκτοτε οὐδέποτε ἀπέβλεψεν εἰς συνοικέσιον. Κατὰ τὰς ἔριδας τὰς ἀναφυείσας μεταξὺ τοῦ βασιλέως Καρόλου Α' καὶ τῶν βουλῶν, ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῶν βουλῶν καὶ ἐθεωρεῖτο ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἀντιβασιλικῶν. Ἕνεκα τῆς προσβεβλημένης ὑγείας του ἀποθανὼν πρωϊμως δὲν ἠδυνήθη νὰ ἴδῃ πληρέστατα τὸν θρίαμβον τῆς μερίδος του.

ΕΣΣΗ, γερμ. Hessen, ὄνομα πολλῶν χωρῶν κειμένων μεταξὺ τοῦ Μαίνου καὶ τοῦ Βέσερ, καὶ κατοικουμένων ἄλλοτε ὑπὸ τῶν Καττῶν, κληθέντων βραδύτερον Ἀσσίων ἢ Ἐσσαίων, οὓς ἠκολούθησαν οἱ Σάξωνες. Ἐπὶ τῶν φράγκων βασιλέων οἱ Ἐσσαῖοι ἐκυβερνῶντο ὑπὸ τῶν κομήτων, βραδύτερον δουκῶν τῆς Φραγκονίας. Μετὰ τὴν ἀπόσβεσιν τῶν τελευταίων ἀνεφάνησαν πολλαὶ δυναστεῖαι, ὧν ἰσχυροτέρα ὑπῆρξεν ἡ τῶν κομήτων τῆς Γυδενσβέργης. Ἡ θυγάτηρ Γεῖσου Δ' τελευταίου κόμητος τῆς Γυδενσβέργης μετήνεγκε τὴν κομητείαν εἰς τὸν σύζυγόν της Λουδοβίκον Α' λανδγράβον τῆς Θουριγγίας, ὃν ἀνεγνώρισαν ὡς κυριάρχην των ἅπαντες οἱ τιμαριοῦχοι τῆς Ἐσσης. Τῆς γραμμῆς τῶν ἀρχόντων τοῦ οἴκου τῆς Θουριγγίας ἀποσβεσθείσης τῷ 1247, ἡ Ἔσση καταβεβλημένη ἐκ μακρῶν ἀγώνων, ἔπεσε τῷ 1263 εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς ἡγεμονίδος Σοφίας, θυγατρὸς τοῦ λανδγράβου Λουδοβίκου τοῦ Εὐσεβοῦς, καὶ συζύγου τοῦ δουκὸς Ἑρρίκου τῆς Βραβάντης. Ὁ υἱὸς αὐτῆς Ἑρρίκος Ε' τὸ Νήπιον εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἐνεστῶτος οἴκου τῆς Ἐσσης. Ἔσχε τὸν τίτλον λανδγράβου, καὶ ἀνεγνωρίσθη πρίγκηψ τῆς Αὐτοκρατορίας. Οἱ διάδοχοι αὐτοῦ ηὔξησαν ἐπαισθητῶς τὴν Ἔσσην. Συνεπείᾳ διανομῆς γενομένης τῷ 1488 ἐσχηματίσθησαν αἱ γραμμαὶ τῆς «Ἄνω Ἔσσης» καὶ τῆς «Κάτω Ἔσσης». Τῆς τελευταίας ἐκλιπούσης τῷ 1500, αἱ κτήσεις αὐτῆς μετέβησαν εἰς Γουλλιέλον τὸν Β' τῆς Ἄνω Ἔσσης. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φίλιππος Α' ὁ Μεγάθυμος 1518—1567, διένειμε τὴν Ἔσσην μεταξὺ τῶν τεσσάρων του υἱῶν ἱδρυτῶν τῶν γραμμῶν Κασσέλης, Μαρβούργου, Ῥέϊνφελς καὶ Δαρμστάδης. Ἡ γραμμὴ τῆς Ῥέϊνφελς ἐξέλιπε τῷ 1583, καὶ ἡ τοῦ Μαρβούργου τῷ 1604, καὶ τὰς κτήσεις αὐτῶν διενεμήθησαν πρὸς ἀλλήλας αἱ γραμμαὶ τῆς Ἔσσης Κασσέλης καὶ τῆς Ἔσσης Δαρμστάδης.

ΕΣΣΗ ΔΑΡΜΣΤΑΔΗ (Μέγα δουκάτον), γερμανικὸν κράτος, διαιρούμενον εἰς δύο μέρη, ὧν τὸ βόρειον «Ἄνω Ἔσση» καλούμενον καὶ περιλαμβανόμενον εἰς τὴν Βόρειον Γερμανικὴν Ὁμοσπονδίαν, περικυκλοῦται πανταχόθεν ὑπὸ τῆς Πρωσσίας, τὸ δὲ νότειον περιλαμβάνον τὴν ῥηνικὴν Ἔσσην, καὶ τὸ Στρακεμβοῦργον κεῖται μεταξὺ τῆς Πρωσσίας πρὸς Β, τῆς Πρωσσίας καὶ τῆς Βαυαρίας πρὸς Α, τοῦ Μεγάλου Δουκάτου τῆς Βάδης πρὸς Ν, καὶ τῆς Πρωσσίας πρὸς Δ. Ὄρη εἰς τὴν Ἄνω Ἔσσην Vogelsberg, Taunus καὶ Westerwald, εἰς τὴν ῥηνικὴν Ἔσσην Odenwald καὶ Bergstrasse. Ποταμοὶ εἰς τὴν Ἄνω Ἔσσην Λὰν, Νίδδα, Ἔδδερ, Βέττερ καὶ Φούλδη, εἰς τὴν ῥηνικὴν Ἔσσην Ῥῆνος, Μεῖνος, Νάχη καὶ Νίκκερ. Ἐπιφάνεια 834,480 ἑκταρίων. Κάτ. 845,000, ἐξ ὧν 215,500 παπισταί. Πρωτ. Δαρμστάδη· ἄλλαι πόλεις Μαγεντία, Ὄφφενβαχ, Giessen Worms. Ἡ Ἄνω Ἔσση εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄγονος, ἡ ῥηνικὴ Ἔσση γονιμωτάτη εἰς γεννήματα, καπνὸν, καρποὺς καὶ οἴνους. Μεταλλεῖα χαλκοῦ, σιδήρου καὶ γαιανθράκων. Κατασκευὴ μαλλίνων καὶ βαμβακερῶν ὑφασμάτων. Πανεπιστήμιον ἐν Giessen. Σιδηροδρομικὴ γραμμὴ διασχίζει τὸ Μέγα Δουκάτον ἐκ Β πρὸς Ν, διερχομένη διὰ τῆς Δαρμστάδης, τῆς Φραγκφόρτης καὶ τῆς Giessen· ἐπίσης σιδηρόδρομοι

συνδέουσι τὴν Μαγεντίαν καὶ τὸ Ὄφφενβαχ μετὰ τῆς Φραγκφόρτης. Εἰσοδήματα τοῦ κράτους 19 ἑκατομμύρια φράγκων, δημόσιον χρέος 30 ἑκατομμύρια φράγκων. Ἡ Μαγεντία εἶναι τὸ πρῶτον γερμανικὸν φρούριον. Ἡ κυβέρνησις εἶναι συνταγματικὴ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συντάγματος τοῦ 1820 ἐπιθεωρηθέντος τῷ 1848 καὶ τῷ 1851. Τὰ νομοθετικὰ σώματα σύγκεινται ἐκ δύο βουλῶν.

Ἱ σ τ ο ρ ί α, Γεώργιος Α' ὁ νεώτερος υἱὸς Φιλίππου τοῦ Μεγαθύμου εἶναι ὁ ἱδρυτὴς τῆς γραμμῆς τῆς Ἔσσης Δαρμστάδης. Ἐκ τῶν τριῶν υἱῶν του Λουδοβίκος ὁ Ε' διεδέξατο αὐτὸν εἰς τὴν Δαρμστάδην· οἱ δύο ἄλλοι ἵδρυσαν τὰς γραμμὰς τῆς Ἔσσης Βυτζβάχης καὶ τῆς Ἔσσης Ὀμβούργης, ἐξ ὧν ἡ πρώτη ἐξέλιπε τῷ 1643. Ἐπὶ Γεωργίου τοῦ Β' 1626—1661 τὸ Μαρβοῦργον παρεχωρήθη εἰς τὴν Ἔσσην Κασσέλην, Λουδοβίκος ὁ Ι' ἠναγκάσθη νὰ παραχωρήσῃ τῷ 1801 πολλὰς ἐπαρχίας τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ῥήνου καὶ ἀπέναντι ἔλαβε τὸ δουκάτον τῆς Βετσφαλίας καί τινα μέρη τοῦ Παλατινάτου τῆς Μαγεντίας καὶ τῆς Worms. Εἰσελθὼν εἰς τὴν ῥηνικὴν ὁμοσπονδίαν ἔλαβε τὸν τίτλον Μεγάλου δουκὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Λουδοβίκου Α'. Τῷ 1813 προσετέθη εἰς τὴν κατὰ τῆς Γαλλίας συμμαχίαν, παρεχώρησε τῷ 1815 τὸ δουκάτον τῆς Βετσφαλίας καὶ τῆς κομητείας τῆς Wittgenstein καὶ τοῦ Βερλεβούργου εἰς τὴν Πρωσσίαν καὶ ἄλλας ἐπαρχίας εἰς τὴν Βαυαρίαν καὶ τὴν Ἔσσην Κασσέλην, παρήτησε τὴν ἐπικυριαρχίαν του ἐπὶ τῆς Ἔσσης Ὀμβούργης καὶ ἀπέναντι ἔλαβε τὴν ἀρχαίαν γαλλικὴν ἐπαρχίαν Mont-Torrenne μέχρι τῆς Λὰν, καὶ μέγα μέρος τοῦ Ἱσενβούργου. Ἔδωκεν εἰς τὴν χώραν του σύνταγμα τῷ 1820, καὶ ἐνήργησε πολὺ διὰ τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας. Ὁ διάδοχος αὐτοῦ Λουδοβίκος Β' 1830—1848 ἔσχε πολλὰς ἔριδας μετὰ τῶν Βουλῶν. Μετὰ τὴν φεβρουαριακὴν ἐπανάστασιν τῆς Γαλλίας τῷ 1848 παρέλαβε συνηγεμόνα τὸν πρίγκηπα Λουδοβίκον, ὅστις ἀμέσως διεδέξατο αὐτὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Λουδοβίκος Γ'. Πολλαὶ ἀναμορφώσεις γενόμεναι τῷ 1848, κατηργήθησαν ἢ περιωρίσθησαν τῷ 1850. Ὁ μέγας δοὺξ παραδεξάμενος τὸ σύνταγμα τῆς Αὐτοκρατορίας, προσῆλθεν εἰς τὴν Πρωσσικὴν Ἕνωσιν, καὶ συμμετέσχε τῆς αὐστριακῆς συμμαχίας, ἥτις συνήλθεν εἰς Φραγκφόρτην τῷ 1850 ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς ἀρχαίας γερμανικῆς διαίτης. Πρὸ τῆς διαλύσεως τῆς γερμανικῆς ὁμοσπονδίας κατεῖχε τὸν ἕκτον βαθμὸν εἰς τὴν ὁμοσπονδιακὴν δίαιταν, ὅπου εἶχε μίαν ψῆφον εἰς τὰς συνήθεις συνελεύσεις καὶ τρεῖς εἰς τὰς πλήρεις. Ὁ δὲ στρατὸς ὃν παρεχώρει εἰς τὴν ὁμοσπονδίαν συνέκειτο ἐκ 10,624 ἀνδρῶν. Κατὰ τὸν αὐστροπρωσσικὸν πόλεμον τοῦ 1866 ὁ μέγας δοὺξ τῆς Ἔσσης Δαρμστάδης συνηνώθη μετὰ τῆς Αὐστρίας, καὶ οὕτω διαλυθείσης τῆς γερμανικῆς ὁμοσπονδίας καὶ σχηματισθείσης μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ πολέμου τῆς βορείου γερμανικῆς ὁμοσπονδίας, τὸ βόρειον μέρος τοῦ κράτους του ἤτοι ἡ Ἄνω Ἔσση περιελήφθη ἐντὸς αὐτῆς. Εἰς τὸν γαλλογερμανικὸν πόλεμον συμμετέσχεν εἰς τὴν συμμαχίαν ἁπάντων τῶν γερμανικῶν κρατῶν κατὰ τῆς Γαλλίας.

ΕΣΣΗ ΚΑΣΣΕΛΗ (Ἐκλεκτοράτον). Πρὸ τῆς διαλύσεως τῆς γερμανικῆς ὁμοσπονδίας κατὰ τὸ 1866 κράτος αὐτῆς, ἤδη προαληφθὲν εἰς τὰ κράτη τῆς Πρωσσίας. Πρὸ τῆς ἑνώσεως μετὰ τῆς Πρωσσίας εἶχεν ἐπιφάνειαν 949,770 ἑκταρίων, καὶ κατοίκους 727,000. Μετὰ τὴν ἕνωσιν συνεχωνεύθησαν καὶ ἄλλαι κατακτηθεῖσαι ὑπὸ τῆς Πρωσσίας χῶραι τὸ δουκάτον τῆς Νασάου καὶ ἡ ἐλευθέρα πόλις Φραγκφούρτη μετὰ τῆς ἐξοχῆς της, καὶ ἀποτελέσθη εἰς νομὸς καλούμενος «Νομὸς Ἔσσης». Κλίμα μέτριον· γῆ γόνιμος· τὰ ἅδαση καλύπτουσι τὸ ἓν τρίτον τῆς χώρας. Τὰ μεταλλεῖα παράγουσιν ἰδίως χαλκόν, μόλυβδον, γαιάνθρακας καὶ ἅλας. Θερμὰ ὕδατα εἰς διάφορα μέρη. Κατασκευὴ ὑφασμάτων καὶ εἰδῶν ἐκ σιδήρου, χάλυβος καὶ ὀρειχάλκου. Τὰ χρυσοχοεῖα τῆς Ἀνάου καὶ τῆς Κάσσιλ χαίρουσι μεγίστην φήμην. Μεταξὺ τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων ἀξιομνημόνευτον τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Μαρβούργου. Πολλαὶ σιδηροδρομικαὶ γραμμαί, ὧν κέντρον εἶναι ἡ Κάσσελ, θέτουσιν εἰς συγκοινωνίαν τὴν πόλιν ταύτην μετὰ τοῦ Βερολίνου, τοῦ Ῥοττεμβούργου, τῆς Εἰσεναχης καὶ τῆς Ἄλλης, μετὰ τῆς Φραγκφούρτης τῆς ἐπὶ τοῦ Μείνου διὰ τοῦ Μαρβούργου καὶ μετὰ τῆς Κολωνίας καὶ Ἀνοβέρου διὰ διακλαδώσεως. Εἰσοδήματα τοῦ κράτους πρὸ τῆς προσαρτήσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Πρωσσίαν 20 ἑκατομμ. φράγκων, καὶ δημόσιον χρέος 48 ἑκατομ. φράγκων.

Ἱ σ τ ο ρ ί α.—Ὁ Λανδγράβος Γουλιέλμος Δ' 1567—1592, πρεσβύτερος υἱὸς Φιλίππου τοῦ Μεγαθύμου, εἶναι ὁ ἱδρυτὴς τοῦ οἴκου τῆς Ἔσσης-Κασσέλης. Ὁ Ἐρμάννος καὶ ὁ Ἐρνέστης, ἀδελφοὶ Γουλιέλμου τοῦ Β' ἵδρυσαν τῷ 1628, τὰς πλαγίας γραμμὰς Ἔσσης-Ῥοττενβούργης καὶ Ἔσσης-Ῥήνφελς. Ἡ κόμησσα Σωφία Ἀμαλία τῆς Ἀνάου, μήτηρ Γουλιέλμου τοῦ Σ', ἐπιτροπεύσασα τὸν υἱόν της ἐπὶ 17 ἔτη, ἐπεδόθη εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑλικῶν συμφερόντων τοῦ κράτους καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιτροπείας της ἐγένοντο πολλαὶ ἐργασίαι εἰς τὰ μεταλλεῖα καὶ ἐπεκτάσεις τῶν ὁδῶν καὶ τῶν ὑδάτων. Ὁ Γουλιέλμος Ε' 1637—1663 ἐπεδόθη εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας καὶ ἵδρυσε τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Μαρβούργου. Ὁ Γουλιέλμος Η' 1730—1760 ἐπεδόθη εἰς τὰ στρατιωτικὰ καὶ ἐμεγάλυνε τὸν στρατὸν τοῦ κράτους του. Ὁ Φρειδερίκος Β' 1760—1785 ἐπεδόθη εἰς τὰ οἰκονομικὰ καὶ ἐπεκτάσεις τῶν ὁδῶν καὶ τῶν ὑδάτων. Ὁ Γουλιέλμος Θ' 1785—1821 ἐπεδόθη εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας καὶ ἵδρυσε τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Μαρβούργου. Ὁ Γουλιέλμος Η' 1730—1760 ἐπεδόθη εἰς τὰ στρατιωτικὰ καὶ ἐμεγάλυνε τὸν στρατὸν τοῦ κράτους του. Ὁ Φρειδερίκος Β' 1760—1785 ἐπεδόθη εἰς τὰ οἰκονομικὰ καὶ ἐπεκτάσεις τῶν ὁδῶν καὶ τῶν ὑδάτων. Ὁ Γουλιέλμος Θ' 1785—1821 ἐπεδόθη εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας καὶ ἵδρυσε τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Μαρβούργου.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κρατική Δημοτική Βιβλιοθήκη Αθηνών

1650—1663 ἐπέτυχε τὴν κομητείαν τῆς Σχαουμβούργης καὶ τὴν ἡγεμονείαν τῆς Ἐρσφέλδης ὡς ἀνταμοιβὴν διὰ τὰς γενομένας κατὰ τὸν Τριακονταετῆ πόλεμον θυσίας. Γουλλιέλμον τὸν ΣΤ' διεδέξατο ὁ υἱός του Γουλλιέλμος Ζ' καὶ τοῦτον ὁ ἀδελφός του Κάρολος 1675, οὗτινος ἕτερος ἀδελφὸς Φίλιππος ἵδρυσε τὴν γραμμὴν τῆς Ἔσσης Φιλιππσθάλης. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Καρόλου τὰ Ἐσσικὰ στρατεύματα μετέσχον ὡς μισθοφορικὰ εἰς πάντας σχεδὸν τοὺς πολέμους, καὶ οὕτω τὸ μὲν ἰδιαίτερον ταμεῖον τῶν ἡγεμόνων ἐπληροῦτο, ἡ δὲ χώρα ἐδυστύχει. Ὁ λανδγράβος Φρειδερῖκος 1776 — 1784 διέταξε νεοσυλλεξίαν 22,000 ἀνδρῶν, οὓς ἀπέναντι 85 ἑκατομμυρίων φράγκων ἀπέστειλεν εἰς Ἀγγλίαν, ὅπως χρησιμεύσωσιν εἰς τὸν ἀμερικανικὸν πόλεμον. Ὁ υἱός του Γουλλιέλμος Θ' ἀνηγορεύθη τῷ 1803 ἐκλέκτωρ καὶ ἔκτοτε ὠνομάσθη Γουλλιέλμος Α'. Ὑποπτος σύμμαχος τοῦ Ναπολέοντος εἶδε τὴν χώραν του κατασχεθεῖσαν τῷ 1806 καὶ συμπεριληφθεῖσαν τῷ 1807 εἰς τὸ νέον βασίλειον τῆς Βεστφαλίας. Ἐπιστρέψας τῷ 1813 ἐξεμηδένισε πάσας τὰς πράξεις τὰς γενομένας κατὰ τὴν γαλλικὴν κατοχήν. Μὴ ἐπιτυχὼν τὸν τίτλον βασιλέως, ὃν ἐζήτησεν εἰς τὸ συνέδριον τῆς Βιέννης διετήρησε τὸν τίτλον ἐκλέκτορος μηδεμίαν ἔχοντα σημασίαν ἀπὸ τῆς διαλύσεως τῆς αὐτοκρατορίας. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὸ κράτος τοῦτο διετήρησε τὴν φήμην χώρας ἐχούσης τὴν χειρίστην διοίκησιν μεταξὺ τῶν γερμανικῶν κρατῶν. Ἔριδες ἀκατάπαυστοι διεχώριζον τὰς βουλὰς ἀπὸ τῶν ἐκλεκτόρων. Ἡ γενικὴ δυσαρέσκεια διηγέρθη τῷ 1830 ἐπὶ Γουλλιέλμου τοῦ Β', ὅστις ἠναγκάσθη νὰ ἐκδώσῃ εἰς ἄκρον φιλελεύθερον σύνταγμα τῷ 1831. Ἐν τούτοις ὁ ἐκλέκτωρ μετήνεγκε τὴν πρωτεύουσάν του εἰς Ἀνάου καὶ διώρισε τὸν υἱὸν του Φρειδερῖκον Γουλλιέλμον συνκυβερνήτην. Οὗτος ἐπέστρεψεν εἰς Κάσελ καὶ διηύθυνε μόνος τὰς ὑποθέσεις, ἀλλ' ἡ εἰρήνευσις τῆς χώρας δὲν ἐπῆλθε. Σχεδὸν ἅπασαι αἱ βίαιαι διεκόθησαν πρὸ τοῦ τέλους τῆς νομοθεσίας ἕνεκα διαφωνιῶν εἰς τὰ ζητήματα τοῦ προϋπολογισμοῦ. Μετὰ τὸν θάνατον Γουλλιέλμου τοῦ Β' τῷ 1847 ὁ συνηγεμών του ἔλαβε τὸν τίτλον ἐκλέκτορος. Τῷ 1848 μετὰ τὴν φεβουαριανὴν ἐπανάστασιν τῆς Γαλλίας, ταραχαὶ ἀνεφάνησαν ἐν Κάσελ καὶ ἐν Ἀνάου, καὶ ὁ ἐκλέκτωρ παρεχώρησεν εὐρείας ἀνωμοσύνας. Τῷ 1849 εἰσῆλθεν εἰς τὴν προσωρινὴν ἕνωσιν. Τῷ 1850 νέαι οἰκονομικαὶ δυσχέρειαι ἐπήγειραν μεταξὺ τοῦ ἐκλέκτορος καὶ τῶν βουλῶν ἔριδας, ἐν κρίσιν. Ἅπασαι αἱ ἀρχαὶ τοῦ τόπου ἠρνήθησαν νὰ ὑπακούσωσιν εἰς τὰ παράνομα μέτρα τῆς κυβερνήσεως. Ὁ ἐκλέκτωρ ἀποσυρθεὶς τῆς πρωσσικῆς ἑνώσεως προσεκάλεσεν αὐστριακὰ καὶ βαυαρικὰ στρατεύματα εἰς βοήθειάν του. Ἡ Πρωσσία ἀντέστη εἰς τὴν εἴσοδον τῶν στρατευμάτων τούτων καὶ παρ' ὀλίγον νὰ ἐκραγῇ ἐμφύλιος πόλεμος εἰς τὴν Γερμανίαν, ἐὰν δὲν ἐπήρχετο συνεννόησις, καὶ ὁ ἐκλέκτωρ δὲν ἐτροποποίει τὸ σύνταγμα τῷ 1852. Ὁ ἐκλέκτωρ εἶχε 1 ψῆφον εἰς τὰς συνήθεις συνελεύσεις τῆς γερμανικῆς ὁμοσπονδίας καὶ 3 εἰς τὰς πλήρεις συνελεύσεις· κατεῖχε δὲ τὸν 8ον βαθμὸν μεταξὺ τῶν κρατῶν, καὶ ὁ παρ' αὐτοῦ παραχωρούμενος εἰς τὴν ὁμοσπονδίαν στρατὸς συνέκειτο ἐκ 15,209 ἀνδρῶν. Μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ὁμοσπονδίας κηρυχθέντος τοῦ αὐστροπρωσσικοῦ πολέμου, καθ' ὃν ὁ ἐκλέκτωρ συνεμάχησε μετὰ τῆς Αὐστρίας, ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας καταλαβὼν διὰ τῶν στρατευμάτων του τὴν χώραν, δὲν ἀπέδωκε πλέον αὐτὴν, ἀλλ' ἐκήρυξεν αὐτὴν δικαίῳ κατακτήσεως πρωσσικὴν χώραν καὶ προσήρτησεν αὐτὴν εἰς τὰ κράτη του.

ΕΣΣΗ-ΟΜΒΟΥΡΓΗ (ὀρεοκομητεία), κράτος τῆς Βορείου Γερμανικῆς Ὁμοσπονδίας ἔχον ἐπιφάνειαν 28,000 ἑκταρίων, κατοίκους 25,800, πρωτεύουσαν Ὁμβοῦργον, χώραν γόνιμον καὶ ἐν μέρει ὀρεινὴν, ποταμοὺς τὴν Νάχην καὶ τὸν Μεῖνον, μεταλλεῖα σιδήρου καὶ γαιανθράκων, εἰσόδημα 909,000 φράγκων, δημόσιον χρέος δύο ἑκατομμύρια φράγκων καὶ στρατιωτικὴν δύναμιν 333 ἀνδρῶν. — Ὁ οἶκος τῆς Ἔσσης Ὁμβούργης ἱδρυθεὶς τῷ 1596 εἶναι γραμμὴ νεωτέρα τῆς Δαρμστάδης. Τῷ 1806 ἡ ὀρεοκομητεία ἐτέθη ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Ἔσσης Δαρμστάδης, καὶ μόλις τῷ 1815 ἐπανέλαβε τὴν ἀνεξαρτησίαν της.

ΕΣΣΗ-ΡΕ-ΙΦΕΛΣ-ΡΟΤΤΕΝΒΟΥΓΗ (οἶκος), κλάδος πλάγιος πρεσβύτερος τοῦ οἴκου Ἔσσης Κασσέλης, ἱδρυθεὶς τῷ 1628 ὑπὸ τοῦ Ἐρνέστου, νεωτέρου υἱοῦ τοῦ λανδγράβου Μαυρικίου ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἔσσης Ροττενβούργης. Τῷ 1725, ἡ γραμμὴ αὕτη διηρέθη εἰς κλάδους Ροττενβούργης, Βάνφριεδ καὶ Ἐσγβέγε, ὧν αἱ δύο τελευταῖαι ἐσβέσθησαν τῷ 1755. Τῷ 1735 ἀποσβεσθέντος τοῦ κλάδου Ἔσσης Ρέϊνφελς ὁ κλάδος τῆς Ἔσσης Ροττεμβούργης ἐκλήθη ἔκτοτε κλάδος Ἔσσης Ρέϊνφελς Ροττεμβούργης. Τῷ 1803 ὁ οἶκος οὗτος παρεχώρησε τὰς ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ρήνου κτήσεις του εἰς τὴν Γαλλίαν ἀπέναντι ἐτησίου εἰσοδήματος. Τὰς λοιπὰς χώρας παρεχώρησε τῷ 1815 εἰς τὴν

Πρωσσίαν ἀπέναντι τῆς δεσποτείας Ῥάτιβορ ἐν Σιλεσίᾳ. Τῷ 1834 ἐξέλιπεν ὁ κλάδος οὗτος.

ΕΣΣΗ ΦΙΛΙΠΣΤΑΛΗ (οἶκος), γραμμὴ νεωτέρα τοῦ οἴκου Ἔσσης Κασσέλης ἱδρυθεῖσα τῷ 1655 ὑπὸ Φιλίππου, τρίτου υἱοῦ Γουλλιέλμου τοῦ ΣΤ'. Ὁ νεώτερος υἱός του ἔδρυσε τῷ 1721 τὴν γραμμὴν τῆς Ἔσσης Φιλιπστέλης Βαρχφέλδης. Πολλοὶ πρίγκηπες τῶν δύο τούτων γραμμῶν ἐδέχθησαν ὑπηρεσίαν εἰς τοὺς διαφόρους στρατοὺς τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ῥωσσίας.

ΕΣΣΗΣ (Φίλιππος, λανδγράβος), ὁ «Μεγάθυμος», γενν. τῷ 1504, ἀποθ. τῷ 1567. Πενταετὴς διεδέξατο τὸν πατέρα του Γουλλιέλμον Β'. Ἕνεκα τῶν ἐπικρατουσῶν τότε ἐν τῇ Γερμανίᾳ ταραχῶν ἐκηρύχθη ἐνῆλιξ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Μαξιμιλιανοῦ τῷ 1518. Κατεπόνησε τὰς ἀνταρσίας τῶν χωρικῶν καὶ τῶν ἀναβαπτιστῶν. Τῷ 1526 ἐνεκολπώθη τὸν λουθηρανισμόν, ὑπέγραψε τὴν ὁμολογίαν τῆς Αὐγούστης τῷ 1530, καὶ ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῆς συμμαχίας τῆς Σμαλκάλδης. Νικηθεὶς ὑπὸ Καρόλου τοῦ Ε' ἔμεινεν αἰχμάλωτος ἐπὶ 4 ἔτη. Ἵδρυσε τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Μαρβούργου.

ΕΣΣΗΣ (Γουλλιέλμος, λανδγράβος), ὁ «Σοφὸς», υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1522, ἀποθαν. τῷ 1592. Ἐπροστάτευσε τὰ γράμματα, τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας, καλλιεργήσας αὐτὰ καὶ ὁ ἴδιος μετὰ ζήλου. Ἐνησχολήθη ἰδίως εἰς τὴν ἀστρονομίαν. Αἱ ἀστρονομικαὶ αὐτοῦ παρατηρήσεις ἐδημοσιεύθησαν μετὰ τὸν θάνατόν του ὑπὸ τὸν τίτλον Coeli et siderum in eo errantium observationes Hassiacae ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν 1628.

ΕΣΣΗΣ ΚΑΣΣΕΛΗΣ (Γεώργιος - Γουλλιέλμος, ἐκλέκτωρ), ὡς λανδγράβος Γουλλιέλμος Θ', ὡς ἐκλέκτωρ Γουλλιέλμος Α', γενν. τῷ 1743, στρατάρχης τῆς Πρωσσίας. Ὑπῆρξε κόμης Ἀνάου τῷ 1764, λανδγράβος τῆς Ἔσσης Κασσέλης τῷ 1785, εἰσῆλθε τῷ 1792 εἰς τὴν κατὰ τῆς Γαλλίας συμμαχίαν, συγκατετέθη μετὰ τῆς Πρωσσίας εἰς τὴν συνθήκην τῆς Βασιλείας τῷ 1795. Τῷ 1803 ἔλαβε τὸν τίτλον ἐκλέκτορος. Τῷ 1806 συνεμάχησεν ἐκ νέου μετὰ τῆς Πρωσσίας κατὰ τῆς Γαλλίας, καὶ πράγματι διετήρησεν αὐστηρὰν οὐδετερότητα. Οὐχ ἧττον ὁ Ναπολέων ἀπεγύμνωσεν αὐτὸν τῶν κρατῶν του συγχωνευθέντων εἰς τὸ νέον βασίλειον τῆς Βεστφαλίας. Τῷ 1813 ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἔσσην καὶ ἀπέθανε τῷ 1821.

ΕΣΣΗΣ (Νομὸς), τμῆμα τῶν Πρωσσικῶν κρατῶν, ἴδε ΠΡΩΣΣΙΑ.

ΕΣΣΑΙΡ (Φερδινάνδος), περίφημος ἠθοποιὸς τραγικὸς γερμανός, γεν. τῷ 1772, ἀποθαν. τῷ 1840. Ἤρχησε τὸ ἐπάγγελμάτου εἰς ἡλικίαν 23 ἐτῶν ἐν Ἰνσπρούκῃ, καὶ κατόπιν μετέβη εἰς Πασάου καὶ ἐκεῖθεν εἰς Πράγαν. Τῷ 1803 παρέστησεν ἐν Στουτγάρδῃ, καὶ προσκληθεὶς εἰς τὴν δραματικὴν ἑταιρίαν τῆς πόλεως ταύτης συνῴδευσεν αὐτὴν κατὰ τὰς ἐτησίας ἐκδρομάς της εἰς Αὐγούστην. Διαλυθείσης τῆς ἑταιρίας τῆς Στουτγάρδης μετέβη εἰς Νυρεμβέργην, ὅπου ἀπώλεσε τὴν σύζυγόν του τῷ 1806. Μετὰ ἓν ἔτος ἐνυμφεύθη τὴν Ἐλίζαν Μύλλερ διακεκριμένην ἠθοποιόν. Ἀμφότεροι ἀφοῦ πολλάκις μετέβησαν καὶ διέμειναν ἐπὶ μακρὸν εἰς Manheim καὶ Καρλσρούην ἔμειναν ὁριστικῶς ἐν Στουτγάρδῃ εἰς τὸ θέατρον τοῦ βασιλέως τῆς Βυρτεμβέργης Φρειδερίκου Α' καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ἡγεμόνος τούτου ἀπέκτησαν τὴν φήμην των. Ἐν τούτοις διεζεύχθησαν τῷ 1818, καὶ ὁ Ἔσσλαιρ συνεζεύχθη μίαν τῶν μαθητριῶν του, μεθ' ἧς προσελήφθη βραδύτερον εἰς τὸ βασιλικὸν θέατρον τοῦ Μονάχου, ὅπου διέμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του. Ἕνεκα τοῦ τρόπου ὃν παρεδέξατο μετά τινα περιήγησιν εἰς Παρισίους ἐπεκλήθη ὁ γερμανὸς Τάλμας». Ἐπέτυχε τὰ μέγιστα εἰς τὰς τραγῳδίας τοῦ Ῥακίνα καὶ τοῦ Βολταίρου (μεταπεφρασμένας), ὡς καὶ εἰς τὸν Βασιλέα Λέαρ, τὸν Μακβὼθ, Γουλλιέλμον Τέλλον, καὶ Ὄθωνα τὸν Βιττελσβάχιον.

ΕΣΣΑΙΓΓ, κωμόπολις τῆς Αὐστρίας ἐν τῇ Κάτω Αὐστρίᾳ εἰς 11 χιλιαμ. πρὸς Α τῆς Βιέννης ἐπὶ μικροῦ βραχίονος τοῦ Δουνάβεως καὶ ἀπέναντι τῆς νήσου Λοβάου. Μάχη μεταξὺ Αὐστριακῶν καὶ Γάλλων τῷ 1809, καθ' ἣν οἱ Γάλλοι νικηταὶ ἀπώλεσαν τὸν στρατάρχην Lannes. Ὁ Μασσένας ἔλαβε τὸν τίτλον «Πρίγκηψ τῆς Ἐσσλιγγ», οἱ αὐτριακοὶ καλοῦσιν αὐτὴν μάχην τῆς Ἄσπερν, κώμης κειμένης ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς συμπλοκῆς.

ΕΣΣΑΙΓΓΕΝ, πόλις τοῦ βασιλείου τῆς Βυρτεμβέργης ἐπὶ τοῦ Νίκκαρ εἰς 15 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Στουτγάρδης. Κάτ. 12000. Ἐφετεῖον. Πρότυπον σχολεῖον, πολυτεχνεῖον, σεμινάριον παιδαγωγικόν. Ἀξιοσημείωτα, ἀρχαῖος πύργος, τὸ κωδωνοστάσιον τῆς ἐκκλησίας τῆς Παναγίας καὶ τὸ ὡρολόγιον τοῦ δημαρχείου. Ἀρχαία ἐλευθέρα αὐτοκρατορικὴ πόλις συνενωθεῖσα μετὰ τῆς Βυρτεμβέργης τῷ 1802.

ΕΣΣΑΙΓΓΕΝ (ὁ διδάσκαλος τοῦ σχολείου τῆς), τραβαδοῦρος γερμανός, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΓ' αἰῶνος ἐν Ἐσσλιγγεν πόλει ἐλευθέρᾳ αὐ-

τοκρατορικῇ. Σώζεται ἐν τῇ αὐτοκρατορικῇ Βιβλιοθήκῃ χειρόγραφον ὑπ' ἀριθ. 7566 περιέχον τὰ ποιήματα τούτου, ἅτινα εἶναι 16 στροφαὶ σχηματίζουσαι ἐννέα ᾠδάς. Ἐκ τῶν 16 τούτων στροφῶν αἱ 9 εἶναι σατυρικαὶ δίδουσαι ἀκριβῆ ἰδέαν τοῦ τρόπου καθ' ὃν τότε ἐγίνοντο αἱ σάτυραι, καὶ ἀποβλέπουσαι τὸν αὐτοκράτορα Ῥοδόλφον τῆς Ἀψβούργης, ὃν σατυρίζει διὰ τρόπου ὅλως βαναύσου. Αἱ λοιπαὶ στροφαὶ εἶναι ἐρωτικαί.

ΕΣΣΟΝΝΑ (γαλ. Essonna. λατ. Exona ἢ Axona), κωμόπολις τῆς Γαλλίας ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ ἐν τῷ διαμερίσματι Seine et Oise. Κάτ. 3,300. Χαρτοποιεῖα, χυτήρια σιδήρου καὶ χαλκοῦ· κατάστημα κατασκευῆς μηχανικῶν ἐργαλείων, κατασκευὴ βαμβακερῶν ὑφασμάτων λεπτῶν, τραπεζομανδηλίων ἀνωτέρας ποιότητος, νηματοποιεῖα βάμβακος, μαλλίου καὶ μετάξης. — Ἐπὶ τῶν Μεροβιγγιανῶν βασιλέων ἦτο βασιλικὴ κτῆσις καὶ ὑπῆρχεν αὐτόθι νομισματοκοπεῖον.

ΕΣΣΟΝΝΑ, ποταμὸς τῆς Γαλλίας, πηγάζων ἐκ τοῦ δάσους τῆς Αὐρηλίας, δεχόμενος τὴν Juine διατρέχων διάστημα 90 χιλιαμ. διερχόμενος διὰ τῆς Ἐσσόνης καὶ χυνόμενος εἰς τὸν Σηκουάναν παρὰ τὴν Corbeil.

ΕΣΤΑΓΓΑΙΑ ἤτοι «Ἀνατολικὴ Ἀγγλία», ἐκ τῶν ἑπτὰ βασιλείων τῆς Ἀγγλίας, τῶν ἀποτελούντων τὴν Ἑπταρχίαν, ἴδε τὸ ἄρθρον ΕΠΤΑΡΧΙΑ.

ΕΣΤΑΕΛ (Estagel), μικρὰ πόλις τῆς Γαλλίας ἐν τοῖς ἀνατολικοῖς Πυρηναίοις ἔχουσα κατοίκους 2,350, καὶ παράγουσα μέλι, οἰνόπνευμα, ἔλαιον, μάρμαρα. [Πατρὶς τοῦ Ἀραγώ.

ΕΣΤΑΙΓΓ (Κάρολος Ὕκτωρ κόμης δ' Estaing), ναύαρχος γάλλος, γενν. τῷ 1729, ἀποθανὼν ἐπὶ τοῦ ἐκρώματος τῷ 1794. Ἐξ ἀρχαίας καὶ εὐγενοῦς οἰκογενείας καταγόμενος ἤρχησε τὸ στρατιωτικόν του στάδιον μὲ βαθμὸν συνταγματάρχου τοῦ πεζικοῦ, ὑπηρέτησεν εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ ᾐχμαλωτεύθη ὑπὸ τῶν Ἄγγλων κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Μαδρὰς τῷ 1759. Προβιβασθεὶς ἀνθυποναύαρχος τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ, ὕστερον ὑποναύαρχος τῷ 1778, ἐπολέμησεν εἰς Ἀμερικὴν, ἐκυρίευσε τὴν νῆσον τοῦ Ἁγίου Βικεντίου καὶ τὴν Γρενάδαν, καὶ ἐνίκησε τὸν Ἄγγλον ναύαρχον Βύρωνα. Ὁπαδὸς τῶν ἰδεῶν τῆς Ἐπαναστάσεως, ἐψήφισε μέλος στὴν ἐπαναλεύσεως τῶν προϋχόντων τῷ 1787, ἐγένετο ἀρχηγὸς τῆς ἐθνοφυλακῆς τῶν Βερσαλλιῶν τῷ 1789, καὶ διωρίσθη ναύαρχος τῷ 1792. Ἐφυλακίσθη τῷ 1794 ὡς εὐγενὴς καὶ ὡς πλούσιος καὶ ὡδηγήθη εἰς τὸ ἐκρίωμα.

ΕΣΤΑΙΡ (Estaires), μικρὰ πόλ. τῆς Γαλλίας. Κάτ. 3,300. Κολλέγιον. Ὑφάσματα, λαμπάδες, ἀσβέστης, ζύθος. Ἄλλοτε ὠχυρωμένη. Ἡ γέφυρα αὐτῆς εἶναι τὸ Minariacum τοῦ ὁδοιπορικοῦ τοῦ Ἀντωνίου.

ΕΣΤΑΣΣΟ (Ἀχιλλεὺς Estaço), γνωστότερος ὑπὸ τὸ ὄνομα Statius, φιλολόγος κριτικὸς πορτογάλος, γεν. τῷ 1524, ἀποθ. τῷ 1581. Ὑπῆρξεν ἀλληλοδιαδόχως, βιβλιοθηκάριος τοῦ καρδιναλίου Σφόρτζα ἐν Ῥώμῃ, γραμματεὺς τῆς ἐν Τρέντῃ συνόδου, καὶ γραμματεὺς τῶν παπῶν Πίου Δ', Πίου Ε' καὶ Γρηγορίου ΙΓ'. Γινώσκων κάλλιστα τὴν ἑλληνικὴν, τὴν λατινικὴν καὶ ἑβραϊκὴν, ὑπεμνημάτισε καὶ μετέφρασε διαφόρους συγγραφεῖς, καὶ συνέταξε διάφορα ποιήματα χαίρων μεγίστην ὑπόληψιν καὶ συνδεόμενος στενῶς μετὰ τῶν σοφωτέρων ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς του Ἰταλῶν καὶ γάλλων, καὶ προστατεύσας τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος του παρὰ τῇ αὐλῇ τῆς Ῥώμης. Εἰς τὴν κριτικὴν φαίνεται ὅτι ἐμιμήθη Διονύσιον τὸν Ἁλικαρνασσέα, καὶ τὸ ὕφος του κλίνει εἰς ἀρχαϊσμόν.

ΕΣΤΕΒ (Ἰωάννης Esteve), τροβαδοῦρος προβιγκιανὸς, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΓ' αἰῶνος. Ἀφωσιωμένος εἰς τὸν Γουλιέλμον τῆς Λοδέβης, ἀρχηγὸς τῷ 1285 τοῦ κατὰ τῆς Ἀραγῶνος σταλέντος ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Τολμηροῦ γαλλικοῦ στόλου, συνέταξεν ἐπὶ τῇ αἰχμαλωσίᾳ αὐτοῦ ποίημα, ἐν ᾧ ἐπικαλεῖται τὸ φιλεύσπλαγχνον τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας καὶ ἐζήτει παρ' αὐτοῦ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ φίλου του. Κατόπιν συνέταξεν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ αὐτοῦ προσώπου ἐλεγεῖον. Προσέτι ἐπαινοῦνται δύο ποιμενικὰ αὐτοῦ ποιήματα.

ΕΣΤΕΒ (Πέτρος-Ἰάκωβος), ἰατρὸς ἱσπανὸς, ζῶν περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος. Σπουδάσας τὴν ἰατρικὴν ἐν Μονπελλιὲ καὶ ἐν Παρισίοις μετῆλθεν αὐτὴν μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας ἐν Βαλεντίᾳ. Συνέταξεν ὑπόμνημα εἰς τὸ δ' βιβλίον τοῦ Ἱπποκράτους καὶ μετέφρασε εἰς τὴν λατινικὴν τὰ Θηριακὰ τοῦ Νικάνδρου.

ΕΣΤΕΒ (Πέτρος), φιλολόγος γάλλος, ζῶν περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Μέλος τῆς ἀκαδημίας τοῦ Μονπελλιὲ σύνεταξε πλεῖστα συγγράμματα.

ΕΣΤΕΑΑ, πόλις τῆς Ἱσπανίας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Παμπελούνης ἐπὶ τῆς Ἔγας. Κάτ. 6 χιλ. Ἀρχαῖος πύργος.

ΕΣΤΕΠΑ, πόλις τῆς Ἱσπανίας ἐν τῇ ἐπαρ-

ΑΠΟΨΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Θεόδωρος Βλάσης (Ν.Π.Ι.Δ.)

χία τῆς Σεβίλλης. Κάτοικοι δεκακισχίλιοι. Ἐλαιῶνες.

ΕΣΤΕΠΟΝΑ, πόλις τῆς Ἱσπανίας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Μαλέγας, λιμὴν τῆς Μεσογείου. Κάτ. 8.500. Παραπλοϊκὸν ἐμπόριον διαφόρων εἰδῶν καὶ ἰδίως καρπῶν. Ὑράσματα, κεραμιδοποιία.

ΕΣΤΕΡΧΑΖΥ ΔΕ ΓΚΑΛΑΝΤΑ (Esterhazy de Galantha), ὄνομα ἀρχαίας οὐγγρικῆς οἰκογενείας ἀναβιβαζομένης μεχρι Παύλου τινὸς Ἐσερὰς καταγομένου ἐκ τοῦ Ἀττίλα καὶ βαπτισθέντος τῷ 969. Ἀπαριθμεῖ πολλοὺς πολιτικοὺς, στρατηγοὺς καὶ πρωθιεράρχας. Ἐπὶ Φερδινάνδου Β' καὶ Λεοπόλδου Α' συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν παγίωσιν τῆς Ἀψβουργικῆς δυναστείας ἐν Οὐγγαρίᾳ. Τῷ 1238 διηρέθη εἰς δύο κλάδους «Ζερχάζυ» καὶ «Γαλλεσχάζυ», ὧν ὁ δεύτερος ἐξέλιπε τῷ 1838. Ὁ πρῶτος ἀπέκτησε τῷ 1421 τὴν ἰδιοκτησίαν Γκάλαντα ἐν τῇ κομητείᾳ τοῦ Πρεσβούργου. Τῷ 1625 οἱ Ἐστερχάζυ ἀνηγορεύθησαν κόμητες, τῷ 1687 πρίγκηπες τῆς αὐτοκρατορίας καὶ τῷ 1804 ἔσχον 1 ψῆφον ἐν τῇ διαίτῃ. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας εἶναι εἷς τῶν πλουσιωτάτων κτηματιῶν κατέχων πλείστας γαίας ἐν Οὐγγαρίᾳ ἤτοι 29 γαιοδεσποτείας, 21 πύργους, 60 χωρία περιέχοντα ἀγορὰς καὶ 414 λειβάδια· τούτων ἁπάντων πρωτεύουσα ἡ Ἐισενστάδη. Ἐκτὸς τούτων κατέχει χώρας καὶ ἐν τῇ Κάτω Αὐστρίᾳ, καὶ ἐν Βαυαρίᾳ καὶ ἐν τῷ μεγάλῳ δουκάτῳ τῆς Βάδης. Διαμένει δὲ ἄλλοτε μὲν ἐν Βιέννῃ, ἄλλοτε δὲ ἐν Ἐισενστάδῃ. Ἐκ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ταύτης ἐξαιρημειωτοὶ εἶναι οἱ ἑπόμενοι. — Νικόλαος Α', ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος. Θερμὸς λουθηρανὸς κατέβαλε προσπαθείας πρὸς διάδοσιν τῶν ἀρχῶν τῆς ἀναμορφώσεως. Συνέταξεν οὐγγρικὰ «Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις περὶ τῆς στρατευομένης ἐκκλησίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ». — Παῦλος Δ', υἱὸς τοῦ Νικολάου, γενν. ἐν Ἐισενστάδῃ τῷ 1635, ἀποθ. τῷ 1713. Πεπροικισμένος δὲ ἐκτάκτου εὐφυΐας ἀνεστατὴς ἤδη συνέταξε συγγράμματα, ὕστερον δὲ ἐπεδόθη εἰς τὰ ὅπλα. Εἰκοσαετὴς τὴν ἡλικίαν διωρίσθη διοικητὴς τῆς Σοπρόνης, καὶ τριακονταετὴς γενικὸς φελδμαρεσάλης διακριθεὶς προηγουμένως ἐν διαφόροις μάχαις κατὰ τῶν Τούρκων καὶ ἀποσπάσας ἀπ' αὐτῶν διαφόρους ὀγυρὰς θέσεις. Διορισθεὶς μετὰ τὴν συνθήκην τῆς Καρλοβίτζης ἐπὶ τῶν μεθορίων ἐδείχθη ἄξιος τῆς θέσεως ταύτης καθυποτάξας πολλοὺς ἀνταρτας καὶ ἰδίως τοὺς Τεκέλους. Κατὰ τὴν διαίτην ὑπεστήριξε τὰ συμφέροντα τοῦ αὐστριακοῦ οἴκου, καὶ ἐψήφισε τῷ 1687 τὴν εἰς τοὺς ἄρρενας κληρονόμους τοῦ Ἀψβουργικοῦ οἴκου διαδοχὴν τοῦ οὐγγρικοῦ στέμματος. Τῷ 1683 συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων πολιορκίας ἀπαλλαγὴν τῆς Βιέννης, καὶ ἀπέσπασεν ἀπ' αὐτῶν τὴν Βοῦδαν κατεχομένην ὑπ' αὐτῶν ἀπὸ τοῦ 1541. Γενικὸς διοικητὴς τῆς Οὐγγαρίας τῷ 1681, ἀνηγορεύθη πρίγκηψ τῆς Αὐτοκρατορίας τῷ 1687, τιμηθεὶς προηγουμένως διὰ τοῦ παρασήμου τοῦ Χρυσοῦ Δέρατος. Τῷ 1712 ὁ αὐτοκράτωρ Κάρολος ΣΤ' ἀπένειμεν αὐτῷ τὸ δικαίωμα τοῦ κόπτειν νόμισμα καὶ τοῦ ἀναγορεύειν εὐγενεῖς. Ὁ πρίγκηψ οὗτος ηὔξησε τὰς κτήσεις του ἀγοράσας τὰ κτήματα τῆς οἰκογενείας Ναδάσδυ καὶ ἄλλας γαίας κειμένας ἐν Οὐγγαρίᾳ καὶ ἐν Αὐστρίᾳ. Ἐραστὴς τῶν ὡραίων τεχνῶν ἐσχημάτισεν ἐν τῷ πύργῳ Φορχτενστεϊν πολύτιμον συλλογὴν εἰκόνων· φίλος προσέτι καὶ τῶν γραμμάτων κατέλιπε διάφορα εὐσεβῆ συγγράμματα, ἐν οἷς μεταφράσαν εἰς τὴν οὐγγρικὴν τοῦ ἐπιγραφομένου Atlas Marianus καὶ περιέχοντος συλλογὴν τῶν ἐν Οὐγγαρίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ εὐρισκομένων εἰκόνων τῆς Παρθένου. — Νικόλαος Ἰωσὴφ πρίγκηψ ἔγγονος Παύλου τοῦ Δ' γενν., τῷ 1714, ἀποθ. τῷ 1790. Συνετέλεσε τῷ 1764, ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ βασιλέως τῆς Βοημίας, εἰς τὸ νὰ ἀναγορευθῇ ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωσὴφ Β' βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων. Ἠγάπα καὶ ἐπροστάτευε τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας, ἰδίως δὲ τὴν μουσικήν. Ἦς τοὺς διδασκάλους ἐνησμενίζετο νὰ συγκαλῇ περὶ ἑαυτόν. Τῷ 1783 κατώρθωσε τὴν ἐπέκτασιν εἰς ἅπαντας τοὺς ἀπογόνους τῆς οἰκογενείας του τοῦ δικαιώματος νὰ φέρωσι τὸν τίτλον πρίγκηπος, ἀπονεμομένου τέως μόνῳ εἰς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς οἰκογενείας. — Νικόλαος Β' πρίγκηψ, γενν. τῷ 1765, ἀπέθανε τῷ 1833. Τῷ 1792 παρέστη ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Οὐγγαρίας εἰς τὴν στέψιν τοῦ αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Β'. Τῷ 1796 μετέσχε τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς ἀποστολείσης ὅπως συγχαρῇ τῷ ἀρχιδουκὶ Καρόλῳ διὰ τὰς νίκας του. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐγένετο ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ τῆς ἐν Οὐγγαρίᾳ ἀνηγερθείσης ἐπαναστάσεως πρὸς ἀπώθησιν τῆς ἐν τοῖς κληρονομικοῖς κράτη τῆς Αὐστρίας εἰσβολῆς τῶν Γάλλων. Τῷ 1802 ἐνετέθη αὐτῷ ἀποστολὴ παρὰ τῇ αὐλῇ τῆς Πετρουπόλεως. Μετὰ τὴν συνθήκην τῆς Ἀμιένης ἐπεσκέφθη τὸ Παρίσιους καὶ κατόπιν εἰς Ἀγγλίαν. Τῷ 1814 ὡμίλησε παρὰ τῷ Ἰωακεὶμ Μουράτ, βασιλεῖ τῶν Δύο Σικελιῶν, καὶ ἐξηκολούθησε τὸ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινωνικός Βιβλιοθέτης
Αλκιβιάδης Νικολόπουλος

διπλωματικά του καθήκοντα παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς Νεαπόλεως Φερδινάνδῳ. Ὡς οἱ πλεῖστοι τῶν πριγκήπων τῆς οἰκογενείας ταύτης ἐπεστάτευσε τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας. — Παῦλος Ἀντώνιος πρίγκηψ, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1786. Ἤρχησε τὸ διπλωματικόν του στάδιον ἐν Λονδίνῳ Τῷ 1810 ἀπεστάλη πρὸς πρεσβεύοντα τοῦ πρίγκηπος τῆς Βάγραμ ἐπιτετραμμένου ὑπὸ Ναπολέοντος τοῦ Α' ὅπως ἐξαιτήσηται τὴν χεῖρα τῆς ἀρχιδουκίσσης τῆς Αὐστρίας Μαρίας-Λουΐσης. Μετὰ τὴν εἰρήνην τῆς Βιέννης μετέβη ὡς πρεσβευτὴς εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Βεστφαλίας, καὶ τῷ 1814 διωρίσθη πρεσβευτὴς παρὰ τῷ πάπα. Ἀπὸ τοῦ 1815 μέχρι τοῦ 1818 ἀντεπροσώπευσεν ἐν Λονδίνῳ τὰ αὐστριακὰ κράτη. Ἐπανέλαβε τὰ διπλωματικά του καθήκοντα εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν κατὰ τὰ ἔτη 1830—38 Ἐπιστρέψας εἰς Οὐγγαρίαν τῷ 1842 προσεκολλήθη εἰς τὸ ἐθνικὸν κίνημα τῆς χώρας ταύτης καὶ διωρίσθη παλατῖνος τοῦ κομητάτου τοῦ Ὀλδεμβούργου καὶ πρόεδρος τῆς Ἑταιρίας τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας. Τῷ 1848 μετέσχεν ἐπὶ ὀλίγον τοῦ ἐπαναστατικοῦ ὑπουργείου τῆς Οὐγγαρίας Βαττυάνη, ἀλλὰ τάχιστα παρητήθη καὶ ἔκτοτε οὐδέποτε μετέσχε τῶν πολιτικῶν. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Νικόλαος-Παῦλος-Κάρολος πρεσβευτὴς ἐν Πετρουπόλει μετὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον τῆς Ῥωσσίας ἀνάβασιν Ἀλεξάνδρου τοῦ Β' παρουσίασεν εἰς τὴν ῥωσσικὴν κυβέρνησιν τὸν δεκέμβριον τοῦ 1855 τὸ τελεσίγραφον τῆς Αὐστρίας ἐπενεγκὸν τὴν συνομολόγησιν τῆς ἐν Παρισίοις συνθήκης τοῦ 1856, ἐν ᾗ ἔληξεν ὁ Κριμαϊκὸς πόλεμος.

ΕΣΤΗ (Este ἀρχ. Ateste), πόλις τῆς Ἰταλίας πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Πάδυης, καὶ εἰς τοὺς πρόποδας τῶν Εὐγανείων ὀρέων. Κάτ. 10,000. Ἐπισκοπή. Κατασκευὴ συνικῶν σκευῶν. Συγκομιδὴ μεταξῆς καὶ μεταξοκλωστήρια. Κοιτὶς τοῦ οἴκου τῆς Ἔστης.

ΕΣΤΗΣ (οἶκος), μία τῶν ἀρχαιοτέρων οἰκογενειῶν τῆς Ἰταλίας. Ἡ γενεαλογία αὐτῆς ἀναβαίνει κατὰ τὸν Μουρατόρι μέχρι τῶν μικρῶν ἡγεμόνων, οἵτινες κατὰ τὸν Γ' αἰῶνα ἐκυβέρνησαν τὴν Τοσκάνην ἐν ὀνόματι τῶν Καρολοβιγγιανῶν. Βραδύτερον ἔλαβε παρὰ τῶν αὐτοκρατόρων πολλὰς ἐπαρχίας καὶ κομητεῖας ὡς τιμάρια μετὰ τοῦ τίτλου μαργράβου. Τῆς οἰκογενείας ταύτης μέλος ὑπῆρξεν ὁ Γουέλφος ὁ Βόλφος Α' ὁ καταλαβὼν ὡς τιμάριον τὸ δουκᾶτον τῆς Βαυαρίας, ἀπὸ τοῦ ὁποίου κατάγεται ἡ οἰκογένεια τοῦ Βρουνσβίκ, ἥτις ἕνεκα τῆς καταγωγῆς ταύτης ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐκαλεῖτο «Ἔστε-Γουέλφε». Κατὰ τὸν ΙΒ', ΙΓ' καὶ ΙΔ' αἰῶνα ἡ ἱστορία τῶν μαργράβων τῆς Ἔστης συνδέεται μετὰ τῆς τύχης τῶν ἄλλων ἡγεμονικῶν οἰκογενειῶν καὶ τῶν μικρῶν ἀνεξαρτήτων κρατῶν τῆς Ἄνω Ἰταλίας. Κατὰ τοὺς μεταξὺ γουέλφων καὶ γιβελίνων πολέμους ἀρχηγοὶ τῶν γουέλφων ἐπέτυχον μεταξὺ ἄλλων κυριαρχιῶν καὶ τὴν τῆς Φερράρας καὶ τῆς Μοδένης. Διεκρίθη ἰδίως ἡ οἰκογένεια αὕτη διὰ τὴν προστασίαν τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν. Τὰ ἐπισημότερα τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ταύτης εἶναι.—Ὀβέρτος Α', πρίγκηψ Τοσκάνης καταγόμενος ἀπὸ Ἀδαλβέρτου Β' μαρκησίου τῆς Τοσκάνης, καὶ ἀποθανὼν περὶ τὸ 972. Κάτοχος τιμαρίων τινῶν ἐν Τοσκάνῃ καὶ κατὰ τὴν Λουηγιάνην ἐκηρύχθη ὑπὲρ Ὄθωνος τοῦ Α' κατὰ τοῦ Βερανγέρου καὶ ἐπέτυχε παρὰ τοῦ Ὄθωνος τὸν τίτλον κόμητος τῶν ἀνακτόρων. Ἀποθνήσκων κατέλιπε δύο υἱοὺς Ἀδαλβέρτον καὶ Ὀβέρτον, ὧν ὁ δεύτερος θεωρεῖται ἀρχηγὸς τοῦ οἴκου τῆς Ἔστης.—Ὀβέρτος Β', μαρκήσιος τῆς Τοσκάνης, ἀποθ. περὶ τὸ 1015. Κηρυχθεὶς μετὰ τῶν δύο υἱῶν του ὑπὲρ τοῦ Ἀρδουΐνου κατὰ Ἐρρίκου τοῦ Β' ἠχμαλωτίσθη μετὰ τῶν υἱῶν του ὑπὸ τοῦ Ἐρρίκου, καὶ ἀπηλλάγη περὶ τὸ 1014. Ἀπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀλβέρτου Ἄλτζου ἄρχεται πραγματικῶς ὁ οἶκος τῆς Ἔστης. — Ἀλβέρτος Ἄλτζος Β', υἱὸς Ἀλβέρτου Ἄλτζου τοῦ Α', ἀποθ. τῷ 1117 ὑπερεκατοντούτης. Ἀπήλαυσε τὴν εὔνοιαν τοῦ αὐτοκράτορος Ἐρρίκου Γ' διορίσαντος αὐτὸν διοικητὴν τῶν Μεδιολάνων, ἀλλὰ κατετάχθη μεταξὺ τῶν ἐχθρῶν του. Ἀπέκτησεν ἢ ἐκληρονόμησε τὴν Ἔστην, τὸ Ῥοβίγον, τὴν Κάσαλ τὴν Μελίζονα, τὸ Ποντρεμόλι κτλ. Ἐκ τοῦ γάμου αὐτοῦ μετὰ τῆς Κουνεγόνδης, κληρονόμου τῶν Γουέλφων τῆς Ἀλτδόρφης ἐγεννήθη υἱὸς καλούμενος Γουέλφος, ὁ καταλαβὼν ὡς τιμάριον τὸ δουκᾶτον τῆς Βαυαρίας τῷ 1071, ἐξ οὗ κατάγεται ὁ οἶκος τοῦ Βρουνσβίκ. Νυμφευθεὶς εἰς δεύτερον γάμον τὴν Γερσίνδην κληρονόμον τοῦ κόμητος τῆς Μαΐνης, ἀπέκτησεν ὕστερον υἱὸν τὸν ἑπόμενον. —Ὄθων, κόμης τῆς Μαΐνης, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. περὶ τὸ 1060, ἀπ. περὶ τὸ 1135. Νήπιον εἰσέτι ἁρπαγθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του εἰς Γαλλίαν, ἀπεζεύχθη ὕστερον εἰς Ἰταλίαν ἕνεκεν ἀνταρσίας τῶν ὑπηκόων του καὶ προσβολῆς τοῦ κράτους του ὑπὸ τῶν Νορμανδῶν. Ἐπὶ πολλὰ χρόνια ἡ Μαΐνη ἔμεινε ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Νορμανδῶν· κατόπιν προσετέθη ὁ Ὄθων εἰς τοὺς καταλαβόντας αὐτὴν, ἀλλὰ νέων ἐρίδων ἀνα-

ΑΡΧΑΙΟΘΗΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Αριστοτέλους Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

φυεισῶν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ὑπηκόων του, ὁ Οὔγος ἐπώλησε τὴν Μαΐνην εἰς ἐξάδελφόν του τινὰ καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἰταλίαν. Ἐκεῖ ἐπώλησε τῷ 1095 ἅπαντα τὰ ἐν Ἰταλίᾳ δικαιώματά του εἰς τὸν ἀδελφόν του Φοῦλκον, μεθ' οὗ ἐπολέμησε τῷ 1097 κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Βέλφου ἢ Γουέλφου Δ, δουκὸς τῆς Βαυαρίας.—Φ ο ῦ λ κ ο ς Α', πρίγκηψ Ἰταλὸς, ἀδελφὸς πρεσβύτερος τοῦ προηγουμένου, γεν. περὶ τῷ 1060, ἀποθαν. περὶ τὸ 1135. Κληρονόμος ἁπάντων τῶν ἐν Ἰ ταλίᾳ τιμαρίων τοῦ πατρός του, ὤφειλε νὰ ὑπερασπισθῇ αὐτὰ διὰ τῶν ὅπλων κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Βέλφου τῆς Βαυαρίας, ὅστις βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Ἐρρίκου τῆς Καρινθίας εἰσῆλασεν εἰς τὴν Λομβαρδίαν, καὶ κατέλαβεν ἅπασαν τὴν πατρικὴν κληρονομίαν του, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του, ὁ Φοῦλκος ἀνεκτήσατο αὐτάς. —Ὀ θ ί ζ ζ ο, μαρκήσιος, γενν. κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΒ' αἰῶνος, ἀποθ. περὶ τὸ 1190. Εἰσῆλθεν εἰς τὴν λομβαρδικὴν συμμαχίαν κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Φρειδερίκου τοῦ Βαρβερούσου, καὶ συμπεριελήφθη ἐν τῇ συνθήκῃ τῆς Βενετίας τῷ 1177, ἥτις ἐπήνεγκε μεγάλας μεταβολὰς εἰς τὸν διοργανισμὸν τῶν λομβαρδικῶν πόλεων, ἐν αἷς καὶ τὴν ἐγκαθίδρυσιν δημοτικῶν ἀστυνόμων. Ὁ Ὀθίζζο ἐξελέγη ἀστυνόμος τῆς Παδούης τῷ 1182, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Φρειδερίκος ἀπέδοὺς αὐτῷ ἅπαντα τὰ τιμάριά του τῷ 1184 ἀνηγόρευσε προσέτι αὐτὸν μαρκήσιον τῶν Μαδιολάνων καὶ τῆς Γενούης. Τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἐξισοῦτο πρὸς τὸ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἐπιτρόπου, καὶ ἐπεφόρτιζε τὸν Ὀθίζζο νὰ καταστήσῃ σεβαστὰ τὰ ἐπὶ τῶν πόλεων τούτων δικαιώματα τοῦ αὐτοκράτορος. —Ἄ ζ ζ ο Β' μαρκήσιος, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΒ' αἰῶνος. Ἀπ' αὐτοῦ ἄρχεται ἡ ἰσχὺς τοῦ οἴκου τῆς Ἔστης ἐν Φερράρᾳ διὰ τῆς ἁρπαγῆς καὶ νυμφεύσεως μετὰ τοῦ πατρός του τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀδελάρδου Μαρκεσίλλας, κληρονόμου ἀπεράντων κτήσεων ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Φερράρας, τῇ Ῥωμανίᾳ καὶ τῇ μαρκείᾳ τῆς Ἀγκῶνος. Ἡ ἁρπαγὴ αὕτη παρήγαγε μῖσος ἄσπονδον μεταξὺ τῶν οἴκων Ἔστης καὶ Τορέλλου, ὅπερ ἐπὶ δύο αἰῶνας κατηρήμωσε πολλὰ μέρη τῆς Ἰταλίας, καθόσον ἡ Μαρκεσίλλα ἦν προωρισμένη δι' ἓν τῶν μελῶν τοῦ οἴκου Τορέλλου. Ὁ Ἄζζο διέμεινε μέχρι τέλους τοῦ βίου του ἐν Φερράρᾳ, ὅπου ἦτο ἀρχηγὸς τοῦ γουελφικοῦ κόμματος. —Ἄ ζ ζ ο ΣΤ' διαπάτης Φερράρας υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ προηγουμένου, γενν. περὶ τὸ 1170, ἀποθ. τῷ 1212. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην οἱ μαρκήσιοι τῆς Ἔστης ἦσαν ἀρχηγοὶ πάντων τῶν γουέλφων τῆς Ἰταλίας, καὶ ὁ οἶκος των ἐξισοῦτο πρὸς τὰς κυριάρχους οἰκογενείας τῆς Εὐρώπης. Ἅπας ὁ βίος τοῦ Ἄζζο περιστρέφεται εἰς τοὺς ἀγῶνάς του μετὰ τοῦ οἴκου τῶν Τορέλλων· τρὶς διωχθεὶς ἐκ τῆς Φερράρας παρὰ τῶν ἐχθρῶν του, τρὶς ἐπανέλαβε τὴν ἀρχήν του, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐνικήθη ἐν Ἀγίῳ Βονιφατίῳ καὶ ἐκ τῆς θλίψεώς του ἀπέθανεν. Εἶχε κηρυχθῇ ὑπὲρ τοῦ πάπα Ἰννοκεντίου Γ' καὶ ὑπὲρ τοῦ αὐτοκράτορος Φρειδερίκου Β' κατὰ Ὀ θωνος τοῦ Δ'. — Ἀ λ δ ο β ρ α ν δ ί ν ο, μαρκήσιος, ἀποθ. τῷ 1213. Συνωμολόγησε τῷ 1213 μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ οἴκου τῶν Τορέλλων συνθήκην, δι' ἧς ἡ κυβέρνησιν τῆς Φερράρας διενεμήθη μεταξὺ αὐτῶν. Ὕστερον ἠναγκάσθη νὰ συνθηκολογήσῃ μετὰ τῆς πόλεως Παδούης καὶ νὰ γείνῃ ὑποτελὴς αὐτῆς. Ἀπέθανε νεώτατος, πιθανῶς ἐκ δηλητηρίου. — Ἄ ζ ζ ο Ζ' ὁ Ν έ ος, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. περὶ τὸ 1205, ἀποθ. τῷ 1264. Παιδίον εἰσέτι κατὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του, ἐτέθη ὑπὸ κηδεμόνας, οἵτινες μύλις ἠδυνήθησαν νὰ διατηρήσωσι τὰ τιμάριά του ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν τοῦ οἴκου του. Τῷ 1229 ὁ πόλεμος διακοπεὶς πρότερον ἐπί τινα ἔτη, ἐπανελήφθη μανιωδέστατα μεταξὺ τῶν γουέλφων ἀρχηγὸν ἐχόντων τὸν Ἄζζο καὶ τῶν γιβελίνων ὁδηγουμένων ὑπὸ Ἐζζελίνου τοῦ νεωτέρου ἀρχηγοῦ τοῦ οἴκου τῶν Ῥωμάνων. Τῷ 1233 κατωρθώθη εἰρήνη διαρκέσασα δύο μόνον μῆνας. Τῷ 1235 ὁ Ἄζζο κατώρθωσε νὰ ἀναλάβῃ τὴν Φερράραν, ἀλλ' ὁ Ἐζζελῖνος ἐπήνεγκε σχεδὸν πανταχοῦ τὸν θρίαμβον τῶν γιβελίνων, καὶ ὁ οἶκος τῆς Ἔστης ἐκινδύνευε νὰ ἐκλείψῃ. Κατόπιν ὅμως ἐπῆλθεν οὐσιωδεστάτη μεταβολὴ, διότι οἱ προγεγραμμένοι τῆς Παδούης καὶ τῆς Βερόνης φεύγοντες τὴν τυραννίαν τοῦ Ἐζζελίνου προσῆλθον εἰς τὸν Ἄζζο, καὶ ὁ πάπας Ἀλέξανδρος Δ' ἐκήρυξεν ἀληθῆ σταυροφορίαν κατὰ τοῦ Ἐζζελίνου, ὅστις τῷ μὲν 1256 ἀπώλεσε τὴν Παδούην, τῷ δὲ 1259 ἐνικήθη καὶ ἠχμαλωτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἄζζο ἐν τῇ μάχῃ τῆς Κασσάνου, καὶ οὕτως ὁ μὲν οἶκος τῶν Ῥωμάνων κατεστράφη ὁ δὲ τῆς Ἔστης ἐθριάμβευσε.—Ὀ θ ί ζ ζ ο Β' μαρκήσιος, ἔγγονος τοῦ προηγουμένου, διεδέχθη τὸν πάππον του εἰς τὴν μαρκείαν τῆς Ἔστης καὶ τὴν δεσποτείαν τῆς Φερράρας. Τῷ 1265 συνήνωσε τὰ στρατεύματά του μετὰ τῶν στρατευμάτων τοῦ Καρόλου τῆς Ἀνδεγαυίας, ἐκστρατεύοντος κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Σικελίας. Τῷ 1276

ἐπίτροποι τοῦ αὐτοκράτορος Ῥοδόλφου Α' περιέβαλον αὐτῷ τὴν ἐξουσίαν τῶν κρατῶν του τεθέντων ὑπὸ τὴν αὐτοκρατορικὴν ἐπικυριαρχίαν Τῷ 1288 οἱ κάτοικοι τῆς Μοδένης προσήνεγκον αὐτῷ τὴν δεσποτείαν τῆς χώρας των· τὸ παράδειγμα αὐτῶν ἠκολούθησαν καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ Ῥηγίου. — Ἄ ζ ζ ο Η', πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ προηγουμένου. Διετέλεσε πολεμῶν ἀδιαλείπτους ταραχὰς καὶ ἐπαναστάσεις τῶν ὑπηκόων του, καὶ ἀντιποιήσεις τῶν δύο νεωτέρων ἀδελφῶν του. Ἀποθανὼν ἄνευ νομίμου ἀπογόνου ὥρισε διάδοχόν του τὸν Φοῦλκον ἔγγονόν του ἐκ τοῦ νόθου υἱοῦ του Φρέσκου, ἀποκλείσας τοὺς ἀδελφούς του. — Φ ο ῦ λ κ ο ς Γ' δεσπότης Φερράρας, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΔ' αἰῶνος. Παιδίον εἰσέτι διεδέξατο τὸν πάππον του Ἄζζο· ὁ πατήρ του νόθος υἱὸς τοῦ Ἄζζο κατέλαβε τὴν Φερράραν, ἀλλ' οἱ δύο ἀδελφοὶ τοῦ Ἄζζο κατέλαβον τὴν Ἔστην καὶ ἄλλας χώρας καὶ πόλεμος διηγέρθη σφοδρὸς μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν τοῦ Ἄζζο καὶ τοῦ Φρέσκου. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἄζζο ἐπεκαλέσαντο τὴν βοήθειαν τοῦ πάπα Κλήμεντος Ε', ὅστις ἀπέστειλε στρατὸν πρὸς κατάληψιν τῆς Φερράρας, ὁ δὲ Φρέσκο φρονῶν ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ ὑπερισχύσῃ, παρεχώρησε τὴν Φερράραν ἀπέναντι ἐτησίας συντάξεως τῷ 1308 εἰς τὴν βενετικὴν δημοκρατίαν, ἥτις ἔσπευσε νὰ καταλάβῃ αὐτήν. — Φ ρ α γ κ ῖ σ κ ο ς καὶ Ἀ λ δ ο β ρ α ν δ ῖ ν ο ς Β' ἀδελφοὶ Ἄζζο τοῦ Η', ζῶντες περὶ τὸ 1310. Κατέφυγον εἰς τὸν πάπαν Κλήμεντα Ε', ὅστις ἀποστείλας στρατὸν κατέλαβε τὴν Φερράραν, ἀποδιώξας τοὺς Βενετούς, ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἀποδώσῃ αὐτὴν εἰς τοὺς δύο ἀδελφούς, παρεχώρησεν αὐτὴν εἰς τὸν Ῥοβέρτον τῆς Νεαπόλεως. Ὁ Φραγκῖσκος ἐφονεύθη τῷ 1312 ὑπὸ τῶν καταλωνικῶν στρατευμάτων τοῦ Ῥοβέρτου, καὶ ὁ ἀδελφός του ἀπέθανε πιθανῶς κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχήν. — Ῥ ε ν έ λ δ ο ς, Ὀ β ί ζ ζ ο Γ' Ν ι κ ό λ α ο ς Α' υἱοὶ καὶ διάδοχοι Ἀλδοβρανδίνου Β'. Ἐκυβέρνησαν ὁμοῦ τὰς δεσποτείας τοῦ Ῥοβίζου, τῆς Φερράρας, τῆς Μοδένης καὶ τῆς Πάρμας καὶ ἔχον συνηγεμόνας τοὺς δύο ἐξαδέλφους των Ἄζζο καὶ Βερτόλδον, υἱοὺς τοῦ Φραγκίσκου. Οἱ κάτοικοι τῆς Φερράρας παρωργισμένοι κατὰ τῶν καταλωνικῶν στρατευμάτων τοῦ Ῥοβέρτου ἐξηγέρθησαν τῷ 1317. καὶ κυριεύσαντες τὸ φρούριον Τεδάλδου, ὅπου εἶχον καταφύγει οἱ Καταλωνοὶ ἔσφαξαν αὐτούς. Μετά τινας ἡμέρας ἐγκαθιδρύθησαν ὁ Ῥενάλδος καὶ ὁ Ὀβίζζο Γ' εἰς τὴν Φερράραν, καὶ συμπεριέλαβον τὸν ἀδελφόν των Νικόλαον Α'. Ὁ πάπας Ἰωάννης ΚΒ' διέταξεν αὐτοὺς νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν Φερράραν καὶ μὴ ὑπακούσαντας ἀφώρισεν αὐτοὺς τῷ 1320 καὶ ἐκήρυξεν αὐτοὺς αἱρετικούς. Ἔκτοτε ὁ οἶκος τῆς Ἔστης ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀνῆκεν εἰς τὸ κόμμα τῶν γιβελίνων. Μόλις τῷ 1332 συνεφιλιώθη ὁ οἶκος οὗτος μετὰ τοῦ πάπα, ἀλλ' οὐχὶ ἐντελῶς. Τῷ 1335 οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ ἐπολιόρκησαν τὴν Μοδένην· ὁ Ῥοβέρτος ἠσθένησε κατὰ τὸ διάστημα τῆς πολιορκίας καὶ μετενεχθεὶς εἰς Φερράραν ἀπέθανεν ἐκεῖ· οἱ δύο ἀδελφοὶ κατέλαβον τὴν Μοδένην τῷ 1336. Ὁ Νικόλαος ἀπέθανε τῷ 1346, καὶ ὁ Ὀβίζζο τῷ 1352. — Ἀ λ δ ο β ρ α ν δ ῖ ν ο ς Γ', υἱὸς καὶ διάδοχος Ὀβίζζου τοῦ Γ', δεσπότης Φερράρας, γενν. τῷ 1335, ἀποθ. τῷ 1361. Διεδέξατο τὸν πατέρα του τῷ 1351, καὶ ἐκυβέρνησε κρατερῶς. Ἔμεινε προσηλωμένος εἰς τὸ κόμμα τῶν γιβελίνων. Ὁ αὐτοκράτωρ Κάρολος Δ' ἐπισκεφθεὶς τὴν Ἰταλίαν τῷ 1354, ἐπεδείξατο αὐτῷ μεγίστην τιμὴν καὶ φιλίαν. Κατέλιπεν υἱὸν καλούμενον Ὀβίζζον, ἀποθνήσκοντα τραγικῶς. — Ν ι κ ό λ α ο ς Β' δεσπότης Φερράρας, ἀποθαν. τῷ 1388. Διεδέξατο τῷ 1361 τὸν ἀδελφόν του Ἀλδοβρανδῖνον Γ' ἀποκλείσας τὸν ἀνεψιόν του Ὀβίζζο. Ὁ αὐτοκράτωρ Κάρολος Δ' περιέβαλεν αὐτῷ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ Οὔγῳ καὶ Ἀλβέρτῳ τὴν ἐξουσίαν διαφόρων χωρῶν, καὶ διώρισεν αὐτοὺς αὐτοκρατορικοὺς ἐπιτρόπους. Ὁ Νικόλαος ἔσχε μακρὰς διαφορὰς μετὰ τοῦ Βισκόντι τῶν Μεδιολάνων, λῃξάσας διὰ συνθήκης συνομολογηθείσης τῷ 1369. — Ἀ λ β έ ρ τ ο ς, δεσπότης Φερράρας, ἀδελφὸς τῶν δύο προηγουμένων, ἀποθ. τῷ 1393. Φθάσαντος εἰς ἐνηλικιότητα τοῦ ἀνεψιοῦ του Ὀβίζου, υἱοῦ Ἀλδοβρανδίνου τοῦ Γ' ἰσχηματίσθη συνωμοσία ὑπὲρ αὐτοῦ, ἣν καταβαλὼν ὁ Ἀλβέρτος ἐτιμώρησεν αὐστηρῶς τοὺς συνωμότας καὶ ἐθανάτωσε τὸν ἀνεψιόν του. — Ν ι κ ό λ α ο ς Γ' μαρκήσιος, δεσπότης Φερράρας, Μοδένης, Πάρμας καὶ Ῥηγίου, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1384, ἀποθ. τῷ 1441. Ὁ πατὴρ του ἀποθνήσκων, ἔθεσεν αὐτὸν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς δημοκρατίας τῆς Βενετίας. Τῷ 1394 εἷς συγγενής του ἐπωφελούμενος τῆς νεότητός του ἠθέλησε νὰ καταλάβῃ τὰς χώρας του, ἀλλ' ἐνικήθη ὑπὸ τῶν Βενετῶν καὶ τῶν συμμάχων των καὶ ἠχμαλωτίσθη. Τῷ 1397 ὁ μαρκήσιος Νικόλαος ἔχων ἡλικίαν 13 ἐτῶν ἐνυφεύθη τὴν Ἰουλίαν τῆς Καρράρας, θυγατέρα Φραγκίσκου Β' δεσπότου Παδούης. Τῷ 1403 εἰσῆλθεν εἰς τὴν κατὰ τοῦ δουκὸς τῶν Μεδιολάνων σχηματισθεῖσαν συμμαχίαν τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ πάπα

Βονιφατίου Θ', ὅστις ἀνηγόρευσεν αὐτὸν γενικὸν ἀρχηγὸν τοῦ στρατοῦ τῆς ἐκκλησίας. Προσεπάθησε νὰ καταλάβῃ τὸ Ῥήγιον, ἀλλ' ἀπεκρούσθη ὑπὸ τοῦ Ὀττοβόνι, ὅστις καταλαβὼν τὴν πόλιν ταύτην, ἐπεδόθη εἰς ληστείας. Τότε ὁ Νικόλαος συνηνώθη μετὰ τοῦ δουκὸς τῶν Μεδιολάνων καὶ ἄλλων δεσποτῶν καὶ ἐπολέμησε τὸν Ὀττοβόνι, ὅστις ἐφονεύθη τῷ 1409 ὑπὸ τοῦ ἀρχιστρατήγου Σφόρζα Κοντινόλα, καὶ κατόπιν ὁ Νικόλαος ἐγένετο κύριος τῆς Πάρμας καὶ τοῦ Ῥηγίου. Τῷ 1425 ἀπηγχόνισε τὴν δευτέραν σύζυγόν του Παρισίναν Μαλατέστα καὶ τὸν νόθον υἱόν του Οὔγον ἐνόχους ἐπὶ ἀθεμίτοις σχέσεσι. Τῷ 1426 εἰσῆλθεν εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν Φλωρεντινῶν καὶ τῶν Βενετῶν κατὰ τοῦ δουκὸς τῶν Μεδιολάνων, καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τῶν στρατευμάτων των. Τῷ 1433 συνεφιλιώθη μετὰ τοῦ δουκὸς, καὶ διεπραγματεύθη μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν δύο δημοκρατιῶν συνθήκην εἰρήνης συνομολογηθεῖσαν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος. Ἔκτοτε ἀπήλαυσε πᾶσαν τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ δουκὸς, καὶ ἐπὶ τῇ αἰτήσει ἐκείνου μετέβη καὶ ἀποκατέστη ἐν Μεδιολάνοις τῷ 1441. Φίλος καὶ μυστικοσύμβουλος τοῦ δουκὸς ἐφαίνετο ὅτι ἔμελλε νὰ τὸν διαδεχθῇ, ὅτε ἐξαφνης ἀπέθανε, δηλητηριασθεὶς πιθανῶς ὑπὸ τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τῶν Μεδιολάνων ἀντιζήλων του. —Λεονέλλος, δεσπότης Φερράρας, Μοδένης, καὶ Ῥηγίου, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ προηγουμένου ἡγεμονεύσας 1441—1450. Ὑπῆρξεν ὁ μεσάζων εἰς τὴν μεταξὺ τῶν Βενετῶν καὶ τοῦ Ἀλφόνσου τῆς Ἀνδεγαυίας βασιλέως Σικελίας συνομολογηθεῖσαν τῷ 1450 συνθήκην. Κατέλιπεν υἱὸν καλούμενον Νικόλαον. —Βόρσος, μαρκήσιος, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, πρῶτος δοὺξ τῆς Φερράρας καὶ τῆς Μοδένης, ἀποθαν. τῷ 1471. Ἦτο πολυτελὴς, ἀλλὰ μὴ διατηρῶν φρουρὰν μήτε στρατὸν ἠδύνατο νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας του. Ὁ Αὐτοκράτωρ Φρειδερῖκος Γ' εὐαρεστηθεὶς τὰ μέγιστα ἐκ τῆς ὑποδοχῆς, ἣν παρ' αὐτοῦ ἔλαβεν ἐν Φερράρᾳ, ἀνηγόρευσεν αὐτὸν τῷ 1452 δοῦκα Μοδένης καὶ Ῥηγίου. Ὁ Βόρσος ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ καὶ παρὰ τοῦ Πάπα Πίου Β' τῷ 1471 τὸ ἀξίωμα δουκὸς τῆς Φερράρας, ἣν διετήρησεν ὡς τιμάριον ἐξαρτώμενον ἀπὸ τῆς ῥωμαϊκῆς ἕδρας. Τὸ ἀξίωμα τοῦτο ὑπῆρξεν ἀνταμοιβὴ διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Βόρσου παραδοχὴν τῆς κατὰ τῶν Τούρκων γενικῆς συμμαχίας τῶν Ἰταλῶν ἡγεμόνων, ἥτις κατέστη ἀνωφελὴς ἕνεκα τοῦ μετ' ὀλίγον ἐπελθόντος θανάτου τοῦ Βόρσου. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος ὑπῆρξε προστάτης τῶν γραμμάτων εἰσαγαγὼν εἰς τὸ κράτος του τὴν προσφάτως ἀναφανεῖσαν ἐν Γερμανίᾳ τυπογραφίαν. —Ἡρακλῆς Α', δοὺξ Φερράρας καὶ Μοδένης, γενν. τῷ 1433, ἀποθ. τῷ 1505. Ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, διεδέξατο αὐτὸν ἀποκλεισθέντος τοῦ Νικολάου υἱοῦ τοῦ Λεονέλλου. Οἱ βενετοὶ ὑποστηρίζοντες τὸν Ἡρακλέα ἀπέστειλαν στόλον πρὸς βοήθειάν του· ὁ Νικόλαος ἤλπιζεν εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ δουκὸς τῶν Μεδιολάνων, ἀλλ' ὁ μὲν ἡγεμὼν οὗτος οὐδὲν ἠθέλησε νὰ ἐνεργήσῃ πρὶν γνωρίσῃ τὴν πολιτικὴν ἣν ἤθελε παραδεχθῇ ὁ διάδοχος Παύλου τοῦ Β', ὁ δὲ Ἡρακλῆς ἐν τῷ μεταξὺ κατέλαβε τὴν Φερράραν. Ἔμεινεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐν εἰρήνῃ κάτοχος αὐτῆς· ἀλλὰ τῷ 1482 ὁ πάπας Σίξτος Δ' καὶ ἡ Βενετία συνηνώθησαν ὅπως καθαιρέσωσιν αὐτὸν, ἐνῷ ὁ βασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως, ὁ διοικητὴς τῶν Μεδιολάνων, ὁ μαρκήσιος τῆς Μαντούης καὶ οἱ Φλωρεντινοὶ ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ αὐτοῦ, ἐκ τούτου δὲ προέκυψε γενικὸς πόλεμος. Μετὰ συνθήκην ἀσύμφορον συνομολογηθεῖσαν τῷ 1484 ὁ Ἡρακλῆς διετήρησεν ἐπὶ 21 ἔτη οὐδετερότητα, καὶ ἐνῷ ἡ Ἰταλία ἅπασα ἦτο λεία γενικῆς ἀναστατώσεως, τὰ κράτη του ἀπήλαυσαν πραγματικὴν εὐημερίαν, ἀποτέλεσμα τῆς εἰρήνης. Ἡ πρωτεύουσά του διέλαμψε διὰ τὸν καλλωπισμὸν αὐτῆς καὶ τὴν ἐπίδοσιν εἰς τὰς ὡραίας τέχνας. Εἶχε φίλον καὶ ὑπουργὸν τὸν κόμητα Βοϊάρδον περίφημον διὰ τὸ ποίημά του «Ῥαδόλφος ὁ Ἐραστὴς» καὶ ὁ Ἀριόστος δὲ νεώτατος εἰσέτι ἐτιμᾶτο διὰ τῆς προστασίας τοῦ ἡγεμόνος τούτου, οὗτινος ἡ αὐλὴ συνήνου πάντας τοὺς εὐφυεῖς ἄνδρας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. — Ἀλφόνσος Α' υἱὸς τοῦ προηγουμένου, δοὺξ Φερράρας καὶ Μοδένης, 1505—1534. ἐνυμφεύθη τῷ 1491 τὴν Ἄνναν, ἀδελφὴν τοῦ δουκὸς τῶν Μεδιολάνων Ἰωάννου-Γαλέα-Σφόρζα, καὶ τῷ 1502 τὴν περίφημον Λουκρητίαν Βοργίαν. Εἰσῆλθε τῷ 1509 εἰς τὴν κατὰ τῆς Βενετίας συμμαχίαν καὶ κατέστρεψεν ἐπὶ τοῦ Πάδου στολίσκον τινὰ τῆς δημοκρατίας ταύτης. Ἕνεκα τῆς ἀποποιήσεώς του νὰ χρέψῃ τὰ ὅπλα κατὰ τῆς Γαλλίας παρωργίσθησαν κατ' αὐτοῦ οἱ πάπαι Ἰούλιος Β' καὶ Λέων Ι', οἵτινες ἔθεσαν τὰ κράτη του εἰς ἐκκλησιαστικὴν ποινὴν, μόλις δὲ τῷ 1527 Κάρολος ὁ Ε' ἀπέδωκεν αὐτῷ ἅπαντα τὰ κυριαρχικά του δικαιώματα. Ὁ Ἀριόστος ἔζησεν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ ἡγεμόνος τούτου.—Ἡρακλῆς Β' δοὺξ Φερράρας καὶ Μοδένης, πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ προηγουμένου καὶ τῆς Λουκρητίας Βοργίας, γενν. τῷ 1508, ἀποθ. τῷ 1559. Ἔδειξε μεγίστην ἀφοσίωσιν ὑπὲρ Καρόλου τοῦ Ε', ἐνῷ ἐν Ῥώμῃ ὁ ἀδελφός του

καρδινάλιος Ἱππόλυτος ἐτέθη κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας. Ἐνῷ μέχρι τοῦ 1556 ἠσπάζετο τὴν ἱσπανικὴν πολιτικήν, κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ πάπα Παύλου Δ' καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Ἑρρίκου Β' σχηματισθεῖσαν κατὰ τῆς Ἱσπανίας συμμαχίαν. Καίτοι ἀναγνωρισθεὶς ὑπὸ μὲν τοῦ πάπα ἀρχιστράτηγος τοῦ ῥωμαϊκοῦ στρατοῦ ὑπὸ δὲ τοῦ Ἑρρίκου γενικὸς ἐπίτροπός του ἐν Ἰταλίᾳ, δὲν ἐπεδίωξε τὸν πόλεμον μετὰ δραστηριότητος καὶ συνωμολόγησεν εἰρήνην μετὰ τῆς Ἱσπανίας τῷ 1558. Τούτου θυγάτηρ ὑπῆρξεν ἡ Ἐλεονώρα, ἣν ἠρωτεύθη ὁ Τάσσος.—Ἱππόλυτος ἐπονομαζόμενος ὁ «καρδινάλιος τῆς Φερράρας» ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1529, ἀποθ. τῷ 1572. Ἔζησεν ἐν Γαλλίᾳ ἐν τῇ αὐλῇ Φραγκίσκου τοῦ Α' καὶ Ἑρρίκου τοῦ Β' ἀνηγορεύθη καρδινάλιος τῷ 1539, κατέλαβεν ἀλληλοδιαδόχως τὰς ἐπισκοπὰς τῶν Μεδιολάνων, τοῦ Λουγδούνου καὶ τῆς Ναρβόννης, ἐκυβέρνησε τὸ δουκάτον τῆς Πάρμας ἐν ὀνόματι τῶν Γάλλων 1552—1554, καὶ παρέστη εἰς τὴν συνδιάλεξιν τῆς Πουασσὺ τῷ 1561. Ἐπροστάτευσε διαφόρους σοφοὺς ἄνδρας καὶ ἀνήγειρεν ἐν Τίβολι τὸ μεγαλοπρεπὲς οἰκοδόμημα «Villa d'Este».—Ἀλφόνσος Β' υἱὸς Ἡρακλέους τοῦ Β', γενν. τῷ 1533. Ἡγεμόνευσε 1559 — 1597. Ἀνατραφεὶς ἐν Γαλλίᾳ ἐν τῇ αὐλῇ Ἑρρίκου τοῦ Β' ἀπέκτησεν ὑπερβολικὴν κλίσιν εἰς τὴν πολυτέλειαν. Ἡ φιλοδοξία ὤθησεν αὐτὸν εἰς τὸ νὰ καταδάλῃ κατοχρηπτικωτάτας προσπαθείας πρὸς κατάληψιν τοῦ στέμματος τῆς Πολωνίας. Αἱ μετὰ τοῦ Τάσσου σχέσεις τῆς ἀδελφῆς του Ἐλεονώρας διήγειραν τὴν ὀργήν του κατὰ τοῦ ποιητοῦ ἐκείνου. Ἑτέρα ἀδελφή του ἡ Ἄννα ἐνυμφεύθη τὸν Φραγκίσκον δοῦκα Γυίσης. — Καίσαρ δοὺξ Μοδένης καὶ Ῥηγίου, υἱὸς τοῦ Ἀλφόνσου νόθου υἱοῦ Ἀλφόνσου τοῦ Α', γενν. τῷ 1562, ἀποθ. τῷ 1628. Ἅμα ἀνέλαβε τὴν κυβέρνησιν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐξαδέλφου του Ἀλφόνσου Β' τῷ 1597, ὁ πάπας Κλήμης Η' διεφιλονείκησε τὸ νόμιμον τῶν δικαιωμάτων του καὶ ἀπεφάνθη ὅτι τὰ τῆς ῥωμαϊκῆς ἕδρας τιμάρια τῆς Ἔστης πρέπει νὰ ἐπιστραφῶσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ὁ Καίσαρ ἔσχε τὴν ἀδυναμίαν νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὰς ἀπειλάς, καὶ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Φερράραν καὶ τὰ λοιπὰ ἐκκλησιαστικὰ τιμάρια, διατηρήσας μόνον τὴν Μοδένην καὶ τὸ Ῥηγίον, καθὼς τοῦ αὐτοκράτορος μὴ διαφιλονεικήσαντος τὸ δικαίωμά του εἰς τὴν διαδοχὴν τῶν αὐτοκρατορικῶν τιμαρίων. Ὑπέστη δύο πολέμους κατὰ τῆς δημοκρατίας τῆς Λούκκας διὰ τὴν κατοχὴν τῆς Γαρφανάνης.—Ἀλφόνσος Γ' υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ἀποθαν. τῷ 1644. Τὴν νεότητά του διῆλθεν ἐν ἀσωτείαις, καὶ ἔδειξε χαρακτῆρα δεσποτικὸν καὶ τυραννικός. Ὁ θάνατος τῆς συζύγου του Ἰσαβέλλας τῆς Σαβοΐας μετέβαλε τὸν χαρακτῆρά του. Τῷ 1629 ἀπσύρθη εἰς τινα μονὴν τοῦ Τυρόλου. — Φραγκίσκος Α', δοὺξ Φερράρας, πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ προηγουμένου καὶ Ἰσαβέλλης τῆς Σαβοΐας, γεν τῷ 1610, ἀποθ. τῷ 1658. Κατὰ τὸν μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἱσπανίας κηρυχθέντα περὶ διαδοχῆς τῆς Μαντούης πόλεμον τῷ 1630 ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς Ἱσπανίας καὶ πρὸς ἀμοιβὴν περιεβλήθη τὴν ἡγεμονίαν ντοῦ Κορρήγιου, ἀλλὰ μετά τινα ἔτη δυσαρεστηθεὶς κατὰ τῆς Ἱσπανίας διατηρούσης φρουρὰν ἐν Κορρηγίῳ ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῶν Γάλλων, καὶ παραδειξάμενος τὴν ἀρχιστρατηγίαν τῶν ἐν Ἰταλίᾳ στρατευμάτων τῆς δυνάμεως ταύτης, ἀφῄρεσεν ἀπὸ τῶν Ἱσπανῶν τὴν Βαλένζαν τῷ 1656 καὶ τὴν Μορτάραν τῷ 1658. Ἐνύμφευσε τὸν υἱὸν καὶ διάδοχόν του Ἀλφόνσον Δ' μετὰ τῆς Λαύρας Μαρτινόζι ἀνεψιᾶς τοῦ καρδιναλίου Μαζαρίνου, καὶ συνεδέθη οὕτω μέχρι τέλους τοῦ βίου του γενώτατα μετὰ τῆς Γαλλίας. Ἤρχησε τὴν ἀνέγερσιν τῶν ἀνακτόρων τοῦ δουκὸς τῆς Μοδένης. — Φραγκίσκος Β' δοὺξ Μοδένης, υἱὸς καὶ διάδοχος Ἀλφόνσου Δ' καὶ τῆς Λαύρας Μαρτινόζζι, γεν. τῷ 1660, ἀποθ. τῷ 1694, Φιλασθένου κράσεως κατέλιπε τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἐξουσίας κατ' ἀρχὰς μὲν εἰς τὴν μητέρα του ὕστερον δὲ εἰς τὸν νόθον ἀδελφόν του Καίσαρα, περιοριζόμενος μόνον εἰς τὴν προστασίαν τῶν τεχνῶν καὶ τῶν γραμμάτων. Ἵδρυσε τὴν πλουσίαν βιβλιοθήκην τῆς Ἔστης, τὴν ἀκαδημίαν τῶν «Παραφώνων», τὸ πανεπιστήμιον τῆς Μοδένης καὶ ἀνήγειρε κομψὴν μαρμαρίνην πρόσοψιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου κατὰ σχέδιον τοῦ Βιγκρίνου. — Ῥενάλδος, υἱός, Φραγκίσκου τοῦ Α', γενν. τῷ 1655, ἀπ. τῷ 1737. Εἶχεν ἀναγορευθῆ καρδινάλιος, ὅτε διεδέξατο τὸν ἀνεψιόν του Φραγκίσκον Β' ἀποθανόντα ἄτεκνον. Διὰ τῆς συζεύξεως αὐτοῦ μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰωάννου-Φρειδερίκου δουκὸς τοῦ Βρουνσβίκ-Ἀνοβέρου, καταγομένου ἀπὸ τὸ Βίλφου δουκὸς τῆς Βαυαρίας συνηνώθησαν οἱ δύο κλάδοι τοῦ οἴκου τῆς Ἔστης κεχωρισμένοι ἀπὸ τοῦ 1070. Τεθειμένος μεταξὺ τῶν Γάλλων καὶ τῶν Αὐτοκρατορικῶν διαμφισβητούντων πρὸς ἀλλήλους τὴν Ἰταλίαν ἐκηρύχθη ἐκ περιτροπῆς ὑπὲρ ἑκατέρων καὶ ὑπέστη βλάβας παρ' ἀμφοτέρων τῶν στρατευμάτων. Ἐν τούτοις δὲν ἀπω-

λεσε τὰ κράτη του, αὐξήσας μάλιστα αὐτὰ διὰ τῆς προσθήκης τῆς μαρκείας τῆς Κογκορδίας δημευθείσης καὶ πωληθείσης ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος. Τῷ 1734 ἕνεκα τῆς εἰσβολῆς τῶν Γάλλων ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῇ εἰς Βολωνίαν καὶ μόλις μῆνάς τινας πρὸ τοῦ θανάτου του ἐπέστρεψεν εἰς Μοδένην.—Φ ρ α γ κ ί σ κ ο ς Γ'. δοὺξ Μοδένης, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1698, ἀποθ. τῷ 1780. Τῷ 1720 ἐνυμφεύθη τὴν Καρλόττων-Ἀγλαΐαν, θυγατέρα τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς Γαλλίας Φιλίππου τῆς Αὐρηλίας. Ἐπολέμει ἐν Οὐγγαρίᾳ πρὸς τοὺς Τούρκους, ὅτε διεδέξατο τὸν πατέρα του. Κατὰ τὸν περὶ διαδοχῆς τῆς Αὐστρίας πόλεμον ἠθέλησε νὰ φυλάξῃ οὐδετερότητα μεταξὺ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Αὐστρίας, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Αὐστρία ἐβίασεν αὐτὸν διὰ τῶν ὅπλων νὰ κηρυθῇ ὑπὲρ ἑαυτῆς, συνηνώθη μετὰ τῶν Βουρβόνων, καὶ διορισθεὶς ὑπὸ τῆς ἱσπανικῆς κυβερνήσεως ἀρχιστράτηγος τῶν ἐν Ἰταλίᾳ ἱσπανικῶν στρατευμάτων ἐπολέμει κατὰ τὸ παπικὸν κράτος, τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως, τὴν χώραν τῶν Μεδιολάνων καὶ κατὰ τὸ Πιεμόντιον, ἐνῷ οἱ Αὐτοκρατορικοὶ κατερήμουν τὸ δουκάτον τῆς Μοδένης. Ἐπανακτησάμενος τὰ κράτη του διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Ἀκουισγράνου, συνεφιλιώθη μετὰ τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ ἐδέξατο παρὰ τῆς Μαρίας-Θηρεσίας τὸν τίτλον γενικοῦ διοικητοῦ τῆς Λομβαρδίας. — Ἡ ρ α κ λ ῆ ς-Ῥ ε ν ά λ δ ο ς δοὺξ Μοδένης, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1727, ἀποθ. τῷ 1803. Νυμφευθεὶς τῷ 1741 μετὰ τῆς Μαρίας-Θηρεσίας Cibo ἀπέκτησε τὰς ἡγεμονίας Μάσσελ καὶ Καρράρας. Ἐνύμφευσε τὴν μονογενῆ θυγατέρα του Μαρίαν Βεατρίκην μετὰ τοῦ ἀρχιδουκὸς Φερδινάνδου, ἀδελφοῦ τοῦ αὐτοκράτορος Λεοπόλδου Β' καὶ ἐκ τοῦ γάμου τούτου ἐγεννήθησαν πολλὰ ἄρρενα καὶ ἕν θῆλυ ἡ Μαρία Λουΐσα Βεατρίκη μία τῶν συζύγων τοῦ αὐτοκράτορος Φραγκίσκου. Ἀποβλέπων ἔντεκα τῆς ἀπληστίας του τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ του, κατέφυγεν εἰς Βενετίαν κατὰ τὴν προσέγγισιν τῶν γαλλικῶν στρατευμάτων τῷ 1796. Ἡ Μοδένα καὶ τὸ Ῥήγιον συμπεριελήφθησαν τῷ 1797 ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ τῇ ἐντὸς Ἄλπεων, καὶ ὁ οἶκος τῆς Ἔστης μόλις τῷ 1814 ἀνέλαβε τὰς κτήσεις του. Διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Ἡρακλέους-Ῥενάλδου ἐσβέσθη ἡ κατ' ἄρρενας διαδοχὴ τοῦ οἴκου τῆς Ἔστης. Διὰ τῆς θυγατρὸς του Βεατρίκης τὰ δικαιώματα τοῦ οἴκου τούτου μετέβησαν εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτῆς φέροντας τὸν τίτλον ἀρχιδουκῶν τῆς Αὐστρίας, καθὸ ἀνηκόντων εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν οἰκογένειαν τῆς Αὐστρίας. Ὁ υἱὸς αὐτῆς ἀρχιδοὺξ Φραγκίσκος, γενν. τῷ 1779, ἐγκαθιδρύθη τῷ 1815 εἰς τὸ δουκάτον τῆς Μοδένης ὑπὸ τὸ ὄνομα «Φραγκίσκος Δ'». Τοῦτον ἀποθανόντα τῷ 1846 διεδέξατο ὁ υἱός του «Φραγκίσκος Ε'» γεν. τῷ 1819, ὅστις ἀπώλεσε τῷ 1859 τὰ κράτη του προσαρτηθέντα εἰς τὸ βασίλειον τῆς Ἰταλίας.

ΕΣΤΙΑ παρὰ Ῥωμ. Vesta, θυγάτηρ τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας, ἀδελφὴ τοῦ Διός, λατρευομένη ὡς θεὰ τοῦ πυρός, διδάξασα πρώτη εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν οἰκονομίαν καὶ λοιπὴν περιποίησιν τοῦ οἴκου, τὴν σύστασιν τῆς εἰρηνικῆς καὶ ἡσύχου κοινωνίας, τὴν οἰκοδομὴν τῶν πόλεων. Ἐλογίζετο κοινῶς ὡς προστάτις καὶ ἔφορος τῆς οἰκιακῆς ἑστίας, τιμωμένη ἐξαιρέτως διὰ προσφορῶν τῶν πρώτων ἀπαρχῶν εἰς πᾶσαν τελετὴν καὶ πανήγυριν, ἐξ οὗ ἡ παροιμία «ἀφ' Ἑστίας ἄρχεσθαι». ἐνίοτε συνεχέετο τὸ ὄνομα τοῦτο πρὸς τὸ τῆς Κυβέλης, Γαίας καὶ Δήμητρος. Ταύτην τὴν θεὰν, πιθανῶς περσικῆς καταγωγῆς, ἐτίμων ἰδίως οἱ Πελασγοί, οἱ Τρῶες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι. Πρὸς τιμὴν αὐτῆς ἐφυλάττετο ἐν Ῥώμῃ ἄσβεστον πῦρ διατηρούμενον ὑπὸ τῶν Ἑστιάδων (ἴδε τὴν λέξιν). Κατ' ἀρχὰς οὐδεμείαν εἰκόνα εἶχεν ἡ θεὰ αὕτη, ἀλλ ἐτιμᾶτο μόνον ὑπὸ τὸ σύμβολον τοῦ πυρός· βραδύτερον παρίστων αὐτὴν ὑπὸ τοὺς χαρακτῆρας γυναικὸς ὡραίας καὶ εὐγενοῦς, ἀλλὰ σοβαρᾶς, κρατούσης ἐν τῇ χειρὶ σκῆπτρον καὶ ἐχούσης παρ' ἑαυτῇ πυράν.

Ἑ σ τ ί α, μία τῶν Ἑσπερίδων νυμφῶν παρ' Ἀπολλοδώρῳ, ἔνθα ἡ γραφὴ φαίνεται μᾶλλον ἠμαρτημένη ἀντὶ «Ἑσπέρη».

ΕΣΤΙΑΔΕΣ, ἱέρειαι τῆς Ἑστίας ἐν Ῥώμῃ ἐπιτετραμμέναι τὴν διατήρησιν τοῦ ἱεροῦ πυρὸς ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς θεᾶς καὶ τὴν εἰς τιμὴν αὐτῆς ἐκτέλεσιν διαφόρων μυστηριωδῶν τελετῶν. Ὤφειλον νὰ διατηρῶσι τὴν παρθενίαν των κατὰ τὸ διηνεκὲς διάστημα τοῦ ὑπουργήματός των διαρκοῦν 30 ἐτη, καὶ ἡ παραβάτις τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης ἐθάπτετο ζῶσα. Αἱ μὴ προλαβοῦσαι τὴν σβέσιν τοῦ πυρὸς ἐτιμωροῦντο διὰ μαστιγώσεως. Πρὸς ἀνταμοιβὴν εἶχον μεγάλα προνόμια· οἷον, δὲν ὑπέκειντο εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν οὔτε εἰς κηδεμονίαν, εἶχον προπορευομένους δημοσίως ῥαβδούχους, καὶ κατελάμβανον ἐν τοῖς θεάμασι τιμητικὴν τιμήν, ἐπιστεύοντο ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἄνευ ὅρκου, καὶ ἡ κατὰ τύχην συνάντησις των ἔσωζε τὴν ζωὴν τῶν ἐγκληματιῶν. Ἐξελέγοντο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων οἰκογενειῶν καὶ ἀφιεροῦντο εἰς τὴν λατρείαν ἀ-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΕΡΓΟΥ ΠΟΙΗΣΗ

πὸ μικρᾶς ἡλικίας 6—10 ἐτῶν. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν 30 ἐτῶν ἠδύναντο νὰ ἀποσυρθῶσιν ἀπὸ τοῦ ναοῦ, προσέτι δὲ καὶ νὰ νυμφευθῶσι. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ὑπουργήματός των ἔφερον μακρὰς στολάς, ὧν τὸ ἀνώτερον μέρος ἐστρέφετο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μέχρι τῶν ὤτων. Αἱ Ἑστιάδες φαίνεται ὅτι ὑπῆρχον ἐν Ἰταλίᾳ, ἰδίως παρὰ τοῖς Σαβίνοις πρὸ τῆς κτίσεως τῆς Ῥώμης. Ὁ Νουμᾶς μετήνεγκε τὸ ἔθος τοῦτο εἰς Ῥώμην, καὶ ἐγκαθ'ὅρυσε 4 Ἑστιάδας. Ὁ Ταρκύνιος ὁ Πρεσβύτερος ἢ ὁ Σερούϊος Τύλλιος, ἀνεβίβασε τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν εἰς 6. Ἡ πρεσβυτέρα αὐτῶν ἐκαλεῖτο Μεγάλη Ἑστιάς, καὶ εἶχεν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν λοιπῶν. Ἡ διατήρησις Ἑστιάδων κατηργήθη ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Θεοδοσίου τῷ 389.

ΕΣΤΙΑΙΑ, παρὰ ποιηταῖς Ἱ σ τ ι α ί α, Ἰωνικῶς Ἱ σ τ ι α ί η, πόλις κειμένη κατὰ τὸ προσάρκτιον τῆς νήσου Εὐβοίας, πρωτεύουσα τῆς Ἑστιαιώτιδος. Ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἕλλοπος υἱοῦ τοῦ Ἴωνος, ἢ κατ' ἄλλους ἀδελφοῦ τοῦ Αἰόλου καὶ τοῦ Κόθου συνοικήσαντος καὶ τὴν Ἑλλοπίαν καὶ ἄλλας πόλεις. Εἰς αὐτὴν μετῴκησαν ὕστερον καὶ οἱ Ἑλλοπεῖς καὶ ηὔξησαν τὴν πόλιν μετὰ τὰ Λευκτρικὰ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ τυράννου Φιλιστείδου, ὅστις κατέστη ὑπὸ τοῦ Φιλίππου τύραννος τῆς πόλεως ταύτης. Τινὲς ἐδόξαζον ὅτι ἡ πόλις αὕτη ἀπῳκίσθη ὑπ' Ἀθηναίων ἀπὸ τοῦ δήμου τῶν Ἱστιαίων κατὰ δὲ τὸν Θεόπομπον ὅτε ὁ Περικλῆς ὑπέδουλωσε τὴν Εὔβοιαν, οἱ Ἑστιαιῶται μετέβησαν σωρηδὸν εἰς Μακεδονίαν δισχίλιοι δὲ ἐξ Ἀθηνῶν ἐλθόντες ᾤκησαν τὸν Ὠρεὸν ὅπερ πρότερον δῆμον τῶν Ἑστιαίων. Ἔκτοτε ἡ πόλις αὕτη φέρουσα ἀμφότερα τὰ ὀνόματα ἐθεωρεῖτο ἀθηναϊκή, καὶ κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον ἦν πιστὴ σύμμαχος τῶν Ἀθηνῶν. Ἐπὶ τοῦ κατὰ Φιλίππου πολέμου ἐκυριεύθη ἐις ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. Ὁ Ὅμηρος καλεῖ αὐτὴν πολυστάφυλον. — Ἐκτὸς τῆς ἐν Εὐβοίᾳ πόλεως Ἑστιαίας μνημονεύονται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων δύο ἕτεραι πόλεις φέρουσαι τὸ αὐτὸ ὄνομα ἡ μὲν ἐν Θετταλίᾳ ἐπὶ τοῦ ὄρους Ὀλύμπου, ἡ δὲ ἐν Ἀκαρνανίᾳ. Ὁ κάτοικος καλεῖται «Ἑστιαιεύς».

ΕΣΤΙΑΙΩΤΙΣ, ἰων. ΙΣΤΙΑΙΩΤΙΣ, ἐπαρχία τῆς ἀρχαίας Θετταλίας κειμένη βορειοδυτικῶς μεταξὺ τοῦ ὄρους Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὄσσης. Κατὰ Στράβωνα ἐκλήθη οὕτως ἀπὸ τῆς ἐν Εὐβοίᾳ πόλεως Ἑστιαίας, ὅτε ἀπῴκισαν τὸν αὐθεν ἐλθόντων Ἑστιαίων. Ὁ κάτοικος Ἑστιαιώτης. — Μικρὰ χώρα ἐπὶ τῆς Εὐβοίας περὶ τὴν πόλιν Ἑστιαίαν.

ΕΣΤΙΚΗ, ἀκρωτήριον τῆς Θρᾴκης ὀλίγον ἀπέχον τοῦ Βυζαντίου.

ΕΣΤΙΕΝΝΟ (Dom Claude Estiennot de la Serre), ἱστορικὸς γάλλος, γενν. τῷ 1639, ἀποθαν. τῷ 1699. Ἀνήκων εἰς τὸ τάγμα τῶν Βενεδικτίνων ἀπεστάλη ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων του εἰς ἁπάσας τὰς ἐπαρχίας τῆς Γαλλίας ὅπως συνάξῃ ἔγγραφα ἀνέκδοτα πρὸς σύνταξιν τῆς ἱστορίας τοῦ τάγματός του. Ἀπὸ τοῦ 1673 μέχρι τοῦ 1684, συνέταξε 45 τόμους εἰς φύλλον γεγραμμένους σχεδὸν ἅπαντας διὰ τῆς χειρός του. Αἱ συλλογαὶ αὗται περιέχουν μέγιστον ἀριθμὸν τίτλων ἱδρύσεων, χρονικὰ ὁλόκληρα ἢ περιλήψεις συγγραμμάτων ἀνεκδότων, παπικὰ διατάγματα, διπλώματα κτλ. καὶ μέγιστον μέρος τῶν ἐγγράφων τούτων συνωδεύετο ὑπὸ σπουδαιοτάτων σημειώσεων. Ἐπὶ τοῦ θησαυροῦ τούτου εἰργάσθησαν ὕστερον ἅπαντες οἱ ἱστορικοὶ τοῦ τάγματος τῶν Βενεδικτίνων. Ὁ Ἐστιεννὸ ἔζησεν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐν Ῥώμῃ ἀπολαύων τῆς ἰδιαιτέρας ἀποδοχῆς τριῶν παπῶν, Ἰννοκεντίου ΙΑ', Ἀλεξάνδρου Η' καὶ Ἰννοκεντίου ΙΒ' καὶ ἀπέθανεν αὐτόθι.

ΕΣΤΙΟΔΩΡΟΣ, στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον.

ΕΣΤΙΩΝΕΣ, λατ. Estiones, ἔθνος τῆς Ῥαιτίας κατοικοῦν περὶ τὴν πόλιν Καμβόδουνον.

ΕΣΤΚΟΥΡ (Ῥιχάρδος Estcourt), συγγραφεὺς δραματικὸς καὶ ἠθοποιὸς ἄγγλος, γεν. τῷ 1687, ἀποθ. τῷ 1713. Δεκαπενταετὴς ἤρχησε τὸ στάδιον τοῦ ἠθοποιοῦ ἐν Worcester λαμβάνων πρόσωπον γυναικός· ὁδηγηθεὶς εἰς τὴν πατρικὴν ἑστίαν, ἐθεραπέυσε τὸ δεύτερον καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸ θέατρον. Διέμεινε πολὺν χρόνον ἐν Drury-Lane, ὅπου εἰς τὰ κωμικὰ ἐπετύγχανε τὰ μέγιστα. Συνέταξε κωμῳδίαν ἐπιγραφομένην Fair example καὶ εἶδός τι παρῳδίας τοῦ ἰταλικοῦ μελοδράματος σύνηθες τότε ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπιγραφόμενον Prunella.

ΕΣΤΟΚ (Δ - Ἰωάννης Λουδοβίκος Estocq), νομομαθὴς γερμανός, γεν. τῷ 1712 ἐν Πρωσσίᾳ, ἀποθ. τῷ 1779. Συμβολαιογράφος καὶ δικηγόρος ἐν Κενιγσβέργῃ τῷ 1736, γραμματεὺς τοῦ δικαστηρίου τοῦ καλουμένου τῆς «γαλλικῆς ἀποικίας» ἐν τῇ αὐτῇ πόλει τῷ 1737, ταμίας καὶ δικηγόρος τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τῷ 1740, στρατιωτικὸς σύμβουλος καὶ δικαστὴς γάλλος τῷ 1748, μέλος τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου τῆς Κενιγσβέργης τῷ 1744. Τὰ συγγράμματά του ἀ- κατὰ τῶν κωμικά

ΕΣΤΟΡ (Ἰωάννης-Γεώργιος), νομομαθὴς γερ-

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν (Ν.Π.Ι.Α.)

μανὸς, γενν. τῷ 1699, ἀποθ. τῷ 1773. Τῷ 1735 διωρίσθη καθηγητὴς τῶν Πανδεκτῶν ἐν Ἰένῃ καὶ συγχρόνως σύμβουλος τῆς Σαξωνίας. Τῷ 1742 μετέβη εἰς Μελβοῦργον ὡς σύμβουλος τῆς ἀντιβασιλείας καὶ δεύτερος καθηγητὴς τοῦ δικαίου. Συνέγραψε πλεῖστα συγγράμματα.

ΕΣΤΟΥΡΜΕΛ (Ἰωάννης δ'), στρατηγὸς γάλλος, ἀποθ. τῷ 1557. Τῷ 1531 παρέστη ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φραγκίσκου Α' εἰς τοὺς γάμους Μαρίας τῆς Λωρραίνης μετὰ Ἰακώβου Ε' βασιλέως τῆς Σκωτίας. Τῷ 1536 ἔσωσε τὴν Περόνην πολιορκουμένην ὑπὸ τῶν Φλαμανδῶν. Τῷ 1541 διωρίσθη ὑπὸ Φραγκίσκου τοῦ Α' ἐπιστάτης τῶν ἀνακτόρων, καὶ γενικὸς διευθυντὴς τῶν οἰκονομικῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας Πικαρδίαν, Καμπανίαν καὶ Βρίαν.

Ἔστουρμὲλ (Λουδοβίκος-Μαρία, μαρκήσιος δ'), πολιτικὸς γάλλος, γενν. τῷ 1744, ἀποθ. τῷ 1823. Κατ' ἀρχὰς ὑπηρέτησεν εἰς τὸ στρατιωτικόν. Τῷ 1787 ἐξελέγη μέλος τῆς Συνελεύσεως τῶν προϋχόντων. Τῷ 1788 προήδρευσεν εἰς τὴν ἐκλογικὴν συνέλευσιν τῶν εὐγενῶν τῆς Καμβρεσίας, καὶ ἐξελέγη ὑπ' αὐτῆς ἀντιπρόσωπος εἰς τὰ γενικὰ συμβούλια, ὅπου ὑπεστήριξε τὰς ἀναμορφώσεις τὰς συντελούσας εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ θρόνου. Ἐπιστρέψας εἰς τὸν στρατὸν, ἐκατηγορήθη ὡς μὴ ἐκτελέσας πιστῶς τὰ καθήκοντά του, ἀλλὰ δικασθεὶς ἠθωώθη. Ἐκλεγεὶς μέλος τοῦ νομοθετικοῦ σώματος τῷ 1808 καὶ τῷ 1811, συγκατετέθη εἰς τὴν πτῶσιν τοῦ Ναπολέοντος, καὶ ἐψήφισεν ὑπὲρ τοῦ νόμου τοῦ ἀποδίδοντος τοῖς μετανάσταις τὰ μὴ εἰσέτι ἀπαλλοτριωθέντα κτήματά των.

Ἔστουρμὲλ (François de-Sales-Marie-Joseph-Louis, κόμης δ'), διοικητὴς καὶ περιηγητὴς γάλλος, ὑστερότοκος υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1783, ἀποθ. τῷ 1852. Διορισθεὶς ὑπὸ τῆς αὐτοκρατορίας ὑπονομάρχης, καὶ διατηρηθεὶς ὡς τοιοῦτος ὑπὸ τῆς πρώτης Παλινορθώσεως, ἀπεσύρθη τῆς ὑπηρεσίας κατὰ τὸ Ἑκατονθήμερον. Κατὰ τὴν δευτέραν Παλινόρθωσιν διωρίσθη ἀλληλοδιαδόχως νομάρχης εἰς διαφόρους νομοὺς μέχρι τοῦ 1830, ὅτε κατὰ τὴν Ἰουλιανὴν ἐπανάστασιν ὑποδεξάμενος ἐν τοῖς ὁρίοις τοῦ νομοῦ τῆς Μάγχης, ὃν τότε διῴκει, τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν ἀπερχομένην εἰς ἐξορίαν, συνώδευσεν αὐτὴν μέχρι Χερβούργου καὶ ἀπεσύρθη ἐκτοτε ἀπὸ τοῦ πολιτικοῦ στάδιου. Περιηγηθεὶς κατόπιν τὴν Ἰταλίαν, τὴν Ἑλλάδα, τὴν Παλαιστίνην καὶ τὴν Αἴγυπτον, ἐτύπωσεν τὰς «Ἑφημερίδας περιηγήσεις εἰς Ἀνατολὴν» ἐν Παρισίοις 1844 εἰς 2 τόμους μετὰ 160 πινάκων. Προσέτι ἐξέδωκεν εἰς ἕνα τόμον βιβλίον ἐπιγραφόμενον «Ἀναμνήσεις τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἰταλίας κατὰ τὰ ἔτη 1830, 1831 καὶ 1832. ἐν Παρισίοις 1848.

Ἔστουρμὲλ (Ἀλέξανδρος-Κατσαρ-Λουδοβίκος, κόμης δ'), πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1780. Ἐνεκολπώθη τὰς ἰδέας τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ μετέσχε τῶν ἐκστρατειῶν τοῦ 1799 καὶ τοῦ 1800. Προεβιβάσθη ὑπὸ τοῦ Καρνὸ ὑπουργοῦ τάξεως τῶν στρατιωτικῶν ἀνθυπολοχαγὸς, καὶ κατόπιν διωρίσθη γραμματεὺς πρεσβείας μετὰ τὴν εἰρήνην τῶν Ἀμιενῶν. Ἀπὸ τοῦ 1805 μέχρι τοῦ 1812 μετέσχε τῶν ἐκστρατειῶν τῆς Γερμανίας, τῆς Ἱσπανίας καὶ τῆς Πορτογαλίας. Τῷ 1813 διωρίσθη γραμματεὺς πρεσβείας εἰς τὸ συνέδριον τῆς Πράγης. Ἀντιπρόσωπος τοῦ Βορᾶ τῷ 1815 ἤδρευσεν ἐν τῇ ἀριστερᾷ καὶ ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἑνὸς ἀντιπροσώπων, οἵτινες ἐτόλμησαν νὰ ψηφίσωσι κατὰ τοῦ νόμου τῆς ἀμνηστείας καὶ ὑπερησπίσθη τὸν στρατόν. Ἐπεκταθείσης τῆς ἡλικίας τοῦ ἐκλεξίμου εἰς 40 ἔτη, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκλεγῇ ἐκ νέου τῷ 1816. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν βουλὴν τῷ 1821 καὶ διαμείνας αὐτόθι μέχρι τοῦ 1823, συνεψήφιζε μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Foy. Ἐκλεγεὶς ἐκ νέου ὀλίγῳ πρὸ τῆς Ἰουλιανῆς ἐπαναστάσεως, ὑπέγραψε πρῶτος ἐν τῷ νομῷ τοῦ Βορᾶ τὴν πρᾶξιν τοῦ συνεταιρισμοῦ πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ προσφάτως ἐπιβληθέντος φόρου. Κατὰ τὴν Ἰουλιανὴν ἐπανάστασιν ἦτο εἷς τῶν 29 ἀντιπροσώπων, οἵτινες παρεχώρησαν εἰς τοὺς ἀντάρτας τὴν ἄδειαν νὰ κάμωσι χρῆσιν τοῦ ὀνόματός των ἐκδόντες προκήρυξιν ὑπογεγραμμένην ὑπὸ τὰ τείχη τῶν Παρισίων. Συνετέλεσε πάσῃ δυνάμει εἰς τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου Φιλίππου καὶ ἠκολούθησε τὸ κόμμα τοῦ Περιέ. Ἐψήφισεν ὑπὲρ τῆς προτάσεως τοῦ Τραοῦ περὶ τελείας καταργήσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς. Τῷ 1831 ἐξελέγη ἐκ νέου ἀντιπρόσωπος διακηρύξας εἰς τοὺς ἐκλογεῖς του τὴν γνώμην του κατὰ τῆς κληρονομικῆς διαδοχῆς τῶν πατρικίων. Τῷ 1833 ἐπετράπη ἀποστολὴν εἰς Οὐασιγκτῶνα, ἀλλὰ τάχιστα ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ὑπεστήριξε τὸ ὑπουργεῖον εἰς ἅπαντα τὰ ζητήματα τῆς ὑψηλῆς πολιτικῆς. Ἐκλεγεὶς ἐκ νέου τῷ 1834, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκλεγῇ τῷ 1837, καὶ ἐκτοτε ἐξηφανίσθη ἀπὸ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς. Ὁ Ἀλέξανδρος δ' Ἔστουρμὲλ ἐκαλλιέργησε προσέτι καὶ τὰ γράμματα συντάξας μεταξὺ ἄλλων δράμα τι ἐπιγραφόμενον La

Manie des Arts μὴ ἐπιστεφθὲν ὅμως ὑπὸ τῆς ἐπιτυχίας.

ΕΣΤΟΥΤΕΒΙΑ (Γουλιέλμος d'Estouteville), καρδινάλιος, γενν. πρὸ τοῦ 1404 ἔκ τινος τῶν ἐπισημοτέρων οἰκογενειῶν τῆς Νορμανδίας, ἀποθαν. τῷ 1483. Εἰσῆλθεν εἰς τὸ τάγμα τῶν Βενεδικτίνων, καὶ ἀνέβη εἰς τὰ πρῶτα ἐκκλησιαστικὰ ἀξιώματα. Ἐχειροτονήθη ἀρχιεπίσκοπος Ῥουέννης τῷ 1453, καταλαβὼν προηγουμένως ἐξ ἐπισκοπάς. Εἶχε διορισθῆ ἀπὸ τοῦ 1437 καρδινάλιος, καὶ τῷ 1477 ἐγένετο ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῆς δικαιοσύνης τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κράτους. Τῷ 1451 ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ πάπα εἰς Γαλλίαν παρὰ Καρόλῳ τῷ Ζ' ἐπὶ σκοπῷ νὰ εἰρηνεύσῃ τοῦτον μετὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ νὰ τρέψῃ ἀμφοτέρων τὰς δυνάμεις κατὰ τῶν Τούρκων ἀλλ' ἡ ἀποστολὴ αὕτη ἀπέτυχεν. Ἐν Παρισίοις προήδρευσεν ἐπιτροπῆς συγκειμένης ἐκ κληρικῶν καὶ συγκλητικῶν, ἥτις εἰσήγαγεν ἀναμορφώσεις εἰς τὸ πανεστήμιον τῶν Παρισίων. Ἀνήγειρεν ἰδίᾳ δαπάνῃ τὸ ἀρχιεπισκοπεῖον τῆς Ῥουέννης καὶ τοὺς δύο πύργους τοὺς στέφοντας τὸν μητροπολιτικὸν ναὸν τῆς πόλεως ταύτης.

ΕΣΤΡΑΔΑ (Βαρθολομαῖος Ῥουΐζ δὲ) πρωράτης, γεν. περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, ἀπ. κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα. Ὑπηρέτησεν ὑπὸ τὸν Ὀδιέδον ὡς ἐπιτήδειος καὶ τέλειος πρωράτης, καὶ ὡδήγησε κατὰ πρῶτον εἰς τὰ παράλια τοῦ Περοῦ τὸν Πιζάρρην καὶ τὸν Ἀλμάγρον.

ΕΣΤΡΑΔΩΝ (Γοδαφρείδος κόμης d'Estrades), στρατηγὸς καὶ διπλωμάτης γάλλος, γεν. τῷ 1607, ἀποθ. τῷ 1686. Τῷ 1637 ἀπεστάλη εἰς Ἀγγλίαν, ὅπως πείσῃ Κάρολον τὸν Α' νὰ τηρήσῃ οὐδετερότητα κατὰ τὸν μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἱσπανίας πόλεμον. Σύμβουλος τοῦ κράτους τῷ 1639, ἐπιτετραμμένος εἶτα διὰ διαφόρων ἀποστολῶν εἰς Γερμανίαν καὶ Νεδερλάνδους, ἐκτακτος Πρεσβευτὴς ἐν Ὁλλανδίᾳ τῷ 1646, ἀνθυποστράτηγος τῷ 1647, ὑποστράτηγος τῷ 1650, ὑπερησπίσθη τὴν Δουγκέρκην κατὰ τῶν Ἱσπανῶν τῶν 1652, καὶ μετ' ἐπιτυχίας ἐξεστράτευσεν εἰς Καταλωνίαν τῷ 1655. Πρεσβευτὴς ἐν Λονδίνῳ τῷ 1661, ἐξυβρίσθη ἐκεῖ παρὰ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Ἱσπανικῆς αὐλῆς, ἡ δὲ ὕβρις αὕτη ἀνενέωσε τὸν μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἱσπανίας πόλεμον. Ἀντιβασιλεὺς τῶν ἐν Ἀμερικῇ γαλλικῶν κτήσεων τῷ 1663, εἶτα πρεσβευτὴς τὸ δεύτερον ἐν Ὁλλανδίᾳ ὑπέγραψε τῷ 1667 τὴν μετὰ τῆς Δανίας συνθήκην τῆς Βρέδας. Ἠκολούθησε Δουδοβίκον τὸν ΙΔ' εἰς τὴν κατάκτησιν τῆς Ὁλλανδίας τῷ 1672, διωρίσθη διοικητὴς τῆς Βέσελ καὶ τῆς Μαεστρίχτης, ἐκέρδησε τὴν ῥέδδον στρατάρχου τῆς Γαλλίας τῷ 1675 διὰ τῆς ἁλώσεως τῆς Λιέγης, ὑπῆρξεν εἷς τῶν πληρεξουσίων εἰς τὴν ἐν Νιέγῃ συνομολόγησιν τῆς εἰρήνης τῷ 1678, καὶ διωρίσθη παιδαγωγὸς τοῦ δουκὸς τῶν Σαρτρῶν τῷ 1683. Κατέλιπεν «Ἐπιστολὰς» καὶ «Ὑπομνήματα» δημοσιευθέντα ἐν Ἅγῃ τῷ 1743 εἰς 9 τόμους.

ΕΣΤΡΑΜΑΔΟΥΡΑ, Ἱσπανιστὶ Estramadura, ἐκτεταμμένη χώρα, ἧς μέρος ἀνήκει εἰς τὴν Πορτογαλίαν καὶ μέρος εἰς τὴν Ἱσπανίαν. Τὸ ὄνομα τοῦτο παραγόμενον ἐκ τοῦ Estrema Durii (ἢ μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένη χώρα ἐκεῖθεν τοῦ Δούρου) ἀπεδόθη αὐτῇ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα· ἐπὶ Ῥωμαίων δὲ ἐκαλεῖτο ἡ χώρα αὕτη Vettonia. Ἀνῆκεν ἀλληλοδιαδόχως εἰς τοὺς Ἀλανοὺς 411, τοὺς Σουήβους 420, Βισιγότθους 427 καὶ εἰς τοὺς Ἄραβας τῷ 712· Ὁ Ἀλφόντος Ἑρρίκες, βασιλεὺς τῆς Πορτογαλίας κατέκτησε κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα τὴν πορτογαλικὴν Ἐστραμαδούραν, ἡ δὲ Ἱσπανικὴ κατεκτήθη ὑπὸ Ἀλφόνσου Θ' βασιλέως τῆς Λεόνης, καὶ Φερδινάνδου Γ' βασιλέως τῆς Καστιλλίας.

Ἐστραμαδούρα Ἱσπανική, ἀρχαία ἐπαρχία τοῦ βασιλείου τῆς Ἱσπανίας, ὁριζομένη πρὸς Β ὑπὸ τοῦ βασιλείου τῆς Λεόνης καὶ τῆς Ἀρχαίας Καστιλλίας, πρὸς Δ ὑπὸ τῆς Νέας Καστιλλίας, πρὸς Ν ὑπὸ τῆς Ἀνδαλουσίας, πρὸς Δ ὑπὸ τῆς Πορτογαλίας. Πρωτεύουσα Βαδαγιὸζ, ἄλλαι πόλεις. Πλασέντια, Κόρια, Μερίδα, Ἀλκαντάρα, Τρουξίλλον κτλ. Σχηματίζει ἀπὸ τοῦ 1833 δύο ἐπαρχίας. Ἐπιφ. 40,336 τετραγ. χιλιαμ. Κάτ. 707,000. Διασχιζομένη πρὸς Β ὑπὸ τῆς Σιέρρα δὲ Γρέδος, ἐν τῷ κέντρῳ ὑπὸ τῶν ὀρέων τῆς Γουαδελούπης, πρὸς Ν ὑπὸ μέρους τῆς Σιέρρα Μορένας, καὶ ποτιζομένη ὑπὸ τῶν ποταμῶν Τάγου καὶ Γουαδιάνας, παρέχει ἐκτεταμένας πεδιάδας γονιμωτάτας, ἀλλὰ κατὰ μέγα μέρος ἀκαλλιεργήτους. Προϊόντα, οἶνος, ἐνδοπέπερι, ἐρυθρόδανον (ῥιζάρι), χρωστὴρ, κάστανα, πρόβατα, αἶγες, χοῖροι, ἵπποι, ὄνοι, ἡμίονοι, μεταξοσκώληκες, μέλισσαι, μάρμαρα, ἀμμόλιθος, ἄργιλος. Μεταλλεῖα ἀργύρου καὶ κασσιτέρου μὴ ἐκμεταλλευόμενα. Βιομηχανία καὶ ἐμπόριον ἀσήμαντα. Σχεδὸν πλήρης ἔλλειψις δημοσίων ὁδῶν.

Ἐστραμαδούρα πορτογαλική, ἐπαρχία τῆς Πορτογαλίας. Πρωτ. Διοδόνα· ἄλλαι πόλεις, Σανταρὲμ, Κίντρα, Λείρια, Τόρρες-Βέδρας, Θωμάρ. Ὁρίζεται πρὸς Β ὑπὸ τῆς Βίν-

ρας πρὸς Ν ὑπὸ τοῦ 'Αλεντείου· ποτίζεται ὑπὸ τοῦ Τάγου· διασχίζεται ὑπὸ τῆς Σιέρρα δ' 'Αλβάρδος καὶ τῆς Σιέρρα δὲ Πατέλλο, αἵτινες συνδέονται μετὰ τῆς Σιέρρα δ' 'Εστρέλλα· γονιμωτάτη εἰς οἶνους, ἔλαιον, γεννήματα καὶ καρπούς. Συνηχεῖς σεισμοί. Μεταλλεῖα μὴ ἐκμεταλλευόμενα. 'Επιφάνεια 25,164 τετραγ. χιλιαμ. πληθ. κατὰ τὸ 1858 ἔτος 755,122 κατ. Διαιρεῖται εἰς τρεῖς ἐπαρχίας, Λισβόννης, Λέϊρας καὶ Σανταρὲμ, εἰς 30 κομάρκας ἤτοι διοικητικὰς περιφερείας, εἰς 86 κοντσέλος ἤτοι δήμους, καὶ εἰς 471 ἐνορίας. 'Ασήμαντος βιομηχανία. 'Εξαγωγὴ οἴνων, καρπῶν, ἐλαίου, φελλοῦ, σειρητίων, ἅλατος.

ΕΣΤΡΕ (οἰκογένεια d'Estrées), ἔνδοξος οἰκογένεια τῆς 'Αρτησίας, ὀνομασθεῖσα ἔκ τινος χώρας κειμένης εἰς ἀπόστασιν 12 χιλιαμ. ἀπὸ τοῦ 'Αββεβίλ. Τὸ ἀρχαιότερον μέλος τῆς οἰκογενείας, οὗτινος γινώσκεται θετικῶς ἡ ἱστορία εἶναι ὁ Πέτρος d'Estrées, λεγόμενος Carbonnel, καὶ ζῶν περὶ τὸ 1437. Πολλοὶ τῶν ἀπογόνων του διεκρίθησαν πηρετοῦντες τοὺς βασιλεῖς τῆς Γαλλίας. Τοιοῦτοι εἶναι.—Ἰωάννης, γεν. τῷ 146, ἀποθ. τῷ 1571, ἀκόλουθος Ἄννης τῆς Βρετάνης, πολεμήσας ἐν Μαρινιὰν, Παβίᾳ καὶ Καρισόλοις, διευθυντὴς τοῦ πυροβολικοῦ τῷ 1550.—'Αντώνιος, υἱὸς τοῦ προηγουμένου πατὴρ τῆς Γαβριέλλης, ὑπερισπήσατο τὴν Noyon κατὰ τῆς Mayenne τῷ 1593, διωρίσθη ὑπὸ 'Ερρίκου τοῦ Δ', διοικητὴς τῆς Νήσου τῆς Γαλλίας, καὶ ἐγένετο τῷ 1597 διευθυντὴς τοῦ πυροβολικοῦ. — 'Αννίβας Φραγκίσκος, γεν. τῷ 1573, ἀποθ. τῷ 1670, ἀδελφὸς τῆς Γαβριέλλης, ἐπίσκοπος τῆς Noyon τῷ 1594, ὕστερον στρατάρχης τῆς Γαλλίας τῷ 1626, ἀποσταλεὶς πολλάκις ὡς πρεσβευτὴς εἰς 'Ρώμην. Κατέλιπεν «ἔκθεσιν» περὶ τῆς κατὰ τὸ 1629 πολιορκίας τῆς Μαντούης. «'Υπομνήματα» περὶ τῆς ἀντιβασιλείας τῆς Μαρίας τῶν Μεδίκων ἐκδεθέντα τῷ 1662, καὶ ἄλλα ἀνέκδοτα περὶ τῆς ἀντιβασιλείας 'Αννης τῆς Αὐστριακῆς.—Ἰωάννης, γεν. τῷ 1624, ἀποθαν. τῷ 1707, υἱὸς τοῦ 'Αννίβα, ἀντιναύαρχος τῷ 1670, ἐπολέμησεν ἐν South Bay κατὰ τοῦ Ruyter τῷ 1672, ἀνεκτήσατο ἀπὸ τῶν 'Ολλανδῶν τὴν Καγιέννην καὶ τὴν νῆσον τοῦ Ταμπάγου νικήσας ἐν ναυμαχίᾳ τὸν ναύαρχον Binck, καὶ διωρίσθη στρατάρχης τῆς Γαλλίας τῷ 1681, καὶ ἀντιβασιλεὺς τῶν ἐν 'Αμερικῇ ἀποικιῶν τῷ 1686.—'Αννίβας Β', ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου ἀποθαν. τῷ 1687, διοικητὴς τῆς Νήσου τῆς Γαλλίας τῷ 1654, καὶ πρεσβευτὴς ἐν 'Ρώμῃ τῷ 1672. — Καῖσαρ, ἕτερος ἀδελφὸς τοῦ Ἰωάννου, γεν. τῷ 1628, ἀποθαν. τῷ 1714, ἐπίσκοπος καὶ Δοὺξ τῆς Laon, πατρίκιος τῆς Γαλλίας, καρδινάλιος τῷ 1674, ἡγούμενος τοῦ 'Αγίου Γερμανοῦ τῶν λειψάνων. Κατέπαυσε τὰς διαιρούσας τὴν παπικὴν ἐκκλησίαν διενέξεις, καὶ ἐγένετο μέλος τῆς 'Ακαδημίας. — Ἰωάννης Β', ἀνεψιὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1666, ἀποθ. τῷ 1718, πρεσβευτὴς ἐν Πορτογαλίᾳ τῷ 1692, ἐν 'Ισπανίᾳ τῷ 1703, διάδοχος τοῦ Boisleau εἰς τὴν Γαλλικὴν 'Ακαδημίαν.—Βίκτωρ-Μαρία, υἱὸς Ἰωάννου Β'. γενν. τῷ 1660, ἀποθαν. τῷ 1737. 'Αντιναύαρχος, στρατάρχης τῆς Γαλλίας, διοικητὴς τῆς Βρετάνης, μέλος τῆς Γαλλικῆς 'Ακαδημίας, τῶν 'Ακαδημιῶν τῶν 'Επιστημῶν καὶ τῆς Φιλαλογίας, μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς 'Αντιβασιλείας τῷ 1715, εὐγενὴς πρώτης τάξεως τῆς 'Ισπανίας, ἀνεφάνη ἄξιος τῶν τιμῶν τούτων διὰ τὰς πολεμικὰς ἐπιτυχίας του ἐν τῇ διοικήσει τῶν στόλων Λουδοβίκου ΙΔ' καὶ Φιλίππου Ε' καὶ διὰ τὸν ἔντιμον αὐτοῦ χαρακτῆρα καὶ διὰ τὰς βαθείας γνώσεις του. — Λουδοβίκος ΑΕΤΕΛΛΙΕ, κόμης d' Estrées, κατ' ἀρχὰς ἱππότης de Louvois, γεννηθ. τῷ 1695, ἀποθ. τῷ 1771. Υἱὸς ἀδελφῆς τινος τοῦ προηγουμένου, διεκρίθη ἐν Φοντενουὰ 1745, Raucoux 1746, καὶ ἐν Lawfeld 1747· ἀνηγορεύθη στρατάρχης τῆς Γαλλίας τῷ 1757, καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐνίκησε τὸν δοῦκα τῆς Κουμβερλάνδης ἐν Hastémbeck, ἀλλ' ἐνικήθη ἐν Γρεβενατεῖν τῷ 1862. Μετ' αὐτοῦ ἐσβέσθη ἡ οἰκογένεια d'Estrées.

'Εστρὲ (Γαβριέλλα d'Estrées), δούκησσα de Beanfort, μία τῶν ἐρωμένων τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας 'Ερρίκου τοῦ Δ', γεν. περὶ τὸ 1571, ἀποθ. τῷ 1599, θυγάτηρ τοῦ 'Αντωνίου d'Estrées διοικητοῦ τῆς Νήσου τῆς Γαλλίας. Κατὰ τύχην ὑπεδέξατο ἐν τῷ πύργῳ τῶν Κεβρῶν τῷ 1590 τὸν βασιλέα 'Ερρίκον Δ', ὅστις κυριευθεὶς ὑπὸ σφοδροῦ πρὸς αὐτὴν πάθους, ἐνύμφευσεν αὐτὴν, ὅπως τὴν ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τῆς ἐπιτηρήσεως τοῦ πατρός της, διέλυσεν ἀμέσως τὸν γάμον τοῦτον καὶ ἐγκαθίδρυσεν αὐτὴν ἐν τῇ αὐλῇ, ὅπου αὕτη ἔσχε μεγίστην ἐπιρροήν. Γλυκεῖα καὶ ἀγαθὴ μόνον κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ Σουλλὺ κατηνέχθη, φερομένη πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς ὑπηρέτην· ἀλλ' ὁ βασιλεὺς ἐδικαίωσε τὸν ὑπουργόν, εἰπὼν, εἰς αὐτὴν ὅτι ἀπέναντι τοιούτου ὑπηρέτου παραχωρεῖ δέκα ἐρωμένας ὡς αὐτήν. 'Εν τούτοις ὁ βασιλεὺς ἠγάπα αὐτὴν τὰ μέγιστα, καὶ διαζευχθεὶς τὴν

Μαργαρίταν τοῦ Βαλουὰ διετίθετο ὅπως νυμφευθῇ αὐτὴν, ὅτε ἐξαίφνης αὕτη τὴν ἑβδομάδα τῶν Παθῶν τοῦ ἔτους 1599, ἀπέθανε δηλητηριασθεῖσα. Ἔσχεν ἐκ τοῦ Ἑρρίκου τρία τέκνα, τὸν Καίσαρα περίφημον ὑπὸ τὸ ὄνομα δουκὸς τῆς Βανδόμης, τὸν Ἀλέξανδρον ἀρχηγὸν τοῦ τάγματος τῆς Μελίτης, καὶ τὴν Αἰκατερίνην Ἑρριέταν νυμφευθεῖσαν τὸν Κάρολον τῆς Λωρραίνης δοῦκα d' Elbeuf.

ΕΣΤΡΕΛΛΑ (Sierra d'Estrella), σειρὰ ὀρέων ἐν Πορτογαλίᾳ κατὰ τὰς ἐπαρχίας Βεῖρας καὶ Ἐστραμαδούρας, ἑνουμένη ἐπὶ τῶν Ἱσπανικῶν μεθορίων μετὰ τῆς Sierra de Gata, καὶ ἐξακολουθοῦσα πρὸς τὰ ΝΔ μέχρι τῆς συνενώσεως της μετὰ τῆς Sierra de Patelo. Μῆκος 120 περίπου χιλιαμέτρων.

ΕΣΤΡΕΜΟΖ ἢ ΕΣΤΡΕΜΕΖ, πόλις τῆς Πορτογαλίας ἐν Ἀλεντεία κειμένη 39 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Ἐβόρας. Φρούριον ὀχυρὸν, πρωτεύουσα τοῦ ἑβδόμου στρατιωτικοῦ τμήματος. Κάτ. 5,200. Κατασκευὴ πηλίνων πορωδῶν ἀγγείων πρὸς ψύχρανσιν τοῦ ὕδατος καλουμένων alcarazas. Αὐτόθι ἐνίκησαν οἱ Ἱσπανοὶ τοὺς Πορτογάλους τῷ 1665.

ΕΣΤΡΙΘΙΔΑΙ, ὄνομα δυναστείας βασιλέων τῆς Δανίας, ἀπαριθμούσης 21 βασιλεῖς, ὧν ὁ πρῶτος Σουήνων Β' ἀνέβη ἐπὶ τοῦ δανικοῦ θρόνου τῷ 1047, ὁ δὲ τελευταῖος Βαλδεμάρος Δ' ἀπέθανε τῷ 1375.

ΕΣΤΡΟΚ (Σολομών), ῥαββῖνος, οὗτινος τὸ ἀληθὲς ὄνομα ἦτο «Ἔσδρας υἱὸς Σολομῶντος». Ζῶν κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα, συνέταξεν ἑρμηνείας εἰς τὴν Πεντάτευχον, τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, τοὺς Κριτὰς, καὶ τὰς Βασιλείας, καὶ ἕτερον βιβλίον ἐπιγραφόμενον «Σὸδ ἀσχέμ», ἤτοι τὸ μυστήριον τοῦ Κυρίου». Ἅπαντα τὰ συγγράμματά του εὑρίσκονται ἐν χειρογράφοις.

ΕΣΧΑΣΣΕΡΙΩ (Ἰωσὴφ, βαρόνος Eschasseriaux), πολιτικὸς γάλλος, γεν. τῷ 1753, ἀποθ. τῷ 1823. Παραδεξάμενος τὰς ἀναμορφωτικὰς ἰδέας, αἵτινες ἀπέλῃξαν εἰς τὴν γαλλικὴν ἐπανάστασιν, ἀπὸ τῶν πρώτων αὐτῆς ἡμερῶν ἐξελέγη ἀρχηγὸς τῆς ἐθνοφυλακῆς ἐν τῇ γενετείρᾳ πατρίδι του Corme, καὶ τῷ 1790 διοικητὴς τοῦ διαμερίσματος τῆς Κάτω Charente. Τῷ 1791 ἐγένετο μέλος τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, καὶ τῷ 1792 μέλος τῆς Convention ἐψήφισε τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως, καὶ ἦρξεν συστηματικῶς μεταξὺ τοῦ Ὄρους. Μετέσχεν ἐπωφελῶς τῶν ἐργασιῶν τῆς συνελεύσεως, καὶ συνέταξε διαφόρους σπουδαίας ἐκθέσεις περὶ τῶν πολεμεφοδίων τῆς διοικήσεως, τῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς, τῆς ἑνώσεως τοῦ Βελγίου μετὰ τῆς Γαλλίας, τῆς ἀστυνομίας καὶ τῆς γεωργίας. Συνετέλεσε δραστηρίως εἰς τὴν πτῶσιν τοῦ Ῥοβεσπιέρρου, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς δημοσίου σωτηρίας. Τῷ 1795 ἐγένετο μέλος τοῦ συμβουλίου τῶν Πεντακοσίων ὅπου ὑπεστήριξε τὴν διατήρησιν τῶν πολιτικῶν συλλόγων, παρουσίασε πολλὰς ἐκθέσεις περὶ τῆς γεωργίας, τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν οἰκονομικῶν, ἐξελέγη γραμματεὺς αὐτῆς, προέτεινε σχέδιον πρὸς διάσωσιν τοῦ Ἁγίου Δομινίκου καὶ ἐπανέλαβε τὸ ζήτημα περὶ διοργανισμοῦ τῶν ἀποικιῶν, παρουσιάσας περὶ αὐτοῦ ἐκτενεστάτην ἔκθεσιν, συνοδευομένην ὑπὸ πολλῶν νομοσχεδίων γενομένων δεκτῶν. Ἀπὸ τοῦ 1799 μέχρι τοῦ 1804 ἐγένετο μέλος τοῦ Tribunat. Ἀπὸ τοῦ 1804 ἐξετέλει διπλωματικὰ καθήκοντα, καὶ τῷ 1810 ἀπενεμήθη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος ὁ τίτλος βαρόνου. Ἐξορισθεὶς δυνάμει τοῦ νόμου τοῦ 1816, ἐπανῆλθεν εἰς Γαλλίαν τῷ 1819. Ὑπῆρξε μέλος πολλῶν ἀκαδημιῶν καὶ σοφῶν ἑταιριῶν. Αἱ ἀγορεύσεις καὶ αἱ ἐκθέσεις του ἐδημοσιεύθησαν εἰς τρεῖς τόμους ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Travaux du citoyen Eschasseriaux. Προσέτι συνέγραψε Tableau politique de l'Europe au commencement du dix-neuvième siecle, L'homme d'état, Lettres sur le Valais, les moeurs de ses habitans.

Ἐσχασσεριὼ (Ῥεναῖος), νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γεννηθεὶς τῷ 1754, ἀποθ. τῷ 1831. Συμμεριζόμενος τὰς ἰδέας τοῦ ἀδελφοῦ του ἐδείκνυεν ὅμως μετριότητα, καὶ πλειστάκις ὑπερησπίζετο ἐν τῇ Convention τοὺς μετανάστας. Τῷ 1795 ἐξελέγη μέλος τῆς Βουλῆς τῶν Πεντακοσίων, ὅπου προέτεινε καὶ ἐψήφισε τὴν κατάργησιν τῶν νόμων τῶν κωλυόντων τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου. Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ του ἐξεπλήρου πολλάκις διάφορα δημόσια καθήκοντα, καὶ πάντοτε ἀπεστέλλετο μέχρι τοῦ 1830 ἀντιπρόσωπος εἰς τὰς διαφόρους συνελεύσεις τῆς Γαλλίας. Ὅτε συνέβη ἡ ἐπανάστασις τοῦ Ἰουλίου τῷ 1830, ἔσπευσεν εἰς Παρισίους, ὅπου ὑπῆρξεν εἷς τῶν 221.

Ἐσχασσεριὼ (Κάμιλλος, βαρῶνος), υἱὸς τοῦ Ἰωσὴφ, γεν. τῷ 1800, ἀποθ. τῷ 1834. Κατὰ τὴν Ἰουλιανὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1830 ἐδείχθη θερμὸς ὀπαδὸς τῶν τότε διακηρυχθεισῶν ἀρχῶν, καὶ ἐκλεγεὶς ἀντιπρόσωπος ἐψήφιζε συστηματικῶς μετὰ τῆς πλειονοψηφίας.

Ἐσχασσεριὼ (Ῥεναῖος - Φραγκίσκος-

Εὐγένιος, βαρῶνος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1823. Τῷ 1849 ἐξελέγη μέλος τῆς νομοθετικῆς συνελεύσεως καὶ ἐκηρύχθη αὐτόθι ὑπὲρ τῶν ἀντιδημοκρατικῶν ἀρχῶν. Τῷ 1851 μετέσχε τῆς περὶ τοῦ ἅλατος ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς. Τῷ 1852 διωρίσθη μέλος τοῦ νομοθετικοῦ σώματος, οὗτινος ἐχρημάτισε γραμματεύς.

ΕΣΧΒΕΓΕ, πόλις τῆς Πρωσσίας ἐν τῷ νομῷ τῆς Ἔσσης, κειμένη εἰς 44 χιλιάμετρ. ΝΑ τῆς Κασσέλης ἐπὶ τῆς Βέρρας· κάτοικ. 6,000. Ἀξιοσημείωτα ἐν αὐτῇ ἀρχαῖος πύργος, διαμονὴ τῶν λανδγράβων τῆς Ἔσσης Ῥοττενβούργης, καὶ τὰ ἐρείπεια μονῆς τῶν Βενεδικτίνων ἱδρυθείσης κατὰ τὸν Ι' αἰῶνα. Κατασκευὴ καὶ ἐμπόριον φλανελλῶν, δερμάτων, μαλλίνων ὑφασμάτων, ἐλαίου κτλ. Καλλιέργεια καπνοῦ. — Πόλις ἐλευθέρα αὐτοκρατορικὴ ἀπὸ τοῦ ΙΒ' αἰῶνος, ὑπέςη τὰ πάνδεινα κατὰ τὸν Τριακονταετῆ πόλεμον.

ΕΣΧΒΕΙΛΕΡ, πόλις τῆς Πρωσσίας ἐν τῇ βηνικῇ Πρωσσίᾳ, κειμένη εἰς 14 χιλιάμ. πρὸς Α τοῦ Ἀκυϊσγράνου, ἐπὶ τῆς συμβολῆς τῶν ποταμῶν Ἴνδης καὶ Δάντης. — Κάτοικοι 3,700. Ἐκμετάλλευσις γαιανθράκων· κατασκευὴ σιδηρικῶν.

ΕΣΧΕΛ-ΚΡΟΟΝ (Ἀδόλφος), περιηγητὴς δανὸς, ἀπεθ. τῷ 1793. Μετέβη εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας, ὅπου ἔζητεν ἐπὶ 18 ἔτη, κατ' ἀρχὰς μὲν ὡς ἔμπορος (1766—1777) εἶτα δὲ ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Ἰνδο-ολλανδικῆς ἑταιρίας ἐν Σουμάτρᾳ. Ἐπιστρέψας εἰς Εὐρώπην, ἔζησεν ἐπί τινα χρόνον ἐν Ἀμβούργῳ, καὶ ἐκεῖθεν μετέβη τὸ δεύτερον καὶ διέμεινεν ἐπὶ δύο ἔτη (1782 — 1784) εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας ὡς πράκτωρ τῆς δανικῆς κυβερνήσεως. Ἐπιστρέψας εἰς Εὐρώπην διῆλθε τὰ λοιπὰ ἔτη τῆς ζωῆς του ἐν Κιέλῳ. Ἐδημοσίευσεν εἰς διάφορα περιοδικὰ «Ἀναμνήσεις» δι' ὧν περιγράφονται τὰ μέρη, ἅτινα ἐπεσκέφθη. Ἰδιαιτέρως δὲ ἐδημοσίευσε «Περιγραφὴν τῆς νήσου Σουμάτρας».

ΕΣΧΕΝΒΑΧ (Βόλφραμ ὁ'), ποιητὴς γερμανὸς τοῦ ΙΓ' αἰῶνος, γεν. ἐν τῷ πύργῳ Ἐσχενβὰχ τοῦ Ἄνω Παλατινάτου ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας. Παρουσιάζεται κατὰ πρῶτον ἐν τῷ ποιητικῷ διαγωνισμῷ τῆς Βυρτβούργης τῷ 1207, καὶ ἀξιοῦται τοῦ βραβείου. Τοῦ ποιητοῦ τούτου, λίαν ἐκτιμωμένου ὑπὸ τῶν συγχρόνων του ὀλίγιστα ἔργα σώζονται. Κυριώτερα τούτων εἶναι ὁ Titurel καὶ ὁ Parcival, θρησκευτικὰ διηγήματα περὶ τοῦ ἁγίου Graal, ἀγγείου, ὅπερ, ὡς λέγεται, ἐχρησίμευσεν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν κατὰ τὸν μυστικὸν δεῖπνον. Μνημονεύονται πρὸς-έτι ἔργα αὐτοῦ «Ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος», «Ὁ Μαρκήσιος τῆς Νορβόννης», «Ὁ Γουλλιέλμος τῆς Ὀράνγης». Κριτικὴν ἔκδοσιν τῶν συγγραμμάτων του ἐξέδωκεν ὁ Lahmann ἐν Βερολίνῳ 1833. Ἐνίοτε πρωτότυπος, μιμεῖται τοὺς τροὺβαδούρους τῆς Γαλλίας· ἔχει φαντασίαν καὶ εὐφυΐαν καὶ μεταχειρίζεται τὴν γλῶσσαν μετ' εὐκολίας.

ΕΣΧΕΝΒΟΥΡΓ (Ἰωάννης-Ἰωακεὶμ), κριτικὸς γερμανὸς, γεν. τῷ 1743, ἀποθ. τῷ 1820· καθηγητὴς ἐν τῷ κολλεγίῳ τοῦ Βροὺνσβικ. Ἐδημοσίευσε λαμπρὰν μετάφρασιν τοῦ Σαικσπήρου ἐν Ζυρίχῃ 1775, ἔμμετρον μετάφρασιν τῆς Ἐσθὴρ καὶ τῆς Ζαΐρας, «Θεωρίαν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς φιλολογίας» 1788 — 1795 εἰς 8 τόμους καὶ ἔκδοσιν μετὰ σημειώσεων τῶν τελευταίων ἔργων τοῦ Λέσσιγκ ἐν Βερολίνῳ 1790.

ΕΣΧΕΝΜΑΥΕΡ (Κάρολος-Ἀδόλφος) φιλόσοφος γερμανὸς γεν. τῷ 1768, ἀποθ. τῷ 1854. Ἐδίδαξεν ἀπὸ τοῦ 1812 μέχρι τοῦ 1818 τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν ἰατρικὴν ἐν Τυβίγγῃ. Τῷ 1818 διωρίσθη τακτικὸς καθηγητὴς τῆς πρακτικῆς φιλοσοφίας, καὶ τῷ 1836 παραιτηθεὶς διῆλθε τὸ ἐπίλοιπον τοῦ βίου του ἐν Kirchheim. Αἱ δοξασίαι του εἰς τὴν φυσικὴν ἱστορίαν καὶ τὴν φυσικὴν ὁμοιάζουσι πρὸς τὰς τοῦ Σχέλιγγ, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἔμεινε πιστὸς εἰς τὰς μεγάλας διαιρέσεις τοῦ Καντίου. Κατ' αὐτὸν, ἡ ἀνθρωπίνη διάνοια δὲν δύναται οὔτε ὀφείλει νὰ γνωρίσῃ τὸν Θεὸν οὐδὲ τὰς αἰωνίους αὐτοῦ σχέσεις μετὰ τῆς κτίσεως. Ἡ ἡμετέρα ἐπιστήμη περιορίζεται μόνον εἰς γνώσεις περὶ τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου, ἡ δὲ θεμελιώδης ἀρχὴ πάσης μεταφυσικῆς γνώσεως εἶναι ἡ θεωρία τοῦ ἀπολύτου, ἐξ ἧς ἀναφαίνονται αἱ ἰδέαι τῆς ἀληθείας, τῆς κολλονῆς καὶ τῆς ἀρετῆς ἀνταποκρινόμεναι εἰς τὴν γνῶσιν, τὸ αἴσθημα καὶ τὴν θέλησιν. Ἡ φιλοσοφία φθάσασα εἰς τὸ ἀπόλυτον εὑρίσκει ἐν αὐτῷ τὸν ἀνώτατον τύπον τῶν τριῶν ἰδεῶν, καὶ δὲν δύναται νὰ προχωρήσῃ ὑψηλότερον· ἀλλ' ἡ πίστις θεμελιουμένη ἐπὶ ἰδιαιτέρας θεωρίας δύναται νὰ ὁδηγήσῃ ἡμᾶς μέχρι τῆς ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἡ συνείδησις κρίνει περὶ τοῦ θεμιτοῦ ἢ ἀθεμίτου τῶν πράξεων ἡμῶν ἀπολύτως, καὶ παριστᾷ ἐν τῇ θρησκείᾳ τὴν ἰδέαν τῆς ἀληθείας. Ὁ Ἐσχενμάυερ ἠθέλησε νὰ πολεμήσῃ τὸν Σχέλιγκ καὶ τὸν Ἔγελ εἰς τὰς φιλοσοφικὰς των ἀρχὰς ἀλλ' ὁ Σχέλιγκ ἀπέδειξεν ὅτι εἶναι ἀντιφατικὸν καὶ ἀκατανόητον νὰ ἀναγνωρίσῃ τις τὸ ἀπόλυτον, καὶ ἔνωθεν τοῦ ἀπολύτου νὰ θέσῃ τὸν

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Θεόν. Τὰ συγγράμματα τοῦ Ἐσχενμάϋερ εἶναι ἅπαντα φιλοσοφικά.

ΕΣΧΕΡ (Ἐβρ. Ἐσχέρ), πολιτικὸς ἑλβετὸς, γενν. τῷ 1626, ἀποθαν. τῷ 1710. Τῷ 1651 ἐξελέγη μέλος τοῦ μεγάλου συμβουλίου, καὶ τῷ 1663 ἀπεστάλη εἰς Γαλλίαν ἀντιπροσωπεύων ἁπάσας τὰς ἑλβετικὰς τοπαρχίας πρὸς ἀνανέωσιν τῆς μετὰ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ' συμμαχίας. Τῷ 1670 διωρίσθη διοικητὴς τῆς Κοβούργης, καὶ ἐξετέλεσεν αὐτόθι τὰ καθήκοντά του μετὰ σταθερότητος.

Ἔσχερ (Ἰωάννης-Γασπάρδος), πολιτικὸς ἑλβετὸς, γενν. τῷ 1678, ἀποθ. τῷ 1762. Τῷ 1701 ἐξελέγη μέλος τοῦ μεγάλου συμβουλίου καὶ ἐπενέβη εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ Τονγγενβούργου, αἵτινες τότε κατετάρασσον τὴν Ἑλβετίαν. Συγχρόνως κατεγίνετο εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ συστήματος τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων, κηρυττόμενος ὑπὲρ εὐρυτέρας ἀνεξιθρησκείας. Κατὰ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον τοῦ 1712 ἄλλοτε ἐπολέμει καὶ ἄλλοτε ἐμεσίτευε πρὸς εἰρήνην. Ὅτε τῷ 1738 ἔμελλε νὰ ἀνανεωθῇ ἡ μεταξὺ Γαλλίας καὶ τῆς Ἑλβετικῆς ὁμοσπονδίας συμμαχία, κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως καταστήσῃ κοινὴν εἰς ἅπασαν τὴν Ἑλβετίαν τὴν συμμαχίαν τὴν ὑπάρχουσαν μεταξὺ τῆς Γαλλίας καὶ τῶν καθολικῶν μόνον τοπαρχιῶν, καὶ ἠδυνήθη νὰ καταπείσῃ εἰς τοῦτο τὸν καρδινάλιον Φλευρύ. Ἀπὸ τοῦ 1718 μέχρι τοῦ 1724 διῴκησε τὴν Κυβούργην, καὶ διεκρίθη αὐτόθι διὰ τὴν δραστηριότητά του. Ὑπῆρξε δήμαρχος τῆς Ζυρίχης ἀπὸ τοῦ 1710 μέχρι τοῦ 1762, καὶ ἐξετέλεσε κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο πάντα τὰ καθήκοντά του πιστῶς.

ΕΣΧΙΝΑΡΔΙ (ὁ Πατὴρ Φραγκίσκος), μαθηματικὸς ἰταλὸς, γεν. τῷ 1623, ἀποθ. τῷ 1700. Εἰσῆλθεν εἰς τὸ Ἰησουϊτικὸν τάγμα τῷ 1637. Διδάξας ἐπί τινα χρόνον τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν ῥητορικὴν, ἐπεδόθη εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν μαθηματικῶν εἰς διαφόρους σχολάς. Μέλος τῆς φυσικομαθηματικῆς Ἀκαδημίας τῆς ἱδρυθείσης τῷ 1679, ἀνέγνω ἐν αὐτῇ πολλὰ ὑπομνήματα περὶ διαφόρων ἐπιστημονικῶν ζητημάτων.

ΕΤΑΙΡΑ, ἐπίθετον τῆς Ἀφροδίτης, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐλατρεύετο ἰδίως ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῇ νήσῳ Σάμῳ.

ΕΤΑΙΡΑΙ, γυναῖκες ἑλληνίδες ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους παραδεδομέναι εἰς τὰς ὡραίας τέχνας καὶ εἰς τὴν ἐπιστήμην, καὶ φύσει περιζήτητοι διὰ τὴν τέρψιν τοῦ πνεύματος. Τοιαῦται ἦσαν ἡ Ἀσπασία, ἡ Φρύνη ἡ Δαΐς καὶ ἄλλαι.

ΕΤΑΙΡΙΑ, κοινωνία ἀνθρώπων ἐργαζομένων ἀπὸ κοινοῦ πρός τινα σκοπόν. Τοιαῦται ἑταιρίαι συνέστησαν πρὸ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως δύο. Ἡ πρώτη ἐκαλεῖτο «Φιλόμουσος ἑταιρία» συστᾶσα ἐν Βιέννῃ ὑπὸ τοῦ Καποδιστρίου, καὶ σκοπὸν προτιθεμένη τὴν ἀνέγερσιν σχολείων ἐν Ἑλλάδι, καὶ τὴν ἀναζήτησιν καὶ διατήρησιν τῶν ἑλληνικῶν ἀρχαιοτήτων· ἡ ἕδρα αὐτῆς μετηνέχθη εἰς Ἀθήνας, ἀλλὰ τὸ ἀποθεματικὸν αὐτῆς κεφάλαιον, κατετέθη ἐν Μονάχῳ. Ἡ δευτέρα μυστικὴ οὖσα ἐκαλεῖτο «Φιλικὴ Ἑταιρία» καὶ σκοπὸν προεστίθετο τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος. Συνέστη ἐν Ὀδησσῷ τῷ 1814 ὑπὸ τριῶν ἀνδρῶν καὶ τάχιστα ηὔξησεν εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Ῥωσσίας, καταταχθέντων εἰς αὐτὴν ἁπάντων τῶν λογάδων τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, κληρικῶν τε καὶ λαϊκῶν καὶ πλείστων ἐκ τῆς κατωτέρας τάξεως. Τὰ μέλη διηροῦντο εἰς διαφόρους τάξεις, ἑκάστη τῶν ὁποίων εἶχεν ἴδιον σύμβολον. Ἕκαστος μυούμενος εἰς τὴν ἑταιρίαν ταύτην ὤφειλε νὰ ὁρκισθῇ ὅτι θέλει ἐκτελεῖ πιστῶς τὰ ἐπιβαλλόμενα αὐτῷ καθήκοντα καὶ ὅτι δὲν θέλει προδώσει τὸ μυστικὸν αὐτῆς, καταβάλλων προσέτι καὶ χρηματικόν τι ποσόν. Εἷς τῶν ἑταίρων ὁ Γαλάτης ἀπειλήσας ὅτι θέλει ἀποκαλύψει αὐτὴν ἐφονεύθη. Τὰ μέλη τῆς ἑταιρίας μετεχειρίζοντο ἰδίας λέξεις πρὸς δήλωσίν τινων ὀνομάτων. Περὶ τὰ τέλη ἡ ἀρχηγία αὐτῆς παρεδόθη εἰς τὸν πρίγκηπα Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην, τὸν καταρξάμενον τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ἐν ταῖς Παραδουναβίοις Ἡγεμονίαις. Μετὰ τὴν ἔκρηξιν τῆς ἐπαναστάσεως ἡ ἑταιρία αὕτη διελύθη. Ὁ Ἰωάννης Φιλήμων συνέγραψε «Δοκίμιον περὶ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας», ἐν ᾧ κατ' ἔκτασιν ἐκτίθενται τὰ περὶ αὐτῆς. Μετὰ τὴν σύστασιν τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου συνέστησαν διάφοροι ἑταιρίαι προτιθέμεναι σκοπὸν ὡρισμένον· τοιαῦται εἶναι ἡ «Φιλεκπαιδευτικὴ Ἑταιρία» σκοπὸν προθεῖσα τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ γυναικείου φύλου καὶ ἡ «Ἀρχαιολογικὴ ἑταιρία» σκοπὸν προθεῖσα τὴν ἔρευναν, ἀναζήτησιν καὶ διάσωσιν τῶν μνημείων τῆς ἀρχαιότητος. Ἐν Εὐρώπῃ ὑπάρχουσι πλεῖσται ἑταιρίαι ἐπιστημονικαί, πολιτικαὶ καὶ φιλανθρωπικαί. Ἴδε περὶ τινων ἐκ τούτων ἐν τῇ λέξει ΑΚΑΔΗΜΙΑ.

ΕΤΑΙΡΟΙ, ὄνομα στρατιωτικοῦ σώματος λογάδων, σχηματισθέντος ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλίππου, ἅμα τῇ εἰς θρόνον ἀναβάσει του ἐκ νεανιῶν τῶν ἐπισημοτέρων οἰκογενειῶν, εἰς τοῦτο τὸ σῶμα ἀνῆκον οἱ στρατηγοὶ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

ΑΠΟΘΗΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοσμητορική Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Κ.Π.Γ.Δ.)

ΕΤΑΜΠΑΙ (Etampes λατ. Stampae), πόλ. τῆς Γαλλίας κειμένη εἰς 55 χιλιάμετρ. πρὸς Ν τῶν Βερσαλλιῶν καὶ 52 χιλιάμ. ΝΔ τῶν Παρισίων διὰ τοῦ σιδηροδρόμου τῆς Αὐρηλίας. Θέσις τερπνὴ ἐπὶ τῆς συμβολῆς τῶν ποταμῶν Ἐταμπῶν καὶ Ἰουνίας· κάτ. 7,800. Πρωτοδικεῖον, κολλέγιον, βιβλιοθήκη· ἀλευρόμυλοι, βιρσοδεψεῖα· πλύσις μαλλίων· πιλοποιεῖα· μεγάλαι ἀγοραὶ γεννημάτων, ἀλεύρων καὶ ὀσπρίων· καθ' ἑκάστην ἀπέρχονται εἰς Παρισίους 1800 ἅμαξαι. Ἐκμετάλλευσις ἀμμολίθου. Ἀξιοσημείωτα ἡ ἐκκλησία τῆς Παναγίας ἱδρυθεῖσα κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα, καὶ τὸ δημαρχεῖον. — Ἡ πόλις αὕτη ὑπῆρχεν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Γρηγορίου τοῦ ἐκ Τουρ καὶ ἔκοπτε νόμισμα ἐπὶ τῶν Καρλοβιγγιανῶν. Ὁ βασιλεὺς Ῥοβέρτος ἀνήγειρεν αὐτόθι φρούριον ὀχυρόν, κατεδαφισθὲν σχεδὸν ὁλοτελῶς ἐπὶ Ἐρρίκου Β', οὗτινος σώζονται εἰσέτι τὰ ἐρείπια πύργου, ἐν ᾧ περιεκλείσθη ἡ βασίλισσα Ἰγγερβούργη. Τὴν πόλιν ἐλεηλάτησαν τῷ 911 οἱ Νορμανδοί· συνεκροτήθη αὐτόθι σύνοδος, ὅπως κρίνῃ μεταξὺ Ἰννοκεντίου Β' καὶ τοῦ Ἀντιπάπα Ἀνακλήτου. Προεβιβάσθη εἰς κομητείαν ὑπὸ Καρόλου Δ' τῷ 1327, καὶ εἰς δουκάτον ὑπὸ Φραγκίσκου Α' τῷ 1536 ὑπὲρ τῆς ἐρωμένης του Ἄννης de Pisseleu, ἧς ἡ οἰκία διατηρεῖται. Ἑρρίκος δ Δ' κυριεύσας αὐτὴν τῷ 1590 κατεδάφισε τὰς ὀχυρώσεις της καὶ παρεχώρησεν αὐτὴν εἰς τὴν ἐρωμένην του Γαβριέλαν. Ὑπῆρξε πατρὶς τοῦ Geoffroy Saint Hilaire, ἐξ οὗ ἀνηγέρθη ἀνδριὰς τῷ 1857.

ΕΤΑΜΠΑΙ ἡ ΕΤΑΜΠΑΙ, ἀρχ. γαλλ. οἰκογένεια, ἧς πολλὰ μέλη ἀνέδησαν εἰς ὑψηλὰ ἀξιώματα. Τούτων ἐπισημότεροι εἶναι· — Ῥοβέρτος, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, σύμβουλος τοῦ Ἰωάννου τῆς Γαλλίας δουκὸς τοῦ Βερρύ. Τούτου ὁ υἱὸς Ῥοβέρτος Β', ἀπ. τῷ 1453 ὑπῆρξε θαλαμηπόλος καὶ σύμβουλος Καρόλου τοῦ Ζ', ἕτεροι δὲ τρεῖς υἱοὶ ἐχρημάτισαν ἐπίσκοποι. Εἷς δὲ τῶν ἐγγόνων του ὁ Λουδοβῖκος διοικητὴς Βλισσῶν ἐπὶ Φραγκίσκου Α' ἵδρυσε τὸν κλάδον τῶν μαρκησίων d'Etampes-Valençay. Μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ πρεσβυτέρου κλάδου ἀξιομνημόνευτος καὶ ὁ Ἰάκωβος στρατάρχης, γεννηθεὶς τῷ 1590, ὑπηρετήσας ἐντίμως ἀπὸ τοῦ 1610 μέχρι τοῦ 1648, γενόμενος στρατάρχης τῷ 1651 καὶ ἀποθανὼν τῷ 1668. Ὁ δεύτερος τοῦ Κάρολος ἦτον ἀρχηγὸς τῆς φρουρᾶς τοῦ ἀντιβασιλέως δουκὸς τῆς Αὐρηλίας. Ἐκ τῶν μελῶν τοῦ νεωτέρου κλάδου Etampes-Valençay ἐπισημότεροι εἶναι· Ἀχιλλεύς, στρατηγὸς καὶ πρωθιεράρχης, καρδινάλιος καὶ ταξίαρχος τῆς Μελίτης, γενν. τῷ 1589, ἀποθ. τῷ 1646. Διεκρίθη κατ' ἀρχὰς ὑπηρετῶν εἰς τὰ πλοῖα τοῦ τάγματος τῆς Μελίτης καὶ παρευρεθεὶς εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ Μοντωβάν. Ἐλκύσας ἐκεῖ τὴν προσοχὴν Λουδοβίκου τοῦ ΙΓ', ὅστις παρεχώρησεν αὐτῷ τὴν ἀρχηγίαν ἴλης τοῦ ἱππικοῦ τοῦ συντάγματός του. Μετὰ τὴν καθυπόταξιν τῆς Ῥοσχέλλης ἐξεστράτευσεν εἰς Πεδεμόντιον καὶ μετὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς εἰρήνης ἐπέστρεψεν εἰς Μελίτην. Διεκρίθη εἰς πολλὰς περιστάσεις καὶ ἰδίως κατὰ τὴν λωσιν τῆς νήσου Λευκάδος. Ὁ πάπας Οὐρβανὸς Η' διώρισεν αὐτὸν ἀρχηγὸν τῶν παπικῶν στρατευμάτων εἰς τὸν κατὰ τοῦ δουκὸς τῆς Πάρμας πόλεμον, καὶ πρὸς ἀνταμοιβὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του ἀνηγόρευσεν αὐτὸν καρδινάλιον. — Λεονὸρ πρωθιεράρχης καὶ θεολόγος ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1585, ἀποθ. τῷ 1651. Τῷ 1620 ἐγένετο ἐπίσκοπος Σαρτρῶν, τῷ 1647 ἀρχιεπίσκοπος Ῥημῶν.—Ἐρρίκος, ἀρχηγὸς τοῦ τάγματος τῆς Μελίτης, ἀνεψιὸς τῶν προηγουμένων, γενν. τῷ 1603, ἀποθ. τῷ 1678. Κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Ῥοχέλλης διώκει ναυτικὴν μοῖραν, ἥτις διέκοπτε τὰς σχέσεις τοῦ φρουρίου μετὰ τῶν Ἄγγλων. Ἕνεκα τῆς εὐφυΐας του διωρίσθη ἀντιπρόσωπος τοῦ τάγματος τῆς Μελίτης ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐν Βενετίᾳ καὶ τῷ 1652 πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας παρὰ τῷ πάπᾳ, ὅπου ἀντεπάλαισεν ἐπὶ τρία ἔτη κατὰ τῆς ἱσπανικῆς ἐπιρροῆς καὶ τῆς πρὸς τοὺς Γάλλους δυσμενείας τοῦ πάπα Ἰννοκεντίου Ι' ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβῖκος ΙΔ' ἀντήμειψεν αὐτὸν διὰ τὰς ἐκδουλεύσεις του πλουσιοπαρόχως.

ΕΤΑΜΠΩΝ (Ἄννα de Pisseleu, δούκισσα d'Etampes) καλουμένη πρότερον Δεσποσύνη d'Heily, γενν. περὶ τὸ 1508, ἀποθ. περὶ τὸ 1576. Κυρία τῆς τιμῆς τῆς δουκήσσης τῆς Ἀγγουλέμης Σοφίας τῆς Σαβοΐας, μητρὸς Φραγκίσκου τοῦ Α' βασιλέως τῆς Γαλλίας ἦτο δεκαοκτάετὶς ὅτε ὁ ἡγεμὼν οὗτος κυριευθεὶς ὑπὸ τῆς ὡραιότητός της κατέλιπε χάριν αὐτῆς τὴν ἐρωμένην του κόμησσαν Σατωβριάνδου. Βαθύνους καὶ εὐφυεστάτη διέλαμψεν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς Γαλλίας καὶ κατέκτησε τὰ πνεύματα πάντων καλουμένη «ἡ ὡραιοτέρα τῶν σοφῶν, καὶ ἡ σοφωτέρα τῶν ὡραίων». Ὁ Φραγγίσκος ὅπως ἀποδώσῃ αὐτῇ βαθμὸν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, τὴν ἐνύμφευσε μετὰ τοῦ Ἰωάννου de Brosse, ὃν διώρισε διοικητὴν Βρετάνης καὶ ἀνηγόρευσε δοῦκα Ἐταμπῶν (d'Etampes). Ἐπαινεῖται διὰ τὴν προστασίαν

τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν, ἀλλὰ κατηγορεῖται διότι μετεχειρίσθη τὴν ἐπιρροήν της χάριν τῶν συμφερόντων τῆς οἰκογενείας της ἐνεργήσασα ὥστε 3 μὲν ἀδελφοί της νὰ καταλάβωσιν ἐπισκοπικοὺς θρόνους 2 δὲ ἀδελφαί της πλουσίας ἡγουμενίας· προσέτι κατηγορεῖται ὅτι διετάραξε τὴν αὐλὴν διὰ τῶν ἐρίδων αὐτῆς μετὰ τῆς Ἀφροδίτης τῶν Πουατεριῶν ἐρωμένης τοῦ δελφῖνος, καὶ ὅτι ἐπώλησεν εἰς τὸν αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας τὸ μυστικὸν τῶν στρατιωτικῶν ἐργασιῶν τῆς Γαλλίας, καὶ ἐξηνάγκασε τὸν βασιλέα νὰ ὑπογράψῃ τὴν ἄτιμον συνθήκην τῆς Κρεσπύ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Φραγκίσκου τῷ 1547 ἀπεσύρθη εἰς τὰς γαΐας της, ἐνηγκαλίσθη τὸν προτεσταντισμὸν καὶ ἀπέθανεν ἐν ἀσημότητι.

ΕΤΑΟΥΕΧ, ἀγγλ. Etaweh, πόλις τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδίας πρωτεύουσα τῶν βορειοδυτικῶν ἐπαρχιῶν εἰς 110 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Ἄγρας, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τῆς Δζουμνάχ. Βιομηχανία βαμβακερῶν ὑφασμάτων. Ἐμπόριον γεννημάτων καὶ σακχάρεως.

ΕΤΑΠΑ (γαλ. Etaples λατ. Stapulae), πρωτεύουσα γαλλικῆς ἐπαρχίας ἐν τῇ περιφερείᾳ καὶ εἰς 45 χιλιαμ. πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Montreuil ἐπὶ τοῦ σιδηροδρόμου τῆς Βουλόνης· μικρὸς λιμὴν ἀπέχων 4 χιλιάμ. τῶν ἐκβολῶν τῆς Μάγχης. Κάτ. 2,000. Σιδηροδρομικὸς σταθμός. Διϋλιστήρια σακχάρεως, ἀποθῆκη ἅλατος, οἰνοπνεύματος, ζύθου. Ἁλιεία. Κατεῖχεν ἄλλοτε μέγαν λιμένα σμικρυνθέντα ὑπὸ ἐκ συσσωρεύσεως τῆς ἄμμου. Αὐτόθι ὑπεγράφη τῷ 1492 συνθήκη μεταξὺ Ἑρρίκου Ζ' βασιλέως τῆς Ἀγγλίας καὶ Καρόλου Η' βασιλέως τῆς Γαλλίας, καθ' ἣν ὁ Κάρολος ὑπεχρεοῦτο νὰ πληρώσῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν εἰς διάστημα 15 ἐτῶν 745,000 σκοῦδα χρυσᾶ, ἐξ ὧν 620,000 ὀφειλόμενα ὑπὸ τῆς συζύγου τοῦ Ἄννης τῆς Βρετάνης καὶ 125 000 καθυστερήσεις τῆς διατροφῆς, ἣν ὑπεσχέθη ὁ πατήρ του εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἀγγλίας· διὰ τῆς χρηματικῆς ταύτης θυσίας ὁ Κάρολος ἐξησφάλιζεν ἑαυτῷ τὴν εἰρήνην ἀναγκαιοτάτην εἰς αὐτὸν καθόσον ἐπεχείρει νέον πόλεμον ἐν Ἰταλίᾳ πρὸς κατάκτησιν τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως.

ΕΤΕΑΡΧΟΣ, ἀρχαῖος βασιλεὺς τῆς ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ πόλεως Ἄξου. Οὗτος πεισθεὶς εἰς τὰς κατὰ τῆς μητρύιᾶς θυγατρὸς του Φρονίμης διαβολὰς τῆς ἑτέρας συζύγου του παρέδωκε τὴν θυγατέρα του εἰς Θηραῖόν τινα καλούμενον Θιμίσωνα, ὅπως κατασπείσῃ αὐτὴν εἰς τὸ πέλαγος. Ὁ Θιμίσων ἀντὶ νὰ κατασπείσῃ τὴν Φρονίμην παρέλαβεν αὐτὴν εἰς Θήραν καὶ μετεχειρίζετο αὐτὴν ὡς παλλακίδα, ἐκ δὲ τῆς παρανόμου ταύτης σχέσεως ἐγεννήθη ὁ Βάττος οἰκιστὴς καὶ πρῶτος βασιλεὺς τῆς ἐν Ἀφρικῇ πόλεως Κυρήνης. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐτεάρχου κατηργήθη ἐν Ἄξῳ ἡ μοναρχία καὶ εἰσήχθη τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα. §. Βασιλεὺς τῶν ἐν Λυβίῃ Ἀμμωνίων, ὅστις ἔδωκεν εἰς Κυρηναίους τινὰς μεταβάντας εἰς τὸ χρηστήριον τοῦ Ἄμμωνος περὶ τῶν πηγῶν τοῦ Νείλου πληροφορίας, ἃς ἔλαβε παρ' ἀνδρῶν Νασαμώνων.

ΕΤΕΜΑΡ (Ἰωάννης-Βαπτιστής), ἀντιβρητικὸς γάλλος, γενν. τῷ 1682, ἀπο0. τῷ 1771. Καίτοι ὡρισμένος ἐκ τῆς γεννήσεώς του εἰς τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, ἐπεθύμησε τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον καὶ ἐγένετο μοναχός. Φίλος τῶν ἐπιστημοτέρων ὀπαδῶν τοῦ Ἰανσενισμοῦ, παρεδέξατο τὰς δοξασίας των, συμμετέσχε τῶν ἐργασιῶν των καὶ ἐδημοσίευσεν ἐπὶ τῆς θεολογίας καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας πολλὰ συγγράμματα ἀποδεικνύοντα τὴν πολυμάθειάν του καὶ τὰς ἰανσενιστικὰς δοξασίας του. Ἐπιχειρήσας χάριν τῶν συμφερόντων τοῦ Ἰανσενισμοῦ περιηγήσεις εἰς Ἰταλίαν, Ἀγγλίαν καὶ Ὁλλανδίαν, ἀποκατέστη εἰς τὴν τελευταίαν χώραν καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ λίαν προκεχρημένος τὴν ἡλικίαν. Τὰ κυριώτερα τῶν συγγραμμάτων του εἶναι· La colonne des hexaples.—Tradition sur la future Convension des Juif.—Parallèle du Peuple d'Israel et du Peuple chretien.—Histoire de la Religion, représentée dans l'Ecriture sous divers symboles.—Essai d'un Parallèle du temps de Jésus-Christ avec les nôtres.—Eclaircissement sur la crainte servile et la crainte filiale κλπ.

ΕΤΕΟΒΟΥΤΑΔΑΙ, ἐπίσημος καὶ ἀρχαία γενὰ ἐν Ἀθήναις, ἐξ ἧς ἐξελέγοντο οἱ ἱερεῖς τῆς Ἀθηνᾶς. Κατήγετο ἀπὸ τοῦ Ἀργοναύτου Βούτου χρηματίσαντος ἐν Ἀθήναις ἱερέως τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος, ὅθεν καὶ «Βουτάδαι» ἰδίως ἐλέγοντο· ἡ δὲ λέξις «ἐτεὸς» δηλοῖ «γνήσιος».

ΕΤΕΟΚΛΕΙΟΣ, ἐπίθ. ὁ τοῦ Ἐτεοκλέους ἢ ἀνήκων εἰς τὸν Ἐτεοκλέα. Αἱ Χάριτες παρὰ Θεοκρίτῳ καλοῦνται «Ἐτεόκλειαι θύγατ-ες», διότι πρῶτος ὁ Ἐτεοκλῆς εἰσήγαγε τὴν λατρείαν αὐτῶν.

ΕΤΕΟΚΛΕΙΟΣ, ΕΤΕΟΚΛΗΣ, κατ' Ὁμήρῳ Ἰλιάδ. Δ. 386.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ, υἱὸς τοῦ Ἀνδρέως καὶ τῆς Εὐίππης, θυγατρὸς τῶν Δεύκωνος, βασιλεὺς τοῦ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορυφαίου Ελληνικού Βιβλιοθήκη
Αρχοστολίου (ΝΠΔΔ)

Ὀρχομενοῦ ἐν Βοιωτίᾳ, ἀφ' οὗ μέρος τι αὐτόθι ἐκλήθη «Ἐτεοκλεία». Οὗτος πρῶτος εἰσήγαγε καὶ τὴν λατρείαν τῶν Χαρίτων.

Ἐτεοκλῆς, υἱὸς τοῦ Οἰδίποδος καὶ τῆς μητρὸς τοῦ Οἰδίποδος Ἰοκάστης, δίδυμος ἀδελφὸς τοῦ Πολυνείκους. Μετὰ τὴν καταστεφὴν τοῦ πατρός των συνεφώνησε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του νὰ βτσιλεύσωσιν εἰς Θήβας ἀλληλοδιαδόχως ἀνὰ ἓν ἔτος ἕκαστος. Πρῶτος ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ θρόνου ὁ Ἐτεοκλῆς δὲν ἠθέλησε μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἔτους νὰ παραχωρήσῃ αὐτὸν εἰς τὸν Πολυνείκην, ὅστις καταφυγὼν εἰς Ἄργος καὶ νυμφευθεὶς τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς πόλεως ταύτης Ἀδράστου, ἐξεστράτευσεμετὰ τοῦ πενθεροῦ του καὶ ἄλλων πέντε στρατηγῶν τῆς Πελοποννήσου κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ οὕτω παρήχθη ὁ πόλεμος τῶν «Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας». Οἱ δύο ἀδελφοὶ συναντηθέντες κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς συγκρούσεως τῶν δύο ἐχθρικῶν στρατευμάτων, ὥρμησαν ὁ μὲν κατὰ τοῦ δὲ καὶ ἐφόνευσαν ἀλλήλους ἀμοιβαίως. Τοιαύτη ἦτο ἡ πρὸς ἀλλήλους ἔχθρα τῶν δύο τούτων ἀδελφῶν ὥστε κατὰ τὴν παράδοσιν ἐν αὐτῇ τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρός των ἤρχισεν ἡ πρὸς ἀλλήλους πάλη, καὶ ὅτε ἐτέθησαν ὁμοῦ εἰς τὴν πυρὰν τὰ δύο πτώματά των ἡ σποδὸς ἑκατέρου ἀπεχωρίσθη. Τὰ συμβήντα ταῦτα τίθενται παρά τ ων περὶ τὸ ἔτος 1315 π. Χ. Οἱ ἀρχαῖοι συνέταξαν τραγῳδίας ἀφορώσας τὴν ἔχθραν ταύτην τῶν δύο ἀδελφῶν, ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων ὁ Ῥακίνας συνέταξε τραγῳδίαν ἐπιγραφομένην· Frères ennemis.

ΕΤΕΟΚΛΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἴφιος ἐξ Ἄργους. Ἐστρατεύσας καὶ οὗτος μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑπτὰ ἡρώων ἐναντίον τῶν Θηβῶν, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Λεάδου.

ΕΤΕΟΚΡΗΤΕΣ, μία τῶν πέντε φυλῶν τῆς νήσου Κρήτης, λογιζόμενοι ὡς αὐτόχθονες καὶ μὴ ἔχοντες τὴν αὐτὴν καταγωγὴν μετὰ τῶν λοιπῶν ἑλληνικῶν κατοίκων τῆς νήσου. Κατὰ Στράβωνα κατῴκησαν οὗτοι τὰ μεσημβρινὰ τῆς νήσου, ἔχοντες μητρόπολιν τὴν Πρασόν.

ΕΤΕΟΝΙΚΟΣ, συστρατηγὸς λακεδαιμόνιος, ζῶν περὶ τὸ 400 π. Χ. Ἀντιναύαρχος ὑπὸ τὸν Ἀστύοχον παρέστη εἰς τὰς κατὰ τῆς Λέσβου ἐπιχειρήσεις αὐτοῦ. Ἁρμοστὴς τῆς Θάσου ἀπεδιώχθη ἐκεῖθεν τῷ 410 μετὰ τοῦ σπαρτιατικοῦ κόμματος. Ὁ Καλλικρατίδας ἐμπιστεύθη αὐτῷ τὴν περικύκλωσιν τοῦ Κόνωνος ἐν Μιτυλήνῃ, ὅτε ὁ ἴδιος διηυθύνθη κατὰ τοῦ στόλου τῶν Ἀθηναίων ἐν Ἀργινούσαις. Μετὰ τὴν ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχίαν, πληροφορηθεὶς τὴν ἧτταν τῶν Λακεδαιμονίων, διηύθυνεν ἅπαντα τὸν πεζικὸν στρατόν του κατὰ τῆς Μηθύμνου, ἐνῷ ὁ στόλος του ἀπεσύρετο εἰς Χίον, καὶ μετά τινα χρόνον μετέβη καὶ ὁ ἴδιος εἰς Χίον. Κατὰ τὴν ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ διαμονήν του κατέστειλε μετὰ ταχύτητος καὶ δραστηριότητος συνωμοσίαν τῶν στρατιωτῶν του. Ἴσως ὁ Ἐτεόνικος οὗτος εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ ἐν τῇ Κύρου Ἀναβάσει μνημονευομένῳ ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος ὡς ὑπηρετοῦντι ὑπὸ τὰς διαταγὰς Ἀναξιβίου τοῦ Βυζαντίου τῷ 400. Μετὰ ἕνδεκα ἔτη τῷ 399 ἀναφαίνεται ὁ Ἐτεόνικος ἁρμοστὴς ἐν Λακεδαίμονι. Ἕτερος Ἐτεόνικος μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους ὡς Ἀθηναῖος πατὴρ τοῦ Καλλισθένους.

ΕΤΕΩΝΕΥΣ, υἱὸς τοῦ Βοηθοῦ, εἷς τῶν ἐπισήμων Σπαρτιατῶν, μυστικὸς πράκτωρ τοῦ Μενελάου κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας.

ΕΤΕΩΝΟΣ, ἀπόγονος τοῦ Βοιωτοῦ καὶ πατὴρ τοῦ Ἑλέωνος, ὁ ἀνεγείρας τὴν πόλιν Ἐτεωνὸν ἐν Βοιωτίᾳ.

ΕΤΕΩΝΟΣ, πόλις τῆς Βοιωτίας ἐπὶ τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου καὶ κληθεῖσα ὕστερον Σπάρτη.

ΕΤΖΕΛ (Ἰωάννης-Γουλλιέλμος-Φρειδερικος), ἀσιανολόγος καὶ θεολόγος γερμανός, γεννηθ. τῷ 1754, ἀποθ. τῷ 1829. Τῷ 1787 διωρίσθη καθηγητὴς τῶν ἀσιατικῶν γλωσσῶν ἐν Giessen, καὶ τῷ 1800 βιβλιοθηκάριος τοῦ ἐν αὐτῇ πανεπιστημίου. Τῷ 1801 προσεκλήθη ὑπὸ τῆς ῥωσσικῆς κυβερνήσεως εἰς τὴν ἕδραν τῆς ἀσιατικῆς φιλολογίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Δορπάτης, ἣν κατεῖχε μέχρι τοῦ 1820. Ἐξέδωκε διάφορα στοιχειώδη βιβλία πρὸς σπουδὴν τῆς ἑβραϊκῆς, τῆς χαλδαϊκῆς, τῆς συριακῆς καὶ τῆς ἀραβικῆς, μίαν γερμανικὴν μετάφρασιν τῆς Βίβλου μετὰ ἑρμηνευτικῶν σημειώσεων εἰς 10 τόμ. καὶ ἓν λεξικὸν τῆς Βίβλου εἰς 3 τόμους.

ΕΤΗΣΙΑΙ (ἄνεμοι) Οὕτως ἀπεκάλουν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες δύο βορείους ἀνέμους πνέοντας κατ' ἔτος ἐπὶ ἓξ ἑβδομάδας κατὰ τὸ ἔαρ καὶ τὸ φθινόπωρον.

ΕΤΙΑΣ, θυγάτηρ τοῦ Λίνειου, ἐξ ἧς οὗτος ὠνόμασε τὴν ἐν Λακωνίᾳ ὑπ' αὐτοῦ ἀνεγερθεῖσαν πόλιν Ἐτιάδα.

ΕΤΙΑΣ, πόλις τῆς Λακωνίας, κτισθεῖσα κατὰ τὴν μυθολογίαν ὑπὸ τοῦ Αἰνείου ὅτε οὗτος ἀπερχόμενος τῆς Τροίας μετέβαινεν εἰς Ἰταλίαν. Πιθανῶς ἡ νῦν Βάτικα.

ΕΤΟΝΗ, πόλις τῆς Ἀγγλίας εἰς 33 χιλιάμ. πρὸς Δ. τοῦ Λονδίνου ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης

τοῦ Ταμέσεως ἀπέναντι τῆς Οὐϊνδσόρης, μεθ' ἧς συνδέεται διὰ γεφύρας. Κάτ. 3,500. Ὀφείλει τὴν ἐπισημότητά της εἰς τὸ αὐτόθι ἱδρυθὲν τῷ 1440 κολλέγιον εἰς ὃ γίνονται δεκτοὶ 70 βασιλικοὶ μαθηταὶ καὶ 300 ἐλεύθεροι μαθηταὶ ἀνήκοντες εἰς τὰς ἀνωτέρας καὶ πλουσιωτέρας οἰκογενείας τοῦ βασιλείου καὶ διαμένοντες ἢ παρὰ τοῖς καθηγηταῖς ἢ εἰς ἰδιαίτερα οἰκήματα μετὰ προγυμναστῶν. Ἕκαστος τῶν μαθητῶν τοῦ πρώτου εἴδους πληρόνει 60 λίρας στερλίνας, τοῦ δὲ δευτέρου εἴδους 500 λίρας στερλίνας. Ἡ διδασκαλία προπαρασκευαστικὴ διὰ τὰ πανεπιστήμια εἶναι καθαρῶς φιλολογικὴ καὶ κλασικὴ, τὰ δὲ μαθηματικὰ καὶ αἱ νεώτεραι γλῶσσαι εἶναι βοηθητικὰ μόνον μαθήματα. Ἰδιαιτέρα ἑορτή, καταργηθεῖσα πρό τινων ἐτῶν ἐτελεῖτο κατὰ τριετίαν τὴν τρίτην τῆς Πεντηκοστῆς, καθ' ἣν οἱ μαθηταὶ σχηματίζοντες εἶδος πομπῆς μετέβαινον εἰς μικρὸν λόφον ἀπέχοντα δύω χιλιάμετρα, πᾶς δὲ καθ' ὁδὸν ἀπαντώμενος ὑπεβάλλετο εἰς καταναγκαστικὸν φόρον.

ΕΤΟΣ, χρονικὴ μονὰς συγκειμένη ἐξ ἀριθμοῦ τινος ἡμερῶν. Ὑπάρχουσι διάφορα εἴδη ἐτῶν. Ἔτος τροπικόν, χρονικὸν διάστημα κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ γῆ ἐκτελεῖ μίαν περὶ τὸν ἥλιον περιστροφήν· τοῦτο σύγκειται ἐκ 365 ἡμ. 5 ὥρ. 48′ 45″. Ἔτος ἀστρικόν, χρονικὸν διάστημα μεταξὺ δύο ἐπιτολῶν οἱουδήποτε ἀπλανοῦς ἀστέρος· τοῦτο σύγκειται ἐκ 365 ἡμ. 6 ὥρ. 9′ 10″. Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ἀστρικοῦ καὶ τοῦ τροπικοῦ ἔτους προέρχεται, διότι ὅταν ἡ γῆ συμπληρώσῃ τὴν περὶ τὸν ἥλιον περιστροφήν της, ὁ ἥλιος μετατοπίζεται κατὰ 50 δευτερόλεπτα τῆς μοίρας, ἅτινα ὀφείλει αὖθις μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς περιστροφῆς της νὰ διατρέξῃ ὅπως ἐπανέλθῃ ἡ αὐτὴ θέσις τοῦ ἡλίου πρὸς τοὺς ἀπλανεῖς ἀστέρας, οἷα ὑπῆρχε πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς περιστροφῆς. Ἔτος σεληνιακὸν συγκείμενον ἐκ δώδεκα συνοδικῶν σεληνιακῶν μηνῶν· ἑκάστου τῶν μηνῶν τούτων συγκειμένου ἐξ 24 ἡμ. 12 ὥρ. 44′ 3″, τὸ σεληνιακὸν ἔτος σύγκειται ἐκ 354 ἡμ. 8ὥρ. 48′ 36″. Τὰ τρία ταῦτα ἔτη καλοῦνται κοινῶς ἀστρονομικὰ καθὸ χρησιμεύοντα εἰς τοὺς ἀστρονόμους πρὸς προσδιορισμὸν τῶν ἀστρονομικῶν φαινομένων. Εἰς τὸν κοινωνικὸν ὅμως βίον τὸ ἔτος σύγκειται ἐξ ἡμερῶν μόνον τὰ δὲ διάφορα ἔθνη μετεχειρίσθησαν καὶ μετεχειρίζονται διάφορα εἴδη ἐτῶν δυνάμενα νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τρία εἴδη, «καθαρὸν ἡλιακόν», «μικτὸν ἡλιακόν» καὶ «καθαρὸν σεληνιακόν». Τὸ πρῶτον μετεχειρίσθησαν οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι, οἱ Ῥωμαῖοι μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Σωσιγένους τῷ 42 π. Χ. ἐπενεχθεῖσαν διόρθωσιν καὶ μετ' αὐτοὺς ἅπαντα τὰ χριστιανικὰ ἔθνη· τὸ δεύτερον μετεχειρίσθησαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξακολουθοῦντες αὐτὸ καὶ μέχρι τῆς σήμερον, οἱ ἀρχαῖοι Ῥωμαῖοι πρὸ τῆς διορθώσεως τοῦ Σωσιγένους καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, ἰδίως δὲ οἱ Ἀθηναῖοι, τὸ τρίτον μετεχειρίζοντο οἱ Ἄραβες καὶ μετ' αὐτοὺς ἅπαντα τὰ μωαμεθανικὰ ἔθνη. Τὸ «Αἰγυπτιακὸν ἔτος» συνέκειτο κατ' ἀρχὰς μόνον ἐκ 365 ἡμερῶν διαιρούμενον εἰς 12 μῆνας ἐκ 30 ἡμερῶν καὶ ἔχον εἰς τὸ τέλος 5 ἡμέρας «ἐπαγομένας» καλουμένας. Μετὰ τὴν εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν ἔτος ἐπενεχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Σωσιγένους διόρθωσιν, καὶ τὸ Αἰγυπτιακὸν ἔτος ἐγένετο διπλοῦν, ἤτοι «κοινὸν» ἐκ 365 ἡμερῶν καὶ «ἐμβόλιμον» ἐκ 366 ἡμερῶν. Τὸ «Ῥωμαϊκὸν ἔτος» μετὰ τὴν διόρθωσιν ἦτο ἐπίσης διπλοῦν «κοινὸν» ἐκ 365 ἡμερῶν, καὶ «ἐμβόλιμον» εἴτε «βίσεκτον» ἐκ 366 ἡμερῶν. Τὰ δὲ χριστιανικὰ ἔθνη ἠκολούθησαν τὸ διορθωμένον ῥωμαϊκὸν ἔτος. Ἐκ τεσσάρων ἐτῶν τὰ μὲν τρία εἶναι κοινά, τὸ δὲ τέταρτον ἐμβόλιμον. Μετὰ τὸ 1572 μ. Χ τὰ χριστιανικὰ ἔθνη τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης ἐπήνεγκον τροποποίησιν εἰσάγοντα εἰς διάστημα 400 ἐτῶν ἀντὶ 100 μόνον 97 ἐμβόλιμα. Οἱ Ἰουδαῖοι μεταχειρίζονται ἐξ εἰδῶν ἔτη, συγκείμενα ἐξ ἡμερῶν 353 ἢ 354 ἢ 355 ἢ 383 ἢ 384 ἢ 385. Οἱ ἀρχαῖοι Ῥωμαῖοι πρὸ τῆς διορθώσεως τοῦ Σωσιγένους εἶχον διπλὰ ἔτη «κοινὰ» συγκείμενα ἐκ 355 ἡμερῶν καὶ ἐμβόλιμα συγκείμενα ἐκ 385 ἡμερῶν. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐπίσης διπλᾶ ἔτη «κοινὰ» συγκείμενα ἐκ 354 ἡμερῶν καὶ «ἐμβόλιμα» συγκείμενα ἐκ 384 ἡμερῶν. Οἱ δὲ Μωαμεθανοὶ ἔχουσι διπλᾶ ἔτη «κοινὰ» συγκείμενα ἐκ 354 ἡμερῶν καὶ «ἐμβόλιμα» ἐκ 355 ἡμερῶν. Τὸ ἔτος διαιρεῖται συνήθως εἰς 12 μῆνας, περὶ δὲ τοῖς μεταχειριζομένοις μικτὸν ἡλιακὸν ἔτος τὸ ἔτος ἄλλοτε μὲν σύγκειται ἐκ 12 μηνῶν, ἄλλοτε δὲ ἐκ 13. Εἰς τὰ καθαρὰ ἡλιακὰ ἔτη τοῦ ἔτους διακρίνονται ἀπ' ἀλλήλων αἱ τέσσαρες ὧραι, ἔαρ, θέρος φθινόπωρον καὶ χειμών, ὧν ἑκάστη περιέχει ἀνὰ τρεῖς μῆνας. Περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἔτους παρὰ τοῖς διαφόροις ἔθνεσι καὶ περὶ τῆς ὀνομασίας τῶν μηνῶν καὶ ἐπαριθμήσεως τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ καὶ ἄλλων τινῶν παρατηρήσεων ἴδε τὸ ἄρθρον ΗΜΕΡΟΔΟΓΙΟΝ.

ΕΤΟΥΑΔ, χωρ. γαλλ. κειμένον εἰς 13 χιλιαμ. πρὸς Ν. τῆς Βαλεντίας· κάτ. 4000. Ἄλλοτε ὀχυρὸν φρούριον. Λουδοβίκος ὁ ΙΔ'. κατώκησεν ἐν αὐτῷ. Ὁ πύργος, εἰς οὗ τὴν θέσιν κεῖνται ἤδη τὰ

ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, καθωραίσθη ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος τῶν Πουατιερῶν, ἥτις ἔφερε τὸν τίτλον dame de l'Etoile.

ΕΤΟΥΑ (Πέτρος Taisan de l'Estoile περίφημος νομομαθὴς γεν. ἐν Αὐρηλίᾳ περὶ τὸ 1480, ἀποθ. τῷ 1537. Ὑπῆρξε καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς πατρίδος του τῷ 1512. Ἀπολέσας τὴν σύζυγόν του ἐγένετο κανονικὸς τῆς Αὐρηλίας, καὶ ἀρχιδιάκονος τῆς Σουλλύ, παρητήθη τῷ 1528 ἐν τῇ συνόδῳ τῶν Παρισίων καὶ διωρίσθη σύμβουλος τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τῶν Παρισίων καὶ πρόεδρος τῶν ἀνακρίσεων. Μεταξὺ τῶν μαθητῶν του ὑπῆρξε καὶ ὁ Καλβῖνος. Ἡ δὲ θυγάτηρ του Μαρία εἶναι περίφημος διὰ τὰς σχέσεις της μετὰ τοῦ Θεοδώρου de Bèze ὅστις τὴν ἐδόξασεν εἰς τὰ Juvenilia του ὑπὸ τὸ ὄνομα Κανδίδης.

Ἔτουὰλ (Πέτρος de l'Estoile), ἔγγονος τοῦ προηγουμένου, γεν. ἐν Παρισίοις τῷ 1540, ἀποθ. τῷ 1611. Ἐσπούδασε τὰ νομικὰ καὶ κατέλαβε θέσιν τινὰ ἐν τῇ καγγελαρίᾳ τῆς Γαλλίας. Ἀπὸ τοῦ 1574 μέχρι τοῦ θανάτου του σημειώσας πάσας τὰς εἰδήσεις, ἃς ἕνεκα τῆς θέσεώς του ἠδύνατο νὰ μάθῃ, πάσας τὰς δημώδεις φήμας, καὶ πάσας τὰς λεπτομερείας τὰς σχετιζομένας πρὸς τὰς ὑποθέσεις τοῦ κράτους καὶ πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς οἰκογενείας του, καὶ συναθροίσας πάντα τὰ σατυρικὰ φυλλάδια, ἅτινα ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐπωλοῦντο, ἔκαμε χρῆσιν τούτων πρὸς σύνταξιν «Ἐφημερίδος» τῶν βασιλειῶν Ἑρρίκου Γ' καὶ Ἑρρίκου Δ'. Τὸ πρῶτον μέρος ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ Σερβίνου τῷ 1621· τοῦ δὲ δευτέρου μέρους ἡ πληρεστέρα ἔκδοσις ἀνεφάνη ἐν Ἁγ τῷ 1741, ἀμφότερα δὲ ἀποτελοῦσι μέρος τῆς «Συλλογῆς ὑπομνημάτων περὶ τῆς γαλλικῆς ἱστορίας». Ὁ Ἔτουὰλ εἶναι χρονογράφος εὐσυνείδητος, ἀμερόληπτος, εἰλικρινέστατος καὶ ἐκφράζων τὴν γνώμην του ἀνεξαρτήτως. Ἡ δὲ «Ἐφημερὶς» του εἶναι πολύτιμος συλλογὴ ἱστορικῆς ὕλης. Διάφοροι ἐκδόται προσέθηκαν εἰς αὐτὴν πολλὰς σημειώσεις καὶ περίεργα τεμάχια.

Ἔτουὰλ (Κλαύδιος de l'Etoiles), γεωδεσπότης τῆς Saussay καὶ τῆς Boissinière, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1597, ἀποθ. τῷ 1651 ἢ 1652, γενόμενος δικτὸς εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν πέντε συγγραφέων, οὓς μετεχειρίζετο ὁ Ῥιχελιὲ εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν δραματικῶν του ἔργων, αὐτὸς δὲ εἶναι ὁ ἐξυπάσας τὴν στιχουργίαν τοῦ Cid, ὅτε ἡ Ἀκαδημία ἀνέλαβε τὴν ἐπίκρισιν αὐτοῦ.

ΕΤΡΕ (Etreux), κωμόπολις γαλλική, εἰς 37 χιλιάμ. ΒΔ τῶν Βερβινῶν ἐπὶ τῆς διώρυχος τῆς συνενούσης τὴν Σάμβρην μετὰ τῆς Οὐάζης. Κάτ. 1200. Μεγάλη ἀποθήκη γαιανθράκων.

ΕΤΡΕΠΑΝΥ (Etrepagny, λατ. Sterpinianum), πρωτεύουσα γαλλικῆς ἐπαρχίας εἰς 20 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΒΑ τῶν Andelys κάτ. 1350. Τρίχαπτα. Ἄλλοτε ὀχυρά. Οἱ Μεροβιγγιανοὶ εἶχον αὐτόθι οἴκημα. Ἡ γεωδεσποτεία τῆς Ἐτραπανὺ ἀνῆκεν εἰς τοὺς κόμητας Μελούσου, τοὺς δοῦκας Λογγεβίλλης καὶ τὴν οἰκογένειαν τῶν Τυργό.

ΕΤΡΕΤΑ, κωμόπολις γαλλική, εἰς 26 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Χάβρης· μικρὸς λιμὴν ἁλιείας ἐπὶ τῆς Μάγχης, προστατευόμενος ὑπὸ βράχων παρουσιαζόντων θέαν ζωγραφικὴν, βάθρος δι' ὀστρεοτροφίαν, θαλάσσια λουτρά· κάτοικ. 1600. Ἡ ἐκκλησία τῆς Παναγίας καὶ ἡ μονὴ Fécamp.

ΕΤΡΟΥΡΙΑ, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι ΤΥΡΡΗΝΙΑ ἢ ΤΥΡΣΗΝΙΑ, μέρος τῆς Ἰταλίας (σήμερον τὸ πρώην Μέγα Δουκάτον τῆς Τοσκάνης καὶ τὸ βορειοδυτικὸν τοῦ πρώην παπικοῦ κράτους) μεταξὺ τῆς Μάκρης καὶ τῆς Διγυρίας πρὸς Β, τοῦ Ἀπεννίνου χωρίζοντος αὐτὴν ἀπὸ τῆς Ὀμβρικῆς καὶ τῆς χώρας τῶν Σαβίνων πρὸς Α, τοῦ Τιβέριδος καὶ τοῦ Λατίου πρὸς Ν καὶ τῆς Τυρρηνικῆς θαλάσσης πρὸς Δ. Ἐποτίζετο ὑπὸ τῶν ποταμῶν Ἄρνου, Οὐμβρου καὶ Τιβέριδος καὶ περιεῖχε τὰς λίμνας Κλουσίου, Τρασιμένην, Οὐολσινίων, Σαβατινὴν, καὶ Οὐάδμονος. Διηρεῖτο εἰς 12 ἡγεμονίας (lucumonia), ὧν αἱ πρωτεύουσαι ἦσαν Καιρέα, Ταρκύνιοι, Οὐολσίνοι, Κόρτωνα, Βετουλώνιον, Κλούσιον, Περουσία, Ῥουσέλλαι, Ἀρρήτιον, Οὐολατέρραι, Ποπλώνιον καὶ Βήιοι.—Οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς Ἐτρουρίας ἐκαλοῦντο Τυρρηνοὶ καὶ φαίνεται ὅτι ἦσαν πελασγικῆς καταγωγῆς, κατὰ δὲ παράδοσίν τινα μνημονευομένην ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου κατήγοντο ἐκ τῆς Λυδίας. Κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα π. Χ οἱ Ῥασῖοι ἐξελθόντες, ὡς φαίνεται, ἐκ τῆς Ῥαιτικῆς χώρας ὑπέταξαν αὐτούς, καὶ ἐκ τῆς ἀναμίξεως τῶν δύο λαῶν μετὰ τῶν Ἀβορηγινῶν ἐσχηματίσθησαν οἱ Τοῦσκοι ἢ Ἐτροῦσκοι. Τότε ἡ Ἐτρουρία ἤκμασε τὰ μέγιστα, καὶ ἐξετάθη πρὸς Β ἐκεῖθεν τοῦ Ἀπεννίνου ἐπὶ τῶν δύο ὀγθῶν τοῦ Πάδου, ὅπου ἱδρύθησαν 12 ἀποικίαι ἰδίως γεωργικαὶ (Βρίξια, Βερόνα, Μάντουα, Φελσίνα ἢ Βουωνία, Μίλπων, Ἀδρίας κτλ.) ὀγυατέρες τῶν 12 ἐτρουσκικῶν πόλεων, καὶ πρὸς Ν εἰς τὴν Καμπανίαν, ὅπου ἐσχηματίσθη τελικὴ ὁμοσπονδία ἐκ 12 ἀστέων (Νῶλα, Ὀλθόρνον, Ἀτλ-

λα, Ἀχέρραι κτλ.) ἐπιδοθεῖσα εἰς τὸ ἐμπόριον ὡς καὶ ἡ ἀρχικὴ ὁμοσπονδία. Τὰ ἑτρουσκικὰ πλοῖα μετέβαινον εἰς τὴν Μεγάλην Ἑλλάδα, τὴν Κύρνον, τὴν Σαρδὼ, τὴν Σικελίαν καὶ μέχρι τοῦ Αἰγαίου Πελάγους καὶ ἐξετέλουν τὸ ἐμπόριον τῶν δημητριακῶν καρπῶν, τοῦ σιδήρου καὶ τῆς ἀμβάρεως (κεχριπαρίου). Εἰς ἑκάστην ἡγεμονίαν ἡ ἐξουσία ἦτο εἰς τὰς χεῖρας ἀριστοκρατίας στρατιωτικῆς ἐν ταὐτῷ καὶ ἱερατικῆς συστάσης κληρονομικῶς. Αἱ δημόσιαι συνελεύσεις τῆς ὁμοσπονδίας συνεκροτοῦντο ἐν Οὐολσίνοις ἐν τῷ ναῷ τῆς Βολτούμνας, ἀλλ' ὁ ὁμοσπονδιακὸς σύνδεσμος ἦτο ἀσθενής. Κατὰ τὸν ς'. αἰῶνα αἱ εἰς τὸ βόρειον τῆς Ἰταλίας ἐπιδρομαὶ τῶν Γαλατῶν ἀνέτρεψαν τὴν παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Πάδου ἑτρουσκικὴν ὁμοσπονδίαν· κατὰ τῶν Ε'. αἰῶνα ἐπέδραμον οἱ Σαμνῖται εἰς τὰς νοτίους ἡγεμονίας. Ἡ ὁμοσπονδία χαυνωθεῖσα ἐκ βίου ἀνέτου καὶ πολυτελοῦς προελθόντος ἐκ τῆς μεγάλης ἀναπτύξεως τοῦ ἐμπορίου καὶ τοῦ τερπνοτάτου κλίματος, πρωΐμως εὑρέθη εἰς συνάφειαν πρὸς τοὺς Ῥωμαίους· οἱ Ταρκύνιοι ἔδωκαν αὐτοὺς δύο βασιλεῖς Ταρκύνιον τὸν πρεσβύτερον καὶ Ταρκύνιον τὸν Ὑπερήφανον· ὁ Πορσήννας Ἡγεμὼν (lucumon) τοῦ Κλουσίου, ὑπέταξεν αὐτοὺς ἐπί τινα χρόνον τῷ 507 π. Χ. ἡ δὲ πόλις τῶν Βηίων ἐπεχείρησε κατ' αὐτῶν μακροὺς καὶ δεινοὺς πολέμους, καὶ μόλις τῷ 395 ὑπέκυψε. Συμμαχήσασα ἡ Ἑτρουρία μετὰ τῶν Σαμνιτῶν ὑπέστη ἧτταν ἐν Σουτρίῳ Περουσίᾳ, ἐν τῇ λίμνῃ Οὐάδμονι, καὶ ὑπέκυψεν εἰς τὸν ῥωμαϊκὸν ζυγὸν τῷ 283. Κατὰ δὲ τὸν τελευταῖον αἰῶνα τῆς ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας ἐσχηματίσθη ὑπὸ τὸ ὄνομα Τουσκίνας ἡ Τοσκάνης ἐπαρχία τοῦ θέματος τῆς Ἰταλίας. Ὁ πολιτισμὸς τῶν Ἑτρούσκων εἶναι ἀρχαιότατος, ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ ῥωμαϊκὴ κατάστασις κατέστρεψε τὰ πλεῖστα τῶν μνημείων, ὃ' ὧν ἠδυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν αὐτόν. Θρησκευτικῶς, οἱ ἱερεῖς των ἐδίδασκον ὅτι ὁ Δημιουργὸς ἔκτισε τὸν κόσμον εἰς διάστημα 6,000 ἐτῶν, καὶ ὅτι τὸ ἀνθρώπινον γένος μέλλει νὰ διατηρηθῇ ἐφ' ὅσον καὶ ἡ κτίσις. Θεότητές τινες ἐλατρεύοντο καθ' ὅλην τὴν ὁμοσπονδίαν· τοιαῦται ἦσαν οἱ μεγάλοι θεοὶ τῶν Πελασγῶν Τίνας ἢ Ζεύς, Ἀθηνᾶ, Ἥρα, Ἑστία, Ποσειδῶν κτλ. καὶ οἱ ἰθαγενεῖς θεοὶ Οὐέρτιμνος (Vertumnus=θεὸς τῆς ὀπώρας), Ἰανὸς, Vejovis (ἴσως ὁ Πλούτων), Σουμμάνος (καταχθόνιος θεὸς) κλπ. Ἑκάστη πόλις εἶχε τοὺς ἰδιαιτέρους θεούς της, ἑκάστη οἰκογένεια, ἕκαστος ἄνθρωπος τὸν δαίμονά του· οἱ ποντίφηκες τῆς ἐκκλησίας ἀποκαλοῦσι τὴν Ἑτρουρίαν «μητέρα τῶν δεισιδαιμονιῶν». Αἱ ἀνθρωποθυσίαι ἐξετελοῦντο κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους. Ἐκ τῆς Ἑτρουρίας ἡ Ῥώμη ἔσχε τὴν οἰωνοσκοπίαν καὶ τοὺς ἐξιλασμούς, πολλὰς ἑορτὰς καὶ θρησκευτικὰς τελετὰς, τὰ ἱπποδρόμια, τὰς στολὰς καὶ τὰ κοσμήματα τῶν ἀρχόντων κτλ. Οἱ Ἑτροῦσκοι ἐπενόησαν τὴν εἰς αἰῶνας διαίρεσιν τοῦ χρόνου· ἡ ἡμέρα ἤρχιζε παρ' αὐτοῖς τὴν μεσημβρίαν, τὸ ἔτος των ἦτο ἡλιακὸν καὶ οἱ μῆνες των σεληνιακοί· οἱ ῥωμαῖοι καλούμενοι ἀριθμητικοὶ χαρακτῆρες λέγεται ὅτι ἐλήφθησαν παρ' αὐτῶν· ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων εἶχον οὗτοι νομισματικὸν σύστημα καὶ πολλαὶ πόλεις ἔκοπτον νόμισμα ὀρειχάλκινον, ἐν Ποπλωνίῳ δὲ ἐκόπτετο ἀργυροῦν νόμισμα. Τὸ σύστημα τῶν μέτρων καὶ σταθμῶν ἦτο δωδεκαδικόν. Ἡ ἑτρουσκικὴ γλῶσσα ἐν ᾗ εἰσὶ γεγραμμέναι πολλαὶ ἐπιγραφαὶ εὑρεθεῖσαι ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἧς μόλις κατωρθώθη ἡ ἀνάγνωσις τῶν χαρακτήρων, μένει εἰσέτι ἄγνωστος. Γνωστὸν εἶναι ὅτι ἡ Ἑτρουρία ἔσχε ποιητὰς ἐπιδοθέντας εἰς τὸ ποιμενικὸν εἶδος, τὸ ἱερὸν εἶδος καὶ τὴν τραγῳδίαν καὶ ὅτι ἡ Ῥώμη εἰς αὐτοὺς ὀφείλει τοὺς χρονικοὺς ᾄσματα. Αἱ οἰκοδομαὶ των ἔχουσιν ἴδιον τύπον. Οὗτοι ἐφεῦρον εἶδος πηλίνων ἀγγείων ἐρυθρῶν, φαιῶν καὶ μαύρων, ὧν εὑρίσκονται πολλὰ λείψανα. Τὰ τυρρηνικὰ ὑποδήματα, τὰ χαλκᾶ σκεύη, αἱ ἐλεφάντινοι ὅραι, τὰ ἐκ μετάλλων κοσμήματα, τὰ ἐζωγραφισμένα ἀγγεῖα ἦσαν περιζήτητα καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἑλλάδι. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὁ πολιτισμὸς τῆς Ἑτρουρίας προῆλθεν ἐκ τῆς συγκοινωνίας τῶν κατοίκων αὐτῆς μετὰ ξένων λαῶν, ἑλληνικῶν ἢ ἀσιανῶν ἢ ἀφρικανῶν διὰ τῆς εἰς τὴν χώρων ταύτην μετοικήσεως ἢ διὰ τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων, καθόσον τὰ μὲν ἀρχιτεκτονικὰ μνημεῖα ἔχουσιν ὁμοιότητά τινα πρὸς τὰ τῆς Αἰγύπτου, εἰς κοσμήματα δὲ ὑπάρχουσι μορφαὶ ἀγρίων ζώων μὴ ὑπαρχόντων ἐν Ἰταλίᾳ καὶ εἰκόνες θρησκευτικῶν συμβόλων ἀσιανῶν ἐθνῶν, τινὰ δὲ ἀγγεῖα φέρουσι φοινικικοὺς χαρακτῆρας καὶ ἄλλα ἑλληνικὰς ἐπιγραφὰς εἰς αἰολικὴν διάλεκτον καὶ ὀνόματα ζωγράφων ἑλλήνων. Τὸ Γρηγοριανὸν Μουσεῖον τὸ ἐν τῷ Βατικανῷ ἱδρυθὲν ὑπὸ τοῦ πάπα Γρηγορίου ΙΔ' περιέχει τὰ περιεργότερα μνημεῖα τῆς ἑτρουσκικῆς τέχνης.

ΕΤΡΟΥΡΙΑΣ (βασίλειον), ὄνομα δοθὲν ἐπί τινα χρόνον εἰς τὸ μέγα δουκάτον τῆς Τοσκάνης, ὅτε τοῦτο τῷ 1801 ἀφηρέθη διὰ τῆς ἐν Λουνεβίλλῃ συνθήκης ἀπὸ τοῦ ἀρχιδουκὸς Φερδινάνδου Γ' καὶ ἐδόθη εἰς τὸν Ἰσπανικὸν κλάδον τῆς

Πάρμας, οὗ τὰς χώρας διὰ τῆς συνθήκης τῆς Μαδρίτης συνήνωσεν ὁ Ναπολέων μετὰ τῶν ἐν Πεδεμοντίῳ γαλλικῶν κτήσεων. Τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου ἀποθανόντος τῷ 1303, ἡ χήρα αὐτοῦ Μαρία Λουΐζα θυγάτηρ Καρόλου Δ' τῆς Ἱσπανίας ἐκυβέρνησεν ἐν ὀνόματι τοῦ υἱοῦ της Λουδοβίκου Β'. Ἀλλὰ τῷ 1807 διὰ τῆς μυστικῆς συνθήκης τοῦ Φοντενεβλὼ εἰς μὲν τὸν Λουδοβίκον ἐδόθη τὸ νέον βασίλειον τῆς Λυσιτανίας, τὸ δὲ βασίλειον τῆς Ἐτρουρίας συνηνώθη μετὰ τῆς γαλλικῆς αὐτοκρατορίας.

ΕΤΡΟΥΣΚΟΙ ἢ ΤΟΥΣΚΟΙ, οἱ κάτοικοι τῆς Ἐτρουρίας καλούμενοι παρὰ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων «Τυρρηνοὶ» ἢ «Τυρσηνοὶ» (Ἴδε τὴν λέξιν ΕΤΡΟΥΡΙΑ).

ΕΤΡΟΥΣΚΟΣ ἐκ Μεσσήνης, ποιητὴς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Τούτου σώζεται ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ ἓν ἐπίγραμμα. Περὶ τοῦ βίου του οὐδὲν γνωστόν. Ὁ Μαρτιάλος μνημονεύει Ἐτροῦσκόν τινα ἐξορισθέντα ὑπὸ τοῦ Δομιτιανοῦ.

ΕΤΣΧΕΓΟΥΑ-ΙΕΝ (Etchegoyen), συνταγματάρχης τοῦ πυροβολικοῦ καὶ φιλόσοφος γάλλος, γενν. τῷ 1786, ἀποθ. τῷ 1843. Ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῶν μαθηματικῶν· ὑπῆρξεν εἷς τῶν καλλιτέρων μαθητῶν τῆς πολυτεχνικῆς σχολῆς· ἐξελθὼν αὐτῆς εἰσῆλθεν εἰς τὸ πυροβολικόν, μετέσχε πασῶν τῶν ἐκστρατειῶν τῆς αὐτοκρατορίας καὶ προεβιβάσθη κατὰ σειρὰν μέχρι συνταγματάρχου. Τῷ 1836 ἐξέδωκε τὸν πρῶτον καὶ δεύτερον τόμον βιβλίου ἐπιγραφομένου «Περὶ τῆς Μονάδος ἢ φιλοσοφικὴ ἔποψις περὶ τῆς ταὐτότητος τῶν ἀρχῶν τῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης, τῆς γενικῆς γραμματικῆς καὶ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας». Τῷ 1839 ἐξέδωκε τρίτον τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος τόμον καὶ τῷ 1842 τέταρτον. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἐπηνέθη διὰ τὴν ἐνάργειαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀκρίβειαν· ἰδίως δὲ εἰς τοὺς δύο πρώτους τόμους, ἐν οἷς διαπραγματεύεται περὶ τῆς παγκοσμίου γλώσσης τῶν ἀριθμῶν, φαίνεται ὅτι ἀνοίγει νέους ὁρίζοντας εἰς τὸ ἀχανὲς κράτος τῆς σκέψεως· εἰς τοὺς τελευταίους ὅμως τόμους δεικνύει τάσιν πρὸς τὸν θρησκευτικὸν μυστικισμόν.

ΕΤΤΕΝΕ-ΙΜ (Ettenheim), πόλις τοῦ Μεγάλου δουκάτου τῆς Βάδης εἰς 32 χιλιόμ. πρὸς Β τῆς Φριβούργης καὶ 25 πρὸς τὰ ΝΔ τοῦ Στρασβούργου, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὄχθης τοῦ Ἐττενδαχ. Κάτ. 3,000 περίπου. Βιομηχ. ὑφασμάτων καὶ δερμάτων. Ἐντεῦθεν ἀπήχθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Ναπολέοντος ὁ δοὺς d'Enghien καὶ ἀπαχθεὶς εἰς τὸ φρούριον τῶν Βιγκενῶν τῷ 1804, ἐθανατώθη ὕστερον.

ΕΤΤΛΙΓΚΕΝ (Ettlingen), πόλις τοῦ Μεγάλου δουκάτου τῆς Βάδης εἰς 7 χιλιόμ. πρὸς Ν τῆς Καρλσρούης ἐπὶ τῆς "Αλβης· κάτ. 4,200, ἐξ ὧν 3,000 παπισταί. Τελωνεῖον. Ῥωμαϊκαὶ ἀρχαιότητες. Τῷ 1734 ὁ στρατάρχης Βερβίκπαριβίασε τὰ προτειχίσματα αὐτῆς, καὶ τῷ 1796 οἱ Γάλλοι ἐνίκησαν αὐνόθι τοὺς Αὐστριακούς.

ΕΤΤΜΥΛΛΕΡ (Μιχαὴλ), περίφημος ἰατρὸς γερμανός, γεν. ἐν Λειψίᾳ τῷ 1644, ἀποθαν. τῷ 1683. Ἠκολούθησε τὰ μαθήματα τῶν καθηγητῶν τῆς Λειψίας καὶ κατόπιν ἐπεσκέφθη ἐπὶ δύο ἔτη τὴν Γαλλίαν, τὴν Ἀγγλίαν, τὴν Ὁλλανδίαν, τὴν Γερμανίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν. Τῷ 1668 ἀνηγορεύθη διδάκτωρ ἐν τῇ πατρίδι του, ἐγένετο μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Περιέργων τῆς Φύσεως τῷ 1670, ὑφηγητὴς τῆς Σχολῆς τῆς Λειψίας τῷ 1676, τακτικὸς καθηγητὴς τῆς βοτανικῆς τῷ 1681, τελευταῖον δὲ ὑφηγητὴς τῆς χειρουργικῆς καὶ τῆς ἀνατομίας. Εἰς τὰ μαθήματά του ἔσπευδον μαθηταὶ πανταχόθεν μετὰ προθυμίας· ὁ πρῶϊμος θάνατός του κατελύπησε πάντας· λέγεται ὅτι ἀπέθανε καταγινόμενος εἴς τινα σκευασίαν χημικήν, ἀλλ' ὁ υἱός του γράψας τὸν βίον του δὲν μνημονεύει τὸ περιστατικὸν τοῦτο. Συγγράμματα αὐτοῦ De Singularibus θέσις συνταγεῖσα ὑπ' αὐτοῦ τῷ 1663, ἐν ᾗ κηρύττεται κατὰ τῶν ἀποκρύφων φαρμάκων, Medicina Hippocratis chimica, ἐν ᾧ διαδηλοῖ τὴν διτλῆν ἰδιότητα τοῦ ὀπίου ἐπισπεύδοντος τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος καὶ αὐξάνοντος τὴν θερμότητα· Chimia rationalis ac experimentalis curiosa κτλ. Τινὰ τῶν συγγραμμάτων του μετεφράσθησαν εἰς τὴν γαλλικήν.

Ἐττμῦλερ (Ἐρνέστης-Μιχαὴλ), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ἰατρὸς γερμανός, γεννηθεὶς ἐν Λειψίᾳ τῷ 1673, ἀποθανὼν τῷ 1732. Ἐσπούδασεν ἐν Βιττεμβέργῃ καὶ περιηγήθη τὴν Ὁλλανδίαν, τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Γερμανίαν. Ὀφείλει τὴν ἐν τῇ ἰατρικῇ ἐπιτυχίαν του ἰδίως εἰς τὰν περίδοξον φήμην τοῦ πατρός του. Οὐδὲν ἰδιαίτερον σύγγραμμα ἐδημοσίευσε, συνέγραψεν ὅμως ἢ ἐνέπνευσεν εἰς ἄλλους νὰ συγγράψωσι πολλὰς ὠφελίμους διατριβάς.

Ἐττμῦλερ (Ἐρνέστης-Μαυρίκιος-Λουδοβίκος), φιλολόγος γερμανός, γεν. τῷ 1802. Τῷ 1828 ἐμορίσθη ὑφηγητὴς ἐν τῇ φιλολογικῇ σχολῇ τῆς Ἴννης, ἐν ᾗ παρέδωκε μαθήματα τῆς γερμανικῆς φιλολογίας. Τῷ 1833 προσεκλήθη ὡς καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ φι-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

λολογίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ζυρίχης. Ἐξέδωκε διάφορα ἀρχαῖα ποιητικὰ συγγράμματα, μετέφρασε τὰς Niebulungen τῆς Ἐδδας, συνήρμοσε μίαν ἀγγλοσαξωνικὴν χρηστομάθειαν, καὶ συνέταξεν ἓν λεξικὸν ἀγγλοσαξωνικὸν καὶ τρία ἐπικὰ ποιήματα.

ΕΤΤΣΤΑΔΗ (Hettsstaedt), πόλις τῆς Πρωσσίας ἐν τῇ σαξωνικῇ Πρωσσίᾳ ἐπὶ τοῦ Βίππερ, εἰς 40 χιλιόμ. πρὸς τὰ ΒΑ τῆς Μερσεβούργης· κάτ. 3,500. Ἐξεργασία ἀργύρου καὶ χαλκοῦ, καὶ κατασκευὴ χαλκάνθης.

ΕΤΥΜΑΝΔΡΟΣ, σημ. «Χελμένδ», ποταμὸς τῆς Ἀσίας πηγάζων ἀπὸ τοῦ Παροπαμίσου, διαβρέχων τὴν Δραγγιανὴν καὶ χυνόμενος εἰς τὴν Ἀρίαν λίμνην.

ΕΤΥΜΟΚΛΗΣ, λακεδαιμόνιος πρεσβευτής, ζῶν περὶ τὸ 370 π. Χ. Εὑρισκόμενος ἐν Ἀθήναις μετὰ δύο ἄλλων ἀπεσταλμένων τῆς Σπάρτης κατὰ τὴν εἰς Ἀττικὴν εἰσβολὴν τοῦ Σφοδρία τῷ 378 ἐφυλακίσθη μετὰ τῶν συναδέλφων του ὡς συνένοχος, ἀλλ' ἀπηλλάγη διαβεβαίωσας ὅτι οὐδὲν ἐγίνωσκε. Κατὰ Ξενοφῶντα καὶ Πλούταρχον ἦν φίλος τοῦ Ἀγησιλάου. Ἐστάλη καὶ κατὰ τὸ 369 ὡς πρεσβευτὴς εἰς Ἀθήνας πρὸς συνομολόγησιν συνθήκης συμμαχίας.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ ΤΟ ΜΕΓΑ, λεξικὸν ἀλφαβητικὸν περιέχον ἐκτὸς τῆς ἐτυμολογίας καὶ πολυειδεῖς ἄλλας σημειώσεις ἐκ τῶν ἐπισήμων γραμματικῶν τῆς ἀρχαιότητος Ἀριστάρχου, Διονυσίου τοῦ Θρᾳκός, Ἀπολλωνίου, Ἡρωδιανοῦ καὶ ἄλλων, πολλὰ ἱστορικά, ἀρχαιολογικά, μυθικά, πρυσέτι δὲ καὶ οὐκ ὀλίγα τεμάχια ἐνδόξων ποιητῶν καὶ συγγραφέων. Ἕνεκα τῆς ἀπωλείας τῶν «Ἐτυμολογικῶν» τοῦ Χρυσίππου καὶ τῶν «Ἐτυμολογουμένων» Δημητρίου τοῦ Ἰξίωνος τὸ βιβλίον τοῦτο καθίσταται πολύτιμον λείψανον τῆς ἀρχαιότητος· δυστυχῶς ὅμως ἕνεκα τῆς ἐνυπαρχούσης ἐν αὐτῷ ἀκρισίας καὶ ἀταξίας καθίσταται ἐπικίνδυνος ὁδηγὸς ἰδίως εἰς τὴν ἐτυμολογίαν. Περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ συγγραφέως οὐδὲν γινώσκεται μόνον ἐν τῇ λέξει «ἦλιξ» ἢ «ἥλιξ» σημειοῦ αι ὅτι ἐπίζητο ὑπὸ μεγάλης πενίας, καὶ ἐν τῇ λέξει «Εὐσεισιδαιμονία» ὅτι ἦτο χριστιανός. Ἡ πρώτη ἔκδοσις τοῦ βιβλίου τούτου ἐγένετο ἑλληνιστὶ ἐν Βενετίᾳ τῷ 1499 ὑπὸ Μάρκου Μουσούρου τοῦ Κρητός, δαπάνῃ Νικολάου Βλαστοῦ τοῦ Κρητός, ἐν τῷ τυπογραφείῳ Ζαχαρίου Καλλέργη τοῦ Κρητός, παραινέσει δὲ Ἄννης θυγατρὸς Ἀσυρᾶ Νοταρᾶ τοῦ ποτὲ μεγάλου δουκὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐκτοτε ἐπηκολούθησαν καὶ ἄλλαι ἐκδόσεις, ὧν τελευταία ὑπὸ Στουρζίου ἐν Λειψίᾳ τῷ 1818. Ὁ Στούρζιος ἐξέδωκε τῷ 1828 «Νέας σημειώσεις εἰς τὸ ἐτυμολογικὸν», καὶ ὁ Λαρχῆρος «Κριτικὰς παρατηρήσεις εἰς τὸ ἐτυμολογικὸν», ἐν αἷς περιέχονται ἀξιόλογοι τοῦ κειμένου διορθώσεις ἐπὶ τῶν στοιχείων Υ—Ω.

Ε-Υ (Γεώργιος-Ανδρέας Hey), φιλολόγος γάλλος, γενν. ἐν Στρασβούργῳ τῷ 1712, ἀπεθ. ἐν Ἐρλάγγεν τῷ 1751. Ἐσπούδασεν ἐν Στρασβούργῳ καὶ ἐν Βασιλείᾳ καὶ ἐγένετο τῷ 1736 καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν ἐν Πετρουπόλει. Ἐπιστρέψας εἰς Γερμανίαν ματαίως ἐπεζήτησεν ἔδραν ἐν Βασιλείᾳ. Συγγράμματα αὐτοῦ· Μηνιαῖαι τέρψεις· Περίεργοι σημειώσεις εἴς τινας μυστικὰς ἀλληλογραφίας· Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν γενικὴν ἱστορίαν.

Ε-Υ (Ἰωάννης Hey), θεολόγος ἀγγλικανός, γεν τῷ 1734, ἀποθ. ἐν Λονδίνῳ τῷ 1815. Ἐσπούδασεν ἐν Κανταβριτζ καὶ ἐγένετο βοηθὸς εἰς τὸ κολλέγιον Σιδνεϋ. Τῷ 1780 διωρίσθη καθηγητὴς τῆς θεολογίας καὶ παρητήθη τῷ 1795. Κατέσχεν ἐπὶ πολὺν χρόνον δύο ἐφημερίας, ἃς καταλιπὼν μετέβη εἰς Λονδῖνον τῷ 1814 ὅπου ἀπέθανε κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος. Συγγράμματα αὐτοῦ Retemption, ποίημα βραβευθέν· Observations of theWritigs of saint Paul κ. τ. λ.

ΕΓΑ, κώμη τῆς Ἀργολίδος ἐν Πελοποννήσῳ κτισθεῖσα ἐπὶ τοῦ ὄρους Πάρνωνος.

ΕΓΑ, λέξις ἑβραϊκὴ σημαίνουσα «ζωογόνος» μεταφραζομένη ὑπὸ τῶν ἑβδομήκοντα Ζωή. Ὄνομα ἔδωκεν ὑπὸ τοῦ Ἀδὰμ εἰς τὴν σύζυγόν του ὅτε ἐγέννησε τὸ πρῶτόν της τέκνον, καθ' ὅσον ἔμελλε νὰ γείνῃ ἡ μήτηρ ὅλων τῶν ζώντων. Κατὰ τὸ πρῶτον κεφάλαιον τῆς Γενέσεως ὁ θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον ἄρρεν καὶ θῆλυ· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ ὑπάρχει διήγησις, καθ' ἣν ἡ γυνὴ ἐπλάσθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐκ μιᾶς τῶν πλευρῶν τοῦ Ἀδάμ. Κατὰ τὸ Ταλμούδ ἡ Εὔα ἦτο τοσούτῳ ὡραία ὥστε ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἀγγέλων ὁ σεραφεὶμ Σαμουὴλ ἠρωτεύθη αὐτήν, καὶ πρὸς ἐξαπάτησιν αὐτῆς ἔλαβε τὴν μορφὴν μεγάλου ὄφεως, ἐκ δὲ τῆς ἑνώσεως ταύτης ἐγεννήθη ὁ Κάϊν. Ἄλλοι βαβδῖνοι φρονοῦσιν ὅτι ὁ ὄφις ἐζήλευσε τὴν καλλονὴν τοῦ Ἀδὰμ καὶ ἀπεφάσισε κινούμενος ἐκ φθόνου νὰ ἐξαφανίσῃ αὐτόν. Ἡ Γένεσις οὐδένα ποιεῖται λόγον περὶ τοῦ ἂν ὁ ὄφις ὁ ἐξαπατήσας τὴν Εὔαν ἦτο φυσικὸς ὄφις ἢ ζῶον κρυπτόμενος ὑπὸ τὴν μορφὴν ταύτην· μόνον δὲ ἀναφέρει ὅτι ὁ ὄφις ἐπροσπάθησεν αὐτὴν νὰ φάγῃ ἐκ τοῦ ἀπηγορευμένου καρποῦ τοῦ ξύλου τῆς γνώσεως καὶ νὰ

ΑΝΟΙΧΤΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινωνικὴ Βιβλιοθήκη
Ἀργοστολίου (Ν.Κ.Β.Α.)

δώσῃ καὶ εἰς τὸν σύζυγόν της, διαβεβαιώσας ὅτι ἅμα φάγωσιν ἐκ τούτου θέλουσι γείνει θεοί. Ἡ Εὔα κατεπείσθη καὶ παρέσυρε καὶ τὸν σύζυγόν της, καὶ οὕτως ἀπεδιώχθησαν ἀμφότεροι ἐκ τοῦ παραδείσου ὑποστάντες καὶ τὰς ἀρὰς τοῦ θεοῦ, ὅστις εἶπεν εἰς τὴν Εὔαν, ὅτι ἐν λύπαις γεννήσῃ καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα της ἡ ἀποστροφή της καὶ αὐτὸς θὰ ἦναι κύριός της. Γενομένη μήτηρ πολλῶν τέκνων ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 940 ἐτῶν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙ ('Αντώνιος), ποιητὴς καὶ κριτικὸς Ἰταλός, γενν. τῷ 1742, ἀποθ. τῷ 1805. Γενόμενος μοναχός, ἐδίδαξεν ἐν Ῥώμῃ καὶ ἔν τινι σεμιναρίῳ παρὰ τὴν Βενετίαν, καὶ τέλος ἐν Παδούῃ, ὅπου ἐπὶ τριάκοντα καὶ ἐπέκεινα ἔτη ἐδίδαξε τὴν φιλολογίαν. Τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του διῆλθεν ἐν Βενετίᾳ παράφρων. Ἦτο μέλος τῆς 'Ακαδημίας τῶν 'Αρκάδων ὑπὸ τὸ ὄνομα Clonesio Eracineo. Συνέταξε διάφορα ποιήματα καὶ ἐξέδωκε τὰ συγγράμματα τοῦ Στελλίνι καὶ ἐκλογὴν λόγων Ἰταλικῶν ἐκ τῶν ἀρίστων συγγραμμάτων».

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ὄνομα διδόμενον ἀπὸ τοῦ 1817 εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὴν σχηματισθεῖσαν ἐκ τῆς ἑνώσεως τοῦ λουθηρανισμοῦ καὶ τοῦ καλβινισμοῦ τῆς ἀρχὴν λαβούσης ἐν τῷ δουκάτῳ τοῦ Νασάου ἐν τῇ συνόδῳ τῇ συγκροτηθείσῃ διὰ τὸ Ἰουβιλαῖον τῆς 'Αναμορφώσεως. 'Αφότου ἀνεφάνη ὁ Προτεσταντισμὸς οἱ ὀπαδοὶ τῶν δύο κυριωτέρων ὁμολογιῶν τῶν σχηματισθεισῶν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ ἠσθάνθησαν τὴν ἀνάγκην τῆς πρὸς ἀλλήλους προσεγγίσεως, ἀλλὰ πάντοτε ἀνεφαίνοντο κωλύματα τῆς ἑνώσεως ταύτης. Αἱ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ προσπάθειαι τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσσίας Φριδερίκου Α' δὲν ἐπέτυχον. 'Αλλὰ διάφορα αἴτια, ἰδίως δὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἀνεξιθρησκείας καὶ ἡ ἐπιρροὴ τῆς γερμανικῆς φιλοσοφίας προπαρεσκεύασαν κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα τὴν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΘ' αἰῶνος ἐπελθοῦσαν συγχώνευσιν. Δοθέντος τοῦ παραδείγματος ὑπὸ τοῦ δουκάτου τοῦ Νασάου, ἠκολούθησαν αὐτὸ ἀμέσως καὶ ἄλλα μέρη. Κατὰ τὸ 1818 ἡ βηνικὴ Βαυαρία, τὸ Φραγκφούρτιον, ἡ Βίϊμαρ καὶ ἡ 'Ανάου συνηνώθησαν μετὰ τῆς εὐαγγελικῆς ἐκκλησίας, κατὰ δὲ τὸ 1819 αἱ ἡγεμονίαι τοῦ 'Ανχάλτ-Βερνβούργου καὶ τῆς Βαλδὲκ, κατὰ δὲ τὰ ἔτη 1821 — 1822 τὰ μεγάλα δουκάτα τῆς Βάδης καὶ τῆς Ἔσσης καὶ μέρος τῆς Βυρτεμβέργης. Ἡ πρωσσικὴ κυβέρνησις μεθ' ὅλας τὰς προσπαθείας της πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς εὐαγγελικῆς ἑνώσεως καὶ παραδοχὴν τοῦ νέου λειτουργικοῦ δημοσιευθέντος κατὰ τὸ 1822 δὲν ἠδυνήθη νὰ θριαμβεύσῃ μέχρι τοῦδε ἕνεκα τῆς ἀντιστάσεως, ἣν ἀπήντησε πανταχοῦ τοῦ κράτους καὶ ἰδίως ἐν Σιλεσίᾳ, ὅπου οἱ Λουθηρανοὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ ἀναγνωρίσωσι τὸν τελευταῖον διοργανισμὸν τῆς προτεσταντικῆς ἐκκλησίας. Καὶ ἐν τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ ἡ εὐαγγελικὴ ἕνωσις ἀπήντησε μεγάλα κωλύματα, ἐν δὲ τῇ Γαλλίᾳ αἱ δύο κοινότητες μένουσι πάντοτε κεχωρισμέναι ἀπ' ἀλλήλων.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ, βιβλίον περιέχον τὴν διδασκαλίαν, καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ βίου, τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἐκκλησία μόνον τέσσαρα εὐαγγέλια ἀναγνωρίζει ὡς κανονικά, καθ' ὃ αὐθεντικὰ καὶ σύμφωνα πρὸς ἄλληλα· Α' «Τὸ κατὰ Ματθαῖον» εὐαγγέλιον γεγραμμένον διὰ τοὺς Ἰουδαίους περὶ τὸ 41 ἑβραϊστὶ ἢ συροχαλδαϊστί, οὗ τινος τὸ πρωτότυπον κείμενον ἀπωλέσθη κατὰ τὸν ΙΑ' αἰῶνα, ὑπάρχει δὲ μετάφρασις ἑλληνική, κείμενον ἑβραϊκὸν γενόμενον ἐκ τῆς μεταφράσεως ταύτης καὶ ἐξήγησις λατινικὴ ἐκ τῆς ἑλληνικῆς μεταφράσεως· Β' τὸ «Κατὰ Μάρκον» εὐαγγέλιον, γεγραμμένον ἑλληνιστὶ διὰ τοὺς 'Ρωμαίους, μικρὸν μόνον παραλλάττον τοῦ προηγουμένου· Γ' τὸ «Κατὰ Λουκᾶν» εὐαγγέλιον, γεγραμμένον ἑλληνιστὶ τῷ 51 ἢ 53, συμπλήρωμα τῶν δύο προηγουμένων καὶ Δ' τὸ «Κατὰ Ἰωάννην» εὐαγγέλιον, γεγραμμένον ἑλληνιστὶ διὰ τοὺς χριστιανοὺς τῆς Μικρᾶς 'Ασίας. Ἐκτὸς τῶν τεσσάρων τούτων εὐαγγελίων ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα «'Απόκρυφα» καλούμενα καὶ μὴ ὄντα αὐθεντικὰ μηδὲ ἀναγνωριζόμενα ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας. Τοιαῦτα εἶναι· τὸ «Καθ' Ἑβραίους» εὐαγγέλιον παραποίησις τοῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίου, φέρον προσέτι καὶ τὰ ὀνόματα κατὰ τοὺς Ναζαρηνούς, τῶν 12 ἀποστόλων, τοῦ Πέτρου, τοῦ Ταλιανοῦ ἢ τῶν Σύρων· τὸ «Κατ' Αἰγυπτίους» εὐαγγέλιον, γεγραμμένον διὰ τοὺς χριστιανοὺς τῆς Αἰγύπτου· τὸ «Περὶ τῆς γενέσεως τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου» εὐαγγέλιον, οὗτινος γνωρίζονται τρία, τὸ πρῶτον Ἰακώβου τοῦ 'Αλφαίου ἑλληνιστὶ καὶ λατινιστί, τὸ δεύτερον λατινιστί, τὸ δὲ τρίτον ἀπολεσθὲν ἤδη· τὰ εὐαγγέλια Νικοδήμου, Θαδδαίου, Ἰούδα τοῦ 'Αλφαίου, Φιλίππου, Βαρνάβα, Ἰακώβου τοῦ Ζεβεδαίου, Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτου, 'Ανδρέου, Βαρθολομαίου, Ματθία, Κηρίνθου, τῶν Ἐβιονιτῶν, Βασιλείδου, τῶν Γνωστικῶν, τῶν Σαμωνιανῶν· προσέτι τὰ εὐαγγέλια Λαοδικέων, Σελεύκου, Λουκιανοῦ, Ἡσυχίου καὶ τὸ «Αἰώνιον Εὐαγγέλιον» συνταχθὲν κατὰ τὸν ΙΓ'

αἰῶνα καὶ καταδικασθὲν ὑπὸ τοῦ πάπα Ἀλεξάνδρου Δ' κτλ.—Κατὰ τὴν λειτουργίαν ὁ ἱεροδιάκονος ἀναγινώσκει ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος χωρίον τῶν κανονικῶν εὐαγγελίων σχετιζόμενον μετὰ τῆς περιτομῆς· καὶ καθ' οἱανδήποτε τελετὴν ἀναγινώσκεται παρὰ τοῦ ἱεροδιακόνου ἢ τοῦ πρεσβυτέρου ἢ τοῦ ἐπισκόπου χωρίον τι εὐαγγελίου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ, ἑορτὴ παρὰ χριστιανοῖς πρὸς ἀνάμνησιν τῆς εἰς τὴν Παρθένον Μαρίαν ἀποστολῆς τοῦ ἀγγέλου Γαβριήλ, εἰδοποιήσαντος αὐτὴν ὅτι θέλει γεννήσει ἐκ Πνεύματος Ἁγίου υἱόν. Τελεῖται τῇ 25 μαρτίου, ἤτοι 9 μῆνας πρὸ τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΑΙ, ὄνομα διδόμενον εἰς τοὺς τέσσαρας ἀποστόλους Ματθαῖον, Μάρκον, Λουκᾶν καὶ Ἰωάννην, συγγραφεῖς τῶν τεσσάρων εὐαγγελίων τῶν ἀνεγνωρισμένων ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ὡς κανονικῶν. Ζωγραφοῦνται ὁ μὲν Ματθαῖος μετ' ἀγγέλου, ὁ δὲ Μάρκος μετὰ λέοντος, ὁ δὲ Λουκᾶς μετὰ ταύρου, ὁ δὲ Ἰωάννης μετ' ἀετοῦ.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ, ποιητὴς κωμικὸς Ἕλλην, οὗτινος μνημονεύει ὁ Ἀθήναιος ἐν τοῖς Δειπνοσοφισταῖς ποίημα ἐπιγραφόμενον «Ἀνακαλυπτομένη». Ἐλλείπουσι πληροφορίαι ἐπὶ τοῦ βίου του, φαίνεται δὲ ὅτι ἀνήκει εἰς τὴν νεωτέραν κωμῳδίαν. Καὶ ὁ Λουκιανὸς δὲ ἀναφέρει Εὐάγγελόν τινα κιθαριστὴν ἐκ Τάραντος.

ΕΥΑΓΗΣ ἐξ Ὕδρας, ποιητὴς ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Κατὰ Στέφανον τὸν Βυζάντιον καίτοι ἁπλοῦς ποιμὴν καὶ οὐδέποτε ἐκπαιδευθεὶς ὑπῆρξε καλὸς ποιητὴς κωμικός.

ΕΥΑΓΟΡΑΣ, υἱὸς τοῦ Νηλέως φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους.

Εὐαγόρας, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Πριάμου.

Εὐαγόρας, βασιλεὺς τῆς Σαλαμῖνος ἐν Κύπρῳ ἐπὶ τῶν Μηδικῶν πολέμων, ὑποκείμενος εἰς τὸν βασιλέα τῆς Περσίας.

Εὐαγόρας, βασιλεὺς τῆς Σαλαμῖνος ἐν Κύπρῳ, ζῶν περὶ τὸ 400 π. Χ. Ἦν υἱὸς Νικοκλέους καὶ κατήγετο ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ υἱοῦ τοῦ Τελαμῶνος Τεύκρου ἱδρυτοῦ τῆς ἐν Κύπρῳ ἑλληνικῆς ἀποικίας Σαλαμῖνος, οἱ δὲ πρόγονοί του ἐβασίλευσαν κατὰ συνέχειαν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐν Σαλαμῖνι ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Περσῶν, ἀλλὰ κατ' ἄγνωστον ἐποχὴν Φοινὶξ τις ἐξόριστος ἀπεδίωξεν αὐτοὺς καὶ καταλαβὼν τὴν ἐξουσίαν διεβίβασεν αὐτὴν εἰς τοὺς ἀπογόνους του. Εἷς ἐξ αὐτῶν κατεῖχε τὴν ἀρχὴν ὅτε ἐγεννήθη ὁ Εὐαγόρας εἰς ἐποχήν, ἣν ἀδύνατον νὰ προσδιορίσωμεν. Ἦτο εἰσέτι νήπιος τὴν ἡλικίαν, ὅτε Λαοδέμων τις Κυτταιεὺς συνωμόσας κατὰ τοῦ τυράννου ἐφόνευσεν αὐτὸν καὶ κατέλαβε τὴν θέσιν του. Οὗτος γινώσκων τὰ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς κληρονομικὰ δικαιώματα τοῦ Εὐαγόρα ἠθέλησε νὰ φονεύσῃ αὐτόν, ἀλλ' ὁ Εὐαγόρας καταφυγὼν εἰς Κιλικίαν συνήθροισεν ἐκεῖ μικρὸν στρατόν, ἐπέστρεψε κρυφίως εἰς Σαλαμῖνα, προσέβαλε τὸν τύραννον ἐν τῷ μεγάρῳ του, ἐνίκησε τοὺς φύλακάς του καὶ ἐφόνευσεν αὐτὸν ἰδιοχείρως, καὶ οὕτω κατέλαβεν ἄνευ ἀντιστάσεως τὸν προγονικόν του θρόνον. Κατὰ τὸν Ἰσοκράτην διῴκησε μετὰ δικαιοσύνης καὶ ἐπιεικίας, ἐπήνεγκε τὴν εὐημερίαν μεταξὺ τῶν ὑπηκόων του, διετήρησε πολλὰς σχέσεις μετὰ τῆς Ἑλλάδος, καὶ προσεπάθησε νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὸ μικρὸν κράτος του τὰ ἤθη καὶ τὸν πολιτισμὸν τῶν Ἑλλήνων ἐξαφανισθέντα σχεδὸν κατὰ τὴν πολυετῆ κυριαρχίαν τῶν Περσῶν, συγχρόνως δὲ ηὔξησε καὶ τὴν ἰσχύν του ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διὰ διαφόρων ἐπιχειρήσεων καὶ ἰδίως διὰ τῆς κατασκευῆς ἰσχυροῦ στόλου. Τοιαύτη ἦτο ἡ θέσις αὐτοῦ τῷ 405, ὅτε μετὰ τὴν Αἰγὸς ποταμοῖς ἦτταν τῶν Ἀθηναίων ὁ Ἀθηναῖος στρατηγὸς Κόνων κατέφυγεν εἰς Σαλαμῖνα μετά τινων πλοίων. Ὁ Εὐαγόρας κηρυχθεὶς προηγουμένως πρὸς ἀνταμοιβὴν τινων ὑπηρεσιῶν του πολίτης Ἀθηναῖος καὶ συνδεδεμένος διὰ στενῆς φιλίας μετὰ τοῦ Κόνωνος ἐνεκολπώθη τὰ συμφέροντα τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐνήργησεν ὑπὲρ αὐτῶν. Διὰ μεσολαβήσεως αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας, συνήνεσε νὰ ἀποστείλῃ τὸν φοινικικὸν στόλον πρὸς βοήθειαν τοῦ Κόνωνος, καὶ ὁ Εὐαγόρας διῴκησεν αὐτοπροσώπως τὸν κυπριωτικὸν στολίσκον τὸν συνενωθέντα μετὰ τοῦ Κόνωνος καὶ τοῦ Φαρνοβάζου κατὰ τὴν ναυμαχίαν τῆς Κνίδου τῷ 394. Ἕνεκα τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων ἀνήγειραν αὐτῷ οἱ Ἀθηναῖοι ἀνδριάντα ἐν τῷ Κεραμεικῷ παρὰ τῷ τοῦ Κόνωνος. Ἄγνωστοι εἶναι αἱ μετὰ τῆς Περσίας σχέσεις τοῦ Εὐαγόρα κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς βασιλείας του, πιθανὸν ὅμως φαίνεται ὅτι οἱ Πέρσαι ἐδυσπίστουν πρὸς αὐτὸν καὶ ἐπροστάτευον τοὺς ἀντιζήλους του. Κατὰ τὸν Κτησίαν αἱ διαφοραὶ τοῦ Εὐαγόρα μετὰ τῶν λιπῶν μικρῶν κρατῶν τῆς Κύπρου προσείλκυσαν τὴν προσοχὴν τοῦ μεγάλου βασιλέως πρὸ τῆς ναυμαχίας τῆς Κνίδου, ἀπὸ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὁ Ἀρταξέρξης ἀποφασίσας νὰ ὑποτάξῃ τὸν Εὐαγόραν ἔκαμεν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ μεγάλας προπαρασκευάς, ἀλλὰ μόνον μετὰ τὴν συνθήκην τοῦ Ἀνταλκίδα τῷ 387 ἔλυσε κατ' αὐτοῦ τὸν πόλεμον. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Εὐαγόρας μὴ ἐχαριστούμενος εἰς τὴν ἐπίκτησιν τοῦ κράτους του εἰς πλεῖστα τῆς Κύπρου μέρη εἶχε

λεηλατήσει τὰ παράλια τῆς Φοινίκης, προωθήσει τοὺς Κίλικας εἰς ἀνταρσίαν κατὰ τῶν Περσῶν καὶ κατὰ τὸν Ἰσοκράτην εἶχε καταλάβει καὶ αὐτὴν τὴν Τύρον. Ἐπὶ τέλους ὅμως σημαντικὸς στόλος διοικούμενος ὑπὸ τοῦ Τιριβάζου καὶ τοῦ Ὀρόντου διηυθύνθη κατὰ τῆς Κύπρου. Ὁ Εὐαγόρας θελήσας διὰ πολὺ κατωτέρων δυνάμεων νὰ ἐμποδίσῃ αὐτὸν ἐνικήθη, καὶ οὕτως ἅπασα μὲν ἡ νῆσος ὑπέκυψεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν δύο σατραπῶν, ἡ δὲ Σαλαμὶς ἐπολιορκήθη. Αἱ ἔριδες τῶν δύο στρατηγῶν ἔσωσαν τὸν Εὐαγόραν. Ὁ Ὀρόντης κατώθωσε τὴν ἀνάκλησιν τοῦ Τιριβάζου καὶ συνωμολόγησε μετὰ τοῦ Εὐαγόρα περὶ τὰ τέλη τοῦ 385 συνθήκην, καθ' ἣν ἄφινε μετὰ τοῦ τίτλου βασιλέως εἰς αὐτὸν τὴν πλήρη κυριαρχίαν τῆς Σαλαμῖνος. Ὁ Εὐαγόρας ἐπέζησε μετὰ τὴν εἰρήνην ταύτην ἐπὶ δεκαετίαν καὶ ἀπέθανε τῷ 374 δολοφονηθεὶς μετὰ τοῦ πρεσβυτέρου του υἱοῦ Πνυταγόρα ὑπὸ εὐνούχου τινὸς Δρασιδαίου, ὅστις ὑπροέβη εἰς τὴν δολοφονίαν ταύτην ἐξ ἀτομικῆς ἐκδικήσεως χωρὶς νὰ ἐμποδίσῃ τὸν υἱὸν τοῦ Εὐαγόρα Νικοκλέα τοῦ νὰ καταλάβῃ τὸν πατρικόν του θρόνον. Ὁ Ἀθηναῖος Ἰσοκράτης συνέταξε καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν Νικοκλέα Ἐγκώμιον Εὐαγόρᾳ, ἐν ᾧ ἐκθειάζει τὰς ἀρετὰς τοῦ ἀνδρὸς τούτου.

Εὐαγόρας, ἡγεμὼν Κύπριος, υἱὸς ἢ ἔγγονος τοῦ προηγουμένου, ζῶν περὶ τὰ μέσα τοῦ Δ' πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος. Κατὰ Διόδωρον τὸν Σικελιώτην διῴκησε μετὰ τοῦ Φωκίωνος τῷ 351 τὴν ἐκστρατείαν τὴν ὁρισθεῖσαν διὰ τὴν εἰς τοὺς Πέρσας ἐκ νέου καθυπόταξιν τῆς Κύπρου ἐπαναστατησάσης. Οἱ δύο στρατηγοὶ ἠδυνήθησαν νὰ ὑποτάξωσιν ἅπασαν τὴν νῆσον ἐκτὸς τῆς Σαλαμῖνος κατεχομένης τότε ὑπό τινος Πνυταγόρα, ἀλλοφύλου ἢ ἐξαδέλφου τοῦ Εὐαγόρα. Οὗτος ἐπέτυχε παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας τὴν κυριαρχίαν τῆς πόλεως ταύτης, ἀλλὰ κατὰ τὸ διάστημα τῆς πολιορκίας ἐφειλκύσατο τὴν δυσμένειαν τοῦ Ἀρταξέρξου, ὅστις κατέλιπε τὴν Σαλαμῖνα εἰς τὸν τότε κάτοχον αὐτῆς καὶ διώρισε τὸν Εὐαγόραν διοικητὴν ἐν τῇ Ἄνω Ἀσίᾳ. Ὁ νέος σατράπης διοικήσας κακῶς, ἐκατηγορήθη ἐπὶ κατασχέσει καὶ κατέφυγεν εἰς Κύπρον, ὅπου συλληφθεὶς ἐθανατώθη.

Εὐαγόρας Λακεδαιμόνιος. Νικήσας διὰ τεθρίππου κατὰ τὴν Πρόδοτον εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας διαφ μεγαλοπρεπῶς τοὺς ἵππους του.

Εὐαγόρας, ἕτερος Ὀλυμπιονίκης ἐξ Ἤλιδος τῆς Πελοποννήσου.

ΕΥΑΓΟΡΗ, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος καθ' Ἡσίοδον καὶ Ἀπολλόδωρον.

ΕΥΑΓΡΙΟΣ ὁ Ἀντιοχείας, θεολόγος Ἕλλην, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Δ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Υἱὸς Ἀντιοχέως ὀνομαζομένου Πομπηιανοῦ περιηγήθη τὴν δυτικὴν Εὐρώπην καὶ ἐγνωρίσθη μετὰ τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου, ὅστις ἀποκαλεῖ αὐτὸν ἄνδρα δεινὸν καὶ διάπυρον (acris ac ferventis ingenii). Κατὰ τὸ ἐν Ἀντιοχείᾳ σχίσμα ἐξελέγη τῷ 388 ἢ 389 ὑπὸ τῆς μιᾶς τῶν διαμαχομένων μερίδων διάδοχος τοῦ ἐπισκόπου Ἀντιοχείας Παυλίνου ἀπέναντι τοῦ Φλαβιανοῦ ἐπισκόπου τῆς ἑτέρας μερίδος. Κατὰ τὸν Θεοδώρητον ἡ ἐκλογὴ καὶ ἡ χειροτονία αὐτοῦ ἐγένετο παρὰ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας. Κατὰ δὲ τὸν Σωκράτην καὶ τὸν Σωζόμενον ὁ νέος ἐπίσκοπος ὀλίγον μόνον ἐπέζησε τῆς ἐκλογῆς, κατὰ δὲ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἱερωνύμου ἔζη εἰσέτι τῷ 392, μετὰ δὲ τὸν θάνατόν του αἱ δύο μερίδες συνηνώθησαν ὑπὸ τὸν Φλαβιανόν. Ὁ Ἱερώνυμος λέγει ὅτι ὁ Εὐάγριος συνέταξε Πραγματείας περὶ διαφόρων ὑποθέσεων (diversarum hypotheseon Tractatum), ἀναγνωσθείσας εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως, μὴ δημοσιευθεῖσαι ὅμως αἱ πραγματεῖαι αὗται ἀπωλέσθησαν. Ὁ Εὐαγόρας μετέφρασε προσέτι ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ εἰς τὸ λατινικὸν τὸν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου βίον τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου· ἐλευθέρα μετάφρασις τοῦ βίου τούτου εὑρίσκεται ἐν τῇ ὑπὸ τῶν Βενεδικτίνων ἐκδόσει τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου καὶ εἰς τὰ Acta Sanctorum, ἣν ὁ Τιλλεμόντιος, ὁ Βελλάνδος καὶ οἱ Βενεδικτῖνοι ἀποδίδουσιν εἰς τὸν Εὐάγριον· ὁ Καυσὶος πιστεύει συγγραφέα αὐτῆς τὸν Εὐάγριον, ὁ δὲ Οὐδῖνος ἀρνεῖται τὴν αὐθεντικότητα τοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου καὶ τῆς λατινικῆς μεταφράσεως.

Εὐάγριος ὁ Σχολαστικός, συγγραφεὺς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας Ἕλλην, γενν. περὶ τὸ 536 ἐν Ἐπιφανείᾳ τῇ ἐπὶ τοῦ Ὀρόντου ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Συρίας, ἀποθ. ὢν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ζ'. αἰῶνος. Πληροφορίαι περὶ αὐτοῦ ὑπάρχουσιν ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ ἰδίου συνταχθείσῃ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἱστορίᾳ». Ὑπέστη πολλὰς συμφορὰς ἕνεκα τῆς ἐπιδρομῆς Χοσρόη τοῦ Λ', βασιλέως τῆς Περσίας κυριεύσαντος τὴν Ἀντιόχειαν τῷ 540 καὶ πρὸ πάντων ἕνεκα τοῦ λοιμοῦ, ὅστις ἐπὶ ἡμέρας ἑκατονταετηρίδα κατηρήμου ἀδιακόπως τὴν Ἀσίαν. Κινδυνεύσας ὁ γέρων ἀδιακόπως τὴν ἀθανασίας ταύτης ἐπώλεσε τὴν σύζυγόν του καὶ πολλὰ ἐκ τῶν τέκνων του, ἐν οἷς μίαν θυγατέρα ἔγγαμον ἀποθανοῦσαν ἐκ τοῦ λοι-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωνία Ελλήνων Λογοτεχνών
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

μοῦ τῷ 591 ἢ 592. Ἐπηγγέλετο ἐν Ἀντιοχείᾳ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ «Σχολαστικοῦ» ἤτοι δικηγόρου, ἐξ οὗ καὶ ἐπωνομάσθη «Σχολαστικὸς» καὶ ἐβοήθει τὸν ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας Γρηγόριον, εἰς τὰς γρείας του. Ὁ αὐτοκράτωρ Τιβέριος ἀνηγόρευσεν αὐτὸν Ταμίαν (Quaestor), ὁ δὲ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος Ἔπαρχον (Praefectus). Συνώδευσεν εἰς Κωνσταντινούπολιν τῷ 589 τὸν Γρηγόριον κατηγορούμενον ἐπὶ αἱμομιξίᾳ καὶ ἀσελγείᾳ. Ἐπιστρέψας εἰς Ἀντιόχειαν μετὰ τὴν ἀθώωσιν τοῦ Γρηγορίου ἐνυμφεύθη τὸ δεύτερον καθ' ἃς ἡμέρας ἐτελεῖτο ὁ γάμος οὗτος, ὃν ἅπασα ἡ πόλις πανδημεὶ ἐώρτασε διὰ μεγαλοπρεποῦς δημοσίου συμποσίου, ἐγένετο μέγας σεισμός, καθ' ὃν ἀπωλέσθησαν 60000 κάτοικοι τῆς Ἀντιοχείας. Συνέταξεν «Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν» εἰς β.βλία ἕξ, ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ μέρους ὅπου παύουσιν αἱ «Ἱστορίαι» τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Σωζομένου, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 431 Μ. Χ. καὶ λήγουσαν κατὰ τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Μαυρικίου (593-594). Ἡ ἱστορία αὕτη χαρακτηρίζεται διὰ τῆς ἀκριβείας, ἣν προσεπάθησε νὰ διατηρήσῃ ὁ συγγραφεύς, διὰ τῆς τάξεως καὶ σαφηνείας καὶ διὰ τῆς φιλαληθείας, ἣν ἔδειξεν ὁ συγγραφεὺς καταδικάζων τὸ φιλοπρόσωπον ἄλλων καὶ ἀπέχων πάσης κρίσεως περὶ τῶν ἀναποδείκτων· ὁ συγγραφεὺς καίτοι ἀποφεύγων τὴν τῶν ἀλλοτρίων εἰς τὴν κυρίαν ὑπόθεσιν παρέμξιν, παρεμβάλλει ἐν τούτοις ἀξιόλογα συμβάντα. Ὁ Κάλλιστος κατηγορεῖ αὐτὸν ὅτι διατρίβει κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ κοσμικά, καὶ πραγματικῶς τὸ ἕκτον π. χ. βιβλίον ὁλόκληρον διαλαμβάνει μόνον περὶ τοῦ «Περσικοῦ πολέμου»· ὁ δὲ Μοσχέμιος ὁ Κασαυβὼν καὶ ἄλλοι κατηγοροῦσιν αὐτὸν ἐπὶ εὐπιστίᾳ. Συμφώνως πρὸς τὴν ἐποχὴν καὶ τὸν χαρακτῆρά του ὁ συγγραφεὺς περιπαίζει τοὺς ἑλληνικοὺς μύθους, ἐπιγράφων τὸ ἑνδέκατον κεφάλαιον τοῦ πρώτου βιβλίου «Ἀπολογία τοῦ συγγραφέως καὶ κατάγελως τῶν ἑλληνικῶν ῥθλων». Περὶ τῆς φράσεως τοῦ Εὐαγρίου ὁ Φώτιος λέγει «Ἔστι δὲ τὴν φράσιν οὐκ ἄχαρις, εἰ καί πως ἐνίοτε περιτεύεσθαι δοκεῖ». Ἡ ἱστορία αὕτη ἐδημοσιεύθη κατὰ πρῶτον μετὰ τῶν ἱστοριῶν τοῦ Εὐσεβίου, τοῦ Σωκράτους, τοῦ Σωζομένου καὶ τοῦ Θεοδωρήτου ὑπὸ Ροβέρτου Στεφάνου ἐν Παρισίοις 1544 εἰς φύλλον· ἡ ἔκδοσις αὕτη καίτοι ἐπιζήτητος εἶναι πολὺ κατωτέρα τῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ Ἐρρίκου Βαλλεσίου, ἐν τῇ ὁποίᾳ αὐτοῦ συλλογῇ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας μετὰ σοφοῦ βιογραφικοῦ προοιμίου, λατινικῆς μεταφράσεως καὶ ἀξιολόγων σημειώσεων ἐν Παρισίοις 1659 — 1673 εἰς τρεῖς τόμους εἰς φύλλον. Ἡ ἔκδοσις αὕτη τοῦ Βαλεσίου ἀνετυπώθη μετὰ προσθήκης τινῶν σημειώσεως παρὰ διαφόρων ὑπὸ Ῥήδιγκ ἐν Κατμβριτζ 1720, εἰς 3 τόμους εἰς φύλλον. Ἐκτὸς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας ὁ Εὐάγριος ἐξεπόνησε κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μαρτυρίαν καὶ ἕτερον σύγγραμμα περιέχον «ἀναφορὰς, ἐπιστολὰς, λόγους τε καὶ διαλέξεις» καὶ ἕτερα. Ἀναφέρων ταῦτα ὁ Εὐάγριος λέγει ὅτι δι' αὐτῶν ἐπέτυχε τῶν δύο προμνημονευθέντων ἀξιωμάτων, ἐξ ὧν τὸ δεύτερον γράψας φαίνεται συγχαρητήριον διάλεξιν ἢ ἀναφορὰν εἰς τὸν Μαυρίκιον ἐπὶ τῇ γεννήσει τοῦ υἱοῦ του Θεοδοσίου.

Εὐάγριος ὁ Ποντικὸς, θεολόγος Ἕλλην, γεν. τῷ 345 ἐν Ἰβήρει πόλει, κειμένῃ κατὰ τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Ἅλυος, ἢ κατὰ Νικηφόρον τὸν Κάλλιστον ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἰβήρων κατοικούντων πρὸς Ν τοῦ Καυκάσου ἐν τῇ νῦν Γεωργίᾳ, ἀπόθαν. τῷ 399. Προεχειρίσθη ἀναγνώστης ὑπὸ Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, διάκονος ὑπὸ Γρηγορίου τοῦ Νύσσης, καὶ ἀρχιδιάκονος τῆς ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ Γρηγορίου Θεολόγου τοῦ Ναζιανζοῦ. Διεφημίσθη διὰ τὸν νεανικὸν ζῆλον, μεθ' οὗ προσέβαλε τὴν αἵρεσιν ὑπὸ πάσας τὰς μορφάς της. Ἕνεκα τῆς ὡραιότητός του κινήσας τὴν ζηλοτυπίαν μεγιστᾶνός τινος ὑποπτευθέντος τὴν πίστιν τῆς συζύγου του, ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Μετέβη κατὰ πρῶτον εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅπου κατὰ προτροπὴν γυναικός τινος καλουμένης Μελανίας Ῥωμαΐας ἀπηρνήθη τὸν κόσμον καὶ ἐγένετο ἀσκητὴς κρυπτόμενος εἰς τὰ ὄρη τῆς Νιτρίας ἐπὶ δεκαπέντε ἔτη καὶ διατηρῶν σχέσεις μετὰ τῶν ὁσίων Μαυρικίου, Ἀμμωνίου καὶ ἄλλων ἀσκητῶν, ὧν συνεμερίζετο τὴν αὐστηρότητα καὶ τὴν φήμην. Εἶναι ἀδύνατον νὰ δοθῇ πλήρης κατάλογος τῶν συγγραμμάτων τοῦ ἀνδρὸς τούτου, καθόσον τινῶν μὲν τούτων μόνον μνεία γίνεται παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἱστορικοῖς, ἑτέρων δὲ σώζεται μόνον ἡ λατινικὴ μετάφρασις, καὶ ἄλλα διεσώθησαν κεκολωβωμένα καὶ ἐν ἀποσπάσμασι· μετά τινος δὲ βιβαιότητος δύναταί τις ν' ἀποδώσῃ αὐτῷ τὰ ἑπόμενα συγγράμματα· «Μοναχὸς (ἴσως Μοναχικὸς) ἢ περὶ πρακτικῆς», οὗτινος ἀποσπάσματα εὑρίσκονται ἐν τοῖς Monumenta Ecclesiae Graecae τοῦ Κατελιέρ, καὶ ἐν τῷ βίῳ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου τῷ δημοσιευθέντι τῷ 1680 ὑπὸ τοῦ Βιγιοί. — «Γνωστικὸς ἢ πρὸς τὸν καταξιωθέντα

γνώσεως» ἐν 50 κεφαλαίοις καὶ «Ἑξακόσια προγνωστικὰ προβλήματα», ἅτινα μνημονεύομενα ὑπὸ τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νεωτέρων συγγραφίων μετ' ἐπαίνων φαίνεται ὅτι ἀπετέλουν ἓν μόνον σύγγραμμα· τὰ 50 κεφάλαια τοῦ «Γνωστικοῦ» μετεφράσθησαν κατὰ πρῶτον εἰς τὴν λατινικὴν ὑπὸ Γενναδίου τοῦ Μασσαλιώτου. — «Ἀντιῤῥητικὸς (Ἀντιῤῥητικά), ἀπὸ τῶν θείων γραφῶν πρὸς τοὺς πειράζοντας δαίμονας» μεταφρασθὲν εἰς τὴν λατινικὴν ὑπὸ τοῦ Γενναδίου. — «Στιχηρὰ δύο» ἤτοι δύο συλλογαὶ ἀποφθεγμάτων, ὧν ἡ μία ἀποτείνεται εἰς τοὺς μοναχούς, καὶ ἡ ἑτέρα εἰς τὰς παρθένους· λατινικὴ μετάφρασις τοῦ συγγράμματος τούτου κατεχωρήθη ἐν τῷ Appendix Codex Regularum τοῦ Ὀλστενίου ἐν Ῥώμῃ 1661. — «Τῶν κατὰ μοναχῶν πραγμάτων τὰ αἴτια», καταχωρηθὲν ἐν τοῖς Monumenta Ecclesiae Graecae τοῦ Κοτελιέρου καὶ ἐν τῇ Bibliotheca Patrum τοῦ Γαλάνδου. — Ἀπόσπασμα «Εἰς τὸ πίπι» ἤτοι περὶ τοῦ τετραγράμματος καὶ τῶν ἄλλων ὀνομάτων τοῦ Θεοῦ τῶν ἐν χρήσει ἐν ταῖς Ἁγίαις Γραφαῖς, δημοσιευθὲν ὑπὸ Κοτελιέρου καὶ Γαλάνδου. — «Κεφάλαια λγ' κατ' ἀκολουθίαν». — «Πνευματικαὶ γνῶμαι κατ' ἀλφάβητον». — «Ἕτεραι γνῶμαι». Τὰ τρία ταῦτα συγγράμματα δημοσιευθέντα ὑπὸ τοῦ Γαλάνδου ὡς συγγράμματα τοῦ Εὐαγρίου γενικῶς ἀποδίδονται εἰς τὸν ἅγιον Νεῖλον. — Ὁ «Βίος τοῦ μοναχοῦ Παχωμίου» καὶ «Ὁμιλία περὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος» δημοσιευθέντα ὑπὸ τοῦ Σουαρὲς μεταξὺ τῶν συγγραμμάτων τοῦ ἁγίου Νείλου ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τῶν χειρογράφων ἀποδιδόμενα εἰς τὸν Εὐάγριον· ὁ Γαλλάνδος διϊσχυρίζεται ὅτι ἡ Ὁμιλία εἶναι τοῦ ἁγίου Βασιλείου τῆς Καισαρείας. — «Ὑπομνήματα εἰς παροιμίας Σολομῶντος» μνημονευόμενα ὑπὸ τοῦ Σουΐδα ἐν τῇ λέξει «Εὐάγριος». — «Περὶ λογισμῶν» καὶ «Ἀποφθέγματα περὶ τῶν μεγάλων γερόντων» μνημονευόμενα ὑπὸ τοῦ Κοτελιέρου ὡς σωζόμενα ἐν χειρογράφοις. Τέλος ὁ Τρίθεμος ἀποδίδει εἰς τὸν Εὐάγριον σύγγραμμα περὶ τοῦ βίου τῶν Ἁγίων Πατέρων. Πρῶτος ὁ Ἱερώνυμος διήγειρε κατὰ τοῦ θεολόγου τούτου ὑποψίαν ἐπὶ αἱρέσει, καθ' ὃ διαπιστώζοντος τὰς πλάνας τοῦ Ὠριγένους καὶ προλεγόντος τὰς τοῦ Πελαγίου· ἀλλ' ὁ Τιλλεμόντιος ὑπερησπίσθη τὸν Εὐάγριον κατὰ τῶν κατηγοριῶν τούτων, αἴτινες φαίνονται ὑπερβολικαί. Γινώσκονται δύο ἕτεροι Εὐάγριοι συγχρόνοι μετὰ τοῦ προηγουμένου, ὧν ὁ εἷς συνέταξε σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «Φιλονεικία μεταξὺ Θεοφίλου Χριστιανοῦ καὶ Συμεῶνος Ἰουδαίου» δημοσιευθὲν ὑπὸ τοῦ Γαλλάνδου ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῶν Πατέρων, ὁ δ' ἕτερος συνέταξε πραγματείαν ὑπάρχουσαν ἐν χειρογράφοις ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Ἐσκουριὰλ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Variarum Consideration um, sive de sermonis discrimine, capita quinquaginta quatuor.

Εὐάγριος, θεολόγος γαλάτης, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ πέμπτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα, προσεκολλήθη εἰς τὸν ἅγιον Μαρτῖνον, καὶ συνῴδευσεν αὐτὸν εἰς πολλὰς περιηγήσεις του. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου ἀπεσύρθη παρὰ τῷ ἁγίῳ Σουλπικίῳ τῷ Σεβήρῳ, ὅπου εὑρισκόμενος τῷ 405, παρευρέθη εἰς τὴν δευτέραν συνδιάλεξιν περὶ τῶν πράξεων τοῦ ἁγίου Μαρτίνου. Ἀποδίδονται εἰς αὐτὸν οὐχὶ ὅμως μετὰ βεβαιότητος δύο συγγράμματα, ὧν τὸ μὲν φιλονεικία μεταξὺ Σίμωνος Ἰουδαίου καὶ Θεοφίλου Χριστιανοῦ, τὸ δὲ φιλονεικία μεταξὺ Ζακχαίου Χριστιανοῦ καὶ Ἀπολλωνίου ἐθνικοῦ.

ΕΥΑΓΡΟΣ, εἷς τῶν Λαπίθων φονεύσας τὸν Κένταυρον Ῥοῖτον κατὰ τοὺς γάμους τοῦ Πειριθόου.

ΕΥΑΔΝΗ, θυγάτηρ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Πιτάνης, γεννήσασα μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος τὸν Ἴαμον. Ἀνετράφη κατὰ τὴν μυθολογίαν ἐν τῇ πόλει τῆς Ἀρκαδίας Φαισάνῃ ὑπὸ τοῦ Λεπύτου υἱοῦ τοῦ Ἐλάτου.

Εὐάδνη, θυγάτ. τοῦ Στρυμόνος καὶ τῆς Νεαίρας, σύζυγος τοῦ Ἄργου, βασιλέως τῆς Ἀργολίδος καὶ μήτηρ τοῦ Ἰάσου, τοῦ Πειρᾴνθου, τοῦ Ἐπιδαύρου καὶ τοῦ Κριάσου.

Εὐάδνη, θυγάτηρ τοῦ Καπανέως, πρότερον Ἰανείρα καλουμένη.

Εὐάδνη, θυγάτηρ τοῦ Πελίου, ἣν ὁ Ἰάσων συνέζευξε μετὰ τοῦ Κάναντος, βασιλέως τῆς Φωκίδος.

ΕΥΑΘΛΟΣ, οὐτιδανὸς ῥήτωρ ἐν Ἀθήναις καὶ συκοφάντης, κωμῳδούμενος πολλάκις ὑπὸ τῶν ποιητῶν Ἀριστοφάνους, Πλάτωνος, Κρατίνου.

Εὔαθλος, ἀθλητὴς σταδίου ἐν Ἀθήναις παρὰ Πλάτωνι.

Εὔαθλος, νέος Ἀθηναῖος καταταχθεὶς ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Πρωταγόρα πρὸς σπουδὴν τῆς ῥητορικῆς καὶ πληρώσας δίδακτρα 10,000 δραχμ.

ΕΥΑΙΜΩΝ, υἱὸς τοῦ Λυκάονος ἐξ Ἀρκαδίας, φονευθεὶς καὶ οὗτος μετὰ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν του ὑπὸ τοῦ Διός.

Εὐαίμων, πατὴρ τοῦ Εὐρυπύλου, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἑλένης.

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης
Κοσμητορικὴ Σχολὴ Εὐαγγελικῆς Βιβλιοθήκη (Π.Τ.Δ.)

ΕΥΑΙΝΕΤΟΣ, υἱὸς τοῦ Καρήνου Σπαρτιάτης. Ἐκλελεγμένος πολέμαρχος καίτοι μὴ καταγόμενος ἐκ τῆς βασιλικῆς γενεᾶς, ἐχρατήγει τῶν Λακεδαιμονίων τῶν ἀποσταλέντων μετὰ τῶν Ἀθηναίων στρατηγουμένων ὑπὸ τοῦ Θεμιστοκλέους εἰς τὰ Τέμπη τῆς Θεσσαλίας πρὸς παρακώλυσιν τοῦ Ξέρξου καταβαίνοντος εἰς Ἑλλάδα τῷ 480. Παρεδέχθησαν ἀμφότεροι οἱ στρατηγοὶ τὴν συμβουλὴν τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Ἀλεξάνδρου υἱοῦ τοῦ Ἀμύντα καὶ ἀπῆλθον τῆς Θεσσαλίας, φοβηθέντες μὴ περικυκλωθῶσιν ὑπὸ τῶν Περσῶν, καθόσον ὑπῆρχε καὶ ἑτέρα ὁδὸς εἰς Θεσσαλίαν ἐκ Μακεδονίας, δι' ἧς πραγματικῶς εἰσέβαλεν ὁ Ξέρξης.

ΕΥΑΙΩΝ. Πιθανῶς πλαστὸν ὄνομα πονηροῦ καὶ παρασίτου δημαγωγοῦ ἐν Ἀθήναις κωμῳδουμένου ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐν Ἐκκλησιαζούσαις.

Εὐαίων, Ἀθηναῖος καταδικασθεὶς δι' ἔγκλημα φόνου καὶ μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους.

ΕΥΑΛΑΣ, Σπαρτιάτης στρατηγὸς τῶν Λακεδαιμονίων ἐν τῇ νήσῳ Λέσβῳ κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον μνημονευόμενος ὑπὸ Θουκυδίδου.

Ε-ΓΑΛΕΤΙΟΝ, ὄνομα διδόμενον ἐν τῷ ὀθωμανικῷ κράτει εἰς τὰ ἀνώτατα διοικητικὰ τμήματα, διοικούμενα ὑπὸ «Μουσούριδων» πασάδων πρώτης τάξεως. Τὸ ἐυαλέτιον διαιρεῖται εἰς «σανδζάκια» διοικούμενα ὑπὸ «Λιβάδων» ἢ «Φερίκηδων» πασάδων δευτέρας τάξεως. Ἕνεκα τῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη συνεχοῦς ἀναμορφώσεως τοῦ διοικητικοῦ κλάδου δύσκολος καθίσταται ἡ ἀπαρίθμησις τῶν Εὐαλετίων. Ἰδ. ΤΟΥΡΚΙΑ.

ΕΥΑΛΚΗΣ, Ἀθηναῖος, εὖνους καὶ φίλος τοῦ βασιλέως τῶν Λακεδαιμονίων Ἀγησιλάου, καλούμενος ἀθλητὴς ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου ἐν τῷ βίῳ τοῦ Ἀγίδος.

ΕΥΑΛΚΙΔΗΣ, ἐρετριεύς, στρατηγὸς μεταχὼν τῆς εἰς Σάρδεις ἐκστρατείας κατὰ τὴν ἀποστασίαν τῶν Ἰώνων τῷ 499, καὶ φονευθεὶς ἐν Ἐφέσῳ πολεμῶν πρὸς τοὺς σπεύσαντας εἰς βοήθειαν τῶν Σάρδεων Πέρσας καὶ καταβάντας μέχρις Ἐφέσου. Τοῦτον νικήσαντα ἐν ἀγῶσι καὶ στεφθέντα ἐπῄνεσε τὰ μέγιστα Σιμωνίδης ὁ Κήϊος.

ΕΥΑΜΕΡΙΩΝ, ἐπίθετον ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐλατρεύετο ὁ Ἀσκληπιὸς ἐν Σικυῶνι. Ἐν Περγάμῳ ἐπωνομάζετο οὗτος Τελεσφόρος καὶ ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἀκέσιος.

ΕΥΑΝΔΡΗ, μία τῶν Ἀμαζόνων μνημονευμένη ὑπὸ τοῦ Κοΐντου Σμυρναίου.

ΕΥΑΝΔΡΙΔΗΣ, Ἀλειός τις μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Λουκιανοῦ.

ΕΥΑΝΔΡΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ μιᾶς τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ νυμφῶν Θέμιδος καλουμένης κατὰ Διονύσιον τὸν Ἁλικαρνασέα καὶ Παυσανίαν, κατ' ἄλλους δὲ υἱὸς τοῦ Ἐχέμου βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας καὶ ἀπόγονος τοῦ Πελασγοῦ. Περὶ τὸ 1300 π. Χ ὡδήγησεν ἀποικίαν εἰς Λάτιον τῆς Ἰταλίας, καὶ γενόμενος δεκτὸς μετ' εὐνοίας ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Ἀβοριγήνων Φαύνου ἀνήγειρεν ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Τιβέρεως καὶ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ἀβεντίνου τὴν πόλιν Παλλάντιον ὁμώνυμον τῆς ἐν Ἀρκαδίᾳ πόλεως, ἐξ ἧς ἦγαγε τὴν ἀποικίαν. Ἐλογίζετο ὑπὸ τῶν εἰσέτι ἀγροίκων κατοίκων τοῦ μέρους ἐκείνου ὡς μάντης καὶ θεόπνευστος καὶ συνήργησεν εἰς τὴν ἐξημέρωσιν καὶ τὸν πολιτισμὸν τῶν ἠθῶν των εἰσαγαγὼν νόμους προσηνεστέρους, διδάξας εἰς αὐτοὺς τὴν χρῆσιν τῶν γραμμάτων, τῶν τεχνῶν, τῆς μουσικῆς, καὶ τὴν λατρείαν διαφόρων θεῶν τιμωμένων ἐν τῇ πατρίδι του, οἷον Πανὸς τοῦ Λυκείου, τῆς Δήμητρος, τοῦ Ποσειδῶνος καὶ ἄλλων. Ἐφιλοξένησε τὸν Ἡρακλέα. Ὁ Βιργίλιος συσχετίζει αὐτὸν μετὰ τοῦ Αἰνείου. Μετὰ θάνατον ἐτιμήθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ὡς ἥρως, ἔχων ἴδιον βωμὸν ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἀβεντίνου ἐν Ῥώμῃ. Εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Εὐάνδρου, τὸ ἐν Ἀρκαδίᾳ Παλλάντιον ἀπενεμήθησαν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀντωνίου τὰ δικαιώματα ἄστεως καὶ πολλὰ προνόμια.

Εὔανδρος, υἱὸς τοῦ Σαρπεδόνος, βασιλεὺς τῆς Λυκίας, νυμφευθεὶς τὴν Δηϊδάμειαν θυγατέρα τοῦ Βελλεροφόντου καὶ γεννήσας μετ' αὐτῆς τὸν νεώτερον Σαρπεδόνα.

Εὔανδρος, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Πριάμου μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀπολλοδώρου.

Εὔανδρος, Ἀθηναῖός τις μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους.

Εὔανδρος, φιλόσοφος Ἕλλην Φωκεύς, ζῶν περὶ τὸ 220 π. Χ. Μαθητὴς καὶ διάδοχος τοῦ Ἀκεσίου ἐν τῇ σχολῇ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἀθηνῶν ἔσχε διάδοχον τὸν μαθητήν του Ἡγησῖνον. Ὁ Ἰάμβλιχος ἐν βίῳ Πυθαγόρου μνημονεύει πολλοὺς πυθαγορείους φιλοσόφους καλουμένους Εὐάνδρους, γεννηθέντας ἐν Κρότωνι, Μεταποντίῳ, καὶ Λεοντίνοις. Καὶ ὁ Πλούταρχος ἐν Βίῳ Λυσάνδρου μνημονεύει Κρῆτά τινα καλούμενον Εὔανδρον.

Εὔανδρος Ἀθλάνιος, γλύπτης λίθων καὶ μετάλλων Ἕλλην, γεν. ἐν Ἀθήναις, ζῶν περὶ τὸ 50 π. Χ. Ὁ Μάρκος Ἀντώνιος προσ-

ΑΠΟΨΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κορυδαλλεύς Βιβλιοθήκη
Δροσοπηγή Αθηνών

εκάλεσεν αὐτὸν εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Μετὰ τὴν ἧτταν τοῦ Ἀντωνίου ἔπεσεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ὀκταβίου, καὶ ὡδηγήθη εἰς Ῥώμην, ὅπου ἐξετέλεσε θαυμάσια ἔργα. Ὁ Πλίνιος μνημονεύει ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος κατασκευασθὲν ὑπὸ Τιμοθέου, ὅπερ ὁ Εὔανδρος οὗτος ἀνεκαίνισεν.

ΕΥΑΝΕΜΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Διὸς ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐλατρεύετο ἐν Σπάρτῃ.

ΕΥΑΝΘΗΣ, υἱὸς τοῦ Βάκχου καὶ τῆς Ἀριάδνης κατὰ τὸν Σχολιαστὴν Ἀπολλωνίου τοῦ Ῥοδίου.

Εὐάνθης, ζωγράφος ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Δύο εἰκόνες αὐτοῦ τεθειμέναι ἐν τῷ ναῷ τοῦ Διὸς ἐν Πηλουσίῳ περιγράφονται λεπτομερῶς ὑπὸ τοῦ Ἐρωτικοῦ συγγραφέως Ἀχιλλέως Τατίου. Κατὰ τὸν μυθιστοριογράφον τοῦτον ἡ μὲν παρίςα τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς Ἀνδρομέδας ὑπὸ τοῦ Περσέως, ἡ δὲ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ Προμηθέως ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους. Καίτοι τῶν κριτικῶν τινες θεωροῦσι τὴν περιγραφὴν τοῦ Ἀχιλλέως Τατίου ὡς ἰδανικήν, δύναταί τις νὰ παραδεχθῇ τὴν ὕπαρξιν τοῦ τε Εὐάνθους καὶ τῶν δύο εἰκόνων.

ΕΥΑΝΘΙΟΣ, ῥήτωρ καὶ γραμματικὸς ἕλλην, ἀποθ. περὶ τὸ 359. Ὁ ἅγιος Ἱερώνυμος ἐγκωμιάζει αὐτὸν τὰ μέγιστα ἐν τῷ χρονικῷ του. Συγκαταριθμεῖται μεταξὺ τῶν ἀρχαίων σχολιαστῶν τοῦ Τερεντίου, καὶ ὁ Linderbrog θεωρεῖ αὐτὸν ὡς συγγραφέα τῆς Brevis Dissertatio de Tragoedia et Comoedia συμπεριληφθείσης εἰς πολλὰς ἐκδόσεις τοῦ λατίνου δραματικοῦ ποιητοῦ. Ἐνίοτε συγχέεται μετὰ τοῦ Εὐγραφίου, ὅστις ἀνήκει εἰς ἐποχὴν πολὺ μετεγενεστέραν.

ΕΥΑΞ, ὑποτιθέμενος συγγραφεὺς συγγραμμάτων περὶ φυσικῆς ἱστορίας. Λέγεται ὅτι ἦτο βασιλεὺς τῆς Ἀραβίας, μνημονευόμενος ἔν τισι ἐκδόσεσι τοῦ Πλινίου ὡς συγγραφεὺς πραγματείας de Simplicium Effectibus ἀπευθυνομένης πρὸς Τιβέριον Νέρωνα (τὸν Τιβέριον ἡγεμονεύσαντα 14—37 μ. Χ). Τὸ χωρίον τοῦτο τοῦ Πλινίου ἐλλεῖπον ἐν τοῖς ἀρίστοις τῶν χειρογράφων παρελείφθη ἐν ταῖς πλείσταις τῶν νεωτέρων ἐκδόσεων. Ὁ Μαρβόδος ἢ Μαρβώδαῖος ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ ποιήματός του «Περὶ τῶν πολυτίμων λίθων» λέγει ὅτι ὁ Εὔαξ συνέταξε τοιοῦτου εἴδους ποίημα, καὶ ὅτι τὸ ἑαυτοῦ ποίημα ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ ποιήματος τοῦ Εὔακος. Ἕτερον δὲ σύγγραμμα φέρον τὸ ὄνομα τοῦ Εὔακος καὶ ἐπιγραφόμενον de Nominibus et Virtutibus Lapidum qui in artem medicinae recipiuntur ὑπάρχει ἐν χειρογράφῳ ἐν τῇ Βοδλειανῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Ὀξωνίας.

ΕΥΑΡΕΤΗ, θυγάτηρ τοῦ Ἀκρισίου καὶ σύζυγος τοῦ Οἰνομάου, μεθ' ἧς οὗτος ἐγέννησε τὴν Ἱπποδάμειαν.

ΕΥΑΡΙΣΤΟΣ (ἅγιος), ἐπίσκοπος Ῥώμης ἑλληνικῆς καταγωγῆς, γενν. ἐν Βηθλεὲμ, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Β' μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Ἐλθὼν νεώτατος εἰς Ῥώμην διεκρίθη διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ πολυμάθειάν του. Διεδέξατο τὸν ἅγιον Κλήμεντα τὸν Α' κατὰ τὰ ἔτος 100. Ἅμα ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ῥώμης διέταξεν οἱ γάμοι νὰ ἑορτάζωνται δημοσίως καὶ ἕκαστος ἐπίσκοπος ὅτε κηρύττει νὰ ἔχῃ παρ' ἑαυτῷ ἑπτὰ διακόνους. Ἐπειδὴ οὗτος διένειμεν εἰς τοὺς ἱερεῖς τοὺς τίτλους ἤτοι τὰς ἐκκλησίας τῆς Ῥώμης, συγγραφεῖς τινες ἐνόμισαν, ὅτι οὗτος ἔδρυσε τὴν τάξιν τῶν καρδιναλίων ἱερέων. Ὁ ἅγιος Εὐάριστος διοικήσας τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ῥώμης ἐπὶ 9 ἔτη καὶ 3 μῆνας ὑπέστη τῷ 109 κατὰ τὸν ἐπὶ τοῦ Τραϊανοῦ διωγμὸν τὸν μαρτυρικὸν θάνατον καὶ ἐτάφη ἐν τῷ Βατικανῷ.

ΕΥΑΡΝΗ, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος καθ' Ἡσίοδον.

ΕΥΑΡΧΙΠΠΟΣ, εἷς τῶν ἐν Σπάρτῃ Ἐφόρων μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος.

ΕΥΑΡΧΟΣ, Χαλκιδεύς, ὁδηγήσας κατὰ τὸν Θουκιδίδην ἑλληνικὴν ἀποικίαν εἰς τὴν ἐν Σικελίᾳ πόλιν Κατάνην.

Εὔαρχος, τύραννος τῆς πόλεως Ἀστακοῦ ἐν Ἀκαρνανίᾳ, ζῶν περὶ τὰ μέσα τοῦ πέμπτου π. Χ αἰῶνος. Κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ πρώτου ἔτους τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐδιώχθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, κατὰ δὲ τὸν ἑπόμενον χειμῶνα ἀνεκτήσατο τὴν ἀρχὴν τῇ συνδρομῇ τῶν Κορινθίων. Ἔκτοτε τὰ ὀνόματα τοῦ Εὐάρχου καὶ τῆς Ἀστακοῦ δὲν ἀναφαίνονται πλέον ἐν τῇ ἱστορίᾳ.

ΕΥΑΣ, λόφος πλησίον τῆς πόλεως Συλλεσίας παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Οἰνοῦντος ἐν Δακωνίᾳ, σχηματίζων μετὰ ἑτέρου λόφου κειμένου ἐν τῇ ἑτέρᾳ ὄχθῃ τοῦ ποταμοῦ στενὴν διάβασιν.

ΕΥΑΣΠΛΑ, ποτ. τῆς Ἰνδίας ἐκβάλλων εἰς τὸν ποταμὸν Κηφῆνα (σημ. Κάβ), μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀρριανοῦ ἐν τῇ Ἀναβάσει του.

ΕΥΒΑΓΟΙ (Eubages), ἡ δευτέρα τῶν τριῶν ὑποδιαιρέσεων τῶν Δρυϊδῶν (ἴδε τὴν λέξιν ταύτην), καταγινόμενοι ἰδίως εἰς τὴν μαντικὴν καὶ εἰς τὰς θυσίας.

Ε-ΓΒΑΡ, πολίχνη τῆς Ἱσπανίας κειμένη εἰς 35 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΔ τοῦ Ἁγίου Σεβαστιανοῦ. Κάτ. 2,000. Ὁπλοποιεῖα, ὡρολογοποιεῖα, χονδρὰ ὑφάσματα, σιδηρικὰ ἐργαλεῖα.

ΕΥΒΑΤΟΣ=ΕΥΒΩΤΑΣ.

ΕΥΒΙΟΣ, ποιητὴς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Κατὰ τὸν Ὀβίδιον συνέταξεν ἄσεμνα Ἱστορήματα.

ΕΥΒΝΕΡ (Ἐρρῖκος-Λεονάρδος Heubner), θεολόγος γερμανός, γενν. τῷ 1780, ἀποθ. τῷ 1853. Ἐγκολπωθεὶς τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα, ἐγένετο τῷ 1811 καθηγητὴς τῆς θεολογίας, ἀπὸ δὲ τῆς ἱδρύσεως τοῦ ἐν Βιττεμβέργῃ σεμιναρίου τῷ 1817, ἐπεφορίσθη τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ. Συγγράμματα αὐτοῦ· Θαυμάτων τῆς Νέας Διαθήκης Ἑρμηνεία ἱστορικογραμματικὴ (λατινιστὶ) ἐν Βιττεμβέργῃ 1807.—Βιβλικὴ συμφωνία κτλ. ἐν Ἄλλῃ 1837—1840. — Συλλογὴ ὁμιλιῶν ἐν Ἄλλῃ 1854 εἰς 2 τόμους.—Ὁμιλίαι ἐν Βερολίνῳ 1847 καὶ ἐν Μαγδεβούργῳ, 1851 κτλ.

ΕΥΒΟΙΑ, ἡ μεγίστη τῶν νήσων τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου, ἀποτελοῦσα μετὰ τῶν βορείων Σποράδων νήσων τὸν ὁμώνυμον νομόν. Κεῖται ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει ἔχουσα σχῆμα ἐπίμηκες, ἐκτεινομένη ἐκ ΒΔ εἰς ΝΑ, ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Κηναίου μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Γεραίου παραλλήλως πρὸς πάσας τὰς Ἀνατ. παραλίας τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, ἀκουλουθοῦσα τὸν διασχηματισμὸν αὐτῶν καὶ περικαλύπτουσα τὴν Λοκρίδα πᾶσαν, τὴν Βοιωτίαν καὶ τὸ πλεῖστον τῆς Ἀττικῆς, ἐγγίζουσα πρὸς τὴν ἤπειρον ἰδίως κατὰ τὴν Χαλκίδα, ὅπου κυρτουμένη πρὸς τοὺς κατὰ τὴν Αἰολίδα τόπους τῆς Βοιωτίας σχηματίζει τὸν πορθμὸν Εὔριπον, ἄνωθεν τοῦ ὁποίου διέρχεται γέφυρα 100 μέτρων συνάπτουσα αὐτὴν μετὰ τῆς ἠπείρου. Γεωγραφικὸν πλάτ. βόρ 37ο 57'—39ο 3' μῆκος ἀνατ. 20ο 36'—22ο 17' Ἡ κατὰ μῆκ. ἔκτασις αὐτῆς 167 χιλιάμ. ἡ δὲ κατὰ πλάτος ποικίλλεται ἀπὸ 9 μέχρι 36 χιλιαμ. Ἐπιφ. 3,822 τετραγ. χιλιομ. Κατ. κατὰ τὴν τοῦ 1852 ἀπαρίθμησιν 53,975. Ἡ γῆ ὑποκρύπτουσα ἡφαιστείους ὕλας, ὑπόκειται εἰς σεισμοὺς συνεχεῖς καὶ ἐνίοτε φοβεροὺς καὶ καταστρεπτικοὺς καὶ προξένους ἀλλοιώσεων· κατά τινα δὲ ἀρχαίαν δόξαν ἠνωμένη οὖσα πρότερον ἡ Εὔβοια μετὰ τῆς Βοιωτίας ἐχωρίσθη διά τινος σεισμοῦ καὶ ἐσχηματίσθη ὁ πορθμὸς τοῦ Εὐρίπου. Ἐν τῇ ἀρχαιότητι παρῆγε τὰ αὐτὰ προϊόντα ἥτινα καὶ ἡ γειτνιάζουσα ἤπειρος, μάλιστα δὲ τοσαύτην ποσότητα δημητριακῶν καρπῶν, ὥστε οἱ Ἀθηναῖοι μετεχειρίζοντο αὐτὴν πολλάκις ὡς ἀποθήκην· εἶχε δὲ καὶ θέρμα λουτρὰ καὶ μεταλλεῖα χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ πολὺ ἅλας ἀρίστης ποιότητος καὶ ξύλα ἐκ τῶν ὀρίων πρὸς ναυπηγίαν καὶ ἐριόξυλον (βάμβακα) εἰς ποσότητα ἱκανὴν πρὸς κατασκευὴν ἱστίων μεγάλου στόλου, καὶ ἐρυθρόδανον (ριζάριον). Καὶ νῦν δὲ τὰ προϊόντα τῆς Εὐβοίας εἶναι τὰ αὐτά, ἅπερ καὶ τῆς ἀπέναντι ἠπείρου, ἤτοι ἔλαιον, οἶνος ἄριστος, μέταξα, ὀπῶραι παντὸς εἴδους, βάμβαξ, λίνον, δημητριακοὶ καρποὶ ἀφθονώτατοι, μέλι, κηρίον, ξυλεία πρὸς οἰκοδομὴν, πίσσα, λεμόνια, πορτοκάλλια κλπ. Ἡ χώρα λίαν δασώδης εἶναι ἐπιτηδειοτάτη πρὸς κτηνοτροφίαν, πρὸ πάντων δὲ τελεσφοροῦσιν αἱ αἶγες, καὶ τὰ ποίμνια δὲ τῶν αἰγοπροβάτων ὡς καὶ τὰ κερασφόρα ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ οὐσιώδεις ἐξαγωγαὶ μολύβδου καὶ τυροῦ καὶ δερμάτων ἐνεργοῦνται. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ μεταλλεῖα χαλκοῦ, σιδήρου καὶ βουτύρου, καὶ γαιάνθραξ καὶ μάρμαρον πρασινωπὸν καὶ φαιόν. Οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων οἱ μὲν πεδινοὶ εἰσι γεωργοί, οἱ δὲ ὀρεινοὶ ποιμένες, οἱ δὲ τῶν πόλεων κάτοικοι εἶναι ναυτικοὶ διατηροῦντες καὶ μικρὸν ἐμπόριον καὶ ἀσήμαντον βιομηχανίαν. Οἱ χωρικοὶ ζῶσιν ἀθλίως συσσωρευόμενοι ἐν ταπειναῖς καὶ πνιγηραῖς καλύβαις, κυρίαν ἔχοντες τροφὴν ἀραβόσιτον καὶ κριθινον ἄρτον ἄζυμον καὶ διάγοντες βίον ὀκνηρόν — Ὄρη· Τελέθριον (Γαλτσάδες). Ὄχη (Προφήτης Ἠλίας), Δίρφη ἢ Δίρφυς (Δέλφι) καὶ Κοτίλαιον. Ἀκρωτήρια· Κήναιον (Διαθάδα), Ἀρτεμίσιον, Φελασία, Καφηρεὺς (Κάβο-δόρο καὶ Ξυλοφάγος), Χερσόνησος, Γεραιστὸς (Μαντέλο), Λέπα. Ποταμοί· Κιρεὺς, Νιλεὺς, Βούδωρος, Κάλλας, Νήλαντος, ἅπαντες ποταμίσκοι. Πόλεις ἐν τῇ ἀρχαιότητι Χαλκὶς, Ἐρέτρια, Τάμυναι, Οἰχαλία, Κύμη, Δύστος, Στύρα, Κάρυστος, Ἱστιαία, ἡ Ἑστιαία, κληθεῖσα ὕστερον Ὠρεὸς, Ὀρόβιαι, Αἰγαὶ, κώμη Ἀμάρυνθος, χώρα Αἰδηψὸς, πολίχνιον Δῖον, πολίχνιον Ἀθῆναι Δυάδες, πόλισμα Περιάς. Σήμερον μόνον δύο πόλεις ὑπάρχουσι Χαλκὶς καὶ Κάρυστος· τὴν Ἐρέτριαν παρεχώρησεν ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις εἰς τοὺς ἐκπεσόντας τῆς πατρίδος των Ψαρριανοὺς, οἵτινες συνοικιζόμενοι ἀπεκάλεσαν αὐτὴν Νέα Ψαρρά· τῶν Ταμυνῶν μόνον ἐρείπια σώζονται· ἡ Κύμη εἶναι κωμόπολις ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς πόλεως Δύστου κεῖται ταπεινὸν ἀλβανικὸν χωρίον φέρον τὸ αὐτὸ ἀρχαῖον ὄνομα Δύστος· ἡ Στύρα μετεβλήθη εἰς χωρίον Στοῦρα· ἡ Ἱστιαία ἢ Ὠρεὸς διετήρησε τὸ δεύτερον ὄνομα ὡς χωρίον· ἡ Αἰδηψὸς λέγεται Λιψόν· ἐπὶ τῆς θέσεως τῶν Αἰγῶν κεῖται τὸ χωρίον Λίμνη. Νησίδες περὶ τὴν Εὔβοιαν Πεταλίαι (Πεταλιοὶ) τέσσαρες τὸν ἀριθμόν.

Ἱστορία. Ἡ νῆσος αὕτη ἔσχε διάφορα ὀνόματα Μάκρις ἕνεκα τοῦ ἐπιμήκους σχή-

ματός της, Χ α λ κ ί ς, ἕνεκα τῶν ἐν αὐτῇ μεταλλείων χαλκοῦ, Α ὐ λ ί α καὶ Α ὐ α ν τ ί α ἀπὸ τῶν ἀργαίων ἐν αὐτῇ κατοίκων Αὐνων καὶ Αὐάντων, Ε ὔ β ο ι α ἀπὸ Εὐβοίας θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ ἢ ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῇ παχέων βοσκημάτων, Ὄ χ η ἐκ τοῦ ὁμωνύμου καὶ μεγίστου τῶν ὀρέων της, Ἑ λ λ ο π ί α ἀπὸ τοῦ κτίσαντος τὴν Ἑλλοπίαν Ἕλλοπος, Ν ε γ ρ ε π ό ν τ ε παρὰ τῶν Βενετῶν καὶ Ἔ γ ρ ι π ο ς παρὰ τῶν Τούρων, κατὰ παραφθορὰν τοῦ ὀνόματος τοῦ πορθμοῦ. Κατὰ τὸν Στράβωνα τὰ μεταξὺ Χαλκίδος καὶ τῶν περὶ Γαίρεστον τόπων ὀυτικὰ τῆς νήσου ἐκαλοῦντο Κ ο ῖ λ α, κατὰ δὲ τὸν Ἡρόδοτον, Εὐριπίδην, Δίωνα τὸν Χρυσόστομον, Πτολεμαῖον, Ἀγαθοδαίμονα, Τίτον Λίβιον, Τσέτσον καὶ Φιλόστρατον Κ ο ῖ λ α ἐκαλοῦντο οὐχὶ τὰ ὀυτικὰ τῆς νήσου, ἀλλὰ τὰ ἀνατολικὰ ἀπὸ τοῦ Καφηρέως μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Χερσονήσου. Ἡ χώρα αὕτη κατωκήθη ὑπὸ διαφόρων φυλῶν. Πρῶτοι κάτοικοι αὐτῆς ἦσαν οἱ Ἄβαντες μετασχόντες καὶ τῆς κατὰ Τροίαν ἐκστρατείας, οἵτινες ὅὲν μετεχειρίζοντο εἰς τὰς μάχας τηλεβόλα ὅπλα, ὡς τόξα καὶ ἀκόντια, ἀλλ' ἐπεδεύοντο κυρίως εἰς τὴν ἐκ τοῦ συστάδην μάχην τὴν διὰ τοῦ ξίφους καὶ τοῦ ὁρηκτοῦ ὅόρατος. Οἱ Ἄβαντες κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀριστοτέλους μνημονευομένην ὑπὸ τοῦ Στράβωνος ἦσαν Θρᾷκες ὁρμηθέντες ἐξ Ἄβδης τῆς Φωκικῆς καὶ ἀποικήσαντες τὴν νῆσον. Ἐπειδὴ ὅμως μετέσχον τῆς κατὰ τὴν Τροίαν ἐκστρατείας ἀπίθανος φαίνεται ἡ γνώμη αὕτη. Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον οἱ Ἄβαντες περιείχοντο μὲν ἐν τῇ ἰωνικῇ κοινωνίᾳ ἀλλὰ ὅὲν κατήγοντο ἐξ Ἰώνων. Οἱ Ἄβαντες οὗτοι μετὰ τῶν ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἐλθόντων καὶ κατοικησάντων Ἰώνων ἦσαν οἱ μόνοι κάτοικοι τοῦ νοτίου τῆς νήσου, εἰς ὃὲ τὰ βόρεια κατῴκουν Ἱστιαῖοι καὶ Ἑλλοπῖς καὶ Ἴωνες ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Λέλεγοι καὶ Δρύοπες. Τινὲς τῶν ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἐλθόντων εἰς τὴν νῆσον Ἰώνων, καὶ κατ' ἐξοχὴν οἱ κάτοικοι τῆς Χαλκίδος καὶ τῆς Ἐρετρίας διετήρησαν τὰς μετὰ τῶν Ἰώνων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας σχέσεις καὶ ἐκ τούτου ἐγίνοντο αἱ πόλεις αὗται ἐμπορικαὶ καὶ ναυτικαί, καὶ ἤκμασαν καὶ ἐμεγεθύνθησαν καὶ ἔπεμψαν ἀποικίας εἰς ἀπομεμακρυσμένας χώρας τὴν Ἰλλυρίαν, τὴν Σικελίαν, καὶ τὴν Καμπανίαν πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων. Ἀλλ' οἱ Μηδικοὶ πόλεμοι κατέβαλον τὴν ὅύναμιν αὐτῶν καὶ ἔκτοτε ἡ νῆσος ὑπέκυψεν εἰς τὴν κυριαρχίαν τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες ἐκστρατεύσαντες ὅπλ τὸν Περικλῆν κατέλαβον τὴν Ἑστιαίαν ὅισχιλιοι τὸν ἀριθμόν. Προσεπάθησαν ὕστερον οἱ Εὐβοεῖς νὰ ἀπαλλαχθῶσι τοῦ ἀθηναϊκοῦ ζυγοῦ, καὶ κατώρθωσαν τοῦτο τῷ 404, ὅτε κατὰ τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου κατεστράφη παντοχοῦ ἡ ἰσχὺς τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλὰ καὶ πάλιν ὑπέκυψε μέχρι τῆς ἐμφανίσεως τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλίππου. Οὗτος κατανοήσας τὸ ἐπίκαιρον τῆς θέσεως τῆς Εὐβοίας προσεπάθησε παντοιοτρόπως νὰ ἀποδιώξῃ τοὺς Ἀθηναίους ἐξ αὐτῆς καὶ ἐπὶ τέλους κατώρθωσε τοῦτο. Ἔκτοτε ἡ Εὔβοια ὑπέκυψεν εἰς τὸν Μακεδονικὸν ζυγὸν μέχρις οὗ ἐπελθόντες οἱ Ῥωμαῖοι κατέλαβον αὐτήν. Μετατεθείσης τῆς ἕδρας τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους εἰς Βυζάντιον, ἡ Εὔβοια συμπεριελήφθη ἐν τῷ βυζαντινῷ κράτει καὶ ὑπέκειτο εἰς τοὺς αὐτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου μέχρι τοῦ 1204. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἁλωθέντος τοῦ Βυζαντίου ὑπὸ τῶν Λατίνων ἡ Εὔβοια παρεχωρήθη εἰς τοὺς Ἐνετούς, οἵτινες διετήρησαν τὴν ἐπ' αὐτῆς κυριαρχίαν μέχρι τοῦ ἔτους 1469. Σημεῖα τῆς ἐνετικῆς κυριαρχίας ὑπάρχουσι ὅύο γέφυραι κείμεναι ἐπὶ τοῦ στενοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου καὶ ὅύο πύργοι ἐνετικῆς κατασκευῆς ἀνεγηγερμένοι ἐπὶ τῶν γεφυρῶν, καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ ἁγίου Μάρκου σωζομένη εἰσέτι γεγλυμμένη ἐπὶ τῆς πύλης τοῦ ἑτέρου τῶν πύργων. Τῷ 1469 ἐπιδραμὼν εἰς τὴν νῆσον τουρκικὸν στράτευμα κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπεκρούσθη ἀλλὰ κατόπιν μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐλθὼν αὐτοπροσώπως ὁ πορθητὴς τῆς Κωνσταντινουπόλεως Μωάμεθ ὁ Β' ἐπολιόρκησε στενῶς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Εὐβοίας τὴν Χαλκίδα καὶ ἐκυρίευσεν αὐτὴν συλλαβὼν αἰχμάλωτον καὶ τὸν ἐνετὸν διοικητὴν τῆς νήσου μετὰ τῆς θυγατρός του. Ἔκτοτε ἡ Εὔβοια ἀπετέλει μέρος τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους μέχρι τοῦ 1829, ὅτε συνηνώθη μετὰ τοῦ νεωστὶ συστάντος βασιλείου τῆς Ἑλλάδος.

Ε ὔ β ο ι α, ὄρος τῆς Ἀργολίδος, εἰς οὗ τοὺς πρόποδας ἔκειτο ὁ μέγας ναὸς τῆς Ἥρας, Ἡρῶων λεγόμενος.

Ε ὔ β ο ι α, πόλ. τῆς Σικελίας, ἧς μέρος τῶν κατοίκων τοὺς πλουσιωτέρους μετῴκησεν ὁ Γέλων εἰς Συρακούσας. Ἐπὶ Στράβωνος ἡ πόλις αὕτη ἦτο κατηδαφισμένη.

Ε ὔ β ο ι α, πόλις τῆς Μακεδονίας πλησίον τῆς Ἐδέσσης μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Στράβωνος.

Ε ὔ β ο ι α, θυγάτηρ τοῦ Ἀσωποῦ, ἐξ ἧς κατὰ τὸν σχολιαστὴν τοῦ Ὁμήρου Εὐσταθίου τὸν ἀρχιεπίσκοπον Θεσσαλονίκης ὠνομάσθη ἡ νῆσος Εὔβοια.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κεντρική Βιβλιοθήκη (Ν.Π.Ι.Δ.)

Εὐβοια, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου, μεθ' ἧς ὁ Ἡρακλῆς ἐγέννησε τὸν Ὄλυμπον.

Εὐβοια, θυγάτηρ τοῦ ποτομοῦ Ἀστερίωνος, ἥτις κατὰ τὴν μυθολογίαν, ἀνέθρεψε τὴν Ἥραν μετὰ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν της. Παυσαν. Β'. 17.

ΕΥΒΟΙΑΣ (νομὸς), εἷς τῶν δεκατριῶν νομῶν τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, συγκείμενος ἐκ τῆς νήσου Εὐβοίας καὶ τῶν βορείων Σποράδων ἢ νήσων τῶν Μαγνήτων, Σκιάθου, Πεπαρήνθου ἢ Σκοπέλου, Ἰοῦ ἢ Ἡλιοδρομίων, Ἀλονήσου καὶ Σκύρου. Ὁ νομὸς οὗτος διαιρεῖται εἰς τέσσαρας ἐπαρχίας Χαλκίδος, Ξηροχωρίου, Καρυστίας καὶ Σκοπέλου, ὑποδιαιρούμενος εἰς 19 δήμους. Κάτοικοι κατὰ τὴν τοῦ 1852 ἀπαρίθμησιν 65.997. ὧν 53.975 ἐν Εὐβοίᾳ οἱ δὲ λοιποὶ 12,022 εἰς τὰς βορείους Σποράδας νήσους. Πρωτεύουσα Χαλκίς. Προϊόντα καὶ λοιπὰ ἴδε τὸ ἄρθρον ΕΥΒΟΙΑ, νῆσος.

ΕΥΒΟΙΟΣ, ἐκ Πάρου, ποιητὴς Ἕλλην, ζῶν περὶ τὰ μέσα τοῦ τετάρτου πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος. Σύγχρονος Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος κατέστη περίφημος διὰ τὰς παρῳδίας ἃς ἔγραψεν ἰδίως κατὰ τῶν Ἀθηναίων εἰς ὕφος ὁμηρικόν. Οὗτος μετὰ τοῦ Βοιώτου ἐθεωροῦντο ὡς οἱ ἄριστοι τῶν παρῳδιστῶν ἑλλήνων ποιητῶν. Ἐπὶ τοῦ Ἀθηναίου ὑπῆρχε συλλογὴ τῶν παρῳδιῶν του εἰς τέσσαρα βιβλία, ἀλλὰ νῦν ὀλίγιστα μόνον λείψανα σώζονται.

ΕΥΒΟΤΑΣ=ΕΥΒΩΤΑΣ.

ΕΥΒΟΥΛΕΥΣ, ἐπίθετον τοῦ Ῥάκχου ὡς δίδοντος καλὰς βουλάς.

Εὐβουλεύς, ἐπίθετον τοῦ Ἅιδου, ἢ τοῦ χθονίου Διονύσου.

Εὐβουλεύς, υἱὸς τοῦ Τρωΐλου καὶ τῆς Ἐλευσίνης, ἀδελφὸς τοῦ Τριπτολέμου, μεθ' οὗ κατὰ τὴν μυθολογίαν ἐδιδάχθη παρὰ τῆς Δήμητρος τὴν γεωργίαν.

Εὐβουλεύς, υἱὸς τοῦ Δυσπόλου, παρὰ Παυσανίᾳ.

Εὐβουλεύς, γλύπτης Ἕλλην, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν τέταρτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Τὸ ὄνομά του εὑρίσκεται ἐπί τινος ἀνεφέλου Ἑρμοῦ. Ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς. ΕΥΒΟΥΛΕΥΣ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ δεικνύεται υἱὸς Πραξιτέλους, ἴσως τοῦ περιφήμου γλύπτου.

ΕΥΒΟΥΛΗ, μία τῶν πεντήκοντα θυγατέρων τοῦ Δαναοῦ φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Δήμαρχον

Εὐβούλη, θυγάτηρ τοῦ Λίνου ἐν Ἀθήναις, θυσιασθεῖσα μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς Πραξίθεας καὶ Θεόπης ὑπὸ τοῦ πατρὸς της ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν Ἀθηνῶν. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐτίμησαν αὐτὰς διὰ θείων τιμῶν, ἀνεγείραντες ἴδιον δι' αὐτὰς ἱερὸν «Λεωκόριον» καλούμενον.

Εὐβούλη, γυνὴ φιλόσοφος τῆς Πυθαγορικῆς φιλοσοφίας, ζῶσα πιθανῶς κατὰ τὸν ἕκτον πρὸς Χριστοῦ αἰῶνα. Μία τῶν ἐπιστολῶν τῆς Θεανοῦς ἀπευθύνεται πρὸς αὐτήν.

ΕΥΒΟΥΛΙΔΗΣ, φιλόσοφος Ἕλλην τῆς Μεγαρικῆς σχολῆς, γεν. ἐν Μιλήτῳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατὰ Διογένην τὸν Λαέρτιον κατατάσσοντα αὐτὸν μεταξὺ τῶν διαδεξαμένων τὸν Εὐκλείδην ἐν τῇ Μεγαρικῇ σχολῇ. Ἡ ἐποχὴ τῆς γεννήσεως καὶ ἡ τοῦ θανάτου του δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσδιορισθῶσιν ἀκριβῶς, μόνον δὲ δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἦτο σύγχρονος τοῦ Ἀριστοτέλους (384 – 322 π.Χ), οὗτινος ὑπῆρξε προσωπικὸς ἐχθρός. Παρὰ τῷ Εὐκλείδῃ ἤκουσε, φαίνεται, μαθήματα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς διδασκαλίας του, ἐτελειοποιήθη δὲ παρὰ τῷ ἀμέσῳ διαδόχῳ ἐκείνου. Ὑπῆρξεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐριστικῆς διαλεκτικῆς, ἣν κατεπολέμησεν ὁ Ἀριστοτέλης διὰ τοῦ συγγράμματος του «Περὶ Σοφιστικῶν Ἐλέγχων». Ὁ Ἀριστοκλῆς ἀναφέρει συγγράμματα τοῦ Εὐβουλίδου κατὰ τοῦ Ἀριστοτέλους, ὁ δὲ Διογένης βιβλίον αὐτοῦ περὶ Διογένους τοῦ Σινωπέως, ἐν ᾧ κατηγορεῖται ὁ κυνικὸς φιλόσοφος, ὅτι ἐξωρίσθη ἐκ τῆς Σινώπης μετὰ τοῦ πατρός του καταδικασθεὶς ὡς παραχαράκτης νομισμάτων, ὁ δὲ Ἀθήναιος μνημονεύει δρᾶμα αὐτοῦ ἐπιγραφόμενον «Κωμασταί». Ὁ Εὐβουλίδης ἐπενόησε καὶ καθωπίβαλε πρὸς γύμνασιν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ τοὺς σοφιστικοὺς συλλογισμούς, οὓς Διογένης μὲν ὁ Λαέρτιος ἀπαριθμεῖ ἑπτά, τὸν ψευδόμενον, τὸν διαλανθάνοντα, τὴν Ἠλέκτραν, τὸν ἐγκεκαλυμμένον, τὸν σωρείτην, τὸν κεράτινον, τὸν φαλακρόν, δόναταί τις ὅμως νὰ ἀνέξῃ εἰς τέσσαρας συγχωνεύων τὸν διαλανθάνοντα μετὰ τῆς Ἠλέκτρας καὶ τοῦ ἐγκεκαλυμμένου καὶ τὸν σωρείτην μετὰ τοῦ φαλακροῦ. Ὁ Εὐβουλίδης κατὰ τὴν μαρτυρίαν Διογένους τοῦ Λαερτίου ἔσχε μεταξὺ τῶν μαθητῶν του Ἀλεξῖνον τὸν Ἠλεάτην, Εὔφαντον τὸν Ὀλύνθιον καὶ Ἀπολλώνιον τὸν Κρόνον. Ἡ ἐριστικὴ διαλεκτική, ἧς ἰδρυτὴς ὑπῆρξεν ὁ Εὐβουλίδης μετέβη εἰς τὴν Στωϊκὴν καὶ τὴν Ἐλεατικὴν σχολὴν καὶ παρήγαγε τοὺς Σοφιστάς.

Εὐβουλίδης, ἀγαλματοποιὸς Ἕλλην, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν δεύτερον μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Κατὰ τὸν Παυσανίαν κατεσκεύασε σύμπλεγμα δακτυλίων ἀγαλμάτων, ὅπερ ἀφιέρωσεν εἰς τὸ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κορυδαλλένειος Δημοτική Βιβλιοθήκη
Αρχείο Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

ἐν τῷ Κεραμεικῷ τῶν Ἀθηνῶν βωμὸν τοῦ Διονύσου. Καὶ ὁ Πλίνιος ποιεῖται μνείαν τοῦ ἀγαλματοποιοῦ τούτου.

Εὐβουλίδης. Ἀθηναῖος. Ἐπειδὴ ἕνεκα τῆς μαρτυρίας Εὐξιθέου τινὸς ἀπώλεσε δίκην τινὰ πρὸς ἐκδίκησιν κατηγόρησεν αὐτὸν ὅτι ἥρπασε τὸ δικαίωμα πολίτου. Ὁ Εὐξίθεος καταδικασθεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου του ἔκαμεν ἔφεσιν εἰς τοὺς ἡλιαστὰς καὶ ἐκέρδισε τὴν δίκην του. Λόγος συντεθεὶς πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτοῦ σώζεται μεταξὺ τῶν λόγων τοῦ Δημοσθένους ἀποδιδόμενος ὑπό τινων κριτικῶν εἰς τὸν Λυσίαν.

Εὐβουλίδης. Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Σωσιθέου καὶ τῆς Φιλομάχης. Ὁ Δημοσθένης συνηγόρησεν ὑπὲρ αὐτοῦ.

ΕΥΒΟΓΛΟΣ. εἷς τῶν ἀθηναίων στρατηγῶν κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον μνημονευόμενος ὑπὸ Θουκυδίδου Η. 23.

Εὔβουλος, ποιητὴς κωμικὸς ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Εὐφράνορος, τὸν δῆμον Κήττιος τῆς Λεοντίδος φυλῆς, ζῶν κατὰ τὸν τέταρτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα Ὑπῆρξεν εἷς τῶν κορυφαίων ποιητῶν τῆς μέσης κωμῳδίας. Κατὰ τὸν Σουΐδαν ἤκμαζε κατὰ τὴν ἑκατοστὴν πρώτην ὀλυμπιάδα (376 π. Χ)· ἡ χρονολογία αὕτη ἐπιβεβαιουμένη καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Ἀριστοφάνους Φίλιππος ἦτο ἀντίζηλός του, ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Εὔβουλος ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν συνέταττε κωμῳδίας, καθὸ διασκωμῳδῶν καὶ τὸν Καλλιμέδοντα σύγχρονον τοῦ Δημοσθένους. Ὁ Σουΐδας κατατάσσων αὐτὸν εἰς τὰ μεθόρια τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς μέσης κωμῳδίας φαίνεται σφάλλων, καθ' ὅσον ἀνήκει ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν μέσην κωμῳδίαν ὡς ῥητῶς βεβαιοῦται ὑπὸ τοῦ Ἐτυμολόγου (ἐν τῇ λέξει «Θερίκλειον», καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀμμωνίου (ἐν τῇ λέξει «Ἔνδον»). Αἱ κωμῳδίαι τοῦ Εὐβούλου ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων ἦσαν σχεδὸν ἅπασαι μυθολογικαί· πολλαὶ περιεῖχον παρῳδίας τραγικῶν ποιητῶν καὶ ἰδίως τοῦ Εὐριπίδου, τινὲς δὲ προσέβαλλον ὀνομαστί πρόσωπά τινα ἐπίσημα ὡς τὸν Φιλοκράτην, τὸν Καλλιμέδοντα, τὸν Κυβέλαν, Διονύσιον τὸν τύραννον τῶν Συρακουσῶν καὶ τὸν Καλλίστρατον. Ὁ ποιητὴς ἐνίοτε δ' ἀκωμῳδεῖ καὶ ὁλοκλήρους πόλεις ὡς ἐπὶ παραδείγματι τοὺς Θηβαίους ἐν τῇ Ἀντιόπῃ. Εἶχε φράσιν ἐκλεκτὴν καὶ καθαρῶς ἀττικήν, ἐπιτυγχάνων ὡς τὸν Ἀριστοφάνην καὶ εἰς νέων λέξεων σύνθεσιν· καὶ εἰς τὴν χρῆσιν τῶν μέτρων ἔδειξεν εὐφυΐαν καὶ ἐπιδεξιότητα ἰδίως μὲν μεταχειρισθεὶς τὸν τρίμετρον ἰαμβικὸν μὴ ἀποστρεφόμενος δὲ καὶ τοὺς ἀναπαιστικοὺς καὶ τοὺς παιωνικούς, πολλοὶ δὲ ποιηταὶ μεταγενέστεροι ὡς ὁ Ἄλεξις, ὁ Ὠφελίων καὶ ὁ Ἔφιππος κλέψαντες ἢ ἄλλους μιμηθέντες τὰ ἐκείνου μαρτυροῦσι περὶ τῆς ὑποληψεως τοῦ ἀνδρός. Ἐξ ἁπάντων τούτων ἀποδεικνύεται ὁ Εὔβουλος ὡς τύπος τῆς κωμικῆς ποιήσεως. Ὁ Σουΐδας ἀναβιβάζει τὸν ἀριθμὸν τῶν δραμάτων του μέχρι τῶν 104. Ἐκ τούτων σώζονται αἱ ἑπόμεναι ἐπιγραφαί· Ἀγκυλίων, Ἀγγίσης, Ἀμάλθεια, Ἀνασωζόμενοι, Ἀντιόπη, Ἄστυτοι, Αὐγή, Βελλεροφόντης, Γανυμήδης, Γλαῦκος, Δαίδαλος, Δαμαλίας (ἴσως Δαμασίας), Δευκαλίων, Διονύσιος, Σεμέλη ἢ Διόνυσος, Δύλων, Εἰρήνη, Εὐρώπη, Ἠχώ, Ἰξίων, Ἴων, Καλαθηφόροι, Καμπυλίων (ὕποπτος), Κατακολλώμενος (ὕποπτος). Κερκῶπες, Κλεψύδρα, Κορυδαλὸς, Κυβευταί, Λάκωνες ἢ Δήδα, Μήδεια, Μυλωθρὶς, Μυσοί, Νάννιον, Ναυσικάα, Νεοττὶς, Ξοῦθος, Ὀδυσσεὺς ἢ Πανόπται, Οἰδίπους, Οἰνόμαος ἢ Πέλωψ, Ὄλβια, Ὀρθάννης, Πάμφιλος, Παννυχὶς, Παρμενίσκος, Πλαγγών, Πορνοβοσκὸς, Προκρὶς, Προυσοῦσα ἢ Κύκνος, Στεφανοπώλιδες, Σφιγγοκαρίων, Τιτθαί, Τιτᾶνες, Φοινιξ, Χάριτες, Χρυσίλλα, Ψάλτρια. Συλλογὴν τῶν διασωθέντων ἀποσπασμάτων τῶν κωμῳδιῶν τοῦ Εὐβούλου ἐξέδωκεν ὁ Meineke καὶ ὁ Α. Φ. Διδότος. Ὁ Εὔβουλος κατατάσσεται προσέτι καὶ μεταξὺ τῶν γριφογράφων καὶ αἰνιγματογράφων ἰδίως ἕνεκα τοῦ δράματος «Σφιγγοκαρίων», ἐν ᾧ παρουσιάζεται εἰς δοῦλος Καρίων καλούμενος ἀκατάληπτα καὶ αἰνιγματώδη κατὰ τὴν Σφίγγα λαλῶν.

Εὔβουλος, περίφημος δημαγωγὸς ἀθηναῖος τὸν δῆμον Ἀναφλύστιος τῆς Ἀντιοχίδος φυλῆς, ἀποθαν. περὶ τὸ 330 π. Χ. Φίλος ὢν κατ' ἀρχὰς τοῦ Δημοσθένους ἐγένετο ὕστερον μέχρι τέλους τοῦ βίου του ἀδιάλλακτος αὐτοῦ ἐχθρὸς ἐν δικαστηρίοις καὶ ἐν πολιτείᾳ. Τὸ μῖσος τοῦτο προῆλθε κατὰ τὸν Ὀλυμπιανὸν, ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Εὔβουλος κατηγόρων Ἀρίσταρχον τὸν Μόσχου ἐπὶ φόνῳ Νικοδήμου τοῦ Ἀφιδναίου ἠθέλησε νὰ περιπλέξῃ καὶ τὸν Δημοσθένην. Ἕνεκα τούτου ὁ Εὔβουλος καὶ τὸν Μειδίαν ἐβοήθησε κατὰ τοῦ Δημοσθένους, καὶ τὸν Αἰσχίνην πρότερον ὄντα γραμματέα του ἐν τῇ «Περὶ παραπρεσβείας» γραφῇ, ἐν ᾗ διὰ συνεργείας τοῦ Εὐβούλου ὁ Αἰσχίνης διὰ 30 ψήφων ἠθωώθη. Ἴσχυε παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, διότι ηὔξησε τὰς προσόδους τῆς πόλεως καὶ διένεμε συνεχῶς ἐκ τῶν δημοσίων χρήματα εἰς τοὺς ἀστούς· αὐτὸς δὲ εἶναι καὶ ὁ γράψας τὸ διαβόητον ψήφισμα, καθ' ὃ εἰς θανατικὴν ποινὴν καταδικάζετο ὁ τολμήσων νὰ

μεταβάλη τὰ θεωρικὰ εἰς στρατιωτικά, ἀναγκασθεὶς ὅμως ὕστερον ὁ ἴδιος νὰ προτείνῃ τὴν ἀναίρεσιν τοῦ ψηφίσματος τούτου καὶ νὰ μεταποιήσῃ τὰ θεωρικὰ εἰς στρατιωτικά. Οὐχὶ ὀλίγον περὶ τὴν δαπάνην τῶν δημοσίων ἐφαίνετο ἀφειδὴς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἰδίων κατηνάλισκε πολλά, ὅπως διατηρήσῃ καὶ αὐξήσῃ τὴν πρὸς αὐτὸν εὔνοιαν τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες ἀπέστειλαν αὐτὸν καὶ πρεσβευτὴν μετὰ τοῦ Αἰσχίνου καὶ ἄλλων εἰς τὸν Φίλιππον. Ἐξαγορασθεὶς ὑπὸ τοῦ πανούργου ἐκείνου ἡγεμόνος, ἔπραττεν ἔπειτα ὑπὲρ τῶν συμφερόντων του, ὅπερ ἐπηύξησε τὸ προϋπάρχον πρὸς αὐτὸν μῖσος τοῦ Δημοσθένους μὴ δυνηθέντος ὅμως νὰ τὸν παραγκωνίσῃ ἐκ τῆς παρὰ τῷ δήμῳ ἰσχύος του. Ἀποθανὼν πρὸ τῆς μεταξὺ Δημοσθένους καὶ Αἰσχίνου «Περὶ στεφάνου» δίκης ἀφῆκεν εἰς τὸν πολιτικὸν ἐχθρόν του τὸ στάδιον ἐλεύθερον, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον ἐτιμήθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων. Φαίνεται ὅτι εἶχε μεγίστην ῥητορικὴν ἱκανότητα καθ' ὃ ἰσχύων τοσοῦτον παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, ἀλλὰ πάντων δυστυχῶς τῶν λόγων αὐτοῦ ἀπολεσθέντων, οὐδεμία κρίσις εἶναι δυνατὸν νὰ γείνῃ περὶ τῆς ῥητορικῆς ἱκανότητός του. Ὁ Ἀριστοτέλης ἀναφέρει λόγον αὐτοῦ «Κατὰ Χάρητος».

Εὔβουλος, Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Σπινθήρου, τὸν δῆμον Προβαλεισίου τῆς Πανδιονίδος φυλῆς, σύγχρονος τοῦ Δημοσθένους ἀναφερόμενος ὡς μάρτυς ἐν τῷ Κατὰ Νεαίρας λόγῳ τοῦ Δημοσθένους. Περὶ τούτου ὁ Παυσανίας λέγει «Οὗτός τε (Ἀπολλόδωρος) οὖν ἐνταῦθα τέθαπται καὶ Εὔβουλος ὁ Σπινθάρου, καὶ ἄνδρες οἳς ἀγαθοῖς οὖσιν οὐκ ἐπηκολούθησε τύχη χρηστή» ὅπερ σημαίνει ὅτι καὶ ὁ Εὔβουλος οὗτος ἦτο ἐκ τῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος πεσόντων ἀγαθῶν ἀνδρῶν. Ὁ Φώτιος συγχέει αὐτὸν πρὸς Εὔβουλον τὸν Ἀναφλύστιον, νομίζων ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ βοηθήσας τὸν Αἰσχίνην νὰ ἀθωωθῇ ἐν τῇ κατ' αὐτοῦ «Περὶ παραπρεσβείας» γραφῇ.

Εὔβουλος, δημαγωγὸς Ἀθηναῖος, υἱὸς Μνησιθέου, τὸν δῆμον Κυθήριος τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς, σύγχρονος τοῦ Δημοσθένους. Τοῦτου σώζεται ἐν τῷ «Περὶ στεφάνου» λόγῳ τοῦ Δημοσθένους ψήφισμα, ὅπως ἡ βουλὴ συνέλθῃ καὶ ἐκλεχθῶσι πρέσβεις πρὸς Φίλιππον, οἵτινες νὰ διαπραγματευθῶσι μετ' αὐτοῦ περὶ ἀπαλλαγῆς τοῦ Ἀθηναίου ναυάρχου Δωσάνδρου καὶ τῶν πλοίων αὐτοῦ καὶ τῶν στρατιωτῶν συλληφθέντων ἐν Ἑλλησπόντῳ ὑπὸ τοῦ μακεδόνος ναυάρχου Ἀμύντα.

Εὔβουλος, Ἀθηναῖος ῥήτωρ, σύγχρονος τοῦ Δημοσθένους μνημονευόμενος ὑπ' αὐτοῦ ὡς κατήγορος Θερρήκου τινὸς καὶ Σμικύθου.

Εὔβουλος, φιλόσοφος Ἕλλην, γενν. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, μαθητὴς τοῦ Εὐφράνορος, ἀνήκων εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν Σκεπτικῶν.

Εὔβουλος, φιλόσοφος Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Συγγράμματα «Ὑπομνήματα εἰς τὸν Φίληβον καὶ Γοργίαν τοῦ Πλάτωνος» προσέτι δὲ καὶ «Πλατωνικὰ ζητήματα».

Εὔβουλος, ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ προηγουμένῳ μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἱερωνύμου ὡς ἐν πολλοῖς βιβλίοις τὴν τοῦ Μίθρα ἱστορίαν συγγράψας. Ἐκ τούτου παρέλαβεν ὁ Πορφύριος τὰ περὶ τοῦ Μίθρα γραφόμενα ἐν τῷ «Περὶ τοῦ ἐν Ὀδυσσείᾳ τῶν Νυμφῶν ἄντρου» συγγράμματί του.

Εὔβουλος, φιλόσοφος πυθαγόρειος ἐκ Μεσσήνης τῆς Σικελίας, μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἰαμβλίχου ἐν «Βίῳ Πυθαγόρου».

Εὔβουλος Αὐρήλιος, οἰκονομολόγος ῥωμαῖος, γεν. ἐν Ἐμέσῃ καὶ ζῶν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ τρίτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Γενικὸς διευθυντὴς τῶν οἰκονομικῶν (τοὺς καθόλου λόγους ἐπιτετραμμένος), τοσοῦτον κατέστη μισητὸς διὰ τὴν ἀπληστίαν καὶ τὰς βιαίας του εἰσπράξεις του, ὥστε μετὰ τὴν σφαγὴν τοῦ αὐτοκράτορος κατεκερματίσθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν στρατιωτῶν.

Εὔβουλος, νομικὸς ῥωμαῖος, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ πέμπτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Ἀπετέλει μέλος ἐννεαμελοῦς ἐπιτροπῆς ἐπιφορτισθείσης τῷ 429 ὑπὸ τοῦ Θεοδοσίου τὴν σύνταξιν κώδηκος ἐπὶ σχεδίου ἀποβριφθέντος ὕστερον. Τῷ 435 ὑπῆρξε μέλος τῆς ἑκκαιδεκαμελοῦς ἐπιτροπῆς τῆς συνταξάσης τὸν ἤδη ὑφιστάμενον Θεοδοσιανὸν κώδηκα. Κατέλαβεν ὑψηλὰς θέσεις καὶ ἔφερε πομπώδεις τίτλους, ἀλλ' ὁ Θεοδόσιος δὲν συγκατατάσσει αὐτὸν μετὰ τῶν διακριθέντων ἐν τῇ συντάξει τοῦ ῥηθέντος κώδηκος.

ΕΥΒΩΤΑΣ, Ἕλλην ἐκ Κυρήνης, ζῶν περὶ τὸ 400 π. Χ. Τρεῖς συγγραφεῖς ὁ Παυσανίας, ὁ Ξενοφῶν καὶ ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης μνείαν ποιούμενοι αὐτοῦ δὲν συμφωνοῦσι πρὸς ἀλλήλους περὶ τοῦ ὀνόματος, ὁ πρῶτος ἀποκαλεῖ αὐτὸν «Εὐβώταν», ὁ δεύτερος «Εὐβότα», καὶ ὁ τρίτος «Εὔβατον». Κατὰ τοὺς δύο τελευταίους ὑπῆρξεν Ὀλυμπιονίκης νικήσας ἐν ἱππαδρομίᾳ κατὰ τὴν 98ην ὀλυμπιάδα, καὶ ἐν ἁρματοδρομίᾳ κατὰ τὴν 101ὴν ὀλυμπιάδα. Ἡ μεγάλη ἀπόστασις μεταξὺ τῶν δύο ὀλυμπιάδων πιθανολογεῖ ὅτι ἦσαν δύο διάφορα πρόσωπα.

ΕΥΒΩΤΗ, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Εὐρυπύλου.

ΕΥΓΑΜΜΩΝ, ποιητὴς ἐπικὸς Ἕλλην, γενν. ἐν Κυρήνῃ, ἀποθ. περὶ τὸ 568 π. Χ. Τὸ ποίημά του ἐν δυσὶ βιβλίοις ἐπιγραφόμενον «Τηλεγονία» ἦτο συνέχεια τῆς Ὀδυσσείας περιέχον τὴν διήγησιν τῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ὀδυσσέως γεγονότων. Ἀνάλυσις τοῦ ποιήματος τούτου εὑρίσκεται ἐν τῇ «Χρηστομαθείᾳ» τοῦ Πράκλου. Ἐκλήθη τὸ ποίημα «Τηλεγονία» ἐκ τοῦ Τηλεγόνου υἱοῦ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τῆς Κίρκης καὶ ἀκουσίου φονέως τοῦ πατρός του. Ὁ Εὐγάμμων ἔγραψε καὶ «Περὶ Θεσπρωτῶν» ἐκ Μουσαίου παραλαβών, ὡς λέγει Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεύς.

ΕΥΓΑΝΕΙΟΙ, ἀρχαῖος λαὸς τῆς βορείου Ἰταλίας κατοικῶν κατὰ τὰ βόρεια παράλια τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου. Ἐπελθόντων τῶν Βενετῶν ἀπεσύρθησαν πρὸς Ἄλπεις εἰς τὴν Ῥετικὴν χώραν. Τὸ ὄνομά του ἔμεινεν εἰς τὰ «Εὐγάνεια Ὄρη», κλάδον τῶν Ἄλπεων.

ΕΥΓΕΝΙΑΝΟΣ, ἰατρὸς Ἕλλην, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Β' μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Ὑπῆρξε φίλος, ἴσως δὲ καὶ μαθητὴς τοῦ Γαληνοῦ, ὅστις χάριν αὐτοῦ συνέταξε τὸ σύγγραμμάτου «Περὶ Μεθόδου τοῦ θεραπεύειν», καὶ τὴν πραγματείαν «Περὶ τάξεως τῶν ἑαυτοῦ βιβλίων».

Εὐγενιανὸς (Νικήτας), ὁ Ἐρωτικός. Ποιητὴς τῆς ἑνδεκάτης ἢ δεκάτης τρίτης μετὰ Χριστὸν ἑκατονταετηρίδος, γράψας διὰ στίχων ἰαμβικῶν «Τὰ κατὰ Δροσίλλαν καὶ Χαρικλέαν» εἰς βιβλία ἐννέα, ἐκδοθέντα τῷ 1819 ἐν Παρισίοις ὑπὸ Φρ. Βοασσονάδου. Ὁ Κοραῆς ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Αἰθιοπικῶν τοῦ Ἡλιοδώρου ἐπικρίνει αὐστηρῶς τὸ ποίημα τοῦτου καὶ ἀπαγορεύει τὴν ἔκδοσίν του.

ΕΥΓΕΝΗΣ, ποιητὴς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Ὑπάρχει ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ ἐπίγραμμα αὐτοῦ εἰς ἀνδριάντα τοῦ Ἀνακρέοντος οἰνοβαροῦς. Τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο φαίνεται ὅτι εἶναι ἀπομίμησις ἑτέρου ἐπιγράμματος Λεωνίδου τοῦ Ταραντίου ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου.

ΕΥΓΕΝΙΑ (ἁγ.), ὁσιομάρτυς ῥωμαία μαρτυρήσασα ἐπὶ Κομμόδου βασιλεύοντος 180—192. Ἑορτάζεται τῇ 24 δεκεμβρίου. Παρὰ τῆς Δυτικοῖς ὑπάρχει Εὐγενία ἁγία, ἡγουμένη τῶν Ὀσιδούργου ἐν Ἀλσατίᾳ 720—735, θυγάτηρ δουκός τινος τῆς Ἀλσατίας ἑορταζομένη παρ' αὐτοῖς τῇ 16 σεπτεμβρίου.

ΕΥΓΕΝΙΑ (Βερναδίνη - Δανιδέρια Κλαίρη) βασίλισσα τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας, γενν. τῷ 1781, ἀποθ. τῷ 1861. Θυγάτηρ πλουσίου ἐμπόρου τῆς Μασαλίας, ἐζητήθη εἰς γάμον ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Ναπολέοντος Βοναπάρτου, οὗτινος ὁ ἀδελφὸς Ἰωσὴφ εἶχε προηγουμένως νυμφευθῇ τὴν ἀδελφήν της Ἰουλίαν. Ἀποφυγόντος τοῦ πατρός της τὸ συνοικέσιον τοῦτο, ἐνυμφεύθη ὕστερον τῷ 1798, τὸν Ἰωάννην Βερναδόττην, γενόμενον βασιλέα τῆς Σουηδίας, τῷ 1818. Γαλλὶς τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν μετὰ δυσκολίας παρεδέξατο τὰς βασιλικὰς τιμάς, καὶ διαμείνασα ὅσον πλεῖστον χρόνον ἠδυνήθη ἐν Παρισίοις, μόλις τῷ 1829 ἐστέφθη ἐν Στοκχόλμῃ ἐχήρευσε τῷ 1844.

Εὐγενία (Εὐγενία-Μαρία de Montijo), αὐτοκράτειρα τῶν Γάλλων, γεννηθ. ἐν Γρενάδῃ τῆς Ἀνδαλουσίας τῷ 1826. Πατρόθεν καταγομένη ἐκ τῆς οἰκογενείας Πόρτο-Καῤῥέρο μετοικησάσης ἐκ Γενούης εἰς Ἐστραμαδούραν κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα, μητρόθεν δὲ ἐκ σκωτικῆς οἰκογενείας καθολικῆς ἐκπατρισθείσης κατὰ τὴν πτῶσιν τῶν Στουαρτῶν, ἀνετράφη ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ διῆλθε τὸ πλεῖστον τῆς νεότητός της περιηγουμένη μετὰ τῆς μητρός ὑπὸ τὸ ὄνομα κομήσσης de Teba. Τῷ 1851 παρευρέθη ἐν ταῖς ἑορταῖς τῶν Ἠλυσίων καὶ διεκρίθη διὰ τὴν ὡραιότητά της. Μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς Αὐτοκρατορίας ἐν Γαλλίᾳ τῷ 1852 ὁ αὐτοκράτωρ Ναπολέων Γ' συνεκάλεσε τῇ 22 ἰανουαρίου τοῦ 1853 ἐν Τουϊλερίοις τὰς βουλάς, καὶ ἀνήγγειλεν ἐπισήμως ὅτι ἐξελέξατο αὐτὴν σύζυγον, ὁ δὲ γάμος ἐτελέσθη τῇ 30 ἰανουαρίου 1853 ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας μετὰ μεγίστης πομπῆς. Ἡ αὐτοκράτειρα ἐπεσκέψατο μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος πολλὰ μέρη τῆς Γαλλίας, καὶ τῷ 1855 συνώδευσεν αὐτὸν εἰς Ἀγγλίαν. Τῷ 1856 ἐγέννησεν υἱὸν λαβόντα τὸν τίτλον αὐτοκρατορικοῦ πρίγκηπος. Τῷ 1859 ἀπελθόντος τοῦ αὐτοκράτορος εἰς Ἰταλίαν διὰ τὴν κατὰ τῆς Αὐστρίας ἐκστρατείαν ἀνέλαβε τὸν τίτλον ἀντιβασιλίσσης τῆς αὐτοκρατορίας. Τῷ 1860 συνώδευσε τὸν αὐτοκράτορα εἰς τὰς νοτίους χώρας τῆς Γαλλίας μέχρι τῆς Ἀλγερίας. Τῷ 1865 ἀπελθόντος τοῦ αὐτοκράτορος μέχρις Ἀλγερίας ἀνέλαβε τὴν ἀντιβασιλείαν. Τῷ 1869 ἀπῆλθεν ὅπως παρευρεθῇ εἰς τὴν ἐγκαινίασιν τῆς διώρυχος τοῦ Σουέζ διελθοῦσα πρότερον διὰ Κωνσταντινουπόλεως ὅπου ὑπεδέξατο μετὰ μεγίστων τιμῶν καὶ ἐφιλοξένησεν αὐτὴν μεγαλοπρεπέστατα ὁ Σουλτάνος. Κατὰ τὴν Ἰούλιον τῷ 1870 κηρυχθέντος τοῦ πρὸς τὴν Πρωσσίαν πολέμου ὁ αὐτοκράτωρ ἀναλαβὼν

ὁ ἴδιος τὴν ἀρχιστρατηγίαν καὶ μεταβὰς εἰς τὸν ῥηνικὸν στρατὸν ἀνέθηκεν αὐτῇ τὰ καθήκοντα τῆς ἀντιβασιλείας, ἅπερ αὕτη ἐξεπλήρωσε μέχρι τῆς 4 σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Ἀναγγελθείσης ἐν Παρισίοις τῆς κατὰ τὴν 1ην σεπτεμβρίου καταστροφῆς τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ πρὸ τοῦ Σεδὰν καὶ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ αὐτοκράτορος τῇ 2 σεπτεμβρίου, ἐξερράγη τῇ 4 σεπτεμβρίου αὐτόθι ἐπανάστασις, ἧς ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ καθαίρεσις τοῦ αὐτοκράτορος, ἡ ἀναγόρευσις τῆς δημοκρατίας καὶ ἡ φυγὴ τῆς αὐτοκρατείρας, ἥτις καταφυγοῦσα εἰς Ἀγγλίαν, ἔκτοτε διαμένει ἐκεῖ. Ἡ αὐτοκράτειρα Εὐγενία ἐδείχθη πάντοτε εὐνοϊκωτάτη εἰς τὸ ἐν Γαλλίᾳ ὑπεράλπειον κληρικὸν κόμμα.

ΕΥΓΕΝΙΚΟΣ (Μάρκος ὁ Ἐφέσου), θεολόγος τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, ἀποθ. τῷ 1447. Ἀδελφὸς Ἰωάννου τοῦ Εὐγενικοῦ, περιφήμου συγγραφέως ἐκκλησιαστικοῦ, οὗτινος τὰ συγγράμματα ἀπωλέσθησαν ἢ τοὐλάχιστον δὲν ἐξεδόθησαν, ὁ Μάρκος, Εὐγενικὸς ἐδίδασκε κατ' ἀρχὰς τὴν ῥητορικήν. Ἕνεκα τῆς σοφίας καὶ τῆς εὐγλωττίας του ἀνυψώθη εἰς τὰ πρῶτα ἀξιώματα τῆς ἐκκλησίας καὶ περὶ τὸ 1436 διεδέξατο τὸν Ἰωσὴφ εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τῆς Ἐφέσου. Μετὰ δύο ἔτη συνώδευσε τὸν αὐτοκράτορα Ἰωάννην τὸν Παλαιολόγον εἰς τὴν σύνοδον τῆς Φλωρεντίας. Ἐν ταύτῃ εἶχε μεγίστην ἐπισημότητα, καθ' ὃ ἀντιπροσωπεύων οὐχὶ μόνον τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἐφέσου, ἀλλὰ καὶ τοὺς πατριάρχας Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων. Μετὰ μεγίστου ζήλου ὑπερασπισθεὶς τὰ δικαιώματα τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας καὶ καταπολεμήσας τοὺς διεξυρισμοὺς τῆς λατινικῆς ὑπῆρξεν ὁ μόνος αἴτιος τῆς ἀποτυχίας τῆς συνόδου ταύτης, ἥτις σκοπὸν προετίθετο τὴν ὑποδούλωσιν τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας εἰς τὸν παπικὸν ζυγόν. Ἐνῷ ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἰωσὴφ ὑπετίθετο ὅτι συγκατετίθη, καθ' ὅσον πρωΐαν τινὰ ῥύρθη νεκρὸς κρατῶν εἰς χεῖρας ὁμολογίαν παρὰ δοχῆς τῶν δοξασιῶν τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας, ἐνῷ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Νικαίας Βησσαρίων ὁ Τραπεζούντιος ἐκθαμβωθεὶς ὑπὸ τοῦ καρδιναλικοῦ πίλου εἶχεν ἐξωμόσει τὴν πάτριον θρησκείαν ὡς καὶ ὁ τῆς Ῥωσσίας Ἰσίδωρος, ἐνῷ οἱ λοιποὶ ἀρχιερεῖς κατατρυχόμενοι ὑπὸ τῆς πείνης καὶ τῆς δυστυχίας εἶχον ἐνδόσει καὶ ὑπογράψει τὸν ὅρον τῆς ψευδοσυνόδου ταύτης, τῆς πομπωδῶς κληθείσης οἰκουμενικῆς συνόδου καὶ ὡς τοιαύτης θεωρουμένης μέχρι σήμερον ὑπὸ τῶν παπικῶν, ἐνῷ ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος νομίζων ὅτι ὑποδουλῶν τὴν ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν εἰς τὸν παπικὸν ζυγὸν θέλει ἀπαλλάξει τὸ κράτος του ἀπὸ τοῦ κινδύνου τῶν Τούρκων, ἐδεικνύετο σφοδρὸς ὑπέρμαχος τῶν παπικῶν ἀπαιτήσεων, μόνος ὁ Μάρκος ὁ Ἐφέσου ὁ Εὐγενικὸς ἔμενεν ἀνένδοτος, καὶ οὔτε παρακλήσεις οὔτε ἀπειλαὶ κατίσχυσαν ὅπως μεταβάλωσι τὴν στερεὰν καὶ ἀκλόνητον ἀπόφασίν του. Ἐπὶ τέλους βλέπων κινδυνεύουσαν καὶ τὴν ζωήν του, ἠναγκάσθη νὰ δραπετεύσῃ φέρων μεθ' ἑαυτοῦ ἀκηλίδωτον τὸ κειμήλιον τῆς ὀρθοδοξίας, ἧς φρουρὸς πιστὸς καὶ γανναῖος ἀνεδείχθη. Ὁ πάπας Εὐγένιος ὁ Δ'. ἀκούσας τὴν φυγήν του, μανιωδῶς ἀνέκραξεν «Ἀδελφοί! ἐποιήσαμεν οὐδέν», καὶ ὁ Βησσαρίων ἀπεκάλεσεν αὐτὸν «κακοδαίμονα». Φθάσας εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐγίνετο δεκτὸς μετὰ μεγίστου ἐνθουσιασμοῦ ὡς σωτὴρ τῆς ὀρθοδοξίας. Ἔκτοτε μέχρι τοῦ θανάτου του ἀφιερώθη ὅλος εἰς τὸν κατὰ τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας ἀγῶνα, καὶ ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ θανάτου κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τοῦ βίου του προσκαλεσάμενος παρ' ἑαυτῷ Γεώργιον τὸν Σχολάριον τὸν ὕστερον πρῶτον πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Τούρκων ἅλωσιν αὐτῆς, ἐξώρκισεν αὐτὸν νὰ ἐξακολουθῇ γενναίως τὸν κατὰ τὸν Λατίνων ἀγῶνα. Τὰ πολυάριθμα συγγράμματά του ἀποβλέπουσι φυσικῶς τὴν καταπολέμησιν τῶν Λατίνων καὶ τῶν ἑλληνόφρων ἀρχιερέων τῶν δειλιώντων εὐνοϊκῶς πρὸς τὰς παπικὰς ἀξιώσεις. Τούτων πλήρη κατάλογον δίδει ὁ Φαβρίκιος ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Βιβλιοθήκῃ», ἐνταῦθα δὲ σημειοῦνται τὰ ἑπόμενα· «Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Παλαιολόγον», ἐν ᾗ προφυλάττει τοὺς ὀρθοδόξους κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδου, καὶ ἐκτίθησι τὰς βαλλουργίας τῶν Λατίνων· τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἐδημοσίευσε μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως ἐν τῷ ΙΓ' τόμῳ τῶν «Συνόδων» του ὁ Λαβαῖος.—«Ἐγκύκλιος» πρὸς τοὺς ἁπανταχοῦ χριστιανούς, ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Λαβαίου ἐν τῷ αὐτῷ τόμῳ. «Ὁμολογία πίστεως», οὗ τινος ἀπόσπασμα μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως ἐδημοσίευσεν ὁ Ἀλλάτιος.—Ἑτέρα «Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Παλαιολόγον», ἧς ἀπόσπασμα ἐπίσης ἐδημοσίευσεν ὁ Ἀλλάτιος.

Εὐγενικὸς (Ἀνδρίας), Ἐφέσιος, ποιητὴς ἄριστος μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ζαβείρα. Τούτου ὑπάρχει ἔλεγχον εἰς Νεοφύτου Ῥοδινοῦ βιβλίον (1628).

Εὐγενικὸς, ἱερομόναχος Σιναΐτης, ζῶν κατὰ τὰ μέσα τοῦ ΙΖ' αἰῶνος. Ἐβρεῖεις ἐν Κρή-

τῃ ὅτε οἱ Τοῦρκοι ἐπεχείρησαν τὴν ἅλωσιν αὐτῆς κατεχομένης ὑπὸ τῶν Βενετῶν, ἀνεδείχθη εἷς τῶν ὑπλαρχηγῶν τοῦ Χάνδακος καὶ ἔπραξε πολλὰ ἀνδραγαθήματα, ἐνεργήσας καὶ ἔξοδόν τινα, καθ' ἣν ἐσφάγησαν πολλοὶ Τοῦρκοι, ὡς ἀναφέρει ἡ «Διήγησις διὰ στίχων τοῦ δεινοῦ πολέμου τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ γενομένου», ἣν συνέταξεν ἐν συντομίᾳ ὁ «Μαρῖνος Τζάνης ὁ λεγόμενος Μπουνιαλῆς ὁ Ῥεθύμνιος ἐκ Κρήτης».

ΕΥΓΕΝΙΟΣ, ἰατρὸς Ἕλλην, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν πρῶτον μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Ὁ Γαληνὸς ἀναφέρει μίαν τῶν ἰατρικῶν συνταγῶν του. Ἐπειδὴ καὶ ὁ Γαριόποντος μνημονεύει αὐτόν, ἀποδεικνύεται ὅτι κατὰ τὸν ἐνδέκατον αἰῶνα ἐσώζοντο εἰσέτι τὰ συγγράμματά του, ἃ ὑπῆρχον περὶ αὐτοῦ πληροφορίαι, αἵτινες νῦν ἐλλείπουσιν.

Εὐγένιος, ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ἀναφέρονται ἐν τῷ συναξαρίῳ διάφοροι μάρτυρες μαρτυρήσαντες κατὰ τὸν Γ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Εἷς τούτων μαρτυρήσας ἐν Τραπεζοῦντι, ἦτο ὁ πολιοῦχος τῆς πόλεως ἐκείνης, ἦτις καὶ ἀνήγειρεν εἰς τιμὴν αὐτοῦ μεγαλοπρεπῆ ναὸν ἐπὶ λόφου ἀπέναντι τῆς ἀκροπόλεως. Τὸν λόφον τοῦτον κυριεύσαντες οἱ Τοῦρκοι τῷ 1461 ὑπὸ τὸν Μωάμεθ τὸν πορθητήν, ἐξ αὐτοῦ προσέβαλλον τὸ φρούριον τῆς πόλεως, μέχρις οὗ παρέδωκεν αὐτὴ διὰ συνθήκης ὁ τελευταῖος βασιλεὺς τῆς Τραπεζοῦντος Δαυὶδ ὁ Κομνηνός. Τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Εὐγενίου μεταβαλόντες οἱ Τοῦρκοι εἰς μωαμεθανικὸν τέμενος ἀπεκάλεσαν αὐτὸν «Γενὶ ὄζουμαὶ ὄζαμισί», διότι τὴν πρώτην παρασκευὴν μετὰ τὴν ἅλωσιν των εἰς Τραπεζοῦντα ἐν αὐτῷ ἐξετέλεσαν τὴν προσευχήν των. Τὸ τέμενος τοῦτο σώζεται εἰσέτι.

Εὐγένιος, ῥήτωρ καὶ γραμματικὸς γαλάτης, ἀναγορευθεὶς αὐτοκράτωρ καὶ φονευθεὶς τῷ 394. Ἐδίδασκε κατ' ἀρχὰς τὴν ῥητορικήν, ἐνηρίσθη διὰ τὴν εὐγλωττίαν του, καὶ προεδίδαξε εἰς τινα ἀξιώματα ἐν τῇ αὐλῇ Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ Β'. Προτείναντος αὐτῷ τοῦ Ἀργοβάστου νὰ ἀναδιδάξῃ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου ὃν εἰσέτι κατεῖχεν ὁ Οὐαλεντινιανός, κατ' ἀρχὰς ἐδίστασε κατὰ τὸν Ζώσιμον, ὕστερον δὲ κατεπείσθη καὶ συμμετασχὼν τῆς ἐν Γαλατίᾳ παρὰ τοῦ Ἀργοβάστου δολοφονίας τοῦ Οὐαλεντινιανοῦ ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ. Τὴν ἐξουσίαν ὀνόματι μόνον κατεῖχε, πράγματι δὲ αὕτη ἦτο εἰς χεῖρας τοῦ Ἀργοβάστου. Ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος ἐδιώχθη εἰκονοκλαστὴς εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας ἐσοβδοὺς μὲν εἰς αὐτοὺς τοὺς προστάτας τῶν ναῶν των, ἐπιτρέψας δὲ αὐτοῖς νὰ ζωγραφοῦσιν ἐπὶ τῶν σημαιῶν των τὰς εἰκόνας τῶν θεῶν των, καὶ νὰ ἀνοικοδομήσωσι τὸν ναὸν τῆς Νίκης, διατάξας δὲ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἡρακλέους νὰ ὁδηγῇ τὸν στρατόν του. Ταῦτα ἀπηλλοτρίωσαν ἀπ' αὐτοῦ τοὺς Χριστιανοὺς καὶ ἐξησφάλισαν τὸν θρίαμβον τοῦ Θεοδοσίου. Οὗτος προπαρασκευασθεὶς ἐπὶ πολὺν χρόνον εἰς τὸν ἀγῶνα, διῆλθε τῷ 394 τὰ στενὰ τῶν Ἄλπεων, ἅτινα ματαίως ὁ Φλαβιανὸς προσεπάθησε νὰ τῷ ἀποκλείσῃ. Ὁ Εὐγένιος καὶ ὁ Ἀργοβάστης ἐξελθόντες τῶν Μεδιολάνων ἐδάδισαν κατ' αὐτοῦ καὶ συναντήσαντες αὐτῷ κατὰ τὴν ἔξοδον τῶν στενῶν συνεκρότησαν μετ' αὐτοῦ μάχην διαρκέσασαν δύο ἡμέρας. Τὴν πρώτην ἡμέραν ὁ Θεοδόσιος νικηθεὶς ἔμελλε νὰ καταστραφῇ, ὅτε ἡ προδοσία τοῦ κόμητος Ἀρπιτρίωνος καὶ ἡ ἀποστασία ἅπαντος σχεδὸν τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοῦ ἐπήνεγκον ἀντίθετον ἀποτέλεσμα. Ὁ Εὐγένιος παραδοθεὶς ὑπὸ τῶν ἰδίων του στρατιωτῶν, ἐκρεμάσθη ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

Εὐγένιος (ἅγιος), ἐπίσκοπος Καρχηδόνος ἀποθ. τῷ 505. Κατέστη περίφημος διὰ τὴν ἁγιότητα τοῦ βίου του, τὴν καθαρότητα τῶν δογμάτων του καὶ τὴν γενναιότητά του πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως κατὰ τῶν ἀρειανῶν Βανδάλων. Ὁ Οὐννέριχος ἀναγνωρίσας τὴν ἀνύψωσιν αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον τῆς Καρχηδόνος τῷ 480, ἐξώρισεν αὐτὸν τῷ 484 εἰς τὰς ἐρήμους τῆς Τριπόλεως. Ἡ ἐπιείκεια τοῦ Γουνδαμούνδου διαδόχου τοῦ Οὐννερίχου ἐπανήγαγεν αὐτὸν ὑπομείναντα τὰ πάνδεινα ἐν τῇ ἐξορίᾳ· ἀλλὰ μετὰ ὀκτὼ ἔτη ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θρασιμούνδου συνελήφθη, ἐδικάσθη καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον. Ἡ καταδίκη του μετεβλήθη εἰς ἐξορίαν. Ἀπεσύρθη εἰς Βιέννην κατὰ τὰ μεσημβρινὰ τῆς Γαλατίας, ὅπου ἵδρυσε μοναστήριον παρὰ τὸν τάφον τοῦ ἁγίου Ἀμαράντου καὶ ἐκεῖ διῆλθε τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του. Σώζεται ἐπ' ὀνόματι τοῦ Εὐγενίου ὁμολογία πίστεως σύμφωνος πρὸς τὰ δόγματα τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου, παρουσιασθεῖσα εἰς τὸν Οὐννέριχον ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων ἐπισκόπων τῆς Ἀφρικῆς καὶ ἐπιγραφομένη «Professio fidei catholicorum episcoporum Hunerico regi obtata.

Εὐγένιος ὁ Αὐγουσοπολίτης, γραμματικὸς Ἕλλην ζῶν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΣΤ'. μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Ὁ Σουΐδας γράφει οὕτω περὶ αὐτοῦ. «Εὐγένιος Τροφίμου, Αὐγουσταποπόλεως τῆς ἐν Φρυγίᾳ. Οὗτος ἐδίδαξεν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τὰ μάλιστα διαφανὴς ἦν, πρεσβύτης ἤδη ὢν ἐπὶ Ἀναστασίου βασιλέως. Ἔγραψε Κωλομετρίαν τῶν Μελικῶν Αἰσχύλου, Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου, ἑπὶ δραμάτων ΙΒ'.

Περὶ τοῦ τ' τὸ Παιωνικόν, Παλινῳδάχχειον. Περὶ τῶν Τεμενικῶν, ὅπως προφέρεται, οἷον Διονύσειον, Ἀσκληπίειον. Παμμιγῆ Λέξιν κατὰ στοιχεῖον. Ἔχει δὲ καὶ τὰ Παράδοξα περὶ τόνον ἢ πνεῦμα ἢ γραφὴν ἢ μῦθον ἢ παροιμίαν, ἐπόμενα αὐτῇ. Περὶ τῶν εἰς α ληγόντων ὀνομάτων, οἷον ἔνδεια ἢ ἐνδία καὶ πότε διαφορεῖται, καὶ ἄλλα τινὰ τρίμετρα ἰαμβικά». Τὰ αὐτὰ περίπου ἀναφέρονται καὶ ὑπὸ τῆς Εὐδοκίας. Πιθανολογεῖται ὅτι ὁ παρὰ Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ ἐν τῇ λέξει «Ἀνακτόριον» μνημονευόμενος Εὐγένιος ὁ πρὶν τοῦ Στεφάνου διακοσμήσας τὰς τῆς Βασιλίδος σχολὰς εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ Εὐγενίῳ τῷ Αὐγουστοπολίτῃ.

Εὐγένιος, ὕπαρχος τῆς αὐλῆς (Praefectus Praetorio) τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους τῷ 1547 ἢ 540. Ἐξέδωκε διάταγμα ἀναφερόμενον εἰς τοὺς λογαριασμοὺς τῶν τελωνῶν.

Εὐγένιος (Ἅγιος), ἐπίσκοπος Τολέδου 646—657. Συνεπλήρωσε καὶ ἐδημοσίευσε τὸ σύγγραμμα τοῦ Δρακοντίου περὶ τῆς δημιουργίας. Ὁ αὐτὸς συνέταξε 32 ποιημάτια εἰς στίχους ἡρωϊκούς, ἐλαγειακούς, τροχαϊκοὺς καὶ σαπφικούς, ἠθικὰ καὶ θρησκευτικά, δημοσιευθέντα ὑπὸ τοῦ Σιρμόνδου ἐν Παρισίοις 1619 εἰς 8ον καὶ ἀναδημοσιευθέντα πολλάκις. Ἐν δὲ τῇ «Λατινικῇ Ἀνθολογίᾳ» τοῦ Βουρμάννου εὑρίσκονται δύο ἐπιγράμματα αὐτοῦ τὸ μὲν περὶ τῆς ἐφευρέσεως τῶν γραμμάτων, τὸ δὲ περὶ τῶν ὀνομάτων τῶν διφυῶν ζώων.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ, ὄνομα τεσσάρων παπῶν τῆς Ῥώμης.

Εὐγένιος Α', υἱὸς τοῦ Ῥουφινιανοῦ, Ῥωμαῖος, ἐκλεγεὶς τῷ 654, ζῶντος εἰσέτι Μαρτίνου τοῦ Α', ὃν ὁ αὐτοκράτωρ Κώνστας ὁ Β' εἶχε καθαιρέσει. Συνεμερίσθη τὰ θρησκευτικὰ φρονήματα τοῦ προκατόχου του, καὶ ἀντέστη εἰς τὰς ἀξιώσεις τῶν αἱρετικῶν τῆς Ἀνατολῆς. Τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς παπωσύνης του ὑπῆρξε βραχύ· ἡ ἐποχὴ τοῦ θανάτου του εἶναι ἄγνωστος, πάντοτε ὅμως πρὸ τοῦ 658, ὅτε κατετάχθη εἰς τὴν τάξιν τῶν ἁγίων.

Εὐγένιος Β', Ῥωμαῖος. Διεδέχθη Πασχὰλ τὸν Α', τῷ 824 καὶ ἀπέθανε τῷ 827. Ἡ ἐκλογή του διεταράχθη ἕνεκα τῆς συγχρόνου ἐκλογῆς ἑτέρου προσώπου εἰς τὸν θρόνον τῆς Ῥώμης, πρὸς κατάπαυσιν δὲ τοῦ σχίσματος μετέβη εἰς Ῥώμην ὁ Λοθάριος, ὁ υἱὸς Λουδοβίκου τοῦ Εὐσεβοῦς. Πρὸς πρόληψιν τῆς ἐπαναλήψεως τοιούτων ταραχῶν, ἐξέδωκεν ὁ Εὐγένιος διάταγμα, δι' οὗ ὡρίζετο ὅτι ἐν τῷ μέλλοντι ἡ ἐκλογὴ πάπα ὤφειλε νὰ γείνῃ ἐπὶ παρουσίᾳ ἀντιπροσώπων τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ὥρκισε τὸν ῥωμαϊκὸν κλῆρον πρὸς διατήρησιν τοῦ διατάγματος τούτου. Τῷ 834 συνεκάλεσεν ἐν Ῥώμῃ σύνοδον, ἐνασχοληθεῖσαν εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ μανθάνωσιν οἱ πιστοὶ νὰ γράφωσι καὶ νὰ ἀναγινώσκωσιν. Ὁ βιογράφος του ἐγκωμιάζει αὐτὸν διὰ τὴν ταπείνωσίν του, τὴν ἁπλότητα καὶ τὴν παιδείαν του. Ἐὰν ὅμως εἶναι ἀληθὲς τὸ ὑπὸ πολλῶν συγγραφέων μαρτυρούμενον, ὅτι ὁ πάπας οὗτος εἰσήγαγε τὴν διὰ τοῦ ψυχροῦ ὕδατος ἀπόδειξιν, δὲν φαίνεται ἄξιος τῶν ἐγκωμίων τοῦ βιογράφου του. Ἡ συνήθεια αὕτη ἀπηγορεύθη κατὰ τὴν τετάρτην σύνοδον τῆς Λατράνης ἐπὶ Ἰννοκεντίου τοῦ Γ'.

Εὐγένιος Γ', γεν. ἐν Πίσῃ, ἐκλεγεὶς πάπας τῷ 1145, ἀποθ. τῷ 1153. Ἁμα ἀναγορευθεὶς πάπας ἀνεχώρησεν ἐκ Ῥώμης, ὅπως μὴ ἐπικυρώσῃ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς γερουσίας καὶ τὴν παλινόρθωσιν τῆς δημοκρατίας, καθόσον οἱ κάτοικοι τῆς Ῥώμης βαρυνθέντες τὴν θεοκρατορίαν, εἶχον κηρύξει ἐπὶ τοῦ προκατόχου του τὴν δημοκρατίαν, συστήσει τὴν γερουσίαν καὶ ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ πάπα διοριζομένου ἐπάρχου τῆς πόλεως ἐσύστησαν ἄρχοντα, ὀφείλοντα νὰ προεδρεύῃ εἰς τὴν γερουσίαν. Ἀποσυρθεὶς εἰς Τίβολι, οὗ τινος οἱ κάτοικοι διέκειντο ἐχθρικῶς πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, ἐκήρυξε πόλεμον κατ' αὐτῶν, ἀλλὰ μὴ ἀναφανείσης τῆς τύχης τῶν ὅπλων εὐνοϊκῆς πρὸς αὐτόν, ἠναγκάσθη νὰ ὑποκύψῃ εἰς τοὺς ἐπιβληθέντας αὐτῷ παρὰ τοῦ λαοῦ ὅρους. Καίτοι γενομένης αὐτῷ λαμπρᾶς ὑποδοχῆς ἐν Ῥώμῃ τάχιστα ἀπεμακρύνθη αὐτῆς καὶ ἀπῆλθεν εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Γαλλίας, ὅπου προήδρευσεν εἰς δύο συνόδους τῶν Ῥημῶν τῷ 1143 καὶ τῶν Τρεβῶν τῷ 1149. Ἐν τούτοις ὁ Ἀρνόλδος ὁ ἐκ Βρεσκίας ἀναγκασθεὶς προηγουμένως νὰ φύγῃ εἰς Ἑλβετίαν, καθ' ἣν τολμήσας νὰ ἀναμηνύσῃ τὴν διακήρυξιν τοῦ Ἰησοῦ ὅτι ἡ βασιλεία του δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, προσεκλήθη ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν του καὶ μετὰ 2,000 ὀρεινῶν Ἑλβετῶν εἰσῆλασεν ἐν θριάμβῳ εἰς Ῥώμην καὶ ἐπαγίωσε τὴν ἐλευθερίαν, ὑποχρεώσας τοὺς Ῥωμαίους νὰ ἀνανεώσωσι τοὺς νόμους καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς δημοκρατίας, νὰ ὁρίσωσι τὰ δικαιώματα τῶν αὐτοκρατόρων, καὶ νὰ ἐπαναγάγωσι τὸν ποιμένα των εἰς τὴν πνευματικὴν μόνον διοίκησιν τοῦ ποιμνίου του. Ἡ ἱστορία δὲν διδάσκει, ἂν αἱ ἀναμορφώσεις αὗται ἐπραγματοποιήθησαν· τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι καθ' ὃν χρόνον τὸ διάστημα τῆς παπωσύνης τοῦ Εὐγενίου

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ (Ν.Π.Ι.Α.)

οἱ Ῥωμαῖοι ἐπολέμουν τὴν παπωσύνην. Ὁ Εὐγένιος ἐζήτησε τὴν βοήθειαν τοῦ αὐτοκράτορος Φρειδερίκου τοῦ Βαρβερούσου κατὰ τῶν ἐπαναστατησάντων ὑπηκόων του, ἀλλὰ πρὶν ἢ προφθάσῃ ὁ αὐτοκράτωρ νὰ φροντίσῃ περὶ αὐτοῦ, ὁ Εὐγένιος ἀπέθανε διατρίβων εἰς Τίβολι. Τοῦ πάπα τούτου ὑπάρχουσι διατάγματα, ἐπιστολαὶ καὶ συντάγματα. Συνέστησεν ἐν ταῖς ἀκαδημίαις τοὺς βαθμοὺς προλύτου, λύτου καὶ διδάκτορος μετὰ διαφόρων προνομίων· ἐκαλλώπισε τὴν Ῥώμην, ἀνήγειρεν ἐν Ῥώμῃ παρὰ τὸ Βατικανὸν μέγαρον, καὶ ἀνεκαίνισε τὴν ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας τῆς Μείζονος, ἣν ἐκόσμησε διὰ στοᾶς. Εἶχεν ἰδιαίτερον σέβας εἰς τὸ τάγμα τῶν Κιστερίνων, εἰς ὃ ἀνῆκε, καὶ τὸν παρὰ τοῖς δυτικοῖς ἅγιον Βερνάνδον τὸν σύγχρονόν του καὶ ἀναμορφωτὴν τοῦ τάγματος τῶν Κιστερίνων ἐθεώρει ὡς διδάσκαλόν του δεικνύων μεγίστην συγκατάβασιν εἰς τὰς συμβουλάς του. Ὁ Ἀτάλδος ἐν τῇ «Ἱστορίᾳ τῶν παπῶν» ἐπαινεῖ τὰ μέγιστα τὸν πάπαν τοῦτον.

Εὐγένιος Δ' (Γαβριὴλ Κονδολμέρος), γεν. ἐν Βενετίᾳ, ἀποθ. ἐν Ῥώμῃ τῷ 1447. Ἦτο ἀνεψιὸς, ἢ κατά τινας συγγραφεῖς υἱὸς Γρηγορίου ΙΒ'. Ἀφικόμενος εἰς Ῥώμην τάχιστα προήχθη γενόμενος θησαυροφύλαξ, κατόπιν ἐπίσκοπος Σιεννῶν καὶ τέλος καρδινάλιος ληγάτος τοῦ Πικεντίνου καὶ τῆς Βολωνίας. Ἀποθανόντος Μαρτίνου τοῦ Ε' ἐξελέγη τῷ 1431 διάδοχος αὐτοῦ. Ἅμα ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ παπικοῦ θρόνου ἐκατηγόρησε τοὺς Κολόννα, ἀνεψιοὺς τοῦ προκατόχου του ὅτι ἀφῆρεσαν ἀπὸ τοῦ ἀποστολικοῦ θησαυροφυλακείου τοὺς θησαυροὺς τοὺς ὑπὸ τοῦ θείου των συναχθέντας. Ἐπὶ διὰ τῆς διακηρύξεως ταύτης, δικαίας ἀλλ' ἀκαίρου, ἀπεξένου ἀφ' ἑαυτοῦ ἅπαντα τὰ μέλη τῆς εἰκογενείας ταύτης, ἐπανεστάτουν ἀφ' ἑτέρου αἱ πόλεις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κράτους καὶ ἔρριπτον σύτὸν εἰς ἄλλους περισπασμούς. Στερούμενος χρημάτων καὶ ἐπομένως στρατευμάτων πρὸς καταστολὴν τῆς ἀναρσίας, ἐπιμενὲ μετὰ πλείονος πείσματος εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἁρπαγέντων· ἀλλ' ὁ ἡγεμὼν τοῦ Σκλέρνου, μακρὰν τοῦ νὰ ὑπακούσῃ, μετεχειρίσθη τοὺς θησαυροὺς τοῦ Μαρτίνου πρὸς ἰδίαν ἄμυναν καὶ ἐσχημάτισε δι' αὐτοῦ στρατοὺς δι' ἴδιον λογαριασμόν, διαμαρτυρόμενος οὐχ ἧττον διὰ τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ὑπακοήν του εἰς τὴν ἁγίαν Ἕδραν. Ὁ Εὐγένιος ὀργισθεὶς διέταξε αὐστηροτάτην τιμωρίαν κατὰ τοὺς ἀποδόντας τῶν Κολόννα· πλείονες τῶν διακοσίων πολιτῶν ἐθανατώθησαν, ἡ οἰκία Μαρτίνου τοῦ Ε' ἐμολύνθη καὶ τὰ ἐμβλήματα τῆς οἰκογενείας του καὶ τὰ μνημεῖα τῆς παπωσύνης του κατεστράφησαν· ἀφ' ἑτέρου οἱ Κολόννα ἀπετάθησαν εἰς τὸν πρίγκηπα τοῦ Παλεστρίνου, ὅστις πεισθεὶς ὑπ' αὐτῶν ἀπεφάσισε νὰ κυριεύσῃ τὴν Ῥώμην καὶ νὰ διώξῃ ἀπ' αὐτῆς τὸν πάπαν. Ὁ πρίγκηψ κατέλαβε τὴν Ἀππιανὴν πύλην καὶ εἰσεχώρησε μέχρι τοῦ μέσου τῆς πόλεως ἄνευ ἀντιστάσεως, ἀλλὰ μετὰ λυσσώδη μάχην ἀνεκρούσατο τὸ ἀνακλητήριον καταλιπὼν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν του. Ἔκτοτε ἡ τύχη ηὐνόησε τὸν Εὐγένιον, καὶ οἱ Κολόννα ὑπέκυψαν ἐπὶ τέλους εἰς τοὺς ὅρους, οὓς ἐπέβαλεν αὐτοῖς, ἀποσύραντες τὰς φρουρὰς των ἀπὸ τῶν πόλεων ἃς εἶχον καταλάβει καὶ ἀποδόντες 60 χιλιάδας φλωρινίων, τὸ μεῖναν ἐκ τῶν θησαυρῶν τοῦ Μαρτίνου. Τὸν θρίαμβον τοῦτον ὁ Εὐγένιος ὤφειλεν εἰς τὴν συνδρομὴν τῆς Βενετίας καὶ τῆς Φλωρεντίας, τῶν δύο δημοκρατιῶν, ἃς ὁ Εὐγένιος περιεποιήθη ἀντιθέτως τοῦ προκατόχου του, προστατεύσαντος τὸν δοῦκα τῶν Μεδιολάνων. Μετὰ τὴν ἧτταν τῶν Κολόννα καὶ τῶν ἐπαναστατησάντων ὑπηκόων του ὁ Εὐγένιος ὤφειλεν εἰσέτι νὰ καταβάλῃ τοὺς Ουσσίτας τῆς Βοημίας καὶ τοὺς Πατέρας τῆς ἐν Βασιλείᾳ Συνόδου. Ἐνῷ γενικὸς φόβος προηγεῖτο τῶν Ουσσιτῶν καὶ κατὰ τὴν προσέγγισιν διεσκορπίζοντο στρατεύματα τριπλάσια τὸν ἀριθμὸν, οἱ Ουσσῖται προθύμως συγκατετίθεντο εἰς διαρκῆ εἰρήνην, ἀλλ' ὁ Εὐγένιος κατ' οὐδένα τρόπον συγκατένευε νὰ διαπραγματευθῇ μετὰ αἱρετικῶν καὶ ἅμα ἐν Ῥώμῃ ἀνηγγέλλετο ἡ συνομολόγησις ἀνακωχῆς ἔσπευδε νὰ διατάξῃ τὴν ἀθέτησιν αὐτῆς. Ἐν τούτοις τῶν Ουσσιτῶν θριαμβευόντων πάντοτε, διεκηρύχθη ὅτι ἡ ἐκκλησία ἄλλως δὲν ἠδύνατο νὰ θριαμβεύσῃ εἰμὴ ἀναμορφουμένη ἡ ἰδία. Ἡ Σύνοδος τῆς Βασιλείας διεδήλου δοξασίας ἀντιθέτους εἰς τὴν παπικὴν ὑπεροχήν. Ὁ Εὐγένιος ἠθέλησε νὰ μεταφέρῃ τὴν σύνοδον εἰς τὴν Βολωνίαν· ἀλλ' οἱ πατέρες οὐχὶ μόνον δὲν ὑπήκουον, ἀλλὰ καὶ διακηρύξαντες τὰς συνόδους ἀνωτέρας τῶν Παπῶν προσεκάλεσαν αὐτὸν νὰ ἐμφανισθῇ αὐτοπροσώπως εἰς τὴν Σύνοδον μέχρι τριῶν μηνῶν ἀπειλοῦντες ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανίσεως τὴν' ἐρήμην καταδίκην αὐτοῦ. Μετὰ πολλὰς ἐπὶ δύο ἔτη ἀναβολὰς καὶ σοφιστείας ὁ Εὐγένιος ἠναγκάσθη νὰ ἐνδώσῃ καὶ μεταβὰς εἰς Βασιλείαν ἐπεκύρωσε πάντα τὰ ἐν τῇ Συνόδῳ ἀποφασισθέντα. Ἀποδίδουσι τὴν συναλλαγὴν ταύτην εἰς τὰς προσπαθείας τοῦ αὐτοκράτορος Σιγισμόνδου κατὰ τὴν ἐν Ἰταλίᾳ περιήγησίν του, ἀλλὰ τὸ μᾶλλον συν-

τελέσαν ἀναμφιβόλως ὑπῆρξε νέα ἀνταρσία τῶν Ῥωμαίων, προελθοῦσα ἐκ τῶν ὠμοτήτων τοῦ Βιττελλέσκη, εὐνοουμένου τοῦ Εὐγενίου, ἐξ ἧς ὁ δοὺξ τῶν Μεδιολάνων ἔσπευσε νὰ ἐπωφεληθῇ. Οἱ Ῥωμαῖοι βεβαρυμένοι ὑπὸ κυβερνήσεως ἐπιβαλλούσης αὐτοῖς βαρεῖς φόρους καὶ μὴ δυναμένης ἀφ' ἑτέρου νὰ τοὺς ὑπερασπισθῇ, ἔλαβον εἰς χεῖρας τὰ ὅπλα καὶ προκηρύξαντες τὴν παλινόρθωσιν τῆς δημοκρατίας, καθήρεσαν τοὺς ἄρχοντας τοῦ Εὐγενίου, καὶ ἐξελέξαντο ἄλλους ἀντ' αὐτῶν, πολιορκήσαντες καὶ αὐτὸν τὸν πάπαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Χρυσογόνου, εἰς ἣν κατέφυγε, κατ' ἄλλην δὲ παράδοσιν συλλαβόντες αὐτὸν αἰχμάλωτον καὶ πολιορκήσαντες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας ἐκεῖθεν τοῦ Τιβέρεως. Ὁπωσδήποτε κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ μετεμφιεσθείς, διέπλευσε τὸν Τίβεριν ἐντὸς μονοξύλου καὶ ἀφικόμενος εἰς Ὥστίαν μετέβη ἐκεῖθεν εἰς Φλωρεντίαν· ἐν Ῥώμῃ δὲ ὁ εὐνοούμενός του τάχιστα παλιωρθωσε τὴν ἐξουσίαν του, τιμωρήσας μετ' ἄκρας αὐστηρότητος τοὺς ἀντέρτας. Ἡ μεταξὺ τοῦ πάπα καὶ τῆς συνόδου συνεννόησις ἐλάχιστον χρόνον διήρκεσεν. Ὁ Εὐγένιος ἐπωφελούμενος ἐκ τῶν εὐνοϊκῶν διαθέσεων τῶν ἡγεμόνων διαμεινάντων μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης σύμμαχον, διέλυσε δεύτερον ἤδη τὴν σύνοδον καὶ συνεκάλεσεν ἑτέραν ἐν Φερράρᾳ, προφασισθεὶς τὴν μετὰ τῆς παπικῆς ἐκκλησίας ἕνωσιν τῶν Ἑλλήνων, ἀρνουμένων νὰ διέλθωσι τὰς Ἄλπεις καὶ μεταβῶσιν εἰς Βασιλείαν. Ἡ πρώτη συνεδρίασις τῆς συνόδου τῆς Φερράρας ἤρχησε τῇ 10 φεβρουαρίου 1438 ἐπὶ παρουσίᾳ ὀλιγίστων ἱεραρχῶν, τάχιστα δὲ ἕνεκα τῆς πανώλους μετηνέχθη αὕτη εἰς Φλωρεντίαν. Τὸ κυριώτερον ἀντικείμενον τῆς συνελεύσεως ταύτης ἦτο ἡ συνένωσις τῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησίας μετὰ τῆς λατινικῆς ἢ μᾶλλον ἡ ὑποταγὴ τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας εἰς τὸν παπικὸν ζυγὸν ἐπιδιωκομένη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐλπίζοντος ὅτι διὰ τῆς συνενώσεως ταύτης θέλει εὕρει μέσα πρὸς ἀντίκρουσιν τῶν πρὸ τῶν θυρῶν τῆς πρωτευούσης του Τούρκων. Μετὰ μακρὰς φιλονεικείας περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος μόνου ἐκ τοῦ πατρὸς ἢ καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ, περὶ τῆς ὑπεροχῆς τοῦ πάπα, περὶ τῆς φύσεως τοῦ καθαρτηρίου πυρὸς, περὶ τῆς χρήσεως τῶν ἀζύμων ἐν τῇ θείᾳ εὐχαριστίᾳ καὶ μετὰ πολλὰς ῥαδιουργίας καὶ ὑποσχέσεις καὶ μετὰ πολλὰς στερήσεις καὶ αὐτῶν τῶν τροφίμων τὰς ἐπενεχθείσας εἰς τοὺς Ἕλληνας πρωθιερέας, καὶ μετὰ τὸν αἰφνίδιον καὶ δυσεξήγητον θάνατον τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἰωσὴφ κα μετὰ τὴν παντελῆ ἐξώμοσιν τοῦ Νικαίας Βησσαρίωνος καὶ τοῦ τῆς Ῥωσσίας Ἰσιδώρου ἀναγορευθέντων καρδιναλίων, καὶ μετὰ τὰς σφοδρὰς διαμαρτυρήσεις τοῦ ἀντιπροσώπου τῶν πατριαρχικῶν θρόνων Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων Μάρκου μητροπολίτου Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ καὶ τὴν ἐκ Φλωρεντίας δραπέτευσιν αὐτοῦ ἐπῆλθεν ἀναγκαικὴ συνεννόησις καὶ οἱ Ἕλληνες πρωθιεράρχαι παρεδέχθησαν τὰ δόγματα τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας γενομένης προηγουμένως ὑποσχέσεως ὑπὸ τοῦ Πάπα εἰς τὸν αὐτοκράτορα ὅτι θέλει ἀποστείλει αὐτῷ βοήθειαν κατὰ τῶν Τούρκων στόλον, στρατὸν καὶ πολεμεφόδια. Τὸ ψήφισμα τῆς ἑνώσεως συνετάχθη ἑλληνιστὶ καὶ λατινιστὶ, ἔκαμαν οἱ συνοδικοὶ πρὸς ἀλλήλους τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν ἔκαὶ ὑπέγραψαν καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Παλαιολόγος ἀπῆλθε μετὰ τοῦ ψηφίσματος· ἀλλ' ἡ μεγίστη πλειονοψηφία τῶν ὑπηκόων τοῦ αὐτοκράτορος δὲν ἠθέλησε νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὸ ψήφισμα καὶ ἅπαν τὸ οἰκοδόμημα ὡς ὄναρ διελύθη. Ἐν τούτοις ἐκ τοῦ ὁπωσδήποτε ἐπιτευχθέντος ἀποτελέσματος τῆς συνόδου ἐπωφελήθη ὁ Εὐγένιος, θεωρούμενος ἔκτοτε ὡς προσπαθῶν εἰς τὴν εἰρήνευσιν τῆς ἐκκλησίας, ἐνῷ ἡ σύνοδος τῆς Βασιλείας εἰργάζετο ὅῆθεν εἰς τὴν διαίρεσιν αὐτῆς. Οὐχ ἧττον ἡ σύνοδος τῆς Βασιλείας ἐπέμενεν εἰς τὰς ἀναμορφωτικὰς προθέσεις της καὶ προσκαλέσασα ἐκ νέου τὸν πάπαν ὅπως ἐμφανισθῇ εἰς τὴν σύνοδον καὶ μὴ εἰσακουσθεῖσα καθήρεσεν αὐτὸν ὡς διαταράκτην τῆς εἰρήνης τῆς ἐκκλησίας, σιμωνιακὸν, ἐπίορκον, ἀδιόρθωτον, σχισματικὸν καὶ αἱρετικόν. Ὁ Εὐγένιος ἀπήντησεν εἰς τὸ ψήφισμα τοῦτο δι' ἑτέρου, ἐν ᾧ ἐξεμηδένιζε πάσας τὰς πράξεις τῆς συνόδου, ἣν ἀπεκάλει λῃστρικὴν, ὅπου οἱ δαίμονες πάσης τῆς κτίσεως συνῆλθον ὅπως ἐπιβάλωσι τὴν κορωνίδα τῆς ἀνομίας καὶ ἐπιθέσωσι τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ διεκήρυττε πάντας τοὺς μὴ ὑπακούοντας καὶ μὴ ἀποχωρήσοντας ἀμέσως ἀφωρισμένους, ἐστερημένους παντὸς ἀξιώματος καὶ κατατεταγμένους ἐν τῇ αἰωνίᾳ κρίσει τοῦ θεοῦ μετὰ τοῦ Κορὲ, τοῦ Δαθὰν καὶ τοῦ Ἀβιρών. Ἀλλ' ἡ σύνοδος ἐξηκολούθησε τὰς ἐργασίας της καὶ ἐξελέξατο πάπαν τὸν δοῦκα τῆς Σαβοΐας Ἀμεδαῖον Η' ὑπὸ τὸ ὄνομα Φήλικος Ε', καὶ οὕτω ἀγνοεῖται τὸ σκάνδαλον τοῦ μεγάλου σχίσματος. Καίτοι ὑπάρχοντος τοῦ ἀγῶνος τούτου ὁ Εὐγένιος ἐφρόντισε νὰ τηρήσῃ τὰς δοθείσας εἰς τὸν Παλαιολόγον ὑποσχέσεις, μεριμνῶν ὑπὲρ τῆς ὁλοσώστου τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους, καθ' ὃν

καὶ ὁ ἴδιος ἐφοβεῖτο ἀπόβασιν τῶν Τούρκων εἰς τὴν Ἰταλίαν. Ἐπὶ τῇ σκοπῷ τούτῳ ἀπέστειλε τὸν καρδινάλιον Ἰουλιανὸν Καισαρίνι παρὰ τῷ Βλαδισλάῳ τῷ προσφάτως συνενώσαντι τὰ βασίλεια τῆς Πολωνίας καὶ τῆς Οὐγγαρίας. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος, νέος, φιλοπόλεμος καὶ φιλόδοξος κατεπείσθη ὑπὸ τῆς εὐγλωττίας τοῦ ληγάτου, 2 δὲ λαμπραὶ νίκαι ὀφειλόμεναι ἰδίως εἰς τὸν ἥρωα Ἰω. Οὐνυάδην ἠνάγκασαν τὸν σουλτάνον νὰ ζητήσῃ τὴν εἰρήνην. Δεκαετὴς ἀνακωχὴ συνωμολογήθη μεθ' ὅρκου ἐπὶ τοῦ Κορανίου καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, ἀλλὰ μόλις μαθὼν τοῦτο ὁ Εὐγένιος ἠνάγκασε τὸν Βλαδισλάδον νὰ ἀνανεώσῃ τὸν πόλεμον ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ἡ εἰρήνη συνωμολογήθη ἄνευ τῆς συμμετοχῆς του. Ἡ τῷ 1444 γενομένη ἐν Βάρνῃ καταστροφή, φονευθέντος τοῦ βασιλέως τῆς Οὐγγαρίας καὶ 10 χιλιάδων χριστιανῶν ἐχαρακτηρίσθη ὡς τιμωρία διὰ τὴν ἐπιορκίαν των. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς βασιλίσσης Ἰωάννης Β', τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως διεφιλονεικήθη μεταξὺ πολλῶν μνηστήρων. Ὁ Εὐγένιος ἐκηρύχθη ὑπὲρ τοῦ Ῥενατου τῆς Ἀνδεγαυίας καὶ προσεκάλεσεν αὐτὸν εἰς Ἰταλίαν, ἀλλὰ κατέλιπεν αὐτὸν προτιμήσας τὸν Ἀλφόνσον τῆς Ἀραγῶνος, παρ' οὗ οὐδὲν ἐζήτησεν εἰμὴ τὴν ἔξωσιν τοῦ Φραγκίσκου Σφόρτζα, εἰς ὃν ὤφειλε τὴν διατήρησίν του. Τοῦτο ὑπῆρξεν ἡ τελευταία πολιτική του πρᾶξις. Λέγεται ὅτι ἀποθνήσκων ἐξεφώνησε· «Γαβριήλ, Γαβριήλ», προτιμότερον ἦτο ἐὰν δὲν ἐγίνεσό ποτε μήτε πάπας, μήτε καρδινάλιος, μήτε ἐπίσκοπος, καὶ ἐτελείονες τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου ὅπως ἤρχισες αὐτὰς ἐκτελῶν ἡσύχως ἐν τῷ μοναστηρίῳ σου τὰς ἀσκήσεις τοῦ τάγματός σου». Ὁ Εὐγένιος ἦτο μὲν φιλόδοξος, ἀλλ' ἦτο ἀφωσιωμένος εἰς τὰς αὐστηρότητας τῆς μονοχικῆς πολιτείας ἀπεχόμενος τῶν ἡδονῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ οἴνου· ἦτο δὲ ὡραῖος καὶ εἶχε σεβάσμιον ἦθος. Κατὰ τὸν βιογράφον του Πλατῖνον δὲν ἦτο εὐγλωττος, οὐδὲ τῆς φιλολογίας ἐντριβὴς ἦτο, ἀλλὰ τὴν ἱστορίαν ἐγίνωσκε κάλλιστα. Ἔσχε γραμματεῖς Λεονάρδον τὸν Ἀρετῖνον, Κάρολον τὸν Ἀρετῖνον, Γεώργιον τὸν Τραπεζούντιον καὶ ἄλλους σοφούς, ἐκ τῶν καλάμων τῶν ὁποίων ἐξήρχοντο φαίνεται τὰ εἰς αὐτὸν ἀποδιδόμενα συγγράμματα, ὧν ὁ κατάλογος εὑρίσκεται ἐν τῇ «Ἰταλικῇ Βιβλιοθήκῃ» τοῦ Πατρὸς Ἰαχώβου.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥΛΙΟΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ. Ἐγεννήθη περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος εἰς Μέγα Δένδρον τοῦ Ἀποκούρου. Ἐξεπαιδεύθη ἐν τῷ σχολείῳ τῆς Βαρνακόβης ὑπὸ Νικοδήμου τὸν Καβάσιλαν, ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ Θεόφιλον τὸν Κορυδαλλέα καὶ Μελέτιον τὸν Συρίγον, καὶ ἐν Ἀθήναις ὑπὸ Θεόφυλον πάλιν τὸν Κορυδαλλέα. Ἐδίδαξεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐν Καρπεννησίῳ. Ἠσκήτευσεν εἰς τὰ ὄρη τῶν Ἀγράφων, καὶ διῆλθε τὸ ἐπίλοιπον τοῦ βίου του ἐν τῷ χάριν αὐτοῦ οἰκοδομηθέντι ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς κωμοπόλεως Βρανιανῶν μοναστηρίῳ τῆς ἁγίας Παρασκευῆς κατὰ τὴν θέσιν Γούβα, μελετῶν, συγγράφων καὶ δι' ἐπιστολῶν νουθετῶν τοὺς περιξ ἐπισκόπους, ἱερεῖς, μοναχοὺς καὶ κοσμικούς, διδάσκων ἅμα καί τινας ἐκλεκτοὺς μαθητάς. Ἐκ τῶν πολλῶν μαθητῶν του ὑπῆρξαν καὶ ὁ Διονύσιος Μουσελίμης μητροπολίτης Λαρίσσης καὶ πεντάκις πατριαρχεύσας, ὁ Σερβῶν Ἄνθιμος, ὁ Δημητριάδος Ἰωαννίκιος, Θεοφάνης, Παΐσιος, Συμεὼν Φαναρίου, ὁ Λοιδορικίου Νεόφυτος, ὁ Λιτσᾶς καὶ Ἀγράφων Ἰάκωβος, ὁ Θεσσαλονίκης Ἰάκωβος. Ὑπὲρ πάντας ὅμως ἠγάπα Ἀναστάσιον τὸν Γόρδιον καὶ Χριστόφορον τὸν Αἰτωλὸν, εἰς οὓς ἀποθνήσκων ἐκληροδότησε τὴν βιβλιοθήκην του. Ὁ Προκόπιος, ὁ Μελέτιος καὶ ἄλλοι ἐπαινοῦσιν αὐτόν. Συνέγραψε διάφορα θρησκευτικὰ συντάγματα καὶ λόγους καὶ βίον Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως ὡς ἁγίου. Περιεσώθησαν διάφοροι ἐπιστολαί του. Διετήρει τακτικὴν ἀλληλογραφίαν μετὰ τῶν τότε πεπαιδευμένων, ἰδίως δὲ μετὰ τοῦ Νικασίου καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μαυροκορδάτου. Ὁ μαθητής του Ἀναστάσιος ὁ Γόρδιος συνέγραψεν ἐν ἐκτάσει τὸν βίον του, ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς ὑπάρχει χειρόγραφον περιέχον ἐπιστολὰς αὐτοῦ ὡς καὶ τοῦ μαθητοῦ του Ἀναστασίου τοῦ Γορδίου.

Εὐγένιος (Ὁ πρίγκηψ Φραγκίσκος-Εὐγένιος de Savoie Carignan), εἷς τῶν μεγίστων νεωτέρων στρατηγῶν υἱὸς τοῦ Εὐγενίου Μαυρικίου κόμητος Σουασσῶν καὶ Ὀλυμπίας Ματαΐνι ἀνεψιᾶς τοῦ Μαζαρίνου, γεν. ἐν Παρισίοις τῷ 1663, ἀποθ. ἐν Βιέννῃ τῷ 1736. Καίτοι προωρισμένος ὑπὸ τῆς οἰκογενείας του εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον καὶ γνωστὸς κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τὸ ὄνομα Abbé de Cariguan, ἐζήτησε παρὰ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ' ὑπηρεσίαν. Ἀποφυγόντος τοῦ ἡγεμόνος τούτου, ἐνεπνεύσθη ὑπὸ μίσους κατὰ τῆς Γαλλίας, καὶ τῷ 1683 εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ αὐτοκράτορος Λεοπόλδου Α'. Κατὰ πρῶτον μετέσχε τῆς ἐν Βιέννῃ μάχης ὑπὸ τὰς ὁρμὰς τῆς Λωξεμβούργης καὶ τὸν πρίγκηπα Λουδοβίκου τῆς Βάδης. Εἰκοσαπεντάετὴς ἦτο ὑποστράτηγος. Ἀποσταλεὶς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος παρὰ τῷ δουκὶ τῆς Σαβοΐας Βίκτωρι

Ἀμεδαίῳ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν τότε κατὰ τῆς Γαλλίας σχηματισθεῖσαν συμμαχίαν. Ἐν τῇ μάχῃ τῆς Σταφφέρδης τῷ 1690 ἐπολέμει παρὰ τῷ ἡγεμόνι τούτῳ. Ὡδήγει ἓν σῶμα ἱππικοῦ κατὰ τὸ 1693, καὶ ἠκολούθησε τὸν δοῦκα τῆς Σαβοΐας εἰς τὴν κατὰ τοῦ Δελφινάτου ἐκστρατείαν. Καίτοι τοῦ δουκὸς ἀποτυχόντες, ὁ Εὐγένιος δείξας γενναιότητα καὶ μέγιστα προτερήματα προεβιβάσθη εἰς τὸν βαθμὸν φελδ-μαρεσάλου. Λέγεται ὅτι Λουδοβίκος ὁ ΙΔ' προσήνεγκε τότε αὐτῷ τὴν ῥάβδον στρατάρχου. τὴν διοίκησιν τῆς Καμπανίας καὶ 20 χιλιάδες πιστολίων σύνταξιν, ἀλλ' ὁ Εὐγένιος ἀπέῤῥιψε τὰς προσφορὰς ταύτας. Τῷ 1697 ἀπεστάλη μετὰ 50 χιλ. ἀνδρῶν κατὰ Μουσταφᾶ τοῦ Β'. προχωρήσαντος πρὸς τὸν Δούναβιν πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ Τεκέλι βασιλέως τῆς Οὐγγαρίας. Σώσας τὸ Πετραβαραδῖνον, ἐπέπεσε κατὰ τῆς ὀπισθοφυλακῆς τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ καὶ κατεκερμάτισεν αὐτήν. Ὁ Μουσταφᾶς κατατρομαξας ἔῤῥιψε γέφυραν ἐπὶ τοῦ Θεΐσσου ποταμοῦ πλησίον τῆς Ζένθης καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην, ἀλλ' ὁ Εὐγένιον προφθάσας κατέστρεψε τὰ μὴ προφθάσαντα νὰ διαβῶσι τὸν ποταμὸν τουρκικὰ στρατεύματα· κατὰ τὴν μάχην ταύτην ἐφονεύθησαν ἢ ἐπνίγησαν 30 χιλιάδες Τούρκων, τὸ πυροβολικὸν καὶ ἡ ἐπισκευὴ ἐκυρεύθησαν ἢ ἐξηφανίσθησαν, 27 πασάδες καὶ ὁ Μέγας Βεζίρης Ἐλμὰς πασᾶς ἔμειναν ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης, ὁ δὲ Μουσταφᾶς ἰδὼν κατεστραμμένον τὸν στρατόν του, ἔσπευσε νὰ ἀπέλθῃ εἰς Τεμεσβὰρ καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀδριανούπολιν. Ἐνῷ ἅπασα ἡ Εὐρώπη ἐθαύμαζε τὰ κατορθώματα τοῦ ἥρωος τῆς Ζένθης οἱ ἐν τῇ αὐλῇ ἐχθροί του κατεξεδούργησαν τὸν αὐτοκράτορα καὶ ἀφῄρεσαν ἀπ' αὐτοῦ τὴν ἀρχηγίαν· συνεπείᾳ γενικῆς ἀγανακτήσεως ὁ αὐτοκράτωρ ἐπανέλαβε τὴν πρὸς αὐτὸν εὔνοιαν, ἀλλ' ὁ Εὐγένιος μόνον ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅτι ἐν τῷ μέλλοντι θέλει εἶσθαι ἀπηλλαγμένος τῆς κηδεμονίας τῆς αὐλῆς συγκατετέθη νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀρχηγίαν. Μετέβη εἰς Οὐγγαρίαν, καὶ ἐκεῖθεν προσέβαλε τὴν Βοσνίαν, ἀλλ' αἱ προσπάθειαί του ἐματαιώθησαν ὑπὸ τοῦ Μουσταφᾶ Δαλδατὰν πασᾶ Συνεπείᾳ τῶν στρατιωτικῶν τούτων κατορθωμάτων ὑπογραμμολογήθη τῇ 26 Ἰανουαρίου τοῦ 1699 ἡ συνθήκη τοῦ Κάρλοβιτζ, δι' ἧς οἱ Τοῦρκοι παρεχώρησαν εἰς τὸν αὐτοκράτορα Λεοπόλδον τὴν Τρανσυλβανίαν, εἰς τὴν Πολωνίαν τὴν Ποδολίαν, τὴν Οὐκρανίαν καὶ τὴν πόλιν Καμηνίτζ, ὁ δὲ Ἀζὼφ, τὸ ὁποῖον ἐκράτησε τὸ Ἄζοφ, αὐτὸς ἦτο ἤδη κύριος, καὶ οἱ Βενετοὶ ἐκράτησαν τὴν νῆσον Λευκάδα καί τινας ὀχυρὰς θέσεις τῆς Δαλματίας καὶ τῆς Πελοποννήσου κυριευθείσας ὑπὸ τοῦ Δόγη αὐτῶν Μοροζίνι. Ὅτε διεκηρύχθη ὁ περὶ διαδοχῆς τῆς Ἱσπανίας πόλεμος, ὁ πρίγκηψ Εὐγένιος ἀπεστάλη εἰς Ἰταλίαν τῷ 1701 μετὰ 30 χιλιάδων ἀνδρῶν ἐλεύθερος νὰ ἐνεργῇ κατ' ἰδίαν βούλησιν. Εἰσῆλθεν εἰς τὸ Τρεντῖνον, διῆλθε τὸν Ἀδίγην, παρεβίασε τὴν θέσιν Κάρπι μετὰ πεντάωρον πεισματώδη μάχην, ἀπέκρουσεν ἐν Κιαρὶ τὴν κατ' αὐτοῦ πολλάκις ἐπαναληφθεῖσαν προσβολὴν τοῦ στρατάρχου τῆς Γαλλίας Βιλλερουά, ἐκυρίευσε τὸ Κανέτον, τὴν Μασκαρίαν, τὸ Ῥοδολέσκον, τὴν Μιράνδολον, καὶ περιεκύκλωσε τὴν Μαντούην ἀπὸ τῆς 10 Ἰανουαρίου 1702, ἐνῷ τὰ γαλλικὰ καὶ ἱσπανικὰ στρατεύματα ἀπεσύροντο εἰς τὰ χειμερινὰ καταλύματά των. Ἀποφασίσας νὰ καταλάβῃ ἐξαίφνης τὴν Κρεμώνην διῆλθε τὸν Ὄλλιον καὶ τὸν Οὐστιανὸν καὶ ἐβάδισε κατεσπευσμένως τὴν νύκτα τῆς 31 Ἰανουαρίου κατὰ τῆς Κρεμώνης, ὅπου ἐστρατοπέδευεν ὁ Βιλλερουά, ὃν συνέλαβεν αἰχμάλωτον μετὰ 500 στρατιωτῶν μὴ δυνηθεὶς νὰ καταλάβῃ τὸ φρούριον. Διαδεξαμένου τὸν Βιλλερουὰ τοῦ δουκὸς τῆς Βανδώμης περιφήμου στρατηγοῦ διέλαμψαν τὰ στρατιωτικὰ προτερήματα ἀμφοτέρων τῶν ἀντιπάλων στρατηγῶν· ὁ δοὺξ τῆς Βανδώμης βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Ἱσπανίας ἠδυνήθη νὰ ἐπανορθώσῃ τὰ σφάλματα τοῦ προκατόχου του. Ἠνάγκασε τοὺς αὐτοκρατορικοὺς νὰ διαλύσωσι τὴν πολιορκίαν τῆς Μοδένης καὶ ἐκέρδησε τὴν μάχην τῆς Λουζζάρας (1702) ἐν ᾗ ὁ Εὐγένιος ἀπώλεσε τοὺς λογάδας τοῦ στρατοῦ του, καὶ τοὺς ἀρίστους τῶν ἀξιωματικῶν του, καὶ κατόπιν ἐκυρίευσε τὴν Λουζζάραν, τὸ Μπόργο Φόρτε καὶ τὴν Γουαστάλλαν. Ὁ Εὐγένιος ἀνακληθεὶς εἰς Βιέννην διωρίσθη τῷ 1703 πρόεδρος τοῦ στρατιωτικοῦ αὐλικοῦ συμβουλίου καὶ διοικητὴς τοῦ στρατιωτικοῦ ταμείου. Καταλιπὼν προσωρινῶς τὴν θέσιν ταύτην μετέβη εἰς Βαυαρίαν τῷ 1704, ὅπου εὑρίσκετο ἤδη ὁ ἄγγλος Μαρλβορού, καὶ τότε ἐσχηματίσθη τριανδρία καταστρεπτικωτάτη διὰ τὴν Γαλλίαν συγκειμένη ἐκ τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος τῆς Ὁλλανδίας Ἑϋνσίου, τοῦ Μαρλβορού καὶ τοῦ Εὐγενίου. Ὁ στρατάρχης τῆς Γαλλίας Μαρσὶνος εἶχε διέλθει τὸν Δούναβιν μετὰ 30 χιλιάδων ἀνδρῶν, οἱ Βαυαροὶ ἐπίεζον τὴν Βιέννην, ἀπελαμβάνην ἐτερῴων ὑπὸ τοῦ Ῥαγότζι καὶ τῶν Οὐγγρων καὶ ἡ αὐτοκρατορία ἐφαίνετο παραδοσγγίζουσα εἰς τὴν ἀπώλειάν της. Ἀλλ' ὁ Εὐγένιος συνηνωμένος μετὰ τοῦ Μαρλβορού

ἐπῆλθε κατὰ τῶν Γαλλοβαυαρῶν καὶ συνεκροτήθη ἡ περίφημος ἐν Ὀχστάδῃ (Hochstaedt) μάχη τῇ 19 αὐγούστου 1704, καθ' ἣν ἐνίκησαν οἱ Ἀγγλο-Αὐστριακοὶ ἀπολέσαντες μὲν 9 χιλ. ἀνδρῶν φονευθέντων καὶ σχόντες 8 χιλ. πληγωθέντας, ἀλλὰ φονεύσαντες 12 χιλιάδες ἐχθρῶν, αἰχμαλωτίσαντες 20,800 στρατιώτας, ὑπὲρ τοὺς 1200 ἀξιωματικοὺς καὶ ἕνα στρατηγόν, κυριεύσαντες ἅπαν τὸ πυροβολικόν, μέγαν ἀριθμὸν σημαιῶν, ἁπάσας τὰς ἀποσκευὰς, καὶ καταλαβόντες 100 λευγῶν χώραν. Ἐνῷ οἱ σύμμαχοι ἐθριάμβευον ἐν Γερμανίᾳ, ὁ δοὺξ τῆς Βανδώμης εἶχε νικήσει τὸν δοῦκα τῆς Σαβοΐας καὶ ἀφῄρει ἀπ' αὐτοῦ σχεδὸν ἁπάσας τὰς θέσεις τοῦ Πεδεμοντίου. Ἐπελθόντος εἰς Ἰταλίαν τοῦ Εὐγενίου πρὸς βοήθειαν τοῦ δουκὸς συνεκροτήθη μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ δουκὸς τῆς Βανδώμης ἐν Κασσάνῳ τῇ 16 αὐγούστου 1705 αἱματηρὰ μάχη, καθ' ἣν ὁ Εὐγένιος δὶς πληγωθεὶς καὶ νικηθεὶς ἠναγκάσθη νὰ παραιτήσῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ νὰ διέλθῃ τὴν Ἄδδαν. Ἀνακληθέντος τοῦ δουκὸς τῆς Βανδώμης, ὁ Εὐγένιος ἀνέλαβε τὴν ἐπίθεσιν, διῆλθε τὸν Πάδον, ἐκυρίευσε τὸ Κορρέγιον, καὶ κινήσας μετὰ 40 χιλιάδων ἀνδρῶν ὅπως προσβάλῃ τὰς 50 χιλιάδας Γάλλων τῶν πολιορκούντων τὸ Τουρῖνον, συνεκρότησε μετ' αὐτοῦ μάχην τῇ 7 σεπτεμβρίου πρὸ τοῦ Τουρίνου καθ' ἣν νικήσας καὶ ἀποδιώξας αὐτοὺς ἀπήλλαξε τὸ Τουρῖνον τῆς πολιορκίας καὶ ἐγένετο κύριος τῆς Ἄνω Ἰταλίας καὶ τῆς Νεαπόλεως. Κατὰ τὴν ἐπομένην ἐκστρατείαν ὁ δοὺξ τῆς Σαβοΐας καὶ ὁ Εὐγένιος προσεπάθησαν νὰ κυριεύσωσι τὴν Προβιγκίαν, καὶ τὴν 4 ἰουλίου 1707 διελθόντες τὰς Ἄλπεις μετὰ 40 χιλιάδων ἀνδρῶν ἀφίκοντο πρὸ τῆς Τουλῶνος τῇ 26 ἰουλίου καὶ ἤρχησαν τὴν πολιορκίαν αὐτῆς, ἀλλ' ἔντικα τῶν ἐπιπεσουσῶν εἰς τὰ στρατεύματά των ἀσθενειῶν ἠναγκάσθησαν νὰ ἀποσυρθῶσιν εἰς Νίκαιαν ἀπολέσαντες 10 χιλιάδας ἀνδρῶν· πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς ἀποτυχίας ταύτης ὁ Εὐγένιος ἐκίνησε κατὰ τῆς πόλεως Σούσης καὶ ἐκυρίευσεν αὐτὴν τῇ 3 ὀκτωβρίου. Τῷ 1708 ὁ Εὐγένιος μετέβη εἰς Ὀλλανδίαν καὶ ἑνωθεὶς μετὰ τοῦ Μαρλβορού ἠνάγκασε μετ' αὐτοῦ τὸν ἐν Οὐδεναάρδῃ δοῦκα τῆς Βανδώμης καὶ τὸν δοῦκα τῆς Βουργουνδίας εἰς ὀπισθοχώρησιν δυναμένην νὰ θεωρηθῇ ὡ ἥττα. Ὁ Λουδοβίκος ΙΔ' βεβαρυμένος ἐζήτησεν εἰρήνην, ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ σύμμαχοι ἔθετον ὅρους βαρεῖς ἀπεράσισε νὰ δοκιμάσῃ καὶ πάλιν τὴν τύχην τῶν ὅπλων. Τῷ 1709 ὁ Μαρλβορού καὶ ὁ Εὐγένιος ἦρχισαν τὴν ἐκστρατείαν τοῦ 1709 μετὰ ὑγδοήκοντα χιλιάδων ἀνδρῶν. Ὁ στρατάρχης δὲ Βιλλὰρ μετὰ 70 χιλιάδων κατέλαβε θέσιν ἀπρόσβλητον, ἣν ἀναγκασθεὶς νὰ καταλείψῃ ἕνεκα τῆς προόδου τῶν ἐχθρῶν ἀφίκετο μέχρι Μαλπρακέτου, ὅπου συνεκροτήθη μάχη καθ' ἣν ἐπληγώθησαν ὁ Εὐγένιος καὶ ὁ Βιλλὰρ, καὶ οἱ μὲν Γάλλοι ἀπολέσαντες 7,000 φονευθέντας, καὶ σχόντες 10,000 πληγωθέντας, ἀπεσύρθησαν, οἱ δὲ σύμμαχοι νικηταὶ μὲν καθ' ὃ κατέχοντες τὸ πεδίον τῆς μάχης, ἀπώλεσαν ὅμως 25,000 φονευθέντας. Ἐν τούτοις αἰφνιδίως τῷ 1711 ὁ Μαρλβορού ἀπώλεσε τὴν εὔνοιαν τῆς βασιλίσσης Ἄννης, ἧς οἱ ὑπουργοὶ ἀφῄρεσαν ἀπ' αὐτοῦ τὴν ἀρχηγίαν καὶ συνωμολόγησαν μετὰ τῆς Γαλλίας τῇ 17 ἰουλίου ἀνακωχὴν ὅπλων. Ὁ Εὐγένιος στερηθεὶς οὕτω τῆς βοηθείας τῶν ἀγγλικῶν στρατευμάτων ἐπεχείρησε τὸ 1712 μόνον τῇ βοηθείᾳ τῶν Ὀλλανδῶν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς ἐργασίας του καὶ ἐπολιόρκησε τὸ φρούριον Λανδρικίας, ἀλλ' ὁ Βιλλὰρ ἐπελθὼν πλαγίως ἐνίκησεν αὐτὸν ἐν Δενεὶν τῇ 24 ἰουλίου, ἀφοῦ προηγουμένως κατέστρεψεν ἐξ ὁλοκλήρου τὸν ὁλλανδικὸν στρατὸν, καὶ κατόπιν τῇ 30 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐκυρίευσε τὰς Μαρκιέννας, ὅπου ἠχμαλώτισε 4 χιλιάδας αὐστριακῶν καὶ ἐγένετο κύριος μεγάλης κανονοστοιχίας· ὁ δὲ Εὐγένιος ἀναγκασθεὶς νὰ διαλύσῃ τῇ 2 αὐγούστου τὴν πολιορκίαν τῶν Λανδρεκιῶν δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ νὰ καταλάβωσι καὶ ἑτέρας θέσεις, καὶ ἀπολέσας 50 τάγματα, 30 στρατηγοὺς, 80 σημαίας κατέλιπε τὰς κατακτήσεις του καὶ ἀπεσύρθη μέχρι τῶν Βρυξελλῶν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ κατόπιν ἐκστρατεία ἀπέβη δυστυχὴς εἰς αὐτὸν, ὁ αὐτοκράτωρ Λεοπόλδος ἀπεφάσισε νὰ συνομολογήσῃ εἰρήνην, ἥτις ὑπεγράφη μετὰ τῆς Γαλλίας ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ Βιλλὰρ τῇ 6 μαρτίου 1714 ἐν Ραστάδῃ, καὶ οὕτω ἠσύχασεν ἐπ' ὀλίγον ἡ Εὐρώπη. Ἀλλ' οἱ Τοῦρκοι ἀνενέωσαν τὸν πόλεμον εἰσελθόντος τοῦ μεγάλου Βεζίρου Ἀλῆ μετὰ 150 χιλιάδων εἰς τὴν Οὐγγαρίαν· ὁ αὐτοκράτωρ ἀπηλλαγμένος τῶν μετὰ τῆς Γαλλίας περιπλοκῶν ἀπέστειλε κατ' αὐτοῦ τὸν Εὐγένιον, ὅστις μετὰ 60 χιλιάδων ἀνδρῶν διέβη τῇ 27 ἰουλίου 1716 τὸν Δούναβιν καίτοι ἀντιστάντων 70 χιλιάδων σπαχίδων. Περικεχαρακωμένος ἐν Πετρβεραδίᾳ, προσεβλήθη ὑπὸ ὁλοκλήρου τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, ἀλλ' ὡς ἐκ θαύματος ἐσώθη καὶ διασπάσας κατὰ πρῶτον τοὺς γιανιτσάρους ἐκδησεν ἐπὶ τέλους τὴν νίκην, ὁ καὶ μὲν βεζύρης ἐφονεύθη ἐν τῇ μάχῃ ὡς ἦτον, 6 δὲ χιλιάδες ἐκ τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

ἔπεσαν ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης, ἐνῷ ἐκ τῶν αὐστριακῶν μόνον 3 χιλιάδες ἐφονεύθησαν, περιπλέον δὲ ἔπεσαν εἰς χεῖρας τῶν νικητῶν 114 τηλεβόλα καὶ 150 σημαῖαι, τὰ δὲ λείψανα τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ κατέφυγον εἰς Βελιγράδιον. Μετὰ εἴκοσιν ἡμέρας οἱ αὐτοκρατορικοὶ ἔθεσαν εἰς πολιορκίαν τὸ Τεμεσβὰρ, ὅπερ μετὰ 44 ἡμερῶν προσβολὴν ἐπέτυχεν ἔντιμον συνθηκολόγησιν τῇ 13 ὀκτωβρίου. Τῷ 1717 ἐπολιόρκησε τὸ Βελιγράδιον, ὅπερ ὁ ὀθωμανὸς πασᾶς ὑπερησπίσθη θαυμάσια. Ἐνῷ ἐκινδύνευε τὸ Βελιγράδιον, ἀνεφάνη τῇ 30 ἰουλίου ὁ μέγας βεζύρης ἐν Νίσσῃ μετὰ 150 χιλιάδων στρατοῦ, ἀλλ' ἕνεκα τῆς βραδύτητός του δὲν ἠδυνήθη νὰ σώσῃ τὸ φρούριον, καὶ ὁ Εὐγένιος προσβαλὼν αὐτὸς τὸν μέγαν βεζύρην διὰ νυκτὸς τῇ 18 αὐγούστου ἐνίκησεν αὐτὸν, καὶ μετὰ ὀύο ἡμέρας ἐσυνθηκολόγησε τὸ Βελιγράδιον. Ὁ Εὐγένιος ἤρχησεν ἤδη νὰ σκέπτηται περὶ ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὅτε ἐπελθοῦσα ἡ εἰρήνη τοῦ Πασσάροβιτζ τῇ 20 ἰουλίου 1718 ἀπέδωκεν εἰς αὐτὸν δεκαετῆ ἡσυχίαν, καθ' ἣν ἐπεδόθη εἰς τὴν μέριμναν τῶν δημοσίων ὑποθέσεων καὶ τὴν τῶν ἰδιωτικῶν του. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀνέσεώς του ἐκαλλιώπησε μεγαλοπρεπὲς μέγαρον, ὅπου συνήγαγε πλῆθὺν πολυτίμων βιβλίων, εἰκόνων, ἀντικειμένων τῆς καλλιτεχνίας, τῆς φυσικῆς ἱστορίας. Τῷ 1733 ἀνακηρυχθέντος τοῦ περὶ διαδοχῆς τῆς Πολωνίας πολέμου, ὁ Εὐγένιος καίτοι μὴ ὢν τῆς γνώμης νὰ ὑποστηρίξῃ ἡ Αὐτοκρατορία τὸ κόμμα Αὐγούστου τοῦ Β' ἐδέχθη τὴν ἀρχηγίαν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στρατοῦ ἐπὶ τοῦ Ῥήνου. Αἱ ἐπιτυχίαι τῶν Γάλλων ὑπῆρξαν τάχιστα, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ ἀπώλεσε πᾶν ὅ,τι κατεῖχεν ἐπὶ τοῦ Ῥήνου. Ὁ Εὐγένιος μὴ θέλων νὰ βιψοκινδυνεύσῃ τὴν δόξαν του οὐδεμίαν συνεκρότησε μάχην καὶ συνεβούλευσε τὴν εἰρήνην, ἥτις συνωμολογήθη τῇ 3 ὀκτωβρίου 1735. Ἔκτοτε ὁ Εὐγένιος παρήτησε διὰ παντὸς τὸν στρατὸν, καὶ τὸ ἐπίλοιπον τοῦ βίου του διῆλθεν ἐν τοῖς συμβουλίοις τοῦ αὐτοκράτορος καὶ εἰς τὰς διασκεδάσεις μεταξὺ ἐκλελεγμένης κοινωνωνίας. Ἐσπέραν τινὰ εὑρισκόμενος ἐν τινι συναναστροφῇ ἔδειξε μεγίστην ἀδιαθεσίαν, ὥστε ἠναγκάσθησαν νὰ μετακομίσωσιν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 73 ἐτῶν. Ὁ Εὐγένιος εἶχε μέσον ἀνάστημα καὶ ζωηροὺς τοὺς ὀφθαλμούς. Ἀνεδείχθη εἷς τῶν περιφανεστάτων στρατηγῶν τῆς ἐποχῆς του καὶ ἔχει πολλὰς ὁμοιότητας πρὸς τὸν Μέγαν Ναπολέοντα.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ Ο ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ, ἴδε ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ Ο ΣΟΥΜΕΛΑΙΩΤΗΣ, καλούμενος Σουμελιώτης καθ' ὃ ἔχων τὴν μετάνοιάν του ἐν τῇ περιφήμῳ μονῇ τοῦ Σουμελᾶ τῇ κειμένῃ πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Τραπεζοῦντος. Ἱερομόναχος εἷς τῶν πεπαιδευμένων τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος ποιήσας «Ἐπίγραμμα εἰς τὴν Θεοτόκον» φέρον ἐν ἀκροστιχίδι τὸ ὄνομά του καὶ δημοσιευθὲν ὑπὸ Μετοξοπούλου ἐν τῷ κτιτωρικῷ τῆς μονῆς τοῦ Σουμελᾶ.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΒΩΑΡΝΑΙ, υἱὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου Βωαρναὶ καὶ τῆς Ἰωσηφίνης, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1781, ἀποθ. τῷ 1824. Ἀποφασίσας νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ στρατιωτικὸν στάδιον μετέβη εἰς Βρετάνην, ὅπως ὑπηρετήσῃ ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Hoche χρηματίσαντα φίλον τοῦ πατρός του. Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1795 ἐπιστρέψας εἰς Παρισίους, ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν φρούραρχον τῶν Παρισίων στρατηγὸν Βοναπάρτην καὶ ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ τὸ ξίφος τοῦ πατρός του, ἀφαιρεθὲν συνεπείᾳ ἀφοπλισμοῦ τινος διαταχθέντος ὑπὸ τῆς Convention καὶ κατατεθειμένου ἔν τινι ὁπλοθήκῃ τῶν Παρισίων. Ἡ υἱϊκὴ αὕτη σοργὴ κατευχαρίστησε τὸν στρατηγὸν, ὅστις ἀναλαβὼν τὴν προστασίαν του καὶ κατόπιν ἐκτιμήσας τὴν μητέρα του Ἰωσηφίναν ἐνυμφεύθη αὐτὴν τῇ 5 μαρτίου τοῦ 1796 πρὶν ἢ μεταβῇ εἰς τὸν Ἰταλικὸν στρατὸν, οὗτινος ἀρχηγὸς διωρίσθη. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἄρχεται ἡ τύχη τοῦ Εὐγενίου. Δεκαεξαετὴς ἐγένετο ἀνθυπολοχαγὸς καὶ ἀνέδειξε τὴν γενναιότητά του κατὰ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Αἰγύπτου. Μετὰ τὴν μάχην τοῦ Μαρέγκου ἐγένετο ὑποστράτηγος τῷ 1800, μέγας ἀξιωματικὸς τοῦ Κράτους τῷ 1804, περίγκηψ, ἀρχιαγκελάριος τοῦ Κράτους, μέγας ἀξιωματικὸς τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς καὶ ἀντιβασιλεὺς τῆς Ἰταλίας τῷ 1805. Τὸ βασίλειον τοῦτο σχηματισθὲν ἐξ ἐπαρχιῶν ξένων πρὸς ἀλλήλας καὶ ἐνωθεισῶν διὰ κατακτήσεως ἐστερεῖτο πολιτικὴν διεύθυνσιν, ἐθνικὴν ἑνότητα καὶ στρατιωτικὴν ἐπισημότητα· διὰ τῆς ἱκανότητος ὅμως τοῦ Εὐγενίου ἐν διαστήματι ὀλίγων 9 ἐτῶν κατέστη κράτος πλούσιον καὶ ἰσχυρὸν, ἐν ᾧ ἅπαντες οἱ κλάδοι τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας ἐβελτιώθησαν, καὶ κατ' ἔτος περίσσευμα ἐπαρουσιάζετο 12 ἢ 14 ἑκατομμυρίων φράγκων. Τῷ 1806 ὁ Εὐγένιος ἐνυμφεύθη τὴν ἡγεμονίδα Αὐγούστην Ἀμαλίαν θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας Μαξιμιλιανοῦ Ἰωσὴφ, καὶ ὁ πατρυιὸς του αὐτοκράτωρ Ναπολέων ἐκήρυξεν αὐτὸν θετὸν υἱόν

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Κοινωφελές Ίδρυμα Αργοστολίου (Ν.Π.Δ.Δ.)

του καὶ ἐπίδοξον διάδοχον τοῦ στέμματος τῆς Ἰταλίας. Κατὰ τὸν μετὰ τῆς Αὐστρίας πόλεμον τοῦ 1809 προσεβλήθη καὶ ἐνικήθη ἐν Σακίλῃ ὑπὸ ἀνωτέρων δυνάμεων, ἀλλ' ἐνίκησεν ἐν Πιάδῃ, ἐξηκολούθησε τὰς ἐπιτυχίας του ἐν ταῖς πεδιάσι τῆς Αὐστρίας, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Οὐγγαρίαν, ἐκέρδησε· τὴν μάχην τῆς Ῥάαβ, καὶ ἐδοξάσθη κατὰ τὴν μάχην τῆς Βάγραμ. Συνεπλήρωσε τὴν δόξαν του κατὰ τὴν ἀτυχῆ εἰς Ῥωσσίαν ἐκστρατείαν τοῦ 1812 καθ' ἣν διῴκει τὸ τέταρτον σῶμα ἐκ 50 χιλιάδων ἀνδρῶν. Κατὰ τὴν μάχην τῆς Μοσκόβας, αὐτὸς ἐκυρίευσε τὸ ὀχύρωμα τοῦ Βοροδίνου, ἐπιχείρημα κινδυνωδέστατον καὶ ἐπενεγκὸν τὸ ὁριστικὸν ἀποτέλεσμα τῆς μάχης. Κατὰ τὴν ὀπισθοχώρησιν ὑπῆρξε θαυμάσιος. Ἀπὸ Ποζνὰν μέχρι Λειψίας ἐν διαστήματι 50 ἡμερῶν ἐφήρμοσε πᾶν εἶδος στρατηγήματος καὶ ἀνεδείχθη μέγας στρατηγός. Τῷ 1814 ἀνεδείχθη μεγαλόθυμος ἐν μέσῳ τῶν δυστυχιῶν, καὶ ἀπέφυγε νὰ ἀπυχωρισθῇ τοῦ Ναπολέοντος, ἐνῷ οἱ σύμμαχοι προσέφερον αὐτῷ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ στέμματοι τῆς Ἰταλίας ἐὰν ἔπραττε τοῦτο, μετὰ δὲ τὴν πτῶσιν τοῦ Αὐτοκράτορος ἀπεσύρθη εἰς Βαυαρίαν, ὅπου παρεχωρήθη αὐτῷ τὸ πριγκιπάτον τῆς Ἐϊχστάδης, καὶ ὁ τίτλος δουκὸς τοῦ Λειχτενβέργ. Ἀποθανὼν κατέλιπεν ἓξ τέκνα, τὸν δοῦκα τὸν Λειχτενβέργ Αὔγουστον Κάρολον νυμφευθέντα τὴν δόναν Μαρίαν, βασίλισσαν τῆς Πορτογαλίας καὶ ἀποθανόντα κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, τὴν Ἰωσηφίναν νυμφευθεῖσαν τῷ 1823, τὸν Ὀσκὰρ Βερναδότην, Ὀσκὰρ Α' βασιλέα τῆς Σουηδίας, τὴν Εὐγενίαν Ὀρτενσίαν, νυμφευθεῖσαν τῷ 1826 τὸν πρίγκηπα Φριδερίκον τοῦ Ὀενζόλερν Ἔχιγγεν, τὴν Ἀμαλίαν Αὐγούσταν νυμφευθεῖσαν τῷ 1829 τὸν δὸν Πέτρον αὐτοκράτορα τῆς Βρασιλίας, τὴν Θεοδολίνδαν Λουδοβίκαν, νυμφευθεῖσαν τῷ 1841 τὸν Γουλιέλμον κόμητα τῆς Βυρτεμβέργης καὶ τὸν Μαξιμιλιανὸν Ἰωσὴφ δοῦκα τοῦ Λειχτενβέργ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πρεσβυτέρου του ἀδελφοῦ νυμφευθέντα τῷ 1839 τὴν Μαρίαν θυγατέρα τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας Νικολάου Α', καὶ ἀποθανόντα τῷ 1852.—Ἡ πόλις τῶν Παρισίων ἔδωκε τῷ 1862 εἰς νέον τι βουλεβάρτον τὸ ὄνομα τοῦ πρίγκιπος Εὐγενίου, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ἀνήγειρεν ἀνδριάντα αὐτοῦ ὁρειχάλκινον.

ΕΥΓΕΩΝ ἢ ΕΥΓΑΙΩΝ, Σάμιος εἷς τῶν ἀρχαιοτέρων ἱστορικῶν ἑλλήνων, ζῶν περὶ τὸ 500 π. Χ. Μνημονεύει αὐτὸν Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεύς.

ΕΥΓΗΣΙΠΠΟΣ, γεωγράφος ἕλλην ζῶν περὶ τὸ 1040 μ. Χ. Συνέταξε περὶ τῶν ἀποστασεων τῶν πόλεων ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γῇ σύγγραμμα οὗτινος λατινικὴν μετάφρασιν ἐδημοσίευσεν ἐν τοῖς «Συμμίκτοις» του ὁ Ἀλλάτιος. Ἀγνοοῦντας τὰ καθέκαστα τοῦ βίου του.

ΕΥΓΟΥΒΙΟΝ, ἀρχαία πόλις τῆς Ἰταλίας ἐν τῇ Ὀμβρικῇ, σήμερον καλουμένη Gubbio. Τῷ 1444 ἀνεκαλύφθησαν αὐτόθι ἑπτὰ πίνακες καλούμενοι «Εὐγουβῖνοι» φέροντες πέντε ἐπιγραφὰς εἰς γλῶσσαν ὀμβρικὴν μεμιγμένην μετὰ ἑτρουσκικῆς, καὶ δέκα διὰ χαρακτήρων λατινικῶν. Αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται ἀνήκουσιν εἰς ἐποχὴν προγενεστέραν τοῦ Δ' πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος.

ΕΥΓΡΑΜΜΟΣ, πρόσωπον ἴσως μυθικὸν, ζῶν κατὰ τὴν παράδοσιν κατὰ τὸν Ζ' αἰῶνα π. Χ. Λέγεται Κορίνθιος συνοδεύσας μετ' ἄλλων τεχνητῶν εἰς Ἰταλίαν τὸν Βακχιάδην Δημάρατον ἐξορισθέντα ὑπὸ Κυψελιδῶν ἐκ Κορίνθου, καὶ εἰσαγαγὼν εἰς τὴν Ἑτρουρίαν τὴν ζωγραφικήν.

ΕΥΓΡΑΦΙΟΣ, γραμματικὸς λατῖνος, ζῶν πιθανῶς περὶ τὰ τέλη τοῦ Β' μ. Χ αἰῶνος συνέγραψε περὶ Τερεντίου καὶ ἰδίως περὶ τῶν προλόγων του σημειώσεις σπουδαιοτάτας δημοσιευθεῖσας πολλάκις καὶ ἐμπεριλαμβανομένας εἰς τὰς πληρεστέρας ἐκδόσεις τοῦ Τερεντίου.

ΕΥΓΥΠΠΙΟΣ, θεολόγος λατῖνος ζῶν περὶ τὸ 553 μ. Χ. Κατὰ τὸν Κασσιόδωρον, ὁ Εὐγύππιος ἦτο ἱερεὺς ἀφρικανός, μικρὸν μόνον γινώσκων τὴν θύραθεν φιλολογίαν, ἀλλὰ βαθέως ἐγκύψας εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν Ἁγίων Γραφῶν. Κατ' αἴτησιν ἐπισκόπου τινὸς ἔκαμεν ἐπιτομὴν τῶν Σκέψεων καὶ τῶν Αἰσθημάτων τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου καὶ συνέταξεν ἐπ' αὐτῷ σύγγραμμα διῃρημένον εἰς 338 κεφάλαια. Τὴν συλλογὴν ταύτην ἐπέγραψε «Θησαυρὸν» καὶ ἀφιέρωσεν αὐτὴν εἰς τὴν παρθένον Πρόβαν. Ὁ «Θησαυρὸς» οὗτος ἐδημοσιεύθη ἐν Βασιλείᾳ τῷ 1542, καὶ ἐν Βενετίᾳ τῷ 1543 εἰς φύλλον.

ΕΥΓΥΠΠΙΟΣ, ἁγιογράφος λατῖνος, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΣΤ' αἰῶνος. Ἡγούμενος τοῦ Λουκουλλάνου ἢ τοῦ Ἁγίου Σεβερίνου παρὰ τὴν Νεάπολιν περὶ τὸ 511 συνέγραψε τὸν βίον τοῦ Ἁγίου Σεβερίνου καὶ ἀφιέρωσεν αὐτὸν εἰς τὸν Πασχάλιον διάκονον τῆς ἐκκλησίας τῆς Ῥώμης. Κατὰ τὸν Ἰσίδωρον τὸν ἐκ Σεβίλλης ὁ Εὐγύππιος συνέταξε προσέτι καὶ «Τυπικὸν» διὰ τοὺς μοναχοὺς τῆς μονῆς του μὴ σωζόμενον ἤδη. Συνεχῶς συγχέεται μετὰ τοῦ προηγουμένου.

ΕΥΔΑΙΜΟΝΟΓΙΑΝΝΗΣ (Ἀνδρέας), ἕλλην ἐξωμότης, γεν. ἐν Κυδωνίᾳ τῆς Κρήτης, ἀποθ. ἐν Ῥώμῃ τῷ 1625. Ἡ οἰκογένειά του ἐσεμνύνετο ὅτι κατήγετο ἐκ τῶν Παλαιολόγων

καταφυγοῦσα μετὰ τὴν ἅλωσιν τὴν Κωνσταντινουπόλεως εἰς Κρήτην. Περαιώσας ἐν τῇ πατρίδι του τὰ ἐγκύκλια μαθήματα μετέβη εἰς Πατάβιον μετὰ τοῦ συμπατριώτου του Κωνσταντίνου Παλαιόκαππα καὶ ἠκροάσθη τὴν ῥητορικὴν καὶ τὴν φιλοσοφίαν. Μεταβὰς τῷ 1574 εἰς Ῥώμην καὶ ὁμολογήσας τὸν καθολικισμὸν κατετάχθη τῷ 1581 εἰς τὸ τάγμα τῶν Ἰησουϊτῶν καὶ ἐδίδαξε τὴν φιλοσοφίαν ἐν Ῥώμῃ καὶ τὴν θεολογίαν ἐν Παταβίῳ. Διωρίσθη διευθυντὴς τοῦ κολλεγίου τῶν Ἑλλήνων ἱδρυθέντος προσφάτως ὑπὸ τοῦ πάπα Οὐρβανοῦ Η'. Συνώδευσεν ὡς θεολόγος τὸν καρδινάλιον Βαρβερῖνι ἀποσταλέντα Λεγάτον εἰς Γαλλίαν. Ἀπέθανεν ἑβδομηκοντούτης πρὶν προφθάσῃ νὰ φέρῃ τὸν καρδιναλικὸν πῖλον. Συγγράμματα αὐτοῦ Epistola monitoria ad J. Barclaium ἐν Κολωνίᾳ 1613 εἰς 8ον, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ὀξασίας τοῦ Βελλαρμίνου περὶ τῆς ἐξουσίας τῶν βασιλέων· Apologia pro Henrico Garneto 1610, ὅπου παρίστησιν ὡς μάρτυρα τὸν ἱερέα Γαρνέτον καταδικασθέντα ἐν Λονδίνῳ ἐπὶ Ἰακώβου Α' εἰς θάνατον 1606 ὡς μὴ ἀποκαλύψαντα τὴν συνωμοσίαν τῆς πυρίτιδος. De antichristo βιβλ. 3 Confutatio Anticotoni· Castigatio· Apocalypsis Parallelum torti et tortoris· Responsio ad epistolam Jsaaci Casauboni· Responsio ad capud IV primae exercitationis Casauboni et ad Antilogiam Roberti abbati adversus apologiam P. Garneti· Refutatio exercitationum Casauboni· Epistola ad amicum Gallum Super dssertatione politica Leidgresseri· Ἐπιστολαὶ πρὸς διαφόρους ἑλληνιστὶ καὶ λατινιστί. Κατὰ Νικόλαον τὸν Παπαδόπουλον ὁ Εὐδαιμονογιάννης κατεγίνετο εἰς συγγραφὴν διεξοδικοῦ ποιήματος ἑλληνιστὶ κατὰ τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, οὗτινος τοὺς τρεῖς τόμους εἶδεν ὁ Παπαδόπουλος ἐν Ῥώμῃ. Εἰς τὸν Εὐδαιμονογιάννην ἀποδίδεται προσέτι εἰς λίβελλος πλήρης ὕβρεων κατὰ Λουδοβίκου ΙΓ' καὶ τῆς Γαλλίας.—Μνημονεύεται προσέτι ἕτερος «Εὐδαιμονογιάννης», καλούμενος Θεόδωρος, γεν. ἐν Κρήτῃ καὶ ζῶν κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα.

ΕΥΔΑΙΜΩΝ, εἷς τῶν πεντήκοντα υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς Δαναΐδος Ἑράδης.

Εὐδαίμων, γραμματικὸς Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Δ' μ. Χ. αἰῶνα. Σύγχρονος τοῦ Δεβανίου καὶ γεννηθεὶς ἐν Πηλουσίῳ τῆς Αἰγύπτου, συνέγραψε περὶ ὀρθογραφίας σύγγραμμα ἀπολεσθὲν ἤδη, ἀλλὰ μνημονευόμενον πολλάκις ὑπὸ τοῦ Σουΐδα τοῦ Ἐτυμολόγου, καὶ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου.

Εὐδαίμων, ὑποθετικὴ πόλις πλασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ὅτι ἔκειτο ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ Θαλάσσῃ.

ΕΥΔΑΜΙΔΑΣ, στρατηγὸς σπαρτιάτης, ζῶν περὶ τὸ 385 πρὸ Χρ. Τῷ 383 ὡδήγησε 2,000 πρὸς βοήθειαν τῶν πόλεων τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου κατὰ τῆς Ὀλύνθου. Ὁ ἀδελφός του Φοιβίδας φέρων αὐτῷ ἐπικουρίας ἐκ Σπάρτης, παραγενόμενος εἰς Βοιωτίαν κατέλαβεν ἐξαίφνης τὴν Καδμείαν τῶν Θηβαίων. Τὸ συμβὰν τοῦτο ἐπήνεγκε βραδύτητα ἕνεκα τῆς ὁποίας ἀπέτυχον αἱ ἐπιχειρήσεις τοῦ Εὐδαμίδα. Κατὰ Διόδωρον τὸν Σικελιώτην ἐνικήθη ἐν διαφόροις ἀψιμαχίαις. Ὁ Δημοσθένης λέγει ὅτι τρεῖς στρατηγοὶ τῶν Χαλκιδέων ἀπέθανον κατὰ τὸν πόλεμον τοῦτον· πιθανῶς ὁ Εὐδαμίδας ὑπῆρξεν εἷς τῶν τριῶν τούτων στρατηγῶν.

Εὐδαμίδας Α', βασιλεὺς τῆς Σπάρτης ἐκ τῶν Προκλειδῶν, νεώτατος τῶν υἱῶν Ἀρχιδάμου Δ' διαδεξάμενος τὸν ἀδελφόν του Ἄγιδα Β' τῷ 330. Πιστεύεται ὅτι ἐβασίλευσε 30 ἔτη.

Εὐδαμίδας Β', ἔγγονος τοῦ προηγουμένου βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, 261—244, πατὴρ Ἄγιδος Γ' καὶ Ἀρχιδάμου Ε'.

Εὐδαμίδας, Κορίνθιος μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Λουκιανοῦ.

ΕΥΔΑΜΙΠΠΟΣ, φίλος τοῦ ποιητοῦ Θεοκρίτου, μνημονευόμενος ὑπ' αὐτοῦ ἐν Εἰδυλλίῳ δευτέρῳ.

ΕΥΔΑΜΟΣ, χρυσοχόος μνημονευόμενος ἐν τῷ «Πλούτῳ» τοῦ Ἀριστοφάνους, καὶ ζῶν περὶ τὸ 420 π. Χ. Κατὰ τὸν Σχολιαστὴν τοῦ Ἀριστοφάνους, ἦτο βασκανολόγος δι' ἐπῳδῶν καὶ ἄλλων διαφόρων μαγειῶν ἀποδιώκων κατὰ τὸν διϊσχυρισμόν του τὰ πονηρὰ δαιμόνια καὶ προφυλάττων τοὺς ἄλλους ἀπὸ φαρμακερῶν δηγμάτων ὄφεων καὶ ἀπὸ ἄλλων τοιούτων ἐπιβλαβῶν καὶ ἀπροσδοκήτων συμβάντων.

ΕΥΔΑΝΕΜΟΣ, ἥρως, εἰς τιμὴν τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε βωμὸς ἐν Ἀθήναις. Οἱ περὶ τὸν βωμὸν τοῦτον κατοικοῦντες ἐκαλοῦντο «Εὐδάνεμοι».

Ε-ΥΔΕΝ (κόμης), ναύαρχος βῶσσος, γεννηθ. ἐν ταῖς Κάτω-Χώραις τῷ 1772. Καταγόμενος ἐξ ἀρχαίας ὁλλανδικῆς οἰκογενείας, εἰσῆλθε δεκαετὴς εἰς τὸ ναυτικόν, ἐταξείδευσε πολλάκις εἰς τὴν Μεσόγειον καὶ τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανὸν ὑπὸ τὸν ναύαρχον Κινσβέργεν, καὶ προεβιβάσθη τῷ 1789 ὑποπλοίαρχος. Μετανάστης τῷ 1795 ἐντὸς ἁλιευτικοῦ πλοίου τὸν Stathouder καὶ τοὺς δύο

υἱούς του, συνελήφθη μετὰ τὴν εἰς Ὁλανδίαν ἐπιστροφήν του καὶ ἐτέθη εἰς δίκην· ἀπαλλαγεὶς μετὰ ὀλίγον φυλάκισιν, ἀπέφυγε νὰ ὑπηρετήσῃ πλέον τὴν βαταυϊκὴν δημοκρατίαν, καὶ εἰσῆλθεν ὡς πλοίαρχος εἰς τὸ ῥωσσικὸν ναυτικόν. Μετὰ πολλὰς ἐκδρομὰς εἰς Εὔξεινον Πόντον καὶ Βαλτικὴν τῷ 1808 ἐγένετο ἀρχηγὸς τοῦ στολίσκου τῆς Φινλανδίας καὶ μέχρι τοῦ 1813 διέμεινεν εἰς τὴν ἀρχηγίαν ταύτην, διακριθεὶς εἰς πολλὰς ναυμαχίας κατὰ τῶν Σουηδῶν. Τῷ 1813 μετέσχε τῆς πολιορκίας τοῦ Δάντζικ. Μετ' ὀλίγον διορισθεὶς διοικητὴς τῆς Σβεαβόργης, προεβιβάσθη τῷ 1817 ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδου εἰς τὸν βαθμὸν ἀντιναυάρχου. Τῷ 1827 ἦτο ἀρχηγὸς τῆς ῥωσσικῆς μοίρας, ἥτις μετὰ τῆς ἀγγλικῆς καὶ τῆς γαλλικῆς προσέβαλε καὶ ἐπυρπόλησε τὸν ἐν Πύλῳ Τουρκοαιγυπτιακὸν στόλον. Διορισθεὶς ὑποναύαρχος, καὶ ἔπειτα στρατιωτικὸς διοικητὴς καὶ ἀρχηγὸς τοῦ ναυτικοῦ ἐν Ῥέβελ ἐγένετο δεκτὸς ὡς ὑπασπιστὴς ἐν τῷ ἐπιτελείῳ τοῦ ναυτικοῦ.

ΕΥΔΗΜΟΣ, δημαγωγὸς ἐν Ἀθήναις, ὅστις κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Δημοσθένους ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Δήμου ὡς προτείνας ἄδικόν τινα καὶ ἀθέμιτον νόμον.

Εὔδημος, ἱστορικὸς Ἕλλην ἐκ Νάξου ἢ Πάρου, ζῶν πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (431 π. Χ). Ἄγνωστα τὰ περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν συγγραμμάτων του.

Εὔδημος, στρατηγὸς Ἕλλην, εἷς τῶν διαδόχων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ζῶν περὶ τὸ 330 π. Χ. Διορισθεὶς ἀρχηγὸς τῶν εἰς τὴν Ἰνδικὴν καταλειφθέντων ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου στρατευμάτων, ἐγένετο μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου κύριος τοῦ βασιλείου τοῦ Πώρου, ἐξαφανίσας αὐτὸν διὰ προδοσίας. Γενόμενος οὕτω ἰσχυρὸς ἦλθεν εἰς βοήθειαν τοῦ Εὐμένους μετὰ 3,500 ἀνδρῶν καὶ 125 ἐλεφάντων, καὶ διὰ τοιαύτης ἐπικουρίας προσήνεγκε μεγάλας ἐκδουλεύσεις εἰς τὸν Εὐμένη. Ὕστερον φθονήσας τὸν στρατηγὸν τοῦτον προσετέθη εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ διοργανισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἀντιγόνου καὶ τοῦ Τευτάμου συνωμοσίαν, ἣν ὅμως βραδύτερον ἀπεκάλυψεν εἰς τὸν Εὐμένην. Ὁ Ἀντίγονος μισῶν ἀεὶ καθεν αὐτὸν, τὸν ἐθανάτωσε μετὰ τὴν διὰ προδοσίας τῶν ἀργυρασπιδῶν παράδοσιν τοῦ Εὐμένους.

Εὔδημος ὁ Κύπριος, σύγχρονος καὶ φίλος τοῦ Ἀριστοτέλους, ὅστις ἐπέγραψε διὰ τοῦ ὀνόματός του τὸ γνωστὸν συγγραμμά του «Εὔδημος ἢ περὶ ψυχῆς», οὗτινος σποράδην ἀναφέρονται παρὰ Πλουτάρχῳ.

Εὔδημος ὁ Ῥόδιος, φιλόσοφος Ἕλλην, μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους, ζῶν περὶ τὸ 300 π. Χ. Ἄγνωστα τὰ κατὰ τὸν βίον του, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐπρόκειτο νὰ διαδεχθῇ τὸν διδάσκαλόν του, ὅστις ἀμφιταλαντευόμενος μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Θεοφράστου, ὑπέδειξεν ἐπὶ τέλους τὸν Θεόφραστον, ζητήσας οἶνον ῥόδιον καὶ οἶνον λέσβιον, καὶ κατὰ μὲν τὴν πόσιν τοῦ πρώτου εἰπὼν «δυνατὸς καὶ ἡδὺς ὁ οἶνος» κατὰ δὲ τὴν τοῦ λεσβίου «ἑκάτερος μὲν πάνυ ἀγαθὸς, ἀλλ' ἡδείων ὁ λέσβιος». Ὁ Εὔδημος ὑπεμνημάτισε καὶ ἀνεπλήρωσεν ἐν πολλοῖς τὰ τοῦ Ἀριστοτέλους, συγγράψας «Περὶ Κατηγοριῶν», «Περὶ Ἑρμηνείας», «Ἀναλυτικὰ», «Φυσικά». Ἄλλα ἴδια αὐτοῦ συγγράμματα ἀναφέρονται «Τῶν Ἀστρολογουμένων ἱστορία», «Γεωμετρικαὶ ἱστορίαι», ἐξαφανισθέντα ὁλοτελῶς. Ὁ Σιμπλίκιος ἀναφέρει ὅτι Δαμάσκιός τις συνέγραψε τὸν βίον του. Ἐν τοῖς Ἀριστοτελικοῖς συγγράμμασιν ἐκτὸς τῶν «Νικομαχείων Ἠθικῶν» ὑπάρχουσι καὶ «Ἠθικὰ Εὐδήμεια», περὶ ὧν ἐρίζουσιν οἱ κριτικοὶ ἂν συγγραφέντα ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους προσεφωνήθησαν τῷ Εὐδήμῳ, ἢ ἂν ἦναι σύγγραμμα αὐτοῦ τοῦ Εὐδήμου συγγραφὲν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ διδασκάλου του.

Εὔδημος ὁ Ἀθηναῖος, συγγράψας «Περὶ Λαχάνων», ὡς μνημονεύει ὁ Ἀθήναιος.

Εὔδημος ὁ Ἀνατόμος, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν τέταρτον ἢ τὸν τρίτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Κατὰ τὸν Γαληνὸν ἦτο σύγχρονος καὶ συνεργάτης τοῦ Ἡροφίλου καὶ τοῦ Ἐρασιστράτου. Φαίνεται ὅτι ἔδωκεν ἰδίαν προσοχὴν εἰς τὴν ἀνατομίαν καὶ τὴν φυσιολογίαν τοῦ νευρικοῦ συστήματος. Ἐφρόνει ὅτι τὸ «μετακάρπιον» καὶ τὸ «μετάρσιον» σύγκεινται ἕκαστον ἐκ πέντε ὀστέων συγκεκολλημένων πρὸς ἄλληλα. Τὴν γνώμην ταύτην ἐπολέμησε μὲν ὁ Γαληνὸς, παρεδέξαντο δὲ οἱ νεώτεροι ἀνατόμοι. Ἐφρόνει προσέτι, ἀλλ' ἐσφαλμένως, ὅτι τὸ «ἀκρώμιον» ἦτο ὀστοῦν διάφορον καὶ κεχωρισμένον.

Εὔδημος ὁ Περγαμηνὸς, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ δευτέρου πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος. Περὶ τούτου λέγει ὁ Πλούταρχος ἐν Βίῳ Τιβερίου Γράκχου αὐτολεξεί «Τοῦ Φιλομήτορος Ἀττάλου τελευτήσαντος (τῷ 133 π. Χ), ἀνήνεγκε διαθήκην, ἐν ᾗ κληρονόμος ἐγέγραπτο τοῦ βασιλέως ὁ Ῥωμαίων δῆμος».

Εὔδημος, ἀστρονόμος καὶ γεωμέτρης Ἕλλην, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ πρώτου μ. Χ αἰῶνος. Συνέγραψε περὶ ἱστορίας τῆς ἀστρονομίας καὶ γεωμετρίας.

Εὔδημος, ἰατρός, ζῶν ἐν Ῥώμῃ κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα μετὰ Χριστόν. Ἰατρὸς, φίλος ἴσως δὲ καὶ ἑραστὴς τῆς Λιβίας ἢ Λιβύλλας συζύγου τοῦ Δρούσου Καίσαρος υἱοῦ τοῦ Τιβερίου, ἠνώθη μετ' αὐτῆς ὅπως ὀληθηριάσωσι τὸν Δροῦσον. Μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Σεϊανοῦ συνενόχου καὶ εἰσηγητοῦ τοῦ ἐγκλήματος τούτου, ὁ Εὔδημος ἐτέθη εἰς τὰ βασανιστήρια. Ὁ Τάκιτος διηγούμενος ταῦτα δὲν λέγει τί ἀπέγεινεν ὁ ἔνοχος ἰατρός· κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀπέθανεν ἐν ταῖς κολάσεσιν. Ὁ Κοΐλιος Αὐρηλιανὸς ὁμιλεῖ περί τινος Εὐδήμου μαθητοῦ τοῦ Θεμίσωνος, καὶ ἀναφέρει παρατηρήσεις τούτου περὶ ὑδροφοβίας καὶ ἄλλων ἀσθενειῶν. Πιστεύεται ὅτι εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ ἰατρῷ τῆς Λιβίας ὡς καὶ ὁ παρὰ τοῦ Γαληνοῦ μνημονευόμενος ἰατρὸς ὁ ἀνήκων εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν «Μεθοδιστῶν».

Εὔδημος, σύγχρονος τοῦ Γαληνοῦ, Περιπατητικὸς φιλόσοφος μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ ἐν τῷ «Περὶ τοῦ προγινώσκειν».

Εὔδημος, φυσιολόγος Ἕλλην, ἀγνώστου ἐποχῆς, συνεχῶς μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Αἰλιανοῦ.

Εὔδημος, ῥήτωρ Ἕλλην ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν Δ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Συνέταξε σύγγραμμα «Περὶ Λέξεων αἷς κέχρηνται ῥήτορες καὶ συγγραφεῖς οἱ λογιώτατοι» ἀναφερόμενον μετ' ἐπαίνων ὑπὸ τοῦ Σουΐδα καὶ τῆς Εὐδοκίας, καὶ σωζόμενον χειρόγραφον ἐν Βιέννῃ, ἐν Παρισίοις, καὶ ἀλλαχοῦ.

ΕΥΔΗΣ (Eudes), δοὺξ τῆς Ἀκουϊτανίας, ἴδ. ΕΥΔΩΝ.

ΕΥΔΗΣ ΤΟΥ ΡΟΥΓΕΜΟΝΤΟΥ, 68ος ἀρχιεπίσκοπος, Βεσανσῶνος, ἀποθ. τῷ 1301 Ἀνήκων εἰς ἀρχαιοτάτην οἰκογένειαν τῆς Βουργουνδίας ἀνέβη ἐπὶ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου τῷ 1269. Προσπαθήσας νὰ ἐπεκτείνῃ τὰ προνόμιά του ἐπὶ βλάβῃ τῶν πολιτῶν διήγειρε κατ' αὐτοῦ διαφόρους ἀνταρσίας. Τῷ 1279 ἠναγκάσθη νὰ ὑποθοδρομήσῃ ἀπέναντι ὀχλαγωγίας ἀρξαμένης ἀπὸ διαρπαγῆς τοῦ συνοδικοῦ. Ὅπως προλάβῃ ἐν τῷ μέλλοντι τὰ τοιαῦτα ἀνήγειρε πύργον περιμένου ἡμίσειαν λεύγαν μακρὰν τῆς πόλεως, καὶ κλεισθεὶς ἐν αὐτῷ τῷ 1291 μετὰ τῶν ὀπαδῶν του, ἐπανέλαβε τὰς τυραννικὰς διατάξεις, ἀλλ' οἱ πολῖται πολιορκήσαντες τὸν πύργον τοῦτον ἐκυρίευσαν καὶ κατεδάμισαν σὺν τῷ μνήματι δόντες προσοχὴν εἰς τοὺς ἁρμοσμούς του.

Εὔδης, κόμης τῶν Παρισίων, πατὴρ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, πρεσβύτερος υἱὸς Ῥοβέρτου τοῦ Ἰσχυροῦ βασιλεύσας 888—898. Ὑπερησπίσθη τῷ 885 τοὺς Παρισίους κατὰ τῶν Νορμανδῶν. Μετὰ τὸν θάνατον Καρόλου τοῦ Παχέως, οἱ γάλλοι γεωδεσπόται προσήνεγκον αὐτῷ τὸν θρόνον, ὃν αὐτὸς ἐδέχθη ὡς κηδεμὼν Καρόλου τοῦ Ἁπλοῦ. Ἐπειδὴ ὁ Ἀρνοῦλδος ὁ Νέθος ἀντεποιεῖτο τοῦ θρόνου, μετέβη ὁ ἴδιος παρ' αὐτῷ καὶ προσήνεγκε τὰ βασιλικὰ ἐμβλήματα εἰπὼν ὅτι μόνον παρ' αὐτοῦ δέχεται τὸν θρόνον· τὸ διάδημα τοῦτο κατέστησε τὸν πρίγκηπα τοῦτον φίλον καὶ σύμμαχόν του. Ὑπῆρχον τέσσαρες ἔτι ἀντίζηλοι κατέχοντες διαφόρους χώρας τῆς Γαλλίας, μὴ δυνάμενοι ὅμως νὰ ἱκανοποιήσωσι τὴν φιλοδοξίαν των. Ὁ Εὔδης ἐνίκησε τοὺς Νορμανδοὺς εἰς πολλὰς μάχας καὶ ἴδιως ἔν τινι δάσει, ὅπου κατέσφαξε πλείστους ὅσους ἐξ αὐτῶν, ἐπανελθόντας δὲ καὶ πολιορκήσαντας τοὺς Παρισίους ἠδυνήθη διὰ κατωτέρων δυνάμεων νὰ ἀποδιώξῃ αὐτούς. Μετὰ τοὺς ἐξωτερικοὺς πολέμους ἐπῆλθον αἱ ἐσωτερικαὶ ταραχαί· τινὲς τῶν γεωδεσποτῶν ἐπαναστατήσαντες κατεπονήθησαν ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἕτεροι ἐκήρυξαν βασιλέα Κάρολον Γ' τὸν Ἁπλοῦν. Μόλις ἐπελθὼν ὁ Εὔδης ἐθριάμβευσε, καὶ ὁ Κάρολος ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ καταφύγιον παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς Γερμανίας, ὅστις ἐπρόδοσεν αὐτόν. Ἐν τούτοις ὁ Ἀρνοὺλ συνεκάλεσεν ἐν Βόρμς σύνοδον εἰς ἣν μεταβὰς ὁ Εὔδης συγκατετέθη εἰς τὴν μετὰ τοῦ Καρόλου διανομὴν τῶν τέως ὑπ' αὐτοῦ κατεχομένων χωρῶν. Ἡ διανομὴ αὕτη ἐπήνεγκε νέας δυσαρεσκείας, καὶ νέος ἐμφύλιος πόλεμος ἔμελλε νὰ ἐκραγῇ, ὅτε ἐπελθὼν ὁ θάνατος τοῦ Εὔδου τῷ 898 ἐξησφάλισε τὸν θρόνον τῆς Γαλλίας εἰς τὸν Κάρολον.

Εὔδης Δ', δοὺξ τῆς Βουργουνδίας, ἀποθ. τῷ 1103 ἐν Κλικίᾳ. Διεδέξατο τῷ 1078 τὸν ἀδελφόν του Ὄθωνα Α'. Τῷ 1087 ἀπῆλθεν μετὰ τοῦ θείου του Ῥοβέρτου καὶ πολλῶν εὐγενῶν γάλλων πρὸς βοήθειαν Ἀλφόνσου τοῦ ΣΤ', βασιλέως τῆς Καστιλλίας καὶ τῆς Λεονίας προσβληθέντος ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν τῆς Ἀφρικῆς. Ἐπιστρέψας εἰς Βουργουνδίαν μετὰ τὴν παρὰ τὸ Τόλεδον ἧτταν τῶν Σαρακηνῶν, καὶ διάγων βίον χριστιανικὸν, ἀπῆλθε τῷ 1097 εἰς σταυροφορίαν καὶ ἀπέθανεν ἐν Κιλικίᾳ.

Εὔδης Β', υἱὸς Οὔγου δουκὸς τῆς Βουργουνδίας, διεδέξάμενος αὐτὸν τῷ 1142 καὶ ἀποθανὼν τῷ 1162. Ὑπεχρέωσε τὸν πενθερόν του Θιβάλδον Δ'., κόμητα τῆς Καμπανίας καὶ τῶν Βλαισῶν νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ἐπικυριαρχίαν του διά τινας χώρας.

Εὔδης Γ'. υἱὸς Οὔγου Γ'. δουκὸς τῆς Βουργουνδίας διαδεξάμενος τὸν πατέρα του τῷ 1193, καὶ ἀποθανὼν τῷ 1218. Μετέσχε τῷ 1209 τῆς κατὰ τῶν Ἀλβιγηνῶν σταυροφορίας, καὶ συνώδευσε τῷ 1214 τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας Φίλιππον Αὔγουστον εἰς τὴν ἐκστρατείαν αὐτοῦ κατὰ τῶν ἡνωμένων δυνάμεων τοῦ κόμητος τῆς Φλάνδρας καὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ὄθωνος Δ'. ὁδηγῶν τὴν δεξιὰν πτέρυγα κατὰ τὴν μάχην τῶν Βουβινῶν. Σχηματισθέντος νέου σώματος σταυροφόρων πρὸς ἀφαίρεσιν τῆς Αἰγύπτου ἀπὸ τῶν Μωαμεθανῶν ἐγένετο ἀρχηγὸς αὐτοῦ, ἀλλὰ καθ' ὁδὸν ἀσθενήσας ἀπέθανεν ἐν Λουγδούνῳ.

Εὔδης Δ'. διαδεξάμενος τὸν ἀδελφόν του Οὔγον Ε' δοῦκα τῆς Βουργουνδίας τῷ 1315, καὶ ἀποθανὼν τῷ 1350. Νυμφευθεὶς τῷ 1318 τὴν πρεσβυτέραν θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φιλίππου τοῦ Ὑψηλοῦ, ἐκληρονόμησε τῷ 1320 διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἀδελφοῦ του Λουδοβίκου τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ἀχαΐας καὶ τῆς Πελοποννήσου καὶ τὸ βασίλειον τῆς Θεσσαλονίκης, ἀλλὰ τῷ 1321 ἐπώλησεν ἅπασαν ταύτην τὴν κληρονομίαν εἰς τὸν Φίλιππον, ἡγεμόνα τοῦ Τάραντος. Προσέτι ἐκληρονόμησε τῷ 1330 διὰ τοῦ θανάτου τῆς πενθερᾶς του Ἰωάννης βασιλίσσης τῆς Γαλλίας τὰς κομητείας τῆς Βουργουνδίας καὶ τῆς Ἀρτησίας. Τῷ 1328 συνώδευσε τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας Φίλιππον τὸν Βαλουὰ εἰς τὴν κατὰ τῆς Φλάνδρας ἐκστρατείαν καὶ διεκρίθη ἐν αὐτῇ συντελέσας εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς νίκης κατὰ τὴν μάχην τοῦ ὄρους Κάσσελ, καθ' ἣν ἐπληγώθη. Τῷ 1340 ὑπερησπίσθη τὸ Σαιντ-Ὠμὲρ κατὰ τοῦ Ἰωβέρτου τῆς Ἀρτησίας συμμάχου τῆς Ἀγγλίας.

Εὔδης, κόμης τῆς Καμπανίας ἀποθ. τῷ 1037. Γενόμενος εἷς τῶν πλουσιωτέρων καὶ ἰσχυροτέρων τιμαριούχων τῆς Γαλλίας. Φλέριος, τυχοδιώκτης καὶ ἐπιχειρηματίας ἐπολέμησε κατὰ τοῦ Φούλκου κόμητος τῆς Ἀνδεγαυίας ἕνεκα χρυσίου τινός, ἀλλ' ἐνικήθη ὑπ' αὐτοῦ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Ῥοβέρτου ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς βασιλίσσης Κωνσταντίας ζητούσης νὰ ἐγκαθιδρύσῃ τὸν δευτερότοκον αὐτῆς υἱὸν Ῥοβέρτον, ἀποκλείουσα τὸν πρωτότοκον Ἑρρίκον. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐκ μητρὸς θείου του Ῥοδόλφου τοῦ Γ' βασιλέως τῆς Βὲρν τοῦ Ἰουρα Βουργουνδίας ἀντεποιήθη τὴν διαδοχὴν τοῦ θρόνου του, διατεθέντος ὑπὸ τοῦ Ῥοδόλφου ὑπὲρ Κονράδου τοῦ Σαλικοῦ αὐτοκράτορος καὶ βασιλέως τῆς Γερμανίας, καὶ ἀπόντος τοῦ Κονράδου ἐν Οὐγγαρίᾳ κατέλαβε μέρος τῆς Βουργουνδίας· βιασθεὶς ὑπὸ τοῦ Κονράδου ν' ἀποσυρθῇ, ἐπωφελήθη ἐξ ἑτέρας ἀπουσίας αὐτοῦ καὶ εἰσήλασεν εἰς τὴν Λωρραίνην, ἀλλ' ὁ δοὺξ αὐτῆς κατέστρεψε τοῦ στρατόν του τῷ 1037, συγκροτήσας μάχην, καθ' ἣν ἐφονεύθη καὶ ὁ Εὔδης.

Εὔδης ἐκ Μοντρέιλ ἀρχιτέκτων, ἁγαλματοποιὸς καὶ μηχανικὸς γάλλος, γεν. περὶ τὸ 1220, ἀποθ. τῷ 1289. Ἀναχωρήσας μετὰ Λουδοβίκου τοῦ Θ' εἰς Παλαιστίνην, διεκρίθη ἐν τῇ ἀνεγέρσει τοῦ φρουρίου τῆς Ἰόππης, καὶ ἐπιστρέψας μετὰ τοῦ ἡγεμόνος τούτου τῷ 1254, ᾠκοδόμησε κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος τὸν ξενῶνα καὶ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Quinze-Vingts, τὴν ἐκκλησίαν τῶν Σιαρτρῶν τῷ 1257, καὶ τὴν τοῦ Σταυροῦ τῆς Βρετονερίας τῷ 1268, καὶ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἄλλα φιλανθρωπικὰ καταστήματα. Ἔχαιρε προσέτι φήμην καὶ καλοῦ γλύπτου.

Εὔδης (Ἰωάννης), ἱδρυτὴς τοῦ τάγματος τῶν Εὐδιστῶν, γεν. ἐν Νορμανδίᾳ τῷ 1601 ἀποθ. ἐν Καὲν τῷ 1680. Ἀπὸ τῆς ἐννεαετοῦς ἡλικίας του διεκρίθη διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ὑπομονήν του. Τῷ 1623 εἰσῆλθεν εἰς τὸ τάγμα τῶν Ὀρατοριανῶν, καὶ τῷ 1625 ἐχειροτονήθη ἱερεύς. Ἀπὸ τοῦ 1627 μέχρι τοῦ 1632 ἐπεδόθη εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου καὶ διέδραμε τὴν Νορμανδίαν, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐπιδημικὴ ἀσθένεια (ἴσως ἡ χόλερα) κατεῤῥήμου τὰ βόρεια τῆς Γαλλίας. Τῷ 1632 ἐκήρυττεν εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Γαλλίας καὶ τῷ 1635 διωρίσθη ἀρχηγὸς τῶν ἱεροκηρύκων. Τῷ 1640 ἐγένετο ἀρχηγὸς τοῦ Ὀρατορίου τῆς Καέννης, καὶ ἀμέσως ἤρχησεν ἐκκλησιαστικὰς διαλέξεις ἀποβλεπούσας εἰς τὴν ἀναμόρφωσιν τῶν ἠθῶν τοῦ κλήρου. Τῷ 1643 καταλιπὼν τὴν ἑταιρίαν τῶν Ὀρατοριανῶν ἐσύστησε νέαν ἑταιρίαν, ἀποκαλέσας αὐτὴν «ἑταιρίαν τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῆς Μαρίας» γνωστὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα κοινότητος τῶν «Εὐδιστῶν». Αὕτη τάχιστα ἐμεγεθύνθη, ἀποκτήσασα καταστήματα εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Γαλλίας, καὶ τέλος ἐν Παρισίοις τῷ 1735. Τὰ μέλη αὐτῆς ἦσαν ἐκκλησιαστικοὶ προωρισμένοι εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν σεμιναριστῶν καὶ τὴν διάδοσιν τῆς καθολικῆς θρησκείας δι' ἀποστολῶν. Ἦσαν καθαρῶς λαϊκοί, οὐδεμίαν παιοῦντες ἐυχὴν, καὶ κατὰ τὸ ἔνδυμα μὴ διακρινόμενοι τῶν ἄλλων ἱερέων· συνεμορφοῦντο πρὸς τὰς συνηθείας τῶν τόπων ὅπου διέμενον καὶ μόνον ὅτε εὑρίσκοντο ἐν τοῖς καταστήμασι τῆς κοινότητος ὑπῆκουον εἰς τοὺς ἀνωτέρους των. Εἰς τὴν ἀδελφότητα ταύτην ἀπεδόθησαν διάφοροι ἐγκληματικοὶ σκοποί, καὶ

ἰδίως οἱ Ὀρατοριανοὶ ἐμίμηθησαν τὰς ἀρχὰς αὐτῆς, ἀλλ' ὁ Πατὴρ Εὔδης οὐδόλως ἀπεθαρρύνθη, καὶ ἐπὶ τέλους τῷ 1660 προσειλκύσατο τὴν προστασίαν τῆς βασιλομήτορος Ἄννης τῆς Αὐστριακῆς. Ὀλίγῳ πρὸ τοῦ θανάτου του παρητήθη τῆς ἀρχηγίας τῆς ὑπ' αὐτοῦ συστάσης κοινότητος. Συγγράμματα αὐτοῦ· Exercices de piété pour vivre chrétiennement et saintement, 1636, La Vie et le Royaume de Jésus, 1673, πολλάκις ἀνατυπωθέν· Le Testament de Jésus· Le Testament du Véritable Chrétien· De la Devotion et de l'Office du Coeur de la Vierge, σύγγραμμα πολλὰς ὑποστὰν ἀντιρρήσεις· Le Contrat de l'Homme avec Dieu par le saint baptême, κτλ. Ὁ πατὴρ Εὔδης συνέταξε προσέτι εἰς τρεῖς τόμους τὴν Histoire de la Vie de Marie des Vallées μὴ ἐκδοθεῖσαν, οὖσαν δὲ κατὰ τὸν Lelong τὸ ἀριστούργημα τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ.

ΕΥΔΙΚΟΣ, εἷς τῶν ἐν Σπάρτῃ Ἐφόρων μνημονευόμενος ἐν τοῖς «Ἑλληνικοῖς» τοῦ Ξενοφῶντος.

Εὔδικος, υἱὸς τοῦ Ἀπημάντου Ἀθηναῖος. Ἐν τῶν διαλεγομένων προσώπων ἐν τοῖς Πλάτωνος Διαλόγοις.

Εὔδικος, ἡγεμὼν θεσσαλὸς ἐκ Λαρίσσης, ζῶν περὶ τὸ 350 π. Χ. Ἀνήκων εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν Ἀλκυαδῶν ἦν φίλος καὶ ὑπαὸς τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλίππου. Τῷ 344 συνέδραμε τὸν Φίλιππον, ὅπως διαιρέσῃ τὴν Θεσσαλίαν εἰς τέσσαρας τετραρχίας καὶ ἐγένετο εἷς τῶν νέων τετραρχῶν. Ὁ Δημοσθένης ἐστιγμάτισεν αὐτὸν ὡς προδότην τῆς πατρίδος του, καθ' ὅσον ἀποτέλεσμα τῆς διαιρέσεως ταύτης ὑπῆρξε τὸ νὰ ἐξαρτηθῇ ἡ Θεσσαλία ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ τοῦ Φιλίππου.

ΕΥΔΙΣΤΑΙ, ἴδ. ΕΥΔΗΣ (Ἰωάννης). Τῆς ἀδελφότητος ταύτης κατάστημα ὑφίσταται εἰσέτι ἐν Ῥήννοις τῆς Γαλλίας.

ΕΥΔΟΚΙΑ ἢ ΕΥΔΟΞΙΑ ΑΥΓΟΥΣΤΑ, σύζυγος τοῦ βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου τοῦ Μικροῦ, γεν. ἐν Ἀθήναις τῷ 394, ἀποθανοῦσα ἐν Ἱεροσολύμοις τῷ 461. Ἦτο θυγάτηρ Λεοντίου τοῦ σοφιστοῦ, εἰδωλολάτρις τὴν θρησκείαν καὶ ἐκαλεῖτο κατ' ἀρχὰς «Ἀθηναΐς». Ὁ πατήρ της μετὰ δύο ἑτέρων διδασκάλων τοῦ Ὑπερεχίου καὶ τοῦ Ὡρίωνος ἐκαλλιέργησαν τὰς φυσικὰς αὐτῆς κλίσεις, καὶ ἐμύησαν αὐτὴν εἰς πᾶν εἶδος τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων συνοικειώσαντες αὐτὴν πρὸς τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν λατινικὴν φιλολογίαν, τὴν ῥητορικήν, τὴν ἀστρονομίαν, τὴν γεωμετρίαν καὶ τὴν ἀριθμητικήν. Ἐκτὸς τῆς σοφίας ἦτο πεπροικισμένη καὶ διὰ θαυμασίας καλλονῆς τοῦ σώματος. Ὁ πατήρ της ἀποθνήσκων κατέλιπε διὰ διαθήκης ἅπασαν τὴν περιουσίαν του εἰς τοὺς δύο υἱούς του Οὐαλέριον καὶ Γενέσιον, εἰς αὐτὴν δὲ μόνον ἑκατὸν χρυσᾶ νομίσματα (περίπου 1500 φράγκα) ἐκληροδότησε φρονῶν ὅτι ἔχουσα αὐτὴ τοιαῦτα φυσικὰ χαρίσματα δὲν ἔχει ἀνάγκην πλούτου. Ἡ Ἀθηναΐς θεωροῦσα ἑαυτὴν ἀδικουμένην ἐξώρκισε τοὺς ἀδελφούς της νὰ μὴ συμμορφωθῶσι πρὸς τὰς διατάξεις τῆς διαθήκης ἀλλὰ νὰ διανεμεθῶσι μετ' αὐτῆς τὴν πατρικὴν κληρονομίαν ὡς ἀπήτει τὸ δίκαιον. Μὴ εἰσακουσθεῖσα κατέφυγε παρά τινι θείᾳ της, μεθ' ἧς μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς διαθήκης. Ἐπιτυχοῦσα ἀκροάσεως παρὰ τῇ Πουλχερίᾳ, ἀδελφῇ τοῦ νέου βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ Μικροῦ, κυβερνώσῃ ἐν ὀνόματι αὐτοῦ, τοσοῦτον κατέθελξεν αὐτὴν διὰ τὴν εὐγλωττίαν, τὰς γνώσεις καὶ τὴν καλλονήν της, ὥστε αὕτη πληροφορηθεῖσα προσέτι περὶ τῆς χρηστότητος τῶν ἠθῶν της συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ νυμφεύσῃ αὐτὴν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ της. Ἀπὸ τῆς πρώτης μετ' αὐτῆς συνεντεύξεως, ὁ Θεοδόσιος ἠγάπησεν αὐτὴν ἐμπαθῶς καὶ ἐπετάχυνε τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ γάμου. Ἡ Ἀθηναΐς, ἀνατεθραμμένη εἰς τὴν θρησκείαν τοῦ πατρός της ἐβαπτίσθη ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Ἀττικοῦ καὶ μετωνομάσθη «Εὐδοκία»· οἱ δὲ γάμοι ἐτελέσθησαν τῇ 7 Ἰουνίου 421. Τὸ ἑπόμενον ἔτος ἡ Εὐδοκία ἐγέννησε θυγατέρα ὀνομασθεῖσαν «Λικινίαν Εὐδοξίαν». Τῷ 423 ἀπενεμήθη αὐτῇ ὁ τίτλος «Αὐγούστα». Ἡ «Λικινία Εὐδοξία» ἠρραβωνισμένη μετὰ τοῦ ἐξαδέλφου της Οὐαλεντινιανοῦ, ὕστερον αὐτοκράτορος τοῦ δυτικοῦ κράτους, ἐνυμφεύθη αὐτὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 436 ἢ 437. Ἡ Εὐδοκία ἐκπληροῦσα εὐχήν τινα ὅτι θέλει ἐπισκεφθῇ τοὺς ἁγίους τόπους ἀφοῦ νυμφεύσῃ τὴν θυγατέρα της, ἀπῆλθε τῷ 438 εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ μεγίστης πομπῆς, καὶ ἐπιστρέψασα κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος εἰς Κωνσταντινούπολιν μετήνεγκεν αὐτόθι τὸ λείψανον τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου. Κατὰ ταύτην, φαίνεται, τὴν ἐποχὴν ἐπεσκέφθη καὶ τὴν Ἀντιόχειαν, ὅπου ἐδημηγόρησε πρὸς τὸν λαόν, ὅστις ἀνήγειρεν αὐτῇ χαλκοῦν ἀνδριάντα, καθ' ὅσον τῇ εἰσηγήσει αὐτῆς ὁ Θεοδόσιος ἐξέτεινε τὰ ὀχυρώματα τῆς Ἀντιοχείας καὶ ἐπένειμε τῇ πόλει ταύτῃ διάφορα προνόμια. Κατὰ τὰ πρῶτα 20 ἔτη μετὰ τὸν γάμον αὐτῆς φαίνεται ὅτι ἡ Εὐδοκία μικρὸν μόνον

ἐλάμβανε μέρος εἰς τὰς δημοσίους ὑποθέσεις, ἀνατεθειμένας ἁπάσας εἰς τὴν Πουλχερίαν· ἀλλὰ κατόπιν βαδιουργίαι τῆς αὐλῆς ἐπήνεγκον τὴν πρὸς τὴν Πουλχερίαν δυσμένειαν τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ἡ Εὐδοκία διαδεχθεῖσα αὐτὴν ἐκυβέρνησεν ἐπὶ 7 ἔτη τὸ κράτος 443—450. Περὶ τὰ τέλη ὅμως τῆς ἐποχῆς ταύτης συμβάν τι μυθιστορικὸν φέρον χαρακτῆρα ἀπηλλοτρίωσε, φαίνεται, ἀπ' αὐτῆς διὰ παντὸς τὴν καρδίαν τοῦ συζύγου της. Ὁ αὐτοκράτωρ ἀγοράσας ἓν μῆλον ἀξιοσημείωτον διὰ τὸ τὸ μέγεθος καὶ τὴν καλλονήν του, προσήνεγκεν αὐτὸ ὡραῖον εἰς τὴν Εὐδοκίαν, ἥτις ἀπίστειλεν αὐτὸ εἰς τὸν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας φίλον καὶ συμμαθητήν της Παυλῖνον, διατηρήσαντα τὰς μετ' αὐτῆς στενὰς σχέσεις καὶ μετὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνύψωσίν της καὶ μεγίστων ἀξιωθέντα τιμῶν δι' αὐτῆς παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος. Ὁ Παυλῖνος μὴ γνωρίζων ὅτι τὸ μῆλον τοῦτο ἐδωρήθη παρὰ τοῦ ἰδίου αὐτοκράτορος εἰς τὴν Εὐδοκίαν, ἐνόμισεν ὅτι θέλει τὸν εὐχαριστήσει προσφέρων εἰς αὐτὸν τοιοῦτον δῶρον καὶ τῷ ἀπέστειλε τὸ μῆλον. Οὗτος παραξενευθεὶς πῶς τοῦτο εὑρίσκετο εἰς χεῖρας τοῦ Παυλίνου, καὶ ὑποπτευθεὶς ἐκ τούτου ἐνόχους σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο ἠρώτησε τὴν αὐτοκράτειραν τί ἔκαμε τὸ μῆλον· ἐπειδὴ δὲ ἐκείνη διεβεβαίωσεν ὅτι ἔφαγεν αὐτὸ καὶ τὴν διαβεβαίωσεν της ἐπεκύρωσε δι' ὅρκου, ὁ αὐτοκράτωρ ἐπίστευσε βασίμους τὰς πρώτας ὑποψίας του καὶ φρονῶν ὅτι ἐξηπατήθη ἀναξίως, ἀπέστειλε τὸν Παυλῖνον εἰς Καππαδοκίαν περὶ τὸ 443 καὶ μετ' ὀλίγον διέταξε τὸν θάνατόν του. Ἡ Εὐδοκία κατώρθωσεν ἐπί τινα χρόνον νὰ καταιγάσῃ τὴν ζηλοτυπίαν τοῦ συζύγου της χωρὶς ὅμως νὰ δυνηθῇ νὰ ἐξαλείψῃ αὐτὴν ἐξ ὁλοκλήρου. Ὁ Γίββων φρονῶν τὴν διήγησιν τοῦ ὑπερμεγέθους μύθου ὅλως μυθώδη προσπαθεῖ διὰ καταλληλοτέρου τρόπου νὰ ἐξηγήσῃ τὴν κατὰ τῆς Εὐδοκίας δυσμένειαν τοῦ Θεοδοσίου· ἀλλ' ὅπως δήποτε ὁ θάνατος τοῦ Παυλίνου εὐνοουμένου τῆς Εὐδοκίας κατέστρεψε τὴν ἰσχὺν τῆς Εὐδοκίας ποιήσας κατάδηλον, ὅτι αὐτὴ ἀπώλεσε τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ αὐτράτορος, καὶ ὅτι ἡ εὔνοια αὐτῆς δὲν δύναται νὰ σώσῃ καὶ τοὺς οἰκειοτάτους αὐτῆς. Νεώτερον συμβὰν ἐπήνεγκε τὴν τελείαν καταστροφὴν τῆς Εὐδοκίας. Ὁ εὐνοῦχος Χρυσάφιος ἢ Χρυσάνθιος ἀρχιθαλαμηπόλος τῶν ἀνακτόρων καὶ θερμὸς ὑπέρασπιστὴς τοῦ μοναχοῦ Εὐτυχοῦς (ἴδε τὴν λέξιν ταύτην) ἐπιθυμῶν τὴν καθαίρεσιν τοῦ Φλαβιανοῦ πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκλεγέντος τῷ 447 καὶ ὑποστηριζομένου ὑπὸ τῆς Πουλχερίας. Ἡ Εὐδοκία ἐκ θρησκευτικῆς φαίνεται πεποιθήσεως, καὶ ἕνεκεν ἀντιζηλίας πρὸς τὴν ἀνδραδέλφην της μετέσχε τῆς βαδιουργίας τοῦ εὐνούχου καὶ ἐπέτυχε παρὰ τοῦ ἀσθενοῦς τὸν χαρακτῆρα αὐτοκράτορος τὴν ἀπομάκρυσιν τῆς Πουλχερίας· ἐνῷ ἡ ἡγεμονὶς αὕτη ἦτο ἐξόριστος, οἱ ὑπαδοὶ τοῦ Εὐτυχοῦς συνεκρότησαν τῷ 449 τὴν δευτέραν ἐν Ἐφέσῳ σύνοδον τὴν «ληστρικὴν» καλουμένην ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ, καθῄρεσαν τὸν Φλαβιανὸν καὶ ἐκακοποίησαν αὐτὸν τοιουτοτρόπως, ὥστε μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπέθανεν. Ἡ μυσαρὰ αὕτη βιαιοπραγία ἐκίνησεν εἰς ἀγανάκτησιν τὸν αὐτοκράτορα, ὥστε οὗτος ἐξώρισε τὸν Χρυσάνθιον, ἀνεκάλεσε τὴν Πουλχερίαν ἀπονείμας αὐτῇ τὴν ἀρχαίαν ἰσχύν της καὶ ἔδειξε ζωηρὰν δυσαρέσκειαν κατὰ τῆς Εὐδοκίας, ἀνανεώσας τὰς ἀρχαίας αὐτῆς περὶ τῶν μετὰ τοῦ Παυλίνου σχέσεών της ὑποψίας. Ἐπειδὴ ἡ θέσις τῆς αὐτοκρατείρας ἐν τῇ αὐλῇ κατήντα ἤδη ἀνυπόφορος, ἐζήτησεν αὕτη τὴν ἄδειαν νὰ ἀποσυρθῇ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἡ ζηλοτυπία τοῦ αὐτοκράτορος τὴν ἠκολούθησε. Μαθὼν οὗτος ὅτι ὁ ἱερεὺς Σεβῆρος καὶ ὁ διάκονος Ἰωάννης, οὓς εἶχεν ἐκλέξει ὡς συντρόφους τῆς ἐξορίας της, ἐπεσκέπτοντο αὐτὴν συνεχῶς καὶ ὅτι ἐλάμβανον παρ' αὐτῆς πλεῖστα ὅσα δῶρα, ἀπέστειλε τὸν Σατωρνῖνον κόμητα τῶν δομεστίχων, ὅστις ἀπάτωσεν αὐτοὺς ἀκρίτως. Παροργισθεῖσα ἡ Εὐδοκία διὰ τὴν νέαν ταύτην ὕβριν, ἐνήργησε τὸν θάνατον τοῦ Σατωρνίνου πιθανῶς τῷ 450. Ὁ αὐτοκράτωρ ἐτιμώρησεν αὐτὴν ἀφαιρέσας ἀπ' αὐτῆς πᾶσαν τὴν συνοδίαν, καὶ καταστήσας αὐτὴν ἰδιώτιδα. Τὸ λοιπὸν διάστημα τοῦ βίου της διῆλθεν ἡ Εὐδοκία ἐν τῇ ἐξασκήσει εὐσεβείας καὶ ἀγαθοεργιῶν, ἀνεγείρασα τὰ τείχη τῆς Ἱερουσαλὴμ κατερειπούμενα, καὶ ἀνοικοδομήσασα ἰδίᾳ δαπάνῃ ἐκκλησίας καὶ μοναστήρια. Ἐν τούτοις ἡ πίστις αὐτῆς δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένη ἀπὸ ὑποψιῶν αἱρέσεως, διότι ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀπέφευγε τὴν παραδοχὴν τῶν πράξεων τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου τῆς καταδικασάσης τὰς δοξασίας τοῦ προσφιλοῦς αὐτῇ Εὐτυχοῦς περὶ τῶν δύο φύσεων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους αἱ δυστυχίαι τῆς οἰκογενείας της, καθόσον ἡ θυγάτηρ καὶ αἱ δύο θυγατριδαῖ αὐτῆς ἀπήχθησαν αἰχμάλωτοι ὑπὸ τοῦ Γενσερίχου τῷ 455, αἱ παρακινήσεις τῆς Πουλχερίας, ἀλληλογραφία καὶ συνεντεύξεις μετὰ τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ Στυλίτου καὶ τοῦ Εὐθυμίου σιβασμίου μοναχοῦ, τῆς Ἱεροσολύμ ἔπεισαν αὐτὴν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τοὺς κόλπους τῆς

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ὀρθοξίας, καὶ τὸ παράδειγμα αὐτῆς ἐμιμήθησαν πλεῖστοι. Ἐξηκολούθησε τὰς ἀγαθοεργίας της καὶ εἰς τοὺς διαμείναντας ἐν τῇ αἱρέσει τοῦ Εὐτυχιανισμοῦ, καὶ εἰς τοὺς ἀποπτύσαντας τὴν αἵρεσιν ταύτην. Ἀποθνήσκουσα διεκήρυξεν ἐν τῇ ἐξομολογήσει της ὅτι αἱ μετὰ τοῦ Παυλίνου σχέσεις της οὐδέποτε ἔσχον τι ἐγκληματικόν. Ἀναφέρονται εἰς τὴν Εὐδοκίαν τὰ ἑπόμενα συγγράμματα· «Μετάφρασις τῆς Ὀκτατεύχου», περὶ ἧς ὁ Φώτιος λέγει «Τὸ μέτρον, ὅπερ ὅτι καὶ γυναικὸς καὶ βασιλείᾳ τρυφώσης καὶ οὕτω καλὸν, ἄξιον θαυμάσαι· σαφὴς μὲν γὰρ ὁ πόνος ὡς ἐν ἡρῴῳ μέτρῳ κ.τλ.». «Μετάφρασις Προφητικῶν Λόγων, τοῦ τε Θεσπεσίου Ζαχαρίου καὶ τοῦ κλεινοῦ Δανιὴλ», περὶ ἧς πάλιν ὁ Φώτιος «ἡ αὐτὴ δὲ χάρις τοῦ τεχνίτου διέπρεπε κἂν τούτοις». «Λόγοι τρεῖς εἰς τὸν μάρτυρα Κυπριανὸν», περὶ ὧν πάλιν ὁ Φώτιος «Ἐδήλου δὲ ἄρα τὰ σπουδάσματα, ὡς παῖδες μητέρα, τῶν τῆς βασιλίδος καὶ ταῦτα ὠδίνων ἔκγονα εἶναι». «Ἐγκώμιον εἰς Θεοδόσιον» διὰ τὴν κατὰ Περσῶν νίκην τοῦ συζύγου της συμβᾶσαν τῷ 421 ἢ 422, ὅπερ ἀναφέρει καὶ ὁ Σωκράτης ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ του Ἱστορίᾳ». Εἰς τὴν Εὐδοκίαν προσέτι ἀναφέρονται καὶ τὰ «Ὁμηρόκεντρα» ἢ ὁμηρικῶν στίχων ἢ ἡμιστίχων ἐκτιθέντα τὴν Ἱερὰν Ἱστορίαν, καὶ μάλιστα τὰ πάθη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς πεντήκοντα πέντε κεφάλαια, ἅτινα ὅμως οἱ πλεῖστοι τῶν κριτικῶν ἀνάξια τῆς Εὐδοκίας κρίνοντες, κηρύττουσιν ὑποβαλμαῖα.

Εὐδοκία (Δικινία), ἡγεμονὶς ῥωμαΐα θυγατριδῆ τῆς προηγουμένης καὶ θυγάτηρ τοῦ Οὐαλεντινιανοῦ Γ' καὶ Εὐδοξίας, γεν. περὶ τὸ 438, ἀποθ. ἐν Ἱεροσολύμοις τῷ 472. Ἀπαχθεῖσα αἰχμάλωτος εἰς Καρχηδόνα τῷ 475 μετὰ τῆς μητρός της Εὐδοξίας καὶ τῆς νεωτέρας της ἀδελφῆς Πλακιδίας ὑπὸ τοῦ Γενσερίχου, βασιλέως τῶν Βανδάλων ἠναγκάσθη νὰ νυμφευθῇ τὸν Οὐσνέριχον υἱὸν τοῦ βαρβάρου κατακτητοῦ. Μετὰ ἐκκαιδεκαετῆ μετὰ τοῦ Οὐσερίχου συμβίωσιν, καθ' ἣν ἐγέννησεν υἱὸν καλούμενον Οὐλθέριχον, παροργισθεῖσα διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ συζύγου της παραδοχὴν τοῦ ἀρειανισμοῦ, κατέλιπεν αὐτὸν κρυφίως καὶ μετέβη εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅπου ἀπέθανεν ἀμέσως κληροδοτήσασα ἅπασαν αὐτῆς τὴν περιουσίαν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως. Ἐτάφη ἐν τῷ μνήματι τῆς μάμμης της, τῆς αὐτοκρατείρας Εὐδοκίας.

Εὐδοκία Φαβία, σύζυγος τοῦ αὐτοκράτορος Ἡρακλείου, γεν. περὶ τὰ τέλη τοῦ ε' αἰῶνος, ἀποθανοῦσα περὶ τὸ 612. Εὑρεθεῖσα ἐν Κωνσταντινουπόλει καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Ἡράκλειος, μεθ' οὗ εἶχεν ἀρραβωνιασθῇ, ἐνεδύθη ἐν Ἀφρικῇ τὴν πορφύραν, ἐνεκλείσθη κατὰ διαταγὴν τοῦ τυράννου Φωκᾶ μετὰ τῆς μητρὸς τοῦ Ἡρακλείου ἐντὸς μοναστηρίου. Ὁ θάνατος τοῦ τυράννου ἀπέδωκεν αὐταῖς τὴν ἐλευθερίαν, καὶ ἡ Εὐδοκία ἐνυμφεύθη τὸν Ἡράκλειον κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς στέψεώς του. Κατὰ τὸν Ζωναρᾶν ἔσχε μίαν θυγατέρα καλουμένην Ἐπιφανίαν, καὶ δύο υἱοὺς Ἡράκλειον καὶ Κωνσταντῖνον, ἀποθανοῦσα κατὰ τὸν τοκετὸν τοῦ Κωνσταντίνου, κατὰ δὲ τὸν Κεδρηνὸν ἔσχε μόνον δύο τέκνα μίαν θυγατέρα καὶ ἕνα υἱὸν φέροντα ἀμφότερα τὰ ὀνόματα Ἡρακλείου καὶ Κωνσταντίνου.

Εὐδοκία, τρίτη σύζυγος τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου Ε' τοῦ Κοπρωνύμου, ζῶσα περὶ τὰ τέλη τοῦ ὀγδόου αἰῶνος. Ἐστέφθη καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ συζύγου της τὸν τίτλον Αὐγούστης κατὰ τὸ εἰκοστὸν ὄγδοον ἔτος τῆς βασιλείας του, ἤτοι τῷ 768.

Εὐδοκία, θυγάτηρ τοῦ Ἰγγέρου καὶ παλλακὶς τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ Γ' ζῶσα περὶ τὰ τέλη τοῦ ἐννάτου αἰῶνος. Ὁ Μιχαὴλ ἐνύμφευσεν αὐτὴν τῷ 866 μετὰ τοῦ ὕστερον αὐτοκράτορος γενομένου Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος. Μετ' ὀλίγον ἔτεκεν υἱὸν Λέοντα τὸν φιλόσοφον, ἐξ οὗ διϊσχυρίσθησάν τινες ὅτι ἐνυμφεύθη ἔγκυος οὖσα καὶ ὅτι τὸ τέκνον ἀνῆκεν εἰς τὸν Μιχαήλ. Ταῦτα κατὰ τὸν Ζωναρᾶν· ὁ δὲ Κεδρηνὸς ἐξ ἐναντίας διηγεῖται τὸν γάμον τοῦ Βασιλείου μετά τινος Εὐδοκίας, ἧς ἐγκωμιάζει τὴν εὐγενῆ καταγωγὴν καὶ τὴν καλλονὴν, μακρὰν δὲ τοῦ νὰ ἀποκαλέσῃ αὐτὴν παλλακίδα τοῦ Μιχαὴλ ἐπαινεῖ αὐτὴν ὡς λίαν ἐνάρετον.

Εὐδοκία, τρίτη σύζυγος Λέοντος τοῦ Φιλοσόφου, ζῶσα περὶ τὸ 900. Θυγάτηρ ἦ συγγενὴς τοῦ Ὀψικίου καὶ περίφημος διὰ τὴν καλλονήν της ὀλίγον μόνον ἐπέζησε τοῦ συζύγου της καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ τοκετῷ. Ἀγνοεῖται ἡ ἐποχὴ τοῦ γάμου καὶ τοῦ θανάτου αὐτῆς.

Εὐδοκία, πρεσβυτέρα θυγάτηρ τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου Θ', ζῶσα περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΔ' αἰῶνος. Ἐγίνετο μοναχὴ, συνεπείᾳ ἀσθενείας παραμορφωσάσης τὸ πρόσωπόν της, καὶ πιθανῶς ἐπέζησε τοῦ πατρός της ἀποθανόντος τῷ 1028.

Εὐδοκία Αὐγούστα Μακρεμβολίτισσα, σύζυγος τῶν αὐτοκρατόρων Κωνσταντίνου ΙΔ' τοῦ Δούκα καὶ τοῦ Ῥωμανοῦ Δ' τοῦ Διογένους, ζῶσα περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΑ'

αἰῶνος. Νυμφευθεῖσα τὸν Κωνσταντῖνον Δούκα, ἰδιώτην εἰσέτι ἐγέννησεν ἐξ αὐτοῦ δύο υἱοὺς Μιχαὴλ καὶ Ἀνδρόνικον πρὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεώς του, καὶ τρίτον μετὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην κληθέντα Κωνσταντῖνον· ἔσχε προσέτι καὶ δύο θυγατέρας Θεοδώραν καὶ Ζωήν. Κατὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασίν του ὁ Κωνσταντῖνος ἀπένειμεν εἰς αὐτὴν τὸν τίτλον Αὐγούστης, ἀποθνήσκων δὲ τῷ 1067 εἰς μὲν τοὺς υἱούς του Μιχαὴλ Ζ' τὸν Παραπινάκαν, Ἀνδρόνικον Α' καὶ Κωνσταντῖνον ΙΒ' τὸν Πορφυρογέννητον ἐκληροδότησε τὸ κράτος αὐτὴν δὲ διώρισε κηδεμόνα αὐτῶν καὶ μόνην κυρίαν, ὑποσχεθεῖσαν ὅρως μεθ' ὅρκου καὶ ἔγγραφον τῆς ὑποσχέσεως κατατεθὲν παρὰ τῷ Πατριάρχῃ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ξιφιλίνῳ δοῦσαν, ὅτι δὲν θέλει λάβει δεύτερον σύζυγον. Ἑπτὰ μῆνας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ ἀνατολικὰ μεθόρια τοῦ κράτους ἔχουσιν ἀνάγκην ἀνδρὸς ἱκανοῦ καὶ δραστηρίου, ἀπεφάσισε νὰ νυμφευθῇ τὸ δεύτερον, καὶ ἐξελέξατο ὡς δεύτερον σύζυγον Ῥωμανὸν τὸν Διογένην, ἄνδρα συνενοῦντα ἐν ἑαυτῷ μετὰ τοῦ σωματικοῦ κάλλους πολεμικὴν ἀνδρίαν καὶ στρατηγικὰ προτερήματα. Οὗτος ἀποδειχθεὶς ἐπὶ τοῦ Κωνσταντίνου Δούκα ἔνοχος ἐπὶ συνωμοσίᾳ εἶχε καταδικασθῇ εἰς θάνατον, ἀλλ' ἡ Εὐδοκία ἠλάττωσε τὴν ποινὴν εἰς ἐξορίαν. Θέλουσα δὲ πρὶν ἢ κηρύξῃ τὴν ἀπόφασίν της περὶ τοῦ δευτέρου γάμου νὰ ἀποσπάσῃ τὸ παρὰ τῷ Πατριάρχῃ κατατεθειμένον ἔγγραφον μετεχειρίσθη πρὸς τοῦτο εὐνοῦχόν τινα, ὅστις ἐξαπατήσας τὸν Πατριάρχην ὅτι ἡ αὐτοκράτειρα προτίθεται νὰ ἔλθῃ εἰς δεύτερον γάμον μετὰ τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Πατριάρχου Βάρδα ἀπέσπασε τὸ ἔγγραφον. Φρονοῦσα οὕτω ἡ Εὐδοκία ὅτι ἀπηλλάγη τοῦ ὅρκου καὶ τῶν πρὸς τὸν ἀπεθανόντα αὐτοκράτορα δυθειοσῶν ὑποσχέσεων ἀνακαλεῖ ἀπὸ τῆς ἐξορίας τὸν Ῥωμανὸν Διογένην, καὶ διορίσασα αὐτὸν στρατηλάτην, κατόπιν πρὸς ἐκπλῆξιν τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας καὶ ἀπάσης τῆς πόλεως νυμφεύεται αὐτὸν, καὶ τὸν κάμνει συγκοινωνὸν τῆς αὐτοκρατορίας. Οἱ υἱοὶ τοῦ Κωνσταντίνου Δούκα καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἰωάννης Δούκας ἀγανακτήσαντες διὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην, ἣν ἐχαρακτήριζαν ὡς ἁρπαγὴν, ἀνυπομόνως περιέμενον τὴν στιγμὴν τῆς ἐκδικήσεως κατά τε τῆς Εὐδοκίας καὶ τοῦ δευτέρου συζύγου της. Αἰχμαλωτισθέντος τοῦ Ῥωμανοῦ Διογένους ὑπὸ τῶν Τούρκων ὁ Ἰωάννης ἔσπευσε νὰ ἀνακηρύξῃ ὡς μόνον ἄρχοντα τὸν πρωτότοκον υἱὸν τοῦ Κωνσταντίνου Δούκα Μιχαὴλ Ζ' τὸν Παραπινάκαν καὶ ἡ μὲν Εὐδοκία ἐνεκλείσθη εἰς τὴν παρ' αὐτῆς «δομηθεῖσαν μονὴν κατὰ τὸν ἐν τῇ Προποντίδι πορθμὸν» ὁ δὲ Ῥωμανὸς Διογένης παραδοθεὶς ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀπηνῶς ἐξετυφλώθη, καὶ ἀπαχθεὶς εἰς Πρώτην ὅπου εἶχεν ἀνεγείρει σεμνεῖον περὶ τὸ μετεωρότερον τῆς νήσου, ἀπέθανεν ἐκεῖ παραμεληθείσης τῆς πληγῆς του, καὶ ἐκηδεύθη μεγαλοπρεπῶς ὑπὸ τῆς συζύγου του. Ἡ Εὐδοκία ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἐπεμελήθη τῆς πρώην ἀποκτηθείσης παιδείας, συγγράφουσα καὶ ἐπεξεργαζομένη πεζά τε καὶ ἔμμετρα ποιήματα. Ἀναφέρονται εἰς αὐτήν. «Ὁ Πλόκαμος τῆς Ἀριάδνης» ποίημα ἐπικόν.—«Αἱ χρεῖαι τῶν γυναικῶν».—«Τί δεῖ τὰς βασιλίδας ἀσκεῖν».—«Περὶ διαίτης μοναζουσῶν». Ἐκτὸς τούτων ἀνεκδότων εἰσέτι ἡ Εὐδοκία συνέταξε καὶ τὴν «Ἰωνιάν», ἐκδοθεῖσαν κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Villoison ἐν Βενετίᾳ 1781, εἰς 2 τόμ. εἰς 4ον. Ἐκ τοῦ προλόγου τοῦ συγγράμματος τούτου ἐξάγεται ὅτι συνέγραψεν αὐτὸ ἐν τοῖς ἀνακτόροις πρὶν ἔτι ἐγκλεισθῇ εἰς τὸ μοναστήριον, ἀπόντος εἰς ἐκστρατείαν τοῦ Διογένους καὶ περιμενομένου. Περιέχει τὸ σύγγραμμα Συναγωγὴν θεῶν, ἡρώων τε καὶ ἡρωϊνων καὶ περὶ διαφόρων σοφῶν, καὶ ἠρύσθη ἐκ τῶν αὐτῶν πηγῶν, ἐξ ὧν καὶ τὸ λεξικὸν τοῦ Σουΐδα· εἶναι δὲ πολύτιμον καθ' ὃ ἀναπληροῦν πολλὰ ἐκλείψαντα ἤδη ἀρχαιότερα συγγράμματα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ εἴδους.

Εὐδοκία, θυγάτηρ Ἀνδρονίκου τοῦ Κομνηνοῦ, δευτέρου υἱοῦ τοῦ αὐτοκράτος τοῦ Βυζαντίου Καλοϊωάννου, ζῶσα περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΒ' αἰῶνος. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πρώτου συζύγου της, οὗτινος ἄγνωστον τὸ ὄνομα, συνέζησεν ὡς παλλακὶς μετὰ τοῦ ἐξαδέλφου της Ἀνδρονίκου Κομνηνοῦ, βραδύτερον αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου Α'. Ἐνυμφεύθη εἰς δεύτερον γάμον τὸν Μιχαὴλ Γαβρᾶν.

Εὐδοκία, θυγάτηρ τοῦ βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος Μανουὴλ Β' τοῦ Παλαιολόγου, νυμφευθεῖσα τῷ 1407 τὸν μέγαν Δομέστιχον Κωνσταντῖνον Ξιφιλῖνον Τραπεζούντιον. Αὕτη ἀνήγειρεν ἐν Τραπεζοῦντι ἐκκλησίαν εἰς τιμὴν τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου σωζομένην μέχρι σήμερον.

ΕΥΔΟΚΙΑΣ, πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας συνοικισθεῖσα ἐκ τῶν Κομάνων ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἡρακλείου καὶ λαβοῦσα τὸ ὄνομα ἐκ τῆς θυγατρὸς του Κυρᾶς Εὐδοκίας. Ἡ πόλις μετὰ τοῦ τείχους της σώζουσα ἔτι οἰκίας τινὰς εἶναι εὐθὺς ὑπεράνω τῆς νῦν καλουμένης «Τοκάτ». Κατέκτησεν αὐτὴν ὁ σελτζουκίδης σουλτάνος Μελὶκ Ταϊμὴρ διοικουμένην ὑπὸ τοῦ δουκὸς Μιχαὴλ γεναίως προμαχήσαντος ὑπὲρ αὐτῆς· ὅ-

πισθεν τοῦ φρουρίου ἐπὶ τῆς ἁλώσεως ἦν ἐπὶ κρημνοῦ μονὴ Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος, ἧς τὰ ἐρείπεια σώζονται συχναζόμενα κατ' ἔτος ὑπὸ τῶν περιοίκων χριστιανῶν. Ἐπελθόντος ὕστερον τοῦ Ταμερλάνου, οἱ κάτοικοι χρισιανοὶ θέλοντες νὰ δείξωσι τὴν πρὸς αὐτὸν ὑποταγὴν ὑπεδέχθησαν αὐτὸν μετὰ τῶν παίδων τῶν σχαλείων· ἐπειδὴ ὅμως ὁ Ταμερλάνος διέταξε τοὺς ἱππεῖς του νὰ καταπατήσωσι διὰ τῶν ἵππων τοὺς παίδας τούτους, οἱ κάτοικοι ἀπεφάσισαν νὰ ἐγκαρτερήσωσ. ἐντὸς τῶν τειχῶν, καὶ οὕτω συνεκροτήθη αὐτόθι αἱματηρὰ μάχη, καθ' ἣν κατεστράφησαν μὲν οἱ κάτοικοι ἐντελῶς, ἐφονεύθη δὲ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ταμερλάνου καὶ ἐτάφη αὐτόθι. Βραδύτερον συνῳκίσθη τὸ ὑπὸ τὴν ἀρχαίαν πόλιν μέρος καὶ ἀπετελέσθη ἡ νῦν πόλις ἡ καλουμένη Τοκὰτ (ἴδε τὴν λέξιν ταύτην).

ΕΥΔΟΞΙΑ, αὐτοκράτειρα τῆς Ἀνατολῆς, σύζυγος τοῦ Ἀρκαδίου, γεν. περὶ τὸ 375. ἀποθ. τῷ 404. Νυμφευθεῖσα μετὰ τοῦ Ἀρκαδίου, τῷ 395 ἔσχεν ἐξ αὐτοῦ τέσσαρας θυγατέρας Φλακίλλαν ἢ Φαλκίλαν, Πουλχερίαν, Ἀρκαδίαν καὶ Μαρίνην καὶ ἕνα υἱὸν Θεοδόσιον τὸν Μικρόν. Ὑπεροπτικοῦ χαρακτῆρος ἐξήσκησε μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ συζύγου της. Ἐβοήθησε τὸν εὐνοῦχον Εὐτρόπιον, ὅπως ἀπαλλαγῇ τοῦ ἀντιζήλου του Ῥουφίνου, καὶ ὕστερον ἐπέτυχε παρὰ τοῦ συζύγου της τὴν σύλληψιν τοῦ Εὐτροπίου. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐλέγξας πολλάκις αὐτὴν δημοσίως, προεκάλεσατο σφοδρὰν αὐτῆς καταδίωξιν καὶ τρὶς ὑποστὰς ἐξορίαν ἀπέθανεν ἐπὶ τέλους ἐν τῇ ἐξορίᾳ. Ἡ Εὐδοξία ἀπέθανε συνεπείᾳ ἐξαμβλώσεως· ὁ Κεδρηνὸς διηγεῖται κατὰ τρόπον ἀπίθανον τὰς λεπτομερείας τοῦ θανάτου της, ὃν οἱ ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς ἀποδίδουσιν εἰς θείαν ποινὴν διὰ τοὺς ἀδίκους κατὰ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καταδιωγμούς.

Εὐδοξία, αὐτοκράτειρα τῆς Δύσεως θυγάτηρ Θεοδοσίου τοῦ Μικροῦ καὶ Εὐδοκίας τῆς Ἀθηναΐδος, ἐν. τῷ 422, ἀποθ. ἐν πλήρει πέμπτῳ αἰῶνι. Τῷ 455 μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πρώτου συζύγου της Οὐαλεντινιανοῦ Γ', μεθ' οὗ εἶχε νυμφευθῆ τῷ 436 ἢ 437 ἠναγκάσθη νὰ δεχθῇ τὴν χεῖρα τοῦ Μαξίμου δολοφόνου τοῦ Οὐαλεντινιανοῦ καὶ ἅρπαγος τοῦ θρόνου. Πρὸς ἐκδίκησιν τῆς βιαιοπραγίας ταύτης προσεκάλεσεν εἰς Ἰταλίαν τὸν Γενζερίχον, βασιλέα τῶν Βανδάλων, ὅστις δεχθεὶς τὴν πρόσκλησιν, ἐλυμαίνετο τὴν Ῥώμην, τοῦ Μαξίμου σπεύσαντος εἰς φυγὴν καὶ λιθοβοληθέντος ὑπὸ τοῦ λαοῦ, καὶ μετήνεγκεν εἰς Καρχηδόνα τὴν Εὐδοξίαν καὶ τὰς δύο θυγατέρας της Εὐδοκίαν καὶ Πλακιδίαν. Μετά τινων ἐτῶν αἰχμαλωσίαν ἡ Εὐδοξία καὶ ἡ Πλακιδία ἀπεστάλησαν μετὰ τιμῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Εὐδοξία ἴδε Εὐδοκία.

Εὐδοξία Θεοδωρόβνα, ἴδε Πέτρος ὁ Μέγας αὐτοκράτωρ Ῥωσσίας.

ΕΥΔΟΞΟΣ, ἰατρὸς Ἕλλην, Κνίδιος, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν πέμπτον ἢ τέταρτον αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ. Μνείαν τούτου ποιεῖται ὁ συνώνυμος καὶ συμπατριώτης του ἀστρονόμος. Συνίστα θερμῶς τὴν χρῆσιν τῶν σωματικῶν ἀσκήσεων.

ΕΥΔΟΞΟΣ, φιλόσοφος καὶ ἀστρονόμος Ἕλλην, υἱὸς Αἰσχίνου, Κνίδιος, ζῶν κατὰ τὸν τέταρτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Κατὰ Διογένην τὸν Λαέρτιον ἦτο ἐνταυτῷ ἀστρονόμος, γεωμέτρης, ἰατρὸς καὶ νομοθέτης. Καίτοι μηδενὸς μαρτυρίου τῆς σοφίας του σωθέντος, ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας ὑπάρχει ὅτι ἡ σοφία τοῦ ἀστρονόμου τούτου ἐθεωρήθη μεγίστη παρὰ τοῖς συγχρόνοις του καὶ ὅτι ἀπέκτησεν οὗτος μεγίστην φήμην. Ὁ Διογέννης ὁ Λαέρτιος γράφει τὸν βίον αὐτοῦ. Κατ' αὐτὸν ὁ Εὔδοξος ἐσπούδασε τὴν γεωμετρίαν ὑπὸ τὸν Ἀρχύταν καὶ τὴν ἰατρικὴν ὑπὸ Φιλιστίωνα τὸν Σικελιώτην. Εἰς ἡλικίαν 23 ἐτῶν καίτοι πενέστατος μετέβη εἰς Ἀθήνας ὅπως σπουδάσῃ, ἐκεῖ ἐν τῇ σχολῇ τῶν μαθητῶν τοῦ Σωκράτους, συνοδεύσας τὸν ἰατρὸν Θεομέδοντα ἀναλαβόντα τὴν διατροφήν του. Καταλύων ἐν Πειραιεῖ ἤρχετο καθ' ἑκάστην εἰς Ἀθήνας καὶ ἀκροαζόμενος τῶν σοφιστῶν ἐπέστρεφε τὸ ἑσπέρας. Ἀκολουθήσας ἐπί τινα χρόνον τὰ μαθήματα τοῦ Πλάτωνος, καὶ ἀποπεμφθεὶς ὑπ' αὐτοῦ δι' ἀγνώστους λόγους ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του. Δι' ἐράνου τῶν φίλων του προμηθευθεὶς τὴν ἀναγκαιοῦσαν δαπάνην μετέβη εἰς Αἴγυπτον, μὲ φήμην καὶ συστατικὴν τοῦ Ἀγησιλάου πρὸς τὸν Νεκτάναβιν, ὅστις ἐσύστησεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἱερεῖς τῆς Αἰγύπτου. Ἐπὶ δεκαὲξ μῆνας διέτριψε παρ' αὐτοῖς ἐξυρισμένος τὸν πώγωνα καὶ τὰς τρίχας, καὶ καταγινόμενος εἰς τὴν σύνταξιν τῆς «ὀκταετηρίδος» του. Καταλιπὼν τὴν Αἴγυπτον μετέβη εἰς Κύζικον καὶ Προποντίδα σοφιστεύων, ἔπειτα πρὸς Μαύσωλον. Μετέβη ὕστερον εἰς Ἀθήνας περικυκλούμενος ὑπὸ πλείστων μαθητῶν ὅπως λυπήσῃ τὸν ἀποπέμψαντα αὐτὸν Πλάτωνα. Κατὰ τὸν Νικόμαχον, υἱὸν τοῦ Ἀριστοτέλους, ὁ Εὔδοξος ἐδίδαξεν ὅτι ἡ ἡδονὴ εἶναι τὸ ἄκρον ἀγαθόν· ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος πρεσβεύθησαν, ὅτι ὁ Εὔδοξος ἐτιμήθη τὸ

μέγιςα ὑπὸ τῶν συμπατριωτῶν του διὰ ψηφίσματος καὶ ἅπασα ἡ Ἑλλὰς ἐσέβετο αὐτὸν διὰ τοὺς νόμους, οὓς ἔδωκεν εἰς τοὺς συμπολίτας του, καὶ διὰ τὰ ἔξοχα συγγράμματά του περὶ ἀστρονομίας, γεωμετρίας καὶ ἄλλων ἐπιστημῶν. Ὅτε ἐν Αἰγύπτῳ συνεγένετο Ἰχάνουφι τῷ Ἡλιουπολίτῃ, ὁ Ἄπις περιελειχμήσατο τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ· τοῦτο δὲ οἱ ἱερεῖς ἐξήγησαν, ὅτι ὁ ἀνὴρ οὗτος θέλει μὲν γείνει ἔνδοξος, ἀλλ' ὀλίγον μόνον χρόνον βέλει ζήσει· πραγματικῶς δὲ ὁ Εὔδοξος ἀπέθανεν ἄγων ἡλικίαν μόνον 53 ἐτῶν. Τὸν ἀστρονόμον τοῦτον συνεχῶς μνημονεύουσιν οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς. Ὁ Φανόστρατος συνέταξε σύγγραμμα περὶ Εὐδόξου. Ὁ Στράβων λέγει ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ἐδεικνύετο εἰσέτι ἡ «Σκοπὴ», ἀφ' ἧς ἔκαμνε τὰς ἀστρονομικάς του παρατηρήσεις. Κατὰ τὸν Πλίνιον ὁ Εὔδοξος μετήνεγκεν ἐκ τῆς Αἰγύπτου εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀκριβεστέραν γνῶσιν περὶ τοῦ ἔτους, ὅπερ προσδιώρισεν εἰς 365 ἡμέρας καὶ ἓν τέταρτον τῆς ἡμέρας, ὅπερ βραδύτερον παρεδέξαντο καὶ εἰς τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον. Ὁ Ἀρχιμήδης πληροφορεῖ ὅτι ὁ Εὔδοξος ἐφρόνει τὴν διάμετρον τοῦ ἡλίου ἐννεακτὸν πλασίαν μόνον τῆς διαμέτρου τῆς σελήνης. Ὁ Βιτρούβιος ἀποδίδει εἰς αὐτὸν τὴν κατασκευὴν τοῦ σκιοθήρου, κληθέντος «Ἀράχνης», διὰ τὸ περίπλοκον τῶν γραμμῶν του. Ἀλλ' ἡ περιφημοτέρα τῶν ἀποδιδομένων εἰς τὸν Εὔδοξον ἐφευρέσεων εἶναι ἡ τῶν συγκεντρικῶν σφαιρῶν. Κατὰ τὸν Εὔδοξον ἕκαστος πλανήτης εἶχεν εἶδος ἰδιαιτέρου οὐρανοῦ, συγκειμένου ἐκ σφαιρῶν συγκεντρικῶν, ὧν αἱ κινήσεις τροποποιοῦσαι ἀλλήλας ἐσχημάτιζον τὴν κίνησιν τοῦ πλανήτου· ὅπως ἐπὶ παραδείγματι παραστήσῃ τὸν δρόμον τοῦ ἡλίου ἐπενόει τρεῖς τοιαύτας σφαίρας, ὧν ἡ πρώτη κινουμένη ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς εἰς 24 ὥρας παρῆγε τὴν ἡμερησίαν περιστροφήν, ἡ δευτέρα κινουμένη περὶ τοὺς πόλους τοῦ ζωδιακοῦ εἰς 365 ἡμέρας καὶ 6 ὥρας ἐξήγει τὴν ἐτησίαν κίνησιν, ἡ δὲ τρίτη κινουμένη περὶ ἄξονα ἐκκλίνοντα τῶν πόλων ἐξήγει ἐκκλίσεις τινὸς ἐκτὸς τῆς ἐκλειπτικῆς, ἃς ἐνόμισεν ὅτι ἀνεκάλυψεν εἰς τὸν ἥλιον· καὶ εἰς τὴν σελήνην δὲ τρεῖς σφαίρας ἀπένειμεν εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς 5 πλανήτας ἀνὰ 4 σφαίρας. Τὴν ὑπόθεσιν ταύτην πρὸς ἐξήγησιν τῆς κινήσεως τῶν οὐρανίων σωμάτων οὐδεὶς τῶν ἀρχαίων ἐπολέμησεν, ἐξ ἐναντίας πολλοὶ παρεδέχθησαν αὐτήν· καὶ ὁ Ἀριστοτέλης μετὰ τοῦ Καλίππου καὶ ἄλλων συγγραφέων τροποποιήσεις μόνον ἐπήνεγκον εἰς αὐτήν, αὐξήσαντες τὸν ἀριθμὸν τῶν σφαιρῶν εἰς 55 ἀντὶ 26 κατὰ τὸν Εὔδοξον. Ὁ Ἄρατος κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἱππάρχου οὐδὲν ἄλλο ἔπραξεν εἰς τὴν σύνταξιν τῶν «Φαινομένων» του, εἰμὴ ὅτι ἐστιχούργησε τὰ «Φαινόμενα» τοῦ Εὐδόξου. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ἱππάρχου τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἐγράφη ἐν τῇ νηπιότητι εἰσέτι τῆς ἀστρονομικῆς ἐπιστήμης, καὶ ὑπὸ συγγραφέως μὴ ὄντος ἱκανοῦ μηδὲ τὴν ἀνατολὴν καὶ τὴν δύσιν τῶν ἀςέρων νὰ προσδιορίσῃ. Ὁ Πρόκλος, ὁ Κικέρων καὶ ὁ Πτολεμαῖος ἐγκωμιάζουσι τὸν Εὔδοξον διὰ τὰς γεωμετρικάς του γνώσεις, ὁ δὲ Σέξτος ὁ Ἐμπειρικὸς τίθησιν αὐτὸν ἐν ἴσῃ μοίρᾳ μετὰ τοῦ Ἱππάρχου. Ὁ δὲ Πλούταρχος λέγει περὶ αὐτοῦ ὅτι ἠὔχετο νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν ἥλιον, καὶ ἀφοῦ καταμάθῃ τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ νὰ καταφλεγῇ. Ὁ δὲ Πετρώνιος ἀναφέρει ὅτι ὁ Εὔδοξος διέτριψε μέχρι γήρατος ἐν ὄρει ὑψηλῷ, ἵνα παρατηρῇ τὴν κίνησιν τῶν ἀστέρων. Ἐκ τῶν νεωτέρων ὁ γάλλος συγγραφεὺς Δελάμβρης οὐδὲ κἂν ὀνομάζει αὐτὸν ἀστρονόμον, ἀλλ' ὁ Ἰδάλερος, ὁ Δατρώνης καὶ ἄλλοι ἀποφαίνονται ὅτι ὁ Εὔδοξος ἔπραξε πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο τότε νὰ πράξῃ τις. Εἰς τὴν Χρονολογίαν ὁ Εὔδοξος συνετέλεσε διὰ τῆς «Ὀκταετηρίδος» του καὶ διὰ τοῦ πρὸς διόρθωσιν τοῦ μηνολογίου «Παραπήγματός» του, ὅπερ καίτοι εὐτελὲς ἐχρησίμευσεν εἰς τὸν Σωσιγένην πρὸς διόρθωσιν τοῦ ῥωμαϊκοῦ μηνολογίου κατὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου. Ἄλλα συγγράμματα τοῦ Εὐδόξου ἀναφέρονται ὑπὸ τὰς ἑπομένας ἐπιγραφὰς «Γεωμετρούμενα», «Ὀργανική», «Ἀστρονομία δι' ἐπῶν», «Ἔνοπτρον» ἢ «Κάτοπτρον», «Φαινόμενα», «Περὶ Θεοῦ καὶ Κόσμου καὶ τῶν Μετεωρολογουμένων», «Γῆς περίοδος».

Εὔδοξος, ποιητὴς κωμικὸς ἀθηναῖος τῆς νεωτέρας κωμῳδίας, υἱὸς τοῦ τυράννου Ἀγαθοκλέους, γεννηθεὶς ἐν Σικελίᾳ καὶ ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν τρίτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Οὗτος ἐνίκησεν ὀκτάκις, τρὶς μὲν κατὰ τὰ Διονύσια πεντάκις δὲ κατὰ τὰ Λήναια. Γινώσκονται αἱ ἐπιγραφαὶ δύο ἐκ τῶν κωμῳδιῶν του «Ναῦκληρος» καὶ «Ὑποβολιμαῖος».

Εὔδοξος ὁ Ῥόδιος, ἱστορικὸς μνημονευόμενος ὑπὸ Διογένους τοῦ Λαερτίου καὶ ὑπὸ Ἀπολλωνίου τοῦ Δυσκόλου.

Εὔδοξος ὁ Κυζικηνός, γεωγράφος καὶ περιηγητὴς ἕλλην, ζῶν περὶ τὸ 150 π. Χ. Καταλιπὼν τὴν γενέθλιον αὐτοῦ πόλιν μετέβη εἰς Αἴγυπτον, ὅπου Πτολεμαῖος ὁ Εὐεργέτης καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ Κλεοπάτρα ἐπέτρεψαν αὐτῷ διαφόρους ἀποστολὰς εἰς Ἰνδίας. Δημευθέντων τῶν

κτημάτων του ὑπὸ τοῦ Λοθάρου ἐπέβη εἰς πλοῖον ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ καὶ περιπλεύσας ἅπασαν τὴν παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς ἀφίκετο μέχρι Γαδείρων· θελήσας νὰ ἐπαναλάβῃ τὸν περίπλουν τῆς Ἀφρικῆς ἀπὸ Γαδείρων καὶ διευθυνόμενος εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἀπέτυχεν.

Εὔδοξος ὁ Ἥρωος, νομικὸς ῥωμαῖος, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ πέμπτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Ἐμελέτησε καλῶς τοὺς χαίροντας φήμην κλασικοὺς νομικούς, καθὰ μνημονεύων ἐν τοῖς «Βασιλικοῖς» τὴν πραγματείαν τοῦ Οὐλπιανοῦ De Officio Praetoris. Ὑπεμνημάτισε τὸν Γρηγοριανὸν Κῶδηκα καὶ τὸν Ἑρμογενειανὸν καὶ τὸν Θεοδοσιανὸν μετενεχθέντες ὕστερον εἰς τὸν Ἰουστινιάνειον Κῶδηκα. Ὁ Θαληλαῖος κατατάσσει αὐτὸν μεταξὺ τῶν ἀριστερῶν ὑπομνηματιστῶν, καὶ ὁ Πατρίκιος δὲ ἐπικαλεῖται αὐτὸν μάρτυρα.

Εὔδοξος, ἰατρὸς Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Ε' μ. Χ αἰῶνα. Τῷ 432 ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ Μικροῦ ἐλειποτάκτησε πρὸς τοὺς Οὔνους.

ΕΥΔΩΝ ἢ ΕΥΔΗΣ, δουξ τῆς Ἀκουιτανίας 691—738. Ὑπέσπασεν ἀπὸ τῶν βασιλέων τῆς Νευστρίας καὶ τῆς Αὐστρασίας τὰς χώρας τὰς ὕστερον κληθείσας Νιβερναῖ, Βιβραὶ καὶ Ἀρλεσιανὴ Προβηγγία 687—715, ἀπέτυχεν εἰς τὰς προσπαθείας του πρὸ ἀπόσπασιν τῆς Σηπτομανίας ἀπὸ τῶν Σασακηνῶν 688, ὑπεστήριξε τὸν πρωθυπουργὸν τῆς Νευστρίας Ῥαινφρεδὸν κατὰ τοῦ Καρόλου τοῦ Μαρτέλλου 717—719, ἐθριάμβευσε κατὰ τοῦ Ἐμίρου Ἀλ-Σαμὰχ ἐπὶ τῆς ἀπὸ Τωλώσσης εἰς Καρκασόνην ὁδοῦ 721, κατέβαλε πρωσέτι δὶς τὸν Ἐμίρην Ἀμπέϊσαν 725, καὶ ἀπειληθεὶς ἐν ταῖς ἕδραις του χώραις ὑπὸ Καρόλου τοῦ Μαρτέλλου προσεκάλεσεν εἰς βοήθειάν του τοὺς μουσουλμάνους οὓς εἶχε νικήσει. Παροργισθεὶς διὰ τὰς ὑπὸ τῶν συμμάχων ἐπενεχθείσας κατερημώσεις, συνεφιλιώθη μετὰ τοῦ Καρόλου τοῦ Μαρτέλλου, καὶ συμμετέσχε τῆς νίκης τῶν Πουατιερῶν τῷ 732.

ΕΥΔΩΡΑ, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος κατὰ τὴν Θεογονίαν τοῦ Ἡσιόδου.

Εὐδώρα, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος κατὰ τὸν Ἡσίοδον καὶ τὸν Ἀπολλόδωρον.

ΕΥΔΩΡΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Πολυμήλης, θυγατρὸς τοῦ Φύλαντος, ὑφ' οὗ ἀνετράφη ἐν Θεσσαλίᾳ. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν πέντε Μυρμιδόνων ἡγεμόνων, τῶν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ἀχιλλέως ἐκστρατευσάντων κατὰ τῆς Τροίας. Ὅτε ὁ Πέτροκλος ἐνδυθεὶς τὴν πανοπλίαν τοῦ Ἀχιλλέως ὥρμησε κατὰ τῶν Τρώων, συνωδεύετο ὑπὸ τοῦ Εὐδώρου, διαταχθέντος ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως νὰ μετριάσῃ τὸν πολεμικὸν ζῆλον τοῦ Πατρόκλου.

Εὔδωρος, διδάσκαλος τῆς παλαίστρας ἐν Ἀθήναις μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος.

ΕΥΕΛΘΩΝ, βασιλεὺς τῆς ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ Σαλαμῖνος, πατὴρ Σιρώμου, ζῶν περὶ τὸ 530 π. Χ. Ὅτε ὁ βασιλεὺς τῆς Κυρήνης Ἀρκεσίλαος Γ' ἀπεδιώχθη τῆς Κυρήνης, ἡ τούτου μήτηρ Φερετίμη καταφυγοῦσα εἰς Σαλαμῖνα ἐζήτει παρὰ τοῦ Εὐέλθοντος στρατιάν, ἵνα νὰ καταγάγῃ αὐτήν τε καὶ τὸν υἱόν της εἰς Κυρήνην. Ὁ Εὐέλθων πᾶν ἄλλο ἔδιδεν ἢ στρατιάν· ἐπειδὴ δὲ ἡ Φερετίμη εἰς πᾶν διδόμενον ἔλεγεν, καλὸν μὲν καὶ τοῦτο, κάλλιον δὲ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν στρατιάν, ὁ Εὐέλθων προσενεγκὼν αὐτῇ ἄτρακτον χρυσοῦν καὶ ἠλακάτην καὶ ἔριον εἶπεν, ὅτι τοιαῦτα δῶρα δίδει εἰς τὰς γυναῖκας, οὐχὶ δὲ καὶ στρατόν. Ὁ Εὐέλθων οὗτος ἀφιέρωσεν εἰς τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον ἓν θυμιατήριον ἀξιοθέατον, ὅπερ ἔκειτο ἐν Δελφοῖς μετὰ τοῦ θησαυροῦ τῶν Κορινθίων.

ΕΥΕΛΠΙΣ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΝ, ἀγγλιστὶ Cape of Good Trope, τὸ μεσημβρινώτερον ἀκρωτήριον τῆς Ἀφρικῆς· πλάτ. νότ. 34ο 22', μῆκ. ἀνατ. 16ο 9' 46'' βριον τῆς χερσονήσου τῶν «ὀρέων τῆς Τραπέζης», χωρίζον τὸν Ἀτλαντικὸν ἀπὸ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ. Τῷ 1433 οἱ Πορτογάλοι κάμψαντες τὸ Βοϊδόρον ἀκρωτήριον ἀνεγνώρισαν ἅπασαν τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς καὶ τέλος τῷ 1486 ἀνεκάλυψαν τὸ μεσημβρινώτερον αὐτῆς ἀκρωτήριον. Ὁ Βαρθολομαῖος Διάζ διοικῶν τὴν πορτογαλικὴν μοῖραν καὶ μὴ δυνηθεὶς ἕνεκεν τῆς τρικυμίας καὶ τῆς ἐλλείψεως τροφῶν νὰ τὸ κάμψῃ ἀπεκάλεσεν αὐτὸ Capo Tormentoso ἤτοι «Τρικυμιῶδες Ἀκρωτήριον». Ἕτερος πορτογαλικὸς στολίσκος ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ περιφήμου Βάσκου δὲ Γάμα ὑπερενίκησε πάσας τὰς δυσκολίας τῷ 1498, καὶ πρῶτον ἦδη εὐρωπαϊκὰ πλοῖα ἔπλευσαν τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανόν. Ἡ διάβασις αὕτη ἐγένετο τρόπον τινὰ ἡ μεγάλη ὁδὸς τῶν Ἰνδιῶν καὶ τὸ συμβὰν τοῦτο ὑπῆρξε μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς τὸ μέγα ναυτικὸν ἔργον τοῦ ΙΕ' αἰῶνος. Οἱ Πορτογάλοι κατέσχον τὴν χώραν ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως των Ἰωάννου Β', ἀλλ' οὐδὲν ἵδρυσαν αὐτόθι κατάστημα. Τῷ 1600 ἀπέβησαν αὐτόθι θαλασσοπόροι πορτογάλοι πρὸς προμήθειαν τροφῶν καὶ ἀνήγειραν σταθμὸν πρὸς ἐφοδιασμὸν τῶν πλοίων των· ἀλλὰ μόλις τῷ 1648 ὁ Ἰωάννης Βὰν Ῥίβεκ χειροῦργος πλοίου ἑκατέρων ἐγγράφων ἔκθεσιν εἰς τοὺς διευθυντὰς τῆς ἑ-

ταιρίας τῶν Ἰνδιῶν περὶ τῶν ὠφελημάτων, ἅτινα ἠδύνατο νὰ παράσχῃ τὸ μέρος τοῦτο, καὶ παραδεκτοῦ γενομένου τοῦ περὶ ἀποικισμοῦ αὐτοῦ σχεδίου του ἐπετράπη τὴν πραγματοποίησιν αὐτοῦ, καὶ οὕτω ἐγένετο τῷ 1652 ἱδρυτὴς σπουδαίας ἀποικίας. Ἠγωνίσθη πρὸς τοὺς Ὁττεντότους, ὧν ἄλλοι μὲν ὑπεδουλώθησαν ἄλλοι δὲ διεσκορπίσθησαν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ μετά τινα ἔτη ἐκτίθεν τῶν ὀρέων, ἅτινα σχηματίζουσι τὰ βόρεια μεθόρια. Κατὰ τὴν ὑπὸ Λουδοβίκου τοῦ δεκάτου τετάρτου ἀνάκλησιν τοῦ διατάγματος τῆς Νάντης, εἰς τὸ Εὐέλπι Ἀκρωτήριον κατέφυγον πολλαὶ γαλλικαὶ διαμαρτυρόμεναι οἰκογένειαι, καὶ ἐφύτευσαν ἀμπέλους, ὧν τὸ προϊὸν τάχιστα ἐγένετο ἓν τῶν οὐσιωδεστέρων προσόδων τῆς ἀποικίας. Οἱ Ἄγγλοι κατέλαβον τὴν ἀποικίαν ταύτην τῷ 1793, ἀλλ' ἀπέδωκαν αὐτὴν διὰ τῆς συνθήκης τῶν Ἀμιανῶν εἰς τὴν Ὁλλανδίαν. Τῷ 1806 ἐκ νέου κατέλαβον αὐτὴν καὶ διετήρησαν μέχρι τοῦ 1814, ὅτε ὁ βασιλεὺς τῶν Κάτω Χωρῶν ἐξησφάλισε πρὸς αὐτοὺς τὴν κτῆσίν της.

ΕΥΕΛΠΙΔΟΣ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ (Ἀποικία), ἀγγλιστὶ Cape Colony ἢ Capeland. Ἡ χώρα ἡ περιλαμβανομένη ἤδη ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ἐκτείνεται μεταξὺ 30ο καὶ 34ο 51' νοτίου πλάτους καὶ μεταξὺ 15ο καὶ 26 ἀνατολικοῦ μήκους. Ὑπολογίζεται τὸ μῆκος αὐτῆς εἰς 700 χιλιαμέτρων, καὶ τὸ πλάτος εἰς 450, ἡ δὲ ἐπιφάνεια εἰς 64,000 τετραγωνικῶν χιλιαμέτρων. Περικυκλοῦται παντοχόθεν ὑπὸ αὐτοχθόνων φυλῶν. Ἡ δυτικὴ παραλία εἶναι ὁλικοειδὴς, χαμηλὴ, ἀμμώδης κατὰ τὸ πλεῖον. Εὑρίσκονται ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ οἱ κόλποι Ἁγίας Ἑλένης, Σαδανχὰ, Τραπέζης, ὅπου κεῖται ἡ πόλις τοῦ Εὐέλπιδος ἀκρωτηρίου· εἰς τὴν μεσημβρινὴν παραλίαν ὁ ψευδὴς κόλπος, Στρούϊς, Ἁγίου Σεβαστιανοῦ, Γεωργίου, Πλεττενβέργης, Τρόμμης κλπ. Μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων διακρίνονται, τὸ τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου καὶ τὸ Εὐέλπι. Πολλαὶ γαῖαί εἰσιν ἄγονοι· ποταμοὶ ὁ τῶν Ἐλεφάντων, ὁ τῶν Ὁρίων, ὁ τοῦ Μεγάλου Ἰχθύος κλπ. Ὄρη, τὰ τῶν Χιόνων ὄρη, προσκολὴ μεσημβρινὴ τῶν Λουπάτων ὀρέων διακλαδιζομένη εἰς διαφόρους γραμμάς· ἡ ὑψηλοτέρα αὐτῶν κορυφὴ τὸ Κομπάσιον ὄρος ἔχει ὕψος 2,253 μέτρων· τὸ ἀκρώρειον τῶν Βιλονῶν εἶναι τὸ μεσημβρινώτερον σημεῖον τῆς ἀφρικανικῆς ἠπείρου. Ὕλη εὑρίσκονται εἰς στενάς τινας κοιλάδας, αἱ λοιπαὶ κοιλάδες καὶ πεδιάδες καλλιεργοῦνται μετ' ἐπιτυχίας, καὶ παράγουσι γενήματα καὶ καρποὺς τῆς Εὐρώπης. Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ εὑρίσκονται βουβάλοι, αἴγαγροι, ὄναγροι, στρουθοκάμηλοι, καμηλοπαρδάλεις, ἐλέφαντες, ῥινόκεροι, λέοντες, ὕαιναι, λύκοι, θῶες, καὶ κατὰ μῆκος τῶν ποταμῶν ἄγριοι ἱπποπόταμοι. Αἱ πέρδικες, οἱ φασιανοί, αἱ ὄρτυγες, οἱ ψιττακοὶ εἰσι κοινότατα ἐν τῇ χώρᾳ. Καθ' ἅπαν τὸ νότιον ἡμιφαίριον μόνον ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ παράγεται οἶνος καὶ οἰνόπνευμα. Ἡ εὐημερία τῆς ἀποικίας προέρχεται ἐκ τῶν ἀμπελώνων· οἱ οἶνοι εἰς οὐδὲν κλῆμα ὁ ξυνίζουσιν· ὑπολογίζεται ἡ συγκομιδὴ αὐτῶν εἰς 1,670,500 ἑκατόλιτρα. Οἱ λευκοὶ σύγκεινται ἐξ ἀπογόνων τῶν Πορτογάλων, τῶν Ὁλλανδῶν, τῶν προσφύγων γάλλων καὶ τῶν Ἄγγλων. Οἱ μαῦροι διαιροῦνται εἰς δούλους καὶ ἐλευθέρους, ὧν οἱ τελευταῖοι εἶναι Κάφροι, Βοσγεμάνοι, Ὁττεντότοι· οἱ Κάφροι ἀκαταπαύστως πολεμοῦσι πρὸς τοὺς ἀποίκους, οὓς θεωροῦσιν ἐκγυμνωτὰς, οἱ Βοσγεμάνοι ζῶσιν ἐν τοῖς δάσεσι καὶ δεικνύουσιν ἀντιπάθειαν πρὸς τὸν πολιτισμὸν, οἱ δὲ Ὁττεντότοι στεροῦνται εὐφυΐας καὶ ζῶσι βίον νομαδικόν. Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ὁ λαὸς διαιρεῖται εἰς 3 τάξεις, τοὺς ἀμπελουργοὺς, τοὺς γεωργοὺς καὶ τοὺς ποιμένας, ὧν οἱ τελευταῖοι κατοικοῦσι τὸ πλεῖστον μέρος τῆς χώρας καὶ ζῶσιν ἐν μοναξίᾳ βίον σχεδὸν νομαδικόν. Ἡ πλείονας ἔχουσα ὀπαδοὺς θρησκεία εἶναι ἡ τῶν ἀναμορφωτῶν, οὐχ ἧττον ὅμως ἡ ἐξάσκησις οἱασδήποτε λατρείας εἶναι ἐλευθέρα ἐν τῇ ἀποικίᾳ, κατοικουμένῃ καὶ ὑπὸ λουθηρανῶν, καὶ ὑπὸ ἀδελφῶν μοραυῶν καὶ ὑπὸ μεθοδιστῶν καὶ ὑπὸ Μαλαίων μωαμεθανῶν. Πληθυσμὸς 250 χιλιάδες.

Εὐέλπιδος ἀκρωτηρίου (πόλις), πρωτεύουσα τῆς ἀποικίας· οἱ Ὁλλανδοὶ καλοῦσιν αὐτὴν Kaapstadt καὶ οἱ Ἄγγλοι Capetown. Κεῖται εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου τῆς Τραπέζης· ἱδρύθη τῷ 1652 ὑπὸ τοῦ Βὰν Ῥίβικ καὶ κατῳκήθη κατὰ πρῶτον ὑπὸ Ὁλλανδῶν· προσελθόντες βραδύτερον οἱ γάλλοι πρόσφυγες ἐπηύξησαν αὐτὴν καὶ κατέστησαν πόλιν ἔχουσαν μεγίστην ἐπισημότητα διὰ τοὺς Ἄγγλους, καθὸ κειμένην ἀκριβῶς ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀπὸ Εὐρώπης εἰς Ἰνδίαν ὁδοῦ. Ἔδρα τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ τῆς ἀποικίας καὶ ἁπασῶν τῶν ἀνωτέρων ἀρχῶν. Μεταξὺ τῶν πλατειῶν διακρίνονται ἡ τοῦ διοικητηρίου καὶ ἡ τῆς ἀγορᾶς· ἅπασαι αἱ ὁδοὶ διατέμνονται κατ' ὀρθὰς γωνίας, αἱ δὲ οἰκίαι εἶσὶ λίθιναι· ἡ ἐκ πλίνθου αἱ ἐπισημότεραι τῶν οἰκοδομῶν εἶσι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἀναμορφωτῶν, τὸ διοικητήριον, τὸ δημαρχεῖον, τὸ δικαστήριον, στρατῶνες καὶ αἱ ἀποθῆκαι. Ἐκτὸς τῆς πόλεως εὑρίσκεται μεγαλοπρεπὲς νοσοκομεῖον δυνάμενον

νὰ περιλάβῃ 600 ἀσθενεῖς. Προσέτι ἐν τῇ πόλει ὑπάρχει ἓν κολλέγιον κάλλιστα διωργανισμένον καὶ πολλὰ προκαταρκτικὰ σχολεῖα· ἐκδίδονται δὲ ἐν αὐτῇ καὶ τινες ἐφημερίδες. Ὁ λιμὴν ἀσφαλὴς κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ ἔτους εἶναι ἐκτεθειμένος εἰς ἐπικινδύνους δυτικοὺς ἀνέμους κατὰ τὸν Ἰούνιον, τὸν Ἰούλιον καὶ τὸν Αὔγουστον· ἡ εἰσαγωγὴ ἐκτιμᾶται εἰς 800 περίπου χιλιάδας λιρῶν ἀγλικῶν καὶ ἡ ἐξαγωγὴ εἰς 350 περίπου χιλιάδας. Ἡ μᾶλλον ὁμιλουμένη γλῶσσα εἶναι ἡ ὁλλανδικὴ οὖσα ἐν χρήσει καὶ εἰς τὰ δημόσια. Πέριξ ὑπάρχουσι περίπατοι καὶ ἐπαύλεις θελκτικώταται. Τὰ ἤθη τῶν κατοίκων εἶναι γλυκύτατα, αἱ δὲ γυναῖκες εἶναι κομψαί, ζωηραὶ ἀξιέραστοι καὶ γενικῶς περίφημοι μουσικαί. Πληθυσμὸς 20 περίπου χιλάδες.

ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ, πεπλασμένον κωμικὸν ὄνομα παρ' Ἀριστοφάνει.

Εὐελπίδης, περίφημος ὀφθαλμοϊατρὸς, Ἕλλην, ζῶν ἐν Ῥώμῃ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς χριστιανικῆς χρονολογίας. Πολλὰς τῶν ἰατρικῶν συνταγῶν του διέσωσεν ὁ Κέλσος, σύγχρονός του.

ΕΥΕΛΠΙΣΤΟΣ, χειροῦργος Ἕλλην, ζῶν ἐν Ῥώμῃ περὶ τὰ τέλη τοῦ Α' π. Χ. αἰῶνος. Τοῦτον μνημονεύει μόνον ὁ Κέλσος μικρὸν μεταγενέστερος αὐτοῦ.

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ, ἐπίθετον τῶν Ἀριαπκῶν, ἐθνους τῆς Δραγγιανῆς χώρας ἐν Ἀσίᾳ κληθέντων οὕτω καθὼ χορηγησάντων τροφὰς καὶ ἄλλα πολεμεφόδια εἰς τὸν στρατὸν τοῦ πρεσβυτέρου Κύρου ἐν καιρῷ πολέμου.

ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ, ἐπίθετον δύο βασιλέων τῆς Αἰγύπτου Πτολεμαίων, τοῦ τρίτου 246—221, καὶ τοῦ ἑβδόμου 145—127 π. Χ.

ΕΥΕΡΓΙΔΗΣ, ὄνομα ἑνὸς τῶν συνιστώντων τὸν χορὸν προσώπων ἐν ταῖς Σφηξὶ τοῦ Ἀριστοφάνους.

ΕΥΕΣΠΕΡΙΔΕΣ=ΕΣΠΕΡΙΔΕΣ.

ΕΥΕΣΠΕΡΙΤΑΙ=ΕΣΠΕΡΙΤΑΙ, ἔθνος τῆς Κυρηναϊκῆς χώρας ἐν τῇ Λιβύῃ.

ΕΥΕΤΗΣ, κωμικὸς ποιητὴς ἀθηναῖος, σύγχρονος τοῦ Ἐπιχάρμου, ζῶν περὶ τὸ 485 π. Χ. Μετὰ τοῦ Εὐξενίδου καὶ τοῦ Μόλου κατεῖχον τὸ ἀθηναϊκὸν θέατρον ἐπὶ 80 ἔτη, ἀπὸ τοῦ Σουσαρίωνος μέχρι τοῦ Ἐπιχάρμου, εἰσαγωγόντος τὴν κωμῳδίαν εἰς Σικελίαν. Ἄγνωστος ὁ χαρακτὴρ τῆς κωμῳδίας κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην. Τὸν Εὐέτην ὡς καὶ τὸν Εὐξενίδην μνημονεύει ὁ Σουΐδας.

ΕΥΕΤΙΩΝ, στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων πολιορκήσας τὴν Ἀμφίπολιν πρὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Θουκυδίδου.

ΕΥΖΕ-Υ (Λέων Heuzey), ἀρχαιολόγος γάλλος, γεν. περὶ τὸ 1831, εἰσῆλθεν εἰς τὴν πρότυπον (normole) σχολὴν τῷ 1851. Ὕστερον μετέβη εἰς Ἀθήνας, ὡς μαθητὴς τῆς ἐν Ἀθήναις γαλλικῆς σχολῆς, καὶ ἐπωφεληθεὶς ἐκ τοῦ ταξειδίου τούτου συνήθροισε τὴν ὕλην σπουδαίου ὑπομνήματος καὶ τὰ μέγιστα ἐκτιμηθέντος ἐν Γερμανίᾳ· τὸ ὑπόμνημα τοῦτο ἐπιγράφεται· le Mont Olympe et l'Acarnanie, Exploration de ceux deux régions avec l'étude de leurs antiquités, de leurs populations anciennes et modernes, de leur histoire (1862 εἰς 8ον μετὰ εἰκόνων καὶ πινάκων). Διορισθεὶς ὕστερον καθηγητὴς τῆς ἀρχαιολογίας ἐν τῇ σχολῇ τῶν ὡραίων τεχνῶν, ἐτιμήθη καὶ διὰ τοῦ παρασήμου τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς τῷ 1865.

ΕΥΗΓΟΡΟΣ, Ἀθηναῖος, οὗ τινος ψήφισμα ἀναφέρει ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου λόγῳ αὐτοῦ.

ΕΥΗΜΕΡΟΣ, ἱστορικὸς, φιλόσοφος καὶ περιηγητὴς Ἕλλην, ζῶν περὶ τὸ 300 π. Χ. Ὁ Στράβων καὶ ὁ Πλούταρχος ἀποκαλοῦσιν αὐτὸν Μεσήνιον, ὁ Ψευδοπλούταρχος Τεγεάτην, Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς Ἀκραγαντῖνον, καὶ ὁ Ἀθήναιος Κῷον. Ἦτο ὀπαδὸς τῆς Κυρηναϊκῆς φιλοσοφίας, γνωστὸς διὰ τὸν σκεπτικισμόν της ἐπὶ τῆς θρησκείας καὶ περιλαμβανούσης πολλοὺς φιλοσόφους, ἐν οἷς καὶ τὸν Θεόδωρον, κατηγορηθέντας ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐπὶ ἀθεΐᾳ. Συστηματικώτερος τῶν φιλοσόφων τούτων προέτεινε γενικὴν ἑρμηνείαν τῶν μύθων δικαίως παραβαλλομένην πρὸς τὸν ὀρθολογισμὸν νεωτέρων τινῶν θεολόγων τῆς Γερμανίας. Ἡ πλήρης ἔκθεσις τοῦ συστήματός του εὑρίσκεται παρὰ Διοδώρῳ τῷ Σικελιώτῃ· «Εὐήμερος μὲν οὖν, λέγει οὗτος ἐν τῷ δευτέρῳ ἀποσπάσματι τοῦ ἕκτου βιβλίου τῷ σωζομένῳ ἐν τῇ «Εὐαγγελικῇ Προπαρασκευῇ» τοῦ Εὐσεβίου, φίλος γεγονὼς Κασσάνδρου βασιλέως (βασιλέως τῆς Μακεδονίας 320—296) καὶ διὰ τοῦτον ἠναγκασμένος τελεῖν βασιλικάς τινας χρείας καὶ μεγάλας ἀποδημίας, φησὶν ἐκτοπισθῆναι κατὰ τὴν μεσημβρίαν εἰς τὸν ὠκεανόν. Ἐκπλεύσαντα δὲ αὐτὸν ἐκ τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας ποιήσασθαι τὸν πλοῦν δι' ὠκεανοῦ πλείους ἡμέρας, καὶ προσενεχθῆναι νήσους πελαγίας, ὧν μίαν ὑπερέχειν τὴν ὀνομαζομένην «Πάγχαιαν», ἐν ᾗ κεῖσθαι τοὺς ἐποικοῦντας Παγχαίους κυπαρίσσια διαφέροντας καὶ τοὺς θεοὺς

τιμῶντας μεγαλοπρεπεστάταις θυσίαις καὶ ἀναθήμασιν ἀξιολόγοις ἀργυροῖς τε καὶ χρυσοῖς. Εἶναι δὲ τὴν νῆσον ἱερὰν θεῶν, καὶ ἕτερα πλείω θαυμαζόμενα κατά τε τὴν ἀρχαιότητα καὶ τὴν τῆς κατασκευῆς πολυτέχνιαν περὶ ὧν τὸ κατὰ μέρος ἐν τοῖς πρὸ ταύτης βιβλοις ἀναγεγράφαμεν. Εἶναι δὲ ἐν αὐτῇ κατά τινα λόγον ὑψηλὸν καθ' ὑπερβολὴν ἱερὸν Διὸς Τριφυλίου, καθιδρυμένου ὑπ' αὐτοῦ καθ' ὃν καιρὸν ἐβασίλευσε τῆς οἰκουμένης ἁπάσης ἔτι κατὰ ἀνθρώπους ὤν. Ἐν τούτῳ τῷ ἱερῷ στήλην εἶναι χρυσῆν, ἐν ᾗ τοῖς «παγχαίοις γράμμασιν» ὑπάρχειν γεγραμμένας τάς τε Οὐρανοῦ καὶ Κρόνου καὶ Διὸς πράξεις κεφαλαιωδῶς· ἔπειτα ἑξακολουθεῖ τὴν διήγησιν τῶν πράξεων τούτων· Κατὰ τὸν Εὐήμερον ὁ Οὐρανὸς ἐβασίλευσε πρῶτος, ἦτο δὲ ἀνὴρ ἐπιεικὴς καὶ τῆς τῶν ἄστρων κινήσεως ἐπιστήμων, πρῶτος θυσίαις τιμήσας τοὺς οὐρανίους θεούς· διὸ καὶ Οὐρανὸς προσηγορεύθη. Ἐγέννησε δὲ υἱοὺς ἀπὸ γυναικὸς Ἑστίας τὸν Τιτᾶνα καὶ τὸν Κρόνον, θυγατέρας δὲ Ῥέαν καὶ Δήμητραν. Ὁ Κρονος ἐβασίλευσε μετὰ τὸν Οὐρανόν, γήμας δὲ τὴν Ῥέαν ἐγέννησε τὸν Δία, τὸν Ἥφαιστον καὶ τὸν Ποσειδῶνα. Ὁ δὲ Ζεὺς διαδεχθεὶς τὴν βασιλείαν τοῦ Κρόνου, ἔγημεν Ἥραν καὶ Δήμητραν καὶ Θέμιν, ἐξ ὧν παῖδας μὲν ἐποιήσατο Κουρῆτας μὲν ἀπὸ τῆς πρώτης, Περσεφόνην δὲ ἐκ τῆς δευτέρας, Ἀθηνᾶν δὲ ἀπὸ τῆς τρίτης. Κατά τινα περιήγησιν εἰς Βαβυλῶνα ἐδέχθη τὴν φιλοξενίαν τοῦ Βήλου. Φθάσας δὲ βραδύτερον εἰς τὴν νῆσον Πάγχαιαν ἀνήγειρε βωμὸν εἰς τὸν πάππον τοῦ Οὐρανόν. Εἶτα μετέβη εἰς Συρίαν παρὰ τῷ Κασσίῳ βασιλεῖ τῆς χώρας ταύτης ἐξ οὗ ὀνομάζεται τὸ Κάσσιον ὄρος· ὕστερον προχωρήσας μέχρι Κιλικίας ἐνίκησε τὸν Κίλικα βασιλέα τῆς χώρας. Παρὰ πάντων δὲ τῶν ἐθνῶν, δι' ὧν διῆλθε, ἐδέχθη τιμὰς καὶ τὸν τίτλον θεοῦ. Ὁ Εὐήμερος μετὰ τὴν ἐκ τοῦ ταξιδίου τούτου ἐπιστροφὴν συνέταξε σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «Ἱερὰ ἀναγραφὴ» καὶ διαιρούμενον εἰς ἐννέα τοὐλάχιστον βιβλία, ἐν ᾗ κατὰ τὸν Λακτάντιον συνέταξε τὴν ἱστορίαν τῶν πράξεων τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων προσώπων, τῶν θεωρουμένων ὡς θεῶν κατὰ τοὺς τίτλους καὶ τὰς ἐπιγραφάς, ἃς εὗρεν ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις ναοῖς, καὶ ἰδίως ἐν τῷ ναῷ Διὸς Τριφυλίου. Ὁ Σίξτος ὁ Ἐμπειρικὸς μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ τὰ ἑπόμενα «Εὐήμερος μὲν ἔλεγε τοὺς νομιζομένους θεοὺς θνητούς τινας γεγενῆσθαι ἀνθρώπους καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ τῶν ἄλλων θεοποιηθέντας δόξαι θεοὺς» καὶ ἀλλαχοῦ προστίθησιν «Εὐήμερος δὲ ὁ ἐπικληθεὶς ἄθεος, φησὶν ὅτ' ἦν ἄτακτος ἀνθρώπων βίος, οἱ περιγινόμενοι τῶν ἄλλων ἰσχύϊ τε καὶ συνέσει ὥστε πρὸς τὰ ὑπ' αὐτῶν κελευόμενα πάντας βιοῦν, σπουδάζοντες μείζονος θαυμασμοῦ καὶ σεμνότητος τυχεῖν, ἀνέπλασαν περὶ αὐτοὺς ὑπερβάλλουσάν τινα καὶ θείαν δύναμιν, ἔνθεν καὶ τοῖς πολλοῖς ἐνομίσθησαν θεοί». Κατὰ δὲ τὸν Ἀρνόβιον ὁ Εὐήμερος προσεπάθει νὰ ἀποδείξῃ ὅτι πάντες οἱ καλούμενοι θεοὶ ἦσαν ἄνθρωποι. Ἐντεῦθεν δὲ κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν νὰ δείξῃ τοὺς τόπους τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου ἑκάστου αὐτῶν, ἀπαριθμῶν τοὺς τάφους αὐτῶν, καὶ ὑποθέτων αὐτοὺς ἀνθρώπους, ὧν αἱ ἐφευρέσεις ὑπῆρξαν ὠφέλιμοι εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος. Αἱ μαρτυρίαι αὗται ἐνισχυόμεναι καὶ ὑπὸ τῶν μαρτυριῶν τοῦ Πολυβίου, τοῦ Κικέρωνος, τοῦ Πλουτάρχου, τοῦ Εὐσεβίου καὶ τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἀφίνουσι περὶ τοῦ πνεύματος καθ' ὃ συνεγράφη ὑπὸ τοῦ Εὐημέρου ἡ «Ἱερὰ ἀναγραφὴ», ἀλλ' ἀδύνατον εἶναι νὰ ὁρισθῇ ἡ ἀξία τοῦ συγγράμματος τούτου ἀπολεσθέντος ἐξ ὁλοκλήρου· ὁ ποιητὴς Ἔννιος μετέφρασεν αὐτὸ εἰς τὴν λατινικὴν γλῶσσαν, ἀλλ' ἐκ τῆς μεταφράσεως ταύτης μόνον 96 γραμμαὶ σώζονται κατ' ἀποσπάσματα ἀνήκοντα φαίνεται εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον. Ὁ δὲ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης εἰσήγαγεν ἐν τῷ πέμπτῳ αὐτοῦ βιβλίῳ τὴν περιγραφὴν τῆς νήσου Παγχαίας, ἐν ᾗ περιγράφονται δι' ἀρκετῆς ἐκτάσεως τὰ φυσικὰ περίεργα τῆς θαυμασίας ταύτης νήσου, ὁ χαρακτὴρ τῶν κατοίκων της, ἡ θρησκεία καὶ οἱ νόμοι της· ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ὕπαρξιν τῆς νήσου ταύτης ἀρνοῦνται ὁ Καλλίμαχος καὶ οἱ ἐπισημότεροι τῶν γεωγράφων τῆς ἀρχαιότητος, Ἐρατοσθένης, Πτολεμαῖος, Στράβων, Στέφανος ὁ Βυζάντιος. Ἡ μυθιστορικὴ μορφὴ, καθ' ἣν ὁ Εὐήμερος παρέστησε τὸ σύστημά του δὲν εἶναι πρωτοφανὴς, καθόσον καὶ ὁ Πλάτων τὸ αὐτὸ ἔπραξεν ἐν τῇ «Πολιτείᾳ» του. Ἡ πρωτοτυπία τοῦ Εὐημέρου συνίσταται ὅτι ὥθησε μέχρις ἀτόπου ὀρθὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ μυθολογία περιέχει ἱστορικά τινα στοιχεῖα, καθ' ὅσον αὕτη ἐκτὸς τῶν ἱστορικῶν στοιχείων καὶ τοσαῦτα ἄλλα ξένα πρὸς τὴν ἱστορίαν στοιχεῖα περιέχει ἀστρονομικά, φυσικά, μεταφυσικά, καὶ ἰδίως καθαρῶς ποιητικά, ὥστε ἀδύνατον εἶναι νὰ ἐξαγάγῃ τις ἐκ τῆς τοιαύτης συγχύσεως θετικὴν ἱστορικὴν πραγματικότητα. Οἱ ἐθνικοὶ συγγραφεῖς ἐπίκριναν τὸν Εὐήμερον μετὰ μείζονος αὐστηρότητος· ὁ Ἐρατοσθένης ἀποκαλεῖ αὐτὸν «Βαργαῖον», τουτέστιν εἰς τὸ ἔπακρον ψευδολόγον ὡς

ἦτο Ἀντιφάνης ὁ Βεργαῖος, ὁ Πλούταρχος μετὰ περιφρονήσεως ἀποβάλλει τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην ἑρμηνείαν τῶν μύθων, ὁ Σέξτος ὁ Ἐμπειρικὸς καὶ ὁ Αἰλιανὸς ἀπονέμουσιν αὐτῷ τὸ ἐπώνυμον «Ἀθέου», καὶ ὁ Κικέρων μέμφεται αὐτὸν ὡς ἀρνούμενον πᾶσαν θρησκείαν. Ἅμα τῇ ἐμφανίσει τοῦ Χριστιανισμοῦ ἡ γνώμη αὕτη ἐθνικοῦ συγγραφέως ἀπέβη ἰσχυρὸν ὅπλον κατὰ τῆς εἰδωλολατρικῆς θρησκείας παρὰ τοῖς Πατράσι τῆς Ἐκκλησίας πρὸς καταπολέμησιν τῆς εἰδωλολατρείας, καὶ διὰ τοῦτο παρεδέχθησαν οἱ πλεῖστοι τούτων καὶ ἐπεξέτειναν μάλιστα τὰς δοξασίας τοῦ Εὐημέρου. Ὁ Τερτυλλιανός, ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεύς, ὁ Μινούκιος Φῆλιξ, ὁ ἅγιος Κυπριανός, ὁ Λακτάντιος, ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ὑπῆρξαν «Εὐημερισταί». Κατ' αὐτοὺς ἡ ἀνθρωπολατρεία ὑπῆρξεν ἡ ἀρχὴ τῆς εἰδωλολατρείας, καὶ ἐξ αὐτῆς παρήχθησαν ἅπαντες οἱ ἐθνικοὶ θεοί. Ὁ γενικὸς οὗτος εὐημερισμὸς παρήγαγεν ἕτερον εὐημερισμὸν ὅλως βιβλικὸν λίαν ἀλλόκοτον. Τῷ 1641 ὁ Βόσσιος ἑρμηνεύων ἰδέαν τινὰ τοῦ Τερτυλλιανοῦ, προσεπάθησε νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν γνώμην, ὅτι ἅπαντες οἱ θεοὶ τῆς εἰδωλολατρείας ἦσαν πατριάρχαι τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης· ὁ Σέραπις ἦτο ὁ Ἰωσήφ, ὁ Ἰανὸς ὁ Νῶε, ἡ Ἀθηνᾶ ἡ Νεμὶ κτλ. ὁ Βοχάρτος ἐτροποποίησε τὸ σύστημα τοῦτο, παραδεχθεὶς ὅτι οἱ θεοὶ ἦσαν ἄνθρωποι γεννηθέντες μεταξὺ τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῶν Ἑβραίων· ἡ Ἀθηνᾶ του ἦτο ἡ Νίτωκρις, βασίλισσα τῆς Αἰγύπτου, ὁ Βάκχος του ὁ Νεβρὼδ κ. τ. λ. Ὁ Οὐέτιος, ἐπίσκοπος Ἀβρατχῶν ἀνευρίσκει τὸν Μωϋσέα συγχρόνως ἐν τῷ Ὀσίρει, τῷ Βάκχῳ, τῷ Ἡφαίστῳ, τῷ Ἀπόλλωνι, τῷ Ἀσκληπιῷ, τῷ Πανί, τῷ Πριάπῳ, τῷ Πρωτεῖ κτλ. Κατὰ δὲ τὸν ΙΗ' αἰῶνα, καὶ ἀς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου ἐννάτου ἄνδρες ἄλλως πολυμαθέστατοι, ἐφήρμοσαν τὸν εὐημερισμὸν κατὰ τρόπον ἧττον ἀλλόκοτον, ἀλλ' ὅλως ἀνωφελῆ ἐπανελθόντες εἰς τὴν μέθοδον τοῦ Διοδώρου. Ὁ Εὐημερισμὸς ἤδη κλονισθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀστρονομικοῦ συστήματος τοῦ Δουπουί, ἔπεσε πρὸ τοῦ συμβολικοῦ συστήματος τοῦ Creuzer ἀσυγκρίτως πολλῷ ἀνωτέρου τῶν δύο ἄλλων ἀλλὰ περιέχοντος μέγα μέρος εἰκασιῶν καὶ πλάνης.

ΕΥΗΝΙΑ, θυγάτηρ Αἰήτου βασιλέως τῆς Κολχίδος, ἣν ἐνυμφεύθη ὁ Φρίξος κατὰ τὸν Φερεκύδην. Κατ' ἄλλους ἐκαλεῖτο αὕτη Χαλκιόπη ἢ Ὀφιοῦσα.

ΕΥΗΝΙΝΗ, θυγάτηρ τοῦ Εὐήνου ἡ Μάρπησσα.

ΕΥΗΝΙΟΣ, Ἀπολλωνιάτης μάντις ζῶν κατὰ τὸν ΣΤ' π. Χ αἰῶνα. Περὶ τούτου διηγεῖται ὁ Ἡρόδοτος, ὅτι τυφλώσαντες αὐτὸν ἀδίκως οἱ συμπατριῶται του ἐτιμωρήθησαν ὑπὸ θείας μήνυσις ὥστε οὔτε πρόβατα ἐγεννῶντο παρ' αὐτοῖς, οὔτε καρποὺς παρῆγεν ἡ γῆ, μέχρις οὗ παρεχώρησαν αὐτῷ δύο καλλίστους κλήρους ἀγρῶν καὶ κάλλιστον οἴκημα. Ἔκτοτε δὲ ἡ μὲν μῆνυσις ἔπαυσεν ὁ δὲ Εὐήνιος εἶχεν ἔμφυτον μαντικὴν καὶ κατέστη περίφημος.

ΕΥΗΝΟΡΙΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Εὐήνορος, ὁ Δειώκριτος, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης.

ΕΥΗΝΟΣ, υἱὸς τοῦ ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, ποτάμιος θεὸς ἐν Αἰτωλίᾳ.

Εὔηνος, υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Δημονίκης, βασιλεὺς τῶν Αἰτωλῶν, πατὴρ τῆς περιφήμου Μαρπήσσης, ἧς πολλοὺς μνηστῆρας ἐφόνευσε. Διώκων τὸν Ἴδαν, ἁρπάσαντα τὴν θυγατέρα του καὶ μὴ δυνάμενος νὰ καταλάβῃ αὐτόν, ἔῤῥιψεν ἑαυτὸν ὑπὸ ἀπελπισίας καὶ ἐπνίγη εἰς τὸν ποταμὸν Λυκόρμαν, ὅστις ἔκτοτε ὠνομάσθη ἀπ' αὐτοῦ Εὔηνος. Ἐπειδὴ καὶ ὁ Ἀπόλλων ἠγάπα τὴν Μάρπησσαν, συνεπλάκη μετὰ τοῦ Ἴδα χάριν αὐτῆς· ὁ Ζεὺς διαχωρίσας αὐτούς, ἐπέτρεψε τὴν ἐκ τῶν δύο ἐραστῶν ἐκλογὴν εἰς τὴν Μάρπησσαν, ἥτις ἐξέλεξε τὸν Ἴδαν.

Εὔηνος, υἱὸς τοῦ Σελεπίου, βασιλεὺς τῆς Λυρνησσοῦ ἐν Κιλικίᾳ, πατὴρ τοῦ Μύνητος καὶ τοῦ Ἐπιστόφου, οὓς ἐφόνευσεν ὁ Ἀχιλλεύς, ὅτε ἐπόρθησε τὴν πόλιν των.

Εὔηνος, ὄνομα πολλῶν ποιητῶν ἑλλήνων, ὧν οἱ δύο γνωστότεροι ἔζων πιθανῶς κατὰ τὸν Ε' π. Χ αἰῶνα. Ἡ «Ἑλληνικὴ Ἀνθολογία» περιέχει 16 ἐπιγράμματα, φέροντα τὸ ὄνομα τοῦ Εὐήνου, ἀλλ' ἀνήκοντα εἰς διαφόρους ποιητάς. Ἐν τῷ χειρογράφῳ τοῦ Βατικανοῦ, πολλὰ ἐπιγράμματα φέρουσιν ἐπὶ μετώπου τὸ ὄνομα «Εὐήνου» τὸ ἕβδομον «Εὐήνου Ἀσκαλωνίτου», τὸ δωδέκατον «Εὐήνου Ἀθηναίου», τὸ δέκατον τέταρτον «Εὐήνου Σικελιώτου» καὶ τὸ τελευταῖον «Εὐήνου γραμματικοῦ». Οἱ γνωστότεροι τῶν Εὐήνων ποιητῶν εἶναι δύο ἐλεγείων ποιηταί, ἀμφότεροι Πάριοι, μνημονευόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἐρατοσθένους, ὅστις τὸν νεώτερον μόνον θεωρεῖ ὀνομαστόν. Ὁ Ἀρποκρατίων μνημονεύων τὸ περὶ αὐτῶν χωρίον τοῦ Ἐρατοσθένους προστίθησιν, ὅτι τὸν ἕτερον τούτων μνημονεύει καὶ ὁ Πλάτων, ὅπερ πραγματικῶς ἐξάγεται ἐκ διαφόρων χωρίων τοῦ Πλάτωνος, ἐξ ὧν δείκνυται ὅτι ὁ Εὔηνος ἦτο σοφιστὴς καὶ ποιητὴς πρεσβύτερος τοῦ Σωκράτους, φίλος αὐτοῦ καὶ διδάσκαλος εἰς τὴν ποίησιν, καὶ ἐπέζησε αὐτοῦ ἐπ' ὀλίγον. Τὸν Εὔηνον τοῦτον ἐ-

Εὐσέβιος τίθησιν εἰς τὴν 80ὴν ὀλυμπιάδα (460 π. Χ)· ἡ δὲ ποίησις αὐτοῦ ἦτο «γνωμικὴ» ἢ «γνωμολογικὴ», τοὐτέστιν ἀφιερωμένη εἰς τὴν ἔκφρασιν ἠθικῶν ἀξιωμάτων. Τὰ πρῶτα ἓξ ἐπιγράμματα τῆς «Ἀνθολογίας» φέρουσι χαρακτῆρα φιλοσοφικὸν καὶ δύνανται νὰ ἀποδοθῶσι μετά τινος βεβαιότητος εἰς τοῦτον τὸν Εὔηνον, ἴσως δὲ καὶ τὸν δέκατον πέμπτον. Ὁ ἕτερος Πάριος Εὔηνος συνέγραψεν «Ἐρωτικὰ», ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ῥητῆς μαρτυρίας τοῦ Ἀρτεμιδώρου καὶ ἔκ τινος χωρίου τοῦ Ἀρριανοῦ, ἐν ᾧ ὁ Εὔηνος μνημονεύεται μετὰ τοῦ Δριστείδου. Ὀλίγα μόνον ἀποσπάσματα τῶν ποιημάτων αὐτοῦ σώζονται· στίχος δὲ μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τοῦ Πλουτάρχου εὑρίσκεται ἔν τινι τῶν ἐλεγείων τοῦ Θεόγνιδος, ἐξ οὗ ἠδύνατο τις νὰ συμπεράνῃ, ὅτι ὁλόκληρον τὸ ἐλεγεῖον ἀνῆκει εἰς τὸν Εὔηνον. Ἐν τῇ «Ἀνθολογίᾳ» 9 ἐπιγράμματα ῥητῶς ἀποδίδονται εἰς τὸν Εὔηνον τοῦτον. Ἐὰν τὸ ὄγδοον καὶ τὸ ἔννατον ἐπὶ τῆς Κνιδίας Ἀφροδίτης τοῦ Πραξιτέλους, τὸ δέκατον καὶ τὸ ἑνδέκατον ἐπὶ τῆς δαμάλεως τοῦ Μύρωνος ἀνήκωσιν εἰς τοῦτον, δὲν δύναται οὗτος νὰ ἦναι ἀρχαιότερος τῶν δύο τούτων ἀγαλματοποιῶν. Ἀφ' ἑτέρου δυσκολώτατον εἶναι νὰ προσδιορισθῇ, πότερον, πρὸ ἢ μετὰ τὸν ἕτερον Εὔηνον ἔζη οὗτος. Ἐπειδὴ κατὰ τὸν Ἐρατοσθένην ὁ νεώτερος ἦτο ὁ περιφημότερος, ἐξάγεται ὅτι ὁ ποιητὴς τῶν «Ἐρωτικῶν» ἦν ὁ ἧττον γνωστός, καὶ ἐπομένως ὁ ἀρχαιότερος. Ὅσον διὰ τοὺς ἄλλους Εὐήνους μόνον τὰ ὀνόματα αὐτῶν εἶναι γνωστὰ μνημονευόμενα ἐν τῇ «Ἀνθολογίᾳ». Προσέτι ἀδύνατον νὰ προσδιορισθῇ τίς τῶν Εὐήνων εἶναι ὁ κατὰ τὸν Σουΐδαν διδάσκαλος τοῦ Φιλίστου.

Εὔηνος, ποτ. τῆς Αἰτωλίας πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Τυμφρηστοῦ καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον. Κατὰ τὴν μυθολογίαν πρότερον ἐκαλεῖτο Λυκόρμας, ἀφοῦ ἔλαβε τὸ ὄνομα τοῦ Εὔηνος ὁ πατὴρ τῆς Μαρπήσσης, καταδιώκων τὸν ἅρπαγα τῆς θυγατρός του Ἴδαν καὶ μὴ δυνηθεὶς νὰ τὸν φθάσῃ ἔπεσεν ἐξ ἀπελπισίας εἰς αὐτὸν καὶ ἐπνίγη, ὠνομάσθη ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ Εὔηνος. Τανῦν καλεῖται Φειδαρης καὶ θεωρεῖται εἷς τῶν μεγαλειτέρων ποταμῶν τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος. §. Ἕτερος ποταμὸς τῆς Μεγάλης Μοισίας ἐν Ἀσίᾳ, ὅστις ῥέων πρὸς βορᾶν ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν.

ΕΥΗΝΩΡ, εἷς τῶν ἐπισήμων Ἰθακησίων, πατὴρ τοῦ Λειωκρίτου, ἑνὸς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης.

Εὐήνωρ, εἷς τῶν αὐτοχθόνων Ἀθηναίων, σύζυγος τῆς Λευκίππης καὶ πατὴρ τῆς Κλειτοῦς, μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος.

Εὐήνωρ, ζωγράφος Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Πλίνιον περὶ τὴν 90ὴν ὀλυμπιάδα (420 π. Χ). Ἦτο πατὴρ καὶ διδάσκαλος τοῦ Παῤῥασίου.

Εὐήνωρ, χειροῦργος Ἕλλην, ζῶν πιθανῶς περὶ τὸν τρίτον αἰῶνα π. Χ. Λέγεται ὅτι συνέγραψε περὶ καταγμάτων καὶ παραρθρώσεων. Οὐδὲν γινώσκεται περὶ αὐτοῦ, εἰμὴ ὅτι δὲν εἶναι μεταγενέστερος τοῦ τρίτου αἰῶνος, καθὸ μνημονευόμενος ὑπὸ Ἡρακλείδου τοῦ Ταραντίνου. Ἴσως ὁ Εὐήνωρ οὗτος εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ ὑπὸ τοῦ Πλινίου μνημονευομένῳ, οὗτινος ὁ Κοίλιος Αὐρηλιανὸς μνημονεύει σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «Θεραπευτικά».

ΕΥΗΡΕΙΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Εὐήρους, ὁ Τειρεσίας.

ΕΥΗΡΗΣ, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Παρθενόπης, θυγατρὸς τοῦ Στυμφάλου.

Εὔηρις, υἱὸς τοῦ Πτερελάου. Παρὼν μετὰ τῶν ἀδελφῶν του ἐν τῷ κατὰ τῶν υἱῶν τοῦ Ἠλεκτρίωνος πολέμῳ τῶν Τηλεβόων, διεσώθη μόνος, ἔχων καὶ τὰ ἐκ τῆς μάχης λάφυρα.

Εὐήρης, πατὴρ τοῦ περιφήμου μάντεως Τειρεσίου, ὃν ἐγέννησε μετὰ τῆς νύμφης Χαρικλοῦς, ἀπόγονος τοῦ ἐν Σπάρτῃ Οὐδαίου.

ΕΥΘΑΛΙΟΣ, θεολόγος Ἕλλην, ἐπίσκοπος Σούλκης τῆς Αἰγύπτου, ζῶν κατὰ τὸν Ε' αἰῶνα. Νέος εἰσέτι διῄρεσε τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Παύλου εἰς κεφάλαια καὶ εἰς στίχους· γενόμενος βραδύτερον ἐπίσκοπος, ἔπραξε τὸ αὐτὸ εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων καὶ εἰς τὰς κανονικὰς Ἐπιστολάς. Αἱ Ἐπιστολαὶ τοῦ Παύλου εἶχον ἤδη διαιρεθῇ κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον τῷ 396· ὁ Εὐθάλιος προσέθηκε τὰς περιλήψεις τῶν κεφαλαίων, τοὺς πίνακας καὶ τὰ χωρία τῆς γραφῆς τὰ συνδεόμενα μετὰ τῶν ἐπιστολῶν. Ὁ Εὐθάλιος ἀπηύθυνε τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἰς τὸν Ἀθανάσιον τὸν Νέον, γενόμενον ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας τῷ 490. Ὁ καρδινάλιος Ξαμένης ἐδημοσίευσε μέρος αὐτῶν τῷ 1514. Ὁ Ἔρασμος εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐκδόσεις τῆς Νέας Διαθήκης προσέθηκε τὰς περιλήψεις εἰς τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Παύλου καὶ εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων. Ἡ εἰσαγωγὴ εἰς τὸν βίον τοῦ Παύλου μετὰ ἐπιστολῆς χρησιμευούσης ὡς προοιμίου ἐδημοσιεύθη κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Boecler εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἔκδοσιν τῆς Νέας Διαθήκης ἐν Στρασβούργῳ 1645 καὶ 1660 εἰς 12ον. Ἅπαντα τὰ συγγράμματα τοῦ Εὐθαλίου συνέλεξαν ὑπὸ τοῦ Zaccagni εἰς τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντα Collectanea Monum' vet. Eccles. graecae ἐν Ῥώμῃ 1698 εἰς 4ον.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΕΥΘΑΡΙΧΟΣ ΚΙΔΙΚΑΣ, πρίγκηψ ὀστρογόθος, γαμβρὸς τοῦ Θεοδωρίχου καὶ πατὴρ τοῦ Ἀθολαρίχου, ἀποθ. περὶ τὸ 525. Κατήγετο ἐκ βασιλικῆς οἰκογενείας καὶ ἔζη ἐν Ἱσπανίᾳ ἐν τῇ αὐλῇ τῶν ὀστρογότθων βασιλέων. Ὁ Θεοδώριχος μὴ ἔχων υἱὸν, προσεκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὴν αὐλήν του καὶ νυμφεύσας μετ' αὐτοῦ τῷ 518 τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀμαλασούνθαν, ὥρισεν αὐτὸν διάδοχον τοῦ θρόνου. Ὁ Εὐθάριχος ἕνεκα τῆς ἀνδρείας του, τῆς ἐπιτηδειότητός του εἰς τὰ στρατιωτικὰ γυμνάσια καὶ τοῦ γενναίου καὶ φιλελευθέρου αὐτοῦ χαρακτῆρος ἠγαπήθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ ἐτιμήθη ὑπὸ τοῦ βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος Ἀναστασίου, ὅστις υἱοθέτησεν αὐτὸν, ὡς εἶχεν υἱοθετήσει καὶ τὸν Θεοδώριχον. Ὁ διάδοχος τοῦ Ἀναστασίου Ἰουστῖνος κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον προσηνέχθη πρὸς ἀμφοτέρους, καὶ ἐξελέξατο συνύπατον τὸν Εὐθάριχον, ὅτε τὸ πρῶτον ἐγένετο ὕπατος τῷ 519. Ὁ Εὐθάριχος ἐλθὼν εἰς Ῥώμην, ὅπως λάβῃ κατοχὴν τοῦ ἀξιώματος τούτου, ἐλάμπρυνε τὴν εἴσοδόν του διὰ χαρίτων καὶ μεγαλοδωριῶν, καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἔδιδε μεγαλοπρεπῆ θεάματα, καθ' ἃ προεφέροντο εἰς τὴν σκηνὴν ζῶα τέως ἄγνωστα, ἀποσταλέντα, ἐξ Ἀφρικῆς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Βανδάλων. Ἐπιστρέψας εἰς Ῥαβένναν ἀνενίωσε τὰς αὐτὰς ἑορτὰς μετὰ μείζονος λαμπρότητος. Τὰ πάντα ἀπεδείκνυον εἰς τὴν Ἰταλίαν μέλλοντα βασιλέα ῥωμαλέον καὶ γενναῖον, καὶ ὁ θάνατός του συμβὰς πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Θεοδωρίχου παρήγαγε ζωηροτάτην θλῖψιν

ΕΥΘΗΡΟΣ, ἀθηναῖος, φίλος τῷ Σωκράτους, καταντήσας πένης ἕνεκα τοῦ πολέμου, ἀναφερόμενος ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασι τοῦ Ξενοφῶντος.

ΕΥΘΙΑΣ, ῥήτωρ ἀθηναῖος, ζῶν περὶ τὸ 350 π. Χ. Ἐκίνησεν ἀγωγὴν κατὰ τῆς Φρύνης, καὶ μὴ ἐπιτυχὼν τὴν καταδίκην τῆς ἑταίρας ταύτης, ἀπέσχεν ἔκτοτε τοῦ ἀγορεύειν ἐν δικαστηρίῳ.

ΕΥΘΥΒΟΥΛΗΣ (Κωνσταντῖνος), καθηγητὴς ἕλλην, γεν. ἐν Μεγάλῳ Ῥεύματι χωρίῳ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ὄχθης τοῦ Θρᾳκικοῦ Βοσπόρου τῷ 1815, ἐκ γονέων πενήτων χίων Δημητρίου κηπουροῦ καὶ Μαρούκας, ἀποθ. ἐν τῇ νήσῳ τῆς Προποντίδος Χάλκῃ τῇ 19 Ἰουνίου 1859. Σπουδάσας τὰ προκαταρκτικὰ μαθήματα ἐγένετο τῷ 1830 μαθητὴς τῆς ἐν Ξηροκρήνῃ (Κουρούτσεσμε) Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς. Συμπληρώσας τὰς ἐν αὐτῇ σπουδὰς ὑπὸ σχολάρχην τὸν Νικόλαον Λογάδην τῷ 1835, διωρίσθη κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐν τῇ αὐτῇ σχολῇ διδάσκαλος τῶν Γραμματικῶν ὑπὸ σχολάρχην Σαμουὴλ τὸν Κύπριον, διαδεξάμενον τὸν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀποθανόντα Νικόλαον Λογάδην, καὶ ἐδίδαξε μέχρι τοῦ 1839. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀπεστάλη δαπάνῃ τοῦ ταμείου τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς εἰς Παρισίους ὅπως ποιήσας ἀνωτέρας σποδὰς χρησιμεύσῃ ὕστερον εἰς τὴν Σχολήν. Διατρίψας προηγουμένως μῆνάς τινας ἐν Ἀθήναις, ἐσπούδασεν ἐν Παρισίοις ἐπὶ τετραετίαν καὶ ἐπανακάμψας εἰς Κωνσταντινούπολιν τῷ 1845, διωρίσθη ἀμέσως ἐν τῇ ῥηθείσῃ σχολῇ καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς φιλοσοφίας. Τῷ 1849 ἐνυμφεύθη τὴν Αἰκατερίνην θυγατέρα τοῦ Δ. Πετροπούλου πρώην Λογοθέτου. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος πυρποληθέντος τοῦ ἐν Ξηροκρήνῃ οἰκήματος τῆς σχολῆς, μετατίθεται αὕτη εἰς Φανάριον, ὁ δὲ Εὐθυβούλης καταγινόμενος εἰς διαφόρους συγγραφὰς περιορίζεται ἐν αὐτῇ εἰς μόνην τὴν τῆς φιλοσοφίας διδασκαλίαν, τῆς τῶν μαθηματικῶν ἀνατεθείσης εἰς ἄλλο πρόσωπον. Φύσει φιλάσθενος καὶ παραδεδομένος εἰς ἀκατάπαυστον ἐργασίαν μελέτης, διδασκαλίας καὶ συγγραφῆς, προσεβλήθη τὰ καίρια εἰς τὴν ὑγείαν αὐτοῦ καὶ τῷ 1857 ἠναγκάσθη νὰ ἀπομακρυνθῇ τῆς σχολῆς παθὼν λαρυγγίτιδα. Μετὰ τρίμηνον ἐν Χάλκῃ διαμονὴν, ἀπέρχεται εἰς Ἀθήνας πρὸς ἴασιν· ἀποτυχὼν ἐπιστρέφει εἰς Χάλκην, καὶ ἐκεῖ ἀποθνήσκει. Τὸ πρῶτον μετὰ τὸν θάνατόν του μνημόσυνον ἐγένετο μεγαλοπρεπὲς, καὶ κατ' αὐτὸ ἐξεφωνήθη ὑπὸ τοῦ τότε καθηγητοῦ τῆς θεολογικῆς σχολῆς Γρηγορίου Γώγου λόγος δημοσιευθεὶς ὕστερον ἐν ἰδιαιτέρῳ φυλλαδίῳ περιέχοντι καὶ ἐπιγράμματα εἰς αὐτὸν τοῦ φίλου του καὶ καθηγητοῦ τῆς αὐτῆς σχολῆς Ἠλία Τανταλίδου. Ὁ Εὐθυβούλης εἶχεν ἀνάστημα ὑψηλὸν, χρῶμα ὠχρὸν, ὀφθαλμοὺς μέλανας, κρίσιν βαθεῖαν, μνήμην ἰσχυρὰν, ἀντίληψιν ζωηρὰν, λεκτικὸν εὐφραδὲς καὶ ἄκραν φαντασίαν. Ὠνομάθη «Εὐθυβούλης» ὑπὸ τοῦ διδασκάλου του Λογάδου ὅτε ἐμαθήτευεν. Ἦτο ὀπαδὸς τῆς ἐκλεκτικῆς φιλοσοφίας τῆς μορφωθείσης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ Κουζίνου ὑπὸ τῶν τριῶν συγγραφέων τοῦ ἐγχειριδίου, ὅπερ μετέφρασε καὶ ὡς κείμενον ἐχορήγει εἰς τοὺς μαθητάς του, Ἀμεδαίου Ἰακώβου, Ἰουλίου Σίμωνος, καὶ Αἰμιλίου Σαισσέτου, ἀκολουθῶν ἐνιαχοῦ καὶ τὸν Δαμιρῶνα, ἀλλ' εἰς πολλὰ ἄλλα μέρη ἀνασκευάζων αὐτὸν καὶ ἐν γένει ἐμπνεόμενος ὑπὸ φιλοσοφικῶν ἀρχῶν μὴ ἀντιβαινουσῶν εἰς τὰ δόγματα τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Πλῆρες αὐτοῦ σύγγραμμα ἐξεδόθη «Ὁ Ὁρκιστὴς Φαρμακίδης ἢ Ἀνασκευὴ τῶν παρ' αὐτοῦ περὶ Ὅρκου ἐκδεδομένων ἐν Κωνσταντινου-

πόλει 1851 — 52 εἰς ἕνα τόμον ὀγκωδέστατον εἰς 8ον· προσέτι δὲ ἐξεδόθη καὶ μικρόν τι φυλλάδιον ἐπιγραφόμενον «Σύνοψις τῆς περὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς ΕΙ πραγματείας τοῦ ἰατροφιλολόγου Στεφάνου Καραθεοδωρῆ» ἐν Κωνσταντινουπόλει 1847. Ἀτελῆ δὲ αὐτοῦ συγγράμματα ἐξεδόθησαν· Ἡ κατὰ Δαμιρῶνα ψυχολογία 1848. Ἐγχειρίδιον τῆς φιλοσοφίας 1849 (μόνον ἡ εἰσαγωγή), Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας Μελετίου Ἀθηνῶν διασκευασθείσης ἐκ τῆς χυδαΐστι ἐκδόσεως τοῦ Βενδότη μόνον ὁ πρῶτος τόμος (1853) ἐγκαταλειφθέντος τοῦ ἔργου καθ' ὃ εὑρεθέντος ἐν χειρογράφοις τοῦ πρωτοτύπου ἐξ οὗ ἐγένετο ἡ ἔκδοσις τοῦ Βενδότη. Πλεῖστα δὲ ἄλλα συγγράμματα ἀναφερόμενα εἰς τὴν φιλοσοφίαν, τὴν θεολογίαν, τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας καὶ τὴν ἑλληνικὴν φιλολογίαν, προσέτι δὲ καὶ πολλὰ ἔμμετρα ἐπιγράμματα, ἡρωελεγεῖα κτλ. μένουσιν ἀνέκδοτα κατεχόμενα ὑπὸ τῆς οἰκογενείας του. Εἶχε πλουσίαν βιβλιοθήκην ἐντύπων βιβλίων, ἰδίως δὲ σειρὰν γάλλων συγγραφέων τῆς φιλοσοφίας καὶ τῶν μαθηματικῶν ἐπιστημῶν ἀγορασθέντων ὑπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ κατατεθέντων εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς.

ΕΥΘΥΔΗΜΟΣ, στρατηγὸς Ἀθηναῖος, ζῶν περὶ τὸ 420 π. Χ. Ἀναφαίνεται κατὰ πρῶτον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῷ 422, ὅτε ὑπέγραψε τὴν μετὰ τῆς Σπάρτης συνθήκην, τὴν ἐπικληθεῖσαν νικίειον. Κατὰ τὴν πολιορκίαν τῶν Συρακουσῶν ἦτο εἷς τῶν ἀρχηγῶν, ἀλλὰ πιθανῶς ὑποκείμενος εἰς τοὺς στρατηγοὺς Δημοσθένην, Εὐρυμέδοντα καὶ Νικίαν. Κατὰ τὴν ἀπελπιστικὴν ἀπόπειραν τῶν Ἀθηναίων τοῦ νὰ ἐξέλθωσι τοῦ λιμένος τῶν Συρακουσῶν δίωκει τὸν στόλον μετὰ τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Μενάνδρου. Ἀγνοεῖται τί ἀπέγεινε κατὰ τὴν γενικὴν καταστροφὴν τῆς ἀθηναϊκῆς ἐκστρατείας, ἀλλ' ἀναμφιβόλως ἀπώλετο μετὰ τῶν πλείστων.

Εὐθύδημος, σοφιστὴς Ἕλλην ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Ε' αἰῶνος. Γεννηθεὶς ἐν Χίῳ, ἀπῴκησε μετὰ τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ του Διονυσοδώρου εἰς Θουρίους τῆς Ἰταλίας, φεύγοντες δὲ ἐκεῖθεν μετέβησαν εἰς Ἀθήνας. Ὁ Σωκράτης παρὰ Πλάτωνι λέγει περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν εἰρωνικῶς πρὸς τὸν Κρίτωνα, ὅτι ἐκ διδασκάλων τῆς ὁπλομαχίας καὶ τῆς ἀθλητικῆς εἰς τὴν ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀγωνιστικὴν καὶ εἰς τὴν διαλεκτικὴν τέλος εἰσηγήσαντες μετέστησαν εἰς ἀμφοτέρας ταύτας τὰς τέχνας ὡλισμοὺς καὶ τὰς ἀπάτας καὶ τοὺς ὑποσκελισμοὺς καὶ τὰς ἀνατροπάς. Ὁ Πλάτων ἕνα τῶν διαλόγων του ἐπιγράφει «Εὐθύδημον»· ἐν τούτῳ εἰσάγοντι οἱ δύο ἀδελφοὶ καὶ συνδιαλεγόμενοι μετὰ τοῦ Σωκράτους, τοῦ Κτησίππου καὶ τοῦ Κρίτωνος διὰ διαφόρων σοφισμάτων προσπαθοῦσι νὰ περιπλέξωσιν αὐτούς. Τὰ εὐθυδήμεια σοφίσματα κυρίως περιστρέφονται ἐπὶ τῆς διπλῆς σημασίας τῶν λέξεων. Ὁ Εὐθύδημος δὲν εἶχεν ἴδιον σύστημα φιλοσοφικόν, ἄλλοτε μὲν διδάσκων κατὰ τὸν Πρωταγόραν, ὅτι «τὰ πάντα ἐστιν ἀληθῆ, καὶ ὅτι οὔτε ψεύδεσθαί ἐστιν οὔτε ψευδῆ δοξάζειν οὔτε ἀμαθῆ εἶναι», ἄλλοτε δὲ κλίνων πρὸς τοὺς Ἐλεάτας καὶ διδάσκων ὅτι «τὸ μὴ ὂν οὐδεὶς ἐφάνη λέγων». Οἱ Ἐριστικοὶ παρέλαβον πολλὰ ἐκ τοῦ Εὐθυδήμου.

Εὐθύδημος, υἱὸς Κεφάλου ἐκ Συρακουσῶν, ἀδελφὸς τοῦ Προμάχου καὶ τοῦ περιφήμου ἐν Ἀθήναις ῥήτορος Λυσίου γνωστὸς ἐκ τῆς Πολιτείας τοῦ Πλάτωνος.

Εὐθύδημος ὁ Καλός, υἱὸς τοῦ Διοκλέους, μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, μνημονευόμενος ἐν τῷ «Συμποσίῳ» τοῦ Πλάτωνος καὶ ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασι τοῦ Ξενοφῶντος. Τοῦτον ἑτοιμαζόμενον νὰ μετάσχῃ τῶν πολιτικῶν, ὁ Σωκράτης ἀποδεικνύει ὅτι εἶναι ἀνίκανος εἰς τοῦτο καὶ ἀποτρέπει αὐτόν.

Εὐθύδημος, Ἀθηναῖος, διάφορος τῶν προηγουμένων. Τοῦτον μνημονεύει ὁ Ἀθήναιος ὡς συγγράψαντα «Περὶ Λαχάνων» καὶ «Ὀψαρτυτικὰ» καὶ «Περὶ Ταρίχων» καὶ ἀναφέροντα στίχους τοῦ Ἡσιόδου ὃῆθεν, περὶ ὧν ὁ Ἀθήναιος γνωμοδοτεῖ ὅτι μαγείρου τινὸς μᾶλλον φαίνονται ἢ τοῦ μουσικωτάτου Ἡσιόδου.

Εὐθύδημος, Ἀθηναῖος, τὸν ὃῆμον Φλιάσιος, σταλεὶς ὡς πρέσβυς τῶν Ἀθηνῶν πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας Φίλιππον.

Εὐθύδημος, βασιλεὺς τῆς Βακτριανῆς, ἀρξάμενος τῆς βασιλείας περὶ τὸ 220 π. Χ. Κατὰ τὸν Πολύβιον ἦτο Μάγνης. Ἄγνωστοι αἱ περιστάσεις τῆς εἰς τὸν θρόνον τῆς Βακτριανῆς ἀναβάσεώς του. Ἀναμφιβόλως ἐπωφελήθη ἐκ τινων ἐριδων καὶ ἀνήρπασε τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ Διοδότου ἢ τινος τῶν συγγενῶν του. Ἐπεξέτεινε τὴν ἐξουσίαν του ἐπὶ τινων γειτονικῶν ἐπαρχιῶν καὶ ἔθετο τὰ θεμέλια τοῦ μεγαλείου τῆς Βακτριανῆς. Ἀντίοχος ὁ Μέγας, μετὰ τὴν ἐκστρατείαν του κατὰ τῶν Πάρθων τῷ 212, ἐβάδισε κατὰ τῆς Βακτριανῆς. Ὁ Εὐθύδημος συγκρουσθεὶς μετ' αὐτοῦ ἐπὶ ὧν ὀχθῶν τοῦ Ἀρίου, ἐνικήθη καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἀποσυρθῇ εἰς τὴν πρωτεύουσάν του Ζαριάσπα. Καὶ μετὰ τὴν ἐπικράτειαν ταύτην ὁ Ἀντίοχος πᾶσαν ἀπολέσας ἐλπίδα τοῦ νὰ καθυποτάξῃ τὸν Εὐθύδημον

μον, συνωμολόγησε μετ' αὐτοῦ ἔντιμον εἰρήνην, ἀνεγνώρισε τὴν ἀνεξαρτησίαν του καὶ ἐνύμφευσε μίαν τῶν θυγατέρων του μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Εὐθυδήμου. Οὗτος ἀμειβόμενος τῷ Ἀντιόχῳ συνέδραμεν αὐτῷ εἰς τὴν κατὰ τῶν Ἰνδιῶν ἐκστρατείαν του. Τὰ ἀργυρᾶ νομίσματα τοῦ ἡγεμόνος τούτου λαμπρᾶς κατασκευῆς καὶ μετὰ ἑλληνικῶν ἐπιγραφῶν ἀνευρισκόμενα πλεῖστα ἐν Βοχάρᾳ, Βάλκη καὶ ἄλλαις πόλεσι περιλαμβανομέναις ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Βακτριανῇ δεικνύουσι μέχρι τίνων ἀποστάσεων ἤνεγκον οἱ Ἕλληνες τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν καλλιτεχνίαν των.

ΕΥΘΥΔΙΚΟΣ, πολίτης τις ἐκ Χαλκίδος τῆς ἐν Εὐβοίᾳ, μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Λουκιανοῦ.

ΕΥΘΥΚΛΗΣ, ποιητὴς ἀθηναῖος τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν Ε' πρ. Χρ. αἰῶνα. Ὁ Σουΐδας μνημονεύει δύο αὐτοῦ κωμῳδίας «Ἄσωτοι» ἢ «Ἐπιστολαί» καὶ «Ἀταλάντη»· τὴν πρώτην μνημονεύει καὶ ὁ Ἀθήναιος.

Εὐθυκλῆς, Λακεδαιμόνιος ἐλθὼν ὡς πρέσβυς πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν, ὡς ἀναφέρει ὁ Ξενοφῶν ἐν τοῖς «Ἑλληνικοῖς» του.

Εὐθυκλῆς, ἄρχων ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς 110ης Ὀλυμπιάδος, καθ' ὃ ἐξεδόθη τὸ ψήφισμα περὶ τῆς στεφανώσεως τοῦ ῥήτορος Δημοσθένους.

Εὐθυκλῆς, πατὴρ τοῦ Κορινθίου Ξενοκλείδα μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου.

ΕΥΘΥΚΡΑΤΗΣ, Ὀλύνθιος στρατηγὸς τοῦ ἱππικοῦ ζῶν κατὰ τὸν Δ' αἰῶνα π. Χ. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Δημοσθένους ὑπῆρξε προδότης τῆς πατρίδος του προδοὺς αὐτὴν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας Φίλιππον.

Εὐθυκράτης, ἀγαλματοποιὸς Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Πλίνιον κατὰ τὴν 120ὴν ὀλυμπιάδα (300 π. Χ) υἱὸς καὶ μαθητὴς τοῦ περιφήμου ἀγαλματοποιοῦ Λυσίππου, ἀπέκλινε μᾶλλον πρὸς ἀρχαΐζουσαν αὐστηρότητα, ἢ κατὰ τὴν αἴσθησιν τῶν χρόνων ἐκείνων. Πολλὰ αὐτοῦ ἔργα μνημονεύονται· Ἡρακλῆς ἐν Δελφοῖς, Ἀλέξανδρος ὁ θηρευτής, Θέστις καὶ αἱ Θεστιάδες, Τροφώνιος, Ἱππομαχία κτλ.

ΕΥΘΥΜΕΝΗΣ, εἷς τῶν ἐπισήμων ἐν Αἰγίνῃ κατοίκων, θεῖος τοῦ Πυθέα καὶ Φιλακίδου Ὀλυμπιονίκων, ὑμνουμένων ὑπὸ τοῦ Πινδάρου.

Εὐθυμένης, γεωγράφος Ἕλλην, γενν. ἐν Μασσαλίᾳ, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν τέταρτον π. Χ αἰῶνα. Αἱ περὶ αὐτοῦ μαρτυρίαι τῶν ἀρχαίων εἶναι σπανιώταται· πρὸς ἃς ζώμεναι εἰς τρία σύντομα χωρία τοῦ Σενέκα, τοῦ Πλουτάρχου καὶ τοῦ Ἀριστείδου. Τὰ χωρία ταῦτα, ἐν οἷς φαίνεται ὅτι πολλὰ αὐζονται ἐν χειρογράφοις, τινὰ δὲ καὶ ἐξ-

ἐλήφθησαν ἀπὸ τοῦ Εὐδόξου τοῦ Κνιδίου, ἀναφέρονται πρὸς τὰς περιοδικὰς πλημμύρας τοῦ Νείλου. Ὁ Εὐθυμένης ἀπέδιδεν αὐτὰς εἰς τοὺς ἐτησίους ἀνέμους, οἵτινες συσσωρεύοντες τὰ ὕδατα τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ εἰς τὴν Μεσόγειον, ὑψώνουσι τὴν ἰσοσταθμίαν τῆς Μεσογείου καὶ κωλύουσιν οὕτω τὴν ῥοὴν τοῦ Νείλου. Ὁ Εὐθυμένης ὑπεστήριξε τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἐπὶ παρατηρήσεων, ἃς ἔκαμεν ὁ ἴδιος. Κατά τι ταξειδιόν του ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, ἔλεγε, παρετήρησεν ὅτι τὰ ὕδατα τῆς θαλάσσης ταύτης εἶναι γλυκέα καὶ τρέφουσι κροκοδείλους. Ἡ τε ὑπόθεσις καὶ τὰ γεγονότα, ἐφ' ὧν ἐρείδεται αὕτη εἶναι ἐπίσης ἐσφαλμένα· βεβαιοῦται ὅμως ὅτι ὁ Εὐθυμένης ἐταξείδευσεν ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ καὶ ὅτι ἐδημοσίευσε διήγησιν τοῦ ταξειδίου του ἀπολεσθεῖσαν. Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς μνημονεύει Εὐθυμένην τινὰ συγγραφέα χρονικῶν. Ἄγνωστον, ἐὰν οὗτος εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ γεωγράφῳ.

ΕΥΘΥΜΙΑ, θεὰ τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εὐφροσύνης παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν. Ὁ τύραννος Διονύσιος ἀνήγειρεν ἄγαλμα εἰς τιμὴν αὐτῆς.

ΕΥΘΥΜΙΔΗΣ, ζωγράφος ἑτρούσκος ἀγνώστου ἐποχῆς. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὑρίσκεται ἐπὶ ἑτρουσκικῶν ἀγγείων εὑρεθέντων εἰς διάφορα μέρη.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ (Ἅγ.) ὁ **Μέγας**, ἱερεύς, γενν. ἐν Μελιτηνῇ τῆς Ἀρμενίας τῷ 377 μ. Χ, ἀποθ. τῷ 473. Χειροτονηθεὶς ἱερεὺς διηύθυνε τὰ μοναστήρια τῆς Μελιτηνῆς. Τῷ 406 μεταβὰς εἰς Ἱεροσόλυμα ἐγένετο ἀσκητής· ἔσπευσαν ἀμέσως παρ' αὐτῷ πλεῖστοι μοναχοὶ καὶ ἐξελάξαντο αὐτὸν ἡγούμενον. Ἡ ἐξουσία του ἐξετείνετο ἐπὶ πολλῶν μοναστηρίων. Προσηλύτισεν εἰς τὸν χριστιανισμὸν πολλοὺς Ἄραβας, καὶ ἐπανήγαγεν εἰς τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν πολλοὺς νεστοριανοὺς καὶ μανιχαίους· διὰ τῶν φροντίδων αὐτοῦ ἐπανῆλθεν εἰς τοὺς κόλπους τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἡ αὐτοκράτειρα Εὐδοκία, ἡ σύζυγος Θεοδοσίου τοῦ Μικροῦ κλίνουσα προηγουμένως εἰς τὸν Εὐτυχιανισμόν. Πολλὰ αὐτοῦ θαύματα διηγοῦνται τὰ συναξάρια. Ἑορτάζεται τῇ 20 Ἰανουαρίου.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΖΥΓΑΒΗΝΟΣ, θεολόγος βυζαντινός, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΒ' αἰῶνος. Μοναχὸς τῆς μονῆς τῆς Θεοτόκου ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ λίαν εὐνοούμενος ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, ἐπέζησεν αὐτοῦ καὶ διηγεῖται ὅτε ἤκουσεν αὐτὸν συζητοῦντα κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας ἤτοι τῶν Λατίνων. Συνέταξε πλεῖστα συγγράμματα, ὧν

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (Μ.Π.Θ.)

δόθησαν. Τὰ ἐκδοθέντα εἶναι «Πανοπλία δογματικὴ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως», «Ὑπόμνημα περὶ τῆς ἀσεβοῦς καὶ τερατώδους αἱρέσεως τῶν Μασσαλιωτῶν, μετὰ 14 ἀναθεμάτων κατ' αὐτῶν», «Ἑρμηνεία τῶν ψαλμῶν» «Ἑρμηνεία τῶν τεσσάρων εὐαγγελίων». Ὁ Φαβρίκιος ἐν τῇ Ἑλληνικῇ του βιβλιοθήκῃ ἀπαριθμεῖ πολλὰ ἄλλα συγγράμματά του.

Εὐθύμιος, πατριάρχης Ἀντιοχείας, γεν. ἐν Ἐπιφανείᾳ τῷ 1586, ἀποθ. τῷ 1631. Κατὰ τὴν ἐφηβικήν του ἡλικίαν ἐπισκεφθεὶς τὴν Παλαιστίνην, ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ ἁγίου Σάββα. Προσκληθεὶς εἰς τὴν πατρίδα του ἐχειροτονήθη ἱερεὺς καὶ ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἀποσταλεὶς εἰς Χαλέπιον παρὰ τῶν συμπολιτῶν του ὅπως ἐπιτύχῃ παρὰ τοῦ ἐκεῖ διοικητοῦ ἀνακαύφισιν ἀπὸ τῆς καταπιεστικῆς φορολογίας, καὶ ἐκπληρώσας τὴν ἀποστολήν του, παρέμεινεν ἐν Χαλεπίῳ διδάσκων ἐπ' ἐκκλησίας. Μετ' ὀλίγον τῇ αἰτήσει τῶν κατοίκων Χαλεπίου ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ Ἀντιοχείας Ἀθανασίου Γ' μητροπολίτης τῆς κατὰ τὴν Συρίαν Βερροίας (Χαλεπίου) μετονομασθεὶς Μελέτιος. Ἀποθανόντος τῷ 1629 τοῦ πατριάρχου Ἀντιοχείας Ἰγνατίου Γ', ἐξελέγη κοινῇ ψήφῳ διάδοχός του ὁ μητροπολίτης Βερροίας ἀναλαβὼν τὸ ἀρχαῖον ὄνομα Εὐθύμιος, ὑπὸ τὸ ὄνομα Εὐθύμιος Γ' καταλεγόμενος δὲ 117ος ἐν τῇ σειρᾷ τῶν πατριαρχῶν Ἀντιοχείας. Ποιμάνας ἐπὶ δύο ἔτη 1629—31, ἀπέβιωσε ψηφίσας πρὸ τοῦ θανάτου του διάδοχον τὸν παρ' αὐτῷ ἱερομόναχον Μελέτιον τὸν χίον. Ἦτο εἷς ἄκρον ἐνάρετος, φιλελεήμων καὶ πολυμαθής. Μετέφρασεν εἰς τὸ ἀραβικὸν τὸ κοντάκιον τῆς θείας λειτουργίας, τὸ εὐχολόγιον, τὸ ὡρολόγιον, τὰ συναξάρια καὶ ἄλλα ἐκκλησιαστικὰ βιβλία.

Εὐθύμιος ΒΛΑΧΑΒΛΑΣ, ἴδε ΒΛΑΧΑΒΑΙ.

Εὔθυμος, υἱὸς τοῦ Ἀντυκλείους ἢ τοῦ ποταμίου θεοῦ Καικίνου ἐκ Λοκρῶν πόλεως τῆς Ἰταλίας, ζῶν κατὰ τὸν Ε' αἰῶνα π. Χ. Περίφημος ἀθλητὴς τρὶς νικήσας εἰς τοὺς ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας καὶ τιμηθεὶς δι' ἀνδριάντος ἐν Ὀλυμπίᾳ. Κατὰ τὴν μυθολογίαν ἀπήλλαξε τὴν Ἰταλικὴν πόλιν Τεμέσην ἀπό τινος πονηροῦ δαίμονος Πολίτου καλουμένου, εἰς ὃν ἠναγκάζοντο οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ταύτης νὰ θύωσι κατ' ἔτος μίαν ὡραίαν κόρην νικήσας αὐτὸν ἐν τῷ ἰδίῳ του ἱερῷ. Ἔζησε πάμπολλα ἔτη καὶ ἐπὶ τέλους ἐγένετο ἀφανής.

Εὔθυνος, ἀθλητὴς σάμιος, μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους.

Εὐθύφρων, μάντις ἐν Ἀθήναις, ζῶν κατὰ τὸν Ε' π. Χ αἰῶνα. Ἐπαγγελλόμενος τὴν περὶ τὰ θεῖα ἐπιστήμην, ἐθεωρεῖτο καταγέλαστος καὶ οὐτιδανὸς ἄνθρωπος. Εἷς τῶν διαλόγων τοῦ Πλάτωνος ἐπιγράφεται «Εὐθύφρων ἢ περὶ Εὐσεβείας».

Εὐίππη, δύο τῶν πεντήκοντα θυγατέρων τοῦ Δαναοῦ.

Εὐίππη, θυγάτηρ τοῦ Χείρωνος καλουμένη καὶ «Μελανίππη». Καταδιωκομένη ἐπὶ τοῦ Πηλίου ὄρους ὑπὸ τοῦ πατρός της ἀναλαβοῦσα ἐγκυμοσύνην αὐτῆς, μετεμορφώθη εἰς ἵππον.

Εὐίππη, πόλις τῆς Καρίας παρὰ Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ.

Εὐίππος, υἱὸς τοῦ Θεστίου καὶ τῆς Εὐρυθέμιδος ἐξ Αἰτωλίας.

Εὔιππος, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου,

Ε-ΥΚ (Οὐΐέρτος Van Eyck), ζωγράφος φλαμανδὸς, γενν. τῷ 1366, ἀποθ. τῷ 1426. Ἀποκαστὰς μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἰωάννου (ἴδε τὸ ἑπόμενον ἄρθρον) ἐν Βρούγῃ (Bruges), εἰργάσθη μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν «Προσκύνησιν τοῦ μυστικοῦ Ἀρνίου», περιέχουσαν πλείονας τῶν 300 εἰκόνων, ἐξ ὧν αἱ ζωγραφηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Οὐΐέρτου ἔχουσι καταπληκτικὴν μεγαλοπρέπειαν, εἶδός τι ἱερατικοῦ καὶ βυζαντινοῦ ρυθμοῦ, ἀξιοθαύμαστον λεπτότητα καὶ κάλλιστον χρωματισμόν.

Ε-ΥΚ (Ἰωάννης Βὰν), ζωγράφος φλαμανδὸς, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1386, ἀποθ. τῷ 1440. Διδαχθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του τὴν ζωγραφικὴν, ἀποκατέστη μετ' αὐτοῦ ἐν Βρούγῃ, ἐξ οὗ ἐπονομάζεται «Ἰωάννης ἐκ Βρούγης». Τῷ 1410 ἐφεῦρεν ἢ μᾶλλον ἐβελτίωσε τὴν ἐλαιογραφίαν, διότι εἰργάζοντο μὲν δι' ἐλαίου κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα, ἀλλ' ὤφειλον νὰ περιμείνωσιν ὅπως χρῶμά τι ξηρανθῇ καὶ οὕτω νὰ ἐπιθέσωσιν ἕτερον, ὁ δὲ Ἰωάννης γιγνώσκων τὴν χημείαν, εὗρεν ὅτι τὸ λινέλαιον καὶ τὸ καρυδέλαιον ἔχανον τὴν ὀγρασίαν των ἅμα ἐβράζοντο, καὶ προσέθετεν οὐσίας τινὰς, αἵτινες διὰ τῆς ἐξατμίσεως των ἐπέσπευδον τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο. Ἡ ἀνακάλυψις τοῦ νέου ζωγράφου παρήγαγε γενικῶς ἔκπληξιν καὶ θαυμασμόν· ἀλλὰ καὶ αἱ εἰκόνες του ἐπίσης ἐθαυμάσθησαν, διότι παρετήρει καὶ ἐμιμεῖτο τὴν φύσιν μεθ' ὑπομονῆς καὶ ἐπιτηδειότητος ἐκτάκτου. Ἐπετύγχανε εἰς πᾶν εἶδος ζωγραφικῆς. Προσέτι καὶ ἡ ἐπὶ τῆς ὕέλου ζωγραφικὴ ἐβελτιώθη ὑπ' αὐτοῦ, καθ' ὅσον ἐπὶ ἑνὸς μόνου τεμαχίου κατεσκεύαζεν ὕέλους τῶν ἐκ-

κλησιῶν, ἐνῷ πρὸ αὐτοῦ μετεχειρίζοντο ἕδιον τεμάχιον δι' ἕκαστον χρῶμα τῆς ὕλου. Ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Λούβρου ὑπάρχουσι δύο εἰκόνες τῆς χειρός του «Ἡ Παρθένος στεφομένη ὑπὸ ἀγγέλου» καὶ «ὁ ἐν Κανᾷ γάμος». Τὸ Μόναχον, τὸ Βερολῖνον, ἡ Ἀνδέρση, ἡ Βρούγη, καὶ ἡ Γάνδη κατέχουσι πλείστας αὐτοῦ εἰκόνας.

Ἔϋκ (Μαργαρίτα Βὰν), ἀδελφὴ τῶν προηγουμένων. Σπουδάσασα τὴν ζωγραφικὴν, εἰργάζετο μετὰ τῶν ἀδελφῶν της καὶ μετὰ ζήλου ἐπιδοθεῖσα εἰς τὴν τέχνην της ἀπέφυγε τὸν γάμον. Τῷ 1418 ἦτο μέλος τῆς Ἀδελφότητος τῆς Παναγίας τῆς Γάνδης, καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ πρὸ τοῦ 1432.

ΕΥΚΑΜΠΙΔΑΣ ἢ σπανιώτερον ΕΥΚΑΔΠΙΔΑΣ, πολιτικὸς ἀνὴρ τῆς Ἀρκαδίας, γεννηθεὶς ἐπὶ τοῦ ὄρους Μαινάλου, ζῶν περὶ τὸ 350 πρὸ Χριστοῦ. Ὁ Δημοσθένης μνείαν ποιεῖται τοῦ ἀνδρὸς τούτου ὡς κακοῦ ἀνθρώπου γενομένου χάριν τῶν ἰδίων συμφερόντων ὀργάνου τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλίππου καὶ ὑποσκάψαντος οὕτω τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς πατρίδος του. Ὁ Πολύβιος θεωρεῖ τὴν κρίσιν τοῦ Δημοσθένους ἄδικον, καθ' ὅσον οἱ Ἀρκάδες συνδεόμενοι μετὰ τοῦ Φιλίππου ἀπηλλάττοντο τοῦ ζυγοῦ τῆς Σπάρτης. Ὁ δὲ Παυσανίας μνημονεύει τὸν Εὐκαμπίδην ὡς ἕνα τῶν ἀρχηγῶν, οἵτινες διῴκουν τοὺς συνοικισθέντας ἐν Μεγαλοπόλει.

ΕΥΚΑΡΠΙΑ (ἀρχ.), πόλις τῆς μεγάλης Φρυγίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, περίφημος διὰ τὸν ἐν αὐτῇ γινόμενον ἄφθονον οἶνον.

ΕΫΚΕΝΣ (Πέτρος Eycken), ὁ «πρεσβύτερος», ζωγράφος βέλγος, γεν. ἐν Ἀμβέρσῃ τῷ 1599, ἀποθ. τῷ 1649. Ἐμορφώθη ἐκ φιλοπόνου σπουδῆς τῶν μεγάλων διδασκάλων τῆς πατρίδος του, καὶ ἡ φύσις ἐδίδαξεν αὐτῷ τὸν χρωματισμόν. Νυμφευθεὶς νεώτατος ἔλαβεν ἡδυνήθη νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Ἰταλίαν. Ἠγάπα τὴν μοναξίαν, καὶ παρήγαγε μέγαν ἀριθμὸν ἔργων. Τῷ 1639 ἡ ἐν Ἀμβέρσῃ Ἀκαδημία τῆς Ζωγραφικῆς ἐξελέξατο αὐτὸν διευθυντήν της. Αἱ εἰκόνες του διακρίνονται διὰ τὴν καλλονὴν τοῦ χρωματισμοῦ, τὴν καθαρότητα τοῦ σχεδίου, καὶ τὴν καλλίστην διάταξιν. Εἰργάσθη εἰς πολλὰς ἐκκλησίας. Ἐν τῶν ἀριστουργημάτων του εἶναι ὁ «Μυστικὸς Δεῖπνος» ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου ἐν Ἀμβέρσῃ.

Ἔϋκενς (Ἰωάννης), ζωγράφος, πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ἀποθ. τῷ 1669. Ἐπεδόθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν γλυπτικὴν, ἀλλὰ βραδύτερον καταλιπὼν αὐτὴν ἠκολούθησε τὰ μαθήματα τοῦ πατρός του καὶ διεκρίθη ἰδίως ζωγραφίζων ἄνθη καὶ καρπούς.

Ἔϋκενς (Φραγκίσκος), ζωγράφος, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1627, ἀποθ. τῷ 1673. Μαθητὴς τοῦ πατρός του, ἐζωγράφισεν εἰκόνας ἀνθέων καὶ καρπῶν ἐπιζητήτους.

ΕΫΚΙΓΚ (Ἐρρῖκος-Κάρολος-Ἑρμάννος-Βενιαμὶν βαρόνος τῆς Heyking), πολιτικὸς ἀνὴρ ῥῶσσος, γεν. ἐν Κουρλανδίᾳ τῷ 1751, ἀποθ. ἐν Πετρουπόλει τῷ 1809. Κατ' ἀρχὰς εἰσῆλθεν εἰς πρωσσικὴν ὑπηρεσίαν, τῷ 1777 εἰς ῥωσσικὴν καὶ τῷ 1784 εἰς πολωνικήν. Μετὰ τὴν δευτέραν διανομὴν τῆς Πολωνίας ἐπανῆλθεν εἰς Κουρλανδίαν. Μεταβὰς εἰς Πετρούπολιν ὅπως ὑπογράψῃ τὴν εἰς τὸ ῥωσσικὸν κράτος προσάρτησιν πολωνικῆς τινος ἐπαρχίας ἐτιμήθη τὰ μέγιστα ὑπὸ τῆς αὐτοκρατείρας Αἰκατερίνης, ἥτις ἀπένειμεν αὐτῷ τὸν τίτλον συμβούλου τοῦ κράτους, καὶ διώρισεν αὐτὸν πρόεδρον πολεμικοῦ τινος δικαστηρίου. Ἐπὶ Παύλου Α' ἐγένετο γερουσιαστὴς, μυστικοσύμβουλος καὶ πρόεδρος τοῦ συμβουλίου τῆς δικαιοσύνης, τοῦ ὡρισμένου διὰ τὰς ὑποθέσεις τῆς Λιβωνίας, τῆς Ἐσθονίας καὶ τῆς Φινλανδίας. Ὑπέπεσεν εἰς τὴν δυσμένειαν Ἀλεξάνδρου τοῦ Α', καὶ ἀπεσύρθη ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἀλλὰ τάχιστα ἀπεδόθησαν αὐτῷ οἱ βαθμοί του. Συνέγραψε διάφορα συγγράμματα ἀποβλέποντα τὴν πολιτικήν.

ΕΥΚΛΕΙΑ, ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐτιμᾶτο αὕτη ἐν Θήβαις καὶ ἐν Κορίνθῳ διὰ τὰς κατὰ τῶν Περσῶν νίκας τῶν Ἑλλήνων. Ὑπῆρχε καὶ ἑορτὴ «Εὐκλεια», εἰς τιμὴν Ἀρτέμιδος τῆς Εὐκλείας.

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ, πολίτης τῆς ἐν Σικελίᾳ Ζάγκλης, ζῶν κατὰ τὸν ἑβδομον π. Χ αἰῶνα. Ὑπῆρξε μετὰ τοῦ Σίμου ἱδρυτὴς τῆς πόλεως Ἱμέρας τῷ 649 π. Χ.

Εὐκλείδης, υἱὸς τοῦ τυράννου τῆς ἐν Σικελίᾳ Γέλας Ἱπποκράτους, φονευθεὶς μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Κλεάνδρου τῷ 484 π. Χ ὑπὸ τοῦ τυράννου Γέλωνος.

Εὐκλείδης, ἰατρὸς Ἕλλην, ζῶν περὶ τὸν Ε' π. Χ αἰῶνα. Μία τῶν ἐπιστολῶν τῶν ἀποδιδομένων εἰς τὴν Θεανὼ ἀπευθύνεται πρὸς αὐτόν.

Εὐκλείδης, εἷς τῶν τριάκοντα ἐν Ἀθήναις τυράννων τῶν συστάντων μετὰ τὴν τῷ 404 ἅλωσιν τῶν Ἀθηνῶν.

Εὐκλείδης, ἄρχων τῶν Ἀθηνῶν ἐπώνυμος τοῦ 403 π. Χ ἔτους. Ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ προηγουμένῳ. Τὸ ἔτος τῆς ἀρχοντείας του κατέ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κεντρική Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (Π.Μ.Σ.Δ.)

στη ἐπίσημον, διότι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐγένετο παλινόρθωσις μετά τινων τροποποιήσεων τῶν νόμων τοῦ Σόλωνος καὶ τοῦ Δράκοντος, ἐγγραφέντων ἐν τῇ Ποικίλῃ στοᾷ δι' ἰωνικῶν ἀλφαβητικῶν στοιχείων πρῶτον ἤδη εἰσαχθέντων εἰς δημόσια ψηφίσματα. Ἐπίσης καθίσταται περίσημον τὸ ἔτος τοῦτο διότι κατ' αὐτὸ ἐξεδόθη ψήφισμα τῆς κοινῆς ἀμνηστείας περὶ πάντων τῶν λεχθέντων ἢ πραχθέντων ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῶν τριάκοντα τυράννων, καὶ ἀπηγορεύετο εἰς πάντα Ἀθηναῖον νὰ ἐγκαλέσῃ ἄλλον περὶ οἱασδήποτε προηγουμένης παρανομίας, καὶ αὐτὴ ἡ περὶ τῶν τοιούτων συνομιλία. Ἐκ τούτου προέκυψεν ἡ παροιμία «Τὰ πρὸ Εὐκλείδου ἐξετάζειν».

Εὐκλείδης, φιλόσοφος Ἕλλην ἀκμάσας περὶ τὰ 400 π. Χ. Ἀγνοεῖται ἀκριβῶς ὁ τόπος τῆς γεννήσεώς του οἱ πλείονες παραδίδονται τὰ Μέγαρα, ἀλλ' εἰσὶ καί τινες, ἐν οἷς καὶ Ἀλέξανδρος ὁ γράψας τὰς «Διαδοχὰς» καλοῦντες αὐτὸν Γελῷον, ὁ δὲ Διογένης ὁ Λαέρτιος ἀμφιταλαντεύεται μεταξὺ Μεγάρων καὶ Γέλας. Ἀγνοοῦνται ἐπίσης καὶ τὰ ἔτη τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· δύναται ὅμως τις νὰ θεωρήσῃ αὐτὸν νεώτερον τοῦ Σωκράτους καὶ πρεσβύτερον τοῦ Πλάτωνος. Ὑπῆρξεν ἱδρυτὴς τῆς Μεγαρικῆς ἢ Ἐριστικῆς λεγομένης φιλοσοφίας. Ὅπως ἐννοήσῃ τις τὴν φιλοσοφίαν του πρέπει νὰ ἀναγνωρίσῃ ἐν αὐτῷ τὴν διπλῆν ἰδιότητα μαθητοῦ τῆς Ἐλεατικῆς σχολῆς καὶ τοῦ Σωκράτους. Ὁ Κικέρων ὁμιλῶν περὶ τῆς Μεγαρικῆς σχολῆς κατάγει αὐτὸν ἐκ τῆς Ἐλεατικῆς σχολῆς καὶ καλεῖ κοινὸν ἀμφοτέρων ἱδρυτὴν τὸν Ξενοφάνην· εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ὁ Κικέρων ὁμιλεῖ ἐνγένει περὶ τῶν μεγαρικῶν φιλοσόφων, ἀλλὰ μεταξὺ αὐτῶν συγκατατάσσει ὀνομαστὶ καὶ τὸν Εὐκλείδην· προσέτι δὲ καὶ Διογένης ὁ Λαέρτιος μαρτυρεῖ ὅτι ὁ Εὐκλείδης «τὰ Παρμενίδεια μετεχειρίζετο». Ἀφ' ἑτέρου δὲ εἶναι ἐπίσης βέβαιον ὅτι ὁ ἱδρυτὴς τῆς Μεγαρικῆς σχολῆς ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ Σωκράτους. Ὁ Αὖλλος Γέλλιος ἀναφέρει ἓν περιστατικὸν ἀπίθανον μέν, βεβαιοῦν ὅμως τὴν παρὰ τῷ Σωκράτει φοίτησιν τοῦ Εὐκλείδου. Ἐνῷ εἶχεν ἐκδοθῇ ψήφισμα ἐν Ἀθήναις, καθ' ὃ ἀπηγορεύετο ἐπὶ ποινῇ θανάτου εἰς πάντα Μεγαρέα ἡ εἰς Ἀθήνας Ἔλευσις, ὁ Εὐκλείδης συνεχῶς μετέβαινεν εἰς Ἀθήνας τὸ ἑσπέρας καὶ ἀπήρχετο ἐκ τῆς πόλεως ταύτης πρὶν ἢ ἐξημερώσῃ ὑπὸ ἔνδυμα γυναικεῖον φακινδυνεύων οὕτω τὴν ὑπαρξίν του χάριν τῆς ἀκροάσεως τῶν μαθημάτων παρὰ τοῦ Σωκράτους. Τὴν μαρτυρίαν δὲ ταύτην τοῦ Αὔλου Γελλίου ἐπιβεβαιοῖ καὶ ὁ Κικέρων (Acad. II 42), ὁ Πλάτων ἐν μὲν τῷ «Θεαιτήτῳ» λέγων ῥητῶς ὅτι ὁ Εὐκλείδης ἤρχετο συνεχῶς ἐκ Μεγάρων, ἐν δὲ τῷ «Φαίδωνι» συγκατατάσσων αὐτὸν μεταξὺ τῶν μαθητῶν τοῦ Σωκράτους τῶν παρευρεθέντων κατὰ τὸν θάνατον τοῦ διδασκάλου των, καὶ Διογένης ὁ Λαέρτιος κατατάσσων τὸν Εὐκλείδην μετὰ τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ξενοφῶντος, τοῦ Ἀντισθένους, τοῦ Φαίδωνος καὶ τοῦ Ἀριστίππου μεταξὺ τῶν διακεκριμένων μαθητῶν τοῦ Σωκράτους. Μετὰ τὴν καταδίκην καὶ τὸν θάνατον τοῦ Σωκράτους οἱ μαθηταί του, ἐν οἷς καὶ ὁ Πλάτων κατέφυγον εἰς Μέγαρα καὶ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἑρμοδώρου παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ εὗρον ἄσυλον παρὰ τῷ Εὐκλείδῃ, ὅστις πιθανώτατα εἶχε προηγουμένως ἱδρύσει τὴν σχολήν του, εἰς ἣν διεδέχθη αὐτὸν ὕστερον ὁ Ἰχθύας. Τὸ ἐρριζωμένον τῶν ἐλεατικῶν δοξασιῶν παρὰ τῷ Εὐκλείδῃ καὶ ἡ ἀνάμιξις τῶν δοξασιῶν τούτων μετὰ τῆς διδασκαλίας τοῦ Σωκράτους ἐξηγοῦσι τὴν Μεγαρικὴν σχολήν, ἐν ᾗ οὔτε ἠθικὴ ἐδιδάσκετο οὔτε φυσική, ἀλλὰ μόνον διαλεκτικὴ διάφορος τῆς πλατωνικῆς· ἕνεκα τούτου οἱ Μεγαρικοὶ καλοῦνται «Ἐριστικοὶ» καὶ «Διαλεκτικοί». Ὁ ἐριστικὸς χαρακτὴρ τῆς σχολῆς ταύτης ἀναδεικνύεται κυρίως ἐπὶ Εὐβουλίδου καὶ Διοδώρου τοῦ Κρόνου, ἀλλ' οὐδὲν ἧττον ἔχει τὰς ἀρχὰς παρ' αὐτοῦ τοῦ Εὐκλείδου. Ἡ Μεγαρικὴ σχολὴ μετεχειρίζετο τὰς ἀποδείξεις οὐχὶ κατὰ τὸν συνήθη τρόπον τοῦ συλλογισμοῦ διὰ μείζονος καὶ ἐλάσσονος, ἀλλ' ἁπλῶς διὰ συμπερασμάτων, ἤτοι διὰ τῶν ἐν τῇ μετέπειτα Λογικῇ λεγομένων σωρειτῶν, ἀπέβαλλε δὲ καὶ τὸν παραβολικὸν συλλογισμόν, ἤτοι τὴν ἐπ' ἀναλογίας καὶ ἀπαγωγῆς στηριζομένην ἀπόδειξιν. Ἐπειδὴ διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡ μεγαρικὴ σχολὴ δὲν ἠδύνατο νὰ μεταβῇ ἐκ τοῦ γενικοῦ εἰς τὸ μερικόν, ἡ Λογικὴ αὐτῆς ἦτο ἐλλειπὴς καὶ μονομερὴς καὶ αἱ εἰς τὸν πραγματικὸν κόσμον ἀναφερόμεναι ἐπιστῆμαι ἀδύνατον ἦτο νὰ στηριχθῶσιν ἐπ' αὐτῆς· ἀφ' ἑτέρου ὅμως ἡ σχολὴ αὕτη διὰ τῶν λογομαχιῶν ἐτελειοποίησε τὴν γλῶσσαν, εὐπλαστίαν δοῦσα εἰς αὐτὴν, τεχνικοὺς ὅρους δημιουργήσασα καὶ ὄργανον καταστήσασα ἐπιτήδειον εἰς φιλοσοφικῶν ἐννοιῶν ἐξήγησιν. Ἰδίως δὲ προσδιώρισε τὰς ἐννοίας τί ἐστι «δύναμις» καὶ τί «ἐνέργεια». Αἱ περὶ τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς φυσικῆς δοξασίαι τοῦ Εὐκλείδου ἀγνοοῦνται· ἐξ ὅσων ὅμως δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ συνεταύτισε τὴν ὀντολογικὴν ἀρχὴν τῶν ἐλεατῶν μετὰ τῆς ἠθικῆς τοῦ Σωκράτους, θεὶς τὸ ἀξίωμα «εἷν τὸ ἀγαθόν», βίδων ὅμως εἰς

τὸ «ἓν» διάφορα ὀνόματα «Σοφία», «Θεὸς», «Πνεῦμα». Τοῦτο δὲ δείκνυται καὶ ἐκ τῶν τελευταίων λέξεων τῆς διαθήκης του παρὰ τῷ Διογένει τῷ Λαερτίῳ. «Τὰ δὲ ἀντικείμενα τῷ ἀγαθῷ ἀνῄρει μὴ εἶναι φάσκων». Περὶ τῶν συγγραμμάτων του ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος λέγει «Διαλόγους δὲ συνέγραψεν ἓξ, Λαμπρίαν, Αἰσχύνην, Φοίνικα, Κρίτωνα, Ἀλκιβιάδην, Ἐρωτικόν». Ὁ δὲ Σουΐδας προσθέτει «καὶ ἄλλα τινά». Ἐκ τούτων συντομώτατα ἀποσπάσματα διεσώθησαν.

Εὐκλείδης, γλύπτης ἀθηναῖος, ζῶν μετὰ τὴν 10ην ὀλυμπιάδα (372 π. Χ). Κατὰ τὸν Παυσανίαν ὑπῆρχον ἀγάλματά τινα αὐτοῦ ἐκ μαρμάρου τῆς Πεντέλης ἐν τῇ ἀχαϊκῇ πόλει Βούρᾳ, καὶ ἄγαλμα Διὸς καθημένου ἐν τῇ ἀχαϊκῇ πόλει Αἰγείρᾳ.

Εὐκλείδης ὁ μαθηματικός, ζῶν περὶ τὸ 300 π. Χ. Ὀλίγιστα γινώσκονται περὶ τοῦ βίου του. Κατὰ τοὺς ἄραβας ἱστορικοὺς ἐγεννήθη ἐν Τύρῳ, καὶ ἐπί τινα χρόνον κατῴκησεν ἐν Δαμασκῷ, ἐκαλεῖτο δὲ ὁ πατὴρ του Ναυκράτης καὶ ὁ πάππος του Ζήναρχος· οὐδεμίαν ὅμως πίστιν δύναταί τις νὰ δώσῃ εἰς ταῦτα. Βέβαιον φαίνεται ὅτι ὁ Εὐκλείδης κατῴκησεν ἐν Ἑλλάδι καὶ ὕστερον ἐν Αἰγύπτῳ. Σπουδάσας ἐπί τινα χρόνον ἐν Ἀθήναις παρὰ τοῖς μαθηταῖς τοῦ Πλάτωνος μετέβη εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἑλκυσθεὶς ἐκ τῶν ἀγαθοεργιῶν τοῦ πρώτου Πτολεμαίου βασιλεύσαντος ἐν Αἰγύπτῳ 323—283. Κατὰ τὸν Πέππον ἦτο γλυκὺς καὶ ἤπιος καὶ ἔτρεφεν ἰδιαιτέραν συμπάθειαν εἰς τοὺς δυναμένους νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν πρόοδον τῶν μαθηματικῶν. Φαίνεται ὅτι παρὰ τῷ Πτολεμαίῳ εἶχε θάρρος καὶ ἔλεγεν αὐτῷ μετὰ παῤῥησίας τὴν γνώμην του, ὅπερ ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ Πτολεμαίου, ἂν ὑπῆρχεν ὁδὸς εὐκολωτέρα πρὸς τὴν γεωμετρίαν, ἀπαντήσεώς του «μὴ εἶναι βασιλικὴν ἀτραπὸν πρὸς τὴν γεωμετρίαν». Ἐπί τινα χρόνον συνεχέετο ὁ Εὐκλείδης οὗτος πρὸς τὸν Μεγαρέα ἐνῷ διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων καθ' ὁλόκληρον αἰῶνα. Πρὸ τοῦ Εὐκλείδου ἡ γεωμετρία ἦτο εἰς νηπιώδη κατάστασιν. Ἐφευρεταὶ αὐτῆς λέγονται οἱ Αἰγύπτιοι ἀναγκασθέντες νὰ ἐπινοήσωσι μεθόδους πρὸς καταμέτρησιν τῶν γαιῶν, ὧν τὰ ὅρια κατέστρεφον αἱ πλημμύραι τοῦ Νείλου. Εἰς τὴν Ἑλλάδα εἰσήγαγεν αὐτὴν ὡς καὶ τὴν ἀριθμητικὴν ἐφευρεθεῖσαν ὑπὸ τῶν Φοινίκων Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, καὶ προήγαγον τὰς ἐπιστήμας ταύτας Ἀμέριστος ὁ τοῦ ποιητοῦ Στησιχόρου ἀδελφός. Πυθαγόρας, Ἀναξαγόρας, Οἰνοπίδης ὁ Χῖος, Θεόδωρος ὁ Κυρηναῖος, Πλάτων, Ἱπποκράτης ὁ Χῖος, Λέων ὁ Νεοκλείδους μαθητής, Ἑρμότιμος ὁ Κολοφώνιος, Νεόδαμος ὁ Θάσιος, Ἀρχύτας ὁ Ταραντῖνος, Θεαίτητος ὁ Ἀθηναῖος, Εὔδοξος ὁ Κνίδιος. Εἰς τὸν Εὐκλείδην ὅμως ἀπέκειτο ἡ δόξα τοῦ νὰ συστηματοποιήσῃ τὴν γεωμετρίαν, νὰ ἀποδείξῃ τὰς πρὸ αὐτοῦ ἐφευρεθείσας γεωμετρικὰς ἀληθείας, νὰ ἐφεύρῃ ἄλλας ὁ ᾠδίος καὶ ἐν γένει νὰ ἀναγνωρισθῇ ὁ πατὴρ τῆς Γεωμετρίας. Τὰ «Στοιχεῖα» τοῦ Εὐκλείδου ἀνήκουσιν εἴς τε τὴν γεωμετρίαν καὶ εἰς τὴν ἀριθμητικήν. Σύγκεινται ἐκ τριωκαίδεκα βιβλίων γεγραμμένων ὑπὸ τοῦ Εὐκλείδου καὶ ἐκ δύο ἄλλων, ὧν συγγραφεὺς πιθανολογεῖται ὁ Ὑψικλῆς. Τὰ πρῶτα τέσσαρα καὶ τὸ ἕκτον ἀντικείμενον ἔχουσι τὴν ἐπίπεδον γεωμετρίαν, τὸ πέμπτον περιέχει τὴν θεωρίαν τῶν ἀναλογιῶν, τὸ ἕβδομον, τὸ ὄγδοον καὶ τὸ ἔννατον διαπραγματεύονται περὶ τῆς ἀριθμητικῆς, τὸ δέκατον διαπραγματεύεται περὶ συμμέτρων καὶ ἀσυμμέτρων, τὸ ἑνδέκατον καὶ τὸ δωδέκατον ἐκθέτουσι τὰ στοιχεῖα τῆς στερεομετρίας, τὰ λοιπὰ τρία περιέχουσι τὴν θεωρίαν τῶν κανονικῶν σωμάτων. Μετὰ τὰ «Στοιχεῖα» ἐπῆρχετο τὸ σύγγραμμα τὸ ἐπιγραφόμενον «Δεδομένα». Ἡ ἱστορία τῶν συγγραμμάτων τοῦ Εὐκλείδου εἶναι αὐτὴ ἡ ἱστορία τῆς γεωμετρίας ἀπὸ τοῦ Δ' π. Χ. αἰῶνος μέχρι τῆς ἀναγεννήσεως τῶν γραμμάτων. Πολλοὶ ὑπῆρξαν οἱ ὑπομνηματισταὶ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Εὐκλείδου, ἐξ ὧν ἐπισημότερος καθίσταται Θέων ὁ Νεώτερος. Ἐπὶ τῶν καλιφῶν Ἀροὺν-αλ-Ῥασὶδ καὶ Ἀλ-Μαμοὺν ἤρχησεν ἡ μετάφρασις τῶν «Στοιχείων» τοῦ Εὐκλείδου εἰς τὴν ἀραβικὴν γλῶσσαν, καθ' ἣν ἐποχὴν καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τοῦ Εὐκλείδου ἦτο ἄγνωστον εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην· ὁ ἐπισημότερος δὲ τῶν ἐκδοτῶν τῶν «Στοιχείων» ὑπῆρξεν ὁ Νασσιρεδδὶν, περίφημος ἀστρονόμος καὶ γεωμέτρης Πέρσης, ἀκμάζων περὶ τὸ 1260. Ὁ πρῶτος εὐρωπαῖος ὁ μεταφράσας τὰ «Στοιχεῖα» τοῦ Εὐκλείδου ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ εἰς τὸ λατινικὸν ὑπῆρξεν ὁ Ἀθελάρδος ἢ Ἀδελάρδος. Ἡ ἐφεύρεσις τῆς τυπογραφίας ηὔξησε τὴν κυκλοφορίαν τῶν «Στοιχείων» καὶ μέχρι τοῦ ΙΖ' αἰῶνος ὁ Εὐκλείδης ἦτο «ὁ κύριος στοιχειωτὴς» καὶ ἐθεωρεῖτο βεβήλωσις ἡ μεταβολὴ τῆς τάξεως, ἣν ὁ Εὐκλείδης εἰσήγαγε εἰς τὴν ἐπιστήμην. Ἐκτὸς τῶν δύο προμνημονευθέντων συγγραμμάτων τοῦ Εὐκλείδου ἀποδίδανται εἰς αὐτὸν καὶ τὰ ἑπόμενα σωζόμενα συγγράμματα·

«Εἰσαγωγὴ ἁρμονική», «Κατατομὴ κανόνος», «Φαινόμενα», «Ὀπτικά», προσέτι καὶ τὰ ἑπόμενα ἀπολεσθέντα «Περὶ διαιρέσεων βιβλίον», «Κωνικῶν βιβλία δ'», «Πορισμάτων βιβλία γ'», «Τόπων ἐπιπέδων βιβλία β'», «Περὶ ψευδαρίων». Ἐκδόσεις τῶν συγγραμμάτων τοῦ Εὐκλείδου ἐγένοντο πλεῖσται, τὰ δὲ «Στοιχεῖα» αὐτοῦ μετεφράσθησαν σχεδὸν εἰς ἁπάσας τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας, καὶ εἰς πολλὰς ἀσιατικάς.

ΕΥΚΛΗΣ, ὁ Ῥόδιος, ἀθλητὴς Ἕλλην, υἱὸς οὗ Καλλιάνακτος καὶ τῆς Καλλιπατείρας, θυγατρὸς τοῦ Διαγόρου, ζῶν κατὰ τὸν πέμπτὸν π. Χ αἰῶνα. Ἀνήκων εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν Ἐρατιδῶν ἢ Διαγοριδῶν, ἐνίκησεν ἐν τοῖς Ὀλυμπίοις εἰς πυγμαχίαν, ἄγνωστον κατὰ ποῖον ἔτος. Ὑπῆρχεν ἀνδριὰς αὐτοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἔργον τοῦ Ναυσύδου. Ὁ σχολιαστὴς τοῦ Πινδάρου καλεῖ αὐτὸν Εὔδωνα, καὶ ὁμιλεῖ περὶ αὐτοῦ ὡς ἀνεψιοῦ τῆς Καλλιπατείρας.

Εὐκλῆς, στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ζῶν κατὰ τὸν Ε' π. Χ αἰῶνα. Ἐστάλη μετὰ τοῦ Θουκυδίδου εἰς τὴν Θράκην. Ὕστερον ἐγένετο ἄρχων ἐπώνυμος κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς 88ης ὀλυμπιάδος (427 π. Χ).

Εὐκλῆς, ναύαρχος Συρακούσιος, υἱὸς τοῦ Ἵππωνος, ζῶν, περὶ τὰ τέλη τοῦ Ε' π. Χ αἰῶνος. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν τριῶν νέων στρατηγῶν τῶν διορισθέντων τῷ 414 ὑπὸ τῶν Συρακουσίων, καὶ μετά τινα ἔτη ἀρχηγὸς τοῦ συρακουσίου στόλου, τοῦ ἀποσταλέντος εἰς Μίλητον πρὸς ἐπικουρίαν τοῦ Τισσαφέρνους κατὰ τῶν Ἀθηναίων.

ΕΥΚΛΟΥΣ, μάντις κύπριος, ζῶν περὶ τὸν ΙΒ' αἰῶνα π. Χ. Κατὰ τὸν Παυσανίαν ἦτο ἀρχαιότερος τοῦ Ὁμήρου καὶ ἐπροφήτευσεν ὅτι ὁ ποιητὴς οὗτος ἔμελλε νὰ γεννηθῇ ἐν Κύπρῳ ἐκ γυναικός τινος τῶν ἐπιχωρίων, ἥτις Θεμιστὼ καλεῖ. Ὁ Παυσανίας ἀναφέρει γραμμάς τινας τῆς ὑποτιθεμένης ταύτης προφητείας. Ἐσφαλμένη εἶναι ἡ γνώμη ὅτι τινὲς τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ἀπέδωκαν εἰς τὸν Εὔκλουν «Κύπρια Ἔπη».

ΕΥΚΡΑΤΗ, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος ὡς ἀναφέρει ὁ Ἡσίοδος ἐν τῇ Θεογονίᾳ.

ΕΥΚΡΑΤΗΣ, δημαγωγὸς ἀθηναῖος, ζῶν περὶ τὸ 430 π. Χ. Κατὰ τὸν σχολιαστὴν τοῦ Ἀριστοφάνους, τοῦτον ἐννοεῖ ὁ ποιητὴς οὗτος ὅτε ὁμιλεῖ περί τινος λινοπώλου ἄρξαντος πρὸ τοῦ Κλέωνος. Ἴσως τούτου υἱὸς ὑπῆρξεν ὁ Διόδοτος ὁ ἀγορεύσας κατὰ τοῦ Κλέωνος τῷ 427 περὶ τοῦ κατὰ τῶν Μιτυληναίων ψηφίσματος.

Εὐκράτης, στρατηγὸς ἀθηναῖος, ἀδελφὸς τοῦ Νικίου, ζῶν περὶ τὸ 320 π. Χ. Γνωστὸς εἶναι μόνον ἐκ τῶν ἀγορεύσεων τοῦ Ἀνδοκίδου καὶ τοῦ Λυσίου περιεχουσῶν ἀντιφατικὰς περὶ αὐτοῦ εἰδήσεις. Κατὰ τὸν Λυσίαν ἐξελέγη στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων μετὰ τὴν τελευταίαν ναυτικὴν ἧτταν τοῦ Νικίου ἐν τῷ λιμένι τῶν Συρακουσῶν· ὢν δὲ εἰς ἄκρον φιλελεύθερος δὲν ἠθέλησε νὰ γείνῃ εἷς τῶν τριάκοντα τυράννων, ἕνεκα δὲ τούτου κατεδικάσθη ὑπ' αὐτῶν εἰς θάνατον. Κατὰ δὲ τὸν Ἀνδοκίδην, ὁ Εὐκράτης ὑπῆρξεν ἓν τῶν θυμάτων τῆς ὀχλαγωγίας τῆς παραχθείσης ἐκ τῆς ἀκρωτηριάσεως τῶν Ἑρμῶν, καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον συνεπείᾳ τῆς ἀνακρίσεως τοῦ Διοκλείδου. Σώζεται λόγος τοῦ Λυσίου ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ τοῦ Εὐκράτους αἰτοῦντος τὴν ἀκύρωσιν τῆς δημεύσεως τῶν πατρικῶν του κτημάτων.

Εὐκράτης, ἱστορικὸς Ἕλλην, ἀγνώστου ἐποχῆς. Ὁ Ἡσύχιος μνημονεύει αὐτὸν ὡς συγγραφέα τῶν «Ῥοδιακῶν», ἐπίσης καὶ ὁ Ἀθήναιος ὁμιλεῖ περί τινος Ἕλληνος συγγραφέως καλουμένου Εὐκράτους, ἀλλ' ἄγνωστον ἐὰν ἐννοῇ τὸν ὑπὸ τοῦ Ἡσυχίου μνημονευόμενον.

ΕΥΚΡΑΤΙΔΑΣ, βασιλεὺς τῆς Βακτριανῆς, σύγχρονος Μιθριδάτου τοῦ Α' (Ἀρσάκου τοῦ Δ'), βασιλέως τῶν Πάρθων. ζῶν κατὰ τὸν Β' π. Χ αἰῶνα. Φαίνεται ὅτι ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἰσχυροτέρων βασιλέων τῆς κυρίως Βακτριανῆς, ἐνῷ Δημήτριος υἱὸς τοῦ Εὐθυδήμου ἐβασίλευεν εἰς τὰς ἰνδικὰς ἐπαρχίας τὰς κειμένας πρὸς βορᾶν τοῦ Παροπαμίσου. Κατὰ τοὺς πρὸς τὸν Δημήτριον πολέμους ἐπολιορκήθη ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος τούτου καὶ μετὰ μεγίστων δυσκολιῶν κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ. Εἰς μεταγενεστέραν ἐποχήν, καὶ πιθανῶς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δημητρίου, ἔκαμε πολλὰς κατακτήσεις πρὸς τὰ βόρεια τῶν Ἰνδιῶν καὶ ἐγένετο κατὰ τὸν Στράβωνα κύριος χιλίων πόλεων. Κατὰ τὰ τέλη τῆς βασιλείας του φαίνεται ὅτι ὀπέστη σημαντικὰς ἥττας εἰς τοὺς κατὰ τοῦ βασιλέως τῶν Πάρθων πολέμους του, καὶ ὅτι ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἀφῄρεσεν ἀπ' αὐτοῦ πολλὰς ἐπαρχίας, καὶ κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Ἰουστίνου μέχρι τῶν ἐν Ἰνδίαις κτήσεών του, ἐνῷ ἐναντία γνώμη ὑπάρχει ὅτι ὁ Εὐκρατίδας διετήρησε τὰς ἰνδικὰς κτήσεις του μέχρι τῆς θανῆς του, καὶ ὅτι ἐπιστρέψας εἰς Βακτριανὴν ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του, ὃν εἶχε καταστήσει συμμέτοχον τοῦ θρόνου του. Ἡ ἰσχὺς τοῦ Εὐκρατίδα ἐπιβεβαιοῦται ἐκ τῶν πολυαρίθμων νομισμάτων αὐτοῦ εὑρισκομένων κατ' ἀμφοτέρας τὰς ὄχθας τοῦ Παροπαμίσου καὶ ἀποδιδόντων αὐτῷ τὸ ἐπίθετον «Μέγας».

ΕΥΚΡΑΤΙΔΙΑ, πόλις τῆς Βακτριανῆς μνη-

μονευομένη ὑπὸ τοῦ Στράβωνος καὶ λαβοῦσα τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ βασιλέως τῆς Βακτριανῆς.

ΕΥΚΡΙΤΟΣ, τοκιστὴς μνημονευόμενος ἐν τῷ «Συμποσίῳ» τοῦ Λουκιανοῦ.

Εὔκριτος, γεν. ἐν τῇ νήσῳ Κῷ, σύγχρονος καὶ φίλος τοῦ ποιητοῦ Θεοκρίτου, ὅστις μνημονεύει αὐτὸν ἐν τῷ ἐβδόμῳ εἰδυλλίῳ.

ΕΥΚΤΗΜΩΝ, ἀστρονόμος ἀθηναῖος τοῦ Ε' π. Χ αἰῶνος· ἐπεδόθη εἰς τὰς παρατηρήσεις τῶν ἡλιακῶν τροπῶν διὰ τοῦ γνώμονος, ἐβοήθησε τὸν Μέτωνα εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ κύκλου του, συνέθεσε «παράπτηγμα», ἤτοι ἀστρολογικὸν καὶ μετεωρολογικὸν ἡμερολόγιον, οὗτινος ἀποσπάσματα διεσώθησαν παρὰ τῷ Γεμίνῳ καὶ τῷ Πτολεμαίῳ.

Εὐκτήμων, στρατηγὸς ἀθηναῖος, ζῶν κατὰ τὸν Ε' π. Χ αἰῶνα. Μετέσχε τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, καὶ ἐγένετο ὕστερον ἐπώνυμος· ἄρχων ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τῆς 92 ὀλυμπιάδος (413 π. Χ).

Εὐκτήμων, ῥήτωρ ἀθηναῖος ζῶν κατὰ τὸν τέταρτον π. Χ. αἰῶνα. Τὸν δῆμον Λουσιεὺς καὶ σύγχρονος τοῦ Δημοσθένους, ἐκατηγόρησεν αὐτὸν κατὰ παρακίνησιν τοῦ Μειδίου ὡς δειλὸν καὶ χαῦνον. Ὁ Δημοσθένης ἀποκαλεῖ αὐτὸν ἐν τῷ κατὰ Μειδίου λόγῳ «κονιορτόν». Ἀναφέρονται καὶ ἄλλα πρόσωπα φέροντα τὸ ὄνομα Εὐκτήμων, οἷον παρὰ Δημοσθένει, παρὰ Σενέκᾳ τῷ ῥήτορι, ἔν τινι ἐπιγράμματι τοῦ Λουκιλλίου καὶ ἔκ τινος νομίσματος τοῦ Δυῤῥαχίου. Ἀλλ' οὐδὲν περὶ αὐτῶν γνωστὸν ὑπάρχει.

ΕΥΛΑΙΟΣ, ποταμὸς τῆς Σουσιακῆς χώρας ἐν Περσίᾳ, ὁ αὐτὸς τῷ Χοάσπῃ (ἴδε τὴν λέξιν).

Εὔλαιος, εὐνοῦχος, εἷς τῶν ἀντιβασιλέων τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν κηδεμόνων Πτολεμαίου τοῦ Φιλομήτορος μετὰ τὸν θάνατον τῆς Κλεοπάτρας τῷ 173 π. Χ. Ὁ νεαρὸς βασιλεὺς εἶχε τότε ἡλικίαν 13 ἐτῶν. Ὁ Εὔλαιος ἀνέθρεψεν αὐτὸν ἐν ἀσωτείαις, ἐλπίζων ὅτι ἡ ἐξουσία του δὲν ἔχει ὅρια ὑπὸ βασιλέα ἐκτεθηλυμένον. Μὴ ἀναγνωρίσας τὰς ἐπὶ τῆς Κοίλης Συρίας καὶ Παλαιστίνης ἀντιποιήσεις Ἀντιόχου Δ' τοῦ Ἐπιφανοῦς, ἐξηνάγκασε τὴν Αἴγυπτον εἰς καταστρεπτικὸν πόλεμον κατὰ τῆς Συρίας.

ΕΥΛΑΛΙΑ (ἁγία), γεν. περὶ τὸ 291 ἐν Μερίδᾳ τῆς Λυσιτανίας, καὶ ὑποστᾶσα τὸ μαρτύριον ἐν τῇ αὐτῇ πόλει τῷ 303 ἢ 304 Ἐκδοθέντος διατάγματος τοῦ Μαξιμιανοῦ κατὰ τῶν χριστιανῶν, οἱ γονεῖς βλέποντες τὸν ζῆλον αὐτῆς ἐωσδεκαετοῦς οὔσης ἀπέκρυψαν αὐτὴν ἔσω οἰκίᾳ, ἀλλ' αὐτὴ διαφυγοῦσα προσῆλθεν εἰ, τὸν ἔπαρχον τεῦ Μαξιμιανοῦ καὶ ἐπιπλήξασα αὐτὸν διὰ τὸν διωγμὸν τῶν χριστιανῶν προέβη εἰς ὕβρεις καὶ προπηλακισμούς. Ὁ ἔπαρχος πρὸς καταπόνησιν τοῦ πείσματός της ἐβασάνισεν αὐτήν, μὴ ἐπιτυχὼν δὲ νὰ καταπείσῃ αὐτὴν εἰς τὴν ἀπάρνησιν τοῦ χριστιανισμοῦ κατέκαυσεν αὐτὴν ζῶσαν. Ἀποδίδονται εἰς αὐτὴν διάφορα θαύματα κατὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Βανδάλων. Ἑορτάζεται εἰς τὰς 12 φεβρουαρίου.

ΕΥΛΑΛΙΟΣ, ἀντίπαπας, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ε' αἰῶνος. Ἀναγορευθεὶς ἀρχιδιάκονος καρδινάλιος ὑπὸ Ἰννοκεντίου Α' ἐξελέγη τῇ προσασίᾳ τοῦ Συμμάχου πάπας τῷ 418 συγχρόνως μετὰ Βονιφατίου τοῦ Α'. Αὐτοκράτωρ Ὀνώριος ἠκύρωσε τὴν ἐκλογήν του καὶ ἐπεκύρωσε τὴν τοῦ Βονιφατίου. Ὁ Εὐλάλιος κατέλιπε τὴν Ῥώμην, καὶ ἐγένετο ὕστερον ἐπίσκοπος Νίπι.

ΕΥΛΑΜΠΙΟΣ καὶ ΕΥΛΑΜΠΙΑ, μάρτυρες ἀθλήσαντες ἐπὶ Μαξιμιανοῦ τῷ 296. Ἡ μνήμη αὐτῶν τῇ 10 ὀκτωβρίου.

Ε-ΓΛΑΟΥ, πολίχνη τῆς Πρωσσίας, κειμένη 35 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Κενιγσβέργης· κατ' 2700 Ναπολέων ὁ Α' ἐκέρδησεν αὐτόθι λαμπρὰν καὶ αἱματηρὰν μάχην κατὰ τῶν Πρώσσων καὶ τῶν Ῥώσσων τῇ 7 καὶ τῇ 8 φεβρουαρίου 1807.

Ε-ΓΑΕΡΤΟΣ (Ῥουλεμάννος – Φρειδερίκος), θεολόγος γερμανός, γεν. ἐν Hamm τῆς Μαρκείας τῷ 1770, ἀποθ. τῷ 1852. Συμπληρώσας τὰς θεολογικὰς σπουδάς του ἐν Ἄλλῃ ἐγένετο πρῶτος, ὕστερον δεύτερος ἱεροκήρυξ, καὶ τέλος διάδοχος τοῦ πατρός του ἐν τῇ πατρίδι του. Τῷ 1806 ἀπεστάλη εἰς Πότσδαμ ὡς ἱεροκήρυξ τῆς αὐλῆς καὶ τῆς φρουρᾶς. Τῷ 1818, διαδεχθὴ τὸν εὐαγγελικὸν ἐπίσκοπον Σὰκ, καὶ ἐγένετο μέλος τοῦ συμβουλίου τοῦ κράτους, τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως. Συγγράμματα αὐτοῦ. «Παρατηρήσεις περὶ τῶν γονίμων Ἀληθειῶν τοῦ χριστιανισμοῦ» ἐν Δορτμούντῃ 1803. «Ὁμιλίαι εἰς τὰς παραβολὰς τοῦ Ἰησοῦ» ἐν Ἄλλῃ 1806. «Λόγοι περὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς καρδίας ἡμῶν καὶ τῶν σχέσεων τοῦ βίου ἡμῶν», ἐν Ἄλλῃ 1813. «Χαρακτὴρ καὶ ἱστορικὰ ἀποσπάσματα ἐξαχθέντα ἐκ τοῦ βίου τοῦ βασιλέως Φρειδερίκου-Γουλιέλμου Γ'» ἐν Μαγδεμβούργῳ 1842—1846.

ΕΥΛΗΡΟΣ (Λεονάρδος Euler), περίφημος μαθηματικός, γενν. ἐν Βασιλείᾳ τῷ 1707, ἀποθ. ἐν Πετρουπόλει τῷ 1783. Ὁ πατὴρ του Παῦλος Εὔλερος ποιμὴν καλβινιστὴς ἐν Riechen ἔχων ἐκτενεῖς γνώσεις τῶν μαθηματικῶν, ἐδίδαξεν αὐτὸν τὰ στοιχεῖα, καὶτοι προσδιορίσας

αὐτὸν εἰς τὴν θεολογίαν ὥστε ὅτε ὁ νέος Εὔληρος ἀπεστάλη εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Βασιλείας, ἦτο εἰς κατάστασιν νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν σειρὰν τῶν μαθημάτων τοῦ Ἰωάννου Βερνούλλη. Δείξας ἐπιμέλειαν καὶ κλίσιν εἰς τὰ μαθηματικὰ ἠγαπήθη παρὰ τοῦ καθηγητοῦ του καὶ ἐγένετο στενὸς φίλος τῶν δύο υἱῶν του Δανιὴλ καὶ Νικολάου· ὁ πατὴρ μάλιστα ἀνέλαβε νὰ παραδίδῃ αὐτὸν ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος ἰδιαίτερον μάθημα, καθ' ὃ ἔλυεν ἁπάσας τὰς ἀπορίας του. Ὁ πατήρ του ἐβίαζεν αὐτὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ μαθηματικὰ καὶ νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν θεολογίαν, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐνέδωκε καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν ἐλεύθερον. Τάχιστα ἐδικαιολόγησεν ὁ Εὔληρος τὴν ἐμπιστοσύνην ταύτην τοῦ πατρός του ἐπιτυχὼν ἐνεακαιδεκαέτης τὸ δεύτερον βραβεῖον εἰς διαγωνισμά τι τεθὲν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Παρισίων. Τῷ 1727 προσκληθεὶς ὑπὸ Αἰκατερίνης τῆς Α' τῇ συστάσει τῶν ἀδελφῶν Βερνούλλη, μετέβη εἰς Πετρούπολιν, καὶ λαβὼν καλλίστην ὑποδοχὴν διεδέχθη τῷ 1733 εἰς τὴν ἕδραν τῶν Μαθηματικῶν τὸν φίλον του Δανιὴλ ἐπιστρέψαντα εἰς Ἑλβετίαν. Τῷ 1741 προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσσίας Φρειδερίκου τοῦ Μεγάλου, μετέβη εἰς Βερολῖνον, ὅπου ἐγένετο μέλος τῆς Ἀκαδημίας, ἐδίδαξε τὴν φυσικὴν εἰς τὴν ἀνεψιὰν τοῦ βασιλέως τὴν ἡγεμονίδα Ἀνχάλτ-Δασσέου, καὶ ἐχρησίμευσεν εἰς διαφόρους ὑπηρεσίας ἀπαιτούσας μαθηματικὰς γνώσεις. Τῷ 1760 κατὰ τὸν Ἑπταετῆ πόλεμον λεηλατηθείσης ὑπὸ τῶν Ῥώσσων ἐν Βρανδεβούργῳ ἐπαύλεώς τινος ἀνηκούσης εἰς τὸν Εὔληρον, ὁ ῥῶσσος στρατηγὸς Τοτλέβεν ἔσπευσε νὰ ἀποζημιώσῃ αὐτὸν διὰ ποσοῦ πολὺ ἀνωτέρου τῆς ἀξίας τῆς ἐπαύλεως, καὶ ἡ αὐτοκράτειρα Ἐλισάβετ προσέθηκεν εἰς τὴν ἀποζημίωσιν ὅρον ἀξίας 4 χιλιάδων φλωρινίων. Τῷ 1766 ἀνακληθεὶς ὁ Εὔληρος ὑπὸ τῆς αὐτοκρατείρας Αἰκατερίνης τῆς Β', ἐπανῆλθεν εἰς Πετρούπολιν, καὶ ἐκεῖ ἔζησε μέχρι τοῦ θανάτου του. Ἕνεκα τῆς ἀκαταπαύστου ἐργασίας του ὁ Εὔληρος ἀπώλεσε τῷ 1735 τὸν ἕνα τῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ τῷ 1766 κατήντησεν ἐξ ὁλοκλήρου τυφλός· ἀλλὰ καὶ εἰς τοιαύτην εὑρισκόμενος κατάστασιν ἐξηκολούθει τὰς μαθηματικὰς ἐργασίας βοηθούμενος ὑπὸ τῶν υἱῶν καὶ τῶν μαθητῶν του. Τῷ 1777 τρισμερὰς πυρκαϊὰς ἐκραγείσης ἐν Πετρουπόλει, ἐκάη μεταξὺ ἄλλων καὶ ἡ οἰκία τοῦ Εὐλήρου, οὗτος δὲ ἐσώθη ὑπό τινος συμπατριώτου του, διακινδυνεύσαντος τὴν ζωήν του καὶ ἐπ' ὤμων ἐξαγαγόντος αὐτὸν ἐκ τῆς οἰκίας· ἡ βιβλιοθήκη καὶ τὰ ἐπιπλά του ἐκάησαν, διεσώθησαν ὅμως τὰ χειρόγραφά του, καὶ ἡ αὐτοκράτειρα ἀπεζημίωσεν αὐτὸν πλουσιοπαρόχως διὰ τὰ ἀπολεσθέντα. Ὁ Εὔληρος δὶς νυμφευθείς, ἔσχε 13 τέκνα ἅπαντα ἐκ τῆς πρώτης συζύγου του· ὀκτὼ ἐκ τῶν τέκνων του ἀπέθανον εἰς μικρὰν ἡλικίαν, δύο δὲ θυγατέρες κατὰ τὸ ἔτος τοῦ θανάτου τοῦ ἰδίου, ἐπέζησαν δὲ τρεῖς υἱοί του Ἰωάννης-Ἀλβέρτος, Κάρολος καὶ Χριστόφορος. Ὁ Εὔληρος ἦτο εἰς ἄκρον φιλόθρησκος, καὶ διετήρει αὐστηρῶς τὰ θρησκευτικὰ ἔθιμα τοῦ καλβινισμοῦ· ἐν ὅσῳ εἶχε τὴν ὅρασιν καθ' ἑκάστην ἑσπέραν συνήθροιζεν εἰς κοινὴν προσευχὴν τοὺς ἐγγόνας καὶ τοὺς ὑπηρέτας καὶ ἀνεγίνωσκεν ὑψηλοφώνως ἀνὰ ἓν κεφάλαιον τῆς Ἱερᾶς Γραφῆς. Ἡ φιλαυτία οὐδέποτε ἐκυρίευσεν αὐτόν· οὐδόλως ἐκαυχᾶτο διὰ τὰς ἀποκαλύψεις του, καὶ πρῶτος ἐξετίμα τὰς τῶν ἄλλων. Ἐν τῇ νεότητί του ὁ Εὔληρος ἐπούδασε τὰς ἀρχαίας γλώσσας, καὶ λέγεται ὅτι ἐγνώριζεν ἐκ στήθους τὴν Αἰνειάδα, ἀλλὰ τὴν νεωτέραν φιλογίαν περιεφρόνει. Ἐσπούδασε σχεδὸν ἅπαντας τοὺς κλάδους τῆς φυσικῆς, τὴν ἀνατομίαν, τὴν χημείαν καὶ τὴν βοτανικήν. Εἰς τὰ μαθηματικὰ οὐδεὶς τῶν σοφῶν τοῦ ΙΗ' αἰῶνος ἦτο ἀνώτερος αὐτοῦ, ἐξισοῦντο δὲ πρὸς αὐτὸν μόνον ὁ Δαλαμβέρτος καὶ ὁ Λαγράνγιος. Ὁ Εὔληρος ὑπῆρξε συγγραφεὺς πολυγονώτατος καὶ φιλοπονώτατος, συγγράψας πλεῖστα συγγράμματα, ὧν πλήρη κατάλογον συνέταξεν ὁ Fuss, ὁ ἐκφωνήσας τὸ «Ἐγκώμιόν» του. Ἐκ τῶν ἐκδοθέντων ἰδιαιτέρως σημειοῦνται τὰ ἑπόμενα· Dissertatio physica de sono, ἐν Βασιλείᾳ 1727. Mecanica, sive Motus sciencia, analytice exposita, ἐν Πετρουπόλει 1736, εἰς δύο τόμ. Ἡ πραγματεία αὕτη εἶναι τὸ πρῶτον μέγα σύγγραμμα, ἐν ᾧ ἡ ἀνάλυσις ἐφαρμόζεται εἰς τὴν ἐπιστήμην τῆς κινήσεως. «Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἀριθμητικήν», ἐν Πετρουπόλει 1738 εἰς 2 τόμ. Methodus inveniendi lineas curvas, maximi minivime proprietate gaudentes, sive solutio problematis isoperimetrici, latissimo sensu accepti, ἐν Λαυσάνῃ 1744. Ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ ὁ Εὔληρος εὗρε γενικὴν μέθοδον πρὸς προσδιορισμὸν τῶν καμπύλων ἢ τῶν ἐπιφανειῶν, δι' ἃς ἀπροσδιόριστοί τινες ποσότητες εἶναι μείζονες ἢ ἐλάσσονες ἢ διὰ πάσας τὰς ἄλλας. Τὸ σπουδαῖον τοῦτο πρόβλημα εἰς εἰδικὰς μόνον περιπτώσεις εἶχε λυθῆ, ὁ δὲ Εὔληρος ἀνήγαγεν αὐτὸ εἰς γενικοὺς τύπους, μεταχειρισθεὶς ὅμως τὴν θεωρίαν τῶν καμπύλων γραμμῶν. Μετὰ 15 ἔτη ὁ Λαγράνγιος ἔλυσε τὸ αὐτὸ πρόβλημα διὰ μεθό-

δου καθαρῶς ἀναλυτικῆς, ὁ δὲ Εὔληρος ἀντὶ νὰ δειχθῇ ζηλότυπος δι' ἀνακάλυψιν συμπληροῦσαν τὴν ἑαυτοῦ, ἐξέθηκεν ὁ ἴδιος τὴν νέαν μέθοδον μετὰ τῆς σαφηνείας, ἥτις χαρακτηρίζει ἅπαντα αὐτοῦ τὰ συγγράμματα. Novae et correctae Tabulae ad loca Lunae computanda. Tabulae astronomicae Solis et Lunae. Introductio in Analysin Infinitorum μεταφρασθεῖσα εἰς τὸ γερμανικὸν καὶ εἰς τὸ γαλλικόν. Sciencia navalis. Institutiones Calculi differentialis, cum ejus ussa in analysi infinitorum ac doctrina serierum, ἐν Βερολίνῳ 1755. Ὁ Εὔληρος τὰ μέγιστα συνετέλεσεν εἰς τὰς προόδους τοῦ διαφορικοῦ ὑπολογισμοῦ, τὰ δὲ συγγράμματά του παρήγαγον εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῶν μαθηματικῶν τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ ἡ ἀνακάλυψις τῶν λογαρίθμων εἰς τοὺς συνήθεις ὑπολογισμούς, διότι αἱ ἔρευναί του ἐξ ὁλοκλήρου νέαν ἐπήνεγκον τὴν λύσιν πλείστων χρησίμων καὶ περιέργων ζητημάτων. Αἱ Inst. Calc. differentialis διαπραγματεύονται περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀνεδημοσιεύθησαν ἐν Παταβίῳ τῷ 1787 μετὰ προσθηκῶν καὶ μετεφράσθησαν εἰς τὸ γερμανικόν. Institutiones Calculi integralis, ἐν Πετρουπόλει 1768—70, εἰς 3 τόμ., ἀναδημοσιευθεῖσαι μετὰ σημαντικῶν προσθηκῶν κατὰ τὰ χειρόγραφα τοῦ συγγραφέως ἐν Πετρουπόλει 1792—93 εἰς 4 τόμ. Κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Κονδορκέτου ὁ Ὁλοκληρωτικὸς ὑπολογισμὸς τὸ γονιμώτερον ὄργανον τῶν ἀναλύσεων μετέβαλεν ὅλως φάσιν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῶν περὶ αὐτοῦ συγγραμμάτων τοῦ Εὐλήρου, ὅστις ἐτελειοποίησεν, ἐπεξέτεινεν, ἁπλοποίησεν ἁπάσας τὰς μεθόδους τὰς ἐφαρμοσθείσας ἢ προταθείσας πρὸ αὐτοῦ· εἰς αὐτὸν ὀφείλεται ἡ γενικὴ λύσις τῶν γραμμικῶν ἐξισώσεων, ἡ πρώτη βάσις τῶν τύπων τῆς προσεγγίσεως, πλῆθος ἐξ ἰδιαιτέρων μεθόδων ἐμπεριλαμβάνονται ἐν τῷ ἀνωτέρῳ συγγράμματι. Lettres à une princesse d'Allemagne sur quelques sujets de physique et de philosophie, ἐν Πετρουπόλει 1768—72 εἰς 3 τόμ. Ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ, γεγραμμένῳ γαλλιστί, ὁ Εὔληρος ἐκτίθησι μετὰ μεγίστης σαφηνείας τὰς σημαντικωτέρας ἀληθείας τῆς μηχανικῆς, τῆς φυσικῆς ἀστρονομίας, τῆς ὀπτικῆς καὶ τῆς ἀκουστικῆς, ἐρευνᾷ δὲ καὶ τὰ ὑψηλότερα ζητήματα τῆς μεταφυσικῆς. Ἀντικρούει τοὺς ὀπαδοὺς τῆς φιλοσοφίας τοῦ Λειβνιτίου, τοὺς «Βολτιανούς», ὡς ἀποκαλεῖ αὐτούς· ἀντικείμενον δὲ τῶν σαρκασμῶν τοῦ εἶναι ἡ μοναδολογία καὶ ἡ προϋποτιθεμένη ἁρμονία. Ἐπίσης δεικνύεται αὐστηρὸς καὶ πρὸς τὸν Καρτέσιον· ἀλλὰ θέλων νὰ λύσῃ τὸ μέγα πρόβλημα τῆς ἑνώσεως τῆς ψυχῆς μετὰ τοῦ σώματος καταφεύγει εἰς ἀρχαίαν δοξασίαν καὶ οὐδὲν πρωτότυπον παρουσιάζει. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἀνεδημοσιεύθη πολλάκις ἐν Γαλλίᾳ, «Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Ἄλγεβραν», ἐν Πετρουπόλει 1780· Τὸ σύγγραμμα τοῦτο γεγραμμένον γερμανιστί, μετεφράσθη εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Ἰωάννου Βερνούλλη, καὶ ἡ μετάφρασις αὕτη πολλάκις ἐξεδόθη. Dioptrica, ἐν Πετρουπόλει 1767—71, εἰς 3 τόμους. Ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ ἐπλούτησε τὴν διοπτρικὴν δι' ἀναλυτικῶν τύπων ἁπλῶν, καταλλήλων, γενικῶν, ἐφαρμοζομένων εἰς ἅπαντα τὰ κατασκευαζόμενα ὄργανα. Ἐκτὸς τῶν ἰδιαιτέρως δημοσιευθέντων, ὁ Εὔληρος συνέταξεν ὑπομνήματα πλείονα τῶν 700 καταχωρηθέντα εἰς διάφορα περιοδικά. Ἐν Βελγικῇ ἤρξατο τῷ 1838 ἡ ἔκδοσις τῶν «Ἁπάντων» τοῦ Εὐλήρου, ἥτις ἔμελλε νὰ σχηματίσῃ 25 τόμους, ἀλλ' ἐκ τούτων μόνον δύο τόμοι ἐτυπώθησαν. Καὶ ἡ Ἀκαδημία τῆς Πετρουπόλεως προέθετο τὴν ἔκδοσιν τῶν συγγραμμάτων τοῦ Εὐλήρου ἐκδεδομένων τε καὶ ἀνεκδότων ἥτις ἔμελλε νὰ συμπεριλάβῃ 60 μέχρι 80 τόμων, ἀλλὰ καὶ ἡ πρόθεσις αὕτη δὲν ἐξεπληρώθη· μόνον δὲ ὁ Fuss ἰσόβιος γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας συνέταξε πλήρη κατάλογον αὐτῶν.

Εὔληρος (Ἰωάννης-Ἀλβέρτος), πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ προηγουμένου, μαθηματικὸς ῥῶσσος, καταγωγῆς γερμανικῆς, γεν. ἐν Πετρουπόλει τῷ 1734. ἀπεθ αὐτόθι τῷ 1800. Διδαχθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του, ἠδυνήθη δεκαπενταετὴς νὰ ἐργασθῇ εἰς τὴν ἰσοπέδωσιν τῆς διώρυχος τῆς Φινλανδίας. Εἰκοσαετὴς ἐγένετο μέλος τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Βερολίνου, ἐμπιστευθείσης αὐτῷ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀστεροσκοπείου της. Τῷ 1761 ἐκερδησεν μετὰ τοῦ Bossut τὸ βραβεῖον τὸ προταθὲν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Παρισίων διὰ τὸ ζήτημα τοῦ γινώσκειν πόσον φορτίον δύναται νὰ φέρῃ πλοῖόν τι, καὶ τῷ 1770 ἐκέρδησε μετὰ τοῦ πατρός του νέον βραβεῖον προταθὲν ὑπὸ τῆς αὐτῆς Ἀκαδημίας διά τινα θεωρίαν περὶ τῆς Σελήνης. Ἐν ταῖς συλλογαῖς τῶν Ἀκαδημιῶν τῆς Πετρουπόλεως, τοῦ Μονάχου καὶ τοῦ Βερολίνου ὑπάρχουσι διάφορα ὑπομνήματα τοῦ Ἰωάννου Ἀλβέρτου Εὐλήρου, ὧν πολλὰ πραγματεύονται περὶ διαφόρων ἐπιστημονικῶν ζητημάτων. Τῷ 1776 ὁ Ἰωάννης Ἀλβέρτος Εὔληρος διωρίσθη διευθυντὴς τῶν σπουδῶν εἰς τὰ πολεμικὰ σχολεῖα.

Εὔληρος (Κάρολος) δεύτερος υἱὸς τοῦ

Λεονάρδου, μαθηματικὸς ῥῶσσος καταγωγῆς γερμανικῆς, γενν. ἐν Πετρουπόλει τῷ 1740 ἀποθ. τῷ 1800. Νήπιον εἰσέτι μετεκομίσθη εἰς Βερολῖνον, ὅπου ἐπεδόθη βραδύτερον εἰς τὴν φυσικὴν ἱστορίαν καὶ εἰς τὴν ὑγιεινήν. Τῷ 1756 ἐπεσκέφθη τὴν Θυριγγίαν καὶ ἄλλα μέρη τῆς Γερμανίας, καὶ τῷ 1760 περιηγήθη εἰς τὸ Βέλγιον. Συμπληρώσας τὰς σπουδάς του ἐν Ἄλλῃ ἀνηγορεύθη αὐτόθι διδάκτωρ τῆς ἰατρικῆς καὶ τῷ 1762 ἐπανῆλθεν εἰς Βερολῖνον, ὅπου ἐγένετο ἀρχιατρὸς τῆς αὐτόθι γαλλικῆς ἀποικίας. Τῷ 1766 ἐπέστρεψεν εἰς Πετρούπολιν μετὰ τῶν γονέων του, καὶ διωρίσθη ἐκεῖ καθηγητὴς τῆς ἰατρικῆς ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἐπιστημῶν καὶ ἰατρὸς τῆς αὐλῆς. Τῷ 1760 ἐπέτυχε τὸ βραβεῖον τὸ προταθὲν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Παρισίων ἐπί τινος ζητήματος περὶ κινήσεως τῶν πλανητῶν.

Εὔληρος (Χριστόφορος), τρίτος υἱὸς τοῦ Λεονάρδου, γεν. ἐν Βερολίνῳ τῷ 1743, ἀποθ. τῷ 1805. Ἐσπούδασε τὰ μαθηματικὰ ἐπὶ σκοπῷ νὰ γείνῃ στρατιωτικὸς μηχανικός. Ἀνήκων εἰς τὸ πυροβολικὸν τῆς Πρωσσίας ὅτε ὁ πατήρ του ἐπέτρεψεν εἰς Πετρούπολιν, μόνον διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τῆς Αἰκατερίνης κατώρθωσε νὰ ἀπολυθῇ τῆς πρωσσικῆς ὑπηρεσίας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν ῥωσσικὴν ὡς ταγματάρχης, καὶ ὡς διευθυντὴς τοῦ ἐν Συστερβέκῃ ὁπλοποιείου. Καθὸ ἔμπειρος τῆς ἀστρονομίας τῷ 1769 ἐπεφορτίσθη ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῆς Πετρουπόλεως νὰ παρατηρήσῃ τὴν διάβασιν τῆς Ἀφροδίτης πρὸ τοῦ δίσκου τοῦ ἡλίου, καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἀποσταλεὶς εἰς Ὀρσκην, ἐν τῷ κυβερνείῳ Ὀρενβούργου, προσδιώρισε τὸ γεωγραφικὸν μῆκος καὶ πλάτος τῶν χωρῶν ἃς διήρχετο.

ΕΥΔΙΜΕΝΗ, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος καὶ Ἡσίοδον καὶ κατ' Ἀπολλόδωρον.

ΕΥΔΟΞΙΟΣ ἅγ., ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Δ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Μὴ θελήσας νὰ συγκοινωνήσῃ μετὰ τῶν ὀπαδῶν τοῦ αὐτοκράτορος Οὐάλεντος ἐξωρίσθη εἰς Ἀντινόου πόλιν κατὰ τὴν ἄνω Αἴγυπτον. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Οὐάλεντος τῷ 379, ἐπέστρεψεν εἰς Ἔδεσσαν ἧς διωρίσθη ἐπίσκοπος.

Εὐλόγιος (ἅγιος), πατριάρχης τῆς Ἀλεξανδρείας, γεν. ἐν Συρίᾳ περὶ τὰ μέσα τοῦ ἕκτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος, ἀποθ. τῷ 608. Ἀνυψωθεὶς ἐπὶ τοῦ ἀλεξανδρινοῦ θρόνου τῷ 580, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατριάρχου Ἰωάννου διετήρησε στενὰς σχέσεις μετὰ τοῦ πάπα Γρηγορίου Α'. Συνέγραψε κατὰ τῶν Θεοδοσιανῶν καὶ τῶν Γαϊανιτῶν καὶ προσέβαλε διαφόρους ἄλλους αἱρετικούς διαταράττοντας τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀλεξανδρείας. Προσέτι συνήθροισε σύνοδον τῷ 588 κατὰ τῶν Σαμαριτῶν, ὧν ἡ αἵρεσις δὲν εἶχεν εἰσέτι παύσει. Ἑορτάζεται τῇ 13 σεπτεμβρίου. Συνέγραψε διάφορα συγγράμματα ἀπολεσθέντα ἤδη, ἐκτὸς ἀποσπασμάτων τινῶν διασωθέντων ὑπὸ τοῦ Φωτίου.

Εὐλόγιος, ἅγιος παρὰ τοῖς δυτικοῖς, ζῶν κατὰ τὸν ἔννατον αἰῶνα. Γεννηθεὶς ἐν Κορδούῃ τῆς Ἱσπανίας ἐξ ἐπισήμου οἰκογενείας ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα. Ἕνεκα τῆς τυραννίας τῶν Ἀράβων ἀπελθὼν τῆς πατρίδος του ἐπεσκέφθη πολλὰ μοναστήρια τῆς Ἱσπανίας. Συλληφθεὶς τῷ 850 ὑπὸ τῶν Ἀράβων καὶ τεθεὶς εἰς δεσμωτήριον ἀπηλλάγη κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος. Τῷ 859 ἐξελέγη ἐπίσκοπος Τολέδου, ἀλλὰ πρὶν ἢ χειροτονηθῇ ὑπέστη κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος μαρτυρικὸν θάνατον, καθὸ ὑποδεξάμενος παρ' ἑαυτῷ παρθένον τινὰ χριστιανὴν ἐκφυγοῦσαν τῆς πατρικῆς ἑστίας, ὅπως μὴ ἐξομόσῃ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν κατὰ τὴν ἀπαίτησιν τῶν γονέων της μωαμεθανῶν ὄντων. Ὁ Εὐλόγιος συνέγραψε διάφορα συγγράμματα, ἰδίως δὲ βίους μαρτύρων ἐν Ἱσπανίᾳ ἐπὶ τῆς ἀραβικῆς κατακτήσεως.

Εὐλόγιος Φαβωρτινος, ῥήτωρ ἕλλην, γεν. ἐν Καρχηδόνι, ζῶν κατὰ τὸν Ε' μετὰ Χ αἰῶνα. Ὑπῆρξε σύγχρονος καὶ μαθητὴς τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου. Σώζεται αὐτοῦ διατριβὴ περὶ τοῦ «Ἐνυπνίου τοῦ Σκιπίωνος» τοῦ Κικέρωνος.

Ε-ΓΜ (Ἰωάννης Heym), λεξικογράφος γερμανός, γεν. ἐν Βρούνσβικ τῷ 1769, ἀποθ. ἐν Μάσχᾳ τῷ 1821. Σπουδάσας ἐν Ἑλμστάδῃ καὶ ἐν Γοτίγγῃ, μετέβη εἰς Ῥωσσίαν, ὅπου τῷ 1796 διωρίσθη καθηγητὴς τῆς γερμανικῆς καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Μόσχας, καὶ τῷ 1804 καθηγητὴς τῆς ἱστορίας, τῆς στατιστικῆς καὶ τοῦ ἐμπορίου. Τῷ 1816 ἐγένετο καθηγητὴς τῆς γεωγραφίας εἰς τὴν ἀκαδημίαν τῶν μαθητῶν τοῦ σώματος τῶν ὁδηγῶν τὴν ἱδρυθεῖσαν καὶ διευθυνομένην ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Μοραβιέφ. Εὐνοούμενος ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου Α' ἀνηγορεύθη ὑπ' αὐτοῦ ἔφορος πολλῶν σχολῶν καὶ ἀκαδημιῶν καὶ διωρίσθη τετράκις πρύτανις τοῦ πανεπιστημίου τῆς Μόσχας. Συγγράμματα αὐτοῦ «Δοκίμιον γεωγραφικῆς καὶ τοπογραφικῆς ἐγκυκλοπαιδείας τοῦ ῥωσσικοῦ κράτους κατὰ τάξιν ἀλφαβητικήν». «Νέον Λεξικὸν πλῆρες, ἢ Λεξικὸν γερμανικὸν, ῥωσσικὸν καὶ γαλλικόν». «Λεξικὸν πλῆρες ῥωσσικὸν, γαλλικὸν καὶ γερμανικόν, συντεθὲν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τῆς ῥωσσικῆς Ἀκαδημίας». «Περὶ τῆς κατασάσεως τῶν ἐπι-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

στημῶν ἐν Ῥωσσίᾳ ἐπὶ Παύλου Α'». Ἐγχειρίδιον τῆς ἐπιστήμης τοῦ ἐμπορίου». «Γραμματικὴ ῥωσσικὴ πρὸς χρῆσιν τῶν Γερμανῶν». «Βιβλίον ῥωσσικῶν ἀναγνωσμάτων ἢ ἐκλογὴ τεμαχίων ἐκ τῶν ἀρίστων ῥώσσων συγγραφέων». «Λεξικὸν πρόχειρον Γαλλο-ῥωσσο-γερμανικόν». «Ἐφημερὶς τῆς Μούσας» (ἰαν. 1811—σεπτεμβρ. 1812) καὶ πολλὰ ἄλλα παιδαγωγικὰ συγγράμματα εἰς διαφόρους γλώσσας.

ΕΥΜΑΘΗΣ, μυθιστοριογράφος Ἕλλην (ἴδ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ).

ΕΥΜΑΙΟΣ, υἱὸς τοῦ Κτησίου καὶ Φοινίσσης τινὸς γυναικός, γενν. ἐν τῇ νήσῳ Σύρῳ. Ἔτι παῖς ὢν ἁρπαγεὶς μετὰ τῆς μητρός του ὑπὸ τῶν Φοινίκων, μετηνέχθη εἰς τὴν νῆσον Ἰθάκην καὶ ἐπωλήθη ὑπ' αὐτῶν εἰς τὸν Λαέρτην, πατέρα τοῦ Ὀδυσσέως. Κατὰ τὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Ὀδυσσέως ἐποίμαινεν ἐν τοῖς ἀγροῖς γοίρους. Παρ' αὐτῷ πρῶτον κατέλυσεν ὁ Ὀδυσσεύς, ὅτε ἐπέστρεψεν εἰς Ἰθάκην μετὰ τὴν δεκαετῆ περιπλάνησιν. Ὁ πιστὸς οὗτος δοῦλος ἀναγνωρίσας τὸν Ὀδυσσέα ἀπέδειξεν αὐτῷ μεγίστην ἀφοσίωσιν, καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως ἐκ νέου κατάληψιν τοῦ κράτους του.

Εὔμαιος, στρατηγὸς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Αἰλιανοῦ ἐν τῇ Ποικίλῃ Ἱστορίᾳ. Πολλοὶ κριτικοὶ τροποῦσι τὴν γραφὴν ἐσφαλμένην, ἀντὶ Εὐμένης.

ΕΥΜΑΝΝΟΣ (Χριστόφορος-Αὔγουστος Heumann), πολυγράφος γερμανός, γενν. τῷ 1681, ἀποθ. τῷ 1764. Ἐσπούδασε τὴν θεολογίαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἐν Ἰένῃ, διέδραμε τῷ 1705 τὴν Γερμανίαν καὶ τὴν Ὁλλανδίαν, ἐγένετο τῷ 1718 ἔφορος τῆς σχολῆς τῆς Γοτίγγης καὶ τῷ 1734 καθηγητὴς τῆς θεολογίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς πόλεως ταύτης. Συγγράμματα αὐτοῦ· De Anonymis et Pseudonymis. Parerga critica. Der Politische Philosophus. Lutherus apocalypticus. Acta Philosophorumm. Conspectus Reipublicae litterariae κτλ. Ὁ Εὐμάννος ἐδημοσίευσεν ὑπὲρ τὰ 150 ἄρθρα ἐν τοῖς Acta Eruditorum, καὶ ἐκαμεν ἐκδόσεις ἀρχαίων συγγραμμάτων, ἐν οἷς μνημονευτέα ἡ τῆς «Λατινικῆς Ἀνθολογίας» καὶ ἡ «τῶν συγγραμμάτων τοῦ Λακταντίου» μετὰ σημειώσεων.

Εὐμάννος (Ἰωάννης Heumann Teutscenbrunn), νομικὸς γερμανός, γενν. τῷ 1711, ἀποθ. τῷ 1760. Τῷ 1740 ἐγένετο καθηγητὴς τῶν νομικῶν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ἀλτφόρτης. Ἐδημοσίευσε πλεῖστα συγγράμματα, ἐν οἷς περιέχονται διάφορα διπλώματα τῶν αὐτοκρατόρων καὶ τῶν βασιλέων τῆς Γερμανίας, καὶ διευκρινίζεται ἡ ἱστορία τῶν ἐκδόντων αὐτὰ ἡγεμόνων.

ΕΥΜΑΡΑΣ, Συβαρίτης κύριος ποιμνίου ἀναφερόμενος ὑπὸ τοῦ Θεοκρίτου.

ΕΥΜΑΡΟΣ, ζωγράφος ἀθηναῖος, ζῶν κατὰ τὸν δέκατον ἢ ἔνατον αἰῶνα π. Χ. Αἱ εἰκόνες αὐτοῦ ἦσαν μονοχρώματοι. Κατὰ τὸν Πλίνιον οὗτος πρῶτος διέκρινεν εἰς τοὺς πίνακας τὴν μορφὴν τῆς γυναικὸς, πιθανῶς γράφων αὐτὴν διὰ λαμπροτέρου χρώματος. Ὁ Εὔμαρος ἀποπειραθεὶς καὶ παντὸς ἄλλου σχήματος, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ πρῶτος διαῤῥήξας τῆς τέχνης τὰ σπάργανα. Ὁ Πλίνιος ἀναφέρει ὡς τελειοποιήσαντα τὰς μεθόδους καὶ τὰς ἀνακαλύψεις τοῦ Εὐμάρου Κίμωνα τὸν Κλεωναῖον.

ΕΥΜΑΧΟΣ, στρατηγὸς κορίνθιος, υἱὸς τοῦ Χρύσιος, ζῶν περὶ τὸ 440 π. Χ. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν στρατηγῶν τῶν ἐπιφορτισθέντων κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 431 νὰ ἐπαναφέρωσιν εἰς τὴν ἐξουσίαν τὸν Εὔαρχον, τύραννον τῆς Ἀστακοῦ, προσφάτως ἐξωσθέντα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων.

ΕΥΜΕΙΔΗ, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου κατὰ τὸν Ἀπολλόδωρον.

ΕΥΜΕΙΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου κατ' Ἀπολλόδωρον.

ΕΥΜΕΝΕΙΑ καὶ ΕΥΜΕΝΙΑ, πόλις τῆς μεγάλης Φρυγίας κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Εὐμένους, ἀδελφοῦ τοῦ Ἀττάλου.

Εὐμένεια, πόλις τῆς Καρίας μνημονευομένη ὑπὸ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου.

ΕΥΜΕΝΗΣ, Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Ἀναγυράσιος τῆς Ἐρεχθηίδος φυλῆς, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ε' π. Χ αἰῶνος. Ὁ Ἡρόδοτος μνημονεύει αὐτὸν ὡς ἀριστεύσαντα κατὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν κατὰ τῶν Περσῶν τῷ 480 πρὸ Χριστοῦ.

Εὐμένης, εἷς τῶν ἐνδοξοτέρων διαδόχων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, γεν. ἐν Καρδίᾳ, πόλει τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου τῷ 361 π. Χ, θανατωθεὶς τῷ 316. Οἱ ἱστορικοὶ διαφωνοῦσι περὶ τῶν γονέων του· κατὰ τὸν Δούριν μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου ἦτο υἱὸς ἀμαξηλάτου κατὰ δὲ τὸν Αἰλιανὸν υἱὸς κυμβαύλου, κατὰ δὲ τὸν Ἀρριανὸν υἱὸς Ἱερωνύμου, κατὰ δὲ τὸν Κορνήλιον Νέπωτα κατήγετο ἐξ ἐπισήμου οἰκογενείας τῆς Καρδίας· τὸ πλειότερον φαίνεται πιθανώτερον ἐξηγοῦν τὴν παρὰ Πλουτάρχῳ ἀναφερομένην πατρικὴν φιλίαν καὶ ξενίαν τοῦ Φιλίππου πρὸς τὸν Εὐμένην. Οἱαδήποτε ὅμως καὶ

ἂν ἦτο ἡ καταγωγή του, τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἔλαβεν ἐλευθέριον ἀνατροφὴν ἐν γράμμασιν καὶ περὶ παλαίστραιν. Ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ παρεπιδημῶν ὁ Φίλιππος ἐπὶ θέᾳ τῶν παγκρατίων τῶν μειρακίων, καὶ ἰδὼν αὐτὸν συνετὸν καὶ ἀνδρεῖον, παρέλαβεν αὐτὸν μεθ' ἑαυτοῦ καὶ κατέστησεν ἴδιον γραμματέα μὴ συμπληρώσαντα εἰσέτι τὸ 20 ἔτος τῆς ἡλικίας του. Ἑπτὰ ἔτη πιστῶς ὑπηρετήσας τὸν Φίλιππον, ἄλλα δεκατρία ἔτη διετήρησε τὸ αὐτὸ ἔργον ὑπὸ Ἀλεξάνδρῳ «ἀρχιγραμματεὺς μὲν καλούμενος τιμώμενος δὲ ὑπ' αὐτοῦ ὥσπερ οἱ μάλιςα φίλοι καὶ συνήθεις» κατὰ Πλούταρχον. Ὅτε ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐποίησεν ἐν Σούσοις τοὺς γάμους ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν ἑταίρων του ἐνόμφευσε καὶ τὸν Εὐμένην μὲ τὴν Ἄρτωνιν θυγατέρα τοῦ Ἀρταβάζου, καὶ οὕτω κατέστησεν αὐτὸν συγγενῆ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας. Ὁ Ἀλέξανδρος ἔδειξε προσέτι τὴν πρὸς αὐτὸν ἐμπιστοσύνην του προςατεύσας αὐτὸν κατὰ τῆς ἔχθρας τοῦ Ἡφαιστίωνος. Ὁ Εὐμένης δὲν περιωρίσθη μόνον εἰς τὴν θέσιν τοῦ γραμματέως, διότι ὁ Ἀλέξανδρος πολλάκις ἐνεπιστεύθη αὐτῷ στρατιωτικὰς ἀρχηγίας καὶ ἐπὶ τέλους διώρισεν αὐτὸν ἵππαρχον. Κατὰ τὰς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδου ἀναφυείσας ἔριδας, ὧν ἐκτεθειμένος εἰς τὴν ζηλοτυπίαν τῶν Μακεδόνων ἀπέσχε πάσης ἀπαιτήσεως, καὶ ὅτε ἐπῆλθε φανερὰ ῥῆξις ἀνελάμβανε συνεχῶς τὸ ἔργον συνφιλιωτοῦ. Κατὰ τὴν διανομὴν τῶν σατραπιῶν ἐπέτυχε τὴν διοίκησιν τῆς Καππαδοκίας, τῆς Παφλαγονίας καὶ τοῦ Πόντου. Ἐπειδὴ αἱ ἐπαρχίαι αὗται εἰσέτι δὲν εἶχον κατακτηθῆ οὖσαι εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἀριαράθου ἐπεφορτίσθησαν ὁ Ἀντίγονος καὶ ὁ Λεοννάτος νὰ ὑποτάξωσιν αὐτὰς καὶ ἀποδώσωσιν εἰς τὸν νέον διοικητὴν αὐτῶν. Ὁ Ἀντίγονος οὐδόλως ἐφρόντισε περὶ τῆς ἀποστολῆς ταύτης, ὁ δὲ Λεοννάτος ἀρξάμενος τοῦ ἔργου τάχιςα κατέλιπεν αὐτὸ καὶ μετέβη εἰς Ἑλλάδα, ὅπου προσεκάλει αὐτὸν ἡ φιλοδοξία του. Προσεπάθησε νὰ προσελκύσῃ εἰς ἑαυτὸν τὸν Εὐμένην συνοδεύσαντα αὐτὸν μέχρι Φρυγίας, ἀλλ' οὗτος ἀντὶ νὰ συνδεθῇ μετὰ τοῦ Λεοννάτου, ἔσπευσε νὰ μεταβῇ παρὰ τῷ Περδίκκᾳ καὶ ἀνεκοίνωσεν αὐτῷ τὰ σχέδια τοῦ Λεοννάτου. Διὰ τοῦ διαβήματος τούτου ἐξησφάλισεν ἑαυτῷ πᾶσαν τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Περδίκκα, ὅστις εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς ἅπαντα τὰ συμβούλιά του. Μετ' ὀλίγον ὁ Περδίκκας μετέβη ὁ ἴδιος εἰς Καππαδοκίαν, κατέκτησεν αὐτὴν καὶ παρέδωκεν εἰς τὸν Εὐμένην τῷ 322. Οὗτος δὲν διέμεινεν αὐτόθι ἐπὶ πολὺν χρόνον, ἀλλὰ συνώδευσε τὸν Περδίκκαν καὶ τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔαρ ὅτε ὁ Περδίκκας ἀπεφάσισε νὰ βαδίσῃ κατὰ τοῦ Πτολεμαίου, ἐνεπιστεύθη εἰς τὸν Εὐμένην τὴν γενικὴν διοίκησιν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, διατάξας αὐτὸν νὰ ἐπιτηρῇ τὸν Ἑλλήσποντον καὶ νὰ ἀποκρούσῃ τὸν Ἀντίπατρον καὶ τὸν Κρατερόν. Ὁ Εὐμένης ἐπωφεληθεὶς τῆς βραδύτητος αὐτῶν ἐσχημάτισεν ἐν Παφλαγονίᾳ ἐξαίρετον σῶμα ἱππικοῦ, εἰς ὃ ὤφειλεν ἁπάσας τὰς νίκας του. Παρουσιάσθη τότε νέος ἐχθρὸς ὁ Νεοπτόλεμος, διοικητὴς τῆς Ἀρμενίας, ὅστις τεθεὶς ὑπὸ τοῦ Περδίκκα ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Εὐμένους δὲν ἠθέλησε νὰ ὑπακούσῃ καὶ ἤρχισε νὰ συνεννοῆται μετὰ τοῦ Ἀντιπάτρου καὶ τοῦ Κρατεροῦ. Ὁ Εὐμένης ἐνίκησεν αὐτὸν πρὸ τῆς ἀφίξεως τῶν δύο τούτων στρατηγῶν καὶ ἐδάδισε κατὰ τοῦ Κρατεροῦ, παρ' ᾧ κατέφυγεν ὁ Νεοπτόλεμος πρὸ τῆς ἥττης του. Συνεκροτήθη οὕτω τῷ 321 μάχη ἀποφασιστική, καθ' ἣν ὁ Κρατερὸς ἔπεσε καιρίως πληγωθεὶς καὶ ὁ Νεοπτόλεμος ἐφονεύθη διὰ χειρὸς αὐτοῦ τοῦ Εὐμένους. Ἐνῷ ὁ Εὐμένης ἐθριάμβευεν ἐν Ἀσίᾳ, ὁ Περδίκκας ὑφίστατο ἐν Αἰγύπτῳ ἀποτυχίαν ἐπὶ ἀποτυχίας καὶ ἐπὶ τέλους ἐγένετο θῦμα τῆς δυσαρεσκείας τῶν στρατιωτῶν του δύο ἡμέρας πρὶν ληφθῇ ἡ εἴδησις περὶ τῆς ἥττης καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Κρατεροῦ. Ἡ εἴδησις αὕτη συνετέλεσε μόνον εἰς τὸ νὰ διεγερθῇ ἡ ἀγανάκτησις τῶν Μακεδόνων, σφόδρα ἀγαπώντων τὸν Κρατερὸν καὶ μισώντων τὸν Εὐμένην ὡς ξένον. Ἐν τινι γενικῇ συνελεύσει τοῦ στρατοῦ οἱ τρεῖς ἐπιζῶντες στρατηγοί, οἱ συμφρονοῦντες τῷ Περδίκκᾳ ὁ Εὐμένης, ὁ Ἄτταλος καὶ ὁ Ἀλκέτας κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον, καὶ εἰς τὸν Ἀντίγονον ἀνετέθη ἡ φροντὶς τοῦ νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ ἀπόφασις αὕτη. Ὁ Ἀντίγονος ἐξεστράτευσε κατὰ τοῦ Εὐμένους κατὰ τὸ θέρος τοῦ 320, ὁ δὲ Εὐμένης διαχειμάσας ἐν Κελαιναῖς τῆς Φρυγίας πᾶσαν κατέβαλε προσπάθειαν ὅπως ἐνισχύσῃ τὸν στρατόν του. Συγκροτηθείσης μάχης ἐν Ὀρκυνίῳ τῆς Καππαδοκίας νικᾶται ὁ Εὐμένης καὶ μὴ δυνηθεὶς νὰ ἀποσυρθῇ μετὰ τοῦ στρατοῦ του εἰς Ἀρμενίαν διαλύει τὸν στρατόν του καὶ μόνον μετὰ 500 ἱππέων καὶ 200 πεζῶν καταλαμβάνει τὸ μικρὸν ἀπόρθητον φρούριον Νηρασσὸν ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Λυκαονίας καὶ τῆς Καππαδοκίας. Στενῶς πολιορκηθεὶς ὑπὸ τῶν στρατευμάτων τοῦ Ἀντιγόνου, ἀλλὰ βασιζόμενος εἰς τὸ ἀπόρθητον τῆς θέσεως ἀπέῤῥιψε πᾶσαν πρόταςιν συνθηκολογήσεως καὶ προσεδόκα τὴν ἀπαλλαγήν του ἐκ τῶν περιστάσεων. Ὁ θάνατος τοῦ Ἀντιπάτρου ἐπήνεγκε πλήρη μεταβολὴν εἰς

τὰς σχέσεις τῶν στρατηγῶν. Ὁ Ἀντίγονος ἐπιθυμῶν φιλίαν τὴν τ. Εὐμένους προσήνεγκεν αὐτῷ προτάσεις εἰρήνης, ἃς δεξάμενος ὁ Εὐμένης μετά τινων τροποποιήσεων εὐνοϊκῶν εἰς τὴν Ὀλυμπιάδα καὶ τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν, ἔσπευσε νὰ ἐπωφεληθῇ ἐκ τῆς διαλύσεως τῆς πολιορκίας τῆς Νηροασσοῦ, καὶ καταλιπὼν τὸ φρούριον τοῦτο ἐπεδόθη εἰς τὴν συνάθροισιν τῶν διεσκορπισμένων στρατευμάτων του. Ἐνῷ κατεγίνετο εἰς τοῦτο ἔλαβεν ἐπιστολὰς παρὰ τῆς Ὀλυμπιάδος καὶ τοῦ Πολυσπέρχοντος, δι' ὧν προσεκαλεῖτο εἰς βοήθειαν αὐτῶν ἀπειλουμένων ὑπὸ τοῦ Ἀντιγόνου καὶ ἀνεγνωρίζετο ἀνώτατος ἀρχηγὸς τῆς Ἀσίας. Διαφυγὼν τὴν καταδίωξιν τοῦ Μενάνδρου, ἐπιτρόπου τοῦ Ἀντιγόνου κατέβη εἰς Κιλικίαν, ὅπου εὗρε τοὺς ἀργυράσπιδας ἐκλεκτὸν σῶμα τῶν ἀπομάχων μακεδόνων διοικούμενον ὑπὸ τοῦ Ἀντιγένους καὶ τοῦ Τευτάμου. Οἱ στρατιῶται οὗτοι καὶ ὁ βασιλικὸς θησανρὸς ἐτέθησαν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Εὐμένους, ἀλλὰ μετὰ μεγάλης δυσκολίας ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν αὐτῶν. Αὐξήσας τὸν στρατόν του καὶ διὰ μισθοφόρων διηυθύνθη εἰς Φοινίκην, ὅπως καταλάβῃ παραλίους τινὰς πόλεις καὶ ἀποστείλῃ στόλον εἰς βοήθειαν τοῦ Πολυσπέρχοντος, ἀλλὰ τὸ σχέδιον τοῦτο ἀπέτυχεν ἕνεκα τῆς αὐτόθι ἀφίξεως τοῦ Ἀντιγόνου μετὰ στόλου καὶ ἀνωτέρων δυνάμεων. Τότε ὁ Εὐμένης ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἄνω Ἀσίαν καὶ ἐστρατοπέδευσε πρὸς διαχείμασιν εἰς Βαβυλῶνα. Κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 317 κατέβη εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ καὶ ἀποκρούσας πᾶσαν προσπάθειαν τοῦ Σελεύκου πρὸς διάβασιν τοῦ ποταμοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὴν Σουσιανὴν, ὅπου προσετέθη αὐτῷ ὁ Πευκάστης μετὰ πασῶν τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τῆς Περσίας καὶ τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν τῆς ἄνω Ἀσίας. Καταλιπὼν ἰσχυρὰν φρουρὰν ἐν Σούσοις πρὸς φρούρησιν τοῦ βασιλικοῦ θησαυροῦ ἐστρατοπέδευσεν ὄπισθεν τοῦ Πασιτίγρητος. Ὁ Ἀντίγονος ἐνωθεὶς μετὰ τοῦ Σελεύκου τοῦ Πύθωνος ἐβάδισε κατὰ τοῦ Εὐμένους· μὴ δυνηθεὶς νὰ διαβῇ τὸν ποταμὸν Κοπράταν ἀπεσύρθη εἰς Μηδίαν, καὶ ὁ Εὐμένης ἐστρατοπέδευσε πρὸς διαχείμασιν εἰς Περσέπολιν. Κατὰ τὴν ἐκστρατείαν ταύτην ὁ Εὐμένης ὤφειλε νὰ ἀγωνισθῇ οὐχὶ μόνον κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἀλλὰ καὶ κατὰ τῆς δυσαρεσκείας τοῦ στρατοῦ του εἰθισμένου εἰς βίον ἄνετον καὶ κατὰ τῶν ἀκαταπαύστων ραδιουργιῶν τῶν ὑπὸ τὰς διαταγάς του στρατηγῶν. Ὁ Ἀντίγονος ἀναπαύσας τὸν στρατόν του ἐλαττωθέντα ὀκηυθύνθη ἐκ νέου κατὰ τοῦ Εὐμένους, καὶ οἱ δύο στρατοὶ συνηντήθησαν ἐν Γαβιηνῇ, ὅπου συνεκροτήθη μάχη μηδὲν ἐαενεγκοῦσα ἀποτέλεσμα, καθ' ὅσον ἐνικήθη μὲν ὁ Εὐμένης ἕνεκα τῆς ἀπειθείας τῶν στρατηγῶν του, ἀλλ' ὁ Ἀντίγονος ἠναγκάσθη νὰ ἀποσυρθῇ εἰς Γαδάμαργα τῆς Μηδίας, ἐνῷ ὁ Εὐμένης ἵδρυε τὸ στρατόπεδόν του ἐν Γαβιηνῇ. Ὁ στρατηγὸς οὗτος πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ζωοτροφίας τῶν στρατευμάτων του, ἐτοποθέτησεν εἴς τινα μέρη, ὧν τινα ἀπεῖχον ἀπ' ἀλλήλων ἓξ ἡμερῶν ὁδῶν, ἀποσπάσματά τινα ἐκ τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ. Ὁ Ἀντίγονος ἐπωφεληθεὶς ἐκ τῆς διασκορπίσεως ταύτης τοῦ ἐχθροῦ ἐπῆλθεν ἐκ νέου κατ' αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ Εὐμένης διὰ στρατηγήματος ἐπεδράδυνε τὴν ὁδοιπορίαν τοῦ Ἀντιγόνου καὶ συγκεντρώσας τὰ στρατεύματά του, ἠδυνήθη νὰ θέσῃ τριάκοντα ἓξ χιλιάδας πεζῶν καὶ ἓξ χιλ. ἱππέων ἀπέναντι εἴκοσι δύο χιλ. πεζῶν καὶ 9 χιλιάδων ἱππέων τοῦ Ἀντιγόνου· ἀλλὰ τὰ στρατεύματα ταῦτα δὲν ἤξιζον ἐκτὸς τῶν ἀργυρασπίδων, σώματος ἀπαραβλήτου, ἀλλ' ἀπειθοῦς. Ἡ μάχη συνεκροτήθη ἐν τινι ἀπεράντῳ πεδιάδι ἀμμώδει καὶ ἀκάρπῳ. Ὁ Ἀντίγονος ἐπωφελούμενος ἐκ τῆς κόνεως τῆς καλυπτούσης ἀμφοτέρους τοὺς στρατοὺς ἀπέστειλεν ἐκ τοῦ πλαγίου ἀπόσπασμά τι τοῦ ἱππικοῦ, ὅπερ κατέλαβεν ἅπασαν τὴν ἀποσκευὴν τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοῦ, συγχρόνως δὲ προσέβαλε τὸν Πευκάστην, ὅστις ἀμέσως ἐτράπη εἰς φυγήν. Ὁ Εὐμένης καταληφθεὶς μετ' ὀλίγων στρατιωτῶν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος, ἀντέστη γενναίως, ἀλλ' ἐπὶ τέλους κατέλιπε τὴν μάχην καὶ ἤρχησε νὰ διευθύνῃ τὴν ὀπισθοδρόμησιν. Κατὰ τὴν μάχην ταύτην οἱ ἀργυράσπιδες ἐθαυματούργησαν καταπονήσαντες τὴν φάλαγγα τοῦ Ἀντιγόνου καὶ διασκορπίσαντες αὐτήν. Ὁ Εὐμένης πληροφορηθεὶς τοῦτο, προσεμάθησε νὰ ὁδηγήσῃ πάλιν τὸν στρατόν του, ἀλλ' ὁ Πευκάστης ἠρνήθη νὰ συμμετάσχῃ τῆς ἐπιθέσεως καὶ ἐξηκολούθει νὰ ὑπισθοχωρῇ. Κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν τῆς μάχης νύκτα συνῆλθον οἱ νικηθέντες ὅπως διασκεφθῶσι περὶ τοῦ πρακτέου ἐν συμβουλίῳ· οἱ σατράπαι ἐγνωμοδότουν νὰ ἀποσυρθῶσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς ἄνω Ἀσίας, ὁ δὲ Εὐμένης νὰ μείνωσι καὶ νὰ ἀνανεώσωσι τὴν μάχην. Ἀλλ' οἱ ἀργυράσπιδες μὴ ὄντες προσοχὴν εἰς σύστερα τῶν γνωμῶν, καὶ ἀπηλπισμένοι διὰ τὴν στέρησιν τῶν ἀποσκευῶν των, τῶν συζύγων των, τῶν τέκνων των ὄντων εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν ἀπεφάσισαν νὰ ἐξαγοράσωσι πάντα ταῦτα δι' ἐπαχθοῦς προδοσίας. Ἀπὸ τῆς ἐπιούσης διαπραγματεύσεις ἤρχησαν μεταξὺ τοῦ Τευτάμου, ἑνὸς τῶν ἀρχηγῶν

τῶν ἀργυρασπίδων καὶ τοῦ Ἀντιγόνου, ὅστις ὑποσχεθεὶς εἰς αὐτοὺς τὴν ἀπόδοσιν πάντων κατώρθωσε τὴν εἰς αὐτὸν παράδοσιν τοῦ Εὐμένους. Ὁ Ἀντίγονος ἠθέλησε κατ' ἀρχὰς νὰ φεισθῇ τὴν ζωὴν τοῦ Εὐμένους παρακινούμενος εἰς τοῦτο ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του Δημητρίου καὶ τοῦ Νεάρχου, ἀλλ' οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ καὶ πρὸ πάντων οἱ στρατιῶται ἐπέμειναν εἰς τὸν θάνατον τοῦ Εὐμένους, ὅστις καὶ ἐξετελέσθη μετά τινας ἡμέρας. Τοιουτοτρόπως ἐτελεύτησεν ὁ ἱκανώτατος οὗτος στρατηγὸς εἰς ἡλικίαν 45 ἐτῶν, ἐνῷ ἦτο ἄξιος πολὺ ἀνωτέρας περιωπῆς. Ὁ Εὐμένης ὑπῆρξε τιμιώτατος καὶ αὐτὸς μόνος ἐκ τῶν στρατηγῶν τοῦ Ἀλεξάνδου ἔδειξε μεγίστην ἀφοσίωσιν εἰς τὰ συμφέροντα τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας. Ὁ Πλούταρχος καὶ ὁ Κορνήλιος Νέπως συνέταξαν τὸν βίον του.

Εὐμένης Α' βασιλεὺς τῆς Περγάμου, ἀνεψιὸς τοῦ Φιλεταίρου διαδεξάμενος τὸν θεῖόν του τῷ 263 π. Χ καὶ ἀποθανὼν τῷ 241. Ὀλίγῳ μετὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασίν του, ἐκέρδησε παρὰ τὰς Σάρδεις νίκην κατὰ Ἀντιόχου τοῦ Σωτῆρος, καὶ ἐπέβαλεν οὕτω τὴν κυριαρχίαν του ἐπὶ τῶν πέριξ τῆς Περγάμου ἐπαρχιῶν. Κατὰ τὸν Ἀθήναιον ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἀπέθανεν ἐξ ὑπερβολικῆς μέθης. Διάδοχος αὐτοῦ ὑπῆρξεν ὁ ἐξάδελφός του Ἄτταλος, ἀνεψιὸς καὶ οὗτος τοῦ Φιλεταίρου.

Εὐμένης Β', βασιλεὺς τῆς Περγάμου, υἱὸς Ἀττάλου Α' διαδεξάμενος αὐτὸν τῷ 197 π. Χ καὶ ἀποθανὼν τῷ 159. Παρὰ τοῦ πατρός του ἐκληρονόμησε καὶ τὴν φιλίαν καὶ τὴν συμμαχίαν τῶν Ῥωμαίων. Ὁ Εὐμένης συμπεριελήφθη ἐν τῇ συνθήκῃ τῆς εἰρήνης τῇ συνομολογηθείσῃ τῷ 196 μεταξὺ τῶν Ῥωμαίων καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλίππου, καὶ ἐπέτυχε τὴν κατάληψιν τῶν δύο πόλεων τῆς Εὐβοίας Ὠρωποῦ καὶ Ἐρετρίας. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἀπέστειλε στόλον πρὸς βοήθειαν τοῦ Φλαμινίου πολεμοῦντος πρὸς τὸν Νάβιν βασιλέα τῆς Σπάρτης. Ὁ ἰσχυρὸς αὐτοῦ γείτων Ἀντίοχος Γ' ματαίως προεκάλεσε τὴν συμμαχίαν του ὑποσχόμενος αὐτῷ τὴν χεῖρα μιᾶς τῶν θυγατέρων του, καθόσον ὁ Εὐμένης ἤλπιζεν ἀπόκτησιν νέων ἐπαρχιῶν, ἐὰν διεγείρετο πόλεμος μεταξὺ τῶν Ῥωμαίων καὶ τῆς Συρίας, καὶ κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν εἰς τὴν διακήρυξιν πολέμου. Ὅτε οὗτος ἐξερράγη, ὁ Εὐμένης ἔσπευσε νὰ κηρυχθῇ ὑπὲρ τῶν Ῥωμαίων, ἔθηκε τὸν στόλον του ὑπὸ τὰς διαταγὰς των, διηκολύνεν εἰς αὐτοὺς τὴν σπουδαίαν διάβασιν τοῦ Ἑλλησπόντου, καὶ κατὰ τὴν ἀποφασιστικὴν μάχην τῆς Μαγνησίας αὐτοπροσώπως διώκει τοὺς ἐπικούρους οὓς εἶχε προμηθεύσει εἰς τοὺς συμμάχους του. Ἅμα τῇ συνομολογήσει τῆς εἰρήνης μετέβη εἰς Ῥώμην ὅπως ἀπαιτήσῃ τὸ βραβεῖον τῶν ὑπηρεσιῶν του. Ἡ γερουσία ἐδέχθη τὰς ἀπαιτήσεις του εὐνοϊκῶς, καὶ παρεχώρησεν αὐτῷ τὴν κατοχὴν τῆς Μυσίας, τῆς Λυδίας, τῶν δύο Φρυγιῶν, τῆς Λυκαονίας, προσέτι δὲ καὶ τῆς Λυσιμαχείας καὶ τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου, καὶ τοιουτοτρόπως ὁ Εὐμένης κατέστη ἰσχυρὸς μονάρχης. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀριαράθου, βασιλέως τῆς Καππαδοκίας, καὶ ἐπέτυχε παρὰ τῶν Ῥωμαίων ὅρους εὐνοϊκοὺς διὰ τὸν ἡγεμόνα τοῦτον. Τὸ σύνοικέσιον τοῦτο περιέπλεξε τὸν Εὐμένην εἰς πόλεμον πρὸς τὸν Φαρνάκην, βασιλέα τοῦ Πόντου, ἀλλ' ὁ πόλεμος οὗτος τάχιστα ἔληξε διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τῶν Ῥωμαίων, οἵτινες ἠνάγκασαν τὸν Φαρνάκην, νὰ ἐκκενώσῃ τὴν Καππαδοκίαν. Καὶ κατὰ τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ Προυσίου, βασιλέως τῆς Βιθυνίας ἐχορήγησαν αὐτῷ τὴν προστασίαν των οἱ Ῥωμαῖοι. Καθ' ἅπασαν ταύτην τὴν περίοδον, ἀπήλαυσεν ἐν Ῥώμῃ μεγίστην εὔνοιαν καὶ συνεχῶς ἀπέστελλεν εἰς τὴν γερουσίαν πρέσβεις, εἴτε πρὸς ἔκφρασιν τῆς εὐγνωμοσύνης, εἴτε ὅπως ἐκθέσῃ παράπονα κατὰ τοῦ Φιλίππου καὶ τοῦ διαδόχου του Περσέως. Ὅπως δώσῃ πλείονα σημασίαν εἰς τὰ παράπονά του, μετέβη τὸ δεύτερον εἰς Ῥώμην, καὶ ἐγένετο δεκτὸς μετὰ μεγίστων τιμῶν. Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἐπεσκέφθη τοὺς Δελφοὺς καὶ ηὐτύχησε νὰ διαφύγῃ ἐπιβουλήν τινα κατὰ τῆς ζωῆς του ἐνεργηθεῖσαν ὑπὸ τῶν πρακτόρων τοῦ Περσέως. Ἐν τούτοις τοσοῦτον ἀσθενῶς ὑπεστήριξε τοὺς Ῥωμαίους κατὰ τοῦ Περσέως, ὥστε οἱ Ῥωμαῖοι ὑπωπτεύθησαν αὐτὸν ὅτι εἶχε συνεννόησιν μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας. Κατὰ τὸν Πολύβιον ἡ ὑποψία αὕτη ἦτο βάσιμος, καὶ ὁ Εὐμένης ἀπέναντι μεγάλης χρηματικῆς ποσότητος προσήνεγκε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸν Περσέα, ὅπως συμφιλιώσῃ αὐτὸν μετὰ τῶν Ῥωμαίων. Αἱ διαπραγματεύσεις αὗται δὲν ἐπροχώρησαν, ἀποφυγόντος τοῦ Περσέως, καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν ἧτταν τοῦ Περσέως ὁ Εὐμένης ἀπέστειλεν εἰς Ῥώμην τὸν ἀδελφόν του Ἄτταλον, ὅπως συγχαρῇ τοῖς νικηταῖς. Ἡ γερουσία ὑπεκρίθη ἄγνοιαν τῶν διατρεξάντων, καὶ ἀπέπεμψε τὸν Ἄτταλον ψυχρῶς ἀλλὰ μετ' ἀρκετῆς φιλοφροσύνης. Ὁ Εὐμένης τρομάξας ἀπῆλθεν ἀμέσως εἰς Ῥώμην, ἀλλὰ μόλις φθάσας εἰς Βρεντήσιον διετάχθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἰταλίαν ἐντὸς βραχυτάτου διαστήματος. Τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς βα

σιλείας του διεταράχθησαν διὰ τῶν συνεχῶν ἐπιθέσεων τοῦ Προυσίου καὶ τῶν Γαλατῶν· ἐξῆλθεν ὅμως νικητὴς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν ἐπιθέσεων, καὶ τὸ δυσκολώτερον διέφυγε πᾶσαν ἔριδα εἴτε πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, εἴτε πρὸς τὸν Ἄτταλον, ὃν οὗτοι ἐφαίνοντο εὐνοοῦντες. Κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Πολυβίου ὁ Εὐμένης εἶχε μεγαλοφυΐαν, καὶ μεγάλην πολιτικὴν ἱκανότητα, προστατεύσας πάντοτε τὰς τέχνας καὶ τὰ γράμματα. Ἡ Πέργαμος ἐπ' αὐτοῦ ἤκμασεν, ἔσχε μεγαλοπρεπῆ μνημεῖα καὶ ἀπέκτησε μεγίστην βιβλιοθήκην δυναμένην νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν τῆς Ἀλεξανδρείας. Ὁ Εὐμένης διετήρησε πάντοτε μεγίστην ἀγάπην πρὸς τοὺς ἀδελφούς του, ἐξ ὧν εἷς ὁ Ἄτταλος διεδέχθη αὐτὸν, τοῦ υἱοῦ του Ἀττάλου καὶ τούτου καλουμένου μὴ ἔχοντος τὴν ἀπαιτουμένην ἡλικίαν.

Εὐμένης, ἡγεμὼν ἢ διοικητὴς Ἀμάστριδος τῆς κατὰ τὸν Εὔξεινον Πόντον, ζῶν περὶ τὸ 300 π. Χ. Οἱ κάτοικοι τῆς Ἡρακλείας ἀντιποιούμενοι τὴν κτῆσιν τῆς Ἀμάστριδος ἐζήτησαν νὰ ἀγοράσωσιν αὐτὴν παρὰ τοῦ Εὐμένους, ἀλλ' οὗτος ἠρνήθη νὰ πωλήσῃ αὐτὴν, καὶ προετίμησε νὰ παραχωρήσῃ αὐτὴν εἰς τὸν Ἀριοβαρζάνην, βασιλέα ταῦ Πόντου.

ΕΥΜΕΝΙΔΕΣ. Οὕτως ὠνομάζοντο κατ' ἀντίφρασιν καὶ εὐφημισμὸν αἱ Ἐριννύες. Ἐν Ἀθήναις κατ' ἔτος ἑωρτάζοντο τά «Εὐμενίδια» εἰς τιμὴν αὐτῶν.

ΕΥΜΕΝΙΟΣ, ῥήτωρ γαλάτης, γεν. ἐν Autun τῆς Γαλατίας περὶ τὸ 260 μ. Χ, ἀποθ. μετὰ τὸ 311. Διδάξας κατ' ἀρχὰς τὴν ῥητορικὴν, ἐγένετο ὕστερον ἰδιαίτερος γραμματεὺς Κώσταντος τοῦ Χλωροῦ. Ἐπιτραπεὶς ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος τούτου τὴν ἀνέγερσιν τῆς σχολῆς τῆς πατρίδος του ἐξεφώνησε λόγον «Pro restaurandis scholis», τὸν ἐπισημότερον τῶν τεσσάρων αὐτοῦ σωζομένων λόγων. Οἱ τρεῖς ἄλλοι εἶναι πανηγυρικοὶ τοῦ Κώνσταντος καὶ τοῦ Κωνσταντίνου καὶ ἓν πρακτικὸν εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Κωνσταντῖνον ἐκ μέρους τῆς πατρίδος του.

ΕΥΜΕΡΙΚΟΣ (Νικόλαος Eymeric), θεολογος καὶ ἱερεξεταστὴς καταλανὸς, γενν. ἐν Γαρόνῃ περὶ τὸ 1320, ἀποθ. τῷ 1399. Εἰσῆλθε τῷ 1334 εἰς τὸ τάγμα τῶν Δομινικανῶν καὶ ἐγένετο γενικὸς ἱερεξεταστὴς τοῦ βασιλείου τῆς Ἀραγῶνος τῷ 1356. Ἀποδείξας ὑπερβολικὸν ζῆλον περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντός του μετετέθη εἰς ἄλλην θέσιν. Μετὰ τινα ἔτη ἀνελαβε πάλιν τὴν θέσιν τοῦ ἱερεξεταστοῦ καὶ κατεδίωξε μετὰ ὑπερβολικῆς αὐστηρότητος τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Ῥαϋμόνδου Λούλλου. Ἔχαιρε τὴν εὔνοιαν τῶν παπῶν Κλήμεντος Ζ' καὶ Βενεδίκτου Η', ἐνῷ εἶχε καταδικασθῇ εἰς ἐξορίαν ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου τῆς Ἀραγῶνος. Συνέταξε πολλὰ θεολογικὰ συγγράμματα μείναντα ἀνέκδοτα ἐκτὸς ἑνὸς ἐπιγραφομένου Directorium Inquisitorum, ἐκδοθέντος πολλάκις.

ΕΥΜΗΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Μέλαντος ἐξ Αἰτωλίας, φονευθεὶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν του ὑπὸ τοῦ Τυδέως.

Εὐμήδης, κήρυξ τοῦ βασιλέως Πριάμου ἐκ Τροίας, πατὴρ τοῦ Δόλωνος.

Εὐμήδης, ἱερεὺς τῆς Παλλάδος Ἀθηνᾶς ἐν Ἄργει σώσας τὸ Παλλάδιον, ὅτε οἱ Ἡρακλεῖδαι εἰσέβαλον εἰς τὴν Πελοπόννησον.

ΕΥΜΗΛΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἀδμήτου καὶ τῆς Ἀλκήστιδος, ἡγεμὼν τῶν Θεσσαλῶν ἐκ τῆς χώρας τῶν Φερῶν. Ἐλθὼν μετὰ ἕνδεκα πλοίων εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας ἔλαβεν εἰς σύζυγον τὴν Ἰφθίμην θυγατέρα τοῦ Ἰκαρίου καὶ ἀδελφὴν τῆς περιφήμου Πηνελόπης.

Εὔμηλος, υἱὸς τοῦ Μέροπος καὶ πατὴρ τῆς Βύσσης, μεταμορφωθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ εἰς νυκτικόρακα.

Εὔμηλος, πατὴρ τοῦ Βότρου, ὃν ἐφόνευσεν οὗτος διὰ δαυλοῦ.

Εὔμηλος, ποιητὴς ἕλλην, υἱὸς τοῦ Ἀμφιλύτου, γεν. ἐν Κορίνθῳ κατὰ τὸν Η' π. Χ αἰῶνα. Κατήγετο ἐξ ἐπισήμου οἰκογενείας τῶν Βακχιαδῶν, καὶ κατὰ τὸν Εὐσέβιον ἦτο σύγχρονος τοῦ Ἀρκτίνου. Μεταξὺ τῶν ἀποδιδομένων αὐτῷ ποιημάτων τὰ μετὰ βεβαιότητος ἀνήκοντα αὐτῷ εἶναι τὰ «Κορινθιακὰ» καὶ τὸ «Προσόδιον εἰς Δῆλον», ὧν τινας στίχους διέσωσεν ὁ Παυσανίας. Προσέτι συνέγραψε «Βουγονίαν» ποίημα περὶ μελισσῶν, ἃς οἱ Ἕλληνες ἐκάλουν Βουγόνας ἢ Βουγενεῖς. Τινὲς συγγραφεῖς ἀποδίδουσιν αὐτῷ μίαν «Τιτανομαχίαν» ἀποδιδομένην παρ' ἄλλων εἰς τὸν Ἀρκτῖνον· Προσέτι ἀποδίδεται αὐτῷ ἕτερον κυκλικὸν ποίημα «Νόστος».

Εὔμηλος, φιλόσοφος περιπατητικὸς, ἀγνώστου ἐποχῆς. Συνέγραψε πραγματείαν «Περὶ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας». Ἴσως εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ Εὐμήλῳ, οὗτινος μνημονεύει Διογένης ὁ Λαέρτιος διήγησιν περὶ θανάτου τοῦ Ἀριστοτέλους.

Εὔμηλος, ζωγράφος ἕλλην, ζῶν ἐν Ῥώμῃ κατὰ τὸν Β' μ. Χ αἰῶνα. Τὰ ἔργα αὐτοῦ ἦσαν κάλλιστα, καὶ ἡ «Κλίνη» του ἦτο τεθειμένη ἐν τῇ Ἀγορᾷ τῆς Ῥώμης. Ὑποτίθεται διδάσκαλος τοῦ Ἀριστοδήμου, ἐξ οὗ τὴν σχολὴν ἔσχε ὁ Φιλόστρατος.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
(ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΕΥΜΗΤΑΣ, εἷς τῶν παίδων τοῦ Λυκάονος ἐξ Ἀρκαδίας, κεραυνωθεὶς ὑπὸ τοῦ Διός.

ΕΥΜΝΗΣΤΟΣ, γλύπτης Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Τοσικρατίδα, ζῶν τῷ 24 π. Χ. Γνωστὸς καθίσταται μόνον ἔκ τινων ἐπιγραφῶν.

ΕΥΜΟΛΠΗ, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος.

ΕΥΜΟΛΠΙΔΑΙ, μία τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ ἐπισήμων γενεῶν ἐν Ἀθήναις καταγομένη ἀπὸ Εὐμόλπου υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος. Μόνον ἐκ τῆς γενεᾶς ταύτης ἐχειροτονοῦντο οἱ ἱερεῖς τῆς ἐν Ἐλευσῖνι Δήμητρος· αὕτη προσέτι ἐφύλαττε τοὺς ἀγράφους νόμους τῶν Ἐλευσινίων μυστηρίων, ἔχουσα τὸ δικαίωμα νὰ κρίνῃ καὶ νὰ καταδικάζῃ τοὺς ἀθετοῦντας ἢ βεβηλοῦντες τὴν ἱερότητα τῶν μυστηρίων τούτων.

ΕΥΜΟΛΠΙΔΗΣ, στρατηγὸς τῶν Πλαταιαίων μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου.

ΕΥΜΟΛΠΟΣ. Ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ἀναφέρονται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων πέντε πρόσωπα, εἷς ἕκαστον τῶν ὁποίων ἀποδίδεται ἡ εἰσαγωγὴ τῶν Ἐλευσινίων μυστηρίων· οὗτοι ἦσαν «Εὔμολπος», ὁ σύγχρονος τοῦ Τριπτολέμου, εἷς ἐξ ἐκείνων εἰς οὓς ἡ θεὰ Δημήτηρ ἐδίδαξε τὰ μυστήρια· «Εὔμολπος», ὁ μυήσας εἰς τὸν Ἡρακλέα τὰ μυστήρια, ὅτε οὗτος κατέβαινεν εἰς Ἅιδην μέλλων νὰ ἀναρπάσῃ τὸν Κέρβερον· «Εὔμολπος» ὁ ἔγγονος τοῦ Τριπτολέμου ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Δηϊάνειρας· «Εὔμολπος» ὁ ἐλθὼν ἐκ Θράκης εἰς Ἐλευσῖνα καὶ βασιλεύσας ἐκεῖ· «Εὔμολπος» ὁ Ἐλευσίνιος, ἢ κατὰ Σουΐδαν Ἀθηναῖος, υἱὸς κατ' αὐτὸν, πατὴρ δὲ κατ' ἄλλους τοῦ ποιητοῦ Μουσαίου, μαθητὴς δὲ τοῦ Ὀρφέως συγγράψας «Τελετὰς Δήμητρος» καὶ «Τελετὰς Διονύσου» ἢ «Βακχικὰ ἔπη». Ζήτημα διαφιλονεικούμενον εἶναι ἂν οἱ Εὔμολποι οὗτοι ἦσαν διάφοροι ἀλλήλων, ἢ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἢ ὅλως μυθικὸν πρόσωπον, οὗτινος τὸ ὄνομα εἶναι πεποιημένον παραγόμενον ἐκ τοῦ εὖ μέλπειν». Ὁ ἐπισημότερος τούτων εἶναι ὁ ἐκ Θράκης ἐλθὼν εἰς Ἐλευσῖνα. Οὗτος λέγεται υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Χιόνης, θυγατρὸς τοῦ Βορέου. Ἡ μήτηρ του ἔρριψεν αὐτὸν βρέφος ἔτι ὄντα εἰς τὴν θάλασσαν φοβουμένη μήπως ἀνακαλυφθῇ ὑπὸ τοῦ πατρός της· ὁ Ποσειδῶν παραλαβὼν αὐτὸν μετήνεγκεν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν, ἔνθα οὗτος ἀνετράφη ὑπὸ θυγατρός τινος τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης. Ἡλικιωθεὶς ὁ Εὔμολπος ἔφυγεν ἐξ Αἰθιοπίας καὶ ἦλθεν εἰς Θράκην πρὸς τὸν αὐτόθι βασιλεύοντα Τεγύριον, ὅστις ὑποδεχθεὶς αὐτὸν ἀφῆκε διάδοχον τῆς βασιλείας του. Προσκληθεὶς ὑπὸ τῶν ἐν Ἀττικῇ Ἐλευσινίων εἰς βοήθειαν κατὰ τῶν Ἀθηναίων, ὡδήγησεν εἰς Ἀττικὴν στράτευμα Θρᾳκῶν καὶ ἐπολέμησε κατὰ τοῦ βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν Ἐρεχθέως, ὅτε καὶ ἀπώλεσεν ἐν τῇ μάχῃ κατὰ τὸν Πίνδαρον τὸν ἴδιον υἱόν του Ἴσμαρον, κατ' ἄλλους δὲ ἐφονεύθη καὶ ὁ ἴδιος. Πιθανώτερον εἶναι ὅτι ἐπῆλθε συμβιβασμὸς καὶ ὅτι συνηνώθη ἡ Ἐλευσὶς μετὰ τῶν Ἀθηνῶν, τῆς μὲν πολιτικῆς ἀρχῆς παραχωρηθείσης εἰς τοὺς βασιλεῖς τῶν Ἀθηνῶν, τῆς δὲ ἱερατικῆς εἰς τὸν Εὔμολπον καὶ τοὺς ἀπογόνους του «Εὐμολπίδας» καλουμένους.

ΕΥΜΩΝ, υἱὸς τοῦ Λυκάονος κατ' Ἀπολλόδωρον.

Ε-ΥΝ (Piet. Heyn ἢ Hein), περίφημος ναύαρχος Ὁλλανδὸς γεν. τῷ 1570, φονευθεὶς τῷ 1629. Ἐκ παιδικῆς ἡλικίας εἰσελθὼν εἰς τὸ ναυτικὸν, συνελήφθη ὑπὸ τῶν Ἱσπανῶν αἰχμάλωτος, καὶ ἐπὶ τετραετίαν ὑποστὰς τὰ δεινὰ τῆς αἰχμαλωσίας, συνέλαβεν ἔκτοτε ἄσπονδον μῖσος κατὰ τῶν Ἱσπανῶν. Μετὰ τὴν εἰς Ὁλλανδίαν ἐπιστροφήν του, ἐπολέμησεν αὐτοὺς ἀκαταπαύστως καὶ ἀνηλεῶς, ὥστε κατίσχυσε τὸ φρόνημα τῶν ἐχθρῶν του. Ἕνεκα τῶν ἀνδραγαθημάτων του ἐγένετο ἀντιναύαρχος τοῦ στόλου τῆς Ἑταιρίας τῶν Ἰνδιῶν. Τῷ 1624 μετέσχεν ὡς δεύτερος ἀρχηγὸς τῆς κατὰ τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἱσπανικῶν ἀποικιῶν πρώτης ναυτικῆς ἐκστρατείας τῆς διαταχθείσης καὶ διοργανισθείσης ὑπὸ τῆς ἑταιρίας τῶν Ἰνδιῶν, καὶ ἐκτελέσας πολλὰ θαυμάσια ἔργα ἐπέστρεψεν εἰς Ὁλλανδίαν. Τῷ 1626 ἡ ἑταιρία προεβίβασεν αὐτὸν εἰς τὸν βαθμὸν ναυάρχου, καὶ ἀπέστειλε πάλιν αὐτὸν εἰς Ἀμερικὴν μετὰ στόλου ἐκ 13 πλοίων πολεμικῶν· ἀναδειχθεὶς κατὰ τὴν ἐκστρατείαν ταύτην ἀληθῶς ἥρως ἐπέστρεψεν εἰς Ὁλλανδίαν μετὰ πολλῶν λαφύρων. Καὶ κατὰ τὸ 1628 ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς ἑταιρίας εἰς Μεξικὸν μετὰ νέου στόλου ἐξ 24 πλοίων μετὰ 623 πυροβόλων, 6684 ναυτῶν καὶ 894 στρατιωτῶν, ὅπως συλλάβῃ τὸν «Ἀργυροῦν» στόλον τῶν Ἱσπανῶν, δι' οὗ κατ' ἔτος μετεκομίζοντο ἐξ Ἀμερικῆς εἰς Ἱσπανίαν ἅπαντα τὰ πολύτιμα προϊόντα. Ἐπιτυχὼν τὸν στόλον ἐν τῷ μεξικανικῷ κόλπῳ συνεκρότησε ναυμαχίαν καὶ νικήσας κατέλαβε λείαν ἀξίζουσαν 16 ἑκατομμύρια φράγκων. Πρὸς ἀνταμοιβὴν κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του εἰς Ὁλλανδίαν ἀνηγορεύθη μέγας ἀντιναύαρχος τῆς Ὁλλανδίας τῷ 1629. Ἀμέσως ἀπῆλθεν ὅπως πολεμήσῃ τοὺς ἐφοπλιστὰς τῆς Δουγκέρκης, καταστρέφοντας τὸ ἐμπόριον τῶν Ὁλλανδῶν. Τῇ 30 αὐγούστου 1629 συναντήσας ἐχθρικὴν μοῖραν διεσκόρπισεν αὐτὴν καὶ συν-

ἔλαβε 3 πλοῖα ἀλλ' ἔπεσε πληγωθεὶς θανασίμως.

ΕΥΝΑΠΙΟΣ, ῥήτωρ καὶ ἱστορικὸς Ἕλλην, γεν. ἐν Σάρδεσι τῆς Λυδίας τῷ 347, ἀποθ. τὸ 420 μ. Χριστόν. Ἦτο πιθανῶς συγγενὴς τοῦ Εὐναπίου περιφήμου ῥήτορος, ὅστις ἐπιφορτισθεὶς ὑπὸ τῶν Λυδῶν τῷ 360, διά τινος ἀποστολῆς παρὰ τῷ αὐτοκράτορι Ἰουλιανῷ τῷ Παραβάτῃ, ἐξεπλήρωσε μετ' ἐπιτυχίας τὴν ἀποστολήν του. Πρῶτον διδάσκαλον ἔσχε τὸν Χρυσάνθιον ῥήτορα καὶ θεολόγον ἐθνικὸν σύζυγον τῆς Μελίτης, ἐξαδέλφης τοῦ Εὐναπίου, ἐιορισθέντα ὑπὸ τοῦ Ἰουλιανοῦ πρὸ τῆς ἀπελεύσεώς του εἰς Περσίαν τῷ 362 μέγαν ποντίφηκα τῆς Λυδίας. Ὁ Εὐνάπιος ἐνεπνεύσθη ὑπὸ τῶν μαθημάτων τοῦ διδασκάλου του ἀσπονδότατον μῖσος κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἐκκαιδεκαέτης μετέβη εἰς Ἀθήνας πρὸς τελειοποίησιν τῶν σπουδῶν του παρὰ τῷ Προαιρεσίῳ ὀγδοηκοντούτει γέροντι κατέχοντι τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν ῥητόρων τῆς περιφήμου ἐκείνης σχολῆς τῶν τελευταίων ὑπερασπιστῶν τῆς εἰδωλολατρείας. Κατὰ τὸν πλοῦν ὑποκύψας εἰς πυρετὸν διέτρεξε κίνδυνον θανάτου καὶ μόλις ἐσώθη ἐκ τῶν πολλῶν περιποιήσεων τοῦ νέου διδασκάλου του καὶ διὰ τῆς περὶ τὴν θεραπευτικὴν ἱκανότητος τοῦ ἰατροῦ Αἰσχίνου τοῦ Χίου συσκευάσαντος πρὸς διάσωσιν αὐτοῦ ὀρασχηριώτατον φάρμακον. Ὁ Εὐνάπιος ἀναῤῥώσας κατεγράφη μεταξὺ τῶν μαθητῶν τοῦ Προαιρεσίου καὶ μετὰ τετραετῆ προκαταρκτικὴν διδασκαλίαν εἰσῆλθεν εἰς τὰ μυστήρια τῆς θεουργικῆς διδασκαλίας τῆς ἱδρυθείσης ὑπὸ τοῦ Ἰαμβλίχου, μυηθεὶς κατὰ τὴν αὐτὴν πιθανῶς ἐποχὴν καὶ εἰς τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια. Μετὰ πενταετῆ ἐν Ἀθήναις διαμονὴν ἠθέλησε νὰ μεταβῇ εἰς Αἴγυπτον πρὸς περαιτέρω σπουδὴν ἀλλὰ προσκληθεὶς ὑπὸ τῶν γονέων του ἐπανέκαψεν εἰς τὴν πατρίδα του καὶ ἐδίδαξεν ἐκεῖ τὴν ῥητορικήν. Ἀπὸ πρωΐας μέχρι μεσημβρίας ἐπεδίδετο εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς ῥητορικῆς περὶ μεσημβρίαν δὲ συνδιελέγετο μετὰ τοῦ Χρυσανθίου μετὰ τῶν ὑψηλοτάτων ἀρχῶν τῆς φιλοσοφίας. Ἐσπούδασε προσέτι καὶ τὴν ἰατρικήν, καὶ ἔσχε στενωτάτας σχέσεις μετὰ τοῦ Ὀριβάσιου. Ἀγνοεῖται ἡ χρονολογία τοῦ θανάτου του, ἀλλὰ βέβαιον εἶναι τῷ 414 συνέγραφεν εἰσέτι. Δύο συγγράμματα ἀποδίδονται εἰς αὐτόν, ὧν τὸ πρῶτον ἐπιγραφόμενον «Βίοι φιλοσόφων καὶ σοφιστῶν» σώζεται ἤδη, τοῦ δὲ δευτέρου ἐπιγραφομένου «Μετὰ Δέξιππον χρονικὴ ἱστορία» ἐν βιβλίοις τέσσαρσι καὶ δέκα» σώζονται ἀποσπάσματα μόνον. Τοὺς «Βίους» συνέταξεν ἐδόθη εἰς τὴν παρακίνησιν τοῦ διδασκάλου του Χρυσανθίου· περιέλαβε δὲ ἐν αὐτοῖς βίους οὐχὶ μόνον φιλοσόφων, ἀλλὰ καὶ ῥητόρων καὶ ἰατρῶν ἀκμασάντων ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ τρίτου μετὰ Χ αἰῶνος μέχρι τέλους τοῦ τετάρτου. Ὁ Εὐνάπιος διέρχεται τοὺς βίους 23 ἀνδρῶν τινῶν μὲν ἐν συντομίᾳ ἑτέρων δὲ διεξοδικῶς. Οἱ ἄνδρες οὗτοι εἶναι· Πλωτῖνος, Πορφύριος, Ἰάμβλιχος, Αἰδέσιος, ὁ ἐκ Καππαδοκίας, Μάξιμος ὁ μαθητὴς μὲν τοῦ Αἰδεσίου διδάσκαλος δὲ Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου, Πρίσκος ὁ μετὰ τοῦ Μαξίμου συνοδεύσας τὸν Ἰουλιανὸν εἰς τὴν κατὰ τῶν Περσῶν στρατείαν καὶ παραστὰς αὐτῷ ἀποθνήσκοντι καὶ περὶ ἀθανασίας ψυχῆς λαλοῦντι, Ἰουλιανὸς ὁ ἐκ Καππαδοκίας σοφιστὴς, Προαιρέσιος ὁ ἐξ Ἀρμενίας, Ἐπιφάνιος ὁ ἐκ Συρίας, Διόφαντος ὁ ἐξ Ἀραβίας καὶ Σώπολις, ἀμφότεροι διδάσκαλοί του, Ἱμέριος Παρνάσιος, Λιβάνιος ὁ ἐξ Ἀντιοχείας, Ἀκάκιος ὁ ἐκ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης, Νυμφιδιανὸς ὁ ἐκ Σμύρνης ἀδελφὸς τοῦ προμνημονευθέντος Μαξίμου καὶ Κλαυδιανοῦ, ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν ἐπιστολῶν ὑπὸ τοῦ Ἰουλιανοῦ τεταγμένος, οἱ τέσσαρες ἰατροὶ Ζήνων ὁ Κύπριος, Μάγνος ὁ ἐξ Ἀντιοχείας τῆς ὑπὲρ τὸν Εὐφράτην, Ὀριβάσιος ὁ ἐκ Περγάμου, Ἰωνικὸς ὁ ἐκ Σάρδεων, προσέτι Χρυσάνθιος ὁ διδάσκαλός του, Ἐπίγονος ὁ ἐκ Δακεδαίμονος καὶ Βερονικιανὸς ὁ ἐκ Σάρδεων. Ὁ Εὐνάπιος δὲν φυλάττει μέτρον τῆς ἐκτάσεως τῶν βίων του κατὰ τὴν ἐπιστημότητα τῶν βιαγραφουμένων, ὀλίγας μὲν λέξεις γράφων περὶ τοῦ Πλωτίνου, ἐκτενέστερα δὲ περὶ Πορφυρίου καὶ Ἰαμβλίχου, ἐν ἐκτάσει δὲ περὶ τῶν συγχρόνων του φιλοσόφων καὶ ῥητόρων καὶ ἰδίως περὶ τῶν διδασκάλων του Χρυσανθίου καὶ Προαιρεσίου. Ἐν ἅπασι τούτοις τοῖς διηγήμασιν ὁ Εὐνάπιος ἐμπνέεται ὑπὸ τοῦ κατὰ χριστιανισμοῦ πάθους καὶ τῶν προλήψεων τῆς ἐποχῆς καὶ τῆς σχολῆς τοὺς θεοσεβεστέρους ὡς τοὺς Ἀλεξανδρινοὺς τῆς ἐποχῆς του ὠθεῖ μέχρι φανατισμοῦ τὴν εἰς τὴν εἰδωλολατρικὴν θρησκείαν ἀφοσίωσίν του καὶ μὴ ὢν συγγραφεὺς ἀμερόληπτος καθίσταται ἀνάξιος πίστεως. Ἐν τούτοις καὶ μετὰ τὰς ἐλλείψεις ταύτας τὸ σύγγραμμά του καθίσταται περίεργον μνημεῖον ἐποχῆς μικρὸν ἐγνωσμένης, ἧς παρίστησιν ὁπωσοῦν πιστῶς τὸ μεγαλεῖον καὶ τὰς ἀθλιότητας. Τῶν «Βίων» τοῦ Εὐναπίου ἐγένοντο διάφοροι ἐκδόσεις, διακρίνεται δὲ ἡ τοῦ Βοασσονάδου περιλαμβάνουσα καὶ σπουδαίας σημειώσεις τοῦ Βυττενβαχίου ἐν Ἀμστελοδάμῳ 1822 εἰς δύο τόμους. Τοῦ δευτέρου συγγράμματος τῆς «Μετὰ Δέξιππον χρονικῆς ἱστορίας» ὀλίγα μόνον

ἀποσπάσματα σώζονται. Κατὰ τὸν ἱερὸν Φώτιον ἡ ἱστορία αὕτη ἤρχετο ἀπὸ τοῦ θανάτου Κλαυδίου τοῦ Β' τῷ 270 καὶ ἔληγεν εἰς τὸ δέκατον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Ἀρκαδίου τὸ 404, καθ' ὃ ἐξωρίσθη ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Ἡ διαθεβαίωσις αὕτη ἀντιφάσκει πρός τι ἀπόσπασμα, ἐν ᾧ πρόκειται περὶ τῆς φιλαργυρίας τῆς αὐτοκρατείρας Πουλχερίας λαβούσης τὸ ἄξίωμα τοῦτο τῷ 414· ἴσως ὅμως τὸ χωρίον τοῦτο εἶναι ἁπλῆ παρέκβασις εἰς συμβάντα μεταγενέστερα τῶν ἐμπεριεχομένων ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἐγράφη κατ' αἴτησιν τοῦ Ὀριβασίου, καὶ κατὰ τὸν Φώτιον ὁ συγγραφεὺς ἔκαμε δύο ἐκδόσεις αὐτοῦ. Ἐν τῇ πρώτῃ ὁ συγγραφεὺς ἐξέχεεν ἐλευθέρως τὸ μῖσός του κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ, ὡμίλει περὶ τοῦ Κωνσταντίνου δι' ὑβριστικωτάτων ἐκφράσεων, καὶ ἀπέδιδεν εἰς τὸν Ἰουλιανὸν θείαν κατάβασιν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν· εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἔκδοσιν εἰς ἣν ἀνήκουσι τὰ διασωθέντα ἀποσπάσματα ἐξωβελίσθησαν αἱ κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ βίαιαι ἐκφάσεις καὶ ἡ ἀποθέωσις τοῦ μεγίστου αὐτοῦ ἐχθροῦ, ἀλλ' ὁ ἐξωβελισμὸς οὗτος γενόμενος μετὰ πολλῆς ὀλιγωρίας, κατέστησε σκοτεινότατα μέρη τινὰ τοῦ συγγράμματος, καὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ παραδεχθῇ τις ὅτι ἐγίνετο ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Εὐναπίου. Τὸ ὕφος τοῦ συγγράμματος τούτου καταδικάζεται ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ὡς καὶ τὸ τῶν «Βίων». Ὀλίγα τῶν ἀποσπασμάτων ἦσαν γνωστὰ προηγουμένως· ἀλλ' ὁ Ἄγγελος Μάϊος ἀνεκάλυψε πλεῖστα ἄλλα. Ἐκτὸς τοῦ Εὐναπίου τοῦ Σαρδιανοῦ ὁ Σοϊδας μνημονεύει ἐν τῇ λέξει «Μουσώνιος» καὶ ἕτερον Εὐνάπιον ἐκ Φρυγίας.

Ε-ΥΝΑΡΔΟΣ (Ἰω. Ἀννης-Γαβριὴλ), φιλέλλην ἐκ Γενεύης, καταγωγῆς γαλλικῆς, γεν. ἐν Λυὸν τῷ 1775, ἀποθ. τῷ 1863. Ἡ οἰκογένειά του ἀπῆλθε τῆς πατρίδος του κατὰ συνέπειαν τῶν θρησκευτικῶν καταδιωγμῶν καὶ ὁ πατήρ του ἔσχεν ἐμπορικὸν οἶκον ἐν Λυών. Κατὰ τὴν τῷ 1793 πολιορκίαν τῆς πόλεως ταύτης ὁ Εὐνάρδος ἐπολέμησεν ἐν τοῖς τάγμασι τῶν ὑπερασπιστῶν της, καὶ μετὰ τὴν πτῶσίν της κατέφυγε μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς Γένουαν, καὶ ἀποκατέστη ἐκεῖ ὡς μεγαλέμπορος. Ὅτε ὁ Μασσένας τῷ 1800 ὑπέστη αὐτόθι πολιορκίαν ὑπὸ τῶν Ἄγγλων καὶ Αὐστριακῶν, ὁ Εὐνάρδος ὑπηρέτησεν ὡς ἐθελοντής. Τῷ 1801 μετέβη εἰς Λιβόρνον, ὅπου ἐπιτραπεὶς τὴν διαμεσολάβησιν δανείου διὰ τὸν βασιλέα τῆς Ἐτρουρίας, ἐκέρδησε μέγιστα χρηματικὰ ποσὰ ἐξ αὐτοῦ. Τῷ 1810 ἐπανέκαμψεν εἰς Γενεύην. Τῷ 1814 παρέστη ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς ἑλβετικῆς ὁμοσπονδίας ἐν τῷ συνεδρίῳ τῆς Βιέννης, καὶ ἐκεῖ συνέδεσε στενὰς σχέσεις μετὰ τοῦ Καποδιστρίου, ἀντιπροσώπου τότε τῆς Ῥωσσίας ἐν τῇ συνόδῳ ταύτῃ. Τῷ 1818 ἀντεπροσώπευσε τὸν μέγαν δοῦκα τῆς Τοσκάνης ἐν τῷ συνεδρίῳ τοῦ Ἀκυισγράνου, καὶ ἐνῷ διέμενεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ διωρίσθη ὑπὸ τοῦ μεγάλου δουκὸς σύμβουλος τῆς αὐλῆς, καὶ ἔλαβε τίτλους εὐγενείας. Ἐπιστρέψας εἰς Γενεύην ἀφωσιώθη ὅλως ἔκτοτε εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων ἐπαναστάντων τῷ 1821 κατὰ τῆς τουρκικῆς κυριαρχίας. Μεταβὰς εἰς Παρισίους τῷ 1825 ἐγένετο μέλος τοῦ ἐκεῖ ἑλληνικοῦ κομητάτου καὶ ἀμέσως ἐπολιτογραφήθη Ἕλλην καὶ ἀνεκηρύχθη πολίτης Ἀθηνῶν ὑπὸ τῆς Ἄργει ἐθνοσυνελεύσεως. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην εἶχεν ἀλληλογροφίαν μετὰ πάντων τῶν φιλελλήνων εὐρωπαίων, καὶ ἀνελάμβανε μετὰ ζήλου πᾶν ἀφορῶν τὰ ἑλληνικὰ συμφέροντα. Χάριν τούτων μετέβη τῷ 1827 εἰς Λονδῖνον, ἀλλὰ δὲν εὗρεν ἐκεῖ εὐνοϊκὰς ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων τὰς διαθέσεις τοῦ βρετανικοῦ ἀνακτοβουλίου. Ἐπιτραπεὶς ἀποστολὴν ὑπὸ τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος, τοῦ στενωτάτου φίλου του Καποδιστρίου, καὶ ἐφοδιασθεὶς ὑπ' αὐτοῦ διὰ πληρεξουσίων ἐγγράφων ἐπέστρεψε τῷ 1829 εἰς Παρισίους ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν ἐγγύησιν τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως διὰ νέον δάνειον, οὗτινος οἱ Ἕλληνες εἶχον τότε μεγίστην ἀνάγκην. Ἀρνηθέντος τοῦ ὑπουργείου Πολινὰκ τὴν συνδρομήν του, ἀπεφάσισε νὰ ἀποστείλῃ ὁ ἴδιος εἰς Ἑλλάδα ἐκ τῶν ἰδιαυτοῦ καὶ ἄνευ ἐγγυήσεως τὸ ποσὸν 700 χιλιάδων φράγκων, καὶ μὴ ἀπολίσας τὴν γενναιότητα, ἀπετάθη κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸν βασιλέα Κάρολον Ι' καὶ τὸν Δελφῖνα πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος. Μετά τινας διαπραγματεύσεις τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Γαλλίας μετὰ τοῦ ἀνακτοβουλίου τῆς Πετρουπόλεως ἐφαίνετο εἰς τὸν Εὐνάρδον ἐλπίς τις ἐπιτυχίας, ὅτε ἐπελθοῦσα ἐν Γαλλίᾳ ἡ ἐπανάστασις τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1830 ἐπήνεγκε τὴν ἀποτυχίαν. Ἕνεκα ἑτέρου ἑλληνικοῦ δανείου ἀνέλαβε νέον ταξείδιον εἰς Λανδῖνον· ἐπιστρέψας εἰς Παρισίους μετεβίβασε τὴν πληρεξουσιότητά του εἰς τὸν πρίγκηπα Μιχαὴλ Σοῦτσον σκοπεύων νὰ διαχειμάσῃ εἰς Ῥώμην. Ἐκεῖθεν ἀπέστειλε πολλὰ ὑπομνήματα εἰς τοὺς πρίσβεις τῶν τριῶν μεγάλων δυνάμεων, καὶ ἐξεδίαζε τὸ συνέδριον τοῦ Λονδίνου πρὸς ἐκλογὴν βασιλέως τῆς Ἑλλάδος (ἴδε ΛΕΟΠΟΛΔΟΣ καὶ ΟΘΩΝ) καὶ ἐπίσης σύστασιν τοῦ ὑποσχεθέντος δανείου. Ὁ Εὐνάρδος γενόμενος ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ἔχων σχέσεις μετὰ τοῦ Κυβερνήτου

τῆς Ἑλλάδος μέχρι τῆς δολοφονίας του ἀνέλαβε μετὰ τὸ στυγερὸν τοῦτο κακούργημα τὴν ὑπεράσπισιν τῆς μνήμης τοῦ φίλου του ἐν ταῖς ἐφημερίσι. Ὅτε τῷ 1841 ἐξερράγη ἡ κρητικὴ ἐπανάστασις, ὁ Εὐνάρδος προσεπάθησε νὰ ἀναζωπυρήσῃ τὸν φιλελληνισμὸν ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τυύτῳ ἀπετάθη πρὸς τὰ μέλη τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ κομητάτου τῶν Παρισίων· ἀλλ' ἡ αἰφνηδία καταστολὴ τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος κατέσχεσεν ἄχρηστα τὰ διαβήματά του. Σύγγραμμα τοῦ Εὐνάρδου Lettres et documents officiels relrtifs aux divers événements de Grèce, ἐν Παρισίοις, Didot. 1831.

Ε-ΥΝΕ (Χριστιανὸς-Γοττλὸβ Heyne), περίφημος φιλολόγος καὶ ἀρχαιολόγος γερμανός, γεν. ἐν Σαξωνίᾳ τῷ 1729, ἀποθ. τῷ 1812. Ἐκ πτωχῶν γονέων καταγόμενος, ὑπέρεη τὰ πάνδεινα ἐν τῇ νεότητί του ἕνεκα τῆς στερήσεως τῶν μέσων πρὸς σπουδὴν καὶ σποσδαίας ἀσθενείας, εἰς ἣν ὑπέκυψε συνεπείᾳ τῆς ὑπερβολικῆς ἐπιμελείας του. Ἤρχησεν ἡ φήμη του ἐκ τῆς ἐκδόσεως τῶν «Ἐλεγείων τοῦ Τιδούλλου» (1755) καὶ τοῦ «Ἐγχειριδίου τοῦ Ἐπικτήτου» (1756), ἀλλ' ἕνεκα τοῦ Ἐπταετοῦς πολέμου δὲν ἠδυνήθη νὰ καταλάβῃ μόνιμόν τινα θέσιν, μόλις δὲ τῷ 1763 κατέλαβε τὴν ἕδραν τῆς ῥητορικῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Γοτίγγης. Ἔκτοτε τὸ μέλλον του ἐξησφαλίσθη, καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν ὡς ἐκδότης τῶν ἀρχαίων κλασικῶν συγγραφέων καὶ ὡς εἷς τῶν πρώτων καθηγητῶν τῆς σχολῆς κατετάχθη μεταξὺ τῶν σοφωτέρων ἀρχαιολόγων τῆς Εὐρώπης ἁπάσης. Αἱ ἐκδόσεις τῶν λατίνων συγγραφέων Βιργιλίου καὶ Τιδούλλου καὶ τῶν ἑλλήνων Πινδάρου, Ἀπολλοδώρου καὶ τῆς Ἰλιάδος τοῦ Ὁμήρου πολλάκις ἀναδημοσιευθεῖσαι ἔσχον φήμην εὐρωπαϊκήν· σπουδαία ὅμως ἔλλειψις παρουσιάζεται ἐν αὐταῖς ἡ μὴ βαθεῖα γνῶσις τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς λατινικῆς γραμματικῆ. Ἀλλ' ἡ φιλολογικὴ ἀξία τεῦ Ἑύνε ἔγκειται ἰδίως ἐν τῇ μακρᾷ σειρᾷ τῶν ὑπομνημάτων του περὶ τῆς μυθολογίας καὶ τῆς ἀρχαιολογίας περιεχομένων ἐν τῇ συλλογῇ τῆς Βασιλικῆς Ἑταιρίας τῆς Γοτίγγης (1763-1814) καὶ ἐκδοθόντων ἰδιαιτέρως ἐν τοῖς Opuscula academica αὐτοῦ. Ὁ Ἑύνε διὰ τῆς διδασκαλίας του ἐμόρφωσε πολλοὺς φιλολόγους διακεκριμένους τῆς Γερμανίας. Ἦν προσέτι ὁ Ἑύνε ἔφορος τῆς βιβλιοθήκης τῆς Γοτίγγης, ἧς τοὺς τόμους ἀνεβίβασεν ἀπὸ 60 χιλ. εἰς 200 χιλ. Διορισθεὶς ἰσόβιος γραμματεὺς τῆς Βασιλικῆς Ἑταιρίας τῆς Γοτίγγης, συνέταξεν ὡς τοιοῦτος τὰ ἐγκώμια πολλῶν σοφῶν. Ὁ Ἑύνε διῆλθε τὸ γῆρας του ἐν μέσῳ τιμῶν καὶ γενικοῦ θαυμασμοῦ, ἀπέθανε δὲ ἐξ ἀποπληξίας. Ἕνεκα τῆς μεγίστης φήμης του ἐξελέγη μέλος πλείστων σοφῶν ἑταιριῶν τῆς Εὐρώπης.

ΕΥΝΕΙΚΗ ἢ ΕΥΝΙΚΗ, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος. Ἐν τῇ Θεογονίᾳ τοῦ Ἡσιόδου γράφεται ἡ παραλήγουσα διὰ τῆς διφθόγγου ει παρὰ δὲ Ἀπολλοδώρῳ καὶ Θεοκρίτῳ ὀρθότερον μόνον διὰ τοῦ ἰῶτα.

ΕΥΝΗΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἰάσονος καὶ τῆς Ὑψιπύλης βασιλίσσης τῆς νήσου Λήμνου. Οὗτος ἐξηγόρασε παρὰ τοῦ Ἀχιλλέως τὸν Λυκάονα, ἕνα τῶν υἱῶν τοῦ Πριάμου. Παρὰ Στράβωνι καλεῖται ΕΥΝΕΩΣ καὶ ΕΥΝΕΥΣ.

ΕΥΝΙΚΗ ἴδε ΕΥΝΕΙΚΗ.

ΕΥΝΙΚΟΣ, ποιητὴς ἀθηναῖος, τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, σύγχρονος τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ τοῦ Φιλυλλίου, ζῶν κατὰ τὸν πέμπτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Σώζεται εἷς στίχους ἐκ τῆς κωμῳδίας του «Ἄντεια» ἥτις ἀποδίδεται καὶ εἰς τὴν Φιλύλλιον· ἡ ἐπιγραφὴ τῆς κωμῳδίας ἐλήφθη ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς ἑταίρας Ἀντείας μνημονευομένης ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Ἀνεξανδρίδου, καὶ κωμῳδηθείσης προσέτι ὑπό τε τοῦ Ἀλέξιος καὶ τοῦ Ἀντιφάνους. Μνημονεύται προσέτι ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἑτέρα κωμῳδία ἐπιγραφομένη «Πόλεις», ἀποδιδομένη καὶ εἰς τὸν Ἀριστοφάνην καὶ εἰς τὸν Φιλύλλιον. Ὁ Σουίδας ἔγραψε τὸ ὄνομά του ἐσφαλμένως «Αἴνικος». §. Ἀγαλματοποιὸς ἕλλην ἐκ Μιτυλήνης, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν Α' π. Χ αἰῶνα. Γνωστὸς μόνον ἐκ βραχειῶν ὑπομνήσεων τοῦ Πλινίου. §. Μακεδών τις μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀρριανοῦ.

ΕΥΝΟΜΙΑ, μία τῶν τριῶν Ὡρῶν, ἀδελφὴ τῆς Δίκης καὶ τῆς Εἰρήνης. Παρίστησι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὴν ἐκ τῶν νόμων Εὐταξίαν καὶ ἁρμονικὴν συντήρησιν τοῦ κοινωνικοῦ βίου.

ΕΥΝΟΜΙΑΝΟΙ, ὀπαδοὶ τοῦ Εὐνομίου (ἴδε ἐπόμ. ἄρθρον). Ἐκαλοῦντο καὶ «Ἀνόμοιοι», διότι ἔλεγον ὅτι ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα διαφέρουσιν οὐσιωδῶς τοῦ Πατρός. Οἱ αὐτοὶ ἐκαλοῦντο καὶ «Τρωγλοδύται» (ἴδ. τὴν λέξιν ταύτην).

ΕΥΝΟΜΙΟΣ, αἱρεσιάρχης, ζῶν κατὰ τὸν Δ' αἰῶνα. Γεννηθεὶς ἐν Καππαδοκίᾳ ἐγένετο ὑπογραφεὺς καὶ μαθητὴς τοῦ ὑπερασπιστοῦ τῶν Ἀρειανῶν Ἀετίου, ὃν καὶ ὑπερέβη γενόμενος ἀρχηγὸς τῶν Εὐνομιανῶν. Ὢν κατ' ἀρχὰς διάκονος τοῦ Ἀντιοχείας, ὕστερον ἐγένετο ἐπίσκοπος Κυζίκου. Εἰς τὴν ὀζασίαν τοῦ Ἀρείου ὅτι τὸ δεύτερον πρόσωπον τῆς Ἁγίας Τριάδος ὁ Υἱὸς εἶναι κτίσμα καὶ οὐχὶ Θεός, προσέθηκεν ὅτι καὶ

τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μαράγεται ἐκ τοῦ Γιοῦ· ἀλλ' ἡ δοξασία αὕτη ὀλίγους μόνον εὗρεν ὀπαδούς. Εἰς ταύτην προσέθηκε καὶ ἕτερον ἠθικὸν ἄξίωμα ὅτι οἱ διατηροῦντες πιστῶς τὰς δοξασίας του δὲν χάνουσί ποτε τὴν χάριν ὁσαςδήποτε ἁμαρτίας καὶ ἂν πράξωσι. Καθαιρεθεὶς ἕνεκα τῶν δοξασιῶν του, ἐξωρίσθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίου, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ Οὐάλης ἀπεδίωξεν αὐτὸν μέχρι Μαυριτανίας. Ἐπανελθὼν ἐκ τῆς ἐξορίας του ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ ἐν Καππαδοκίᾳ ὑποστατικά του, καὶ ἐκεῖ ἀπέθανε περὶ τὸ 396. Μεταξὺ τῶν συγγραμμάτων του, ὧν ἀποσπάσματα μόσον σώζονται διακρίνονται μία Ἑρμηνεία εἰς τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, μία Ἀπολογία τῶν δογμάτων καὶ τῆς διαγωγῆς του, καὶ μία δογματικὴ πραγματεία ἐπιγραφομένη «Ἐξήγησις τῆς πίστεως». Τὰς δοξασίας του κατεπολέμησεν ὁ ἅγιος Βασίλειος καὶ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης. Ὁ Φαβρίκιος ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ βιβλιοθήκῃ» ἐξέδωκε τὴν ἐξήγησιν τῆς πίστεως καὶ τὴν Ἀπολογίαν.

ΕΥΝΟΜΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἀρχιτέλους. Ὑπηρετῶν ἐν τῇ τραπέζῃ, ὅτε ὁ Ἡρακλῆς ἐφιλοφρονεῖτο ὑπὸ τοῦ Οἰνέως, ἐῤῥαπίσθη ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους καθ' ἣν στιγμὴν ἔχονεν ὕδωρ διὰ νὰ νίψῃ τὰς χεῖράς του, ὡς ἀνεπιτηδείως ἐκτελῶν τὸ καθῆκόν του. Τὸ ῥάπισμα τόσον βαρὺ ἦτο ὥστε ὁ Εὔνομος ἀμέσως ἔπεσε νεκρός. §. Βασιλεὺς τῆς Σπάρτης πατὴρ κατὰ Πλάτωνα τοῦ Πολυδέκτου καὶ τοῦ Λυκούργου, κατὰ δὲ Ἡρόδοτον ἀδελφὸς τοῦ Λυκούργου καὶ πατὴρ τοῦ Χαριλάου. §. Ναύαρχος τῶν Ἀθηναίων, μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος. §. Κῆρυξ τῶν Ἀθηναίων, μνημονευόμενος ἐν τῷ περὶ Στεφάνου τοῦ Δημοσθένους. §. Ποιητὴς καὶ κιθαρῳδὸς ἐκ Λοκρῶν τῆς Ἰταλίας μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Λουκιανοῦ.

ΕΥΝΟΣΤΟΣ, ἥρως ἐν Ταινάρῳ, υἱὸς τοῦ Ἤλιδος καὶ ἔκγονος τοῦ Κηφισσοῦ. Ὑπῆρχεν ἐν Ταινάρῳ ἀφιερωμένον εἰς αὐτὸν ἱερὸν ἄλσος, οὗ ἡ εἴσοδος ἀπηγορεύετο εἰς τὰς γυναῖκας.

ΕΥΝΟΥΣ, ἀρχηγὸς τοῦ ἐν Σικελίᾳ τῷ 135 π. Χ ἐκραγέντος Δουλικοῦ πολέμου. Γεν. ἐν Ἀπαμείᾳ τῆς Συρίας ἐγένετο δοῦλος τοῦ Ἀντιγένους, πλουσίου πολίτου τῆς ἐν Σικελίᾳ Ἕννης. Ἐπηγγέλλετο κατ' ἀρχὰς τὸν ὀνειροκρίτην καὶ τὸν γόητα ἐξάγων φλόγας ἐκ τοῦ στόματός του. Ἡ γοητεία αὕτη καὶ ἄλλαι τοῦ αὐτοῦ εἴδους διεσκέδαζον τὸν Ἀντιγένην, ὅστις ἤρεσεν αὐτὸν νὰ ὁμιλῇ μετὰ τῆς Συρίας Θεᾶς καὶ νὰ προφητεύῃ εἰς ἑαυτὸν βασιλείαν. Ἐν τούτοις ἕνεκα τούτων ἐθεωρεῖτο παρὰ τῶν λοιπῶν δούλων ὡς ἔκτακτον ὄν. Οἱ δοῦλοι τοῦ Δαμοφίλου πολίτου καὶ τούτου πλουσίου καὶ σκληροῦ τῆς Ἕννης, ἀποφασίσαντες ἀνταρσίαν συνεβουλεύθησαν κατὰ πρῶτον τὸν Εὔνουν, ὅστις οὐχὶ μόνον δὲν ἀπέτρεψεν αὐτούς, ἀλλὰ καὶ συνηνώθη μετ' αὐτῶν· Οἱ δοῦλοιοι συμποσούμενοι περὶ τοὺς 400 προσέβαλον ἐξαίφνης τὴν Ἕνναν, καὶ βοηθούμενοι ὑπὸ τῶν λοιπῶν δούλων τῶν εὑρισκομένων ἐν τῇ πόλει, εὐκόλως ἐκυρίευσαν αὐτήν. Οἱ νικηταὶ ἐδείχθησαν ἀνηλεεῖς καὶ ἔσφαξαν σχεδὸν πάντας τοὺς ἐλευθέρους, ἐκτός τινων σωθέντων διὰ τοῦ Εὔνου, ἀλλ' εἰς τὴν θυγατέρα τοῦ Δαμοφίλου ἐναντιουμένην πάντοτε εἰς τὰς ὠμότητας τοῦ πατρός της προσηνέχθησαν ἐπιεικῶς καὶ ὡδήγησαν αὐτὴν ἀσφαλῶς εἰς Κατάνην. Ὁ Εὔνους ἐκλεγεὶς ἀρχηγὸς τῶν ἀνταρτῶν περιεβλήθη τὸ διάδημα καὶ ὠνομάσθη βασιλεὺς Ἀντίοχος. Ἡ Σικελία τότε ἦτο πλήρης δούλων, ἐξ ὧν πολλαὶ ἐπικουρίαι πανταχόθεν τῆς νήσου προσῆλθον εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Εὔνου, Κίλιξ δέ τις Κλέων καλούμενος καὶ διοικῶν 5 χιλιάδας δούλων, μεθ' ὧν πρότερον ἐλεηλάτει τὴν χώραν τοῦ Ἀκράγαντος συνηνώθη μετ' αὐτοῦ καὶ ἐγένετο ὑπασπιστής του. Οἱ ἀντάρται ἐνίκησαν ἀλληλοδιαδόχως τέσσαρας ἀνθυπάτους καὶ τὸν ὕπατον Γάϊον Φούλβιον Φλάκκαν· ἀπὸ Μεσσήνης μέχρι Λιλυβαίου ἦσαν πανταχοῦ κύριοι, καὶ τὸ παράδειγμά των διήγειρε πανταχοῦ ἀνταρσίας. Ἐν Δήλῳ, ἐν Ἀττικῇ, ἐν Καμπανίᾳ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ Λατίῳ ἐγένοντο ἀπόπειραι ἀμέσως κατασταλεῖσαι. Ἐπὶ τέλους τῷ 133, ὁ Καλπούρνιος Πίσων διέλυσε τὴν πολιορκίαν τῆς Μεσσήνης καὶ περιέκλεισεν αὐτοὺς ἐν Ταυρομενίῳ. Τὸ φρούριον τοῦτο ἐκυρίευσεν ὁ Ῥουπίλιος, ὅστις κατέλαβε καὶ τὴν Ἕνναν διὰ προδοσίας. Ὁ Εὔνους καταφυγὼν εἰς σπήλαιον, ἀνεκαλύφθη ἐκεῖ μετὰ τεσσάρων ὑπηρετῶν του, καὶ ἀλυσσοδεθεὶς ἀπέθανε μετ' ὀλίγον ἐν τοῖς δεσμοῖς ἐκ φθειριάσεως.

ΕΥΝΟΥΧΟΙ, δοῦλοι θαλαμηπόλοι ὑπηρετοῦντες εἰς τοὺς γυναικωνίτας τῶν ἀνακτόρων τῆς Ἀσίας. Λέγεται ὅτι πρώτη ἡ Σεμίραμις συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ εὐνουχίσῃ δούλους καὶ νὰ προσλάβῃ αὐτοὺς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της. Οἱ εὐνοῦχοι προσαρτώμενοι κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἡγεμόνων ἔπαιζον σημαντικὸν πρόσωπον περὶ τὴν διοίκησιν τῶν γυναικωνιτῶν. Περὶ τὰ τέλη τῆς βασιλείας τῆς Σεμιράμιδος ἐγένετο ἀνταρσία τῶν εὐνούχων· τοσοῦτον ἦσαν ἰσχυροί, ὥστε ὁ Νινύας, υἱὸς καὶ διάδοχος τῆς βασιλίσσης ἐκείτης ἠνώθη μετ' αὐτῶν καὶ τὸ παράδειγμά του ἐμιμήθησαν ἅπαν-

τες οἱ διάδοχοί του μέχρι τοῦ Σαρδαναπάλου. Οἱ Μῆδοι καὶ οἱ Πέρσαι εἶχον ἐπίσης πολλοὺς εὐνούχους, οἵτινες ἦσαν οἱ ἀνώτατοι τῶν δούλων. Ἡ σατραπεία τῆς Βαβυλωνίας καὶ τῆς Ἀσσυρίας προὐμήθευεν εἰς τοὺς Πέρσας κατ' ἔτος 500 νέους εὐνούχους. Τὰ ὡραιότερα τῶν ἀρρένων προωρίζοντο διὰ τὸν ὄρον τοῦτον. Οἱ Ἕλληνες ἐτίμων κατ' ἀρχὰς τὰ μέγιστα τοὺς εὐνούχους· ἀλλ' ἐπὶ τέλους προσελάβοντο αὐτοὺς εἰς τὰς ὑπηρεσίας των καὶ πολλοὶ ἔμποροι Ἕλληνες ἀνελάμβανον τὴν προμήθειαν εὐνούχων, ὧν κυριωτέρα ἀγορὰ ἦτο ἡ Ἔφεσος. Οἱ Οὐάλλοι, ἱερεῖς τῆς Κυβέλης ἦσαν εὐνοῦχοι. Πολλοὶ τῶν εὐνούχων ἔσχον μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν κυρίων των ὡς ὁ Βαγόας παρὰ τῷ Ἀλεξάνδρῳ, ὁ Φιλέταιρος παρὰ τῷ Λυσιμάχῳ, ὁ Μηνόφιλος παρὰ τῷ Μιθριδάτῃ, ὁ Φωτεινὸς παρὰ Πτολεμαίῳ τῷ Διονύσῳ καὶ ἄλλοι. Ἡ πολυτέλεια τῆς Ἀσίας εἰσαχθεῖσα καὶ ἐν Ῥώμῃ συνεισήγαγε καὶ τὴν χρῆσιν τῶν εὐνούχων· οἱ ἀσελγεῖς προετίμων παντὸς ἄλλου τὰς ὑπηρεσίας των. Καὶ αἱ γυναῖκες εἶχον ἐπίσης εὐνούχους εἰς τὴν ἰδιαιτέραν ὑπηρεσίαν των ὡς δούλους, σπανίως δὲ ὡς φύλακας. Οἱ αὐτοκράτορες παρέλαβον αὐτοὺς συμβούλους ὡς τὸν Νάρκισσον τὸν Πάλαντα καὶ ἄλλους. Ἐν τῷ βυζαντινῷ κράτει οἱ εὐνοῦχοι ἀπέλαυσαν μείζονα ἐπιρροὴν καὶ τὰ ἀνώτατα ἀξιώματα εἰς αὐτοὺς ἀπεδίδοντο· ὀλιγιστοι ὅμως ἐξ αὐτῶν ἀπεδείχθησαν ἄξιοι αὐτῶν διὰ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν πρωτερημάτων των ὡς ὁ Εὐτρόπιος, ὁ Ναρσῆς. Ὁ χριστιανισμὸς ἀπηγόρευσε τὸν εὐνουχισμόν, καὶ ἡ ἐκκλησία ἀπηγόρευσεν εἰς τοὺς εὐνούχους τὴν εἰς τοὺς ναοὺς ὑπηρεσίαν. — Μέχρι τῆς σήμερον γίνεται χρῆσις τῶν εὐνούχων ἐν τοῖς χαρεμίοις τῶν ἀσιατικῶν κρατῶν, ὅπου διακρίνονται εἰς εὐνούχους λευκοὺς καὶ εὐνούχους μέλανας· οἱ πρῶτοι συνήθως ἐπιφορτίζονται τὴν οἰκιακὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὴν ἀνατροφὴν τῶν παίδων, οἱ ἄλλοι τὴν φρούρησιν τῶν γυναικῶν.

ΕΥΞΑΝΘΙΟΣ, υἱὸς τοῦ Μίνωος καὶ τῆς Δεξιθέας κατὰ τὸν Ἀπολλόδωρον.

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΠΟΝΤΟΣ κοινῶς «Μαυρη Θάλασσα» τουρκιστὶ «Καρα-τενίζ», θάλασσα σχηματιζομένη ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης μεθ' ἧς συγκοινωνεῖ διὰ τοῦ Θρᾳκικοῦ Βοσπόρου, τῆς Προποντίδος καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου· πρὸς Β συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς Μαιώτιδος Λίμνης διὰ τοῦ Κιμμερικοῦ Βοσπόρου. Κεῖται μεταξὺ τῆς 41 καὶ 47 μοίρας βορείου πλάτους καὶ τῆς 25 καὶ 39 μοίρας ἀνατολικοῦ μήκους. Ὁρίζεται πρὸς Β ὑπὸ τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας, πρὸς Α ὑπὸ τῆς ἀσιατικῆς Ῥωσσίας, πρὸς Ν ὑπὸ τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας, καὶ πρὸς Δ ὑπὸ τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας. Τὸ μέγιστον αὐτῆς μῆκος ἐκ Δ πρὸς Α 1800 χλιαμ., τὸ μέγιστον πλάτος 620, καὶ τὸ ἐλάχιστον 232 χιλιαμέτρων. Τὸ σχῆμα αὐτῆς ἤθελεν εἶσθαι ὡοειδὲς ἐὰν δὲν παρενέπιπτε πρὸς Β ἡ Κριμαία, χερσόνησος διακοπτομένη πρὸς Δ ὑπὸ τῶν κόλπων τῆς Ὀδησσοῦ καὶ τοῦ Περεκόπ. Παταχοῦ ἄλλου πρὸς Β τὰ παράλια εἶναι ἀμμώδη διακοπτόμενα ὑπὸ γλωσσῶν σχηματιζουσῶν τενάγη, ὧν ἐπισημότερα εἶναι τοῦ Δνίπερ, τοῦ Μπούγ, τοῦ Δνίστερ, καὶ τοῦ Δουνάβεως. Τὰ νότια παράλια τῆς Κριμαίας εἶναι ἀπόκρημνα, ὡς καὶ τὰ τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, ἐν οἷς εὑρίσκονται ὁ κόλπος τῆς Βάρνας καὶ ὁ τοῦ Πύργου καὶ τὰ τοῦ Καυκάσου καὶ τὰ τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας, ἐν οἷς ὁ ἐπισημότερος κόλπος εἶναι ὁ τῆς Σινώπης. Ἐκτὸς τῶν μνημονευθέντων ἤδη ποταμῶν οἱ κυριώτεροι ἄλλοι ποταμοὶ εἶναι ὁ Φᾶσις, ὁ Θερμώδων, ὁ Ἶρις, ὁ Ἅλυς, ὁ Σαγγάριος κτλ. Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ Εὐξείνου Πόντου δὲν εἶναι ἐκτεταμμένη πρὸς Α καὶ πρὸς Ν, ἀλλὰ πρὸς Δ καὶ πρὸς Β κατέχει ἀχανὲς διάστημα τῆς Εὐρώπης προχωροῦσα διὰ τοῦ Δουνάβεως μέχρι τοῦ Μέλανος Δάσους τῆς Ἑλβετίας καὶ διὰ τῶν ποταμῶν τῆς Ῥωσσίας μέχρι τοῦ κέντρου τῆς Ῥωσσίας. Ἡ ἐσωτερικὴ αὕτη θάλασσα εἶναι βαθυτάτη καὶ ὀλιγίστας νήσους περικλείει, αἱ κυριώτεραι τούτων εἶναι αἱ Ὀφιοῦσαι κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Δουνάβεως, ἡ νῆσος Τένδρα κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Δνίπερ καὶ ἡ νῆσος τοῦ Ἄρεως παρὰ τὴν Κερασοῦντα. Οἱ σκόπελοι εἶναι συχνότατοι κατὰ τὰ παράλια τοῦ Καυκάσου καὶ οἱ σωροὶ τῶν ἄμμων κατὰ τὸν πρὸς δυσμὰς τῆς Ὀδησσοῦ μυχόν. Βαθεῖαι ὁμίχλαι καλύπτουσι τὸν Εὔξεινον Πόντον κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ καθιστῶσι τὸν διάπλουν αὐτοῦ δυσχερῆ. Αἱ πολίρροιαι σχεδὸν οὐδόλως ἐπηρεάζουσι τὴν θάλασσαν ταύτην, ἀλλ' ὑπάρχουσιν αὐτόθι ῥεύματα σφοδρὰ καὶ ἄτακτα πρὸ πάντων κατὰ τὴν διάλυσιν τῶν χιόνων, ὅτε οἱ ποταμοὶ ἐκρέουσι σφοδρότερον. Ἰσχυρότατον ῥεῦμα φέρει τὰ ὕδατα τοῦ Εὐξείνου Πόντου εἰς τὴν Προποντίδα διὰ τοῦ Θρᾳκικοῦ Βοσπόρου. Οἱ συνηθέστεροι ἄνεμοι εἶναι οἱ νότιοι καὶ οἱ νοτιοδυτικοὶ μόνον κατὰ τοὺς τρεῖς μῆνας Ἰούνιον, Ἰούλιον καὶ Αὔγουστον μὴ πνέοντες. Τὸ κλίμα ἐν γένει εἶναι ὑγρὸν καὶ ψυχρόν, καὶ συνεχῶς τὰ ὕδατα αὐτοῦ καταλαμβάνουσιν οἱ πάγοι ἰδίως κατὰ τὰ βόρεια παράλια. Τὰ ὕδατα αὐτοῦ εἶναι ἧττον ἁλμυρὰ ἢ τὰ τῆς Μεσογείου. Ἁλιεῖα

κορακίνων (μαυρόψαρα), ὀξυῤῥύγχων, σκιαινῶν, σκόμβρων, συάκων κτλ. Σημαντικὸν ἐμπόριον ὠοταρίχου καὶ ἰχθυοκόλλας. Ἡ Ῥωσσία ἔχει ἀπεράντους ἁλιείας. Κυριώτεροι λιμένες εἶναι, Ὀδησσὸς, Ὀτσακὸφ, Χερσὼν, Νικολάϊεφ, Εὐπατόρια, Σεβαστούπολις, Μπαλουκλαβᾶς, Θεοδοσία ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ Ῥωσσίᾳ· Μαμάϊ, Σουχοὺμ Κολὲ, Πότι ἐν τῇ ἀσιατικῇ Ῥωσσίᾳ· Βαθὺς λιμὴν, Τραπεζοῦς, Τρίπολις, Κερασσοῦς Οἰνόη, Ἀμισὸς, Σινώπη ἐν τῇ ἀσιατικῇ Τουρκίᾳ· Πύργος, Βάρνα, Κωστάντσα ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ.

Οἱ Ἕλληνες ἐκάλουν τὴν θάλασσαν αὐτὴν κατ' ἀρχὰς Ἄξενον Πόντον ὡς κατοικούμενον ὑπὸ βαρβάρων λαῶν, ὕστερον μετέβαλον τὸ ὄνομα αὐτῆς εἰς Εὔξεινον Πόντον, ὅτε τὰ παράλια αὐτῆς ἐπλήσθησαν ἑλληνικῶν ἀποικιῶν. Μαύρη θάλασσα ὠνομάσθη κατὰ πρῶτον ὑπὸ τῶν Ταρτάρων, πιθανῶς ἕνεκα τῶν σκιωδῶν δασῶν τῶν περικαλυπτόντων τὰ παράλια αὐτῆς, ἢ κατά τινας ἕνεκα τῶν συνεχῶς ἐπικαλυπτόντων τὸν ὁρίζοντα αὐτῆς νεφῶν. Παρὰ τῶν Ταρτάρων μετέβη τὸ ὄνομα Μαύρη θάλασσα παρ' ἅπασι τοῖς ἔθνεσι κατὰ τὴν γλῶσσαν ἑκάστου Καρὰ-τενίζ, Τσόρνα-Μόρε, Mer Noire κτλ. Πρῶτοι μετῆλθον τὸ ἐμπόριον ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ οἱ Φοίνικες. Διεδέχθησαν αὐτοὺς οἱ Ἕλληνες καταπλημμυρίσαντες ἅπαντα αὐτῆς τὰ παράλια δι' ἀποικιῶν, αἵτινες ἐχρησίμευσαν τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐξημέρωσιν τῶν ἀγρίων ἠθῶν τῶν ἀρχαίων πολυαρίθμων ἐθνῶν τῶν περικυκλούντων αὐτήν. Ὁ μῦθος τοῦ Χρυσοῦ δέρατος καὶ ἡ ἐκστρατεία τῶν Ἀργοναυτῶν ὑπὸ τὸν Ἰάσωνα λέγεται ὅτι ἦτο μεγάλη ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις εἰς τὰ παράλια τῆς Κολχίδος. Οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ κατόπιν οἱ Βυζαντινοὶ κατέσχον αὐτὴν ἐπὶ πολὺν χρόνον. Ἐπέρχονται οἱ Βενετοὶ καὶ οἱ Γενουήνσιοι ἀνεγείραντες πολλὰ ἐμπορικὰ καταστήματα ἰδίως ἐν Κριμαίᾳ. Οἱ Τοῦρκοι κατέσχον αὐτὴν ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας καὶ ἦσαν ἀπόλυτοι κύριοι αὐτῆς. Μετὰ τὰς κατακτήσεις τῆς αὐτοκρατείρας Αἰκατερίνης τῆς Β' ἤρχησαν οἱ Ῥῶσσοι νὰ διαμφισβητῶσι τὴν κυριαρχίαν αὐτῆς πρὸς τοὺς Τούρκους. Διὰ τῆς συνθήκης τῆς Ἀδριανουπόλεως τῷ 1828 ἀπεκλείσθησαν αὐτῆς τὰ ξένα πολεμικὰ πλοῖα. Διὰ τῆς συνθήκης τῶν Παρισίων τοῦ 1856 ἐκηρύχθη ὁ Εὔξεινος Πόντος θάλασσα οὐδετέρα παραδεδομένη εἰς τὸ ἐλεύθερον ἐμπόριον ἁπάντων τῶν ἐθνῶν· ἡ συνθήκη αὕτη ἐτροποποιήθη ἐν μέρει διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Λονδίνου κατὰ τὸ 1871.

ΕΥΞΕΝΙΔΑΙ, ἐπίσημος οἰκογένεια τῆς νήσου Αἰγίνης μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Πινδάρου.

ΕΥΞΕΝΙΔΑΣ, ζωγράφος ἕλλην, ζῶν περὶ τὸ 400 π. Χ. Ὑπῆρξε διδάσκαλος τοῦ περιφήμου ζωγράφου Ἀριστείδου τοῦ Θηβαίου.

ΕΥΞΕΝΙΔΗΣ, ποιητὴς κωμικὸς τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς κωμῳδίας, ζῶν κατὰ τὸν Ε' π. Χ αἰῶνα· Τούτου μνείαν ποιεῖται ὁ Σουΐδας.

ΕΥΞΕΝΟΣ=ΕΥΞΕΙΝΟΣ παρὰ Πινδάρῳ.

ΕΥΞΕΝΟΣ, ποιητὴς ἕλλην, οὗτινος ἡ ἐποχὴ τῆς γεννήσεως καὶ αὐτὴ ἡ ὕπαρξις εἶναι ἀβέβαια. Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς μνημονεύει αὐτὸν ὡς ἀρχαῖον ποιητὴν γράψαντα κατὰ τὰς ἀρχαίας ἰταλικὰς παραδόσεις.

Εὔξενος, λακεδαιμόνιος στρατηγὸς μνημονευόμενος ἐν τοῖς α 'Ελληνικοῖς » τοῦ Ξενοφῶντος.

Εὔξενος ἐξ Ἡρακκείας, φιλόσοφος ἕλλην τῆς νέας πυθαγορικῆς σχολῆς, ζῶν περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς χριστιανικῆς χρονολογίας. Ὑπῆρξε διδάσκαλος Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως.

ΕΥΞΙΘΕΟΣ, Ἠλεῖος πολιτικὸς, ζῶν κατὰ τὸν τέταρτον πρὸ Χρ. αἰῶνα. Ὑπῆρξεν ὀπαδὸς καὶ πιστὸς τοῦ Φιλίππου βασιλέως τῆς Μακεδονίας.

Εὐξίθεος, φιλόσοφος πυθαγόρειος ἀγνώστου ἐποχῆς. Κατὰ τὸν Ἀθήναιον ἐφρόνει ὅτι αἱ ψυχαὶ πρὸς τιμωρίαν περιεκλείσθησαν ἐντὸς τῶν σωμάτων καὶ τοῦ κόσμου. Ἐὰν δὲν διαμείνωσιν ἐκεῖ μέχρι τῆς ὡρισμένης ὑπὸ τῆς θεότητος ἐποχῆς, θέλουσιν ὑποστῆ ἔτι μεγαλείτερα δεινά.

ΕΥΟΔΙΑΝΟΣ, σοφιστὴς ἕλλην, γεν. ἐν Σμύρνῃ, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ δευτέρου μ. Χ αἰῶνος. Μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους, ἴσως δὲ καὶ τοῦ Πολέμωνος, μετέβη εἰς Ῥώμην καὶ κατέλαβεν ἐκεῖ ἔδραν ῥητορικῆς. Ἐπί τινα χρόνον ἐπεστάτει εἰς τοὺς ἠθοποιοὺς καὶ ἐξετέλει τὸ καθῆκον τοῦτο μετὰ μεγίστης φρονήσεως. Ἔσχεν υἱὸν ἀποθανόντα πρὸ αὐτοῦ ἐν Ῥώμῃ. Ἐκ τῶν λόγων του οὐδὲν σώζεται.

ΕΥΟΔΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Ἑρμοῦ, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐλατρεύετο ὡς ἔφορος τῶν ὁδῶν.

Εὐόδιος, θεολόγος λατῖνος, γεν. περὶ τὰ μέσα τοῦ Δ' αἰῶνος ἐν Ταγάστῃ τῆς Ἀφρικῆς, ἀποθ. περὶ τὸ 430. Συμπατριώτης τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου συνεδέετο μετ' αὐτοῦ καθ' ἅπαντα τὸν βίον του διὰ στενοτάτης φιλίας. Τῷ 396 ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Ὑψάλης, πόλεως κειμένης πλησίον τῆς Ὑτίκης. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Αὐγουστίνου ἐποίει πολλὰ θαύματα διὰ τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου Στεφάνου, κομισθέντων αὐτῷ τῷ 416. Μετέσχε δραστηρίως τῆς κατὰ τῶν δονατιστῶν καὶ τῶν πελαγιανῶν πολεμικῆς. Σώ-

ζονται αὐτοῦ τέσσαρες ἐπιστολαὶ εἰς τὸν Αὐγουστῖνον, μία ἐπιστολὴ κοινῇ μετὰ τεσσάρων ἄλλων ἐπισκόπων πρὸς τὸν πάπαν Ἰννοκέντιον Α', καὶ ἀποσπάσματα ἑτέρας ἐπιστολῆς πρὸς τοὺς μοναχοὺς τῆς Ἀδρυμήτης. Συνέταξε προσέτι σύγγραμμα περὶ τῶν θαυμάτων τῶν γινομένων ὑπὸ τῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου Στεφάνου ἀπολεσθὲν ἤδη.

ΕΥΟΔΟΣ, ποιητὴς ἐπικὸς Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Α' μ. Χ αἰῶνα ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Νέρωνος κατὰ τὸν Σουΐδαν. Οὐδὲν γνωστὸν περὶ τοῦ βίου του, καὶ ἅπαντα τὰ συγγράμματά του ἀπωλέσθησαν. Ἴσως εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ ποιητῇ Εὐόδῳ, οὗτινος σώζονται ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Ἀρχαιολογίᾳ» δύο σύντομα ἐπιγράμματα. Ὁ Ἰώσηππος ὁμιλεῖ περί τινος Εὐόδου παιδαγωγοῦ τοῦ Καλιγούλα.

Ε-ΥΟΣ ἢ Α-ΥΟΣ, λαὸς τῆς Ἀφρικῆς ἐν τῇ παραλίῳ Νιγριτίᾳ. Λέγεται ὅτι ὁ βασιλεὺς αὐτῶν δύναται νὰ μεταχειρισθῇ 100 χιλιάδας ἀνδρῶν διὰ πόλεμον.

ΕΥΠΑΓΙΟΝ, (ἀρχ.), πόλις μικρὰ κειμένη ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐπαρχίας Ἤλιδος.

ΕΥΠΑΙ-ΙΔΑΣ, Ἐπιδαύριος μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου.

ΕΥΠΑΛΑΜΟΣ, υἱὸς τοῦ Μετίωνος καὶ τῆς Ἀλκίππης, πατὴρ τοῦ περιφήμου Δαιδάλου, εὑρετὴς τῆς ἀγκύρας.

ΕΥΠΑΛΙΑ=ΕΥΠΑΛΙΟΝ.

ΕΥΠΑΛΙΝΟΣ, ἀρχιτέκτων Ἕλλην, υἱὸς Νεοστρόφου, Μεγαρεύς, ζῶν πιθανῶς περὶ τὸ 530 π. Χ. Τούτου ἔργον ἀναφέρει ὁ Ἡρόδοτος ὑδραγωγεῖον ἐν Σάμῳ διασχίζον μέγα ὄρος. Τὸ μῆκος μὲν τοῦ ὑδραγωγείου ἑπτὰ στάδια, τὸ ὕψος δὲ καὶ τὸ πλάτος ἀνὰ τρεῖς πόδες. Πιστεύεται ὅτι τὸ ἔργον ἐγένετο ἐπὶ τοῦ Πολυκράτους.

ΕΥΠΑΛΙΟΝ, (ἀρχ.), πόλις Λοκρῶν τῶν Ὀζόλων, κειμένη πρὸς Β τῆς Ναυπάκτου, καὶ ἔχουσα λιμένα καλούμενον «Ἐρυθράς». Ὁ Στέφανος ὁ Βυζάντιος καλεῖ αὐτὴν «Εὐπαλίαν», πρότερον δὲ κατὰ τὸν Θουκυδίδην ἐκαλεῖτο «Εὐπόλιον».

ΕΥΠΑΤΟΡΙΟΝ, τουρκιστὶ Κιοζλεβί, πόλις τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας ἐν τῷ κυβερνείῳ Ταυρίδους, μικρὸς ἀσφαλὴς λιμὴν εἰς τὸν μυχὸν κόλπου τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἐπὶ τῆς Δ παραλίας τῆς Κριμαίας εἰς 62 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Σιμφερόπολεως, μῆκος ἀνατολ. 31° 5' πλάτ. βόρ. 45° 14'. Κάτ. 13,500. Κομψὸν τέμενος τοῦ Γιρίχάν· ἀποθήκη τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς Κριμαίας· ἐκμετάλλευσις ἀλατείων, ἐμπόριον σίτου, δημητριακῶν καρπῶν, δερμάτων. — Ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἡρακλείας ὑπὸ τὸ ὄνομα «Χερσῶν», κατεστράφη ὕστερον καὶ ἀνῳκοδομήθη ἐπὶ Μιθριδάτου τοῦ Εὐπάτορος, ὅστις ἀπεκάλεσεν αὐτὴν «Εὐπατόριον», ὕστερον δὲ ἐκλήθη «Πομπηϊούπολις». Ἐπὶ τῆς κυριαρχίας τῶν Ταρτάρων ἐκλήθη «Κιοζλεβὲ», καὶ κατήντησε μία τῶν ἐπισημοτέρων πόλεων τῆς Κριμαίας ἀριθμοῦσα 39,000 ψυχῶν. Ἐκυριεύθη τῷ 1726 καὶ τῷ 1771 ὑπὸ τῶν Ῥώσσων, οἵτινες μετὰ τὴν δευτέραν ἅλωσιν διετήρησαν αὐτὴν καλέσαντες «Εὐπατορίαν». Κατὰ τὸν ἀνατολικὸν πόλεμον τοῦ 1853—1856, οἱ σύμμαχοι Ἀγγλογάλλοι πρῶτον κατέλαβον τὴν Εὐπατορίαν, καὶ ἐκεῖθεν ὁρμώμενοι ἐπεχείρουν τὰς ἐν Κριμαίᾳ πολεμικὰς ἐργασίας των μέχρι τέλους τοῦ πολέμου.

ΕΥΠΑΤΡΙΔΑΙ. Οὕτως ἐκαλοῦντο ἐν Ἀθήναις αἱ ἀρχαιότεραι οἰκογένειαι, αἱ καταγόμεναι ἐκ τῶν Ἰώνων τῶν ἐκδιωχθέντων τῆς Πελοποννήσου κατὰ τὴν Δωρικὴν κατάκτησιν καὶ καταφυγόντων εἰς τὴν Ἀττικήν. Τοιαῦται ἦσαν οἱ Ἀλκμαιωνίδαι, οἱ Πεισιστρατίδαι, οἱ Μελαγχθίδαι, οἱ Παιονίδαι. Ἀπέναντι τῶν Εὐπατριδῶν ἦσαν οἱ Ὀρεινοὶ καὶ οἱ Πάραλοι.

ΕΥΠΑΤΩΡ, ἐπίθετον τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας Ἀντιόχου Ε' καὶ τοῦ περιφήμου βασιλέως τοῦ Πόντου Μιθριδάτου Ζ' τοῦ καὶ «Μεγάλου» ἐπονομαζομένου.

Εὐπάτωρ, βασιλεὺς τοῦ Κιμμερικοῦ Βοσπόρου, ζῶν κατὰ τὸν Β' αἰῶνα μ. Χ ἐπὶ τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου. Ὁ Λουκιανὸς μνημονεύων αὐτὸν ὁμιλεῖ περὶ τῶν πρέσβεών του, οἵτινες ἐκόμισαν εἰς Ῥώμην τοὺς ὀφειλομένους ὑπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς Ῥωμαίους φόρους.

ΕΥΠΕΙΘΗΣ, εἷς τῶν ἐπισήμων ἐν Ἰθάκῃ κατοίκων, πατὴρ τοῦ Ἀντινόου.

Ε-ΥΠΕΝ (γαλ. Neaux, γερμ. Eupen), πόλ. τῆς Πρωσσίας, 16 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Ἀκουισγράνου ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Βέττερ. Κατασκευὴ ἐριούχων καὶ κασιμιρίων· κάτ. 11 χιλ. — Ἀνήκουσα εἰς τὰς αὐστριακὰς Κάτω-Χώρας παρεχωρήθη εἰς τὴν Πρωσσίαν τῷ 1815.

ΕΥΠΙΘΙΟΣ, γραμματικὸς, Ἀθηναῖος, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν Δ' μ. Χ αἰῶνα. Ἡ «Ἑλληνικὴ Ἀνθολογία» διέσωσεν ἓν αὐτοῦ [ἐπίγραμμα μετὰ τῆς εἰς τὸ ὄνομά του προσθήκης «τοῦ στίξαντος τὴν καθόλου». Ὁ τίτλος οὗτος καὶ τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐπιγράμματος δεικνύουσι ὅτι ὁ Εὐπίθιος ἀφιέρωσε σπουδαίαν γραμματικὴν ἐργασίαν εἰς τὴν στίξιν καὶ τὸν τονισμὸν τοῦ συγγράμματος τοῦ Ἡρωδιανοῦ τοῦ ἐπιγραφομένου

«Καθολικὴ προσῳδία» ἢ «Ἡ κάθόλου (τέχνη)». Ἐπειδὴ ὁ Ἡρωδιανὸς ἔζη ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Μάρκου Αὐρηλίου ὁ Εὐπίθιος εἶναι νεώτερος τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἀλλὰ τὰ κατὰ τὸν βίον του εἶναι παντελῶς ἄγνωστα.

ΕΥΠΑΟΙΑ, ἐπίθετον τῆς Ἀφροδίτης θεωρουμένης ὡς θαλασσίας θεᾶς.

ΕΥΠΑΟΥΣ, γλύπτης πολυτίμων λίθων, ἀγνώστου ἐποχῆς. Τὸ ὄνομά του ὑπάρχει ἐπὶ λίθου παριστῶντος τὸν Ἔρωτα καθήμενον ἐπὶ δελφῖνος. Ἀρχαιολόγοι τινὲς φρονοῦσιν ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ ΕΥΠΑΟ δὲν εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ τεχνίτου, ἀλλ' ὑπαινιγμὸς τοῦ παριστανομένου ἀντικειμένου.

ΕΥΠΟΛΕΜΕΙΑ, θυγάτηρ τοῦ Μυρμιδόνος, μεθ' ἧς ὁ Ἑρμῆς ἐγέννησε τὸν Αἰθαλίδην.

ΕΥΠΟΛΕΜΟΣ, ἀρχιτέκτων ἀργεῖος, ζῶν περὶ τὸ 430 πρ. Χρ. Τοῦ «Ἡραίου» τοῦ Ἄργους καίντος κατὰ τὸ Β' ἔτος τῆς 89ης ὀλυμπιάδος ἀμιλείᾳ τῆς Ἱερείας Χρυσηΐδος ᾠκοδόμησε νέον, ὀλίγον ὑπὸ τὰ ἐρείπια τοῦ ἀρχαίου, ἔχοντα γλυπτὰς τὰς μετόπας καὶ τὴν ζωοφόρον, καὶ πέριξ ἀνδριάντας, ἰδίως δὲ πασῶν τῶν Ἱερειῶν τῆς Θεᾶς.

Εὐπόλεμος, στρατηγὸς ἕλλην ζῶν περὶ τὸ 320 π. Χ. Ἐπίτροπος τοῦ Κασσάνδρου καὶ ἐπιτραπεὶς ὑπ' αὐτοῦ νὰ εἰσβάλῃ εἰς Καρίαν τῷ 314, ἐγένετο αἰχμάλωτος τοῦ Πτολεμαίου διοικοῦντος τὴν ἐπαρχίαν ταύτην διὰ τὸν Ἀντίγονον. Ἡ αἰχμαλωσία του δὲν διήρκεσε, καθόσον τὸ ἑπόμενον ἔτος παρουσιάζεται ἀρχηγὸς τῶν στρατευμάτων τῶν ὑπὸ τοῦ Κασσάνδρου ἀποσταλέντων στρατευμάτων εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Εὐπόλεμος, στρατηγὸς αἰτωλὸς, ζῶν περὶ τὸ 200 π. Χ. Τῷ 189 ὑπερησπίσθη τὴν Ἀμβρακίαν κατὰ τοῦ ῥωμαϊκοῦ στρατοῦ διοικουμένου ὑπὸ τοῦ Μ. Φολβίου. Μετὰ τὴν καθυπόταξιν τῶν Αἰτωλῶν μετηνέχθη εἰς Ῥώμην μετὰ τοῦ ἀρχιστρατήγου Νικάνδρου. Ἴσως εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ Εὐπολέμῳ, ὅστις ὡς ἀρχηγὸς τῶν ἐπικούρων Αἰτωλῶν ὑπηρέτει ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Φλαμινίου κατὰ τοῦ Φιλίππου, βασιλέως τῆς Μακεδονίας τῷ 197 π. Χ. Καὶ ὁ Τίτος ὁ Λίβιος μνημονεύει Εὐπόλεμόν τινα ἐξ Ὑπάτης τῆς Θεσσαλίας καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ πόλις αὕτη ὑπέκειτο εἰς τὴν αἰτωλικὴν συμμαχίαν. Ἀρχηγὸς ἑνὸς τῶν κομμάτων τῆς Ὑπάτης, ἀνεκάλεσεν ἐκ τῆς ἐξορίας τὰ ἐπισημότερα μέλη τοῦ ἀντιθέτου κόμματος, καὶ ἅμα τῇ ἀφίξει των ἐφόνευσεν αὐτούς.

Εὐπόλεμος, ἱστορικὸς ἕλλην, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν Α' π. Χ. αἰῶνα. Συνέταξε πολλὰ συγγράμματα περὶ τῶν Ἰουδαίων· γνωσταὶ εἶναι αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν ἑπομένων. — Περὶ τῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ βασιλέων. — Περὶ τῆς Ἡλιοῦ προφητείας.—Περὶ τῶν τῆς Ἀσσυρίας Ἰουδαίων. Ἐκ τοῦ τρόπου καθ' ὃν περὶ αὐτοῦ ὁμιλεῖ ὁ Ἰώσσηπος ὑποτίθεται ὅτι ἦτο Ἰουδαῖος. Ὁ Ἀλέξανδρος ὁ Πολυΐστωρ διέσωσε ἀποσπάσματά τινα ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Εὐπολέμου. Ὁ Ἀρβιανὸς καὶ ὁ Αἰλιανὸς μνημονεύουσιν Εὐπολέμόν τινα, συγγραφέα συγγραμάτων περὶ τῆς στρατιωτικῆς τέχνης.

ΕΥΠΟΛΙΟΝ, τό. ΕΥΠΑΛΙΟΝ.

ΕΥΠΟΛΙΣ, ποιητὴς ἀθηναῖος τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, γεννηθ. περὶ τὸ 446, ἀποθ. περὶ τὸ 411. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ὁρατίου κατέχει μεταξὺ τῶν ποιητῶν τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας μετὰ τοῦ Κρατίνου καὶ τοῦ Ἀριστοφάνους τὴν πρώτην θέσιν. Κατὰ τὸν Σουίδαν τὸ α' δρᾶμά του ἐδιδάχθη κατὰ τὸ δ' ἔτος τῆς 87ης ὀλυμπιάδος (439), εἰς ἡλικίαν 17 ἐτῶν. Ἐκ τῆς μαρτυρίας ταύτης ἐξάγεται τὸ ἔτος τῆς γεννήσεώς του. Περὶ τοῦ βίου του οὐδὲν ἄλλο γινώσκεται εἰμὴ ὅτι ὁ πατήρ του ἐκαλεῖτο Σωσίπολις, καὶ ὅτι εἶχε δοῦλον Ἐφιάλτην, ὅστις θέλων νὰ κλέψῃ δράματα τοῦ δεσπότου ἐξεσχίσθη ὑπὸ τοῦ πιστοῦ κυνὸς Αὐγέου καλουμένου. Περὶ τοῦ θανάτου του μεγίστη δυσκολία ὑπάρχει νὰ προσδιορισθῇ πότε, ποῦ καὶ πῶς συνέβη. Κατὰ κοινὴν γνώμην παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὁ Ἀλκιβιάδης κωμῳδηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῷ δράματι «Βάπται» ἔπνιξεν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν κατὰ τὴν ἐπὶ Σικελίαν στρατείαν τὸ πρῶτον ἔτος τῆς 91ης ὀλυμπιάδος (415 π. Χ)· ἀλλὰ πολλαὶ καὶ ἰσχυραὶ μαρτυρίαι ψεύδουσι τοῦτο. Κατ' ἄλλην παράδοσιν παρὰ Σουίδᾳ ὁ Εὔπολις ἀπέθανε ναυαγήσας κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον ἐν τῷ πρὸς Λακεδαιμονίους πολέμῳ· ἐὰν τοῦτο εἶναι ἀληθὲς, συνέβη ἢ ἐν τῇ κατὰ τὸ Κυνὸς Σῆμα νίκῃ τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὸ 411, ἢ κατὰ τὴν ἐν Αἰγὸς Ποτομοῖς γενομένην ναυμαχίαν τῷ 405. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἀβέβαια, διότι κατὰ τὸν Αἰλιανὸν καὶ τὸν Τσέτσην ὁ Εὔπολις ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ἐν Αἰγίνῃ, ὅπου ἴσως διέτριβεν ὡς κληροῦχος, καθάπερ καὶ ὁ Ἀριστοφάνης. Καὶ εἰς ταῦτα δὲ ἀντιφάσκουσι τὰ παρὰ Παυσανίᾳ θέτοντι τὸν τάφον τοῦ Εὐπόλιδος ἐν τοῖς μεθορίοις τῆς Κορινθίας καὶ τῆς Σικυωνίας. Δράματα τοῦ Εὐπόλιδος ὁ Σουίδας καὶ ἡ Εὐδοκία ἀναφέρουσι 17, ὁ δὲ ἀνώνυμος συγγραφεὺς τοῦ «Περὶ κωμῳδίας» συγγράμματος ἀναφέρει 14. Προφανῶς ψευδεπίγραφα εἶναι οἱ «Δραπέται», ὁ «Ἡρώδεμος», αἱ

«Πύλαι», αἱ «Στεφανοπώλιδες», αἱ «Σφίγγες». Ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἀμφιβαλλόμενα τέσσαρα, ἅτινα μετὰ 15 ἀναγνωριζομένων γνησίων καὶ τοῦ δευτέρου «Αὐτολύκου» ἀποτελοῦσι τὰ πάντα εἴκοσι. Ταῦτα κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν εἶναι τὰ ἑπόμενα· Αἶγες, Ἀστράτευτοι ἢ Ἀνδρογύναι, Πρώτη καὶ δευτέρα ἔκδοσις Αὐτολύκου, Βάπται, Δῆμοι, Διαιτῶν, Διὰς, Εἵλωτες, Κλοπαί, Κόλακες, Λάκωνες, Μαρικᾶς, Νουμηνίαι, Πόλεις, Προσπάλτιοι, Ταξίαρχοι, Ὑβριστοδίκαι, Φίλοι, Τὸ Χρυσοῦν Γένος. Τῶν κωμῳδιῶν τούτων ὀλίγιστα μόνον ἀποσπάσματα σώζονται δημοσιευθέντα ὑπὸ Meineke. Fragmenta Comicorum Graecorum τόμ. α, σελ. 104—146· τόμ. β', σελ. 426—579 καὶ ὑπὸ Bothe, Fragm. Comic. Graec. ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ A. F. Didot. Ἐκ τῶν κωμῳδιῶν περιφημότεροι ὑπῆρξαν οἱ Βάπται, ἐν οἷς διακωμῳδεῖται ὁ Ἀλκιβιάδης, οἱ Δῆμοι, ἐν οἷς προσκαλούμενοι ἐξ ᾅδου οἱ μεγάλοι ἄνδρες τῶν Ἀθηνῶν Σόλων, Ἀριστείδης, Μιλτιάδης καὶ Περικλῆς γνωμοδοτοῦσι περὶ τῆς πολιτικῆς καταστάσεως τῶν Ἀθηνῶν, οἱ δύο Αὐτύλυκοι καὶ οἱ Κόλακες, ἐν οἷς διακωμῳδεῖται ὁ Καλλίας, καὶ ὁ Μαρικᾶς, ἐν ᾧ διακωμῳδεῖται ὁ Ὑπέρβολος. Ἡ ἀπώλεια τῶν Δήμων εἶναι θλιβερὰ, καθόσον δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ ἐκ τῶν διασωθέντων ἀποσπασμάτων. Ἐν αὐτοῖς ὁ Ἀριστείδης ἐρωτώμενος ὑπὸ τοῦ Νικίου πῶς ἔγινε δίκαιος, ἀποκρίνεται·

«ἀλλ' ἡ μὲν φύσις τὸ μέγιστον ἦν, ἔπειτα δὲ κἀγὼ προθύμως τῇ φύσει συνελάμβανον».

Ἡ εὐγλωττία τοῦ Περικλέους περιγράφεται οὕτω·

«κράτιστος οὗτος ἐγένετ' ἀνθρώπων λέγειν· ὁπότε παρέλθοι δ' ὥσπερ ἀγαθὸς δρομῆς, ἐκ δίκα ποδῶν ἦρει λίγα τοὺς ῥήτορας.
Β. Ταχὺν λέγεις μὲν, πρὸς δί γ' αὐτοῦ τῷ τάχει πειθώ τις ἐπικαθίζειν ἐπὶ τοῖς χείλεσιν· οὕτως ἐκήλει, καὶ μόνος τῶν ῥητόρων τὸ κέντρον ἐγκατέλειπε τοῖς ἀκροωμένοις.

Ὁ Εὔπολις ἦτο ἀντίζηλος τοῦ Ἀριστοφάνους. Μὴ σωζομένου πλήρους οὐδενὸς συγγράμματος τοῦ Εὐπόλιδος δὲν δύναταί τις νὰ κρίνῃ περὶ ἀξίας αὐτοῦ παραβαλλομένης πρὸς τὴν τοῦ Ἀριστοφάνους· οἱ ἀρχαῖοι ὅμως ἐτίμησαν αὐτοὺς ἐξ ἴσου. Ὁ Πλατώνιος χαρακτηρίζει αὐτὸν ὡς εὐφάνταστον εἰς ὑπερβολὴν καὶ ἐπίχαριν καὶ περὶ τὰ σκώμματα λίαν εὐστοχον· καὶ πλεῖστοι δὲ ἄλλοι συγγραφεῖς Ἕλληνές τε καὶ ῥωμαῖοι ἐπαινοῦσιν αὐτὸν καθ' ὑπερβολήν. Καὶ ἡ γλῶσσα δὲ τοῦ Εὐπόλιδος ἦτον ἀνθηρὰ καὶ ἀττικωτάτη, ὁμοία τῇ ἀριστοφανείῳ. Ἡ τοῦ Εὐπόλιδος δὲ ὠνομάσθη καὶ τὸ συνηθέστατο τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ «εὐπολίδειον» μέτρον, οὗτινος μεγίστην χρῆσιν ἐποιήσαν οἱ τῆς μέσης καὶ τῆς νεωτέρας κωμῳδίας ποιηταί.

Διάφοροι τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ Εὐπόλιδος εἶναι Α'. Ὁ νεώτερος Εὔπολις μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Πολυδεύκους· Β'. Ὁ παρὰ τῷ ῥωμαίῳ ποιητῇ Ὀβιδίῳ καὶ ἐν ἐπιγράμματι τῆς Παλατινῆς Ἀνθολογίας μετὰ τῆς νύμφης ἀναφερόμενος· Γ'. Ὁ ὀλυμπιονίκης ἐν τῷ «Χρονικῷ» τοῦ Εὐσεβίου μνημονευόμενος.

ΕΥΠΟΜΠΗ, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος κατὰ τὴν Θεογονίαν τοῦ Ἡσιόδου.

ΕΥΠΟΜΠΙΔΑΣ, στρατηγὸς Ἕλλην ἐκ Πλαταιῶν, υἱὸς τοῦ Δαϊμάχου, ζῶν περὶ τὸ 430 π. Χ. Ἦτο εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῶν Πλαταιέων κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων πολιορκίαν τῶν Πλαταιῶν (429—428). Κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς πολιορκίας συνέλαβε μετὰ τοῦ μάντεως Θειαινήτου τὸ σχέδιον τῆς διαβάσεως τῶν πολιορκουσῶν τὴν πόλιν ἐχθρικῶν γραμμῶν. Τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο ἐνῷ ἔμελλε νὰ ἐκτελεσθῇ ὑπὸ ἅπαντος τοῦ λαοῦ ἐξετελέσθη μόνον ὑπὸ 202 ἐκ τῶν πολιορκουμένων ὑπὸ ἀρχηγοὺς τὸν Εὐπομπίδαν καὶ τὸν Θειαίνητον.

ΕΥΠΟΜΠΟΣ, περίφημος ζωγράφος Ἕλλην, γεν. ἐν Σικυῶνι, ζῶν περὶ τὸ 400 π. Χ. Σύγχρονος καὶ ἀντίζηλος τοῦ Ζεύξιδος, τοῦ Παρράσιου καὶ τοῦ Τιμάνθους, διδάσκαλος δὲ τοῦ Παμφίλου διδασκάλου τοῦ Ἀπελλοῦς, ἀπέκτησε τόσον μεγίστην φήμην, ὥστε ἐθεωρήθη ἀρχηγὸς νέας σχολῆς τῆς «Σικυωνίου». Ἐρωτηθείς ποτε ὑπὸ τοῦ Λυσίππου τίνα ἔσχε διδάσκαλον· «Τὴν φύσιν» ἀπεκρίθη. Ἀγνοοῦνται τὰ περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ ὡς καὶ λεπτομέρειαι περὶ τῶν ἔργων του.

ΕΥΠΟΡΙΑ, πόλις τῆς Μακεδονίας, κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου καὶ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου. Ὁ κάτοικος «Εὐποριεύς».

ΕΥΠΡΕΠΗΣ, ἱπποδρόμος ῥωμαῖος, περίφημος ἐν τοῖς χρονικοῖς τοῦ ἱπποδρομίου, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ τρίτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Ἐνίκησεν ἐν τοῖς ἱπποδρομίοις 782 φορὰς, ὅσον οὐδεὶς ἄλλος πρὸ αὐτοῦ. Ἐν τῷ γήρατι του κατὰ τὸ 211 ἐθανατώθη κατὰ διαταγὴν τοῦ αὐτοκράτορος Καρακάλλα, καθὸ φέρων ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ χρώματα διάφορα τῶν κυανῶν, ἅτινα ἠγάπα ὁ αὐτοκράτωρ.

ΕΥΠΥΡΙΔΑ, δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων εἰς τὴν Λεοντίδα φυλήν.

ΕΥΡΗ. Aurora, Eburа, γαλ. Eure, κατ-

Δημόσια Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους Θεσσαλονίκης

τῆς Γαλλίας διερχόμενος τὰ διαμερίσματα Eure-et-Loire καὶ Eure, καὶ χυνόμενος εἰς τὸν Σηκουάναν μετὰ ῥοῦν 198 χιλιαμ. Δέχεται τρεῖς παραποτάμους καὶ εἶναι πλευστὸς ἐπὶ 92 χιλιαμέτρων.

ΕΥΡΗ, γαλ. Eure, διαμέρισμα τῆς Γαλλίας· πρωτεύουσα Evreux· σχηματισθὲν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐπαρχίᾳ τῆς Νορμανδίας, καὶ κείμενον κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Σηκουάνα. Ἐπιφάνεια 696,638 ἑκταρίων· κάτ. 400 χιλ. Διαβρέχεται ὑπὸ τῶν ποταμῶν, Σηκουάνα, Ἔπτης, Ἀνδέλλης, Εὔρης καὶ Ρίλλης. Γῆ γόνιμος, γεωργία λίαν προωδευμένη· γεννήματα, βοσκή, μηλίτης, λινὸς, ἐλαιώδεις κόκκοι. Κάλλιστα δάση. Κτηνοτροφία· ἵπποι ἄριστοι, φορτηγὰ ζῶα, πρόβατα, πτηνὰ ἐξαίρετα. Βιομηχανία ζωηρά. Περίφημα ἐργοστάσια ἐριούχων· κατασκευὴ ὑφασμάτων, βαμβακερῶν, ἰνδικῶν, πολυάριθμα νηματοποιεῖα, βαφεῖα, μεταξοκλωστήρια, χαρτοποιεῖα, ἐλαιοτριβεῖα κτλ. Ἐκμετάλλευσις σιδήρου, λίθων, ἀσβέστου, ἀμμολίθου. Σημαντικὴ μεταλλουργικὴ βιομηχανία· χυτήρια χαλκοῦ· ἡλοποιεῖα, βελονοποιεῖα· ἐμπόριον ζωηρόν. Τὸ διαμέρισμα τοῦτο σχηματίζει τὴν ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν Evreux, καὶ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐφετείου τῆς Ῥουέννης.

ΕΥΡΗ-ΚΑΙ ΛΟΥΑΡ, γαλ. Eure-et-Loir, διαμέρισμα τῆς Γαλλίας· πρωτεύουσα Chartres. Ἐπιφ. 595,921 ἑκταρίων· κάτ. 290 χιλ. Διαβρέχεται ὑπὸ τῶν ποταμῶν Eure καὶ Loire. Γῆ γονιμωτάτη, ἄφθονα γεννήματα· οἶνοι συνήθεις, βοσκαί, μηλίτης· ἱπποτροφία, πρόβατα, πτηνά, μέλισσαι. Ἐργοστάσια ἐριούχων, μαλλίων, νηματοποιεῖα μαλλίων καὶ βάμβακος, ἀλευρόμυλοι· χαρτοποιεῖα. Τὸ διαμέρισμα τοῦτο σχηματίζει τὴν ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν Chartres καὶ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐφετείου τῶν Παρισίων.

ΕΥΡΙΕ (Ἰωάννης-Βαπτιστὴς-Βενέδικτος Eyriès), συγγραφεὺς, μεταφραστὴς καὶ γεωγράφος γάλλος, γεν. ἐν Μασσαλίᾳ τῷ 1767, ἀπεβ. ἐν Γραβίλλῃ τῷ 1846. Ἄγνωστον ποῦ ἔζησε, καὶ εἰς τί κατεγίνετο μέχρι τοῦ 1805, ὅτε ἀποκατέστη ὁριστικῶς εἰς Παρισίους. Πεπροικισμένος δ' ἀκατανοήτου μνημονικοῦ διϊσχυρίζετο ὅτι ἐγνώριζε τὴν ἑλληνικὴν, τὴν λατινικὴν, ἐννέα γλώσσας λαλουμένας καὶ κατεῖχε βαθεῖαν γνῶσιν τῶν γλωσσικῶν ἰδιωμάτων τῶν βορείων ἐπαρχιῶν τῆς Γαλλίας. Εἷς τῶν ἑδρυτῶν καὶ ἐπίτιμος πρόεδρος τῆς ἐν Παρισίοις γεωγραφικῆς ἑταιρίας, μέλος τῆς ἀσιατικῆς ἑταιρίας, καὶ πολλῶν ἄλλων σοφῶν ἑταιρειῶν, διεδέχθη τῷ 1839 τὸν Εὐσέβιον Σαλβέρτην ὡς μέλος ἐλεύθερον εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιγραφῶν καὶ τῆς Φιλολογίας. Προσήνεγκε μεγίστας ἐκδουλεύσεις εἰς τὴν γεωγραφίαν συγγράψας, μεταφράσας καὶ ἐκδοὺς πολλὰς γεωγραφικὰς ἐκθέσεις διαφόρων περιηγήσεων. Προσβληθεὶς τῷ 1844 ὑπὸ ἀποπληξίας παρήτησε τὰς ἐπιστημονικὰς ἐργασίας καὶ ἀπεσύρθη παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ του, παρ' ᾗ μετὰ δύο ἔτη ἐτελεύτησε. Προτόντα τοῦ καλάμου τοῦ Εὐριέ. «Περιήγησις ἀνακαλύψεων εἰς τὸ βόρειον μέρος τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ» ὑπὸ Broughton, ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ, ἐν Παρισίοις 1807, εἰς τόμ. 2. — «Περιήγησις εἰς Πολωνίαν καὶ Γερμανίαν κατὰ τὸ 1793 ὑπό τινος Λιβονιανοῦ», ἐκ τοῦ γερμανικοῦ, ἐν Παρισίοις, 1807, εἰς 2 τόμ. — «Πίνακες τῆς Φύσεως κτλ.» ὑπὸ Α. Ὀμβόλδου ἐκ τοῦ γερμανικοῦ. — «Νέα συλλογὴ διηγημάτων» 1813. — «Περιήγησις εἰς Περσίαν, Ἀρμενίαν, Μικρὰν Ἀσίαν καὶ Κωνσταντινούπολιν τῷ 1808 καὶ 1809» ὑπὸ Jacques Morier, ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ, ἐν Παρισίοις 1813 εἰς 2 τόμους. — «Ἱστορία τῶν Ναυαγίων κτλ.», ὑπὸ Perthes, νέα ἔκδοσις 1815, καὶ τρίτη 1819 εἰς 3 τόμους. — «Περιήγησις εἰς Νορβηγίαν, εἰς Λαπωνίαν κατὰ τὰ ἔτη 1806, 1807 καὶ 1808» ὑπὸ Buch, ἐκ τοῦ γερμανικοῦ 1816. — «Περιηγήσεις εἰς τὸ Βελουχιστὰν καὶ τὸ Σίνδεν» ὑπὸ Pottinger, ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ, 1818, εἰς 2 τόμ. — «Χρονικὰ τῆς βασιλείας Γεωργίου Γ' βασιλέως τῆς Ἀγγλίας», ὑπὸ Aikin, ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ, ἐν Παρισίοις, 1820. — «Ἐπιτομὴ τῆς γενικῆς Ἱστορίας τῶν Περιηγήσεων» ὑπὸ La Harpe, νέα ἔκδοσις, 1820, εἰς 30 τόμους· καὶ πλεῖστα ἄλλα. Κατεχώρησε προσέτι πλεῖστα ἄρθρα εἰς διάφορα Χρονικὰ καὶ Ἐγκυκλοπαιδείας καὶ Λεξικά.

ΕΥΡΙΝΙ (Μ.—Ε. Eyrini d'Eyrinis), ἰατρὸς ἐλβετὸς, καταγωγῆς ῥωσσικῆς, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Ἀποκατέστη καὶ ἐδίδαξε τὴν ἑλληνικὴν ἐν Νεοκαστέλλῳ. Τῷ 1710 ἀνεκάλυψε μεταλλεῖον ἀσφάλτου καὶ συνεπείᾳ τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης ἐδημοσίευσε διαφόρους συγγραφάς. Συγχρόνως παρεχώρησε τὰ δικαιώματά του ἐπὶ τῶν προϊόντων τοῦ μεταλλείου εἰς Γάλλον τινὰ, ὅστις εἰσήγαγε τὴν ἄσφαλτον ταύτην εἰς Γαλλίαν.

ΕΥΡΙΠΙΔΑΣ ἢ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, στρατηγὸς αἰτωλὸς, ζῶν περὶ τὸ 220 π. Χ. Διορθοῖ διοικητὴς τῆς ἐν Ἀρκαδίᾳ Κυναίθης, ὅτε οἱ Αἰτωλοὶ τῇ συνδρομῇ τοῦ Ἰλλυριοῦ Ἐκδελίσδου ἐκυρίευσαν αὐτὴν ταχίστα ἐξεκένωσε τὸ φρούριον τοῦτο

διὰ τὸν φόβον τῶν Μακεδόνων. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος 240 ἀρχηγὸς γενόμενος τῶν Ἠλείων, συμμάχων τότε τῶν Αἰτωλῶν, ἐλεηλάτησε τὰς γαίας τῆς Δύμης, τῶν Φαρῶν, τῆς Τριταίης, ἐνίκησε τὸν Μόκον, δεύτερον στρατηγὸν τῶν Ἀχαιῶν, καὶ κατέλαβε παρὰ τὸν Ἄραξον φρούριον καλούμενον Τεῖχος, ἐξ οὗ ὁρμώμενος ἐλυμαίνετο τὴν ἐχθρικὴν χώραν. Κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ αὐτοῦ ἔτους κατέλιπε τὴν ἐν Ἀρκαδίᾳ Ψωφίδα, ὅπου ἐστρατοπέδευε, καὶ διηυθύνθη κατὰ τῆς Σικυῶνος μετὰ σώματος ἐκ 2,200 πεζῶν καὶ 100 ἱππέων. Διελθὼν ἐν καιρῷ νυκτὸς χωρὶς νὰ γνωρίζῃ παρὰ τὸ στρατόπεδον τῶν Μακεδόνων, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἀπὸ πρωΐας, πληροφορηθεὶς παρὰ τῶν προσκόπων του τὴν γειτνίασιν τοῦ ἐχθροῦ, ἔσπευσε νὰ διατάξῃ ὀπισθοδρόμησιν, ἐλπίζων νὰ φθάσῃ εἰς Ψωφίδα ἀμαχητεί· ἀπαντήσας ὅμως τὸν ἐχθρὸν κατὰ τὰ στενὰ τοῦ ὄρους Ἀπελαύρου, μεταξὺ Φλιοῦντος καὶ Στυμφαλίδος, καὶ φρονῶν ἀδύνατον τὴν ἀντίστασιν, ἔσπευσε νὰ διασωθῇ μετά τινων ἱππέων, καταλιπὼν τὸν στρατόν του κατακερματισθέντα ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν. Μετὰ τὴν εὐκολον ταύτην νίκην, ὁ βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας ἠνάγκασε τὸν Εὐριπίδην νὰ συνθηκολογήσῃ. Τῷ 217 ἀναφαίνεται πάλιν ἀρχηγὸς τῶν Ἠλείων λεηλατῶν τὴν Ἀχαΐαν καὶ νικώμενος ὑπὸ τοῦ Λύκου, στρατηγοῦ τῶν Ἀχαιῶν.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, εἷς τῶν τριῶν μεγάλων τραγικῶν ποιητῶν τῆς Ἑλλάδος, γεν. ἐν Σαλαμῖνι κατὰ τὸ α'. ἔτος τῆς ΟΒ' ὀλυμπιάδος τῷ 480 π. Χ καθ' ἣν ἡμέραν συνέβη ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία, καὶ ἀποθ. τῷ 406 πρ. Χ. Ἐγεννήθη ἐν τῇ νήσῳ Σαλαμῖνι, διότι ἡ οἰκογένειά του εἶχε καταφύγει εἰς τὴν νῆσον ταύτην κατὰ τὴν εἰσβολὴν τοῦ Ξέρξου εἰς τὴν Ἀττικήν. Πολλοὶ τῶν βιογράφων του διϊσχυρίζονται ὅτι ὁ πατήρ του Μνήσαρχος ἢ Μνησαρχίδης ἦτο κάπηλος, ἡ δὲ μήτηρ του Κλειτὼ λαχανοπῶλις, ἄλλοι δὲ βασιζόμενοι εἰς τὴν μαρτυρίαν τοῦ Φιλοχόρου βεβαιοῦντος τὴν ἐξ ἐπισήμου οἰκογενείας καταγωγήν του, ἀποκρούουσι τὰ περὶ ἐπαγγελμάτων τῶν γονέων του λεχθέντα. Ἐν τούτοις ὁ Ἀριστοφάνης συχνάκις ὑπαινίσσεται τὴν ἄσημον τάξιν τῆς μητρός του. Παρὰ τῷ Εὐσεβίῳ ἐν τῇ «Εὐαγγελικῇ Προπαρασκευῇ» ἀναγινώσκεται ὅτι εἰς τὸν πατέρα τοῦ Εὐριπίδου ἐδόθη ὁ ἑπόμενος χρησμός·

«Ἔσαι σοι κοῦρος, Μνησάρχιον, ὃν τινα πάντως
ἄνθρωποι τίσουσι, καὶ ἐς κλεοσέβλων ὁρόωσι
καὶ στερφέων ἱερῶν γλαυκερὴν χάριν ἀμείβε-

[λίπταιτ.

ὃν παρανοήσας ὁ Μνησαρχίδης ἀνέτρεφε τὸν υἱόν του ἀθλητήν· ἐπιδοθεὶς δὲ ὁ Εὐριπίδης εἰς τὰς σωματικὰς ἀσκήσεις ἠρίστευεν ἅπαξ. Καὶ ἀληθὲς ἐὰν ὑποτεθῇ τοῦτο, τάχιστα κατέλιπεν ὁ Εὐριπίδης τὴν δόξαν ἀθλητοῦ καὶ ἐπεδόθη εἰς ἄλλας σπουδάς. Ἐξησκήθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν ζωγραφικήν· προστίθεται μάλιστα ὅτι ἐδείκνυόντο εἰκόνες αὐτοῦ ἐν Μεγάροις. Ἔπειτα ἐσπούδασε τὴν ῥητορικὴν παρὰ τῷ Προδίκῳ, καὶ τὴν φιλοσοφίαν παρὰ τῷ Ἀναξαγόρᾳ. Εἶχε δὲ καὶ μετὰ τοῦ Σωκράτους νεωτέρου αὐτοῦ κατὰ 10 ἔτη τοσοῦτον στενὰς σχέσεις, ὥστε ἐνῷ ὁ Σωκράτης σπανίως ἐφοίτα εἰς τὸ θέατρον, οὐδέποτε ἔλειπεν ἐξ αὐτοῦ ὅτε παριστάνετο δρᾶμα τοῦ Εὐριπίδου. Αἱ κατὰ τὴν νεότητά του σπουδαὶ τοῦ ποιητοῦ ἀφῆκαν βαθεῖα ἴχνη εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν δραμάτων, ὅτε ἀφωσιώθη ὅλως εἰς τὴν τραγῳδίαν· διότι ἐν αὐτοῖς ἀναφαίνεται τὸ σύστημα τοῦ Ἀναξαγόρου περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ὄντων, καὶ αἱ ἀρχαὶ τῆς ἠθικῆς τοῦ Σωκράτου· ἐξ οὗ ἐπωνομάσθη ὁ Εὐριπίδης «σκηνικὸς φιλόσοφος», ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁ Κιντιλιανὸς ἐπαινεῖ τὰς καλλονὰς τοῦ ποιητοῦ τούτου καὶ παρακινεῖ εἰς τοὺς διὰ τὸ βῆμα προωρισμένους νέους τὴν ἀνάγνωσιν τῶν δραμάτων τοῦ Εὐριπίδου ὡς ἐξαιρέτων ὑλικῶν τῆς τέχνης τοῦ πείθειν. Ὁ τοιοῦτος ἔπαινος μᾶλλον καταδικάζει τὸν ποιητήν, οὗ τινος αἱ μακραὶ ἀγορεύσεις τῶν ὁρώντων προσώπων ἀντίκεινται ὅλως εἰς τὰ τῆς σκηνῆς· ἀλλ' ἐὰν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν ὅτι θεαταὶ τῶν δραμάτων τοῦ Εὐριπίδου ἦτο ὁ λαὸς τῶν Ἀθηνῶν, ὅστις μανιώδης ἦτο διὰ τὸ δικαστήριον, οὐδόλως θέλει παραξενευθῇ διὰ τὰς μακρὰς ταύτας ἀγορεύσεις. Αἱ βιωτικαὶ σχέσεις τοῦ Εὐριπίδου ὀλίγον ἦσαν πολὺ εὐτυχεῖς, διότι δὶς εἰς τὸν γάμον ζητήσας τὴν οἰκιακὴν εὐδαιμονίαν ἀπέτυχεν. Ἡ πρώτη σύζυγος αὐτοῦ Χοιρίλλη, θυγάτηρ Μνησιλόχου τοῦ γνωστοῦ ἐκ τῶν τοῦ Ἀριστοφάνους «Θεσμοφοριαζουσῶν» ἐγέννησε τρεῖς υἱοὺς Μνησαρχίδην τὸν πρεσβύτερον ἔμπορον, Μνησίλοχον ὁμώνυμον τῷ πρὸς μητρὸς πάππῳ του ὡς ὁ πρῶτος ἦτο ὁμώνυμος τῷ πρὸς πατρὸς πάππῳ του καὶ τὸν ὁμώνυμον τῷ πατρὶ Εὐριπίδην καλούμενον. Ταύτην ἀποπέμψας ὡς ἄτιμον ἔγημε δευτέραν τὴν Μελιτὼ οὐχὶ βελτίονα. Ἐκ τῆς ἀτυχίας τοῦ Εὐριπίδου εἰς τὸν συζυγικὸν βίον ἐξηγοῦσι πολλοὶ τὸ δῆθεν κατὰ τῶν γυναικῶν μῖσος αὐτοῦ. Ἐν τούτοις ὁ Δίδυμος δίδωσιν ἀπάντησιν τινα τοῦ Σοφοκλέους περὶ αὐτοῦ πρὸς τὸν εἰπόντα ὅτι ὁ Εὐριπίδης ἦτο μισογύνης ἀπαντήσαντος «ἐν ταῖς τραγῳδίαις, ἐπεὶ ἐν γε τῇ κλίνῃ φιλογύνης». Κα

βεβαίως ἄλογον εἶναι νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι δύο ἀκόλαστα γύναια ἤθελον ἀναπτύξει εἰς τὸν Εὐριπίδην τοιοῦτον χαρακτῆρα, ἐνῷ φυσικώτερον δύναται νὰ ἐξηγηθῇ τοῦτο ἐκ τῆς προφανοῦς κλίσεως τοῦ ποιητοῦ ἵνα παράγῃ ἐν τῇ σκηνῇ γυναῖκας ἀνοσίους, φαρμακοποιοὺς, μοιχαλίδας, ἀνδροκτόνους καὶ αἱμομίκτους καὶ νὰ κακολογῇ ἅπαν τὸ θῆλυ γένος.

Ὁ Εὐριπίδης οὐδέποτε ἀπεδήμησεν ἐξ Ἀθηνῶν, ἐκτὸς ἅπαξ μόνον εἰς τὴν νῆσον Ἴκαρον, ὅπου εὑρὼν γυναῖκα μετὰ τῶν τέκνων ὑπὸ θανασίμων μυκήτων ἀποθανοῦσαν ἐποίησεν εἰς τὸ συμβὰν τοῦτο ἐπίγραμμα ἔτι σωζόμενον μετ' ἄλλων ὀλίγων. Περὶ τὰ τέλη ὅμως τοῦ βίου του ἀπεφάσισεν, ἀπολιπὼν τὰς Ἀθήνας, νὰ ζητήσῃ ἀλλαχόθι βίον ἡσυχώτερον. Καὶ πρῶτον μὲν ἀπῆλθεν εἰς Μαγνησίαν τῆς Θεσσαλίας ὅπου «ἀτελείᾳ ἐτιμήθη καὶ προξενίᾳ». Ἐκεῖθεν δὲ μετέβη πρὸς Ἀρχέλαον τὸν βασιλέα τῶν Μακεδόνων βασιλεύσαντα τῷ 413 π. Χ. Ὁ βασιλεὺς οὗτος, ὁ ἐπισημότατος τῶν πρὸ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου βασιλέων τῆς Μακεδονίας μεταξὺ πολλῶν βελτιώσεων, ἃς ἐπήνεγκεν εἰς τὸ κράτος του καὶ σκηνικοὺς ἀγῶνας συστήσας ἐν Δίῳ προσεκάλεσεν εἰς τὴν αὐλήν του διαφόρους σοφούς, οἷον Ἀγάθωνα τὸν τραγικὸν, Χοιρίλον τὸν ἐπικὸν, Τιμόθεον τὸν μελοποιὸν, Ζεῦξιν τὸν ζωγράφον, καὶ οὐτὸν τὸν Σωκράτην. Ὅστις ὅμως ἀπεποιήθη τὴν πρόσκλησιν. Πρὸς τοῦτον τὸν Ἀρχέλαον ἀπελθὼν ὁ Εὐριπίδης «διῆγε τῆς ἄκρας ἀπολαύων τιμῆς», κατὰ Δέξιππον. Εὐγνωμονῶν πρὸς τὸν προστάτην καὶ χαριζόμενος αὐτῷ ἐποίησεν ὁμώνυμον τραγῳδίαν «Ἀρχέλαον» ἐπευχηθείς πρῶτον ἵνα μηδέποτε συμβῇ τι αὐτῷ τραγικόν. Ὡσαύτως δὲ καὶ τραγῳδίαν «Τημενίδας» κατὰ τὸ ὄνομα τῶν πρώτων βασιλέων τῆς Μακεδονίας, προγόνων τοῦ Ἀρχελάου. Καὶ αἱ «Βάκχαι» δὲ διὰ μακεδονικὸν θέατρον φαίνεται ὅτι ἦσαν ὡρισμέναι. Ἀλλὰ ὀλίγιστον χρόνον ἀπήλαυσεν ὁ Εὐριπίδης τὴν ἡσυχίαν καὶ εὐδαιμονίαν ταύτην, διότι τὸ γ' ἔτος τῆς 93ης ὀλυμπιάδος 406 π. Χ συμπληρώσας τὸ 74ον ἔτος τῆς ἡλικίας, ἀπέθανεν ἐν Μακεδονίᾳ ζήσας ἐκτὸς τῆς ἰδίας πατρίδος ἔτη πλήρη τέσσαρα. Ὁ τρόπος τοῦ θανάτου του λέγεται τραγικώτατος, διότι ἐγένετο «κυνοσπάρακτος» κατά τινας μὲν καταβρωθεὶς ὑπὸ τῶν κυνῶν περιτυχόντων αὐτῷ, κατ' ἄλλους δὲ ἐπαφεθέντων ὑπὸ Ἀρχελάου τοῦ Μακεδόνος καὶ Κρατεύα τοῦ Θετταλοῦ ποιητῶν ὄντων καὶ φθονησάντων αὐτῷ. Ὑπάρχει δὲ καὶ ἑτέρα παράδοσις πεπλασμένη, φαίνεται, ἐκ τῶν «Θεσμαφοριαζουσῶν» τοῦ Ἀριστοφάνους, ὅτι κατεσπαράχθη οὐχὶ ὑπὸ κυνῶν, ἀλλ' ὑπὸ γυναικῶν. Οἱ βιογράφοι τοῦ Εὐριπίδου προσθέτουσι· «Φασὶ δὲ ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τοὺς Ἀθηναίους πάντας πενθῆσαι, Σοφοκλέα δ' αὐτὸν μὲν καὶ φαιὸν ἐνδύσασθαι χιτῶνα, τοὺς δ' ὑποκριτὰς αὐτοῦ ἀστεφανώτους τῷ τότε εἰσαγαγεῖν πρὸς τὸν ἀγῶνα». Ὁ Ἀρχέλαος πολυειδῶς ἐτίμησε τὴν μνήμην τοῦ Εὐριπίδου, λαμπρότατα κηδεύσας τὸν νεκρὸν, καὶ τὰς τρίχας κειράμενας, ἔπειτα δὲ μνημεῖον μεγαλοπρεπὲς ἀνεγείρας αὐτῷ ἐπὶ δύο ποταμῶν συῤῥοῆς εἰς τόπον καλούμενον «Ἀρέθουσα». Ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι αἰτήσαντες παρ' Ἀρχελάου τὰ ὀστᾶ τοῦ ἀποθανόντος ποιητοῦ δὲν τὰ ἔλαβον, μόνον ὑπὸ τοῦ Γελλίου ἀναφέρεται· κενοτάφιον ὅμως αὐτοῦ ἐν Ἀθήναις εἶδεν ὁ Παυσανίας, ἐφ' οὗ ἐπέγραψεν, ὡς οἱ βιογράφοι ἀναφέρουσιν, ἐπίγραμμα Θουκιδίδης ἢ Τιμόθεος ὁ μελοποιός. Ὁ περιώνυμος Ἀθηναῖος ῥήτωρ Λυκοῦργος κατὰ τὸν Ψευδοπλούταρχον εἰσήνεγκε καὶ νόμον, μεταξὺ ἄλλων «χαλκᾶς εἰκόνας ἀναθεῖναι τῶν ποιητῶν Αἰσχύλου, Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου». Διονύσιος δὲ ὁ τύραννος τῶν Συρακουσῶν πέμψας τάλαντον εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ Εὐριπίδου, ἔλαβε τὸ ψαλτήριον καὶ τὴν δέλταν καὶ τὸ γραφεῖον, ἅπερ ἀφιέρωσεν εἰς τὸ ἱερὸν τῶν Μουσῶν ἐπιγράψας τὸ ὄνομα τοῦ Εὐριπίδου.

Ὁ Εὐριπίδης ἦν ἐκ φύσεως στρυφνὸς καὶ σύννους, ἔχων τὸ τοιοῦτον ἦθος κεχαραγμένον καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν του· ἔτρεφε δὲ καὶ βαθὺν πώγωνα ὡς φαίνεται ἐν ταῖς σωζομέναις εἰκόσιν αὐτοῦ. Ἦτο δὲ ἀγνότατος τὰ ἤθη, καὶ ὑπερβολῇ φιλήσυχος, οὔτε ἀρχὴν ἄρξας οὐδεμίαν, οὔτε ἐπιμέλειαν οὐδέποτε ἀναλαβὼν, πάσης πολιτικῆς τύρβης καὶ ταραχῆς ἀπέχων, ὀλίγους συναναστρεφόμενος, ὀλίγον γνωριζόμενος, ἐν τοῖς βιβλίοις ζῶν, μόνον τῇ ποιήσει προσέχων καὶ εἰς ταύτην προσπαθῶν νὰ εἰσαγάγῃ τὴν περὶ θείων καὶ ἀνθρωπίνων λεπτολόγον φιλοσοφίαν του, ὅθεν καὶ εἰς τοὺς ἀργοὺς φιλοσόφους ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν Ἀθηναίων καταλεγόμενος. Ὁ Εὐριπίδης ὡς πολίτης δεικνύεται εἰς ὑπερβολὴν φιλόπολις, οὐχὶ μόνον ἀπανταχοῦ τῶν ἑαυτοῦ δραμάτων εὐκαιρίαν ζητῶν ἵνα ἐπαινέσῃ τοὺς ἑαυτοῦ συμπολίτας, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρα δράματα ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ συντάξας.

Δράματα τοῦ Εὐριπίδου. Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δραμάτων τοῦ Εὐριπίδου διεφώνουν καὶ αὐτοὶ οἱ ἀρχαῖοι. Κατά τινα τῶν βιογράφων του τὰ δράματα αὐτοῦ ἦσαν 92, ἐξ ὧν ἐσώζοντο

78, καὶ τούτων τὰ 3 ἦσαν νόθα, ὁ «Τέννης», ὁ «Ῥαδάμανθυς» καὶ ὁ «Πειρίθους». Πολλὰ ἐξηφανίσθησαν καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν ἀρχαίων, καὶ μάλιστα τὰ σατυρικὰ δράματα, ἐν οἷς ἦτον ὀλιγώτερον ἐπιτυχὴς ὁ Εὐριπίδης. Τὴν σήμερον γνωρίζονται κατ' ὄνομα τραγῳδίαι 68, καὶ 8 σατυρικὰ δράματα. Ἐκ τῶν πρώτων καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἀρχαίοις ἦσάν τινες ὑποπτοι, ὡς ἐκτὸς τῶν προμνημονευθεισῶν τριῶν καὶ ὁ «Σίσυφος», ἡ «Σκύλλα», αἱ «Κλεῖδες», ὁ «Καπανεὺς» καὶ ἄλλαι, ἐκ δὲ τῶν δευτέρων ἐλλείπουσι 12, ἥνα γείνωσι τοὐλάχιστον 20 τετραλογίαι. Φαίνεται παράδοξον πῶς ὁ Εὐριπίδης τοσαύτας τραγῳδίας ποιήσας, ἐνίκησε μόνον πεντάκις, ἴσως διότι ἠδιαφόρει περὶ τῆς εὐνοίας τῶν θεατῶν ἐκφράζων πικρὰς ἀληθείας καὶ κηρύξας πόλεμον κατὰ τῶν ἀρχαίων παραδόσεων αὐτῶν. Πρῶτον δρᾶμα τοῦ Εὐριπίδου ἐδιδάχθη αἱ «Πελιάδες», ὅτε οὗτος ἦγε τὸ 25 ἔτος τῆς ἡλικίας· τὰ δὲ πρωτεῖα ἔλαβεν ὁ Εὐριπίδης κατά τινας μὲν εἰς ἡλικίαν 38 ἐτῶν, κατ' ἄλλους δὲ 43. Τὰ δράματα αὐτοῦ ἐδιδάσκοντο κατὰ τετραλογίαν, ἤτοι τρεῖς συγχρόνως τραγῳδίαι καὶ τελευταῖον ἓν σατυρικὸν δρᾶμα. Ὑπέστησαν δὲ ταῦτα διαφόρους τύχας, τροπολογηθέντα εἰς διάφορα μέρη ἢ λαβόντα προσθήκας ἢ ἀποταμέντα καὶ ἐν γένει διασκευασθέντα διὰ νέας παραστάσεις μετὰ τὸν θάνατόν του. Τὰ σωζόμενα δράματά του εἶναι 18 τραγῳδίαι, καὶ ἓν σατυρικὸν δρᾶμα ἐπιγραφόμενον «Κύκλωψ». Ταῦτα κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν εἶναι τὰ ἑπόμενα. 1. «Ἄλκηστις», τὸ ἀρχαιότατον τῶν σωζομένων τοῦ Εὐριπίδου δραμάτων διδαχθὲν κατὰ τὸ 433 πρ. Χρ. Ὑπόθεσις αὐτοῦ εἶναι ὁ ἑκούσιος θάνατος τῆς Ἀλκήστιδος ὑπὲρ τοῦ συζύγου της Ἀδμήτου, διασωθείσης ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους καὶ δι' ἀνελπίστου θαύματος ἀποδοθείσης εἰς τοὺς οἰκείους. 2. «Μήδεια» μεγαλοπρεπέστατον, παθητικώτατον καὶ ἐκ τῶν καλλιτέρων τοῦ Εὐριπίδου δραμάτων, ἐξ οὗ ὁ ποιητὴς καλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους «τραγικώτατος»· ὑπόθεσις αὐτοῦ εἶναι ἡ ὑπὸ τῆς Μηδείας τρομερὰ κατὰ τοῦ Ἰάσονος ἐκδίκησις διὰ τῆς παιδοκτονίας, καὶ διὰ τοῦ φόνου τῆς νέας αὐτοῦ συζύγου (Γλαύκης ἢ Κρεούσης) καὶ τοῦ πατρὸς αὐτῆς Κρέοντος· ἐδιδάχθη τῷ 431 πρὸ Χριστοῦ. 3. «Ἱππόλυτος Στεφανηφόρος», συγγενὲς, ἀλλὰ κατώτερον τῆς Μηδείας δρᾶμα. Ἥρως τοῦ δράματος εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Θησέως Ἱππόλυτος, καὶ τούτου ἡ ἀγνότης καὶ στωϊκὴ ἀπάθεια εἶναι μᾶλλον τὸ κύριον τοῦ δράματος θέμα ἢ οἱ ἐπὶ-

μιτοι ἔρωτες τῆς Φαίδρας χρησιμεύοντες μόνον πρὸς ἀνάδειξιν τῆς ἐκείνου ἀρετῆς. Κατὰ μίμησιν τοῦ δράματος τούτου ἔγραψεν ὁ Σενέκας τὴν ὁμώνυμον τραγῳδίαν, καὶ ὁ Ῥακίνας τὴν Φαίδραν. Ἐδιδάχθη τῷ 428 π. Χ. 4. «Ἑκάβη». Τὸ δρᾶμα τοῦτο σύγκειται ἐκ δύο πράξεων ἡνωμένων εἰς τὸ πρόσωπον τῆς Ἑκάβης· εἰς τὸ πρῶτον μέρος τὸ πάθος ἐξηγεῖται πολὺ δυνατὸν καὶ ἡ ἀνθρωποθυσία παρίσταται ὡς ἀναγκαστὴ, δυσάρεστος καὶ μισητὴ τοῖς Ἕλλησι, καὶ ὁ χαρακτὴρ τῆς Πολυξένης διαγράφεται κάλλιστος· τὸ δεύτερον μέρος στρέφεται ὅλον περὶ τὴν φιλέκδικον πανουργίαν τῆς Ἑκάβης, τὴν ἄπληστον φιλαργυρίαν καὶ τύφλωσιν τοῦ Πολυμήστορος, καὶ τὴν ἀλλόκοτον πολιτικὴν τοῦ Ἀγαμέμνωνος ἐγκαταλείποντος τὸν Πολυμήστορα εἰς τὰς χεῖρας τῶν αἰχμαλωτίδων. Ἐδιδάχθη πρὸ τοῦ 423 π. Χ. 5. «Ἡρακλεῖδαι». Πολιτικώτερον καὶ ἱστορικώτερον μᾶλλον ἢ ποιητικώτερον δρᾶμα, παριστῶν τοὺς Ἡρακλείδας πτωχοὺς, ἀλήτας, καταπιεζομένους ὑπὸ τοῦ Εὐρυσθέως καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Ἀθηναίων καταφυγόντας. Εἰκάζεται ὅτι ἐδιδάχθη τῷ 421 π. Χ. 6. «Ἱκέτιδες», συγγενὲς τοῖς Ἡρακλείδαις δρᾶμα καὶ περὶ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν διδαχθέν. Τὸ θέμα περιστρέφεται περὶ τὴν ταφὴν τῶν ἐν Θήβαις πεσόντων Ἀργείων. Ἐν αὐτῷ εἶναι ὡραῖα τὰ ᾄσματα τοῦ χοροῦ συγκειμένου ἐκ τῶν μητέρων τῶν ἑπτὰ ἡρώων καὶ τῶν θεραπαινίδων. 7. «Ἴων», δρᾶμα πολλὰς ἔχον καλλονὰς, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἐλλείμματα. Ὁ Ξοῦθος πείθεται ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ὅτι ὁ Ἴων εἶναι υἱός του ἐξ ἄλλων γάμων πρὶν συζευχθῇ μετὰ Κρεούσης τῆς τοῦ Ἐρεχθέως· ἡ Κρέουσα προσπαθεῖ νὰ φονεύσῃ τὸν νέον προγονὸν, καὶ ὁ Ἴων τὴν Κρέουσαν, ἀλλ' ἀναγνωρίσεως γενομένης ἀσπάζονται ἀλλήλους ὡς μήτηρ καὶ υἱός. Ἄγνωστος ὁ χρόνος τῆς διδαχῆς. 8. «Ἡρακλῆς Μαινόμενος». Τὸ δρᾶμα τοῦτο συγκροτεῖται ἐκ δύο πράξεων, ἐκ τῆς ἐλευθερώσεως τῶν παίδων τοῦ Ἡρακλέους ἀπὸ τῆς καταδιώξεως τοῦ αἱμοβόρου Λύκου, καὶ ἐκ τοῦ φόνου τῶν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ πατρὸς Ἡρακλέους, παρὰ προσδοκίαν ἐπιστρέψαντος καὶ μετὰ τὸν φόνον τοῦ Λύκου μανέντος διὰ τῆς ὑπὸ τῆς Ἥρας πεμφθείσης Λύσσης. Ἐδιδάχθη πιθανῶς κατὰ τὸ 422 π. Χ. 9. «Ἀνδρομάχη». Ἡ πάλαι ποτὲ ἐρασμία γυνὴ τοῦ Ἕκτορος, δούλη τοῦ Νεοπτολέμου καταπιεζομένη ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ, τῆς ζηλοτύπου καὶ σκληρᾶς Ἑρμιόνης καὶ τοῦ πατρὸς αὐτῆς Μενελάου, σώζεται ὑπὸ τοῦ Πηλέως πάππου τοῦ Νεοπτολέ-

μου ἀναγκάσαντος τὸν Μενέλαον νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ φέροντος εἰς ἀπόγνωσιν τὴν Ἑρμιόνην. Ἐπιφανεὶς ὁ Ὀρέσης λαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ τὴν πρὸ πολλοῦ μνηστευθεῖσαν αὐτῷ Ἑρμιόνην, ἀναχωρεῖ καὶ μετ' ὀλίγον ἔρχεται ἡ ἀγγελία ὅτι ἐν Δελφοῖς ἐφάνευσεν ὁ Ὀρέσης τὸν ἀντεραστήν του Νεοπτόλεμον· ἡ Θέτις καταβᾶσα ἀπὸ μηχανῆς παρηγορεῖ τοὺς πάσχοντας. Εἰκάζεται ὅτι ἐδιδάχθη τὸ δρᾶμα τοῦτο 420—417 π. Χ. 10. «Τρωάδες». Τὸ ἀτακτότερον τῶν δραμάτων τοῦ Εὐριπίδου ἐκτραγῳδοῦν τὰς ἐπισωρευθείσας δυστυχίας τῆς ἁλωθείσης πόλεως, τὰς καταχρήσεις τῶν ἀγερώχων νικητῶν, τὴν διανομὴν τῶν κυριωτέρων αἰχμαλωτίδων, τὰς προφητείας τῆς Κασσάνδρας, τὴν ἔριν τῆς Ἑκάβης καὶ τῆς Ἑλένης, καὶ τὴν εἰκόνα τῆς καιομένης πόλεως. Εἰκάζεται ὅτι ἐδιδάχθη τῷ 415 π. Χ. 11. «Ἠλέκτρα». Ἐδιδάχθη κατὰ τὴν ἐπὶ Σικελίαν στρατείαν. 12. «Ἑλένη». Ἐν ταύτῃ ἡ Ἑλένη παρίσταται ὡς πιστὴ σύζυγος, ὁ τύπος τῶν γυναικῶν, τὸ εὐγενικώτατον καὶ ἠθικώτατον ὄν. Μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ Μενελάου καὶ τῆς Ἑλένης τὸ πᾶν στρέφεται περὶ τὴν ἐλευθέρωσιν τῆς Ἑλένης ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Θεοκλυμένου, βιαίως θέλοντος νὰ νυμφευθῇ αὐτήν. Ἐδιδάχθη πιθανῶς τῷ 412 ἢ 413 π. Χ. 13. «Ἰφιγένεια ἐν Ταύροις». Τὸ πᾶν στρέφεται περὶ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν δύο ἀδελφῶν Ὀρέστου καὶ Ἰφιγενείας καὶ περὶ τὴν ἐκ Ταυρίδος ἐκφυγήν. Τὸ ἁγνὸν καὶ παρθενικὸν ἦθος τῆς Ἰφιγενείας ἐμπνέει σέβας καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς βαρβάρους, τὸ δὲ φιλόπατρι καὶ ἡ πεποίθησις ὅτι φεύγοντες τελοῦσι τὴν βουλὴν τῶν Θεῶν ἐξαθωοῦσι τὴν τῷ Θόαντι γενομένην ἀπάτην. Ἐδιδάχθη περὶ τὴν 92 ὀλυμπιάδα 412-409 π. Χ. 14. «Ὀρέστης». Πάντα τὰ πρόσωπα φαῦλα ἐν τῷ δράματι τούτῳ ἐκτὸς τοῦ Πυλάδου. Ὁ Ὀρέστης μέλλων νὰ καταδικασθῇ εἰς θάνατον ὑπὸ τῶν Ἀργείων ἕνεκα μητροκτονίας, ἐγκαταλείπεται ὑπὸ Μενελάου ἀπροστάτευτος. Ἐξαγριωθεὶς θέλει νὰ φονεύσῃ τὴν Ἑλένην, ἀλλ' αὕτη σώζεται διὰ θαύματος· τότε ὁ Ὀρέστης ἐπαπειλεῖ ὅτι θέλει σφάξει τὴν Ἑρμιόνην, ἐὰν ὁ Μενέλαος δὲν προσπαθήσῃ νὰ τὸν σώσῃ. Ἐπιφανεὶς ὁ Ἀπόλλων ἐπανορθοῖ τὰ πάντα. Ἐδιδάχθη τῷ 408 π. Χ. 15. «Φοίνισσαι» ἐρᾶται περιπαθέστατον ὑπόθεσιν ἔχον τὴν τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας στρατείαν. 16—17 «Βάκχαι» καὶ «Ἰφιγένεια ἐν Αὐλίδι». Τὰ δύο ταῦτα δράματα μετὰ τοῦ μὴ σωζομένου «Ἀλκμαίωνος τοῦ διὰ Κορίνθου» παρεστάθησαν ὡς νέαι τραγῳδίαι ἐπὶ τῶν μεγάλων Διονυσίων ὑπὸ τοῦ νεωτέρου Εὐριπίδου, υἱοῦ ἢ ἀνεψιοῦ τοῦ μεγάλου τραγικοῦ ποιητοῦ. Τὸ πρῶτον ἀφῆκε τελειωμένον ὁ Εὐριπίδης, ἀλλὰ διὰ τὸ Μακεδονικὸν θέατρον. Ἡ ὑπόθεσις αὐτοῦ στρέφεται περὶ τὸν μῦθον τοῦ Πενθέως διασπαραχθέντος ὑπὸ τῆς μητρός του Ἀγαύης καὶ τῶν ἄλλων Βακχῶν ἐκμανεισῶν ὑπὸ τοῦ Διονύσου, οὗτινος τῆς λατρείας τὴν δ' ἄδοσιν εἰς Θήβας ἠθέλησεν ὁ Πενθεὺς νὰ ἐμποδίσῃ. Τὴν «Ἰφιγένειαν ἐν Αὐλίδι» δὲν ἐπρόφθασε νὰ συμπληρώσῃ ὁ Εὐριπίδης· ὑπόθεσις εἶναι ἐν αὐτῷ ἡ θυσία τῆς Ἰφιγενείας. Τοῦ τρίτου δράματος τῆς τριλογίας «Ἀλκμαίωνος τοῦ διὰ Κορίνθου» ὑπόθεσις εἶναι τὰ συμβάντα Ἀλκμαίωνος τοῦ μητροκτόνου υἱοῦ Ἀμφιάρου καὶ Ἐριφύλης. 18. «Κύκλωψ». Τὸ μόνον σωζόμενον σατυρικὸν δρᾶμα ἐξ ἁπάσης τῆς ἑλληνικῆς ποιήσεως· ὑπόθεσις εἶναι ἡ ὑπὸ Ὀδυσσέως τύφλωσις τοῦ Κύκλωπος Πολυφήμου καὶ ἡ μετὰ Σειληνοῦ καὶ τῶν Σατύρων σωτηρία αὐτοῦ. 19. «Ῥῆσος», δρᾶμα κρινόμενον νόθον παρὰ τῶν πλείστων κριτικῶν καὶ ἀντικείμενον ἔχον τὸ ἐν τῷ Κ. τῆς Ἰλιάδος τοῦ Ὁμήρου ἐπεισόδιον μεταξὺ Διομήδου, Ὀδυσσέως καὶ Δόλωνος τὴν «Δολώνειαν» καλουμένην. Τῶν μὴ σωζομένων δραμάτων τοῦ Εὐριπίδου κατάλογον συνέταξεν ὁ Valkenaër. Μεταξὺ τῶν διασωθέντων ἐξ αὐτῶν ἀποσπασμάτων ὑπέρχει ὁ πρόλογος τῆς «Δανάης» θεωρούμενος νόθος, καὶ ἀπόσπασμα τοῦ χοροῦ τῆς αὐτῆς τραγῳδίας θεωρούμενον γνήσιον, καὶ τρία χωρία ἐκ τοῦ «Φαέθοντος» εὑρεθέντα τῷ 1810 ἔν τινι χειρογράφῳ τῆς αὐτοκρατορικῆς βιβλιοθήκης τῶν Παρισίων.

Τὰς ὑπὸ τοῦ Εὐριπίδου διαδραματισθείσας ὑποθέσεις διεδραμάτισαν καὶ οἱ Γάλλοι Κορνήλιος, Βολταῖρος Crebillon, Guimond de la Touche καὶ ἰδίως ὁ Ῥακίνας, ὑπὸ διάφορον ὅμως ἔποψιν σπανίως συμφωνοῦντες μετ' αὐτοῦ. Ὁ Εὐριπίδης ἐξητάσθη παρά τε τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νεωτέρων κριτικῶν ὑπὸ πολλὰς καὶ διαφόρους ἐπόψεις. Πολλοὶ εὑρίσκουσιν αὐτὸν ἀξιοθαύμαστον καὶ ἐγκωμιάζουσι κατὰ πάντα, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι καταδικάζουσιν αὐτὸν κατὰ τὰ πλεῖστα. Πρῶτος τῶν καταδικαζόντων αὐτὸν εἶναι ὁ Ἀριστοφάνης, ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων ὁ Schlegel. Ἐκ τῶν ἡμετέρων ὁ Κωνσταντῖνος Ἀσώπιος ἐν τῇ «Ἱστορίᾳ τῶν ἑλλήνων ποιητῶν καὶ συγγραφέων» συνέταξε λίαν ἐκτενὲς ἄρθρον περὶ Εὐριπίδου κατέχον 136 σελίδας 495—630.

Ἐκδόσεις καὶ μεταφράσεις τῶν δραμάτων τοῦ Εὐριπίδου ἐν συνόλῳ ἢ κατὰ μέρη ἐγένοντο πλεί-

σται. Ἡ πρώτη ἔκδοσις τοῦ Εὐριπίδου σχηματίζει ἕνα τόμον εἰς 4ον τυπωθέντα ἐν Φλωρεντίᾳ, 1496 ὑπὸ Ἰωάννου Λασκάρεως. Τὸ σπανιώτατον τοῦτο βιβλίον ἐν κεφαλαίοις γράμμασιν ἐκδοθὲν περιέχει 4 τραγῳδίας, τὴν Μήδειαν, τὸν Ἱππόλυτον, τὴν Ἄλκησιν καὶ τὴν Ἀνδρομάχην. Τῷ 1503 ὁ πρεσβύτερος Ἄλδος Μανούκιος ἐξέδωκε πρῶτος 18 δράματα· ἐκ τῆς ἐκδόσεως ταύτης ἐλλείπει ἡ « Ἠλέκτρα » ἐκδοθεῖσα τῷ 1545. Μεταξὺ τῶν πολυαρίθμων ἐκδόσεων τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος σημειωτέα ἡ τοῦ Canter (ἐν Ἀμβέρσῃ 1571) καὶ ἡ ἐν Βασιλείᾳ τῷ 1597 παρὰ Κομμελίνῳ. Τῷ 1602 ἐξέδωκε τὰ συγγράμματα τοῦ Εὐριπίδου ὁ Παῦλος Στέφανος μετὰ σημειώσεων καὶ ὑπομνημάτων. Τῷ 1694 ὁ Barnès ἐν Cambridge εἰς ἕνα τόμ. εἰς φόλλον· τῷ 1778 ὁ Musgrave ἐν Ὀξωνίᾳ εἰς 4 τόμους, εἰς 4ον. Ἡ ἔκδοσις ἣν ἀνέλαβεν ὁ Morus καὶ ἐξηκολούθησεν ὁ Beck ἐν Λειψίᾳ 1778 — 1788 εἰς 3 τόμους εἰς 4ον ἐκτιμᾶται ὡς καὶ ἡ τοῦ Musgrave. Δὲν ἐξετιμήθη πολὺ ἡ ἔκδοσις τοῦ Ernest Zimmermann ἐν Φραγκφόρτῃ 1807—1815 εἰς 4 τόμ. εἰς 8ον μὴ συμπληρωθεῖσα. Ἀπ' ἐναντίας ἐξετιμήθη τὰ μέγιστα τὸ σπουδαῖον ἔργον τοῦ Auguste Matthiae ἐν Λειψίᾳ 1813—1837, εἰς 10 τόμ., εἰς 8ον ἐξ ὧν οἱ ἓξ περιέχουσι τὸ κείμενον παραβληθὲν πρὸς διάφορα χειρόγραφα καὶ τὰ σχόλια, οἱ δὲ λοιποὶ τέσσαρες τὰς σημειώσεις καὶ πίνακα. Τῷ 1821 ἐγένετο ἐν Γλασκόβῃ ἡ ἔκδοσις ὑπὸ A. καὶ I. Duncan εἰς 9 τόμ., εἰς 8ον. Ἡ ἔκδοσις τοῦ Boissonade ἐν Παρισίοις 1825 εἰς 5 τόμους, εἰς 32ον εἶναι κομψή. Αἱ ἐκδόσεις τῆς Ὀξωνείας 1821 εἰς 3 τόμ., εἰς 8ον καὶ 1829 εἰς 5 τόμους εἰς 8ον ἐπαναλαμβάνουσι τὸ κείμενον τοῦ Matthiae. Διακρίνεται ἡ ἔκδοσις G. Dindorf ἐν Ὀξωνίᾳ 1834 εἰς 2 τόμους, εἰς 8ον. Ὁ τόμος ὁ δημοσιευθεὶς τῷ 1843 ὑπὸ τοῦ Th. Kix καὶ σχηματίζων τὸν 18ον τόμον τῆς ἑλληνολατινικῆς συλλογῆς τοῦ Φιρμὶν Διδότου περιέχει κείμενον ἐξαχθὲν ἐκ τῶν προηγουμένων ἐκδόσεων, καὶ ἐκ τῆς παραβολῆς αὐτῶν πρὸς τὰ χειρόγραφα. Αἱ μονομερεῖς ἐκδόσεις τῶν δραμάτων τοῦ Εὐριπίδου εἰσὶ πλεῖσται καὶ δυσκόλως δύναται νὰ γείνῃ ἡ ἀπαρίθμησις αὐτῶν. Ἐπισημότεραι τούτων εἶναι αἱ ἑπόμεναι. Ὁ Brunck ἐξέδωκεν ἐν Στρασβούργῳ τῷ 1780 τέσσαρας τραγῳδίας, ὁ Musgrave ἐν Ὀξωνίᾳ τῷ 1814 τρεῖς ἑτέρας, ὁ Elmsley τῷ 1806 τὴν Μήδειαν, ὁ Monk τῷ 1816 καὶ ὁ Hermann τῷ 1824 τὴν Ἀλκηστιν, ὁ Porson τῷ 1747 (ἄλλαι ἐκδόσεις 1802 καὶ 1808) τὴν Ἑκάβην, ὁ Musgrave τῷ 1766 καὶ ὁ Valckenaër τῷ 1768 τὸν Ἱππόλυτον, ὁ Markland τῷ 1771 τὴν Ἰφιγένειαν ἐν Αὐλίδι, ὁ Varckenaër τῷ 1755 καὶ ὁ I. Geel ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν τῷ 1846 τὰς Φοινίσσας, ὁ Porson, ὁ Elmsley, καὶ ὁ Hermann ἔκαμαν ἰδιαιτέρας ἐκδόσεις τῶν δραμάτων τοῦ Εὐριπίδου πολλάκις ἀναδημοσιευθείσας.

Ὁ Prevost ἐκ Γενεύης μετέφρασεν εἰς τὴν γαλλικὴν 12 τραγῳδίας τοῦ Εὐριπίδου, ἐν Παρισίοις 1782 — 1797 εἰς 4 τόμους εἰς 12ον. Προτιμᾶται τῆς μεταφράσεως ταύτης ἡ τοῦ Artaud. Εἰς τὴν ἰταλικὴν μετεφράσθησαν αἱ τραγῳδίαι τοῦ Εὐριπίδου ὑπὸ τοῦ Darmelli καὶ τοῦ Félix Belloti. Εἰς τὴν ἀγγλικὴν μετεφράσθησαν ὑπὸ τοῦ Potter καὶ τοῦ Woodhult, εἰς τὴν γερμανικὴν ὑπὸ τοῦ Bothe. Ἐκ τῶν ἡμετέρων ὁ Νεόφυτος Δούκας ἐξέδωκε τὸν Εὐριπίδην μετὰ παραφράσεως καὶ σημειώσεων εἰς 7 τόμους.

Ἐν τῇ Μετρικῇ ὑπάρχει ἴδιον μέτρον καλούμενον «Εὐριπίδιον», ὅπερ ὅμως εἶναι πολυειδὲς ὡς καὶ τὸ «Ἀριστοφάνειον». Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ τρία ἐπιγράμματα φέρουσι τὸ ὄνομα Εὐριπίδου, ἀλλ' ἐκ τούτων μόνον τὸ ἓν τὸ εἰς τὴν ἐν Ἰεάρῳ ἀποθανοῦσαν ἐκ τῶν μυκήτων μετὰ τῶν τέκνων της θεωρεῖται ὡς ἀνῆκον εἰς τὸν μέγαν τραγικὸν ποιητήν. Καὶ ἐπιστολαὶ δὲ πέντε φέρονται τῷ ὀνόματι τοῦ Εὐριπίδου, τρεῖς μὲν πρὸς τὸν Ἀρχέλαον, μία δὲ πρὸς τὸν Σοφοκλῆ μία δὲ πρὸς Κηφισοφῶντα τὸν ὑποκριτήν, ἀλλὰ καὶ αἱ πέντε θεωροῦνται νόθοι.

Δύο μνημονεύονται περιστάσεις, καθ' ἃς τὰ δράματα τοῦ Εὐριπίδου ἐθαυματούργησαν ἡ πρώτη περίστασις ἐν Σικελίᾳ, ὅτε ἐπελθούσης τῆς παντελοῦς καταστροφῆς τῶν ἀθηναϊκῶν δυνάμεων, οἱ συλληφθέντες ἀθηναῖοι στρατιῶται κατεδικάσθησαν εἰς τὰ λατομεῖα· τινὲς τούτων ἀπαγγέλλοντες στίχους τοῦ Εὐριπίδου ἐσυγχωρήθησαν ὑπὸ τῶν Συρακουσίων καὶ ἀπηλλάγησαν τῆς αἰχμαλωσίας. Ἡ δευτέρα περίστασις κατὰ τὴν ἅλωσιν τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου τῷ 404. Ἐνῷ ἐν γενικῷ συμβουλίῳ τῶν στρατηγῶν εἶχεν ἀποφασισθῇ ἡ ἄμεσος καταστροφὴ τῶν Ἀθηνῶν, μουσικός τις Φωκαεὺς ἀπαγγείλας στίχους τινὰς τοῦ Εὐριπίδου συνεκίνησε τοὺς στρατηγούς τοσοῦτον, ὥστε αὐτοὶ ἐτροποποίησαν τὴν ἀπόφασίν των, μὴ θελήσαντες νὰ καταστρέψωσι πόλιν παραγαγοῦσαν τοιούτους ἐξόχους ποιητὰς τὸν Εὐριπίδην.

ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΟΡΥΦΑΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ (Ν.Π.Ι.Δ.)

Ἐκτὸς τοῦ ἀρχαίου καὶ μεγάλου ποιητοῦ ἀναφέρεται καὶ ὁ νεώτερος Εὐριπίδης ὁ υἱὸς ἢ ἀνεψιὸς αὐτοῦ, τραγικὸς καὶ οὗτος ποιητής, ὅστις πολλὰ τοῦ ἀρχαίου Εὐριπίδου δράματα ἐδίδαξεν ὕστερον διασκευάσας αὐτά.

ΕΥΡΙΠΟΣ, πορθμὸς τῆς Ἑλλάδος χωρίζων τὴν νῆσον Εὔβοιαν καὶ ἰδίως τὰ πρὸς τὴν Χαλκίδα μέρη αὐτῆς τῶν παραλίων τῆς Βοιωτίας. Εἶναι στενώτατος πορθμὸς καὶ γέφυρα 67 μόνον μέτρων μῆκος ἔχουσα ἑνώνει ἐπ' αὐτοῦ τὴν νῆσον μετὰ τῆς ἀπέναντι ξηρᾶς. Περίφημοι εἶναι ἐν αὐτῷ αἱ παλίρροιαι, αἵτινες κατά τινας μὲν ἡμέρας εἶναι ἄτακτοι, κατ' ἄλλας δὲ τακτικαί. Αἱ τακτικαὶ παλίρροιαι εἶναι ἀπὸ τῆς 27ης τῆς σελήνης μέχρι τῆς 8ης καὶ ἀπὸ τῆς 14ης μέχρι τῆς 21ης, αἱ δὲ ἄτακτοι ἀπὸ τῆς 9ης μέχρι τῆς 13ης καὶ ἀπὸ τῆς 22ης μέχρι τῆς 26ης. Ἐν διαστήματι 24 ὡρῶν καὶ 50 λεπτῶν ἤτοι μιᾶς σεληνιακῆς ἡμέρας τῶν ἀτάκτων παλιρροιῶν συμβαίνουσιν 11, 12, 13, καὶ ἐνίοτε 14 πλημμυρίδες καὶ τοσαῦται ἀμπώτιδες, κατὰ δὲ τὰς τακτικὰς ἡμέρας ἡ παλίρροια τοῦ Εὐρίπου ὁμοιάζει τὴν τοῦ Ὠκεανοῦ, ἤτοι ἐν διαστήματι 24 ὡρῶν καὶ 50 λεπτῶν γίνεται δὶς πλημμυρὶς καὶ δὶς ἄμπωτις, διαρκοῦσαι ἑκάστη ἀνὰ 6 ὥρας. Πᾶσαι αὗται αἱ παλίρροιαι τοῦ Εὐρίπου εἴτε τακτικαὶ εἴτε ἄτακτοι διαφέρουσι τῶν τοῦ ὠκεανοῦ κατὰ δύο, πρῶτον ὅτι τὸ ὕδωρ τοῦ Εὐρίπου ὑψοῦται συνήθως ἐν τῇ πλημμυρίδι κατὰ ἕνα πόδα καὶ σπανίως κατὰ δύο, ἐνῷ τὸ τοῦ ὠκεανοῦ φθάνει ἐνίοτε μέχρι 80 ποδῶν, δεύτερον ὅτι ἐνῷ τὸ ὕδωρ τοῦ ὠκεανοῦ καταπίπτον μὲν ἀποσύρεται εἰς τὴν μεγάλην θάλασσαν ὑφούμενον δὲ ὀγκοῦται μᾶλλον πρὸς ταῖς ἀκταῖς ἢ ἀλλαχοῦ, τῆς πλημμυρίδος τοῦ Εὐρίπου ἡ ὥρα τότε ἐπέρχεται, ὅταν τὸ ὕδωρ διωθῶνται πρὸς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου ἔνθα ἡ θάλασσα μᾶλλον πλατύνεται, τῆς δὲ ἀμπώτιδος ὅταν βρέχῃ παρὰ τὴν Θεσσαλίαν καὶ τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον. Τὸ αἴτιον τῶν παλιρροιῶν τοῦ Εὐρίπου εἶναι σχεδὸν ἄγνωστον· ὁ Ἀριστοτέλης ἔλεγε μὲν ὅτι ἠδυνήθη νὰ δώσῃ ἀποχρῶσαν ἐξήγησιν, οἱ δὲ νεώτεροι φρονοῦσιν ὅτι προέρχονται αὗται ἐκ τῆς γενικῆς παλιρροίας τῆς Μεσογείου ἥτις ἐκεῖ μὲν εἶναι ἀνεπαίσθητος διὰ τὴν εὐρυχωρίαν, κατῶσα δὲ εἰς στενώτατα ὡς τὰ περὶ τὴν Χαλκίδα, ἐν καθίσταται ἐπαισθητοτέρα. Ἡ ἐξήγησις αὕτη ἔχει φυσικῶς πιθανόν τι, ἀλλ' ἡ ἀνωμαλία τῶν ἀτάκτων ἡμερῶν δυσκόλως ἐξηγεῖται, ἐκτὸς ἐὰν ὑποτεθῇ ἰδιότητα καὶ βιαιοτέρα ἡ ἐνταῦθα τῆς θαλάσσης. Ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ πορθμοῦ ὠνομάσθη πολλάκις «Εὔριπος» καὶ ἡ πόλις Χαλκὶς ὡς καὶ ἅπασα ἡ νῆσος Εὔβοια.

ΕΥΡΙΧΟΣ ἢ ΕΥΩΡΙΧΟΣ, βασιλεὺς τῆς Βισιγότθων, γεν. τῷ 420, ἀποθ. ἐν Ἄρλαις τῷ 484. Τῷ 466 κατέλαβε τὸν θρόνον ἐνεργήσας τὴν δι' ἐγχειριδίου δολοφονίαν τοῦ ἀδελφοῦ του Θεοδωρίχου. Ἐξακολουθῶν τὰς ἰδίας τοῦ προκατόχου του, ἀπεφάσισε νὰ ἐπωφεληθῇ ἐκ τῆς ἀβεβαίου καταστάσεως τῆς Δυτικῆς Αὐτοκρατορίας, καὶ νὰ ἐκτείνῃ τὴν κυριαρχίαν του ἐπὶ ὁλοκλήρου τῆς Γαλατίας. Προσέβαλε τῷ 470 τοὺς Βρετόνους συμποσουμένους περὶ τὰς 15 χιλιάδας, οἵτινες νικηθέντες ἠναγκάσθησαν νὰ καταφύγωσι παρὰ τοῖς Βουργουνδίοις, καὶ οὕτω ἐγένετο κύριος ἁπάσης τῆς Ἀκουϊτανίας, καὶ πασῶν τῶν χωρῶν τῶν κειμένων μεταξὺ Ῥοδανοῦ, Λουὰρ καὶ ὠκεανοῦ. Μόνον ἡ ἐπαρχία Ἀρβέρνον ἐτόλμησε νὰ ἀντιστῇ, καὶ ὁ Ἐκδίκιος, υἱὸς τοῦ αὐτοκράτορος Ἀβίτου ὑπερασπισθεὶς μετὰ σπανίας γενναιότητος τὸ Αὐγουστονεμέντον (τὴν Κλερμέντην) ἠνάγκασε τοὺς Γότθους νὰ διελύσωσι τὴν πολιορκίαν αὐτοῦ· ἀλλ' οὗτοι ἐπανελθόντες μετὰ ἀνωτέρων δυνάμεων καὶ λεηλατοῦντες τὴν χώραν καθυπέταξαν ἐπὶ τέλους καὶ ταύτην. Διὰ τῆς μεσολαβήσεως τοῦ Ἐπιφανίου ἐπισκόπου Παβίας ἀποσταλέντος ἐπὶ τούτῳ παρὰ τοῦ νέου αὐτοκράτορος Ἰουλίου Νέπωτος ἐπῆλθεν ἡ εἰρήνευσις τῆς Γαλατίας, καὶ ὁ Εὐάριχος ὑπεσχέθη νὰ μείνῃ πιστὸς εἰς τοὺς Ῥωμαίους· ἀλλ' οἱ Βισιγότθοι διετήρησαν τὰς κατακτήσεις των καὶ οὕτω τὸ κράτος αὐτῶν κατήντησαν ὁρκοῦντως μέγα περιοριζόμενον ὑπὸ τοῦ Λουὰρ, τοῦ Ῥοδανοῦ, τοῦ ὠκεανοῦ καὶ τῶν Πυρήναιων. Ὁ Εὐάριχος ἀποφασίσας νὰ ἐπεκτείνῃ τὸ κράτος του πρὸς τὰ Πυρήναια ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἰβηρικὴν χερσόνησον στρατόν, ὅστις καθυπετάξας τὴν Παμπλούνην, τὴν Καισαραυγούσταν καὶ τὰς πλησίον πόλεις ἀντικατέστησε καθ' ἅπασαν τὴν Ἱσπανίαν τὴν ῥωμαϊκὴν κυριαρχίαν διὰ τῆς βισιγοτθικῆς, μόνον δὲ τὸ μικρὸν βασίλειον τῶν Σουηβῶν διέφυγε τὴν γενικὴν ταύτην κατάκτησιν. Ὁ Εὐάριχος μετὰ μείζονος εὐκολίας καθυπέταξε τὰς ἐκείθεν τοῦ Ῥοδανοῦ χώρας καὶ συνέτηρε μετὰ τοῦ κράτος του τὰς Ἄρλας καὶ τὴν Μασσαλίαν. Ἕνεκα τῶν ἐπιτυχιῶν τούτων διεφημίσθη τὸ ὄνομα τοῦ Εὐαρίχου καὶ οἱ Σάξωνες, οἱ Φράγκοι, οἱ Ῥωμαῖοι, οἱ Σουηβοί, οἱ Γαλάται, οἱ Βουργούνδιοι, οἱ Ὀστρογόθοι, οἱ Βάνδαλοι, οἱ Θυριγγοὶ ἐπεζήτουν μετ' ἐπιθυμίας τὴν συμμαχίαν του, κατά τινα δὲ συγγραφέα καὶ ἐκ τῶν ὀχθῶν τοῦ Εὐφράτου παρουσιάσθησαν εἰς τὴν αὐλήν του πρέσβεις ἐκ Περσίας. Ὁ

Εὐάριχος οὐχὶ μόνον κατακτητὴς ὑπῆρξεν ἀλλ' ἔσχε τὴν δόξαν νὰ παράσχῃ καὶ κώδηκα εἰς τοὺς ὑπηκόους του σχηματίσας συλλογὴν νόμων ἐκ τῶν ἀρχαίων ἐθίμων τῶν Γότθων καὶ τῶν διατάξεων τῶν προκατόχων του. Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο συνετέλεσαν καὶ αἱ συμβουλαὶ τοῦ ἁγίου Λέοντος, ὅστις καίτοι καθολικὸς καὶ ῥωμάνος κατεῖχεν ὑψηλὴν θέσιν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Εὐαρίχου. Οὗτος ἦτο ἀρειανὸς καὶ κατηγορεῖται ἐπὶ καταδιωγμῷ τῶν καθολικῶν, ἄλλως δμως ἦτο γενναιόδωρος καὶ προστάτης τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν γραμμάτων.

ΕΥΡΝΙΟΣ (Ἰωάννης Heurnius), ἰατρὸς ὁλλανδὸς, γενν. ἐν Οὐτρέχτῃ τῷ 1543, ἀποθ. ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν τῷ 1601. Συμπληρώσας τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐν τῇ πατρίδι του μετέβη εἰς Λουβαΐνην, ὅπου ἐσπούδασε τὰ μαθηματικὰ καὶ τὴν ἰατρικήν. Βραδύτερον μετέβη εἰς Παρισίους καὶ ἐπὶ τρία ἔτη ἠκουλούθησε τὰ μαθήματα τοῦ Δουράτου καὶ τοῦ περιφήμου Ῥέμου. Ἐπισκέφθη κατόπιν τὴν Ἰταλίαν καὶ διέμεινεν ἐν Παταβίῳ ὅπου ἤκμαζε τότε ἡ ἰατρικὴ σχολή. Ἐνῷ ἔμελλε νὰ γείνῃ καθηγητὴς τῆς ἰατρικῆς ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ, ἐξαίφνης κατέλιπεν αὐτὴν κρυφίως τῷ 1571 φοβούμενος κατὰ τὴν ὁμολογίαν του τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἀντιζήλων του. Ἐπιστρέψας εἰς Οὐτρέχτην ὑπῆρξεν ἐπί τινα ἔτη ἰδιαίτερος ἰατρὸς τοῦ ἱσπανοῦ διοικητοῦ τῆς ἐπαρχίας. Τῷ 1581 προσκληθεὶς εἰς Λούγδουνον Βαταυῶν ἐξετέλει ἐκεῖμέχρι τῆς τελευτῆς του τὰ καθήκοντα καθηγητοῦ τῆς ἰατρικῆς. Διάφορα πλεῖστα συγγράμματα λατινιστὶ ἐξεδόθησαν ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν τῷ 1609 καὶ τῷ 1658 εἰς 11 τόμ. μεταξὺ αὐτῶν διακρίνονται Πραγματεῖα περὶ κεφαλαλγιῶν, καὶ Ὑπομνήματα εἰς τὸν Ἱπποκράτην.

Ὁ υἱὸς του «Ὄθων» γεν. ἐν Οὐτρέχτῃ τῷ 1577, καὶ ἀποθ. περὶ τὸ 1648 ἐδίδαξε τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν ἰατρικὴν ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν καὶ ἐδημοσίευσεν Antiquitates philosophiae barbaricae καὶ Babylonica, Aegyptica, Indica etc. philosophiae primordia.

ΕΥΡΟΝΟΤΟΣ ἢ ΦΟΙΝΙΞ λατ. Vulturnus, ἄνεμος Νοτιανατολικὸς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ῥωμαίοις, ἐκαλεῖτο προσέτι καὶ Ἀπηλιώτης, τοῦ χειμῶνος.

ΕΥΡΟΣ, θεὸς τοῦ ἀνατολικοῦ ἀνέμου παρὰ τοῖς Ἕλλησι. Παρὰ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις ὁμοίως τῷ Εὐρονότῳ.

ΕΥΡΤΕΛΟΥΠΟΣ (Νικόλαος, βαρὼν Heurteloup), περίφημος χειρουργὸς, γεν. τῷ 1750, ἀποθ. τῷ 1812, ὑπῆρξε χειρουργὸς τῶν νοσοκομείων τῆς Κορσικῆς τῷ 1782, τῆς Τουλῶνος τῷ 1786, μέλος τοῦ ὑγιεινομείου τῷ 1787, ἀρχιχειρουργὸς τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ ἐπὶ τῆς Ἱσπανείας, καὶ διεδέχθη τὸν Περὸν τῷ 1808 εἰς τὸν στρατὸν τῆς Γερμανίας. Ἐδείκνυεν ἐν τοῖς πεδίοις τῆς μάχης ζῆλον καὶ ἀφοσίωσιν ἀπερίοριστον. Ὁ Ναπολέων ἀπένεμεν αὐτῷ τιμὴν καὶ ὑπόληψιν ἰδιαιτέραν. Συγγράμματα αὐτοῦ Précis sur le tétanos des adultes ἐν Παρισίοις 1792 εἰς 8ον. Traité complet des tumeurs, μείναν ἀνέκδοτον κτλ.

Ὁ υἱός του «Κάρολος-Λουδοβ.-Σταυίσλαος», γεν. ἐν Παρισίοις τῷ 1793 κατέσχε περίφημος διὰ τὴν ἐφεύρεσιν ἐργαλείων διὰ τὴν λιθοθρυψίαν, καὶ τῷ 1828 ἐπέτυχε διὰ τοῦτο βραβεῖον ἐξ 8000 φράγκων ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν. Συνέταξε δὲ πλεῖστα συγγράμματα περὶ τῆς λιθοθρυψίας.

ΕΥΡΤΙΕΡΟΣ (Ἰωάν.-Φραγκίσκος-Heurtier), ἀρχιτέκτων γάλλος, γεν. τῷ 1739, ἀποθ τῷ 1823. Ἐπέτυχε τὸ μέγα βραβεῖον τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῷ 1764, διέμεινεν ἐπὶ 4 ἔτη ἐν Ῥώμῃ, ἐγένετο ἀρχιτέκτων τοῦ βασιλέως, ἔφορος οἰκοδομῶν τοῦ στέμματος, μέλος τοῦ πανκαδημίου καὶ τοῦ συμβουλίου τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν. Ἀνενέωσε τὰ μνημεῖα τῶν Βερσαλλιῶν, κατεσκεύασε τὸ θέατρον τῶν Βερσαλλιῶν, ᾠκοδόμησεν ἐν Παρισίοις τῷ 1782 τὸ θέατρον τῆς πλατείας Favart.

ΕΥΡΥΑΔΗΣ, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης ἐν Ἰθάκῃ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Τηλεμάχου.

ΕΥΡΥΑΔΗ, μία τῶν Γοργόνων, θυγάτηρ τοῦ Φόρκυος καὶ τῆς Κητοῦς κατὰ τὴν Θεογονίαν τοῦ Ἡσιόδου. §. Θυγάτηρ τοῦ Μίνωος, γεννήσασα ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος τὸν Ὠτίωνα κατὰ τὸν Ἀπολλόδωρον.

ΕΥΡΥΑΛΟΣ, υἱὸς τοῦ Μηκιστέως, εἷς τῶν περιφήμων ἡρώων τῆς ἀρχαιότητος, συνεκστρατεύσας μετὰ τῶν Ἐπιγόνων κατὰ Θηβῶν, ἔτι δὲ καὶ εἰς τῶν Ἀργοναυτῶν. Ὕστερον ἐκστρατεύσας ὑπὸ τὸν Διομήδην εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας ὡς ἡγεμὼν τῶν Ἀργείων, ἐφόνευσε πολλοὺς τῶν ἐπισήμων Τρώων.

Εὐρύαλος, υἱὸς τοῦ Μίλαντος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Τυδέως.

Εὐρύαλος, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἀντιόπης, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῆς Οἰνομάου.

Εὐρύβιος εἷς τῶν ἐπισήμων Φαιάκων νικητὴς εἰς τοὺς ἀγῶνας οὓς συνεκρότησεν ὁ

Ἀλκίνοος, ὅτε ἦλθεν ὁ Ὀδυσσεὺς εἰς τὴν νῆσόν του.

Εὐρύαλος, εἷς τῶν Τρώων στενώτατος φίλος τοῦ Νίσου, ὑπὸ τοῦ Βιργιλίου ἐν τῇ Αἰνειάδι διὰ τὸν στενώτατον σύνδεσμον μετὰ τοῦ φίλου του ἐγκωμιαζόμενος.

Εὐρύαλος, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος καθ' Ἡσύχιον.

ΕΥΡΓΑΝΑΞ, υἱὸς τοῦ Δωριέως, κατηγόμενος ἐκ βασιλικῆς γενεᾶς ἐν Σπάρτῃ καὶ στρατηγὸς τῶν Σπαρτιατῶν μετὰ τοῦ Παυσανίου κατὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην.

ΕΡΡΥΑΝΑΣΣΑ, θυγάτηρ τοῦ Πακτωλοῦ, ἐξ ἧς ὁ Τάνταλος ἐγέννησε τὸν Πέλοπα.

ΕΥΡΥΒΑΤΗΣ, κήρυξ τοῦ Ὀδυσσέως κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας. §. Ἕτερος κήρυξ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ὑφ' οὗ ἀπεσταλη μετὰ τοῦ Ταλθυβίου, ὅπως παραλάβῃ τὴν Βρυσηΐδα παρὰ τοῦ Ἀχιλλέως §. = Ερι βώτης, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν §. Στρατηγὸς ἀργεῖος, ὅστις ἐλθὼν μετὰ χιλίων ἐθελοντῶν πρὸς βοήθειαν τῶν Αἰγινητῶν πολεμούντων πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, τοὺς μὲν στρατιώτας σχεδὸν ἅπαντας ἀπώλεσε φονευθέντας ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, αὐτὸς δὲ τρεῖς ἄνδρας φονεύσας ἐν μονομαχίᾳ, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ τετάρτου Σωφάνεως τοῦ Δεκελέως.

ΕΥΡΥΒΑΤΟΣ, υἱὸς τοῦ Εὐφήμου, καταγόμενος κατὰ τὴν μυθολογίαν ἀπὸ τοῦ Ἀξιοῦ ποταμοῦ.

Εὐρύβατος, Ἐφέσιος περίφημος διὰ τὴν προδοσίαν του, ζῶν κατὰ τὸν ΣΤ' πρ. Χριστοῦ αἰῶνα. Λαβὼν παρὰ τοῦ Κροίσου μέγα χρηματικὸν ποσὸν ὅπως μεταβὰς εἰς Πελοπόννησον συλλέξῃ μισθοφόρους, ἀντὶ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀποστολὴν ταύτην, κατέφυγεν εἰς Κῦρον. Ἡ πρᾶξις αὕτη τοσοῦτον ἄτιμος ἐθεωρήθη, ὥστε τὸ ὄνομα τοῦ προσώπου κατέστη συνώνυμον τῷ τοῦ προδότου. Παρὰ τοῖς Ἕλλησι μεγίστη ὕβρις ἐθεωρεῖτο, ἐάν τις ἀπεκάλει τινὰ Εὐρύβατον.

Εὐρύβατος, Κερκυραῖος, ζῶν κατὰ τὸν Ε' π. Χ αἰῶνα καὶ μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου ὡς κυβερνήτης νηῶν.

ΕΥΡΥΒΙΑ, θυγάτηρ τοῦ Πόντου καὶ τῆς Γῆς, σύζυγος τοῦ Τιτᾶνος Κρίου, μεθ' οὗ ἐγέννησε τὸν Ἀστραῖον, τὸν Πάλαντα καὶ τὸν Πέρσην. §. Μία τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου, μεθ' ἧς ὁ Ἡρακλῆς ἐγέννησε τὸν Πολύλαον. § Μία τῶν γενναιοτέρων καὶ ἀνδριοτέρων Ἀμαζόνων, φονευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους.

ΕΥΡΥΒΙΑΔΗΣ, υἱὸς Εὐρυκλείδου, ναύαρχος Σπαρτιάτης, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ε' π. Χ αἰῶνος. Καίτοι μὴ ὢν ἐκ βασιλικῆς οἰκογενείας ἐναυάρχει τῶν πλοίων τῶν προσενεχθέντων ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν κατὰ τὴν εἰς Ἑλλάδα εἰσβολὴν τοῦ Ξέρξου 480 π. Χ καὶ ἦτο ναύαρχος ἅπαντος τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου ἔν τε Ἀρτεμισίῳ καὶ ἐν Σαλαμῖνι. Ὅτε οἱ ἐν Ἀρτεμισίῳ εἶδον τὸν ἀναρίθμητον στόλον τοῦ ἐχθροῦ ἀπεφάσισαν νὰ ἀπέλθωσιν, ἀλλ' οἱ Εὐβοεῖς δωροδοκήσαντες τὸν Θεμιστοκλέα τριάκοντα τάλαντα κατέπεισαν αὐτὸν νὰ ἐνεργήσῃ ὑπὲρ τῆς ἐν Ἀρτεμισίῳ διαμονῆς τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου· ὁ Θεμιστοκλῆς δοὺς ἐκ τῶν χρημάτων τούτων πέντε τάλαντα εἰς τὸν Εὐρυβιάδην, καὶ τρία εἰς τὸν ναύαρχον τῶν Κορινθίων Ἀδείμαντον κατέπεισεν αὐτοὺς νὰ μείνωσι καὶ οὕτω συνεκροτήθησαν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ναυμαχίαι, καθ' ἃς ἀνεδείχθησαν νικηταὶ οἱ Ἕλληνες. Μετὰ τὰ συμβάντα ὅμως τῶν Θερμοπυλῶν, ἀπεσύρθη ὁ ἑλληνικὸς στόλος εἰς Σαλαμῖνα. Καταληφθεισῶν καὶ πυρποληθεισῶν τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ Ξέρξου καὶ προσεγγίζοντος τοῦ περσικοῦ στόλου, οἱ ἐν Σαλαμῖνι Πελοποννήσιοι, ἐν οἷς καὶ ὁ Εὐρυβιάδης ἐφρόνουν ὅτι πρέπει νὰ ἀπέλθωσιν εἰς Πελοπόννησον πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς ἰδίας χώρας, ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς ἀγορεύων ὑπὲρ τῆς διαμονῆς οὐδόλως εἰσηκούετο· μάλιστα ὁ Εὐρυβιάδης ἠπείλησεν αὐτὸν ὑψώσας τὴν ῥάβδον ὅπως κτυπήσῃ αὐτόν. Τότε ὁ Θεμιστοκλῆς εἶπεν εἰς αὐτὸν τὸ παροιμιῶδες κατασὰν «Πάταξον μέν, ἄκουσον δέ». Μὴ δυνηθεὶς ὁ Θεμιστοκλῆς νὰ καταπείσῃ τοὺς Ἕλληνας νὰ διαμείνωσιν εἰς Σαλαμῖνα, κατώρθωσε διὰ στρατηγήματος παρὰ τοῖς Πέρσαις νὰ ἐξαναγκάσῃ αὐτοὺς εἰς διαμονήν, καὶ οὕτω οἱ Ἕλληνες ἄκοντες καὶ μὴ βουλόμενοι ἐπολέμησαν μετὰ τῶν Περσῶν τὴν περίφημον ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, καὶ ἤραντα τὴν λαμπροτάτην νίκην τὴν δοξάσασαν τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Τὸ πᾶν ἐν τῇ ναυμαχίᾳ ταύτῃ ὑπῆρξεν ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἀλλ' οἱ Λακεδαιμόνιοι μόνον τὸ τῆς σοφίας καὶ τῆς διεξόδου βραβεῖον στέφανον ἐξ ἐλαίας ἔδωκαν εἰς τὸν Θεμιστοκλῆ, τὸ δὲ ἀριστεῖον στέφανον καὶ τοῦτο ἐξ ἐλαίας ἔδωκαν εἰς τὸν Εὐρυβιάδην.

ΕΥΡΥΒΙΟΣ, υἱὸς τοῦ Νηλέως καὶ τῆς Χλωρίδος κατ' Ἀπολλόδωρον. §. Υἱὸς τοῦ Εὐρυσθέως φονευθεὶς ἐν Ἀθήναις πολεμῶν κατὰ τῶν παίδων τοῦ Ἡρακλέους.

ΕΥΡΥΓΟΝΗ, κρὴς, ζῶν κατὰ τὸν Δ' π. Χ αἰῶνα. Ὁ Ἀρριανὸς μνημονεύει αὐτὸν ὡς στρατηγὸν τῶν τοξοτῶν παρὰ τῷ Μεγάλῳ Ἀλεξάνδρῳ.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΕΥΡΥΓΕΝΕΙΑ, θυγάτηρ τοῦ Ὑπέρφαντος. Κατὰ τὸν Ἀπολλόδωρον ὁ Οἰδίπους ἐκ τῆς μητρός του Ἰοκάστης δὲν ἐγέννησε τέκνα, ἀλλὰ νυμφευθεὶς μετὰ τὸν θάνατον τῆς Ἰοκάστης τὴν Εὐρυγένειαν ἐξ αὐτῆς ἐγέννησε τὴν Ἀντιγόνην, τὴν Ἰσμήνην, τὸν Ἐτεοκλῆν καὶ τὸν Πολυνείκην.

ΕΥΡΥΓΥΗΣ, ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ἐωρτάζοντο καθ' Ἡσύχιον ἐν Ἀθήναις ἀγῶνες πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀνδρόγεω.

ΕΥΡΥΔΑΜΑΣ, εἷς τῶν πεντήκοντα υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς Δαναΐδος Φάρτης. §. Υἱὸς τοῦ Κτιμένου, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν. §. Εἷς τῶν ἐν Τροίᾳ ἀρχαίων ἡγεμόνων, πατὴρ τοῦ Ἄβαντος καὶ τοῦ Πολυΐδου, ἀποκαλούμενος ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου γέρων Ὀνειροπόλος. §. Εἷς τῶν ἐν Ἰθάκῃ μνηστήρων τῆς Πηνελόπης, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του. §. Περίφημος ἀθλητὴς ἐκ Κυρήνης θαυμαζόμενος διὰ τὴν στωϊκήν του ἀπάθειαν.

ΕΥΡΥΔΑΜΗ, θυγάτηρ Διακτορίδου, ἀδελφὴ Πενίου, δευτέρα σύζυγος τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Λεωτυχίδου, μεθ' οὗ ἐγέννησε τὴν Λαμπετώ.

ΕΥΡΥΔΑΜΙΔΑΣ, βασιλεὺς τῆς Σπάρτης κατὰ τὸ 239 π. Χ.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ, μία τῶν Δρυάδων Νυμφῶν σύζυγος τοῦ μουσικοῦ Ὀρφέως, περίφημος διὰ τὴν καλλονήν της. Μετοβᾶσα μετὰ τοῦ συζύγου της εἰς Αἴγυπτον ἀπέθανεν ἐκεῖ δηχθεῖσα ὑπὸ φαρμακεροῦ ὄφεως, ἐνῷ ἔφευγε τὸν Ἀρισταῖον καταδιώκοντα αὐτήν. Ὁ Ὀρφεὺς σφόδρα ἀγαπῶν αὐτήν, ἐτόλμησε νὰ καταβῇ εἰς τὸν Ἅδην, καὶ συγκήσας τὸν Πλούτωνα διὰ τῆς μουσικῆς του ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ τὴν ἀπαγάγῃ εἰς τὸν βίον ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ ὀπίσω καὶ χάσῃ ἐὰν πραγματικῶς τὸν ἀκολουθῇ ἡ Εὐρυδίκη. Ἀνυπόμονος δὲν ἠδυνήθη νὰ διατηρήσῃ τὸν ὅρον τοῦτον καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἔμελλε νὰ φθάσῃ εἰς τὸν βίον στραφεὶς εἶδε μὲν αὐτήν, ἀλλ' ἀμέσως γενομένην ἄφαντον.

Εὐρυδίκη, μία τῶν πεντήκοντα θυγατέρων τοῦ Δαναοῦ καὶ τῆς Πολυξοῦς, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Κεῦθον.

Εὐρυδίκη, θυγάτηρ τοῦ Ἀδράστου καὶ σύζυγος τοῦ Ἴλου, ἐξ οὗ ἐγέννησε τὸν Λαομέδοντα.

Εὐρυδίκη, θυγάτηρ τοῦ Λακεδαίμονος καὶ σύζυγος τοῦ Ἀκρισίου, μεθ' οὗ ἐγέννησε τὴν Δανάην μητέρα τοῦ Περσέως.

Εὐρυδίκη, θυγάτηρ τοῦ Ἰξιμένου καὶ σύζυγος τοῦ Νέστορος.

Εὐρυδίκη, σύζυγος τοῦ Κρέοντος βασιλέως τῶν Θηβῶν.

Εὐρυδίκη, θυγάτηρ Ἄκτορος καὶ μήτηρ τῆς Πολυδώρας.

Εὐρυδίκη, ἡγεμονὶς ἐξ Ἰλλυρίας, σύζυγος Ἀμύντα τοῦ δευτέρου βασιλέως τῆς Μακεδονίας καὶ μήτηρ τοῦ περιφήμου Φιλίππου, ζῶσα περὶ τὸ 400 π. Χ. Κατὰ τὸν Ἰουστῖνον ὁ σύζυγός της συλλαβὼν αὐτὴν ἐπ' αὐτοφώρῳ ἀτιμάζουσαν αὐτὸν ἐφείσθη αὐτῆς χάριν τῶν τέκνων των. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἡγεμόνος τούτου τῷ 369, ὁ υἱὸς καὶ διάδοχός του Ἀλέξανδρος τάχιστα ἔπεσεν ὑπὸ τὴν μάχαιραν τοῦ ἐξ ἀδελφῆς γαμβροῦ του Πτολεμαίου τοῦ Ἀλωρίτου, συνεννοηθέντος μετὰ τῆς πενθερᾶς του Εὐρυδίκης. Παρουσιασθέντος ἑτέρου μνηστῆρος τοῦ θρόνου Παυσανίου τινὸς καὶ διαφειλονεικοῦντος αὐτὸν μετ' ἐπιτυχίας πρὸς τὸν Πτολεμαῖον. Ἡ Εὐρυδίκη προσεκάλεσεν εἰς βοήθειαν τὸν ἀθηναῖον στρατηγὸν Ἰφικράτην, οὗτινος ἡ ἐπέμβασις ἐξησφάλισε τὴν κατοχὴν ἁπάσης τῆς Μακεδονίας εἰς τὴν Εὐριδίκην καὶ τὸν Πτολεμαῖον κηρυχθέντα ἐπίτροπον τῆς βασιλείας κατὰ τὴν ἀνηλικιότητα τοῦ Περδίκκα δευτέρου υἱοῦ τοῦ Ἀμύντα καὶ τῆς Εὐρυδίκης. Κατὰ τὸν Ἰουστῖνον ἡ Εὐρυδίκη συνενωθεῖσα μετὰ τοῦ Πτολεμαίου ἐδολοφόνησε καὶ τὸν δεύτερον υἱόν της· ἀλλὰ τοῦτο εἶναι συκοφαντία, διότι ἐξ ἐναντίας ὁ Περδίκκας φονεύσας τὸν Πτολεμαῖον κατέλαβε τὴν ἀρχήν. Ἀγνοεῖται πῶς προσηνέχθη κατὰ τὸ συμβὰν τοῦτο ἡ Εὐρυδίκη, ὡς καὶ ἅπας ὁ ἐπίλοιπος αὐτῆς βίος.

Εὐρυδίκη, ἡγεμονὶς ἐκ Μακεδονίας, θυγάτηρ Ἀμύντα Γ' υἱοῦ τοῦ Περδίκκα, βασιλέως τῆς Μακεδονίας, ζῶσα περὶ τὸ 320 π. Χ. Ἀνατραφεῖσα ὑπὸ τῆς μητρός της Κυνάνης, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλίππου, φαίνεται ὅτι ἐξησκήθη ὡς καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς εἰς τὰ πολεμικά. Διασωθεῖσα μετὰ τὴν σφαγὴν τῆς μητρός της νυμφευθεῖσα τὸν βασιλέα Φίλιππον τὸν Ἀρριδαῖον προσεπάθησε νὰ καταλάβῃ τὴν ἀνωτάτην ἀρχήν, ἀλλ' ἀπέτυχεν ἀντιστάντος τοῦ Ἀντιπάτρου. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀντιπάτρου τῷ 308, συνεμάχησε μετὰ τοῦ Κασσάνδρου κατὰ τοῦ Πολυσπέρχοντος καὶ τῆς Ὀλυμπιάδος, καὶ ἀνέλαβεν ἡ ἰδία τὴν ἀρχηγίαν στρατοῦ τινος. Ἐγκαταλειφθεῖσα ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν της ἀρνηθέντων νὰ πολεμήσωσι κατὰ τῆς μητρὸς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς Ἀμφίπολιν. Πεσοῦσα εἰς χεῖρας τῆς Ὀλυμπιάδος κατ' ἀρχὰς μὲν ἐτέθη εἰς στε-

νωτάτην φυλακὴν μετὰ τοῦ συζύγου της, ὕστερον δὲ παρατηρήσασα ἡ Ὀλυμπιάς, ὅτι ἡ τύχη αὐτῶν ἐκίνει τὸν οἶκτον τῶν Μακεδόνων, τὸν μὲν Ἀρρίδαιον διέταξε στρατιώτας τινὰς νὰ διατρυπήσωσι διὰ βελῶν, εἰς δὲ τὴν Εὐρυδίκην ἀποστείλασα ἐγχειρίδιον, βρόχον καὶ δηλητήριον ἀφῆκεν αὐτῇ νὰ ἐκλέξῃ τὸ εἶδος τοῦ θανάτου της· προτιμήσασα αὕτη τὸν διὰ βρόχου θάνατον ἀπήγξατο μόνη μηδὲν χύσασα, κατὰ τὸν Διόδωρον δάκρυον, μηδὲν ἐξενεγκοῦσα παράπονον. Ὅτε μετά τινα χρόνον ὁ Κάσσανδρος ἐγένετο κύριος τῆς Μακεδονίας, ἐκήδευσε μετὰ βασιλικῆς πομπῆς τὴν Εὐρυδίκην, τὴν Κυνάννην καὶ τὸν Ἀρρίδαιον.

Εὐρυδίκη, βασίλισσα τῆς Αἰγύπτου, θυγάτηρ τοῦ Ἀντιπάτρου καὶ σύζυγος Πτολεμαίου τοῦ Λάγου, ζῶσα περὶ τὸ 300 π. Χ. Ἔσχε τρεῖς υἱοὺς Πτολεμαῖον τὸν Κεραυνὸν κατιτλαβόντα ὕστερον τὸν θρόνον τῆς Μακεδονίας, Μελέαγρον διαδεχθέντα τὸν ἀδελφόν του εἰς τὸν θρόνον τῆς Μακεδονίας, καὶ τρίτον ἀγνώστου ὀνόματος θανατωθέντα ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, καὶ δύο θυγατέρας Πτολεμαΐδα νυμφευθεῖσαν μετὰ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ καὶ Λυσάνδραν σύζυγον τοῦ Ἀγαθοκλέους υἱοῦ τοῦ Λυσιμάχου. Διαμένουσα ἐν Μακεδονίᾳ μετέβη εἰς Αἴγυπτον παρὰ τῷ συζύγῳ της ἄγουσα μεθ' ἑαυτῆς τὴν ἀνεψιάν της Βερενίκην. Ἐρωτευθεὶς ταύτην ὁ Πτολεμαῖος ἐνυμφεύθη αὐτὴν καὶ ἀπέπεμψε τὴν Εὐρυδίκην, ἥτις μετὰ τῶν τέκνων της κατέφυγε παρὰ τῷ Σελεύκῳ, βασιλεῖ τῆς Συρίας. Καταλαβόντος τὸν θρόνον τῆς Μακεδονίας τοῦ πρεσβυτέρου αὐτῆς υἱοῦ Πτολεμαίου τοῦ Κεραυνοῦ ἠκολούθησεν αὐτὸν εἰς τὴν χώραν ταύτην καὶ μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου τῷ 280 ἀπεσύρθη εἰς τὴν Κασσάνδρειαν (Ποτίδαιαν), ἣν τοὺς κατοίκους ἐκήρυξεν ἐλευθέρους.

Εὐρυδίκη, βασίλισσα τῆς Μακεδονίας, θυγάτηρ τοῦ Λυσιμάχου, σύζυγος Ἀντιπάτρου τοῦ Β' ζῶσα περὶ τὸ 296 π. Χ. Ὁ Λυσίμαχος ἐνύμφευσεν αὐτὴν μετὰ τοῦ Ἀντιπάτρου, ὅτε οὗτος ἐζήτησε τὴν βοήθειάν του κατὰ τοῦ ἰδίου του ἀδελφοῦ Ἀλεξάνδρου. Ὕστερον ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τοῦ νὰ καταλάβῃ τὴν Μακεδονίαν ἐφόνευσε τὸν γαμβρόν του καὶ περιέκλεισεν εἰς δεσμωτήριον διὰ βίου τὴν θυγατέρα του.

Εὐρυδίκη, Ἀθηναία, σύζυγος τοῦ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, ζῶσα περὶ τὸ 200 π. Χρ. Νυμφευθεῖσα προηγουμένως τὸν Ὀφέλλαν κατακτητὴν τῆς Κυρήνης ἐπέστρεψε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της εἰς Ἀθήνας, καὶ ἐνυμφεύθη Δημήτριον τὸν Πολιορκητὴν κατὰ τὴν πρώτην εἰς Ἀθήνας μετάβασιν τοῦ ἡγεμόνος τούτου. Λέγεται ὅτι ἔσχε μετ' αὐτοῦ υἱὸν καλούμενον Κόρραβον.

Εὐρύηλος, παρὰ Λιβίῳ Eurylos. Φρούριον κείμενον ἐπί τινος λόφου παρὰ τὰς Συρακούσας ἐν Σικελίᾳ, καὶ συνηνωμένον μετὰ τῶν Ἐπιπολῶν. Σήμερον καλεῖται Belvedere. Παρὰ Θουκυδίδῃ γίνεται δὶς τούτου μνεία ἐν βιβλίῳ ΣΤ' 97, ὅπου πρότερον τὸ Εὐρώπιον ἐγράφετο· καὶ ἐν βιβλίῳ Ζ' 2, ὅπου γράφεται ὁ Εὐρύηλος.

Εὐρυθέμις, θυγάτηρ τῆς Κλεοβίας καὶ σύζυγος τοῦ Αἰτωλοῦ Θεσίου παρ' Ἀπολλοδώρῳ.

Εὐρυθόη, μία τῶν θεγατέρων τοῦ Δαναοῦ σύζυγος τοῦ Οἰνομάου καὶ μήτηρ τῆς Ἱπποδαμείας.

Εὐρυκάπις, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Κλυτίππης, θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου.

Εὐρύκη, θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Τελευταγόρου.

Εὐρυκλεία, θυγάτηρ τοῦ Ὦπος Πεισηνορίδου, τροφὸς τοῦ Ὀδυσσέως, ἀγορασθεῖσα ἐν μικρᾷ ἡλικίᾳ ὑπὸ τοῦ Λαέρτου, πατρὸς τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ ὕστερον ἀναθρέψασα τὸν Τηλέμαχον. Αὕτη πρώτη ἀνήγγειλεν εἰς τὴν Πηνελόπην τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ὀδυσσέως.

Εὐρυκλείδας, ῥήτωρ Ἀθηναῖος, ζῶν περὶ τὸ 220 π. Χ. Κατὰ τὸν Πολύβιον οὗτος μετ' ἄλλου ῥήτορος Μίκωνος ἢ Μικίωνος ἐξήσκουν μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ἀθηναϊκοῦ λαοῦ καὶ ὦθουν αὐτὸν εἰς χαμερπεῖς κολακείας πρὸς τοὺς συγχρόνους βασιλεῖς, ἰδίως πρὸς Πτολεμαῖον Δ', τὸν Φιλοπάτορα. Κατὰ τὸν Παυσανίαν τῇ ἐνεργείᾳ Φιλίππου Ε' τῆς Μακεδονίας ἐδηλητηριάσθησαν ἀμφότεροι.

Εὐρυκλῆς, μάντις Ἀθηναῖος, ὅστις ὢν ἐγγαστρίμυθος ἐλέγετο ὅτι εἶχε δαίμονα ἐντὸς τοῦ σώματός του. Ἀπ' αὐτοῦ ἅπαντες οἱ ἐγγαστρίμυθοι ἐκαλοῦντο Εὐρυκλεῖς.

Εὐρυκλῆς, ἀρχιτέκτων σπαρτιάτης, ἀγνώστου ἐποχῆς. Ἀνήγειρε κομψότατα λουτρὰ ἐν Κορίνθῳ καὶ ἐκαλλώπισεν αὐτὰ διὰ καρμάρων.

Εὐρυκλῆς, ἰατρὸς καὶ γραμματικὸς Ἕλλην, ζῶν περὶ τὸν πρῶτον αἰῶνα μ. Χ. Τούτου μνείαν ποιεῖται μόνον ὁ Ἐρωτιανός· φαίνεται ὅτι συνέταξεν οὗτος ὑπόμνημά τι ἀπολεσθὲν ἤδη εἰς σύγγραμμά τι τοῦ Ἱπποκράτους.

Εὐρυκράτης, υἱὸς τοῦ Πολυδώρου, ἐκ τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἀναξάνδρου, βασιλέως τῆς Σπάρτης ἐκ τοῦ Ἄγιδος 742—687 π. Χ.

ΕΥΡΥΚΡΑΤΙΔΑΣ, υἱὸς Ἀναξάνδρου, ἔγγονος τοῦ προηγουμένου, πατὴρ Λέοντος καὶ πάππος τοῦ Ἀναξανδρίδου πατρὸς τοῦ περιφήμου Λεωνίδου τοῦ θαυματουργήσαντος καὶ φονευθέντος ἐν Θερμοπύλαις.

ΕΥΡΥΚΥΔΗ, θυγάτηρ τοῦ Ἐνδυμίωνος, μεθ' ἧς ὁ Ποσειδῶν ἐγέννησε τὸν Ἐλέα.

ΕΥΡΥΛΕΩΝ. Οὕτω καλεῖται ἐνίοτε ὁ υἱὸς τοῦ Αἰνείου καὶ τῆς Κρεούσης, ὁ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του διαδεχθεὶς τὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς χώρας τῶν Λατίνων ἐν Ἰταλίᾳ, συνηθέστερον καλούμενος ΑΣΚΑΝΙΟΣ (ἴδε τὴν λέξιν ταύτην).

Εὐρυλέων, ἀνὴρ πολεμικὸς σπαρτιάτης, ζῶν περὶ τὸ 518 π. Χ. Εἷς τῶν συνοδευσάντων τὸν Δωριέα διὰ τὴν ἐν Σικελίᾳ ἵδρυσιν ἀποικίας τῆς Ἡρακλείας. Τοῦ Δωριέως καὶ ἁπάντων σχεδὸν τῶν συντρόφων του καταστραφέντων ἔν τινι μάχῃ πρὸς τοὺς Καρχηδονίους καὶ τοὺς Ἐγεσταίους μόνος ἐκ τῶν συνιδρυτῶν διεσώθη ὁ Εὐρυλέων, ὅστις συναθροίσας τοὺς διασωθέντας ἐκ τοῦ κρατοῦ κατέλαβε τὴν Μινῴαν, ἀποικίαν τῶν Σελινουντίων, καὶ ἀπηλευθέρωσε τοὺς Σελινουντίους ἀπὸ τοῦ τυράννου αὐτῶν Πειθαγόρου. Καθαιρέσας τὸν Πείθαγόραν κατέλαβεν ὁ ἴδιος τὴν τυραννίδα τῆς Σελινοῦντος, ἀλλ' ὀλίγον μόνον διετήρησεν αὐτὴν ἐπαναστάντων τῶν Σελινουντίων καὶ φονευσάντων αὐτὸν καταφυγόντα εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἀγοραίου Διός.

ΕΥΡΥΛΟΧΟΣ, υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς Δαναΐδος Αὐτονόης.

Εὐρύλοχος, γαμβρὸς τοῦ Ὀδυσσέως ἐκ τῆς ἀδελφῆς του Κτιμένης καὶ εἷς τῶν συνεταίρων του εἰς τὴν κατὰ τῆς Τροίας ἐκστρατείαν, καταβὰς ὕστερον μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἅιδην. Οὗτος ἐγένετο αἴτιος τοῦ νὰ στάξωσιν οἱ λοιποὶ ἑταῖροι τοῦ Ὀδυσσέως τὰς βοῦς τοῦ Ἡλίου ἐν Σικελίᾳ καὶ συνηφανίσθη μετ' αὐτῶν.

Εὐρύλοχος, στρατηγὸς σπαρτιάτης, φονευθεὶς τῷ 426 π. Χ. Κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐπεφορτίσθη νὰ ὑπάγῃ μετὰ 3 χιλιάδων ἀνδρῶν πρὸς ἐπικουρίαν τῶν Αἰτωλῶν κατὰ τῶν Μεσσηνίων τῆς Ναυπάκτου διοικουμένων ὑπὸ τοῦ ἀθηναίου στρατηγοῦ Δημοσθένους. Ἡ ἐγκαιρος ἄφιξις τῶν Ἀκαρνάνων ἔσωσε τὴν Ναύπακτον. Ὁ Εὐρύλοχος ἀποκρουσθείς, ἠθέλησε μετά τινα χρόνον νὰ ἀνανεώσῃ τὴν ἐπίθεσιν, ἀλλὰ πεσὼν εἰς ἐνέδραν, κατεστράφη μεθ' ὁλοκλήρου σχεδὸν τοῦ στρατοῦ του.

Εὐρύλοχος, φιλόσοφος σκεπτικός, μαθητὴς τοῦ Πύῤῥωνος.

Εὐρύλοχος, εἷς τῶν στρατηγῶν τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλίππου μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους.

ΕΥΡΥΜΑΧΟΣ, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἱπποδαμείας, νικηθεὶς καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῆς Οἰνομάου.

Εὐρύμαχος, υἱὸς τοῦ Πολύβου, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης, ὁ πλουσιώτερος τῶν λοιπῶν ἐν Ἰθάκῃ προύχόντων νέων, τοξευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως μετὰ τὴν ἐκ Τροίας ἐπιστροφὴν αὐτοῦ.

Εὐρύμαχος, εἷς τῶν παίδων τοῦ Ἀντήνορος, μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Παυσανίου.

Εὐρύμαχος, υἱὸς τοῦ Λεοντιάδου, στρατηγὸς θηβαῖος, φονευθεὶς περὶ τὸ 431. Ὁ πατήρ του ἀρχηγὸς τῶν μετὰ τοῦ Λεωνίδου ἐν Θερμοπύλαις Θηβαίων, ἀποχωρισθεὶς μετὰ τῶν ἑταίρων του τοῦ λοιποῦ στρατοῦ καθ' ἣν ὥραν ὁ Λεωνίδας μετὰ τῶν λοιπῶν ὥρμα τὸ τελευταῖον ἐντὸς τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοπέδου παρεδόθη οἰκειοθελῶς εἰς τοὺς Πέρσας, οἵτινες αὐτὸν καὶ πολλοὺς τῶν συνεταίρων του ἐσιγμάτισαν κατὰ διαταγὴν τοῦ Ξέρξου. Περὶ τοῦ Εὐρυμάχου ὁ Ἡρόδοτος προστίθησιν ὅτι ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν Πλαταιέων, κυριεύσας ἐξαίφνης τὰς Πλαταιὰς μετὰ 400 Θηβαίων. Τὸ συμβὰν τοῦτο εἶναι ἴσως τὸ αὐτὸ τῷ ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου ἐξιστορουμένῳ ὡς πρώτῃ τῶν ἐχθροπραξιῶν, δι' ὧν ἤρξατο ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος. Ἡ οἰκογένεια τοῦ Εὐρυμάχου ἦτο μία τῶν ἰσχυροτέρων καὶ ἀριστοκρατικωτέρων ἐν Θήβαις οἰκογενειῶν.

ΕΥΡΥΜΙΔΗ, σύζυγος τοῦ Γλαύκου, βασιλέως τῆς Κορίνθου, μήτηρ τοῦ Βελλεροφόντου. §. —, θυγάτηρ τοῦ Οἰνέως καὶ τῆς Ἀλθαίας, μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου Διογενάλιος.

ΕΥΡΥΜΕΔΟΥΣΑ, δούλη τοῦ βασιλέως τῶν Φαιάκων Ἀλκινόου, ὑπηρετοῦσα τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ναυσικάαν.

ΕΥΡΥΜΕΔΩΝ, υἱὸς τοῦ Ἡφαίστου καὶ τῆς Καβείρας μιᾶς τῶν Νυμφῶν τῆς Θρᾴκης, εἷς τῶν Καβείρων.

Εὐρυμέδων, βασιλεὺς τῶν Γιγάντων ἐν Ἠπείρῳ, πατὴρ τῆς Περιβοίας, μεθ' ἧς ὁ Ποσειδῶν ἐγέννησε τὸν Ναυσίθοον.

Εὐρυμέδων, υἱὸς τοῦ Μίνωος καὶ τῆς Νύμφης Παρίας, βασιλεύων ἐν τῇ Πάρῳ, ὅτε ὁ Ἡρακλῆς διέβη διὰ τῆς νήσου ταύτης, πλέων κατὰ τῶν Ἀμαζόνων. Ἐπειδὴ οἱ παῖδες τοῦ Μίνωος ἐφόνευσαν δύο ἐκ τῶν ἑταίρων τοῦ Ἡρακλέους, οὗτος ἐφόνευσε τὸν Εὐρυμέδοντα καὶ τοὺς λοιποὺς αὐτοῦ ἀδελφούς.

Εὐρυμέδων, υἱὸς τοῦ Πτολεμαίου, ἡνίοχος τοῦ Ἀγαμέμνονος, φονευθεὶς καὶ οὗτος ὑπὸ τοῦ Αἰγίσθου, ὅτε ἐπέστρεψεν ἐκ τῆς Τροίας.

Εὐρυμέδων, στρατηγὸς ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Θουκλέους, φονευθεὶς τῷ 413 π. Χ. Κατὰ τὸ Ε' ἔτος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τῷ 426 οἱ Ἀθηναῖοι μαθόντες τὰς ἐσωτερικὰς ταραχὰς τῆς νήσου Κερκύρας καὶ τὰ κινήματα τοῦ Πελοποννησιακοῦ στόλου προσεγγίζοντος εἰς τὴν νῆσον ταύτην ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Ἀλκίδα καὶ τοῦ Βρασίδα, ἀπέστειλαν ἐκεῖ τὸν Εὐρυμέδοντα μετὰ ἑξήκοντα πλοίων. Φθάσας ἐκεῖ εὗρε τὸν Νικόστρατον, ἐξασφαλίσαντα διὰ τοῦ στολίσκου τῆς Ναυπάκτου τὴν Κέρκυραν καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν ἅπαντος τοῦ στόλου. Κατὰ τὴν ἑπταήμερον ἐν τῇ νήσῳ διαμονὴν τὸ δημοκρατικὸν κόμμα ἐξετέλεσε πολλὰς αἱματηρὰς βιαιοπραγίας. Ἀναμφιβόλως ταύτας ἐνεθάρρυνεν ἡ παρουσία τοῦ ἀθηναϊκοῦ στόλου, ἀλλ' ὁ Εὐρυμέδων οὐδεμίαν ἄμεσον συμμετοχὴν ἔλαβεν εἰς αὐτάς. Κατὰ τὸ προσεχὲς ἔαρ διορισθεὶς μετὰ τοῦ Ἱππονίκου ἀρχηγὸς τῶν κατὰ ξηρὰν στρατευμάτων καὶ ἐνεργῶν τῇ συμπράξει τοῦ στόλου διοικουμένου ὑπὸ τοῦ Νικίου, ἐλεηλάτει τὴν χώραν τῆς Τανάγρας, συμμάχου τῶν Πελοποννησίων, καὶ ἀρκούσας ἐπιτυχὼν νίκας ἀνήγειρε τρόπαιον. Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐκστρατείας ταύτης διωρίσθη μετὰ τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ Δημοσθένους ἀρχηγὸς σημαντικοῦ στόλου ὡρισμένου διὰ τὴν Σικελίαν. Οἱ τρεῖς ναύαρχοι ὠφειλονπροηγουμένως νὰ ἐνεργήσωσιν ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Πελοποννήσου καὶ νὰ προσαράξωσι καὶ εἰς Κέρκυραν. Ἀγγελθέντος κατὰ τὸν διάπλουν ὅτι στολίσκος τῶν Σπαρτιατῶν διηυθύνετο ἐπίσης εἰς Σικελίαν, ὁ Εὐρυμέδων καὶ ὁ Σοφοκλῆς δὲν ἐπέτρεψαν εἰς τὸν Δημοσθένην νὰ ὑχυρώσῃ τὴν Πύλον. Ἐν τούτοις ἕνεκα τρικυμίας ἀναγκασθέντες νὰ προσορμήσωσιν εἰς τὸν λιμένα τῆς πόλεως ταύτης κατέλιπον αὐτόθι τὸν συνεπέλφὸν των καὶ ἀνεχώρησαν εἰς Κέρκυραν. Τὸ ἐν Πύλῳ ἐπιχείρημα προσείλκυσεν αὐτόθι τὸν στολίσκον τῶν Σπαρτιατῶν καὶ οἱ δύο ἀθηναῖοι ναύαρχοι ἔσπευσαν νὰ ἐπανακόμψωσιν αὐτόθι, ὅπου διέμειναν πιθανῶς μέχρι τῆς καταλήψεως τῆς νήσου Σφακτηρίας. Ἐπανέλαβον κατόπιν τὸν εἰς Κέρκυραν πλοῦν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποστολῆς των, ἥτις συνίστατο εἰς τὸ νὰ ἀπολλάξωσι τὸ δημοκρατικὸν κόμμα ἀπὸ σώματός τινος ἐξορίστων ἐπανακαμψάντων εἰς τὴν νῆσον καὶ ὑχυρωθέντων ἅμα τῇ ἀμφιάσει τοῦ ἀθηναϊκοῦ στόλου οἱ ἐξόριστοι οὗτοι παρεδόθησαν ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅτι ἤθελον δικασθῆ ἐν Ἀθήναις καὶ δὲν ἤθελον παραδοθῆ εἰς τοὺς συμπατριώτας των. Ἐνῷ οἱ ναύαρχοι ὤφειλον νὰ ἀποπέμψωσιν αὐτοὺς ἀμέσως εἰς Ἀθήνας, κατέλιπον αὐτοὺς ἐν Κερκύρᾳ καὶ ἅπαντες οὗτοι οἱ δυστυχεῖς ἐφονεύθησαν τοξευθέντες ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς νήσου. Ὁ Εὐρυμέδων καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἀπῆλθον εἰς Σικελίαν, ἀλλὰ φθάσαντες λίαν βραδέως ἠναγκάσθησαν νὰ παραδεχθῶσιν, ὡς καὶ οἱ σύμμαχοί των τὴν εἰρήνην προταθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἑρμοκράτους. Ἐπιστρέψαντες εἰς Ἀθήνας κατεδικάσθησαν ἀμφότεροι εἰς ἐξορίαν, ἐπὶ πλέον δὲ ὁ Εὐρυμέδων κατεδικάσθη καὶ εἰς πρόστιμον. Ὁ στρατηγὸς οὗτος ἀναφαίνεται πάλιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ κατὰ τὸ 414. Ἀνέλαβε κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο μετὰ τοῦ Δημοσθένους τὴν ἀρχηγίαν τῶν ἐπικουρειῶν τῶν ἀποσταλεισῶν εἰς τὸν πολιορκοῦντα τὰς Συρακούσας ἀθηναϊκὸν στρατὸν, καὶ ἀπωλέσθη κατὰ τὴν πρώτην ἐκ τῶν δύο ναυμαχιῶν τῶν συγκροτηθεισῶν ἐν τῷ λιμένι τῆς πόλεως ταύτης.

ΕΥΡΥΜΕΔΩΝ, ποταμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐν Παμφυλίᾳ πηγάζων ἐκ τοῦ Ταύρου καὶ ἐκρέων εἰς τὸν κόλπον τῆς Παμφυλίας παρὰ τῇ Σιδῃ. Περίφημος διὰ τὴν ἐν Εὐρυμέδοντι νίκην τοῦ Κίμωνος κατὰ τῶν Περσῶν τῷ 470. Σήμερον καλεῖται Καψί-σουϊ.

ΕΥΡΥΜΕΝΑΙ, πόλ. τῆς Πελασγιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, κειμένη παραθαλασσίως. Σήμερον Καρίτσα.

ΕΥΡΥΜΕΝΗΣ, υἱὸς τοῦ Νήλεως καὶ τῆς Χλωρίδος κατ' Ἀπολλόδωρον.

ΕΥΡΥΜΙΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Εὐρύμου, ὁ Τήλεφος.

ΕΥΡΥΝΟΜΗ, θυγάτηρ τοῦ ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, γεννήσασα ἐκ τοῦ Διὸς τὰς τρεῖς Χάριτας. Κατὰ τὴν μυθολογίαν αὕτη μετὰ τῆς Θέτιδος παρέλαβεν ἐν τῇ θαλάσσῃ τὸν Ἥφαιστον, ὅτε οὗτος ἐκρημνίσθη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Ἐν ταῖς τῶν ἀρχαίων θεογονίαις ἀναφέρεται ὅτι ἡ Εὐρυνόμη ἐβασίλευσεν ἐν Ὀλύμπῳ μετὰ τοῦ συζύγου της Ὠρίωνος πρὸ τοῦ Κρόνου, καὶ ὅτε ὁ Κρόνος ἐνίκησε τὸν Ὠρίωνα, ἐρρίφθη αὕτη ὑπὸ τῆς Ῥέας εἰς τὸν τάρταρον. Ἐν Ἑλλάδι ὑπῆρχεν ἑορτὴ εἰς τιμὴν αὐτῆς τὰ «Εὐρυνόμια» καλουμένη.

Εὐρυνόμη, σύζυγος τοῦ Λυκούργου ἐκ Θράκης κατ' Ἀπολλόδωρον.

Εὐρυνόμη, ταμίη ἢ θαλαμηπόλος ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ὀδυσσέως ἐπὶ τῆς νήσου Ἰθάκης.

Εὐρυνόμη, σύζυγος τοῦ Ταλαοῦ, μήτηρ τοῦ Ἀδράστου βασιλέως τοῦ Ἄργους.

Εὐρυνόμη μήτηρ τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ ἐκ τοῦ Δός.

ΕΥΡΥΝΟΜΟΣ. υἱὸς τοῦ Αἰγυπτίου, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης ἐν Ἰθάκῃ. § — Εἷς τῶν καταχθονίων δαιμόνων, βασανίζων τὰς ψυχὰς τῶν πονηρῶν ἐν τῷ Ταρτάρῳ. § — Εἷς τῶν Κενταύρων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Δρύαντος κατὰ τοὺς γάμους τοῦ Πειριθόου.

ΕΥΡΥΠΤΟΛΕΜΟΣ, ῥήτωρ ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Λεισιάνακτος καὶ συγγενὴς τοῦ Ἀλκιβιάδου, ζῶν περὶ τὸ 410 π. Χ. Ὅτε παρεπέμφθησαν εἰς δίκην οἱ δέκα στρατηγοὶ οἱ κατὰ τὴν ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχίαν νικήσαντες ὡς ὑπεύθυνοι θανάτου, καθ' μὴ φροντίσαντες περὶ ταφῆς τῶν ἐν Ἀργινούσαις πεσόντων νεκρῶν ὁ Εὐρυπτόλεμος μετ' ἄλλου ῥήτορος τοῦ Ἀξιόχου ὑπερησπίσθησαν αὐτοὺς καὶ κηρύξαντες παράνομον τὴν ἐν συνόλῳ ἁπάντων διαδικασίαν, ἐζήτησαν ὅπως μία τοὐλάχιστον ἡμέρα θυσιαθῇ διὰ τὴν δίκην ἑκάστου στρατηγοῦ.

Ἐν τῇ Ἱστορίᾳ ἀναφέρεται καὶ ἕτερος Εὐρυπτόλεμος πρεσβευτὴς τῶν Ἀθηναίων ἐν τῇ αὐλῇ τῆς Περσίας καὶ συνομολογήσας συνθήκην μετὰ τοῦ Φαρναβάζου σατράπου τῆς Περσίας. Πολλοὶ συγχέουσιν ἀμφοτέρους τοὺς Εὐρυπτολέμους, ἀλλ' ἐσφαλμένως· διότι ὁ δεύτερος δὲν εἶχεν εἰσέτι ἐπιστρέψει ἐκ τῆς εἰς Περσίαν ἀποστολῆς του, ὅτε ὁ πρῶτος ὑπεδέχετο ἐν Ἀθήναις τὸν Ἀλκιβιάδην ἀνακληθέντα ἐκ τῆς ἐξορίας.

ΕΥΡΥΠΥΛΗ, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Ἀρχεδίκου. § —, θυγάτηρ τοῦ Ἐλευμίωνος, μεθ' ἧς ὁ Ποσειδὼν ἐγέννησε τὸν Ηνέα.

ΕΥΡΥΠΥΛΟΣ, υἱὸς τοῦ Εὐαίμονος καὶ τῆς Ὥπης, ἡγεμὼν τοῦ Ὀρμενίου ἐν Θεσσαλίᾳ, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἑλένης, συνεκστρατεύσας μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων κατὰ τῆς Τροίας ἄγων 40 πλοῖα, διέβη μεγίστην ἀνδρείαν κατὰ τῆς Τροίας, πληγωθεὶς ὑπὸ τοῦ Πάριδος, ἰαθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου, καὶ φονεύσας πολλοὺς τῶν Τρώων. Παρὰ Πινδάρῳ καὶ τοῖς μεταγενεστέροις φαίνεται ὅτι ὁ Εὐρύπυλος οὗτος ἦν υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, βασιλεὺς τῆς Κυρήνης, μεταβὰς ἐκ Θεσσαλίας εἰς Λιβύην. Ἐν Πάτραις ἐδεικνύετο ὁ τάφος του, καὶ βωμὸς ὑπῆρχεν ἀφιερωμένος αὐτῷ.

Εὐρύπυλος, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀστυπαλαίας, βασιλεὺς τῶν Μερόπων ἐπὶ τῆς νήσου Κῶ, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἐπιστρέφοντος ἐκ Τροίας, ἐβίασε μεθ' ἑαυτοῦ τὴν θυγατέρα του Χαλκιόπην, καὶ γεννήσαντος μετ' αὐτῆς τὸν Θεσσαλόν.

Εὐρύπυλος, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Εὐβοίας θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου κατὰ τὸν Ἀπολλόδωρον.

Εὐρύπυλος, εἷς τῶν Ἡρακλειδῶν, υἱὸς τοῦ Τημένου μεθ' οὗ ἐφόνευσε τὸν ἴδιον ἑαυτοῦ πατέρα.

Εὐρύπυλος, εἷς τῶν παίδων τοῦ Θεστίου καὶ τῆς Εὐρυθέμιδος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Μελεάγρου κατὰ τὸν Ἀπολλόδωρον.

Εὐρύπυλος, υἱὸς τοῦ Τηλέφου καὶ τῆς Ἀστυόχης ἀδελφῆς τοῦ Πριάμου, βασιλέως τῆς Τροίας, ἡγεμὼν τῶν Μυσῶν περὶ τὸν Κάϊον ποταμόν. Παρακινηθεὶς ἕνεκα τῶν δώρων τῶν προσενεχθέντων ὑπὸ τοῦ Πριάμου εἰς τὴν μητέρα του νὰ συμμετάσχῃ τοῦ ὑπὲρ τῆς Τροίας ἀγῶνος, ἀνεδείχθη εἷς τῶν ἀνδρειοτέρων πολεμιστῶν τῆς Τροίας φονεύσας καὶ τὸν ἰατρὸν τῶν Ἑλλήνων Μαχάονα, ἀλλ' ἐφονεύθη ἔν τινι συμπλοκῇ ὑπὸ τοῦ Νεοπτολέμου.

Εὐρύπυλος, υἱὸς τοῦ Διξαμενοῦ, βασιλέως τῆς Ὠλένου ἐν Αἰτωλίᾳ, συναδεύσας τὸν Ἡρακλέα εἰς τὸν κατὰ τῆς Τροίας πόλεμον ἐπὶ Λαομέδοντος.

ΕΥΡΥΩΝ ἢ ΕΥΡΥΦΩΝ ἢ ΕΥΡΥΓΙΩΝ, υἱὸς τοῦ Σόου, ἔγγονος τοῦ Προκλέους, βασιλεὺς τῆς Σπάρτης κατὰ τὸν Ι' αἰῶνα, ἐξ οὗ ἡ μία τῶν βασιλικῶν οἰκογενειῶν τῆς Σπάρτης ἐκαλεῖτο καὶ «Εὐρυπωντίδαι» ἢ «Εὐρυτιωνίδαι». Κατὰ τὸν Πλούταρχον ἠλάττωσε τὴν βασιλικὴν δύναμιν καὶ ἀνεδείχθη δημαγωγός. Κατὰ τὸν Πολύαινον ἐπολέμησε πρὸς τοὺς Ἀρκάδας τῆς Μαντινείας.

ΕΥΡΥΠΩΝΤΙΔΑΙ, ἴδε «Εὐρυπῶν» καὶ «Εὐρυθένης καὶ Προκλῆς».

ΕΥΡΥΣΑΚΗΣ, υἱὸς Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου καὶ τῆς Τεκμήσσης, βασιλεύσας εἰς τὴν νῆσον Σαλαμῖνα, καὶ λαβὼν ὕστερον θείας τιμὰς ἐν Σαλαμῖνι καὶ ἐν Ἀττικῇ. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φλάτος παρεχώρησε τὴν ἀρχὴν τῆς νήσου Σαλαμῖνος εἰς τοὺς Ἀθηναίους.

ΕΥΡΥΣΘΕΝΗΣ, εἷς τῶν πεντήκοντα παίδων τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ μιᾶς τῶν Δαναΐδων.

ΕΥΡΥΣΘΕΝΗΣ καὶ ΠΡΟΚΛΗΣ, δύο δίδυμα τέκνα τοῦ Ἀριστοδήμου, ἑνὸς τῶν τριῶν Ἡρακλειδῶν τῶν εἰσβαλόντων καὶ κατακτησάντων τὴν Πελοπόννησον, ἀρχηγοὶ τῶν δύο βασιλικῶν οἰκογενειῶν τῆς Σπάρτης, ζῶντες κατὰ τὸν ΙΑ' π. Χ. αἰῶνα. Κατὰ τὴν κοινὴν γνώμην ἐγεννήθησαν πρὸ τῆς κάθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐν Σπάρτῃ παράδοσιν ἐγεννήθησαν μετὰ τὴν κάθοδον τοῦ πατρὸς των εἰς Πελοπόννησον καὶ τὴν κατάληψιν τοῦ ἐκ τῆς κατακτήσεως

μεριδίου τοῦ πατρός των. Ὁ Ἀριστόδημος ἀπέθανεν ὀλίγον μετὰ τὴν γέννησιν τῶν τέκνων του, μὴ εὐκαιρήσας νὰ προσδιορίσῃ τὸν ἕνα ἐξ αὐτῶν διάδοχόν του, ἡ δὲ μήτηρ των ἐκήρυξεν ὅτι ἀγνοεῖ τίς τῶν δύο ἐγεννήθη πρότερον. Οἱ Σπαρτιᾶται ἀποροῦντες ἀπετάθησαν εἰς τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον, ὅπερ διέταξεν αὐτοὺς νὰ ἀνακηρύξωσι μὲν ἀμφότερα τὰ παιδία βασιλεῖς των, νὰ ἀποδίδωσι δὲ τὰς μείζονας τιμὰς εἰς τὸν πρεσβύτερον. Ἡ ἀπάντησις αὕτη οὐδόλως ἠλάττωσε τὴν ἀπορίαν τῶν Σπαρτιατῶν, ἥτις ἐλύθη μόνον διὰ τῆς συμβουλῆς τοῦ Μεσσηνίου Πανίτου συμβουλεύσαντος αὐτοῖς νὰ παραφυλάττωσι τὴν μητέρα καὶ νὰ ἴδωσι τίνα τῶν δύο πρότερον λούει καὶ σιτίζει. Ἀκολουθήσαντες τὴν συμβουλὴν ταύτην ἀνεγνώρισαν τὸν πρεσβύτερον καὶ ἀπεκάλεσαν αὐτὸν Εὐρυσθένην, τὸν δὲ νεώτερον Προκλῆ. Οἱ δύο ἀδελφοὶ ἀνδρωθέντες διεφέροντο πάντοτε πρὸς ἀλλήλους, ἡ δὲ διαφωνία αὕτη ἐξηκολούθει πάντοτε καὶ παρὰ τοῖς ἀπογόνοις των. Ὁ Εὐρυσθένης καὶ ὁ Προκλῆς ἐνυμφεύθησαν τὴν Λαθρίαν καὶ τὴν Ἀναξάνδραν θυγατέρας τοῦ Ἡρακλείδου βασιλέως τῶν Κλεωνῶν· συνενωθέντες μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Τημένου ἀνεβίβασαν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Μεσσηνίας τὸν Αἴπυτον υἱὸν τοῦ θείου των Κρεσφόντου. Ἐκ τῶν δύο τούτων ἀδελφῶν ἐξηκολούθησεν ἡ συνήθεια νὰ ὑπάρχωσι πάντοτε ἐν Σπάρτῃ δύο βασιλεῖς, ὁ εἷς καταγόμενος ἀπὸ τοῦ Εὐρυσθένους καὶ ὁ ἕτερος ἀπὸ τοῦ Προκλέους· οἱ τῆς πρώτης οἰκογενείας ἐκαλοῦντο «Εὐρυσθενίδαι» ἢ Ἀγίδαι» ἐκ τοῦ Ἄγιδος υἱοῦ καὶ διαδόχου τοῦ Εὐρυσθένους· οἱ δὲ τῆς ἑτέρας «Προκλείδαι» ἢ «Εὐρυπωντίδαι» ἐκ τοῦ Εὐρυπῶντος ἐγγόνου τοῦ Προκλέους ἢ «Εὐρυτιωνίδαι», καθ' ὅσον ὁ Εὐρυπῶν καλεῖται καὶ Εὐρυτίων.

ΕΥΡΥΣΘΕΝΙΔΑΙ, ἴδε «Εὐρυσθένης καὶ Προκλῆς».

ΕΥΡΥΣΘΕΥΣ, υἱὸς τοῦ Σθενέλου καὶ τῆς Νικίππης θυγατρὸς τοῦ Πέλοπος, βασιλεὺς τῶν Μυκηνῶν ἐν Πελοποννήσῳ. Γεννηθεὶς ὀλίγους μῆνας πρὸ τοῦ Ἡρακλέους, ἐδικαιοῦτο κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῶν Θεῶν νὰ ἔχῃ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντων τῶν ἄλλων ἀπογόνων τοῦ Περσέως. Συνεπείᾳ τούτου ὁ Ἡρακλῆς ἠναγκάζετο νὰ ὑπακούῃ εἰς τὰς διαταγάς του καὶ ἐξετέλεσε τοὺς δώδεκα ἄθλα ἅπαντα κατὰ διαταγὴν τοῦ Εὐρυσθέως. Μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἄθλων τούτων ὁ Ἡρακλῆς καὶ οἱ ἀπόγονοί του ἀπηλλάττοντο πάσης ἄλλης ὑποταγῆς, ἀλλ' ὁ Εὐρυσθεὺς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἡρακλέους θέλων νὰ καθυποβάλῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν του καὶ τοὺς παῖδας τοῦ ἥρωος τούτου, κατεδίωκεν αὐτοὺς πανταχοῦ. Οὗτοι προσελθόντες ἱκέται πρὸς τὸν Θησέα, βασιλέα τῶν Ἀθηνῶν ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ προστασίαν. Ἐπελθὼν ὁ Εὐρυσθεὺς καὶ ἀπαιτῶν τὴν παράδοσιν οὐχὶ μόνον δὲν εἰσηκούσθη, ἀλλὰ καὶ μάχης συγκροτηθείσης κατὰ τὴν Μεγαρικὴν ἐφονεύθη μετὰ τοῦ υἱοῦ του.

ΕΥΡΥΣΤΕΡΝΟΝ, ἐπίθετον ἀρχαιοτάτου τινὸς ναοῦ τῆς Γῆς ἐν Ἀχαΐᾳ.

ΕΥΡΥΤΑΝΕΣ, ἰσχυρὸς καὶ ἄγριος λαὸς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἐν Αἰτωλίᾳ κατοικῶν πρὸς Β τῆς Ναυπάκτου. Ὁ Ὀδυσσεὺς παρ' αὐτοῖς ἐτελεύτησε γέρων ἤδη ὢν καὶ θείων τιμῶν παρ' αὐτῶν ἀπελάμβανεν.

ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ, μία τῶν ἓξ ἐπαρχειῶν τοῦ νομοῦ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ἐκτεινομένη ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας Ναυπακτίας μέχρι τῶν μεθορίων τῆς Τουρκίας. Δῆμοι 7· κάτοικοι 30,135· πρωτεύουσα Καρπενήσιον· χώρα ὀρεινή.

ΕΥΡΥΤΕΛΗ, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου, ἐξ ἧς ὁ Ἡρακλῆς ἐγέννησε τὸν Λεύκιππον.

ΕΥΡΥΤΗ, θυγάτηρ τοῦ Ἱπποδάμαντος καὶ σύζυγος τοῦ Πορθάονος μεθ' οὗ ἐγέννησε τὸν Ἄγριον, τὸν Μέλανα, τὸν Ἀλκάθοον, τὸν Λευκοπέα, καὶ τὸν Οἰνέα.

ΕΥΡΥΤΙΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Εὐρύτου, ὁ Ἴφιτος.

ΕΥΡΥΤΙΟΣ, υἱὸς τοῦ Σπάρτωνος καὶ πατὴρ τῆς Γαλατείας.

ΕΥΡΥΤΙΩΝ, εἷς τῶν Κενταύρων. Εὐρεθεὶς εἰς τοὺς γάμους τοῦ Πειριθόου καὶ οἰνοβαρὴς ἤδη θελήσας νὰ ἁρπάσῃ τὴν νύμφην, κατετραυματίσθη ὑπὸ τῶν Λαπίθων· ὕστερον εὑρὼν αὐτὸν ὁ Ἡρακλῆς ἐν Ὠλένῳ τῆς Ἀχαΐας ἐφόνευσεν αὐτὸν ἀπαλλάξας τὴν θυγατέρα τοῦ αὐτόθι βασιλέως Δεξαμενοῦ, ἣν διὰ τῆς βίας ἤθελε νὰ συζευχθῇ.

Εὐρυτίων, υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἐρυθείας. Ποιμαίνων τοὺς βοῦς τοῦ πενθεροῦ του Γηρυόνου, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, ἐλθόντος ὅπως ἁρπάσῃ αὐτάς.

Εὐρυτίων, υἱὸς τοῦ Ἴρου καὶ τῆς Δημανάσσης καὶ ἔκγονος τοῦ Ἄκτορος κατ' Ἀπολλόδωρον, κατ' ἄλλους δὲ υἱὸς τοῦ Ἄκτορος. Ὁ Πηλεὺς φονεύσας τὸν ἀδελφόν του κατέφυγεν εἰς Φθίαν παρὰ τῷ Εὐρυτίωνι καὶ ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα του Ἀντιγόνην. Ὕστερον κατὰ τὴν θήραν τοῦ Καλυδωνίου Κάπρου ὁ Εὐρυτίων ἐφονεύθη ἐξ ἁρπαξείας ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ του Πηλέως.

Εὐρυτίων=Εὐρυπῶν.

ΕΥΡΥΤΙΩΝΙΔΑΙ, ἴδε ΕΥΡΥΣΘΕΝΗΣ καὶ ΠΡΟΚΛΗΣ.

ΕΥΡΥΤΟΣ, εἷς τῶν Γιγάντων, φονευθεὶς ἐν τῇ Γιγαντομαχίᾳ διὰ θυρεοῦ ὑπὸ τοῦ Διονύσου.

Εὔρυτος, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Ἀντιανείρας εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, ὁ αὐτὸς καὶ «Ἔρυτος» παρὰ τοῖς ποιηταῖς κατ' ἀποκοπὴν καλούμενος.

Εὔρυτος, υἱὸς τοῦ Ἄκτορος καὶ τῆς Μολιόνης, ἀδελφὸς τοῦ Κτεάτου καὶ πατὴρ τοῦ Θάλειος ἐκ τῆς ἐν Πελοποννήσῳ Ἤλιδος. Πολεμῶν κατὰ τοῦ Αὐγείου, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους. Κατὰ τὸν Εὐριπίδην ἐν τῇ Ἰφιγενείᾳ ἐν Αὐλίδι ὁ Εὔρυτος ἦτο ἀρχηγὸς τῶν Ἐπειῶν εἰς τὴν κατὰ τῆς Τροίας ἐκστρατείαν, ἀλλὰ τοῦτο ἀντίκειται εἰς τὴν διήγησιν τοῦ Ὁμήρου.

Εὔρυτος, υἱὸς τοῦ Μελανέως καὶ τῆς Στρατονίκης, βασιλεὺς τῆς Οἰχαλίας ἐν Εὐβοίᾳ ἢ καθ' Ὅμηρον ἐν Θεσσαλίᾳ, πατὴρ τῆς ὡραίας Ἰόλης καὶ τοῦ Ἴφιτου. Λίαν ἐπιτήδειος εἰς τὴν τοξευτικὴν τέχνην, ὑπεσχέθη τὴν θυγατέρα του εἰς τὸν νικήσοντα αὐτὸν περὶ τὸ τόξευμα. Νικηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους καὶ μὴ διατηρήσας τὴν ὑπόσχεσίν του ἐφονεύθη ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὸν Ἀπολλόδωρον. Καθ' Ὅμηρον ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος προκαλέσας αὐτὸν εἰς ἅμιλλαν περὶ τὴν τέχνην τοῦ τοξεύειν.

Εὔρυτος, υἱὸς τοῦ Ἱπποκόοντος φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους κατὰ τὸν Ἀπολλόδωρον.

Εὔρυτος, Σπαρτιάτης, εἷς τῶν τριακοσίων μετὰ τοῦ Λεωνίδου ἐν Θερμοπύλαις πολεμησάντων. Μόνος μετὰ τοῦ Ἀριστοδήμου διασωθεὶς καὶ βεβλαμμένος ὢν τοὺς ὀφθαλμούς, μὴ θελήσας νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Σπάρτην, ἔρριψθη μεταξὺ τοῦ διαβαίνοντος πλήθους τῶν Περσῶν καὶ ἐφονεύθη.

Εὔρυτος, φιλόσοφος πυθαγόρειος ζῶν κατὰ τὸν Ε' π. Χ αἰῶνα. Ὁ Ἰάμβλιχος ἔν τινι χωρίῳ λέγει ὅτι ἐγεννήθη ὁ Εὔρυτος ἐν Κρότωνι ἐν ἑτέρῳ δὲ κατατάσσει αὐτὸν μεταξὺ τῶν Πυθαγορείων τοῦ Τάραντος. Μαθητὴς τοῦ Φιλολάου ὑπῆρξε, κατὰ Διογένην τὸν Λαέρτιον εἷς τῶν διδάσκαλων τοῦ Πλάτωνος, ὅπερ φαίνεται ἀμφίβολον. Οὐδὲν αὐτοῦ σύγγραμμα γινώσκεται ἐκτὸς τεμαχίου τινὸς «Περὶ Τύχης» παρὰ τῷ Στοβαίῳ φερομένου ἐπ' ὀνόματι Εὐρύτου ἀλλ' ἀποδιδομένου ὑπὸ τῶν κριτικῶν εἰς νεώτερόν τινα Εὔρυτον.

ΕΥΡΥΦΑΕΣΣΑ, ἀδελφὴ καὶ σύζυγος τοῦ Ὑπερίονος, μεθ' οὗ ἐγέννησε τὸν Ἥλιον, τὴν Σελήνην καὶ τὴν Ἠώ.

ΕΥΡΥΦΑΜΟΣ ἢ ΕΥΡΥΦΗΜΟΣ φιλόσοφος πυθαγόρειος Ἕλλην γεν. ἐν Μεταποντίῳ, ζῶν περὶ τὸ 420 π. Χ ἔσχε φίλον καὶ μαθητὴν τὸν Λύσιν. Συνέταξε σύγγραμμα «Περὶ βίου» οὗτινος τεμάχιον διέσωσεν ὁ Στοβαῖος.

ΕΥΡΥΦΡΩΝ, ἰατρὸς τῆς Κνιδίας σχολῆς. Ὁ Γαληνὸς εἰς αὐτὸν ἀποδίδει 21 στίχους περιέχοντας διαιτητικὰ παραγγέλματα. Φαίνεται ὅτι κατ' ἐσφαλμένην γραφὴν εἶναι ὁ αὐτὸς Εὐρυφῶντι τῷ ἰατρῷ, περὶ οὗ ἴδε κατωτέρω.

ΕΥΡΥΦΩΝ, παρ' Ἡροδότῳ υἱὸς τοῦ Προκλέους, βασιλεὺς τῆς Σπάρτης. Φαίνεται ὁ αὐτὸς τῷ Εὐρυπῶντι ἐγγόνῳ τοῦ Προκλέους. Ἴδε «ΕΥΡΥΠΩΝ».

Εὐρυφῶν, ἰατρὸς Ἕλλην, Κνίδιος γεν. περὶ τὸ 470 π. Χ. Σύγχρονος, ἀλλὰ πρεσβύτερος τοῦ Ἱπποκράτους συνεμερίσθη τὴν δόξαν του. Ὅτι μετὰ τοῦ Ἱπποκράτους προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ Περδίκκα βασιλέως τῆς Μακεδονίας 454 – 413 στηρίζεται μόνον εἰς τὴν γνώμην τοῦ Σωρανοῦ. Συχνάκις ἀναφέρει τὸν Εὐρυφῶντα ὁ Γαληνὸς ὡς ἐκ τῶν «μᾶλλον ἀκριβῶς ἀνατεμνόντων», καὶ τῶν «πολλὰ γεγραφότων περὶ τῆς τῶν φαρμάκων χρήσεως καὶ ὡς μεταχειρισθέντα τὸ διάπυρον σιδήριον ἤτοι καυτήριον ἐμπυήμασιν καὶ ὡς δοξάζοντα ὅτι τὸ γυναικεῖον γάλα χρήσιμον εἰς τὰ φθινώδη πάθη». Περὶ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Εὐρυφῶντος γινώσκεται ὅτι αἱ «Κνίδιαι γνῶμαι» ἐνομίζοντο πόνημα αὐτοῦ. Ἐκτὸς τούτων καὶ τῶν ἐν τοῖς Ἱπποκράτους φερομένων συγγραμμάτων τινὰ προσεγράφοντο τῷ Εὐρυφῶτι, ὡς τὸ «Περὶ Διαίτης ὑγιεινῆς» τὸ «Περὶ Διαίτης» ἴσως δὲ καὶ τὸ δεύτερον βιβλίον τοῦ «Περὶ Νούσων» τὸ αὐτὸ εἰκάζουσι καὶ περὶ τοῦ συγγράμματος «Περὶ Γυναικείας φύσεως». Ἐκ χωρίου δέ τινος τοῦ Καιλίου Αὐριλιανοῦ φαίνεται ὅτι ὁ Εὐρυφῶν διέστελλε τῶν φλεβῶν τὰς ἀρτηρίας ὡς αἷμα ἐχούσας.

ΕΥΡΥΩΨ, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Τερψιφάτης θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου.

ΕΥΡΩΜΟΣ, πόλις μικρὰ τῆς Καρίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ κειμένη ἐπὶ τοῦ Γρίου ὄρους. Παρὰ Ἡροδότῳ «Εὐρωπὸς» ἀντὶ «Εὔρωμος» ὁ κάτοικος «Εὐρωμεύς».

ΕΥΡΩΠΑ Δωριστὶ ἀντὶ ΕΥΡΩΠΗ.

ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ, ἐπιθ. τῆς Εὐρώπης, ἡ ἐκ τῆς Εὐρώπης ὤν. (Ἴδε ΕΥΡΩΠΗ).

ΕΥΡΩΠΕΙΑ, ποιητ. τύπ. ἀντὶ «Εὐρώπη».

ΕΥΡΩΠΕΙΟΣ, ἐπιθ. τῆς Εὐρώπης ἢ εἰς τὴν

Εὐρώπην ἀνήκων. Οἰκ. ὁ κάτοικος τῆς Εὐρώπης.

ΕΥΡΩΠΗ ποιητ. «Εὐρώπεια», θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος κατὰ τὴν Θιογονίαν τοῦ Ἡσιόδου. §.—, θυγάτηρ τοῦ Φοίνικος καθ' Ὅμηρον, ἢ κατ' ἄλλους τοῦ Ἀγήνορος καὶ τῆς Τηλεφάσσης. Ταύτην ἐρωτευθεὶς ὁ Ζεὺς καὶ μεταμορφωθεὶς εἰς ταῦρον, ἥρπασεν αὐτὴν καὶ μετήγαγεν εἰς τὴν νῆσον Κρήτην, ὅπου νομφευθεῖσα ὕστερον αὕτη μετὰ τοῦ αὐτόθι βασιλέως Ἀστερίωνος ἐγέννησε τὸν Μίνωα, τὸν Σαρπηδόνα καὶ τὸν Ῥαδάμανθυν. Κατὰ τοὺς μυθολόγους οὗτοι δὲν ἦσαν υἱοὶ τοῦ Ἀστερίωνος, ἀλλὰ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης. §.—, θυγάτηρ τοῦ Τιτυοῦ, μεθ' ἧς ὁ Ποσειδῶν ἐγέννησε τὸν Εὔφημον.

ΕΥΡΩΠΗ, τὸ μικρότερον, ἀλλὰ καὶ τὸ πλουσιώτερον καὶ ἰσχυρότερον καὶ ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως τὸ μᾶλλον κατῳκημένον τῶν πέντε μερῶν τῆς ὑδρογείου σφαίρας, σχηματίζον τὸ βορειοδυτικὸν μέρος τοῦ ἀρχαίου κόσμου καὶ παρουσιαζόμενον ἐν εἴδει χερσονήσου ὡς συνέχεια τῆς Ἀσίας. Κειμένη μεταξὺ τῶν τροπικῶν καὶ τῶν πολικῶν χωρῶν εἰς οὐδεμίαν τῶν ἀκροτάτων τούτων χωρῶν ἀνήκει καὶ εὑρισκομένη μεταξὺ τῆς βορείου Ἀμερικῆς, τῆς δυτικῆς Ἀσίας καὶ τῆς βορείου Ἀφρικῆς, διατηρεῖ καὶ θέλει πάντοτε διατηρήσει τὴν ἐπισημότητα καὶ τὴν πολιτικὴν καὶ ἐμπορικὴν ἐπιρροήν της ἐφ' ἁπάσης τῆς οἰκουμένης.

Φυσικὴ Γεωγραφία.—Θέσις, ὅρια, ἔκτασις.—Ἡ ἀστρονομικὴ θέσις τῆς Εὐρώπης εὑρίσκεται μεταξὺ τῆς 12ο 35' δυτικοῦ καὶ τῆς 62ο ἀνατολικοῦ μήκους, καὶ μεταξὺ τῆς 34ο 52' καὶ τῆς 71ο 10' βορείου πλάτους, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῆς Νέας Ζεμβλης, τοῦ ἀρχιπελάγους τῆς Σπιτζβέργης καὶ ἄλλων νήσων ἐξαρτωμένων γεωγραφικῶς ἐξ αὐτῆς. Τὰ ἀκρώτατα αὐτῆς σημεῖα εἶναι πρὸς βορρᾶν τὸ Βόρειον Ἀκρωτήριον ἐν Νορβηγίᾳ, πρὸς δυσμὰς τὸ ἀκρωτήριον Σλύνε ἐν Ἰρλανδίᾳ, πρὸς Ν τὸ ἀκρωτήριον Θεοδόσιον ἐν Κρήτῃ, καὶ πρὸς Α αἱ ἐκβολαὶ τοῦ Καρὰ ἐν Ῥωσσίᾳ. Τὸ μέγιστον μῆκος τῆς Εὐρώπης ἐκ τῶν ΝΔ πρὸς τὰ ΒΑ τοὐτέστιν ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Ἁγίου Βικεντίου μέχρι τοῦ κόλπου τοῦ Κασὰ εἶναι 5.625 χιλιάμ., τὸ δὲ μέγιστον πλάτος ἐκ τοῦ Ταινάρου ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ Βορείου ἀκρωτηρίου 3,915 χιλιάμ. Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι 9,968,400 τετραγων. χιλιάμ., ἐξ ὧν 7,127,525 ἀνήκουσιν εἰς τὴν κυρίως ἤπειρον, 2,312,075 εἰς τὰς χερσονήσους καὶ 528,800 εἰς τὰς νήσους. Ὅρια τῆς Εὐρώπης εἶναι πρὸς Β ὁ Βόρειος Παγωμένος ὠκεανός, πρὸς Δ ὁ Ἀτλαντικὸς ὠκεανὸς μεθ' ἁπάντων τῶν κλάδων του μέχρι τοῦ πολικοῦ κύκλου, καὶ ἐκεῖθεν ὁ Βόρειος Παγωμένος ὠκεανός, πρὸς Ν ὁ Ἀτλαντικὸς ὠκεανός, ἡ Μεσόγειος θάλασσα μεθ' ἁπάντων τῶν κλάδων της, ὁ Εὔξεινος Πόντος καὶ ὁ Καύκασος, πρὸς Α ὁ ποταμὸς Καρὰ, τὰ Οὐράλια ὄρη, ὁ Οὐράλης ποταμός, ἡ Κασπία θάλασσα, ὁ Καύκασος, ὁ Κιμμέριος Βόσπορος, ὁ Εὔξεινος Πόντος, ὁ Θρᾳκικὸς Βόσπορος, ἡ Προποντὶς, ὁ Ἑλλήσποντος καὶ τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος. Ἀφαιρουμένων τῶν χερσονήσων ἡ Εὐρωπαϊκὴ ἤπειρος σχηματίζει ὀρθογώνιον τρίγωνον, οὗτινος ἡ ὑποτείνουσα ἐκτείνεται ἐκ τῶν ΝΔ πρὸς τὰ ΒΑ ἀπὸ τοῦ Γασκωνικοῦ κόλπου μέχρι τοῦ πορθμοῦ τοῦ Βαιγκάτσχ, ἡ δὲ ὀρθὴ γωνία κεῖται ἐν τῷ ἀκρωτηρίῳ Ἀψέρωνι ἐπὶ τῆς βορείου παραλίας τῆς Κασπίας θαλάσσης. Τὸ πλάτος τῆς ἐπιφανείας τῆς περιλαμβανομένης μεταξὺ τοῦ τριγώνου τούτου αὐξάνει καθ' ὃσον προχωρεῖ τις ἐκ Δ πρὸς Α.

Θάλασσαι, κόλποι καὶ πορθμοί. Δύο τῶν μερῶν τῆς Εὐρώπης διαβρέχονται ὑπὸ τοῦ ὠκεανοῦ ὅστις ἔχει βαθυτάτας εἰσοχὰς εἰς τὴν ξηράν, ὁριζομένας ἐκ τῶν μερῶν ἅτινα διαβρέχουσιν. Ὁ Βόρειος Παγωμένος ὠκεανὸς εἰσχωρῶν εἰς τὸ ῥωσσικὸν κυβερνετον τοῦ Ἀρχαγγέλου σχηματίζει τὴν Λευκὴν θάλασσαν, ἧς οἱ ἐπισημότεροι κόλποι εἶναι ὁ Κανδαλασκαΐτ, τῆς Ὀνέγας, τῆς Δβίνας ἢ τοῦ Ἀρχαγγέλου, καὶ τοῦ Μέζεν· μεταξὺ τῶν νήσων Δοφοδὸν καὶ τῆς ἀπέναντι παραλίας τοῦ Φίνμαρκ ἐν τῇ σουηδο-νορβηγικῇ μοναρχίᾳ σχηματίζει τὸν Δυτικὸν κόλπον (West Ejord) καὶ ἀνατολικώτερον τὸν κόλπον Waranger, τελευταῖον δὲ ἐν τῷ ῥωσσικῷ κυβερνείῳ τοῦ Ἀρχαγγέλου τὸν κόλπον Τσεσκάϊα καὶ τὸν κόλπον Καρὰ μεταξὺ τῆς Νέας Ζεμβλης καὶ τῶν ἀπέναντι παραλίων τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας. Ὁ Ἀτλαντικὸς ὠκεανὸς πρὸς Ν τοῦ ἀκρωτηρίου Στάτ μεταξὺ τῆς Νορβηγίας καὶ τῆς Ἰουτλάνδης, τῆς Γερμανίας τῆς Μεγάλης Βριτανίας καὶ τῶν Σχετλανδικῶν νήσων, καλεῖται Βόρειος ἢ Γερμανικὴ θάλασσα, οἱ δὲ κόλποι τῆς Ζουϋδερζεης καὶ τοῦ Δόλλαρτ σχηματίζονται διὰ τῆς εἰσχωρήσεως τῆς θαλάσσης ταύτης εἰς τὰ παράλια τῆς Γερμανίας. Μεταξὺ τῆς Ἰουτλάνδης καὶ τῆς Νορβηγίας εἰς βραχίων αὐτῆς καλεῖται Σκαγεβράκης ἡ θάλασσα τῆς Δανίας, ὁ βραχίων οὗτος εἰσδύει βαθέως εἰς τὴν νορβηγικὴν παραλίαν, ὅπου σχηματίζει τὸν κόλπον τῆς Χριστιανίας· ἕτερος βραχίων ἐκτεινόμενος μεταξὺ τῶν βορείων τῆς

Ἰουτλάνδης καὶ τῶν νοτίων τῆς Σουηδίας καλεῖται Καττεγάτης ἡ κόλπος τῆς Σεελανδίας, καὶ δύο μικρότεροι κλάδοι καλοῦνται κόλπος τοῦ Βέργεν καὶ κόλπος τοῦ Βυῶκκες. Ἐκεῖθεν τοῦ Καττεγάτη προχωρῶν ὁ Ἀτλαντικὸς ὠκεανὸς σχηματίζει τὸν πορθμὸν τοῦ Σούνδου, τὸ Μέγα Βέλτ καὶ τὸ Μικρὸν Βέλτ, ἐκτείνεται ἐπὶ ἀχανοῦς λεκανοπεδίου περικυκλουμένου ὑπὸ τῆς Δανίας, τοῦ Σλέσβιγκ, τοῦ Ὁλστεῖν, τοῦ Μέκκλεμβούργου, τῆς Πομερανίας, τῆς Πρωσσίας, τῶν βαλτικῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ῥωσσίας καὶ τῆς Σουηδίας καὶ σχηματίζει ἀπέραντον ἐσωτερικὴν θάλασσαν καλουμένην Βαλτικὴν Θάλασσαν. Ἡ θάλασσα αὕτη παρουσιάζει πολλοὺς κόλπους, τῶν ὁποίων ἐπισημότεροι εἶναι ὁ Βοθνικὸς μεταξὺ τῆς Νορβλανδίας ἐν τῇ Σουηδο-νορβηγικῇ μοναρχίᾳ καὶ τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Φινλανδίας ἐν τῇ ῥωσσικῇ αὐτοκρατορίᾳ, ὁ Φινλανδικὸς μεταξὺ τῶν παραλίων τῶν κυβερνείων τῆς Πετρουπόλεως καὶ τῆς Ἐσθονίας ἡ Ῥέβελ, ὁ κόλπος τῆς Ῥίγας ἡ τῆς Λιβονίας μεταξὺ τῶν κυβερνείων τῆς Κουρλανδίας καὶ Λιβονίας, καὶ ὁ κόλπος τοῦ Δάντζικ ἐν τῇ δυτικῇ Πρωσσίᾳ. Ὁ αὐτὸς ὠκεανὸς πρὸς Β τοῦ ἀκρωτηρίου Στὰτ ἐκτεινόμενος κατὰ τὰ παράλια τῆς Νορβηγίας καλεῖται Σκανδιναυϊκὴ θάλασσα ἡ Νορβηγική· μεταξὺ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας πρὸς Δ, τοῦ στενοῦ τῆς Δούβρης ἡ Καλαισίου πορθμοῦ καλεῖται θάλασσα τῆς Μάγχης· μεταξὺ τῆς Ἰρλανδίας ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Σκωτίας ἀφ' ἑτέρου καλεῖται θάλασσα τῆς Ἰρλανδίας ἡ διώρυξ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου· πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Σκωτίας καλεῖται διώρυξ τῆς Καληδονίας· κατὰ μῆκος τῶν ΝΔ παραλίων τῆς Γαλλίας Γασκωνικὸς κόλπος καὶ πρὸς τὰ βορειότερα τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς Ἱσπανίας Γασκωνικὸς ἡ Βισκαϊκὸς κόλπος. Πρὸς Δ τοῦ τελευταίου κόλπου ὁ Ἀτλαντικὸς ὠκεανὸς προχωρεῖ εἰς τὸν πορθμὸν τοῦ Γιβραλτάρ, ὅπου ἑνοῦται μετὰ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, ἥτις τὸ λεκανοπέδιον περικυκλοῦται ὑπὸ τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς. Ἡ θάλασσα αὕτη ἡ ἐπισημοτέρα ὅλων τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ νεώτερα ἔθνη καλεῖται κατὰ τὰς εὐρωπαϊκὰς ὄχθας διώρυξ τῶν Βαλεαρίδων μεταξὺ τοῦ συμπλέγματος τῶν ὁμωνύμων νήσων καὶ τῆς ἱσπανικῆς παραλίας κατὰ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Βαλεντίας, καὶ κόλπος τῆς Λιόνης μεταξὺ τῆς Προβηγκίας καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Κρίϋτζ ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Γαλλίας. Ἀπὸ τῆς παραλίας τῆς Νικαίας μέχρι τοῦ δουκάτου τῆς Λουκκας καλεῖται κόλπος τῆς Γενούης· μεταξὺ τῆς Σαρδοῦς, τῆς Κορσικῆς καὶ τῶν ἀπέναντι παραλίων τῆς Ἰταλίας καλεῖται Τυῤῥηνικὴ θάλασσα μεταξὺ τῆς Σικελίας καὶ τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως Σικελικὴ θάλασσα, καὶ μεταξὺ τῆς Ἰταλίας, τῆς Σικελίας καὶ τῆς Ἑλλάδος Ἰώνιον πέλαγος. Εἷς τῶν βραχιόνων αὐτῆς σχηματίζει τὴν διώρυχα τῆς Ὀτράντης, προχωρεῖ μεταξὺ τῶν παραλίων τῆς Ἰταλίας, τῆς Δαλματίας καὶ τῆς Ἀλβανίας καὶ σχηματίζει ἀπέραντον κόλπον καλούμενον Ἀδριατικὴν θάλασσαν· ὁ κόλπος τῆς Ἀδριατικῆς ὁ εἰσδύων παρὰ τὴν Βενετίαν καλεῖται κόλπος τῆς Βενετίας, ὁ εἰσδύων παρὰ τὴν Τεργέστην, κόλπος τῆς Τεργέστης, καὶ ὁ διαβρέχων τὰ παράλια τῆς Κροατίας, κόλπος τοῦ Καρνέρου. Ἡ Μεσόγειος μεταξὺ τῆς Καλαβρίας, τῆς Βασιλικάτης καὶ τῆς χώρας τοῦ Ὀτράντου καλεῖται κόλπος τοῦ Τάραντος· μεταξὺ τῆς Ἀτυκάδος, τῆς Κεφαληνίας, τῆς Ζακύνθου καὶ τῶν ἀπέναντι παραλίων τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ τῆς Πελοποννήσου καλεῖται κόλπος τῶν Πατρῶν καὶ κόλπος τῆς Ναυπάκτου ἡ Κορινθιακὸς ἐκεῖθεν τοῦ Ὁμωνύμου πορθμοῦ. Τὸ μεταξὺ τῶν νήσων Κυθήρων, Ἀντικυθήρων, Κρήτης, Κάσου, Καρπάθου, Ῥόδου, τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας μέρος τῆς Μεσογείου καλεῖται Ἑλληνικὸν Ἀρχιπέλαγος ἡ Αἰγαῖον Πέλαγος σχηματίζων διαφόρους κόλπους, ὧν οἱ κυριώτεροι εἶναι ὁ Ἀργολικὸς καὶ ὁ Σαρωνικὸς ἐν τῇ Ἑλλάδι, καὶ ὁ Θερμαϊκὸς, ὁ Τορωνικὸς καὶ ὁ Στρυμονικὸς εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν. Πρὸς Α τοῦ τελευταίου κόλπου μετὰ τὸν Ἑλλήσποντον ἡ στενὸν τῶν Δαρδανελλίων ἡ Μεσόγειος σχηματίζει τὴν Προποντίδα λεγομένην πρὸς Β εἰς τὸν Θρᾳκικὸν Βόσπορον, ἀφ' οὗ ἄρχεται ἀχανὲς λεκανοπέδιον περικυκλούμενον ὑπὸ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, τῆς μεσημβρινῆς παραλίας τῆς Ῥωσσίας καὶ τῆς ἀρκτικῆς παραλίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Τὸ μέρος τοῦτο τῆς Μεσογείου καλεῖται Εὔξεινος Πόντος, οὗτινος οἱ ἐπισημότεροι κόλποι εἶναι ὁ τῆς Ὀδησσοῦ καὶ ὁ τοῦ Περικὼρ ἐπὶ τῆς ῥωσσικῆς παραλίας· βραχίων δὲ τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἐκτεινόμενος ἐκεῖθεν τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου σχηματίζει τὴν Μαιώτιδα λίμνην ἡ Ἀζοφικὴν θάλασσαν. Πρὸς Α τοῦ Εὐξείνου Πόντου μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας κεῖται ἡ Κασπία θάλασσα οὖσα κυρίως μεγίστη λίμνη τῆς ἀφαίρας. Ἡ ἐπιφάνεια τῶν θαλασσῶν τούτων ὡρίσθη εἰς 1,050 979 τετραγ. χιλιομέτρ. Πρὸς Β αὐταὶ χωρίζουσι τοὺς λαοὺς

τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τῶν παγωμένων χωρῶν τοῦ πόλου, πρὸς Ν δὲ προφυλάττουσιν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν καυμάτων τῆς Ἀφρικῆς, καὶ πανταχοῦ προξενοῦσι μεγίστην πρόοδον εἰς τὴν ναυτιλίαν καὶ τὸ ἐμπόριον προσεγγίζουσαι αὐτοὺς εἰς ἅπαντα τὰ μέρη τοῦ κόσμου καὶ προιητθεύουσαι εἰς αὐτοὺς ποικιλίαν καὶ ἀφθονίαν ἰχθύων ἱκανῶν νὰ διαθρέψωσι τὸ πέμπτον τῶν κατοίκων της.

Χερσόνησοι καὶ νῆσοι. Αἱ θάλασσαι αὗται καὶ αἱ διακλαδώσεις αὐτῶν πέριξ τῆς εὐρωποϊκῆς ἠπείρου προσαρμόζουσι τὰς ἐπομένας χερσονήσους· πρὸς Β τὸ Κανῖνον, ἐπιφάνεια 9,000 τετραγ. χιλιαμ. παράλια 675 χιλιαμ. τὴν Κόλαν ἐπιφ. 101,250 τετρ. χιλιαμ. παράλια 1125 χιλιαμ. πρὸς τὰ ΒΔ τὴν Σκανδιναυίαν, ἐπιφ. 900,000 τετρ. χιλιαμ. παράλια 4,650 χιλιαμ, τὴν Ἰουτλάνδην, ἐπιφ. 33,188 τετραγ. χιλιαμ. παράλια 900 χιλιαμ, τὴν βόρειον Ὁλλανδίαν, ἐπιφ. 1687 τετρ. χιλιαμ. παράλια 165 χιλιάμ. τὴν Νορμανδίαν, ἐπιφ. 2,250 τετραγ. χιλιαμ. παράλια 75 χιλιαμ. τὴν Βρετάνην, ἐπιφ. 19,969 τετρ. χιλιαμ. παράλια 675 χιλιαμέτρ. πρὸς Ν τὴν Ἰβηρικὴν Χερσόνησον ἐπιφ. 596,250 τετραγ. χιλιαμ. παράλια 3,150 χιλιαμ. τὴν Ἰταλίαν, ἐπιφάνεια 167,842 τετραγ. χιλιαμ. παράλια 2,620 χιλιαμ. τὴν Ἑλληνικὴν Χερσόνησον, ἐπιφάν. 371,250 τετραγ. χιλιαμ. παράλια 4,500 χιλιαμ. τὴν Κριμαίαν, ἐπιφάνεια 20,250 τετρ. χιλιαμ. παράλ. 1,050 χιλιαμ. Ἐν ἁπάσαις ταῖς χερσονήσοις ἐπιφάνεια 2,312,075 τετρ. χιλιαμ. παράλια 20 περίπου χιλιάδες χιλιαμ. Τὸ σύνολον τῶν εὐρωπαϊκῶν παραλίων εἶναι 34,880 χιλιαμ., ἐξ ὧν 1,200 περὶ τὴν Κασπίαν θάλασσαν· ὥστε ἡ Εὐρώπη κατέχει 1 περίπου χιλιαμέτρ. παραλίων, ἐπὶ 274 τετραγωνικῶν χιλιαμ. ξηρᾶς, ἀναλογία τὰ μέγιστα εὐνοϊκὴ, ἣν οὐδὲν τῶν ἄλλων τεσσάρων μερῶν τῆς οἰκουμένης παρουσιάζει. Τὰ προτερήματα τοῦ τοιούτου σχηματισμοῦ ἐπαυξάνονται ἔτι μᾶλλον διὰ τῆς σημαντικῆς πληθύος καὶ τῆς ἐπιτυχοῦς θέσεως τῶν Εὐρωπαϊκῶν νήσων, ἐχουσῶν ἐπιφάνειαν τὸ δέκατον ὄγδοον τῆς ἐπιφανείας τῆς ἠπείρου καὶ ἁπασῶν προσεγγιζουσῶν εἰς αὐτήν. Αἱ κυριώτεραι τούτων εἶναι ἐν τῷ Βορείῳ παγωμένῳ Ὠκεανῷ, τὸ σύμπλεγμα τὸ σχηματίζον τὸ ἀρχιπέλαγος τῆς Σπιτζβέργης, ἡ νῆσος Ζίμβλα, Βαϊγάτζ, Καλγκουὲφ, Μαγερόη, Σορόη, Σίνγεν, τὸ σύμπλεγμα Τρουσέ, καὶ τὸ σύμπλεγμα Λοφόδεν, Λοφγόεν, Ἰνδόεν, Ἀνατολικὴ καὶ Δυτικὴ Βιάγεν. Ἐν τῇ Βαλτικῇ τὸ σύμπλεγμα Ἀλάνδης, Δάγο, Βόρμε, Γέβλιν, Γάττλανδ, Ὀλανδ, Βορνχόλμ, Ῥύγεν, Ἀσάλανδ, Φιονία, Σηλανδία· εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν Δυτικὴ Δόνα, Δυτικὴ Βέγεν, σύμπλεγμα Βίγτεν, Φρουαὺεν Ἴττερν, Σμόλεν, Βιγέρεν, Σύλεν, Τρόντχεϊμ, Καρμόη, Σόλτ, Φόερ, σύμπλεγμα Πετσόρμ, σύμπλεγμα Ἐλγολάνδης, Ἀμελλὰν, Τέρ, Σέλιγγ, Βλίλανδ, Τεξὲλ, Ἰσλανδία, σύμπλεγμα Φερόη, σύμπλεγμα Ἑκτλανδ, Ὀρκάδες, Ἑβρίδες, Μεγάλη Βρετανία, Ἰρλανδία, Γουερνεσέϋ, Ἰερσέϋ, Ὡραία Νῆσος, Νουαρμουτιὲ, Ὀλέρον, Ἀζόραι· ἐν τῇ Μεσογείῳ, Βαλεαρίδες, Σαρδὼ, Κορσικὴ, Ἔλβα, Σικελία, Μελίτη, Ἰόνιοι Νῆσοι, Κρήτη Κυκλάδες, Εὔβοια, Βόρειοι Σποράδες, Λῆμνος, Ἴμβρος, Σαμοθράκη, Θάσος, ἐν τῇ Ἀδριατικῇ θαλάσσῃ Βέγλια, Πάλος, Βράζζα, Κούρζολα, Μαλάδα.

Ἀκρωτήρια καὶ γλῶσσαι. Κατὰ τὰς ὑπὸ τῆς ἠπείρου καὶ τῶν νήσων προχωρουμένας πρὸς τὰς θαλάσσας σχηματιζομένας ἐξοχὰς ὑπάρχουσι πλεῖστα ἀκρωτήρια, ὧν ἐπισημότερα εἶναι ἐπὶ τοῦ Βορείου Παγωμένου ὠκεανοῦ, τὰ ἀκρωτήρια Μιτιουσχέβ, Βριτδιν, Καμίνον, Ὀρλὸφ, Σβιατοΐ, Βόρειον (Νόρδ)· ἐπὶ τῆς Βαλτικῆς, τὰ ἀκρωτήρια Φαλστέρβο, Σκάγεν, Δομέσνης καὶ Ἀγγούλδης· ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, τὰ ἀκρωτήρια Λαγγάναι, Λαμβούργου, Λινδεσνέσσης Δουνκανσβὺ, Wath, Lewis, Κινναίρδον, Φαίρ, Μαλῖνον, Τίλλεν, Οὐρρὶς, Σλίνε, Μίζεν, Clear, Hoath, Worms, Κορνουάλ, Beachy, Σκάγεν, Ἀντιφὲρ, Ὀρτεγὰλ, Βιλλάνον, Κορβοβέδον, Μονδέγο, Φινιστέριον, Ῥόκα, Ἅγιος Βικέντιος, Ἁγία Μαρία, Ταρίφα· ἐπὶ τῆς Μεσογείου τὰ ἀκρωτήρια, Γάτη, Κόπη, Τινέσον, Πάλος, Σαλίνας, Πέρα, Φορμέντο, Κρέους, Μαράργιον, Τευλίδα, Καρβονάρα, Παλμίρι, Ἅγιον Ὄρους (ἐν Σαρδοΐ), Φίγαρι, Κόρση, γλῶσσα Ἀούζου, γλῶσσα Ἀστάρας, Νατιγάνο, Ζαφφαρόνος, γλῶσσα Σαυρέλλας, Σκαλάμβρι, Πάλου, Γρόσσον, Σπαρτιβέντο, Βρουζζάνον, Ῥιζζοῦτον, Τριόντον, Λεύκης, Προμοννόριον (ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς) Δουκάλο, γλῶσσα Κιέρβη, Ταλναρον, Σκύλαιον, Σούνιον, Καφηρεὺς, Ἀρτεμίσιον· ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου Ἄκραιμος, Καλάκρια, Χερσῶνος, ἐπὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης τὸ ἀκρωτήριον Ἀψερῶνος.

Ὀρεογραφία.— Ἀπὸ τὴν ὀρεογραφικὴν ἔποψιν, ἡ Εὐρώπη δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς Ἄνω καὶ Κάτω Εὐρώπην. Ἀπὸ Παρισίων καὶ Λονδίνου μέχρι Μόσχας καὶ Ἀστραχὰν ἀπέραντος πεδιὰς ἐκτεινομένη ὑπόκειται εἰς τὴν ἐπιφροὴν καὶ τὰς ἀλλοιώσεις τῆς ἀτμοσφαίρας τῆς

Σιδηρίας καὶ τῆς τοῦ ὠκεανοῦ ἀπὸ δὲ Αἰσαβῶνος μέχρι Κωνσταντινουπόλεως σειρὰ ὑψηλῶν γαιῶν παρουσιάζει ἐξ ἐναντίας καθ' ἁπάσας τὰς διευθύνσεις μεγίστην ποικιλίαν χαμηλωμάτων, καὶ ὑψωμάτων, τῶν μὲν ὑποκειμένων εἰς τοὺς ψυχροὺς ἀνέμους τῆς ἄρκτου, τῶν δὲ εἰς τὰς πνοὰς τῆς μεσημβρίας. Ἅπαντα ταῦτα συμπλέκονται εἰς διάφορα συστήματα συνδεδεμένα πρὸς ἄλληλα καὶ σχηματίζοντα κυρίως ἓν μόνον σύστημα ὀρέων, διατασσομένων εἰς πέντε κυρίως ὄγκους. —Σύστημα «Ἰβηρικόν». Σχηματίζει ἀπέραντον ὀροπέδιον ὕψους 400 μέχρι 500 μέτρων, ἐφ' οὗ ἀκτινοβολοῦσι διάφοροι ἀλύσεις διακρινόμεναι ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἕτεραι ἀποτελοῦσαι συμπλέγματα. Τὸ σύστημα τοῦτο περιλαμβάνει ἅπαντα τὰ ὑψώματα τῆς Ἱσπανίας, τῆς Πορτογαλλίας καὶ ἐκ τῆς Γαλλίας τὰ κείμενα πρὸς νότον τῆς Γαρόννης καὶ τῆς μεσημβρινῆς διώρυχος. Διαιρεῖται εἰς τρία συμπλέγματα. Τὸ «κεντρικὸν» περιλαμβάνον τὰ ὄρη τὰ κείμενα μεταξὺ τοῦ Δουέρου καὶ τοῦ Τάγου, ἐκτεινόμενα ἐκ τῶν ΒΔ πρὸς τὰ ΝΑ ἀπὸ τῶν πηγῶν τοῦ Ἴβηρος μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Πάλου· ὑποδιαιρεῖται εἰς ἄλυσιν καρπετοδετονικὴν καὶ εἰς ἄλυσιν κελτιβηρικήν· τὰ ὄρη τῶν Βαλεαρίδων νήσων δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐξαρτώμενα γεωγραφικῶς ἐκ τῆς ἁλύσεως τῆς ληγούσης εἰς τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Ἁγίου Μαρίνου· αἱ κορυφαὶ τοῦ συμπλέγματος τούτου ὑψοῦνται ἀπὸ 1700 μέχρι 2574 μέτρων, μόνον δὲ τὸ ὄρος Κανιγὸν φθάνει μέχρι τῶν 2860 μέτρ. Τὸ «βόρειον» ἢ τῶν «Πυρηναίων», ὅπερ χωρίζει τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τῆς Ἱσπανίας ἐκτείνεται ἐξ Α πρὸς Δ ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Κρέους ἐπὶ τῆς Μεσογείου μέχρι τοῦ Φινιστερίου ἀκρωτηρίου ἐπὶ τοῦ ὠκεανοῦ καὶ παρουσιάζει ἔκτασιν 800 χιλιαμ. ἔχον κορυφὰς ὑψουμένας ἀπὸ 2000 μέχρι 3200 μέτρων ὕψους. Τὸ «νότιον» περιλαμβάνει τὴν Φοινικο-Βετικὴν ἄλυσιν ἢ Σιέρρα-Νεβάδαν διατρέχουσαν ἐκ νότου ΒΔ πρὸς τὰ ΝΑ μεταξὺ τοῦ Γουαδαλκυβίρου καὶ τῆς Μεσογείου, τὴν Μαριανικὴν ἄλυσιν καὶ τὴν ὀρετο-ερμηναίαν. ἔχει δὲ κορυφὰς ὑψουμένας ἀπὸ 2,000 μέχρι 3,000 μέτρων. Τὰ δύο ταῦτα συμπλέγματα παρουσιάζονται πρὸς Β καὶ πρὸς Ν ὡς προτειχίσματα τοῦ ἰβηρικοῦ λεκανοπεδίου.—Σύστημα «Κελτιβοσγικὸν» ἢ μᾶλλον «Γαλλο-φραγκικόν»· περιλαμβάνει πάντα τὰ ὄρη τῆς Γαλλίας τὰ ἐκτεινόμενα πρὸς Β τοῦ Γαρούννα καὶ τῆς μεσημβρινῆς διώρυχος, δι' ὧν συνδέεται μετὰ τοῦ ἰβηρικοῦ συστήματος, καὶ ἅπασα τὰ πρὸς Δ τοῦ Ῥοδανοῦ, τῆς Σαώνης, τοῦ Δοὺ καὶ τοῦ Ῥήνου· τὸ σύστημα κυρίως δὲν σχηματίζει συνεχῆ ἄλυσιν, ἀλλὰ σύγκειται ἐκ σειρᾶς ὀροπεδίων, ἐφ' ὧν ὑψοῦνται ὄρη καὶ λόφοι ἐξαιρεῖται μόνον ἡ ἄλυσις ἡ σχηματιζομένη ἐκ τῶν Βοσγίων καὶ τῶν Κεβεννῶν ἡνωμένων διὰ τῆς Côte d'Or, τοῦ ὀροπεδίου Λαγγρῶν καὶ τῶν ὀρέων Faucilles, ἥτις φαίνεται ὅτι φυλάττει ὡρισμένην διεύθυνσιν. Τὰ τοῦ πρώτου εἴδους προχωροῦσιν ἐκ τῶν ΝΔ πρὸς τὰ ΒΑ, καὶ εἶναι συνδεδεμένα μετὰ τοῦ Ἰούρα διὰ τῶν λόφων τῆς Βεφόρτης, τὸ δὲ βόρειον αὐτῶν μέρος λήγει ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ῥήνου εἰς τὴν Μαγεντίαν· τὰ τοῦ δευτέρου εἴδους διευθύνονται κατὰ μὲν τὸ ἀρκτικὸν αὐτῶν μέρος ἐκ Β πρὸς Ν· κατὰ δὲ τὸ μεσημβρινὸν ἐκ τῶν ΒΑ πρὸς τὰ ΝΔ· εἰς τὸ σύστημα τοῦτο ἀνήκει τὸ σύμπλεγμα τῶν Ἀρδεννῶν ὑποδιαιρούμενον διὰ τοῦ Μεύσου εἰς δύο κλάδους τὸν δυτικὸν καὶ τὸν ἀνατολικόν. Αἱ δυτικαὶ Ἀρδέννται προσηρμοσμέναι εἰς τὸ ὀροπέδιον τῶν Λαγκρῶν διὰ τῆς δυτικῆς Ἀργόννης ἐκτείνονται ἐκ τῶν ΝΑ πρὸς τὰ ΒΔ καὶ λήγουσιν εἰς τὰς πηγὰς τοῦ ποταμοῦ Escaut, ὅπου διαιροῦνται εἰς πολλὰς σειρὰς ὑψωμάτων καλουμένων βουνῶν τῆς Πικαρδίας, τῆς Ἀρτησίας καὶ τοῦ Βελγίου· αἱ ἀνατολικαὶ Ἀρδέννται προσηλωμέναι εἰς τὰ ὄρη Faucilles διὰ τῆς ἀνατολικῆς Ἀργόννης διευθύνονται πρὸς τὰ ΒΑ ἔπειτα πρὸς τὰ ΒΔ, ἀναλαμβάνουσι τὴν ΒΑ διεύθυνσιν καὶ διαιροῦνται εἰς διαφόρους κλάδους, ὧν ὁ κυριώτερος τὸ Ἔϊρελ λήγει εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ῥήνου παρὰ τὴν συμβολὴν τοῦ ποταμοῦ τούτου μετὰ τοῦ Μοσέλλα· τελευταῖα τὰ ὄρη τῆς Βρετάνης διευθυνόμενα ἐξ Α πρὸς Δ· καὶ κατόπιν διχοτομούμενα, καὶ τὸ σύμπλεγμα τῶν ὀρέων τῆς Ὠβέρνης, συνδεόμενα μετὰ τῶν Κεβεννῶν συμπληροῦσι τὸ γαλλο-φραγκικὸν σύστημα, οὗ τινος αἱ κορυφαὶ ὑψοῦνται ἀπὸ 400 μέχρι 1800 μέτρων ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. — Σύστημα «Ἀλπικὸν» ἢ τῶν «Ἄλπεων». Τὸ κεντρικώτερον πάντων· ἡ ἔκτασις αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὄρους Veutoux ἐν τῷ Δελφινάτῳ μέχρι τοῦ ὄρους Καλενδέργ ἐν Αὐστρίᾳ εἶναι περίπου 990 χιλιάμ. καὶ ἡ κυριωτέρα αὐτοῦ ἄλυσις περικλείει τὸ Λευκὸν ὄρος, τὴν κορυφὴν τῆς Εὐρώπης. Τὸ σύστημα τοῦτο εἶναι τὸ καταπληκτικώτατον πάντων τῶν συστημάτων τῆς Εὐρώπης. Τὰ ὕψη αὐτοῦ φθάνουσιν ἀπὸ 3,200 μέχρι 4,810 καὶ τὸ ὕψος τῶν διόδων διὰ τῶν ἀλύσεων αὐτοῦ εἶναι ἐν γένει ἀπὸ 1,000 μέχρι 2,400 μέτρων. Οἱ αἰώνιοι πάγοι ἀρχόμενοι ἀπὸ τῶν 2,200 καὶ 2,000 μέτρων σχηματίζουσιν ἐν

τῷ κεντρικῷ μέρει παγωμένας θαλάσσας ὡς τὰς τοῦ πόλου, αἵτινες ὅμως παύουσι κατὰ τὴν γραμμὴν τῶν 3,500 μέτρων, καθ' ὅσον ὁ πάγος δὲν δύναται πλέον νὰ σχηματισθῇ τῶν ἀτμῶν τῆς ἀτμοσφαίρας πεπηγμένων ἤδη πιπτόντων καὶ καλυπτόντων τὰς κορυφὰς τῶν χιονοσκεπῶν τούτων ὀρέων. Τὸ σύστημα τῶν Ἄλπεων διαιρεῖται εἰς πολλὰς πρωτευούσας ἁλύσεις· ἡ τῶν ἰδίως Ἄλπεων περιγράφει τόξον ἐκτεινόμενον ἀπὸ τῆς φάραγγος τῆς Καβιλδόνης πρὸς Β τῆς Σαβόνης μέχρι τοῦ ὄρους Κὲκ ἐν τῇ Ἰλλυρίᾳ καὶ ὑποδιαιρεῖται εἰς τὰς Θαλασσίους, Κοττικὰς, Ἑλληνικὰς, Πεννικὰς, Λεποντικὰς, Ῥετικὰς, Καρνικὰς καὶ Ἰουλιανάς· ἡ ἅλυσις τῶν Νωρικῶν Ἄλπεων ἀποσπωμένη τῆς προηγουμένης κατὰ τὸ ὄρος τῶν Τριῶν Κυρίων διευθύνεται πρὸς ἀνατολὰς, ἔπειτα πρὸς ΒΑ καὶ ἀποπέμπει κλάδους κατὰ διαφόρους διευθύνσεις· ἡ τῶν Βερνοισίων Ἄλπεων ἀποσπωμένη τῆς πρώτης ἁλύσεως κατὰ τὸ ὄρος τοῦ Ἁγίου Γοτθάρδου προχωρεῖ ἐξ Α πρὸς Δ· ἡ τῶν Ἀλγαδιανῶν ἀποσπωμένη τοῦ ὄρους Μαλόϊα καὶ διευθυνομένη πρὸς Β· ἡ τῶν Ἀπεννίνων ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ φάραγγος Καβιλδόνης ἐκτείνεται ἐπὶ τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Σικελίας προχωροῦσα ἐκ τῶν ΒΔ πρὸς τὰ ΝΑ καὶ ἔχουσα τὴν Αἴτναν ὡς τὸ ὑψηλότατον αὐτῆς ὄρος· τέλος ἡ ἅλυσις τοῦ Ἰούρα διευθυνομένη ἐκ τῶν ΝΔ πρὸς τὰ ΒΑ σχηματίζει τὰ προβούνια τοῦ ἀχανοῦς τούτου συστήματος μεθ' οὗ συνδέεται διὰ τοῦ Ἰοράτου καὶ τῶν Βερνοισίων Ἄλπεων καὶ προσκολλᾷ αὐτὸ εἰς τὸ Κιβεννο-Βοσγικὸν σύστημα.—Σύστημα «Σλαβο-Ἑλληνικὸν» ἢ «Ἀνατολικαὶ Ἄλπεις». Τὸ ἐκτεταμένον τοῦτο σύμπλεγμα, οὗτινος αἱ κορυφαὶ ὑψοῦνται ἀπὸ 1000 μέχρι 3000 μέτρων, συμπεριλαμβάνει ἅπαντα τὰ ὄρη τῆς Κροατίας, τῆς Δαλματίας, τῆς Βοσνίας, τῆς Ἀλβανίας, τῆς Σερβίας, τῆς Βουλγαρίας, τῆς Θρᾴκης, τῆς Ἠπείρου, τῆς Μακεδονίας, τῆς Θεσσαλίας, τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, τῆς Πελοποννήσου, τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου Πελάγους καὶ τῶν Ἰονίων νήσων. Περιλαμβάνει· τὴν ἅλυσιν τῶν Δειναρικῶν Ἄλπεων διευθυνομένων ἐκ τῶν ΝΑ πρὸς τὰ ΒΔ ἀπὸ τοῦ ὄρους Θὰρ-Δαγὴ μέχρι τοῦ ὄρους Κὲκ ὅπου τὸ σύστημα τοῦτο συνδέεται μετὰ τοῦ προηγουμένου διὰ τῶν Ἰουλιανῶν Ἄλπεων διευθυνομένων κατ' ἀρχὰς μὲν πρὸς Ν κατόπιν πρὸς ΝΑ, ὕστερον πρὸς τὰ ΝΔ μέχρι τοῦ Κορινθιακοῦ ἰσθμοῦ· τῆς ἁλύσεως ταύτης μέγα μέρος ἀποτελεῖ ὁ Πίνδος, ἀποπέμπων διαφόρους ἀντηρίδας πρὸς Α, τὴν τῶν Καμβουνίων ὀρέων περιέχουσαν τὸν Ὄλυμπον, τὴν τῶν ὀρέων τῆς Ὄθρυος, ἧς τὸ ἄκρον κατέστη περίφημον διὰ τοῦ στενοῦ τῶν Θερμοπυλῶν· μεσημβρινώτερον ὁ Πίνδος καλεῖται Παρνασσὸς καὶ συνθέτει σύμπλεγμα, ἐξ οὗ ἀποσπᾶται τὸ ὄρος Ὑμηττὸς διερχόμενον τὴν Ἀττικήν. Αἱ Ἑλληνικαὶ Ἄλπεις προεκτεινόμεναι διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου σχηματίζουσι τὸ ὀροπέδιον τῆς Ἀρκαδίας, ἐξ οὗ ἀποσπᾶται ὁ Ταΰγετος διευθυνόμενος πρὸς Ν μέχρι τοῦ Ταινάρου ἀκρωτηρίου. Ἐπέρχεται ὁ Αἶμος ἅλυσις ἐκτεινομένη ἀπὸ Δ πρὸς Α· ἀπὸ τοῦ ὄρους Θὰρ-Δάγη μέχρι τοῦ Ἀκραίμονος ἀκρωτηρίου εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον, ἔπειτα ἡ Ῥοδόπη, ἅλυσις ἀποσπωμένη ἀπὸ τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς τοῦ Αἵμου καὶ διευθυνομένη πρὸς τὰ νοτιανατολικά· τέλος τὰ ὄρη τῆς Κρήτης, τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου Πελάγους καὶ τῶν Ἰονίων νήσων θεωροῦνται ὡς ἐξαρτώμενα γεωγραφικῶς ἀπὸ τοῦ συστήματος τούτου.—Σύστημα «Ἑρκυνιο-Καρπάθιον»· περιλαμβάνει ἅπαντα τὰ ὑψώματα τὰ μεταξὺ τοῦ Ῥήνου, τοῦ Δνιπέρου, τοῦ Δουνάβεως, τῶν πεδιάδων τῆς βορείου Γερμανίας καὶ τῆς δυτικῆς Πολωνίας. Τὸ σύνηθες ὕψος τῶν πολυαρίθμων αὐτοῦ ἁλύσεων εἶναι ἀπὸ 1200 μέχρι 1600 μέτρων, τὰ ὑψηλότατα αὐτοῦ σημεῖα δὲν ὑπερβαίνουσι τὰς 3,000 μέτρων, καὶ αἱ κορυφαὶ των μὴ παρουσιάζουσαι παγῶνας σχηματίζουσι τὰ προβούνια τῶν Ἄλπεων. Τὸ σύστημα τοῦτο τῶν ὀρέων εἶναι τὸ πλουσιώτερον ἐν Εὐρώπῃ εἰς χρυσὸν, ἄργυρον, χαλκὸν καὶ ὀρυκτὸν ἅλας, καὶ περικλείει ἐκτεταμένα ὀροπέδια ἢ λεκανοπέδια ὑψωμένα εἰς τὴν Βοημίαν καὶ τὴν Τρανσυλβανίαν. Αἱ κυριώτεραι αὐτοῦ ἁλύσεις εἶναι· ὁ Fichtel-Gebirge προχωρῶν ἐκ τῶν ΝΔ πρὸς τὰ ΒΑ· ὁ φραγκονικὸς Ἰούρας καὶ αἱ Ἄλπεις τῆς Σουαβίας διευθυνόμεναι πρὸς τὰ ΒΔ ἀπὸ τοῦ Fichter-Gebirge μέχρι τοῦ Μέλανος Δάσους· τὸ Μέλαν Δάσος ἐκτεινόμενον ἐκ τῶν ΝΔ πρὸς τὰ ΒΑ συνέχεται πρὸς βορρᾶν ὑπὸ τοῦ Ὀδεν-Βαλδ ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους τοῦ Νέκκαρ· ἡ τελευταία αὕτη συνδέει τὸ ἀλπικὸν σύστημα μετὰ τοῦ ἑρκυνιο καρπαθικοῦ διὰ τῶν Ἄλπεων τῆς Κωνσταντίας. Ἐκ τοῦ Fichtel-Gebirge ἀποσπᾶται προσέτι τὸ Franken-Wald, ἅλυσις διευθυνομένη πρὸς τὰ ΝΔ καὶ διχοτομουμένη εἰς δύο βραχίονας, ὧν τὸ μὲν Thuringer-Wald διευθυνόμενον πρὸς Β καὶ σχηματίζον ἐν τῇ συνεχείᾳ αὐτοῦ τὸ Ἥρυκ, τὸ δεύτερον διευθυνόμενον πρὸς τὰ ΒΔ ὑποδιαιρεῖται εἰς διαφόρους σειράς· ἐκ τοῦ Fichtel-Gebirge ἀποσπᾶται ἐπίσης

τὸ Μεταλλικὸν ὄρος ἄλυσις διευθυνομένη πρὸς τὰ ΒΔ· τὸ δὲ ὄρος τῆς Βοημίας ἀποσπώμενον ἐπίσης ἀπὸ τοῦ κέντρου τούτου διευθύνεται κατ' ἀρχὰς πρὸς τὰ ΝΑ, ὕστερον πρὸς τὰ ΒΑ καὶ συνέχεται ὑπὸ τῶν ὀρέων τῆς Μοραυίας, ἅτινα διευθύνονται πρὸς τὰ ΝΑ· εἰς τὸ σύμπλεγμα τοῦτο ἀνήκουσι τέλος τὰ ὄρη τῶν Γιγάντιων καὶ τὰ ὄρη τῆς Λουσατίας, ἅτινα ἐκτείνονται πρὸς τὰ ΒΑ· κατόπιν ἐπέρχεται ἡ μεσάζουσα ἄλυσις τῶν Σουδητίων ὀρέων διευθυνομένη ἐκ τῶν ΒΔ πρὸς τὰ ΝΑ καὶ συνδεομένη ἀφ' ἑνὸς μὲν μὲ τὸ Riezen-Gebirge ἀφ' ἑτέρου δὲ μετὰ τῶν Καρπαθίων τελευταίας ἀλύσεως τοῦ Ἑρκυνιοκαρπαθικοῦ συστήματος· τὰ ὑψώματα, ἐξ ὧν συντίθενται τὰ Καρπάθια, σχηματίζουσι μεγάλην ἡμιπεριφέρειαν ἐκ τῶν ΝΔ πρὸς τὰ ΒΑ ἀπὸ τῆς συμβολῆς τῆς March μετὰ τοῦ Δουνάβεως μέχρι τοῦ ὄρους Βιτόκε, ὅπου λήγουσι τὰ Σουδήτια, ἐκεῖθεν δὲ μέχρι τῶν πηγῶν τῆς Ἀλούτας ἀπὸ τῶν ΒΑ πρὸς τὰ ΝΑ καὶ εἶτα ἀπὸ τῶν ΒΔ πρὸς τὰ ΝΔ μέχρι τῶν Σιδηρῶν Πυλῶν ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως.

Δύο συστήματα, ἀνεξάρτητα τῶν προηγουμένων ἀνήκουσι προσέτι εἰς τὴν ὀρεογραφίαν τῆς εὐρωπαϊκῆς ἠπείρου.—Τὸ «Σλαβικὸν» ἢ «Σαρματικὸν» περιλαμβάνεται ὁλόκληρον ἐν τῇ Ῥωσσίᾳ, καὶ εἶναι τὸ ἐκτενέστερον μὲν ἀλλὰ καὶ τὸ χαμηλότερον πάντων ὃν πεδιὰς ὑψωμένη ἐπιστεφομένη ὑπὸ λόφων 390 μέχρι 420 μέτρ. ὕψους. Σύγκειται ἐκ τῶν Βαλταϊκῶν ὀρέων διευθυνομένων ἐκ τῶν ΝΔ πρὸς τὰ ΒΑ ἐκ τῶν Σχεμοκόνσκι ἀκολουθούντων γραμμὴν ἐκ τῶν ΝΔ πρὸς τὰ ΒΑ καὶ συνδεομένων μετὰ τῶν Οὐραλίων ὀρέων, ἐκ τῶν ὑψωμάτων τοῦ Βόλγα διευθυνομένων ἐκ τῶν ΒΔ πρὸς τὰ ΒΑ, καὶ ἐκ τῶν ὀρέων Κζύρμα ἢ Ὀλοπέτζ διευθυνομένων ἐκ τῶν ΝΑ πρὸς τὰ ΒΔ. Τὰ ὑψηλότερα σημεῖα αὐτοῦ εὑρίσκονται ἐπὶ τῶν Βαλταϊκῶν ὀρέων μεταξὺ τῶν κυβερνείων Τβὲρ καὶ Νοβογορόδης· αἱ λοιπαὶ κορυφαὶ εὑρίσκονται ἐν τοῖς κυβερνείοις Ἀρχαγγέλου, Μόσχας, Σμολένσκης, Τούλης, Ὄβελ καὶ Κόσκ.—Τὸ «Σκανδιναυϊκὸν» σύστημα ἢ «Σκανδιναϊκαὶ Ἄλπεις», ἐντελῶς μεμονωμένον ἀπὸ τῶν λοιπῶν συστημάτων τῆς Εὐρώπης περιλαμβάνει, διευθυνόμενον ἐκ τῶν ΒΑ πρὸς τὰ ΝΔ, ἅπαντα τὰ ὄρη τῆς Νορβηγίας, τῆς Σουηδίας, τῆς Λασωνίας καὶ τὰ ὑψώματα τὰ διερχόμενα τὴν Φινλανδίαν καὶ μέρος τοῦ κυβερνείου τοῦ Ἀρχαγγέλου. Ἡ ὑψηλοτέρα αὐτοῦ ἄλυσις ἐκτείνεται ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀτὲσσονες εἰς τὸ Βόρειον ἀκρωτήριον· μόνον τὸ κέντρον, ὅπου εὑρίσκονται τὰ Δοφρίνια, παρουσιάζει τοὺς ἀληθεῖς χαρακτῆρας ἀλύσεως, ἧς τὰ ὑψηλότερα σημεῖα ἔχουσιν ἐκ 2,028 μέχρι 2,626 μέτρων ὕψος. διαιρεῖται δὲ αὕτη εἰς δύο συμπλέγματα τὸ Μεσημβρινὸν καὶ τὸ Ἀρκτικόν. Ἡ Νορβηγία καὶ ἡ Λαπωνία κυρίως εἶναι δύο ὀροπέδια ἐπιστεφόμενα ὑπὸ μικρῶν σειρῶν μεμονωμένων, ὧν αἱ κορυφαὶ φθάνουσιν εἰς ὕψος 2,000 μέχρι 2,500 μέτρων. Ἡ ἄλυσις τοῦ Καυκασου, ἧς τὸ ὑψηλότερον σημεῖον τὸ Ἐλβρούζ ἔχει 5,646 μέτρων ὕψος καὶ ἥτις διευθύνεται ἐκ τῶν ΝΑ πρὸς τὰ ΒΔ ἀπὸ τοῦ Ἀψέρονος ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου ἐπὶ ἐκτάσεως 1300 χιλιαμ. ἀνήκει εἰς τὴν Ἀσίαν, ἣν χωρίζει ἀπὸ τῆς Εὐρώπης. Τὸ αὐτὸ ῥητέον καὶ περὶ τῆς ἀλύσεως τῶν Οὐραλίων τῆς ἐκτεινομένης ἐκ Ν πρὸς Β ἐπὶ γραμμῆς 2 χιλιάδων περίπου χιλιαμ. ἀπὸ τοῦ Ὀρενβούργου μέχρι τοῦ πορθμοῦ τῆς Βαϊγάτσχης· αὕτη συνδέεται μετὰ τοῦ σκανδιναυϊκοῦ συστήματος διὰ τῶν ὀρέων Χεμοκόνσκι, καὶ τὰ ὕψη αὐτῆς δὲν ὑπερβαίνουσι τὰ 1200 μέτρα ἐκτὸς τοῦ Κβὰρ-Κονκ ἔχοντος 2609 μέτρων ὕψος. Τὰ ὄρη τῆς Νέας Ζεμβλης εἶναι συνέχεια τῆς ἐκτεταμένης ταύτης ἀλύσεως· ἀλλὰ τὰ ὄρη τῆς Σπιτσβέργης εἰς οὐδὲν σύστημα ἀνήκουσι, ὄντα τὰ ἀρκτικώτερα τοῦ γνωστοῦ κόσμου, καὶ παρουσιάζοντα κορυφὰς 1236 μέχρι 1406 μέτρων ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὠκεανοῦ. Ἐπίσης εἶναι ἀνεξάρτητον πάντων τῶν ἄλλων συστημάτων καὶ τὸ «Βρετανικὸν» ἢ «Καληδονικὸν» σύστημα περιλαμβάνον πάντα τὰ ὑψώματα τῆς Ἰρλανδίας, τῆς Ἀγγλίας, τῆς Σκωτίας, τῶν Ἑβρίδων, τῶν Ὀρκάδων, τῶν Σχετλανδικῶν νήσων καὶ τοῦ ἀρχιπελάγους τῆς Φερόης· τὸ σύστημα τοῦτο δὲν παρουσιάζει συνεχεῖς ἀλύσεις, ἀλλὰ βραχυτάτας σειρὰς καὶ μεμονωμένα ὄρη· ἐν Σκωτίᾳ παρουσιάζει τὰ Γραμπιανὰ ἢ Καληδονικὰ ὄρη καὶ τὰ ὄρη Row διευθυνόμενα ἅπαντα ἐκ τῶν ΒΑ πρὸς τὰ ΝΔ καὶ τὰ ὄρη Cheviots ἐκ Δ πρὸς Α. Τὰ Καμβρικὰ ὄρη ἐν τῇ Οὐαλίᾳ ἐκ Β. πρὸς Ν· καὶ τὰ τῶν βορειοδυτικῶν μερῶν τῆς Ἀγγλίας εἶναι ἁπλῶς κατώτερα προβούνια τοῦ συστήματος τούτου, οὗτινος αἱ κορυφαὶ δὲν ὑπερβαίνουσι τὸ ὕψος 1300 μέτρων. Αἱ κορυφαὶ τοῦ Σαρδο-κορσικοῦ συστήματος εἶναι πολὺ ὑψηλότεραι τῶν κορυφῶν τοῦ βρετανικοῦ συστήματος φθάνουσαι μέχρι 2672 μέτρων ὕψους, καὶ τὸ σύμπλεγμα τοῦτο ἐντελῶς χωρισμένων τῶν ἄλλων συστημάτων περιλαμβάνει ἅπαντα τὰ ὄρη τῆς Κορσικῆς καὶ τῆς Σαρδοῦς· ἡ κορυφοτέρα αὐτοῦ ἄλυσις χαμηλομένη σχηματίζει τὸν κορμὸν τοῦ Βανιφατίου χω-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κεντρική Βιβλιοθήκη
Αφοσιωμένη στην Ελληνική Γλώσσα

ρίζοντα τὰς δύο ταύτας νήσους. Τέλος αἱ Ἀζόραι νῆσοι κατέχουσι μικρὸν σύμπλεγμα ὀρέων μετὰ μηδενὸς τῶν συστημάτων συνδεόμενον, ἔχον δὲ κορυφὰς φθανούσας ἀπὸ 1668 μέχρι 2,420 μέτρων ὕψους.

Ὀροπέδια καὶ Ἠφαίστεια. Μεταξὺ τῶν ὀρέων τούτων εὑρίσκονται καί τινα ἠφαίστεια, ἐξ ὧν ἓν μόνον ὑπάρχει ἐν τῇ ἠπείρῳ τὸ Βεσούβιον παρὰ τὴν Νεάπολιν, τὰ δὲ λοιπὰ ἅπαντα ἀνήκουσιν εἰς τὰς νήσους. Τὰ κυριώτερα ἐξ αὐτῶν εἶναι ἡ Αἴτνα ἐν τῇ Σικελίᾳ, τὰ τρία ἠφαίστεια τῶν νήσων τοῦ Αἰόλου, Βολκάνο, Βολκανέλλο καὶ Στρόμβολι, τὸ Σαρυτσὲφ ἐν τῷ συμπλέγματι τῶν νήσων τῆς Νέας Ζέμβλης καὶ τὰ ἠφαίστεια τοῦ Πίκου καὶ τοῦ Ἁγίου Γεωργίας ἐν ταῖς Ἀζόραις νήσοις. Πολλὰ ὑποβρύχια ἠφαίστεια εὑρίσκονται παρὰ τὰς Ἀζόρας καὶ ἓν ἀξιοσημείωτον παρὰ τὴν Θήραν, νῆσον τοῦ Αἰγαίου Πελάγους. Παραβάλλων τις πρὸς ἄλληλα τὰ ὑψώματα τῆς Εὐρώπης, εὑρίσκει ὅτι 37 ὄρη ὑπερβαίνουσι τὰ 3,666 μέτρα ὕψους, 48 ὑψοῦνται ἀπὸ τὰ 3333 μέχρι τῶν 3666 μέτρων, 109 ἀπὸ τῶν 3000 μέχρι τῶν 3333 μέτρων, 92 ἀπὸ τῶν 2660 μέχρι τῶν 3000 μέτρων, 160 ἀπὸ τῶν 2333 μέχρι τῶν 2660. Ἐκ τῶν 446 τούτων ὀρέων τὰ 320 ἀνήκουσιν εἰς τὸ ἀλπικὸν σύστημα. Τὸ μέσον κάθετον ὕψος τῆς Εὐρώπης ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης εἶναι 220 περίπου μέτρων. Ὀλίγα μόνον ἄξια λόγου ὀροπέδια ἔχει ἡ Εὐρώπη. Τὸ μέγιστον τούτων εἶναι τὸ τῆς κεντρικῆς Ῥωσσίας, οὐδένος τὸ ὕψος δὲν ὑπερβαίνει τὰ 360 μέτρα. Ἐπέρχεται τὸ τῆς κεντρικῆς Ἱσπανίας ἔχον ὕψος 700 μέτρων, κατόπιν τὸ ὀροπέδιον τῆς Ἑλβετίας μεταξὺ τῶν Ἄλπεων καὶ τοῦ Ἰούρα φθάνον ἐν τισι μέρεσι μέχρι 1200 μέτρων ὕψους. Τέλος τὸ τῆς Ὡδέρνης 710 μέτρων, τοῦ Πεδεμοντίου 600 μέτρων, τοῦ Ἰούρα 660 μέτρων, τῆς Βαυαρίας 610 μέτρων καὶ τῆς Θυριγγίας τὸ χαμηλότερον πάντων 240 μέτρων.

Κοιλάδες, πεδιάδες, στέππαι καὶ λάνδαι. — Αἱ κοιλάδες καὶ πεδιάδες τῆς Εὐρώπης δὲν ἔχουσι τὴν ἔκτασιν, ἥτις παρουσιάζεται εἰς τὰ ἄλλα μέρη τῆς γῆς. Αἱ ἐπισημότεραι τούτων εἶναι αἱ κοιλάδες τοῦ μέσου καὶ τοῦ κάτω Δουνάβεως, ἐξ ὧν ἡ πρώτη σχηματίζει τὴν Οὐγγαρίαν, ἥτις φαίνεται ὅτι ἦτο λεκανοπέδιον ἀλμυρᾶς λίμνης ἐξηνδιλεσθεῖσ· ἡ ἑτέρα περιλαμβάνει τὰς ἀμμώδεις πεδιάδας τῆς Βλαχίας καὶ τῆς Βουλγαρίας· ἐπέρχονται αἱ τοῦ Πάδου λίαν καλλιεργημέναι, τοῦ Ῥήνου μεταξὺ τῆς Βασιλείας καὶ τῆς Μαγεντίας, τοῦ ἄνω Ῥοδανοῦ καὶ τῆς Δράβης ἐν Καρινθίᾳ ἅπασαι ἀξιόλογοι διὰ τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν καλλονήν των· αἱ κοιλάδες τῆς Νορβηγίας καὶ τῆς Σκωτίας εἶναι ἐπιμήκεις καὶ στεναί. Ἀξιομνημόνευτοι προσέτι εἶναι τῆς Σαβοΐας, τῆς Βρεσκίας, τῆς Βεργαμάσης, τοῦ Τυρόλου, τῶν τοπαρχιῶν Βέρνης, Τεσσίνου, Οὐρὶ καὶ αἱ τῆς Ἀραγῶνος, τῆς Καταλωνίας, τῆς Ναβάρρας, τοῦ βασιλείου τῆς Γρενάδας, τῆς Βεΐρας, τοῦ Τρασ-οσ-Μόντες, τοῦ Δελφινάτου, τῶν Ἄνω καὶ Κάτω Πυρηναίων, τῶν ἀνατολικῶν Πυρηναίων καὶ τῆς Ἀριέγης. Ἀλλ' ἡ μᾶλλον ἄξια προσοχῆς εἶναι ἡ ἀπέραντος πεδιὰς ἡ σχηματίζουσα ἅπασαν σχεδὸν τὴν κατωτέραν γραμμὴν τῆς Εὐρώπης καὶ περιλαμβάνουσα τὰ ὀροπέδια καὶ τὰς κοιλάδας τῆς βορείου Γαλλίας τὰς Κάτω-Χώρας, τὴν βόρειον Γερμανίαν, ἅπασαν τὴν Πρωσσίαν, τὸ μέγιστον μέρος τῆς Πολωνίας καὶ τῆς Ῥωσσίας μέχρι τῶν πρώτων πρεβουνίων τῶν Οὐραλίων ὀρέων. Ἡ Εὐρώπη ἐρήμους κυρίως δὲν ἔχει· εὑρίσκονται ὅμως ἐν αὐτῇ πολλαὶ λάνδαι, ὧν αἱ ἐκτενέστεραι κεῖνται ἐν Ῥωσσίᾳ· τοιαῦται εἶναι αἱ στέππαι τῆς Ῥύνης, τοῦ Βόλγα, τῆς Κριμαίας καὶ τοῦ Πετσχόρα· ἐπέρχονται αἱ τῆς Νορβλανδίας ἐν τῇ σουηδονορβηγικῇ μοναρχίᾳ, ἔπειτα αἱ πούβεν τῆς Οὐγγαρίας, αἱ λάνδαι τῶν Σταδῶν, τοῦ Ἀννοβέρου, τοῦ Ζελλέτ, τοῦ Ἀμβούργου, τῆς Νίας Μαρκείας, τῆς Πομερανίας, τῶν διαμερισμάτων τῶν Λανδῶν καὶ τῆς Γιρόνδης καὶ τέλος ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Νεαπόλεως αἱ τῆς ἐπαρχίας Βάρι.

Λίμναι καὶ ποταμοί. — Ἡ Εὐρώπη περικλείει ἐκτάσεις τινὰς χωρῶν ἀξιολόγους διὰ τὴν ἀφθονίαν γλυκέος ὕδατος ἐντὸς λεκανοπεδίων σχηματιζόντων λίμνας μετὰ ἢ ἄνευ πηγῶν. Ἐκ τῶν χωρῶν τούτων ἡ πρώτη κεῖται μεταξὺ τῶν πηγῶν τοῦ Βόλγα, τῆς Βαλτικῆς καὶ Λευκῆς θαλάσσης· αἱ ἐπισημότεραι τῶν λιμνῶν αὐτῆς εἶναι· ἡ Λαδόγα ἐπιφ. 3652 τετρ. χιλιομ. Ὀνέγα 1892, Βιλο-Ὄσερο 308, Πέπους 660, Σαϊμα 924, Κνόπιο 352, Κόλκι 308. Ἡ ἐπιφάνεια ἁπασῶν τούτων τῶν λιμνῶν εἶναι 13,200 τετρ. χιλιομ. ἐπομένως εἶναι ἀνωτέρα τῆς τοῦ κόλπου τῆς Φινλανδίας, ὅστις μόνον 10,920 τετρ. χιλιομ. ἐπιφάνειαν ἔχει. Καὶ ἡ Σκανδιναυία ἐπίσης περιέχει μέγαν ἀριθμὸν λιμνῶν· ἡ τῆς Βένερ ἔχει ἐπιφάνειαν 1292 τετρ. χιλιομ. ἡ τῆς Βέτερ 484, ἡ τῆς Μαλλαρ 440· ἅπασαι ὁμοῦ αἱ λίμναι τῆς χερσονήσου ταύτης παρουσιάζουσιν ἐπιφάνειαν 3,080 μέχρι 3500,

τετρ. χιλιαμ., σχεδὸν δὲ πᾶσαι εὑρίσκονται πρὸς τὴν μεσημβρινὴν καὶ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ μέρους τούτου, αἱ δὲ τῆς βορείου Ῥωσσίας εὑρίσκονται ἐπὶ τῶν δυτικῶν πλευρῶν. Ἐν τῷ Μεκλεμβούργῳ, τῇ Μαρκείᾳ τῆς Οὐκρανίας, ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Πομερανίας καὶ ἐν τῇ ἀνατολικῇ Πρωσσίᾳ ἀριθμοῦνται πλείους τῶν 400 λιμνῶν. Ἡ ἄλυσις τῶν Ἄλπεων παρουσιάζει ὀλιγωτέρας λίμνας τῆς τῶν Σκανδιναυϊκῶν ὀρέων. Αἱ ἐπὶ τῶν μεσαμβρινῶν αὐτῆς πλευρῶν εὑρισκόμεναι εἶναι ἡ Μέϊζων λίμνη 88 τετραγ. χιλιαμ. ἡ τῆς Γάρδας 105, ἡ τοῦ Λυγάνου, τοῦ Κόμου, τῆς Λέκκης, τοῦ Ἰσέου καὶ ἄλλαι ἧττον σημαντικαὶ ἐν συνόλῳ 352 τετρ. χιλιαμ. ἐπιφανείας. Ἐπὶ τῶν βορείων πλευρῶν τῶν Ἄλπεων εὑρίσκονται ἡ λίμνη τῶν Τριῶν Τοποργχιῶν 57 τετραγ. χιλιαμ. αἱ λίμναι τῆς Θούνης καὶ τῆς Βριτζης, ἡ λίμνη τοῦ Νεοκαστέλλου 66 τετραγων. χιλιαμ. τῆς Biel, τῆς Zug καὶ τῆς Sussée, τῆς Ζυρίχης 44 τετρ. χιλιαμ. ἡ λίμνη τῆς Κωνσταντίας 156 τετρ. χιλιαμ, πέντε ἢ ἓξ ἐν τῇ ἄνω Σουαβίᾳ, μία δωδεκὰς ἐν τῇ Βαυαρίᾳ, ἐν δὲ τῇ Αὐστρίᾳ αἱ λίμναι Ἄλτερ, Ἄρβεντ, Ἀλστὰδ καὶ ἄλλαι πρὸς Α τοῦ Σαλισβούργου. Ἁπασῶν τούτων τῶν λιμνῶν τὴν ἐπιφάνειαν δύναταί τις νὰ ὑπολογίσῃ εἰς 792 τετρ. χιλιαμ. Ἡ Δ πλευρὰ τῶν Ἄλπεων περιέχει μόνον τὴν λίμνην τῆς Γενεύης 193 τετρ. χιλιαμ. τῆς Annecy καὶ τινας ἄλλας μικρᾶς ἐκτάσεως. Αἱ ὀπωσοῦν σημαντικαὶ λίμναι αἱ περικλειόμεναι ἐν Ἰταλίᾳ εὑρίσκονται κατὰ τὸ μέσον μέρος τῶν Ἀπεννίνων ἔχουσαι σχῆμα κυκλικὸν καὶ περιοριζόμεναι ὑπὸ κρημνῶν. Ἡ Πορτογαλία, ἡ Ἱσπανία, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Μεγάλη Βρεταννία ἔχουσιν ὀλίγας λίμνας· ἡ Ἰρλανδία ὅμως ἔχει πολλὰς, ἐξ οὗ τέσσαρες ἢ πέντε ἐξισοῦνται κατὰ τὸ μέγεθος πρὸς τὴν τῆς Ζυρίχης. Ἐάν τις ἐξαιρέσῃ τὴν Κασπίαν Θάλασσαν, λίμνην ἀπέραντον μᾶλλον ἀσιατικὴν ἢ εὐρωπαϊκὴν παρατηρεῖ ὅτι αἱ μεγαλείτεραι λίμναι ἀνήκουσιν εἰς τὸ βόρειον τῆς Εὐρώπης καὶ αἱ μικρότεραι εἰς τὸ νότιον αὐτῆς. Ἅπασαι ῥέουσιν ὡς τοὺς ποταμοὺς ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν διαφόρων ἀλύσεων τῶν ὀρέων, ὧν τὸ σύνολον παρουσιάζει δύο κυριωτέρας πλευράς. Τὸ ἓν τούτων κλίνει πρὸς τὰ ΝΑ κατὰ τὴν Μεσόγειον καὶ τὰ παραρτήματα αὐτῆς, τὸ ἕτερον πρὸς τὰ ΝΔ κατὰ τὸν Ἀτλαντικὸν καὶ τὸν Βόρειον Παγωμένων ὠκεανόν. Ἡ γραμμὴ τῶν δύο τούτων πλευρῶν εἶναι ἡ γραμμὴ τῆς διαιρέσεως τῶν ὑδάτων, ἐκτεινομένη ἀκανονίστως ἐκ τῶν ΝΔ πρὸς τὰ ΒΑ ἀπὸ τῆς Ταϊρόας μέχρι τῶν πηγῶν τοῦ Πετσχόρα εἰς τὴν ἄλυσιν τῶν Οὐραλίων· ἐν τῷ βορείῳ αὐτῆς μέρει σχηματίζεται συνεχῶς ἐκ λόφων, ἐν δὲ τῷ μεσημβρινῷ ἀκολουθεῖ τὴν φορὰν τῶν ὀρέων. Μεταξὺ τῆς γραμμῆς ταύτης καὶ τῶν διαφόρων θαλασσῶν παριλαμβάνονται αἱ πηγαὶ ὁ ῥοῦς καὶ αἱ ἐκβολαὶ πάντων τῶν ποταμῶν τῆς Εὐρώπης. Τὰ λεκανοπέδια τῶν θαλασσῶν, εἰς ἃ χύνονται τὰ ὕδατα αὐτῶν εἶναι· «Λεκανοπέδιον τοῦ βορείου Παγωμένου ὠκεανοῦ». Ἐν τῷ εὐρωπαϊκῷ αὐτοῦ μέρει ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Βοϊγάτσχης δέχεται τὸν Πετσχόραν ἔχοντα ῥοὴν 660 περίπου χιλιαμ. ἐπὶ τῆς ΒΔ πλευρᾶς τῶν Οὐραλίων ὀρέων, τὸν Μέτζεν 440 χιλιαμ. τὴν Δβίναν 704 χιλιαμ. τὴν Ὀνέγαν 300 χιλιαμ. ῥέουσαν ἐπὶ τῆς ἀρκτικῆς πλευρᾶς τοῦ ὁροπεδίου τῆς Ῥωσσίας καὶ χυνομένην εἰς τὴν Λευκὴν θάλασσαν τὴν Τάμαν καταβαίνουσαν ἐκ τῆς ΒΑ πλευρᾶς τῆς Σκανδιναυΐας καὶ χυνομένην μετὰ 226 χιλιαμ ῥοὴν εἰς τὴν Λαπωνικὴν θάλασσαν.—«Λεκανοπέδιον τῆς Βαλτικῆς». Δέχεται τὸν Τάρνεο 220 χιλιαμ. τὴν Λουΐσαν 378, τὸν Δὰλ 420 καὶ δέκα μέχρι δώδεκα ἄλλους ποταμούς, ἅπαντες καταβαίνοντες ἐκ τῆς Α πλευρᾶς τῆς Σκατδιναυΐας καὶ τῆς Δ τῆς Φινλανδίας καὶ χυνομένους εἰς τὸν Ροθνικὸν κόλπον. Ἐκ τῆς Ν πλευρᾶς τῆς Φινλανδίας βέει ἡ Νίβα καὶ τὰ ὕδατα τῆς λίμνης Βρυμένης καὶ χύνονται εἰς τὸν Φινλανδικὸν κόλπον. Ἡ Δούνα 616 χιλιαμ. καὶ ὁ Νιέμεν 660 κατέρχονται ἐκ τῆς Δ πλευρᾶς τοῦ ὀροπεδίου τῆς Ῥωσσίας καὶ χύνονται εἰς τὴν Βαλτικήν. Ἐκτὸς τῆς Β πλευρᾶς τῶν Καρπαθίων καὶ τῶν Σουδητίων ῥέουσιν ὁ Βιστούλας καὶ ὁ Ὄδερος καὶ χύνονται εἰς τὴν Βαλτικὴν ὁ πρῶτος μετὰ ῥοὴν 836 χιλιαμ. καὶ ὁ ἕτερος 560. Τέλος λίμναι τινὲς τῶν μεσημβρινῶν μερῶν τῆς Σουηδίας χύνονται ἐπίσης εἰς τὴν Βαλτικήν.—«Λεκανοπέδιον τῆς Βορείου θαλάσσης». Δέχεται τὸν Γλόμμεν 396 χιλιαμέτρων τὸν Γώτθαν περιλαμβανομένων τοῦ Κλάρα καὶ τῆς λίμνης Βένερ 550 χιλιαμ. ἐκ τῆς Ν πλευρᾶς τῆς Νορβηγίας, τὸν Ἔλβαν 836, τὸν Βέσερ 440 καὶ τὸν Ἔμς 308, κατερχομένους ἐκ τῆς Β πλευρᾶς τῶν Σουδητίων καὶ ἐκ τῶν Ἑρκυνιανῶν ὀρέων, τὸν Ῥῆνον 880 καὶ τὸν Escaut 299 κατερχομένους ἐκ τῆς Δ πλευρᾶς τῆς Γερμανίας, τῆς Β τῆς Ἑλβετίας, τῆς Α καὶ τῆς Β τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ὁλλανδίας, τινὲς χειμάρρους ῥέοντας ἐκ τῆς Δ πλευρᾶς τῆς Νορβηγίας, τὸν Τάμεσιν 264 χιλιαμ. τὸν Τρέντην 264 τὸν Taγ 182 ἅπαντας κατερχομένους ἐκ τῆς Α πλευρᾶς τῆς

Μεγάλης Βρετανίας. Οἱ λοιποὶ ποταμοὶ οἱ χυνόμενοι εἰς τὸ εὐρωπαϊκὸν μέρος τοῦ Ἀτλαντικοῦ λεκαναπεδίου εἶναι ἡ Σαβέρνη 264 ἐκ τῆς Δ πλευρᾶς τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ὁ Σχάνων 308 τῆς Δ πλευρᾶς τῆς Ἰρλανδίας· Σόμμη 132 καὶ Σηκουάνας 484, τῆς ΒΔ πλευρᾶς τῆς Γαλλίας, Βιλαίνη 132, ὁ Λουὰρ 792, Charente 220, Γαρούννας 506 καὶ Ἀδούρ 264 Δ πλευρὰ τῆς Γαλλίας, Μίνχος 242, Δτοέρος 550, ΒΔ πλευρὰ τῆς Ἱσπανίας, Τάγης 704, Γουαδιάνας 616, Γουαδαλκυβίρ 440, Δ πλευρὰ τῆς Ἱσπανίας.—«Λεκανοπέδιον τῆς Μεσογείου». Τὸ πρῶτον μέρος τοῦ Λεκανοπεδίου τούτου δέχεται τὸν Σέγουραν 308, Ξούκαρον 308, Ἴβηρα 550, Δ πλευρὰ τῆς Ἱσπανίας. Ῥοδανὸν 572, Ν πλευρὰ τῆς Γαλλίας Ἄρνον 154, Τίγεριν 264, Βολτοῦρνον 132, Δ πλευρὰ τῶν Ἀπεννίνων. Οἱ χυνόμενοι εἰς τὸν Ἀδριατικὸν εἶναι· Ὀφάντο 132, Δ πλευρὰ τῶν Ἀπεννίνων. Πάδος 550 καὶ Ἀδίγης 330, Ν πλευρὰ τῶν Ἄλπεων· Ναρέντα 186, Βατόννα 186, Μοράλον 186, Ν πλευρὰ τῆς Δαλματίας Δρεῖνος 264 καὶ Βιϊοῦσα, Δ πλευρὰ τοῦ Αἴμου. Ἡ Μεσόγειος θάλασσα δέχεται ἐν τῷ δευτέρῳ αὐτῆς μέρει τὸν Ἀχελῷον 176, τὸν Ἀλφειὸν καὶ τὸν Εὐρώταν ποταμοὺς ἔχοντας ῥοῦν μὴ ῥθάνοντα εἰς τὰ 130 χιλιόμετρα. Ὁ Ἀξιός, ὁ Ἄβρος, ὁ Στρυμών, ὁ Πηνειὸς χύνονται εἰς τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος.— «Λεκανοπέδιον τοῦ Εὐξείνου Πόντου», περιλαμβάνον καὶ τὸ τῆς Μαιώτιδος λίμνης. Εἰς τοῦτο χύνεται ὁ Δούναβις, ἔχων ῥοῦν ὑπερβαίνοντα τὰς 2500 χιλιομ. καὶ δεχόμενος πολλοὺς παραποτάμους ἀπαντας κατερχομένους ἐκ τῆς Α πλευρᾶς τῶν Ἄλπεων καὶ τῆς Ν τῶν Σουδητίων καὶ τῶν Καρπαθίων ὀρέων. Ἐκτὸς τοῦ ποταμοῦ τούτου ἡ θάλασσα αὕτη δέχεται καὶ ἄλλους πολλοὺς ποταμούς, ὧν οἱ κυριώτεροι εἶναι ὁ Δνείστερ 704 καὶ ὁ Δνείπερος 1540 ῥέοντες, ὡς οἱ παραπόταμοί των ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς τῆς Ῥωσσίας καὶ τῆς κεντρικῆς Πολωνίας. Ὁ Δών (Τάναϊς) ἔχων ῥοῦν 1584 χιλιομ. καὶ οἱ παραπόταμοι αὐτοῦ κατέρχονται ἐκ τῆς Ν πλευρᾶς τῆς Ῥωσσίας καὶ χύνεται εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην. — «Λεκανοπέδιον τῆς Κασπίας θαλάσσης». Δέχεται ἐν τῷ εὐρωπαϊκῷ αὐτοῦ μέρει τὸν Βόλγαν ἡ Ῥᾶ 2992 καὶ τὸν Οὐράλην ἡ Ἰαΐκ 1496 καὶ ἄλλους ποταμοὺς μικροτέρας ἐκτάσεως κατερχομένους ἀπαντα ἐκ τῆς Ν πλευρᾶς τῆς κεντρικῆς Ῥωσσίας καὶ τῆς ΝΔ τῶν Οὐραλίων ὀρέων. Οὗτοι εἶναι οἱ ἐπισημότεροι ποταμοὶ μετὰ τῆς κατὰ προσέγγισιν ἐκτάσεως αὐτῶν οἱ χυνόμενοι εἰς τὰ διάφορα λεκανοπέδια τῆς Εὐρώπης. Διὰ τούτων διευκολύνεται τὰ μέγιστα ἡ συγκοινωνία καὶ γόνιμα καθίστανται τὰ μέρη, δι' ὧν οὗτοι διέρχονται. Ἐάν τις παραστήσῃ διὰ τοῦ ἀριθμοῦ 1000 τὸ ποσὸν ἁπάντων τῶν ῥεόντων τούτων ὑδάτων, τὰ μὲν χυνόμενα εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον θέλουσι παραστῆ διὰ τοῦ ἀριθμοῦ 273, τὰ δὲ εἰς τὴν Μεσόγειον διὰ τοῦ 141, τὰ δὲ εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν διὰ τοῦ 131, τὰ δὲ εἰς τὴν Βόρειον θάλασσαν διὰ τοῦ 110, τὰ δὲ εἰς τὴν Βαλτικὴν διὰ τοῦ 129, τὰ δὲ εἰς τὸν Βόρειον Παγωμένον ὠκεανὸν διὰ τοῦ 48, τὰ δὲ εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν διὰ τοῦ 165. Ἐὰν δὲ λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τοὺς ποταμοὺς ἰδιαιτέρως, παρατηρεῖ ὅτι ὁ Βόλγας εἶναι ὁ μέγιστος τῶν ποταμῶν παριστάμενος διὰ τοῦ ἀριθμοῦ 144· ἐπέρχεται κατόπιν ὁ Δούναβις παριστάμενος διὰ τοῦ ἀριθμοῦ 124, καὶ τέσσαρες δὲ ἄλλοι ποταμοί καίτοι πολὺ μικρότεροι τῶν προηγουμένων δύνανται ἐπίσης νὰ σημειωθῶσιν ὁ Δνείπερος παριστάμενος διὰ τοῦ ἀριθμοῦ 61, ὁ Δὼν διὰ τοῦ 52, ὁ Ῥῆνος διὰ τοῦ 30 καὶ ὁ Δνείβας διὰ τοῦ 21· οἱ λοιποὶ οὐδὲ δύνανται νὰ παραβληθῶσι πρὸς αὐτοὺς καθ' ὅσον μεταξὺ τῶν ἐπισημοτέρων ὁ Πάδος, ὁ Ῥοδανός, ὁ Ἴβηρ, ὁ Γουαδαλκιβίρος, ὁ Τάγης, ὁ Λουὰρ ὁ Ἔλβας καὶ ὁ Βιστούλας ἐν συνόλῳ λαμβάνομενοι δὲν δύνανται νὰ ἐξισωθῶσι πρὸς τὸν Βόλγαν, οὗτινος εἷς μόνον παραπόταμος ὁ Καμᾶς ἔχει ἔκτασιν ὑπερβαίνουσαν τὴν τοῦ Ῥήνου κατὰ 100 χιλιόμετρα.

Κ λ ί μ α.—Ἅπασα ἡ Εὐρώπη ἐξαιρουμένης τῆς Λαπωνίας, τῆς Σουηδίας, τῆς Νορβηγίας καὶ τῆς ἀρκτικῆς Ῥωσσίας περιλαμβάνεται ἐντὸς τῆς εὐκράτου ζώνης. Ἐκ τούτου ἐξάγεται ὅτι αὕτη δὲν ὑποφέρει πολὺ ἐκ τοῦ ὑπερβολικοῦ ψύχους τῶν πολικῶν χωρῶν καὶ ἐκ τῆς καυστικῆς θερμότητος τῶν τροπικῶν. Τὸ ἔαρ, τὸ θέρος, τὸ φθινόπωρον καὶ ὁ χειμὼν διαδέχονται ἄλληλα κατὰ σειράν, ἰδίως ἀπὸ τῆς 40ῆς μοίρας μέχρι τῆς 55ης, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ διαδοχὴ τῶν τεσσάρων ὡρῶν τοῦ ἔτους εἶναι ἐπαισθητὴ κάὶ τακτική. Ἐν τούτοις τρία μεγάλα αἴτια τροποποιοῦσιν ἐν Εὐρώπῃ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἀστρονομικοῦ κλίματος. Τὰ αἴτια ταῦτα εἶναι 1ον τὸ «ψῦχος» τὸ παραγόμενον ἐκ τῆς προσεγγίσεως τῆς κεντρικῆς καὶ βορείου Ἀσίας εἰς ἁπάσας τὰς χώρας τὰς ἐκτεθειμένας εἰς τοὺς ἀνέμους τοὺς προερχομένους ἐκ τῶν ὀρέων, τῶν ὑψηλῶν ὀροπεδίων καὶ τῶν πεπηγμένων πεδιάδων αὐτῆς· 2ον ἡ «θερμότης» ἡ παραγομένη διὰ

τῆς γειτνιάσεως τῆς Ἀφρικῆς εἰς ἁπάσας τὰς χώρας τὰς ὑποκειμένας εἰς τὴν ἐπιρροὴν τῶν θερμῶν ἀνέμων, τῶν ἀναχωροῦντων ἀπὸ τῶν καυστικῶν ἐρήμων 3ον αἱ «αἰφνίδιοι μεταβολαὶ τῆς θερμοκρασίας» εἰς τὰς χώρας τὰς κλινούσας πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν, μεταβολαὶ παραγόμεναι ὑπὸ τῶν ὑγρῶν ἀνέμων τῶν πνεόντων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ. Τὰ αἴτια ταῦτα συνδεόμενα μετὰ τῆς διατάξεως τῶν ἀλύσεων τῶν ὀρέων, τῆς ἐκθέσεως καὶ τοῦ ὕψους τῆς γηίνης ἐπιφανείας καθιστῶσιν ἀναγκαίαν τὴν διαίρεσιν τῆς Εὐρώπης εἰς τρία γενικὰ κλίματα. Τὰ κλίματα ταῦτα δύνανται νὰ παρασταθῶσι διὰ τριγώνου οὗτινος ἡ μία κορυφὴ δύναται νὰ τεθῇ εἰς τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Ἁγίου Βικεντίου, ἡ ἑτέρα εἰς τὸ Βόρειον ἀκρωτήριον καὶ ἡ τρίτη εἰς τὸ Βόρειον μέρος τῆς Κασπίας θαλάσσης. Ἐπὶ τῆς γραμμῆς τοῦ τριγώνου τούτου τῆς ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Ἁγίου Βικεντίου μέχρι τοῦ Βορείου ἀκρωτηρίου τὸν χειμῶνα τὸ ψῦχος αὐξάνει καθόσον τις προχωρεῖ ἐκ Ν πρὸς Β· ἐπὶ δὲ τῆς γραμμῆς τῆς ἀπὸ τοῦ βορείου Ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ βορείου μέρους τῆς Κασπίας θαλάσσης τὸ ψῦχος εἶναι σχεδὸν πανταχοῦ τὸ αὐτό, ἐπὶ δὲ τῆς τρίτης γραμμῆς τὸ ψῦχος αὐξάνει καθ' ὅσον τις ἀπομακρύνεται τῆς δυτικῆς κορυφῆς τοῦ τριγώνου καὶ πλησιάζει πρὸς τὴν ἀνατολικὴν αὐτοῦ κορυφήν. Ἡ θερμότης ἀκολουθεῖ ἄλλους γενικοὺς κανόνας· εἰς τὸ Β μέρος τοῦ τριγώνου κατὰ τὸ θέρος ἡ θερμότης ὑψοῦται καθ' ὑπερβολήν· ἐπὶ τῆς Δ πλευρᾶς αὕτη μετριάζεται ὑπὸ τῆς σταθερᾶς θερμοκρασίας τοῦ ὠκεανοῦ, ἐπὶ τῆς Α πλευρᾶς συνεχῶς αὕτη καθίσταται ἀνυπόφορος κατὰ δὲ τὴν βάσιν τοῦ τριγώνου αὕτη ποικίλλεται κατὰ τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἀνέμων καὶ ἄλλων τοπικῶν αἰτίων, ἀλλ' ἐν γένει ἐλαττοῦται καθ' ὅσον προχωρεῖ τις πρὸς Α. Πραγματικῶς δὲ τὸ θερμόμετρον καταβαίνει καθ' ὅσον τις προχωρεῖ πρὸς Α· οἱ κάτοικοι π. χ. τῆς Τουρκίας ὑπὸ τὴν 42αν μοῖραν αἰσθάνονται ψῦχος μὴ παρουσιαζόμενον ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπὸ τὴν 55 μοῖραν. Τὸ θερμότερον μέρος τῆς εὐρωπαϊκῆς ἠπείρου εἶναι ἡ Δ αὐτῆς ἄκρα, καὶ συνεχῶν ἐν Πορτογαλλίᾳ ἡ θερμότης εἶναι πνιγηρά. Διὰ τὴν διανομὴν τῆς θερμότητος καὶ τοῦ ψύχους ὁ Ὁμβόλδος ἐπενόησε «γραμμὰς ἰσοθέρμους» δεικνυούσας τὰς χώρας τὰς ἐχούσας τὴν αὐτὴν μέσην θερμοκρασίαν καὶ «γραμμὰς ἰσοχειμέρους» δεικνυούσας τὰς χώρας τὰς ἐχούσας τὴν αὐτὴν θερμοκρασίαν κατὰ τὸν χειμῶνα, καὶ «γραμμὰς ἰσοθέρους» δεικνυούσας τὰς χώρας τὰς ἐχούσας τὴν αὐτὴν θερμοκρασίαν κατὰ τὸ θέρος. Αἱ ἰσόθερμοι γραμμαὶ καμπυλοῦνται δι' αἰτίας ἀγνώστους εἰσέτι καὶ παρουσιάζουσιν ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτῆς δύο κυρτότητας καὶ δύο κοιλότητας. Ἡ διάταξις τῆς ἠπείρου καὶ τῶν θαλασσῶν, τὸ ὕψος τῶν μὲν καὶ τὸ πλάτος τῶν δὲ εἶναι πιθανῶς αἱ κυριώτεραι αἰτίαι τῆς καμπυλότητος αὐτῶν. Ἐν Εὐρώπῃ ἡ κυρτὴ κορυφὴ αὐτῶν κεῖται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μεσημβρινοῦ, τοῦ ἔχοντος 8 περίπου μοίρας ἀνατ. μήκους. Αἱ ἰσοχείμεροι γραμμαὶ ἀποχωρίζονται ἔτι μᾶλλον τῶν ἰσοθέρμων γραμμῶν ἀπὸ τῶν γηίνων παραλλήλων, καὶ προσδιορίζουσι τὴν καλλιέργειαν τῆς δάφνης, τῆς ροιᾶς, τῆς συκῆς, τῆς μύρτου κτλ. Ἐν τῷ συστήματι τῶν εὐρωπαϊκῶν κλιμάτων, κατὰ τὸν Ὁμβόλδον τὰ γεωγραφικὰ πλάτη δύο τόπων ἐχόντων τὴν αὐτὴν μέσην ἐτησίαν θερμοκρασίαν δὲν δύνανται νὰ διαφέρωσιν εἰμὴ κατὰ ἓ μέχρι 5 μοιρῶν, ἐνῷ δύο τόποι ἔχοντες τὴν αὐτὴν μέσην χειμερινὴν θερμοκρασίαν δύνανται νὰ διαφέρωσι κατὰ πλάτος ἀπὸ 9 μέχρι 10 μοιρῶν. Ὅσῳ τις προχωρεῖ πρὸς ἀνατολὰς, ἐπὶ τοσοῦτον αἱ διαφοραὶ αὗται αὐξάνουσι ταχέως. Αἱ ἰσόθερμοι γραμμαὶ ἀκολουθοῦσι διευθύνσιν ἐξ ὁλοκλήρου ἀντίθετον πρὸς τὰς ἰσοχειμέρους γραμμὰς, προσδιορίζουσι δὲ τὴν καλλιέργειαν τῆς πορτοκαλέας, τῆς ἐλαίας, τοῦ ἀραβοσίτου καὶ τῆς ἀμπέλου. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς διαρκείας τῶν ὡρῶν τοῦ ἔτους ἡ Εὐρώπη παρουσιάζει τρεῖς ζώνας διακεκριμένας. Κάτω τῶν 45 ἡ βλάστησις κατὰ τὸν χειμῶνα ἐξακολουθεῖ ἐμφανιζομένη ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, ἡ χιὼν εἶναι σπανία καὶ αἱ βροχαὶ συνεχεῖς ἀπὸ τοῦ ὀκτωβρίου μέχρι τοῦ ἰανουαρίου ἢ τοῦ φεβρουαρίου, τὸ ἔαρ διαρκεῖ μέχρι τοῦ μαΐου, τὸ θέρος δὲ καὶ τὸ φθινόπωρον διαμοιράζονται τὸ ἐπίλοιπον τοῦ ἔτους. Μεταξὺ τῶν 45ο καὶ τῶν 55ο, ὁ χειμὼν ἄρχεται συνεχῶς μετὰ τὰς πρώτας καλοκαιρίας τοῦ θέρους καὶ διαρκεῖ ἀρκούντως ἰσχυρὸς μέχρι τοῦ μαρτίου ἢ τοῦ ἀπριλίου, τὸ ἔαρ μέχρι τοῦ ἰουνίου καὶ τὸ θέρος μέχρι τοῦ σεπτεμβρίου τὸ δὲ φθινόπωρον ἡ συντομωτέρα ὥρα τῆς ζώνης ταύτης δὲν φαίνεται πάντοτε. Ἐκεῖθεν τῆς 55ο καὶ ἰδίως ἀπὸ τῆς 60ο μέχρι τῆς 78ο μεθορίου τῶν κατοικισίμων χωρῶν ὑπάρχουσι δύο μόνον ὧραι χειμὼν καὶ θέρος. Ὁ χειμὼν εἶναι μακρὸς καὶ δριμύτατος· τὸ οἰνόπνευμα πήγνυται ἐντὸς θερμῶν δωματίων, καὶ πάγος καλύπτει καὶ αὐτὰς τὰς σινδόνας τῆς κλίνης, ἐνίοτε δὲ ἡ γῆ πήγνυται μέχρι 30 καὶ ἐπέκεινα μέτρων βάθους, καὶ ὁ ὑδράργυρος πεπηγμένος ἐντὸς τοῦ

ΑΠΟΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ (Ν.Π.Ι.Δ.)

θερμομέτρου ἀφίνει τὸν βαθμὸν τοῦ ψύχους ἀπροσδιόριστον· ἡ ἀτμοσφαῖρα διατηρεῖ ἠρεμίαν ἄγνωστον εἰς εὐκρεστέρας χώρας, οὐδέποτε θύελλα, οὐδέποτε χάλαζα, σπανίως τρικυμία τις καὶ ἡ λάμψις τοῦ βορείου σέλαος ἀνταναλωμενη ὑπὸ τῆς χιόνος διασκορπίζουσι τὰ σκότη τῶν πόλων. Ἐν τούτοις ἔν τισι μέρεσι ἡ πρὸς Ν ἔκθεσις αὐτῶν καὶ ἡ γειτνίασις τοῦ ὠκεανοῦ μετριάζουσι πολὺ τὴν δριμύτητα τοῦ κλίματος· ἐν Βέργεν π. Χ. τῆς Νορβηγίας καὶ ἐπὶ ἁπάσης τῆς παραλίας τῆς χώρας ταύτης μεταξὺ τῆς 60ο καὶ τῆς 62ο ὁ χειμὼν εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑετώδης καὶ σπανίως βλέπει τις αὐτόθι χιόνας ἢ πάγους, ἐνῷ κατὰ τὰ αὐτὰ πλάτη ὑπὸ διάφορον ἔκθεσιν αἱ ἄλλαι χῶραι παρουσιάζουσι δριμύτατον χειμῶνα· ἡ λάμψις τῶν πεπηγότων λιμνῶν, ἡ παντοτεινὴ θαλερότης τῶν πευκῶν καὶ ἡ μεγαλοπρεπὴς ἠρεμία τῆς φύσεως κοιμωμένης. Εἰς τὰς βορείους ταύτας χώρας τὸ θέρος διαδέχεται αἴφνης τὸν χειμῶνα· ἡ ἐνέργεια τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων καίτοι ἀσθενὴς ἕνεκα τοῦ πλαγίου τῆς διευθύνσεώς των συσσωρεύεται κατὰ τὴν μακρὰν ἐπὶ πολλοὺς μῆνας διάρκειαν τῶν ἡμερῶν καὶ παράγει τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα, ἅπερ καὶ ἐν τῇ διακεκαυμένῃ ζώνῃ· ἡ γενικὴ καὶ ταχεῖα ἀναζωογόνησις τῆς φύσεως παρουσιάζει λαμπρότατον θέαμα· ἡ βλάστησις ἐπισπεύδεται κατὰ τρόπον θαυμάσιον· ἐν διαστήματι ἐλάσσονι 72 ὡρῶν ἡ χιὼν διαλύεται καὶ τὰ δένδρα ἀνθίζουσι. Καὶ ἡ ὑγρασία δὲ ἢ ἡ ξήρανσις τῆς ἀτμοσφαίρας εἶναι ἐν τῶν αἰτίων ἅτινα τροποποιοῦσι τὴν κατάστασιν τοῦ κλίματος εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης. Ὁ Show ὁρίζει εἰς 70 ἑκατοστόμετρα κατὰ προσέγγισιν τὸν συνήθη ὄγκον τὸν ἐκ τῆς βροχῆς ὑδάτων, τῶν πιπτόντων κατ' ἔτος πρὸς Β τῶν Ἄλπεων καὶ εἰς 98 πρὸς Ν τῶν αὐτῶν ὀρέων. Ἐξάγεται μὲν ἐκ τούτου ὅτι αἱ βροχαὶ εἶναι ἀφθονώτεραι εἰς τὰ μεσημβρινὰ μέρη, ἀλλ' αἱ χιόνες πλείους εἰς τὰ ἀρκτικὰ μέρη φαίνεται ὅτι ἀποκαθιστῶσι τὴν ὑγρομετρικὴν ἰσορροπίαν. Πρὸς Β τῶν Ἄλπεων αἱ βροχαὶ πίπτουσι βραδέως καὶ ὁμοιομόρφως, ἐξ ἐναντίας δὲ πρὸς Ν οἱ χειμάρροι ἀνακαλοῦσι τὰ φαινόμενα τῶν ὑετωδῶν ὡρῶν τῆς διακεκαυμένης ζώνης. Ἐν τῇ μεσημβρίᾳ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑετωδῶν ἡμερῶν εἶναι 90 — 100, ἐν δὲ τῇ ἄρκτῳ φθάνει μέχρις 150 ἢ 160, ἐὰν δέ τις προσθέσῃ εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον τὰς χιονώδης ἡμέρας μεγίστη παρουσιάζεται ἡ διαφορὰ τῶν δύο κλιμάτων. Σημειωτέον προσέτι ὅτι ἀπὸ τῆς ἀποκρήμνου γῆς τῆς Εὐρώπης αἱ βροχαὶ πίπτουσιν εἰς χειμάρρους μέχρι ταχίστα ἢ μένουσι στάσιμοι, ἐκ τούτου ἐπέρχεται ἡ ἀνάμιξις γαιῶν καρποφόρων καὶ βράχων στερουμένων γαιῶν ἐπιτηδείων πρὸς βλάστησιν καὶ ἑλῶν ἀνεπιδέκτων καλλιεργείας εἰς τοὺς πρόποδας τῶν Ἀπεννίνων, τοῦ Ὀλύμπου καὶ τοῦ Παρνασσοῦ. Ἐξ ἐναντίας πρὸς βορρᾶν, καὶ αἱ ἧττον καρποφόροι γαῖαι ὑπὸ τὴν ἐπεκτεινομένην ἐνέργειαν τῶν ἠρέμων βροχῶν ἔχουσι τὸ προτέρημα νὰ διατηρῶσι τὸ πρὸς βλάστησιν ἀναγκαιοῦν χῶμα καὶ νὰ ἀρδεύωνται πανταχοῦ ἐξ ἴσου. Τέλος τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Εὐρώπης εἶναι ἐκτεθειμένον ἐνίοτε εἰς ὑπερβολικὴν ὑγρασίαν ἕνεκα τῆς διαλύσεως τῶν κυμαινομένων πάγων ἀφικνουμένων μέχρι τῆς 45ο τὸ πρὸς τὴν Μεσόγειον μέρος, ὑπὸ τὴν ἐνέργειαν τῶν νοτίων ἀνέμων πάσχει ἐνίοτε ἔκτακτον ξηρασίαν, εἰς τὴ πρὸς τὴν Ἀσίαν μέρος φθάνει ἐπίσης εἰς κατάστασιν ὑπερβολικῆς ξηράνσεως ὑπὸ τὴν διαρκῆ ἐπιῤῥοὴν τῶν ἐκ τῶν ἐρήμων τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης πνεόντων ξηρῶν ἀνέμων· ἀλλὰ τὰ αἴτια ταῦτα δὲν εἶναι μόνιμα. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς καθαρότητος τῆς ἀτμοσφαίρας ἡ Εὐρώπη εἶναι εὐτυχεστέρα τῶν ἄλλων μερῶν τῆς γῆς μὴ περιέχουσα ὡς ἐκεῖνα ἐκτετομένα νοσώδη μέρη. Οἱ ἕνεκα τῶν ἑλῶν περιοδικοὶ πυρετοὶ κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Τανάϊδος, ἐν τῷ βαννάτῳ τοῦ Τέμεσβαρ, εἰς τὰ πέριξ τῆς Ῥώμης καὶ ἐν τῇ νήσῳ Walcheren, οἱ λοιμώδεις ἀτμοὶ κοιλάδων τινῶν τῆς Σαρδοῦς καὶ αἱ ἐπικίνδυνοι ὁμίχλαι κόλπων τινῶν τῆς Νορβηγίας εἶναι τοπικὰ μόνον δυστυχήματα. Τὸ γενικὸν δὲ εἶναι ὅτι ἡ Εὐρώπη ἅπασα εἶναι χώρα ὑγιεινοτάτη, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ζῶντες μετά τινος ἁπλότητος καὶ ἐν ἐξοχῇ συνήθως εἶναι μακροβιώτατοι κατά τε τὰ νότια καὶ τὰ βόρεια αὐτῆς· ἐν τοῖς ὄρεσι π. χ. τῆς Σικελίας καὶ τῆς Νορβηγίας. Κυριωτέραν ὅμως ἐπιῤῥοὴν εἰς τοῦτο ἔσχε καὶ ὁ πολιτισμὸς, καθ' ὅσον ὁ ἄνθρωπος πλεῖστα μέρη νοσώδη πρότερον κατέστησεν ὑγιεινὰ διὰ τῆς ξηράνσεως ἑλῶν, διὰ τῆς φυτείας δένδρων, διὰ τῆς λήψεως προφυλακτικῶν μέσων κτλ. Ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Γερμανία ὡμολόγουν πρὸ 20 αἰώνων τὸν Καναδᾶν καὶ τὴν Κεντρικὴν Ἀσίαν χώρας ἀπεχούσας ἐξ ἴσου τοῦ τε ἰσημερινοῦ καὶ τοῦ πόλου.

Φυτά.—Τὰ φυτὰ τῆς Εὐρώπης ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐπιῤῥοὴν τῶν τριῶν γενικῶν κλιμάτων της, ἐξαιρουμένων τῶν ὀφηλῶν ἁλύσεων τῶν ὀρέων, ἐν οἷς παρουσιάζεται ἀπὸ τῆς βάσεως μέχρι τῆς κορυφῆς ἡ ἀνθολογία πάντων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου ἀπὸ τῶν τροπικῶν χωρῶν μέ-

χρι τῶν πολικῶν. Ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν ταύτην τὰ φυτὰ διακρίνονται εἰς τρεῖς μεγάλας ζώνας. Κατὰ τὰ βόρεια μέρη φύονται ἐν μικρῷ ἀριθμῷ εἴδη εὑρισκόμενα πανταχοῦ ὅπου ἡ χιὼν διατηρεῖται ἐπί τινα χρόνον. Τὰ φυτὰ τῶν Ἄλπεων τῆς Ἑλβετίας, τῶν Πυρηναίων, τῶν ὑψηλῶν ἀλύσεων τοῦ κέντρου τῆς Ἱσπανίας εἰσὶ γενικῶς τὰ αὐτὰ πρὸς τὰ τῆς Λαπωνίας. Τὰ πλεῖστά εἰσι κρυπτόγαμα ἀνήκοντα εἰς μέγαν ἀριθμὸν εἰδῶν τοῦ λοιποῦ μέρους τῆς Εὐρώπης, ἐκτὸς τῆς palmella nivalis φυτοῦ ἰδίου τῶν χωρῶν τούτων. Τὰ φανερόγαμα φυτά εἰσιν αὐτόθι ὀλίγιστα, τὰ δὲ ὑπάρχοντα ἀνήκουσιν ἰδίως εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν σταυροειδῶν, σιτωδῶν, ῥοδοειδῶν, βατραχίων, λιθοθρυπτικῶν, πτελοειδῶν καὶ κωνοφόρων. Ἡ κεντρικὴ ζώνη τῆς εὐρωπαϊκῆς ἀνθολογίας περιλαμβάνει τὴν Δανίαν, Ἀγγλίαν, Ὁλλανδίαν, Γερμανίαν, Βοημίαν, Πολωνίαν, Οὐγγαρίαν, μέρος τῆς Αὐστρίας, Ἰταλίας, Γαλλίας, καὶ τῆς μεσημβρινῆς Ῥωσσίας. Τὰ δάση ἐν τῇ ζώνῃ ταύτῃ σχηματίζονται γενικῶς ἐκ δρυός, καστανηᾶς, φηγοῦ, φιλύρας, σημύδης, αἰγείρου κτλ. Ἡ βλάστησις τῶν χωρῶν τῆς ζώνης ταύτης εἶναι ἐν γένει ὁμοιόμορφος, ἐν τούτοις τροποποιεῖται αὕτη οὐσιωδῶς ἐν τοῖς μέρεσι τοῖς προσεγγίζουσιν ἄλλας βοτανικὰς ζώνας· οὕτως ἐν τῇ Σκωτίᾳ καὶ τῇ Ἰρλανδίᾳ ἀπαντῶνται τινα εἴδη εὑρισκόμενα πρὸς τὰ Βόρεια τῆς Εὐρώπης, ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις καὶ ἐν τῇ Νέᾳ Γῇ. ἡ δὲ ἀνθολογία τῆς Ἰερσέης καὶ τῆς Γουρνσέης, τῶν παραλίων τῆς Νορμανδίας καὶ τῆς Βρετάνης ἔχει μεγίστην ἀναλογίαν πρὸς τὰς Ἀζόρας νήσους. Ἡ μεσημβρινὴ ζώνη περιλαμβάνει τὴν παραπόταμον Ἀλσατίαν, τὴν Μακεδονίαν, τὰ Ἰλλυρικὰς ἐπαρχίας, τὴν Ἑλλάδα μετὰ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, τὴν μεσημβρινὴν Ἰταλίαν, τὴν Ἱσπανίαν καὶ τὴν Πορτογαλίαν. Ἡ βλάστησις εἶναι ὁμοία καθ' ἅπασαν ταύτην τὴν ζώνην, ἐκτὸς τῆς κίστου φυτοῦ ἰδίου τῆς Ἱσπανίας, καὶ τῆς χαμαίδρυος φυομένης ἐν Σικελίᾳ καὶ πρὸς τὰ Ν τῆς Ἰβηρικῆς χερσονήσου. Ἡ ζώνη αὕτη παρουσιάζει θέαμα τερπνότατον διὰ τὴν καλλονὴν καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν ἐν αὐτῇ περιεχομένων φυτῶν. Ἐπὶ ἀχανοῦς ἀμφιθεάτρου σχηματιζομένου ὑπὸ τῶν παραλίων τῆς Ἱσπανίας τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἰταλίας ἀναφαίνονται μέχρις 100 μέτρων ἡ σταικὴ, τὸ ἀρίγγιον κτλ. ὑπεράνω τῶν φυτῶν τούτων εὑρίσκονται ἡ ῥοδόδενδρος, ἡ πορτοκαλέα, τὸ ἰάσμινον, ἡ ῥοιά, ἡ πλάτανος, κατόπιν ἡ ἐλαία, ἡ συκῆ, τὸ κύμαρον, ἡ δάφνη καὶ τέλος τὸ ὀνδρυλίβανον, ἡ λαβάντις, ἡ κερατέα καὶ ἡ κίστος, φυόμενα αὐτόματα κατὰ τὰς βαγάδας τῶν βράχων. Οἱ γενικοὶ οὗτοι νόμοι τῆς διανομῆς τῶν φυτῶν χαρακτηρίζουσι κατὰ γενικὸν τρόπον τὰς τρεῖς φυτικὰς ζώνας τῆς Εὐρώπης· τροποποιοῦνται ὅμως οὗτοι διὰ τῶν εἰδικῶν νόμων ἐξαρτωμένων ἐκ τῆς φύσεως τῶν γαιῶν καὶ ἰδίως ἐκ τοῦ ὕψους. Τὰ δάση τῶν σημυδῶν ὑπὸ τὸν πολικὸν κύκλον ἐν Νορβηγίᾳ ἀναφαίνονται εἰς 500 μέτρα ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τοῦ Βορείου παγωμένου ὠκεανοῦ· ἡ ἐριοῦχος ἰτέα ἐγγίζει σχεδὸν τὴν γραμμὴν τῶν παντοτεινῶν χιόνων, ἡ νάνος σημύδα δὲν ἀπομακρύνεται τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὠκεανοῦ εἰς ὕψος ὑπὲρ τὰ 100 μέτρ. Ἐν τῇ μεσημβρ. Νορβηγίᾳ πεῦκαί τινες ἀνθοῦσιν εἰς 1,000 μέτρ. ὕψος καὶ πολλὰ εἴδη μηλεῶν εἰς 350. Ἡ γεωργία εἰς τὸ μέρος τοῦτο ἐπὶ κοιλάδων ἐκτεθειμένων εἰς τὸν ἥλιον δὲν ὑπερβαίνει τὰ 600 μέτρα ὕψους. Κατὰ τὰ Σουδήτια ὄρη ἀναφαίνεται αὕτη μέχρι καὶ τῶν 1100 μέτρων. Τὰ δάση παύουσιν εἰς τὰ Καρπάθια ὄρη εἰς ὕψος 1400 μέτρων, ἀλλ' ἡ pinus pamelio ὑψοῦται αὐτόθι μέχρι τῶν 1700 μέτρων. Εἰς τὰς Ἄλπεις τὰ δάση φθάνουσι μέχρι τοῦ ὕψους 1700 μέτρων, ἡ ἐλάτη ὑπερβαίνει τὰς 5 χιλ. μέτρων, ἡ πράσινος κλήθρος φθάνει εἰς 2,050 καὶ ἡ δάφνη εἰς 3,500. Ἐκ τοῦ μέρους τῆς Ἰταλίας τὰ φυτὰ ταῦτα ὑψοῦνται 200 μέχρι 250 μέτρων ὑψηλότερα. Ἡ καλλιέργεια τῶν δημητριακῶν παύει εἰς 1100 μέτρ. ὕψος. ἡ δὲ τῆς ἀμπέλου εἰς 600. Εἰς τὰ Πυρηναῖα τὰ μεγάλα δένδρα ἀφθονοῦσι μέχρι τοῦ ὕψους 2,300—2,400 μέτρων. Ἡ πεύκη τῆς Σκωτίας ὑπερβαίνει τὸ ὕψος τοῦτο κατὰ 100 μέτρα. Ἐν Ἑλλάδι καὶ αἱ ὑψηλότεραι κορυφαὶ κοσμοῦνται διὰ μεγαλοπρεπῶν δένδρων. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ γεωγραφικοῦ πλάτους, ἅπαντα ταῦτα τὰ φυτὰ εὑρίσκονται καὶ εἰς τὰς πεδιάδας· ἡ ἐλάτη ὑπάρχει εἰς ἅπαντα τὰ μέρη καὶ ἐκτείνεται μέχρι τῆς 60ο, κατὰ τὰ βόρεια δὲ μέρη σχηματίζει μεγάλα δάση. Ἐν τῇ μεσημβρίᾳ αἱ ἀμμώδεις ὄχθαι τῆς θαλάσσης καλύπτονται ὑπὸ πευκῶν θαλασσίων ἀπὸ τῆς 46ο βορ. πλάτους εἰς δὲ τὰς Ἄλπεις, τὰ Πυρηναῖα, καὶ κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Τάγου ὑπάρχουσι δάση ἑτέρου εἴδους πεύκης pin prinier καλουμένου. Ἄλλα εἴδη πεύκης, pin cembra καὶ pumilio εὑρίσκονται ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν Καρπαθίων, τῶν Πυρηναίων καὶ τῶν Ἄλπεων· ἡ ἀγρία πεύκη, ὁ λάριξ (sapin melèze) φθάνουσι μέχρι τῆς 68ο τοῦ πλάτους· ἡ πεύκη τῆς Σκωτίας ἄρχεται ἀπὸ τῆς 60. Ἡ κοινὴ ἐρὺς δὲν ὑπερβαίνει τὴν 62ο ἐν

Φινλανδίᾳ, ἄλλα εἴδη δρυὸς κοσμοῦσιν ἅπαντα τὰ μεσημβρινὰ μέρη. Ὁ φηγὸς παύων περὶ τὴν 60ο καὶ ἡ φιλλύρα περὶ τὴν 62ο ἔχουσι πρὸς Ν τῆς Βαλτικῆς ἰδίαν καλλονήν· ἡ μελία, ὁ κλήθρος, ἡ πτελέα, ἡ μελανὴ καὶ ἡ λευκὴ αἴγειρος παύουσιν ἐπίσης περὶ τὴν 60ο καὶ 61ον· ἡ κερκὶς καὶ ἡ σιμύδα προχωροῦσι καὶ πέραν τοῦ πολικοῦ κύκλου· αἱ ἰτέαι καὶ αἱ sorbier προτιμῶσιν ἐπίσης τὰ ἀρκτικώτατα μέρη. Ἡ χαμαιάκτη (χουφοξυλιὰ) δὲν ὑπερβαίνει τὴν 57ον· τὸ συρίγγιον (πασχαλιὰ) ἐπεκτείνει τὰ εὐώδη αὐτοῦ ἄνθη μέχρι τῶν μελανῶν βράχων τῆς Δαλεκαρλίας. Τὰ φυτά, τὰ δενδρύλια καὶ τὰ δένδρα τὰ χρησιμώτερα εἰς τὸν ἄνθρωπον διὰ τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν ὕπαρξίν του κατέχουσι γενικῶς τὰς πεδιάδας, τὰ μέσα ὕψη καὶ τὰ ἧττον ἀπομεμακρυσμένα τοῦ ἰσημερινοῦ πλάτη. Οἱ δημητριακοὶ καρποὶ ὡριμάζουσι σχεδὸν πανταχοῦ· ἐν τῇ Λαπωνίᾳ ὅμως διὰ τὴν κριθὴν ἀπαιτοῦνται θέσεις κατάλληλοι· ἡ βρίζα (σίκαλις) φθάνει μέχρι τῆς 64ου ἐν Φινλανδίᾳ, καὶ τὰ σιτηρὰ καλλιεργοῦνται μέχρι τῆς 62ου, ἀλλὰ κυρίως μεταξὺ τῆς 35ου καὶ τῆς 50ου εἰσιν ἄφθονα. Οἱ ἀτάχεις εἶναι δεκάκις ἢ ὠδεκάκις παχύτεροι ἐν Καλαβρίᾳ ἢ ἐν Γερμανίᾳ. Ὁ ἀραβόσιτος κομισθεὶς ἐξ Ἀμερικῆς φθάνει μέχρι τῆς 50ου, καὶ τὸ ὀρύζιον, ὅπερ τῆς Ἀσίας μέχρι τῆς 47ου. Τὸ γεώμηλον εἰσαχθὲν εἰς τὴν Εὐρώπην τῷ 1623 εἶναι διεσκορπισμένον εἰς ἅπαντα τὰ μέρη αὐτῆς· ἡ ἄμπελος εἶναι ἄφθονος μέχρι τῆς 45ου, ἐκεῖθεν μέχρι τῆς 50ου ζητεῖ θέσεις καλὰς καὶ ἀποφεύγει τὴν θάλασσαν τοῦ Βορρᾶ. Διαδέχεται αὐτὴν ἡ λευκὴ ἄμπελος ἐπιτηδείως διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ζύθου ἐκτεινομένη μεταξὺ τῆς 50ου καὶ τῆς 60ου. Τὸ καπάσιον ὡριμάζει μέχρι τῆς 60ου, κατὰ τὰς σπάνιον ἐν ταῖς μεσημβριναῖς χώραις, ἰδίως ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν δὲ Σικελίᾳ μόνον ἐν ὑψηλοῖς μέρεσιν εὑρισκόμενον. Τὸ μῆλον ὡριμάζει πρὸς Β μέχρι τῆς 55ου, ἐν δὲ ταῖς μεσημβρινωτάταις χώραις ἀπόλλυσι τὴν γεῦσιν καὶ λεπτότητά του. Ἡ καλλιέργεια προήγαγε τὴν ῥοδακινέαν καὶ τὴν βερυκοκκέαν μέχρι τῆς 50ου. Τὸ σῦκον ὡριμάζει ἐκεῖθεν τῆς 50ου καὶ ἡ ἐλαία εἰς τὴν 44ην, ἀλλ' ἡ πατρὶς τῶν καρπῶν τούτων εἶναι ἡ μεσημβρινὴ ζώνη. Τὸ ἀληθὲς κλίμα τῶν πορτοκαλεῶν καὶ τῶν κίτρων δὲν ὑπερβαίνει τὴν 43ην, ὁ φοῖνιξ, ὁ κάκτος, ἡ ἀλόη καὶ τινα φυτὰ τῶν Ἰνδιῶν μόνον περὶ τὴν Λισαβῶνα, ἐν τῇ Ἀνδαλουσίᾳ καὶ ἐν Σικελίᾳ ἐπιτυγχάνουσι κάτωθεν τῆς 40ης. Ἡ καλλιέργεια τοῦ σακχαροκαλάμου ~~οὐδέποτε~~ ὑπερέβη τὸ πλάτος τοῦτο, καὶ ὁ βάμβαξ καὶ ἡ συκαμινέα μόνον κατὰ τὰ μεσημβρινὰ τῆς Εὐρώπης ἄφθονοῦσι. Διὰ τῆς καλλιεργείας ἡ καστανέα ὑπάρχει πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης ὁ αἴγειρος τῆς Ἰταλίας ἐπροχώρησε μέχρι τῆς Δανίας, ἡ σφένδαμνος μέχρι τῶν νοτίων μερῶν τῶν Ἄλπεων, ἡ μελία ἡ παράγουσα τὸ μάννα ὑπερέβη τὴν 44ην, ἡ δάφνη, ὁ μύρτος, ἡ τερέβινθος, ὁ πυξὸς καὶ ἡ κυπάρισσος ἀφίκοντο μέχρι τῆς 44ου καὶ ἡ ἐλαία καὶ ἡ ἄμπελος ἐνεκλιματίσθησαν ἐν Κριμαίᾳ. Τέλος ἡ καλλιέργεια ἐγκλιματίζει ἐν Εὐρώπῃ πολλὰ φυτὰ χρήσιμα εἰς τὴν βιομηχανίαν ἢ ἀναγκαῖα εἰς τὴν τροφήν.

Ζ ῶ α—. Ἡ Εὐρώπη περιέχει σήμερον ὀλίγιστα μαζοφόρα μόλις ἀριθμοῦσα πεντηκοντάδα εἰδῶν. Ἀλλὰ τὰ διάφορα στρώματα τῆς γῆς περικλείουσιν ἀπολιθώσεις εἰδῶν πρὸ πολλοῦ ἐκλειψάντων. Ἐλέφαντες, μαστόδοντες, παλαιοθήρια, ἀνοπλοθήρια καὶ ἑκατὸν ἄλλα ἐντελῶς ἐκλείψαντα ἀποδεικνύουσιν ὅτι εἰς ἀγνώστους ἐποχὰς αἱ ἀναστατώσεις τῆς σφαίρας ἐξεμηδένισαν τὰ ἀρχικὰ ὄντα ἅτινα κατῴκουν τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ἠπείρου ταύτης. Ὁ ἄγριος πρόγονος τοῦ βοὸς, ὁ urus τῶν Ῥωμαίων, ὁ thur τῶν Πολωνῶν οὗτινος τὰ κρανία πληροῦσι τὰ γαιωκαυσωρυχεῖα ἀναφαινόμενος εἰσέτι ἐν Ἀγγλίᾳ κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα καὶ ἐν Πολωνίᾳ κατὰ τὸν ΙΕ' φαίνεται ὅτι ἐξέλιπε τὴν σήμερον. Ὁ βόνασσος ἢ ζουβὶ τῶν σλαυϊκῶν λαῶν, τὸ τρομερὸν τοῦτο θηρίον τῶν ἑλωδῶν δασῶν τῆς ἀνατολῆς, τάχιστα ἐξηφανίσθη ἐκ τοῦ κέντρου τῆς Εὐρώπης. Ὁ λύγξ καὶ ὁ ἀγριόγατος ἀπεδιώχθησαν ἐκ τῶν κεντρικῶν ὀρέων μέχρι τῶν δασῶν τῆς Σκανδιναυίας. Ἡ ὀρεινὴ ἄρκτος εὑρίσκεται εἰσέτι ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν εὐρωπαϊκῶν ὀρέων, οἱ αἴγαγροι ἀρχέγονοι τῶν αἰγῶν καὶ ὁ μούσμων ἀρχέγονος τῶν προβάτων κατοικοῦντες πρότερον τὰς Ἄλπεις τῆς Γαλατίας, τῆς Ἑλβετίας καὶ τῆς Ἰλλυρίας μόλις ἀπαντῶνται ἤδη σπανίως ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τῆς Σαρδοῦς καὶ τινων νήσων τῆς Μεσογείου. Ὁ κάπρος, ἐξ οὗ κατάγεται ὁ χοῖρος φαίνεται εἰσέτι σπανίως ἔν τισιν ἀρχαίοις δάσεσιν, ὁ λύκος, ἡ ἀλώπηξ, ὁ θὼς καὶ ὁ καραγὰν ὁλονὲν ἐλαττοῦνται ἐν Εὐρώπῃ. Εἴδη τινα εἰσὶ πολυπληθέστερα· ἡ λευκὴ ἄρκτος, καὶ ἡ κυανῆ ἀλώπηξ ἀναφαίνονται ἐνίοτε ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Παγωμένου ὠκεανοῦ. Ὁ τάρανδος καταβαίνει ἐν Σκανδιναυίᾳ μέχρι τῆς 61ου καὶ ἀναφαίνεται ἀγεληδὸν ἐν Ῥωσσίᾳ μέχρι τῆς 55ου ἢ 54ου· ὁ λέμος μετοικεῖ κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἐξ Α πρὸς Δ μεταξὺ τῆς 55ου καὶ τῆς 60ου, ἡ λαίμαρ-

γος ἄρκτος διατρέχει ἅπασαν ταύτην τὴν χώραν. Ἡ ἀλκὴ διατηρεῖται κάτωθεν τοῦ πολικοῦ κύκλου καὶ καταβαίνει εἰς τὴν Λιθουανίαν καὶ μέχρι τῆς Πρωσσίας. Εἰς τὰς πεδιάδας καὶ τὰς στέππας τὰς χωριζούσας τὴν Κασπίαν θάλασσαν καὶ τὴν Μαιώτιδα λίμνην διαιτᾶται ἡ βακτριανὴ κάμηλος, ὁ ταπαρικὸς ἵππος μένει αὐτόθι μετὰ τῶν κυρίων του καὶ αἱ γόνιμοι καὶ χλοώδεις πεδιάδες αἱ ἐκτεινόμεναι ἀπὸ τῆς Οὐκραίνης καὶ τῆς Μολδαυίας μέχρι τῆς Δανίας καὶ τῆς Φλάνδρας εἶναι ἡ προτιμωμένη κατοικία τῶν ἰσχυροτέρων ἵππων. Εἰς τὰς μεσημβρινὰς χώρας ὑπάρχει ὁ ὑπὸ τῶν Μαύρων μετακομισθεὶς εἰς Εὐρώπην ἀραβικὸς ἵππος ὁ ἀκάματος καὶ ἐγκρατής, ἐξ οὗ κατάγεται ὁ ἀνδαλούσιος καὶ ἄλλα εἴδη ἵππων. Αἱ ἔλαφοι καὶ αἱ δορκάδες περιπλανῶνται εἰς τὰ μεγάλα δάση. Ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν Ἄλπεων, τῶν Πυρηναίων, τῶν Καρπαθίων καὶ τοῦ Αἵμου κατοικοῦσιν οἱ ἀγαγροι. Ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὀρέων καὶ ἐν τοῖς δάσεσι ζῇ ὁ κοινὸς σκίουρος, ἐν τοῖς Πυρηναίοις ὁ μέλας σκάουρος, καὶ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τῆς Βαλτικῆς ὁ πετῶν σκίουρος. Οἱ λαγωοὶ καὶ οἱ λαγιδεῖς εἰσὶ πολυάριθμοι ἐπὶ τῶν λόφων καὶ εἰς τὰς κεντρικὰς κοιλάδας. Ἀπὸ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Γιβραλτὰρ μέχρι τοῦ βορείου ἀκρωτηρίου τῶν Οὐραλίων παλυάριθμα εἴδη μυῶν, ἀγρομύων, μυγαλῶν κατοικοῦσι κλιμακηδὸν κατὰ χώρας, ἐκτὸς τῶν ὁποίων δὲν ἀπαντῶνται πλέον. Δύο εἴδη ἀσπάλακος ἀνασκάπτουσι τὴν γῆν τοῦ μεσημβρινοῦ μέρους τῆς Εὐρώπης. Ἡ μελίς, τὸ σαρθήριον, ἡ ἰκτὶς, ὁ αἴλουρος εἶναι εἶναι αὐτόχθονα τῶν εὐρωπαϊκῶν δασῶν. Ἀλλὰ γενικῶς τὰ ζῶα, ὧν ἡ ἀκαμψία τοῦ ἐνστίκτου καὶ τὸ ἀνωφελὲς ἐμποδίζουσι νὰ καταστήσωσιν αὐτὰ κατοικίδια ζῶα ὁλονὲν κλίνουσιν εἰς τὴν ἐξάλειψιν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης. Ἐξ ἐναντίας τὰ κατοικίδια ζῶά εἶσιν ἐν Εὐρώπῃ πολυαριθμότερα ἢ ἐν τοῖς λοιποῖς μέρεσι τοῦ κόσμου. Τὰ κτήνη ἐν Εὐρώπῃ φθάνουσιν εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν τοῦ ἀναστήματος, τῆς ἰσχύος καὶ τῆς ποιότητος. Οἱ βόες τῆς Γερμανίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Ἀγγλίας ἔχουσι μεγίστην ἀναλογίαν· τὰ πρόβατα τῆς Κρήτης, τῆς Βλαχίας, τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας ἔχουσιν ἐξαίρετον κρέας. Τὰ πρόβατα τῆς Ἱσπανίας (merinos) εἶναι τὰ περιφημότερα διὰ τὸ ἔριόν των. Ἡ αἴξ ὑφηλοτάτη παράγει ἐξαίρετον γάλα. Ὁ χοῖρος παγγαχοῦ παχύνεται. Ὁ ὄνος ἀδύνατος καθιστάμενος κατὰ τὰ βόρεια τῆς Εὐρώπης, εἶναι εὔρωστος κατὰ τὰ νότια, ὅπου παράγει τὸν ἡμίονον λίαν ἀξιόλογον διὰ τὸ ἀσφαλὲς βάδισμα, τὴν ἐγκράτειαν καὶ τὸ ἀκούραστόν του. Οἱ σκύλοι, ὧν ἡ ἀκατάπαυστος αὔξησις τῶν εἰδῶν παρήγαγεν ἀναρίθμητον ποικιλίαν εἶναι πολυαριθμότεροι ἐν Εὐρώπῃ ἢ ἐν οἱῳδήποτε ἄλλῳ μέρει τοῦ κόσμου. Τέλος πολλὰ κατοικίδια ζῶα ἀνεκλιματίσθησαν ἐν Εὐρώπῃ χάριν τῆς γεωργίας καὶ τῆς βιομηχανίας. Τὰ πτηνὰ ἐν Εὐρώπῃ εἰσὶ πολυπληθέστερα τῶν μαστοφόρων ἀριθμούμενα περὶ τὰ 400 εἴδη, ὧν τινα μεταβατικά. Τὰ πλεῖστα τῶν πτηνῶν καὶ ἰδίως τὰ σαρκοφάγα εἰσὶ κοινότερα κατὰ τὰ ὑψηλὰ ὄρη καὶ ἐν τοῖς δάσεσιν ἢ κατὰ τὰς κοιλάδας. Τὰ ἐπισημότερα τούτων εἶναι οἱ ἀετοὶ, γύπες, κέρκοι, γλαῦκες καὶ τινα ἄλλα ἁρπακτικὰ ἡμερήσια καὶ νυκτερινά. Τὰ αὐχνάζοντα τὰς ἀρκτικὰς χώρας εἴδη εἰσὶν ἓν γένει βδρόβια. Κατὰ τὴν μεσημβρίαν ἀπαντῶνται τὰ εἴδη τὰ συνήθη ἐν Ἀσίᾳ καὶ ἐν Ἀφρικῇ, ὁ πελεκὰν, γερανὸς τῶν Βελεαρίδων, φοινικόπτερος. Κατὰ τὰς κεντρικὰς χώρας, οἱ μέροπες, οἱ τοιχόδρομοι τὰ ἀνέρποντα εἶναι ἀρκούντως διαδεδομένα, τὰ δὲ μακρόταρσα, τὰ παλαμόποδα καὶ τὰ στρουθία εἰσὶ πολυάριθμα. Ἐν ἁπάσῃ τῇ ἠπείρῳ ὑπάρχει τὸ σύνηθες κυνήγιον, ὁ φασιανὸς, ἡ νῆσσα, ἡ κερκιθαλλὶς, ὁ χαρώδριος. Ὁ ἄγριος ἀλεκτρυὼν εὑρίσκεται μόνον ἐν Σκωτίᾳ· ἡ ὠτὶς εἶναι συνηθεστάτη ἓν τισι μέρεσι τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας καὶ ἐν Ἑλλάδι. Μεταξὺ τῶν ὠρελίμων πτηνῶν σημειωτέα ἡ κατοικίδιος ὄρνις, ἡ χὴν, ἡ νῆσσα, ὁ ἰνδικὸς ἀλεκτρυὼν, καλλιεργούμενα ἐν ἀφθονίᾳ, ἔπειτα ὡς ἀντικείμενον ἐπικερδοῦς θήρας, αἱ πέρδικες, οἱ σκολόπακες, οἱ κόσσυφοι καὶ πλῆθος εὐθυρρέμμων, κορυδαλῶν κτλ. Τὰ εἴδη τὰ προμηθεύοντα ὠρέλιμα προϊόντα εἶναι οἱ κύκνοι, καὶ αἱ ἀρκτικαὶ νῆσσαι (eider), αἵτινες κατοικοῦσαι τὰς ἀρκτικὰς χώρας φθάνουσιν ἐνίοτε μέχρι τῶν μεσημβρινῶν χωρῶν τῆς Εὐρώπης δωρούμεναι ὑπὸ τοῦ ψύχους. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀπαντῶνται αὐτόθι καὶ ἄλλα εἴδη θαλασσίων πτηνῶν, οἷον ἡ λιπαρόχηνα κτλ· ἅπαντα τὰ πτηνὰ ταῦτα κατὰ τὸ θέρος ἐπανέρχονται εἰς τὰ βόρεια κλίματα. Ὁ χειμὼν φυγαδεύει ἐπίσης ἐκ τῶν συγκερασμένων κλιμάτων εἰς τὰ θερμότατα τῶν κλιμάτων τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀσίας, τοὺς κόκκυγας, ὄρτυγας, ἀγρίους περιστεροὺς καὶ χελιδόνας, ἀλλ' ἐν γένει τὰ πτηνὰ τῆς Εὐρώπης εἶναι μόνιμα. Ἡ Εὐρώπη εἶναι ἡττον γόνιμος εἰς ἑρπετὰ· δύο μόνον εἴδη χερσαίων καὶ δύο ἐνύδρων χελωνῶν ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ· πολλὰ εἴδη ἐχιδνῶν καὶ ἰδίως ἡ κοινὴ εἶσι διεσπαρμένα ἀπὸ τῶν παραλίων τῆς Μεσογείου μέ-

χρι τῆς Σουηδίας, ὅπου εὑρίσκεται ἓν εἶδος ἐπικίνδυνον μήκους ὑπὲρ τὸ ἓν μέτρον· ἕνεκα τῆς ὑψηλῆς θερμοκρασίας κατὰ τὸ θέρος ἐν Σουηδίᾳ τὰ ἑρπετὰ καὶ ἰδίως οἱ ὄφεις εἶναι αὐτόθι πολυπληθέστεροι ἢ ἐν Γαλλίᾳ. Εὑρίσκονται ἐπίσης ἐν Εὐρώπῃ σαῦραι, σκίγκοι, φρύναι, βάτραχοι, σαλαμάνδραι κτλ. εἴδη ὅλως ἀσήμαντα κατά τε τὸ μέγεθος καὶ τὰς ἰδιότητας. Μεταξὺ τῶν ἰχθύων τῆς Εὐρώπης οἱ ἐπισημότεροι εἶναι ἀνταιαῖος (μουρούνα), σόαξ, κέφαλος, βατίς, λύμψιον, ὀνίσκος, ἀφύη. τριχὶς (σαρδέλα), ἀτακεύς, σκόμβρος, κυπρῖνος, ἀνθίας, ἔγχελυς, κωδιὸς κτλ. Τὰ εἴδη τῶν θαλασσίων, λιμναίων καὶ ποταμίων ἰχθύων εἶναι ποικιλώτατα καὶ τὰ πλεῖστα λίαν ἐκτιμῶνται διὰ τὸ ἐξαίρετον τοῦ κρέατος αὐτῶν. Ἐν γένει οἱ ἰχθεῖς οὗτοι δὲν ἔχουσι τὰ λαμπρὰ χρώματα τῶν κατὰ τοὺς τροπικοὺς θαλασσῶν, πολλὰ ὅμως ἐξ αὐτῶν εἶναι ἀντικείμενον μεγίστου ἐμπορίου. Ὁ σέλαχος χρησιμεύει διὰ τὴν κατασκευὴν δερμάτων τῶν καλουμένων chagrin· ὁ λευκίσκος διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ψευδῶν ἐνωτίων· τὰ ὠὰ τῶν ἀντακαίων διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ταρίχου (χαβιαρίου)· αἱ σαρδέλλαι καὶ αἱ ἀφύαι εἶναι ἀντικείμενον ἁλιείας δι' ἣν καθ' ἕκαστον ἔτος ἐροπλίζονται πολλὰ πλοῖα· τὸ αὐτὸ ῥητέον καὶ περὶ τοῦ ἀνταιαίου. Μεταξὺ τῶν ὀστρακοδερμάτων ἄφθονά εἰσι κατὰ τὰς πλείστας ἀγορὰς τῆς Εὐρώπης γαρίδες, καρκῖνοι, ἀστακοί, καραβίδες. Τῶν μαλακίων τὰ πλεῖστα χρησιμεύουσιν ἐπίσης ὡς τροφὴ τῶν κατὰ τὰ παράλια κατοικούντων καὶ πολλὰ μεταφέρονται καὶ εἰς τὰ μεσόγεια. Τὰ ὀστρεῖδια καὶ μύγαι εἰσὶ περιζήτητα. Οἱ κοχλίαι ἐκτιμώμενοι ἐν Γαλλίᾳ μεταφέρονται καὶ εἰς τὰς ἀποικίας· ἀξιομνημόνευτα εἶναι προσέτι αἱ σηπίαι, τὰ κτένια, οἱ σωλῆνες, αἱ πίνναι, ὧν τὸ μαλλίον χρησιμεύει πρὸς κατασκευὴν ὑφασμάτων. Αἱ θάλασσαι τῆς Εὐρώπης περιέχουσι καὶ πολλὰ ἀλλόκοτα ζῶα καλούμενα μέδουσαι, ἠρωΐδες, πυρόσημα κτλ. Οἱ ἁλιεῖς συλλέγουσι προσέτι πρὸς προμήθειαν τῶν ἀγορῶν πολλὰ εἴδη ζωοφύτων λεπτῶν, ὁποῖά εἰσιν οἱ ἐχῖνοι, καὶ ἄλλα τινά, ὧν χρῆσιν πρὸς τροφὴν κάμνουσιν οἱ μεσημβρινοὶ λαοί. Ἐπίσης καὶ τὸ ἐρυθρὸν κοράλλιον ἄφθονον κατὰ τὰ παράλια τῆς Μεσογείου τὰ ἀπέναντι τῆς Ἀφρικῆς συλλέγεται ἐπιτυχῶς. Μεταξὺ τῶν πολυαρίθμων ἐν Εὐρώπῃ κρικοειδῶν σκωλήκων ἄξιοι μνείας εἶναι μόνον αἱ βδέλλαι, αἱ ἐλαιμώτατα εἰς τὴν ἰατρικήν. Τὰ ἔντομα εἶναι ἀπειράριθμα, ἐν Εὐρώπῃ. Τῶν καθαρίσεων καὶ τῶν μελισσῶν χρησιμωτάτων εἰς τὴν ἰατρικὴν γίνεται μεγίστη ἐξαγωγή· χρυσαλλίδες, ἐν αἷς καὶ ὁ βόμβυξ ὁ παράγων τὴν μέταξαν, εἰσὶ πολυάριθμοι· αἱ μυῖαι, ἐν αἷς περιλαμβάνονται καὶ αἱ μέλισσαι, αἱ νύμφαι, οἱ τέττιγες, οἱ γρύλλοι, τὰ ἄπτερα, αἱ σκολόπενδραι, οἱ σκορπίοι, οἱ μύρμηκες, αἱ ἀράχναι τοσοῦτον πολυάριθμοι καὶ πολυποίκιλοι εἶναι, ὥστε ἡ ὀνοματολογία αὐτῶν καθίσταται δυσχερεστάτη. Ἐν γένει ὅμως τὰ ἔντομα ἀναλόγως μόνον τῆς θερμοκρασίας ἀναπτύσσονται ἐν Εὐρώπῃ, καὶ κατὰ τοὺς νόμους, οὓς ἀκολουθοῦσι τὰ φυτὰ ἐξ ὧν τὰ πλεῖστα τούτων τρέφονται.

Ὀρυκτολογία.—Ὑπὸ τὴν γεωλογικὴν καὶ τὴν ὀρυκτολογικὴν ἔποψιν ἡ Εὐρώπη παρουσιάζει γενικούς τινας χαρακτῆρας, καθ' ὅσον ἄλλαι μὲν χῶραι αὐτῆς ὑπάγονται εἰς τὰ πρωτογενῆ στρώματα, ἄλλαι δὲ εἰς τὰ δευτερογενῆ, ἄλλαι δὲ εἰς τὰ τριτογενῆ, ἄλλαι δὲ εἰς τὰ τῶν ἡφαιστείων ὑλῶν. Ἐκ τούτων τὰ τριτογενῆ περιέχουσι πολλὰς ἀπολιθώσεις, τὰ δὲ τῶν ἡφαιστείων ὑλῶν περιορίζονται κυρίως ἐντὸς τῶν ὀρέων τῆς Ἰταλίας, παρουσιαζομένων καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι ἡφαιστείων ἀρχαιοτέρων τῶν τῆς Ἰταλίας. Οἱ κυριώτεροι τῶν λίθων τῆς Εὐρώπης εἶναι ὁ γρανίτης, ὁ γνήσιος καὶ ὁ τιτανώδεις βράχοι μετ' ἄλλων λίθων. Μεταξὺ τῶν ὀρυκτῶν, ὁ σίδηρος, ὁ γαιάνθραξ, τὸ ἅλας, ὁ κασσίτερος, ὁ μόλυβδος, ὁ ὑδράργυρος, ὁ χαλκὸς εὑρίσκονται ἐν Εὐρώπῃ ἀφθονώτερα ἢ ἐν τοῖς ἄλλοις μέρεσι τῆς γῆς. Ὁ σίδηρος καὶ τὸ ἅλας εὑρίσκονται σχεδὸν πανταχοῦ. Ὁ γαιάνθραξ, τὸ πολυτιμότερον τῶν ὀρυκτῶν εἶναι διεσπαρμένον ἐν ἀφθονίᾳ κατὰ τὰ δυτικὰ τῆς Εὐρώπης καὶ ἰδίως ἐν Ἀγγλίᾳ, Γαλλίᾳ καὶ Βελγίῳ. Ὁ χαλκὸς εἶναι ἄφθονος ἰδίως εἰς τὰ ἀρκτικὰ καὶ τὰ δυτικὰ μέρη ἐν Σουηδίᾳ καὶ κατὰ τὰς δυτικὰς κομητείας τῆς Ἀγγλίας. Τὰ μεταλλεῖα κασσιτέρου τῆς κομητείας τῶν Cornouailles εἶναι τὰ ἀρχαιότερα καὶ τὰ πλουσιώτερα. Ὁ μόλυβδος εὑρίσκεται εἰς μεγίστην ποσότητα ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Ἱσπανίᾳ· τὰ μεταλλεῖα ὑδραργύρου τῆς Ἰδρίας ἐν Αὐστρίᾳ εἶναι πλουσιώτατα· ὁ ἄργυρος εὑρίσκεται εἰς πολλὰ μέρη τῆς δυτικῆς Εὐρώπης· ἡ πλατίνη εἰς τὸν Καύκασον καὶ τὰ Οὐράλια· ὁ χρυσὸς εἰς τὴν Τρανσυλβανίαν, Οὐγγαρίαν, Ῥωσσίαν καὶ ἐν ταῖς ἄμμοις πολλῶν ποταμῶν τῆς Εὐρώπης. Ὁ ψευδάργυρος, τὸ κοβάλτιον, τὸ ἀρσενικόν, τὸ νικέλιον καὶ σχεδὸν ἅπαντα τὰ γνωστὰ μέταλλα εὑρίσκονται ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ ἠπείρῳ, ὡς καὶ ἅπαντα σχεδὸν τὰ εἴδη τῶν πολυτίμων λίθων. Τὰ Β τῆς Ἰτα

λίας καὶ τινες νῆσοι τοῦ Αἰγαίου Πελάγους καὶ ἡ Ἀττικὴ προμηθεύουσιν εἰς τοὺς ἀγαλματοποιοὺς λαμπρότατα μάρμαρα. Τὰ Ν τῆς Ἰταλίας καὶ ἡ Σικελία περιέχουσιν ἄφθονον ποσότητα θείου, χαλκάνθης, ἀμμωνιακοῦ ἅλατος καὶ ἄλλων οὐσιῶν παραγομένων ἐξ ἡφαιστειωδῶν. Τὸ νίτρον εἶναι ἄφθονον ἐν Οὐγγαρίᾳ. Τέλος ἐν Εὐρώπῃ εὑρίσκονται κάλλιστοι γρανῖται, διάφορα εἴδη λίθων πρὸς οἰκοδομὴν, ὀφῖται, σχιστόλιθοι, πορσελάνη, ἀμίαντος καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρυκτῶν τῶν χρησιμευόντων εἰς τὸν ἄνθρωπον.

Φυσικὰ κλίματα.—Ὑπὸ ἀπάσας τὰς φυσικὰς ἐπόψεις θεωρουμένη ἡ Εὐρώπη καὶ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν τοπικῶν αἰτίων, διαιρεῖται εἰς 17 κλίματα φυσικὰ, ὧν τινα ἔχουσι καὶ ὑποδιαιρέσεις.—Πρῶτον· κλίμα τῶν κεντρικῶν οὐραλίων. Κεῖται εἰς πλάτ. 51 — 61, καὶ μῆκ. 67—76. Περιλαμβάνει τὰ Α τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας, καὶ ἔχει τοὺς ἑπομένους χαρακτῆρας. Ὕψος ὀρέων 6 μέχρι 8 χιλ. ποδῶν· ὕψος τοῦ Βόλγα παρὰ τὸ Καζὰν 580 πόδες. Ἀνατολικὸς ἄνεμος ψυχρότατος· νότιος ὁμιχλώδης ἐπὶ τῶν ὀρέων, ξηρὸς καὶ καυστικὸς ἐπὶ τῶν πεδιάδων. Μέση θερμοκρασία ἐν Σολικαύσῃ 1,85. Ὁ ὑδράργυρος καθίσταται ἐνίοτε σφυρηλατήσιμος ἐν Αἰκατερινοσλάβ. Ἐν Πὲρμ ἐπὶ 6 μῆνας διατήρησις τῆς χιόνος, 2 μῆνας ἄνευ πάγου. Θερμότης καὶ ξηρασία ὑπερβολικὴ ἐν Ὀρενβούργῳ. Παρὰ τὸ Ὀρενβοῦργον τὰ γεννήματα καὶ ἰτὰ λαχανικὰ συνεχῶς πήγνυνται. Ἱππέλαφοι. Δημητριακοὶ καρποὶ ἐν ταῖς χαμηλαῖς πεδιάσι. Λεπτοκάρυα ἐπὶ τοῦ Καμά. —Δεύτερον· κλίμα τῶν Οὐραλίων παραθαλάσσιον. Κεῖται εἰς πλάτ. 59—70 καὶ μῆκ. 55—80. Περιλαμβάνει τὸ ΒΑ τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας καὶ ἔχει τοὺς ἑπομένους χαρακτῆρας. Τὰ Οὐράλια ὄρη χαμηλοῦνται. Πάγος κατὰ μῆκος τῶν ὀχθῶν μέχρι τῆς πρώτης ἰουνίου. Βρονταὶ σπανιώτατα. Ποικιλία τοῦ ἀνέμου καὶ τῆς θερμοκρασίας. Ὁ ὑδράργυρος συνεχῶς καθίσταται σφυρηλατήσιμος εἰς Οὐστιουγ-Βελίκι. Ἡ Δβίνα πήγνυται ἀπὸ πρώτης νοεμβρίου μέχρι πρώτης μαΐου. Ἡ γεωργία παύει περὶ τὴν 60ο. Ἱππέλαφοι. Καρποφόρα δενδρύλλια εἰς μεγάλην ποσότητα. Αἱ πεῦκαι ἐκλείπουσι κατὰ τὴν 61ο καὶ 62ο. — Τρίτον· κλίμα τῶν μεγάλων λιμνῶν. Κεῖται εἰς πλάτ. 56—66 καὶ μῆκ. 40 — 55, περιλαμβάνει τὴν Φινλανδίαν καὶ τινα κυβερνεῖα τῆς Ῥωσσίας μεταξὺ τοῦ ὀροπεδίου Βαλδαὶ καὶ τοῦ ποταμοῦ Ὀνέγης, καὶ ἔχει τοὺς ἑπομένους χαρακτῆρας. Πεδιὰς διακοπτομένη ὑπὸ μικρῶν ὀλισθων ἐκ βράχων. Μέση θερμοκρασία 4. Μέγιστον ψῦχος ἐν Πετρουπόλει — 24, 5. Ἡμέραι παγετοῦ 112. Ἡμέραι ἄνευ χιόνος 60. Βρίζα, κριθὴ κτλ. πανταχοῦ ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Βαλτικῆς. Οἱ δημητριακοὶ καρποὶ ὡριμάζουσι μέχρι τῆς 60ο ἐν Φινλανδίᾳ.—Τέταρτον κλίμα τῆς Λαπωνίας. Κεῖται εἰς πλάτ. 64 — 72 καὶ μῆκ. 30 — 58, περιλαμβάνει τὰ ὄρη ἢ ὀροπέδια τῆς Λαπωνίας μετὰ τῆς Βεστροβοθνίας μέχρι τοῦ ποταμοῦ Οὐμέα, τὴν Νορβλανδίαν τῆς Νορβηγίας, τὴν Νορβηγικὴν καὶ τὴν ῥωσσικὴν Λαπωνίαν μέχρι τῆς μεταξὺ τοῦ Βοθνικοῦ κόλπου καὶ τῆς Λευκῆς θαλάσσης συντομωτέρας γραμμῆς, καὶ ἔχει τοὺς ἑπομένους χαρακτῆρας. Τὰ ὄρη τῆς Νορβηγίας χαμηλοῦνται κατὰ τὴν 67ην μοῖραν πλάτους· ἢ κατὰ τὰ παράλια τῆς Λαπωνίας ἄλυσις ἔχει ὕψη 3 μέχρι 4 χιλιάδων ποδῶν ὕψους. Πολλαὶ λίμναι πεπηγμέναι μέχρι τοῦ ἰουνίου. Εἰς τοὺς κόλπους τῆς Βορείου θαλάσσης διάλυσις τῶν πάγων περὶ τὰς 10 ματου. Μέση θερμοκρασία εἰς τὸ Βόρειον ἀκρωτήριον τῆς τὸ σημεῖον πήξεως. Μέση θερινὴ θερμοκρασία αὐτόθι 6, 3. Καλλιέργεια κριθῆς καὶ βρώμης σποραδική. Πεύκη καὶ ἐλάτη μέχρι τῆς 67ης μοίρας. Ἱππέλαφοι. Δενδρύλλια καρποφόρα.—Πέμπτον· κλίμα τῆς Σκανδιναυίας. Κεῖται εἰς πλάτ. 55 — 66 καὶ μῆκ. 23 — 37, περιλαμβάνει τὴν Σκανδιναυικὴν χερσόνησον πρὸς Ν, γραμμῆς ἀγομένης ἀπὸ τῆς νήσου Δονάων καὶ πρὸς Β τοῦ ποτ. Οὐμέα, ὑποδιαιρεῖται εἰς Νορβηγίαν, τὴν πρὸς Β τῶν λιμνῶν Σουηδίαν, καὶ τὴν Γοτθίαν καὶ ἔχει τοὺς ἑπομένους χαρακτῆρας. Ὄρη 8 χιλ. ποδῶν ὕψους, κείμενα ἐπὶ ὀροπεδίου 3 χιλ. ποδῶν. Γενικὴ διεύθυνσις πρὸς Ν καὶ πρὸς Α. Μέση θερμοκρασία ἐν Στοκχόλμῃ 5, 7, ἐν Χριστιανίᾳ 6. Κλίμα ὁμιχλῶδες καὶ ὑετῶδες ἐπὶ τοῦ ὠκεανοῦ· μέγιστον ψῦχος ἐν Βέργεν—12. Κλίμα ἀνεμῶδες καὶ αἴθριον ἐπὶ τῆς Βαλτικῆς· μέγιστον ψύχος ἐν Οὐψάλῃ—22. Γεννήματα καλλιεργούμενα πανταχοῦ. Δένδρα καρποφόρα σπάνια ἐκεῖθεν τῆς 60 μοίρας. Δάση πευκῶν, ἐλατῶν περὶ τὴν 66ην μοῖραν. Δρῦς περὶ τὴν 90ὴν μοῖραν. —Ἕκτον· κλίμα τῆς Κεντρικῆς Ῥωσσίας. Κεῖται εἰς πλάτ. 51—60 καὶ μῆκος 50 — 67, περιλαμβάνει τὰ ἄνω μέρη τῆς Δβίνας, τοῦ Δνειπέρου καὶ τοῦ Τανάϊδος, τὴν Ὄκαν μετὰ τῶν εἰς αὐτὴν χυνομένων ποταμῶν καὶ τὰ δυτικὰ μέρη τοῦ Βόλγα, καὶ ἔχει τοὺς ἑπομένους χαρακτῆρας. Ὀροπέδιον ὕψους εἰς τὰ Βαλδαὶ ἀπὸ 1000 μέχρι 1250 ποδῶν. Χῶραι ἐκτεθειμέναι εἰς πάντας τοὺς ἀνέμους. Μέση θερμοκρασία 4 μέχρι

5. Κατὰ τὸ 1791 τὸ θερμόμετρον ὑπὸ τὸ μηδενικὸν ἐπὶ 177 ἡμέρας ἐν Μόσχᾳ. Ὑπερβολικὰ ψύχη στιγμιαῖα, ἐν Μόσχᾳ 30 βαθμῶν, ἐν Σαρατὼφ τῇ 3 φεβρουαρίου 1803 ὁ ὀδρόργυρος ἐγένετο σφυρηλατήσιμος. Εἰς τὸν Βόλγαν παρὰ τὸ Νιγεγορὸδ οἱ πάγοι ἄρχονται τῇ 25 νοεμβρίου καὶ διαλύονται τῇ 5 ἀπριλίου, παρὰ τὸ Καζὰν ἄρχονται τῇ 1 ἀπριλίου καὶ διαλύονται τῇ 25 ἀπριλίου. Εἰς τὴν Ὄκαν οἱ πάγοι ἄρχονται τῇ 25 νοεμβρίου καὶ διαλύονται τῇ 25 μαρτίου. Βρίζα, κριθὴ κτλ. Μηλέαι καὶ δαμασκηναὶ μέχρι τῆς 55ης μοίρας. Ὁ ἱππέλαφος ἐκλείπει. —Ἑβδομον κλίμα τῶν σκυθικῶν πεδιάδων Κεῖται εἰς πλάτ. 51—43, καὶ μῆκ. 40—70, περιλαμβάνει τὴν ἐκτεινομένην μεταξὺ τῶν Οὐραλίων καὶ τοῦ Καυκάσου χώραν, ὑποδιαιρεῖται εἰς Πεδιάδα τῆς Κασπίας, Πεδιάδα τοῦ Πόντου καὶ Κριμαίαν, καὶ ἔχει τοὺς ἑπομένους χαρακτῆρας. Πεδιάδες ἀμμώδεις, ἀργιλώδεις, κεκαλυμμέναι ὑπὸ φυτῶν ἁλατούχων, ὑψηλότεραι κατὰ τὴν δευτέραν ὑποδιαίρεσιν. Ὄρη τῆς Κριμαίας μεμονωμένα. Ὁ Βόλγας πήγνυται ἐπὶ δύο μῆνας. Ἡ Μαιῶτις λίμνη πήγνυται ὁλόκληρος. Μίγιστον ψῦχος ἐν Ἀστραχὰν — 23, 7. Μεγίστη θερμοκρασία αὐτόθι 36. Μίγιστον ψῦχος ἐν Ὀδησσῷ τῷ 1803—31. Μέση θερμοκρασία 7, 5. Πλημμύραι τοῦ Βόλγα ἄνευ γονιμοποιήσεως τῆς γῆς. Ἔλλειψις δένδρων καὶ γεννημάτων αὐξάνουσα πρὸς ἀνατολάς. Γῆ μεμιγμένη μετ' ἰλύος καὶ γόνιμος εἰς τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν. Βόες, ἵπποι. Πρὸς Ν ἡ ἡμίονος. —Ὄγδοον κλίμα τῶν σαρματικῶν πεδιάδων. Κεῖται εἰς πλάτος 50—58 καὶ μῆκος 49—82, περιλαμβάνει τὴν Σιλεσίαν τὰς μεταξὺ τοῦ Ὀδέρου καὶ τῆς Δβίνας χώρας, ἅπασαν τὴν ἰδίως Πολωνίαν, τὴν ἰδίως Πρωσσίαν καὶ τὴν Λιθουανίαν, καὶ ἔχει τοὺς ἑπομένους χαρακτῆρας. Πεδιὰς ἀργιλο-αμμώδης, ὑγρὰ καὶ γόνιμος. Ὀροπέδιον τῆς ἀνατολικῆς Πρωσσίας ὕψους 600 ποδῶν. Διανομὴ τῶν ὑδάτων μεταξὺ Βαλτικῆς καὶ Εὐξείνου ἐν πεδιάδι χαμηλοτάτῃ. Ἡ Βολυνία ὑψουμένη κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν τοῦ Δνειπέρου. Μέση θερμοκρασία ἐν Βερολίνῳ 9, 2, ἐν Βίλνᾳ 8, 7. Μίγιστον ψῦχος ἐν Βαρσοβίᾳ — 18, 9. Δάση ὁρῶν, πευκῶν, μέχρι τῶν ὀχθῶν τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης καὶ μέχρι τῶν ποντικῶν στεππῶν. Ἀναρίθμητοι μικραὶ λίμναι πρὸς τὴν Βαλτικὴν εἰς 20 λεύγας ἀπὸ τῶν παραλίων αὐτῆς. Ἔλλειψις ἀμπέλου. Καλλιέργεια ἁπάντων τῶν δημητριακῶν καρπῶν. Ἵπποι, βόες. — Ἔνατον κλίμα τῶν κυμβρο-γερμανικῶν πεδιάδων. Κεῖται εἰς πλάτος 50ο 30′—47ο 30′ καὶ μῆκος 19—32′ περιλαμβάνει τὸ λεκανοπέδιον τοῦ Ῥήνου ἀπὸ τοῦ Κόβλενζ, τὸ Κάτω Βέλγιον, τὴν Ὁλλανδίαν, ἅπασαν τὴν Βόρειον Γερμανίαν πρὸς Β τῶν ὀρέων Harz, τὰς μεταξὺ Ἔλβα καὶ τοῦ Ὀδέρου χώρας, τὴν Ἰουτλάνδην καὶ τὰς Δανικὰς νήσους τῆς Βαλτικῆς, καὶ ἔχει τοὺς ἑπομένους χαρακτῆρας. Πεδιάδες ἀργιλώδεις περιέχουσαι καύσιμον ὕλην. Ὕψη 1200 ποδῶν ἐν Ἰουτλάνδῃ καὶ 600 ἐν Μεκλεμβούργῳ. Ἅπαντα τὰ εἴδη τῶν δημητριακῶν καρπῶν. Δάση προσεγγίζοντα εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν μέχρι 5 ἢ 10 λευγῶν. ΒΔ ἄνεμοι ἐπικρατοῦντες καὶ ἐπιβλαβεῖς εἰς τὰ μεγάλα φυτά. Ἐρείκη εἰς τὰς ὑψηλὰς πεδιάδας. Ἄκρα γονιμότης εἴς τινα μέρη. Μέση θερμοκρασία ἐν Βρυξέλλαις 10, 5 ἐν Ἁῃ 9, 8, Βερολίνῳ 8, 2, ἐν Κοπεναγῇ 7, 6. Μεγάλα ψύχη συνήθη ἐν Βρυξέλλαις — 10, 1, ἐν Φρανεκὲρ—14, ἐν Βερολίνῳ.—12, 6, ἐν Κοπεναγῇ—11, 9.—Δέκατον κλίμα τῶν Βρεταννικῶν νήσων. Κεῖται εἰς πλάτ. 50—61 καὶ μῆκος δυτ. 7ο—19ο 30′, ὑποδιαιρεῖται εἰς 5 κλίματα, τῶν πεδιάδων τῆς Ἀγγλίας, τῶν κεμβρικῶν ὀρέων, τῶν λόφων τοῦ Δερβῦ, τῶν καλληδονικῶν ἀρέων καὶ τῆς Ἰρλανδίας, συμπεριλαμβάνει τὰς Φερόας νήσους εἰς 62ο πλάτ., καὶ ἔχει τοὺς ἑπομένους χαρακτῆρας. Ὄρη ὕψους 4 χιλ. ποδῶν κατὰ ΒΔ. Πεδιάδες τιτανώδεις πρὸς Ν. Λίμναι ἐν Σκωτίᾳ, ἕλη κινητὰ ἐν Ἰρλανδίᾳ. Μέση θερμοκρασία ἐν Λονδίνῳ 10, 2 (Ῥεωμύρου), ἐν Δουβλίνῳ 9, 5, ἐν Ἐδιμβούργῳ 8, 8. Μίσος ὅρος μεγάλου ψύχους ἐν Λονδίνῳ 5, 6. Κλίμα μεταβλητὸν πανταχοῦ, ὑγρότατον καὶ γλυκὺ ἐν Ἰρλανδίᾳ. Γεννήματα. Δάση.—Ἑνδέκατον κλίμα ἑρκυνιο-καρπαθίων. Κεῖται εἰς πλάτ. 46—52 καὶ μῆκος 25—44, περιλαμβάνει τὰ ὄρη καὶ τὰ ὀροπέδια τοῦ Βίστερβαλδ, τῆς Ἔσσης, τοῦ Harz, τῆς Θυριγγίας, τῆς Φραγκονίας, τοῦ ἐκλεκτοράτου, μέρος τῆς Σαξωνίας, τὰ Σουδήτια ὄρη, τὴν ἄνω Σιλεσίαν, τὴν Μοραυίαν, τὰ Καρπάθια καὶ μέρος τῆς Γαλικίας, τῆς ἄνω Οὐγγαρίας καὶ τῆς Τρανσυλβανίας, ὑποδιαιρεῖται εἰς τέσσαρα κλίματα, τῶν Ἑρκυνίων, τῶν Σουδητείων, τῶν Καρπαθίων καὶ τῶν Δακικῶν Ἄλπεων, καὶ ἔχει τοὺς ἑπομένους χαρακτῆρας. Ὕψος τῶν Σουδητείων 5 χιλ. πόδας· τῶν Καρπαθίων 8 καὶ τῶν Δακικῶν Ἄλπεων 9. Ὀροπέδια τῆς Σαξωνίας 600 πόδας, τῆς Βοημίας 1200, τῆς Ἄνω Οὐγγαρίας καὶ τῆς Τρανσυλβανίας 1900. Δάση ὑγρά. Ἐρείκη ἄρθονος. Ὀλίγαι λίμναι. Μέγα ψῦχος ἐν Δαμβέργῃ — 29

Δημοσιεύσεις Βικιπαίδειας

μέχρι 28· ἐν Πράγῃ—17, 2 (Ῥεωμύρου), Μέση θερμοκρασία ἐν Πράγῃ 9, 7 ἐλαττουμένη πρὸς Α. Ἡ ἄμπελος βλαστάνει εἰς προφυλαττόμενα μέρη μέχρι τῆς 51ης μοίρας. Τὰ τελευταῖα δενδρύλλια. — Δωδέκατον· κλίμα τῶν παραδουναβίων κοιλάδων. Κεῖται εἰς πλάτ. 48ο 30′—43 καὶ μῆκ. 25—47, περιλαμβάνει τὴν Κάτω Αὐστρίαν, σχεδὸν ἅπασαν τὴν Οὐγγαρίαν, τὴν Βοσνίαν καὶ τὴν Σερβίαν ἐν μέρει, τὴν Βουλγαρίαν, τὴν Βλαχίαν, τὴν Μολδαυίαν, τὴν Βεσσαραβίαν, ὑποδιαιρεῖται εἰς πέντε κλίματα, καὶ ἔχει τοὺς ἑπομένους χαρακτῆρας. Δρῦς ὑψηλαὶ τῶν Ἄλπεων καὶ τῶν Καρπαθίων. Δύο ὁδοὶ ἡ πρὸς Β τῆς Δούβας καὶ ἡ παρὰ τὴν Ὄρσοβαν. Ὕψος τῆς Βιέννης 478 πόδ. τοῦ Σεμλίνου 270. Πεδιάδες ἀπέραντοι, ἁλατοῦχοι καὶ ἀσφαλτώδεις. Ἕλη ἐκτενῆ κατὰ μῆκος τοῦ Δουνάβεως. Μέση θερμοκρασία ἐν Βιέννῃ 10, 3, ἐν Βούδῃ 10, 6, ἐν Γαλαζίῳ 8, 9. Ὑπερβολικὰ θάλπη κατὰ τὰς πεδιάδας τῆς Οὐγγαρίας. Ζωηρὰ ψύχη ἐν Βοσνίᾳ κατὰ τὴν βόρειον πλευράν. Ἄνεμοι ψυχροὶ τῆς Ῥωσσίας εἰς Μολδαυίαν. Ὁ Κάτω Δούναβις πήγνυται ἐπὶ πολὺν χρόνον. Ἄμπελος, σῖτος, ἐπὶ τῶν λόφων, ὀρίζιον καὶ βούβαλοι.—Δέκατον τρίτον· κλίμα τῶν Ἄλπεων. Κεῖται εἰς πλάτ. 43—49 καὶ μῆκος 20—34, ὑποδιαιρεῖται εἰς τέσσαρα κλίματα, τὸ ἰδίως ἀλπικόν, τὸ βόρειον ἢ γερμανικὸν ὑποάλπειον, τὸ νοτιοανατολικὸν ἢ Ἰταλικὸν ὑποάλπειον καὶ τὸ νοτιοδυτικὸν ἢ γαλλικὸν ὑποάλπειον, καὶ ἔχει τοὺς ἑπομένους χαρακτῆρας. Σύνηθες ὕψος τῶν ὀρέων ἀπὸ δέκα μέχρι δέκα πέντε χιλιάδων ποδῶν. Ὀροπέδια 1000 μέχρι 1500 ποδῶν. Πεδιὰς τῆς Λομβαρδίας 200 ποδῶν ὕψους. Μέση θερμοκρασία τοῦ ἀλπικοῦ κλίματος ἐν Βέρνῃ 3, 4, ἐν Ζυρίχῃ 8, 8, ἐν Γενεύῃ 9, 9, τοῦ βορείου ὑποαλπείου ἐν Ῥατισβόννῃ 8, 9, τοῦ νοτιοδυτικοῦ ἐν Dijon 11, 2, ἐν Μασσαλίᾳ 15, τοῦ νοτιοανατολικοῦ ἐν Μεδιολάνῳ 13, 2. Τὰ τενάγη τῆς Βενετίας ἐνίοτε πήγνυνται. Πρεῖντα πάντων τῶν εὐρωπαϊκῶν κλιμάτων ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς ἀναλόγως τοῦ ὕψους. Φυτὰ τῆς Λαπωνίας ἐπὶ τῶν κορυφῶν, φοίνικες κατὰ τὰ παράλια. Ἐν τῷ γερμανικῷ ὑποαλπείῳ κλίματι ὑψηλοτέρῳ τῶν ἄλλων ὑποαλπείων κλιμάτων καὶ ἐκτεθειμένῳ εἰς τοὺς βορείους ἀνέμους μετὰ δυσκολίας βλαστάνει ἡ ἄμπελος —. Δέκατον τέταρτον· κλίμα τῆς ὠκεανείου Γαλλίας. Κεῖται εἰς πλάτ. 42ο, 30′—53ο, 23, περιλαμβάνει τὰς ἐπικρατείας τῶν ποταμῶν Σηκουάνα, Λοσὰρ καὶ Γαρούνα, ὑποδιαιρεῖται εἰς 6 κλίματα καὶ ἔχει τοὺς ἑπομένους χαρακτῆρας. Ἡ κορυφὴ τοῦ κλίματος παρουσιάζει ὀροπέδιον ὕψους 1200 μέχρι 1800 ποδῶν ἐκτεινόμενον ὑπὸ ἡφαιστείων ὀρέων 5 μέχρις 6 χιλ. ποδῶν. Τὰ λοιπὰ μέρη συνίστανται εἰς πεδιάδας μετὰ ὑψωμάτων καὶ λόφων ἀσημάντων. Ὀλίγαι λίμναι, ποταμοὶ ἀβαθεῖς. Μέση θερμοκρασία ἐν Παρισίοις 10, 6. Ἡ μέση θερμοκρασία τοῦ ψυχροτέρου μηνὸς ἐν Βορδιγάλοις 5 ἐν Νάνταις 3, 9 ἐν Κλαρμόντῃ —2, 2. Ἡ ἄμπελος ὑπερβαίνει τὴν 49ην μοῖραν, ἀλλ' ἀποφεύγει τὴν προσέγγισιν τῆς θαλάσσης. Δάφνη ἐν Βρέστῃ. Σῖτος μέχρι 3 χιλ. ποδ. ὕψους. — Δέκατον πέμπτον· κλίμα τοῦ Αἵμου καὶ τοῦ Αἰγαίου Πελάγους. Κεῖται εἰς πλάτ. 35—43, καὶ μῆκ. 35—46, περιλαμβάνει τὰ ὄρη τῆς Δαλματίας, τῆς Μακεδονίας, τῆς Θράκης μετὰ πασῶν τῶν χερσονήσων καὶ τῶν νήσων τῆς Ἑλλάδος, συμπεριλαμβανόμενης καὶ τῆς Κρήτης, ὑποδιαιρεῖται εἰς 6 κλίματα, καὶ ἔχει τοὺς ἑπομένους χαρακτῆρας. Τὸ ὕψος τῶν ὀρέων ἐν γένει ἄγνωστον. Ἡ χιὼν πίπτει ἐνίοτε ἐν μέσῳ τοῦ θέρους ἐπὶ τοῦ Αἵμου, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἀνδρῳ· ὁ Α ἄνεμος βορεροὺς καὶ ὑγιεινός, ὁ δὲ Ν καὶ ΝΑ νοσώδεις ἔν τισι μέρεσι. Ἐλαῖαι, πορτοκαλέαι, μύρτοι, πρὸς Ν τοῦ Αἵμου. Ἄμπελοι κατὰ τὰ παράλια. Ποικιλία κλίματος ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν. Ἡ Κωνσταντινούπολις κειμένη μεταξὺ τοῦ Ταύρου καὶ τοῦ Αἵμου ἔχει χειμῶνα δριμύτερον τοῦ ἐν Βενετίᾳ.—Δέκατον ἕκτον· κλίμα τῶν Ἀπεννίνων. Κεῖται εἰς πλάτ. 36ο—44ο 30′, καὶ μῆκ. 25—31. Περιλαμβάνει τὴν Ἰταλίαν μετὰ τῶν παρακειμένων νήσων, ὑποδιαιρεῖται εἰς τρία κλίματα, τῶν Ἀπεννίνων ἐν Ἰταλίᾳ, τῆς Αἴτνης ἐν Σικελίᾳ καὶ τοῦ Ἀντιαπεννίνου ἐν Σαρδοῖ καὶ Κορσικῇ, καὶ ἔχει τοὺς ἑπομένους χαρακτῆρας. Ἐν τῇ χερσονήσῳ ἡ βόρειος καὶ ἡ ἀνατολικὴ πλευρὰ τῶν Ἀπεννίνων φαίνονται ψυχρότεραι τῶν δύο ἄλλων πλευρῶν. Ἐν Ῥώμῃ μέση θερμοκρασία 15, ψυχροτέρου μηνὸς μέση θερμοκρασία 5, 7. Ἔκτακτοι θύελλαι ἕνεκα τοῦ ἀνέμου τοῦ καλουμένου Σορόκκου. Νοσώδεις ἀτμοὶ ἐν Σαρδοῖ, εἰς τὰ Ποντικὰ ἕλη κτλ. Ἄμπελοι ἐν τοῖς παραλίοις. Σακχαροκάλαμος ἐν Καλαβρίᾳ καὶ ἐν Σικελίᾳ. — Δέκατον ἕβδομον· κλίμα τῆς Ἰβηρικῆς χερσονήσου. Κεῖται εἰς πλάτ. 36ο — 43ο 30′ μῆκος 8—21, περιλαμβάνει τὴν Ἱσπανίαν καὶ τὴν Πορτογαλίαν, ὑποδιαιρεῖται εἰς 6 κλίματα, καὶ ἔχει τοὺς ἑπομένους χαρακτῆρας. Ὄρη χαμηλότερα τῶν Ἄλπεων. Ἀκατάπαυστοι χιόνες ἐπὶ τῶν Πυρηναίων κτλ. Ὑπερβολικὴ ὑγρασία κατὰ

τὰ βόρεια παράλια. Ξηρασία τοῦ κεντρικοῦ ὀροπεδίου. Ὑγιειναὶ μέρη ἡ Βαλεντία καὶ ἡ Μουρκία ἐκτεθειμένα πρὸς ἀνατολάς. Τὰ ζωηρότερα ψύχη, εἰς τοὺς πρόποδας τῶν Πυρηναίων — 6, ἐν Μαδρίτῃ—3, ἐν Κάδιξ 7. Τὰ θάλπη ἐν ταῖς Ἀστουρίαις 24, ἐν Μαδρίτῃ 27, ἐν Κάδιξ 31. Ἐν Λισβόνῃ μέση θερμοκρασία 16, 5. Ὁ κίτρινος πυρετὸς δὲν ὑπερβαίνει τὸ ὕψος ἑξακοσίων ποδῶν.

Πολιτικὴ Γεωγραφία. Πολιτικὴ διαίρεσις. Αὕτη εἰς ἅπαντα τὰ μέρη τοῦ κόσμου πάσχει μεταβολάς. Ἐν Εὐρώπῃ ἰδίως ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ΙΘ' αἰῶνος ἐπῆλθον πλεῖσται μεταβολαὶ ἐπενεγκοῦσαι γενικὴν μεταμόρφωσιν τοῦ χάρτου αὐτῆς. Γενικὴ τάσις ὑπάρχει εἰς τὸν σχηματισμὸν μεγάλων κρατῶν διὰ τῆς συνενώσεως πολλῶν μικρῶν· τοῦτο δὲ ἐπετεύχθη ἰδίως ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Γερμανίᾳ. Ἡ σημερινὴ (ἀρχαὶ τοῦ 1873) πολιτικὴ θέσις τῆς Εὐρώπης εἶναι ἡ ἑπομένη. Πρὸς Β κεῖνται Ἀγγλία, Σουηδία μετὰ τῆς Νορβηγίας, Δανία καὶ Ῥωσσία. Ἐν τῷ κέντρῳ Γαλλία, Βέλγιον, Ὁλλανδία, Ἑλβετία, Γερμανία, Αὐστροουγγαρία. Πρὸς Ν. Πορτογαλία, Ἱσπανία, Ἰταλία, Τουρκία, Ἑλλάς. Ἡ Ἀγγλία συγκειμένη ἐκ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας, τῆς Ἰρλανδίας καὶ τῶν πέριξ νήσων, κατέχει ἐν τῇ Μεσογείῳ τὸ Γιβραλτὰρ καὶ τὴν Μελίτην, ἔχει δὲ κτήσεις καὶ ἀποικίας καὶ ἐν ἅπασι τοῖς λοιποῖς μέρεσι τοῦ κόσμου. Ἡ Σουηδία καὶ ἡ Νορβηγία εἶναι συνδεδεμέναι ἐν τῷ προσώπῳ κοινοῦ βασιλέως, ἀλλ' ἔχουσιν ἑκατέρα ἰδίαν κυβέρνησιν. Ἡ Δανία συμπεριελάμβανε καὶ τὰ γερμανικὰ δουκάτα Σλέσβιξ, Ὄλστεϊν καὶ Λαουεμβούργου, ἅτινα διὰ τῆς ἐν Βιέννῃ συνθήκης τῆς 30 ὀκτωβρίου 1864 παρεχωρήθησαν εἰς τοὺς ἡγεμόνας τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Πρωσσίας, ὕστερον δὲ ἔμειναν μόνον εἰς τὴν κυριαρχίαν τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσσίας. Ἐξαρτῶνται δὲ ἐξ αὐτῆς καὶ αἱ Φερόαι νῆσοι, ἡ Ἰσλανδία, μέρος τῆς Γροελλανδίας καὶ τρεῖς ἐκ τῶν Ἀντιλλῶν. Ἡ Ῥωσσία ἐκτὸς τῆς ἰδίως βωσικῆς αὐτοκρατορίας συμπεριλαμβάνει καὶ τὸ βασίλειον τῆς Πολωνίας, καὶ τὸ μέγα δουκάτον τῆς Φινλανδίας· περιέχει δὲ καὶ ἐκτεταμένας χώρας ἐν Ἀσίᾳ. Ἡ Γαλλία περιορισθεῖσα κατὰ τὸ 1815 ἐντὸς τῶν πρὸ τοῦ 1789 ἀρχαίων ὁρίων της ηὐξήθη τῷ 1860 διὰ τῆς προσαρτήσεως τῆς Σαβοΐας καὶ τῆς Νικαίας παραχωρηθεισῶν ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Σαρδηνίας, ἀλλὰ τῷ 1871 παρεχώρησεν εἰς τὴν γερμανικὴν αὐτοκρατορίαν τὴν Ἀλσατίαν καὶ τὴν Λωρραίνην· κατέχει δὲ χώρας καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς μέρεσι τοῦ κόσμου. Τὸ Βέλγιον ἑνωθὲν ἀκουσίως τῷ 1815 μετὰ τῆς Ὁλλανδίας, ἀπεσπάσθη αὐτῆς καὶ ἀπετέλεσεν ἴδιον βασίλειον τῷ 1831. Μετὰ τῆς Ὁλλανδίας εἶναι συνενωμένον ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ βασιλέως καὶ τὸ μέγα δουκάτον τοῦ Λουξεμβούργου, ἔχον ὅμως ἰδίαν κυβέρνησιν· αὕτη ἔχει καὶ ἀποικίας ἐν Ἀσίᾳ καὶ ἐν Ἀμερικῇ. Ἡ Ἑλβετία ἀποτελεῖ ὁμοσπονδίαν συγκειμένην ἐξ 25 τοπαρχιῶν ἐχουσῶν ἑκάστης ἰδίαν ἐσωτερικὴν διοίκησιν. Ἡ Γερμανία ἀπὸ τοῦ 1815 ἀπετέλει ὁμοσπονδίαν, ἧς προήδρευεν ἡ Αὐστρία, ἔχουσα καὶ χώρας μὴ συμπεριλαμβανομένας ἐν τῇ ὁμοσπονδίᾳ, τὰ δευτερεῖα δὲ κατεῖχεν ἡ Πρωσσία ἔχουσα καὶ αὕτη χώρας μὴ συμπεριλαμβανομένας ἐν τῇ ὁμοσπονδίᾳ· συνέκειτο δὲ ἐκ κρατῶν ἀνεξαρτήτων ἀπ' ἀλλήλων, καὶ διῳκεῖτο ὑπὸ Διαίτης, εἰς ἣν μετεῖχε καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Δανίας ὡς ἡγεμὼν τῶν γερμανικῶν χωρῶν Σλέσβικ, Ὄλστεϊν καὶ Λαουεμβούργου καὶ ὁ τῆς Ὁλλανδίας ὡς μέγας δοὺξ τοῦ Λουξεμβούργου. Ἡ ὁμοσπονδία αὕτη διελύθη τῷ 1860 καὶ κατόπιν συνεστήθη ἡ βόρειος Γερμανικὴ ὁμοσπονδία ὑπὸ τὸν προεδρείαν τῆς Πρωσσίας ἀποκλεισθείσης τῆς Αὐστρίας καὶ μὴ συμπεριληφθέντων τῶν νοτίων γερμανικῶν κρατῶν Βαυαρίας, Βυρτεμβέργης, Βάδεν καὶ Ἔσσης. Ἀλλὰ κατόπιν τὰ νότια κράτη εἰσῆλθον εἰς τὴν Βόρειον Γερμανικὴν ὁμοσπονδίαν καὶ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1871 ἀνηγορεύθη ἐν Βερσαλλίαις αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας καὶ οὕτω συνέστη ἡ Γερμανικὴ αὐτοκρατορία διὰ νέου συντάγματος τεθέντος εἰς ἐνέργειαν τῇ 4ῃ μαΐου 1871. Ἡ Γερμανία περιλαμβάνει ἤδη τέσσαρα βασίλεια τῆς Πρωσσίας, τῆς Βαυαρίας, τῆς Σαξωνίας, καὶ τῆς Βυρτεμβέργης· ἓξ μεγάλα δουκάτα Βάδεν, Ἔσσης, Μεκλεμβούργο-Σβερίνον, Σάξ Βάϊμαρ, Μεκλεμβούργου-Στρέλιτζ καὶ Ὀλτεμβούργου, πέντε δουκάτα, Βρούνσβικ, Σάξ-Μεϊνιγγεν, Σὰξ-Ἄλτενβουργ, Σὰξ-Κοβούργ-Γόθης, καὶ Ἀνχάλτης, ἑπτὰ ἡγεμονίας Σχβαρζβουργ-Ῥουδολστάδης, Βαλδέκκης, τῶν δύο Ῥέους, Σχασεμβουρ-Λίππης, καὶ Λίππης-Δελτμάλδεν, τρεῖς ἐλευθέρας πόλεις Λυβέκκην, Βρέμην καὶ Ἀμβοῦργον καὶ τὴν ἀμέσως ἐκ τῆς αὐτοκρατορίας ἐξαρτωμένην χώραν Ἀλσατίας καὶ Λωρραίνης τὴν κατακτηθεῖσαν ὑπὸ τῆς Γαλλίας. Ἡ Αὐστροουγγαρία συνέκειτο ἀπὸ τοῦ 1815 ἐκ διαφόρων χωρῶν γερμανικῶν, σλαβικῶν, οὐγγαρικῶν καὶ ἰταλικῶν· τῷ 1859 ἀπώλεσεν αὕτη τὴν Λομβαρδίαν καὶ τῷ 1866 τὴν Βενετίαν ἀπὸ δὲ τοῦ 1860

ἐδιχάσθη εἰς δύο μέρη χωριζόμενα διὰ τοῦ ποταμοῦ Λείθα καὶ ἔχοντα ἕκαστον ἰδίαν ἐσωτερικὴν διοίκησιν, συνηνωμένα δὲ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἡγεμόνος καὶ κοινὰ ἔχοντα τρία μόνον ὑπουργεῖα τῶν ἐξωτερικῶν, τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῶν στρατιωτικῶν. Ἡ Πορτογαλία καὶ ἡ Ἱσπανία ἔχουσι κτήσεις καὶ εἰς ἄλλα μέρη τοῦ κόσμου. Ἡ Ἰταλία περιλαμβάνει ἅπασαν τὴν Ἰταλικὴν χερσόνησον, ἐνῷ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἡ χερσόνησος αὕτη συνέκειτο ἐκ πολλῶν κρατῶν ἀνεξαρτήτων ἀπ' ἀλλήλων· ἀνεξάρτητα κράτη ἐν τῇ χερσονήσῳ εἶναι μόνον ἡ ἡγεμονεία τοῦ Μόνακο καὶ ἡ δημοκρατία τοῦ Ἁγίου Μαρίνου μικρότατον μὲν κράτος ἀλλ' ἀρχαιότατον. Ἡ Τουρκία ἐκτὸς τῶν ἐν Εὐρώπῃ κειμένων χωρῶν περιλαμβάνει καὶ ἄλλας ἐκτενεστάτας ἐν Ἀσίᾳ καὶ ἐν Ἀφρικῇ. Ἐκ τῶν ἐν Εὐρώπῃ χωρῶν αὐτῆς τινὲς ἀποτελοῦσι τὰς ἀνεξαρτήτους ἡγεμονίας, Σερβίαν, Ῥουμανίαν καὶ Μαυροβούνιον. Ἡ Ἑλλὰς σύγκειται ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ἀποσπαθεισῶν ἀπὸ τῆς Τουρκίας τῷ 1829 καὶ ἐκ τῶν Ἰονίων νήσων παραχωρηθεισῶν ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας οἰκειοθελῶς τῷ 1863. Ἐκ τῶν κρατῶν τούτων μέγιστον κατὰ τὴν χωρογραφικὴν ἔκτασιν εἶναι ἡ Ῥωσσία ἐπεκτεινομένη ἐπὶ τὰ 64 ἑκατοστὰ τῆς Εὐρώπης· ἐκ τῶν λοιπῶν μεῖζον εἶναι ἡ Σουηδο-νορβηγία ἔχουσα ἔκτασιν ὑπὲρ τὰ δύο δέκατα τρίτα τῆς Ῥωσίας· ἐπέρχονται Αὐστροουγγαρία μετὰ τοῦ Λιχτενστάϊν, Γερμανία, Γαλλία, Τουρκία μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῆς ἐξαρτωμένων κρατῶν, Ἱσπανία μετὰ τῆς Ἀνδόρας, Ἀγγλία, Ἰταλία μετὰ τῆς ἡγεμονείας τοῦ Μόνακο καὶ τῆς δημοκρατίας τοῦ Ἁγίου Μαρίνου, Δανία μετὰ τῶν νήσων Φερόης καὶ τῆς Ἰσλανδίας, Πορτογαλία μετὰ τῶν Ἀζορῶν καὶ τῆς Μαδέρας, Ἑλλὰς, Ἑλβετία, Ὁλλανδία μετὰ τοῦ Λουξεμβούργου καὶ Βέλγιον. Ὁ πληθυσμὸς ἁπάσης τῆς Εὐρώπης ὑπολογίζεται εἰς 301,700 χιλ. Τὴν πρώτην θέσιν καὶ ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ κατέχει ἡ Ῥωσσία περιέχουσα μετὰ τῆς Φινλανδίας ὑπὲρ τὰ 71 ἑκατομμύρια κατοίκων, τουτέστιν ὀλιγώτερον τοῦ ἑνὸς τετάρτου· ἐπέρχονται κατὰ σειρὰν Γερμανία, Γαλλία, Αὐστροουγγαρία, Ἀγγλία, Ἰταλία, Ἱσπανία, Τουρκία, Σουηδία μετὰ τῆς Νορβηγίας, Βέλγιον, Πορτογαλία, Ὁλλανδία, Ἑλβετία, Ἑλλάς. Ὡς πρὸς τὴν πυκνότητα τῶν κατοίκων τὴν πρώτην θέσιν κατέχει τὸ Βέλγιον ἔχον 173 κατοίκους ἐπὶ ἑνὸς τετραγωνικοῦ χιλιαμέτρ. Ἐπέρχονται Ὁλλανδία 110, Ἀγγλία 101, Ἰταλία 90, Γερμανία 70, Γαλλία 69, Ἑλβετία 64, Αὐστροουγγαρία 58, Δανία ἄνευ τῶν νήσων Φερόης καὶ τῆς Ἰσλανδίας 48, Πορτογαλία 45, Ἱσπανία 33, Τουρκία 31, Ἑλλὰς 27, Ῥωσσία 14, Σουηδία μετὰ τῆς Νορβηγίας 8. Ἐὰν ὡς πρὸς τὴν πυκνότητα ἡ Δανία συμπεριληφθῇ μετὰ τῶν νήσων Φερόης καὶ τῆς Ἰσλανδίας αὕτη περιέχει 13 μόνον κατοίκους ἐπὶ ἑνὸς τετραγωνικοῦ χιλιαμέτρου καὶ ἐπομένως κατωτέρα καὶ τῆς Ῥωσσίας, καθόσον εἷς κάτοικος τῶν νήσων τούτων ἀναλογεῖ ἐπὶ χώρας μείζονος ἑνὸς τετρ. χιλιαμ. Κατὰ μέσον ὅρον ἡ πυκνότης τῆς Εὐρώπης δύναται νὰ ὑπολογισθῇ εἰς 31 κατοίκ. ἐπὶ ἑνὸς τετραγ. χιλιαμ.

Ἐθνογραφία. Εἶναι δυσκολωτάτη ἡ κατάταξις τῶν ἐθνῶν τῶν κατοικούντων τὴν Εὐρώπην ἕνεκα τῆς μεγίστης ἀβεβαιότητος προερχομένης ἐκ πολλῶν αἰτίων. Πολλὰ ἔθνη τῆς ἀρχαιότητος ἐξέλιπον ἐξ ὁλοκλήρου, ἄλλα συνανεμίχθησαν πρὸς νεώτερα εἰσβαλόντα εἰς τὰς χώρας των καὶ διὰ τῆς ἐπιγαμίας, τῆς ἐπιβολῆς τῆς γλώσσης καὶ τῶν ἐθίμων συνεχωνεύθησαν καὶ ἐπετελέσθησαν ἐκ τῆς συγχωνεύσεως μικτὰ ἔθνη, καὶ οὕτω καθεξῆς· ὥστε λαβύρινθος καταντᾷ ἡ διάκρισις καὶ ὁ ἀκριβὴς προσδιορισμὸς τῶν ἐθνῶν. Τὸ μόνον ὀπωσοῦν ἀκριβὲς γνώρισμα καθίσταται ἡ γλῶσσα, ἀλλὰ καὶ αὕτη πολλάκις ἐξαπατᾷ ἢ καθίστησιν ἀβεβαίαν τὴν διάκρισιν. Ἐν τούτοις αὕτη μόνη δύναται νὰ καταστῇ ὁδηγὸς καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς ὁ Α. Βάλβης ἐσχημάτισεν ἄτλαντα τῶν ἐθνῶν τῶν κατοικούντων τὴν Εὐρώπην, ἣν καὶ ἀκολουθοῦμεν. Κατ' αὐτὸν ὑπάρχουσιν εἴκοσιν οἰκογένειαι, ἐξ ὧν κατάγονται ἅπαντα τὰ ἔθνη τῆς Εὐρώπης· ἡ ἰβηρικὴ ἢ βασκικὴ περιλαμβάνουσα τοὺς Ἐσκουαλδινάκους γνωστοτέρους ὑπὸ τὰ ὀνόματα Βάσκων ἢ Βασκογκιάδων ἐν Ἱσπανίᾳ καὶ Γαλλίᾳ· ἡ κελτικὴ περιλαμβάνουσα τοὺς ἀπογόνους τῶν Κελτῶν ἐν Ἰρλανδίᾳ, Σκωτίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ, τοὺς Κίμβρους ἢ Οὐαλλοὺς ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ τὰς Βρευζάρδους ἢ Κάτω Βρετόνους ἐν Γαλλίᾳ· ἡ ἑλληνο-λατινὴ περιλαμβάνουσα τοὺς Ἀλβανοὺς καὶ τοὺς Ἕλληνας ἐν τῇ Τουρκίᾳ, τῇ Ἑλλάδι καὶ ἀλλαχοῦ, τοὺς Ῥωμάνους ὑποδιαιρουμένους εἰς Κατολάνας, Βαλεντιανούς, Μαϊορκίνους ἐν Ἱσπανίᾳ, Λαγγεδοκιανούς, Λουγδονικιούς, Ὠβερνιανούς, Λιμουσίνους καὶ Γάσκωνας ἐν Γαλλίᾳ, Σαβοϊανοὺς ἐν Σαβοΐᾳ, Ῥαιτίους κτλ. ἐν Ἑλβετίᾳ, τοὺς Ἰταλοὺς ἐν Ἰταλίᾳ, τοὺς Γάλλους ἐν Γαλλίᾳ, Βελγίῳ καὶ Ἑλβετίᾳ, τοὺς Ἱσπανοὺς ἐν Ἱσπανίᾳ, τοὺς Πορτογάλλους ἐν Πορτογαλίᾳ καὶ ταῖς Ἀσώραις νήσοις, τοὺς Βλάχους καὶ Μολ-

δανούς ἐν Αὐστρίᾳ, Τουρκίᾳ καὶ Ῥωσσίᾳ· ἡ γερμανικὴ περιλαμβάνουσα τοὺς Γερμανοὺς τῆς Ἄνω Γερμανίας ὑποδιαιρουμένους εἰς Σουάβους, Βαυαροὺς Αὐστριακοὺς, Φραγκωνιανοὺς Ἄνω Σάξωνας κ.τ.λ. τοὺς Γερμανοὺς τῆς Κάτω Γερμανίας ἢ Βεστφαλιανούς, Σάξωνας τῆς Κάτω Σαξωνίας, Σάξωνας κατοικοῦντας τὰ κόρεια τῆς Ἄνω Σαξωνίας κτλ., τοὺς Γερμανοὺς τῆς Κάτω Γερμανίας ἢ Βεστφαλιανούς, Σάξωνας τῆς Κάτω Σαξωνίας καὶ Πρώσσους ἰδίως, τοὺς Φρίσονας ἐν Γερμανίᾳ, Δανίᾳ καὶ Ὁλλανδίᾳ, τοὺς Νεερλανδοὺς ἢ Ὁλλανδοὺς ἐν Ὁλλανδίᾳ καὶ τοὺς Φλαμανδροὺς ἐν Βελγίῳ, τοὺς Νορβηγοὺς ἐν Νορβηγίᾳ, Σουηδίᾳ καὶ κατὰ τὰ ἀρχιπελάγη τῶν Σχετλανδίων νήσων καὶ τῆς Φερόης, τοὺς Σουηδοὺς ἐν Σουηδίᾳ ταῖς πόλεσι τῆς Φινλανδίας καὶ ἀλλαχοῦ, τοὺς Δανοὺς ἐν Δανίᾳ, Ἰουτλάνδῃ καὶ ταῖς πόλεσι τῆς Σουηδίας, τοὺς Ἄγγλους ἐν Ἀγγλίᾳ, εἰς πλεῖστον μέρος τῆς Σκωτίας, εἰς μέρος τῆς Ἰρλανδίας καὶ τῆς Οὐαλλίας· ἡ σλαβικὴ περιλαμβάνουσα τοὺς Ἰλλυριοὺς διακρινομένους εἰς Σέρβους, Βοσνίους, Δαλμάτας, Βουλγάρους ἐν Αὐστρίᾳ καὶ Τουρκίᾳ, τοὺς Ῥώσσους ἐν Ῥωσσίᾳ καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ῥουσνιάκων ἐν Γαλατίᾳ, Οὐγγαρίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ, τοὺς Κροάτας, τοὺς Οὐινδοὺς καὶ τοὺς Βοημοὺς ἢ Τσέχους ἐν Αὐστρίᾳ, τοὺς Πολωνοὺς ἐν ταῖς χώραις ταῖς ἀποτελούσαις ἄλλοτε τὸ βασίλειον τῆς Πολωνίας, τοὺς Σέρβους τῆς Σαξωνίας καὶ τῆς Πρωσσίας, τοὺς Λιθουανοὺς ἐν Ῥωσσίᾳ καὶ Πρωσσίᾳ, τοὺς Λέττους ἢ Λόττους ἐν Ῥωσσίᾳ καὶ Πρωσσίᾳ· ἡ φοινικὴ ἢ τσχουδικὴ περιλαμβάνουσα τοὺς Σουόμους ἢ Φίννους ἐν τῷ μεγάλῳ δουκάτῳ τῆς Φινλανδίας καὶ ἐν τισι κυβερνείοις τῆς Ῥωσσίας, τοὺς Ἐσθονίους ἐν Ῥωσσίᾳ, τοὺς Σώμους ἢ Λάπωνας κατὰ τὰς βορείους ἄκρας τῆς Εὐρώπης ἐν Ῥωσσίᾳ καὶ Σουηδονορβηγίᾳ, τοὺς Μάρ ἢ Θεραμίσσους, τοὺς Μορδούας τοὺς Κὸμ ἢ Κομι-Μοῦρ γνωστοτέρους ὑπὸ τὰ ὀνόματα Ζυραίνων καὶ Περινιανῶν, τοὺς Οὐδις, Οὐδι-Μοῦρτ ἢ Βοτιάκους, τοὺς Μάνσι, Μάνσι-Κνὺμ, ἢ Βογούλους, ἄπαντας ἐν Ῥωσσίᾳ, τοὺς Μαντζάρους ἢ Οὔγγρους ἐν Οὐγγαρίᾳ καὶ Τρανσυλβανίᾳ· ἡ σαμοϋεδικὴ, περιλαμβάνουσα τοὺς Κάσσδο ἢ Σαμοέδας ἐν Ῥωσσίᾳ· ἡ τουρκικὴ περιλαμβάνουσα τοὺς Ὀθωμανοὺς ἢ Τούρκους ἐν Τουρκίᾳ, τοὺς Βαχκίρους, τοὺς Τσουβάχας, τοὺς Μεσχτερίκας ἐν Ῥωσσίᾳ τοὺς Οὐραύκους ἐν Ῥωσσίᾳ, τοὺς Οὐραύκους ἐν Τουρκίᾳ, τοὺς Τουρκομάνους ὑποδιαιρουμένους εἰς Νογάϊ, Κουμούκους, Βανιανοὺς κτλ. καὶ τοὺς Τατάρους ἐν Ῥωσσίᾳ· ἡ ταρταρικὴ ἢ μογγολικὴ περιλαμβάνουσα τοὺς Καλμούκους ἐν Ῥωσσίᾳ· αἱ οἰκογένειαι ἀβαρικὴ, περιλαμβάνουσα τοὺς Ἀβάρους, τοὺς Ἄνδι καὶ τοὺς Διδοέθι ἢ Δίδο Οὔσο· κασζί-κονμουκικὴ περιλαμβάνουσα τοὺς Κασζι Κουμούκους, ἡ ἀκουσχικὴ περιλαμβάνουσα τοὺς Ἀκούσχα, κουραϊκὴ περιλαμβάνουσα τοὺς Κούρα, οἰκογένειαι ὧν τὰ ἔθνη εἰσὶ γνωστὰ ὑπὸ τὸ κοινὸν ὄνομα Δέσγων ἢ Ὀρεινῶν καὶ κατοικοῦσιν ἐν Καυκάσῳ· προσέτι ἡ οἰκογένεια μιτσδγέγκι, περιλαμβάνουσα ἔθνη διάφορα κατοικοῦντα τὰ ὑψηλὰ μέρη τοῦ Καυκάσου· ἡ ἀβασγικὴ οἰκογένεια περιλαμβάνουσα τοὺς Ἀβασγούς· ἡ καυκασία περιλαμβάνουσα τοὺς Κιρκασίους· ἡ ἀρμενικὴ περιλαμβάνουσα τοὺς Ἀρμενίους τοὺς ἐν ταῖς ἐμπορικαῖς πόλεσι τῆς Τουρκίας καὶ ἔν τισι μέρεσι τῆς Ῥωσσίας καὶ τῆς Αὐστρίας· ἡ περσικὴ περιλαμβάνουσα τοὺς Ἱρόνους ἢ Οὐσέτους κατοικοῦντας ἐν τοῖς ὄρεσι τοῦ Καυκάσου καὶ τοὺς Βουχαρίους κατοικοῦντας ἔν τισιν ἐμπορικαῖς πόλεσι τῶν ΝΑ μερῶν τῆς Ῥωσσίας· ἡ σημιτικὴ περιλαμβάνουσα τοὺς Ἰουδαίους κατοικοῦντας καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην ἐκτὸς τῆς Νορβηγίας, τῆς Ἱσπανίας καὶ τῆς Πορτογαλίας, καὶ τοὺς Μελιταίους κατοικοῦντας ἐν τοῖς ἀγροῖς τῆς Μελίτης καὶ τῶν πέριξ νήσων, καὶ τοὺς Ἄραβας τοῦ Καυκάσου· ἡ σανκριτικὴ ἢ ἰνδικὴ τοὺς Ῥώμα, Κόλα ἢ Σίντα λαοὺς πλάνητα καταγόμενον ἐξ Ἰνδικῆς καὶ λαμβάνοντα διάφορα ὀνόματα κατὰ τὰς διαφόρους χώρας οἷον Βοημοὶ ἐν Γαλλίᾳ, Ζίγγανοι ἐν Γερμανίᾳ, Ζίγγαροι ἐν Ἰταλίᾳ, Γίτανοι ἐν Ἱσπανίᾳ, Γίπζοι ἐν Ἀγγλίᾳ, Ἀθίγγανοι, Κατσίβελοι καὶ Τσιγγιανὲ ἐν Τουρκίᾳ κτλ. Κατὰ τὸ Ἡμερολόγιον τῆς Γόθας τοῦ ἔτους 1873, ἅπαντα τὰ ἔθνη τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γλωσσῶν κατατάσσονται ὡς ἑπομένως Α' λαοὶ γερμανικοὶ ἔχοντες πληθυσμὸν 93,900,000 καὶ ὑποδιαιρούμενοι εἰς Γερμανούς, Νεερλανδοὺς Φλαμανδροὺς συμποσουμένους εἰς 56 ἑκατομ. καὶ 460 χιλιάδας, Ἀγγλοσάξωνας 29 ἑκατ. καὶ 400 χιλ. Σκανδιναυοὺς 8 ἑκατομ. Β' λαοὶ Ῥωμανικοὶ ἔχοντες πληθ. 97 ἑκατομ. καὶ 200 περίπου χιλιάδων, καὶ ὑποδιαιρούμενοι εἰς Γάλλους, Δυτικοὺς, Καταλῶνας συμποσουμένους εἰς 41 ἑκατ. καὶ 260 περίπου χιλ. Ἰταλοὺς καὶ Ῥαιτορωμάνους 37 ἑκατομ. καὶ 620 χιλ. Ἱσπανοὺς καὶ Πορτογάλους 16 ἑκατομ. καὶ 320 χιλ. Δακορωμάνους καὶ Μακεδονοβλάχους 8 ἑκατομ. καὶ 100 χιλ. Ἕλληνας 2 ἑκα-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

τομ. 450 χιλ. καὶ Ἀλβανοὺς 1 ἑκατομ. 440 χιλ. Γ' λαοὶ σλαυϊκοὶ ἔχοντες πληθυσμὸν 82 ἑκατομ. 150 χιλ. καὶ ὑποδιαιρούμενος εἰς Ῥώσσους καὶ Ῥουθηνοὺς συμποσουμένους εἰς 54 ἑκατομ. 530 χιλ. Τσέχους καὶ Βένδους 6 ἑκατομ. 900 χιλ Σέρβους, Κροάτας, Σλοβένους 7 ἑκατομ. 200 χιλ. Σλάβους τῆς Βουλγαρίας 4 ἑκατομ. 80 χιλ. Δ' Κίμβροι καὶ Κελτοὶ ἔχοντες πληθυσμὸν 3 ἑκατομ. 400 χιλ. Ε' Λίττονες, Λιθουανοὶ Προυσσιανοὶ 2 ἑκατομ. 880 χιλ. ς' Ἰσραηλίται ἤτοι οἱ πρεσβεύοντες τὸν Ἰουδαϊσμὸν, ὁμιλοῦντες ὅμως διαφόρους γλώσσας 5 ἑκατομ. Ζ' Φινικοὶ λαοί, Μαγιάροι. Φίννοι κτλ. 10 ἑκατομ. 420 χιλ. Η' Βάσκοι, Ἀρμένοι, Ἀθιγγανοι, Μαῦροι 1 ἑκατομ. 780 χιλ. Θ' Τοῦρκοι, Τάταροι, Μογγόλοι 4 ἑκατομ. 200 χιλ.

Θ ρ η σ κ ε ῖ α ι. Ἐπικρατοῦσα θρησκεία ἐν Εὐρώπῃ εἶναι ὁ Χριστιανισμὸς ἔχουσα τὰς τρεῖς μεγάλας ὑποδιαιρέσεις τῶν Καθολικῶν, τῶν Ὀρθοδόξων καὶ τῶν Διαμαρτυρομένων καὶ ἄλλας αἱρέσεις. Ἐκτὸς τῶν ὀπαδῶν τῆς θρησκείας ταύτης ὑπάρχουσι καὶ Μωαμεθανοὶ, Ἰσραηλίται καὶ τινες εἰδωλολάτραι. Τὸ ἡμερολόγιον τῆς Γόθας τοῦ ἔτους 1873 σημειοῖ 147 ἑκατομ. καὶ 800 χιλ. Καθολικοὺς συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν Οὐνιτῶν, 71 ἑκατομ. καὶ 600 χιλ. διαμαρτυρομένους, 200 χιλιάδες ἀνήκοντες εἰς ἄλλας χριστιανικὰς αἱρέσεις, 69 ἑκατομ. 100 χιλ. ὀρθοδόξους, 6 ἑκατομ. Ἰσραηλίτας, 6 ἑκατομ. 800 χιλ. μωαμεθανοὺς, καὶ 500 χιλ. ἀγνώστων θρησκειῶν καὶ ἰδίως εἰδωλολάτρας.

Π ο λ ι τ ε ύ μ α τ α. — Ἡ Εὐρώπη ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ὑφίσταται μεταβολὰς συνεχεῖς ὡς πρὸς τὰ πολιτεύματα, δι' ὧν κυβερνῶνται τὰ διάφορα κράτη. Ἐὰν τις ἀφαιρέσῃ ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν Ῥωσσίαν καὶ τὴν Τουρκίαν, ἐν αἷς ἐπικρατεῖ εἰσέτι τὸ ἀπόλυτον μοναρχικὸν πολίτευμα, καὶ τοι τῶν ἡγεμόνων τῶν χωρῶν τούτων ὑποβληθέντων εἰς περιορισμούς τινας, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν Ἑλβετίαν καὶ τὰς ἐλευθέρας πόλεις τῆς Γερμανίας, ὡς καὶ τὰ μικρὰ κράτη τοῦ Ἁγίου Μαρίνου καὶ τῆς Ἀνδόρας, ἐν οἷς ἐπικρατεῖ τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα, εἰς τὰ λοιπὰ κράτη ἐπικρατεῖ τὸ συνταγματικὸν μοναρχικὸν πολίτευμα, καθ' ὃ ἡ μὲν ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἀνήκει εἰς ἄρχοντα κληρονομικὸν ἐνεργοῦντα αὐτὴν δι' ὑπευθύνων ὑπουργῶν, ἡ δὲ νομοθετικὴ εἰς συνέδρια συγκείμενα ἐξ ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ ἐπιψηφιστομένης τῆς ἐπικυρώσεως τῶν νόμων ἐκ τῶν ἄρχοντα. Ὅσον διὰ τὴν Γαλλίαν αὐτὴ εὑρίσκεται ὅη εἰς κατάστασιν μεταβατικὴν, καθ' ἣν ἡ ὑπάρχει ἐν αὐτῇ μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν τοῦ συνταγματικοῦ μοναρχικοῦ πολιτεύματος καὶ τοῦ δημοκρατικοῦ· προσωρινῶς δὲ αὕτη διοικεῖται ὑπὸ ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ συγκροτούντων τὴν ἐθνοσυνέλευσιν ἥτις ὀφείλει νὰ ὁρίσῃ τὸ μέλλον αὐτῆς πολίτευμα.

Π ο λ ε μ ι κ α ὶ δ υ ν ά μ ε ι ς. — Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἅπαντα τὰ κράτη τῆς Εὐρώπης ἠναγκάζοντο καὶ ἀναγκάζονται μέχρι τῆς σήμερον νὰ ἀναπτύσσωσι τὰς πολεμικάς των δυνάμεις ἀκαταπαύστως. Συνέπεια τούτου ὑπῆρξεν ἡ τεραστία αὔξησις τῶν δυνάμεων τούτων παράτισιν. Ἡ ἐφεύρεσις δὲ ὅπλων καταστρεπτικωτάτων μετέβαλε τὸν τρόπον τοῦ πολεμεῖν οὕτως, ὥστε παρουσιάσθη τὸ ἐκπληκτικὸν θέαμα τῆς ἐντὸς ἓξ ἑβδομάδων λήξεως μεγάλου πολέμου, καὶ τὸ τρομερὸν θέαμα τοῦ φόνου ἑκατοντάδων χιλιάδων ἐν ἑκάστῃ μάχῃ. Πρώτη κατὰ ξηρὰν στρατιωτικὴ δύναμις καὶ διὰ τὸν ἄριστον διοργανισμὸν καὶ διὰ τὸν μέγιστον ἀριθμὸν εἶναι ἡ Γερμανία δυναμένη νὰ διαθέσῃ ἐν καιρῷ πολέμου 1,270,000 στρατοῦ. Ταύτης ἐφάμιλλος δύνατσι νὰ θεωρηθῇ ἡ Ῥωσσία δυναμένη καὶ αὕτη νὰ διαθέσῃ ἐν καιρῷ πολέμου 1,235,000. Μετὰ τὰς δύο ταύτας δυνάμεις ἐπέρχονται δευτερεύουσαι, ἡ Αὐστροουγγαρία, Γαλλία, Ἰταλία καὶ Ἀγγλία. Εἰς τρίτην τάξιν δύνανται νὰ καταταχθῶσιν Ἱσπανία, Τουρκία, Ἑλβετία, Σουηδία. Τὰ λοιπὰ κράτη ὀλιγωτέρους τῶν 100 χιλιάδων ἀνδρῶν δύνανται νὰ διατηρήσωσιν ἐν καιρῷ πολέμου. Ἡ δὲ Ἑλλὰς καίτοι ψηφίσασα τῷ 1867 τὴν διατήρησιν στρατοῦ ἐκ 31,300 ἀνδρῶν, κατὰ τὸ 1868 εἶχεν ὑπὸ τὰς σημαίας μόνον ἄνδρας 8,455. Ναυτικὴ δύναμις πρώτη εἶναι ἡ Ἀγγλία, ἔχουσα στόλον συγκείμενον ἐκ 378 πλοίων διαφόρων τάξεων, ὧν τὰ 358 ἀτμόπλοια. Τὴν δευτέραν θέσιν κατέχει ἡ Γαλλία· ἐπέρχονται Ῥωσσία, Τουρκία, Ἱσπανία, Σουηδία, καὶ κατόπιν Ἰταλία, Ὁλλανδία, Αὐστροουγγαρία, Γερμανία, Δανία, καὶ τελευταία ἡ Ἑλλάς.

Ο ἰ κ ο ν ο μ ι κ ά. — Γενικὴ παρατήρησις ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν τῶν διαφόρων κρατῶν δύναται νὰ γείνῃ ὅτι συνήθως αἱ δαπάναι ὑπερβαίνουσι τὰ ἔσοδα, καὶ ὡς ἐν τούτου τὰ δημόσια χρέη ὁλονὲν αὐξάνουσιν. Αἴτια τοῦ φαινομένου τούτου εἶναι πρῶτον ἡ τάσις εἰς τὴν ἐπαύξησιν τῶν πολιμικῶν δυνάμεων, καὶ δεύτερον ἡ ἐπιχείρησις πολλῶν δημοσίων ἔργων πρὸς διευκόλυνσιν τῆς συγκοινωνίας, ἤτοι σιδηροδρόμων, τηλεγράφων, ταχυδρομείων,, τρίτον βελτίωσις τῆς ἐκπαιδεύσεως. Ὡς πρὸς τὰ δημόσια χρέη τὴν πρώτην

θέσιν κατέχει ἡ Γαλλία, ἧς τὸ δημόσιον χρέος ἀναβαίνει εἰς 23 δισεκατομ. φράγκα· μετ' αὐτὴν ἐπέρχεται ἡ Ἀγγλία, ἧς τὸ δημόσιον χρέος ἀναβαίνει εἰς 792 ἑκατομ. λ. στερλ. Ἄλλα κράτη ὀφείλοντα ὑπὲρ τὸ ἓν δισεκτατομ. φράγκ. εἶναι Ῥωσσία, Αὐστροουγγαρία, Ἰταλία, Τουρκία, Πορτογαλία, καὶ Γερμανία. Τῆς Ἑλλάδος τὸ δημόσιον χρέος ἀναβαίνει εἰς 242 ἑκατομ. φράγκων.

Ἐξωτερικαὶ κτήσεις.—Ἐννέα ἐκ τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν ἔχουσι κτήσεις κατὰ τὰ ἄλλα μέρη τοῦ κόσμου. Τῆς Ἀγγλίας αἱ κτήσεις ἔχουσιν ἐπιφάνειαν ὑπὲρ τὰ 20 ἑκατομ. τετρ. χιλιαμ. μετὰ 171 ἑκατομ. καὶ 610 χιλ. κατοίκων. Τῆς Τουρκίας 4 καὶ ἥμισι ἑκατομ. τετρ. χιλιαμ. μετὰ 27 ἑκατομ. καὶ 213 χιλ. κατοίκων· τῆς Ὁλλανδίας ἓν καὶ ἥμισι τετρ. χιλιαμ. μετὰ 23 ἑκατομ. καὶ 433 χιλ. κατοίκων· τῆς Ῥωσσίας ὑπὲρ τὰ 15 ἑκατομ. τετρ. χιλιαμ. μετὰ 10 ἑκατομ. καὶ 730 χιλ. κατοίκων, τῆς Ἱσπανίας αἱ κτήσεις ἔχουσι κατοίκους 6 ἑκατομ. καὶ 419 χιλ. τῆς Γαλλίας 6 ἑκατομ. καὶ 240 χιλ. τῆς Πορτογαλίας 3 ἑκατομ. καὶ 873 χιλ. τῆς Δανίας 127 χιλ. καὶ τῆς Σουηδίας 3 χιλ.

Σιδηρόδρομοι. Ἡ Εὐρώπη διαταυροῦται πανταχόσε ὑπὸ σιδηροδρόμων, οἵτινες διευκολύνουσιν εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν τὴν συγκοινωνίαν καὶ καθιστῶσι τὰ μὲν κράτη ὡς ἐπαρχίας, ἅπασαν δὲ τὴν Εὐρώπην ὡς ἓν κράτος. Καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην αἱ γραμμαὶ τῶν σιδηροδρόμων ἀποτελοῦσιν ἐκτασιν 112,693 χιλιογραμμίων. Τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ἡ Ἀγγλία, ἧς αἱ γραμμοὶ συμπεσοῦνται εἰς 21991 χιλιαμ. ἐπέρχονται κατόπιν ἡ Γερμανία 21125 χιλιαμ. Γαλλία 17666, Ῥωσσία 13377, Αὐστροουγγαρία 12017, Ἰταλία, Ἱσπανία, Βέλγιον, Σουηδία, Ἑλβετία, Ὁλλανδία, ὑπὲρ τὰ 4000 χιλιαμ. Δανία, Ῥουμανία, Πορτογαλία, Φινλανδία, Νορβηγία, Τουρκία, Λουξεμβοῦργον, ὑπὲρ τὰ 100 χιλιαμ. καὶ Ἑλλὰς 12 χιλιαμ.

Ταχυδρομεῖα. Τὰ διάφορα κράτη τῆς Εὐρώπης τοσοῦτο καλῶς διωργάνισαν τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ταχυδρομείων, ὥστε ἡ δι' ἀλληλογραφίας συγκοινωνία καὶ ταχίστη γίνεται καὶ ὀλιγοδάπανος. Καὶ κατὰ τὰ ταχυδρομεῖα πρωτεύει ἡ Ἀγγλία, ἐν ᾗ τῷ 1871 διενεμήθησαν 992 ἐκ. ἐπιστολῶν, 103 ἐκ. ἐντύπων βιβλίων καὶ 99 ἑκατ. φύλλων ἐφημερίδων. τὴν δευτέραν θέσιν κατέχει ἡ Γερμανία, τὴν τρίτην ἡ Γαλλία, τὴν τετάρτην ἡ Αὐστροουγγαρία καὶ τὴν πέμπτην ἡ Ἰταλία.

Τηλέγραφοι. Τὸ τετράστιον τοῦτο μέσον δι' οὗ ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν ἑκατομμύριοι τὰς ἰδέας τῶν ἀνθρώπων ἀπέχοντες ἀπ' ἀλλήλων χιλιάδας καὶ μυριάδας χιλιαμέτρων ἔλαβε μεγίστην ἀνάπτυξιν ἐν Εὐρώπῃ. Ἐπὶ γραμμῶν ἀποτελουσῶν ἄθροισμα 285600 χιλιάμετρα ὑπάρχουσι τηλεγραφικὰ σύρματα ἐκτάσεως 783 χιλιάδων. Τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ἡ Ἀγγλία, ἧς τὰ τηλεγραφικὰ σύρματα ἔχουσιν ἔκτασιν 154000 χιλιαμ. ἐπέρχονται Γαλλία, Γερμανία, Ῥωσσία Αὐστρία, Τουρκία, Γαλλία, Οὐγγαρία, Ἱσπανία, ὧν τὰ σύρματα ὑπὲρ τὰς 20,000 χιλιαμ. κατόπιν ἡ Σουηδία, Βέλγιον, Ἑλβετία, Ὁλλανδία ὑπὲρ τὰς 10,000 χιλιομέτρων· τελευταῖον Νορβηγία, Πορτογαλία, Ῥουμανία, Δανία, Ἑλλὰς καὶ Σερβία.

Ἐμπορικὰ πλοῖα.—Ἕτερον μέσον συγκοινωνίας εἶναι τὰ ἀτμόπλοια καὶ τὰ ἱστιοφόρα πλοῖα, ὧν μεγίστην χρῆσιν ποιοῦνται οἱ κάτοικοι τῆς Εὐρώπης. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐμπορικῶν ἀτμπλοίων καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην ἀναβαίνει εἰς 5255, τόννων 1,873,000 τῶν δὲ ἱστιοφόρων εἰς 94,700, τόννων 11,200,000. Εἰς τὰ ἀτμόπλοια τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ἡ Ἀγγλία ἔχουσα 3,376 ἀτμόπλοια, ἐπέρχεται ἡ Γαλλία 454 καὶ μετ' αὐτὴν ἡ Σουηδία 348. Ὀλιγώτερα τῶν 230 ἀλλὰ πλείονα τῶν 100 ἔχουσι Γερμανία, Ἱσπανία, Νορβηγία, Ἰταλία. Τὰ κράτη τὰ ἔχοντα ὀλιγώτερα τῶν 100 ἀτμοπλοίων φυλάττουσι τὴν ἐπομένην σειράν, Αὐστροουγγαρία, Δανία, Ὁλλανδία, Τουρκία, Ἑλλὰς καὶ Βέλγιον. Ὡς πρὸς τὰ ἱστιοφόρα πλοῖα ὑπάρχει ἡ ἀκόλουθος τάξις· Ἀγγλία 22,516, Ἰταλία 18 χιλ. 704, Γαλλία 15,324, Νορβηγία 6,875, Ἑλλὰς 5,410, Γερμανία 4,943, Ἱσπανία 4363, Αὐστροουγγαρία, Σουηδία, Δανία, Ῥωσσία, Τουρκία, ὑπὲρ τὰς 2,000 πλοίων· τέλος Πορτογαλία 817, Φινλανδία 426 καὶ Βέλγιον 55.

Μεγάλαι πόλεις. — Ἡ μεγίστη τῶν πόλεων τῆς Εὐρώπης εἶναι τὸ Λονδῖνον ἔχον κατοίκους ὑπὲρ τὰ 3 ἑκατομ., δευτέρα οἱ Παρίσιοι, ὧν οἱ κάτοικοι ὑπερβαίνουσι τὸ 1 ἑκατομ. καὶ 800 χιλιάδ., τρίτη ἡ Κωνσταντινούπολις πρασεγγίζουσα εἰς τὸ ἓν ἑκατομ., τετάρτη ἡ Βιέννη ὑπὲρ τὰς 834 χιλ. πέμπτη ἡ Πετρούπολις 667 χιλιάδ., ἕκτη τὸ Βερολῖνον 630 χιλ. καὶ ἑβδόμη ἡ Μόσχα 611. Ὀλιγώτερον τῶν 500 χιλ. κατοίκους ἀλλὰ ὑπὲρ τὰς 400 χιλιάδ. ἔχουσι Λίβερπουλ, Γλασκόβη καὶ Νάπολις· ὑπὲρ τὰς 300 χιλ. Μαγκεστρία, Βιρμιγχάμη, Μαδρίτη, Λυών, Μασσαλία, ὑπὲρ τὰς 200 χιλ. Ἀμστελόδαμον, Leeds, Βαρσοβία, Δουβλίνον, Ῥώμη, Ἀμβοῦργον, Σχεφίλδ, Λισσα-

βών, Παλέρμον, Τουρῖνον καὶ Πέστη· ὑπὲρ τοὺς 100 χιλ. κατοίκων ἀλλ' ὀλιγωτέρους τῶν 200 ἔχουσι 36 πόλεις τῆς Εὐρώπης.

Ἐμπόριον καὶ βιομηχανία.— Οἱ δύο οὗτοι κλάδοι, οἱ συντελοῦντες εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὸν πολιτισμὸν προήχθησαν τὸν ΙΘ' αἰῶνα ἐν Εὐρώπῃ εἰς ὕψιστον βαθμὸν καὶ ἐξακολουθοῦσι ὁλονὲν προαγόμενοι ἕνεκα τῆς διευκολύνσεως τῆς συγκοινωνίας κατά τε ξηρὰν καὶ θάλασσαν διὰ τῶν ἀτμοπλοίων, τῶν σιδηροδρόμων, τῶν τηλεγράφων καὶ τῶν ταχυδρομείων· Τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ἡ Ἀγγλία πρὸς ἣν οὐδὲν τῶν ἄλλων κρατῶν τῆς Εὐρώπης δύναται νὰ παραβληθῇ· τοῦτο δὲ διότι αὕτη θαλασσοκράτωρ οὖσα δύναται πανταχοῦ τοῦ κόσμου νὰ μετακομίζῃ τὰ φυσικὰ καὶ βιομηχανικὰ αὐτῆς προϊόντα, καὶ πανταχόθεν νὰ συλλέγῃ τὰ προϊόντα, ἅτινα χρησιμεύουσιν αὐτῇ εἴτε πρὸς ἐπιτόπιον κατανάλωσιν εἴτε ὡς πρώτη ὕλη διὰ τὰ βιομηχανικὰ αὐτῆς ἔργα. Δύο ὑπάρχουσιν εἴδη ἐμπορίου τὸ προστατευτικὸν λεγόμενον ἐμπόριον καὶ τὸ διὰ τῆς ἐλευθέρας ἀνταλλαγῆς. Τὰ παραδεχόμενα τὸ πρῶτον σύστημα κράτη ὅπως προστατεύσωσι τὰ συμφέροντα τῶν ὑπηκόων των παρέχουσιν αὐτοῖς πολλὰς εὐκολίας διὰ τῆς παραχωρήσεως προνομίων καὶ τῆς ἐπιβολῆς βαρέων φόρων εἰς τὰ ξένα προϊόντα. Ἡ Ἀγγλία κατέλιπεν ἐξ ὁλοκλήρου τὸ σύστημα τοῦτο καὶ προετίμησε τὸ δεύτερον, πρῶτον διότι δι' αὐτοῦ προάγονται τό τε ἐμπόριον καὶ ἡ βιομηχανία διὰ τοῦ συναγωνισμοῦ, δεύτερον διότι αὕτη πλουσία ἐν ἀνθρακωρύχοις δύναται νὰ παραγάγῃ βιομηχανικὰ προϊόντα εὐκολώτερον καὶ δι' ὀλιγωτέρας δαπάνης ἢ οἱονδήποτε ἄλλο κράτος. Κατὰ τὸ ἔτος 1871 εἰσήχθησαν εἰς Ἀγγλίαν ἐκ τῶν πολυτίμων μετάλλων ἐκ μὲν τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν 154 ἑκατομ. καὶ 550 χιλ. λιρῶν στερλινῶν ἀξίας ἐμπορεύματα, ἐξ Ἀμερικῆς δὲ 93 ἑκατομ. καὶ 960 χιλ. ἐξ ἄλλων δὲ ξένων χωρῶν 18,060,000· ἐκ δὲ τῶν ἀγγλικῶν κτήσεων 73,270,000. Τὸ ὅλον 329 καὶ 860 χιλ., ἤτοι κατὰ κεφαλὴν ἐμπορεύματα ἀξίας λιρῶν 10, σελινίων 9 καὶ πεννῶν 4· ἐξήρχθησαν δὲ ἀγγλικὰ μὲν προϊόντα εἰς μὲν τὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη 103,370,000· εἰς Ἀμερικὴν δὲ 56,320,000· εἰς ἄλλα δὲ ξένα κράτη 11 ἑκατομ. καὶ 640 χιλ. εἰς δὲ τὰς ἀγγλικὰς κτήσεις 51,180,000, τὸ ὅλον 222,620,000, ἤτοι κατὰ κεφαλὴν ἐμπορεύματα ἀξίας λιρῶν 7, σελινίων 10 καὶ πεννῶν 3· ξένα δὲ προϊόντα καὶ ἀποικιακὰ 53,860,000, τὸ ὅλον τῶν ἐξαχθέντων ἐμπορευμάτων 282,230,000. Τὸ ὅλον τῆς ἀξίας τῶν εἰσαχθέντων καὶ ἐξαχθέντων ἐμπορευμάτων 612,240,000 λιρῶν στερλινῶν· τοῦτέστι λογιζομένης τῆς λίρας στερλίνας πρὸς φρ. 25. σχηματίζεται διὰ τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀγγλίας τὸ ποσὸν φράγκων 15,306,000,000. Πολύτιμα δὲ μέταλλα εἰς νομίσματα καὶ εἰς τεμάχια εἰσήχθησαν μὲν χρυσὸς ἀξίας 21,610,000 καὶ ἄργυρος 16,530,000, τὸ ὅλον τῆς εἰσαγωγῆς 38 ἑκατομμύρ. 140 χιλιάδ. Ἐξήχθησαν δὲ χρυσὸς 20,700,000 καὶ ἄργυρος 13,060,000. Τὸ ὅλον τῆς ἐξαγωγῆς 33,760,000. Ἐν Γερμανίᾳ ἐσχηματίσθη τελωνιακὴ καὶ ἐμπορικὴ ἕνωσις καλουμένη Ζολβερεῖν, εἰς ἣν συμπεριλαμβάνονται ἅπαντα τὰ Γερμανικὰ κράτη ἐξαιρουμένων ἐκ μὲν τῆς Πρωσσίας τῆς Ἀλτόνας καὶ ὀλίγων τινῶν χωρῶν ἐκ δὲ τοῦ Ὁλδεμβούργου τοῦ λιμένος Βράκε, ἐκ δὲ τῆς Βρέμης τῆς πόλεως καὶ τῶν πέριξ καὶ τοῦ λιμένος Βρεμενχάφεν ἐκ δὲ τοῦ Ἀμβούργου τοῦ ἐλευθέρου λιμένος τοῦ Ἀμβούργου καὶ τοῦ λιμένος Κουτχάφεν καὶ ἐκ τοῦ Βάδεν κοινοτήτων τινῶν· ἐκτὸς δὲ τῆς Γερμανίας συμπεριλαμβάνεται εἰς τὴν ἕνωσιν ταύτην καὶ τὸ μέγα δουκάτον τοῦ Λουξεμβούργου καὶ ἡ αὐστριακὴ κοινότης Γιουνγόλζ· τὰ τελωνιακὰ εἰσοδήματα τῆς ἑνώσεως ταύτης συνεποσώθησαν κατὰ τὸ 1871 εἰς 28 ἑκατομ. καὶ 500 χιλ. πρωσσικῶν ταλλήρων. Ἐν τῇ Αὐστροουγγαρίᾳ ἡ ἀξία τῶν μὲν εἰσαχθέντων ἐμπορευμάτων ἄνευ τῶν πολυτίμων μετάλλων κατὰ τὸ 1870 συνεποσώθη εἰς 534 ἑκατομ. καὶ 100 χιλ. αὐστριακὰ φλωρίνια, ἤτοι φράγκα 1 δισεκατομ. 335 ἑκατομ. καὶ 250 χιλ. τῶν δὲ ἐξαχθέντων εἰς 509 ἑκατομ. καὶ 560 χιλ. φλωρίνια ἤτοι φράγ. 1 δισεκατομ. 246 ἑκατομ. καὶ 350 χιλ. Ἐν Βελγίῳ τῷ 1780 εἰσαγωγὴ 744 ἑκατομ. καὶ 200 χιλ. φράγκων· ἐξαγωγὴ 656 ἑκατομ καὶ 600 χιλ. Ἐν Ἱσπανίᾳ τῷ 1867, εἰσαγωγὴ 178 ἑκατομμ. καὶ 280 χιλ. σκοῦδα, ἐξαγωγὴ 115 ἑκατομ. καὶ 500 χιλ, πρὸς 2 καὶ ἥμισυ φράγκα τὸ σκοῦδον. Ἐν Γαλλίᾳ τῷ 1869 εἰσαγωγὴ 4 δισεκατομ. 8 ἑκατομ, 700 χιλιάδ. φράγκα, ἐξαγωγὴ 3 δισεκατομ. 993 ἑκατομμ. καὶ 600 χιλ. Ἐν Ἑλλάδι τῷ 1868 εἰσαγωγὴ 88 ἑκατομ. 400 χιλ. δραχμ. ἐξαγωγὴ 54 ἑκατομ. 540 χιλ. Ἐν Ἰταλίᾳ τῷ 1871 εἰσαγωγὴ εἰδικῶν ἐμπορευμάτων 963 ἑκατομ. 700 χιλιάδ. λίρας, ἐξαγωγὴ 1085, 600 χιλ. Ἐν Ὁλλανδίᾳ τῷ 1870 εἰσαγωγὴ 507 ἑκατομ. 620 χιλ. φλωρίνια ὁλλανδικά, ἐξαγωγὴ 539 ἑκατομ. 370 χιλ. Ἐν Πορτογαλίᾳ τῷ 1869 εἰσαγωγὴ 135 ἑκατομ. 793 χιλ. φράγκων, ἐξαγωγὴ 108 ἑκατομ.

641 χιλ. Ἐν Ῥωσσίᾳ τῷ 1870 ἄνευ τῶν πολυτίμων μετάλλων εἰσαγωγὴ 322.952,000 ρουβλίων ἀργυρῶν, ἐξαγωγὴ 958,915,000, πολυτίμων μετάλλων εἰσαγωγὴ 2,280,000, ἐξαγωγὴ 22,880,000. Ἐν Σουηδίᾳ καὶ Νορβηγίᾳ τῷ 1870 εἰσαγωγὴ 349,563,000, εἰσαγωγὴ 330 ἑκατομ. 584 χιλ. Ἐν Τουρκίᾳ κατὰ τὸ ἔτος 1864—1865 εἰσαγωγὴ 316,700,000 φράγκα, ἐξαγωγὴ 135,600,000. Ἐν Ῥουμανίᾳ κατὰ τὸ 1871 εἰσαγωγὴ 89,720,000 φρ. ἐξαγωγὴ 172 ἑκατομ. 530 χιλ. Ἐν Σερβίᾳ τῷ 1870 εἰσαγωγὴ 35,595,000. Ἐν Ἑλβετίᾳ ἐπίσημοι ἐκθέσεις δὲν ὑπάρχουσι· κατὰ τὸ γραφεῖον τῆς στατιστικῆς τῆς Βρέμης δύνανται νὰ ὑπολογισθῇ τῷ 1862 ἡ εἰσαγωγὴ εἰς 457,200,000 φρ. ἤτοι εἰς 182 φρ. δι' ἕκαστον ἄτομον, καὶ ἡ ἐξαγωγὴ εἰς 147 ἑκατομ. 800 χιλ. φρ. ἤτοι εἰς 166 φρ. δι' ἕκαστον ἄτομον. Ἐν Δανίᾳ ἐλλείπουσι πληροφορίαι εἰς ἀξίαν ἀπὸ τοῦ 1863, κατὰ τὸ ἔτος 1870 — 1871 εἰσαγωγὴ ἐμπορευμάτων ζυγιζόντων 988 ἑκατομ. καὶ 500 χιλ. χιλιάγραμμα, καὶ ἐξαγωγὴ 518 ἑκατομμ. Μνημονευτέαι προσέτι ἐκ τῶν Γερμανικῶν κρατῶν αἱ χῶραι αἱ μὴ περιλαμβανόμεναι εἰς τὸ Ζολβερεῖν· ἐκ τούτων ἡ Βρέμη ἔσχε τῷ 1871 εἰσαγωγὴν ἐμπορευμάτων ἀξίας 140,440,000 χρυσῶν ταλλήρων, καὶ ἐξαγωγὴν 129,310,000, τὸ δὲ Ἀμβοῦργον εἰσαγωγὴν ἐμπορευμάτων ἀξίας 603,860,000 πρωσσικῶν ταλλήρων. Διὰ τοῦ πίνακος τούτου καταφαίνεται ἡ γενικὴ κίνησις τοῦ ἐμπορίου καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην. Σημειωτέον ὅμως ὅτι οἱ σημειωθέντες ἀριθμοὶ δεικνύουσι μόνον τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον. Εἰς τοῦτο δὲ πρέπει νὰ προστεθῇ τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον, οὗτινος ἡ ἐκτίμησις καταντᾷ ἀδύνατος.

Γεωργία, κτηνοτροφία, ἁλιεία. Εἰς ταύτας, αἵτινές εἰσιν αἱ πρῶται βάσεις τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου, ἐπιδίδουσι τὰ κράτη μετὰ μείζονος ἢ ἐλάσσονος ἐπιτυχίας. Τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ἡ Γερμανία παράγουσα σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας ἐμβριθεστάτους, καὶ σπανιώτατα ἀπαντῶνται ἐν αὐτῇ ἄνθρωποι ἀσχοληλωτοι. Αἴτιον τούτου εἶναι ὁ χαρακτὴρ τῶν Γερμανῶν καὶ ἡ μέχρις ἐσχάτων εἰς πολλὰ μικρὰ κράτη πολιτικὴ διαίρεσις τῆς Γερμανίας, ἕνεκα τῆς ὁποίας πολλὰ ὑπάρχουσι κέντρα ἐκπαιδεύσεως ἐν Γερμανίᾳ. Κατὰ δεύτερον λόγον ἐπέρχονται Ἀγγλία, Γαλλία, Ἑλβετία, Βέλγιον. Ἡ Ἑλλὰς κατέχει ἔντιμον θέσιν. Εἰς ἔσχατον βαθμὸν δύνανται νὰ τεθῇ ἡ Ῥωσσία ἀπαριθμοῦσα ἑκατομμύρια λαοῦ ἀμαθεστάτου καὶ ἐν Τουρκίᾳ δὲ δὲν εὑρίσκεται ἡ παιδεία εἰς πολὺ εὐάρεστον κατάστασιν. Αἱ δαπάναι αἱ ἀπαιτούμεναι διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν καταβάλλονται αἱ πλεῖσται μὲν ἐκ τῶν δημοσίων θησαυρῶν, ἄλλαι δὲ καὶ ἐκ τῶν ταμείων τῶν διαφόρων κοινοτήτων, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἰδιοσυντήρητα ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα ὑπάρχουσι, δι' ἃ οὐδὲ ὀβολὸς καταβάλλεται ἐκ τῶν δημοσίων χρημάτων.

Ἀρχαία Εὐρώπη. Περὶ τῆς Εὐρώπης οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἀμυδρὰς καὶ συγκεχυμένας μόνον ἰδέας εἶχον. Κατὰ πρῶτον εὑρίσκεται τὸ ὄνομα τοῦτο παρ' Ὁμήρῳ ἐν Ὑμνῳ εἰς Ἀπόλλωνα, ὅπου ὁ ποιητὴς καλεῖ Εὐρώπην μόνον τὴν ἀρκτικὴν Ἑλλάδα· ὕστερον ἤρχησαν κατ' ὀλίγον οἱ Ἕλληνες νὰ λαμβάνωσι γνώσεις τινὰς περὶ τοῦ σχήματος καὶ τῆς ἐκτάσεως αὐτῆς. Πρῶτοι οἱ Φοίνικες περιέπλευσαν ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων διάφορα αὐτῆς παράλια, ἀφικόμενοι μέχρι τῆς Βαλτικῆς· ἀλλὰ παρὰ τῶν Φοινίκων οὐδεμίαν ἔλαβον γνῶσιν οἱ Ἕλληνες, καθόσον ἐκεῖνοι ἕνεκα ἰδιοτελείας οὐδεμίαν ἔδιδον πληροφορίαν περὶ τῶν μερῶν ἅπερ ἐπεσκέπτοντο. Καθ' Ἡρόδοτον ἡ Εὐρώπη εἶχεν ἔκτασιν μεγαλειτέραν τῶν δύο ἄλλων μερῶν τοῦ κόσμου Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς ὁμοῦ λαμβανομένων τὰ παρ' αὐτοῦ τεθειμένα ὅρια τῆς Εὐρώπης εἶναι πρὸς Ν ἡ μεσόγειος χωρίζουσα αὐτὴν ἀπὸ τῆς Λιβύας, ὁ Ἄραξος, ὁ Φᾶσις καὶ ἡ Κασπία θάλασσα, δι' ὧν χωρίζεται αὕτη ἀπὸ τῆς Ἀσίας, καὶ πρὸς Α ὁ Τάναϊς, ἐκ δὲ τῶν ἐν αὐτῷ χωρῶν τὰ μᾶλλον ἐγνωσμένα εἰς τὸν ἱστορικὸν τοῦτον εἶναι ἡ Θρᾴκη, ἡ Ἑλλὰς, αἱ περὶ τὸν Εὔξεινον Πόντον χῶραι, τὰ νότια παράλια τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος, ἡ Ἀδριατικὴ θάλασσα, ἡ χώρα τῶν Ἐνετῶν καὶ τῶν Τυρρηνῶν, τὰ παράλια

τῆς Ἰβηρίας μέχρι τῶν Ἡρακλείων στηλῶν, καὶ ἐπέκεινα τὰ Γάδειρα καὶ ἡ Ταρτησσός. Μετὰ τὸν Ἡρόδοτον ὁ Ἀριστοτέλης εἶχεν ἀκριβεστέρας πληροφορίας περὶ τῆς Ἰταλίας καὶ τῶν ἔνδον αὐτῆς διαφόρων χωρῶν. Αἱ κατακτήσεις τῶν Ῥωμαίων εἰς τὰ πλεῖστα μέρη τῆς Εὐρώπης ἐχορήγησαν ἀφθονωτέρας καὶ ἀκριβεστέρας γνώσεις εἰς τὸν Στράβωνα καὶ τὸν Πτολεμαῖον, οἵτινες δίδουσιν ἀρκετὰς πληροφορίας περὶ τῆς τότε καταστάσεως τῶν διαφόρων ἐν τῇ μεσαίᾳ Εὐρώπῃ κατοικούντων λαῶν καὶ τῶν πόλεων αὐτῶν ἐκτὸς τῶν ἀρκτικῶν αὐτῆς μερῶν, ὅπου καὶ αὐτὴ ἡ Σουηδία ὑποτίθεται ὡς νῆσος. Καὶ Ῥωμαῖοι δὲ συγγραφεῖς, οἷος ὁ Πλίνιος δίδουσι πληροφορίας περὶ τῶν ἐσωτερικῶν χωρῶν τῆς Εὐρώπης. Ἔκτοτε καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς ὡρίσθησαν ἀκριβέστερον, πρὸς Δ ὁ Τάναϊς, ἡ Μαιῶτις λίμνη, ὁ Εὔξεινος Πόντος, ἡ Προποντίς, ὁ Ἑλλήσποντος καὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, πρὸς Ν ἡ Μεσόγειος θάλασσα, πρὸς Δ ὁ Ἀτλαντικὸς ὠκεανὸς καὶ πρὸς Β ὁ Ὑπερβόρειος ὠκεανός. Αἱ χῶραι αὐτῆς ἦσαν Ἱσπανία, Γερμανία, Ῥαιτία, Οὐϊνδελικία, Νωρικόν, Παννονία, Δακία, Ἰλλυρία, Σαρματία, Ταυρικὴ χερσόνησος, Εὐρωπαϊκὴ Σκυθία, Μοισία, Θρᾴκη, Μακεδονία, Ἤπειρος, Ἑλλὰς καὶ Πελοπόννησος· αἱ δὲ περὶ αὐτὴν νῆσοι Βρεταννία, Ἰβερνία, Θούλη, Σκανδιναυία, Σαρδὼ, Κύρνος, Κρήτη, Εὔβοια καὶ Κυκλάδες. Τὸ ὄνομα τῆς Εὐρώπης ἐδόθη εἰς τὸ μέρος τοῦτο κατὰ τὴν μυθολογίαν ἐκ τῆς Εὐρώπης θυγατρὸς τοῦ Ἀγήνορος, ἣν ὁ Ζεὺς ὑπὸ μορφὴν ταύρου ἁρπάσας ἐκ τῆς Φοινίκης ἤγαγεν εἰς τὴν Εὐρώπην, κατά τινας δὲ συγγραφεῖς ἐκ τοῦ λευκοῦ καὶ ξανθοῦ χρώματος τῶν κατοίκων αὐτῆς, κατ' ἄλλους δὲ ἀπό τινος ἀρχαίου βασιλέως Εὐρώπου καλουμένου, κατ' ἄλλους δὲ τὸ ὄνομα τοῦτο προῆλθεν ἐκ τοῦ wra h σημαίνοντος δ υ τ ι κ ὸ ς καθ' ὅσον ἡ χώρα αὕτη ἐθεωρεῖτο ὡς κειμένη πρὸς τὰ δυτικὰ τοῦ ἀρχαίου κόσμου.

Ἱ σ τ ο ρ ί α.— Παρὰ πάντων ὁμολογεῖται ὅτι ἡ Ἀσία ὑπῆρξεν ἡ κοιτὶς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ ἀπ' αὐτῆς μετέβησαν εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀφρικὴν οἱ πρῶτοι αὐτῶν κάτοικοι. Δύο φαίνεται, ὑπῆρξαν αἱ ὁδοὶ ἃς ἠκολούθησαν οἱ ἐκ τῆς Ἀσίας μεταβάντες εἰς τὴν Εὐρώπην, ἡ ἐκ τῶν ΒΔ τῆς Ἀσίας εἰς τὰ ΒΑ τῆς Εὐρώπης διὰ τῆς νῦν Ῥωσσίας καὶ ἡ ἐκ τῶν Δ τῆς Ἀσίας εἰς τὰ Λ τῆς Εὐρώπης διὰ τοῦ Βοσπόρου καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου. Ἀδύνατον νὰ ὁρισθῇ ποία τῶν μετοικεσιῶν ὑπῆρξεν ἡ ἀρχαιοτέρα, ἀλλ' ὁπωσδήποτε οἱ διὰ τοῦ Βοσπόρου καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου διελθόντες πρωϊμώτερον προήχθησαν εἰς τὸν πολιτισμόν. Ἐνῷ ἡ Εὐρώπη ἔπλεεν ἐντὸς τῆς βαρβαρότητος καὶ τῆς ἀγρίας καταστάσεως, ἐν τῇ Ἀσίᾳ ὑπῆρχον ἤδη κράτη ἀκμάζοντα καὶ ῥθάνοντα εἰς βαθμόν τινα πολιτισμοῦ. Πρῶτοι ἐπωφελήθησαν ἐκ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ἀσίας οἱ ἐγγύτατα τῆς Ἀσίας κάτοικοι τῶν ἀνατολικῶν χωρῶν, οἱ κατοικήσαντες τὴν Θρᾴκην καὶ τὰς πρὸς Ν αὐτῆς κειμένας χώρας. Ἐκ τούτων ἐπισημότεροι καθίστανται οἱ Πελασγοὶ προχωρήσαντες πρὸς Ν καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα καὶ πρὸς Δ μέχρι τῆς Ἰταλίας. Τὰ ἤθη τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος τάχιστα ἐξημερώθησαν καὶ ἀνεπτύχθη ἐν αὐτῇ πολιτισμὸς ὅλως διάφορος τοῦ ἀσιατικοῦ. Ἡ Ἑλλὰς ὡς ἐκ τῆς θέσεώς της καθόσον ἀποτελεῖ μέρος τῆς Εὐρώπης καὶ προσεγγίζει εἴς τι τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἀφρικὴν καὶ ὡς ἐκ τοῦ σχήματος καθόσον ἔχει πολλὰς εἰσοχὰς καὶ ἐξοχὰς αἵτινες σχηματίζουσι πολλοὺς κόλπους, καὶ ὡς ἐκ τοῦ κλίματός της, ὅπερ εἶναι γλυκύτατον, ἐπροικίσθη ὑπὸ τῆς φύσεως οὕτως, ὥστε κατήντησεν ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις ἡ ἐπισημοτάτη χώρα τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Ἡ ἕνεκα τῆς εὐκόλου συγκοινωνίας ἀνάμιξις τοῦ ἀσιατικοῦ καὶ τοῦ αἰγυπτιακοῦ πολιτισμοῦ μετὰ τοῦ ἐντοπίου κατορθωθεῖσα διὰ τῶν ἐκ Φοινίκης καὶ Αἰγύπτου εἰς αὐτὴν μετοικεσιῶν παρήγαγε πολιτισμὸν ἐντελέστερον. Ἐνῷ ἐν Ἀσίᾳ ἐπεκράτει ἡ παμβασιλεία, καὶ ἐν Αἰγύπτῳ ἡ θεοκρατία, τὸ ἐξ ἄτομον ἐξεμηδενίζετο, ἐν Ἑλλάδι ἀνεπτύχθη τὸ αἴσθημα τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου, τὰ μέγιστα συντελέσαν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας. Οἱ κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος ἐκ φύσεως πεπροικισμένοι διὰ τεραστίου εὐφυΐας τάχιστα ἐπέδωκαν εἰς ἅπαντας τοὺς κλάδους τῶν ἐπιστημῶν, τὴν δὲ φιλοσοφίαν παραλαβόντες ἐν σπαργάνοις ἐκ τῆς Αἰγύπτου προήγαγον αὐτὴν θαυμασιώτατα καὶ ἀνεβίβασαν εἰς ὕψος, ὅπερ μόνον ὁ χριστιανισμὸς ὑπερέβαλε. Ἐγκαίρως ἀνεφάνησαν εἰς τὰ διάφορα αὐτῆς μέρη νομοθέται σοφοὶ ἐπενεγκόντες δι' ἀρίστων νομοθεσιῶν τὴν διοργάνωσιν καὶ τὴν εὐημερίαν τῶν μερῶν, ὧν τὴν νομοθεσίαν ἐπετράπησαν· ὁ Λυκοῦργος καὶ ὁ Σόλων ἰδίως ἐδοξάσθησαν διὰ τὰ ἄριστα πολιτεύματα καίτοι μὴ σύμφωνα πρὸς ἄλληλα, ἅτινα ἐσύστησαν ἐν Σπάρτῃ καὶ ἐν Ἀθήναις. Αἱ δύο αὗται πόλεις κατέστησαν αἱ ἐπισημότεραι τῆς Ἑλλάδος καὶ μονῇ ἀνελαβοῦσαι τὴν ἀρχηγίαν τοῦ κατὰ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Περσῶν κοινοῦ ἀγῶνος τῆς Ἑλλάδος ἀπήλλαξαν οὐχὶ μόνον τὴν Ἑλλάδα ἀλλὰ καὶ ἅπασαν τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τοῦ

ἀσιατικοῦ ζυγοῦ καὶ συνετέλεσαν οὕτω εἰς τὴν μέλλουσαν εὐημερίαν τῆς Εὐρώπης· ὁ δὲ Μαραθών, τὸ Ἀρτεμίσιον, αἱ Θερμοπύλαι, ἡ Σαλαμίς, αἱ Πλαταιαὶ καὶ ἡ Μυκάλη θέλουσι μνημονεύεσθαι μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων μετὰ θαυμασμοῦ. Ἡ ἐπελθοῦσα κατόπιν ἀντιζηλία τῶν δύο τούτων πόλεων καὶ παραγαγοῦσα τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον θλιβερὰ μὲν εἶναι, ἀλλ' ἔσχε κατ' ἀποτελέσματα λίαν εὐάρεστο, διότι ἑκάτερα τῶν ἀντιπάλων μερῶν ἠναγκάσθησαν νὰ ἀναπτύξωσιν εἰς ἀνώτατον βαθμὸν τὴν εὐφυΐαν πρὸς ἐφεύρεσιν μέσων, δι' ὧν νὰ καταβάλωσι τὸ ἕτερον· ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τὰ γράμματα καὶ ἡ φιλοσοφία προήχθησαν καὶ περὶ τὸ τέλος τοῦ πολέμου πίνει μὲν ὁ Σωκράτης τὸ κώνειον, παρουσιάζεται δὲ ὁ Πλάτων, καὶ κατόπιν διαδέχεται αὐτὸν ὁ Ἀριστοτέλης. Ἡ Ἑλλὰς ἐξασθενεῖ ὑλικῶς ἀλλὰ διατηρεῖ τὴν ἠθικήν αὐτῆς ἐπιρροήν, καὶ ὁ πανοῦργος Φίλιππος τῆς Μακεδονίας ἐπωφελεῖται μὲν ἐκ τῆς ἀντιζηλίας τῶν διαφόρων πόλεων τῆς Ἑλλάδος καὶ γίνεται σχεδὸν κύριος ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, ὑποκύπτει ὅμως εἰς τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος, καὶ καταγόμενος ἐξ Ἑλλήνων ἀναβαπτίζεται εἰς τὸν ἑλληνισμόν, καὶ οἱ ὑπήκοοι αὐτοῦ Μακεδόνες καίτοι καταγωγῆς βαρβαρικῆς ἐξελληνίζονται ἐξ ὁλοκλήρου. Τὸν Φίλιππον διαδέχεται ὁ υἱός του ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ ἀναλαβὼν τὸ μέγα ἔργον τῆς διαδόσεως τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος καθ' ἅπασαν τὴν Ἀσίαν διὰ τῆς εὐκόλου κατακτήσεως αὐτῆς συμπληροῖ τὸ εὐεργετικὸν ἔργον τῶν ἑλληνικῶν ἀποικιῶν, αἵτινες εἰς προγενεστέρας ἐποχὰς ἐξεπολίτισαν τὰ μέρη εἰς ἃ ἐγκατέστησαν· οὕτω δὲ ἅπασα σχεδὸν ἡ Μεσόγειος μετὰ τῆς Προποντίδος, τοῦ Εὐξείνου καὶ τῶν ἐνδοτάτων τῆς Ἀσίας καθίστανται ἑλληνικαί. Ἡ ἀντιζηλία τῶν Διαδόχων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ οἱ ἀκατάπαυστοι αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους πόλεμοι ἐξασθενοῦσι τὸν ἑλληνισμὸν καὶ προπαρασκευάζουσιν εἰς τοὺς Ῥωμαίους τὴν κατάκτησιν τῆς ὡραίας ταύτης χώρας. Ἡ Ῥώμη ἀσήμαντον κατ' ἀρχὰς πολίχνιον ἀνεγερθὲν κατὰ τὰ μέσα τοῦ Η' πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Ἰταλίας καὶ κατοικηθὲν ὑπὸ ἀνθρώπων προσελθόντων ἐκ τῶν πέριξ κατέντησεν ὕστερον κοσμοκράτωρ. Διοργανισθεῖσα στρατιωτικῶς καὶ προσλαβοῦσα πολιτισμὸν ἔν τε τῶν πρὸς βορρᾶν αὐτῆς Ἐτρούσκων, πρώτιμος προαχθέντων εἰς τὸν πολιτισμὸν καὶ ἐκ τῶν πρὸς Ν λαῶν, ταχέως ἀνεπτύχθη καὶ κατ' ὀλίγον ἐπεξέτεινε τὴν κυριαρχίαν της καθ' ἅπασαν τὴν Ἰταλίαν. Ἐξελθοῦσα κατόπιν τῶν ὁρίων τῆς Ἰταλίας ἐπεξέτεινε τὸ κράτος της καὶ κατὰ τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος εἰς χώρας ἀπωτάτας. Ἀλλ' ἐνῷ ἐξωτερικῶς ἔφθανεν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης, ἐσωτερικῶς κατεσπαράσσετο ὑπὸ ἐμφυλίων πολέμων κατ' ἀρχὰς μεταξὺ πατρικίων καὶ πληβείων, ὕστερον δὲ μεταξὺ πλουσίων καὶ πενήτων, καὶ τέλος μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας τριανδρίας. Ἀποτέλεσμα τῶν πολέμων τούτων ὑπῆρξεν ἡ κατάργησις τῆς δημοκρατίας καὶ ἡ ἀνακήρυξις τῆς μοναρχίας. Ἐκ τῶν αὐτοκρατόρων οἱ πλεῖστοι ὑπῆρξαν διεφθαρμένοι, ἰδίως δὲ διακρίνονται μεταξὺ αὐτῶν ὁ Νέρων καὶ ὁ Ἡλιογάβαλος. Ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς διαφθορᾶς ἀνεφάνη ὁ χριστιανισμός, θρησκεία ἢ τὸ αὐστηρὸν τῆς ἠθικῆς καὶ αἱ ἀρχαὶ τῆς ἰσότητος κατέστησαν αὐτὴν εὐπρόσδεκτον παρὰ τοῖς καταπιεζομένοις λαοῖς. Τοσοῦτον αὕτη διεδόθη, ὥστε εἰς τῶν σπευδόντων εἰς τὴν κατάληψιν τῆς μονοκρατορίας, ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος εἰς αὐτὸν ἀναθεὶς τὰς ἐλπίδας ἐπέτυχε τοῦ σκοποῦ του. Ὁ μονάρχης οὗτος μετέθετο καὶ τὸν θρόνον εἰς τὸ Βυζάντιον ὅπως εὐχερέστερον δυνηθῇ νὰ ὑπερασπισθῇ τὰ ἀνατολικὰ μεθόρια τοῦ ἀχανοῦς ῥωμαϊκοῦ κράτους. Μετὰ τὸν θάνατον Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου τὸ ῥωμαϊκὸν κράτος διῃρέθη εἰς δύο, ἐκ οἱουδήποτε τῶν τὸ δυτικὸν περὶ τὰ μέσα τοῦ Ε' αἰῶνος μετὰ Χριστὸν ὑπέκυψεν εἰς τοὺς ἐκ βορρᾶ ἐπελθόντας βαρβάρους. Τὸ γεγονὸς τοῦτο χρησιμεύει ὡς μεθόριον μεταξὺ τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς μέσης ἱστορίας, καθ' ὅσον ἀπ' αὐτοῦ ἀναφαίνονται ἐν τῷ ὁρίζοντι ἔθνη ἄγνωστα ἢ ἀσήμαντα μέχρι τοῦδε. Ὁ μέσος αἰὼν χαρακτηρίζεται διὰ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ τιμαριωτικοῦ συστήματος καὶ διὰ τὴν πλήρη ἀναρχίαν ἐν τῇ δύσει, ὅπου τὰ βάρβαρα ἔθνη διεδέχοντο ἄλληλα καὶ ἐσχημάτιζον προσωρινὰ κράτη τάχιστα διαλυόμενα. Κατὰ τὰ τέλη τοῦ Η' καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Θ' αἰῶνος ὁ Μέγας Κάρολος ἠδυνήθη νὰ σχηματίσῃ ἐν τῇ δύσει ἀχανὲς κράτος τὸ τῶν Φράγκων· ἀλλὰ μόλις παρῆλθεν εἰς αἰὼν καὶ τὸ κράτος τοῦτο διελύθη καὶ ἐσχηματίσθησαν νέα κράτη τῆς Γαλλίας, Γερμανίας, Ἰταλίας, Λοθαριγγίας, Προβηγκίας, Βουργουνδίας κτλ. Κατὰ τὸν Ι' αἰῶνα τὰ βόρεια ἔθνη τῆς Εὐρώπης ἐξέρχονται τῆς ἀσημότητος αὐτῶν καὶ καταλαμβάνουσι θέσιν μεταξὺ τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν. Ἡ Ῥωσσία, Σουηδία, Νορβηγία καὶ Δανία καθίστανται ἤδη ἐπίσημα κράτη, συγχρόνως δὲ οἱ κατὰ τὸν ΙΙ' αἰῶνα εἰσελάσαντες εἰς τὴν ἑδρικὴν χερσόννη-

αον Μαῦροι ὑποχωροῦσιν ἀπέναντι τῶν ἐν αὐτῇ σχηματισθέντων χριστιανικῶν κρατῶν τῆς Λεωνίας, τῆς Καστιλίας τῆς Ἀραγῶνος καὶ τῆς Πορτογαλίας. Ἀπὸ τοῦ ΙΑ' αἰῶνος ἄρχονται αἱ Σταυροφορίαι, αἵτινες νέαν πολεμικὴν ὥθησιν δίδουσιν εἰς τοὺς λαοὺς τῆς δυτικῆς Εὐρώπης. Ἐν μέσῳ τῶν περιπετειῶν τούτων τῆς δυτικῆς Εὐρώπης τὸ ἀνατολικὸν ῥωμαϊκὸν κράτος γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Βυζαντινὸν κράτος διατηρεῖται καίτοι πολλὰς ὑποστὰν προσβολὰς ἔκ τε τῶν βορείων αὐτοῦ μεθορίων καὶ τῶν ἀνατολικῶν παρὰ διαφόρων βαρβάρων λαῶν, καὶ ἀναφαίνεται ὡς τὸ μόνον κράτος τὸ περιποιούμενον τὴν ἐπιστήμην, ἐνῷ τὴν δυτικὴν Εὐρώπην κατεκάλυπτε τὸ σκότος τῆς ἀμαθίας· ἀλλὰ καὶ τὸ κράτος τοῦτο ἐξασθενοῦν ὁλονὲν πίπτει ἐπὶ τέλους κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα μὴ δυνηθὲν νὰ ἀντικρούσῃ τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας ἐπελθόντας Τούρκους καὶ τῷ 1453 καταργεῖται διὰ τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων ἁλώσεως τῆς πρωτευούσης του. Ἡ ἐμφάνισις τῶν Τούρκων ἐν τῇ Εὐρώπῃ συσφίγγει πρὸς ἄλληλα τὰ χριστιανικὰ κράτη τῆς Εὐρώπης, καὶ ἡ κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἀνακάλυψις τῆς Ἀμερικῆς καὶ τοῦ Εὐέλπιδος ἀκρωτηρίου νέαν δίδει ὥθησιν εἰς τὰς ναυτικὰς καὶ ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις τῶν διαφόρων λαῶν τῆς Εὐρώπης· τινὰ δὲ τῶν κρατῶν, οἷον ἡ Ὁλλανδία, ἡ Πορτογαλία καὶ ἡ Ἱσπανία, ἀκμάζουσι καταπλουτήσαντα ἐκ τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων. Τὰ γεγονότα ταῦτα χωρίζουσι τὴν μέσην ἱστορίαν ἀπὸ τῆς νεωτέρας καθ' ἣν τὰ κράτη διοργανίζονται πολιτικῶς καὶ στρατιωτικῶς καὶ ἐπιδίδουσιν εἰς τὰς ἐπιστήμας. Ἡ ἐμφάνισις τὴν ἀναμορφώσεως κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα παράγει ἐν Εὐρώπῃ τοὺς θρησκευτικοὺς πολέμους, καθ' οὓς ποταμηδὸν ῥέει τὸ αἷμα χάριν τοῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ καὶ ἡ νὺξ τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου κυλιδόνει τὸν θρόνον τῆς Γαλλίας· ὁ ΙΗ' αἰὼν χαρακτηρίζεται διὰ τὴν εἰς νέας φιλοσοφικὰς θεωρίας γενικὴν τάσιν ἰδίως ἐν Γαλλίᾳ. Ἡ τάσις αὕτη ἐπιφέρει τῷ 1789 τὴν γαλλικὴν ἐπανάστασιν, παραγαγοῦσαν τὸν Μέγαν Ναπολέοντα, ὅστις διὰ τῶν κατακτήσεών του ἐπιφέρει γενικὴν μεταβολὴν εἰς τὸν πολιτικὸν χάρτην τῆς Εὐρώπης. Ἀλλὰ τὸ ἔργον τοῦ ἀνδρὸς τούτου καταστρέφεται διὰ τῆς ἐν Βατερλῷ μάχης τῷ 1814, καὶ ἡ ἐν Βιέννῃ συνθήκη τοῦ 1815 κανονίζει τὰ πράγματα τῆς Εὐρώπης. Ἔκτοτε ὀλίγιστα ἀναφαίνονται πολιτικαὶ μεταβολαὶ μέχρι τέλους τῆς πέμπτης δεκαετηρίδος τοῦ ΙΘ' αἰῶνος· τοιαῦται μεταβολαὶ ὑπῆρξαν ὁ σχηματισμὸς τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου ἐκ χωρῶν ἀποσπασθεισῶν ἀπὸ τῆς Τουρκίας καὶ ἡ ἀπόσπασις τοῦ Βελγίου ἀπὸ τῆς Ὁλλανδίας. Ἡ Γαλλικὴ ἐπανάστασις τοῦ 1848 ἀνεγείρει τοὺς λαοὺς κατὰ τῶν κυβερνήσεων καὶ ἐπιτυγχάνονται νέαι ἐλευθερίαι, αἵτινες ὁλονὲν μεγεθύνονται. Ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος, Λουδοβίκος Ναπολέων ἀναγορευθεὶς Πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας τῷ 1849 ποιεῖ τὸ πραξικόπημα τῆς 2 Δεκεμβρίου 1851, καὶ ἀναγορεύεται αὐτοκράτωρ. Ἔκτοτε ἡ Εὐρώπη μαστίζεται ὑπὸ πολέμων. Τῷ 1853 ἀνεκηρύχθη ὁ κριμαϊκὸς πόλεμος, ἀποτέλεσμα τοῦ ὁποίου ὑπῆρξεν ἡ ἀπαλλαγὴ τῆς Τουρκίας ἀπὸ τοῦ ἀμέσου κινδύνου ἐξ οὗ ἠπειλεῖτο αὕτη ἀπὸ τοῦ βορρᾶ καὶ ἡ χειραφέτησις τῶν ἐν αὐτῇ χριστιανῶν. Τῷ 1857 ἀνεκηρύχθη ὁ αὐστροϊταλικὸς πόλεμος, οὗτινος ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ ἕνωσις τῆς Ἰταλίας ὑπὸ τὸ στέμμα τοῦ βασιλέως τῆς Σαρδηνίας συμπληρωθεῖσα βραδύτερον. Τῷ 1864 ἀνεκηρύχθη ὁ Δανογερμανικὸς πόλεμος, οὗτινος ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ ἀπὸ τῆς Δανίας ἀπόσπασις τῶν Γερμανικῶν δουκάτων. Τῷ 1866 ἀνεκηρύχθη ὁ πρωσσαυστριακὸς πόλεμος, οὗτινος ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ ἔξωσις τῆς Αὐστρίας ἀπὸ τῆς Γερμανικῆς ὁμοσπονδίας καὶ ὁ σχηματισμὸς τῆς βορείου γερμανικῆς ὁμοσπονδίας ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Πρωσσίας. Τῷ 1870 ἀνεκηρύχθη ὁ Γαλλογερμανικὸς πόλεμος οὗτινος ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ πτῶσις τῆς Ναπολεοντείου δυναστείας καὶ ἡ ἀνακήρυξις τῆς Δημοκρατίας ἐν Γαλλίᾳ, ἡ ἀπ' αὐτῆς ἀπόσπασις τῆς Ἀλσατίας καὶ τῆς Λωρραίννης, καὶ ἡ σύστασις τῆς Γερμανικῆς αὐτοκρατορίας, ἧς τὸ στέμμα ἀπενεμήθη κληρονομικῶς εἰς τὸν βασιλέα τῆς Πρωσσίας. Προσεχῶς ἀπειλεῖται γερμανορωσσικὸς πόλεμος, ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται τὸ μέλλον τῆς Εὐρώπης καὶ ἰδίως τῆς Ἀνατολῆς.

ΕΥΡΩΠΟΣ (ὀξύτ. καὶ προπαροξύτ.), πόλις τῆς Μακεδονικῆς ἐπαρχίας Ἠμαθείας, παρὰ Θουκυδίδῃ καὶ Στεφάνῳ Βυζαντίῳ. — §. Πόλις τῆς Συρίας ἐν τῇ Κομμαγηνῇ χώρᾳ, κειμένη ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ, παρὰ Λουκιανῷ καὶ Στεφάνῳ Βυζαντίῳ. Σήμερον καλεῖται Νεσίμ. — §. Πόλις μικρὰ τῆς Μεσοποταμίας ὀλίγον ἀπέχουσα τῆς Δούρης, παρὰ Πολυβίῳ. — §. Πόλις τῆς Ῥαγαίας χώρας ἐν τῇ μεγάλῃ Μηδίᾳ, πρότερον Ῥάγαια, ὕστερον δὲ καὶ Ἀρσακία· παρὰ Στράβωνι. — §. Πόλις τῆς Καρίας, ἄλλως Εὐρωμὸς λεγομένη, παρὰ Ἡροδότῳ. Ὁ κάτοικος Εὐρωμεύς.

ΕΥΡΩΠΟΣ (προπαροξύτ.), εἷς τοῦ Μακεδό-

νος καὶ τῆς Ὀριθυίας θυγατρὸς τοῦ Ἐρεχθέως. Ἀπὸ τούτου ἐκλήθη ἡ ἐν Μακεδονίᾳ πόλις Εὐρωπος. Πατὰ Στεφάνῳ Βυζαντίῳ.

ΕΥΡΩΤΑΣ, ποτ. τῆς Λακωνίας ἐν Πελοποννήσῳ, πηγάζων ἐξ Ἀρκαδίας πέντε στάδια ἀπὸ τῆς κώμης τῆς Μεγαλοπολίτιδος Ἀσίας ἐπὶ τῆς ὁδοῦ καὶ πλησίον τῶν πηγῶν τοῦ Ἀλφειοῦ. Κατὰ πρῶτον τὰ ὕδατα αὐτοῦ μιγνύονται μετὰ τοῦ Ἀλφειοῦ καὶ διὰ κοινοῦ ῥεύματος συῤῥέουσιν οἱ δύο οὗτοι ποταμοὶ ἐπὶ εἴκοσι στάδια· ἔπειτα ὁ Εὐρώτας ὡς καὶ ὁ Ἀλφειὸς καταδύει εἰς χάσμα κατὰ πολλὰ στάδια καὶ ἀνατέλλει αὖθις εἰς τὴν Λακωνίαν. Ἀναδείξας δὲ τὸ ῥεῖθρον τῆς Βελεμνίτιδος, ῥέει παρὰ τὴν Σπάρτη καὶ διεξερχόμενος αὐλῶνά τινα κατὰ τὸ ἕλος μεταξὺ Γυθείου καὶ Ἀκρέων ἐκβάλλει εἰς τὸν λακωνικὸν κόλπον. Ὁ Στράβων ἀνεφέρει μυθώδη δόξαν περὶ Εὐρώτα καὶ Ἀλφειοῦ ἐπικρατοῦσαν κατὰ τὴν ἐποχήν του ὅτι ἐὰν προσδιωρίζοντο ὀνόματί δύο στέφανοι δι' ἑκάτερον τῶν δύο τούτων ποταμῶν καὶ ἐῤῥίπτοντο εἰς τὸ κοινὸν αὐτῶν ῥεῦμα, ἀναφαίνοντο κατὰ τὸν προσδιορισμὸν ἕκαστος ἐν τῷ οἰκείῳ ποταμῷ. Κατὰ τὸν Παυσανίαν ὁ Εὐρώτας ἔλαβε τὸ ὄνομα τοῦτο ἀπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Μύλητος καὶ ἐγγόνου τοῦ Λέλεγος Εὐρώτου, ὅστις κατήγαγεν εἰς τὴν θάλασσαν διὰ διώρυγος τὸ εἰς τὸ πεδίον λιμνάζον ὕδωρ, τούτου δὲ ἀποῤῥεύσαντος, τὸ ὁπολοιπὸν ἐποτελέσαν ῥεῦμα ποταμοῦ, ὠνόμασεν Εὐρώταν. Ὁ ποταμὸς οὗτος κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ ἔτους καθίστατο ἄβατος περὶ τὴν Σπάρτην διὰ τὸ μέγεθος· κατὰ δὲ τὴν ἀριστερὸν αὐτοῦ ὄχθην ἔκειτο τὸ Μενελάϊνον. Σήμερον καλεῖται ὁ ποταμὸς οὗτος Βασιλοπόταμον, τὰ δὲ πέριξ αὐτοῦ εἶναι εὐφορώτατα.

Εὐρώτας, ποταμὸς τῆς Πελασγιώτιδος χώρας ἐν Θετταλίᾳ, ῥέων ἐκ τοῦ Ὀλύμπου καὶ εἰσβάλλων εἰς τὸν Πηνειόν. Παρ' Ὁμήρῳ Τιταρήσιος.

ΕΥΡΩΤΑΣ, υἱὸς τοῦ Μύλητος βασιλέως τῆς Λακωνίας καὶ ἔκγονος τοῦ Λέλεγος. Λαβὼν εἰς σύζυγον τὴν Εὐρυδίκην ἐγέννησε τὴν Σπάρτην νομφευθεῖσαν τὸν Λακεδαίμονα. Ἀπὸ τούτου λέγεται ὅτι ὠνομάσθη καὶ ὁ διὰ τῆς Λακωνίας ῥέων ποτ. Εὐρώτας.

ΕΥΡΩΤΩ, μία τῶν πεντήκοντα θυγατέρων τοῦ Δαναοῦ.

ΕΥΣ (Ἰωάννης Heys), ποιητὴς λατῖνος ὁλλανδὸς, γεν. περὶ τὸ 1630, ἀποθ. ἐν τινι νήσῳ κατὰ τὰ παράλια τοῦ Ὀλστεὶν τῷ 1665. Εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἀδελφότητα τοῦ Ὀρατορίου τῷ 1649, καὶ ἐδίδαξε τὴν φιλολογίαν ἐν Μαλίνῃ. Μνημονεύουσι μεταξὺ τῶν καλλιτέρων λατινικῶν προϊόντων του «Ὠδὴν εἰς τὴν Παρθένον», καὶ τραγῳδίαν ἐπιγραφομένην Sebtemdecim Provinciae, διδαχθεῖσαν ἐν Μαλίνῃ καὶ ἀντικείμενον ἔχουσαν τὴν εἰρήνην τῆς Μοῦνστερ. Ἀρχαί τινες παρευρεθέντες κατὰ τὴν παράστασιν τῆς τραγῳδίας καὶ εὐχαριστηθέντες προσήνεγκον κατ' ἀρχαίαν συνήθειαν ὥρον πίθον οἴνου εἰς τὸν συγγραφέα.

ΕΥΣΕ (Ἰωάννης - Χριστιανὸς - Αὔγουστος Heyse), γραμματικὸς γερμανὸς, γενν. ἐν Νορδάσεν τῷ 1764, ἀποθαν. ἐν Μαγδεβούργῳ τῷ 1829. Ἐσπούδασεν ἐν τῷ πανεμιστημίῳ τῆς Γοτίγγης καὶ ἐγένετο τῷ 1819 διευθυντὴς τοῦ ἀνωτάτου παρθεναγωγείου τοῦ Μαγδεβούργου. Τὰ κυριώτερα τῶν συγγραμμάτων του λίαν ἐκτιμωμένων ἐν Γερμανίᾳ εἶναι «Γενικὸν λεξικὸν τῶν ξένων λέξεων», «Ἀτομικαὶ ἰδέαι περὶ τῶν γλωσσῶν καὶ τῆς γερμανικῆς γλώσσης», «Γραμματικὴ θεωρητικο-πρακτικὴ τῆς γερμανικῆς γλώσσης».

Ε ὐ σ ε (Κάρολος-Γουλιέλμος Ἀουδοβῖκος), φιλολόγος γερμανὸς, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. ἐν Ὀλδεμβούργῳ τῷ 1797, ἀποθ. ἐν Βερολίνῳ τῷ 1856. Ὑπῆρξε προγυμναστὴς ἑνὸς τῶν υἱῶν τοῦ Γουλιέλμου Ὀυμβόλδου, καὶ ἐγένετο καθηγητὴς ἐν τῇ φιλοσοφικῇ σχολῇ τοῦ Βερολίνου. Συγγράμματα αὐτοῦ μεταξὺ ἄλλων· Questiones Herodoteae, «Πλήρης πραγματεία περὶ τῆς γερμανικῆς γλώσσης», «Δεξικὸν τῆς γερμανικῆς γλώσσης».

Ε ὐ σ ε (Παῦλος-Ἰωάννης-Λουδοβῖκος), ποιητὴς, γερμανὸς, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. ἐν Βερολίνῳ τῷ 1830. Ἐσπούδασεν ἐν Βερολίνῳ καὶ ἐν Βόννῃ, μετέβη εἰς Ἰταλίαν τῷ 1852 καὶ ἐπὶ ἕν ἔτος ἐφυλλολόγησε τὰ χειρόγραφα τῶν βιβλιοθηκῶν Ῥώμης, Φλωρεντίας καὶ Βενετίας. Τὸν μάϊον τοῦ 1854 προσεκλήθη εἰς Μόναχον ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας Μαξιμιλιανοῦ. Τραγῳδίαι αὐτοῦ Francesca di Rimini, Οὐρίκα, Μελέαγρος, Οἱ κάτοικοι τοῦ Παλατινάτου ἐν Ἰρλανδίᾳ. Ποιήματα, Οἱ «Ἀδελφοὶ» καὶ ὁ «Ἕρμεν» δύο συλλογαὶ διηγημάτων. Φιλολογικὰ καὶ καλαισθητικὰ συγγράμματα «Περὶ τῆς προβηγκιανῆς καὶ ἀρχαίας γαλλικῆς ποιήσεως», «Ἰσπανικὴ ῥωμαντικὴ» σύγγραμμα διαλαμβάνον περὶ τῶν ᾀσμάτων τῆς Προβηγκίας, «Ῥωμαντικὰ ποιήματα ἀνέκδοτα» κτλ.

ΕΥΣΕΒΕΙΑ, πόλις τῆς Καππαδοκίας, ἄλλως «Μάσακα» ἢ «Μάζακα» ἡ Καισάρεια τῆς Καππαδοκίας (ἴδε τὴν λέξιν ταύτην).

Εὐσέβεια ἡ πρὸς τῷ Ταύρῳ, πό-

λις τῆς Καππαδοκίας, ἄλλως Τύανα (ἴδε τὴν λέξιν ταύτην).

ΕΥΣΕΒΕΙΑ (Αὐρηλία). αὐτοκράτειρα ῥωμαία, δευτέρα σύζυγος τοῦ Κωνσταντίου, γενν. ἐν Θεσσαλονίκῃ περὶ τὸ 330, ἀποθαν. περὶ τὸ 360. Θυγάτηρ ὑπατικοῦ ἐξεπαιδεύθη ἄριστα. Συνήνωσεν ἐν ἑαυτῇ μετὰ τῶν χαρίτων τῆς ὡραιότητος λαμπρότατα δῶρα τοῦ πνεύματος. Φιλάρεσκος, ἐπιδεξία, θωπευτική, ἐξήσκησεν ἐπὶ τοῦ ἀσθενοῦς τὸν χαρακτῆρα Κωνσταντίου νυμφευθέντος αὐτὴν τῷ 353 κράτος, οὗτινος ἐνίοτε ἔκαμνε χρῆσιν οὐχὶ καλήν. Ὁ Ἰουλιανὸς εἰς αὐτὴν ὀφείλων τὴν εἰς τὸ ἀξίωμα καίσαρος ἀναγόρευσίν του, ἴσως δὲ καὶ τὴν ζωὴν συνέταξε τὸν πανηγυρικόν της. Ἐπαινεῖ τὴν καθαρότητα τῶν ἠθῶν, τὴν πρὸς τὸν Κωνστάντιον ἀφοσίωσιν, τὴν ὀρθοφροσύνην καὶ τὸ γενναιόδωρον αὐτῆς. Λέγει προσέτι ὅτι αὕτη μετεχειρίζετο πᾶσαν τὴν πρὸς αὐτὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ αὐτοκράτορος, ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν χάριν τῶν ἐνόχων. Κατὰ τὸν Μέγαν Ἀθανάσιον ἐδείχθη αὕτη εὐνοϊκωτάτη πρὸς τοὺς Ἀρειανούς. Περὶ τοῦ τρόπου τοῦ θανάτου της ὑπάρχει διαφωνία. Κατὰ τὸν ἅγιαν Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον ἀπέθανε ποιήσασα χρῆσιν ἰατρικῶν πρὸς ἐπιτυχίαν γόνου καθὸ στεῖρα· κατὰ δὲ τὸν Ζωναρᾶν καὶ τὸν Κεδρηνὸν ἀπέθανεν ἐκ μητρομανίας.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ (ἅγιος), ἐπίσκοπος Ῥώμης ἑλλην ἐκ γενετῆς, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Δ' μ. Χ. αἰῶνος. Υἱὸς ἰατροῦ καὶ ἰατρὸς αὐτὸς οὗτος, ἐξελέγη ἐπίσκοπος Ῥώμης τῷ 310. Ἀρνηθεὶς τὴν συγκοινωνίαν μετὰ τῶν ἐκπεσόντων, ἤτοι τῶν παραδόντων εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς ὑπαλλήλους τὰ ἱερὰ σκεύη καὶ βιβλία, προσεικύσατο τὴν ὀργὴν τοῦ Μαξεντίου, καὶ κατεδικάσθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς ἐξορίαν. Εἰς πολλὰ μαρτυρολόγια σημειοῦται ὡς μάρτυς καὶ ἑορτάζεται τῇ 26 σεπτεμβρίου. Εἰς τοῦτον ἀποδίδονται τρεῖς διατακτικαὶ ἐπιστολαί, ἡ μὲν πρὸς τοὺς ἐπισκόπους τῶν Γαλατειῶν, ἡ δὲ πρὸς τοὺς τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἡ τρίτη πρὸς τοὺς τῆς Τοσκάνης καὶ τῆς Καμπανίας· ἀλλ' ἡ γνησιότης τῶν ἐπιστολῶν τούτων δὲν εἶναι πραγματική.

ΕΥΣΕΒΙΟΣ ὁ Παμφίλου, ἐπίσκοπος Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης, γεν. περὶ τὸ 270 ἀπ. περὶ τὸ 338. Πρωϊμως συνεζεύθη στενώτατα μετὰ τοῦ Παμφίλου, πρεσβυτέρου τῆς Καισαρείας μαρτυρήσαντος τῷ 309, καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς πρὸς αὐτὸν ἀφοσιώσεως συνέθηκε τὸ ὄνομά του πρὸς τὸ ἑαυτοῦ. Ἐπισκεψάμενος τοὺς μοναχοὺς τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Θηβαΐδος, συνίστησε μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του σχολὴν ἐν Καισαρείᾳ πολλοὺς ἀριθμοῦσαν μαθητὰς καὶ τὸ 315 ἀνυψώθη ἐπὶ τοῦ ἀρχιερατικοῦ θρόνου τῆς πόλεως ταύτης. Ἐν τῇ πρώτῃ οἰκουμενικῇ συνόδῳ τῇ ἐν Νικαίᾳ καθήμενος πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἀνεθεμάτισε τὰς πλάνας τοῦ Ἀρείου ὑπό τινας ἐπιφυλάξεις περὶ τῆς λέξεως ὁμοούσιος, ἣν οἱ πατέρες τῆς Συνόδου προσέθηκαν εἰς τὸν ὅρον τὸν παρουσιασθέντα ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῶν παίδων του. Ἐν τούτοις ἐνέδωκεν αὐτὸς καὶ πάντες οἱ ὕστερον Ἡμιαρειανοὶ κληθέντες εἰς τὸ σύμβολον τῶν ὀρθοδόξων ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ἑρμηνείας κατὰ τὸ ἑαυτοῦ φρόνημα, καὶ τάχιστα ἠθυνήθησαν νὰ ἐκδικηθῶσι. Τῷ 330 παρίστη ὁ Εὐσέβιος μετὰ τῶν ἀρειανῶν ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Ἀντιοχείας, ἐν ᾗ καθηρέθη ὁ ἅγιος Εὐστάθιος ὁ Ἀντιοχείας καὶ προσηνέχθη ὁ θρόνος τῆς Ἀντιοχείας εἰς τὸν Εὐσέβιον· ἀλλ' οὗτος μὴ ἐγκρίνων τὰς ἐπισκοπικὰς μεταθέσεις ἠρνήθη τὴν παραδοχὴν τοῦ θρόνου τῆς Ἀντιοχείας, καὶ διὰ τῆς διαγωγῆς του ταύτης ἐπήνεσε τὴν πρὸς αὐτὸν εὔνοιαν τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ἣν καὶ προηγουμένως ἔχαιρε, καὶ μέχρι τῆς τελευτῆς τοῦ αὐτοκράτορος ἐκείνου διετήρησε ζωηροτάτην. Μετὰ τέσσαρα ἔτη προεδρεύων ἐν ταῖς συνόδοις τῆς Καισαρείας καὶ τῆς Τύρου κατεδίκασε κατ' ἐρήμην μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων τῶν συνελθόντων ἐν αὐταῖς τὸν Μέγαν Ἀθανάσιον σφοδρὸν ζηλωτὴν τοῦ τῆς Νικαίας συμβόλου ἀποφυγόντα νὰ παρουσιασθῇ ἐν αὐταῖς. Οἱ ἱεράρχαι οἱ συνελθόντες ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπέστειλαν αὐτὸν ἀντιπρόσωπον εἰς τὸν Μέγαν Κωνσταντῖνον ὅπως δικαιολογήσῃ παρ' αὐτῷ τὴν ἀπόφασιν αὐτῶν κατά τε τοῦ Ἀθανασίου καὶ τοῦ ἐπισκόπου Ἀγκύρας Μαρκέλλου ἐπὶ σαβελλιασμῷ καταδικασθέντος· οὗτος δὲ ἐκπληρώσας πιστῶς τὴν ἀποστολήν του ἐπέτυχε παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τὴν ἀνάκλησιν τοῦ Ἀρείου καὶ τὴν ἐξορίαν τοῦ Ἀθανασίου. Ἕνεκα τῆς τοιαύτης διαγωγῆς τοῦ Εὐσεβίου, ἡ ὀρθοδοξία αὐτοῦ διαμφισβητεῖται δικαίως, καθόσον καὶ ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ, ἰδίως ἐν τῇ «ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ» οὐδεμίαν ποιεῖται μνείαν περὶ τοῦ ἀρειανισμοῦ, καὶ ἐν τῇ «Ἀπολογίᾳ ὑπὲρ Ὠριγένους», τῆς πηγῆς ταύτης ἐξ ἧς κατὰ τὸν Ἱερώνυμον ἠύξατο τὰς δοξασίας του ὁ Ἄρειος, δεικνύεται ἡ κλίσις αὐτοῦ πρὸς αἵρεσιν. Πολλὰ ἐγράφησαν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις κατὰ τοῦ Εὐσεβίου θεωρουμένου ὡς αἱρετικοῦ καὶ πολλὰ ἄλλα ὑπὲρ αὐτοῦ ληρητομίνου ἀθῴου ἀπὸ πάσης αἱρέσεως, καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο ἐξακολουθεῖ μέχρι σήμερον ἀποσχολοῦν τοὺς

εἰς τὰ τοιαῦτα καταγινομένους. Ὁπωσδήποτε ὁ Εὐσέβιος δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀνήκων εἰς τὸ κόμμα, ὅπερ ἐπεθύμει τὸν συμβιβασμὸν μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων καὶ τῶν ἀρειανῶν ἑρμηνεύων πιθανῶς καὶ τὰς δοξασίας τοῦ αὐτοκράτορος λίαν ἐπιθυμοῦντος τὴν κατάπαυσιν τῶν θρησκευτικῶν σκανδάλων· ἐζήτει οὗτος καὶ οἱ ὁμόφρονες αὐτῷ μέσον τι μεταξὺ τῶν δύο ἄκρων, μέσον ὅμως ἀκατόρθωτον, καθόσον χάσμα μέγα διεχώριζε τὰ δύο ἀντίπαλα μέρη. Ἕνεκα τῆς τάσεως ταύτης ἀνευρίσκεται παρὰ τῷ Εὐσεβίῳ ὁ διπλοῦς χαρακτὴρ τοῦ ὀρθοδόξου ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ αἱρετικοῦ ἀφ' ἑτέρου, χαρακτὴρ προερχόμενος ἐκ τῆς θεολογικῆς πλάνης καὶ τῆς πολιτικῆς ἀρεσκείας. Οὐχ ἧττον ὁ Εὐσέβιος τοὐλάχιστον διὰ τῆς ἐπιστήμης του προσήνεγκεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μεγίστας ἐκδουλεύσεις. Πρῶτος συνέλεξεν εἰς ἓν ὅλον ἐπιστημονικῶς τὰ χρονικὰ τῶν 3 πρώτων αἰώνων τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία» αὐτοῦ εἰς δέκα βιβλία, τὸ ἐπισημότερον πάντων τῶν συγγραμμάτων του ἐκτίθησι τὴν ἱστορίαν τῆς θρησκείας ἀπὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσσίου μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Λικιννίου ἤτοι τοῦ ἔτους 324, καθ' ὃ ὁ προστάτης αὐτοῦ Μέγας Κωνσταντῖνος ἐγένετο ἀπόλυτος μονάρχης τοῦ ἀχανοῦς ῥωμαϊκοῦ κράτους. Ἡ ἱστορία αὕτη οὐδόλως στερεῖται κριτικῆς ἀκριβείας, καθόσον ἐν αὐτῇ ὁ Εὐσέβιος ἀποβλέπτει μετὰ προσοχῆς τὰ ἀμφίβολα γεγονότα καὶ τὰς μυθώδεις διηγήσεις· ἐκτὸς τούτου ἐνάησε τὸν νέον χαρακτῆρα ὃν ὁ χριστιανισμὸς ἔδιδεν εἰς τὰ συμφέροντα τῆς ἀνθρωπότητος καὶ κατά τινα τρόπον προησθάνθη τὴν φιλοσοφίαν τῆς ἱστορίας δεικνύων τὴν ὑπεροχὴν ἣν ἔμελλον ἔκτοτε νὰ ἐξασκήσωσιν ἐπὶ τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου τὰ πνευματικὰ γεγονότα καὶ οἱ ἀγῶνες τῆς σκέψεως καὶ τῆς συνειδήσεως. Ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ πέμπτου βιβλίου καταδικάζει τοὺς ἄλλους ἱστορικούς, περιγράψαντας μόνον μάχας, νίκας, τρόπαια, μεγάλας πράξεις τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν στρατιωτῶν, καὶ ἀναγγέλλει ὅτι αὐτὸς ἀναλαμβάνει τὴν ἱστορίαν κράτους οὐρανίου καὶ θείου μέλλων νὰ διηγηθῇ τοὺς ἀγίους πολέμους τοὺς ἀποβλέποντας εἰς «εἰρήνην πνευματικὴν καὶ ἐπιχειρισθέντας οὐχὶ πρὸς ἄμυναν τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν, ἀλλὰ τῆς αἰωνίου ἀληθείας. Ἡ «Εὐαγγελικὴ Προπαρασκευή», καὶ ἡ «Εὐαγγελικὴ ἀπόδειξις» του δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς συγγράμματα ἀποτελοῦντα μέρος τῆς ἐκκλησιαστικῆς του ἱστορίας. Ἐν τῇ «Προπαρασκευῇ» διηρημένῃ εἰς 15 βιβλία, ὁ Εὐσέβιος ἀκολουθῶν τὰ ἴχνη τῶν πρώτων ἀπολογητῶν τοῦ χριστιανισμοῦ Ἰουστίνου, Τατιανοῦ, Ἀθηναγόρου, Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως, ἐξετάζει κατὰ πρῶτον τὴν θεολογίαν τῶν ἐθνικῶν καὶ ἀποκαλύπτει τοὺς παραλογισμούς των· ἔπειτα παραβάλλων τὴν νομοθεσίαν τοῦ Μωϋσέως πρὸς τὴν τῶν ἄλλων λαῶν ἀποδεικνύει κατὰ πόσον αὕτη εἶναι ἀνωτέρα. Κατὰ τὸν Εὐσέβιον ὁ Πλάτων προσεγγίζει εἰς τὸν νομοθέτην τῶν Ἰουδαίων, διότι ἀνέγνω καὶ ἐμελέτησε τὰ συγγράμματα αὐτοῦ καὶ ἠρύσθη ἐξ αὐτῶν πολλά. Ἐκ τῆς «Εὐαγγελικῆς ἀποδείξεως» συγκειμένης ἐξ 29 βιβλίων μόνον 12 σώζονται· ἐν αὐτῇ ὁ Εὐσέβιος προσπαθεῖ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὁ μωσαϊκὸς νόμος οὐδὲν ἦν ἢ προπαρασκευή, καὶ ὅτι αἱ ἐν ταῖς Γραφαῖς περιεχόμεναι προφητεῖαι ἐφαρμόζονται ἀκριβῶς εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ μόνον εἰς αὐτόν· κατόπιν ἀποδεικνύει τὴν θεότητα αὐτοῦ, ἐπεκτείνεται ἐπὶ τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἀποδεικνύει διὰ τί ὁ Χριστὸς ἐγένετο ἄνθρωπος· ἀναγνωρίζει ἐν αὐτῷ τὸν ἀληθῆ Μεσσίαν καθ' ὃ τὰ πάντα ἐκπληρώσαντα. Πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ χριστιανισμοῦ εἶναι καὶ τὸ σύγγραμμα κατὰ τοῦ Ἱεροκλέους, ἄρχοντος καὶ φιλοσόφου, ἑνὸς τῶν κυριωτέρων προπαρασκευαζῶν τοῦ ἐπὶ Διακλητιανοῦ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμοῦ. Ἐπειδὴ ὁ Ἱεροκλῆς προσεπάθησε διὰ συγγράμματος ἐπιγραφομένου «Φιλαλήθης» νὰ πείσῃ τοὺς χριστιανοὺς εἰς τὸ νὰ παραιτήσωσι τὴν θρησκείαν των, ὑπεραπολογούμενος τῆς εἰδωλολατρείας καὶ προσβάλλων τὸν χριστιανισμόν, ὁ Εὐσέβιος ἀπαντᾷ αὐτῷ διὰ τοῦ ῥηθέντος συγγράμματος. Ταῦτα μετά τινων ὑπομνημάτων εἰς τοὺς ψαλμοὺς καὶ τὸν Ἡσαΐαν εἰσὶ τὰ ἀποβλέποντα τὴν θρησκείαν συγγράμματα τοῦ Εὐσεβίου. Τὰ δὲ ἀποβλέποντα τὸ πολιτικὸν στάδιον, ὅπερ διῆλθεν ὁ Εὐσέβιος παρὰ τῷ Μεγάλῳ Κωνσταντίνῳ εἶναι ὁ «Βίος» καὶ ὁ «Πανηγυρικὸς» τοῦ ἡγεμόνος τούτου, ἢ μᾶλλον εἰς πανηγυρικὸς ὑπὸ δύο διαφόρους ἐπιγραφάς, καθόσον ὁ βίος τοῦ Κωνσταντίνου καθ' ὃν τρόπον συνέταξεν αὐτὸν ὁ Εὐσέβιος εἶναι κυρίως πανηγυρικός. Ἐν τῷ τετάρτῳ βιβλίῳ τοῦ «Βίου τοῦ Κωνσταντίνου» εὑρίσκεται μετὰ τοῦ λόγου, ὃν ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἐξεφώνησεν ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Νικαίας, ἡ εἰς ἑλληνικοὺς στίχους μετάφρασις τῆς τετάρτης ἐκλογῆς τοῦ Βιργιλίου, ἥτις θεωρεῖται προφητεία περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσσίου· ἀλλ' εὐκόλως ἐννοεῖ ἕκαστος ὅτι ἥ τε μετάφρασις καὶ ὁ λόγος ἐν εἶναι τοῦ Κωνσταντίνου μὴ ἔχοντος τὴν ἀπαιτουμένην παιδείαν, ἀλλὰ τοῦ Εὐσεβίου. Ἐν τῷ Βίῳ καὶ ὡς ἐν τῷ Πανηγυρικῷ ὁ Εὐσέβιος ἐγκωμιάζει ἰδίως τὸν Κων-

σταντῖνον ἀναφορικῶς πρὸς τὴν θρησκείαν, καθόσον αἰσθάνεται βαθυτάτην εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν ἡγεμόνα τοῦτον ἀναβιβάσαντα τὸν χριστιανισμὸν εἰς τὸν θρόνον καὶ καταπαύσαντα οὕτω τοὺς διωγμούς. Ὁ Εὐσέβιος ὡς συγγραφεὺς παρουσιάζει μέγα ἐνδιαφέρον, καθ' ὃ ἱστορικὸς ἀκριβής, ἀπολογητὴς ἐπιτήδειος, συγγραφεὺς βαθύνους, καὶ πολυμαθέστατος περί τε τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ τὰ φιλολογικὰ συμβουλευθεὶς βιβλιοθήκας περιεχούσας ἀναρίθμητον πλῆθὺν βιβλίων πολυτίμων. Γενικῶς φρονεῖται ὅτι ἐλάχιστον μόνον χρόνον ἐπέζησε τοῦ αὐτοκράτορος, οὗτινος ἔχαιρε τοσούτῳ τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν εὔνοιαν, ὥστε καὶ ὡς μυστικοσύμβουλος ἐχρησίμευεν αὐτῷ καὶ πολλὰ ἀπόῤῥητα ἐμάνθανε παρ' αὐτοῦ. Συγγράμματα αὐτοῦ ἐκτὸς τῶν προμνημονευθέντων εἰσὶ καὶ τὰ ἑπόμενα.—«Χρονικὰ παντοδαπῆς ἱστορίας», σύγγραμμα ἀνακαλυφθὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς ἀρμενικὴν μετάφρασιν καὶ δημοσιευθὲν λατινιστὶ ὑπὸ τοῦ Ἀγγέλου Μαΐου καὶ τοῦ Ζωῤῥάδου. Τὸ χρονικὸν τοῦτο διαιρεῖται εἰς δύο βιβλία, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον ἐπιγράφεται «Χρονολογία» καὶ περιέχει περίληψιν τῆς ἱστορίας πολλῶν ἐθνῶν Χαλδαίων, Ἀσσυρίων, Μήδων. Περσῶν, Λυδῶν, Ἑβραίων καὶ Αἰγυπτίων· ὃν κυρίως ἀπόσπασμα τοῦ «Πενταβιβλίου χρονολογικοῦ» τοῦ Ἰουλίου Ἀφρικανοῦ δίδει καταλόγους βασιλέων καὶ ἄλλων ἀρχόντων μετὰ συντόμων διηγήσεων τῶν κυριωτέρων συμβάντων ἀπὸ κτίσεως κόσμου. Τὸ δεύτερον βιβλίον συνίσταται εἰς συγχρονιστικοὺς πίνακας τῶν ἡγεμόνων καὶ τῶν συμβάντων ἀπὸ Ἀβραὰμ μέχρι τῆς τριακοντατετηρίδος τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου πανηγυρισθείσης τῷ 327 ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τῷ 328 ἐν Ῥώμῃ. — «Περὶ τῶν ἐν Παλαιστίνῃ μαρτυρησάντων», — «Πρὸς τὰ ὑπὸ Φιλοστράτου εἰς Ἀπολλώνιον τὸν Τυανέα διὰ τὴν Ἱεροκλεῖ παραληφθεῖσαν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Χριστοῦ σύγκρισιν», — «Κατὰ Μαρκέλλου» εἰς Ψ βιβλία.—«Περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς θεολογίας τῶν πρὸς Μάρκελλον ἐλέγχων βιβλία γ'.—«Περὶ τῶν τοπικῶν ὀνομάτων ἐν τῇ θείᾳ γραφῇ» — Πλεῖσται ἐπιστολαὶ αὐτοῦ σωζόμεναι ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ἱστορίαις τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Θεοδωρήτου.—Ὑπομνήματα εἰς διάφορα χωρία τῆς Ἁγίας Γραφῆς.—Ἡ πρώτη πλήρης ἔκδοσις τῶν συγγραμμάτων τοῦ Εὐσεβίου ἐγένετο ἐν Βασιλείᾳ τῷ 1542 εἰς ἑ τόμ.

Εὐσέβιος ὁ Νικομηδείας, αἱρεσιάρχης Ἕλλην, γεν. μετὰ τὰ μέσα τοῦ Γ' μετὰ χριστὸν αἰῶνος, ἀποθ. περὶ τὸ 342. Κατὰ πρῶτον ἐπίσκοπος Βηρυτοῦ ἐν Συρίᾳ μετετέθη ὕστερον εἰς τὸν ἐπισκοπικὸν θρόνον τῆς Νικομηδείας ἤτις ἕνεκα τῆς αὐτόθι διαμονῆς τοῦ Διοκλητιανοῦ ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἡ ἕδρα τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους. Ἀνέλαβε τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Ἀρείου, ἀφορισθέντος ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐπισκόπου τῆς Ἀλεξανδρείας, συντάξας ἀπολογητικὴν ἐπιστολὴν ὑπὲρ τοῦ αἱρεσιάρχου τούτου ἀπευθυνομένην πρὸς τὸν Παυλῖνον, ἐπίσκοπον Τύρου. Μετὰ τοσαύτης ζωηρότητος ὑπεστήριξε τὴν μερίδα τοῦ Ἀρίου, ὥστε ἐπὶ πολὺν χρόνον οἱ ἀρειανοὶ ἐκαλοῦντο εὐσεβιανοί. Κατὰ τὴν ἐν Νικαίᾳ σύνοδον πάντα τρόπον μετῆλθε πρὸς δικαιολόγησιν τοῦ Ἀρείου. Ἀναγκασθεὶς ἐπὶ ποινῇ καθαιρέσεως νὰ ὑπογράψῃ τὴν καταδίκην τοῦ ἀρειανισμοῦ, ἐξηκολούθησεν οὐχ ἧττον πρεσβεύων αὐτόν. Κηρυχθεὶς προστάτης τῶν ἀρειανῶν, ἐξωρίσθη ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου εἰς τὰς Γαλλίας, καὶ ἀντικατέστη ὑπ' ἄλλου ἐν τῷ ἐπισκοπικῷ θρόνῳ τῆς Νικομηδείας. Μετὰ τρία ἔτη ἀνακληθεὶς ἀνέλαβε πάλιν τὸν θρόνον του καὶ ἀπήλαυσε τὴν εὔνοιαν τοῦ αὐτοκράτορος. Μεγίστην ἔχων ἐπιρροήν, κατώρθωσεν, ὥστε ὁ Ἄρειος νὰ γείνῃ δεκτὸς εἰς συγκοινωνίαν ἔν τινι συνόδῳ τῶν Ἱεροσολύμων, ὁ δὲ Ἀθανάσιος καὶ ἅπαντες οἱ ὀρθόδοξοι ἐπίσκοποι νὰ καταδικωχθῶσι. Λέγεται ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου του παρ' αὐτοῦ ἐδέχθη τὸ βάπτισμα. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κωνσταντίου ὁ Εὐσέβιος ἐγένετο ἰσχυρότερος, καὶ κατώρθωσε νὰ ἀναβῇ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπιτυχὼν τὴν καθαίρεσιν τοῦ Παύλου, νομίμου κατόχου τοῦ θρόνου τούτου. Ὁ Εὐσέβιος εἶναι γνωστὸς μόνον διὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων βεβαίως ἐχθρικῶς διακειμένων πρὸς τὸν ἀρειανισμὸν καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀποδιδόντων αὐτῷ χαρακτῆρα ἀποτρόπαιον· ἐξ ἐναντίας ὁ Φιλόστοργος ἱστορικὸς ἀρειανὸς ἀπονέμει αὐτῷ τὸ χάρισμα τῶν θαυμάτων.

Εὐσέβιος ὁ Ἐμισηνὸς ἢ Ἐμέσης, θεολόγος Ἕλλην, γεννηθ. ἐν Ἐδέσσῃ τῆς Μεσοποταμίας περὶ τὰ τέλη τοῦ τρίτου αἰῶνος, ἀποθαν. ἐν Ἀντιοχείᾳ περὶ τὸ 360· ἀνὴρ σοφώτατος. Διδαχθεὶς παρὰ Εὐσεβίῳ τῷ Καισαρείας καὶ ἄλλοις ἐπισήμοις διδασκάλοις, μετέβη εἰς Ἀλεξάνδρειαν πρὸς σπουδὴν τῆς φιλοσοφίας, καὶ ἐπιστρέψας ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος ἐν Ἀντιοχείᾳ ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου αὐτῆς Φλακίλλου χαίρων τὰ μάλιστα τὴν φιλίαν αὐτοῦ. Καθαιρεθέντος κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τοῦ Ἀθανασίου, προσηνέχθη εἰς τὸν Εὐσέβιον τοῦτον ὁ θρόνος τῆς Ἀλεξανδρείας· ἀλλ' οὗτος γνώσκων τὴν ἀφο-

σίωσιν τῶν Ἀλεξανδρέων πρὸς τὸν Ἀθανάσιον δὲν ἐδέχθη δὲ μετ' ὀλίγον, παρεδέξατο τὸν θρόνον τῆς Ἐμέσσης ἐν Συρίᾳ. Ὅτε μετέβη πρὸς καταλληψιν τῆς ἕδρας του ὁ λαὸς ἀπεδίωξεν αὐτὸν ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ἦτο μάγος καθόσον κατεγίνετο περὶ τὴν ἀστρονομίαν. Καταφυγὼν εἰς Λαοδίκειαν παρὰ τῷ ἐπισκόπῳ αὐτῆς Γεωργίῳ κατώρθωσε δι' αὐτοῦ τὴν μετὰ τοῦ παιμνίου του συμφιλίωσιν. Ὁ Εὐσέβιος ἔχαιρε τὰ μέγιστα τὴν εὔνοιαν τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ὃν συνῴδευεν εἰς πολλὰς ἐκστρατείας. Οἱ ἐχθροί του κατηγόρησαν αὐτὸν ἐπὶ Σαβελλιανισμῷ, ἀλλ' ὁ Σωζόμενος δὲν παραδέχεται τὴν κατηγορίαν ταύτην. Φέρονται ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ πολλαὶ ὁμιλίαι περὶ τῶν Εὐαγγελίων καὶ περὶ ἄλλων ἀντικειμένων, ἀλλ' οἱ κριτικοὶ θεωροῦσιν αὐτὰ γενικῶς νόθα· αἱ ὁμιλίαι αὗται ἐξεδόθησαν ἐν Παρισίοις τῷ 1575 καὶ ἐν Ἀμβέρσῃ τῷ 1602.

Εὐσέβιος ὁ Βερκελλῶν, (ἅγιος), θεολόγος λατῖνος, γεν. ἐν Σαρδοῖ τῷ 315, ἀπ. ἐν Βερκέλλαις τῆς Ἄνω Ἰταλίας τῷ 370. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του μετέβη εἰς Ῥώμην, ὅπου ἐχειροτονήθη ἀναγνώστης ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου αὐτῆς Σιλβέρου καὶ πρεσβύτερος τῷ 340 ὑπὸ ἑτέρου ἐπισκόπου τῆς Ῥώμης τοῦ Μάρκου. Ἐπὶ τοῦ ἐπισκόπου τῆς Ῥώμης Ἰουλίου ἐξελέγη ἐπίσκοπος Βερκελλῶν καὶ πρῶτος κατὰ τὸν ἅγιον Ἀμβρόσιον ἐφήρμοσεν ἐν τῇ δύσει τὸν μοναστικὸν βίον ζῶν μετὰ τῶν κληρικῶν κοινοβιακῶς ὡς ἐν μοναστηρίῳ. Τῷ 355 παρευρίθη ἐν τῇ συνόδῳ τῶν Μεδιολάνων συγκληθείσῃ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίου ἀνήκοντος εἰς τὸν ἀρειανισμόν. Μὴ θελήσας νὰ ὑπογράψῃ τὴν καταδίκην τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου, ἐξωρίσθη εἰς Σκυθόπολιν τῆς Συρίας, ἐκεῖθεν ἀπεστάλη εἰς Καππαδοκίαν, καὶ τέλος εἰς τὴν Κάτω Θηβαΐδα, ὅπου διέμεινε μέχρι τοῦ 362, ὅτε ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουλιανὸς ὁ Παραβάτης ἀνεκάλεσεν ἅπαντας τοὺς ἕνεκα θρησκευτικῶν λόγων ἐξορισθέντας ἱεραρχάς. Ὁ Εὐσέβιος μετέβη κατὰ πρῶτον εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὅπου παρέστη εἰς τὴν μεγάλην σύνοδον τὴν καταδικάσασαν τοὺς Ἀρειανούς, καὶ κατόπιν εἰς Ἀντιόχειαν, ὅπου ματαίως προσεπάθησε νὰ καταπραΰνῃ τὰς ἔριδας τὰς προκυψάσας ἐκ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Παυλίνου, καὶ ἐπισκεφθεὶς κατόπιν πολλὰς ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἐπισκοπήν του, ὅπου ἀπέθανε. Τοῦ Εὐσεβίου σώζονται τρεῖς ἐπιστολαὶ ἡ πρώτη Ad Constantium augustum, ἡ δευτέρα Ad presbyteros et plebes Italiae γραφεῖσα ἕνεκα τῆς ἐξορίας του καὶ προσηρτημένον ἔχουσα Libellum facti εἶδος διαμαρτυρήσεως κατὰ τῶν βεκιοπραγιῶν τοῦ ἀρειανοῦ ἐπισκόπου Πατροφίλου χρησιμεύοντος τρόπον τινὰ δεσμοφύλακος αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐν Σκυθοπόλει διαμονήν του, καὶ ἡ τρίτη Ad Gregorium Episcopum Hispaniae· ὁ Εὐσέβιος μετέφρασε προσέτι εἰς τὴν λατινικὴν τὸ «Ὑπόμνημα εἰς τοὺς ψαλμοὺς» τοῦ συνωνύμου του Εὐσεβίου τοῦ Καισαρείας. Ἔκδοσις τῶν εὐαγγελίων κατὰ ἀντίγραφον γενόμενον, ὡς λέγεται, ὑπὸ τοῦ Εὐσεβίου τούτου, καὶ διασωθὲν ἐν Βερκέλλαις ἐδημοσιεύθη τῷ 1748 εἰς φὸν ἐν Μεδιολάνοις ὑπὸ J. A Irico· αἱ δὲ ἐπιστολαί του εὑρίσκονται ἐν πολλαῖς συλλογαῖς τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας.

Εὐσέβιος (Ἅγιος), ἐπίσκοπος Σαμοσάτων τῆς Συρίας, καὶ μάρτυς, γεν. ἐν Σαμοσάτοις κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Δ' αἰῶνος, καὶ ἀποθ. τῷ 380. Ἐξελέγη ἐπίσκοπος ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίου τῷ 361, καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος παρέστη εἰς τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ σύνοδον, ὅπου ἐξελέγη ἐπίσκοπος τῆς πόλεως ταύτης ὁ ἅγιος Μελέτιος. Ἕνεκα τοῦ ζήλου ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας ὑπέστη πολλὰς καταδιώξεις. Διέδραμε Συρίαν, Φοινίκην καὶ Παλαιστίνην πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν καθολικῶν καὶ πρὸς χειροτονίαν διακόνων, ἱερέων καὶ ἄλλων κληρικῶν κατὰ τὰς ἀνάγκας τῶν ἐκκλησιῶν. Ἐπελθούσης ἅμα τῇ εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον ἀναβάσει Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου τῆς εἰρήνης ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὁ Εὐσέβιος ἐξόριστος τότε ἐν Θράκῃ ἐπέστρεψε πρὸς κατάληψιν τοῦ ἐπισκοπικοῦ θρόνου του, ἀλλ' ἐνῷ εἰσήρχετο εἰς Δολίχνην τῆς Συρίας πάλιν ὅλως ἀρειανὴν πρὸς ἐγκαθίδρυσιν καθολικοῦ ἐπισκόπου προσιβλήθη διὰ κεραμίδος εἰς τὴν κεφαλὴν ὑπό τινος γραίας καὶ πληγωθεὶς καιρίως ἀπέθανε διατάξας νὰ μὴ γείνῃ ἐκδίκησις τοῦ θανάτου του. Οἱ Ἕλληνες ἑορτάζουσι τὴν μνήμην του τῇ 22 Ἰουνίου, καὶ οἱ Λατῖνοι τῇ 21. Ὁ ἅγιος Εὐσέβιος συνέταξε μέγαν ἀριθμὸν ἐπιστολῶν, ἐξ ὧν οὐδεμία διεσώθη.

Εὐσέβιος ὁ Σχολαστικός, ἱστορικὸς Ἕλλην, ζῶν περὶ τὸ 400 μ. Χ. Αὐτόπτης μάρτυς τοῦ κατὰ Γαϊνᾶ βασιλέως τῶν Γότθων πολέμου τῶν Ῥωμαίων συνέγραψεν εἰς στίχους ἑξαμέτρους καὶ ἐν τέσσαρσι βιβλίοις τὴν ἱστορίαν τοῦ πολέμου ἐπιγράψας αὐτὴν Γαϊνίαν. Ἐκ τοῦ συγγράμματος τούτου οὐδὲν σώζεται σήμερον.

Εὐσέβιος ὁ Δωροθέου, θεολόγος Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Ε' μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Ἤρχησε τὸν δημόσιον βίον του ὡς νομικός, καὶ

κατέλαβε τὴν θέσιν αὐτοκρατορικοῦ ἐπιτρόπου ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἕνεκα τῆς ἐπιμόνου ἀντιστάσεώς του κατὰ τῆς αἱρέσεως τοῦ Νεστορίου προσειλκύσατο τὴν εὔνοιαν τῶν πιστῶν, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον ἐγένετο ἐπίσκοπος Δορυλαίου πόλεως τῆς Φρυγίας ἐπὶ τοῦ Θυμβρίου παραποτάμου τοῦ Σαγγαρίου οὐχὶ μακρὰν τῶν μεθορίων τῆς Βιθυνίας. Πρῶτος ἀπέκρουσε τὰς δοξασίας τοῦ Εὐτυχοῦς καὶ ἐζήτησε τὴν διὰ Συνόδου καταδίκην αὐτοῦ. Ἡ σύνοδος αὕτη συγκροτηθεῖσα τῷ 449 ἐν Ἐφέσῳ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Διοσκούρου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ὑπαδοῦ τοῦ Εὐτυχοῦς ἐκλήθη ἕνεκα τῶν βιαιοπραγιῶν της εσύνοδος ληστρικὴ» καθόσον ἀντὶ νὰ καταδικάσῃ τὴν περὶ μιᾶς φύσεως αἵρεσιν ἐξήνεγκε τὴν καθαίρεσιν τοῦ Εὐσεβίου. Ὁ ἐπίσκοπος Ῥώμης Λέων ὁ πρῶτος παρεμβὰς ἐζήτησε παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Μαρκιανοῦ διαδόχου Θεοδοσίου τοῦ Μικροῦ νέαν σύνοδον, ἥτις συνελθοῦσα ἐν Χαλκηδόνι τῷ 451 ἐπανήγαγε τὸν Εὐσέβιον εἰς τὸν θρόνον του καὶ κατεδίκασε τὸν Εὐτυχῆ. Τοῦ Εὐσεβίου τούτου μικρά τινα συγγράμματα ἐξεδόθησαν.

Εὐσέβιος ὁ Μύνδιος, φιλόσοφος Νεοπλατωνικὸς ἐκ Μύνδου τῆς Καρίας, ζῶν κατὰ τὸν Δ' μετὰ Χ αἰῶνα. Μαθητὴς τοῦ Αἰδεσίου ἀπέκρουσε τὰς περὶ μαγείας καὶ θεουργίας δοξασίας τῶν νεοπλατωνικῶν, καὶ ὡς ἐκ τούτου προσειλκύσατο τὴν δυσμένειαν τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου. Παρὰ τῷ Στοβαίῳ εὑρίσκονται πολλὰ ἀποσπάσματα Εὐσεβίου τινός, ὃν τινες τῶν κριτικῶν ὀρθοῦσι τὸν αὐτὸν τῷ νεοπλατωνικῷ Εὐσεβίῳ, ἄλλοι δὲ ἕτερον ὁμώνυμον φιλόσοφον στωϊκόν.

Εὐσέβιος, ἐπίσκοπος Ἀντιβῶν, γεν. περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΣΤ' αἰῶνος, ἀποθ. τῷ 570 ἢ 572. Ἐκ τοῦ βίου του γνωστὸν εἶναι μόνον ὅτε ἐγένετο ἐπίσκοπος μετὰ τὸ 541, ὅτι ἀντιπροσωπεύθη ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Αὐρηλίας τῷ 549 ὑπὸ τοῦ διακόνου Σεπτεμβρίου, καὶ ὅτι παρέστη εἰς τὴν σύνοδον τῶν Ἀρλῶν τῷ 554.

Εὐσέβιος, Σύρος καταλαβὼν τῷ 591 ἐπί τινα χρόνον τὴν ἐπισκοπὴν Παρισίων. Κατὰ Γρηγόριον τὸν ἐκ Τουρ ἀποθανόντος τοῦ Ῥαγεμόνδου ἐπισκόπου τῶν Παρισίων παρέστη διάδοχος ὁ ἀδελφός του Φαραμόδης· ἀλλ' Εὐσέβιός τις ἔμπορος ἐκ Συρίας ἔδωκε πολλὰ χρήματα καὶ προετιμήθη, καταλαβὼν δὲ τὸν ἐπισκοπικὸν θρόνον, ἀπεδίωξε πάντας τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ προκατόχου του καὶ διώρισε διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ὑπηρεσίαν του Σύρους ὁμοφύλους του. Ὁ Εὐσέβιος ἔλιγον μόνον χρόνον διετήρησε τὴν ἐπισκοπὴν τῶν Παρισίων διαδεξαμένου αὐτὸν τοῦ Φαραμόδου.

Εὐσέβιος, ἐπίσκοπος Παρισίων, περὶ τὰ μέσα τοῦ ἕκτου αἰῶνος. Τῷ 551 ἐχειροτόνησε πρεσβύτερον τὸν Χλοδοάλδον, τὸν μόνον ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Χλοδομίρου τὸν διαφυγόντα τὴν σφαγὴν τῶν ἀδελφῶν του. Διάδοχος αὐτοῦ ὑπῆρξεν ὁ Γερμανός.

Εὐσέβιος Βρουνος ἢ ἁπλῶς Εὐσέβιος, ἐπίσκοπος καὶ θεολόγος Γάλλος, γεν. κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΑ' αἰῶνος, ἀποθ. τῷ 1081. Τῷ 1047 ἐγένετο ἐπίσκοπος Ἀγγερῶν καὶ τῷ 1049 παρέστη ἐν τῇ συνόδῳ τῶν Ῥημῶν. Κατηγορηθεὶς ὅτι παραδέχεται τὰς δοξασίας τοῦ ἀρχιδιακόνου του Βερανγγέρου, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς καθαιρέσεως ἐδημοσίευσεν ἐγκύκλιον κατ' αὐτοῦ. Ἔσχεν ἔριδας μετὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Τουρ, ὑφ' ὃν ὑπήγετο ἡ ἐπισκοπή του, καὶ μετὰ τοῦ κόμητος τῆς Ἀνδαλουσίας Φούλκωνος, ὃν ἐξεκκλησιάσας ὑπέστη καταδιωγμούς, ἀλλ' ἐπεμβάντος ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ πάπα Γρηγορίου Ζ' ἠναγκάσθη ὁ Φούλκων νὰ ἐνδώσῃ.

ΕΥΣΕΡΩΣ, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἰοθέας, παρ' Ἀπολλοδώρῳ.

ΕΥΣΗΝΗ, πόλις τῆς ἐπαρχίας τοῦ Πόντου ὀλίγον ἀπέχουσα τῆς θαλάσσης, παρ' Ἀρριανῷ.

ΕΥΣΘΕΝΗΣ, σοφιστὴς μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Θεοκρίτου.

ΕΥΣΘΕΝΙΟΣ ΚΛΑΥΔΙΟΣ, ἱστορικὸς λατῖνος ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Γ' μ. Χριστὸν αἰῶνος. Γραμματεὺς τοῦ Διοκλητιανοῦ συνέταξε τοὺς βίους τοῦ ἡγεμόνος τούτου καὶ Μαξιμιανοῦ τοῦ Ἑρκουλίου καὶ Ἰαλερίου καὶ Κωνσταντίου τοῦ Χλωροῦ.

ΕΥΣΙΓΓΕΡ (Ἰωάννης-Μιχαὴλ Heusinger), φιλόλογος γερμανός, γεν. τῷ 1690, ἀποθ. τῷ 1751. Ἐσπούδασεν ἐν Γόττῃ, Ἄλλῃ καὶ Ἰένῃ καὶ ἀπέθανε πρύτανις τοῦ γυμνασίου Ἐϊσενάχης. Ἐξέδωκε λατίνους συγγραφεῖς καὶ τοῦ Αἰσώπου τοὺς μύθους.

Εὔσιγγερ (Φρειδερῖκος), νομισματολόγος γερμανός, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεννηθ. τῷ 1722, ἀποθ. τῷ 1757. Ὑπῆρξεν ἀρχιφύλαξ καὶ διευθυντὴς τῆς σχολῆς τῆς Ἐϊσενάχης. Συνέταξε διάφορα συγγράμματα περὶ νομισματικῆς καὶ ἓν ὑπόμνημα περὶ νόμων καὶ ἐθίμων τῶν Ἑλλήνων καὶ Λατίνων.

Εὔσιγγερ (Ἰάκωβος-Φρειδερῖκος), φιλόλογος γερμανός, ἐξάδελφος τοῦ Ἰωάννου Μιχαὴλ Εὐσιγγέρ, γεν. τῷ 1719, ἀποθ. τῷ 1778. Ἐσπούδασε τὴν φιλοσοφίαν ἐν Γόττῃ καὶ Ἰένῃ,

καὶ ἐγένετο τῷ 1759 πρύτανις τῆς σχολῆς τῆς Wolfenbüttel. Ἀνεκάλυψε περὶ τὸ 1760 ἀποσπάσματά τινα τοῦ Κορνηλίου Νέπωτος, περὶ τῆς γνησιότητος τῶν ὁποίων ἀνέλαβεν ἀγῶνα κατὰ πολλῶν σοφῶν φιλολόγων τῆς ἐποχῆς του. Ἐξέδωκε τὸ Περὶ Μέτρων τοῦ Φλαβίου Μαλλίου Θεοδώρου, τὸ De officiis τοῦ Κικέρωνος, τὸ Περὶ παίδων ἀγωγῆς τοῦ Πλουτάρχου, καὶ πολλὰ φυλλάδια περὶ Πλουτάρχου, Κορνηλίου Νέπωτος κτλ.

Εὔσιγγερ (Κάρολος-Φρειδερῖκος), ἰατρὸς γερμανός, συγγενὴς τῶν προηγουμένων, γεν. τῷ 1792. Ἐσπούδασεν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ἰέννης, ὅπου ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῷ 1812· ὑπηρέτησεν ὡς χειροῦργος ἐν τῷ πρωσσικῷ στρατῷ καὶ διέμεινεν ἐν Γαλλίᾳ μέχρι τοῦ 1819 ἐπιτετραμμένος τὴν διεύθυνσιν τοῦ νοσοκομείου ἐν Σεδὰν ὑπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν συμμάχων. Ἐπιστρέψας εἰς Γερμανίαν διωρίσθη καθηγητὴς τῆς κλινικῆς ἐν Γοτίγγῃ, καὶ κατόπιν ἐν Βυρσβούργῃ 1824 καὶ ἐν Μαρβούργῳ 1829, ὅπου ἔσχε προσέτι καὶ τὸν τίτλον ἰατροῦ ῥεφερενταρίου τοῦ ἐκλεκτοράτου τῆς Ἔσσης. Συνέταξε πλεῖστα συγγράμματα ἰατρικά.

ΕΥΣΙΤΙΟΣ ἀσκητὴς τοῦ Βερρῶ, γεννηθ. κατὰ τὸν Ε' αἰῶνα. Πωληθεὶς ἐξ ἀνάγκης ὑπὸ τῶν γονέων του εἰς ἡγούμενόν τινα ὑπεβλήθη εἰς ἀνυποφόρους ἐργασίας· ἀλλ' ἕνεκα τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς ἀρετῆς του ὁ ἡγούμενος συγκινηθεὶς ἀνέλαβε τὴν ἐκπαίδευσίν του καὶ κατόπιν τὸν ἔκαμεν ἱερέα. Τότε ἐγένετο ἐρημίτης καὶ καθυπέβαλεν ἑαυτὸν εἰς αὐστηροτάτην δίαιταν. Τὰ συναξάρια διηγοῦνται περὶ αὐτοῦ διάφορα θαύματα. Ἀπέθανεν ἐν εἰρήνῃ, ἐπὶ δὲ τοῦ τάφου του ἀνηγέρθη ἐκκλησία καὶ κατ' ὀλίγον ἐσχηματίσθη εἰς τὰ περὶξ πόλις.

ΕΥΣΣΕΝ (Οὔγος-Φραγκίσκος van Heussen), συγγραφεὺς ἐκκλησιαστικὸς νεερλανδὸς, γενν. τῷ 1684, ἀποθ. τῷ 1729. Ἀνήκων εἰς τὸ Ὡρατόριον ἐνεπλήσθη ὑπὸ ἰανσενιστικῶν φρονημάτων. Ἀποκατασταθεὶς ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ ἐκκλησίαν καὶ πρεσβυτέριον καὶ ἔδωκεν ἄσυλον εἰς τὸν Νεερκάσσελ, ἐπίσκοπον Καστορίας καὶ ἀποστολικὸν βικάριον ἐν Ὁλλανδίᾳ, ὃς ἀποθνήσκων ὑπέδειξεν αὐτὸν διάδοχόν του. Ἡ αὐλὴ τῆς Ῥώμης ὑποπτευομένη τὰς θρησκευτικὰς αὐτοῦ δοξασίας δὲν ἐπεκύρωσε τὴν ἐκλογὴν ταύτην, ἀλλὰ τῷ 1700 ὁ Εὔσσεν ἐδέξατο παρὰ τοῦ πρεσβυτερίου Οὐτρέχτης τὸν τίτλον ὑποβικαρίου καὶ μεθ' ὅλας τὰς ἀντιδράσεις τοῦ πάπα Κλήμεντος ΙΔ' διετήρησε μετὰ τοῦ τίτλου τούτου τὴν διεύθυνσιν τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας τῆς Ὁλλανδίας, ὅπου ὁ ἰανσενισμὸς πανταχόθεν καταδιωκόμενος εὗρεν ἄσυλον καὶ ὀπαδούς. Συνέταξε λατινιστὶ σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον Batavia sacra, ὅπερ μετεφράσθη καὶ εἰς τὴν ὁλλανδικήν.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ (Ἅγ.), ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας, γεν. ἐν Σίδῃ πόλει τῆς Παμφυλίας, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Δ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Κατὰ Νικήταν τὸν Χωνιάτην κατήγετο ἐκ Φιλίππων τῆς Μακεδονίας. Σύγχρονος Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, ὑπῆρξε κατὰ πρῶτον ἐπίσκοπος τῆς ἐν Συρίᾳ Βερροίας, ὑπὸ δὲ τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου μετετέθη εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀντιοχείας. Θερμὸς ὑπερασπιστὴς τῆς ὀρθοδοξίας κατὰ τῶν Ἀρειανῶν, προσειλκύσατο τὸ μῖσος αὐτῶν, οἵτινες κατώρθωσαν τὴν καθαίρεσιν καὶ εἰς Τραϊανούπολιν ἐξορίαν του τῷ 329 ἢ 330. Μετὰ πολὺν χρόνον γυνή τις συκοφαντήσασα αὐτὸν ἐπὶ παραδιάσει ὡμολόγησεν ἀποθνήσκουσα τὸ ἔγκλημά της καὶ οὕτως ἀπεδείχθη ἡ ἀθωότης αὐτοῦ, ὅστις ὅμως εἶχε πρότερον ἀποθάνει ἐν τῇ ἐξορίᾳ. Συνέταξε πολλὰ συγγράμματα· ἀποδίδουσι δὲ αὐτῷ καί τινα μὴ ἀνήκοντα, ὡς φαίνεται, αὐτῷ· τοιαῦτα εἶναι Λόγος ἀπευθυνόμενος εἰς τὸν Μέγαν Κωνσταντῖνον κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου καὶ τυπωθεὶς μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Βιβλιοθήκῃ» τοῦ Φαβρικίου, τόμ. Θ' σελ. 132, καὶ ἓν ὑπόμνημα εἰς τὴν ἑξαήμερον δημοσιευθὲν μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως καὶ πολλῶν σημειώσεων ὑπὸ Λέοντος Ἀλλατίου ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν, 1629 Δον. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ὑπ' οὐδενὸς τῶν ἀρχαίων συγγραφέων μνημονεύεται, ὁ δὲ Ἀλλάτιος ἀποδίδει αὐτὸ εἰς τὸν Εὐστάθιον ἐπὶ τῇ βάσει ἑνὸς μόνον χειρογράφου. Γνησίαν δύναταί τις νὰ θεωρήσῃ πραγματείαν κατὰ τοῦ Ὠριγένους μνημονευομένην ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου, ἐπιγραφομένην «Ὠριγένους διαγνωστικὸς εἰς τὸ τῆς ἐγγαστριμύθου θεώρημα» καὶ ἐκδοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἀλλατίου εἰς τὸ τέλος τοῦ ὑπομνήματος. Ὁ Εὐστάθιος συνέταξε προσέτι ὁμιλίας, ἐπιστολὰς καὶ ἑρμηνείαν τῶν ψαλμῶν, ὧν σώζονται εἰσέτι ἀποσπάσματα, συλλεγέντα ὑπὸ τοῦ Φαβρικίου ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Βιβλιοθήκῃ», τόμ. Θ' σελ. 135—169.

Εὐσέβιος, ἐπίσκοπος Σεβαστείας τῆς Ἀρμενίας ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Δ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Ὑπῆρξε μετὰ Βασιλείου τοῦ Ἀγκύρας ἱδρυτὴς τῆς αἱρέσεως τῶν Μακεδονιακῶν, καθ' ἣν τὸ τρίτον πρόσωπον τῆς Ἁγίας Τριάδος τὸ Πνεῦμα, εἶναι κτίσμα· ἡ αἵρεσις αὕτη κατεδικά-

αθη ὑπὸ τῆς δευτέρας οἰκουμενικῆς συνόδου συγκροτηθείσης ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ πρῶτον τῷ 381. Ὁ Εὐστάθιος ἤσχισε τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον γενόμενος μοναχὸς καὶ λέγεται ὅτι πρῶτος εἰσήγαγεν ἐν Ἀρμενίᾳ τὸν μοναστικὸν βίον, πολλοὶ δὲ κριτικοὶ εἰς αὐτὸν ἀποδίδουσι τὰ ἀσκητικά, ἅτινα γενικῶς ἀποδίδονται εἰς τὸν Μέγαν Βασίλειον. Περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ οὐδὲν ἄλλο γινώσκεται εἰμὴ ὅτι καίτοι ὑπογράψας τὰ πρακτικὰ τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου ἐξηκολούθει συνεδριάζων μετὰ τῶν ἀρειανῶν ἐπισκόπων.

Εὐστάθιος, ἰατρὸς Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸ δεύτερον ἥμισυ τοῦ Δ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Γνωστὸς καθίσταται ἐκ δύο πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῶν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου φερουσῶν χρονολογίαν 373 καὶ 374. Χειρόγραφά τινα ἀπονέμουσιν αὐτῷ τὸν τίτλον ἀρχιατροῦ.

Εὐστάθιος ὁ Καππάδοξ φιλόσοφος νεοπλατωνικός, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Δ' αἰῶνος. Μαθητὴς τοῦ Ἰαμβλίχου καὶ τοῦ Αἰδεσίου διεδέχθη τὸν τελευταῖον εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς τῆς Καππαδοκίας. Κατὰ τὸν Εὐνάπιον ἦτο ἐξαίρετος ἀνὴρ καὶ μέγας ῥήτωρ, οἱ δὲ λόγοι του ὠκοδόμουν πρὸς τὰ ἠθέα ἀσματα τῶν σειρήνων. Ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ἀπέστειλεν αὐτὸν καίτοι εἰδωλολάτρην πρέσβυν παρὰ τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν, ὅστις καταχηλυσθεὶς ἐκ τῆς εὐγλωττίας τοῦ Ἕλληνος σοφιστοῦ ἐκράτησεν αὐτὸν ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον παρ' ἑαυτῷ, ὥστε οἱ συμπατριῶται του ἐνεκάλεσαν αὐτὸν διὰ νέας πρεσβείας, ἀλλ' ὁ Εὐστάθιος ἐκ τινων σημείων καὶ προῤῥήσεων ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του. Ἐκ τοῦ τελευταίου ἐξάγεται ὅτι ὁ Εὐστάθιος ἀνῆκεν εἰς τὴν μᾶλλον ὀνειροπολοῦσαν μερίδα τῆς νεοπλατωνικῆς σχολῆς, συνδέει, ὅπως καὶ ὁ διδάσκαλός του Ἰάμβλιχος, τὴν θεωρίαν τῆς φιλοσοφίας μετὰ τῶν χιμαιρῶν τῆς θεουργίας καὶ τῆς δαιμονολογίας. Τὰς δοξασίας του συνεμερίσθησαν ἡ σύζυγός του Σωσιπάτρα καὶ ὁ υἱός του Ἀντωνῖνος.

Εὐστάθιος, ἐπίσκοπος Βηρυτοῦ, ζῶν κατὰ τὰ μέσα τοῦ Ε' αἰῶνος. Πρόεδρος τῆς ἐν Βηρυτῷ συνόδου τῷ 448, παρέστη εἰς τὴν ἐν Χαλκηδόνι τετάρτην οἰκουμενικὴν σύνοδον τῷ 451.

Εὐστάθιος, μεταφραστὴς λατῖνος, γεν. ἐν Ἀφρικῇ, ζῶν περὶ τὰ μέσα τοῦ Ε' αἰῶνος. Ἦν ἀδελφὸς τῆς Συγκλητικῆς Δακιανίσσης ἣν τοσοῦτον ἐπαινεῖ ὁ Σιδόνιος. Ἡ μετάφρασις αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη Novem S. Basilii Sermones in principium Genesios κεῖται ἐν τῇ ὑπὸ Garnier ἐκδόσει τῶν συγγραμμάτων τοῦ Μ. Βασιλείου.

Εὐστάθιος Ἐπιφανείας, ἱστορικὸς Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΣΤ' αἰῶνος. Συνέταξεν ἱστορικὸν σύγγραμμα εἰς ἐνιέα βιβλία ἐπιγραφόμενον «Χρονικὴ ἐπιτομὴ», καὶ διαιρούμενον εἰς δύο μέρη, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον ἀπὸ κτίσεως κόσμου μέχρι τῆς ἁλώσεως τῆς Τροίας, καὶ τὸ δεύτερον ἀπὸ ἁλώσεως τῆς Τροίας μέχρι τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοκράτορος Ἀναστασίου. Διεσώθησαν τοῦ συγγράμματος τούνου ἀποσπάσματα μόνον ὀλίγιστα συλλεγέντα ὑπὸ τοῦ Müller ἐν τοῖς Fragment. Histor. Graec. τόμ. Δ', σελ. 138. Γνωστὸς προσέτι εἶναι ἕτερος Εὐστάθιος Ἐπιφανείας παραστὰς ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Σελευκείας τῷ 359.

Εὐστάθιος ἢ Εὐμάθιος, ἐπιστολεὺς ἐρωτικὸς Ἕλλην, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν ΙΒ' μ. Χριστὸν αἰῶνα. Ἀμφισβητοῦνται τό τε ὄνομα, ἡ πατρὶς καὶ ἡ ἐποχὴ τοῦ βίου του. Τινὰ μὲν τῶν χειρογράφων ἔχουσιν «Εὐστάθιος» ἄλλα δὲ «Εὐμάθιος», τινὰ μὲν καλοῦσιν αὐτὸν «Μακρεμβολίτην» ἐξ οὗ εἰκάζεται ὅτι ὑπῆρξε κάτοικος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἄλλοι δὲ «Παρεμβολίτην», ἐξ οὗ εἰκάζεται ὅτι ἐγεννήθη ἐν Παρεμβολῇ κατὰ τὴν Αἴγυπτον. Ὡς φαίνεται, ὁ Εὐστάθιος κατήγετο ἐκ λαμπρᾶς οἰκογενείας καὶ κατεῖχεν ὑψηλὴν θέσιν, καθόσον χειρόγραφά τινα ἀπονέμουσιν αὐτῷ τὰ ἐπίθετα «πρωτονοβελίσμος» καὶ «μέγας χαρτοφύλαξ». Ἐκ τοῦ ὕφους του δὲν δύναται νὰ καταταχθῇ πρὸ τοῦ ΙΒ' αἰῶνος, καὶ οὕτω παρουσιάζεται ὁ τελευταῖος τῶν ἐρωτικῶν συγγραφέων. Τὸ σύγγραμμά του ἐπιγράφεται «Τὰ καθ' Ὑσμίνην καὶ Ὑσμινίαν» καὶ σύγκειται ἐξ 9 βιβλίων· τὸ ὕφος ἄθλιον, καὶ ὁ μῦθος μηδαμινός, ἡ διήγησις πληκτικὴ καὶ οἱ λεπτομέρειαι ἄσημοι. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο κατὰ πρῶτον ἐδημοσιεύθη ἰταλιστὶ μεταφρασθὲν ἐκ χειρογράφου ὑπὸ Carani, ἐν Φλωρεντίᾳ, 1850 εἰς 8ον. Πρῶτος ἐξέδωκε τὸ ἑλληνικὸν κείμενον ὁ Guilbert Gaulmin μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως καὶ σημειώσεων ἐν Παρισίοις 1618, εἰς 8ον, ἡ ἔκδοσις δὲ αὕτη ἐπανεκδόθη ἐν Βενετίᾳ 1791 καὶ ἐν Λειψίᾳ 1792. Ὁ Le Bas μετέφρασε τὸν Εὐστάθιον εἰς τὴν γαλλικήν, ἐν Παρισίοις 1828 εἰς 12ον καὶ ἔκαμε κομψὴν αὐτοῦ ἔκδοσιν ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Βιβλιοθήκῃ» τοῦ Διδότου.

Εὐστάθιος Ῥωμανὸς Πατρίκιος ὁ Ἄγχων, νομοφύλαξ βυζαντινός, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΔ' αἰῶνος. Διὸς κριτὴς ἦτου

ΑΠΟΨΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Δραγατσανίου (ΠΣΤΑ)

ποινικὸς δικαστὴς ἐπὶ Ῥωμανοῦ τοῦ νεωτέρου ἐξεπλήρωσε τὰ αὐτὰ καθήκοντα ἐπὶ Νικηφόρου Φωκᾶ 963—969, ὕστερον ἐγένετο ταμίας, καὶ βραδύτερον ἐπὶ Βασιλείου Βουλγαροκτόνου διωρίσθη ἄρχων τῶν ὀφφικίων (975—1025). Συνέταξε 75 νομικὰ συγγράμματα, ἐξ ὧν τὸ μόνον διασωθὲν ἀκέραιον ἐπιγράφεται «Ὑπόμνημα περὶ δύο ἐξαδέλφων λαβόντων δύο ἐξαδέλφας» συμπεριληφθὲν ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ Λειγκλαβίου. Ἕτερα πραγματεῖα διηρημένη εἰς 75 βιβλία ἐπεγράφετο «Πεῖρα» οὖσα συλλογὴ ἐγκλημάτων παρουσιασθέντων εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ Ἱπποδρομίου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐν ᾧ προήδρευεν ὁ Εὐστάθιος ὡς δικαστής. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο σημειοῦται προσέτι καὶ διὰ τῆς ἑπομένης ἐπιγραφῆς «Διδασκαλία ἐκ τῶν πράξεων τοῦ μεγάλου κυροῦ Εὐσταθίου τοῦ Ῥωμαίου». Ἕτερον σύγγραμμα διασωθὲν ἐν χειρόφοις ἐπιγράφεται «Περὶ Ὑποβόλου» οὗτινος ὁ Δουκάγγιος φέρει παραδείγματά τινα. Ἀποδίδεται προσέτι εἰς τὸν Εὐστάθιον σύγγραμμα δημοσιευθὲν ὑπὸ τοῦ Λειγκλαβίου ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν De Temporum Intervallis, οὗτινος ἔκδοσιν ἔκαμεν ὁ Ζαχαρίας ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Αἱ Ῥωμαϊ» ἐν Εἰδελβέργῃ 1836 εἰς 8ον μετὰ σχολίων τοῦ Ἀθανασίου καὶ ἄλλων· δεικνύμενος συγγραφεὺς εἶναι Εὐστάθιος Antecessor Constantinopolitanus ἀναμφιβόλως ὁμώνυμος, τὸ δὲ σύγγραμμα φαίνεται γραφὲν κατὰ τὸν ἕβδομον αἰῶνα. Ὁ Νέσσελ ἀποδίδει εἰς Εὐστάθιόν τινα (τὸν καθηγητὴν) συνοπτικὸν πίνακα τῶν ῥωμαϊκῶν πράξεων ἐπιγραφόμενον «Αἱ ἀγωγαὶ ἐν συνόψει».

Εὐστάθιος, ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης γραμματικὸς καὶ ῥήτωρ ἕλλην γεν. κατὰ τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ ΙΒ' αἰῶνος ἀποθ. τῷ 1198. Κατὰ πρῶτον κατετάχθη μεταξὺ τῶν μοναχῶν τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Φλώρου, ὕστερον ἐγένετο μαΐστωρ ἐπὶ τῶν δεήσεων, μαΐστωρ τῶν ῥητόρων καὶ διάκονος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐκλεγεὶς κατόπιν ἐπίσκοπος Μυρῶν, ἀνέβη τέλος εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τῆς Θεσσαλονίκης καὶ διέμεινεν ἐπ' αὐτοῦ μέχρι τῆς τελευτῆς του. Οἱ ἐπ' αὐτὸν ἐκφωνηθέντες ἐπιτάφιοι λόγοι ὑπὸ τοῦ Εὐθυμίου καὶ Μιχαὴλ τοῦ Χωνιάτου σώζονται εἰσέτι ἐν χειρογράφῳ ἐν τῇ Βοδλειανῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Ὀξωνίας. Νικήτας ὁ Χωνιάτης, καὶ Μιχαὴλ ὁ Ψελλὸς ἀποκαλοῦσιν αὐτῷ ἐγκώμια δικαιολογούμενα διὰ τῶν σωζομένων αὐτοῦ συγγραμμάτων, ἅτινα ἀποδεικνύουσιν ὅτι οὗτος ὑπῆρξεν ὁ σοφώτερος τῆς ἐποχῆς του. Τοῦτα συνίστανται εἰς ὑπομνήματα ἐπὶ τῶν ἀρχαίων ἑλλήνων ποιητῶν, εἰς θεολογικὰς πραγματείας, εἰς ὁμιλίας, εἰς ἐπιστολὰς κτλ. Τὰ μᾶλλον ἐνδιαφέροντά εἰσι τὰ ὑπομνήματα, ἀποδεικνείοντα ὅτι οὗτος ἐγίνωσκε κάλλιστα τὴν ἑλληνικὴν φιλολογίαν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τοῦ ΙΒ' αἰῶνος· τὰ ἄλλα δὲ προϊόντα τοῦ καλάμου του δεικνύουσιν αὐτὸν ἐπιτυχόντα διὰ τῆς εὐγλωττίας καὶ τοῦ εὐγενοῦς χαρακτῆρός του τὴν εὔνοιαν τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας τῶν Κομνηνῶν. Τὸ ἐπισημότερον σύγγραμμά του εἶναι τὸ ἐπιγραφόμενον «Παρεκβολαὶ εἰς τὴν Ὁμήρου Ἰλιάδα καὶ Ὀδύσσειαν» συνερανισθὲν μετὰ μεγίστης μερίμνης καὶ ἀκατανοήτου ὑπομονῆς ἐκτῶν συγγραμμάτων τῶν ἀρχαίων γραμματικῶν καὶ τῶν προσφάτων ὑπομνηματιστῶν, ἅτινα σχεδὸν ἅπαντα ἀπωλέσθησαν, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν συγγραφέων, ὧν κατάλογον περιέχει ὁ Φαβρίκιος, ἐστὶ μέγιστος. Ἀναμφιβόλως δὲν εἶχεν ἀναγνώσει ἅπαντας, καὶ συνεχῶς μνημονεύει αὐτοὺς ἐκ δευτέρας χειρός· ἐξ ἅπαντος ὅμως ἐγνώριζε τοὺς ἐπισημοτέρους ἐξ αὐτῶν οἵ ν Ἀριστοφάνην τὸν Βυζάντιον, Ἀρίσταρχον, Ζηνόδοτον καὶ ἄλλους ὧν τὰ συγγράμματα εὑρίσκοντο ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὡς πρὸς τὴν διάταξιν ὅμως τῆς ὕλης δὲν φαίνεται ὁ Εὐστάθιος ἐπιτυχής, στερούμενος μεθόδου καὶ περιέχων μεγίστην σύγχυσιν· καὶ αἱ ἐτυμολογίαι του δὲ εἶναι λίαν ἀνεπιτυχεῖς. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὰς ἐλλείψεις ταύτας τὸ ὑπόμνημα τοῦτο εἶναι πολυτιμότατον. Ὁ Εὐστάθιος ἐν τῷ προοιμίῳ του λέγει ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ ὠφεληθῇ οὐχὶ τοὺς εἰδότας ἀλλὰ τοὺς ἀρχομένους μανθάνειν· οὐχὶ μόνον ἡ μετριόφρων αὕτη ἐπιθυμία του ἐπετεύχθη, ἀλλ' ἡ ἐπιτυχία ὑπερέβη καὶ τὰ ὅρια τῆς ἐπιθυμίας του, καθόσον αἱ εἰς τὸν Ὅμηρον παρεκβολαί του δύνανται νὰ ἦναι ὠφέλιμοι καὶ εἰς τοὺς σοφωτάτους τῶν ἑλληνιστῶν καὶ τῶν ἀρχαιολόγων. Ἡ πρώτη καὶ ἀρίστη τῶν ἐκδόσεων τῶν Παρεκβολῶν εἰς τὴν Ὁμήρου Ἰλιάδα καὶ Ὀδύσσειαν ἐγένετο ἐν Ῥώμῃ 1542—1550 εἰς 4 τόμ. εἰς φύλλον· ἡ δευτέρα ἔκδοσις εἶναι τοῦ Froben ἐν Βασιλείᾳ 1559—1560 εἰς 2 τόμους ἐν τρισὶ τεύχεσιν εἰς φύλλον, καθιστᾶμένη πολύτιμος ἕνεκα τῆς σπανιότητος τῆς πρώτης ἐκδόσεως. Ὁ Ἀδριανὸς Ἰούνιος ἐξέδωκε περίληψιν τῶν Παρεκβολῶν ὑπὸ τὴν ἐπιγρφὴν Copiae cornu, sive Oceanus enarrationum Homericarum ἐν Βασιλείᾳ παρὰ τῷ Froben 1558 εἰς ἕνα τόμον εἰς φύλλον. Ἡ ἔκδοσις τοῦ Ἀλεξάνδρου Politi συνωδευμένη μετὰ λατινικῆς μεταφρά-

σεως περιέχει μόνον τὰ πρῶτα πέντε βιβλία εἰς τὴν Ἰλιάδα μετὰ σημειώσεων τοῦ Salvini ἐν Φλωρεν ἐτ. 1730—35 εἰς 3 τόμους εἰς φύλλον. Νέα ἔκδοσις ἐδημοσιεύθη ἐν Λειψίᾳ 1825—28 εἰς τέσσαρας μεγάλους τόμους, εἰς 4ον. Τὰ λοιπὰ ἐξηγητικὰ συγγράμματα τοῦ Εὐσταθίου εἶναι «Παρεκβολαὶ εἰς Διονύσιον τὸν Περιηγητὴν» τὸ δεύτερον ἐκ τῶν ἐξηγητικῶν πονημάτων τοῦ Εὐσταθίου, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον συγγεγραμμένον, ἀλλὰ συντομώτερον τῶν εἰς τὸν Ὅμηρον Παρεκβολῶν.—«Πινδαρικαὶ Παρεκβολαί» οὗτινος ἐσώθη μόνον ὁ πρόλογος, ἐξ οὗ ἐξάγεται ὅτι καὶ περὶ Ἀριστοφάνους συνέγραψεν ὁ Εὐστάθιος. Ταῦτά εἰσι τὰ ἐξηγητικὰ συγγράμματα τοῦ Εὐσταθίου γραφέντα ἐν Κωνσταντινουπόλει πρὶν ἢ οὗτος ἀναβῇ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Θεσσαλονίκης. Ῥητορικὰ συγγράμματα τοῦ Εὐσταθίου σημειοῦνται «Εἰς τὰς στάσεις τοῦ Ἑρμογένους ἐξήγησις» «Μέθοδος» ἀμφότερα μὴ σωζόμενα μνημονευόμενα δὲ ὡς γεγραμμένα ὑπὸ Εὐσταθίου, ὅστις ὑποτίθεται ὁ Θεσσαλονίκης. Ἕτερα συγγράμματα τοῦ Εὐσταθίου σύμμικτα, περιέχοντα πραγματείας θεολογικάς, λόγους πανηγυρικοὺς καὶ ἐπιταφίους, διδαχὰς ἐπὶ διαφόρων περιστάσεων, ἐπιστολὰς κτλ. ἐξεδόθησαν τῷ 1832 ὑπὸ Ταυελλίου ἐν Φραγκφορτίῳ ἐκ διαφόρων χειρογράφων τῶν βιβλιοθηκῶν Βασιλείας, Παρισίων καὶ Βενετίας, καὶ τῷ 1839 ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ταυελλίου ἕτερα μετὰ παραρτημάτων.

ΕΥΣΤΑΣΙΟΣ, ἡγούμενος τῆς μονῆς Luxeu, γεν. τῷ 560, ἀποθ. τῷ 625. Μαθητὴς τοῦ Κολομβὰν διεδέξατο αὐτὸν εἰς τὴν ἡγουμενείαν τῆς ῥηθείσης μονῆς τῷ 610. Ἔνεκα τῶν προτερημάτων καὶ τῆς ἀρετῆς του ἀπέκτησε τὴν ἐμπιστοσύνην Χλοταρίου τοῦ Β'. Κατὰ τὰ ἔτη 516 καὶ 617 ἀνέλαβε τὸν εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν προσηλυτισμὸν τῶν Βαράσκων, καὶ κατόπιν μετέβη παρὰ τοῖς Βαυαροῖς, πανταχοῦ δὲ ἔκαμε μέγαν ἀριθμὸν προσηλύτων. Μετά τινα ἔτη μοναχός τις τῆς μονῆς του Ἀργεντίνος καλούμενος ἐπενεγκὼν μεγάλας ταραχὰς ἐν τῇ μονῇ ἀπεδιώχθη ὑπ' αὐτοῦ· τοῦ Ἀργεντίνου ζητοῦντος τὴν καταδίκην τοῦ τυπικοῦ τοῦ Κολομβὰν συνεκροτήθη ἐν Μαγόν τῷ 623 σύνοδος ἐν ᾗ ὁ Εὐστάσιος ὑπερησπίσθη τὰ τυπικὰ τοῦ διδασκάλου του.

ΕΥΣΤΑΧΙΟΣ παρὰ Ῥωμαίοις, παρ' Ἕλλησι δὲ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ (ἅγιος), μαρτυρήσας κατὰ τοὺς ἁγιογράφους ἐπὶ Ἀδριανοῦ ἐν Ῥώμῃ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Β' μετὰ Χριστὸν αἰῶνος μετὰ τῆς συζύγου του Ταταινῆς καὶ τῶν δύο υἱῶν του Ἀγαπίου καὶ Θεσπίστου. Ἡ ῥωμαϊκὴ ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν μνήμην αὐτοῦ ὡς ἑνὸς τῶν ἐπισημοτέρων αὐτῆς μαρτύρων τῇ 20 σεπτεμβρίου· καὶ ἡ ὀρθόδοξος δὲ ἐκκλησία ἑορτάζει αὐτὴν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν.

Εὐστάχιος ὁ μοναχός, πειρατὴς γάλλος, περίφημος κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα. Γεννηθεὶς ἐξ ἐπισήμου οἰκογενείας κατήντησεν ἄθλιος τῆς κομητείας τῆς Βουλόνης, ἐπεδόθη εἰς ναυτικὰς ἐπιχειρήσεις, ὑπηρέτει ἄλλοτε ἕνα, καὶ ἕτερον ἡγεμόνα λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὰ συμφέροντά του καὶ ἐπολέμει ἄλλοτε ὑπὲρ τῆς Γαλλίας καὶ ἄλλοτε ὑπὲρ τῆς Ἀγγλίας. Μετῆλθε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πειρατοῦ μετὰ μεγίστης σκληρότητος. Πεσὼν εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν του, ὅτε ὡδήγει στολίσκον ὡρισμένον πρὸς ἐπικουρίαν τοῦ προκηρυχθέντος βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Λουδοβίκου, υἱοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φιλίππου Αὐγούστου, καὶ κατηγορηθεὶς ἐπὶ πειρατείᾳ καὶ προδοσίᾳ κατεδικάσθη εἰς κεφαλικὴν ποινήν. Ὁ Εὐστάχιος οὗτος εἶναι ὁ ἥρως ἐμμέτρου τινὸς μυθιστορήματος γραφέντος ὀλίγα ἔτη μετὰ τὸν θάνατόν του.

Εὐστάχιος, ἡγούμενος τοῦ ἁγίου Γερμέρου, ἀποθ. τῷ 1211. Διεκρίθη διὰ τὴν εὐγλωττίαν καὶ τὴν εὐσέβειάν του. Ἀποσταλεὶς ὑπὸ τοῦ πάπα Ἰννοκεντίου Γ' εἰς Ἀγγλίαν καὶ Σκωτίαν ὅπως κηρύξῃ σταυροφορίαν, οὐχὶ μόνον τὴν ἀποστολήν του ταύτην ἐξεπλήρωσε πιστῶς, ἀλλὰ καὶ μετὰ ζήλου ὡδήγει τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν διατήρησιν τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν. Οὗτος λέγεται ὅτι ἔβαλε τὰ σπέρματα τῆς ἀκριβείας, μεθ' ἧς οἱ Ἄγγλοι φυλάττουσι τὴν ἱερότητα τῆς κυριακῆς ἀπέχοντες πάσης ἐργασίας.

Εὐστάχιος (Δαβίδ), ἀντιῤῥητικὸς καὶ ῥήτωρ διαμαρτυρόμενος γάλλος ἀπεθανὼν τῷ 1660. Ἐχρημάτισε διαδοχικῶς εἰς διάφορα μέρη, καὶ τελευταῖον ἐν Μοντπελλιέρῳ ὅπου ἐξεπλήρου τὰ καθήκοντα ποιμένος μέχρι τῆς τελευτῆς του. Προῴδρευσε τῷ 1654 ἐν τῇ ἐπαρχιακῇ συνόδῳ τῆς Κάτω Λαγγεδοκίας συγκροτηθείσῃ ἐν Μοντπελλιέρῳ καὶ σκοπὸν προτιθεμένη τὴν κατάπαυσιν τῶν διαιρέσεων, τῶν παραχθεισῶν εἰς τὰς διαμαρτυρομένας ἐκκλησίας ἐκ τῶν φιλονεικιῶν περὶ τῆς θείας χάριτος. Παρέστη προσέτι τῷ 1659 εἰς τὴν ἐθνικὴν σύνοδον τοῦ Λουγδούνου καὶ μετὰ τοῦ Μιραβόλου ἐπετράπη τὴν ὡς τὸν βασιλέα παρουσίασιν τῆς ἐπιστολῆς τῆς συνόδου. Ἐθεωρεῖτο ὡς διακεκριμένος ῥήτωρ καὶ συνέταξε πολλὰ ποιήματα, ἐξ ὧν τινα κατέστησαν σπανιώτατα.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
ΕΘΝΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΕΥΣΤΟΧΙΑ (Ἰουλία), ἁγία, γεννηθεῖσα ἐν Ῥώμῃ περὶ τὸ 365 μ. Χ, ἀποθ. ἐν Βηθλεέμ περὶ τὸ 419. Θυγάτηρ τῆς ἁγίας Παύλης περιφρονησάσης τὴν ἐγκόσμιον ἐπίδειξιν καὶ ζώσης ἐν τῇ χριστιανικῇ ἁπλότητι, ἐμιμήθη τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν εὐσέβειαν τῆς μητρός της, καὶ περιεφρόνησε τὰς ματαιότητας τοῦ κόσμου. Τῷ 382 ἀφιερωθεῖσα εἰς τὴν παρθενίαν ἐτέθη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου, ὅστις δι' αὐτὴν συνέταξε τῷ 383 τὴν Περὶ Παρθενίας πραγματείαν του, γνωστὴν συνήθως ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἐπιστολὴν πρὸς τὴν Εὐστοχίαν. Μεταξὺ τῶν διαφόρων πρὸς αὐτὴν συμβουλιῶν διακρίνεται ἰδίως ἡ συμβουλὴ νὰ μὴ πίνῃ ποτὲ οἶνον ἄκρατον. Συμβουλεύει προσέτι αὐτὴν νὰ κάμῃ μετρίας μὲν νηστείας ἀλλὰ συνεχεῖς, περιγράφει αὐτῇ τὴν μοναστικὴν ζωήν, καὶ συμβουλεύει νὰ μὴ διαμείνῃ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς λειτουργίας ἀλλὰ νὰ ἐγείρηται δὶς καὶ τρὶς τῆς νυκτὸς καὶ νὰ δοξολογῇ τὸν θεόν, νὰ προσεύχηται κατά τε τὴν ἔναρξιν καὶ τὴν λῆξιν τοῦ γεύματος κτλ. Ἀναχωρήσαντος τοῦ Ἱερωνύμου ἐκ Ῥώμης τῷ 385, ἡ Εὐστοχία μετὰ τῆς μητρός της συνώδευσαν αὐτὸν εἰς τὴν Παλαιστίνην καὶ ἐγκαθιδρύθησαν ἔν τινι μοναστηρίῳ τῆς Βηθλεέμ. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρός της τῷ 404 ἡ Εὐστοχία διεδέχθη αὐτὴν εἰς τὴν ἡγουμενείαν τοῦ μοναστηρίου τούτου. Ἐπωφεληθεῖσα αὐτὴ ἐκ τῶν μαθημάτων τοῦ Ἱερωνύμου ἔμαθεν ἐντελῶς τὴν ἑβραϊκήν· ὁ δὲ Ἱερώνυμος ἀφιέρωσεν εἰς αὐτὴν τὰ ὑπομνήματά του εἰς τὸν Ἰεζεκιὴλ καὶ τὸν Ἡσαΐαν, καὶ μετέφρασεν εἰς τὴν λατινικὴν πρὸς χρῆσιν τῶν μονάζουσῶν τοῦ μοναστηρίου τῆς Βηθλεὲμ τὸ τυπικὸν τοῦ ἁγίου Παχωμίου ἡγουμένου. Ἐπειδὴ τῷ 416 οἱ Πελαγιανοὶ ἐπυρπόλησαν τὸ μοναστήριον τοῦτο καὶ ἐξύβρισαν τὰς ἐν αὐτῇ μονάζουσας, ἡ Εὐστοχία ἀνέφερε τὴν τρὶς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ῥώμης Ἰννοκέντιον Α' ὅτις ἔγραψεν ἐντόνως εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῶν Ἱεροσολύμων Ἰωάννην πρὸς παραπαίδευσιν τοιούτων θηριοπραγιῶν. Κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν μαρτυρολόγιον ἑορτάζεται ἡ μνήμη αὐτῆς τῇ 28ῃ σεπτεμβρίου.

ΕΥΣΤΟΧΙΟΣ, ἱερεὺς ἕλλην ἐξ Ἀλεξανδρείας, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Γ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Διὸ ζηνῖς συνδεδεμένος μετὰ τοῦ φιλοσόφου Πλωτίνου φιλίας, περιεποιήθη αὐτὸν κατὰ τὴν τελευταίαν ἀσθένειάν του τῷ 270 καὶ ἐτάξιθέτησε τὰ συγγράμματά του.

ΕΥΣΤΟΧΙΟΣ, ἱστορικὸς ἕλλην, γεν. ἐν Καππαδοκίᾳ, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν Ζ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Συνέγραψεν ἱστορίαν τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίου καὶ πόνημα περὶ τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς Καππαδοκίας καὶ ἄλλων χωρῶν.

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ, θεολόγος ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα μ. Χ. Πρεσβύτερος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει μεγ. ἐκκλησίας συνέγραψε «Περὶ τῶν ψυχῶν μετὰ θάνατον» κατὰ τῶν φρονούντων ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου παύει τῶν ἐνεργειῶν ἅμα ἐγκαταλείψῃ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα. Μνημονεύων Διονύσιον τὸν Ἀρεοπαγίτην καὶ μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Φωτίου πρέπει νὰ τεθῇ μεταξὺ τῶν δύο, καὶ πιθανῶς ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Εὐτυχίου τῷ 550. Ὁ Φώτιος ἐπικρίνων τὸ ἀνωτέρω σύγγραμμα λέγει «φράσει μὲν συγκείμενον οὐκ ἐπαινετῇ, λογισμοῖς δὲ λίαν ψεκτοῖς· σαφὴς δὲ ὁ λόγος». Ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ ὁ Εὐστράτιος ἀποδεικνύων τὴν ἐνέργειαν τῶν ψυχῶν ἐπιφέρει ὅτι «καὶ περὶ τῶν ἐν πίστει τελευτώντων τοῖς ἱερεῦσιν ἐπιτελούμεναι θυσίαι καὶ προσφοραὶ κτλ. ἐλευθερίαν καὶ πταισμάτων ἄφεσιν καταπράττονται τοῖς ὑπὲρ ὧν ἐπιτελεῖται ταῦτα, καὶ ἐκ τούτου ἐξηγεῖ τὴν ὠφέλειαν τῶν μνημοσύνων. Πρῶτος ἐξέδωκε τὸ σύγγραμμα ὁ Λέων ὁ Ἀλλάτιος ἐν τῷ De Occidentium atque Orientalium perpetua in dogmate Purgatorii Consensione ἐν Ῥώμῃ 1655, σελ. 314—581.

Εὐστράτιος μητροπολίτης Νικαίας, καὶ εἷς τῶν τελευταίων ὑπομνηματιστῶν τοῦ Ἀριστοτέλους, ζῶν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΒ' μ. Χ αἰῶνος ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ. Ἐκ μικρῶν τεκμηρίων τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ συνάγεται ὅτι ἔζησε καὶ συνέγραψεν ἐν Κωνσταντινουπόλει. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι ἀπαντα, θεολογικὰ καὶ φιλοσοφικά. Θεολογικὰ εἶναι τὸ «Περὶ Ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» κατὰ Χρυσολανοῦ καὶ πέντε περὶ τῆς αὐτῆς ὕλης πραγματεῖαι. Τὰ φιλοσοφικά του συγγράμματα εἶναι «Ὑπόμνημα εἰς τὸ δεύτερον τῶν δευτέρων Ἀναλυτικῶν τοῦ Ἀριστοτέλους» καὶ «Ὑπόμνημα εἰς τὰ Νικομάχεια Ἠθικὰ τοῦ Ἀριστοτέλους». Κατά τινας κριτικοὺς τὸ δεύτερον ὑπόμνημα σύγκειται ἐξ ἑτερογενῶν στοιχείων καὶ πολλὰ μέρη αὐτοῦ εἶναι ἄλλων ἐξηγητῶν ὡς Ἀθανασίου καὶ Μιχαὴλ Ἐφεσίου. Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα τὰ ὑπομνήματα τοῦ Εὐστρατίου μετεφράσθησαν εἰς τὴν λατινικήν, αἱ δὲ μεταφράσεις ἐξεδόθησαν μετὰ τὴν ἐξέλευσιν τῆς τυπογραφίας. Ἀλλέτιος ὁ Μέγας καὶ Θωμᾶς ὁ Ἀκουϊνάτης ὠφελήθησαν τὰ μέγιστα ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν ἐξήγησιν τοῦ Ἀριστοτέλους. Κατὰ τὴν μαρ-

τυρίαν τοῦ Ἀλλατίου ὁ Εὐστράτιος ἦτο καὶ παρὰ Λατίνοις περίφημος· ὑπὸ δὲ τῆς συγχρόνου βασιλίσσης Ἄννης τῆς Κομνηνῆς χαρακτηρίζεται ὡς «ἀνὴρ τά τε θεῖα σοφὸς καὶ τὰ θύραθεν, αὐχῶν ἐπὶ ταῖς διαλέξεσι μᾶλλον ἢ οἱ περὶ τὴν Στοὰν καὶ τὴν Ἀκαδημίαν ἐνδιατρίβοντες».

Ὁ Φαβρίκιος ἐν τῇ Ἑλληνικῇ τοῦ βιβλιοθήκῃ καταλέγει ἄλλους πέντε Εὐστρατίους.

ΕΥΣΤΡΟΦΟΣ, Ἕλλην ἐξ Ἄργους τῆς Πελοποννήσου ζῶν κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ Ε' π. Χ αἰῶνος. Κατὰ τὸν Θουκυδίδην ἀπεστάλη ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου.

ΕΥΣΧΔΙΓ (Στέφανος Heuchling), φιλολόγος βέλγος, γενν. ἐν Λουξεμβούργῳ τῷ 1762, ἀποθ. ἐν Βρυξέλλαις τῷ 1847. Σπουδάσας ἐν τῇ πατρίδι του, ἐγένετο τῷ 1782 καθηγητὴς ἐν τῇ σχολῇ τῆς Ναμούρ. Βραδύτερον μετέβη εἰς Λουβαΐνην ὅπου ἐσπούδασε τὰ νομικά. Ὕστερον ἀπῆλθεν εἰς Ῥώμην, ὅπου μετασχὼν συναγωνισμοῦ πρὸς κατάληψιν ἕδρας τινὸς τῆς συρο-χαλδαϊκῆς γλώσσης ἀπέτυχεν ἀπέναντι μαρωνίτου τινὸς σοφοῦ. Ἐπιστρέψας εἰς Βέλγιον διωρίσθη τῷ 1790 καθηγητὴς τῆς ἑβραϊκῆς ἐν Λουβαΐνῃ. Μετὰ τὴν προσάρτησιν τοῦ Βελγίου εἰς τὴν Γαλλίαν ἐγένετο μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, καὶ βραδύτερον καθηγητὴς τῆς γενικῆς γραμματικῆς ἐν τῇ κεντρικῇ σχολῇ τοῦ διαμερίσματος τῆς Δύλας. Τῷ 1806 διωρίσθη ὑφηγητὴς ἐν τῇ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος συστάσῃ νομικῇ σχολῇ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Βρυξελλῶν. Τῷ 1817 διωρίσθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Κάτω Χωρῶν καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Λουβαΐνης. Τῷ 1820 παραιτηθεὶς ἐπανῆλθεν εἰς Βρυξέλλας καὶ ἐπανέλαβε τὰς σπουδάς του ἰδιωτεύων. Ἐδημοσίευσε τὸν λόγον τὸν ἐκφωνηθέντα ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ μαθήματος τῆς γενικῆς γραμματικῆς. Κατέλιπεν ἐν χειρογράφοις εἰς γαλλικὴν γλῶσσαν ἐπίκρισιν τῆς Λογικῆς τοῦ Κονδιλλὰκ καὶ λατινιστὶ Στοιχειώδεις θέσεις τῆς θεωρητικῆς φιλοσοφίας.

Εὔσχλιγκ (Φίλιππος-Φραγκίσκος Ξαβιέρος-Θεοδόσιος), οἰκονομολόγος βέλγος, ἀνεψιὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Λουξεμβούργῳ τῷ 1802 Ὑπάλληλος τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν ἐν Βελγίῳ ἐπεσθη εἰς τὴν σπουδὴν τῆς γενικῆς στατιστικῆς τῶν φόρων, καὶ βραδύτερον ἐπετράπη τὴν διεύθυνσιν τοῦ γραφείου τῆς γενικῆς στατιστικῆς ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐσωτερικῶν. Τῷ 1847 διωρίσθη γραμματεὺς τῆς κεντρικῆς ἐπιτροπῆς τῆς στατιστικῆς. Ἐδημοσίευσε διάφορα συγγράμματα περὶ στατιστικῆς καὶ φόρων.

ΕΥΣΩΡΟΣ, πατὴρ τοῦ Ἀκάμαντος, ἡγεμὼν τῆς Θρᾴκης, παρ' Ὁμήρῳ. — §. Πατὴρ τῆς Αἰνήτης συζύγου τοῦ Αἰνέως καὶ μητρὸς τοῦ Κυζίκου, παρ' Ἀπολλωνίῳ Ῥοδίῳ.

ΕΥΤΑΙΑ, πόλ. τῆς Ἀρκαδίας παρὰ τὴν Μαντίνειαν μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος καὶ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου. Ὁ κάτοικος Εὐταιεύς.

ΕΥΤΕΚΝΙΟΣ, γραμματικὸς ἢ σοφιστὴς Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Β' ἢ Γ' αἰῶνα μ. Χ. Συγγράμματα αὐτοῦ· «Τῶν Νικάνδρου Θηριακῶν Μετάφρασις» ἢ «Παράφρασις»· ἐκδοθεῖσα τὸ πρῶτον ὑπὸ Βανδενίου ἐν Φλωρεντίᾳ 1764 καὶ συμπεριληφθεῖσα ὕστερον ὑπὸ Σνειδέρου ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδόσει τῶν Θηριακῶν τοῦ Νικάνδρου ἐν Λειψίᾳ 1816. — «Παράφρασις τῶν τοῦ Νικάνδρου Ἀλεξιφαρμάκων» ὑπὸ Βανδενίου τὸ πρῶτον, καὶ ὑπὸ Σνειδέρου ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν τοῦ Νικάνδρου Ἀλεξιφαρμάκων ἐν Ἄλλῃ 1792. — «Παράφρασις τῶν Ὀππιανοῦ Ἰξευτικῶν» ἢ μᾶλλον «τῶν Διονυσίου Ἰξευτικῶν», ἐν τρισὶ βιβλίοις, ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Βράσμου Winding ἐν Αὐλίᾳ 1702 καὶ 1705 καὶ συμπεριληφθεῖσα ἐν ταῖς ἐκδόσεσι τοῦ Ὀππιανοῦ ὑπὸ Σνειδέρου ἐν Ἀργεντοράτῳ 1779 καὶ ὑπὸ Βελλίνου Διβαλλοῦ ἐν Ἀργεντοράτῳ 1786· σύγγραμμα ἀναπληροῦν τρόπον τινὰ τὸ παραφραζόμενον ποίημα τῶν Ἰξευτικῶν οὐκέτι σωζόμενον καὶ πραγματευόμενον ἐν μὲν τῷ πρώτῳ λόγῳ ἢ βιβλίῳ περὶ τῶν ἁρπακτικῶν καὶ κατοικιδίων ὀρνέων, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ περὶ ἀμφιβίων, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ περὶ θήρας πτηνῶν τινων.

ΕΥΤΕΛΙΔΑΣ, ἀθλητὴς λακεδαιμόνιος, ζῶν περὶ τὸ 630 π. Χ. Κατὰ τὴν 88ην ὀλυμπιάδα (628 π. Χ) ἐκέρδησε τὸ βραβεῖον τῆς πάλης καὶ τοῦ πενταθλου. Τότε κατὰ πρῶτον οἱ παῖδες ἐγένοντο δεκτοὶ εἰς τὸ πένταθλον, εἰς ὃ καὶ τὴν πάλην τὸ δεύτερον.

ΕΥΤΕΡΠΗ, θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μνημοσύνης, μία τῶν ἐννέα Μουσῶν, γεννήσασα κατὰ τὸν Ἀπολλόδωρον μετὰ τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ τὸν Ῥῆσον. Πρόεδρος τῆς λυρικῆς ποιήσεως καὶ τῆς μουσικῆς παρίσταται ἐν τοῖς ἀρχαίοις ἀναγλύφοις κρατοῦσα διπλοῦν αὐλὸν ἢ σάλπιγγα.

ΕΥΤΙΝΟΝ (Eutin), πόλις τοῦ μεγάλου δουκάτου τοῦ Ὀλδεμβούργου ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου λίμνης εἰς ἀπόστασιν 13 χιλιόμ. ἀπὸ τῆς Βορείου θαλάσσης καὶ 30 ἀπὸ τῆς Λυβέκκης, σχηματί-

ζουσα γήπεδον τοῦ δουκάτου τοῦ Ὄλστεϊν. Κάτοικοι 3,000. Κολλέγιον. Βιομηχανικὴ σχολή. Κομψὸς πύργος τῶν μεγάλων δουκῶν. Ἐκ τῆς πόλεως ταύτης ὠνομάσθη κλάδος τις τοῦ Ὄλστεϊν-Γοττόρπ.

ΕΥΤΟΚΙΟΣ ὁ Ἀσκαλωνίτης, μαθηματικὸς Ἕλλην, ζῶν περὶ τὸ 540 μετὰ Χριστὸν, ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ. Σπουδάσας ἐν τῇ ὑπὸ Πρόκλου ἐν Ἀθήναις συστάσῃ σχολῇ ὑπὸ διδάσκαλον Ἰσίδωρον Μιλήσιον τὸν μηχανικὸν τὸν μετὰ Ἀνθεμίου τοῦ Τραλλιανοῦ οἰκοδομήσαντα τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας, συνέγραψε διάφορα μαθηματικὰ συγγράμματα, ἐξ ὧν σώζονται τὰ ἑπόμενα «Ὑπομνήματα εἰς τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον βιβλίον τον συγγράμματος τοῦ Ἀρχιμήδους Ἐπιπέδων Ἰσοῤῥοπιῶν ἢ κέντρα Βαρῶν Ἐπιπέδων» προσφωνούμενα εἰς τινα Πέτρον, ὅντερ γενναιότατον προσαγορεύει. — «Ὑπομνήματα εἰς τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον βιβλίον τοῦ συγγράμματος τοῦ Ἀρχιμήδους περὶ Σφαίρας καὶ Κυλίνδρου» προσφωνούμενα εἰς τὸν φιλόσοφον Ἀμμώνιον πιθανῶς τὸν τοῦ Ἑρμείου. — «Ὑπομνήματα εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦ Ἀρχιμήδους Κύκλου Μέτρησις». — «Ὑπομνήματα εἰς τὰ πρῶτα τέσσαρα βιβλία τοῦ περὶ Κωνικῶν Τομῶν συγγράμματος Ἀπολλωνίου τοῦ Περγαίου».—Τὰ εἰς Ἀρχιμήδην ὑπομνήματα τοῦ Εὐτοκίου χρησιμεύοντα εἰς κατάληψιν τοῦ κειμένου ἔχουσι καὶ τὸ ἰδιαίτερον τοῦτο καλὸν ὅτι, ἀναφέροντα πολλῶν μαθηματικῶν οὐ σωζομένων συγγράμματα, συμβάλλουσιν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς γεωμετρίας. Τὸ ὑπόμνημα μάλιστα εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον τοῦ περὶ Σφαίρας Κυλίνδρου συγγράμματος τοῦ Ἀρχιμήδους εἶναι σημαντικώτερον, περιέχον τὰ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις περὶ τοῦ «Δηλιακοῦ προβλήματος» ἀκριβῶς ἐξεταζόμενα ἐν τῷ ὑπὸ Θεοδώρου Ῥαιμέρου «Ἱστορία τοῦ τοῦ Κύβου Διπλασιασμοῦ» ἐν Γοττίγγῃ 1798. Τὰ εἰς Ἀρχιμήδην ὑπομνήματα ἰδιαιτέρως δὲν ἐτυπώθησαν, ἐδημοσιεύθησαν δὲ μετὰ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἀρχιμήδους εἰς τὰς διαφόρους ἐκδόσεις τῶν σωζομένων τοῦ Ἀρχιμήδους, ὧν ἡ πληρεστέρα εἶναι τοῦ Torelli ἐν Ὀξωνείᾳ 1792. Ἐπίσης καὶ τὸ εἰς Ἀπολλώνιον ὑπομνήματα ἐξεδόθησαν ὑπὸ Halley ἐν Ὀξωνείᾳ 1710 μετὰ τοῦ κειμένου τοῦ Ἀπολλωνίου. Ὁ Torrelli εὑρίσκων συχνότατα ὀρθότερον τὸ κείμενον τοῦ Ἀρχιμήδους ὡς παρ' Εὐτοκίου ἀναφέρεται ἢ ὡς εὑρίσκεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις λέγει ἐν τῷ εἰς Ἀρχιμήδην Προλόγῳ «Τῶν Ἀρχιμήδην εἰς Εὐτοκίου ἐζήτουν ἴσθι καλλίων ἐνίοτε ἢ ἐν ἑαυτοῦ ὤκει» ἐξηγεῖ δὲ τοῦτο ὁ Torelli ἐκ τοῦ ὅτι τὰ ὑπομνήματά του ὁ Εὐτόκιος καθυπέβαλεν εἰς τὸν διδάσκαλόν του Ἰσίδωρον, ὅπως ὁ ὕβιος ὁμολογεῖ ἐν τέλει τοῦ ὑπομνήματος εἰς τὸ δεύτερον τοῦ Ἀρχιμήδους περὶ Σφαίρας καὶ Κυλίνδρου προσγράφων τὰ ἐξῆς «ἐκδόσεως παραναγνωσθείσης τῷ Μιλησίῳ Μηχανικῷ Ἰσιδώρῳ ἡμετέρῳ διδασκάλῳ». Καὶ λατινικαὶ δὲ μεταφράσεις τῶν ὑπομνημάτων τοῦ Εὐτοκίου ἐγένοντο δημοσιευθεῖσαι ἐν ταῖς ἐκδόσεσι τοῦ Ἀπολλωνίου καὶ τοῦ Ἀρχιμήδους.

ΕΥΤΟΛΜΙΟΣ, ποιητὴς ἐπιγραμματοποιὸς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Τούτου ὑπάρχουσιν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ 4 ἐπιγράμματα.

Εὐτόλμιος, νομομαθὴς βυζαντινὸς, ζῶν κατὰ τὴν πρώτην πεντηκονταετηρίδα τοῦ ἕκτου αἰῶνος. Ὑπῆρξε patronus causarum ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ μετέσχε τῆς ἐπιτροπῆς τῶν Ἑκαίδεκα προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ Τριβωνιανοῦ καὶ ἐπιτραπείσης τὴν σύνταξιν τῶν Πανδεκτῶν.

ΕΥΤΡΗΣΙΑ, χώρα τῆς Ἀρκαδίας ἐν Πελοποννήσῳ κειμένη πρὸς Β τῆς Μεγαλοπόλεως, κατοικουμένη ὑπὸ τῶν Εὐτρησίων κατὰ Παυσανίαν ἢ Εὐκτρησίων κατὰ Ξενοφῶντα καὶ περιλαμβάνουσα πόλεις τινὰς, ἐξ ὧν τὸ Ζοίτιον, οἱ Τρικόλωνοι, ἡ Χαρισία, τὰ Πτολέδερμα, τὸ Κνεῦσον καὶ ἡ Παρωρία συμπεριελήφθησαν εἰς τὸν συνοικισμὸν τῆς Μεγαλοπόλεως.

ΕΥΤΡΗΣΙΟΙ, οἱ κάτοικοι τῆς Εὐτρησίας χώρας τῆς Ἀρκαδίας ἐν Πελοποννήσῳ.

ΕΥΤΡΗΣΙΟΝ, κώμη ἐν Ἀρκαδίᾳ μνημονευομένη ὑπὸ Στεφάνου Βυζαντίου.

ΕΥΤΡΗΣΙΣ, πόλ. τῆς Βοιωτίας παρὰ τὰς Θεσπιὰς παρ' Ὁμήρῳ καὶ παρὰ Στράβωνι. Ὁ κάτοικος Εὐτρησίτης.

ΕΥΤΡΗΣΙΤΗΣ, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος κληθέντος οὕτω ἕνεκα τοῦ ἐν Εὐτρήσει τῆς Βοιωτίας μαντείου του.

ΕΥΤΡΟΠΙΑ, σύζυγος τοῦ Μαξιμιανοῦ Ἡρκουλίου, ζῶσα περὶ τὰ τέλη τοῦ Γ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Γεννηθεῖσα ἐν Συρίᾳ ἔσχε μετὰ τοῦ πρώτου συζύγου της, οὗτινος τὸ ὄνομα ἄγνωστον, θυγατέρα καλουμένην Φλαβίαν Μαξιμιάναν Θεοδώραν νυμφευθεῖσαν δεύτερον Κωνστάντιον τὸν Χλωρὸν, λαβοῦσα δεύτερον σύζυγον τὸν Μαξιμιανὸν Ἥρκουλον, ἔσχεν ἐξ αὐτοῦ δύο τέκνα τὸν Μαξέντιον καὶ τὴν Φαῦσταν, γενομένην ὕστερον σύζυγον Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου. Μετὰ τὴν ἀλλαξοθρησκείαν τοῦ Κωνσταντίνου, ἡ Εὐτροπία παρεδίδετο τὸν χριστιανισμὸν καὶ ἀπεσύρθη εἰς Παλαιστίνην. Κατ' αἴτησιν τῆς πεν-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

θερᾶς του ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος κατήργησε τὰς δεισιδαίμονας πράξεις τὰς ἀπ' αἰώνων γινομένας ὑπὸ τὴν ὄρῦν τῆς Μαμβρῖ περίφημον διὰ τὴν αὐτόθι διαμονὴν τοῦ Ἀβραὰμ καὶ διὰ τὴν ἐμφάνισιν τῶν ἀγγέλων, καὶ διέταξε τὴν ἀνέγερσιν ἐκκλησίας ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ τόπῳ.

Εὐτροπία, ἐγγόνη τῆς προηγουμένης, ζῶσα κατὰ τὴν πρώτην πεντηκονταετηρίδα τοῦ Δ' αἰῶνος. Θυγάτηρ Κωνσταντίνου τοῦ Χλωροῦ καὶ τῆς Φλαβίας Μαξιμιάνας Θεοδώρας, ὑπῆρξεν ἀδελφὴ τοῦ Δαλματίου, τοῦ Ἰουλίου Κωνσταντίου, τοῦ Ἀννιβαλιανοῦ, τῆς Κωνσταντίας, τῆς Ἀναστασίας καὶ ὁμοπάτριος ἀδελφὴ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου. Πιθανολογεῖται ὅτι ἐνυμφεύθη τὸν Νεποτιανὸν ὕπατον τῷ 301· τοὐλάχιστον εἶναι βέβαιον ὅτι ὑπῆρξε μήτηρ Νεποτιανοῦ τινος ἐνδυθέντος τὴν πορφύραν τῷ 350. Ἀπωλέσθη ἐν τῇ προγραφῇ τῇ ἐπακολουθησάσῃ τὸν θάνατον τοῦ ἄρπαγος τούτου.

ΕΥΤΡΟΠΙΟΣ, εὐνοῦχος ἐξ Ἀρμενίας, ὑπουργὸς εὐνοούμενος τοῦ Ἀρκαδίου, γεν. κατὰ τὴν πρώτην πεντηκονταετηρίδα τοῦ Δ' μ. Χ αἰῶνος ἀποκεφαλισθεὶς τῷ 399. Ζήσας καὶ γηράσας ἐν ἀσημότητι καὶ δουλείᾳ, κατέλαβε τῷ 393 θέσιν μεταξὺ τῶν εὐνούχων τῶν ἀνακτόρων. Ἐξετέλεσε μετ' ἐπιτηδειότητος ἀποστολάς τινας ἐμπιστευθείσας αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Θεοδοσίου. Ὁ Ἀρκάδιος ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ θρόνου διώρισεν αὐτὸν μίαν σφραγιδοφύλακα. Ἔκτοτε ὁ βίος τοῦ Εὐτροπίου συνδέεται μετὰ τοῦ βίου τοῦ ἀσθενοῦς δείξαντος χαρακτῆρα Ἀρκαδίου. Καταλαβὼν ὁ Εὐτρόπιος τὴν ἐπίσημον θέσιν τῇ συμπράξει τῆς αὐτοκρατείρας Εὐδοξίας, συνέπραττε μετ' αὐτῆς εἰς τὰ κατὰ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἐπαναστατήσαντος κατ' αὐτοῦ τοῦ λαοῦ ἕνεκα τῆς ὠμότητος, τοῦ ἐξυβριστικοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν ἀσωτειῶν του, κατέφυγε πρὸς διάσωσιν εἰς τὸ ἱερὸν βῆμα πρὸς τὸν Χρυσόστομον καὶ ἔμελλε νὰ κατασφαχῇ ἐν αὐτῷ ἐὰν δὲν κατηύναζε τὴν ὀργὴν τοῦ πλήθους ὁ Χρυσόστομος ἐκφωνήσας τὸν περίφημον εἰς Εὐτρόπιον λόγον του ἀρχόμενον ἐκ τῶν λέξεων «Ματαιότης ματαιοτήτων κτλ.». Ἀποβλίψας ὕστερον εἰς τὴν κατάληψιν τοῦ θρόνου κατεδικάσθη εἰς κεφαλικὴν ποινήν.

Εὐτρόπιος, ἱστορικὸς λατῖνος, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν τέταρτον μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Μνημονεύουσιν αὐτὸν Μάρκελλος ὁ Ἐφεσινικὸς καὶ ὁ Ἰούλιος Ἀδσων ὡς ἕνα τῶν ἀμέσων πρὸ κατόχων του. Ὁ Μάρκελλος προστίθησιν ὅτι ὁ Εὐτρόπιος συνέταξε καὶ ἱστορικόν τι σύγγραμμα, οὗτινος ὅμως οὐδὲν σώζεται.

Εὐτρόπιος, ἱστορικὸς λατῖνος, ζῶν κατὰ τὸν τέταρτον μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Ἄγνωστος ὁ τόπος τῆς γεννήσεώς του. Ὁ Σουΐδας καλεῖ αὐτὸν Ἰταλὸν σοφιστήν, ἀλλ' ἴσως τοῦτο ἀποδεικνύει μόνον ὅτι ὁ Εὐτρόπιος ἔγραψε λατινιστί· ὁ Βινέτος προσπαθεῖ νὰ ἀποδείξῃ αὐτὸν Ἕλληνα, ὁ Ῥιβέτος ἐξ ἐναντίας Γαλάτην· πιθανωτέρα φαίνεται ἡ δευτέρα γνώμη στηριζομένη ἐπί τινος χωρίου τοῦ Συμμάχου. Ἐπὶ Κωνσταντίνου ὑπῆρξεν ἐπιστολογράφος τοῦ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου ἀπήλαυσε τὴν προστασίαν, καὶ συνώδευσεν αὐτὸν εἰς τὴν κατὰ Περσῶν ἐκστρατείαν. Ἔζη εἰσέτι ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Οὐαλεντινιανοῦ καὶ τοῦ Οὐάλεντος καὶ ἀφιέρωσε τὸ πόνημά του εἰς τὸν Οὐάλεντα. Πολλοὶ συγχέουσι τὸν ἱστορικὸν τοῦτον Εὐτρόπιον πρὸς τὸν ὁμώνυμον αὐτῷ ἀνθύπατον τῆς Ἀσίας τῷ 371 ἀναφερόμενον παρ' Ἀμμιανῷ τῷ Μαρκελλίνῳ, καὶ παρὰ Λιβανίῳ καὶ παρὰ Γρηγορίῳ τῷ Ναζιανζηνῷ, καὶ πρὸς τὸν ἐν τῷ Θεοδοσιανῷ Κώδηκι εὑρισκόμενον ἔπαρχον τοῦ στρατοπέδου τῷ 380 καὶ 381· ἀλλ' ἡ ταὐτότης αὕτη βασιζομένη μόνον ἐπὶ τῆς ὁμωνυμίας ἀπαντᾷ χρονολογικάς τινας δυσχερείας· οὐδὲ μετὰ τοῦ εὐνοουμένου τοῦ Ἀρκαδίου εὐνούχου Εὐτροπίου πρέπει τις νὰ συγχέῃ αὐτὸν, καὶ ἔτι ὀλιγώτερον μετά τινος μαθητοῦ τοῦ Αὐγουστίνου. Πολλαὶ διαμφισβητήσεις ἐγένοντο περὶ τῆς θρησκείας τοῦ Εὐτροπίου. Πολλοὶ κριτικοὶ ὑπέθεσαν αὐτὸν χριστιανὸν συμπεραίνοντες ἔκ τινος χωρίου τοῦ πονήματός του, ἐν ᾧ λέγει ὅτι ὁ Ἰουλιανὸς κατεδίωξε τὰ μέγιστα τοὺς χριστιανούς· ἀλλὰ τοῦτο ἀντίκειται πρὸς χωρίον τι τοῦ Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ, ὅστις λέγει ῥητῶς ὅτι ὁ Εὐτρόπιος ἐπρέσβευε τὸν ἑλληνισμὸν καὶ δὲν ἦτο ὁμόθρησκος τῷ Μεγάλῳ Κωνσταντίνῳ. Τοῦ Εὐτροπίου γνωστὴ εἶναι μόνη ἡ Ἐπιτομὴ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἱστορίας ἐν δέκα βιβλίοις ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης μέχρι τῆς βασιλείας τοῦ Ἰοβιανοῦ. Ἐν τέλει τοῦ πονήματος τούτου ὁ συγγραφεὺς ὑπόσχεται νὰ συγγράψῃ ἕτερον, συνέχειαν αὐτοῦ, ἀλλὰ τοῦτο ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἐγράφη δὲν διεσώθη. Ἐπίσης ἀπωλέσθησαν καὶ ἄλλα πονήματα αὐτοῦ, ἅτινα ὁ Σουΐδας ἀποδίδει αὐτῷ μὴ σημειῶν ὅμως τὰς ἐπιγραφάς, ὡς καὶ πραγματεία τις περὶ γραμματικῆς, ἧς χωρίον φέρει πρὸς μαρτυρίαν ὁ Πρισκιανός. Ἡ Ἐπιτομὴ τοῦ Εὐτροπίου εἶναι ἄκλουν ἐράνισμα, γενόμενον ὅμως μετὰ προσοχῆς καὶ ἐν γένει ἐξ ἀρίστων πηγῶν. Δύναταί τις ὅμως νὰ μεμφθῇ τοῦ συγγραφέως διὰ σποράδην λήθη ἐπὶ γεγονότων καὶ ἐπὶ χρονολογιῶν καὶ ἴσως διὰ τὴν συστηματικὴν

παράλειψιν παντὸς γεγονότος δυναμένου νὰ ἐπιφέρῃ τὸ ὄνειδος τοῦ ῥωμαϊκοῦ ὀνόματος. Τὸ ὕφος εἶναι ἐναργὲς καὶ καθαρὸν καίτοι πολλῶν λέξεων καὶ φράσεων αὐτοῦ μὴ ἀπαντωμένων ἐν τοῖς κλασικοῖς συγγραφεῦσι. Τὸ σύγγραμμα τοῦ Εὐτροπίου τάχιστα κατήντησε δημοτικώτατον, καὶ ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἐχρησίμευεν ὡς ἀνάγνωσμα ἐν τοῖς σχολείοις. Ὁ Ἱερώνυμος, ὁ Πρόσπερ, ὁ Κασσιόδωρος τὰ οὐσιώδη αὐτοῦ μέρη μετήνεγκον εἰς τὰ ἑαυτῶν χρονικά. Ὁ Ῥοῦφος καὶ πλεῖστοι χρονογράφοι μοναχοὶ ἠκολούθησαν αὐτὸ πιστῶς. Παῦλος ὁ Διάκονος ἔκαμεν ἔκδοσιν τοῦ πονήματος τοῦ Εὐτροπίου μετὰ πολλῶν προσθηκῶν καὶ ἐν τέλει συνεχείας, ἣν ἄλλοι μετὰ τὸν Παῦλον ἐξέτειναν μέχρι τοῦ ἔτους 813. Τοῦ Εὐτροπίου τὸ πόνημα ἔσχε καὶ εἰς τὴν ἑλληνικὴν δύο μεταφράσεις, ἐξ ὧν ἡ πρώτη γενομένη πρὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ὑπό τινος Καπίτωνος Αυκίου ἀπωλέσθη ἤδη, ἡ δὲ δευτέρα γενομένη ὑπό τινος Παιωνίου ἐκ εἶναι τοσοῦτον πιστή· καὶ εἰς τὰς νεωτέρας ἐκ γλώσσας ἀγγλικὴν, γαλλικὴν καὶ ἰταλικὴν ἐγένοντο πλεῖσται μεταφράσεις, αἵτινες ὅμως οὐδὲν ἐνδιαφέρον παρουσιάζουσιν. Ἡ πρώτη ἔκδοσις τῆς Ἐπιτομῆς τῆς Ῥωμαϊκῆς ἱστορίας τοῦ Εὐτροπίου ἐτυπώθη ἐν Ῥώμῃ, 1471. Ταύτην ἠκολούθησαν πλεῖσται ἄλλαι ἐκδόσεις.

Εὐτρόπιος (ἅγιος), ἐπίσκοπος καὶ μάντις τοῦ Γ' αἰῶνος ἑορταζόμενος κατὰ μὲν Λατίνους τῇ 30 ἀπριλίου, κατὰ δὲ τὴν ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν τῇ 3 μαρτίου.

Τὸ ὄνομα Εὐτρόπιος εἶναι συνηθέστατον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ ἀπαντᾶται πολλάκις. Ἀλλ' εἴτε διότι μονομερεῖς μόνον πράξεις τῶν φερόντων τὸ ὄνομα τοῦτο παρουσιάζονται, εἴτε διότι ἀδύνατον νὰ γείνῃ διάκρισις μεταξὺ τῶν διαφόρων Εὐτροπίων, ἐάν τινες αὐτῶν ταὐτίζωνται πρὸς ἀλλήλους ἢ εἶσι διάφοροι, παραλείπονται τὰ περὶ ἄλλων Εὐτροπίων.

ΕΥΤΥΧΗΣ (παροξύτ.), υἱὸς τοῦ Ἱπποκόντος, παρ' Ἀπολλοδώρῳ.

Εὐτύχης, γλύπτης πολυτίμων λίθων, ζῶν κατὰ τὸν Α' μ. Χ αἰῶνα. Τὸ ὄνομά του ἐγγέγλυπται ἐπὶ πολυτίμου λίθου μετὰ ἐπιγραφῆς δεικνυούσης ὅτι ἦτο υἱὸς Διοσκουρίδου.

Εὐτύχης ὁ Βιθυνὸς, ἀγαλματοποιὸς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς, οὗτινος ἀναφέρεται ἄγαλμα μετρίας ἀξίας.

Εὐτύχης ἢ Εὐτύχιος, γραμματικὸς λατῖνος, ζῶν κατὰ τὸν ΣΤ' μ. Χ αἰῶνα. Μαθητὴς τοῦ Πρισκιανοῦ ἐδίδαξε δημοσίως ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ συνέταξε πραγματείαν de Discerrendis conjugationibus εἰς βιβλία δύο προσφωνουμένην εἰς τὸν μαθητήν του Κρατερόν. Προσέτι ἐν τῷ ἐννάτῳ κεφαλαίῳ τοῦ «Περὶ Ὀρθογραφίας» πονήματος τοῦ Κασσιοδώρου ὑπάρχουσι σημειώσεις τινὲς ἐξαχθεῖσαι ἐκ τινος πραγματείας τοῦ Εὐτύχους De Aspiratione.

ΕΥΤΥΧΗΣ (ὀξύτ.), περίφημος αἱρεσιάρχης, γενν. τῷ 378, ἀποθ. περὶ τὸ 454 μ. Χ. Ὁ βίος τοῦ Εὐτυχοῦς ἄρχεται μετὰ τῆς αἱρέσεώς του, ἀναφαινομένης μὲν τῷ 448, ἀλλὰ πιθανῶς ἤδη φυομένης ἐν τῷ κατὰ τοῦ Νεστορίου ἀγῶνι, καθ' ὃν τοσοῦτον ζῆλον καὶ πάθος ἔδειξεν, ὥστε παρὰ Κυρίλλου τοῦ Ἀλεξανδρείας καὶ τῶν φίλων του ἐθεωρεῖτο ὡς στερρότατον ὑποστήριγμα τῆς πίστεως. Ἀρχιμανδρίτης καὶ ἡγούμενος μονῆς παρὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐχούσης 300 μοναχούς, ἔχαιρε μεγίστην ὑπόληψιν καὶ ἐξήσκει σημαντικὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν. Ὁ Εὐτυχὴς θέλων νὰ πολεμήσῃ τὸν νεστοριανισμὸν καὶ νὰ ἀπομακρυνθῇ αὐτοῦ ὅσον τὸ δυνατὸν ἀπωτέρω ὑπέπεσε λεληθότως εἰς τὰς πλάνας τοῦ Βαλεντίνου καὶ τῶν Γνωστικῶν. Τῷ 448 γράψας εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ῥώμης Λέοντα τὸν Α' ἐπιστολὴν, δι' ἧς ἀνήγγελλεν αὐτῷ ὅτι ὁ νεστοριανισμὸς μὴ ἐξαλειφθεὶς ἐξ ὁλοκλήρου ἀνελάμβανε πάλιν θάρρος, ἐπηνέθη παρὰ τοῦ ἱεράρχου ἐκείνου· ἀλλὰ συγχρόνως ὁ Δόμνος, ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας γράφων πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Θεοδόσιον τὸν Μικρὸν ἐκατηγόρει τὸν Εὐτυχῆ ὡς ἀνανεοῦντα τὴν πλάνην τοῦ Ἀπολλιναρίου καὶ ἀρνούμενον τὴν οὐσιώδη διάκρισιν τῶν δύο φύσεων ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ κατηγορία αὕτη ἀνέλαβεν ἀμέσως χαρακτῆρα σπουδαιότερον, καθόσον ὁ Εὐσέβιος, ἐπίσκοπος Δορυλαίου τῆς Φρυγίας ἐπὶ πολὺν χρόνον φίλος καὶ βοηθὸς τοῦ Εὐτυχοῦς κατὰ τῶν νεστοριανῶν, ἐπέτυχε τὴν συγκρότησιν συνόδου συνελθούσης ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Φλαβιανοῦ ἐπισκόπου τῆς πόλεως ταύτης καὶ δι' ἐπισήμου πράξεως προσκαλεσάσης τὸν Εὐτυχῆ ὅπως ἐμφανισθεὶς δικαιολογήσῃ τὰς δοξασίας του περὶ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας. Ὁ Εὐτυχὴς ἀπέφυγε τοῦ νὰ ἐξέλθῃ τοῦ μοναστηρίου του προφασιζόμενος τὴν πρὸς αὐτὸν προσωπικὴν ἔχθραν τοῦ Εὐσεβίου, διεμαρτυρήθη περὶ τῆς ὑποταγῆς του εἰς τὴν πίστιν τῆς Νικαίας, περὶ δὲ τοῦ ζητήματος ἀπεφάνθη, ὅτι ἐκ τῆς ἑρμηνείας τῶν Πατέρων δὲν ἔμαθεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγένετο ἐκ δύο φύσεων ἡνωμένων ἐν τῷ αὐτῷ προσώπῳ, οὐδὲ ἤθελε πιστεύσει τοῦτο καὶ ἂν τις ἀνεγίνωσκεν αὐτῷ τοιοῦτόν τι καθόσον αἱ Ἅγιαι

Γραφαὶ ἀξίζουσι πλέον τῆς διδασκαλίας τῶν Πατέρων· ἐν τούτοις ὁμολογεῖ ὅτι ὁ ἐκ τῆς Παρθένου Μαρίας γεννηθεὶς ἦτο τέλειος θεὸς καὶ τέλειος ἄνθρωπος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὅτι ἔσχε σάρκα τῆς αὐτῆς πρὸς τὴν ἡμετέραν οὐσίας. Εἰς δευτέραν πρόσκλησιν ἠρώτα· Ἐν τίνι μέρει τῆς γραφῆς εὑρίσκονται αἱ δύο φύσεις; καὶ προσέτι· Τίς τῶν ἁγίων Πατέρων εἶπεν, ὅτι ὁ Λόγος δύο ἔσχε φύσεις; . . . Θεὸς φυλάξοι να εἴπω ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ἐκ δύο φύσεων ἢ νὰ κρίνω περὶ τῆς φύσεως τοῦ θεοῦ μου· ὁτιδήποτε καὶ ἂν ἐνεργήσωσι κατ' ἐμοῦ ἐπιθυμῶ νὰ ἀποθάνω ἐν τῇ πίστει, ἣν ἔλαβον. Συγχρόνως ἐπληροφορήθη ἡ Σύνοδος, ὅτι ὁ Εὐτυχὴς ἔθετεν εἰς κυκλοφορίαν λιβέλλους καὶ ἐζήτει νὰ διαδώσῃ τὴν δοξασίαν του. Μετὰ τρίτην πρόσκλησιν μὴ δυθεὶς εἰς τῇ συνόδῳ ἀκροάσεως εἰς τοὺς παρὰ τοῦ Εὐτυχοῦς ἀποσταλέντας μοναχοὺς, οὗτος ἀπεφάσισεν ἐπὶ τέλους νὰ ἐμφανισθῇ συνοδευόμενος ὑπὸ πλήθους μοναχῶν, στρατιωτῶν, ἀξιωματικῶν καὶ τοῦ ἐπάρχου τοῦ στρατοπέδου. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς κατηγορίας, ὁ Εὐσέβιος κατέφυγε κατ' ἀρχὰς εἰς ἡμιτελεῖς ἀπαντήσεις, ἀλλ' ἐπὶ τέλους βιαζόμενος ὅπως ὁρίσῃ καθαρῶς τὴν πίστιν του, ἠρνήθη τὴν παραδοχὴν δύο φύσεων ἐν τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ, μαρτυρόμενος τὰς Γραφὰς, καὶ τὰ βιβλία τοῦ Ἀθανασίου καὶ τοῦ Κυρίλλου, οἵτινες κατ' αὐτὸν πρὸ τῆς ἑνώσεως ἀνεγνώριζον δύο φύσεις, μετ' αὐτὴν δὲ μίαν μόνην παρεδέχοντο. Τότε ἡ σύνοδος ἐξήνεγκε κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν ἐξεκκλησιάσεως, ἐστέρησεν αὐτὸν παντὸς ἱερατικοῦ βαθμοῦ καὶ τῆς κυβερνήσεως τοῦ μοναστηρίου του, ἀπειλοῦσα ἀνάθεμα εἰς πάντας, ὅσοι ἤθελον συγκοινωνήσει μετ' αὐτοῦ. Ὁ Εὐτυχὴς καταδικασθεὶς ἔκαμεν ἔκκλησιν πρὸς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ῥώμης Λέοντα δι' ἐπιστολῆς, ἐν ᾗ παρεπονεῖτο ἐναντίον τῆς συνόδου, διεκήρυττεν ὅτι εἰς οὐδὲν ἤθελε νὰ νεωτερίσῃ, καὶ ὅτι ἀποκρύει ἐπιμελῶς τὰς πλάνας τοῦ Ἀπολλιναρίου καὶ ἄλλων ὁμοίων αὐτῷ, παρεπονεῖτο ὅτι ἐκωλύθη τοῦ νὰ δικαιολογηθῇ πρὸ τοῦ λαοῦ, προσκάλει τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐπισκόπου καὶ διεμαρτύρετο ὅτι ἤθελεν ὑπακούσει εἰς αὐτήν. Συγχρόνως ὁ αὐτοκράτωρ τῇ εἰσηγήσει τοῦ εὐνούχου Χρυσαφίου, προστάτου τοῦ Εὐτυχοῦς ἔγραφεν εἰς τὸν Λέοντα, ζητῶν ὁδηγίαν πρὸς ἀποσόβησιν τοῦ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀναφυέντος σκανδάλου. Καὶ ὁ Φλαβιανὸς δὲ τῇ αἰτήσει τοῦ Λέοντος ἀπέστειλεν αὐτῷ τὰ πρακτικὰ τῆς συνόδου, κατηγορῶν τὸν Εὐτυχῆ ἐπὶ συκοφαντίᾳ καὶ βλασφημίᾳ καὶ ἀναθέτων εἰς τὴν αὐθεντικότητα τοῦ θρόνου τῆς Ῥώμης νὰ κρίνῃ ἐπὶ τῆς διαφορᾶς καὶ νὰ καταπαύσῃ τὴν διαίρεσιν.

Ἐν τούτοις ὁ Εὐτυχὴς δι' ἐπιμόνου παρακλήσεως ἐπέτυχε παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου τὴν συγκρότησιν νέας συνόδου πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν πρακτικῶν τῆς συνόδου τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ἀλλὰ παρουσιασθέντων ἐν τῇ συνόδῳ ταύτῃ τινῶν ἐκ τῶν ἐνθερμοτέρων ὑπαδῶν τοῦ Εὐτυχοῦς, μετὰ πολλὰς συζητήσεις καὶ φιλονεικίας οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἐπετεύχθη. Τότε ἡ ὑπόθεσις ἔλαβε μεγίστας διαστάσεις· ὁ Διόσκορος ἐπίσκοπος τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ Εὐτυχοῦς εἰσῆλθεν ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν μερίδα του, καὶ κατέπεισε τὸν αὐτοκράτορα νὰ συγκαλέσῃ οἰκουμενικὴν σύνοδον ἐν Ἐφέσῳ πρὸς εἰρηνοποίησιν τῶν συνειδήσεων καὶ κατάπαυσιν τῶν ταραχῶν. Ὁ Λέων προσκληθεὶς εἰς τὴν σύνοδον καὶ μὴ δυνάμενος μήτε νὰ τὴν ἐμποδίσῃ μήτε νὰ μεταβῇ εἰς αὐτὴν, μήτε νὰ τὴν μεταφέρῃ εἰς Ἰταλίαν, ἀπέστειλεν εἰς αὐτὴν ἀντιπροσώπους μετ' ὁδηγιῶν καὶ ἐπιστολῶν, ἐξ ὧν ἡ πρὸς τὸν Φλαβιανὸν περιεῖχε τὴν ὀρθόδοξον διδασκαλίαν περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς Ἐνσάρκου οἰκονομίας. Ἐν αὐτῇ ἐκηρύττετο ἐναργῶς ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦτο συγχρόνως ἀληθὴς θεὸς καὶ ἀληθὴς ἄνθρωπος, ὅτι δὲν εἶχε μόνον τὴν ἀνθρωπίνην μορφὴν ἀλλὰ σῶμα πραγματικὸν, καὶ ὅτι ἡ θεότης καὶ ἡ ἀνθρωπότης αὐτοῦ ὑπῆρξαν συνηνωμέναι εἰς ἓν μόνον πρόσωπον, καθόσον ἡ μὲν ἄρνησις τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπιφέρει τὴν διαίρεσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἄρνησιν τοῦ πάθους καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτοῦ, ἡ δὲ πρὸ μὲν τῆς Ἐνσάρκου οἰκονομίας παραδοχὴ τῶν δύο φύσεων, μετ' αὐτὴν δὲ ἄρνησις αὐτῶν συνεπάγεται τὴν παραδοχὴν τῆς πλάνης τοῦ Ὠριγένους περὶ τῆς αἰωνιότητος τῶν ψυχῶν, καὶ τὴν ὑπόθεσιν μίξεως καὶ συγχύσεως τῶν δύο φύσεων. Τῆς συνόδου προήδρευεν ὁ Διόσκορος· ὁ Εὐτυχὴς γινώσκων ὅτι ἔμελλε νὰ ὑποστηριχθῇ παρέστη ἐν αὐτῇ, ἀνέγνω τὴν ἀπολογίαν του καὶ ὡμολόγησεν ἀναφανδὸν τὴν δοξασίαν του. Οἱ ὁμόφρονες αὐτῷ ἐπεκρότησαν, οἱ δὲ ἀντιφρονοῦντες κατατρομάξαντες ὑπέγραψαν αὐτήν· ὁ ἐπίσκοπος Δορυλαίου μὴ γενόμενος ἐν αὐτῇ δεκτὸς καθηρέθη ἄνευ ἀπολογίας· ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Λέοντος οὐδὲ ἀνεγνώσθη καὶ ὁ ἴδιος ἀνεθεματίσθη. Ματαίως διεμαρτύρετο ὁ Φλαβιανός· ἐξεκκλησιασθεὶς, καθαιρεθεὶς καὶ ξυλισθεὶς, ἀπέθανε μετ' ὀλίγας ἡμέρας. Ἡ ταραχώδης καὶ αἱματηρὰ αὕτη σύνοδος συγκροτηθεῖσα τῷ 449 καλεῖται ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ, «ἡ ἐν Ἐφέσῳ

λητρική»· οὐδόλως συντελέσασα πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης καθόσον ἡ ἔρις ηὔξησε καὶ δύω ἐσχηματίσθησαν ἐν τῇ ἀνατολικῇ ἐκκλησίᾳ μερίδες ἡ τοῦ Φλαβιανοῦ καὶ ἡ τοῦ Εὐτυχοῦς κατηγοροῦσαι ἀλλήλας ἀμοιβαίως ἐπὶ αἱρέσει. Ὁ Λέων πληροφορηθεὶς περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐν Ἐφέσῳ συνόδου, ἀπεκήρυξεν αὐτὴν, διεκήρυξεν ὅτι ἡ ἐκκλησία τῆς Δύσεως συγκοινωνεῖ μετὰ τοῦ Φλαβιανοῦ καὶ ἐζήτησε παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου τὴν συγκρότησιν συνόδου ἐν Ἰταλίᾳ. Κατὰ παράκλησιν αὐτοῦ ὁ αὐτοκράτωρ Οὐαλεντινιανὸς ἔγραψεν εἰς τὸν Θεοδόσιον πρὸς ὑποστήριξιν τῆς αἰτήσεως τοῦ Λέοντος ἀλλὰ ματαίως. Ὁ θάνατος τοῦ Θεοδοσίου καὶ ἡ εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασις τῆς Πουλχερίας καὶ τοῦ Μαρκιανοῦ ἐπήνεγκον καιρίαν καταστροφὴν εἰς τὰς ἐλπίδας τοῦ Εὐτυχοῦς. Σύνοδος ἐπισκόπων ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔσπευσε νὰ στιγματίσῃ ὡς παρανόμους καὶ βιαίους τὰς πράξεις τῆς ἐν Ἐφέσῳ συνόδου, ἐπεκύρωσε τὴν ἐξεκκλησίασιν τοῦ Εὐτυχοῦς, καθῄρεσεν αὐτὸν καὶ ἀπέδωκε τὴν διεύθυνσιν τοῦ μοναστηρίου του εἰς ἄλλο πρόσωπον· τάχιστα δὲ οἰκουμενικὴ σύνοδος συγκαλεσθεῖσα ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Μαρκιανοῦ ἤρχησε τὰς ἐργασίας της ἐν Χαλκηδόνι τῷ 451. Ἐν ταύτῃ περιλαμβανούσῃ καὶ ἀντιπροσώπους τοῦ Λέοντος, ὁ μὲν Φλαβιανὸς ἀθῳώθη, τῶν ὑπογραψάντων τὴν καταδίκην του ἐπισκόπων ὁμολογησάντων ὅτι ἐψεύσθησαν εἰς ἀπειλὰς, ὁ δὲ Διόσκορος ἀποδεχθεὶς ὅτι ὑποστήριξε τὴν αἵρεσιν τοῦ Εὐτυχοῦς καὶ μετεχειρίσθη βίαν πρὸς θρίαμβον αὐτῆς ἀπαιτήσαντος τῆς συνόδου, προσκληθεὶς δὲ πάλιν καὶ μὴ θελήσας νὰ ἐμφανισθῇ ἐξεκκλησιάσθη καὶ ἀπεγυμνώθη τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος, ἡ δὲ ἐπιστολὴ τοῦ Λέοντος πρὸς τὸν Φλαβιανὸν ἀναγνωσθεῖσα ἀνεκηρύχθη ὡς πιστὴ ἔκφρασις τῆς πίστεως, ἐπιτροπὴ δὲ ἐξ 22 ἐπισκόπων διορισθεῖσα συνέταξεν ὅρον τῆς συνόδου, ὃν αὕτη παρεδέξατο. Ἐν τῇ Δύσει ἐγίνοντο γενικῶς παραδεκταὶ αἱ ἀποφάσεις τῆς συνόδου, ἀλλ' ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ ἰδίως ἐν Παλαιστίνῃ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Εὐτυχοῦς οἱ Εὐτυχιανοὶ ἢ ἄλλως «Μονοφυσῖται» ἐπήνεγκον ταραχὰς καὶ αἱματοχυσίας, ἃς προσεπάθει νὰ καταπαύσῃ ἡ πολιτικὴ ἀρχὴ ἐκδοῦσα διάταγμα, δι' οὗ ἀπαγορεύονται αἱ θρησκευτικαὶ ἔριδες. Περὶ τὴν ἐποχὴν ταύτην 453—454 ὁ Εὐτυχὴς ἐξηφανίσθη τῆς σκηνῆς, ἀλλ' ἡ αἵρεσις του ἐξηκολούθησεν ἐπὶ δύο αἰῶνας, ἐν μέσῳ περιπετειῶν ἄλλοτε εὐνοουμένη καὶ ἄλλοτε καταδιωκομένη ὑπὸ τῶν αὐτοκρατόρων. Ὁ Ζήνων προσεπάθησε διὰ τοῦ «Ἑνωτικοῦ» του νὰ καταπαύσῃ τὴν ἔριδα μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων καὶ τῶν Εὐτυχιανῶν, καὶ νὰ συνενώσῃ τὰ δύο ἀντιμαχόμενα μέρη, ἀλλ' ἡ ἔρις ἐξηκολούθησε μεχρὶς Ἰουστινιανοῦ, ὅτε ἐπ' ὀλίγον ἔπαυσε, ἀλλὰ κατόπιν ἀνενεώθη διὰ τῶν κατακτήσεων τῶν Σαρακηνῶν. Μέχρι τῆς σήμερον οἱ Κόπται, οἱ Ἀρμένιοι, οἱ Ἀβυσσινοὶ ἀκολουθοῦσι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον τὰς δοξασίας τοῦ Εὐτυχοῦς. Τὸν Εὐτυχιανισμὸν κατεπολέμησεν ὁ Θεοδώρητος ἐν 27 βιβλίοις ἀπολεσθεῖσι τὴν σήμερον, γνωστοῖς δὲ μόνον ἐκ τινος συντόμου ἀναλύσεως αὐτῶν ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου· πρωΐτι κατεπολεμήθη ὁ Εὐτυχιανισμὸς καὶ ὑπὸ τοῦ Γελασίου, ἔν τισι διαλόγοις τοῦ Περὶ τῶν δύο φύσεων πονήματος αὐτοῦ, καὶ ὑπὸ τοῦ Βιγιλίου συγγράψαντος πέντε βιβλία κατὰ Νεστορίου καὶ κατὰ Εὐτυχοῦς.

Εὐτυχὴς, εἷς τῶν τεσσαράκοντα μαρτύρων τῶν ἐν Σεβαστείᾳ ἀθλησάντων τῷ 320 ἐπὶ Λικινίου καὶ ἑορταζομένων τῇ 9 μαρτίου. §. —, ἱερομάρτυς ἑορταζόμενος τῇ 28 μαΐου. §. —, ἕτερος ἱερομάρτυς ἑορταζόμενος τῇ 24 αὐγούστου.

ΕΥΤΥΧΙΑΝΟΙ, οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Εὐτυχοῦς, ἄλλως Μονοφυσῖται καλούμενοι (ἴδ. ΕΥΤΥΧΗΣ).

ΕΥΤΥΧΙΑΝΟΣ (ἅγιος), ἐπίσκοπος Ῥώμης ἀπὸ τοῦ 275, ἀποθ. τῷ 283. Ἐφρόνει ὅτι οἱ πρὸ τοῦ βαπτίσματος νυμφευθέντες πιστοὶ δικαιοῦνται νὰ διατηρήσωσιν ἢ νὰ ἐγκαταλείψωσι κατ' ἀρέσκειαν τὰς συζύγους των. Κατὰ διαταγὴν του οἱ μίθυσοι ἀπεκλείοντο τῆς συγκοινωνίας τῶν πιστῶν μέχρις οὗ διορθωθῶσιν ἀπὸ τοῦ ἐλαττώματός των. Ἐπ' αὐτοῦ ἀναφαίνεται ἡ αἵρεσις τοῦ Μάνητος.

Εὐτυχιανὸς, ἱστορικὸς Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν τέταρτον μ. Χ αἰῶνα. Ὁ Κωδινὸς ἀποκαλεῖ αὐτὸν σοφιστὴν καὶ ἀρχιγραμματέα τοῦ αὐτοκράτορος. Γνωστὸς εἶναι καὶ ἕτερος Εὐτυχιανὸς, φίλος τοῦ ἱστορικοῦ Ἀγαθίου.

Εὐτυχιανὸς, ἰατρὸς Ἕλλην, ζῶν πιθανῶς περὶ τὸν Ε' μ. Χ αἰῶνα. Ὁ Μάρκελλος ὁ Ἐμπειρικὸς μνημονεύει μίαν τῶν συνταγῶν του, καὶ ἀποκαλεῖ αὐτὸν ἀρχιατρόν. Ἴσως εἶναι ὁ αὐτὸς τοῦ ὑπὸ Θεοδώρου τοῦ Πρισκιανοῦ καλουμένου Τερεντίου Εὐτυχιανοῦ.

Εὐτυχιανὸς, συγγραφεὺς Ἕλλην τοῦ Θ' αἰῶνος. Ὑποτίθεται συντάκτης τοῦ συναξαρίου Θεοφίλου τοῦ Ἀντιοχείας παραδοθέντος τῷ διαβόλῳ καὶ ἀπαλλαγέντος ὑπὸ τῆς Παρθένου Μαρίας. Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα τὸ συναξάριον διὰ τοῦτο ἠγαπήθη τὰ μέγιστα καὶ ἐπανελήφθη διὰ στίχων καὶ διὰ πεζοῦ λόγου.

Δημοσιεύσεις Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. (Ε.Π.Ι.Δ.)

ΕΥΤΥΧΙΔΑΣ, σταδιοδρόμος μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Λουκιανοῦ.

ΕΥΤΥΧΙΔΗΣ ὁ Σικυώνιος, ἀγαλματοποιὸς ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Πλίνιον περὶ τὴν 120ὴν ὁλυμπιάδα,, ἤτοι τῷ 300 π. Χ. Μαθητὴς τοῦ Λυσίππου κατεσκεύασεν ἄγαλμα τοῦ Εὐρώτα, ἕτερον Τιμοσθένους τοῦ ὁλυμπιονίκου, καὶ ἕτερον τὰ μέγιστα ἐκτιμώμενον ὑπὸ τῶν Σύρων, οὗτινος ἀντίτυπον σώζεται ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Οὐατικανοῦ. Τὸ ἄγαλμα τοῦ Βάκχου ἐκ μαρμάρου κεῖται ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ Ἀσινοίου Πολλίονος. Ἡ «Ἑλληνικὴ Ἀνθολογία» μνημονεύει ἄγαλμα τοῦ Πριάπου κατασκευασθὲν ὑπό τινος Εὐτυχίδου, ἴσως τοῦ μαθητοῦ τοῦ Λυσίππου. Ὁ Κάνθαρος ὁ Σικυώνιος ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ Εὐτυχίδου. Ὁ Πλίνιος μνημονεύει καὶ ζωγράφον τινὰ Εὐτυχίδην ἄλλως ἄγνωστον. Καὶ γλύπτης Εὐτυχίδης ὑπάρχει ἔν τινι ἐπιγράμματι τῆς «Ἑλληνικῆς Ἀνθολογίας».

ΕΥΤΥΧΙΟΣ, εἷς τῶν τεσσαράκοντα μαρτύρων τῶν ἐν Σεβαστείᾳ τῷ 320 ἐπὶ Λικινίου ἀθλησάντων.

Εὐτύχιος (Ἅγιος), πατριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως, γεν. τῷ 523, ἀποθ. τῷ 582. Κατ' ἀρχὰς μοναχὸς ἐν Ἀμασείᾳ, καὶ ἀντιπρόσωπος τῶν συμπατριωτῶν του πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ ἐπισκόπου των κατὰ τὴν πέμπτην οἰκουμενικὴν σύνοδον τῷ 552, ἐξετιμήθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ, ὅστις ἀνεβίβασεν αὐτὸν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τῷ 564 προσελκύσατο τὴν δυσμένειαν τοῦ Ἰουστινιανοῦ μὴ θελήσας νὰ ὑπογράψῃ τὴν πλάνην αὐτοῦ φρονοῦντος ὅτι τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατέστη ἄφθαρτον ἅμα συνηνώθη μετὰ τῆς θεότητος. Περικλεισθεὶς διαδοχικῶς ἔν τινι μοναστηρίῳ, εἰς τὴν νῆσον Πρίγκηπον, καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τοῦ μονῇ τῆς Ἀμασείας, ἀνεκλήθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Τιβερίου καὶ ἀνέλαβε τὸν θρόνον του, ἐφ' οὗ διέμεινε μέχρι τελευτῆς. Ὑπάρχει ἐπιστολὴ αὐτοῦ πρὸς τὸν πάπαν Βιγίλιον συγχαρητήριος ἐπὶ τῇ εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσει του τῷ 553, δημοσιευθεῖσα ἑλληνολατινιστὶ μεταξὺ τῶν πρακτικῶν τῆς πέμπτης συνόδου ἐν τῇ «Συλλογῇ τῶν συνόδων» τόμ. Β' σελ. 425. Ἔγραψε προσέτι ἄλλας πραγματείας ἀπολεσθείσας ἤδη. Ἕνεκα τῶν ἀρετῶν, τῆς εὐσεβείας του καὶ τῶν καταδιωγμῶν, οὓς ὑπέστη κατετάχθη μεταξὺ τῶν μαρτύρων. Ἑορτάζεται τῇ 9 Ἀπριλίου.

Εὐτύχιος, πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, ἱστορικὸς καὶ ἰατρός, γεν. τῷ 876, ἀποθ. τῷ 940. Τὸ γνήσιόν του ὄνομα ἦτο Σεΐδ, ἢ μᾶλλον Σαΐδ-ιβν-Βατρίχ. Ἐσπούδασε τὴν ἰατρικὴν καὶ τὴν θεολογίαν καὶ ἐγένετο τῷ 933 πατριάρχης Ἀλεξανδρείας. Πολλὰς ἔσχεν ἔριδας μετὰ τῶν Κοπτῶν Ἰακωβιτῶν, οἵτινες ἠγωνίζοντο πρός τε τοὺς ὀρθοδόξους, καὶ πρὸς τὴν μωαμεθανικὴν κυριαρχίαν. Σωφρονισθέντες οὗτοι ὑπὸ τοῦ σουλτάνου προσῆλθον κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν, ὅπερ ἐπήνεγκε τὸν θρίαμβον τοῦ Εὐτυχίου. Ὁ πατριάρχης οὗτος ἐπεδόθη τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἰατρικήν, καὶ μετῆλθεν αὐτὴν μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας, συντάξας, ἐπὶ τῶν διαφόρων αὐτῆς κλάδων συγγράμματα. Συνέγραψε προσέτι «Ἱστορίαν τῶν ἁρπαγῶν τῶν Σαρακηνῶν ἐν Σικελίᾳ»—«Φιλονεικίαν μεταξὺ τῶν ἑτεροδόξων καὶ τῶν καθολικῶν κατὰ τῶν Ἰακωβιτῶν» — «Λόγος περὶ νηστείας καὶ τοῦ Πάσχα». Ἐπισημότατον μεταξὺ τῶν συγγραμμάτων του εἶναι «Κατάταξις τῶν πολυτίμων λίθων», γενικὴ ἱστορία ἀπὸ κτίσεως κόσμου μέχρι τοῦ ἔτους 937 μ. Χ», σύγγραμμα πολυτιμότατον, ἀλλὰ στερούμενον πολλάκις ἀκριβείας ἐπί τε τῆς χρονολογίας καὶ ἐπὶ τῶν συμβάντων.

ΕΥΤΥΧΙΣ, ὄνομα κύριον γυναικὸς παρὰ Θεοκρίτῳ.

ΕΥΦΑΜΙΔΑΣ, στρατηγὸς τῶν Κορινθίων, ζῶν κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ Β' π. Χ αἰῶνος, ἀκμάσας ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου.

ΕΥΦΑΜΟΣ, ὡρ. ἀντὶ ΕΥΦΗΜΟΣ.

ΕΥΦΑΝΤΟΣ, φιλόσοφος ἕλλην τῆς Μεγαρικῆς σχολῆς, γεννηθεὶς ἐν Ὀλύνθῳ ἑλληνικῇ ἀποικίᾳ ἐν τῇ Χαλκιδικῇ Χερσονήσῳ. Δυσκόλως δύναται νὰ ὁρισθῇ ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ἔζησεν οὗτος. Κατὰ τὸν Οὐόσσιον ὑπῆρξε διδάσκαλος Ἀντιγόνου τοῦ πρώτου φονευθέντος τῷ 301 πρὸ Χριστοῦ εἰς τὴν ἐν Ἰψῷ μάχην, καὶ ἐπομένως σύγχρονος τοῦ Ἀριστοτέλους, ἐνῷ ἀλλαχόθεν φαίνεται ὅτι ἦτο νεώτερος τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Περιπατητικῆς φιλοσοφίας, καὶ πιθανώτατα ἀνῆκεν εἰς τὴν τελευταίαν περίοδον τῶν Μεγαρικῶν. Διογένης ὁ Λαέρτιος γράφει περὶ αὐτοῦ· «Εὐβουλίδου δὲ καὶ Εὐφάντος γέγονεν ὁ Ὀλύνθιος, ἱστορίας γεγραφὼς τὰς κατὰ τοὺς ἑαυτοῦ χρόνους. Ἐποίησε δὲ καὶ τραγῳδίας πλείους, ἐν αἷς εὐδοκιμεῖ κατὰ τοὺς ἀγῶνας. Γέγονε δὲ καὶ Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως διδάσκαλος πρὸς ὃν καὶ λόγον γέγραφε περὶ Βασιλείας, σφόδρα εὐδοκιμοῦντα. Τὸν βίον δὲ γήρᾳ κατέτριψε». Ἔθα οἱ παραδεχόμενοι εἰς μεταγενεστέραν ἐποχὴν τὸν

Εὔφαντον, ὑποθέτουσιν αὐτὸν διδάσκαλον οὐχὶ Ἀντιγόνου τοῦ πρώτου, ἀλλ' Ἀντιγόνου τοῦ Δώσωνος, γεννηθέντος τῷ 262 καὶ ἀποθανόντος τῷ 220. Ὁ δὲ Ἀθήναιος γράφει περὶ αὐτοῦ «Εὔφαντος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Ἱστοριῶν Πτολεμαίου φησὶ τοῦ τρίτου βασιλεύσαντος Αἰγύπτου κόλακα γενέσθαι Καλλικράτην»· ὅπερ ἐπιβεβαιοῖ τὴν γνώμην τῶν ὑποτιθέντων αὐτὸν μεταγενέστερον. Καὶ τοῦ Διογένους τοῦ Λαερτίου ἕτερον χωρίον ἐπιβεβαιοῖ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, καθ' ὅσον ἐν αὐτῷ λέγει ὁ Διογένης «Δοκεῖ δ' ἐμβριθέστατα πρεσβεῦσαι (Μενέδημος) πρὸς Δημήτριον ὑπὲρ τοῦ Ὠρωποῦ, ὡς καὶ Εὔφαντος ἐν Ἱστορίαις μνημονεύει». Τὰ περὶ τραγῳδιῶν τοῦ Εὐφάντου ἄγνωστα ὅλως.

Ε-ΓΦΕΛΔΕΡ (Ἰωάννης-Φερδινάνδος Heyfelder), ἰατρὸς καὶ χειρουργὸς γερμανός, γεν. τῷ 1798 ἐν Κουστρίνῳ τῆς Πρωσσίας. Σπουδάσας τὴν ἰατρικὴν ἀπὸ τοῦ 1815 ἐν Βερολίνῳ καὶ ἀλλαχοῦ, ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῷ 1820, καὶ κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος μετέβη εἰς τὴν νότιον Γερμανίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Παρισίους, ὅπου διατρίψας ἐπὶ δύο ἔτη ἐφοίτα εἰς τὰ νοσοκομεῖα. Ἐπιστρέψας εἰς Γερμανίαν ἐπηγγέλλετο τὸν ἰατρὸν ἐν Τρίβαις. Τῷ 1831 ἐπιτραπεὶς ὑπὸ τῆς πρωσσικῆς κυβερνήσεως τὴν ἔρευναν τῶν αἰτίων τῆς χολέρας καταμαστιζούσης τὴν χώραν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐδημοσίευσεν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀξιόλογον σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «Παρατηρήσεις περὶ τῆς χολέρας». Τῷ 1833 κατέλαβε τὴν θέσιν διευθυντοῦ τῶν ἰατρικῶν ὑποθέσεων ἐν τῇ ἡγεμονείᾳ Σιγμάριγγεν. Διορισθεὶς τῷ 1841 τακτικὸς καθηγητὴς τῆς χειρουργικῆς καὶ διευθυντὴς τῆς ἐξωτερικῆς κλινικῆς τῆς πόλεως ταύτης, ἐγένετο τῷ 1850 γενικὸς διευθυντὴς τοῦ νοσοκομείου τοῦ πανεπιστημίου. Συνεργασθεὶς εἰς πολλὰ περιοδικὰ ἔν τε Γερμανίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ ἐκδιδόμενα ἐξέδωκε καὶ τινα συγγράμματα ἰδιαιτέρως.

ΕΥΦΗΜΙΑ (ἁγία) ἐν Χαλκηδόνος, ζῶσα κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Δ' μ. Χ αἰῶνος. Ὑπέστη τὸ μαρτύριον ἐπὶ Διοκλητιανοῦ περὶ τὸ 307. Ἐτιμᾶτο τὰ μέγιστα ἐν Χαλκηδόνι καὶ εἶχε περικαλλῆ ναὸν ἐντὸς τοῦ ὁποίου συνεκροτήθη ἡ τετάρτη οἰκουμενικὴ σύνοδος. Κατά τινας Λέων ὁ Ἴσαυρος ἔβριψε τὸ ἱερὸν αὐτῆς λείψανον εἰς τὴν θάλασσαν· φαίνεται ὅμως ὅτι τοῦτο διεσώθη, καθόσον ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας διατηρεῖται τὸ λείψανον αὐτῆς ἐκτιθέμενον εἰς προσκύνησιν δὶς τοῦ ἔτους κατὰ τὰς ἡμέρας κατὰ τὰς ὁποίας ἑορτάζεται ἡ μνήμη αὐτῆς ἤτοι τῇ 11ῃ Ἰουλίου καὶ τῇ 16ῃ σεπτεμβρίου.

ΕΥΦΗΜΙΟΣ, ῥήτωρ ἐν Ἀθήναις, ζῶν κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ Β' πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος, καὶ κωμῳδούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους διὰ τὴν ἐπιτήδειόν του παρασιτίαν καὶ κολακείαν.

Εὐφήμιος, στρατηγὸς ἕλλην, ζῶν κατὰ τὴν πρώτην πεντηκονταετηρίδα τοῦ Θ' μ. Χ. αἰῶνος. Κατὰ τὸν Κεδρηνόν, ὡδήγει στρατιωτικὸν σῶμα ἐν Σικελίᾳ ἐπὶ Μιχαὴλ τοῦ Β'. Οἱ ἄραβες συγγραφεῖς καλοῦσιν αὐτὸν Φίμα, καὶ ἀναφέρουσι περὶ αὐτοῦ ὅτι κατὰ τὸ 201 ἔτος τῆς ἐγείρας (817 μ. Χ.) ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου διοικητοῦ τῆς Σικελίας εἰς Ἀφρικὴν ὅπως πολεμήσῃ, παυθεὶς δὲ τῆς ἀρχῆς ἐπανεστάτησε καὶ κυριεύσας τὰς Συρακούσας ἀνεκηρύχθη ἡγεμών, ἀλλὰ προδοθεὶς ὑπό τινος καλουμένου παρ' αὐτῶν Πλάθα κατέφυγεν εἰς Ἀφρικὴν παρὰ τῷ ἡγεμόνι τῶν Ἀγλαβιτῶν Ζιαδέτ-Ἀλλάχ. Ἡ διήγησις τῶν ἑλλήνων ἱστορικῶν εἶναι λεπτομερεστέρα, καὶ ἧττον πιθανή. Κατ' αὐτοὺς ὁ Εὐφήμιος ἔχων τὸ παράδειγμα τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ Β' νυμφευθέντος μοναχήν τινα, ἀνήρπασεν ἀπό τινος μονῆς νεάνιδα, ἧς οἱ ἀδελφοὶ παραπονηθέντες πρὸς τὸν αὐτοκράτορα κατώρθωσαν, ὥστε οὗτος νὰ διατάξῃ τὸν πατρίκιον Γρηγορᾶν νὰ κόψῃ τὴν ῥῖνα τοῦ Εὐφημίου, ἀλλ' οὗτος πληροφορηθεὶς περὶ τῆς διαταγῆς, ἵνα προλάβῃ τὴν ποινὴν κατέφυγεν εἰς Ἀφρικὴν παρὰ τῷ Ζιαδέτ-Ἀλλάχ, τρίτῳ ἡγεμόνι τῶν Ἀγλαβιτῶν, εἰς ὃν ὑπεσχέθη τὴν κυριαρχίαν τῆς Σικελίας, ἐὰν ἀπονείμῃ αὐτῷ τὸν τίτλον αὐτοκράτορος καὶ παραχωρήσῃ ἀριθμόν τινα στρατιωτῶν. Τοῦ ἄραβος ἡγεμόνος ἐφοπλίσαντος ἑκατὸν πλοῖα καὶ ἐπιβιβάσαντος εἰς αὐτὰ 700 ἵππους καὶ 10 χιλιάδας πεζῶν, ὁ Εὐφήμιος ἀφικόμενος μετὰ τῆς στρατιωτικῆς ταύτης δυνάμεως εἰς Σικελίαν κατέβαλε τὰ ἑλληνικὰ στρατεύματα παρὰ τὴν Μάζαραν καὶ ἐκυρίευσε πολλὰς πόλεις. Ἅμα τῇ πρὸ τῶν Συρακουσῶν ἀφίξει, ὁ Εὐφήμιος καταλιπὼν τὰ στρατεύματά του προσεχώρησε μόνος πρὸς τὴν πόλιν μέχρις ἀψῖδός τινος, καὶ ἐκεῖθεν φωνάξας παρεκίνει τοὺς κατοίκους εἰς ἀνταρσίαν κατὰ τῆς τυραννίας τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως· δύο ἀδελφοὶ προσελθόντες καὶ δελεάσαντες ὑποταγὴν κατώρθωσαν διὰ δόλου νὰ τὸν φονεύσωσιν· ἀλλ' οἱ Ἄραβες ἀναλαβόντες μόνοι τὴν κατάκτησιν τῆς Σικελίας, κατώρθωσαν τοῦτο καὶ ἐπὶ δύο αἰῶνας ἐκυριάρχησαν αὐτῆς.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Ε.Κ.Π.Α.

ΕΥΦΗΜΟΣ, δωριστὶ «Εὔφαμος». Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Εὐρώπης θυγατρὸς τοῦ Τιτυοῦ ἢ κατά τινας τῆς Δωρίδος, γεν. παρὰ τὸν Κηφισσὸν ποταμὸν τῆς Βοιωτίας καὶ βασιλεύσας ὕστερον εἰς τὴν περὶ τὸ Ταίναρον χώραν, ὅπου ἐνυμφεύθη τὴν Ἀλκμήνην θυγατέρα τοῦ Δαονόμου. Κατατάσσεται μεταξὺ τῶν Ἀργοναυτῶν, μυθολογούμενος ὅτι ἠδύνατο νὰ περιπατῇ ἐπὶ τῶν ὑδάτων ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς. Ἀπ' αὐτοῦ κατήγετο ὁ Βάττος ὁ ἱδρυτὴς τῆς ἐν Λιβύῃ πόλεως Κυρήνης.

Εὔφημος, υἱὸς τοῦ Τροιζήνου, σύμμαχος τῶν Τρώων καὶ ἡγεμὼν τῶν Κικώνων κατὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον.

Εὔφημος, ἀθηναῖος, ζῶν ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, καὶ ἀποσταλεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων πρεσβευτὴς εἰς Συρακούσας.

ΕΥΦΗΤΗΣ, ἡγεμὼν τῆς Ἐφύρης ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου μνημονευόμενος ὑπὸ Ὁμήρου.

ΕΥΦΙΛΗΤΟΣ, ἀθηναῖος μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου.

ΕΥΦΟΡΒΟΣ, υἱὸς τοῦ Πανθόου, εἷς τῶν ἀνδρειοτέρων καὶ ταχυτέρων Τρώων, πρῶτος πλήξας τὸν Πάτροκλον καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Μενελάου. Ἡ ἀσπὶς αὐτοῦ ἐκρέματο ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἥρας ἐν Μικύναις. Ὁ Πυθαγόρας πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ περὶ μετεμψυχώσεως δόγματός του διϊσχυρίζετο ὅτι ἔζησεν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Εὐφόρβου, καὶ ὅτι ἀνεγνώρισε τὴν ἀσπίδα του.

Εὔφορβος, εἷς τῶν ἐπισημοτέρων πολιτῶν τῆς ἐν Εὐβοίᾳ Ἐρετρίας. Ὅτε ὁ Δάτις καὶ ὁ Ἀρταφέρνης μετὰ ἰσχυροῦ στόλου τῷ 940 π. Χ μετέβησαν εἰς Ἑλλάδα πρὸς ἐκδίκησιν τῆς πυρπολήσεως τῶν Σάρδεων, πολιορκήσαντες πρὸ τῆς εἰς Μαραθῶνα ἀποβάσεως τὴν Ἐρέτριαν, ναθ' ἣ καὶ ταύτην προσενεγκοῦσαν ὃ πλοῖα πρὸς ἐπικουρίαν τῶν Ἰώνων, κατώρθωσαν τὴν ἅλωσιν αὐτῆς διὰ προδοσίας τοῦ Εὐφόρβου κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἡροδότου.

Εὔφορβος, ἰατρὸς Ἕλλην, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Α' π. Χ αἰῶνος. Ἀδελφὸς τοῦ Ἀντωνίου Μούσα, ἰατροῦ τοῦ Αὐγούστου ὑπῆρξε καὶ ὁ ἴδιος ἰατρὸς τοῦ Ἰούβα Β' βασιλέως τῆς Μαυριτανίας. Κατὰ τὸν Πλίνιον ὁ ἡγεμὼν οὗτος πρὸς τιμὴν τοῦ ἰατροῦ του ἀπεκάλεσεν «Εὐφορβίαν» πεδιάδα τινὰ διακόπτουσαν τὸ ὄρος Ἄτλαντα καὶ κατὰ τὸν Γαληνὸν συνέταξε σύγγραμμα περὶ τῆς εὐφορίας τῆς πεδιάδος ταύτης.

ΕΥΦΟΡΙΔΗΣ, ἀνθρακοπώλης ἐξ Ἀχαρνῶν τῆς Ἀτικῆς κωμῳδούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐν Ἀχαρν. 612.

ΕΥΦΟΡΙΩΝ, κατὰ τὴν μυθολογίαν υἱὸς τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τῆς Ἑλένης, γενν. ἐν τῇ νήσῳ τῶν Μακάρων, ἔχων ἄκραν καλλονὴν καὶ φέρων ἐπὶ τοῦ σώματος πτερά. Ὁ Ζεὺς μὴ ἐνδόντα αὐτὸν εἰς τὰς ὀρέξεις του ἐθανάτωσεν ἐν τῇ νήσῳ Μήλῳ.

Εὐφορίων, πατὴρ τοῦ περιφήμου τραγικοῦ ποιητοῦ Αἰσχύλου, ἀθηναῖος, ζῶν κατὰ τὸν ΣΤ' π. Χ αἰῶνα.

Εὐφορίων, τραγικὸς ποιητὴς ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ Αἰσχύλου, ζῶν κατὰ τὸν Ε' π. Χ αἰῶνα. Περὶ τούτου ὁ Σουΐδας λέγει «καὶ τοῖς Αἰσχύλου τοῦ πατρὸς οἷς μήπω ἦν ἐπιδεδειχὰμενος τετράκις ἐνίκησεν. Ἔγραψε δὲ καὶ οἰκεῖα». Κατὰ τὴν ὑπόθεσιν τῆς τοῦ Εὐριπίδου Μηδείας ὁ Εὐφορίων ἐνίκησε τετραλογίᾳ πρὸς τὸν Εὐριπίδην καὶ Σοφοκλῆ ἀγωνιζόμενος. Ἄδηλον ἂν ἡ νίκη αὕτη περιλαμβάνεται εἰς τὸ τοῦ Σουΐδα «τετράκις».

Εὐφορίων, γραμματικὸς καὶ ποιητὴς ἕλλην, γενν. ἐν Χαλκίδι τῆς Εὐβοίας κατὰ τὴν 126ην ὀλυμπιάδα (274 π. Χ), ἀποθ. περὶ τὸ 200. Ὁ πατήρ του ἐκαλεῖτο Πολύμνητος. Ὁ ἴδιος κατ' ἄγνωστον ἐποχὴν ἐπολιτογραφήθη Ἀθηναῖος. Διδάσκαλος αὐτοῦ εἰς μὲν τὴν φιλοσοφίαν ὑπῆρξε Λακύδης ὁ ἀρχηγὸς τῆς νέας ἀκαδημίας Κυρηναῖος φιλόσοφος καὶ Πρύτανις ὁ Περιπατητικός, εἰς δὲ τὰ ποιητικὰ Ἀρχίβουλος ὁ κατὰ Σουΐδαν Θηραῖος κατὰ δὲ τὸν Ἡφαιστίωνα Θηβαῖος ποιητής. Καίτοι μελάγχρους, πολύσαρκος καὶ κακοσκελὴς ἠγαπήθη ὑπὸ τῆς Νικίας ἢ Νικαίας συζύγου τοῦ βασιλέως τῆς Εὐβοίας Ἀλεξάνδρου, υἱοῦ τοῦ Κρατεροῦ καὶ πλουτήσας ἀπῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Συρίας Ἀντίοχον τὸν Μέγαν καὶ διωρίσθη ὑπ' αὐτοῦ ἐπιστάτης τῆς βιβλιοθήκης τῷ 221. Ἀπέθανεν ἐν Συρίᾳ καὶ ἐτάφη ἐν Ἀπαμείᾳ· ἐπίγραμμά τι ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ» τίθησι τὸν τάφον αὐτοῦ ἐν Περαικῇ, ἀλλ' ἀναμφίβολον εἶναι ὅτι ἐν τῷ ἐπιγράμματι πρόκειται περὶ ἀπλοῦ κενοταφίου. Τὰ συγγράμματα τοῦ Εὐφορίωνος εἶναι διττὰ ποιητικὰ καὶ πεζά. Τὰ ποιητικὰ διαιροῦνται εἰς ἐπικά, ἐλεγειακὰ καὶ ἐπιγράμματα, τὰ δὲ πεζὰ εἰς ἱστορικὰ καὶ γραμματικά. Ἐπικὰ ποιήματα αὐτοῦ ἀναφέρονται. — «Ἡσίοδος», οὗτινος ἀγνοεῖται ἡ ὑπόθεσις. — «Μοψοπία» ἢ «Ἄτακτα», ποίημα περιέχον συμμιγεῖς ἱστορίας ἐκ τοῦ Ἀττικοῦ Κύκλου· τεμάχιον τοῦ ποιήματος τούτου σώζεται, ὃ Χοιροβοσκὸς ἐκδοθὲν ὑπὸ Bekkeri ἐν τοῖς «Ἑλληνικοῖς ἀνεκδότοις». — «Χιλιάδες», ποίημα, οὗτινος ὑπόθεσις ἡ ἐ

πιστία τῶν ἀποστερησάντων αὐτὸν τὰ παρακατατεθέντα χρήματα, καὶ περὶ χρησμῶν.—«Ἀλέξανδρος», οὗτινος ἡ ὑπόθεσις ἀγνοεῖται. — «Ἄνιος» ποίημα ἀντικείμενον ἔχον τὰ κατὰ τὸν Ἄνιον ἱερέα καὶ μάντιν δεινότατον θεοποιηθέντα μετὰ θάνατον, καὶ τὰ κατὰ τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ. — «Ἀντιγραφαὶ πρὸς Θεωρίδαν», ποίημα μνημονευόμενον μόνον ὑπὸ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως. — «Ἀπολλόδωρος», ποίημα περιέχον, ὡς φαίνεται, μεταξὺ ἄλλων καὶ τὸν μῦθον τῆς Κλείτης καὶ τοῦ Κυζίκου, ὡς ἐκ τῶν ἀποσπασμάτων ἐξάγεται. —«Ἀρτεμίδωρος», ποίημα ἀναφερόμενον ὑπὸ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου. — «Ἀραὶ» ἢ «Ποτηριοκλέπτης», ποίημα περιέχον, ὡς ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς φαίνεται, κατὰ τοῦ κλέψαντος ποτήριον τοῦ Εὐφορίωνος, πολύτιμον ἴσως, καὶ ἀναφερόμενον ὑπὸ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου. — «Δημοσθένης», ποίημα ἀναφερόμενον ὑπὸ τοῦ Χοιροβοσκοῦ καὶ ὀνομασθὲν ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ προσώπου εἰς ὃ προσεφωνεῖτο, ὅστις κατὰ Μεινέκιον πιθανολογεῖται οὐχὶ διάφορος τοῦ Βιθυνοῦ Δημοσθένους συγχρόνου τοῦ Εὐφορίωνος καὶ μακρότατον ποίημα συγγράψαντος «Περὶ τῶν Βιθυνιακῶν». —«Διόνυσος» ποίημα ἀναφερόμενον ὑπὸ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου καὶ ὑπὸ τῶν σχολιαστῶν καὶ πραγματευόμενον τὸν κύκλον τῶν Βακχικῶν κατ' ἔκτασιν.—«Ἐπικήδειον εἰς Πρωταγόραν», ποίημα ἀναφερόμενον ὑπὸ Διογένους τοῦ Λαερτίου, ὅστις ἀποκαλεῖ τὸν Πρωταγόραν ἀστρολόγον ὄντα διάφορον Πρωταγόρου τοῦ σοφιστοῦ. —«Γέρανος».—«Ἱπομέδων», ποίημα ἀναφερόμενον ὑπὸ Τσέτσου εἰς Λυκόφρονα.—«Ὑάκινθος», ποίημα πραγματευόμενον περὶ τοῦ φόνου τοῦ Ὑακίνθου καὶ τῆς ἐξ αὐτοῦ γεννήσεως τοῦ ὁμωνύμου ἄνθους. — «Θήξ», ποίημα πραγματευόμενον, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἀποσπασμάτων, περὶ Ἀμφιαράου, περὶ Ἀρπαλύκης καὶ Ἀπριάτης.—«Ξίνιον», ποίημα ἀναφερόμενον ὑπὸ Ἀπολλωνίου τοῦ Ῥοδίου καὶ ἄλλων. —«Πολυχάρης», ποίημα ἀναφερόμενον ὑπὸ τοῦ Ἐτυμολόγου, τοῦ Χοιροβοσκοῦ καὶ τοῦ Ζωναρᾶ.—«Φιλοκτήτης», ποίημα πραγματευόμενον τὰ περὶ τοῦ πολυπαθοῦς Φιλοκτήτου τοῦ Ποιαντος. — Τῶν ἐλεγειακῶν ποιημάτων τοῦ Εὐφορίωνος οὐδὲν σώζεται, ὑποδεικνύεται δὲ ὑπὸ τοῦ Κικέρωνος ὅτι οὗτοι ἔκλινον ἐπὶ τὸ μαλθακὸν καὶ τὸ θηλυδρῶδες.—Ἐπιγράμματα τοῦ Εὐφορίωνος σώζονται δύο μόνον ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ» πιθανολογεῖται ὅμως ὅτι οὗτος συνέταξε καὶ ἄλλα.—Περὶ ἱστορικῆς τοῦ Εὐφορίωνος ἀναφέρονται· «Ἱστορικὰ Ὑπομνήματα», πόνημα περιέχον σύμμικτον καὶ παντοδαπὴν ἱστορίαν, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν διασωθέντων ἀποσπασμάτων.—«Περὶ Ἰσθμίων», πόνημα ἐν ᾧ ὁ Εὐφορίων πραγματευθεὶς περὶ ἀρχῆς, προόδων καὶ ἐθίμων τῶν ἰσθμιακῶν ἀγώνων διέλαβε καὶ περὶ διαφόρων εἰδῶν τῶν μουσικῶν ὀργάνων, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν σωζομένων ἀποσπασμάτων. — «Περὶ Μελοποιῶν», ὡς ἀναφέρει ὁ Ἀθήναιος, ἢ «Περὶ Μελοποιῶν», ὡς εἰκάζουσι κριτικοί τινες, πόνημα οὗτινος σώζεται ἓν μόνον ἀπόσπασμα εἰς μουσικὰ ὄργανα ἀναφερόμενον. —«Περὶ Ἀλευαδῶν», πόνημα ἐπαινούμενον ὑπὸ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως καὶ ὑπὸ τοῦ σχολιαστοῦ τοῦ Θεοκρίτου καὶ πραγματευόμενον περὶ τοῦ διασήμου γένους τῶν Ἀλευαδῶν, οἵτινες Ἡρακλεῖδαι ὄντες ἠγεμόνευσαν πολλῶν πόλεων τῆς Θεσσαλίας καὶ ἰδίως τῆς Λαρίσσης.—Γραμματικὸν σύγγραμμα τοῦ Εὐφορίωνος ἦτο ἡ «Λέξις Ἱπποκράτους». — Αἱ περὶ Εὐφορίωνος κρίσεις τῶν ἀρχαίων οὐδόλως εὐνοϊκαὶ εἰσι· ὁ Κράτης, Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ὁ Κικέρων καὶ ὁ Λουκιανὸς καταδικάζουσιν αὐτὸν διὰ τὸ σκοτεινὸν ὕφος, τὸν ἀρχαϊσμὸν, τὴν πολυλογίαν καὶ τὸ θηλυπρεπὲς καὶ ἄσεμνον. Περὶ ἀρετῶν τοῦ Εὐφορίωνος ῥητὴ γνώμη δὲν ὑπάρχει· ὁ Καντιλιανὸς δὲν ἐξηγεῖται καθαρῶς περὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Τιβέριος ἠγάπα αὐτὸν ἐξ ἰδιοτροπίας διὰ τὴν σκοτεινότητα· τὸ μόνον ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπιχείρημα εἶναι ὅτι οἱ ἐλεγειοποιοὶ ῥωμαῖοι καὶ ἰδίως ὁ Κορνήλιος Γάλλος ἄριστος ποιητὴς ἔλαβον αὐτὸν ὡς ὑπόδειγμα καὶ ἐμιμήθησαν. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Εὐφορίωνος ὀλίγιστα ἀποσπάσματα σώζονται συλλεγέντα μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας ὑπὸ Meineke De Euphorionis Chalcidensis Vita et Scriptis. Gedan 1823· ἡ ἔκδοσις δὲ αὕτη ἐπανελήφθη ἐν τοῖς Analecta Alexandrina τοῦ Meineke ἐν Βερολίνῳ 1843. Καὶ ὁ Μεύρσιος δὲ πρὸ τοῦ Meineke συνέγραψεν ἐν ἐκτάσει περὶ Εὐφορίωνος.

Εὐφορίων ὁ Χερρονησιώτης, ποιητὴς ἕλλην, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν Γ' πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Συνέταξε ποιήματα ἐκ τοῦ εἴδους τῶν ἀσήμνων, ἅτινα καλοῦνται «Πριάπεια», ἐξ ὧν τρεῖς στίχοι σώζονται παρὰ Ἡφαιστίωνι. Ἐκ τούτων ὁ Meineke συνεπέρανεν ὅτι ὁ Εὐφορίων οὗτος εἶναι Αἰγύπτιος, ὅτι πατρὶς τοῦ ἦν ἡ παρὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν Χερσόνησος καὶ ὅτι ἔζη οὗτος ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλοπάτορος ἀνελθόντος ἐπὶ τὸν θρόνον τῷ 220.

Εὐφορίων, ἰατρὸς ἡ γραμματικὸς ἕλλην, ζῶν περὶ τὸν πρῶτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Συνέ-

ταξεν ὑπόμνημα ἐν ἓξ βιβλίοις εἰς τὸν Ἱπποκράτην ἀπολεσθὲν ἤδη.

ΕΥΦΡΑΙΟΣ ἢ ΕΥΦΡΑΤΗΣ, φιλόσοφος ἀθηναῖος, ζῶν κατὰ τὸν Δ' π. Χ αἰῶνα. Μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος, ἐκυβέρνησε τὴν Μακεδονίαν μετ' ἀπεριορίστου ἐξουσίας ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Περδίκκου. Κατὰ τὸν Ἀθήναιον εἰς τὴν βασιλικὴν τράπεζαν παρεδέχετο μόνον τοὺς γινώσκοντας τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὰ μαθηματικά. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Περδίκκου ὁ Εὔφραιος ἐγένετο ἀρχηγὸς τῆς κατὰ τοῦ Φιλίππου μερίδος, ἧς καταβληθείσης ὁ Εὔφραιος ηὐτοκτόνησεν.

ΕΥΦΡΑΝΩΡ, ἀγαλματοποιὸς καὶ ζωγράφος Ἕλλην, ζῶν περὶ τὸ 350 πρ. Χρ. Γεννηθεὶς ἐν Κορίνθῳ μετῆλθε τὸ ἐπάγγελμά του ἐν Ἀθήναις. Ὡς ἀγαλματοποιὸς εἰργάζετο εἰς ὀρείχαλκον καὶ εἰς μάρμαρον καὶ κατεσκεύασεν ἔργα παντὸς μεγέθους ἀπὸ κολοσσαίων ἀγαλμάτων μέχρι μικρῶν φιαλῶν. Τὰ περιφημότερα τῶν ἔργων του εἶναι Πάρις παριστάμενος ὡς δικαστὴς τῶν τριῶν θεαινῶν, ὡς ἐραστὴς τῆς Ἑλένης καὶ ὡς φονεὺς τοῦ Ἀχιλλέως· τὸ ἐν τῷ μουσείῳ Πιο-Κλημεντίνῳ ἐκ μαρμάρου κομψότατον ἄγαλμα εἶναι ἀναμφιβόλως ἀντίγραφον τοῦ ἔργου τούτου.—«Ἀθηνᾶ ἡ Κατουλιανὴ», κληθεῖσα οὕτω διότι ὁ Κούϊντος Λουτάτιος Κάτουλος εἶχε τοποθετήσει αὐτὴν κάτω τοῦ Καπιτωλίου.—«Ἀγαθοδαίμων» κρατῶν ἐν τῇ δεξιᾷ κέρας τῆς Ἀμαλθείας καὶ ἐν τῇ ἀριστερᾷ σάχυν καὶ μήκωνα. —«Λητὼ μήτηρ» φέρουσα τὰ τέκνα της Ἄρτεμιν καὶ Ἀπόλλωνα, τεθειμένη ἐν τῷ ναῷ τῆς Ὁμονοίας, ἐν Ῥώμῃ. Ὑπάρχει ἐν Φλωρεντίᾳ κομψὸν ἀνάγλυφον παριστῶν τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον.—«Κλειδοῦχος» λίαν ἀξιοσημείωτον διὰ τὰς διαφόρους αὐτοῦ καμπάς. — Κολοσσαῖα ἀγάλματα τῆς «Ἀνδρίας» καὶ τῆς «Ἑλλάδος» σχηματίζοντα ἀναμφιβόλως σύμπλεγμα, ἴσως τὴν Ἑλλάδα στεφομένην ὑπὸ τῆς Ἀνδρίας. — «Γυνὴ θαυμάζουσα καὶ λατρεύουσα» — «Ἀλέξανδρος καὶ Φίλιππος» ἐπὶ τεθρίππου.»— «Ἄγαλμα «Ἀπόλλωνος Πατρῴου» τεθειμένον ἐν τῷ κατὰ τὸ Κεραμεικὸν τῶν Ἀθηνῶν ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος.—«Ἄγαλμα τοῦ «Ἡρακλέους» οὐχὶ χωλοῦ. Ὡς ζωγράφος ὁ Εὐφράνωρ πολλὰ μεγάλα ἔργα κατεσκεύασεν, ὧν τὸ κυριώτερον ἐσώζετο ἔτι ἐπὶ Παυσανίου ὑπό τινα στοὰν τοῦ Κεραμεικοῦ ἐξ ἑνὸς ὑπῆρχον οἱ 12 θεοὶ καὶ ἐξ ἑτέρου ὁ Θησεὺς μετὰ τῆς Δημοκρατίας καὶ τοῦ Δήμου. Ὑπὸ τὴν αὐτὴν στοὰν ὑπῆρχον ἕτερα ζωγραφήματα τοῦ Εὐφράνορος παριστῶσα συμπλοκὴν μεταξὺ τοῦ ἀθηναϊκοῦ καὶ τοῦ βοιωτικοῦ ἱππικοῦ ἐν Μανεινείᾳ καὶ περιέχουσα τὰς εἰκόνας τοῦ Ἐπαμεινώνδα καὶ τοῦ Γρύλλου, υἱοῦ τοῦ Ξενοφῶντος. Ὁ Εὐφράνωρ συνέγραψε Περὶ Συμμετρίας καὶ Περὶ Χρωμάτων. Κατὰ τὸν Πλίνιον ἐξέφραζε τὴν ἀξίαν τῶν ἡρώων διὰ τῆς ἐκτάκτου συμμετρίας, ἣν ἔδιδεν εἰς τὰ ἀγάλματά των, τὸ σύστημα δὲ τοῦτο παρεδέξατο μετά τινων τροποποιήσεων ὁ σύγχρονος αὐτῷ Λύσιππος, ὁ δὲ Ζεῦξις εἶχεν ἤδη ἐφαρμόσει αὐτὸ εἰς τὰς ζωγραφίας του. Μαθηταὶ τοῦ Εὐφράνορος ὑπῆρξεν Ἀντίδοτος, Καρμενίδης, καὶ Λεωνίδας, διδάσκαλος δὲ ὁ Ἀρίστων, υἱὸς Ἀριστείδου τοῦ Θηβαίου. Ὁ Βιτρούβιος μνημονεύει Εὐφράνορά τινα ἀρχιτέκτονα ἄλλως ἄγνωστον συγγράψαντα «Περὶ παραγγελμάτων Συμμετριῶν».

Εὐφράνωρ, φιλόσοφος πυθαγορικός, ἀγνώστου ἐποχῆς. Ὁ Ἀθήναιος μνημονεύει αὐτὸν ὡς συγγραφέα πονήματος ἐπιγραφομένου «Περὶ Αὐλῶν καὶ περὶ Αὐλητῶν». Ἴσως ὁ Εὐφράνωρ οὗτος εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ ὑπὸ τοῦ Ἰαμβλίχου μνημονευομένῳ Εὐάνορι τῷ πυθαγορικῷ.

ΕΥΦΡΑΣΙΑ, κατὰ τοὺς δυτικούς, κατὰ δὲ τοὺς ὀρθοδόξους ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ, (ἁγία), ἡ. Εὐφροσύνη.

ΕΥΦΡΑΤΑΣ, στρατηγὸς τῶν Περσῶν μνημονευόμενος ὑπὸ Ξενοφῶντος ἐν Κύρου Παιδείᾳ.

ΕΥΦΡΑΤΗΣ, ποτ. τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας. Πηγάζων ἐκ τῶν ὀρέων τῆς νοτίου Ἀρμενίας παρὰ τὴν Διαδίν, διαβρέχει τὸ πασαλίκιον τοῦ Ἐρζερούμ, διαχωρίζει τὸ τοῦ Διαρβεκὺρ ἀπὸ τοῦ τῆς Σεβάζ καὶ τῆς Μαρὰς καὶ διέρχεται τὸ πασαλίκιον τοῦ Βαγδατίου καὶ τῆς Βασσόρας, διαβρέχει τὰς πόλεις Σεμισάτ, Βίρ, Ῥακκά, Κερκισιέχ, Ἀνάχ, Χίτ, Χιλλάχ, Σαμαβά, δέχεται τοὺς ποταμοὺς Καρὰ-σοὺ, Ἐρζάν, Μουρὰδ-Τσαΐ, Χαβοὺρ, ἑνοῦται μετὰ τοῦ Τίγρητος ἐν Κόρνᾳ καὶ ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου καλεῖται Σχάτ-ελ-Ἀράβ δέχεται ἔπειτα τὸν Κερκὰχ, διέρχεται διὰ τῆς Βασσόρας καὶ ἐκβάλλει τέλος εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον διὰ πέντε στομίων μετὰ ῥοῦν 1850 χιλιαμ. Ὁ ποταμὸς οὗτος ἔχει περιοδικὰς πλημμύρας καὶ κατατίθησιν ἐπὶ τῶν γαιῶν ὧν καθιστῶσαν αὐτὰς λίαν καρποφόρους. Αἱ ἀρχαῖαι πόλεις Βαβυλών, Σαμόσατα, Νικηφορία, Κερκούσιον, Κούναξα ἔκειντο ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ τούτου. Αὐτόθι ἐτίθετο ὁ Ἐπίγειος Παράδεισος, καὶ ὁ Ναβοῦρ ἐσχημάτισε τὸ ἀρχαῖον Βαβυλωνικὸν κράτος. Αἱ ἀγανεῖς χῶραι αἱ περιλαμβανόμεναι μεταξὺ τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Τίγρητος ἐκαλοῦντο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Μεσοποταμία, ἤδη δὲ καλοῦνται ἀραβιστὶ Ἀλζεζιρὰχ ἤτοι ν ῆ σ ο ς.

Ἀπό τινος ὁ Εὐφράτης ἤρξατο καθιζάμενος πλωτὸς εἰς μικρὰ ἀτμόπλοια, ὅπερ τὰ μέγιστα θέλει συντελέσει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας κατὰ τὰς χώρας τὰς κειμένας παρὰ τὰς ὄχθας αὐτοῦ.

ΕΥΦΡΑΤΗΣ, φιλόσοφος Στωϊκός, ζῶν κατὰ τὸν Β' μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Κατὰ Φιλόστρατον ἐγεν. ἐν Τύρῳ, κατὰ Στέφανον τὸν Βυζάντιον ἐν Ἐπιφανείᾳ τῆς Συρίας, ὁ δὲ Εὐνάπιος ἀποκαλεῖ αὐτὸν Αἰγύπτιον. Ἀνῆκεν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους στωϊκούς, οἵτινες τὸν Σενέκαν ἀκολουθοῦντες παρίβλεψαν τὸ διαλεκτικὸν καὶ ἠσπάσθησαν ἐξαιρέτως τὸ ἠθικὸν καὶ πρακτικὸν μέρος τῆς στωϊκῆς φιλοσοφίας, δι' οὗ ἔδωκαν τῇ αἱρέσει ταύτῃ μοναμερῆ μὲν ἀλλ' ἐνεργητικώτερον καὶ χρισιμώτερον εἰς τὸν κόσμον καὶ εἰς τὸν βίον χαρακτῆρα. Ὁ Εὐφράτης ἐδίδασκε κατ' ἀρχὰς ἐν Συρίᾳ, ὅπου Πλίνιος ὁ Νεώτερος, νεανίσκος, στρατευόμενος ἐγνώρισεν αὐτόν. Ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Ῥώμην, ὅπου δι' Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως συσταθεὶς ἠξιώθη τῆς μεγίστης εὐνοίας τοῦ αὐτοκράτορος Οὐεσπασιανοῦ ὁποίαν ἀπήλαυσεν ὕστερον καὶ παρὰ τῷ Τραϊανῷ. Ἀλλ' ἡ μετὰ τοῦ Ἀπολλωνίου περιφήμου γάητος σχέσις αὐτοῦ τὰ μέγιστα ἔβλαψεν αὐτὸν εἰς τὴν ὑπόληψιν· διότι ὁ Φιλόστρατος, ἐπιθυμῶν νὰ ὑπερυψώσῃ τὸν Ἀπολλώνιον, κατηγορεῖ τὰ μέγιστα τὸν Εὐφράτην. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Ἀπολλώνιος κατηγορεῖ αὐτοῦ ἐν ταῖς ἰδίαις ἐπιστολαῖς σοφιστείαν, ἄπληστον φιλοχρηματίαν, ἀγυρτείαν. Αἱ τοιαῦται κατηγορίαι ἀποδεικνύονται ὅλως ψευδεῖς συκοφαντίαι πρῶτον ὡς ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἀπολλωνίου διασήμου γάητος θεωρήσαντος ἑαυτὸν ἀνώτερον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ δεύτερον ἐκ τῶν ἐγκωμίων, ἅπερ ἐπιδαψιλεύουσι τῷ Εὐφράτῃ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἐπίκουρος καὶ Πλίνιος ὁ Νεώτερος, ὅστις ἐκ μαθητοῦ ἐπιστήθιος καὶ ὕστερον μέγας θαυμαστὴς ἐγένετο αὐτοῦ. Ὁ Πλίνιος μεταξὺ ἄλλων λέγει ὅτι ὁ Πομπήϊος Ἰουλιανὸς, πρῶτος τῆς ἐπαρχίας καὶ ἐνδοξότατος ἀνὴρ προὐτίμησε τὸν σοφώτατον Εὐφράτην νὰ κάμῃ γαμβρὸν ἐπὶ θυγατρὸς ἢ ἄλλου συνατὸν καὶ πλούσιον. Καὶ τοῦ Ἀδριανοῦ δὲ τὴν εὔνοιαν ἀπέκτησεν ὁ Εὐφράτης, ὅτις κατατρυχόμενος γῆρᾳ καὶ νόσῳ, ἄδειαν παρὰ τοῦ Ἀδριανοῦ λαβὼν ἔπιε κώνειον καὶ οὕτως ἔζωκε πέρας εἰς τὰς βασάνους ἃς ὑπέφερεν. Οὐδὲν σύγγραμμα αὐτοῦ ὑπάρχει.

Εὐφράτης αἱρεσιάρχης, ζῶν κατὰ τὸν Β' μ. Χ αἰῶνα. Ὑπῆρξεν ἀρχηγὸς τῆς αἱρέσεως τῶν Ὀφιτῶν, ἥτις ἀπέδιδε λατρείαν εἰς τὸν ὄφιν, ὅστις κατ' αὐτὴν ἦτο ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ αἵρεσις αὕτη καίτοι καθ' ὑπερβολὴν παράλογος εὗρεν ἐν τούτοις ὀπαδοὺς καὶ ὑφίστατο ἐπὶ πολὺν χρόνον.

Εὐφράτης, ἴδ. Εὔφραιος.

ΕΥΦΡΟΝΙΟΣ, εἷς τῶν πλουσίων Ἀθηναίων ἐκ Σουνίου τῆς Ἀττικῆς μνημονευόμενος ὑπὸ Πλάτωνος.

Εὐφρόνιος, ἐπίσκοπος Autun, ζῶν κατὰ τὸν Ε' μ. Χ αἰῶνα, διαδεξάμενος τὸν Λεόντιον κατὰ τὸ 452. Μετ' ἄλλων ἐπισκόπων συνέταξε κανόνας περὶ ἑορτῶν καὶ ἀκολουθιῶν, περὶ ἐκκλησιαστικῶν διγάμων καὶ περὶ τῶν ἐνδυομένων τὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἐνῷ εἰσέτι ζῶσιν αἱ γυναῖκές των. Τῷ 475 παρίστη ἐν τῇ συνόδῳ τῶν Ἀρλῶν.

Εὐφρόνιος, ἐπίσκοπος Τούρ, γεν. κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΣΤ' αἰῶνος, ἀποθ. περὶ τὸ 572. Παρίστη τῷ 557 εἰς τὴν τρίτην ἐν Παρισίοις σύνοδον. Τῷ 567 προήδρευσε τῆς ἐν Τούρ συνόδου ἐν ᾗ συνετάχθησαν 27 κανόνες περὶ ἐκκλησιαστικῆς πειθαρχίας. Σώζονται δύο ἐπιστολαὶ αὐτοῦ.

ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ, θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρυνόμης, μία τῶν τριῶν Χαρίτων.

Εὐφροσύνη, θυγάτηρ τοῦ Ἐρέβους καὶ τῆς Νυκτὸς, παρ' Ὑγίνῳ.

Εὐφροσύνη παρ' Ἕλλησι, παρὰ δὲ Λατίνοις Εὐφρασία (ἁγία). Ἐγεννήθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ περὶ τὸ 413, καὶ ἀπέθανε περὶ τὸ 467. Δεκαεπταετὴς θέλουσα νὰ ἀποφύγῃ τὸν γάμον, ὃν προητοίμαζεν αὐτῇ ὁ πατήρ της Παφνούτιος, καὶ φοβουμένη μὴ δὲν δυνηθῇ νὰ ἀποτρέψῃ αὐτὸν τοῦ σκοποῦ του ἐδραπέτευσεν ἐκ τῆς πατρικῆς οἰκίας, καὶ μεταμφιεσθεῖσα ὑπὸ ἀνδρικὸν ἔνδυμα προσῆλθεν εἰς μονήν τινα μετονομασθεῖσα Σμάραγδος, καὶ ἐκεῖ ἐμόνασεν ἐπὶ 38 ἔτη ἐν μεγίστῃ ἀσκήσει μὴ ἀποκαλυφθέντος ποσῶς τοῦ μυστικοῦ της. Προσεγγίζουσα εἰς τὸν θάνατον προσεκάλεσε παρ' ἑαυτῇ τὸν πατέρα της, ὅστις ἀναγνωρίσας αὐτὴν, τοσοῦτον συνεκινήθη ἐκ τοῦ ἀσκητικοῦ αὐτῆς βίου, ὥστε διεδέχθη αὐτὴν θνοῦσαν ἐν τῷ κελλίῳ της καὶ διῆγε τὸ ἐπίλοιπον τοῦ βίου του ἀσκητικῶς. Ἡ ὁσία Εὐφροσύνη ἑορτάζεται παρὰ μὲν τοῖς ὀρθοδόξοις τῇ 25 σεπτεμβρίου, παρὰ δὲ τοῖς λατίνοις τῇ 11 φεβρουαρίου.

Εὐφροσύνη Δούκαινα, αὐτοκράτειρα Ἑλληνὶς, γεν. περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΒ' αἰῶνος, ἀποθ. τῷ 1215. Τολμηρά, φιλόδοξος καὶ διεφθαρμένη, συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν κατὰ τὸ 1195 εἰς τὸν βυζαντινὸν θρόνον ἀνάβασιν τοῦ

συζύγου της Ἀλέξιδος διαδεξαμένου Ἰσαὰκ τὸν Ἄγγελον. Καθ' ἅπαν τὸ διάστημα τῆς βασιλείας τοῦ Ἀλέξιδος ἐξήσκησεν ἐπ' αὐτοῦ μεγίστην ἐπιρροὴν ἅπαξ μόνον διακοπεῖσαν διὰ προσωρινῆς δυσμενείας. Ὅτε ἡ Κωνσταντινούπολις ὑπέκυψεν εἰς τοὺς Σταυροφόρους τῷ 1204, μετέβη ἡ Εὐφροσύνη παρὰ τῷ συζύγῳ της πρό τινων μηνῶν ἀποδράντι τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἀπέθανεν ἐν Ἄρτῃ τῆς Ἠπείρου.

ΕΥΦΡΩΝ, ποιητὴς ἀθηναῖος τῆς νέας κωμῳδίας, ζῶν περὶ τὸ 300 π. Χ. Αἱ κωμῳδίαι του φαίνεται ὅτι διετήρησαν τοὺς χαρακτῆρας τῆς μέσης κωμῳδίας. Ἤδη γινώσκονται αἱ ἐπιγραφαὶ μόνον ἐννέα δραμάτων του· Ἀδελφοί, Αἰσχρά, Ἀποδιδοῦσα, Δίδυμοι, Θεῶν ἀγορά, Θεωροί, Μοῦσαι, Παραδιδομένη, Συνέρηβοι. Τούτων σώζονται μικρὰ ἀποσπάσματα, ὧν τὸ μέγιστον ἀνήκει εἰς τοὺς Ἀδελφούς ὄρᾶσα, ἐν ᾧ παρίστα κατὰ τὸν Ἀθήναιον ἀμάγητον πολυμαθῆ καὶ εὐπαίδευτον, μνημονεύοντά τε τῶν πρὸ αὐτοῦ τεχνιτῶν, καὶ τίνα ἕκαστος εἶχεν ἰδίαν ἀρετὴν καὶ ἐν τίνι ἐπλεονέκτει. Τὰ ἀποσπάσματα ταῦτα συνήθροισε καὶ ἐξέδωκεν ὁ Meineke· ἐκ τούτων δεικνύεται ὅτι ὁ Εὔφρων δὲν ἦτο ποιητὴς ἄγονος.

Εὔφρων, τύραννος τῆς Σικυῶνος, ζῶν περὶ τὸ 360 π. Χ. Ἐνῷ οὗτος ἐξήσκει τὴν τυραννίαν τῆς πατρίδος του ἐπὶ τῆς Σπάρτης, οὐδὲν ὑποτελὴς οὖσα ἠναγκάσθη τῷ 368 ὑπὸ τοῦ Ἐπαμεινώνδα νὰ συμμαχήσῃ μετὰ τῶν Θηβαίων. Ἐπειδὴ ἡ συμμαχία αὕτη ἠλάττωσεν ἐπαισθητῶς τὴν δύναμιν τοῦ Εὔφρονος, οὗτος πρὸς ἐπανάκτησιν αὐτῆς διήγειρε τὸν λαὸν κατὰ τῆς κυβερνήσεως, καὶ ἐσχημάτισε δημοκρατίαν, ἧς ἐγίνετο ὀρχηγὸς μετὰ τεσσάρων ἄλλων στρατηγῶν. Κατὰ πρῶτον ἐξησφάλισεν ἑαυτῷ τὴν βοήθειαν τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς δημοκρατίας μισθοφόρων πληρώνων αὐτοῖς τακτικῶς τὸν μισθὸν καὶ καταστήσας ἀρχηγὸν αὐτῶν τὸν υἱόν του Ἀλέξαν ἔξορίσας ἔπειτα τοὺς ἐπισημοτέρους τῶν πολιτῶν ὡς ἐνόχους λακωνισμοῦ καὶ ἀπαλλαγείς τῶν συναδέλφων του διὰ τῆς ἐξορίας καὶ τοῦ θανάτου, ἐγένετο πάλιν τύραννος τῆς Σικυῶνος· ἀφ' ἑτέρου ὅμως δὲν ἦτο ἀνεξάρτητος κατεχομένης τῆς ἀκροπόλεως ὑπὸ θηβαϊκῆς φρουρᾶς, καὶ ἠναγκάσθη νὰ συνεκστρατεύσῃ μετ' αὐτῆς κατὰ τῆς Φλιοῦντος. Μετ' ὀλίγον ἡ ὀλιγαρχικὴ μερὶς ἐπανεστάτησε καὶ ὁ Εὔφρων, καταφυγὼν κατὰ πρῶτον εἰς Ἀθήνας, μεθ' ὃ κατῴκησεν εἰς Θήβας ὅπως ἐπιτύχῃ ὑποστήριξιν, ἣν ἐνόμιζε βεβαίαν· ἀλλ' οἱ ἐχθροί του κατεδίωξαν αὐτὸν καὶ μέχρι Θηβῶν, ὅπου καθ' ἣν στιγμὴν ἐνόμιζεν οὗτος βέβαιον τὸν θρίαμβόν του ἔπεσεν ὑπὸ δολοφόνων χεῖρα, οἱ δὲ δολοφόνοι του συλληφθέντες καὶ δικασθέντες ἠθωώθησαν. Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Εὔφρονος πολυπληθέστεροι ἐκήδευσαν τὸ σῶμα τοῦ ἀρχηγοῦ των μετὰ ἐκτάκτου πομπῆς καὶ ἐείμησαν αὐτὸν διὰ λατρείας ὡς ἥρωα καὶ ἱδρυτὴν τῆς πόλεώς των.

ΕΥΧΑΡΙΔΗΣ, εἷς τῶν ἐν Ἀθήναις πολιτῶν ἐκ τοῦ ὄχλου, παρ' Ἀριστοφάνει Σφ. 700.

ΕΥΧΕΙΡ, ὄνομα κοινὸν δοθὲν εἰς τεχνίτας τῆς μυθολογικῆς ἐποχῆς. Μεταξὺ ἄλλων μνημονεύεται Εὔχειρ τις συγγενὴς τοῦ Δαιδάλου, καὶ κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην, ἐφευρέτης τῆς ζωγραφικῆς. Καὶ πολλοὶ δὲ πραγματικοὶ τεχνῖται ἔφερον τὸ ὄνομα τοῦτο. Τοιοῦτοι ὑπῆρξαν. — Εὔχειρ ὁ Κορίνθιος, ζῶν κατὰ τὸν Ε' π. Χ αἰῶνα. Ἠκολούθησεν εἰς Ἰταλίαν τὸν Δημάρατον τῷ 664, καὶ εἰσήγαγε τὰς πλαστικὰς τέχνας ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ. Ἴσως καὶ οὗτος εἶναι πρόσωπον μυθικὸν ἀντιπροσωπεύον τὴν περίοδον ταύτην τῆς τέχνης, εἰς ἣν ἀνήκουσι τὰ ἐξογραφόμενα ἀγγεῖα, γνωρὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα ἑτρουσκικῶν ἀγγείων.—Εὔχειρ ἢ ὡς γράφει ὁ Παυσανίας Εὔχειρος, ἀγαλματοποιὸς Κορίνθιος, μαθητὴς τοῦ Σμίλιδος καὶ τοῦ Χάρτα ἐκ Σπάρτης, διδάσκαλος τοῦ Κλεάρχου ἐκ Ῥηγίου ἀκμάσας περὶ τὴν 65ην ἢ 66ην ὀλυμπιάδα (520 ἢ 516 π. Χ). Ἴσως εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ ὑπὸ τοῦ Πλινίου ἀναφερομένῳ ὡς ἐπεξεργασθέντι ἀνδριάντας ἀθλητῶν.—Εὔχειρ, ἀγαλματοποιὸς Ἑλλήν, υἱὸς τοῦ Εὐβουλίδου, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν Β' π. Χ αἰῶνα. Κατεσκεύασεν ἄγαλμα τοῦ Ἑρμοῦ διὰ τὸν ἐν Φενεῷ τῆς Ἀρκαδίας ναὸν αὐτοῦ. Οὐδὲν ἄλλο ἔργον αὐτοῦ γινώσκεται.

ΕΥΧΕΡ ἢ ΕΥΧΕΡΙΟΣ, θεολόγος γαλάτης, γεν. κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ Δ' μ. Χ αἰῶνος, ἀποθ. τῷ 450. Ἀνήκων εἰς ἐπίσημον οἰκογένειαν, καὶ υἱὸς Οὐλεριανοῦ τοῦ ἐπάρχου ἴσως τῆς Γαλατίας, τοῦ συγγενεύοντος μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀβίτου, ἐνυμφεύθη τὴν Γαλλίαν ἐξ ἐπισήμου καὶ ταύτην οἰκογενείας καὶ ἔσχε δύο υἱοὺς Σαλώνιον καὶ Βερανίον καὶ δύο θυγατέρας Κωνσταντίαν καὶ Τουλλίαν. Τῷ 410 ἐν τῇ ἀκμῇ εἴτε τῆς ἡλικίας ἀπεσύρθη μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς νῆσόν τινα, ὅπου ζῶν βίον ἐρημίτου κατεγίνετο εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων του, εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν ἱερῶν γραμμάτων καὶ εἰς τὴν ἄσκησιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων του. Ἀποκτήσας μεγίστην φήμην ἐξελέγη τῷ 434 ἐπίσκοπος Λουγδούνου,

καὶ διετήρησε τὸ ἀξίωμα τοῦτο μέχρι τῆς τελευτῆς του συμβάσης ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων Οὐαλεντινιανοῦ Γ' καὶ Μαρκινοῦ. Ἐκ τῶν δύο υἱῶν του ὁ Βεράνιος τὸν διεδέχθη καὶ ὁ Σαλόνιος προήδρευσε τῆς ἐκκλησίας τῆς Γενεύης. Ὁ Εὔχερ συνέταξε πλεῖστα συγγράμματα, ἐξ ὧν πολλὰ μὲν ἀπωλέσθησαν, ἀλλὰ καὶ οὐκ ὀλίγα διεσώθησαν.

Δὲν πρέπει νὰ συγχέῃ τις τὸν Εὔχερ τοῦτον μετ' ἄλλου ζῶντος κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ε' αἰῶνος καὶ παραστάντος ἐν ταῖς συνόδοις τῆς Γαλατίας ταῖς συγκροτηθείσαις κατὰ τὰ ἔτη 524, 527, 529, καθ' ὅσον ἦτο μὲν καὶ οὗτος ἐπίσκοπος, ἀλλ' οὐχὶ τοῦ Λουγδούνου. Καὶ τῆς Αὐρηλίας δὲ ἐπίσκοπος Εὔχερ ὑπῆρξε κατὰ τὸν Α' αἰῶνα.

ΕΥΧΕΡΙΑ, γυνὴ ποιήτρια, ζῶσα πιθανῶς ἐν Γαλατίᾳ κατὰ τὸν πέμπτον μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Πιστεύεται ὅτι συνέταξε διάφορα ποήματα ἐξ ὧν σώζεται μόνον ἓν τεμάχιον ἐκ 32 στίχων ἐλεγειακῶν ἀπευθυνομένων κατά τινος χωρικοῦ τολμήσαντος νὰ ζητήσῃ τὴν χεῖρά της.

ΕΥΧΕΡΙΟΣ ἴδε ΕΥΧΕΡ.

ΕΥΧΗΝΩΡ, υἱὸς τοῦ Πολυείδου καὶ ἔκγονος τοῦ Κοιράνου, ἡγεμὼν Κορίνθιος. Ἐλθὼν εἰς Τροίαν μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Πάριδος. Κατὰ τὸν Παυσανίαν ἦν υἱὸς τοῦ Κοιράνου καὶ ἔκγονος τοῦ Πολυείδου ἐκ Μεγάρων. §.—, υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου φονευθεὶς ὑπὸ τῆς Δαναΐδος Ἱφιμεδούσης.

ΕΥΩΝΥΜΙΑ, χωρίον καὶ δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Ἐρεχθηΐδα φυλήν· ὁ κάτοικος Εὐωνυμιεύς.

ΕΥΩΝΥΜΟΣ (θηλ.), μία τῶν Λιπάρων νήσων ἐπὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, ἡ ἐλαχίστη ἐξ αὐτῶν. Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, καὶ ὁ Πομπώνιος Μέλας καλοῦσιν αὐτὴν Ὀστεώδη. Σήμερον καλεῖται αὕτη Lisca Bianca.

ΕΥΩΝΥΜΟΣ (ἀρσ.), υἱὸς, τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς· ἐκ τούτου ὠνομάσθη ὁ ἐν Ἀττικῇ δῆμος Εὐωνυμία.

ΕΥΩΠΙΣ, θυγάτηρ τοῦ Τροιζῆνος. Ἐρασθεῖσα τοῦ ἀδελφοῦ της, καὶ αἰσχυνομένη τὸν πατέρα της ἀνακαλύψαντα τὸ βδελυρὸν πάθος της ἀπηγχονίσθη ἰδιοχείρως.

ΕΦΑΡΜΟΣΤΟΣ, ἀθλητὴς ἐξ Ὀποῦντος πόλεως τῶν Λοκρῶν, νικήσας εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας κατὰ τὴν 81ην ὀλυμπιάδα.

ΕΦΕΣΙΑ, ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος κληθείσης οὕτω ἐκ τοῦ ἐν Ἐφέσῳ περιφήμου αὐτῆς ναοῦ.

ΕΦΕΣΟΣ, υἱὸς τοῦ Καΰστρου. Κατὰ Παυσανίαν οὗτος πρῶτος ἔκτισε τὸν ἐν Ἐφέσῳ ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ τὴν πόλιν ὠνόμασεν ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ ὀνόματος.

ΕΦΕΣΟΣ, ἀρχ. πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐν Ἰωνίᾳ, ἐπὶ τῆς Δ παραλίας, κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Καΰστρου καὶ παρὰ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος εἰς 90 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Σμύρνης. Λέγεται ὅτι ἱδρυταὶ αὐτῆς ὑπῆρξαν οἱ Κᾶρες, καὶ ὅτι οἱ ἐξ Ἀθηνῶν ἐλθόντες ἄποικοι ἐκυρίευσαν αὐτὴν ὁδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀνδροκλέους υἱοῦ τοῦ Κόδρου. Κατὰ τὸν Ἰουστῖνον ἱδρύθη ἡ πόλις αὕτη ὑπὸ τῶν Ἀμαζόνων ἐπὶ Θησέως, κατὰ δὲ τὸν Στράβωνα ἱδρυτὴς αὐτῆς ὑπῆρξεν ὁ ἀνωτέρω Ἀνδροκλῆς. Ἤκμασε τὰ μέγιστα διὰ τοῦ ἐκτεταμένου αὐτῆς ἐμπορίου, καὶ διότι κατέστη ἕνεκα τοῦ ναοῦ αὐτῆς περίφημος προσελκύουσα πλείστους προσκυνητὰς οὐχὶ μόνον ἐξ ἁπάσης τῆς Ἰωνίας, ἧς ἐθεωρεῖτο πρωτεύουσα, ἀλλὰ καὶ ἐξ Ἑλλάδος καὶ ἐξ Ἰταλίας. Ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων ὑπῆρχεν αὐτόθι ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος, κατασκευῆς αἰγυπτιακῆς, μήκους 140 μέτρων καὶ πλάτους 73. Ἀνεκτίσθη δὲ ἐκ νέου καὶ κατεσκευάσθη δι' ἐκουσίων ἐράνων ἁπασῶν τῶν πόλεων ἕτερος μεγαλοπρεπέστατος εἰς ὕφος ἰωνικὸν καταταχθεὶς μεταξὺ τῶν ἑπτὰ θαυμάτων τοῦ κόσμου. Ἀνεγερθεὶς κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ ἀρχιτέκτονος Χερσίφρονος, ὑποστηριζόμενος ὑπὸ 117 στηλῶν ὕψους 20 μέτρων, καὶ κεκοσμημένος δι' ἀναγλυφῶν τοῦ Σκόπα, συνεπληρώθη εἰς διάστημα 220 ἐτῶν. Ὁ Ἡρόστρατος ζηλῶν ἀποθανάτισιν τοῦ ὀνόματός του ἐπυρπόλησεν αὐτὸν τῷ 356 π. Χ, καθ' ἣν ἡμέραν ἐγεννήθη Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας. Ἀνοικοδομηθεὶς μετὰ πλείονος μεγαλοπρεπείας ὑπὸ Χιρομοκράτους περιεῖχεν ἄγαλμα τῆς θεᾶς κολοσσιαίου μεγέθους ἐξ ἐβένου καὶ χρυσοῦ, βωμὸν ἐπιξεργασθέντα ὑπὸ τοῦ Πραξιτέλους καὶ ζωγραφίας τοῦ Ἀπελλοῦ καὶ τοῦ Ταῤῥασίου καὶ θησαυροφυλάκιον πλουσιώτατον ὡς τὸ τοῦ ἐν Δελφοῖς ναοῦ. Τὸ νέον τοῦτο μνημεῖον ἐλεηλατήθη ὑπὸ τῶν Σκυθῶν τῷ 263 μ. Χ καὶ κατεδαφίσθη ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. Ἡ Ἔφεσος πολλάκις ἐκυριεύθη παρὰ διαφόρων, οἷον τοῦ Κροίσου, τῶν Περσῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ διὰ τῆς ἔμφρονος διοικήσεως τῶν ἐν τοῖς πράγμασιν ἠδυνήθη νὰ διατηρήσῃ τὴν εὐημερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν, διαφυγοῦσα πᾶσαν λεηλασίαν. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ὁ Λύσανδρος τὴν πόλιν ταύτην ἠθέλησε νὰ καταστήσῃ κέντρον κράτους ἐν τῇ Ἀσίᾳ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου ὁ Λυσίμαχος κυριεύσας αὐτὴν ἀπεκάλεσεν Ἀρσινόην· τὸ ὄνομα τοῦτο ὑπῆρξε τὸ τέ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ταρτον εἰς αὐτὴν δοθὲν καθόσον πρὶν ἡ ἡ ἀληθῆ Ἔφεσος ὠνομάζενο ἀρχαιότερον Ὀρτυγία καὶ ὕστερον Πτελέα· οἱ Ῥωμαῖαι ἐκυρίευσαν αὐτὴν τῷ 130 π. Χ. Ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ ἡ Ἔφεσος κατέστη περίφημος καθόσον ἡ ἐκκλησία αὐτῆς εἶναι μία τῶν ἀρχαιοτάτων ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, σχοῦσα πρῶτον ἐπίσκοπον τὸν Τιμόθεον, ἢ κατ' ἄλλους τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην καὶ κατατεταγμένη μεταξὺ τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν τῶν ἐν τῇ Ἀποκαλύψει μνημονευομένων· ἡ τρίτη οἰκουμενικὴ σύνοδος ἡ καταδικάσασα τὴν αἵρεσιν τοῦ Νεστορίου καὶ κηρύξασα Θεοτόκον τὴν ΠαρθένονΜαρίαν αὐτόθι συνεκροτήθη τῷ 431· καὶ ἑτέρα δὲ σύνοδος συνεκροτήθη αὐτόθι τῷ 449 ὑπὲ τὴν προεδρείαν τοῦ Διοσκόρου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας κηρυχθεῖσα ὑπὲρ τοῦ αἱρεσιάρχου Εὐτυχοῦς καὶ κληθεῖσα «ληστρικὴ σύνοδος» διὰ τὰς ἐν αὐτῇ διαπραχθείσας βιαιοπραγίας. Ἡ Ἔφεσος ἀποτελοῦσα μέρος τοῦ βυζαντινοῦ κράτους ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Περσῶν καὶ ἀνεκτήθη πάλιν ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν, ἐπὶ τέλους δὲ ἔπεσεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ἀράβων, οἵτινες διετήρησαν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ 1283· ἀλλ' ἕνεκα καὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους ἐρίδων τῶν μωαμεθανῶν ἡγεμόνων περὶ κυριαρχίας αὐτῆς ἡ πόλις αὕτη ἐπὶ τέλους κατεστράφη μεταβληθεῖσα εἰς ἄστεμον χωρίον καλούμενον Ἀγάσαλοῦ περιέχον πλεῖστα ἐρείπια καί τινας μωαμεθανικὰς οἰκίας. Ἡ Ἔφεσος ὑπῆρξε πατρὶς τῶν φιλοσόφων Ἡρακλείτου καὶ Ἑρμοδώρου, τοῦ ποιητοῦ Ἱππώνακτος, καὶ τῶν ζωγράφων Ἀπελλοῦ καὶ Παράσιου.

ΕΦΕΣΤΙΟΙ (θεοί). Οὕτως ἐκαλοῦντο οἱ θεοὺς προσελάμβανε κατ' ἐκλογὴν ἑκάστη οἰκογένεια ὡς προστάτας τῆς οἰκίας, καὶ φύλακας τῶν ὑπαρχόντων. Τὰ ἀγάλματα αὐτῶν κατεσκευάζοντο εἰς μικρότατον μέγεθος καὶ ἐτίθεντο παρὰ τῇ ἑστίᾳ τῆς οἰκίας. Παρὰ Ῥωμαίοις ἐκαλοῦντο Lares καὶ Penates.

ΕΦΕΤΑΙ, ὄνομα πεντήκοντα καὶ ἑνὸς ποινικῶν δικαστῶν ἐγκαθιδρυθέντων ὑπὸ τοῦ Δράκοντος. Ἑκάστη τῶν 10 φυλῶν ἐξέλεγεν ἀνὰ 5, ὁ δὲ πεντηκοστὸς πρῶτος ἐξελέγετο διὰ λαγχοῦ. Ἠδύνατο νὰ ἐφεσιβάλῃ τις πρὸς τὸ δικαστήριον αὐτῶν εἴτε τὰς ἀποφάσεις τοῦ Δευτέρου τῶν ἐννέα ἀρχόντων τοῦ καλουμένου βασιλέως, εἴτε τὰς ἀποφάσεις ἄλλων δικαστηρίων κατωτέρων. Μόνον ὁ Ἄρειος Πάγος ἦτο δικαστήριον ἀνώτερον τοῦτων Ἐφετῶν. Ἤδυνον κατὰ τὴν φύσιν τῶν ἐγκλημάτων εἰς τέσσαρας πλατείας τοῦ Ἀπόλλωνος, τῆς Παλλάδος, τῆς Ἥρας καὶ τοῦ Πυτανείου. Ὁ Σόλων ἀπένειμε μέρος τῆς δικαιοδοσίας αὐτῶν εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον. — Καὶ ἐν τῷ ἐσχάτως συστάντι βασιλείῳ τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχουσι τὰ δικαστήρια τῶν ἐφετῶν ἢ ἐφετεῖα εἰς ἃ ἐφεσιβάλλονται αἱ ἀποφάσεις τῶν Πρωτοδικείων, καὶ ὧν αἱ ἀποφάσεις ἀνεροῦνται εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, τὸ ἀνώτατον δικαστήριον, ἀκυρωτικὴν μόνον δικαιοδοσίαν ἔχον.

ΕΦΗΒΕΙΟΣ, αἴθουσα παλαίστρας ἑλληνικῆς ἐν ᾗ ἐξησκοῦντο, οἱ νεανίαι εἰς τὴν ἀθλητικήν. Ἦν αὕτη μέγα ἐπίμηκες ὀρθογώνιον ἔχον πέριξ ἕδρας καὶ κειμένη ἐπὶ τοῦ ἄξωνος τοῦ περιστυλίου τοῦ οἰκοδομήματος.

ΕΦΗΒΟΣ, νεανίας 14 ἐτῶν, ἐξασκούμενος εἰς πάντα τὰ σωματικὰ γυμνάσια. Διηύθυνε τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἐφήβων ὁ Ἔφηβαρχος.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ, σύγγραμμα περιοδικὸν περιέχον παντοίαν ὕλην, καὶ κυρίως εἰδήσεις. Ἡ ἀρχαιοτάτη δημοσίευσις τοιούτου εἴδους ἀνέρχεται εἰς τὸν δέκατον ἕκτον αἰῶνα γενομένη ἐν Βενετίᾳ ὑπὸ τὸν τίτλον Notizie Scritte καθ' ἣν ἐποχὴν ὑπῆρχε πόλεμος μεταξὺ τῆς πόλεως ταύτης καὶ τοῦ σουλτάνου τῆς Τουρκίας Σουλεϊμὰν τοῦ Μεγαλοπρεποῦς ἀρξάμενος τῷ 1563. Ἐπειδὴ ἡ πρὸς ἀνάγνωσιν αὐτῆς πληρωμὴ ἦτο μία γαζέτα, βενετικὸν νόμισμα ἀξίας ἡμίσεως σολδίου, ὠνομάζετο τὸ σύγγραμμα τοῦτο κοινῶς «γαζέτα» ὄνομα ἐπικρατῆσαν παρὰ πολλοῖς λαοῖς. Τῆς ἐφημερίδος ταύτης σώζεται σειρὰ ἑξήκοντα ἐτῶν ἐν τινι τῶν βιβλιοθηκῶν τῆς Φλωρεντίας. Ἀρχαιοτάτη τῶν ἐν Γαλλίᾳ ἐφημερίδων ὑπῆρξεν ὁ Mercure français ἀρξάμενος τῷ 1605, διακοπεὶς τῷ 1644, ἐπαναληφθεὶς τῷ 1672 ὑπὸ τὸν τίτλον Mercure galant ἀλλ' ἀτάκτως, ὀνομασθεὶς τῷ 1714 Mercure de France, ἐγκαταλειφθεὶς κατὰ τὸ 1799, ἐπαναληφθεὶς τῷ 1800, διακοπεὶς τῷ 1808, ἐπαναληφθεὶς πάλιν τῷ 1814, 1822, καὶ ὁριστικῶς ἐκλείψας τῷ 1825. Δευτέρα ἐν Γαλλίᾳ ἀναφανεῖσα ἐφημερὶς ὑπῆρξεν ἡ Gazette de France· αὕτη ἱδρύθη τῷ 1631 καὶ ἐξεδίδετο ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος εἰς 8 σελίδας μικρὰς εἰς δωδ. Τῷ 1762 ἐξεδίδετο δὶς τῆς ἑβδομάδος, κατὰ δὲ τὸ 1792 ἔλαβε τὸ εἰς φύλλον σχῆμα καὶ ἤρχησε νὰ ἐκδίδηται καθ' ἑκάστην. Ἐπειδὴ ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΓ' ὁ Mercure καὶ ἡ Gazette ἐτίθεντο ὑπὸ αὐστηρὰν λογοκρισίαν, ἐπενοήθησαν τότε αἱ gazettes à la main, μικρὰ χειρόγραφα μὴ ὑποκείμενα ἐντὸς περικαλλήματος ὡς ἐπιστολαί· αἱ χειρόγραφοι αὗται ἐφημερίδες καὶ τοιαῦται ὑπῆρξαν τῶν συγγραφῶν καὶ ἀντιγρα-

Ανοικτή Βιβλιοθήκη
Κοινωνικής Οικονομίας
Δρυοσταλίδου (Π.Π.Ι.Ε.)

φίων αὐτῶν, καὶ τῶν ἀνακαλυπτομένων ἐξ αὐτῶν τιμωρουμένων αὐστηρῶς, ἤρμασαν ἰδίως ὑπὸ τῆς Σρενζόνης καὶ ἐξηκολούθησαν πολὺν ἔτι χρόνον μέχρις οὗ ὁ Colbert κατώρθωσε τὴν ἐξάλειψιν αὐτῶν, ἐπανειλήφθησαν δὲ κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ ΙΗ' αἰῶνος ὑπὸ τὸν τίτλον Nouvelles à la main. Τρίτη ἐφημερὶς τῆς Γαλλίας ὑπῆρξεν ἡ Journal des Sevants ἱδρυθεῖσα τῷ 1665, ἐκδιδομένη κατὰ μῆνα πραγματευομένη περὶ τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν, ὑποκειμένη εἰς τὴν λογοκρισίαν, ἀγορασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κράτους τῷ 1701, καὶ δημοσιευομένη ἄνευ διακοπῶν μέχρι τοῦ 1792· ἐπαναληφθεῖσα τῷ 1816 ἐκδίδεται μέχρι τῆς σήμερον τακτικῶς ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ὑπουργείου τῆς δικαιοσύνης. Μετὰ τὴν ἐφημερίδα τῶν Σοφῶν ἐπέρχεται ἡ μικρὰ ἐφημερὶς Gazette burlesque ἀρξαμένη ἀπὸ τοῦ 1752, ἐκδιδομένη δὶ στίχων καὶ διαρκέσασα ἐπὶ 15 ἔτη. Τῷ 1684 ἐδημοσιεύθη ἡ φιλολογικὴ ἐφημερὶς Nouvelles de la république des lettres. Τῷ 1701 ἵδρυσαν οἱ Ἰησουῖται τὴν Memoires ἢ Journal de Trévoux ἐπιστημονικὴν καὶ φιλολογικὴν ἐφημερίδα. Τῷ 1754 ἀνεφάνη ἡ Année litteraire περίφημος διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν φιλοσόφων τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, διαρκέσασα μέχρι τοῦ 1790. Ἡ πρώτη καθ' ἑκάστην ἐκδιδομένη ἐν Γαλλίᾳ ἐφημερὶς ἀνεφάνη τῷ 1777 ὑπὸ τὸν τίτλον Journal de Paris εἰς τέσσαρας σελίδας μικρὰς εἰς ἣν πραγματευομένη περὶ τῆς φιλολογίας καὶ τῶν τεχνῶν, δευτέρα δὲ ὑπῆρξεν ἡ gazette de France, περὶ ἧς ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος. Ἡ ἐπανάστασις χαραξεῖσα τὸν τύπον παρήγαγε πολλὰς ἐφημερίδας καθ' ἑκάστην ἐκδιδομένας· κατὰ μὲν τῷ 1789 ἔτει ἀνεφάνησαν 350, κατὰ δὲ τὸ 1790 ἔτος 140, κατὰ δὲ τὸ 1791 ἔτος 85, κατὰ δὲ τὸ 1791 ἔτος 50, κατὰ δὲ τὸ 1793 ἔτος 50 ἐκ τούτων αἱ πλεῖσται ἐλάχιστον διήρκεσαν διάστημα, τινὲς δὲ ἔχαιρον μεγίστην δημοτικότητα ὡς ἡ ἐφημερὶς le Père Duchêne καὶ ἡ φέρουσα τὸν τίτλον Revolution de Paris, ἧς ἐπωλοῦντο μέχρι 200 χιλιάδων ἀντιτύπων. Τὸ Διευθυντήριον καὶ κατόπιν ἡ Ὑπατεία ἠλάττωσαν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐφημερίδων. Αἱ ἐπιμείναται καὶ ἐξακολουθήσασαι μέχρι σήμερον εἶναι τρεῖς Moniteur Universel ἱδρυθεῖσα τῷ 1787 ὑπὸ τὸν τίτλον Gazette nationale καὶ μετονομασθεῖσα τῷ 1891 Moniteur universel, κατὰ δὲ τῷ 1800 γενομένη ἐπίσημος ἐφημερὶς καὶ ἀποκτήσασα τὸ προνόμιον τῆς δημοσιεύσεως τῶν πράξεων τῆς κυβερνήσεως διατηρηθὲν μέχρις ἐσχάτων, καὶ μόλις κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη καταργηθέν· Journal des Débats ἱδρυθεῖσα τῷ 1789 εἰς 8ον, κατὰ δὲ τὸ 1800 μεταβαλοῦσα τὸ σχῆμα εἰς 4ον καὶ ἀμέσως εἰς φύλλον, ὅτε ἐφεῦρε τὴν Ἐπιφυλλίδα, ἣν παρέλαβον καὶ ἄλλαι ἐφημερίδες· ἡ Bibliographie de la France γνωστοτέρα ὑπὸ τὸν τίτλον Journal de la librairie χρονολογουμένη ἀπὸ τοῦ 1793, καὶ ἐκδιδομένη ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐφημερίδων ηὔξησε διὰ τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου τῆς παραχωρηθείσης ὑπὸ τῆς Ἁλινορθώσεως. Αἱ ἐπισημότεραι ὑπῆρξαν· Constitutionel καὶ Censeur européen τῷ 1815, Courrier français καὶ Minerve 1819, Globe 1824, Temps καὶ National 1830. Καθυποβληθεισῶν τῶν πολιτικῶν ἐφημερίδων εἰς αὐστηρὰς ποινὰς ἀνεφάνησαν πολλαὶ ἐφημερίδες καθαρῶς ἐπιστημονικαί. Μετὰ τὸ 1830 ἱδρύθησαν πολιτικαὶ ἐφημερίδες Presse, Siècle, Assemblée Nationale, Patrie, Estrafette, Pays, Courrier de Paris, Univers, Charivari κτλ. Ἤδη ἐκδίδονται ἐν Γαλλίᾳ ὑπὲρ τὰς 1000 ἐφημερίδας, ἐξ ὧν ἐν Παρισίοις σχεδὸν 400.—Ἐν Ἀγγλίᾳ πρώτη ἐφημερὶς ἀνεφάνη τῷ 1588 ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἀγγλικὸς Ἑρμῆς». Τῷ 1622 ἀνεφάνη ἡ ἐφημερὶς Weekly News. Ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1648 καὶ ἡ τοῦ 1688 ἐπολλαπλασίασαν τὰς ἐφημερίδας. Τῷ 1696 ἐδημοσιεύοντο ἐν Λονδίνῳ ἅπασαι ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος. Τῷ 1709 ἀνεφάνη Daily Courant καὶ The Tatler ὑποχωρήσασα τῷ 1711 εἰς τὸν «Θεατήν». Τῷ 1782 ἐξεδίδοντο ἐν Ἀγγλίᾳ 79 ἐφημ. ἧς ὑπάρχουσιν ἐν μὲν τῇ Ἀγγλίᾳ ὑπὲρ τὰς 500 ἐν Ἰρλανδίᾳ δὲ καὶ ἐν Σκωτίᾳ ἀνὰ 100 περίπου. Ἐπισημότεραι τούτων εἶναι Timer ἐφημερὶς ὑπερασπίζουσα τὰς ἀξιώσεις τῆς βιομηχανικῆς καὶ ἐμπορικῆς ἀριστοκρατίας, Morning Herald ὑπερασπιζομένη τὰ προνόμια τῶν εὐγενῶν, Mornig Post ἀντιπροσωπεύουσα ἰδίως τὴν ἀντιπολίτευσιν τῆς Βουλῆς τῶν λόρδων, Morning-Chroniche, ὄργανον τῶν Οὐίγων, Morning-Advertiser ὄργανον τῶν ἀστῶν, Standart ἐφημερὶς ἀριστοκρατική, Globe καὶ Courrier ἐφημερίδες ἀνήκουσαι εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν τῶν Οὐίγων. Sun ἐφημερὶς ὑποστηρίζουσα τὰς ῥιζικὰς μεταρρυθμίσεις ὡς καὶ ἡ Daily News κτλ. Ἔχουσι προσέτι οἱ Ἄγγλοι καὶ μικρὰς σατυρικὰς ἐφημερίδας, ὡς τὴν ἐφημερίδα John Bull, τὴν Punch κτλ. Πανταχοῦ ὅπου ὑπάρχει βρεταννικὸν κατάστημα ἐκδίδονται καὶ ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες ὡς ἐν

Μελίτη, Καλκούττα, Βομβάη, Μαδράς, ἐν Αὐστραλίᾳ κλπ. Ὑπάρχουσι προσέτι ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες ἐν Στουτγάρδῃ ἡ Evening-Post, ἐν Παρισίοις ἡ Galigrani Messenger, καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει Levant Herald καὶ Levant Times.—Αἱ ὁλλανδικαὶ ἐφημερίδες εἶχον ἐπιρροήν τινα, ἣν ἀπώλεσαν ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἡ ἐλευθερία τοῦ τύπου εἰσεχώρησε καὶ εἰς ἄλλας χώρας. Ἡ Gazette de Leyde ἱδρυθεῖσα τῷ 1738 συνετάσσετο γαλλιστὶ μέχρι τοῦ 1798, καὶ ἦτο ἡ διπλωματικὴ ἐφημερὶς τῆς Εὐρώπης. Σήμερον εἶναι γνωστότεροι ἡ Handerblat καὶ ὁ Lloyd de Hollande.—Ἐν Βελγικῇ ἐπισημότεραι ἐφημερίδες Moniteur Belge, Indépendance, Emancipation, Observateur, Journal d'Anvers καὶ τὸ φλαμανδικὸν ὄργανον Nord.—Ἐν Σουηδίᾳ ὑπάρχουσιν ὑπὲρ τὰς 80 ἐφημερίδες ὧν ἐπισημότερα εἶναι Aftonblad.—Ἐν Δανίᾳ ὑπάρχουσιν ἐσάριθμοι περίπου, ἐξ ὧν μόνον 7 εἰς ὀγνικὴν γλῶσσαν.—Ἐν Ῥωσσίᾳ καίτοι ἐχούσῃ μεγίστην ἔκτασιν μόνων 40 περίπου πολιτικαὶ ἐφημερίδες ὑπάρχουσιν ἐξ ὧν ἐπισημότεραι εἶναι ἡ «Ἐφημερὶς τῆς Πετροπόλεως» συνταττομένη γαλλιστί, ὁ «Ῥῶσσος Ἀπόμαχος», ἡ «Μόσσα τοῦ Βορρᾶ» καὶ ἡ «Ἐφημερὶς τῆς Μόσχας» ῥωσσιστί ἡ «Ἐμπορικὴ ἐφημερὶς» καὶ ἡ «Ἐφημερὶς τῆς Πετρουπόλεως» ῥωσσιστὶ καὶ γερμανιστί, ἡ «Ἐφημερὶς τῆς Ὀδησσοῦ» γαλλιστὶ κτλ.—Ἐν Γερμανίᾳ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐφημερίδων εἶναι μείζων ἢ ἐν οἱᾳδήποτε ἄλλῃ χώρᾳ. Ἐν Αὐστρίᾳ π.χ. τῷ 1855 ἠριθμοῦντο 271 φύλλα, ἐξ ὧν τὰ 148 γερμανιστί. Ἀπὸ τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος ἐξεδίδοντο ἐν διαφόροις πόλεσι τῆς Γερμανίας ἐφημερίδες ἄνευ ἀριθμοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος τῆς πόλεως. Ἡ πρώτη τακτικὴ ἐφημερὶς ἐδημοσιεύθη τῷ 1612 ἐν Νυρεμβέργῃ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἐνδήσεις» ταύτην ἐπηκολούθησεν ἡ «Ἐφημερὶς τῆς Φραγκφόρτης» τῷ 1615 καὶ τῷ 1617 ἡ Post-Avisen, ἐπέρχεται ὁ «Ταχυδρόμος τῆς Νυρεμβέργης» διαρκέσας 179 ἔτη. Τῷ 1686 ἀνεφάνη ἐν Αὐγούστῃ ἡ Postreiter, κατὰ δὲ τὸ 1744 ἡ «Ἀνταπόκρισις τοῦ Ἀμβούργου». Αἱ μᾶλλον ἀναγινωσκόμεναι σήμερον ἐφημερίδες εἶναι «Αὐστριακὸς Παρατηρητὴς» ἐπίσημος ἐφημερὶς ἱδρυθεῖσα τῷ 1809, ἡ «Ἐφημερὶς τοῦ Σπένερ» πρωσσικὸν φύλλον ἐκδιδόμενον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Τριακονταετοῦς πολέμου, ἡ «Ἐφημερὶς τοῦ Πρωσσικοῦ κράτους» ἐπίσημος ἐφημερὶς ἱδρυθεῖσα τῷ 1819, ἡ «Γενικὴ Ἐφημερὶς τῆς Αὐγούστης» ἱδρυθεῖσα τῷ 1793, ἡ «Παγκόσμιος ἐφημερὶς τῆς Λειψίας» 1837, ὁ «Ἑρμῆς τῆς Συναβίας» δημοσιευόμενος ἐν Στουτγάρδῃ, ἡ «Γαλλικὴ ἐφημερὶς τῆς Φραγκφόρτης», ὁ «Τύπος» καὶ ὁ «Νέος ἐλεύθερος Τύπος» κτλ. — Ἐν Ἑλβετίᾳ αἱ ἐφημερίδες εἶναι λίαν διαδεδομέναι, ἐξ αὐτῶν διακρίνονται ἡ «Ἐφημερὶς τῆς Ἀαράου», ὁ «Ἀγγελιοφόρος τῆς Ἑλβετίας», ἡ «Ἐφημερὶς τῆς Βέρνης», ἡ «Νέα ἐφημερὶς τῆς Ζυρίχης» γερμανιστί, ὁ «Ταχυδρόμος τῆς Ἑλβετίας» καὶ ἡ Ἐφημερὶς τοῦ Τεκίνου» ἰταλιστί, ἡ «Ἐφημερὶς τῆς Λαυσάνης» καὶ ὁ Nouvelliste vaudois γαλλιστί. — Ἐν Ἱσπανίᾳ ἡ ἐφημεριδογραφία χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς γαλλικῆς εἰσβολῆς τοῦ 1808· ἡ ἀντίδρασις τοῦ 1814 ἐκώλυσε τὴν ὁρμήν της, ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1820 ἠνέῳξε νέαν ἐποχὴν καὶ ἀμέσως ἀνεφάνησαν ἐν Ἱσπανίᾳ 64 ἐφημερίδες, ὧν ὅμως αἱ πλεῖσται ἐξηφανίσθησαν τῷ 1823· ἡ ἀποκατάστασις τῆς συνταγματικῆς κυβερνήσεως τῷ 1832 ἐχειραφέτησε τὸν τύπον· τὰ ἐπισημότερα φύλλα εἶναι ἡ «Ἐφημερὶς τῆς Μαδρίτης», ἡ «Ἠχὼ τοῦ ἐμπορίου», Heraldo, Clamor publico κτλ.—Ἐν Πορτογαλλίᾳ ὁ τύπος κατέχει μετρίαν θέσιν· ἡ Cronica constitutional εἶναι ἡ ἐπίσημος ἐφημερὶς, καὶ ἡ «National» τὸ ὄργανον τῶν ῥεζοσκαστῶν.—Ἐν Τουρκίᾳ ἡ ἐφημεριδογραφία ἦτο λίαν περιωρισμένη· ἀλλ' ἀπό τινος χρόνου, ἀφ' ὅτου διευκολύνθησαν τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας ἀνεπτύχθη ὀπωσοῦν, ἰδίως δὲ ἐν τῇ πρωτευούσῃ, ὅπου ἐκδίδονται ἐφημερίδες εἰς διαφόρους γλώσσας, εἴτ' ἀραβικὴν, τουρκικὴν, γαλλικὴν, ἀγγλικὴν, ἑλληνικὴν, ἀρμενικὴν, βουλγαρικὴν, ἰουδαϊκήν. Ἐκ τῶν τουρκικῶν ἐκτὸς τῶν εἰς διάφορα ὑπουργεῖα ὑπαγομένων κυβερνητικῶν ἐφημερίδων διακρίνονται ἡ «Χακαίκ», ἡ «Βασιρὲτ», ἡ «Ἰβρὲτ» κτλ. γαλλικαὶ εἶναι ἡ Turquie, ὁ Phare de Bosphore, Courrier d'Orient, ἀγγλικαὶ ἢ μᾶλλον ἀγγλογαλλικαὶ ὁ Levant-Herald καὶ ὁ Levant Times· περὶ ἑλληνικῶν γενήσεται κατωτέρω λόγος· ἀρμενικαὶ εἶναι ὁ «Ὁρακὶν», «Μαμζουμεὶ ἐφκιάρ» καὶ ἄλλαι, ἀραβικαὶ εἶναι μία, βουλγαρικαὶ δὲ «Τούρτσια», «Μακεδονία», «Πρόβο». Καὶ ἐν Σμύρνῃ δὲ ἐκδίδεται γαλλικὴ ἐφημερὶς ὁ «Ἀμφιβλήπτος»· ἀπό τινος δὲ ἡ κυβέρνησις ἐδύστησεν ἐφημερίδας εἰς τὰς πρωτευούσας τῶν διαφόρων νομῶν εἰς τουρκικὴν γλῶσσαν καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν κατοικούντων ἕκαστον νομόν.—Πρώτη ἑλληνικὴ ἐφημερὶς ἀνεφάνη τῷ 1813 ἐν Βιέννῃ ὁ «Λόγιος Ἑρμῆς» περιέχων ἰδίως ἄρθρα φιλολογικά. Μετὰ τὴν ἔκρηξιν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ἀνεφάνησαν ἐν Μεσολογγίῳ τὰ «Ἑλληνικὰ χρο-

νικὰ» καὶ ὕστερον ἐπὶ Καποδιστρίου ὁ «Ἀπόλλων» ἐν Ἑρμ. Ἐπέρχεται χρονολογικῶς ἡ «Ἐφημερὶς τῆς κυβερνήσεως», ἡ «Ἀθηνᾶ», ὁ «Χρόνος» μετονομασθεὶς ὕστερον «Αἰὼν» καὶ ἡ «Ἑλπίς»· ἡ μεταπολίτευσις τοῦ 1843 ηὔξησε τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐφημερίδων, ἐξ ὧν πολλαὶ ὑπῆρξαν βραχυχρόνιοι· ἡ δὲ τοῦ 1862 μεταπολίτευσις ἐπηύξησεν ἔτι μᾶλλον τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἰδίως ἐν Ἀθήναις· ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐκδίδονται ἤδη οὐκ ὀλίγαι· ἡ ἐφημεριδογραφία ἐν Ἑλλάδι ἐξήσκησε μεγίστην ἐπιρροὴν, ἀλλ' ἕνεκα τῆς καθ' ὑπερβολὴν προσελκύσεως αὐτῆς εἰς τὰ κομματικὰ πάθη δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκπληρώσῃ ἀκριβῶς τὸν προορισμόν της. Ἐκτὸς τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου ἄξιαι πλείστου λόγου εἶσιν αἱ ἐκδιδόμεναι ἐν Τεργέστῃ δύο ἐφημερίδες «Ἡμέρα» καὶ «Κλειώ», αἵτινες ἐπωφελοῦμεναι ἐκ τῆς θέσεως των μεταγγίζουσιν εἰς τὸ ἑλληνικὸν κοινὸν πᾶν τὸ γραφόμενον ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἐνδιαφέρον τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος· ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς Τουρκίας πρώτη ἑλληνικὴ ἐφημερὶς ὑπῆρξεν ὁ «Ὀθωμανικὸς Μηνύτωρ»· μετ' αὐτὸν ἀνεφάνη ὁ «Τηλέγραφος τοῦ Βοσπόρου» διατηρήσας ἐπὶ πολὺν χρόνον τὸ μονοπώλιον τῆς ἐφημεριδογραφίας ἐν Τουρκίᾳ· ἐπῆλθεν ἡ «Βυζαντὶς» μεθ' ἧς συνεχωνεύθη μετ' οὐ πολὺ ὁ «Τηλέγραφος»· κατόπιν ἀνεφάνησαν «Ὁμόνοια» καὶ «Ἀνατολικὸς ἀστὴρ»· ἐπῆλθεν ἡ «Ἁρμονία» καὶ κατόπιν ὁ «Νεολόγος τῆς Ἀνατολῆς» ὅστις ἀπὸ μικροῦ φύλλου κατέχει ἤδη τὴν πρώτην θέσιν ἐκδιδόμενος καθ' ἑκάστην εἰς μέγα φύλλον. Νεώτεραί εἰσιν ἡ «Κωνσταντινούπολις», «Τύπος» καὶ «Θεατής». Ἀρχαία ἐφημερὶς εἶναι καὶ ἡ «Ἀνατολὴ» ἐφημερὶς γραφομένη κατ' ἀρχὰς εἰς τουρκικὴν γλῶσσαν ἑλληνικοῖς γράμμασι, μετατραπεῖσα κατόπιν εἰς ἑλληνικὸν φύλλον, ἐπανελθοῦσα εἰς τὴν τουρκικὴν γλῶσσαν, καὶ ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1873 ἐκδιδομένη εἰς δύο γλώσσας ἑλληνικὴν καὶ τουρκικήν. Καὶ ἐν Σμύρνῃ δὲ ἐκδίδεται ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἡ «Ἀμάλθεια» ἐφημερὶς λίαν ἀκμάσασα πρὶν ἢ ἀναπτυχθῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἡ ἑλληνικὴ δημοσιογραφία· ἐκτὸς ταύτης ἐκδίδεται ἐν Σμύρνῃ καὶ «Ἐφημερὶς τῆς Σμύρνης» καὶ ἡ «Πρόοδος», ἄλλοτε δὲ ἐξεδίδετο καὶ ἡ «Εὐτέρπεια». Καὶ ἐν Αἰγύπτῳ δὲ ὑπάρχουσι δύο ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες· τὰ «Ἡμερήσια Νέα» καὶ ὁ «Νεῖλος», καὶ ἐν Βουκουρεστίῳ ἡ «Ἶρις». — Ἐν Ἰταλίᾳ σπουδαίαν σημασίαν ἔχει ἡ ἐφημεριδογραφία· ὑπάρχουσιν ἐν Κίῳ «Ἐφημερὶς τοῦ Πανίνου», «Ἐφημερὶς τῆς Κατώνος» κτλ. οἱ Σιῶται ἔσχον ἐφημερίδα καὶ ἐν Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ τῆς Ἀμερικῆς. — Ἐν Ἀμερικῇ ἡ ἐφημεριδογραφία εἶναι οὐσιώδες μέρος τῆς φιλολογίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Τῷ 1775 ἠριθμοῦντο 35 ἐφημερίδες· τῷ 1839 ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνέβη εἰς 800· καὶ τὸ 1850 ὑπερέβη τὰς 2500. Κατ' ἔτος τυποῦνται 500 ἑκατομμύρια ἀντιτύπων· καὶ ἐν ἄλλοις δὲ μέρεσι τῆς Ἀμερικῆς ἐκδίδονται ἐφημερίδες, ἀλλ' ἀναλόγως ὀλίγιστα. — Ὑπὸ γενικὴν ἔποψιν ἐξεταζομένη ἡ ἐφημεριδογραφία δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἰσχυρὰ δύναμις συντελοῦσα τὰ μέγιστα εἰς τὴν πρόοδον τῶν κοινωνιῶν, καθ' ὅσον δι' αὐτῆς διαφωτίζεται ἡ κυβέρνησις, ἀναπτύσσεται ὁ λαὸς καὶ σχηματίζεται ἡ κοινὴ γνώμη, ἧς ἡ ἀνάπτυξις παρεμποδίζει πλεῖστα ἄτοπα.

ΕΦΙΑΛΤΕΙΟΝ, ἀκρωτήριον τῆς νήσου Καρπάθου ἐκτεινόμενον βορειοδυτικῶς.

ΕΦΙΑΛΤΗΣ, ου, ὁ. Ἐπιάλτης. Εἷς τῶν Γιγάντων τοξευθεὶς κατὰ τὴν Γιγαντομαχίαν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Ἡρακλέους· παρ' Ἀπολλοδώρῳ.

Ἐφιάλτης, υἱὸς τοῦ Ἀλωέως καὶ ἀδελφὸς τοῦ Ὤτου, γεννηθεὶς κατὰ τὴν μυθολογίαν ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἰφιγενείας. Οἱ δύο ἀδελφοὶ Ὤτος καὶ Ἐφιάλτης ἀποφασίσαντες νὰ ἀναβῶσιν εἰς τὸν Ὄλυμπον, ὅπως ἁρπάσωσι τὴν Ἥραν καὶ ἐπὶ τούτῳ κατασκευάσαντες κλίμακα διὰ τῆς ἐπ' ἄλληλα ἐπιθέσεως τῶν ὀρέων Ὄσσης καὶ Πηλίου ἐφονεύθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος.

Ἐφιάλτης, Ἕλλην διαβόητος διὰ τὴν προδοσίαν του, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ε' π. Χ αἰῶνος. Γεννηθεὶς ἐν Τραχινίᾳ τῆς Θεσσαλίας παρὰ τὸν Μαλιακὸν κόλπον ἐχρησίμευσεν εἰς τοὺς Πέρσας, ὅτε οὗτοι ὑπὸ τὸν Ξέρξην ἐξεστράτευσαν κατὰ τῆς Ἑλλάδος τῷ 480 π. Χ. Ἐνῷ ὁ Λεωνίδας ὑπερησπίζετο γενναίως τὸ στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν καὶ ἀπέκρουε μετὰ τοῦ μικροῦ στρατοῦ του πᾶσαν ἔφοδον τῶν πολυαρίθμων Περσῶν, καὶ οὗτος ἔφερεν εἰς μεγίστην ἀθυμίαν τὸν Ξέρξην, οὗτος παρουσιασθεὶς εἰς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν ἀνεκάλυψεν αὐτῷ στενὴν ὁδὸν ὄπισθεν τοῦ ὄρους. Περικυκλωθεὶς παντοχόθεν ὁ Λεωνίδας ὥρμησε μετὰ τοῦ μικροῦ στρατοῦ του εἰς τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον καὶ μετὰ μεγίστην σφαγὴν ἔπεσεν ἐπὶ τέλους μετὰ τῶν συντρόφων του μέχρις ἑνὸς, καὶ οὕτω κατελήφθη ὑπὸ τῶν Περσῶν τὸ στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν. Ἡ προδοσία αὕτη τοῦ Ἐφιάλτου ἐλύπησεν εἰς μεγίστην ἀγανάκτησιν πάντας τοὺς Ἕλληνας, καὶ τὸ Ἀμφικτυονικὸν συνέδριον ἐπε-

ψήφισε βραβεῖον εἰς τὸν φονεύσοντα αὐτόν. Ὁ Ἐφιάλτης φοβούμενος τὴν δικαίαν τιμωρίαν ἔφυγεν ἐκ τῆς πατρίδος του· ἐπανελθὼν μετά τινα χρόνον ἐφονεύθη ὑπό τινος συμπατριώτου του Ἀθηνάδου δι' αἰτίαν ἀτομικὴν μὴ ἔχουσαν σχέσιν πρὸς τὴν πρυδοσίαν του. Τὸ ὄνομα τοῦ Ἐφιάλτου κατήντησε παροιμιῶδες ἀπονεμόμενον εἰς πάντα προδότην τῆς πατρίδος.

Ἐφιάλτης, πολιτικὸς καὶ στρατηγὸς ἀθηναῖος, υἱὸς Σοφωνίδου, ἢ κατὰ τὸν Διόδωρον, Σιμωνίδου, γεν. περὶ τὸ 500 π. Χ., ἀποθ. περὶ τὸ 456. Φίλος καὶ ὀπαδὸς τοῦ Περικλέους, συνεμορφώθη εὐσταθῶς πρὸς τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ, καὶ προέτεινε διάφορα μέτρα συντελοῦντα εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς δημοκρατίας. Τῷ 461 συνεβούλευσε τοὺς Ἀθηναίους νὰ μὴ βοηθήσωσι τοὺς Σπαρτιάτας κατὰ τῆς ἀνταρσίας τῶν Μεσσηνίων. Τὸ ὀνομά του συνδέεται ἰδίως μετὰ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, τῆς ἐπενεγκούσης τὴν ἐλάττωσιν τῆς ἰσχύος τοῦ ἀνωτάτου τούτου δικαστηρίου καὶ προξενησάσης οὕτω καίριον τραῦμα κατὰ τῆς ὀλιγαρχίας· κατὰ τῆς μεταρρυθμίσεως ταύτης διεμαρτυρήθη ὁ ποιητὴς Αἰσχύλος ἐν τῇ τραγῳδίᾳ «Εὐμενίδες». Κατὰ τὸν Πλούταρχον ἡ μεταρρύθμισις αὕτη ἐνίδρυσεν εἰς Ἀθήνας τὴν καθαρὰν δημοκρατίαν. Ἕνεκα τῶν μεγάλων πρὸς τὴν δημοκρατίαν ἐκδουλεύσεων τοῦ Ἐφιάλτου, τὸ ὀλιγαρχικὸν κόμμα παρεργασθὲν τὰ μέγιστα ἐνήργησε τὴν ἐν καιρῷ νυκτὸς δολοφονίαν του πιθανῶς κατὰ τὸ ἔτος 456. Ἐπὶ Ἀντιφῶντος δὲν ἦσαν γνωστὰ τὰ ὀνόματα τῶν φονέων· ὁ Ἀριστοτέλης ὅμως ἀναφέρει Ἀριστόδικόν τινα ἐκ Ταναγρας ὡς δολοφόνον τοῦ Ἐφιάλτου. Οἱ ἀρχαῖοι ἱστορικοὶ ἀνυψοῦσι τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἐφιάλτου, καὶ κατατάσσουσιν αὐτὸν ἕνεκα τοῦ ἀκεραίου χαρακτῆρός του μετὰ τοῦ Ἀριστείδου. Κατὰ Ἡρακλείδην τὸν Ποντικὸν ὁ Ἐφιάλτης ἦναγε τοὺς κήπους του εἰς τὸν λαὸν καὶ διετήρει ἰδίαις δαπάναις πολλοὺς πολίτας. Ὁ Αἰλιανὸς ἐξ ἐναντίας λέγει ὅτι ὁ Ἐφιάλτης ἦτο πειθήνιος, ὅπερ φαίνεται στερούμενον ὑποστάσεως.

Ἐφιάλτης, ῥήτωρ ἀθηναῖος, ζῶν περὶ τὸ 350 π. Χ. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν δέκα ῥητόρων, ὧν τὴν παράδοσιν ἐζήτησε μὲν παρὰ τῶν Ἀθηναίων ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τὴν ἅλωσιν τῶν Θηβῶν, ἐκώλυσε δὲ παρεμβὰς ὁ Χαρίδημος.

Ὁ Πλούταρχος μνημονεύει καὶ ἕτερον Ἐφιάλτην, πρῶτον κομίσαντα εἰς τὸν Ἀλέξανδρον τὴν ἀγγελίαν περὶ τῆς προδοσίας τοῦ Ἁρπάλου, καὶ φυλακισθέντα κατ' ἀρχὰς ὡς συναράντην. Φρονοῦσι πολλοὶ ὅτι τὸ ὁμώνυμον δρᾶμα τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ Φρυνίχου εἰς οὐδένα τῶν προηγουμένων Ἐφιαλτῶν ἀνιφέρεται ἀλλ' εἰς μυθῴδες ὁμώνυμον πρόσωπον.

ΕΦΙΠΠΟΣ, ποιητὴς κωμικὸς ἀθηναῖος, τῆς μέσης κωμῳδίας, ζῶν περὶ τὸ 340 π. Χ. Ἐκ τῶν οὐκ ὀλίγων αὐτοῦ δραμάτων μόνον 12 ἐπιγραφαὶ σώζονται καὶ τινα ἀποσπάσματα. Αἱ ἐπιγραφαὶ εἶναι, Ἄρτεμις, Βούσιρις, Γιγούνης, Ἐμπολή, Ἔφηβοι, Κίρκη, Κύδων, Ναυαγός, Ὅμοιοι ἢ Ὀβελιαφόροι, Πελταστής, Σαπφώ, Φιλύρα. Περὶ τοῦ «Ναυαγοῦ» λέγει ὁ Ἀθήναιος α' Ἔφιππος ἐν Ναυαγῷ Πλάτωνά τε αὐτὸν καὶ τῶν γνωρίμων τινὰς κεκωμῴδηκεν, ὡς καὶ ἐπ' ἀργυρίῳ συκοφαντοῦντας, ἐμφαίνων ὅτι καὶ πολυτελῶς ἠσκοῦντο καὶ ὅτι τῆς εὐμορφίας τῶν καθ' ἡμᾶς ἀσελγῶν πλείονα πρόνοιαν ἐποιοῦντο». Τὰ ἐκ τοῦ Ἐφίππου σωζόμενα ἀποσπάσματα συνελέγησαν ἐν διαφόροις συλλογαῖς, τοῦ Ἐρρίκου Στεφάνου, τοῦ Γροτίνου, τοῦ Watt, τοῦ Meineke καὶ τοῦ Διδότου.

Ἔφιππος, ἱστορικὸς ἕλλην ὀλύνθιος, ζῶν πιθανῶς περὶ τὸ 320 π. Χ. Παρ' Ἀρριανῷ λόγου ὄντος περὶ φρουράρχων ἐν ταῖς διαφόροις τῆς Αἰγύπτου πόλεσιν ὑπ' Ἀλεξάνδρου ταχθέντων, λέγεται «ἐπισκόποις δὲ αὐτῶν Αἰσχύλον τε καὶ Ἔφιππον τὸν Χαλκιδόνα (ἢ Χαλκηδόνα)»· ὁ μὲν Αἰσχύλος ἦν Ῥόδιος, ὁ δὲ Ἔφιππος τρεπομένου τοῦ Χαλκηδόνα εἰς Χαλκιδέα (παρ' ἄλλοις Χαλκιδίως) ταὐτίζεται παρά τισι τῷ ἱστορικῷ Ἐφίππῳ, καθόσον τῆς Ὀλύνθου ἀνηκούσης εἰς τὴν Χαλκιδικὴν Χερσόνησον δυνατὸν ἦν νὰ ὀνομάζηται ὁ Ὀλύνθιος Ἔφιππος καὶ Χαλκιδεύς. Ὁπωσδήποτε ὁ ἱστορικὸς οὗτος δύναται νὰ θεωρηθῇ σύγχρονος ἢ μικρόν τι μεταγενέστερος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, περὶ οὗ συνέταξεν ἀπομνημονεύματα. Τὸ πόνημά του μνημονεύει ὁ Ἀθήναιος ὑπὸ δύο ἐπιγραφὰς «Περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος μεταλλαγῆς» καὶ «Περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος ταφῆς» ἢ «τελευτῆς». Τὰ ἀποσπάσματα τοῦ πονήματος τούτου ἐξέδωκεν ὁ Geier ἐν τοῖς Alexandri Magni Histoir. Scriptores aetate suppares ἐν Λειψίᾳ 1844 σελ. 309—317 καὶ ὁ Müller ἐν τοῖς Scriptores Rerum Alexandri Magni σελ. 125.

ΕΦΟΔΙ, περίφημος ῥαβδῖνος τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, οὗτινος τὸ ἀληθὲς ὄνομα ἦτο Περιπὸθ Δουράν. Προσῆλθεν εἰς τὸν χριστιανισμόν, ἀλλ' οὐχὶ εἰλικρινῶς, καὶ μετὰ εἴκοσιν ἔτη ἐπανῆλθεν εἰς τὸν Ἰουδαϊσμόν, ὃν βασθεὶς εἶχεν ἀποκηρύξει. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων του ἀνεκδότων εἶναι

περίφημος εἶναι ἐπιστολή τις πρὸς ἕτερον Ἰουδαῖον προσήλυτον Βονέτον καλούμενον πρότερον Δαυΐδ, ἐν ᾗ ἐξεμεῖ πλείστας ὕβρεις κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ.

ΕΦΟΡΟΙ, ἄρχοντες τῆς Σπάρτης, ἱδρυθέντες κατά τινας μὲν ὑπὸ τοῦ Λυκούργου, κατ' ἄλλους δὲ ἕνα καὶ ἥμισυν αἰῶνα μετὰ τὸν νομοθέτην τοῦτον ὑπὸ τοῦ βασιλέως Θεοπόμπου. Ἦσαν πέντε καὶ ἐξελέγοντο κατ' ἔτος διὰ γενικῆς ψηφοφορίας. Καθήκοντα αὐτῶν ἦσαν ἡ ἐποπτεία πασῶν τῶν ἀρχῶν καὶ ἡ μέριμνα περὶ τοῦ ὑπὸ πάντων σεβασμοῦ τῶν νόμων. Ἀνελάβανον τὰ καθήκοντά των κατὰ τὰς χειμερινὰς ἡλιακὰς τροπὰς καθ' ἃς ἤρχιζε καὶ τὸ ἔτος παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις ἐπωνυμούμενον ἐκ τοῦ πρώτου τῶν Ἐφόρων. Ὀλίγῳ κατ' ὀλίγον οἱ Ἔφοροι ἀπέκτησαν πλεῖστα δικαιώματα· οἷον τὴν δίκην τῶν πολιτικῶν διαφορῶν (τῆς τῶν ποινικῶν ἐπιφυλαχθείσης εἰς τὴν γερουσίαν), τὴν ἐξέλεγξιν τῆς διοικήσεως καὶ τῆς διαχειρήσεως τῶν ἀρχόντων, τὴν καθαίρεσιν αὐτῶν, τὴν πρὸ τοῦ δικαστηρίου των πρόσκλησιν καὶ αὐτῶν τῶν βασιλέων καὶ τὴν εἰς πρόστιμον ἢ εἰς φυλάκισιν καταδίκην αὐτῶν, τὴν διαπραγμάτευσιν μετὰ τῶν ξένων πρέσβεων, τὴν διακανόνισιν τῶν ἐσωτερικῶν τῶν εἰς τὴν Σπάρτην ὑποκειμένων πόλεων, τὴν ὑπογραφὴν τῶν συνθηκῶν, τὴν διαταγὴν στρατολογίας, τὸν διορισμὸν τῶν στρατηγῶν καὶ τὴν συνόδευσιν αὐτῶν ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ἐπιτηρητῶν, τὴν ἐποπτείαν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς νεολαίας, τὴν διατήρησιν τοῦ δημοσίου ταμείου, τὴν διακανόνισιν τῶν δημοσίων συνελεύσεων κτλ. Ἀλλ' αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἐφόρων εἶχον κῦρος ἐὰν ἐγίνοντο παμψηφεί, τῆς ἑνὸς μόνου ἐξ αὐτῶν ἀντιστάσεως ἐκμηδενιζούσης τὴν θέλησιν τῶν ἄλλων. Τὸ ἀξίωμα τῶν Ἐφόρων κατηργήθη ἐν Σπάρτῃ ὑπὸ τοῦ βασιλέως Κλεομένους Γ' βασιλεύσαντος 236—219 π. Χ. καὶ ἀπαγχονίσαντος τοὺς τελευταίους ἐφόρους. καθ' ὃ ἀντιστάντος εἰς τὰς μεταρρυθμιστικὰς αὐτοῦ ἰδέας.

ΕΦΟΡΟΣ, ἱστορικὸς Ἕλλην, ἐκ Κύμης τῆς ἐν Αἰολίδι, γεν. περὶ τὸ 380 π. Χ, ἀποθ. περὶ τὸ 330. Ὁ πατήρ του Δημόφιλος ἢ Ἀντίοχος ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Χίον πρὸς σπουδὴν τῆς ἰατρικῆς. Φύσει βραδύνους, ὡς ἅπαντες οἱ συμπατριῶταί του, δὲν ἠδυνήθη νὰ προοδεύσῃ καὶ ἀπῆλθεν ἄπρακτος, ἀλλ' ὁ πατήρ του ἐπιμένων ἀπέστειλεν αὐτὸν τὸ δεύτερον εἰς τὸν αὐτὸν διδάσκαλον, ὅστις διὰ τοῦτο ἀπεκάλει αὐτὸν «Δ ι φ ο ρ ο ν». Τὴν φορὰν ταύτην ἐπιδοθεὶς μετ' ἄκρας ἐπιμελείας εἰς τὴν σπουδὴν τῶν μαθημάτων τοῦ διδασκάλου του, κατήντησε μετὰ Θεοπόμπου τοῦ Χίου ὁ ἄριστος τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰσοκράτους. Ὁ ῥήτωρ οὗτος κατέπεισε τοὺς δύο μαθητάς του νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν ῥητορικὴν καὶ νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὴν ἱστορίαν, ὑποχρεῶν ἑκάτερον εἰς ἐκλογὴν τῆς εἰς τὸ πνεῦμα ἑκατέρου καταλλήλου περιόδου, ἤτοι εἰς μὲν τὸν Θεόπομπον τὴν συγγραφὴν τῆς συγχρόνου ἱστορίας, εἰς δὲ τὸν Ἔφορον τὴν τῆς ἀρχαίας ἱστορίας. Ὁ Ἰσοκράτης ὁμιλῶν προσέτι περὶ τῆς διαφορᾶς τοῦ χαρακτῆρος τῶν δύο μαθητῶν του ἔλεγεν, ὅτι ὁ μὲν Ἔφορος κέντρου δεῖται, ὁ δὲ Θεόπομπος χαλινοῦ. Ἄλλαι λεπτομέρεια περὶ τοῦ βίου τοῦ Ἐφόρου δὲν ὑπάρχουσι. Τὰ συγγράμματά του ἅπαντα ἀπωλέσθησαν. Τὸ περίφημον ἦτο «Ἱστορίαι» εἰς 30 βιβλία, ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς Καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν, καὶ ἐκτεινόμενα μέχρι τῆς ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος πολιορκίας τῆς Περίνθου τῷ 341. Τὸ πόνημα τοῦτο περιέχον τὴν ἱστορίαν τῶν τε βαρβάρων καὶ τῶν Ἑλλήνων ὑπῆρξε τὸ πρῶτον ἐν τῇ ἑλληνικῇ φιλολογίᾳ δοκίμιον γενικῆς ἱστορίας, περιλαμβάνον περίοδον 750 ἐτῶν. Ἕκαστον βιβλίον ἔχον προοίμιον καὶ ἀφιερούμενον εἰς ὡρισμένον ἀντικείμενον ἦτο αὐτοτελὲς καὶ εἶχεν ἰδίαν ἐπιγραφὴν ἀπονεμηθεῖσαν ἑκάστῳ εἴτε ὑπὸ τοῦ συγγραφέως εἴτε ὑπὸ μεταγενεστέρων κριτικῶν. Τοῦ Ἐφόρου μὴ συμπληρώσαντος τὸ μέγα τοῦτο ἔργον, ἀνέλαβε τὴν συμπλήρωσιν αὐτοῦ ὁ υἱός του Δημόφιλος, ὁ δὲ Δῦλος ἀνέλαβε τὴν ἐξακολούθησιν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ σημείου εἰς ὃ κατέλιπεν αὐτὸ ὁ Δημόφιλος. Τὰ σωζόμενα ἀποσπάσματα δίδουσι μικρὰν ἰδέαν περὶ τοῦ γενικοῦ πνεύματος τοῦ συγγράμματος, τοῦ σχεδίου, τῶν κυριωτέρων ἀντικειμένων καὶ πολλὰς λεπτομερείας. Ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ ὁ συγγραφεὺς μετὰ σύντομον ἔκθεσιν περὶ Ἡρακλέους, τῆς πολιορκίας τῆς Τροίας, καὶ τῶν διαφόρων ἀποπειρῶν τῶν Ἡρακλειδῶν πρὸς ἐπάνοδον εἰς τὴν πατρίδα των ἐξέθετε τὴν διανομὴν τῶν πόλεων τῆς Πελοποννήσου μεταξὺ τῶν ἀρχηγῶν τῆς δωρικῆς εἰσβολῆς καὶ τὰς συνεπείᾳ ταύτης πολιτικὰς μεταβολάς. Εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον ἐξετίθεντο αἱ κατὰ τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα ἐπισυμβᾶσαι μεταβολαί, ἰδίως πρὸς τὰ ΒΑ αὐτῆς μέρη, ὑποστάντα εἰσβολὴν τῶν Βοιωτῶν. Τὸ τρίτον βιβλίον ἦν ἀφιερωμένον εἰς τὰς ἐν Ἀσίᾳ ἑλληνικὰς ἀποικίας, τὸ τέταρτον εἰς τὴν γεωγραφικὴν περιγραφὴν τῆς Εὐρώπης, τὸ πέμπτον εἰς τὴν τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς. Πιστεύεται ὅτι τὸ ἕκτον βιβλίον ἐπραγματεύετο περὶ τῶν πολέμων τῆς

Λακεδαίμονος κατὰ τῆς Ἀρκαδίας, Ἀργολίδος, Μεσσηνίας, καὶ τὸ ἕβδομον περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Κρήτης. Τὸ ὄγδοον ἀντικείμενον εἶχε τὴν ἱστορίαν τῶν Μήδων καὶ τῶν Περσῶν μέχρι Κροίσου καὶ Κύρου· τὸ ἔνατον περιεῖχε τὴν συνέχειαν τῆς αὐτῆς ἱστορίας μέχρι τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς βασιλείας τοῦ Δαρείου. Ἀπὸ τοῦ βιβλίου τούτου τὰ ἀποσπάσματα καθίστανται ὀλονὲν ἀπανιώτερα. Τὸ δέκατον ἐπροχώρει μέχρι τῆς πολιορκίας τῆς Πάρου ὑπὸ τοῦ Μιλτιάδου, καὶ τὸ ἑνδέκατον, ἐξ οὗ οὐδὲν σώζεται, μέχρι τῆς ναυμαχίας τῆς Σαλαμῖνος. Τὰ 12ον καὶ τὸ 13ον περιεῖχον τὴν ἱστορίαν τῆς Σικελίας καὶ τῆς Ἑλλάδος μέχρι τῆς 78ης ὀλυμπιάδος, τὸ 14ον τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, τὸ 15ον καὶ 16ον τὰς ἐκστρατείας τοῦ Ἀννίβα εἰς Σικελίαν καὶ τὰ κατὰ τοὺς τριάκοντα τυράννους ἐν Ἀθήναις, τὸ 17ον τὴν κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν κυριαρχίαν τῆς Λακεδαίμονος καὶ τὸν κατὰ τοῦ Ἀρταξέρξου πόλεμον τοῦ Κύρου, τὸ 18ον τὰς ἐκστρατείας τοῦ Θίμβρωνος καὶ τοῦ Δερκυλίδα καὶ τοῦ Ἀγησιλάου εἰς Ἀσίαν, τὸ 19ον τὸν κορινθιακὸν πόλεμον μέχρι τῆς συνθήκης τοῦ Ἀνταλκίδου. Τὰ μεταγενέστερα συμβάντα περιελαμβάνοντο ἀπὸ τοῦ 20οῦ μέχρι τοῦ 29ου βιβλίου. Ἀπαθανόντος τοῦ Ἐφόρου ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐξηκολούθησε τὴν συνέχειαν εἰς τριακοστὸν βιβλίον μέχρι τῆς πολιορκίας τῆς Περίνθου. Ἐκτὸς τῆς Γενικῆς ἱστορίας ὁ Ἔφορος λέγεται ὅτι συνέγραψε προσέτι «Περὶ Εὑρημάτων» εἰς δύο βιβλία. Μνημονεύονται προσέτι καὶ τὰ ἑπόμενα συγγράμματα τοῦ Ἐφόρου «Σύνταγμα ἐπιχώριον» ἐν ᾧ προσεπάθει ὁ Ἔφορος νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὁ Ὅμηρος ἐγεννήθη ἐν Κύμῃ.—«Περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν βιβλία κδ'».— «Περὶ παραδόξων τῶν ἐκαταχοῦ βιβλία ιε'».—«Περὶ λέξεως». — ὁ Σινέκας κατηγορεῖ τὸν Ἔφορον ὡς μὴ σεβόμενον τὴν ἀλήθειαν· ἀλλ' ἡ κρίσις αὕτη φαίνεται ἄδικος, καθόσον ὁ Ἔφορος προσεπάθει νὰ εὕρῃ τὴν ἀλήθειαν καίτοι μὴ ἐπιτυγχάνων αὐτὴν πάντοτε. Κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους ἠκολούθει μᾶλλον τοὺς λογογράφους ἢ τοὺς ποιητάς, κατὰ δὲ τὴν ἱστορικὴν ἐποχὴν δὲν φθάνει μὲν τοὺς ἱστορικοὺς Ἡρόδοτον, Θουκυδίδην, Ξενοφῶντα εἰς τὴν εὐγλωττίαν, ὑπερβαίνει ὅμως αὐτοὺς περὶ τὴν ἀκρίβειαν. Αὐστηρὸς ἐπικριτὴς τῶν ἄλλων εὗρε καὶ οὗτος τοὺς ἀντιμαχομένους αὐτῷ, ἐξ ὧν διακρίνονται Τίμαιος, Ἀλέξινος μαθητὴς τοῦ Εὐβουλίδου καὶ Στράτων ὁ περιπατητικός. Ὁ Πορφύριος κατηγορεῖ τὸν Ἔφορον ὡς λογοκλόπον, ἀλλ ἡ κατηγορία αὕτη φαίνεται ὑπερβολική, ἴσως δὲ καὶ στερεῖται πάσης ὑποστάσεως. Ὁ Πολύβιος ἐξετάζων αὐτὸν ὑπὸ στρατιωτικὴν ἔποψιν ἀνακηρύττει αὐτὸν ὡς καλῶς γινώσκοντα τὰ ναυτικά, ἀλλ' ἐντελῶς ἀγνοοῦντα πᾶν ἀφορῶν τοὺς στρατοὺς τῆς ξηρᾶς. Ὡς πρὸς τὸ ὕφος ὁ Ἔφορος ἀνεκηρύχθη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων κριτικῶν ὡς ἄξιος μαθητὴς τοῦ Ἰσοκράτους. Ἐναργὴς, ἁρθοεπὴς, ἐστερεῖτο ἰσχύος. Τὰ ἀποσπάσματα τοῦ Ἐφόρου συνελέγησαν καὶ ἐδημοσιεύθησαν κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Meier Marx, ἐν Καρλσρούῃ, 1815, καὶ αὐξηθέντα βραδύτερον διά τινων προσθηκῶν καταχωρήθησαν ὑπὸ τοῦ Muller εἰς τὰ Fragmenta Historicorum Gracorum ἐν Παρισίοις 1841 εἰς τὸν πρῶτον τόμον σελ. 234—277.

Ἔφορος ὁ νεώτερος, ἱστορικὸς Ἕλλην, γεν. ἐν Κύμῃ, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Γ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Ὁ Σουΐδας μνημονεύει αὐτοῦ «Ἱστορίαν τοῦ Γαλιηνοῦ» εἰς 27 βιβλία, πόνημα «Περὶ Κορίνθου» καὶ ἕτερον περὶ «Ἀλευαδῶν».

Ἔφορος, ζωγράφος γεν. ἐν Ἐφέσῳ, ζῶν κατὰ τὸν Δ' αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ. Γινώσκεται μόνον ὡς διδάσκαλος τοῦ Ἀπελλοῦ.

ΕΦΟΥΔΙΩΝ, παγκρατιαστὴς ἐκ Μενάλου πόλεως τῆς Ἀρκαδίας, νικήσας εἰς τοὺς ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας.

ΕΦΡΑ, ἀρχαία πόλις τῆς Παλαιστίνης κειμένη ἐν τῇ ἡμισείᾳ δυτικῇ φυλῇ τοῦ Μανασσῆ. Αὐτόθι ἐγεννήθη καὶ ἐτάφη ὁ Γεδεών, αὐτόθι ἐφονεύθησαν οἱ τέσσαρες βασιλεῖς Χορήβ, Ζήβ, Ζηβὲν καὶ Σαλμανὰ ἢ Ἐζεβούν· αὐτόθι προσέτι ὁ Ἀβιμέλεχ ἐφόνευσεν ἑβδομήκοντα ἀδελφούς του, ἵνα ἀσφαλῶς βασιλεύσῃ ἐπὶ τῶν κατοίκων τῆς Σιχέμ.

ΕΦΡΑ-ΙΜ, ὄνομα φυλῆς τῶν Ἰσραηλιτῶν διεφθαρμένα ἐχούσης ἤθη καὶ ἓν τῶν δώδεκα τμημάτων τῆς Παλαιστίνης οὗτινος αἱ χῶραι ἔκειντο μεταξὺ Ἰορδάνου ποτ. πρὸς Α τῆς Μεσογείου πρὸς Δ τῆς φυλῆς τοῦ Δὰν καὶ τῆς τοῦ Βενιαμὶν πρὸς Ν καὶ τῆς ἡμισείας δυτικῆς φυλῆς τοῦ Μανασσῆ πρὸς Β. Αἱ κυριώτεραι αὐτῆς πόλεις ἦσαν Σιχέμ, Σεμάρεια, Γάζα, Γάλγαλα, Ἀπολλωνία, κατὰ δὲ τὰ παράλια Ἀντίπατρις καὶ Ἀρχελαΐς. Ἐκαλοῦντο «ὄρη Ἐφραὶμ» ἡ ἄλυσις ἡ διερχομένη διὰ τῆς φυλῆς ταύτης καὶ τῆς τοῦ Βενιαμίν. Τὸ «Δάσος Ἐφραὶμ» ἐν ᾧ ἀπωλέσθη ὁ Ἀβεσαλὼμ ἔκειτο πρὸς Ν τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῇ χώρᾳ Μανασσῆ ἀπέναντι τῆς Τιβεριάδος λίμνης.

Ἐφραὶμ, πατριάρχης μιᾶς τῶν δώδεκα φυλῶν τῶν Ἑβραίων, ζῶν κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Αργοστολιου (Ν.Π.Ι.Δ.)

πρὸ Χριστοῦ. Ἦν δευτερότοκος υἱὸς τοῦ Ἰωσὴφ καὶ τῆς Ἀσυνὲθ θυγατρὸς τοῦ Πετεφρῆ διοικητοῦ ἢ ἱερέως τῆς Ἡλιουπόλεως. Τὸ ὄνομά του σημαίνει «αὔξησιν» εὐκαρπίαν». Ὁ Ἰακὼβ εὐλογῶν τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Ἰωσὴφ Μανασσῆν καὶ Ἐφραὶμ ἔθηκε τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐπὶ τοῦ Ἐφραὶμ καὶ τὴν ἀριστερὰν ἐπὶ τοῦ πρωτοτόκου Μανασσῆ καὶ οὕτω ἀπένειμε τὴν ὑπεροχὴν εἰς τὸν Ἐφραὶμ, ἐναντιουμένου ὅμως τοῦ Ἰωσήφ. Ὅτε οἱ Ἑβραῖοι ἐξῆλθον τῆς Αἰγύπτου οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἐφραὶμ ἦσαν τοσοῦτῳ πολυάριθμοι, ὥστε ἡ φυλὴ αὕτη παρεῖχε 40,500 ἄρρενας ἔχοντας ἡλικίαν ὑπὲρ τὰ 20 ἔτη καὶ δυναμένους φέρειν ὅπλα. Ἡ φυλὴ αὕτη φημιζομένη ἐπὶ διαφθορᾷ ἠθῶν ἐγένετο ἀντίζηλος τῆς τοῦ Ἰούδα.

Ἐφραὶμ, ἐπίσκοπος Χερσῶνος καὶ μάρτυς, ὑποστὰς τὸ μαρτύριον ἐπὶ Τραϊανοῦ. Συνέταξε πολλὰ ποιήματα, ἐξ ὧν σώζεται μία ὁμιλία περί τινος θαύματος δημοσιευθεῖσα ἑλληνολατινιστὶ ὑπὸ Κοτελιέρου ἐν τοῖς Patres apostolici τόμ. Α' σελ. 837. Ἡ ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν μνήμην αὐτοῦ τῇ 7 μαρτίου.

Ἐφραὶμ de Nevers, ἱεραπόστολος γάλλος γεν. τῷ 1672. Ἀνήκων εἰς εὐγενῆ οἰκογένειαν κατετάχθη εἰς τὸ τάγμα τῶν καπουκίνων καὶ τῷ 1645 ἀπεστάλη εἰς Περσὶ ὅπου ὁ βασιλεὺς τῆς Γολκόνδας ὑποδεξάμενος αὐτὸν μετ' εὐμενείας, καὶ μὴ κατορθώσας νὰ τὸν κρατήσῃ παρ' ἑαυτῷ προεμήθευσεν αὐτῷ τὰ μέσα τοῦ νὰ φθάσῃ εἰς Μασουλιπάταν. Ἐκεῖθεν μὴ δυνάμενος ὁ πατὴρ Ἐφραὶμ νὰ εὕρῃ πλοῖον διὰ Περσὶ μετέβη μετὰ τοῦ συντρόφου του πατρὸς Ζήνωνος εἰς Μαδρᾶς, καὶ διέμεινεν ἐκεῖ. Κατορθώσας νὰ μάθῃ ἐκτὸς τῆς ἀγγλικῆς καὶ τῆς πορτογαλικῆς γλώσσης καὶ τὰς διαφόρους ἰνδικὰς διαλέκτους, ἠδυνήθη νὰ προσελκύσῃ πολλοὺς μαθητὰς ἐν Ἁγίῳ Θωμᾷ. Αἱ ἐπιτυχίαι του διήγειραν τὸν φθόνον τοῦ πορτογαλικοῦ κλήρου, ὅστις ἐνεργήσας τῷ 1648 τὴν σύλληψίν του ἀπέστειλεν αὐτὸν ἁλυσόδετον εἰς Γόαν πρὸς τὴν ἱερὰν ἐξέτασιν ὅπως δικάσῃ αὐτὸν ὡς αἱρετικόν. Ὁ πατὴρ Ζήνων πληροφορηθεὶς ἐνΣουράτῃ τὸ εἰς τὸν συνάδελφόν του συμβὰν ἔσπευσεν εἰς Γόαν ὅπως σώσῃ αὐτόν. Ἀποτυχὼν κατέφυγεν παρὰ τῷ ἄγγλῳ φρουράρχῳ τῆς Μαδρᾶς, καὶ λαβὼν παρ' αὐτοῦ στρατιώτας τινάς, ἀνῆρπασε δι' αὐτοῦ τὸν διοικητὴν τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ καὶ διεκήρυξεν ὅτι πρόθυμος ἦτο νὰ ἀνταλλάξῃ τὸν αἰχμάλωτόν του μετὰ τοῦ πατρὸς Ἐφραὶμ, ἀλλὰ καὶ ἡ πρότασις αὕτη ἀπέτυχε δραπετεύσαντος ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ διοικητοῦ. Ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἐφραὶμ ἐν Γαλλίᾳ πληροφορηθεῖσα περὶ τῆς αἰχμαλωσίας του ἔκαμε σφοδρὰς παραστάσεις παρὰ τῷ πρέσβει τῆς Πορτογαλίας καὶ παρὰ τῷ πάπᾳ Ἰννοκεντίῳ Γ' ὅστις διέταξεν ἐπὶ ποινῇ ἀφορισμοῦ τὸν κλῆρον τῆς Γόας νὰ ἀπολύσῃ ἀμέσως τὸν αἰχμάλωτον· ἀλλ' ἡ ἱερὰ ἐξέτασις τῆς Γόας ἔμεινεν ἀνένδοτος· ἐπὶ τέλους ὁ πατὴρ Ζήνων κατέφυγε παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς Γολκόνδας, ὅστις περικυκλώσας ἀμέσως διὰ στρατοῦ τὸν Ἅγιον Θωμᾶ, ἠπείλησεν ὅτι θέλει κατεδαφίσει τὴν πόλιν καὶ κατασφάξει πάντας τοὺς κατοίκους ἐὰν ἐντὸς δύο μηνῶν δὲν ἀπολυθῇ ὁ πατὴρ Ἐφραὶμ. Ἡ ἀπειλὴ αὕτη ἐπέτυχε, καὶ ὁ Ἐφραὶμ ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ μεγάλου ἱερεξεταστοῦ καὶ τῶν συμβούλων του, μεταβάντων μετὰ μεγάλης παρατάξεως εἰς τὸν δεσμωτήριον καὶ πρὸ τῆς ἀπολύσεως ὁρκισάντων αὐτὸν ὅτι δὲν θέλει ἀποκαλύψει πᾶν ὅτι εἶδε καὶ ἤκουσε κατὰ τὸ διάστημα τῆς εἰκοσιμηνίου αἰχμαλωσίας του. Ὁ Ἐφραὶμ ἀποφυγὼν καὶ πάλιν νὰ δεχεθῇ ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς Γολκόνδης μετέβη μετὰ τοῦ φίλου του Ζήνωνος εἰς Μαδρᾶς ὅπου τῇ προστασίᾳ τῶν ἀγγλικῶν ἀρχῶν ἀποκατέστη. Τῷ 1672 ὁ Ἐφραὶμ διὰ τῶν πληροφοριῶν καὶ τῶν συμβουλῶν του ἐχρησίμευσεν εἰς τὸν γάλλον ναύαρχον De la Haye διὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ καὶ τὴν ἐγκαθίδρυσιν καταστήματος ἐν Κιουλάνῃ. Ἀγνοεῖται ἡ ἐποχὴ τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς Ἐφραὶμ.

ΕΦΡΑΙΜ ὁ Σύρος (ἅγιος), περίφημος θεολόγος τῆς ἐκκλησίας τῆς Συρίας, ἀπεθανὼν τῷ 378. Γεννηθεὶς ἐκ πτωχῶν γονέων ἐν Νισίβει τῆς Μεσοποταμίας διῆγε κατὰ τὴν νεότητά του βίον ἄτακτον. Δεχθεὶς τὸ βάπτισμα δεκαοκταετὴς ἐπαιδόθη ἀμέσως εἰς τὸν ἀσκητικὸν βίον. Ἐξασκηθεὶς εἰς τὴν μοναστικὴν φιλοσοφίαν, τοσοῦτον ἐξαίφνης ἐξεπαιδεύθη εἰς τὴν συριακὴν γλῶσσαν, ὥστε τάχιστα καὶ τῶν ὑψηλῶν τῆς φιλοσοφίας θεωρημάτων κάτοχος ἐγένετο καὶ κατὰ τὴν εὐκολίαν καὶ λαμπρότητα τοῦ λόγου καὶ τῶν νοημάτων τὸ ὑγιὲς τοὺς παρ' Ἕλλησιν εὐδοκιμωτάτους συγγραφεῖς ὑπερέβη. Ὁ Μέγας Βασίλειος τὸν ἐθαύμασε διὰ τὴν παιδείαν του καὶ μαρτυρίαν ἐξέφρασεν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὅτι ἦτο ὁ ἐλλογιμώτατος πάντων τῶν κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ζώντων. Τῷ 372 ὁ Ἐφραὶμ μετέβη ἐπιτηδὲς εἰς Καισάρειαν τῆς Καππαδοκίας ἵνα γνωρίσῃ ἐκ τοῦ πλησίον τὸν Μέγαν Βασίλειον. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ Μέγας Βασίλειος ἐχειροτόνησεν αὐτὸν διάκονον· τῶν νεωτέρων κριτικῶν τινες φρονοῦσιν ὅτι ὁ Μέγας Βασίλειος ἐχειροτόνησεν αὐτὸν καὶ πρεσβύτερον, ἀλλὰ τοῦτο δὲν φαίνεται

ἀληθὲς, καθ' ὅσον βέβαιον εἶναι ἀλλαχόθεν ὅτι ὁ Ἐφραὶμ οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ ἀναδεχθῇ τὸν ἀνώτερον τοῦτον βαθμὸν τῆς ἱερωσύνης, καὶ ὁ Ἱερώνυμος προσέτι ἁπλῶς διάκονον τῆς ἐν Ἐδέσσῃ Ἐκκλησίας ὀνομάζει αὐτόν. Περὶ τὴν σωφροσύνην ὁ Ἐφραὶμ ἦτο τοσούτῳ αὐστηρότατος ὥστε οὐδ' ἔβλεπέ ποτε εἰς τὸ πρόσωπον γυναῖκα· τὸ πάθος τῆς ὀργῆς νεώτερος ὢν δὲν ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ, ἀφ' ὅτου ὅμως ἐνεκολπώθη τὸν μοναστικὸν βίον οὐδέποτε πλέον ἐφάνη ὀργιζόμενος· τοῦ πάθους τῆς κενοδοξίας ὅτι ἦτο ἀνώτερος ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι ἀποπειραθέντων τινῶν ποτε νὰ χειροτονήσωσιν αὐτὸν ἐπίσκοπον, οὗτος ἐννοήσας ὑπεκρίθη τὸν παράφρονα, ἀτάκτως βαδίζων εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ ἐπισύρων τὸ ἔνδυμα καὶ τρώγων δημοσίᾳ, καὶ ἐπὶ τέλους ῥαπετεύσας κα κρυβεὶς μέχρι τῆς χειροτονίας ἑτέρου προσώπου. Τὸ ὀλίγῳ πρὸ τοῦ θανάτου του ἀξιομνημόνευτον ἔργον του εἶναι τὸ ἑπόμενον· λοιμοῦ μεγάλου καταλαβόντος τὴν πόλιν τῶν Ἐδεσσηνῶν προελθὼν τοῦ οἰκήματός του καὶ ἐπιπλήξας τοὺς πλουσίους ὡς παραβλέποντας τοὺς πτωχοὺς διαφθειρομένους ὑπὸ τῆς ἐνδείας, κατέπεισε νὰ δώσωσιν αὐτῷ χρήματα, δι' ὧν παρασκευάσας ἐν τοῖς δημοσίοις νοσοκομείοις περὶ τὰς τριακοσίας κλίνας ἐπεμελεῖτο πάντων τῶν ὑπὸ τοῦ λοιμοῦ νοσούντων καὶ τῶν ἀπόρων ξένων καὶ τῶν διὰ σπάνιν τῶν ἀναγκαίων ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐρχομένων. Αἰσθανθεὶς ὁ Ἐφραὶμ προσεγγίζοντα τὸν θάνατον, συνήγαγε περὶ ἑαυτὸν πολλοὺς τῶν κατοίκων τῆς Ἐδέσσης καὶ διεκοίνωσεν αὐτοῖς τὰς τελευταίας διατάξεις του, αἵτινες ἀνεγιώσκοντο ἤδη ἐν τῇ «Διαθήκῃ» του. Ἡ μνήμη αὐτοῦ ἐν μὲν τῇ ἀνατολικῇ ἐκκλησίᾳ τελεῖται τῇ 20 Ἰανουαρίου, ἐν δὲ τῇ δυτικῇ κατὰ τὴν 8 Φεβρ., παρὰ δὲ τοῖς Ἰακωβίταις 5κις τοῦ ἔτους. Ὁ Ἐφραὶμ διὰ τὰ συγγράμματα αὐτοῦ συναριθμεῖται εἰς τοὺς διασήμους τῶν διδασκάλων τῆς ἐκκλησίας. Ὁ Ἱερώνυμος μόνον τὰς ἑλληνικὰς καὶ λατινικὰς μεταφράσεις του γινώσκων ἐπαινεῖ αὐτὸν τὰ μέγιστα διὰ τὴν δύναμιν καὶ ὀξύτητα τοῦ πνεύματός του καὶ ἀποκαλεῖ αὐτὸν ἔξοχον συγγραφέα. Ὡσαύτως ὡς μέγαν συγγραφέα ἐξυμνεῖ αὐτὸν καὶ ὁ Γρηγόριος ὁ Νύσσης καὶ ὁ Χρυσόστομος δὲ πρὸς τὴν περὶ τὸν λόγον δεινότητα ἀποβλέπων ἀναβοᾷ· «Ποῦ Ἐφραὶμ ὁ πολὺς, ἢ παραμυθία τῶν ἀθυμούντων, ἢ παιδαγωγία τῶν νέων, ἢ χειραγωγία τῶν μετανοούντων, ἢ κατὰ τῶν αἱρετικῶν ῥομφαία, τὸ ἔρεισμα τοῦ πνεύματος· ἀλλὰ καὶ ὁ κεκτικώτατος Φώτιος πρεπόντως ἐγκωμιάζει αὐτὸν διὰ τὸ τῶν λόγων αὐτοῦ πειστικὸν καὶ ἡδὺ καὶ περιπαθές. Ἔγραψε δὲ ὁ Ἐφραὶμ πάμπολλα, κατὰ μὲν τὸν Φώτιον «λόγους ὑπὲρ τὰς χιλιάδας» κατὰ δὲ τὸν Σωζόμενον «ἀμφὶ τὰς τριακοσίας μυριάδας ἐπῶν». Εἶναι δὲ τὰ συγγράμματά του Ὑπομνήματα εἰς ἅπασαν τὴν Ἁγίαν Γραφὴν, Βίοι τῶν πατριαρχῶν καὶ τῶν ἐνδοξοτέρων γυναικῶν καὶ νεανίδων περὶ ὧν γίνεται μνεία ἔν τε τῇ Παλαιᾷ καὶ τῇ Καινῇ Διαθήκῃ, καὶ Λόγοι ὑπὲρ τοὺς πεντήκοντα ἀντιῤῥητικοὶ κατὰ τῶν αἱρετικῶν, καὶ πλεῖστοι ἄλλοι Λόγοι καὶ Παραινέσεις καὶ Ἀσκητικαὶ πραγματεῖαι καὶ Εὐχαὶ καὶ Ἐρωτήσεις καὶ Ἀποκρίσεις καὶ Ὁμιλίαι περὶ πάντων τῶν κεφαλαίων τῆς πίστεως καὶ τῆς ἠθικῆς, ἔτι δὲ καὶ Ὕμνοι ἐκκλησιαστικοί. Τὰ εἰρημένα συγγράμματα συνταχθέντα μὲν πάντα εἰς τὸ ἰδίωμα τῆς συριακῆς γλώσσης, τὰ δὲ πλεῖστα, ζῶντος ἔτι τοῦ συγγραφέως μεθερμηνευθέντα εἰς τὸ ἑλληνικὸν, τοσοῦτον διεφημίζοντο καὶ ἐτιμῶντο, ὥστε ἔν τισι τῶν ἐκκλησιῶν ἀνεγινώσκοντο δημοσίᾳ μετὰ τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Εἰς ἅπαντα δὲ τὰ συγγράμματά του ἐδείκνυε μεγίστην φαντασίαν περιγράφων διὰ λαμπρῶν χρωμάτων τὴν ἀπόλαυσιν τῆς αἰωνίου ζωῆς, καὶ μετὰ ζοφερωτάτων τὰς αἰωνίους βασάνους τῆς κολάσεως. Τὰ διασωθέντα συγγράμματά του συνελέγησαν ὑπὸ τοῦ Βοσσίου, μετεφράσθησαν εἰς τὴν λατινικὴν καὶ ἐξεδόθησαν ἐν Ῥώμῃ 1589-93-97, ἐν Κολωνείᾳ 1603, καὶ ἐν Ἀντουερπίᾳ 1699 εἰς 3 τόμους εἰς φύλλον. Πληρεστέρα ἔκδοσις ἐγένετο ἐν Ῥώμῃ 1732-1746 εἰς 6 τόμους εἰς φύλλον ὑπὸ Σίμωνος Ἀσσεμάνου. Ἡ δὲ ἑλληνικὴ μετάφρασις πολλῶν συγγραμμάτων του ἐξεδόθη ἐπὶ τῇ βάσει ὀκτὼ χειρογράφων εὑρισκομένων ἐν τῇ βολδεϋαννῇ βιβλιοθήκῃ ὑπὸ Ed. Thawaetes ἐν Ὀξωνίᾳ 1709.

Ἐφραὶμ, ἢ Ἐφραίμιος ἢ Εὐφραίμιος, πατριάρχης Ἀντιοχείας, θεολόγος Ἕλλην, γεν. κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ Ε' μ. Χ αἰῶνος, ἀποθ. τῷ 545 ἢ 546. Ἐκ τοῦ Θεοφάνους καλοῦντος αὐτὸν Ἀμίνταν ἐξάγεται ὅτι ἦτο ἐξ Ἀμίδης, πόλεως τῆς Ἀρμενίας παρὰ τὰς πηγὰς τοῦ Τίγρητος. Κατ' ἀρχὰς ἀνέλαβε πολιτικὰ καθήκοντα καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστίνου Α' ἀνέβη εἰς τὸ ὑψηλὸν ἀξίωμα κόμητος τῆς Ἀνατολῆς. Καταστραφείσης τῆς Ἀντιοχείας τῷ 525 καὶ 526 δι' ἀλλεπαλλήλων σεισμῶν καὶ πυρκαϊῶν, οἱ κάτοικοι αὐτῆς συγκεντρωθέντες ἐκ τοῦ εἰς τὰς δυστυχίας των δειχθέντος παρ' αὐτοῦ ἐνδιαφέροντος, καὶ τῶν προσενεχθέντων ὑπ' αὐτοῦ ἐπικουριῶν ἐξελέξαντο αὐτὸν

διάδοχον τοῦ πατριάρχου Εὐφρασίου ταφέντος ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῆς πόλεως ἐκείνης. Ἅπαντες οἱ ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς ἐγκωμιάζουσι τὴν διαγωγὴν αὐτοῦ ὡς πατριάρχου, τὸ πρὸς τοὺς πτωχοὺς φιλελεῆμον καὶ τὸν κατὰ τῶν αἱρετικῶν ζῆλόν του, ὃν ἐπεδείξατο συγκροτήσας ἐν Ἀντιοχείᾳ σύνοδον καταδικάσασαν τοὺς ἀνανεοῦντας τὰς πλάνας τοῦ Ὠριγένους καὶ συγγράψας διαφόρους πραγματείας κατὰ τῶν νεστοριανῶν, τῶν εὐτυχιανῶν, τῶν σιδηριανῶν, τῶν ἀκεφάλων καὶ ὑπὲρ τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου. Περὶ τὰ τέλη τῆς ζωῆς του βιασθεὶς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ ὑπέγραψε τὴν καταδίκην τῶν τριῶν κεφαλαίων τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου, ἅτινα μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης θερμῶς ὑπερησπίζετο. Ἕνεκα τῆς ἀδυναμίας ταύτης ὁ πατριάρχης οὗτος ἐκατηγορήθη ὅτι ἐθυσίασε τὴν ἀλήθειαν χάριν τῆς εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον διατηρήσεώς του. Ὀλίγον μόνον χρόνον ἐπέζησε μετὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην, κατασχὼν τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἀντιοχείας κατὰ μὲν τὸν Θεοφάνην ἐπὶ 18 ἔτη, κατ' ἄλλους δὲ ἱστορικοὺς ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ γινώσκονται μόνον ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου γενομένης ἀναλύσεως αὐτῶν ἐν τῇ «Βιβλιοθήκῃ». Ταῦτα ἐσχημάτιζον κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Φωτίου τρεῖς τόμους ἀφιερωμένους εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τῶν δογμάτων τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἰδίως τῶν κεφαλαίων τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου. Ὁ πρῶτος τόμος περιεῖχεν· Ἐπιστολὴν πρὸς Ζηνόβιον μέλος τῆς αἱρέσεως τῶν Ἀκεφάλων. — Ἐπιστολὰς πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ἰουστινιανόν. — Ἐπιστολὰς πρὸς Ἄνθιμον, ἐπίσκοπον Τραπεζοῦντος, πρὸς Δομητιανὸν Συγκλητικὸν μητροπολίτην Ταρσοῦ, πρὸς Βράζητα τὸν Πέρσην καὶ ἄλλους.—Συνοδικὴν Πρᾶξιν κατά τινων βιβλίων τῶν ἑτεροδόξων. — Πανηγυρικοὺς καὶ ἄλλους λόγους. Ὁ δεύτερος τόμος περιεῖχε πραγματείαν πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ ἁγίου Κυρίλλου τοῦ Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου κατὰ τῶν νεστοριανῶν, τῶν εὐτυχιανῶν, καὶ ἀπαντήσεις περὶ θεολογικῶν ἀντικειμένων πρὸς τὸν Ἀνατόλιον.

Ἔ φ ρ α ι μ, ἐπίσκοπος Μ λάσων τῆς Καρίας ζῶν εἰς ἄγνωστον ἐποχήν, ἀλλὰ προγενεστέραν τοῦ Β' μ. Χ αἰῶνος, καθόσον κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον ἀπεδίδοντο αὐτῷ θρησκευτικαὶ τιμαὶ ἐν Λευκῇ ὅπου ἔτυχε.

Ἔ φ ρ α ι μ ἢ Ἔ φ ρ α ὴ μ ος, ἁγιογράφος ἀγνώστου ἐποχῆς. Ἔζησε συνεταξὶ τῷ συναξαρίῳ τοῦ ἁγίου Ἀβράμ καὶ τῆς ἁγίας Μαρίας.

Ἔ φ ρ α ι μ ἢ Ἔ φ ρ α ὴ μ, ἐκ Καρίας, ποιητὴς ἄλλην ἀγνώστου ἐποχῆς, μοναχὸς ποιήσας ὕμνον τινα δημοσιευθέντα ἐν τοῖς Dissert. Praelim. de Acoluthiis Officii Graeci τοῦ Ῥαΐναλου, σελ. 68 καὶ ἐν τοῖς Acta Sanctorum.

Ἔ φ ρ α ι μ πατριάρχης ἀρμένιος, γεν. τῷ 1734, ἀποθ. τῷ 1784. Ἐσπούδασε ποίησιν, ῥητορικὴν, θεολογίαν, ἱστορίαν καὶ χρονολογίαν. Ἡ ῥωμαϊκὴ αὐλὴ διώρισεν αὐτὸν ἐπίσκοπον in partibus λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπιρροὴν ἣν ἔχαιρεν ἐπὶ τῶν Ἀρμενοκαθολικῶν· τῷ 1771 διεδέξατο εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Σὶς τὸν ἀδελφόν του Γαβριὴλ. Συνέγραψε διάφορα συγγράμματα ἐν οἷς σημειωτέα ἡ χρονολογικὴ αὐτοῦ ἱστορία περὶ τῶν ἀρμενίων πατριαρχῶν τῆς Κυλικίας μέχρι τοῦ 1771.

Ἔ φ ρ α ι μ ἢ Ἔ φ ρ α ὴ μ, χρονογράφος βυζαντινὸς τοῦ ΙΕ' αἰῶνος. Ὁ Ἄγγελος Μάϊος ἀνεκάλυψε τὰ ἑπόμενα συγγράμματα αὐτοῦ. Κατάλογον τῶν Καισάρων χρονολογικὸν μετὰ τοῦ καταλόγου τῶν πατριχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τοὺς Καίσαρας ἀπὸ Γαΐου Καλιγούλα μέχρι Μιχαὴλ Γ'. Κατάλογον τῶν πατριαχῶν τοῦ Βυζαντίου ἀπὸ τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου μέχρι Μητροφάνους τῷ 1423. Τὸ δεύτερον τούτων ἤτοι τοὺς Καίσαρας ὁ Ἄγγελος Μάϊος κατεχώρησεν ἐν τῷ 8 τόμῳ σελ. 1—225, τῆς συλλογῆς του τῆς ἐπιγραφομένης Scriptorum Veterum nova Collectio, e Vaticanis codicibus edita, 10 τόμ. εἰς 4ον ἐν Ῥώμῃ 1825—1838.

ΕΦΡΑΙΟΣ, πολιτικὸς Ἕλλην, ἐξ Ὠρεοῦ πόλεως τῆς Εὐβοίας, ζῶν κατὰ τὸν Δ' π. Χ αἰῶνα. Μαθητὴς τοῦ φιλοσόφου Πλάτωνος ἀντεπολιτεύετο τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλίππου. Ὅτε ὁ Φίλιππος ἐκυρίευσε τὴν πατρίδα του πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἀπειλούσης αὐτὸν ἐκδικήσεως τοῦ Φ.λίππου ηὐτοκτόνησε.

ΕΦΡΑΤΑ, θέσις τῆς Παλαιστίνης ἀνήκουσα εἰς τὴν φυλὴν Ἰούδα. Συνοικισθεῖσα ἐκλήθη «Βηθλεὲμ», (ἴδ. τὴν λέξιν).

ΕΦΡΩΝ, ἀρχαία πόλ. τῆς Παλαιστίνης πρὸς Α τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῇ χώρᾳ τῆς φυλῆς Μανασσῆ καὶ παρὰ τὰ μεθόρια τῆς φυλῆς Γάδ. Ὁ Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος κυριεύσας αὐτὴν ἐξ ἐφόδου ἐφόνευσεν 23 χιλιάδ. ἀνδρῶν καὶ ἐξηνδραπόδισε τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία.

ΕΦΤΑΛΙΤΑΙ (Οὖννοι). Οἱ Οὖγοι κατὰ τὸν τέταρτον μετὰ Χριστὸν αἰῶνα ἀναγκασθέντες νὰ μετοικήσωσιν ἐκ τῆς ἀρχαίας αὐτῶν κοίτης πρὸς Δ διῃρέθησαν εἰς δύο ἐξ ὧν οἱ μεταβάντες καὶ κατοικήσαντες παρὰ τὸν Ὦξον πρὸς Δ τῆς Κα-

σπίας θαλάσσης ἐκαλοῦντο «Ἐφταλίται Οὖννοι». Οὗτοι ὑπῆρξαν κατὰ πολὺ διάφοροι τῶν κυρίως Οὔννων, τῶν μεγίστας καταστροφὰς ἐπενεγκόντων εἰς τὴν Εὐρώπην, ἔχοντες βαθμόν τινα πολιτισμοῦ καὶ δεικνυόμενοι ἥμεροι. Κατοικοῦντες πρὸς Ν τοῦ σημερινοῦ Τουρκεστὰν εἶχον συνεχεῖς πολέμους πρὸς τοὺς σασανίδας βασιλεῖς τῆς Περσίας. Ἀνεβίβασαν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Περσίας Περούσην τὸν Α' καὶ ἐπανήγαγον εἰς αὐτὸν τὸν ἀποβληθέντα Καβάδην. Ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν καλοῦνται «Λευκοὶ Οὖννοι». Ὕστερον συγχέονται μετὰ τῶν Τούρκων.

ΕΦΥΔΑΤΙΑ, μία τῶν νυμφῶν, αἵτινες ἥρπασαν τὸν Ὕλον.

ΕΦΥΔΡΙΑΔΕΣ, νύμφαι τινὲς τῶν ὑδάτων.

ΕΦΥΡΑ, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ, ἥτις κατὰ πρῶτον κατῴκησεν εἰς Κόρινθον, κληθεῖσαν ἐξ αὐτῆς «Ἐφύρα».

ΕΦΥΡΑ, Ιων. ΕΦΥΡΗ. Οὕτως ἐκαλεῖτο ἀρχαιόθεν ἡ Κόρινθος ἐκ τῆς Ἐφύρας θυγατρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ ὁ Ὅμηρος τοῦτο τὸ ὄνομα μεταχειρίζεται ἀναφέρων βασιλέα αὐτῆς τὸν Σίσυφον. §. —, πόλ. τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ ἐπὶ τοῦ Σελλήεντος ποταμοῦ, κατοικηθεῖσα κατὰ πρῶτον ὑπὸ τῶν Πελασγῶν. §. —, πόλ. τῆς Φθιώτιδος χώρας ἐν Θεσσαλίᾳ κειμένη πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Φερσάλου καὶ κληθεῖσα ὕστερον «Κρανώνων». §. —, πόλις τῆς Ἠπείρου ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Θεσπρωτῶν, ὕστερον «Κίχυρος» κληθεῖσα, κειμένη δὲ ἐπί τινος Σελλήεντος ποταμοῦ. §. —, πόλ. τῆς Αἰτωλίας ἐν τῇ Ἀγραΐᾳ χώρᾳ.

ΕΦΦΕΝ (Ἰοῦστος βάν), ἀκριβογράφος ὁλλανδὸς, γεν. ἐν Οὐτρέχτῃ τῷ 1684, ἀποθαν. ἐν Bois-le-Duc τῷ 1735. Υἱὸς ἀξιωματικοῦ, πρωΐρως ἀποθανόντος ἀνέλαβε μικρὸς τὰ βάρη τῆς οἰκογενείας του συγκειμένης ἐξ ἑαυτοῦ, τῆς μητρὸς καὶ μιᾶς ἀδελφῆς του ὀλίγων ἰδιαίτερα ματαθήματα. Τῷ 1711 ἀνέλαβεν ἀνωνύμως τὴν σύνταξιν περιοδικοῦ, ὅπερ ἀπεκάλεσε «Μισάνθρωπον» ἐξακολουθήσας αὐτὸ ἐπὶ ἓν ἔτος. Τῷ 1715 ἐγένετο συνεργάτης εἰς τὰ Nouvelles litétaires, καὶ κατόπιν εἰς τὴν Journal historique, politique et galant. Τῷ 1719 συνώδευσεν εἰς Σουηδίαν τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἐσσης-Φιλιππστάτης, ἀλλ' ἀποτυχὼν εἰς τὰς ἐλπίδας του ἐπέστρεψεν εἰς Δην· μετά τινα δὲ χρόνον ἀπεσύρθη εἰς Λούγδουνον Βατεκῶν· ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Λονδῖνον ὡς ἀκόλουθος τῆς ὁλλανδικῆς πρεσβείας· ἐπιστρέψας ἐκ Λονδίνου κατέσχε τὴν θέσιν ἐπιθεωρητοῦ τῶν ἀποθηκῶν ἐν Bois-le-Duc ὅπου ἀπέθανεν. Ὁ Ἔφρεν ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων περιοδικῶν εἰργάσθη καὶ εἰς ἕτερα περιοδικὰ La Bagatelle, Le nouveau Spectateur français, Le Spectateur holandais, προσέτι συνέταξε μίαν κωμῳδίαν, Les petits Maîtres, μίαν ᾠδὴν ἐπὶ τῇ στέψει τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Γεωργίου Β' καὶ ἄλλα τινά· προσέτι μετέφρασεν ἐκ τῆς ἀγγλικῆς εἰς τὴν γαλλικὴν συγγράμματά τινα, καὶ ἕτερα ἐκ τῆς ὁλλανδικῆς.

ΕΦΦΕΝΤΗΣ, τίτλος ἀποδιδόμενος ἐν Τουρκίᾳ ἰδίως εἰς τοὺς μετέχοντας παιδείας καὶ εἰς πάντας τοὺς πολιτικοὺς καὶ θρησκευτικοὺς ὑπαλλήλους. Ἐν δὲ τῇ στρατιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ εἰς τὰ ἄτομα τὰ ἕνεκα τῆς παιδείας τῶν φέροντα τὸν τίτλον τοῦτον, παύει οὗτος ἅμα ταῦτα φθάσωσιν εἰς τὸν βαθμὸν ἀντιστρατηγοῦ, καθόσον τὰ ἄτομα ταῦτα λαμβάνουσι τὸν ἀνώτερον τίτλον «βέης».

ΕΦΦΙΑΤ (Ἀντώνιος, μαρκήσιος d'Effiat), στρατάρχης τῆς Γαλλίας καὶ οἰκονομικὸς ἔφορος, γεν. τῷ 1581, ἀποθ. τῷ 1632. Κατήγετο ἐξ ἐπισήμου οἰκογενείας καὶ διεκρίθη ἐν πολέμῳ, ἐν διοικήσει καὶ ἐν διαπραγματεύσεσιν. Ὡς διπλωμάτης, συνωμολόγησε τὸ συνοικέσιον τῆς Ἐρριέτας τῆς Γαλλίας μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Καρόλου Α'. Ὡς οἰκονομικὸς ἔφορος ἔβαλε τάξιν τινὰ εἰς τὰ οἰκονομικὰ τῆς Γαλλίας εὑρισκόμενα εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν. Ὡς πολεμικὸς διεκρίθη κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Ροχέλλης τῷ 1628, εἰς τὰς μάχας τῆς Veilane, τῆς Carignan καὶ εἰς τὴν ἄλωσιν τῶν Σαλούκων. Τῷ 1631 προεβιβάσθη στρατάρχης καὶ διωρίσθη διοικητὴς εἰς διαφόρους νομούς. Τῷ 1632 ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἐν Ἀλσατίᾳ στρατοῦ, ἀλλ' ἅμα τῇ ἐνάρξει τῶν ἐχθροπραξιῶν ἀπέθανε. Συνέγραψε διάφορα ποιήματα ἀφορῶντα τὴν σύγχρονον στρατιωτικὴν, πολιτικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἱστορίαν, ἐξ ὧν πολλὰ εὑρίσκονται ἀνέκδοτα ἐν ταῖς διαφόροις βιβλιοθήκαις. Εἷς τῶν υἱῶν του ἐχρημάτισεν εὐνοούμενος Λουδοβίκου ΙΓ'.

Ἐφφιὰτ (Ἀντώνιος, μαρκήσιος), ἔγγονος τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1638, ἀποθαν. τῷ 1719. Ἐχρημάτισε σταυλάρχης τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' καὶ ὕστερον τοῦ ἀντιβασιλέως δουκὸς τῆς Αὐρηλίας. Τῷ 1670 ἐθεωρήθη ὕποπτος διὰ τὴν μυστηριώδη θάνατον τῆς δουκίσσης τῆς Αὐρηλίας. Λέγεται ὅτι Λουδοβίκος ὁ ΙΔ' κατώρθωσε νὰ μάθῃ τοὺς ἀληθεῖς ἐνόχους· περίεργον ὅμως εἶναι ὅτι οὔτε αὐτὸς, οὔτε ὁ ἀντιβασιλεὺς ἐνήργησάν τι κατ' αὐτῶν, ἐξ ἐναντίας

δὲ ὁ μὲν Λουδοβίκος ΙΔ' συμπεριέλαβε τὸν μαρκήσιον Ἐφριὰτ μεταξὺ τῶν ἱπποτῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὁ δὲ δοὺξ τῆς Αὐρηλίας εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸ συμβούλιον τῆς ἀντιβασιλείας. Τῷ 1717 ὁ μαρκήσιος διεκρίθη διὰ τὴν προσήλωσίν του εἰς τὰς δοξασίας τοῦ γαλλικανοῦ κλήρου. Τῷ 1718 ἀντέστη εἰς τὴν συνθήκην τῆς τριπλῆς συμμαχίας.

ΕΧΕΔΗΜΟΣ, ῥήτωρ ἀθηναῖος, ζῶν περὶ τὸ 200 π. Χ. ἦτο ἀρχηγὸς τῆς ἀθηναϊκῆς πρεσβείας τῆς μεταβάσης εἰς Ἄμφισσαν παρὰ τῷ Πουπλίῳ καὶ τῷ Λουκίῳ Σκιπίωνι ὅπως μεσολαβήσῃ ὑπὲρ τῶν Αἰτωλῶν αἰτούντων τὴν εἰρήνην. Τοῦ ὑπάτου μὴ παραιτουμένου τῶν σκληρῶν ἀπαιτήσεών του, οἱ Αἰτωλοί, κατὰ συμβουλὴν τοῦ Ἐχεδήμου ἐζήτησαν ἐξάμηνον ἀνακωχὴν ὅπως δυνηθῶσι νὰ πέμψωσι πρέσβεις πρὸς ἐπίκλησιν τῆς ἐπιεικείας τῆς ῥωμαϊκῆς γερουσίας.

ΕΧΕΔΩΡΟΣ, ποτ. τῆς Μακεδονίας εἰσβάλλων παρὰ τὸν Ἄξιὸν εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον.

ΕΧΕΙΑΙ, πόλις μικρὰ ἐπὶ τῆς νήσου Κῶ, μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Στράβωνος.

ΕΧΕΚΑΗΣ, υἱὸς τοῦ Ἄκτορος, ἡγεμὼν τῶν Μυρμιδόνων, νυμφευθεὶς τὴν ὡραίαν Πολυμήλην θυγατέρα τοῦ Φύλαντος, γεννήσασαν ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ τὸν Εὔδωρον.

Ἐχεκλῆς, φιλόσοφος Ἕλλην, γεννηθεὶς ἐν Ἐφέσῳ, ζῶν κατὰ τὸν Γ' πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ Κλεομένους καὶ τοῦ Θεομβρότου.

ΕΧΕΚΛΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἀγήνορος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας. Ζ. —, εἷς τῶν εὐγενῶν Τρώων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου.

ΕΧΕΚΡΑΤΗΣ, πατὴρ τοῦ Ἡετίωνος Λαπίθης τὸ γένος καὶ πάππος Κυψέλου τυράννου τῆς Κορίνθου.

Ἐχεκράτης ὁ Λοκρὸς, σύγχρονος τοῦ Πλάτωνος, ὑποτιθέμενος ὡς εἷς τῶν διδασκάλων του, ὡς ἀναφέρει ὁ Κικέρων.

Ἐχεκράτης ὁ ἐκ Τάραντος, ἴσως ὁ μνημονευόμενος ἐν τῇ ἐνάτῃ ἐπιστολῇ τοῦ Πλάτωνος.

Ἐχεκράτης ὁ Φλιάσιος, σύγχρονος Ἀριστοξένου τοῦ Περιπατητικοῦ, μνημονευόμενος ὑπὸ Διογένους Λαερτίου καὶ Αὔλου Γέλλου.

Ἐχεκράτης, στρατηγὸς θεσσαλὸς ζῶν περὶ τὸ 220 π. Χ. Ὅτε οἱ ὑπουργοὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλοπάτορος ἐκίνδυνευσαν τῷ 219 πόλεμον κατ' Ἀντιόχου τοῦ Μεγάλου ἐπέτρεψαν εἰς τὸν Ἐχεκράτην, ὡς καὶ εἰς ἄλλους στρατηγοὺς συλλογὴν στρατευμάτων καὶ ἄσκησιν αὐτῶν. Οὗτος διορισθεὶς ἀρχηγὸς τῶν ἑλληνικῶν δυνάμεων τοῦ Πτολεμαίου καὶ ἅπαντος τοῦ μισθοφορικοῦ ἱππικοῦ, μεγάλας προσήνεγκεν ὑπηρεσίας κατὰ τὸν πόλεμον τοῦτον, ἰδίως δὲ τῷ 217 κατὰ τὴν μάχην τῆς Ῥαφίας.

Ἐχεκράτης, υἱὸς Δημητρίου τοῦ Κυρηναίου καὶ Ὀλυμπίας τῆς Λαρισσαίας καὶ ἀδελφὸς Ἀντιγόνου τοῦ Δώσωνος. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν Τίτου Λιβίου ἔσχεν υἱὸν καλούμενον Ἀντίγονον.

ΕΧΕΚΡΑΤΙΔΗΣ. Πολλὰ πρώσωπα φέροντα τὸ ὄνομα τοῦτο μνημονεύονται ὑπό τινων ἀρχαίων συγγραφέων. Στέφανος ὁ Βυζάντιος μνημονεύει ἐν τῇ λέξει «Μήθυμνα» Ἐχεκρατίδην τινὰ φιλόσοφον Μηθυμναῖον μαθητὴν τοῦ Ἀριστοτέλους· ὁ Θουκυδίδης ἕτερον Ἐχεκρατίδην, βασιλέα ἐν Θεσσαλίᾳ πατέρα Ὀρέστου καὶ ὁ Αἰλιανὸς ἐν τῇ Ποικίλῃ Ἱστορίᾳ τρίτον Ἐχεκρατίδην σοφιστὴν ἐν Ἀθήναις φίλον τοῦ Φωκίωνος ἀπολυθέντα ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδου διὰ πρεσβείας τοῦ Φωκίωνος· ὁ δὲ Λουκιανὸς Ἐχεκρατίδην ἀποκαλεῖ τὸν πατέρα Τίμωνος τοῦ Ἀθηναίου, ταῦ ἐπικαλουμένου Μισανθρώπου, καὶ ὁ Παυσανίας δὲ (I, 16) ἀναφέρει Ἐχεκρατίδην τινά, καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ δὲ Ἀνθολογίᾳ ἐν ἐπιγράμματι Ἀνύτου ὑπάρχει τὸ ὄνοματοῦτο.

ΕΧΕΜΒΡΟΤΟΣ, ποιητὴς καὶ μουσικὸς Ἕλλην, γεν. ἐν Ἀρκαδίᾳ, ζῶν κατὰ τὸν ἕκτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Ἦτο αὐλῳδὸς. Στεφθεὶς κατὰ τοὺς Πυθικοὺς ἀγῶνας ἀφιέρωσεν εἰς Ἡρακλῆν τὸν Θηβαῖον τρίποδα μετ' ἐπιγραφῆς διασωθείσης ὑπὸ τοῦ Παυσανίου, ἐξ ἧς φαίνεται ὅτι ἐκέρδισε τὸ βραβεῖον διὰ λυρικὰ καὶ ἐλεγειακὰ μέλη ἀδόμενα κατὰ τὸν ἦχον τοῦ αὐλοῦ.

ΕΧΕΜΕΝΗΣ, ἱστορικὸς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου ὡς συγγραφεὺς πονήματος ἐπιγραφομένου «Κρητικὰ» ἐξ οὗ καὶ τεμάχιον κατεχωρίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου.

ΕΧΕΜΟΣ, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας ζῶν πιθανῶς περὶ τὸν ΙΓ' πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Υἱὸς Ἀερόπου καὶ ἔγγονος Κηφέως διεδέχθη τὸν Λυκοῦργον καὶ ἐνυμφεύθη τὴν Τιμάνδραν θυγατέρα τοῦ Τυνδάρεω καὶ τῆς Λήδας. Ἐνίκησε τοὺς Δωριεῖς εἰσβαλόντος ἐπ' αὐτοῦ εἰς Πελοπόννησον καὶ ἐφόνευσεν ἐν μονομαχίᾳ τὸν Ὕλλον, υἱὸν τοῦ Ἡρακλέους. Ἡ μονομαχία ἐγένετο κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Κορινθίας καὶ τῆς Μεγαρίδος καὶ ὁ Ὕλλος ἐτάφη ἐν Μεγάροις. Μετὰ τὸν θά-

Δημόσιες Βιβλιοθήκες

νατον τοῦ Ὑλλου οἱ Ἡρακλεῖδαι ὑπεσχέθησαν νὰ μὴ ἐπιχειρήσωσιν ἐπὶ ἑκατὸν ἔτη κάθοδον εἰς Πελοπόννησον, καὶ οἱ Τεγεᾶται ἔσχον τὸ δικαίωμα τοῦ διοικεῖν μίαν πτέρυγα τοῦ Πελοποννησιακοῦ στρατοῦ ὁσάκις οἱ κάτοικοι τῆς χερσονήσου ἐπεχείρουν κοινὴν ἐκστρατείαν κατὰ ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν. Ἡ μονομαχία τοῦ Ἐχέμου καὶ τοῦ Ὑλλου παρίστατο ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Ἐχέμου ἐν Τεγέᾳ. Ὁ Στέφανος ὁ Βυζάντιος λέγει ὅτι ὁ Ἔχεμος συνώδευσε τοὺς Διοσκούρους εἰς τὴν κατὰ τῆς Ἀττικῆς ἐκστρατείαν των, ἐνῷ κατ' ἄλλους ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἀρκάδων τῶν συνοδευσάντων τοὺς Διοσκούρους ἐκαλεῖτο Ἐχέδημος καὶ Μαραθών. Εἰ καὶ τὸ ἱστορικὸν τοῦ Ἐχέμου φαίνεται μυθῶδες, οὐδὲν ἧττον τὸ πρόσωπον τοῦτο ἀνήκει εἰς τὴν ἱστορίαν συνδεόμενον μετὰ τοῦ πρώτου ἀγῶνος τῶν Ἀχαιῶν καὶ τῶν Δωριέων περὶ κατακτήσεως τῆς Πελοποννήσου.

ΕΧΕΜΩΝ, υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας Πριάμου, φονευθεὶς ὑπὸ Διομήδους κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας.

ΕΧΕΝΗΟΣ, εἷς τῶν ἐπιφήμων γερόντων Φαιάκων καλούμενος ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου συνετὸς καὶ λόγιος.

ΕΧΕΠΩΛΟΣ, υἱὸς τοῦ Θαλλίου, εἷς τῶν ἐν Τροίᾳ ἐπισήμων φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀντιλόχου. § —, υἱὸς τοῦ Ἄγχίνου, ἡγεμόνων τῶν Σικυωνίων, προσενεγκὼν δῶρον εἰς τὸν Ἀγαμέμνωνα κάλιστον ἵππον Αἴθην καλούμενον.

ΕΧΕΣΤΡΑΤΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἄγιδος καὶ πατὴρ τοῦ Λεωσθένους, βασιλεὺς ἐν Σπάρτῃ κατὰ τὸν ΙΒ' π. Χ αἰῶνα.

ΕΧΕΤΙΜΙΔΑΣ, πατὴρ τοῦ Ταύρου Λακεδαιμόνιος.

Ξ. ΕΧΕΤΛΑ, πόλ. τῆς Σικελίας κειμένη πλησίον τῆς παλαιᾶς Γέλας. Σήμερον Ochula. Ὁ κάτοικος Ἐχετλαίτης.

ΕΧΕΤΛΟΣ, ἥρως τιμώμενος ἐν Ἀττικῇ κατὰ διαταγὴν τοῦ μαντείου. Περὶ τούτου λέγεται, ὅτι φονεύσας διὰ τοῦ ἀρότρου του πολλοὺς τῶν βαρβάρων κατὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην, ἐγένετο ἐξαίφνης ἀφανής.

ΕΧΕΤΟΣ, βασιλεὺς καὶ σκληρὸς τύραννος ἐν Ἠπείρῳ υἱὸς τοῦ Εὐχήνορος καὶ τῆς Φλογέας. Περὶ τούτου ἐλέγετο ὅτι ἔκοπτε τὴν βίνα καὶ τὰ ὦτα πάντων τῶν ξένων τῶν εἰς τὴν χώραν του προσερχομένων καὶ ἔρριπτεν αὐτὰ εἰς βορὰν τῶν σκύλων του. Πρὸς τοῦτον ἔζησε νὰ πέμψῃ ὁ Ἀντίνοος, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης, τὸν πέννητα Ἶρον ὅπως πάθῃ τὰ αὐτὰ, ὅπερ καὶ οἱ λοιποὶ ξένοι. Λέγεται πρωτεῦ ὅτι οὗτος ἐξώρυξε καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ἑαυτοῦ θυγατρὸς καὶ ἔρριψεν αὐτὴν εἰς σκοτεινὴν φυλακήν.

ΕΧΕΦΡΩΝ, υἱὸς τοῦ Νέστορος καὶ τῆς Ἀναξιβίας. § —, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ψωφίδος καὶ ἀδελφὸς τοῦ Προμάχου, γεννηθεὶς ἐν Σικελίᾳ, μετοικήσας ὕστερον μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του εἰς Ἀρκαδίαν καὶ ἱδρύσας μετ' αὐτοῦ πόλιν κληθεῖσαν πρὸς τιμὴν τῆς μητρὸς του Ψωφίδα.

ΕΧΕΦΥΛΙΔΑΣ, ἱστορικὸς Ἕλλην, ἀγνώστου ἐποχῆς. Συνέγραψεν ἱστορικὸν ἢ γεωγραφικὸν πόνημα περὶ Πελοποννήσου. Μνημονεύουσιν αὐτοῦ Στέφανος ὁ Βυζάντιος ἐν τῇ λέξει «Σφακτηρία» καὶ ὁ Σχολιαστὴς τοῦ Πλάτωνος εἰς τὸν Φαίδωνα.

ΕΧΙΓΕΝ (Hechingen), πόλις τῆς Πρωσσίας, ἀρχαία πρωτεύουσα τῆς ἡγεμονίας Ὁενζόλερν-Ἔχιγγεν εἰς 50 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Στουτγάρδης καὶ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ζόλλερν. Κάτ. 3,600. Πηγαὶ θεοῦχοι. Πύργος χρησιμεύων ἄλλοτε εἰς κατοικίαν τοῦ ἡγεμόνος· γυμνάσιον. Ἡνώθη τῷ 1850 μετὰ τῆς Πρωσσίας.

ΕΧΙΔΝΑ, θυγάτηρ τοῦ Χρυσάνορος καὶ τῆς Καλλιρρόης, ἢ τοῦ Ταρτάρου καὶ τῆς Γῆς, ἢ τῆς Κητοῦς καὶ τοῦ Φόρκυος, τέρας φοβερὸν, πλαττομένη εἰς μορφὴν κατὰ τὸ ἥμισυ δράκοντος, διατρίβουσα ἐντὸς σπηλαίου βαθέως ἐν Συρίᾳ ἢ ἐπὶ τῆς νήσου Πιθηκούσης ὠμοφαγοῦσα καὶ οὐδέποτε γηράσκουσα. Συζῶσα μετὰ τοῦ φοβεροῦ Τυφῶνος ἐγέννησεν ἐξ αὐτοῦ τὸν Ὄρθρον, τὸν Κέρβερον, τὴν Λερναίαν Ὕδραν, τὴν Χίμαιραν, τὴν Σφίγγα καὶ τὸν Νεμαῖον Λέοντα. Κατά τινας συγγραφεῖς ἐγέννησεν αὕτη ἐκ τοῦ Τυφῶνος καὶ ἄλλα τοιαῦτα φρικώδη τέρατα. Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον αὕτη κατῴκει ἐν τῇ Ὑλαίᾳ χώρᾳ τῆς Σκυθίας, κατὰ δὲ τὸν Ἀριστοφάνην ἐν αὐτῷ τῷ Ἄδῃ.

ΕΧΙΝΑΔΕΣ, νῆσοι τοῦ Ἰωνίου Πελάγους ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Ἀκαρνανίας πρὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἀχελῴου πρὸς Α τῆς Κεφαληνίας. Ἀριθμούμεναι πέντε κατὰ Πλίνιον ἢ ἐννέα κατὰ Ὀβίδιον εἶναι σχεδὸν ἅπασαι ἀκατοίκητοι. Ἑνὸς βραχίονος τοῦ Ἀχελῴου ξηρανθέντος πολλαὶ τῶν Ἐχινάδων νήσων συνηνώθησαν μετὰ τῆς ἠπείρου. Κατὰ τὴν μυθολογίαν αἱ Ἐχινάδες οὖσαι ἀρχαῖαι νύμφαι μετεβλήθησαν εἰς νήσους παρορμήσασαι τὸν Ἀχελῷον. Τὸ ὄνομα τῶν νήσων τούτων φαίνεται παραχθὲν ἐκ τῶν πολλῶν περὶ αὐτῶν φυομένων ἐχίνων. Πρὸ τοῦ 1850 ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις ὡς προστάτις τοῦ Ἰωνίου

κράτους διεμφισβήτησε τὴν κατοχὴν τῶν Ἐχινάδων πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν βασίλειον.

ΕΧΙΝΑΙ αἱ Ἐχινάδες νῆσοι. Ἐνικῶς Ἐχίνη, παρ' Ὁμήρῳ καὶ παρ' Εὐριπίδῃ.

ΕΧΙΝΟΣ, πόλις τῆς Ἀκαρνανίας, κειμένη πλησίον τῆς Ναυπάκτου.

Ἔχινος, πόλις τῆς Φθιώτιδος χώρας ἐν Θεσσαλίᾳ κειμένη παρὰ τὸν Μαλιακὸν κόλπον καὶ σχηματίζουσα ὁμώνυμον ἀκρωτήριον.

ΕΧΙΝΟΥΣ. Παρ' Ἀριστοφάνει πόλις ἡ αὐτὴ τῷ Ἐχίνῳ.

ΕΧΙΟΣ, Ἕλλην πατὴρ τοῦ Μηκιστέως.

Ἔχιος, Εἷς τῶν ἐπισήμων Λυκίων κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου.

Ἔχιος, Ἕλλην φονευθεὶς κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας ὑπὸ τοῦ Πολίτου.

ΕΧΙΩΝ, Εἷς τῶν ἐν Θήβαις Σπαρτῶν τῶν γεννηθέντων ἐκ τῶν ὀδόντων δράκοντος, οὓς ἔσπειρεν ὁ Κάδμος. Ἦτο ὁ ἀνδρειότατος πάντων καὶ ἐνυμφεύθη τὴν Ἀγαύην θυγατέρα τοῦ Κάδμου, ἐξ ἧς ἐγέννησε τὸν Πενθέα.

Ἐχίων, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Ἀντιανείρας, ἀδελφὸς τοῦ Εὐρύτου μεθ' οὗ ἔζη ἐπὶ τοῦ Παγγαίου ὄρους ἐν Θράκῃ. Μετέσχε μετὰ τοῦ Μελεάγρου τῆς θήρας τοῦ Καλυδωνίου κάπρου, καὶ ἐξεστράτευσεν ὕστερον εἰς Κολχίδα μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν.

ΕΧΩΛΤ (Μιχαὴλ Πέτρος Echolt) ἱστορικὸς καὶ γεωγράφος νορβηγὸς, ζῶν κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ ΙΖ' αἰῶνος. Συγγράμματα αὐτοῦ Stephanologia Danica κτλ. 1649 καὶ Geologica Norvegica 1657.

ΕΨΑΝΔΡΑ, κωμικὸν ἐπίθετον τῆς Μηδείας.

ΕΨΩΜ, κώμη τῆς Ἀγγλίας εἰς 22 χιλιαμ. πρὸς τὰ ΝΔ τοῦ Λονδίνου. Κατ. 3200. Μεταλλικὰ ὕδατα ἀνακαλυφθέντα τῷ 1613, ἐξ ὧν ἐξάγεται ἅλας καθαρτικὸν καλούμενον Ἅλας τῆς Ἐψώμ. Αὐτόθι κατ' ἔτος τῇ 21 μαΐου γίνονται περίφημα ἱπποδρομία.

ΕΩΣΦΟΡΟΣ, θρησκευτικὴ λέξις σημαίνουσα παρὰ τοῖς Χριστιανοῖς τὸν ἀρχηγὸν τῶν δαιμόνων ὅστις πρῶτος ὧν τῶν ἀγγέλων ἐξέπεσεν ἕνεκα τοῦ φθόνου καὶ τῆς ὑπερηφανίας του.

Ἑωσφόρος, ὁ πλανήτης Ἀφροδίτη ὅτε ἑκτελεῖ ἑωθινὰ καθήκοντα, ἤτοι ὅτε ἀνατέλλει πρὸ τοῦ ἡλίου.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Z

ΖΑΑΝΔΑΜ, Zaandam, ὁλλανδικὸν ὄνομα τῆς «Σαρδάμης».

ΖΑΑΤΣΑ, ὄασις τῆς Ἀλγερίας (Κωνσταντίνα), 30 χιλάμ. ΝΔ τῆς Βισκάρας, κατὰ τὰς «Ζιβὰ.» (ὀάσεων σωρεία). Περιέχει ὁμώνυμον πολίχνην ὀχυρωμένην, μάτην πολιορκηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ βέη τῆς Τύνητος τῷ 1833, ἐκουριεύθη δὲ ὑπὸ τῶν Γάλλων τῷ 1849 δι' ἐφόδου ἐν ᾗ ἠνδραγάθησεν ὁ τότε συνταγματάρχης καὶ ὕστερον στρατάρχης Κανροβέρτος.

ΖΑΒ ἢ ΑΔΙΑΒ, ὄνομα δύο ποταμῶν τοῦ Κουρδιστάν, καλουμένων τὸ πάλαι «Μέγας Ζάβατος» ἢ «Λύκος» καὶ «Μικρὸς Ζάβατος» ἢ «Κάπρος» Ἐκβάλλουσιν εἰς τὸν Τίγρητα, ὁ μὲν ΝΑ τῆς Μοσσοὺλ μετὰ ῥοῦν 200 χιλιαμ. ὁ δὲ 75 χιλιάμ. κατωτέρω· ἴδ. καὶ ΑΔΙΑΒ.

ΖΑΒ, χώρα τῆς μεσημβρινῆς Ἀλγερίας, μεταξὺ τοῦ Ἄτλαντος καὶ τῆς Βιλεδουλγερίδ· κυριωτέρα πόλις «Βισκάρα». Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, βάρβαροι καὶ μάχιμοι ὄντες, οὐκ ἔλκουσιν ἐξ Ἀράβων τὸ γένος· οἱ δὲ βέηδες τοῦ Ἀλγερίου καὶ τῆς Κωνσταντίνας ἦταν ἠναγκασμένοι νὰ εἰσπράττωσι τοὺς φόρους αὐτῶν συνοδευόμενοι ὑπὸ στρατιωτικῆς δυνάμεως. Ὁ δοὺξ δ' Ωμὰλ ὑπέταξεν αὐτοὺς τῷ 1844. Ἡ Ζιβ ἀντιστοιχεῖ πρὸς ἓν μέρος τῆς ἀρχαίας «Σιτιφιανῆς Μαυρητανίας» καὶ τῆς «Γαιτουλίας».

ΖΑΒΑ (ἀρχ.), ἢ ΖΑΒΑΙ, πόλ. καὶ νῆσ. τῆς Ἰνδικῆς, μία τῶν Μαλδίβων.

ΖΑΒΑΓΛΙΑΣ (Νικόλαος), Nicolo Zavaglia, διάσημος μηχανικὸς, γεν. ἐν Ῥώμῃ τῷ 1674, ἐξ ἐνδεῶν γονέων, ἀποθ. τῷ 1750· εἰργάσθη ἐν τῷ Βατικανῷ ὡς ἁπλοῦς ξυλουργός καὶ διαφόρους ἐφευρὼν μηχανὰς διωρίσθη ἀρχιτέκτων τοῦ Ἁγίου Πέτρου. Ἐπενόησε τὸν τρόπον δι' οὗ ἀποσπῶνται αἱ τοιχογραφίαι.

ΖΑΒΑΘΑ-Ι, ἴδ. ΣΑΒΑΘΑ-Ι.

ΖΑΒΑΡΑΘ (ὄρος), ἢ τῶν «Σμαράγδων» παρὰ Λατίνοις Smaragdus mons. ὄρος τῆς Ἄνω Αἰγύπτου, πλησίον τοῦ Ἀραβίου κόλπου, ἐπὶ τῆς 24ο 40 Β πλ. Ἄλλοτε ἐξωρύσσοντο τοῦ ὄρους τούτου σμάραγδοι, οὓς ἀνεῦρεν ὁ Caillaud τῷ 1817.

ΖΑΒΑΡΕΛΛΑΣ (Φραγκίσκος), ὁ λεγόμενος «καρδινάλιος τῆς Φλωρεντίας», ἐγεννήθη ἐν Παδούῃ τῷ 1339, ἀπέθ. τῷ 1417, ἐδίδαξε τὸ κανονικὸν δίκαιον ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ πόλει καὶ ἐχρησίμευσεν εἰς διαφόρους διαπραγματεύσεις. Μετὰ τὴν ὑποταγὴν τῆς Παδούης εἰς τοὺς Ἐνετοὺς, 1406, ἐγκατέστη ἐν Φλωρεντίᾳ, καὶ ἐξελέγη ἀρχιεπίσκοπος ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ταύτης. Παραστὰς δὲ εἰς τὴν ἐν Κωνσταντίᾳ σύνοδον, τῷ 1414, ἐγένετο μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις διωρίσθη πρὸς ἐξομάλυνσιν τῶν μεταξὺ τῶν Πολωνῶν καὶ τῶν τευτόνων ἱπποτῶν διαφορῶν καὶ τῆς διορισθείσης πρὸς ἐξέτασιν τῆς αἱρέσεως τοῦ Ἰωάννου Οὐσσίου. Τὸ κυριώτερον αὐτοῦ σύγγραμμα ἐπιγράφεται Commentarii in Decretales et Clementinas, τόμ.6, εἰς φύλλ. Ὁ Ζαβαρέλλας ἦτο λίαν ἐνάρετος ἀνήρ.

ΖΑΒΑΡΕΛΛΑΣ (Ἰάκωβος), φιλόσοφος, γενν. ἐν Παδούῃ τῷ 1533, ἀποθαν. τῷ 1589, ἐδίδαξεν ἀπὸ τοῦ 1564 ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς γενεθλίου ταύτου πόλεως. Ὀπαδὸς τῆς ἀριστοτελινῆς φιλοσοφίας, ἔγραψε πραγματείας «Λογικῆς», «Φυσικῆς», κτλ. Ἐν τῇ συλλογῇ τῶν

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινωφελὴς Βιβλιοθήκη Ἀργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

συγγραφῶν αὐτοῦ ἐν Φραγκφόρτῃ, 1618, εἰς 4ον, ὑπάργει βιβλίον ἐπιγραφόμενον de Inventioni œterni motoris, οὗ ἕνεκα κατηγορήθη ἐπὶ ἀθεΐᾳ

ΖΑΒΑΤΟΣ, τὸ ΖΑΒ.

ΖΑΒΑΧ ἢ ΖΑΒΑΣ (θάλασσα τοῦ), ὄνομα τῆς Ἀζοφικῆς θαλάσσης ἐπὶ τοῦ μέσου αἰῶνος. «Ζαβὰς» ὠνομάσθη καὶ ὁ ποταμὸς τοῦ Γενικαλέ.

ΖΑΒΔΙΚΗΝΗ (ἀρχ.), χώρα τῆς Ἀσίας, ἐπὶ τῶν δύο ὀχθῶν τοῦ Τίγρητος, μεταξὺ τῆς Γορδιυνῆς πρὸς Β καὶ τῆς Μυγδονίας πρὸς Ν· πρωτ. «Βεζαυδέ».

ΖΑΒΕΙΡΑΣ, τὸ. ΖΑΒΙΡΑΣ.

ΖΑΒΕΡΝ, Zavern, γερμανικὸν ὄνομα τοῦ Σαβέρνου.

ΖΑΒΙΡΑΣ (Γεώργιος), ἐγεννήθη τῇ 28 μαΐου 1744 ἐν Σιατίστῃ τῆς Μακεδονίας ἐκ πατρὸς μὲν Ἰωάννου μητρὸς δὲ Ἁγνῆς. Τεταρέτης τὴν ἡλικίαν ἤρξατο νὰ διδάσκηται τὰ στοιχειώδη μαθήματα παρὰ τῷ πρὸς μητρὸς θείῳ αὐτοῦ Μιχαὴλ Παπαγεωργίῳ, ὕστερον δὲ τὰ ἐγκύκλια παρὰ Μιχαὴλ Σιατιστεῖ καὶ Νικολάῳ Βάρκοση. Μετὰ ταῦτα καταλιπὼν τὴν πατρίδα αὐτοῦ (17-60), ἀπῆλθεν εἰς Οὐγγαρίαν, καὶ ἠσπάσθη τὸν ἐμπορικὸν βίον. Τῷ 1770 ἐν Κολωνίᾳ διατρίβων ἠρεάσατο τὴν νεωτέραν φιλοσοφίαν καὶ ὑπὸ φιλομαθείας οἰστρηλατούμενος συνεκρότησεν ἀξιόλογον βιβλιοθήκην δαπανήσας ὑπὲρ τὰ πεντακισχίλια φλωρίνια. Τας ἀπὸ τοῦ ἐμπορίου ὥρας τῆς ἀνέσεως διήρχετο ὁ Ζαβίρας συγγράφων μετὰ μεγάλης φιλοπονίας· τὸ δὲ ἀξιολογώτατον τῶν πονημάτων αὐτοῦ εἶναι τὸ ἐπιγραφόμενον «Νία Ἑλλὰς» ὅπερ μεθ' ὅλας τὰς ἐλλείψεις αὐτοῦ θεωρεῖται πολύτιμον μνημεῖον, διότι ἐν αὐτῷ ὁ Ζαβίρας ἀπεθησαύρισε βιογραφικὰς εἰδήσεις περὶ προγενεστέρων καὶ συγχρόνων λογίων μετ' ἀπαριθμήσεως τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν καὶ τῶν ἐκδόσεων. Τὸ χειρόγραφον αὐτοῦ παρεδόθη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συγγραφέως Ἀνθίμῳ τῷ Γαζῇ πρὸς ἔκδοσιν. Ἐκ δὲ τούτου μετέβη εἰς χεῖρας τοῦ Κ. Ἀσωπίου καὶ τοῦ Θεοκλήτου Φαρμακίδου. Ἐκ τοῦ πολυτίμου τούτου χειρογράφου, λέγει ὁ Σάθας ἐν τῇ νεοελληνικῇ φιλολογίᾳ, ἐξ ἧς λαμβάνομεν τὰ περὶ Ζαβίρα, ὅτι παρέλαβεν ἀρκετὰς βιογραφικὰς εἰδήσεις περὶ διαφόρων λογίων. Ὁ Γεώργιος Ζαβίρας ἀπεβίωσεν ἐν Πέστῃ τῇ 28 αὐγούστου 1801. Συνεγράμματα αὐτοῦ, ἐκτὸς τοῦ ἀνωτέρω σημειωθέντος εἶναι· Ἰατρικαὶ παραινέσεις, μεταφρασθεῖσαι ἐκ τοῦ εὐγγρικοῦ, ἐν Πέστῃ, 1787. Ὀνοματολογία βοτανικὴ τετράγλωσσος, ἐν Πέστῃ, 1787. Δημητρίου Καντεμίρου, ἀξιομνημόνευτα ἐν Βλαχίᾳ συμβεβηκότα, μεταφρασθέντα ἐκ τοῦ γερμανικοῦ, ἐν Βιέννῃ, 1785. Ἱερὰ Ἱστορία, ἐκ τοῦ γερμανικοῦ μεταφρασθεῖσα ἐν Πέστῃ 1787, ἀνετυπώθη δὶς ἐν Βιέννῃ καὶ ἐν Βούδῃ, κλπ. ἀνέκδοτα, ὧν ἴδ. πλήρη κατάλογον ἐν τῇ Νεοελλ. φιλολογίᾳ τοῦ Σάθα, ἐν τῷ βίῳ τοῦ Ζαβίρα.

ΖΑΒΙΡΝΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Λυδίας. Κατὰ τὸν μῦθον, ὁ Βάκχος ἀπήλλαξε τὴν πόλιν τέρατος λυμαινομένου αὐτήν.

ΖΑΒΟΛΞ, κομητεῖα τῆς Οὐγγαρίας, ἴδ. ΤΖΑΒΟΛΞ.

ΖΑΒΟΥΛΩΝ, ὁος υἱὸς τοῦ Ἰακὼβ καὶ τῆς Λείας. Ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάσθη μία τῶν 12 ἑβραϊκῶν φυλῶν, κατέχουσα ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Παλαιστίνῃ (μεσημβρινὴ Γαλιλαία) τὴν χώραν ἥτις ἔκειτο μεταξὺ τῶν φυλῶν τοῦ Ἀσὴρ καὶ τοῦ Νεφθαλεὶμ πρὸς Β, τοῦ Ἰσάχαρ καὶ τῆς ἡμισείας δυτικῆς φυλῆς τοῦ Μανασσῆ πρὸς Ν, τῆς λίμνης Γενησαρὲτ πρὸς Α, καὶ τῆς Μεσογείου πρὸς Δ· κυριώτεραι πόλεις Κανὰ, Τιβεριὰς, Σέφορις, Ναζαρὲτ, Βεθουλία, Ἔνδωρ, Ἰεσραέλ. Ἐν τούτῃ ΝΑ ὑψοῦτο τὸ ὄρος «Θαβώρ».

ΖΑΓΓΕΒΑΡ, ἢ «Ζαγγουεβὰρ» (παραλία τοῦ), μεγάλη χώρα τῆς ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς, ἐκτεινομένη ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Ἰνδικῆς, ἀπὸ τῆς 5ου Β πλ. μέχρι τῆς 11 Ν πλ., μεταξὺ τῆς παραλίας τοῦ Ἀζὰν πρὸς Β καὶ τῆς διοικήσεως τῆς Μοζαμβικῆς πρὸς Ν ἔχει πρὸς Δ ἄγνωστον χώραν. Ἔκτασις 2,400 περίπου χιλιαμ. ἀπὸ Β πρὸς Ν. Ἐπιφ. 600 χιλ. τετραγ. χιλιαμ. Κάτ. 1 ἑκατομ. Ἐν αὐτῇ διακρίνονται πολλαὶ πολιτεῖαι, τὸ Μαγάδοξον, ἡ Μελίνδα, ἡ Ζανζιβὰρ, ἡ Κυιλόα, κλπ. Πεδιάδες καὶ πυκνὰ δάση παρὰ τὴν θάλασσαν· ἀλλαχοῦ ὄρη. Καύσων ὑπερβολικός. Προϊόντα· σιτηρὰ, ὄρυζα, σάκχαρι, ὀπῶραι, βάμβαξ· τὲκ, βαοβὰβ, κοπὰλ, κτλ. Χρυσὸς, ἄργυρος, χαλκὸς, σίδηρος, κτλ. Οἱ κάτοικοι λαλοῦσι τὴν καφρικὴν καὶ πρεσβεύουσι τὴν μουσουλμανικὴν θρησκείαν. Πολλοὶ τούτων εἶναι μουσουλμάνοι.

ΖΑΓΑΗΣ (Βασίλειος), Ἰταλὸς λόγιος, γεννηθεὶς περὶ τὸ 1501 ἐν Βεργάμῳ, ἀπεθαν. τῷ 1538, εἰσῆλθεν εἰς τὸ τάγμα τῶν ἐκκλησιαστικῶν τῆς Λατρά, ἐκαλλιέργησε τὴν λατινικὴν ποίησιν μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας, καὶ κατεδιώχθη ὡς ἀσπαθεὶς τὰ δόγματα τῆς Ἀναμορφώσεως. Ἔχομεν αὐτοῦ De horto Sophiæ libri II, ἐν Ῥώμῃ 1540, εἰς 4ον, ποίημα, ἐν ᾧ περιγράφει δι ὡραίων στίχων τὰ δόγματα καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ

χριστιανισμοῦ· Poemata, libri VIII, 1550, εἰς 8ον· Verborum latinorum ex variis auctoribus epitome, 1541, εἰς 8ον· Dictionarium poeticum et epitheta veterum poetarum, 1612, εἰς 8ον· Iodivinos libros notationes, 1555, κτλ.

ΖΑΓΚΛΗ, ἀρχαιότατον ὄνομα τῆς ἐν Σικελίᾳ Μεσσήνης, ἴδ. ΜΕΣΣΗΝΗ.

ΖΑΓΟΡΑ, ὁ παρ' ἀρχαίοις «Ἀχέρων», ποτ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας (Ἰωάννινα), σχηματίζων τὴν λίμνην «Τσουκνίδα» (Ἀχερουσίαν λίμνην), δέχεται τὰ ὕδατα τοῦ Κωκυτοῦ, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος, 8 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Πάργας.

ΖΑΓΟΡΑ, νεώτερον ὄνομα τοῦ Πηλίου ὄρους.

ΖΑΓΡΑΒ, κροατικὸν ὄνομα τῆς «Ἀγράμ».

ΖΑΓΡΕΥΣ, ὁ καταχθόνιος Διόνυσος, ὁ παρ' Αἰγυπτίοις Ὄσιρις, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Περσεφόνης, φονευθεὶς ὑπὸ τῶν Τιτάνων. Ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτοῦ παρήγαγεν ὁ Ζεὺς τὸν Βάκχον. Ἐλατρεύετο ἰδίως ἐν Κρήτῃ. Τινὲς κατατάσσουσι τὸν Ζαγρέα μετὰ τῶν Τριτοπατόρων.

ΖΑΓΡΙΟΝ ΟΡΟΣ, ἢ ΖΑΓΡΟΣ, τανῦν «Δζεβὲλ-δάγ», σειρὰ ὀρέων ἐν Ἀσίᾳ, συνδεομένη μετὰ τοῦ Ταύρου πρὸς Ν τῆς λίμνης τοῦ Βάν, ἐκτείνεται παραλλήλως τοῦ Τίγρητος, καὶ ἀπολήγει εἰς Γομρούν, ἐπὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, διαπερῶσα τὸ Λαριστὰν καὶ τὸ Φαρσιστάν.

ΖΑΔΙΚΙΜ, ἴδ. ΣΑΣΙΔΙΜ.

ΖΑΔΡΑΚΑΡΤΑ ἢ ΖΑΝΔΡΑΚΑΡΤΑ, πόλ. τῆς Ὑρκανίας, παρὰ τοῖς Ταπιρίοις, ἦτον ἕδρα τῶν βασιλέων τῆς Ὑρκανίας ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

ΖΑΔΡΑΜΗ (ἀρχ.), χώρα τῆς Ἀραβίας.

ΖΑΔΡΙΑΔΗΣ, σατράπης Ἀντιόχου τοῦ Μεγάλου ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀρμενίᾳ, ἐγένετο ἀνεξάρτητος μετὰ τὴν ἧτταν αὐτοῦ, τῇ βοηθείᾳ τῶν Ῥωμαίων.

ΖΑΙΡΗΣ, ὁ λεγόμενος καὶ «Κοαγκὼ» ἢ «Κογγὼ», ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀρδευομένης χώρας, καὶ «Μοϊέντζα-Ἐνζαδδί» (ἤτοι ποταμὸς ποταμοὺς καταπίνων), ὁ κυριώτερος ποταμὸς τοῦ Κογγὼ, πηγάζει ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ῥέγας, ῥέει ΒΔ, ΝΔ, εἶτα Δ, δέχεται τὰ ὕδατα τοῦ Ὄγη, τοῦ Λεμβη, τοῦ Βαγκόρα, κλπ. καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἀτλαντικόν. Ὁλικὸς ῥοὺς περὶ τὰς 2,600 χιλιάμ. Ἔδρος κατὰ τὰς ἐκβολὰς 4 χιλιαμ. Ἐπιστεύθη ἐσφαλμένως ὅτι ὁ Ζαΐρης καὶ ὁ Δζολίβας ἀπαιτέλουν ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ποταμόν. — Πορτογάλλος τις ἀνεκάλυψε τῷ 1484 τὸ στόμα τοῦ Ζαΐρου, καὶ ὀνόμασεν αὐτὸ οὕτως ἀπὸ λέξεως ἧς χρῆσιν ποιοῦνται οἱ Ἰθαγενεῖς ὅπως ὁρίζωσι πάντας τοὺς μεγάλους ποταμούς.

ΖΑΙΧΡΙΓΓΕΝ (Οἶκος τοῦ), εὐγενὴς οἶκος τῆς Γερμανίας ἐπονομασθεὶς ἀπό τινος ἐπαύλεως τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Βάδης, 3 χιλιάμ. μακρὰν τοῦ Φριβούργου ἐν Βρισγάῳ, κατήγετο ἀπὸ Γοντρὰς τοῦ Πλουσίου, κόμητος τοῦ Βρισγάου κατὰ τὸν Ι' αἰῶνα. Βερθόλδος Α', ὁ λεγόμενος «Πωγωνάτος» (Barbu), 2ος υἱὸς τοῦ πρίγκηπος τούτου, ἐγένετο γενάρχης τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ἤλλαξε τὸν τίτλον τοῦ κόμητος ἀντὶ τοῦ δουκικοῦ τῷ 1052, καὶ προσέθετο εἰς τὰς κτήσεις αὐτοῦ τὴν Καρινθίαν καὶ τὴν Μαρκίαν τῆς Βερόνης. Ἐγέννησε δὲ δύο τέκνα· τὸν Βερθόλδον Β', 1077—1111, ὅστις ἐγένετο γενάρχης τῶν Ζαΐχριγγεν, καὶ τὸν Ἔρμαννον, στέλεχον τοῦ οἴκου τῆς Βάδης. Ὁ Βερθόλδος Γ' ἐθεμελίωσε τὸ ἐν Φρισγάῳ Βριδοῦργον, 1120, καὶ διάδοχον ἔσχε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Κορράδον, ὅστις ἀνηγορεύθη ἐπίτροπος ἢ ἀντιβασιλεὺς τοῦ βασιλείου τῆς Βουργουνδίας ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Λοθαρίου τοῦ Β'. Τῷ 1152, ὁ οἶκος τῶν Ζαΐχριγγεν διῃρέθη εἰς τοὺς κλάδους τῶν Ζαΐχριγγεν καὶ τοῦ Τέκ, ὧν ὁ μὲν πρῶτος ἐξέλιπε τῷ 1218 μετὰ Βερθόλδου τοῦ Ε', ὁ δὲ δεύτερος τῷ 1439. Αἱ πατρικαὶ κτήσεις Βερθόλθου τοῦ Ε' περιῆλθον εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν δύο ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ τῶν μαργράβων τῆς Βάδης· αἱ δὲ ἐν Ἑλβετίᾳ (Βέρνη, Γενεύη, Ζυρίχη, Σολεύρῳ, Θοργοβία, Βαλαισία) ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν ἄμεσον κυριαρχίαν τῆς Αὐτοκρατορίας.

ΖΑΚΑΝΘΑ, (ἀρχ.), ἡ ὕστερον ΣΑΓΟΥΝΤΙΑ, πόλ. τῆς Ταρραγωνικῆς Ἱσπανίας.

ΖΑΚΑΡ (Ἰωσὴφ Μαρία), περιώνυμος γάλλος μηγανικὸς, γενν. ἐν Λυὼν τῷ 1752, ἀποθ. τῷ 1834, ἦτον υἱὸς ἐργατικῶν γονέων, ἐσπούδασε παλαίσας κατὰ πολλῶν δυσχερειῶν, καὶ ἐφεῦρε τὴν ὑφαντικὴν μηγανὴν ἥτις εἰσήχθη ἀπὸ τοῦ Λυὼν εἰς ὅλην τὴν Γαλλίαν καὶ διεδόθη εἰς Ἑλβετίαν, Γερμανίαν, Ἀγγλίαν, Ἰταλίαν, Ἀμερικὴν καὶ μέχρι Κίνας. Προσκληθεὶς ὑπὸ τῆς Μαγκεστρίας μεθ' ὑποσχέσεως μεγάλων ἀμοιβῶν ἀπέῤῥιψεν ἐκ φιλοπατρίας τὴν πρόσκλησιν. Τῷ 1819 ἐτιμήθη διὰ τοῦ παρασήμου τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς. Τῷ δὲ 1840 ἡ πόλις τοῦ Λυὼν ἔστησεν αὐτῷ ἀνδριάντα, ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Σαβουάν, ἔργον τοῦ Φαγιατιέρου.

ΖΑΚΑΤΕΚΑ, πόλ. τοῦ Μεξικοῦ, πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου Πολιτείας, 465 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Μεξικοῦ, ἐπὶ τῆς 23ης Β πλ. καὶ 103ης 55'

Δ μήκ. Κάτ. 25 χιλ. Νομισματοκοπεῖον, κολλέγιον, ἐπισκοπή. Πυριτιδοποιεῖον καὶ βαμβακουργεῖον. Ἡ Πολιτεία τῆς Ζακατέκας ἐν τῷ κέντρῳ τῆς μεξικανικῆς Ὁμοσπονδίας, μεταξὺ τῶν τῆς Κοχαχυίλας πρὸς Β τοῦ Νέου Λεὼν ΒΑ καὶ τοῦ Σαν Λούη Ποτόζη ΝΑ, τῆς Ἀγουας Γαλιέντος πρὸς Ν, τοῦ Ζαλίσκου ΝΔ, καὶ τοῦ Δυράγγου ΒΔ, ἔχει ἔκτασιν περὶ τὰς 47 χιλ. τετρ. χιλιαμ. 400 χιλιαμ. μῆκος καὶ 280 εὖρος, καὶ 496,800 κατ. Πλούσια ἀργυρωρυχεῖα.

ΖΑΚΑΤΑΛΑΝ, πόλ. τοῦ Μεξικοῦ, ἐν τῇ Πολιτείᾳ καὶ 130 χιλιαμ. ΒΑ τῆς Λὰ Πουέβλας. Κάτ. ὀκτακισχίλιοι.

ΖΑΚΕΛΙΝΑ, κόμησσα τῆς Ὁλλανδίας, γεν. τῷ 1400, ἐκ γονέων τοῦ Γουλιέλμου ΣΤ' καὶ τῆς Μαργαρίτας τῆς Βουργουνδίας, ἀποθανοῦσα τῷ 1436, ἐνυμφεύθη, τῷ 1415, τὸν Ἰωάννην τῆς Γαλλίας, δοῦκα τῆς Τουραίνης, εἶτα δελφῖνα, ἀποθανόντα μετὰ δύο ἔτη, καὶ διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτῆς τῷ 1417. Ἐλθοῦσα εἰς δεύτερον γάμον μετὰ τοῦ Ἰωάννου Δ', δουκὸς τῆς Βραβάντης, ἀπεστερήθη τῶν κτήσεων αὐτῆς ὑπὸ τοῦ θείου αὐτοῦ υἱοῦ τῆς Βαυαρίας, ὅστις, καίτοι συγγενής, ἐτόλμησεν ἵνα αἰτήσηται τὴν χεῖρα αὐτῆς. Ἀγανακτήσασα ἐπὶ τῇ ἀναιδείᾳ τοῦ συζύγου αὐτῆς, ἐγκατέλιπεν αὐτὸν καὶ μεταβᾶσα εἰς Ἀγγλίαν ἐνυμφεύθη τὸν δοῦκα δὲ Γλόσεστερ, 1423. Βοηθουμένη ὑπὸ τῶν Ἄγγλων, κατεκτήσατο τὴν Φλάνδραν καὶ τὸ Ἐνῶλτον, ἀλλ' ὁ δοὺξ τῆς Βουργουνδίας φοβούμενος μὴ βλαβῶσι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἐπολέμησε κατ' αὐτῆς, τὴν ἡχμαλώτευσε καὶ τὴν ἔκλεισεν ἐν Γάνδῃ, ὅθεν ἐδραπέτευσε διελεᾶσασα τοὺς φυλάσσοντας αὐτήν. Τῷ 1425, ἐνῷ ἠγωνίζετο ὅπως ἐμψυχώσῃ τοὺς ὀπαδοὺς αὐτῆς, κληρονόμος γενομένη τοῦ Ἰωάννου τῆς Βαυαρίας ἀνεκτήσατο τὰς ἐν Ὁλλανδίᾳ κτήσεις, ἀλλὰ σκληρῶς φερομένη τοῖς ἀρχαίοις αὐτῆς ἐχθροῖς, προσεκλήθη ἐκ νέου ὑπὸ τοῦ δουκὸς τῆς Βουργουνδίας, ὃν ἠναγκάσθη ἵνα ἀναγνωρίσῃ τοποτηρητήν, 1433. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ δουκὸς τῆς Βραβάντης, ἐνυμφεύθη κρυφίως ἁπλοῦν ἱππότην, τὸν Φραγκίσκον δὲ Βορσελλν, καὶ ὅτως ἀπαλλάξῃ αὐτὸν τοῦ μίσους τοῦ δουκὸς τῆς Βουργουνδίας, ἠσπάσθη τὸν ἰδιωτικὸν βίον καταλιποῦσα τὴν ἐξουσίαν.

ΖΑΚΕΛΟ (Ἰσαὰκ), σοφὸς διαμαρτυρόμενος Ἑβραῖος, γεννηθεὶς ἐν Βασσῷ τῷ 1647, ἀποθ. τῷ 1708. Ἐπὶ τῇ ἀνακλήσει τοῦ διατάγματος τῆς Νάντης, κατέφυγεν εἰς Ἐδιμβούργην, εἶτα εἰς Λὰ Ἄγην· ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ μετεκαλέσατο αὐτὸν εἰς Βερολῖνον, ὡς ἰδιαίτερον αὐτοῦ ἱερέα. Ὁ Ζακελὸ ἦλθεν εἰς Ἑβραίους καὶ διενέξεις πρὸς τὸν Βαΰλον καὶ Ζυριὲ (Jurieu), καὶ ἔγραψε σφοδροὺς φιλιππικοὺς κατ' αὐτῶν.

ΖΑΚΕΜΟΝΤΟΣ, Zaquemont (Βίκτωρ), περιηγητής, γεν. ἐν Παρισίοις τῷ 1832, ἐσπούδασε τὴν βοτανικὴν παρὰ τῷ Ἀδριανῷ δὲ Ζουσσιὲ καὶ ἐνετάλη παρὰ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως, τῷ 1828, ὅπως συλλέξῃ ἐν Ἰνδικῇ συλλογὰς διὰ τὸ φυσικοϊστορικὸν μουσεῖον τῶν Παρισίων. Τυχὼν δ' εὐμενεστάτης ὑποδοχῆς παρὰ τῷ λόρδῳ Βεντίκ, γενικῷ διοικητῇ τῆς Ἰνδικῆς, ἐπεσκέψατο τὰ Ἰμαλάϊα, τὴν Θιβετίαν, τὸ βασίλειον τῆς Λαχώρης, τὴν Κασιμίρην καὶ τὴν Πεντζάπ. Ἔχομεν αὐτοῦ Correspondance de V. Jacquemont avec sa famille κτλ. 1828—1832 ἐν Παρισίοις, 1834, τόμ. 2 εἰς 8ον Voyage dans l'Inde, pendant les années 1828 et 1832, τόμ. 6 εἰς 4.

ΖΑΚΟΤΟ (Μαρία Βικτωρία), περίφημος ζωγράφος ἐπὶ σινικῶν ἀγγείων, γεν. ἐν Παρισίοις τῷ 1772, ἀποθ. ἐν Τολώσῃ τῷ 1855, εἰργάσθη ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τῶν Σεβρῶν τῷ 1816. Τὰ ἔργα αὐτῆς εἶναι πολυαριθμότατα· σημειοῦμεν δ' ἐξ αὐτῶν τὰ ἐξῆς ἄριστα ὄντα· κατὰ Ῥαφαὴλ τὴν Ἁγίαν Οἰκογένειαν, τὴν Ὡραίαν κηπουρόν, τὴν Παναγίαν μετὰ τοῦ ἰχθύος, τὴν Παναγίαν μετὰ τοῦ δωρητοῦ, τὴν Ἐρωμένην τοῦ Τιτιανοῦ, τὴν Ἰοκόνδην τοῦ Λεονάρδου δὲ Βίγκη· τὴν Κορίνναν καὶ τὴν Ψυχὴν κατὰ Γεράρδον, τὴν Δανάην καὶ τὴν Ἀταλὰ, κατὰ Γιροδέτον. Ἡ Ζακοτὸ ἐζωγράφει μετὰ χάριτος καὶ λεπτότητος, ἦτο δὲ ἀπαράμιλλος κατὰ τὸ μιμεῖσθαι τὰ πρωτότυπα ἔργα τῶν μεγάλων ζωγράφων.

ΖΑΚΟΥΑΛΠΑ, ἀρχ. πόλ. τοῦ Μεξικοῦ, ταινῶν ΓΓΙΞΑΡ.

ΖΑΚΥΝΘΟΣ (ἀρχ), νῆσος τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τοῦ Ἰονίου πελάγους πρὸς Ν τῆς Κεφαλληνίας, πρὸς Δ τῆς ἐν τῇ Πελοποννήσῳ Ἠλείας, ἀπέναντι τοῦ ἀκρωτηρίου Χελωνάτα, 60 σταδίους μακρὰν τῆς Κεφαλληνίας, κατὰ Στράβωνα, 160 σταδίων ἔχουσα περίμετρον, καὶ ὀνομασθεῖσα οὕτως ἀπὸ τοῦ Ζακύνθου τοῦ Δαρδάνου, ὅστις ἐκ Ψωφιδίου τῆς Ἀρκαδίας καταγόμενος συνῴκισε τὴν νῆσον καὶ ἔκτισεν ἐπ' αὐτῆς πόλιν ὁμώνυμον, ἧς τὴν ἀκρόπολιν ὠνόμασε Ψωφῖδα ἀπὸ τῆς πατρίδος αὐτοῦ. Ἡ Ζάκυνθος ἀπετέλει μέρος τοῦ βασιλείου τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ ὡς τοιαύτη μνημονεύεται ἐν τῷ ὁμηρικῷ καταλόγῳ (Ὁμήρ. Ἰλ. Β, στ. 634—636) Κατὰ Παυσανίαν ὑπῆρχε τόπος ἐπὶ τῆς νήσου Ἀρκαδία καλούμενος, ἐκ δὲ τούτου

ἐπιβεβαιοῦται ἡ ἐν αὐτῇ ἀρκαδικὴ ἀποικία. Παρ' Ὁμήρῳ τὸ ὄνομα τῆς νήσου ἀπαντᾷ ἀρσενικῶς τοῦ ποιητοῦ ἀποκαλοῦντος αὐτὴν Ζάκυνθον ὀλήεντα (δρυμώδη) Ὁμήρ. Ὀδ. Α, στίχ. 246.— Κατὰ ἓξ τοῦτο συμφωνεῖ καὶ ὁ Στράβων λέγων (Στρ. 6, 10 σελ. 458), ὅτι ἡ Ζάκυνθος ἦν ἐλώδης μὲν εὔκαρπος δέ.

Ἱστορία. Μετὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ὀδυσσέως οἱ Ζακύνθιοι διετέλουν αὐτόνομοι καὶ ἰσχυροί, ἀντιστάντες καὶ κατ' αὐτῶν ἔτι τῶν Σπαρτιατῶν, ὅτε, καθ' Ἡρόδοτον, μετὰ τὴν μάχην τοῦ Μαραθῶνος κατέφυγε παρ' αὐτοῖς ὁ παρὰ τῷ Δαρείῳ ἀπερχόμενος βασιλεὺς τῆς Σπάρτης Δημάρατος (ἴδ. τὴν λέξιν), καὶ εἰ Ζακύνθιοι δὲν ἔστεργον νὰ παραδώσωσιν αὐτὸν τοῖς Λακεδαιμονίοις· ἡ δὲ ἀνεξαρτησία αὐτῶν διήρκεσε μέχρις οὗ οἱ Ἀθηναῖοι ἐγένοντο θαλασσοκράτορες, καὶ τότε κατ' ἀνάγκην ὑπέκυψαν αὐτοῖς καὶ σύμμαχοι διετέλουν ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου· διὸ καὶ κατὰ τὸ θέρος τοῦ δευτέρου ἔτους τοῦ πολέμου οἱ Λακεδαιμόνιοι μετὰ τῶν συμμάχων αὐτῶν ἐστράτευσαν ἐπὶ τὴν νῆσον ἄγοντες νῆας ἑκατὸν καὶ ὁπλίτας χιλίους ὑπὸ τὰς διαταγὰς Κνήμου τοῦ Σπαρτιάτου· οὗτοι δὲ ἀποβάντες εἰς αὐτὴν διέφθειραν τὸ πλεῖστον μέρος· ἀλλ' εὐρόντες ἀντίστασιν παρὰ τοῖς Ζακυνθίοις ἀπέπλευσαν οἴκαδε. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Θουκυδίδου, ὅστις κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους λέγει τοὺς Ζακυνθίους ἀποίκους τῶν ἐκ Πελοποννήσου Ἀχαιῶν (Θουκυδ. 6, 2, 66)· ἐξ οὗ ἐξάγεται ὅτι μοῖρά τις τῶν ἐκ τῆς Ἀχαΐας ὑπὸ τῶν Δωριέων ἐκβληθέντων Ἀχαιῶν ἀπῴκησεν εἰς Ζάκυνθον· τῷ δὲ ἐννάτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει τοῦ αὐτοῦ πολέμου οἱ Ζακύνθιοι καίπερ αὐτόνομοι, ἠναγκάσθησαν ὡς νησιῶται καὶ ἐπειδὴ οἱ Ἀθηναῖοι ἐθαλασσοκράτουν, νὰ συνακολουθήσωσιν αὐτοῖς μετὰ τῶν Κεφαλλήνων εἰς τὴν κατὰ Σικελίας ἐκστρατείαν, ἀλλὰ διετήρουν εἰσέτι τὸ ὄνομα τῆς ἐλευθερίας καὶ τὴν αὐτονομίαν αὐτῶν καὶ καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς Ἀθηναϊκῆς κυριαρχίας ἡ Ζάκυνθος ἐδημοκρατεῖτο· ἀλλ' ὅτε ἡ Σπάρτη ἐπεκράτησε τὴν δόξαν τῶν Ἀθηνῶν ἐγεννήθησαν ἐν αὐτῇ παντοειδεῖς ταραχαὶ μέχρις οὗ κατέλαβε τὴν νῆσον ἀναιμωτεὶ ὁ Ὕπατος Λαιβῖνος ἐν ὀνόματι τῆς Ῥώμης, ἀφεὶς αὐτὴν μέχρι τινὸς κατ' ὄνομα μόνον ἐλευθέραν. Μετ' οὐ πολὺ εἰ Ἀχαιοὶ ἀνεκτήσαντο αὐτήν, ὁ δὲ Τίτος Κουΐντιος ἐκ νέου κυριεύσας παρέδωκεν αὐτὴν τῇ Ῥώμῃ, ἥτις τότε κατέταξε τὴν Ζάκυνθον μετὰ τῆς Κεφαλληνίας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Ἠπείρου. Μετὰ δὲ πολλοῦ χρόνου παρέλαβεν ἡ Ἑνετία ἀφαίζουσα εἶλε τὴν Ζάκυνθον, καὶ τῷ 1350, ὡς λέγει ὁ Καρόλδης παρὰ τῷ Κορονέλλῃ, ἠγόρασεν αὐτὴν μετ' ἄλλων νήσων Ῥ[illegible]βέρτος ὁ ἡνεμὼν τοῦ Ταράντου. Τῷ 1571 ἐξεπόρθησε καὶ ἔφθειρεν αὐτὴν ὁ σατράπης Γιαβοὺς Ἀλῆ πασσᾶς, καὶ μετ' ὀλίγον ἐκυριεύθη καθ' ὁλοκληρίαν ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν μετὰ δὲ πολλὰς περιπετείας ἐτέθη μετὰ τῆς λοιπῆς Ἑπτανήσου ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας, μέχρις οὗ τῷ 1864 ἀπεδόθη ἡ Ἑπτάνησος τῇ ἑλληνικῇ κυβερνήσει. Κατὰ Πλίνιον, ἡ Ζάκυνθος ἐκαλεῖτο τὸ πάλαι Ὑρία.— Τῷ 200ῷ ἔτει πρὸ τοῦ τρωϊκοῦ πολέμου, ἔκτισεν ἀποικία Ζακυνθίων τὸ ἐν Ἰαπυγίᾳ Σάγουντον. Ἐκ τῶν ὀρέων τῆς νήσου, ὁ Πλίνιος μόνον τὸν Ἔλατον ἀναφέρει. Καθ' ἃ λέγουσιν ὁ Ἡρόδοτος, ὁ Πλίνιος, ὁ Διοσκορίδης καὶ ὁ Βιτρούβιος, ἐν Ζακύνθῳ ὑπῆρχον ἀνέκαθεν πηγαὶ πισσασφάλτου (ἴδ. Ἡροδ. δ. 4, κ. 195).

Ἡ Ζάκυνθος ἔχει, κατὰ τὰς ἀκριβεῖς τῶν νεωτέρων καταμετρήσεις, περίμετρον οὐχὶ 160 σταδίων, καθὼς ὁ Στράβων λέγει, ἀλλὰ 480 ἤτοι 12 γεωγραφικῶν μιλίων=24 ὡρῶν· ἐπίσης δὲ σφάλλεται καὶ ὁ Πλίνιος δίδων αὐτῇ περίμετρον μόνον 7 γεωγραφικῶν μιλίων, ἤτοι 36 ῥωμαϊκῶν. Μῆκος 31 1]2 μιλ. Πλάτος 17 1]4· ἀπέχει τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Ἠλείας Χελωνάτα (Τόρνεσι) 24 μίλια. Γεωγραφικὸν μῆκ. ἀπὸ τῆς πόλεως 18ο, 34' 27'. Πλ. 37ο 47' 17''· ἀπὸ τῆς δυτικῆς ἄκρας μῆκ· 18ο 17', 5'' πλ. 37ο 51' ἀπὸ τῆς βορείας ἄκρας 18ο 20, 30'', πλ. 37ο 56' 50''· ἀπὸ τῶν ΝΑ, μῆκ. 18ο 39' 10'' πλ. 37ο 42' 30''. Τὸ πλησιέστατον τῇ Πελοποννήσῳ μέρος αὐτῆς εἶναι τὸ ἀκρωτήριον Σχινάριον. Ἡ τερπνοτάτη αὕτη νῆσος δικαίως λέγεται ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν «τὸ ἄνθος τῆς Ἀνατολῆς» (Zante il fior di Levante), διότι κατὰ πάσας τὰς ὥρας τοῦ ἔτους, μηδ' αὐτοῦ τοῦ χειμῶνος ἐξαιρουμένου εἶναι τερπνὴ καὶ γελόεσσα, δι' ὃ περὶ τῆς Ζακύνθου προσφυῶς δύναται νὰ λεχθῇ ὅ,τι περὶ τῆς νήσου Καλυψοῦς ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου καὶ τοῦ Φενελῶνος. Τὰ πολυάριθμα ἀειθαλῆ φυτὰ τῆς νήσου καθωραΐζουσι τὸν χειμῶνα διὰ τῶν ποικίλων χρωματισμῶν τοῦ ἔαρος· πάντα δὲ τὰ εἴδη τῶν ὡραιοτάτων ἀνθέων θάλλουσι πρώϊμα καὶ ἀλληλοδιαδόχως καταστέφουσι τὴν νῆσον, ἡ δὲ ἀναβλάστησις προβαίνει ταχέως κατὰ τὸ ἔαρ, πάσχει ὀλίγον κατὰ τοὺς μεγάλους καύσωνας τοῦ Ἰουλίου, ἀλλ' ἅμα πεσόντων τῶν πρώτων ὄμβρων τῆς ἰσημερίας, νέον ἔαρ ἀναβλλει, καὶ νέοι χλοεροὶ τάπητες ἐπιστρώννυνται εἰς τοὺς λόφους καὶ τὰς κορυφὰς τῶν ἐν γένει χθαμαλῶν καὶ κατα-

φύτων ὀρέων· τὸ δὲ κάλλος τοῦτο τῆς φύσεως διαρκεῖ μέχρι τῶν Χριστουγεννῶν, καὶ ἐνίοτε παρατείνεται μέχρι τοῦ Ἰανουαρίου, ὥστε τὸ ἓν ἔαρ συναντᾷ τὸ ἄλλο. Ἄφθονοι δέ ἐστι μυρσίναι, πεῦκαι, κυπάρισσοι, ἐλαῖαι (ἡ ἐλαία ἐν Ζακύνθῳ εἶναι δύο εἰδῶν), πορτοκαλέαι καὶ παντοῖα ὁπωροφόρα δένδρα. Ἀμπελῶνες παράγοντες σταφυλὰς τεσσαράκοντα εἰδῶν. Κορινθιακὴ σταφίς, ἧς γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή. Κατὰ τὸν Κορονέλλην ἐπὶ Ἐνετῶν ἐνηργεῖτο ἐτησίως ἐξαγωγὴ Κορινθιακῆς σταφίδος, οἴνου καὶ ἀρίστου ἐλαίου ἀξίας πεντήκοντα χιλιάδων φλωρίων· σῖτος ὀλίγος. Γῆ ὀρεινὴ κατὰ τὸ πλεῖστον συγκειμένη ἐκ τιτάνου, γύψου, ἀργίλου καὶ ἀμμολίθου. Ἀπὸ τῶν ὑπωρειῶν τῶν ὀρέων ἅπτεται περικυκλοῦσι τὴν νῆσον ἀπὸ τῶν Β, τῶν Δ καὶ τῶν ΝΔ μέχρι τοῦ πρὸς Α καὶ πρὸς Ν αἰγιαλοῦ ἐκτείνεται εὔφορος, εὐρεῖα καὶ τερπνοτάτη πεδιὰς «Νερουλὴ» καλουμένη καὶ ἔχουσα, κατὰ τὸν Κορονέλλην, μῆκος μὲν 10 μιλίων, πλάτος δὲ 15· ἡ πεδιὰς αὕτη διήκει ἀπὸ θαλάσσης εἰς θάλασσαν· ἐκ δὲ τῶν ἀφθόνως εἰς αὐτὴν συρρεόντων ὑδάτων καθίστατο λίμνη μεγίστη μέχρι τοῦ 1573, ὅτε ἀπεξήρανεν αὐτὴν ὁ Ἐνετὸς Ἄγγελος Βαρβαρίγος. Αἱ παράγουσαι τὴν πισσάσφαλτον λίμναι ὑπάρχουσιν ἔτι καὶ νῦν παρὰ τὸ χωρίον Χέρι ἐπὶ τῶν ΝΔ τῆς νήσου, ὃ ὥρας μακρὰν τῆς πόλεως Ζακύνθου. Ἡ νῆσος περιέχει τὴν πρωτεύουσαν ὁμώνυμον πόλιν καὶ 49 χωρία, ὁ δὲ πληθυσμὸς αὐτῆς συνεπεσώθη τῷ 1864 εἰς τεσσαράκοντα περίπου χιλιάδας κατοίκων. Ἐκκλησίας ἔχει ἡ νῆσος 495, ὧν αἱ 59 ἐντὸς τῆς πόλεως καὶ αἱ λοιπαὶ εἰς τὰ χωρία. Οἱ Ζακύνθιοι εἶναι ἐν γένει εὐφυεῖς, μιμητικοί, φιλότεχνοι, λίαν εὐαίσθητοι, εὐερέθιστοι καί πως ἐπιπόλαιοι· ἔχουσι δ' ἐκ φύσεως ζωηρὰν τὴν φαντασίαν, ἀγαπῶσι περιπαθῶς τὴν ποίησιν, τὴν μουσικήν, τὴν ζωγραφικὴν καὶ τὰς τέχνας. Κυρία ἐνασχόλησις αὐτῶν εἶναι τὸ ἐμπόριον, αἱ τέχναι καὶ ἡ γεωργία, διὸ πάντες οἱ χωρικοὶ αὐτῆς εὐποροῦσιν· ἡ δὲ κηπουρικὴ προοδεύει μεγάλως. Γεωργοὶ περὶ τοὺς πεντακισχιλίους ἐξερχόμενοι τῆς νήσου κατὰ πᾶν θέρος μεταβαίνουσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα καὶ ἀνακάμπτοντες εἰς τὰς ἑστίας των φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν γεννήματα, τὸν καρπὸν τῆς ἐργασίας των. Χρυσᾶ πλέγματα, μεταξωτά, βαμβάκινα ὑφάσματα, βύρσα, σάπωνες, κ.τ.λ. Τὸ ναυτικὸν τῆς νήσου ὅτι εἶναι τοσοῦτον ἀνεπτυγμένον ὅσον τὸ τῆς Κεφαλληνίας. Νοσοκομεῖα. Ἰατρικὸς σύλλογος συστὰς τῷ 1829, πρὸς εὕρεσιν προφυλακτικῶν μέσων ἐν καιρῷ λοιμοῦ. Χρηματιστικὴ τράπεζα, κτλ.—Ὄρη τῆς νήσου εἶναι ὁ Ἔλατος, τὸ ὑψηλότατον πάντων μεμονωμένον κατὰ τὰ ΝΔ αὐτῆς. Ὁ «Σκοπὸς», 17 1|4 μιλ. ΝΑ τοῦ ὄρους Γερίου, καὶ 4 1|2 τῆς πόλεως Ζακύνθου· ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ κεῖται μοναστήριον. «Γέρι» κατὰ τὸ βόρειον· 17 1|4 μιλ. ΒΔ τοῦ Σκοποῦ καὶ 12 μιλ. ΒΔ τῆς πόλεως Ζακύνθου.— Ὄπισθεν τῶν περὶ τὴν πόλιν ὀρέων ἐκτείνεται ἡ εὐρεῖα καὶ τερπνὴ κοιλὰς τῆς Ζακύνθου, καλῶς καλλιεργημένη καὶ πλουσίως πεφυτευμένη. Ἀκρωτήρια· «Σχινάρι» τὸ βορειότατον 17 1|4 μιλ. ΒΔ τῆς πόλεως ἀπέναντι τοῦ Χελωνάτα τῆς Πελοποννήσου. «Κρύο-Νερὸ» κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευράν· 17 μιλ. ΝΑ τοῦ Σχοιναρίου καὶ 2 3|4 μιλ. πρὸς Β τῆς πόλεως. «Σκοπὸς» ἢ «Ἰσρακας» κατὰ τὸ ἀνατολικὸν 9 3|4 μιλ. ΒΔ τῆς πόλεως καὶ 13 μίλ. ΒΑ τοῦ Χερίου ἀκρωτηρίου. «Χέρι» τὸ νοτιώτατον, 9 3|4 μιλ. ΝΔ τοῦ ἀκρωτηρίου Σκοποῦ, κτλ. Κόλπον ἔχει τὸ «Χέρι», ἱκανῶς εὐρύχωρον κατὰ ΝΑ τῆς νήσου, περιέχοντα τὰ νησύδρια Πελοῦσον καὶ Μαραθονῆσι. Ὁ δὲ μόνος μικρὸς ποταμὸς τῆς νήσου ἐκδίδωσιν εἰς τὴν θάλασσαν κατὰ τὰ Ν τῆς πόλεως, ἔχων ὑφάλμυρα τὰ ὕδατα ὡς συγκοινωνοῦντα μετὰ τῶν θαλασσίων. — Πόλιν ἔχει ἡ νῆσος τὴν ὁμώνυμον Ζάκυνθον πρωτεύουσαν αὐτῆς παρὰ τὴν θάλασσαν πλησίον λιμένος ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας πόλεως, κατ' ἀριστερὰν τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Καμούρας, καὶ κατὰ τὰς ὑπωρείας σειρᾶς ἡμικυκλοειδῶν λόφων, ἀποτελούντων τὸν λιμένα· περιέχει δὲ καλὰς οἰκοδομὰς καὶ κατοίκους περὶ τοὺς εἰκοσακισχιλίους μετά τινων οἰκογενειῶν τοῦ δυτικοῦ δόγματος καὶ ὀλίγων Ἰουδαίων. Ἔχόντων τρεῖς συναγωγάς. Αἱ ἀγυιαὶ τῆς πόλεως εἶναι κανονικαὶ καὶ καθαραί· τὸ δὲ φρούριον αὐτῆς κείμενον ἐπὶ λόφου εἶναι, ὡς εἴπομεν ἐν τοῖς προηγουμένοις, ἡ ἀρχαία ἀκρόπολις «Ψωφίς»· κάτωθεν τοῦ φρουρίου, οὗ μακρὰν τῆς θαλάσσης ὑπάρχει ἀείρρους πηγὴ ὕδατος ἀρίστου, ἐξ ἧς ὑδρεύονται τά τε ἐκπλέοντα καὶ εἰσπλέοντα εἰς τὸν λιμένα πλοῖα. Τὰ ὄπισθεν τῆς πόλεως ὄρη σύγκεινται ἐξ εἴδους λευκῆς γῆς καὶ παράγουσιν ἀφθόνους ἐλαίας καὶ σταφυλάς, ὅπου δὲν κατεσκάφησαν ὑπὸ τῶν χειμάρρων. Οἱ ἐν τοῖς πέριξ κήποι εἶναι κατάφυτοι ὑπὸ πορτοκαλεῶν, λεμονεῶν καὶ ἄλλων ὁπωροφόρων δένδρων. Ὁ μὲν Πλίνιος λέγει τὴν Ζάκυνθον πόλιν μεγαλοπρεπῆ, ὁ δὲ Στράβων ἐξόλλογον. Φαίνεται δὲ ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ὠχύρωσαν καλῶς αὐτὴν διότι ἀντίστη διὰ μονῆς τῆς ἰδίας

αὐτῆς δυνάμεως κατὰ τοῦ πολιορκήσαντος αὐτὴν Ἀρχελάου. Πρὸς τὰ νότια τῆς νήσου ἐφ' ὑπωρείας παραθαλασσίου ὄρους κεῖται ἡ κωμόπολις «Χέρι», 1 3]3 μιλίων μακρὰν τοῦ ὁμωνύμου λιμένος καὶ 11 1]4 ΝΔ τῆς πόλεως Ζακύνθου. Ἐκ τῶν λιμένων αὐτῆς ὁ τῆς πόλεως εἶναι ἐπισφαλὴς ὡς παντὶ ἀνέμῳ ἀναπεπταμένος. Ὁ δὲ μέγιστος καὶ ἀσφαλέστατος αὐτῆς λιμὴν εἶναι τὸ «Βρῶμι», κατὰ τὴν Δ πλευρὰν, ἔχον κατὰ τὸ στόμιον αὐτοῦ τὸ ἐρημονήσιον Γιάμι καὶ ἕτερον μικρότατον. Οἱ λοιποὶ λιμένες τῆς νήσου εἶναι «Χέρι» πρὸς τὰ Ν, σκεπόμενος ὑπὸ τοῦ Μαραθονησίου καὶ ὀπωσοῦν ἀσφαλής. «Καταστάρι» πρὸς τὰ Α· «Λεοῦσα», ἐπίσης πρὸς τὰ Α καὶ «Νάτα», κατὰ τὴν δυτικὴν πλευράν. Ἐν γένει δ' εἰπεῖν ἡ Ζάκυνθος δὲν εἶναι εὐλίμενος. —Νησύδρια περὶ τὴν Ζάκυνθον εἶναι ὁ Ἅγιος Νικόλαος, κάτωθεν τοῦ Σχοιναρίου· τὰ «Τριάντα ἐννιὰ» (trenta-nove), μεταξὺ τοῦ λιμένος Λεούσης καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Κρυουνεροῦ, ΝΑ· «Σόσοι», σωρεία νησιδίων ἐν τῷ κόλπῳ Χερίου· Πελοῦσον κατὰ τὸ Α τοῦ κόλπου· «Γιάμι» παρὰ τὰ Δ παράλια ἀπέναντι τοῦ λιμένος Βρωμίου, καὶ τὸ «Στριβάλι» ἢ τὰ «Στροφάδια», δύο νῆσοι, ἔνθα ὑπάρχει μονὴ τοῦ Ἁγίου Βασιλείου. Αἱ νῆσοι αὗται ἦσάν ποτε πειρατῶν κρησφύγετα, καὶ ἀπέχουσι τῆς Ζακύνθου πρὸς Ν 35 ῥωμαϊκὰ μίλια κατὰ Πλίνιον (280 σταδίους ἢ 14 ὥρας), πρὸς Δ δὲ τῆς Πελοποννήσου 400 σταδίους (20 ὥρας), κατὰ Σιράδωνα· ἐκαλοῦντο δὲ τὸ πάλαι «Στροφάδες» ἢ «Πλωτάι». — Τὰ νομίσματα τῶν Ζακυνθίων φέρουσι τὸν τύπον Διός, Διονύσου, Ἀπόλλωνος, Ἡρακλέους ὡς καὶ τριποδας ἀξιολόγους τοῦ Ἀπόλλωνος· εὕρηται δ' ὡσαύτως καὶ ἐπὶ νομίσματος Ἰουλίας Δόμνας ὁ Παὼν παῖδα κρατῶν ὅστις ὑπολαμβάνεται ὑπό τινων ὁ οἰκιστὴς τῆς νήσου· ἐπὶ ἄλλου δὲ νομίσματος φαίνεται ἀφ' ἑνὸς ὁ Ἑρμῆς καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ Ἡρακλῆς. Ἐν τῇ ἀκροπόλει σώζεται λείψανον ναοῦ δωρίου ῥυθμοῦ. — Ἡ Ζάκυνθος εἶναι ἕδρα μητροπολίτου τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας.

ΖΑΛΑΚΩΣΤΑΣ, ὁ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ.

ΖΑΛΕΥΚΟΣ, Ἕλλην φιλόσοφος, γεννηθεὶς περὶ τὸ 700 π. Χ., ἐξελήφθη ὡς μαθητὴς τοῦ Πυθαγόρα, μολονότι οὗτος ἔζη μετὰ ἕνα αἰῶνα. Ἔδωκε, λέγουσι, τοῖς Ἐπιζεφυρίοις Λοκροῖς κώδηκα νόμων ἀξίων σημειώσεως διὰ τὴν σοφίαν αὐτῶν. Εἷς τῶν νόμων τούτων διέτασσε τὴν ἐξώρυξιν τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἐπὶ μοιχείᾳ καταδικαζομένου· τοῦ δὲ υἱοῦ αὐτοῦ καταδικασθέντος ἐπὶ τῷ ἐγκλήματι τούτῳ ὁ Ζάλευκος ἠθέλησεν ἵνα ἐφαρμόσῃ καὶ ἐπ' αὐτοῦ τὸν νόμον· ἀλλ' ὁ λαὸς ἠτήσατο αὐτὸν καὶ ὁ Ζάλευκος ἀρκεσθεὶς, λέγουσιν, εἰς ἐξόρυξιν τοῦ ἑνὸς ὀφθαλμοῦ, ἐξέβαλεν ἕνα τῶν ἰδικῶν του. Πολλοὶ τῶν ἱστορικῶν διημφισβήτησαν τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἀνδρός. Ὁ τε Διόδωρος ὁ Σικελιώτης καὶ ὁ Στοβαῖος διέσωσαν ἡμῖν τὸ προοίμιον τῶν νόμων τοῦ Ζαλεύκου, ἀλλ' ὁ μὲν δίδωσιν οἱονεὶ μικρὰν ἀνάλυσιν αὐτοῦ, ὁ δὲ φαίνεται διατηρήσας αὐτὸ τὸ κείμενον, ἔχον ὡς ἕπεται· «Τοὺς κατοικοῦντας τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν πάντας πεπεῖσθαι χρὴ καὶ νομίζειν θεοὺς εἶναι, καὶ ἀναβλέποντας ἐς οὐρανὸν καὶ τὸν κόσμον καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς διακόσμησιν καὶ τάξιν· οὐ γὰρ τύχης οὐδ' ἀνθρώπων εἶναι δημιουργήματα· σέβεσθαι δὲ τούτους καὶ τιμᾶν, ὡς αἰτίους ὄντας ἁπάντων ἡμῖν ἀγαθῶν τῶν κατὰ λόγον γιγνομένων· ἕκαστον οὖν ἔχειν καὶ παρασκευάζειν δεῖ τὴν αὑτοῦ ψυχὴν πάντων τῶν κακῶν καθαράν· ὡς οὐ τιμᾶται θεὸς ὑπ' ἀνθρώπου φαύλου, οὐδὲ θεραπεύεται δαπάναις οὐδὲ τραγῳδίαις τῶν ἀναλισκομένων, καθάπερ μοχθηρὸς ἄνθρωπος, ἀλλ' ἀρετῇ καὶ προαιρέσει τῶν καλῶν ἔργων καὶ δικαίων· διὸ ἕκαστον δεῖ εἰς δύναμιν ἀγαθὸν εἶναι καὶ πράξει καὶ προαιρέσει τὸν μέλλοντα ἕξεσθαι θεοφιλῆ, καὶ μὴ φοβεῖσθαι τὰς εἰς χρήματα ζημίας μᾶλλον τῶν εἰς αἰσχύνην τεινόντων· καὶ πολίτην ἀμείνονα ὀνομάζειν τὸν τὴν οὐσίαν προτίμενον μᾶλλον τοῦ καλοῦ καὶ δικαίου. ὅσοις δὲ μὴ ῥᾴδιον πρὸς ταῦτα τὴν ὁρμὴν πεπεῖσθαι, τὴν δὲ ψυχὴν ἔχουσιν εὐκίνητον πρὸς ἀδικίαν, ὧδ' ἡμῖν παρηγγέλθω πᾶσι τοῖς τούτοις πολίταις καὶ πολίτισι καὶ ξυνοίκοις, μεμνῆσθαι θεῶν ὡς ὄντων καὶ δίκας ἐπιπεμπόντων τοῖς ἀδίκοις· καὶ τίθεσθαι πρὸ ὀμμάτων τὸν καιρὸν τοῦτον, ἐν ᾧ γίνεται τὸ τέλος ἑκάστῳ τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ ζῆν· πᾶσι γὰρ ἐμπίπτει μεταμέλεια τοῖς μέλλουσι τελευτᾶν, μεμνημένοις ὧν ἠδικήκασι, καὶ ὁρμὴ τοῦ βούλεσθαι πάντα πεπραχθαι δικαίως αὐτοῖς· διὸ ἕκαστον παρ' ἑκάστην πρᾶξιν δεῖ συνοικεῖσθαι τὸν καιρὸν τοῦτον ὡς δὴ παρόντα· οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ δικαίου φροντιεῖν· ἐὰν δέ τῳ παραστῇ δαίμων κακὸς τρέπων πρὸς ἀδικίαν, διατρίβειν πρὸς ναοὺς καὶ βωμοὺς καὶ τιμένισι, φεύγοντα τὴν ἀδικίαν ὡς δέσποιναν ἀσεβεστάτην καὶ χαλεπωτάτην, ἱκετεύοντα τοὺς θεοὺς συναποτρέπειν αὐτόν· εἶναι δὲ καὶ πρὸς ἄνδρας σοφοὺς ἔχοντας ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ, ἀκουσόμενον περὶ εὐδαίμονος βίου καὶ καλῶν ἀνδρῶν τιμωρίας, ἵνα ἀπατρέπηται τῶν ἀδίκων ἔργων δεισιδαιμονῶν δαίμονας ἐλάττονας.

πάντας δὲ τιμῶν τοῖς οἱ κατοικοῦντες τὴν πόλιν καὶ τοῖς ἄλλοις νομίμοις τοῖς πατρίοις τοὺς θεούς· πάτρια δὲ εἶναι τὰ κάλλιστα· πεπεῖσθαι δὲ τοῖς νόμοις ἅπαντας καὶ τοὺς ἄρχοντας αἰδεῖσθαι καὶ ἐξίστασθαι καὶ ποιεῖν τὸ παραγγελλόμενον· ὡς μετὰ θεοὺς καὶ δαίμονας καὶ ἥρωας γονεῖς τε καὶ νόμοι καὶ ἄρχοντες σύνεγγύς εἰσι ταῖς τιμαῖς παρ' ἀνθρώποις νοῦν ἔχουσι καὶ σωθησομένοις· πόλιν δὲ φιλαιτέραν μηδεὶς ἄλλην ποιείσθω τῆς αὐτοῦ πατρίδος, ὡς θεῶν πατρῴων νεμεσώντων· ἀρχὴ γὰρ προδοσίας φύεται τοῖς τοιαῦτα βουλομένοις. ἔτι δὲ χαλεπώτερον τῆς οἰκείας γῆς στερόμενον ζῆν ἐπ' ἀλλοτρίας· οὐδὲν γάρ ἐστιν οἰκειότερον πατρίδος· μηδὲ ἐχθρὸν ἀκατάλλακτον μηδεὶς μηδένα νομιζέτω τῶν πολιτῶν, οἷς ἐφείκασιν οἱ νόμοι μετέχειν τῆς πολιτείας· ὡς ὁ τοιοῦτος οὔτε ἄρξαι δύναιτ' ἂν οὔτε δικάσαι καλῶς, τὸν θυμὸν ἔχων κυριώτερον τοῦ λογισμοῦ· μηδεὶς δὲ λεγέτω κακῶς μήτε κοινῇ τὴν πόλιν ἰδίᾳ τὸν πολίτην· ἀλλ' οἱ τῶν νόμων φύλακες ἐπιμελείσθωσαν τῶν πλημμελούντων, πρῶτον μὲν νουθετοῦντες, ἐὰν δὲ μὴ πείθωνται, ζημιοῦντες. τῶν δὲ κειμένων νόμων ἐάν τις δοκῇ μὴ καλῶς κεῖσθαι, μετατιθέναι ἐπὶ τὸ βέλτιον· μενόντων δέ, πάντας πειθαρχεῖν· ὡς ὑπ' ἀνθρώπων μὲν ἡττᾶσθαι τοὺς κειμένους νόμους οὐ καλὸν οὐδὲ συμφέρον, ὑπὸ δὲ νόμου βελτίονος ἡττώμενον κατακρατεῖσθαι καὶ καλὸν καὶ συμφέρον· τοὺς δὲ ταῦτα παραβαίνοντας χρὴ καὶ κολάζειν ὡς κατασεύοντας τῇ πόλει μεγίστων κακῶν ἀρχήν, ἀναρχίαν. ἄρχοντας δὲ μὴ εἶναι αὐθάδεις, μηδὲ πρὸς ἐπήρειαν κρίνειν, μηδὲ μενῆσθαι κρίνοντας φιλίας ἢ ἔχθρας, ἀλλὰ τοῦ δικαίου· οὕτω γὰρ ἀποδώσουσι τὰς κρίσεις δικαιοτάτας καὶ τῆς ἀρχῆς ἔσονται ἄξιοι. τοὺς μὲν οὖν δούλους προσήκει διὰ φόβου πράττειν τι τῶν δικαίων, τοὺς δ' ἐλευθέρους δι' αἰδῶ καὶ τὸ καλόν· διὸ χρὴ καὶ τοὺς ἄρχοντας εἶναι τοιούτους, ἵν' ἔχωσιν οἱ ἀρχόμενοι τοὺς ἀξίους αἰσχύνης. ἐὰν δέ τις βούληται τῶν κειμένων νόμων κινεῖν ἢ ἄλλον εἰσφέρειν νόμον, εἰς βρόχον εἶρας τὸν τράχηλον λεγέτω τοῖς πολίταις περὶ αὐτοῦ καὶ ἐὰν μὲν διαψηφιζομένων δόξῃ λελύσθαι τὸν νόμον ἢ ὑπάρχειν τὸν εἰσφερόμενον, καὶ αὐτὸν ἀθ�ῶον εἶναι· ἐὰν δὲ ὁ προϋπάρχων μᾶλλον δοκῇ καλῶς ἔχειν ἢ ὁ εἰσφερόμενος ἢ ἄδικος, τεθνάναι τὸν κινοῦντα ἢ εἰσφέροντα νόμον, ἐπισπασθέντος τοῦ βρόχου.

ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ (Γεώργιος), μουσουργὸς ξλλην ποιητής, γεννηθεὶς ἐν Συβίκῳ, πολίχνῃ τῆς Ἠπείρου κατ' ἀπρίλιον τοῦ 1805 καὶ οὐχὶ τῷ 1808, ὡς ἐσημειώθη κατὰ λάθος ἐπὶ τῆς ἐπιτυμβίου αὐτοῦ πλακὸς, ἐκ πατρὸς Χριστοδούλου καὶ μητρὸς Αἰκατερίνης, ἀποθανὼν τῇ 3 σεπτεμβρίου 1858 ἐν Ἀθήναις. Ὀλίγα ἔτη μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Γεωργίου ὁ Χριστόδουλος Ζαλοκώστας πατὴρ ἤδη πέντε τέκνων, ὧν τὰ δύο θήλεα, ὑπέπεσεν εἰς τὴν δυσμένειαν Ἀλῆ πασσᾶ τοῦ Τεπελενλῆ, διότι ἐπιστρέφων ποτὲ ἐκ τινος τῶν εἰς Ἰταλίαν πλόων αὐτοῦ καὶ φέρων πλούσια ἐμπορεύματα ἠρνήθη ν' ἀποτίσῃ τὸν ὑπὸ τοῦ Ἀλῆ ἀπαιτούμενον ὑπέρογκον φόρον, φυλακισθεὶς δ' ἐν Ἰωαννίνοις μόλις ἠλευθερώθη διὰ τῶν ἐπιμόνων παρακλήσεων τῶν ἰατρῶν τοῦ πασσᾶ Μουχτὰρ καὶ Βελῆ καὶ ἐξελθὼν τῆς εἱρκτῆς ἠναγκάσθη νὰ δωρήσῃ τῷ Σατράπῃ τὸ μέγιστον τῆς περιουσίας αὐτοῦ ἵνα διαφύγῃ τὸν θάνατον. Μετὰ δὲ ταῦτα παραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ τὰ δύο πρεσβύτερα τῶν τέκνων, τὸν Δημήτριον καὶ τὸν Γεώργιον ἄγοντα τὸ ἔννατον τῆς ἡλικίας, μετέβη εἰς Διβοῦρνον τῆς Ἰταλίας τῷ 1814 καὶ ἐγκατέστη ἐμπορευόμενος καὶ ἐκπαιδεύων τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐν τοῖς λυκείοις τῆς Ἰταλίας. Παῖς ἔτι ὁ Γεώργιος καὶ μόλις ἐκμαθὼν τὴν ἰταλικὴν εἶχε πολλὴν τὴν εὐφυΐαν καὶ τὴν ζωηρότητα τῆς φαντασίας καὶ ἠσθάνετο μεγάλην κλίσιν πρὸς τὴν ζωγραφικὴν, τὴν σιωπηλὴν ταύτην ἀδελφὴν τῆς ποιήσεως. Περατώσας δὲ τὴν σειρὰν τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ δικαίου, ἐνῷ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐσπούδαζε τὴν ἰατρικήν. Ἐκκαιδεκαέτης ὁ Γεώργιος ἤκουσε τὴν σάλπιγγα τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πολέμου τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπόθει νὰ δράμῃ εἰς βοήθειαν τῆς πατρίδος. Τὸν δὲ πόθον τοῦτον τοῦ υἱοῦ βλέπων ὀσημέραι ζωηρότερον ἀναδεικνύμενον ὁ Χριστόδουλος Ζαλοκώστας ἀπεφάσισε τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα κάθοδον. Ὅθεν ἐπιβὰς μετὰ τῶν δύο υἱῶν καὶ ἄλλων ὁμογενῶν καὶ φιλελλήνων τοῦ πλοίου ὅπερ ἐμίσθωσεν ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος ἵνα μεταβῇ εἰς Ἑλλάδα φέρων ὅπλα καὶ πολεμεφόδια, ἀφίκετο εἰς Μεσολόγγιον τῇ 20 ἰουλίου τοῦ 1821 ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Καλαβρύτων καὶ τοῦ Σ.ρράκου ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν. Ἅμα δ' εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφικόμενος ἐφρόντισε πρῶτον περὶ ἀνευρέσεως τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ ἣν ἐπανεῦρεν ἐν Πύργῳ τῆς Ἠλείας μεθ' ἑπταετῆ χωρισμόν. Ἀλλὰ μόλις ἑνὸς ἔτους παρελθόντος, μετὰ τὴν αὐτοῦ ἀφιξίν του, τῷ 1822, ὁ ἡμέτερος ποιητὴς ἀπώλεσεν αὐθημερὸν τοὺς γηραιοὺς αὐτοῦ γονεῖς. Καταχθεὶς δὲ ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ γενναίου καὶ φιλοπάτριδος ὁπλαρχηγοῦ τῆς

Ἡλείας Ἀναγνώστου Παπασταθοπούλου παρ' οὗ μεγάλως ἠγαπήθη τὸ μειράκιον καὶ παρευρέθη εἰς ἁπάσας τὰς πολιορκίας τοῦ Μεσολογγίου, μετέσχε τῆς ἐξόδου, τῶν διαφόρων ἐκστρατειῶν ἐπὶ τῆς Παλαιᾶς Πάτρας, τῶν μαχῶν αἵτινες συνεκροτήθησαν εἰς Ἀλωνίσταινα, Μαγούλιανα, Ἰσσάρη, καὶ τῶν πλείστων κατὰ τοῦ Ἰβραὴμ πασσᾶ μαχῶν. Ἐνῷ δὲ ὁ νεανίας ἠγωνίζετο ὑπὲρ τοῦ μεγάλου τῆς πατρίδος ἀγῶνος, νέα συμφορὰ ἔπληξεν αὐτόν, ἀποθανόντος τῷ 1822 τοῦ πρεσβυτέρου αὐτοῦ ἀδελφοῦ Δημητρίου· μόνος δὲ προστάτης τῶν ἐπιζώντων ἀδελφῶν ὑπολειπόμενος θὰ ἠναγκάζετο ν' ἀποχωρήσῃ τοῦ πεδίου τοῦ Ἄρεως, ὅπως κηδεμονεύσῃ αὐτοὺς εἰ μὴ μετεκαλεῖτο τὰς ἀδελφὰς καὶ τὸν μικρὸν αὐτοῦ ἀδελφὸν θεία τις ἐν Ἠπείρῳ διαμένουσα. Καὶ τὰς μὲν ἀδελφὰς Ἑλένην καὶ Μαρίαν ἀποκατέστησεν, ὁ δὲ μικρότερος ἀδελφὸς Σπυρίδων ἀνδρωθεὶς κατετάχθη εἰς τὸν ἑλληνικὸν στρατὸν καὶ προβιβασθεὶς μέχρι τοῦ βαθμοῦ ἀνθυπασπιστοῦ ἀπεδίωσεν ὀλίγα ἔτη πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ ποιητοῦ. Δεινῶς ταλαιπωρηθεὶς ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος ὁ Γεώργιος ἔμενε καὶ μετὰ τὸ πέρας αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ συνταγματάρχου Παπασταθοπούλου ὅστις γενόμενος τῷ 1829 γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν στρατευμάτων τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος ὥρισεν αὐτὸν γραμματέα τοῦ ἐπιθεωρητηρίου· διετέλεσε δὲ παρ' αὐτῷ ὡς τοιοῦτος μέχρι τῆς 1 ἀπριλίου 1832. Ἔδειξε δὲ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς γραμματείας αὐτοῦ ζῆλον, προθυμίαν καὶ ἱκανότητα, πίστιν τῇ πατρίδι καὶ εὐπείθειαν τοῖς προϊσταμένοις, ἀρίστην δὲ καὶ ἀνεπίληπτον διαγωγὴν ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ, ὡς μαρτυροῦσι τὰ δοθέντα αὐτῷ ἀποδεικτικὰ ὑπὸ τοῦ ὁπλαρχηγοῦ Ἀναγνώστου Δ. Παπασταθοπούλου. Ἐν μέσῳ δὲ τοῦ κρότου τοῦ τηλεβόλου τῶν μαχῶν ἐνθουσιῶν ὁ νέος ποιητὴς ἐπεκαλεῖτο ἐνίοτε τὴν Μοῦσαν καὶ τὰ πρῶτα προϊόντα τῆς φαντασίας αὐτοῦ ἀνεγίνωσκε συνεχῶς τῷ ὁπλαρχηγῷ. Πρῶτον σπουδαῖον βῆμα εἰς τὸ ποιητικὸν στάδιον εἶναι τὸ ἐν τῇ συλλογῇ τῶν «Ἀπάντων» ἐκδοθὲν «ἡ μάχη τοῦ Σοβολάκου», ποίημα ἔχον τι τὸ ἀρχαϊκὸν καὶ ἀρχαϊκόν, καθὼς σημειοῖ ὁ Γεώργιος Παράσχος ἐν τῇ 291 σελίδι τῶν «Ἀπάντων». Εἶναι δὲ περιγραφὴ νίκης τινὸς ἣν ἦρατο ὁ Καραϊσκάκης ἐν Σοβολάκῳ τῷ 1823, ἔνθα ἠγωνίσθη καὶ ὁ ποιητής. Οὕτως ἡ ποίησις τοῦ Ζαλοκώστα ἀφ' ἑνὸς μὲν γεννηθεῖσα ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν μαχῶν καὶ ὁσφραθεῖσα τοσάκις τὴν πυρίτιδα, ἀφ' ἑτέρου δὲ βαπτισθεῖσα εἰς τὰ ἓν τοσούτων θανάτων προσφιλῶν γονέων καὶ τέκνων καὶ ἀδελφῶν δάκρυα ἀποπνέει ὑψηλὸν μεγαλεῖον, θερμὴν φιλοπατρίαν καὶ ἄφατον μελαγχολίαν. Τὰ πλεῖστα τῶν ποιημάτων τοῦ Ζαλοκώστα πηγάζουσιν ἐξ ἀναμνήσεων τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἑλληνικοῦ ἀγῶνος, καὶ περιστρέφονται πρὸ πάντων περὶ τὸ περιώνυμον Μεσολόγγιον.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἀγῶνος καὶ τὴν ἔλευσιν τῆς βασιλείας προσελήφθη οἰκονομικὸς ὑπάλληλος εἰς τὸ ἐν Πόρῳ Ναυτικὸν Διευθυντήριον, ἔνθα ὑπηρέτησε δύο ἔτη ἀπὸ τοῦ 1834. Τῇ δὲ 10 ἀπριλίου 1836 διορισθεὶς καταλυματίας δευτέρας τάξεως μετετέθη εἰς τὴν τότε πρωτεύουσαν τοῦ Κράτους πόλιν τοῦ Ναυπλίου, ἔνθα διαμένων προεβιβάσθη καταλυματίας πρώτης τάξεως παρὰ τῷ ὁπλοστασίῳ, τῇ 18 σεπτεμβρίου 1839. Μικρὸν δὲ μετὰ ταῦτα ἀνεμίγη εἰς συνωμοσίαν τινὰ κατὰ τῶν βαυαρικῶν στρατευμάτων καὶ ὑπὲρ τοῦ συντάγματος, ἥτις ἀνακαλυφθεῖσα ἀπέτυχε, καὶ τότε συνέθετο ποίημα «εἰς τὴν ΚΕ' μαρτίου», σύμφωνον ταῖς περιστάσεσι, ὅπερ τυπωθὲν ἐν ἰδιαιτέρῳ φυλλαδίῳ δὲν εὑρίσκεται εἰς τὰ «Ἅπαντα», καὶ κατέστη τοσοῦτῳ σπάνιον, ὥστε οὐδ' αὐτὸς ὁ ποιήσας εἶχεν ἀντίτυπον αὐτοῦ. Ὀλίγον δὲ χρόνον πρὸ τῆς στάσεως ταύτης, τῇ 9 ἰουλίου 1840, ὁ Γεώργιος Ζαλοκώστας ἐνυμφεύθη τὴν Αἰκατερίνην, θυγατέρα τοῦ συρρακιώτου ἐμπόρου Νικολάου Παπανικόλα, στενοῦ φίλου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ὁ δαίμων τοῦ θανάτου σκληρῶς ἐτραυμάτισε τὸν Γεώργιον ἐν τῷ πατρικῷ φιλτρῳ. Τῷ 1842 κατὰ μαΐου ἀπώλεσε τὸ πρῶτον αὐτοῦ θυγάτριον, τὴν Βικτωρίαν, γεννηθεῖσαν τῇ 3 μαΐου 1841, μετὰ δύο δὲ μῆνας ἔτη ἀπέθανε καὶ ἕτερον αὐτοῦ τέκνον, ὁ Νικόλαος, γεννηθὲν τῷ 1843 καὶ μόλις ἐπὶ δέκα μῆνας ἰδὸν τὸ φῶς τοῦ ἡλίου· μετὰ δύο ἔτη ἠκολούθησεν αὐτὸ εἰς τὸν τάφον καὶ ἄλλο, ὀνόματι Σπυρίδων, ἀλλὰ μεθ' ὅλους τοὺς θανάτους τούτους ἐπιφυλάσσετο εἰσέτι τῷ ἀτυχεῖ ζεύγει καὶ ἡ τελευταία βανὶς τοῦ ποτηρίου τῆς πικρίας, ὅπερ δὲν ἐκένωσε μέχρι πυθμένος, διὸ λέγει αὐτὸς ὁ ποιητής

Τὸ ποτήρι τῆς μοίρας γεμάτο
δοκιμάσαμε κ' εἴπαμε· φτάνει.
Φοβερὴ τῶν ἐλπίδων μας πλάνη·
ἦτον κι' ἄλλο φαρμάκι στὸν πάτο.

Ἓν ἔτι ἄλθος ἔθαλλεν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ποιητοῦ, μετὰ τὸν θάνατον τῶν τριῶν τέκνων, ἓν ἄῤῥεν τέκνον φέρον τὸ ὄνομα τοῦ πάππου, Λρῆστος, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐξῃρέθη ὁ θάνατος καὶ ὁ πατὴρ ἔχυσεν ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτοῦ μετὰ τῶν δα-

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκη Αριστοτελείου (Ν.Π.Δ.)

κρύων του τὸ περιπαθὲς ἐκεῖνο ἀριστούργημα, ὅπερ ἄρχεται διὰ τῆς ἑξῆς στροφῆς

Ἤτον νύχτα εἰς τὴ στέγη ἐβογγοῦσε
ὁ βορειᾶς, καὶ ψιλὸ ἔπεφτε χιόνι.
Τί μεγάλο κακὸ νὰ ἐμηνοῦσε
ὁ βορειᾶς ποῦ τ' ἀρνάκια παγόνει;

Τέσσαρα ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Χρήστου δύο τέκνα ἔπαιζον ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ποιητοῦ, ὁ Εὐάγγελος καὶ ὁ Σπυρίδων. Τὴν ἐπὶ τοῖς τέκνοις τούτοις χαρὰν ζωγραφεῖ ὁ Ζαλοκώστας ἐν τῇ «μητρικῇ στοργῇ», ἐν ᾗ ἀπευθύνεται τῇ συζύγῳ αὐτοῦ. Ὥραι ἱλαρότητος διεδέξαντο τότε τὰς πρὶν ἀφίλους τῆς συμφορᾶς ἡμέρας, καὶ ὁ Ζαλοκώστας συνέταξε κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον τὰ κάλλιστα τῶν ποιημάτων. Ἀλλ' ὡς ὁ ποιητὴς λέγει ἐν τῷ ποιήματι τοῦ Φώτου καὶ τῆς Φρόσως

Τῆς εὐτυχίας τὸ νειρο σὰν ἀστραπὴ διαβαίνει,
κι' ἀφίνει μιὰ πικρὴ βαφὴ στὰ πονεμένα στήθια,
ὅλα φαντάσματα στὴ γῆ, ἕνα καὶ μόνο μένει
ἕνα δὲν εἶναι φάντασμα τῆς συμφορᾶς ἡ ἀλή-
[θεια.

Ὁ Σπυρίδων ἀπίθανε διετὴς κατ' αὔγουστον τοῦ 1852 καὶ ὁ Εὐάγγελος κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1853. Ἀλλ' ἐν τῇ κάλπῃ τῆς εἱμαρμένης εὑρίσκετο ἔτι μία καὶ ἡ ὑστάτη μέλαινα κατὰ τοῦ Ζαλοκώστα ψῆφος. Ὁ προσφιλὴς αὐτῷ Ἰωάννης ἀπίθανε τῷ 1858 ἐν ἡλικίᾳ τεσσάρων καὶ δέκα μηνῶν. Τοιαῦται αἱ κεραυνώσασαι τὸν οἶκον τοῦ ποιητοῦ συμφοραὶ καὶ ἐπιχύσασαι σκιὸν μελαγχολίας εἰς τὰ ποιήματα αὐτοῦ.

Ὡς εἴδομεν ἐν τοῖς προηγουμένοις, ὁ Ζαλοκώστας ἔμενεν ἔτι ἐν Ναυπλίῳ, ὡς καταλυματίας παρὰ τῷ ὁπλοστασίῳ, ὅτε τῇ 3 σεπτεμβρίου 1843 ἐγένετο ἡ συνταγματικὴ μεταπολίτευσις. Μεταβὰς καὶ ὁ Ζαλοκώσας εἰς Ἀθήνας, ἵνα συνέλθωσι κατὰ νοέμβριον τοῦ 1843 οἱ πρόκριτοι τοῦ ἔθνους, παρέστη ἐν ἡμέρᾳ τινὶ τοῦ ἰανουαρίου, 1844, ἐν τῇ συνελεύσει, ὅτε ἐψηφίσθη τὸ περιβόητον περὶ αὐτοχθονισμοῦ καὶ ἑτεροχθονισμοῦ ψήφισμα καὶ μύχιον αἰσθανθεὶς ἄλγος ἐκ τῆς τοιαύτης διακρίσεως μεταξὺ ἀδελφῶν, ἐξέχυσεν αὐτὸ διὰ τοῦ ποιήματος τῶν «Σκιῶν τοῦ Φαλήρου». Ὀλίγον δὲ μετὰ τὸ ψήφισμα τοῦτο χρόνον τῇ 11 ὀκτωβρίου 1844, ὁ Ζαλοκώστας ἐχαρακτηρίσθη ὡς ἐπικαταλοματίας πρώτης τάξεως, καὶ ὁ προβιβασμὸς οὗτος ἐπραγματοποιήθη τῇ 25 ἰανουαρίου 1845. Τέλος μετὰ τρία περίπου ἔτη, τῇ 20 δεκεμβρίου 1847, μετίβη μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ εἰς Ἀθήνας μεταταθεὶς αὐτόθι. Κατὰ δὲ τοὺς πρώτους μῆνας τῆς εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἀφίξεώς του ἐξέδωκεν ἐν μικρῷ φυλλαδίῳ «τὴ Χάνι τῆς Γραβιᾶς», ὅπερ ἐποίησε διαμένων ἐν Ναυπλίῳ. Τὰ δὲ πρῶτα ταῦτα δοκίμια τοῦ ποιητοῦ μετὰ πολλῆς συμπαθείας ἀπεδέξαντο οἱ λόγιοι, καὶ ὁ Ζαλοκώστας ταχὺ ἐκτήσατο φήμην καὶ φίλους παροτρύνοντας αὐτὸν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν Μουσῶν. Ἔτι δὲ μᾶλλον ηὔξησεν ἡ φήμη αὐτοῦ, ὅτε ἐξέδωκε τῷ 1850 ἐν τῇ ἐπιφυλλίδι τῆς ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Παράσχου ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «ὁ Ἀστὴρ» τὸν «Βότσαρην», ἔργον πολλοῦ λόγου ἄξιον, καὶ ὡς ἐν τοῖς «Ἅπασι» φέρεται, τὸ ἀριστούργημα τοῦ ποιητοῦ. Τὸν Βότσαρην ἐπηκολούθησεν ἡ κατὰ τὸν δεκέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους 1850 ἔκδοσις εἰς τὸ πεζὸν τοῦ «Ψαλμῳδοῦ τοῦ Σουλίου», γλαφυρᾶς μεταφράσεως τοῦ ἰταλικοῦ πρωτοτύπου τοῦ Ἐδουάρδου Φούσκου, ὅπερ καὶ συνεξεδόθη μετὰ τῆς μεταφράσεως. Συγχρόνως δὲ σχεδὸν μετὰ τῆς ἐκδόσεως ταύτης ἐτυπώθησαν τὰ ποιήματα τοῦ Ἰταλοῦ Μάρκου Ἀντωνίου Κανίνη τὰ ἐπιγραφόμενα Fantasia, τούτων δέ τινα μετέφρασε λίαν εὐδοκίμως καὶ γλαφυρῶς ὁ Ζαλοκώστας μετὰ τῶν ἑξῆς ἐπιγραφῶν· «ὁ θάνατος τοῦ Ἰταλοῦ στρατιώτου», «οἱ ἀδελφοὶ Βανδιέραι καὶ ἡ μήτηρ των», «ὁ ἀποχαιρετισμὸς τοῦ πρόσφυγος»· μετέφρασε δ' ἐκ τῶν τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ καὶ τὴν «ἐπιθάνατον ᾠδὴν πρὸς τὴν Αἰμιλίαν Παράσχου», θανοῦσαν κατὰ τὸ ἄνθος τῆς νεότητος τῇ 11 ἰανουαρίου 1850, ἐνῷ ἤδη καὶ διὰ πρωτοτύπου ἐλεγείου πρὸς αὐτὴν ἔκλαιε τὴν συμφορὰν τοῦ φίλου ποιητοῦ καὶ θρηνῶν τὴν ἀδελφὴν ἐκείνου ἀνεπόλει τὰ ἴδια τέκνα. Κατὰ δὲ τὸν μάρτιον τοῦ 1851 ὁ Ζαλοκώστας ἐξέδωκε ποιημάτιον εἰς δημοτικὴν γλῶσσαν γεγραμμένον καὶ ἀπομιμούμενον τὰ ᾄσματα τοῦ λαοῦ κατά τε τὸ μέτρον καὶ τὴν χάριν καὶ τὴν ἀφέλειαν, ἐπιγραφόμενον δὲ ἡ «Κόρη τοῦ Γερομούρτου». Τὸ ποιημάτιον τοῦτο ἔπεμψεν ὁ ποιητὴς πρὸς τοὺς συντάκτας τῆς Πανδώρας ὡς δημοτικὸν ᾆσμα ἀνωνύμως, θέλων νὰ παίξῃ ὀλίγον καὶ νὰ ἀκούσῃ τὰς κρίσεις ὀπίσω τοῦ παραπετάσματος. Τὸ ποίημα ἐτυπώθη ἐν τῷ ΚΔ' φυλλαδίῳ τῆς Πανδώρας μετὰ τῆς ἑξῆς περὶ τῆς ἀξίας αὐτοῦ σημειώσεως. «Ἡ ἐπιπνέουσα ποίησις, ἡ γοργότης τῆς κινήσεως, ἡ ἁρμονία τῆς στιχουργίας, ἡ χάρις τῆς γλώσσης, ἧς οἱ διαλεκτικοὶ χρωματισμοὶ οὐδὲν ἔχουσι χυδαῖον καὶ ἀγενές, τῆς ἐκφράσεως τὸ νευρῶδες ἀναδεικνύουσι τὴν ὡραίαν ταύτην σύνθεσιν τοῦ λαοῦ, ἥτις ἔχει προσέτι τὸ σπάνιον εἰς τὰ λοιπὰ δημοτικὰ ᾄσματα πλεονέκτημα ὅτι περιεσώθη πλήρης. Ἀλλ' αὐτοὶ οὗτοι οἱ συντάκται ἐν τῷ ΚΣΤ' φυλλαδίῳ ὡμολόγουν ὅτι ἠπατήθησαν καὶ συνέχαιρον τῷ Ζαλοκώστα ἐπὶ τῇ ἐπιτυχεῖ ἐ-

πομιμήσει τῶν αὐτοφυῶν ἀνθέων τοῦ ἑλληνικοῦ Παρνασσοῦ.

Κατὰ τὸν μῆνα μάρτιον τοῦ 1851 ἐστέφετο ἡ μοῦσα τοῦ ποιητοῦ ἐν τῷ ποιητικῷ διαγωνισμῷ τοῦ χίου Ἀμβροσίου Ῥάλλη, ἔνθα ἐβραβεύθη τὸ «Μεσολόγγιον». (Ἴδε τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐν Πανδώρᾳ, τόμ. 2, σελ. 702), ποίημα μεταφρασθὲν μετὰ τῆς «Τελευταίας νυκτὸς», γαλλιστὶ εἰς πεζὸν λόγον ὑπὸ τοῦ Charles Schaub καὶ ἐκδοθὲν ἐν τόμῳ τυπωθέντι μὲν ἐν Γενεύῃ τῆς Ἑλβετίας, τῷ 1864, ἐπιγραφομένῳ δὲ Poèmes Grecs modernes traduits par Charles Schaub. Ἀλλ' ἡ δάφνη τοῦ «Μεσολογγίου» ὑπῆρξε πικρὰ τῷ ποιητῇ, διότι ὁ βασιλεὺς Ὄθων παρετήρησεν αὐτῷ ὅτι ἡ περὶ τὴν ποίησιν ἐνασχόλησις παραβλάπτει τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν. Ὀλίγους μῆνας μετὰ τὸν ποιητικὸν διαγωνισμὸν, ἐσπέραν τινὰ τοῦ Ἰανουαρίου (1851) ἐθαυμάζετο ὑπὸ πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου ἐν Ἀθήναις ὁ περιώνυμος Ἰταλὸς αὐτοσχεδιαστὴς Ἰωσὴφ Ῥεγάλδης, οὗ πολλὰ τῶν ἀνθέων μετεφύτευσεν ὁ Ζαλοκώστας εἰς τὸν ἀνθῶνα τοῦ ἑλληνικοῦ Παρνασσοῦ μεταφράσας τὰ ποιήματια «Θεὸς καὶ Ἔρως», οἱ «Γραφαὶ», τὸ «Ὄνειρον τοῦ ποιητοῦ», «Ἀδὰμ καὶ Εὔα». Τούτων δὲ ἄλλα μὲν μετέφρασε καὶ ἐξέδωκεν ὁ Ζαλοκώστας ἀμέσως τῷ 1851, ἄλλα δὲ τῷ 1852, ὅτε καὶ δεύτερον διαβὰς, ἐξ Ἀθηνῶν ὁ Ῥεγάλδης ἔδωκε παράστασιν νυκτερινῆς αὐτοσχεδιάσεως. Μετὰ δὲ ταῦτα, τῷ 1854, ἐξέδωκε διὰ τῆς Εὐτέρπης (τόμ. 7, σελ. 208) μετάφρασιν μικροῦ μέρους τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἀνατολὴν περιηγήσεων τοῦ Ῥεγάλδη.

Τῇ δὲ 25 μαρτίου 1852, τελουμένου τὸ δεύτερον τοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ, ὁ Ζαλοκώστας ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὸ «Στόμιον τῆς Πρεβέζης», ὅπερ οἱ ἀγωνοθέται δὲν ἔκριναν ἄξιον βραβεύσεως κατηγορήσαντες αὐτοῦ γραμματικά τινα λάθη. Ἀλλὰ τὸν στέφανον οὗ ἕνεκα τούτων ἐστερήθη παρὰ τῶν κριτῶν ἀντιπαρέστησαν οἱ εἰλικρινεῖς ἔπαινοι τοῦ Ἀλεξάνδρου Ῥαγκαβῆ, ἐν βιβλιοκρισίᾳ δημοσιευθείσῃ διὰ τῆς «Πανδώρας» (τόμ. Γ' σελ. 119). Ἐν τῇ βιβλιοκρισίᾳ ταύτῃ ὁ Ῥαγκαβῆς λέγει σὺν ἄλλοις τὰ ἑξῆς· «Ἡ ποίησις τοῦ Ζαλοκώστα ἐλέγχει ὅτι τρεῖς αὐτὸς ἔλαβε διδασκάλους, τὴν φύσιν, τὸν Αἰσχύλον, τὸν Δάντην, ὧν ἕκαστος ἀρκεῖ ὅπως ἀναδείξῃ ποιητὴν μέγαν τὸν μαθητήν του». Κατ' ἀπρίλιον τοῦ 1852 ἐξέδωκεν ὁ Ζαλοκώστας ἐν τῇ «Μνημοσύνῃ» περιοδικῷ τεύχει, οὗ ἦτον εἷς τῶν συνεργατῶν, τὸ «Συναπάντημα», ἓν τῶν ἀρτιτέρων αὐτοῦ λυρικῶν ποιημάτων, ἐν ᾧ θαυμάζεται ἐξῆς ἡ στροφὴ,

Μεγάλο θαῦμα ὁ θάνατος μὲ τὴ ζωὴ νὰ σμίγῃ,
ὁ θάνατος νικάει
Τὴ διώχν' ἡ λύπη τὴ χαρὰ, τόσο ἡ χαρὰ εἶ-
[ναι λίγη.
Γι' αὐτὸ σωπαίνουν τὰ βιολιὰ ὅταν νεκρὸς περ-
[νάῃ.

Ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ποιημάτων τούτων, ὁ Ζαλοκώστας διωρίσθη ἐν τῷ γραφείῳ τῆς χωροφυλακῆς, ἔνθα μέχρι τέλους τοῦ βίου αὐτοῦ διετέλει ἐργαζόμενος.

Τῇ 25 μαρτίου τοῦ 1853, τελουμένου τοῦ ποιητικοῦ ἀγῶνος τὸ τρίτον, πρωταγωνιστοῦσι δύο ποιήματα «Κορίννα καὶ Πίνδαρος», καὶ «Ἀρματωλοὶ καὶ Κλέπται», ἐξ ὧν βραβεύεται τὸ δεύτερον, ἔργον τοῦ ἡμετέρου ποιητοῦ, ὅστις ὅμως ἀπολέσας πρὸ μηνὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Εὐάγγελον δὲν ἦτο παρὼν ἵνα λάβῃ τὸ γέρας καὶ προσέθεσε τὴν δάφνην τῆς Μούσης ἐπὶ τῆς κυπαρίσσου τοῦ μνήματος. Ἐν τοῖς «Ἀρματωλοῖς καὶ Κλέπταις» θαυμάζεται ἡ βαθεῖα γνῶσις τοῦ βίου τῶν ἁρματωλῶν καὶ κλεπτῶν, ἡ ποιητικὴ ἔμπνευσις, ἡ πλοκὴ καὶ τὰ καταλλήλως παρενειρόμενα ἐπεισόδια. Μετεφράσθησαν δὲ οἱ «Ἁρματωλοὶ καὶ Κλέπται» εἰς τὸ πεζὸν ἰταλιστὶ ὑπὸ τοῦ διασήμου τῆς φιλολογίας καθηγητοῦ Δομινίκου Καπελλίνη. Ἐνῷ δὲ τοιαῦτα ἐποίει ποιήματα ὁ Ζαλοκώστας κατεγίνετο καὶ εἰς ἄλλα ἔργα, καὶ κατὰ μῆνα τοῦ 1853 ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τῆς «Εὐτέρπης» περιοδικοῦ συγγράμματος ἐκδιδομένου ἐν Ἀθήναις ἀπὸ τοῦ 1848. Ἐδημοσίευσε δ' ἐν τῷ περιοδικῷ τούτῳ διάφορα πρωτότυπα ἔργα καὶ μυθιστοριῶν μεταφράσεις, ἐν αἷς ἐκτήσατο φήμην δεινοῦ μεταφραστοῦ ἀφ' ὅτου μετέφρασε δύο τῶν ἀρίστων ἔργων τοῦ Βοϋλβερ, τὸν «Ῥιένζην» καὶ τὰς «Τελευταίας ἡμέρας τῆς Πομπηΐας», ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἐδημοσιεύθη ἐν παραρτήματι διὰ τῆς Πανδώρας (1850), τὸ δὲ δεύτερον διὰ τῆς Μνημοσύνης (1852). Ἐκτὸς δὲ τούτων μετέφραζεν ἄρθρα στρατιωτικὰ καὶ διηγήματα ἐν τῷ περιοδικῷ ὁ «Στρατιωτικὸς Ἀπόμαχος», ἐν ᾧ ἐδημοσίευσεν ὡς παράρτημα τὴν μετάφρασιν μέρους τοῦ «Ἐρυθροίκου Ἱππότου», διακοπεῖσαν ὑπὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Ἐκ τῶν λοιπῶν ἔργων τοῦ ποιητοῦ σημειοῦμεν τὰς «Ὥρας σχολῆς», τυχούσας τῶν πρωτείων ἐν τῷ ποιητικῷ ἀγῶνι τοῦ 1854, καὶ περιεχούσας ὡς κύριον ποίημα τὸν «Φῶτον καὶ τὴν Φρόσυνη», τὰ ποιήματα «εἰς τὴν ἀποδημοῦσαν ψυχήν του», εἰς τὸ «Φεγγάρι», τὴν «Ἀναχώρησιν τῆς Φίλης», εἰς τὸ Φίλημα, «τὸ Σιγάρο», τὸν «Φιλάργυρον», τὸν

«Μαγνητισμόν», τὸ «Ὡρολόγι μου», τὴν «Πόλκα στὸν ἀέρα», τὴν «Πέρδικα», τὸν «Ποιητήν», τὸ «Σπαθὶ καὶ τὴν Κορώνα», τὴν «Ἀδικον πάλην», τοὺς «Χριστομάχους τῆς Δύσεως», τὰ «Δάκρυα», τὴν «Τελευταίαν νύκτα» (ἥτις μετεφράσθη Ἰταλιστὶ ὑπὸ τοῦ Adolfo Gemma καὶ ἐξεδόθη διὰ τῆς Rivista Europea, καὶ ἐν ἰδιαιτέρῳ φυλλαδίῳ, 1872). Τὰ «Δάκρυα» καὶ τὴν «Τελευταίαν νύκτα» (τοῦ Μεσολογγίου) ἔπεμψεν ὁ ποιητὴς ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἀναμνήσεις» εἰς τὸν ποιητικὸν ἀγῶνα τοῦ 1855, ἀλλ' ἰδὼν ἄλλους προτιμηθέντας καὶ χαλεπαίνων ἐπὶ ἀδικίᾳ ἔγραψε διατριβὴν ἐν τῇ «Εὐτέρπῃ» ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἓν μάθημα εἰς τοὺς διδασκάλους μου», ἥτις ἐγένετο ἀφορμὴ φιλολογικῆς διαμάχης μετὰ τοῦ βραβευθέντος ποιητοῦ Θ. Ὀρφανίδου. Εἶναι δὲ αἱ «Ἀναμνήσεις» τὸ ὕστατον ἔργον ὅπερ ἔπεμψεν ὁ Ζαλοκώστας εἰς τὸν ποιητικὸν ἀγῶνα, ἀφ' οὗ ἀπεχώρησε δὶς μὲν ἐπαινεθεὶς δὶς δὲ ψεφθείς. Τῇ δὲ 25 μαρτίου τοῦ 1859, οἱ κριταὶ τοῦ ποιητικοῦ ἀγῶνος ἔστεψαν τὴν σκιὰν τοῦ Ζαλοκώστα ἀποστείλαντες τὴν δάφνην τῇ χήρᾳ τοῦ ποιητοῦ, ἥτις ἐκφράζει ἐπὶ τούτῳ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς ἐν τῷ προοιμίῳ τῶν «Ἁπάντων». Ὁ Ζαλοκώστας ἀποθανὼν μετὰ δίμηνον περίπου ὑδρωπικὴν νόσον κατέλιπε δύο τέκνα τὴν Βικτωρίαν καὶ τὸν Εὐγένιον, ὅστις ὡς ἐκ τῶν πρώτων αὐτοῦ ποιητικῶν δοκιμίων φαίνεται ἐκληρονόμησε σπινθῆρα τῆς πατρικῆς Μούσης. Διακρίνεται ἐπὶ ἀφελεῖ καὶ μελαγχολικῇ ποιήσει τὸ εἰς τὴν σκιὰν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ποίημα. (Ἐκ τῆς ὑπὸ Σπυρίδωνος Π. Λάμπρου βιογραφίας «Γεώργιος Ζαλοκώστας». Ἀθήνησι, 1868).

ΖΑΜΑ, τανῦν «Ζεβαρῖνον» ἢ «Ζουγαρ'μα», πόλ. τῆς Ἀφρικῆς, ἐν τῇ Ζευγιτανῇ, 150 χιλιόμ. περίπου πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Καρχηδόνος, ΝΑ τῆς Sicca Veneréa, πλησίον μικροῦ παραποτάμου τοῦ Βαγράδα, εἶναι περίφημος διὰ τὴν νίκην ἣν ἤρατο αὐτόθι ὁ Σκιπίων κατὰ τοῦ Ἀννίβα, νίκην περατώσασαν τὸν δεύτερον καρχηδονικὸν πόλεμον (202 π. Χ.) Περιεχωρηθεῖσα εἰς τὴν Νουμιδίαν μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Καρχηδόνος, 146, ἐγένετο βασιλικὴ ἕδρα τῶν ἡγεμόνων τῆς χώρας. Ὁ Μέτελλος τῷ 109, δὶν ἠδυνήθη νὰ κυριεύσῃ αὐτῆς. Κατεστράφη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, τῷ 46, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰούβα πρώτου.

ΖΑΜΑΧ (Ῥιν-Μελὶκ-ἀλ-Χασιλένη-ἐλ) ἐτος ἀραβ ἐμίρης τῆς Ἱσπανίας, 718—21, ἐπέδραμε τὴν Ἀκουιτανίαν, ἐξωσθεὶς ὑπὸ τῆς Καρκασσῶνος εἰς Τολῶσσαν, ἠττήθη καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τὰ τείχη τῆς πόλεως ταύτης ὑπὸ Εὔδου τοῦ δουκὸς τῆς Ἀκουιτανίας.

ΖΑΜΒΕΖΗΣ ἢ ΓΟΥΑΜΑΣ, ποτ. τῆς μεσημβρινῆς Ἀφρικῆς, πηγάζων ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Καζίμβων, μεταξὺ τῆς 12ο—13ο Ν πλ. καὶ 24ο—26ο Α μήκ. ῥέει πρὸς Ν, εἶτα πρὸς Α, διαῤῥέει τὸν Μονομοτάπαν ἔνθα ἀρδεύει τὴν Ζιμβαόνην, διατέμνει τὰ Λούπατα ὄρη, διατρέχει τὴν διοίκησιν τῶν ποταμῶν τοῦ Σένα (ἐν τῇ πορτογαλλικῇ διοικήσει τῆς Μοζαμβικῆς), καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸ στενὸν τῆς Μοζαμβικῆς διὰ πολλῶν στομάτων, περὶ τὴν 18ο Ν πλ. Δέχεται δὲ πολλοὺς σημαντικοὺς μὲν ἀλλ' ἀγνώστους σχεδὸν παραποτάμους. Ὁ Ζαμβέζης ἀναπλέεται μέχρι 1,300 χιλιαμ. Περαιτέρω δ' αὐτῶν ἀβεβαίους ἔχομεν περὶ τοῦ ποταμοῦ εἰδήσεις. Εἷς τῶν βραχιόνων τοῦ Ζαμβέζη εἶναι ὁ Κυιλιμάνης.

ΖΑΜΕΤΟΣ (Σεβ.), περιώνυμος Ἰταλὸς οἰκονομολόγος, γεν. ἐν Λούκᾳ περὶ τὸ 1549, ἦτον υἱὸς σκυτοτόμου. Ἠκολούθησεν εἰς Γαλλίαν τὴν Αἰκατερίνην τῶν Μεδίκων, ἐκτήσατο σημαντικὴν περιουσίαν, ἐξυπηρέτησε διαφοροτρόπως τὰ συμφέροντα Ἑρρίκου τοῦ Δ', ἀντημείφθη παρ' αὐτοῦ δαψιλῶς καὶ ἀπήλαυσε μάλιστα τῆς εὐνοίας τῆς ἀντιβασιλίσσης Μαρίας τῶν Μεδίκων. Ἀπέθανε τῷ 1614 καταλιπὼν πολλὰ τέκνα, ὧν ἕν, ὀνόματι Ἰωάννης Ζαμέτος, βαρόνος τῆς Μυράτης καὶ τοῦ Βιλλύ, ἐγένετο καταλυματίας καὶ ἔπεσεν ἐν τῇ πολιορκίᾳ τοῦ Μομπελλιέρου· ἕτερος δὲ ἐγένετο ἐπίσκοπος τῆς Λάγγρης.

ΖΑΜΟΛΞΙΣ, μυθῶδες πρόσωπον, λατρευόμενον ὑπὸ τῶν Γετῶν τῆς Θρᾴκης, καὶ ἑδρεῦον ἐπὶ τοῦ ὄρους Κοκάζωνος ὅπερ νομίζεται κείμενον ἐν τοῖς Καρπαθίοις. Καθ' Ἡρόδοτον, γράφοντα «Ζάλμοξιν» ἀντὶ τοῦ Ζάμολξις, οἱ Γέται ὄντες ἀνδρειότατοι καὶ δικαιότατοι τῶν Θρᾳκῶν ἐνόμιζον ὅτι δὶν ἀπέθνησκον ἀλλὰ μεθίσταντο παρὰ Ζάμολξιν τὸν δαίμονα, ὃν τινὲς αὐτῶν συνέχεον μετὰ τοῦ Γεβελεΐζιδος· ἀνὰ πᾶσαν δὲ πεντετίαν ὁ κληρούμενος ἀπεπέμπετο ἄγγελος παρὰ τὸν Ζάλμοξιν φέρων ὅσας παραγγελίας ἔδιδον αὐτῷ. Ἐπέμπετο δὲ κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον· οἱ μὲν τῶν Γετῶν ἵσταντο τρία ἔχοντες ἀκόντια, ἄλλοι δὲ λαμβάνοντες τὸν ἀποστελλόμενον ἀπό τε τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν ἀνεκίνουν αὐτὸν μετέωρον καὶ τὸν ἔῤῥιπτον εἰς τὰς λόγχας καὶ ἂν μὲν ἀπίθνησκε διατρυπηθεὶς ἐνόμιζον ὅτι ὁ Θεὸς τοῖς αὐτοῖς ἵλεως ἦν· ἂν δὲ μὴ ἀπέθνησκεν ἠνώντο αὐτὸν τὸν ἄγγελον, λέγοντες ὅτι εἶναι μοχθηρὸς ἄνθρωπος καὶ ἀπολύοντες αὐτὸν ἄλλον ἔπεμπον· «Ὡς δὲ ἐγὼ πυνθάνομαι, λέγει ὁ

Ἡρόδοτος, τῶν τὸν Ἑλλήσποντον οἰκεόντων Ἑλλήνων καὶ Πόντον, τὸν Ζάλμοξιν τοῦτον ἐόντα ἄνθρωπον δουλεῦσαι ἐν Σάμῳ, δουλεῦσαι δὲ Πυθαγόρῃ τῷ Μνησάρχου· ἐντεῦθεν δὲ αὐτὸν γενόμενον ἐλεύθερον χρήματα κτήσασθαι συχνὰ, κτησάμενον δὲ ἀπελθεῖν ἐς τὴν ἑωυτοῦ· ἅτε δὲ κακοβίων τε ἐόντων τῶν Θρηίκων καὶ ὑπαφρονεστέρων τὸν Ζάλμοξιν τοῦτον ἐπιστάμενον δίαιτάν τε Ἰάδα καὶ ἤθεα βαθύτερα ἢ κατὰ Θρῄϊκας, οἷα Ἕλλησί τε ὁμιλήσαντα καὶ Ἑλλήνων οὐ τῷ ἀσθενεστάτῳ σοφιστῇ Πυθαγόρῃ, κατασκευάσασθαι ἀνδρεῶνα, ἐς τὸν πανδοκεύοντα τῶν ἀστῶν τοὺς πρώτους καὶ εὐωχέοντα ἀναδιδάσκειν, ὡς οὔτε αὐτός οὔτε οἱ συμπόται αὐτοῦ οὔτε οἱ ἐκ τούτων αἰεὶ γινόμενοι ἀποθανέονται, ἀλλ' ἥξουσι ἐς χῶρον τοῦτον, ἔνθα αἰεὶ περιεόντες ἔξουσι τὰ πάντα ἀγαθά, ἐν ᾧ δὲ ἐποίεε τὰ καταλεχθέντα καὶ ἔλεγε ταῦτα, ἐν τούτῳ κατάγαιον οἴκημα ἐποιέετο· ὡς δὲ οἱ παντελέως εἶχε τὸ οἴκημα, ἐκ μὲν τῶν Θρηίκων ἠφανίσθη, καταβὰς δὲ κάτω ἐς τὸ κατάγαιον οἴκημα διαιτᾶτο ἐπ' ἔτεα τρία· οἱ δέ μιν ἐπόθεόν τε καὶ ἐπένθεον ὡς τεθνεῶτα· τετάρτῳ δὲ ἔτεϊ ἐφάνη τοῖσι Θρῄξι, καὶ οὕτω πιθανά σφι ἐγένετο τὰ ἔλεγε ὁ Ζάλμοξις· ταῦτά φασί μιν ποιῆσαι. Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τούτου καὶ τοῦ καταγαίου οἰκήματος οὔτε ἀπιστέω οὔτε ὦν πιστεύω τι λίην, δοκέω δὲ πολλοῦτσι ἔτεσι πρότερον τὸν Ζάλμοξιν τοῦτον γενέσθαι Πυθαγόρεω· εἴτε δὲ ἐγένετό τις Ζάλμοξις ἄνθρωπος, εἴτ' ἐστὶ δαίμων τις Γέτῃσι οὗτος ἐπιχώριος, χαιρέτω».

ZAMORA, Ocellodurum, πόλ. τῆς Ἱσπανίας (Λεόνη), πρωτ. νομοῦ 205 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Μαδρίτης, ἐπὶ ὑψώματος, δεξιόθεν τοῦ Δουέρου· κάτ. 10,000. Ἐπισκοπή. Κατεστραμμένη ἀκρόπολις· μέγαρον τοῦ Σιδ (ἐπίσης κατεστραμμένον)· ἐπισκοπικὸν μέγαρον· στεναὶ ὁδοὶ· θλιβερὰ καὶ μελαγχολικὴ θέα. Πῖλοι, σκεπάσματα, μάλλινα ὑφάσματα, οἰνόπνευμα, ποτὰ, βαφεῖα καὶ βυρσοδεψεῖα. Πατρὶς τοῦ νομοδιδασκάλου Ἀλφόνσου δὲ Ζαμόρα, συνεργασθέντος εἰς τὴν πολύγλωσσον Βίβλον τοῦ Ξιμένους. Ἀφαιρεθεῖσα ἀπὸ τῶν Μαύρων τῷ 748 ὑπὸ Ἀλφόνσου τοῦ Καθολικοῦ, βασιλέως τῶν Ἀστουριῶν ἐκυριεύθη αὖθις καὶ σχεδὸν κατεστράφη ὑπὸ τοῦ Ἀλμανζόρου, βασιλέως τῆς Κορδούης, τῷ 985. Ὁ Σιδ ἀνεκτήσατο αὐτὴν τῷ 1093. Τῷ 901 Ἀλφόνσος ὁ Μέγας ἔφερε ἐν αὐτῇ μεγάλην νίκην κατὰ τῶν Μαύρων. Μοναστήριον περὶ οὗ ἐθρυλλεῖτο ὅτι ὁ κώδων αὐτοῦ ἦχε αὐτομάτως ὅτε εἷς τῶν μοναχῶν ἔμελλε ν' ἀποθάνῃ. — Ὁ νομὸς τῆς Ζαμόρας, μεταξὺ τῶν τῆς Βαλλαδολίδης, τῆς Σαλαμάγκας καὶ τῆς Πορτογαλλίας, 75 χιλιάμ. ἀπὸ Β πρὸς Ν καὶ 53 τὸ πλάτος κατὰ μέσον ὅρον, ἀριθμεῖ 150,000 κατ. καὶ διαῤῥέεται ὑπὸ τοῦ Δουέρου. Κλίμα εὔκρατον καὶ ὑγιεινὸν, γῆ εὔφορος, ἀλλὰ κακῶς καλλιεργουμένη· ὀλίγη βιομηχανία καὶ ἀσήμαντον ἐμπόριον.

ZAMORA, πόλ. τῆς Ἀμερικῆς ἐν τῇ δημοκρατίᾳ τῆς Νέας Γρενάδας (Ἀσουάη), 40 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Λόξας, ἐπὶ ὁμωνύμου ποταμοῦ. Ἄλλοτε σημαντικωτάτη διὰ τὰ νῦν ἐγκαταλελειμένα ὀρυχεῖα αὐτῆς §. —, πολίχνη τοῦ Μεξικοῦ (Μεσοακάν), 100 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Βαλλαδολίδης, κατοικουμένη ὑπὸ 300 οἰκογενειῶν.

ZAMORINOΣ, τίτλος ὃν δίδουσιν οἱ πορτογάλοι θαλασσοπόροι τῷ σουλτάνῳ τῆς Καλκούτας.

ZAMOΣKH, πόλ. τῆς ῥωσσικῆς Πολωνίας (Λουβλῖνον), 80 χιλιάμετρ. ΝΑ τοῦ Λουβλίνου. κάτ. 6,600. Κηρία, λεύκανσις καννάβεως, βυρσοδεψεῖα. Ὡραῖον θέατρον. Ἄλλοτε βιβλιοθήκη, καθολικὸν λύκειον καὶ γυμνάσιον. Ἐθεμελιώθη ὑπὸ τοῦ Ζαμούσκη τῷ 1588, ἀνῆκεν εἰς τοὺς Αὐστριακοὺς ἀπὸ τοῦ 1722 μέχρι τοῦ 1809, ἐπολιορκήθη δὲ εἰς μάτην τῷ 1813 ὑπὸ τῶν Ῥώσσων, οἵτινες ἐγένοντο κύριοι αὐτῆς τῷ 1814. Βπὶ τῆς πολωνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1831 ὑπέστη τὰ πάνδεινα.

ZAMO-ΓΣΚΗΣ (Ι. Σάριος), ἀρχιεπαγκελάριος τῆς Πολωνίας ἐπὶ τοῦ Στεφάνου Βαθόρη, γενν. τῷ 1541, ἀποθ. τῷ 1605, ἐχρημάτισεν εἷς τῶν πρεσβευτῶν, οἵτινες ἐκόμισαν Ἐρρίκῳ τῷ δουκὶ τῆς Ἀνδεγαυίας (Ἐρρίκῳ τῷ Γ'), τὸ ἔγγραφον τῆς ἀναγορεύσεως αὐτοῦ, 1573. Ἐνήργησε δὲ ἵνα ἐκλεχθῇ ὁ Στέφανος Βαθόρης, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ δουκὸς τῆς Ἀνδεγαυίας ἐστρατήγησεν, ἐνίκησε τοὺς Ῥώσσους καὶ κατεκτήσατο αὐτῶν διαφόρους πολωνικὰς ἐπαρχίας· ἀποποιηθεὶς δὲ δι' ἑαυτὸν τὸ στέμμα τῷ 1587 ἔθετο αὐτὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς Σιγισμόνδου τοῦ Γ'. Τῷ 1588 ἐθεμελίωσε τὴν Ζαμόσκην.

Ζαμούσκης (Ἀνδρέας), τῆς αὐτῆς οἰκογενείας μετὰ τοῦ προηγουμένου, ἐγεννήθη τῷ 1716, ἀπέθανε τῷ 1792, ὑπηρέτησεν ἐν Σαξωνίᾳ, ἐχρημάτισεν εἰς διάφορα ὑπουργήματα μετὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ εἰς Πολωνίαν, καὶ διωρίσθη καγκελάριος τῷ 1764, ἐδείχθη θερμὸς πατριώτης ἐπὶ τῶν ταραχῶν τῆς βασιλείας τοῦ Πονιατόβσκη, ἐπετράπη τῷ 1776 τὴν σύνταξιν κώδηκος πρὸς χρῆσιν τῆς Πολωνίας, εἰσήγαγεν εἰς αὐτὸν διατάξεις ὠφελίμους τοῖς χωρικοῖς, κα-

τέστησεν ἕνεκα τούτων μισητὸν τὸν κώδηκα τοῖς εὐπατρίδαις, ἀλλ' εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς χρῆσιν τῷ 1791, καὶ ἀπεβίωσε μετὰ μικρὸν ἐν Ζαμόσκῃ (1792). Ὁ «Κώδηξ» αὐτοῦ ἐτυπώθη ἐν Βαρσοβίᾳ, 1778 εἰς φύλλ.

ΖΑΜΠΕΛΙΟΣ (Νεκτάριος), ἐγενν. ἐν Λευκάδι περὶ τὸ 1620 καὶ τὸ κοσμικὸν ὄνομα αὐτοῦ ἦτο Νικόλαος, μετωνομάσθη δὲ Νεκτάριος ἐνδυθεὶς τὸ μοναχικὸν τριβώνιον νεώτατος τὴν ἡλικίαν. Παιδευθεὶς τὰ πρῶτα γράμματα εἰς τὸ ἐν τῇ νήσῳ σχολεῖον τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, μετέβη ὕστερον εἰς Ἰωάννινα καὶ τέλος εἰς Καρπενήσιον ἔνθα ἐπὶ πολὺ ἠκροάσατο Εὐγενίου τοῦ Αἰτωλοῦ· ἀνακάμψας δ' εἰς τὴν πατρίδα του τῷ 1654 ἐγένετο διδάσκαλος καὶ ἱεροκῆρυξ. Τῷ 1678, πατριαρχεύοντος Διονυσίου τοῦ Δ' διωρίσθη ἐπίτροπος τῆς χηρευούσης ἐπισκοπῆς Λευκάδος. Ἀπεβίωσε τῷ 1690. Ἔγραψε· Χρονικὰ περὶ σεισμῶν, κτλ. Λόγους πανηγυρικούς, Διάφορα θεολογικὰ πονήματα καὶ γραμματικὰ σημειώματα. (Σάθ. Νεοελλ. Φιλολογ. κτλ.)

ΖΑΜΡΗ, βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, καταλαβὼν τὸν θρόνον τῷ 918, ἀφοῦ ἐφόνευσε τὸν βασιλέα Ἐλά, ἐπολιορκήθη ὕστερον ἐν τῇ πόλει τῶν Θίρσων ὑπὸ τοῦ Ἀμρῆ, ὃν ὁ λαὸς ἐξελέξατο βασιλέα καὶ ἰκὰν πυρποληθέντος τοῦ ἀνακτόρου αὐτοῦ.

ΖΑΝΔΖΑΝ, πόλ. τοῦ Ἰρὰν (Ἰρὰκ-Ἀδζεμὶ), 40 χιλιαμ. ΒΑ τῆς Σουλτανιεὲ· κάτ. 10,000. Ἐρείπια. Πόλις ἄλλοτε σημαντική, θεμελιωθεῖσα, λέγουσιν, ἐπὶ τοῦ Ἀρδεσὶρ Βαβεγὰν, πρώτου βασιλέως τῆς δυναστείας τῶν Σασσανιδῶν, καταστραφεῖσα δὲ ὑπὸ τοῦ Ταμερλάνου, ὅστις ἐν μέρει ἀνῳκοδόμησεν αὐτήν.

ΖΑΝΕΝ (Ἰούλιος Γαβριὴλ), Jules Gabriel Janin, διάσημος γάλλος κριτικὸς, γενν. ἐν Ἁγίῳ Στεφάνῳ (νομὸς τοῦ Λίγηρος), τῇ 24 Δεκεμβρίου 1804 (ν. ἡμ.). Υἱὸς δικηγόρου ἤρξατο σπουδάζων λίαν εὐδοκίμως ἐν τῷ γυμνασίῳ (collège) τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, οἱ δὲ γονεῖς αὐτοῦ βλέποντες τὴν εὐφυΐαν τοῦ παιδὸς ἀπέστειλαν αὐτὸν εἰς τὸ collège Louis-le-Grand πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν του· αὐτόθι ὁ Ἰούλιος Ζανὲν εἶχε συμμαθητὰς τὸν ἐπίσης διάσημον κριτικὸν Sainte-Beuve, τὸν Δερμινιέρον, Βοατὲρ, κ.λ.π. (Ἴδ. τὰς λεπτομερείας τῆς ἐκ τῆς σχολῆς ἀποφοιτήσεως αὐτοῦ ἐν τοῖς Contes nouveaux). Ἐν τῷ Collège Louis le-Grand αἱ σπουδαὶ αὐτοῦ δὲν ἦταν τοσοῦτω λαμπραὶ ὅσον αἱ ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, διεκρίθη δὲ ἐπὶ τῇ βολταιρικῇ αὐτοῦ ἀντιπολιτεύσει κατὰ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος τῆς Παλινορθώσεως. Περατώσας τὰς σπουδὰς αὐτοῦ κατῴκησε μετὰ μιᾶς ὀγδοηκοντούτιδος αὐτοῦ θείας ἐν ὑπερῴῳ τῆς ὁδοῦ Dragon, ἔνθα ἐπορίζετο τὰ πρὸς τὸ ζῆν δίδων μαθήματα au cachet. Αἰσχυνόμενος δὲ ὅτι ἐγεννήθη διὰ τὴν ἐφημεριδογραφίαν, ἔγραψε κατ' ἀρχὰς εἰς τὰ θεατρικὰ φύλλα, εἶτα εἰσήχθη ὑπὸ τοῦ Νίστορος Ῥοκεπλὰν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Figaro, ἔνθα ἐξηκολούθησε τὸν ἐν τῷ σχολείῳ ἀρξάμενον πόλεμον κατὰ τῆς κυβερνήσεως καὶ τῶν Ἰησουϊτῶν, καὶ εὐδοκιμήσας ἐκτήσατο ὀλίγην φήμην. Ἐπὶ τοῦ Μαρτινιὰκ, ἐγένετο συντάκτης τῆς Quotidienne, ἀλλὰ καταλιπὼν τὸ λίαν συντηρητικὸν τοῦτο φύλλον, ἐπὶ τῆς ὑπουργείας τοῦ Πολινιὰκ, ἔγραφεν εἰς ἐφημερίδας μετρίως ἐλευθεροφρονούσας. Συνέστησε δὲ τὴν «Ἐπιθεώρησιν τῶν Παρισίων» (Revue de Paris), μετά τινων ἐκλεκτῶν δημοσιογράφων, καὶ τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Παίδων» (Jonrnal des enfants), ἐν ᾧ ταὐτοχρόνως ἐδημοσίευσε τὴν πρώτην αὐτοῦ μυθιστορίαν l'Ane mort et la femme guillotinée, παράδοξον κράμα λεπτῶν καὶ τερατείων πραγμάτων πένθ.μον ἐχόντων λύσιν (1829, τόμ. 2, πολυάριθμοι ἐκδόσεις). Τὸ ἐπιὸν ἔτος ἔδωκεν εἰς φῶς τὴν ἀξιοσημείωτον διὰ τὸ καινοφανὲς ὕφος πολιτικὴν καὶ θρησκευτικὴν μυθιστορίαν la Confession, 1830, τόμ. 2, εἰς 12ον.

Ὁ Ἰούλιος Ζανὲν, οὗ ἡ «ζωὴ ἕως τότε ἦτον ἡ ἀντιπολίτευσις», ἐδείχθη ἀμέσως παλέμιος τῇ μοναρχίᾳ τοῦ Ἰουλίου· «Ὁ πρῶτος, λέγει, βίψας λόγους ἀντιπολιτευομένου, μετὰ τὰ τοῦ Ἰουλίου, καὶ ὑπογράψας αὐτοὺς, εἰμὶ ἐγώ». Τῷ 1831 ἐδημοσίευσε τὸ μακρότατον τῶν πονημάτων αὐτοῦ, τὸν «Βαρνάβαν», τόμ. 4 εἰς 12, σειρὰν ἐπεισοδίων καὶ ἀντιθέσεων, ἔκθεσιν τοῦ αἴσχους τοῦ βασιλέως Φιλίππου (Philippe Egalité) μετὰ πικρᾶς σατύρας κατὰ τοῦ οἴκου τῆς Αὐρηλίας, ἀντὶ εἰσαγωγῆς. Εἰς ἀντίκρουσιν τοῦ βιβλίου τούτου ἐδημοσιεύθη τὸ ἐπιγραφόμενον la Branche royale d'Orleans, ou le Barnave de M. Jules Janin réfuté par l'histoire, εἰς 8ον. Ἓν τῶν ἀξιολογωτάτων κεφαλαίων τοῦ συγγράμματος, ὅπερ, λέγουσιν, ἔσχε πολλοὺς τοὺς συνεργάτας, τὸ ἐπιγραφόμενον les Filles de Sejan, ἀναφέρεται ὡς ἔργον τοῦ Φήλικος Πυάτ, ὅστις διετήρει τότε μετὰ τοῦ Ζανὲν φιλικὰς σχέσεις ταχὺ διακοπείσας ἕνεκα παντοειδῶν διενέξεων. Μεθ' ὅλα ταῦτα ὅμως ὁ συγγραφεὺς ἔτυχε χάριτος παρὰ τῷ βασιλεῖ Λουδοβίκῳ Φιλίππῳ, ἔλαβε τὸν σταυρὸν τῆς Λεγεῶνος τῆς Τι-

μῆς, τῇ 17 φεβρουαρίου 1836, καὶ ἀνέλαβε, μετὰ τὸν Geoffroy καὶ τὸν Hofmman, τὴν σύνταξιν τῆς δραματικῆς ἐπιφυλλίδος ἐν τῇ «Ἐφημερίδι τῶν Συζητήσεων», (Journal des débats).

Ἡ εἴσοδος τοῦ Ζανὲν εἰς τὴν «ἐφημερίδα τῶν Συζητήσεων» ἀποτελεῖ ἐποχὴν ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ ἴσως δὲ καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς συγχρόνου κριτικῆς φιλολογίας. Ἀποφεύγων τὴν δογματικὴν αὐστηρότητα τῶν προκατόχων αὐτοῦ κατέστη ἀμέσως ἀρεστὸς τῷ δημοσίῳ διὰ τῆς εὐτραπέλου χάριτος καὶ τῶν παραδόξων ἰδέων τῶν ἐπιφυλλίδων αὐτοῦ. Χαρακωθεὶς ὄπισθεν τῶν στηλῶν τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἐφημερίδος, ἀνέωξε μεγάλην ὀπὴν ἀφ' ἧς ἐδημιούργησε καὶ ἐμηδένισε τοσαύτας ἐπισημότητας. Κατέστη δὲ καὶ ηὐτοκαλεῖτο «ὁ ἡγεμὼν τῆς κριτικῆς», ἐξασκῶν κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ καὶ ἄνευ προκηρύξεως ἀρχῶν τὴν μάλιστα αὐθαίρετον καὶ ἀπόλυτον κυριαρχίαν.

Ὁ Ἰούλιος Ζανὲν ἐξηκολούθει βιβλία ποιῶν. Τῷ 1832 ἐδημοσίευσε Contes fantastiques (4 τόμ. εἰς 12ον), καὶ τῷ 1833 Contes nouveaux (4 τόμ. εἰς 12ον), δύο σειρὰς μυθιστοριῶν καὶ διηγημάτων καταχωρηθέντων πρότερον εἰς διάφορα περιοδικά. Κατωτέρω σημειοῦνται οἱ ὑπ' αὐτοῦ συντεθέντες τόμοι διὰ τῆς συνενώσεως ἀποσπασμάτων καὶ ἄρθρων διασπαρέντων εἰς ὅλα τὰ δημοσιογραφικὰ ὄργανα τῶν Παρισίων. Μακρὰ δὲ τινες μυθιστορίαι καὶ ἰδίως ἡ ἐπιγραφομένη le Chemin de traverse (1836, τομ. 2 εἰς 8ον 3 ἔκδοσις, 1841, εἰς 8ον) ἱκανῶς ηὐκίμησαν καὶ πλεῖστα περιγραφικὰ πονήματα διεδόθησαν ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Ἀλλ' ὁ στέφανος τοῦ κριτικοῦ ἔσχε καὶ τὰς ἀκάνθας αὐτοῦ. Τῇ 16 ὀκτωβρίου 1841, ὁ Ζανὲν ἐνυμφεύθη πλουσίαν νύμφην, νέαν καὶ περικαλλῆ, καὶ ἀπερισκέπτως φερόμενος ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ «Ἐφημερίδι τῶν Συζητήσεων», ἀντὶ τῆς φιλολογικῆς ἐπιφυλλίδος, τὴν ἀκριβεστέραν ἔκθεσιν τῆς συζυγικῆς αὐτοῦ εὐδαιμονίας. Διὰ δὲ τοῦ παραδόξου τούτου ἄρθρου, ὅπερ ἐπέγραψεν «ὁ Γάμος τοῦ Κριτικοῦ» (le Mariage du critique), ἐπίσυρε καθ' ἑαυτοῦ εὐφοιστάτην καὶ ἀριμυτάτην ἐπίκρισιν τοῦ συναδέλφου αὐτοῦ Ῥάλλη (Rolle), ἑνὸς τῶν συντακτῶν τῆς «Ἐθνικῆς» (National), καὶ ἐφ' ἱκανὸν χρόνον ἐπωνομάζετο ἐν τῷ τύπῳ ὁ «ἔγγαμος κριτικὸς» le critique marié). Τῷ δὲ 1844, ὁ Ι. Ζανὲν ἐπέσωσεν ἰσχυρῶς κατὰ τῶν ἀνδρώπων καὶ πραγμάτων τῆς Ἐπαναστάσεως ἐπίσυρεν ἔτι δριμύτερον τὰς μορφὰς τοῦ ἄλλοτε φίλου αὐτοῦ Φήλικος Πυάτ, συντάκτου τότε τῆς «Ἀναμορφώσεως (Reforme). Ἀντὶ δὲ ν' ἀπαντήσῃ ἐν τῇ ἐφημερίδι αὐτοῦ, ὁ κριτικὸς, παροξυνθεὶς καὶ ὑπὸ στενοτέρων διενέξεων, ἐνήγαγεν εἰς δίκην τὸν δημοκρατικὸν δημοσιογράφον καὶ τὸν διευθυντὴν τῆς ἐφημερίδος, οἵτινες ἀπέτισαν πρόστιμον ὁ μὲν 100 ὁ δὲ 300 φράγκων καὶ ὑπέστησαν φυλάκισιν.

Ἀφοῦ ἡ φεβρουριανὴ ἐπανάστασις ἀνέτρεψε τὸν Λουδοβίκον Φίλιππον, ὁ κριτικὸς ἐπελήφθη προθύμως τῶν πολιτικῶν ζητημάτων, εἴτε ὅπως ἀμνηστεύσῃ τὸν ἔκπτωτον ἡγεμόνα, εἴτε διὰ νὰ καταπολεμήσῃ τοὺς ἄνδρας τῆς νέας ἐξουσίας. Ἄλλως δὲ ἐπ' οὐδεμιᾷ ἐξουσίας ἐδέχθη ἢ ᾐτήσατο ὑπούργημα, καὶ μετὰ μικρὸν ἐτράπη ὅλος ἐπὶ τὰς φιλολογικὰς αὐτοῦ διατριβάς. Κατ' ἀπρίλιον τοῦ 1865 ἡ ὑποψηφιότης τοῦ Ἰουλίου Ζανὲν ἐν τῇ Γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ πολλάκις πρότερον ὑποβληθεῖσα, ἀπέτυχε παταγωδῶς, προκριθέντος τοῦ νέου αὐτοῦ συναδέλφου ἐν τῇ «Ἐφημερίδι τῶν Συζητήσεων» Πρεβὸ Παραδὸλ (Prévost-Paradol) ἕνεκα πολιτικῶν μᾶλλον ἢ φιλολογικῶν λόγων. Ἀπὸ δὲ τούτου, καθ' ἕκαστον ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ὑπεστηρίζετο ὑπὸ τοῦ τύπου καὶ τῆς δημοσίας γνώμης ἡ ὑποψηφιότης τοῦ κριτικοῦ, μέχρις οὗ τῷ 1870 αἱ πύλαι τῆς Ἀκαδημίας ἀνεῴγησαν αὐτῷ.

Πρὸς τοῖς ἄνω σημειωθεῖσι συγγράμμασι σημειοῦνται ἐκ τῶν μυθιστοριῶν αἱ ἑξῆς· Voyage de Victor Ogier en Orient, — Un Cœur pour deaux amours, — les Catacombes, —la Religieuse de Toulouse,—Tableaux anecdotiques de la littérature francaise, κτλ.—Histoire du théâtre à quatre sous,—Cours sur l'histoire da journal en France,—Voyage en Italie,,—Voyage de Paris à la mer, — les Symphonies de l' hiver,—la Poésie et l' éloguence à Roure,—πόνημα προορισθὲν εἰς ὑποστήριξιν τῆς ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ ὑποψηφιότητος τοῦ συγγραφέως, —Béranger et son temps, l'Amour des livres,—le Livre, κτλ. κτλ.

Μὴ ἀριθμουμένων δὲ τῶν ἔργων ἅτινα ὁ Ἰούλιος Ζανὲν ἐδημοσίευσε τῇ συνεργασίᾳ καὶ ἄλλων, προστίθεμεν ὅτι ἔδωκε «Προλεγόμενα», «Εἰσαγωγὰς», «Δοκίμια», «Βιογραφίας», κλπ. εἰς ἀπίστευτον πλῆθος συγχρόνων συγγραφῶν ἢ ἀναδημοσιεύσεων ἀρχαίων πονημάτων, εἶτα ἄρθρα εἰς πάσας σχεδὸν τὰς ἐφημερίδας καὶ τὰ περιοδικά· μετέφρασε δὲ τὸν «Ὁράτιον» εἰς τὸ πεζὸν, τὴν Clarisse Halowe τοῦ Ῥιχαρδσῶνος

κατ' ἐπιτομὴν καὶ ἔβωκεν εἰς φῶς μετὰ τοῦ Φιλαρέτου Σὰσλ καὶ τοῦ Θεοφίλου Γωτιέρου les Beautés de l'Opéra ἢ λυρικὰ ἀριστουργήματα μετ' εἰκόνων, καὶ μετὰ τοῦ A. Houssaye καὶ τοῦ Sainte-Beuve, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Suite de l'histoire du chevalier Desgrieux et de Manon Lescaut, ἀποσπάσματα περὶ τῆς Manon Lescaut. Τέλος ὑπὸ τὸν ποιμπώδη τίτλον Histoire de la littérature dramatique, συνέθετο ὁ ἴδιος μετὰ πολυετῆ ἐργασίαν συλλογὴν τῶν κυριωτέρων αὐτοῦ ἐπιφυλλίδων, αἵτινες μεθ' ὅλα τὰ ἀριθμηθέντα πονήματα αὐτοῦ, ἐξ ὧν πολλὰ παρελείφθησαν μένουσι τὸ κύριον ἔργον αὐτοῦ, ἀναδεικνύον τὸν Ἰούλιον Ζανὲν πρότυπον ἐπιφυλλιδογράφου ἐν Γαλλίᾳ.

ΖΑΝΕΣΒΙΔΗ, πόλ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν (Ὄχιος), 100 χιλιαμ. πρὸς Α τῆς Κολούμβου. Κάτ. 3,600. Ἅλμυρὰ φρέατα. Ἐθεμελιώθη ὑπό τινος Ζάνε.

ΖΑΝΕΤΤΗΣ, οἶκος τῆς Βενετίας γεννήσας πολλοὺς διακεκριμένους θεολόγους, ἐξ ὧν οἱ ἐπισημότατοι εἶναι· ὁ κόμης Ἀντώνιος Μαρία, γενν. τῷ 1680, ἀποθ. τῷ 1766, ὅστις συνίστησε πλούσιον ἀρχαιολογικὸν μουσεῖον, ἐδημοσίευσεν Iconum series ex Museo suo, ἐν Βενετίᾳ, 1743 καὶ ἐτελειοποίησε τὴν ξυλογραφίαν ἐπινοήσας διαφόρους τρόπους τοῦ σκιάζειν. — Ἀλέξανδρος, γενν. τῷ 1713, ἀποθαν. τῷ 1778, φύλαξ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Ἁγίου Μάρκου, γράψας 5 βιβλία «Περὶ τῶν ζωγράφων τῆς ἐνετικῆς σχολῆς», Ἰταλιστί, ἐν Βενετίᾳ, 1771. — Γυίδος ἢ Γκυίδος, γενν. τῷ 1741, ἀποθ. τῷ 1791, σοφὸς νομισματολόγος, φύλαξ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ μουσείου τῆς Φερράρας, ᾧ ὀφείλεται μία «Νέα συλλογὴ νομισμάτων τῆς Ἰταλίας», Ἰταλιστί, ἐν Βονωνίᾳ, 1775—1789.

ΖΑΝΖΑΛΗΣ (Ἰακώβ), ὁ ἐπονομαζόμενος «Βαραδαῖος», μοναχὸς ἐκ Συρίας, προχειρισθεὶς ἐπίσκοπος Ἐδέσσης τῷ 541 ὑπὸ τῶν Εὐτυχιανῶν, ἀνήγειρε τὴν αἵρεσιν ταύτην σχεδὸν πεσοῦσαν ἕνεκα τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου καὶ τῶν αὐτοκρατορικῶν διαταγμάτων, διέδραμεν ἐπὶ τούτῳ βακίνδυτος τὴν Ἀρμενίαν, τὴν Μεσοποταμίαν καὶ τὰς πλησίον χώρας, κηρύττων τὰ δόγματα αὐτῆς, ἐχειροτόνησεν ἱερεῖς, ἐπισκόπους καὶ τοσοῦτον ἐνεδείξατο ζῆλον, ὥστε οἱ νέοι Εὐτυχιανοὶ ὠνομάσθησαν ἀπ' αὐτοῦ «Ἰακωβῖται». Ἐτελεύτησεν ἐν Ἐδέσσῃ τῷ 578.

ΖΑΝΖΙΒΑΡ (νῆσος), Menuthias insula τῶν ἀρχαίων, νῆσος τῆς Ἰνδικῆς θαλάσσης, ἐπὶ παραλίας τοῦ βασιλείου τῆς Ζαγγεβάρ. 370 Α μήκ. 6ο 2′ Ν πλ., 80 χιλιαμέτρ. μῆκος, 25 πλάτος. Κάτ. περὶ τὰς 500 χιλ. Ὑπόκειται εἰς τὸν Ἰμάμην τῆς Μασκάτης. Κλίμα τερπνόν, αὖραι ποντιάδες· κάλλιστος λιμήν. Μέγα ἐμπόριον μετὰ τῆς Νήσου τῆς Γαλλίας καὶ τῆς ἀφρικανικῆς παραλίας.

Ζανζιβὰρ (βασίλειον τῆς), ἐν τῇ ἀνατολικῇ Ἀφρικῇ, ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Ζαγγεβὰρ, μεταξὺ τῶν βασιλείων τῆς Μελίνδης πρὸς Β καὶ τῆς Κυιλόας πρὸς Ν, ὀνομάζεται οὕτως ἀπὸ τῆς νήσου Ζανζιβὰρ, ἥτις εὑρίσκεται κατὰ τοὺς αἰγιαλοὺς αὐτοῦ.

ΖΑΝΝΕΤΙΝΟΣ (Διονύσιος), Κρὴς τὴν πατρίδα καὶ λατινόφρων τὸ θρήσκευμα. Ἀναφέρεται κατὰ πρῶτον ὡς δυτικὸς ἐπίσκοπος τῶν ἡνωμένων ἐκκλησιῶν Κίω καὶ Κύθνου· παραιτηθεὶς δὲ τῶν δύο τούτων ἐκκλησιαστικῶν διοικήσεων ἀνέλαβεν ἄλλας δύο ἐν Κρήτῃ (1538), ἡνωμένας καὶ ταύτας τὴν Χερρονήσου καὶ τὴν Μυλοποτάμου. Ὁ Ζαννετῖνος διέπρεπεν ἐπὶ εὐρυμαθείᾳ. Παρευρέθη δὲ εἰς τὴν ἐν Τριδέντῳ σύνοδον, ἔνθα ὑπέγραφεν ἐν τοῖς πρακτικοῖς καὶ τὸ ἐθνικὸν αὐτοῦ ὄνομα. Ὁ Παλλαβιτζῖνος ἐπαινεῖ αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἑλληνικῷ φρονήματι. Ἐτελεύτησεν ἐν Βενετίᾳ τῷ 1566. Κατὰ τὴν ἐν Τριδέντῳ σύνοδον ὁ ἀντιδοξῶν τῷ Διονυσίῳ ἐπίσκοπος Καβήνσιος, εὑρὼν αὐτὸν μετ' ἄλλων ἐπισκόπων περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων διαλεγόμενον, καὶ ὀργισθεὶς κατέσπασε πολλὰς τρίχας τοῦ πώγωνος αὐτοῦ· καὶ ὁ μὲν ὑβριστὴς ἐτιμωρήθη ὁ δὲ Διονύσιος γονυκλινὴς ἐμεσίτευσεν ὑπὲρ ἐκείνου ἐν μέσῳ τῆς συνόδου. (Ἴδ. Σάθ. Νεοελλ. φιλολογ).

ΖΑΝΝΙΝΟΣ, Jeannin (Πέτρος, ὁ λεγόμενος πρόεδρος), γενν. ἐν Autun τῆς Γαλλίας τῷ 1540, ἀποθαν. τῷ 1623, ἐσπούδασε τὰ νομικὰ παρὰ τῷ Cujas, καὶ ἐγένετο πρόεδρος τοῦ κοινοβουλίου τῷ 1579. Ἐμποδίσας τὴν σφαγὴν τοῦ Ἁγίου Βορθολομαίου ἐν Διζῶνι, ἐγένετο μετὰ τὸν προσηλυτισμὸν τοῦ Ἑρρίκου Δ′ σύμβουλος αὐτοῦ καὶ ἐξετέλεσε διαφόρους σπουδαίας ἐπιστολάς. Αὐτὸς ὑπέγραψε τῷ 1609, τὴν «δωδεκαετῆ ἀνακωχὴν», δι' ἧς ἐξησφαλίζετο ἡ ἀνεξαρτησία τῶν Ἡνωμένων Ἐπαρχιῶν. Δολοφονηθέντος τοῦ βασιλέως, ἐξηκολούθει ὑπηρετῶν τῇ Μαρίᾳ τῶν Μεδίκων, ἧς διωρίσθη γενικὸς ἐλεγκτὴς τῶν οἰκονομικῶν. Κατέλιπε Négociations, κτλ. ἐν Παρισίοις 1656, εἰς φύλλ.

ΖΑΟΥΔΖΗ, φρούριον ἐπὶ ἄκρας τοῦ νησυδρίου Παμάντζη, πλησίον τῆς Μαυρίτσης νήσου. Ἡ χερσόνησος τοῦ Ζαουδζὴ σχηματίζει δύο ὅρμους, τὸν μὲν πρὸς Β, ἐκτεθειμένον εἰς τὴν ὁρμὴν τῶν

ΒΑ ἀνέμων, τὸν δὲ πρὸς Ν ἐκτεθειμένον εἰς ἐπὶ ἓξ μῆνας ἐπικρατοῦντα ΝΑ ἄνεμον. Ἡ ἀμμώδης γλῶσσα δι' ἧς ἑνοῦται μετὰ τοῦ Παμάντζη καλύπτεται καὶ ἀπὸ ἀλύπτεται καθ' ἑκάστην ὑπὸ τῆς πλημμύρας καὶ τῆς ἀμπώτιδος. Τὸ ῥεῦμα τὸν ὕδωρ μόλις ἐπαρκεῖ τοῖς κατοίκοις, οἵτινες ὑδρεύονται ἐκ τῆς νήσου Μαυϊττης.

ΖΑΠΟΛΥ (Στέφανος), εὐγενὴς οὔγγρος, εἷς τῶν τοποτηρητῶν τοῦ Ματθία Κορβίνου, μεγάλως μετασχὼν τῆς ἐκλογῆς τοῦ Λαδισλάου Ἰαγέλλωνος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως. Ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἐνυμφεύθη τὸν Σιγισμόνδον, ἀδελφὸν τοῦ Λαδισλάου καὶ βασιλέα τῆς Πολωνίας.

Ζάπολυ (Ἰωάννης Α'), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1487, ἀποθ. τῷ 1540, διῴκει, ὑπὸ τὸν βασιλέα Λουδοβίκον Β' τὰ οὐγγρικὰ στρατεύματα ἐν Τρανσυλβανίᾳ, ἠλευθέρωσε τὸν Βαθόρην πολιορκούμενον ἐν Τεμεσβάρῃ ὑπὸ τῶν ἀνταρτῶν καὶ ἀνηγορεύθη βασιλεὺς ἐν Ἀλβῇ τῇ Βασιλικῇ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Λουδοβίκου τῷ 1526, ἐνῷ ἑτέρα δίαιτα ἐν Πρεσβούργῳ ἀνηγόρευσε τὸν Φερδινάνδον τῆς Αὐστρίας, ἀδελφὸν Καρόλου τοῦ Πέμπτου. Ἠττηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀντιζήλου τούτου ἐν Καστοβίᾳ, ἦλθεν εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ σουλτάνου Σολυμάνου τοῦ Β' οὗ ἀνεγνωρίσθη ὑποχείριος, καὶ διὰ τῆς βοηθείας αὐτοῦ ὑπερήσπισεν ἑαυτὸν ἐπιτυχῶς ἐν Βούδῃ. Τῷ 1538, ἡ Οὐγγαρία ἐδόθη διὰ συνθήκης τῷ Ἰωάννῃ Ζάπολυ, ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ περιέλθῃ μετ' αὐτὸν εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ Φερδινάνδου.

Ζάπολυ (Ἰωάν. Β'), υἱὸς τοῦ προηγουμένου γεν. τῷ 1540, ἀποθ. τῷ 1570, ἀνεγνωρίσθη βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας, ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἰσαβέλλας, παρὰ τοῦ σουλτάνου Σολυμάνου Β', ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν Τρανσυλβανίαν χάριν τοῦ Φερδινάνδου τῆς Αὐστρίας, ἐνυμφεύθη ὕστερον τῷ 1550, τὴν Ἰωάνναν, θυγατέρα τοῦ ἡγεμόνος τούτου, καὶ ἔλαβεν ἐπὶ τέλους εἰς τὸ μερίδιόν του τὴν Τρανσυλβανίαν καὶ τὴν κάτω Οὐγγαρίαν.

ΖΑΠΟΡΟΓΓΟΙ ἢ ΖΑΠΟΡΑΒΙΑΝΟΙ (παρὰ τὸ ῥωσικὸν ΖΑ ἐπί, πέραν, καὶ porogie καταβάκται), κλάδος τῶν Κοζάκων τῆς Οὐκρανίας, οἵτινες κατὰ πρῶτον ἦσαν ἐγκατεστημένοι ἐπὶ τοῦ Δνειπέρου πλησίον τῶν καταῤῥακτῶν αὐτοῦ. Ὑπηρέτησαν ἀλληλοδιαδόχως τοὺς Πολωνοὺς, τοὺς Σουηδοὺς, τοὺς Ῥώσσους, καὶ ἐμιμήσαντο τὴν ἀνδρείαν καὶ ταῖς λῃστείαις αὐτῶν. Πέτρος ὁ Μέγας καθυποτάξας, διωργάνωσεν αὐτοὺς καὶ τοῖς ἔδωκε διοικητὴν τὸν Μαζέππαν. Τῷ 1775, Αἰκατερίνη ἡ Β' μετήγαγεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Κουβὰν, ὅπως συνέχωσιν ἐν φόβῳ τοὺς Κιρκασίους. Τότε ὠνομάσθησαν «Τσερνομόρσκοι» ἤτοι Κοζάκοι τῆς Μαύρης θαλάσσης.

ΖΑΠΠΑΣ (Εὐαγγέλης), ἐγεννήθη ἐν Λαμπόβῳ, χωρίῳ τοῦ Τεπελενίου ἐκ πατρὸς μὲν Βασιλείου Ζάππα, ἑνὸς τῶν σημαινόντων ἐν τῷ τόπῳ ἐμπόρων, μητρὸς δὲ Σωτήρας ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Μεγζιάτων. Ἔσχε δὲ καὶ ἀδελφὸν, τὸν Ἀναστάσιον, κατὰ 7 ἔτη πρεσβύτερον καὶ ἐπιζῶντα ἐν Δακίᾳ. Γράμματα ὀλίγιστα ἐγίνωσκεν ὁ Ζάππας καὶ ταῦτα ἐδιδάχθη ὅσον κάλλιον ἠδυνήθη καὶ οὐχὶ ὑφ' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ διδασκάλου.

Ἡ ἀσπαστοτέρα ἐνασχόλησις τοῦ Εὐαγγέλη παιδιόθεν ἦτον ἡ ἐν τοῖς ὅπλοις. Δεκατριετὴς ἐγκατέλιπε τὸν πάτριον οἶκον καὶ ἐστρατολογήθη ὑπὸ τοῦ Ἀλῆ πασᾶ, ὅστις ἔπεμψεν αὐτὸν ὡς ῥουρὸν εἴς τι φρούριον πέριξ τῶν Ἰωαννίνων καλούμενον Μάζια. Ἐνταῦθα διέμεινε μέχρι τοῦ 20οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, διακρινόμενος πάντοτε ἐπὶ τόλμῃ ἀνδρείᾳ καὶ φιλοτιμίᾳ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἤρξαντο προανακρούσματα τῆς ἀποστασίας τοῦ Ἀλῆ πασᾶ καὶ τῆς ἐκρήξεως τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος. Ὁ Ζάππας κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐφιλέγετο μὲν ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ διακριθῇ διὰ τῶν ὅπλων, ἀλλὰ καὶ πολλὴν διάθεσιν δὲν εἶχεν ὅπως ἐξυπηρετῇ μετὰ ζήλου μόνα τὰ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ ἐπαναστατικὰ συμφέροντα. Ἡ θεία πρόνοια δὲν ἄφησεν αὐτὸν ἐπὶ πολὺ ἐν ἀμηχανίᾳ.

Τὰς στρατιωτικὰς πράξεις αὐτοῦ μαθόντες οἱ ἐν τῇ πατρίδι του ὀθωμανοί, διέταξαν τὴν ἀπαγωγὴν τῆς γραίας μητρὸς ὡς αἰχμαλώτου εἰς τὸ ἐν τῇ λίμνῃ τῶν Ἰωαννίνων νησίον. Φίλοι τινὲς καὶ ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ Εὐαγγέλη Ἀναστάσιος πρὸς σωτηρίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον ὅτι αὕτη εἶναι κοινὴ ἀμφοτέρων τῶν ἀδελφῶν μήτηρ, καὶ ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον πρὸς τιμωρίαν ἑνὸς ἀποστάτου νὰ στερήσωσιν οἱ ὀθωμανοὶ καὶ τοῦτον τὸν Ἀναστάσιον, πιστὸν ὑπήκοον τοῦ σουλτάνου ὄντα, τῆς μητρὸς αὐτοῦ. Τοῦτο ἀκούσασα ἡ φιλόστοργος μήτηρ καὶ νομίσασα ὅτι ἀποξενοῦται, τρόπον τινὰ, τῶν μητρικῶν δικαιωμάτων της ἐπὶ τοῦ προσφιλοῦς αὐτῇ Εὐαγγέλη, «οὐχί» εἶπε μὲ θυμὸν, «ναὶ μὲν, εἶμαι κοινὴ ἀμφοτέρων μήτηρ, ἀλλὰ προσφιλέστερος μοὶ εἶναι πάντοτε ὁ Εὐαγγέλης· οὐδέποτε θ' ἀπεξενωθῶ τῶν ἐπ' αὐτοῦ δικαιωμάτων μου καὶ ἂν εἰς φυλακὴν καὶ ἐξορίαν μὲ ἀπαγάγωσιν». Τότε οἱ ὀθωμανοὶ τὴν μὲν μητέρα ἀπῆγαγον μὲ ὀργὴν, τὸ δὲ ἥμισυ τῆς περου-

σίας διήρπασαν. Μαθὼν ταῦτα ὁ Εὐαγγέλης καὶ προτρεπόμενος ὑπό τινων ὅπως φροντίσῃ περὶ ἀπολυτρώσεως τοιαύτης φιλοστόργου μητρὸς, εἶναι, εἶπε, χάριν τῆς μητρός μου ὀφείλω καὶ πρόθυμος εἰμὶ νὰ θυσιάσω καὶ αὐτὴν τὴν ζωήν μου· ἀλλ' ἡ θυσία αὕτη οὔτε τὴν γραῖαν μητέρα μου ὠφελεῖ, οὔτε τοὺς ὀθωμανοὺς πείθει πρὸς ἀπελευθέρωσιν αὐτῆς· ἄλλως τὴν μὲν ζωήν μου ὀφείλω ἤδη εἰς τὴν πατρίδα μου, ἡ δὲ γραῖα μήτηρ μου, καὶ ἂν τὰ πάνδεινα πάθῃ ὑπὸ τῶν ὀθωμανῶν, δὲν θὰ δυσαρεστηθῇ βεβαίως, ἀλλὰ μάλιστα καὶ θὰ εὐχαριστηθῇ, ὅταν μάθῃ, ὅτι καὶ ὁ υἱὸς αὐτῆς διεκδικεῖ διὰ τοῦ αἵματός του τὰ ἀπαράγραπτα δικαιώματα αὐτῆς τε ἐπὶ ἐμοῦ καὶ τῆς πατρίδος ἐπὶ τῶν λοιπῶν αὐτῆς τέκνων».

Καὶ ταῦτα μὲν ἔπραξεν ὁ Εὐαγγέλης Ζάππας ἀγωνιζομένης ἔτι τῆς πατρίδος. Μετὰ δὲ τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῆς καὶ περ ἀναγνωρισθέντων ἐπισήμως τῶν ἀγώνων καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ καὶ προσενεχθεισῶν αὐτῷ ἀναλόγων τοῦ βαθμοῦ του ἐθνικῶν γαιῶν, οὗτος ὅμως, ἐάσας χαίρειν τάς τε στρατιωτικὰς δόξας καὶ τὰς προσενεχθείσας γαίας, τὸ μὲν πρῶτον ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πατρίδα Δάμποβον μόνον ὅπως λάβῃ τὴν εὐχὴν τῆς ζώσης ἔτι καὶ μόλις ἀπαλλαγείσης τῶν δεινῶν μητρὸς αὐτοῦ.

Ἀλλ' αὐτόσε ὁ βίος ἐφάνη τῷ Ζάππᾳ τόσον ἐπαχθὴς, ὥστε μόλις ὀκτὼ ἡμέρας διέμεινεν ἐν αὐτῇ, εἶτα ἀπῆλθεν εἰς Βέρροιαν τῆς Μακεδονίας, ἐλπίζων ὅτι θὰ εὕρισκεν ἐκεῖ στάδιόν τι εἰρηνικὸν εὐρύτερον. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐκεῖ βίος ἐφάνη αὐτῷ ἀφόρητος. Ὁ μὲν Ζάππας ἐπιθύμει νὰ πλουτήσῃ διὰ μόνης τῆς ἐνασχολήσεως αὐτοῦ εἴτε εἰς τὸ ἐμπόριον, εἴτε εἰς τὴν γεωργίαν, ἡ δ' ὀθωμανικὴ αὐτοκρατορία δὲν εἶχεν ἡσυχάσει εἰσέτι ἐντελῶς καὶ δὲν παρεῖχε τὰς ἀπολύτως ἀναγκαίας πρὸς παραγωγὴν πλούτου εὐκολίας. Δύο μόναι μέρη τῆς Ἀνατολῆς ἐφαίνοντο τῷ Εὐαγγέλῃ ἐπιτήδεια πρὸς τοῦτο· ἡ Αἴγυπτος καὶ ἡ Δακία· προείλετο τὴν δευτέραν καὶ μετέβη τῷ 1831 εἰς Βουκουρέστιον, οὐδὲν ἄλλο μεθ' ἑαυτοῦ φέρων ἐφόδιον, εἰμὴ τὴν πεποίθησιν αὐτοῦ εἴς τε τὴν θείαν πρόνοιαν καὶ εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἱκανότητα. Προσηνὴς τὸ ἦθος, κόσμιος καὶ αἰδήμων τὴν συμπεριφορὰν καὶ κάτοχος ἐμπειρικῶν τινων χειρουργικῶν γνώσεων, ἃς εἶχε διδαχθῇ ἐν τοῖς στρατιωτικοῖς βίοις τῶν συμπολίτην αὐτοῦ Πέτρον Παναγιώτου, τὴν ἐμπειρικὴν χειρουργικὴν μετεχειρίσθη ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος, ἐν ᾧ ἐβράβευε διὰ τῶν προσόντων τούτων νὰ συνοικειωθῇ μετὰ τῶν ἀρχόντων τῆς Δακίας, οἵτινες ὡμίλουν τότε τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ ἐσεμνύνοντο ἐπὶ ταῖς σχέσεσιν ἃς μεθ' Ἑλλήνων ἀγωνιστῶν εἶχον, συνάμα δὲ συνῳκειώθη καὶ μεθ' ἡγουμένων τῶν ἑλληνικῶν μοναστηρίων, διαχειριζομένων καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παραχωρούντων ὑπὸ ἐνοίκιον πλούσια μοναστηριακὰ κτήματα· ἐνοικιασταὶ δὲ πάντων σχεδὸν τῶν ἐν Δακίᾳ κτημάτων ἦσαν καὶ εἰσὶν Ἕλληνες, μεθ' ὧν ὁ Ζάππας ἐὲν ἐβράδυνε νὰ συνοικειωθῇ, ὅτε δὲ εἶδεν ὅτι μικρᾶς ἱκανότητος καὶ μικροτέρας δραστηριότητος ἐνοικιασταὶ κτημάτων ἐν βραχεῖ διαστήματι χρόνου ἐγίνοντο πλούσιοι καὶ βαθύπλουτοι μόνον διὰ τὸ παραγωγικὸν τῆς γῆς καὶ οὐχὶ δι' ἰδιαζούσης τινος ἱκανότητος ἢ δραστηριότητος, τότε ἐπείσθη ὅτι μόνον ἐν τῇ γῇ καὶ διὰ μόνης τῆς γεωργίας πρέπει νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν ἔνθερμον ἐπιθυμίαν αὐτοῦ. Καὶ ἐν πρώτοις μὲν ἐνοικίασεν ἐπὶ τριετίαν μοναστηριακόν τι κτῆμα, Φουντένες καλούμενον, ἀντὶ ἐκμισθώματος ἐννέα χιλιάδων βλαχικῶν γροσίων κατ' ἔτος. Συνάμα δὲ τότε ἐνοικίασε καὶ ἕτερόν τι κτῆμα Μπουντέλι καλούμενον ἀντὶ δώδεκα χιλιάδ. βλαχικῶν γροσίων.

Μόλις ἐγκατέστη ἐνταῦθα ὁ Εὐαγγέλης καὶ ἡ θεία πρόνοια ἔπεμψεν αὐτῷ ἐνεκτίμητόν τι εὐτύχημα, πιστὸν καὶ ἀναπόσπαστον σύντροφον πάντων τῶν ἀγώνων καὶ πασῶν τῶν περιπετειῶν τοῦ δραστηριοτάτου βίου αὐτοῦ. Ὁ προσφιλὴς αὐτοῦ ἐξάδελφος Κωνσταντῖνος Ζάππας, κατὰ δέκα τέσσαρα μὲν ἔτη μικρότερος τὴν ἡλικίαν, καθ' ἅπαντα δὲ τὰ λοιπὰ ὅμοιος τῷ Εὐαγγέλῃ, τὰς αὐτὰς ἔχων διαθέσεις, μόλις μαθὼν τὴν ἐν Δακίᾳ ἀποκατάστασιν τοῦ ἐξαδέλφου αὐτοῦ, ἦλθε παρ' αὐτῷ οὐχὶ ἵνα ἀπαιτήσῃ καὶ βοηθηθῇ, ὥσπερ ἄλλοι τινὲς, ἀλλ' ἵνα συναγωνισθῇ καὶ βοηθήσῃ· ὅθεν ἐννοεῖται ὅτι τοιοῦτον σύντροφον μόλις ἀπεδέχετο ἐξ οὐρανοῦ ὁ Εὐαγγέλης καὶ δὲν εἶχε λέξεις ἱκανὰς νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ, διότι εὗρεν αὐτὸν ἐν τῇ γῇ· ἔκτοτε λοιπὸν οἱ δύο ἐξάδελφοι ἐσχημάτισαν τὸ δὴ λεγόμενον μίαν ψυχὴν εἰς δύο σώματα. Καὶ ὁ μὲν Εὐαγγέλης καίτοι ἐπροπορεύετο πάντοτε ὡς πρεσβύτερος, οὐδέποτε ὅμως ἐπελανθάνετο ὅτι τὸ ἥμισυ τρόπον τινὰ αὐτοῦ ἦτον ὁ Κωνσταντῖνος· οὗτος δὲ παρείπετο τῷ Εὐαγγέλῃ, ὡς ἡ σκιὰ παρέπεται τῷ σώματι. Τὸ ὀξυδερκὲς ὄμμα τοῦ Εὐαγγέλη καὶ ἡ λεπτότης τῆς κρίσεως τοῦ Κωνσταντίνου δὲν ἐβράδυναν ν' ἀνακαλύψωσιν ὅτι τὰ κέρδη τῶν συναδέλφων τούτων, ἐνοικιαστῶν κτημάτων, οὔτε μεγάλων γνώσεων ἦσαν ἀπόρροια, οὔ-

τε ἰδιαζούσης δραστηριότητος, οὔτε ἐντελεστέρου τρόπου καλλιεργείας, ἀλλὰ μόνον τῆς τεραστίου παραγωγικότητος τῆς γῆς. «Κατὰ πόσον ἀρά γε θὰ ἐπαυξήσωμεν τὴν παραγωγὴν ταύτην, εἶπον, ἂν δραστηριώτερον καὶ κατά τι μεθοδικώτερον καλλιεργήσωμεν αὐτὴν μὲ ὅσας ἡ θεία πρόνοια ἐδωρήσατο ἡμῖν δυνάμεις;» Καὶ τὸ μὲν πρῶτον οἵ τε γείτονες ἐνοικιασταὶ ἄλλων κτημάτων καὶ τινες τῶν μεγαλοκτηματιῶν ἐχλεύαζον τοὺς ἐξαδέλφους Ζάππα διά τε τὴν περιττὴν νομιζομένην παρ' ἐκείνοις δραστηριότητα τούτων, καὶ τὰς ἐν τῇ γεωργίᾳ εἰσαχθείσας ὑπ' αὐτῶν καινοτομίας· δὲν ἐβράδυναν ὅμως νὰ φθονήσωσιν αὐτοῖς ἀκολούθως διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν προϊόντων, διὰ τῆς ὁποίας ἀντημείφθησαν οἱ κόποι των. Ἵνα ἐκτιμήσῃ τις τὴν δραστηριότητα τῶν ἐξαδέλφων τούτων, καὶ τὸ μέγεθος τῆς εὐεργεσίας, ἣν διὰ μόνου τοῦ παραδείγματος αὐτῶν παρέσχον τῷ τόπῳ, περιττὸν ἴσως δὲν εἶναι νὰ μνημονεύσωμεν, ὅτι τὸ μὲν «Φουντένι» ἐνοικίασαν τότε οἱ Ζάππαι, ὡς εἴδομεν, ἀντὶ ἑνὸς χιλιάδων γροσίων, σήμερον δὲ τὸ κτῆμα τοῦτο ἐνοικιάζεται ἀντὶ δέκα χιλιάδων φλωρίων, τὸ δὲ Μπουντέστι ἐνοικιάζετο μὲν πρότερον ἀντὶ δώδεκα χιλιάδων γροσίων, ἐνοικίασαν δὲ οἱ Ζάππαι ἀντὶ δέκα ἓξ, καὶ σήμερον ἐνοικιάζεται ἀντὶ δέκα τεσσάρων χιλιάδων φλωρίων. Ναὶ μὲν ἡ ὑπερτίμησις αὕτη ὀφείλεται κατά τι καὶ εἰς ἄλλας τινὰς περιστάσεις, ἀλλὰ καὶ τὰ ἑνία δέκατα ὀφείλονται ἰδίως εἰς τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν νοημοσύνην τῶν ἐξαδέλφων Ζάππα. Τῷ 1837 οἱ ἐξάδελφοι Ζάππαι ἐνοικίασαν καὶ τὰ κτήματα Λουίκα, Κασιόρης, Ὀδάγια καὶ Φαουρεΐ, τῷ δὲ 1842 ἐνοικίασαν καὶ τὸ περιώνυμον Μπροσθένι, ἔνθα ὑπάρχουσι καὶ ὑδρόμυλοι, οἵτινες πρὸ μὲν τῆς ἐποχῆς ταύτης κατέστρεψαν σχεδὸν τὸν ἰδιοκτήτην Φιλιππίσκον, ἕνεκα τῆς μεγάλης δαπάνης, ἣν συνεχῶς ἀπῄτουν, ἵνα τεθῶσιν εἰς κίνησιν· τούτου δ' ἕνεκα ἀποθανόντος τοῦ Φιλιππίσκου, οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ ἠναγκάσθησαν νὰ πωλήσωσι τὸ κτῆμα αὐτοῦ, ἤδη δὲ διὰ τῆς νοημοσύνης τοῦ Εὐαγγέλη καὶ διὰ τῆς ἐπιμονῆς καὶ καταλλήλου διευθύνσεως τοῦ Κωνσταντίνου Ζάππα οἱ μύλοι οὗτοι εἰσὶ προσοδοφορώτατοι. Πρὶν ἢ περιέλθωσιν εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν Ζάππα, κατεποντίζοντο πολλάκις τοῦ ἔτους ἐκ πλημμύρας τοῦ ποταμοῦ Γιαλομίτζας, ἀλλ' οἱ Ζάππαι ταχέως ἔκλεισαν, ὅτε ἂν γείνῃ τεχνητός τις ὀχετὸς εἰς μακρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν μύλων, καὶ ἂν στενῶς καταλλήλως διὰ ξύλων πάντοτε (ὅτι οἱ λίθοι ἐνταῦθα εἰσὶ σπανιώτατοι), εἰς μέρη τινὰ ἡ κοίτη τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἂν περιζωσθῶσι δι' ὁμοίας ὕλης καὶ ἕτερά τινα μέρη παρόχθια αὐτοῦ, δυνατὸν εἶναι καὶ ὁ ἐκ τῆς πλημμύρας καταποντισμὸς νὰ προλαμβάνηται, καὶ τὰ ὕδατα μετὰ κανονικωτέρας καὶ πλειοτέρας δυνάμεως νὰ κινῶσι τὰς λεγομένας πέτρας τῶν μύλων, ἐπεχείρησαν τὰ ὑδραυλικὰ ταῦτα ἔργα, καὶ πλήρης ἐπιτυχία ἔστεψε τὰς προσδοκίας των· οἱ μύλοι οὗτοι, ἤδη ἰδιόκτητοι τῶν Ζάππα, τὸ πρότερον ὀλέθριον ὂν Μπρασθένι κατέστησαν ἓν τῶν μάλιστα προσοδοφόρων κτημάτων.

Οἱ ἐξάδελφοι Ζάππα, βλέποντες τὰ μὲν ἔργα αὐτῶν διαρκῶς προστατευόμενα καὶ εὐλογούμενα ὑπὸ τῆς θείας προνοίας, τὸν δὲ πλοῦτον ἀσημέραι αὐξανόμενον διά τε τῆς δραστηριότητος, τῆς νοημοσύνης, καὶ ἰδίως διὰ τῆς καλῶς ἐννοουμένης οἰκονομίας, ἀπεφάσισαν τὰ γίνωσι δι' αὐτοῦ καὶ ἰδιοκτῆται κτημάτων. Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν ἠγόρασαν τῷ 1841 τὸ ὑπὸ ἐνοίκιον Μπροσθένι, βραδύτερον δὲ τὸ Οὐλέστι μετά τινων παραρτημάτων, εἶτα τὸ Γκρεντάσι, τὸ λεγόμενον καὶ Βάλε Μακρίση καὶ τὴν Τζώραν, τὴν λεγομένην καὶ Σλουζητόρι· ἀκολούθως τὸ Τσεγκάνι παρὰ τὸν Δούναβιν· ἅπαντα δὲ ταῦτα κεῖνται ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Γιαλομίτζας. Εἰς ταῦτα δὲ προσετέθησαν καὶ τὸ Μετελέο, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Μποζαΐου καὶ τὸ Μπαλατσάνι, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Τσιμνικο-Σεράτα. Γενόμενοι ἰδιοκτῆται τοῦ Μπροσθενίου οἱ Ζάππαι ἀπεφάσισαν νὰ οἰκοδομήσωσιν ἐν αὐτῷ οἴκημα ἀνάλογον τῆς καταστάσεως αὐτῶν· διὰ δὲ τοῦ μεγαλοπρεποῦς χαρακτῆρος τοῦ Εὐαγγέλη καὶ τῆς καλαισθησίας τοῦ Κωνσταντίνου τὸ οἴκημα τοῦτο κατέστη καὶ πολλῶν ἡγεμονικῶν μεγάρων ἂν ὄχι πολυτελέστερον, τοὐλάχιστον ὅμως κομψότερον καὶ ἀνετώτερον. Μόλις ἀποπερατωθείσης τῆς οἰκοδομῆς τοῦ μεγάρου τούτου, ὁ Εὐαγγέλης ἐπεθύμησε νὰ ζῇ τὸν προσφιλῆ αὐτοῦ ἐξάδελφον Κωνσταντῖνον οἰκογενειάρχην καὶ πατέρα τέκνων· «Ἡμῖν, παιδί μου, εἶπεν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν τῷ Κωνσταντίνῳ, ἡ θεία πρόνοια ἐδωρήσατο τοσοῦτον πλοῦτον, ὥστε καὶ εὐεργετήματα δι' αὐτοῦ δυνάμεθα νὰ πράξωμεν, καὶ τέκνα ἐν εὐσεβείᾳ καὶ πατριωτισμῷ ν' ἀναθρέψωμεν· καὶ ἐγὼ μὲν ὡς πρεσβύτερός σου ἴσως θὰ ὑπανδρευθῶ, καὶ ἵνα εὐεργετήσω πλειότερον τὸν τόπον τοῦτον καὶ τὴν πατρίδα διὰ τοῦ πλούτου μου, καὶ ἵνα λάβω τὴν ἡδυτέραν τῶν εὐχαριστήσεων ν' ἀναθρέψω τὰ τέκνα σου ὡς ἴδια ἐμοῦ τέκνα. Σὺ ὅμως καιρὸς εἶναι ἤδη νὰ γείνῃς, οἰκογενειάρχης, ἵνα διατηρηθῇ διὰ σοῦ

τοὐλάχιστον τὸ ὄνομα τῆς οἰκογενείας μας». «Ὑπὸ τῶν αὐτῶν αἰσθημάτων, ὑφ' ὧν ὑμεῖς κατέγεσθε» ἀπήντησεν ὁ Κωνσταντῖνος, «ἐμφοροῦμαι καὶ θὰ ἐμφοροῦμαι καγὼ αὐτὸς ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ μου· τὸ δὲ ὄνομα τῆς οἰκογενείας ἡμῶν ἂς διατηρήσωσιν εἰς τὴν μνήμην τῆς ἀνθρωπότητος αἱ ἀγαθαὶ ἡμῶν ὑπὲρ αὐτῆς πράξεις· ὁμόφρονες ἐπλουτήσαμεν, ὁμόφρονες ἂς διαθέσωμεν καὶ τὸν πλοῦτον ἡμῶν· εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ βαδίσω ἀπαρεγκλίτως ἐπὶ τῶν ἴχνῶν σου οὐ μόνον ἐν τῷ προσκαίρῳ τούτῳ κόσμῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι,» καὶ κύψας ἐφίλησε τὴν χεῖρα τοῦ Εὐαγγέλη.

«Τὴν εὐχήν μου νὰ ἔχῃς, παιδίμου», προσέθηκεν ἔνδακρυς ἐκ συγκινήσεως ὁ μεγαλόψυχος οὗτος, «εἶθε ἡ θεία πρόνοια νὰ σὲ ἀξιώσῃ νὰ κάμῃς μεγαλείτερα ἐμοῦ ἔργα, εἶθε νὰ ἀμείψῃ σὲ καὶ νὰ προστατεύῃ ταῦτα κατὰ τὰς ἀποφάσεις ἡμῶν». Καὶ οἱ δύο ἐξάδελφοι ἀσπασθέντες ἀλλήλους ἀπεχωρίσθησαν ἄναυδοι ἐκ συγκινήσεως· ἐκ τότε οὐδεὶς λόγος ἀντηλλάγη μεταξὺ αὐτῶν περὶ ὑπανδρείας, ἀλλὰ μόνον περὶ ἀγαθῶν πράξεων καὶ περὶ εὐεργετημάτων. Ἡ συσσώρευσις πλούτου κατέστησε μετὰ ταῦτα ἰδίως τὸν βίον τοῦ Εὐαγγέλη ἀληθῶς μεγαλοπρεπῆ, ἀποκλίνοντα μᾶλιστα κατά τι πρὸς τὸ ἡγεμονικώτερον· οὐδέποτε, λέγεται, οὔτε ἐπὶ στιγμάς τινας ἐστάθμευεν ἀπὸ τοῦ κτήματος αὐτοῦ εἰς Βουκουρέστιον, πλείονα βεβαίως τῶν τεσσαράκοντα σταδίων ἀπέχον, καὶ οὐδέποτε ἐξεύγνυεν ἐν τῇ μεγαλοπρεπεῖ ἁμάξῃ αὐτοῦ ὀλιγωτέρους τῶν τεσσάρων ἵππων, καὶ ἀεί ποτε ἤλαυνεν αὐτοὺς θρομαίως τρέχοντας· οὐδέποτε ὅμως κἂν μίαν στιγμὴν ἐμέθυσεν ὁ πλοῦτος ἀμφοτέρους τοὺς ἀγαθοὺς Ἠπειρώτας Εὐαγγέλην καὶ Κωνσταντῖνον ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε νὰ καταστήσῃ αὐτοὺς ἐπιλήσμονας τῶν πρὸς τὴν πατρίδα αὐτῶν καθηκόντων. Καὶ μέχρι μὲν τοῦ 1863 ὁ Εὐαγγέλης διετήρησεν ἀκμαιοτάτας τὰς σωματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις καὶ ὀξυδέρκειαν τὴν διάνοιαν· ἀπὸ τούτου ὅμως αὕτη ἤρξατο ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ παρεκτρέπηται κατά τι, ἀλλὰ μόνον στιγμιαίως καὶ πάλιν ἐπανήρχετο εἰς τὴν φυσικὴν αὐτῆς κατάστασιν. Ἐπὶ πολλὰς μὲν ἕκτοτε κατὰ συνέχειαν ὥρας ἠδύνατο νὰ ὁμιλῇ ὁ Εὐαγγέλης μὲ ἀξιάκουστον σειρὰν ἰδεῶν καὶ μὲ τὴν φυσικὴν σαφήνειαν, ἔπειτα δὲ κατά τινας στιγμὰς παρεξετρέπετο, καὶ πάλιν ἐπανήρχετο· ἡ διηνεκὴς, φαίνεται, καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὀρθοτάτη ἀνασκόπησις τῆς διανοίας ἠνάγκασαν τὴν φύσιν νὰ αἰτήσῃ τρόπον τινὰ καὶ διὰ τῆς βίας τὰ ὑπὲρ αὐτῆς δικαιώματα καὶ νὰ εἴπῃ τῇ θελήσει «ἀρκεῖ σοι πλέον». Ὁ δὲ Κωνσταντῖνος, ὁ ἄλλος ἐγὼ τοῦ ἐνθέρμου τούτου πατριώτου, μόλις ἀνακαλύψας τὴν παρεκτροπὴν ταύτην τῆς διανοίας, οὐδενὸς ἐφείσθη μέσου, ἵνα τύχῃ ἰάσεως. Ἀλλεπάλληλα ἰατρικὰ συμβούλια, συγκείμενα ἐκ τῶν διασημοτέρων ἰατρῶν τῆς πρωτευούσης τῆς Δακίας ἀπεφάνθησαν, ὅτι ἔλεγον μὲν ἐντελῆ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπενέγκωσι, κατὰ τοσοῦτον ὅμως θ' ἀναχαιτίζηται ἡ πρόοδος τοῦ κακοῦ, καθ' ὅσον ὁ Εὐαγγέλης ἀφεθῇ πάντη ἐλεύθερος ἵνα πράττῃ καὶ λαλῇ ὅ,τι ἂν βούληται καὶ ἵνα διασκεδάζῃ ἔν τε τῷ οἴκῳ καὶ ἐν τῷ κήπῳ μετὰ τῶν μᾶλλον ἀρεσκόντων αὐτῷ ἀντικειμένων. Τοιαύτη ἰατρικὴ γνωμοδότησις, ὅσῳ εὔρρων καὶ εὐσυνείδητος καὶ ἂν ἦτο, οὐδὲ τὸ παράπαν ὅμως ὑπῆρξεν ἱκανὴ εἰς τὸ νὰ ἐπαναπαύσῃ τὸ ἕτερον ἥμισυ τοῦ Εὐαγγέλη, τὸν προσφιλῆ αὐτοῦ ἐξάδελφον Κωνσταντῖνον. Οὗτος ἐνόμισεν ὅτι ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς Γαλλίας ἡ ἰατρικὴ ἐνδέχεται νὰ ἐπιφέρῃ πλειοτέραν τινα βελτίωσιν. Παραλαβὼν λοιπὸν τὸν πάσχοντα ἀπῆλθεν εἰς Παρισίους καὶ ἐκεῖ οὐδενὸς ἐφείσθη μέσου· ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ τέχνη ἀπεδείχθη καὶ ἐκεῖ ἀνεπαρκὴς· τὸ κακὸν μάλιστα προώδευσε κατά τι πλειότερον. Τοῦτο ἠνάγκασε τὸν Κωνσταντῖνον εἰς τὸ νὰ ἐπαναγάγῃ τὸν πάσχοντα εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ μέγαρον, ἐν ᾧ ἐπλήρωσε τὸ κοινὸν χρέος τῇ 19ῃ Ἰουνίου 1865, ἐνταφιασθεὶς ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ ἀνεγερθέντι ναῷ, τῷ τιμωμένῳ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Εὐαγγελισμοῦ· ἐπὶ δὲ τοῦ ἐκ λαμπροῦ μαρμάρου τάφου αὐτοῦ, τοῦ κεχρυσωμένοις σιδηραῖς κιγκλίσι περιπεφραγμένου ὄντος, ἐπιγέγραπται κατὰ τὴν διαθήκην τὰ ἑξῆς· «Ἐνθάδε κεῖται ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ δοῦλος τοῦ θεοῦ κτίτωρ αὐτῆς τῆς ἐκκλησίας Εὐαγγέλης Ζάππας, ἀποθανὼν τὴν 19 Ἰουνίου 1865». Ἐν τινι δὲ ἐπὶ τοῦ τάφου τετραγώνῳ μαρμαρίνῃ στήλῃ ὑπάρχει κατὰ μὲν τὴν μεσημβρινὴν ἐπιφάνειαν βλαχιστὶ, κατὰ δὲ τὴν δυτικὴν ἑλληνιστὶ τὸ ἑξῆς ἐπιτύμβιον·

Ἄνδρα οὐ πέτρα τεκμαίρει·
ὁ γὰρ τύμβος τῇ κείνου δόξῃ οὐχ' ὡνὴρ
τῇ σήματος περιβάλλεται·
τοῦτ' ἐκ πάντων τῷδε τῷ τάφῳ τύχη
εὔειμε ξένον, ὡς οὐχ εἷς ἑὸς ἐστιν
ἀλλὰ τρισσοὶ ἔχουσιν ἕνα.
σάρκος μὲν ὀθὶ ἐν ἀλλοδαπῇ γαίᾳ,
κεφαλὴν δ' ἄλλος ἐν ἱερῷ ἄστει Ἀθήνης,
χ' ὁ τρίτος ἐν Λαμπόβῳ ὀστέα κοῦφα.
ΚΥΑΓΓΕΛΟΥ ΖΑΠΠΑ κείνου
οὐ σῶμα μόνα ἐν Ἑλλάδι πᾶσαν φέρεται·
εὖ γὰρ ἄσβεστον κλέος ἐυτῷ περιθεὶς
ἐν προμάχοις πατρίδα ἱρὰν ἀπ' αἰσχροῦ ζυγοῦ
ῥούμενος οὐκ ἠρκέσθη,

Δημοσιεύσεις Κληρονομικές (Κ.Δ.)

ἀλλὰ τῆς γειναμένης ἄπο τλησίμοχθος
ἄφενον οὐ κοινὸν θησαυρίσας,
Ἕλλησι βασιλικῆς ἀρετῆς ἕστηκ' ἀγῶνα
καλοῦ τε καὶ τέχνης.
Ἴφιτε, τὸ σὸν κλέος οὐκ ἄφθιτον μόνον·
Ἑλλὰς καὶ ἐκ τοῦ Ζάππα Ὀλύμπια ἔχει.

Ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ ὁ ἀοίδιμος Εὐαγγέλης Ζάππας ἐντέλλεται τῷ ἐξαδέλφῳ Κωνσταντίνῳ Ζάππᾳ· «Νὰ δίδῃ ἐτησίως 1000 φλωρία εἰς τὴν ἐν Βουκουρεστίῳ διωρισμένην ἐπιτροπὴν τῆς φιλολογικῆς Ἑφορίας τῶν σχολείων διὰ τὸν κανονισμὸν τῆς Ῥωμανικῆς γλώσσης· 1500 φλωρία εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ἐν Ἀθήναις Ὀλυμπίων· 100 φλωρία εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, καὶ 100 ἕτερα εἰς τὸ Ἀμαλίειον Ὀρφανοτροφεῖον· 1700 εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Λαμπόβου· καὶ νὰ κτίσῃ τὸ κατάστημα τῶν Ὀλυμπίων μετὰ τοῦ σταδίου αὐτοῦ ἀξιοπρεπὲς καὶ εὐρύχωρον καθ' ὃ σχέδιον εἶχον πέμψει τῷ Κ. Ῥαγκαβῇ, ἔχον ἐν τῷ μέσῳ μίαν μεγάλην διώροφον κυκλοειδῆ κρυσταλλίνην αἴθουσαν, μεθ' ἑτέρων τριῶν εὐθειῶν σχηματιζουσῶν εἶδός τι σταυροῦ καὶ διευθυνομένων κατ' εὐθείαν εἰς ὁμοίαν αἴθουσαν, ἀλλ' εἰς σχῆμα ἡμικυκλίου, καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα δωμάτια τῆς ἐκθέσεως μετὰ τοῦ δικαστηρίου καὶ λοιπὰ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐλλείψεως· νὰ κτίσῃ καὶ προικίσῃ μεθ' ὅλων τῶν ἀναγκαίων βιβλίων, χαρτῶν, σφαιρῶν καὶ λοιπῶν, ἄνευ ἐξαιρέσεως, τὴν ἀλληλοδιδακτικὴν σχολὴν τοῦ Λαμπόβου κατὰ τὴν τάξιν τῶν καλλιτέρων ἐν Ἑλλάδι ἑλληνικῶν σχολῶν». (Ἐκ τῶν Παραλλήλων Βίων τοῦ Γούδα).

ΖΑΠΠΙΣ (Ι. Β. Φῆλιξ) Ἰταλὸς λυρικὸς ποιητής, γενν. τῷ 1667 ἐν Ἰμόλᾳ, ἀποθ. τῷ 1719, ἦτο δικηγόρος ἐν Ῥώμῃ. Εἷς τῶν Ἐφόρων τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἀρκάδων, κατέλιπεν ᾄσματα, πλήρη λεπτότητος καὶ ζωῆς, ἀλλ' ὑπὲρ τὸ δέον εὐφυίαν ἐπιδεικνύμενα. Ἡ γυνὴ αὐτοῦ Φαυστίνα Μαράττη ἐκαλλιέργησεν ἐπίσης εὐδοκίμως τὴν ποίησιν.

ΖΑΡΑ, σλαυϊστὶ Ζ α ρ δ ρ ο ῦ, ὀχυρὰ πόλ. τῶν αὐστριακῶν χωρῶν (Δαλματία), μετὰ λιμένος ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς, 475 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Βιέννης· κάτ. 18,826. Πρωτ. κύκλου. Ἀρχιεπισκοπή, ἐφετεῖον, λύκειον, γυμνάσιον. Ναύσταθμος. Μεταξουργεῖον κλπ.—Ὁ κύκλος ἡ διοίκησις τῆς Ζάρας, μετοξὺ τῆς τοῦ Σπαλάθρου πρὸς Ν, τοῦ Ἀδριατικοῦ πρὸς Ν. τοῦ Ἀδριατικοῦ πρὸς Δ, τῶν στρατιωτικῶν μεθορίων πρὸς Β. καὶ τῆς ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας πρὸς Α, 55 χιλ. 720 ἑκτ. καὶ 130,040 κατ. Ἐπὶ τῶν παραλίων αὐτῆς εἶναι διεσπαρμέναι πλεῖσται πόλεις, ἡ Γρόσσα, Ἰγκορονάτα, Μελέδα, Δόγγα, Ζουρὴ, Οὐγλίανον, κλπ.

ΖΑΡΑ ΒΕΚΙΑ, ἤτοι «Παλαιὰ Ζάρα», σλαβιστὶ «Βιογράδ»,, ἢ «Βιελογράδ», παρ' ἀρχ. «Ἰάδερα», «Βλανδόνα», «Alba maritima», πόλ. τῶν αὐστριακῶν χωρῶν (Δαλματία), 26 χιλάμ. ΝΑ τῆς Ζάρας, ἐπὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ· κάτοικοι 1,500. Πρωτεύουσα τῆς Λιβουρνίας ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων, εἶτα ἔδρα τινῶν βασιλέων τῆς Κροατίας, ὑπετάγη κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα τοῖ· Ἐνετοῖς, οἵτινες τῷ 1202, βοηθούμενοι ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων, κατέστρεψαν αὐτὴν διὰ τὴν ἀνταρσίαν αὐτῆς.

ΖΑΡΑΓΓΑΙΟΙ ἢ ΖΑΡΑΓΓΟΙ (ἀρχ.), λαὸς τῆς Δραγγιανῆς. Τὸ ὄνομα αὐτῶν διετηρήθη ἐν τῷ τῆς «Ζαράγγης», πόλεως τῆς Σιγιστανῆς.

ΖΑΡΑΝΔΗ (ἀρχ.), κωμητεία τῆς Τρανσυλβανίας πρὸς Δ, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Οὔγγρων, μεταξὺ τῶν τοῦ Οὐνιάδου καὶ τοῦ Κάτω Βεισσεμβούργου· πρωτ. «Κορὸς-Βανύα». Τῷ 1860, προσηρτήθη εἰς τὴν Οὐγγαρίαν. Ἐπιφ. 1,296 τετρ. χιλιομ.

ΖΑΡΑΞ (ἀρχ.), ὄρ. τῆς Εὐβοίας. § —, καὶ ΖΑΡΗΞ, παραθαλάσσιος πόλ. τῆς Λακωνίας.

ΖΑΡΑΤΗΣ (Αὐγουστῖνος δὲ), ἱσπανὸς ἱστορικὸς τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, ἐχρημάτισε γραμματεὺς τοῦ συμβουλίου τῆς Καστιλλίας, τῷ δὲ 1543, γενικὸς θησαυροφύλαξ τοῦ Περοῦ. Ἐδημοσίευσεν «Ἱστορίαν τῆς ἀνακαλύψεως καὶ τῆς κατακτήσεως τοῦ Περοῦ», ἐν Ἀμβέρσῃ, 1555, εἰς 8ον. μεταφρασθεῖσαν εἰς τὴν γαλλικὴν, ἐν Παρισίοις, 1706, τόμ. 2 εἰς 12ον, πόνημα σοφὸν, γεγραμμένον ἀμερολήπτως. Βαίνει μέχρι τοῦ 1548.

ΖΑΡΑΤΗΣ (Φραγκίσκος Λοπὲζ δὲ), ποιητὴς ἱσπανὸς, γεν. τῷ 1580 ἐν Λογρόνῳ (Παλαιὰ Καστιλλία), ἀποθ. τῷ 1658, κατέλιπε συλλογὴν «Ποικίλων ποιήσεων», ἐν Ἀλκαλᾷ, 1629, εἰς 8ον, καὶ ποίημα περὶ τῆς «Εὑρέσεως τοῦ σταυροῦ ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου», ἐν Μαδρίτῃ, 1648, εἰς 4ον, ἐν οἷς ἀνευρίσκεται ἡ φαντασία καὶ τὸ ὕφος ἀληθοῦς ποιητοῦ.

ΖΑΡΒΙΔΗ, χωρίον τῆς Γαλλίας ἐν τῷ νομῷ τοῦ Μέρθη, 3 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Νανσύ, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Μέρθη. Κάτοικοι 700. Αὐτόθι συνεκροτήθη ἡ λεγομένη μάχη τοῦ «Νανσύ», ἔνθα ἔπεσε Κάρολος ὁ Τολμηρὸς, τῇ 5 Ἰανουαρίου 1477.

ΖΑΡΟΙ, σλαυϊκὸν ὄνομα τῆς ΖΑΡΑΣ.

ΖΑΡΖΩ, πρωτ. δήμ. τῆς Γαλλίας, 20 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Αὐρηλίας, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Λίγηρος. Κάτ. 1,520. Ἡ πόλις αὐτὴ

ὀχυρὰ ἄλλοτε ἠλώθη ὑπὸ τῶν Ἄγγλων τῷ 1420, ὑπὸ τοῦ δουκὸς Ἰωάννου δ' Ἀλενσῶνος, τῷ 1421, ὑπὸ τῆς Ἰωάννας τῆς Ἄρκης καὶ τοῦ Δυνοὰ τῷ 1429. Ὁ Κάρολος τῆς Αὐρηλίας καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Φίλιππος συνέστησαν αὐτόθι τῷ 1412 συνασπισμὸν πρὸς ἐκδίκησιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν δολοφονηθέντος ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Ἀτρομήτου.

ΖΑΡΗΞ, ἴδ. ΖΑΡΑΞ.

ΖΑΡΙΑΣΠΑ (ἀρχ.), ἡ «Ζαριάσπη», πόλ. τῆς Βακτρίας, ἡ ἄλλως «Βάκτρα», ὅπερ ἴδε.

ΖΑΡΙΑΣΠΗΣ (ἀρχ.), ποτ. τῆς Βακτριανῆς, ἴδ. ΒΑΚΤΡΑ.

ΖΑΡΚΟΣ (Ι. Γονσάλβης), πορτογάλος εὐπατρίδης, ἀνακαλύψας μετὰ τοῦ Τριστὰν Βὰζ Τεξείρα, τὰς νήσους τοῦ Πορτο-Σάντου καὶ τῆς Μαδήρας, 1418—19. Πρῶτος αὐτὸς ἐποιήσατο κατὰ θάλασσαν χρῆσιν τοῦ πυξοβολικοῦ.

ΖΑΡΛΙΝΟΣ (Ἰωσήφ), ἔμπειρος μουσικὸς, γεννηθεὶς ἐν Chioggia τῷ 1519, ἀποθ. τῷ 1590, μαθητὴς τοῦ Βιλλαέρτου, ἐχρημάτισεν ἀρχιμουσικὸς τοῦ Ἁγίου Μάρκου τῆς Βενετίας. Ὀλίγιστα τῶν συνθέσεων αὐτοῦ διεσώθησαν ἡμῖν, ἀλλὰ συγκαταλέγεται μετὰ τῶν πρώτων θεωρητικῶν τῆς Ἰταλίας ἕνεκα τῶν Institutions harmoniques, ἐν Βενετίᾳ, 1558.

ΖΑΡΑΣΒΕΡΓ, πολίχ. τῆς Νορβηγίας, 60 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Χριστιανίας, καὶ ἐπὶ τοῦ κέλπου αὐτῆς. Ἡ διοίκησις αὐτῆς Ζαρλσβέργ-Λάουρβιγκ, ἐν τῇ Σουηδιμειλίᾳ, μεταξὺ τῶν τῆς Βουσκερούδης πρὸς Β, τῆς Βρατσβέργης πρὸς Δ, τοῦ Σκάγερ Ῥὰκ πρὸς Ν, καὶ τοῦ κόλπου τῆς Χριστιανίας πρὸς Δ, ἔχει ἔκτασιν 225 χιλ. ἑκτ. καὶ κατ. 74 χιλ.

ΖΑΡΜΕΛΛΟΝ, πόλ. τῆς Πορτογαλλίας (Βεϊρα), 17 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Γουάρδας· κάτοικ. 2,800. Καταστράφη κατὰ διαταγὴν Πέτρου τοῦ Α', διότι ἐγέννησε τὸν Πέτρον Κοέλλον, ἕνα τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἰνὲς δὲ Κάστρου.

ΖΑΡΜΙΖΕΓΕΘΟΥΣΑ, ἴδ. ΣΑΡΜΙΖΕΓΕΘΟΥΣΑ.

ΖΑΡΝΑΚ, πρωτεύουσα δήμου τῆς Γαλλίας (νομὸς Σκρέντου), 12 χιλιάμ. πρὸς Α τοῦ Κονιάκ, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Σαρέντου. Κάτοικοι 3,120. Ὡραῖα γέφυρα. Πολυάριθμα βακῆς διυλιστήρια. Μέγα ἐμπόριον βακῆς λεγομένης «Κονιὰκ», μαΰρου οἴνου, κτήνη, βύρσαι, κτλ. Νίκη τοῦ δουκὸς τῆς Ἀνζεγαυίας (τοῦ ὕστερον Ἑρρίκου Γ') κατὰ τῶν διαμαρτυρομένων, ἀγομένων ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος δὲ Κονδέ, ἥτις ἐφανερώθη μετὰ τὴν μάχην, 13 μαρτίου 1569. Εἰς μνημόσυνον αὐτῆς ἱδρύθη μνημεῖον. Οὐδὲν σώζεται ἐξ ἐπαύλεως ἀνεγερθείσης τῷ 1467.

ΖΑΡΝΑΚ (Γούης ΣΑΒΟ σὶρ δὲ), γάλλος εὐπατρίδης ὑπηρετῶν παρὰ τῷ Φραγκίσκῳ Α' καὶ κύριος τοῦ Βορδώ. Ὁ ἐπίδοξος τοῦ θρόνου διάδοχος Ἑρρῖκος διέδωκε περὶ αὐτοῦ φήμας δυσαρέστους, ὧν ἕνεκα σφόδρα παρωργίσθη ὁ βασιλεύς. Ὁ ἄρχων δὲ λὰ Σατενιεραί, ὅπως ἀποστρέψῃ ἀπὸ τοῦ διαδόχου τὴν ὀργὴν τοῦ πατρός του, ἐθεώρησεν ἑαυτὸν ὡς ὑβρισθέντα, καὶ ἐβίασε τὸν Ζαρνὰκ ὅπως ζητήσῃ ἱκανοποίησιν. Ἡ ἄδεια τῆς μονομαχίας ἐδόθη ἐπὶ τῆς στέψεως τοῦ Ἑρρίκου Β' ἐγένετο δὲ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ ὅλης τῆς αὐλῆς, ἐν τῷ δάσει τοῦ St-Germain-en-Laye. Ὁ Σατανιεραὶ ἦτο ξιφομάχος δοκιμώτερος τοῦ Ζαρνὰκ, ὅστις κινδυνεύων νὰ ἡττηθῇ κατήνεγκε κατὰ τοῦ ἀντιπάλου τραῦμα ἀπροσδόκητον δι' οὗ ἔταμε τὴν ἰγνὺν αὐτοῦ. Ὁ Σατανιεραὶ ταπεινωθεὶς ἠρνήθη νὰ ἐπιζήσῃ εἰς τοιαύτην ὕβριν, ἔσχισε τὸν ἐπίδεσμον τοῦ τραύματος, καὶ ἐξέπνευσε τῷ 1547. Ἡ μονομαχία αὕτη εἶναι ἡ τελευταίαν γενομένη τῇ ἀδείᾳ τοῦ βασιλέως ἐν Γαλλίᾳ. Ἐν δὲ τῇ γαλλικῇ γλώσσῃ coups de Jarnac λέγονται πάντα τὰ ἀπρόοπτα ἢ ὀξέα τραύματα τῆς ξιφομαχίας, μεταφορικῶς δὲ πᾶν ἀπροσδόκητον δυστύχημα.

ΖΑΡΟΜΙΡΖΑ, ἡ Ἰαρομίρζα πόλ. τῶν αὐστριακῶν χωρῶν ἐν Βοημίᾳ, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ἔλβα, 15 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Κατωισγράτζης. Κάτ. 3,500. Μέγα φυτοκομεῖον.

ΖΑΡΟΥΜΑ, πόλις τῆς δημοκρατίας τοῦ Ἰσημερινοῦ ἐν τῷ μερίσματι τοῦ Ἀσσουάη, ἐν μέσῳ τῶν Ἄνδεων, 62 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Λόξας· κάτ. 5,000. Ἄλοτε σημαντικωτέρα, ἕνεκα τῶν πλουσίων αὐτῆς χρυσωρυχείων τανῦν ἐξηντλημένων.

ΖΑΡΡΟΒ, πολίχ. καὶ ἐνορία τῆς Ἀγγλίας, ἐν τῇ κομητείᾳ καὶ 24 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Δυρχάμης, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Τύνα· κάτ. 4,200. Πατρὶς Βίδα τοῦ Σεβασμίου.

ΖΑΡΡΥ (Νικόλαος), καλλιγράφος, γενν. ἐν Παρισίοις περὶ τὸ 1620, ἀποθ. περὶ τὸ 1670, ἔλαβε παρὰ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ' τὸ δίπλωμα «ἀρχιγραφέως» καὶ ἐξετέλεσε θαυμάσια καλιγραφικὰ ἔργα, ἐξ ὧν ἐπαινοῦνται ἰδίως τὰ ἐπιγραφόμενα la Guirlande de Julie 1641, εἰς φύλλ. ἐκ 30 φύλλων, διὰ τὸν δοῦκα δὲ Μοντωζιὲ γενόμενον καὶ πωληθὲν τῷ 1714 ἀντὶ 14,502 φράγκων· les Heures de Notre Dame, 1647, εἰς 8ον ἐξ 120 φύλλων.

ΖΑΡΣ (Φραγκίσκος δὲ ΡΟΣΕΣΟΥΑΡ, ὁ ἐπονομαζόμενος ἱππότης δὲ), περιώνυμος γάλλος

αὐλικὸς, γενν. κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος ἀποθ. τῷ 1670, ἐνεφανίσθη νεώτατος εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Λουδοβίκου ΙΓ' καὶ ἐγένετο στενὸς φίλος τῆς βασιλίσσης Ἄννης τῆς Αὐστριακῆς, ἐφ' ᾧ ὁ Ῥιχελιεὺς ζηλοτυπήσας ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς Ἀγγλίαν, τῷ 1630, μετὰ τὴν λεγομένην Journée des dupes. Τὸ ὀ' ἐπιὸν ἔτος ἀνακληθεὶς ὁ Ἱππότης μετέσχε τῶν ἐναντίων τοῦ καρδιναλίου ἐξυφαινομένων συνωμοσιῶν, ἐκλείσθη ἐν τῇ Βαστιλλίᾳ τῷ 1632, μετήχθη εἰς Troyes, καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον, ἀλλ' ἔτυχε χάριτος, καθ' ἣν στιγμὴν ἔμελλε νὰ θανατωθῇ· ἠναγκάσθη δὲ ν' ἀπέλθῃ εἰς Ἰταλίαν, ἐπανῆλθε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ῥιχελιέως, καὶ ὕστερον ἐνεπλάκη αὖθις εἰς τὰς ταραχὰς τῆς Σφενδόνης.

ΖΑΣΤΡΟΒ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν χωρῶν, ἐπὶ τοῦ Κύδδου, 165 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Μαριεμβέρδερ· κάτ. 3,000.

ΖΑΤΑΣ, ποτ. τῆς Πορτογαλίας ἐν Ἀλεντεῖῳ, πηγάζων ἐκ τῶν Λυσιτανικῶν ὀρέων, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Τάγον.

ΖΑΤΑΧΥ ἢ ΖΟΥΤΑ-Γ, ποταμ. τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, πηγάζων ἐκ τῶν Α τοῦ Περοῦ, ῥέει εἰς τὴν Βρασιλίαν, καὶ χύνεται εἰς τὸν Ἀμαζόνιον. Ῥοῦς 1,300 χιλιαμ.

ΖΑΤΙΒΑ ἢ ΑΓΙΟΣ-ΦΙΛΙΠΠΟΣ, Ἱσπανιστὶ San-Felipe, παρ' ἀρχ. Saetabis, ἡ «Ξατίβα», τῶν Ἀράβων, πόλ. τῆς Ἱσπανίας, ἐν τῇ ἐπαρχ. καὶ 56 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Βαλεντίας, ἐπὶ τῆς κλιτύος λόφου, πλησίον τῆς συῤῥοῆς τοῦ Μοντέζα καὶ τοῦ Ἀλβίυδα. Περικυκλοῦται ὑπὸ κατεστραμμένων ὀχυρωμάτων, ἐπισκευασθέντων ἐν σπουδῇ καὶ ἀτέχνως ἐπὶ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου. Χαρτοποιεῖα, μεταξουργεῖα. Ἡ πόλις αὕτη ἦτο περίφημος ἐν τῇ ἀρχαιότητι διὰ τὰ λινουργεῖα αὐτῆς· ἀλωθεῖσα καὶ σχεδὸν καταστραφεῖσα ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τοῦ Φιλίππου Ε', ἀνῳκοδομήθη ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος τούτου ὅστις ἔδωκεν αὐτῇ τὸ ἴδιον αὐτοῦ ὄνομα· ἐπὶ δὲ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἀνέλαβε τὸ ἀρχαῖον ὄνομα. Πλθ. τῆς κοινότητος· 13,160 κατ. Πατρὶς τῶν παπῶν Καλλίστου Γ', τοῦ Ἀλεξάνδρου ΣΤ', τοῦ ζωγράφου Ῥιβέρα τοῦ λεγομένου Ἐσπανολέτου.

ΖΑ-Γ (Ἀντώνιος), γάλλος λόγιος, γενν. ἐν Γοϊτρη (ἐν τῷ νομῷ τῆς Γιρόνδης) τῷ 1770, ἐξ ἀρχαίας οἰκογενείας τῆς Γουϊέννης, ἀποθαν. τῷ 1854, ἐχρημάτισε ἐπὶ μικρὸν διευθυντὴς τοῦ μερίσματος τῆς Λιθόφρου τῷ 1796, εἶτα ἀνεχώρησεν εἰς Ἀμερικὴν καὶ διατρίβων ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις ἐσχεδιάσθη μετὰ τοῦ πρώτου Ἰωσηφῶνος. Ἐπανελθὼν ὀ' εἰς Γαλλίαν ἀνέλαβε τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τριῶν υἱῶν τοῦ Φουσὲ, καὶ ἐκτήσατο φιλολογικὴν φήμην διὰ τῶν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας στεφθέντων ἔργων αὐτοῦ· Tableau littéraire du XVIII siècle, 1806· Eloge de Corneille, 1808· Eloge de Montaigne, 1812. Τῷ 1810 ἐκλεχθεὶς διευθυντὴς τοῦ Journal de Paris ἀνέπτυξε μεγάλην δημοσιογραφικὴν δεινότητα. Ἐπὶ τοῦ «Ἑκατονθημέρου», διωρίσθη μέρος τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων. Ἐν ἀρχῇ τῆς Παλινορθώσεως, ἔδωκεν εἰς φῶς τὴν «Ἱστορίαν τοῦ καρδιναλίου Ῥιχελιέως», τόμ. 2 εἰς 8ον. Τῇ δὲ συμπράξει τοῦ Στεφάνου, τοῦ Ζουῆ καὶ πολλῶν ἄλλων φίλων, συνέστησε τὴν ἐφημερίδα «Συνταγματικήν»· ἐχρημάτισε δὲ καὶ εἷς τῶν ἱδρυτῶν καὶ συντακτῶν τῆς «Ἀθηναίας» μετὰ τοῦ Βενιαμὶν Κονστὰν, Στεφάνου, Ζουῆ καὶ Τισσότου καὶ τῆς «Βιογραφίας τῶν συγχρόνων», 20 τόμ. εἰς 8ον, μετὰ τοῦ Στεφάνου, τοῦ Ἀρνώλτου, κλπ. Τέλος δὲ μετέσχε τῆς συντάξεως τῆς «Μελίσσης», τῶν Constitutions des différents peuples, τοῦ Mercure du XIX siècle. Πανταχοῦ τὰ γραφόμενα αὐτοῦ ἦσαν πρότυπα φιλοκαλίας καὶ ὄφους, ἄξια σημειώσεως διά τε τὴν φιλοπατρίαν καὶ τὴν γενναιότητα καὶ τὴν περὶ τὸ γράφειν δεινότητα. Ἐκτὸς δὲ τῶν σημειωθέντων ἔγραψε πολυσυγγράμματα καὶ ἐγένετο μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας τῷ 1832.

ΖΑΥΗΚΕΣ (ἀρχ.), ἔθνος τῆς Λιβύης.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ, βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, διεδέχθη τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἱεροβοὰμ τὸν Β' τῷ 767 πρ. Χ, καὶ ἐφονεύθη μετὰ ἓξ μῆνας, ὑπὸ τοῦ Σελλούμ. Ἦτο διεφθαρμένος καὶ ἀσεβής.

Ζαχαρίας, υἱὸς τοῦ Ἰωϊάδα, μέγας ἱερεὺς τῶν Ἰουδαίων, ὁ αὐτὸς, ὡς φαίνεται, ὅστις ὀνομάζεται καὶ Ἀζαρίας· ἐφονεύθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἰωᾶ, ὃν ὁ πατὴρ του εἶχεν ἐπαναθέσει ἐπὶ τοῦ θρόνου.

Ζαχαρίας, προφήτης Ἰουδαῖος ἐπὶ τῆς ἐποχῆς Δαρείου τοῦ Ὑστάσπους, προέτρεψε τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὸ οἰκοδομῆσαι τὸν Ναὸν, καὶ προεῖπεν αὐτοῖς ὅτι ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ θέλει τύχει μεγάλων ἀγαθῶν κατὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσίου. Τὰ 14 κεφάλαια τῶν προφητειῶν αὐτοῦ εἰσὶν ἄσαφῆ, καὶ πολλάκις ἐσχολιάσθησαν.

Ζαχαρίας, σύζυγος τῆς Ἁγίας Ἐλισάβετ καὶ πατὴρ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ἦν εἷς τῶν ἱερέων τοῦ ναοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἦτο προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν ὡς καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ, ὅτε ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ἀνήγγειλεν αὐτῷ ὅτι θὰ γεννήσῃ υἱόν· ἐπειδὴ ὅ ἐν πρώτοις δὲν ἠ-

θέλησε νὰ πιστεύσῃ τὸν λόγον τοῦ ἀγγέλου, κατέστη αἵρνης βωβὸς καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἐλύθη ἀπὸ τῆς ἀφωνίας ὅτε ἡ πρόρρησις αὕτη ἐπραγματοποιήθη. Εἰκάζεται ὅτι ὁ Ἡρῴδης ἐθανάτωσεν αὐτὸν, ὅπως διασωθῇ τὸ τέκνον αὐτοῦ ἐν τῇ σφαγῇ τῶν Ἀθώων. Καθ' ἡμᾶς ἑορτάζεται ἡ μνήμη τοῦ Ζαχαρία τῇ 5 σεπτεμβρίου.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ, κατ' ἀρχὰς μὲν θησαυροφύλαξ τῆς ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ὕστερον δὲ πατριάρχης τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἀπῆχθη αἰχμάλωτος ὑπὸ τῶν Περσῶν τῷ 614, ἀνεκτήσατο τὴν ἐλευθερίαν, ὅτε ὁ βασιλεὺς Σιρόης συνωμολόγησεν εἰρήνην μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἡρακλείου καὶ ἀνεκόμισε τότε τὸν ἀληθῆ σταυρὸν, ὅστις ἀπεδόθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν αὐτοῦ. Πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ συμβάντος τούτου ἡ ἐκκλησία πανηγυρίζει, τῇ 14 σεπτεμβρίου, τὴν ἑορτὴν τῆς ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

Ζαχαρίας (Ἅγιος), πάπας ἀπὸ τοῦ 741 μέχρι τοῦ 752 Ἕλλην τὴν καταγωγήν. Πιπῖνος ὁ Βραχὺς ἔπεμψε παρ' αὐτῷ τὸν ἱερέα του, ὅτε ἀπεπειρᾶτο ν' ἀνατρέψῃ τὸν τελευταῖον μεροβιγγιανὸν βασιλέα ἵνα ἐρωτήσῃ ἂν ἔπρεπε νὰ δῶσῃ τὸ ὄνομα βασιλέως εἰς τὸν ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι ὄντα τοιοῦτον· ὁ δὲ πάπας ἀπεκρίθη ὅτι ἔπρεπε νὰ καλῇ βασιλέα τὸν ἔχοντα ἰσχὺν βασιλικήν. Ὁ Ζαχαρίας ἔθετο τὰς βάσεις τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Βατικανοῦ. Ἡ μνήμη αὐτοῦ ἑορτάζεται τῇ 15 μαρτίου.

Ζαχαρίας (Φραγκίσκος-Ἀντώνιος), ἐνετὸς φιλολόγος, γενν. τῷ 1714, ἀποθ. τῷ 1795· προσελθὼν παρὰ τοῖς Ἰησουίταις, ἐδίδαξεν ἐπί τινα χρόνον τὴν ῥητορικήν· εἶτα ἐπιδοθεὶς εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου ἐν Ῥώμῃ, προσεκτήσατο οὐκ ὀλίγην φήμην, διορισθεὶς καὶ φύλαξ τῆς βιβλιοθήκης τῆς Μοδένης τῷ 1754. Διῆλθε δὲ τὸν βίον αὐτοῦ διδάσκων τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν ἐπὶ τῆς ἕδρας τοῦ ἐν Ῥώμῃ γυμνασίου τῆς Σαπίας.

Ζαχαρίας (Ἰουστῖνος-Φρειδερῖκος-Γουλιέλμος), ποιητὴς, γενν. τῷ 1726 ἐν Φραγκεχόζῃ (Θυρίγκῃ), ἀπέθανε τῷ 1477. Σπουδάσας ἐν Λειψίᾳ, συμμετέσχε τοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου τῆς Γοτίγγης, ἔλαβε τὴν ἕδραν τῆς ποιήσεως ἐν τῷ καρολικῷ Γυμνασίῳ τῆς Βραουνσβίκης καὶ συνέταξε τὸ ἡμερολόγιον τῆς πόλεως ταύτης ἀπὸ τοῦ 1768. Αἱ ποιήσεις αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ἐν Βραουνσβ., ἀπὸ τοῦ 1763—τοῦ 68, 9 τόμ. εἰς 8ον. Αἱ μᾶλλον ἄξιαι λόγου εἶναι ὁ Φαέθων, ἔπος ἐν πέντε μέρεσι εἰς ἓξ ᾄσματα· τὰ «Τέσσαρα μέρη τῆς ἡμέρας», ποίημα περιγραφικὸν εἰς 4 ᾄσματα· «περὶ τῆς Γυναικὸς κατὰ τὰς τέσσαρας ἐποχὰς τῆς ἡλικίας αὐτῆς»· «αἱ Μεταμορφώσεις», «τὸ Ῥινόμακτρον», ποιήματα κωμικοηρωϊκὰ, κτλ. μὴ συμπεριλαμβανομένων «Μύθων» τινῶν καὶ «Διηγημάτων», 1771, καὶ διαφόρων δραμάτων μεταφρασθέντων ἐκ τῆς ἱσπανικῆς γλώσσης ὑπὸ τὸν τίτλον «ἱσπανικὸν θέατρον», ἀπὸ τοῦ 1770—71. Ὁ Ζαχαρίας διακρίνεται ἐπὶ πλούτῳ φαντασίας καὶ ὕφους. Ἐν δὲ τῇ κωμῳδίᾳ μεγάλην κέκτηται τέχνην.

ΖΑΧΝ (Ὄθων), γερμανὸς συγγραφεὺς καὶ ἀρχαιολόγος, γεννηθ. τῇ 16 ἰουνίου 1813 ἐν Hiel τοῦ Ὀλστεῖν, ἀποθ. τῷ 1869 ἐν Βερολίνῳ, ἔνθα καὶ ἐσπούδασεν ὑπὸ τὸν Λάχμανον καὶ τὸν Γερχάρδον. Διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας τῷ 1836, διέτριψεν ἐπὶ μακρὸν ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ, ἤρξατο δὲ ἰδίων ἰδιαιτέρως ἀρχαιολογικὰ μαθήματα ἐν Κιέλῳ, καὶ ἐδημοσίευσεν αὐτόθι τὰ Telelus et Troilus,—ὁ Πενθεὺς καὶ αἱ Μαινάδες,—Specimen epigraphicum in memoria Kellermani, κτλ. Τῷ 1842 προσεκλήθη εἰς Greifswald ὡς ὑφηγητὴς, καὶ ὕστερον καθηγητὴς, τῆς ἀρχαιολογίας καὶ φιλολογίας. Τῷ 1847, κατέλαβε τὴν αὐτὴν ἕδραν ἐν Λειψίᾳ, ἔνθα ἦτο διευθυντὴς τοῦ ἀρχαιολογικοῦ μουσείου μέχρι τοῦ 1851. Παυθεὶς δὲ τῆς θέσεως αὐτοῦ καθὸ μετασχὼν τοῦ ἐθνικοῦ κινήματος τοῦ 1848 καὶ 1849, ἐπανῆλθεν εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον, εἶτα μετεκλήθη εἰς Βόννην, τῷ 1855, ὡς καθηγητὴς τῆς κλασικῆς φιλολογίας καὶ ἀρχαιολογίας τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ μουσείου. — Ὁ Ζαχν ἐδημοσίευσεν ὡς ἀρχαιολόγος, ἐκτὸς πολυαρίθμων διατριβῶν ἐν τῇ «Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι» τοῦ Γερχάρδου, τὰ ὑπὸ τὰς ἑξῆς ἐπιγραφὰς πονήματα· «ὁ ἐν Διλφοῖς πίναξ τοῦ Πολυγνώτου», Πάρις καὶ Οἰνώνη, ἡ Ἑλληνικὴ Τέχνη, Πειθὼ ἡ θεὰ τῆς πειθοῦς, Ἀρχαιολογικαὶ διατριβαὶ, Ἀρχαιολογικαὶ μελέται, Περιγραφὴ τῆς συλλογῆς τῶν ἀγγείων τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου ἐν τῇ Πινακοθήκῃ τοῦ Μονάχου, κτλ.—Ἐκ δὲ τῶν φιλολογικῶν αὐτοῦ ἔργων διακρίνονται αἱ κριτικαὶ ἐκδόσεις τοῦ Πέρσου, τοῦ Κηνσωρίνου, τοῦ Φλώρου, τοῦ Ἰουβεναλίου, τοῦ Βρούτου καὶ τοῦ Ῥήτορος τοῦ Κικέρωνος· ἐν δὲ τῇ μεγάλῃ ἐκδόσει τοῦ Haupt Suppe, τὰ περὶ τῆς Ψυχῆς καὶ τοῦ Ἔρωτος τοῦ Ἀπουλίου, κτλ. Ἐγκύψας δὲ εἰς βαθείας ἐπιστήμας μουσικῆς μελέτας, ὁ Ζαχν ἔδωκε πλεῖστα ὅσα ἄρθρα εἰς τὴν Μουσικὴν ἐφημερίδα τῆς Λειψίας, μίαν μελέτην ἐπὶ τοῦ Paulus τοῦ Μενδελσώνος, κριτικὴν ἔκδοσιν τοῦ Fidelio τοῦ Βηθόβεν, βεβ-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

thoven), καὶ ἀξιόλογον κριτικὴν καὶ βιογραφικὴν μελέτην ἐπὶ τοῦ W. A. Mozart, ἐν Λειψίᾳ, 1856, τόμ. 2. Ἐχορήγησε δὲ διάφορα ὑπομνήματα εἰς τὰ Πρακτικὰ τῆς ἐν Λειψίᾳ Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, ἧς ἦτο μέλος.

ΖΑΧΤ-ΛΕΒΕΝ ἢ ΣΑΦΤ ΛΕΕΒΕΝ (Κορνήλιος), ζωγράφος καὶ γλύπτης, γεν. ἐν Ῥοττερδάμῃ τῷ 1606, ἀπέθανε τῷ 1661· ἐζωγράφησε πάνυ εὐφυῶς στρατόπεδα ἐν ὥρᾳ νυκτός, φρουράς, ὁμηγύρεις χωρικῶν, καὶ ἀγροτικὰς ἢ πολεμικὰς ἑορτάς. Ηὐδοκίμει μεγάλως περὶ τὴν σύνθεσιν καὶ καθίστη ἐκφραστικὰς τὰς στάσεις ὡς καὶ τὰς μορφάς. Ἔγλυψε διὰ νιτρικοῦ ὀξέος περιζητήτους χαλκογραφίας. Ὑπάρχει ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Λούβρου εἰκὼν ζωγράφου, ἥτις νομίζεται οὖσα ἡ ἰδία αὐτοῦ εἰκών.

Ζὰχτ-Λέβεν ἢ Σὰφτ Λεέβεν (Ἑρμᾶνος), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, ζωγράφος καὶ γλύπτης, γεν. τῷ 1609 ἐν Ῥοττερδάμῃ ἀπέθανε τῷ 1685· ἐσπούδασε μὲν ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τοῦ Βὰν Γκογιὼν, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐμορφώθη ἀντιγράφων τὴν φύσιν. Παρέστησε συνεχῶς τὰς τοποθεσίας τῶν ὀχθῶν τοῦ Ῥήνου καὶ τῶν πέριξ τῆς Οὐτρέχτης· Ἐτροποποίει τὰς χωρογραφίας κατὰ τὰς ἐμπνεύσεις αὐτοῦ καὶ ἔβλεπεν εἰς αὐτὰς ζωὴν διὰ πολυαρίθμων μορφῶν, πλοίων ἢ καὶ τετραπόδων, ἐν οἷς εὐδοκίμως ἐμιμεῖτο τὴν μέθοδον τοῦ Παύλου Ποττέρου. Ἡ ἁρμονία τοῦ χρωματισμοῦ, ἡ ἀκρίβεια τῆς σκηνογραφίας, τὸ ἰδανικὸν τοῦ συνόλου γόητρον καὶ ἡ λεπτότης τῆς ἐργασίας διακρίνουσι τὰς εἰκόνας αὐτοῦ. Τὸ σκιόφως αὐτῶν εἶναι λίαν ἐπιμεμελημένον. Τὰ ἰχνογραφήματά του εἶναι τόσῳ περιζήτητα, ὅσον καὶ οἱ πίνακες αὐτοῦ. Τὸ Μουσεῖον τῆς Ἀμστερδάμης, ἔχει ἐξ αὐτῶν τρεῖς θέας τοῦ Ῥήνου, καὶ τὸ Λοῦβρον μίαν· ἐν δὲ τῇ Πινακοθήκῃ τοῦ Μονάχου σώζονται τέσσαρες· ὁ Βαρὸν ἐν τῷ «Ζωγράφῳ καὶ γλύπτῃ» αὐτοῦ περιγράφει 35 ἔργα τοῦ Ἑρμάνου Ζὰχτ Λέβεν, διὰ τοῦ νιτρικοῦ ὀξέος ἢ διὰ τῆς γλυφίδος ἀπὸ τοῦ 1640—1669.

ΖΒΑΡΑΖ, πόλ. τῶν αὐστριακῶν χωρῶν (Γαλικία), 26 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Παρνοπόλ· κάτοικ. 5,600.

ΖΒΙΓΝΕΒ Α', δοὺξ τῆς Βοημίας, 910—915, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Βορζιβόη, ὑπεδείκνυε τὴν διάδοσιν τοῦ χριστιανισμοῦ εἰς τὰ Κράτη αὐτοῦ, καὶ ἀνήγειρεν ἐν Ῥώμῃ νοσοκομεῖον διὰ τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ, εἴτινες μετέβαινον εἰς προσκύνησιν τοῦ τάφου τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων.

Ζδιγνὲβ Β', δοὺξ τῆς Βοημίας, 1055—1061, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Βρετισλάου Α', ἔπασε τὰ δικαιώματα τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ κατεδίωξεν ὅλην αὐτοῦ τὴν οἰκογένειαν, μὴ ἐξαιρουμένης οὔτε τῆς μητρός του Ἰουδίθ.

Ζδίγνεβ, νόθος υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Πολωνίας Βλαδισλάου Α', ἔλαβε παρὰ τοῦ πατρὸς τὸ τρίτον τοῦ βασιλείου μετὰ τοῦ τίτλου τοῦ δουκὸς τῆς Μαζοβίας, καὶ ἀποθανόντος αὐτοῦ κατώρθωσε νὰ λάβῃ τὴν Μοραυίαν. Ἐπαναστὰς δὲ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Βολεσλάου Γ', 1107, ἠττήθη, ἐξωρίσθη καὶ ἀπέθανε περὶ τὸ 1116.

ΖΕΑ (ἀρχ.), κολπίσκος ἐντὸς τοῦ Πειραιῶς.

ΖΕΑΣ (Φραγκίσκος-Ἀντώνιος), γεν. ἐν Μεδελλίνῳ τῷ 1770, ἐν τῇ Νέᾳ Γρενάδᾳ, ἀποθ. τῷ 1822, ἐσπούδασεν ἐν Σάντα Φὲ τῆς Βογότας, κατέλαβεν ἀφ' ἡλικίας μόλις ἑκκαίδεκα ἐτῶν ἕδραν φυσικῆς ἱστορίας, μετεκλήθη εἰς Μαδρίτην τῷ 1797 διότι ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἴδῃ τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἀνεξάρτητον, ὑπίστη αἰχμαλωσίαν ἐν Κάδηκι, εἶτα ἀπεστάλη εἰς Γαλλίαν, προφασισθεὶς ὅτι ἔχει ἐπιστημονικὴν ἀποστολήν. Ἀναστρέψας δ' ἐκεῖθεν, καὶ θελήσας νὰ ἐπανίδῃ τὴν Ἀμερικὴν, διωρίσθη διευθυντὴς τοῦ βοτανικοῦ κήπου τῆς Μαδρίτης, 1804, καὶ καθηγητὴς τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν. Μετὰ τὴν παραίτησιν Καρόλου τοῦ Δ', 1808, ἐγένετο μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς Βαϋόννης, εἶτα ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν, καὶ γενικὸς διοικητὴς τῆς Μαλάγας ὑπὸ τὴν γαλλικὴν κυριαρχίαν. Ἐπὶ τῶν δυστυχημάτων τοῦ βασιλέως Ἰωσὴφ Ναπολίοντος, 1812, διεπεραιώθη εἰς Ἀγγλίαν, ὅθεν, τῷ 1814 ἀπέπλευσεν εἰς ἐντάμωσιν τοῦ Βολιβὰρ, ὅστις διώρισεν αὐτὸν γενικὸν ἐπιμελητὴν τοῦ στρατοῦ. Τῷ 1819, ὁ Ζέας ἐκλήθη ἐπὶ τὴν προεδρείαν τοῦ συνεδρίου τῆς Ἀγγοστούρας, ἐγένετο ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἐν τῇ ὑπὸ τῆς συνελεύσεως ταύτης συγκροτηθείσῃ κυβερνήσει εἶτα κατὰ τὴν σύστασιν τῆς Κολομβιανῆς δημοκρατίας, ἐξελέγη ἀντιπρόεδρος. Τῷ 1820, ἀπεστάλη εἰς Εὐρώπην, ὅπως συστήσῃ πολιτικὰς καὶ ἐμπορικὰς σχέσεις μετὰ τῶν διαφόρων Πολιτειῶν, καὶ παρεσκεύασε τὰ πνεύματα ἔν τε τῇ Γαλλίᾳ καὶ τῇ Ἀγγλίᾳ εἰς ἀναγνώρισιν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Κολομβίας.

ΖΕΒΕΚΗ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Γαλιλαίας.

ΖΕΒΕΝ, Cibinium, πόλ. τῆς Οὐγγαρίας (Σάρος), 15 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Ἐπειρίας· κάτοικοι 2,800. Γυμνάσιον τῶν Παρσεών. Ἐργοστάσια ἐριούχων, ὑφασμάτων, χάρτου.

ΖΕΒΕΡ, πόλ. τοῦ δουκάτου τοῦ Ὀλδεμβούργου, 60 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Ὀλδεμβούργου, 10

χιλιάμ. μακρὰν τῆς Μαύρης θαλάσσης· κάτοικοι 3,500. Ζωηρὸν ἐμπόριον καὶ βιομηχανία.

ΖΕΒΙΔ, ἡ Sabea Regia τοῦ Πτολεμαίου, πόλις τοῦ Ἀραβίου κόλπου, 150 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Σάνης. Περιφημοτάτη σουννιτικὴ σχολή. Ἡ πόλις ἔχει εἰσέτι ὡραῖον ἐξωτερικὸν καίπερ ἐν μέρει καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν περιοδικῶν πλημμυρῶν, αἵτινες κατὰ τὰς βροχερὰς ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ, μετασχηματίζουσιν εἰς χείμαῤῥον τὴν ὡραίαν κοιλάδα τοῦ Τεχάμα. Διαμετακόμισις τοῦ καφὲ τῆς Μόκας. Κατασκευὴ σανδαλίων.

ΖΕΒΙΝΑΣ, ἴδ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Β', βασιλεὺς τῆς Συρίας.

ΖΕΒΟΡ (Κάρολος Μαρία), γάλλος φιλολόγος, γεν. ἐν Βούργῃ, τῇ 23 ἀπριλίου 1815, διωρίσθη καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας ἐν Rennes, τῷ 1839, κατεδιώχθη λυσσωδῶς ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων τῆς λαϊκῆς διδασκαλίας, καὶ μετετέθη μετὰ τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ εἰς τὸ κολλέγιον τοῦ Μὲτζ, 1846. Τῷ 1850, ἐγένετο ἔφορος τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Μομπελλιέρου. Ἀφιερώσας ὁλίγα ἔτη εἰς ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων τοῦ δουκὸς δ' Ὀὐζὲς, ἀνέλαβε τὴν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ θέσιν του, ἀφ' ἧς εἶχεν ἀποσυρθῇ, τῷ 1856, τῷ δὲ 1860 ἐγένετο ὑποδιευθυντὴς ἐν Σαμῶρῃ καὶ τῇ 28 αὐγούστου 1862 πρύτανις τῆς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Ἀκαδημίας. Τῇ 21 ἰανουαρίου 1866 προυβιβάσθη ἀξιωματικὸς τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς. Συγγραφεὺς Διατριβῆς περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν αἱρέσεων τοῦ Ἀναξαγόρα Dissertation sur la vie et la doctrine d'Anaxagore (1843), ὁ Ζεβὸρ ἔδωκεν εἰς φῶς κατ' ἀρχὰς μετὰ τοῦ Περρὸν τὴν μετάφρασιν τῆς μεταφυσικῆς τοῦ Ἀριστοτέλους, 1840—1841, τόμ. 2, εἰς 8, ἥτις πρώτη ἐγένετο εἰς τὴν γαλλικὴν καὶ ἐβραβεύθη ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας διὰ διαγωνίλων φράγκων, καὶ μετέφρασε Vie des philosophes de l'antiquité Διογένους τοῦ Λαερτίου, 1848 τόμ. 2 εἰς 18ον καὶ τὴν Ἱστορίαν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ὑπὸ Θουκυδίδου, 1852, τόμ. 2 εἰς 18ον.

ΖΕΒΟΥ, νῆσ. τοῦ ἀρχιπελάγους τῶν Φιλιππίνων, ἐν τῇ σωρείᾳ τῶν Βισσαΐων, πρὸς Β τοῦ Μινδανάου καὶ πρὸς Α τοῦ Νέγρου, ἐπὶ τῆς 9ο 28'—11ο Β πλ., 121ο 10'—121ο 35' Α μήκ. Ἐπιφ. 7,800 τετρ. χιλιαμ. Κάτ. 200,000. Πρωτεύουσα Ζ.όβ. Γῆ ὀρεινή, δασώδης, ἀρδευομένη ὑπὸ ποταμῶν κυλινδούντων ψήγματα χρυσοῦ, εὐφορωτάτη εἰς καπνὸν καὶ σακχαροκάλαμον. Δένδρα ἐδωδιμόδενδρων καὶ ξύλα παράγοντα βαφάς. Οἱ τυφῶνες ἐρημοῦσι τὰ παράλια κατὰ τὴν ὥραν τῶν ἐτησίων ἀνέμων. — Ἡ νῆσος αὕτη ἀνεκαλύφθη τῷ 1521, ὑπὸ τοῦ αὐτόθι φονευθέντος Μαγελλάνου.

Ζεβοῦ, ὀχυρὰ πόλ. ἐπὶ τῆς Δ παραλίας τῆς ὁμωνύμου νήσου, μετὰ καλοῦ λιμένος. Κάτ. 8 χιλ. Ἐπισκοπή. Ἕδρα ἱσπανοῦ εἰρηνοδίκου.

ΖΕΓΓ, Zengh, κροατιστὶ Szeng, ἰταλιστὶ Segna, ἡ Senia τῶν Ῥωμαίων, πόλ. τῶν αὐστριακῶν χωρῶν (Στρατιωτικὰ μεθόρια), 80 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Καρλοστάδης, ἐλεύθερος λιμὴν ἐπὶ τοῦ κόλπου Κουαρνέρου. Κάτ. 3 χιλ. Ἐπισκοπή. Ναυτικὴ σχολή. — Ἡ πόλις αὕτη ἦτο, κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα, ἕδρα τῶν Οὐσκόκων.

ΖΕΓΓΙΑΝ, ἴδ. ΖΑΝΔΖΑΝ.

ΖΕΓΓΙΣ (Ὀμὰδ-Ἐδδῖνος), ὁ λεγόμενος «Αἱμοδόρος», ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἱστορικῶν τῶν σταυροφοριῶν, ἱδρυτὴς τῆς ἐν Συρίᾳ δυναστείας τῶν Ἀταβέκων, ἔμαθε τὴν τέχνην τοῦ πολέμου ὑπὸ τὸν ἐμίρην Κερβοῦβὰ, ἔλαβε παρὰ τοῦ σελτζουκίδου σουλτάνου Μαχμοὺτ τὴν διοίκησιν τῆς Βασσόρας, εἶτα τοῦ Βαγδατίου, καὶ τέλος, τῷ 1127, τὴν ἡγεμονίαν τῆς Μοσσοὺλ, ἐδέξατο, τῷ 1128, τὴν ἐκούσιον ὑποταγὴν τῶν κατοίκων τοῦ Χαλεπίου, ἐνίκησε τοὺς δύο Ὀρτοκίδας ἀδελφοὺς, Δαοὺδ καὶ Τιμουρτὰς, βασιλεῖς τῆς Χαϊρᾶς καὶ τοῦ Μαρδίνου, ἐνίκησε καὶ ἐφόνευσε τὸν Βοεμόνδον Β' ἡγεμόνα τῆς Ἀντιοχείας, ἀλλ' ἀπεκρούσθη πρὸ τοῦ Μοσσοὺλ ὑπὸ τοῦ Φούλκη, βασιλέως τῆς Ἱερουσαλήμ. Τῷ 1132, ἐστάλη ὑπὸ τοῦ σουλτάνου Σανδζὰρ ἐναντίον τοῦ χαλίφου Μοσταρσὶδ, καὶ ἐπέβαλεν αὐτῷ τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ μικρὸν πόλεμον κατὰ τῶν Κούρδων, 1136, προσέβαλεν αὖθις ἐπανειλημμένως τοὺς χριστιανοὺς τῆς Παλαιστίνης, ἐκυρίευσε τὴν Ἔδεσσαν τῷ 1144, καὶ ἐδολοφονήθη τῷ 1145 ὑπὸ τῶν Μαμελούκων ἐπὶ τῆς πολιορκίας τοῦ ἐν Συρίᾳ Δζαβὰρ. Ἦτο πατὴρ τοῦ Νουριδδῖνου.

ΖΕΓΓΙΣ-ΧΑΝ, ἴδ. ΔΖΕΓΓΙΣ-ΧΑΝ.

ΖΕΓ-ΖΕΓ, εὐρεῖα χώρα τῆς Χουσσὰ, μεταξὺ τοῦ Κάνου πρὸς Β, τοῦ Δζακόβα πρὸς Ν, τῆς Νιφφὲ καὶ τοῦ Γουαρὶ πρὸς Δ· πρωτ. «Ζαρλία».

ΖΕΓΚΙΝΣ, Jenkins (Ἐβρ.), ἀνήκουστον φαινόμενον μακροβιότητος, γενν. τῷ 1501 ἐν Βολτῶνι (Γιορκσχίρη), ἀπεθ. τῷ 1670, διετήρησε σῶας καὶ ὑγιεῖς τὰς φρένας κατὰ τὸ 169 ἔτη τῆς ζωῆς αὐτοῦ καὶ ποτε ἐκλήθη ὡς μάρτυς περὶ γεγονότος συμβάντος πρὸ 140 καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν.

ΖΕΓΚΙΝΣΩΝ (Ἀντώνιος), ἄγγλος διπλωμάτης καὶ περιηγητὴς τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, διέβαινε ὅλην τὴν Εὐρώπην, ἐπεσκέψατο τὰς Περσε-

ρικὰς χώρας καὶ εἰσεχώρησεν ἐν Ἀσίᾳ μέχρι τῶν Οὐσβέκων Ταρτάρων. Μετὰ δύο περιηγήσεις εἰς Ῥωσσίαν, τῷ 1558 καὶ τῷ 1561, ὅπου ἐστάλη ὑπὸ ἀγγλικῆς ἑταιρίας, ἤτις ἤθελε νὰ ἐπεκτείνῃ τὸ ἐμπόριον αὐτῆς μέχρι τῆς Ἀσίας διὰ μέσου τῶν ῥωσσικῶν χωρῶν, ἐστάλη πρεσβευτὴς ὑπὸ τῆς βασιλίσσης Ἐλισάβετ παρὰ τῷ Ἰβὰν Δ'.

ΖΕΓΚΙΝΣΩΝ (Κάρολος), ἴδ. ΔΙΒΕΡΝΟΥΑ (Κόμης τῆς).

ΖΕΓΡΟΙ, ἴδ. ΖΕ-ΙΡΙΤΑΙ.

ΖΕΙΑΔ, ἄραψ πολεμιστής, νόθος ἀδελφὸς τοῦ χαλίφου Μωαβίᾳ, Α', γενν. τῷ 622 ἢ 630, ἀπ. τῷ 673, ἐβοήθησε τοὺς Ἀλήδας, καὶ τῷ 659 ἀπέκρουσε τὰ ὑπὸ τοῦ Μωαβίᾳ σταλέντα στρατεύματα πρὸς κατάληψιν τῆς Βασσόρας. Τοῦ δὲ Χασσὰν, υἱοῦ τοῦ Ἀλῆ, καταλιπόντος τὴν ἐξουσίαν, προσηταιρίσατο τὸν χαλίφην, ἔλαβε τὴν διοίκησιν τῆς Βασσόρας, τῆς Κούφας, τοῦ Βαχρεὶν καὶ τοῦ Ὀμὰν καὶ ἐκυβέρνησε μετ' αὐστηροτάτης δικαιοσύνης.

ΖΕΙΔ, ἴδ. ΣΕ-ΙΔ.

ΖΕΙΔΕΝ, ἴδ. ΦΕΚΕΤΣΑΛΟΜ.

ΖΕΙΔ, πόλ. τῆς Βαυαρίας (Κάτω Φραγκονία), ἐπὶ τοῦ Μαΐνου, 55 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Βυρσοβούργου. Κάτ. 1,200.§.—, χωρίον τῆς Βυρτεμβέργης ἐν τῇ διοικήσει τοῦ Δουνάβεως, 4 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Λιουτσίρκης. Κάτοικοι 100. Ἔπαυλις τῶν ἱππιγκήπων Waldbur-Zeil-Tauchburg.

ΖΕΙΛΑΧ, ἀρχ. Avalites Emporium, ἡ «Μοσυλλών» τοῦ Πτολεμαίου, πόλ. τῆς ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς, ἐπὶ νησιδρίου τῆς παραλίας τοῦ Ἄδελ καὶ ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Σομαυλίων, ἐπὶ τῆς 11ο 19' 52" Β πλ. καὶ 41ο 14' 5" Α μήκ. Κάτ. 5,000. Λιμὴν ἐπὶ τοῦ κόλπου τῆς Ἄδεν. Ἐμπόριον προβάτων, ἐλεφαντοστῶν, αἵματος δράκοντος, χρυσοκόνεως, δούλων, μετὰ τῆς Μόκας, ἀφ' ἧς προμηθεύεται πανίον, καφὲ, καὶ σιδηρᾶ σκεύη. Κατὰ τὴν ὥραν τῶν μεγάλων καυμάτων, καθίσταμένου ἀφορήτου τοῦ καύσωνος, οἱ κάτοικοι ἐγκαταλείπουσι τὴν πόλιν.

ΖΕ-ΙΡΗΣ-ΒΕΝ-ΜΟΥΝΑΔ, ὁ λεγόμενος ΑΔ-ΤΑΚΑΑΝΗΣ, ἀρχηγὸς τῆς ἀφρικανικῆς φυλῆς τῶν Σαναδζίδων ἢ Βαδισσίδων, κατήγετο ἐξ ἀρχαίων βασιλέων τῆς Ἀραβίας. Κατατρόπωσε τοὺς «Ζηνάτους Ζειρίτας», κατεκτήσατο πᾶσαν τὴν ἀπὸ τοῦ Ἀλγερίου μέχρι τῆς Τριπόλεως χώραν, ἀνεγνωρίσθη ὑποτελὴς τοῦ φατιμίτου χαλίφου Ὀβειδ-Ἄλλάχ, περιελθόντος τῷ 935 τὴν πόλιν Ἀσὶρ (μεταξὺ Κωνσταντίνης καὶ Καιρουὰν), καὶ ἔπεσεν ἐν μάχῃ συγκροτηθείσῃ μεταξὺ τῶν Φατιμιτῶν πλησίον τῆς Μανσούρας τῷ 971.

ΖΕ-ΙΡΗΣ-ΒΕΝ-ΑΤΥΑΧ, βασιλεὺς τοῦ Φὲς, ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Ζηνάτων Ζειρίτων, 988—1001, δὲν ἠθέλησε ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν κυριαρχίαν τῶν βασιλέων τῆς Κορδούης, ἐπολέμησε κατὰ δύο μνηστήρων τοῦ θρόνου του οὓς οὗτοι ἐξήγειραν ἐναντίον αὐτοῦ, ἐγκατέστη τῷ 995 ἐν Βούζζᾳ ἢ Βαζζίδᾳ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Τλέμσεν, ἠττήθη ὑπὸ στρατεῦ σταλέντος ἐξ Ἱσπανίας καὶ ἀγομένου ὑπὸ τοῦ Ἀβδὲλ-Μελὲκ, ἔφυγεν εἰς τὴν Σαχάραν, ἀφ' ἧς ἐπανῆλθεν ἡγούμενος φυλῶν τινῶν, ἀλλ' ἀπέθανε πρὶν ἢ ἀνακτήσηται πάσας τὰς χώρας αὐτοῦ.

ΖΕ-ΙΡΙΤΑΙ ἢ ΖΕΓΡΟΙ, μαύρων φυλὴ καὶ δυναστεία, ἣτις ἐχρημάτισε ἡγεμόνας εἰς τὸ Φὲς, Τλέμσεν, Ἀλγέριον, Τύνητα, Καιρουὰν καὶ Τρίπολιν. Διακρίνονται 1ον οἱ «Ζειρίται», «Βαδισσίδαι», ἢ «Σαναδζίδαι», ὧν ὁ πρῶτος ὑπῆρξεν ὁ Γιουσοὺφ Βαλκὶν (ἴδ. τὴν λέξιν), καὶ οἵτινες ἀπέσειαν τὸν ζυγὸν τῶν Φατιμιτῶν τῆς Αἰγύπτου ὅπως ἀναγνωρίσωσι τὴν κυριαρχίαν τῶν Ὀμμιάδων τῆς Ἱσπανίας. Ἐβασίλευσαν τοῦ Τύνητος καὶ τοῦ Ἀλγερίου ἀπὸ τοῦ 872 μέχρι τοῦ 1050, πρωτεύουσαν ἔχοντες τὴν Ἀσήρ· ἀνατραπέντες δ' ἐν Ἀφρικῇ ὑπὸ τῶν Ἀλμοραυϊδῶν, συνέστησαν ἐν Γρενάδᾳ μερίδα ἀντιπολιτευομένων τοὺς Ἀβενσεράγους· κλάδος αὐτῶν ἦσαν οἱ «Χαμαλίδαι» τῆς Βουγίας· 2ον οἱ «Ζειρίται»· «Ζηνάτοι», οἵτινες ἀναγνωρίζουσιν ὡς στέλεχος τὸν Ζειρὴν βὶν Ἀτυὰχ (Ἰδ. τὴν λέξιν), ἐβασίλευσαν τῆς Φὲς ἀπὸ τοῦ 988 μέχρι τοῦ 1070.

ΖΕ-ΙΤΟΥΝ, πόλ. τῆς νήσου Μελίτης, 7 χιλιάμ. νοτιανατολικῶς τῆς Λὰ Βαλέττης. Κάτ. 3,900.

ΖΕ-ΙΤΟΥΝ-ΜΠΟΥΡΝΟΥ', τουρκικὸν ὄνομα πολλῶν ἀκρωτηρίων οὕτω λεγομένων ἐκ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐλαιῶν.

ΖΕ-ΙΤΟΥΝ (ΟΥΕΔ-), ποτ. τῆς Ἀλγερίας, πηγάζων ἀπὸ τοῦ Ἄτλαντος, ῥέει πρὸς Β, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Οὐὲδ-Ἰσσὲρ.

ΖΕ-ΙΤΣ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν χωρῶν (Σαξωνία), πρωτ. διοικήσεως, πλησίον τοῦ Ἔλστερ-Βλάγκ, 45 χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ Μερσεβούργου. Κάτ. 12,760. Ἕδρα ἐπισκοπῆς κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα. Γυμνάσιον. Ἀρχαία ἔπαυλις χρησιμεύουσα ὡς σωφρονιστήριον καὶ πτωχοκομεῖον. Κατασκευὴ λινῶν καὶ μαλλίνων ὑφασμάτων.

ΖΕΛΑΚΑ, τόπος ἐν Ἱσπανίᾳ, πλησίον τῆς Βαδαγὸζ. Αὐτὸν κατετρόπωσεν ὁ Γιουσοὺφ-ὶβν Τασγφὶν, ἀρχηγὸς τῶν Ἀλμοραβίδων, τὸν Ἀλφόνσον ΣΤ', βασιλέα τῆς Καστιλλίας, τῷ 1086.

ΖΕΛΑ-ΓΑ, πόλ. τοῦ Μεξικοῦ ἐν τῇ Πολιτείᾳ

καὶ 62 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Κουανοξουάτου, ἐπὶ τοῦ Ῥίο Γράνδο τοῦ Σαντιάγου. Κάτ. 3 χιλ. Περικαλλεστάστη ἐκκλησία.

ΖΕΛΕΙΑ (ἀρχ.), ἡ «Ζέλη», πόλ. τῆς Τρῳάδος ἐπὶ τοῦ Αἰσήπου ποταμοῦ ἴδ. ΖΙΛΕΙΣ.

ΖΕΛΗ, Zèle, πόλ. τοῦ Βελγίου (ἀνατολικὴ Φλάνδρα), 7 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Τερμόνδης, ἐπὶ τοῦ Ἐσκώτου· κάτ. 10,500 (μετὰ τῶν περιχώρων). Ἐργοστάσια βαμβακίνων ὑφασμάτων, κλπ.

ΖΕΛΑ (Οὐλρῖχος), τυπογράφος τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, γενν. ἐν Hanau, ἔμαθε τὴν τέχνην ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ Φάουστ καὶ τοῦ Σχαῖφφερ, καὶ συνίστησε τυπογραφεῖον ἐν Κολωνίᾳ, οὗ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ πρῶτος τυπογράφος. Οἱ χαρακτῆρες ὧν ἐποιεῖτο χρῆσιν ἦσαν σχεδὸν ὅμοιοι τοῖς τοῦ Σχαῖφφερ· ὅθεν πολλάκις ἀπεδόθησαν τοῦτῳ τὰ ἔργα ἐκείνου καὶ τ' ἀνάπαλιν.

ΖΕΛΛΕΡ-ΣΗ ἢ ΖΕΛΛΕΡΣΕΗ, Zelle-See, παρ' ἀρχ. Lacus Venetus, λίμνη σχηματιζομένη ὑπὸ τοῦ Ῥήνου ὑπεράνω τοῦ Στάϊν μεταξὺ τοῦ δουκάτου τῆς Βάδης καὶ τῆς ἑλβετικῆς τοπαρχίας τῆς Θυργοβίας· μῆκος 55 χιλιαμ. πλάτος 18. Ἐνίοτε θεωρεῖται ὡς ΝΔ μέρος τῆς λίμνης Κωνσταντίας, ἧς ἀπέχει 4 χιλιάμ.

ΖΕΛΔΗ ἢ ΣΕΛΔΗ, ὡραία πόλις τοῦ Ἀνοβίρου, 70 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Λυνεβούργου, 38 ΒΔ τοῦ Ἀνοβίρου, ἐπὶ τοῦ Ἄλλερ καὶ τοῦ Φούχση· κάτοικ. 12 χιλ. συμπεριλαμβανομένων τῶν προαστείων τοῦ Ἔχλεν, Οὐίστερ καὶ Ἀλτενσέλλη. Ἐμπόριον ἐρίων, κηροῦ, μέλιτος, ξυλικῆς· ταμβακοποιεῖα· ζυθοποιεῖα. Ἀνώτατον δικαστήριον· βιβλιοθήκη, λύκειον. Γεωργικὸς σύλλογος· ἐναύσιοι ἱπποδρομίαι. Ἔπαυλις μεθ' ὡραίου κήπου. Ἐν τοῖς πέριξ σωφρονιστήριον καὶ ἱπποστάσια.—Ἀπὸ τοῦ 1369 μέχρι τοῦ 1705, ὑπῆρξαν δύο δοῦκες τῆς Ζέλλης, ἀπαρτίζοντες πλάγιον κλάδον τοῦ Βρουνσβίκ.

ΖΕΜΒΛΑ (ΝΕΑ), ῥωσσιστὶ Novaïa-Zemlia, ἤτοι «Νέα Γῆ», σύμπλεγμα δύο νήσων τοῦ βορείου Παγωμένου ὠκεανοῦ, ἐν Ῥωσσίᾳ, πρὸς Β τοῦ κυβερνείου τοῦ Ἀρχαγγέλου, ἀφ' οὗ ἐξαρτῶνται καὶ χωρίζονται διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Βαιγάτς, ἐπὶ τῆς 68ο 50' καὶ 76ο Β πλ. 50ο καὶ 68 Α μήκ. Ἐπιφ. 165,500 τετρ. χιλιαμ. Ἀκατοίκητοι. Κλίμα ψυχρότατον ἀλλὰ γλυκὺ σχετικῶς πρὸς τὸ πλάτος ἐφ' οὗ κεῖνται. Ζῶα εὑρίσκονται μόνον ἄρκτοι λευκαί, εἴδός τι ἀλωπέκων, βέννοι, γλαῦκες, ἀνυδρίδες, φυτὰ δὲ μόνον βρύα καὶ τινες σηπιῶδες. Εἰς τὰς νήσους ταύτας συχνάζουσιν ὀλκυηγοὶ καὶ οἱ ἁλιεῖς τοῦ Ἀρχαγγέλου. Ἡ Νέα Ζέμβλα ἀνεκαλύφθη τῷ 1553 ὑπὸ τοῦ ἄγγλου θαλασσοπόρου Willoughby.

ΖΕΜΑΙΝΟΝ, πόλ. τῆς αὐστριακῆς Ἐσκλαβονίας, ἴδ. ΣΕΜΑΙΝΟΝ.

ΖΕΜΠΑΙΝΟΥ (Κομητεία τοῦ), διαίρεσις τῆς Οὐγγαρίας, ἐν τῇ ἐντεῦθεν τοῦ Θείσσα διοικήσει ἀπὸ δὲ τοῦ 1853 ἐν τῇ τοῦ Κασχάου, μεταξὺ τῆς Γαλικίας πρὸς Β, τῶν κομητειῶν τοῦ Οὐγγβὰρ καὶ τῆς Τζασβόλης πρὸς Α, τοῦ Ἀβωσβὰρ καὶ τοῦ Σάρου πρὸς Δ, τοῦ Βαρσὸδ πρὸς Ν. Ἐπιφ. 6,169 τετραγ. χιλιαμ. Μῆκος 160· πλάτος 45 χιλιαμ. Κάτ. 245,270. Πρωτ. Ujhély. Κλίμα ψυχρότατον πρὸς Β, εὔκρατον πρὸς Ν. Εὐφορώταται κοιλάδες· σύνδενδρα ὄρη· ἐξαίρετοι οἶνοι ἐπὶ τῶν λόφων· κτηνοτροφία.

ΖΕΝΔ, ἡ ΖΕΝΔΙΚΗ, ἀρχαιοτάτη γλῶσσα τῆς Ἄνω Ἀσίας, τανῦν ἐν ἀχρηστίᾳ. Οἱ Γονέβροι ἀπαγγέλουσιν εἰσέτι ἐν τῇ γλώσσῃ ταύτῃ τὰς προσευχὰς αὐτῶν, ἀλλ' ἴσως μὴ ἐννοοῦντες αὐτήν.

Ζ ὲ ν δ, ὄνομα δυναστείας τῆς Περσίας κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα, ἀντιζήλου τῆς τῶν Καδζάρων. Ἴδ. ΠΕΡΣΙΑ.

ΖΕΝΔ-ΑΒΕΣΤΑ, ἤτοι «Ζῶν λόγος», ἱερὰ βίβλος τῶν Γουέβρων ἢ Παρσίδων, συγκειμένη ἐκ δύο μερῶν, τοῦ μὲν εἰς ζενδικὴν γλῶσσαν καὶ περιλαμβάνοντος 1ον τὸ «Βενδιδὰδ-Σαδὲ», οὗ οἱ ἱερεῖς ὤρειλον ν' ἀπαγγέλλωσι τεμάχια πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, καὶ ὅπερ διηρεῖτο εἰς «Βενδιδὰδ (μάχην κατὰ τοῦ Ἀριμάνου), «Ἰζεσχὲ», ἢ «Γαανὰ» (μεταρσίωσιν τῆς ψυχῆς), καὶ «Βισπερὲδ» (ἀρχηγῶν τῶν ὄντων)· 2ον τὰ «Ἰέσχτ-Σαδὲ», ὕμνους καὶ προσευχὰς εἰς τὰς οὐρανίους δυνάμεις, ὧν πολλαὶ εἶναι εἰς γλῶσσαν πελβικὴν ἢ ἀρχαΐαν περσικήν· 3ον τὸ «Σιρουζὲ» (Τριακονθήμερον), εἶδος λειτουργικοῦ ἡμερολογίου περιέχοντος ἐπικλήσεις πρὸς τὸν δαίμονα ἑκάστης ἡμέρας τοῦ μηνός· τὸ δὲ 2ον μέρος, λεγόμενον «Βουδεέσχ» εἰς παβλικὴν γλῶσσαν, εἶναι εἶδος ἐγχειριδίου περιέχοντος γνώσεις περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ὄντων, τῆς κοσμογονίας τῆς θρησκείας καὶ τῆς λατρείας, τῆς πάλης τοῦ ἀγαθοῦ πρὸς τὸν κακὸν δαίμονα, τῆς ἀστρονομίας, τῶν πολιτικῶν θεσμῶν, τῆς γεωργίας, κλπ. πρὸς δὲ τούτοις τῆς γενεαλογίας τοῦ Ζωροάστρου. Τὸ «Βενδιδὰδ» φαίνεται τὸ μόνον ἀληθῶς ἀρχαῖον σύγγραμμα καὶ ἀποδίδεται τῷ Ζωροάστρῃ (Ἴδ. τὸ ὄνομα). Ἡ Ζενδ-Ἀβέστα μετηνέχθη εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ μετεγλωττίσθη λατινιστὶ ὑπὸ τοῦ Ἀγκετίλ-Δυπερρών, ἐν Παρισίοις, 1771, τόμ. 3 εἰς 4ον.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

δὲ Βουρνούφ ἐδημοσίευσε μετὰ γαλλικῆς μεταφράσεως καὶ ὑπομνηματισμοῦ τὸ πρωτότυπον κείμενον τῆς «Βενδιδάδ», 1829—43 εἰς 4ον.

ΖΕΝΔΡΙΝΗΣ (Βερνάρδος), περίδοξος μηχανικός, σοφὸς τὴν ὑδραυλικήν, γεν. τῷ 1679 ἐν Σαβνόρῃ κατὰ τὴν κοιλάδα τοῦ Ὀγλίου, ἀποθ. τῷ 1747, ἐσπούδασεν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Παδούης, ἠσχολήθη κατ' ἀρχὰς εἰς ἐφαρμογὴν τῶν μαθηματικῶν ἐπὶ τῆς μηχανικῆς καὶ τῆς ἀστρονομίας. ἐπηγγέλθη ὕστερον ἐπί τινα χρόνον τὸν ἰατρὸν ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι, καὶ ἐγκατέστη περὶ τὸ 1704 ἐν Βενετίᾳ ἔνθα ἠσχολήθη ἰδίως εἰς τὴν ὑδραυλικήν. Διωρίσθη μηχανικὸς τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων ἐν Φερράρᾳ, ἐπιστάτης τῶν ὑδάτων, ποταμῶν, τεναγῶν καὶ λιμένων τῆς ἐνετικῆς δημοκρατίας, ἐπεσκεύασε τὸν λιμένα τοῦ Viareggio προὐφύλαξε τὴν Ῥαβέννην ἀπὸ τῶν πλημμυρῶν τοῦ Ῥόγκου καὶ τοῦ Μαντύνη. Ἔχομεν αὐτοῦ πολύτιμα περὶ τῆς τέχνης του συγγράμματα· Considerazioni sopra la scienza delle acque correnti, e sopra la storia naturale del Po, ἐν Φερράρᾳ, 1717· Legie fenomeni, regolazioni e usi delle acque correnti, 1741· Mémorie storiche dello stato antico e moderno delle lagune di Venezia, ἐν Παδούῃ, 1811, τόμ. 2 εἰς 4ον, κτλ.

ΖΕΝΝΕΡ (Ἐδουάρδος), περιώνυμος ἰατρὸς γενν. τῷ 1749 ἐν Βερκελεῦ (Γλοστεστέρη), ἀποθ. τῷ 1823 ἐν Σελτεγχάμῃ, ἐσπούδασεν ἐν Λονδίνῳ παρὰ τῷ Ι. Οὔντερ, καὶ μετῆλθε τὸν ἰατρὸν ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ πόλει, σπουδάζων ἐνταὐτῷ τὴν φυσικὴν ἱστορίαν. Λύτόθι δὲ διατρίβων ἔτυχε τῆς εὐκαιρίας νὰ παρατηρήσῃ ἀπὸ τοῦ 1776, ὅτι τὸ cowpox (variola vaccinæ), νόσος τῶν βοῶν, μεταδιδόμενον εἰς τοὺς ἀνθρώπους, προὐφύλαττεν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς εὐφλογίας, ἀλλὰ τὴν ἀνακάλυψιν αὐτοῦ ἐδημοσίευσε μόλις τῷ 1798. Εἰσήγαγε δὲ εἰς τὴν πρακτικὴν ἰατρικὴν τὴν χρῆσιν τοῦ ἐμβολιασμοῦ καὶ ἐξυπηρέτησεν εὖτω μεγάλως τὴν ἀνθρωπότητα. Πολλὰ τῶν σοφῶν τῆς Εὐρώπης σωματείων ἠθέλησαν νὰ ὀνομάσωσι μέλος τὸν Ζίννερ· ἐν Ἀγγλίᾳ δὲ ἐκόπη εἰς τιμὴν αὐτοῦ νομισματόσημον, καὶ τὸ Κοινοβούλιον ἀπένεμεν αὐτῷ ἐθνικὴν ἀμοιβὴν ἐξ 20,000 λιρῶν στερλινῶν. Ἐν τῇ μητροπόλει τῆς Γλοστεστέρης ἱδρύθη αὐτῷ ἀνδριὰς, τῷ 1826, Ἔχομεν τοῦ Ζίννερ An Inquiry into the causes and effects of the variolæ vaccinæ, ἐν Λονδίνῳ, 1798, εἰς 4ον. Ἐκ τοῦ ἔργου αὐτοῦ ὑπὸ Δόκτωρος Βουσσέ, 1847.

ΖΕΝΣΩΝ (Νικόλαος), περίφημος γάλλος τυπογράφος, γενν. τῷ 1420. Διευθυντὴς τοῦ νομισματοκοπείου ἐν Tours, ἐνετάλη παρὰ Λουδοβίκου τοῦ ΙΑ' ἵνα μεταβὰς εἰς Μαγένταν λάβῃ γνῶσιν τῆς ἀνακαλύψεως τῆς τυπογραφίας καὶ ἐγκατέστη ἐν Βενετίᾳ περὶ τὸ 1469. Εἶναι εὑρετὴς τῶν ῥωμαϊκῶν χαρακτήρων. Ἡ μάλιστα ἀξιοσημείωτος τῶν ἐκδόσεων αὐτοῦ εἶναι τὸ Decor puellarum τυπωθὲν τῷ 1571, καίπερ φέρον τὴν χρονολογίαν 1461.

ΖΕΝΤΑ ἢ ΖΕΝΘΑ, πόλ. τῶν αὐστριακῶν χωρῶν (Οὐγγαρία), ἐπὶ τοῦ Θείσσα, κωμητεία ἐπὶ τοῦ Βὰξ, 70 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Ζομβόρ. Νίκη τοῦ πρίγκηπος Εὐγενίου καὶ τοῦ ἐκλέκτορος τῆς Σαξωνίας Φρειδερίκου Αὐγούστου κατὰ τῶν Τούρκων, τῷ 1697.

ΖΕΝΤΙΝΑΣ, ποτ. τῆς Ἰλλυρίας, ὁρίζων πρὸς τὰ ΝΑ τὴν αὐτοκρατορίαν Καρόλου τοῦ Μεγάλου.

ΖΕΝΥΝΣ (Σοὰμ), Soame Jenyns, ἄγγλος λόγιος, γεννηθ. τῷ 1704 ἐν Βοττεσχάμῃ (Καντάβριγία), ἢ κατ' ἄλλους ἐν Λονδίνῳ, ἀποθ. τῷ 1787, ἀντιπρόσωπος τῆς Κανταβριγίας ἐν τῷ κοινοβουλίῳ τῷ 1742 μέχρι τοῦ 1780, λόρδος τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου τῷ 1755, ἐδημοσίευσεν, ἐν ἡλικίᾳ 24 ἐτῶν, ἀξιόλογον ποίημα περὶ «Ὀρχηστικῆς». Τὰ «Ἅπαντα» αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ἐν Λονδίνῳ, 1792 — 93, τόμ. 4 εἰς 8ον.

ΖΕΡ-ΑΦΓΑΝ, ποτ. τοῦ Τουρκεστὰν, ὁ αὐτὸς μετὰ τοῦ Σόγδη (Ἴδ. τὴν λέξιν).

ΖΕΡΒΑΝ-ΑΚΕΡΕΝ, θεὸς τῶν ἀρχαίων Περσῶν· Ἴδ. Ζωροάστρης.

ΖΕΡΒΗ (Νῆσος), Ἴδ. ΓΕΡΒΗ.

ΖΕΡΒΣΤΗ, Servesta, πόλ. τοῦ δουκάτου τοῦ Ἀγχάλτ-Δεσσάου, ἐπὶ τοῦ Ῥούθου, 22 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Δεσσάου. Κάτ. 9,500. Ἐρετεῖον. Λατινικὴ σχολή. Ὡραία γοτθικὴ ἐκκλησία ἀνεγερθεῖσα ἐπὶ τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Ἀρχαῖα ἕδρα τῶν πριγκήπων τοῦ Ἀγχάλτ-Ζέρβστα. Χρυσοῦρανται. Πατρὶς τῆς αὐτοκρατείρας τῆς Ῥωσσίας Αἰκατερίνης τῆς Β'.

ΖΕΡΔΟΥΣΤ, περσικὸν ὄνομα τοῦ Ζωροάστρου.

ΖΕΡΕΖΑ ἢ ΖΕΡΕΓΙΑ, πόλ. τῆς Ἀφρικῆς ἐν Σενεγαμβίᾳ, ἐπὶ τοῦ Βιννάμου, 90 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Κασσοῦ, 30 ΝΑ τοῦ φρουρίου Ἰακώβου πρωτ. ἐμπορίου Πολιτείας.

ΖΕΡΙΕΤΣ, χωρίον τῆς Ἑλβετίας· Ἴδ. ΣΕΡΙΕΣ.

ΖΕΡΡΑΧ ἢ ΖΙΡΡΕΧ, λίμνη τοῦ Ἀφγανι-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ακαδημίας Αθηνών
Αναστάσιος Κ. Ορλάνδος (Ν.Π.Ι.Δ.)

στὰν (Σεϊστάν). Μῆκος 140 πλ. 45 χιλιαμέτρ. Εἶναι τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς λίμνης Χαμοὺν ἢ Ἀμοὺν, σχεδὸν ἐξηραμένον καὶ ἐκχειλίζον μόνον κατὰ τὴν βροχερὰν ὥραν τοῦ ἔτους. Ἐπὶ τῆς νοτιανατολικῆς ὄχθης κεῖται πόλις ὁμώνυμος.

ΖΕΡΤΖΟΥΛΗΣ (Νικόλαος), ἐγενν. ἐν Μετσόβῳ, ἐμαθήτευσε τὸ πρῶτον ἐν Ἰωαννίνοις παρὰ τῷ Μπαλάνῳ Βασιλοπούλῳ ἐχρημάτισεν ἐπὶ δεκαετίαν διδάσκαλος ἐν Τρίκκῃ (1740-50), καὶ ἐπανελθὼν εἰς Ἰωάννινα ἐδιδάχθη τὴν λατινικήν. Μετὰ ὀκτὼ μῆνας ἀπῆλθεν εἰς Βενετίαν, καὶ ἐκεῖθεν ἐπεσκέψατο πάσας σχεδὸν τὰς Ἀκαδημίας τῆς Εὐρώπης, 1752—59, διδαχθεὶς τὴν λατινικήν, γαλλικήν, ἰταλικὴν καὶ τὰς πλείστας ἐπιστήμας. Ἐλθὼν δ' εἰς Κωνσταντινούπολιν διωρίσθη παρὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διάδοχος τοῦ Εὐγενίου ἐν τῇ Ἀθωνιάδι Ἀκαδημίᾳ, ἔνθα διδάξας ἐπὶ ἓν ἔτος παρητήθη καὶ μεταβὰς εἰς Μολδαυΐαν προέστη τῆς ἐν Ἰασίῳ Ἀκαδημίας, καὶ εὐδοκίμως ἐδίδαξε μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, 1773. Ὁ Ζερτζούλης κατέλιπεν Ἀριθμητικὴν καὶ Γεωμετρίαν Οὐολφίου, ἐκ τοῦ λατινικοῦ. Πειραματικὴν φυσικὴν Πέτρου Μοσχεμβρὰκ ἐκ τοῦ λατινικοῦ. Μέρος τῶν κατὰ Νεύτωνα στοιχείων (ὁμοίως) Λόγους ἐγκωμιαστικοὺς εἰς Αἰκατερίνην Β'. Ἑρμηνείαν περὶ ἀναστάσεως Κωνσταντινουπόλεως σύντομον εἰς τοὺς χρησμοὺς Λέοντος τοῦ Σοφοῦ. Ἀκολουθίαν Ἁγίου Νικολάου τοῦ ἐκ Μετσόβου. Ἐπίσης λόγιοι ἦσαν οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Νικολάου Κυριακὸς καὶ Θεόσιλος, ὧν φέρεται ἐπίγραμμα εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Δαρβάρεως, (Σέθα Νεοελληνικὴ φιλολογία κτλ).

ΖΕΣΣΕΝ ἢ ΖΕΣΣΕΣΚΥ (Ἰωάννης ὁ Ζ), λατινιστὶ Jessenius, Ἰσσένιος, ἰατρὸς γενν. ἐν Ναγὺ Ζεσσὲν πλησίον τοῦ Βρεσλάου τῷ 1556, ἀποθ. τῷ 1621, ἐσπούδασεν ἐν Λειψίᾳ, καὶ ἐγένετο καθηγητὴς ἐν Βιττεμβέργῃ, εἶτα ἰατρὸς τοῦ ἐκλέκτορος τῆς Σαξωνίας, τῶν αὐτοκρατόρων Ῥοδόλφου Β' καὶ Ματθία, καὶ σφραγιδοφύλαξ τοῦ ἐν Πράγᾳ πανεπιστημίου. Ἀπεσταλμένος τῶν Πολιτειῶν τῆς Οὐγγαρίας ἐν Βοημίᾳ, μετέσχε τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1619 κατὰ τοῦ Φερδινάνδου Β', ἡχμαλωτεύθη, καὶ ἐκαρατομήθη ἐν Πράγᾳ. Ἔχομεν αὐτοῦ De Cute et cutaneis affectibus, ἐν Βιττεμβέργῃ, 1601, εἰς 4ον· Anatomiae historia, αὐτόθι, 1601, εἰς 4ον· Institutiones chirurgicae, αὐτόθι, 1601, εἰς 4ον· de Generatione et vitae humanae periodis, αὐτόθι, 1602, εἰς 8ον· Vita et mors Tychonis Brahei, ἐν Ἀμβούργῳ, 1601, εἰς 4ον. Dissertatio de plantis, ἐν Βιττεμβέργῃ, 1610, εἰς 4ον, κτλ.

ΖΕΣΣΟΡΗΣ ἴδ. ΔΖΕΣΣΟΡΗΣ.

ΖΕΤΔΑΝΔΗ, ἴδ. ΣΧΕΤΔΑΝΔΗ.

ΖΕΥΓΙΤΑΙ, 3η κλάσις τῶν Ἀθηναίων πολιτῶν, κατὰ τὴν νομοθεσίαν τοῦ Σόλωνος, περιλαμβάνουσα πάντας τοὺς ἔχοντας ζεῦγος ἡμιόνων, ἵππων ἢ βοῶν, καὶ πρόσοδον 200 μεδίμνων (104 ἑκτολίτρων περίπου) ξηρῶν ἢ ῥευστῶν προϊόντων.—«Ζευγῖται» ἐκαλοῦντο καὶ οἱ ἱππεῖς οἵτινες ἐν ταῖς τριήρεσιν ἐκωπηλάτουν ἔχοντες τὴν μέσην τῶν ἑρετῶν, ἤτοι μεταξὺ τῶν «Θαλαμιτῶν» καὶ τῶν «Θρανιτῶν».

ΖΕΥΓΙΤΑΝΗ (ἀρχ.), χώρα τῆς Ἀφρικῆς μεταξὺ τῆς Μεσογείου πρὸς Β καὶ πρὸς Δ, τῆς Βυζακηνῆς πρὸς Ν, καὶ τῆς Νουμιδίας πρὸς Δ· κυριώτεραι πόλεις Καρχηδών· Οὐτική.

ΖΕΥΓΜΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Κομαγγηνῆς ἐν Συρίᾳ, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Εὐφράτου ζευγνυμένη διὰ γεφύρας μετὰ τῆς Ἀπαμείας. Ἐθεμελιώθη ὑπὸ Σελεύκου τοῦ Α'. Αὐτόθι ἦτον ἡ κυρία διάβασις τοῦ ποταμοῦ. Τανῦν «Ῥοὺμ Καλέ».

ΖΕΥΝΗΣ (Ἰωάννης-Κάρολος), φιλόλογος, γεννηθεὶς τῷ 1736 ἐν Στολτζεγχάϋν (Σαξωνία), ἀποθ. τῷ 1788, ἐχρημάτισε καθηγητὴς ἐν Λειψίᾳ καὶ Βιττεμβέργῃ. Εἰργάσθη δὲ κυρίως ἐπὶ τοῦ Ξενοφῶντος, οὗ ἐδημοσίευσε τὰ «Πολιτικὰ ἱππικὰ καὶ κυνηγετικὰ» τῷ 1778, τὴν «Κύρου παιδείαν» τῷ 1780, τὰ «Ἀπομνημονεύματα» τῷ 1781, τὸ «Συμπόσιον», τὸν «Οἰκονομικὸν» καὶ τὸν «Ἀγησίλαον» τῷ 1782. Ἐξέδωκε καὶ τοὺς «Ἑλληνικοὺς ἰδιωτισμοὺς» τοῦ Βιζιέρου, 1789.

ΖΕΥΞΙΑΔΗΣ, ἀθηναῖος γλύπτης, μαθητὴς τοῦ Σιλανίωνος ποιήσας τὸν ἀνδριάντα τοῦ Περίδου.

ΖΕΥΞΙΔΑΜΟΣ, υἱὸς τοῦ Λεωτυχίδου καὶ πατὴρ τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Ἀρχιδάμου, §—υἱὸς ἄλλου Ἀρχιδάμου καὶ ἔγγονος τοῦ Θεοπόμπου.

ΖΕΥΞΙΠΠΗ, μία τῶν Νυμφῶν, γυνὴ τοῦ Πανδίονος. §—, γυνὴ τοῦ Σικυῶνος. §—, θυγάτηρ τοῦ Ἡριδανοῦ, γυνὴ τοῦ Τελέοντος καὶ μήτηρ τοῦ Ἀργοναύτου Βούτου.

ΖΕΥΞΙΠΠΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, βασιλεὺς τῆς Σικυῶνος. §—, εἷς τῶν ἐν Σπάρτῃ ἐφόρων τῷ ε' ἔτει τῆς ΔΟ΄ης Ὀλυμπιάδος.

ΖΕΥΞΙΣ, Ἕλλην ζωγράφος, ὁ ἐπιφανέστατος τεχνίτης τοῦ Ἰωνικοῦ ἐργαστηρίου, βατις καίπερ καταγόμενος ἐξ Ἡρακλείας, βιβαίως τῆς Ἰταλι-

κῆς διότι καὶ ἐν Ἰταλίᾳ εἰργάσθη, καὶ τοῦ ἐκ τῆς, Ἰταλικῆς Ἰμέρας Δημοφίλου λέγεται μαθητής, ὡς Ἔφεσιος μᾶλλον θεωρεῖται, καὶ μνημονεύεται μάλιστα ὑπὸ Τζέτζου, διότι κατῴκησε μετὰ ταῦτα ἐν Ἐφέσῳ, ἔνθα ἐπὶ Ἀγησιλάου (ἐν ὀλ. 95, δ') ὑπῆρχεν ἔδρα καλλιτεχνῶν. Κατὰ Κοϊντιλιανὸν ὁ Ζεῦξις καὶ ὁ Παρράσιος ἔζων ἐπὶ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου, οὐ μακρὰν τῶν χρόνων τοῦ Πολυγνώτου, καὶ φαίνεται ἀπατώμενος ὁ Πλίνιος, καὶ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου τοῦ καλλιτέχνου ἀντὶ τῆς ἀκμῆς αὐτοῦ ἐκλαμβάνων, ὅταν ἀναιρῇ τοὺς τέτταρας αὐτὸν κατὰ τὴν 89ην Ὀλυμπιάδα, καὶ διϊσχυρίζηται ὅτι εἰσῆλθεν ἐν Ὀλυμ. 95. δ' διὰ τῆς θύρας ἣν εἶχεν ἤδη ἀνοίξει αὐτῷ ὁ Ἀπολλόδωρος· διότι ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς λέγει κατωτέρω, ὅτι τοσοῦτον ἐπλούτησεν ὁ Ζεῦξις, ὥστε ἔδιδε τὰ ἔργα του δωρεάν, καὶ οὕτως ἐχάρισεν ἓν ἐξ αὐτῶν τοῖς Ἀκραγαντίνοις, καὶ ἕτερον τῷ Ἀρχελάῳ. Ἀλλ' ὁ μὲν Ἀρχέλαος ἀπέθανεν ἤδη ἐν Ὀλυμπιάδι 95, δ'. ὁ δ' Ἀκράγας κατεστράφη ἐν Ὀλυμπ. 98, γ' καὶ ὁ Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ Ἀντιδόσεως λόγῳ, γραφέντι ἐν Ὀλυμπ. 96 δ', φαίνεται ὁμιλῶν περὶ Ζεύξιδος, ὡς περὶ ἀποθανόντος. Ἀναφέρουσι δὲ προσέτι τὸν Ζεῦξιν καὶ ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ξενοφῶν, ὡς ἔνδοξον ἤδη ἐπὶ Σωκράτους, καὶ ἐκτὸς τούτων ὁ Ἀριστοφάνης ἐν Ἀχαρνεῦσι (στίχ. 991), διδαχθεῖσιν ἐν Ὀλυμπ. 89. γ', μνημονεύει εἰκόνος ῥοδοστεφοῦς ἔρωτος, ἣν οἱ σχολιασταὶ καὶ ὁ Σουΐδας λέγουσι τοῦ Ζεύξιδος, κειμένην ἐν τῷ Ἀφροδισίῳ τῶν Ἀθηνῶν. Ὡς δ' εἴδομεν τὸν Ἀπολλόδωρον καυχώμενον, εἰσῆλθε τῷ ὄντι ὁ Ζεῦξις δι' ἧς θύρας ἐκεῖνος ἀνέῳξε, διότι ἐπεμελήθη ἰδίως καὶ προήγαγε τὸ ὑπ' ἐκείνου κατὰ πρῶτον ἐφευρεθὲν σπουδαῖον μέρος τῆς τέχνης, τὴν σκιαγραφίαν καὶ τὸν χρωματισμὸν καὶ ὑπό τινων μάλιστα θεωρεῖται, καθὰ μαρτυρεῖ ὁ Κοϊντιλιανός ὡς ἐφευρέτης τῶν ἀκριβῶν κανόνων τοῦ μέρους τούτου τῆς γραφικῆς (Lumiaum umbrarumque rationem invenisse Zeuxis dicitur). Ἕνεκα τούτου ἐφημίζετο ὡς εἷς τῶν ἐξοχωτέρων τεχνιτῶν, δι' ἣν κατώρθου ὀπτικὴν ἀπάτην ἐν τῇ μιμήσει τῆς φύσεως, ὡς ἀποδεικνύει τὸ ἀνέκδοτον τοῦ διαγωνισμοῦ αὐτοῦ μετὰ τοῦ Παρρασίου. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως ὡς πρὸς τὰς ἀναλογίας ψέγεται ὑπὸ Πλινίου, ὡς γράφων τὰς κεφαλὰς καὶ τὰ ἄκρα μείζονα τοῦ δέοντος, ὅπερ δηλοῖ ὅτι, ὡς ὁ Εὐφράνωρ ἐν τῇ γλυπτικῇ, προτίμα καὶ οὗτος τὰς ἰσχυροτέρας ἀναλογίας μᾶλλον ἢ τὰς λεπτομερεῖς παραστάσεις τῶν μεταγενεστέρων. Οὕτω φαίνεται κρίνων περὶ αὐτοῦ καὶ ὁ Κοϊντιλιανὸς διὰ τῶν λέξεων· «Ὁ Ζεῦξις ἐπέτεινε τὰ μέλη τοῦ σώματος, θεωρῶν τὸν τρόπον τοῦτον ὡς εὐρύτερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον, καὶ τὸν Ὅμηρον, ὡς εἰκάζεται, ἀκολουθήσας, ὅστις καὶ ἐν ταῖς γυναιξὶ τὰς ἰσχυροτέρας μορφὰς προτιμᾷ». Ὡς δὲ πρὸς τὴν ἔκφρασιν ὁ Ἀριστοτέλης κρίνει (Ποιητ. Στ, 15), ὅτι «ἡ Ζεύξιδος γραφὴ οὐδὲν εἶχεν ἦθος»· καὶ ἂν μὲν ἐννοῇ ὅτι ὁ Ζεῦξις δὲν ἀπέβλεπε κυρίως εἰς τὴν ἔκφρασιν τῶν ψυχικῶν διαθέσεων, ἀλλ' ἔτεινεν εἰς τὸ νὰ παραστήσῃ αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ ἀνθρώπινον κάλλος, ὡς ὁ Πραξιτέλης ἐν τῇ γλυπτικῇ τοῦτο δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς γενικὸς τῆς τάσεως αὐταῦ χαρακτηρισμός, οὐχὶ δ' ὡς ἐκτίμησις ἐφαρμοζομένη εἰς ὅλα αὐτοῦ τὰ ἔργα ἀναξαιρέτως· διότι τρόμον ἐξέφραζε καὶ τὸ πρόσωπον τῆς Ἀλκμήνης· ἐν τῇ εἰκόνι τοῦ βρέφους Ἡρακλέους, κατὰ Πλίνιον (Hercules infans dracones stargulans, Alcmena matre coram pavente et Amphitrione), καὶ θλῖψιν παρίστα, κατὰ Τζέτζην, ὁ ἐν Ἐφέσῳ Μενέλαος, ὅστις κλαίων προσέφερε τῷ ἀδελφῷ τοῦ κτερίσματα». Ἂν ὅμως ὁ Ἀριστοτέλης λέγει ὅτι τὰ πρόσωπα τοῦ Ζεύξιδος, ἱστορικὰ ἢ μυθικά, δὲν ἐξέφραζον τὸν ἐκ παραδόσεως γνωστὸν αὐτῶν χαρακτῆρα, ἢ ὅτι δὲν εἶχεν ἀντικείμενα ἠθικῶς εὐγενῆ, οὐδὲ τοῦτο, κατ' ἀμφότερα, εἶναι δι' ἅπαντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀληθές, διότι ἡ «Πηνελόπη» αὐτοῦ ἐφαίνετο, κατὰ Πλίνιον, ἡ εἰκὼν τῆς αἰδημοσύνης καὶ τῆς σεμνότητος· ἡ δ' εἰκὼν τοῦ «Διὸς» μετὰ τῶν «δώδεκα Θεῶν», ἔπνεε, κατὰ τὸν αὐτὸν συγγραφέα, μεγαλοπρέπειαν ἀναλόγως τῆς φειδιακῆς παραστάσεως. Αἰνίττεται δὲ πιθανῶς ὅτι αἱ συνθέσεις αὐτοῦ ἐστεροῦντο τῆς δραματικῆς ἐκείνης ἠθοποιήσεως, εἰς ἣν ἀπέβλεπε μάλιστα ὁ Πολύγνωτος. Ἡ δ' εἰκὼν αὐτοῦ, ἥτις ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην δικαιολογεῖ τοῦ φιλοσόφου τὴν κρίσιν, ἀποδεικνύουσαν ὅτι κυρίως ἐπεδείκνυε τὴν παράστασιν τοῦ ὑλικοῦ κάλλους, τῆς μορφῆς καθ' ἑαυτὴν μᾶλλον ἢ τοῦ ἤθους ἐν πράξει καὶ ἐνεργείᾳ ἦν ἡ ἐν τῷ ναῷ τῆς Λακινίας Ἥρας ἐν Κρότωνι, ἢ κατὰ Πλίνιον, ἡ ἐν Ἀκράγαντι, ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μεγάλως θαυμασθεῖσα «Ἑλένη», ἣν ἔγραψε μιμηθεὶς κατ' ἀδειαν τῆς πόλεως, ὅτι ὡραιότερον εὗρεν ἐν ταῖς ὡραιοτέραις κόραις καὶ εἰς ἣν αὐτὸς ἐφήρμοζε τὸν στίχον τοῦ Ὁμήρου περὶ τῆς ἀληθοῦς Ἑλένης· ἀοινῶς θαυμάζουσι θῆς εἰς ὦπα ἰδοίμην. (Ἰλιάδ. Γ, 156) οὐδ' ἐδείκνυεν αὐτὴν προχείρως εἰς ἕκαστον, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ μισθῷ, διὸ καὶ ἡ δυσμένεια ἐπωνόμασεν αὐτὴν ἑταίραν. Αὕτη, κατὰ Πλίνιον, μετὰ

τέθη ἔπειτα εἰς τὴν ἐν Ῥώμῃ στοὰν τοῦ Φιλίππου, εἰ καὶ ὁ Εὐστάθιος λέγει ὅτι ἦν αὕτη ἐν τῇ «Ἀλφίτων στοᾷ» ἐν Ἀθήναις. Ἦτον ὅμως φιλότιμος μᾶλλον ἢ φιλοχρήματος ὁ Ζεῦξις, διότι, ἀφοῦ ἐπλούτησεν, ἐδωρεῖτο, ὡς προεῤῥέθη, τὰ ἔργα αὐτοῦ θεωρῶν αὐτὰ ἀνεκτίμητα, καὶ ἐχάρισε τὴν Ἀλκμήνην τοῖς Ἀκραγαντίνοις καὶ τῷ Ἀρχελάῳ τὸν «Πᾶνα», ἴσως ὃν περιγράφει ὁ Φιλόστρατος ὡς ὑπὸ τῶν νυμφῶν δεθέντα καὶ ἀποκαρθέντα ἐνώπιον τῆς φίλης αὐτοῦ Ἠχοῦς. Ἐν δὲ τῷ ναῷ τῆς Ἀκινίας Ἥρας ὑπῆρχον, κατὰ Κικέρωνα, καὶ ἄλλαι εἰκόνες τοῦ Ζεύξιδος. Ἐν δὲ τῶν περιφημοτέρων ἔργων αὐτοῦ εἰς ὃ ὁ Λουκιανὸς ἀφιεροῖ ὁλόκληρον λόγον, τὸν ἐπιγραφόμενον «Ζεῦξις», ἦν ἡ θήλεια «Κένταυρος» ἐπὶ χλόης καθημένη, καὶ θηλάζουσα δύο παιδία αὐτῆς, τὸ μὲν ὡς βρέφος τὸ δὲ ὡς πῶλον, τοῦ δασέος Κενταύρου ἐκ θυρίδος ἐπιτηροῦντος καὶ κρατοῦντος σκύμνον λέοντος, ὡς ἵνα φοβήσῃ τὰ νήπια. Ὑπερεπαινεῖ δ' ὁ Λουκιανὸς ἐν τῇ εἰκόνι ταύτῃ τὴν ἁρμογὴν τῆς ἀνθρωπίνης ἐπὶ τῆς ἱππείας μορφῆς, ἔτι δὲ τοῦ Κενταύρου τὴν ἀγριότητα, τῆς Κενταύρου τὸ κάλλος, καὶ τὴν ἔκφρασιν τῶν βρεφῶν, φιλοπαιγμόνως ἀλλὰ καὶ περοβισμένως ἀφορώντων πρὸς τὸν λεοντιδοῦν. Τὴν θήλειαν Κένταυρον παριστᾷ σωζόμενος ἐκτυλιόλιθος· ἡ δ' εἰκὼν ἀπώλετο ἐν τρικυμίᾳ κατὰ τὸν Μαλέαν, ἀπαγομένη ὑπὸ Σύλλα εἰς Ῥώμην, καὶ ὁ Λουκιανὸς εἶδε μόνον ἀντίγραφον αὐτῆς ἐν Ἀθήναις. Ταύτης τῆς παραστάσεως τῆς ἀγρίας φύσεως ἀνάλογα καὶ ἄλλα, ὡς φαίνεται ἐφιλοτέχνησεν ἔργα· διότι τοιαῦτά τινα αἰνίττεται ὁ Λουκιανὸς ἐν Τιμωνι, λέγων περὶ τοῦ φιλοσόφου Θρασυβούλου· «Ἐκπετάσας γοῦν τὸν πώγωνα, καὶ τὰς ὀρρῦς ἀνατείνας, καὶ βρενθυόμενός τι πρὸς αὐτὸν ἔρχεται, τιτανώδες βλέπων, ἀποσεσοβημένος τὴν ἐπὶ τῷ μετώπῳ κόμην, αὐτοβορίας τις ἢ Τρίτων, οἵους ὁ Ζεῦξις ἔγραψεν». Ἐπαινεῖται δ' αὐτοῦ καὶ ὁ δεδεμένος «Μαρσύας», οὗ ἀπομίμημα ὑποτίθεται σωζομένη τις τοιχογραφία τοῦ Ἡρακλείου. Ἐζωγράφει δὲ καὶ αὐτὸς οἰκίας ὡς ὁ Ἀγάθαρχος, καὶ διὰ τὴν τοῦ Ἀρχελάου μισθὸν ἔλαβε 400 μνᾶς. Ἐμεγαλαύχει δὲ οὐχ ἧττον ἐπὶ τῇ τῆς τέχνης αὐτοῦ ἐντελείᾳ, διὸ καὶ εἰς τὸν Ἀγάθαρχον ἐπαινούμενον ὅτι ἐζωγράφει ταχέως, εἶπε· «Αὐτὸς δὲ πολλῷ χρόνῳ», καὶ ἐπεκάλει κατά τι ἐπίγραμμα ἑαυτὸν «ἀνίκητον» καὶ κομπαστικῶς περιεφέρετο ἐν τοῖς Ὀλύμπια, ἔχων ἐπὶ τοῦ μανδύου του τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ ὄνομα χρυσοῖς γράμμασιν ἐμπεποικιλμένον, ὅπερ ἴσως ἀπ' αὐτοῦ κακῶς ἀπέδοθη καὶ τῷ Ἀπολλοδώρῳ, ὡς καὶ τὸ λόγιον «μωμήσεταί τις μᾶλλον ἢ μιμήσεται», ἦν, κατὰ Πλίνιον, ἐπιγεγραμμένον εἰς εἰκόνα τοῦ Ζεύξιδος, παριστῶσαν ἀθλητὴν καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἔργων τοῦ Ἀπολλοδώρου. Ὁ Πλίνιος λέγει ὅτι ὁ Ζεῦξις ἔγραφε καὶ λευκὰ μονοχρώματα (monochromata ex albo) σκιᾶς βεβαίως μόνον ἔχοντα· καὶ προσέτι ἀναφέρει καὶ πήλινα αὐτοῦ ἔργα ἐν Ἀμβρακίᾳ· ὁ δὲ Φαῖστος διηγεῖται ὅτι ἀπέθανεν ὑπὸ γέλωτος ἀπέναντι εἰκόνος γραίας τὴν ὁποίαν ἐζωγράφησε.

ΖΕΥΞΙΣ, ἰατρὸς ἐκ Τάραντος.

ΖΕΥΞΩ, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος.

ΖΕΥΣ, ὁ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε, ὁ ἰσχυρὸς βασιλεὺς τοῦ κόσμου, υἱὸς τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας, κατὰ τὴν ἑλληνικὴν μυθολογίαν, καὶ ἀδελφὸς τῆς Ἑστίας, τῆς Δήμητρος, τῆς Ἥρας, τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τοῦ Πλούτωνος ἐγεννήθη καὶ ἀνετράφη ἐν Κρήτῃ, ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Ἴδης, διότι χρησμός τις ἀπεκάλυψε τῇ Ῥέᾳ ἵνα τέξηται τὸν υἱὸν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους τούτου, ὅπως μὴ καταποθῇ ὑπὸ τοῦ Κρόνου. Κατ' ἄλλην ὅμως γνώμην ἐγεννήθη ἐπὶ τοῦ Δικταίου ὄρους τῆς Κρήτης, ἢ καὶ ἐν Μεσσήνῃ, ἐν Θήβαις, ἐν Αἰγαίᾳ τῆς Ἀχαΐας ἢ καὶ ἐπὶ τοῦ Λυκαίου ὄρους τῆς Ἀρκαδίας. Διάφοροι δ' ἐπίσης εἶναι αἱ γνῶμαι περὶ τοῦ τόπου τῆς ἀνατροφῆς αὐτοῦ. Κατὰ μὲν τὸν Ὅμηρον ἡ Ῥέα ἔκρυψεν αὐτὸν καὶ ἀνέθρεψεν ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ ὄρους Ἀργαίου· οἱ δὲ Ἀρκάδες καὶ οἱ Μεσσήνιοι ἐδόξαζον ὅτι ἀνέθρεψαν αὐτὸν αἱ Νύμφαι, παραλαβοῦσαι παρὰ τῶν Κουρήτων. Καθ' ἃ δὲ ἄλλοι ἀφηγοῦνται ἡ Ῥέα παρέδωκε τὸν Δία τοῖς Κουρήταις, καὶ οὗτοι πάλιν ταῖς Νύμφαις Ἀδραστείᾳ καὶ Ἴδῃ, αἵτινες ἐπότισαν αὐτὸν τὸ γάλα τῆς αἰγὸς Ἀμαλθείας· οἱ δὲ Κουρῆτες, ὀρχούμενοι ἔκρουον τὰ τύμπανα, ἵνα μὴ ἀκούσῃ ὁ Κρόνος τὸν κλαυθμὸν τοῦ Διός. Ἡλικιωθεὶς δὲ ὁ Ζεὺς συνέπραξεν οὗτος εἴς τινα σκοπὸν ὃν ἡ μήτηρ αὐτοῦ συνέλαβε κατὰ τοῦ Κρόνου. Ἔδωκεν αὐτῷ, λαβὼν παρὰ τῆς Μήτιος, ἐμετικὸν φάρμακον, ὅπερ ἐκεῖνος πιὼν ἐξήμεσε πάντα τὰ καταποθέντα τέκνα, πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὴν ἐσπαργανωμένην πέτραν, ἣν ὁ Ζεὺς ἔθηκεν ὕστερον μνημεῖον ἐν Πυθῶνι κατὰ τὰς ὁπωρείας τοῦ Παρνασσοῦ. Συλλέξας δ' ὕστερον ἱκανὸν στράτευμα κατεπολέμησε τοὺς Τιτᾶνας, ἠλευθέρωσε τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὃν οὗτοι ἐκράτουν ἐν φυλακῇ, μαθόντες, ὅτι ἔχει ἄῤῥενας ἀπογόνους καὶ ἐνεθρόνισεν αὐτὸς αὐτόν, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον, φοβούμενος ἴσως ἐκ τινος χρησμοῦ τὸν κίν-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΕΚΔΟΣΗ

δυνον ἐξιθρόνισε καὶ ἀπεδίωξεν αὐτὸν, οὕτω δὲ ἔμεινεν ἥσυχος καὶ μόνος κύριος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Διανείμας δὲ τὸ βασίλειον καὶ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, τῷ μὲν Ποσειδῶνι ἀφῆκε τὸ βασίλειον τῶν θαλασσῶν καὶ τῶν ὑδάτων· τῷ δὲ Πλούτωνι, τὸ βασίλειον τοῦ ᾅδου, καὶ ἐκράτησε τὸ τοῦ οὐρανοῦ. Ἀπὸ δὲ τούτου ἐγένετο βασιλεὺς τῶν θεῶν. Ὁ βασιλεὺς Ζεὺς παρίσταται ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου παντάπασι κατὰ τὰς τότε περὶ βασιλέων ἰδέας, καὶ ὅλος δὲ ὁ χαρακτὴρ αὐτοῦ περιγράφεται κατὰ τὰ τότε ἤθη τῶν ἀγρίων καὶ ἐμπαθῶν ἡρώων. Ὁ Ζεὺς διατάττει πάντα καὶ ἐπειδὴ «ἅπαντα δύναται» δίδωσι πᾶν ἀγαθὸν καὶ πᾶν κακὸν διότι ἐν τοῖς δώμασιν αὐτοῦ ἔχει δύο πίθους, ὧν ὁ μὲν πληροῦται κακῶν δώρων, ὁ δὲ ἀγαθῶν καὶ ἐξ αὐτῶν διαμοιράζει τοῖς ἀνθρώποις κατὰ βούλησιν. Οὕτω, παραδείγματος χάριν, ὅτε πρὸ τῆς Τροίας ἡ μάχη ἦτον ἀμφίρροπος, ὁ Ζεὺς καθήσας ἐπὶ τῆς Ἴδης λαμβάνει τὰ «χρύσεα τάλαντα» ἐντίθησι τοὺς κλήρους τοῦ θανάτου διά τε τοὺς Τρῶας καὶ Ἀχαιοὺς, ζυγίζει καὶ κλίνει πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς ἡ πλάστιγξ. Οὕτως ἐζύγιζε καὶ τὴν τύχην τοῦ Ἕκτορος καὶ τοῦ Ἀχιλλέως. Πρώτη γυνὴ τοῦ Διὸς ἦν ἡ Μῆτις θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ, ἡ φρονιμωτάτη πάντων τῶν θεῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ προεῖπον ὅτι τὸ ἐξ αὐτῆς τεχθησόμενον τέκνον μέλλει ν' ἁρπάσῃ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, κατέπιεν αὐτὴν ἔγκυον οὖσαν, καὶ ἐγέννησεν ἔπειτα ἐκ τῆς κεφαλῆς τὴν Ἀθηνᾶν (ἴδε ΑΘΗΝΑ). Δευτέρα δὲ σύζυγος ἦτον ἡ Θέμις, θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ἐξ ἧς ἐγέννησε τὰς Ὥρας καὶ τὰς Μοίρας· καὶ τρίτη ἡ Ἥρα. Παρὰ ταύτας ἠγάπα προσέτι καὶ τὴν Διώνην, θυγατέρα τοῦ Αἰθέρος καὶ τῆς Γῆς, ἐξ ἧς, λέγουσί τινες ὅτι ἐγέννησε τὴν Ἀφροδίτην· τὴν Μνημοσύνην, θυγατέρα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, τεκοῦσαν ἐξ αὐτοῦ τὰς ἐννέα Μούσας· τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Δήμητραν· τὴν Εὐρυνόμην, τὴν κόρην τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Θέτιδος καὶ μητέρα τῶν Χαρίτων· τὴν Λητώ, θυγατέρα μὲν τοῦ Κοίου καὶ τῆς Φοίβης, μητέρα δὲ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος. Ἐκ δὲ τῶν θνητῶν ἐρωμένων αὐτοῦ ἀναφέρονται ἡ Δανάη, θυγάτηρ τοῦ Ἀκρισίου, καὶ μήτηρ τοῦ Περσέως· ἡ Νιόβη, θυγάτηρ τοῦ Φορωνέως· ἡ Μαῖα, τοῦ Ἄτλαντος, καὶ μήτηρ τοῦ Ἑρμοῦ· ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς Ταϋγέτη, μήτηρ τοῦ Λακεδαίμονος, καὶ ἡ τρίτη ἀδελφὴ Ἠλέκτρα, μήτηρ τοῦ Δαρδάνου· ἡ Σεμέλη, θυγάτηρ τοῦ Κάδμου, καὶ μήτηρ τοῦ Διονύσου· ἡ Εὐρώπη, θυγάτηρ τοῦ Φοίνικος, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Ἀγήνορος καὶ τοῦ Κάδμου, καὶ μήτηρ τοῦ Μίνωος· ἡ Καλλιστὼ, θυγάτηρ τοῦ Λυκάονος· ἡ Ἰὼ τοῦ Ἰνάχου· ἡ Λήδα, τοῦ Αἰτωλοῦ βασιλίως Θεστίου, ἡ Γλαύκου, καὶ μήτηρ τῆς Ἑλένης· ἡ Αἴγινα, θυγάτηρ τοῦ Ἀσωποῦ καὶ μήτηρ τοῦ Αἰακοῦ· ἡ Ἀντιόπη, θυγάτηρ τοῦ Νυκτέως, καὶ μήτηρ τοῦ Ἀμερίωνος· καὶ τελευταῖον ἡ Ἀλκμήνη, μήτηρ τοῦ Ἡρακλέους. Αἱ περὶ τοῦ θεοῦ τούτου ἰδέαι ἦσαν διάφοροι κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχὰς τῆς Ἑλλάδος. Οἱ μὲν Πελασγοὶ ἐξ ἀρχαίων ἤδη χρόνων ἐλάτρευον τὸν Δία, ὡς σύμβολον τῆς φύσεως, ἔχοντες ἐν Δωδώνῃ μαντεῖον αὐτοῦ· κατὰ τὰ δὲ ὄργια τοῦ Ὀρφέως ὁ Ζεὺς ἐσήμαινε τὸν αἰθέρα, ἤτοι τὴν λεπτοτάτην καὶ πυρώδη οὐσίαν τοῦ ἀέρος, καὶ διὰ τοῦτο ἐμυθολόγουν, ὅτι ἔλαβε γυναῖκα τὴν Ἥραν, ἤγουν τὸν ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα, ὅστις εἶναι κατώτερος τοῦ αἰθέρος. Ἐξ αὐτῆς τῆς ἀλληγορίας ἐξηγεῖται ὁ μῦθος, ὅτι ἐπεθύμησέ ποτε ὁ Ζεὺς νὰ κρεμάσῃ ἀπὸ τοῦ Οὐρανοῦ ἅλυσιν (σειρὴν), ἀφ' ἧς νὰ ἐξαρτηθῶσι πάντες οἱ θεοὶ καὶ ὅμως νὰ μὴ δυνηθῶσι πάντες ὁμοῦ νὰ κατασπάσωσιν αὐτὸν πρὸς τὰ κάτω· αὐτὸς δὲ τοὐναντίον ἠδύνατο οὐχὶ μόνον αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν ν' ἀνασύρῃ εἰς ἑαυτὸν καὶ νὰ δέσῃ αὐτοὺς ἔπειτα εἰς τὴν ἄκραν τοῦ Ὀλύμπου, ἀφίνων αὐτοὺς οὕτω κρεμαμένους εἰς τὰ νέφη (Ὁμήρ. Ἰλιάδ. Θ', 18)· πᾶσαι δηλαδὴ αἱ δυνάμεις τῶν κατωτέρων στοιχείων καὶ ἡνωμέναι δὲν δύνανται νὰ κατασπάσωσι τὸν αἰθέρα ἀπὸ τῆς ἕδρας αὐτοῦ. Κατ' ἄλλην ὑψηλοτέραν ἰδέαν ὁ Ζεὺς λέγεται «πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε», ὡς ὀνομάζει αὐτὸν ὁ Ὅμηρος· ἐὰν λαμβάνεται ὅμως ἔτι ἐπὶ τοῦ ὑψίστου ὄντος, τοῦ δημιουργοῦ τοῦ παντὸς, ἀλλ' ἀνήκει μᾶλλον ἐνταῦθα ἡ περὶ τοῦ Ἑρκείου Διὸς ἰδέα τοῦ κυβερνήτου καὶ προστάτου τῆς οἰκίας, τῶν οἰκογενειῶν καὶ τῶν κτημάτων αὐτῶν, προσέτι δὲ καὶ ὅλου τινὸς ἔθνους, καὶ ὅλης χώρας, ὅθεν ἁπλῶς τοπικῆς τινος θεότητος. Καὶ τοιοῦτος, δοξάζεται κυβερνήτης τῶν ἀνθρωπίνων τυχῶν, ἔχων ἐν τοῖς ἀνακτόροις αὐτοῦ τὰς δύο λάρνακας περὶ ὧν εἴπομεν ἀνωτέρω. Ἔχει δὲ ἰδιότητας τὰς ἑξῆς. Εἶναι σοφώτατος πάντων τῶν θεῶν καὶ ἀνθρώπων· ἀληθὴς καὶ εἰς τὰς ὑποσχέσεις αὐτοῦ ἀμετάτρεπτος· καρδιογνώστης, καλοἀγαθος, εἰσακούων τὰς δεήσεις τῶν θνητῶν, καὶ κολάζων αὐστηρότατα τὴν ἐπιορκίαν· βδελύσσεται τὴν ἀδικίαν, ἀποστρέφεται τὴν ὠμότητα, καὶ ἀγαπᾷ εἰς ἄκρον τὴν ἐπιείκειαν. Ἀλλὰ καὶ τοιοῦτος ὢν ὑπόκειται καὶ αὐτὸς εἰς τὴν εἱμαρμένην, ἄγνωστόν τι καὶ ἐν τῷ σκότει περικεκαλυμμένον ὄν. Αἱ δὲ περὶ τοῦ Διὸς αὐτὰ

ἰδίαι, αἱ ἀπαντῶσαι ἤδη παρ' Ὁμήρῳ καὶ ἄλλοις τῶν χρόνων ἐκείνων ποιηταῖς, ἀνεπτύσσοντο μετὰ ταῦτα πάντοτε ἐπὶ μᾶλλον, καθ' ὅσον οἱ Ἕλληνες ἐπαιδεύοντο ἀκριβέστερον, καὶ εἰς καθαρωτέραν φιλοσοφίαν ἐνέκυπτον. Ὠνομάσθη Ζεὺς ἢ παρὰ τῷ ζῆν, ὡς πρόξενος τῆς ζωῆς, ἢ παρὰ τὸ «δεύω» ῥῆμα, τοὐτέστι «βρέχω», «δεὺς», καὶ αἰολικῶς «σδεύς». Ἀλληγορεῖται δὲ κατὰ πολλοὺς τρόπους· πρῶτον μὲν φυσικῶς εἰς τὴν ὕλην, ἐξ ἧς παρήχθησαν τὰ πάντα, ὅθεν καὶ «πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε» λέγεται· ἔπειτα εἰς εἰς τὸν ἥλιον, καὶ εἰς τὴν ζωογόνον καὶ φερέσβιον δύναμιν, δι' ἧς γίνονται οἱ καρποὶ πρὸς τροφὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζώων. Ἠθικῶς δὲ ἀλληγορεῖται εἰς τὸν νοῦν, διὰ τοῦτο καὶ λέγουσιν ὅτι λαμβάνει γυναῖκα τὴν Μῆτιν, τοὐτέστι τὴν βουλὴν καὶ τὴν σκέψιν, ἐξ ἧς γεννᾷ τὴν Ἀθηνᾶν· ἐπειδὴ ὁ νοῦς, ὅταν σκέπτηται ὀρθῶς, γεννᾷ τὴν φρόνησιν. Ἐζωγραφεῖτο δὲ τὰ μὲν ἄνω γυμνός, τὰ δὲ κάτω κεκαλυμμένος, ἐπειδὴ τὰ μὲν οὐράνια εἶναι καθαρά, τὰ δὲ γήϊνα κεκαλυμμένα ὑπὸ νεφῶν καὶ ἄλλων ὑλῶν· καὶ εἰς μορφὴν μεγαλοπρεποῦς ἀνδρὸς, ἔχων γένεια μέτρια, καθήμενος ἐπὶ θρόνου, δηλοῦντες διὰ τούτου τὸ ἑδραῖον καὶ ἀκλόνητον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ κρατῶν τὸν κεραυνὸν ἢ τὸν ἀετὸν, ἢ τὴν νίκην, ἅτινα ἐσήμαινον τὴν κυριότητα· ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ, τὸ σκῆπτρον, ὡς σύμβολον τῆς ἡγεμονίας καὶ βασιλείας. Ἐλατρεύετο δὲ ὁ Ζεὺς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων μετὰ πολλῆς εὐσεβείας ἐν τρισὶ χρηστηρίοις, τῷ ἐν Δωδώνῃ, τῷ ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ σπηλαίῳ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Ἴδης, ἔνθα ἐθηλοποίει τοῖς μαντευομένοις τὰς βουλὰς αὐτοῦ. Ἐν Ὀλυμπίᾳ, κατὰ τὴν Ἠλιάδα τῆς Πελοποννήσου, παρὰ τὸν Ἀλφειὸν ποταμὸν, εἶχε ναὸν μεγαλοπρεπέστατον, ἐν ᾧ εὑρίσκετο τὸ ὑπὸ τοῦ Φειδίου γλυφὲν θαυμάσιον ἄγαλμα αὐτοῦ, περὶ οὗ ἴδε τὸ ἄρθρον ΦΕΙΔΙΑΣ. Εἶχε δὲ καὶ ἄλλους πολλοὺς ναοὺς καὶ ἐν Ἀθήναις, καὶ ἐν διαφόροις ἄλλοις τόποις, ὧν φέρει ἐνίοτε τὰ ὀνόματα. Καθ' ἕκαστον ἑκατομβαιῶνα (Ἰούλιον) ἐπανηγυρίζοντο εἰς τιμὴν τοῦ Διὸς μετὰ τετραετῆ περίοδον ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐπὶ πέντε ἡμέρας οἱ διάσημοι ἐκεῖνοι ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες, οἵτινες συνέστησαν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Διὸς εἰς ἀνάμνησιν τῆς κατὰ τῶν Τιτάνων νίκης κατ' ἄλλους δὲ, ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, ἢ Πέλοπος. Οὐχ ἧττον τῶν Ἑλλήνων ἐτίμων τὸν Δία καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, ἀναγράψαντες εἰς λατρείαν αὐτοῦ καὶ ἄλλους μὲν πολλοὺς ναοὺς, κατ' ἐξοχὴν δὲ τὸν μεγαλοπρεπέστατον ἐντὸς τοῦ Καπιτωλίου ἐπὶ τοῦ Ταρπηίου ὄρους, ὅθεν καὶ ὀνομάζεται πολλάκις ὑπ' αὐτῶν «Καπιτώλιος Ζεύς» (Jupiter Capitolinus). Εἰς τὰς θυσίας αὐτοῦ προσέφερον ἐξαιρέτως βόας· μεγάλη δὲ θυσία ἐξ ἑκατὸν βοῶν, ἐν ἰδίαις πανηγύρεσιν, ὠνομάζετο «Ἑκατόμβη». Ἦσαν δ' εἰς αὐτὸν ἱερὰ ἐκ μὲν τῶν δένδρων ἡ δρῦς καὶ ἡ φηγὸς ἐκ δὲ τῶν πετεινῶν, ὁ ἀετός. Ἐπίθετα αὐτοῦ ἀπαντῶσι παρὰ ποιηταῖς ταῦτα. Ὕπατος, Ὑπερμενὴς, Μεγασθενὴς, διὰ τὴν μεγίστην αὐτοῦ ἰσχύν. Μητιέτης, διὰ τὴν φρόνησιν· Νεφεληγερέτης, Κελαινεφὴς, Ὑψιβρεμέτης, Ἐριβρεμέτης, Ἐριγδουπος, Ἐρισμάραγδος, Κεραυνοβρόντης, Καταιβάτης, Ἀργικέραυνος, Τερπικέραυνος, Ἀστεροπητὴς, διότι ἐνομίζετο παραίτιος τῶν νεφῶν, τῶν βροντῶν, τῶν ἀστραπῶν, καὶ τῶν κεραυνῶν· Τιτανοκράτωρ καὶ Γιγαντολέτωρ, ὡς κατατροπώσας τοὺς Τιτᾶνας, καὶ ἐξολοθρεύσας τοὺς Γίγαντας· Κτήσιος, ὡς πλουτοδότης, λατρευόμενος μάλιστα ὡς τοιοῦτος ἐν Φλιοῦντι· Ἱκέσιος, ὡς ἔφορος τῶν ἱκετῶν· Ξένιος, ὡς προστάτης τῶν ξένων· Ὁμόγνιος (κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ ὁμογένιος), ὡς φύλαξ τῶν συγγενῶν· Ἐφέστιος, Φίλιος, Γαμήλιος, Ἑταιρεῖος, καὶ Ὅρκιος, διὰ τὴν προστασίαν αὐτοῦ καὶ κηδεμονίαν ὑφ' ἣν ἐτίθεντο οἱ σύνοικοι, οἱ φίλοι, οἱ νεόγαμοι, οἱ καταλεγόμενοι εἰς ἑταιρίαν τινὰ, καὶ οἱ ποιοῦντες πρὸς ἀλλήλους συμφωνίας ἑνόρκους· Μειλίχιος, διὰ τὸ πρᾶον αὐτοῦ καὶ διαλλακτικὸν, λατρευόμενος ὡς τοιοῦτος ἐν Κορίνθῳ· Αἰγίοχος, ὡς ἔχων τὴν αἰγίδα· Πανομφαῖος, ὡς πάσης ὁμφῆς, ἀληθοῦς φήμης, καὶ μαντείας πρόξενος· Ἀμβούλιος (παρὰ τὸ ἀναβάλλειν), διότι ἀπ' αὐτοῦ ἐξαρτᾶται τὸ ἀναβάλλειν καὶ παραταίνειν τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων· ἐλατρεύετο δὲ ὡς τοιοῦτος κατ' ἐξοχὴν ἐν Σπάρτῃ· Κηναῖος, ἀπὸ τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Κηναίου ναοῦ· Ἐλευθέριος, τιμώμενος ὡς τοιοῦτος καὶ ἀλλαχοῦ μὲν, μάλιστα δὲ ἐν Πλαταιαῖς, ἔνθα ἐπανηγυρίζετο ἑορτὴ τὰ ἐλευθέρια, καὶ δημόσιοι ἀγῶνες ἐτελοῦντο εἰς ἀνάμνησιν τῆς γενομένης ἐκεῖ κατὰ τῶν Περσῶν νίκης, κτλ. Παρὰ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις ἐκαλεῖτο Optimus maximus, ὡς ὁ ἄριστος καὶ ὕπατος τῶν θεῶν, καὶ τοιοῦτος ἐλέγετο πάντοτε ὁ Καπιτώλιος Ζεύς· Stellans, ὁ λαμπρὸς, ἕνεκα τῶν κεραυνῶν Diespiter, ὡς θεὸς τοῦ φωτός· Feretrius, παρὰ τὸ feretrum, φέρετρον, διὸ οὗ ὁ Ῥωμύλος κομίσας ἀνέθηκεν εἰς αὐτὸν τὰ ἀπὸ τῶν ἡττηθέντων Καινινητῶν λαφυραγωγηθέντα σκῦλα· Stator, ὁ Στήσιος, Ὀρθώσιος, ὡς θεμελιωτὴς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ βασιλείου

ἢ διότι εἰς τὸν τοιοῦτον Δία ὑπεσχέθη ὁ Ῥωμύλος γ' ἀνεγερῇ ναὸν, ἐὰν στήσῃ τοὺς ἀπὸ τῶν Σαβίνων φεύγοντας Ῥωμαίους· ἀλλ' ὁ ναὸς ᾠκοδομήθη ὕστερον ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀττιλίου τῷ 458 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης.—Σημειώσεως ἄξιον εἶναι ὅτι κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τὸ ὄνομα τοῦ Διὸς ἔφερον καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ ὁ μὲν Οὐάρρων ἀπαριθμεῖ τριακοσίους· ὁ δὲ Κικέρων, τρεῖς, ὡς τοὺς ἐπισημοτάτους, τὸν υἱὸν δηλονότι τοῦ Αἰθέρος, τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ τοῦ Κρόνου. Ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ συγχωνεύονται αἱ ἱστορίαι καὶ τῶν λοιπῶν.

ΖΕΦΥΡΙΟΝ (ἀρχ.), ἀκρωτήριον τῆς Κάτω Ἰταλίας, ἐπὶ τῆς ΝΑ παραλίας τοῦ Βρεττίου ἢ Βρουτίου, κατὰ τὸ σικελικὸν πέλαγος, πλησίον τῶν Λοκρῶν οἵτινες ἀπ' αὐτοῦ ἐκλήθησαν «Ἐπιζεφύριοι». Τανῦν capo Bruzzano. Σ.—, ἀκρωτ. καὶ πολίχνη τῆς Κιλικίας· ταν. «Ζέφρα». Σ.—, ἀκρ. πρὸς Δ τῆς Κύπρου. Σ.—, ἀκρωτ. καὶ κώμη τῆς ἐν Λιβύῃ Κυρηναϊκῆς. Σ.—, πόλ. τοῦ Πόντου μεταξὺ τοῦ Ἰασονίου ἀκρωτηρίου καὶ τῆς Τραπεζοῦντος.

ΖΕΦΥΡΙΤΙΣ, ἐπιθ. τῆς Ἀφροδίτης ἀπὸ τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ ἱεροῦ αὐτῇ Ζεφυρίου ἀκρωτηρίου.

ΖΕΦΥΡΟΙ, γάλλοι στρατιῶται ἐν Ἀλγερίᾳ, ἄνδρες ἐκ πάντων τῶν ταγμάτων τοῦ στρατοῦ, οἵτινες ὑποστάντες ποινὴν ἐπὶ κλοπῇ ἢ πολυετῇ φυλάκισιν ἐπέμφθησαν ὕστερον εἰς Ἀλγερίαν καταταχθέντες εἰς σώματα συγκείμενα καθ' ὁλοκληρίαν ἐκ στρατιωτῶν καταδικασθέντων ὡς αὐτοὶ καὶ περατοῦσι τὴν νόμιμον στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν· δ.ὅτι ὁ ἐν τῇ φυλακῇ χρόνος δὲν περιλαμβάνεται ἐντὸς τῶν 7 ἐτῶν καθ' ὃ ὁ στρατιώτης ὀφείλει νὰ μείνῃ ὑπὸ τὴν σημαίαν. Ἡ δ' ἐπωνυμία «Ζέφυροι» ἐδόθη ἀστείως διὰ λογοπαίγνιον τοῖς στρατιώταις, οἵτινες πάντοτε πετῶσιν ἢ κλέπτωσιν, ἐνῷ γαλλικῇ ὁμωνύμων ὄντων τῶν δύο ῥημάτων voler (ἵπτασθαι) καὶ voler (κλέπτειν)· ἐπωνομάσθησαν δὲ οὕτως ἀπὸ τῆς κατακτήσεως τοῦ Ἀλγερίου.

ΖΕΦΥΡΟΣ, ὁ δυτικὸς ἄνεμος, ὁ γλυκὺς καὶ ἐλαφρὸς, ὅστις κατὰ τὴν ἑλληνικὴν μυθολογίαν ἦτον υἱὸς τοῦ Ἀστραίου καὶ τῆς Ἠοῦς, ἔχων τὰ βασίλεια αὐτοῦ ἐν Θρᾴκῃ. Κατ' ἄλλους ἦτον υἱὸς τοῦ Αἰόλου καὶ τῆς Ἠοῦς καὶ σύζυγος τῆς Χλωρίδος. Παρὰ Λατίνοις ὀνομάζεται Favonius. Ἦτον ἀδελφὸς τοῦ Βορέου, τοῦ Νότου καὶ τοῦ Ἀπηλιώτου. Ὁ Ζέφυρος ἀγαπήσας τὸν καλὸν Ὑάκινθον ἁπτὸν, διότι οὗτος ἠσθάνετο κλίσιν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα· ὅθεν ἐκδικούμενος, ὅτε μίαν φορὰν ὁ Ἀπόλλων ἔπαιζε μὲ τὰ τοῦ ἐρωμένου τὸν δίσκον ἔπνευσε τοιούτῳ τρόπῳ ὥστε παρεξέτρεψε τὸν δίσκον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ὑακίνθου καὶ ἐφόνευσεν αὐτόν. Λυπηθεὶς δ' ἐπὶ τούτῳ ὁ Ἀπόλλων, τὸν μὲν Ζέφυρον κατατοξεύων ἐδίωξε μέχρι τοῦ Ταϋγέτου, ἀπὸ δὲ τοῦ αἵματος τοῦ Ὑακίνθου παρήγαγε τὸ ὁμώνυμον ἄνθος. Ὁ Ζέφυρος ζωγραφεῖται νέος χαρίεις καὶ γυμνὸς, πτερωτὸς καὶ στεφανηφόρος.

ΖΕΦΦΕΡΣΩΝ ἢ ΙΕΦΦΕΡΣΩΝ (Θωμᾶς), 3ος πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, γεν. ἐν Σχανδουέλ (Βιργινία) τῷ 1743, ἀποθαν. τῷ 1826. Ἐσπούδασε τὰ νομικὰ παρὰ τῷ Wythe. Διὰ δὲ τοῦ μεγάλου πλούτου καὶ τῆς φήμης ἣν ἐκτήσατο ἀπὸ τοῦ δικανικοῦ βήματος, κατέστη ἐν Βιργινίᾳ εἷς τῶν πρωτίστων ἀντιπάλων τῆς ἀγγλικῆς κατοχῆς. Αὐτὸς δὲ συνέταξε τὸ ἔγγραφον δι' οὗ ἡ Ἀμερικὴ ἐκήρυττε τὴν ἰδίαν ἀνεξαρτησίαν τῷ 1776. Ἀποσταλεὶς εἰς Γαλλίαν μετὰ τοῦ Ἀδὰμ καὶ τοῦ Φραγκλίνου ὅπως διαπραγματευθῇ εἰρηνικὰς καὶ ἐμπορικὰς συνθήκας, 1783, ἔμεινεν αὐτόθι ἐπί τινα χρόνον ὡς ὑπουργὸς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Ἀναστρέψας δὲ εἰς τὴν ἰδίαν πατρίδα, ἐγένετο γραμματεὺς τῆς πολιτείας Οὐασιγκτῶνος, 1789, ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑνώσεως τῷ 1797, πρόεδρος τῷ 1801 καὶ τῷ 1805. Ἐπὶ τῆς διοικήσεως αὐτοῦ, ἡ Λουϊσιάνη κατελήφθη ὑπὸ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Ἀηδίασας τῆς προεδρείας αὐτοῦ, ἀπεποιήθη νὰ δεχθῇ αὐτὴν ἐκ τρίτου παρὰ τοὺς νόμους καὶ ἀφιέρωσε τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς ὑπὲρ τῆς προόδου τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἱδρυθέντος πανεπιστημίου. Παρ' Ἀμερικανοῖς θεωροῦνται ἀριστουργήματα ἡ ἀλληλογραφία τοῦ Ζεφφερσῶνος, καὶ αἱ Ἐκθέσεις αὐτοῦ περὶ τῆς νομοθεσίας καὶ τοῦ ἐμπορίου.

ΖΕΦΦΕΡΣΩΝ, πόλ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς πρωτ. τῆς Πολιτείας τοῦ Μισσουρῆ, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Μισσουρῆ καὶ πλησίον τῆς συρροῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ Ὁσάγου 1,000 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Οὐασιγκτῶνος. Κατ. 1,000.

ΖΕΦΦΕΡΣΩΝ, ποτ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς (Μισσουρῆ), εἷς τῶν βραχιόνων τοῦ Μισσουρῆ, πηγάζων ἐκ τῶν Βραχωδῶν ὀρέων καὶ δεχόμενος τὰ ὕδατα τοῦ Μαδισσῶνος καὶ τοῦ Γαλλατίνου.

ΖΕΦΦΕΡΣΩΝ ΔΑΒΙΣ Ἴδ. ΔΑΒΙΣ.

ΖΕΦΦΕΡΥ, Ζέφρεϋ ἢ Ζέφρυ (Γεώργιος), ἄγγλος θεολογικὸς, γεν. ἐν Ἀντωνῖ (Δειμβοΐῃ), ἀποθ. τῷ 1689, ἀνῆλθεν ἀπὸ τῆς τάξεως τοῦ πλοιάρχου εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ μεγά-

λου καγκελαρίου καὶ διὰ τῶν συμβουλῶν αὐτοῦ λέγεται ὅτι διεπράχθησαν αἱ πλεῖσται βιαιοπραγίαι καὶ αὐθαιρεσίαι αἵτινες σημειοῦσι τὰ τέλη τῆς βασιλείας τοῦ Καρόλου Β΄ καὶ τοῦ Ἰακώβου Β΄. Κατεδίωξεν ἀπηνῶς τὸν δυστυχῆ Σίδνεϋ κατηγορηθέντα ὡς ἐνεχόμενον εἰς τὴν συνωμοσίαν τοῦ Rye-House καὶ τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ δουκὸς δὲ Μμουθ. Μισούμενος δ' ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ἐπειράθη ἵνα ἐξέλθῃ τοῦ βασιλείου μετημφιεσμένος, ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1688, ἀλλ' ἀνεγνωρίσθη, συνελήφθη, καὶ ἀπέθανεν ἐκ λύπης ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Λονδίνου.

ΖΗΘΟΣ, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀντιόπης, ἀδελφὸς τοῦ Ἀμφίονος, ἐκυρίευσε καὶ μετωνόμασεν ἀπὸ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ, τὰς Θήβας. Ἴδ. ΑΜΦΙΩΝ. Ὁ Ζῆθος ἐνυμφεύθη, καθ' Ὅμηρον, τὴν Ἀηδόνα θυγατέρα τοῦ Πανδάρου.

ΖΗ-ΙΔΑΣ ἢ ΖΗΔΑΣ, ὅπερ ἴδε.

ΖΗΛΑ (τὰ) ἀρχ. μεσόγειος πόλ. τοῦ Πόντου (Ζήλια).

ΖΗΛΑΝΔΙΑ, γαλλιστὶ Zélande ὁλλανδιστὶ Zeeland ἤτοι χώρα τῆς θαλάσσης, ἐπαρχία τοῦ βασιλείου τῆς Ὁλλανδίας, πρὸς τὰ ΝΔ σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου συγκειμένη ἐκ τῶν νήσων αἵτινες περιλαμβάνονται μεταξὺ τοῦ Β βραχίονος τοῦ Μούσου καὶ τοῦ Ν τοῦ Ἐσκώτου (Οὐαλσερέν, Βιδελάνδη, Σγουβεν, κτλ.)· ἐπιφ. 165,706 ἑκταρίων. Κάτ. 167,870. Πρωτ. «Μιδδελβοῦργον· κυριωτέρα πόλις Φλεσσίγγη. Διαιρεῖται εἰς 5 μερίσματα· Μιδδελβοῦργον, Σλούη ἢ Ἐcluse, Hulst, Goes καὶ Ζιρικζέην. Εἶναι χώρα πεδινὴ καὶ χθαμαλὴ, προφυλαττομένη πολλαχοῦ ἀπὸ τῶν εἰσβολῶν τῆς θαλάσσης διὰ προχωμάτων ½ ἢ 5 μέτρων τὸ ὕψος, ὧν ἡ συντήρησις ἀπαιτεῖ δαπάνην 2 ἑκατομμυρίων φράγκων κατ' ἔτος. Γῆ καλῶς καλλιεργουμένη, εὐφορωτάτη εἰς δημητριακοὺς καρπούς, λαχανικὰ, γεώμηλα, κάνναβι, κολζὰ, κτλ. Τὰ παράλια εἶναι λίαν ἰχθυοφόρα. Τὸ κλίμα εἶναι ὁμιχλῶδες καὶ γεννᾷ ἐνδημικοὺς πυρετούς. Πολλὰ διυλιστήρια, ἐλαιοποιεῖα καὶ ζυθοποιεῖα. Ἐμπόριον σιτηρῶν, ἐρυθροδάνου καὶ ἰχθύων.—Αἱ νῆσοι τῆς Ζηλανδίας ἀνῆκον ἐπὶ μακρὸν εἰς μικροὺς ἄρχοντας· ὁ Φλωρέντιος Ε΄ κόμης τῆς Ὁλλανδίας συνήνωσεν αὐτὰς τῷ 1256 μετὰ τῆς Ὁλλανδίας, μεθ' ἧς περιῆλθον εἰς τὸν οἶκον τῆς Βουργονδίας, εἶτα εἰς τὴν Αὐστρίαν, καὶ ἀπετέλεσαν ἐπὶ Καρόλου τοῦ Ε΄ μίαν τῶν 17 ἐπαρχιῶν τῶν Κάτω Χωρῶν. Ἡ ἐπαρχία αὕτη μετέσχε τῆς ἐπαναστάσεως κατὰ τοῦ Φιλίππου Β΄, καὶ ὑπέγραψε τὴν ἕνωσιν τῆς Οὐτρέχτης τῷ 1570. Ἐπὶ τῆς γαλλικῆς κατοχῆς, 1810—14, ἐσχημάτισε τὸν νομὸν τῶν Στομάτων τοῦ Ἐσκώτου καὶ μέρος τοῦ τῶν Στομάτων τοῦ Μούσου.

ΖΗΛΑΝΔΙΑ (ΝΕΑ), ἡ λεγομένη καὶ ΓΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ (γαλλιστὶ Terre des Etats) καὶ ΓΗ ΤΟΥ ΚΟΥΚ, ἀρχιπέλαγος τῆς Πολυνησίας, ἐν τῷ Νοτίῳ Μεγάλῳ Ὠκεανῷ, 900 περίπου χιλιάμ. ΝΑ τῆς Αὐστραλίας, μεταξὺ τῆς 34ο 12΄ καὶ 47ο 20΄ Ν πλ., 161ο καὶ 178ο 39΄ Α μήκ. Σύγκειται ἐκ τριῶν νήσων, ὧν αἱ δύο μεγάλαι «Νέα Οὐλστερ» ἢ «Ἀρκτικὴ νῆσος», ἢ «Τασμανία τῆς Ἄρκτου», Faheino Mauwe ἢ Ikana-mawi τῶν ἰθαγενῶν (μῆκος 900 χιλιαμ. πλ. 287), καὶ «Νέα Μίνστερ» ἢ «Κεντρικὴ νῆσος», ἢ «Τασμανία τοῦ Νότου», Tavaï-Pounamou τῶν ἰθαγενῶν (900 χιλιαμ. μῆκος καὶ 285 πλ.), χωριζόμεναι ἀπ' ἀλλήλων διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Κούκ· καὶ μία μικρὰ, «Νέα Λέινστερ» ἢ «νῆσος τοῦ Νότου». Ἐπιφάνεια τῶν 3 νήσων 152,000 τετραγ. χιλιαμ. Κατελήφθη ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως τῷ 1839 γαλλικὴ δὲ μετανάστευσις συνέστησεν αὐτόθι τῷ 1837 ἀποικίαν, ἥτις οὐδόλως ηὐδοκίμησε. Πληθυσμὸς τῷ 1859, ἀποίκων 71,508 καὶ ἰθαγενῶν 88 χιλ., ὧν ὑπὲρ τοὺς ἡμίσεις προσηλυτίσθησαν εἰς τὸν χριστιανισμόν. Γῆ ὀρεινὴ μετὰ πολλῶν ἡφαιστείων ἐσβεσμένων, καὶ τοῦ εἰσέτι ἐν ἐνεργείᾳ Ταγγαρέρου. Ὀρυχεῖα χαλκοῦ καὶ γαιάνθρακος· χρυσοφόρα στρώματα. Πολυάριθμοι κόλποι καὶ ἐξαίρετοι λιμένες. Μεγαλοπρεπὴ δάσῃ· ἀκμαιοτάτη φυτεία· οἱ δημητριακοὶ καρποὶ καὶ τὰ φυτὰ τῆς Εὐρώπης εὐδοκιμοῦσιν· εὑρίσκεται δ' ἐν αὐταῖς τὸ phormium tenax, ἀφ' οὗ ἐξάγεται ἡ φυτικὴ μέταξα. Τὰ μόνα τετράποδα εἶναι ὁ μῦς καὶ ὁ κύων· ἔντομα δὲ καὶ ἑρπετὰ φαρμακερὰ δὲν ὑπάρχουσι. Κατὰ τοὺς αἰγιαλοὺς ἁλιεύεται ἡ φώκη καὶ ἄλλα θαλάσσια ζῶα. Τὸ κλίμα εἶναι σχεδὸν ὅμοιον πρὸς τὸ τῆς Γαλλίας, διότι ἡ Νέα Ζηλανδία εἶναι σχεδὸν ἀντίπους τῆς Γαλλίας. Τῷ 1848 καὶ 1855 ἔπαθε σφοδροὺς σεισμούς. Οἱ ἰθαγενεῖς εἶναι ἰσχυροί, τολμηροί, νοήμονες· οἱ διαμαρτυρόμενοι καὶ καθολικοὶ ἱεραπόστολοι ποιοῦσιν ἐν αὐτοῖς προσηλύτους. Πρωτ. τῆς ἀποικίας εἶναι ἡ «Αὐκλάνδη» ἐν τῇ Βορείῳ νήσῳ, ἔνθα εὑρίσκονται τὰ πολίσματα Κοροραρέκα, λιμὴν Οὐελλιγκτῶνος, Νέα Πλυμούθη. Ἡ νῆσος τοῦ Κέντρου ἔχει τὰ πολίσματα, Νέλσωνα, Καντερβουρῆ, Ὀτάγον. Ἐν τῇ νήσῳ τοῦ Νότου εἶναι ὁ λιμὴν «Μακαρίας», καθὼς καὶ ἡ χερσόνησος τῆς «Ἀκαρόας» ἢ τοῦ «Βάγξ», ἔνθα ἦτο τὸ γαλλι-

Δημοκρατική Βιβλιοθήκη

κὸν πόλισμα. Ἡ Νέα Ζηλανδία, κειμένη κατὰ τὰ πρόθυρα τῆς Αὐστραλίας, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Ἀμερικῆς προάγεται ὁσημέραι εἰς μεγάλην ὀλβιότητα. — Ἡ Νέα Ζηλανδία ἀνεκαλύφθη τῷ 1642 ὑπὸ τοῦ ὁλλανδοῦ θαλασσοπόρου Τασμανοῦ, εἶτα ἐξηρευνήθη ὑπὸ τοῦ Κούκ τῷ 1769, τοῦ Σουρβίλλη τῷ 1769, τοῦ Μαρὶον τῷ 1772, τοῦ Χάουελ τῷ 1815, τοῦ Θ'μψωνος τῷ 1816, τοῦ Φρεϋσινέτου τῷ 1818, καὶ τοῦ Δυμόντου δ' Οὐρβίλ τῷ 1827. Τῷ 1813 ὁ χριστιανισμὸς εἰσήχθη παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις.

ΖΗΛΑΣ, υἱὸς τοῦ Νικομήδους Α' καὶ πατὴρ τοῦ Προυσίου.

ΖΗΛΙΣ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Μαυρουσίας.

ΖΗΛΟΣ, υἱὸς τῆς Στυγὸς καὶ τοῦ Πάλλαντος.

ΖΗΛΩΤΑΙ, Ἰουδαῖοι αἱρετικοί, μαθηταὶ Ἰούδα τινὸς ἐκ Γαλιλαίας, ἐφάνησαν καθ' ὃν χρόνον ὁ Οὐεσπεσιανὸς ἦρξατο τοῦ πολέμου κατὰ τῆς Ἰουδαίας. Ἐκ τοῦ σφοδροῦ αὐτῶν «ζήλου» ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς οἰκείας πατρίδος παρεξετράπησαν εἰς ὑπερβολὰς αἵτινες ἐπετάχυναν τὴν πτῶσιν τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἔνθα κατέλαβον τὴν ἐξουσίαν, τῷ 70 μ. Χ. Εἷς τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν ἦτον ὁ Ἰωάννης ὁ Γισχάχης. Ἐκαλοῦντο καὶ «σφαγεῖς» ἢ «δολοφόνοι» ἕνεκα τῆς ὠμότητος αὐτῶν.

ΖΗΝΕΥΣ ἢ ΖΗΝΙΣ, χῖος συγγραφεὺς παρ' Ἀθηναίῳ § —, Δαρδάνιός τις παρὰ Ξενοφῶντι.

ΖΗΝΟΒΙΑ, γυνὴ τοῦ Ῥαδαμίστου, βασιλέως τῆς Ἰβηρίας, καὶ θυγάτηρ τοῦ Μιθριδάτου, βασιλέως τῆς Ἀρμενίας. Καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν Ἀρμενίων, ἐπαναστάντων ἔνεκα τῶν ὠμοτήτων αὐτοῦ καὶ τῆς βαρβαρότητος μεθ' ἧς ἐβυσίασε τὸν πενθερόν του, ὁ Ῥαδαμίστης παρέσυρεν αὐτὴν μεθ' ἑαυτοῦ· ἔγκυος δὲ καὶ μὴ δυναμένη νὰ φύγῃ, παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ τὴν φονεύσῃ ὅπως ὑπεκφύγῃ τὸ ὄνειδος τῆς αἰχμαλωσίας· ὅθεν ἔπληξεν αὐτὴν δι' ἐγχειριδίου, τὴν ἔρριψεν εἰς τὸν Ἀράξην καὶ ἀνεκτήσατο τὰς χώρας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Φαρασμάνου. Ἡ δὲ Ζηνοβία φερομένη ὑπὸ τοῦ ῥεύματος εὑρέθη παρὰ τὴν ὄχθην ὑπὸ ποιμένων ἀναπνέουσα εἰσέτι καὶ ἤχθη εἰς Ἀρμενίαν, ἔνθα ὁ Τιριδάτης ἐδεξιώθη αὐτὴν εὐμενῶς, τῷ 53 μ. Χρ. Ὁ γάλλος τραγῳδοποιὸς Κρεβιλλιὼν ἔλαβεν αὐτὴν ἡρωΐδα μιᾶς τῶν ἀρίστων αὐτοῦ τραγῳδιῶν.

ΖΗΝΟΒΙΑ, Septima Zenobia, ἡ περίφημος βασίλισσα τῆς Παλμύρας, θυγάτηρ ἄρχοντος ἡγεμόνος τῆς Μεσοποταμίας, ἦλθεν εἰς δευτέρου γάμου κοινωνίαν μετὰ τοῦ Ὀδαινάτου (βλ. τὴν λέξιν), ἀρχηγοῦ τῶν φυλῶν τῆς πλησίον ἐρήμου τῆς Παλμύρας, καὶ ἑνὸς τῶν γερουσιαστῶν τῆς πόλεως, συνεμερίσθη δὲ μετ' αὐτοῦ τοὺς μόχθους του ἐν τῷ πολέμῳ κατὰ τοῦ Σαπόρ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ὀδαινάτου, οὗ συνένοχος ἐνομίσθη, τῷ 267, ἔλαβε τὸν τίτλον τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ ἐξουσία αὐτῆς ἐξετείνετο ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου μέχρι τῆς Μεσογείου, καὶ ἀπὸ τῶν ἐρήμων τῆς Ἀραβίας ἕως εἰς τὸ κέντρον τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ὁ αὐτοκράτωρ Γαλιηνὸς ἐπολέμησε πρὸς τὴν Ζηνοβίαν ἀνεπιτυχῶς· ἀλλ' ὁ Αὐρηλιανὸς μετὰ δύο νίκας ἐν Ἀντιοχείᾳ καὶ Ἐμέσῳ, κατέλαβε τὴν Παλμύραν, πρωτεύουσαν τῶν Κρατῶν τῆς βασιλίσσης ταύτης. Ἡ Ζηνοβία φεύγουσα πρὸς τὸν Εὐφράτην, προσεβλήθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, καὶ, ὅπως σώσῃ τὴν ἰδίαν ζωὴν, παρέδωκε τὸν ὑπουργὸν Ἀγγίνον καὶ τοὺς ἀρίστους τῶν φίλων αὐτῆς. Ἀπαχθεῖσα δ' εἰς Ῥώμην ἐκόσμησε τὸν θρίαμβον τοῦ νικητοῦ, ὅστις περιώρισεν αὐτὴν ἐν τῇ πόλει Τιβούρ, ἔνθα ἐγκατεβίωσεν ἀσήμως.

Ζηνοβία (ἀρχ.), πόλις τῆς Συρίας ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ, κτισθεῖσα ὑπὸ τῆς Ζηνοβίας, βασιλίσσης τῆς Παλμύρας.

ΖΗΝΟΔΟΤΙΟΝ (ἀρχ.), φρούριον πρὸς Β τῆς Μεσοποταμίας.

ΖΗΝΟΔΟΤΟΣ. Τὸ ὄνομα τοῦτο δίδοται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων λεξικογράφων καὶ σχολιαστῶν εἰς τρεῖς ἢ τέσσαρας κριτικοὺς γραμματικοὺς, τὸν Ἐφέσιον, τὸν Ἀλεξανδρέα, τὸν Μαλλώτην καὶ τὸν Κρατήτειον ἢ μαθητὴν τοῦ Κράτητος. Ἐκ τούτων ὅμως ὁ Οὐόλφιος συναιρεῖ τοὺς τελευταίους τρεῖς εἰς ἕνα μόνον εἰκάζων ὅτι ὁ Κρατήτειος ἦτο Μαλλώτης, ἦτοι συμπολίτης τοῦ Κράτητος, ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Ἀλεξανδρεὺς ὡς διατρίψας ἐν Αἰγύπτῳ. Ὁ Ἀλεξανδρεὺς Ζηνόδοτος συνέγραψε βιβλίον κατὰ τῆς Ὁμηρικῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἀριστάρχου, καθ' οὗ Κράτης ὁ Μαλλώτης ἀντεφέρετο. Περὶ τῶν Ζηνοδότων τούτων ἐρανιζόμεθα τὰ ἑξῆς ἐκ τῆς Ἱστορίας τῆς Ἀρχ. Ἑλλην. Φιλολογίας, κτλ. ὑπὸ Ι. Γ. Δονάλδσωνος (μεταφρ. Ἰωάν. Ν. Βελίττα, ἐν Λονδίνῳ, 1871)· κοὐκ ἔστιν ὅλως ἀπίθανον, ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου Ζηνοδότου, τοῦ πρώτου ἐκδότου τοῦ Ὁμήρου, ἐχρησίμευσεν ὡ ὄνομα πολεμικὸν εἰς Ἀλεξανδρέα τινὰ ἢ Μαλλώτην λόγιον, ἐπιθυμήσαντα πολεμῆσαι τὴν μετέπειτα γενομένην Ὁμηρικὴν ἔκδοσιν καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς προελθοῦσαν μεταγλωττισθεῖσαν τοῦ Ἀριστάρχου. Εἴδομεν ὅτι ὁ Ἔφεσιος Ζηνόδοτος συνηργάσατο τῷ Φιλητᾷ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ Φιλαδέλφου καὶ ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Ὁμήρου· ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι ἐγ-

νετο μαθητὴς τοῦ Φιλητᾶ καὶ διδάσκαλος τῶν παίδων τοῦ Φιλαδέλφου· ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι οὐκ ἔστιν ἀδύνατον ὑπολαβεῖν ὅτι ἐδίδαξε τόν τε πατέρα καὶ τοὺς υἱούς· διότι γνωστόν ἐστιν ὅτι ἤκμαζεν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ Λάγου. Καίτοι ὁ Σουίδας ὀνομάζει τὸν Ζηνόδοτον ἐποποιὸν, καὶ ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ εὑρηται τρία ἐπιγράμματα ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ (ἅπερ ἴσως ἐποιήθησαν ὑπό τινος ὁμωνύμου μεταγενεστέρου), ὅμως γνωστόν ἐστιν, ὅτι ὁ Ζηνόδοτος οὐκ ἐπεσόθη, ὡς ὁ Καλλίμαχος, εἰς ποιητικὰς συνθέσεις, ἀλλ' ἁπλῶς ἠσχολήσατο εἰς γραμματικὰ καὶ κριτικὰ ἔργα. Ἐκτὸς τῶν «Ἐπιτομῶν» καὶ τῶν «Ἱστορικῶν ὑπομνημάτων», ὧν μνημονεύει ὁ Ἀθήναιος (καὶ ταῦτα ἴσως ἐγράφησαν ὑπὸ τοῦ Ἀλεξανδρέως Ζηνοδότου), καὶ δύο συλλογῶν, ὧν ἡ μὲν ἐπεγράφετο «Γλῶσσαι», καὶ περιεῖχε τὰς ἀσυνήθεις λέξεις, ἡ δὲ «Λέξεις ἐθνικαὶ», περιέχουσα ξένας φράσεις (αὗται δὲ αἱ συλλογαὶ ἦταν ἀναμφισβήτητα ἔργα τοῦ Ἐφεσίου κριτικοῦ), ὁ προεξάρχων οὗτος τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Μουσείου ἐπεσήμανε σπουδαιοτάτην καὶ ἐπεξειργασμένην ἔκδοσιν πάντων τῶν ἀρίστων ποιητῶν, μόνων ἐξαιρουμένων τῶν τραγικῶν καὶ κωμικῶν. Ἐν τούτοις ἀναφέρεται Πινδάρου ἐκδόσεις, καὶ Ἀνακρέοντος, καὶ τις τῶν ποιητῶν τοῦ ἐπικοῦ Κύκλου συλλογή. Ἀλλὰ τὸ μέγιστον ἔργον τοῦ Ζηνοδότου, ἐξ οὗ κυρίως προῆλθεν ἡ μεγάλη αὐτοῦ φήμη ὡς κριτικοῦ, ἦν ἡ ὑπ' αὐτοῦ γενομένη «ἔκδοσις» ἢ διόρθωσις τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν. Ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ φαίνεται ὅτι κυρίως ἠσχολήσατο εἰς τὴν παραβολὴν τῶν διαφόρων χειρογράφων τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Ἀλεξανδρείας συνειλεγμένων, ὅπως ἐντεῦθεν ἀποκαταστήσῃ ἀσφαλὲς τὸ κείμενον ὀβελίζων καὶ ἀφαιρῶν τοὺς ἀμφιβόλους στίχους, μετατοπίζων ἄλλους, ἢ καὶ μεταβάλλων τὴν γραφὴν αὐτῶν, καθ' ἃς εἶθηκαν ἴδιας αὐτῷ ἀρχὰς πρὸς τὴν διόρθωσιν ταύτην. Τὰ Ὁμηρικὰ σχόλια μνημονεύουσι 400ων διορθώσεων γραφῶν, γενομένων ὑπὸ τοῦ Ζηνοδότου, 200ων ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ 1000 ὑπὸ τοῦ Ἀριστάρχου. Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ Ζηνόδοτος οὐκ ἔγραψεν ἴδιον ὑπόμνημα εἰς Ὅμηρον, ἀλλὰ τὰ ἄρτι μνημονευθέντα Λεξιλόγια (Γλῶσσαι καὶ Λέξεις Ἐθνικαί) ἦταν ἴσως προϊόντα τῶν Ὁμηρικῶν αὐτοῦ σπουδῶν· ὑποτίθεται δὲ ὅτι ἔγραψε καὶ χρυσολογίαν τῆς Ἰλιάδος, συνεκομένην ἐν τῷ Ἰλιακῷ πίνακι, καὶ ἥτις ἦν προτεταγμένη τῆς Ὁμηρικῆς αὐτοῦ ἐκδόσεως».

ΖΗΝΟΔΩΡΟΣ, τύραννος τῆς Κατταρείας ἐν Παλαιστίνῃ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ αὐτοκράτορος Αὐγούστου, ἐκτείνας κατὰ μικρὸν τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ ἐπὶ μέρους τῆς Συρίας ἀφῆκε τοὺς λῃστὰς τῆς Τραχωνίτιδος νὰ λῃζωσι τὴν χώραν, κατηγγέλθη ὑπὸ τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ πρὸς τὴν Ῥώμην ὡς συνέναχος τῶν λῃστῶν, καὶ ἐστερήθη τῶν πλείστων αὐτοῦ κτήσεων δοθεισῶν τῷ Ἡρῴδῃ. Ἀπέθανε τῷ 210 πρ. Χ.

ΖΗΝΟΔΩΡΟΣ, ἔξοχος πλάστης καὶ τορευτὴς ἕλλην, ποιήσας κατὰ Πλίνιον κολοσσιαῖον Ἑρμῆν διὰ τοὺς Γαλάτας Ἀρβέρνους μετὰ δέκα ἐτῶν ἐργασίαν καὶ ἀντὶ 400,000 σεστερτίων. Ὁ αὐτὸς ἔπλασε τὸν ἀνδριάντα τοῦ Νέρωνος χαλκοῦν ἀκτινοστεφῆ, 110 ποδῶν τὸ ὕψος, θαυμαζόμενον ἐπὶ ὁμοιότητι καὶ ἱδρυθέντα κατ' ἀρχὰς ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ ναοῦ τῆς Ἀφροδίτης καὶ τῆς Ῥώμης. Ὅτε οἱ Ῥωμαῖοι ἀπεστράφησαν τὸν τύραννον καὶ τὴν μνήμην αὐτοῦ, ἀφιέρωσαν καὶ τὸ ἄγαλμα τοῦτο εἰς τὸν Ἥλιον καὶ τέλος δι' εἰκοσιτεσσάρων ἐλεφάντων μετακομίσαντες ἀλλαχοῦ τὸ μετωνόμασαν Κόμμοδον. Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ ἀγάλματα καὶ προτομαὶ τοῦ Νέρωνος ἀκτινοστεφεῖς εὑρίσκονται, πιθανῶς κατὰ τὸ πρωτότυπον τοῦ Ζηνοδώρου πλασθεῖσαι. Ἦτον ἐπιδεξιώτατος τορευτὴς ὁ Ζηνόδωρος καὶ ἐμιμήθη δύο φιάλας τοῦ Καλάμιδος μετὰ τοσαύτης τέχνης, ὥστε δὲν διεκρίνοντο ἀπὸ τῶν πρωτοτύπων. Κατὰ δὲ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πλινίου, τὰ κολοσσαῖα ἔργα τοῦ γλύπτου τούτου ἀπεδείκνυον ὅτι ἡ ἀρχαία τέχνη τῆς χύσεως τοῦ χαλκοῦ εἶχεν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ἐντελῶς παρακμάσει. (Ἱστορ. τῆς ἀρχ. Καλλιτεχν. ὑπὸ Α'. Ρ. Ῥαγκαβῆ).

ΖΗΝΟΘΕΜΙΣ, πλοίαρχος μασσαλιώτης, περὶ οὗ σώζεται λόγος τοῦ Δημοσθένους. §. —, σωϊκὸς φιλόσοφος παρὰ Λουκιανῷ, καὶ μασσαλιώτης τις παρὰ τῷ αὐτῷ.

ΖΗΝΟΣ (Κάρολος), Carlo Zeno ἐνετὸς ναύαρχος, γεν. περὶ τὸ 1334, ἀποθ. τῷ 1408, κατέλιπε τὴν σπουδὴν τῆς νομικῆς καὶ ἐπεδόθη εἰς τὸ ναυτικὸν στάδιον, περιηγεῖτο ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη τὴν Ἀνατολὴν, ἤγαγεν εἰς πέρας, τῷ 1376, τὴν διαπραγμάτευσιν δι' ἧς ἡ Τένεδος ἐδόθη τοῖς Ἐνετοῖς ὑπερήσπισε τῷ 1379 τὰ σύνορα τῆς Τρεβίζης κατὰ τῶν Οὔγγρων, κατετρόπωσε τοὺς Γενουήτας οἵτινες εἰσέβαλον εἰς τὰ τενάγη τῆς Ἀδριατικῆς τῷ 1380, καὶ παρὰ μικρὸν ἐκυρίευσε τῆς Ἀγτίας, ἐχρημάτισε πρεσβευτὴς εἰς Γαλλίαν καὶ Ἀγγλίαν, εἶτα ἐπίτροπος τοῦ Ἁγίου Μάρκου (φυλάττωμα μέγα κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους), κατενάυμάχησε περὶ τὴν Μεθώνην, τῷ 1403, τὸν στό-

λον τοῦ Βουσικώ, διώκησεν ἐπιτυχῶς τὰς κατὰ ξηρὰν δυνάμεις ἐναντίον τοῦ Φραγκίσκου τῆς Κορβάρας, ἀλλὰ μεθ' ὅλα ταῦτα διαβληθεὶς ὅτι ἐδωροδοκήθη ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος τούτου, ἐδικάσθη, ἀπώλεσε πάντα τὰ ἀξιώματα, καὶ κατεδικάσθη, ἄνευ ἀποδείξεων εἰς διετῆ φυλάκισιν, μεθ' ἣν ἀπῆλθεν ὡς προσκυνητὴς εἰς Ἱερουσαλήμ, ἐπέστρεψεν ὅπως ὑπερασπίσῃ τὸ Κράτος τοῦ οἴκου Λουσινιὰν κατὰ τῶν Γενουητῶν, καὶ κατελθὼν εἰς τὴν οἰκείαν πατρίδα, ἀφιέρωσεν εἰς τὰ γράμματα τὸ λοιπὸν τοῦ βίου.

ΖΗΝΟΣ (Νικόλαος καὶ Ἀντώνιος), ἀδελφοὶ τοῦ προηγουμένου, περίφημοι καταστάντες διὰ τὰ ταξείδια αὐτῶν, εἰς τὰς βορείους χώρας τῆς γηΐνου σφαίρας, ἃς ὀνομάζουσι Φρισλανδίαν, Πολανδίαν ἢ Πολάνδην, Ἐγγροβελάνδην, κλπ. καὶ αἵτινες φαίνονται οὖσαι αἱ νῆσοι Φηροέραι ἢ Φηρόαι, ἡ Γροιλανδία, τὸ Λαβραδὸρ καὶ ἡ Νέα Γῆ. Ἐκ τῶν χειρογράφων αὐτῶν ἐξήχθη ὑπὸ τοῦ Κατερίνου Ζήνου ἐγγόνου τοῦ Ἀντωνίου, τὸ σύγγραμμα ὅπερ ἐπιγράφεται «Ἀνακάλυψις τῶν νήσων τῆς Φρισλάνδας, Ἐσλάνδας κλπ. ἐν Βενετίᾳ, 1558 ἐνετυπώθη δ' ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ Ῥαμουζίου, 1583.

ΖΗΝΟΣ (Ἀπόστολος), γεν. ἐν Βενετίᾳ τῷ 1668 ἐκ πατρὸς μὲν Πέτρου Ζήνου, μητρὸς δὲ Αἰκατερίνης Σεβαστοῦ προσφυγόντων εἰς Βενετίαν μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κρήτης. Νεώτατος ἔτι τὴν ἡλικίαν ἐδείκνυτο ζωηρὸς τὴν φαντασίαν καὶ ἀσχολούμενος εἰς μελέτην τῆς γενικῆς ἱστορίας ἔγραψε διάφορα ἄρθρα ἐν τῇ ἐν Βενετίᾳ συστάσῃ ἐφημερίδι (τῷ 1696), Galleria di minerva, δι' ἧς ἡ εὐφυΐα αὐτοῦ ἐγένετο γνωστὴ τῷ φιλολογικῷ κόσμῳ τῆς Ἰταλίας. Ἐπιδοθεὶς δὲ μετὰ ζήλου εἰς ἀναζήτησιν διαφόρων ἀρχείων τῆς Ἰταλίας πρὸς συλλογὴν χειρογράφων τοῦ μέσου αἰῶνος συνέστησε τὴν περιώνυμον φιλολογικὴν ἐφημερίδα (Giornale de' Letterati), ἣν μέχρι τοῦ 1718 ἐξέδιδε μόνος. Κατόπιν ἔγραψε τὸν βίον τοῦ Σαβελλίκου, Γουαρίνη, Δαβίλα, καὶ τῶν τριῶν Μανουτίων, συνεργαζόμενος δὲ μετὰ τοῦ Φοντανίνη συνέταξε πολλὰς καὶ πολυτίμους σημειώσεις ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Ἰταλικῆς Καλλιεπείας. Οὕτω δὲ ὁ Ζήνος κατέλαβε θέσιν ἐν τῇ Ἰταλικῇ φιλολογίᾳ μεταξὺ τοῦ Μουρατόρη καὶ τοῦ Μαφφῆ. Πρὸς δὲ τούτοις ὁ Ζήνος ἐδοξάσθη καὶ ὡς ποιητὴς τιμηθεὶς ὑπὸ Καρόλου τοῦ ΣΤ' διὰ τοῦ τίτλου τοῦ καισαρικοῦ ποιητοῦ, καὶ πολλὰ τῶν ἐραμάτων αὐτοῦ θεωροῦνται ἐφάμιλλα πρὸς τὰ τοῦ Μεταστασίου. Προσκληθεὶς δὲ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Καρόλου διέτριψεν ἐπὶ πολὺ ἐν Βιέννῃ, καὶ ἀνακάμψας εἰς Βενετίαν ἀπεβίωσε τῇ 11 νοεμβρίου 1750. Συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι ἡ ἄνω βηθεῖσα ἐφημερὶς Giornale de'letterati d'Italia, ἱδρυθεῖσα τῷ 1710 καὶ ἐκδιδομένη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ μέχρι τοῦ 1718, ἀπὸ δὲ τούτου μέχρι τοῦ 1727 ὑπὸ τοῦ ἐπίσης εὐρυμαθοῦς ἀδελφοῦ του Πέτρου Ζήνου. Ἡ ἐφημερὶς αὕτη ἀπαρτίζεται ἐκ τεσσαράκοντα τόμων καὶ τριῶν παραρτημάτων. Poesie Dramatiche, 1744, ἐν Βενετίᾳ, τόμ. 10. Ἀνετυπώθησαν ἐν Αὐρηλίᾳ τῷ 1785 εἰς τόμ. 11, καὶ ἐν Τουρίνῳ εἰς 12. Δράματά τινα τοῦ Ζήνου μετεφράσθησαν γαλλιστὶ ὑπὸ Bovchaud καὶ ἐξεδόθησαν ἐν Παρισίοις τῷ 1785 εἰς τόμ. 2 Dissertazioni Vossianne, κτλ. ἐν Βενετίᾳ, 1752—3 εἰς τόμ. 2. Lettere, nelle quali si contengono molte notizie, attenti all' istoria letteraria de'suoi tempi,, ἐν Βενετίᾳ, 1785, εἰς τόμ. 6. Τῷ 1752 ἐξεδόθησαν ἐν Βενετίᾳ τρεῖς τόμοι τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Ζήνου, ἀλλ' ἡ ὑπὸ τοῦ Μάρκου Φορκελλίνη συλλογὴ εἶναι πολὺ ἐντελεστέρα. Annotazioni di Apostolo Zeno in Bibliotheca dell'Eloquenza italiana di Fontanini. Συνεξεδόθησαν τῇ Βιβλιοθήκῃ ἐν Βενετίᾳ 1753. Ὁ Γάλλος Brunet ἐπαινεῖ τῶν σημειώσεων τοῦ Ζήνου. (Σάθα Νεοελλ. Φιλολογία), κτλ.

ΖΗΝΟΦΑΝΗΣ, τύραννος τῆς Κιλικίας ἐπὶ Ἰουλίου Καίσαρος.

ΖΗΝΩΝ ὁ Ἐλεάτης, Ἕλλην φιλόσοφος, γεννηθεὶς ἐν Ἐλέᾳ, πόλει τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος, τῷ 490 π. Χ ἠκολούθησε τῷ Παρμενίδῃ, μεθ' οὗ ἐπεσκέψατο πολλάκις τὰς Ἀθήνας καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φιλοσοφίας μὴ ἐπιλαθόμενος τῶν χρεῶν τοῦ πολίτου, ὡς ἀποδείκνυται ἐκ τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ, ὅτε τῆς Ἐλέας περιπεσούσης εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ τυράννου Δημύλου ἢ Νεάρχου ἠθέλησεν ἵνα ἐλευθερώσῃ αὐτὴν ἀλλὰ προδοθεὶς καὶ προσκληθεὶς ὅπως καταγγείλῃ τοὺς συνενόχους κατεμήνυσε τοὺς φίλους τοῦ τυράννου, καὶ ἐκκόψας διὰ τῶν ὀδόντων τὴν γλῶσσαν ἔβριψεν αὐτὴν κατὰ πρόσωπον τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ. Καθ' ἃ δὲ ἱστορεῖ ὁ Ἕρμιππος, ἐκοπανίσθη ἐντὸς ἰγδίου. Ἅπαν τὸ φιλοσοφικὸν αὐτοῦ στάδιον ἀφιερεῖ ὁ Ζήνων ὑπὲρ τῆς ἐλεατικῆς φιλοσοφίας ἣν συνέστησεν ὁ Παρμενίδης καὶ θεωρεῖται ὡς ἱδρυτὴς μὲν τῆς διαλεκτικῆς πρῶτος δὲ γράψας εἰς πεζὴν γλῶσσαν, διότι ἡ ὑπερβάπισις τοῦ φιλοσοφικοῦ συστήματος ἠνάγκαζεν αὐτὸν εἰς συζήτησιν, ἧτις δὲν ἐπαίζετο ποτέ. Ὁ Ζήνων ἀπέτασσε τὴν αἰ-

ρεσιν τῆς ἀπολύτου ἐνότητος κατὰ τοῦ ἐναντίου συστήματος τῶν Ἰώνων, οἵτινες ἠρνοῦντο μὲν τὴν ἑνότητα ἀναγνωρίζον δὲ τὴν ὕπαρξιν τοῦ πολλαπλοῦ καὶ τοῦ διαιρετοῦ, καὶ τούτου ἕνεκα πᾶσα ἡ ἀντίρρησις αὐτοῦ συνίστατο εἰς τὸ ἀρνεῖσθαι τὴν κίνησιν καὶ τὰ ἐπιχειρήματα αὐτοῦ διεφύλαξεν ἡμῖν ὁ Ἀριστοτέλης (Φυσικ. ς', 9)· ταὐτοχρόνως δὲ ἠρνεῖτο τὸν χρόνον καὶ τὸ διάστημα, καὶ ἐπομένως τὸ δυνατὸν πάσης μεταβολῆς, καταντῶν οὕτως εἰς τὴν ἀπόλυτον ἀκινησίαν. Ἡ δὲ ἀπόκρισις τοῦ Διογένους τοῦ Κυνικοῦ, ὅστις ἐβάδιζε πρὸς ἀπόδειξιν τῆς κινήσεως (ΐδ. ΔΙΟΓΕΝΗΣ), οὐδὲν ἐσήμαινε, διότι ὁ Ζήνων ἐποίει τοιούτους συλλογισμοὺς ὅπως ἀναγκάσῃ τοὺς Ἴωνας νὰ ἀρνηθῶσιν αὐτοὶ οὗτοι τὴν τοῦ χρόνου καὶ τοῦ διαστήματος συνέχειαν. Ἐκ τούτου ἐξήγαγόν τινες ὅτι ὁ Ζήνων ἦτο «σκεπτικὸς», ὡς σήμερον λέγεται, ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι ὁ Ζήνων ἐπρέσβευε τὸν δογματισμὸν τοῦ Παρμενίδου. Διογένης ὁ Λαέρτιος ἀποδίδωσιν αὐτῷ φυσικὴν βασιζομένην ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς πλάνης καὶ τῶν ἀντιφάσεων εἰς ἃς αἱ αἰσθήσεις περιπίπτουσιν· αἱ δὲ ἀρχαὶ τῶν ὄντων ἦσαν τὸ θάλπος, τὸ ψῦχος, τὸ ξηρὸν καὶ τὸ ὑγρόν. Τὰ τοῦ Ζήνωνος ἀπωλέσθησαν. Ἰδ. Crell, de Zenone, ἐν Λειψίᾳ, 1724, εἰς 4ον· Gerling, de Zenonis Eleatici paralogismis motum spectantibus, ἐν Μαρβούργῳ, 1825, εἰς 8ον. Lochse, Dissertatio de argumentis quibus Zeno Eleates nollum esse motum demonstravit, ἐν Ἄλλῃ, 1794 εἰς 8ον.

ΖΗΝΩΝ ὁ Κιτιεύς, (ἐκ τῆς Ἱστορ. τῆς ἀρχ. Ἑλλην. Φιλολογίας, κτλ. ὑπὸ Δονάλδσωνος μετάφρ. Ι. Ν. Βαλέττα). «Τῆς Στωϊκῆς Σχολῆς ἱδρυτὴς ἐγένετο ΖΗΝΩΝ ὁ Κιτιεύς, γεννηθεὶς συγχρόνως σχεδὸν τῷ Ἐπικούρῳ κατὰ τὴν 109ην Ὀλυμπ. (344—341 π. Χρ.) καὶ ἀποθανὼν ὑπέργηρως μικρὸν μετὰ τὴν 130ην Ὀλ. (160—257 π. Χρ.). Γνωστόν ἐστιν ὅτι ἐγένετο σύγχρονος Ἀντιγόνῳ τῷ Γοναταῖ, ὅτι ἠκροάσατο τοῦ Πολέμωνος, καὶ ὅτι ἦν φίλος τοῦ Ἀρκεσιλάου ἐντεῦθεν δὲ δυνατὸν ὁρίσαι ἐν γένει τὸν χρόνον τοῦ βίου αὐτοῦ. Κατὰ πρῶτον μὲν ἐπεδόθη εἰς τὸ ἐμπόριον, ὡς καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ· ἀλλὰ συγγράμματά τινα τῆς Σωκρατικῆς φιλοσοφίας (πιθανῶς τινες τῶν διαλόγων τοῦ Πλάτωνος) ἅπερ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐκόμισεν ἐξ Ἀθηνῶν, ἔστρεψαν τὴν προσοχὴν αὐτοῦ εἰς φιλοσοφικὰς μελέτας· χρόνῳ δὲ ποτε ἀπεκατέστη εἰς Ἀθήνας μετὰ ναυάγιον, ἐν ᾧ ἀπώλεσεν, ὡς λέγεται, πᾶσαν αὐτοῦ τὴν οὐσίαν. Ἄλλη τις διήγησις παρίστησιν αὐτὸν πλούσιον, χίλια τάλαντα ἔχοντα, ὅτε ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα· ἀλλ' ἴσως ἀμφότερα ταῦτα τὰ διηγήματα μικρὸν ἔχονται ἀληθείας, καὶ ἐπενοήθησαν, ὅπως αἰτιολογήσωσι τήν τε ὑπ' αὐτοῦ ἀποδοχὴν τῶν Κυνικῶν ἐθῶν καὶ τὴν ὑπερβολικὴν ἐγκράτειαν, ἐφ' ᾗ τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατέστη παροιμιῶδες. Πρῶτος αὐτοῦ διδάσκαλος ἐν Ἀθήναις ἐγένετο Κράτης ὁ Κυνικός· λέγεται δὲ ὅτι καὶ τοῦ Πολέμωνος καὶ αὐτοῦ τοῦ Ξενοκράτους διήκουσε· ἀλλ' ὅμως μᾶλλον ἐτίμα τὴν Μεγαρικὴν Σχολήν, καὶ τὸν Στίλπωνα ἔλαβεν ὡς πρότυπον τοῦ ἰδίου αὐτοῦ βίου. Ἔξ κοσιν ὅλα δαπανήσας ἔτη εἰς φιλοσοφικὰς μελέτας, τοιαύτην ἐκτήσατο φήμην δι' ἃς ἐποιήσατο μεταβολὰς ἐν τοῖς ἐπικρατοῦσι φιλοσοφικοῖς συστήμασιν, ὥστε μέγαν ἀριθμὸν μαθητῶν προσειλκύσατο, καὶ ἰδίαν συνέστησε σχολὴν ἐν τῇ καλουμένῃ Ποικίλῃ στοᾷ, ἐν ᾗ ὑπῆρχε πινακοθήκη, περιλαμβάνουσα τὰς εἰκόνας τοῦ Πολυγνώτου, καὶ ἐν ᾗ συνήθως οἱ ποιηταὶ συνδιέτριβον ἐντεῦθεν δὲ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεκλήθησαν Στωϊκοί. Καίτοι τὸ πρῶτον κατεφρονεῖτο διὰ τὴν πενίαν τῶν πλείστων ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ διὰ τὴν ὁμοιότητα τῶν δογμάτων αὐτοῦ πρὸς τὰ τῶν Κυνικῶν, ὅμως βαθμηδὸν ἐθαυμάσθη ὑπὸ πάντων, καὶ ἰδίως ἐτιμᾶτο ὑπὸ Ἀντιγόνου τοῦ Γοναταῖ, ὃς πολλάκις ἐπεσκέπτετο αὐτὸν οἰκειότατα. Ὁ βασιλεὺς οὗτος προσεκάλεσεν αὐτόν, ἤδη προβιβηκότα τὴν ἡλικίαν, ὅπως μετοικήσῃ παρ' αὐτῷ ἀλλ' ὁ φιλόσοφος οὐκ ἀπεδέξατο τὴν πρόσκλησιν διά τε τὴν ἡλικίαν (ἦν δὲ τότε ὀγδοηκοντούτης) καὶ τὸ ἀσθενὲς τῆς ὑγείας αὐτοῦ· ἔπεμψε δὲ πρὸς τὸν βασιλέα δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ Περσέα τὸν Κιτιέα καὶ Φλωνίδην τὸν Θηβαῖον. Τοῦτο μαρτυρεῖται ἐκ τῆς πρὸς τὸν φιλόσοφον ἐπιστολῆς τοῦ Ἀντιγόνου καὶ τῆς τοῦ φιλοσόφου ἀπαντήσεως, ἀμφοτέρων μὲν σωζομένων παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ, ἀλλ' ὅμως ὑποπτων κατὰ τὴν γνησιότητα. Τοσαύτης ὁ Ζήνων ἀπήλαυε τιμῆς παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, ὥστε ζῶντι μὲν αὐτῷ ἐνεπιστεύοντο τὰς κλεῖς τῶν τειχῶν ἀποθανόντα δὲ ἐτίμησαν εἰκόνι χαλκῇ καὶ ψηφίσματι μαρτυροῦντι τὴν τοῦ βίου αὐτοῦ χρηστότητα. Ὁ Ζήνων ἔζη ὡς ἐρημίτης, συνήθη ἔχων τροφὴν ἄρτον, σῦκα καὶ μέλι, καὶ ὑδροποτῶν· ἀπέθανε δὲ ἀποπνίξας ἑαυτὸν διὰ λόγον οὐδαμῶς προσήκοντα φιλοσόφῳ, ἐὰν ἀποδεχθῶμεν ὡς ἀληθῆ τὰ περὶ τούτου ὑπὸ Διογένους ἱστορούμενον. Τοῦ Ζήνωνος τὰ συγγράμματα γνώσκομεν ἐκ μέρους τοῦ καταλόγου αὐτῶν, ὃν ἔχομεν παρὰ Διογένους, ἀριθμοῦντος διάφορα συγ-

γράμματα αὐτοῦ, ἠθικά, ῥητορικὰ, λογικὰ καὶ κριτικὰ, ναὶ μὴν καὶ φυσικά τινα· ἠρμήνευσε δὲ καὶ τὴν ἠθικὴν φιλοσοφίαν τοῦ Κράτητος ἐν ἰδίᾳ πραγματείᾳ, ἐπιγραφομένῃ Κράτητος Ἠθικά. Τὰ Πολιτικὰ αὐτοῦ συνέγραψεν ἀντιθέτως πρὸς τὸν Πλάτωνα, καὶ φαίνεται πρεσβεύων παραδόξους θεωρίας περὶ νόμων, ἐθίμων, καὶ θρησκευτικῶν δοξῶν· τὸ δὲ σύγγραμμα αὐτοῦ περὶ τοῦ κατὰ φύσιν βίου εἶχεν, ὡς φαίνεται, ὑπόθεσιν τὸ τοῦ Πολέμωνος δόγμα, ὅπερ ἐξ ἐκείνου παρέλαβον οἱ Στωϊκοί. Φαίνεται δὲ ὅτι τὰ τελευταῖα τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ μεγάλως διέφερον τῶν πρώτων κατά τε τὸ πραγματικὸν καὶ τὸ λεκτικόν· καὶ λέγεται ὅτι ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Ἀθηνόδωρος, ἐπιστάτης τῆς ἐν Περγάμῳ βιβλιοθήκης, ἐπεχείρησε θεραπεῦσαι τὴν διαφορὰν ταύτην, ἀποβάλλων ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, εἴ τι ἐδόκει τραχὺ καὶ προσβλητικόν.

ΖΗΝΩΝ ὁ Ταρσεὺς, μαθητὴς καὶ διάδοχος τοῦ Χρυσίππου, κατεπολέμησε τὴν γνώμην τῶν στωϊκῶν, φρονούντων ὅτι τὸ σύμπαν ἔμελλε καταστραφῆ διὰ τοῦ πυρός.

ΖΗΝΩΝ ὁ Ἐπικούρειος, τοῦ ὁποίου μαθητὴς ἐγένετο καὶ ὁ Κικέρων, ἦτον ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτοῦ ὁ ἐπισημότατος τῶν Ἐπικουρείων.

ΖΗΝΩΝ ὁ Ἴσαυρος, αὐτοκράτωρ τῆς Ἀνατολῆς, 474—491. Ἦτον ἀρχηγὸς ἰσαυρικοῦ στίφους, ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ Λέοντος τοῦ Α', ὅστις ἀντέταξεν αὐτὸν κατὰ τοῦ εὐπατρίδου Ἀσπὰρ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ εἰς γάμον τὴν πρωτότοκον θυγατέρα Ἀριάδνην. Ἀποθανόντος τοῦ Ἀσπὰρ, 471, ὁ Ζήνων ἐγένετο ὁ δευτερεύων ἀνὴρ τῆς αὐτοκρατορίας καὶ ὁ πρῶτος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Λέοντος Β', 474. Ἀλλ' οὐδεμία ἐξουσία διεφιλονικήθη πλέον τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ. Ἡ πενθερὰ αὐτοῦ Βερίνη καὶ ὁ θεῖος αὐτοῦ Βασιλίσκος ἐκθιώκουσιν αὐτὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, 475, καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει ἐπανέρχεται. Ὕστερον δὲ ὁ γυναικάδελφος αὐτοῦ Μαρκιανὸς πειρᾶται ἵνα ἀπαγάγῃ αὐτὸν, τῷ 479. Ἡ Βερίνη καὶ ἡ Ἀριάδνη οὐ παύονται ῥαδιουργοῦσαι κατ' αὐτοῦ. Εἷς δὲ τῶν στρατηγῶν του, ὁ Ἴλλος ἀντιτάσσει κατ' αὐτοῦ τὸν Λεόντιον τῷ 484, καὶ μόλις σώζεται ὁ Ζήνων τῇ συνδρομῇ τοῦ βασιλέως τῶν Ὀστρογόθων Θεοδωρίχου, ὅστις αἰτεῖται εἰς ἀμοιβὴν τὴν Ἰταλίαν, 487—488. Τέλος θρησκευτικαὶ ἔριδες διαιροῦσι τὴν αὐτοκρατορίαν· ὁ δὲ Ζήνων πρὸς κατάπαυσιν αὐτῶν δημοσιεύει Ἅρθρον πίστεως ἢ Ἑνωτικόν, ὅπερ ἀπαρέσκει τοῖς πᾶσι, 482. Τῷ 491 ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν μισούμενος ὑπὸ τοῦ λαοῦ.

ΖΗΡΥΝΘΟΣ (ἀρχ.), παραθαλάσσιος πόλ. τῆς Θράκης παρὰ τὴν Αἶνον, ἔνθα ἦτο τὸ ἄντρον τῆς Ἑκάτης.

ΖΗΤΗΣ, υἱὸς τοῦ Βορέου καὶ τῆς Ὠρειθυίας, ἀδελφῆς τοῦ Καλαΐδος, μεθ' οὗ συνέπλευσε τοῖς Ἀργοναύτας. Ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἐν Τήνῳ.

ΖΙΑΝΗΣ, ὄνομα οἰκογενείας ἥτις παρήγαγε δύο δόγας ἐν Βενετίᾳ. Ὁ Σεβαστιανὸς Ζιάνης, 1172—79, ὑπέγραψε τὴν μετὰ τῆς πόλεως ταύτης ἀνακωχὴν τοῦ Φρειδερίκου Βαρβαρόσσα καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου Γ' 1177, καὶ συνέστησε τὴν τελετὴν τῶν μετὰ τῆς θαλάσσης γάμων τοῦ δόγη. Ἐπὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Πέτρου, 1205—29, οἱ ἐνετοὶ ἔμποροι ἐξακολουθοῦντες τὴν 4ην σταυροφορίαν, συνέστησαν δουκάτα ἐπὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους· ἀλλ' αἱ ἠπειρωτικαὶ κτήσεις τῆς δημοκρατίας ἐν Ἀνατολῇ προσεβλήθησαν ἰσχυρῶς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.

ΖΙΑΝΙΔΑΙ, μουσουλμανικὴ δυναστεία τοῦ Τλεμσὲν (ἴδ. τὴν λέξιν).

ΖΙΒΑΝ, ἤτοι ΟΑΣΕΙΣ, εἶναι τὸ πληθυντικὸν τοῦ «Ζάβ», σωρεία ὁάσεων. Οὕτως ὠνομάσθη ἐν Ἀλγερίᾳ ὁ πλησίον τῆς Βισκάρας τόπος. Ὑπάρχει δὲ «Ζάβ-Δαχαραούη» ἢ Βορ., «Ζαβ-Γουέβλη» ἢ Νότ. καὶ «Ζαβ-Σερκὴ» ἢ Ἀνατολική.

ΖΙΓΑ-ΓΟΥΓΓΑΡ-ΖΟΥΖ, πόλ. τῆς σινικῆς αὐτοκρατορίας (Θιβετία), 90 χιλιάμετρ. ΝΔ τοῦ Λ' Ἄσσα, ἐπὶ τοῦ Ὑαροῦ-Δζαγγβὸ-Τσοῦ (ἄνω Ἰραουάδδυ)· κάτ. 100 χιλ.

ΖΙΓΓΑΡΕΛΗΣ (Νικόλαος-Ἀντώνιος), μελοποιὸς, γενν. ἐν Νεαπόλει τῷ 1752, ἀποθ. τῷ 1837, ἐχρημάτισεν ἀρχιμουσικὸς τῆς μητροπόλεως τῶν Μεδιολάνων, τῆς Παναγίας τῆς Λορέττας, τοῦ Ἁγίου Πέτρου τῆς Ῥώμης, καὶ διηύθυνε τὸ ᾠδεῖον τῆς Νεαπόλεως, ἔνθα εἶχε μαθητὰς τὸν Μερκαδάντην, Μορλάκκην, Βελλίνην καὶ Ῥίκκην. Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ μελοδράματα εἶναι Alsinda, 1785· Il Telemacco, 1785· Pirro, 1792· Apelle e Campaspe, 1794· Il conte di Saldagna, 1795· Romeo et Giulietta, 1796· Inès de Castros 1803.

ΖΙΓΓΑΡΟΙ, ἴδ. ΒΟΗΜΟΙ καὶ ΑΘΙΓΓΑΝΟΙ.

ΖΙΓΓΑΡΟΣ (ὁ), ἴδ. ΣΟΛΑΡΙΟΣ.

ΖΙΓΓΕΓΧΑ-ΙΝ, πολίχ. τῆς Ἔσσης Κασσέλης, ἕδρα διοικήσεως, 35 χιλιάμετρ. μακρὰν τοῦ Μαρβούργου· κάτ. 1,700.

ΖΙΕΓΕΝΡΟΥΚ, πολίχ. τῶν πρωσσικῶν χω-

ρῶν ἐν Σαξωνίᾳ, πρωτ. τῆς διοικήσεως, 70 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Ἐρφούρδης· κάτ. 1,000.

ΖΙΕΓΔΕΡ (Κλαύδιος-Λουδοβῖκος), ζωγράφος, γεν. ἐν Λάγγρῃ τῷ 1804, ἀποθαν. τῷ 1856, ὑπῆρξεν εἷς τῶν διακεκριμένων μαθητῶν τοῦ Ἰγγρου (Ingrès). Ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ σημειώσεως ἄξια εἶναι τὰ ἑξῆς· Giotto et Cimabué, ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Λουξεμβούργου· Daniel dans la fosse aux lions· la Vierge aux neiges, 1841· ἡ ἁψὶς τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Μαγδαληνῆς ἐν Παρισίοις. Κατέλιπε Recherche des principes du beau dans l'art céramique, l'architecture et la forme en général, 1850, εἰς 8ον μετ' ἄτλαντος. Ὁ Ζιέγλερ εἶναι δεινὸς τὴν σύνθεσιν καὶ τὸν χρωματισμόν.

ΖΙΕΛΑ, ἴδ. ΖΙΔΕΧ.

ΖΙΕΛΚΝΖΙΓ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν χωρῶν (Βρανδεβοῦργον), πρωτ. τῆς περιφερείας, 60 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Φραγκφόρτης ἐπὶ τοῦ Ὄδερ. Κάτ. 4,400. Γαιανθρακωρυχεῖα. Κατασκευὴ ἐριούχων, κλπ.

ΖΙΕΡΕΜΒΕΡΓΗ, πόλ. τῆς Ἔσσης Κασσέλης (Κάτω Ἔσση), ἐπὶ τοῦ Οὐάρμη, 15 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Κασσέλ. Ἐπαύλεις τοῦ Σχαρτεμβέργ καὶ τοῦ «Γουδεμβούργου» κατεστραμμέναι.

ΖΙΕΡΙΚΖΕΗ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ὁλλανδίας (Ζηλανδία), ἐν τῇ νήσῳ Σχούβεν, 26 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Μιδδελβούργου, μετὰ λιμένος ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ Ἐσκώτου· κάτ. 6 χιλ. Ἐξαγωγὴ ἐξαιρέτων ὀστρέων.—Ἡ πόλις αὕτη κτισθεῖσα κατὰ τὸν Θ' αἰῶνα, ὑπῆρξεν ἕδρα τῶν κομήτων τῆς Ζηλανδίας. Πλησίον δ' αὐτῆς ἡττήθησαν οἱ Φλαμανδοὶ κατὰ θάλασσαν ὑπὸ τῶν Γάλλων τῷ 1304.

ΖΙΖ, ὁ παρ' ἀρχ. «Δάραβος», ποταμὸς τοῦ Μαρόκου, ῥέων ΝΔ διὰ μέσου τῆς ἐπαρχίας τοῦ Ταφιλήτου καὶ καταπινόμενος, ὡς φαίνεται, ὑπὸ τῶν ἄμμων τῆς Σαχάρας.

ΖΙΖΔΡΑ, πόλ. τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας, ἐν τῷ κυβερνείῳ καὶ 146 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Καλούγας, ἐπὶ τοῦ Ζιζδρα καὶ πλησίον τῆς συρροῆς αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ὄκα. Κάτοικοι 2 χιλιάδ. Κάνναβι.

ΖΙΖΕΛΑΗ, ἴδ. ΔΖΙΔΖΕΛΑΗ.

ΖΙΖΙΜ, ΔΖΙΜ ἢ ΔΖΕΜ, δευτερότοκος υἱὸς τοῦ σουλτάνου Μωάμεθ τοῦ Β', γεν. τῷ 1459, ἀποθ. τῷ 1495. Ἡττηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Βαγιαζήτου τοῦ Β', οὗ ἤθελε ν' ἁρπάσῃ τὸν θρόνον, κατέφυγε παρὰ τοῖς ἱππόταις τῆς Ῥόδου, 1482· ἀλλ' ὁ πρωτομαγίστωρ Πέτρος δ' Ὠβυσσεὼν εἶχε δωροδοκηθῇ ὑπὸ τοῦ σουλτάνου Βαγιαζήτου, καὶ ὑποσχεθῇ ὅτι θὰ κρατήσῃ αἰχμάλωτον τὸν νέον ἡγεμονόπαιδα· ὅθεν τοῦ Ζιζὶμ ζητήσαντος νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κυριευθέντα κράτη, ἀπέστειλαν αὐτὸν εἰς Γαλλίαν, ἀφοῦ τῷ ἀφῄρεσαν τοὺς ἁξιωματικούς του πάντας καὶ ἐπὶ δέκα ἔτη περιῆγον αὐτὸν ἀπὸ φρουρίου εἰς φρούριον. Μόλις δ' ἀφικόμενον εἰς Γαλλίαν, περὶ τὸ 1485, περιώρισαν αὐτὸν ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Rochechinard, πλησίον τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἐν Royans (Δρώμης). Ἐν δὲ ταῖς ἐκδρομαῖς αὐτοῦ πρὸς τὴν ἔπαυλιν τῆς Βατίας, ἠράσθη τῆς Φιλίππης-Ἑλένης, θυγατρὸς τοῦ βαρώνου δὲ Σασσενάζ· ἀλλ' ἀμέσως, ἕνεκα πολιτικῶν λόγων καὶ τῇ διαταγῇ τοῦ πρωτομαγίστορος, περιωρίσθη ἐν Ὠδερνίᾳ. Τῷ 1487 Ῥεναῖος ὁ Β' δοὺξ τῆς Λωραίνης, καὶ μνηστὴρ τοῦ θρόνου τῆς Νεαπόλεως, ἐπειράθη ἵνα ἀπαγάγῃ αὐτόν. Ὁ δὲ Κάρολος Η' διεπεραίωσεν αὐτὸν εἰς Ἰταλίαν, ἔνθα οἱ πάπαι Ἰννοκέντιος Η' καὶ Ἀλέξανδρος ΣΤ' ἐκράτησαν αὐτόν, σχεδιάζοντες, λέγεται, μεγάλην σταυροφορίαν, ἐν ᾗ τὸ ὄνομά του ἤθελεν ὠφελήσει αὐτούς. Τῷ 1494, Κάρολος ὁ Η' ἐζήτησε τὸν Ζ.ζὶμ, ὅπως τῇ βοηθείᾳ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ κατακτήσηται εὐκολώτερον τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀλλ' ὁ ὀθωμανὸς ἡγεμονόπαις δηλητηριασθεὶς ἀπέθανεν ἐν Τερβακινῇ.

ΖΙΚΑΒΟΝ, πρωτ. δήμ. τῆς Κορσικῆς, 60 χιλιάμ. πρὸς Α τοῦ Αἰακείου. Κάτ. 1,370. Πατρὶς τοῦ Καρ. Ἀβατούκκη.

ΖΙΚΑΔΖΕ, πόλ. τῆς σινικῆς αὐτοκρατορίας (Θιβετία), πλησίον τῆς Ἰραουαδδῦ, πρωτ. τῆς ὑπὸ τὸν Βαντσὰν-Λάμαν ἢ Βόγδο-Λάμαν χώρας, ὅστις ἐδρεύει ἐκεῖ πλησίον ἐν τῷ μεγαλοπρεπεῖ μοναστηρίῳ τοῦ Δζασὴ Λούμβου. Κάτοικοι 100 χιλιάδες.

ΖΙΔΕΧ, παρ' ἀρχ. «Ζῆλα», πολίχ. τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας (Σεβαστεία, «Σιβὰζ»), 45 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Σεβαστείας. Νίκη τοῦ Μιθριδάτου κατὰ τῶν Ῥωμαίων, τῷ 67 πρ. Χ., καὶ τοῦ Καίσαρος κατὰ τοῦ Φαρνάκου, τῷ 47. Ἐν αὐτῇ ὑπῆρχε περικαλλὴς ναὸς τῆς Ἀναϊτιδος.

ΖΙΔΛΥ, πόλις τῶν αὐστριακῶν χωρῶν, ἴδ. ΣΙΔΛΥ.

ΖΙΜΑΠΑΝ, πόλ. τοῦ Μεξικοῦ, ἐν τῇ πολιτείᾳ αὐτοῦ καὶ 150 χιλιάμ. ΒΔ τῆς πόλεως τοῦ Μεξικοῦ. Κάτ. 5 χιλ. Ἀργυρωρυχεῖα.

ΖΙΜΒΑΟΗ ἢ ΖΙΜΒΟΑ, πόλ. τῆς Ἀφρικῆς, ἀρχ. πρωτ. τῆς Μονομοτάπας, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ζαμβεζῆ, πλησίον τῆς συρροῆς αὐτοῦ μετὰ τοῦ Μανζίρα. Σοφοί τινες ἐδόξαζον ὅτι εἶναι ἡ παρ' ἀρχαίοις «Ἀγαζίμβα».

ΖΙΜΙΣΚΗΣ ἢ ΤΣΙΜΙΣΚΗΣ (Ἰωάννης), ἴδ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΜΙΣΚΗΣ.

ΖΙΜΜΕΡΜΑΝ (Ἰωάννης-Ἰάκωβος), αἰσθητικὸς φανατικός, γεν. τῷ 1644 ἐν Wayhingen (Βυρτεμβέργη), ἀποθ. τῷ 1693, προσχειρίσθη τῷ 1671 διάκονος τοῦ Bilhghein, ἤσπάσθη τὸ δόγματα τοῦ Böhme, καὶ καθηρέθη δημοσιεύσας βιβλίον ἐπιγεγραμμένον «Ἀποκάλυψις σχεδὸν πλήρης τοῦ Ἀντιχρίστου», διέτρεξε δὲ μέρος τῆς Γερμανίας καὶ τῶν Ἡνωμένων ἐπαρχιῶν ποιῶν προσηλύτους, καὶ ἀπέθανε καθ' ἣν στιγμὴν ἀνεχώρει εἰς Γερμανίαν. Ἐπεδόθη ἐπιτυχῶς εἰς τὰ μαθηματικά. Σώζεται αὐτοῦ Scriptura sancta Copernicus, Ἀμβοῦργον, 1770, εἰς 8ον, πόνημα, ἐν ᾧ προσπαθεῖ ἵνα ἀποδείξῃ ὅτι οὐδὲν ῥητὸν τῆς Γραφῆς ἀντίκειται πρὸς τὸ σύστημα τοῦ Κοπερνίκου· Coniglobium nocturnale stelligerum, ὁμοίως 1740, εἰς 8ον, ἐν ᾧ ἡ οὐράνιος σφαῖρα ἐπὶ κώνου ἀστερόεντος.

ΖΙΜΜΕΡΜΑΝ (Ἰωάννης-Γεώργιος), ἰατρὸς καὶ φιλόσοφος, γεν. τῷ 1728 ἐν Βριγγ τῆς Ἀργοβίας (Ἑλβετία), ἀποθ. τῷ 1795, ἔλαβε τὸ διδακτορικὸν πτυχίον ἐν Γοτίγγῃ τῷ 1751, περιηγήθη τὴν Ὁλλανδίαν καὶ τὴν Γαλλίαν, μετῆλθε τὴν τέχνην αὐτοῦ ἐν Βέρνῃ, εἶτα ἐν τῇ γενεθλίῳ πόλει, ἀπεποιήθη τὴν θέσιν τοῦ πρώτου ἰατροῦ τῆς αὐτοκρατείρας τῆς Ῥωσσίας Αἰκατερίνης τῆς Β', ἀλλ' ἐδέξατο, τῷ 1768, τὴν αὐτὴν θέσιν ἐν Ἀνοβέρῳ παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς Ἀγγλίας. Ἐκλήθη εἰς Βερολῖνον ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸν θνήσκοντα Φρειδερικὸν Β'. Κατὰ τὰ τελευταῖα αὐτοῦ ἔτη, ὁ Ζιμμερμὰν περιεπλάκη εἰς δεινὰς περιπετείας γράψας σφοδρῶς ἐναντίον τῶν Φωτεινῶν (Illumines) καὶ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, κατελήφθη ὑπὸ ὑποχονδρίας καὶ παρεφρόνησε. Ἔχομεν αὐτοῦ μετ' ἄλλων σπουδαίων συγγραμμάτων Essai sur la solitude, ἐν Ζυρίχῃ, 1756, εἰς 8ον, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικήν, ὑπὸ Μερσιέρου, 1790, καὶ ὑπὸ Jourdan, 1825· «περὶ τῆς Ἐθνικῆς ὑπερηφανείας», ἐν Ζυρίχῃ, 1758, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικήν, ἐν Παρισίοις, 1769· «περὶ τῆς ἐν ἰατρικῇ πείρας», 1766—64, μεταφρ. ὑπὸ Λεφίβρου δὲ Βιλλεβρούν, 1774, τόμ. 3, εἰς 12ον· de la Dyssenterie, 1767, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικήν, ἐν Παρισίοις, 1775, κτλ.

ΖΙΜΜΕΡΜΑΝ, καθηγητὴς καὶ μελοποιός, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1785, ἀπέθαν. τῷ 1832, μαθητὴς τοῦ Βοιελδιέ, ἔλαβε ἐν ἡλικίᾳ πεντεκαίδεκα ἐτῶν τὸ 1ον βραβεῖον τοῦ κλειδοκυμβάλου ἐν τῷ ὠδείῳ τῶν Παρισίων καὶ ἐχρημάτισε καθηγητὴς τοῦ καθιδρύματος τούτου ἀπὸ τοῦ 1816 μέχρι τοῦ 1848, εἶτα ἔφορος τῶν μουσικῶν μελετῶν. Κατήρτισε δὲ λαμπρὰν σχολὴν κλειδοκυμβάλου. Ἔχομεν αὐτοῦ «Ἐγκυκλοπαιδείαν τοῦ κλειδοκυμβαλιστοῦ», ἓν κωμικὸν μελόδραμα ἡ «Ἀπαγωγὴ», κτλ.

ΖΙΝΖΕΝΔΟΡΦ (Φίλιππος-Λουδοβῖκος, κόμης δὲ), αὐστριακὸς πολιτικός, γεν. τῷ 1671, ἀποθ. τῷ 1742, ἐξεπλήρωσεν ἀπὸ τοῦ 1694 ἀποστολὴν παρὰ τῷ δουκὶ τῆς Βαυαρίας καὶ τῷ Παλατίνῳ ἐκλέκτορι, ἐγένετο μέλος τοῦ αὐλικοῦ συμβουλίου τῆς Αὐτοκρατορίας τῷ 1695, ὑπῆρξεν ἔκτακτος ἀπεσταλμένος ἐν Γαλλίᾳ μετὰ τὴν εἰρήνην τῆς Ῥυσβίκης, ἰδιωτικὸς σύμβουλος τῷ 1705, αὐτοκρατορικὸς ἐπίτροπος ἐν Λιέγῃ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Λανδῶ, ὅπως ἐγκαθιδρύσῃ νέαν κυβέρνησιν, ἀπήλαυσε μεγάλης εὐνοίας παρὰ Ἰωσὴφ τῷ Α' καὶ Καρόλῳ τῷ ΣΤ', ἀντικατέστησε δὲ τὸν πρίγκηπα Εὐγένιον καὶ μετέσχε τοῦ πολέμου πρὸς τὴν Τουρκίαν καὶ τὴν Γαλλίαν, τῆς Τετραπλῆς Συμμαχίας, κτλ. Ἀπεχώρησε τῶν πραγμάτων ἐπὶ τῆς ἀναγορεύσεως τῆς Μαρίας Θηρεσίας.

ΖΙΝΖΕΝΔΟΡΦ (Νικόλαος Λουδοβῖκος, κόμης δὲ), γενν. ἐν Δρέσδῃ τῷ 1700, ἐκ θαλαμηπόλου τοῦ ἐκλέκτορος τῆς Σαξωνίας καὶ βασιλέως τῆς Πολωνίας Αὐγούστου τοῦ Γ' ἀποθ. τῷ 1760, παρεσύρετο ὑπὸ τῆς ἀκρατήτου αὐτοῦ φαντασίας, καὶ μόλις ἡβάσκων ἐγένετο ἔκδοτος εἰς πᾶσαν ἀκολασίαν. Τῷ 1721, παρεδέξατο τὰς ἰδέας τῶν μοραυῶν ἀδελφῶν, ὧν ἤλπιζεν ὅτι θὰ καταστῇ ἀρχηγός, συνέστησε τὸ ἐν Hernhutt καθίδρυμα, ἔπεμψεν ἱεραποστόλους εἰς διαφόρους χώρας, συνέταξε λειτουργίαν, καὶ ἐκήρυξεν ὁ ἴδιος μέχρις αὐτῆς τῆς Γροιλανδίας, τῷ 1732, εἶτα τῷ 1740 καὶ 41 ἐν Ἀμερικῇ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἔχομεν αὐτοῦ «Διδαχὰς,» «Κατήχησιν» κτλ.

ΖΙΝΝΑ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν χωρῶν (Βρανδεβοῦργον), ἐπὶ τοῦ Νόθου, 40 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Ποσδάμης· κάτ. 1,750. Πλουσία μονὴ ἐν τοῖς πέριξ. Ἡ Ζίννα ἐθεμελιώθη τῷ 1774—1777 ὑπὸ Φρειδερίκου τοῦ Μεγάλου.

ΖΙΠΑΓΓΟΥ, οὕτως ὀνομάζεται παρὰ Μάρκῳ Πόλῳ ἡ Ἰαπωνία· τὸ δὲ ὄνομα τοῦτο ἀναλογεῖ πρὸς τὸ ὑπὸ τῶν Σινῶν διδόμενον «Ζὺπεν-Κουέ».

ΖΙΠΑΚΥΡΑ, πόλ. τῆς Νέας Γρενάδας, ἐν τῇ Πολιτείᾳ καὶ 22 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Βογότας. Κάτ. 4,000. Ἀφθονον ὀρυκτὸν ἅλας.

ΖΙΠΟΙΤΙΟΝ (ἀρχ.), πόλ. Βιθυνίας ἀπὸ Ζυποίτου τοῦ βασιλέως.

ΖΙΡΚΝΙΤΖ ἢ ΤΣΙΡΚΝΙΤΖ, «Κιρκόνιον». λίμνη τῶν Αὐστριακῶν χωρῶν (Καρνιόλη), ἐν τῇ διοικήσει τῆς Ἀδελβέργης, 11 χιλιαμ. τὸ μῆκος καὶ 5 τὸ πλάτος. Τὰ ὕδατα αὐτῆς αὐξάνουσι καὶ ἐλαττοῦνται ἐναλλὰξ ἕνεκα τῆς ὑπάρξεως ὑπογείων συριγγων. Ἀπασυρομένων τῶν ὑδάτων οἱ παρόχθιοι γεωργοῦσι τὸν βυθὸν τῆς λίμνης καὶ συγκομίζουσι πρὸ τῶν βροχῶν τοῦ φθινοπώρου.

ΖΙΣΚΑΣ (Ἰωάννης ΤΡΟΤΣΝΟΒ, ὁ λεγόμενος), ἤτοι Μονόφθαλμος (Ziska), εὐγενὴς Βοημὸς, γεν. τῷ 1380, θαλαμηπόλος Βεγκεσλάου τοῦ Μεθύσου, ἡγεῖτο τῶν Οὐσσιτῶν τῷ 1419, ἐνίκησε τοὺς αὐτοκρατορικοὺς καὶ τὸν αὐτοκράτορα Σιγισμόνδον ἐν ἕνδεκα τακτικαῖς μάχαις, ἐνήργησε τὴν καθαίρεσιν αὐτοῦ ἐν τῇ διαίτῃ τοῦ Τσασλάου, ὅτε, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Βεγκεσλάου, ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦ βασιλέως τῆς Βοημίας, ἀπώλεσε καὶ τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐξηκολούθει τὸ αἱματηρὸν αὐτοῦ στάδιον. Ὁ φοβερὸς οὗτος τυφλὸς ἀνηρπάγη τῷ 1424 ὑπὸ τῆς παιώλους, καὶ θνήσκων ἐνετείλατο τοῖς ἑταίροις αὐτοῦ νὰ κατασκευάσωσιν ἐκ τοῦ δέρματός του τύμπανον ὅπως καὶ μετὰ θάνατον ἄγῃ αὐτοὺς ἐπὶ τὴν νίκην.

ΖΙΤΟΜΙΡ, πολωνιστὶ «Ζιτομιέρυ», πόλ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας, πρὸς Δ, ἕδρα τοῦ κυβερνείου τῆς Βολυνίας, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Τετερεῦ, 1250 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Πετρουπόλεως, ἐπὶ τῆς 50ο 15' 26" Β πλ. καὶ 28ο 20' 21" Α μήκ. Κάτ. 50, 730, ὧν οἱ πλείστοι Ἰουδαῖοι. Ἐπισκοπαὶ τῆς ἀνατολικῆς καὶ τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας, θεολογικὸν φροντιστήριον, γυμνάσιον, βιβλιοθήκη. Ἡλοποιεῖα, βυρσοδεψεῖα. Ἐμπόριον οἴνων τῆς Οὐγγαρίας καὶ τῆς Βλαχίας.

ΖΙΤΤΑΓΓ ΣΙΤΤΑΓΓ, ποτ. τῆς Ἰνδοσινικῆς ὅστις ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐνομίζετο βραχίων τοῦ Ἰραουάδδυ, πηγάζει ἐκ τῶν πρὸς Ν τοῦ "Λόας ὀρέων (Βιρμανικὴ Αὐτοκρατορία) ῥέει πρὸς τὰ ΝΑ εἶτα πρὸς τὰ ΝΔ καὶ πρὸς Ν, διέρχεται τὸ Πεγοῦ καὶ εἰσβάλλει εἰς τὸν κόλπον τῆς Μαρταβὰν δι' εὐρέος στόματος, πρὸς Α τῆς Ῥαγγούμ· ῥοῦς 700 χιλιαμέτρ. Καλεῖται καὶ «Πὰν-λάν».

ΖΙΤΤΩ, ἢ ΖΙΤΤΑΥΟΝ πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Σαξωνίας (Βάουτζεν), ἐπὶ τοῦ Μανδὼ ἢ Μανδαύου, 41 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Βάουτζεν· κάτ. 13,065. Γυμνάσιον· βιβλιοθήκη· φυσικοϊστορικὸν μουσεῖον· Τελωνεῖον. Μεταλλικὰ ὕδατα τὰ λεγόμενα τῆς «Δύγουστουσθάδης». Ζωηρὰ βιομηχανία ὑφασμάτων· ἐμπορεύονται κλωστοϋφάσματα. Ἀνηγορεύθη πόλις τῷ 1256, ὠχυρώθη τῷ 1287, ἠλώθη τῷ 1757 ὑπὸ τῶν συμμάχων τοῦ ἐκλέκτορος τῆς Σαξωνίας. Πατρὶς τοῦ ἀσιανολόγου Μιχαέλη (Michaelis).

ΖΙΦ, ἔρημος τῆς Παλαιστίνης, ἐν τῇ φυλῇ τοῦ Ἰούδα, πλησίον τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης καὶ ΝΑ τῆς Ἱερουσαλήμ. Περιεῖχε πολλὰ σπήλαια.

ΖΙΧΟΝ, ἴδ. ΔΖΙΧΟΥΝ.

ΖΙΨ, Scepusium, οὐγγρισὶ Szepes, κομητεία τῆς Οὐγγαρίας, ἐν τῇ πέραν τοῦ Θείσσου διοικήσει, καὶ, ἀπὸ τοῦ 1853 μέχρι τοῦ 1860, ἐν τῇ διοικήσει τοῦ Κασχάου, μεταξὺ τῆς Γαλικίας πρὸς Β, τῆς κομητείας τοῦ Σάρου πρὸς Α, τῶν Ἀβαουσδὰρ καὶ τοῦ Γαϊμαιρ πρὸς Ν, τοῦ Λιπτὼ πρὸς Δ. Ἐπιφ. 368,449 ἑκταρ. 100 ἐπὶ 35. Κάτ. 160 χιλ. Ἕδρα Leutschau. Περιέχει 16 προνομιοῦχους πόλεις (oppida Scepusiensia), αἵτινες ἀποτελοῦσι μέρισμα μὴ ὑπαγόμενον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς κομητείας. Γῆ διατεμνομένη ὑπὸ τῶν Καρπαθίων, ὀλίγον γόνιμος, καὶ ἀρδευομένη ὑπὸ τοῦ Ποπράδου, τοῦ Ἑρνάρδου, τοῦ Γολνίτση, τοῦ Δυναζέα. Ὀρυχεῖα σιδήρου καὶ χαλκοῦ. Ἄφθονος συγκομιδὴ λιναρίου.

ΖΛΟΚΤΣΟΒ, πόλ. τῶν αὐστριακῶν χωρῶν (Γαλικία), πρωτ. διοικήσεως, 80 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Λεμβέργης· κάτ. 6 χιλ. — Ἡ διοίκησις τῆς Ζλοκτσόβ, μεταξὺ τῆς ῥωσσικῆς αὐτοκρατορίας πρὸς Β καὶ πρὸς Α, καὶ τῶν διοικήσεων Ζολκιέβου, Ταρνοπόλεως, Βρετσνάνου καὶ Λεμβέργης, ἔχει ἐπιφ. 546,266 ἑκταρίων. Μῆκος 90, πλάτος 60, καὶ 271,040 κατ.

ΖΝΑΙΜ, πόλ. τῶν αὐστριακῶν χωρῶν ἐν Μοραυίᾳ, ἕδρα διοικήσεως, 56 χιλιάμετρ. ΝΔ τῆς Βρύννης, ἐπὶ τοῦ Τάγια ἢ Τάζα· κάτ. 6 χιλ. Γυμνάσιον· οἰκοτροφεῖον τῶν παίδων τῶν στρατιωτικῶν· θέας ἄξια· ὁ στρατὼν, ἄλλοτε ἔπαυλις τῶν μαργράβων τῆς Μοραυίας· αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ τοῦ Ἁγ. Ὀυενζέλου· ἐν δὲ τοῖς πέριξ, ἡ ἀρχαία μονὴ τοῦ Λουκᾶ. Τῷ 1809, μετὰ μάχην τῶν Γάλλων καὶ Αὐστριακῶν, ὑπεγράφη ἀνακωχὴ τῇ 11 Ἰουλίου.—Ἡ διοίκησις τοῦ Ζναΐμ μεταξὺ τῶν τῆς Βρύννης πρὸς Α καὶ ΒΑ, τοῦ Ἰγλαύου ΒΔ καὶ Δ, καὶ τοῦ ἀρχιδουκάτου τῆς Αὐστρίας πρὸς Ν, ἔχει ἔκτασιν 306 χιλ. 446 ἑκταρίων· 80 μῆκ. καὶ 65 πλάτ.· κατοίκους δὲ 193,640.

ΖΟΑΓΕΖ, Joyeuse (Γουλλιέλμος, ὁποκόμης ὤν), προωρίσθη εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον καὶ προεχειρίσθη ἐπίσκοπος Ἀλὶ πρὶν ἢ περιβληθῇ τὸ ἱερατικὸν σχῆμα· ἀλλὰ καταστὰς οἰκογενειάρχης, ἔγνετο ὑποστράτηγος, εἶτα στρα-

τάρχης τῆς Γαλλίας τῷ 1582, καὶ ἀπέθανε τῷ 1592. Τῷ 1562, ἐπολέμησε κατὰ τῶν διαμαρτυρομένων τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας.

Ζοαγὲζ (Ἄννας δὲ), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1561, ἀποθαν. τῷ 1587, ἐγένετο κατ' ἀρχὰς γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ δ' Ἄρκη (d' Arques), καὶ διέπρεψεν ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Φέρας (La Fère), 1580. Εἷς τῶν ἀκολούθων τοῦ Ἐρρίκου, τῶν mignons ἐπικληθέντων, ἀνηγορεύθη ἀλληλοδιαδόχως δοὺξ καὶ πατρίκιος, ναύαρχος τῆς Γαλλίας, διοικητὴς τῆς Νορμανδίας. Ὅτε ἐνυμφεύθη τὴν Μαργαρίταν δὲ Βωδεμὸν Λωραΐνη, ἀδελφὴν τῆς βασιλίσσης, τὸ βασιλικὸν ταμεῖον ἐχορήγησε τὰ ἔξοδα τοῦ γάμου (1,200,000). Ἀρχηγὸς τοῦ βασιλικοῦ στρατοῦ ἐν Γουϊέννῃ ἐν ἀρχῇ τοῦ 8ου θρησκευτικοῦ πολέμου ἡττήθη καὶ ἔπεσεν ἐν τῇ μάχῃ τῆς Κουτρᾶς.

Ζοαγὲζ (Φραγκίσκος δὲ), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1562, ἀποθ. τῷ 1615, ἐχρημάτισεν ἀλληλοδιαδόχως ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ναβῶνος, τῆς Τολώσσης, τῆς Ῥουέννης, καὶ ὕστερον καρδινάλιος. Προήδρευσε τῆς γενικῆς συνελεύσεως τοῦ κλήρου τῷ 1605, ἐγένετο λεγάτος τοῦ πάπα ἐν Γαλλίᾳ, τῷ 1606, ἔχρισε τὸν Λουδοβίκον ΙΓ' καὶ τὴν Μαρίαν τῶν Μεδίκων ἐν Ῥημοῖς καὶ προήδρευσε τῆς ἐθνοσυνελεύσεως τοῦ 1614. Συνέλαβε, λέγεται, πρῶτος τὴν ἰδέαν τῆς λαγγεδοκικῆς διώρυγος.

Ζοαγὲζ (Ἐρρίκος δὲ), ἀδελφὸς τῶν δύο προηγουμένων, γενν. τῷ 1567, ἀποθ. τῷ 1608, διέπρεψεν ἐν πολλαῖς μάχαις κατὰ τῶν διαμαρτυρομένων τῆς Λαγγεδόκης καὶ τῆς Γουϊέννης, ἀπεσύρθη τῆς κοινωνίας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του Ἄννα ἐν Κουτρᾶς καὶ τὴν ἀπώλειαν τῆς γυναικός του, καὶ ἐγένετο μοναχὸς (καπουτσῖνος) ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἀδελφεῦ Ἀγγέλου. Τοῦτῳ ἐνεπίστευσε δὲ τὸ δοὺξ τῆς Γυίζης Ἐρρίκος καὶ οἱ Παρισιανοί, μετὰ τὴν μάχην τῶν ὁδοφραγμάτων, 1588, ἵνα ἔλθῃ εἰς νέας διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ Ἐρρίκου Γ'. Τῷ 1592, ἔτυχε, διὰ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ καρδιναλίου ἀδελφοῦ αὐτοῦ, τῆς ἀναγκαίας ἀφέσεως ὅπως ἀπέλθῃ τοῦ μοναστηρίου καὶ ἐγένετο ἀρχηγὸς τῶν ἐν Λαγγεδόκῃ καθολικῶν. Ὑποταγεὶς δ' εἰς τὸν Ἐρρίκον Δ' διωρίσθη ὑπ' αὐτοῦ ἀρχιματοφύλαξ καὶ διοικητὴς τῆς Λαγγεδόκης. Τῷ 1600 ἐπανῆλθεν εἰς τὸ μοναστήριον, καὶ ἀπέθανεν ἐν Ῥώμῃ, ὅτε ἐπορεύετο πρὸς τὴν Ῥώμην γυμνόπους ἐν ὥρᾳ χειμῶνος.

Ζοαγὲζ (Ἰωάννης-Ἀρμάνδος, μαρκήσιος δὲ), ἐκ πλαγίου κλάδου τῆς οἰκογενείας τῶν Ζοαγὲζ, ἐγενν. τῷ 1631, ἀπέθανε τῷ 1710, ἐπολέμησε παρὰ τῷ Λουδοβίκῳ ΙΔ' ἐν Γερμανίᾳ, Φλάνδρᾳ καὶ Ἱσπανίᾳ, ἀνηγορεύθη στρατάρχης τῆς Γαλλίας τῷ 1693, διῴκησε τὸ ἀριστερὸν κέρας τοῦ στρατοῦ ἐν Νερβίνδῃ, καὶ ἔλαβε τὴν διοίκησιν τῶν Τριῶν Ἐπισκοπῶν τῷ 1703.

Ζοαγὲζ, Gaudiosa, πρωτ. δῆμ. τῆς Γαλλίας (νομὸς Ἀρδέχη), 13 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Λαργεντιέρης, ἐπὶ τοῦ Βώμη καὶ κατὰ τὰς ὑπωρείας τῶν Κεβεννῶν· κάτ. 1,950. Βομβυκοτροφία. Ἀπ' αὐτῆς ὠνομάσθη ἔνδοξος οἶκος τῆς Γαλλίας.

ΖΟΑΓΝΥ, Joviniacum, πόλ. τῆς Γαλλίας, 25 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Ὠξέρης, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Γόννη, ὃν διαβαίνουσιν αὐτόθι ἐπὶ ὡραίας λιθίνης γεφύρας, καὶ τοῦ ἀπὸ Παρισίων εἰς Λυὼν σιδηροδρόμου· κάτ. 5,380.

ΖΟΑΜΒΙΛ (Ἰωάννης δὲ), Jean, sire de Joinville, γάλλος ἱστορικός, γεν. τῷ 1224, ἐν τῇ ἐπαύλει Ζοαμβίλ (διοίκησις Σαλὼν ἐπὶ Μάρνου) ἐξ ἀρχαίας οἰκογενείας τῆς Καμπανίας, ἀποθ. τῷ 1319, ἐχρημάτισε φίλος καὶ σύμβουλος τοῦ Λουδοβίκου Θ', ὃν συνώδευσεν εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ σταυροφορίαν. Αἰχμαλωτευθεὶς δὲ μετ' αὐτοῦ συνεμερίσθη τὰ δεινά του, καὶ ἐπανακάμψας εἰς Γαλλίαν, ἔλαβε σύνταξιν παρὰ τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ δὲν συγκατετέθη ν' ἀκολουθήσῃ αὐτὸν εἰς τὴν κατὰ τοῦ Τύννητος ἐκστρατείαν. Κατέλιπεν «Ἀπομνημονεύματα» περὶ τῶν πολέμων καὶ τῆς βασιλείας τοῦ Λουδοβίκου Θ'. Ἡ πρώτη ἔκδοσις τῶν «Ἀπομνημονευμάτων» τοῦ Ζοαμβίλ ἐγένετο τῷ 1547, εἰς φόν, ἐν Ποατιέρῃ· αἱ δὲ ἄρισται ἐκδόσεις εἶναι τοῦ Δυκαγγίου, 1688, εἰς φύλλ., τοῦ Καππερονιέρου, 1761, δημοσιευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Δυνοῦ καὶ Νυζίλου, 1840, ἐν τῷ 20ῷ τόμῳ τοῦ Recueil des historiens de France, καὶ τῶν Francisque Michel καὶ Ambroise Didot, ἐν Παρισίοις, 1858, εἰς 12.

ΖΟΛΜΒΙΛ, πρωτ. δῆμ. τῆς Γαλλίας (Ἄνω Μάρνος) 18 χιλιάμετρ. ΝΑ τοῦ Βασσὺ, ἐπὶ τοῦ Μάρνου. Κάτ. 3,130. Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου Φιλίππου ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦ πρίγκηπος δὲ Ζοαμβίλ.

ΖΟΑΜΒΙΛ (Φραγκίσκος-Φερδινάνδος-Φίλιππος-Λουδοβίκος-Μαρία τῆς ΑΥΡΗΛΙΑΣ πρίγκηψ), πρώην ὑποναύαρχος, ἐγεν. ἐν Neuilly, τῇ 14 αὐγούστου 1818, καὶ εἶναι τρίτος υἱὸς τοῦ ἀποθανόντος βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου Φιλίππου καὶ τῆς βασιλίσσης Μαρίας Ἀμαλίας. Ἐξεπαιδεύθη κατὰ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἐν τοῖς κολλεγίοις τῇ φροντίδι καὶ ἐπιστασίᾳ διαπρέπου

διδασκάλου. Προορισθείς δὲ εἰς τὸ ναυτικὸν σῶμα περιέπλευσε πολλάκις μετὰ τοῦ ὑπασπιστοῦ αὐτοῦ Ἐριοῦ τὰ παράλια τῆς Γαλλίας καὶ Ἰταλίας καὶ τῷ 1837 ἐπέβη εἰς Βόνην ὅπως συναντηθῇ ἔμπροσθεν αὐτῆς μετὰ τοῦ δουκὸς δὲ Νεμούρ, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ προλάβῃ τὴν ἄλωσιν τῆς πόλεως. Ἐπὶ τοῦ μεξικανικοῦ πολέμου τοῦ 1838 ἐπιβαίνων τῆς φρεγάτας la Créole, προσέβαλε λίαν γενναίως καὶ ἐπιδεξίως τὰς κανονοστοιχίας τοῦ φρουρίου Ἁγίου Ἰωάννου δ' Ὑλλόα, 27 νοεμβρίου, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἄγων ἀπόσπασμα ναυτῶν παρεβίασε τὰς πύλας τῆς Βερακρούζης, ἡχμαλώτευσεν ἰδίᾳ χειρὶ ἐν μέσῳ ζωηροῦ πυροβολισμοῦ τὸν στρατηγὸν Ἀρίσταν. Εἰς ἀμοιβὴν τῶν ἀνδραγαθημάτων τούτων ἔλαβε τὸν σταυρὸν τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς καὶ τὸν βαθμὸν πλοιάρχου δικρότου. Τῷ 1840 ἐπετράπη τὴν ἐκ τῆς Ἁγίας Ἑλένης ἀνακομιδὴν τῶν λειψάνων τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος, καὶ μαθὼν ὅτι ὁ πόλεμος ἦτον ἄφευκτος, διεκήρυξε τρανῶς ὅτι εἶχεν ἀπόφασιν, ἂν προσεβάλλετο, νὰ ὑπερασπίσῃ ἑαυτὸν μᾶχρις ἐσχάτων προτιμῶν ν' ἀποθάνῃ μᾶλλον ἢ νὰ παραδώσῃ τὴν ἱερὰν αὐτοῦ παρακαταθήκην. Μετὰ πολλὰς ἐκβρομὰς εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, τὴν Μεσόγειον καὶ τὴν Σενεγάλην, μετέβη τῷ 1843 εἰς Ῥίον Ἰανέϊρον, ἔνθα ἐνυμφεύθη, τῇ 1ῃ μαΐου, τὴν ἡγεμονίδα Φραγκίσκαν τῆς Βραγαντίας, ἀδελφὴν τοῦ δὸν Πέτρου Β'. Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει προβιβασθεὶς ὑποναύαρχος καὶ ἔχων τὸ δικαίωμα ψήφου ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τοῦ ναυαρχικοῦ Συμβουλίου μετέσχε δραστηρίως τῶν πρὸς διοργάνωσιν τοῦ ἀτμοκινήτου στόλου μέτρων. Κατ' αὔγουστον τοῦ 1845, ἔλαβε τὴν διοίκησιν κατὰ τοὺς αἰγιαλοὺς τοῦ Μαρόκου στολίσκου, ἐβομβαρδοβόλησε τὴν Σαγγὲρ καὶ κατέλαβε τὴν Μογαδόρ. Μετὰ τὰ κατορθώματα ταῦτα προβιβάσθη ἀντιναύαρχος. Ἀκαταπαύστως δὲ σχεδὸν πελαγοδρομῶν ὁ πρίγκηψ δὲ Ζοαμβίλ εὑρίσκετο ἐν Ἀλγερίᾳ μετὰ τοῦ δουκὸς δ' Ὠμάλ, ὅτε ἔμαθε τὰ συμβάντα ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὸν φεβρουάριον τοῦ 1848, καὶ ἀμέσως παρέδωκε τὴν διοίκησιν τοῦ στολίσκου ταῖς δημοκρατικαῖς ἀρχαῖς ἀπῆλθεν εἰς Ἀγγλίαν καὶ εὗρεν ἐν Κλαρεμόντῃ τὴν ἐξόριστον αὐτοῦ οἰκογένειαν. Τῷ 1851, ἐκραγέντος τοῦ ἐμφυλίου πολέμου ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς, ὁ πρίγκηψ μετέβη εἰς Νέαν Ὑόρκην μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ δουκὸς τῆς Πενθιέβρης, καὶ τῶν δύο ἀνεψιῶν του, τοῦ κόμητος τῶν Παρισίων καὶ τοῦ δουκὸς τοῦ Καρνούτου, ὡς παρουσίασε τῷ προέδρῳ Λίγκολνι. Καὶ ὁ μὲν υἱὸς αὐτοῦ εἰσήχθη εἰς τὴν ναυτικὴν σχολὴν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, οἱ δὲ ἀνεψιοί του κατετάχθησαν ὡς ἀξιωματικοὶ εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς καὶ ὑπηρέτουν παρὰ τῷ στρατηγῷ Μὰκ Κλελλάν. — Ὁ πρίγκηψ δὲ Ζοαμβὶλ ἐγέννησε δύο τέκνα· τὴν Φραγκίσκαν Μαρίαν Ἀμαλίαν, γεν. τῷ 1844, καὶ τὸν Πέτρον Φίλιππον, δοῦκα τῆς Πενθιέβρης, γεννηθέντα τῷ 1845.

Ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ Revue des Deux-Mondes, μελέτας περὶ τοῦ γαλλικοῦ ναυτικοῦ, 1844—1852 καὶ περὶ τοῦ σινικοῦ πολέμου, 1857. Τούτων ἡ πρώτη ἐπιγραφομένη Note sur l'état des forces navales de la France ζωηρὰν ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν, καὶ ἀνετυπώθη ἐν Φραγκφούρτῃ, 1846, εἰς 16ον. Τῷ 1859 συνηνώθησαν εἰς 8ον σχῆμα τρία ἄρθρα τῆς αὐτῆς Ἐπιθεωρήσεως ἐπιγραφόμενα Etudes sur la marine. Ταῦτα ἐδημοσιεύθησαν ἀνωνύμως καθὼς ἡ μελέτη περὶ τοῦ self-government μετ' ἐπιγραφῆς l'Angleterre, εἰς 8ον, καὶ la Guerre d'Amérique, campagne du Potomac εἰς 18ον. Ἔργον δὲ τοῦ πρίγκηπος θεωρεῖται καὶ ἄρθρον περὶ τῆς ἐν Σαδόβᾳ μάχης δημοσιευθὲν μεθ' ὑπογραφῆς Louis Buloz ἐν τῇ Revue des Deux-Mondes τῆς 15 φεβρουαρίου 1868, ἔνθα καθάπτεται τοῦ νέου στρατιωτικοῦ νόμου.

ΖΟΑΝΑ, πόλ. τῆς νήσου Ἰαύας, ἐπὶ τῆς Β παραλίας καὶ πλησίον ὁμωνύμου ποταμοῦ, 490 χιλιόμ. πρὸς Α τῆς Βαταυίας.

ΖΟΑΝΑ, μία τῶν Γομόρων νήσων, ἡ ἄλλως «Ἀνζονάν».

ΖΟΑΝΗΣ (Βικέντιος), Zoanès, ἱσπανὸς ζωγράφος, ἀρχηγὸς τῆς σχολῆς τῆς Βαλεντίας, γεν. τῷ 1523 ἐν Φουέντε δὲ-λὰ-Ἰγουέρᾳ, ἀποθ. τῷ 1579. Μετέβη ὅπως τελειοποιηθῇ εἰς Ἰταλίαν, ἔνθα ἐσπούδασε τὸν ῥυθμὸν τῆς ῥωμαϊκῆς σχολῆς καὶ ἐκτήσατο βαθεῖαν γνῶσιν τῆς τέχνης. Ἕπεα τοσοῦτον εὐσεβῆς ὥστε πρὶν ἢ ἐπιληφθῇ παντὸς ζωγραφικοῦ ἔργου λόγου ἀξίου παρεσκευάζετο διὰ τῆς μετανοίας καὶ τῆς μεταλήψεως. Εἰκόνες αὐτοῦ σώζονται ἐν ταῖς κυριωτέραις πόλεσι τῆς Ἰβηρικῆς χερσονήσου. Ἐν Μαδρίτῃ διατηροῦνται ἓξ, παριστῶσαι τὴν «Ἱστορίαν τοῦ Ἁγίου Στεφάνου» καὶ μεγάλης φήμης ἀπολαύουσαι. Θαυμάζονται δὲ αὐτοῦ πρὸς τούτοις αἱ ἑξῆς εἰκόνες· «Χριστὸς ὑπὸ τῶν ἀγγέλων βαστατζόμενος», «Μυστικὸς δεῖπνος», καὶ «Ἅγιος Φραγκίσκος τοῦ Παύλου».

ΖΟΑΝΝ-ΓΕΩΡΓΕΝΣΤΑΔΤΗ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Σαξωνίας (διοίκησις τοῦ Ζουίκω),

Zwickau), 44 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Σεμνίτζας. — Κάτ. 3,670. Σημαντικὰ ὀρυχεῖα σιδήρου. Διεύθυνσις τῶν ὀρυχείων καὶ ὀρυκτολογικὴ σχολή. Κατασκευὴ ὄντελλῶν.

ΖΟΑΝΝΙΣΒΕΡΓΗ, χωρίον τοῦ δουκάτου τοῦ Νασσοῦ, 17 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Μαγεντίας, πλησίον τοῦ Ῥήνου. Κάτ. 700. Οἱ περίφημοι αὐτοῦ ἀμπελῶνες παράγουσι τὸν ἄριστον οἶνον τοῦ Ῥήνου, ἠγοράσθησαν δὲ τῷ 1816 ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας, ὅστις ἐδωρήσατο αὐτοὺς τῷ πρίγκηπι Μετερνίχῳ.

ΖΟΑΝΝΙΣΒΟΥΡΓΟΝ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν χωρῶν, 130 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Γουμβίννεν· κάτ. 2,000. Ἐμπόριον σιτηρῶν καὶ κτηνῶν.

ΖΟΑΝΝΟ (Κάρολος - Ἀλφρέδος), ζωγράφος, ἰχνογράφος καὶ γλύπτης, γεν. ἐν Ὀρφεμβὰχ ἐπὶ τοῦ Μοίνου τῷ 1800, ἀποθαν. ἐν Παρισίοις τῷ 1837, ἠδοκίμησε κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν χαλκογραφίαν· εἰς τῶν ἀρίστων πινάκων αὐτοῦ εἶναι τὰ «Ὀρφανὰ» κατὰ τὸν Σχέφφερ.

Ζοαννὸ (Τονύ), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. ἐν Ὀρφεμβὰχ, τῷ 1803, ἀποθ. τῷ 1852, ἐχάραξε τὴν εἰκόνα τοῦ στρατηγοῦ Φοὰ κατὰ Γεράρδον, καὶ τὰ «Ἀπολεσθέντα παιδία», κατὰ Σχέφφερ.

ΖΟΑΝΝΥ (Ἰωάννης - Βερνάρδος «Βρισεβὲρ», ὁ λεγόμενος), τραγικὸς ὑποκριτὴς τῆς Γαλλίας, γεν. ἐν Διζῶνι τῷ 1775, ἀπεβαν. τῷ 1854, ἐσπούδασε κατ' ἀρχὰς τὴν ζωγραφικὴν, καὶ ὕστερον ἐπεδόθη εἰς τὴν τέχνην τοῦ ὑποκριτοῦ ἐν ᾗ μᾶλλον ἠδοκίμησε καὶ ἐπωνομάσθη ὁ «Τέλμας τῶν ἐπαρχιῶν».

ΖΟΑΟ ΔΑ ΦΟΖ (ΣΑΝ), πόλ. τῆς Πορτογαλλίας (Δοῦρος), 2 χιλιάμ. πρὸς Δ τοῦ Πόρτου. Κάτ. 3,300.

ΖΟΑΟ-ΔΕΔ ΡΕ-Γ (ΣΑΝ), πόλ. τῆς Βρασιλίας (Μίνας-Γεράες) 118 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Ὄρου Πρέτου. Κάτ. 6,000. Χρυσός.

ΖΟΑΡΑ (ἀρχ.), περσικὴ πόλ. §—, μεγάλη κώμη καὶ φρούριον ἐν Παλαιστίνῃ, ἐπὶ τῇ Ἀσφαλτίτιδι θαλάσσῃ. Εἰς αὐτὴν ἐσώθη ὁ Λὼτ ἀπὸ τῆς σοδομικῆς ὀργῆς.

ΖΟΓΓΟΙ, Zoglis ἢ Joguis, ἰνδοὶ ἐπαΐται ἀφιεροῦντες τὸν βίον εἰς τὰς μᾶλλον ἐκτάκτους βασάνους τοῦ σώματος. Ζῶσιν ἀπὸ τῆς ἐλεημοσύνης, ὑποκρίνονται τοὺς εὐλαβεῖς, ἵστανται ἐπὶ τῶν πλατειῶν καὶ πρὸ τῶν θυρῶν τῶν παγοδῶν ἐπὶ μῆνας ὁλοκλήρους ἀκίνητοι, τρίφοντες βαθὺν τὸν πώγωνα, μακρὰν τὴν κόμην καὶ τοὺς ὄνυχας οὐδέποτε κόπτοντες.

ΖΟΔΕΛΗΣ (Στέφανος), γάλλος συγγραφεὺς τῆς Cléopâtre captive καὶ τῆς Didon se sacrifiant, ἐγεννήθη τῷ 1532 ἐν Παρισίοις, ἀπέθ. τῷ 1573. Πρῶτος αὐτὸς ἐμιμήθη τὰς τραγῳδίας τῶν ἀρχαίων ἑλλήνων τραγικῶν. Ἦτον εἷς τῶν ἀποτελούντων τὴν Πλειάδα τοῦ Καρόλου Θ'.

ΖΟΔΟΑΓΝΗ, φλαμανδιστὶ «Γελδενάκεν», πόλ. τοῦ Βελγίου (Μεσημβρινὴ Βραβάντη), ἐπὶ τοῦ Gheete, 37 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Νιβέλλης. Κάτ. 3,200. Ζυθοποιεῖα, διυλιστήρια, ἐλαιοποιεῖα.

ΖΟΕΓΑΣ (Γεώργιος), περίφημος δανὸς ἀρχαιολόγος, γενν. τῷ 1755 ἐν Δάχλερ, πλησίον τοῦ Ῥίπεν (Ἰουτλάνδη), ἀποθ. τῷ 1809, ἐσπούδασεν ἐν Ἀλτόνῃ, εἶτα ἐν Γοττίγγῃ παρὰ τῷ Ἔϋν (Heyne), ἐπεσκέψατο τὰ κυριώτερα πανεπιστήμια τῆς Γερμανίας, τῆς Ἑλβετίας καὶ τῆς Ἰταλίας, ἐχρημάτισεν ἐπί τινα χρόνον οἰκοδιδάσκαλος καὶ περιηγήθη τῷ 1780 μετὰ νέου εὐπατρίδου, οὗ ἦτο παιδαγωγός. Λαβὼν παρὰ τοῦ δανοῦ ὑπουργοῦ Γουλδίργου τὴν ἐντολὴν νὰ ταξιθετήσῃ τὰ νομισματόσημα τῆς Κοπεγχάγης, ἐπορεύθη ὕστερον εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ πλουσίου μουσείου τῆς Βιέννης, 1782, ἐνυμφεύθη, καὶ ἐξώμοσε τὸν λουθηρανισμὸν ἐν Ῥώμῃ, ἐδέξατο παρὰ τοῦ πάπα Πίου ΣΤ'ου θέσιν διερμηνέως τῆς ὑπὲρ τῶν νεωτέρων γλωσσῶν Προπαγάνδας, καὶ τὴν ἐντολὴν τοῦ ἐξηγῆσαι τὰ ἱερογλυφικὰ τῶν ἄλλοτε ἐξ Αἰγύπτου εἰς Ῥώμην κομισθέντων ὀβελίσκων, προσελήφθη εἰς τὸ ἱστορικὸν καὶ ἀρχαιολογικὸν τμῆμα τοῦ ἐθνικοῦ ῥωμαϊκοῦ Ἱνστιτούτου, καὶ ἔλαβε τῷ 1802 τὸν τίτλον καθηγητοῦ τοῦ πανεπιστημίου ἐν Κιέλῳ, καίπερ μένων ἐν Ῥώμῃ ὡς πράκτωρ τοῦ βασιλέως τῆς Δανιμαρκίας. Ἔχομεν αὐτοῦ Nummi Ægyptii, 1787. De usu et origine obeliscorum ἐν Ῥώμῃ, 1797 εἰς φύλλ. μετὰ σχημάτων μέγα καὶ ὡραῖον πόνημα ἐν ᾧ ὑποστηρίζει ὅτι τὰ ἱερογλυφικὰ ἐπαύσαντο ὄντα ἐν χρήσει μετὰ τὴν ἐντελῆ καταστροφὴν τῆς πολυθεΐας· Catalogus codicum copticcrum musaei Borgiani, 1808, εἰς μέγα φύλλ. κατάλογος βιβλίων ἀποσπασμάτων καὶ μεταφράσεων πρὸς διευκόλυνσιν τῆς σπουδῆς τῆς κοπτικῆς γλώσσης, Bassirilievi antichi di Roma, ἐν Ῥώμῃ, 1808, 1809, τόμ. 2 εἰς μέγα 4ον, μετὰ κειμένου, σύγγραμμα σπανίαν ἐλίγχον ἀρχαιολογικὴν δεινότητα· «Διατριβὰς», συλλεγείσας τῷ 1817, εἰς 8ον μετ' εἰκόνων.

ΖΟΕΣΕΡ (Χριστιανὸς Θεόφιλος), σαξὸς βιογράφος, γεννηθ. ἐν Λειψίᾳ τῷ 1694, ἀποθ. τῷ 1758, ἐσπούδασε κατ' ἀρχὰς τὴν ἰατρικὴν, εἶτα τὴν ῥητορικὴν, ἣν ἐδίδαξεν ἀπὸ τοῦ 1715

μέχρι τοῦ 1730, διηύθυνεν ἀπὸ τοῦ 1721 μέχρι τοῦ 1739 τὰ Acta eruditorum τῆς Λειψίας, ἔνθα κατέλαβε τὴν ἕδραν τῆς φιλοσοφίας εἶτα τῆς ἱστορίας, καὶ διωρίσθη βιβλιοφύλαξ τοῦ πανεπιστημίου τῷ 1742. Τὸ κυριώτερον αὐτοῦ πόνημα ἐπιγράφεται Allgemeines Gelehrten-Lexicon (Παγκόσμιον λεξικὸν τῶν σοφῶν), ἐν Λειψίᾳ, 1750, τόμ. 4, εἰς ἓον, κολοσσιαῖον ἔργον, συμπληρωθὲν ὑπὸ τοῦ Δυγκέλου, 1753 — 60, ὑπὸ τοῦ Ἀδελούγγου, 1784 — 87 καὶ τοῦ Ῥοτερμούνδου, 1810, ἀλλὰ μὴ περατωθέν.

ΖΟΙΤΕΙΟΝ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἀρκαδίας, παρὰ Παυσανίᾳ καὶ Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ.

ΖΟΛΚΙΕΒΟΝ, πόλ. τῶν αὐστριακῶν Κρατῶν ἐν Γαλικίᾳ, πρωτ. διοικήσεως, 33 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Λεμβέργης. Κάτ. 4,000. Βύρσαι, φαγεντιανά, ἐριοῦχα. Ἀρχαία ἔπαυλις τῆς οἰκογενείας Σοβιέσκη. — Ἡ διοίκησις τοῦ Ζολκιέβου μεταξὺ τῶν τῆς Ζλοτσίβης πρὸς Α, τοῦ Πριξεμσύλου καὶ τῆς Λεμβέργης πρὸς Ν καὶ πρὸς Δ, τῆς ῥωσσικῆς Αὐτοκρατορίας πρὸς Β, ἔχει ἔκτασιν 516,798 ἑκταρίων, μῆκος 100 χιλιάμ. πλάτος 70 καὶ κατ. 237,561.

ΖΟΛΛΒΕΡΑΙΝ (παρὰ τὸ γερμανικὸν Zoll, τελωνεῖον, καὶ verein, ἑταιρία), τελωνειακὸς συνασπισμὸς τῶν Γερμανικῶν Κρατῶν. Ἡ ἐν Βιέννῃ συνθήκη τοῦ 1815 (ἄρθρ. 19) ἔδωκε τὴν ἰδέαν τοῦ χορηγῆσαι ὁμοιόμορφον τελωνειακὸν σύστημα τῇ Γερμανίᾳ. Ἀλλ' ἡ χώρα ἦτο διηρημένη εἰς πλῆθος μικρῶν Κρατῶν, ὧν ἕκαστον ἤγειρε τοὺς φραγμοὺς αὐτοῦ, τὰ γραφεῖά του, καὶ παρηνώχλει τὸ ἐμπόριον διὰ φόρων καὶ προσκομμάτων καθ' ἕκαστον βῆμα πολλαπλασιαζομένων. — Ἡ Γερμανικὴ Ὁμοσπονδία διετέλει ἐν οἵᾳ καταστάσει καὶ ἡ Γαλλία τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, πρὸ τῆς συνθήκης τοῦ 1664· πᾶσα δὲ ἐμπορικὴ πρόοδος ἀπέβαινεν ἀδύνατος, ἐν τοιαύτῃ κατεστάσει. Τῷ 1819, τὸ μέγα δουκάτον τῆς Βάδης ἠγήγατο παρὰ τοῦ ἐν Καρλσταδῇ συνεδρίου τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Ὁμοσπονδίας, καὶ ἐλαβεναὐτήν. Τῷ 1819, ὁ οἰκονομολόγος List συνέστησεν ἑταιρίαν ἐργοστασιαρχῶν καὶ μεγαλεμπόρων προτιθεμένην τὴν κατάργησιν τῶν ἐπαργιακῶν τελωνείων. Ἡ Βυρτεμβέργη καὶ τὸ Χοεντζόλλερν ἐσχημάτισαν ἰδιαίτερον συνασπισμόν, τῷ 1824· ἡ δὲ Βυρτεμβέργη καὶ ἡ Βαυαρία, τῇ 18 Ἰανουαρίου 1828, καὶ τὰ Κράτη τῆς Θυριγγίας ἕτερον μετ' οὐ πολύ. Ἡ Βρουνσβίκη, τὸ Ἀνχάλτιον καὶ τὸ Ὀλδεμβοῦργον συνέστησαν ἑπόμενος συνασπισμόν, ὃς ἐτελέσθη τῷ 1828 (σεπτεμβρίου 24), ἡ Σαξωνία, ἡ Ἐκλεκτορικὴ Ἔσση, τὸ Νασσὼ, τὸ Ῥέους, ἡ Βρέμη, ἡ Φραγκφόρτη καὶ ἡ ἡγεμονία τοῦ Σβαρσβούργου Ῥυδελστάδτου· ὁ δὲ συνασπισμὸς οὗτος εἶναι γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Steuerverein. Τούτων ὅλων προηγήθη ἡ Πρωσσία, ἐν ᾗ, τῇ 26 μαΐου 1818, ὁ Φρειδερικὸς Γουλιέλμιος Γ' κατήργησε πᾶν εἶδος τελωνείων, ταὐτοχρόνως δ' ἐκήρυξεν ὅτι παρεδέχετο ἐν τῷ σχηματισμῷ νέας διατιμήσεως τὴν ἀρχὴν μετρίας προστασίας τῆς ἐθνικῆς βιομηχανίας, τέλος 10 τοῖς 0|0 ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς προϊόντων τῆς ξένης βιομηχανίας, ἐλευθέρα εἰσαγωγὴ τῶν φυσικῶν προϊόντων καὶ διὰ τὰς τέχνας ἐργαλείων, ἐξαγωγὴ παντὸς τέλους ἐλευθέρα. Ἀνήγγειλε δ' ἐπίσης ὅτι «προθύμως ἐλάμβανε τὰς ἀρχὰς ταύτας τῆς ἐμπορικῆς ἐλευθερίας ὡς βάσιν πάσης συνθήκης μετὰ τῶν ἄλλων Κρατῶν.» Πολλὰ μικρὰ Κράτη ἐδέξαντο τὴν πρόσκλησιν ταύτην. Τῇ 22 μαρτίου 1833 ὑπεγράφη ἡ συνθήκη μεταξὺ τῆς πρωσσικῆς ἑνώσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς βαυαροβυρτεμβεργικῆς ἀφ' ἑτέρου· τῇ 30, ἡ βασιλικὴ Σαξωνία παρεδέξατο τὴν συνθήκην, καὶ μετ' αὐτὴν ἔπραξε τὸ αὐτὸ (τῇ 11 μαΐου) ἡ θυριγγικὴ ἕνωσις. Οὕτω δὲ τὸ Ζολλβεράϊν περιελάμβανε χώραν, 7,120 λευγῶν, κατοικουμένην ὑπὸ 23,478,120 ψυχῶν καὶ ἤρξατο τιθέμενον εἰς ἐνέργειαν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1834· μόνη δὲ ἡ Πρωσσία ἀπετέλει τὰ 55 ἑκατοστὰ τοῦ ὁλικοῦ πληθυσμοῦ. Ἡ συνθήκη τῆς 8 Ἰουλίου 1867, ἥτις συνωμολογήθη ἐν Βερολίνῳ μεταξὺ τῆς Βορείου γερμανικῆς Ὁμοσπονδίας, τῆς Βαυαρίας, τῆς Βυρτεμβέργης, Βάδης καὶ Ἔσσης, καὶ ἀφορᾷ τὴν συντήρησιν τοῦ Ζολλβεράϊν, εἶναι ἔγκυρος ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1868 μέχρι τῆς 31 δεκεμβρίου 1877, περιέχει δὲ ἐν τῷ 7ῳ ἄρθρῳ τὸν ἑπόμενον ὅρον.

«Τὸ ὁμοσπονδιακὸν συμβούλιον τοῦ Ζολλβεράϊν ἐξασκεῖ τὴν νομοθετικὴν καὶ διοικητικὴν ἐξουσίαν ὡς κοινὸν ὄργανον τῶν κυβερνήσεων, καθὼς καὶ τὸ Κοινοβούλιον τοῦ Ζολλβεράϊν ὡς ἀντιπροσωπεῦον τοὺς λαούς. — Τὸ ὁμοσπονδιακὸν συμβούλιον σχηματίζει καὶ συγκροτεῖ ἐν ἑαυτῷ διαρκεῖς ἐπιτροπάς· 1ον διὰ τὰ τελωνεῖα καὶ τοὺς δασμούς· 2ον διὰ τὸ ἐμπόριον καὶ τὰς συγκοινωνίας· 3ον διὰ τὸ λογιστικόν». Τὸ ἀρχαῖον κεντρικὸν γραφεῖον τοῦ Ζολλβεράϊν ἀντικατέστη τῇ 1ῃ Ἰανουαρίου 1868 ὑπὸ τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ συμβουλίου τῆς τελωνιακῆς καὶ ἐμπορικῆς ἑνώσεως. Ὁ ὁλικὸς πληθυσμὸς τοῦ Ζολλβεράϊν συνεποσοῦτο τῷ 1868 εἰς 38,303,390, ἔμενον δ' ἐκτὸς τῆς ἑνώσεως ταύτης μικρὰ τμήματα τῆς Πρωσ-

σίας, τοῦ Ὀλδεμβούργου, τῆς Βρέμης, τοῦ Ἀμβούργου καὶ τῆς Βάδης, κατοικούμενα ὑπὸ ψυχῶν 475,735. Τὸ καθαρὸν εἰσόδημα τοῦ Ζολλβεράϊν συνεπασοῦτο τῷ 1868 εἰς 23,774,472 πρωσσικὰ τάλληρα.

ΖΟΛΤΑΝ, δούξ τῆς Οὐγγαρίας, υἱὸς τοῦ Ἀρπάδ, ἠρήμωσε μέρος τῆς δυτικῆς Εὐρώπης ἡγούμενος τῶν Οὔγγρων ἀπὸ τοῦ 907 μέχρι τοῦ 955, καὶ ἡττήθη τέλος ὑπὸ Ὄθωνος τοῦ Μεγάλου ἐπὶ τοῦ Λὲχ, πλησίον τοῦ Αὐγουστοβούργου. Ἐγκατέστη δὲ ἐν τῇ χώρᾳ ἥτις ὠνομάσθη Οὐγγαρία, καὶ ἀπέθανε τῷ 960.

ΖΟΛΓ (Κλαύδιος), γενν. τῷ 1607, ὑπῆρξε κατ' ἀρχὰς δικηγόρος, εἶτα προεστὼς ἐν τῇ Παναγίᾳ τῶν Παρισίων. Τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ Recueil des Maximes véritables et importantes pour l'institution du roi, contre la pernicieuse politique du cardinal Mazarin, 1652, ἐκάη διὰ χειρὸς τοῦ δημίου.

Ζολὺ, (Γοὴ:), σύμβουλος τοῦ βασιλέως ἀνεψιὸς τοῦ προηγουμένου, γραμματεὺς τοῦ καρδιναλίου δὲ Ῥὲτς, μεθ' οὗ ἐρίσας ἐγένετο ὀπαδὸς τῆς αὐλῆς. Κατέλιπε Mémoires historiques, ἀπὸ τοῦ 1648, μέχρι τοῦ 1665 δημοσιευθέντα ἐν Ἀμστερδάμῃ, 1718 τόμ. 2 εἰς 12ον, καὶ ἀντιφάσκοντα εἰς τὰ τοῦ καρδιναλίου.

ΖΟΛΓ (Ἀντώνιος-Φραγκίσκος), ἀρχαιολόγος καὶ κωμικὸς ποιητὴς, γεν. τῷ 1672 ἐν Παρισίοις, ἀποθ. τῷ 1753, εἰργάσθη ὑπὲρ τὰ 20 ἔτη εἰς σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον le Nouveau et le grand cérémonial de France, ou Nouvelle collection de cérémonie et de fêtes, depuis Clovis jusqu'à la mort de Louis XIII, 12 τόμ. εἰς φύλλ. χειρόγραφον ἐν τῇ ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ τῶν Παρισίων.

ΖΟΛΓ (ὁ ἀββᾶς Φίλιππος Λουδοβίκος), φιλολόγος, γεν. ἐν Διζῶνι τῷ 1680, ἀποβανὼν τῷ 1755, κατέλιπε Remarques critiques sur le Dictionnaire de Bayle, 1748, τόμ. 2. εἰς φύλλ., κτλ.

ΖΟΛΓ ΔΕ ΦΛΕΡΥ (Γωλλιέλμ. Φραγκίσκος), γεν. τῷ 1675 ἐν Παρισίοις, ἐκ δικαστικῆς οἰκογενείας, ἀποθ. τῷ 1756, γενικὸς συνήγορος ἐν τῷ κοινοβουλίῳ τῶν Παρισίων τῷ 1704 καὶ διάδοχος τοῦ Δαγγεσσώ. Ὁ τρίτος αὐτοῦ υἱὸς ἐχρημάτισε σύμβουλος ἐπικρατείας τῷ 1781, γενικὸς ἔλεγκτὴς τῶν οἰκονομικῶν μετὰ τὸν Νέκκερον, καὶ ἐξηρίθισε τὸν λαὸν διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν δημοσίων φόρων.

ΖΟΜΒΙΣ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Λιβύης.

ΖΟΜΒΟΡ ἢ ΣΟΜΒΟΡ, πόλ. τῶν αὐστριακῶν Κρατῶν (Οὐγγαρία), 145 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Τεμεσβάρης, πλησίον τῆς διώρυγος τοῦ Φραγκίσκου. Κάτ. 22,000. Πρότυπος σχολὴ ἐν ᾗ διδάσκουσι διδάσκαλοι τοῦ ὀρθοδόξου ἀνατολικοῦ δόγματος. Μεταξουργεῖα. Ἐμπόριον σιτηρῶν καὶ κτηνῶν· πρωτ. τῆς κομητείας Bacs.

ΖΟΜΙΝΗΣ (Ἐξύπιος, βαρῶνος), γάλλος στρατηγὸς καὶ ἱστορικὸς, γεν. ἐν Παϋέρῳ τῇ 6 μαρτίου 1779 ἠσπάσθη τὸ ἐμπορικὸν στάδιον ὅτε διελύθη τὸ ἑλβετικὸν σύνταγμα ἐν ᾧ ὑπηρέτει, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἔλαβε στρατιωτικὸν βαθμὸν ἐν Ἑλβετίᾳ, ἐπανελθὼν δ' εἰς Γαλλίαν εἰσῆλθε τῇ συστάσει τοῦ Νέϋ εἰς ἐμπορικὸν οἶκον ἐν Παρισίοις. Ἀλλ' ἐξακολουθῶν τὰς περὶ τακτικῆς σπουδὰς αὐτοῦ ἐδημοσίευσε τῷ αὐτῷ ἔτει τῆς εἰσόδου αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦτον (1803) τὸ πόνημα ὅπερ ἐπιγράφεται Traité des grandes opérations militaires (3η ἔκδ., 1819, τόμ. 3, εἰς 8ον καὶ μετ' ἄτλαντος), περιέχον τὴν κριτικὴν καὶ συγκριτικὴν ἔκθεσιν τῶν πολέμων Φρειδερίκου τοῦ Β' καὶ τοῦ στρατηγοῦ Βοναπάρτου. Τῷ 1804 γενόμενος συνταγματάρχης ἐν τῷ γαλλικῷ στρατῷ καὶ περατώσας ὑπόμνημα περὶ τοῦ μετὰ τῆς Πρωσσίας πολέμου, 1806, εἰς 8ον, ἔλαβε κατὰ τοὺς πολέμους τοῦ 1806 καὶ 1807 τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἐπιτελείου ἐν τῷ σώματι τοῦ στρατάρχου Νέϋ ὅστις ἐξηκολούθει προστατεύων αὐτόν. Ἐφελκύσας δὲ τοῦ αὐτοκράτορος τὴν εὔνοιαν ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦ βαρώνου, καὶ τῷ 1808 συνώδευσε τὸν Νέϋ εἰς Ἱσπανίαν, ἀλλ' ἐτέθη εἰς διαθεσιμότητα διότι ᾠκειοποιεῖτο τὴν δόξαν τῶν νικῶν τοῦ ὑπὸ τὸν Νέϋ στρατιωτικοῦ σώματος. Ἀνακτησάμενος δὲ τὴν πρωτέραν εὔνοιαν διωρίσθη ἱστοριογράφος τῆς Γαλλίας. Τῷ 1812 ἐγίνετο διοικητὴς τῆς Βίλνας καὶ ὕστερον τῆς Σμολένσκης, ἐν δὲ τῇ ἐκ Μόσχας ἀποχωρήσει τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ ἐνεδείξατο μεγάλην δραστηριότητα καὶ ἀφοβίαν, καὶ συνετέλεσε μεγάλως ὑπὲρ τῆς ἐν Βάουτζεν νίκης. Ἀποπεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος ἕνεκα ἑλαφρῶν πταισμάτων ὁ Ζομίνης ἐλειποτάκτησε πρὸς τοὺς συμμάχους κατὰ τὴν ἐν Πλαισβίτσῃ συνομολογηθεῖσαν ἀνακωχὴν καὶ κατεδικάσθη ἐρήμην εἰς θάνατον. Σχεδὸν δὲ ταὐτοχρόνως ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσσίας Ἀλέξανδρος διώρισε τὸν καταδικασθέντα ὑποστράτηγον καὶ προσέλαβεν αὐτὸν ὑπασπιστήν· ἀλλ' ὁ Ζομίνης ἐδέξατο ἀρχηγίαν ἐν τῷ ῥωσσικῷ στρατῷ, μέχρι τέλους τοῦ πολέμου, καὶ ἐτήρησεν, ὡς ὁμολογεῖ ὁ Ναπολέων, μεγάλην μωστικότητα περὶ τῶν γνωστῶν αὐτῷ στρατηγικῶν σχεδίων τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ. Τῷ 1815 συν-

δεύσας τὸν ταάρον εἰς Παρισίους ἔλαβε παρὰ τοῦ Λουδοβίκου δεκάτου ὀγδόου τὸν σταυρὸν τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου. Διέτριψε δ' ἐπὶ μικρὸν ἐν Γαλλίᾳ ὅπως ἀναθεωρήσῃ μετὰ τοῦ συνταγματάρχου Koch τὸ μέγα αὐτοῦ πόνημα Histoire critique et militaire des guerres de la Révolution, de 1792 à 1801 (1805, τόμ. 5, εἰς 8ον, ἔκδ. 3η, 1819—1824. τόμ. 15 εἰς 8ον καὶ 4 ἄτλ. εἰς φύλλ.), πόνημα δι' οὗ κατέλαβε θέσιν ἐν τοῖς ἐξοχωτέροις τῶν νεωτέρων τακτικῶν. Τῷ 1822, ἐπανελθὼν εἰς Ῥωσσίαν ἐπετράπη παρὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὴν στρατιωτικὴν ἀγωγὴν τοῦ μεγάλου δουκὸς Νικολάου κληρονομήσαντος τὸ στέμμα τῷ 1825, καὶ προσλαβόντος αὐτὸν ὑπασπιστήν. Ἀπεβίωσε τῇ 22ᾳ μαρτίου 1869 ἐν Παρσύ. Ἐκ τῶν λοιπῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων σημειοῦμεν τὸ φέρον τὴν ἐπιγραφὴν Vie politique et militaire de l'empereur Napoléon racontée par lui-même au tribunal de César, d'Alexandre et de Frédéric, ἐν Παρισίοις, 1827, τόμ. 4 εἰς 8ον. Ὁ πολὺς Sainte-Beuve ἔγραψεν ἐν τῇ ἐφημερίδι le Temps σειρὰν σπουδαίων βιογραφικῶν ἄρθρων περὶ τοῦ βαρώνου Ζομίνη.

ΖΟΜΜΕΛΛΗΣ (Νικόλαος), περίφημος μελοποιὸς, γεννηθ. τῷ 1714 ἐν Ἀβέρσᾳ, ἀποθαν. τῷ 1774, ἐσπούδασεν ἐν Νεαπόλει παρὰ τῷ Φραγκίσκῳ Φίῳ, ἀιδασκάλῳ καὶ φίλῳ τοῦ Περγολέζη καὶ μολονότι ηὐδοκίμησεν ἐν τῷ θεάτρῳ ἤκουσε τῶν συμβουλῶν τοῦ Π. Μαρτίνη. Ἐπωνομάσθη παρὰ τῶν Γάλλων ὁ Γλὺκ τῆς Ἰταλίας». Συνέθετο ὑπὲρ τὰ 40 μελοδράματα, ἐν οἷς διακρίνονται, ἡ Διδὼ, ὁ Εὐμένης, ἡ Μερόπη, ὁ Θεμιστοκλῆς, ἡ Ἀρμίδα, ὁ Δημοφῶν. Πρότυπα ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς θεωροῦνται τὰ Πάθη τοῦ Σωτῆρος, τὸ Requiem, τὸ Miserere μετὰ δύο φωνῶν, τὸ Laudate pueri μετ' ἕκτῳ φωνῶν, κτλ.

ΖΟΜΣΒΟΡΓ, φρούριον διαβοήτου πειρατικῆς συμμορίας κατὰ τὸν Γ' αἰῶνα μ. Χ. Νομίζεται ὅτι ἔκειτο ἐν τῇ νήσῳ τοῦ Ὀὐολλίνου· ἴδ. ΠΛΑΝΑΤΟΚΗΣ ἢ ΠΛΑΝΑΤΟΚ.

ΖΟΝΗΣ ἢ Τζώνης (Ἰνίγος), Jones (Inigo), περιώνυμος ἀρχιτέκτων, γενν. ἐν Λονδίνῳ τῷ 1572, ἀποθ. τῷ 1651, ἐπεσκέψατο τὴν Γαλλίαν, τὴν Γερμανίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν, ἐσπούδασεν ἐπὶ πολὺ ἐν Βενετίᾳ τὰ ἀριστουργήματα τοῦ Παλλαδίου, καὶ ἐγένετο γενικὸς ἔφορος τῶν κτιρίων τοῦ στέμματος ἐπὶ Ἰακώβου τοῦ Α' καὶ Καρόλου τοῦ Α'. Ἔκτισε τὰ Προπύλαια τῆς ἀρχαίας ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Παύλου, πρὸ τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ ναοῦ τούτου ὑπὸ τοῦ Wren, τὸ ἀρχαῖον χρηματιστήριον, τὸ ἀνάκτορον Οὐίτχαλλ, ἓν τῶν περικαλλεστάτων καὶ εὐρυτάτων σχεδίων ἄτινα συνέλαβέ ποτε ἀρχιτέκτονος διάνοια, ἀλλ' ὅπερ ἕνεκα τῶν τότε χαλεπῶν καιρῶν μόλις ἐκτίσθη κατὰ τὸ 3ον αὐτοῦ μέρος, ὀνομασθὲν ἡ «Αἴθουσα τῶν συμποσίων»· τὸ μεγαλοπρεπέστατον στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον τοῦ Γρηνουίκου καὶ τὸ μέγαρον τοῦ λόρδου Πεμβρὼκ ἐν Οὐίλτωνι. Πρὸς δὲ τούτοις ἔδωκεν εὐφυεῖς μηχανὰς καὶ διακοσμήσεις εἰς τὰ θέατρα τοῦ Λονδίνου. Ἡ συλλογὴ τῶν σχεδίων του ἐδημοσιεύθη ἐν Λονδίνῳ, 1776, τόμ. 2 εἰς φύλλ. εἶναι δὲ ὡραιοτάτη καὶ πολυτιμοτάτη.

ΖΟΝΗΣ (Παῦλος), περιώνυμος ναυτικὸς, γενν. ἐν Σκωτίᾳ τῷ 1747, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1792, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Ἀγγλαμερικανῶν, ἐπολέμησεν ὑπὲρ αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πολέμου, ἐτόλμησε ν' ἀποβῇ εἰς Ἀγγλίαν τῷ 1777 καὶ νὰ ἐκδιάσῃ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος τοῦ Οὐίτεχάβεν, κατεναυμάχησε τῷ 1779, μεθ' ἑνὸς μόνου πλοίου δύο ἀγγλικὰς φρεγάτας συνοδευούσας ἐμπορικὸν στόλον, καὶ ἔτυχε λαμπρᾶς ὑποδοχῆς παρὰ Λουδοβίκῳ τῷ ΙΣΤ' μετὰ τὴν νίκην ταύτην. Τῷ 1792, ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις ἠρνήθη αὐτῷ τὸν βαθμὸν τοῦ ναυάρχου. Ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν «Ἀπομνημονεύματα», μεταφρασθέντα ἐκ τῆς γαλλικῆς, ἐν Παρισίοις, 1798, εἰς 18ον. Ἕτερα δὲ «Ἀπομνημονεύματα» ἐδημοσιεύθησαν ἐν Ἐδιμβούργῳ, 1830, τόμ. 2, εἰς 8ον, καὶ ὁ τυχοδιωκτικὸς αὐτοῦ βίος ἐνέπνευσε τὸν Φ. Κοῦπερ ἐν τῇ μυθιστορίᾳ τοῦ «Πρωρέως».

ΖΟΝΗΣ (Οὐίλλιαμ), σοφὸς ἀσιανολόγος, γενν. ἐν Λονδίνῳ τῷ 1746, ἀποθ. ἐν Καλκούττᾳ τῷ 1794. Μαθητὴς τῆς σχολῆς τοῦ Ἀρρόβου καὶ τῆς Ὀξωνίας, παιδαγωγὸς τοῦ κόμητος Σπένσερ, δικηγόρος τῷ 1770, δικαστὴς ἐν τῷ ἀνωτάτῳ δικαστηρίῳ τῆς Καλκούττας τῷ 1783, ἵδρυσεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, τῷ 1784, σοφὸν σύλλογον, καὶ ἐγένετο μέλος τῆς Βασιλικῆς ἑταιρίας τοῦ Λονδίνου. Ἦτον εἰδήμων ἕως 20 γλωσσῶν. Μετέφρασεν ἐκ τῆς περσικῆς εἰς τὴν γαλλικὴν τὴν «Ἱστορίαν τοῦ Ναδὶρ Σὰχ», ὑπὸ Μίρζα Μαχαδὺ, 1770· ἐκ τῆς ἀραβικῆς εἰς τὴν ἀγγλικὴν τὰς «Μοαλλακὰ», 1782· ἐκ τῆς σανσκρίτης, τὴν «Σακοντάλαν» τοῦ Καλιδάζε, 1789, καὶ τοὺς Νόμους τοῦ «Μανοῦ», 1794. Ἐπεχείρησε δὲ τὴν συλλογὴν τῶν ἰνδικῶν νόμων, ἥτις ἐδημοσιεύθη μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ

Κολεβρούκ, 1800. «Περσικὴ γραμματικὴ» ἀγγλιστὶ δημοσιευθεῖσα ἐν Λονδίνῳ, 1771, εἰς 8ον, ἐδόθη ὑπ' αὐτοῦ τούτου εἰς φῶς γαλλιστὶ τὸ ἐπιὸν ἔτος. Ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ γραφέντων διακρίνεται πραγματεία περὶ τῆς ἀραβικῆς καὶ περσικῆς ποιήσεως, Poeseos asiaticæ commentariorum lib. VI, 1774, ἣν μετέφρασε τεμάχια τῆς ἀσιατικῆς φιλολογίας εἰς ἑλληνικοὺς ἢ λατινικοὺς στίχους. Δύο τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ μετεφράσθησαν εἰς τὴν γαλλικήν· Dissertation sur la littérature, orientale, 1771, εἰς 8ον· Lettres philosophiques et historiques sur l'état moral et politique de l'Inde, 1803, εἰς 8ον. Τὰ Ἅπαντα τοῦ Οὐίλλιαμ Ζόνη ἐδημοσιεύθησαν ἐν Λονδίνῳ, 1799, τόμ. 6, εἰς 4ον, ἢ 13 τόμ. εἰς 8ον.

ΖΟΡ ἢ ΖΟΡΗΣ (Κλαύδ. Φραγκ.), τυπογράφος καὶ βιβλιοπώλης, γεν. ἐν Ῥουένῃ, ἐστερήθη τῆς ἰδιακτησίας αὐτοῦ διότι ἐτύπωσε «Φιλοσοφικὰς ἐπιστολὰς» τοῦ Βολταίρου. Παρακινηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τοῦ συγγραφέως, κατηγόρησεν αὐτοῦ ὡς καταχρηστικῶς θέσαντος τὸ ὄνομά του ἐπὶ τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ συγγράμματος, ἀλλὰ μετὰ δύο ἔτη ἀνεσκεύασε τὰ γραφέντα καὶ περιελθὼν εἰς χρηματικὴν ἀπορίαν ἔλαβε σύνταξιν παρὰ τοῦ Βολταίρου. Ἐσφαλμένως ἀποδίδονται αὐτῷ ἡ Voltairiana, ἀλλ' ἐδημοσίευσεν Aventures portugaises, 1756, τόμ. 2 εἰς 12ον.

ΖΟΡΓ (Ἐρρίκος Μαρτῖνος «Ῥόκης», ὁ ἐπονομαζόμενος), ζωγράφος, γενν. τῷ 1621 ἐν Ῥοττερδάμῃ, ἀποθ. τῷ 1682, ἔσχε διδασκάλους τὸν Δαβὶδ Τενιέρον καὶ τὸν Γουλιέλμον Βουητεμβέργον. Ἐζωγράφησε ἐξ πανηγύρεις, ἐσωτερικὰ καλυβῶν, οἰκιακὰς σκηνάς, μαγειρεῖα καὶ ἀγύρτας. Ὁ χρωματισμὸς αὐτοῦ εἶναι γλυκὺς καὶ ἡ σύνθεσις εὐφυής. Ἡ Πινακοθήκη τοῦ Μονάχου περιέχει δύο ἰδιοχείρους πίνακας αὐτοῦ.

ΖΟΡΚΟΓΕΡΑΣ, πόλ. τῆς Ἱσπανίας (ἐπαρχία τῆς Ἀλβακήτης), πλησίον τοῦ Ζουκάρ· κάτ. 3,300. Ἀπέχει τῆς Χιγχίλλας 30 χιλιάμ. ΒΑ.

ΖΟΡΝ, ποτ. τῆς Γαλλίας, πηγάζων ἐκ τῶν Βοσγίων, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Μόζερ, ἀπὸ τῆς δεξιᾶς ὄχθης· ῥοῦς 90 χιλιαμ.

ΖΟΡΝΔΟΡΦ, πολίχ. τῶν πρωσσικῶν Κρατῶν (Βρανδεβοῦργον), 10 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Κουστρίνου· κάτ. 1,300. Περίφημος διὰ μίαν αὐτόθι νίκην τοῦ Φρειδερίκου Β', βασιλέως τῆς Πρωσσίας, μετὰ 30,000 ἀνδρῶν κατὰ 50,000 Ῥώσσων, τῇ 25 καὶ 26 αὐγούστου 1758.

ΖΟΡΟΒΑΒΕΛ, ἡγεμὼν ἐκ τοῦ οἴκου Δαβίδ, ἐπαναγαγὼν τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Κύρου, 536 π. Χ, ἀνῳκοδόμησε τὸν ναὸν τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ συνετέλεσεν εἰς ἀποκατάστασιν τῆς πατρίου λατρείας.

ΖΟΡΟΫΑΔΟΝ, ἡφαίστειον τοῦ Μεξικοῦ (Μεσοακὰν), 110 χιλιάμετρ. ΝΔ τῆς Βαλλαδολίδ, 1,000 μέτρ. ὕψος. Κεῖται ἐν μέσῳ χιλιάδος μικρῶν ἡφαιστειωδῶν κώνων καπιὸ, ἐξερευγομένων καὶ παραχθέντων ὅλων ὑπὸ ἐκρήξεως τῷ 1759.

ΖΟΣΙΚΑΣ (Νικόλαος, βαρῶνος ὀξ), οὐγγρος πολιτικὸς καὶ μυθιστοριογράφος, γενν. ἐν Τόρδᾳ τῆς Τρανσυλβανίας, τῇ 28 σεπτεμβρίου 1796 ἐξ εὐγενοῦς καὶ πλουσίας οἰκογενείας, ἐπαιδεύθη κατ' οἶκον ὑπὸ σοφῶν διδασκάλων καὶ ἐφοίτησεν ὕστερον εἰς τὰς ἀρίστας ἐγχωρίους σχολάς. Ἐκκαιδεκαέτης τὴν ἡλικίαν, κατετάχθη εἰς σύνταγμα πεδεμοντίων δραγόνων, καὶ μετὰ τὴν εἰρήνην λοχαγὸς ὢν (1814) διωρίσθη καγκελάριος παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς Σαρδηνίας. Τῷ 1818, καταλιπὼν τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἐνυμφεύθη ἐν Οὐγγαρίᾳ πλουσίαν νύμφην, καὶ ἐχήρευσε μετά τινων ἐτῶν δυστυχῆ συζυγικὸν βίον. Ἐν τῇ περιφήμῳ τρανσυλβανικῇ διαίτῃ τοῦ 1834 περιπλακεὶς εἰς τὸν πολιτικὸν βίον ἀντεπολιτεύθη σφοδρῶς τὴν Αὐστρίαν καὶ κατέπληξε τοὺς πάντας διὰ τῆς θρασύτητος τῶν λόγων αὐτοῦ. Μὴ ἐκλεγεὶς αὖθις εἰς τὰς νέας ἐκλογὰς ἐτράπη ἐπὶ τὴν καλλιέργειαν τῆς φιλολογίας, ἐσπούδασε μετὰ μοναδικῆς ἐπιμελείας τὴν γερμανικὴν, τὴν γαλλικὴν, τὴν ἱσπανικὴν, τὴν ἰταλικὴν, καὶ ἐδημοσίευσεν ἀπὸ τοῦ 1834 μέχρι τοῦ 1848 σειρὰν μυθιστοριῶν τῶν πλείστων ἱστορικῶν καὶ πάμπολλα ἄρθρα διὰ τῶν ἐγχωρίων ἐφημερίδων. Τῷ δὲ 1847 ἐκλεγεὶς αὖθις μέλος τῆς τρανσυλβανικῆς διαίτης εἰργάσθη παντὶ σθένει ὑπὲρ ἑνώσεως τῆς Τρανσυλβανίας μετὰ τῆς Οὐγγαρίας. Ἐν τῇ ἐπαναστάσει τοῦ 1848 ἔλαβεν ἐνεργητικώτατον μέρος καὶ ἐξελέγη μέλος τῆς ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης Ἐπιτροπῆς. Κηρυχθείσης τῆς ἀνεξαρτησίας τῇ 14 ἀπριλίου 1849, ἐκλήθη μέλος τοῦ δικαστηρίου τῆς χάριτος ἐδρεύοντος ἐν Πέστῃ, καὶ ἐνοχοποιηθεὶς μετὰ τὴν ἐν Βιλάγῳ καταστροφὴν ἠναγκάσθη ν' ἀπέλθῃ τῆς οὐγγρικῆς γῆς. Ἐνῷ δὲ διέτριβεν ἐν Βρυξέλλαις καὶ ἐπιζήτει πόρον ζωῆς διὰ τοῦ ἀκαμάτου αὐτοῦ καλάμου, ἀπηγχονίζετο δ' ἀνδρεικέλου ἐν Πέστῃ μετὰ τοῦ Κοσσούθ καὶ τριάκοντα πέντε πολιτικῶν φίλων του.

Τὰ ἔργα αὐτοῦ εἶναι πολυαριθμότατα καὶ λίαν διαδεδομένα ἔν τε Γερμανίᾳ καὶ Οὐγγαρίᾳ. Εἶναι ὁ Οὐάλτερ Σκὸτ τῆς χώρας αὐτοῦ. Ἐν ταῖς ἱστορικαῖς αὐτοῦ μυθιστορίαις ἀρύεται ἐκ τῶν

ἐθνικῶν παραδόσεων, ἀπαντῶσι βαλεῖαι ἠθῶν καὶ αἰσθημάτων μελέται. Ἐξέχει δὲ ὁ Ζοσίμας περὶ τὴν εὕρεσιν, τὸ ὕφος, τοὺς χαρακτῆρας, τὸ παρατηρητικόν, καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τῶν Οὐγγρων, ζωγραφεῖ ζωηρότατα, ἢ μᾶλλον ἐγείρει ἀπὸ τοῦ μνήματος ὁλόκληρον τὸ παρελθὸν τῆς πατρίδος αὐτῶν. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ μετεφράσθησαν γερμανιστὶ ὑπὸ τοῦ Klein καὶ ὑπὸ τῆς δευτέρας γυναικὸς τοῦ συγγραφέως, τῆς βαρώνης Ποδμανίσκη, ἣν ἐνυμφεύθη τῷ 1847. Ἀπέθ. τῷ 1865, φιβρ. 27.

ΖΟΣΣΕΛΕΝ Α' ΔΕ ΚΟΥΡΤΕΝΑΙ, γάλλος εὐπατρίδης, μετασχὼν τῆς Α' σταυροφορίας καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ ἐξαδέλφου αὐτοῦ κόμητος Βωδουΐνου τῆς Ἐδέσσης, τὴν ἡγεμονείαν πόλεών τινων ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Εὐφράτου, τῷ δὲ 1115 τὴν κυριαρχίαν τῆς Τιβεριάδος. Ἀντικατέστησεν αὐτὸν ἐν Ἐδέσσῃ τῷ 1118 καὶ ἀπέθανε τῷ 1131.

Ζοσσελὲν Β', υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ προηγουμένου, τοσοῦτον ἄνανδρος ὅσον ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτον ἀνδρεῖος, ἀπώλεσε τὴν Ἔδεσσαν κυριευθεῖσαν ὑπὸ τοῦ σουλτάνου τῆς Μοσσούλ, ἔπεσεν εἰς χεῖρας τοῦ Νουρεδδίνου, καὶ ἀπήχθη εἰς Χαλέπιον, ἔνθα κατέστρεψε τὸν βίον ὑπὸ λύπης καὶ ἀνίας τῷ 1147.

Ζοσσελὲν Γ', υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ἡχμαλωτεύθη ὑπὸ τῶν Τούρκων τῷ 1165, καὶ ἐξηγοράσθη μετὰ δέκα ἔτη ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ Βωδουΐνου τοῦ Δ' ὅστις διώρισεν αὐτὸν θησαυροφύλακα τοῦ βασιλείου τῆς Ἱερουσαλήμ.

Ζοσσελὲν, πρωτεύουσα δήμ. τῆς Γαλλίας (Μορβιχὰν), 12 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Πλοερμὲλ· κάτ. 2,322. Ἄλλοτε πόλις ὀχυρὰ μετὰ μεγαλοπρεποῦς πύργου, ἔνθα ἐτελεύτησεν ὁ κοντόσταυλος δὲ Κλισσών. Τέσσαρα χιλιάμετρα μακρὰν τῶν τειχῶν αὐτῆς, τῷ 1350, συνεκροτήθη ἡ περίφημος μάχη τῶν Τριάκοντα.

ΖΟΣΣΗΣ, μαργράβος τῆς Μοραυΐας, ἠγόρασε παρὰ τοῦ ἐξαδέλφου αὐτοῦ Βεγκεσλάου τὸ δουκάτον τοῦ Λουξεμβούργου, καὶ μετεπώλησεν αὐτὸ εἰς τὸν διοῦκα τῆς Αὐρηλίας, ἀδελφὸν Καρόλου τοῦ ΣΤ', βασιλέως τῆς Γαλλίας. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ῥοβέρτου, βασιλέως τῶν Ῥωμαίων καὶ διαδόχου τοῦ Βεγκεσλάου, ἐξελέγη αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, 1410, ὑπό τινων ἐκλεκτόρων, ἀλλ' ἀπέθανε μετὰ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν.

ΖΟΤΑΠΑΘΑ ἡ «Ἰοτάπατα» (ἀρχ.), ὀχυρὰ πόλις τῆς Παλαιστίνης ἐν Γαλιλαίᾳ (φυλῇ τοῦ Νεφθαλείμ), πρὸς τὰ Ν. Δυτ. ἐπολιορκήθη καὶ ἡχμαλωτεύθη ὁ ἱστορικὸς Ἰώσηπος ὑπὸ τοῦ Οὐεσπεσιανοῦ.

ΖΟΥ (Φρούριον τοῦ), Fort de Joux, Jovium, Juca, φρούριον τῆς Γαλλίας ἐν Δουΐ ἢ Δούβ (Doubs), κατὰ τὰ σύνορα τῆς Ἑλβετίας, ἐκτισμένον ἐπὶ μεμονωμένου βουνοῦ 200 μέτρ. τὸ ὕψος, ἐν μέσῳ τῶν Ἰουρασίων ὀρέων, πλησίον τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δούβ, καὶ ὑπερκείμενον τῆς πόλεως Πονταρλιέρης καὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ Νεσατὲλ καὶ τοῦ Λαουσάνου, 5 χιλιάμετρα ΝΑ τῆς Πονταρλιέρης. Κατεχόμενον ἐπὶ τοῦ μέσου αἰῶνος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τῆς Ζοῦ, ἐχρησίμευσε πολλάκις ἀντὶ φυλακῆς. Ἐν αὐτῷ ἐφυλακίσθη ὁ Μιραβῶ, καὶ ἀπέθανεν ὁ Τουσσαὶν Λουβερτούρ.

Ζοῦ (Λίμνη τοῦ), ἰχθυοφόρος λίμνη τῆς Ἑλβετίας (Βωδ), κατὰ τὰς ὑπωρείας τοῦ Ἰουρασίου, 10 χιλιαμ. τὸ μῆκ. καὶ 2 τὸ πλάτος. Διαπερᾶται ὑπὸ τοῦ Ὄρβη καὶ ὑπόκειται εἰς αἰφνιδίους πλημμύρας.

Ζοῦ (Κοιλὰς τοῦ), σχηματιζομένη ὑπὸ τοῦ Ἰουρασίου, ἐν μέρει ἐπὶ τῆς Γαλλίας καὶ ἐν μέρει ἐπὶ τῆς Ἑλβετίας, 26 χιλιαμ. τὸ μῆκ. Εἶναι ἱκανῶς σύνδενδρος, καὶ ἄφορος μὲν ἐν Γαλλίᾳ, πλήρης δὲ λειμώνων ἐν Ἑλβετίᾳ. Κάτοικ. 4,000. Κατῳκίσθη ὑπὸ μοναχῶν κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα.

Ζοῦ-λὰ-βὶλ, χωρίον τῆς Γαλλίας, 18 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Ἀβαλλῶνος· κάτ. 1,200. Λιθογραφικαὶ πέτραι.

ΖΟΥΑΒΟΙ, σῶμα ἐλαφροῦ πεζικοῦ τῆς Γαλλίας συστὰν ἐν Ἀλγερίᾳ διὰ διατάγματος τῆς 21ης μαρτίου 1831, τῇ προτάσει τοῦ στρατηγοῦ Κλωζὲλ, εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἀντιβασιλείας τουρκικῶν στρατευμάτων, ἅτινα ἐξεδιώχθησαν μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς χώρας. Κατ' ἀρχὰς ὑπῆρχον 2 τάγματα. Ὠνομάσθησαν δὲ Ζουάβοι, ἀραβιστὶ «Ζουαουὰ», ἐκ τινος ὁμοσπονδίας τῶν μαχιμωτάτων φυλῶν τῆς Καβυλίας, ἐντὸς τῶν ἀπροσίτων αὐχένων τοῦ Δζουρζούρα. Ἕκαστον τάγμα ἐδέξατο εἰς τὰς τάξεις αὐτοῦ πάντας τοὺς ἀφρικανοὺς ἰθαγενεῖς· κατετάχθησαν δ' εἰς αὐτοὺς καὶ Εὐρωπαῖοι, ἰδίως μάλιστα παῖδες τῶν Παρισίων, καὶ οὕτως ἐν ἑκάστῳ λόχῳ ὑπῆρχον 12 γάλλοι στρατιῶται, ἐκτὸς δὲ τούτων Γάλλοι ἦσαν πάντες οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ὑπαξιωματικοί. Ἡ στολὴ αὐτῶν ἦτο χιτωνίσκος (βέστα) μετὰ χειρίδων, ὑπενδύτης ἀραβικοῦ σχήματος, κλειστὸς ἔμπροσθεν, ἐξ ἐριούχου κυανόχρου βαθέως μετὰ κιτρίνων σειρητίων, μαυρητανικὴ ἀναξυρὶς ἐξ ἐρυθροῦ ἐριούχου, μαλλίνη ζώνη οὐρανόχρους,

ἐρυθρὸν φρυγικὸν κάλυμμα (φέσιον) μετὰ κιτρίνου θυσάνου, πρασίνη κίδαρις, δερμάτιναι κνημίδες, λευκὰ περικνήμια καὶ σανδάλια, τουρκικὸς σάκκος καὶ φυσεκοθήκη (παλλάσκα). Οἱ ἀξιωματικοὶ εἶχον στολὴν τὴν τῶν Ὁσσάρων· Ὁ δὲ ὁπλισμὸς αὐτῶν ἦτο καραβίνα, ἐφ' ἧς ἀντὶ λόγχης ἐτίθετο πλατὺ καὶ κοντὸν ξίφος ἔχον σχῆμα μαχαίρας. Τῷ 1833, ὁ ἀριθμὸς τῶν λόχων συνεποσοῦτο εἰς 10, ὧν 8 γαλλικοὶ καὶ 2 ἐγχώριοι· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐπαύσαντο ἀναμιγνύοντες καὶ Γάλλους μετὰ τῶν Ἰθαγενῶν, διότι παρετηρήθη ὅτι ἀμφότεροι προσεκτῶντο τὰ ἐλαττώματα ἀλλήλων οὐχὶ δὲ καὶ τὰ προτερήματα. Τὸ σύνταγμα τῶν Ζουάζων συνεποσώθη εἰς 3 τάγματα, τῷ 1841, εἷς δὲ μόνος λόχος καθ' ἕκαστον τάγμα ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ δεχθῇ Ἰθαγενεῖς, ἀλλ' ὀλίγους τὸν ἀριθμόν. Διὰ διατάγματος τοῦ 1852 συνέστησαν 3 συντάγματα Ζουάβων ἐκ τριῶν ταγμάτων ἕκαστον· ὁ δ' ἑτέρου δὲ διατάγματος τοῦ 1855 συνέστη ἓν σύνταγμα, ἐκ δύο ταγμάτων, διὰ τὴν αὐτοκρατορικὴν φρουράν, διακρινόμενον ἐκ τῆς λευκῆς κιδάρεως· Ἰδ. les Zouaves et les Chasseurs à pied, ἐν Παρισίοις, 1855, εἰς 12ον, ἢ Revue des Deux Mondes τοῦ 1855, μαρτίου 15 καὶ ἀπριλίου 1.

ΖΟΥΑΝ (Κόλπος τοῦ), μικρὸς κόλπος τῆς Γαλλίας, σχηματιζόμενος ὑπὸ τῆς Μεσογείου ἐπὶ τῆς ΝΔ παραλίας τῶν Παραθαλασσίων Ἀλπέων, χωριζόμενος πρὸς Α ὑπὸ χερσονήσου, ἀπὸ τοῦ κολπίσκου τῶν Ἀντιβῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ κόλπου τῆς Ναπούλης πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Κρυαζίττης. Ὁ χιλιαμ. μῆκος καὶ 7 πλάτος. Ἐντὸς τοῦ κόλπου τούτου, ὁ Ναπολέων Α' ἠγεμὼν τῆς νήσου Ἔλβας ἀπέβη εἰς τὴν ξηρὰν τῇ 1ῃ μαρτίου 1815, ὅπως ἀνακτήσηται τὴν αὐτοκρατορίαν τῆς Γαλλίας.

ΖΟΥΑΝ ΔΕ Λ ΙΣΛ ("Αγιος), πρωτ. ὁ ἡμιν τῆς Γαλλίας (Côtes du Nord), 25 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Δινὰν, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ῥάνση. Κάτ. ὑπὲρ τοὺς 300.

ΖΟΥΑΝ (ΖΑΝ), μία τῶν Μαριάννων νήσων. Ἰδ. ΓΟΥΑΜ.

ΖΟΥΑΝ (Σὰν), ποτ. τῆς κεντρικῆς Ἀμερικῆς (Νικαραγούας), πηγάζων ἐκ τῆς λίμνης Νικαραγούας, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸ καραϊβικὸν πέλαγος. Ῥοῦς 188 χιλιαμ. καθ' ὁλοκληρίαν πλώϊμος.

Ζουὰν (Σὰν) ἢ Σουπεράσας, ποτ. τῆς Βολιβίας, πηγάζων ἐκ τῶν Ἄνδεων, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Πιλκομάϋον. Ῥοῦς 640 χιλ.

Ζουὰν (Σὰν), ἐπαρχία τοῦ Ῥίου δὲ λὰ Πλάτα, μεταξὺ τῶν τῆς Ῥιόζας πρὸς Β, τοῦ Σὰν Λούη καὶ τῆς Κορδόβας πρὸς Α, τῆς Μενδόζας πρὸς Ν καὶ τοῦ Χιλῆ πρὸς Δ. Ἕδρα «Σὰν-Ζουὰν-δὲ-λὰ-Φροντέρα». Κάτ. 62,000.

ΖΟΥΑΝ Ο ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΣ (Δὸν), νόθος υἱὸς Καρόλου τοῦ Πέμπτου. Ἐγεννήθη ἐν Ῥατισβόνῃ τῷ 1545, καὶ ἀνατραφεὶς κρυφίως ὑπὸ τοῦ Δ. Λούη δὲ Κουϊξάδα μόλις ἐγνώρισε τὴν γέννησίν του περὶ τὸ ἐκκαιδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ. Προορισθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ πατρὸς εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, ἠσθάνετο κλίσιν εἰς τὰ πολεμικὰ καὶ δείξας ἀφοσίωσιν Φιλίππῳ τῷ Β' ἐν τῇ πρὸς τὸν Δὸν Κάρολον διαφορᾷ αὐτοῦ, διωρίσθη ἀρχηγὸς τῶν ἀποστάντων Μαύρων, οὓς ὑπέταξε τῷ 1569—70· εἶτα λαβὼν τὴν διοίκησιν τοῦ στόλου ὃν ἡ Ἱσπανία, ἡ Ἐνετία καὶ ἡ Ἁγία Ἕδρα ἔπεμπον κατὰ τῶν Τούρκων, ἤρατο τὴν μεγάλην τῆς Ναυπάκτου νίκην, 1571· καὶ σταλεὶς ἐναντίον τοῦ Τύννητος ἐκυρίευσε τῆς πόλεως καὶ τοῦ Βιζέρτου, 1573. Νέας δὲ ὀδοὺς δυσῶν καὶ ἀποδυσπετῶν πρὸς τὴν ἰδίαν θέσιν ἥτις ἠνάγκαζεν αὐτὸν ἵνα ἄλλοις ὑπακούῃ, ἐζήτησε τοῦ ἀδελφοῦ ὅπως ἀναγορεύσῃ αὐτὸν βασιλέα τοῦ Τύννητος, ἀλλ' ἀπέτυχε καὶ ἀπώλεσε μετὰ μικρὸν τὴν πόλιν, 1574. Ἀποσταλεὶς διοικητὴς μετὰ τὸν Ῥεκουεσένσην εἰς τὰς ἐν ἐπαναστάσει διατελούσας Κάτω Χώρας, 1577, διενοήθη ταυτοχρόνως πῶς νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν Μαρίαν Στυάρτην εἰσβάλλων εἰς Ἀγγλίαν, συνεννοήθη περὶ τούτου μετὰ τοῦ πάπα καὶ τῶν Γυίζων, ἀλλὰ πρὶν ἡ τύχῃ διὰ τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην τῆς ἀδείας τοῦ δυσπίστου Φιλίππου τοῦ Β', πρὶν ἡ δυνηθῇ νὰ ἐγκατασταθῇ ποὺ τὴν Ἱσπανικὴν κυριαρχίαν ἀνηρπάγη ὑπὸ κακοήθους πυρετοῦ, κατ' ὀκτώβριον τοῦ 1578, ἀφοῦ ἦρατο κατὰ τῶν Ντηλανδῶν τὴν ἀνωφελῆ νίκην τοῦ Γεμβλούρ, κατ' ἰανουάριον τοῦ 1578.

ΖΟΥΑΝ Ο ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΣ (Δὸν), Ἱσπανὸς στρατηγός, νόθος υἱὸς Φιλίππου τοῦ Δ', γενν. τῷ 1649, ἀποθ. τῷ 1670. Δύο νίκαι καὶ δύο ἥττατ ἀποτελοῦσι τὸ πολεμικὸν αὐτοῦ στάδιον, ἡ ἅλωσις τῆς Νεαπόλεως ἐπαναστάσης, ἣν ὁμως ἤγαγεν εἰς πέρας μᾶλλον διὰ τῆς προδοσίας τοῦ Γενάρου Ἀνίζη ἢ διὰ τῶν θαλασσίων στρατιωτῶν αὐτοῦ, 1648· τῆς Βαρκελόνης, ὃ' ἧς καθυπετάγη, τῷ 1652, ἡ Καταλονία, ἐπαναστᾶσα ἀπὸ τοῦ 1640 τῇ βοηθείᾳ τῆς Γαλλίας, εἰς ἣν ἐδόθη τῷ 1641· ἡ λεγομένη ἥττα τῶν Dunes, ἔνθα κατετροπώθη ὑπὸ τοῦ Turenne, ἀποπειρώμενος νὰ λύσῃ τὴν πολιορκίαν τῆς Δυγκέρκης, 1658· ἡ ἥττα τῆς Ἀμειξιὰλ πλησίον τῆς Ἐστρεμό-

ζης, ἔνθα ἐτάφη ὑπὸ τῶν πορτογάλων, τῷ 1663. Ἀπομακρυνθείς τῆς κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς ἀναγορεύσεως τοῦ Καρόλου Β', 1665, ἐνήργησεν ἀλληλοδιαδόχως, τῇ συμπράξει τῆς Ἀραγῶνος καὶ τῆς Καταλονίας, ὅπως ἐξορισθῇ ὁ Πατὴρ Νιθάρδος, 1669, γερμανὸς ἰησουίτης ὃν ἡ βασιλομήτωρ, ἀντιβασίλισσα τοῦ βασιλείου, εἶχε διορίσει ἀρχηγὸν τοῦ συμβουλίου, καὶ ὅμως ἀπομακρυνθῇ τῆς αὐλῆς αὐτὴ αὕτη ἡ ἡγεμονίς, 77. Τότε δὲ ἐγένετο πρωθυπουργός, καὶ διετήρησε τὴν θέσιν ταύτην μέχρι θανάτου.

ΖΟΥΑΝ ΔΕ ΚΑΣΤΡΟΣ Ἴδ. ΚΑΣΤΡΟΣ.

ΖΟΥΑΝ ΦΕΡΝΑΝΔΕΖ, θαλασσοπόρος Ἴδ. ΦΕΡΝΑΝΔΕΖ.

ΖΟΥΑΝ ΦΕΡΝΑΝΔΕΖ (νῆσοι τοῦ), ὄνομα δύο νήσων τοῦ Μεγάλου Νοτίου Ὠκεανοῦ (Mas-à-Tiera πρὸς Α, Mas-à-Fuera πρὸς Δ), 660 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Χιλῆς, ἀφ' ἧς ἐξαρτῶνται, ἐπὶ τῆς 33ο 39' 10'' Ν πλ. καὶ 81ο 16' 30'' Δ μήκ. Γῆ ὀρεινή, πετρώδης, ὀλίγον εὔφορος, ἔνθα φύονται μόνη ἡ ἐλαία καὶ ἡ ἄμπελος, καὶ λίαν πολυάνθρωπος. Ἄφθονος ἁλιεία. Ὁ ἀγγλικὸς λιμὴν κεῖται ἐπὶ τῆς ΝΑ παραλίας, ὁ δὲ λιμὴν τοῦ Σὰν Ζουὰν Φερνανδὲζ ἐπὶ τῆς Δ. Αἱ νῆσοι αὗται ἀνακαλυφθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ἰσπανοῦ Ζουὰν Φερνανδὲζ, κατέστησαν περίφημοι διὰ τῆς αὐτόθι διαμονῆς τοῦ σκώτου ναύτου Ἀλεξάνδρου Σελκίρκ, οὗ τὰ συμβάντα ἐχορήγησαν τὸ θέμα τοῦ «Ρόβινσῶνος». Οἱ Ἰσπανοὶ ἐγκατέστησαν αὐτόθι τῷ 1750.

ΖΟΥΑΝ ΔΕ ΛΑ ΦΡΟΝΤΕΡΑ (ΣΑΝ) ἢ ΣΑΚΑΠΟ-ΓΑΣ πόλ. τοῦ Περοῦ, ἕδρα τοῦ νομοῦ τοῦ Ἀμαζόνα. Ἐθεμελιώθη τῷ 1536.

ΖΟΥΑΝ ΔΕ ΛΑ ΦΡΟΝΤΕΡΑ (ΣΑΝ), πόλ. τῆς Ὁμοσπονδίας τοῦ Λὰ Πλάτα, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας τοῦ Σὰν Ζουὰν, ἐπὶ τοῦ Λιμάρη, 1,000 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Βουένος Ἄϋρες, πλησίον τῶν συνόρων τῆς Χιλῆς. Κάτ. 20,000. Ἐπισκοπή· μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. Ἐμπόριον οἴνων καὶ βακῆς.

ΖΟΥΑΝ-ΔΕ-ΛΟΣ ΛΑΑΝΟΣ (ΣΑΝ), πόλ. τῆς Νέας Γρενάδας ἐν τῇ Πολιτείᾳ τοῦ Κουνδιναμάρκα, ἐπὶ τοῦ Γουαζόρου (παραποτάμου τοῦ Γουαδιάρα), 110 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Σαντα-Φὲ-δὲ-Βογότα. Ἀνεξερεύνητα μεταλλεῖα χρυσοῦ ἐν τοῖς πέριξ. Ἡ ἐπαρχία τοῦ Σὰν-Ζουὰν-δὲ Λὸς-Λλάνος ἔχει μῆκος μὲν 650, πλάτος δὲ 350 χιλιαμ., περιλαμβάνει δὲ τὰ Λ τοῦ Κουνδιναμάρκα, μεταξὺ τοῦ Ῥίου Μίτα καὶ τοῦ Γουαδιάρα.

ΖΟΥΑΝ ΔΕ ΜΕΝΔΣ. Ἴδ. ΜΕΝΔΣ.

ΖΟΥΑΝ-ΔΕ-ΝΙΚΑΡΑΓΟΥΑΣ (ΣΑΝ). Ἴδ. ΝΙΚΑΡΑΓΟΥΑΣ.

ΖΟΥΑΝ-ΔΕΛ-ΠΑΣΤΟ (ΣΑΝ-). Ἴδ. ΠΑΣΤΟ.

ΖΟΥΑΝ-ΔΕ-ΠΟΡΤΟ-ΡΙΚΟ (Σὰν-), πρωτεύουσα πόλις τῆς νήσου Πόρτου-Ῥίκου (Ἱσπανικαὶ Ἀντίλλαι), ἐπὶ τῆς Β παραλίας, ἐν χερσονήσῳ ἑνουμένῃ μετὰ τῆς στερεᾶς διὰ μακροῦ ἰσθμοῦ· κεῖται ἐπὶ τῆς 18ο 29' 10' Β πλ. καὶ 69ο 33' 30'' Δ μήκ. Κάτ. 20,000. Λιμὴν εὐρὺς καὶ ἀσφαλής, κάλλιστα ὠχυρωμένος. Ἀποθήκη ἐμπορευμάτων πρὸς ἐξαγωγήν. Ἐπισκοπὴ ὑπαγομένη εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Σαντιάγου καὶ τῆς Κούβας. Ἕδρα τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ· βασιλικὸν δικαστήριον, στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον, σωφρονιστήριον. Ζωηρὸν ἐμπόριον. Θεμελιωθεῖσα τῷ 1511, ἐλεηλατήθη ὑπὸ τοῦ Φρ. Δράκη τῷ 1594, καὶ τοῦ κόμητος δὲ Κουμβερλάνδη τῷ 1597.

ΖΟΥΑΝ-ΔΕ-ΛΟΣ-ΡΕΜΕΔΙΟΣ (ΣΑΝ), πόλ. τῆς νήσου Κούβας, ἐν τῷ νομῷ τοῦ Κέντρου, ἐπὶ τῆς διώρυγος τοῦ Βαχάμα, 230 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Πουέρτο-Πρίντσιπε καὶ 65 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Βίλλα Κλάρα. Κάτ. 8,000.

ΖΟΥΑΝ-ΔΕ-ΣΑΚΑΤΕΠΕΚΕΣ (ΣΑΝ-). Ἴδ. ΣΑΚΑΤΕΠΕΚΕΣ.

ΖΟΥΑΝ Υ ΣΑΝΤΑΚΙΔΙΑ (Ζόργης), Ἱσπανὸς μαθηματικός, γένν. ἐν Ὀριχουέλᾳ τῷ 1712 ἀποθ. ἐν Κάδηκι τῷ 1774, ἐποίησε πολλὰς ἐπιστημονικὰς ἐκδρομὰς εἰς Ἀμερικήν, ἐγένετο διοικητὴς στολίσκου, καὶ συνετέλεσεν εἰς ἀναγέννησιν τοῦ Ἱσπανικοῦ ναυτικοῦ. Κατέλιπεν Observations faites au Pérou sur l'astronomie et la physique μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Μωδιλλιών, 1752, τόμ. 2 εἰς 4ον. Traité de mécanique appliquée à la construction des vaisseaux, 1761, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Λεβὲκ ἐν Νάντῃ, 1783, τόμ. 2 εἰς 4ον.

ΖΟΥΑΝ Δ' ΥΛΛΟΑ (ΣΑΝ) Ἴδ. ΒΕΡΑΚΡΟΥΖΗ.

ΖΟΥΑΡΕΖ (Βενίτος) Bénito Zouarez ἀμερικανὸς πολιτικός, πρόεδρος τῆς μεξικανικῆς δημοκρατίας, ἐγενν. τῷ 1809, ἐν τῇ πολιτείᾳ Ὀαξάκα καὶ ἔλκει τὸ γένος ἐξ ἰνδικῆς φυλῆς. Πένης καὶ ἀπροστάτευτος ἐπαίδευσεν ἐν τῇ νεότητι κατὰ μυρίων δυσχερειῶν ἀλλὰ διὰ τῆς ἐπιμονῆς ὑπερνικήσας αὐτάς, ἔτυχε τοῦ διδακτορικοῦ πτυχίου εἶτα ἐγένετο δικηγόρος καὶ διαπρεπὴς ὡς τοιοῦτος ἐπιδιώξατο τὴν εὔνοιαν καὶ ὑπόληψιν τοῦ δημοσίου. Τῷ 1856, ἐξελέγη ἀντιπρόσωπος τῆς

ἐπαρχίας αὐτοῦ ἐν τῷ Συνεδρίῳ, τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει διωρίσθη πρόεδρος τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου. Ἐπὶ δὲ τῆς πτώσεως τοῦ Κομοφόρτου καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Ζουλοάγα, ὁ Ζουαρὲζ, ἡγούμενος τῆς λεγομένης συνταγματικῆς μερίδος, διεμαρτυρήθη ἐν ὀνόματι τοῦ συντάγματος τοῦ 1857, ἀπεποιήθη ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν νέαν ἐξουσίαν, καὶ κατώρθωσεν ἵνα ἐγκαταστῇ ἐν Βερακρούζῃ ἔνθα ἐσχημάτισε κυβέρνησιν. Ἀρξαμένου δὲ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου ἡ τύχη τῶν ὅπλων ἐδείχθη κατ' ἀρχὰς δυσμενὴς τοῖς περὶ τὸν Ζουαρὲζ, οὓς ἐν πολλαῖς συμπλοκαῖς ἐνίκησεν ὁ ἄγων τὸν βόρειον στρατὸν στρατηγὸς Μιραμὸν, ἀλλ' αἱ μάχαι οὐδὲν ἐπήνεγκον ἀποτέλεσμα ἕνεκα τῆς πολιτικῆς ἀνικανότητος τοῦ προέδρου Ζουλοάγα, ἄλλως δὲ ἀντεσταθμίζοντο ὑπὸ τῶν ἡττῶν ἃς ὑπέστη ὁ ἀνατολικὸς στρατός. Μετὰ τὴν στρατιωτικὴν σάσιν, ἥτις ἔρριψε μὲν τὸν Ζουλοάγαν (23 δεκεμβρίου 1858), ἔθετο δ' ἀντ' αὐτοῦ τὸν Μιραμὸν, ὁ Ζουαρὲζ ἀπέβλεψεν ἀγερώχως πᾶσαν περὶ συμβιβασμοῦ πρότασιν. Ὁ Μιραμὸν ἠθέλησε νὰ ἐπιτεθῇ κατ' αὐτοῦ ἐν Βερακρούζῃ, ἀλλ' ἡ συνταγματικὴ μερὶς ἐπήνεγκεν ἀντιπερισπασμοὺς τῷ νέῳ στρατηγῷ πειραθεῖσα ὅπως ἀποστατήσῃ τὸ Μεξικόν. Καὶ κατώρθωσε μὲν ἵνα καταστείλῃ τὴν ἀποστασίαν, ἀλλὰ ταὐτοχρόνως (κατ' ἀπρίλιον τοῦ 1859), ἡ κυβέρνησις τοῦ Ζουαρὲζ νέαν προσεκτᾶτο ἰσχὺν καθὸ ἀναγνωρισθεῖσα ὑπὸ τῆς ἐν Οὐάσιγκτώνι κυβερνήσεως, καίπερ ἀναγνωρισάσης πρὸ ὀλίγων μηνῶν, τὸν στρατηγὸν Μιραμὸν, ὅστις εἰς μάτην διεμαρτυρήθη κατὰ τῆς παλιμβουλίας ταύτης. Ὁ Ζουαρὲζ ἐψήφισε τὴν σύστασιν τοῦ πολιτικοῦ γάμου, ὑπεσχέθη πολυαρίθμους μεταρρυθμίσεις, ἐπέσπευσε τὴν κατασκευὴν σιδηροδρόμου ἀπὸ Βερακρούζης εἰς Μεξικὸν, καὶ ἐδήμευσε τὴν περιουσίαν τοῦ κλήρου. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο, ὁ πόλεμος ἐξηκολούθει ἄνευ θετικοῦ ἀποτελέσματος μεταξὺ τῶν ὁπαδῶν τῶν δύο κυβερνήσεων, πλεῖσται δ' ὅσαι μάχαι συνεκροτήθησαν ἐν αἷς ἡ πλάστιγξ τῆς νίκης ἔκλινεν ὁτὲ μὲν πρὸς τὸν ἕνα ὁτὲ δὲ πρὸς τὸν ἄλλον, καὶ ὁ μὲν Ζουαρὲζ ἠδύνατο νὰ συντηρῆται ἐν Βερακρούζῃ ἐκ τῶν τελωνειακῶν προσόδων, ἡ δὲ κυβέρνησις τοῦ Μεξικοῦ περιῆλθεν εἰς ἀπορίαν χρημάτων. Κατὰ μάρτιον τοῦ 1861, ὁ στρατηγὸς Μιραμὸν ἐπολιόρκησε τὴν Βερακρούζην, ὁ δὲ Ζουαρὲζ ἀντέστη οὐ μόνον εἰς τὰς ἐπιθέσεις, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰς τὰς περὶ συμβιβασμοῦ προτάσεις ἃς ὑπέβαλεν ὁ ἄγγλος ἐπιτετραμμένος. Ἐφοδιασθεὶς δὲ κ τροφῶν διὰ θαλάσσης κατέλιπε τοὺς πολεμίους δαπανωμένους εἰς μάταιον ἀγῶνα ὑπὸ τὰ τείχη τῆς πόλεως, καὶ ὅτε ἠναγκάσθησαν νὰ λύσωσι τὴν πολιορκίαν, ἐπωφεληθεὶς τὴν ἀσθένειαν καὶ ὀλιγότητα αὐτῶν ἐπετέθη γενναίως καὶ ἐντὸς ἑνὸς ἔτους περιώρισε τὸν Μιραμὸν ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Μεξικοῦ. Τῇ δὲ 22 δεκεμβρίου, ὁ τοποτηρητὴς αὐτοῦ Ὀρτέγας διεσκόρπιζε τὸν τελευταῖον στρατὸν τοῦ Μιραμὸν ἐν τῇ μάχῃ τοῦ San Miguelito, καὶ ἐξησφάλιζε τέλος τὸν θρίαμβον τῆς συνταγματικῆς ἢ ἑνωτικῆς μερίδος.

Ἐνῷ δὲ ὁ στρατηγὸς Μιραμὸν ἔφευγε πρὸς τὴν Εὐρώπην, ὁ Ζουαρὲζ εἰσήλαυνεν εἰς Μεξικὸν (11 ἰανουαρίου 1861), ἐσχημάτιζε κυβέρνησιν, ἀπέλυε πάντας τοὺς ἀρχαίους ὑπαλλήλους, ἐκύρου ἐκ νέου τοὺς ἀφορῶντας τὸν κλῆρον νόμους, καὶ ἀπέπεμπεν ἐν τάχει τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ξένων δυνάμεων, αἵτινες ἐδήλωσαν συμπάθειαν τῷ Μιραμὸν. Ἀναγνωρισθεὶς ὑπὸ μὲν τῆς Ἀγγλίας κατὰ φεβρουάριον, ὑπὸ δὲ τῆς Γαλλίας ὀλίγας ἑβδομάδας ὕστερον ἠθέλησε νὰ ἐδραιώσῃ τὴν ἐξουσίαν του ἐκλεγόμενος ἐκ νέου πρόεδρος (11 ἰουνίου 1861), ἀλλ' οὔτε τὰς ἐσωτερικὰς ἀταξίας ἠδυνήθη νὰ περιστείλῃ οὔτε νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς ξένας δυνάμεις, αἵτινες ἠτοῦντο τὴν προστασίαν τῶν ὑπηκόων αὐτῶν. Ἀναγκασθεὶς πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ νὰ καταφύγῃ εἰς δάνεια, δημεύσεις καὶ παντοειδεῖς καταχρήσεις, ὁ Ζουαρὲζ, ὅστις ἀπώλεσε καὶ τῆς Ἱσπανίας τὴν ὑποστήριξιν, παρέβη τῇ 17 ἰουλίου τὰς πρὸς τὴν Ἀγγλίαν καὶ Γαλλίαν ὑποχρεώσεις του, ἀναβαλὼν ἐπὶ δύο ἔτη τὴν ἀπότισιν τῶν συμφωνηθεισῶν πρότερον ἀποζημιώσεων μετὰ τῶν δυνάμεων τούτων. Τούτου δ' ἕνεκα αἱ τρεῖς εὐρωπαϊκαὶ δυνάμεις ἠτήσαντο ἱκανοποίησιν καὶ ἀπεφασίσθη ἡ ἀγγλογαλλοϊσπανικὴ ἐκστρατεία κατὰ τοῦ Μεξικοῦ. Τὸ μεξικανικὸν Συνέδριον ἔδωκε πληρεξουσιότητα τῷ Ζουαρὲζ ὅπως ἀντιστῇ κατὰ τῆς ἐπεμβάσεως τῶν συμμάχων, οὗτος δ' ἐκάλεσεν ἀμέσως τὸ ἔθνος εἰς τὰ ὅπλα (26 σεπτεμβρίου 1861). Ταὐτοχρόνως προέγραψε ξένους τινὰς, ἐδήμευσε τὴν περιουσίαν αὐτῶν καὶ παρεσκευάσθη εἰς σοβαροτάτην ἀντίστασιν. Δυσαρεστηθεὶς δὲ διότι ἐναυάγησαν αἱ περὶ εἰρήνης προσπάθειαι (19 φεβρουαρίου 1862), διέταξε νὰ τουφεκισθῇ ὁ στρατηγὸς Ῥόβλης (23 μαρτίου), καὶ ἀπήτησεν ἵνα παραδώσωσιν αὐτῷ οἱ Γάλλοι τὸν ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτῶν τεθέντα στρατηγὸν Ἀλμόντην. Ἀπορριφθείσης δὲ τῆς αἰτήσεως ταύτης, διεκόπησαν αἱ ἐν Ὀριζάβᾳ ἀρξάμεναι συνδιασκέψεις (6 ἀπριλίου), καὶ ὁ πόλεμος ἤρξατο ἀμέσως κατὰ μόνης τῆς Γαλλίας, διότι ἡ Ἱσπανία

καὶ ἡ Ἀγγλία ἐκήρυξαν ὅτι προσωρινῶς ἰκανοποιήθησαν διὰ τῶν γενομένων αὐταῖς παραχωρήσεων. Εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν (12 ἀπριλίου), ὁ Ζουαρὲζ διέταξε τὴν σύστασιν ἀτάκτων στρατευμάτων (guerilla) καὶ τὴν χρῆσιν παντοειδοῦς μέσου πρὸς πορισμὸν χρημάτων· πρὸς δὲ τούτοις ἐκήρυξε προδότην πάντα Μεξικανὸν ὅστις ἤθελε μένει ἐν ταῖς ὑπὸ τῶν Γάλλων κατεχομέναις χώραις, ὅστις ἤθελε βοηθήσει τῷ ἀλλοφύλλῳ, καὶ ὅσις δὲν ἤθελε λάβει τὰ ὅπλα ἔχων ἡλικίαν ἀπὸ 21 μέχρις 60 ἐτῶν. Πρὸς πορισμὸν χρημάτων ὑπέγραψε μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, Corwyn, τῇ 28ῃ ἀπριλίου, συνθήκην δι' ἧς ἐδανείζετο παρὰ τῆς κυβερνήσεως ταύτης 25,000,000 δολλαρίων ἀνθ' ὧν ἔδιδεν ὑποθήκην τὰς καλλίστας τοῦ Μεξικοῦ ἐπαρχίας. Δύο δὲ ἡμέρας μετὰ ταῦτα ἐτέθει τὸ Μεξικὸν εἰς κατάστασιν πολιορκίας.

Ὁ γαλλικὸς στρατὸς ἀποτυχὼν πρὸ τῶν φοβερῶν ὀχυρωμάτων τῆς Πουέβλας ὑπεχώρησεν ὅπως ἀναμείνῃ ἐπικουρίας ἐν μέσῳ μεγίστων στερήσεων. Εἴτε διότι ἡ πρώτη αὕτη ἐπιτυχία ἐξῆψε τὰς ἐλπίδας τοῦ Ζουαρὲζ, εἴτε διότι ὤμοσε ν' ἀντιστῇ μέχρις ἐσχάτων, οὐκ ἐπαύετο παρασκευαζόμενος ὅπως δεχθῇ τὴν ἐπίθεσιν τῶν νέων δυνάμεων ἀγομένων ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Φορὶῦ καὶ δεικνύμενος ἕτοιμος πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς πάλης διὰ παντὸς δυνατοῦ μέσου. Τῇ 30 αὐγούστου, ἐξέδωκε διάταγμα δι' οὗ ἠπείλει κάθειρξιν ἢ ἐξορίαν τῶν κληρικῶν οἵτινες ἤθελον διεγείρει τὸ μίσος τοῦ λαοῦ κατὰ τῆς κυβερνήσεως· πρὸς δὲ τούτοις ἐξεῦρε πόρους ἀκυρώσας πάσας τὰς ἀποφάσεις τοῦ κλήρου ἀπὸ τοῦ δεκεμβρίου τοῦ 1857, ὅθεν οἱ τὰ κτήματα αὐτοῦ κατέχοντες ἠναγκάσθησαν ἐκ δευτέρου νὰ πληρώσωσιν. Μεθ' ὅλα ταῦτα, ὁ Ζουαρὲζ ἀπετύγχανε καὶ ὑπεχώρει καθ' ὅλον τὸ 1863· κατόπιν δὲ τὸ Μεξικὸν, ἀπεχώρησεν εἰς Κουερναβάκαν, εἶτα εἰς Σὰν Λουὶ τοῦ Ποτόζη, ἔνθα ἠγωνίσατο ἐπὶ μικρὸν ὅπως ἀναδιοργανίσῃ τὴν κυβέρνησίν του, προσλαμβάνων πρωθυπουργὸν τὸν στρατηγὸν Δοβλάδον. Ὕστερον δὲ ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ ἐκ τοῦ Σὰν Λουὶ τοῦ Ποτόζη εἰς Ζακατέκαν, ἀντιτάσσων κατὰ τῆς γαλλικῆς ἐπιδρομῆς τὴν σκιὰν λεγομένης ἐθνικῆς κυβερνήσεως καὶ καταφεύγων εἰς τὰ ἀπόκεντρα μέρη τῆς ἀπεράντου χώρας τοῦ Μεξικοῦ. Συστάσης δὲ τῆς νέας μεξικανικῆς αὐτοκρατορίας ὑπὸ τῶν νικηφόρων ὁπλων τῆς Γαλλίας, ὁ Ζουαρὲζ εἶδεν ἀλληλοδιαδόχους ἐγκαταλείποντας αὐτὸν τοὺς στρατηγούς του καὶ τέλος διασκορπιζόμενον τὸν στρατὸν αὐτοῦ μετὰ τὰς παρὰ τὸν ποταμὸν Νάζαν ἥττας κατὰ σεπτέμβριον. Ἀπὸ τούτου ὁ Ζουαρὲζ ἐπολέμει κατὰ τῶν Γάλλων ἀκροβολιστικῶς, καὶ ἀφοῦ ἔπεμψε τὴν οἰκογένειάν του εἰς Νέαν Ὀρληλίαν (30 αὐγούστου) κατεκερμάτιζε δι' αἰφνιδίων ἐπιθέσεων τὰς γαλλικὰς δυνάμεις. Ὑποστηριζόμενος δὲ ὑπὸ τῆς ἠθικῆς συνδρομῆς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ ἀναμένων ὑλικὴν παρ' αὐτῶν βοήθειαν, ἀντέστη μέχρι τέλους καὶ ἀποσυρθέντος τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ ἠδυνήθη νὰ κατενέγκῃ τὸ ὕστατον τραῦμα κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῆς αὐτοκρατορίας ἣν ἐθεμελίωσεν ὁ Ναπολέων Γ'.

Μόλις ἐτομασθέντος εἰς ἀπόπλουν τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ, ὁ Ζουαρὲζ ἔλαβεν ἐπιθετικὴν θέσιν. Ἐν τέλει τοῦ 1866, ληξάσης τῆς νομίμου προθεσμίας τῆς συνταγματικῆς ἐξουσίας τοῦ Ζουαρὲζ, κηρύσσεται αὐθαιρέτως συνταγματικὸς πρόεδρος τοῦ Μεξικοῦ ὁ Γονζαλὶζ Ὀρτέγας, ἀλλ' αἰχμαλωτεύεται ἐπὶ τῶν συνόρων τοῦ Τεξὰς κατὰ διαταγὴν τῆς κυβερνήσεως τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἥτις ἀναγνωρίζει πρόεδρον τὸν Ζουαρὲζ καὶ πέμπει παρ' αὐτῷ ἐπισήμους ἀντιπροσώπους, τὸν Κάμπελ καὶ τὸν στρατηγὸν Σέρμαν. Ὁ δὲ Ὀρτέγας κατορθώσας νὰ εἰσβάλῃ εἰς τὸ Μεξικὸν, πίπτει εἰς χεῖρας τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ζουαρὲζ ὧν ἡ παρὰ τοῖς δημοκράταις ἐπιρροὴ καθίσταται ἀδιαφιλονείκητος (κατ' Ἰανουάριον τοῦ 1867). Τοῦ δὲ αὐτοκράτορος Μαξιμιλιανοῦ καταλιπόντος τὸ Μεξικὸν, σχεδὸν ταὐτοχρόνως μετὰ τῶν γαλλικῶν στρατευμάτων (5—13 φεβρουαρίου), ὅπως κλεισθῇ ἐντὸς τοῦ Κουερετάρου, οἱ ζουαρισταὶ ἀγόμενοι ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Μαρκὲζ, ἐπολιόρκησαν ἀμέσως τὴν πρωτεύουσαν. Μικρὸν μετὰ ταῦτα, ὁ Ἐσκοβέδος ἐπολιόρκει τὸ Κουρρετάρον, ὅπερ ἐκυρίευσε μετὰ ζωηροτάτην πάλην (15 μαΐου). Ἐν μέσῳ τοῦ γενικοῦ ἐρεθισμοῦ τῆς θριαμβευούσης αὐτοῦ μερίδος, ὁ Ζουαρὲζ ἐνάγει τὸν πρώην αὐτοκράτορα Μαξιμιλιανὸν ἐνώπιον στρατοδικείου ὅπερ καταδικάζει αὐτὸν εἰς τὸν διὰ τουφεκισμοῦ θάνατον μετὰ τῶν στρατηγῶν Μιραμὸν καὶ Μεζία (19 ἰουνίου). Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως, τὸ Μεξικὸν καὶ ἡ Βερακρούζη παραδίδονται ἄνευ ὅρων εἰς τὰ στρατεύματα τοῦ προέδρου. Ὁ Ζουαρὲζ ἀπὸ τούτου ἐφέρετο πρὸς τὰς εὐρωπαϊκὰς δυνάμεις ὡς ἴσος πρὸς ἴσον· ἠρνήθη ν' ἀποδώσῃ τῇ Αὐστρίᾳ τὰ λείψανα τοῦ Μαξιμιλιανοῦ, εἰ μὴ ἐζητοῦντο ἐπισήμως, καὶ συγκατέθη ἵνα συνάψῃ ἐμπορικὰς σχέσεις μετὰ τῶν ἀλλοεθνῶν κυβερνήσεων ἐπὶ τῷ ὅρῳ ν' ἀναγνω

ρίσωσιν αὐταὶ τὴν κυβέρνησίν του. Ταὐτοχρόνως συνεκάλει, διὰ τῶν ἐγκατεσταμένων δημοκρατικῶν νόμων, τὸ ἐθνικὸν Συνέδριον εἰς ὃ ὑπέβαλλε φιλελευθέρους μεταρρυθμίσεις (14 αὐγούστου). Κατ' ὀκτώβριον ἐξελέγη ταχτικὸς πρόεδρος τῆς μεξικανικῆς δημοκρατίας καὶ ἐδίδου ἐκ νέου τὸν νενομισμένον ὅρκον, τῇ 25 σεπτεμβρίου 1867, ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου. Μεθ' ὅλον ὅμως τὸν ἐνθουσιασμὸν τῆς δημοκρατικῆς μερίδος ὑπὲρ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῆς διάφοροι ἐγένοντο ἀπόπειραι ἔν τε Ζελάπᾳ καὶ Ὑουκατάν· καί τινες μὲν τούτων ἀμέσως κατεστάλησαν, ἄλλαι δὲ κατέστησαν σπουδαιότεραι. Ὁ στρατηγὸς Ὀρτέγας, ὅστις πολλὰς ὑπέθαλψε παρηγόρησε τέλος τῶν ἀπαιτήσεων αὐτοῦ χάριν τοῦ ἀντιπάλου του. Ἓν τῶν καλλίστων τοῦ Ζουαρὲζ ἔργων ὑπῆρξεν ἡ γενικὴ ἀμνηστεία ἣν ἐχορήγησε τῇ συγκατανεύσει τοῦ Συνεδρίου, πᾶσι τοῖς ἐγχωρίοις πολιτικοῖς, οἵτινες παρεδέξαντο τὴν κυβέρνησιν τοῦ Μαξιμιλιανοῦ (κατ' ἀπρίλιον τοῦ 1869).

ΖΟΥΒΑΒΙΑ ἢ ΖΟΥΒΑΤΟΝ, Juvavia, Juvavum, πόλ. τῆς ῥωμαϊκῆς διοικήσεως τῆς Ἰλλυρίας (2α ἡ Παραποτάμιος Νωρικὴ), ἐπὶ τοῦ Σάλζα. Τανῦν Σαλσοβοῦργον.

ΖΟΥΒΑΡΑΣ (Φίλιππος), περίφημος ἀρχιτέκτων, γενν. ἐν Μεσσήνῃ τῷ 1685, ἀποθ. ἐν Μαδρίτῃ τῷ 1735, ἤκουσεν ἐν Ῥώμῃ τοῦ Φοντάνα, εἰργάσθη εἰς διακόσμησιν τῆς ἐπαύλεως του καρδιναλίου Ὀττοβόνη, ἤγειρεν ἐν Τουρίνῳ τὴν βασιλικὴν ἐκκλησίαν τῆς Σουπέργας, τὴν τῶν Κάρμων, τὸ παλάτιον τῶν Σουπίνων· ἐν Μαντούῃ τὸν θόλον τῆν ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου· ἐν Μεδιολάνοις, τὴν πρόσοψιν τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Ἀμβροσίου, εἶτα μετέβη εἰς Λισσαβῶνα, ἔνθα ἔδωκε τὰ σχέδια τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ καὶ ἑνὸς ἀνακτόρου.

ΖΟΥΡΕΝΕ (Ἰωάννης), περίφημος ζωγράφος, γενν. ἐν Ῥουέν τῷ 1647, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1717, κατέστη γνωστὸς τῷ δημοσίῳ ἀφ' ἡλικίας δέκα ἐννέα ἐτῶν ζωγραφήσας τὴν «Ἴασιν τοῦ παραλυτικοῦ», ἥτις εἶναι ἐν τῇ Πανάγίᾳ τῶν Παρισίων. Εἰσήχθη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῆς ζωγραφικῆς συστάσει τοῦ Λεβρὺν, τῷ 1675, καὶ ἐγένετο πρύτανις αὐτῆς τῷ 1707. Κατ' αἴτησιν τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' ἐπανέλαβε διὰ τοὺς Γοβελίνους τέσσαρας εἰκόνας διὰ τῶν ὁποίων ἐκόσμησε τὸν ἱερὸν τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου (Saint Martin des-Champs). Ἐν Παρισίοις, ὁ δὲ Μέγας Πέτρος ὅτε ἐπεσκέψατο τὴν Γαλλίαν ἔλαβε τὰ σχέδια τῶν εἰκόνων τούτων· ὁ Ζουβενὲ ἐζωγράφησε τοὺς 12 Ἀποστόλους κάτωθεν τοῦ θόλου τῶν Ἀπομάχων, καὶ Ὀροφὴν παριστῶσαν τὴν «Πεντηκοστὴν» ἐν τῇ βασιλικῇ ἕδρᾳ τοῦ ναοῦ τῶν Βερσαλλιῶν. Παθὼν δ' ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς ἐργασίας κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος, ἤρξατο ζωγραφῶν διὰ τῆς ἀριστερᾶς καὶ ἐκτήσατο τὴν αὐτὴν ὡς πρότερον δεξιότητα. Πολλαὶ εἰκόνες αὐτοῦ θαυμάζονται ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Λούβρου διὰ τὸ ἐρρωμένον τῆς συνθέσεως, ἀλλὰ φέγγονται διὰ τὸ μὴ φυσικὸν καὶ τὸ ἄτονον τοῦ χρωματισμοῦ.

ΖΟΥΒΕΝΟΥ (Ἰωσήφ), σοφὸς Ἰησουΐτης, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1643, ἀποθαν. ἐν Ῥώμῃ τῷ 1719, ἐδίδαξε μετὰ κλέους τὴν ῥητορικὴν ἐν Παρισίοις καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Γαλλίας, ἐκτὸς δὲ τῶν ἐκδόσεων τοῦ Ἰουβενάλιου, Πέρσου, Τερεντίου, Ὁρατίου, Μαρτιάλη, Ὀβιδίου, μετὰ σημειώσεων ὠφελιμωτάτων, λατινιστὶ γεγραμμένων, καὶ τινων μεταφράσεων ἐκ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὴν λατινικὴν, κατέλιπε· Novus apparatus graeco-latinus cum interpetatione gallicâ, ἐν Παρισίοις, 1681, εἰς 4ον· πραγματείαν de Ratione discendi et docendi, ἐν Λυὼν, 1682, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Λεφορτιέρου, 1803, θαυμαζομένην ὑπὸ τοῦ Ῥολλίνου, ἐπιτομὴν μυθολογίας, Ἱστορίαν τῶν Ἰησουϊτῶν, ἧς ἡ κυκλοφορία ἀπηγορεύθη, ποιήσεις, κτλ. Ἡ λατινικὴ αὐτοῦ γλῶσσα εἶναι καθαρεύουσα καὶ γλαφυρά.

ΖΟΥΒΕΡΤΟΣ ἢ Ἰουβέρτος (Λαυρέντιος), σοφὸς ἱπποκρατικὸς ἰατρός, γεν. ἐν Βαλεντίᾳ τῷ 1529, ἀποθ. τῷ 1583, ἐσπούδασεν ἐν Μομπελλιέρῳ, ἐπεσκέψατο τὰ πανεπιστήμια τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἰταλίας, ἐπανῆλθεν εἰς Μομπελλιέρον, ἔνθα ἐδεξιώθη αὐτὸν ὁ Ῥονδελέτος, ἐγένετο καθηγητὴς τῷ 1566, καὶ σφραγιδοφύλαξ τῆς ἰατρικῆς Σχολῆς τῷ 1574. Μετακληθεὶς εἰς Παρισίους, τῷ 1579, ὑπὸ τοῦ Ἑρρίκου Γ', ἐκίνησε ζωηρὰς συζητήσεις περὶ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ Erreurs populaires, ὅπερ ἀφιέρωσε τῇ βασιλίσσῃ Μαργαρίτᾳ τῆς Ναβάρρας. Τὰ πλεῖστα τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, γραφέντα λατινιστὶ, συνελέγησαν ἐν Λυὼν, 1582, τόμ. 2 εἰς φύλλ. Ἔχομεν αὐτοῦ γαλλικὴν μετάφρασιν τῆς «Χειρουργίας» τοῦ Γοδὴ δὲ Σωλιὰκ, ἐν Λυὼν, 1580 εἰς 8ον καὶ 1585, εἰς 4ον.

ΖΟΥΒΕΡΤΟΣ ἢ «Ἰουβέρτος» (Νικόλαος). Ἴδε ΑΓΓΟΥΛΕΒΕΝΤΟΣ.

ΖΟΥΒΕΡΤΟΣ ἢ «Ἰουβέρτος» (Βαρθολομαῖος Αἰκατερίνης), γάλλος στρατηγὸς, γεν. τῷ 1769 ἐν τῷ Pont de-Vaux (Αἰν), ἀποθ. τῷ 1799 ἐκτήσησε τὸν στρατηγικὸν βαθμὸν ἐν τῇ μάχῃ

τοῦ Λοδένου, τῷ 1796. Ἐβοήθησε τῷ Βοναπάρτῃ ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ ἐθαυμάσθη ἐν Μοντενότῳ, Μιλλεζίμῳ, Δόδῃ, Μιδιολάνοις, Βερώνῃ, Κατιλιόνῃ, κτλ. Στρατηγὸς μεραρχίας κατασταθεὶς ὑπὸ στρατιωτικῶν δαφνῶν, τῷ 1797, ἐν Ῥίβολι, καὶ πλείσταις μάχαις αἵτινες ἐπισπεύδουσι τὴν εἰρήνην τοῦ Λεόβεν, ἔχει τὴν τιμὴν νὰ κομίσῃ εἰς Παρισίους τὰς ἀπὸ τοῦ ἐχθροῦ κυριευθείσας σημαίας, λαμβάνει διαφόρους ἀρχηγίας καὶ κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1798, ἀντικαθίστησι τὸν Βρούνην ὡς ἀρχιστράτηγος τοῦ ἐν Ἰταλίᾳ στρατοῦ. Διὰ τῆς ἐπιτηδειότητος τοῦ Ζουβέρτου ὑπέγραψεν ὁ βασιλεὺς τῆς Σαρδηνίας τὴν παραίτησίν του. Ὅτε δὲ τὸ Διευθυντήριον ἠθέλησε ν' ἀφαιρέσῃ τὴν πληρεξουσιότητα ἀπὸ τῶν ἀρχιστρατήγων ὁ Ζουβέρτος ἔδωκε τὴν παραίτησίν του, ἀλλ' ὁ συνασπισμὸς τοῦ 1799 κατὰ τῆς Γαλλίας ἀνεκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ τῆς Ἰταλίας. Ἐφονεύθη, τῇ δεκάτῃ πέμπτῃ αὐγούστου διὰ σφαίρας, ἥτις ἐτραυμάτισεν αὐτὸν, εἰς τὴν καρδίαν, ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Νόβη. Τὸ πλησίον τῆς Τουλὼν ὄρος οὗτινος ἐφρούριον La Malgue, ἔνθα κατετέθησαν τὰ λείψανα αὐτοῦ, ὠνομάσθη «ὄρος τοῦ Ζουβέρτου», καὶ ἐν Pont-de-Vaux ἱδρύθη αὐτῷ ἀνδριάς. Εἷς ἄκρον τρόμητος λίαν καὶ ὁρμητικὸς ὁ Ζουβέρτος εἶχε μεγάλα προτερήματα στρατηγοῦ καὶ στρατιώτου.

ΖΟΥΒΕΡΤΟΣ ἢ Ἰουβέρτος (Ἰωσὴφ), γενν. ἐν Μοντινιὰκ, τῆς Περιγόρδης (Γαλλία), τῷ 1754, ἀποθ. τῷ 1824, λόγιος καὶ ἠθικολόγος, ἐδίδαξεν ἐν Τολώσῃ, παρητήθη τῆς διδασκαλίας ἐν ἡλικίᾳ 21 ἐτῶν, μετέβη εἰς Παρισίους, ἔνθα συνεζεύθη μετὰ τοῦ Φοντάνη, ὅστις ὕστερον πρύτανις τοῦ αὐτοκρατορικοῦ πανεπιστημίου γενόμενος, διώρισεν αὐτὸν γενικὸν ἔφορον τῶν σπουδῶν, εἶτα σύμβουλον. Ὁ Ζουβέρτος ἦτο διανοητὸς περὶ τὸ κρίνειν ἄλλων φιλολογικὰ ἔργα, καὶ εὐφυέστατος ἐν ταῖς συνδιαλέξεσι. Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν Pensées, Essais et Maximes suivis, de Lettres à ses amis, τόμ. 2 εἰς 8ον, ἐν Παρισίοις, 1842, ἔκδοσις 2α, ἐπηυξημένη, τόμ. 2 εἰς 8ον, 1849, περιέχοντα περὶ φιλολογίας, ἠθικῆς καὶ κριτικῆς, παρατηρήσεις λεπτοτάτας, ὀξυδὰς καὶ πολλάκις ὑφηλάς. Ὁ Sainte Beuve, ἐν ταῖς Portraits littéraires ὡμολόγησε καλῶς τὸ εἶδος τῆς ἀξίας τοῦ Ζουβέρτου, λέγων περὶ τῶν «Σκέψεων» αὐτοῦ τάδε· «Οὐδὲν ἕτερον βιβλίον θὰ ἐπίστευε κάλλιον τὴν σειρὰν τῶν γάλλων συγγραφέων ἥτις ἤρξατο ἀπὸ τῶν «Ἀρχῶν» (Maximes) τοῦ Λὰ Ῥοσφουκὼλ, συνεχίζεται ὑπὸ τοῦ Πασκὰλ, Λαβρυγέρου, Βωβενάργκ καὶ συνενοῦται διὰ μυρίων ἐλιγμῶν μετὰ τοῦ Μονταίγνου».

ΖΟΥΒΕΡΤΟΣ ἢ Ἰουβέρτος (Λέων) Leo Joubert, γάλλος φιλολόγος, γενν. ἐν Ἀουρδέλλῃ (νομὸς τοῦ Δορδώνη), τῇ 13 δεκεμβρίου 1826, διέτριψεν ἐν Μιλδουΐᾳ ἐπὶ τέσσαρα ἔτη οἰκοδιδάσκαλος καὶ ἐδημοσίευσεν, ἀπὸ τοῦ 1850 μέχρι τοῦ 1852, Variétés litteiraires, ἐν τῇ ἐφημερίδι l'Ordre. Ἐργασθεὶς ἐπὶ δέκα ἔτη (1842—52) εἰς τὴν σύνταξιν τῆς «Biographie générale» τῶν Διδότων ἔδωκεν εἰς αὐτὴν τινὰ τῶν σπουδαιοτέρων ἄρθρων (Ὅμηρος, Δημοσθένης, Σαιξπῆρος, Λαμαρτῖνος, Βίκτωρ Οὐγὼ, κτλ.). Τῷ 1862 ἐγένετο γενικὸς γραμματεὺς τῆς συντάξεως τῆς Revue contemporaine. Ἀπὸ τοῦ 1868 εἰργάσθη εἰς πολλὰς ἐφημερίδας καὶ ἰδίως εἰς τὸν Moniteur universel. Ἔγραψε μυθιστορίαν ἐπιγραφομένην «Λέαιναν» (Leaena), ἧς τὸ θέμα ἔλαβεν ἐκ τῆς ἀρχαίας κλασικῆς ἱστορίας τῶν Ἀθηνῶν, 1867, εἰς 18ον.

ΖΟΥΒΟΒ ἢ ΖΟΥΒΩΦ (Πλατὼν ἢ Πλατὼφ), τελευταῖος εὐνοούμενος τῆς αὐτοκρατείρας Αἰκατερίνης Β', λοχαγὸς τοῦ συντάγματος τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς, ἀναγορευθεὶς πρίγκηψ καὶ ἀρχηγὸς τοῦ πυροβολικοῦ, καὶ ἄπειρα κτησάμενος πλούτη. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς Αἰκατερίνης, ἐξωρίσθη ὑπὸ Παύλου τοῦ Α', καὶ λαβὼν τὴν ἄδειαν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Πετρούπολιν, συμμετέσχε τῆς κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος τούτου συνωμοσίας, ἔμεινεν ἄνευ θέσεως ἐπὶ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν ἰδιωτεύων τῷ 1817. Ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Οὐαλεριανὸς, γενν. τῷ 1760, ἀποθ. τῷ 1804, ἀπήλαυσεν ἐπίσης τῆς εὐνοίας τῆς Αἰκατερίνης Β', διωρίσθη ὑποστράτηγος τῷ 1794, διέφθειρε τὸν κατὰ τῆς Περσίας σταλέντα στρατὸν, καὶ ἐκυρίευσε τὸ Δερβέν.

ΖΟΥΓΓ-ΣΤΙΛΛΙΓΓ. Ἴδε ΣΤΙΛΛΙΓΓ.

ΖΟΥΓΓ ΦΡΑΟΥ, Ἰουγγφράου, Jung-Frau, ἤτοι ἡ «νέα κόρη», ὄρος τῆς Ἑλβετίας, ἐν ταῖς βερνικαῖς Ἄλπεσι, μεταξὺ τῶν τοπαρχιῶν τῆς Βέρνης καὶ τῆς Βαλαισίας· ὕψ. 4,181 μέτρων. Οἱ ἀδελφοὶ Μάγερ (Mayer), δ' Ἀαρὼ, κατώρθωσαν πρῶτοι ν' ἀναβῶσιν εἰς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ, τῷ 1811· ἐξ οὗ ἄνδρες ἐκ τοῦ Γρινδελβάλδου ἐξετέλεσαν δευτέραν ἀνάβασιν, τῷ 1826.

ΖΟΥΓΓΑΡΙΑ, ὠμαϊκὴ ἐποικία ἐν Ἰσπανίᾳ, ἧς ἐφύλαττε τὰ στενὰ τῶν Πυρηναίων, ἐφρούρει τὴν πολεμικὴν ὁδὸν καὶ συνεκοινώνει διὰ τοῦ Καστούλου (τανῦν Castillon de Amputias),

μετὰ τῆς ἀποικίας τῶν Ἐμπορίων (Emporiae). Τανῦν La Junquera.

ΖΟΥΓΓΑΡΙΑ, ἴδ. ΔΖΥΟΓΓΑΡΙΑ.

ΖΟΥΓΓΕΡΜΑΝ ἢ ΙΟΥΓΓΕΡΜΑΝΟΣ (Γοδεφροὰ ἢ Γοδεφρεῖδος), φιλολόγος, γενν. ἐν Λειψίᾳ, ἀποθ. τῷ 1610, ἐδημοσίευσεν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν μετάφρασιν τῶν «ὑπομνηματιστῶν» τοῦ Καίσαρος, ἀνατυπωθεῖσαν ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ συγγραφέως τούτου ὑπὸ τοῦ Lemaire. Ἐκτὸς δὲ ταύτης ἔχομεν αὐτοῦ μετάφρασιν λατινικὴν τοῦ Λόγγου, ἐν Ἀνῷ, 1605, εἰς 8ον, ἔκδοσιν τοῦ Ἡροδότου, μετὰ τῆς λατινικῆς μεταφράσεως τοῦ Βάλλα, αὐτόθι, 1608, εἰς φύλλ. «Σημειώσεις» εἰς τὸ «Ὀνομαστικὸν» τοῦ Πολυδεύκους, καταχωρηθείσας ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ συγγραφέως τούτου ὑπὸ Λεδερλίνου, ἐν Ἀμστελοδάμῳ, 1706, τόμ. 2 εἰς φύλλ.

ΖΟΥΓΓΗΣ ἢ ΙΟΥΓΓΙΟΣ (Ἰωακείμ), γαλλιστὶ Junge, λατινιστὶ Jungius, μαθηματικός, φιλόσοφος καὶ ἰατρός, γενν. ἐν Λυβέκῃ τῷ 1587, καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν ἐν Ῥοστόκῃ, εἶτα διευθυντὴς τῆς σχολῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἐν Ἀμβούργῳ, κατεπολέμησε τὴν περιπατητικὴν φιλοσοφίαν, καὶ ὑπερεξεθείαζε τὴν παρατηρητικήν. Ὁ Λειβνίτιος ἐθεώρει αὐτὸν ἴσον σχεδὸν τῷ Καρτεσίῳ, καὶ συγκατέλεγεν αὐτὸν μετὰ τοῦ Κοπερνίκου, τοῦ Γαλιλαίου καὶ τοῦ Κέπλερ. Ἔχομεν αὐτοῦ Geometria empirica, ἧς ἡ ἀρίστη ἔκδοσις εἶναι τοῦ Σίβερ, ἐν Ἀμβούργῳ, 1688, εἰς 4ον. Logica hamburgensis, 3η ἔκδοσις, 1681, εἰς 8ον. Doxoscopiae physicae minores, seu Isagoge physica doxoscopia, ἐν Ἀμβούργῳ, 1662, εἰς 4ον. Isagogo phytoscopica, 1678, εἰς 4ον. Præcipuae opiniones physicae, 1679, εἰς 4ον. Mineralia, 1689, εἰς 4ον. Historia vermium, 1691, εἰς 4ον. Opuscule physico-botanica, ἐν Κοβούργῳ, 1747, εἰς 4ον, κτλ.

ΖΟΥΓΚΙΕΡ (Ἰωάννης-Βαπτιστὴς), τοποτηρητὴς τοῦ καπιτανάτου τῶν κυνηγῶν τοῦ Αὐγουστομάγου, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1713, ἀπέθ. τῷ 1786· ἐξ ὅσων συνέγραψε σατυρικῶν πονημάτων σώζονται τὰ ἑξῆς· ὁ Μαθητὴς τῆς Ἀθηνᾶς ἢ le Télémaque travesti, 1759, 3 τόμ., εἰς 12ον. Ἐπιστολὴ τοῦ Grisbourdon πρὸς Βολταῖρον.

ΖΟΥΕΔ (Νικόλαος), περίφημος δανὸς ναυτικός, γενν. τῷ 1629, ἀπέθ. τῷ 1697, ἐσπούδασε τὴν ναυτικὴν ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἀγγλίᾳ, καὶ κατέστη εἷς τῶν σημαντικωτάτων ναυτικῶν τῶν χρόνων αὐτοῦ. Ἐπὶ τοῦ πολέμου τοῦ 1657—1679 μεταξὺ τῆς Σουηδίας καὶ Δανιμαρκίας, διοικῶν τὸν στόλον τῆς πατρίδος αὐτοῦ, ὠφέλησεν αὐτὴν μεγάλως καὶ προὐβιβάσθη ὑποναύαρχος.

ΖΟΥΕΡΥ (Ἅγιος), πολίχ. τῆς Γαλλίας (Τάρνος), 6 χιλιάμ· ΒΑ τοῦ Ἄλβη ἐπὶ τοῦ Τάρνου. Κάτ. 1,372.

ΖΟΥΕΤΤΕΛ ἢ ΖΟΥΕΤΤΑ, πόλ. τῆς Κάτω Αὐστρίας, 53 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Κρέμης. Κάτ. 1,100. Ἀγοραὶ λιναρίου, σιτηρῶν καὶ κτηνῶν. Ἐν τοῖς περὶξ ἀρχαία μονή, ἱδρυθεῖσα τῷ 1133, μετὰ πλουσίας βιβλιοθήκης καὶ πρωτύπου ἀγροκηπίου.

ΖΟΥΖΟΥΗ, πόλ. τῆς Ὁμοσπονδίας τοῦ Ῥιοδέλα-Πλάτα, ἕδρα ὁμωνύμου Πολιτείας, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ζουζούη, 110 χιλιάμ, πρὸς Β τοῦ Σάλτα, 1,300 ΒΔ τοῦ Βουένος Ἄϋρες. Κάτ. 6,900· πλησίον αὐτῆς εἶναι ἡραίστειον ἐξάγον ἄερα καὶ τέφραν.

ΖΟΥΖΟΥΗΣ, ποταμὸς τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, πηγάζων ἐκ τῶν Ἄνδεων, ῥέων ἀπὸ Δ πρὸς Α, καὶ ἐκβάλλων εἰς Ῥίον Βερμέδιον· ῥοῦς 700 χιλιαμ. Πρὸς τὰς πηγὰς αὐτοῦ ὀνομάζεται «Σὰν Σαλβατὸρ», κατὰ δὲ τὸ στόμα «Ῥιο-Γράνδε».

ΖΟΥ-ΙΓΓΕΡ (Θεόδωρος), ὁ λεγόμενος «Πρεσβύτερος», ἰατρός, γενν. ἐν Βασιλείᾳ τῷ 1533, ἀποθαν. τῷ 1588, περιηγήθη τὴν Γαλλίαν, τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἔλαβεν ἀλληλοδιαδόχως ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ πόλει τὰς ἕδρας τῆς ἑλληνικῆς, τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς ἰατρικῆς. Ἀνηρπάγη δὲ ὑπὸ ἐπιδημίας, ἣν θαρραλέως κατεπολέμει. Τὸ κυριώτερον αὐτοῦ σύγγραμμα ἐπιγράφεται, Théatrum vitaæ humanæ, ἐν Βασιλείᾳ, 1565, συλλογὴ ἀνεκδότων καὶ ἱστορικῶν γεγονότων.

ΖΟΥ-ΙΓΓΕΡ, Zwinger, (Θεόδωρος), ὁ λεγόμενος «Νεώτερος», ἀπόγονος τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Βασιλείᾳ τῷ 1658, ἀποθ. τῷ 1724, ἐκτήσατο μεγάλην φήμην ὡς ἐμπειρικός, διωρίσθη ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ πόλει καθηγητὴς τῆς καλλιλογίας τῷ 1684, τῆς φυσικῆς τῷ 1687, τῆς ἀνατομίας καὶ τῆς βοτανικῆς τῷ 1703, τῆς θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς ἰατρικῆς τῷ 1711, καὶ ἔλαβε τὸν τίτλον ἰατροῦ τοῦ δουκὸς τῆς Βυρτεμβέργης καὶ τοῦ μαρκησίου τῆς Βάδης-Δουρλάχ. Ἔχομεν αὐτοῦ «Βοτανικὸν θέατρον», γερμανιστί, ἐν Βασιλείᾳ, 1696, εἰς φύλλ. ἐν ᾧ ἤνωσε μετὰ τῆς περιγραφῆς τῶν φυτῶν καὶ τὰς ἰαματικὰς αὐτῶν ἀρετάς. Epitome totius medicinæ, ἐν Λονδίνῳ, 1701, εἰς 8ον, κτλ.

ΖΟΥ-ΙΓΓΛΗΣ, Zwingle ἢ Zwingli (Οὐλρίχος), ὁ πρωτουργὸς τῆς ἐν Ἑλβετίᾳ Ἀναμορφώσεως, ἐγενν. τῷ 1481 ἐν Wildhaux (Ἀ-

Δημόσια Βιβλιοθήκη Λουτσιανού Σκαρλάτου Δ.)

γιος Γαλλ) ἐξ ἀφανῶν γονέων, ἀπέθ. τῷ 1531, συνεπλήρωσεν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Βιέννης τὰς ἐν Βασιλείᾳ καὶ Βέρνῃ ἀρξαμένας σπουδὰς αὐτοῦ, ἐκαλλιέργησε φιλαπόνως τὴν μουσικὴν καὶ ἐμελέτησε τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς, ἐνῷ προηλείφετο εἰς τὸ στάδιον τῆς ἱερωσύνης, καὶ διωρίσθη ἐφημέριος τῆς Γλαρίσης τῷ 1506. Τῷ 1512 ἠκολούθησε κατὰ τὰ τότε ἔθιμα τὴν σημαίαν τῆς τοπαρχίας αὐτοῦ, ὅτε ἡ Γλαρίση ἐχορήγησεν ἀνάλογον στρατιωτικὴν ἐπικουρίαν τῷ πάπᾳ Ἰουλίῳ Β' κατὰ τοῦ Λουδοβίκου ΙΒ', καὶ παρίστη εἰς τὴν ἐν Νοβάρᾳ μάχην, 1513. Συνῴδευσε δὲ ὕστερον καὶ τοὺς Ἑλβετοὺς εἰς τὴν ἐν Μαριγνιάνῳ μάχην, 1515, διωρίσθη, τὸ ἐπιὸν ἔτος ἐφημέριος τῆς Einsiedeln ἡ Παναγίας τῶν Ἐρημιτῶν, ἐκήρυξεν ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος κατὰ τοῦ ἐπικρατοῦντος παρ' Ἑλβετοῖς ἐθίμου τοῦ στρατεύεσθαι ὑπὸ ξένας σημαίας, καὶ πρὸ αὐτοῦ τοῦ Λουθήρου ἐλάλησε σφοδρῶς κατὰ τῶν μοναχῶν, τῆς πολυτελείας τῆς ῥωμαϊκῆς αὐλῆς, καί τινων δογμάτων τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας. Ἀλλὰ μεθ' ὅλα ταῦτα ἔλαβε παρὰ τοῦ πάπα Λέοντος Ι' τὸν τίτλον προεστῶτος τῆς Ἁγίας Ἕδρας καὶ σύνταξιν. Τῷ 1518 μετακληθεὶς εἰς Ζυρίχην ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ διεκρίθη ἐπὶ μεγάλῃ ἠθῶν αὐστηρότητι, ἀπεσόβησε ὀσημέραι πλείονας θρησκευτικὰς μεταρρυθμίσεις, ἀπέρρυψε τῷ 1520 τὴν σύνταξιν, ἣν ἐλάμβανε παρὰ τῆς Ἁγίας Ἕδρας, καὶ κατώρθωσε, τῇ ὑποστηρίξει τοῦ Μεγάλου Συμβουλίου τῆς Ζυρίχης, ὅπως μηδεὶς ἄλλος κηρύξῃ τὸ Εὐαγγέλιον ἐν τῇ τοπαρχίᾳ. Τῷ 1522, ἔγραψε «Πραγματείαν περὶ τηρήσεως τῆς Τεσσαρακοστῆς», ὑπὲρ τῶν φυλακιζομένων διότι ἐφωράθησαν καταλύοντες τὴν νηστείαν. Μετὰ συζήτησιν γενομένην ἐν Ζυρίχῃ, 1533, κατώρθωσεν ὅπως ἡ πολιτικὴ ἀρχὴ ἐπιτρέπῃ τοῖς ἱερωμένοις τὸν γάμον, ἐνυμφεύθη ὁ ἴδιος τῷ 1524, καὶ κατήργησε τὴν λειτουργίαν τῷ 1525. Διορισθεὶς γυμνασιάρχης τοῦ ἐν Ζυρίχῃ γυμνασίου, ἀναδιωργάνισε τὸ πανεπιστήμιον τῆς πόλεως, μετεκαλέσατο περὶ ἑαυτὸν πολλοὺς διακεκριμένους ἄνδρας, καὶ ἐπροίκισεν αὐτοὺς διὰ τῶν προσόδων τῶν καταργηθεισῶν ἐνοριῶν. Ὁ Ζουίγγλης ἦλθεν εἰς ἔριδας μετὰ τῶν λοιπῶν ἀναμορφωτῶν τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος καὶ ἀδυνατῶν ἵνα προσηλυτίσῃ τοὺς «Ἀναβαπτιστάς» (ἴδ. τὴν λέξιν), προσῆλθε μὲν τῷ Λουθήρῳ ἐν ταῖς συνδιασκέψεσι τοῦ Μαρβούργου, ἀλλ' ἂν ἠθέλησε νὰ παραδεχθῇ τὴν πραγματικὴν παρουσίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ Μεταλήψει. Αἱ διδαχαὶ τοῦ Ζουίγγλη ἐγέννησαν τέλος τὸν ἐμφύλιον πόλεμον· ἀφοῦ παρέσυρε μεθ' ἑαυτοῦ τὴν τοπαρχίαν τῆς Βέρνης' 1528, αἱ εἰς τὸν καθολικισμὸν μείνασαι πισταὶ τοπαρχίαι ἔλαβον τὰ ὅπλα· ἡ δὲ πάλη ἐπὶ μικρὸν ἀνασταλεῖσα διὰ τῆς ἐν Καππὲλ ἀνακωχῆς 1529, ἐπανελήφη σχεδὸν ἀμέσως καὶ ὁ Ζουίγγλης ἔπεσεν ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Κάππελ ἔνθα ἠττήθη ἡ μερὶς αὐτοῦ, 1531. Οἱ στρατιῶται κατεκερμάτισαν τὸ σῶμά του, ἔκαυσαν τὰ τεμάχια καὶ ἐσκόρπισαν εἰς τὸν ἄνεμον τὴν κόνιν αὐτοῦ. «Ἦτο, λέγει ὁ Βοσσουέτος, τολμηρὸς ἄνθρωπος, ἐξημμένος μᾶλλον ἢ σοφός. Ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ ἦτο σαφέστατος, καὶ οὐδεὶς τῶν λεγομένων ἀναμορφωτῶν ἀνέπτυξε τὰς ἰδέας αὐτοῦ μετὰ μείζονος ἀκριβείας, σταθερότητος καὶ συνεχείας· ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς ἄλλος ὤθησεν αὐτὰς μακρότερον ἢ τολμηρότερον». Τὰ συγγράμματα τοῦ Ζουίγγλη, πάντα λατινιστὶ ἐδημοσιεύθησαν ἐν Ζυρίχῃ, 1544—45, τόμ. 4 εἰς φύλλ., 1581, τόμ. 4 ἐν τρισὶν εἰς φύλλ., 1828—42, τόμ. 11, εἰς 8ον ἴδ. J. G. Hess, Vie de Zwingle, ἐν Παρισίοις, 1810, εἰς 8ον. W. Rœder, Zwingle ses amis et ses adversaires ἐν Ἁγίῳ Γαλλ, 1855.

ΖΟΥ-ΙΔΕΡΖΕΗΣ, Ζυϊδερζέης ἢ Ζουϊδερζέη, ἤτοι «θάλασσα τοῦ Νότου», εὐρὺς κόλπος σχηματιζόμενος ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Ὁλλανδίας ὑπὸ τῆς Βορείου θαλάσσης, μεταξὺ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ὁλλανδίας πρὸς Δ, τῆς Οὐτρέχτης πρὸς Ν, τῆς Γουέλδρης πρὸς τὰ ΝΔ, τοῦ Ὄβερ-Ὑσσελ καὶ τῆς Φρίζης πρὸς Μ, κλειόμενος πρὸς Β ὑπὸ τῶν νήσων Τεξὲλ, Βλιελάνδης, Τὲρ-Σχέλλιγγ καὶ Ἀμελάνδης, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀνοίγονται πορθμοὶ δ.' ὧν διαπλέουσι τὰ πλοῖα. Μῆκος 220 χιλιαμ., πλ. 75. Εἰς αὐτὸν ἐκβάλλουσιν ὁ Ὑσσελ καὶ οἱ δύο Βίχτ. Πρὸς τὰ ΝΔ σχηματίζει τὸν μικρὸν κόλπον τοῦ Γ. Ὁ Ζουϊδερζέης ἦτον ἐπὶ Ῥωμαίων ἡ λίμνη «Φλέβο» τῷ δὲ 1284 φοβερὰ πλήμμυρα καταποντίσασα 72 πόλεις ἢ χωρία καὶ πνίξασα 100 χιλ. ἀνθρώπων ἀφήρπασε τὸ μέρος τῆς ξηρᾶς ὅπερ ἐχώριζε πρὸς τὰ Β τὴν λίμνην ἀπὸ τῆς θαλάσσης. Ἐπὶ τῆ Α'ης γαλλικῆς Αὐτοκρατορίας, ἀπὸ τοῦ 1810 μέχρι τοῦ 1814, ἐπωνομάσθη ἐκ τοῦ Ζουϊδερζέη νομὸς, σχηματιζόμενος ἐκ τῆς βορείου Ὁλλανδίας καὶ τῆς ἐπαρχίας τῆς Οὐτρέχτης, μεταξὺ τῆς Βαλάσσης πρὸς Β, τοῦ Ζουϊδερζέη κόλπου καὶ τοῦ νομοῦ τοῦ ἄνω Ὑσσελ πρὸς Δ, τῶν νομῶν τῶν Στομάτων τοῦ Ῥήνου πρὸς Ν, τῶν Στομάτων τοῦ Μαύσης καὶ τῆς Βαλάσσης πρὸς Δ· πρωτ. «Ἀμστερδάμη».

ΖΟΥ-ΙΕΦΑΑΤΕΝ, Duplices Aquæ, χωρ.

τῆς Βυρτεμβέργης, 18 χιλιάμετρ. πρὸς Ν τῆς Μύνσιγγεν. Κάτ. 300. Αὐτόθι ὑπῆρχεν ἄλλοτε πλουσία αὐτοκρατορικὴ μονή, τανῦν μετασχηματισθεῖσα εἰς κεντρικὸν φρενοκομεῖον. Προσκύνημα ὅπου πολλοὶ συρρέουσι προσκυνηταί.

ΖΟΥ-ΙΚΚΕΡ (Δανιὴλ), αἱρεσιάρχης, γενν. ἐν Δαντζίκῃ τῷ 1612, ἀποθ. τῷ 1678, μετῆρχετο κατ' ἀρχὰς τὴν ἰατρικήν, εἶτα ἐνεπλάκη εἰς θρησκευτικὰς ἔριδας. Ἀσπασθεὶς τὸν σοσινιανισμόν, συγκατετάχθη τοῖς Ἀρμινιακοῖς, ἐπειράθη ἵνα συνδιαλλάξῃ τὰς διαφόρους χειστιανικὰς κοινότητας, καὶ πρὸς τοῦτο συνέστησε τὴν αἵρεσιν τῶν «Συμβιβαστικῶν» ἢ «Ἀνεκτικῶν». Ἔγραψε πολλὰ λατινιστί, γερμανιστί, καὶ φλαμανδιστί· τὸ σύγγραμμα, ἐν ᾧ ἐκτίθεται ἡ αἵρεσις αὐτοῦ ἐπιγράφεται· Irenicon Irenicorum, seu reconciliatoris christianorum norma triplex, ... ἐν Ἀμστερδάμῃ, 1658, εἰς 8ον.

ΖΟΥ-ΙΝΔΡΙΧΤ, πόλ. τοῦ Βελγίου (Ἀνατολικὴ Φλάνδρα), ἐπὶ τοῦ Ἐσκώου, 28 χιλιάμετρ. ΒΔ τῆς Τερμόνδης Κάτ. 2,200. Ναυπήγια τοῦ βασιλικοῦ στόλου.

ΖΟΥ-ΙΤΤΩ, τετειχισμένη πόλ. τῶν αὐστριακῶν χωρῶν (Μοραυία), πλησίον τῶν πηγῶν τοῦ Ζωϊτάβα (παραποτάμου τοῦ Σδάβας), 66 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Ὀλμύτζης· κάτ. 4,000. Ἐμπόριον μαλλίου, ἐριούχων κλπ.

ΖΟΥΚΚΑΡΟΣ ἢ ΖΟΥΚΚΑΡΗΣ (Θεόδωρος), ζωγράφος τῆς ῥωμαϊκῆς σχολῆς, γενν. τῷ 1529 ἐν Σὰν-Ἀντζέλο-τὸ-Βάστο, ἀποθ. τῷ 1566, εἶχεν εὐχέρειαν καὶ χάριν περὶ τὸ ζωγραφεῖν ἀλλ' ἐστερεῖτο ὕψους. Τὰ περισσότερα τῶν ἔργων αὐτοῦ εἶναι αἱ τοιχογραφίαι τῆς Καπραρόλας, αἵτινες ἐχαράχθησαν τῷ 1748.

Ζούκκαρος ἢ Ζούκκαρης (Φρειδερίκος), ἀδελφὸς καὶ μαθητὴς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1542, ἀποθ. τῷ 1609, ἐζωγράφησεν ἐν Φλωρεντίᾳ τὸν μέγαν θόλον τῆς Ἁγίας Μαρίας τῶν Ἀνθίων, καὶ ἐν Ῥώμῃ τὴν ὀροφὴν τοῦ παρεκκλησίου τῆς Παυλίνας, ἣν ἤρξατο ζωγραφῶν ὁ Μιχαὴλ Ἄγγελος. Ἔχομεν αὐτοῦ βιβλίον ἐπιγραφόμενον Idee de' pitteri, scultori e architetti, ἐν Τουρίνῳ, 1607, εἰς φύλλ.

ΖΟΥΚΚΗΣ (Ἰάκωβος), ζωγράφος, γενν. ἐν Φλωρεντίᾳ, ἀποθ. περὶ τὸ 1590, μαθητὴς τοῦ Βαζάρη, μετέβη εἰς Ῥώμην περὶ τὸ 1572, καὶ ἔτυχε τῆς προστασίας τοῦ καρδιναλίου Φερδινάνδου τῶν Μεδίκων. Ἐζωγράφησε ὡραίας τοιχογραφίας ἐν τῷ Οὐατικανῷ καὶ πολλαῖς ἄλλαις ἐκκλησίαις.

Ζούκκης (Φραγκίσκος), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, ἀποθ. περὶ τὸ 1620, ἐζωγράφησε κατ' ἀρχὰς τὰ ἄνθη καὶ τὰς ὀπώρας, καὶ ὕστερον ἐπεδόθη εἰς τὸ μωσαϊκόν. Τούτου ἔργον εἶναι τὸ ἐπὶ τοῦ θόλου τοῦ Ἁγίου Πέτρου μωσαϊκόν.

ΖΟΥΛΙΑΣ, ποτ. τῆς δημοκρατίας τῆς Βενεζουέλας, ἐκβάλλων εἰς τὴν λίμνην τοῦ Μαράκαϊβου. Ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάζετο νομὸς τῆς Κολομβίας, ὅστις ἐσχημάτιζε τὰς ἐπαρχίας τοῦ Μαράκαϊβου, Κόρου, Τρουξίλλου, καὶ Μερίδα.

ΖΟΥΛΔΙΧΩ, πόλ. τῶν πρωσσικῶν ἐπικρατειῶν (Βρανδεβοῦργον), 35 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Φραγκφούρτης ἐπὶ τοῦ Ὄδερ. Κάτ. 5,000. Γυμνάσιον. Ἐργοστάσια ἐριούχων, κλπ.

ΖΟΥΛΠΙΧ, παρ' ἀρχ. Tolbiacum ἢ Tolpiac, πόλ. τῶν πρωσσικῶν ἐπικρατειῶν (ἐπαρχία τοῦ Ῥήνου), 33 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Κολωνίας· κάτ. 1,200.

ΖΟΥΜΑΛΑΚΑΡΡΕΓΟΥΗΣ (Θωμᾶς), ἱσπανὸς στρατηγός, γεν. ἐν Γοιπουτσκόᾳ τῷ 1789, ἀποθ. τῷ 1835, ἠσπάσθη τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, ἐγένετο διοικητὴς τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς, παρητήθη ἀποθανόντος τοῦ Φερδινάνδου Ζ', ὑπηρέτησε παρὰ τῷ δὸν Καρόλῳ, ὑπὲρ οὗ διήγειρε στάσιν ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ χώρᾳ, ἐπολέμησε τοὺς Χριστίνους, ἐκυρίευσε τὴν Βιλλαρρέγκαν, ἀλλ' ἐτραυματίσθη καιρίως ἔμπροσθεν τοῦ Βιλβάου.

ΖΟΥΜΒΟΣ (Γαετάνος Ἰούλιος), Caëtano Julio Zumbo περίφημος κηροπλάστης, γενν. ἐν Συρακούσαις τῷ 1656, ἀποθ. τῷ 1701, ἐμάντευσε τὰς ἀρχὰς τῆς γλυπτικῆς ἄνευ διδασκάλου, ἐμελέτησεν ἐπιμελῶς τὴν ἀνατομίαν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔμαθε τὴν χρῆσιν τῆς σμίλης ἔπλαττεν ἀγάλματα διὰ χρωματιστοῦ κηροῦ οὗ τὴν κατασκευὴν ἐτήρησε μυστικήν. Κατασκεύασε δ' ἐν Φλωρεντίᾳ τὴν πολυθρύλητον «Σῆψιν» ἥτις σύγκειται ἐκ πέντε κηρίνων ἀγαλμάτων ἅτινα παριστῶσιν ἓν νεκρὸν σῶμα, ἓν σῶμα ὅπερ ἄρχεται σηπόμενον, ἕτερον ἐξ ἡμισείας σεσηπός, καὶ τέλος ἓν εἰς ἐντελῆ ἀποσύνθεσιν. Πρὸς τούτοις ἔπλασεν ἐν Γενούῃ δύο ἀριστουργήματα, μίαν «Χριστοῦ γέννησιν» καὶ μίαν ἀποκαθήλωσιν.

ΖΟΥΜΙΕΓΗ, λατινιστὶ Gemeticum monasterium, Gemedium, Gimeiæ, Gimegiæ, inuedica, γαλλιστὶ Jumiegus, πολίχνη τῆς Γαλλίας, 27 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Ρουέννης πλησίον τοῦ Σηκουάνα. Κάτ. 1,680.

ΖΟΥΜΙΛΛΑ, Gemellæ, πόλ. τῆς Ἱσπανίας 65 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Μουρκίας. Κάτ. 8,300.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινωνικὸν Βιβλιοθηκὴ Ἀθηνῶν (Ν.Ι.Α.)

Σαπωνοποιεῖα καὶ ἀγγειοποιεῖα. Ἐλαιοποιεῖα. Ἐν τοῖς πέριξ ἀλυκαί. Ἐκυρίευσεν αὐτὴν παρὰ τῶν Ἀράβων ὁ Ἑβραῖος δὲ Τρανσταμάρ.

ΖΟΥΜΟΜΒΙΑ, Jumonville, γάλλος ἀξιωματικός, γενν. περὶ τὸ 1725, καὶ δολοφονηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἄγγλων, ἐν Καναδᾷ τῷ 1755. Ὁ θάνατος αὐτοῦ, ὅστις ἐνέπνευσε τῷ Θωμᾷ ἓν ποίημα, ἐγένετο μία τῶν προφάσεων τοῦ ἑπταετοῦς πολέμου.

ΖΟΥΝΙΓΑ, πολίχ. τῆς Ἱσπανίας, ἐν Ναβάρρᾳ, 50 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Παμπελούνης. Ἀπ' αὐτῆς ὠνομάσθη εὐγενὴς οἰκογένεια πολλοὺς χορηγήσασα διακεκριμένους ἄνδρας τῇτε πολιτείᾳ καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ στρατῷ.

ΖΟΥΝΟ ἢ Ζουνὼ (Ἀνδάκης), δουξτὴς Ἀβραντίας τῷ 1771 ἐν Bussy-le-Grand (Νιουερσίᾳ) ἀπέθανε τῇ 29ῃ Ἰουλίου 1813 μετὰ δὲ τὴν καταγραφὴν αὐτοῦ ὡς ἐθελοντοῦ ἐνδεξάμενος σπανιωτάτην ἀνδρίαν ἐπεκλήθη «καταιγὶς». Ἀφοσιωθεὶς τῷ ταγματάρχῃ Βοναπάρτῃ ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Τουλῶνος ἠκολούθησεν αὐτῷ βαδύτερον εἰς Ἰταλίαν καὶ Αἴγυπτον, ἔνθα θαυμασθεὶς ἐπὶ ἀνδρίᾳ ἐγένετο ὑπασπιστὴς τοῦ μεγάλου ἀνδρός, ὅστις ὠνόμασεν αὐτὸν ἀρχηγὸν τῶν Περσίων, ὑποστράτηγον τῆς λεγεῶνος τῆς τιμῆς, καὶ τῷ 1805 πρέσβυν ἐν Λισαβόνᾳ. Συναντηθεὶς ὑπὸ τοῦ μελάθρου ζρατοῦ διεκρίθη ἐν Austerlitz εἰσελάσας εἰς Πορτογαλλίαν τῷ 1807, κατέλαβε τὴν Λισσαβῶνα· διὰ δὲ τῶν λαμπρῶν στρατιωτικῶν καὶ στρατηγικῶν ἀρετῶν του ἠξιώθη τοῦ τίτλου τοῦ δούκας τῆς Ἀβραντίας, μεθ' ὃ ἐνεπιστεύετο αὐτῷ καὶ ἡ τῆς Πορτογαλλίας διοίκησις. Ἀλλ' ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Βιμείρου νικηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἄγγλων τῇ 30ῃ Αὐγούστου τοῦ 1805 ἠναγκάσθη νὰ συνομολογήσῃ εἰρήνην, ἧς ἕνεκα ὑπέπεσεν εἰς τὴν δυσμένειαν τοῦ Ναπολέοντος. Ὁ Ζουνὼ ὑπηρέτησεν ἀλληλοδιαδόχως ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Σραγόσσης, ἐν τῇ κατὰ τῆς Γερμανίας ἐκστρατείᾳ (1809) ἐν Ἱσπανίᾳ καὶ Πορτογαλλίᾳ (1810), ἐν Ῥωσσίᾳ (1812), ἐν Ἰλλυρίᾳ τέλος ὡς γενικὸς διοικητής. Οἱ ἐκ τῶν παλαιῶν τραυμάτων πόνοι αὐτοῦ καὶ αἱ πολιτικαὶ θλίψεις ἐπάλευσαν τὰς διανοητικὰς αὐτοῦ δυνάμεις. Ἀνακάμψας δὲ παρὰ τῷ πατρὶ αὐτοῦ εἰς Μοντβάρδην ἀπέθανε κρημνισθεὶς ἀπὸ τοῦ παραθύρου τῆς οἰκίας. Ἡ σύζυγος αὐτοῦ κατέλιπε «Ἀπομνημονεύματα περὶ τῆς Ἀβραντίας».

ΖΟΥΟΔΑ, ὀχυρὰ πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ὁλλανδίας, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας τοῦ Ὄβερ Ὑσσελ, ἐπὶ τοῦ Ὑσσελ, 80 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Ἀμστερδάμης. Κάτ. 12,200. Πρωτοδικεῖα, ἐμποροδικεῖον. Σωφρονιστήριον. Θέας ἄξια εἶναι ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Μιχαὴλ, τὸ μέγαρον τῆς διοικήσεως καὶ τὸ δημαρχεῖον. Κατασκευὴ ἐριούχων, σάπωνος, κηροῦ, κλπ. διυλιστήρια ζακχάρεως καὶ ἅλατος. Ἐλευθέρα αὐτοκρατορικὴ πόλις, εἶτα ἀνσεατικὴ, ἁλωθεῖσα καὶ ἀποτειχισθεῖσα ὑπὸ τῶν Γάλλων τῷ 1672. Ἐπὶ τῆς Ἀης γαλλικῆς αὐτοκρατορίας, ἦτον ἕδρα τοῦ νομοῦ τῶν Σομάτων τοῦ Ὑσσελ. Τῷ 1825, ἔπαθε πολὺ ὑπὸ τυφῶνος ὅστις ἀνέσυρε τὰ ὕδατα τοῦ Ὑσσελ μέχρι τῶν ὀδῶν αὐτῆς.

ΖΟΥΡΑΒΙΟΝ, πόλ. τῶν αὐστριακῶν ἐπικρατειῶν (Γαλικία), ἐπὶ τοῦ Δνεστέρου, 31 χιλιάμ. πρὸς Α τοῦ Στρύ, περίφημος διὰ τὴν ὡραίαν ἄμυναν τοῦ Ἰωάννου Σοβιέσκη ὅστις μετὰ 10,000 Πολωνῶν, ἀντέστη ἐν τοῖς πέριξ 23 ἡμέρας κατὰ 80,000 Τούρκων καὶ 130,000 Τατάρων, μέχρις οὗ ἠναγκάσθη τέλος νὰ συνθηκολογήσῃ παραδοὺς τὴν Καμενέτζην καὶ μέρος τῆς Οὐκρανίας, 1676.

ΖΟΥΡΒΑΡΑΝ (Φραγκίσκος), ζωγράφος, γενν. τῷ 1598 ἐν Φουέντῳ δὲ Κάντος (Ἐστραμαδούρα), ἀποθ. τῷ 1662, ἀνετράφη κατ' ἀρχὰς ὡς ἁπλοῦς χωρικὸς, ἀλλ' αἰσθανθεὶς κλίσιν εἰς τὴν ζωγραφικὴν ἐγένετο μαθητὴς τῆς ἐν Σεβίλλῃ σχολῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἰωάννου δὲ λὰ Ῥοέλα. Νεώτατος ἔτι ἐσπούδασεν ἐκ τοῦ πλησίον τὴν φύσιν· ἀντιγράφων δὲ λευκὰ ὀφάσματα ἐπὶ νευροσπάστου διατεθειμένα ἔμαθε νὰ ζωγραφῇ αὐτὰ μετὰ σπανίας ἐπιτυχίας. Ἐκ τῶν εἰκόνων τοῦ Καραβάγου ἐπιβλέζομένος μετέβαλε τὸν ῥυθμὸν αὐτοῦ καὶ δικαίως ἐπωνομάσθη ὁ αἰσπανὸς Καραβάγος» Ἀρίσκεται, καθὼς ὁ ἰταλὸς ζωγράφος ζωγραφῶν ζωηρὰς ἀντιθέσεις τῆς σκιᾶς πρὸς τὸ φῶς, θλιβερὰ καὶ δραματικὰ θέματα· τῷ 1625, ἐλάβε τὴν διακόσμησιν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἐν τῇ μητροπόλει τῆς Σεβίλλης, καὶ μετὰ μικρὸν ἐζήτησαν παρ' αὐτοῦ εἰκόνας διὰ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ κολλεγίου τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ. Ὁ Ζουρβαρὰν οὐδέποτε μετέβη εἰς Ἰταλίαν, ἀλλ' ἀπῆλθεν εἰς Γουαδελούπην, ἔνθα ἐζωγράφησε δώδεκα πίνακας, οἵτινες κατατάσσονται μετὰ τῶν ἀριστουργημάτων αὐτοῦ. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς Ἱσπανίαν ἐπολλαπλασίασε τὰ ἔργα του καὶ ἐκτήσατο λαμπρὰν φήμην. Ἐκ τῶν ἀρίστων καλλιτεχνημάτων αὐτοῦ εἶναι καὶ οἱ δώδεκα ἆθλοι τοῦ Ἡρακλέους.

ΖΟΥΡΔΑΝ, Mathieu Jouve Jourdan ὁ ἐπονομασθεὶς «Καφαλοκόπτης» (Coupe-Tête) ἐγενν. ἐν St Just πλησίον τοῦ Πουὴ (Puy),

τῷ 1749, ἀπέθ. τῷ 1791, καὶ ὑπῆρξεν ἀλληλοδιαδόχως, πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, κρεωπώλης, μαθητὴς πεταλωτοῦ, λαθρέμπορος, στρατιώτης καὶ ἱπποκόμος. Τῷ 1789, ἦτον οἰνοπώλης ἐν Παρισίοις. Ἐν τῇ συμπλοκῇ τῆς 6 ὀκτωβρίου 1789 ἐφόνευσε δύο σωματοφύλακας. Ὕστερον δὲ ἐκαυχᾶτο ὅτι ἔκοψε τὴν κεφαλὴν Δελωναὶ τοῦ διοικητοῦ τῆς Βαστιλλίας, ὅτι ἀπέσπασε τὴν καρδίαν τοῦ Φούλωνος καὶ τοῦ Βερθιέρου. Διέπραξε φοβερούς φόνους ἐν τῷ νομῷ τοῦ Βωκλούζη καὶ διηύθυνε τὴν ἐν Λυονίωνι σφαγὴν ἥτις λέγεται massacre de la Glacière. Ἡ ἐπὶ τῆς δημοσίου σωτηρίας ἐπιτροπὴ παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὸ ἐπαναστατικὸν δικαστήριον ὅπερ κατεδίκασεν αὐτὸν ὡς fédéraliste καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν τῇ 27 μαΐου 1794.

ΖΟΥΡΔΑΝ (Ἰωάννης Βαπτιστὴς, κόμης), γενν. ἐν Λιμόγῃ τῷ 1762, ἀποθ. τῷ 1833, ἀπῆλθεν ἐκκαιδεκαέτης εἰς Ἀμερικὴν ἔνθα μετέσχε τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πολέμου, ἠσπάσατο μετὰ ζέσεως τὰς ἀρχὰς τῆς γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, ὑπηρέτησεν ἐν τῷ στρατῷ παρὰ τῷ Δημουριὲς, ἐγένετο ἐνωματάρχης τῷ 1793, καὶ μετὰ τέσσαρας μῆνας στρατηγὸς μεραρχίας· τραυματισφεὶς ἐν τῇ μάχῃ τῆς Hondschoote, διωρίσθη ἀμέσως ἀρχηγὸς τοῦ βορείου στρατοῦ, εἰσήγαγεν αὐστηρὰν πειθαρχίαν, ἐνίκησεν ἐν Wattignies, ὑπέπεσεν εἰς δυσμένειαν εἶτα ἐκλήθη εἰς τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ τοῦ Μωσέλλα. Ὕστερον δὲ εἰς τὴν τοῦ στρατοῦ τοῦ Σαμβρου καὶ Μεύσου, μεθ' οὗ ἦρατο τὴν νίκην τοῦ Fleurus, καὶ τὴν τοῦ Ῥόερ, ὅτ' ἦν ἐξηφανίσθη ἡ ὑπὸ τῶν Γάλλων κατοχὴ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ῥήνου. Τῷ δὲ 1795 κατὰ σεπτέμβριον ἐξετέλεσεν ἔνδοξον διάβασιν τοῦ ποταμοῦ τούτου. Ἡ κατ' ἀρχὰς νικηφόρος στρατεία τοῦ 1796, κατέστη ἀτυχὴς ἕνεκα τῆς κακῆς διευθύνσεως ἣν ἔδιδεν ἡ κυβέρνησις εἰς τὸν στρατὸν τοῦ Ζουρδὰν, ὅστις ἠτήσατο τὴν ἄφεσίν του καὶ ἐκλογεὶς μέλος τῆς Βουλῆς τῶν Πεντακοσίων ἐνήργησεν ὅπως ψηφισθῇ ὁ τῆς προγραφῆς νόμος. Τῷ 1799 διώκησε τὸν στρατὸν τοῦ Δουνάβεως, ἀλλ' ἐπεὶ δὲ τὰς πρώτας αὐτοῦ ἐπιτυχίας διεδέξαντο ἀποτυχίαι ἀνεκλήθη εἰς Γαλλίαν καὶ ἐκλογεὶς ἐκ νέου μέλος τῶν Πεντακοσίων ἠναγκάσθη νὰ βιασθῇ τῷ Βοναπάρτῃ τῇ 18 ὁμιχλιδίους. Διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ πρώτου ὑπάτου διοικητὴς τοῦ Πεδεμοντίου τῷ 1800, ἔλαβε τὸν μέγα. βαθμὸν τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς ἀλλ' οὐδέποτε ἐδόθη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος μέγα ἀξίωμα ἐν τῷ στρατῷ· τῷ 1808 ἐγένετο ἀρχηγὸς τῶν ἐπιτελῶν τοῦ βασιλέως Ἰωσὴφ ἐν Ἱσπανίᾳ. Τῷ 1814 συγκατένευσεν εἰς τὸ νὰ κηρυχθῇ ἔκπτωτος ὁ Αὐτοκράτωρ. Ὁ Λουδοβῖκος ΙΙΙ' ὠνόμασεν αὐτὸν πατρίκιον τῆς Γαλλίας. Τῷ 1815, ὁ Ζουρδὰν προσήνεγκε τὰς ἐκδουλεύσεις αὐτοῦ τῷ Ναπολέοντι ὅστις ἔστειλεν αὐτὸν εἰς Βεσανσῶνα· μετὰ τὸ Βατερλὼ ἐγένετο κόμης, διοικητὴς τῆς 7ης στρατιωτικῆς μεραρχίας τῷ 1816 καὶ πατρίκιος τῆς Γαλλίας τῷ 1819. Ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Ἰουλίου (1830) εἶχεν ἐπί τινας ἡμέρας τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν τῇ δὲ 11 τοῦ ἐπιόντος αὐγούστου διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου διοικητὴς τῶν Ἀπομάχων ἀπέθανεν αὐτόθι ἐνδεὴς καὶ τιμώμενος. Κατέλιπεν Opérations de l'armée du Danube, 1799, εἰς 8ον· Mémoires pour servir à l'histoire de la campagne de 1796, ἐν Παρισίοις, 1819, εἰς 8ον.

ΖΟΥΡΔΑΝ (Ἀθανάσιος Ἰωάννης Léger), γενν. τῷ 1791 ἐν St-Aubin-des-Chaumes (Νιέβρη), ἀποθ. πλησίον τοῦ Δούβρου (Ἀγγλία), τῷ 1826, ἐχρημάτισεν ἐν ἀρχῇ τῆς Παλινορθώσεως εἰς τῶν ἱδρυτῶν τῆς «Θέμιδος», δικαστικῆς ἐφημερίδος, ἐσχετίσθη μετὰ τῶν κυριωτέρων νομοδιδασκάλων τῆς Γερμανίας καὶ συνετέλεσε μεγάλως εἰς ἀναγέννησιν τῶν νομικῶν σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ. Τῷ 1820, ἀπεστάλη εἰς Ἀγγλίαν ὅπως σπουδάσῃ τοὺς δικαστικοὺς αὐτῆς θεσμοὺς καὶ κατέλιπε πλείστας σημειώσεις. Ἐξέδωκε τὰς Tabulae chronologicae τοῦ Haubold καὶ συνειργάσθη εἰς τὴν δημοσίευσιν τοῦ Récueil général des anciennes lois Françaises 1821—26.

ΖΟΥΡΔΑΝ (Ἀντώνιος-Ἰάκωβος - Λουδοβ.), μέλος τῆς Ἰατρικῆς Ἀκαδημίας γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1788, ἀποθ. τῷ 1848, ὑπηρέτησεν ἐν τῇ στρατιωτικῇ χειρουργίᾳ ἐπὶ τῶν γερμανικῶν πολέμων, καὶ ἠσχολήθη ἰδίως εἰς τὸ κατασταθῆσαι τοῖς Γάλλοις γνωστὰ διὰ μεταφράσεων τὰ συγγράμματα τῶν σοφῶν τῆς Γερμανίας. Ὅθεν μετέφρασεν Histoire de la médecine ὑπὸ τοῦ Σπρέγγελ, 1815—20. Histoire du droit romain, ὑπὸ G. Hugo, 1821—22. Anatomie du cerveau ὑπὸ Φρ. Τιεδεμάνου, 1823· Ἡ Art de prolonger la vie τοῦ Οὐφελάνδου, 1824, Anatomie général, τοῦ Μέκκελ, 1825· Chimie τοῦ Βερζελίου, 1828—33. Doctrine homéopathique, Maladies chroniques καὶ Matière médicale τοῦ Hahnemann, 1832—34. Anatomie Comparée τοῦ Carus 1835· Physiologie τοῦ Durdach, 1837—41· Ἐπ-

cyclopédie anatomique τοῦ Dischoff, Halle κλπ. 1843—47. Συνειργάσθη δὲ πρὸς τούτοις εἰς διάφορα συγγράμματα καὶ συνέθετο πόνημα σοφώτατον φέρον τὴν ἐπιγραφὴν Pharmacopée universelle, 1828 καὶ 1840.

ΖΟΥΡΖΟΥΡΑ ἄλυσος ὀρέων τοῦ Ἀλγερίου παρὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τῆς Σομὰν, ἀποτελοῦσα μέρος τοῦ μικροῦ Ἄτλαντος, μεθ' οὗ συγκοινωνεῖ πρὸς Ν ἐν τατς ἐπαρχίαις Ἀλγερίου καὶ Κωνσταντίνης, ἐν αἷς εὑρίσκεται τὸ στενὸν τῶν Βιβάνων ἢ Σιδηρῶν Πυλῶν, δι' οὗ συγκοινωνοῦσιν αἱ δύο αὗται ἐπαρχίαι.

ΖΟΥΡΙΕ (Πέτρος) θεολόγος γάλλος καὶ ἱερεὺς διαμαρτυρόμενος γεννηθεὶς τῷ 1633 ἐν Μὲρ τοῦ Orléanais ἀπεδίωσε τῷ 1713 πατὴρ αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἱερεύς τις τῆς κοινότητος ταύτης. Προσκληθεὶς δὲ τῷ 1674, εἰς φιλοσοφικὴν ἕδραν τοῦ πανεπιστημίου τῶν διαμαρτυρομένων ἐν Σεδὰν κατέλιπε ταύτην μετὰ 7 ἔτη ὡς ἐκ τῆς ἐπελθούσης καταργήσεως τοῦ πανεπιστημίου τούτου καταφυγὼν εἰς Ὁλλανδίαν προεδιδάζεται εἰς ἕδραν καθηγητοῦ τῆς θεολογίας ἐν Ῥοττερδάμῃ καὶ διορίζεται συνάμα ἱερεὺς τῆς αὐτόθι ἐκκλησίας. Ὀργίλος ὢν τὸν χαρακτῆρα καὶ φθονερὸς εἰς τὸ μὴ περαιτέρω διῆγε τὸν βίον αὐτοῦ ἐν λογομαχίαις πρὸ πάντων δὲ ἐξεμάνη κατὰ τοῦ Βαΐλου οὐδόλως ἀνεχόμενος τὴν ὑπεροχὴν τοῦ ἀνδρὸς τούτου οὗτινος ἡ καταδίκη καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος παῦσις ἐπῆλθε τῇ ἐργείᾳ αὐτοῦ. Ἐνέπαιζεν ἐν ταύτῳ καὶ τινας τῶν διαμαρτυρομένων ὡς τὸν Βασνάγην, Σαυρῖνον καὶ Ζακελὸ, στρέψας τὴν ὀργὴν αὐτοῦ καὶ πρὸς τὸν Ἀρνόλδον, Φενελῶνα καὶ Βοσσουέτον. Κυριώτερα πονήματα αὐτοῦ εἶσιν Ἱστορία τοῦ καλβινισμοῦ καὶ τοῦ παπισμοῦ, παραλλήλως τεταγμένων εἰς 2 τόμ. εἰς ἓν· ἀνασκευὴ τῆς Ἱστορίας τοῦ ἐν Μαιμβούργῳ καλβινισμοῦ· πολιτικὴ τοῦ κλήρου τῆς Γαλλίας εἰς 12, εἰκὼν τοῦ σωσινιανισμοῦ, εἰς 12· Ἱστορία κριτικὴ τῶν δογμάτων καὶ τῆς λατρείας μετὰ παραρτήματος εἰς ἕν.

ΖΟΥΡΙΤΑΣ (Ἱερώνυμος), Ἱσπανὸς ἱστορικὸς, γενν. τῷ 1512 ἐν Σαραγόσσῃ, ἀποθ. τῷ 1581 ἐπετράπη τῷ 1530 τὴν διοίκησιν τῶν πόλεων Βαρβάστρου καὶ Οὐέσκας, ἐγένετο ὕστερον Giscal τῆς Μαδρίτης, ἐπιτετραμμένος ἐν Γερμανίᾳ ἐκ μέρους τοῦ ἀνωτάτου συμβουλίου τῆς Καστιλλίας τῷ 1543, ἔλαβε τὴν θέσιν ἱστοριογράφου τῆς Ἀραγῶνος τῷ 1549, καὶ περιηγούμενος εἰς Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν συνέλεγον ἔγγραφα· ἀνεκάλυψε δὲ τὸ «Ἀλεξανδρινὸν Χρονικὸν, ὅπερ ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ βυζαντινῇ σχολῇ. Ἔχομεν αὐτοῦ «Χρονικὰ τοῦ στέμματος τῆς Ἀραγῶνος», ἐν Σαραγόσσῃ, 1562—79, τόμ. 6 εἰς φύλλ. ἄμορφον συλλογὴν ὕλης. Ὁ Ζουρίτας οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ λεπτομερὴς χρονογράφος.

ΖΟΥΡΛΟΣ (ὁ κόμης Ἰωσήφ), γενν. ἐν Νεαπόλει τῷ 1759, ἀποθ. τῷ 1828, ἐσπούδασε κατὰ βάθος τὰ γράμματα καὶ τὴν φιλοσοφίαν, ἠσπάσθη τὸ δικαστικὸν στάδιον, κατέλαβε διάφορα ὑπουργήματα, καὶ ἀποχωρήσας τῶν δημοσίων πραγμάτων ἔζη ἀφανῶς ἐν Βενετίᾳ, ἀλλὰ μετακληθεὶς εἰς Νεάπολιν τῷ 1818 ἐγένετο ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν ἐπὶ τῆς συνταγματικῆς κυβερνήσεως τοῦ 1820· καταστὰς δὲ ὕποπτος τοῖς Καρβονάροις παρητήθη μεθ' ὅλων τῶν συνεδέλφων αὐτοῦ. Ὁ Ζουρλος ἐφημίζετο ἐπὶ σπανίᾳ ἱκανότητι, ἀκαμάτῳ δραστηριότητι καὶ μεγάλῃ χρηστότητι.

ΖΟΥΡΑΩΒΕΝ (ὁ βαρῶνος δὲ ΑΑ ΤΟΥΡΣΑΤΙΑΛΩΝ ΔΕ), ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας τῆς Γερμανίας, ἀναφερούσης τὴν καταγωγὴν αὐτῆς μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Ὄλωνος Α', ἐγενν. ἐν Ζὺγ τῷ 1720, ἀπέθ. τῷ 1795, ἐσπούδασεν εὐδοκιμώτατα ἐν τῇ σχολῇ τῶν Τεσσάρων Ἐθνῶν (ἐν Παρισίοις), εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Γαλλίας, ἐστράτευσεν εἰς Φλάνδραν ἀπὸ τοῦ 1742, διέπρεψεν ἐν ταῖς μάχαις τοῦ Φοντενοᾶ καὶ τοῦ Ῥωκοῦ, ἐν ταῖς πολιορκίαις τῆς Τουρναΐ, Οὐδεναρδης καὶ Μαεστρίχτης, τῷ δὲ 1762, ἐνωμοτάρχης ὢν ὑπερήσπισεν ἀτρομήτως τὰ χαρακώματα τῆς Μελσοὺγγεν. Ἔλαβε τὴν ἄρσιν του, τῷ 1780, μετὰ τοῦ τίτλου τοῦ ἀντιστρατήγου. Ἦτον ἑταῖρος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιγραφῶν καὶ τῶν γραμμάτων. Ἔγραψεν Histoire militaire des Suisses au service de la France, 1751—53, τόμ. 8 εἰς 12ον, κτλ.

ΖΟΥΡΟΥΑ, ποτ. τῆς Ἀμερικῆς πρὸς Ν, πηγάζων ἐκ τοῦ Περοῦ, πρὸς τὴν λίμνην Progagualo, εἰσβάλλει ἐν τῇ Βρασιλίᾳ, ἐν ᾗ ἀρδεύει τὰ ἀνατολικὰ μέρη τῆς Ἄνω-Ἀμαζονίας καὶ ἐκβάλλει ἐντὸς τοῦ Ἀμαζονίου· ῥοῦς 130 χιλιαμ. ἐκ τούτου λαμβάνει τὸ ὄνομα δῆμός τις (comarca) τῆς Βρασιλίας.

ΖΟΥΡΟΥΕΝΑ, ποτ. τῆς Βρασιλίας (Mato-Grosso), σχηματίζει τὸν Τοπάϋον διὰ τῆς μετὰ τοῦ Ἀρίνου ἑνώσεως αὐτοῦ· ῥοῦς 600 χιλιαμ. Ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάσθη δῆμος τῆς Βρασιλίας.

ΖΟΥΣΣΕ Ι, πρωτ. δῆμ. τῆς Γαλλίας (Ἄνω-Σῶνα), 28 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Βεζουλ ἐπὶ τοῦ Ἀμάνση παρὰ τῇ ἐκβολῇ αὐτοῦ εἰς τὸν Σῶνα μὲ κατ. 2,630, ὠχυρωμένη ἄλλοτε. Ὠ. λογοποιεῖα, πολυάριθμοι ἀρχαιότητες.

ΖΟΥΣΣΙΕ (Ἀντώνιος), ἰατρὸς καὶ φυσιοδίφης, γεννηθεὶς ἐν Λυὼν τῷ 1686, ἀπέθανε τῷ 1758· σπουδάσας ἐν Μομπελλιέρῳ ἦλθεν εἰς Παρισίους, ὠνομάσθη καθηγητὴς τῆς βοτανικῆς ἐν τῷ βασιλικῷ Κήπῳ μετὰ τὸν Τουρνεφόρτιον, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν τῷ 1711, ἐπλούτησε τὰς συλλογὰς τοῦ σωματείου τούτου διὰ πολυαρίθμων ὑπομνημάτων, σχεδὸν ἁπάντων περὶ τῆς βοτανικῆς καὶ κατήρτισε κατὰ τὰς ἐν τῇ μεσημβρινῇ Γαλλίᾳ καὶ ταῖς παρακειμέναις χώραις ἐκδρομὰς αὐτοῦ, συλλογὴν φυτῶν εἰσέτι μὴ ἱκανῶς περιγραφέντων. Κατέλιπε σὺν ἄλλοις Discours sur les progrès de la botanique.

Ζουσσιὲ (Βερνάρδος), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου καὶ περίφημος φυσιοδίφης, γενν. ἐν Λυὼν τῷ 1699, ἀπέθανε τῷ 1777. Νέος ἔτι ὢν συνώδευσε τὸν Ἀντώνιον Ζουσσιὲ εἰς τὰς βοτανικὰς αὐτοῦ ἐκδρομὰς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Πορτογαλλίᾳ, ἔτυχε τοῦ διδακτορικοῦ πτυχίου ἐν Μομπελλιέρῳ τῷ 1720, καὶ ἐξελέγη ἀντικαταστάτης τοῦ Vaillant ὡς ὑφηγητὴς ἐν τῷ βοτανικῷ κήπῳ τῶν Παρισίων· τότε δὲ κατέστησεν εὐρύτερον τὸ στάδιον τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ καὶ διηύθυνεν ἐν τοῖς περὶξ τῶν Παρισίων περιφήμους συλλογάς, αἵτινες ἐχρησίμευσαν καὶ τῷ Λινναίῳ. Τῷ 1725 ἐδημοσίευσεν ἔκδοσιν συμπεπληρωμένην καὶ μετὰ σημειώσεων τῆς Histoire des plantes des environs de Paris, ὑπὸ Τουρνεφορτίου, καὶ προσεκλήθη, τῷ αὐτῷ ἔτει μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν. Ἐδημοσίευσεν ὑπομνήματα περὶ διαφόρων φυτῶν, θεωρούμενα ὡς πρότυπα ὀξυνοίας καὶ πείρας, καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἔχων παρ' ἑαυτῷ τὸν Trembley, ὥρισε τὴν ζωϊκὴν φύσιν τῶν πολυπόδων, ἅτινα ἐθεωροῦντο ὡς φυτά. Τῷ 1758, Λουδοβίκος ὁ 15ος ἐξελέξατο αὐτὸν ὅπως ταξιθετήσῃ τὰ φυτὰ τοῦ βοτανικοῦ Κήπου τοῦ Trianon, ἅτινα κατέταξε κατὰ νέαν μέθοδον, ὅλως ἀντίθετον πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Λιννάου εἰσαχθεῖσαν. Ἀπελθὼν εἰς Ἀγγλίαν, τῷ 1734, ἀνεκόμισεν ἐν τῷ πλῷ αὐτοῦ δύο κέδρους, ὧν ἡ μία ὁρίσταται εἰσέτι ἐν τῷ Κήπῳ τῶν Φυτῶν (Jardin de Plantes).

Ζουσσιὲ (Ἰωσὴφ), ἀδελφὸς τῶν προηγουμένων, γενν. ἐν Λυὼν, τῷ 1704, ἀπέθανεν ἐν Παρισίοις τῷ 1779, συνώδευσεν ὡς βοτανολόγος, τῷ 1735, τοὺς ἀστρονόμους τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν μεταβάντας εἰς Περοῦ ὅπως καταμετρήσωσι τόξον τοῦ μεσημβρινοῦ, καὶ ἐπὶ 36 ἔτη διέτρεχε τὰς ἀνεξερευνήτους χώρας τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς. Ἐπανελθὼν εἰς Παρισίους τῷ 1771, καὶ κωλυόμενος ὑπὸ ἀσθενείας δὲν ἠδυνήθη νὰ δημοσιεύσῃ τὴν περίφημον ἱστορίαν τῶν περιηγήσεων αὐτοῦ. Ἀνεκάλυψε τὸ ἡλιοτρόπιον.

Ζουσσιὲ (Ἀντώνιος-Λαυρέντιος), ἀνεψιὸς τῶν προηγουμένων, γεννηθ. ἐν Λυὼν, τῷ 1748, ἀπέθανε τῷ 1836· ἦλθε νεώτατος εἰς Παρισίους ὅπως εὕρῃ τὸν θεῖον αὐτοῦ Βερνάρδον. Τυχὼν τοῦ διδακτορικοῦ πτυχίου, τῷ 1770, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ χρόνου ὡς ἀναπληρωτὴς τοῦ Lemonnier, ὅστις εἶχεν ἀντικαταστήσει τὸν θεῖον αὐτοῦ Ἀντώνιον ὡς καθηγητὴς ἐν τῷ Βασιλικῷ Κήπῳ, ἐδίστασεν ἐπί τινα χρόνον ἂν ἔπρεπε νὰ ἐκλέξῃ τὴν βοτανικὴν ἢ τὴν ἰατρικήν. Τῷ 1773, καθ' ὃν χρόνον προσελήφθη μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, ἐφιλιπόνησεν ὑπόμνημα σπουδαῖον περὶ τῆς οἰκογενείας τῶν βατραχίων, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐκτίθενται κατὰ πρώτην ἦδη φορὰν αἱ βάσεις τῆς φυσικῆς μεθόδου καὶ ὅπερ ὥρισε τὴν κλῆσιν τοῦ συγγραφέως. Ἀντικατέστησε τὸν τυφλωθέντα θεῖον αὐτοῦ ἐν τῇ διευθύνσει τοῦ βοτανικοῦ κήπου, ὃν διωργάνισε συμφώνως πρὸς τὴν φυσικὴν μέθοδον τοῦ καταλόγου τοῦ Τριανοῦ. Ἐπὶ τῆς συμβατικῆς συνελεύσεως (convention), ὁ Ζουσσιὲ διετηρήθη καθηγητὴς ἐν τῷ Μουσείῳ καὶ ἀναλαβὼν τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ ἐδοξάσθη διὰ τῆς συστάσεως τῆς βιβλιοθήκης. Ταὐτοχρόνως δὲ εἶχε τὴν διεύθυνσιν τῶν παρισιανῶν Νοσοκομείων καὶ ἐλάμβανε θέσιν ἐν τῷ Πανακαδημίῳ. Ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας κληθεὶς καθηγητὴς τῆς ἰατρικῆς ὕλης ἐν τῇ ἰατρικῇ σχολῇ τῶν Παρισίων καὶ ἰσόβιος σύμβουλος τοῦ Πανεπιστημίου, ἀπώλεσε τὰς δύο ταύτας θέσεις ἐπὶ τῆς Παλινορθώσεως. Περὶ τὰ τέλη τοῦ σταδίου του ἐτυφλώθη ὡς ὁ θεῖος αὐτοῦ· τῷ 1826, παρητήθη τῆς ἐν τῷ Φυσικοϊστορικῷ μουσείῳ ἕδρας τῆς βοτανικῆς χάριν τοῦ υἱοῦ του Ἀδριανοῦ. Ἐκέκτητο πᾶν προτέρημα συντελοῦν εἰς καταρτισμὸν φυσικῆς μεθόδου, ἐπιμονὴν, δραστηριότητα, ὀρθὴν κρίσιν, ἀκρίβειαν καὶ εὐμεθοδίαν. Ἐδημοσίευσε διάφορα τεμάχια καὶ κατεχώρησεν εἰς τὰ «Χρονικὰ τοῦ Μουσείου» περὶ τὰ πεντήκοντα «Ὑπομνήματα», ἅτινα βαθείας ἐλέγχουσιν ἐπιστημονικὰς γνώσεις.

Ζουσσιὲ (Ἀδριανὸς), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, εὐρυμαθὴς βοτανολόγος, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1797, ἀπὸ τῷ 1853. Συνεπλήρωσε τὰς συλλογὰς τῶν τροκατόχων αὐτοῦ καὶ ἐδημοσίευσε συγγράμματα ἐξ ὧν ἀνεδείχθη πρῶτος ἐν τοῖς βοτανολόγοις τῶν χρόνων αὐτοῦ· ἐξέδω-

στοιχειώδη πραγματείαν περὶ βοτανικῆς, εἰσήχθη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῷ 1854 ἐξελέγη καθηγητὴς ἀντὶ τοῦ Αὐγούστου δὲ Σαὶντ Ἱλαὶρ ἐν τῷ Collége de Bourbon καὶ κατέλιπε μικρὰν πραγματείαν περὶ βοτανικῆς ταξινομίας δημοσιευθεῖσαν ἐν τῷ Παγκοσμίῳ λεξικῷ τῆς φυσικῆς ἱστορίας.

ΖΟΥΣΤ ἢ Ἰουστος (Saint-Just), μοναστήριον τῶν Ἱερωνυμιτῶν ἐν Ἱσπανίᾳ (Ἐστραμαδούρα), 40 χιλιάμ. μακρὰν τῆς Πλακεντίας, χρησιμεύσαν ὡς ἄσυλον Καρόλῳ τῷ Ε', μετὰ τὴν παραίτησιν αὐτοῦ, 1556—58.

Ζουὺς (ΣΑΙΝ) Saint-Juste en Chaussée, πρωτ. δήμ. τῆς Γαλλίας, 16 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Κλερμόντης ἐπὶ τοῦ Βορείου σιδηροδρόμου. Κάτ. 1,642.

Ζουστ ἐπὶ Λίγηρος (ΣΑΙΝ), χωρ. καὶ κομητεία τῆς Γαλλίας, νομὸς τοῦ Λείγηρος, 19 χιλιάμ. μακρὰν τοῦ Montbrison· κάτ. 2,515.

ΖΟΥΤΦΕΝ, ὀχυρὰ πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ὁλλανδίας (Γουέλδρη), ἐπὶ τοῦ Ὕσσελ, 24 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Ἄρνεϊμ, 14 πρὸς Ν τῆς Δεβεντέρης. Κάτ. 11,600. Λατινικὴ σχολή. Σύλλογος τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν. Θέας ἄξια εἶναι ἡ ἀρχαία μητρόπολις τῆς ἁγίας Οὐαλδούργης, τὸ μετὰ πέντε προσόψεων δημαρχεῖον, τὸ Βουλευτήριον καὶ Poids public οὗ ὁ πύργος περιέχει σήμαντρον ἐκ 36 κωδώνων. Ἐργοστάσια βάμβακος καὶ χάρτου, βυρσοδιψεῖα, ἐλαιοποιεῖα, ἀλευρόμυλοι. Ἡ Ζοὺτφεν ἀρχαιοτάτη πόλις οὖσα ἀνῆκε τοῖς ἐπισκόποις τῆς Οὐτρέχτης ἀπὸ τοῦ 1202, καὶ εἰσήχθη εἰς τὴν ἀνσεατικὴν συμπολιτείαν κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα. Ἠλώθη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ δουκὸς τῆς Ἄλβης τῷ 1572 ὑπὸ τοῦ Μαυρικίου δὲ Νασσὼ τῷ 1591, καὶ τῷ 1672 ὑπὸ τῶν Γάλλων, οἵτινες ἀπετείχισαν αὐτήν.

ΖΟΥ-ΓΑΕΡΖΕΗΣ, ἴδ. ΖΟΥ-ΙΔΕΡΖΕΗΣ.

ΖΟΥΦΦΡΟΑ (Κλαύδιος-Φραγκίσκος-Δωροθέα δ' Ἀβὰνς, μαρκήσιος δέ), ὁ ἀληθὴς εὑρετὴς τῶν ἀτμοπλοίων. Γεννηθεὶς τῷ 1751 ἐν Beaume-les-Dames (Ἐλευθέρα Κομητεία), ἐξ ἀρχαίας οἰκογενείας, ἀποθ. τῷ 1832, ὑπηρέτησε κατ' ἀρχὰς ἐν τῷ στρατῷ καὶ ὕστερον ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἐπιστημῶν. Μεταβὰς δ' εἰς Παρισίους συνεδέθη μετὰ τῶν ἀδελφῶν Περιέρων, οἵτινες ἔστησαν πυροσβεστικὴν ἀντλίαν ἐν Σαλλὶ (Chaillot), καὶ προέτειναν αὐτοῖς νὰ ἐφαρμόσωσι τὴν δύναμιν τοῦ ἀτμοῦ εἰς τὴν ναυτιλίαν. Κατ' ἰδίαν τοῦ 1776, ὁ Ζουφφροὰ ἐκίνησε διὰ τοῦ ἀτμοῦ ἐπὶ τοῦ Δούβ ἀτμόπλοιον 40 ποδῶν τὸ μῆκος καὶ 6 τὸ πλάτος. Διὰ δὲ τοῦ πειράματος τούτου σκώμματα μόνον ἐπεσπάσατο καὶ ἐπωνομάσθη χλευαστικῶς ὑπὸ τῶν Γάλλων Jouffroy la pompe. Ἀπολέσας τὸ θάρρος αὐτοῦ, ἠθέλησε νὰ εἰσαχθῇ οὕτως εἰς τὸ στρατιωτικὸν στάδιον κατατασσόμενος εἰς τὸ πυροβολικὸν ἢ τὸ μηχανικόν, καὶ ἐπειδὴ ἀπήντα προσκόμματα ἠγόρασεν ἕνα λόχον πεζικοῦ. Ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα ἐπανελθὼν εἰς τὰ τῆς ἐφευρέσεως αὐτοῦ ἀντικατέστησε τὴν μετὰ διαλειπούσης κινήσεως μηχανὴν δι' ἑτέρας ἀεικινήτου, καὶ κατ' Ἰούλιον τοῦ 1783, κατεσκεύασε πυροσκάφον 140 ποδῶν τὸ μῆκος καὶ 26 τὸ πλάτος ὅπερ ἀνέπλευσε τὸν Σῶνον ἀπὸ τοῦ Λυὼν μέχρι τῆς νήσου Barbe. Ὁ Ζουφφροὰ ἠτήσατο τότε τὸ προνόμιον τῆς ἐφευρέσεως παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ Καλόννη, ὅστις ἔστειλε τὴν ἀναφορὰν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν. Ἀλλ' ὁ Περιέρης ἀντίζηλος αὐτοῦ γενόμενος ἐνήργησεν ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ αἴτησίς του. Ὁ δὲ Ζουφφροὰ καίπερ ἀποβαλὼν τὸ θάρρος αὐτοῦ, ἀπεπειράθη ἐκ νέου, τῷ 1816, ὅπως ἐκμεταλλευθῇ τὴν ἐφεύρεσιν καὶ ἔλαβεν ἐφευρετοῦ δίπλωμα κατασκευάσας νέον ἀτμόπλοιον, τὸν «Κάρολον Φίλιππον», ὅπερ καθειλκύσθη εἰς τὴν θάλασσαν τῇ 20 μαρτίου 1816, ἀλλ' ἡ πρὸς τοῦτο σχηματισθεῖσα ἑταιρία ἐναυάγησεν, ὁ δὲ Ζουφφροὰ ἀπέθανε πενόμενος καὶ ἐγκαρτερῶν ἐντὸς τοῦ νοσοκομείου τῶν Ἀπομάχων ἐν Παρισίοις. Ὁ Ἀραγὼ τῷ 1839, ὁ Cauchy τῷ 1840, αὐτὸς ὁ Φούλτων καὶ πολλὰ ἀμερικανικὰ δικαστήρια ἱκανοποίησαν τὸν Ζουφφροὰ κηρύξαντες αὐτὸν ἐφευρέτην τῆς ἀτμοπλοΐας.

ΖΟΥΦΦΡΟΑ (Σίμων-Θεόδωρος), γενν. τῷ 1796 ἐν τῇ κώμῃ Ποντὲ (hameau de Pontets, ἐν τῷ νομῷ τῶν Ἰουρασίων), ἀποθ. τῷ 1842, ἐσπούδασε τὰ πρῶτα μαθήματα ἐν Ποντὰρλιὲ καὶ τὴν ῥητορικὴν ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Διζών. Εἰσαχθεὶς εἰς τὴν Πρότυπον σχολὴν τῷ 1814, διωρίσθη ἐν αὐτῇ προγυμνασιὴς τῆς φιλοσοφίας, ἣν ταὐτοχρόνως ἐδίδασκεν ἐν τῷ collége Bourbon, τῷ ὕστερον lycée Bonaparte. Τῷ 1822, κατηγορηθείσης τῆς Προτύπου σχολῆς, ἤρξατο ἰδίων ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ ἰδιαίτερα μαθήματα εἰς ἃ ἐφοίτα ἐκλεκτὴ νεολαία. Μετέσχε δραστηρίως τῆς συντάξεως τῆς ἐφημερίδος «Σφαίρας» (le Globe), 1824, καὶ ἐχορήγησεν ἄρθρα εἰς ἕτερα περιοδικὰ συγγράμματα. Τῷ 1826 ἔδωκεν εἰς φῶς μετάφρασιν τῶν Esquisses de philosophie morale de D. Stewart, 1 τόμ. εἰς 8ον, καὶ μετ' αὐτὴν μετάφρασιν τῶν Oeuvres complètes de Th. Reid,

6 τόμ. εἰς 8ον, 1828—36. Τῷ 1829, ἐκλήθη ἵνα διδάξῃ ὡς ἀναπληρωτὴς ἐν τῇ Σχολῇ τῶν γραμμάτων ἐν Παρισίοις (Faculté des lettres), καὶ μετὰ τὸ 1830, διωρίσθη ὑφηγητὴς καὶ διευθυντὴς τῶν διαλέξεων ἐν τῇ Πρωτύπῳ σχολῇ. Περὶ τοὺς χρόνους τούτους ἐδίδαξεν ἐν τῇ σχολῇ τῶν γραμμάτων σειρὰν φυσικοῦ δικαίου (Cours de droit naturel), ἥτις συνελέγη καὶ ἐδημοσιεύθη ὕστερον εἰς 3 τόμ. εἰς 8ον, 1835—42. Ὁ Ζουφφροὰ κατεῖχε πρότερον ἐπί τινας μῆνας καὶ ἔδραν ἐν τῷ collége de France. Ἡ Ἀκαδημία τῶν Ἠθικοπολιτικῶν Ἐπιστημῶν ἐδέξατο αὐτὸν μέλος τῷ 1833, καθὼς καὶ τὸ Βασιλικὸν συμβούλιον τοῦ Πανεπιστημίου τῷ 1840. Ἀντιπρόσωπος τοῦ Πονταρλιὲ ἀπὸ τοῦ 1831 μέχρι τοῦ 1838 μετέσχε πολλῶν καὶ μεγάλων πολιτικῶν συζητήσεων. Ἐκτὸς δὲ τῶν ἄνω μνημονευθέντων πονημάτων, ἐδημοσίευσε, τῷ 1833, Mélanges philosophiques, 1 τόμ. εἰς 8ον, συλλογὴν διαφόρων τεμαχίων καὶ ἄρθρων δημοσιευθέντων δι' Ἐπιθεωρήσεων. Ἔχομεν προσέτι αὐτοῦ, ἔργα ὀψιθανάτια, Nouveaux Mélanges ἐν Παρισίοις, 1842, τόμ. 1 εἰς 8ον, Cours d'Esthétique, ἐν Παρισίοις, 1843, τόμ. 1 εἰς 8ον, κατὰ τὰς σημειώσεις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

ΖΟΥΧΙΣ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Λυδίας περὶ τὴν Σάρδιν.

ΖΥΓΑΝΤΕΣ (ἀρχ.), λαὸς τῆς Λιβύης, πρὸς Δ τοῦ Τρίτωνος ποταμοῦ. Κατ' Ἡρόδοτον ἔβαφον πορφυροῦν τὸ σῶμα καὶ ἐτρέφοντο ἰδίως διὰ πιθήκων.

ΖΥΓΑΝΤΙΣ (ἀρχ.), ἡ χώρα τῶν Ζυγάντων.

ΖΥΓΕΝΑ (ἀρχ.), νῆσος ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ.

ΖΥΓΟΙ (ἀρχ.), πόλ. πρὸς τῷ τῆς Ἀσίας Βοσπόρῳ.

ΖΥΓΟΜΑΛΑΣ (Ἰωάννης), κατήγετο ἐξ οἰκογενείας μεταναστευσάσης ἐξ Ἄργους εἰς Ναύπλιον, καὶ ἐντεῦθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, πατδευθεὶς δὲ ὑπὸ Ἀρσενίου Ἀποστόλη μετεκλήθη διδάσκαλος εἰς Κωνσταντινούπολιν ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ πατριάρχου Ἰωάσαφ Β' τέταρτον ἔτος πατριαρχεύσαντος (1755), καὶ διορισθεὶς ῥήτωρ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ἐδίδαξε τὴν ἑλληνικὴν καὶ λατινικὴν πολλοὺς μαθητάς. Συγγράμματα αὐτοῦ ἐσώθησαν ἐγχειρίδιον γραμματικῆς, 1514 κτλ. Σημειώτεος εἰς Δημοσθένην. Λόγος εἰς ἔπαινον Ἀνδρέα Μιχαὴλ διδακτοῦ Κύδωνος. Ἐπίγραμμα εἰς αἶνον τῆς Ἁγιοπροτάτης καὶ Ὑψηλοτάτης Βουλῆς τῶν Δέκα. Ἐπιστολαὶ διάφοροι, ἐξ ὧν τινες ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ Κρουσίου ἐν Τουρκογραικίᾳ.

Ζυγομαλᾶς (Θεοδόσιος), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Ναπλίῳ τῷ 1544 καὶ ἀφικόμενος εἰς Κωνσταντινούπολιν μετὰ τοῦ πατρὸς διωρίσθη πρωτονοτάριος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. Κατ' ὀκτώβριον τοῦ 1576 ἐστάλη παρ' Ἱερεμίου τοῦ Β' ὡς πατριαρχικὸς ἔξαρχος εἰς Ἀνατολὴν καὶ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πρὸς εἴσπραξιν τῆς ζητείας· πολλὰ δὲ κατὰ τὸν πλοῦν ὑποστὰς προσωρμίσθη ἕνεκα τρικυμιῶν εἰς Τῆνον, ἥτις ὑπέκειτο τότε τοῖς Ἐνετοῖς καὶ βαδιουργίᾳ τοῦ αὐτόθι λατίνου ἐπισκόπου συνελήφθη. Μετὰ εἴκοσι μηνῶν ἀπουσίαν ἐπανελθὼν εἰς Βυζάντιον ἐνυμφεύθη τὴν Εἰρήνην Μοσχίνην (1578). Διετήρει ἀλληλογραφίαν μετὰ τοῦ Μαρτίνου Κρουσίου. Συγγράμματα αὐτοῦ ὑπάρχουσι. Περὶ ἐπισήμων πόλεων καὶ μητροπόλεων ἔκθεσις. Περιοδεία εἰς τὸ Αἰγαῖον. Θέματα. Ἱστορικὸν νέον. Παραινετικὸν πρὸς τοὺς νέους. Περὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ καὶ τοῦ Ἄθωνος, καὶ περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἀνατολικῶν ἐκκλησιῶν. Ἐπιτάφιον εἰς τὴν μητέρα του Γρατζόλαν. Περὶ τῶν πολιορκιῶν καὶ τῆς παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς τωρινῆς καταστάσεως τῆς Ἑλλάδος. Β'ος Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου. Ἀπόκρισις εἰς τὰς ἐρωτήσεις τῶν ἐν Τυβίγγῃ Θεολόγων γραφεῖσα κελεύσει τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου. Ἐπιστολαί. — Τῶν πονημάτων τοῦ Θεοδοσίου Ζυγομαλᾶ τὰ μὲν πλείω ἐξεδόθησαν ὑπὸ Κρουσίου καὶ Δαβὶδ Χυτραίου, τὰ δ' ἀνέκδοτα παρουσιάζονται ἐν Τυβίγγῃ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Γερμανίας. Τὸ κατ' Αἰγαῖον ὁδοιπορικὸν αὐτοῦ παραλαβὼν ὁ Δουκάγγιος ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Οὐλρίχου Ὀὸρέχτ μνημονεύει ἐν τῷ Γλωσσαρίῳ. (Σάθα Νεοελλ. φιλολογία, κτλ.).

ΖΥΘΟΝ, μεθυστικὸν ποτὸν τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων, παρ' οἷς ἡ θρησκεία ἀπηγόρευεν αὐστηρῶς τὴν οἰνοποσίαν. Τὸ ποτὸν τοῦτο κατεσκευάζετο ἐκ κριθῆς μετὰ πικροῦ ἐγχύματος λουπινακίου. Ἡ ἐφεύρεσις αὐτοῦ ἀνάγεται εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους.

ΖΥΠΟΙΤΑΣ, βασιλεὺς τῆς Βιθυνίας, 328—261, πρ. Χ., ἀνεγνώρισε τὴν κυριαρχίαν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, καὶ μετεδίδασε τὸν θρόνον τῷ υἱῷ αὐτοῦ Νικομήδει τῷ Α', ὅστις κατέστη ἀνεξάρτητος.

ΖΥΡΙΑΝΕΣ, μικρὸς λαὸς τῆς ῥωσσικῆς αὐτοκρατορίας, διεσπαρμένος εἰς τὰ κυβερνεῖα τῆς Βολόγδα Πέρμ καὶ τοῦ Τοβόλσκη, ἀνήκει εἰς τὴν

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κρουσοστόμου (Ν. Σμύρνης)

οὐραλικὴν ἢ φιννικὴν φυλὴν καὶ ἀριθμεῖ μόλις 30,000 ψυχῶν.

ΖΥΡΙΧΗ, Zurich, Turicum, Tigurum, κτλ., πόλ. τῆς Ἑλβετίας, πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου τοπαρχίας, ἐπὶ τοῦ Λιμμάτου, κατὰ τὴν τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἐκ τῆς λίμνης Ζυρίχης καὶ τὴν μετὰ τοῦ Σίχλη συμβολήν, 87 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Βέρνης, 70 ΝΑ τῆς Βασιλείας, 37 ΒΑ τῆς Λουκέρνης, ἐπὶ τῆς 47ο 22′ 31″ Β πλ. καὶ 6ο 12′ 47″ Α μήκους. Κάτ. περὶ τοὺς εἰκοσακισχιλίους. Πρὸ τοῦ 1848, ἦτο μία τῶν τριῶν κατὰ διαδοχὴν ἑδρῶν τῆς Ἑλβετικῆς διαίτης καὶ τῆς ὁμοσπονδιακῆς κυβερνήσεως. Πανεπιστήμιον, σχολὴ τῶν τυφλῶν καὶ τῶν κωφαλάλων, πανακαδήμιον τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν, ἕτερον τῆς ἰατρικῆς καὶ τῆς χειρουργίας, πολυτεχνεῖον, βιβλιοθήκη, φυσικοϊστορικὸν καὶ νομισματολογικὸν μουσεῖον, βοτανικὸς κῆπος· Ὁπλοστάσιον· Δεσμωτήριον. Πόλις ἐν γένει μελαγχολική. Θέας ἄξια εἶναι ἡ μητρόπολις ἢ Munster, τὸ δημαρχεῖον ἢ μέγαρον τῆς κυβερνήσεως, τὸ μνημεῖον τοῦ Γεσνέρου καὶ ὁ τάφος τοῦ Λαβατὲρ. Τὰ ὀχυρώματα αὐτῆς κατηδαφίσθησαν τῷ 1833. Ἐργοστάσια καὶ ὑφαντήρια βέμβακος, μεταξουργεῖα, κτλ. Ἡ Ζυρίχη ὑπῆρχεν ἀπὸ τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων. Κηρυχθεῖσα ἐλευθέρα αὐτοκρατορικὴ πόλις τῷ 1218, ἀπέσεισε τὸν ζυγὸν τῶν εὐγενῶν, συνεμάχησε μετὰ τῶν τοπαρχιῶν τῆς Σβύτζ, τῆς Οὐρῆ καὶ τῆς Οὐντερβάλδης κατὰ τῶν δουκῶν τῆς Αὐστρίας καὶ εἰσήχθη εἰς τὴν Ἑλβετικὴν Ὁμοσπονδίαν τῷ 1351· ἀλλὰ πολεμοῦσα κατὰ τῆς Γλαρίσσης καὶ τῆς Σβύτζ ὑπὲρ τῆς κατοχῆς τοῦ Τοκεμβούργου ἀπὸ τοῦ 1436, συνεμάχησε μετὰ τῆς Αὐστρίας τῷ 1489 καὶ εἰσήχθη εἰς τὴν Ὁμοσπονδίαν μόλις τῷ 1450. Ὁ Ζουίγγλης ἐκήρυξεν ἐν αὐτῇ τὴν Ἀναμόρφωσιν ἀπὸ τοῦ 1516. Τὰ περὶξ τῆς Ζυρίχης ἐγένοντο θέατρον δύο νικῶν, μιᾶς τῶν Ἑλβετῶν κατὰ τῶν Αὐστριακῶν τῇ 22 Ἰουλίου 1443, καὶ ἑτέρας τοῦ γάλλου στρατηγοῦ Μασσένα κατὰ τῶν Ῥώσσων, τῇ 26 αὐγούστου 1799. Πατρὶς τοῦ Γεσνέρου, Βόδμερ, Λαβατὲρ, Φουέσλη, Πεσταλότζη, κλπ.

ΖΥΡΙΧΗΣ (Τοπαρχία τῆς), μία τῶν 22 τοπαρχιῶν τῆς Ἑλβετίας, ἡ 1η πρὸς Β, μεταξὺ τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Βάδης καὶ τῆς τοπαρχίας τῆς Σχαφφούσης πρὸς Β, τῶν τοπαρχιῶν τῆς Ἀργοβίας πρὸς Δ, τῆς Ζὸγ καὶ τῆς Σβύτζ πρὸς Ν, τοῦ Ἁγίου Γάλλ καὶ τῆς Θουργοβίας πρὸς Α, ἐπὶ τῆς 47ο 9′—77ο 51′ Β πλ. καὶ 6ο 2′—6ο 29′ Δ μήκ. Ἐμφ. 1,733 τετραγωνικῶν χιλιαμ. Κάτ. 266,265, οἱ πάντες σχεδὸν διαμαρτυρόμενοι καὶ γερμανοί τὸ γένος. Κλίμα εὔκρατον, ἀλλ' ὑποκείμενον εἰς συχνὰς καὶ αἰφνιδίους μεταβολάς. Γῆ διατεμνομένη ὑπὸ τῶν Ἄλπεων, ἀρδευομένη ὑπὸ τοῦ Ῥήνου, τοῦ Θὺρ, τοῦ Ῥευσκη, τοῦ Λιμμάτου, κλπ. Ὀλίγον εὔφορος ἀλλ' ἐπιμελῶς καλλιεργουμένη παράγει δημητριακοὺς καρποὺς, ὀπωροφόρα δένδρα καὶ οἶνους. Ὡραία κτηνοτροφία. Ἀκμάζουσα βιομηχανία· βέμβακες, μέταξαι, μηχαναὶ· βαφεῖα, κτλ. Ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι λίαν ἀνεπτυγμένη.

ΖΥΡΙΧΗΣ (Λίμνη τῆς), λίμνη τῆς Ἑλβετίας, ἐν ταῖς τοπαρχίαις τῆς Ζυρίχης, τοῦ Ἁγίου Γάλλ καὶ τοῦ Σβύτζ· μῆκος 35 χιλιαμέτρ. πλ. 3· ἐπιφ. 89 τετραγ. χιλιαμ. Βάθος ἐνιαχοῦ 200 μέτρων. Διαιρεῖται ὑπὸ τῆς γεφύρας τοῦ Rapperschwyl εἰς δύο μέρη λεγόμενα «Ἄνω λίμνη» καὶ «Κάτω λίμνη». Δέχεται τὰ ὕδατα τοῦ Λίνθου πρὸς τὰ ΝΑ καὶ ἐκρέει εἰς τὸν Ἄαρ διὰ τοῦ Λιμμάτου.

ΖΩΒΕΡΤΟΣ (ὁ ἁββᾶς Πέτρος), γενν. ἐν Βορδῷ τῷ 1715, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1780, εἶναι συγγραφεὺς τοῦ πολλάκις ἀνατυπωθέντος Dictionnaire des arts et métiers.

ΖΩΒΕΡΤΟΣ (Φραγκίσκος, κόμης), γενν. ἐν Βορδῷ τῷ 1758, ἀποθ. τῷ 1822, ἦτο δικηγόρος ἐν τῷ κοινοβουλίῳ τῆς γενεθλίου αὐτοῦ πόλεως, ὅτε ἐξερράγη ἡ ἐπανάστασις. Μέλος τῆς κοινότητος τῷ 1790, εἶτα ἐπίτροπος τῆς κυβερνήσεως παρὰ τῷ πολιτικῷ δικαστηρίῳ τοῦ διαμερίσματος αὐτοῦ, κατεδιώχθη τῷ 1703 ἕνεκα τῶν σχέσεων αὐτοῦ μετὰ τῶν Γιρονδίνων, καὶ μόλις ἐσώθη τῇ 9 Θερμοδώρου. Κληθεὶς εἰς τὴν ὑπατείαν, ἐγένετο πρόεδρος αὐτῆς τῷ 1804, διωρίσθη γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν νομικῶν σχολῶν, σύμβουλος ἐπικρατείας, διῴκησε τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ 1801 — 1814, εἰσῆλθεν ὕστερον εἰς τὸ Πλημμελειοδικεῖον, καὶ κατέλαβεν ἐπὶ τοῦ Ἑκατονθημέρου τὴν θέσιν γενικοῦ διευθυντοῦ τῶν ἐμμέσων φόρων.—Ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ, Ἱππόλυτος Φραγκίσκος, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1798, ἐγένετο, ἐπὶ τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου Φιλίππου ἀντιπρόσωπος τοῦ νομοῦ τοῦ Gher ἀπὸ τοῦ 1831, καὶ ὑπουργὸς τῶν δημοσίων ἔργων τῷ 1840.

ΖΩΒΕΡΤΟΣ (ὁ Ἱππότης Πέτρος-Ἀμεδαῖος-Αἰμιλιανὸς-Πρόβος), ἀστρονόλογος, γενν. ἐν Αἴξ τῷ 1779, ἐκ πατρὸς διηγεύρου ἐν τῷ κοινοβουλίῳ, ἀποθ. τῷ 1847. Εἷς τῶν πρώτων μαθητῶν τῆς σχολῆς τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν τῷ 1795, ἠκολούθησεν ὡς διερμηνεὺς, τῷ 1798, τὸν στρα-

τὸν τῆς Αἰγύπτου, συνώδευσεν εἰς Συρίαν τὸν στρατηγὸν Βοναπάρτην, ἦτον εἷς τῶν ὀλίγων οἵτινες ἐπέστρεψαν μετ' αὐτοῦ εἰς Εὐρώπην, καὶ ἐγένετο γραμματεὺς καὶ διερμηνεὺς τῆς κυβερνήσεως τῷ 1800, καθηγητὴς τῆς τουρκικῆς ἐν τῇ σχολῇ τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν τῷ 1801. Τῷ ἐπιόντι ἔτει μετέβη μετὰ τοῦ Σεβαστιάνη εἰς Αἴγυπτον, εἰς Συρίαν καὶ τὰς Ἰονίους νήσους, εἶτα, τῷ 1804, εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐπιτραπεὶς ἀποστολήν τινα παρὰ τῷ Σέχῃ τῆς Περσίας, ἠχμαλωτεύθη καθ' ὁδὸν ὑπὸ τοῦ πασσᾶ τοῦ Βαγιαζὴτ, ὅστις ἤθελε νὰ σφετερισθῇ τὰ δῶρα ἃ ἦτο κομιστὴς ὁ γάλλος ἀπεσταλμένος, ἀπαλλαγεὶς δὲ τοῦ δεσμώτου αὐτοῦ ὅστις ἀπέθανεν, ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ εἰς τὸ τέρμα τῆς ὁδοιπορίας του. Ὁ Ναπολέων ὥρισεν αὐτῷ σύνταξιν καὶ διώρισεν αὐτὸν ἀλληλοδιαδόχως γραμματέα καὶ διερμηνέα τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν, ἐπιτετραμμένον ἐν Κωνσταντινουπόλει, κτλ. Τῷ 1818, ὁ Ζωβέρτος περιῆλθε τὴν Ἀσίαν ἀναζητῶν τὸ γένος τῶν αἰγῶν αἵτινες χορηγοῦσι τὸ ἔριον ἐξ οὗ ὑφαίνονται τὰ κασιμήρια καὶ διέδωκεν αὐτὸ ἐν Γαλλίᾳ. Γραμματεὺς τῆς διερμηνείας τοῦ βασιλέως τῷ 1819, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιγραφῶν καὶ τῶν γραμμάτων τῷ 1830, ἐγένετο προσέτι, ἐπὶ τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου Φιλίππου, πατρίκιος τῆς Γαλλίας, καθηγητὴς τῆς περσικῆς ἐν τῷ Collége de France, καὶ διευθυντὴς τῆς Σχολῆς τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν. Ἔχομεν αὐτοῦ Voyage en Armenie et en Perse, 1821, τόμ. 1 εἰς 8ον. Eléments de la grammaire turque, 1823, τόμ. 1 εἰς 4ον· Geographie d'Edrisi ἐκ τῆς ἀραβικῆς, 1837—41, τόμ. 2 εἰς 4ον.

ΖΩΒΙΔΑΙ (ἀρχ.), ἔθνος πλησίον τῆς Καρμανίας.

ΖΩΔΙΑΚΟΣ, ζώνη τοῦ οὐρανοῦ, 16 ἕως 18 μοιρῶν τὸ εὖρος, ἧς τὸ μέσον κατέχεται ὑπὸ τῆς ἐκλειπτικῆς. Εἶναι τὸ διάστημα ὅπερ φαίνεται διατρέχων ὁ ἥλιος ἐν τῇ ἐνιαυσίῳ αὐτοῦ ἀνακυκλήσει καὶ ἐν ᾧ περιορίζεται ἡ πορεία τῶν πλανητῶν. Διαιρεῖται δὲ εἰς 12 μέρη, ὧν ἕκαστον ἀνταποκρίνεται πρὸς ἕνα μῆνα τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ περιέχει ἕνα ἀστερισμὸν ἢ ἄστρων σωρείαν καλουμένην αζῴδιον. Τὰ ζῴδια τοῦ Ζωδιακοῦ εἶναι· ὁ Κριὸς, ὁ Ταῦρος, οἱ Δίδυμοι, ὁ Καρκῖνος, ὁ Λέων, ἡ Παρθένος, ἡ Ζυγὸς, ὁ Σκορπίος, ὁ Τοξότης, ὁ Αἰγόκερως, ὁ Ὑδροχόος καὶ οἱ Ἰχθῦς. Ἐκ δὲ τῶν ὀνομάτων τῶν ζῴων τούτων ὠνομάσθη ὁ κύκλος οὗτος Ζωδιακὸς παρὰ τὸ «ζῴδιον», ὑποκοριστικὸν τοῦ ζῴου. Οἱ ἀρχαῖοι Λατῖνοι συνέλεξαν ἐν τῷ ἑξῆς διστίχῳ τὰ ζῴδια τοῦ ζωδιακοῦ·

Sunt Aries, Taurus, Gemini, Cancer, [Leo, Virgo,
Libraque, Scorpius, Arciteneus, Caper, [Ampora, Pisces.

Ἀντιστοιχοῦσι δὲ πρὸς τοὺς μῆνας μάρτιον, ἀπρίλιον, μάϊον, ἰούνιον, ἰούλιον, αὔγουστον, σεπτέμβριον, ὀκτώβριον, νοέμβριον, δεκέμβριον, ἰανουάριον καὶ φιβρουάριον. Ἡ χρῆσις τοῦ ζῳδιακοῦ χρονολογεῖται ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων· ἐγίνωσκον δ' αὐτὴν οἱ Χαλδαῖοι, οἱ Αἰγύπτιοι καὶ οἱ Ἰνδοί. Ἴδε ΔΕΝΔΕΡΑΧ. Ὁ Μανίλιος, ἐν τοῖς Ἀστρονομικοῖς αὐτοῦ δίδωσιν ἑκάστῳ τῶν ἀστερισμῶν τοῦ ζῳδιακοῦ τὴν πρωϊταμένην τοῦ μηνὸς αὐτοῦ θεότητα· τὴν Ἀθηνᾶν τῷ Κριῷ, τὴν Ἀφροδίτην τῷ Ταύρῳ, τὸν Ἀπόλλωνα τοῖς Διδύμοις, τὸν Ἑρμῆν τῷ Καρκίνῳ, τὸν Δία τῷ Λέοντι, τὴν Δήμητραν τῇ Παρθένῳ, τὸν Ἥφαιστον τῇ Ζυγῷ, τὸν Ἄρην τῷ Σκορπίῳ, τὴν Ἀρτέμιδα τῷ Τοξότῃ, τὴν Ἑστίαν τῷ Αἰγοκέρωτι, τὴν Ἥραν τῷ Ὑδροχόῳ καὶ τὸν Ποσειδῶνα τοῖς ἰχθύσι.

ΖΩΖΑ ἢ ΖΩΞΑ, πόλ. τοῦ Περοῦ (νομὸς τοῦ Ζουνίνου), 175 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Λίμας, 115 πρὸς Β τῆς Οὐαγκαβελίκας, ἐπὶ ὁμωνύμου ποταμοῦ. Κάτ. 15,000.

ΖΩΖΑΚ, πολίχ. τῆς Γαλλίας (νομὸς Ἀρδέσης), 15 χιλιάμετρ. πρὸς Β τῆς Λαργεντιέρης. Μεταλλικὰ ὕδατα. Ὀρυχεῖα γαιάνθρακος. Κατεργασία μετάξης.

ΖΩΗ, ἑλληνὶς αὐτοκράτειρα (1028—1052), θυγάτηρ Κωνσταντίνου τοῦ Η' καὶ ἀδελφὴ τῆς Θεοδώρας, φιλόδοξος καὶ φιλήδονος εἰς ἄκρον ἐνυμφεύθη τὸν Ῥωμανὸν Ἀργυρὸν, ᾧ θνήσκων ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος Η' ἔδωκε τὴν διαταγὴν ἢ νὰ δεχθῇ τὸ σκῆπτρον καὶ τὴν θυγατέρα του εἰς γάμον ἢ ἄλλως νὰ ἐξορυχθῶσιν οἱ ὀφθαλμοί του πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου. Ὁ Ῥωμανὸς ἠγάπα τὴν σύζυγον αὐτοῦ Ἑλένην καὶ προύτίμα ν' ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν ἢ τὴν ἀγάπην αὐτῆς. Ἀλλ' ἡ ἐνάρετος Ἑλένη ἔπεισεν αὐτὸν νὰ δεχθῇ τὸ προτεινόμενον αὐτῷ συνοικέσιον, καὶ τῆς ἡγεμονίδος Θεοδώρας ἀποποιηθείσης ν' ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τοῦ Ἀργυροῦ σύζυγον τοσοῦτον ἀξέραστον, ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς Ζωὴ ἐδέξατο τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ τὸν τίτλον τῆς καυγούστας. Ὁ δὲ πατριάρχης καὶ πᾶς ὑπαρχούσης συγγενείας μεταξὺ τῶν μελλονύμφων συνέζευξε καὶ ἔστεψεν αὐτούς. Μισοῦσα δὲ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς Θεοδώραν ἡ Ζωὴ κατηγόρησεν αὐτῆς ὡς ἐπιβουλευούσης εἰς συνωμοσίαν

κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ἐδίωξεν αὐτὴν ἐκ τῶν ἀνακτόρων. Καταβληθέντος δὲ τοῦ Ἀργυροῦ ὑπὸ ἀτυχημάτων, ἡ φιλόδοξος Ζωὴ κατέλαβε τὴν ἐξουσίαν, κατηγόρησε τοῦ Κωνσταντίνου Διογένους, καίπερ περυλακισμένου, ὡς συνωμοτοῦντος μετὰ τῆς Θεοδώρας· ὁ δὲ Διογένης, ἅπως ἀποφύγῃ τὰς βασάνους, ηὐτοκτόνησε, καὶ ἡ Ζωὴ συνεπλήρωσε τὴν ἐκδίκησιν αὐτῆς βάσασα τὴν ἀδελφὴν εἰς τὸ νὰ περιβληθῇ τὸ μοναχικὸν σχῆμα. Παρῆλιξ ἀλλὰ σφριγῶσα εἰσέτι, ἡ Ζωὴ ἠρᾶσθη τοῦ ἀδελφοῦ εὐνούχου, ὃν διώρισεν ἀρχιθαλαμηπόλον. Προσθεῖσα δὲ ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς Πουλχερίας ἐπότισε τὸν αὐτοκράτορα βραδὺ δηλητήριον, καὶ ἐπειδὴ ὁ θάνατος δὲν ἐπήρχετο ὅσῳ ταχέως ἤθελεν ἡ ἔνοχος σύζυγος, δύο δοῦλοι αὐτῆς ἔπνιξαν αὐτὸν λουόμενον (1034), μετὰ πενταετῆ βασιλείαν, καὶ πρὶν ἢ διαδοθῇ ἡ φήμη τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἡ θρασεῖα γυνὴ κοσμεῖ τὸν Μιχαὴλ (οὕτως ὠνομάζετο ὁ ἐραστὴς αὐτῆς), διὰ τῶν αὐτοκρατορικῶν παρασήμων καὶ ἀναγορεύει αὐτὸν αὐτοκράτορα διὰ τῶν δούλων τῆς αὐλῆς· μετακαλεσαμένη δὲ νυκτὸς τὸν πατριάρχην Ἀλέξιον πείθει αὐτὸν διὰ χρημάτων ἵνα νυμφεύσῃ αὐτὴν μετὰ τοῦ Μιχαὴλ πρὶν ἔτι ἐνταφιασθῇ ὁ Ἀργυρός. Ἀλλ' ὁ νέος αὐτοκράτωρ ταῖς συμβουλαῖς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ πειθόμενος καὶ φοβηθεὶς μὴ πάθῃ τὰ αὐτὰ μετὰ τοῦ προκατόχου, ἀφῄρεσε πᾶσαν ἐξουσίαν ἀπὸ τῆς Ζωῆς καὶ περιώρισεν αὐτὴν ἐν τοῖς ἀνακτόροις ὡς ἐν εἱρκτῇ. Τῷ δὲ 1041, αἰσθανόμενος ἐγγίζον τὸ τέρμα τῆς ζωῆς, μετενόησεν ἐπὶ τοῖς ἐγκλήμασιν αὐτοῦ καὶ κατὰ συμβουλὴν αὐθις τοῦ εὐνούχου ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου, ὅστις ἐφοβεῖτο τὴν ἐκδίκησιν τῆς Ζωῆς εἰ ἐβασίλευε μόνη, ἐδίδασεν αὐτὴν ὅπως υἱοθετήσῃ τὸν ἀνεψιόν του Μιχαήλ, ὃν ὁ λαὸς ὠνόμαζε «Καλαφάτην». Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Μιχαὴλ τοῦ Παφλαγόνος ἢ Μιχαὴλ τοῦ Δ', 10 νοεμβρίου 1041, ὁ νέος Καῖσαρ Μιχαὴλ ὁ Καλαφάτης, ὅστις ἐμισεῖτο ὑπό τε τοῦ λαοῦ καὶ τῆς Ζωῆς, ἀπεφάσισε νὰ ξυρίσῃ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς καὶ νὰ ἐξορίσῃ αὐτὴν εἰς τὴν νῆσον Πρώτην, τὸν δὲ πατριάρχην Ἀλέξιον νὰ περιορίσῃ ἐντὸς μοναστηρίου. Καθ' ἣν ὅμως στιγμὴν ὁ ἔπαρχος τῆς πόλεως Ἀναστάσιος ἀνεγίνωσκε τὰ αὐτοκρατορικὰ διατάγματα ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, στάσις ἠγέρθη μεγάλη καὶ τὸ πλῆθος ἐλευθερώσαν τὴν Θεοδώραν καὶ τὴν Ζωὴν ἐκ τῶν μοναστηρίων αὐτῶν ἀνηγόρευσε αὐτὰς αὐτοκράτειρας, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ ὑπὸ τοῦ μαινομένου πλήθους πολιορκούμενος εἰσάγει τὴν Ζωὴν εἰς τὰ ἀνάκτορα, περιβάλλει διὰ τῆς πορφύρας, καὶ παρουσιάσας αὐτὴν τῷ λαῷ ἀπὸ τοῦ ἐξώστου πειρᾶται εἰς μάτην ἵνα διὰ λόγων κατευπραύνῃ αὐτόν. Καθαιρεθέντος δὲ αὐτοῦ μετὰ μεγάλην σφαγήν, ἡ Ζωὴ καίπερ μισοῦσα τὴν Θεοδώραν ἠναγκάσθη κατ' αἴτησιν τῆς συγκλήτου καὶ ὅπως εὐαρεστήσῃ τῷ λαῷ, νὰ προσλάβῃ αὐτὴν συμμέτοχον τῆς ἐξουσίας. Μετὰ ταῦτα σκέψις ἐγένετο περὶ τῆς τύχης τοῦ Μιχαὴλ καὶ τοῦ θείου αὐτοῦ Κωνσταντίνου, ὅστις ἐξηρέθισεν αὐτὸν κατὰ τοῦ λαοῦ, καὶ ἡ μὲν Ζωὴ ἤθελε νὰ φεισθῶσιν αὐτῶν, ἡ δὲ Θεοδώρα ἠτεῖτο ἐκδίκησιν καὶ ὁ λαὸς τὸν θάνατον αὐτῶν· ὅθεν ἀπεφασίσθη ἵνα ἐξορυχθῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν.

Δύο γυναῖκες ἀρχαῖον τρέφουσαι κατ' ἀλλήλων μῖσος, δύο γυναῖκες, ὧν ἡ μία διεβάθη ἐπὶ ταῖς κακίαις καὶ τοῖς ἐγκλήμασιν αὐτῆς κατεῖχον τὴν θέσιν τοῦ Κωνσταντίνου, τοῦ Θεοδοσίου, τοῦ Ἰουστινιανοῦ, τοῦ Ἡρακλείου· σύνθρονοι οὖσαι ἐφαίνοντο ἐξ ἀνάγκης φίλαι ἐπί τινα χρόνον. Ἤρχετο δὲ περίεργον τοῖς Ἕλλησι τὸ θέαμα δύο φιλοδόξων ἡγεμονίδων, αἵτινες προήρχοντο ὁμοῦ τῶν δικαστηρίων, ἐδέχοντο ὁμοῦ τοὺς πρεσβευτὰς καὶ ὑπηγόρευον ὁμοῦ τῇ συγκλήτῳ τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν. Ἡ βραχεῖα διοίκησις αὐτῶν ὑπῆρξε συνετή· ἐνεδείξαντο δύναμιν ἄνευ σκληρότητος καὶ πραότητα ἄνευ ἀδυναμίας. Τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους ἐβελτιώθησαν καὶ ἐτακτοποιήθησαν κατηργήθη τὸ ὤνιον τῶν ὑπουργημάτων, ὁ δὲ λαὸς ἀπήλαυεν ὑπ' αὐτὰς ἀναπαύσεως, ἧς ἀπὸ πολλοῦ ἄγευστος διετέλει. Ὁ πιστὸς τῷ πατρὶ αὐτῶν εὐνοῦχος Νικόλαος συνεῖχεν ἐν πειθαρχίᾳ τοὺς στρατοὺς τῆς Ἀνατολῆς, ὁ δὲ πατρίκιος Κωνσταντῖνος Καβάσιλας τοὺς τῆς Δύσεως. Ὁ ἔμπειρος στρατηγὸς Μανιάκης ἀπῆλθεν εἰς Ἰταλίαν ἔχων πληρεξουσιότητα· Τὸ δὲ μᾶλλον ἀπροσδόκητον εἶναι ὅτι δύο ἀγέρωχοι ἡγεμονίδες ἐνόησαν μὴ βιασθεῖσαι εἰς τοῦτο ὑπ' ἀτυχημάτων, ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ ἐξακολουθήσωσι φέρουσαι μόναι τοσοῦτῳ βαρὺ σκῆπτρον, ὅτι αὐταὶ αἱ τῶν στρατηγῶν αὐτῶν νίκαι ἤθελον ἀποβῇ αὐταῖς κινδυνώδεις καὶ ὅτι τὸ Κράτος εἶχεν ἀνάγκην αὐτοκράτορος. Ὅθεν ἀπεφασίσθη νὰ νυμφευθῇ ἡ μία ἐξ αὐτῶν· ἡ δὲ Ζωὴ ὅπως διατηρήσῃ τὸ στέμμα ἐδείκνυτο θυσιάζουσα ὅσθεν τὴν ἐλευθερίαν αὐτῆς καὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ λάβῃ σύζυγον. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐλκυσθεῖσα ὑπὸ τῶν προτερημάτων τοῦ Κωνσταντίνου Δαλασσηνοῦ, συνέλαβε τὴν ἰδέαν ν' ἀνυψώσῃ αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον, ἀλλ' ὑποκρύπτουσα τὸν σκοπὸν αὐτῆς ἐξήγαγεν αὐτὸν τῆς φυλακῆς, μετεπέμψατο παρ' ἑαυτὴν ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ἤθελε νὰ τὸν

συμβουλευθῇ περὶ τῶν ὑποθέσεων τῆς Ἰταλίας καὶ εὐθέως κατανοήσασα ἐκ τῆς συνδιαλέξεως ταύτης ὅτι ἀντὶ συζύγου θὰ ἐλάμβανε κύριον, μετέβαλε σκοπὸν καὶ προσήνεγκε τὸ σκῆπτρον τῷ θαλαμηπόλῳ Κωνσταντίνῳ Ἀρτοκλίῳ, ἑνὶ τῶν ἑραστῶν αὐτῆς, ὅστις ἔγγαμος ὢν διεξεύξατο τὴν γυναῖκά του ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τοῦ νὰ βασιλεύσῃ, ἀλλ' ἡ γυνὴ αὐτοῦ ζηλότυπος καὶ θυμώδης οὖσα ἐδηλητηρίασεν αὐτόν.

Ἡ δὲ Ζωὴ ἥτις ἐν ἡλικίᾳ δύο καὶ ἑξήκοντα ἐτῶν διετήρει πάντα τῆς νεότητος τὰ ἐλαττώματα περιέβαλε διὰ τῆς πορφύρας ἕτερον συνέχον τῶν παρεκτροπῶν αὐτῆς, Κωνσταντῖνον τὸν Μονομάχον, ὅστις συνεφώνει αὐτῇ κατὰ τὸ φιλήδονον καὶ ἐξόριστος ἀπὸ ἑπτὰ ἐτῶν ἐν Μυτιλήνῃ, γεννηθεὶς δὲ ἐξ ἐπιφανῶν γονέων, ἐκδεδιητημένος τὰ ἤθη καὶ μέχρις ἐκείνου ἀπηλλαγμένος φιλοδόξων παθῶν, ἐφαίνετο ἁρμόδιος εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς Ζωῆς. Τοῦ δὲ πατριάρχου μὴ ἀποποιηθέντος νὰ τελέσῃ τὸν τρίτον τοῦτον γάμον τῆς αὐτοκρατείρας, ἔστεψεν αὐτοὺς ἱερεὺς τῶν ἀνακτόρων. Τῆς δὲ Θεοδώρας παραιτηθείσης καὶ φερούσης μόνον τὸν τίτλον τῆς Αὐγούστης, ἡ Ζωὴ ἐξεδόθη ἀχαλινώτως εἰς τὰς φιληδόνους ὀρέξεις αὐτῆς, διαθέτουσα κατ' ἀρέσκειαν τά τε πολιτικὰ ἀξιώματα καὶ τὰ δημόσια χρήματα. Ὁ Κωνσταντῖνος καταφρονῶν καὶ αὐτὸς τῆς θρησκείας, τῶν νόμων καὶ τῆς κοσμιότητος, μετεπέμψατο παρ' ἑαυτῷ τὴν θυγατέρα τοῦ Σκληροῦ ἣν εἶχεν ἀπατήσει καὶ ἐτόλμησε νὰ κοσμήσῃ αὐτὴν διὰ τοῦ τίτλου τῆς αὐγούστης. Οὕτω δὲ ἡ αὐτὴ πορφύρα περιέβαλλε τήν τε ἄπιστον σύζυγον τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τὴν ἀναίσχυντον αὐτοῦ ἐρωμένην. Ὁ Μονομάχος ἐνεφανίζετο δημοσίᾳ καθήμενος μέσῳ αὐτῶν ἐν ταῖς τελεταῖς, τοῖς ἀγῶσι καὶ τοῖς συμποσίοις, ὁ δὲ λαὸς κατὰ μικρὸν εἰθίσθη εἰς τὸ ὑπομένειν τὸν ζυγὸν τῆς τρικεφάλου δεσποτείας καὶ κατεπίζετο ὑπὸ φόρων ὅπως ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν ἀπληστίαν τῶν δύο γυναικῶν. Ἡ Ζωὴ ἀποστείλασα εἰς Ἰταλίαν τὸν Μανιάκην, ἐκοίμησεν ἀρίστην ἐκλογὴν στρατηγοῦ διότι οὗτος πολλάκις ἐνίκησε τοὺς νορμανδοὺς ἥρωας, οἵτινες εἶχον ἀρχηγὸν τὸν Ἕλληνα Ἀργυρόν, ἠξίωτο συνεπῶς ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τῆς Ἀνατολικῆς αὐτοκρατορίας πᾶσας σχεδὸν τὰς Ἰταλικὰς ἐπαρχίας, ἀλλ' αὐλικὴ βαδιουργία ἐματαίωσε τὰς ἐλπίδας του, παυθεὶς δὲ καὶ θέλων νὰ ἐκδικηθῇ κατὰ τῆς Ὁδηγοῦς ταύτης ἀφῆκε ἐλεύθερον αὖθις τὸν Ἀργυρὸν καὶ τοὺς Νορμανδοὺς ἐπέλθωσι κατ' αὐτῆς τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὅθεν στέλλεται κατ' αὐτοῦ ὁ ἐπαναστὰς Στέφανος, οὗ δὲ δύο στρατοὶ συγκροτοῦσι μάχην καὶ ἐν τῇ πρώτῃ συγκρούσει πρῶτος ὁ Στέφανος δίδωσι τὸ παράδειγμα τῆς φυγῆς τοῖς στρατιώταις αὐτοῦ, ἀλλ' ἐνῷ ὁ Μανιάκης κατεδίωκε τοὺς φεύγοντας τραυματίζεται διὰ βέλους καιρίως, καὶ οὕτως ἡ τύχη τῶν ὅπλων τρέπεται ὑπὲρ τοῦ Στεφάνου, ὅστις ἀποτέμνει τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀντάρτου καὶ φέρει αὐτὴν τῷ αὐτοκρατορι. Ἐφ' ὅσον ἡ Ζωὴ καὶ Κωνσταντῖνος ὁ Μονομάχος ἐδείκνυντο ἀνάξιοι τοῦ θρόνου ἐπὶ τοσοῦτον ἡ τύχη ἐξηκολούθει εὐνοοῦσα αὐτούς. Δυσηρέστησαν δι' ὕβρεων καὶ ἀδίκων κατασχέσεων τοὺς ῥώσσους ἐμπόρους· ὁ δὲ τσάρος Ἰαροσλαῦος, ὁ νικητὴς τῶν Λιθουανῶν καὶ τῶν Πετσενέγων ἔπεμψε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Βλαδίμηρον κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως μεθ' ἑκατὸν χιλιάδων ἀνδρῶν. Ὁ Μονομάχος ἡγεῖτο τοῦ στρατοῦ, ἀλλ' ἅμα ἰδὼν τὸν ἐχθρὸν δειλῶς συνθηκολογεῖ καὶ ὁρίζει τὸν Βασίλειον, ἕνα τῶν ἀξιωματικῶν αὐτοῦ ὅπως κατασκοπεύσῃ τὸν ῥωσσικὸν στόλον· οὗτος δὲ ὑπερπηδῶν μετ' εὐτυχοῦς τόλμης τὰς ὁδηγίας ἃς ἔλαβε, συγκροτεῖ ναυμαχίαν, ἐπιτεθεὶς ἐξ ἀπροόπτου κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, πυρπολεῖ πολλὰ πλοῖα καὶ φέρει παντοῦ ἀταξίαν καὶ σύγχυσιν. Τότε ὁ αὐτοκράτωρ ἐπωφελούμενος τὴν πρώτην ταύτην νίκην ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ ῥωσσικοῦ στρατοῦ καὶ τρέπει αὐτὸν εἰς φυγὴν μετὰ μεγάλης σφαγῆς. Ὁ δὲ Βλαδίμηρος ἀποσώζεται εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ μετὰ τῶν λειψάνων τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ (Ἰδ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ'). Ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Μονομάχου ἐκηρύχθη τὸ σχίσμα τῶν δύο ἐκκλησιῶν, καὶ συνήφθη τριακονταετὴς ἀνακωχὴ μετὰ τῶν Πετσενέγων. Ὀδὲ κατὰ τῶν Τούρκων πόλεμος ἐξηκολούθει ἀμφιῤῥοπος. Ἡ Ζωὴ καὶ ἡ ἐρωμένη τοῦ Μονομάχου ἀπέθανον ἐπισπασάμεναι τὸ μῖσος καὶ τὴν περιφρόνησιν τοῦ λαοῦ.

ΖΩΗΣ ΖΩΣΙΜΑΣ, Ἰδ. ΖΩΣΙΜΑΔΑΙ.

ΖΩΙΛΟΣ, διαβόητος καὶ σχεδὸν μυθώδης ἕλλην κριτικός, γεννηθείς, λέγουσιν, ἐν Ἐφέσῳ ἢ ἐν Ἀμφιπόλει, κατὰ τὸν Δ'ον αἰῶνα πρ. Χ. Καθὰ ἀφηγοῦνται σχολιασταὶ τοῦ Ὁμήρου καὶ τοῦ Βιτρουβίου, μετὰ τοσαύτης δριμύτητος ἐπέκρινε τὴν «Ἰλιάδα» καὶ τὴν «Ὀδύσσειαν» ὥστε ἐπωνομάσθη «Ὁμηρομάστιξ», καὶ κατεδικάσθη ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου εἰς θάνατον· τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ διαμέτρου ἀντικείμενον πρὸς τὸ τοῦ Ἀριστάρχου ἐφαρμόζεται εἰς κριτικοὺς λίαν φθονεροὺς καὶ ἐμπαθεῖς. Τὰ τῷ Ζωίλῳ ἀποδιδόμενα συγγράμματα εἶναι· Ἡ βιβλία «Ὑπερκριτικῶν παρατηρήσεων» περὶ Ὁμήρου· «Λόγος κατὰ Ἰσοκράτους»· ἐξέτασις πολ-

λῶν διαλόγων τοῦ Πλάτωνος· μία «Ἱστορία» τῆς «Ἀμφιπόλεως», εἰς 3 βιβλία, μία «Γενικὴ ἱστορία τοῦ κόσμου» μέχρι Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, μία «Πραγματεία περὶ γραμματικῆς», μία «Ῥητορική», κτλ. Πάντα τὰ συγγράμματα ταῦτα ἀπωλέσθησαν. Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς διαβεβαιοῖ ἀπ' ἐναντίας, ὅτι ὁ Ζωΐλος ἦτο μετριοπαθέστατος κριτικός.

ΖΩΚΟΥΡ (Λουδοβῖκος, ἱππότης δέ), φιλολόγος γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1704, ἀποθ. τῷ 1779, ἐσπούδασεν ἐν Γενεύῃ, ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Ὁλλανδίᾳ. Ἀνακάμψας εἰς Γαλλίαν τῷ 1736, εἰργάσθη εἰς τὴν «Ἐγκυκλοπαιδείαν», ἐν ᾗ συνέταξεν ἰατρικά, φυσικὰ ἄρθρα, ἐν οἷς παρατηρεῖται ἐλευθεροφροσύνη καὶ μετριοπάθεια. Ἐλάλει τὰς πλείστας τῶν νεωτέρων γλωσσῶν, καὶ προὐτίμα τὴν ἰατρικήν, ἣν ἐσπούδασε παρὰ τῷ Βοερχαάβῳ καὶ ἧς τὰ πειράματα ἐλάμβανεν ὑπὸ πνευματικὴν ἔποψιν. Ὁ Ἱππότης δὲ Ζωκοὺρ ἦτον ἐράσμιος καὶ γενναιόφρων. Ἔγραψε Vie de Leibnitz, ἐν Λειψίᾳ, 1734, καὶ πολλὰ ἱστορικὰ ἢ ἀρχαιολογικὰ ἄρθρα ἐν τῷ Ἀρχαιολογικῷ λεξικῷ τῆς Encyclopédie méthodique.

ΖΩΚΟΥΡ (Ἀρναὶλ-Φραγκίσκος δέ), ἀνεψιὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1757, ἀποθ. τῷ 1852, ἐγένετο ἀντιπρόσωπος τοῦ Σηκουάνα καὶ Μάρνου ἐν τῇ Νομοθετικῇ συνελεύσει τῷ 1791, κάθειρξιν, ἧς ἀπηλλάγη, τῇ μεσιτεύσει τῆς Κας δὲ Στάελ, μετηναστευσεν, ἀνεφάνη τῇ 18 ὁμιχλώδους, καὶ διὰ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ Ταλλεϋράνδου, ἐγένετο ὕπατος, πρόεδρος τῆς ὑπατείας τῷ 1802, γερουσιαστὴς τῷ 1803, ἐπιστάτης τῆς οἰκίας τοῦ Ἰωσὴφ Βοναπάρτου τῷ 1804. Ἀπηλθεὶς δὲ διότι δὲν ἠδυνήθη νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν τοῦ γερουσιαστοῦ ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1810, μετέσχε διαφόρων ῥαδιουργιῶν κατὰ τῆς αὐτοκρατορικῆς κυβερνήσεως, καὶ ὑπῆρξεν ἓν τῶν μελῶν τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως τῷ 1814. Ἐπὶ τῆς 4ης Παλινορθώσεως, ὠνομάσθη πατρίκιος τῆς Γαλλίας, καὶ ὅτε ὁ Ταλλεϋράνδος ἦτον ἐν τῷ συνεδρίῳ τῆς Βιέννης, διηύθυνε τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν. Συνώδευσε τὸν Λουδοβῖκον ΙΗ' εἰς Γάνδην, καὶ μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Ναπολέοντος, ἐχρημάτισεν ἐπὶ μικρὸν ὑπουργὸς τῶν ναυτικῶν.

ΖΩΛΑΤ (κοινότης τῶν), communauté des Jaults, ἐπαρχία γεωργῶν ἐν τῷ δήμῳ τῆς Γαλλίας St-Bénin-des-Bois (Νιέβρη), 30 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Νιέβρης. Ἡ ὕπαρξις αὐτῆς χρονολογεῖται ἀπὸ ἓξ αἰώνων, καὶ σύγκειται ἐκ 30 ἢ 40 μελῶν, κατοικούντων μεγάλην οἰκίαν διηρημένην εἰς κελλία, καλλιεργούντων ἀπὸ κοινοῦ κτήματα ἀξίας 200,000 φράγκων, καὶ διοικουμένων ὑπ' ἀρχηγοῦ ἀποκαλουμένου maitre.

ΖΩΝΑΡΑΣ (Ἰωάννης), ἀπόγονος τοῦ Ζωναρᾶ ὅστις ἐχρημάτισεν αὐλικὸς Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογενήτου, ἤκμασε μετὰ τὸ 1118 καὶ ἐχρημάτισε μέγας «Δρουγγάριος» Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ. Ἡ δυστυχία τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, ἡ ἀπὸ τῆς γυναικὸς διάζευξις, ὁ θάνατος τῶν τέκνων παρεκίνησαν αὐτὸν ὅπως ἀρνηθῇ τὸν κόσμον καὶ ἀσπασθῇ τὸν μοναχικὸν βίον, ὅθεν ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθωνος ἔνθα καὶ ἀπέθανεν ἄγων τὸ ἔννατον καὶ ὀγδοηκοστὸν τῆς ἡλικίας. Τὰ ἀξιολογώτερα συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι Α' «Χρονικὸν» συγκείμενον ἐξ ὀκτωκαίδεκα βιβλίων ὅπερ ἄρχεται ἀπὸ κτίσεως κόσμου μέχρι τοῦ 1118. Τὸ σύγγραμμα διαιρεῖται εἰς δύο μέρη· ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἐκτίθησι τὴν Ἱστορίαν τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς, καὶ τὴν τοῦ Ἰωσήπου· μετὰ δὲ ταῦτα ἀκολουθεῖ τὴν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν καὶ τὴν τῆς Δημοκρατίας τῶν Ῥωμαίων. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὴν τῶν Καισάρων, ἣν σχεδὸν ὁλόκληρον ἔλαβεν ἐκ τοῦ Δίωνος τοῦ Κασσίου, καθὰ δὲ εἶπε καὶ ὁ Ἰταλὸς Φάλκων ἐξ αὐτῆς δύνανται ν' ἀναπληρωθῶσι τὰ ἐλλείποντα τοῦ Κασσίου. Β' Ἑρμηνεία εἰς τοὺς κανόνας τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν Ἁγίων Πατέρων, καὶ ἄλλα τινὰ ἐκκλησιαστικά. Ἐκδόσεις αὐτῶν ἐγένοντο τοῦ μὲν χρονικοῦ τὸ πρῶτον ἐν Βασιλείᾳ τῷ 1557, δεύτερον ἐν Παρισίοις τῷ 1686, ἐν δυσὶ τόμοις τῆς Βυζαντίδος, καθὼς καὶ ὕστερον ἐν Βενετίᾳ· τῆς δὲ Ἑρμηνείας εἰς τοὺς Κανόνας τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν Ἁγίων Πατέρων, ἐν Παρισίοις τῷ 1618 εἰς φύλλον. Περὶ τοῦ Ἰωάννου Ζωναρᾶ καὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἔγραψε πολλὰ καὶ σπουδαῖα ὁ ἡμέτερος Κ. Ἀσώπιος ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῶν Ἑλλ. ποιητῶν καὶ συγγραφέων, σελ. 906—936. Ἴδ. καὶ Νιεβούρου, Lectures on Roman History I, p. 75.

ΖΩΝΗ (ἀρχ.), πόλ. Κικόνων. Στέφαν. Βυζάντιος.

ΖΩΝΗ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ῥωμαίοις. Μέρος τῆς ἐνδυμασίας τῶν ἀνδρῶν, δι' οὗ ἐσφίγγετο ἐπὶ τῶν γόμφων ὁ χιτὼν ὅπως μὴ κατέρχηται πολὺ πρὸς τὰ κάτω. Οἱ θηλυδρίαι καὶ οἱ ἀκόλαστοι ἔφερον τὴν Ζώνην χαλαρὰν, ἢ οὐδόλως ἔφερον αὐτὴν τοῦθ' ὅπερ ἐθεωρεῖτο ἄσεμνον διότι μόνον ἐν τῷ οἴκῳ ἀφῆρουν αὐτήν. Ἡ ζώνη αὕτη ἐλέγετο cinctus ὑπῆρχε δὲ καὶ ἄλλη λεγομένη Zona, ἧς ἐχρησίμευεν εἰς τὸ φυλάττειν

χρήματα, ὡς τὸ παρ'ὀθωμανοῖς «κεμέρι» καὶ ἐφέρετο ὑπὸ τῶν περιηγητῶν ἢ τῶν στρατιωτῶν.

ΖΩΝΗ, ἡ λεγομένη cinctus gabinus· αὕτη δὲν ἦτο κυρίως ζώνη ἀλλὰ τρόπος τις τοῦ δένειν τὴν τήβεννον, ἧς τὸ μὲν ἄνω μέρος ἐσύρετο πρὸς τὴν κεφαλὴν μέχρι τῶν ὤτων, τὸ δὲ ὄπισθεν τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου κρεμάμενον κράσπεδον ἐφέρετο ὑπὸ τὸν δεξιὸν βραχίονα, εἶτα ἐδένετο σχεδὸν ἐπὶ τοῦ στήθους μετὰ κρασπέδου, ὅπερ συνήθως ἐκυμάτιζεν ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ μηροῦ.

ΖΩΡΕΓΟΥΗΣ Δ' ΑΓΟΥ-ΙΔΑΡ (ὃν Zouàv), Ἰσπανὸς εἰκονογράφος, γενν. ἐν Βισκαΐᾳ ἀγνώστου κατὰ ποῖον ἔτος, ἀποθ. τῷ 1650. Καίπερ εὐγενὴς καὶ ἱππότης τῆς Καλατράβας, ἐπεδόθη εἰς τὴν ζωγραφικήν, μετέβη ὅπως τελειοποιηθῇ εἰς Ἰταλίαν, καὶ ἀνακάμψας ἐκεῖθεν ἐγένετο ὑποκόμης τῆς βασιλίσσης Ἐλισάβετ, γυναικὸς Φιλίππου τοῦ Δ'. Τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀνακαλοῦσιν εἰς τὸν θεατὴν τὸν φλωρεντινὸν ῥυθμόν. Ἐπαινοῦνται δὲ εἰς «Νάρκισσος» καὶ «Ἀφροδίτη τοῦ λουτροῦ ἐξερχομένη», ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐν τῇ εἰκονογραφίᾳ διέπρεψεν. Ἔχομεν παρ' αὐτοῦ τὴν εἰκόνα τοῦ Cervantès. Ὁ Ζωρεγούης συναριθμεῖται καὶ μετὰ τῶν ποιητῶν τῆς Ἱσπανίας καὶ ὑπῆρξεν ἀντίπαλος τῶν Γογγριστῶν· κατέλιπε δὲ ἓν ποίημα τοῦ «Ὀρφέως» ἀθυρμά τινα καὶ ἐμμέτρους μεταφράσεις τοῦ «Ἀμύντα» καὶ τῆς «Φαρσάλου», αἵτινες μεγάλης ἀπολαύουσι φήμης.

ΖΩΡΕΓΟΥΗΣ (Ἰάκωβος), ὑπηρέτης ἐμπόρου τῆς Ἀμβέρσης, ἀποπειρασθείς, τῷ 1582, ἵνα δολοφονήσῃ τὸν πρίγκηπα τῆς Ὀρανσίωνος Γουλιέλμον, καὶ ἀμέσως καταφαγείς. Πυροβολήσας κατὰ τοῦ πρίγκηπος ἐκ τοῦ συστάδην διὰ πιστολίου διεπέρασε τὰς δύο παρειὰς αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸ τραῦμα δὲν ἀπέβη θανατηφόρον.

ΖΩΡΟΑΣΤΡΗΣ, περιώνυμος ἀνὴρ οὗ ἥ τε πατρὶς καὶ ὁ χρόνος καθ' ὃν ἔζη καὶ ὁ βίος εἶναι ἀβέβαια. Οἱ μὲν θέλουσιν αὐτὸν ζήσαντα πολλὰς χιλιάδας ἐτῶν πρὸ τῆς ἁλώσεως τῆς Τροίας, οἱ δὲ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Νίνου, καὶ ἄλλοι τέλος θεωροῦσιν αὐτὸν σύγχρονον Ὑστάσπου τοῦ πατρὸς τοῦ Δαρείου ἐκείνου ὅστις ἐβασίλευσε τῆς Περσίας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ψευδοσμέρδιος. Ἡ δὲ τελευταία αὕτη γνώμη εἶναι ἡ ἧττον πιθανή, διότι βασίζεται ἐπὶ τῆς συγχύσεως ἥτις ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐγίνετο τοῦ Ὑστάσπου καὶ τοῦ Δαρείου καὶ τοῦ Γουστάσπου μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἐσπενδιάρου, ἡγεμόνων τῆς Δόμπαΐζας καὶ τῶν μεσημβρινῶν ἐπαρχιῶν τῆς Περσίας. Καὶ δὲν ὁρίζεται μὲν ἀκριβῶς ὁ χρόνος καθ' ὃν ἤκμαζεν ὁ Ζωροάστρης, ἀλλὰ δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἔζη πρὸ τῶν χρόνων τοῦ Δαρείου, καὶ τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τοῦ ὅτι ἀναγινώσκομεν ἐν τῇ «Ζιρδούστ-Ναμὲχ», ἓν τῶν ποιημάτων τῆς «Ζενδ-Ἀβέστας». Βλέπομεν δ' ἐν αὐτῇ ὅτι ὁ Ζωροάστρης ἀφοῦ ἤκουσε τοῦ λόγου τοῦ Ὀρμούσδου ἐπὶ τοῦ Ἰρὰν, μετέβη εἰς Βάλκ, τὴν πρωτεύουσαν τῆς Βακτριανῆς, καὶ προσηλύτισεν εἰς τὸν νόμον αὐτοῦ τὸν βασιλέα τῆς χώρας ταύτης Γουστάσπην. Ἀλλαχοῦ δὲ τῆς βίβλου, ἐν τῷ «Τσεγγρεγάτσ-Ναμὲχ», ἀπαντᾷ ὅτι ὁ Γουστάσπης ἠθέλησε νὰ διαδώσῃ ἐν Ἀσίᾳ τὴν νέαν θρησκείαν, ὅτι οἱ Βραχμᾶνες ἦλθον εἰς τὴν αὐλὴν αὐτοῦ ὅπως συγχίσωσι τὸν Ζωροάστρην, καὶ ὅτι ἀντὶ νὰ εὐδοκιμήσωσι προσηλυτίσθησαν οἱ ἴδιοι. Κατὰ παράκλησιν τοῦ Ζωροάστρου, ὁ Γουστάσπης ἠθέλησε νὰ προσηλυτίσῃ καὶ τὸν βασιλέα τῆς Τουρὰν ἐξ οὗ προέκυψε πόλεμος περατωθεὶς διὰ τῆς ἁλώσεως τῆς Βάλκ, τῆς σφαγῆς τῶν πυρολατρῶν ἱερέων, καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ζωροάστρου. Τὰ δὲ τελευταῖα ταῦτα γεγονότα φαίνονται δικαιολογοῦντα τοὺς θέλοντας τὸν Ζωροάστρην ζῶντα ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Νίνου, ὑφ' οὗ ἠττήθη καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Βακτριανῆς. Ὅπως συμβιβάσωσι πάσας τὰς διαφωνίας, ἐπενόησαν πολλοὺς Ζωροάστρας, ἕνα Χαλδαῖον, ἕνα Βακτριανὸν, ἕνα Πέρσην, ἕνα Παμφύλιον, ἕνα Προικοννήσιον καὶ ἕνα Βαβυλώνιον. Καθὼς δὲ περὶ τοῦ βίου οὕτω καὶ περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ διαφωνοῦσι, διότι κατά τινας μὲν ἐφονεύθη ἐν τῇ κατασκαφῇ τῆς Βάλκ, κατ' ἄλλους δ' ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἀλβόρτζ, ὅπου ἀπεσύρθη λίαν προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν. Τὸ δὲ μὴ ἀμφισβητήσιμον εἶναι ἡ ὕπαρξις οὐχὶ πολλῶν ἀλλ' ἑνὸς μόνου Ζωροάστρου, ὅστις συνέγραψεν ἢ διέδωκε τὰ Naçkas, καὶ ἐπομένως τὰς ἐν αὐτοῖς περιεχομένας θρησκευτικὰς ἀρχάς. Ἐνίοτε τὸ βιβλίον τοῦ νόμου τοῦ Ὀρμούσδου ἀποδίδοται τῷ Δζεμσίδ, ἑτέρῳ μυστηριώδει ἀνδρὶ, ἐγκαταστάντι ἐν Ἰράν. Ἰδ. Anquetil-Duperron, Vie de Zoroastre, ἐν ἀρχῇ τῆς μεταφράσεως τῆς Ζενδ-Ἀβέστας εἰς τὴν γαλλικήν. Ἰδ. καὶ ΑΡΙΜΑΝΗΣ ἢ ΟΡΜΟΥΣΔΗΣ.

ΖΩΡΟΥ ἢ ΖΑΟΥΡΟΥ, ποτ. τῆς Βρασιλίας (Μάτο-Γρόσσο), πηγάζων 160 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Villa-Bella, καὶ ῥέων πρὸς τὰ ΝΑ. Ῥοῦς 280 χιλιαμ. Κατὰ τὴν συμβολὴν αὐτοῦ μετὰ τοῦ Παραγουάη, ὑπάρχει μαρμάρινος ὀβελίσκος, ἱδρυθεὶς τῷ 1754 πρὸς σημείωσιν τῶν συνόρων τῆς Βρασιλίας καὶ τῆς Παραγουάης.

ΖΩΣΙΜΑΔΑΙ. Ὁ πατὴρ τῶν Ζωσιμάδων

ἐκαλεῖτο Παναγιώτης, ἡ δὲ μήτηρ Μαργαρίτα, καταγομένη ἐκ τῆς ἐπισήμου οἰκογενείας τοῦ Τσουκαλᾶ ἐν Ἰωαννίνοις. Οἱ Ζωσιμάδαι ἦσαν ἓξ ἀδελφοί, ὧν πρωτότοκος μὲν φαίνεται ὅτι ἦτον ὁ Ἰωάννης, διότι οὐ μόνον ἐν Ἠπείρῳ ἀλλὰ καὶ ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ὁ πρωτότοκος υἱὸς συνήθως λαμβάνει τὸ τοῦ πάππου ὄνομα μετὰ δὲ τὸν Ἰωάννην ἐγεννήθησαν ὁ Ἀναστάσιος, ὁ Θεοδόσιος, ὁ Νικόλαος, ὁ Ζώης καὶ ὁ Μιχαήλ· εἶχον δὲ καὶ τρεῖς ἀδελφάς, τὴν Ἀλεξάνδραν τὴν Ζωΐτζαν καὶ τὴν Ἀγγελικήν. Εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι ἐν τῇ ρωσσιστὶ καὶ ἑλληνιστὶ διαθήκῃ τῶν Ζωσιμάδων ὡς ἐποχὴ τῆς γεννήσεως τῶν ἐννέα τούτων ἀδελφῶν ὁρίζεται ἡ ἀπὸ τοῦ 1756—1760· ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τοῦτο ὡς ἀκριβὲς, διότι ἐν τοσούτῳ χρονικῷ διαστήματι οὔτε τὰ ἓξ μόνον ἄῤῥενα τέκνα Παναγιώτου καὶ Μαργαρίτας Ζωσιμᾶ ἦτο δυνατὸν νὰ γεννηθῶσιν, οὔτε τὰ ἔννέα ἄῤῥενά τε καὶ θήλεα. Δὲν εἶναι ἐπίσης ἐξηκριβωμένη δυστυχῶς καὶ ἡ σειρὰ τῆς γεννήσεως ἑκάστου τούτων· κατὰ πᾶσαν ὅμως πιθανότητα πρεσβύτεροι μὲν ἀδελφοὶ, μετὰ τὸν πρωτότοκον Ἰωάννην, ἦσαν ὁ Θεοδόσιος ἢ ὁ Ἀναστάσιος, μεσαῖοι δὲ ὁ Νικόλαος καὶ ὁ Ζώης, καὶ νεώτερος πάντων ὁ Μιχαήλ. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐπίσης καὶ αἱ ἀδελφαὶ τῶν Ζωσιμάδων ἐγεννήθησαν καθ' ἣν ἐξέθεμεν σειράν· καὶ ἅπαντες μὲν οἱ ἄῤῥενες ἀδελφοὶ Ζωσιμάδαι ἔμειναν, ὡς γνωστὸν, ἄγαμοι· ἐκ δὲ τῶν θηλέων ἡ μὲν Ἀλεξάνδρα συνεζεύχθη μετὰ τοῦ Δόκου, καὶ ἔτεκε δύο υἱοὺς τὸν Στυρίζωνα καὶ Ἀναστάσιον· ἡ δὲ Ζωΐτζα, μετὰ τοῦ Ἀναστασίου Κουμπούλη, ἔτεκε δὲ ἕνα υἱὸν, τὸν ἀτυχῆ Γεώργιον, πλουτήσαντα διὰ τοῦ ἐμπορίου ἐν Ἱσπανίᾳ καὶ τελευτήσαντα ἐκεῖ ἄγαμον. Περίεργον δὲ εἶναι ὅτι οἱ ἀτυχεῖς γονεῖς τούτου δὲν ἐτόλμησαν νὰ μεταφέρωσιν ἐκτὸς τῆς Ἱσπανίας τὴν οὐκ εὐκαταφρόνητον περιουσίαν τοῦ υἱοῦ αὐτῶν, φοβούμενοι μὴ ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς, ὁ αὐθαιρέτως κηρυττόμενος κληρονόμος πάσης ἀδιαθέτου ἢ μὴ κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν φυσικοὺς κληρονόμους ἐχούσης περιουσίας, λάβῃ τοῦτο ὡς πρόσχημα, καὶ ἀπογυμνώσῃ τοὺς ἀτυχεῖς Κουμπούλη καὶ αὐτῆς τῆς ἰδίας αὐτῶν περιουσίας.

Ἡ νεωτέρα τῶν ἀδελφῶν Ζωσιμᾶ Ἀγγελικὴ σύζυγον ἔσχε τὸν Κωνσταντῖνον Παπαθανάσην, Λαμπαδάριον. Ἐκ δὲ τοῦ γάμου τούτου ἐτέχθησαν πολλὰ τέκνα, τινὰ μάλιστα καὶ ἐπιζῶσιν ἐν Ἀθήναις. Πρωτότοκον τῶν τέκνων τούτων εἶναι ἡ Αἰκατερίνα Γόζου, ζῶσα μετὰ τῆς φερωνύμου ἀδελφῆς αὐτῆς Ἀγγελικῆς γαμβρὸν ἐκ τῆς ἀποβιωσάσης ἑτέρας θυγατρὸς αὐτῆς Χριστίνης ἔχει ἡ Αἰκατερίνα Γόζου τὸν ἰατρὸν Δέλην· καὶ ἐγγονοὺς, ἅπαντα τὰ τέκνα αὐτοῦ. Δεύτερον δὲ ἐκ τῶν ἐπιζησάντων τέκνων τοῦ Κωνσταντῆ καὶ Ἀγγελικῆς Παπαθανάση εἶναι ἡ Παρασκευὴ, χήρα Ἀναστασίου Γοργόλη, ἐκ τοῦ χωρίου Κοβολιανῆς τῆς Ἠπείρου καταγομένου, καὶ τούτου κατὰ μίμησιν τῶν ἐκ τῆς συζύγου θείων αὐτοῦ Ζωσιμάδων, κληροδότημά τι πρὸς διατήρησιν σχολῆς ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν ἐγκαταλειπόντος. Ἐκ τοῦ γάμου τούτου εἷς μόνος υἱὸς ἐτέχθη ὁ ἀτυχὴς Γεώργιος, ἀλλὰ καὶ οὗτος δυστυχῶς ἀπεβίωσε τῷ 1852 ἐν Τεργέστῃ, μόλις τὸ εἰκοστὸν δεύτερον ἔτος ἀγῶν, καὶ καθ' ἣν ἐποχὴν κατήρχετο μετὰ τῆς κολοσσιαίας αὐτοῦ περιουσίας, ἵνα ἐγκατασταθῇ ἐν Ἑλλάδι· ἡ δὲ ἀτυχὴς μήτηρ αὐτοῦ, πάντη ἔρημος μείνασα, καὶ ἐγκατασταθεῖσα μετ' οὐ πολὺ ἔκτοτε ἐν Ἀθήναις, ἐξασκεῖ ἤδη παρ' ἡμῖν ὅσας δύναται πλείστας εὐαγγελικὰς ἀρετάς.

Τρίτον ἐκ τῶν ἐπιζησάντων τέκνων τοῦ Κωνσταντῆ καὶ Ἀγγελικῆς Παπαθανάση, εἶναι ὁ παρ' ἡμῖν ἰατρὸς Λαμπαδάριος, γνωστὸς διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν καλῶς ἐννοουμένην ἀνατροφὴν ἃς μετ' αὐταπαρνησίας ἐμπνέει εἰς τὰ δύο ἐπιζῶντα τέκνα αὐτοῦ Κωνσταντῖνον καὶ Ἀθανάσιον.

Καὶ αὕτη μὲν εἶναι ἡ γενεαλογία τῶν Ζωσιμάδων. Οὗτοι δὲ ἐνωρίτατα, φαίνεται, διετέθον ὅτι οὔτε τὰ Ἰωάννινα, οὔτε μόνον τὸ ἐπιτόπιον ἐμπόριον τῆς Ῥωσσίας, ἔνθα ἐμπορεύετο πρότερον, ὡς εἴδομεν, καὶ ὁ πατὴρ αὐτῶν Παναγιώτης Ζωσιμᾶς, παρεῖχον αὐτοῖς εὐρὺ στάδιον ἐνεργείας. Ὅθεν δύο μὲν ἐκ τῶν πρεσβυτέρων, ὁ Θεοδόσιος, ὅστις ἦτο, φαίνεται, ὁ μεγαλοφυέστερος τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν, καὶ ὁ Νικόλαος καὶ εἷς τῶν νεωτέρων, ὁ Μιχαὴλ, ἀπῆλθον εἰς Λιβόρνον τῆς Ἰταλίας· οἱ δὲ λοιποὶ ἐγκατέστησαν εἰς Νίζναν καὶ ἤρξαντο ἐμπορεύεσθαι, οὐχὶ πωλοῦντες καὶ αὖθις ἐν τῷ τόπῳ τὸ ἐμπόρευμα ὅπερ ἐν αὐτῷ ἠγόραζον, ἀλλὰ πέμποντες αὐτὸ εἰς τόπον ἕτερον, πολὺ μεμακρυσμένον, ἔνθα ἡ κατανάλωσις ἐγίγνετο μὲ ἀσυγκρίτως μεγαλείτερον κέρδος.

Κατὰ δὲ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην φαίνεται ὅτι ἦσαν καὶ ὀλίγοι ὄχι μόνον μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν Εὐρωπαίων, οἱ ἐννοοῦντες τὰ πλεονεκτήματα τοῦ τοιαύτης φύσεως ἐμπορίου, τοῦ πάντη ἀπηλλαγμένου ὄντος πάσης κατοχῆς, πάσης ματαίας δαπάνης, καὶ κοινὴν παρέχοντος τὴν ὠφέλειαν τοῖς

τε ἀγοράζουσι καὶ τοῖς πωλοῦσιν· ἀλλ' οἱ Ζωσιμάδαι δὲν ἦσαν, φαίνεται, ἐκ τῆς τάξεως τῶν κοινῶν ἀνθρώπων. Ὅθεν ἅμα ἐγκατέστησαν ἐν τοῖς κέντροις τούτοις τοῦ ἐμπορίου, ἤρξαντο τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν προϊόντων, καὶ οἱ μὲν ἐν Ῥωσσίᾳ ἀδελφοὶ συνέλεγον ὅσα ἐνόμιζον ἐπικερδέστερα ταύτης τε καὶ τῆς Κίνας καὶ τῆς Ἀνατολῆς πέμποντες ταῦτα πρὸς κατανάλωσιν εἰς τοὺς ἐν Διβόρνῳ· οὗτοι δὲ ἀντὶ χρημάτων ἔπεμπον τὴν ἀξίαν τῶν ῥωσσικῶν προϊόντων εἰς προϊόντα τῆς Δύσεως καὶ ἰδίως εἰς βαρύτιμα μεταξωτὰ ὑφάσματα.

Βραδύτερον ἀποθανόντος τοῦ πρωτοτόκου ἀδελφοῦ Ἰωάννου ἐν Νίζνᾳ, ἠναγκάσθη νὰ μεταβῇ ἐκεῖσε ὁ ἐν Διβόρνῳ προαπελθὼν Νικόλαος· καὶ πρῶτον μὲν πάντων οἱ εὐσεβεῖς Ζωσιμάδαι χάριν εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν ἀποθανόντα πρεσβύτερον αὐτῶν ἀδελφὸν, ἀνήγειραν ἰδίᾳ δαπάνῃ ναὸν, τιμώμενον εἰς μνήμην τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, πρὸς ἀνάμνησιν καὶ τοῦ προαποθανόντος ἀδελφοῦ αὐτῶν Ἰωάννου· ἔπειτα δὲ, ἰδόντες ὅτι ἡ Νίζνα δὲν παρέχει αὐτοῖς τόσας εὐκολίας, ὅσας ἡ Μόσχα, μετῴκησαν εἰς τὴν ἀρχαίαν ταύτην πρωτεύουσαν τοῦ ῥωσσικοῦ Κράτους. Ἐνταῦθα δὲ δὲν ἔσπευσαν οὔτε μέγαρα νὰ οἰκοδομήσωσιν, οὔτε ἐπιγραφὰς μεγάλας καὶ πομπώδεις νὰ γράψωσιν ἐν τῷ ἐμπορικῷ καταστήματι αὐτῶν, οὔτε ἀγυρτικὰς ἐγκυκλίους νὰ πέμψωσι τοῖς ἀνταποκριταῖς αὐτῶν, εἰδοποιοῦντες αὐτοὺς περὶ τῆς μεταθέσεως τῆς ἕδρας ἤτοι καταστήματος αὐτῶν, οὔτε θεωρεῖα πλούσια νὰ ἐνοικιάσωσιν ἐν τοῖς θεάτροις, οὔτε ἅμαξας πολυτελεῖς νὰ ἀγοράσωσιν, οὔτε διὰ θεραπόντων, πολυτελῶς ἐνδεδυμένων νὰ περιστοιχισθῶσιν, ἀλλ' ἁπλούστατα καὶ ἀφελέστατα κατῴκησαν εἰς μίαν τῶν πτερύγων τοῦ μετοχίου τῶν Ἰβήρων, τὴν μὴ εἰς τὴν μεγάλην μάλιστα ὁδὸν ἀποβλέπουσαν. Περιττὸν δὲν εἶναι ἴσως νὰ προσθέσωμεν, ὅτι ὅ τε Ζώης Ζωσιμᾶς, ὃν ἐτίμησαν δι' ἐπισκέψεων ἀμπαζέ τε ἡ ἀριστοκρατία καὶ πρίγκηπες ὀλίγοι, καὶ ἡγεμόνες πολλοί, ἐνταῦθα ἐδίωσε, καὶ ὁ Νικόλαος Ζωσιμᾶς ἐνταῦθα ἐτελεύτησε. Μόνον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀφμίλλου καὶ συμπατριώτου αὐτῶν Ζώη Καπλάνη, τοῦ κατέχοντος τὴν πρὸς τὴν μεγάλην ὁδὸν πτέρυγα τοῦ αὐτοῦ μετοχίου, οἱ Ζωσιμάδαι συγκατετέθησαν εἰς τὸ νὰ προσθέσωσι πρὸς οἴκησιν αὐτῶν καὶ τὴν πτέρυγα ταύτην καὶ πάντοτε ὑπὸ ἕνιαν στέγην. Οὕτω δὲ ἐμπορευόμενοι οἱ Ζωσιμάδαι, μετριόφρονες καὶ ἐπιχειρηματίαι ὄντες, καὶ ἐκ πείρας ἴσως διδαχθέντες ὅτι τὸ μεγαλείτερον κεφάλαιον καὶ τὸ ἀσφαλέστερον κέρδος τοῦ ἐμπόρου εἶναι ἡ καλῶς ἐννοουμένη οἰκονομία, δὲν ἐβράδυναν ἵνα σχηματίσωσι κολοσσιαίαν περιουσίαν. Ἀλλ' ὅσῳ ταχύτερον ηὔξανεν ἡ περιουσία τῶν Ζωσιμάδων, τόσῳ πλειότερον συνῃσθάνοντο οὗτοι ὅτι δὲν εἶναι μέγα κατόρθωμα ἡ συσσώρευσις πλούτου, καὶ ἰδίως ἡ γιγνομένη πρὸς ὄφελος τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἄριστα δὲ ἐννοοῦντες, ὅτι τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς δὲν ἀποτελοῦσιν οὔτε οἱ ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων διδόμενοι τίτλοι εὐγενείας, οὔτε παράσημα, οὔτε τὰ πολυτελῆ ἐνδύματα, οὔτε οὐδεμία τις ἄλλη πρόσκαιρος ἐπίδειξις, οὔτε κἂν ἡ πλησμονὴ τῶν κληρονόμων καὶ ὁ πλοῦτος, ὃν ἤθελον κληροδοτήσει εἰς αὐτοὺς, ἀλλὰ μόνον τὸ εὖ πράττειν, σύμπαντα τὸν πλοῦτον αὐτῶν καθιέρωσαν ἐνωρίτατα πρὸς τοῦτο. Καὶ πρὸς μὲν ἰδίαν αὐτῶν χρῆσιν ἐδαπάνων ἐκ τούτου τόσον ὅσον ἦτο ἱκανὸν νὰ ἐπαρκέσῃ λογικῶς εἰς τὰς ἀνθρωπίνους αὐτῶν ἀνάγκας. Πρὸς δὲ τὸ εὖ πράττειν καὶ ἰδίως πρὸς τὸ φωτίζειν ἐπεδαψίλευον αὐτὸν ἀφθόνως· τούτου δ' ἕνεκα οὐδεμιᾶς ματαίας καὶ πρὸς ἐπίδειξιν μόνον χρησιμευούσης δαπάνης τῶν Ζωσιμάδων μνημονεύει ἡ ἱστορία, οὐδ' οἶκος αὐτῶν, πλὴν τῶν ἐν Γραμμένου καὶ ἐν Ἰωαννίνοις λιτῶν, σώζεται που τῆς γῆς, οὔτε μέγαρον, οὔτε ἄλλο τι τῶν πρὸς στιγμιαίαν ἐπίδειξιν χρησιμευόντων· σώζονται ὅμως καὶ διαμενοῦσιν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα αἱ πρὸς ὠφέλειαν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἰδίως αἱ πρὸς φωτισμὸν τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς γενόμεναι εὐεργεσίαι τῶν Ζωσιμάδων. Περίεργον δὲ εἶναι ὅτι οὐχὶ μόνον οὐδὲν οὐδέποτε ἐπὶ ματαίῳ καὶ προσκαίρῳ ἐπιδείξει ἐδαπάνησαν ἐκ τοῦ κολοσσιαίου αὐτῶν πλούτου οἱ ἄνδρες οὗτοι, ἀλλὰ καὶ αὐτὰς αὐτῶν τὰς ἀνθρωπίνους ὁρμὰς τῆς φύσεως ἀπεφάσισαν νὰ καταπνίξωσιν, ἵνα μὴ διὰ τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῶν ἐλαττωθῇ ὁ πλοῦτός των, καὶ δὲν χρησιμεύσῃ οὗτος πρὸς ὠφέλειαν τῆς ἀνθρωπότητος.

Καίπερ ἅπαντες οἱ ἀδελφοὶ καὶ τέλειοι καὶ ἀρτιμελεῖς ὄντες, καὶ σφριγῶντες ἴσως, καὶ πανόλβιοι, βεβαίως ἐκ τοῦ πλούτου αὐτῶν, ἅπαντες ὅμως ἀπεφάσισαν ὅπως μὴ ἔλθωσιν εἰς γάμου κοινωνίαν, ἵνα κληροδοτήσωσι τὸν διὰ κόπων καὶ μόχθων κτηθέντα πλοῦτον αὐτῶν πρὸς ὠφέλειαν τῆς ἀνθρωπότητος. Καὶ πρῶτος μὲν πάντων ὁ μεγαλόψυχος καὶ μεγαλουργὸς Θεοδόσιος, ὁ πρεσβύτερος ἴσως τῶν ἀδελφῶν Ζωσιμάδων, καταργηθείσης τῆς Ἑνετικῆς δημοκρατίας, καὶ ἀπολεσθέντων τῶν ἐν αὐτῇ κατατεθειμένων κεφαλαίων των πρὸς διατήρησιν τῆς τοῦ Γκιούμα καὶ τῆς

Μαρουτσαίας ἐν Ἰωαννίνοις σχολῆς, ἀνέλαβε τὴν διατήρησιν μιᾶς τούτων, καὶ κατέθετο τὸ κληροδότημα εἰς τὸ ὀρφανοτροφεῖον τῆς Μόσχας. Ἀποθανὼν δὲ τῷ 1793 ἐκληροδότησεν εἰς ἕκαστον τῶν ἀδελφῶν, ἐκ τῆς ἀναλογούσης εἰς αὐτὸν περιουσίας ἀνὰ τεσσαράκοντα χιλιάδας βουβλίων, καὶ τὴν παραγγελίαν νὰ τὰ μεταχειρισθῶσι καὶ οὗτοι, ἐὰν προαιρῶνται, κατὰ τὸ ἴδιον αὐτοῦ παράδειγμα.

Δὲν ἐβράδυνε νὰ μιμηθῇ τοῦτον μετ' οὐ πολὺ ὁ ἐν Ῥωσσίᾳ ἀποκατεσταμένος Ἀναστάσιος, ἀλλ' ἀμέσως σχεδόν, μόλις γνωστῆς γενομένης τῆς ἀξίας τῶν συγγραμμάτων Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως, ἀνεδέχθη τὴν δαπάνην τῆς ἐκδόσεως πάντων σχεδὸν τούτων, πλὴν τῆς λογικῆς, τῆς προγενεστέρως ἐκδοθείσης· τῷ 1796 καταβάλλει ἐξ ὀνόματος πάντων τῶν ἀδελφῶν τὴν δαπάνην ν πολυτελεστάτης ἐκδόσεως τῶν Κυριακοδρομίω ν τοῦ Θεοτόκη κατὰ μυριάδας πολλὰς ἀντιτύπων· ἅτινα διένεμε καὶ ἔπεμπε μάλιστα δωρεὰν παντὶ τῷ δεομένῳ. Ποίαν μὲν ἀξίαν ἔχει καὶ σήμερο ν ἔτι τὸ σύγγραμμα τοῦτο, διειλάβομεν ἤδη ἐν τῷ βίῳ τοῦ Θεοτόκη· οἵων δὲ ψυχωφελῶν σκοπῶν, καὶ οἵων διαθέσεων ἀνὴρ ἦτο ὁ ἀναλαβὼν τὴν δαπάνην τῆς τοιαύτης ἐκδόσεως τοιούτου συγγράμματος, Ἀναστάσιος Ζωσιμᾶς, τοῦτο φαίνεται ἐκ τῆς ἀφιερωτικῆς πρὸς τοὺς τέσσαρας Πατριάρχας ἐπιστολῆς, ἣν ὡς ἐπληροφορήθημεν συνέταξεν αὐτὸς οὗτος ὁ Ἀναστάσιος, χωρὶς νὰ προσθέσῃ οὔτε κεραίαν ὁ συγγραφεύς. (Ἴδ. Βίους Παραλλήλους Ἀναστασίου Ν. Γούδα, τόμ. 3 ἐν Ἀθήναις, 1870.

Καὶ δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ ζῇ συγγραφεύς τις Ἕλλην ἐν Ῥωσσίᾳ, ἐν ᾗ ἔζων Εὐγένιος ὁ Βουλγαρις καὶ Θεοτόκης, ὅπως μαθόντες τοῦτον οἱ Ζωσιμάδαι προτείνωσι τοὺς πρὸς ἔκδοσιν τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ πόρους. Ὅπου γῆς καὶ ἂν κατώκει ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Ζωσιμάδων συγγραφεύς τις Ἕλλην, δυνάμενος νὰ ὠφελήσῃ τὸ ἔθνος διὰ τῆς ἐκδόσεως τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ καὶ στερούμενος τῶν πρὸς τοῦτο πόρων, οἴκοθεν ἐπρόντιζον οὗτοι καὶ ἀνεκάλυπτον αὐτὸν ὅπως παράσχωσι τοὺς πρὸς ἔκδοσιν πόρους. Μόλις ἀνεφάνη ἐν Παρισίοις ὁ Κοραῆς καὶ ἀμέσως οἱ Ζωσιμάδαι συνεννοήθησαν μετ' αὐτοῦ, παρέχον αὐτῷ δαψιλεῖς τοὺς πρὸς ἔκδοσιν πόρους, καὶ οὕτω συνετέλεσαν ἀναστηρώτερον ἴσως πολλῶν ἄλλων εἰς τὴν ἀναγέννησιν τοῦ ἔθνους.

Καὶ δὲν εἶναι μόνον ὁ Εὐγένιος ὁ Βούλγαρις, Θεοτόκης καὶ Κοραῆς, οἵτινες ἠξιώθησαν τῆς γενναίας συνδρομῆς τῶν Ζωσιμάδων πρὸς ἔκδοσιν κοινωφελῶν συγγραμμάτων. Δὲν συνέστη ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν ἀοιδίμων ἀνδρῶν σχολεῖον, δὲν ὑπῆρξεν ἴσως λόγιος ἀνὴρ, δὲν ἐξεδόθησαν, ζώντων τῶν Ζωσιμάδων, συγγράμματα, ἅτινα νὰ μὴ ἠξιώθησαν καὶ τῆς συνδρομῆς αὐτῶν. Μόλις ἐδημοσιεύετο ἀγγελία τις πρὸς ἔκδοσιν συγγράμματος, λέγει Ἰακωβάτος Ῥίζος ὁ Νερουλὸς, καὶ ἀμέσως ἐκαλύπτετο ὑπὸ ὑπογραφῶν τῶν ἐπιθυμούντων νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ οἱ ἔμποροι ἠμιλλῶντο τίς νὰ συντελέσῃ πλειότερον εἰς τὴν κοινὴν ὠφέλειαν. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν οἷοι οἱ αὐτάδελφοι Ζωσιμάδαι, ἐξέδιδον ἰδίᾳ δαπάνῃ κ' ἐπιδαψίλευον ἐν ταῖς σχολαῖς τὰ συγγράμματα τῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων Ἑλλήνων. Ἐν συντόμῳ δ' εἰπεῖν ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἀνεδείχθησαν ἐν τῷ κόσμῳ οἱ Ζωσιμάδαι ὡς ἔμποροι, καὶ ἰδίως ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἀπεφάσισαν ὅπως μὴ προσέλθωσιν εἰς γάμου κοινωνίαν, ἵνα μὴ ἐλαττωθῇ ὁ πλοῦτος αὐτῶν καὶ δὲν ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ ἔθνους δὲν ὑπῆρξε τῆς πατρίδος ἀνάγκη, εἰς ἣν νὰ μὴ συνεισέφερον αὐτόκλητοι πολλάκις οἱ Ζωσιμάδαι.

Παρουσιάζεται ἀνάγκη τῆς Ἰονίου πολιτείας ὅπως παρασταθῇ ἀξιοπρεπῶς παρὰ τῇ Ἐνετικῇ Δημοκρατίᾳ δι' ἰδίου αὐτῆς ἀντιπροσώπου; προθύμως ὁ Μιχαὴλ Ζωσιμᾶς δέχεται τὴν ὅσον ἔντιμον τόσον καὶ δαπανηρὰν ταύτην ὑπηρεσίαν, καταβάλλει ἀφειδῶς τὰ πρὸς ἀξιοπρεπῆ ἀντιπροσώπευσιν, καὶ ἀναδέχεται ἵνα συνηγορῇ ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἔθνους ἅπαντος. Ἐν Ἰταλίᾳ καὶ σήμερον ἔτι ἐνθυμοῦνται πολλοὶ τὴν ἐλευθεριότητα, μεθ' ἧς ἐξετέλει τότε τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ὁ ἐν ἄλλοις φειδωλὸς ἴσως Μιχαὴλ Ζωσιμᾶς. Ἀναφαίνονται ὁ Εὐγένιος καὶ Θεοτόκης ὡς ἄνδρες ἱκανοὶ καὶ ὡς κληρικοὶ δυνάμενοι ὅπως ὠφελήσωσι τὸ ἔθνος διὰ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν; πρόθυμοι οἱ Ζωσιμάδαι ἀναδέχονται τὴν πρὸς ἐκτύπωσιν αὐτῶν δαπάνην εἰς μυριάδας ἀντιτύπων καὶ προσφέρουσι ταῦτα δωρεάν. Ἀκούεται ἐκ φήμης τὸ ὄνομα τοῦ Κοραῆ, ὡς δυναμένου νὰ συντελέσῃ διὰ τῆς γραφίδος αὐτοῦ εἰς τὸν φωτισμὸν τοῦ ἔθνους; σπεύδουσιν οἱ Ζωσιμάδαι ὅπως παράσχωσι τούτῳ τε καὶ ἄλλοις οὐκ ὀλίγους πόρους ἱκανοὺς πρός τε τὴν ἰδίαν αὐτῶν προαγωγὴν καὶ πρὸς φωτισμὸν τοῦ ἔθνους. Ἀνεγείρεται που σχολεῖον ἢ ναὸς, καὶ ὑπάρχει ἀνάγκη συνδρομῆς; οἱ Ζωσιμάδαι δὲν ἔχον ἀνάγκην ἵνα προσκληθῶσιν εἰς τοῦτο, ἀλλ' αὐτόκλητοι ἔπεμπον ἃ ἱκανὰ ἠγοῦντο διατεθεῖσθαι ἐκ τοῦ πλούτου αὐτῶν πρὸς στερέωσιν καὶ εὐόδωσιν τοῦ κοινωφελοῦς τούτου ἔργου.

Εἰς δὲ τὰ πολλαχῶς κατατρυχόμενα Ἰωάννινα τί δὲν ἔπραττον οἱ Ζωσιμάδαι; ἐν μὲν ταῖς σχολαῖς, ὅπως διεγείρωσι τὴν ἄμιλλαν καὶ τὸν ζῆλον διδασκάλων τε καὶ διδασκομένων· ἐν δὲ ταῖς φυλακαῖς, ὅπως ἀνακουφίσωσι τοὺς ἐν αὐταῖς ἀφόρητα δεινὰ πάσχοντας· ἐν δὲ τοῖς νοσοκομείοις, ὅπως περιθάλπωνται καταλλήλως οἱ πάσχοντες καὶ ἐν πάσῃ τῇ κοινωνίᾳ, ὅπως αὕτη σιωπηλῶς εὐλογῇ τὸ ὄνομα τῶν εὐεργετῶν αὐτῆς.

Ἡ μεσαία αὐταδέλφη τῶν Ζωσιμάδων Ζωΐτσα ἡ ἐπονομασθεῖσα ἰδίως καὶ κατ' ἀξίαν Κυρὰ Ζωΐτσα, ἀπολέσασα, ὡς εἴδομεν, τὸν ἴδιον αὐτῆς μονογενῆ υἱόν, κατέστη διὰ τῶν εὐεργετημάτων, τῶν ἀφθόνως πεμπομένων ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς, κοινὴ μήτηρ πάντων. Πανταχοῦ ὅπου ὑπῆρχε θλῖψις ἡ Κυρὰ Ζωΐτζα ἔσπευδε καὶ αὐτόκλητος ὅπως θεραπεύσῃ καταλλήλως καὶ πάντῃ εὐαγγελικῶς τὴν ἀνάγκην καὶ ἐγχύσῃ ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ βάλσαμον εἰς τὰς θλίψεις τῆς κοινωνίας. Τῇ 1ῃ τοῦ ἔτους καὶ ἰδίως ἐν τῇ γεννήσει τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῷ Πάσχᾳ, καὶ τῇ κοιμήσει τῆς Θεοτόκου, ἅπαντες οἱ πατδες τῶν πενήτων τῆς πόλεως καὶ ἰδίως οἱ ἐν τοῖς σχολείοις διδασκόμενοι ἔπρεπε νὰ ὁδηγηθῶσιν ὑπὸ τῶν διδασκάλων ἢ τῶν γονέων αὐτῶν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Κυρᾶς Ζωΐτσας· αὕτη δέ, ἱσταμένη παρὰ τῇ θύρᾳ καὶ ἔχουσα ἐν κανίστροις σανδάλια καὶ ἐνδύματα, ἐφήρμοζεν ἰδίαις χερσὶ τὰ ἁρμόζοντα ἑκάστῳ καὶ οἱ ὑπηρέται ὡδήγουν αὐτὸ εἰς τὴν δι' ἀπέναντι θύρας ἔξοδον· ὅπως μὴ ὀπισθοδρομήσαν, κωλύσῃ τὴν προσέλευσιν ἑτέρων, τὴν ἀνάγκην τῶν αὐτῶν τῆς Κυρᾶς Ζωΐτσας εὐεργετημάτων ἐχόντων. Ἐκ τῶν διαπραχθέντων ὑπὸ τῶν Ζωσιμάδων εὐεργετημάτων τὸ μεγαλείτερον ἐστὶ τοῦτο, ὅτι συνέλεξαν ἀφθονωτέραν πολλῶν ἄλλων νομισματικὴν ὕλην ἐν τῷ λεγομένῳ νομισματικῷ μουσείῳ, ὅπερ ὁ Νικ. Ζωσιμᾶς ζῶν ἐδωρήσατο τῷ ἔθνει. Περὶ τοῦ μουσείου τούτου ὁ ἔφορος τῆς ἐθνικῆς βιβλιοθήκης Κ. Φρεαρίτης ἔγραψε τὰ ἑξῆς. «Ἡ νομισματικὴ συλλογὴ ηὐξήθη ἐπίσης κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο καὶ δι' ἑτέρων 12,158 νομισμάτων τῆς Ζωσιμαίας συλλογῆς, ἤτοι χρυσῶν 230, ἀργυρῶν 3602 καὶ χαλκῶν 8325. Τὰ ἀνωτέρω νομίσματα, ἃ διὰ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς..... παρεδόθησαν τῷ Κυρίῳ Τυπάλδῳ, εἶσι μέρος μόνον τῆς ὅλης Ζωσιμαίας συλλογῆς, τῆς κατατεθειμένης ἔτι ἐν τῷ κεντρικῷ ταμείῳ. Τὰ εἰρημένα νομίσματα ἦσαν μόνον ἑλληνικὰ καὶ ῥωμαϊκά. Τὰ δὲ λοιπὰ, μέσα εἰσὶ ἐν τῷ ταμείῳ, εἶσι μεσαιωνικὰ καὶ τῶν νεωτέρων χρόνων. Οἱ Ζωσιμάδαι ἐκληροδότησαν τὰ ἑξῆς.

Ἄρθ. ε' διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ σχολείου ἐν Ἰωαννίνοις ῥούβλια 250,000. Διὰ τὴν οἰκοδομὴν αὐτοῦ ῥούβλια 40,000. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ζώντων τῶν Ζωσιμάδων, εἶχον ἀγορασθῇ ἐν Ἰωαννίνοις τέσσαρες οἰκίαι.

Ἄρθ. ς' διὰ τὸ νοσοκομεῖον 50,000.

Ἄρθ. ζ' δι' ὑπανδρείαν κορασίων 120,000.

Ἄρθ. η' διὰ πτωχοὺς καὶ γνωστὰς κεκλεισμένας καὶ εὐτελεῖς οἰκίας 110,000. Ἐκ τούτων ὡρίσατο ὅπως δίδωνται καὶ 100 ῥούβλ. κατ' ἔτος διὰ τὴν διατήρησιν κοινοῦ σχολείου ἐν τῷ χωρίῳ Γραμμένου.—Ἄρθ. θ' διὰ τὸ πτωχοκομεῖον πρὸς μὲν διατήρησιν 100,000, πρὸς δὲ οἰκοδομὴν ἕνα οἶκον καὶ μετρητὰ 5,000 —Ἄρθρ. ια' διὰ τοὺς ἐν φυλακαῖς 40,000.—Ἄρθρ. ιβ' διὰ τὴν ἀνακαίνισιν δύο ἐκκλησιῶν 50,000. —Ἄρθ. ιδ' διὰ τὴν ἐν Νίζνῃ κοινότητα 10,000. —Ἄρθ. ιε' διὰ τοὺς ἐφημερίους τῶν 5 ἐκκλησιῶν ἐν Ἰωαννίνοις 10,000.—Ἄρθ. λ' διὰ τὸ ἐν Πάτμῳ ὀρφανοτροφεῖον, νοσοκομεῖον καὶ ἑλληνικὸν σχολεῖον 15,000.

Τὸ ὅλον ῥούβλια χάρτινα 800,000.

Ἑτέρας δὲ 250,000 ῥουβλίων περίπου διέθεσε διὰ τὴν κηδείαν καὶ τὰ κατ' ἔτος μνημόσυνα, δι' ὑπανδρείαν πτωχῶν κορασίων κατ' ὄνομα εἰς Νίζναν, διὰ δωρεὰν εἰς τὸν Πνευματικὸν αὐτοῦ· εἰς τοὺς ἱερεῖς τῶν ἐκκλησιῶν εἰς τὸν γραμματέα τῆς κοινότητος· εἰς τοὺς ὑπηρέτας αὐτοῦ καὶ τέλος εἰς τοὺς πολυαρίθμους αὐτοῦ συγγενεῖς κατ' ὄνομα καὶ κατὰ βαθμὸν συγγενείας· ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης ποσότητος ὡρίσατο ὅπως διανεμηθῶσι καὶ 5,000 ῥουβλίων εἰς τοὺς τυχὸν εὑρεθησομένους καὶ ἀποδειχθησομένους συγγενεῖς. Ἐκτὸς δὲ τῶν εὐεργεσιῶν τούτων ὁ ἀείμνηστος Νικόλαος, ζῶν ἔτι καὶ ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ ἔπραξεν ἐπίσης σπουδαίαν εὐεργεσίαν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ζῶν μὲν ἠγόρασε 250 μετοχὰς τῆς ἐθνικῆς τραπέζης, αἵτινες ἐχρησίμευσαν ὡς πυρὴν τοῦ πιστωτικοῦ τούτου καθιδρύματος· ἐν ἑκάστῳ δὲ ἄρθρῳ τῆς διαθήκης αὐτοῦ στερεοτύπως ἐπαναλαμβάνει, εἰ ὁπότε ἤθελε συστηθῇ γαζοφυλάκιον εἰς τὸ Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος βάσιμον καὶ τακτικὸν, τότε παρακαλῶ τοὺς κατὰ καιροὺς γενικοὺς κυρίους ἐπιτρόπους μου ὅπως μετακομίσωσιν αὐτὰ εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, κατατεθέντες αὐτὰ αἰωνίως καὶ ἀναφαιρέτως. Τῷ ὄντι διὰ τῶν κληροδοτημάτων τῶν Ζωσιμάδων ἠγοράσθησαν ἀκολούθως ἕτερας 250 μετοχαί. Ἅπασαι δὲ αὗται, συμπεσοῦσαι εἰς 800 ἀποφέρουσιν οὐσια-

δέστατα κατ' ἔτος εἰσοδήματα πρὸς διατήρησιν τῶν ἐν Ἰωαννίνοις Ζωσιμαίων καθιδρυμάτων.

Ἐκτὸς δὲ τούτων οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι οἱ Ζωσιμάδαι ἐδαπάνησαν πολλὰ ἐπί τε τῆς ἐκρήξεως τοῦ ἀγῶνος ἐν ταῖς Ἡνωμέναις ἡγεμονίαις καὶ μετὰ ταῦτα, εἴτε πρὸς ἀποστολὴν ὅπλων, τροφῶν καὶ πολεμεφοδίων, εἴτε πρὸς ἐξαγορὰν αἰχμαλώτων, εἴτε πρὸς σύστασιν τῆς ἐπὶ Κυβερνήτου Τραπέζης. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα οὐδαμοῦ τῆς διαθήκης μνημονεύονται, διότι οἱ Ζωσιμάδαι εἶχον τὴν συνήθειαν οὐδέποτε νὰ διασαλπίζωσι τὰς εὐεργεσίας αὐτῶν. Ἐξ ἰδιαιτέρων δὲ πληροφοριῶν γινώσκομεν ὅτι ἐκ τῶν ἀδελφῶν Ζωσιμάδων ὁ μὲν Θεοδόσιος ἦτο ὁ μεγαλεπηβολώτερος τῶν ἀδελφῶν· ὁ δὲ Ἀναστάσιος καὶ ὁ Νικόλαος ἦσαν εὐσεβεῖς ἔμποροι, ὁ δὲ Ζώης ἠρέσκετο κατά τι καὶ εἰς τὴν ἐπίδειξιν καὶ ὁ Μιχαὴλ ἦτον ἀληθῶς ἱππότης.

ΖΩΣΙΜΟΣ, Ἕλλην ἱστορικὸς τοῦ Ε' αἰῶνος, ἀποφοισκοσυνήγορος ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ὠνωρίου καὶ τοῦ Θεοδοσίου Β' τοῦ νεωτέρου. Ἔχομεν αὐτοῦ «Ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν» ἀπὸ τῶν πρώτων αὐτοκρατόρων μέχρι τοῦ Διοκλητιανοῦ, εἰς ἓξ βιβλία, ἐξ ὧν μέρος τοῦ 6ου δὲν ὑπάρχει πλέον. Ἡ ἀρίστη ἔκδοσις ἐγένετο ὑπὸ Reitemeyer, ἐν Λειψίᾳ, 1784, εἰς 8ον· μετεφράσθη εἰς τὴν γαλλικὴν μετὰ τοῦ Ξιφιλίνου καὶ τοῦ Ζωναρᾶ, ὑπὸ τοῦ προέδρου Κουζίνου, ἐν Παρισίοις, 1678, εἰς 4ον. Ὁ Ζώσιμος ἦτον ἐθνικός, καὶ δείκνυται ἐχθρικώτατος τῷ Κωνσταντίνῳ καὶ τῇ χριστιανικῇ θρησκείᾳ.

ΖΩΣΙΜΟΣ (ἅγιος), γεν. ἐν Ἑλλάδι, πάπας ἀπὸ τοῦ 417 μέχρι τοῦ 418, ἠπατᾶτο ἐπί τινα χρόνων ὑπὸ τῶν αἱρεσιαρχῶν Σελεστίου καὶ Πελαγίου, ἀλλὰ τέλος κατεδίκασεν αὐτούς. Σώζονται αὐτοῦ 13 «Ἐπιστολαὶ» καὶ ἓν ἀπόσπασμα τοῦ κατὰ Πελαγίου «Συντάγματος». Ἡ μνήμη αὐτοῦ ἑορτάζεται τῇ 26 δεκεμβρίου.

ΖΩΣΤΗΡ (ἀρχ.), ἰσθμὸς τῆς Ἀττικῆς, ἔνθα ἐλέγετο ὅτι ἡ Λυτὼ λύσασα τὴν Ζώνην ἐλούσθη ἐν τῇ λίμνῃ, δι' ὃ ἐνταῦθα ἔλυον οἱ ἁλιεῖς τῇ Λητοῖ καὶ Ἀρτέμιδι καὶ Ἀπόλλωνι ζωστηρίῳ. Ζωστηρία Ἀθηνᾶ ἐτιμᾶτο παρὰ Λοκροῖς τοῖς Ἐπικνημιδίοις.

ΖΩΦΦΡΕ (Γασπάρδος-Ἰωάννης-Ἀνδρέας-Ἰωσὴφ), γενν. ἐν Λαρόκῳ Βρουσσάκῳ τῆς Προβηγκίας (Γαλλία), τῷ 1759, ἀποθ. τῷ 1823, ἐκήρυξεν εὐδοκίμως τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν Παρισίοις μέχρι τῆς Ἐπαναστάσεως, ὅτε ἠναγκάσθη νὰ κρυβῇ, καὶ μετὰ τὴν 9 θερμοδώρου, ἀπῄτησε τὴν ἐλευθερίαν τῆς λατρείας, ἐγένετο ἐφημέριος τοῦ Ναπολέοντος Α', ὥστις διώρισεν αὐτὸν ἐπίσκοπον τοῦ Μὲτς, καὶ ἕνα τῶν πρώτων ἱερέων αὐτοῦ. Προχειρισθεὶς τῷ 1811 ἀρχιεπίσκοπος τῆς Αἴξ, κατέλιπε τὴν ἕδραν ταύτην καὶ ἐπανελθὼν εἰς Μὲτς ἐπὶ τῆς Παλινορθώσεως εἴλκυσε τὴν ἀγάπην τοῦ ποιμνίου του. Κατέλιπε πολύτιμα ἐκκλησιαστικὰ συγγράμματα. Τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Λουδοβίκου Φραγκίσκου Ζωφφρὲ, γενν. τῷ 1770, ἀποθαν. τῷ 1840, ἐπαινοῦνται πολὺ οἱ «Μῦθοι», 1814.

ΖΩΦΦΡΕ (Πέτρος), γάλλος γεωργὸς θελήσας νὰ εὕρῃ μέσον ὅπως παράγηται κόπρος πρὸς κοπρισμὸν τῶν ἀγρῶν ἄνευ τῆς βοηθείας τῶν κτηνῶν. Ἦτον ἀμαθὴς, ἀλλὰ παρατηρητικὸς τὸν νοῦν καὶ ἐξαίρετος τὴν κρίσιν. Τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐπινοηθὲν μέσον τοῦ κατασκευάζειν κόπρον ἐγκατελείφθη διότι ἀπῄτει μεγάλην δόσιν ὕδατος καὶ καθίστατο δαπανηρὸν, συνίστατο δὲ εἰς τὸ συνάγειν παντοίας φυτικὰς οὐσίας καὶ ἀρδεύειν αὐτὰς συχνότατα δι' ὕδατος μετ' ἁλκαλικῶν ἁλάτων, θαλασσίου ἅλατος, νίτρου, γύψου, στέατος σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ ἑτέρας οὐσίας διαλελυμένας.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Η

ΗΒΗ, θεὰ τῆς νεότητος, θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας. Εἶχε τὸ καθῆκον νὰ χύνῃ τὸ νέκταρ εἰς τοὺς θεοὺς εὐωχουμένους. Ἐπειδὴ κατά τινα εὐωχίαν συμποδισθεῖσα ἔπεσε χαμαὶ ἐπὶ παρουσίᾳ πάντων τῶν θεῶν, τοσοῦτον κατελήφθη ὑπὸ αἰσχύνης, ὥστε οὐδέποτε πλέον ἠθέλησε νὰ ἀναλάβῃ τὸ ἀνατεθὲν αὐτῇ καθῆκον. Διάδοχος αὐτῆς ἐγένετο ὁ Γανυμήδης. Ὕστερον ἐνυμφεύθη [τὸν Ἡρακλέα μετὰ τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ καὶ καταταξιν εἰς τὴν σειρὰν τῶν ὀλυμπίων θεῶν, καὶ ἐγέννησεν ἐξ αὐτοῦ τὸν Ἀλεξιάρην καὶ τὸν Ἀνίκητον. Ἐν Κορίνθῳ ὑπῆρχε περίφημος αὐτῆς ναός, χρησιμεύων ὡς ἄσυλον εἰς τοὺς καταφεύγοντας εἰς αὐτόν. Οἱ Ἀθηναῖοι ἀνήγειραν αὐτῇ κοινῇ μετὰ τοῦ Ἡρακλέους εἰς Κυνόσαργες βωμόν. Οἱ Σικυώνιοι καὶ οἱ Φλιάσιοι ἐλάτρευον αὐτὴν ἓν τινι ἅλσει κειμένῳ μεταξὺ τῶν δύο πόλεων. Τὰ ὁμοιώματα τῆς Ἥβης εἶναι σπάνια μεταξὺ τῶν ἀρχαίων μνημείων παρὰ Παυσανίᾳ ἀναφέρεται χρυσελεφαντίνη Ἥβη παρὰ τῇ Ἥρᾳ ἐν τῷ Ἡραίῳ ἔργον Ναυκίδου τοῦ Μύθωνος, συνεργάτου τοῦ Πολυκλείτου, μεταξὺ τῶν νεωτέρων περιφημότατον εἶναι τὸ ἄγαλμα τοῦ Κανόβα.

ΗΒΩΝ, ἐπίθ. τοῦ Βάκχου ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐλατρεύετο ἐν Καμπανίᾳ τῆς Ἰταλίας, ὡς συμβολον τῆς βλαστήσεως καὶ καρποφορήσεως τῶν ἀγρῶν.

ΗΓΕΛΟΧΟΣ, ἠθοποιὸς τραγικὸς ἀθηναῖος, ζῶν κατὰ τὸν Ε' π. Χ αἰῶνα. Ὑποκριτόμενος τὸ πρόσωπον τοῦ Ὀρέστου ἐν τῇ ὁμωνύμῳ τραγῳδίᾳ τοῦ Εὐριπίδου, ἀντὶ ν' ἀπαγγείλῃ «γαλήν' ὁρῶ», ἀπήγγειλε «γαλῆν' ὁρῶ», καὶ ὑπεσπάσατο οὕτω τὸν χαγχασμὸν τοῦ ἀκροατηρίου, μετατρέψας τὸ τραγικὸν ἐπὶ τὸ γελοῖον. Οἱ κωμικοὶ ποιηταὶ Πλάτων, Στράτις, Σαννυρίων καὶ Ἀριστοφάνης ἐπωφελήθησαν τῆς κακῆς ταύτης ἀπαγγελίας πρὸς περιπαιγμόν.

Ἡ γ έ λ ο χ ο ς, στρατηγὸς ἀθηναῖος, ζῶν κατὰ τὸν Δ' π. Χ αἰῶνα. Ἦν ἀρχηγὸς τῶν ἀθηναϊκῶν στρατευμάτων τῶν ἐπιτυχῶς προσατευσάντων τὴν χώραν τῆς Μαντινείας κατὰ τοῦ θηβαϊκοῦ καὶ θεσσαλικοῦ ἱππικοῦ, ὅτε ὁ Ἐπαμεινώνδας ἠπείλησε τὴν πόλιν ταύτην τῷ 362· ὁ Ξενοφῶν διηγούμενος τὸ συμβὰν παρέλειψε τὸ ὄνομα τοῦ στρατηγοῦ, ἀλλὰ τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἀνεπλήρωσεν ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης.

Ἡ γ έ λ ο χ ο ς, στρατηγὸς ἕλλην φονευθεὶς τῷ 331 π. Χ. Ἦτο υἱὸς Ἱπποκράτους, καὶ ἐχρημάτισεν εἷς τῶν στρατηγῶν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Κατὰ τὴν διάβασιν τοῦ Γρανικοῦ τῷ 334 ὁδηγῶν ἴλην ἱππικοῦ ἐπετράπη τὴν ἐπιτήρησιν τῶν κινημάτων τοῦ ἐχθροῦ. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἀπεδίωξεν ἐκ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου Πελάγους τὰς περσικὰς φρουράς. Τῷ 331 ἀρχηγὸς ἴλης ἱππικοῦ κατὰ τὴν ἐν Ἀρβήλοις μάχην ἐφονεύθη κατὰ τὴν συμπλοκήν. Ὅτε ὁ Φιλώτας ἐτέθη εἰς τὰς βασάνους ὅπως συνομολογήσῃ τοὺς συνενόχους του εἰς τὴν κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου συνωμοσίαν, ἐκήρυξε τὸν Ἡγέλοχον πρὸ ἐνὸς ἔτους ἀποθανόντα ὡς ἕνα τῶν ἐνεργησάντων τὴν συνωμοσίαν.

ΗΓΕΜΟΝΗ, ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐλατρεύετο εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος, καθόσον οἱ ἀρχαῖοι Ἥρωες εἰς αὐτὴν ἀπέδιδον πολλάκις τὰς εὐτυχεῖς ἐκβάσεις τῶν ἡρω-

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινωφελούς Ιδρύματος Α. Σ. Ωνάση
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

κῶν αὐτῶν ἐπιχειρήσεων. Εἰς τιμὴν ταύτης ἑορτάζοντο ἐν Ἀρκαδίᾳ τὰ Ἡγεμόνια.

ΗΓΕΜΟΝΙΑ (παροξυτ.), λέξις σημαίνουσα ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι τὴν ὑπεροχὴν πολιτείας τινὸς πρὸς τὰς ἄλλας. Ἡ Σπάρτη, αἱ Ἀθῆναι, αἱ Θῆβαι, ἡ Μακεδονία ἔσχον ἀλληλοδιαδόχως τὴν ἡγεμονίαν.

ΗΓΕΜΟΝΙΑ (προπαροξυτ.), ἑορτὴ ἐν Ἀρκαδίᾳ εἰς τιμὴν Ἀρδέμιδος τῆς Ἡγεμόνης.

ΗΓΕΡΙΑ, νύμφη λατρευομένη ἐν Ῥώμῃ ὡς θεὰ τῶν πηγῶν καὶ κατοικοῦσα ἐντὸς παρακειμένου τῇ Ῥώμῃ δάσους, ὁ Νουμᾶς συνεχῶς ἐπεσκέπτετο τὸ δάσος τοῦτο διακηρύττων ὅτι συνεβουλεύετο τὴν θεὰν ταύτην πρὸς καταρτισμὸν τῶν νόμων του. Κατὰ τὸν Ὀβίδιον αὕτη ἦτο γυνή, ἣν νυμφευθεῖσα ὁ Νουμᾶς κατέστησε μέτοχον τῆς ἀρχῆς.

ΗΓΕΣΤΡΑΤΟΣ, πλοίαρχος ἐκ Μασσαλίας, μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους.

ΗΓΗ-ΙΜΩΝ, ζωγράφος ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Πλινίου καὶ κατατασσόμενος ὑπ' αὐτοῦ μεταξὺ τῶν ἀρχαιοτάτων ζωγράφων τῶν «μονοχρώματα» ζωγραφούντων ἢ μᾶλλον τῶν πρώτων διὰ διαφόρου χρώματος τὸ ἐμβαδὸν τοῦ διαγράμματος διακρινόντων.

ΗΓΗΜΩΝ, ποιητὴς κωμικὸς ἀθηναῖος τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, γεν. ἐν Θάσῳ καὶ ζῶν περὶ τὰ μέσα τοῦ Β' π. Χ. αἰῶνος. Ἐγνώσθη ἰδίως διὰ τὰς παρῳδίας, εἶδος ποιήσεως οὗτινος τὴν ἐφεύρεσιν ἀποδίδει ὁ Ἀριστοτέλης εἰς τοῦτον. Ἐπωνομάζετο «Φακῆ» ὡς ἔχων ἰδίαν κλίσιν πρὸς τὸ ὄσπριον τοῦτο. Ἤκμασεν ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Ἐνῷ ἐδιδάσκετο ἐπὶ σκηνῆς παρῳδία τις τοῦ ποιητοῦ τούτου περὶ Γιγαντομαχίας, ἐφίκετο εἰς Ἀθήνας ἡ εἴδησις περὶ τῆς καταστροφῆς τῶν εἰς Σικελίαν ἀποσταλέντων στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν δυνάμεων· ἀλλ' ἡ εἴδησις αὕτη οὐδόλως διέκοψε τὴν συνέχειαν τῆς παραστάσεως, καθ' ὅσον τὸ ἀκροατήριον ὅπως μὴ ἀποδείξῃ ἀδυναμίαν διέμεινε μέχρι τέλους. Μία μόνη κωμῳδία αὐτοῦ μνημονεύεται ἐπιγεγραμμένη «Φ.λόνη», ἧς ἀπόσπασμα διετήρησεν ὁ Ἀθήναιος, ἀναφέρων περὶ τοῦ συγγραφίως καὶ τινας τερπνὰς λεπτομερείας.

ΗΓΗΜΩΝ, ῥήτωρ ἀθηναῖος ἀποθ. τῷ 317 π. Χ. Σύγχρονος τοῦ Δημοσθένους, ὑπῆρξεν εἷς τῶν ῥητόρων, οἵτινες διαφθειρόμενοι ὑπὸ τοῦ Φιλίππου προεῖδον τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος των. Φυσικὴν ἔχων εὐγλωττίαν, ἐξέσκει πρακτικῶς τὴν ῥητορικὴν ἄνευ τῆς ἐπιστημονικῆς αὐτῆς σπουδῆς. Συνεμερίσθη τὴν τύχην τοῦ Φωκίωνος καταδικασθεὶς μετ' αὐτοῦ εἰς θάνατον.

ΗΓΗΜΩΝ, ποιητὴς ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Κατὰ Στέφανον τὸν Βυζάντιον ἐν τῇ λέξει «Ἀλεξάνδρεια» ἐξύμνησε τὰ κατορθώματα τῶν Θηβαίων διοικουμένων ὑπὸ τοῦ Ἐπαμεινώνδα κατὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην.

Ἕτερος Ἡγήμων ἄλλως ἄγνωστος, συνέταξεν ἐπίγραμμα σωζόμενον ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἀρχαιολογίᾳ.

ΗΓΗΣΑΝΔΡΙΔΑΣ ἢ ΑΓΗΣΑΝΔΡΙΔΑΣ, ναύαρχος Λακεδαιμόνιος, γενν. τῷ 432 π. Χ. Τὸ εἰκοστὸν πρῶτον ἄγωνος ἔτος τῆς ἡλικίας τῷ 411 ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν στόλου ἐκ 42 τριήρεων ὡρισμένου ὅπως κινήσῃ εἰς ἐπανάστασιν κατὰ τῶν Ἀθηναίων τὴν νῆσον Εὔβοιαν. Ἅμα τοῦτο ἐγνώσθη, οἱ Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν κατὰ τοῦ Ἡγησανδρίδου στόλον, οὗτινος ὅμως, τὸ πλήρωμα συνέκειτο ἐκ νεοσυλλέκτων ὅλως ἀπείρων περὶ τὰ ναυτικά. Συγκροτηθείσης ναυμαχίας πρὸ τῆς Ἐρετρίας οἱ Ἀθηναῖοι ἡττηθέντες ἀπώλεσαν 22 τριήρεις καὶ ἡ νῆσος ἅπασα πλὴν τοῦ Ὠρεοῦ ἐπαναστάτησεν. Εὐτυχῶς διὰ τοὺς Ἀθηναίους ὁ Ἡγησανδρίδης ἀντὶ νὰ προσβάλῃ ἀμέσως τὸν Πειραιᾶ ἀπέστειλε μέρος τοῦ στόλου του εἰς τὸν Ἑλλήσποντον πρὸς τὸν ναύαρχον Μίνδαρον νικηθέντα ἐν Κυνὸς σήματι, καὶ κατόπιν ἠναγκάσθη καὶ ὁ ἴδιος νὰ μεταβῇ εἰς Ἑλλήσποντον ὅπου ἐκέρδισε νέαν νίκην, ἐπὶ μικρᾶς ἀθηναϊκῆς μοίρας διοικουμένης ὑπὸ τοῦ Θυμοχάρους τοῦ ἐν Ἐρετρίᾳ ἡττηθέντος. Καὶ κατὰ τὸ ἔτος 408 ἀναφαίνεται ὁ Ἡγησανδρίδας διοικητὴς στόλου εὑρισκομένου κατὰ τὰ παράλια τῆς Θρᾴκης.

ΗΓΗΣΑΝΔΡΟΣ, συγγραφεὺς ἕλλην, γενν. ἐν Δελφοῖς, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν Β' π. Χ αἰῶνα. Ἐκ τινος χωρίου τῶν διασωθέντων ἐκ τῶν συγγραμμάτων του δείκνυται ὅτι ἦτο μεταγενέστερος Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ (283—239)· ἐξ ἑτέρων χωρίων συνεπέρανόν τινες ὅτι ἔζη ἐπὶ Περσέως. Συνέταξεν «Ὑπομνήματα» ἐν ἓξ βιβλίοις τοὐλάχιστον. Τὸ πόνημα τοῦτο ἦτο συλλογὴ περιέργων τινῶν λεπτομερειῶν κατὰ τὸ εἶδος τῶν Δειπνοσοφιστῶν τοῦ Ἀθηναίου. Ἴδού αἱ ἐπιγραφαί τινων ἐκ τῶν κεφαλαίων — Ὑπομνήματα περὶ ἀνδριάντων καὶ ἀγαλμάτων.—Περὶ ὀψοφάγων.—Περὶ ἰχθυοφάγων.—Περὶ ἐξοίνων.—Περὶ ὑδροποτῶν. Τὰ λείψανα τοῦ Ἡγησάνδρου διασωθέντα ἅπαντα ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου συνελέγησαν ὑπὸ τοῦ Müller.

ΗΓΗΣΙΑΝΑΞ, ἱστορικὸς ἕλλην ἀλεξανδρεύς, ζῶν κατὰ τὸν Β' π. Χ αἰῶνα. Κατὰ τὸν Ἀθή-

ναιον ὑπῆρξεν ὁ συγγραφεὺς τῶν «Τρωϊκῶν» δημοσιευθέντων ὑπὸ τὸ ὄνομα Κεφάλωνος ἢ Κεφαλίωνος Γεργιτίου. Τοῦ συγγράμματος τούτου διεσώθησαν ἀποσπάσματα συλλεγέντα ὑπὸ Müller ἐν τοῖς Historicorum Græcorum Fragmenta. Ὁ Ἀθήναιος διϊσχυρίζεται περὶ αὐτοῦ ὅτι ὁ ἔζη ἐπὶ Ἀντιόχου τοῦ Μεγάλου, εἰς οὗ τὴν αὐλὴν ἐγένετο δεκτὸς μετ' εὐνοίας. Ἐὰν τοῦτο ἀληθεύῃ, δύναταί τις τὸν συγγραφέα τῶν Τρωϊκῶν νὰ συνταυτίσῃ μετά τινος πρέσβεως, ὃν ὁ Ἀντίοχος ὁ Μέγας ἀπέστειλε τῷ 196 π. Χ πρὸς τὴν δεκαμελῆ ῥωμαϊκὴν ἐπιτροπὴν τὴν ἀναλαβοῦσαν τὴν διακανόνισιν τῶν ἑλληνικῶν μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Φλαμινίνου ἦτταν τοῦ Φιλίππου τῆς Μακεδονίας. Τὸ αὐτὸ πρόσωπον μετέσχε καὶ τῆς πρεσβείας τῆς εἰς Ῥώμην ὑπὸ τοῦ Ἀντιόχου ἀποσταλείσης τῷ 193 καὶ ἀποτυχούσης περὶ τὰς διαπραγματεύσεις, καθόσον ἡ ῥωμαϊκὴ σύγκλητος ἀπῄτει τὴν ἐκκένωσιν πασῶν τῶν ἐν Εὐρώπῃ ὑπὸ τοῦ Ἀντιόχου κατεχομένων πόλεων, ὅπερ οἱ πρέσβεις δὲν ἠδύναντο νὰ παραδεχθῶσιν. Καὶ ὁ Πλούταρχος δὲ μνημονεύει ἱστορικοῦ τινος Ἡγησιάνακτος ἢ Ἡσιάνακτος φέρων μαρτυρίαν ἐκ τοῦ τρίτου βιβλίου ποιήματος αὐτοῦ ἐπιγραφομένου «Λιβυκά». Ὁ δὲ Στέφανος ὁ Βυζάντιος ἐν τῇ λέξει «Τρῳὰς» ἀναφέρει Ἡγησιάνακτά τινα γραμματικὸν ἐκ Τρῳάδος συγγραφέα πραγματείας «Περὶ ὄρους Δημοκρίτου» καὶ ἑτέρας «Περὶ ποιητικῶν ἐκφράσεων», φρονῶν ὅτι ὁ Ἡγησιάναξ οὗτος εἶναι ὁ συγγραφεὺς τῶν Τρωϊκῶν. Τέλος ὁ Δημήτριος ὁ ἐκ Σκήψεως λέγει περὶ τοῦ Ἡγιάνακτος, ὅτι οὗτος πενέστατος κατ' ἀρχὰς μετῆλθε τὸ ἐπάγγελμα ἠθοποιοῦ καὶ ὅτι πρὸς διατήρησιν τῆς φωνῆς του ἀπέσχεν ἐπὶ 18 ὅλη τῆς γεύσεως σύκων.

ΗΓΗΣΙΑΣ, ποιητὴς Ἕλλην, γεν. ἐν Σαλαμῖνι τῆς Κύπρου, ζῶν κατὰ τὸν ΣΤ' π. Χ αἰῶνα. Ἀρχαῖοί τινες συγγραφεῖς ἀποδίδουσιν εἰς αὐτὸν τὴν σύνταξιν τῶν «Κυπριακῶν», ἐνῷ βεβαιότεραι πληροφορίαι ἀποδίδουσιν αὐτὴν εἰς τὸν Στασῖνον. Ὁ Φώτιος ἀποκαλεῖ τὸν ποιητὴν τοῦτον Ἡγησίνουν.

Ἡγησίας ἢ Ἡγίας, ἀγαλματοποιὸς Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Β' π. Χ αἰῶνα. Ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ὑπῆρχε τὸ ἄκαμπτον, ἡ ἰσχὺς καὶ ἡ καθαρότης τῶν γραμμῶν ἡ χαρακτηρίζουσα τὴν γλυπτικὴν σχολὴν τὴν πρὸ τοῦ Φειδίου. Ὁ Πλίνιος μνημονεύει ἔργων αὐτοῦ, Ἀθηνᾶς, Πύρρου, Κάστορος καὶ Πολυδεύκους.

Ἡγησίας, ἰων. ἀντὶ Ἀγησίας, φιλόσοφος Κυρηναϊκὸς ἐκ τῆς παλαιᾶς Κυρηναϊκῆς σχολῆς, ζῶν κατὰ τὸν Δ' π. Χ αἰῶνα. Μελαγχολικοῦ καὶ κατηφοῦς χαρακτῆρος ἐθεώρει πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ὡς δυστυχίας οὐδέποτε ἐχούσας εὐτυχὲς πέρας, ἐφ' ὅσον ζῇ ὁ ἄνθρωπος. Ὡμίλει μετὰ τοσαύτης πειθοῦς καὶ ἀκριβείας περὶ τῶν ἀνθρωπίνων δυστυχημάτων, ὥστε πολλοὶ τῶν ἀκροατῶν του ἀπελπιζόμενοι κὐτοκτόνουν. Συνεπείᾳ τούτου ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου Πτολεμαῖος ἀπηγόρευσεν αὐτὸν καὶ τὸ ὁμιλεῖν καὶ τὸ γράφειν δημασίως.

Ἡγησίας, ῥήτωρ καὶ ἱστορικὸς Ἕλλην, γεν. ἐν Μαγνησίᾳ, ζῶν περὶ τὸ 300 π. Χ. Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς συνεχῶς ὁμιλοῦντες περὶ τοῦ ὕφους του οὐδεμίαν πληροφορίαν δίδουσι περὶ τοῦ βίου του. Καίτοι διϊσχυριζόμενος ὅτι ἐμιμεῖτο τὸν Λυσίαν καὶ τὸν Χαρίσιον, ὑπῆρξε κατὰ Στράβωνα ἱδρυτὴς παρακμάζοντος ὕφους κληθέντος «ἀσιατικοῦ». Οἱ λόγοι του στερούμενοι ἀξίας ἦσαν ἐπιτετηδευμένοι καὶ πλήρεις λογοπαιγνίων. Ἐξελέξατο τὴν ἱστορίαν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ὅπως ἐφαρμόσῃ τὰς ποιότητας ἢ μᾶλλον τὰς ἐλλείψεις τοῦ ὕφους του. Ἀδιαφόρων περὶ ἀληθείας, παρεδέχετο πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ παραγάγῃ ψευδῆ λάμψιν. Ὁ Πλούταρχος ἀναφέρει ὡς παράδειγμα τὸν διϊσχυρισμόν του ὅτι ἡ Ἄρτεμις καταγνομένη εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου δὲν εἶναι παράδοξον ὅτι ἀφῆκε τὸν ναόν της νὰ καῇ. Καὶ μεθ' ἁπάσας τὰς ἐλλείψεις του ὁ συγγραφεὺς οὗτος εὗρε θαυμαστὰς, ἐν οἷς ἀναφέρεται ὁ Οὐάρρων, φρονοῦσι δέ τινες ὅτι ὁ Παυσανίας προσεπάθησε νὰ τὸν μιμηθῇ. Τὰ διασωθέντα τεμάχια τῆς «Ἱστορίας τοῦ Ἀλεξάνδρου» ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ Müller ἐν τῇ συνεχείᾳ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκδόσεως τοῦ Ἀρριανοῦ ἐν Παρισίοις, 1846, εἰς 8ον καὶ ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Βιβλιοθήκῃ» τοῦ Διδότου.

ΗΓΗΣΙΔΗΜΟΣ, συγγραφεὺς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Ὁ Πλίνιος ἀναφέρει χωρίον τοῦ συγγραφέως τούτου ἀνήκον, ὡς φαίνεται, εἰς ἱστορικὸν σύγγραμμα.

ΗΓΗΣΙΚΛΕΗΣ, ἰων. ἀντὶ ΑΓΑΣΙΚΛΗΣ, βασιλεὺς τῆς Σπάρτης μετὰ τὸν Λέοντος, πατὴρ τοῦ Ἀρίστωνος.

ΗΓΗΣΙΛΕΩΣ, ἰων. ἀντὶ ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ.

ΗΓΗΣΙΝΟΥΣ ὁ Περγαμηνός, φιλόσοφος Ἕλλην, ζῶν περὶ τὸ 185 π. Χ. Ἀνῆκεν εἰς τὴν σχολὴν τῆς Ἀκαδημίας ἐγένετο διάδοχος τοῦ Εὐάνδρου, καὶ ἦσσον προκάτοχος τοῦ Καρνεάδου.

Ἡγησίνους, ποιητὴς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Συνέταξε ποίημα ἐπιγραφόμενον «Ἀτ

θίς». Ὁ Παυσανίας καταχωρῶν ἐν τῇ περιηγήσει του τέσσαρας στίχους ἐκ τοῦ ποιήματος τούτου διϊσχυρίζεται ὅτι εἶχε τοῦτο ἀπολεσθῆ ἐξ ὁλοκλήρου ὄντεισθείς τοὺς στίχους ἐκ τινος ποιήματος τοῦ Καλλίππου περὶ τῆς Ἱστορίας τοῦ Ὀρχομενοῦ.

ΗΓΗΣΙΠΠΙΔΑΣ, ἰων. ἀντὶ ΑΓΗΣΙΠΠΙΔΑΣ.

ΗΓΙΣΣΙΠΠΟΣ, ῥήτωρ Ἀθηναῖος, ζῶν κατὰ τὸν Δ' π. Χ. αἰῶνα. Σύγχρονος τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Αἰσχίνου ἦν ὀπαδὸς τοῦ πρώτου καὶ ἀντίπαλος τοῦ δευτέρου, ὑφ' οὗ ἐπεκαλεῖτο «Κρωβύλος». Ὡμίλησεν ὑπὲρ τῶν Φωκέων καὶ ἐζήτησε διακήρυξιν πολέμου κατὰ τοῦ Φιλίππου. Συμπεριληφθεὶς μεταξὺ τῶν δέκα πρέσβεων τῶν ἀποσταλέντων εἰς τὸν Φίλιππον ἔσχε παρ' αὐτοῦ ψυχρὰν ὑποδοχήν, ἥτις ἐπηύξησε τὴν πρὸς τοὺς Μακεδόνας ἀντιπάθειαν αὐτοῦ. Ὑπερησπίσθη τὸν Τίμαρχον κατηγορηθέντα ὑπὸ τοῦ Αἰσχίνου καὶ ἐκατηγόρησεν ὁ ἴδιος τὸν Κάλλιππον. Οἱ ἀρχαῖοι γραμματικοὶ ἀποδίδουσιν εἰς αὐτὸν δύο λόγους φερομένους ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Δημοσθένους τὸν Περὶ Ἀλονήσου καὶ τὸν Περὶ τῆς μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου συνθήκης.

Ἡγήσιππος, ποιητὴς ἀθηναῖος τῆς νέας κωμῳδίας, ζῶν περὶ τὸ 300 π. Χ. Σώζονται αἱ ἐπιγραφαὶ καὶ ἀποσπάσματα δύο αὐτοῦ κωμῳδιῶν Ἀδελφοὶ καὶ Φιλέταιροι. Ὁ Σουΐδας ἐσφαλμένως συγχέει αὐτὸν μετὰ τοῦ ῥήτορος.

Ἡγήσιππος, ἱστορικὸς ἐκκλησιαστικός, ζῶν κατὰ τὸν Β' μ. Χ. αἰῶνα. Συνέταξεν «Ὑπομνήματα ἐκκλησιαστικῶν πράξεων» εἰς πέντε βιβλία, ἐξ ὧν σώζονται πέντε τεμάχια. Ὁ Εὐσέβιος ἐπαινῶν αὐτὸν ὡς ὑπερασπιστὴν τῆς ἀληθείας ὁμολογεῖ ὅτι ἐξ αὐτοῦ ἐδανείσθη τὰ χωρία τὰ ἀναφερόμενα εἰς τοὺς ἀποστολικοὺς χρόνους. Ἐξ ἑνὸς τῶν τεμαχίων ἀποδεικνύεται ὅτι ἦν Ἑβραῖος ἐκ καταγωγῆς καὶ ὀπαδὸς τοῦ Μωαϊκοῦ νόμου. Σπουδάζων τὴν πλατωνικὴν φιλοσοφίαν καὶ ἀκούσας πολλὰς κατὰ τῶν χριστιανῶν κατηγορίας ἠθέλησε νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς πραγματικότητος αὐτῶν· ἰδὼν ὅμως τὸν ζῆλον τῶν χριστιανῶν σπευδόντων πρὸς τὸν θάνατον ὑπὲρ τῆς θρησκείας, ἣν ἐπίστευον, συνεπέρανε τὸ ἀνυπόστατον τῶν κατηγοριῶν καὶ προσῆλθεν εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Ἀποδημήσας εἰς Ῥώμην καὶ καθ' ὁδὸν ἐπισκεφθεὶς πολλὰς ἐπαρχίας καὶ πόλεις εὗρε πανταχοῦ ἀκεραίαν τὴν πίστιν καὶ ἀπολλαγμένην πάσης αἱρέσεως. Ἐν Ῥώμῃ διέμεινε περὶ τὰ 10 ἔτη μέχρι τῆς ἐπισκοπῆς τοῦ Ἐλευθέρου ἀποθανόντος τῷ 177. Φαίνεται πιθανὸν ὅτι ἀπέθανε τῷ 180. Τὰ μαρτυρολόγια μνημονεύουσιν αὐτοῦ καὶ σημειοῦσι τὴν ἑορτήν του τῇ 7 ἀπριλίου. Τὰ διασωθέντα τεμάχια ἐκ τῶν Ὑπομνημάτων του κατεχωρήθησαν ἐν τῷ Spicilegium Patrum τοῦ Grabe τόμ. Β', σελ. 205· ἐν τοῖς Illust. Eccles. Orient. Scriptores τοῦ Halloix, σελ. 703—705· ἐν τῇ Bibliotheca Patrum τοῦ Galland, τόμ. Β', σελ. 59.

Ἡγήσιππος, ἱστορικὸς ἀγνώστου ἐποχῆς, ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου σώζεται σύγγραμμα λατινιστὶ γεγραμμένον ἐπιγραφόμενον «Ἱστορία τοῦ πολέμου τῶν Ἰουδαίων καὶ τῆς ἁλώσεως τῆς Ἱερουσαλήμ». Τὸ σύγγραμμα τοῦτο φαίνεται περιληπτικὴ μετάφρασις τοῦ Ἰωσήπου, καὶ πιθανὸν τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως εἶναι κατὰ παραφθορὰν τοῦ ἀντιγραφέως ἀντὶ τοῦ Ἰωσήπου. Χειρόγραφά τινα ἀποδίδουσιν αὐτὸ εἰς τὸν ἅγιον Ἀμβρόσιον, ἀλλ' οἱ Βενεδικτῖνοι δὲν συμπεριέλαβον αὐτὸ ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν συγγραμμάτων τοῦ πατρὸς ταύτου. Διάφοροι ἐγένοντο ἐκδόσεις τοῦ συγγράμματος τούτου, ὅπερ καὶ εἰς τὴν γαλλικὴν καὶ τὴν ἰταλικὴν καὶ τὴν γερμανικὴν μετεφράσθη.

ΗΓΗΣΙΠΥΛΗ, θυγάτηρ τοῦ Ὀλόρου, βασιλέως τῆς Θρᾴκης καὶ σύζυγος τοῦ Μιλτιάδου, ζῶσα περὶ τὸ 500 π. Χ. Ταύτης υἱὸς ὑπῆρξεν ὁ Ὄλορος πατὴρ τοῦ Θουκυδίδου, γεννηθεὶς πιθανῶς ἐκ δευτέρου γάμου αὐτῆς συναφθέντος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μιλτιάδου.

ΗΓΗΣΙΣΤΡΑΤΟΣ, ἰων. ἀντὶ «Ἀγησίστρατος», νόθος υἱὸς τοῦ Πεισιστράτου ἐκ γυναικὸς ἀργείας, ζῶν κατὰ τὸν ἕκτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Παρὰ τοῦ πατρὸς ἐδέξατο τὴν κυριαρχίαν τοῦ Σιγείου ἐν τῇ Τρῳάδι καὶ διετήρησεν αὐτὴν καίτοι προσβαλλόμενος πολλάκις ὑπὸ τῶν Μιτυληναίων, διϊσχυριζομένων ὅτι ἡ χώρα αὕτη περιλαμβάνεται ἐν τῇ Αἰολίδι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἱππίας ἐκπεσὼν τῆς ἀρχῆς ἐν Ἀθήναις καὶ ἀποτυχὼν εἰς τὴν κατὰ τῶν Ἀθηναίων ἐξέγερσιν τῶν Πελοποννησίων μετέβη ἐκ Πελοποννήσου εἰς Σίγειον παρὰ τῷ ἀδελφῷ του καὶ ἐκεῖθεν εἰς Περσίαν.

Ἡγησίστρατος, μάντις Ἕλλην ἐξ Ἤλείας ἀποθ. περὶ τὸ 478 π. Χ. Ἐξ εὐγενοῦς καταγόμενος οἰκογενείας τῶν Τελλιαδῶν ἦν ἄσπονδος ἐχθρὸς τῶν Σπαρτιατῶν. Συλληφθεὶς ὑπ' αὐτῶν αἰχμάλωτος ἐδέθη εἰς ξύλον σιδηρόδετον καὶ ἔμελλε νὰ ὑποστῇ θανατικὴν ποινὴν ὡς πολλὰ προξενήσας εἰς αὐτοὺς κακά. Προμηθευθεὶς ἐγχειρίδιον ἔκοψε τὸν ταρσὸν τοῦ ποδὸς του καὶ ἀπαλλαγεὶς οὕτω τῶν δεσμῶν διαρήξας τὸν τοί-

χαν διέφυγε τὴν αἰχμαλωσίαν, καὶ κατέφυγεν εἰς Τεγέαν, ὅπου ἰάθη ἐκ τῆς πληγῆς. Ἕνεκα τοῦ πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας μίσους του καὶ φιλοκερδείας προσῆλθεν εἰς τὸ περσικὸν στρατόπεδον ἐνῷ κατὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην τῷ 479 ἐξετέλει τὰ καθήκοντα οἰωνοσκόπου. Διέτριβεν ὕστερον ἐν Ζακύνθῳ ἐκτελῶν καθήκοντα μάντεως ὅτε συλληφθεὶς τὸ δεύτερον ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν ἀμέσως ὑπέστη τὴν θανατικὴν ποινήν.

Ἡγησίστρατος, πολιτικὸς σάμιος, υἱὸς Ἀρισταγόρα, ζῶν κατὰ τὸν Ε' πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Διατρίβοντος τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου ἐν Δήλῳ ὑπὸ ναύαρχον τὸν Λεωτυχίδαν, οὗτος μετὰ δύο ἄλλων ἐπέμφθη κρυφίως ὑπὸ τῶν Σαμίων εἰς Δῆλον καὶ διὰ τῆς εὐγλωττίας του κατέπεισε τοὺς Ἕλληνας νὰ ἀπάρωσι τὸν στόλον εἰς Ἰωνίαν καὶ οὕτω συνετέλεσεν εἰς τὴν συγκρότησιν τῆς ἐν Μυκάλῃ ναυμαχίας συγκροτηθείσης τῷ 479 καθ' ἣν ἡμέραν συνεκροτεῖτο καὶ ἡ ἐν Πλαταιαῖς μάχη καὶ ἀποβάσης ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων.

ΗΓΗΤΟΡΙΑ, νύμφη ἐν Ῥόδῳ, ἐξ ἧς ὁ Ὄχιμος ἐγέννησε τὴν Κυδίππην.

ΗΓΗΤΟΡΙΔΗΣ, κῶος ζῶν κατὰ τὸν ἕκτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Τούτου τὴν θυγατέρα λαβὼν διὰ τῆς βίας ὁ Πέρσης Φαρνδάτης ὁ Τιάσπιος εἶχε παλλακίδα καὶ ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ἐν τῷ στρατοπέδῳ. Μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς ἥτταν τῶν Περσῶν τῷ 479 αὕτη στολισθεῖσα διὰ πολλοῦ χρυσίου καὶ λαμπρᾶς ἐνδυμασίας μετὰ τῶν θεραπαινίδων της ἠὐτομόλησε πρὸς τὸ ἑλληνικὸν στρατόπεδον καὶ προσελθοῦσα εἰς τὸν Παυσανίαν ἐσώθη ὑπ' αὐτοῦ φίλου τοῦ πατρός της καὶ ἀπεπέμφθη εἰς Αἴγιναν.

ΗΓΗΤΩΡ, χειροῦργος ἀλεξανδρινὸς ζῶν περὶ τὸ 100 π. Χ. Ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ Ἡροφίλου καὶ συνέγραψε πόνημα «Περὶ Αἰτιῶν» ἀπολεσθέν.

ΗΓΙΑΣ Ἰωνικὸν ἀντὶ ΑΓΙΑΣ. Ἀδελφὸς τοῦ μάντεως Τισαμενοῦ ἐξ Ἤλιδος· ἀπέκτησε τὸ δικαίωμα πολίτου τῆς Σπάρτης κατ' ἀπαίτησιν τοῦ ἀδελφοῦ του χρησιμεύοντος τοῖς Σπαρτιάταις ὡς μάντεως κατὰ τοὺς Μηδικοὺς πολέμους.

ΗΓΙΣ, Ἰων. ἀντὶ ΑΓΙΣ.

ΗΔΑΛΕΙΟΝ, σειρὰ ὀρέων ἐν Φωκίδι φερομένη μέχρι τοῦ Ὀρχομενοῦ τῆς Βοιωτίας.

ΗΔΑΛΗ, ποιήτρια ἑλληνίς, ζῶσα κατὰ τὸν Γ' πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Συνέταξε ποίημα εἰς στίχους ἰαμβικοὺς ἐπιγραφόμενον «Σεύλλη», οὗτινος χωρίον τι διέσωσεν ὁ Ἀθήναιος.

ΗΔΥΛΟΣ, ποιητὴς ἕλλην, υἱὸς τῆς προηγουμένης καὶ τοῦ Μελικέρτου, γεν. ἐν Σάμῳ ἢ ἐν Ἀθήναις, ζῶν περὶ τὰ μέσα τοῦ Γ' πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος. Κατὰ τὸν Ἀθήναιον ηὐτοκτόνησεν ἕνεκα τοῦ ἔρωτος αὐτοῦ πρός τινα Γλαῦκον. Συνέταξεν ἐπιγράμματα, ἐξ ὧν ἕνδεκα ὑπάρχουσιν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ. Ἀφιερωμένα ἅπαντα εἰς ἔπαινον τοῦ οἴνου περιέχουσι περιέργους λεπτομερείας. Ἐκ τινος ἐπιγράμματος τοῦ Καλλιμάχου ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ Ἡδυλοσύπηξε σύγχρονος καὶ ἀνταγωνιστὴς τοῦ ποιητοῦ τούτου.

ΗΔΥΦΩΝ ποταμὸς τῆς περσικῆς ἐπαρχίας Ἐλυμαΐδος εἰσβάλλων εἰς τὸν Παστιγριν.

ΗΔΩΝΕΣ, παρὰ Θουκυδίδῃ ἀντὶ Ἠδωνοί.

ΗΔΩΝΙΣ. Χώρα τῆς Θράκης κειμένη μεσημβρινῶς μεταξὺ τῶν ποταμῶν Νέστου καὶ Στρυμόνος.

ΗΔΩΝΟΙ, λαὸς τῆς Θράκης κατοικῶν ἐν τῇ Ἠδωνίδι χώρᾳ παρὰ τὸν Στρυμόνα.

ΗΔΩΝΟΣ, ἀδελφὸς τοῦ Μύγδονος, ἐξ οὗ κατὰ Στέφανον τὸν Βυζάντιον κατήγοντο οἱ ἐν Θράκῃ Ἠδωνοί.

ΗΕΛΙΟΣ, ποιητ. ἀντὶ Ἥλιος.

ΗΕΡΙΒΟΙΑ, ποιητ. ἀντὶ ΕΡΙΒΟΙΑ, δευτέρα σύζυγος τοῦ Ἀλωέως καὶ μητρυιὰ τοῦ Ὤτου καὶ τοῦ Ἐφιάλτου.

ΗΕΡΟΠΟΣ, ποιητ. ἀντὶ ΑΕΡΟΠΟΣ.

ΗΕΤΙΔΗΣ, ποιητ. ἀντὶ ΗΕΤΩΝΙΔΗΣ ὁ Κύψελος.

ΗΕΤΙΩΝ, υἱὸς τοῦ Ἐχεκράτους, Λαπίθης τὸ γένος, ἀπόγονος τοῦ Καινέως καὶ πατὴρ τοῦ Κυψέλου τυράννου τῆς Κορίνθου. §.—, ἡγεμὼν τῶν ἐν Κιλικίᾳ Θηβῶν, πατὴρ τῆς Ἀνδρομάχης φονευθεὶς μετὰ τῶν παίδων του ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως πορθήσαντος τὴν πόλιν ταύτην.—§, Γὸς τοῦ Ἰάσονος βασιλεὺς τῆς Ἴμβρου, φίλος καὶ ξένος τοῦ Πριάμου, ἐξαγοράσας ἀπὸ τοῦ Ἀχιλλέως τὸν Λυκάονα υἱὸν τοῦ Πριάμου καὶ πέμψας αὐτὸν εἰς Ἀρίσβαν. §.—, Συγγραφεύς τις ἐξ Ἀμφιπόλεως μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Καλλιμάχου.

ΗΕΤΙΩΝΕΙΑ, ἀκρωτήριον τῆς Ἀττικῆς πρὸς Β τοῦ Πειραιῶς.

ΗΕΤΙΩΝΗ, θυγάτηρ τοῦ Ἠετίωνος, ἡ Ἀνδρομάχη σύζυγος τοῦ Ἕκτορος.

ΗΘΙΚΟΣ Ο ΙΣΤΡΙΩΤΗΣ συγγραφεὺς λατῖνος ζῶν κατὰ τὸν Δ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Φιλόσοφος χριστιανός, ῥήτωρ, ποιητής, γεωγράφος, ἐρανιστής. Ἐθεωρεῖτο ὡς πάνσοφος, ἕνεκα τοῦ σκοτεινοῦ ὕφους του καὶ τῶν αἰνιγμάτων ἅτινα προβάλλει. Ἀπὸ τὸ ὄνομά του σώζεται ἐρανισμα γεωγραφικὸν φέρον τὴν ἐπιγραφὴν «Κοσμογραφία».

Η-ΙΟΝΕΣ, κώμη τῆς Ἀργολίδος ἐν Πελοπον-

νήσῳ καμένη πορὰ τὸ ἀκρωτήριον Σκύλαιον καὶ χρησιμεύουσα ὡς λιμὴν τῶν Μυκηνῶν.

Η-ΙΟΝΕΥΣ, εἷς τῶν εἰς Τροίαν ἐκστρατευσάντων Ἑλλήνων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος .§.—, Βασιλεὺς τῆς Θράκης, πατὴρ τοῦ Ῥήσου φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Διομήδους κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας.

Η-ΙΩΝ, πόλις τῆς Μακεδονίας κειμένη ἐπὶ τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ καὶ χρησιμεύουσα ὡς λιμὴν τῆς Ἀμφιπόλεως. Ὁ κάτοικος Ἠϊονεύς.

ΗΛΕΙΑ, ἐπιθ. τῆς Ἀθηνᾶς ἐχούσης ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ἴδιον ναὸν ἐν Τεγέᾳ τῆς Ἀρκαδίας .§.—. Ἐπιθ. τῆς Ἀρτέμιδος ἐχούσης ἐν Λακεδαίμονι ἴδιον ναὸν εἰς ὃν ὑπηρέτουν μόνον Ἀρκάδες ἱερεῖς.

ΗΛΕΙΑ, χώρα τῆς Πελοποννήσου, ἴδ. ΗΛΙΣ.

Ἡλεία, μία τῶν τεσσάρων ἐπαρχιῶν τοῦ νομοῦ Ἀχαΐας καὶ Ἤλιδος τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, κοινῶς «Ἐπαρχία Γαστούνης» καλουμένη, καὶ περιλαμβάνουσα τὰς χώρας τῆς ἐν τῇ ἀρχαιότητι Κοίλης Ἤλιδος (ἴδ. τὴν λέξιν ταύτην). Διαιρεῖται εἰς ὀκτὼ δήμους Λετρίνων, Ἤλιδος, Βουπρασίου, Πηνείας, Λαμπείας, Ὠλένου, Ὀλυμπίας καὶ Μυρτουντίου, καὶ περιεῖχε κατὰ τὸ 1851 κατοίκους. 35,143. Ὅσα εὐφορωτάτη ἔχει διάφορα προϊόντα οἷον μέταξαν, οἶνον, σταφίδα, ἔλαιαν, βαμβάκιον, ὄσπρια, λιναρίον, καπνόν, μόλι, λεμόνια, σῖτον, ἀραβόσιτον, κριθήν, καλαμβόκιον καὶ πάντα τὰ συνήθη ὀπωρικά. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Πύργος.

ΗΛΕΙΟΣ, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Εὐρυκύδης, βασιλεὺς τῶν Ἐπειῶν, πατὴρ τοῦ Αὐγείου. Ἐκ τούτου ἐκλήθησαν Ἠλεῖοι οἱ ἐν Πελοποννήσῳ Ἐπειοί. §.—, Υἱὸς τοῦ Ταντάλου, ἐξ οὗ λέγεται ἐκλήθη ἡ ἐν Πελοποννήσῳ Ἦλις.

ΗΛΕΚΤΡΑ, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, σύζυγος τοῦ Θαύμαντος, ἐξ οὗ ἐγέννησε τὴν Ἶριν καὶ τὰς Ἅρπυιας.

Ἠλέκτρα, μία τῶν πεντήκοντα θυγατέρων τοῦ Δαναοῦ καὶ τῆς Πολυξοῦς φονεύσασα τὸν μνηστῆρά της Περισθένην.

Ἠλέκτρα, θυγάτηρ τοῦ Ἄτλαντος καὶ τῆς Πλειόνης, μία τῶν ἑπτὰ Πλειάδων. Ὁ Ζεὺς γεννήσας μετ' αὐτῆς τὸν Δάρδανον καὶ τὸν Ἰασίωνα, μετέστησεν ὕστερον αὐτὴν μετὰ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν της εἰς τοὺς ἀστέρας.

Ἠλέκτρα, θυγάτηρ τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας. Ὅτε ἡ μήτηρ της καὶ ὁ ἐραστὴς τῆς μητρός της Αἴγισθος ἐδολοφόνησαν τὸν πατέρα της ἐπιστρέψαντα ἐκ Τροίας, αὕτη ἔσπευσε νὰ διασώσῃ τὸν μικρὸν της ἀδελφὸν Ὀρέστην ἀποστείλασα αὐτὸν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Φωκίδος Στρόφιον, ἀρνηθεῖσα δὲ νὰ φανερώσῃ τὸ καταφύγιον τοῦ ἀδελφοῦ της ἐρρίφθη εἰς σκοτεινὴν φυλακήν. Ὕστερον ἐβοήθησε τὸν Ὀρέστην ἀναλαβόντα τὴν ἐκδίκησην τοῦ πατρός του καὶ δολοφονήσαντα τόν τε Αἴγισθον καὶ τὴν Κλυταιμνήστραν, καὶ μανέντα ἕνεκα τῆς μητροκτονίας ἡ ἰδία ἐφύλαττεν. Ὅτε ὁ Ὀρέστης ἐπανεκτήσατο τὰς φρένας, ἐνύμφευσεν αὐτὴν μετὰ τοῦ στενωτάτου φίλου του Πυλάδου, μεθ' οὗ αὕτη ἐγέννησε τὸν Μέδοντα καὶ τὸν Στρόφιον. Οἱ ἄριστοι ἀρχαῖοι τραγικοὶ ποιηταὶ Αἰσχύλος, Σοφοκλῆς καὶ Εὐριπίδης, ἔθεσαν ἀντικείμενον δραμμάτων τινῶν τὰ συμβάντα τῆς ἡγεμονίδος ταύτης, καὶ μέχρι δὲ τῆς σήμερον σώζεται μία τραγῳδία τοῦ Σοφοκλέους καὶ ἑτέρα τοῦ Εὐριπίδου φέρουσαι ἀμφότεραι ἐπιγραφὴν τὸ ὄνομα αὐτῆς. Καὶ ἐκ τῶν Γάλλων δὲ ὁ Crebillon καὶ ὁ Longepierre συνέταξαν τραγῳδίας ἐπιγραφομένας τῷ ὀνόματι αὐτῆς.

Ἠλέκτρα, ἀδελφὴ τοῦ Κάδμου, ἐξ ἧς ὠνομάσθησαν αἱ ἐν Θήβαις Ἠλέκτραι Πόλαι.

Ἠλέκτρα, μία τῶν θεραπαινίδων τῆς Ἑλένης.

ΗΛΕΚΤΡΑ, μικρὸς ποταμὸς τῆς Μεσσηνίας ἐν Πελοποννήσῳ διατέμνων τὴν ἐξ Ἀνδανίας ὁδὸν καὶ ῥέων μεταξὺ τῶν πόλεων Πολίχνης καὶ Κυπαρισσιῶν. Ἐπ' αὐτοῦ ὑπῆρχε καὶ κώμη ὁμώνυμος.

ΗΛΕΚΤΡΑΙ ΠΥΛΑΙ, μία τῶν ἐν Θήβαις τῆς Βοιωτίας πυλῶν κειμένη πρὸς τὰ νότια τῆς πόλεως καὶ κληθεῖσα οὕτω ἀπὸ τῆς Ἠλέκτρας ἀδελφῆς τοῦ Κάδμου, ἢ ἀπὸ τοῦ Ἠλεκτρύωνος.

ΗΛΕΚΤΡΙΔΕΣ, νῆσοι μικραὶ τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης κείμεναι ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Πάδου, ἐν αἷς μυθολογεῖται ὅτι μετεμορφώθησαν εἰς αἰγείρους αἱ ἀδελφαὶ τοῦ Φαέθοντος. Κατὰ Στράβωνα αἱ νῆσοι αὗται μόνον παρὰ τῶν μυθοποιῶν ἀναφέρονται, κατ' ἄλλους δὲ εἶναι αἱ νῆσοι ἐφ' ὧν κεῖται νῦν ἡ πόλις Βενετία.

ΗΛΕΚΤΡΙΩΝΗ, θυγάτηρ τοῦ Ἠλίου καὶ τῆς Ῥόδης, ἀποθανοῦσα ἔτι παρθένος καὶ τιμωμένη ὑπὸ τῶν Ῥοδίων ὡς ἡμίθεος.

Ἠλεκτριώνη, ἡ Ἀλκμήνη, καθ' ἣ θυγάτηρ τοῦ Ἠλεκτρύωνος.

ΗΛΕΚΤΡΥΩΝ, υἱὸς τοῦ Περσέως καὶ τῆς Ἀνδρομέδας, βασιλεὺς τῶν Μυκηνῶν ἐν Πελοποννήσῳ. Νυμφευθεὶς τὴν Ἀναξὼ θυγατέρα τοῦ Ἀλκαίου ἐγέννησε μετ' αὐτῆς τὴν Ἀλκμήνην καὶ πολλοὺς υἱούς. Τὴν θυγατέρα του ἐνυμφεύθη

ὁ Ἀμφιτρίων, ὅστις κατὰ συνέπειαν ἀναφυεισῶν ἐρίδων ἐφόνευσεν αὐτὸν καὶ παραλαβὼν τὴν σύζυγόν του ἀπῆλθεν εἰς Θήβας.

ΗΛΙ, μέγας ἱερεὺς τῶν Ἰουδαίων, γενν. περὶ τὸ 1257 π. Χ, ἀποθ. περὶ τὸ 1159 Καταγόμενος ἐκ τοῦ Ἰθάμαρ, δευτεροτόκου υἱοῦ τοῦ Ἀαρὼν διεδέχθη τὸν Σαμψὼν εἰς τὴν ἱερατικὴν καὶ πολιτικὴν ἀρχὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν, καὶ κατῴκει ἐν τῇ Σιλὼ, πόλει τῆς φυλῆς Ἐφραίμ. Οἱ δύο αὐτοῦ υἱοὶ Ὀφνὶ καὶ Φινεὲς ἐκτελοῦντες καθήκοντα ἱερέων, ἐδείχθησαν ἀσεβέστατοι οἰκειοποιούμενοι τὰ κρέατα τῶν προσφερομένων θυμάτων καὶ κοιμώμενοι μετὰ τῶν γυναικῶν ἐντὸς τῆς παρεμβολῆς. Ὁ Ἠλὶ ἐπέπληξεν αὐτοὺς, ἀλλ' οὗτος οὐδεμίαν προσοχὴν δίδοντες εἰς τὰς ἐπιπλήξεις αὐτοῦ ἀνικάνου ἐκ τοῦ προβεβηκότος τῆς ἡλικίας νὰ ἐπιτηρήσῃ αὐτοὺς ἐξηκολούθουν τὸ ἀσεβὲς αὐτῶν ἔργον. Ὁ θεὸς ὀργισθεὶς ἀπέστειλεν εἰς τὸν Ἠλὶ προφήτην, ὅστις ἐπέπληξεν αὐτὸν αφοδρῶς διὰ τὴν ἀμέλειάν του περὶ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων του καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ προσεχῆ τύφλωσιν, ἥτις καὶ ἐπῆλθε. Τούτου μαθητὴς ὑπηρετῶν ἐν τῷ ναῷ ἦτο ὁ Σαμουὴλ, εἰς ὃν ἐν ὁράματι ἀνήγγειλεν ὁ Θεὸς ὅτι θέλει τιμωρήσει τὸν Ἠλὶ, ὅστις καίτοι γνωρίζων τὴν κακὴν διαγωγὴν τῶν υἱῶν του δὲν ἐτιμώρησεν αὐτούς. Ὅτε ὁ Σαμουὴλ ἐπανέλαβεν εἰς τὸν Ἠλὶ τὰ ἀπαγγελθέντα αὐτῷ, οὗτος ἀπήντησεν ὅτι εἶναι Κύριος καὶ δύναται νὰ πράξῃ πᾶν τὸ ἀρέσκον αὐτῷ. Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐπελθόντες οἱ Φιλισταῖοι κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν κατετρόπωσαν αὐτοὺς, οὗτοι ἀπέστειλαν εἰς Σιλὼ ἀνθρώπους, οἵτινες παραλαβόντες τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης, καὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἠλὶ ἐπανέκαμψαν εἰς τὸ στρατόπεδον. Ἡ παρουσία τῆς Κιβωτοῦ ἐνεθάρρυνε τοὺς Ἰσραηλίτας, καὶ ἐτρόπωσε τοὺς Φιλισταίους· κατόπιν ὅμως οἱ Φιλισταῖοι ἀναλαβόντες θάρρος συνεπλάκησαν μετὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν, καὶ ἐνίκησαν αὐτούς· ἡ κιβωτὸς ἁλώθη ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, καὶ εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης ἔπεσαν 30 χιλ. Ἰσραηλιτῶν, ἐν οἷς καὶ οἱ δύο ἀσεβεῖς υἱοὶ τοῦ Ἠλί. Μαθὼν τὴν εἴδησιν ταύτην ὁ Ἠλὶ ἔχων τότε ἡλικίαν 98 ἐτῶν, ἔπεσεν ἀπὸ τῆς ἕδρας τοῦ θρόνου του, συνετρίβη τὴν κεφαλὴν καὶ ἀπέθανεν, ἐπὶ 40 ἔτη διατελέσας κριτὴς τοῦ Ἰσραὴλ Καὶ ἡ νύμφη δὲ αὐτοῦ ἡ σύζυγος τοῦ Φινεὲς ἔγκυος οὖσα καὶ ἀκούσασα τὸν θάνατον τοῦ συζύγου καὶ τοῦ πενθεροῦ της κατελήφθη ἐξαίφνης ὑπὸ τῶν ὠδίνων τοῦ τοκετοῦ καὶ γεννήσασα υἱὸν κλαίουσα ἐξέπνευσεν ἐν τῷ τοκετῷ. Τὸν Ἠλὶ διεδέχθη εἰς τὸ ἀξίωμα κριτοῦ καὶ μεγάλου ἱερέως ὁ Σαμουήλ. (ἴδε τὴν λέξιν ταύτην).

ΗΛΙΑΔΕΣ, θυγατέρες τοῦ Ἠλίου καὶ τῆς Κλυμένης καὶ ἀδελφαὶ τοῦ Φαέθοντος. Κατὰ Ὀβίδιον ἦσαν τρεῖς καλούμεναι Φαέθουσα, Λαμπετία καὶ Φοίβη, κατ' ἄλλους δὲ ἑπτά. Θρηνοῦσαι τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν Φαέθοντος καταπεσόντος ἐκ τοῦ ἅρματος τοῦ Ἠλίου ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς λύπης μετεμορφώθησαν εἰς δένδρα αἰγείρους παρὰ τὸν ποταμὸν Πάδον.

ΗΛΙΑΔΗΣ (Μανασσῆς), ἰατρὸς καὶ φιλόσοφος Ἕλλην, γεννηθ. ἐν Μελενίκῳ τῆς Μακεδονίας, ἀποθ. ἐν Βουκουρεστίῳ περὶ τὸ 1785. Ἀποπερατώσας τὰ ἐγκύκλια μαθήματά του παρὰ τῷ διδασκάλῳ Ἀλεξάνδρῳ Τυρνοβίτῃ μετέβη εἰς Ἰταλίαν ὅπου ἐσπούδασε τὴν ἰατρικὴν ἐν τοῖς πανεπιστημίοις τοῦ Παταβίου καὶ τῆς Βονωνίας. Ἐλθὼν εἰς Βλαχίαν μετήρχετο εὐδοκίμως τὴν ἐπιστήμην διδάσκων ἅμα καὶ τὰ φιλοσοφικὰ μαθήματα ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τοῦ Βουκουρεσίου. Ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας Ἀλεξάνδρου τοῦ Ὑψηλάντου ἐστάλη εἰς Ἰταλίαν καὶ Γερμανίαν πρὸς κατάρτισιν ἐν τοῖς φυσικομαθηματικοῖς καὶ πρὸς ἀγορὰν τῶν διὰ τὴν πειραματικὴν τῶν ἐπιστημῶν τούτων διδασκαλίαν ἀπαιτουμένων ἐργαλείων. Ἐπανελθὼν καὶ ἐπ' ὀλίγον μόνον διδάξας ἀπεβίωσεν.

Ἠλιάδης (Ἰωάννης), περίφημος ποιητὴς καὶ πολιτικὸς ἀνὴρ ῥωμοῦνος, γεννηθ. περὶ τὸ 1801 ἐν Τουργοβίστι τῆς Βλαχίας, ἀποθαν. τῷ 1872 ἐν Βουκοτρεστίῳ. Καταγόμενος ἐκ πτωχῆς καὶ ἀσημάντου οἰκογενείας ἐσπούδασεν ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Ἁγίου Σάββα, καὶ ταχίστας ποιήσας προόδους κατέστη εἰκοσαετὴς καθηγητὴς τῆς αὐτῆς σχολῆς. Ἔμπειρος περὶ τὰς ἐπιστημονικὰς καὶ τὰς φιλοσαφικὰς σπουδὰς μετέφρασε πραγματείαν τινα τοῦ Francoeur περὶ μαθηματικῶν, καὶ ἀνετύπωσε μετὰ πλείστων μεταβολῶν τὴν γραμματικὴν τοῦ Βακαρέσκου. Ὁ ποιητικὸς αὐτοῦ προορισμὸς ἀνεφάνη ὅτε μετέφρασε «Μελέτας» τινὰς τοῦ Λαμαρτίνου καὶ τὸν «Μωάμεθ» τοῦ Βολταίρου. Τῷ 1829 ἀπηύθυνεν «Ὠδὴν εἰς τὸν αὐτοκράτορα Νικόλαον διὰ τὴν εἰρήνην τῆς Ἀδριανουπόλεως», καὶ ἐδημοσίευσε τὰ «Ἐρείπεια τοῦ Τουργοβίστι» εἰς στροφὰς ἡρωϊκὰς, καὶ τὰ «Χερουβεὶμ καὶ Σεραφεὶμ», ποίημα πλῆρες χάριτος καὶ φαιδρότητος. Ὢν θεωρούμενος ὡς πρῶτος ποιητὴς τῆς Ῥωμυλίας ἐτιμήθη τὴν ὑπόληψιν ταύτην διὰ τοῦ ἡρωϊκοῦ του δράματος «Μίρκεα» τῷ 1844 καὶ διὰ τῶν δύο πρώτων ᾀσμάτων μεγάλου ἐθνικοῦ

ποιήματος τῆς «Μιχαΐδα» τῷ 1846. Ὡς πολιτικὸς ἀνὴρ ὁ Ἡλιάδης ὑπηρέτησεν ἐπὶ Βιβέσκου ἀλληλοδιαδόχως ὡς μέλος τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως, γενικὸς ἔφορος τῶν σχολείων καὶ ἀρχειοφύλαξ· βλέπως ὅμως τὰς προόδους τῆς ρωσσικῆς ἐπιρροῆς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν. Τῷ 1831 ἔδρυσε τὸν «Βλαχικὸν Ταχυδρόμον», ἐφημερίδα ἐθνικὴν, ἐν ᾗ πολλάκις συνεκρούσθη μετὰ τοῦ κόμματος εἰς ὃ ἀνῆκε πρεσβεύων ἀρχὰς μετριοπαθείας. Μέχρι τοῦ 1848 ὠνειροπόλει τὴν ἀναγέννησιν τῆς πατρίδος του οὐχὶ δι' ἐπαναστατικῶν κινημάτων ἀλλὰ δι' εἰρηνικῶν ἐργασιῶν· οὐχ ἧττον ἡ ἐφημερὶς του ἐπαύθη διὰ διατάγματος τῆς κυβερνήσεως κατὰ τὸν μάϊον τοῦ ἔτους τούτου. Ὁ Ἡλιάδης συμπεραίνων ἐν τῇ αὐστηρότητι ταύτῃ τὸν δάκτυλον τῆς Ῥωσσίας, ἔγραψε κατὰ τοῦ ῥώσσου ἀπεσταλμένου σάτυραν ἐπαυξήσασαν τὴν ἤδη κεκορυφωμένην ταραχὴν τὴν πνευμάτων, καὶ ἐπενεγκοῦσαν τὴν ἐπανάστασιν τῆς 10ης Ἰουνίου. Καταστὰς μέλος τῆς ἀναγορευθείσης προσωρινῆς κυβερνήσεως, προσεπάθησε νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ὑπὸ τῶν δύο προστατίδων δυνάμεων Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας ἀναγνώρισιν αὐτῆς· ἀλλ' ἡ ἐπανάστασις ἐγκαταληφθεῖσα εἰς ἑαυτὴν κατεστράφη διὰ τῆς ρωσσοτουρκικῆς ἀντιδράσεως κατὰ τὸν σεπτέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Συμπεριληφθεὶς ὁ Ἡλιάδης μεταξὺ τῶν 21 πατριωτῶν τῶν προγραφέντων κατέφυγεν εἰς Κρονστὰδ τῆς Τρανσυλβανίας καὶ ἐκεῖθεν εἰς Παρισίους τῷ 1849. Ἐλθὼν τῷ 1850 εἰς Τουρκίαν κατῴκησε κατ' ἀνωτέραν διαταγὴν εἰς Χίον, ὅπου ἐπὶ τριετίαν συνεπλήρωσε τὴν «Μιχαΐδα» του. Τῷ 1854 ἀνεκλήθη ὑπὸ τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως καὶ ἀπεστάλη εἰς Σούμλαν εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Ὀμὲρ πασᾶ, μεθ' οὗ κατῆλθεν εἰς Βουκουρέστιον. Ὁ Ἡλιάδης θεωρεῖται ὡς εἷς τῶν τὰ μέγιστα συντελεσάντων εἰς τὴν ἀναγέννησιν τῶν γραμμάτων ἐν Ῥουμανίᾳ. Εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα, οἷον τὸ τῆς δημεύσεως τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων, περὶ τῆς παρὰ τοὺς κανόνας ἐκλογῆς ἀρχιερέων καὶ περὶ εἰσαγωγῆς τοῦ γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου εἰς τὰς Παραδουναβίους ἡγεμονείας ὁ Ἡλιάδης ἀσεκτρύχθη πάντοτε ὑπερασπιστὴς τῶν ἀνέκαθεν καθεστώτων.

ΗΛΙΑΣ, περίφημος προφήτης Ἑβραῖος, ζῶν ἐπὶ Ἀχαάβ, βασιλέως τοῦ Ἰσραὴλ περὶ τὸ 900 π. Χ. Γεννηθεὶς ἐν Θεσβόνι τῆς Γαλαάδ, ἐφέρε τὸ ἐπώνυμον «Θεσβίτης». Κατὰ τὴν ἱερὰν Γραφὴν παρεστὰς πρὸς τὸν βασιλέα Ἀχαὰβ ἀνήγγειλεν αὐτῷ κατοχρεπτικὴν ἀνομβρίαν, καὶ κατόπιν ἀποσυρθεὶς εἰς τὸν χείμαρρον Χορὰθ ἐτρέφετο ὑπὸ κοράκων, ἢ κατά τινας ἑρμηνευτὰς ὑπὸ ἐμπόρων. Ἐκεῖθεν ξηρανθέντος τοῦ χειμάρρου μετέβη εἰς Σαρηπτὰ τῆς Σιδωνίας, ὅπου ἐπολλαπλασίασε τὸ ἄλευρον καὶ τὸ ἔλαιον χήρας φιλοξενησάσης αὐτὸν, καὶ κατόπιν ἀνέζησε τὸν υἱόν της ἀσθενήσαντα καὶ ἀποθανόντα καθ' ἣν ἐποχὴν ἐφιλοξενεῖτο ὑπ' αὐτῆς. Βραδύτερον παρουσιάσθη εἰς τὸν Ἀχαὰβ ἐν τῇ Σαμαρείᾳ κατατρυχομένῃ ὑπὸ λιμοῦ καὶ δίψης καὶ ἐπέπληξεν αὐτὸν σφόδρα διὰ τὴν ἀσέβειάν του, καὶ προέτεινε νὰ ἀποδείξῃ ἐπὶ παρουσίᾳ πάντων τῶν προφητῶν τοῦ Βάαλ ὅτι μόνον ὁ Ἰεχοβὰ εἶναι ὁ ἀληθὴς θεός. Παραδεξαμένου τὴν πρότασιν τοῦ Ἀχαὰβ συνελέγησαν εἰς τὸ Καρμήλιον ὄρος 850 ψευδοπροφῆται. Θεὸς ἤθελε κηρυχθῇ ἐκεῖνος, ὅστις ἐπικαλούμενος ἤθελε πέμψει πῦρ εἰς τὸ ὁλοκαύτωμα. Ἐπικαλεσθέντες κατὰ πρῶτον οἱ ψευδοπροφῆται τοῦ Βάαλ ἀπέτυχαν· κατόπιν ἐπικαλεσθεὶς ὁ Ἡλίας τὸν Ἰεχοβὰ κατώρθωσεν ὥστε νὰ πέσῃ πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Νικήσας ἔσφαξε τότε ὁ Ἡλίας καὶ ἐπωφεληθεὶς ἐκ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τοῦ παρευρεθέντος ἐν τῇ τελετῇ πλήθους διέταξε τὴν σύλληψιν τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες καὶ ἀπαχθέντες εἰς τὸν χείμαρρον Κεισὼν κατεσφάγησαν ἐκεῖ. Ἀκούσασα τὸ συμβὰν τοῦτο ἡ σύζυγος τοῦ Ἀχαὰβ Ἰεζάβελ προστάτις τῶν ψευδοπροφητῶν ὠργίσθη καθ' ὑπερβολὴν κατὰ τοῦ Ἡλία καὶ ἠπείλησεν ὅτι θέλει φονεύσει αὐτόν. Οὗτος πρὸς ἀποσόβησιν τοῦ κινδύνου κατέφυγεν εἰς τὸ ὄρος Χωρὴβ ἐντὸς σπηλαίου· διετάχθη ὅμως ὑπὸ τοῦ θεοῦ νὰ ἀπέλθῃ ἐκεῖθεν καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἔρημον τῆς Δαμασκοῦ ὅπου νὰ χρίσῃ τὸν μὲν Ἀζαὴλ βασιλέα Συρίας, τὸν δὲ Ἰηοὺ υἱὸν Ναμεσσὶ βασιλέα Ἰσραὴλ, τὸν δὲ Ἐλισσαιὲ υἱὸν Σαφὰτ προφήτην ἀνθ' ἑαυτοῦ. Ὅτε ὁ Ἀχαὰβ ἐνήργησε τὸν θάνατον τοῦ Ναβουθαὶ ὅπως κληρονομήσῃ τὸν ἀγρόν του, ὁ Ἡλίας ἀνήγγειλεν εἰς τὸν βασιλέα ὅτι οἱ κύνες θὰ λείχωσι τὸ αἷμα αὐτοῦ ὡς ἔλειξαν τὸ τοῦ Ναβουθαί· ἀλλὰ μετανοήσαντος τοῦ Ἀχαὰβ, τὸ κακὸν ἐπεφυλάχθη νὰ ἐπέλθῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ υἱοῦ του. Ὁ υἱὸς τοῦ Ἀχαὰβ Ὀχοζίας ἀσθενήσας ἀπέστειλεν ἀνθρώπους ὅπως συμβουλευθῶσι τοὺς ἱερεῖς τοῦ Βάαλ περὶ τῆς ὑγείας του. Ἐπειδὴ ὁ Ἡλίας ἀπαντήσας τούτους ἀνήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι ὁ κύριός των δὲν θέλει ἀνορθώσει, ἀπέστειλε κατ' αὐτοῦ δὶς κατ' ἐπανάληψιν πεντήκοντα ἄνδρας, οὓς ὁ προφήτης κατέκαυσε διὰ πυρὸς πεσόντος ἐξ οὐρανοῦ. Συμπληρωθείσης τῆς ἀποστολῆς τοῦ προφήτου, τούτου

οὗτος κατέβη μετὰ τοῦ μαθητοῦ του Ἐλισσαιὲ εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ἰορδάνου, ὃν καὶ διῆλθε διαιρέσας διὰ τῆς μηλωτῆς του τὰ ὕδατα αὐτοῦ. Ἐνῷ ἐπορεύοντο καθ' ὁδὸν ἅρμα πυρὸς καὶ ἵπποι πυρὸς ἐτέθησαν ἀναμέσον τῶν δύο, καὶ ἀνελήφθη ὁ Ἠλίας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἀφήσας νὰ πέσῃ ἡ μηλωτή του ἐπὶ τοῦ Ἐλισσαιέ. Τὸ γεγονὸς τοῦτο ὁρίζουσι κατὰ τὸ 880 πρ. Χ. Κατὰ τοὺς Ἰουδαίους ὁ Ἠλίας θέλει ἐπανέλθει εἰς τὸν κόσμον ὅπως προετοιμάσῃ τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσίου. Καὶ ἐν τῇ Ἀποκαλύψει ὁ Ἠλίας χαρακτηρίζεται ὡς πρόδρομος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν Δευτέραν Παρουσίαν. Κατά τινας γέλλους συγγραφεὶς ὁ προφήτης οὗτος εἶναι τὸ σύμβολον τοῦ Ἠλίου. Τὰ κατ' αὐτὸν ἐκτίθενται ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Βασιλειῶν, κεφ. 17 — 19, 21, καὶ ἐν τῷ τετάρτῳ, κεφ. 1—2.

Ἠλίας, ὄνομα τριῶν πατριαρχῶν τῶν Ἱεροσολύμων, ἤτοι **Ἠλίας Α'**, ἀποθ. τῷ 518. Κατέσχε τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῶν Ἱεροσολύμων κατὰ τὰ ἔτη 494 καὶ 495. Καθῃρέθη διὰ ψηφίσματος τῆς ἐν Σιδῶνι συγκροτηθείσης συνόδου, ἐπικυρωθέντος ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀναστασίου Α', τῷ 513.—**Ἠλίας Β'**, ἀποθ. τῷ 797. Κατεῖχε τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἀπὸ τοῦ 760 καὶ ἔτι πρότερον μέχρι τοῦ 797, ἐκτὸς τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἐξώσθη ὑπὸ τοῦ παρανόμου πατριάρχου Θεοδώρου. Ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ εἰς τὴν Ζ' οἰκουμενικὴν σύνοδον συγκροτηθεῖσαν τῷ 787 ἦσαν Ἰωάννης πρεσβύτερος καὶ Θωμᾶς ἡγούμενος τῆς ἐν Αἰγύπτῳ μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἀρσενίου, οἵτινες ἀντεπροσώπευον καὶ τοὺς δύο ἄλλους πατριάρχας τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς Ἀντιοχείας.—**Ἠλίας Γ'**, ἀποθ. περὶ τὸ 907. Κατεῖχε τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τοὐλάχιστον ἀπὸ τοῦ 881, ὅτε ἔγραψεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας Κάρολον τὸν Παχὺν καὶ ἑτέραν εἰς τοὺς πρωθιεράρχας, τοὺς πρίγκηπας καὶ τοὺς εὐγενεῖς τῆς Γαλλίας. Λατινικὴ μετάφρασις τῆς πρὸς τὸν βασιλέα ἐπιστολῆς ὑπάρχει ἐν τῷ Spicilegimm τοῦ D' Achery, ἐν Παρισίοις, 1723, τόμ. Γ', σελ. 365.

Ἠλίας, πατριάρχης τῆς Ἀρμενίας, ἀποθ. τῷ 718 μ. Χρ. Διεδέχθη τῷ 703 τὸν Ἰσαὰκ, καὶ ἀνεδείχθη σφοδρὸς ἀντίπαλος τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου. Πληροφορηθεὶς παρὰ τῶν εὐγενῶν τῆς Ἀλβανίας, ὅτι ἡ ἡγεμονὶς ἡ διοικοῦσα τὴν χώραν ταύτην προσεπάθει ἐκ συμφώνου μετὰ τοῦ ἐπισκόπου Ναρσῆ νὰ καταστήσῃ παρὰ τοῖς ὑπηκόοις της δεκτὰ τὰ δόγματα τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου καὶ νὰ ἑνώσῃ αὐτοὺς μετὰ τῆς Καθολικῆς ἐκκλησίας ἔγραψε τρεῖς δογματικὰς ἐπιστολὰς πρὸς τὸν ἐπίσκοπον καὶ τὴν ἡγεμονίδα ἀποτρέπων αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης. Μὴ εἰσακουσθείς, κατέφυγεν εἰς τὴν βίαν καὶ τὸν καταδιωγμὸν, καὶ κατηγόρησε τοὺς ἐναντίους του παρὰ τῷ Ἐμίρῃ τῶν Ἀράβων Ὁμὲρ Β' κυριάρχοῦντι τῆς Ἀρμενίας ὅτι συνενοοῦνται μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου κατὰ τῆς κυριαρχίας του. Ἡ κατηγορία αὕτη ἐπέτυχε, καὶ ἡ ἡγεμονὶς μετὰ τοῦ Ναρσῆ ἀλυσοδέθησαν κατὰ διαταγὴν τοῦ Ὁμὰρ, ἕτερος δὲ ἐπίσκοπος ἐξελέγη διὰ τὴν Ἀλβανίαν. Διάδοχος τοῦ Ἠλία ὑπῆρξεν Ἰωάννης Δ' ὁ «φιλόσοφος» ἐπικαλούμενος.

Ἠλίας ἐκ Χάρακος, γραμματικὸς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Ἐν χειρογράφῳ τῆς ἐν Βενετίᾳ βιβλιοθήκης τοῦ Ἁγίου Μάρκου περιέχεται ἀνάλυσις πραγματείας αὐτοῦ περὶ στιχουργίας δημοσιευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Villoison ἐν τοῖς Anecdota Graeca καὶ ὑπὸ τοῦ Hermann ἐν τῷ Παραρτήματι τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκδόσεως τοῦ Δράκοντος τοῦ Στρατονικέως. Ὁ Ἀρλέσιος συγχέει τοῦτον μετὰ τοῦ ἑπομένου.

Ἠλίας ὁ Κρήτης θεολόγος Ἕλλην, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα. Ὁ Καβαῖος, ὁ Φαβρίκιος καὶ ἄλλοι ἱστορικοὶ τῆς φιλολογίας ταυτίζουσι τοῦτον μετὰ τοῦ Ἠλία τοῦ ἐπισκόπου ἢ μητροπολίτου Κρήτης τοῦ μετασχόντος τῆς Ζ' οἰκουμενικῆς συνόδου τῷ 787. Ὁ Λεϋγκλάδιος διακρίνει αὐτὸν τοῦ πρωθιεράρχου ἐκείνου καὶ ἀναβιβάζει αὐτὸν εἰς τὸν ἕκτον αἰῶνα. Ὁ Οὐΐνος ἐξετάσας ἀκριβέστερον τὸ ζήτημα τοῦτο ὁρίζει τὴν ἐποχὴν αὐτοῦ κατὰ τὸ 1120 ἢ 1130. Συγγράμματα αὐτοῦ. «Ὑπομνήματα εἰς διαφόρους λόγους Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ» ὧν τὸ πρωτότυπον εὑρίσκεται ἐν διαφόροις χειρογράφοις, μετάφρασις δὲ λατινικὴ ὑπὸ τοῦ Βιλλίου γενομένη ἐδημοσιεύθη πολλάκις. — «Ὑπόμνημα εἰς τὴν κλίμακα τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος», οὗτινος ἀποσπάσματα ἐδημοσιεύθησαν ἐν ταῖς «Σχολίοις» εἰς τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τῆς Κλίμακος, τοῖς δημοσιευθεῖσιν ὑπὸ τοῦ Rader.—«Ἀπάντησις περὶ πρωΐμως νυμφευομένων παρθένων», σωζομένη ἐν χειρογράφῳ τῆς αὐτοκρατορικῆς βιβλιοθήκης τῶν Παρισίων. —«Ἀπάντησις εἰς Διονύσιον μοναχὸν περὶ τῶν ἑπτὰ διαφόρων ζητημάτων αὐτοῦ» δημοσιευθεῖσα ὑπὸ Βινσιδίου καὶ Λεϋγκλαδίου. Ὁ Νικόλαος Κομνηνὸς ἀναφέρει καὶ ἄλλα αὐτοῦ συγγράμματα πιθανῶς ἀπολεσθέντα ἤδη.

Ἠλίας ὁ Ἐκδικος. Τούτου σώζεται

πραγματεία «Περὶ τοῦ ἀσκητικοῦ βίου» ἐν χειρογράφῳ τῆς βασιλικῆς βιβλιοθήκης τοῦ Λονδίνου καὶ ἐν ἑτέρῳ τῆς τῶν Παρισίων. Ἕτερον χειρόγραφον ἐν Βιέννῃ ἀπονέμει εἰς τὴν πραγματείαν ταύτην τὴν ἐπιγραφὴν «Πηγὴ ναλουσα».

Ἠλίας ὁ μοναχός, θεολόγος Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Ὁ Λέων ὁ Ἀλλάτιος μνημονεύει αὐτοῦ ὁμιλίαν εἰς τὸ Γενέθλιον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ «Προσόρτιον» ἐπιγροφομένην.

Ἠλίας ὁ φιλόσοφος, φιλόσοφος Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Εὑρίσκονται ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῶν Μεδίκων ἐν Φλωρεντίᾳ «Προλεγόμενα» εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Πορφυρίου ἐξαχθέντα ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ φιλοσόφου τούτου· προσέτι εὑρίσκονται ἀποσπάσματα ἐκ συγγραμμάτων αὐτοῦ ἔν τινι χειρογράφῳ τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Ἁγίου Μάρκου ἐν Βενετίᾳ.

Ἠλίας ὁ Σύγκελλος, ποιητὴς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Λέων ὁ Ἀλλάτιος μνημονεύει ὕμνους αὐτοῦ εἰς τὴν Παρθένον ἀξιοσημειώτους διὰ τὴν εὐσέβειαν τῶν αἰσθημάτων καὶ διὰ τὴν γλαφυρότητα τοῦ ὕφους, οὓς ὑποσχεθεὶς νὰ ἐκδώσῃ δὲν διετήρησε τὴν ὑπόσχεσίν του.

Ἠλίας ἐκ Δεράμ, κοσμογράφος ἄγγλος, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΓ' αἰῶνος. Εἶναι ἱδρυτὴς συστήματος κύκλων ὡρισμένων πρὸς ἀπόδειξιν τῆς θεωρίας τοῦ Παντὸς καὶ τῶν ἀνέμων. Ἡ παράστασις τοῦ συστήματος τούτου εὑρίσκεται ἔν τινι πολυτίμῳ χειρογράφῳ χρονολογουμένῳ ἀπὸ τοῦ 1233 καὶ ἀνήκοντι εἰς τὸ Βρεττανικὸν μουσεῖον.

Ἠλίας ἐκ Βαργιόλων, ποιητὴς προβηγκιανός, ζῶν κατὰ τὸ 1222. Συνεταιρισθεὶς μετά τινος Ὀλιβᾶ μετήρχετο τὸν ἀοιδὸν καὶ διαδραμὼν μετὰ τοῦ συνεταίρου του τὴν μεσημβρινὴν Γαλλίαν προσῆλθε τῷ 1203 εἰς τὴν αὐλὴν Ἀλφόνσου Β' κόμητος τῆς Προβηγκίας, ὅστις ὑπεδέχθη αὐτοὺς εὐμενῶς καὶ ἀντήμειψε γενναιοδώρως. Ἀποθανόντος τοῦ κόμητος ἀπέβη ἐραστὴς τῆς χήρας του, εἰς ἣν ἀφιέρωσε πολλὰς ᾠδάς. Ἐπὶ τέλους ἐγένετο μοναχός.

Ἠλίας Σ'ολομῶντος (Elie de Salomon), μουσικογράφος γάλλος, ζῶν κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ ΙΓ' αἰῶνος. Συνέγραψε πραγματείαν ἐπιγραφομένην Scientia artis Musicae ἀφιερωθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν Πάπαν Γρηγόριον Ι', καὶ ἐκδοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἀββᾶ Gerbert.

Ἠλίας del Medico, ραββῖνος καὶ φιλόσοφος ἰουδαῖος, ζῶν κατὰ τὰ τέλη τοῦ ΙΓ' αἰῶνος. Γενν. ἐν Κρήτῃ διέτριψεν πολλῶν χρόνων ἐν Βενετίᾳ καὶ Παταβίῳ, ὅπου ἐδίδασκε τὴν φιλοσοφίαν. Κατέλιπε δύο συγγράμματα τὸ ἓν ἑβραϊστὶ καὶ τὸ ἕτερον λατινιστί.

Ἠλίας Λευίτης, εἷς τῶν ἐπισημοτέρων συγγραφέων τῆς νεωτέρας ἑβραϊκῆς φιλολογίας κατὰ τὸν δέκατον πέμπτον καὶ δέκατον ἕκτον αἰῶνα, γενν. τῷ 1472, ἀποθ. τῷ 1549. Ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν σπουδὴν τῆς γραμματικῆς καὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς τάχιστα κατήντησε πολυμαθέστατος. Τῷ 1504 ἐδίδασκεν ἐν Παταβίῳ τὴν ἑβραϊκήν. Τῷ 1509 ἀπολέσας πᾶσαν τὴν περιουσίαν του συνεπείᾳ τῆς ἁλώσεως καὶ τῆς λεηλασίας τῆς πόλεως ταύτης μετέβη εἰς Βενετίαν, καὶ ἐκεῖθεν μετὰ τρία ἔτη εἰς Ῥώμην, ὅπου ὑπεδέξατο αὐτὸν ὁ καρδινάλιος Αἰγίδιος, ἀνέλαβεν αὐτὸν ὑπὸ τὴν προστασίαν του, ἐδιδάχθη ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ δεκαετίαν τὴν ἑβραϊκήν, καὶ παριχώρησεν αὐτῷ κατοικίαν ἐντὸς τοῦ μεγάρου του. Τῷ 1527 ἀπώλεσε τὸ δεύτερον τὴν περιουσίαν του κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ κοντοσταύλου τοῦ Βουρβόνου ἐκπόρθησιν τῆς Ῥώμης. Ἐπανακάμψας εἰς Βενετίαν διέμεινεν αὐτόθι μέχρι τοῦ 1540· μετέβη ἐπί τινα χρόνον εἰς Γερμανίαν καὶ ἐπανῆλθεν εἰς Βενετίαν, ὅπου ἀπέθανε. Μεγίστην ἔχαιρεν ὑπόληψιν καὶ συνεχῶς πρεσκαλεῖτο ὑπὸ πριγκήπων, καρδιναλίων, ἐπισκόπων καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας, θεωρούντων τιμὴν τὸ νὰ διατηρῶσι παρ' ἑαυτοῖς τοιοῦτον ἄνδρα· τὰ δὲ συγγράμματά του πανταχοῦ ἀνεγινώσκοντο, ἀνετυποῦντο καὶ μετεφράζοντο.

Διεκρίνετο οὐχὶ μόνον ὡς γραμματικὸς καὶ ὡς κριτικός, ἀλλὰ καὶ ὡς ποιητής, καὶ εἶχε χαρακτῆρα γλυκὺν, ἐλεύθερον, τίμιον καὶ ἀγαθότητα ὑπερβολικήν. Ἐν τούτοις οἱ Ἰουδαῖοι, βλέποντες τὰς στενὰς αὐτοῦ σχέσεις μετὰ προσώπων πρεσβευόντων τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν ἐμέμφοντο αὐτοῦ ὡς προτιθεμένου νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν μωσαϊκὸν νόμον καὶ τὸν κατεδίωκον διὰ τυφλοῦ καὶ ἀδίκου μίσους· τινὲς μάλιστα ἐξ αὐτῶν διεσχυρίζοντο ὅτι ἐνεκολπώθη κρυφίως τὸν χριστιανισμόν, ὅπερ ἦτο ψεῦδος. Ἦτο ἔγγαμος καὶ ἔσχε τὸ δυστύχημα νὰ ἀπολέσῃ ἅπαντα τὰ ἄρρενα αὐτοῦ τέκνα. Ἅπασαι αἱ περὶ αὐτοῦ βιογραφικαὶ εἰδήσεις ἐξήχθησαν ἐκ τῶν συγγραμμάτων του, ἅτινά εἰσι τὰ ἑπόμενα· «Ὑπόμνημα εἰς τὴν γραμματικὴν τοῦ Μωϋσέως Κίμχι» ἐκδοθὲν κατὰ πρῶτον ἐν Πεσάρῳ τῷ 1508 ὑπὸ τὸ ὄνομα Βενιαμὶν, υἱοῦ Ἰούδα, ὅστις ἐπιτραπεὶς τὴν ἀντιγραφὴν τοῦ χειρογράφου οἰκειοποιήθη αὐτὸ καὶ ἐξέδωκεν ὡς ἴδιον ἑαυτοῦ σύγγραμμα.— «Βαχοὺρ» γραμματικὴ ἑβραϊκὴ ἐκπεμφθεῖσα

συντεθεῖσα ἐν Ῥώμῃ τῷ 1517, τυπωθεῖσα αὐτόθι τῷ 1518, πολλάκις ἀνατυπωθεῖσα καὶ εἰς τὴν λατινικὴν μεταφρασθεῖσα ὑπὸ Munster ὡς καὶ τὸ προηγούμενον σύγγραμμα—«Ἀαρκαύα» ἢ «Περὶ Συνθέσεως» βιβλίον ἐμπεριέχον τὰς ἀνωμάλους λέξεις τῆς ἁγίας Γραφῆς, ἐκδοθὲν κατὰ πρῶτον τῷ 1518 ἐν Ῥώμῃ καὶ μεταφρασθὲν ἐπίσης ὑπὸ Munster.—«Τοβταχὰμ» ἢ «Φιλοκαλλία», ὅπου πραγματεύεται περὶ τόνων.«Μαζορὲθ ἀμμαζορὲθ», σύγγραμμα κριτικὸν περὶ τοῦ κειμένου τῆς Γραφῆς καὶ τῶν συγγραφέων αὐτῆς, ἐν Βενετίᾳ, 1538, καὶ ἐν Βασιλείᾳ 1539, ἐκδόσεις σπανιώτατα. Ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς Βασιλείας προστίθεται περίληψις τοῦ συγγράμματος γραφεῖσα λατινιστί. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἶναι ἐπισημότατον ἕνεκα τῆς νέας διδασκαλίας τὴν ὁποίαν ἐν αὐτῷ ἐκτίθησιν ὁ συγγραφεύς, καὶ ἣν ὕστερον ἠκολούθησαν πολλοὶ σοφοί. Τὰ τρία Προοίμια αὐτοῦ μέγα ἔχοντα τὸ ἐνδιαφέρον μετεφράσθησαν ὑπὸ τοῦ Nagel· πλήρης δὲ μετάφρασις αὐτοῦ ἐγένετο εἰς τὴν γερμανικὴν ὑπὸ τοῦ Semler, δημοσιευθεῖσα μετὰ σημειώσεων ἐν Ἄλλῃ τῷ 1772. — «Μετουργεμὰν», ἤτοι «Ἑξικὸν Χαλδαϊκὸν, ταρκουμικὸν, ταλμουδικὸν καὶ ῥαββινικὸν», εἰς φύλλ. ἐν Ἰσνᾷ 1541 καὶ ἐν Βενετίᾳ 1560.—«Πίρκ Ἐλιάδ» ἤτοι «Κεφάλαια τοῦ Ἠλία» σύγγραμμα ἐνῷ πραγματεύεται περὶ τῶν γραμμάτων· ἐδημοσιεύθη ἐν Σεσάρῳ 1520, καὶ ἐν ἄλλαις πόλεσιν· ἡ τῆς Βασιλείας ἔκδοσις· 1527 περιέχει καὶ τὴν λατινικὴν μετάφρασιν τοῦ βιβλίου ὑπὸ Munster. — «Τισβ.» λεξικὸν ἐν ᾧ ἑρμηνεύονται 712 λέξεις ἀνήκουσαι εἰς διαφόρους γλώσσας ἐν χρήσει παρὰ τοῖς ῥαββίνοις καὶ παραληφθεῖσαι ὑπὸ τῶν προηγουμένων λεξικογράφων. — «Ζικρονὼθ» ἢ «Βιβλίον τῶν ὑπομνημάτων», οὗτινος χειρόγραφον κατέχει ἡ αὐτοκρατορικὴ βιβλιοθήκη τῶν Παρισίων. Ὑπάρχουσι καὶ ἕτερα συγγράμματα αὐτοῦ δευτέρου λόγου ἄξιον.

Ἠλίας ὁ Βυζαντινὸς, ῥαββῖνος, γεν. ἐν Κωνσταντινουπόλει, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΕ' αἰῶνος. Τούτου ὑπάρχει σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «Ἀδερὲθ Ἠλίας» ἤτοι «Μανδύας τοῦ Ἠλία», τυπωθὲν ἐν Κωνσταντινοπόλει τῷ 1531, καὶ περιέχον συλλογὴν προσευχῶν καὶ ἔκθεσιν τῶν ἐθίμων πρὸς χρῆσιν τῶν καραϊτῶν.

Ἠλίας Μεζρὰχ, ῥαββῖνος ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΕ' αἰῶνος. Τῷ 1490 ἦτο ἐφημέριος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει συναγωγῆς καὶ ἔχαιρε παρὰ τοῖς ὁμοθρήσκοις του μεγίστην ὑπόληψιν ἐπὶ σοφίᾳ. Κατέλιπε διάφορα συγγράμματα ὑποπεσόντα ἤδη εἰς ἀνθρ.

Ἠλίας υἱὸς Μωϋσέως Λίμα, ῥαββῖνος, ζῶν κατὰ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου ἕκτου καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος, γεν. ἐν Φραγκφούρτῃ τῇ ἐπὶ τοῦ Μείνου, διατελέσας ἀρχηγὸς τῆς συναγωγῆς ἐν Ἀνάου καὶ διατρίψας καὶ ἐν Βόρμς. Συνέταξεν ὑπόμνημα εἰς τὸ Ἄσμα τῶν Ἀσμάτων, καὶ ἕτερον εἰς τὰ δυσκολώτερα χωρία τοῦ ῥαββίνου Βεχαΐ.

Ἠλίας (Παῦλος), ἐπονομαζόμενος Wetterfahne (ἀνεμοστρόφιγξ), θεολόγος δανὸς, γενν. περὶ τὸ 1480 ἢ 1490, ἀποθ. περὶ τὸ 1540. Καταταχθεὶς εἰς τὸ τάγμα τῶν Καρμηλιτῶν, προσειλκύσθη ὕστερον ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Λουθήρου καὶ παραδεχθεὶς τὰς δοξασίας τοῦ ἀναμορφωτοῦ τούτου ἐκήρυξεν αὐτάς· μετά τινα χρόνον κατέλιπε τὰς δοξασίας ταύτας καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας· ἐπὶ τέλους ἐπιτυχὼν ἐν κανονικάτον ἤρχησε νὰ γράφῃ κατὰ τῶν λουθηρανῶν. Ἕνεκα τῆς περὶ τὰ θρησκευτικὰ ἀστασίας του δι' ἣν ἀπενεμήθη αὐτῷ καὶ τὸ ἐπώνυμον «ἀνεμοστρόφιγξ» ὑπέπεσεν εἰς τὴν δυσμένειαν τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας Χριστιανοῦ Β' καὶ ἀναγκασθεὶς νὰ ζητήσῃ ἄσυλον ἐν Ἰουτλάνδῃ ἀπεσύρθη εἰς Ῥοσκίλδεν, ὅπου ἐξετέλει τὰ καθήκοντα ἱεροκήρυκος, ἀναγνώστου καὶ κανονικοῦ. Συνέταξε διάφορα συγγράμματα, ἐν οἷς καὶ μετάφρασιν τῆς ὑπὸ τοῦ Ἐράσμου πρὸς χρῆσιν τῶν βασιλέων χριστιανικῆς διδασκαλίας.

Ἠλίας (Ματθαῖος), ζωγράφος Ἐσσαῖος, γεν. παρὰ τὴν Κασσέλαν, τῷ 1658, ἀποθ. ἐν Δουγκέρκῃ τῷ 1741. Ἐπειδὴ ποιμαίνων τὴν ἀγελάδα τῆς μητρός του ἐπαγγελλομένης τὴν πλύστριαν, διεσκέδαζε ζωγραφίζων τοπογραφίας καὶ προσωπογραφίας ἐπὶ τῆς γῆς, ζωγράφος τις ὁ Κορπιανὸς περιηγούμενος τότε καὶ κατενθουσιασθεὶς ἐκ τῶν αὐτοσχεδίων τούτων εἰκόνων, παρέλαβεν αὐτὸν εἰς Δουγκέρκην καὶ ἐδίδαξε τὴν ἰχνογραφίαν καὶ τὴν ζωγραφικήν. Τοιαύτην ἔδειξεν ὁ Ἠλίας πρόοδον, ὥστε εἰκοσαετὴς ἐκρίθη παρὰ τοῦ διδασκάλου του ἱκανὸς νὰ μεταβῇ εἰς Παρισίους καὶ νὰ μετέλθῃ ἐκεῖ τὸ ἐπάγγελμα τῆς ζωγραφικῆς. Νυμφευθεὶς αὐτόθι μετά τινα ἔτη διαμονῆς μετέβη εἰς Δουβγέρκην ὅπως ἐκφράσῃ εὐγνωμοσύνην εἰς τὸν διδάσκαλόν του, καὶ ζωγραφίσας αὐτόθι λαμπράς τινας εἰκόνας ἐπανῆλθεν εἰς Παρισίους, ὅπου διωρίσθη καθηγητὴς τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Ἁγίου Λουκᾶ. Χηρεύσας ἀνέλαβε νέαν περιήγησιν εἰς Φλανδρίαν, καὶ ἐπανελθὼν ἐν Δουγκέρκῃ, ὅπου μίαν ἑβδομάδα πρὸ τοῦ θανάτου εἶχεν τὸν χρόνον μεταξὺ τοῦ ἐργαστηρίου του καὶ τῶν θρησκευτικῶν ἀσκήσεων. Σημειοῦνται

πολλὰ αὐτοῦ ἔργα, ἐν οἷς διακρίνεται ἡ «Ἐδχὴ τῆς πόλεως Δουγκέρκης πρὸς τὴν Παρθένον», εἰκὼν λαμπρᾶς συνθέσεως καὶ ἀξιοσημειώτου ἁρμονίας ἔχουσα ὅμως ἐλάττωμα κοινὸν εἰς ἅπαντα αὐτοῦ τὰ ἔργα τὸ ἀνεπιτυχὲς τῆς τριχοστασίας καὶ τῆς ἐνδυμασίας τῶν γυναικῶν.

Ἡ λ ί α ς δὲ Β ω μ ὸ ν (Ἰωάννης - Βαπτιστὴς-Ἰάκωβος Elie de Beaumont), νομομαθὴς γάλλος, γενν. τῷ 1732, ἀπεθ. τῷ 1786. Ἐπιτυχὼν κατ' ἀρχὰς ὡς δικηγόρος, ἠναγκάσθη ὕστερον νὰ παραιτηθῇ τοῦ συνηγορεῖν ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀναγκαζόμενος εἰς τοῦτο ἐκ τοῦ ἀσθενοῦς τῆς φωνῆς του. Ἐπιδοθεὶς ὕστερον εἰς σύνταξιν νομικῶν ὑπομνημάτων ἀπέκτησε φήμην εὐρωπαϊκήν· ἐκ τῶν ὑπομνημάτων του τὸ ἐπενεγκὸν τὴν δόξαν του εἶναι τὸ ὑπὲρ τῆς οἰκογενείας Καλὰς δημοσιευθὲν ἐν Παρισίοις τῷ 1762, ὅπερ ἀναγνοὺς ὁ Βολταῖρος, ἕτερος σφοδρὸς ὑπερασπιστὴς τῆς οἰκογενείας ταύτης ἀνεφώνησεν «Ἰδοὺ ἀληθὴς φιλόσοφος». Ἡ σύζυγός του, γεν. τῷ 1729, ἀποθ. τῷ 1783 ἐγνώσθη ὡς συγγραφεὺς τῶν «Ἐπιστολῶν τοῦ μαρκησίου τῆς Ῥοσέλλης» καὶ τοῦ τρίτου μέρους τῶν ἀνεκδότων τῆς αὐλῆς καὶ τῆς βασιλείας Ἐδουάρδου Β' βασιλέως τῆς Ἀγγλίας».

Ἡ λ ί α ς δὲ Β ω μ ὸ ν (Ἰωάννης-Βαπτιστὴς Ἀρμάνδος-Λουδοβίκος-Λεόντιος), περίφημος γεωλόγος γάλλος, ἔγγονος τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1798. Μαθητὴς τοῦ λυκείου Ἑρρίκου Δ' ἐπέτυχε κατὰ τὸν γενικὸν διαγωνισμὸν τοῦ 1817 τὸ πρῶτον βραβεῖον τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς φυσικῆς, καὶ οὕτω εἰσῆλθεν εἰς τὴν Πολυτεχνικὴν σχολήν, ἐν ᾗ ἐσπούδασεν ἐπὶ δύο ἔτη, καὶ κατόπιν ἐν τῇ σχολῇ τῶν Μεταλλείων ἐπὶ ἕτερα δύο ἔτη. Τῷ 1821 ἤρχισε σειρὰν ὀρυκτολογικῶν καὶ γεωγνωστικῶν περιηγήσεων, δι' ἃς ἀπέκτησε βραδύτερον μεγίστην φήμην. Τῷ 1823 ἐπετράπη περιήγησιν ἐπιστημονικὴν ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Σκωτίᾳ, καὶ τῷ 1825 διορισθεὶς μηχανικὸς τῶν μεταλλείων ἐσχεδίασε τὸν γεωλογικὸν χάρτην τῆς Γαλλίας. Ἔκτοτε ἐπεδόθη ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν σπουδὴν τῆς γεωλογίας, ἣν ἤρχισε νὰ διδάσκῃ τῷ 1829 ἐν τῇ σχολῇ τῶν Μεταλλείων καὶ τῷ 1832 ἐν τῷ Κολλεγίῳ τῆς Γαλλίας· κατὰ δὲ τὸ 1834 διορίσθη ἀρχιμηχανικὸς τῶν μεταλλείων. Ἐγένετο δεκτὸς ὡς ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Βερολίνου τῷ 1827, ὡς μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν τῷ 1833, ὡς ἑταῖρος ξένος τῆς Βασιλικῆς Ἑταιρίας τοῦ Λονδίνου καὶ ὡς ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς ἐν Τουρίνῳ Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν τῷ 1838. Τῷ 1852 διωρίσθη γερουσιαστής, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀραγὼ ἐξελέγη ἰσόβιος γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν. Συγγράμματα αὐτοῦ Coup d'oeil sur les Mines.—Sur la constitution géologique des îles Baléares.—Recherches sur quelques-unes des révolutions de la surface du globe κτλ. σύγγραμμα ἐν ᾧ ὁ συγγραφεὺς ἀναπτύσσει τὴν περίφημον θεωρίαν του περὶ τῶν ἀνυψώσεων καὶ τῶν διευθύνσεων τῶν ἀλύσεων τῶν ὀρέων.—Leçons de géologie καὶ πολλὰ ἄλλα, ἐξ ὧν πλεῖστα κοινῇ μετὰ τοῦ Dufrenoy.

ΗΛΙΑΣΤΩΝ (δικαστήριον), τὸ ἀνώτατον μετὰ τὸν Ἄρειον Πάγον ἐν Ἀθήναις δικαστήριον, συγκείμενον συνήθως μὲν ἐκ 200 μελῶν, ἀλλ' ἐνίοτε καὶ ἐκ 500 ἢ 1000 ἢ καὶ 1500. Ἐδίκαζε περὶ μοιχείας, ἁρπαγῆς νεάνιδος, αἰσχροκερδείας, καὶ τῶν σοβαρωτέρων πολιτικῶν ἐγκλημάτων. Ἐκαλεῖτο οὕτω καθόσον ἐδίκαζεν ἐν ὑπαίθρῳ ἔν τινι πλατείᾳ καλουμένῃ «Ἡλιαίᾳ».

ΗΛΙΟΓΑΒΑΛΟΣ, ὅρα ΕΛΑΓΑΒΑΛΟΣ.

ΗΛΙΟΔΩΡΟΣ, ταμίας Σελεύκου τοῦ Φιλοπάτορος, βασιλίσσης τῆς Συρίας, ζῶν κατὰ τὸν Β πρὸ Χ αἰῶνα. Ἐβολοφόνησε τὸν κύριόν του καὶ προσεπάθησε νὰ καταλάβῃ τὸν θρόνον, ἀλλ' ἐδιώχθη ὑπὸ τοῦ Εὐμένους καὶ τοῦ Ἀττάλου τοῦ ἡγεμόνος τῆς Περγάμου, ἐγκαθιδρυσάντων εἰς τὸ βασίλειον τῆς Συρίας Ἀντίοχον τὸν Ἐπιφανῆ τῷ 175 π. Χ. Ἡ ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ τῶν Μακκαβαίων ἐκτιθεμένη ἱστορία τοῦ Ἡλιοδώρου ἀποσταλέντος ὑπὸ τοῦ Σελεύκου πρὸς πώλησιν τοῦ ναοῦ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ διὰ θαύματος τιμωρηθέντος, θεωρεῖται παρὰ πολλῶν ὡς ὑποπτος καὶ δι' ἄλλας μὲν περιστάσεις, ἰδίως δὲ διότι σιγὴν ἀπόλυτον περὶ αὐτῆς διατηρεῖ ὁ Ἰώσηπος.

Ἡ λ ι ό δ ω ρ ο ς, ἔπαρχος Κωνσταντινουπόλεως τῷ 432 π. Χ. Ἴσως εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ Ἡλιοδώρῳ τῷ ὑπὸ τοῦ Θεοδωρίχου, βασιλέως τῶν Ὀστραγότθων ἐν Ἰταλίᾳ μετ' ἐγκωμίων μνημονευομένῳ ἔν τινι ἐπιστολῇ περιληφθείσῃ ἐν τῇ «Ἀλληλογραφίᾳ» τοῦ Κασσιοδώρου.

Ἡ λ ι ό δ ω ρ ο ς, ποιητὴς τραγικὸς ἀθηναῖος, ἀγνώστου ἐποχῆς. Συνέθεσε ποίημα ἐπιγραφόμενον «Ἀπολυτικὰ», οὗτινος ὁ Γαληνὸς ἀναφέρει στίχους τινὰς περὶ δηλητηρίων. Διάφορος τούτου εἶναι ἕτερος Ἡλιόδωρος συγγραφεὺς ποιήματος ἐπιγραφομένου «Πρωτεσίλαος» ἀναφερόμενος ὑπὸ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου ἐν τῇ λέξει «Φυλάκη» καὶ τρίτος ὁμώνυμος ποιητὴς συγγ

γραφεὺς τῶν «Ἰταλικῶν Θεαμάτων», ὧν ὀλίγους στίχους ἀναφέρει ὁ Στοβαῖος.

ΗΛΙΩΔΩΡΟΣ, γραμματικὸς Ἕλλην ζῶν κατὰ τὸν πρῶτον πρὸ Χ αἰῶνα. Συνέταξεν «Ἐγχειρίδιον» συνεχῶς ἀναφερόμενον ὑπὸ Ἡφαιστίωνος Ῥούφου καὶ ἄλλων μετρογράφων, καὶ τινα «Πραγματείαν περὶ μουσικῆς». Ὑπῆρξε διδάσκαλος τοῦ Μινουτίου Παλάτου. Δυνατὸν νὰ ταυτίσῃ τις τοῦτον μετὰ τοῦ Ἡλιοδώρου τοῦ συγγράψαντος ὑπομνήματα περὶ Ὁμήρου, συνεχῶς ἀναφερομένου ὑπὸ Εὐσταθίου, Ἀπολλωνίου, Ἡσυχίου, ἴσως δὲ καὶ μετὰ τοῦ ῥήτορος Ἡλιοδώρου, ὃν ὁ Ὁράτιος ἀποκαλεῖ σοφώτατον τῶν Ἑλλήνων.

Ἡλιόδωρος, ῥήτωρ Ἕλλην χρηματίσας γραμματεὺς τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ καὶ γενόμενος ἔπαρχος τῆς Συρίας. Κατήγετο ἐκ τῆς ἐπαρχίας ταύτης, καὶ πιθανῶς ὑπῆρξε πατὴρ τοῦ Ἀβιδίου Κασσίου, τοῦ ἐπαναστατήσαντος κατὰ τῆς ἐξουσίας τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου. Ἔσχεν ἀντίζηλον Διονύσιον τὸν Μιλήσιον. Φαίνεται ὅτι ὁ Ἡλιόδωρος οὗτος ὑπῆρξε διάφορος ἑτέρου Ἡλιοδώρου, ὃν ὁ Σπαρτιανὸς παρέστησεν ὡς φιλόσοφον ἀπολαύσαντα κατ' ἀρχὰς μεγίστην εὔνοιαν παρὰ τῷ Ἀδριανῷ ἀλλ' ὕστερον ὑποπεσόντα εἰς δυσμένειαν.

Ἡλιόδωρος, φιλόσοφος στωϊκὸς ζῶν περὶ τὰ 50 μ. Χ. Ὑπῆρξε συγκαιρικὸς ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Νέρωνος· μεταξὺ δὲ τῶν θυμάτων του συγκατατάσσεται καὶ ὁ μαθητὴς του Δεκίνιος Σιλάνιος.

Ἡλιόδωρος Περιηγητής, καλλιτέχνης ἀθηναῖος ζῶν κατὰ τὸν Β' πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Συνέταξε περιγραφὴν τῶν καλλιτεχνημάτων τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, ἥτις ἀναφερομένη ὑπὸ τὰς ἑπομένας ἐπιγραφὰς «Περὶ ἀκροπόλεως» «Περὶ τῶν Ἀθήνησι τριπόδων», «Ἀναθήματα» ἐχρησίμευσεν εἰς τὸν Πλίνιον ὡς αὐθεντικὴ μαρτυρία εἰς τὸν τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν κατάλογόν του. Βάν ὁ Ἡλιόδωρος οὗτος ἦναι ὁ αὐτὸς τῷ ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου μνημονευομένῳ, ἔζη ἐπὶ Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς. Τὰ σωζόμενα ἀποσπάσματα αὐτοῦ συνέλιξεν ὁ Müller ἐν τοῖς Historicorum Graecorum Fragmenta τόμ. Δ' σελ. 424.

Ἡλιόδωρος ὁ Λαρισσαῖος μαθηματικὸς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Σώζεται αὐτοῦ μικρὰ πραγματεία ἐπιγραφομένη «Κεφάλαια τῶν ὀπτικῶν» ἀπόσπασμα, φαίνεται, ἢ περιληψις ἐκτενεστέρου συγγράμματος φέροντος ἐπιγραφὴν «Δαμιανοῦ φιλοσόφου τοῦ Ἡλιοδώρου Λαρισσαίου Περὶ ὀπτικῶν ὑποθέσεων βιβλία δ'». Ἡ πραγματεία αὕτη ἐξαχθεῖσα ἰδίως ἐκ τῆς «Ὀπτικῆς» τοῦ Εὐκλείδου ἐδημοσιεύθη πολλάκις.

Ἡλιόδωρος, ἀγαλματοποιὸς Ἕλλην, ἀγνώστου ἐποχῆς. Ὁ Πλίνιος μνημονεύει αὐτὸν μεταξὺ τῶν καλλιτεχνῶν τῶν κατασκευασάντων ἀθλητὰς, στρατιώτας, θηρευτὰς, θύτας. Τούτου ἔργον ἦτο σύμπλεγμα ἐκ μαρμάρου παριστῶν τὸν Πᾶνα καὶ τὸν Ὄλυμπον παλαίοντας καὶ κείμενον ἐπὶ Πλινίου ἐν τῇ Ὀκταβίᾳ στοᾷ.

Ἡλιόδωρος, χειροῦργος Ἕλλην, ζῶν ἐν Ῥώμῃ κατὰ τὸν πρῶτον μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Ὑπῆρξε σύγγρονος Ἰουβενάλου ὁμιλοῦντος περὶ αὐτοῦ ἐν τῇ ἕκτῃ σατύρᾳ. Ἴσως εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ Ἡλιοδώρῳ συγγραφεῖ ποιήματος περὶ χειρουργικῆς μνημονευομένου ὑπὸ Ἀσκληπιάδου, Φαρμανίωνος, Παύλου Αἰγινήτου, οὗτινος ἀποσπάσματα διασωθέντα ὑπὸ Ὀριβασίου καὶ Νικήτα ἐξεδόθησαν ἐν τῇ «Συλλογῇ τῶν ἑλλήνων χειρούργων» τοῦ Cocchi ἐν Φλωρεντίᾳ 1754 εἰς φύλ.

Ἡλιόδωρος, ἐπίσκοπος καὶ περίφημος μυθιστοριογράφος, γενν. ἐν Ἐμέσῃ τῆς Συρίας, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ τετάρτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος, ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου καὶ τῶν υἱῶν του. Κατὰ τὴν νεότητά του, ἴσως δὲ πρὶν προσέλθῃ εἰς τὸν χριστιανισμὸν συνέταξε μυθιστόρημα ἐπιγραφόμενον «Αἰθιοπικά». Ἄγνωστοί εἰσιν ἡ ἐποχὴ καὶ αἱ περιστάσεις τῆς εἰς τὸν χριστιανισμὸν προσελεύσεως αὐτοῦ, τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι ἐχρημάτισε ἐπίσκοπος Τρικάλλων τῆς Θεσσαλίας. Κατὰ τὸν ἱστορικὸν Σωκράτην ἔθηκε κανόνα, καθ' ὃν πᾶς ἱερεὺς μὴ δια ζευγνύμενος τῆς συζύγου μετὰ τὴν χειροτονίαν του καθαιρεῖται· ὁ δὲ Νικηφόρος ἀναφέρει ὅτι σύνοδος ἐπαρχιακὴ μεμφομένη τῶν Αἰθιοπικῶν ὡς ἐπιβλαβοῦς εἰς τοὺς νέους συγγράμματος καθυπέβαλεν εἰς τὸν συγγραφέα αὐτοῦ τὸ δίλημμα ἢ τῆς ἐξαφανίσεως τοῦ βιβλίου ἢ τῆς ἀπωλείας τῆς ἐπισκοπικῆς ἕδρας του, καὶ ὅτι οὗτος προετίμησε τὴν ἀπώλειαν τῆς ἐπισκοπικῆς ἕδρας. Τὸ τελευταῖον πολλοὶ τῶν κριτικῶν φρονοῦσιν ἀπίθανον καθόσον ἀφ' ἑνὸς μὲν καὶ ἂν ἤθελεν ὁ Ἡλιόδωρος δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξαφανίσῃ τὸ σύγγραμμά του καθ' ὃ διαδιδόμενον ἦδη, ἀφ' ἑτέρου δὲ οὐδὲν ὑπάρχει ἐν τῷ συγγράμματι δυνάμενον νὰ ἐπινέγκῃ τοιοῦτον αὐστηρὸν μέτρον. Τὰ Αἰθιοπικὰ ὑπὸ ἠθικὴν ἔποψιν εἶναι ἀνώτερα πάσης μυθιστορηματικῆς δὲ ἐξετάζόμενα εἶναι τὸ ἀριστούργημα τοῦ εἴδους τούτου παρὰ τοῖς Ἕλλησιν. Ἐν τῷ μυθιστορήματι τούτῳ ἐκτίθενται οἱ ἔρωτες οἱ περιπέτειαι καὶ ἐπὶ τέλους ἡ σύζευξις

τοῦ Θεαγένους, νεανίου θεσσαλοῦ ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Αἰακιδῶν, καὶ τῆς Χαρικλείας θυγατρὸς τοῦ Ὑδάσπους βασιλέως τῆς Αἰθιοπίας. Ἐκδόσεις τοῦ συγγράμματος τούτου ἐγένοντο πολλαί, ἀλλ' ἡ ἀρίστη πασῶν εἶναι ἡ τοῦ Κοραῆ ἐν Παρισίοις 1804 εἰς 2 τόμους. Μεταφράσεις δὲ αὐτοῦ ὑπάρχουσι μία λατινικὴ οὐχὶ τοσούτῳ ἐπιτυχής, διάφοροι γαλλικαί, ἰταλικαί, ἱσπανικαί, ἀγγλικαὶ καὶ μία εἰς τὴν καθομιλουμένην ἑλληνικὴν δημοσιευθεῖσα ἐν Βενετίᾳ τῷ 1804 καὶ τῷ 1818. Εἰς διάφορα χειρόγραφα τῶν βιβλιοθηκῶν τῆς Εὐρώπης ὑπάρχει ποίημά τι εἰς 269 στίχους ἰαμβικοὺς ἀποδιδόμενον εἰς τὸν συγγραφέα τῶν Αἰθιοπικῶν καὶ δημοσιευθὲν ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ» Βιβλιοθήκῃ τοῦ Φαβρικίου ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἡλιοδώρου φιλοσόφου πρὸς Θεοδόσιον τὸν μέγαν Βασιλέα περὶ τῆς τῶν φιλοσόφων Μυστικῆς τέχνης δι' Ἰάμβων», ὅπερ ὅμως παρὰ πολλῶν κριτικῶν θεωρεῖται ὡς νόθον.

ΗΛΙΟΚΛΗΣ, βασιλεὺς τῆς Βακτριανῆς ζῶν κατὰ τὸν Β' πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Βασιλεύσας ἐπὶ τῶν ἰνδο-βακτριανῶν ἐπερχιῶν πρὸς Ν τοῦ Παροπαμίσου, καθίσταται γνωστὸς μόνον ἐκ τῶν νομισμάτων του, ἅτινα ἐξ ἑνὸς μὲν φέρουσιν ἐπιγραφὰς ἑλληνικάς, ἐξ ἑτέρου δὲ χαρακτῆρας ἀριανάς. Ἐκ τούτων ἐξάγεται ὅτι ἐβασίλευσε κατὰ τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ τοῦ θανάτου τοῦ Εὐχαρίδου καὶ τῆς καταστροφῆς τοῦ ἐν Βακτριανῇ ἑλληνικοῦ κράτους τῷ 127 π. Χ. Ἐκ τῶν αὐτῶν νομισμάτων ἐξάγεται ὅτι οὗτος συνεβασίλευσε καὶ μετὰ τοῦ Εὐχαρίδου ἐπί τινα χρόνον, ἐξ οὗ δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ ὅτι εἶναι ὁ αὐτός, τῷ ὑπὸ τοῦ Ἰουστίνου ἀναφερομένῳ υἱῷ τοῦ Εὐχαρίδου, ὅστις συμβασιλεύσας μετὰ τοῦ πατρός του ἐπὶ τέλους κατέλαβε μόνος τὸν θρόνον δολοφονήσας τὸν πατέρα του.

ΗΛΙΟΣ, ὁ λαμπρὸς ἀστὴρ, τὸ κέντρον τοῦ πλανητικοῦ συστήματος, ἡ πηγὴ τοῦ φωτὸς καὶ τῆς θερμότητος εἰς τὴν γῆν καὶ τοὺς λοιποὺς πλανήτας. Οὗτος ἀνέκαθεν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις λαοῖς ἐθεωρεῖτο ὡς ἀντικείμενον λατρείας. Παρὰ τῆς Ἀσσυρίοις ἐκαλεῖτο Βάαλ, παρὰ δὲ τοῖς Αἰγυπτίοις Φρὼ καὶ παρὰ τοῖς Λατίνοις Σόλ. Κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν μυθολογίαν ἦν υἱὸς τοῦ Ὑπερίονος καὶ τῆς Θείας, εἷς τῶν Τιτάνων καὶ ἀδελφὸς τῆς Σελήνης καὶ τῆς Ἠοῦς, καθ' Ὅμηρον δέ ὁ αὐτὸς τῷ Ὑπερίονι. Οἱ ἀρχαιότεροι ποιηταὶ ἐθεώρουν αὐτὸν διάφορον τοῦ Ἀπόλλωνος, ὃν τοῦ ἀπὸ πάσαν τὴν φύσιν διαχεομένου ἡλιακοῦ φωτὸς, φερόμενον ἐφ' ἅρματος συρομένου ὑπὸ τεσσάρων ἵππων· οὗτοι δ' ὅμως συνέζευξαν αὐτὸν μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος λατρευομένου ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἥλιος καὶ Φοῖβος. Ἐκ τῆς Πέρσης θυγατρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ ἐγέννησεν ὁ Ἥλιος τὸν Αἰήτην καὶ τὴν Πασιφάην, ἐκ δὲ τῆς Νεαίρας τὰς Νύμφας Φαέθουσαν καὶ Λαμπετίαν καὶ ἐκ τῆς Ῥόδης θυγατρὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης τὸν Φαέθοντα. Ἐν τε Ἑλλάδι καὶ ἐν Ῥώμῃ ἡ λατρεία τοῦ Ἡλίου ἐθεωρεῖτο ὡς λατρεία Ἀσιατικῆς Θεότητος. Πρὸ πάντων ἐτιμᾶτο ὁ Ἥλιος ἐν Ῥόδῳ καὶ καθ' ἅπασαν τὴν Συρίαν, ἐξ ἧς ἡ λατρεία αὐτοῦ μετέβη καὶ εἰς Ῥώμην ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων.

ΗΛΙΟΣ, ἀπελεύθερος τοῦ αὐτοκράτορος Κλαυδίου, καὶ ἐπιστάτης τῶν αὐτοκρατορικῶν κτημάτων ἐν Ἀσίᾳ ἀποθ. 69 μ. Χ. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν πρακτόρων, οὓς ἡ Ἀγριππίνα μετεχειρίζετο ὅπως ἀπαλλαγῇ τοῦ Μ. Ἰουνίου Συλανοῦ ἀνθυπάτου τῆς Ἀσίας τῷ 55. Κατὰ τὴν εἰς Ἑλλάδα ἐκδρομὴν τοῦ Νέρονος (67—68) ὁ Ἥλιος ἐξετέλει καθήκοντα ἐπάρχου τῆς Ῥώμης καὶ τῆς Ἰταλίας. Ἄξιος τοῦ ἡγεμόνος, ὃν ἀντιπροσώπευε κατεπίεζε τήν τε γερουσίαν καὶ τοὺς εὐγενεῖς καὶ καὶ τὸν λαὸν, θανατώσας ἐκ μηδαμινῆς προφάσεως τοὺς δύο Καμερίνους, πατέρα καὶ υἱόν, καὶ ἀνάγκασας τὸ ἱππικὸν τάγμα νὰ ἀνεγείρωσιν αὐτῷ ἀνδριάντα. Παρατηρήσας τὸ γινικὸν κατὰ τοῦ Νέρωνος μῖσος καὶ ὅτι τοῦτο ἔμελλε νὰ καταλήξῃ εἰς ἐπανάστασιν, ἔγραψε πολλάκις περὶ τούτου εἰς τὸν Νέρωνα καὶ ἐπὶ τέλους μετέβη ὁ ἴδιος εἰς Ἑλλάδα, ὅπως ἀποσπάσῃ αὐτὸν ἀπὸ τῶν θεαμάτων καὶ τῶν πανηγύρεων τῆς Ἑλλάδος. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Νέρωνος ὡδηγήθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Γάλβα εἰς Ῥώμην καὶ ὑπέστη τὴν θανατικὴν ποινήν.

ΗΛΙΟΥΠΟΛΙΣ, πόλις τῆς Κοίλης Συρίας ἐν τῇ Ἀσίᾳ κειμένη εἰς τοὺς ἀνατολικοὺς πρόποδας τοῦ Λιβάνου, περίφημος διὰ τὴν ἐν αὐτῇ λατρείαν τοῦ Ἡλίου καὶ διὰ τὸν μεγαλοπρεπῆ ναὸν τοῦ Διός, ὃν ἀνήγειραν αὐτόθι ὁ αὐτοκράτωρ Ἀντωνῖνος ὁ Εὐσεβής. Τὴν σήμερον καλεῖται «Βαλβέκ».

Ἡλιούπολις, πόλις ἐπίσημος καὶ μεγάλη τῆς Κάτω Αἰγύπτου ἐκτὸς τοῦ Δέλτα κειμένη καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ γραφῇ Ὼν καλουμένη. Εἶχε περίφημον ναὸν τοῦ Ἡλίου· ὑπ' αὐτὴν διέρρεε μία τῶν διωρύχων τοῦ Νείλου. Ὁ Ἡρόδοτος καλεῖ τοὺς κατοίκους αὐτῆς ἀρχαιοτάτους τῆς Αἰγύπτου κατοίκους, ἐξ ὧν ἐξελέγοντο πάντοτε ὀκτὼ πάρεδροι τοῦ ἀνωτάτου ἐν Αἰγύπτῳ δικαστηρίου. Ὁ Πλάτων καὶ ὁ Εὔδοξος μεταβάντες εἰς Ἡλιούπολιν ἐδιδάχθησαν αὐτόθι τὴν ἀστρο-

Δημοσία Βιβλιοθήκη

νομίαν. Παρὰ τὰ ἐρείπεια τῆς Ἠλιουπόλεως 10 χιλιάδες Γάλλων ἐνίκησαν 80 χιλ. Μαμελούκων τῷ 1800. Τὴν σήμερον καλεῖται τὸ μέρος τοῦτου «Ματαρέ».

ΗΛΙΣ ἡ ΗΛΕΙΑ, χώρα τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Πελοποννήσῳ ἐκτεινομένη κατὰ τὰ δυτικὰ αὐτῆς παράλια καὶ ὁριζομένη ἀρκτικῶς μὲν ὑπὸ τῆς Ἀχαΐας, μεσημβρινῶς δὲ ὑπὸ τῆς Μεσσηνίας, ἀνατολικῶς δὲ ὑπὸ τῆς Ἀρκαδίας, δυτικῶς δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰονίου Πελάγους. Ὁ παράπλους αὐτῆς ὑπελογίζετο κατὰ Στράβωνα εἰς 1200 στάδια ἤτοι 30 μίλια γεωγραφικὰ κατὰ δὲ τὸν Σκύλακα εἰς 800 στάδια, ἤτοι 20 μίλια τὸ δὲ πλάτος ἄνισον ὃν ὑποτίθεται ὡς ἔγγιστα μεταξὺ 3 καὶ 4 μιλίων, τὸ δὲ ἐμβαδὸν 60. Κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους ἦν διηρημένη εἰς πολλὰς δυναστείας, ὕστερον δὲ εἰς δύο μόνας τὴν τῶν Ἐπειῶν καὶ τὴν ὑπὸ Νέστορα τὸν Νηλέως, ἐξ ὧν ἡ τῶν Ἐπειῶν ἐκαλεῖτο «Κοίλη Ἦλις», ἡ δὲ ὑπὸ τὸν Νέστορα περιελάμβανε τὴν Πισάτιδα, ἧς μέρος ἦν ἡ Ὀλυμπία, τὴν Τριφυλλίαν καὶ τὴν ἐν αὐτῇ περιεχομένην χώραν τῶν Καυκώνων. Τὴν σήμερον μέρος μὲν τῆς χώρας ταύτης ὑπάγεται εἰς τὸν νομὸν Ἀχαΐας καὶ Ἤλιδος, μέρος δὲ εἰς τὸν νομὸν Μεσσηνίας.

Ἦλις (ΚΟΙΛΗ), τμῆμα τῆς Ἤλιδος ἢ Ἠλείας ἐν Πελοποννήσῳ ἐκτεινόμενον ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Λαρίσσου μέχρι τῆς Πισάτιδος κατὰ τὸ ἀκρωτήριον Ἰχθύν, καὶ ὀνομασθὲν κοίλη ὡς ὂν κατὰ τὸ πλεῖστον τοιοῦτον· χώρα ἀρίστη καὶ εὐφορωτάτη. Οἱ κάτοικοι τῆς χώρας ταύτης ἐκλήθησαν Ἐπειοὶ ἀπὸ τοῦ Ἐπειοῦ υἱοῦ τοῦ Ἐνδυμίωνος καὶ ἐγγόνου τοῦ πρώτου βασιλεύσαντος Αἰθλίου, ὕστερον δὲ μετεκλήθησαν Ἠλεῖοι ἀπὸ Ἠλείου ἐγγόνου ἀπὸ θυγατρὸς τοῦ Ἐπειοῦ καὶ πατρὸς τοῦ Αὐγέου, οὗτινος τὴν κόπρον ἐκάθηρεν ὁ Ἡρακλῆς. Μόνον κῶμαι ὑπῆρχον αὐτόθι, ἡ δὲ πόλις Ἦλις ἐκτίσθη μετὰ τὰ Περσικά. Ἡ χώρα αὕτη ἦν ἱερὰ τοῦ Διὸς καὶ ἀπαρόβιαστος, διὸ καὶ ηὐξήθη καὶ ἐπληθύνθη καθ' ἣν μόνη ἀπολαμβάνουσα πλήρη εἰρήνην. Ἀφ' ὅτου ὅμως ὁ δέκατος ἀπὸ Τημένους βασιλεὺς τοῦ Ἄργους Φείδων παρεβίασε τὴν χώραν, οἱ Ἠλεῖοι ἐκτήσαντο ὅπλα καὶ ἤρχησαν νὰ προνοῶσι περὶ τῆς ἀσφαλείας των, καὶ τότε τῇ συνδρομῇ τῶν Λακεδαιμονίων προσεκτήσαντο τὴν Πισάτιδα. Οἱ Ἠλεῖοι μετέσχον τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ἀποστείλαντες 40 πλοῖα ὑπὸ τέσσαρας ἀρχηγούς, ὕστερον δὲ συνεπολέμησαν μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων καὶ κατὰ τοὺς Μηδικοὺς πολέμους. Κατ' ἀρχὰς τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου συνμμαχοῦντες μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων, ἔπαθον ἕνεκα τούτου ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες ἐπελθόντες κατὰ τῆς Φειᾶς ἔτεμνον τὴν χώραν καὶ πολεμήσαντες ἐνίκησαν 300 λογάδας. Μετὰ τὴν Νικίειον εἰρήνην κατὰ τὸ 420 π. Χ συνεμάχησαν μετὰ τῶν Ἀργείων καὶ τῶν Κορινθίων κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων, κατὰ δὲ τὸ 419 συνέθετο ἑκατονταετῆ συμμαχίαν μετὰ τῶν Ἀθηναίων, τῶν Ἀργείων τῶν Μαντινέων καὶ τῶν συμμάχων ἑκατέρων. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου οἱ Λακεδαιμόνιοι ἠθέλησαν νὰ τιμωρήσωσι τοὺς Ἠλείους καὶ ἀπέστειλαν κατ' αὐτῶν τὸν βασιλέα Ἄγιν, ὅστις πολλὰς ἐπήνεγκε καταστροφὰς εἰς τὴν χώραν. Ἐπὶ τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλίππου τοῦ Ἀμύντα, πρῶτον ἤδη οἱ Ἠλεῖοι ἐστασίασαν πρὸς ἀλλήλους τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ Φιλίππου διαφθείραντος διὰ χρημάτων τοὺς δυνατωτάτους αὐτῶν καὶ προβάντες μέχρις ὅπλων πρὸς ἀλλήλους προσεχώρησαν ἐπὶ τέλους εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν Μακεδόνων· ἀλλὰ καίτοι σύμμαχοι αὐτῶν δὲν ἐπολέμησαν ἐν Χαιρωνείᾳ κατὰ τῶν Ἑλλήνων, μόνον δὲ κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων συνεπέδραμον μετὰ τοῦ Φιλίππου, μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐπολέμησαν κατὰ τῶν Μακεδόνων καὶ τοῦ Ἀντιπάτρου μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Εἰς τὴν Κοίλην Ἦλιν περιείχετο τόπος συγκείμενος ἐκ σειρᾶς ὀρέων καλουμένος «Ἀκρώρεια» ἐκτεινόμενος ἐπὶ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Ἀλφειοῦ καὶ περιέχων πολίχνια, ὧν οἱ κάτοικοι ἐκαλοῦντο διὰ τοῦ κοινοῦ ὀνόματος Ἀκρωρεῖται· Ὄρος τῆς Κοίλης Ἤλιδος ἀναφέρεται ἡ Σκόλλις, ἀκρωτήριον δὲ ὁ Χελωνάτας, ποταμοὶ δὲ ὁ Πηνειὸς καὶ ὁ Σελλήεις, πόλεις δὲ καὶ κῶμαι ἡ Ἦλις, τὸ Βουπράσιον, τὸ Μυρτούντιον καλούμενον πρότερον Μύρσινος, ἡ Πύλος, ἡ Ἔφυρα, ἡ Ὑρμίνα, ὁ Ἀσσίων, λιμὴν δὲ ἡ Κυλλήνη. Τὴν σήμερον ἐκ τῆς χώρας ταύτης ἀποτελεῖται ἡ ἐπαρχία Ἠλείας (ἴδε ΗΛΕΙΑ).

Ἦλις, πόλ. πρωτεύουσα τῆς Κοίλης Ἤλιδος κειμένη ἐν πεδίῳ εὐφορωτάτῳ ἐπὶ βάχεως λόφου καὶ ἔχουσα κατ' ἀνατολὰς τὰ δύο ὄρη Φολόην καὶ Σκόλλιν, καὶ κατὰ δυσμὰς τὸ ἐπίνειον αὐτῆς τὴν Κυλλήνην. Κατὰ τὸν Διόδωρον καὶ τὸν Στράβωνα ἡ Ἦλις ἐκτίσθη μετὰ τοὺς Μηδικοὺς πολέμους κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς 77ης ὀλυμπιάδος ἤτοι τῷ 471 ἐκ τῶν περιοικίδων κωμοπόλεων, ἃ δὲ Παυσανίας φρονεῖ ὅτι ἐπὶ τῆς Κατόδου τῶν Ἡρακλειδῶν ὁ Αἰτωλὸς Ὄξυλος ἔπεισε τοὺς κατοικοῦντας τὰς κώμας καὶ μὴ ἀφεστηκότας πολὺ τοῦ τείχους νὰ κατέλθωσιν

εἰς τὴν πόλιν καὶ οὕτω κατέστησε τὴν Ἦλιν πολυανθρωποτέραν καὶ εὐδαιμονεστέραν. Ἐπειδὴ ὁ Ὅμηρος μνημονεύει αὐτὴν ἐν τῷ καταλόγῳ

«Οἱ δ' ἄρα Βουπράσιον καὶ Ἦλιδα δῖαν ἔναιον»

ἀποδεικνύεται ἡ ἀρχαιότης αὐτῆς· ἴσως δὲ μετὰ τοὺς Μηδικοὺς πολέμους ἐμεγαλύνθη καὶ ἐκαλλωπίσθη καὶ ἔλαβε τακτικωτέραν μορφὴν πόλεως. Ἐν Ἤλιδι ὑπῆρχε γυμνάσιον κείμενον παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Πηνειοῦ ποταμοῦ ὁ ερχομένου διὰ μέσου τῆς πόλεως καὶ χρησιμεῦον εἰς τοὺς ἀθλητὰς νὰ πράττωσι πᾶν ὅ,τι νενόμισται νὰ πράττωσι πρὶν τῆς εἰς Ὀλυμπίαν ἀφίξεως αὐτῶν· ἅπας ὁ περίβολος τοῦ γυμνασίου τούτου ἐκαλεῖτο Ξυστός· ἐντὸς αὐτοῦ ἦσαν πλάτανοι ὑψηλοὶ καθ' ἓ μέρος ἐτελοῦντο οἱ δρόμοι, καὶ ἕτερος τόπος χωριστὸς διωρισμένος εἰς ἅμιλλαν τῶν δρόμων καὶ καλούμενος ἱερός, ἔνθα ἐγυμνάζοντο οἱ δρομεῖς καὶ οἱ πένταθλοι, καὶ μέρος προσέτι καλούμενον Πλίθριον ἔνθα οἱ Ἑλλανοδίκαι συνήρμοζον τοὺς γυμναζομένους ἢ καθ' ἡλικίαν ἢ κατ' ἐπιτήδευμα· ἦσαν δὲ ἐντὸς τοῦ περιβόλου καὶ βωμὸς Ἰδαίου Ἡρακλέους τοῦ ἐπιλεγομένου Παραστάτου καὶ Ἔρωτος καὶ Ἀντέρωτος καὶ Δήμητρος καὶ Παιδὸς καὶ κενοτάφιον Ἀχιλλέως, εἰς ὃν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῆς πανηγύρεως περὶ δεσμὰς ἡλίου οἱ Ἠλεῖαι γυναῖκες προσέφερον καὶ ἄλλας τιμὰς καὶ ἐπέλθουν ἐπ' αὐτῷ. Καὶ ἕτερος δὲ περίβολος γυμνασίου ὑπῆρχε μικρότερος συνεχόμενος μετὰ τοῦ προηγουμένου καὶ καλούμενος Τετράγωνος ὡς ἐκ τοῦ σχήματος, ἐν ᾧ ἀνέκειντο καὶ τὰ δύο ἀγάλματα τοῦ Διὸς κατασκευασθέντα ἐκ τῆς Σωσάνδρου τῷ Σμυρναίῳ καὶ Πολύκτορι τῷ Ἠλείῳ ἐπιδηθείσης ζημίας. Καὶ τρίτος δὲ περίβολος γυμνασίου ὑπῆρχε καλούμενος Μαλκὼ διὰ τὴν μαλακότητα τοῦ ἐδάφους καὶ παραχωρούμενος εἰς γύμνασιν τῶν ἐφήβων καθ' ἅπασαν τὴν διάρκειαν τῆς πανηγύρεως, καὶ ἔχων κατά τινα μὲν γωνίαν ἀγάλματά τινα, ὡς τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἡρακλέους μέχρι τῶν ὤμων καὶ τύπον τοῦ Ἔρωτος καὶ τοῦ Ἀντέρωτος, ἐκατέρωθεν δὲ παρὰ τὴν εἴσοδον εἰκόνα παιδὸς Ἀλεξάνδρου καλουμένου Στραπίωνος, ὃς νικήσας ἐν Ὀλυμπίᾳ κατὰ τὴν 217ην ὀλυμπιάδα καὶ δοὺς τροφὰς εἰς τοὺς τότε σπανίζοντας σίτου κατοίκους τῆς Ἤλιδος ἐτιμήθη ὑπ' αὐτῶν. Ἦν δὲ πρεσέτι καὶ βουλευτήριον τῶν Ἠλείων Ἀλείχμιον καλούμενον, ἐπώνυμον τοῦ ἀναβέντος, ἔνθα ἐγίνοντο ἐπιδείξεις λόγων καὶ συγγραμμάτων. Ἐκ τοῦ πρώτου γυμνασίου ἀγυιά τις ἔφερε πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς Σιωπῆς καὶ πρὸς τὸν ναὸν τῆς Φιλομείρακος Ἀρτέμιδος, καὶ ἑτέρα ἔξοδος εἰς τὸν Ἑλλανοδικαιῶνα καὶ εἰς τὴν ἀγοράν, ἥτις εἶχε στοὰς διακεχωρισμένας ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἐκαλεῖτο Ἱππόδρομος, καθόσον οἱ ἐπιχώριοι ἐν αὐτῇ ἐγύμναζον τοὺς ἵππους· ἡ πρὸς μεσημβρίαν στοά, ἐν ᾗ διημέρευον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ Ἑλλανοδίκαι, ἦτο ἐργασίας δωρικῆς καὶ διηρεῖτο εἰς 3 μοίρας διὰ τῶν κιόνων, παρὰ δὲ τὸ πέρας αὐτῆς ἦν ὁ Ἑλλανοδικαιών, ἔνθα κατῴκουν δέκα ἐφεξῆς μῆνας οἱ ἐκλεχθέντες Ἑλλανοδίκαι καὶ ἐδιδάσκοντο ὑπὸ τῶν νομοφυλάκων ὅσα ὤφειλον νὰ πράξωσι κατὰ τὸν ἀγῶνα. Πλησίον τῆς στοᾶς ταύτης ἦν ἑτέρα στοὰ χωριζομένη δι' ἀγυιᾶς καὶ καλουμένη Κερκυραϊκή, δωρικῆς κατασκευῆς καὶ διπλῆ, ἔχουσα τοὺς κίονας ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν ἀγοράν, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὰ ἐπέκεινα τῆς ἀγορᾶς καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῖχον, ἑκατέρωθεν τοῦ ὁποίου ἐνέκειντο εἰκόνες. Κατὰ δὲ τὸ πρὸς τὴν ἀγορὰν μέρος τῆς στοᾶς ἦν εἰκὼν τοῦ σοφιστοῦ Πύῤῥωνος τοῦ Πιστοκράτους, οὗ τινος καὶ μνῆμα ὑπῆρχεν ἐν χωρίῳ Πέτρα καλουμένῳ, καὶ μικρὸν τῆς πόλεως ἀπέχοντι. Ἐν δὲ τῷ ὑπαίθρῳ τῆς ἀγορᾶς ἦσαν διάφοροι ναοὶ καὶ ἀγάλματα ὡς Ἀπόλλωνος Ἀκεσίου κα Ἡλίου καὶ Σελήνης καὶ Χαρίτων καὶ Ἔρωτος καὶ Σιληνοῦ καὶ μνῆμα τοῦ Ὀξύλου ἐν σχήματι ναοῦ καὶ οἴκημα τῶν δεκαὲξ καλουμένων γυναικῶν, αἵτινες ὕφαινον αὐτόθι τὸν πέπλον τῆς Ἥρας. Ἦσαν δὲ καὶ ἄλλα ἀξιόλογα πλησίον τῆς ἀγορᾶς· ὡς ναὸς ἀρχαῖος καθιερωμένος τοῖς Ῥωμαίοις βασιλεῦσι, καὶ ναὸς Ἀφροδίτης ἔχων ἀγάλματα τῆς Οὐρανίας Ἀφροδίτης καὶ τῆς Πανδήμου Ἀφροδίτης, καὶ περίβολος καὶ ναὸς Ἅδου καὶ ναὸς Τύχης· ἔτι δὲ Σωσιπόλιδος ναὸς καὶ ἄγαλμα Ποσειδῶνος ἀγενείου. Μεταξὺ δὲ τῆς ἀγορᾶς καὶ τοῦ τόπου τοῦ καλουμένου Μηνίου ἦν θέατρον καὶ ναὸς Διονύσου τοῦ μεταξὺ τῶν θεῶν μᾶλλον τιμωμένου ὑπὸ τῶν Ἠλείων. Ἐν δὲ τῇ ἀκροπόλει τῆς Ἤλιδος ὑπῆρχε ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς περιέχουσα ἄγαλμα τῆς θεᾶς ταύτης κατασκευασθὲν ὑπὸ τοῦ Φειδίου ἐξ ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ καὶ ἔχον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἀλεκτρυόνα.— Ἐπειδὴ ἡ χώρα τῆς Ἠλείας ἐθεωρεῖτο ἱερὰ καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπεκράτει εἰρήνη, ἡ πόλις αὕτη ἦτο ἀτείχιστος· ἀλλ' ὅμως καὶ τὴν χώραν ἐλεηλάτησεν ὁ Ἄγις καὶ τὴν πόλιν ἐκυρίευσεν ὁ Φείδων καὶ ὕστερον ὁ Μεσσήνιος.—Ὁ λάφος ὁ ἐπικείμενος τῇ Ἤλιδι ὀνομάζεται ἤδη «Καλοσκοπή»· τὴν λέξιν ταύτην μεταφράσαντες οἱ Ἐνετοὶ εἶπον αὐτὴν «Μπελιβιδέρε», καὶ ἔπειτα ὠνόμασαν οὕτω πᾶσαν τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἠλείας. Ἡ δὲ θέσις

τῆς πόλεως κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου ἔνθα εὑρέθησαν καὶ τινα λείψανα λέγεται «Παλαιόπολις». Κατὰ τὸ ΝΔ τῆς Καλοσκοπῆς εἰς ἀπόστασιν 3 ὡρῶν κεῖται ἡ κωμόπολις Γαστούνη, ἀφ' ἧς ὠνομάσθη κοινῶς ἅπασα ἡ Ἠλεία ἐπαρχία τῆς Γαστούνης. Ἐν τῇ κωμοπόλει ταύτῃ ὑπάρχει σχολεῖον δημοτικὸν Β' τάξεως καὶ εἰρηνοδικεῖον.

ΗΛΙΩΝ, ἄρχων ῥωμαῖος, ζῶν κατὰ τὴν πρώτην πεντηκονταετηρίδα τοῦ πέμπτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Εὑρισκόμενος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου ἔχαιρε παρ' αὐτῷ τὰ πιστά. Τῷ 422 εἰς αὐτὸν ἀνετέθη ὑπὸ τοῦ Θεοδοσίου ἡ διαπραγμάτευσις εἰρήνης μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας. Ἐπίσης τῷ 424 εἰς αὐτὸν ἐνεπιστεύθη ἡ φροντὶς νὰ περιβάλῃ τὸν καισαρικὸν μανδύαν εἰς τὸν νεανίαν Οὐαλεντινιανὸν Γ', καταφυγόντα εἰς Θεσσαλονίκην, μετὰ δὲ τὴν ἧτταν καὶ τὸν θάνατον τοῦ ἁρπαγος Ἰωάννου, ὁ Ἡλίων πάλιν προσήνεγκε τῷ 435 εἰς τὸν Οὐαλεντινιανὸν ἐν Ῥώμῃ τότε εὑρισκόμενα τὰ σήματα τοῦ ἀξιώματος αὐγούστου.

ΗΛΥΣΙΑ ΠΕΔΙΑ, μέρος τοῦ Ἅδου, ὅπου κατὰ τὴν μυθολογίαν διέμενον μετὰ θάνατον αἱ ψυχαὶ τῶν εναρέτων. Ἐπεκράτει αὐτόθι αἰώνιον ἔαρ. Ὁ Ὅμηρος ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ του καὶ ὁ Βιργίλιος ἐν τῇ Αἰνειάδι του περιγράφουσι τὸν τοπὸν τοῦτον, κατὰ μίμησιν δὲ αὐτῶν καὶ ὁ Φενελὼν ἐν τῷ Τηλεμάχῳ του. Οἱ ἀρχαῖοι ἔθετον αὐτὰ ἄλλοτε ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Γῆς ἀποδίδοντες αὐτοῖς ἰδιαίτερον ἥλιον καὶ ἀέρας, ἄλλοτε δὲ εἰς τοὺς ἀντίποδας, τινὲς δὲ ἐν ταῖς νήσοις τῶν Μακάρων εἰς τὰ δυτικὰ ἄκρα τοῦ κόσμου ἐν τῷ ὠκεανῷ κατὰ τὴν θέσιν ὅπου κεῖνται αἱ Κανάριαι νῆσοι ἢ ἐν τῇ νήσῳ Λεύκῃ κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Δουνάβεως. Ὁ Ὅμηρος αὐτόθι τίθησι τοὺς Ἥρωάς του διάγοντας βίον εὐδαίμονα, ἄφροντιν καὶ ἀπηλλαγμένον παντὸς φόβου θανάτου. Ὁ Βιργίλιος λέγει ὅτι αἱ ψυχαὶ μόνον ἐπὶ χίλια ἔτη διέμενον ἐν αὐτοῖς καὶ κατόπιν ἐπανήρχοντο εἰς τὴν γῆν ἵνα κατοικήσωσιν ἐντὸς ἑτέρων σωμάτων.

Ἡλύσια πεδία, περίπατος ἐν Παρισίοις ἐκτεινόμενος ἀπὸ τοῦ κήπου τῶν Τουϊλεριῶν μέχρι τῆς Θριαμβευτικῆς Ἀψίδος. Ὁ περίπατος οὗτος φυτευθεὶς τῷ 1765 ὑπὸ τοῦ Μαρινὶ διευθυντοῦ τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν ἐγίνετο ἄξιος τοῦ ὀνόματός του διὰ τῶν παντοειδῶν εἰς αὐτὸν ἐπὶ 100 ἔτη ἐπενεχθέντων καλλωπισμῶν. Ἄλλοτε ἀποτίλει μέρος τῶν κτημάτων τοῦ στέμματος, κατὰ δὲ τὸ 1828 παρεχωρήθη εἰς τὴν πόλιν τῶν Παρισίων.

Ἡλύσιον αὐτοκρατορικὸν ἀνάκτορον, λεγόμενον καὶ «Ἡλύσιον Βουρβονικὸν», καὶ «Ἡλύσιον Ναπολεόντιον», κείμενον ἐν Παρισίοις μεταξὺ τῶν Ἡλυσίων Πεδίων, τῆς δενδροφυτείας Μαρτινὸ καὶ τοῦ προαστείου τοῦ Ἁγίου Ὀνουφρίου. Ἀνεγερθὲν τῷ 1729 ὑπὸ τοῦ κόμητος d' Evreux, ἀγορασθὲν ὑπὸ τῆς κυρίας Πομπαδούρου, καὶ πληρωθὲν τῷ 1765 ὑπὸ Λουδοβίκου τοῦ ΙΕ' ἐγένετο κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ἐθνικὸν κτῆμα, κατετέχθη εἰς τὰ ἡγεμονικὰ κτήματα ἐπὶ Ναπολέοντος Α' καὶ Λουδοβίκου Φιλίππου, καὶ ὡρίσθη τῷ 1848 ὡς κατοικία τοῦ προέδρου τῆς Δημοκρατίας Λουδοβίκου Ναπολέοντος δστις κατῴκει αὐτόθι μέχρι τῆς ἀναγορεύσεως τῆς Αὐτοκρατορίας τῷ 1852 καὶ ὕστερον ἐπεσκεύασεν αὐτὸ μεγαλοπρεπῶς.

ΗΛΩΝΗ, πόλις τῆς ἐπαρχίας Φθιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Εὐρώτα ὕστερον «Λειμώνη» κληθεῖσα καὶ μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου καὶ τοῦ Στράβωνος.

ΗΜΑ, πόλις καὶ φρούριον τῆς Παιωνίας καλουμένη οὕτω ὑπὸ τοῦ Ἡρωδιανοῦ, ὑπὸ δὲ τοῦ Πτολεμαίου «Αἷμονον», παρὰ δὲ Λατίνης Emona. Εἶναι ἡ σήμερον Leibach καλουμένη ἢ λατινιστὶ Lubonia.

ΗΜΑΘΙΑ, ἐπαρχία τῆς ἀρχαίας Μακεδονίας κειμένη μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἐριγόνος καὶ Ἀξιοῦ, καὶ καλουμένη ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου «Μυγδονία».

ΗΜΑΘΙΩΝ, υἱὸς τοῦ Τιθωνοῦ καὶ τῆς Ἠοῦς, ἀδελφὸς τοῦ Μέμνονος, βασιλεὺς τῶν Αἰθιόπων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους.

ΗΜΕΡΑ, κυρίως τὸ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου χρονικὸν διάστημα, κατὰ συνεκδοχὴν δὲ τὸ ἄθροισμα μιᾶς ἡμέρας καὶ μιᾶς νυκτὸς, τὸ ἄλλως «ἡμερονύκτιον» ἢ «νυχθήμερον» λεγόμενον. Διακρίνονται τριῶν εἰδῶν ἡμέραι· Α' ἡ «ἀστρικὴ ἡμέρα» διαρκοῦσα 23 ὥρ. καὶ 56 λεπτά· αὕτη ἀντιστοιχεῖ πρὸς μίαν περὶ τὸν ἑαυτῆς ἄξονα περιστροφὴν τῆς Γῆς καὶ εἶναι τὸ χρονικὸν διάστημα καθ' ὃ ἀστήρ τις ἐπανέρχεται εἰς τὸν αὐτὸν μεσημβρινόν· Β' ἡ «ἡλιακὴ ἡμέρα» καὶ «πολιτικὴ ἡμέρα» λεγομένη, διαρκοῦσα 24 ὥρας· αὕτη εἶναι τὸ χρονικὸν διάστημα καθ' ὃ ἥλιος ἐπανέρχεται εἰς τὸν αὐτὸν μεσημβρινόν, καὶ διαφέρει τῆς προηγουμένης καθ' ὅσον ἡ Γῆ ἐκτὸς τῆς περὶ τὸν ἑαυτῆς ἄξονα περιστροφῆς ἐκτελοῦσα περιστροφὴν καὶ περὶ τὸν ἥλιον δέν εὐλογεῖ τὸν ἥλιον εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον τοῦ οὐρανοῦ ὅταν συμπληρώσῃ τὴν πρώτην περιστροφὴν καὶ ἀναγκάζεται νὰ διανύσῃ τόσα ἐπ-

ἔτι λεπτὰ ὅπως συναντήσῃ πάλιν τὸν ἥλιον. Γ' ἡ ασεληνιακὴ ἡμέρα» διαρκοῦσα 24 ὥρας καὶ 50 λεπτά· αὕτη εἶναι τὸ χρονικὸν διάστημα καθ' ὃ ἡ σελήνη ἐπανέρχεται εἰς τὸν αὐτὸν μεσημβρινόν, καὶ διαφέρει τῆς ἡλιακῆς ἕνεκα τῆς περὶ τὴν γῆν περιστροφῆς τῆς σελήνης· χρησιμεύει δὲ εἰς τὴν ἐξήγησιν τῶν φάσεων τῆς σελήνης καὶ τὴν τῶν παλιρροιῶν τοῦ ὠκεανοῦ. Ἐν τῷ βίῳ χρῆσις γίνεται τῆς ἡλιακῆς ἡμέρας, ἥτις διὰ τοῦτο καὶ πολιτικὴ λέγεται καὶ τίθεται ὡς ἀρχικὴ μονὰς τοῦ χρόνου. Τέσσαρα αὐτῆς σημεῖα εἶναι ἀξιωσημείωτα, ἡ «πρωΐα» καθ' ἣν ὁ ἥλιος ἀνατέλλει, ἡ «μεσημβρία», καθ' ἣν ὁ ἥλιος εὑρίσκεται εἰς τὸ μεσουράνημα, ἡ «ἑσπέρα» καθ' ἣν ὁ ἥλιος δύει, καὶ τὸ «μεσονύκτιον», καθ' ὃ ὁ ἥλιος εὑρίσκεται εἰς τὸ ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα μέρος τοῦ μεσημβρινοῦ. Ἡ ἡμέρα διαιρεῖται εἰς 24 ὥρας, μετρουμένας παρὰ μὲν τοῖς διαφόροις ἔθνεσιν ἀνὰ δώδεκα ἀρχῆς γενομένης παρὰ μέν τισι ἀπὸ πρωΐας, παρ' ἄλλοις δὲ ἀφ' ἑσπέρας, παρ' ἑτέροις δὲ ἀπὸ μεσονυκτίου, παρὰ δὲ τοῖς ἀστρονόμοις κατὰ συνέχειαν ἀπὸ τῆς πρώτης μέχρι τῆς 24ης ἀρχῆς γινομένης ἀπὸ τῆς μεσημβρίας.

ΗΜΕΡΟΔΡΟΜΟΣ, ταχυδρόμος, ὧν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι διὰ τὰς δημοσίας ὑποθέσεις. Συνήθως εἷς ἡμεροδρόμος ἔτρεχεν ἐπὶ μίαν ἡμέραν, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ὁποίας παρέδιδε τὰ ἐμπιστευθέντα αὐτῷ ἔγγραφα εἰς ἄλλον.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ, σύστημα καθ' ὃ ἀπαριθμοῦνται αἱ ἡμέραι τοῦ ἔτους παρὰ τοῖς διαφόροις ἔθνεσιν. Ἐπισημότερα τῶν ἡμερολογίων εἶναι τὸ αἰγυπτιακόν, τὸ ἰουδαϊκόν, τὸ ἀττικόν, τὸ ἀρχαῖον ῥωμαϊκόν, τὸ ἰουλιανόν, τὸ γρηγοριανὸν καὶ τὸ ἀραβικόν. — Κατὰ τὸ αἰγυπτιακὸν ἡμερολόγιον τὸ ἔτος συνέκειτο κατ' ἀρχὰς ἐκ 360 ἡμερῶν, καὶ διῃρεῖτο εἰς 12 τριακονθημέρους μῆνας, ὧν τὰ ὀνόματα ἦταν Θὼθ, Φαωθί, Ἀθὺρ, Χοιὰκ, Τυβί, Μεχεὶρ, Φαμενὼθ, Φαρμουθί, Παχὼν, Παυνὶ, Ἐπαφὶ, Μεσουρί· ὕστερον προσετέθησαν εἰς τὸ τέλος 5 ἡμέραι «ἐπαγόμεναι» κληθεῖσαι, μετὰ δὲ τὴν ὑπὸ τῆς Ῥώμης κατάκτησιν τῆς Αἰγύπτου κατὰ πᾶν τέταρτον ἔτος αἱ ἐπαγόμεναι ἀντὶ 5 ἦσαν 6· ἔκτοτε τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο συνεδάδιζε μετὰ τοῦ ἰουλιανοῦ, μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι ἡ πρώτη ἡμέρα τοῦ αἰγυπτιακοῦ ἔτους συνέπιπτε πρὸς τὴν 241ην ἢ 242αν ἡμέραν τοῦ ἰουλιανοῦ ἦτοι τὴν 29ην ἢ 30 αὐγούστου. — Κατὰ τὸ ἰουδαϊκὸν ἡμερολόγιον ἐκ 19 ἐτῶν τὰ 12 εἶναι κοινὰ καὶ σύγκεινται ἐκ 354 ἢ 353 ἢ 355 ἡμερῶν διαιρούμενα εἰς 12 μῆνας, τὰ δὲ 7 ἐμβόλιμα καὶ σύγκεινται ἐκ 384 ἢ 383 ἢ 385 ἡμερῶν διαιρούμενα εἰς 13 μῆνας· τὰ ὀνόματα τῶν μηνῶν εἶναι Νισὰν, Ἰὰρ, Σιβὰν, Ταμούζ, Ἀβ, Ἐλούλ, Τίσρι, Μαρσουὰμ, Χασλὲν, Τιβὶτ, Σαββὰτ, Ἀδὰρ, Βεαδὰρ (κατὰ τὰ ἐμβόλιμα), ἐξ ὧν οἱ κατέχοντες περιττὴν θέσιν ἔχουσι 30-ήμερας, οἱ δὲ ἀρτίαν 29· ἐπειδὴ ὅμως προσέχουσιν οἱ Ἰουδαῖοι ἑορταί τινες νὰ μὴ συμπέσωσι κατὰ παρασκευὴν ἢ κυριακὴν συμβαίνει ὁ τελευταῖος μὴν τοῦ ἔτους νὰ ἔχῃ ἄλλοτε 29 καὶ ἄλλοτε 30 ἡμέρας· ἀρχὴ δὲ τοῦ μὲν θρησκευτικοῦ ἔτους εἶναι ἡ πρώτη τοῦ Νισὰν, οὗτινος ἡ 14η καθ' ἣν ἑορτάζουσιν τὸ πάσχα ὀφείλει νὰ συμπέσῃ πρὸς τὴν πρώτην μετὰ τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν πανσέληνον, τοῦ δὲ πολιτικοῦ ἔτους ἡ πρώτη τοῦ Τίσρι. — Καὶ κατὰ τὸ Ἀττικὸν ἡμερολόγιον ἐκ 19 ἐτῶν τὰ 12 ἦταν κοινὰ συγκείμενα ἐκ 354 ἡμερῶν καὶ διαιρούμενα εἰς 12 μῆνας, τὰ δὲ ἑπτὰ ἐμβόλιμα συγκείμενα ἐκ 384 ἡμερῶν καὶ διαιρούμενα εἰς 13 μῆνας· τὰ ὀνόματα τῶν μηνῶν ἦταν Ἑκατομβαιὼν, Μεταγειτνιὼν, Βοηδρομιὼν, Μαιμακτηριὼν, Πυανεψιὼν, Ποσειδιὼν, Ποσειδεὼν δεύτερος (κατὰ ἐμβόλιμα ἔτη), Γαμηλιὼν, Ἀνθεστηριὼν, Ἐλαφηβολιὼν, Μουνιχιὼν, Θαργηλιὼν, Σκιροφοριὼν, ἐξ ὧν οἱ κατὰ τὰ κοινὰ ἔτι κατέχοντες περιττὴν θέσιν εἶχον 29 ἡμέρας, οἱ δὲ κατέχοντες ἀρτίαν 30. Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔτους ἦτοι ἡ πρώτη τοῦ Ἑκατομβαιῶνος συνέπιπτε μετὰ τὰς θερινὰς τροπάς· ἡ δὲ ἀπαρίθμησις τῶν ἡμερῶν ἑκάστου μηνὸς ἐγίνετο ὡς ἑπομένως. Ἡ πρώτη ἐκαλεῖτο «νουμηνία»· αἱ λοιπαὶ μέχρι τῆς δεκάτης, δευτέρα τρίτη κτλ. «ἱσταμένου μηνὸς» ἢ «ἀρχομένου», αἱ λοιπαὶ μέχρι τῆς δεκάτης ἐννάτης, πρώτη δεττέρα κτλ. «μεσοῦντος μηνὸς», ἢ «ἐπὶ δεκάτῃ», ἢ «ἐπὶ δεκάδι» ἢ εἰκοστὴ «εἰκὰς» ἢ «εἰκοστὴ», αἱ δὲ λοιπαὶ μεχρι τῆς προτελευταίας, δεκάτη, ἐννάτη, ὀγδόη κτλ. «φθίνοντος μηνὸς» εἰς τοὺς ἐκ 30 ἡμερῶν μῆνας, ἢ ἐννάτη, ὀγδόη, ἑβδόμη κτλ. «φθίνοντος μηνὸς» εἰς τοὺς ἐξ 29 ἡμερῶν μῆνας, ἢ πρώτη, δευτέρα τρίτη κτλ. «ἐπὶ εἰκάδι» ἢ «μετὰ εἰκάδα» εἴς τε τοὺς ἐκ 30 καὶ τοὺς ἐξ 29 ἡμερῶν, ἡ δὲ τελευταία «ἕνη καὶ νέα» εἰς τοὺς ἐξ 29 ἡμερῶν, εἰς δὲ τοὺς ἐκ 30 «ἕνη καὶ νέα» ἢ «τριακάς». Τὸ ῥωμαϊκὸν ἡμερολόγιον συστὰν ὑπὸ Ῥωμύλου ὑπέστη οὐσιώδη μεταβολὴν ὑπὸ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ Νουμᾶ, κατόπιν δὲ μικρὰν τροποποίησιν ὑπὸ τῆς Δεκαρχίας. Κατὰ τὸ ὑπὸ ταύτης δεκτὸν γενόμενον ἡμερολόγιον ἐκ τεσσάρων ἐτῶν τὸ πρῶτον καὶ τὸ τρίτον συνέκειντο ἐκ 355 ἡμερῶν, τὸ δεύτερον ἐκ 377 καὶ τὸ τέταρτον ἐκ 378. Διῃρεῖτο δὲ πᾶν ἔτος εἰς 12 μῆνας

ὧν τὰ ὀνόματα ἦσαν Ἰανουάριος, Φεβρουάριος, Μάρτιος, Ἀπρίλιος, Μάϊος, Ἰούνιος, Κβιντίλιος, Σεξτίλιος, Σεπτέμβριος, Ὀκτώβριος, Νοέμβριος, Δεκέμβριος, ἐκ τούτων ὁ Μάρτιος, Μάϊος, Κβιντίλιος καὶ Ὀκτώβριος συνέκειντο ἐκ 31 ἡμερῶν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐκτὸς τοῦ Φεβρουαρίου ἐξ 29, ὁ δὲ Φεβρουάριος κατὰ μὲν τὸ πρῶτον καὶ τὸ τρίτον ἐξ 28, κατὰ δὲ τὸ δεύτερον ἐκ 30, κατὰ δὲ τὸ τέταρτον ἐκ 31 ἡμερῶν. Ἡ δὲ ἀπαρίθμησις τῶν ἡμερῶν ἐγίνετο ὡς ἑπομένως. Καθ' ὅλον μῆνα ὑπῆρχον τρεῖς ἐπίσημοι ἡμέραι· ἡ πρώτη ἑκάστου μηνὸς ἐκαλεῖτο «Καλένδαι», ἡ δὲ ἑβδόμη τῶν τεσσάρων ἐκ 31 ἡμερῶν συγκειμένων μηνῶν καὶ ἡ πέμπτη τῶν λοιπῶν ἐκαλεῖτο «Νόναι» ἡ δὲ δεκάτη πέμπτη τῶν τεσσάρων ἐκ 31 ἡμερῶν συγκειμένων καὶ ἡ δεκάτη τρίτη τῶν λοιπῶν ἐκαλεῖτο «Εἴδοι»· αἱ δὲ λοιπαὶ ἡμέραι ἐκαλοῦντο κατ' ἀντίστροφον σειρὰν καθ' ὅσον προσηγγίζον εἰς τὰς τρεῖς ταύτας ἐπισήμους ἡμέρας· π. χ. ἡ 16 μαρτίου, ἤτοι ἡ ἐπιοῦσα τῶν Εἰδῶν μαρτίου ἐκαλεῖτο δεκάτη ἑβδόμη Ante Calendas Apriles ἤτοι πρὸ Καλενδῶν Ἀπριλίου, αἱ δὲ ἄλλαι κατὰ σειρὰν δεκάτη ἕκτη, δεκάτη πέμπτη κτλ. μέχρι τῆς 30 μαρτίου, ἥτις ἐκαλεῖτο τρίτη πρὸ Καλενδῶν Ἀπριλίου· διὰ δὲ τὰς παραμονὰς τῶν τριῶν ἐπισήμων ἡμερῶν ἐχρησίμευε τὸ ἐπίρρημα pridie = τῇ προτεραίᾳ· π. χ. pridie Calendas Apriles = τῇ προτεραίᾳ Καλενδῶν Ἀπριλίου, τουτέστι τῇ 31 Μαρτίου. Αἱ δὲ κατὰ τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον ἔτος προστιθέμεναι 22 ἢ 23 ἡμέραι παρενετίθεντο μεταξὺ τῆς ἕκτης καὶ τῆς πέμπτης πρὸ καλενδῶν μαρτίου ἤτοι μεταξὺ τῆς 24 καὶ 25 φεβρουαρίου· κατὰ δὲ τὸν Πλούταρχον αἱ προστιθέμεναι ἡμέραι εἰς τὸ διάστημα μιᾶς ὀκταετίας ἀποτελοῦσαι 90 ἡμέραι διαιροῦνται εἰς τρεῖς μῆνας ὧν ἕκαστος προστίθετο εἰς ἓν ἐκ τῶν τριῶν ἐτῶν τῆς ὀκταετίας, καὶ οὕτω τὰ τρία ταῦτα ἔτη εἶχον δεκατρεῖς μῆνας, ὧν ὁ τελευταῖος ἐκαλεῖτο Μερκεδίνος κείμενος πάλιν μεταξὺ τῆς 24 καὶ 25 φεβρουαρίου. — Τοῦ ἡμερολογίου τούτου τὴν διόρθωσιν προτιθέμενος ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ προσεκάλεσεν ἐξ Ἀλεξανδρείας τὸν περίφημον Σωσιγένην, καὶ ἀνέθηκεν αὐτῷ τὴν ἐντολὴν ταύτην. Ὁ Σωσιγένης ἐσχημάτισε τὸ πρὸς τιμὴν τοῦ διατάξαντος ὀνομασθὲν «Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον» κατὰ τὸν ἑπόμενον τρόπον. Συνίστησε περίοδον ἐκ τεσσάρων ἐτῶν, ἐξ ὧν τὰ τρία κοινὰ ὄντα νὰ φύγωσιν ἐκ 365 ἡμερῶν, τὸ δὲ τέταρτον ἐμβόλιμον ἐκ 366 ἡμερῶν. Τὸ ἔτος διήρεσε καὶ πάλιν εἰς 12 μῆνας διατηρήσας τὰ αὐτὰ ὀνόματα ἐκτὸς τοῦ Κβιντιλίου, ὅστις πρὸς τιμὴν τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος ὠνομάσθη «Ἰούλιος» καὶ τοῦ Σεξτιλίου, ὅστις ὕστερον πρὸς τιμὴν τοῦ Ὀκταβίου Αὐγούστου ὠνομάσθη «Αὔγουστος»· τοὺς μῆνας τοὺς ἔχοντας 31 ἡμέρας ἀφῆκεν ἀνεπάφους, ἐκ δὲ τῶν ἐχόντων 29 ἡμέρας εἰς μὲν τοὺς τρεῖς ἤτοι τὸν Ἰανουάριον, τὸν Σεξτίλιον (ὕστερον Αὔγουστον), καὶ Δεκέμβριον προσέθηκεν ἀνὰ δύο ἡμέρας, ὥστε καὶ οὗτοι νὰ ἔχωσι 31 ἡμέρας, εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς τέσσαρας προσέθηκεν ἀνὰ μίαν ἡμέραν ὥστε νὰ ἔχωσι 30 ἡμέρας, τὸν δὲ φεβρουάριον κατὰ μὲν τὰ κοινὰ ἔτη ἀφῆκεν ἀνέπαφον, κατὰ δὲ τὰ ἐμβόλιμα προσέθηκεν εἰς αὐτὸν μίαν ἡμέραν. Τὴν δὲ ἀπαρίθμησιν τῶν ἡμερῶν διετήρησε τὴν αὐτὴν παρενθεὶς τὰς προστιθεμένας ἡμέρας μετὰ τὰς Εἴδους, καθόσον εἰς τοὺς ἐκ δύο ἡμερῶν αὐξηθέντας μῆνας ἡ ἐπαύριον τῶν Εἰδῶν ἐκαλεῖτο δεκάτη ἐννάτη, καὶ ἡ μεθαύριον δεκάτη ὀγδόη πρὸ καλανδῶν τοῦ ἑπομένου μηνὸς, εἰς δὲ τοὺς ἐκ μιᾶς ἡμέρας αὐξηθέντας μῆνας ἡ ἐπαύριον ἐκαλεῖτο δεκάτη ὀγδόη πρὸ καλανδῶν τοῦ ἑπομένου μηνὸς, ἐνῷ πρότερον ἡ ἐπιοῦσα τῶν Εἰδῶν εἰς ἅπαντας τοὺς μῆνας, ἐκτὸς τοῦ φεβρουαρίου, ἐκαλεῖτο δεκάτη ἑβδόμη πρὸ καλενδῶν τοῦ ἐπεμένου μηνὸς, ὅπερ διετηρήθη εἰς τοὺς μῆνας τοὺς ἀνέκαθεν συγκειμένους ἐκ 31 ἡμερῶν· τὴν δὲ κατὰ τὰ ἐμβόλιμα ἔτη εἰς τὸν φεβρουάριον προστιθεμένην ἡμέραν παρενέθηκε μεταξὺ τῆς 24 καὶ 25, καλέσας αὐτὴν bis sextum ante Calendas Martius ἤτοι δὶς ἕκτην πρὸ Καλενδῶν Μαρτίου, καθόσον ἡ 24 ἐκαλεῖτο ἕκτη πρὸ Καλενδῶν Μαρτίου· ἐκ τούτου δὲ ἐπεκράτησε καὶ τὸ ἔτος νὰ καλῆται Bissextum ἤτοι Δίσεκτον. Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ ἠκολούθουν ἕκαστος τὸ ἡμερολόγιον τὸ ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ ἐν χρήσει πρὸ τῆς διαδόσεως τοῦ χριστιανισμοῦ, ὕστερον δὲ ἅπαντες μετεχειρίσθησαν τὸ Ἰουλιανὸν ἐπενέγκοντες ὅμως τὴν τροποποίησιν ὡς πρὸς τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ἡμερῶν, ἀριθμουμένων κατὰ σειρὰν ἀπὸ τῆς πρώτης μέχρι τῆς τελευταίας, καὶ κανονίσαντες τὴν ἑορτὴν τοῦ πάσχα καὶ τὰς λοιπὰς «κινητὰς» λεγομένας ἑορτὰς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἡμερολογίου, ὁρίσαντες δὲ ὡς δίσεκτον ἔτος πᾶν μετὰ Χριστὸν ἔτος διαιρούμενον ἀκριβῶς διὰ 4. — Ἐνῷ τὸ Ἡμερολόγιον τοῦτο ἰσχύει μέχρι τῆς σήμερον παρ' ἅπασι τοῖς ἀνατολικοῖς χριστιανοῖς, παρὰ τοῖς χριστιανοῖς τῆς Δύσεως ἀπὸ τοῦ 1582 ἤρξαν ἐπικρατοῦν τὸ «Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον». Τοῦτο διαφέρει τοῦ Ἰουλιανοῦ κατὰ τὰ ἑπόμενα α'. Ἀπὸ τοῦ ἔτους

ΑΝΘΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοινοτική Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Δ.Δ.)

1572 ἀφηρέθησαν 10 ἡμέραι β' Πᾶν μετὰ Χριστὸν ἔτος διαιρούμενον ἀκριβῶς διὰ 100 οὐχὶ δὲ καὶ διὰ 400 δὲν εἶναιᾳ Δίσεκτον γ' Ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα καὶ αἱ λοιπαὶ κινηταὶ ἑορταὶ κανονίζονται οὐχὶ κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἰουδαϊκὸν ἡμερολόγιον ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει ἀστρονομικῶν ὑπολογισμῶν οὐχὶ μὲν τοσούτῳ ἀκριβῶν, ἀλλ' ὁπωσδήποτε προσεγγιζόντων μᾶλλον εἰς τὴν ἀλήθειαν. Κατὰ τὸ Ἀραβικὸν Ἡμερολόγιον ἐκ 30 ἐτῶν τὰ 19 κοινὰ ὄντα σύγκεινται ἐκ 354 ἡμερῶν καὶ τὰ 11 ἐμβόλιμα ἐκ 355. Τὸ δὲ ἔτος διαιρεῖται εἰς 12 μῆνας Μουχαρὲμ, Σεφὲρ, Ῥεβιοὺλ ἐββὲλ, Ῥεβιοὺλ ἀχὴρ, Δζεμάζηλ ἐββὲλ, Δζεμάζηλ ἀχὴρ, Ῥεδζὲπ, Σαμπὰν, Ῥαμαζὰν, Σεβὰλ, Ζιλκαδὲ, Ζιλχητζὲ, ἐξ ὧν οἱ κατέχοντες περιττὴν θέσιν ἔχουσι 30 ἡμέρας, οἱ δὲ κατέχοντες ἀρτίαν 29 ἐκτὸς τοῦ τελευταίου, ὅστις κατὰ τὰ ἐμβόλιμα ἔτη ἔχει 30 ἡμέρας (Ἴδε ΕΓΕΙΡΑ).—Ἐκτὸς τῶν ἡμερολογίων τούτων εἶναι καὶ ἄλλα δευτερεύοντα ἀκολουθοῦντα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον τὰ προηγούμενα καὶ διαφέροντα μόνον κατὰ τὰ ὀνόματα τῶν μηνῶν καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους. Ἄξιον ὅμως ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι τὸ Ἡμερολόγιον τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας συστὰν μετὰ τὴν μεγάλην ἐπανάστασιν τοῦ 1789 καὶ καταλυθὲν μετὰ τὴν κατάργησιν τῆς Δημοκρατίας. Κατὰ τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο ὑπάρχουσιν ἐπὶ τῇ βάσει ἀστρονομικῶν ὑπολογισμῶν ἔτη κοινὰ ἐκ 365 ἡμερῶν καὶ ἔτη ἐμβόλιμα ἐκ 366, τὸ δὲ ἔτος διαιρεῖται εἰς 12 τριακονθημέρους μῆνας, μετὰ τὴν λῆξιν τῶν ὁποίων προστίθενται 5 ἡμέραι κατὰ τὰ κοινὰ καὶ 6 κατὰ ἐμβόλιμα ἔτη· ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔτους συμπίπτει τῇ ἐαρινῇ ἰσημερίᾳ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν μηνῶν ἐλήφθησαν ἐκ φυσικῶν περιστάσεων. Πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἄρθρου προσθετέον ὅτι εἰς τὰ πλεῖστα τῶν ἡμερολογίων ὑπῆρχε καὶ ὑπάρχει ἐν χρήσει καὶ ἡ «Ἑβδομὰς» περίοδος ἐξ ἑπτὰ ἡμερῶν. (Ἴδε τὰς λέξεις «Ἔτος», «Μὴν», «Ἑβδομὰς», «Ἡμέρα», «Ὥρα»).

Ἡ μ ε ρ ο λ ό γ ι ο ν, βιβλίον περιοδικὸν ἐκδιδόμενον κατ' ἔτος καὶ περιέχον πίνακα τῶν ἡμερῶν ὡρισμένου ἔτους καὶ τὰς ἑορτὰς, τὰς νηστείας, τὰς φάσεις τῆς Σελήνης, τὰς θέσεις τοῦ Ἡλίου κτλ. προσέτι δὲ καὶ ἀνέκδοτα, γενεαλογίας, ποιήματα, παραγγέλματα κτλ. Περιφημότατον πάντων καὶ ἀρχαιότατον εἶναι τὸ «Ἡμερολόγιον τῆς Γάτθας» ἐκδιδόμενον μέχρι τῆς σήμερον κατὰ συνέχειαν ἀπὸ τοῦ 1763, καὶ καθιερωμένον πολύτιμον διὰ τὰς ἐν αὐτῷ γενεαλογίας τῶν βασιλευόντων οἴκων καὶ διαφόρων πραγμάτων καὶ κομητῶν καὶ τὰς ἀκριβεῖς στατιστικὰς περὶ τῶν διαφόρων κρατῶν.

ΗΜΕΡΟΣΚΟΠΙΟΝ πόλις τῆς Ἱσπανίας (Ἴδε Δένια).

ΗΜΙΑΡΕΙΑΝΙΣΜΟΣ, αἵρεσις τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀνεφανεῖσα κατὰ τὸν Δ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνα, ἧς οἱ ὀπαδοὶ προσεπάθουν νὰ συμβιβάσωσι τὴν αἵρεσιν τοῦ Ἀρείου πρὸς τὴν καθολικὴν θρησκείαν. Ὁ κυριώτερος αὐτοῦ διισχυρισμὸς ὑπῆρξεν ὅτι τὸ δεύτερον πρόσωπον τῆς Ἁγίας Τριάδος ὁ «Υἱὸς» δὲν εἶναι «ὁμοούσιος τῷ Πατρὶ» ἀλλ' «ὁμοιούσιος». Ὁ ἐπισημότατος αὐτῆς ὑπερασπιστὴς ὑπῆρξε Βασίλειος ὁ Ἀγκύρας.

ΗΜΙΑΡΕΙΑΝΟΙ, οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἡμιαρειανισμοῦ (Ἴδε τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον). Οὗτοι παρεπονοῦντο κατὰ τῶν Καθολικῶν ὅτι αὐδόλως φροντίζουσι περὶ εἰρηνοποιήσεως τῆς ἐκκλησίας μὴ ἐνδιδόντες οὔτε ἓν ἰῶτα νὰ προστεθῇ εἰς τὸ Σύμβολον τῆς Νικαίας ἀντικαθισταμένης τῆς λέξεως «ὁμοούσιος» διὰ τῆς λέξεως «ὁμοιούσιος».

ΗΜΙΘΕΑ, θυγάτηρ τοῦ Σταφύλου καὶ τῆς Χρυσοθέμιδος, ἔγγονος τοῦ Βάκχου. Ἀποκοιμηθεῖσα ἐνῷ μετὰ τῆς ἀδελφῆς της ἐφύλαττε τὴν ἄμπελον, ἣν κατὰ πρῶτον ἐφύτευσεν ὁ πατήρ της, καὶ εὑροῦσα αὐτὴν μετὰ τὴν ἀνέγερσίν της ὅλως καταφαγωθεῖσαν ὑπὸ τῶν χοίρων ἔρριψεν ἑαυτὴν ἐξ ἀδημονίας εἰς τὴν θάλασσαν.

ΗΜΙΘΕΟΣ, ἐπιθ. διδόμενον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν εἰς τοὺς Ἥρωας.

ΗΜΙΘΕΩΝ, συγγραφεὺς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς, Σωβαρίτης τὴν Πατρίδα. Ὁ Λουκιανὸς μνημονεύει αὐτοῦ ὡς συγγραφεὺς βιβλίου πλήρου ἀναιδειῶν καὶ αἰσχροτήτων.

ΗΜΙΚΥΝΕΣ, μυθολογούμενον ἔθνος παρὰ Στράβωνι ἐξ Ἡσιόδου.

ΗΜΩΔΑ ΟΡΗ παρὰ Λατίνοις Emodi Montes. Ὄρος τῆς Ἀσίας σχηματίζον ἐκτεταμένην συνέχειαν τοῦ Ταύρου φερομένην διὰ τῶν μεθορίων Σκυθίας καὶ Ἰνδίας, μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Στράβωνος· ὁ δὲ Διονύσιος ὁ Περιηγητὴς ἀποκαλεῖ αὐτὸ «Ἡμωδὸν Ὄρος. Σήμερον καλεῖται Χιμαλέχ.

ΗΝΕΙΟΣ, υἱὸς τοῦ Καινέως, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, μνημονευομένος ἐν τοῖς Ἀργοναυτικοῖς τοῦ Ὀρφέως.

ΗΝΘΗΝΙΣ, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Ἰάχινθου θυσιασθεῖσα κατὰ τὸν Ἀπολλόδωρον ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Κόκλωπος Γεραίστου πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπό τινος ἀσκηθοῦς φάσης εἰς Ἀθήνας νόσου.

ΗΝΙΟΠΕΥΣ, υἱὸς τοῦ Θησέως, ἡνίοχος τοῦ

Ἕκτορος φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Διομήδους κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας.

ΗΝΙΟΧΗ, ἐπίθ. τῆς Ἥρας παριστα μένης ἐπὶ ἁμάξης συρομένης ὑπὸ ταῶν.

ΗΝΙΟΧΗ, σύζυγος τοῦ Κρέοντος, βασιλέως τῶν Θηβῶν, οὕτω καλουμένη ἐν τῇ Ἀσπίδι τοῦ Ἡσιόδου, ἐνῷ παρὰ Σοφοκλεῖ καλεῖται «Εὐρυδίκη».

ΗΝΙΟΧΟΙ, ἔθνος τῆς Ἀσιατικῆς Σαρματίας, κατοικοῦν κατὰ τὰ βόρεια παράλεια τοῦ Εὐξείνου Πόντου, καὶ κατὰ τὴν μυθολογίαν καταγόμενον ἀπὸ τοῦ ἡνιόχου τῶν Διοσκούρων.

ΗΝΟΨ, ποιμὴν γεννήσας ἐκ μιᾶς τῶν Ναϊάδων Νυμφῶν τὸν Σάτνιον §. Πατὴρ τοῦ Κλυτομήδους, ὃν ἐνίκησεν ὁ Νέστωρ πυκτεύων κατὰ τοὺς ἀγῶνας τοὺς ὑπὲρ τοῦ Ἀμαρυγκέως συγκροτηθέντας.

ΗΠΕΙΟΝ, μικρὰ πόλις τῆς Τριφυλλίας, χώρας ἐν Ἤλιδι, κειμένη κατὰ τὸν Ξενοφῶντα μεταξὺ Μακίστου καὶ Ἠραίας. Τὸ ὄνομα τοῦτο γράφεται παρὰ μὲν Ξενοφῶντι «Ἤπειον» παρὰ δὲ Ἡροδότῳ «Ἔπιον», παρὰ Πολυβίῳ «Αἴπιον» καὶ «Αἶπυ»· ὁ δὲ κάτοικος ἐλέγετο «Ἠπειρεύς».

ΗΠΕΙΡΟΣ, ὡς ὄνομα προσηγορικὸν λαμβανόμενον σημαίνει ἐν γένει ξηρὰν πρὸς διάκρισιν τῆς νήσου φερομένη παρ' Ὁμήρῳ καὶ «Ἤπειρος». Ἐκτὸς τῆς γενικῆς σημασίας σημαίνει παρ' Ὁμήρῳ καὶ τὴν χώραν ἐν ᾗ ἐβασίλευεν ὁ Ἔχετος οὖσαν μέρος τῆς νῦν Ἠπείρου. Παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ φέρεται Ἤπειρος ἡ Λευκαδία ἢ Ἀκαρνανία καὶ «Ἤπειρος μέλαινα» παρὰ τῷ αὐτῷ καλουμένη, ἣν τῶν ὑπομνηματιστῶν τινες ὑπέλαβον ἀντὶ τῆς νήσου Σάμου ἢ Κεφαλληνίας. Προσέτι ἀπενέμετο ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ τούτου τὸ ὄνομα τοῦτο εἰς ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα ἢ εἰς μέρος τι τῆς Ἑλλάδος ὡς ἐπὶ παραδείγματι τὴν Ἀττικήν. Παρὰ δὲ τοῖς ἀττικοῖς συγγραφεῦσιν ἀπενέμετο ἢ εἰς τὴν ἰδίαν ἑαυτῶν χώραν τὴν Ἀττικήν, ἢ εἰς τὴν ἀπέναντι στερεὰν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

ΗΠΕΙΡΟΣ, ἡ χώρα τῆς βορείου Ἑλλάδος ἀριζομένη πρὸς Β ὑπὸ τῶν Κεραυνίων ὀρέων, πρὸς Α ὑπὸ τοῦ ὄρους Πίνδου, δι' οὗ ἐχωρίζετο τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θεσσαλίας, πρὸς Ν ὑπὸ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ἰονίου πελάγους, καὶ περιλαμβάνουσα τὸ πάλαι τὰς χώρας Χαονίαν, Θεσπρωτίαν, Μολοσσίδα καὶ Κασσιοπίαν. Οἱ κάτοικος τῆς Ἠπείρου ἦσαν Πελασγοὶ διατηρήσαντες ἐπὶ τινῶν χρόνων τὸν πελασγικὸν αὐτῶν χαρακτῆρα, καὶ ὡς ἐκ τούτου θεωρούμενοι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων μέχρι τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ὡς βάρβαροι. Πόλεις εἶχεν ἡ Ἤπειρος Ἀμβρακίαν, Βουθρωτὸν, Ἄρταν καὶ Δωδώνην, ἐν ᾗ ὑπῆρχε τὸ μαντεῖον τοῦ Διὸς (ἴδ. ΔΩΔΩΝΗ).—Ἐπὶ τῆς ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας κατὰ τὸν Δ' αἰῶνα ἐκλήθη Ἤπειρος μία τῶν ἓξ ἐπαρχιῶν τῆς διοικήσεως Μακεδονίας, ὑποδιαιρουμένη εἰς «Ἀρχαίαν Ἤπειρον» σχηματιζομένην ἐκ τῆς ἰδίως Ἠπείρου, τῆς Ἀμβρακίας καὶ τῆς Ἀκαρνανίας μετὰ πρωτεύουσης τὴς Νικοπόλεως καὶ εἰς «Νέαν Ἤπειρον» σχηματιζομένην ἐκ τῆς Ἰλλυρίας μετὰ πρωτευούσης τοῦ Δυῤῥαχίου (ἴδ. τὴν λέξιν).—Οἱ Πελασγοὶ κατέλαβον τὴν Ἤπειρον περὶ τὸν ΙΘ' αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ ὁδηγούμενοι ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Λυκάονος. Περὶ τὸ 1280, ἡγεμόνες Ἡρακλεῖδαι εἰσῆλασαν εἰς τὴν χώραν ταύτην, καὶ μετ' ὀλίγον ὁ Νεοπτόλεμος ἢ Πύῤῥος, υἱὸς τοῦ Ἀχιλλέως, διωχθεὶς ἐκ Θεσσαλίας μετέβη καὶ ἵδρυσεν ἐν Ἠπείρῳ τὸ βασίλειον τῶν Μολοσσῶν (1270)· ἄγνωστοι βασιλεῖς ἦρξαν μετ' αὐτὸν μέχρι τοῦ Ἀδμήτου (480). Ἐπὶ τούτου καὶ τῶν διαδόχων του τὸ βασίλειον τῶν Μολοσσῶν ἐμεγεθύνθη κατ' ὀλίγον καὶ τέλος τῷ 342 ἐπὶ Ἀλεξάνδρου Α' περιέλαβεν ἅπασαν τὴν Ἤπειρον. Ὁ Πύῤῥος, βασιλεύσας 295-272 ἐλάμπρυνε προσωρινῶς τὴν Ἤπειρον. Τῷ 229 ἡ χώρα αὕτη παρεδέξατο δημοκρατικὸν πολίτευμα, ἀλλὰ τάχιστα ὑπέκυψεν εἰς τὸν μακεδονικὸν ζυγόν. Μετὰ τὴν ἐν Πύδνᾳ ἧτταν τοῦ Περσέως, ὁ Παῦλος Αἰμίλιος ὑπέταξε τὴν Ἤπειρον τῷ 167, καὶ μετέβαλεν αὐτὴν εἰς ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν. Ὕστερον αὕτη ἀπετέλεσε μέρος τοῦ βυζαντινοῦ κράτους μέχρι τῆς εἰσβολῆς τῶν Τούρκων, οἵτινες κατέκτησαν αὐτὴν τῷ 1435. Ὁ Σκενδέρβεης ἀπήλλαξεν αὐτὴν τῷ 1444, ἀλλ' αὕτη πάλιν τῷ 1467 ὑπέκυψεν εἰς τὸν ζυγὸν τῶν Τούρκων, οἵτινες διακατέχουσιν αὐτὴν μέχρι τοῦ νῦν. Σήμερον ἡ Ἤπειρος κατοικουμένη ἰδίως ὑπὸ Ἀλβανῶν καὶ Ἑλλήνων σχηματίζει τὴν νότιον Ἀλβανίαν ἢ τὸ πασαλίκιον τῶν Ἰωαννίνων, ἀριθμοῦσα περὶ τὰς 375 χιλιάδας κατοίκων, ἐξ ὧν αἱ 311 χιλιάδες εἶναι χριστιανοί. Οὔσης τῆς χώρας ἀγόνου, οἱ κάτοικοι ὑποχρεοῦνται νὰ ἀπέλθωσιν εἰς ἀπομεμακρυσμένας χώρας πρὸς εὕρεσιν πόρου ζωῆς καὶ διαμένουσιν ἐπὶ πολλὰ ἔτη μακρὰν τῆς πατρίδος των· οὐδὲν ἧττον πολὺν τρέφουσι τὸν πρὸς τὴν γενέθλιον χώραν ἔρωτα αὐτῶν. Τινὲς τούτων πλουτήσαντες ἐν διαφόροις χώραις κληροδοτοῦσι μεγάλας χρηματικὰς ποσότητας ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ φιλανθρωπικῶν καταστημάτων τῆς πατρίδος των· μεταξὺ αὐτῶν διεκρίθησαν οἱ Ζω-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑ ΟΡΘΟΔΟΞΙΚΗ

σιμάδαι καὶ οἱ Καπλάναι. Φημίζονται ἡ φιλομάθεια, ἡ λιτότης, τὸ ἄκαμπτον, τὸ γενναῖον, τὸ φίλεργον καὶ ἡ δραστηριότης τῶν ἠπειρωτῶν.

ΗΠΙΔΑΝΟΣ, ἰων. ἀντὶ «Ἀπιδανὸς» παρ' Ἡροδότῳ.

ΗΠΙΟΝΗ, σύζυγος τοῦ Ἀσκληπιοῦ, μεθ' οὗ ἐγέννησε τὸν Μαχάονα. Ἐλατρεύετο ὡς θεὰ τῆς ἰατρικῆς τέχνης.

ΗΠΥΤΙΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Ἠπύτου, ὁ Περίφας, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων.

ΗΡ, υἱὸς τοῦ Ἀρμενίου ἐκ Παμφυλίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Περὶ τούτου ἐφέρετο διήγησις ὅτι μείνας νεκρὸς ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης ἐπὶ δέκα ἡμέρας, εἶτα φερόμενος εἰς τὴν πυρὰν ἀνέστη πάλιν καὶ ἐδιηγήθη εἰς τοὺς παρεστῶτας διάφορα παράδοξα συμβάντα, ἅτινα εἶδε κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπονεκρώσεώς του.

ΗΡΑ, ἰων. ΗΡΗ, λατ. Juno. Θυγ. τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας, ἀδελφὴ καὶ σύζυγος τοῦ Διός, βασίλισσα θεῶν καὶ ἀνθρώπων. Ἐκ τοῦ Διὸς ἐγέννησε τὸν Ἥφαιστον καὶ τὴν Ἥβην, τινὲς δὲ προσθέτουσι καὶ τὴν Εἰλείθυιαν· προσέτι δὲ ἐγέννησε καὶ τὸν Ἄρην, οὐχὶ ὅμως μετὰ τοῦ Διός, ἀλλ' ὑποφαινομένη ἄνθος πρὸς ἐκδίκησιν τοῦ Διὸς γεννήσαντος ἐκ τῆς κεφαλῆς τὴν Ἀθηνᾶν. Τόπος τῆς γεννήσεώς της θεωρεῖται κυρίως παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὸ Ἄργος, ἔνθα ὑπῆρχε καὶ ἡ ἀρχαιοτάτη αὐτῆς λατρεία, κατά τινας δὲ ἡ νῆσος Σάμος, καὶ κατ' ἄλλους ἡ Ἀρκαδία ἢ ἡ Κόρινθος, φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ λατρεία τῆς θεότητος ταύτης ὑπῆρχεν εἰς τὴν Φοινίκην, καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῶν Φοινικικῶν ἀποικιῶν μετέβη καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ συνοίκησις αὐτῆς μετὰ τοῦ Διός, ἥτις καὶ «Ἱερὸς γάμος» καλεῖται, πλάττεται ὅτι ἐγένετο ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ μετὰ μεγαλοπρεποῦς τελετῆς, ἐν ᾗ παρευρέθησαν ἅπαντες οἱ θεοί. Σφόδρα ζηλότυπος κατεδίωκεν ἀπηνῶς τὰς ἐρωμένας τοῦ Διός· ἦν Ἰώ, Λητώ, Καλλιστώ, Σεμέλην, Ἀλκμήνην καὶ τοὺς ἐκ τῶν πρὸς αὐτὰς ἐρώτων τοῦ Διὸς καρποὺς, ἰδίως δὲ τὸν Ἡρακλέα. Ὁ Ζεὺς ὀργισθεὶς ποτε ἕνεκα τῶν ἀκαταπαύστων κατ' αὐτοῦ μορφῶν ἀνήρτησεν αὐτὴν ἐκ χρυσῆς ἁλύσεως μετέωρον μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Κατὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον ἐκηρύχθη ἀμείλικτος ἐχθρὰ τῶν Τρώων βοηθοῦσα μετὰ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος τοὺς Ἕλληνας ἕνεκα τοῦ μίσους της κατὰ τοῦ Πάριδος, προτιμήσαντος αὐτῆς τὴν Ἀφροδίτην κατὰ τὴν ἀπονομὴν τοῦ χρυσοῦ μήλου τῆς Ἔριδος. Ἡ θεὰ αὕτη ἐτιμᾶτο ἰδίως ἐν Ἄργει, Σάμῳ, Ὀλυμπίᾳ, Καρχηδόνι καὶ Ῥώμῃ· ἐν Ἄργει ὑπῆρχε μεγαλοπρεπὴς αὐτῆς ναὸς «Ἡραῖον» καλούμενος, οἱ δὲ Ἠλεῖοι πρὸς τιμὴν αὐτῆς ἦγον κατὰ πενταετίαν πανήγυριν «Ἡραῖα» καλουμένην. Ἐχαρακτηρίζετο συνήθως ὡς μεγαλοπρεπὴς καὶ ὑπερήφανος θεά, ἔχουσα χαρακτῆρα ἐμβριθῆ, φίλαυτον, καὶ πλήρη ζηλοτυπίας, καὶ ὡς ἔφορος τοῦ εὐπρεποῦς καὶ κοσμίου τῶν γυναικῶν πολιτεύματος καὶ αὐστηρὰ προστάτις τῶν γάμων καὶ τῆς ἱερότητος αὐτῶν, ἐπιστατοῦσα καὶ εἰς τοὺς τοκετούς. Τὸ πτηνὸν ταὼς ὡς σύμβολον τῆς ὡραιότητος καὶ τῆς ὑπερηφανίας ἦτο ἱερὸν αὐτῆς. Παρίστατο ἐπὶ θρόνου ἔχουσα διάδημα ἐπὶ κεφαλῆς καὶ σκῆπτρον ἐν τῇ χειρί, ἔχουσα δὲ πλησίον ταὼν καὶ ὄπισθεν τὴν Ἶριν, ἄγγελον αὐτῆς· οἱ δίδοντες συμβολικὰς ἑρμηνείας εἰς τοὺς θεοὺς τῶν ἀρχαίων φρονοῦσιν ὅτι ἡ Ἥρα παρίστησι τὸν ἀέρα.

ΗΡΑΓΟΡΑΣ, ἱστορικὸς ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Συνέταξε πόνημα ἐπιγραφόμενον «Μεγαρικὰ» οὗτινος μνημονεύουσιν ἡ Εὐδοκία καὶ ὁ Σχολιαστὴς Ἀπολλωνίου τοῦ Ῥοδίου ἀποκαλῶν αὐτὸν Ἰσαγόραν.

ΗΡΑΙΑ (τὰ), παρήγυρις τῶν Ἠλείων γινομένη κατὰ πενταετίαν εἰς τιμὴν τῆς Ἥρας.

ΗΡΑΙΑ (ἡ), πόλ. τῆς Ἀρκαδίας ἐν Πελοποννήσῳ εἰς τὸ τμῆμα τῆς Ἡραιώτιδος κατὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Ἀλφειοῦ παρὰ τὰ μεθόρια τῆς Ἠλείας. Ἔκειτο ἐπὶ ἐλαφρᾶς κατωφερείας ὄρους καθήκουσα δι' ἐπιπέδου ἐπὶ τὸν Ἀλφειόν, παρ' ὃν ὑπῆρχε τερπνὸς περίπατος καὶ λουτρά. Ἡ πόλις αὕτη, ἧς ἡ θέσις ἐκαλεῖτο πρότερον Σολογοργὸς, ἐκτίσθη ὑπὸ Ἡραιέως τοῦ Λυκάονος, καὶ περιεῖχε δύο ναοὺς τοῦ Διονύσσου, ἕνα τοῦ Πανὸς καὶ ἕτερον τῆς Ἥρας. Ὁ πρῶτος ἐν Ὀλυμπίᾳ νικήσας τὸν ὁπλίτην δρόμον ἦν ἐκ τῆς πόλεως ταύτης Δημάρατος καλούμενος. Πρώτη γνωστὴ εἰς τὴν ἱστορίαν πρᾶξις τῶν Ἡραιέων εἶναι ἡ μετὰ τῶν Ἠλείων συνομολογηθεῖσα περὶ τὴν 50ὴν περίπου Ὀλυμπιάδα συνθήκη συμμαχίας καὶ ἐπιμαχίας, ἥτις εἰς ἀρχαίαν πελοποννησιακὴν διάλεκτον γεγραμμένη ἀνεγράφη ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐπὶ χαλκίνης πλακὸς καὶ σώζεται μέχρι τοῦδε ἀκέραιος. Κατά τινας ἐποχὰς τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου οἱ Ἡραιεῖς φαίνονται συναγωνιζόμενοι μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων, ἀλλ' οἱ Ἀρκάδες ἐτιμώρησαν ὕστερον κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τῆς 102ας Ὀλυμπιάδος αὐτοὺς ὡς ἀποστάτας, καὶ ἡ Ἡραία ἔκτοτε βαθμηδὸν ἀπώλεσε τὴν πολιτικὴν αὐτῆς σημασίαν. Αὕτη εἶχε θέσιν πολλαχῶς ἀξιόλογον, καὶ κειμένη ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ, ἐχρησίμευεν ὡν ἀναπαυτήριον

τῶν εἰς Ὀλυμπίαν πορευομένων ἢ ἐκεῖθεν ἐπανερχομένων Ἑλλήνων. Ὁπωσοῦν σημαντικὰ εἶναι τὰ σωζόμενα αὐτῆς ἐρείπεια πρὸς ἀνατολὰς τῶν ὁποίων κεῖται χωρίον καλούμενον Ἅγιος Ἰωάννης.—Καὶ ἐν τῇ νήσῳ Σικελίᾳ ὑπῆρχε πόλις καλουμένη «Ἡραία».

ΗΡΑΙΑ ΟΡΗ, μικρὰ σειρὰ τῶν ὀρέων τῆς Σικελίας ἐκτεινομένη πρὸς τὰ ΒΑ μεταξὺ Νεβρωδῶν ὀρέων πρὸς Δ καὶ τῶν Πελοριανῶν πρὸς Α. Σήμερον καλεῖται Sori. Πυρήγων οἶνον λίαν καρηβαρίτην.

ΗΡΑΙΕΥΣ, εἷς τῶν πεντήκοντα παίδων τοῦ Λυκάονος ἀνεγείρας τὴν ἐν Ἀρκαδίᾳ Ἡραίαν πόλιν.

ΗΡΑΙΟΝ, μεγαλοπρεπὴς καὶ ἀρχαιότατος ναὸς τῆς Ἥρας ἐν Ἀργολίδι τῆς Πελοποννήσου κείμενος μεταξὺ Ἄργους καὶ Μυκηνῶν ἐπὶ τοῦ ὄρους Εὐβοίας ἀνεγερθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀργείου ἀρχιτέκτονος Εὐπολέμου. Τὰ ὑπεράνω τῶν κιόνων εἰργασμένα ἀνεφέροντο τὰ μὲν εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Διὸς καὶ τὴν μεταξὺ Θεῶν καὶ Γιγάντων μάχην, τὰ δὲ εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον καὶ τὴν ἅλωσιν τοῦ Ἰλίου. Πρὸ τῆς εἰσόδου ἵσταντο ἀνδριάντες καὶ γυναικῶν ὅσαι ἐγένοντο ἱέρειαι τῆς Ἥρας καὶ ἡρώων ἄλλων καὶ τοῦ Ὀρέστου. Ἐν τῷ προνάῳ ἦσαν ἀγάλματα ἀρχαῖα Χαρίτων καὶ κλίνη τῆς Ἥρας καὶ ἀσπὶς τοῦ Εὐρυβοίου. Τὸ ἄγαλμα τῆς Ἥρας ἔργον Πολυκλείτου ἐκάθητο ἐπὶ θρόνου μέγιστον καὶ κατασκευασμένον ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος· ἡ θεὰ ἐπὶ κεφαλῆς ἔφερε στέφανον, ἐφ' οὗ παρίσταντο αἱ Χάριτες καὶ αἱ Ὧραι καὶ ἐν τῇ μιᾷ μὲν τῶν χειρῶν καρπὸν βοιᾶς ἐν τῇ ἑτέρᾳ δὲ σκῆπτρον, ἐφ' οὗ ἐκάθητο κόκκυξ. Παρὰ τὴν Ἥραν ὑπῆρχεν ἄγαλμα τῆς Ἥβης καὶ τοῦτο ἐξ ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ, τέχνη Ναυκύδους, καὶ παρὰ τὴν Ἥβην ἄγαλμα ἀρχαῖον τῆς Ἥρας ἐπὶ κίονος. Ἐν τῷ Ἡραίῳ ἦσαν καὶ ἀναθήματα ἄξια λόγου, ὡς βωμὸς ἐξ ἀργύρου παριστῶν τὸν γάμον τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἥβης καὶ τοὺς ἐκ χρυσοῦ καὶ λίθων λευκῶν, ἀνάθημα τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ, καὶ στέφανος χρυσοῦς καὶ πέπλος πορφυροῦς ἀναθήματα τοῦ Νέρωνος. Ὁ ναὸς οὗτος ὑπηρετεῖτο ὑπὸ ἱερείας ἧς τὸ ὄνομα ἐχρησίμευεν ὡς ἐποχὴ χρονολογίας παρὰ τοῖς Ἀργείοις· μία τῶν ἱερειῶν ὑπῆξε καὶ ἡ μήτηρ Κλεοβίδος καὶ Βίτωνος ἡ Κυδίππη, ἣν οὗτοι ἅμα ζεύξαντες εἰς τὴν ἅμαξαν ἀπὸ τοῦ Ἀργείου μέχρι τοῦ ναοῦ. §.—, Ἕτερος ναὸς τῆς Ἥρας πλησίον τῶν Πλαταιῶν πλησίον τῆς πηγῆς Γαργαφίας. §.—, Ἀρχαῖος καὶ περίφημος ναὸς τῆς Ἥρας ἐπὶ τῆς νήσου Σάμου κτισθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Ῥοίκου.

ΗΡΑΙΟΝ, ἀκρωτήριον τῆς Κορινθίας χώρας ἐφ' οὗ ἦν ναὸς τῆς Ἥρας, ἄντικρυ τῆς πόλεως Σικυῶνος.

ΗΡΑΙΟΝ, πόλις τῆς Θρᾴκης κειμένη πλησίον τῆς Περίνθου μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου. Παρὰ τοῖς ὕστερον συνήθως ἐλέγετο «Ἡραῖον τεῖχος». Οἱ κάτοικοι «Ἡραῖοι» καὶ Ἡραιοτειχῖται.

ΗΡΑΚΑΑΣ ἢ ΗΡΑΚΛΗΣ, (Ἅγιος) πατριάρχης τῆς Ἀλεξανδρείας, ἀποθ. τῷ 249 μ. Χ. Ἦν ἀδελφὸς τοῦ ἁγίου Πλουτάρχου περιφήμου διὰ τὸ μαρτύριόν του. Ἀνατραφέντες ἀμφότεροι οἱ ἀδελφοὶ εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν μετέβησαν εἰς Ἀλεξάνδρειαν παρὰ τῷ Ὠριγένει καὶ παρ' αὐτοῦ ἐδιδάχθησαν τὰς ἀληθείας τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Ὁ Ἡρακλῆς διαφυγὼν τὸν καταδιωγμὸν ἐνεκολπώθη τὸν ἀσκητικὸν βίον, ἐξακολουθῶν ὅμως καὶ τὴν σπουδὴν τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας παρὰ Ἀμμωνίῳ τῷ Σάκᾳ. Ἐβοήθει τὸν Ὠριγένην εἰς τὰς κατηχήσεις καὶ ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τῶν νέων προσηλύτων καὶ τῶν πρώτων κατηχουμένων. Ἀπελθόντος ἐκ τῆς Αἰγύπτου τοῦ Ὠριγένους, ὁ Ἡρακλῆς ἀνέλαβε μόνος τὴν θεολογικὴν σχολὴν τῆς Ἀλεξανδρείας μέχρις οὗ διεδέχθη τὸν Δημήτριον εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας. Οὐδὲν γεγονὸς μνημονεύεται ἐπὶ τῆς ἐπισκοπείας του ἐκτὸς τοῦ ὅτι κῦξησε τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπισκόπων. Ἀπέθανε κατὰ τὸ 16ον ἔτος τῆς πατριαρχείας του. Ἑορτάζεται τῇ 14 Ἰουλίου.

ΗΡΑΚΛΕΗΣ ἰων. ἀντὶ ΗΡΑΚΛΗΣ.

ΗΡΑΚΛΕΙΑ, πόλις τῆς Πισάτιδος χώρας ἐν Ἠλείᾳ τῆς Πελλοποννήσου ἀπέχουσα κατὰ μὲν τὸν Στράβωνα ὅσον 40, κατὰ δὲ τὸν Παυσανίαν ὅσον 50 στάδια ἀπὸ τῆς Ὀλυμπίας καὶ κειμένη παρὰ τὸν ποτατὸν Κυθήριον κατὰ τὸν Στράβωνα ἢ Κόθηρον κατὰ τὸν Παυσανίαν. Ἐπὶ τῆς θέσεως αὐτῆς κεῖται τὸ χωρίον Στρέφι.

Ἡράκλεια, πόλ. τῆς ἐπαρχίας Φωκίτιος ἐν Θεσσαλίᾳ πρότερον «Τραχὶς» καλουμένη. Ἐν ταύτῃ κατῴκει ὁ Ἡρακλῆς καὶ οἱ ἀπόγονοί του. Ἐλέγετο προσέτι καὶ «Ἡράκλεια ἡ ἐν Τραχῖνι» ἢ «Ἡράκλεια ἡ Τραχινία.»

Ἡράκλεια, πόλις τῆς Λευκανίας χώρας ἐν τῇ Κάτω Ἰταλίᾳ, ἀποικία τῶν Θουρίων καὶ τῶν Ταραντίνων κειμένη ἐπὶ τῆς εἰς Σ. ὁδοῦ τοῦ Ἀκίριος ποταμοῦ. Οἱ ἀρχαῖοι αὐτῆς κάτοικοι ἦσαν περίφημοι διὰ τὴν πίστιν καὶ φιλικὰ αἰσθήματα πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, ἐξ οὗ καὶ ὁ Κικέρων καλεῖ τὴν πόλιν ταύτην δικαιοτάτην. Ἐνταῦθα ἔζησεν ἐπὶ ἱκα-

νὸν χρόνον ὁ φιλόσοφος Πυθαγόρας, συστήσας καὶ ἰδίαν σχολήν, εἰς ἣν οἱ πλεῖστοι τῶν μαθητῶν του ἐμορφώθησαν. Ἐν Ἡρακλείᾳ ἐνίκησε τὸ πρῶτον ὁ Πύρρος τοὺς Ῥωμαίους τῷ 280 π. Χ. Αὕτη ὑπῆρξε πατρὶς τοῦ περιφήμου ζωγράφου Ζεύξιδος. Ἐν ταύτῃ εὑρέθησαν τῷ 1732 πίνακες ἐκ χαλκοῦ ἀνήκοντες εἰς τὸν Γ' π. Χ αἰῶνα καὶ κατατεθέντες εἰς τὸ Βουρβονικὸν Μουσεῖον τῆς Νεαπόλεως. Παρὰ Στράβωνι καλεῖται αὕτη καὶ «Ἡρακλεόπολις», νῦν δὲ Policoro

Ἡράκλεια, ἀρχαία πόλις τῆς νήσου Σικελίας κατὰ τὰ νότια αὐτῆς παράλια ἐπὶ τοῦ Ἅλυκος ποταμοῦ παρὰ τὸν Ἀκράγαντα. Συνῳκίσθη κατὰ πρῶτον ὑπὸ τῶν Κρητῶν κληθεῖσα «Μινώα».

Ἡράκλεια ἡ Ποντική, πόλις ἐπίσημος καὶ μεγάλη τῆς Βιθυνίας κειμένη ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Λύκου ποταμοῦ κατὰ τὰ νότια παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου, οὖσα ἀποικία τῶν Μιλησίων ἢ κατά τινας τῶν Μαριανδικῶν. Πρὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπῆρξεν ἐπὶ Ῥωμαίων ἕδρα τῆς διοικήσεως Θρᾴκης. Σήμερον καλεῖται «Ἐρέγλη» καὶ κατοικεῖται κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ Ὀθωμανῶν.

Ἡράκλεια, πόλις ὀχυρὰ ἐπὶ τῆς Προποντίδος ἐν Θρᾴκῃ πρότερον Πέρινθος καλουμένη. Κατὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ χριστιανισμοῦ πρωΐμως ἐν αὐτῇ συνέστη ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου ἐπισκοπή, προβιβασθεῖσα ὕστερον εἰς Μητρόπολιν ἔχουσαν ὑφ' ἑαυτὴν πολλὰς ἐπισκοπάς ἐν αἷς καὶ τὴν τοῦ Βυζαντίου· μνημεῖον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὑποταγῆς τοῦ Βυζαντίου εἰς τὴν Ἡράκλειαν σώζεται μέχρι τῆς σήμερον τὸ ἔθιμον τοῦ νὰ πρασφέρῃ τὴν ῥάβδον εἰς τὸν νεωστὶ ἀναγορευόμενον Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως ὁ μητροπολίτης Ἡρακλείας.

Ἡράκλεια, πόλ. τῆς Ἰωνίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ κειμένη ἐπὶ τοῦ Λάτμου ποταμοῦ.

Ἡράκλεια, πόλ. τῆς Λυγκηστίδος χώρας ἐν Μακεδονίᾳ, ἐπὶ τοῦ Ἐριγόνος ποταμοῦ.

Ἡράκλεια, πόλις τῆς ἐπαρχίας Κασσιώτιδος ἐν Συρίᾳ πρὸς τὰ Β τῆς Ἀλεξανδρείας, κατὰ τὴν θέσιν τῆς σημερινῆς Μείντας.

Ἡράκλεια, πόλ. τῆς ἐπαρχίας Κυβρηστικῆς ἐν Συρίᾳ κειμένη πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Ἱεραπόλεως ἔχουσα πλησίον ναὸν τῆς Κυβριστίας Ἀθηνᾶς.

Ἡράκλεια, πόλ. ἐπίσημος τῆς Σιντίας χώρας ἐν Μακεδονίᾳ, κειμένη ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὄχθης τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ, καλουμένη καὶ «Σιντία». Σήμερον Ἰσκὰρ ἢ Ζιντζάρ.

ΗΡΑΚΛΕΙΑ (τὰ), ἑορτὴ πανηγυριζομένη ἐν διαφόροις πόλεσι τῆς Ἑλλάδος εἰς τιμὴν τοῦ Ἡρακλέους. Τοιαῦτα ἀναφέρονται τὰ ἐν Ἀθήναις κατὰ πενταετίαν ἑορτοζόμενα, τὰ ἐν Θήβαις καθ' ἃς οἱ Θηβαῖοι προσέφερον εἰς τὸν Ἡρακλέα ὡς ἀπαρχὰς μῆλα, ἐπονομάζοντες αὐτὰ καὶ «ἑορτὴν Μήλων», καὶ τὰ ἐν Σικυῶνι διαρκοῦντα ἐπὶ δύο ἡμέρας.

ΗΡΑΚΛΕΙΑ, θυγάτηρ Ἱέρωνος Β', βασιλέως τῶν Συρακουσῶν, ἀποθ. τῷ 215 π. Χ. Νυμφευθεῖσα μετὰ τοῦ Συρακουσίου Ζωίππου συμπεριελήφθη εἰς τὴν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνεψιοῦ της Ἱερωνύμου κατὰ πάσης τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἱέρωνος προγραφὴν καὶ ἐσφάγη μετὰ τῶν δύο θυγατέρων της, καίτοι τοῦ συζύγου αὐτῆς οὐδόλως μετασχόντος τῶν ῥᾳδιουργιῶν τῆς ἑτέρας τῶν θυγατέρων τοῦ Ἱέρωνος Θεμιστοῦς καὶ τοῦ συζύγου αὐτῆς Ἀνδρανοδώρου.

ΗΡΑΚΛΕΙΑΝΟΣ, ἰατρὸς Ἕλλην ἐξ Ἀλεξανδρείας, ζῶν κατὰ τὸν Β' μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Μνημονεύει αὐτοῦ ὁ Γαληνὸς σπουδάσας ὑπ' αὐτὸν τὴν ἀνατομίαν περὶ τὸ 156.

Ἡρακλειανός, ἐπίσκοπος Χαλκηδόνος, συγγραφεὺς ἐκκλησιαστικὸς ἀγνώστου ἐποχῆς. Συνέγραψε κατ' αἴτησιν τοῦ Ἀχιλλίου, πραγματείαν «Κατὰ Μανιχαίων ἐν βιβλίοις κ'», ἐν ᾗ κατεπολέμει τὸ Εὐαγγέλιον τῶν Μανιχαίων, τὴν «Γιγάντειον βίβλον» καὶ τοὺς «Θησαυροὺς», συγγράμματα τὰ μέγιστα ἐκτιμώμενα ὑπὸ τῶν αἱρετικῶν τούτων. Τοῦ συγγράμματος τούτου μὴ σωζομένου ἀνάλυσις ὑπάρχει ἐν τῇ Μυριοβίβλῳ τοῦ Φωτίου ὅστις λέγει ὅτι εἶχεν ὕφος καθαρὸν, συντομίαν καὶ ὕψος.

Ἡρακλειανός, ἀντάρτης ῥωμαῖος, θανατωθεὶς τῷ 413 μ. Χ. Τῷ 408 ἦτο εἷς τῶν ἀξιωματικῶν, οἵτινες κατὰ διαταγὴν τοῦ Ὀνωρίου ἐφόνευσαν τὸν Στιλίχωνα καὶ πρὸς ἀνταμοιβὴν διωρίσθη κόμης Ἀφρικῆς. Κατὰ τὸν Ζώσιμον διεβέχθη τὸν Βαθαναρίον, συγγενῆ τοῦ Στιλίχωνος θανατωθέντα ὑπὸ τοῦ Ὀνωρίου, κατὰ δὲ τὸν Τιλλεμόντιον βασιζόμενον ἐπί τινος χωρίου τοῦ Prosper Tiro, διεβέχθη τὸν Ἰωάννην, κόμητα Ἀφρικῆς, σφαγέντα ὑπὸ τοῦ λαοῦ, κατὰ δὲ τὸν Ὀρόσιον ἀπεστάλη εἰς Ἀφρικὴν τῷ 409. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ Ἄτταλος κηρύξας ἑαυτὸν αὐτοκράτορα ἠθέλησε νὰ καταλάβῃ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἡρακλειανοῦ κατεχομένην ἐπαρχίαν καὶ ἀπέστειλε πρὸς τοῦτο ἄνευ ἐπαρκῶν δυνάμεων ἕνα τῶν αὐλικῶν του τὸν Κωνσταντῖνον, ὅστις ἀποβὰς εἰς Ἀφρικὴν ἐνικήθη καὶ ἐφονεύθη. Ὁ Ἡρακλειανὸς, ὅπως ἐπενέγκῃ λιμὸν

εἰς Ἰταλίαν ἀπηγόρευσε τὴν ἐξ Ἀφρικῆς ἐξαγωγὴν σίτου. Ὀλίγους μόνον στρατιώτας διέθετεν, ἐβασίζετο ὅμως ἐπὶ τῆς πίστεως τῶν ἐπαρχιωτῶν του, καθόσον εἶχε προμηθευθῆ παρὰ τοῦ Ὀνωρίου διάταγμα ἀνεξιθρησκείας πρὸς τοὺς δονατιστάς. Ἕνεκα τῆς πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ἀφοσιώσεώς του ἐξελέγη ὕπατος διὰ τὸ ἔτος 413· ἀλλὰ πρὶν ἢ ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντα ὑπάτου, κατὰ τὰ μέσα τοῦ ἔτους 412 ἐναβρυνόμενος διὰ τὰς παρελθούσας ὑπηρεσίας του καὶ παρορμώμενος ὑπό τινος ῥαδιούργου Σαβίνου καλουμένου καὶ νυμφευθέντος τὴν θυγατέρα του, ἐπανεστάτησε κατὰ τοῦ Ὀνωρίου καὶ ἐνεδύθη τὴν πορφύραν. Πρῶτον αὐτοῦ μέλημα ὑπῆρξεν ἡ παρεμπόδισις ἐξαγωγῆς σίτου ὡρισμένου διὰ τὴν Ἰταλίαν· κατόπιν δὲ ἀπέπλευσεν εἰς Ἰταλίαν μετὰ στόλου ἐξ 700 πλοίων κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦ Μαρκελλίνου. Ἡ ἐκστρατεία αὕτη ἀπέτυχεν ἐξ ὁλοκλήρου, καὶ ὁ Ἡρακλειανὸς ἠναγκάσθη μεθ' ἑνὸς μόνου πλοίου νὰ καταφύγῃ εἰς Καρχηδόνα, ὅπου στρατιῶται τοῦ Ὀνωρίου συλλαβόντες αὐτὸν κεκρυμμένον ἐν τῷ ναῷ τῆς Μνημοσύνης ἐθανάτωσαν, τοῦ Σαβίνου καταφυγόντος εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ καταδικασθέντος εἰς ἐξορίαν. Ἐπειδὴ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἡρακλειανοῦ ἐξηλείφθη τὸ ὄνομά του ἐξ ἁπάντων τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν πράξεων, δὲν σημειοῦται τοῦτο ἐν τοῖς καταλόγοις τῶν ὑπάτων παρὰ τὸ ὄνομα τοῦ Λουκίου ἢ Λουκιανοῦ ὑπάτου τῷ 413.

ΗΡΑΚΛΕΙΔΑΙ, ὄνομα διδόμενον γενικῶς εἰς τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἡρακλέους, ἐφαρμοζόμενον ὅμως ἰδίως εἰς τέσσαρας δυναστείας, τοὺς Ἡρακλείδας τῆς Πελοποννήσου, τῆς Κορίνθου, τῆς Λυδίας καὶ τῆς Μακεδονίας. — Ἡ ρ α κ λ ε ῖ δ α ι τ ῆ ς Π ε λ ο π ο ν ν ή σ ο υ. Ὁ Ἀμφιτρύων πατὴρ τοῦ Ἡρακλέους διωχθεὶς ἐκ Μυκηνῶν ὑπὸ τοῦ θείου του Σθενέλου κατέφυγεν εἰς Θήβας, ὁ δὲ Ἡρακλῆς φονεύσας κατά τινα ἔξαψιν τοῦ νοὸς τὴν σύζυγόν του Μεγάραν τὴν Κρέοντος καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς τέκνα του κατεδικάσθη ὑπὸ τοῦ ἐν Δελφοῖς μαντείου νὰ ἀφήσῃ τὸν υἱὸν τοῦ Σθενέλου Εὐρυσθέα ἐλεύθερον εἰς τὴν κατοχὴν τῶν Μυκηνῶν. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἡρακλέους οἱ παῖδες αὐτοῦ ὑπὸ ἀρχηγὸν τὸν Ὕλλον υἱὸν τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Δηϊανείρας ἀπαιτήσαντες τὴν πατρικὴν κληρονομίαν ἐπολέμησαν τὸν Εὐρυσθέα, καὶ κατ' ἀρχὰς νικηθέντες ὕστερον τῇ βοηθείᾳ τῶν Ἀθηναίων ἐνίκησαν καὶ ἐφόνευσαν τὸν Εὐρυσθέα καὶ κατέλαβον τὰς Μυκήνας, ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἐνσκήψεως λοιμοῦ ἠναγκάσθησαν νὰ ἀπέλθωσιν. Ἐπανῆλθον μετὰ τρία ἔτη ἀλλ' εὗρον τὸν Ἰσθμὸν κεκλεισμένον ὑπὸ τῶν Ἰώνων, τῶν Ἀχαιῶν καὶ τῶν Ἀρκάδων. Ὁ Ὕλλος προτείνας τὴν λῆξιν τῆς διαφορᾶς διὰ μονομαχίας μετὰ τοῦ Ἐχέμου, βασιλέως τῆς Τεγέας, ἐνικήθη καὶ ἐφονεύθη, οἱ δὲ Ἡρακλεῖδαι ὠφείλοντες κατὰ τὰ συμπεφωνημένα νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν ἐπιχείρησιν ἐπὶ 100 ἔτη, ἀπεσύρθησαν παρὰ τοῖς Δωριεῦσι πρὸς Ν τῆς Θεσσαλίας. Βραδύτερον τῷ 1106 π. Χ. οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ Ἀριστόδημος, Τήμενος καὶ Κρεσφόντης, ἀνεψιοὶ τοῦ Ὕλλου ὁδηγοῦντες τοὺς Δωριεῖς εἰσήλασαν εἰς τὴν Πελοπόννησον, κατέκτησαν τὰς δυτικὰς καὶ μεσημβρινὰς χώρας τῆς χερσονήσου ταύτης καὶ ἐγκαθιδρύθησαν ὁ πρῶτος εἰς Λακωνίαν, ὁ δεύτερος εἰς Ἄργολίδα καὶ Σικυῶνα καὶ ὁ τρίτος εἰς Μεσσηνίαν. Τὸ γεγονὸς τοῦτο γνωσὸν ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἱστορίᾳ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Κάθοδος τῶν Ἡρακλειδῶν» ὑπῆρξε μέγιστον, καθ' ὅσον δι' αὐτοῦ ἐπῆλθε γενικὴ ἀναστάτωσις καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα ἐπενεγκοῦσα καὶ τὴν ἐπιχείρησιν τῶν ἀποικιῶν ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀριστοδήμου ἐβασίλευσαν ὁμοῦ ἐν Λακωνίᾳ οἱ δύο αὐτοῦ υἱοὶ Εὐρυσθένης καὶ Προκλῆς, καὶ ἔκτοτε ἡ Λακωνία ἔσχε δύο βασιλεῖς καταγομένους ἐκ τῶν δύο τούτων υἱῶν τοῦ Ἀριστοδήμου. — Ἡ ρ α κ λ ε ῖ δ α ι τ ῆ ς Κ ο ρ ί ν θ ο υ. Ὁ κλάδος οὗτος συγγενεύει μετὰ τοῦ προηγουμένου διὰ τοῦ Ἱππότου, υἱοῦ τοῦ Ἡρακλέους, ἀποδιωχθέντος ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν ἐκ τοῦ στρατοπέδου κατὰ τὴν τελευταίαν εἰς Πελοπόννησον εἰσβολὴν των ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι παρώργισε τὸν Ἀπόλλωνα καὶ ἐπέσυρε τὸν λοιμὸν εἰς τὸ στρατόπεδόν των. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλήτης ἢ Ἀλάτας ὁδηγῶν τυχοδιώκτας Δωριεῖς κατέκτησεν ἀπὸ τῶν Σισιφιδῶν τὴν Κόρινθον καὶ ἐγκαθίδρυσεν ἐκεῖ τὴν δυναστείαν του κατασχοῦσαν τὸν θρόνον ἐπὶ πέντε γενεὰς καὶ ἀνατραπεῖσαν ὑπὸ τῶν Βακχιαδῶν. — Ἡ ρ α κ λ ε ῖ δ α ι τ ῆ ς Λ υ δ ί α ς. Ὁ κλάδος οὗτος κατήγετο ἐκ τοῦ Ἀλκαίου υἱοῦ τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ὀμφάλης, ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ ΙΓ' περίπου αἰῶνος πρὸ Χριστοῦ καὶ κατέσχε τὸν θρόνον τῆς Λυδίας ἐπὶ 22 γενεὰς μέχρι τοῦ Κανδαύλου, θανατωθέντος ὑπὸ τοῦ Γύγου περὶ τὸ 738. — Ἡ ρ α κ λ ε ῖ δ α ι τ ῆ ς Μ α κ ε δ ο ν ί α ς. Ὁ κλάδος οὗτος κατήγετο ἐκ τῶν Ἡρακλειδῶν τῆς Ἀργολίδος διὰ τοῦ Περδίκκου, υἱοῦ τοῦ Τημένου, βασιλέως τοῦ Ἄργους διωχθέντος ἐκ τῆς πατρίδος του, ἢ καὶ ἄλλην παράδοσιν διὰ τοῦ Καράνου, ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως τοῦ Ἄργους Φείδωνος ἐγκαθιδρυθέντος ἐν Μακεδονίᾳ περὶ τὸ 796.

π. Χ. Ἐκ τῶν Ἡρακλειδῶν τούτων κατήγοντο ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος.

ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣ, ὄνομα πατρωνυμικόν, ἀποδιδόμενον ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου ἰδίως εἰς τὸν Τληπόλεμον, υἱὸν τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἀστυόχης ἢ Ἀστυδαμείας. Τὸ πληθ. Ἡ ρ α κ λ ε ῖ δ α ι, περὶ ὧν ἴδε τὸ προηγούμενον ἄρθρον.

ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣ, ἕλλην ἡγεμὼν τῶν Μυλάσων πόλεως τῆς Καρίας, ζῶν περὶ τὸ 500 π. Χ. Ἦν ἀρχηγὸς τῶν ἐν Καρίᾳ Ἑλλήνων κατὰ τὴν ἐπιτυχῆ κατὰ τῶν Περσῶν ἀνάστασίν των μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Ἀρισταγόρα τῷ 498. Τὰ στρατεύματα τῶν Περσῶν ἐμπεσόντα νυκτὸς εἰς ἐνέδραν συστᾶσαν ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐν Πηδάσῳ ὁδὸν διεφθάρησαν ἀπολέσαντα καὶ τοὺς ἀρτατηγούς των Δαυρίσην, Ἀμύργην καὶ Σισιμάκην.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς, στρατηγὸς συρακούσιος ζῶν περὶ τὸ 4 0 π. Χ. Ἦν εἷς τῶν τριῶν στρατηγῶν τῶν ἐπιτραπέντων τὴ ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ τῶν Συρακουσῶν μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἧτταν αὐτοῦ τῷ 415. Ἐπειδὴ ἡ ἧττα αὕτη ἀπεδόθη εἰς τὸ πολυάριθμον τῶν ἀρχηγῶν καὶ εἰς τὴν ἔλλειψιν πειθαρχίας, ἐδόθη τελεία πληρεξουσιότης εἰ τὸν Ἡρακλείδην καὶ τοὺς δύο συναδέλφους του Ἅρμοκράτην καὶ Σικανόν· μὴ δυνηθέντες ὅμως οὗτοι νὰ ἐμποδίσωσι τὰς πρόοδους τῶν Ἀθηναίων, καθηρέθησαν ἐπίσης. Ἐκ τῶν διαδεξαμένων αὐτοὺς στρατηγῶν ὁ εἷς ἐκαλεῖτο ἐπίσης Ἡρακλείδης.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς, ναύαρχος συρακούσιος, υἱὸς Ἀριστογένους, ζῶν περὶ τὸ 410 πρ. Χρ. Ἦν εἷς τῶν ἀρχηγῶν τοῦ στόλου τῶν Συρακουσῶν τοῦ ἐπιτραπέντος νὰ βοηθῇ τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς συμμάχους αὐτῶν. Συνηνώθη μετὰ τοῦ Τισσαφέρνους ἐν Ἐφέσῳ, καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἧτταν τῶν Ἀθηναίων διοικουμένων ὑπὸ τοῦ Θρασύλλου τῷ 409.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς, στρατηγὸς συρακούσιος, ἀκμ. περὶ τὸ 354 π. Χ. Ἦν ἀρχηγὸς τῶν μισθοφόρων Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου. Δυσηρεστημένος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἡγεμόνος τούτου, ἴσως διότι καὶ καταστὰς ὕποπτος ἐπὶ συνωμοσίᾳ κατ' αὐτοῦ ἐδραπέτευσε μετὰ τοῦ Δίωνος καὶ τοῦ Μεγακλέους καὶ μεταβὰς εἰς Πελοπόννησον συνηνώθη μετὰ τῶν λοιπῶν ἐξορίστων ἑτοιμαζομένων πρὸς ἀνατροπὴν τῆς ἐξουσίας τοῦ Διονυσίου. Ἀπελθόντος ἐκ Πελοποννήσου τοῦ Δίωνος, οὗτος διέμεινεν ἐν Ἑλλάδι πρὸς συλλογὴν ἐπικαρρείων. Μεταβὰς ὕστερον εἰς Σικελίαν μετὰ 20 τριήρων καὶ 1500 στρατιωτῶν βαρέως ὡπλισμένων ἐγίνετο δεκτὸς ὑπὸ τῶν Συρακουσίων μεθ' ἐνθουσιασμοῦ, καὶ διωρίσθη ὑπ' αὐτῶν ἀρχηγὸς πασῶν τῶν ναυτικῶν αὐτῶν δυνάμεων. Ὁ Διονύσιος ὠχυρωμένος τότε ἐν τῇ νήσῳ Ὀρτυγίᾳ μόνον ὑπὸ τοῦ στόλου τοῦ Φιλίστου ἐπρομηθεύετο τὰ χρειώδη, ἀλλ' ὁ Ἡρακλείδης κατέρρηξε τὸν κύκλον τοῦτον, καὶ οὕτω ἠνάγκασε τὸν Διονύσιον νὰ ἀπέλθῃ τῆς Ὀρτυγίας. Ἡ ἐπιτυχία αὕτη προήγαγεν εἰς τὸν κολοφῶνα τὴν δημοτικότητα τοῦ Ἡρακλείδου, ὅστις συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ ὑποσκελίσῃ τὸν Δίωνα. Ἐπέτυχε πραγματικῶς νὰ ἐξώσῃ αὐτὸν τῆς γενικῆς ἀρχηγίας, ἐμπιστευθείσης εἰς 25 στρατηγούς, ἐν οἷς ὁ ἴδιος κατέλαβε τὴν πρώτην θέσιν, καὶ ὁ Δίων δυσαρεστηθεὶς ἀπεσύρθη μετὰ τῶν μισθοφόρων του εἰς Λεοντίνους· ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ πράγματα κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Δίωνος ἐβάδιζον κακῶς, ἀνεκλήθη οὗτος τῇ αἰτήσει αὐτοῦ τοῦ Ἡρακλείου. Ἡ συμφιλίωσις, αὕτη μὴ οὖσα εἰλικρινὴς ὀλίγον χρόνον διήρκεσε, καὶ ὁ Ἡρακλείδης ἦρχησε μάλιστα καὶ διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ Διονυσίου. Ὁ Δίων πληροφορηθεὶς τοῦτο ἐπεφυλάξατο τὴν τιμωρίαν, καὶ ὅτε κατέστη μόνος κύριος τῶν Συρακουσῶν, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ὁ Ἡρακλείδης ὕφαινε νέας μηχανορραφίας ἐκαρατόμησεν αὐτόν. Ἡ σφαγὴ αὕτη τοιαύτην διήγειρε δυσαρέσκειαν παρὰ τοῖς Συρακουσίοις, ὥστε ὁ Δίων ἠναγκάσθη νὰ ἐπιτρέψῃ μεγαλοπρεπῆ κηδείαν καὶ ἀναγκάσθη νὰ ζητήσῃ διά τινος μακροῦ λόγου συγγνώμην ἐπὶ τῷ ἐγκλήματί του.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς, στρατηγὸς συρακούσιος μετασχὼν μετὰ τοῦ Σωσιπάτρου τῆς διευθύνσεως τῶν δημοσίων ἐν Συρακούσαις ὀλίγῳ πρότερον τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεως τοῦ Ἀγαθοκλέους τῷ 317 π. Χ. Κατὰ τὸν Διόδωρον ὁ Σωσίπατρος καὶ ὁ Ἡρακλείδης ἀνῆλθον εἰς τὴν ἐξουσίαν δι' ἐγκλημάτων παντὸς εἴδους, δὲν σώζεται ὅμως τὸ μέρος ὅπου ἐγένετο ἔλθεσις τῶν κακουργημάτων των. Οἱ δύο στρατηγοὶ διῴκουν τὴν κατὰ τῆς Κρότωνος καὶ τοῦ Ῥηγίου πόλεων τῆς Ἰταλίας ἐκστρατείαν τῶν Συρακουσίων. Μετ' ὀλίγον ὁ Σωσίπατρος ἐπέτυχε τὴν ἀνωτάτην ἀρχήν, περὶ δὲ τοῦ Ἡρακλείδου ἀγνοοῦνται τὰ περαιτέρω τοῦ βίου του.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς, υἱὸς τοῦ Ἀγαθοκλέους φονευθεὶς τῷ 307 π. Χ. Συνώδευσε τὸν πατέρα του κατὰ τὴν ἀξιομνημόνευτον εἰς Ἀφρικὴν ἐκστρατείαν του. Φαίνεται ὅτι ὁ Ἀγαθοκλῆς εἶχεν ἰδιαιτέραν πρὸς αὐτὸν στοργήν. Φρονῶν ἀποτυχοῦσαν τὴν ἐκστρατείαν του εἰς Ἀφρικὴν, καὶ προνοῶν περὶ τῆς ἰδίας ἀσφαλείας του διὰ τῆς φυγῆς ἀπεφάσισε νὰ παραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τὸν Ἡρακλείδην, ἐνῷ τὸν πρεσβύτερον υἱόν του Ἀρχάγαθον κατέλειπε μετὰ τοῦ μείναντος στρατοῦ εἰς Ἀφρικήν. Ὁ Ἀρχάγαθος πληροφορηθεὶς περὶ τοῦ σχεδίου τούτου, κατήγγειλεν αὐτὸ εἰς τοὺς στρατιώτας, οἵτινες ἔθεσαν ὑπὸ κράτησιν τὸν Ἀγαθοκλῆν καὶ τὸν Ἡρακλείδην. Ὁ Ἀγαθοκλῆς κατορθώσας νὰ πείσῃ τοὺς στρατιώτας ν' ἀφήσωσιν αὐτὸν ἐλεύθερον, ἐπωφελήθη τῆς περιστάσεως, καὶ ἔσπευσε νὰ δραπετεύσῃ εἰς Σικελίαν. Οἱ στρατιῶται ἀγανακτήσαντες διὰ τὴν ἀπάτην ταύτην ἐφόνευσαν τὸν Ἡρακλείδην καὶ τὸν Ἀρχάγαθον.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς, τύραννος τῶν Λεοντίνων ἐν Σικελίᾳ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐκστρατείας τοῦ Πύρρου τῷ 278 π. Χ. Ὑπῆρξεν εἷς ἐκ τῶν πρώτων ὑποταγέντων εἰς τὸν μονάρχην τῆς Ἠπείρου.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς, υἱὸς Ἀργαίου, εἷς τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ζῶν κατὰ τὸ 325 π. Χριστοῦ. Ὀλίγῳ πρὸ τοῦ θανάτου του ὁ Ἀλέξανδρος διέταξε τὸν Ἡρακλείδην νὰ κατασκευάσῃ στόλον εἰς τὰ παράλια τῆς Κασπίας θαλάσσης σκοπεύων νὰ διοργανίσῃ διάπλουν πρὸς ἐξέτασιν τῶν παραλίων τῆς εὐρείας ταύτης λίμνης.

Δὲν πρέπει νὰ συγχέῃ τις τὸν Ἡρακλείδην τοῦτον πρὸς ἕτερον ἀξιωματικὸν μακεδόνα συνώνυμον αὐτῷ, υἱὸν Ἀντιόχου, μνημονευόμενον κατὰ τὴν πρώτην ἐκστρατείαν τοῦ Ἀλεξάνδρου κατὰ τῶν Τριβαλλῶν καὶ ἐν τῇ μάχῃ τῶν Ἀβδήλων.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς, ἀξιωματικὸς Ἕλλην, εἰς ὃν Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς ἐνεπιστεύθη τὴν ἀρχηγίαν τῆς φρουρᾶς, ἣν κατέλιπεν εἰς Ἀθήνας τῷ 290 π. Χ. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐπιθυμοῦντες ὅπως ἀνακτήσωσι τὴν ἀνεξαρτησίαν των προσεπάθησαν νὰ καταπείσωσι τὸν Ἡρακλῆ, ἀρχηγὸν τῶν Καρῶν μισθοφόρων νὰ διευκολύνῃ εἰς αὐτοὺς τὴν κατάληψιν τοῦ ὑπὸ τῶν Μακεδόνων κατεχομένου φρουρίου. Ὁ Ἡρακλείδης, εἰδοποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλείτου περὶ τοῦ σκοποῦ τῶν Ἀθηναίων, ἀφῆκεν αὐτοὺς νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ φρούριον περὶ τοὺς 420 εἶτα περικυκλώσας διέφθειρεν ἅπαντας.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς, εἷς τῶν ἐπισημοτέρων συμβούλων Φιλίππου τοῦ Ε', βασιλέως τῆς Μακεδονίας, γεννηθεὶς ἐν Τάραντι, ζῶν κατὰ τὸ 210 π. Χ. Ἐξασκῶν κατ' ἀρχὰς τὸ ἐπάγγελμα ἀρχιτέκτονος, ἐπετράπη τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῶν τειχῶν τοῦ Τάραντος κατεχομένου ὑπὸ τοῦ Ἀννίβα. Κατηγορηθεὶς ὅτι ἐτόλμησε νὰ παραδώσῃ τὸ φρούριον εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ῥωμαίων· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ κατεστὰς ὕποπτος ὡς συνεννοούμενος μετὰ τῶν Ταραντίνων καὶ τοῦ Ἀννίβα, ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἰταλίαν καὶ προσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλίππου Ε', οὗτινος διὰ ῥαδιουργιῶν καὶ ἐγκληματικῶν πράξεων ἀπέκτησε τὴν εὔνοιαν. Ἡ κυριωτέρα αἰτία τῆς πρὸς αὐτὸν εὐγνωμοσύνης τοῦ Φιλίππου ὑπῆρξεν ἡ πυρπόλησις τοῦ ναυστάθμου καὶ μεγίστου μέρους τοῦ στόλου τῶν Ῥοδίων, ἣν ὅπως κατορθώσῃ, προσῆλθεν εἰς τὴν Ῥόδον καὶ ἐγένετο δεκτὸς διϊσχυριζόμενος ὅτε ὑπέπεσεν εἰς δυσμένειαν τοῦ Φιλίππου καὶ προεγράφη μάλιστα ὑπ' αὐτοῦ. Διὰ τοιούτων προαχθεὶς πράξεων, βεβαίως ἤθελε καταχρασθῇ τῆς ἰσχύος του, καὶ πράγματι χρῆσιν ποιούμενος τῆς ἐπὶ τοῦ βασιλέως ἐπιρροῆς του ἐνήργει τὸν θάνατον ἢ τὴν ἐξορίαν πάντων τῶν ἐπισκιαζόντων αὐτόν. Ἕνεκα τῶν πράξεών του τοιαύτην ἔσχεν ἀντιδημοτικότητα, ὥστε ὁ Φίλιππος τρομάξας, καὶ μὴ τολμῶν νὰ ὑπερασπισθῇ αὐτὸν κατὰ τῆς γενικῆς καταιγρυγῆς, ἐπέτρεψε τὴν εἰς δεσμωτήριον ἀπαγωγὴν αὐτοῦ τῷ 199. Ἀγνοεῖται τί ἀπέγεινεν ὕστερον ὁ Ἡρακλείδης· ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἀναφαίνεται πλέον ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ὑποτίθεται ὅτι μετ' ὀλίγον ἐθανατώθη.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς ὁ Β υ ζ ά ν τ ι ο ς, πρεσβευτὴς Ἕλλην, ζῶν περὶ τὸ 200 π. Χ. Ἐπιτραπεὶς ὑπὸ τοῦ Μεγ. Ἀντιόχου βασιλέως τῆς Συρίας ἀποστολὴν παρὰ τοῖς δύο Σκιπίωσιν ἅμα οὗτοι παρεβίασαν τὸν Ἑλλήσποντον τῷ 190, προσήνεγκεν ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς Λαμψάκου, τῆς Σμύρνης καὶ τινων ἄλλων ἄστεων τῆς Ἰωνίας καὶ τῆς Αἰολίδος, ὡς καὶ τὴν πληρωμὴν τοῦ ἡμίσεως τῶν δαπανῶν τοῦ πολέμου, ἀλλ' οἱ Ῥωμαῖοι ἀπέῤῥιψαν περιφρονητικῶς τὰς προτάσεις ταύτας, καὶ ὁ Ἡρακλείδης μετ' ἀνωφελῆ προσπάθειαν ὅπως προσελκύσῃ τὸν Σκιπίωνα τὸν Ἀφρικανὸν ἐπαιτέκαμψεν ὅπως ἀναγγείλῃ εἰς τὸν Ἀντίοχον τὴν ἀποτυχίαν τῶν διαπραγματεύσεών του.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς, πολιτικὸς ἀνὴρ συρο-Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸ 170 π. Χ. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν πρέσβεων, οὓς Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανὴς ἀπέστειλεν εἰς Ῥώμην τῷ 169 ὅπως ὑποστηρίξωσι τὰς ἐπὶ τῆς Κοίλης Συρίας ἀξιώσεις του καὶ δικαιολογήσωσι τὸν συνεπείᾳ τῶν ἀξιώσεων τούτων ἐπιχειρισθέντα ὑπ' αὐτοῦ πόλεμον. Μετέσχεν ἐπίσης καὶ τῆς πρεσβείας, ἥτις ἀπεστάλη εἰς Ῥώμην φέρουσα εἰς τὴν γερουσίαν τὰς διαμαρτυρήσεις τοῦ ἡγεμόνος τούτου κωλυόντος εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῶν κατακτήσεών του ὑπὸ τοῦ Ποπιλίου καὶ ἀναγκασθέντος νὰ διαλύσῃ τὸν στρ-

λιορκίαν τῆς Ἀλεξανδρείας. Ὁ Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανὴς ἐπέτρεψεν αὐτῷ τὴν γενικὴν ἐπιτασίαν τῶν οἰκονομικῶν ὅλου τοῦ βασιλείου. Μετὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασιν Δημητρίου τοῦ Σωτῆρος τῷ 162, ὁ Ἡρακλείδης ἐξωρίσθη. Πρὸς ἐκδίκησιν ὑπεστήριξεν, ἵνα δὲ καὶ ἐφεῦρε τὸν δόλον τοῦ Ἀλεξάνδρου Βαλᾶ, κηρύττοντος ἑαυτὸν υἱὸν Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς καὶ ἀντιποιουμένου τὸν θρόνον τῆς Συρίας. Μετέβη εἰς Ῥώμην μετὰ τοῦ μνηστῆρος καὶ τῆς Ἀκοδίκης, θυγατρὸς τοῦ Ἀντιόχου καὶ διανέμων ὀψωνίων χρήματα ἐπέτυχεν ἀορίστους τινὰς ὑποσχέσεις ἐπικουρειῶν, ἐξ ὧν ἐνθαρρυνθεὶς συνέλεξε μισθοφόρους καὶ εἰσήλασεν εἰς Συρίαν. Ἐν τούτοις δὲν ἀναφαίνεται πλέον εἰς τὸν ἀγῶνα, οὗτινος ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ παραδοχὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰν τὸν θρόνον τῆς Συρίας.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς ὁ ἐ κ Μ α ρ ω ν ε ί α ς, τυχοδιώκτης Ἕλλην, ζῶν περὶ τὸ 400 πρ. Χρ. Προσελθεὶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ θρακὸς ἡγεμόνος Σεύθου εὑρίσκετο παρ' αὐτῷ ὅτε ἀφίκοντο εἰς Θρᾴκην ὁ Ξενοφῶν μετὰ τῶν μυρίων ἐπιστρέφων ἐκ Περσίας. Ταχθεὶς φύλαξ τῶν λαφύρων τῶν κοινῇ συληθέντων ὑπὸ τῶν ἑλλήνων καὶ τῶν Θρᾳκῶν καὶ ἐπιτραπεὶς τὴν ἐκποίησιν αὐτῶν, ἐπώλησεν αὐτὰ καὶ ἐφωτερίσθη μέγα μέρος ἐκ τοῦ πρέποντος τῆς πωλήτεως. Ἡ δολία αὕτη πρᾶξις καὶ αἱ συκοφαντίαι, δι' ὧν ἀπεκρίθη ὁ Ἡρακλείδης εἰς τὰς δικαίας διαμαρτυρήσεις τοῦ Ξενοφῶντος ὑπῆρξαν τὰ κυριώτερα αἴτια τῶν μεταξὺ τοῦ Σκεύθου καὶ τῶν μισθοφόρων ἑλλήνων διαφορῶν.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς, ἐξ Οἰνόης τῆς Θρᾴκης. Συνηνώθη μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Πύθωνος, ὅπως κοινῇ δολοφονήσωσι τὸν Κότυν, βασιλέα τῆς Θρᾴκης τῷ 358. Καίτοι τοῦ φόνου τούτου προελθόντος ἐξ ἀτομικῶν αἰτίων οἱ Ἀθηναῖοι ἐπωφελούμενοι ἐξ αὐτοῦ ἀπέστειλαν εἰς τὸν Ἡρακλείδην καὶ τὸν Πύθωνα τὸ δικαίωμα ἀστοῦ καὶ προσήγαγον ἑκάστῳ χρυσοῦν στέφανον. Κατὰ τὸν Πλούταρχον ἀμφότεροι ἦσαν μαθηταὶ τοῦ Πλάτωνος.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς ὁ Κ υ μ α ῖ ο ς, ἱστορικὸς Ἕλλην, ἀγνώστου ἐποχῆς. Συνέγραψε «Περσικὰ» διῃρημένα κατὰ Διογένην τὸν Λαέρτιον εἰς πέντε βιβλία. Μέρος τοῦ συγγράμματος τούτου ἐφερε πιθανῶς τὴν ἐπιγραφὴν «Παρασκευαστικά», ὅπερ καθ' ὅσον δύναμαι νὰ συμπεράνω ἐκ τινων μαρτυριῶν τοῦ Ἀθηναίου περιεῖχεν ἔκθεσιν τοῦ τρόπου τῆς διαβιώσεως τῶν βασιλέων τῆς Περσίας.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς, ἱστορικὸς Ἕλλην, ζῶν περὶ τὸ 170 π. Χ. Κατὰ τὸν Σουΐδαν ἐγεννήθη ἐν Ὀξυρύγχῳ τῆς Αἰγύπτου ἐκ πατρὸς Σεραπίωνος, καὶ ἐπωνομάζετο Λέμβος, ὁ δὲ Διογένης ὁ Λαέρτιος λέγει ἐξ ἐναντίας ὅτι ἐγεννήθη ἐν Καλλάτιδι ἢ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἔζη δὲ ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλομήτορος (181—147). Συνέγραψε μέγα πόνημα ἐπιγραφόμενον «Ἱστορίαι» καὶ περιέχον 37 τοὐλάχιστον βιλία, ἕτερον ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Διαδοχὴ» ἐν 6 βιβλίοις, περίληψιν τῶν βιογραφιῶν τοῦ Σατύρου, καὶ πόνημα καλούμενον «Λεμβεωτικὸς λόγος». Περὶ δὲ τῶν εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Σουΐδα ἀποδιδομένων φιλοσοφικῶν οὐδὲν γινώσκεται. Ὁ Εὐτόκιος ἐν τῷ ὑπομνήματί του εἰς Ἀρχιμήδην ὁμιλεῖ περὶ βίου τοῦ γεωμέτρου τούτου ὑπὸ Ἡρακλείδου.

Ὑπάρχουσι καὶ δύο ἕτεροι Ἡρακλεῖδαι, ὧν μόνον τὰ ὀνόματα γινώσκονται, ὁ ἐξ Ὀδησσοῦ τῆς Θρᾴκης μνημονευόμενος ὑπὸ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου καὶ ὁ συγγραφεὺς ἱστορίας τοῦ Μιθριδάτου ἐπιγραφομένης «Μιθριδατικά».

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς, ῥήτωρ Ἕλλην ἐκ Λυκίας, ζῶν κατὰ τὸν Β' μ. Χ αἰῶνα. Μαθητὴς Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ ἐδίδαξε τὴν ῥητορικὴν ἐν Σμύρνῃ μετὰ τοσοῦτον λαμπρᾶς ἐπιτυχίας, ὥστε προσελκύσασα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ μέγαν ἀριθμὸν σπουδαστῶν, καὶ ἐκ τῆς διδασκαλίας πλουτήσας ἀνήγειρεν εἰς τὰ πέριξ τῆς Σμύρνης λαμπρὰν οἰκίαν, ἐν ᾗ ἀπέθανεν ὀρδηνιοντούτης. Ὠφειλε τὴν ἐπιτυχίαν του μᾶλλον εἰς τὴν ῥαδιουργίαν καὶ δραστηριότητά του ἢ εἰς τὴν ῥητορικήν του ἀξίαν. Συνέταξεν «Ἐγκώμιον πόνου» ὅπερ ἀπέστειλεν εἰς ἀντίζηλόν του γραμματικὸν Πτολεμαῖον καλούμενον, οὗτος δὲ ἀφαιρέσας τὸ ἀρχικὸν στοιχεῖον τῆς δευτέρας λέξεως ἐπέστρεψεν αὐτὸ εἰς τὸν συγγραφέα γράψας αὐτῷ «Δύνασαι ν' ἀναγνώσῃς τὸ ἐγκώμιόν σου» χαρακτηρίσας αὐτὸν ὡς ὄνον. Ὁ Ἡρακλείδης ἔκαμεν ἔκδοσιν τῶν λόγων τοῦ Νικήτα, ἐπιλαθόμενος κατὰ τὸν Φιλόστρατον ὅτι τίθησι πανοπλίαν πυγμαίου ἐπὶ κολοσσοῦ.

Ὁ ῥήτωρ οὗτος οὐδὲν κοινὸν ἔχει πρός τινα γραμματικὸν ἐξ Ἀλεξανδρείας συνεχῶς μνημονευόμενον ἐν τοῖς εἰς Ὅμηρον Ἑνετικοῖς σχολίοις, οὗτινος ὅμως οὐδὲν σύγγραμμα γινώσκεται ἐκτὸς ἐὰν ἀποδῶσῃ τις εἰς αὐτὸν πραγματείαν τινὰ ἐπιγραφομένην «Περὶ καθολικῆς προσῳδίας» ἧς μνημονεύει ὁ Ἀμμώνιος ἐπ' ὀνόματι Ἡρακλείδου.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς ὁ Σ ι ν ω π ε ύ ς, ποιητὴς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Τούτου ὑπάρχουσι 8

Δημοσία Βιβλιοθήκη Αργοστολίου

ἐπιγράμματα ἐν τῇ « Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ ». Φαίνεται ὅτι ἀπέκτησε δόξαν τινὰ, καθ' ὅσον ὑπὸ τοῦ Διογένους ἀποκαλεῖται « Ἐπιγραμμάτων ποιητὴς λιγυρός ».

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς, τὸ. Ἡ ρ ά κ λ ε ι τ ο ς.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς ὁ Π ο ν τ ι κ ὸ ς, ἱστορικὸς καὶ φιλόσοφος Ἕλλην, υἱὸς Εὐθύφρονος ἢ Εὔρρονος, γεννηθεὶς ἐν Ἡρακλείᾳ τοῦ Πόντου, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Δ' πρὸ Χ αἰῶνος. Κατὰ τὸν Σουΐδαν κατήγετο ἀπὸ τοῦ Δέμιδος, ἑνὸς τῶν ἀρχηγῶν τῆς θηβαϊκῆς ἀποικίας τῆς ἱδρυσάσης τὴν Ἡράκλειαν. Μετέβη εἰς Ἀθήνας καὶ διῆκουσεν ἐκεῖ τὰ μαθήματα τοῦ Πλάτωνος, ὃν ἀπερχόμενον εἰς Σικελίαν διεδέχθη κατὰ τὸν Σουΐδαν εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς σχολῆς του. Τῶν διδασκαλιῶν μιᾶς μόνης σχολῆς μὴ ἐπαρκούσης εἰς τὴν περιέργειαν τοῦ Ἡρακλείδου, οὗτος ἐπεδόθη καὶ εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ Πυθαγορικοῦ συστήματος καὶ ἠκροάσθη τοῦ Σπευσίππου καὶ ἐπὶ τέλους τοῦ Ἀριστοτέλους. Κάτοχος μεγάλης περιουσίας ἔζη ἐν πολυτελείᾳ καὶ ἐξετέλει τοιαύτας πομπάς, ὥστε οἱ Ἀθηναῖοι μετεποίησαν τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ ἐπώνυμον ἀποκαλέσαντες αὐτὸν Πομπικὸν ἀντὶ Ποντικοῦ. Τὸ δεύτερον μέρος τοῦ βίου του, ὅπερ διῆλθεν ἐν Ἡρακλείᾳ δὲν εἶναι γνωστὸν, εἰμὴ ἐξ ὑπόπτων διηγήσεων. Λέγεται ὅτι ἐφόνευσεν ἅρπαγά τινα τῆς τυραννίας ἐν Ἡρακλείᾳ. Προσέτι λέγεται, ὅτι κατά τινα λιμὸν οἱ συμπατριῶται του ἀπέστειλαν ὅπως συμβουλευθῶσι τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος, ἡ δὲ Πυθία δεκατισθεῖσα ἐκ τῶν δώρων τοῦ Ἡρακλείδου ἀπήντησεν ὅτι ἡ μάστιξ ἤθελε παύσει ἐὰν οἱ Ἡρακλειῶται προσέφερον χρυσοῦν στέφανον εἰς τὸν φιλόσοφον τοῦτον καὶ ἀνελάμβανον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ λατρεύωσι τοῦτον μετὰ θάνατον ὡς ἥμιθεον, ἀλλ' ὁ μὲν Ἡρακλείδης ἐν μέσῳ τοῦ θριάμβου του ἀπέθανε προσβληθεὶς ὑπὸ ἀποπληξίας, ἡ δὲ δεκασθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ Πυθία ἀπέθνησκε δηχθεῖσα ὑπὸ ὄφεως. Προστίθεται ὅτι ὁ Ἡρακλείδης ἐννοῶν προσεγγίζοντα τὸν θάνατον διέταξε τοὺς φίλους του νὰ κρύψωσι τὸ σῶμά του καὶ νὰ παρουσιάσωσιν ἀντ' αὐτοῦ ὄφιν, ὅπως πιστευθῇ ὅτι ἀνελήφθη εἰς οὐρανούς, ἀνακαλυφθέντος δὲ τοῦ δόλου ὁ Ἡρακλείδης ἀντὶ θείων τιμῶν προσεικύσατο γέλωτα. Εἶναι τιμώντι περίεργον ὅτι συνετάγησαν τοιαῦτα παιδαριώδη διηγήματα περὶ σπουδαίου ἱστορικοῦ καὶ φιλοσόφου τῆς σχολῆς τοῦ Πλάτωνος. Ὁ Ἡρακλείδης συνέγραφε περὶ φιλοσοφίας, μαθηματικῶν, μουσικῆς, ἱστορίας, πολιτικῆς, γραμματικῆς, ποιήσεως. Κατὰ Διογένην τὸν Λαέρτιον, ὁ Ἡρακλείδης συνέταξε προτέτι καὶ τραγῳδίας δημοσιεύσας αὐτὰς ἐπ' ὀνόματι τοῦ Θέσπιδος· ἐπὶ τοῦ χωρίου δὲ τούτου τοῦ Διογένους βασιζόμενος ὁ Benthley διϊσχυρίσθη ὅτι τὸ σωζόμενον τεμάχιον καὶ ἀποδιδόμενον εἰς τὸν Θέσπιον εἶναι τοῦ Ἡρακλείδου. Ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος μνημονεύει μεγάλου ἀριθμοῦ συγγραμμάτων ἁπάντων ἀπολεσθέντων, τὸ δὲ μόνον διασωθὲν ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἡρακλείδου μὴ περιλαμβανόμενον ἐν τῷ καταλόγῳ τοῦ Διογένους φαίνεται ἀπόσπασμα τῆς πραγματείας « Περὶ νόμων καὶ τῶν συγγενῶν τούτοις », μνημονευομένης ὑπὸ τοῦ βιογράφου τούτου. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἐδημοσιεύθη κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Καμίλλου Περούσκου μετὰ τῆς Ποικίλης Ἱστορίας τοῦ Αἰλιανοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν « Ἐκ τῶν Ἡρακλείδου περὶ πολιτειῶν ὑπόμνημα » ἐν Ῥώμῃ 1545· ὁ Κράγιος ἔκαμε νέαν αὐτοῦ ἔκδοσιν ἐν τῇ Respublica Lacedaemoniorum ἐν Γενεύῃ 1593 καὶ ὁ Γρονόβιος κατεχώρησεν αὐτὸ ἐν τῷ Thesaurus antiquitatum, τόμ. Δ'. Αἱ κάλλισται τῶν ἐκδόσεων αὐτοῦ εἶναι τοῦ Köller μετὰ εἰσαγωγῆς, σημειώσεων καὶ γερμανικῆς μεταφράσεως, ἐν Ἄλλῃ, 1804, τοῦ Κοραῆ καταχωρήσαντος αὐτὸ ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Αἰλιανοῦ, ἐν Παρισίοις 1805 καὶ τοῦ Müller μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως ἐν τοῖς Frahmenta Historicorum Graecorum, τόμ. Β' σελ. 197. Αἱ « Ἀλληγορίαι Ὁμηρικαὶ » αἱ φερόμεναι εἰς ὄνομα τοῦ Ἡρακλείδου βεβαίως δὲν εἶναι πόνημα αὐτοῦ· ἐξεδόθησαν αὗται ὑπὸ Γέσνερ μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως, ἐν Βασιλείᾳ 1544, καὶ ὑπὸ Schulthes μετὰ γερμανικῆς μεταφράσεως ἐν Ζυρίχῃ 1779.

Καὶ ἕτερος δὲ « Ἡρακλείδης Ποντικὸς » μνημονεύεται, γραμματικὸς, γεννηθεὶς ἐπίσης ἐν Ἡρακλείᾳ, καὶ ζῶν ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Κλαυδίου, περὶ οὗ οὐδὲν ἄλλο γινώσκεται ἐκτὸς ἐπιγραφῶν τινων πονημάτων του μνημονευομένων ὑπὸ Διογένους τοῦ Λαερτίου καὶ ὑπὸ Σοῦδα.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς, ζωγράφος Ἕλλην, καταγόμενος ἐκ Μακεδονίας. Ζωγραφῶν κατ' ἀρχὰς πλοῖα, ἐπεξέτεινεν ὕστερον τὸν κύκλον τῶν ἐργασιῶν του καὶ μετέβη εἰς Ἀθήνας, ὅπου ἀπέκτησε φήμην.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς, γλύπτης Ἕλλην, υἱὸς Ἀγαθίου, γεννηθεὶς ἐν Ἐφέσῳ, ζῶν κατ' ἄγνωστον ἐποχήν. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐγγέγραπται μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀριστίου ἐπί τινος ἀγάλματος εὑρισκομένου ἐν τῷ μουσείῳ τῶν Παρισίων.

Ὑποτίθεται, ὅτι πατὴρ τοῦ Ἡρακλείδου ὑπῆρξεν ὁ περίφημος Ἐφέσιος γλύπτης Ἀγασίας.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς, ἰατρὸς Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Ε' π. Χ αἰῶνα. Ἐν τῷ γενεαλογικῷ καταλόγῳ τῶν Ἀσκληπιαδῶν σημειοῦται δέκατος ἕκτος. Ἦν υἱὸς τοῦ πρώτου Ἱπποκράτους, ἐνυμφεύθη τὴν Φαιναρέτην, ἧς κατά τινας Παξιθέαν καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς δύο υἱοὺς τὸν Σώσανδρον καὶ τὸν Ἱπποκράτη, τὸν ἐπισημότατον τῶν ἰατρῶν τῆς ἀρχαιότητος.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς ὁ Τ α ρ α ν τ ῖ ν ο ς, ἰατρὸς Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Γ' ἢ Β' αἰῶνα π. Χ. Μαθητὴς τοῦ Μαντίου, ἀνῆκεν εἰς τὴν σχολὴν τῶν ἐμπειρικῶν καὶ συνέγραψε περὶ τῆς ἰατρικῆς ὕλης πονήματά τινα συνεχῶς μνημονευόμενα ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ, ἀλλ' ἅπαντα ἀπολεσθέντα ἤδη ἐκτὸς ὀλιγίστων τινῶν ἀποσπασμάτων. Ὁ Γαληνὸς ὁμιλεῖ μετ' ἐγκωμίων περὶ τῆς ἀκριβείας τῶν διαβιβασιῶν του στηριζομένων πάντοτε ἐπὶ τῆς πείρας. Ὁ Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος εἶναι εἷς ἐκ τῶν πρώτων τῶν γραφέντων ὑπομνήματα εἰς τὰ συγγράμματα τοῦ Ἱπποκράτους.

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς ὁ Ἐ ρ υ θ ρ α ῖ ο ς, ἰατρὸς Ἕλλην, γεν. ἐν Ἐρυθραῖς τῆς Ἰωνίας καὶ ζῶν κατὰ τὸν πρῶτον π. Χ αἰῶνα. Ὁ Γαληνὸς χαρακτηρίζει αὐτὸν ὡς τὸν μᾶλλον διακριθέντα μεταξὺ τῶν μαθητῶν τοῦ Χρυσίππου καὶ μνημονεύει αὐτοῦ τίνημα ἐκ τῶν ὀλίγιστων βιβλίων ἐπιγραφόμενον «Περὶ τῆς Ἡροφίλου Αἱρέσεως». Ὁ Ἡρακλείδης συνέγραψεν ἐπίσης ὑπόμνημα εἰς τὸ ἕκτον βιβλίον τοῦ Ἱπποκράτους «Περὶ κοινῶν ἀσθενειῶν». Οὔτε ἐκ τῶν δύο τούτων πονημάτων σώζεται

Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς, ποιητὴς ἀθηναῖος τῆς μέσης κωμῳδίας, ζῶν περὶ τὸ 350 π. Χ. Μόνοι πέντε αὐτοῦ στίχοι σώζονται ἐξαχθέντες ἐκ τῆς κωμῳδίας του τῆς ἐπιγραφομένης «Ἀλεξανδρεύς». Ὁ Ἀθήναιος μνημονεύει κωμῳδίας ἐπιγραφομένης «Ξενίζων» οὗτινος συγγραφεὺς φαίνεται ὁ αὐτὸς τῷ συγγραφεῖ τοῦ «Ἀλεξανδρέως».

ΗΡΑΚΛΕΙΟΔΩΡΟΣ, φιλόσοφος Ἕλλην, μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος, ζῶν περὶ τὸ 370 π. Χ. Καλλιεργήσας κατ' ἀρχὰς τὴν φιλοσοφίαν, κατέλιπεν ὕστερον τὰς σπουδάς του καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν ὑποκρισιν. Ὁ Δημοσθένης συμβαθητεύσας του, ὡς λέγεται, ἐμνημόνευσε [illegible] λόγῳ, ἐξ ἀπομνημονεύματος σώζεται ἓν τῶν ὑπομνημάτων τοῦ Ὀλυμπιοδώρου [illegible] ἐν τῇ αὐτοκρατορικῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Βιέννης, ἐν τῇ χειρογράφῳ συλλογῇ τῇ ἐπιγραφομένῃ Praeannotamenta miscelanea in Platonem.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΙ ΣΤΗΛΑΙ, πορθμὸς χωρίζων τὴν Ἀφρικὴν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης καὶ ἑνώνων τὴν Μεσόγειον θάλασσαν μετὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ. Σήμερον καλεῖται «Πορθμὸς τοῦ Γιβραλτάρ». Κατὰ τὴν μυθολογίαν ὁ Ἡρακλῆς ἀφικόμενος μέχρι τοῦ ἀπωτάτου τούτου μέρους θεωρουμένου ὡς ἄκρου τοῦ κόσμου ἔστησεν ἀμφοτέρωθεν δύο στήλας ὡς ὅρια τοῦ κόσμου· ὁ μῦθος οὗτος ἐπενοήθη ἕνεκα τῶν δύο ὀρέων τῶν ἀνυψουμένων ἑκατέρωθεν τοῦ πορθμοῦ καὶ ὁμοιαζόντων πρὸς στήλας· ἐκ τῶν ὀρέων τὸ μὲν ἐν Ἀφρικῇ ἐκαλεῖτο Ἄβυλα, τὸ δὲ ἐν Εὐρώπῃ Κάλπη (βλ. ΓΙΒΡΑΛΤΑΡ).

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ λατ. Heraculanum. Πόλις τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας ἐν Καμπανίᾳ ἀνεγερθεῖσα τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Ὄσκων, ὕστερον κατοικηθεῖσα ὑπὸ τῶν Τυρρηνῶν καὶ τέλος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος. Τῷ 79 μ. Χ. ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Τίτου δι' ἐκρήξεως τοῦ ἡφαιστείου ὄρους Βεζουβίου κατεχώσθη ἅπασα ὑπὸ τὴν λάβαν. Κατὰ τύχην ἀνεκαλύφθησαν τῷ 1713 τὰ ἐρείπια αὐτῆς ἀνασκαφέντα εἰς βάθος 23 μέτρων ὑπὸ τὴν πόλιν Portici. Ἐξήχθησαν ἐξ αὐτῆς πολύτιμοι ἀρχαιότητες κατατιθέμεναι εἰς τὸ ἐν Νεαπόλει βουρβονικὸν Μουσεῖον. Τὸ Ἡράκλειον ἦτο κομψοτάτη πόλις καλῶς διῳκημένη διὰ εὐθειῶν ὁδῶν καὶ πλουσία ἐν μνημείοις καὶ κομψαῖς οἰκίαις. Τὰ ἐπισημότερα τῶν μέχρι τοῦδε ἀνακαλυφθεισῶν οἰκοδομῶν εἶναι τὸ θέατρον κεκοσμημένον διὰ κιόνων καὶ ἀγαλμάτων δυνάμενον νὰ ἐμπεριλάβῃ 8000 θεατῶν, μία βασιλικὴ μήκους 229 ποδῶν καὶ πλάτους 132 κεκοσμημένη δι' ἀγαλμάτων καὶ τοιχογραφιῶν μετὰ στοᾶς ἐκ 42 κιόνων, ἡ οἰκία τοῦ Ἄργου, τὸ μέγαρον τοῦ Ἀριστείδου ἢ τῶν Παπύρων, κτλ. Ἐκ τοῦ ὅτι ὀλίγα εὑρέθησαν αὐτόθι νομίσματα καὶ ὀλίγιστα κτήματα ἐξάγεται ὅτι οἱ κάτοικοι διαθέτοντες πολὺν χρόνον ἠδυνήθησαν νὰ διαφύγωσι τὴν ἐπιπεπλεγμένην αὐτοὺς καταστροφήν. Ἐπίτηδες μουσεῖον συνέστη ἐν Νεαπόλει ὡρισμένον διὰ τὴν συλλογὴν τῶν ἀρχαιοτήτων τῶν εὑρισκομένων κατὰ τὰς ἀνασκαφάς. Περὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ Ἡρακλείου δύναταί τις νὰ συμβουλευθῇ τὸ σύγγραμμα τὸ δημοσιευθὲν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῆς Νεαπόλεως [illegible] Antichità di Ercolano 9 τόμ. εἰς φύλλον ἐν Νεαπόλει 1757—[illegible] καὶ τὸ σύγγραμμα τοῦ Gmill. Zahn νεώτερον καὶ πληρέστερον (1828—44).

ΔΗΜΟΣΙΕΥΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορνιλάνειος Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Ν. Γ. Δ.)

Ἡράκλειον, πόλις παραθαλάσσιος τῆς νήσου Κρήτης χρησιμεύουσα ὡς λιμὴν τῆς πόλεως Κνωσσοῦ μὴ διατηρηθεῖσα ὡς φαίνεται, ἐπὶ πολύ, καθ' ὅσον ὁ Ἱεροκλῆς δὲν συγκαταλέγει αὐτὴν μεταξὺ τῶν Κρητικῶν πόλεων. Σήμερον καλεῖται ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Ἡράκλειον ἢ «Κάστρον», ἡ μεταξὺ Ἡρακλείου καὶ Ῥεθύμνης ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἀράβων τῷ 823 πόλις «Χάνδαξ», γνωστὴ εἰς τοὺς Εὐρωπαίους ὑπὸ τὸ ὄνομα «Κάνδια», ἀφ' οὗ ὀνομάζεται παρ' αὐτῶν καὶ ὅλη ἡ νῆσος Κρήτη. Ἡ πόλις αὕτη κεῖται εἰς τὰ βόρεια παράλια τῆς νήσου εἰς ἀπόστασιν 650 χιλιαμ. πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰς 35ο 21' βορ. πλάτ. καὶ 22ο 47' 45" ἀνατ. μήκους. Κάτ. 12 χιλ. ἐξ ὧν 9 χιλ. μωαμεθανοί, οἱ δὲ λοιποὶ Ἕλληνες, Ἀρμένιοι καὶ Ἰουδαῖοι. Ἔδρα διοικητοῦ καὶ μητροπολίτου ὀρθοδόξου, ἐκκλησία ἀρμενική, μονὴ καπουκίνων, συναγωγή. Κατασκευὴ σάπωνος καὶ ἁλίσεις οἰνοπνεύματος. Ἀποθήκη τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς νήσου. Ἐξαγωγὴ σάπωνος, ἐλαίου καὶ καρπῶν. Ἀνεγηγερμένη ἐν ἀμφιθεάτρῳ παρουσιάζει ἐκ τῆς θαλάσσης ὡραίαν θέαν· ὀχυρὰ θέσις προστατευομένη ὑπὸ ἀκροπόλεως, ὑψηλῶν τειχῶν καὶ διαφόρων ὀχυρωμάτων τὰ ἐσωτερικὰ τῆς πόλεως ἀρκούντως θλιβερόν, καθόσον μὲ ἐξαίρεσιν τῶν οἰκιῶν πρόσοψιν ἐξωτερικὴν, αἱ ὁδοὶ παρουσιάζουσι μόνον μακροὺς τοίχους διατρυπωμένους ὑπὸ θυρῶν. Ὁ λιμὴν πλὴν ὅμως ἔρμου εἶναι ἀνεπιτήδειος εἰς ὑποδοχὴν μεγάλων πλοίων. Μεταξὺ τῶν μνημείων ἄξιον λόγου εἶναι μόνον τὸ παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένους ὀθωμανικὸν τέμενος. Τὸ ἀρσεναλεῖον, συνήθης περίπατος τῶν Τούρκων σκεπάζεται ὑπὸ κυπαρίσσων, πορτοκαλεῶν καὶ ἐλαιῶν. Ἱδρύθη ἡ πόλις αὕτη ὑπὸ τῶν Ἀράβων τῷ 823, ὅτε κατὰ πρῶτον ἀπέβησαν κατὰ τὸ μέρος τοῦτο οἱ Σαρακηνοὶ εἰς τὴν νῆσον Κρήτην καὶ κατέκτησαν αὐτήν. Τὸ τμῆμα Ἡρακλείου κατέχει τὰ ἀνατολικὰ τῆς νήσου ἀπὸ τοῦ ὄρους Ψηλορείτου (τῆς Ἴδης) μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Σολομῶντος, ἔχον μῆκ. 128 χιλιόμ. καὶ πλάτος 40. Στιος. κριθὴ, βαμβάκι, καὶ σταφίδες.

Ἡράκλειον, πόλις ἐπὶ τοῦ Δέλτα τῆς Κάτω Αἰγύπτου κειμένη μεταξὺ τῆς πόλεως Κανώβου καὶ τοῦ Κανωβικοῦ στομίου τοῦ ποταμοῦ Νείλου.

Ἡράκλειον, ἀκρωτήριον τῆς Ἰονίου ἐκτεινόμενον ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἐκ τῆς μεσημβρινωτάτης ἄκρας τῆς Κεφαλληνίας. Ὀνομάζεται παρ' αὐτῶν Capo di Spartevento.

Ἡράκλειον, ἀκρωτήριον τοῦ Εὐξείνου ἐν τῇ Ἀσιατικῇ Σαρματίᾳ.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΞΑΝΘΙΑΣ, κωμικὴ καὶ πεπλασμένη λέξις ἐκ τοῦ «Ἡρακλῆς» καὶ «Ξανθίας» ἀντὶ «Δοῦλος τοῦ Ἡρακλέους» παρ' Ἀριστοφάνει ἐν Βατράχοις.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΣ (προπερισπωμ.), ποτ. τῆς Βοιωτίας, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Ἑλικῶνος καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον. Σήμερον Ἱεράκι.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΣ, υἱὸς Ἱέρωνος, εὐγενὴς συκελὸς ἐκ Συρακουσῶν, ζῶν τῷ 80 π. Χ. Πρὸ τῆς πραιτωρίας τοῦ Οὐήρρου 73-71 ἦτο εἷς τῶν πλουσιωτέρων κατοίκων τῆς Σικελίας, ἀλλ' αἱ παράνομοι φορολογίαι τοῦ πραίτωρος κατέστησαν αὐτὸν πτωχόν. Πολλὰ ἄτομα ὁμώνυμα αὐτῷ καὶ πιθανῶς ἐκ τῆς αὐτῆς εἰκογενείας ὑπέκυψαν ἐπίσης εἰς δυστυχίαν ἐκ τῆς τυραννίας τοῦ Οὐήρρου. Οὗτος ἀπεστέρησε τῆς περιουσίας του Ἡράκλειόν τινα ἐκ Συρακουσῶν καὶ ἐθανάτωσεν ἕτερον ἐξ Ἐγέστης. Δύο δὲ Ἡράκλειοι παρέστησαν μάρτυρες εἰς τὴν κατὰ τοῦ Οὐήρρου δίκην.

Ἡράκλειος, φιλόσοφος κυνικὸς, ζῶν κατὰ τὸν Δ' μετὰ χριστὸν αἰῶνα. Ἦτο ἐχθρὸς τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ, ὅστις συνέγραψε κατ' αὐτοῦ. Ὁ Σουΐδας καλεῖ τὸν φιλόσοφον τοῦτον «Ἡράκλειτον».

Ἡράκλειος, αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου γεν. περὶ τὸ 575, ἀπεθ. τῷ 641. Κατήγετο ἀπὸ Ἡρακλείου τοῦ Ἐδεσσηνοῦ, ὅστις ἐπὶ Λέοντος τοῦ Α' ἀνεκτήσατο ἀπὸ τῶν Βανδάλων τὴν Τριπολίτιδα χώραν τῆς Ἀφρικῆς. Ὁ πατήρ του Ἡράκλειος ὁ πρεσβύτερος περίφημος διὰ τὰς ἐνδόξους κατὰ Περσῶν νίκας του ἦτο «Ἔξαρχος» ἤτοι γενικὸς διοικητὴς τῆς Ἀφρικῆς. Ἄγνωστά εἰσι τὰ κατὰ τὴν νεότητα τοῦ Ἡρακλείου. φαίνεται ὅμως ὅτι οὗτος ὑπῆρξεν ἄξιος τῶν προγόνων, τοῦ καθόσον τῷ 610 ὁ πατήρ του ἐνεθάρρυνεν αὐτῷ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ κράτους ἀπὸ τῆς ἀνοσιωφόρου τυραννίδος τοῦ Φωκᾶ. Ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος μισούμενος παρὰ πάντων ἀπεξένωσεν ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ τὴν ἰδίαν του οἰκογένειαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ὁ γαμβρός του Κρίσπος συνέλαβε τῷ 608 τὸ σχέδιον τῆς ἐκθρονίσεως αὐτοῦ καὶ παρεκάλεσε τὸν Ἡράκλειον τὸν πρεσβύτερον καὶ τὸν Γρηγορὰν ἀδελφὸν αὐτοῦ νὰ δώσωσι τὸ σημεῖον τῆς ἀναρχίας. Οὗτοι χωρὶς νὰ κηρυχθῶσιν ἀναμφιβόλως κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἔστειλαν τὸν ἔπαρχον εἰς τὰ αὐτοκρατορικὰ ταμεῖα τῶν εἰσοδημάτων τῆς διαχειρίσεως των καὶ παρεκάλεσαν τὴν ἔνοσχλὴν τῶν αὐτῶν τῆς Ἀφρικῆς εἰς Κωνσταντινούπολιν. Τὸ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινή Δημόσιος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν. Π.Σ.Α.)

τελευταῖον μέτρον ἐπενεγκὸν λιμὸν ἐν τῇ πρωτευούσῃ ἐκορύφωσε τὴν γενικὴν δυσαρέσκειαν. Ὅτε τὰ πνεύματα προπαρεσκευάσθησαν εἰς γενικὴν ἀντερσίαν, ὁ Ἡρακλειος ὁ πρεσβύτερος ἐνέλωκε τέλος εἰς τὰς ἀξιώσεις τοῦ Κρίσπου καὶ τῶν προϋχόντων τοῦ Κράτους, ἀποποιηθεὶς ὅμως τὸ εἰς αὐτὸν προσφερόμενον στέμμα, καὶ ἐνεπιστεύθη εἰς τὸν υἱόν του τὴν ἀρχηγίαν τῆς κατὰ τοῦ Φωκᾶ ἐκστρατείας. Κατὰ φθινόπωρον τοῦ 610, ὁ Ἡράκλειος ὁ νεώτερος ἀπέπλευσε διὰ Κωνσταντινούπολιν μετὰ πολυαρίθμου στόλου, ἐνῷ ὁ ἐξάδελφός του Νικήτας, υἱὸς τοῦ Γρηγορᾶ ὁδήγων στρατὸν διηυθύνετο κατὰ τῆς πόλεως δι' Αἰγύπτου, Συρίας καὶ Μικρᾶς Ἀσίας. Τῇ 3 ὀκτωβρίου ὁ ἀφρικανὸς στόλος ἀφίκετο πρὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Κρίσπου ἀναλαβόντος τὰ ὅπλα κατὰ τοῦ πενθεροῦ του παρεβίασε τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος καὶ κατέλαβε τὴν πόλιν. Ὁ Φωκᾶς προσαχθεὶς ἐνώπιόν του καὶ ἐπιπληχθεὶς διὰ τὴν κακὴν διοίκησιν τοῦ κράτους· «Κυβέρνησον, ἀπεκρίθη, κάλλιον». Ὁ Ἡράκλειος ἐδείχθη γενναῖος καταπαύσας διὰ τῶν ποδῶν του τὸν Φωκᾶν καὶ διατάξας τὴν μαστίγωσιν καὶ κατόπιν τὴν θανάτωσιν αὐτοῦ ἐμπροσθεν ἀναρίθμητου πλήθους. Ὁ κλῆρος, ἡ σύγκλητος καὶ ὁ λαὸς ἐπροκήρυξαν αὐτὸν αὐτοκράτορα καὶ οὗτος παραδεξάμενος τὴν ψῆφον των ἐστέφθη μετὰ τῆς συζύγου του Εὐδοξίας. Ὁ Νικήτας ἀναγνώρισεν ἄνευ δισταγμοῦ τὸν νέον ἡγεμόνα καὶ πρὸς ἀνταμοιβὴν ἐνυμφεύθη μίαν τῶν θυγατέρων τοῦ αὐτοκράτορος. Ὁ Κρίσπος ἀνταμειφθεὶς διὰ τὰς προσφάτους ὑπηρεσίας του ἐπετράπη τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ τῆς Καππαδοκίας, ἀλλ' ὕστερον, τῷ 622, ἐπί τινι προφάσει ἀφηρέθη τὸν βαθμὸν καὶ ἐκλείσθη ἐν τινι δεσμωτηρίῳ. Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς αὐτοκρατορίας του ὁ Ἡράκλειος δὲν ἀντιπεκρίθη εἰς τὰς ἐλπίδας τὰς παραχθείσας ἐκ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεως αὐτοῦ, καθόσον δὲν ἔδειξε τὴν δέουσαν ἱκανότητα, καὶ ἀφῆκε τὸν βασιλέα τῆς Περσίας Χοσρόην νὰ λεηλατήσῃ καὶ καταστήσῃ τὰς ἀρίστας τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ κράτους, τὴν Συρίαν τῷ 611, τὴν Παλαιστίνην τῷ 614, τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν τῷ 616. Αἱ λεηλασίαι τῶν Περσῶν παρήγαγον τρομερὸν λιμὸν τῷ 618, καὶ τοῦ δημοσίου ταμείου μὴ ἐπαρκοῦντος εἰς ἀγορὰν σίτου ἐξ ἀνάγκης ἔπεσεν ἡ διανομὴ ἄρτου εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Κατεθλιβεὶς ἐκ τούτου ὁ Ἡράκλειος, καὶ φοβούμενος τὴν δυσμένειαν τοῦ λαοῦ, ἐσκέφθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πρωτεύουσαν καὶ νὰ ἀποσυρθῇ εἰς Ἀφρικήν· ἀλλ' ἡ εὔνοια τῆς προσεχοῦς ἀναχωρήσεώς του παρήγαγε ταραχὴν, καὶ ὁ Ἡράκλειος ἀχθεὶς σχεδὸν διὰ τῆς βίας εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας ὑπεχρεώθη νὰ ὀμόσῃ ὅτι δὲν θέλει ἐγκαταλείψει τὴν Κωνσταντινούπολιν. Αἱ βίαιαι αὗται ἐνδείξεις τῆς πρὸς αὐτὸν στοργῆς τῶν ὑπηκόων του ἐπανήγαγον εἰς τὸν αὐτοκράτορα τὴν δραστηριότητά του, καὶ ἀπέσυραν ἐκ τοῦ μαλθακοῦ καὶ ἀπαθοῦς βίου, ὃν ἔζη ἐπὶ ὀκταετίαν. Συνέλαβε τὸ σχέδιον μεγάλης ἐκστρατείας κατὰ τοῦ Χοσρόη, ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως στρατοῦ καὶ χρηματικῶν πόρων ὤφειλε νὰ προπαρασκευασθῇ ἐπὶ πολλὰ ἔτη· ἐν τῷ μεταξὺ ἠγόρασε τὴν εἰρήνην διὰ πληρωμῆς διακοσίων ὑπερπύρων παρὰ τῶν Ἀβάρων, λαοῦ κατοικοῦντος κατὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Δουνάβεως καὶ πολλάκις διαβάντος τὸν ποταμὸν τοῦτον καὶ ἐπδραμόντος τὰς βυζαντινὰς χώρας μέχρι Κωνσταντινουπόλεως· μὴ βασζόμενος δὲ εἰς τὴν καλὴν αὐτῶν πίστιν ἐπέτρεψε τῷ 1621 εἰς φυλάς τινας σλαβικὰς Κροάτας καὶ Σέρβους τὴν ἐγκαθίδρυσιν αὐτῶν εἰς τὰς χώρας τοῦ κράτους τὰς ἐμπεριλαμβανομένας μεταξὺ τῆς Ἀδριατικῆς, τοῦ Δουνάβεως καὶ τοῦ Αἵμου, ἐλπίζων ὅτι οὗτοι θέλουσιν εἶσθαι προτείχισμα τοῦ κράτους κατὰ τῶν Ἀβάρων. Τὸ μέτρον τοῦτο λίαν ἐπιβλαβὲς ἀναδειχθὲν ὕστερον ἀπέβη κατ' ἀρχὰς ἐπωφελέστατον, καθ' ὅσον οἱ λαοὶ οὗτοι προσήνεγκαν εἰς τὸ κράτος πολυαρίθμους καὶ γενναίους στρατιώτας καὶ ὁ Ἡράκλειος ἀσφαλὴς ἐκ τῶν δυτικῶν μεθορίων τοῦ κράτους ἐπεδόθη ὅλως εἰς τὴν καταβολὴν τῆς αὐθαδείας τῶν Περσῶν. Πρὸς προμήθειαν χρημάτων μετέβαλεν εἰς νόμισμα τὰ πολύτιμα μέταλλα τὰ χρησιμεύοντα πρὸς διακόσμησιν τῶν ἐκκλησιῶν. Τέλος τὴν τρίτην ἡμέραν μετὰ τὸ πάσχα τοῦ 622 ἀνταλλάξας τὴν βασιλικὴν πορφύραν διὰ τοῦ ἁπλοῦ ἐνδύματος στρατιώτου, ἔδωκε τὸ σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεως, ἀφιερώσας τὰ τέκνα του εἰς τὴν εὔνοιαν τοῦ λαοῦ, ἀναθεὶς τὴν κυβέρνησιν εἰς τοὺς ἱκανωτέρους, καὶ ἐπιτρέψας τὸν πατριάρχην καὶ τὴν σύγκλητον νὰ σώσωσι τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ συνθηκολογίας, ἐὰν αὐτὴ κατὰ τὴν ἀπουσίαν του προσεβάλλετο ὑπὸ ἀνωτέρων δυνάμεων. Αἱ σκηναὶ τοῦ ῥωμαϊκοῦ στρατοῦ κατεῖχον τὰ ὑψώματα τῆς Χαλκηδόνος. Ἐπειδὴ ἀφ' ἑνὸς ἦτο ἀνάγκη ἐπιχείρησις νὰ διευθυνθῇ κατὰ τῶν Περσῶν καὶ νὰ συγκροτηθῇ μετ' αὐτῶν μάχη ἐν ταῖς πεδιάσι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὅπου τὸ ἀναρίθμητον ἱππικὸν τῶν ἐχθρῶν ἠδύνατο νὰ πε-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κεντρική Βιβλιοθήκη Αριστοτελείου Πανεπιστημίου (Ν.Π.Δ.Δ.)

ρικυκλώσῃ τὸν ῥωμαϊκὸν στρατὸν καὶ νὰ καταστρίψῃ αὐτόν, ἀφ' ἑτέρου δὲ αἰσχρὸν καὶ ἄνανδρον νὰ λάβῃ ἐν Χαλκηδόνι ἀμυντικὴν θέσιν καὶ νὰ ἐγκαταλείψῃ εἰς τὸν ἐχθρὸν νὰ συμπληρώσῃ τὴν καταστροφὴν τῶν πλουσιωτέρων πόλεων τοῦ κράτους, ἐπενόησε μέσον τινὰ ὅρον ἀξιομνημόνευτον εἰς τὰ χρονικὰ τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων. Μετήνεγκε διὰ πλοίων τὰ στρατεύματά του εἰς τοὺς πρόποδας τῶν ὀρέων τῆς Ἀρμενίας μεταξὺ Συρίας καὶ Κιλικίας εἰς χώραν προστατευομένην καθ' ἅπαντα τὰ μεθόριά της διὰ φυσικῶν κωλυμάτων, ἤτοι ὀρίων καὶ ποταμῶν καὶ οὕτως ἐξησφάλισε τὸν στρατὸν ἀπὸ τοῦ ἱππικοῦ τῶν ἐχθρῶν· διὰ μιᾶς μόνης νίκης ἠδύνατο νὰ φθάσῃ εἰς τὰς πηγὰς τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Τίγριτος, καὶ δύο ἐπιτυχεῖς ἐκδρομαὶ μετὰ ἔγκον αὐτὸν εἰς τὰ ἔγκατα τοῦ περσικοῦ κράτους. Ὁ Ἡράκλειος ἐστρατοπέδευσεν ἐν Ἰσσῷ, καὶ κατὰ τὸ θέρος καὶ τὸ φθινόπωρον κατεγίνετο εἰς τὴν γύμνασιν τῶν στρατευμάτων, καὶ ἐνῷ ὁ ἐχθρὸς ἐνόμιζεν ὅτι οὗτος καταγίνεται εἰς τὴν παρασκευὴν πρὸς διαχείμασιν, ἐβάδισε κατὰ τῆς Περσίας διὰ τῆς Ἀρμενίας, καὶ κατεστρόψωσε τὸν Σαχαρβάζην ἐπίτροπον τοῦ Χοσρόη. Ἐπειδὴ ἡ φρουρὶς ἐπιτηρήσεως τῶν ἐχθρικῶν κινημάτων τῶν Ἀβάρων ἀνεκάλει αὐτὸν εἰς Εὐρώπην, κατέλιπε τὸν στρατόν του πρὸς διαχείμασιν κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἅλυος καὶ ἐπέστρεφεν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Τῇ 25 μαρτίου τοῦ 623 ἀπῆλθεν ἐκ τῆς πρωτευούσης, ὡρίκετο εἰς τὸν στρατόν του καὶ τῇ 20 ἀπριλίου ἐφάνετο ἤδη ἐν τῇ περσικῇ χώρᾳ. Δηοδόκη κατὰ τῆς Ἀτροπατικῆς καὶ ἐπολιόρκησε τὴν Ταυρίδα, πόλιν ἐν ᾗ ἐμπεριείχοντο οἱ θησαυροὶ τοῦ Χοσρόη, ἣν καὶ κυριεύσας ἐπυρπόλησεν· ἔκτοτε δὲ κατὰ μίμησιν τοῦ Χοσρόη ἐφέρετο σκληρότατα πρὸς τὴν ἐχθρικὴν χώραν, καὶ κατέστρεψεν ἰδίως τοὺς βωμοὺς τοῦ Πυρός. Ἡ Θεόδωρα, θεωρουμένη πατρὶς τοῦ Ζωροάστρου ὑπέστη τὴν τύχην τῆς Ταυρίδος, καὶ ὁ Ἡράκλειος ἐφίκετο μέχρι τῶν ὀρίων τῆς Μηδίας. Προχωρούσης τῆς ὥρας τοῦ ἔτους ἐπανέκαμψεν εἰς τὰ παράλια, ὅπως διατηρήσῃ συγκοινωνίαν μετὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ διαχειμάσῃ ἐν Ἀλβανίᾳ κατὰ τὴν ἀνατολικωτάτην ἄκραν τῆς Ἀρμενίας περὶ τὴν συμβολὴν τοῦ Ἀράξου καὶ τοῦ Κύρου. Κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 671 ἐπεχείρησε τὴν τρίτην ἐκδρομήν, ἀλλὰ καίτοι τετράκις πέντε ἡμερῶν ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἀναβῇ εἰς Πέρσαν, καὶ ἠναγκάσθη νὰ μεταφέρῃ τὸν στρατόν του καταβιβάζοντάς τον ἐπὶ πλοίων κατὰ τὸν Εὐφράτου εἰς τὴν Κιλικίαν. Διαχειμάσας πα-

ρὰ τὰ Ἄδανα ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Σάρου ἐνίκησεν ἐκ νέου τὸν Σαχαρβάζην, τολμήσαντα νὰ ἐπέλθῃ κατ' αὐτοῦ κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 625. Ἐν τούτοις τὰ περσικὰ στρατεύματα καίτοι εὐκόλως καταστρεφόμενα, ἀνενεοῦντο μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας, καὶ ὁ Χοσρόης κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 626 ἐσχημάτισε στρατὸν πολυαριθμότατον, ὃν διαιρέσας εἰς τρία σώματα προώρισε τὸ μὲν κατὰ τοῦ Ἡρακλείου, τὸ δὲ κατὰ τοῦ Θεοδώρου, ἀδελφοῦ τοῦ αὐτοκράτορος, τὸ δὲ κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅπως συνενωθὲν μετὰ τῶν Ἀβάρων ἐπιχειρήσῃ κοινῇ μετ' αὐτῶν τὴν πολιορκίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ Ἡράκλειος ἐννοήσας ὅτι σπουδαιοτάτη ἦτο ἡ διακατοχὴ τῆς Ἀρμενίας καὶ τῶν πλησίον παραλίων χωρῶν αὐτόθι μεγίστη προσωτικῶς, ἐνῷ ὁ Θεόδωρος ὑπερησπίζετο ἐπιτυχῶς τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Εὐφράτου. Ἐκεῖθεν τοῦ Φάσιδος ἐν τινι κοιλάδι τοῦ Καυκάσου, ὁ Ἡράκλειος συνήντησεν ὀρδήν τινα Χοζάρων, οἵτινες ὑπὸ τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν Ζιεβὶλ εἶχον ἐπιχειρήσει ἐκδρομὴν κατὰ τῆς Περσίας καὶ ἐπέστρεφον φέροντες μεθ' ἑαυτῶν τὴν λείαν των. Ὁ Ἡράκλειος παρὰ τὴν Τιφλίδα ἔσχε συνέντευξιν μετὰ τοῦ Ζιεβὶλ, καὶ καταπείσας αὐτὸν διὰ δώρων καὶ τῆς ὑποσχέσεως ὅτι θέλει νυμφεύσει αὐτὸν μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ Εὐδοξίας, ἐπέτυχε παρ' αὐτοῦ ἐπικουρικὸν στρατὸν ἐκ 40 χιλ. στρατιωτῶν. Ἐνῷ ὁ Ἡράκλειος κατὰ τὰ ἄκρα τοῦ Εὐξείνου Πόντου εὑρίσκεν ἀνελπίστως συμμάχους, ἡ πρωτεύουσα διέτρεχε μέγιστον κίνδυνον. Τῇ 29 Ἰουλίου οἱ Ἄβαρες ἦρχισαν τὴν πολιορκίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ οἱ Πέρσαι ἐστρατοπέδευσαν ἀπέναντι τῆς πόλεως ταύτης ἐκ τῆς ἑτέρας ὄχθης τοῦ Βοσπόρου. Εὐτυχῶς οἱ Ῥωμαῖοι κύριοι τῆς θαλάσσης παρεκώλυσαν τὴν συνένωσιν τῶν δύο ἐχθρικῶν στρατευμάτων.

Μετὰ πολλὰς ματαίας ἐφόδους, οἱ Ἄβαροι ἀπεσύρθησαν τῇ 12 αὐγούστου καὶ τὸ περσικὸν στράτευμα ματαίως ἐξηντλήθη πολιορκοῦν τὴν Χαλκηδόνα. Ὁ Ἡράκλειος μαθὼν ὅτι ἡ πρωτεύουσά του ἐσώθη εἰσήλασεν ἐκ νέου εἰς τὴν Ἀντροπατηνὴν καὶ διεχείμασε ἐκεῖ. Κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος καίτοι στερηθεὶς τῶν Χαζάρων ἀπελθόντων εἰς τὴν πατρίδα του εἰσήλασεν εἰς Ἀσσυρίαν διὰ τῶν ὀρίων τοῦ Κουρδιστὰν καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν Νινευΐ (διάφορον τῆς ἀρχαίας) προσπεράσας κατὰ μῆκος τὸ ποτάμιον Ζάβον. Ὁ Περσῶν στρατηγὸς Ῥαζάτης ἠκολούθησεν αὐτὸν κατόπιν μέν, ἀλλὰ μὴ τολμῶν νὰ συγκρουσθῇ μετ' αὐτοῦ μέχρις οὗ Ἐλθὼν διαταγὴν παρὰ τοῦ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινή Δημόσιος Βιβλιοθήκη
Δήμου Σταυρούπολης (Ν.Τ.Α.)

Χοσρόη νὰ διακυβεύσῃ τὴν τύχην τοῦ περσικοῦ κράτους δι' ὁριστικῆς μάχης. Ἡ μάχη αὕτη συνεκροτήθη τῇ 12 δεκεμβρίου 627 μεταξὺ Νινευῆ καὶ τῆς συμβολῆς τοῦ Ζάβου μετὰ τοῦ Τίγριτος, ἀπίων δὲ ὑπὲρ τῶν Ῥωμαίων, καθόσον φονευθέντος τοῦ στρατηγοῦ τῶν Περσῶν, οὗτοι ἀποδειλιάσαντες ἔστρεψαν τὰ νῶτα. Ὁ Ἡράκλειος ἐκυρίευσε τὴν Νινευῆ καὶ ἐβάδισε κατὰ τῆς Κτησιφῶντος, ἣν ὅμως πρὶν ἐπιχειρήσῃ νὰ πολιορκήσῃ, παρενέπεσεν ἐπανάστασις τοῦ Σιρόη υἱοῦ τοῦ Χοσρόη κατὰ τοῦ πατρός του ἀναβιβάσασα τὸν υἱὸν εἰς τὸν θρόνον τοῦ πατρὸς συλληφθέντος καὶ ἀποθανόντος ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ἐκ πίνης. Μεταξὺ τοῦ νέου ἡγεμόνος καὶ τοῦ Ἡρακλείου εὐκόλως συνωμολογήθη ἡ εἰρήνη ὑπὸ τοὺς ὅρους ἀμοιβαίας ἐπιστροφῆς τῶν κατακτηθεισῶν χωρῶν, ἀμοιβαίας ἀνταλλαγῆς τῶν αἰχμαλώτων καὶ τῆς ὑπὸ τῶν Περσῶν ἐπιστροφῆς τοῦ τιμίου σταυροῦ, συληθέντος ἐξ Ἱεροσολύμων. Τῇ 15 μαΐου 628 ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἀναγνώσθηκεν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ἁγ. Σοφίας ἡ περὶ συνωμολογήσεως τῆς εἰρήνης ἀγγελία τοῦ Ἡρακλείου, αὐτὸς δὲ κατὰ τὸν σεπτέμβριον ἐπέστρεψεν εἰς Κωνσταντινούπολιν θαλάσσιον πραγουμένως μέρος τῆς Ἀρμενίας καὶ τῆς Συρίας καὶ ἅπασαν τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ παντοιοτρόπως ἐπανεγκὼν τὴν τάξιν καὶ τὴν ἀσφάλειαν. Ἡ εἰς Κωνσταντινούπολιν εἴσοδός του ἦτανε ἐν θριάμβῳ καὶ ὁλαδὴ ὑπεδέξατο αὐτὸν ἄπασα ἀπὸ πεντηκονταετίας μετὰ μεγίστου ἐνθουσιασμοῦ. Ὁ Ἡράκλειος ἤθελε κατανοήσῃ μεταξὺ τῶν ἀρίστων αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου ἂν τὴν εἰς Περσίαν ἐκστρατείαν ἐπραγματεύθη ἀνάλογος διαγωγὴ δυστυχῶς ὅμως ὁ Ἡράκλειος ἔδειξε μετὰ ταῦτα ἀνύγγνωστον ἀπάθειαν, ἐπιδοθεὶς ὅλως εἰς θεολογικὰς συζητήσεις, ἐπορθοῦντας ἅπασαν αὐτοῦ τὴν ὀρθοκρισίαν. Τῷ 629 μετέβη εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἀνύρωσε τὸν τίμιον σταυρὸν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως, κατὰ δὲ τὴν παρίστασιν ταύτην ἐδίωξεν ἐξ Ἱεροσολύμων ἅπαντας τοὺς Ἰουδαίους. Τὸ ἐπίλοιπον τοῦ ἔτους καὶ τὰ ἑπόμενα πέντε ἔτη διῆλθεν ἐν Ἐδέσσῃ, Ἱεραπόλει, Ἀντιοχείᾳ καὶ ἄλλαις πόλεσι τῆς Συρίας. Νέος κίνδυνος ἐπιφοβώτερος τῆς εἰσβολῆς τῶν Περσῶν ἠπείλει τὸ κράτος, διὰ τῆς εἰς Συρίαν ἐπιδρομῆς τῶν Σαρακηνῶν. Ὁ Ἡράκλειος μὴ τολμῶν νὰ ὑπάγῃ πρὸς συνάντησιν αὐτῶν ἀπέστειλε κατ' αὐτῶν τὸν ἀδελφὸν του Θεοδώριχον, ὅστις νικηθεὶς ἐν Γαβάτῃ τῷ 634, μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔπεσεν εἰς χεῖρας τῶν νικητῶν ἢ ἀπεκεφαλίσθη. Πιεσθεὶς ἐκ τῶν περιστάσεων τούτων ὁ αὐτοκράτωρ καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ἐπανορθώσῃ αὐτὰς μόνον περὶ τῆς διασώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ ἐφρόντισεν ἐπίτηδες μεταβὰς εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ μετακομίσας αὐτὸν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἀφικόμενος πρὸ τῆς πρωτευούσης του καὶ μὴ αἰσθανόμενος ἐν ἑαυτῷ τὸ θάρρος νὰ διαπλεύσῃ τὸν Βόσπορον, διημέρευσεν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐν τῇ ἀσιατικῇ ὄχθῃ μέχρις οὗ κατασκευάσθη ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ γέφυρα ἐκ πλοίων κεκαλυμμένων ὑπὸ χώματος καὶ κατὰ τὰ πλάγια φερόντων κορμοὺς δένδρων ἀποκρύπτοντας τὴν θέαν τῆς θαλάσσης.

Αἱ πρόοδοι τῶν Ἀράβων κατακτησάντων τὴν Συρίαν, νικησάντων τοὺς Ῥωμαίους εἰς ὁριστικὴν μάχην τῷ 636, καὶ κυριευσάντων τὴν Ἱερουσαλὴμ τῷ 637, καὶ τὴν Ἀντιόχειαν τῷ 638, ὠδήγησαν αὐτὸν ἐκ τῆς ἀποτροπαίου ἀδρανείας του. Ἐνῷ ὁ Ὁμὰρ ἀνήρτα τὴν σημαίαν τοῦ προφήτου ἐπὶ τῆς κοιτίδος τοῦ χριστιανισμοῦ ὁ αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων ἀπησχολεῖτο ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς ἀτελευτήτους συζητήσεις περὶ τῶν δύο φύσεων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· αἱ αἱρέσεις τοῦ Ἀπολλιναρίου, τοῦ Νεστορίου καὶ τοῦ Εὐτυχοῦς ἐνδιέφερον αὐτῷ πολλῷ μᾶλλον τῶν νικῶν τοῦ Χαλὰδ, τοῦ Ὁμὰρ, καὶ ὁ μονοθελισμὸς παρῆγε λήθην τοῦ ἰσλαμισμοῦ. Τῷ 639 ἐξέβακε τὴν περίφημον αὐτοῦ «Ἔκθεσιν» καὶ ἐδογματίσευσεν εἰς ἅπαν τὸ κράτος μετὰ διαταγῆς νὰ ὑπακούσωσιν ἅπαντες εἰς αὐτήν. Ἐνῷ διὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου ἐφρόνει ὅτι διεκανονίζει τὴν πίστιν τῶν Ῥωμαίων, τοῦτο οὐδὲ ὀρθόδοξον ἐκρίθη καὶ κατεδικασθὲν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ἠκυρώθη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος οἱ Ἄραβες εἰσέβαλον εἰς Αἴγυπτον καὶ ἤρχισαν τὴν πολιορκίαν τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἡ πόλις αὕτη ἀνθίστατο εἰσέτι γενναίως, ὅτε ὁ Ἡράκλειος ἐτελεύτησε, βασιλεύσας τριάκοντα ἕτη καὶ τέσσαρας μῆνας. Διὰ τῆς διαθήκης του ἡ ἀνωτάτη ἀρχὴ διενέμετο μεταξὺ τοῦ Ἡρακλείου Κωνσταντίνου υἱοῦ τῆς πρώτης αὐτοῦ συζύγου Εὐδοξίας καὶ τοῦ Ἡρακλεωνᾶ υἱοῦ τῆς Μαρτίνης· κατέλιπε προσέτι δύο ἐτέρους υἱοὺς Δαβὶδ καὶ Μαρίνον καὶ δύο θυγατέρας Ἀγγουστίνην καὶ Μαρτίνην· περὶ δὲ τῆς θυγατρὸς του Εὐδοξίας ἄγνωστον εἶναι ἂν ἐπίζησε τοῦ πατρός της. Ἡ βασιλεία τοῦ Ἡρακλείου χαρακτηρίζομένη διὰ τῆς ἐφημέρου ἀποκαταστάσεως καὶ διὰ τοῦ ἀναπολογήτου διαμελισμοῦ τοῦ Ἀνατολικοῦ κράτους διὰ τῆς καταστροφῆς τῆς παραλίου μοναρχίας καὶ διὰ τῆς ἐφαπλώσεως τῶν Κελτῶν εἶναι μία τῶν ἐξοφθαλμιστικωτέρων ἐποχῶν

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κορυδαλλείος Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Κεφαλληνία)

τῆς βυζαντινῆς ἱστορίας. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Ἡράκλειος παρουσιάζει πρόσωπον ἄξιον μὲν θαυμασμοῦ τινος, ἀλλ' ἐπίσης καὶ ἀξιοκατάκριτον διὰ τὸν ἀπαθῆ χαρακτῆρά του.

Ἡράκλειος Β' ὁ Κωνσταντίνος Γ'.

Ἡράκλειος Α', βασιλεὺς τῆς Γεωργίας περὶ τὸ 1648, ἀποθ. τῷ 1710. Καταγόμενος ἀπὸ ἐκπτώτων ἡγεμόνων τῆς Γεωργίας, διῆλθε τὴν νεότητά του ἐν Ῥωσσίᾳ καὶ προσεπάθησε νὰ διεκδικήσῃ τὰ δικαιώματά του. Ἀποτυχὼν προσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Περσίας καὶ εὐνοηθεὶς ὑπὸ τοῦ Σάχου ἀνεκτήσατο δι' αὐτοῦ μετὰ πολλὰ ἔτη τῷ 1688 μέρος τῆς Γεωργίας παραδεξάμενος τὸν Ἰσλαμισμὸν καὶ ὀνομασθεὶς Ναζὰρ-Ἀλὶ-χὰν. Ἐτελεύτησεν ἐν Ἰσπαχάν.

Ἡράκλειος Β' βασιλεὺς τῆς Γεωργίας ἔγγονος τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1718, ἀποθ. ἐν Τιφλίδι τῷ 1798. Κατὰ τὴν νεότητά του ἐνεκολπώθη τὸν Ἰσλαμισμὸν, ὑπηρέτησεν εἰς τὸν στρατὸν τοῦ σάχου καὶ ἐπέτυχε πολλὰς νίκας κατὰ τῶν Τούρκων. Ἀναγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ναδὶρ-σὰχ τῷ 1744 ὑπετελὴς βασιλεὺς μέρους τῆς Γεωργίας, προσεπάθησε μετὰ τοῦ πατρός του βασιλέως καὶ τούτου ἑτέρου μέρους τῆς Γεωργίας ὅπως ἀνακτήσηται τὴν πλήρη ἀνεξαρτησίαν ἀπὸ τῆς κυριαρχίας τῶν Περσῶν κατὰ τοὺς ἐμφυλίους σπαραγμοὺς τῆς Περσίας τοὺς ἐπενεχθέντας τὸν θάνατον τοῦ Ναδὶρ-Σὰχ τῷ 1747. Ἔλαβον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των ἐν πολλοῖς Ἀρμενίους καὶ ὑπέταξαν μικρούς τινας ἄρχοντας τοῦ Σιρβὰν καὶ τῆς βορείου Ἀρμενίας. Ἡττηθέντων κατόπιν τὸν ἡγεμόνα τῶν Ἀρμενίων Ἀβὰζ-Χὰν, ὃν ὁ Ἡράκλειος καταπολεμῶν πρὸ τοῦ Ἐρεβὰν ἐκυρίευσε τὴν Τιφλίδα, ἥτις παρεχωρήθη αὐτῷ διὰ συνθήκης συνομολογηθείσης τῷ 1753. Ὁ θάνατος τοῦ πατρός του τῷ 1763 ἐπεξέτεινε τὸ κράτος του. Βοηθήσας τοὺς Ῥώσσους εἰς τὸν κατὰ τῶν Τούρκων πόλεμον αὐτῶν (1768—1774) ἐκτιμήσασαν τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς αὐτοκρατείρας Αἰκατερίνης Β', ἥτις παρενέβαλεν εἰς τὴν συνθήκην τοῦ Καϊναρτσικίου τῷ 1774 ὑπαίτερον ἄρθρον, δι' ἧς ὁ Σουλτάνος παραιτεῖται πάσης ἐπὶ τῆς Γεωργίας ἀξιώσεως. Συνεχῶς ἀπειλούμενος ὑπὸ τῶν Λέγγων, τῶν Τούρκων καὶ τῶν Περσῶν ἐτέθη ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ῥωσσίας διὰ τῆς συνθήκης Γεωργιέβσκ 1783, ἀλλὰ τοῦτο ἐδέησεν ἐπὶ μᾶλλον ὀλίγον τοῦ νὰ ἀποβῇ ἐπὶ καταστροφῇ τῆς Περσίας εἰσβαλόντων εἰς Γεωργίαν τῷ 1795 ἐνίκησεν αὐτὸν ἐγκαταλείψαντα ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὴν πρωτεύουσαν καὶ ἐκυρίευσε τὴν Τιφλίδα ἣν καὶ παρέδωκεν εἰς λεηλασίαν, ἀλλ' εὐτυχῶς στερούμενος ζωοτροφιῶν ἠναγκάσθη νὰ ἀποσυρθῇ. Ἡ Αἰκατερίνη διετεθειμένη βραδύτερον νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸν προστατευόμενόν της βοήθειαν δὲν ἐπρόφθασεν ἀποθανοῦσα τῷ 1796, ὁ δὲ διάδοχος αὐτῆς Παῦλος οὐδὲν ἔλαβε μέτρον πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς Γεωργίας ἀπὸ νέας περσικῆς ἐπιδρομῆς, ἐξ ἧς ἠπειλεῖτο καὶ ἣν δὲν ἤθελεν ἀποφύγει, ἐὰν δὲν ἐπήρχετο ἡ δολοφονία τοῦ σάχου τῷ 1797. Ὁ Ἡράκλειος ἔν μόνον ἔτος ἐπέζησε μετὰ τὴν δολοφονίαν ταύτην. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος προσεπάθησε νὰ ἐκπολιτίσῃ τοὺς ὑπηκόους του προσκαλέσας ἔξωθεν σοφοὺς, συστήσας τυπογραφεῖον ἐν Τιφλίδι, ἀμφυχώσας τὴν γεωργίαν καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν μεταλλείων, καὶ ἀνεγείρων πόλεις καὶ φρούρια. Διάδοχός του ὑπῆρξεν ὁ υἱός του Γεώργιος Β' τελευταῖος βασιλεὺς τῆς Γεωργίας.

Ἡράκλειος, ἐπίσκοπος Ἱππῶνος, ζῶν τῷ 426. Πρεσβύτερος ὢν ἐν Ἱππῶνι ὡρίσθη ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου ὡς διάδοχος αὐτοῦ τῇ 26 σεπτεμβρίου 426. Εἰς τοῦτον ἀποδίδεται ἡ ἑκατὸν τετάρτη ἐκ τῶν ἑξήκοντα ὁμιλιῶν τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου De Verbis Domini. Καὶ ἑτέρα ὁμιλία αὐτοῦ ἐκφωνηθεῖσα ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου εὑρίσκεται μεταξὺ τῶν ὁμιλιῶν τοῦ ἐνδόξου τούτου διδασκάλου φέρουσα ἀριθμὸν 396.

ΗΡΑΚΕΙΤΟΣ, φιλόσοφος Ἕλλην τῆς ἰωνικῆς σχολῆς, ζῶν κατὰ Διογένην τὸν Λαέρτιον περὶ τὴν 69ην ὀλυμπιάδων καὶ ἀποθανὼν ἑξηκοντούτης τοιοῦτος κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Β' π. Χ. αἰῶνος. Ἔζησε καὶ ἀπέθανεν ἐν Ἐφέσῳ. Υἱὸς τοῦ πρώτου πολίτου τῆς Ἐφέσου ἤτοι πολιτικοῦ ἄρχοντος αὐτῆς ἠδύνατο μετὰ θάνατον τοῦ πατρός του νὰ ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντα ἐκείνου δικαιώματι κληρονομίας, ἀλλὰ παρητήθη τῶν δικαιωμάτων του ὑπὲρ τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ ἴσως ἕνεκα τῆς φυσικῆς του μελαγχολίας, ἥτις μεγάλην ἴσχυε ἐπ' αὐτοῦ ἐπιρροὴν καθ' ὅλην αὐτοῦ τὸν βίον. Παρακληθεὶς ὕστερον ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του νὰ γείνῃ νομοθέτης των ἀπεκρίθη δικαιολογῶν τὴν ἀποποίησίν του διὰ τοῦ διαχωρισμοῦ ὅτι οἱ Ἐφέσιοι ἦσαν λίαν διεφθαρμένοι καὶ ἀδιόρθωτοι. Κατόπιν ἡ ἔξοδος τοῦ φίλου του Ἑρμοδώρου ἐπῆξησεν ἔτι μᾶλλον τὴν μελαγχολίαν του, ἥτις κατέστησε μέχρι μισανθρωπίας ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε οὗτος διέκοψε πᾶσαν σχέσιν μετὰ τῶν συμπολιτῶν του ἀφιερώσας τὸν χρόνον του παίζων μετὰ παίδων πλησίον τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ ἐπιτέλους κατέλιπεν τὴν Ἔφεσον ἀναχωρήσας εἰς τὸ ὄ.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινοτικὴ Δημοτικὴ Βιβλιοθήκη Ἀθηνῶν (Ν. Π. Τ. Α.)

Παθῶν ἐξ ὕδρωπος, κατέβη εἰς Ἔρεσον ὅπως συμβουλαθῇ τοὺς ἰατροὺς· ἀλλ' ἐρωτῶν αὐτοὺς αἰνιγματωδῶς καὶ μὴ ἐννοούμενος ὑπ' αὐτῶν ἀπεράσισε ν' ἀναλάβῃ τὴν θεραπείαν μόνος του καὶ ἐκλείσθη ἐντὸς σταύλου βοῶν ἐλπίζων ὅτι θέλει ἀποδιώξει τὸν ὕδρωπα διὰ τῆς θερμότητος τῆς κοπρίας· οὕτω ὡχριηθεὶς ἐκ τῆς θεραπείας ταύτης κατεβλήθη ὑπὸ τῆς ἀσθενείας.

Αἱ φιλοσοφικαὶ του δοξασίαι ἐπεριείχοντο ἐντὸς βιβλίου κατατεθέντος ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ μετὰ 67 ἔτη δημοσιευθέντος ὑπὸ τοῦ Κράτητος, τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἐγράφη ὑπ' αὐτοῦ εἰς ὕφος σκοτεινότατον, ὅπως μὴ διαβληθῇ ὑπὸ τοῦ ὄχλου καὶ ἐννοηθῇ μόνον ὑπὸ τῶν δυναμένων νὰ ἀποφεληθῶσιν ἐκ τῶν μαθημάτων του. Ἐκ τούτου ἔσχε τὸ ἐπίθετον «σκοτεινὸς», καὶ τὸ ἐπίγραμμα Τίμωνος τοῦ Σιλλογράφου «Ἡράκλειτος αἰνικτάς». Ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος διηγεῖται περὶ τοῦ βιβλίου τούτου, ὅτι ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Εὐριπίδου πρὸς ἀνάγνωσιν καὶ ἐπέρασιν εἰς τὸν Σωκράτην, ὅστις ἀπήντησεν ὅτι ὅσα μὲν ἐνόησεν ἦσαν κάλλιστα, ἤρχετο δὲ τὸ αὐτὸ καὶ δι' ὅσα ἐὰν ἐνόησεν. Περὶ τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ βιβλίου τοῦ Ἡρακλείτου δὲν ὑπάρχει συμφωνία· κατά τινας τοῦτο ἐπεγράφετο «Μοῦσαι», κατ' ἄλλους «Περὶ φύσεως», κατὰ Διόδοτον τὸν Γραμματικὸν «Ἀκριβὲς σύνταγμα πρὸς στάθμησιν βίου», καὶ κατ' ἄλλους «Γνῶσις ἠθῶν». Διογένης ὁ Λαέρτιος βεβαιοῖ ὅτι ἦν διαιρεδομένων τὸ βιβλίον τοῦτο ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Περὶ φύσεως» καὶ διηρεῖτο εἰς τρία μέρη, φυσικήν, πολιτικὴν καὶ θεολογικήν. Ἐκ τούτου ἐξάγεται ὅτι ἡ ἰωνικὴ φιλοσοφία ἀπὸ τοῦ Ἡρακλείτου παύει τοῦ νὰ ἦναι ἀποκλειστικῶς ἐπιστήμη τῆς φύσεως, ἀναβαίνουσα συγχρόνως καὶ εἰς ἠθικὴν ἐπιστήμην. Ὁ Ἡράκλειτος περὶ κοσμογονίας ἐφύλαττε ὡς ἀρχὴν τῶν ἁπλῶν σωμάτων τὸ πῦρ ἐξ οὗ τὰ πάντα συνίστανται καὶ εἰς ὃ ἀναλύονται. Κατ' αὐτὸν ὁ κόσμος δὲν εἶναι ποίημα οὔτε τῶν θεῶν οὔτε τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ὑπῆρχε πάντοτε καὶ θέλει διαμένει πάντοτε, ὡς πῦρ αἰώνιον, ἀνάπτον καὶ σβῦνον κατὰ τακτικοὺς νόμους· ἐκ τῶν μεταμορφώσεων δὲ τοῦ πυρὸς παράγεται τὸ ὕδωρ, ἡ γῆ καὶ ὁ ἀήρ· τὰ πάντα προέρχονται ἐξ αὐτοῦ καὶ ἐπανέρχονται εἰς αὐτὸ διὰ «ῥοῆς» αἰωνίου παραγούσης τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον· ἡ μοῖρα, ἡ ἀνάγκη, ὁ λόγος ὑπάρχει, ἀλλ' ἐν μέσῳ τῶν ἐναντιοτήτων, νοητὸς καὶ γήϊνος. Κατὰ τὸν Ἡράκλειτον τὸ πῦρ εἶναι ἐπὶ μέρους παραγωγικὸν τῆς ζωῆς ἀλλὰ καὶ φύσις καταστρεπτική, καθ' ὅσον ὁ κόσμος κατὰ περιόδους παράγεται καὶ καταστρέφεται διαδοχικῶς καθ' εἱμαρμένην. Ὁ Ἡράκλειτος ἐπεδόθη προσέτι καὶ εἰς τὴν ἀστρονομίαν καὶ τὴν μετεωρολογίαν. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Διογένους τοῦ Λαερτίου ὑπέθετε τὸν ἥλιον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀστέρας ὡς φλόγας παραγομένας ἀπὸ ἐξατμίσεων συγκεντρουμένων εἰς τινας κοιλότητας τοῦ οὐρανίου ὅλου. Αἱ φλόγες αἱ παράγουσαι τὸν ἥλιον εἶναι ζωηρότεραι καὶ καθαρότεραι, αἱ δὲ τῶν λοιπῶν ἀστέρων μᾶλλον ἀπομεμακρυσμέναι τῆς Γῆς ἔχουσιν ὀλίγον καθαρότητα καὶ θερμότητα. Τὸ πραγματικὸν μέγεθος τοῦ ἡλίου εἶναι ὅσον εἰς ἡμᾶς φαίνεται καὶ οὐχὶ μεῖζον ὡς Εὐδοξιανὸς κατόπιν ὁ Ἀναξαγόρας καταπολεμῶν τὴν πλάνην ταύτην. Αἱ ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης προέρχονται ἐκ τῆς πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος τῆς γῆς στροφῆς τοῦ κοίλου τῶν δεξαμενῶν τῶν περιεχουσῶν τὰς φλόγας τὰς σχηματιζούσας τοὺς ἀστέρας τούτου. Αἱ μηνιαῖαι φάσεις τῆς σελήνης προέρχονται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ δεξαμενὴ ἡ σχηματίζουσα αὐτὴν ἐκτελεῖ βαθμηδὸν περιστροφὴν περὶ ἑαυτήν. Αἱ ἡμέραι, αἱ νύκτες, οἱ μῆνες, αἱ ὧραι τοῦ ἔτους, τὰ ἔτη, οἱ ἄνεμοι καὶ ἄλλαι τοιαῦται φαινόμεναι αἰτίαν ἔχουσι τὰς διαφορὰς τῶν ἐξατμίσεων· ἡ καθαρὰ ἐξάτμισις φλογιζομένη ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ ἡλίου παράγει τὴν ἡμέραν· ἐπέρχεται ἡ ἀντίθετος ἐξάτμισις καὶ παράγει τὴν νύκτα. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐξηγοῦνται ὑπὸ τοῦ Ἡρακλείτου καὶ ἄλλα φαινόμενα ἀστρονομικὰ καὶ μετεωρολογικά. Ἐκτὸς τῶν εἰς τὴν φυσικὴν φιλοσοφίαν ἀναφερομένων καὶ ἀποτελούντων τὸ φυσικὸν σύστημα τοῦ φιλοσόφου τούτου τεμαχίων, σώζονται καὶ ἄλλα ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ λογικὴν φιλοσοφίαν. Εἰς τὴν δευτέραν ταύτην κατηγορίαν ὑπάγονται ἀποφθέγματά τινα διασωθέντα ὑπὸ Διογένους Λαερτίου, Κλήμεντος Ἀλεξανδρίως, Πλουτάρχου καὶ Στοβαίου. Προσέτι ὁ Σέξτος ὁ Ἐμπειρικὸς μνημονεύει τοῦ Ἡρακλείτου, ὡς τιθέντος πρὸς εὕρεσιν τοῦ ἀληθοῦς δύο ὄργανα τὰς αἰσθήσεις καὶ τὸν λόγον, ἐξ ὧν αἱ αἰσθήσεις εἰσὶ «κακοὶ μάρτυρες», μόνον δὲ κριτήριον τοῦ ἀληθοῦς εἶναι ὁ λόγος, οὐχὶ ἁπλῶς ὁ ἀτομικὸς ἀλλ' ὁ «κοινὸς καὶ θεῖος λόγος» μεθ' οὗ ὅταν συγκαινωνήσωμεν εὑρίσκομεν τὴν ἀλήθειαν, μένοντες εἰς τὸ σκότος ὅτε ἀποκεκλεισμένοι ἀπ' αὐτοῦ. Ἡ περὶ κριτηρίου τῆς ἀληθείας σύγκρισις τοῦ Ἡρακλείτου τοῦ μὲ πολλοὺς ὁμοίους μεταξὺ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων φιλοσόφων (ἴδε τὸ τέλος Στωϊκούς, κατὰ δὲ τὸν παρόντα αἰῶνα ἐν Γαλλίᾳ τὴν θεωρητι-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Κορυδαλλέως ΒΒΛΙΟΘΗΚΗ Αργοστολίου (Ν.Π.Τ.Α.)

κὴν σχολὴν πρὸς ἀντίκρουσιν τῶν δοξασιῶν τῆς Καρτεσιανῆς σχολῆς. Καὶ κατὰ πολλὰ δὲ ἄλλα σημεῖα τῆς φιλοσοφίας ὁ Ἡράκλειτος εὗρεν ὀπαδοὺς παρὰ τοῖς μετὰ τὸν Σωκράτην φιλοσόφοις παραδεχθεῖσι πολλὰ ἐκ τοῦ βιβλίου του, ὅπερ κατὰ Διογένην τὸν Λαέρτιον ἐσχολίασαν καὶ ἡρμήνευσαν Ἀντισθένης, Κλεάνθης, Ἡρακλείδης ὁ Ποντικός, Σφαῖρος ὁ στωϊκός, Διόδοτος ὁ γραμματικός, Διονύσιος καὶ Παυσανίας.

Ἡ ρ ά κ λ ε ι τ ο ς ἢ «Ἡρακλείδης», διοικητὴς Ἕλλην, γεν. ἐν Κύμῃ τῆς Αἰολίας καὶ ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Γ' π. Χ. αἰῶνος. Ἡ Ἀρσινόη, σύζυγος τοῦ Λυσιμάχου εἰς αὐτὸν ἐνεπιστεύθη τὴν διοίκησιν τῆς Ἡρακλείας, ἣτις παρεχωρήθη αὐτῇ ὑπὸ τοῦ συζύγου της. Ἕνεκα τῆς ἀπολύτου καὶ τυραννικῆς αὐτοῦ διοικήσεως ἐμισήθη ὑπὸ τῶν κατοίκων οἵτινες μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Λυσιμάχου ἐπανέστησαν καὶ ἀνεκτήσαντο τὴν ἐλευθερίαν συλλαβόντες καὶ τὸν Ἡράκλειτον, οὗτινος ἀγνοεῖται ἡ μετὰ ταῦτα τύχη.

Ἡ ρ ά κ λ ε ι τ ο ς, μυθογράφος ἀγνώστου ἐποχῆς. Τούτου σώζεται σύγγραμμα «Περὶ ἀπίστων» δημοσιευθὲν κατά τι χειρόγραφον τοῦ Βατικανοῦ ὑπὸ Λίστος Ἀλλατίου ἐν Ῥώμῃ 1641. Ὁ ἐκδότης ὑπωπτεύθη μὴ ἡ λέξις «Ἡράκλειτος» εἶναι κατὰ παραφθορὰν τῆς λέξεως «Ἡρακλείδης», καὶ ἐθεώρησε πιθανὸν ὅτι συγγραφεὺς τοῦ συγγράμματος τούτου εἶναι ὁ Ἡρακλείδης ὁ συγγραφεὺς τῶν «Ὁμηρικῶν ἀλληγοριῶν». Τὸ «Περὶ ἀπίστων» ἐδημοσιεύθη καὶ ὑπὸ τριῶν ἄλλων ἐκδοτῶν.

Γνωστοὶ εἶσι πολλοὶ ἄλλοι συγγραφεῖς Ἕλληνες καλούμενοι «Ἡράκλειτοι» ὁ Σικυώνιος, συγγραφεὺς πονήματος περὶ λίθων, οὗτινος μνημονεύει ὁ Πλούταρχος τοῦ δευτέρου βιβλίου· ὁ Λέσβιος, συγγραφεὺς ἱστορίας τῆς Μακεδονίας· φιλόσοφος τις περιπατητικὸς μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου ὡς συγγραφεὺς πονήματος ἐπιγραφομένου «Ζωροάστρης»· ἕτερος φιλόσοφος πλατωνικὸς Τύριος, εὐνοούμενος τοῦ Ἀντιόχου, χρηματίσας ἐπὶ πολλὰ ἔτη μαθητὴς τοῦ Κλειτομάχου καὶ τοῦ Φίλωνος.

Ἡ ρ ά κ λ ε ι τ ο ς, ποιητὴς Ἐλεγειακός, γεν. ἐν Ἀλικαρνασσῷ, ζῶν κατὰ τὸν Γ' π. Χ. αἰῶνα, φίλος καὶ σύγχρονος τοῦ Καλλιμάχου συνθέντος ἐπ' αὐτῷ ἐπίγραμμα ἑκατέρωθεν ἐκκοπὲν ὑπὸ Διογένους τοῦ Ἀπολλωνίου. Ὁ Δωρίων ἀναμονάδι καὶ ἕτερον «Ἡράκλειτον» ποιητὴν [illegible] συγγραφέως πανηγυρικοῦ τινος τῶν δώδεκα θεῶν. Περὶ δὲ Ἡρακλείτου τοῦ [illegible] Ἡ ρ α κ λ ε ί δ η ς.

ΗΡΑΚΛΕΙΩΝΑΣ, αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου, δευτερότοκος υἱὸς τοῦ Ἡρακλείου, βασιλεύσας μετὰ τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ του Κωνσταντίνου Γ' μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του συμβάντος τὸν μάρτιον τοῦ 641. Ὁ Κωνσταντῖνος ἀπέθανε κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους καταλιπὼν δύο υἱοὺς ἀπαλλοτριωθέντας τοῦ θρόνου διὰ τῆς φιλοδοξίας τῆς Μαρτίνης μητρὸς τοῦ Ἡρακλειωνᾶ καὶ μητρυιᾶς τοῦ Κωνσταντίνου. Ἡ Μαρτίνη ἐβασίλευσεν ἐν ὀνόματι τοῦ υἱοῦ της μέχρι τοῦ σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ὅτε ἀνετράπη μετ' αὐτοῦ διὰ τῆς ἀνταρσίας τοῦ Βαλεντίνου στρατάρχου τῆς Ἀσίας. Ἐπιτήδειος ὁ στρατηγὸς οὗτος νὰ ἐπωφεληθῇ ἐκ τῆς γενικῆς δυσαρεσκείας ἐβίασε τὸν Ἡρακλειωνᾶν νὰ δεχθῇ μέτοχον τοῦ θρόνου Κώνστανς τὸν Β' υἱὸν τοῦ Κωνσταντίνου καὶ νὰ ἀποκείρῃ εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον τὰ ἀνώτατα ἀξιώματα, καὶ κατόπιν παρέδωκε τὴν Μαρτίνην καὶ τὸν υἱὸν τῆς εἰς τὴν ὀργὴν τῆς συγκλήτου, ἥτις κατεδίκασεν αὐτοὺς ὡς ἐνόχους δηλητηριάσεως τοῦ Κωνσταντίνου. Τῆς Μαρτίνης ἐκόπη ἡ γλῶσσα καὶ τοῦ Ἡρακλειωνᾶ ἡ βίς, ἀμφότερα δὲ ἐνεκλείσθησαν ἐντὸς μονῆς ἐν ᾗ ἐτελεύτησαν ἐν πλήρει ἀσημότητι. Διάδοχος τοῦ Ἡρακλειωνᾶ ἐγένετο ὁ Κώνστας.

ΗΡΑΚΛΕΟΠΟΛΙΣ, πόλις τῆς Μεσαίας Αἰγύπτου, πρωτεύουσα τοῦ αὐτόθι ὁμωνύμου νομοῦ, καλουμένη καὶ «Ἡρακλείους πόλις μεγάλη». Ἡ ἵδρυσις αὐτῆς ἀπεδίδετο εἰς τὸν Ἡρακλέα. Ἔκειτο ἐπὶ νήσου σχηματιζομένης ὑπὸ τοῦ Νείλου καὶ τῆς Μοίριδος λίμνης, ἐφ' ἧς κατὰ Πλίνιον ὑπῆρχε καὶ ὁ περίφημος λαβύρινθος. Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐπενδύοντο θεῖαι τιμαὶ εἰς τὸ ζῶον Ἰχνεύμονα. Διεκρίνετο ἑτέρας πόλεως καλουμένη «Ἡρακλείους πόλις μικρὰ» κειμένης ἐπὶ τοῦ Δέλτα τῆς Αἰγύπτου πρὸς τὰ Δ τοῦ Πηλουσίου καὶ οὔσης πρωτευούσης τοῦ Σεβεννυτικοῦ νομοῦ.

ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΙΕΡΟΝ, ναὸς τοῦ Ἡρακλέους ἐν Αἰγύπτῳ. Περὶ τούτου ἐσχηματίσθη κώμη «Ἡράκλειον» προάστειον τοῦ Κανώβου.

ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΛΙΜΗΝ, λιμὴν τῆς πόλεως Ἀλουζίας ἐν Ἀκαρνανίᾳ. §. —, λιμὴν τῆς Ἑτρουρίας ἐν Ἰταλίᾳ παρὰ τὴν πόλιν Κόσσαν. Antonini Herculis Cosani portus· σήμερον Porto ercolo. §. —, πόλις τῆς ἀρχαίας Ἐσπερίας πρὸς Ν. τοῦ ποταμοῦ Ἄρνου. Ant. Herculis Liburni portus· σήμερον [illegible] §. —, πόλις ἐπὶ τῆς ἀκτῆς Ἀλκιῶν Γαλατίας ἐν Λιγουρίᾳ, πρὸς τὰ ΝΑ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κορυφαίος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Κ.Β.Α.)

μεταξὺ τῆς Νικαίας πρὸς Δ καὶ τοῦ Ἀλβίου Ἰντεμελίου πρὸς Α. Λατ. Herculis Movoeci portus· σήμερον Monaco.

ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΝΗΣΟΣ, μικρὰ νῆσος τῆς Μεσογείου Θαλάσσης κειμένη παρὰ τὴν νῆσον Σαρδὼ πρὸς τὰ ΝΔ αὐτῆς. Λατ. Herculis insula· σήμ. Asimara.

ΗΡΑΚΛΕΩΝ, γραμματικὸς Ἕλλην, γεννηθεὶς ἐν Αἰγύπτῳ κατ' ἄγνωστον ἐποχήν. Μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Σουΐδα, καὶ φέρεται εἰς μαρτυρίαν ὑπὸ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου, Εὐσταθίου καὶ ἐν τοῖς εἰς Ὅμηρον Μαρκιανοῖς σχολίοις.

ΗΡΑΚΛΕΩΝ, γνωστικὸς τοῦ δευτέρου αἰῶνος Ὀλίγαι ὑπάρχουσι πληροφορίαι περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν δοξασιῶν αὐτοῦ. Παρεδίξατο τὰς ἰδέας τοῦ Βαλεντίνου μετά τινων τροποποιήσεων, καὶ ἐπεδόθη ἰδίως εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῶν κανονικῶν βιβλίων. Σώζονται τεμάχιά τινα τοῦ ὑπομνήματος αὐτοῦ εἰς τὸ Κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον, καὶ ἓν εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶν. Αἱ ἑρμηνεῖαί του κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς κλίνουσιν εἰς ἀλληγορικὴν ἔννοιαν. Καίτοι δεικνυόμενος ὀξύνους καὶ θετικοῦ πνεύματος, ἀπομακρύνεται, ὡς ἅπαντες οἱ γνωστικοί, τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ χριστιανισμοῦ. Τὰ σωζόμενα ἀποσπάσματα τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ διεσπαρμένα ἰδίως ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῦ Ὠριγένους συνελέγησαν ὑπὸ τοῦ Grabe ἐν τῇ «Σταχυολογίᾳ τῶν Πατέρων καὶ τῶν Αἱρετικῶν», τόμ. Β' σελ. 83.

ΗΡΑΚΛΗΕ-ΙΟΣ, ποιητ. ἀντὶ ΗΡΑΚΛΕΙΟΣ παρ' Ἡροδότῳ.

ΗΡΑΚΛΗ-ΙΔΗΣ, ἀντὶ ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣ παρ' Ἡροδότῳ.

ΗΡΑΚΛΗΙΟΣ, ἰων. ἀντὶ ΗΡΑΚΛΕΙΟΣ παρ' Ἡροδότῳ.

ΗΡΑΚΛΗΣ, ὁ ἐπισημότατος τῶν ἡρώων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι. Διακριτέος ὁ ἥρως Ἡρακλῆς ὑπάρξας ἴσως καὶ ἐκτελέσας τινὰ τῶν ἀποδιδομένων αὐτῷ ἐν Ἑλλάδι ἔργων ἀπὸ τοῦ ἑνὸς Ἡρακλείους, ὃν οἱ Ἕλληνες παρέλαβον ἐκ τῆς λατρείας τῶν Φοινίκων καὶ εἰς ὃν ἀποδίδουσι αἱ μακρυναὶ περιηγήσεις τοῦ Ἕλληνος Ἡρακλείους. Πρωΐστη αἱ ἀρχαῖαι ἀπαρίθμουν πολλοὺς Ἡρακλέας, ἐξ ὧν ὁ Διόδωρος διακρίνει τρεῖς, ὁ Κικέρων ἓξ, ὁ Οὐάρρων μέχρι 43. Ὁ Ἕλλην «Ἡρακλῆς» ἦτο κατὰ τὴν μυθολογίαν υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀλκμήνης, συζύγου τοῦ Ἀμφιτρύωνος, βασιλέως Τίρυνθος καὶ Μυκηνῶν ἐκ τούτου ἔγγονος τοῦ Ἀλκαίου, τοῦ πρωτοτόκου τῶν υἱῶν τοῦ Περσέως, ἐξ οὗ ἐπωνύμως αὐτὸς ὠνομάσθη «Ἀλκείδης». Καλεῖται πρωΐστη «Τρίσπερος», διότι ἡ νὺξ, καθ' ἣν συνελήφθη ἐν Θήβαις διήρκεσεν ἐπὶ χρόνον ἰσοφαρίζοντα πρὸς τρία ἡμερονύκτια, μὴ ἀνατείλαντος κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τοῦ ἡλίου. Ἡ Ἥρα παρωργισμένη ἀπέστειλε δύο ὄφεις ὅπως καταφάγωσιν αὐτὸν ἐν τῇ κοιτίδι του, ἀλλὰ τὸ νήπιον ἔκτατε βωμαλαῖον, κατέπνιξεν αὐτοὺς διὰ τῶν χειρῶν του. Ὁ Ἡρακλῆς τάχιστα διεκρίθη διὰ τοῦ ἀναστήματος καὶ τῆς ἐκτάκτου ἰσχύος του, ἧς χρῆσιν ἐποιήσατο ἐκπαιδευθεὶς ὑπὸ διαφόρων ἐμπείρων παιδαγωγῶν καὶ ἰδίως ὑπὸ τοῦ Χείρωνος εἰς τὴν γυμναστικὴν τέχνην. Πρῶτον αὐτοῦ ἡρωϊκὸν κατόρθωμα ὑπῆρξεν ὁ φόνος τοῦ ἐν Κιθαιρῶνι λέοντος, ὅτε ἐποίμαινε τὰ πρόβατα τοῦ Ἀμφιτρύωνος μετὰ τοῦ Θεσπίου σχόντος πεντήκοντα θυγατέρας, Θεσπιάδας καλουμένας, μεθ' ὧν ὁ Ἡρακλῆς ἐγέννησε 52 υἱούς. Ὕστερον νέος εἰσέτι τὴν ἡλικίαν βοηθήσας τοὺς θεοὺς ἐν τῇ κατὰ τῶν Γιγάντων μάχῃ ἐφόνευσεν ἰδιοχείρως πολλοὺς ἐξ αὐτῶν Φονεύσας μετὰ ταῦτα κατά τινα ἔξαψιν τοῦ νοός του τὴν σύζυγόν του Μεγάραν καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς τέκνα του, παρηγγέλθη πρὸς ἐξιλέωσιν τοῦ ἐγκλήματός του ὑπὸ τοῦ ἐν Δελφοῖς μαντείου νὰ ὑπακούῃ εἰς τὸν συγγενῆ του Εὐρυσθέα καὶ νὰ ἐκτελῇ πάσας αὐτοῦ τὰς διαταγάς. Ἐκ τούτου προῆλθεν ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτέλεσις τῶν συντελεσάντων εἰς τὴν ὑπεράνθρωπον δόξαν καὶ εὐκλειαν αὐτοῦ δώδεκα περιφήμων ἄθλων του, ἅτινά εἰσι α'. ὁ φόνος τοῦ ἐν Νεμαίᾳ περιφήμου λέοντος· β' ὁ φόνος τῆς ἑπτακεφάλου Λερναίας Ὕδρας· γ' ἡ εἰς Μυκήνας μεταφορὰ τοῦ Ἐρυμανθίου Κάπρου· δ' ἡ ἐπὶ ἓν ἔτος θήρευσις, καὶ ἐπὶ τέλους σύλληψις τῆς χαλκόποδος Κηρυνίτιδος ἐλάφου, ε' ἡ κάθαρσις τῆς πρὸ πολλοῦ χρόνου ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως τῆς Ἠλείας Αὐγείου σεσωρευμένης κόπρου διὰ τῆς εἰς αὐτὴν μετοχετεύσεως τῶν ῥείθρων τοῦ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ· ς' ἡ τόξευσις τῶν Στυμφαλίδων ὀρνέων, ζ' ὁ φόνος τοῦ βασιλέως τῆς Θρᾴκης Διομήδους τρέφοντος τοὺς ἵππους του δι' ἀνθρωπίνου κρέατος, καὶ ἡ ἁρπαγὴ τῶν ἵππων τούτων· η' ἡ νίκη τῶν Ἀμαζόνων, καὶ εἰς τὸν Εὐρυσθέα προσφορὰ τοῦ ζωστῆρος τῆς βασιλίσσης αὐτῶν Ἱππολύτης· θ' ὁ φόνος τοῦ Γηρυόνου καὶ ἐξ Ἰταλίας εἰς τὴν Ἑλλάδα μεταφορὰ τῶν βοῶν αὐτοῦ· ι' ἡ ἁπαλλαγὴ τῶν πεδιάδων τοῦ Μαραθῶνος ἀπὸ τοῦ Μινωταύρου μεταχομισθέντος ὑπ' αὐτοῦ ἐκ Κρήτης πρὸς τὸν Εὐρυσθέα καὶ ἀπαγωγὴ ἐξ αὐτῶν χαρακτῆρος ἡγεμόνος ἐκείνου· ια' ἡ ἐκ τοῦ νήπου τῶν Ἑσπερίδων ἁρπαγὴ τῶν χρυσῶν μήλων φυλαττομένων ὑπὸ φοβεροῦ δράκοντος φονευθέντος ὑπ'

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινόχρηστο Βιβλιοπωλείο
Δ. ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ

αὐτοῦ· ιδ' ἡ εἰς τὸν Ἅιδην μετάβασις καὶ ἐκεῖθεν μετακόμισις ζῶντος τοῦ τρικεφάλου Κερβέρου τοῦ φύλακος τῶν πυλῶν τοῦ ᾅδου. Ἐκτὸς τῶν δώδεκα τούτων ἄθλων κατὰ τὴν μυθολογίαν ἀποδίδονται τῷ Ἡρακλεῖ καὶ πολλαὶ ἄλλαι πράξεις καὶ συμβάντα· ἡ νίκη τοῦ ποταμοῦ Ἀχελῴου, ἕνεκα τῆς ὁποίας παρίσταται ἐνίοτε κρατῶν ἐν χερσὶ κέρατον, ἀγὼν κατὰ τοῦ Ἀνταίου ἐν Ἀφρικῇ, τοῦ λῃστοῦ Κάκου ἐν Ἰταλίᾳ, ἡ διαχώρισις τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τῆς Ἀφρικῆς καὶ ἕνωσις τοῦ Ὠκεανοῦ μετὰ τῆς Μεσογείου θαλάσσης διὰ τῆς διασπάσεως δύο ὀρέων Ἀβύλων καὶ Κάλπης, ἅτινα ἔκτοτε ὠνομάσθησαν «Ἡράκλειοι στῆλαι», ἡ ἀπὸ νοῦ Ἅιδου ἀπαλλαγὴ τῆς Ἀλκήστιδος ἀποθανούσης ἑκουσίως χάριν τοῦ συζύγου της Ἀδμήτου, ἡ ἀπὸ τῶν ἐπὶ τοῦ Καυκάσου δεσμῶν ἀπαλλαγὴ τοῦ Προμηθέως, τιμωρηθέντος ὑπὸ τοῦ Διὸς καθὸ προμηθεύσαντος εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ πῦρ, ἡ ἀπαλλαγὴ τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τεράτων καὶ λῃστῶν ἐπαπειλούντων τότε διὰ τῆς ἀκαταμαχήτου αὐτῶν ἰσχύος διάφορα τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀσίας μέρη, ὁ φόνος τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ τυράννου Βουσίριδος καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀμφιδάμαντος σφαζόντων ἀνηλεῶς πάντας τοὺς εἰς Αἴγυπτον προσερχομένους ξένους, ἡ ἀπαλλαγὴ τῆς Ἡσιόνης θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας Λαομέδοντος ἀπὸ τῆς καταβρώσεως αὐτῆς ὑπὸ τρομεροῦ θαλασσίου τέρατος, ἡ ἀπὸ τῶν δεσμῶν ἀπαλλαγὴ τοῦ Θησέως ἐπιχειρήσαντος τὴν ἁρπαγὴν τῆς Περσεφόνης, συζύγου τοῦ βασιλέως τῆς Ἠπείρου Αἰδωνέως, ἡ συμμετοχὴ αὐτοῦ εἰς τὴν ἐκστρατείαν τῶν Ἀργοναυτῶν καὶ πλεῖσται ἄλλαι πράξεις γενναῖαι καὶ ἀγῶνες ἡρωϊκοί, δι' ὧν ἀνεδείχθη εὐεργέτης τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἐξιώθη ζῶν ἔτι θείων τιμῶν καὶ μετὰ θάνατον κατεστάχθη μεταξὺ τῶν Ὀλυμπίων θεῶν. Μία τῶν τελευταίων πράξεών του ὑπῆρξεν ὁ φόνος τοῦ Κενταύρου Νέσσου παραβιάσαντος τὴν σύζυγόν του Δηϊάνειραν θυγατέρα τοῦ Οἰνέως· ἀλλ' ὁ φόνος οὗτος συνετέλεσε εἰς τὸν θάνατόν του. Ὁ Νέσσος ἐκδικούμενος αὐτόν, παρήγγειλε τὴν Δηϊάνειραν, νὰ λάβῃ ἐκ τοῦ αἵματός του χιτῶνα δηλητηριασθέντα ἐκ τοῦ ἰοβόλου τόξου τοῦ Ἡρακλέους καὶ βάψασα δι' αὐτοῦ ἔνδυμα νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸν Ἡρακλέα ὅτε μάθῃ ὅτι οὗτος ἠρωτεύθη ἄλλην γυναῖκα, βεβαιώσαντος τὸ ἔνδυμα τοῦτο ἐκεῖνα ἐθος ἀλειπτήριον τοῦ σώματος της. Ἡ Δηϊάνειρα πραγματικῶς ἠκολούθησε τὴν συμβουλὴν τοῦ Νέσσου, ὅτε ἐπληροφορήθη ὅτι ὁ ἄνδρ[illegible] Ἰόλην, (ἴδε τὴν λέξιν ταύτην) ἔρωτα τοῦ Ἡρακλέους· ἐλπίζουσα ὅτι θέλει ἐκμηδενίσει τὸν ἔρωτα τοῦτον ἀπέστειλε τῷ Ἡρακλεῖ ἓν τῶν ἐνδυμάτων του βεβαμμένον εἰς τὸ αἷμα τοῦ Νέσσου· μόλις ὅμως ἐνδυθεὶς αὐτὸ ὁ Ἡρακλῆς ἠσθάνθη καταφλεγόμενον ἅπαν τὸ σῶμά του, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ὑπομείνῃ τὴν κατάστασιν ταύτην, ἀνάψας μεγάλην πυρὰν ἐπὶ τοῦ ὄρους Οἴτης ἐρρίφθη ἀπ' αὐτῆς καὶ ἐκάη, καταλείπων εἰς τὸν Φιλοκτήτην τὸ τόξον καὶ τὰ βέλη του. Ἐν τούτοις τὸ πῦρ τοῦτο κατέκαυσε μόνον τὸ θνητὸν καὶ γήϊνον τῆς ὑπάρξεώς του, αὐτὸς δὲ ἀνέβη εἰς τὸν Ὄλυμπον, κατετάχθη μεταξὺ τῶν ὀλυμπίων θεῶν, διηλλάγη μετὰ τῆς Ἥρας καὶ ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα αὐτῆς Ἥβην. Μετὰ τῆς θεᾶς ταύτης ὁ Ἡρακλῆς ἐγέννησε τὸν Ἀλεξιάτην καὶ τὸν Ἀνίκητον, ἐπὶ δὲ τῆς γῆς πολλοὺς κατέλιπεν υἱούς, οἵτινες μετὰ τῶν ἀπογόνων των ἐκλήθησαν Ἡρακλεῖδαι (ἴδ. τὴν λέξιν ταύτην). Τοιοῦτος εἶναι ὁ περὶ Ἡρακλέους καὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ μῦθος· διακριτέα ὅμως τὰ ἔργα αὐτοῦ εἰς δύο μέρη. Τὰ ἀναφερόμενα ὡς ἐκτελεσθέντα ὑπ' αὐτοῦ ἐν Ἑλλάδι ἐν μέρει δύνανται ν' ἀποδοθῶσιν εἰς ἕν μόνον ἄτομον, ἐν μέρει δὲ δύνανται νὰ ὑποτεθῶσιν εἰς ἑρμηνεύοντα τὰς προσπαθείας τῆς ἀνθρωπότητος κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας πρὸς ὑπεράσπισιν ἑαυτῆς κατὰ τῆς φύσεως διὰ τῆς τομῆς τῶν βράχων, τῆς μετατροπῆς τοῦ βάθρου τῶν ποταμῶν, καὶ τῆς ἐξολοθρεύσεως τῶν ἐπιβλαβῶν θηρίων. Πρέπει ν' ἀφαιρέσῃ τις ἀπὸ τοῦ Ἕλληνος Ἡρακλέους τὰ ἀποδιδόμενα αὐτῷ ἔργα εἰς χώρας, ἃς οἱ Ἕλληνες δὲν ἐγίνωσκον πρὸ τοῦ Η' ἢ Ζ' αἰῶνος, τὴν Ἰταλίαν, Σικελίαν, Ἀφρικὴν καὶ Ἱσπανίαν, καὶ νὰ ἀναφέρῃ αὐτὰ εἰς ἕτερον Ἡρακλέα ξένον, οὗτινος ὁ μῦθος συνεχέετο ὕστερον μετὰ τοῦ θηβαίου ἥρωος.—Ὁ «Τύριος Ἡρακλῆς» φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ ἀρχαιότατος πάντων, καθ' ὅσον ὁ Διόδωρος βεβαιοῖ θετικῶς ὅτι ὁ περὶ αὐτοῦ μῦθος μετηνέχθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸν Ἕλληνα Ἡρακλέα. Οὗτος καλεῖται φοινικιστὶ «Μελκάρθ», ὃν κατὰ τὸν Σαγχωνιάθωνα εἰς τῶν θεῶν τῆς Φοινίκης, υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ ἐκτελεῖ περιηγήσεις αὐτὰς ταύτας ἃς ἐπιχείρησαν οἱ Φοίνικες προσωποποιηθέντες ἐν τῷ ἥρωϊ τούτῳ· ὁ Μελκάρθ ἐπισκέπτεται τὴν Ἀφρικὴν καὶ παλαίει μετὰ τοῦ Ἀνταίου, διέρχεται τὴν Ἱσπανίαν καὶ ἱδρύει αὐτόθι, εἰς Γάδειρα καὶ τὴν Ταρτησσόν· χωρίζει τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τῆς Ἀφρικῆς διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Φαλακρὸς ἐξέρχεται πρῶτος τῆς Μεσογείου· εἰσάγει τὸν πολιτισμὸν εἰς τὴν Γαλατίαν, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ῥοδανοῦ πραγματεύεται ὑπὸ τῆς Ἀλεβίωνος

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης Αριστοτέλους Θεσσαλονίκης

καὶ τοῦ Λίγυρος τέκνων τοῦ Ποσειδῶνος καὶ κατὰ τὴν ἐξάντλησιν τῶν βελῶν του βοηθεῖται ὑπὸ τοῦ Διὸς ἀποστείλαντος βροχὴν λίθων, δι' ὧν ἀποκρούονται οἱ ἐχθροὶ ὕστερον ἱδρύει τὴν Νέμαυσον καὶ τὴν Ἀλεσίαν, καταργεῖ παρὰ τοῖς Γαλάταις τὰς ἀνθρωποθυσίας, διδάσκει αὐτοὺς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς, κατασκευάζει κατὰ μῆκος τῆς Μεσογείου μεγαλοπρεπῆ ὁδὸν χρησιμεύσασαν ὁραδύτερον ὡς βάσιν εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν Μασσαλιωτῶν καὶ τῶν Ῥωμαίων.— Μετὰ τοῦ φοίνικος τούτου Ἡρακλέους συνδέονται ἕτερα πρόσωπα τῆς αὐτῆς φύσεως εὑρισκόμενα ἐκ ταῖς μυθολογίαις τῆς ἀνατολῆς. — «Ἡρακλῆς ὁ Αἰγύπτιος» μνημονευόμενος ὑπὸ Ἡροδότου, Διοδώρου καὶ Κικέρωνος· οὗτος εἶναι υἱὸς τοῦ Νείλου ἢ τοῦ αἰγυπτίου Διὸς καὶ κατὰ τοὺς ἱερεῖς τῶν Θηβῶν κατακτᾷ μέρος τῆς οἰκουμένης. — «Ἡρακλῆς ὁ Κρής», ἄλλως «Διώδας» καλούμενος, εἷς τῶν Ἰδαίων Δακτύλων τιμώμενος ὡς κατακτητὴς καὶ ὡς μάντις, κατά τινα δὲ παράδοσιν ἱδρύσας τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ ναὸν τοῦ Διός. «Ἡρακλῆς ὁ Λίβιος» ἄλλως «Σάνδων» εἰς ὃν ἀνήκει ὁ μῦθος τοῦ Ἡρακλέους παρὰ τῇ Ὀμφάλῃ· τοῦτον οἱ ἱερεῖς ἐνδύνουσι γυναικεῖα, καθόσον τοιοῦτον ἔφερεν ὁ ἥρως ἔνδυμα δουλείων παρὰ τῇ Ὀμφάλῃ. «Ἡρακλῆς ὁ Ἰνδὸς» ἄλλως «Βῆλος» καὶ «Δερσάνης» ἐξ οὗ οἱ Ἕλληνες ἀπέδωκαν εἰς τὸν ἑαυτῶν Ἡρακλέα περιηγήσεις καὶ μέχρι τῆς Ἰνδικῆς. «Ἡρακλῆς ὁ Πέρσης», ὁ «Σύνδης» τῶν ἑλληνικῶν συγγραφέων ἰδίως χαρακτηριζόμενος ὡς κυνηγός.— Κατά τινας ἑρμηνευτὰς τῶν μύθων ὁ Ἡρακλῆς τῆς ἀνατολῆς εἶναι προσωποποίησις τοῦ ἡλίου· τὰ δώδεκα αὐτοῦ ἆθλα εἶναι οἱ δώδεκα μῆνες τοῦ ἔτους· τὰ ὑπ' αὐτοῦ καταστρεφόμενα θηρία εἶναι τὰ σημεῖα τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου· γεννᾶται ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ ἐπέρχεται πρὸς περιήγησιν εἰς τὰς δυτικὰς χώρας· ἡ εἰς τὸν Ἅδην κατάβασις του εἶναι τὸ σύμβολον τοῦ χειμῶνος, ὅτε ὁ ἥλιος ἀπόλλυσι τὴν ἰσχύν του· ἀποθνήσκει ἐν μέσῳ τῶν φλογῶν, ὡς ὁ ἥλιος σβέννυται κατὰ τὴν δύσιν του ἐντὸς πυρίνου ὠκεανοῦ· ἀναβαίνει εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ νυμφεύεται τὴν Ἥβην θεὰν τῆς νεότητος, ὅπερ σύμβουλον τοῦ ἡλίου πᾶσαν πρωΐαν ἀναφαινομένου λαμπροῦ καὶ ὡς νεάζοντος.— Καὶ οἱ λαοὶ τῆς δύσεως ἐπίσης ἔχουσι τοὺς Ἡρακλείς των, τουτέστιν οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Λατῖνοι ἀπένειμαν τὸ ὄνομα τοῦτο εἰς τοὺς ξένους θεοὺς παρ' εἷς εὕρισκον παραδόσεις ἀναλόγους πρὸς τὰς περὶ τοῦ θεοῦ τῆς Ἀλκμήνης. Οὕτω ὁ «λατῖνος Ἡρακλῆς» ἐκαλεῖτο κατ' ἀρχὰς Dius Fidius, Sanus, Sanctus ἢ Sangus εἰς αὐτὸν ἀποδοτέα ἡ πάλη τοῦ Ἡρακλέους μετὰ τοῦ ληστοῦ Κάκου· ἡ διακονία τοῦ ἐν Ῥώμῃ ναοῦ τοῦ θεοῦ τούτου ἦν κληρονομία εἰς τὰς δύο οἰκογενείας τῶν Πολιτίων καὶ τῶν Πιναρίων. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐκάλεσαν Ἡρακλῆν τὸν θεὸν τῶν Γαλατῶν «Ὄγμιον» φέροντα τὰ αὐτὰ σύμβολα τὴν λεοντῆν. τὸ Ῥόπαλον, τὸ τόξον καὶ τὰ βέλη, ἀλλ' ὄντα συγχρόνως καὶ θεὸν τῆς εὐγλωττίας. Ὁ Τάκιτος ὁμιλεῖ ἐπίσης περί τινος «Γερμανοῦ Ἡρακλέους», εἰς ὃν ἔψαλλον οἱ βάρβαροι ἐγκώμια βαδίζοντος εἰς τὴν μάχην.— Ὁ Ἡρακλῆς παρίστατο συνήθως ἐνδεδυμένος λεοντῆν, φέρων εἰς χεῖρας ῥόπαλον, καὶ ὄπισθεν ἀνηρτημένα τόξον καὶ φαρέτραν βελῶν, καὶ ἔχων γιγαντιαῖον ἀνάστημα καὶ χαρακτῆρας νεαροὺς. Τὸ ἄριστον διασωθὲν ἀπεικόνισμα τοῦ ἥρωος τούτου εἶναι ὁ «Φαρνέσιος Ἡρακλῆς», ἔργον Γλύκωνος, διατηρούμενον ἤδη ἐν Νεαπόλει. Ὁ ἥρως ἐπακουμβᾷ ἐπὶ τοῦ ῥοπάλου του καὶ κρατεῖ εἰς χεῖρας τὰ χρυσᾶ μῆλα τοῦ κήπου τῶν Ἑσπερίδων. Τὰ ἑλληνικὰ ἀγγεῖα δεικνύουσι συνεχῶς αὐτὸν ἐκτελοῦντα τὰ ἄλλα του ἆθλα.

ΗΡΑΚΛΗΣ, υἱὸς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου καὶ Βαρσίνης, θυγατρὸς τοῦ Πέρσου Ἀρταβάζου καὶ συζύγου Μίμνωνος τοῦ Ῥοδίου, γεν. περὶ τὸ 327 π. Χ. ἀποθ. τῷ 309. Καίτοι ὑπῆρξε νόθος, οὐχ ἧττον τὰ δικαιώματά του ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν ἀπὸ τῶν πρώτων ταραχῶν τῶν ἐπακολουθησασῶν τὸν θάνατον τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου τῷ 323. Ἡ πρότασις τοῦ νὰ ἀναγνωρισθῇ ἀνώτατος ἄρχων γενομένη ὑπὸ τοῦ Νεάρχου ἢ τοῦ Μελεάγρου γενικῶς ἀπεκρούσθη. Ὁ νέος Ἡγεμὼν, ἀχθεὶς εἰς Πέργαμον ἔζησεν ἐκεῖ ἐπὶ 13 ἔτη ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς μητρός του, οὐδόλως λαμβανόμενος ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν μνηστήρων τοῦ κράτους. Ἀλλὰ τῷ 310 ὁ Πολυσπέρχων βλέπων ὅτι μετὰ τὴν δολοφονίαν τῆς Ῥωξάνης καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς ὁ Ἡρακλῆς ἦν ὁ μόνος ἀντιπρόσωπος τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τῆς Μακεδονίας προσεπάθησε νὰ σχηματίσῃ κόμμα ὑπὲρ τῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου δικαιωμάτων του καὶ νὰ σχηματίσῃ ἐξ αὐτοῦ στρατὸν κατὰ τοῦ Κασάνδρου, καὶ πραγματικῶς κατώρθωσε, διακηρύττων πάντοτε τὸ χαῖρον δημοτικότητα ὄνομα τοῦ Ἀλεξάνδρου, νὰ συλλέξῃ 20 χιλιάδας πεζοὺς καὶ 1000 ἵππεις καὶ μετ' αὐτῶν νὰ εἰσβάλῃ εἰς Μακεδονίαν. Ὁ Κάσανδρος ὑποπτευόμενος τὰς διαθέσεις τῶν στρατιωτῶν τοῦ κλινόντων πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου, δὲν ἐδίστασε νὰ ῥιψοκινδυνεύσῃ διὰ μάχης, ἀλλ' εἰσηλ-

θεν εἰς μυστικὰς διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ Πολυσπέρχοντος, συγκατατεθέντος νὰ φονεύσῃ τὸν δυστυχῆ νεανίαν, ὅστις προσκληθεὶς εἰς συμπόσιον, ἀπεπνίγη ἀμέσως μετὰ τὸ δεῖπνον ἔχων τότε ἡλικίαν 18 ἐτῶν, οὐχὶ δὲ 14 ὡς ἀσφαλέστερον λέγει ὁ Ἰουστῖνος.

ΗΡΑΚΛΗΣ ἢ ΗΡΑΚΛΕΙΟΣ, πρωθιερέαρχης γάλλος, γεν. περὶ τὸ 1100, ἀποθ. τῷ 1163. Ἐγένετο ἀρχιεπίσκοπος Λουγδούνου τῷ 1153, καὶ τῷ 1154 διωρίσθη ὑπὸ τοῦ πάπα Ἀδριανοῦ Δ' ληγάτος εἰς Γαλλίαν. Τῷ 1157 δοὺς ὅρκον πίστεως εἰς τὸν αὐτοκράτορα Φρειδερῖκον Βαρβεροῦσσον, περιεβλήθη ὑπ' αὐτοῦ τὴν κυριαρχίαν τῆς πόλεως Λουγδούνου μετὰ τοῦ τίτλου ἐξάρχου τῆς αὐλῆς τοῦ βασιλείου τῆς Βουργουνδίας καὶ τοῦ δικαιώματος νὰ κόπτῃ νόμισμα. Ὁ Γουΐγος Γ' κόμης Φορὲζ φρονῶν προσβαλλόμενα τὰ δικαιώματά του διὰ τῶν παραχωρήσεων τούτων ἐκυρίευσε τὸ Λούγδουνον, καὶ ἠνάγκασε τὸν Ἡρακλέα νὰ ζητήσῃ ἄλλαχοῦ καταφύγιον. Τάχιστα οὗτος ἐπανῆλθε εἰς τὴν μητρόπολίν του, οὐχ' ἧττον ὅμως ὁ πόλεμος ἐξακολούθησε καὶ μετὰ ταῦτα.

ΗΡΑΚΛΗΣ ἴδε ΕΣΤΙΣ.

ΗΡΑΚΩΝ, εἷς τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου θανατωθεὶς τῷ 325. Μετὰ τὸν κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου τῷ 330 φόνον τοῦ Παρμενίωνος, ἀρχηγοῦ τοῦ στρατοῦ τῆς Μηδίας διεδέξατο αὐτὸν εἰς τὴν ἀρχηγίαν ταύτην. Ἐπωφελούμενος ἐκ τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐπεδόθη εἰς πολλὰς καταχρήσεις, ἐν αἷς καὶ ἡ σύλησις τοῦ ἐν Σούσοις ναοῦ περιῆμου διὰ τὰ πλούτη του. ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ κατακτητοῦ ἐτιμωρήθη ὑπ' αὐτοῦ καταδικασθεὶς εἰς θάνατον.

ΗΡΑΡΑΣΣΑ καὶ ΡΑΡΑΣΑ, πόλις πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας τῶν Κασπείρων ἐν τῇ Ἰνδικῇ, κειμένη πλησίον τῶν πηγῶν τοῦ Ναμάδου ποταμοῦ καὶ μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου.

ΗΡΑΣ, ἰατρὸς Ἕλλην, γεννηθεὶς ἐν Καππαδοκίᾳ καὶ ζῶν κατὰ τὸν πρῶτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Συνέγραψεν ἐπὶ τῆς ἰατρικῆς ὕλης πολλὰ πονήματα συνεχῶς φερόμενα εἰς μαρτυρίαν ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ, ἐξ ὧν ὀλίγιστα τεμάχια σώζονται ἤδη. Καὶ ἕτεροι δὲ συγγραφεῖς ἀρχαῖοι μνημονεύουσι τῶν ἰατρικῶν αὐτοῦ περιγραφῶν· ἴσως δὲ περὶ αὐτοῦ πρόκειται ἐν τινι ἐπιγράμματι τοῦ Μαρτιάλου.

ΗΡΕΜΩΝ, υἱὸς ἤτοι Ἰσπανοῦ μεταβὰς κατὰ τὰς Ἰρλανδικὰς παραδόσεις εἰς τὴν νῆσον Ἰρλανδίαν μετὰ ἑπτὰ ἄλλων ἀδελφῶν του, κατακτήσας τὴν νῆσον ταύτην καὶ συστήσας οὐτόθι δυναστείαν ἄρξασαν μέχρι τῆς εἰσβολῆς τῶν Νορμανδῶν. Ἄγνωστος ἡ ἐποχὴ τῆς ὑπάρξεώς του καὶ ἀμφίβολος καὶ αὐτὴ ἡ ὑπαρξίς του.

ΗΡΗ, ἴων. ἀντὶ ΗΡΑ.

ΗΡΗΤΟΝ, πόλις τῶν Σαβίνων ἐν Ἰταλίᾳ παρὰ Λατίνοις καλουμένη Eretum ἤδη δὲ Monte Rotonio.

ΗΡΙΓΟΝΗ, θυγάτηρ τοῦ Ἀθηναίου Ἰκαρίου καὶ ἀδελφὴ τῆς περιφήμου Πηνελόπης. Ὑποδεξαμένη ἐν τῇ πατρικῇ οἰκίᾳ τὸν Διόνυσον, ἠγαπήθη καὶ ἐδελεάσθη ὑπ' αὐτοῦ μεταμορφωθέντος εἰς βότρυν σταφυλῆς. Μαθοῦσα τὸν θάνατον τοῦ πατρός της φονευθέντος ὑπὸ ποιμένων ἀπηγχονίσθη. Ὁ Ζεὺς πρὸς ἀνταμοιβὴν μετέστησεν αὐτὴν εἰς τὸν ἀστερισμὸν τῆς παρθένου.

Ἠριγόνη, θυγάτηρ τοῦ Αἰγίσθου καὶ τῆς Κλυταμνήστρας, φονευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ὀρίστου ἢ κατ' ἄλλην παράδοσιν νυμφευθεῖσα αὐτόν.

ΗΡΙΔΑΝΟΣ, λατ. Eridanus. Μυθώδης ποταμὸς κληθεὶς οὕτω ἀπὸ τοῦ Ἠριδανοῦ ἢ Φαέθοντος υἱοῦ τοῦ Ἡλίου. Καθ' Ἡσίοδον ὁ ποταμὸς οὗτος ἦν υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος καθ' Ἡρόδοτον δὲ οὗτος εἰσβάλλει εἰς τὴν Βόρειον θάλασσαν, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐξάγεται τὸ ἤλεκτρον. Ὕστερον ἐκαλεῖτο οὕτω συνήθως ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὁ ἐν Ἰταλίᾳ Πάδος ποταμὸς ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀδριατικὸν κόλπον, κατά τινας δὲ ὁ ἐν Γαλλίᾳ Ῥοδανὸς ἢ ὁ Ῥῆνος, κατὰ δὲ Ἀπολλώνιον τὸν Ῥόδιον ὁ Ῥοδανὸς εἰσβάλλει εἰς τὸν Ἠριδανόν. §. —, Μικρὸς ποταμὸς τῆς Ἀττικῆς πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Ὑμηττοῦ κατὰ Στράβωνα γραφόμενος καὶ «Ἐριδανός».

ΗΡΙΔΑΟΣ, φιλόσοφος Ἕλλην γεν. ἐν Καρχηδόνι, ζῶν περὶ τὸ 250 π. Χ. Ὑπῆρξε μαθητὴς Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως, ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἀκολουθήσῃ πιστῶς τὰς δοξασίας τοῦ διδασκάλου του ἀνέπτυξεν ἐπί τινων σημείων ὅλως ἀντίθετον γνώμην. Κατ' αὐτὸν τὸ ἄκρον ἀγαθὸν εἶναι ἡ ἐπιστήμη τὴν ἰδέαν ταύτην συνεχῶς κατεπολέμησεν ὁ Κικέρων ὁμιλῶν περὶ αὐτῆς μετὰ μεγίστης περιφρονήσεως. Κατὰ Διογένην τὸν Λαέρτιον ὁ Ἥριλλος συνέγραψε βιβλία τινὰ σύντομα μὲν ἀλλὰ πλήρη ἰσχύος, ὧν μόνον αἱ ἐπιγραφαὶ εἶναι ἤδη γνωσταί, ἤτοι. Περὶ ἀσκήσεως, Περὶ παθῶν, Περὶ ὑπολήψεως, Νομοθέτης, Μαιευτικός, Ἀντιρρήσεων διδάσκαλος, Διασκευάζων, Ἐθθύνων, Ἑρμῆς, Μέθοδος, Διάλογος, Θέσεις ἠθικαί. Ὁ Κλεάνθης ὀπαδὸς τοῦ Ζήνωνος συνέγραψε κατὰ τοῦ Ἡριλλου.

ΗΡΙΝΝΑ. πιστεύεται ὑπό τινων ὅτι δύο ποιή-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κορινθιακὴ Βιβλιοθήκη
Ἀθηνῶν (Ν.Π.Ι.Α.)

τριαι Ἑλληνίδες ἔφερον τὸ ὄνομα τοῦτο. Ἡ πρώτη, σύγχρονος, μαθήτρια καὶ φίλη τῆς Σαπφοῦς ἔζη περὶ τὸ 612 π. Χ. Ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 19 ἐτῶν καταλιποῦσα ποιήματα τοσοῦτον λαμπρά, ὥστε καὶ νὰ παραβληθῶσι πρὸς τὰ τοῦ Ὁμήρου. Τὸ γνωστότερον, ἐπιγραφόμενον «Ἡλακάτη», συνέκειτο ἐκ 300 στίχων, ἐξ ὧν σώζονται μόνον 4. Τὸ ποίημα τοῦτο ἦν γεγραμμένον αἰολοδωριστί, ὁμιλουμένην ἐν Ῥόδῳ ἢ τῇ παρακειμένῃ νήσῳ Τήλῳ· ἐκ τούτου ἐξάγεται ὅτι ἐν μιᾷ τῶν δύο τούτων νήσων ἐγεννήθη ἡ ποιήτρια αὕτη· καλεῖται ὅμως καὶ «Λεσβία» ἢ «Μιτυληναία» ἕνεκα τῆς διαμονῆς αὐτῆς ἐν Λέσβῳ παρὰ τὴν Σαπφώ. Ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ εὑρίσκονται διάφορα ποιηματία ἐπαινοῦντα τοὺς ὕμνους αὐτῆς καὶ θρηνοῦντα τὸν πρόωρον αὐτῆς θάνατον. Κατὰ τὸν Χριστόδωρον ἄγαλμα ἀνηγέρθη εἰς αὐτὴν ἐν τῷ γυμνασίῳ τοῦ Ζευξίππου ἐν Βυζαντίῳ. Τρία ἐπιγράμματα τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνθολογίας φέρουσι τὸ ὄνομα αὐτῆς, ἐξ ὧν τὸ ἓν μόνον ἀνήκει εἰς τὴν ἀρχαιότητα, τὰ δὲ λοιπὰ δύο ἀπευθυνόμενα εἰς τὴν Βαύκιν φαίνονται μεταγενεστέρας ἐποχῆς. Κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦ Εὐσεβίου ὑπῆρξεν ἑτέρα Ἤρινα σύγχρονος τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Φιλίππου περὶ τὸ 352 π. Χ. ἀλλὰ τῶν κριτικῶν πολλοὶ ἀπαράδεκτον θεωροῦσι τὴν διαβεβαίωσιν ταύτην καὶ μίαν μόνην Ἤρινναν παραδέχονται τὴν σύγχρονον τῆς Σαπφοῦς.

ΗΡΙΠΠΙΔΑΣ, λακεδαιμόνιος ναύαρχος μνημονευόμενος ὑπὸ Ἡροδότου καὶ Ξενοφῶντος.

ΗΡΙΦΑΝΙΣ, ποιήτρια Ἑλληνὶς ἀγνώστου ἐποχῆς. Ἐγνώσθη ἰδίως διὰ ἐρωτικῶν ποιημάτων. Ἰδιαίτερον εἶδος ἐρωτικῶν ᾀσμάτων ἐκαλεῖτο ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς. Μόνον εἷς στίχος αὐτῆς σώζεται διασωθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου, τοῦ μόνου περὶ αὐτῆς μνείαν ποιουμένου.

ΗΡΚΟΥΛΙΟΣ, ἔπαρχος Ἰλλυρίας 408—413 μ. Χ. Ἴσως εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ Ἡρκλίῳ πρὸς ὃν ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσοστόμος ἀπευθύνει ἐκ τῆς ἐξορίας του (406—407) ἐπιστολήν, ἐξ ἧς ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ Ἡρκλιος ἦν σφόδρα ἀφωσιωμένος εἰς τὸν Χρυσόστομον.

ΗΡΟΔΙΚΟΣ ἰατρὸς Ἕλλην γεν. ἐν Σηλυβρίᾳ τῆς Θρᾴκης, ζῶν κατὰ τὸν Ε' πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν διδασκάλων τοῦ Ἱπποκράτους. Μαρτυρεῖται μετὰ τοῦ Ἴκκου τοῦ Ταραντίνου ὡς εἷς τῶν κατὰ πρῶτον ἐφαρμοσάντων τὴν γυμναστικὴν πρὸς διατήρησιν τῆς ὑγείας καὶ θεραπείαν τῶν ἀσθενειῶν. Μετὰ τοῦ ἐπαγγέλματος ἰατροῦ συνήνου καὶ τὸ ἐπάγγελμα παιδοτρίβου καὶ ἐξ ἰδίας πείρας ἐφήρμοζεν ὡς θεραπευτικὸν μέσον τὰς γυμνάσεις τοῦ σώματος. Ὑποτίθεται κατά τι χωρίον τοῦ Πλάτωνος ὅτι διώριζεν εἰς τοὺς ἀσθενεῖς του νὰ ὑπάγωσι πεζοὶ ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Μέγαρα, καὶ ἀμέσως νὰ ἐπιστρέψωσι, ὁ περίπατος οὗτος φαίνεται μακρὸς δι' ἀσθενεῖς, καὶ τὸ χωρίον τοῦ Πλάτωνος δὲν φαίνεται ἔχον βεβαίως τὴν ἔννοιαν ταύτην· ἐν τούτοις ἐπιβεβαιοῦται τοῦτο ἔκτινος χωρίου τοῦ Ἱπποκράτους.

Ἡρόδικος, ἀδελφὸς τοῦ περιφήμου σοφιστοῦ Γοργίου ἐπαγγελλόμενος καὶ οὗτος τὸν ἰατρὸν ἐν Ἀθήναις. Ὁ Πλάτων περιπαίζει αὐτόν.

Ἡρόδικος ὁ Βαβυλώνιος, γραμματικὸς Ἕλλην ζῶν κατὰ τὸν Β' π. Χ. αἰῶνα. Ὁ Ἀθήναιος φέρει εἰς μαρτυρίαν ἐπίγραμμα αὐτοῦ κατὰ τῶν γραμματικῶν τῆς σχολῆς τοῦ Ἀριστάρχου. Ἐκ τοῦ ἐπιγράμματος τούτου ἐξάγεται ἡ ταυτότης αὐτοῦ μετὰ τοῦ γραμματικοῦ Ἡροδίκου, ὃν ὁ Ἀθήναιος ἀποκαλεῖ «Κρατήτειον» καὶ οὗτινος ὁ σχολιαστὴς τοῦ Ὁμήρου μνημονεύει ὡς φέροντος γνώμας ἀντιθέτους τοῖς τοῦ Ἀριστάρχου. Ἀδύνατον νὰ ὁρισθῇ ἀκριβῶς ἡ ἐποχὴ τῆς ὑπάρξεώς του· πιθανώτατον ὅμως φαίνεται ὅτι ἦν εἷς τῶν ἀμέσων διαδόχων τοῦ Κράτητος καὶ θερμῶν ὑπερασπιστῶν τῆς σχολῆς του κατὰ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἀριστάρχου. Γνωσταὶ εἶσιν αἱ ἐπιγραφαὶ τριῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων ἀπολεσθέντων ἤδη ἄπινα κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀθηναίου ἦσαν. «Κωμῳδούμενα» κατὰ μίμησιν τῶν «Τραγῳδουμένων» τοῦ Ἀσκληπιάδου, «Σύμμικτα ὑπομνήματα» καὶ «Πρὸς τὸν φιλοσωκράτην».

ΗΡΟΔΟΤΟΣ, περίφημος ἱστορικὸς Ἕλλην, γεν. ἐν Ἁλικαρνασσῷ τῷ 484 π. Χ., ἀποθ. εἰς ἡλικίαν 77 ἐτῶν. Ἐπεκλήθη «Πατὴρ τῆς Ἱστορίας» καθ' ἃ βελτιώσας τὴν ἐπιστήμην ταύτην καὶ δοὺς αὐτῇ τὴν πρέπουσαν μορφήν. Ἀναγνοὺς τὰς διηγήσεις Ἑκαταίου τοῦ Μιλησίου, Φερεκύδους, Ἀκουσιλάου καὶ Ἑλλανίκου τοῦ Λεσβίου κατελήφθη ὑπὸ ἐπιθυμίας τοῦ νὰ διαδράμῃ τὰ μέρη ἐν οἷς διεδραματίσθησαν τὰ μεγάλα συμβάντα τῶν μηδικῶν πολέμων, ὧν ὑπῆρξε μάρτυς. Ὑποτίθεται ὅτι κατὰ πρῶτον ἐπεδόθη εἰς τὴν ἔρευναν τῆς Αἰγύπτου. Ἐνῷ ἡ χώρα αὕτη ἦν σχεδὸν νήσος κόσμος διὰ τοὺς Ἕλληνας καὶ ὤρειλε πάντα νὰ ἀνακαλύψῃ, ἐν τούτοις εἶδε τὰ πάντα μετὰ τοσοῦτον θαυμασίας διορατικότητος, καὶ περιέγραψε μετὰ τοσαύτης ἀκριβείας, ὥστε αἱ προσπάθειαι τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης εἰς οὐδὲν ἄλ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωφελές Ίδρυμα Ανέστη Κ. Λεβέντη

λο ἔληξεν εἰμὴ εἰς τὴν ἐπικύρωσιν τῆς ἀκριβείας τῶν παρατηρήσεών του. Ἐξ Αἰγύπτου μετέβη εἰς Λιβύαν καὶ συνέλεξε πλῆθος γνώσεων πολυτιμοτάτων· ἡ ὑπ' αὐτοῦ περιγραφὴ τῶν παραλίων τῆς Ἀφρικῆς μέχρι τῶν Ἡρακλείων στηλῶν εἶναι τελεία. Ἡ εἰς Τύρον διαμονή του βεβαιοῦται ἐξ αὐτοῦ τοῦ κειμένου τῆς Ἱστορίας του. Καταλιπὼν τὴν πόλιν ταύτην μετέβη εἰς Βαβυλῶνα, ἐπεσκέφθη τὴν Ἀσσυρίαν, τὴν Κολχίδα, τὴν χώραν τῶν Σκυθῶν τὴν τῶν Γετῶν, διῆλθεν ὕστερον τὴν Θρᾴκην, τὴν Μακεδονίαν καὶ κατῆλθεν εἰς Ἑλλάδα διερχόμενος διὰ τῆς Ἠπείρου. Ἐπιστρέψας εἰς Καρίαν εὗρε τὴν ἀνατάτην ἀρχὴν κατεχομένην ὑπὸ τοῦ τυράννου Λυγδάμιδος, καὶ ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ ἄσυλον εἰς Σάμον. Ἐκεῖ λέγεται ὅτι ἤρχησε τὴν ταξιθέτησιν τῆς ἐν ταῖς περιηγήσεσι συλλεγείσης ὕλης καὶ συνέταξε τὰ πρῶτα βιβλία τῆς Ἱστορίας του. Βλέπων τὴν πατρίδα του καταπιεζομένην ὑπὸ τοῦ Λυγδάμιδος διοργάνισε συνωμοσίαν κατ' αὐτοῦ· ἡ ἐπιχείρησις ἐπέτυχεν, ἀλλ' ἡ ἐλευθερία οὐδὲν ἐκέρδησε διὰ τῆς πτώσεως τοῦ τυράννου, ὁ δὲ Ἡρόδοτος ὅπως ἀπαλλαγῇ τῆς μορφῆς τῶν συμπολιτῶν του καταγηρούντων αὐτὸν ὡς αἴτιον τῶν δυστυχιῶν των ἠναγκάσθη νὰ ἀπέλθῃ εἰς Ἑλλάδα. Μετέβη εἰς Ὀλυμπίαν τῷ 456, καὶ ἐκεῖ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ διὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας συνελθόντος πλήθους ἀνέγνω τὸ πρῶτον μέρος τοῦ συγγράμματός του. Ἡ ἐπιτυχία ὑπῆρξε πλήρης, καὶ ὁ Ἡρόδοτος ἐνθουσιασθεὶς ἐκ τοῦ θαυμασμοῦ ἀτάσης τῆς Ἑλλάδος ἐδημόσιευσε δωδεκατείαν ὅλην εἰς τὴν ἐξακολούθησιν καὶ βελτίωσιν τοῦ συγγράμματός του συλλέγων ἐξ αὐτῶν τῶν πηγῶν πᾶσας τὰς παραδόσεις καὶ ἐπισκεπτόμενος τοὺς τόπους τοὺς χρησιμεύσαντας ὡς θέατρον τῶν διαφόρων συμβάντων τῆς Ἱστορίας του. Τῷ 444 ἀνέγνω κατὰ τὰ Παναθήναια νέον μέρος τοῦ ποιήματός του, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι προσήνεγκον αὐτῷ δῶρον ἐκ 10 ταλάντων. Ἠκολούθησε κατόπιν ἀποικίαν τινὰ Ἀθηναίων εἰς Θουρίους τῆς Ἰταλίας ὅπου συνεπλήρωσε τὴν σύνταξιν τοῦ ποιήματός του καὶ κατὰ τὴν κοινὴν γνώμην αὐτόθι ἐτελεύτησε. — Τὸ σύγγραμμα τοῦ Ἡροδότου εἶναι μνημεῖον πολυτιμότατον, διασωθὲν μέχρι σήμερον ἄνευ ἐπέρων ἀλλοιώσεων ἢ τῶν προερχομένων ἐκ τῆς ἀμαθείας τῶν ἀντιγραφέων. Καθ' ἅπαν τὸ πόνημα βάσις κεῖται ὁ ἀγὼν τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς βαρβάρους· ἡ ἔκτασις τῶν μεταξὺ χρόνων πληροῦται τὰ πλεῖστα ἐπεισόδια, τὰ δὲ πρῶτα εἶναι τρόπον τινὰ εἰσαγωγὴ καθόσον ἐν αὐτοῖς ὁ συγγραφεὺς ἐκτίθησι τὴν ἱστορίαν τῶν λαῶν τῶν μετασχόντων τοῦ ἀγῶνος, περιγράφων τὰς χώρας μετὰ τῆς ἀκριβείας αὐτόπτου μάρτυρος. Τὸ φιλάληθες τοῦ Ἡροδότου ἐνίοτε διεφιλονεικήθη καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀρχαίων, ἀλλ' αἱ ἔρευναι τῶν νεωτέρων περιηγητῶν καὶ αἱ ἀνακαλύψεις τῆς ἐπιστήμης ἀπέδωκαν αὐτῷ πλήρες δίκαιον κατὰ τῶν ἐπικριτῶν του. Τὸ ὕφος του οἱ ἐπιτηδειότατοι τῶν ἀρχαίων κριτικῶν κηρύττουσι τέλειον ἕνεκα τοῦ ἁπλοῦ, εὐαρμόστου καὶ ἁρμονικοῦ τῆς φράσεως καὶ τοῦ πειστικοῦ αὐτοῦ τρόπου. Διάλεκτος, ἐν ᾗ ἔγραψεν ὁ συγγραφεὺς εἶναι ἡ ἰωνική. — Φαίνεται ὅτι ὁ Ἡρόδοτος εἶχε προαίρεσιν συγγράψει Ἱστορίαν τῆς Ἀσσυρίας, ἣν αὐτὸς οὗτος μνημονεύει ὅτι ἐν ταῖς Ἱστορίαις του, ἀλλὰ τοῦτο διαφιλονεικεῖται· ὁ δὲ εἰς αὐτὸν ἀποδιδόμενος βίος τοῦ Ὁμήρου φαίνεται νόθος. — Ἐκδόσεις τοῦ Ἡροδότου εἰσὶν ἐπισημότεραι αἱ ἐπόμεναι· ἡ τοῦ Λαυρεντίου Βάλλα ἑλληνολατινικὴ ἐν Βενετίᾳ 1474, τοῦ Ἄλδου Μανουτίου ἐν Βενετίᾳ 1502, τοῦ Ἐρρίκου Στεφάνου 1570 καὶ 1592, τοῦ Παύλου Στεφάνου 1618, τοῦ Gale ἐν Ἀμστέλ. 1679, τοῦ Γρονοβίου ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν 1715, τοῦ Wesseling ἐν Ἀμστελοδάμῳ 1763, τοῦ Reiz ἐν Λειψίᾳ 1778, τοῦ Schaefer ἐν Λειψίᾳ 1800 1828, τοῦ Borheck ἐν Lemgo 1781 καὶ 1808—1810 εἰς 3 τόμ., ἡ ἐν Ἐδεμβούργῳ 1806 εἰς 7 τόμ., ἡ ἐν Ὀξωνίᾳ 1808 εἰς 2 τόμ. καὶ 1809 εἰς 3 τόμ. τοῦ Schweighauser ἐν Στρασβούργῳ 1816 εἰς 12 τεύχη ἡ καλλίστη πασῶν τῶν προηγουμένων χρησιμεύσασα ὡς βάσις καὶ ἄλλων ἐκδόσεων· ἀρίστη δὲ πασῶν εἶναι ἡ τοῦ Baehr ἐν Λειψίᾳ 1830 — 35 εἰς 4 τόμους, ἀνατυπωθεῖσα μετὰ προσθηκῶν τῷ 1856. Καὶ ὁ Γουλιέλμος δὲ Δινδόρφος ἐν τῇ Ἑλληνικῇ του Βιβλιοθήκῃ ἐξέδωκε τὸν Ἡρόδοτον τῷ 1844. — Ὁ Ἡρόδοτος μεταρράσθη εἰς διαφόρους γλώσσας εἰς τὴν λατινικὴν ὑπὸ τοῦ Βάλλα, εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Πέτρου Σαλιάτου, Du Ryer, Larcher, Miot, εἰς τὴν ἰταλικὴν ὑπὸ τοῦ κόμητος Boiardo, Bebelli καὶ Μαυροξένου εἰς τὴν ἀγγλικὴν ὑπὸ διαφόρων, καὶ εἰς τὴν νεοελληνικήν. Πολλοὶ τῶν σοφῶν τῆς Εὐρώπης ἐπεθύμησαν εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ συγγράμματος τοῦ Ἡροδότου καὶ ἐξέδωκαν ἐπὶ τούτῳ διάφορα συγγράμματα. Τοιαῦτα μνημονευτέα Lexicon Herodoteum τοῦ Schweighauser. Apparatus ad Herodotum intelligendum τοῦ Borheck. Ἐπὶ τῆς Χρονολογίας τοῦ Ἡροδότου συνέγραψεν ὁ Volney, ἐπὶ δὲ τῆς Γεωγραφίας αὐτοῦ πλεῖστοι.

Ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα ἐκ τῆς ὅλην ζωὴν κατὰ τὸν

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ (ΝΕΠΤΑ Δ.)

Β' π. Χ αἰῶνα. Οὗτος συνεβούλευσεν εἰς τοὺς φθισικοὺς τὴν χρῆσιν γυναικείου γάλακτος.

Ἡ ρ ό δ ο τ ο ς, ἰατρὸς Ἕλλην, ζῶν πιθανῶς περὶ τὰ τέλη τοῦ πρώτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Ἀνῆκεν εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν «Πνευματικῶν» καὶ ἐπηγγέλθη τὸν ἰατρὸν ἐν Ῥώμῃ μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας. Συνέγραψεν ἰατρικὰ πονήματα συνεχῶς φερόμενα εἰς μαρτυρίαν ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ καὶ τοῦ Ὀριβασίου, ἀλλ' ἀπολεσθέντα ἤδη ἐκτὸς τεμαχίων τινῶν, ὧν τὰ κυριώτερα ἐδημοσίευσεν ὁ Ματθίας ἐντὸς βιβλίου ἐπιγραφομένου XXI veterum et clarorum Medicorum Graecorum varia Opuscula ἐν Μόσχᾳ 1808.

Ἡ ρ ό δ ο τ ο ς, ἰατρὸς Ἕλλην ζῶν κατὰ τὴν πρώτην πεντηκονταετηρίδα τοῦ Β' μ. Χ αἰῶνος, γεν. ἐν Ταρσῷ ἢ Φιλαδελφείᾳ, χρηματίσας μαθητὴς τοῦ Μηνοδότου καὶ διδάσκαλος Σέξτου τοῦ Ἐμπειρικοῦ.

Ἡ ρ ό δ ο τ ο ς, ἀγαλματοποιὸς Ἕλλην, σύγχρονος τοῦ Πραξιτέλους, γεν. ἐν Ὀλύνθῳ. Κατεσκεύασεν ἄγαλμα τῆς Φρύνης καὶ ἄλλων ἑταιρῶν.

Ἡ ρ ό δ ο τ ο ς ὁ Χ ῖ ο ς, υἱὸς Βασιλείδου, εἷς τῶν Ἰώνων πρέσβεων, οἵτινες μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν (480 π. Χ) μετέβησαν εἰς Αἴγιναν καὶ ἐξητήσαντο παρὰ τῶν Ἑλλήνων τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς πατρίδος των.

Ἡ ρ ό δ ο τ ο ς, ὁ Θ η β α ῖ ο ς, υἱὸς Ἀφοδώρου, ἀθλητὴς Ἕλλην, νικήσας ἐν τοῖς ἰσθμικοῖς ἀγῶσι καὶ ὑμνηθεὶς ὑπὸ τοῦ Πινδάρου.

Ἡ ρ ό δ ο τ ο ς, συγγραφεὺς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς συγγράψας πόνημα «Περὶ Ἐπικούρου ἀρηβείας», μνημονευόμενον ὑπὸ Διογένους τοῦ Λαερτίου.

Ἡ ρ ό δ ο τ ο ς, ἐξ Ὀλοφύξου τῆς Θρᾴκης, συγγραφεὺς Ἕλλην συγγράψας «Περὶ Νυμφῶν καὶ Ἱερῶν» μνημονευόμενος ὑπὸ Στεφάνου Βυζαντίου, Σουΐδα καὶ Εὐσταθίου.

ΗΡΟΔΩΡΟΣ, μυθογράφος καὶ γεωγράφος Ἕλλην, γεν. ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ ἐν τῷ Πόντῳ, ἐξ οὗ καὶ καλούμενος ὁ «Ποντικὸς» ἢ ὁ «Ἡρακλεώτης». Ἔζη κατὰ τὸν Ε' π. Χ αἰῶνα, καθ' ὅσον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Βρύσωνος, ὄντος συγχρόνου τοῦ Ἀριστίππου καὶ τοῦ Ἀντισθένους μαθητῶν τοῦ Σωκράτους, οὗτος πρέπει νὰ θεωρηθῇ σύγχρονος τοῦ διδασκάλου των. Ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τῶν συγγραμμάτων του ἐξάγεται ὅτι συνέγραψε μετὰ τὸν Ἡρακλείδην καὶ τὸν Ἑλλάνικον. Τὰ μόνα συγγράμματα ἅτινα δύνανται τις μετὰ βεβαιότητος ν' ἀποδώσῃ εἰς αὐτὸν εἶναι. Ὁ καθ' Ἡρακλέα Λόγος, σύγγραμμα περιέχον ἐκτὸς τῶν κατὰ τὸν Ἡρακλέα καὶ πολλὰς ἄλλας γνώσεις ἱστορικὰς καὶ γεωγραφικὰς καὶ περιλαμβάνον 17 τοὐλάχιστον βιβλία, καὶ «ὁ κατὰ τοὺς Ἀργοναύτας Λόγος», σύγγραμμα περιέχον τὰ κατὰ τοὺς Ἀργοναύτας. Ἀναφέρονται προσέτι εἰς τὸν Ἡρόδωρον «Οἰδίπους», «Πελοπεία», «Ὀλόμπια», ἀλλ' ἄγνωστον ἐὰν αἱ πραγματεῖαι αὗται ἦσαν ἰδιαίτεραι ἢ μέρη τῆς ἱστορίας τοῦ Ἡρακλέους. Ὁ Ἡρόδωρος ἐπέστησεν ἰδίᾳ τὴν προσοχήν του εἰς τὴν γεωγραφικὴν καὶ τὴν χρονολογικὴν ἀκρίβειαν· ἄλλως ὅμως παραδεχόμενος πάντας τοὺς μύθους δὲν δικαιοῦται νὰ καταταχθῇ μεταξὺ τῶν ἱστορικῶν. Συνέγραψεν εἰς ἰωνικὴν διάλεκτον. Πλεῖστα ἐκ τῶν συγγραμμάτων του χωρία φέρονται εἰς μαρτυρίαν ὑπὸ τῶν σχολιαστῶν τοῦ Πινδάρου καὶ Ἀπολλωνίου τοῦ Ῥοδίου, καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ Ἀθηναίου, τοῦ Ἀπολλοδώρου καὶ τοῦ Πλουτάρχου. Ταῦτα συνελέγησαν καὶ ἐξεδόθησαν ἐν τοῖς Fragmenta Historicorum Graecorum, τόμ. Β', σελ. 27.

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ, Ἕλλην Ἐφέσιος, καταστὰς περίφημος καθ' ὃ πυρπολήσας τῷ 356 τὸν ἐν Ἐφέσῳ ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος. Ἐπειδὴ ἡ πυρπόλησις τοῦ ναοῦ ἐγένετο καθ' ἣν νύκτα ἐγεννήθη ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, ὁ ἱστορικὸς Ἡγησίας ὁ Μάγνης σημειοῖ ὅτι τὸ συμβὰν τοῦτο οὐδόλως παράδοξον, καθ' ὅσον ἡ Ἄρτεμις καταγίνετο μακρὰν τῆς Ἐφέσου εἰς τὸν τοκετὸν τῆς Ὀλυμπιάδος. Ὁ Πλούταρχος κακίζει τὸν χαριεντισμὸν τοῦτον τοῦ Ἡγησίου· ὁ δὲ Κικέρων μνημονεύων τῆς ἀπουσίας τῆς Ἀρτέμιδος ἄνευ εἰρωνείας ἀποδίδει τὸν περὶ αὐτῆς λόγον εἰς Τίμαιον τὸν ἐκ Ταυρομενίου. Ὁ Ἡρόστρατος τεθεὶς εἰς βασανιστήρια ὡμολόγησεν ὅτι ἐπυρπόλησε τὸν ναὸν ὅπως ἀπαθανατίσῃ τὸ ὄνομά του. Οἱ Ἐφέσιοι καταδικάσαντες αὐτὸν εἰς θάνατον ἀπηγόρευσαν τὴν μνείαν τοῦ ὀνόματός του· ἀλλ' ὁ Θεόπομπος μνημονεύων τούτου ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐκ τῆς λήθης.

ΗΡΟΦΑΝΤΟΣ, τύραννος τῆς πόλεως Παρίου ἐν Ἑλλησπόντῳ, ζῶν κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἕκτου π. Χ αἰῶνος, καὶ συνεκστρατεύσας μετὰ τοῦ Δαρείου κατὰ τῶν Σκυθῶν.

ΗΡΟΦΙΛΗ, σιβύλλα ἐξ Ἐρυθρῶν, φύλαξ τοῦ ναοῦ τοῦ Σμινθίου Ἀπόλλωνος ἐν Τροίᾳ. Προεῖπεν εἰς τὴν Ἑκάβην πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Πάριδος τὰ ἐξ αὐτοῦ προκύψοντα κακὰ, ὡς καὶ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας.

ΗΡΟΦΙΛΟΣ, περίφημος ἰατρὸς Ἕλλην, ζῶν περὶ τὸ 300 π. Χ. Ἐγεννήθη ἐν Χαλκηδόνι τῆς

Βιθυνίας καὶ ἀποκατέστη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος. Μαθητὴς Πραξαγόρα τοῦ Κῴου ἀπέκτησε μεγίστην φήμην ὡς ἰατρὸς καὶ ἐγένετο εἷς τῶν ἱδρυτῶν τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἰατρικῆς σχολῆς. Γινώσκεται ἰδίως διὰ τὰ πονήματά του περὶ ἀνατομίας καὶ φυσιολογίας. Ἐὰν δὲν εἶναι ὁ ἱδρυτὴς τῆς ἀνατομίας ὡς παρὰ πολλῶν θεωρεῖται, τοὐλάχιστον συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν κατὰ τὸ ἐνὸν τῆς ἐποχῆς του ὑψίστην προαγωγὴν τῆς ἐπιστήμης ταύτης. Μὴ ἀρκούμενος εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἐπιστήμης ἐπὶ τῶν ζώων ἀνέτεμε μέγαν ἀριθμὸν ἀνθρωπίνων πτωμάτων· διϊσχυρίζονται δέ τινες ὅτι ἐν τῷ ζήλῳ τῆς ἐπιστήμης προήχθη μέχρι τοῦ νὰ ἐπιδῇ τὴν σμήλην του καὶ ἐπὶ τῶν σωμάτων κακούργων καταδεδικασμένων εἰς θάνατον. Τὸ τελευταῖον μαρτυρούμενον ὑπὸ τοῦ Κέλσου καὶ τοῦ Τερτυλλιανοῦ φαίνεται πιθανόν· ἀλλ' ὁ ὑπὸ τοῦ τελευταίου διδόμενος ἀριθμὸς 600 κακούργων δοκιμασάντων τὴν σμήλην αὐτοῦ φαίνεται ὑπερβολικός. Ὁ Ἡρόφιλος συνέταξε πολλὰ ἰατρικὰ καὶ ἀνατομικὰ συγγράμματα, ὧν σώζονται μόνον αἱ ἐπιγραφαὶ καί τινα ἀποσπάσματα συλλεγέντα ὑπὸ Marx ἔν τινι διατριβῇ ἐπιγραφομένῃ De Herophili celeberrimi medici Vita, Scriptis atque in Medicina meritis ἐν Γοττίγκῃ 1840 εἰς 4ον. Ὁ Μὰρξ ἀποδίδει εἰς τὸν Ἡρόφιλον σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «Περὶ αἰτιῶν» ἀνῆκον μᾶλλον εἰς μαθητὴν αὐτοῦ καλούμενον Ἡγήτορα. Πολλὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἡροφίλου ἀποδοθέντων εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματος ὀνομάτων διατηροῦνται μέχρι τῆς σήμερον ἐν τοῖς ἐπιστημονικοῖς ὅροις τῆς ἀνατομίας. Κατεγίνετο ἰδίως εἰς τὸ νευρικὸν σύστημα, καὶ φαίνεται ὅτι ἐγνώρισε τὴν διαίρεσιν τῶν νεύρων εἰς αἰσθητικὰ καὶ προαιρετικά. Ἐτίθη τὴν ἕδραν τῆς ψυχῆς ἐν τοῖς κοιλώμασι τοῦ ἐγκεφάλου. Φαίνεται ὅτι ὁ Ἡρόφιλος ἐχώλαινε περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν φαρμάκων, διορίζων εἰς μεγάλας δόσεις ἐλλέβορον καὶ ἄλλα δραστικά. Ὑπῆρξεν οὗτος εἷς ἐκ τῶν πρώτων ὑπομνηματιστῶν τοῦ Ἱπποκράτους, καὶ συνέταξεν ἑρμηνείαν τῶν λέξεων τοῦ ἰατροῦ τούτου τῶν καταντησάντων σκοτεινῶν καὶ ἀχρήστων. Συνέστησεν ἰατρικὴν σχολὴν παραγαγοῦσαν πολλοὺς ἐπιστήμονας ἰατροὺς, ἐξ ὧν ἐπισημότεροι εἶναι Ἀνδρίας, Ἀπολλώνιος, Μῦς, Ἀριστοξένης, Βακχῖος, Καλλιέναξ, Καλλίμαχος, Δημήτριος, Διοσκορίδης, Φωκᾶς, Γάϊος, Ἡρακλείδης, Μαντίας, Σπεύσιππος, Ζήνων καὶ Ζεῦξις συγγράψαντες σχεδὸν ἅπαντες περὶ τῶν δοξασιῶν τοῦ διδασκάλου των.

ΗΡΩ, νεᾶνις ἐκ Σηστοῦ κειμένης κατὰ τὴν εὐρωπαϊκὴν ὄχθην τοῦ Ἑλλησπόντου. Ταύτην ἱέρειαν οὖσαν τῆς Ἀφροδίτης ἐρωτευθεὶς νεανίας τις Λέανδρος ἐκ τῆς Ἀβύδου κειμένης ἐπὶ τῆς ἀπέναντι παραλίας διήρχετο πολλάκις ἐν καιρῷ νυκτὸς κολυμβῶν τὸν Ἑλλήσποντον καὶ κατώρθου τὴν μετ' αὐτῆς συνέντευξιν. Ἐπειδὴ κατὰ τινα τρικυμίαν ἐπνίγη ὁ Λέανδρος, ἡ Ἡρὼ εὑροῦσα τὴν ἐπιοῦσαν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, ἐρρίφη ἐξ ἀπελπισίας ἐκ τοῦ πύργου αὐτῆς εἰς τὴν θάλασσαν. Τὰ Καθ' Ἡρὼ καὶ Λέανδρον ἔψαλεν ὁ Μουσαῖος.

ΗΡΩΔΑΣ, συρακούσιός τις μνημονευόμενος παρὰ Ξενοφῶντι ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς αὐτοῦ.

ΗΡΩΔΗΣ, ποιητὴς ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Γ' π. Χ. αἰῶνα. Πιστεύεται ὡς σύγχρονος καὶ ἀντίζηλος τοῦ Ἱππώνακτος. Ἐποίησε στίχους χολιαμβικοὺς ἐξ ὧν τινες διεσώθησαν, καὶ ἑτέρους ἰαμβικοὺς ἐντελῶς ἀπολεσθέντας. Τοὺς διασωθέντας συνέλεξαν καὶ ἐξέδωκαν ὁ Fiorillo, ὁ Welcker, ὁ Knocke, ὁ Meineke, καὶ ὁ Berg.

ΗΡΩΔΗΣ, ὄνομα πατρωνυμικὸν οἰκογενείας τινὸς ἐξ Ἰδουμαίας διαδεξαμένης τὴν τῶν Μακκαβαίων εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Παλαιστίνης. Ἀρχηγὸς ταύτης ὑπῆρξεν ὁ Ἀντίπατρος πατὴρ Ἡρώδου τοῦ Μεγάλου· μέλη δέ τινα ἀπέκτησαν μεγίστην φήμην κατὰ τοὺς χρόνους τοὺς προηγηθέντας καὶ ἀκολουθήσαντας ἀμέσως τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τοιοῦτοί εἰσι.

Ἡ ρ ῴ δ η ς ὁ Μ έ γ α ς, ὁ ἐπισημότερος τῆς οἰκογενείας ταύτης δευτερότοκος υἱὸς τοῦ Ἀντιπάτρου, γεν. τῷ 63 π. Χ. ἀποθ. τῷ 4 μ. Χ. Δεκαπενταετὴς ἐπέτυχε παρὰ τοῦ πατρός του τὴν διοίκησιν τῆς Γαλιλαίας, καὶ τάχιστα ἀνέδειξε τὴν ἱκανότητά του καταστρέψας συμμορίαν λῃστῶν λυμαινομένων τὰ πέριξ. Οἱ Ἰουδαῖοι μισοῦντες αὐτὸν, καθ' ὃ ξένης καταγωγῆς ἐκατηγόρησαν αὐτὸν ὡς ἁρπαίσαντα ἀπὸ τοῦ ἄκρου ἀρχιερέως τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ δικάσῃ τοὺς λῃστάς· ἀλλ' ἡ κατηγορία αὕτη οὐδόλως παρέβλαψεν αὐτὸν, ἐξ ἐναντίας δὲ ἐπέτυχε τὴν διοίκησιν καὶ τῆς Κοίλης Συρίας καὶ τῆς Σαμαρείας μετὰ συνέντευξιν ἣν ἔσχεν ἐν Δαμασκῷ μετὰ τοῦ Σέξτου Καίσαρος τῷ 46 πρὸ Χριστοῦ.

Μετὰ τρία ἔτη ὑποκυπτόμενος ὑπὸ τοῦ Κασσίου ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν τῆς Συρίας καὶ τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ στόλου. Μετά τινα χρόνον προσκληθέντος ὑπό τινων δυσηρεστημένων τοῦ Ἀντιγόνου ἀνεψιοῦ τοῦ Ὑρκανοῦ καὶ ἀναλαβόντος τὴν ἀρχηγίαν στρατοῦ κατὰ τοῦ Ἡρῴδου, οὗτος ἐξεστράτευσε κατὰ τοῦ ἀντιζήλου τούτου, ἐνίκησεν αὐτὸν καὶ εἰσῆλθεν

ἐν θριάμβῳ εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅπου ἐγένετο δεκτὸς μετ' ἐνθουσιασμοῦ. Ἐν τούτοις τοῦ Καισίου νικηθέντος καὶ τοῦ Μάρκου Ἀντωνίου ἐλθόντος εἰς Συρίαν ὁ ἀρχιερεὺς ἐνόμισε κατάλληλον τὴν στιγμὴν νὰ ἐπαναλάβῃ τὰς κατηγορίας· ἀλλ' ὁ χρυσὸς καὶ αἱ περιποιήσεις τοῦ Ἡρώδου κατέστησαν τὸν Ἀντώνιον κωφὸν εἰς τὰ παράπονα τοῦ ἀρχιερέως. Δευτέρα προσπάθεια τοῦ φιλοπάτριδος κόμματος ἐπίσης ἀπέτυχε διακηρύξαντος ῥητῶς τοῦ Ὑρκανοῦ ὅτι μόνον οἱ Ἰδουμαῖοι ἡγεμόνες ἦσαν ἱκανοὶ νὰ διοικῶσι τοὺς Ἰουδαίους καὶ συνεπείᾳ τούτου ὁ Ἀντώνιος ἀπέστειλεν εἰς τὸν Ἡρώδην καὶ τὸν πρεσβύτερον αὐτοῦ ἀδελφὸν τὸ ἀξίωμα «τετράρχου», παραχωρήσας εἰς τὸν πρῶτον τὴν ἰδίως Ἰουδαΐαν καλουμένην. Ὁ Ἡρώδης δὲν ἀπήλαυσεν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἡσυχίαν. Ἐσβαλόντων τῶν Πάρθων εἰς τὴν Συρίαν, ὁ Ἀντίγονος ἐζήτησε παρ' αὐτῶν ὅπως ἀποκαταστήσωσιν αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἰουδαίας· οὗτοι δὲ ἀφθόνως τὴν εἰς ταύτην ἐξεστράτευσαν κατὰ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐκυρίευσαν αὐτήν, καὶ ὁ μὲν ἀδελφὸς τοῦ Ἡρώδου ἔπεσεν αἰχμάλωτος εἰς τὰς χεῖρας τῶν νικητῶν, οὗ ὁ δὲ κατέφυγε μετὰ τῆς οἰκογενείας καὶ τῶν θησαυρῶν του εἴς τι φρούριον ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης. Ἀπελπισθεὶς ἔλλωσε τὸν στρατόν του καὶ μετὰ μικρὰν ἀκολουθίας ἀπῆλθεν εἰς Πηλούσιον, καὶ κατόπιν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ὅπου ἐπῆγε εἰς πλοῖον μετιὼν εἰς Ῥώμην. Αὐτόθι ἔσχε καλλίστην ὑποδοχὴν παρὰ τῷ Ὀκταβίῳ καὶ τῷ Ἀντωνίῳ, προσφάτως συμπεπλωθείσιν. Ἐπιτυχὸν ψήφισμα τῆς συγκλήτου ἀνεκήρυττεν αὐτὸν μόνον βασιλέα τῆς Ἰουδαίας τῷ 40, ἀνεχώρησεν ἀμέσως εἰς Συρίαν, ἀπῆλθεν εἰς Πτολεμαΐδα καὶ βοηθούμενος ὑπὸ δύο ῥωμαϊκῶν λεγεώνων, παραχωρηθέντων αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου κατέβαλε τοὺς ἀντάρτας Γαλιλαίους, ἐνίκησε τὸν Πάππον, ἐπιτρόπον τοῦ Ἀντιγόνου καὶ ἐκυρεύθη πρὸ τῶν τειχῶν τῆς Ἱερουσαλήμ, ἣν κυριεύσας τῷ 37 κατέστρεψεν ἐξ ὁλοκλήρου τὴν ἰσχὺν τῶν ἀντιπάλων του. Ὅτε ἀνεκηρύχθη ὁ πόλεμος μεταξὺ τοῦ Ὀκταβίου καὶ τοῦ Ἀντωνίου, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰουδαίας ἔμεινε πιστὸς εἰς τὸν προστάτην του Ἀντώνιον ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐν Ἀκτίῳ ναυμαχίαν μετέβη εἰς Ῥόδον καὶ συναντήσας τὸν νικητὴν, ἀπεκάλυψεν αὐτῷ μετὰ παρρησίας τὰς μετὰ τοῦ ἐχθροῦ του σχέσεις. Ἐντὸς τῆς διαγωγῆς ταύτης ἠξιώθη τῆς εὐνοίας τοῦ Ὀκταβίου, ὅστις προσέθηκεν εἰς τὰς δικαιοδοσίας του πολλὰς ἄλλας χώρας τῆς Παλαιστίνης. Δυσάρεστος τότε νὰ ἐπιδείξῃ πᾶσαν μεγαλοπρέπειαν, ἐπεδόθη εἰς τὸ νὰ λαμπρύνῃ κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν βασιλείαν του. Ἀντήμειψε τοὺς φίλους καὶ ὀπαδούς του μετὰ βασιλικῆς γενναιοδωρίας, ὥρυσε τὰς πόλεις Ἡρωδίωνα, Σεβαστὴν, Καισάρειαν, Γαβάλα κτλ. περιετείχισεν ἄλλας, ἐκόσμησεν αὐτὰς διὰ ναῶν, ἀγαλμάτων, στοῶν, θεάτρων καὶ πᾶσαν κατέβαλε προσπάθειαν ὅπως ἐφελκύσηται τὴν ἀγάπην τοῦ ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, δείξας ἰδίως θαυμασίαν διαγωγὴν καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Ἰουδαία κατεμαστίζετο ὑπὸ λιμοῦ καὶ λοιμοῦ καὶ ἀνοικοδομήσας τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ναόν. Ἐν τούτοις οἱ Ἰουδαῖοι ἐστορικοὶ διὰ σκοτεινῶν χρωμάτων ζωγραφοῦσιν αὐτὸν, καὶ αὐτὸ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τοῦτον ἀποδίδει τὴν σφαγὴν τῶν 14 χιλιάδ. νηπίων. Ἀναγορευθεὶς βασιλεὺς ἀπέπεμψε τὴν πρώτην σύζυγόν του Δωρίδα ἐξ ἧς εἶχεν υἱὸν καλούμενον Ἀντίπατρον, καὶ νυμφευθεὶς τὴν Μαριάννην, ἐγγόνην Ὑρκανοῦ τοῦ Β' συνενοῦσαν ἐν ἑαυτῇ τὴν ὡραιότητα μετὰ χαρακτῆρος φιλαδέλφου, ἰδιοτρόπου ἔσχεν ἐξ αὐτῆς τρεῖς υἱοὺς Ἀλέξανδρον, Ἀριστόβουλον καὶ Ἡρώδην, ἐξ ὧν ὁ τελευταῖος ἀπέθανε νέος εἰσέτι ἐν Ῥώμῃ. Ἡ Μαριάννη εἶχεν ἀδελφὸν Ἀριστόβουλον, εἰς ὃν δικαιώματι κληρονομίας ἀνῆκε τὸ ἀξίωμα τοῦ ἄκρου ἀρχιερέως, ἀλλ' ὁ Ἡρώδης μὴ ἐμπιστευόμενος τὴν ἐπίσημον ταύτην θέσιν εἰς πρόσωπον ἀνῆκον εἰς τὴν προλαβοῦσαν δυναστείαν ἀνηγόρευσεν ἄκρον ἀρχιερέα ἕτερον πρόσωπον ἀσημάντου καταγωγῆς. Ὀργισθεῖσα ἐκ τούτου ἡ Ἀλεξάνδρα μήτηρ τῆς Μαριάννης καὶ τοῦ Ἀριστοβούλου, ἀπέστειλεν εἰς τὸν Μάρκον Ἀντώνιον τὰς εἰκόνας τῶν δύο τέκνων της ἐξαιτουμένου τὴν προστασίαν του. Ὁ Ἡρώδης ἐθεώρησε τότε φρόνιμον νὰ ἐνδώσῃ, ἀλλὰ κατόπιν ὑποπτευόμενος τὰς ῥᾳδιουργίας τῆς μητρὸς καὶ τὴν δημοτικότητα τοῦ υἱοῦ, ἐνήργησε μυστικῶς τὴν δολοφονίαν τοῦ γυναικαδέλφου του. Ἡ Ἀλεξάνδρα ἠθέλησε νὰ προσλάβῃ εἰς τὴν ἐκδίκησίν της τὴν Κλεοπάτραν, ἀλλ' αἱ περιποιήσεις τῆς βασιλίσσης τῆς Αἰγύπτου, εἰς ἣν ἤρμοζε πολὺ ἡ κατοχὴ τῆς Ἰουδαίας ἦσαν ἀνίσχυροι ἀπέναντι τῆς ἐπιτηδειότητος τοῦ Ἡρώδου, οὗτινος ὁ πρὸς τὴν Μαριάννην ἔρως ἦτο πάντοτε ζωηρὸς ἀντιθέτως πρὸς τὴν ψυχρότητα ἐκείνης. Δυστυχῶς ἡ Κύπρις, μήτηρ τοῦ Ἡρώδου καὶ ἡ Σαλώμη, ἀδελφὴ αὐτῆς κατώρθωσαν νὰ διεγείρωσι τὴν ζηλοτυπίαν του διαγγέλλουσαι αὐτῷ τὰ περὶ τῶν ἀποστολιῶν εἰς τὸν Ἀντώνιον εἰδώλων. Ὁ Ἡρώδης καταπτοηθεὶς ὑπὸ ὑποψίας διέταξε ἀναχωρῆσαι εἰς Ῥόδον νὰ θανατωθῇ ἡ Μαριάννη

ἐὰν ὁ ἴδιος ἀπολέσῃ τὴν ζωήν, μὴ θέλων νὰ μεταδῷ αὐτὴ εἰς τὰς ἀγκάλας ἄλλου συζύγου. Ἐπειδὴ ὁ μυστικοσύμβουλός του προέδωκε τὸ μυστικὸν τοῦτο, ὁ Ἡρώδης συμπεραίνων ὅτι μόνον ἀθέμιτοι μετ' αὐτοῦ σχέσεις τῆς συζύγου του προήγαγον αὐτὴν εἰς τὴν τοιαύτην τόλμην, ἐθανάτωσεν ἀμφοτέρους. ἀλλὰ τοσοῦτον ὕστερον μετενόησεν, ὥστε κατήντησεν εἰς φρενῆτιδα. Ἐπειδὴ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὁ Ἀριστόβουλος ἀμφότεροι ἐν ἀκμῇ ἡλικίας, πλήρεις ῥώμης καὶ ὑπεροψίας ἐτόλμησαν νὰ μεμφθῶσιν ἐκ τοῦ φανεροῦ τὴν διαγωγὴν τοῦ πατρός των, οὗτος ἀνεκάλεσε τὴν Δωρίδα καὶ τὸν υἱόν της Ἀντίπατρον, ὑφ' οὗ καταπειισθεὶς διέταξε μετὰ πολλοὺς ἐνδοιασμοὺς τὸν φόνον τῶν δύο υἱῶν τῆς Μαριέννης καὶ τῇ συγκαταθέσει τοῦ Αὐγούστου ἀνεκήρυξε διάδοχον τὸν Ἀντίπατρον. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ κακοῦργος οὗτος νεανίας μὴ ἐπαρκούμενος εἰς τὸν φόνον τῶν ἀδελφῶν του ὡμῴμοσε καὶ κατὰ τοῦ ἰδίου πατρὸς συνωμοσίαν, ἐτέθη εἰς τὰ δεσμὰ καὶ προσπαθήσας νὰ δραπετεύσῃ ἐθανατώθη. Ὁ Ἡρώδης μόνον πέντε ἡμέρας ἐπέζησε τοῦ υἱοῦ του ἀποθανὼν κατὰ τὸ ἑξηκοστὸν ἔτος τῆς βασιλείας του. Μόνη πηγὴ τῆς περὶ τοῦ Ἡρώδου ἱστορίας εἶναι ὁ Ἰώσηππος, πηγὴ ὕποπτος, καίτοι τῶν διηγήσεων αὐτοῦ μὴ ἀντιφασκουσῶν πρὸς τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸν Ἡρώδην χωρία τῶν ἑλλήνων ποιητῶν καὶ συγγραφέων καὶ ἰδίως τοῦ Στράβωνος. Θλιβερὰ εἶναι ἡ ἀπώλεια τῆς συγγρόνου ἱστορίας Νικολάου τοῦ Δημασκηνοῦ φίλου καὶ ἀπολογητοῦ τοῦ Ἡρώδου καὶ κατὰ συνέπειαν ἐπίσης ὑποπτου ἐπὶ μεροληψίᾳ, ἀλλ' ἀντιθέτως πρὸς τὸν Ἰώσηππον. Ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν δύο συγγραφέων ἦτο δυνατὸν νὰ ὁρισθῶσιν ἀκριβῶς τὰ κατὰ τὸν Ἡρώδην. Σύζυγοι τοῦ Ἡρώδου ἐπαριθμοῦνται τοὐλάχιστον 10 Αἱ πρῶται ἀναφερόμεναι Δωρὶς καὶ Μαριάννη, δύο αὐτοῦ ἀνεψιαὶ μὴ γεννήσασαι αὐτῷ τέκνα, ἡ ἑτέρα Μαριάννη, θυγάτηρ τοῦ Σίμωνος, ἕκτου ἀρχιερέως, μήτηρ Ἡρώδου τοῦ Φιλίππου, Μετανθὶα ἡ Σαμαρεῖτις μήτηρ Ἀρχελάου, Ἡρώδου, Ἀντίπα καὶ Ὀλυμπιάδος, Κλεοπάτρα ἡ Ἱεροσολυμῖτις μήτηρ Ἡρώδου ἄλλως ἀγνώστου καὶ Φιλίππου τοῦ τετράρχου, Πάλλας μήτηρ Φασαήλ, Φαΐδρα μήτηρ Ἰωζάνη, καὶ Ἐλπὶς μήτηρ Σαλώμης. Ἐκ τῆς Μαριάννης δὲ τῆς ἐγγόνης τοῦ Ὑρκανοῦ ἐκτὸς τῶν τεθνηκότων προαναφερθέντων υἱῶν εἶχε καὶ δύο θυγατέρας.

Ἡρώδης Ἀντίπατρος, υἱὸς Ἡρώδου τοῦ Μεγάλου καὶ Δωρίδος, ἴδε «Ἡρώδης ὁ Μῖγας».

Ἡρώδης Ἀριστόβουλος καὶ Ἡρώδης Ἀλέξανδρος, υἱοὶ Ἡρώδου τοῦ Μεγάλου καὶ Μαριάννης ἐγγόνης Ὑρκανοῦ τοῦ Β', ἴδ. «Ἡρώδης ὁ Μῖγας».

Ἡρώδης Ἀρχέλαος, υἱὸς Ἡρώδου τοῦ Μεγάλου καὶ Μαθθίας τῆς Σαμαρείτιδος, ἴδ. «Ἀρχέλαος».

Ἡρώδης Ἀγρίππας Α', υἱὸς Ἀριστοβούλου καὶ Βερενίκης, ἴδ. «Ἀγρίππας».

Ἡρώδης Ἀγρίππας Β', υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ἴδ. «Ἀγρίππας».

Ἡρώδης, βασιλεὺς τῆς Χαλκιδικῆς, υἱὸς Ἀριστοβούλου, καὶ ἀδελφὸς Ἀγρίππα Α' ἀποθ. τῷ 48 μ. Χ. Κατὰ σύστασιν τοῦ ἀδελφοῦ του ἐπέτυχε παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Κλαυδίου τὸ μικρὸν βασίλειον τῆς Χαλκιδικῆς τῷ 41 μετὰ τοῦ ἀξιώματος πραίτορος. Διεδέχθη τῷ 44 τὸν ἀδελφόν του εἰς τὴν γενικὴν ἐποπτείαν τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ ἱεροῦ θησαυροφυλακείου τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ εἰς τὸ δικαίωμα τοῦ διορίζειν τοὺς μεγάλους ἀρχιερεῖς. Τοῦ τελευταίου πρωνομίου ἐποιήσατο δὶς χρῆσιν. Τὸ μικρὸν βασίλειόν του μετεδέθη μετὰ τὸν θάνατόν του εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀνεψιοῦ του Ἡρώδου Ἀγρίππα Β'. Ἔσχε δύο συζύγους τὴν Μαριάννην, θυγατέρα Ὀλυμπιάδος καὶ ἐγγόνην Ἡρώδου τοῦ Μεγάλου, ἐξ ἧς ἔσχεν υἱὸν Ἀριστόβουλον, καὶ δευτέραν τὴν Βερενίκην θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀγρίππα, ἐξ ἧς ἔσχε δύο υἱοὺς Βερενικιανὸν καὶ Ὑρκανόν.

Ἡρώδης Φίλιππος, υἱὸς Ἡρώδου τοῦ Μεγάλου καὶ τῆς Μαριάννης, θυγατρὸς Σίμωνος τοῦ Μεγάλου Ἀρχιερέως, ζῶν κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα μετὰ Χριστόν. Ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος σύζυγος τῆς Ἡρωδιάδος, ἥτις βραδύτερον διαζευχθεῖσα αὐτὸν ἐνυμφεύθη τὸν ἀδελφόν του Ἡρώδην Ἀγρίππαν, ἀπαγορεύοντος τοῦτο τοῦ ἰουδαϊκοῦ νόμου. Ὁ Ἰώσηππος δὲν ἀποκαλεῖ αὐτὸν Φίλιππον, βέβαιον ὅμως εἶναι ἐκ τῶν εὐαγγελίων ὅτι ἔφερε τὸ ὄνομα τοῦτο.

Ἡρώδης Ἀντίπας, υἱὸς Ἡρώδου τοῦ Μεγάλου καὶ Μαθθίας τῆς Σαμαρείτιδος. Μετὰ θάνατον τοῦ πατρός του ἀνηγορεύθη ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου τετράρχης Γαλιλαίας. Ἠγωνίσατο ὑπὸ τοῦ Τιβερίου, πρὸς τιμὴν τοῦ ὁποίου ἀνήγειρε καὶ τὴν Τιβεριάδα πόλιν κατὰ τὰς ὄχθας τῆς λίμνης Γενησαρέτ. Θέλων νὰ ἀναγείρῃ τὸν ἀνεψιόν του Ἀγρίππαν ἀναγκασθέντα ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Καλιγούλα βασιλέα τῆς Ἰουδαίας, μετέβη ἐπὶ τούτῳ εἰς Ῥώμην· κατήντησε ὅμως τὴν ὀργὴν τοῦ αὐτοκράτορος ἐξωρισθεὶς ὑπ' αὐτοῦ εἰς Λουγδοῦνον· ἐκεῖθεν

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Καραγιάννειος Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

μετέβη εἰς Ἱσπανίαν, ὅπου ἀπέθανε τῷ 40 π. Χ. Οὗτός ἐστιν ὁ νυμφευθεὶς τὴν Ἡρωδιάδα σύζυγον χρηματίσασαν τοῦ ἀδελφοῦ του Ἡρώδου Φιλίππου καὶ διαζευχθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ· κατηγορηθεὶς δὲ τὴν παρανομίαν ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν κατ' αἴτησιν τῆς ἀνεψιᾶς του καὶ προγόνης Σαλώμης τῆς Χορευτρίας. Οὗτός ἐστι πρὸσέτι ὁ Ἡρώδης πρὸς ὃν παρεπέμφη ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὑπὸ τοῦ Πιλάτου ὡς ὑπαγόμενος εἰς τὴν ἐξουσίαν του καθ' ὃ Γαλιλαῖος. Κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Λουκᾶν (Κ. Γ' 8) «ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν· ἦν γὰρ θέλων ἐξ ἱκανοῦ ἰδεῖν αὐτόν, διὰ τὸ ἀκούειν πολλὰ περὶ αὐτοῦ· καὶ ἤλπιζέ τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον Ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ. Εἰστήκησαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, ἐντόνως κατηγοροῦντες αὐτοῦ. Ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν ὁ Ἡρώδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ, καὶ ἐμπαίξας, περιβαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα λαμπρὰν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ. Ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ τε Πιλάτος καὶ ὁ Ἡρώδης ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων, προϋπῆρχον γὰρ ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς ἑαυτούς».

Ἡ ρ ώ δ η ς ὁ Ἀ τ τ ι κ ὸ ς ἴδε Ἀττικός.

ΗΡΩΔΙΑΝΟΣ (Αἴλιος), περίφημος γραμματικὸς τῆς ἀρχαιότητος, ζῶν κατὰ τὸν Β' μ. Χ αἰῶνα. Υἱὸς Ἀπολλωνίου τοῦ Δυσκόλου, ἐγεννήθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Ῥώμην, ἠκολούθησε δὲ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Μάρκου Αὐρηλίου, εἰς ὃν ἀφιέρωσε πραγματείαν τινὰ «Περὶ προσῳδίας». Οὐδὲν ἕτερον γινώσκεται περὶ τοῦ βίου τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὃν τὰ μέγιστα ἐξετίμων οἱ μεταγενέστεροι γραμματικοί, ἐξ ὧν ὁ Πρισκιανὸς ἀποκαλεῖ αὐτὸν maximus auctor artis grammaticae. Ὁ Ἡρωδιανὸς συνέγραψε πολλὰ, ἀλλὰ δύσκολον νὰ δοθῇ πλήρης κατάλογος τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, ὧν μόνον ἀποσπάσματα σώζονται, καὶ πολλάκις ἀδύνατον νὰ διορθωθῇ ἐὰν αἱ ἐπιγραφαὶ αἱ διδόμεναι παρὰ τῶν συγγραφέων τῶν φερόντων αὐτὸν εἰς μαρτυρίαν ἀνήκουσιν εἰς ἰδιαιτέρας πραγματείας ἢ εἰς μέρη τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος. Ἐν τούτοις αἱ ἐπόμεναι ἐπιγραφαὶ ἀνήκουσι πιθανῶς εἰς ἰδιαίτερα συγγράμματα. — «Περὶ Ὀρθογραφίας» ἐν τρισὶ βιβλίοις διαπραγματευομένοις περὶ ποσότητος, ποιότητος καὶ συντάξεως. — «Περὶ συντάξεως στοιχείων». — «Περὶ παθῶν» ἤτοι περὶ τῶν εἰς τὰς συλλαβὰς καὶ τὰ ῥήματα μεταβολῶν. — «Σημεῖον». — «Περὶ ῥήματος καὶ συμβεβηκότων Προτάσεις». — «Ὀνοματικά». — «Ἐπιμερισμοί», πραγματεῖα σπουδαιοτάτη ἑρμηνεύουσα λέξεις δυσκόλους, σκονεινὰς, ἀμφιβόλους καὶ σχηματισμοὺς ἰδιαιτέρους παρ' Ὁμήρῳ. Τοῦ συγγράμματος τούτου περίληψις μόνον σώζεται, δημοσιευθεῖσα ὑπὸ Βοασονάδου ἐν Λονδίνῳ 1819, καὶ σπουδαῖα χωρία διεσκορπισμένα παρὰ τοῖς σχολιασταῖς τοῦ Ὁμήρου. Οἱ ὑπὸ τοῦ Sturz ἐκδοθέντες «Σχηματισμοὶ Ὁμηρικοὶ» ἀνήκουσι πιθανῶς εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦτο. — «Ἡ καθ' ὅλου καθολικὴ» ἢ ἡ «Μεγάλη Προσῳδία» ἐν 20 βιβλίοις, σύγγραμμα τὰ μέγιστα ἐκτιμώμενον ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων γραμματικῶν καὶ διαλαμβάνον, ὡς φαίνεται, οὐχὶ μόνον περὶ προσῳδίας, ἀλλὰ καὶ περὶ ἐτυμολογίας. — «Περὶ μονήρους λέξεως» μόνον σύγγραμμα διασωθὲν πλῆρες δημοσιευθὲν ὑπὸ Δινδόρφ ἐν τῷ Grammatici Graeci. — «Περὶ διχρόνων» σύγγραμμα οὗτινος μέρη τινὰ κατεχωρήθησαν ἐν τοῖς Anecdota Oxoniensia τοῦ Cramer τόμ. Γ' σελ. 282. Σώζονται πρόσετι πολλὰ αὐτοῦ ἀποσπάσματα δημοσιευθέντα ἐν διαφόροις συλλογαῖς, ἤτοι Περὶ τῶν ἀριθμῶν, Παρεκβολαὶ μεγάλου ῥήματος, Παραγωγαὶ δυσκλίτων ῥημάτων, Περὶ ἐγκλινομένων καὶ ἐγκλιτικῶν καὶ συνεγκλιτικῶν μορίων, Ζητούμενα κατὰ κλίσιν πάντων τῶν τοῦ λόγου μερῶν, Περὶ παραγώγων γενικῶν ἀπὸ διαλέκτων, Περὶ κλίσεως ὀνομάτων, Περὶ βαρβαρισμοῦ καὶ σολοικισμοῦ, Φλέταιρος, Περὶ σχημάτων, Περὶ τῆς λέξεως τῶν στίχων, Κανόνες περὶ συλλαβῶν, ἐκτάσεως καὶ συστολῆς διαλαμβάνοντες, Κερὶ αὐθυποτάκτων καὶ ἀνθυποτάκτων, Περὶ ἀκυρολογίας.

Ἡ ρ ω δ ι α ν ὸ ς, ἱστορικὸς Ἕλλην Ἀλεξανδρινός, γεν. κατὰ τὸν Γ' μ. Χ αἰῶνα. Ἐξετέλεσε δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ πιθανώτατα διέμεινεν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐν Ῥώμῃ καὶ εἰς τὰς διαφόρους ἐπαρχίας τοῦ κράτους. Ἀποσυρθεὶς ἐκ τῶν δημοσίων καὶ ἀφικόμενος εἰς προβεβηκυῖαν ἡλικίαν συνέταξεν ἑλληνιστὶ ἱστορίαν τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Ῥώμης εἰς ὀκτὼ βιβλία, φέρουσαν ἐπιγραφὴν «Ἡρωδιανοῦ τῆς μετὰ Μάρκον βασιλείας βιβλία ὀκτὼ», ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου καὶ λήγουσαν εἰς τὸ ἔτος 238, καθ' ὃ ὁ νεώτερος Γορδιανὸς ἀνεκηρύχθη ὑπὸ τῶν πραιτωριανῶν αὔγουστος. Οὕτω περιλαμβάνει τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ τὸ χρονικὸν διάστημα καθ' ὃ ἐβασίλευσαν Κόμμοδος, Περτίναξ, Δίδιος Ἰουλιανὸς, Σεπτίμιος Σεβῆρος, Καρακάλλας, Μακρῖνος, Ἡλιογάβαλος, Ἀλέξανδρος Σεβῆρος, Μαξιμῖνος, οἱ δύο Γορδιανοί, Βαλβῖνος καὶ Μάξιμος. Τὸ σύγγραμμά του κα-

θίσταται σπουδαῖον καθ' ὅσον εἶναι σύγχρονος τῆς ἐποχῆς ἣν περιγράφει καὶ πολλάκις αὐτόπτης μάρτυς τῶν γεγονότων, καίτοι περιέχον τὰς συνήθεις ἐλλείψεις τῶν ῥητόρων ἑλλήνων τῆς ἐποχῆς του. Πολλοὶ τῶν νεωτέρων κριτικῶν ἐπαινοῦσιν αὐτοῦ ἐπὶ ἀμεροληψίᾳ, ἀλλ' ἕτεροι συμφωνοῦσι μετὰ τοῦ Ἰουλίου Καπιτωλίου μεμφομένου ἐπὶ δυσμενείᾳ κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξανδρείᾳ Σεβήρου· ἅπαντες ὅμως ἐπαινοῦσι τὸ ὕφος του καὶ ἰδίως ὁ Φώτιος ἐν τῇ Μ ριοβίβλῳ του. Τὸ σύγγραμμα τοῦ Ἡρωδιανοῦ ἐδημοσιεύθη πολλάκις καὶ μετεφράσθη εἰς διαφόρους γλώσσας.

ΗΡΩΔΙΑΣ, θυγάτηρ Ἀριστοβούλου καὶ Βερενίκης καὶ ἐγγόνη Ἡρώδου τοῦ Μεγάλου ζῶσα κατὰ τὸν πρῶτον μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Νυμφευθεῖσα κατὰ πρῶτον τὸν θεῖόν της Ἡρώδην Φίλιππον καὶ διαζευχθεῖσα ἀπ' αὐτοῦ, ἐνυμφεύθη ὕστερον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἡρώδην Ἀντίπαν κατὰ παράβασιν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ νόμου. Ἐπειδὴ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς συνεχῶς ἐπέπληττε τὸν σύζυγόν της διὰ τὴν παρανομίαν ταύτην, ἡ Ἡρωδιὰς ἐζητεῖτο παρὰ τοῦ συζύγου της τὸν θάνατον αὐτοῦ· μὴ ἐπιτυγχάνουσα περιέμενε κατάλληλον περίστασιν, ἥτις καὶ παρουσιάσθη κατά τι συμπόσιον, ὅπερ ὁ σύζυγός της ἐποίει ἐπὶ τοῖς γενεθλίοις του· χορεύσασα ἡ θυγάτηρ της Σαλώμη ἔμπροσθεν τοῦ Ἡρώδου καὶ πρὸς ἀνταμοιβὴν ἐπιτραπεῖσα νὰ ζητήσῃ ὅ,τι ἂν θέλῃ, ἐζήτησε κατὰ συμβουλὴν τῆς μητρός της τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωάννου, ὁ δὲ Ἡρώδης ἄκων καὶ λυπούμενος ἀπεκεφάλισε τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον. Ὅτε ὁ σύζυγός της ὑποπτεύων εἰς τὴν δυσμένειαν τοῦ Καλιγούλα ἐξωρίσθη ὑπ' αὐτοῦ, ἡ Ἡρωδιὰς ἑκοῦσα συνεμερίσθη τὴν ἐξορίαν μετὰ τοῦ συζύγου της.

Ἡ ρ ω δ ι ὰ ς Σ α λ ώ μ η ἡ Χ ο ρ ε ύ τ ρ ι α ἐπικαλουμένη, θυγάτηρ τῆς προηγουμένης καὶ Ἡρώδου Φιλίππου (ἴδε τὸ προηγούμενον ἄρθρον).

ΗΡΩΝ, ῥήτωρ Ἕλλην, ἀγνώστου ἐποχῆς, Ἀθηναῖος τὴν πατρίδα καὶ υἱὸς Κότυος. Κατὰ Σουΐδαν συνέγραψε σχόλια εἰς Δείναρχον, Ἡρόδοτον, Θουκυδίδην, Ξενοφῶντα, σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «Αἱ ἐν Ἀθήναις δίκαι κεκριμένων ὀνομάτων», ἐπιτομὴν ἱστορίας τῶν Ἡρακλειδῶν, καὶ σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «Περὶ τῶν ἀρχαίων ῥητόρων καὶ τῶν λόγων, εἰς οὓς ἐκίνησαν πρὸς ἀλλήλους συναγωνιζόμενοι». Ἅπαντα ταῦτα ἀπωλέσθησαν ἤδη.

Καὶ ἕτερος ὁμώνυμος γραμματικὸς ἀναφέρεται, Ἐφέσιος τὴν πατρίδα φερόμενος εἰς μαρτυρίαν ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου καὶ ὑπὸ τοῦ σχολιαστοῦ Ἀπολλωνίου τοῦ Ῥοδίου.

Ἥ ρ ω ν Ἀλεξανδρινός, μαθηματικὸς Ἕλλην, μαθητὴς Κτησιβίου, ζῶν ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς Αἰγύπτου Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου καὶ Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου, 284 — 221 πρ. Χρ. Ἄγνωστα τὰ τοῦ βίου του, γνωσταὶ δὲ αἱ ἐφευρέσεις του εἰς τὴν μηχανικὴν ἐξαγόμεναι ἐκ τοῦ σωζομένου τῶν συγγραμμάτων του καὶ ἐκ τινων χωρίων ἀρχαίων συγγραφέων. Ἰδίως κατήντησε περίφημος διὰ τὴν ἐφεύρεσιν μηχανῆς τινος καλουμένης «Πηγῆς Ἥρωνος» ἥτις εἶναι καταθλιπτικὴ πηγή, ἐν ᾗ τὸ ὕδωρ χρησιμεύει ὡς μέσον πιέσεως. Ἕτερον ὄργανον ἐφεῦρεν ὑπ' αὐτοῦ εἶναι ἡ «Αἰολοπύλη», ὅπερ καίτοι ἀτελέστατον ὂν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἄξιον λόγου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀτμομηχανῆς. Τὰ σωζόμενα ἀποσπάσματα τοῦ Ἥρωνος φέρουσι τὰς ἑπομένας ἐπιγραφάς. — Χειροβαλλίστρας κατασκευὴ καὶ συμμετρία. — Παροῦλκος. — Βελοποιητικά. — Πνευματικά. — Περὶ αὐτοματοποιητικῶν. — Ὁ Πρόκλος, Πάππος, καὶ Εὐτόκιος μνημονεύουσι καὶ τὰ ἑπόμενα συγγράμματά του ἀπολεσθέντα ἤδη. — Τὰ περὶ ὑδροσκοπειῶν. — Μηχανικαὶ εἰσαγωγαί. — Περὶ μετρικῶν. — Περὶ τροχιοδιῶν. Τὰ ἀνωτέρω μνημονευόμενα δύο ὄργανα περιγράφονται ἐν τῷ ἀποσπάσματι τῷ ἐπιγραφομένῳ «Πνευματικά».

Ἥ ρ ω ν ὁ ν ε ώ τ ε ρ ο ς, γεωμέτρης Ἕλλην, ζῶν πιθανῶς ἐπὶ Ἡρακλείου 610 — 641 μ. Χ. Ἐπειδὴ ἐν τῷ Περὶ γαιωδοσίας συγγράμματί του διαβεβαιοῖ ὅτι οἱ ἀστέρες μετέβαλον θέσιν κατὰ ἑπτὰ μοίρας ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Πτολεμαίου, προσδιορίσθη δι' ὑπολογισμοῦ ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ἔζη. Ἦν τὴν θρησκείαν χριστιανός. Ἀποδίδουσιν αὐτῷ τὰ ἑπόμενα συγγράμματα. — «Περὶ πολεμικῶν μηχανῶν» ἐκδοθὲν λατινιστί. — «Γαιωδαισία», ἐπίσης ἐκδοθὲν λατινιστί. — «Ὅπως χρὴ τὸν τῆς πολιορκουμένης πόλεως στρατηγὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀντιτάσσεσθαι», ἐκδοθὲν ἑλληνιστί. — «Παρεκβολαὶ ἐκ τῶν στρατηγικῶν διατάξεων» ἀνέκδοτον. — «Ἐκ τῶν τοῦ Ἥρωνος περὶ τῆς γεωμετρίας καὶ στερεομετρίας ὀνομάτων» ἐκδοθὲν ἑλληνολατινιστί. — «Ἐκλογὴ περὶ μέτρων», ἐπίσης ἑλληνολατινιστί. — «Εἰσαγωγὴ τῶν γεωμετρουμένων» ἀνέκδοτον. — Διάφορος τοῦ Ἥρωνος τούτου ὑπῆρξεν ἕτερος ὁμώνυμος αὐτῷ γνωστέρας διδασκάλου τοῦ Πρόκλου ἀλλὰ συγγραφεύς τις βυζαντινὸς ἀρχαιότερος Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου συντάξας σύγγραμμα περὶ Γεωργίας ἀπολεσθὲν ἤδη ἴσως εἰ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωφελὲς Βιβλιοθήκη
Ἀργοστολίου (Κ.Ι.Β.Ε.Α.)

ναι διάφορος τοῦ ὁρίσαντος τὴν μετατόπισιν τῶν ἀστέρων.

Ἥ ρ ω ν (Ἀουδοβίκος-Ἰουλιανὸς-Σίμων), ἐπαναστάτης γάλλος, γενν. τῷ 1762, ἀποθαν. τῷ 1796. Ὑπηρετήσας εἰς τὸ ναυτικὸν ἀπὸ τοῦ 1778 μέχρι τοῦ 1784, καὶ μὴ ἀνταμειφθεὶς δεόντως ἐγένετο ἐχθρὸς τῆς βασιλικῆς κυβερνήσεως καὶ ἀνεφάνη καθ' ἁπάσας τὰς αἱματηρὰς ἡμέρας τὰς πρὸ τῆς εἰς θάνατον καταδίκης Λουδοβίκου τοῦ δεκάτου ἕκτου, συντελέσας τὰ μέγιστα εἰς τὴν φυλάκισιν πολλῶν ἐπισήμων προσώπων. Τῷ 1792 ἐγένετο ἀντάτακτος πράκτωρ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς γενικῆς ἀσφαλείας καὶ ἐδημοσίευσε λίβελλόν τινα. Κατηγορηθεὶς ὅτι ἐν τῇ ἐθνοσυνελεύσει ἔσχεν ὑπερασπιστὰς σφοδροὺς οἱτινες κατώρθωσαν τὰ ἀπαλλοξωσιν αὐτὸν ἀπὸ τῆς ποινῆς. Ἐναχθεὶς τῷ 1795 ἐνώπιον ποινικοῦ δικαστηρίου ἐσώθη διὰ τῆς γενικῆς ἀμνηστείας τῆς γενομένης τῇ 26 ὀκτωβρίου 1795. Μετά τινας μῆνας ἐτελεύτησε.

Ἥ ρ ω ν (Ῥοβέρτος), φιλολόγος σκῶτος, γεν. περὶ τὸ 1765, ἀποθ. τῷ 1807. Ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐγένετο βηθὺς ἱεροκήρυξ τῆς ὑψηλῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἐδιμβούργου. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην μετέφρασε τὴν εἰς Ἀραβίαν Περιήγησιν τοῦ Niebuhr. Μὴ ἐπιτυχὼν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ προῶδον ἐπιδόθη ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν φιλολογίαν, συντάσσων, μεταφράζων καὶ ἐρανιζόμενος διὰ τοὺς βιβλιοπώλας. Μετέβη εἰς Λονδῖνον τῷ 1799, ὅπου καὶ τοι ἐργαζόμενος μετὰ ζήλου ὑπέπεσεν εἰς χρέη, ἕνεκα τῶν ὁποίων βληθεὶς εἰς φυλακὴν, καὶ ἀσθενήσας ἐν αὐτῇ μετεκομίσθη εἰς τὸ νοσοκομεῖον, ὅπου καὶ ἐτελεύτησε.

Ἥ ρ ω ν (Ἀντώνιος Μαρία βαρῶνος de Villefosse), μεταλλικὸς γάλλος, γεν. ἐν Παρισίοις τῷ 1774, ἀποθ. ἐν Νορμανδίᾳ τῷ 1852. Ἀνήκων εἰς ἐπίσημον οἰκογένειαν, ἀπώλεσε κατὰ τὴν ἐπανάστασιν πολλοὺς ἐκ μητρὸς θείους, ἐπὶ τοῦ ἐσχάτου ἀποθανόντας μόλις σωθεὶς ὁ ἴδιος. Σπουδάσας ἐν διαφόροις σχολείοις καὶ ἐπιδοὺς ἰδίως εἰς τὴν μεταλλευτικὴν, κατέλαβε διαφόρους πολιτικὰς θέσεις ἐπὶ Ναπολέοντος Α', Λουδοβίκου ΙΗ', Καρόλου Γ' καὶ Λουδοβίκου Φιλίππου Α' ἕως εἰς τὸν κλάδον τῶν Μεταλλείων. Ἐπιφορτισθεὶς εἰς τὴν ἔρευναν πολλῶν μεταλλείων ἔν τε τῇ Γαλλίᾳ καὶ τῷ ἐξωτερικῷ ἐκτέλεσε διάφορα ταξίδια. Συνέγραψε πλείστα ἀξιόλογα συγγράμματα, ὧν ἐπισημότατον καὶ μέγιστον εἰς πολλοὺς τόμους ἐπιγράφεται De la Richesse minerale, χρησιμεύσαν ὡς βάσις τοῦ ἐν Γαλλίᾳ περὶ μεταλλείων νόμου τῆς 21 ἀπριλίου 1810. Τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του διῆλθεν ἐν Νορμανδίᾳ. Ἐνυμφεύθη συγγενῆ τινα, ἐξ ἧς κατέλιπε τρεῖς υἱούς.

ΗΡΩΟΠΟΛΙΣ ἡ «Ἡρώων πόλις», παρ' Αἰγυπτίοις «Πιθὸμ», λατ. Heroum oppidium, ἀρχαία πόλις τῆς Κάτω Αἰγύπτου κατὰ τὰ ἀνατολικὰ αὐτῆς μέρη, κειμένη εἰς 80 χιλιομ. ἀπόστασιν πρὸς τὰ ΒΔ τοῦ ἐνδοτάτου μυχοῦ τοῦ κόλπου τοῦ Σουέζ, καλουμένου ἐνίοτε ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Κόλπου τῆς Ἡρωοπόλεως. Μέγα ἐγίνετο δι' αὐτῆς ἐμπόριον μετὰ τῶν Ἰνδιῶν. Σήμερον καλεῖται Τισσ-ελ-Μασρούτα. Ἐρείπεια τῆς ἐποχῆς τῶν Φαραώ.

ΗΡΩΣ, ὄνομα ὅπερ οἱ Ἕλληνες ἀπέδιδον εἰς ἄνδρας ζήσαντας κατὰ τὴν προϊστορικὴν ἐποχὴν καὶ περιφήμους καταστάντας εἴτε διὰ μεγίστης ῥώμης, εἴτε δι' ἀγαθουργιῶν καὶ ἰδίως διὰ μεγάλων πράξεων. Μετὰ θάνατον αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἀνέβαινον μέχρι τῆς κατοικίας τῶν θεῶν, καὶ καθίσταντο οὕτως ἄξιοι θείων τιμῶν. Συνήθως ἀπεδίδετο αὐτοῖς λατρεία, ἥτις συνίστατο εἰς ἐπιταφίους τελετὰς, καθ' ἃς ἀπηριθμοῦντο τὰ κατορθώματα αὐτῶν. Οἱ ἐπισημότεροι τῶν ἡρώων τῆς Ἑλλάδος ἦταν Περσεὺς, Ἡρακλῆς, Θησεὺς, Πειρίθους, Ἰάσων καὶ οἱ Ἀργοναῦται, Κάδμος, Ὀρφεὺς, Βελλεροφῶν, καὶ οἱ μετασχόντες εἰς τὸν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας πόλεμον καὶ τὸν Τρωϊκὸν Ἄδραστος Τυδεὺς, Καπανεὺς, Ἀγαμέμνων, Ἀχιλλεὺς, Ὀδυσσεὺς, Νέστωρ, Αἴας, Διομήδης κλπ. Καλεῖται «Ἡρωϊκὴ ἐποχὴ» ἡ προηγηθεῖσα τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς εἰς Ἑλλάδα ἐλεύσεως τῆς πρώτης ἀποικίας ὑπὸ τὸν Ἶναχον καὶ φθάνουσα μέχρι τῆς Καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν εἰς Πελοπόννησον. — Ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχε μέρος καλούμενον «Καλαμίτης Ἥρως» ὄνομα προερχόμενον ἐκ τοῦ ἥρωος Τοξάρεως καλουμένου καὶ Καλαμίτου, ἰατροῦ, εἰς ὃν ἔθυον οἱ Ἀθηναῖοι ἀποδίδοντες αὐτῷ τὸ ὄνομα «Ξένος ἰατρός».

ΗΣΑΙΑΣ, υἱὸς Ἀμὼς, καὶ ἀνιψιὸς Ἀμασίᾳ, βασιλέως τοῦ Ἰούδα ὁ πρῶτος τῶν τεσσάρων μεγάλων προφητῶν. Ἐπροφήτευσεν ἐπὶ Ἰωάθαν, Ἄχαζ καὶ Ἐζεκίου. Οὗτος προεῖπεν εἰς τὸν Ἐζεκίαν κατ' ἀρχὰς ὅτι ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ, καὶ ὕστερον ὅτι ἡ ζωή του θέλει ἐπεκταθῇ ἐπὶ δεκαπέντε ἔτη. Ἀνατεθὲν πρωτοστασίᾳ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Μανασσῆ, υἱοῦ τοῦ Ἐζεκίου περὶ τὸ 694 π. Χ., ἐκατονταετής περίπου. Ὁμιλεῖ καθαρῶς περὶ ἐλεύσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ συστάσεως τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ. Θεωρεῖται ὡς ὁ

εὐγλωττότατος τῶν προφητῶν μεταχειριζόμενος ὑψηλὰς ἰδέας, ζωηρὰς εἰκόνας καὶ ὄρος καθ' ὑπερβολὴν ὁρμητικόν.

Ἡσαΐας Αἰγύπτιος, μοναχὸς ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Δ' μ. Χ. αἰῶνος. Σώζονται αὐτοῦ ἐν χειρογράφοις πολλὰ συγγράμματα σχεδὸν ἅπαντα εἰς ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ὁ Ἀσσωμάνης μνημονεύει αὐτοῦ τινα εἰς ἀραβικὴν καὶ εἰς συριακήν, ἀλλὰ πιθανῶς ταῦτα εἶσι μεταφράσεις ἐκ τῆς ἑλληνικῆς. Τινὰ ἐκ τῶν συγγραμμάτων του ἐδημοσιεύθησαν, ἑτέρων δὲ εὑρισκομένων ἐν τῇ βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Ἐσκουριὰλ ἐν Ἱσπανίᾳ κατάλογον δίδει ὁ Μοντεφαλκόνιος.

Ἡσαΐας Κύπριος, ζῶν πιθανῶς περὶ τὸ 1430. Νικόλαος ὁ Κομνηνὸς μνημονεύει τούτου σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον Oratio de Lipsanomachis σωζόμενον χειρόγραφον ἐν Ῥώμῃ. Ἐπιστολὴ αὐτοῦ ὑποστηρίζουσα ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Ἀλλατίου ἑλληνολατινιστί. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ δύο ἐπιστολαὶ Μιχαὴλ Γλυκᾶ τῷ τιμιωτάτῳ μοναχῷ Ἡσαΐᾳ, ὧν ὁ ἐκδοὺς αὐτὰς Lami ταυτίζει πρὸς τὸν κύπριον Ἡσαΐαν.

ΗΣΑΥ, πρόσωπον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης υἱὸς τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τῆς Ῥεβέκκας, ζῶν κατὰ τὸν Κ' πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Ἦν δίδυμος ἀδελφὸς τοῦ Ἰακώβ, πρῶτος ἐξελθὼν ἐκ τῆς κοιλίας τῆς μητρός του ξανθὸς καὶ τριχωτός. Γενόμενος κυνηγός, καὶ φέρων συνεχῶς εἰς τὸν πατέρα του θήραν, ἠγαπᾶτο ὑπ' αὐτοῦ. Μίαν τῶν ἡμερῶν ἐπιστρέφων ἐκ τῆς θήρας κακοπαθὴς καὶ λιμώττων ἐπώλησε τὰ πρωτοτόκιά του εἰς τὸν νεώτερον ἀδελφόν του Ἰακὼβ ἀντὶ ἑνὸς τριβλίου ἐψημένης φακῆς. Ὁ Ἰσαὰκ καταντήσας τυφλὸς καὶ αἰσθανόμενος προσεγγίζον τὸ τέρμα τῆς ζωῆς του, ἠθέλησε νὰ εὐλογήσῃ τὸν Ἡσαῦ ἀποστέλλας αὐτὸν προηγουμένως εἰς τὴν θήραν· ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Ἰακὼβ κατὰ συμβουλὴν τῆς μητρός του αἰσθανομένης πλείονα πρὸς αὐτὸν συμπάθειαν προητοίμασε φαγητὸν κρίατος καὶ κατέβαλε τὰς χεῖρας καὶ τὸν λαιμὸν ἐκ δέρματος ἐρίφου περισσιάσθη εἰς τὸν Ἰσαάκ, ὅστις μὴ ὑποπτευόμενος, τὸν δόλον ἀπήγγειλεν ἐπ' αὐτοῦ τὴν εὐλογίαν, ἣν ἐπεφύλαττεν εἰς τὸν Ἡσαῦ εἰς πρῶτον, ὥστε οὗτος καὶ οἱ ἀπόγονοί του ὠφείλον νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τὸν Ἰακὼβ καὶ τοὺς ἀπογόνους του. Ὁ Ἡσαῦ ὀργισθεὶς ἠθέλησε νὰ φονεύσῃ τὸν Ἰακώβ, ὅστις ὅμως ἀναχωρήσας κατέφυγεν εἰς Μεσοποταμίαν, καὶ ὕστερον κατεπρόνεν αὐτὸν προσενεγκὼν αὐτῷ πολλοὺς βόας, πρόβατα κτλ. οὕτω δὲ ὁ Ἡσαῦ κατῴκησεν ἐν Ἰδουμαίᾳ, καταλιπὼν ἥσυχον τὸν Ἰακὼβ ἐν Χαναάν. Οὐχ ἧττον ὁ Ἡσαῦ ἀπέβη ὁ προπάτωρ μεγάλου ἔθνους τῶν Ἰδουμαίων, οἵτινες ἦσαν μίγμα ἑβραϊκῆς καὶ χαναναϊκῆς καταγωγῆς, καθόσον ὁ Ἡσαῦ παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ πατρός του ἐνυμφεύθη γυναῖκας χαναναίας. Περὶ τοῦ Ἡσαῦ δύνανταί τις νὰ συμβουλευθῇ τὸ τριακοστὸν ἕκτον κεφάλαιον τῆς γενέσεως. Οἱ ἐκκλησιαστικοὶ πατέρες καὶ ἰδίως ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος θεωροῦσι τὸν Ἡσαῦ ὡς τὸ σύμβουλον τῶν ἀποβλήτων. Καὶ οἱ ῥαββῖνοι μετὰ μεγίστης μομφῆς ἀναφέρουσιν αὐτὸν λέγοντες ὅτι ἐγεννήθη ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ πλανήτου Ἄρεως, καὶ ἑπομένως ἔσχεν αἱ μοιβόρους κλίσεις, ὅτι ἐφόνευσε τὸν Νεμβρὼδ, ὅπως ἀφαιρέσῃ ἀπ' αὐτοῦ τὸν θαυματουργὸν χιτῶνα τοῦ Ἀδὰμ, καὶ ὅτι κατῴκει ἐν αὐτῷ ἡ ψυχὴ τοῦ Κάϊν. Τινὲς τῶν ῥαββίνων φρονοῦσιν ὅτι οἱ χριστιανοὶ κατάγονται ἐκ τοῦ Ἡσαῦ· ὁ Ἰωσσιπὼν διηγεῖται ὅτι ὁ ἔγγονος αὐτοῦ Ζήρων νικηθεὶς καὶ αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰακὼβ, ἐδραπέτευσεν εἰς Καρχηδόνα (μὴ κτισθεῖσαν εἰσέτι) καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἰταλίαν, ὅπου ἐβασίλευσε κληθεὶς Ἰανὸς ἢ Σατοῦρνος· ὁ Ἀβραβανὲλ προστίθησιν, ὅτι εἷς τῶν στρατηγῶν τοῦ Ἡσαῦ καλούμενος Λοτὰμ ὑπῆρξεν ὁ προπάτωρ τῶν Λατίνων, καὶ ἑπομένως οἱ Ῥωμαῖοι ἦσαν Ἰδουμαῖοι· ἐκ δὲ τῶν Ἀράβων ὁ Ταβάρι φρονεῖ ὅτι ὁ Ἡσαῦ κατέλιπε πολλὰ τέκνα διασκορπισθέντα εἰς ἅπασαν τὴν οἰκουμένην, εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν ὁ Ῥοὺμ κατῴκησε τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ ὑπῆρξεν ὁ προπάτωρ τῶν Ἑλλήνων.

ΗΣΙΟΔΟΣ, εἷς τῶν ἀρχαιοτάτων ποιητῶν τῆς Ἑλλάδος. Ὁ πατήρ του μετῴκησεν ἐκ Κύμης τῆς ἐν Αἰολίδι τῆς Ἀσίας εἰς Βοιωτίαν καὶ ἀποκατέστη ἐν Ἀσκρῃ ἐπὶ τῆς χώρας τῶν Θισπιῶν παρὰ τὸν Ἑλικῶνα· αὐτόθι γεννηθεὶς ὁ Ἡσίοδος ἀποκαλεῖται συνεχῶς «ὁ Ἀσκραῖος ποιητής». Ἐπιβοθεὶς εἰς τὴν γεωργίαν ἐποίμαινε τὰ πρόβατά του, ὅτε αἱ Μοῦσαι προσήνεγκον αὐτῷ κλάδον δάφνης, σύμβολον τῆς ποιητικῆς αὐτοῦ ἀποστολῆς. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του δικασθεὶς μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Περσίου, ἀπώλεσε τὴν δίκην του δεκασθέντων ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του τῶν δικαστῶν. Ἐξεδικήθη διασύρας τὰς σχολιὰς αὐτῶν ἀποφάσεις καὶ ἔτι μᾶλλον λαβὼν ἐκ τῆς οἰκογενειακῆς ταύτης ἔριδος ἀφορμὴν, ὅπως ἐν τῷ ποιήματι του «Ἔργα καὶ Ἡμέραι» ἀποτείνόμενος εἰς τὸν ἀδελφόν του παρακινήσῃ πρὸς ὑιούς του εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν δικαιοσύνην. Φρονοῦσί τινες ὅτι τὸ ποίημα

τοῦτο συνέταξεν ἐν Ὀρχομενῷ ὅπου ἀπεσύρθη μὴ εὐχαριστούμενος πλέον ἐκ τῆς ἐν Ἄσκρῃ διαμονῆς. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι οἱ Ὀρχομένιοι ἐδείκνυον τὸν τάφον αὐτοῦ, βεβαιοῦντες ὅμως ὅτι μετεκόμισαν τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ ἐξ Ἄσκρης καταστραφείσης ὑπὸ τῶν Θεσπιέων ἢ ἐκ Ναυπάκτου τῆς Λοκρίδος κατὰ διαταγὴν τῆς Πυθίας πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ λοιμοῦ ἐνσκήψαντος εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν. Ὁπωσδήποτε ἡ μακροβιότης τοῦ Ἡσιόδου κατήντησεν ἐν Ἑλλάδι παροιμιώδης καὶ ἡ παράδοσις περὶ τοῦ διπλοῦ τάφου διατηρήθη, καθ' ὅσον ἐπίγραμμα εἰς τὸ μνημεῖον τὸ ἀνεγερθὲν ὑπὸ τῶν Ὀρχομενίων ἐν τῇ δημοσίᾳ αὐτῶν ἀγορᾷ σώζεται ποιηθέν, ὡς λέγεται, ὑπὸ τοῦ Πινδάρου, ἐν ᾧ φημίζεται ὡς ἀπολαύσας διπλῆν νεότητα, σχὼν διπλοῦν τάφον καὶ διδάξας τὸ μέτρον τῆς ἀνθρωπίνης σοφίας. Ὁ Ἡσίοδος αὐτὸς οὗτος διηγεῖται ὅτι μόνον ἅπαξ ἐταξείδευσε διὰ θαλάσσης διαπλεύσας ἐξ Αὐλίδος εἰς Χαλκίδα καὶ μετασχὼν εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς τελεσθέντας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀμφιδάμαντος ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ πατρός του, καὶ ὅτι ἐπέτυχε τὸ ὁραβεῖον τοῦ ᾄσματος συνιστάμενον εἰς τρίποδα, ἀφιερωθέντα ὑπ' αὐτοῦ βραβύτερον εἰς τὰς Ἑλικωνιάδας Μούσας ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, ἐν ᾧ κατὰ πρῶτον ἐνεπνεύσθη ὑπ' αὐτῶν. Ἐκ τῆς διηγήσεως ταύτης, ἀρκούντως ὑπόπτου καθ' ἑαυτὴν παρήχθη τὸ νεώτερον μυθιστόρημα τὸ σωζόμενον σήμερον ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἀγὼν Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου». Περὶ τοῦ θανάτου του ὑπάρχει διήγησις ὅτι μεταβὰς παρὰ τοῖς Λοκροῖς καὶ καταλύσας εἰς τὴν οἰκίαν Μιλησίου τινὸς ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν υἱῶν αὐτοῦ νομισάντων ὅτι ἠτίμασε τὴν ἀδελφήν των, τὸ δὲ σῶμά του ἐρρίφθη ὑπ' αὐτῶν εἰς τὴν θάλασσαν, εὑρέθη δὲ ὕστερον ὑπὸ τῶν Λοκρῶν τιμωρησάντων τοὺς φονεῖς του. Φαίνεται ὅτι ἐτιμᾶτο ὡς ἥρως ἐν Βοιωτίᾳ καὶ ἐν Λοκρίδι τοὐλάχιστον. Περὶ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἔζησεν ὁ Ἡσίοδος, ὡς καὶ ὁ Ὅμηρος οὐδὲν βέβαιον ὑπάρχει, ὡς καὶ τίς ὁ ἀρχαιότερος ἢ ἂν ἦσαν σύγχρονοι· πιθανώτερον ὅμως φαίνεται ὅτι ὁ Ἡσίοδος ἦν νεώτερος τοῦ Ὁμήρου. Ἀπαριθμοῦνται ὡς ποιήματα τοῦ Ἡσιόδου Ἔργα καὶ Ἡμέραι, Θεογονία, Ἀσπὶς Ἡρακλέους, Κατάλογος Γυναικῶν ἢ Ἠοῖαι μεγάλαι, Κήϋκος γάμοι, Θησέως εἰς Ἅιδην κατάβασις, Ἐπιθαλάμιος Πηλέως καὶ Θέτιδος, Ἀλγίμιος, Μελαμποδία, Ἐξήγησις ἐπὶ τέρασιν, Ἔπη μαντικὰ ἢ Ἀστρικὴ βίβλος ἢ Ἀστρολογία, Χείρωνος ὑποθῆκαι, ἐξ ὧν μόνον τὰ τρία πρῶτα σώζονται, καὶ ἐκ τούτων μόνον τὸ πρῶτον «Ἔργα καὶ Ἡμέραι» ἀνεγνωρίζετο ὑπὸ τῶν συμπατριωτῶν του ὡς γνήσιον ποίημα αὐτοῦ. Τὰ ποιήματα τοῦ Ἡσιόδου ἐδημοσιεύθησαν τὸ πρῶτον μετὰ τοῦ Θεοκρίτου εἰς ἕνα τόμον ἄνευ ἐνδείξεως τόπου καὶ χρονολογίας, ἀλλ' ἀναμφιβόλως ἐν Μεδιολάνοις τῷ 1493. Ἀνεδημοσιεύθησαν τῷ 1495 ἐν Βενετίᾳ ὑπὸ Ἄλδου ἐν τόμῳ περιλαμβάνοντι διαφόρους ἕλληνας ποιητάς· τὸ βιβλίον τοῦτο εἶναι σπανιώτατον καὶ τιμᾶται ἀντὶ πολλῶν χρημάτων. Τῷ 1515 ὁ Φίλιππος Junte ἐδημοσίευσε τὸν Ἡσίοδον ἐν Φλωρεντίᾳ μετὰ τοῦ Θεογνίδος, τῶν χρυσῶν ἐπῶν τοῦ Πυθαγόρα καὶ ἄλλων ποιημάτων· ὁ τόμος οὗτος ἀνεδημοσιεύθη τῷ 1540 μετὰ προσθηκῶν. Ἡ ἔκδοσις τῆς Βενετίας τῷ 1537 καθίσταται ἀξία λόγου διὰ τὰ περιεχόμενα ἐν αὐτῇ ἑλληνικὰ σχόλια. Δύο ἐκδόσεις ἄνευ ἐνδείξεως χρονολογίας καὶ τόπου, ἀλλ' ἀναμφιβόλως ἐν Βασιλείᾳ τῷ 1544, καὶ ἑτέρα ἔκδοσις ἐν τῇ αὐτῇ πόλει τῷ 1574 δὲν εἶναι πολλοῦ λόγου ἄξιαι. Ἔκδοσις Λουγδούνου Βαταυῶν τῷ 1613 ἐπιθεωρηθεῖσα ὑπὸ Δανιὴλ Ἑϊνσίου ἐκτιμᾶται τὰ μέγιστα. Ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ἐξεδόθη ὁ Ἡσίοδος ὑπὸ Σρεβελίου τῷ 1630, καὶ ὡς ὑπὸ τοῦ Ἐλζεβιέρου τῷ 1657 καὶ 1667. Ἡ ἔκδοσις τοῦ Ἰωάννου Λεκλέρκου ἐν Ἀμστελοδάμῳ 1701 εἰς 2 τόμους ἀποτελοῦσα μέρος τῶν «Ποικίλων» ἐπαναλαμβάνει ἄνευ μεταβολῶν τὸ κείμενον τοῦ 1667. Τῷ 1737 ὁ Th. Robinson ἐξέδωκεν ἐν Ὀξωνείᾳ τὸν Ἡσίοδον μετὰ τυπογραφικῆς φιλοκαλίας ἀλλὰ πλήρη παραραμάτων καὶ ἄνευ σχολίων. Τὸ κείμενον τῆς ἐκδόσεως ταύτης ἀνετυπώθη ἐν Λειψίᾳ τῷ 1778 μετὰ διορθώσεων καὶ ἐπλουτίσθη μετὰ διαφόρων γραφῶν καὶ σημειώσεων συνταγέντων ὑπὸ τοῦ σοφοῦ D. Ruhnken. Ἡ ἔκδοσις τοῦ Zunolini ἐν Παταβίῳ 1747 προστίθησιν εἰς τὸ ἑλληνικὸν κείμενον ἰταλικὴν μετάφρασιν τοῦ Σαλβίνι. Τῷ 1785 ἐτυπώθη ἐν Πάρμᾳ ὑπὸ Bodoni τὸ κείμενον τῆς ἐκδόσεως τοῦ Λεκλέρκου μετὰ τῆς ἐναντίον λατινικῆς μεταφράσεως τοῦ Zamagna. Τῷ 1814 ὁ Th. Gaisford κατεχώρησεν ἐν τοῖς Poetae Graeci minores τὸν Ἡσίοδον, οὗτινος τὸ κείμενον συνοδεύεται ὑπὸ διαφόρων γραφῆς, πινάκων καὶ σχολίων ἑλληνικῶν τοῦ Πρόκλου, τοῦ Ἰωάννου Τζετζου καὶ τοῦ Μοσχοπούλου· τὸ ἔργον τοῦτο ἀνεδημοσιεύθη τῷ 1823 ἐν Λειψίᾳ μετὰ προσθηκῶν καὶ βελτιώσεων. Προσέτι ὁ Ἡσίοδος περιλαμβάνεται ἐν τῇ συλλογῇ τῶν ἑλλήνων ποιητῶν τῇ δημοσιευθείσῃ ὑπὸ τοῦ Βοασονάδου. Ἡ ἔκδοσις τοῦ G. Gaisf-

tling ἐν Γότθῃ 1831 σχηματίζει τὸν πέμπτον τόμον τῆς Βιβλιοθήκης τῶν ἑλλήνων ποιητῶν τῆς δημοσιευθείσης ὑπὸ Jacobs καὶ Most. ἐν δὲ τῇ Ἑλληνικῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Φιρμίνου Διδότου ἐδημοσίευσεν ὁ Lehrs τὸν Ἡσίοδον μετὰ λειψάνων τοῦ συγγραφέως τούτου τῷ 1840. Ἐκδόσεις ἰδιαίτεραι τῶν Ἔργων καὶ Ἡμερῶν μνημονεύονται ἡ ἐν Παρισίοις ἄνευ χρονολογίας ὑπὸ Simon Colines, ἡ ἐν Hagueran 1534 περιέχουσα ἑρμηνείας τοῦ Φιλίππου Μελάχθονος ἡ ἐν Φλωρεντίᾳ 1808 ὑπὸ Lanzi μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως καὶ ἰταλικῆς στιχουργίας, καὶ ἡ τοῦ Spohn ἐν Λειψίᾳ τῷ 1819. Ἡ Θεογονία ἐξεδόθη ὑπὸ Wolf τῷ 1784, ὑπὸ Orelli ἐν Ζυρίχῃ τῷ 1837, ὑπὸ Bécard ἐν Βρυξέλλαις τῷ 1838 καὶ ὑπὸ Fresse-Montval τῷ 1842. Ἡ Ἀσπὶς Ἡρακλέους ἐξεδόθη ἐν Βρελαυίᾳ τῷ 1802 ὑπὸ Heinrich, καὶ ἐν Quedlinburg τῷ 1840. Τῷ 1783 ὁ Brunck ἐν τοῖς Gnomici Poetae περιέλαβεν ἀποσπάσματά τινα ἐκ τῶν τοῦ Ἡσιόδου συγγραμμάτων. Μεταφράσεις λατιναὶ τῶν συγγραμμάτων ἐγένοντο· ἡ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσα τοῦ Zamagna· κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα ὁ Νικόλαος Valla ἐστιχούργησε λατινιστὶ τὰ «Γεωργικὰ» καὶ ὁ Bonimus Mombritius τὴν Θεογονίαν, συγχρόνως δὲ ὁ Brice, Clay καὶ Rottaler τὰ Ἔργα καὶ Ἡμέρας, ὁ δὲ Welstein τὸ αὐτὸ σύγγραμμα τῷ 1771. Ἐκ τῶν γαλλικῶν μεταφράσεων ἀξία λόγου εἶναι ἡ τῶν Ἔργων καὶ Ἡμερῶν ὑπὸ Chenu τῷ 1844. Εἰς ἰταλικὴν γλῶσσαν ἐγένοντο τρεῖς μεταφράσεις ὑπὸ Paghini, Soave καὶ Arrivaben. Ἐπίσης καὶ εἰς τὴν γερμανικὴν τρεῖς ὑπὸ Schütze, Vors καὶ Naumann· εἰς δὲ τὴν ἀγγλικὴν φυλάσσεται ἡ τοῦ K. Cooke εὔστιχος δημοσιευθεῖσα τῷ 1728 καὶ ἀναδημοσιευθεῖσα πολλάκις, καὶ ἡ τοῦ Elton τῷ 1810. Καὶ διατριβαὶ δὲ κλεῖσται, συνετάγησαν ἰδίως ὑπὸ γερμανῶν φιλολόγων περιέχουσαι πολλὰς καὶ σπουδαίας παρατηρήσεις περὶ τοῦ Ἡσιόδου καὶ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ.

ΗΣΙΟΝΗ, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ σύζυγος τοῦ Προμηθέως. §.-, θυγάτηρ τοῦ Λαομέδοντος βασιλέως τῆς Τροίας καὶ ἀδελφὴ τοῦ Πριάμου. Ἐπειδὴ ὁ Ποσειδὼν ἐργαζόμενος μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν τειχῶν τῆς Τροίας δὲν ἐπληρώθη τὸν μισθόν του, ὠργίσθη τὰ μέγιστα καὶ πρὸς τιμωρίαν ἀπέστειλεν εἰς τὴν χώραν θαλάσσιον τέρας. Ὁ Λαομέδων κατὰ συμβουλὴν τοῦ μαντείου ἐξέθηκεν εἰς ἀπότομον βράχον δεδεμένην τὴν Ἡσιόνην, ἥτις κατὰ βροχθῇ ὑπὸ τοῦ θαλασσίου τέρατος, καὶ οὕτως ἀπαλλαγῇ ἡ χώρα ἀπ' αὐτοῦ. Ἐπιστρέφων τότε ὁ Ἡρακλῆς ἐκ τῆς κατὰ τῶν Ἀμαζόνων ἐκστρατείας του καὶ ἰδὼν τὴν νέαν ταύτην ἐκτεθειμένην ἀπήλλαξεν αὐτὴν φονεύσας τὸ θαλάσσιον τέρας. Ἐπειδὴ ὁ Λαομέδων ἐξηπάτησε καὶ τὸν Ἡρακλῆν μὴ δοὺς αὐτῷ τὴν πρέπουσαν ἀνταμοιβήν, οὗτος ἐξεστράτευσεν ὕστερον κατὰ τῆς Τροίας καὶ κυριεύσας αὐτὴν ἠχμαλώτισε καὶ τὴν Ἡσιόνην, ἣν ἔδωκε σύζυγον εἰς τὸν φίλον του Τελαμῶνα, ἀπαγαγόντα αὐτὴν εἰς Ἑλλάδα. Ὁ Πρίαμος διαδεξάμενος τὸν πατέρα του ἐπεφόρτισε τὸν υἱόν του Πάριν νὰ μεταβῇ εἰς Ἑλλάδα καὶ ζητήσῃ τὴν Ἡσιόνην. Οὗτος μὴ ἐπιτυχὼν μετέβη εἰς Σπάρτην καὶ ἥρπασε τὴν Ἑλένην.

ΗΣΚΥΛΙΝΗ ΠΥΛΗ, μία τῶν πυλῶν τῆς Ῥώμης, σήμερον καλουμένη «Πύλη τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου».

ΗΣΚΥΛΙΝΟΣ ΛΟΦΟΣ, εἷς τῶν ἑπτὰ λόφων τῆς Ῥώμης πρὸς Ν τοῦ Κιρινάλιου πρὸς Β τοῦ Κοιλίου, περιελείφθη ἐντὸς τῆς πόλεως ὑπὸ τοῦ τρίτου βασιλέως τῆς Ῥώμης Τύλλου Ὁστιλίου. Αὐτόθι ἐξετελεῖτο ἡ θανατικὴ ποινὴ τῶν ἐγκλημάτων. Σήμερον καλεῖται «Λόφος τῆς Ἁγίας Μαρίας τῆς Μεζονος». Ἐξ αὐτοῦ ὠνομάσθη ἡ Ἠσκυλίνη πύλη.

ΗΣΣΟΣ, πόλις τῆς Λοκρίδος κειμένη πλησίον τῆς Οἰάνθης. Οἱ κάτοικοι Ἥσσιοι.

ΗΣΥΧΕΙΑ, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου, ἐξ ἧς ὁ Ἡρακλῆς ἐγέννησε τὸν Ὀιστρέβλην.

ΗΣΥΧΙΟΣ, ἐπίσκοπος Σαλώνων καὶ Δαλματίας, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Β' αἰῶνος. Ἔσχε φιλικὰς σχέσεις μετὰ τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου καὶ τοῦ Ἁγίου Ἱερωνύμου, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν συγγραμμάτων τῶν Πατέρων τούτων τῆς Ἐκκλησίας. Σώζεται «Ἐπιστολὴ» αὐτοῦ καταχωρηθεῖσα ἐν τῇ ἀλληλογραφίᾳ τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου.

Ἡσύχιος, ἐπίσκοπος αἰγύπτιος ὑποστὰς τὸ μαρτύριον κατὰ τὸν διωγμὸν τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ τοῦ Γαλεριανοῦ περὶ τὸ 310 ἢ 311. Ὁ Ὄδιος ταυτίζει αὐτὸν μετὰ Ἡσυχίου τοῦ ἐπιχειρήσαντος ἀναθεώρησιν, τῆς Ἱερᾶς Γραφῆς κατὰ τοὺς Ἑβδομήκοντα, ἣν μετεχειρίζοντο κοινῶς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ταῖς γειτονικαῖς χώραις, ὁ δὲ Φαβρίκιος μετὰ Ἡσυχίου τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ συγγραφέως τοῦ Λεξικοῦ.

Ἡσύχιος ὁ Ἱεροσολυμίτης, συγγραφεὺς ἐκκλησιαστικὸς Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Ε' μ. Χρ. αἰῶνα. Γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς ἐν Ἱεροσολύμοις μετέβη ὕστερον εἰς τὴν Ἔρημον Σ-

Δημοσιευμένη Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Αθηνών (Ψηφιακή Συλλογή)

πως ζήσῃ ἀσκητικῶς. Ἐχειροτονήθη ἄκων πρεσβύτερος ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ διῆλθε τὸ ἐπίλοιπον τοῦ βίου ἐν τῇ πόλει ταύτῃ· ὁ συγγραφεὺς οὗτος μεγάλην ἔχαιρε κατὰ τὴν ἐποχήν του φήμην· σώζονται δὲ αὐτοῦ πολλὰ συγγράμματα, ὧν τὰ κυριώτερα εἶναι· Libri septem, σύγγραμμα, οὗτινος τὸ ἑλληνικὸν πρωτότυπον ἀπωλέσθη, εἶναι δὲ ἐκδεδομένη ἀρχαία λατινικὴ μετάφρασις—Στιχηρὸν (ἢ Κεφάλαια) τῶν ιϐ' προφητῶν καὶ Ἡσαΐου. —Ἀντιῤῥητικὰ ἢ Εὐκτικά. — Τὸ εἰς τὸν Ἅγιον Ἀνδρέαν ἐγκώμιον.—Εἰς Ἰάκωϐον τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου καὶ Δαϐὶδ τὸν Θεοπάτορα.—Μαρτύριον τοῦ Ἁγίου καὶ ἐνδόξου μάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Λογγίνου τοῦ ἑκατοντάρχου.—Ἡ εὐαγγελικὴ συμφωνία. Μεταξὺ τῶν ἀπολεσθέντων αὐτοῦ συγγραμμάτων θρηνεῖται ἰδίως ἡ Ἐκκλησιαστικὴ αὐτοῦ Ἱστορία μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Χρονικοῦ Πασχαλίου.

Ἡσύχιος ὁ Μιλήσιος, βιογράφος Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν ἕκτον μ. Χ αἰῶνα. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἀποκαλεῖται σχεδὸν πάντοτε ὁ Ἰλλούστριος» ἀναμφιϐόλως ἕνεκα τῆς θέσεως ἣν κατεῖχεν. Ἐγεννήθη ἐν Μιλήτῳ καὶ ἔζησεν ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων Ἀναστασίου Α', Ἰουστίνου Α', Ἰουστινιανοῦ Δ'. Τὰ περὶ τοῦ βίου του ἄγνωστα ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀπώλεσεν υἱὸν καλούμενον Ἰωάννην καὶ ἡ ἀπώλεια αὕτη παρεκώλυσε τὴν συνέχειαν τῆς Ἱστορίας τῆς βασιλείας τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Συγγράμματα αὐτοῦ· Περὶ τῶν ἐν Παιδείᾳ λαμψάντων ἢ Πίναξ τῶν ἐν Παιδείᾳ ὀνομαστῶν ἢ Ὀνοματολόγος.—«Βιϐλίον Ἱστορικὸν ὡς ἐν συνόψει κοσμικῆς Ἱστορίας» ὡς ἀποκαλεῖ αὐτὸ ὁ Ἱερὸς Φώτιος, ὁ δὲ Σουΐδας καλεῖ αὐτὸ «Χρονικὴν Ἱστορίαν» ὁ δὲ Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος «Χρονικά». Κατὰ τὸν Φώτιον ἡ Ἱστορία αὕτη περιελάμϐανε περίοδον 1920 ἐτῶν ἀπὸ Βήλου ἱδρυτοῦ τοῦ ἀσσυριακοῦ κράτους μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ αὐτοκράτορος Ἀναστασίου Α' τῷ 518, καὶ διῃρεῖτο εἰς ἓξ ἐποχάς. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο δὲν ὑπάρχει πλέον, πιθανολογεῖται ὅμως ὅτι τὰ «Πάτρια Κωνσταντινουπόλεως» τὰ ἐκδοθέντα ὑπὸ τοῦ Μαρουρσίου ἐν τοῖς Hesychii Opuscula ἀποτέλουν μέρος τοῦ ἕκτου βιϐλίου. Ὁ Ἡσύχιος ἐνέλαϐε προσέτι τὴν συγγραφὴν Ἱστορίας τῆς βασιλείας τοῦ Ἰουστίνου καὶ τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἀλλ' ἕνεκα οἰκογενειακοῦ δυστυχήματος δὲν ἠδυνήθη νὰ συμπληρώσῃ αὐτήν. Κατὰ τὸν Φώτιον τὸ Ἱστορικὸν ὕφος τοῦ Ἡσυχίου εἶναι σύντομον, ἡ γλῶσσα καθαρεύουσα καὶ ἐκφραστική, τὰ συμπεράσματά του καλῶς διατιθειμένα, καὶ αἱ εἰκόνες ζωηραὶ καὶ ἀκριϐεῖς.

Ἡσύχιος, γραμματικὸς ἀλεξανδρινός, ἀγνώστου ἐποχῆς. Ἐπ' ὀνόματί του ὑπάρχει μέγα λεξικὸν ἑλληνικόν, ἀλλὰ περὶ τοῦ ϐίου του οὐδὲν ἀπολύτως γινώσκεται. Τοῦ λεξικοῦ προηγεῖται ἐπιστολὴ τοῦ συγγραφέως πρός τινα φίλον του Εὐλόγιον, ἐπίσης ἄγνωστον, ἐν ᾗ ἐκτίθεται τὸ σχέδιον, καὶ ἡ διάταξις τοῦ συγγράμματος, καὶ ἀναγγέλλεται ὅτι ϐάσις μὲν ἐλήφθη τὸ ἐκτενὲς λεξικὸν τοῦ Διογενιανοῦ, ἐχρησιμευσαν δὲ ὡς ϐοηθήματα καὶ τὰ λεξιογραφικὰ συγγράμματα τοῦ Ἀριστάρχου, Ἀππιανοῦ, Ἡλιοδώρου. Πιθανὸν θεωρεῖται ὅτι ὁ Ἡσύχιος ἦν ἐθνικὸς, τὴν θρησκείαν, καὶ ἔζη περὶ τὰ τέλη τοῦ Δ' μ. Χ αἰῶνος. Ἐὰν τοῦτο ἀληθεύῃ, τὸ λεξικὸν αὐτοῦ ὑπέστη πολλὰς μεταϐολὰς καὶ προσθήκας διὰ τῆς εἰσαγωγῆς πολλῶν λέξεων ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Πατράσι τῆς ἐκκλησίας. Ὁ Φαϐρίκιος ταυτίζει τοῦτον πρὸς τὸν ἀναθεωρητὴν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀλλ' ἡ γνώμη του δὲν ἐγένετο παραδεκτή. Ὁπωσδήποτε τὸ λεξικὸν τοῦ Ἡσυχίου εἶναι πολυτιμότατον μνημεῖον τῆς ἀρχαιότητος, καθ' ὅσον ἐν αὐτῷ ἀπαντᾶται πληθὺς ἱστορικῶν γνώσεων καὶ φιλολογικῶν ἰδιοτήτων ἐξαχθεισῶν ἐξ ἀπολεσθέντων ἤδη συγγραμμάτων ἀρχαίων γραμματικῶν. Τοῦ πονήματος τούτου μόνον ἓν χειρόγραφον σώζεται εὑρισκόμενον ἐν τῇ ϐιϐλιοθήκῃ τῆς Βενετίας. Ἡ πρώτη ἔκδοσις αὐτοῦ ἐγένετο ὑπὸ Μουσούρου ἐν Βενετίᾳ 1514· ταύτην δὲ ἠκολούθησεν ἄλλη ἐν Φλωρεντίᾳ 1520, Haguenan 1521, καὶ Λουγδούνῳ Βαταυῶν 1686, ἀλλ' ἀρίστη πασῶν εἶναι ἡ τοῦ Alberti συμπληρωθεῖσα ὑπὸ Ruhnken ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν 1746—1766 εἰς 2 τόμ.

ΗΓΙΑ καὶ ΗΓΙΣ, πόλ. τῆς Λακωνίας κειμένη πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Βοίας καὶ μνημονευομένη ὑπὸ Στ. Βυζαντίου.

ΗΦΑΙΣΤΕΙΟΝ (προπερισπ.), ἰωνικ. Ἡραιστήϊον, ναὸς τοῦ θεοῦ Ἡφαίστου.

ΗΦΑΙΣΤΕΙΟΝ (προπαροξ.), ὄρος πυριπνουν ἐξάγον κατὰ περιόδους καπνὸν, φλόγας, στάκτην, πέτρας κεκαυμένας, λάϐαν. Ἐπισημότερα τῶν Ἡφαιστείων εἶναι Αἴτνα ἐν Σικελίᾳ, Βεσούϐιον ἐν Ἰταλίᾳ, Ἔκλα ἐν Ἰσλανδίᾳ, Κοτοπάξιον καὶ Ἀντίσανον ἐν ταῖς Κορδιλιέραις νήσοις, Πρηὼν τῆς Τενερίφης ἐν τῇ ὁμωνύμῳ νήσῳ ἀνηκούσῃ εἰς τοὺς Καναρίους νήσους κτλ.

ΗΦΑΙΣΤΙΑ καὶ ΗΦΑΙΣΤΙΑΣ, πόλ. ἐπὶ τῆς νήσου Δήμνου μνημονευομένη ὑπὸ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου, νῦν δὲ καλουμένη «Σωτῆρι». Β. —,

χωρίον καὶ δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων εἰς τὴν Ἀκαμαντίδα φυλήν.

ΗΦΑΙΣΤΙΝΗ, μία τῶν γυναικῶν τοῦ Αἰγύπτου, μεθ' ἧς οὗτος ἐγέννησεν ἓξ υἱούς.

ΗΦΑΙΣΤΙΩΝ, υἱὸς Ἀμύντορος ἐκ Πέλλης τῆς Μακεδονίας σύντροφος καὶ φίλος Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου, γενν. περὶ τὸ 357 π. Χ., ἀποθ. τῷ 324. Μνημονεύεται κατὰ πρῶτον κατὰ τὴν εἰς Τροίαν ἐπίσκεψιν τοῦ Ἀλεξάνδρου ὅτε προσήνεγκεν εἰς τὸν τάφον τοῦ Πατρόκλου, τὰς αὐτὰς τιμάς, ἃς ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὸν τοῦ Ἀχιλλέως. Ἔκτοτε στενοτάτη στοργὴ συνέδεεν ἀμφοτέρους. Ὁ Ἀλέξανδρος τὸν Ἡφαιστίωνα παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ ὅτε ἐπεσκέφθη τὴν αἰχμάλωτον οἰκογένειαν τοῦ Δαρείου. Τοσαύτη ὑπῆρχεν ἡ οἰκειότης αὐτῶν, ὥστε ἡμέραν τινὰ ἐνῷ ὁ Ἀλέξανδρος ἀνεγίνωσκεν ἐπιστολὴν τῆς μητρός του, ὁ Ἡφαιστίων ὄπισθεν ἱστάμενος συναναγίνωσκεν αὐτήν. Ἐν τούτοις καίτοι σφόδρα φιλῶν τὸν Ἡφαιστίωνα ὁ Ἀλέξανδρος, οὐδέποτε ἐτυφλώθη ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν στοργῆς περὶ τῆς πραγματικῆς του ἀξίας· φρονῶν αὐτὸν ἀνίκανον εἰς διοίκησιν στρατοῦ, οὐδέποτε ἐθυσίασεν εἰς τὴν εὔνοιαν τὰ συμφέροντα τοῦ στρατοῦ καὶ τῶν ἄλλων στρατηγῶν· ἡμέραν δέ τινα μαθὼν ἔριδά τινα τοῦ φίλου του μετὰ τοῦ Κρατεροῦ, ἀνεβόησεν ὅ-ι τρελλὸς ἤθελεν εἶσθαι ὁ Ἡφαιστίων, ἐὰν δὲν ἤξευρεν ὅτι ἄνευ τοῦ Ἀλεξάνδρου οὐδὲν σημαίνει· πρὸς διάκρισιν δὲ τῶν δύο τούτων ἀνδρῶν συνεχῶς ἔλεγεν ὅτι ὁ μὲν Ἡφαιστίων εἶναι φίλος τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὁ δὲ Κρατερὸς τοῦ βασιλέως. Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς εἰς Ἀσίαν ἐκστρατείας τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὁ Ἡφαιστίων οὐδεμίαν κατέσχεν ἐπίσημον στρατιωτικὴν θέσιν. Κατὰ τὸν Κούϊντον Κούρτιον, διώκησε τὸν στόλον τὸν συνοδεύσαντα τὸν μακεδονικὸν στρατὸν κατὰ μῆκος τῆς φοινικικῆς παραλίας τῷ 332· ἀλλ' ὁ στόλος οὗτος οὐδένα εἶχεν ἐχθρὸν νὰ πολεμήσῃ. Κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος διεκρίθη ἐν τῇ μάχῃ τῶν Ἀρβήλων καὶ ἐπληγώθη εἰς τὸν βραχίονα. Ὁ Διόδωρος ἀποκαλεῖ αὐτὸν κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην τὸν τίτλον ἀρχηγοῦ τῶν ὑπασπιστῶν. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Φιλώτα ἔτῳ 330 διωρίσθη μετὰ τοῦ Κλείτου συναρχηγὸς τοῦ ἱππικοῦ σώματος τῶν «ἑταίρων», καὶ πιθανὸν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κλείτου ἔμεινε μόνος ἀρχηγὸς τοῦ σώματος τούτου. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἀνετέθησαν αὐτῷ μεγάλαι ἀρχηγίαι κατὰ τὰς ἐκστρατείας εἰς Βακτριανήν, Σογδιανήν, καὶ ἰδίως εἰς Ἰνδίαν. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐπιφόρτισεν αὐτῷ τὴν ἵδρυσιν νέων πόλεων, πόστασιν ἀποικιῶν, καὶ κατασκευὴν τοῦ στόλου τοῦ ὡρισμένου τὴν κατάβασιν τοῦ ποτομοῦ Ἀκησίνου καὶ κατάπλουν τοῦ Ἰνδοῦ. Τῷ 327 ἐνῷ ὁ Ἀλέξανδρος ὑπέτασσε τὰς πολεμικὰς φυλὰς τὰς κατοικούσας πρὸς βορρᾶν, ὁ Ἡφαιστίων μετὰ τοῦ Περδίκκα καὶ τοῦ ἰνδοῦ βασιλέως Ταξίλου ἐπροχώρησαν κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸν Ἰνδόν. Μετὰ τὴν ἥτταν τοῦ Πώρου ὑπέταξεν ἕτερον ὁμώνυμον αὐτῷ βασιλέα. Κατόπιν ὡδήγησε μίαν μοῖραν τοῦ στρατοῦ κατὰ μῆκος τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ἰνδοῦ, ἐνῷ ὁ Κρατερὸς ἠκολούθη τὴν δεξιὰν ὄχθην. Ὅτε οἱ Μακεδόνες διήρχοντο τὴν Κεδρωσίαν δὲν ἐχάρη ἐπὶ πολύ, καθ' ὅσον συνοδεύσας τὸν Ἀλέξανδρον εἰς Ἐκβάτανα περὶ τὰ τέλη τοῦ 325, προσεβλήθη ὑπὸ πυρετοῦ καὶ ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν κατεβλήθη ὑπὸ τῆς ἀσθενείας. Ὁ Ἀλέξανδρος, ἀπαρηγόρητος ἐπεδόθη εἰς ὑπερβολικὰς ἐνδείξεις τῆς θλίψεώς του· διέταξε γενικὸν πένθος καθ' ὅλον τὸ κράτος, τὸ λείψανον τοῦ Ἡφαιστίωνος μετεκόμισεν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ πρὸς λάμπρυνσιν τῆς κηδείας ἀνήγειρε διὰ τὴν πυρὰν μνημεῖον δι' ὃ ἐδαπανήθησαν, ὡς λέγεται, 10 χιλ. ταλάντων. Μετὰ ἓν ἔτος ἀπέθανε καὶ ὁ Ἀλέξανδρος. Εὐτυχὴς ὑπῆρξεν ὁ Ἡφαιστίων διαφυγὼν διὰ τοῦ προώρου θανάτου του τὰ δεινὰ ἅτινα ἐπεφυλάσσοντο αὐτῷ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ κατακτητοῦ.

Ἡ φ α ι σ τ ί ω ν, γραμματικὸς Ἕλλην, ζῶν περὶ τὸ 150 μ. Χ., ὑπῆρξε παιδαγωγὸς τοῦ Αἰλίου Βήρου. Ταυτίζεται γενικῶς μετὰ τοῦ Ἡφαιστίωνος ὃν ὁ Σουΐδας καλεῖ γραμματικὸν ἀλεξανδρινόν, ὅστις συνέγραψε ἐγχειρίδια ἐνστιχα ἐπιγραμματικῶν ἀντικειμένων. Ὁ Σουΐδας φέρει εἰς μαρτυρίαν πολλὰ καὶ ἰδίως ἓν ἐπιγραφόμενον «Μίτρων πεδισμοί», ὅπερ φρονοῦσι τὸ αὐτὸ τῷ σωζομένῳ ἤδη καὶ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἡφαιστίωνος φερομένῳ συγγράμματι, τῷ φέροντι ἐπιγραφὴν «Ἐγχειρίδιον περὶ μέτρων». Τοῦτο διαπραγματευόμενον περὶ τῆς ἑλληνικῆς μετρικῆς σχηματίζει τὴν βάσιν πάσης περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου γνώσεως τῶν νεωτέρων, καὶ εἶναι πολύτιμον διά τε τὰς ἐμπεριλαμβανομένας ἐν αὐτῷ τεχνικὰς λεπτομερείας καὶ διὰ τὰς πολλὰς ἐν αὐτῷ μαρτυρίας ἀρχαίων ποιητῶν. Καλλίστη τῶν ἐκδόσεων τοῦ Ἐγχειριδίου εἶναι ἡ τοῦ Θωμᾶ Gaisford ἐν Ὀξωνίᾳ 1810. Δὲν πρέπει τις νὰ συγχέῃ τὸν συγγραφέα τοῦ «Ἐγχειριδίου» μετά τινος Ἡφαιστίωνος, ὅστις κατὰ τὸν Ἀθήναιον, συνέθεσε νὰ δημοσιεύσῃ ἐπ' ὀνόματι του τὰ συγγράμματα ἄλλων.

Ἡ φ α ι σ τ ί ω ν, γλύπτης Ἕλλην, υἱὸς Μά-

ρωνος ζῶν εἰς ἄγνωστον ἐποχήν, καὶ μόνον ἔκ τινος ἐπιγραφῆς καθιστάμενος γνωστός. Ἐὰν πατὴρ τούτου ἦτο ὁ περίφημος Γλύπτης Μύρων, ὁ Ἡφαιστίων ἔζη περὶ τὸ 450 π.Χ· ἀλλὰ τοῦτο εἶναι λίαν ἀμφίβολον.

ΗΦΑΙΣΤΟΣ, δωρ. Ἄφαιστος, λατ. Vulcanus. Μοναγενὴς υἱὸς τῆς Ἥρας καὶ τοῦ Διός, θεὸς τοῦ πυρός, τῶν ἡφαιστείων καὶ τῶν μηχανικῶν τεχνῶν τῶν ἐχουσῶν ἀνάγκην πυρός. Ἐπειδὴ ἐγεννήθη εἰς ἄκρον δυσειδής, ὁ Ζεὺς ἔῤῥιψεν αὐτὸν ἐκ τοῦ Ὀλύμπου, ἡ δὲ Θέτις καὶ ἡ Εὐρυνόμη ἔλαβον αὐτὸν εἰς τὸ σπήλαιόν των, ὅπου διέμεινεν ἐπὶ ἐννέα ἔτη. Καὶ ὕστερον πάλιν ἐῤῥίφθη ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ ὑπὸ τοῦ Διός, θελήσας νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν Ἥραν· πεσὼν τότε ἐπὶ τῆς νήσου Λήμνου, συνέτριψε τοὺς πόδας καὶ ἔκτοτε ἔμεινε χωλός. Ὁ Ἥφαιστος ἀνεγείρας σιδηρουργεῖα ἐν τοῖς νήσοις τοῦ Αἰόλου καὶ ὑπὸ τὴν Αἴτναν κατεσκεύαζεν ἐκεῖ μετὰ τῶν Κυκλώπων τοὺς κεραυνοὺς τοῦ Διός. Ἐν τῷ κατὰ τῶν Γιγάντων πολέμῳ τῶν θεῶν ἐβοήθησε τὸν Δία καὶ συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ καταβληθῶσιν οἱ Γίγαντες. Εἰς τὴν ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς γέννησιν τῆς Ἀθηνᾶς αὐτὸς κατήγαγε τὸν πέλεκυν εἰς τὸ κρανίον τοῦ Διὸς καὶ ἠνέῳξεν αὐτό. Τὸν Προμηθέα αὐτὸς προσήλωσε κατὰ διαταγὴν τοῦ Διὸς εἰς τὸν Καύκασον. Καίτοι δυσειδὴς ἔσχε συζύγους πρώτου τὴν Ἀγλαΐαν, μίαν τῶν Χαρίτων καὶ κατόπιν τὴν Ἀφροδίτην, ἐξ ὧν ὅμως οὐδὲν ἔσχε τέκνον. Ἀγανακτήσας ἐκ τῶν συνεχῶν ἀπιστιῶν τῆς Ἀφροδίτης ἐξεδικήθη περιπλέξας ἐντὸς δικτύου αὐτὴν μετὰ τοῦ ἐραστοῦ της Ἄρεως καὶ ἐκθεὶς αὐτοὺς οὕτω δεδεμένους εἰς τὸν ἐμπαιγμὸν τῶν θεῶν. Ἀποδίδουσιν αὐτῷ πλεῖστα θαυμάσια ἔργα· κατεσκεύασε τὰ ἀνάκτορα τοῦ Ἡλίου, τὸν θρόνον τοῦ Διός, τὰ ὅπλα τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τοῦ Αἰνείου, τὸ σκῆπτρον τοῦ Ἀγαμέμνονος, τὸ περιδέραιον τῆς Ἁρμιόνης κλπ. Ἐγέννησεν ἐκ διαφόρων γυναικῶν τὸν Κάκον, Κερκύωνα, Κύκυλον, ὄντα κακοποιά· ἔσχε δὲ μαθητὴν τὸν περίφημον Δαίδαλον. Ἡ λατρεία του φαίνεται ἐλθοῦσα ἐξ Αἰγύπτου, ὅπου ἐκαλεῖτο Φθά. Ἐλατρεύετο ἰδίως ἐν Σικελίᾳ, Αἰγύπτῳ, Ἀθήναις, ἐν Ῥώμῃ. Ὁ Ῥωμύλος ἀνήγειρεν αὐτῷ ναὸν ἐκνὸς τῆς πόλεως· εἰς τιμὴν δὲ αὐτοῦ ἐτελεῖτο ἐν Ῥώμῃ ἑορτὴ τῇ 26 αὐγούστου τὰ Volcanalia· καὶ ἐν Ἀθήναις δὲ ἐτελεῖτο ἑορτὴ ἡ καλουμένη Λαμπαδοφορία. Παρίσταται κρατῶν εἰς χεῖρας σφῦραν καὶ ἐπὶ κεφαλῆς κάλυμμα κωνικόν.

ΗΧΩ, δωρ. Ἀχὼ, λατ. Echo. Νύμφη ἀκόλουθος τῆς Ἥρας, θυγάτηρ τοῦ Ἀέρος καὶ τῆς Γῆς. Ὑπηρέτει τοὺς ἔρωτας τοῦ Διὸς διασκεδάζουσα τὴν Ἥραν δι' ἀκαταπαύστου φλυαρίας ὅτε ὁ Ζεὺς εὑρίσκετο παρά τινι τῶν ἐρωμένων του. Ἡ Ἥρα κατανοήσασα τοῦτο, κατεδίκασεν αὐτὴν μόνον ὅταν ἐρωτᾶται νὰ ὁμιλήσῃ, καὶ νὰ μὴ ἀποκρίνηται ἄλλο τι εἰμὴ ἐπαναλαμβάνουσα τὰς τελευταίας λέξεις τῆς ἀποτεινομένης αὐτῇ ἐρωτήσεως. Ἡ Ἠχὼ ἠγάπησεν ἐμμανῶς τὸν εὐειδῆ Νάρκισσον, περιφρονηθεῖσα δὲ ὑπ' αὐτοῦ καθ' ὃ δυσειδὴς ἀπέθανεν ἐξ ἀπελπισίας μεταμορφωθεῖσα εἰς βράχον.

ΗΩΝΗ, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου, ἐξ ἧς ὁ Ἡρακλῆς ἐγέννησε τὸν Ἀμήστριον.

ΗΩΣ, δωρ. «Ἀὼς», λατ. Aurora. Θεὰ τῆς αὐγῆς ὡς διαχέουσα πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου τὸ πρῶτον ὄρθριον φῶς ἐπὶ τῆς γῆς. Καθ' Ἡσίοδον ἦν θυγάτηρ τοῦ Τιτᾶνος Ὑπερίονος καὶ τῆς Θείας, σύζυγος δὲ τοῦ Ἀστραίου, ἐξ οὗ ἐγέννησε Ζέφυρον, Βορέαν, Νότον, Ἕσπερον καὶ Ἀστέρας. Ἐφέρετο ἐπὶ ἁμάξης συρομένης ὑπὸ δύο ἵππων ἐκ τοῦ βάθους τοῦ ὠκεανοῦ, διαχέουσα τὸ φῶς εἰς τοὺς θνητοὺς καὶ τοὺς ἀθανάτους. Ὁ Ὅμηρος καλεῖ αὐτὴν «Ῥοδοδάκτυλον». Ἐρασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Τιθανοῦ ἐγέννησεν ἐξ αὐτοῦ τὸν Μέμνονα καὶ τὸν Ἡμαθίωνα. Πολλάκις ἀναφέρεται ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἡμέρα», ὡς φέρουσα πρώτη τὸ ἡμερήσιον φῶς. Τὰ δάκρυά της σχηματίζουσι τὰ ῥόδα.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Θ

ΘΑΒΩΡ, παρὰ λατίνοις Thabyrius mons παρὰ τοῖς Ἄραψι «Δζεβὲλ-Τοὺρ, ὄρος τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας, ἐν Συρίᾳ (Ἄκρη), κατὰ τὴν ΝΑ ἐσχατιὰν τῆς κοιλάδος Ἀσδρελὼν, ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κάτω Γαλιλαίᾳ, πλησίον καὶ πρὸς τὰ ΝΔ τῆς λίμνης Τιβεριάδος (Γενησαρὲτ ἢ λίμνης τῆς Γαλιλαίας), καὶ 11 ΝΑ τῆς Ναζαρὲτ· ἐπὶ τῆς 32ο 42′ Β πλ, καὶ 33ο 5′ Α μήκ. ἐρῦψους 390 μέτρων ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Εἶναι περίφημον διὰ τὴν ἐπ' αὐτοῦ μεταμόρφωσιν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ἐχούσης 8 χιλιαμ. περιφέρειαν, ἦτο τὸ πάλαι ἀκρόπολις, ἧς μόλις ὀλίγοι λίθοι σώζονται. Τῷ 1799, τετρακισχίλιοι Γάλλοι ἀγόμενοι ὑπὸ τοῦ Βοναπάρτου καὶ τοῦ Κλέβερ ἤραντο ἐν τοῖς πέριξ σημαντικὴν νίκην κατὰ 35,000 Ὀθωμανῶν.

ΘΑΒΩΡ, πόλ. τῆς Οὐγγαρίας, ἴδ. ΤΑΒΩΡ.

ΘΑΓΑΡΑ, ὀχυρὰ πόλις τῆς Ἰνδοστάνης (Νιζὰμ), πλησίον τῆς Αὐρεγγαζέβ. Κατὰ τὸν ΙΔ′ αἰῶνα μετέτρεψεν αὐτὴν εἰς πρωτεύουσαν ὁ ἀφγανὸς αὐτοκράτωρ Μωάμεθ Γ′.

ΘΑΔΔΑΙΟΣ ἢ ΘΑΔΔΑΙΟΣ, ἴδ. ΙΟΥΔΑΣ (Ἅγιος).

ΘΑΕΡ (Ἀλβέρτος), γερμανὸς ἀστρονόμος, γεννηθεὶς ἐν Κέλλᾳ τῷ 1752, ἀποθ. τῷ 1828, ἱδρυτὴς τοῦ ἐν Κέλλᾳ ἀγρονομικοῦ καθιδρύματος, τῷ 1799, καὶ πρακτικοῦ παναναζηρίου ἐν Μεγλίῳ (ἀντ. βασιλείῳ τῆς Πρωσσίας), καταλιπὼν διάφορα συγγράμματα περὶ τῆς ἐπιστήμης αὐτοῦ.

ΘΑ-Ι-ΟΥΑΝ, ὀχυρὰ πόλ. τῆς σινικῆς αὐτοκρατορίας, πρωτ. τῆς νήσου Φορμόζης, ἐπὶ τῆς Α παραλίας. Εἶναι ἀνοικτὴ εἰς τὸ εὐρωπαϊκὸν ἐμπόριον.

ΘΑΙΣ, περιβόητος ἑλληνὶς ἑταίρα, βασιλεύουσα διὰ τοῦ κάλλους αὐτῆς ἐν Ἀθήναις, ὅτε ἦλθεν ὅπως ὑποτάξῃ τὴν πόλιν Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας· ἡ Θαὶς ἠκολούθησε τῷ μακεδόνι κατακτητῇ εἰς Ἀσίαν, κατώρθωσε νὰ ἑλκύσῃ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ καὶ λέγεται ὅτι ὄργια μετ' αὐτοῦ τελοῦσα ἔθηκεν ἐν χεραὶν αὐτοῦ τὸν δαυλὸν δι' οὗ ἔκαυσεν ἐν Περσεπόλει τὰ περσικὰ βασίλεια ἐκδικούμενος τὴν ὑπὸ τοῦ Ξέρξου κατασκαφὴν τῶν Ἀθηνῶν. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλέξάνδρου, ἡ Θαὶς ἐγένετο μία τῶν γυναικῶν τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Πτολεμαίου τοῦ Α′.

ΘΑΙ-ΥΟΥΕΝ, πόλ. τῆς κυρίως Κίνας, ἕδρα τῆς ἐπαρχίας τοῦ Σὰν-σὶ, 470 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Πεκίνου. Ἐχρημάτισεν ἕδρα σινικῆς δυναστείας.

ΘΑΛ, Thal, γερμανιστὶ ἡ «κοιλάς»· Scaenthal=ὡραία κοιλὰς, κτλ.

ΘΑΛΑ ἢ ΤΕΛΕΠΤΟΝ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἀφρικῆς (Βυζακηνὴ πρὸς τὰ ΝΔ). Ἡλώθη ὑπὸ τοῦ Μετέλλου, ὅστις αὐτόθι εὗρε μέρος τῶν θησαυρῶν τοῦ Ἰουγούρθα, τῷ 108 πρ. Χ.

ΘΑΛΑΜΑΙ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Πελοποννήσου ἐν Λακωνίᾳ ἔχουσα περίφημον μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος.

ΘΑΛΑΜΗΓΟΣ, navis Thalamegus, μεγάλη ναῦς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων πολυτελέστατα κεκοσμημένη μετὰ ὡραίων θαλάμων. Περίφημοι θαλαμηγοὶ ἦσαν ἡ ποταμία ναῦς τοῦ Φιλοπάτορος ἔχουσα στύλους κυπαρισσίνους μετὰ χρυσελεφαντίνων κιονοκράνων,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Αριάδνης Βιβλιοθήκη
Αρχαιολογικού (Ν.Π.Ι.Δ.)

ἄλλους λιθίνους, ὧν οἱ σπόνδυλοι διαλάττοντες λευκοὶ καὶ μέλανες, δύο ναοὺς λιθοκολλήτους περιέχοντας ἀγάλματα «τῇ μὲν τέχνῃ μέτρια, τῇ χορηγίᾳ δ' ἀξιοθαύμαστα» καθὰ λέγει Καλλίξενος ὁ Ῥόδιος, περιστύλους, περιπάτους, προπύλαια, καὶ διάφορα ἄλλα θαύματα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ τῆς γλυπτικῆς. Ἀναφέρει δ' ἐπίσης θαυμαστικῶς ὁ Καλλίξενος ἑτέραν θαλαμηγὸν, τὴν σχεδὸν ἀπίστευτον τὸ μέγεθος τεσσαρακοντήρη τοῦ αὐτοῦ βασιλέως ἔχουσαν μῆκος 42′ πλάτος 37′ καὶ 85 ὕψος ὑπὲρ τὴν θάλασσαν, δεχομένη δὲ 4,000 ἐρέτας, 400 ὑπηρέτας, 2,850 ἐπιβάτας, καὶ «χωρὶς ὑπὸ τὰ ζύγια πλῆθος ἀνθρώπων ἕτερον»· προσέτι δὲ τὴν εἰκόσορον Νέρωνος τοῦ Συρακουσίου, περιέχουσαν γυμνάσιον, περιπάτους, κήπους, ἀναδενδράδας, ἰχθυοτροφεῖον, σπουδαστήριον, ναὸν μετ' ἀγαλμάτων καὶ ψηφιδωτὰ ἐδάφη παριστῶντα τὴν Ἰλιάδα, ποικίλας γραφὰς, καὶ τέλος τείχη μετ' ἐπάλξεων καὶ χαράκων. Ἡ ναῦς αὕτη ἐστάλη εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ὡς τὸν μόνον λιμένα ἐν ᾧ ἠδύνατο ν' ἀγκυροβολήσῃ, καὶ ἔπεμψεν ὁ Ἱέρων 1,000 μεδίμνους σίτου τῷ ἀθηναίῳ Ἀρχιμήλῳ, ποιήσαντι 9 ὁλοτιχα εἰς αὐτήν. (A. Rᵗ l'ἀγκαδῆ Ἱστορία τῆς ἀρχαίας Καλλιτεχνίας).

ΘΑΛΑΣΣΑ, κατὰ τὴν ἑλληνικὴν μυθολογίαν ἡ γυνὴ τοῦ Ὠκεανοῦ=ἴσον ΤΗΘΥΣ.

ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ, Thalassius, ὁ θεὸς τοῦ γάμου ἐν τῷ ἀρχαίῳ Λατίῳ.

ΘΑΛΑΒΕΡΓ (Σιγισμόνδος), περιώνυμος κλειδοκυμβαλιστὴς, γενν. ἐν Γενεύῃ τῷ 1812, θετὸς υἱὸς τοῦ κόμητος Διετριστάϊν, ἔτυχε καλῆς ἀγωγῆς ὑπὸ τὴν ἐκκοπτείαν τῆς εὐφυοῦς καὶ εὐγενοῦς αὐτοῦ μητρός. Ἤκουσεν ἐν Βιέννῃ τοῦ περιφήμου Hummel καὶ ἐκκαιδεκαέτης ἐδημοσίευσε τὰς πρώτας αὐτοῦ συνθέσεις. Τῷ 1830, ἤρξατο περιηγούμενος καὶ θριαμβεύων ἐν μέσῳ τῶν μεγαλοπόλεων ὃς διῆρχετο. Τῷ 1834 ἐγένετο κλειδοκυμβαλιστὴς παρὰ τῇ αὐλῇ τῆς Αὐστρίας, καὶ τῷ 1835 διαπρέψας ἐν Παρισίοις ἐκτήσατο εὐρωπαϊκὴν φήμην. Κατέλιπεν ἔργα ἐπὶ τοῦ «Ῥοβέρτου», τῶν «Οὐγενότων», τοῦ «Δὸν Ζουὰν», κλπ. καὶ «Μελέτας» πολλοῦ λόγου ἀξίας. Θεμίζεται αὐτοῦ κυρίως ἡ «Προσευχὴ τοῦ Μωσέως».

ΘΑΛΕΙΑ, ἡ δευτέρα ἢ ἡ ὀγδόη τῶν Μουσῶν, προϊστατο τῆς κωμῳδίας καὶ τῶν συμποσίων. Κατά τινας τῶν μυθολόγων ἐφεῦρε τὴν γεωμετρίαν καὶ τὴν γεωργίαν· ἐθεωρεῖτο δὲ καὶ ὡς ἔφορος τῆς τῶν δένδρων αὐξήσεως. Ἡ ἀρχαία τέχνη παρίστησιν αὐτὴν παρθένον φαιδρὰν, καὶ γελόεσσαν, κισσῷ ἐστεμμένην, κοθόρνους φέρουσαν καὶ ἔχουσαν ἐν χειρὶ, εἴτε πέδον ἢ ποιμενικὴν ῥάβδον εἴτε κωμικὴν προσωπίδα. §—, ἡ δευτέρα τῶν τριῶν Χαρίτων.

ΘΑΛΕΧΡΕΜΒΡΕΙΣΤΑ-ΙΝ, ἴδ. ΚΟΒΛΕΝΤΣΗ.

ΘΑΛΗΣ, εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἱδρυτὴς τῆς ἰωνικῆς σχολῆς, ἐγεννήθη ἐν Μιλήτῳ, περὶ τὸ 640 πρ. Χ. Κατὰ Πλάτωνα κατήγετο ἀπὸ τοῦ Ἀγήνορος καί τινες γνωμοδοτοῦσιν ὅτι ἐγεννήθη ἐν Φοινίκῃ. Ἀλλ' ὅπως ποτ' ἂν ᾖ, ἔζησεν ἐν Μιλήτῳ, ἵνα ἠσχολήθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὰ δημόσια πράγματα· ἀλλὰ παραιτησάμενος δ' αὐτῶν ἐπεδόθη ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν σπουδήν. Ἐπεσκέψατο δὲ τὴν Κρήτην, μέρος τῆς Ἀσίας καὶ τὴν Αἴγυπτον. Θεωρεῖται ὡς δημιουργὸς τῆς φυσικῆς, τῆς γεωμετρίας καὶ τῆς ἀστρονομίας, ἢ τοὐλάχιστον ὡς ὁ πρῶτος ἀσχοληθεὶς εἰς τὰς ἐπιστήμας ταύτας ἐν τοῖς Ἕλλησι φιλοσόφοις. Ἐμέτρησε τὸ ὕψος τῶν πυραμίδων ἐκ τῆς σκιᾶς αὐτῶν, ἀνεκάλυψέ τινας τῶν ἰδιοτήτων τοῦ σφαιρικοῦ τριγώνου, καὶ πρῶτος αὐτὸς ἀπέδειξε τὴν ἰσότητα τῶν δύο προσκειμένων γωνιῶν τοῦ ἰσοσκελοῦς τριγώνου. Προεῖπε τὴν συμβᾶσαν τῷ 609 ἔκλειψιν τοῦ ἡλίου. Ἐθεώρει τὸ ὕδωρ ὡς τὸ στοιχεῖον ἐξ οὗ σύγκεινται πάντα τὰ ὄντα. Φαίνεται ὅτι ἐὰν ἠρνήθη ῥητῶς τὴν ἐπέμβασιν ἀόλου δυνάμεως εἰς τὰ τοῦ σύμπαντος. Ἀποδίδονται αὐτῷ, ἀλλ' ἀπιθάνως, συγγράμματά τινα, ἐν οἷς καὶ σίχοι δι' ὧν ἐγνωστοποίησε τὸν ἀστερισμὸν τῆς Μικρᾶς Ἄρκτου. Αἱ ἰδέαι αὐτοῦ μετεδόθησαν ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους, Διογένους τοῦ Λαερτίου, καὶ τοῦ Κικέρωνος, ἴδ. Ploucquet de Dogmatibus Thaletis Milesii et Anaxagorae, ἐν Τυβίγγῃ, 1763, εἰς 4ον· Muller, de Aquâ, principio Thaletis, ἐν Ἀλτόρφῃ, 1718 εἰς 4ον. Canaye, Recherches sur la philosophie de Thalès, ἐν τῷ X τόμῳ τῶν Mémoires de l'Académie desinscriptions· Flatt, de Theismo Thaleti abjudicando, ἐν Τυβίγγῃ, 1785, εἰς 4ον.

ΘΑΛΗΣ ἢ ΘΑΛΗΤΑΣ, ποιητὴς καὶ μουσικὸς, γενν. ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ, σύγχρονος καὶ φίλος τοῦ Λυκούργου, εἰσήγαγεν εἰς Σπάρτην, ἐν Ἀρκαδίᾳ καὶ ἐν Ἄργει, πολλὰ εἴδη ὀρχήσεως. Κατὰ τὰς παραδόσεις τὰ ᾄσματα αὐτοῦ ἐθεράπευσαν ἀπὸ λοιμοῦ τὴν Σπάρτην, καὶ κατέστησαν ἐν αὐτῇ στάσιν, ἴδ. Litzinger, de Thalete poetâ, ἐν Ἔσσῃ, 1851, εἰς 4ον.

ΘΑΛΗΤΑΣ, ἴδ. ΘΑΛΗΣ.

ΘΑΛΙΑ, ἴδ. ΘΑΛΕΙΑ.

ΘΑΛΙΑΔΗΣ, (ἀρχ.), χώρα τῆς Ἀρκαδίας παρὰ τὸν Λάδωνα ποταμὸν, κατὰ Παυσανίαν.

ΘΑΛΛΩ (μυθολ.), μία τῶν ὡρῶν παρ' Ἀθηναίοις.

ΘΑΛΠΙΟΣ, ἡγεμὼν τῶν ἐπὶ Τροίαν Ἐπτιῶν, υἱὸς τοῦ Εὐρύτου καὶ ἔγγονος τοῦ Ἄκτορος.

ΘΑΛΠΟΥΣΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἀρκαδίας, ἴδ. ΘΕΛΠΟΥΣΑ.

ΘΑΛΥΣΙΑ, ἑλληνικαὶ ἑορταὶ ἀγόμεναι εἰς τιμὴν τῆς Δήμητρος καὶ τῶν ἄλλων θεῶν, μετὰ τὸ θέρος καὶ τὸν τρυγητόν.

ΘΑΛΥΣΙΑΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Θαλυσίου, ὁ Ἐχέπολος.

ΘΑΜΑΝΑΙΟΙ (ἀρχ.), ἔθνος τῆς Περσίας παρὰ τὰ Καρδούχια ὄρη.

ΘΑΜΑΡ, ἴδ. ΑΜΝΩΝ.

ΘΑΜΑΣ, ἴδ. ΘΑΧΜΑΣΠ.

ΘΑΜΒΡΑΔΑΣ, στρατηγὸς τῶν Σακῶν παρὰ Ξενοφῶντι.

ΘΑΜΗ, πόλ. καὶ ἐνορία τῆς Ἀγγλίας, κομητεία τῆς Ὀξωνίας, 20 χιλιάμ. πρὸς Α αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Θάμη ποταμοῦ. Κάτ. 2,000. Ἀγροτικὴ βιομηχανία.

ΘΑΜΗΣ, ποτ. τῆς Ἀγγλίας πηγάζων ἐκ τῆς κομητείας Βουκιγγὰμ, πρὸς Α τοῦ Οὐϊνδλόου, βέει πρὸς τὰ ΝΔ, διέρχεται τὴν Θάμην (Ὀξωνία), καὶ ἑνούμενος μετὰ τοῦ Ἴσης ἐν Δορτσεστέρῃ ἀποτελεῖ τὸν Τάμεσιν. Ῥοῦς 65 χιλιαμ.

ΘΑΜΙΕΙΑ ἡ ΘΑΜΙΑ (ἀρχ.), πόλις τῆς Θετταλίας.

ΘΑΜΜΟΥΖ, θεὸς τῶν Ἀσσυρίων συνταυτιζόμενος μετὰ τοῦ Ἀδώνιδος.

ΘΑΜΝΑ (ἀρχ.), πόλις τῆς Παλαιστίνης ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Φιλισταίων, πλησίον τοῦ Μοδίνου.

ΘΑΜΝΑΘ ΣΑΡΕ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Παλαιστίνης (Ἐφραΐμ), ἀφ' ἧς ἐπὶ Ῥωμαίων ὠνομάσθη ἡ Θαμνιτική.

ΘΑΜΝΗΡΙΑ (τὰ), ἀρχ. πόλ. τῆς Μηδίας ἐπὶ τῶν συνόρων τῶν Καδουσίων.

ΘΑΜΝΙΤΙΚΗ, ἐπαρχ. τῆς Παλαιστίνης, κατὰ τὴν Ν Γαλιλαίαν προσαρτηθεῖσα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων εἰς τὴν Ἰουδαίαν.

ΘΑΜΥΡΑΣ ἡ ΘΑΜΥΡΙΣ, ἀρχαιότατος θεὸς ἀοιδὸς, υἱὸς τοῦ Φιλάμμωνος καὶ τῆς Ἀγριόπης ἢ κατ' ἄλλους τῆς Ἀρσινόης, ἐλησμόνησε τὴν μουσικὴν καὶ ἐτυφλώθη ὑπὸ τῶν Μουσῶν τολμήσας νὰ προκαλέσῃ αὐτὰς εἰς διαγωνισμόν. Λέγεται εὑρέτης τοῦ ὠιδείου μέλους. Ὁ Ὅμηρος ποιεῖται λόγον περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ Β' βιβλίῳ τῆς Ἰλιάδος.

ΘΑΝΑΤΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἐρέβους καὶ τῆς Νυκτὸς καὶ δίδυμος ἀδελφὸς τοῦ Ὕπνου. Ἐνομίζετο τυφλὸς, χωλὸς καὶ ἄνευ καρδίας, διότι πλήττει τοὺς πάντας μὴ διακρίνων κάλλος ἢ ἡλικίαν, οὔτε δεήσεις ἀκούων, καὶ ἐζωγραφεῖτο ὡς ἄσαρκον σκελετὸν, δρέπανον ἔχων ἐν χειρὶ καθημαγμένον· παρὰ δὲ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἔκειντο θρόνοι κατεστραμμένοι, σημαῖαι, διαθήματα τῇδε κάκεῖσε ἐρριμμένα.

ΘΑΝΕ, Thanet, νῆσος τῆς Ἀγγλίας (Κέντη), χωριζομένη ἀπὸ τῆς στερεᾶς διὰ τῶν ὑδάτων τοῦ Στούρ, κατὰ τὸ στόμα τοῦ Τεμέσεως· 120 000 ἑκταρ. γεωργησίμου γῆς. Μῆκος 16 καὶ πλάτος 12 χιλιαμ. Κάτ. 20,000. Οἱ Βρετανοὶ (Bretons) παρεχώρησαν αὐτὴν τοῖς Σάξωσι τῷ 449, ὅπως τύχωσι τῆς συνδρομῆς αὐτῶν κατὰ τῶν Πίκτων.

ΘΑΝΝ, πρωτ. δῆμ. τῆς Γαλλίας ἐν τῷ Ἄνω Ῥήνῳ, 32 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Βελφὸρ, ἐπὶ τοῦ Θώρ. Κάτοικοι 8,730. Ζωηρὰ βιομηχανία.

ΘΑΝΝΥΡΑΣ, βασιλεὺς τῆς Λιβύας τῷ 458 πρ. Χ, υἱὸς τοῦ βασιλέως Ἰνάρου.

ΘΑΠΟΣΙΡΙΣ, Thaposiris, λατινικὸν ὄνομα τοῦ Ἀβουκίρ.

ΘΑΡΑΝΔΗ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Σαξωνίας, 14 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Δρέσδης· κάτ. 2,635. Δασονομικὴ καὶ ἀγρονομικὴ σχολή. Λουτρὰ μεταλλικῶν ὑδάτων. Ἐρείπια παλαιοῦ πύργου.

ΘΑΡΓΗΛΙΑ, ἡ Μιλησία νυμφευθεῖσα τὸν βασιλέα τῆς Θετταλίας Ἀντίοχον, διαβεξαμένη αὐτὸν καὶ ὑποδεξαμένη τὸν Ξέρξην ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεύοντα.

ΘΑΡΓΗΛΙΑ, ἑορτὴ τῶν Ἀθηναίων ἀγομένη εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ ὀνομασθεῖσα οὕτως ἀπὸ τῶν προσφερομένων καρπῶν, οὓς ὠνόμαζον Θαργηλίους. Θαργηλιὼν δ' ἐκλήθη καὶ ὁ μὴν καθ' ὃν ἡ ἑορτὴ ἐτελεῖτο. Διήρκει δ' αὕτη δύο ἡμέρας, καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ἐγίνετο μόνον προετοιμασία, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ λαμπρὰ πανήγυρις καὶ κάθαρσις τῆς πόλεως ἀπὸ παντὸς μιάσματος.

ΘΑΡΓΗΛΙΩΝ, ὁ ἑνδέκατος τῶν Ἀθηναίων μὴν (μαΐου-ἰούνιος), καθ' ὃν (τῇ 6 καὶ τῇ 7ῃ αὐτοῦ ἡμέρᾳ), ἐπανηγυρίζοντο τὰ Θαργήλια.

ΘΑΡΓΥΒΟΣ, στρατηγὸς τῶν Λυδῶν παρ' Αἰσχύλῳ.

ΘΑΡΥΠΑΣ, βασιλεὺς τῶν Μολοσσῶν ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, πατὴρ τοῦ Ἀλκέτα.

ΘΑΣΟΣ, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος ἢ τοῦ Ἀγήνορος, ἀφ' οὗ ἐκλήθη ἡ νῆσος «Θάσος».

ΘΑΣΟΣ (ἀρχ.) νῆσος παρὰ τὴν θρᾳκικὴν πα-

ραλίαν, ἀπέναντι τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου, πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Σαμοθράκης, καλουμένη καὶ «Χρυσῆ» διὰ τὰ ἐν αὐτῇ μεταλλεῖα χρυσοῦ κατὰ δὲ τὸν Πλίνιον καὶ Ἀερία καὶ Αἰθρία. Ὁ Σκύλαξ ἀναφέρει αὐτῆς πόλεις καὶ δύο λιμένας, ὧν ὁ εἷς κλειστός. Ἡ νῆσος συνῳκίσθη ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Κάδμου ὑπὸ τῶν Φοινίκων οἵτινες ἀνεζήτουν τὴν Εὐρώπην μετὰ Θάσου τοῦ Φοίνικος. Ὕστερον δ' ἐδέξατο Παρίων ἀποικίαν, ὑπὸ τὸν πατέρα τοῦ ποιητοῦ Ἀρχιλόχου. Τὰ χρυσᾶ μεταλλεῖα τῆς νήσου καὶ τὴν εὐπορίαν αὐτῆς θαυμάζει ὁ Ἡρόδοτος (β.βλ. 6, 46, 47, β.βλ. 2, 44). Ὁ δὲ Παυσανίας λέγει ὅτι οἱ Θάσιοι Φοίνικες ὄντες ἀνέκαθεν καὶ ἐκ Τύρου καὶ τῆς ἄλλης Φοινίκης ἐκπλεύσαντες εἰς ζήτησιν τῆς Εὐρώπης ἀνέθηκαν εἰς Ὀλυμπίαν Ἡρακλέα οὗ τὸ βάθρον ἦτο χαλκοῦν ὡς καὶ τὸ ἄγαλμα μέγεθος ἔχειν δέκα πήχεων, καὶ ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ ῥόπαλον φέρον ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ τόξον· ἦκουσε δὲ λέγει ὅτι οἱ Θάσιοι ἐλθόντες τὸν αὐτὸν Ἡρακλέα μετὰ τῶν Τυρίων· ὕστερον δὲ ἔθεντο νόμον ν' ἀπονέμωσι τιμὰς καὶ Ἡρακλεῖ τῷ Ἀμφιτρύωνος.

Οἱ Θάσιοι πολιορκηθέντες ποτὲ ὑπὸ Ἰστιαίου τοῦ Μιλησίου, καὶ μεγάλας ἔχοντες προσόδους ἀνήγειραν τεῖχος ἰσχυρότερον τοῦ προτέρου καὶ ἐναυπήγουν νῆας μακράς· ἐπὶ δὲ τῆς περσικῆς ἐπιδρομῆς διαβληθέντες ὑπὸ τῶν ἀστυγειτόνων παρὰ τῷ Δαρείῳ ὡς ἀποστασίαν μηχανώμενοι κατηδάφισαν τὸ τεῖχος καὶ τὰς νῆας· εἰς Ἄβδηρα ἐκόμισαν ὡς προσέταξεν ὁ μέγας βασιλεύς. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῶν Ἀθηναίων οἱ Θάσιοι ὑπέκειντο αὐτοῖς μετὰ τῶν λοιπῶν νησιωτῶν ἐπὶ δὲ τῶν χρόνων Κίμωνος τοῦ υἱοῦ τοῦ Μιλτιάδου, διενεχθέντες περὶ τῶν ἐν Θράκῃ ἐμπορίων καὶ τοῦ μετάλλου ὅπερ ἐνέμοντο ἀπέστησαν, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πλεύσαντες μετὰ στόλου κατὰ τῆς νήσου ἐνίκησαν ναυμαχίᾳ τοὺς Θασίους καὶ ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν· ἡττώμενοι δὲ οἱ Θάσιοι κατὰ διαφόρους μάχας καὶ πολιορκούμενοι ἐπεκαλέσαντο τὴν βοήθειαν τῶν Λακεδαιμονίων, κελεύοντες αὐτοῖς νὰ εἰσβάλωσιν εἰς τὴν Ἀττικὴν ὅπως ἀντιπερισπάσωσι τοὺς Ἀθηναίους· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ὑπίσχοντο μὲν κρύφα καὶ ἔμελλον νὰ ἐκτελέσωσι τὰς ὑποσχέσεις αὐτῶν, ἀλλὰ διεκωλύθησαν ὑπὸ σεισμοῦ· πολιορκούμενοι δὲ τρία ἔτη οἱ Θάσιοι, ὑπετάγησαν τέλος τοῖς Ἀθηναίοις καθελόντες τὸ τεῖχος καὶ παραδόντες τὰς νῆας, πρὸς δὲ τούτοις ὑπέσχοντο νὰ ἀποτίσωσι φόρον ἐναυσίων ἀφίνοντες τὴν τε ἤπειρον καὶ τὸ μέταλλον· ταῦτα ἐγίνοντο στρατηγοῦντος τοῦ Κίμωνος· ὅστις κατὰ τὴν πολιορκίαν ταύτην ἔλαβε τρεῖς καὶ τριάκοντα ναῦς τῶν Θασίων καὶ προσεκτήσατο τοῖς Ἀθηναίοις τὰ ἐπὶ τῆς θρᾳκικῆς παραλίας μεταλλεῖα χρυσοῦ, καὶ παρέλαβε τὴν χώραν ἧς ἐπῆρχον οἱ Θάσιοι καὶ ἥτις ἔκειτο ἐπὶ τῆς ῥηθείσης παραλίας περιέχουσα ἀποικίας τῶν Θασίων, ἐν αἷς σημειοῦμεν τὴν Δάτον ἢ τὸ Δάτον πόλιν ἔνδοξον περὶ τὴν παραλίαν τοῦ Στρυμόνος, εὔκαρπον καὶ χρυσοῦ πλουτοῦσαν ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ἐπεκράτησεν ἀπ' αὐτῆς ἡ παροιμία «δάτον ἀγαθῶν». Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν Ἠδωνῶν μαχόμενος περὶ τῶν χρυσῶν μεταλλείων ὁ Σωφάνης στρατηγῶν τῶν Ἀθηναίων μετὰ Λεάγρου τοῦ Γλαύκωνος. Μετὰ τὴν ἀτυχῆ ἔκβασιν τῆς ἐπὶ Σικελίαν στρατείας τῶν Ἀθηναίων, οἱ Θάσιοι ἀπέστησαν αὐθις αὐτῶν, τῇ προτροπῇ τῶν Λακεδαιμονίων, οἵτινες ὅμως ἐξεδιώχθησαν μετ' οὐ πολὺ ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ τῶν Ἀθηναίων Θρασυβούλου πλεύσαντος κατὰ τῆς Θάσου μετὰ πεντηκοντόρων νηῶν, νικήσαντες μάχῃ τοὺς ἐκ τῆς πόλεως καὶ φονεύσαντες περὶ τοὺς διακοσίους αὐτῶν. Ὁ στρατηγὸς οὗτος ἐγκλείσας τοὺς Θασίους εἰς πολιορκίαν ἠνάγκασε τοὺς φυγάδας, οἵτινες ἐφρόνουν τὰ τῶν Ἀθηναίων, νὰ λύσωσι φρουράν, καὶ νὰ συμμαχῶσι τοῦ λοιποῦ τοῖς Ἀθηναίοις· κατὰ δὲ τὰς διαφόρους ταύτας περιπετείας μετεβάλλετο καὶ τὸ πολίτευμα τῶν Θασίων· καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι εἰσήγαγον τὴν δημοκρατίαν, οἱ δὲ Πελοποννήσιοι τὴν ὀλιγαρχίαν διὰ τοῦ Διοτρεφοῦς· ἀλλ' ὁ Θρασύβουλος βοηθούμενος ὑπὸ δημοκρατικῆς μερίδος ἧς προέστατο ὁ Ἔκφαντος ἐπανήγαγε τὴν δημοκρατίαν (390 πρ. Χ). Ὕστερον δὲ τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου καταγαγόντος φυγάδας εἰς τὴν νῆσον, ἠγέρθησαν ἐμφύλιοι στάσεις ἐν αὐτῇ· ὁ δ' ἕτερος Φίλιππος ὁ Β' ἐπῆλθε κατὰ τῆς πόλεως τῶν Θασίων καὶ ταύτην φιλίαν οὖσαν ἐξηνδραποδίσατο· ὑπίσχοντο δὲ οἱ Θάσιοι τῷ στρατηγῷ τοῦ Φιλίππου Μητροδώρῳ νὰ παραδώσωσι τὴν πόλιν, ἐὰν διατηρήσῃ αὐτοὺς ἀφρουρήτους, ἀφορολογήτους, ἀνεπισταθμεύτους, ἔχοντας τοὺς ἰδίους αὐτῶν νόμους, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐγένετο. Μετὰ δὲ τὸ πέρας τοῦ μεταξὺ τῶν Ῥωμαίων καὶ τοῦ Φιλίππου πολέμου, ἡ Θάσος ἀπετέλει μέρος τῶν ἐλευθέρων ἀπὸ τοῦ Φιλίππου χωρῶν· ὁ δὲ Βροῦτος καὶ ὁ Κάσσιος ὅτε κατεσκήνωσαν ἐπὶ τὰ ὑπὲρ τοὺς Φιλίππους ὄρη, ἔχον τὴν Θάσον ὡς ταμιευτήριον· ὁ Πλίνιος λέγει τὴν Θάσον ἐλευθέραν, ὁ Ἱεροκλῆς τάσσει αὐτὴν καὶ τὴν Σαμοθρᾴκην ἐν τῇ Ἠπείρῳ ἐπαρχίᾳ τῆς Μακεδονίας.

ὁ δὲ Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος ἐν τῷ θέματι τῆς Θηβάης.

Ἐκτὸς τοῦ ἐκ χρυσοῦ πλούτου ἡ Θήβα ἐφημίζετο καὶ ἐπὶ τῷ μαρμάρῳ αὐτῆς· δύο τῶν ἀνδριάντων τοῦ Ἀδριανοῦ πρὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις ναοῦ τοῦ Ὀλυμπ'ου Διὸς ἦσαν ἐκ θασίου μαρμάρου· ἔτι δὲ καὶ ὁ οἶνος τῆς νήσου ἦτον ἐξαιρέτου ποιότητος, ὡς καὶ τὰ ἀμύγδαλα αὐτῆς· τὸ δὲ ὄξος καὶ ὁ ἑλλέβορος αὐτῆς ἦταν χρήσιμα τῇ ἰατρικῇ. Ἐκ Θήβου κατήγοντο ὁ περίφημος ἐν τοῖς ζωγράφοις τῆς ἀρχαιότητος Πολύγνωτος, καὶ Θεαγένης ὁ υἱὸς τοῦ Τιμοσθένους ὁ λαβὼν, ὡς ἐλέγετο, τετρακοσίους πρὸς τοῖς χιλίοις στεφάνους ἐν τοῖς ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσι, καὶ οὐ μόνον ἐν Ἑλλάδι ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς βαρβάροις ἔχων ἀνδριάντας.

Ἡ ΘΑΣΟΣ ὑποκειμένη ταινῶν εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν αὐτοκρατορίαν, καὶ ἀποτελοῦσα μέρος τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας (ἐν τῷ νομῷ τῶν νήσων), κεῖται οὐ μακρὰν τοῦ πρὸς μεσημβρίαν αἰγιαλοῦ τῆς Θηράης (ἡ χιλιάμ. μακρὰν αὐτοῦ), μεταξὺ τοῦ ἀκρωτηρίου Ἄσπρο καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ «Καρασοῦ», πρὸς τὸ στόμιον τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου (κόλπου τῆς Κοντέσας), κατὰ τὸ βορειανατολικὸν τοῦ Ἄθωνος καὶ τὸ βορειοδυτικὸν τῆς Λήμνου. Μ 420 25' μῆκος εἴκοσι ὀκτὼ χιλιαμέτρων, πλάτος 20. Προϊόντα ὀπῶραι καὶ οἶνος ἄριστος· μεταλλεῖα χρυσοῦ· λατομεῖα καλοῦ μαρμάρου καὶ παντοίων ποικιλοχρόων λίθων. Ἡ πρωτεύουσα πολίχνη καλεῖται «Θάσος» καὶ «Κάστρον». Τὰ γνωστότερα χωρία αὐτῆς εἶναι «Βόλγαρον» (ταινῶν ἔδρα τῆς νήσου) πρὸς Μ κατὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην μικροῦ ποταμοῦ, Παναγία, κατὰ τὴν Β παραλίαν, πρὸς τὰ Δ τῆς νήσου, Ποταμιά, Λατζαβέτ, Θεολόγος ὀρεινόν· Κάστρον ὀρεινόν. Κατὰ τὸ μέσον τῆς νήσου ὑψοῦνται ὄρη τινὰ ἀφ' ὧν πηγάζουσι τρεῖς ποταμοὶ ἐκδιδόντες εἰς τὴν θάλασσαν, ὁ εἷς κατὰ τὸ νότιον καὶ οἱ δύο κατὰ τὸ βόρειον τῆς νήσου. Καλὸς λιμὴν εἰς ὃν συρρέουσι πολλοὶ ἔμποροι· ἡ ὁμώνυμος πολίχνη «Θάσος» ἢ «Κάστρον» κεῖται ἐπὶ τῆς Β παραλίας παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην καὶ πλησίον τῶν ἐκβολῶν μικροῦ ποταμοῦ, κατὰ τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας πόλεως Θάσου. Γῆ ὀρεινὴ ἀλλ' εὐφορωτάτη.

ΘΑ-ΓΑ, ποτ. τῶν αὐστριακῶν χωρῶν, πηγάζων ἐκ τῆς Βάϋ (Κάτω Αὐστρία), διαβαίνει τὴν Ἀρβέσην, Ζναΐμ, Ἀουστερλίτζ, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Μοραύαν ἀπὸ τῆς δεξιᾶς ὄχθης μετὰ ῥοὺν 200 χιλιαμ.

ΘΑΥΜΑΚΙΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Μαγνησίας.

ΘΑΥΜΑΚΟΙ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Φθιώτιδος ἐπὶ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου, διασώζουσα τὸ ὄνομα αὐτῆς.

ΘΑΥΜΑΚΟΣ, πατὴρ τοῦ Ποίαντος, κτίτωρ τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Θαυμακίας. §. —, ἴδ. ΔΟΜΟΚΟΝ.

ΘΑΥΜΑΣ, υἱὸς τοῦ Πόντου καὶ τῆς Γῆς, γεννήσας ἐκ τῆς θυγατρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ Ἠλέκτρας, τὴν Ἶριν καὶ τὰς Ἅρπυιας. §.—, Κένταυρος διασωθεὶς ἐκ τῆς παρὰ τῷ Πειριθόῳ μάχης.

ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ (Τὰ ἑπτὰ) ἢ τὰ «Ἑπτὰ θαύματα τοῦ κόσμου» ἦταν κατὰ χρονολογικὴν τάξιν τὰ ἑξῆς· οἱ Κρεμαστοὶ κῆποι καὶ τὰ τείχη τῆς Βαβυλῶνος, χρονολογούμενα ἀπὸ τοῦ δισχιλιοστοῦ ἔτους πρὸ Χριστοῦ· αἱ Πυραμίδες τῆς Αἰγύπτου, 1200 ἔτη πρ. Χ· ὁ Ὀλύμπιος Ζεὺς τοῦ Φειδίου, 400· τὸ Μαυσωλεῖον, 378· ὁ Φάρος τῆς Ἀλεξανδρείας, 285· ὁ Κολοσσὸς τῆς Ῥόδου, 280 καὶ ὁ ἐν Ἐφέσῳ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος, 103. Τὰ ἑπτὰ ταῦτα θεάματα περιέγραψε Φίλων ὁ Βυζάντιος ἐν ἰδιαιτέρῳ πονήματι.

ΘΑΥΜΑΤΟΠΟΙΟΙ· οἱ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι καὶ Ῥωμαίοις, ἐκτελοῦντες διάφορα ταχυδακτυλουργικὰ ἢ θαύματα ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ ταῖς τριόδοις, φέροντες δηλαδὴ ὑπέργκα βάρη ἐπὶ τοῦ μετώπου, πυραμίδας ἐξ ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ παίδων ἐπὶ τῶν ὤμων ἢ τῶν βραχιόνων, κτλ.

ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΙ, ὄνομα διδόμενον ὑπὸ τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας τοῖς ἁγίοις οἵτινες ἐφημίσθησαν διὰ τῶν θαυμάτων αὐτῶν, ἐφαρμοζόμενον δὲ καὶ εἰς τοὺς ψευδῆ θαύματα ἐργαζομένους.

ΘΑΥΜΑΤΩΝ (Αὐλὴ τῶν), ὄνομα δοθέν ποτε ἐν Παρισίοις εἰς πλατεῖαν περικυκλουμένην ὑπὸ χθαμαλῶν καὶ σκοτεινῶν ἐνδιαιτημάτων ἐν τοῖς πέριξ τῆς πόλης τοῦ Ἁγίου Διονυσίου, μεταξὺ τῆς νέας ὁδοῦ τοῦ Σωτῆρος καὶ τῆς ὁδοῦ τῶν Filles-Dieu, καταγώγιον κλεπτῶν, δολοφόνων καὶ πάντων τῶν ἐπισπωμένων τὸν ἔλεον ἐπαιτῶν διὰ πλαστῶν ἑλκώσεων, πληγώσεων, τραυμάτων, καὶ λοιπῶν δολίων μέσων. Αἱ ὁδοὶ Truanderie, Francs - Bourgeois, Mortellerie ἐχρησίμευον ἐπίσης ἀντὶ ἀσύλου παρομοίως ἀθρόοις. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῶν συνεπαυξήθη κατὰ τοὺς γενομένους ὑπολογισμοὺς εἰς 40000 ἀνθρώπων ζώντων ἐν τῇ ἀναιδεστέρᾳ καὶ κακοηθεστέρᾳ συμμίξει· εἶχε δὲ τοὺς κανονι-

αμούς, τὰ ἀργοτικὰ αὐτῆς, ἅτινα παρὰ τοῖς κλέπταις τῶν Παρισίων διετηρήθησαν, τὸν ἀνώτατον ἀρχηγὸν, ὅστις ἐκαλεῖτο Coëstre, καὶ διηρεῖτο εἰς τοὺς cagoux, callots, orphélins, malingreux, capons, sabouleux, rifodes, marcandiers, κλπ. Οἱ ἄνθρωποι τῆς ἀστυνομίας δὲν ἠδύναντο νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὴν Αὐλὴν τῶν Θαυμάτων ἀβλαβῶς καὶ ἀκινδύνως. Ὁ ὑπαστυνόμος La Reynie κατήργησεν αὐτήν. Ἴδ. περὶ τῆς «αὐλῆς τῶν θαυμάτων» τὴν «Παναγίαν τῶν Παρισίων», ὑπὸ Βίκτωρος Οὐγὼ (Nôtre-Dame de Paris), μετάφρασις Καρασούτσα, κτλ.

ΘΑΧΜΑΣΠ ὁ Α' (Ἀβούλ-Μοδάφφὲρ Βεχαδὲρ-Χὰν-Σὰχ), ἢ ΘΑΜΑΣ, 2ος βασιλεὺς τῆς Περσίας ἐκ τῆς δυναστείας τῶν Σοφήδων, γενν. τῷ 1514, ἀποθαν. τῷ 1577, υἱὸς τοῦ Σὰχ-Ἰσμαὴλ, διαδεξάμενος αὐτὸν τῷ 1524. Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας τὸ κράτος ἐταράσσετο ὑπὸ ἐπαναστάσεων· στρατεύσας δ' ἐπὶ τοὺς ἐπαναστάτας, κατετρόπωσε τῷ 1528 τοὺς Οὐσβέκους, οἵτινες συμποσούμενοι εἰς ἑκατονταεξακισχιλίους ἄνδρας εἰσέβαλον εἰς Χορασάνην καὶ ἠνάγκασεν αὐτοὺς πέραν τοῦ Ἀξιχούν. Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει ἐκυρίευσε τοῦ Βαγδατίου· ἀλλ' ἡ κατάκτησις αὕτη περιέπλεξεν αὐτὸν εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς Ὀθωμανούς, 1533—36, οἷς ἠναγκάσθη νὰ παραχωρήσῃ ἐκτὸς τοῦ Βαγδατίου, τὴν Μοσσοὺλ, Βὰν, Ταυρίδα, καὶ πολλὰς ἄλλας ὀχυρὰς θέσεις τοῦ Ἰράκ, τοῦ Διαρβεκὶρ καὶ τῆς Γεωργίας. Τῷ 1538, κατέλαβε τὸ Σιρβάν. Ἀπὸ δὲ τοῦ 1547 μέχρι τοῦ 1554, ἐπάλαισε κατὰ τῶν ἀνταρσιῶν τῶν τριῶν αὐτοῦ ἀδελφῶν. Διῆλθε δὲ τὸ λοιπὸν τοῦ βίου ἐν ἡσυχίᾳ, καὶ ἐθηλητηριάσθη, λέγουσιν, ὑπὸ μιᾶς τῶν γυναικῶν αὐτοῦ, ὅπως περιέλθῃ ὁ θρόνος εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἰσμαὴλ Β'.

Θαχμὰσπ ὁ Β', 12ος βασιλεὺς τῆς Περσίας ἐκ τῆς δυναστείας τῶν Σοφήδων, 1722—36, πρωτοεβλήθη πανταχόθεν ὑπὸ τῶν Ἀφγανῶν, τῶν Τούρκων καὶ τῶν Ῥώσσων, ἠναγκάσθη νὰ τεθῇ τῷ 1729, ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ τυχοδιώκτου Ναδὶρ Σὰχ, ὅστις ὑπεσχέθη νὰ ἐνθρονίσῃ αὐτὸν ἐκ νέου καὶ ὄντως ἐνεθρόνισεν αὐτόν. Κατόπιν ἐθέλησε ν' ἀποσείσῃ τὴν κηδεμονίαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίσυρε τὴν ὀργὴν τοῦ Ναδὶρ, ὅστις ἐξεθρόνισε καὶ ἔστειλεν αὐτὸν αἰχμάλωτον εἰς Χορασάν· νομίζεται δὲ ὅτι ἐφονεύθη μετὰ ὀκτὼ ἔτη κατὰ διαταγὴν τοῦ υἱοῦ του Ναδὶρ.

Θαχμὰσπ-Κουλὶ-Χάν. Ἴδ. ΝΑΔΙΡ-ΣΑΧ.

ΘΑΨΑΚΟΣ (ἀρχ.), τανῦν «Διὶρ», πόλ. τῆς Συρίας ἐν τῇ Παλμυρηνῇ, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Εὐφράτου, πρὸς Δ τοῦ Κιρκησίου. Σώζονται λείψανα αὐτῆς.

ΘΑΨΟΣ, τανῦν «Δεμσὰς» (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἀφρικῆς πρὸς τ' Α τῆς Βυζακηνῆς. Νίκη ἀποφασιστικὴ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος κατὰ τοῦ Μετέλλου Σκιπίωνος, τοῦ Πετρηίου καὶ τοῦ Ἰούβα, τῷ 46 πρ. Χ. §—, πολίχ. ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν παραλίων τῆς Σικελίας.

ΘΕ (Theux), πόλ. τοῦ Βελγίου (Λιέγη), 9 χιλιαμ. ΝΔ τῆς Βερβιέρης, 24 ΝΑ τῆς Λιέγης. Κάτ. 5,500. Κατασκευὴ ἐριούχων, βυρσοδεψεῖα, χυτήρια σιδήρου· λατομεῖα μαρμάρου. Ἐρείπια τοῦ ἀρχαίου πύργου τοῦ «Φρασιμόντου».

ΘΕΑΓΓΕΛΜΑ (ἀρχ.), οὐδετέρως «τὰ Θεάγγελμα», πόλ. τῆς Καρίας.

ΘΕΑΓΕΝΙΔΗΣ, ἄρχων ἐν Ἀθήναις τῷ ά ἔτει τῆς 78ης Ὀλυμπιάδος.

ΘΕΑΓΕΝΗΣ ἐπιφανής τις Μεγαρεὺς, πενθερὸς τοῦ ἐν Ἀθήναις περιφήμου δημαγωγοῦ Κλέωνος, σφετερισθεὶς τὴν ὑπερτάτην ἀρχὴν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. §—, Θάσιος, υἱὸς τοῦ Τιμοσθένους, περίφημος ἀθλητὴς νικήσας, ὡς λέγεται, 1400 εἰς ἐν τοῖς διαφόροις ἀγῶσι τῆς Ἑλλάδος καὶ τιμηθεὶς ὡς ἥρως ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. §—, εἷς τῶν σχολιαστῶν τοῦ Ὁμήρου, ἐκ Ῥηγίου τῆς Ἰταλίας, ζήσας ἐπὶ Καμβύσου. §—, πτωχαλαζὼν καὶ δεισιδαίμων Ἀθηναῖος, κωμῳδούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους.

ΘΕΑΓΗΣ, Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Δημοδόκου, μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, προκρίνας, ἕνεκα τῆς ἀσθενοῦς αὐτοῦ κράσεως, τὴν σπουδὴν τῆς φιλοσοφίας ἀντὶ τοῦ πολιτικοῦ σταδίου. Φέρεται ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ διάλογος τοῦ Πλάτωνος μὴ θεωρούμενος γνήσιος.

ΘΕΑΙΝΕΤΟΣ, Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Τολμίδου, μάντις ἐκ Πλαταιῶν.

ΘΕΛΙΟΣ, ἴδ, ΘΕΙΑΙΟΣ.

ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ, Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Εὐφρονίου, μαθητὴς τοῦ Σωκράτους. Εἷς τῶν διαλόγων τοῦ Πλάτωνος φέρει τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

ΘΕΑΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ (τὰ ἑπτὰ), ἴδ. ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ (τὰ ἑπτά).

ΘΕΑΝΔΡΙΔΑΙ, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Θεάνδρου, ἐπιφανὴς οἶκος τῆς Αἰγίνης.

ΘΕΑΝΩ, μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν υἱὸν τοῦ Αἰγύπτου Φάντην. §—, θυγάτηρ τοῦ Κισσίου, βασιλέως τῆς Θρᾴκης, ἀδελφὴ τῆς Ἑκάβης, γυνὴ τοῦ Ἀντήνορος καὶ μήτηρ τοῦ ἐν τῇ ἀκροπόλει τῆς Τροίας ναοῦ τῆς Ἀθη-

νᾶς· παρέδωκε, λέγουσι, τῷ Ὀδυσσεῖ τὸ παλλάδιον.

ΘΕΑΝΩ, ἡ σύζυγος τοῦ φιλοσόφου Πυθαγόρου, ἐγεννήθη ἐν Κροτώνος, ἢ κατ' ἄλλους ἐν Κρήτῃ, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἀνέλαβε τὴν ἐπιστασίαν τῆς σχολῆς, συνέγραψε πολλὰ βιβλία, ὧν ὅμως ὀλίγα ἀποσπασμάτια καί τινες Ἐπιστολαὶ σώζονται ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Οὐολφίου Συλλογῇ τῶν λειψάνων διαφόρων ἑλληνίδων γυναικῶν. Τρία βιβλία τῶν ἀποσπασμάτων καὶ ἐπιστολαὶ ἐξεδόθησαν τὸ πρῶτον ἐν τῇ Συλλογῇ τῶν Ἐπιστολῶν ὑπὸ τοῦ Ἄλδου, τῷ 1499, εἰς 4ον ἐν Βενετίᾳ. Πᾶσαι δ' αἱ Ἐπιστολαὶ καὶ τ' ἀποσπάσματα ἐξεδόθησαν ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ Οὐολφίου, περὶ ἧς εἴπομεν, in Mulierum Graecorum, quae oratione prosa usae Sunt fragmentis et elogiis Curante Sob. Christ. Wolfio, ἐν Λονδίνῳ, 1739 εἰς 4ον. Ἀριθ. 162—159. «Ἐπιστολαὶ», in opuscola Mythologica τοῦ Θωμᾶ Gale.

ΘΕΑΡΙΚΟΝ (τὸ), τόπος ἱερὸς τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος ἐν Αἰγίνῃ.

ΘΕΑΡΙΟΣ, ἐπωνυμία τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Τροιζῆνι.

ΘΕΑΡΙΩΝ, Αἰγινήτης, πατὴρ τοῦ Σωγένους.

ΘΕΑΣΙΔΗΣ, Σπαρτιάτης υἱὸς τοῦ Λεωπρέπους.

ΘΕΑΤΡΟΝ. Θέατρον κατεσκευάσθη τὸ πρῶτον ἐν Ἀθήναις διὰ τ' αὐτοσχεδιάσματα τοῦ Θέσπιδος ξύλινον κατ' ἀρχὰς, «ἱερία ξύλινα» καθὼς λέγει ὁ Σουΐδας· μετὰ δὲ τὴν κατάπτωσιν αὐτοῦ ἤρξατο ἐν Ὀλυμπιάδι 70 α' ἡ οἰκοδομὴ λιθίνου, τοῦ διονυσιακοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦτο ἐπαρατώθη πολὺ μετὰγενεστέρως, ἐχρησίμευεν εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν δραμάτων τὸ Ὠδεῖον. Καθ' ὃν χρόνον ἀνεφύη ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Παρνασσοῦ τὸ εὐωδέστατον ἄνθος τῆς δραματικῆς ποιήσεως, διεπλάσθη σταθερῶς καὶ τὸ σχῆμα τῶν θεάτρων ἀνεγειρομένων ἐν πόλεσι μικραῖς τε καὶ μεγάλαις. Καθὼς δὲ πυρὴν τοῦ δράματος ἦτον ὁ θρησκευτικὸς ὕμνος, ὃν ἔψαλον ἐν χορῷ οἱ τὰ Διονύσια τελοῦντες, οὕτω πυρὴν καὶ κέντρον τοῦ θεάτρου ἦτον ὁ βωμὸς τοῦ θεοῦ περὶ ὃν ἐγένετο ἡ πανήγυρις. Ὁ λαὸς περιεστοίχιζε τὸν βωμὸν τοῦτον ὅσον ἐνῆν ἐφ' ὑψηλοῦ καθήμενος, ὅπως μὴ στερῆται τῆς θέας. Δύναται δὲ νὰ ὑποτεθῇ ὅτι κατ' ἀστυνομικὴν διάταξιν παρετάττοντο ἰδίως εἰς γραμμὴν οἱ ἐφ' ἁμαξῶν ἐκ τῶν περιχώρων προσερχόμενοι, οἵτινες μετὰ συνεχεῖς εἰς τὸν πανηγυριζόμενον Βάκχον σπονδὰς, τὴν εὐθυμίαν ἀγροϊκὸν μᾶλλον καὶ θορυβώδη ἔχοντες, ἴσως ἀντήλλασσον μετὰ τοῦ χοροῦ λοιδορίας τινὰς ἐξ ὧν μάξης καὶ σκωπτικοὺς διαλόγους, ἐν οἷς ἡ δαιμόνιος μεγαλοφυΐα τοῦ Θέσπιδος καὶ εἴ τινος ἄλλου πρὸ αὐτοῦ, εὗρε τὸ σπέρμα τοῦ δράματος Ἀναλόγως δὲ πρὸς τὴν τοιαύτην τῶν δραματικῶν προϊόντων γέννησιν ἀνεπτύχθη καὶ τὸ σχῆμα τοῦ θεάτρου, ἔχον κατὰ γενικὸν χαρακτῆρα ὡς ἔπεται. Περὶ τὴν θυμέλην, τὸν ἐπὶ βαθμίδων αἰρόμενον βωμὸν τοῦ Διονύσου, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκάθηντο οἱ θεαταί, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπὶ ξυλίνων ἄξονα ἀντικατέστησαν τὰς ἁμάξας, διελέγοντο τὰ τοῦ δράμματος πρόσωπα, καὶ ἐν τῷ μεταξὺ χώρῳ ὠρχεῖτο καὶ ἔψαλεν ὁ χορός. Πρὸς δὲ τὸν σκόπιμον καταρτισμὸν τοῦ οἰκοδομήματος, ἀπὸ τῆς θυμέλης ὡς κέντρου ἦγετο κύκλος, οὗ ἡ περιφέρεια διηρεῖτο εἰς δώδεκα ἴσα μερη, καὶ ταῦτα ἠνοῦντο εἰς τρόπον ὥστε ἀπετέλουν τρία τετράγωνα. Ἦγετο δὲ μετὰ ταῦτα ἀπὸ τοῦ κέντρου, ἀλλὰ διὰ πολλῷ μείζονος ἀκτῖνος δεύτερος κύκλος, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ μεταξὺ τῶν δύο δακτυλίου ἐστηρίζετο ἐπὶ φυσικοῦ λόφου, ἢ ἐν ἐλλείψει αὐτοῦ, ἐπὶ χειροποιήτου ὑψώματος δι' ἀψίδων κατεσκευασμένου· καὶ τὸ μέρος τοῦτο, ἔνιοτε κατά τι μεῖζον, ἄλλοτε κατά τι ἔλασσον ὂν τοῦ ἡμιδακτυλίου, ἐκαλεῖτο «κοῖλον» (Cavea), καὶ ἦτο πρὸς ἕδραν τῶν θεατῶν διεσκευασμένον δι' ἡμικυκλικῶν συγκεντρικῶν «λιθίνων ἐδωλίων». Πρὸς εὐχερεστέραν δὲ κυκλοφορίαν τῶν θεατῶν ἓν ἢ δύο τῶν ἐδωλίων τούτων, ἀφιστάμενα μικρὸν ἀλλήλων, ἦσαν εὐρύτερα τῶν λοιπῶν καὶ «διαζώματα» καλούμενα, ἐχρησίμευον ὡς διάδρομοι διαιροῦντες πάντα τὰ ἐδώλια εἰς δύο ἢ τρία συστήματα. Προσέτι δέ, κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν ἀκτίνων τοῦ κύκλου, τῶν διερχομένων διὰ τῶν ἐν τῷ ἡμιδακτυλίῳ γωνιῶν τῶν τετραγώνων, εἰς μείζονα δὲ θέατρα καὶ ἄλλων ἀκτίνων διερχομένων εἰς ἴσην ἀπόστασιν μεταξὺ αὐτῶν, ἦγοντο κάθετοι ἐπὶ τῶν ἐδωλίων ἀναβάθραι, διαιροῦσαι τὰ ἐδώλια εἰς σφηνοειδῆ συστήματα καλούμενα «κερκίδας». Εἰς δὲ τὰ μεγάλα θέατρα, διὰ μέσου τῶν ἀναβαθρῶν τούτων ἦγοντο ἄλλαι καθικνούμεναι ἀπὸ τῆς περιφερείας μέχρι τοῦ πρώτου διαζώματος, καὶ ὅπου τὰ διαζώματα ἦσαν δύο, ἄλλαι πάλιν μεταξὺ τούτων, ἀπὸ τῆς περιφερείας μέχρι τοῦ δευτέρου διαζώματος. Ἐκαλεῖτο δ' ἐκ τῶν κερκίδων τούτων ἡ μέση καὶ ἐμπροσθία τὸ «Βουλευτικόν», ὡς θέσις προσδιωρισμένη διὰ τοὺς ἐν τέλει, «Ἐργδικὸν» δ' ἐλέγετο ἡ ὀπισθία, ὅτι ἐκεῖ, ὄπισθεν τῶν ἀνδρῶν, ἐκάθηντο οἱ ἔργδοι καὶ αἱ γυναῖκες, καὶ τέλος ὑπερθεν περιέβαλλε πᾶν τὸ κοῖλον ὑπόστυλος καὶ ὑπόστεγος στοὰ ἐν ᾗ ἵσταντο οἱ ὁπλῖται καὶ

πέριξ αὐτῆς ἐκαλεῖτο διὰ τοίχου ἡμικυκλικοῦ ὁ περίβολος. Τέλος τὸ κατώτερον σημεῖον τοῦ κοίλου ὑψοῦτο κατὰ 6 περίπου πόδας ὑπὲρ τὸ ἔδαφος, μεθ' οὗ ἐκοινώνει διὰ δύο καταβαθρῶν τοῦ Βουλευτικοῦ. Μεταξὺ δὲ τῶν καταβαθρῶν τούτων θύρα ὑπογείως ὑπὸ τὸν κοίλον ἀνοιγομένη ἐχρησίμευεν εἰς τὴν ἐμφάνισιν τῶν νεκρῶν καὶ τῶν ὑποχθονίων πνευμάτων. Κατὰ δὲ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἀπέναντι τοῦ κοίλου πλευρᾶς τοῦ τετραγώνου ἦγετο γραμμὴ ἐκτεινομένη μέχρι τοῦ ἐξωτερικοῦ περιβόλου. Ἐπ' αὐτῆς ἦτον ἡ σκηνή, ὡς καὶ τὰ ἀναγκαῖα οἰκοδομήματα πρὸς παρασκευὴν τῶν θεατρικῶν παραστάσεων. Τὰ δύο σημεῖα καθ' ἃ ἡ γραμμὴ αὕτη διετέμνετο ὑπὸ τόξου ἀγομένου ἐξ ἑκάστου πέρατος τῆς μεγάλης διαμέτρου τοῦ κοίλου, λαμβανομένης ὡς ἀκτῖνος προσδιώριζον τῆς σκηνῆς τὸ πλάτος, τὸ δὲ βάθος αὐτῆς ἡ ἐφαπτομένη τοῦ μικροῦ ἐνδοτέρου κύκλου. Ὁ ἐμπρόσθιος τῆς σκηνῆς τοῖχος, ὁ στηρίζων αὐτήν, ἐκαλεῖτο «προσκήνιον», ἦτον δὲ ἴσον ὑψηλὸς πρὸς τὸν τοῦ κοίλου ἐμπρόσθιον, καὶ ἐκοσμεῖτο διὰ παντοίων γλυπτικῶν ἔργων, ἔχων διπλῆν καταβάθραν, ὡς καὶ τὸ κοίλον πρὸς τὴν μεταξὺ τοῦ κοίλου καὶ τῆς σκηνῆς ἔκτασιν. Ἦτο δὲ τὸ ἔδαφος τῆς σκηνῆς τὸ «λογεῖον», ἐστρωμένον διὰ ξύλων ἕνεκα λόγων ἀκουστικῶν, καὶ ἄνωθεν ὑπὸ στέγης καλυπτόμενον προεχούσης· πλαγίως δὲ τῆς σκηνῆς τὰ «παρασκήνια», καὶ ὀπίσω τὸ «μετασκήνιον», ὑψοῦτο εἰς οἰκοδόμημα «διώροφον», περιέχον τοὺς θαλάμους τῶν ὑπηρετῶν, τὴν «ψαλλίδα», τὸ «βροντεῖον» τὰς λοιπὰς μηχανὰς, καὶ τὰς εἰσόδους καὶ ἀναβάθρας πρὸς τὰ ἀνωτέρω διαζώματα. Εἶχε δὲ τὸ μετασκήνιον τρεῖς πύλας ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ὧν ἡ μὲν μέση ἐκαλεῖτο «Βασίλειος», ὅτι δι' αὐτῆς εἰσήρχετο ὁ βασιλεύς, ἡ καὶ ἐν γένει ὁ πρωταγωνιστὴς, αἱ δὲ δύο ἄλλαι «ξέναι», ποσῶς διωρισμέναι διὰ τοὺς ἐπιλοίπους ὑποκριτὰς, ἡ μὲν δεξιὰ διὰ τοὺς ἐγχωρίους, ἡ δ' ἀριστερὰ διὰ τοὺς ὑποτιθεμένους ὅτι ἦρχοντο ἐξ ἀλλοδαπῆς. Πολλάκις εἶχον ἀνὰ μίαν πύλην καὶ τὰ μετασκήνια. Ὅλον δὲ τοῦτο τὸ μέρος τοῦ θεάτρου πρέπει νὰ φαντασθῶμεν ὡς ὑψηλὴν οἰκίαν, κατὰ τὸ μέσον εἰσέχουσαν, καὶ ἔχουσαν κατὰ μῆκος τοῦ προσώπου αὐτῆς 6 ποδῶν ὑψηλὸν ἐξώστην ἐστεγασμένον. Ἡ δὲ μεταξὺ τῆς σκηνῆς καὶ τοῦ κοίλου ἔκτασις, ἡ κατὰ 6 πόδας ἀμφοτέρων ταπεινοτέρα, ἐκαλεῖτο «ὀρχήστρα» καὶ «τάρρος» μὲ τοὺς δύο εὐθύγραμμα ἄκρα αὐτοῦ, τὸ δ' ἡμικυκλικὸν μέσον τὸ περὶ τὴν θυμέλην, «ὀρχήστρα». Ἐξ εἰσόδων ἀναγομένων ἐν τῷ περιβόλῳ εἰσήρχετο ὁ χορὸς διὰ τῶν παρόδων τῆς δεξιᾶς· ἐὰν ἦτον ἐγχώριος, τῆς ἀριστερᾶς· ἐὰν ἦτο ξένος, καὶ κατελάμβανε θέσιν καὶ ὠχετο ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ, τοῦ χορηγοῦ ἱσταμένου ἐπὶ τῆς θυμέλης. Εἴπομεν ὅτι ἐν Ἀθήναις ἀφ' ὅτου τὸ δρᾶμα ἤρξατο τακτικῶς διαπλαττόμενον, αἱ πραστάσεις ἐγίνοντο ἐντὸς ξυλίνου θεάτρου. Πλὴν ὅμως τῶν ἀρχαίων ἱκρίων ἐν Ὀλυμπ. 70ῃ, ἐνῷ ὑπεκρίνετο ὁ Πρατίνας, ἤρξατο οἰκοδομούμενον τὸ νέον θέατρον, περατωθὲν μόνον ἐν Ὀλυμπιάδι 109ῃ, ὑπὸ τοὺς νοτιοανατολικοὺς πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως, ἐν ᾗ θέσει σώζονται μεγάλα ῥωμαϊκῆς αὐτοῦ μετασκευῆς καὶ ὀλίγα τινὰ τῆς ἀρχαίας αὐτοῦ διακοσμήσεως λείψανα. Τὴν θέσιν αὐτοῦ ἐμφαίνει βεβαίως τὸ ἄνωθεν αὐτοῦ σωζόμενον σπήλαιον, ὅπερ ἀναφέρει καὶ ὁ Παυσανίας λέγων· «Ἔστι δὲ τῇ κορυφῇ τοῦ θεάτρου σπήλαιον ἔστιν ἐν ταῖς πέτραις ὑπὲρ τὴν ἀκρόπολιν». Κατὰ τὸν αὐτὸν συγγραφέα ἦγε πρὸς τὸ θέατρον, καὶ συνείχετο μετ' αὐτοῦ ἡ ὁδὸς τῶν «τριπόδων», ἧς τὸ μνημεῖον, τὸ τοῦ Λυσικράτους, ἵσταται ἔτι ἀνατολικῶς οὐ μακρὰν τῶν σωζομένων ἐρειπίων. Τέλος δὲ καὶ ἀττικὸν νόμισμα, παριστῶν τὴν μεσημβρινὴν ὄψιν τῆς Ἀκροπόλεως, ἔχει ὑπ' αὐτὴν τὸ θέατρον, καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ τὸ σπήλαιον. Αὗται πᾶσαι αἱ ἀποδείξεις οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν καταλείπουσι περὶ τῆς θέσεως τοῦ ἀρχαίου διονυσιακοῦ θεάτρου, περὶ οὗ λέγει ὁ Πλάτων ὅτι περιελάμβανε τριακοντακισχιλίους θεατάς. Κατεστράφη δὲ πιθανῶς τὸ πρῶτον ἐπὶ τῆς πολιορκίας τοῦ Σύλλα.

Τὸ θέατρον τῆς Ἐπιδαύρου ἦτον ἔργον τοῦ Πολυκλείτου, οἰκοδομηθὲν ἐν Ὀλυμπιάδι 90ῇ, καὶ κατὰ Παυσανίαν, «ἁρμονίας ἕνεκα καὶ κάλλους ἀξιολογώτατον πάντων». Τούτου σώζονται τὰ μαρμαρόκτιστα ἑδώλια, ἄξια τοῦ μεγάλου ἐπαίνου τοῦ περιηγητοῦ. Ἡ διάμετρος αὐτοῦ εἶναι 366. Ἐν Ἄργει σώζεται ἐπίσης τοῦ θεάτρου τὸ κοίλον, οὗ τὸ μέσον ἐλαξεύθη ἐν βράχῳ· Ἡ διάμετρος τῆς ὀρχήστρας εἶναι 500. Ὁμοίως σώζονται πολλὰ λείψανα τοῦ κοίλου τοῦ θεάτρου τῆς Σπάρτης, πιθανῶς μεταγενεστέρας ἐπισκευῆς. Τὸ δὲ τῆς Μεγαλοπόλεως, τὸ μέγιστον πάντων κατὰ Παυσανίαν, ἐπὶ λόφου κτιστοῦ στηριζόμενον, ἔχει διάμετρον 550', καὶ ἀκόμη διατηρεῖ ἐν χώρᾳ ἑδώλια ἐκ πώρου. Καὶ ἐν γένει δ' αἱ πλείσται τῶν ἑλληνικῶν πόλεων περιέχουσι ἐρείπια καὶ ἴχνη θεάτρων, πρὸ πάντων τῶν κοίλων αὐτῶν. Σώζονται δ' ἀξιόλογα τοιαῦτα ἐρείπια καὶ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Σικελίᾳ, ῥωμαϊκῶν μάλιστα χρόνων ἢ ἐπὶ Ῥωμαίων μετασκευασθέν-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινόχρηστος Βιβλιοθήκη
Αρχαιολογικού Χώρου

τα ὡς καὶ αὐτὸ τὸ τῶν Συρακουσῶν καίτοι οἰκοδομηθὲν πρὸ τῆς 90ῆς Ὀλυμπιάδος ὑπὸ Δημοκόπου Μυρίλλου. Θεατρικῶν δ' οἰκοδομημάτων ἕτερον εἶδος ἦσαν καὶ «ᾠδεῖα» ὡρισμένα ἰδίως εἰς μουσικὰς ἀσκήσεις, δι' ὃ καὶ ἦσαν ὑπόστεγα, καὶ ὑψηλὰς εἶχον τὰς ὀροφάς. Οὕτως ἐν ἐπιγραφῇ τῶν Παττάρων τῆς Λυκίας φέρεται «Ὠδεῖφ μεγάλην ἀμφιβαλὼν ὀροφήν». Ἐν Ἀθήναις δ' ὑπῆρχεν «ᾠδεῖον» παρὰ τὴν ἐννεάκρουνον καὶ ἐν αὐτῷ, ὡς φαίνεται, ἐδιδάσκοντο τὰ δράματα πρὸ τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου· καὶ μετὰ ταῦτα ᾠκοδόμησεν ἕτερον ὁ Περικλῆς, κατὰ Πλούταρχον, «ἐντὸς πολύεδρον καὶ πολύστυλον, τῇ δὲ ἐρέψει περικλινὲς καὶ κάταντες, ἐκ μιᾶς κορυφῆς πεποιημένον, εἰκόνα λέγουσι γεγέσθαι τῆς βασιλικῆς σκηνῆς». Οἱ ἐντὸς στύλοι ἔφερον τὴν ὀροφήν, ἥτις κατεσκευάσθη ἐκ τῶν ξύλων τοῦ περσικοῦ στόλου, καὶ πρὸς τὸ κωνοειδὲς αὐτοῦ σχῆμα οἱ κωμικοὶ ἐν χλεύῃ παρέβαλον τοῦ Περικλέους τὴν κεφαλήν. Περὶ τοῦ θεάτρου Ἡρῴδου τοῦ Ἀττικοῦ ἴδε ἐν τῷ περὶ Ἀθηνῶν ἄρθρῳ. Τὰ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων θέατρα διενεῤῥίνοντο ἐπὶ τῇ μεγάλῃ αὐτῶν εὐρυχωρίᾳ· διότι τῆς εἰσόδου ὄντος εἰς αὐτὰ ἐλευθέρας συνέῤῥεεν ἄπειρον πλῆθος θεατῶν. Ἐν Ῥώμῃ ἠριθμοῦντο τρία θέατρα, κείμενα ἐπὶ τοῦ Πεδίου τοῦ Ἄρεως· τὸ θέατρον τοῦ Πομπηίου, περιλαμβάνον 27,600 θεατάς· τὸ τοῦ Μαρκέλλου, ἀνεγερθὲν ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου καὶ περιλαμβάνον 30,000 θεατῶν, καὶ τὸ τοῦ Κορνηλίου Βάλβου ἀνεγερθὲν δ' ἔχον θεατὴν αὐτοῦ 30,400 θεατάς· θέατρα δ' ὑπῆρχον ἐν πάσαις σχεδὸν ταῖς σημαντικαῖς πόλεσι τῶν ὑπὸ τὴν ῥωμαϊκὴν ἐξουσίαν ἐπαρχιῶν. Παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησι τὸ θέατρον ἐχρησίμευε καὶ ὡς τόπος συνελεύσεως, ὅταν ὁ λαὸς πόλεώς τινος ἐκαλεῖτο ὅπως συσκεφθῇ περὶ τῶν κοινῶν συμφερόντων· ὅθεν ἐν πάσαις ταῖς μεγάλαις πόλεσι τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἑλλησποντίου Ἀσίας ὑπῆρχε θέατρον.

ΘΕΒΕΝΕΝ (Φραγκίσκος), περίφημος χειρουργός, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1656, ὑπῆρξε δοκιμώτατος ἐν τῷ πρακτικῷ μέρει τῆς τέχνης αὐτοῦ. Τὰ συνάμματα αὐτοῦ, δημοσιευθέντα ἐν Παρισίοις, 1658 καὶ 1669, εἰς ἃ περιέχουσι Traité des opérations, Traité des tumeurs καὶ Dictionnaire des mots grecs servant à la médecine.

ΘΕΒΕΝΟ (Μελχισεδέκ), περιηγητής, γενν. ἐν Παρισίοις περὶ τὸ 1620, ἀπεθ. τῷ 1692, ἐπεσκέψατο διαφόρους χώρας τῆς Εὐρώπης, καὶ ἐπετράπη ἀποστολὰς τῆς Γενούας, 1645, εἰς Ῥώμην, 1652 καὶ 1654, τῷ δὲ 1684 διωρίσθη φύλαξ τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Βασιλέως. Ἔχομεν αὐτοῦ Recueil de divers Voyages curieux qui n'ont point été publiés, ἐν Παρισίοις, 1663—72, μέρη τέσσαρα, τόμοι 2 εἰς φύλλ. περιέχοντα συλλογὴν περιηγήσεων πάντων τῶν νεωτέρων περιηγητῶν.

Θεβενὸ (Κουλὼν δὲ), γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1755, ἀποθ. τῷ 1814, ἐπενόησε τὴν ταχυγραφίαν. Ἐδημοσίευσε Traité de la Tachygraphie.

ΘΕΒΕΝΩ, γεωμέτρης καὶ ποιητής, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1759, ἀποθ. τῷ 1821, ἐξέδωκεν ἐπιστημονικῶς γεωμετρικά τινα συγγράμματα καὶ ὡς ποιητὴς ἔψαλεν ἀλληλοδιαδόχως τὸν Ναπολέοντα καὶ τοὺς Βουρβώνους. Αἱ ποιήσεις αὐτοῦ διακρινόμεναι μόνον ἐπὶ ὀρθοεπείᾳ, ἐδημοσιεύθησαν ἐν Παρισίοις, τῷ 1816, εἰς 1 τόμ. εἰς 18ον· ἀλλὰ δὲν συμπεριελήφθη ἐν αὐταῖς τὸ ἑξῆς δίστιχον ὅπερ ἠὐτοσχεδίασε διὰ Ναπολέοντα τὸν Α'·

Qui prêtera jamais, pour tracer son [histoire
Une plume à Clio ? l'aile de la Victoire.

ΘΕΙΑ, θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς τεκοῦσα ἐκ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς Ὑπερίωνος τὸν Ἥλιον, τὴν Σελήνην καὶ τὴν Ἠώ.

ΘΕΙΑΙΟΣ, Ἀργεῖος, υἱὸς τοῦ Οὐλία, νικήσας εἰς τὰ Ἑκατόμβαια τῆς πατρίδος αὐτοῦ.

ΘΕΙΑΣ, βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων, υἱὸς τοῦ Βήλου καὶ τῆς Σμύρνης.

ΘΕΙΟΔΑΜΑΣ, βασιλεὺς τῶν Δρυόπων, πατὴρ τοῦ Γλα, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, ἁρπάσαντος καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

ΘΕΙΡΣΙΟΣ ἢ ΘΕΙΡΣΧΙΟΣ Thiersch (Φρειδερῖκος Γουλιέλμος), σοφὸς γερμανός, ἐπὶ εὐρυμαθείᾳ φημισθείς, ἐγεννήθη τῷ 1784 περὶ τὴν Φριδούργην ἐπὶ τοῦ Unstrutt, ἀπέθανε τῷ 1860. Περατώσας τὰς πανεπιστημιακὰς αὐτοῦ σπουδάς, διωρίσθη καθηγητὴς ἐν τῷ λυκείῳ τῆς Γοττίγγης τῷ 1808, ἐν τῷ τοῦ Μονάχου τῷ 1809, ἔνθα ἐθιμελ'ωσε, τῷ 1812, φιλολογικὸν Πανακαδήμιον (Ἰνστιτοῦτον), καὶ ἤρξατο δημοσιεύων τὰ Acta philologorum Monacensium. Τῷ δὲ 1813, μετέσχε δρασιηρίως τοῦ κινήματος δι' οὗ ἡ Γερμανία ἀνεκτήσατο τὴν ἐθνικὴν αὐτῆς αὐτονομίαν, καὶ ὕστερον ἐδείχθη εἷς τῶν ἐνθέρμως συνηγόρων τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος. Ἀνεμίγη δὲ διὰ πολυαρθμῶν συγγραφῶν εἰς πάσας τὰς περὶ διδασκαλίας ἐρεύνας ἐν Βαυαρίᾳ, καὶ εἰσήγαγεν ἐκ-

παιδευτικὸν σύστημα ἐπικρατῆσαν τῶν λοιπῶν ἀπὸ τοῦ 1830 μέχρι τοῦ 1853, ἐν ᾧ αἱ νεώτεραι σπουδαὶ ἀνεμίγνυντο μετὰ τῶν κλασικῶν. Ἔχομεν αὐτοῦ, σὺν ἄλλοις συγγράμμασι, τὰ ἑξῆς· «Ἑλληνικὴ γραμματικὴ, κυρίως περὶ τῆς ὁμηρικῆς διαλέκτου», 3η ἔκδοσις, ἐν Λειψίᾳ, 1826· «Γραμματικὴ τῶν σχολείων», 4η ἔκδοσις 1854· μία ἔκδοσις τοῦ «Πινδάρου», 2 τόμ. 1829· «Περὶ τῶν περιόδων τῆς γλυπτικῆς παρὰ τοῖς Ἕλλησι», 2 τόμοι, 1820. «Περὶ τῶν σοφῶν σχολῶν καὶ μάλιστα ἐν Βαυαρίᾳ», ἐν Στουττγάρδῃ καὶ Τυβίγγῃ, 1826—37, τόμ. τόμ. 3. «Περὶ τῆς νῦν καταστάσεως τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν πρὸς παλινόρθωσιν αὐτῆς μέσων», ἐν Λειψίᾳ, 1833, τόμ. 2. Περὶ τῆς νῦν καταστάσεως τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐν τοῖς δυτικοῖς Κράτεσι τῆς Γερμανίας, ἐν Ὁλλανδίᾳ, Γαλλίᾳ καὶ ἐν Βελγίῳ, 1838, τόμ. 3.

ΘΕ-ΙΣ (Ἀλίξανδρος-Στέφανος-Γουλλιέλμος, βαρῶνος δὲ), ἀδελφὸς τῆς πριγκηπίσσης Κωνσταντίας δὲ Σὰλ-Δύκ, γενν. ἐν Νάντῃ τῷ 1765, ἀποθ. τῷ 1842, ἐχρημάτισεν ἔπαρχος τῆς Κορσίζης τῷ 1830, εἶτα τοῦ Ἄνω Βιέννου. Κατέλιπεν ἀσθενεστάτην ἀπομίμησιν τῆς περιηγήσεως τοῦ «Νέου Ἀναχάρσιδος» ἐπιγραφομένην Voyage de Polyclète à Rome, κτλ.

ΘΕΙΣΟΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἀρκαδίας ἐπὶ τοῦ Γορτυνίου ποταμοῦ.

ΘΕΙΣΑΣ, παρ' ἀρχ. «Πάθυσσος» καὶ «Τίβισκος», οὐγγριστὶ Tisza, ποτ. τῆς Οὐγγαρίας, σχηματιζόμενος ἐν τῇ κομητείᾳ τοῦ Μαρμάρου, διὰ τῆς συμβολῆς τοῦ Μέλανος καὶ τοῦ Λευκοῦ Θείσσα, οἵτινες ἐξέρχονται τῶν Καρπαθίων ὀρέων, ἐπὶ τῶν ὀρίων τῆς Γαλικίας, ῥέων πρὸς Δ καὶ πρὸς Ν, ἐπὶ ἐκτάσεως 1,000 περίπου χιλιαμέτρων, διὰ μέσου τοῦ Τζιμέθου, Νακεμὺ, Ἁγίου Μάρτωνος, Τσολιὸκ, Τσογγρὰδ, Τσεγλέινου, Τσέντα καὶ Τιτὶλ, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Δούναβιν κάτωθεν τῆς πόλεως ταύτης, 45 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Πετερβαρδέινου, ἀφοῦ δεχθῇ δεξιόθεν μὲν τὸν Ζαγίβαν, ἀριστερόθεν δὲ τὸν Βίζαν, τὸν Μαρὸς, τὸν Βέγαν, κλπ. Ἡ χώρα ἣν διαῤῥέει εἶναι γενικῶς ἑλώδης· τὰ δὲ ὕδατα αὐτοῦ εἶναι λίαν ἰχθυόεντα. Ἀπ' αὐτοῦ ὀνομάζονται δύο τῶν νῦν τεσσάρων μεγάλων διαιρέσεων τῆς Οὐγγαρίας, ὁ ἐντεῦθεν τοῦ Θείσσα καὶ ὁ ἐκεῖθεν αὐτοῦ κείμενος, ἀντικαταστάντες τῷ 1850 μέχρι τοῦ 1860 ὑπὸ τῶν νομῶν τοῦ Γρὸς Οὐαρδάϊν καὶ τοῦ Κασχάου.

ΘΕΙΩΔΑΣ, φιλόσοφός τις ἐν Ἀντιοκείᾳ.

ΘΕΚΛΑ (ἁγία), ἡ πρωτομάρτυς καὶ ἰσαπόστολος, ἐγεννήθη ἐν Ἰκονίῳ τῆς Ἐλάσσονος Ἀσίας καὶ ὀκτωκαιδεκέτις τὴν ἡλικίαν ἐδιδάχθη τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ᾧ καὶ ἠκολούθησε· κηρύξασα δὲ τὸν Χριστὸν ἐν διαφόροις πόλεσι καὶ πολλὰ παθοῦσα ἐτελεύτησεν ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι ἄγουσα τὸ ἐννενηκοστὸν τῆς ἡλικίας. Ἡ μνήμη αὐτῆς τῇ 24 σεπτεμβρίου, καθ' ἡμᾶς.

ΘΕΛΑ, ἴδ. ΟΥΡΜΙΑΧ.

ΘΕΛΔΑ καὶ ΘΑΛΔΗ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἀσσυρίας ἐπὶ τοῦ Τίγριδος. §—, πόλ. τῆς Μεσοποταμίας ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου.

ΘΕΛΜΙΝΙΣΣΟΣ (ἀρχ.), μεσόγειος πόλ. τῆς Συρίας.

ΘΕΛΞΙΝΟΗ, μία τῶν τεσσάρων ἀρχαίων Μουσῶν.

ΘΕΛΞΙΩΝ, υἱὸς, ἢ κατ' ἄλλους φονεὺς τοῦ Ἄπιδος, βασιλεὺς τῆς Σικυῶνος.

ΘΕΛΠΟΥΣΑ ἢ «Τέλφουσα» (ἀρχ.), νύμφη, ἀφ' ἧς ὠνομάσθη καὶ πόλις ἐν Ἀρκαδίᾳ.

ΘΕΜΑΤΑ, ἤτοι στρατιωτικαὶ διαιρέσεις, ἧς ἑκάστη ἐφυλάσσετο ὑπὸ μιᾶς λεγεῶνος· ὄνομα ἀντικαταστῆσαν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ αὐτοκρατορίᾳ, περὶ τὰ μέσα τοῦ Ζ' αἰῶνος, τὸ τῶν Ἐπαρχιῶν. Τὰ θέματα ἦσαν, μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Ἀσίας ὑπὸ τῶν Ἀράβων μέχρι τοῦ Ταύρου, 29 τὸν ἀριθμὸν, ὧν 12 μὲν ἐν Εὐρώπῃ, 17 δὲ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ.

Θέματα τῆς Εὐρώπης.

Θέμα τῆς Λομβαρδίας, πρωτεύουσα	Βάρη.
» τῆς Καλαβρίας	» Ῥήγιον.
» τῆς Θρᾴκης ἢ τῆς Εὐρώπης	» Φιλιππούπολις
» τοῦ Στρυμόνος	» Ἡράκλεια.
» τῆς Θεσσαλονίκης	» Θεσσαλονίκη.
» τῆς Μακεδονίας	» Στόβη.
» τοῦ Δυῤῥαχίου	» Δυῤῥάχιον.
» τῆς Νικοπόλεως	» Νικόπολις.
» τῆς Ἑλλάδος	» Ἀθῆναι.
» τῆς Πελοποννήσου	» Κόρινθος.
» τῆς Κεφαλληνίας	» Κεφαλληνία.
» τῆς Χερσῶνος (Κριμαία)	» Χερσών.

Θέματα τῆς Ἀσίας.

Θέμα τῆς Χαλδίας, πρωτεύουσα	Τραπεζοῦς.
» τῆς Κολωνείας	» Κολώνεια.
» τῆς Μεσοποταμίας	»
» τῆς Σεβαστείας	» Σεβάστεια.
» τῆς Λυκαονίας	» Λυκαονία.
» τῆς Σελευκείας	» Σελεύκεια.
» τῶν Κιβυῤῥαιωτῶν	» Κίβυρα.
» τῶν Θρακησίων	» Σάρδεις.
» Ὀψικίου	» Νίκαια.

Δημόσια Βιβλιοθήκη Ελληνικής Βιβλιοθήκης (Ε.Λ.Ι.Α.)

» Ὀπτιμάτων, πρωτεύουσα		Νικομήδεια.
» τῶν Βουκελλαρίων	»	Ἄγκυρα.
» τῆς Παφλαγονίας	»	Σινώπη.
» τῆς Ἀρμενίας	»	Ἀμάσεια.
» τῆς Ἀνατολῆς	»	Ἰκόνιον.
» τῆς Σάμου	»	Σάμος.
» τοῦ Αἰγαίου πελάγους	»	
» τῆς Κύπρου	»	Κωνσταντία.

ΘΕΜΙΣ, θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, Τιτανίς, σύζυγος τοῦ Διός, ἐξ οὗ τίκτει τὰς «Ὥρας», καὶ τὰς «Μοίρας». Προίστατο τῆς δικαιοσύνης καὶ μαντικὴ θεότης οὖσα κατεῖχε τοὺς Δελφοὺς πρὸ τοῦ Ἀπόλλωνος. Εἶχε δ' ἱερὰ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ σύμβολα τὴν ζυγὸν καὶ τὸ κέρας τῆς Ἀμαλθείας. Τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐτυμολογεῖται παρὰ τὸ θέω=τίθημι, ὡς θεᾶς τῆς νομίμου τάξεως. Ἦτον «εὔβουλος», «ὀρθόβουλος», «σώτειρα, καὶ ἐλέγετο, ὡς ἡ Δίκη, οὐρανία πάρεδρος τοῦ Διός. Περ' Ὁμήρῳ ὁ Ζεὺς ἱκετεύει πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ δικαίου τὴν Θέμιδα ἥτις συγκαλεῖ καὶ διαλύει τὰς ἐκκλησίας τῶν ἀνθρώπων.

ΘΕΜΙΣΚΥΡΑ (ἐρχ.), πόλ. τοῦ Πόντου ἐπὶ τοῦ Θερμώδοντος, καθέδρα τῶν Ἀμαζόνων.

ΘΕΜΙΣΚΥΡΕΙΟΣ ΑΚΡΗ (ἐρχ.), ἀκρωτήριον τοῦ Πόντου, τὸ ἄλλως Ἡράκλειον.

ΘΕΜΙΣΤΑΓΟΡΑΣ, ἐφέσιος συγγραφεὺς παρ' Ἀθηναίῳ.

ΘΕΜΙΣΤΙΟΣ, Αἰγινήτης πατὴρ τοῦ Λάμπωνος καὶ πάππος τοῦ Πλουτάρχου.

ΘΕΜΙΣΤΙΟΣ, ὁ μάλιστα περιώνυμος ἐν τοῖς φιλοσοφοῦσι σοφισταῖς, ἐγεννήθη περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς τετάρτης ἑκατονταετηρίδος ἐκ τινι πολίχνῃ τῆς Παφλαγονίας. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Εὐγένιος, οὗ μνημονεύει ἐνίοτε τῶν ῥητορικῶν αὐτοῦ μελετῶν, εἶχε φιλοσοφικήν τινα φήμην, καὶ ἐκ τούτου ὁ Θεμίστιος ἔλαβεν ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι ἀξιόλογον ἐκπαίδευσιν, καὶ ἐκ νεότητος αὐτοῦ συναναστράφη τοῖς τότε ἀρίστοις φιλοσόφοις· ἐμαθήτευσε δὲ καὶ ἐν ταῖς κατὰ Πόντον Σχολαῖς. Τὸ πρῶτον τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἦν ὑπόμνημά τι εἰς Ἀριστοτέλην, δι' οὗ ἐκτήσατο φήμην φιλολόγου ἀνδρός. Ἀγνοεῖται μὲν, ποῦ καὶ πῶς διῆγε τὸν βίον πρὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀποκαταστάσεως αὐτοῦ· φαίνεται δὲ ὅτι διέτριβεν ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ ἐν τῇ Συρίᾳ, καὶ ὅτι ἦν ἐξ ἐπαγγέλματος διδάσκαλος τῆς ῥητορικῆς καὶ τῆς φιλοσοφίας. Ὅτε ὁ Κωνσταντῖνος παρεσκευάζετο εἰς τὴν ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Περσῶν στρατείαν (347 μ. Χρ.), διέτριβε χρόνιά τινα ἐν Ἀγκύρᾳ τῆς Γαλατίας, καὶ τότε ὁ Θεμίστιος προσεφώνησε τῷ αὐτοκράτορι τὸν πρῶτον τῶν σωζομένων λόγων αὐτοῦ, τὸν ἐπιγραφόμενον «περὶ φιλανθρωπίας ἢ Κωνστάντιος». Εὐθὺς μετὰ τοῦτο ἀποκατέστη ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἔνθα καὶ παρέμεινεν 20 ἔτη. Τῷ 357 μ. Χ, ὁ Κωνστάντιος ἔγραψεν ἐκ Μιλάνου πρὸς τὴν ἐν Ῥώμῃ Γερουσίαν ἐπιστολὴν λίαν ἐπαινετικὴν τοῦ Θεμιστίου, μέχρι νῦν σωζομένην, καὶ ὡνόμασεν αὐτὸν συγκλητικόν· σώζεται δὲ καὶ ὁ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα εὐχαριστήριος λόγος αὐτοῦ. Ἔχομεν πρὸς τούτοις δύο λόγους αὐτοῦ, οὓς ἔμελλεν ἀπαγγεῖλαι ἐν Ῥώμῃ, ὡς μέλος πρεσβείας τινός, ἀποσταλείσης πρὸς τὸν αὐτοκράτορα παρὰ τῆς Συγκλήτου, καὶ οὓς ἀσθενήσας οὐκ ἠδυνήθη ἀπαγγεῖλαι, ἀλλ' ἀπέστειλε γεγραμμένους. Τούτων ἕνεκα τῶν αὐλικῶν περιποιήσεων ἐτιμήθη διὰ δύο χαλκίνων ἀνδριάντων, καὶ ἐν ἔτει 361 προήχθη εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ «Πραίτορος». Ἡ εἰς τὴν ἀρχαίαν θρησκείαν ἀφοσίωσις αὐτοῦ καὶ τὰ φιλολογικὰ αὐτοῦ πλεονεκτήματα ἐπεσπάσαντο αὐτῷ τὴν εὔνοιαν τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ, ὃν καὶ ἐνεκωμίασε διὰ λόγου πανηγυρικοῦ, οὗ περιελθόντος εἰς ἡμᾶς. Ἐν ἔτει δὲ 364 μ. Χ, ἀναγορευθέντος αὐτοκράτορος τοῦ Ἰοβιανοῦ, ὁ Θεμίστιος ἀπεστάλη μεθ' ἑτέρων Συγκλητικῶν πρεσβευτὴς πρὸς τὸν νέον αὐτοκράτορα, διατρίβοντα ἐν Δαδαστάνῃ τῆς Γαλατίας, καὶ προσεφώνησεν αὐτῷ λόγον ἰδίως ἀξιομνημόνευτον διὰ τὸ μέρος ἐν ᾧ προτρέπει τὸν χριστιανὸν διάδοχον τοῦ Ἰουλιανοῦ ἀπονεῖμαι πλήρη θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν τοῖς ὑπηκόοις αὐτοῦ. Ἕτερος λόγος αὐτοῦ, ἐπιγραφόμενος «Φιλάδελφος», ἐξεφωνήθη ἐνώπιον τοῦ Οὐαλεντινιανοῦ καὶ τοῦ Οὐάλεντος ἐν ἔτει 366 μ. Χ.— Ἡ κατὰ τοῦ Προκοπίου νίκη ἐγένετο ὑπόθεσις τοῦ λόγου αὐτοῦ, ὃς ἐπιγράφεται «περὶ τῶν ἠτυχηκότων», καὶ ἐξεφωνήθη ἐν ἔτει 367· ἐπικαλεῖται δ' ἐν αὐτῷ τὴν ἐπιείκειαν τοῦ αὐτοκράτορος. Ὅτε δὲ ὁ Οὐάλης ἀνηγόρευσεν ὕπατον τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν, ἔτι βρέφος ὄντα, ὁ Θεμίστιος προσεφώνησεν αὐτῷ λόγον ἐπιγραφόμενον «Προτρεπτικὸς Οὐαλεντινιανῷ νέῳ», καὶ δύο ἕτεροι λόγοι αὐτοῦ ὧν ὁ μὲν ἐπιγράφεται «ἐπὶ τῇ εἰρήνῃ» (366 μ. Χριστόν), ὁ δὲ «ἐπικήδειος» (373 μ. Χ), ὅτε ἐπανηγυρίσθη ἡ δικενηρίς τοῦ αὐτοκράτορος, ἀνήκουσιν ὁμοίως εἰς τοὺς χρόνους τῆς βασιλείας τοῦ Οὐάλεντος. Ἐν ἔτει 377 ὁ Θεμίστιος ἦλθεν εἰς Ῥώμην, προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Γρατιανοῦ, καὶ προσεφώνησεν αὐτῷ λόγον, ὃς ἐπιγράφεται εἰρηνικὸς ἢ περὶ κάλλους βασιλικοῦ, ὅλως ὡς πανηγυρικὴ ἀρετή. Μετὰ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Ψηφιοποιήθηκε από τη Δημόσια Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης (Κ.Η.Β.Κ.)

δύο ἔτη εὑρίσκομεν αὐτὸν μέλος πρεσβείας τινὸς, ἀποσταλείσης εἰς Ῥώμην παρὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Συγκλήτου, ἵνα συγχαρῇ τῷ Θεοδοσίῳ, ἀναγορευθέντι συνάρχοντι τοῦ Γρατιανοῦ· σώζεται δὲ ὁ τότε ἐκφωνηθεὶς «Πρεσβευτικὸς» Λόγος αὐτοῦ. Ἐν ἔτει 381, 382, 384 καὶ 383 ἀπήγγειλεν ἄλλους λόγους ἐνώπιον τοῦ Θεοδοσίου, ἢ πρὸς ἔπαινον αὐτοῦ· οὕτω δ' ἐτιμᾶτο ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος τούτου, ὥστε οὐ μόνον ὕπαρχος Κωνσταντινουπόλεως ἀπεδείχθη αὐτοῦ τῷ 384 μ. Χ (καὶ τότε ἀπήγγειλε δύο Λόγους ἔτι καὶ νῦν σωζομένους), ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸν, καίπερ ἐθνικὸν ὄντα, ἀνέθηκεν ὁ αὐτοκράτωρ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἀρκαδίου, ὅτε μετέβη εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην, ἵνα πολεμήσῃ κατὰ τοῦ Μαξίμου (387-8 μ. Χ). Μέχρι τίνος ἐπέζησεν ὁ Θεμίστιος μετὰ τοῦτο ἀγνοεῖται· ἀλλὰ πιθανόν ἐστιν ὅτι ἀπέθανε περὶ τὸ 300 μ. Χ, διότι οὐδὲν περὶ αὐτοῦ γινώσκεται πέραν τῆς ἐποχῆς ταύτης. Ὁ Θεμίστιος καὶ παρὰ τῶν συγχρόνων αὐτῷ ἀπήλαυε φήμης ἐξόχου ῥήτορος· ὅθεν καὶ ἐτιμήθη διὰ τοῦ ἐπωνύμου «εὐῤῥαδὴς»· καὶ ὑπ' αὐτοῦ δὲ τοῦ χριστιανοῦ ἀντιπάλου Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ ἐπονομάζεται «βασιλεὺς τῶν λόγων»· ὁ δὲ Κωνστάντιος ἔλεγε περὶ αὐτοῦ, ὅτι ὁ «κόσμος τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας ἦν ἡ φιλοσοφία τοῦ Θεμιστίου». Κατὰ τὸ λεκτικὸν καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς ῥητορείας αὐτοῦ προσεγγίζει Δίωνι τῷ Χρυσοστόμῳ παντὸς ἄλλου μᾶλλον τῶν συγχρόνων αὐτῷ· ἀπομιμεῖται δὲ ἀκριβέστερον ἐκείνου τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς· ἀλλ' ἄνευ παρασκευῆς καὶ, τὸ δὴ λεγόμενον, ἀσύντακτος, οὐκ ἠδύνατο ῥητορεύειν, ὡς αὐτὸς ὁμολογεῖ ἔν τινι Λόγῳ, ὃν ἀπήγγειλεν ἐκ τοῦ προχείρου, καὶ ἐν ᾧ ὑπερπολογεῖται ὅτι οὐκ ἔχει τὴν εὐκολίαν τοῦ ἐξ ὑποψίας λέγειν· ὅθεν καὶ ὁ λόγος ἐκεῖνος ἐπιγέγραπται «πρὸς τὸν ἀξιώσαντα λέγειν ἐκ τοῦ παραχρῆμα». Πάντες οἱ ἐπιδεικτικοὶ λόγοι αὐτοῦ βρίθουσι μιμήσεων τῆς τοῦ Πλάτωνος φράσεως καὶ οἱ σχολιασταὶ εὗρον ἐν αὐτοῖς πολλὰς διασαφήσεις τῆς τοῦ φιλοσόφου ἐκείνου φρασεολογίας. Ἀλλὰ τὸ κυριώτερον τῶν φιλολογούντων ὠφέλημα ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Λόγων Θεμιστίου συνίσταται ἐν τῇ ἀφθονίᾳ τῶν ὑπαινιγμῶν καὶ συνεμφάσεων, ἃς ἐκ τῆς πολυμαθείας αὐτοῦ πολλαχοῦ παρεμβάλλει, καὶ ἐξ ὧν πολλάκις διασαφοῦνται χωρία τινὰ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, ἢ τοὐλάχιστον δίδονται ἀφορμαὶ εἰς ἐρεύνας σπουδαιοτέρων πραγμάτων. Ἐκ τῶν τριάκοντα ἓξ Λόγων τοῦ Θεμιστίου, οὓς ὁ Φώτιος ἀνέγνω, τριάκοντα πρὸς τοῖς ἑπτὰ μᾶς πρωτοτύπως, καὶ εἰς ἐν λατινικῇ μεταφράσει. Φιλοσοφικὰ δὲ αὐτοῦ συγγράμματα ἦσαν τὰ, ὡς λέγει ὁ Φώτιος, ὑπομνήματα εἰς πάντα τὰ Ἀριστοτελικὰ, καὶ παραφράσεις τινὲς αὐτῶν εὐμεθόδως ἐπιτετμημέναι· τούτων δὲ σώζονται μέχρι νῦν τὰ εἰς ὀκτὼ βιβλία τῶν φυσικῶν ἀκροάσεων, εἰς τὸ περὶ ψυχῆς, εἰς τὰ ἀναλυτικὰ ὕστερα, εἰς τὸ περὶ μνήμης καὶ ἀναμνήσεως, εἰς τὸ περὶ ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως, εἰς τὸ περὶ ἐνυπνίων, καὶ εἰς τὸ περὶ μαντικῆς τῆς ἐν τοῖς ὕπνοις. (Ἰωάννου Γουιλ. Δονάλδσωνος, Ἱστορία τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς φιλολογίας, κτλ. ἐξελληνισθεῖσα μετὰ πολλῶν προσθηκῶν καὶ διορθώσεων ὑπὸ Ἰωάννου Ν. Βαλέττα, εἰς τόμους 2, εἰς 8ον, ἐν Λονδίνῳ, 1871). Ὁ Ἀρδουῖνος ἐδημοσίευσεν ἐν Παρισίοις, 1684, εἰς φύλλ. 29 τῶν Λόγων τοῦ Θεμιστίου. Ἡ δὲ ἐν Λειψίᾳ, 1832, ἔκδοσις τοῦ Δινδορφίου εἶναι πλήρης. Ἔχομεν ἐπίσης γαλλιστὶ παραφράσεις τοῦ Θεμιστίου τῶν ὑστέρων ἀναλυτικῶν, τῆς Φυσικῆς, τῶν περὶ ψυχῆς, περὶ μνήμης, ὕπνου, ἐγρηγόρσεως καὶ τῶν ὀείρων τοῦ Ἀριστοτέλους. Ἰδ. Baret de Temistio sophista, 1853, εἰς 8ον.

ΘΕΜΙΣΤΟΓΕΝΗΣ, Συρακούσιος συγγραφεὺς, καθ' ἃ λέγει ὁ Ξενοφῶν, ἱστορίας περὶ τῆς Κύρου τοῦ νεωτέρου στρατείας.

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ, ὁ περικλεὴς στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων ἐγεννήθη ἐκ πατρὸς μὲν Νεοκλέους Φρεαρίου τὸν δῆμον καὶ οὐχὶ τοσοῦτον ἐπιφανοῦς τὸ γένος, μητρὸς δὲ κατά τινας μὲν Θρᾳσσης, κατ' ἄλλους δὲ Καρίνης καὶ ὀνομαζομένης Ἀβροτόνου ἢ Εὐτέρπης. Ἐλέγετο δὲ νόθος πρὸς μητρὸς, ἀλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι ἐσυγγένευε μετὰ τῆς εὐγενοῦς οἰκογενείας τῶν Λυκομηδῶν. Περὶ τῆς νοθείας αὐτοῦ λέγει ὁ Πλούταρχος ὅτι ἐπειδὴ ἦτον ὡρισμένον πρὸς γόμνασιν τῶν νόθων τὸ Κυνόσαργες, γυμνάσιον τοῦ Ἡρακλείους ἔξω τῶν πυλῶν τῶν Ἀθηνῶν, ὁ Θεμιστοκλῆς θέλων νὰ καταργήσῃ τὴν μεταξὺ τῶν νόθων καὶ τῶν γνησίων διαφορὰν ἔπεισέ τινας τῶν εὐγενῶν νεανίσκων νὰ γυμνάζωνται εἰς τὸ Κυνόσαργες.

Παιδικὴ ἡλικία καὶ χαρακτήρ. Παῖς ἔτι ὢν ὁ Θεμιστοκλῆς ἐφαίνετο φορᾶς μεστὸς, συνετὸς ἐκ φύσεως, μεγαλοπράγμων καὶ ἀρεσκόμενος εἰς τὰ πολιτικά. Κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀνέσεως καὶ σχολῆς ἀπὸ τῶν μαθημάτων, ἐνῷ οἱ συμμαθηταὶ αὐτοῦ ἔπαιζον, αὐτὸς ἀποχωρῶν τοῦ θορυβώδους αὐτῶν ὁμίλου ἐμελέτα ἢ συνέταττε λόγους, οἵτινες ἦσαν κατηγορίαι ἢ συνηγορίαι ὑπέρ τινας τῶν παίδων. Τὰς δὲ διαθέσεις αὐτοῦ ταύτας βλέπων ὁ διδάσκαλος προέλεγεν

αὐτῷ ὅτι ἐξ ἅπαντος οὐδὲν ἔσται μικρὸν ἀλλ' ἢ μέγα ἀγαθὸν ἢ μέγα κακόν. Ἐκ τῶν μαθημάτων ὅσα μὲν ἦσαν παιδαγωγικὰ ἢ τερπνὰ καὶ πρὸς ἡδονὴν σπουδαζόμενα ὀκνηρῶς καὶ ἀπροθύμως ἐξεμάνθανε προκρίνων τὴν σπουδὴν τῶν πρακτικωτέρων καὶ ὠφελιμωτέρων ἐν τῷ βίῳ, καὶ ἕνεκα τούτου χλευαζόμενος ὕστερον ὑπὸ τῶν κομψευομένων νέων ἐν ταῖς συναναστροφαῖς ἠναγκάζετο φορτικώτερον νὰ ὑπερασπίζῃ ἑαυτὸν λέγων ὅτι λύραν μὲν νὰ χορδίσῃ καὶ ψαλτήριον νὰ μεταχειρισθῇ δὲν ἤξευρε, πόλιν ὅμως ἂν παρελάμβανε μικρὰν καὶ ἄδοξον ἠδύνατο ἔνδοξον καὶ μεγάλην νὰ καταστήσῃ. Ταῦτα δὲ λέγων ὁ Πλούταρχος δὲν παραδέχεται τὴν γνώμην τοῦ Στησιμβρότου (ἱστορικοῦ θασίου, συγχρόνου τοῦ Περικλέους, γράψαντος περὶ Θεμιστοκλέους, Θουκυδίδου καὶ Περικλέους), λέγοντος ὅτι ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ τοῦ Ἀναξαγόρου διήκουσε, καὶ Μελίσσου τοῦ φυσικοῦ, διότι τὸ τοιοῦτον εἶναι ἀναχρονισμός· μᾶλλον δὲ ἀσπάζεται τὴν γνώμην τῶν λεγόντων ὅτι ὁ Θεμιστοκλῆς ἐγένετο ζηλωτὴς Μνησιφίλου τοῦ Φρεαρίτου, οὔτε ῥήτορος ὄντος, οὔτε τῶν φυσικῶν κληθέντων φιλοσόφων, ἀλλ' ἐπαγγελλομένου τὴν τότε καλουμένην σοφίαν, ἥτις ἦτο πολιτικὴ δεινότης καὶ δραστηρίας σύνεσις· ἤκουε δὲ τῶν μαθημάτων αὐτοῦ ἤδη διατρέχων τὸ πολιτικὸν στάδιον.

Ὁ χαρακτὴρ τοῦ Θεμιστοκλέους, ἐν τῇ πρώτῃ ὁρμῇ τῆς νεότητος, ἦτον ἀνώμαλος καὶ ἀστάθμητος, διότι παρεσύρετο ὑπὸ τῆς ἀχαλινώτου αὐτοῦ φύσεως. Λέγεται δὲ ὅτι ὁ πατὴρ ἀποτρέπων αὐτὸν τοῦ πολιτικοῦ σταδίου, ἐδείκνυε παρὰ τὴν θάλασσαν τριήρεις ἐξηρμένας καὶ παρεωραμένας, λέγων ὅτι καὶ οἱ δημαγωγοὶ τὰ αὐτὰ πάσχουσιν ὑπὸ τοῦ λαοῦ ὅταν ἄχρηστοι γένωνται. Ἀλλ' ὁ Θεμιστοκλῆς ἐγεννήθη, ὡς εἰπεῖν, πολιτικός, καὶ ἡ φύσις ὡδήγει αὐτὸν εἰς τὸν προορισμόν αὐτοῦ, ἀφ' οὗ αἱ πατρικαὶ νουθεσίαι οὐκ ἴσχυον ἵνα ἀποτρίψωσιν αὐτόν. Ἡ φιλοδοξία ἤ ἔκτο πρωΐμως βρώσκουσα τὴν μεγάλην αὐτοῦ διάνοιαν. Φίλαρχος καὶ φιλόπρωτος ὢν εἰς ἄκρον ἐδυσχέραινε κατὰ τῶν ἐν τῇ πόλει πρωτευόντων μάλιστα κατὰ τοῦ Ἀριστείδου τοῦ υἱοῦ τοῦ Λυσιμάχου τὴν ἐναντίαν αὐτῷ ὁδὸν ᾗ εἰ πορευόμενον, ἦτοι συνταττόμενον τοῖς ἀρίστοις κατὰ τοῦ δήμου, οὗ τὴν εὔνοιαν ἐθήρευεν ὁ Θεμιστοκλῆς μεγάλας ἐπιῤῥοπὰς ποιούμενος. Εἴπομεν ὅτι ἡ φιλοδοξία ἐτύφωσε τὸν μεγάλον τοῦ Θεμιστοκλέους διάνοιαν. Μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην, καθ' ἣν ἤλπιζον ἡ μέλλουσα τῆς Σαλαμῖνος νικητὴς ἀκούων πανταχόθεν ψηφιζόμενον τὸ τοῦ Μιλτιάδου ὄνομα ἐφλέγετο ὑπὸ τῆς εὐγενοῦς ἐπιθυμίας τοῦ ν' ἀναδειχθῇ ποτε ἐφάμιλλος τοῦ μεγάλου Μαραθωνομάχου καὶ σύννους διήρχετο τὰς ὥρας αὐτοῦ καὶ τὰς νύκτας ἠγρύπνει, καὶ τοὺς συνήθεις παρητήσατο πότους· ἐρωτώμενος δ' ὑπὸ τῶν θαυμαζόντων τὴν περὶ τὸν βίον αὐτοῦ μεταβολὴν ἀπεκρίνετο ὅτι δὲν ἄφινεν αὐτὸν νὰ κοιμηθῇ τὸ τρόπαιον τοῦ Μιλτιάδου. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πίρας ἐνόμιζον τοῦ πολέμου τὴν ἐν Μαραθῶνι τῶν βαρβάρων ἧτταν, ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς ἀρχὴν μειζόνων ἀγώνων ἐνόμιζεν αὐτὴν, καὶ ἑαυτὸν ὑπὲρ τῆς ὅλης Ἑλλάδος παρεσκεύαζε καὶ τὴν πόλιν ἤσκει πόρρωθεν ἤδη προσδοκῶν τὸ μέλλον. Ὁ νευρώδης τοῦ Θουκυδίδου κάλαμος ἐχάραξεν ὡς ἕπεται τὴν εἰκόνα τοῦ Θεμιστοκλέους· «ἦν γὰρ ὁ Θεμιστοκλῆς βεβαιότατα δὴ φύσεως ἰσχὺν δηλώσας καὶ διαφερόντως τι εἰς αὐτὸν μᾶλλον ἑτέρου ἄξιος θαυμάσαι· οἰκεία γὰρ ξυνέσει, καὶ οὔτε προμαθὼν ἐς αὐτὴν οὐδὲ ἔτι ἐπιμαθὼν, τῶν τε παραχρῆμα δι' ἐλαχίστης βουλῆς κράτιστος γνώμων καὶ τῶν μελλόντων ἐπὶ πλεῖστον τοῦ γενησομένου ἄριστος εἰκαστής· καὶ ἃ μὲν μετὰ χεῖρας ἔχοι καὶ ἐξηγήσασθαι οἷός τε, ὧν δὲ ἄπειρος εἴη, κρῖναι ἱκανῶς οὐκ ἀπήλλακτο· τό τε ἄμεινον ἢ χεῖρον ἐν τῷ ἀφανεῖ ἔτι προεώρα μάλιστα· καὶ τὸ ξύμπαν εἰπεῖν, φύσεως μὲν δυνάμει, μελέτης δὲ βραχύτητι κράτιστος δὴ οὗτος αὐτοσχεδιάζειν τὰ δέοντα ἐγένετο». Τοιοῦτος ἦτον ὁ Θεμιστοκλῆς, πρακτικὸς τὴν διάνοιαν, εὔστροφος, πανοῦργος, τολμηρὸς, πολυμήχανος καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς κινδύνοις, μικρὸν προσέχων εἰς τὰ μέσα δι' ὧν ἐπιδίωκε τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, ὑπὲρ ὧν καὶ αὐτὴν τὴν διαφθορὰν μετεχειρίζετο· σοφὸς μὲν ἀνὴρ ἀλλὰ τῆς χειρὸς οὐ κρατῶν, ὁ πιστότερον τέλος ἐκπροσωπῶν τὴν ἑλληνικὴν φυλὴν διά τε τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν ἐλαττωμάτων αὐτοῦ. Ἠγοράζετο ἀντὶ χρημάτων, ἀλλ' ὅμως ἔκτο τὸ μέσον τοῦ συμβιβάζειν τὴν δωροδοκίαν μετὰ τῆς φιλοπατρίας καὶ πολλάκις μετεχειρίσθη τὰ ἐξ ἐκείνης χρήματα ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας.

Πράξεις. Πρῶτος ὁ Θεμιστοκλῆς ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ τῷ δήμῳ ὅτι ἔπρεπεν ἀντὶ νὰ διανεμηθῇ, ὡς ἔθος, τὸν ἀπὸ τοῦ Λαυρίου ὄρους ἐξορυττόμενον ἄργυρον, νὰ κατασκευάσῃ ἐκ τῶν χρημάτων τούτων τριήρεις ἐπὶ τὸν πρὸς Αἰγινήτας πόλεμον, διότι οὗτος ἦτον κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ οἱ Αἰγινῆται κατεῖχον διὰ πλήθους νηῶν τὴν θάλασσαν. Πείσας δὲ τοὺς Ἀθηναίους διὰ τῆς ἀκαταμαχήτου αὐτοῦ εὐγλωττίας κατεσκεύασεν ἑ-

κατὸν τριήρεις, εἴτινες καὶ πρὸς τὸν στόλον τοῦ Ξέρξου ὕστερον ἐναυμάχησαν. Διὰ δὲ τῆς θαλασσίου ταύτης δυνάμεως ἐταπείνωσε τὴν ἀντίπαλον τῶν Ἀθηνῶν, καὶ βλέπων τοῦ λοιποῦ τὰς Ἀθήνας κρατούσας τῆς θαλάσσης οὐκ ἐπαύετο κινῶν τοὺς πολίτας πρὸς τὸν ναυτικὸν βίον καὶ ἐκτείνων τὸ ἐμπόριον τῆς πόλεως. Ἰσχυροτάτην ἔχων τὴν μνήμην ἐνεθυμεῖτο πάντα τῶν πολιτῶν τὰ ὀνόματα καὶ ἐκαλεῖτο ἕκαστον διὰ τοῦ ἰδίου ὀνόματος τοῦθ' ὅπερ μεγάλως ἐκολάκευε τὴν φιλαυτίαν αὐτῶν ἐκτὸς δὲ τούτου εἶλκυε τὴν εὔνοιαν τοῦ δήμου διὰ τῆς ἀσφαλοῦς αὐτοῦ κρίσεως. Αὐξόμενος δὲ ὀσημέραι καὶ κρατῶν ἤδη τοῦ δήμου ἐνήργησε τὸν ἐξοστρακισμὸν τοῦ δικαίου Ἀριστείδου.

Ἤδη δὲ τῶν Μήδων καταβαινόντων ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καὶ τῶν Ἀθηναίων βουλευομένων περὶ στρατηγοῦ, οἱ μὲν ἄλλοι φοβηθέντες τὴν εὐθύνην καὶ τὸν κίνδυνον ἐκόντες παρητήσαντο τῆς στρατηγίας, τὸν δ' Ἐπικύδην ὅστις μόνος ἐφείτο τῆς ἀρχῆς, ἔπεισεν ὁ Θεμιστοκλῆς διὰ χρημάτων ν' ἀποσυρθῇ. Ἐπαινεῖται δ' αὐτοῦ τὸ περὶ τὸν Δίγλωσσον ἔργον ἐν τοῖς πεμφθεῖσιν ὑπὸ τοῦ βασιλέως εἰς αἴτησιν γῆς καὶ ὕδατος· δέδετ τοῦτον ἑρμηνέα ὄντα τῶν μήδων ἀπεσταλμένον συνέλαβε καὶ διὰ ψηφίσματος ἀπέκτεινε, ὡς τολμήσαντα νὰ μεταχειρισθῇ γλῶσσαν ἑλληνικὴν εἰς βαρβαρικὰ προστάγματα. Ἔτι δὲ καὶ τὸ περὶ Ἄρθμιον τὸν Ζελείτην, ὃν κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεμιστοκλέους ἐνέγραψαν εἰς τοὺς ἀτίμους μετὰ τῶν παίδων καὶ τοῦ γένους αὐτοῦ, διότι ἐκόμισε τὸν μηδικὸν χρυσὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας. Μέγιστον δὲ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ εἶναι ὅτι κατέλυσε τοὺς ἑλληνικοὺς πολέμους καὶ διήλλαξε τὰς πόλεις πρὸς ἀλλήλας πείσας αὐτὰς διὰ τὸν πόλεμον ν' ἀναβάλωσι τὰς ἔχθρας. Παραλαβὼν δὲ τὴν ἀρχὴν κατεβίβασε τοὺς πολίτας ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐξήγαγε πολλὴν στρατιὰν εἰς τὰ Τέμπη μετὰ Λακεδαιμονίων, ὅπως ὑπερασπίσῃ αὐτόθι τὴν Θεσσαλίαν ἥτις εἶδεν ὅλον ἐφαίνετο φρονοῦσα τὰ τῶν Μήδων· ἐπειδὴ δ' ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν ἄπρακτοι καὶ οἱ Θεσσαλοὶ ἠνώθησαν μετὰ τοῦ Μεγάλου βασιλέως καὶ τὰ μέχρι Βοιωτίας ἐμήδιζον, οἱ Ἀθηναῖοι μᾶλλον προσέτιχον τῷ Θεμιστοκλεῖ εἰς ὅσα συνεβούλευεν αὐτοὺς περὶ τῆς θαλάσσης, καὶ πέμπουσιν αὐτὸν μετὰ νηῶν ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον πρὸς φυλακὴν τῶν στενῶν. Ἐνταῦθα δὲ ὅπως ἐκανοποίησε τὴν φιλοπρωτίαν τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τοῦ Εὐρυβιάδου ἐθυσίασε τὴν ἰδίαν αὐτοῦ φιλοτιμίαν παραχωρήσας αὐτῷ τὴν ἡγεμονίαν. Ἐναιδὴ ὅμως ὁ Εὐρυβιάδης ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τῷ πλήθει τοῦ βαρβαρικοῦ στόλου προσμίξαντος τοῖς Ἀφεταίοις, ἠθέλησε ν' ἀνακάμψῃ ὅπου τάχος εἰς τὴν Πελοπόννησον, οἱ Εὐβοεῖς φοβηθέντες μὴ ἐγκαταλίπωσιν αὐτοὺς οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν διάκρισιν τῶν βαρβάρων συννενοήθησαν κρυφίως μετὰ τοῦ Θεμιστοκλέους, ᾧ ἔστειλαν καὶ χρήματα, ἅτινα λαβὼν οὗτος ἔδωκε τοῖς περὶ τὸν Εὐρυβιάδην· ὡροδοκήσας δὲ καὶ τὸν ἐναντιούμενον αὐτῷ Ἀρχιτέλην ἀπετέλεσε τὴν σφιγκτὴν τῶν ἑλληνικῶν δυνάμεων ἕνωσιν δι' ἧς οἱ Ἕλληνες συμπλακέντες μετὰ τῶν βαρβάρων κατὰ θάλασσαν ἐδιδάχθησαν ὅτι ἀρχὴ τοῦ νικᾶν τὸ θαρρεῖν. Ἀπὸ τούτου ὁ Θεμιστοκλῆς εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ ὅλου ἀγῶνος. Μετὰ τὴν εἰς τὸ Ἀρτεμίσιον ναυμαχίαν παραπλέων τὰ παράλια ἐχάραττεν ἐπὶ τῶν λίθων εὐανάγνωστα γράμματα δι' ὧν προέτρεπε τοὺς Ἴωνας νὰ μετοστῶσιν εἰς τοὺς πατέρας αὐτῶν Ἀθηναίους προκινδυνεύοντας ὑπὲρ τῆς ἐκείνων ἐλευθερίας ἢ νὰ βλάπτωσι τοὺς βαρβάρους ἐν ταῖς μάχαις καὶ νὰ συνταράττωσιν αὐτούς. Ἤλπιζε δ' ὅτι διὰ τοῦ μέσου τούτου ἢ θὰ μεταστήσῃ τοὺς Ἴωνας ἢ θὰ κατασήσῃ αὐτοὺς ὑπόπτους τοῖς βαρβάροις. Ἐπερχομένου δὲ τοῦ Ξέρξου, ἡρμήνευσε τὸν χρησμὸν ὅστις ἔλεγεν ὅτι ἔπρεπε νὰ κλεισθῶσιν οἱ Ἀθηναῖοι εἰς ξύλινον τεῖχος, εἰπὼν ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἐσήμαινεν ὁ χρησμὸς ἢ τὰς ναῦς, καὶ ψήφισμα γράψας διέταττεν ἡ μὲν πόλις νὰ παρακατατεθῇ τῇ πολιούχῳ Ἀθηνᾷ, οἱ δ' ἐν ἡλικίᾳ πάντες νὰ ἐμβαίνωσιν εἰς τὰς τριήρεις, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας καὶ ἀνδράποδα νὰ σώζῃ ἕκαστος ὡς ἠδύνατο. Κυρωθέντος δὲ τοῦ ψηφίσματος, ἐστάλησαν εἰς Τροιζῆνα οἱ γονεῖς, αἱ γυναῖκες καὶ οἱ παῖδες, καὶ οὕτως ὁ Θεμιστοκλῆς ἀπαλλάξας τοὺς ἀξιομάχους ἄνδρας οἰκογενειακῶν φροντίδων κατέστησεν αὐτοὺς προθυμωτέρους εἰς τὸν πόλεμον· βλέπων δὲ συνόμα ὅτι οἱ πολῖται ἐφθόνουν τὸν Ἀριστείδην, καὶ ἐφοβοῦντο καλῶς κρίνοντες τὸν ἄνδρα μὴ ἐκ μνησικακίας ἑνωθῇ μετὰ τῶν βαρβάρων, γράφει ψήφισμα ἐπιτρέπων τὴν κάθοδον τῶν προσωρινῶς ἐξωρισμένων. Ὁ Εὐρυβιάδης ἔχων τὴν ἡγεμονίαν τῶν νηῶν διὰ τὸ ἀξίωμα τῆς Σπάρτης, ἀλλὰ φοβηθεὶς τὸν κίνδυνον ἤθελε νὰ πλεύσῃ ἐπὶ τὸν Ἰσθμὸν ὅπου ἦτον ἠθροισμένον καὶ τὸ πεζὸν στράτευμα τῶν Πελοποννησίων, ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς ἀντέλεγε, καὶ τοῦ Εὐρυβιάδου εἰπόντος· «Ὦ Θεμιστόκλεις, ἐν τοῖς ἀγῶσι τοὺς προξενοταμένους ῥαπίζουσι· Ναί, εἶπεν ὁ Θεμιστοκλῆς, ἀλλὰ τοὺς ἀπολειφθέντας οὐ στεφανοῦσιν. Ἐπαραμένου δὲ τὴν βακτηρίαν τοῦ Εὐρυβιάδου διὰ νὰ κτυπήσῃ αὐτὸν

ὁ Θεμιστοκλῆς εἶπε τὸ πολυθρύλητον ἐκεῖνο «Πάταξον μὲν ἄκουσον δέ», ὅπερ ἀφώπλισε τὴν ὀργὴν τοῦ ἀγειώχου Σπαρτιάτου, καὶ ἔσωσε τὴν Ἑλλάδα. Οἱ Ἕλληνες ἐπείσθησαν ἵνα ναυμαχήσωσιν ἐν Σαλαμῖνι· ἀλλ' ἅπε δὴ ὁ στόλος τῶν πολεμίων κατεκάλυψε μέγα μέρος τοῦ πελάγους, πάλιν οἱ Πελοποννήσιοι ἐβουλεύοντο ν' ἀπέλθωσιν εἰς τὸν Ἰσθμόν, καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς, ὅπως ἐμποδίσῃ τὴν ἀναχώρησιν αὐτῶν μηνύει κρύφα τῷ Ξέρξῃ διὰ τοῦ πέρσου αἰχμαλώτου Σικίνου, ὅτι οἱ Ἕλληνες προτίθενται ν' ἀποδράσωσι καὶ ὡς φίλος αὐτοῦ συνεβούλευεν αὐτὸν νὰ καταστρέψῃ τὴν ναυτικὴν αὐτῶν δύναμιν ἐπιτιθέμενος ἐξ ἀπροόπτου καθ' ἣν ὥραν θὰ ἦσαν ἐν τῇ ἀτάξίᾳ τῆς φυνῆς καὶ μακρὰν τοῦ πεζοῦ στρατεύματος. Ὁ δὲ Ξέρξης ἔπεσεν εἰς τὴν παγίδα καὶ ὁ περσικὸς στόλος κατέλαβε νύκτωρ τὰ στενά. Ὁ Ἀριστείδης πρῶτος ἐννοήσας τὸ πρᾶγμα διαπεραιοῦται νύκτωρ διὰ μέσου τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ ἀναγγέλλει αὐτῷ τὰ γενόμενα ἀγνοῶν τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεμιστοκλέους, ἀλλὰ μαθὼν παρ' αὐτοῦ τὰ πάντα συμπράττει μετ' αὐτοῦ παρεξύνων ἐπὶ τὴν μάχην τοὺς ἄλλους στρατηγοὺς καὶ τριήραρχας. Ὅπως δ' ἐνθουσιάσῃ τὸ πλῆθος καὶ κερδήσῃ μίαν τῶν κακίστων μὲν ἀλλὰ καὶ μεγίστων δυνάμεων, τὴν δεισιδαιμονίαν, ὁ Ἀθηναῖος προσέβαλε εἰς τὸ ἔσχατον κατορθίγιον τῶν μεγάλων κινδύνων, εἰς τὴν ἀνθρωποθυσίαν, θύσας Διονύσῳ τῷ ὠμηστῇ τρεῖς αἰχμαλώτους. Μετὰ τὴν θυσίαν ταύτην ὁ λαὸς ἐνθουσιάσθη νομίζων ὅτι εὐηρέστησε τῷ Θεῷ, καὶ τῇ ἐπιούσῃ συνεφοτήθη ἡ περίφημος ἐκείνη τῆς Σαλαμῖνος ναυμαχία, καθ' ἣν ὁ Θεμιστοκλῆς ἐκλέξας τὴν ὥραν τῆς ἐπιθέσεως ὅτε κύριος ἄνεμος ἔπνεε διὰ τὰς ἑλληνικὰς τριήρεις ἀντίπνοος τῶν βαρβαρικῶν συνετέλεσε τοσοῦτον ὑπὲρ τῆς νίκης, ὥστε μετ' αὐτὴν ἕκαστος στρατηγὸς ἑαυτὸν μὲν ὡμολόγει πρῶτον δεύτερον δὲ τὸν Θεμιστοκλέα, καὶ ἡ ζηλότυπος Σπάρτη ἔδωκεν αὐτῷ τὸ βραβεῖον τῆς σοφίας.

Μετὰ τὴν μάχην ὁ Θεμιστοκλῆς ἠθέλησε νὰ διαλύσῃ τὴν ἐν Ἑλλησπόντῳ γέφυραν ὅπως ἐμποδίσῃ τὴν φυγὴν τοῦ Ξέρξου, καὶ συλλάβῃ, ὡς ἔλεγε, τὴν Ἀσίαν ἐν τῇ Εὐρώπῃ. Ἀλλ' ὁ Ἀριστείδης ἀπέτρεψεν αὐτὸν τοῦ σκοποῦ τούτου, παρασιήσας ὅτι ἦτον ἐπικίνδυνον νὰ περιαγάγωσιν εἰς ἀπελπισίαν ἄνδρα κύριον ἔτι τοσούτων δυνάμεων. Ὅθεν ὁ Θεμιστοκλῆς τοῦ τοῦ Ἀριστείδου λόγους πειθόμενος ἔπεμψε τὸν Ξέρξην ν' ἀναχωρήσῃ ταχέως ἐκ τῆς Ἑλλάδος μηνύσας αὐτῷ φιλικῶς ὅθεν ὅτι οἱ Ἕλληνες ἀπεφάσισαν νὰ λύσωσι τὴν γέφυραν τοῦ Ἑλλησπόντου. Μετὰ τὰς πράξεις ταύτας ὁ Θεμιστοκλῆς δὲν ἐκοιμήθη ἐπὶ τῶν στρατηγικῶν αὐτοῦ δαφνῶν ἀμέριμνος, ἀλλ' ἐξακολουθῶν νὰ μεριμνᾷ καὶ ἐν εἰρήνῃ περὶ τῆς δόξης τῆς γενεθλίου αὐτοῦ πόλεως εὐθὺς ἐπεχείρησε τὴν ἀνέγερσιν τῶν τειχῶν, ἣν ἐπεράτωσεν ἐξαπατήσας τοὺς φθονοῦντας τῇ ἀθηναϊκῇ δυνάμει Σπαρτιάτας, οἵτινες οὐδέποτε συνεχώρησαν τῷ ἐμπαίξαντι αὐτοὺς πολυμηχάνῳ Ἀθηναίῳ. Τειχίσας δὲ τὴν πόλιν ὁ Θεμιστοκλῆς μετέστησε καὶ τὸν λιμένα αὐτῆς ἀπὸ τοῦ μικροῦ Φαλήρου εἰς τὸν εὐρὺν καὶ ἀσφαλῆ Πειραιᾶ. Οὕτως ὁ Θεμιστοκλῆς ἄξιος τοῦ Περικλέους πρόδρομος ἀνήγειρεν ἐκ τῆς τέφρας αὐτῶν τὰς Ἀθήνας ἔμελλεν οὗτος νὰ καλλωπίσῃ καὶ ὀχυρώσῃ τοσούτῳ καλῶς συμπληρῶν τὸ ἔργον τοῦ σαλαμινομάχου. Λέγεται δὲ ὅτι ὅπως καταστήσῃ τὰς Ἀθήνας ἀξ πόλιν μονοκράτορα τῆς Ἑλλάδος συνέλαβε τὸν σκοπὸν νὰ πυρπολήσῃ τὸν ἐν Παγασαῖς διαχειμάζοντα ἑλληνικὸν στόλον, μετὰ τὴν φυγὴν τοῦ Ξέρξου. Δημηγορῶν δὲ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, εἶπεν ὅτι ἔχει κατὰ νοῦν τινὰ πρᾶξιν ὠφέλιμον μὲν αὐτοῖς καὶ σωτήριον, ἀλλ' ἀπόῤῥητον πρὸς τὸ πλῆθος. Τῶν δ' Ἀθηναίων κελευόντων νὰ εἴπῃ ταύτην μόνῳ τῷ Ἀριστείδῃ, οὗτος ἀκούσας αὐτὴν ἀνήγγειλε τῷ δήμῳ ὅτι τῆς πράξεως ἣν διανοεῖται ὁ Θεμιστοκλῆς μηδεμία εἶναι μήτε λυσιτελεστέρα μήτε ἀδικωτέρα, καὶ ὁ δῆμος ἀπόῤῥιψε τὸ σχέδιον τοῦ Θεμιστοκλέους μὴ θελήσας ν' ἀκούσῃ καὶ αὐτό. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐῤῥαδιούργουν ἐν τοῖς Ἀμφικτυονικοῖς συνεδρίοις ὅπως ἀποκλείωνται τῆς Ἀμφικτυονίας αἱ μὴ συμμαχήσασαι κατὰ τοῦ Μήδου πόλεις, φοβηθεὶς μήπως ἐκβληθῶσι τοῦ συνεδρίου οἱ Θεσσαλοὶ καὶ οἱ Ἀργεῖοι, ἔτι δὲ καὶ οἱ Θηβαῖοι καὶ τότε παντελῶς ἐπικρατήσωσι τῶν ψήφων οἱ Λακεδαιμόνιοι, συνηγόρησεν ὑπὲρ τῶν πόλεων καὶ μετήλλαξε τὰς γνώμας τῶν Πυλαγόρων.

Τὸ δὲ συμφέρον τῶν Ἀθηνῶν ἐπιδιώκων μετὰ ζήλου ἠγωνολόγει τοὺς συμμάχους, καὶ ποτε ἀφικόμενος εἰς Ἄνδρον, ᾔτει ὁ παρὰ τῶν Ἀνδρίων χρήματα λέγων ὅτι δύο θεὰς κομίζει μεθ' ἑαυτοῦ τὴν Πειθὼ καὶ τὴν Βίαν ἐκεῖνοι δ' εἶπον ὅτι καὶ παρ' αὐτοῖς εὑρίσκονται δύο μεγάλαι θεαί ἡ Πενία καὶ ἡ Ἀπορία ὑφ' ὧν ἐκωλύοντο νὰ δώσωσι χρήματα. Ἡ δόξα τοῦ Θεμιστοκλέους ἐκίνησε τὸν φθόνον πολλῶν κατ' αὐτοῦ, καὶ ποιηταί τινες ἠξίωσε διασύροντες σατυρικῶς τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου ἀνδρός. Ἔτι δὲ μᾶλλον ἐζη-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΑΡΥΣΤΟΥ ΣΕΦΕΡΗ
(ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ)

ψε τὸν φθόνον τοῦ δήμου, ὅτε οἰκοδομήσας τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν προσηγόρευσε τὴν θεὰν Ἀριστοβούλην, ὡς δοὺς τὰς ἀρίστας συμβουλὰς τῇ πόλει καὶ τοῖς Ἕλλησι, πλησίον δὲ τῆς οἰκίας κατεσκεύασεν ἐν τῇ παροικίᾳ τῶν Ἀθηνῶν Μελίτῃ, τὸ ἱερόν, ἔνθα ἐπὶ Πλουτάρχου προέβαλλον οἱ δήμιοι τὰ σώματα τῶν θανατουμένων, καὶ ἐξέφερον τὰ ἐνδύματα καὶ τοὺς βρόχους τῶν ἀπαγχονιζομένων. Ἀνέκειτο δὲ καὶ τοῦ Θεμιστοκλέους μικρὰ εἰκὼν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀριστοβούλης μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Πλουτάρχου, ὅστις λέγει ὅτι ἐφαίνετο οὐ τὴν ψυχὴν μόνην ἀλλὰ καὶ τὴν ὄψιν ἡρωϊκός. Ὁ κατ' αὐτοῦ φθόνος ἐπήνεγκε τὸν ἐξοστρακισμὸν τοῦ Θεμιστοκλέους, ὅστις ἐξορισθεὶς τῆς πόλεως διέτριβεν ἐν Ἄργει, ὅτε συνέπεσαν τὰ τοῦ Παυσανίου παρασχόντα τοῖς ἐχθροῖς ἀφορμὰς ἰσχυροτέρων κατηγοριῶν. Λεωδότης ὁ Ἀλκμαίωνος ἐξ Ἀγρυλῆς (δήμου τῆς Ἀττικῆς), ἔγραψε κατ' αὐτοῦ ψήφισμα προδοσίας κατεισήγησιν καὶ τῶν Σπαρτιατῶν. Θανατωθέντος τοῦ Παυσανίου, ἐπιστολαί τινες ἀνευρεθεῖσαι ἐνοχοποίησαν τὸν Θεμιστοκλέα, ὅστις προαισθόμενος τὸν κίνδυνον διεπέρασεν εἰς Κέρκυραν ἣν εἶχεν ἄλλοτε εὐεργετήσει γενόμενος κριτὴς αὐτῆς πρὸς Κορινθίους διαφερομένης καὶ κρίνας νὰ καταβάλωσιν οἱ Κορίνθιοι εἴκοσι τάλαντα καὶ τὴν Λευκάδα οὖσαν ἀμφοτέρων ἀποικίαν νὰ νέμωνται κοινῶς. Ἐκεῖθεν δ' εἰς Ἤπειρον ἔφυγε, καὶ διωκόμενος ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων κατέφυγε πρὸς Ἄδμητον τὸν βασιλέα τῶν Μολοσσῶν, ὅστις δὲν ἦτο φίλος αὐτῷ· καὶ ὁ μὲν Ἄδμητος ἔτυχεν ἀποδημῶν, ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἱκέτης γενόμενος διδάσκεται ὑπ' αὐτῆς νὰ λάβῃ τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ νὰ καθίσῃ παρὰ τὴν ἑστίαν· καὶ ἐλθόντος μετ' οὐ πολὺ τοῦ Ἀδμήτου, φανερόνει τίς εἶναι καὶ διὰ τῆς γοητευτικῆς ἐκείνης γλώσσης ἥτις ἐκαγήνευε τοὺς ἀκούοντας αὐτοῦ ἐπισπᾶται τοῦ ἀνδρὸς τὴν εὔνοιαν, καὶ ὕστερον ἐλθόντων τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων, ἀποστέλλει αὐτὸν θέλοντα νὰ πορευθῇ πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν ἐπὶ τὴν ἑτέραν θάλασσαν πιζῇ εἰς τὴν Πίδναν τῆς Μακεδονίας, ἔνθα τυχὼν ὁλκάδος ἀποπλεούσης εἰς Ἰωνίαν καὶ ἐπιβὰς αὐτῆς ἀγνώριστος καταφέρεται ὑπὸ κακοκαιρίας εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀθηναίων, ὅπερ ἐπολιόρκει τὴν Νάξον· φοβηθεὶς δὲ λέγει τῷ ναυκλήρῳ τίς εἶναι καὶ ὅτι ἂν δὲν σώσῃ αὐτὸν θὰ εἴπῃ ὅτι διὰ χρημάτων ἔπεισέ τις αὐτὸν εἰς Ἰωνίαν, πρὸς δὲ τὴν ἴδιαν ἀσφάλειαν συνεφώνησε μετὰ τοῦ ναυκλήρου μηδεὶς νὰ ἐξέλθῃ τοῦ πλοίου μέχρις οὗ ἀποπλεύσωσι τῆς νήσου, ἀφ' ἧς ἐν ἐνὶ νυχθημέρῳ ἀφικνοῦνται εἰς Ἔφεσον, καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς ἀμείβει διὰ χρημάτων τὸν πιστὸν ναύκληρον καὶ μετά τινος τῶν κάτω Περσῶν πορευθεὶς ἄνω ἐπιστέλλει γράμματα τῷ βασιλεῖ Ἀρταξέρξῃ τῷ υἱῷ τοῦ Ξέρξου νεωστὶ ἀναβάντι τὸν θρόνον γράφων αὐτῷ τὴν ἐξῆς ἐπιστολήν, καὶ αἰτούμενος παρ' αὐτῷ ἄσυλον ὡς ὁ Μέγας Ναπολέων παρὰ τοῦ Γεωργίου Α' τῆς Ἀγγλίας μετὰ τὸ Βατερλώ· τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Θεμιστοκλέους ἀντιγράφομεν ὡς ἔχει ἐν τῷ Θουκυδίδῃ. «Θεμιστοκλῆς ἥκω παρὰ σέ, ὃς κακὰ μὲν πλεῖστα Ἑλλήνων εἴργασμαι τὸν ὑμέτερον οἶκον, ὅσον χρόνον τὸν σὸν πατέρα ἐμοὶ ἀνάγκη ἠμυνόμην, πολὺ δ' ἔτι πλείω ἀγαθά, ἐπειδὴ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ μὲν ἐμοί, ἐκείνῳ δὲ ἐν ἐπικινδύνῳ πάλιν ἡ ἀποχωμιδὴ ἐγίγνετο· καὶ μοι εὐεργεσία ὀφείλεται (γράψας τὴν ἐκ Σαλαμῖνος προάγγελον τῆς ἀναχωρήσεως καὶ τὴν τῶν γεφυρῶν, ἣν προσεποιήσατο, τότε δι' αὐτὸν οὐ διάλυσιν), καὶ νῦν ἔχων σε μεγάλα ἀγαθὰ δρᾶσαι πάρειμι διωκόμενος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν σὴν φιλίαν· βούλομαι δ' ἐνιαυτὸν ἐπισχὼν αὐτός σοι περὶ ὧν ἥκω δηλῶσαι».

Ὁ δὲ βασιλεύς, ὡς λέγεται, ἐθαύμασεν αὐτοῦ τὴν διάνοιαν καὶ ἐκέλευσε νὰ πράξῃ ὡς ἐν τῇ ἐπιστολῇ εἶπεν· ὅθεν ὁ Θεμιστοκλῆς μαθὼν ἐν ἐνὶ ἔτει ὅσα ἠδύνατο ἐκ τῆς περσίδος γλώσσης, ἀφίκετο παρὰ τῷ μονάρχῃ τῆς Περσίας, ὅστις μετὰ μεγάλων τιμῶν δεξιωσάμενος αὐτὸν κατέστησε μέγαν ὅσον οὐδεὶς ποτε ἐγένετο τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν προϋπάρχουσαν ἀξίαν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὴν ἐλπίδα ὅτι δι' αὐτοῦ ἔμελλε νὰ ὑποδουλώσῃ τοὺς Ἕλληνας. Ἀλλ' ὁ θάνατος τοῦ Θεμιστοκλέους ἔψευσε τὰς ἐλπίδας τοῦ Ἀρταξέρξου. Καὶ κατὰ μὲν τὸν Θουκυδίδην ἐτελεύτησε τὸν βίον νοσήσας· κατ' ἄλλους δὲ ἑκουσίως κατέστρεψε τὸ ζῆν διὰ δηλητηρίου, ἀδύνατον νομίσας νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς πρὸς τὸν βασιλέα ὑποσχέσεις του· μνημεῖον δ' αὐτοῦ, λέγει ὁ Θουκυδίδης, ἦτον ἐν Μαγνησίᾳ, ἐν τῇ ἀσιανῇ ἀγορᾷ διότι ταύτης ἦρχε τῆς χώρας, δόντος τοῦ βασιλέως αὐτῷ τὴν Μαγνησίαν μὲν διὰ τὸν ἄρτον, ἥτις προσέφερε πεντήκοντα τάλαντα κατ' ἔτος, τὴν Λάμψακον δὲ διὰ τὸν οἶνον, διότι ἐφαίνετο πολυοινότατος τῶν τότε, καὶ τὴν Μυοῦντα διὰ τὸν ὄψον· τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ λέγεται ὅτι ἐκομίσθησαν ὑπὸ τῶν συγγενῶν του κρυφὰ κατὰ παραγγελίαν ἐκείνου καὶ ἐτέθησαν κρύφα τῶν Ἀθηναίων ἐν τῇ Ἀττικῇ· διότι δὲν ἦτο συγκεχωρημένον νὰ θάπτωνται οἱ ἐπὶ προδοσίᾳ φυγαδευό-

μενοι. Ὁ Πλούταρχος ἀφηγεῖται ὡ. ἔπεται τὰ τῆς παρουσιάσεως τοῦ Θεμιστοκλέους ἐνώπιον Ἀρταξέρξου τοῦ Μακρόχειρος. Ἅμα εἰσήχθη πρὸς τὸν βασιλέα ὁ Θεμιστοκλῆς προσκυνήσας ἔστη σιωπῶν, προστάξαντος τῷ ἑρμηνεῖ τοῦ βασιλέως νὰ ἐρωτήσῃ τίς ἐστι, καὶ τοῦ ἑρμηνέως ἐρωτήσαντος εἶπεν· «Ἥκω σοι, βασιλεῦ, Θεμιστοκλῆς ὁ Ἀθηναῖος ἐγὼ, φυγὰς ὑφ' Ἑλλήνων διωχθείς, ᾧ πολλὰ μὲν ὀφείλουσι κακὰ Πέρσαι, πλείω δ' ἀγαθὰ κωλύσαντι τὴν δίωξιν, ὅτε τῆς Ἑλλάδος ἐν ἀσφαλεῖ γινομένης παρέσχε τὰ οἴκοι σωζόμενα χαρίσασθαί τι καὶ ὑμῖν. Ἐμοὶ μὲν οὖν πάντα πρέποντα ταῖς παρούσαις συμφοραῖς ἐστι, καὶ παρεσκευασμένος ἀρτίως δέξασθαί τε χάριν ἐυμενῶς διαλλαττομένου, καὶ παραιτεῖσθαι μνησικακοῦντος ὀργήν. Σὺ δὲ τοὺς ἐμοὺς ἐχθροὺς μάρτυρας θέμενος, ὧν εὐηργέτησα Πέρσας, ἀπόχρησαι ταῖς ἐμαῖς τύχαις πρὸς ἐπίδειξιν ἀρετῆς μᾶλλον, ἢ πρὸς ἀποπλήρωσιν ὀργῆς. Σώσεις μὲν γὰρ ἱκέτην σὸν, ἀπολεῖς δ' Ἑλλήνων πολέμιον γενόμενον». Ὁ δὲ Πέρσης καίπερ θαυμάσας τὴν μεγαλοφροσύνην καὶ τὴν τόλμην τοῦ ἀνδρὸς οὐδὲν ἀπεκρίνατο, ἀλλὰ μακαρίσας ἑαυτὸν πρὸς τοὺς φίλους ὡς ἐπὶ τῇ μεγίστῃ εὐτυχίᾳ καὶ εὐχηθεὶς ὅπως ὁ Ἀριμάνιος φωτίζῃ πάντοτε τοὺς ἐχθροὺς νὰ διώκωσι τοὺς ἀρίστους αὐτῶν, ἔθυσε τοῖς θεοῖς, καὶ εὐθὺς ἐτράπη ἐπὶ πότον, τὴν δὲ νύκτα τρὶς διὰ μέσου τοῦ ὕπνου ἐβόησεν ἐκ τῆς χαρᾶς· «Ἔχω Θεμιστοκλέα τὸν Ἀθηναῖον». Λέγεται δὲ ὅτι ὁ Θεμιστοκλῆς ἐνῷ μεγάλως ἐτιμᾶτο καὶ ἐκολακεύετο ὑπὸ πολλῶν παρὰ τοῖς Πέρσαις, λαμπρᾶς ποτε τραπέζης παρατεθείσης, εἶπε πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ· «Ὦ παῖδες, ἀπωλόμεθ' ἂν, εἰμὴ ἀπωλόμεθα».

Κατὰ τὸν αὐτὸν συγγραφέα, ὁ Θεμιστοκλῆς παρεσκευάζετο ὅπως ἐκπληρώσῃ ὅσα ὑπεσχέθη τῷ βασιλεῖ περὶ τῆς εἰς Ἑλλάδα στρατείας, καὶ δυνάμεις πρὸς τοῦτο ἤδη ἐκινοῦντο καὶ στρατηγοὶ διεπέμποντο καὶ ἀγγελίαι ἐστέλλοντο εἰς Μαγνησίαν πρὸς τὸν Θεμιστοκλέα ὅπως ἄρξηται τῶν κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπιχειρήσεων, ἀλλ' ὁ ἐξόριστος Ἀθηναῖος οὔτε ὠργισμένος ἦτο κατὰ τῶν βλαψάντων αὐτὸν πολιτῶν, οὔτε ἔπαρσιν ἠσθάνετο ἐπὶ τῇ τοσαύτῃ τιμῇ καὶ δυνάμει αὐτοῦ, πρὸς δὲ τούτοις ἴσως ἐνόμιζεν ἀκατόρθωτον τὸ ἔργον, ἐχούσης τότε τῆς Ἑλλάδος μεγάλους στρατηγοὺς ἐν οἷς καὶ τῶν ὑπερφυῶς διαπρέποντα Κίμωνα, ἀλλὰ χωριστὸν μὲν ἀρχόμενος τὴν δόξαν τῶν προτέρων αὐτοῦ πράξεων καὶ μὴ θέλων νὰ κηλιδώσῃ τὴν τιμὴν τῶν λαμπρῶν τροπαίων τοῦ παρελθόντος, ἐσκέφθη πῶς νὰ ἐπιθέσῃ τῷ βίῳ πρέπουσαν τελευτὴν, καὶ ἀφοῦ ἔθυσε τοῖς θεοῖς, συναγαγὼν τοὺς φίλους καὶ ἀποχαιρετίσας αὐτοὺς, ὡς μὲν οἱ πλεῖστοι ἔλεγον, κατέστρεψε τὸν βίον αἷμα ταύρου πιὼν, ὡς δ' ἔνιοι φάρμακον αὐθημερὸν φονεῦον, ἐν ἡλικίᾳ πέντε καὶ ἑξήκοντα ἐτῶν. Ὁ δὲ βασιλεὺς μαθὼν τὴν αἰτίαν καὶ τὸν τρόπον τοῦ θανάτου ἔτι μᾶλλον ἐθαύμασε τὸν ἄνδρα καὶ ἐξηκολούθει φιλανθρώπως φερόμενος τοῖς φίλοις καὶ οἰκείοις αὐτοῦ. Κατέλιπε δ' ὁ Θεμιστοκλῆς παῖδας ἐκ μὲν τῆς Ἀρχίππης τῆς θυγατρὸς τοῦ Λυσάνδρου ἐξ Ἀλωπεκῆς, τὸν Ἀρχίπτολιν καὶ Πολύευκτον καὶ Κλεόφαντον, οὗ καὶ Πλάτων μνημονεύει ὡς ἱππέως ἀρίστου, κατὰ δὲ τὰ ἄλλα ὡς οὐδενὸς λόγου ἀξίου. Ἐκ δὲ τῶν πρεσβυτάτων, ὁ μὲν Νεοκλῆς, παῖς ἔτι ὤν, ὑφ' ἵππου δηχθεὶς ἀπέθανε, τὸν δὲ Λεοκλέα υἱοθέτησεν ὁ πάππος αὐτοῦ Λύσανδρος. Θυγατέρας δ' ἐγέννησε τὴν Μνησιπτολέμαν ἐκ τῆς δευτέρας συζύγου, νυμφευθεῖσαν τὸν ἐξ ἄλλης μητρὸς ἀδελφὸν αὐτῆς Ἀρχέπτολιν, κατὰ τὸν ἀττικὸν νόμον ὅστις συνεχώρει νὰ νυμφεύωνται οἱ ἀδελφοὶ τὰς ὁμοπατρίους ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὰς ὁμομητρίους ἀδελφάς· τὴν Ἰταλίαν νυμφευθεῖσαν Πανθείδην τὸν Χῖον, τὴν Σύβαριν, Νικομήδην τὸν Ἀθηναῖον· τὴν δὲ Νικομάχην Φρασικλῆς ὁ ἀδελφιδοῦς τοῦ Θεμιστοκλέους, μετὰ τὸν τούτου θάνατον πλεύσας εἰς Μαγνησίαν ἔλαβε παρὰ τῶν ἀδελφῶν καὶ τὴν νεωτάτην δὲ πάντων τῶν τέκνων αὐτοῦ, τὴν Ἀσίαν, ἀνέθρεψεν ὁ Φρασικλῆς. Οἱ δὲ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἐτιμῶντο ἐν Μαγνησίᾳ μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Πλουτάρχου, ὅστις λέγει ὅτι τὰς ἀπονεμομένας αὐτοῖς τιμὰς ἐκαρποῦτο ὁ φίλος καὶ συμμαθητὴς αὐτοῦ παρ' Ἀμμωνίῳ τῷ φιλοσόφῳ καὶ ὁμώνυμος τοῦ μεγάλου Ἀθηναίου Θεμιστοκλῆς. Κατὰ τὸν αὐτὸν Πλούταρχον, Διόδωρος ὁ περιηγητὴς, λέγει ἐν τοῖς Περὶ μνημάτων, ὡς ὑπονοῶν μᾶλλον ἢ γινώσκων, ὅτι περὶ τὸν λιμένα τοῦ Πειραιῶς, ἀπὸ τοῦ κατὰ τὸν Ἅλκιμον ἀκρωτηρίου, πρόκειταί τις οἷον ἀγκὼν, καὶ ὁ κάμψας τοῦτον ἐντὸς, ὅπου ὑπεύδιος ἡ θάλασσα γίνεται, βλέπει κρηπῖδα εὐμεγέθη ἧτις ἦτον ὁ τάφος τοῦ Θεμιστοκλέους· νομίζει δὲ ὁ Διόδωρος ὅτι καὶ Πλάτων ὁ κωμικὸς ἐπιμαρτυρεῖ τοῦτο διὰ τῶν ἑξῆς ὡραίων ἐπῶν·

Ὁ σὸς τύμβος, ἐν καλῷ κεχωσμένος,
Ταῖς ἐμπόροις πρόσοψις ἔσται παντοίᾳ,
Τοὺς τ' ἐμπλέοντας εἰσπλέοντας τ' ὄψεται,
Χὠπόταν ἅμιλλα τῶν νεῶν, θεάσεται.

Ἀλλὰ καὶ ὁ Παυσανίας λέγει ὅτι ἐπὶ τῶν ὁμοίων

αὐτοῦ ἦτο τάφος Θεμιστοκλέους παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Πειραιῶς. Ἐπὶ τῆς τελευταίας ἀριστερᾶς ἄρας τοῦ λιμένος σώζονται μέχρι τοῦ νῦν μνημείου λείψανα θεωρούμενα ὡς ὁ τάφος τοῦ μεγάλου Σαλαμινομάχου.

Σώζονται ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Θεμιστοκλέους 21 «Ἐπιστολαί», ἐκδοθεῖσαι ἐν Λειψίᾳ, 1721, εἰς 8ον μετὰ λατινικῆς παραφράσεως, σημειώσεων καὶ πινάκων.

Θεμιστοκλῆς, ἄρχων ἐν Ἀθήναις τῷ δ' ἔτει τῆς 108 ὀλυμπιάδος.

ΘΕΜΙΣΤΟΝΟΗ, θυγάτηρ τοῦ Κήυκος καὶ γυνὴ τοῦ Κύκνου.

ΘΕΜΙΣΤΩ, μία τῶν Νηρηίδων. §. —, θυγάτηρ τοῦ Ὕψεως, ἑνὸς τῶν Λαπίθων, καὶ γυνὴ τοῦ Ἀθάμαντος.

ΘΕΜΙΣΩΝ, τύραννος τῆς ἐν Εὐβοίᾳ Ἐρετρίας ἐπὶ Δημοσθένους. §. —, ὑπουργὸς τοῦ Ἀντιόχου Σιδήτου, βασιλέως τῆς Κύπρου. §. —, λακωνικὸς ἰατρὸς, καθιδρυτὴς τῆς λεγομένης Σχολῆς, ἀκμάσας περὶ τὸ 90 π. Χ ἐν Ῥώμῃ.

ΘΕΜΙΣΩΝΙΟΝ (το), ἀρχ. πολίχνη τῆς Φρυγίας ἐπὶ τοῦ Λύκου ποταμοῦ, κατοικουμένη ὑπὸ Παιόνων.

ΘΕΜΜΗ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἑρμιονίδος Ἀραβίας παρὰ Πτολεμαίῳ.

ΘΕΝΑΙ (αἱ), ἀρχ. πόλ. τῆς Κρήτης παρὰ τὴν Κνωσσόν.

ΘΕΝΑΡΔΟΣ (Λουδοβίκος Ἰάκωβος), γενν. ἐν τῇ Λουπτιέρῃ (Γαλλίᾳ), τῷ 1777, ἀποθαν. τῷ 1857, υἱὸς ἁπλοῦ γεωργοῦ, ἐγένετο εἷς τῶν περιφημοτάτων μηχανικῶν τοῦ αἰῶνος, καὶ κατέλαβεν ἐν Γαλλίᾳ τὰς ἐξοχωτέρας θέσεις, ἐξελέγη δὲ μέλος πάντων σχεδὸν τῶν σοφῶν συλλόγων τῆς Εὐρώπης. Κάρολος ὁ Ι' ἀνηγόρευσεν αὐτὸν βαρῶνα. Κατέλιπε Traité élémentaire de chimie théorique et pratique ἐξάκις ἐκδοθέντων καὶ μεταφρασθέντων εἰς πάσας τὰς γλώσσας. Αἱ χημικαὶ αὐτοῦ ἀνακαλύψεις εἶναι ἄπειροι. Ἀσχολούμενος εἰς χημικὰς ἐρεύνας μετὰ τοῦ περιωνύμου Γαϋ Λουσσὰκ ἐδημοσίευσεν αὐτὰς τῷ 1811, εἰς 2 τόμ., εἰς 8ον ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Recherches physico-chimiques.

ΘΕΟΓΑΜΙΑ, ἑορτὴ τῶν Ἑλλήνων, τελουμένη κατὰ τὴν εἰκοστὴν τοῦ Γαμηλιῶνος μηνὸς εἰς τιμὴν τῶν γάμων τοῦ Πλούτωνος μετὰ τῆς Περσεφόνης, καὶ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἰδίως δὲ ἐν Σικελίᾳ, ὅτε ἐκεῖσε, ὡς λέγεται, ἥρπασεν ὁ Πλούτων τὴν Περσεφόνην.

ΘΕΟΓΕΙΤΩΝ, Θεσσαλὸς ῥιψοπίνδυνος λόγοις τε καὶ ἔργοις.

ΘΕΟΓΕΝΗΣ, εἷς τῶν τριάκοντα τυράννων.

ΘΕΟΓΝΗΤΟΣ, κωμικὸς ποιητὴς ἐκ Θεσσαλίας. §. —, Ὀλυμπιονίκης ἐξ Αἰγίνης.

ΘΕΟΓΝΙΣ, Ἕλλην ποιητὴς γενν. ἐν Μεγάροις τῆς Σικελίας κατά τινας, ἐν Ἀττικῇ κατ' ἄλλους ἐκ πλουσίων καὶ εὐγενῶν γονέων, ἤκμαζε περὶ τὸ 540 π. Χ· ἐξορισθεὶς τῆς πατρίδος αὐτοῦ ἐξελέξατο τόπον διαμονῆς τὰς Θήβας· κατελθὼν δ' ἐκ τῆς ἐξορίας οὔτε τὰς τιμὰς οὔτε τὴν περιουσίαν αὐτοῦ ἀνεκτήσατο. Σώζονται αὐτοῦ 700 δίστιχα, ἅτινα ὅμως εἶναι ἀποσπάσματα διότι τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀπώλεσαν τὴν πρωτόθετον τάξιν αὐτῶν ἐν χερσὶ τῶν συλλεγόντων ἠθικὰ ἀποφθέγματα, οἵτινες ἠρύσαντο διαφόρους γνώμας ἐκ τῶν τοῦ Θεόγνιδος. Ὁ Θέογνις εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν γνωμικὸς ποιητής· οἱ δὲ ἀπευθυνόμενοι τῷ Κύρῳ στίχοι αὐτοῦ ἀποτελοῦσιν ἀληθῆ κώδηκα, ἀλλ' αἱ σοφαὶ γνῶμαι αὐτοῦ εἶναι καρπὸς ζυσπίστου καὶ μεμψιμοίρου φρονήσεως, ποτίζονται δ' οἱ στίχοι αὐτοῦ ὑπὸ τῆς πικρίας τῆς δυσχλίας, καὶ τὸν ἄνθρωπον ἐξετάζει μόνον ἐκ τοῦ κακοῦ μέρους αὐτοῦ. Αἱ κυριώτεραι ἐκδόσεις τῶν τοῦ Θεόγνιδος ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Βρουγκίου (ἐν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθεῖσι Poetæ gnomici), ἐν Στρασβούργῳ, 1784, τοῦ Λίνδνερ, ἐν Ῥυδολστάδτ, 1810· τοῦ Βέκκερ, ἐν Λειψίᾳ, 1815, εἰς 8ον τοῦ Welker, ἐν Φραγκφόρτῃ ἐπὶ τοῦ Μοίνου, 1826 εἰς 8ον, τοῦ Ὀρέλλη, 1840. Μετεφράσθη δ' εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ Λεβέσκη ἐν τοῖς Moralistes anciens 1783, καὶ ὑπὸ τοῦ Coupé, ἐν Παρισίοις 1796, εἰς 8ον.

ΘΕΟΔΑΜΑΣ εἷς τῶν Γιγάντων.

ΘΕΟΔΑΤΟΣ, βασιλεὺς τῶν Ὀστρογόθθων ἐν Ἰταλίᾳ. Ἀνεψιὸς Θεοδωρίχου τοῦ Μεγάλου, ἀνυψωθεὶς εἰς τὸν θρόνον, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀθαλαρίχου ὑπὸ τῆς Ἀμαλασούνθης, μητρὸς τοῦ τελευταίου βασιλέως ὃν ἐνυμφεύθη τῷ 534 μολονότι οὐκ ἐπαύετο ὢν ἐχθρὸς αὐτῆς κρύφιος καὶ μετὰ μικρὸν ἐδολοφόνησεν αὐτόν. Προσβληθεὶς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ τοῦ Α' ὅστις ἐβούλετο νὰ ἐκδικήσῃ τὸν φόνον τοῦτον, ὁ Θεόδατος, ἐν ταῖς ἡδοναῖς κυλιόμενος, ἀπώλεσε τὴν Σικελίαν καὶ τὸ μεσημβρινὸν τῆς Ἰταλίας, ἐδέξατο τὴν εἰρήνην ὑπὸ λίαν ταπεινωτικοὺς ὅρους, καὶ καθηρέθη ὑπὸ τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ, ὅστις ἐξελέξατο στρατηγὸν τὸν Βιτίγην, 536. Ἠθέλησε δὲ νὰ φύγῃ, καὶ ἐφονεύθη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Ῥαβέννης. Ὁ Θωμᾶς Κορνήλιος ἀνέβασεν ἀνεπιτυχῶς τὸν Θεόδατον εἰς τὴν γαλλικὴν σκηνὴν, τῷ 1672.

Δημόσιες Βιβλιοθήκες
Ελληνική Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Κ.Π.Ι.Δ.)

ΘΕΟΔΕΒΑΛΔΟΣ, βασιλεὺς τῆς Αὐστρασίας, 548—553, υἱὸς Θεοδεβέρτου τοῦ Α', ἄγων μόλις τὸ τέταρτον καὶ δέκατον ἔτος, ὅτε ἀπέθανεν ὁ πατήρ του καὶ ἀσθενὴς τὴν κρᾶσιν. Οὐδὲν ἄξιον λόγου ἔπραξεν· ἀλλ' ὁ Λεύθαρις καὶ ὁ Βουκελῖνος ἐστράτευσαν εἰς Ἰταλίαν μετὰ μέρους τῶν Αὐστρασίων κατὰ τῶν Ἑλλήνων.

ΘΕΟΔΕΒΕΡΤΟΣ Α', φράγκος βασιλεὺς τῆς Αὐστρασίας, 534—548, ἔγγονος τοῦ Χλόδιος, διεδέξατο τὸν πατέρα Θεόδβ τὸν Α', ὑπεσχέθη ἐνταυτῷ ὅτι θὰ συμμαχήσῃ μετὰ τοῦ βασιλέως τῶν Ὀστρογότθων] Βιτίγη καὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ τοῦ Α', διεφιλονείκει τὴν κατοχὴν τῆς Ἰταλίας, ἐλπίζων ὅτι θὰ καταστρέψῃ τὸν ἕνα διὰ τοῦ ἄλλου, κατεκερμάτισε τὰ στρατεύματα τῶν Ὀστρογότθων, εἶτα τῶν Ῥωμαίων, ἐν Λυγιστικῇ, ἀλλ' ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῇ, ἀφοῦ ἀπώλεσε μέρος τῶν μαχητῶν αὐτοῦ ἐκ τοῦ λιμοῦ καὶ τῶν νόσων. Ἀπέθανε πεσὼν ἀπὸ τοῦ ἵππου ἐν τῇ θήρᾳ.

Θεοδεβέρτος, Β', βασιλεὺς τῆς Αὐστρασίας 595—612, διεδέξατο τὸν πατέρα Χιλδεβέρτον Β' ἐν ἡλικίᾳ 11 ἐτῶν, ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς μάμμης αὐτοῦ Βρυνεχίλδης, ἣν ἐδίωξε τῷ 599, κατ' εἰσήγησιν τῶν Λεύδων, οὓς ἤθλησε ν' ἀπομακρύνῃ τοῦ βασιλικοῦ συμβουλίου καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, προσεδλήθη ὑπὸ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἀδελφοῦ Θεοδὸδ τοῦ Β' βασιλέως τῆς Βουργουνδίας, ὃν ἡ Βρουνεχίλδη ὠθησεν εἰς τὸν πόλεμον τοῦτον, ἠττήθη ἐν ταῖς μάχαις τῆς Τουλ καὶ τῆς Τολδιὰκ, 611—612, καὶ ἐθανατώθη μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς.

ΘΕΟΔΕΚΤΗΣ, ἐκ Φασηλίδος, ἀδόκιμος τραγικὸς ποιητὴς τοῦ Δ' αἰῶνος πρ. Χ., ἐπενόησε νὰ μεταποιήσῃ τὴν τραγῳδίαν εἰς εἰκόνα τῶν δικαστηρίων καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῆς εἰς δικηγόρους· τὸ δὲ ἔραμα ἐτελεύτα πάντοτε πρὸς βλάδην τοῦ ἥττονος δειχθέντος ἐν τῇ συνηγορίᾳ, ἴδ. Mærker de Thedectis Phaselitæ vitâ et scriptis, ἐν Βρεσλάῳ, 1835, εἰς 8ον.

ΘΕΟΔΕΛΙΝΔΑ, γυνὴ τοῦ Αὐθάριδος, βασιλέως τῶν Λομβαρδῶν, ὃν ἐνυμφεύθη τῷ 589, ἐνυμφεύθη εἶτα τὸν Ἀγιλουλφον, δοῦκα τοῦ Τουρίνου, ἀνεδίδασεν αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον, καὶ ἔπεισεν αὐτὸν ἵνα δεχθῇ τὸ καθολικὸν δόγμα. Ἐγένετο κηδεμὼν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Ἀδαλοάλδου, 614-645, καὶ κατέλιπε μεγάλην ἐπὶ εὐσεδείᾳ φήμην. Αὐτὴ ἔθηκεν ἕνα τῶν ἥλων τοῦ ἁγίου σταυροῦ εἰς τὸ στέμμα τῶν Λομβαρδῶν.

ΘΕΟΔΗΜΟΣ, ἴδ. ΘΟΓΔΗΜΟΣ.

ΘΕΟΔΙΜΗΡΟΣ, βασιλεὺς ἡγεμόνων τῆς Ἱ-

σπανίας, ἐνίκησε κατὰ θάλασσαν τοὺς Μαύρους τῆς Ἀφρικῆς τῷ 695 καὶ τῷ 711, εὑρέθη ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Ξερὲς, ἔνθα ἠττήθη καὶ ἐφονεύθη ὁ βασιλεὺς Ῥοδερῖχος, ἔσωσε τὸν στρατὸν, κατώρθωσε νὰ διατηρηθῇ ἐν τῇ Σιέρᾳ Μορένα, ἔνθα ἔλαδε τὸν τίτλον τοῦ βασιλέως, ἀπεκλείσθη ἐν Ὀριχουέλᾳ ὑπὸ τοῦ Ἀδδὲλ-Ἀζίζ, υἱοῦ καὶ τοποτηρητοῦ τῆς Μοσσᾶ, ἐσυνθηκολόγησεν ἐντίμως μετὰ τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ, καὶ ἀντὶ μικροῦ φόρου, τῷ 713, διετήρησε μέχρι θανάτου τὴν Μουρκίαν, τὴν Οὐαλεντίαν καὶ τὴν Νέαν Καστιλλίαν.

ΘΕΟΔΟΣΙΑ, τανῦν Καφφᾶς, πόλ. τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, πρὸς τὰ ΝΑ, ἐπὶ τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου. Ἄλλοτε ἀποθήκη τοῦ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου τῶν περιχώρων.

ΘΕΟΔΟΣΙΑΝΟΣ ΚΩΔΗΞ, συλλογὴ ῥωμαϊκῶν νόμων, περιλαμδάνουσα μόνους τοὺς νόμους τῶν αὐτοκρατόρων ἀπὸ τοῦ Ἀδριανοῦ, καὶ ἰδίως τῶν χριστιανῶν αὐτοκρατόρων. Ὁ Cujas καὶ ὁ Godefroy ἐπειράθησαν ὅπως βελτιώσωσι τὸ κείμενον αὐτῶν διὰ πλείστων προσθηκῶν ἐκ τοῦ Κώδηκος τοῦ Ἀλαρίχου. Ἐξεδόθη τῷ 438 ὑπὸ Θεοδοσίου τοῦ Α', αὐτοκράτορος τῆς Ἀνατολῆς, καὶ εἰσήχθη εἰς τὴν Δύσιν ὑπὸ Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ Γ'. Ἡ μετὰ τῆς λατινικῆς ὑπομνηματίσεως ἔκδοσις τοῦ Godefroy, ἀποτελεῖ 6 τόμ. εἰς φύλλ., ἐν Λειψίᾳ, 1736-45.

ΘΕΟΔΟΣΙΑΝΟΣ ΠΙΝΑΞ ἢ ΧΑΡΤΗΣ. Ἴδ. ΠΕΥΤΙΓΓΕΡ.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (ὁ κόμης), ἔμπειρος στρατηγὸς ὑπὸ Οὐαλεντινιανὸν τὸν Α', κατετρόπωσε τοὺς βαρδάρους, ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τῶν Πίκτων τὴν Βρεταννίαν, ἣν διῴκησε συνετῶς, καὶ περιώρισεν ἐν Ἀφρικῇ τὸν μαῦρον Φίρμον· ἀλλὰ πράξεις τις καθ' ἣν ἡ αὐτοκρατορικὴ ἐξουσία ἔμελλε νὰ περιέλθῃ εἰς ἄνδρα οὗ τὸ ὄνομα ἤρχιζεν ἀπὸ τῶν συλλαδῶν «Θεὸδ», παρεκίνησε τὸν Οὐάλεντα ν' ἀποκεφαλίσῃ τὸν Θεοδόσιον ἐν Καρχηδόνι μετὰ πολλῶν ἄλλων, τῷ 376.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Α' (Φλάδιος), «ὁ Μέγας», βυζαντινὸς αὐτοκράτωρ, 379-395, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 346 ἐν Καύκᾳ (Γαλικία), ἀπεχώρησεν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του. Ὁ Γρατιανὸς βλέπων τὸ Κράτος ὑφιστάμενον πανταχόθεν τὰς ἐπιδρομὰς τῶν βαρδάρων, ἐκάλεσεν αὐτὸν βοηθὸν, μετὰ τὴν ἧτταν καὶ τὸν θάνατον τοῦ Οὐάλεντος ἐν Ἀδριανουπόλει, καὶ ὁραμὼν μετὰ μικρῶν δυνάμεων ἐδίωξε τοὺς Βαρδάρους νὰ ὀπισθοδρομήσωσι πρὸς τὸν Δούναδιν· τότε ὁ Γρατιανὸς κα-

τέλιπεν αὐτῷ τὴν αὐτοκρατορίαν τῆς Ἀνατολῆς, 379. Ὁ Θεοδόσιος κατετρόπωσε τοὺς Γότθους ἐν μυρίαις μικραῖς μάχαις, ἦλθεν εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν Ἀθαναρίχου, καὶ ἐγκατέστησεν αὐτοὺς ἐν Θράκῃ καὶ Μοισίᾳ, 382· εἶτα ἐθριάμβευσε κατὰ τοῦ ἅρπαγος Μαξίμου, ὅστις ἐξεθρόνισε τὸν Γρατιανόν, καὶ προσέβαλε τὸν διάδοχον αὐτοῦ Οὐαλεντινιανὸν Β΄, 388. Τῷ 394, ἐνίκησε, παρὰ τὴν Ἀκυιλείαν, τὸν Φράγκον Ἀργόβαστον, ὑπουργὸν εἶτα δολοφόνον τοῦ Οὐαλεντινιανοῦ, ἀνθ' οὗ διώρισε τὸν ῥητοροδιδάσκαλον Εὐγένιον. Ἀπὸ δὲ τούτου μόνος κύριος τῶν αὐτοκρατοριῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως, ἔμελλε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἀλλ' ἀπέθανεν ἐν Μεδιολάνοις. Ὁ Θεοδόσιος ἠγωνίσθη ὅπως ἐμποδίσῃ τὴν καταστροφὴν τῆς Αὐτοκρατορίας διὰ συνετῆς καὶ σταθερᾶς διοικήσεως· βαπτισθεὶς δὲ ἀπὸ τοῦ 380, ἀνύψωσεν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Γρηγόριον τὸν Ναζιανζηνόν, 380, καὶ τῷ ἐπιόντι ἔτει ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει σύνοδος κατεδίκασε τὸν ἀρειανισμόν. Ἀπηγόρευσεν ἐπὶ αὐστηραῖς ποιναῖς τὴν λατρείαν τῶν ψευδῶν θεῶν, ἣν ἐξήσκουν οἱ ἀγρόται· ἀφῆρεσεν ἀπὸ τῶν αἱρετικῶν τὸ δικαίωμα τοῦ καταλαμβάνειν δημόσια ὑπουργήματα καὶ τοῦ διαθέτειν τὴν περιουσίαν αὐτῶν· καὶ τέλος τιμωρήσας διὰ τῆς σφαγῆς 7,000 ἀνθρώπων στάσιν τοῦ λαοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὑπεβλήθη εἰς τὸν ἐπιβληθέντα αὐτῷ κανόνα ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Ἀμβροσίου, πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ ἐν Μεδιολάνοις μητροπολιτικοῦ ναοῦ, ἐδέξατο τὰ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ ἐπιτίμια τοῦ ἐπισκόπου, καὶ ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας δὲν ἠκροᾶτο τῆς θείας λειτουργίας. Εἶναι ὁ τελευταῖος αὐτοκράτωρ ὅστις ἤνωσεν ὑπὸ μίαν μόνην ἐξουσίαν ἅπασαν τὴν αὐτοκρατορίαν, ἣν αὐτὸς οὗτος διένειμε πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ Ὁνωρίῳ καὶ Ἀρκαδίῳ. Ἰδ. Vie de Théodose ὑπὸ Flechier.

Θεοδόσιος Β΄, αὐτοκράτωρ τῆς Ἀνατολῆς, 408-450, διεδέξατο, ἐν ἡλικίᾳ ὀκτὼ ἐτῶν, τὸν πατέρα Ἀρκάδιον. Ἡ δὲ ἀδελφὴ αὐτοῦ Πουλχερία κυβερνῶσα ἐνόνοματί του, ἔδωκεν αὐτῷ εἰς γάμον τὴν ὡραίαν Ἀθηναΐδα ἢ Εὐδοξίαν, θυγατέρα τοῦ φιλοσόφου Λεοντίου. Ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος ἐγένετο μισητὸς ἕνεκα τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτοῦ Χρυσάφῳ τῷ ἀρχιθαλαμηπόλῳ καὶ ἄλλοις εὐνούχοις. Ἤρξατο δὲ πολεμῶν αὐχμῷ μετὰ πολλῆς δόξης τοὺς Πέρσας, ἔστειλεν εἰς Ἀφρικὴν κατὰ τοῦ βασιλέως τῶν Βανδάλων Γενσερίχου, στρατὸν οὐδαμῶς ὑποτιμήσαντα, ἐνῷ ἐκεῖνος τὰς πρόσοδους τῶν Οὔνων λεηλατούντων τὴν Θρᾴκην διὰ φόρου, ὃν ἀπέτισε τῷ Ἀττίλᾳ, ἐβοήθησε τοὺς Νεστοριανούς, ἀλλὰ κατεδίκασεν αὐτοὺς περὶ τὰ τέλη τῆς ζωῆς του. Τὸ κυριώτερον ἔργον αὐτοῦ εἶναι ἡ ἔκδοσις τοῦ «Θεοδοσιανοῦ κώδηκος». Κατέλιπε μίαν μόνην θυγατέρα, ἣν ἐνύμφευσε μετὰ Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ Γ΄, καὶ ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ 49 ἐτῶν.

Θεοδόσιος Γ΄, ἔλλην αὐτοκράτωρ, 716 — 717, ἦτον εἰσπράκτωρ ἐν Ἀδραμυττίῳ τῆς Μυσίας, ὅτε στρατὸς στασιάσας ἐν τῇ νήσῳ Ῥόδῳ ἀνηγόρευσεν αὐτὸν ἄκοντα αὐτοκράτορα ἀντὶ Ἀναστασίου τοῦ Β΄. Λέων ὁ Ἴσαυρος, διοικῶν στρατιωτικὸν σῶμα ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἠρνήθη ν' ἀναγνωρίσῃ αὐτόν· ὁ δὲ Θεοδόσιος παραιτησάμενος ἔδωκεν αὐτῷ τὸν θρόνον, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς μοναστήριον, ἔνθα διῆλθε τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς του.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΥΠΟΛΙΣ, πόλ. τῆς Μεσοποταμίας, ἡ αὐτὴ μετὰ τῆς Ῥαζίνης (ἴδ. τὴν λέξ.). Ἡ πόλις αὕτη ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Θεοδοσίου καὶ ηὐξήθη ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ.

ΘΕΟΔΟΤΑΣ, ῥόδιος στρατηγὸς τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας Ἀντιόχου.

ΘΕΟΔΟΤΗ, περίφημος ἑταίρα ἐν Ἀθήναις κηδεύσασα τὸ σῶμα τοῦ ἐραστοῦ αὐτῆς Ἀλκιβιάδου.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ, Ἐφέσιος, ἀκμάσας κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ Β΄ αἰῶνος μ. Χ., ὅτε ἐπεχείρησε καὶ νέαν μετάφρασιν τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς, πλησιάζουσαν ὁπωσοῦν εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Ἑβδομήκοντα γενομένην. Κατά τινας μετέφρασεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὸν προφήτην Δανιήλ, καὶ ἄλλα τινὰ εὑρισκόμενα ἐν τῇ Συλλογῇ τῶν Ἑξαπλῶν τοῦ Ὠριγένους, καὶ ἐν τῷ Γ΄ τόμῳ τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Φαβρικίου.

ΘΕΟΔΟΤΟΣ, ἄρχων ἐν Ἀθήναις τῷ β΄ ἔτει τῆς 98ης Ὀλυμπιάδος. §.—, Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Θεοδοτίδου, μαθητὴς τοῦ Σωκράτους. §—, διδάσκαλος τῆς ῥητορικῆς, παιδαγωγὸς καὶ ὑπουργὸς τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Πτολεμαίου τοῦ Διονύσου, ὃν συνεβούλευσε νὰ δολοφονήσῃ τὸν Πομπήϊον, καὶ ἐκόμισε τὴν κεφαλὴν τοῦ θύματος τῷ Καίσαρι, ὅστις ὕστερον διέταξε νὰ θανατώσωσιν αὐτόν. §.—, ἡ ΘΕΟΔΟΤΙΑΝΟΣ, ἐκ τῆς αἱρέσεως τῶν Ἐβιονιτῶν, γεννηθεὶς ἐν Σινώπῃ, ἐγράψεν ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ αὐτοκράτορος Κομμόδου, μίαν τῶν ἑλληνικῶν μεταφράσεων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἥτις περιελήφθη ἐντὸς τῶν Ἑξαπλῶν τοῦ Ὠριγένους· εἶναι δ' οὗτη ἡ μετάφρασις τῶν Ἑβδομήκοντα διασκευα-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

αθεΐσα συμφώνως πρὸς τὰς δόξας τῶν Εὐτυχιανιτῶν. §.—, ἐπίσκοπος Ἀγκύρας, ὅστις παρευρεθεὶς εἰς τὴν ἐν Ἐφέσῳ σύνοδον, ὡμίλησε μετὰ πολλοῦ ζήλου ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας ἐναντίον τοῦ Νεστορίου. Σώζεται αὐτοῦ Ὁμιλία κατὰ Νεστορίου, καὶ ἄλλα τινὰ ἐκδοθέντα ἐν τοῖς Συνοδικοῖς.

ΘΕΟΔΟΓΛΦΟΣ, εἷς τῶν πρώτων συντελεσάντων εἰς τὴν ἀναγέννησιν τῶν γραμμάτων ἐν Γαλλίᾳ, γενν. περὶ τὰ μέσα τοῦ Η' αἰῶνος ἐν τῇ Ἄνω Ἰταλίᾳ, ἀποθ. τῷ 831, κατέστη περιώνυμος διὰ τὴν σοφίαν αὐτοῦ, προσεκλήθη εἰς τὴν αὐλὴν Καρόλου τοῦ Μεγάλου περὶ τὸ 781, ἔλαβε τὴν ἡγουμενίαν τῆς μονῆς τοῦ Φλερὺ ἐπὶ Λίγηρος, εἶτα τὴν ἐπισκοπὴν τῆς Αὐρηλίας, καὶ κατηγορηθεὶς ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ Εὐήθους ὡς ἐνεχόμενος εἰς τὴν στάσιν τοῦ Βερνάρδου, βασιλέως τῆς Ἰταλίας, ἐξωρίσθη εἰς Ἀγγίερσην 821, ἔνθα καὶ ἀπεβίωσεν. Ὑπὸ τούτου ἐποιήθη τὸ ἐν τῇ δυτικῇ ἐκκλησίᾳ κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων ψαλλόμενον Gloria, laus et honor.

ΘΕΟΔΩΡΑ, αὐτοκράτειρα τῆς Ἀνατολῆς, θυγάτηρ Ἀκακίου τινὸς, φύλακος ἀγρίων θηρίων τοῦ Ἱπποδρομίου, ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀναστασίου, ἦτο κωμῳδοποιὸς, ὀρχηστρὶς καὶ ἑταίρα, ὅτε ὁ Ἰουστινιανὸς ἠράσθη αὐτῆς γοητευθεὶς ἐκ τῶν θελγήτρων αὐτῆς. Ἀνέβη μετὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ εἰς τὸν θρόνον, τῷ 527, καὶ ἐξήσκησε μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν δημοσίων διοικήσεων. Ἡ Θεοδώρα ἐκυβέρνα τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὴν αὐτοκρατορίαν. Ὑπερβαίνουσα τὰς λοιπὰς ἑταίρας κατά τε τὴν ἀκολασίαν καὶ τὸ κάλλος, κωμῳδοποιὸς δεξιωτάτη, ἀνήκειρε ζωηρὸν ἐνθουσιασμὸν διὰ τῆς ἐκτάκτου τέχνης αὐτῆς. Ἡ Θεοδώρα ἦτον ἀχάριστος. Διοικητὴς τῆς Ἀφρικῆς ἠράσθη αὐτῆς περιπαθῶς καὶ ἀπήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του, ἔνθα ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς ἕνα υἱόν. Νέα ἐξ ἰδιοτροπίᾳ ἢ μυστικὴ προαίσθησις παρεκίνησαν αὐτὴν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν, ἔνθα ἄλλο ὑποκρινομένη πρόσωπον, προσεποιήθη τὴν εὐλαβῆ, ἔζη μεμονωμένη, ἐπεδίδη εἰς τὴν σπουδὴν, ἐδέχετο παρ' ἑαυτῇ σοφοὺς ἄνδρας, μεγιστᾶνας, πολιτικοὺς, εἵλκυσε πρὸς ἑαυτὴν τὸν Ἰουστινιανὸν, καὶ τοσοῦτον ἠχμαλώτευσεν αὐτὸν διὰ τῶν θελγήτρων αὐτῆς ὥστε ἀπεφάσισε νὰ νυμφευθῇ αὐτὴν, παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ Ἰουστίνου, παρὰ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, καὶ παρὰ τὰ βάκρα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Βιγιλαντίας, ἥτις ἀπέθανεν ἐξοίκησιν καὶ θλῖψεως.

Ἡ Θεοδώρα ἀνελθοῦσα εἰς τὸ ὕπατον ἀξίωμα, ὑπενίφαινεν ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς εὐλαβείας, τὴν ἀγέρωχον ἐκείνην ἀλαζονείαν, ἥτις τοσοῦτῳ μισητὴ καθίσταται ὅταν ὁ ἔχων αὐτὴν εἶναι ταπεινῆς καταγωγῆς· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐξαίρετος δεικνυομένη κωμῳδοποιὸς, ὑπεκρίνατο τὴν φιλελεήμονα καὶ γενναιόφρονα, ἐπεδαψίλευε χάριτας τοῖς αὐλικοῖς, ἐλέει τοῖς πτωχοῖς, ᾠκοδόμει ἐκκλησίας, ἐθεμελίου μοναστήρια· ταυτοχρόνως ὅμως ἀδυσώπητος οὖσα ἐν τῇ ἐκδικήσει αὐτῆς κατεδίωξε τοὺς ἀπειθοῦντας αὐτῇ ἱερεῖς καὶ τοὺς ἀπαξιοῦντας τὴν προστασίαν αὐτῆς μεγιστᾶνας. Περιστοιχουμένη ὑπ' ἀρχαίων ἑταιρῶν, τῆς Χρυσομάλης, Ἰνδώρας, Μακεδονίας, μετέτρεψε τὸν οἶκον τῶν Καισάρων εἰς πορνοστάσιον. Αἱ δὲ ἀδελφαὶ αὐτῆς ὡς ἑταῖραι καὶ αὐταὶ βιώσασαι συνῆψαν πλούσια συνοικέσια, διότι ἰσχυροὶ ἄνδρες ἠναγκάσθησαν νὰ νυμφευθῶσιν αὐτὰς ὅπως μὴ ἀπολέσωσι τὰ ἀξιώματα αὐτῶν. Πᾶν τὸ ἀνθιστάμενον κατὰ τῆς αὐτοκρατείρας συνετρίβετο. Ἔστελλεν εἰς τὴν εἱρκτὴν, εἰς τὴν ἐξορίαν, εἰς τὸν θάνατον συγκλητικοὺς, στρατηγοὺς, ἐπάρχους, ἐπισκόπους· αἱ δὲ δύο ἰδιαίτεραι εἱρκταὶ εἰς ἃς ἔῤῥιπτε τὰ θύματα αὐτῆς ἐλέγοντο ὑπὸ τοῦ λαοῦ ὁ Λαβύρινθος καὶ ὁ Τάρταρος.

Ὁ υἱὸς αὐτῆς μαθὼν ἐν Ἀφρικῇ τὴν ἀνύψωσιν τῆς μητρὸς, τρέχει ἐσπευσμένως καὶ ἄνευ διαταγῆς εἰς Κωνσταντινούπολιν, βλέπει ἐπὶ μίαν στιγμὴν τὴν μητέρα του καὶ ἀφανίζεται διὰ παντὸς, ὅπως μὴ μένῃ μαρτύριον τοῦ πρώτου βίου καὶ τῶν προτέρων σχέσεων τῆς συζύγου τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ὅστις ἀγαπῶν αὐτὴν ἐμμανῶς ἐσέβετο τὰς θελήσεις αὐτῆς, καὶ ἐβίασε τοὺς μεγιστᾶνας καὶ τὸν λαὸν νὰ ὀμόσωσι τῇ αὐτοκρατείρᾳ πίστιν ὡς εἰς αὐτόν. Ἀλλὰ μετὰ τῶν τοσούτων ἐλαττωμάτων καὶ κακιῶν ἡ Θεοδώρα συνήνου εὐρεῖαν, λεπτὴν καὶ ὑψηλὴν διάνοιαν, θαυμασίαν παιδείαν καὶ μεγάλην γενναιότητα· ὅθεν ὁ αὐτοκράτωρ ἐν κεφαλίδι μιᾶς τῶν Νεαρῶν αὐτοῦ κηρύττει ὅτι συνεβουλεύθη τὴν σεβασμιωτάτην σύζυγον ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεὸς, καὶ ὡς εἰ ἐξηκολούθει δεσπόζουσα τῶν διανοιῶν καὶ τινες τῶν νεωτέρων νομοδιδασκάλων θέλουσιν ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὸν Κώδηκα καὶ τὴν Διγέσταν νὰ τιμᾶται ἡ μνήμη τῆς Θεοδώρας. Εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη, ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἠγάπησε τὴν δόξαν ὅσον καὶ τὴν ἡδονήν· ὑπεστήριζε διὰ τῆς εὐσταθείας αὐτῆς τὴν ἀσθένειαν τοῦ συζύγου αὐτῆς, παρώτρυνεν αὐτὸν εἰς μεγάλα ἔργα, συνεβούλευεν αὐτὸν πολλάκις ὀρθῶς καὶ συνετῶς καὶ ἦτον ἀνὴρ ἐπὶ αὐτόν. Ἐπὶ τῆς στάσεως τοῦ 532 ἥτις ἐγεννήθη ἐκ τῆς ἔριδος τῶν Κυα-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινοβουλευτικὴ Βιβλιοθήκη
Αθηνῶν (Ν.Ε.Ι.Δ.Α.)

νῶν μετὰ τῶν Πρασίνων ἐνεψύχωσε τὸν Ἰουστινιανὸν διανοούμενον νὰ παραιτηθῇ. Ἐβοήθησεν αὐτῷ εἰς τὴν μεταρρύθμισιν καὶ τὴν σύνταξιν τῶν νόμων. Συνένοχος τῶν ἀτακτημάτων τῆς γυναικὸς τοῦ Βελισαρίου Ἀντωνίνας, ἤρισεν ὕστερον πρὸς αὐτὴν, καὶ ἐνήργησεν ὅπως ὑποπέσῃ εἰς δυσμένειαν αὐτὸς ὁ Βελισάριος. Ἀλλὰ μολονότι ἐμίανε τὰ αὐτοκρατορικὰ ἀνάκτορα διὰ τῶν ἀκολασιῶν αὐτῆς, κατεσπατάλησε διὰ τῶν ἀσωτειῶν της τὰ δημόσια χρήματα, καὶ ἐπίσυρε τὰ ἀναθέματα τῶν παπῶν Ἀγαπητοῦ καὶ Βιγιλίου, ὁ Ἰουστινιανὸς ἔκλαυσεν αὐτὴν πικρῶς, ὅτε ἀπέθανεν ὑπὸ καρκίνου τῷ 548. Ὁ Προκόπιος, κρίνων αὐτὴν ἀντιφατικῶς, κατηγορεῖ μὲν αὐτῆς ἐπὶ ταῖς αἰσχροτάταις τῶν πράξεων ἐν τοῖς Μυστικοῖς Ἀνεκδότοις, ἐπαινεῖ δ' αὐτῆς ἐν τῇ Ἱστορίᾳ αὐτοῦ.

Θεοδώρα ἑλληνὶς αὐτοκράτειρα, γεν. περὶ τὸ 815, ἐνυμφεύθη τὸν αὐτοκράτορα Θεόφιλον τῷ 830, ἐχήρευσε τῷ 842, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Μιχαὴλ τοῦ Γ' μέχρι τοῦ 854. Ἐπανήγαγεν ὡς ἡ Εἰρήνη τὴν εἰκονολατρείαν, καὶ ἐξωλόθρευσε τοὺς Παυλικιανούς. Ἕνεκα τῶν ῥᾳδιουργιῶν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς ἐκλείσθη ἐν μοναστηρίῳ ἔνθα καὶ ἀπέθανε τῷ 867. Κατά τινας ἱστορικούς, ὁ Θεόφιλος θέλων νὰ νυμφευθῇ, συνήθροισεν ἐν τοῖς ἀνακτόροις πλείστας ἑλληνίδας νεάνιδας, ἐν αἷς ἐξελέξατο τὴν Θεοδώραν ὡς καλλίστην πασῶν δοὺς αὐτῇ μῆλον χρυσοῦν. Ἡ Θεοδώρα καίπερ λαβοῦσα διαταγὴν παρὰ τοῦ θνήσκοντος Θεοφίλου νὰ καταδιώκῃ τὴν εἰκονολατρείαν, ἀπεμάκρυνε μὲν τῆς αὐλῆς τὸν εἰκονοκλάστην πατριάρχην Ἰωάννην, καὶ διὰ ψηφίσματος ἐπανήγαγε τὴν λατρείαν τῶν εἰκόνων, διατάξασα τὸν πατριάρχην ἐπὶ ποινῇ ἐξορίας νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ψήφισμα. Ἀλλ' ὁ ἰσχυρογνώμων πατριάρχης ἠτήσατο προθεσμίαν ὅπως μελετήσῃ τὸ ζήτημα καὶ ἐφλεβοτομήθη μόνος καὶ ἐρώνει ὅτι ἡ Θεοδώρα ἔπεμψε δολοφόνους κατ' αὐτοῦ αἱ κραυγαὶ αὐτοῦ ἐξήγειραν τὸν εὐσεβέστατον λαὸν, ἀλλ' ἀνακαλυφθέντος τοῦ δόλου ἐξέρχεται ὁ πατριάρχης τῆς πρωτευούσης φέρων τὰς ἁρὰς τοῦ λαοῦ καὶ ἡ αὐτοκράτειρα θριαμβεύει. Ἡ Θεοδώρα ἀντὶ τοῦ ἐμπείρου καὶ ἀνδρείου στρατηγοῦ Μανουὴλ ἐκλεξαμένη τὸν ἐπιτήδειον αὐλικὸν Θεόκτιστον ἔπεμψεν αὐτὸν κατὰ τῶν Ἀράβων Ὑβ' ὧν ἠττήθη, καὶ τῷ ἐπόντι ἔτει (844), κατεδίκ εἰς Κρήτην ἐπέστειλε ψευδῆ εἴδησιν περὶ ἐπαναστάσεως ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἐγκατέλιπε τὸν στρατὸν ὅστις κατεστράφη σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν. Ἡ Θεοδώρα διεπιστεύθη καὶ ἄλλον στρατὸν τῷ Θεοκτίστῳ (845), ὅστις συνεκρότησε μάχην πλησίον τοῦ ὄρους Ταύρου ἠττήθη, ἀπώλεσε τεσσαράκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν, ἐπέῤῥιψε τὴν αἰσχύνην τῆς ἥττης ταύτης ἐπὶ τοῦ συναδέλφου αὐτοῦ Βάρδα καὶ ἐξηκολούθει ἀπολαύων τῆς εὐνοίας τῆς αὐτοκρατείρας, ἥτις ὅπως προφυλάξῃ αὐτὸν ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ λαοῦ ἔδωκεν αὐτῷ φρουράν. Μετὰ τῶν Σαρακηνῶν συνωμολογήθη ἀνακωχὴ καὶ ἀνταλλαγὴ αἰχμαλώτων· ταὐτοχρόνως οἱ Ἐσκλαβόνοι καταλαμβάνουσι τὴν Ἑλλάδα (846). Ὁ δὲ ἀρχιιππαρχόμος τῆς Θεοδώρας τὸ αὐτὸ φέρων ὄνομα μετὰ τοῦ Θεοκτίστου ἐδείχθη ἐμπειρότερος ἐκείνου καὶ ἐξήλασε τοὺς Βαρβάρους τῆς χώρας ταύτης. Ἐπὶ τῆς ἀντιβασιλείας τῆς Θεοδώρας κατὰ τὴν ἀνηλικιότητα τοῦ Μιχαὴλ Γ'., οἱ Ἕλληνες πολλαχοῦ ηὐδοκίμησαν. Ἡ αὐτοκράτειρα ἐνοχλουμένη ἀκαταπαύστως ὑπὸ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν Σαρακηνῶν, ἔστειλε στόλον εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅστις ἐλεηλάτησε τὴν χώραν, ἐκυρίευσε τὴν Δαμιέττην καὶ ἐπανῆλθε φέρων πλούσια λάφυρα. Ὅτε δὲ ὁ Βόγορις, βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων νομίζων ὅτι εὐκόλως θὰ ἐνίκα Κράτος ὑπὸ γυναικὸς διοικούμενον, ἐκήρυξε τὸν πόλεμον καὶ τὴν κήρυξιν αὐτοῦ συνώδευσε μεθ' ὑβριστικῆς ἐπιστολῆς, ἡ Θεοδώρα ἀπεκρίνατο. «Θὰ ἔλθω εἰς συνάντησίν σου· ἐλπίζω τὴν νίκην, ἀλλὰ καὶ ἂν ἡττηθῶ πάλιν θὰ ἐρυθριάσῃς διότι κατὰ γυναικὸς ἐθριάμβευσας». Ἡ δὲ σταθερότης αὐτῆς ἐξέπληξε τὸν Βάρβαρον καὶ ἐνεποίησεν αὐτῷ καλὴν ἐντύπωσιν· ὅθεν διεπραγματεύθη τὴν εἰρήνην καὶ συνωμολόγησε συνθήκην· ἡ δὲ αὐτοκράτειρα ἠτήσατο παρ' αὐτοῦ τὴν ἀπόλυσιν μοναχοῦ ὀνόματι Θεοδώρου περιφήμου ἐπὶ τῇ εὐσεβείᾳ αὐτοῦ· εἰς ἀντάλλαγμα δὲ συνέτριψε τὰς ἁλύσεις μ·ᾶς ἀδελφῆς τοῦ Βογόριδος, αἰχμαλωτευθείσης ὀκτὼ καὶ τριάκοντα ἔτη πρότερον ὑπὸ Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου. Διὰ δὲ τῆς βασιλοπαιδος ταύτης ἀσπασθείσης τὸν χριστιανισμὸν προσηλυτίσθη καὶ ὁ Βόγορις. Ἀλλ' εἱ Βούλγαροι ἀγανακτοῦντες ἐπὶ τούτῳ ἐπανίστανται καὶ θέλουσι νὰ φονεύσωσι τὸν βασιλέα αὐτῶν. Ὁ Βόγορις φέρων σταυρὸν ἐπὶ τοῦ στήθους ἐξέρχεται τῶν ἀνακτόρων μετὰ πεντήκοντα πιστῶν ἀνδρῶν ἐπιπίπτει κατὰ τῶν στασιαστῶν, ἐκπλήττει αὐτοὺς καὶ τοὺς διασκορπίζει. Τότε ἡ αὐτοκράτειρα μαθοῦσα τὸ γεγονὸς, στέλλει τὸν Κύριλλον ὅπως διδάξῃ τοὺς Βουλγάρους τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Ἡ Θεοδώρα ἡλικιωθέντος τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Μιχαὴλ τοῦ Γ', καταβαίνει τοῦ θρόνου, ἀφοῦ συνεκάλεσε τοὺς συγκλητικοὺς, ἔδωκε λόγον τῆς διοι-

κήσεως αὐτῆς καὶ εἶπεν αὐτοῖς. «Καταλείπω τὴν ἐξουσίαν· θὰ θελήσωσι ν' ἀπατήσωσιν ὑμᾶς διὰ ψευδῶν ἐκθέσεων περὶ τοῦ δημοσίου θησαυροῦ· ὅπως φωτίσω ὑμᾶς ἤγαγον ἐ ταῦθα τοὺς ἐπὶ τῶν προσόδων, οἵτινες θ' ἀποδείξωσιν ὑμῖν ὅτι ἀφίνμι ἐν τῷ ταμείῳ ἑκατὸν ἐννενήκοντα χιλιάδας χρυσῶν λιρῶν καὶ τριακοσίας χιλιάδας ἀργυρῶν». Ἡ ἐκκλησία τιμᾷ τὴν μνήμην αὐτῆς ὡς ἁγίας (Θεοδώρας τῆς Αὐγούστης τῇ 11 φεβρουαρίου). Τὸ ἱερὸν αὐτῆς λείψανον εὑρίσκεται νῦν ἐν Κερκύρᾳ, ἐν τῇ ἐπ' ὀνόματι τῆς Υ. Θ. Σπηλαιωτίσσης ἐκκλησίᾳ τῆς μητροπόλεως.

Θεοδώρα ἡ Ὁσία, ἔζη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ζήνωνος καὶ ἀνδρικῶς ἐνδυσαμένη μετωνομάσθη Θεόδωρος καὶ ἔζησεν ἐν μοναστηρίῳ ἀνδρῶν ἄγνωστος μέχρι τέλους.

Θεοδώρα (Ἁγία), παρθένος καὶ μάρτυς ἐξ ἐπιφανῶν γονέων, κατεδικάσθη εἰς τὴν βάσανον τῆς ἐκπορνεύσεως, ἐπὶ τοῦ διωγμοῦ τοῦ Διοκλητιανοῦ, καὶ ἀποσπασθεῖσα τῶν ὑμνίων αὐτῆς ὑπὸ χριστιανοῦ ὀνόματι Διδύμου, ὑπέστη μετ' αὐτοῦ τὸ μαρτύριον. Ὁ Π Κορνήλιος ἐρύσατο ἐκ τῆς Ἱστορίας ταύτης τὸ θέμα τραγῳδίας.

Θεοδώρα, ἑλληνὶς αὐτοκράτειρα, 1042—1056, θυγάτηρ Κωνσταντίνου τοῦ Η' καὶ ἀδελφὴ τῆς αὐτοκρατείρας Ζωῆς, ἐβασίλευσε μετ' αὐτῆς δύο μῆνας, 1042, εἶτα ἀπεμακρύνθη τῆς ἐξουσίας, ἣν ἀνέλαβε κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας Κωνσταντίνου τοῦ Γ', 1054, καὶ διετηρήθη ἐν αὐτῇ 19 μῆνας, 1055—1056, ἀπέθανε δ' ἐν ἡλικίᾳ 76 ἐτῶν, φημιζομένη ἐπὶ ταῖς ἀρεταῖς καὶ τῇ φρονήσει αὐτῆς. Μετ' αὐτὴν τελευτᾷ ἡ μακεδονικὴ δυναστεία. Διὰ τῆς σταθερότητος τοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς ἡ Θεοδώρα προσέλαβε τὰς ταραχὰς δι' ὧν ἐπηρίλθε αὐτὴν ἡ φιλοδοξία τοῦ Νικηφόρου, ὃν ὁ τελευταῖος αὐτοκράτωρ ὥρισε διάδοχον. Ἑτέρου δὲ Νικηφόρου, τοῦ ἐπονομαζομένου Βρυεννίου, τολμήσαντος νὰ πλησιάσῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν μετὰ τοῦ μακεδονικοῦ στρατοῦ ἄνευ διαταγῆς, ἡ αὐτοκράτειρα ἀπέπεμψε μὲν τὰ στρατεύματα εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτῶν, ἐδήμευσε δὲ τὴν περιουσίαν τοῦ ἀποστάτου στρατηγοῦ. Διὰ τῆς δικαιοσύνης αὐτῆς ἐβασίλευσεν ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ ἡ ὁμόνοια καὶ ἡ ἀσφάλεια. Ἀείποτε ἑτοίμη εἰς τὸ ἀμύνεσθαι κατὰ τῶν γειτόνων αὐτῆς, καὶ οὐδέποτε κατ' αὐτῶν ἐπιτιθεμένη ἐνέπνευσε δίκαιον τοῖς ἀλλοφύλοις σεβασμόν. Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Δύσεως Ἔρρικος, ἐπικαλέσατο τὴν φιλίαν αὐτῆς· μόνοι δὲ οἱ Νορμανδοὶ ἐξηκολούθησαν καταπολεμοῦντες αὐτὴν ἐπιτυχῶς ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ κατέλαβον τὸ Ὄτραντον. Ἐν ταῖς τελευταίαις αὐτῆς στιγμαῖς, οἱ ὑπουργοὶ ἔπεισαν αὐτὴν νὰ ὁρίσῃ διάδοχον τὸν Μιχαὴλ Στρατιωτικόν, ὅστις ἀπήλαυε γενικῆς φήμης ὡς ἀνδρεῖος στρατηγός, ἡ δὲ αὐτοκράτειρα ἔστεψεν αὐτὸν ἐνώπιον τῶν ὑπουργῶν.

Θεοδώρα, ῥωμαία γυνή, συγγενὴς τοῦ Ἀδαλβέρτου Β', μαρκησίου τῆς Τοσκάνης, ἐγέννησε δύο θυγατέρας περιωνύμους καταστάσας, τὴν Ματροζίαν (ἴδ. τὴν λέξιν) καὶ τὴν Θεοδώραν (ἴδ. τὸ ἐπόμενον ἄρθρον).

Θεοδώρα, θυγάτηρ τῆς προηγουμένης, ἐνυμφεύθη τὸν Γρατιανόν, ὕπατον τῆς Ῥώμης. Πλουσία, ὡραία καὶ διεφθαρμένη ἐξήσκησεν ἐν ταῖς Κράτεσι τῆς ἐκκλησίας σκανδαλώδη ἐπιρροήν, καὶ ἀνεβίβασεν εἰς τὸν παπικὸν θρόνον, ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωάννου Ι', ἕνα τῶν ἐραστῶν αὐτῆς.

Θεοδώρητος, ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὺς γεννηθεὶς ἐν Ἀντιοχείᾳ τῷ 387, ἐκ γονέων ἐπιφανῶν, ἀποθανών περὶ τὸ 458, ἔτυχε σοφῆς καὶ εὐσεβοῦς ἀγωγῆς διέπεμψε, μετὰ τὸν θάνατον τῶν γονέων αὐτοῦ, τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ τοῖς πτωχοῖς, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς μοναστήριον πλησίον τῆς Ἀπαμείας. Τῷ 423 ἀνυψώθη εἰς τὸν ἐπισκοπικὸν θρόνον τῆς ἐν Συρίᾳ Κύρου. Ἔνθερμος τῆς ὀρθοδοξίας ζηλωτής, ἤγαγεν εἰς τὴν ἀληθῆ πίστιν τοῦ Χριστοῦ δεκακισχιλίους Μαρκιωνίτας. Φίλος δὲ ὢν τοῦ Νεστορίου, οὐ δὲν συνεμερίζετο τὰς πλάνας, ἔπεισεν αὐτὸν ἵνα κηρυχθῇ κατὰ τοῦ Κυρίλλου μεθ' οὗ ἀμέσως συνδιήλλαγη, ἀλλὰ μόλις μετὰ μακρὸν χρόνον ἀπεφάσισε, χάριν τοῦ κοινοῦ καλοῦ, νὰ καταδικάσῃ τὸν αἱρεσιάρχην. Ἕνεκα τοῦ ζήλου ὃν ἐνεδείξατο κατὰ τῶν Εὐτυχιακῶν παρέσχε τοῖς ἐχθροῖς αὐτοῦ ἀφορμὴν νὰ διαβάλλωσιν αὐτὸν παρὰ τῇ αὐλῇ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ καταδικασθεὶς ἀναπολογήτως ἐν τῇ συνόδῳ ἣν συνεκάλεσε τῷ 449 ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Διόσκορος καὶ ἥτις ἐπονομάζεται «ἡ ἐν Ἐφέσῳ ληστεία», ἠθωώθη ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Μαρκιανοῦ. Ὁ Θεοδώρητος κατέλιπεν ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν εἰς 5 βιβλία, ἐκτεινομένην ἀπὸ τοῦ 325 μέχρι τοῦ 429, πόνημα ἀκριβές, γλαφυρῶς καὶ σαφῶς γεγραμμένον, προτιμώτερον τῶν τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Σωζομενοῦ καίπερ ἔχον χρονολογικὰ λάθη. Φιλόθεον Ἱστορίαν, περιέχουσαν τοὺς βίους 30 μοναστῶν. Πραγματείαν περὶ Προνοίας, εἰς 10 βιβλία, κτλ. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ Πατρὸς Σιρμόνδου, ἐν Παρισίοις, 1642, τόμ. ϛ΄ εἰς φύλλ., μεθ' ὧν ἠνώθη τὸ Auctarium τοῦ Πατρὸς Γαρνιέρου, 1684· καὶ ὑπὸ τοῦ Schulze καὶ Nesselt, ἐλ-

ΑΝΘΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκη Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκη

λνολατινιστί, ἐν Ἄλλῃ, 1767—74, τόμ. 10, εἰς 8ον. Ἴδ. Holzhausen, de Fontibus quibus Socrates, Sozomenus et Theodoretus usi sunt, ἐν Γοτίγγῃ, 1824, εἰς 4ον. Ὁ Θεοδώρητος ἐγένετος μαθητὴς Θεοδώρου τοῦ Μοψουεστίας καὶ τοῦ Χρυσοστόμου.

ΘΕΟΔΩΡΙΔΑΣ, συρακούσιος ποιητὴς παρ' Ἀθηναίῳ.

ΘΕΟΔΩΡΙΣ, φαρμακὶς τις Ληνία παρὰ Δημοσθένει.

ΘΕΟΔΩΡΙΧΟΣ, γερμανιστὶ Dietrich, «Διέτριχος», βασιλεὺς τῶν Ὀστρογότθων, γεννηθεὶς ἐν Παννονίᾳ τῷ 455, ἀποθ. τῷ 526, ἦτον υἱὸς τοῦ Θεοδομίρου. Νέος ἔτι τὴν ἡλικίαν, ἐστάλη ὅμηρος εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα ἀνετράφη σπουδάζων τὰς ἰδίας καὶ τὸν πολιτισμὸν τῶν Ῥωμαίων, μυούμενος εἰς τὰ μυστήρια τῆς ἀδυναμίας τῶν βαδιουργιῶν αὐτῶν. Ὑπηρήσπισε μάλιστα τὸν Ζήνωνα κατὰ τοῦ Βασιλίσκου, τῷ 477, καὶ ἔλαβεν εἰς ἀμοιβὴν τοὺς τίτλους τοῦ πατρικίου καὶ τοῦ ὑπάτου, πρὸς δὲ τούτοις ἀνδρύθη αὐτῷ ἀνδριὰς καὶ τῷ ἐδόθη τὸ δικαίωμα τοῦ καταγαγεῖν θρίαμβον. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν φυλὴν αὐτοῦ, ἐδιχονόησεν ἐξ ἀγνώστων περιστάσεων μετὰ τῶν ἐν Βυζαντίῳ φίλων αὐτοῦ. Κατερημώσας δὲ τὴν Ἰλλυρίαν, ἔλαβε μέρος τῆς Μοισίας. Ὁ Ζήνων φοβηθεὶς τὰς προόδους αὐτοῦ ἐξέκρουσεν αὐτὸν πρὸς τὴν Ἰταλίαν, ἐξουσιαζομένην τότε ὑπὸ τοῦ Ὀδόακρου καὶ παρεχώρησεν αὐτῷ τὰ ἐπ' αὐτῆς δικαιώματά του, 489. Ὁ Θεοδώριχος ἄγων 20,000 Βαρβάρων, συνέτριψε πρῶτον ἐν ταῖς Ἄλπεσι στρατὸν Γεπίδων καὶ Σαρματῶν, εἶτα ἐνίκησε τὸν Ὀδόακρον καὶ τοὺς Ἐρούλους ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ἰσόντα. Νικητὴς δὲ τὸ δεύτερον ἐν Βερώνῃ, καὶ ὕστερον ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ἄδδα, ἐκυρίευσε μετὰ διετῆ πολιορκίαν τὴν πόλιν τῆς Ῥαβέννης, ἔνθα ἐστησε τὴν ἕδραν αὐτοῦ, διέταξε νὰ σφάξωσιν ἐν εὐωχίᾳ τὸν Ὀδόακρον, καὶ ἀνεγνωρίσθη βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀναστασίου, 493. Μητεὴρ τῆς ἐξουσίας τῶν τελευταίων αὐτοκρατόρων τῆς Δύσεως, κύριος τῆς Ἰλλυρίας, τῆς Παννονίας, τῆς Νωρικῆς, τῆς Ῥητίας, ἔλαβε καὶ τὴν Σικελίαν παρὰ τοῦ Θρασιμόνδου. βασιλέως τῶν Βανδάλων, προστάτευσε τὸν Γοντεβαῶδον, βασιλέα τῶν Βουργουνδίων, κατὰ τῶν Φράγκων, 501, καὶ μετὰ τὴν νίκην τῶν στρατευμάτων αὐτοῦ κατὰ τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ του Χλόδιος ἐν Ἀρελάτῃ, 508, διετήρησε τὴν Ζαν Ναρβωνικήν. Πιθανώτατος δὲ ὅπως ἀνακτήσηται τὸ εἶδος τῆς ὑπεροχῆς ἣν οἱ αὐτοκράτορες πολλάκις ἐξήσκησαν ἐπὶ τῶν βαρβάρων βασιλέων, ἔλαβεν ὑπὸ τὴν προστασίαν του τὰ ἀσθενέστερα τῶν φύλων αὐτῶν, τοὺς Βαυαροὺς, τοὺς Ἀλεμάνους, ἐνυμφεύθη τὴν ἀδελφὴν τοῦ Χλόδιος, ἐνύμφευσε τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀδελφὴν μετὰ τοῦ Θρασιμόνδου, τὴν ἀνεψιάν του μετὰ τοῦ βασιλέως τῶν Θυριγγίων, τὰς θυγατέρας του μετὰ τοῦ βασιλέως τῶν Βισιγότθων τῆς Ἱσπανίας Ἀλαρίχου τοῦ Β' καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως τῶν Βουργουνδίων. Τῷ 507, ἔλαβεν ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν αὐτοῦ τὸν υἱὸν τοῦ Ἀλαρίχου Β' Ἀμαλαρῖχον. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν, ὁ Θεοδώριχος ἐπεφύλαξε τοῖς Γότθοις τὸ στάδιον τῶν ὅπλων καὶ τὰ στρατιωτικὰ ὑπουργήματα· ὁ δὲ ῥωμαϊκὸς κόσμος διετηρεῖτο σχεδὸν ὁλόκληρος παρὰ τοὺς δεσπότας αὐτοῦ, μετὰ τῶν τεχνῶν, τῶν ἐπιστημῶν, τῶν πολιτικῶν θέσεων, καὶ κατὰ σπανίαν ἐξαίρεσιν, ὁ τῶν ἡττηθέντων νόμος ἐγένετο νόμος τῶν νικητῶν· τὰ θεσπίσματα τοῦ Θεοδωρίχου μικρὸν ἐτροποποίησαν τὸν ῥωμαϊκὸν νόμον. Ἡ ῥωμαϊκὴ σύγκλητος ἐτήρησε τοὺς παλαιοὺς τόπους, καὶ αἱ πόλεις τοὺς δημοτικοὺς αὐτῶν θεσμούς. Ἐλαφρὰ πλοῖα ἐῤῥούρουν τὰ παράλια, καθὼς καὶ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Αὐγούστου, κατὰ τῶν Βανδάλων ἢ νουμιδίων καταδρομέων. Οἱ ἀγροὶ ἀνέλαβον τὴν εὐφορίαν αὐτῶν· πρῶτον δὲ ἀπὸ πολλῶν αἰώνων, ἡ Ἰταλία ἐπήρκει εἰς τὰς ἰδίας αὐτῆς ἀνάγκας, μὴ προστρέχουσα εἰς τὴν Γαλατίαν ἢ τὴν Ἀφρικήν. Οἱ φόροι εἰσεπράττοντο τακτικῶς, κατὰ τὸν ῥωμαϊκὸν τύπον. Διακόσιαι δὲ λίτραι χρυσοῦ καθιεροῦντο κατ' ἔτος εἰς διατήρησιν τῶν μνημείων τῆς Ῥώμης· ἐν Ῥαβέννῃ, Βερώνῃ, Παταυίῳ, Σπολητίῳ καὶ Νεαπόλει ἀνεγεννήθησαν αἱ τέχναι. Ὁ Θεοδώριχος, πιστὸς εἰς τὰς παραδόσεις τῆς Αὐτοκρατορίας, τοσοῦτον ἀφίστατο τῶν θρησκευτικῶν πραγμάτων ὅσῳ προσεῖχεν εἰς τὰ πολιτικά. Ἐν τῇ διοικήσει τῶν δημοσίων ἐβοηθεῖτο ὑπὸ τοῦ Κασσιοδώρου (ἴδ. τὴν λέξιν). Καίπερ μὴ ἡξεύρων νὰ γράψῃ, προσείλκυσε περὶ ἑαυτὸν τοὺς λογιωτάτους ἄνδρας τῶν χρόνων αὐτοῦ, τὸν Βοήτιον, τὸν ἐπίσκοπον Ἐννώδιον, κλπ. Κατὰ δὲ τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς βασιλείας αὐτοῦ, θέλων νὰ ἐκδικήσῃ τοὺς ὁμοθρήσκους αὐτῷ Ἀρειανούς, καταδιωκομένους ἐν τῇ Ἀνατολῇ, κατεδίωξε τοὺς καθολικοὺς ἐν Ἰταλίᾳ· ὧν συνωμοσίαν ἐπῇλθη κατ' αὐτοῦ. Οἱ δὲ εἰς αὐτὴν ἐνεχόμενοι, ὁ ἔπαρχος Σύμμαχος καὶ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ Βοήτιος παρεδόθησαν εἰς τὰς βασάνους. Ἀλλ' ὁ Θεοδώριχος ἀνεγνώρισε τὴν ἀθωότητα αὐτῶν, καὶ λέγεται ὅτι

τι αἱ τύψεις τοῦ συνειδότος ἐπέσπευσαν τὸ τέλος αὐτοῦ. Ἴδ. Du Roure, Histoire de Théodoric, ἐν Παρισίοις, 1846, τόμ. 2 εἰς 8ον. Τὸ Μαυσωλεῖον τοῦ «Θεοδωρίχου» ἀνεγερθὲν ἔτι ζῶντος αὐτοῦ ἐν Ῥαβέννῃ καὶ ὕστερον εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Santa Maria della Rotonda μετασκευασθὲν, εἶναι οἰκοδομὴ μεγάλων τετραγώνων λίθων, ἔνδον μὲν στρογγύλη, ἔξωθεν δὲ δεκάγωνος, καὶ διὰ ταπεινοῦ μονολίθου θόλου κεκαλυμμένη, βαίνουσα δ' ἐπὶ δεκαγώνου ἰσχυρᾶς βάσεως, ἥτις περιεῖχε τὸν τάφον, καὶ ἐκοσμεῖτο, ὡς φαίνεται, ἐξωτερικῶς διὰ θολωτοῦ περιστυλίου. Τὸ σχῆμα τοῦ μνημείου τούτου εἶναι ἀφελὲς μὲν ἀλλὰ βαρὺ καὶ κατὰ παρεφθαρμένον ῥωμαϊκὸν ῥυθμὸν ἔχει κεκοσμημένον τὸ γεῖσον καὶ τὰς τῶν θυρῶν παραστάδας. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ διάφοροι ἄλλαι οἰκοδομαὶ τοῦ Θεοδωρίχου ἐν Ῥαβέννῃ, ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἀλλαχοῦ. (Καλλιτεχν. Α. Ρ. Ῥαγκαβῆ).

Θεοδώριχος Α', βασιλεὺς τῶν Βισιγότθων τῆς Ἱσπανίας, 419 — 451, διάδοχος τοῦ Οὐαλλία, ἤνωσε τὴν Νοβεμποπουλανίαν μετὰ τῶν κτήσεων αὐτοῦ καὶ ἔλαβε γαμβρὸν τὸν βασιλέα τῶν Βανδάλων Γενσερίχον. Συνεχόμενος πὸ τοῦ Ἀετίου, ὅστις ἐξώθησεν αὐτὸν πολιορκοῦντα τὴν Ἀρελάτην καὶ τὴν Ναρβῶνα, 437 συνεμάχησεν οὐχ ἧττον μετὰ τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν ἤδη ἐν τῇ Γαλατίᾳ ἐγκατεστημένων Βαρβάρων, πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ Ἀττίλα, καὶ ἐφονεύθη ἐν τῇ μάχῃ τῆς Σιαλῶν ἐπὶ Μάρνου.

Θεοδώριχος Β', βασιλεὺς τῶν Βισιγότθων τῆς Ἱσπανίας, 453—466, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ἐφόνευσεν ἰδίᾳ χειρὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Θορισμόνδον, ἀνηγόρευσε ῥωμαῖον αὐτοκράτορα, τὸν Ἄβιτον, ἐνίκησε τὸν Ῥηχίαρον βασιλέα τῶν Σουήβων, 456, κατέλαβε τὴν Λυσιτανίαν καὶ τὴν Βαιτικὴν, κατεπολέμησε τὸν Μαζοριανὸν, ἔλαβε παρὰ τοῦ Ῥικιμέρου τὴν Α' Ναρβωνικὴν, καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Εὐρίκου.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ἄρχων ἐν Ἀθήναις τῷ γ' ἔτει τῆς 85 ὀλυμπιάδ. §.—, ὁ πατὴρ τοῦ Ἀθηναίου στρατηγοῦ Πρόκλεους. §—, ὁ πατὴρ τοῦ ῥήτορος Ἰσοκράτους. §.—, ὁ υἱὸς τοῦ Ῥοίκου, κατὰ Διόδωρον, Ἕλλην τεχνίτης ἀνήκων εἰς τὸ σαμιακὸν ἐργαστήριον συνεβούλευσε, κατὰ Διογένην τὸν Λαέρτιον νὰ ὑποστρωθῶσι δι' ἀνθράκων τὰ θεμέλια τοῦ περιπτέρου ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος ἐν Ἐφέσῳ περὶ τὴν 45ην ὀλυμπιάδα, διότι τοῦ ναοῦ τούτου ἀνήγειρε κίονας καὶ Ἴρωνες ἀγάλματα ὁ Κροῖσος (Δ. 35—38)· κατὰ Διόδωρον εἰργάσθη εἰς τὸν ἐν Δήλῳ Πύθιον Ἀπόλλωνα, καὶ κατὰ Πλίνιον συνειργάζετο τῷ πατρὶ αὐτοῦ. Ἀλλαχοῦ δ' ὁ Πλίνιος ἀποδίδωσιν αὐτῷ χαλκοῦν ἑαυτοῦ ἀνδριάντα ἐν Σάμῳ θαυμάσιον τὴν ὁμοιότητα καὶ τὴν λεπτότητα, ἐκράτει δὲ, λέγει, διὰ τῶν δακτύλων τέθριππον τοσούτῳ μικρὸν, ὥστε ἠδύνατο νὰ καλυφθῇ, αὐτὸ καὶ οἱ ἵπποι, ὑπὸ μυίας. Ἀλλὰ τοῦτο, λέγει ὁ Α. Ρ. Ῥαγκαβῆς ἐν τῇ Καλλιτεχνίᾳ αὐτοῦ, ἐξ ἧς τὰ ἀνωτέρω ἀρυόμεθα, πρέπει νὰ ἦναι πλάσμα καὶ ἀναχρονισμὸς, διότι οὔτε τὰ μικρὰ τεχνουργήματα ταῦτα, οὔτε οἱ εἰκονικοὶ ἀνδριάντες εἰσὶν ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, ἀλλ' οἱ μὲν ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἀκμὴν, τὰ δὲ εἰς τὴν παρακμὴν τῆς καλλιτεχνίας. §.—, ὁ Β', υἱὸς τοῦ Τηλέκλους, Ἕλλην γλύπτης, κατεσκεύασε κατὰ Παυσανίαν καὶ Ἡρόδοτον τὴν ἐκ σμαράγδου χρυσοκόλλητον σφραγῖδα τοῦ Πολυκράτους ἐν ὀλυμπιάδι 62ᾳ, καὶ καθ' Ἡρόδοτον ὁ αὐτὸς πιθανῶς Θεόδωρος ἦν καὶ ἐνταῦθα ὁ ἱστορικὸς ἀποσιωπᾷ τὸ πατρωνυμικὸν του, τὸν ἀργυροῦν κρατῆρα, ὃν ἔπεμψεν ὁ Κροῖσος (ἐν ὀλυμπ. 58) εἰς Δελφοὺς, ὡς καὶ χρυσοῦν κρατῆρα εἰς τὰ περσικὰ ἀνάκτορα. Προσέτι δὲ, κατὰ Παυσανίαν, οὗτος ᾠκοδόμησε τὴν ἐν Σπάρτῃ Σκιάδα. Οὗτος εἶναι ὁ λεγόμενος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως καὶ εὑρέτης τῆς χύσεως τοῦ σιδήρου, ἢ ὡς ἀλλαχοῦ ἐκφράζεται, τῆς χύσεως ἢ τῆς εἰς τὸ ἀκριβέστερον τύξεως τοῦ χαλκοῦ ὁμοῦ μετὰ τοῦ Ῥοίκου. Ἀλλὰ πιθανῶς συγχέει ὁ Παυσανίας τοὺς δύο Θεοδώρους, διότι συνεργάται ἦσαν οὐχὶ πάππος καὶ ἔγγονος ἀλλὰ πατὴρ καὶ υἱός. Τοῦ αὐτοῦ ἀναμφιβόλως ἐργαστηρίου ἦν καὶ ὁ κρατὴρ, ὃν καθ' Ἡρόδοτον οἱ Σάμιοι ἀφιέρωσαν εἰς τὸ παρ' αὐτοῖς Ἡραῖον, ἐπανελθόντες ἐν ὀλ. 37ῃ, ἐκ τῆς ἔξω τῶν Γαδείρων Ταρτησσοῦ, ὅπου ἐπλάνησεν αὐτοὺς ἡ θάλασσα θέλοντας νὰ πλεύσωσιν εἰς Αἴγυπτον. Ἦτο δὲ χαλκοῦς, ἔχων πέριξ «κρατῆρος ἀργολικοῦ τρόπον», γρυπῶν κεφαλὰς, καὶ ἐστηρίζετο ἐπὶ τριῶν γονυκλινῶν κολοσσῶν ὀκταπήχεων τὸ μέγεθος (Καλλιτεχν. Α. Ρ. Ῥαγκαβῆ). §.—, ῥήτωρ καὶ σοφιστὴς ἐκ Βυζαντίου. §.—, ὁ Κυρηναῖος, Ἕλλην φιλόσοφος ἀκμάσας περὶ τὸν Δ' αἰῶνος πρ. Χ, ὀπαδὸς τοῦ Ἀριστίππου, ἐπωνομάσθη «Ἄθεος», καὶ ἐξορισθεὶς τῆς πατρίδος αὐτοῦ ἕνεκα τῶν περὶ θεῶν ἰδεῶν του, μετέβη εἰς Ἀθήνας, ἔνθα ὁ Ἄρειος Πάγος φόλαξ τῶν δογμάτων τῆς παλυθείας, κατεδίκασε, λέγουσιν, αὐτὸν νὰ πίῃ τὸ κώνειον. Καθ' ἕλλους δὲ τρόπους κατεδικάσθη ἀτελῶς εἰς ἐξορίαν.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ (Ἅγιος), ῥωμαῖος στρατιώτης, γενν. ἐν Συρίᾳ, ἐμαρτύρησεν, ἐπὶ τοῦ διωγ-

Δημοσία Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (Ν.Π.Δ.Δ.)

μοῦ τοῦ Διοκλητιανοῦ, ἐν Ἀμασείᾳ, ἔνθα ἐνέπρηξε τὸν ναὸν τῆς Κυβέλης. Ὁ πανηγυρικὸς αὐτοῦ ἐγράφη ὑπὸ Γρηγορίου τοῦ Νύσσης.

Θεόδωρος ὁ Γαδαρεύς, ὁ διδάσκαλος τοῦ Τιβερίου, συνέγραψε, κατὰ Δίωνα τὸν Χρυσόστομον, συγγράμματα ἄξια προσοχῆς ὑπὸ τῶν περὶ τὴν ῥητορικὴν σπουδαζόντων. Διέτριψε δὲ μικρὸν ἐν Ῥώμῃ ἔνθα διηγωνίσατο περὶ σοφιστικῆς πρὸς Ποτάμωνα καὶ Ἀντίπατρον. Περίφημος κατέστη ἡ περὶ Τιβερίου κρίσις αὐτοῦ, ὃν ὠνόμασε «πηλὸν αἵματι πεφυρμένον». Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀντώνιος ἐγένετο συγκλητικὸς ἐπὶ Ἀδριανοῦ, κατὰ Σουΐδαν.

Θεόδωρος ὁ Ἀβουκάρρας, ἤτοι ἐπίσκοπος ἢ ἡγούμενος τῆς Κάρρας, ἐχρημάτισε μαθητὴς Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, καὶ συνέγραψε πολλὰ κατὰ διαφόρων αἱρετικῶν, ἐκδοθέντα ἐν ταῖς Βιβλιοθήκαις τῶν Πατέρων.

Θεόδωρος, ἀναγνώστης τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησίας. Συνέγραψεν ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν εἰς τέσσαρα βιβλία, ὧν τὰ μὲν πρῶτα δύο εἶναι εἰσέτι ἀνέκδοτα, ἐκ δὲ τῶν τελευταίων ἐξεδόθησαν Ἐκλογαὶ ἀπὸ φωνῆς Νικηφόρου Καλλίστου τοῦ Ξανθοπούλου, ἐν Παρισίοις, 1544, μετὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τοῦ Εὐσεβίου. Ἡ Ἱστορία αὐτοῦ ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ 20οῦ ἔτους τοῦ Κωνσταντίνου μέχρι τῆς βασιλείας τοῦ Ἰουλιανοῦ. Ἐξεπόνθη δ' ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ Ῥοβέρτου Στεφάνου, ἐν Παρισίοις, 1544, εἰς φύλλ. ἑλληνιστὶ καὶ γαλλιστί, ἐν Γενεύῃ, 1612· μετὰ τῶν σημειώσεων τοῦ Βαλοᾶ, ἐν Παρισίοις, 1673, καὶ μεταφράσθη γαλλιστὶ ὑπὸ τοῦ προέδρου Κουζίνου.

Θεόδωρος Βαλσαμών, Κωνσταντινοπολίτης, προχειρισθεὶς πατριάρχης Ἀντιοχείας καὶ μὴ δυνηθεὶς νὰ καταλάβῃ τὸν θρόνον διότι τότε ἐξουσιάζετο ἡ πόλις ὑπὸ τῶν Λατίνων. Τὰ ἐκκλησιαστικὰ αὐτοῦ συγγράμματα συγκείμενα ἐξ Ἑρμηνειῶν εἰς τοὺς Κανόνας τῶν Ἁγίων Συνόδων καὶ ἄλλων, ἐξεδόθησαν ἐν Ὀξωνίᾳ, 1672 εἰς φύλλ.

Θεόδωρος ὁ Μοψουεστίας, γεν. ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐκ γονέων ἐπιφανῶν, περὶ τὸ 350, ἀποθ. τῷ 428, ὑπῆρξε συμμαθητὴς Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ὅστις προσείλκυσεν αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ λειτουργίαν. Γενόμενος ἱερεύς, κατεπολέμει τὴν αἵρεσιν τῶν Ἀπολλιναρίων, καὶ ἀπήλλαξε τῶν Ἀρειανῶν τὴν ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν τῆς Μοψουεστίας, ἣν ἔλαβεν εἰς ἀμοιβὴν τῶν ἐκδουλεύσεών του, 381. Μετὰ τὸν θάνατόν του, κατηγορήθη ἐπὶ πλαγιασμῷ καὶ ἀναθεματισθεὶς ἐν τῇ πέμπτῃ οἰκουμενικῇ συνόδῳ, ἥτις συνεκροτήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 553. Συνέθετο πολυάριθμα συγγράμματα ἐξ ὧν περισώζεται μόνον Ὑπομνηματισις εἰς τοὺς Ψαλμοὺς (ἐν τῷ Exposit. Patr. graecorum in Psalmos, τοῦ Πατρὸς Κορδιέρου), καὶ τινα τεμάχια διεσπαρμένα ἐν τῷ συγγράμματι τοῦ Φακουνδου de Tribus capitulis, ἐν τοῖς «Πρακτικοῖς» τῆς ὅης οἰκουμενικῆς συνόδου, ἐν «Βιβλιοθήκῃ» τοῦ Φωτίου, καὶ ἐν τῷ συγγράμματι τοῦ Ἀγγέλου Μάη, Scriptorum veterum nova collectio è Vaticanis codicibus, ἐν Ῥώμῃ, 1825, τ3. Meissner, Dissertatio de Théodoro Mopsuesteno, ἐν Βιττεμβέργῃ, 1790, εἰς 4ον.

Θεόδωρος ὁ Καισαρεύς, ἐπονομαζόμενος Ἀσκίδας, κατ' ἀρχὰς προεστὼς μοναστηρίου ἐν Παλαιστίνῃ, ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν περὶ τὸ 535, προτιθέμενος νὰ διαβάσῃ τὴν αἵρεσιν τῶν Ὠριγενιστῶν καὶ πρὸς τοῦτο συνεφώνησε μετὰ τῆς γυναικὸς τοῦ Ἰουστινιανοῦ τῆς αὐτοκρατείρας Θεοδώρας ὅπως αἰτήσηται παρ' αὐτοῦ τὴν καταδίκην τῶν τριῶν κεφαλαίων. Ἐπολέμησε δὲ φανερῶς κατὰ τοῦ πάπα Βιγιλίου, καὶ ὑπεστήριξε τὰς ἀπαιτήσεις αὐτοῦ καταχρασθεὶς τὴν ἐπιῤῥοὴν, ἧς ἀπήλαυεν· ἀλλ' ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει σύνοδος, τῷ 553, ἔθετο τέρμα εἰς τὰς ταραχὰς ἃς ἐγέννησαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ αἱ ῥαδιουργίαι αὐτοῦ. Ἀφωρίσθη καὶ καθηρέθη τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Καισαρείας ἣν ἔλαβε παρὰ τῆς Θεοδώρας.

Θεόδωρος ὁ Φαραΐ, ὀνομασθεὶς οὕτως ἐκ τῆς ἐν Ἀραβίᾳ πόλεως Φαραΐ, ἔνθα ἐπὶ Ἡρακλείου ἐγένετο ἐπίσκοπος. Μέχρις αὐτοῦ ἀναφέρεται ἡ ἀρχὴ τοῦ «μονοθελισμοῦ»· ἀλλ' ἡ αἵρεσις αὕτη ὀφείλει τὰς πρόδους αὐτῆς μᾶλλον τῷ πατριάρχῃ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Σεργίῳ. Ὁ δὲ Θεόδωρος ὑποστηρίζει αὐτὴν ἐν βιβλίῳ αὐτοῦ.

Θεόδωρος Α', πάπας 642-649, Ἕλλην τὸ γένος καὶ γεννηθεὶς ἐν Ἱερουσαλήμ. Κατεπολέμησε τὸν «μονοθελισμόν».

Θεόδωρος Β', πάπας, 898, Ῥωμαῖος τὸ γένος, ἐπάπευσεν 20 μόνας ἡμέρας.

Θεόδωρος (Ἅγιος), ἀρχιεπίσκοπος Καντορβερίας, τῷ 668, γεννηθ. τῷ 602 ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, ἀποθαν. τῷ 690. Ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὑπάρχει συλλογὴ κανόνων ἣν αὐ ἐτάξεν ὅπως ὁρίσῃ τὸν χρόνον τῆς μετανοίας κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὴν βαρύτητα τοῦ ἁμαρτήματος. Ἡ ἔκδοσις αὐτῆς ἐγένετο ἐν Παρισίοις, 1677, εἰς 4ον.

Θεόδωρος ὁ Στουδίτης (Ἅγιος), ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 759, ἢ κατ' ἄλλους τῷ 755, ἀπέθανε τῷ 826. Οἱ γονεῖς αὐτοῦ Φωτεινὸς καὶ Θεοκτίστη διεκρίνοντο ἐπὶ ἐξαιρετικῇ εὐσεβείᾳ. Περιβληθεὶς ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας τὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἐν τῇ μονῇ τῶν Σακκουδιτῶν, ἧς ἐγένετο ἡγούμενος τῷ 795, μετέβη εἰς τὴν τοῦ Στουδίου, οὕτω καλουμένην ἀπὸ τοῦ κτίτορος αὐτῆς, Στουδίου τοῦ ῥωμαίου ὑπάτου, καὶ ἐκ τούτου ἐπωνομάσθη «Στουδίτης». Ἐδείχθη ἔνθερμος ζηλωτὴς τῶν πατρικῶν παραδόσεων· ἠγωνίσατο μέχρι θανάτου ὑπὲρ τῆς τιμῆς τῶν ἁγίων Εἰκόνων· ὑπέστη τρεῖς ἐξορίας διὰ τὸν εὐσεβῆ αὐτοῦ ζῆλον· ἀλλ' εἰς τὴν τρίτην, εἰς ἣν κατεδικάσθη ὑπὸ Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου, ἐνεκαρτέρησε γενναίως ῥαβδιζόμενος· καὶ δεσμευόμενος καὶ μεταγόμενος ἀπὸ σκοτεινῆς εἰς σκοτεινοτέραν φυλακὴν ἐπὶ ἑπτὰ ὅλα ἔτη. Τελευταῖον ἀνακληθεὶς ἐκ τῆς ἐξορίας ὑπὸ Μιχαὴλ τοῦ Ψελλοῦ, καὶ λαβὼν μικρὰν ἄνεσιν τῶν μακρῶν αὐτοῦ πόνων, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ τῷ 826, τῇ 11 νοεμβρίου, ἡμέρᾳ κυριακῇ, ὅτε οἱ περιεστῶτες αὐτοῦ μαθηταί, τὰ γόνατα κεκλιμένοι, ἔψαλλον τὸν «Ἀμωμον». Τινὲς λέγουσιν ὅτι αὐτὸς οὗτος μετὰ τὴν μεταλῆψιν τῶν ἀχράντων Μυστηρίων ἤρξατο ψάλλειν τὸν ψαλμὸν τοῦτον· φθάσας δὲ εἰς τὸν στίχον τοῦτον· «Εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἔζησάς με» (ριθ' 93), παρέδωκε τὸ πνεῦμα ζήσας 67 ἔτη. Ἐν τῇ μονῇ τοῦ Στουδίου εἶχε προσελκύσει 1,000 μοναχούς. Κατέλιπε πλεῖστα συγγράμματα γεγραμμένα μετὰ γλαφυρότητος, πολλοῦ πυρὸς καὶ ἀκριβείας· διακρίνονται δ' ἐν αὐτοῖς δύο ἐξαίρετοι Λόγοι περὶ τῶν εἰκόνων καὶ πολλαὶ πραγματεῖαι κατὰ τῶν εἰκονομάχων. Μέρος τῶν πονημάτων αὐτοῦ ἐδημοσιεύθη ἐν τοῖς Oeuvres du P. Sirmond, τόμ. δ', ἐν Παρισίοις, 1686, εἰς φόλλ. Ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ 11 νοεμβρίου. Πρὸς τοῖς ἄλλοις ἔργοις αὐτοῦ συγγράμμασιν ἐποίησε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἰωσὴφ καὶ ὅλον σχεδὸν τὸ κατανυκτικὸν βιβλίον τοῦ Τριῳδίου (Ἰουλίου 14).

Θεόδωρος ὁ Γραπτὸς, ὅσιος ἀδελφὸς «Θεοφάνους τοῦ Γραπτοῦ», παλαιστὶνος τὸ γένος, μοναχὸς ὡς καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Σάββα. Ἐπωνομάσθησαν ἀμφότεροι «Γραπτοί», διότι Θεόφιλος ὁ ὕστατος τῶν εἰκονομάχων βασιλέων ἐγγράψας εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῶν διὰ πεπυρωμένου σιδήρου (2 στίχους ἰαμβικοὺς ἔπεμψεν αὐτοὺς εἰς ἐξορίαν, ἔνθα καὶ ἀπέθανεν ὁ Θεόδωρος τῷ 838.

Θεόδωρος ὁ στρατηλάτης, μεγαλομάρτυς ἀθλήσας ἐπὶ Δικινίου τῷ 320. Κατήγετο ἐκ τῶν Εὐχαϊτῶν τῆς Γαλατίας, κατῴκει ἐν Ἡρακλείᾳ καὶ ἦτο στρατιωτικός. Ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ 8 φεβρουαρίου.

Θεόδωρος ὁ Πρόδρομος ἢ Πτωχοπρόδρομος, σοφιστὴς ἀναφανεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν τῇ δωδεκάτῃ ἑκατονταετηρίδι καὶ μεγάλας ἔχων ἀξιώσεις. Μοναχὸς ὢν ἦτο γνωστὸς ἐν τῇ μονῇ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ «Ἰλαρίωνος» καὶ ἐνίοτε τιμητικῶς ἀπεκαλεῖτο «Κυρὸς», ἤτοι Κύριος. Ἔγραψε ποιήματα εἰς στίχους ἰαμβικοὺς, ῥητορικὰς πραγματείας, διαλόγους, ὁμιλίας καὶ ἐπιστολὰς, ἀπομιμούμενος πρὸ πάντων τὸν Λουκιανὸν, καὶ μάλιστα ἐν τῇ διατριβῇ, ἥτις ἐπιγράφεται «Ποιητῶν καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν πρᾶσις», ἥτις εἶναι ἁπλῆ μίμησις τῆς βίων πράσεως τοῦ μεγάλου σατυρικοῦ. Τῷ αὐτῷ Προδρόμῳ ἀποδίδοται καὶ τὸ ἀνώνυμον ποίημα, ὅπερ φαίνεται συντεθὲν κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, καὶ περιέχει σατυρικῶς τὰ ἐν Ἅιδου, ἅτινα εἶδεν ὁ ποιητὴς ὑπὸ δύο δαιμόνων ὁδηγηθείς· ἀλλ' ἀπέναντι τῆς ἰσχυρᾶς τοῦ Δάντου γραφίδος καὶ τῆς εὐτραπέλου χάριτος τοῦ Σαμοσατέως τὸ ἔργον τοῦ Πτωχοπροδρόμου εἶναι γελοῖον. Τινὲς ὅμως διισχυρίζονται ὅτι ἐπειδὴ ὁ συγγραφεὺς αὐτοῦ καλεῖ ἑαυτὸν Καππαδόκην, τὸ δὲ λεκτικὸν αὐτοῦ εἶναι πάντῃ διάφορον τοῦ τῶν λοιπῶν συγγραμμάτων τοῦ Θεοδώρου, δὲν εἶναι πρωτὸν τοῦ καλάμου αὐτοῦ. Αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν ἔργων τοῦ Πτωχοπροδρόμου εἶναι αἱ ἑξῆς· «τὰ κατὰ Ῥοδάνθην καὶ Δοσικλέα» ἰαμβικὸν μυθιστόρημα μικροτάτης ἀξίας, δημοσιευθὲν μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως ὑπὸ τοῦ Γωλμίνου, ἐν Παρισίοις, 1625, εἰς 8ον καὶ μεταφρασθὲν γαλλιστὶ ὑπὸ Godard de Beauchamp. «Γαλεομυομαχία», κατὰ μίμησιν τῆς ὁμηρικῆς «Βατραχομυομαχίας», ἰαμβικὸν ποίημα· «Ἀπόδημος Φιλία», διάλογος, ἐν ᾧ περιγράφει τίνι τρόπῳ ὁ «Κόσμος», ἤτοι ὁ ἀνθρώπινος βίος κατὰ συμβουλὴν τῆς αἰχμαλώτου αὐτοῦ «Μωρίας», διεζεύχθη ἀπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ «Φιλίας» καὶ ἐνυμφεύθη τὴν «Ἔχθραν». Ὁ κ. I. N. Βελλέτας ὑποσημειοῖ ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ μεταφράσει τῆς Ἱστορίας τῆς ἑλλην. φιλολογίας, κτλ. ὑπὸ Δοννάλδσωνος, ὅτι τὰ μὲν ἄλλα πονήματα τοῦ Πτωχοπροδρόμου ἐξέδωκαν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἕτεροι ἕλληνες, ὁ Gaulmin, περὶ οὗ ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος, ὁ Iger, ὁ Morel, ὁ Boissonade, καὶ ἄλλοι· ὁ δὲ ἡμέτερος Κοραῆς ἐξέδωκεν ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ τῶν Ἀτακτων τὸ

εἰς τὸν αὐτοκράτορα Μανουὴλ τὸν Κομνηνὸν ἰαμβικὸν ποίημα, μετὰ προλεγομένων καταλλήλων καὶ μακρῶν σημειώσεων, χρησιμωτάτων εἰς τὴν μελέτην τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς γλώσσης. Κατ' Ἄνθιμον Γαζῆν τὸν Μηλιώτην (ἐν τῇ ἑλληνικῇ βιβλιοθήκῃ) ὁ Πρόδρομος ἦτον ἐξ ἐπισήμων γονέων, καὶ ὡς ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ γίνεται δῆλον, ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἦτον ἀδελφὴ ἐπισκόπου. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἐπίσης ἀποδείκνυται ὅτι ἦτον ἐγκρατὴς διαφόρων γλωσσῶν, ῥήτωρ καὶ θεολόγος, ἀλλ' ὡς ποιητὴς ἦτο πτωχὸς τὰς ἰδέας, καὶ διὰ τοῦτο, ὡς νομίζει ὁ Ἄνθιμος Γαζῆς, ἐπωνομάσθη Πτωχοπρόδρομος. Ἐκ τινος τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ φαίνεται ὅτι ἐσύγναζεν εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὅτι ἐδίδασκεν ἐν αὐτῷ. Κυροῦ Θεοδώρου τοῦ Προδρόμου, ἐπιγράμματα εἰς τὴν Κτίσιν τοῦ Κόσμου, καὶ εἰς ἄλλας διαφόρους ὑποθέσεις τῆς θείας Γραφῆς, ἐξεδόθησαν ἐν Βασιλείᾳ τῷ 1536, εἰς 8ον. Φιλία ἀπόδημος, μετὰ τῶν τοῦ Σισδαίου καὶ ἐν τοῖς Σομμίκτοις τοῦ Μαιττεταίρου, ἰδίως δὲ ἐν Παρισίοις τῷ 1549 εἰς 4ον. Ἐπιστολαὶ ΙΔ' καὶ ἔτι τρεῖς ἐξεδόθησαν ἐν Ῥώμῃ, ἐν τοῖς Σομμίκτοις τῶν Ἰησουϊτῶν, τῷ 1756.

Θεόδωρος ὁ Γρατακηνός, βυζαντινὸς ποιητὴς ἐφαρμόσας τὴν ποίησιν τοῦ Καλλιμάχου εἰς τὴν λατρείαν τῆς Παρθένου Μαρίας. Τὸ ἐπώνυμον αὐτοῦ, ὡς λέγει ὁ ἐκδότης αὐτοῦ La Porte du Thiel, δὲν σημαίνει τὸν ἐξ Γρατακοῦ τῆς Κρήτης, ἀλλὰ τὸν ἐκ τῆς Ἀρτάκης νήσου παρὰ τὴν Κύζικον, ἣν μᾶσε δ' ἐν τῇ πρώτῃ πεντηκοστασιηρδ' τῇ ΙΔ' ἑκατονταετηρίδος, ὅτε ἐδίδασκεν ἐν ταῖς ὁμωνύμοις σχολαῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ὅτι δὲ εἶχε μεγίστην γνῶσιν καὶ μελέτην τῶν δοκίμων ἠθικῶν συγγραφέων ἀποδείκνυται ἐκ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ, ἅτινα καὶ περιχρισανικὰς ἔχοντα ὑποθέσεις, βρίθουσι μυθολογικῶν ὑπαινιγμῶν, καὶ ἐκ τοῦ εἰς τὴν Ἁγίαν Ἄννην ἐγκωμίου αὐτοῦ, ἐν ᾧ παρεισάγει ἐλκυστικὸν ἐπεισόδιον τὸν περὶ τῆς Νιόβης μῦθον. Αἱ Ὁμιλίαι καὶ Ἐπιστολαὶ αὐτοῦ ἐξεδόθησαν ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς αἰῶνι. (Ἱστορ. τῆς ἀρχ. ἑλλην. φιλολογίας ὑπὸ Ι. Γ. Δανιὴλ Δωνάλδσωνος).

Θεόδωρος Γαζῆς, ἴδε ΓΑΖΗΣ.

Θεόδωρος Α' Λάσκαρις, ἱδρυτὴς τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Νικαίας καὶ

Θεόδωρος Β' Λάσκαρις, αὐτοκράτωρ τῆς Νικαίας, ἴδε ΛΑΣΚΑΡΙΣ.

Θεόδωρος Α', βασιλεὺς τῆς Κορσικῆς, ἴδε ΝΕΓΧΟΦ.

Θεόδωρος Β', δεζάδζ-μὰ δζῆ γενικὸς τοποτηρητὴς, εἶτα μέγας «νεγούσης», δηλαδὴ βασιλεὺς τῆς Ἀβυσσινίας, ἐγεννήθη ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Κουάρας, περὶ τὸ 1818, ἐξ ἀρχαίας εὐγενοῦς ἀλλὰ καταστραφείσης οἰκογενείας, ἔχων πατρωνυμικὸν ὄνομα Κασσάη. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ περιῆλθεν εἰς θέσιν νὰ πωλῇ «κουσσὸ» ὅπως ποριζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Ἀνατραφεὶς ἐν μοναστηρίῳ, ἀλλὰ σφοδρὰν αἰσθανόμενος ἐπιθυμίαν τῆς πολεμικῆς ζωῆς, μετέσχεν ἐνθέρμως τῶν αἱματηρῶν ἀγώνων ὑφ' ὧν ἡ Ἀβυσσινία πρὸ χρόνων κατετρύχετο, ἐξέτεινε βαθμηδὸν τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ ἐπί τινων ὁπλαρχηγῶν καὶ τέλος ἐπέβαλε τὴν κυριαρχίαν αὐτοῦ τοῖς ἰσχυροτέροις. Τότε ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦ «δεζὰδζ-μὰδζ» καὶ ἀναγκασθεὶς νὰ περιστείλῃ πολλὰς στάσεις ἔπραξε τοῦτο μετὰ σπανίας ἐνεργητικότητος. Ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ φοβερωτάτου τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ, τοῦ «δεζὰδζ Ῥὰς Ἀλῆ», ἀλλὰ τὸ συνοικέσιον τοῦτο ἦτο παγὶς στηθεῖσα κατ' αὐτοῦ, καὶ τῷ 1853, ὁ Θεόδωρος κατασταλίας δι' ἀποφασιστικῆς νίκης τὴν τελευταίαν ἀνταρσίαν τοῦ πενθεροῦ του, ἐπεχείρησε τὴν κατάκτησιν τῶν δύο γειτόνων Κρατῶν τῆς Χόας καὶ τοῦ Τιγραίου. Συνάψας δὲ μεγάλας αἱματηρὰς μάχας μετὰ τοῦ βασιλέως τοῦ Τιγραίου Οὐδιὲ, κατετρόπωσε στρατιὰν ἐκ πεντήκοντα χιλιάδων ἀνδρῶν, κατέλαβεν ὀχυρὰς θέσεις καὶ ἐγένετο κύριος πάσης τῆς χώρας τῆς Ἀβυσσινιακῆς μοναρχίας. Χρισθεὶς δὲ βασιλεὺς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Διρεσκιὲ τῇ 5 φεβρουαρίου 1855 ἔλαβε τὸ ὄνομα Θεοδώρου Β'.

Κύριος τῆς ἐξουσίας, ὁ Θεόδωρος ἠσχολήθη εἰς εἰρηνοποίησιν τῆς χώρας καὶ ἐσωτερικας μεταρρυθμίσεις, περὶ ὧν οἱ Εὐρωπαῖοι καὶ ἰδίως οἱ Ἄγγλοι διὰ μακρῶν μετ' ἐπαίνων ἐλάλησαν. Ἀλλὰ κατὰ μικρὸν ἐγένετο ἔκδοτος εἰς πάσας τὰς καταχρήσεις τοῦ ἀπολύτου δεσποτισμοῦ, καὶ ηὐτοκαλείτο «ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλέων», καὶ «ἡ μάστιξ τοῦ Θεοῦ». Ἐπιβαλὼν δὲ χεῖρας ἀδίκους εἰς τὰς διαδοχικὰς τοῦ κλήρου προνομίας, ἐσφετερίσθη μέρος τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων καὶ εἰσοδημάτων. Ἀλλ' οὐχ ἧττον συνωμολόγησε σύμβασιν μετὰ τῆς ἐν Ῥώμῃ Ἁγίας Ἕδρας, ἧς ἀνεγνώριζε τὴν ὑπεροχὴν, καὶ διέταξε πάντας τοὺς ἑαυτοῦ πολυμιγεῖς ὑπηκόους ν' ἀσπασθῶσι τὸν καθολικισμόν. Οὕτω δὲ ἑξακισχίλιοι περίπου Κόπται ἄοντες προσηλυτίσθησαν κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1863.

Ἡ σύλληψις ἄγγλων ἱεραποστόλων διήγειρεν ἐκ μέρους τοῦ ἄγγλου πρόξενου διαμαρτυρήσεις ἃς οὐδόλως ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ὁ Θεόδωρος·

Δημοσία Βιβλιοθήκη
Κρονία Δενδρινού Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου Κεφαλληνίας

ἀλλὰ συλλαβὼν αὐτοὺς ὡς αἰχμαλώτους μετά τινων ἄλλων Εὐρωπαίων, ἐφέρετο αὐτοῖς ἀπηνῶς καὶ παραδόξως, καθ' ἣν εἶχε διάθεσιν ψυχῆς, κατὰ τὰς ἰδιοτροπίας αὐτοῦ, αἵτινες ἐνίοτε ἔφθανον μέχρι παραφροσύνης. Ἡ Ἀγγλία ἠναγκάσθη νὰ κινήσῃ πόλεμον κατὰ τῆς Ἀβυσσινίας ὅπως ἱκανοποιήσῃ τὴν προσβληθεῖσαν σημαίαν αὐτῆς ἢ ἐκδικηθῇ. Κατὰ τὰ τέλη τοῦ δεκεμβρίου 1867, τὰ ἀγγλικὰ στρατεύματα ἀπέβησαν εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀβυσσινίας, καὶ ὁ σὶρ Ῥοβέρτος Ναπιέρος ἐξ Ἰνδικῆς μετακληθεὶς ἐγένετο ἀρχηγὸς τῆς ἐκστρατείας.

Μετὰ τὸν ἀναγκαῖον πρὸς παρασκευὴν τῆς ἐκστρατείας χρόνον, οἱ Ἄγγλοι ἐπορεύθησαν ἐν μέσῳ ἀνηκούστων δυσχερειῶν καὶ προσκομμάτων δι' ὀρεινῆς καὶ ἀγρίας χώρας πρὸς τὴν χώραν τῶν Μαγδάλων, ἐν ᾗ ἐκλείσθη ὁ Θεόδωρος μετὰ τῶν εὐρωπαίων αἰχμαλώτων· ἐπολιόρκησαν αὐτὸν ἐν ἀρχῇ τοῦ ἀπριλίου 1868, καὶ διὰ τῆς ὑπεροχῆς τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πυροβολικοῦ, ταχέως κατελήφθησαν τὰ ὀχυρώματα καὶ ἐνικήθησαν οἱ πρόμαχοι αὐτῶν· τῇ 13 ἀπριλίου (ν. ἡμ.), οἱ Ἄγγλοι ἦσαν κύριοι τῆς πόλεως. Τῇ προτεραίᾳ, ἐν ὥρᾳ βραχείας ἀνακωχῆς, ὁ βασιλεὺς Θεόδωρος, μάτην πειραθεὶς νὰ συνάψῃ ἐντιμον συνθηκολόγησιν, παρὰ τὴν αὐστηρότητα καὶ τὸ ἀκαμπτον τοῦ σὶρ Ῥοβέρτου Ναπιέρου, γενναίως ἀπέλυσε σώους καὶ ὑγιεῖς πάντας τοὺς αἰχμαλώτους αὐτοῦ. Μετὰ δὲ τελευταίαν ἀπελπιστικὴν ἀλλ' ἀνωφελῆ πάλην, εὑρέθη μεταξὺ τῶν νεκρῶν, τὴν κεφαλὴν ἔχων διατετρημένην ὑπὸ σφαίρας. Ἐγνώσθη δὲ ὅτι ηὐτοκτόνησε διὰ πιστολίου ἵνα μὴ πέσῃ ζῶν εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν. Ἡ γυνὴ αὐτοῦ Πορονέδζε καὶ οἱ δύο υἱοί του ᾐχμαλωτεύθησαν. Τούτων δὲ ὁ εἷς, ὁ νέος Ἀλαμάγιος, ἀπαχθεὶς εἰς Λονδῖνον παρεδόθη εἰς τὴν ἀγγλικὴν κυβέρνησιν, ἥτις ἀνέλαβε τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ. Ὁ γάλλος πρόξενος G. Lejean ἐδημοσίευσε τὰ κατὰ τὸν Θεόδωρον μετ' ἐπιγραφῆς Théodore II, le nouvel empir d' Abyssinie 1867, εἰς 18ον.

ΘΕΟΚΛΕΙΑ, ἑταίρα ἐν Ἀθήναις.

ΘΕΟΚΛΗΣ ὁ Ἠγόλλου, γλύπτης ἐκ Σπάρτης μαθητὴς τοῦ Διποίνου καὶ Σκύλλιδος, κατεσκεύασεν ἐκ κέδρου, κατὰ τὰς παραδόσεις τῆς ἀρχαίας τορευτικῆς, εἰς τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ θησαυρὸν τῶν Ἐπιδαμνίων, Ἄτλαντα φέροντα τὴν γῆν, καὶ Ἡρακλῆν ἁρπάζοντα ἓξ μήλων τῶν Ἑσπερίδων, πέντε τὸν ἀριθμὸν, τὰ μῆλα αὐτῶν, ἅτινα ἐφύλαττε ὁ δράκων παρὰ τὸ δένδρον ἐστραμμένος. §.—, κλοῦσιος Κόϊντιος θαυμαζόμενος ἐπὶ τῇ πρὸς τοὺς ἐνδιεῖς συμπαθείᾳ αὐτοῦ. §—, ποιητὴς παρ' Ἀθηναίῳ.

ΘΕΟΚΛΟΣ, μεσσήνιος μάντις ἐπὶ τοῦ μεσσηνιακοῦ πολέμου. Ἴδ ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ.

ΘΕΟΚΛΥΜΕΝΟΣ, μάντις, υἱὸς τοῦ Πολυφείδους, ἀπόγονος τοῦ Μελάμπου, φυγὼν ἐξ Ἄργους εἰς Ἰθάκην παρὰ τῷ Ὀδυσσεῖ. §—, υἱὸς τοῦ Πρωτέως.

ΘΕΟΚΟΣΜΟΣ, μεγαρεὺς ἀγαλματοποιὸς ἐργασθεὶς ὑπὸ τὰς ὁδηγίας καὶ τῇ συνδρομῇ τοῦ Φειδίου, ἐποίησε Δία χρυσελεφάντινον, οὗ ὅμως μόνον τὸ πρόσωπον συνετελέσθη, τὸ δὲ λοιπὸν ἔμεινεν ἐκ πηλοῦ καὶ γύψου, ἕνεκα τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου. Ἐκάθητο δ' ἐπὶ θρόνου, ὃν ἐκόσμουν γλυφαί, Ὧραι παρισταμέναι καὶ Μοῖραι. Οὗτος μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς ναυμαχίαν ἐποίησε καὶ ἄγαλμα τοῦ ἐν Μεγάροις πολιτογραφηθέντος Βρμαΐου, τοῦ Κυβερνήτου τοῦ Αυσάνδρου.

ΘΕΟΚΡΙΝΗΣ, ὑποκριτὴς τραγῳδιῶν ἐν Ἀθήναις σύγχρονος τοῦ Δημοσθένους.

ΘΕΟΚΡΙΤΟΣ, οὗ τὸ ὄνομα ἐπιγέγραπται τοῖς ἀρίστοις τῶν νῦν σωζομένων βουκολικῶν ποιημάτων, ἐγένετο, κατὰ Σουΐδαν, υἱὸς Πραξαγόρου καὶ Φιλίννης, Συρακούσιος τὴν πατρίδα, ὃ δὴ καὶ βεβαιοῦται ἔκ τε τοῦ ὑπ' αὐτοῦ πεποιημένου ἐπιγράμματος ἔχοντος ὡς ἑπεται·

ἄλλος ὁ Χῖος· ἐγὼ δὲ Θεόκριτος ὃς τάδ' ἔγραψα
εἶς ἀπὸ τῶν πολλῶν εἰμι Συρηκόσιος,
υἱὸς Πραξαγόρᾳ περικλυτῆς τε Φιλίννης·
μοῦσαν δ' ὀθνείην οὔποτ' ἐφειλκυσάμην,

καὶ ἀπὸ τοῦ Μόσχου λέγοντος ἐν τῷ εἰς Βίωνα ἐπιταφίῳ «ἐν δὲ Συρακοσίοισι Θεόκριτος». Κατ' ἄλλους ἐγεννήθη ἐν Κῷ καὶ μόνον κατῴκησε χρόνον τινὰ ἐν Συρακούσαις, ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο οὐχὶ Πραξαγόρας, ἀλλὰ Σιμιχίδας ἢ Σίμιχος. Ἡ δευτέρα αὕτη γνώμη στηρίζεται, ὡς φαίνεται, εἰς τὸ ὅτι ὁ Θεόκριτος διέτριψε χρόνον τινὰ ἐν Κῷ ὡς μαθητὴς τοῦ Φιλητᾶ, καὶ εἰς τὴν ἐξήγησιν τοῦ Ζ' εἰδυλλίου, ἐν ᾧ Σιμίχας τις Κῷος παρίσταται διαλεγόμενος πρός τινα φίλον αὐτοῦ Λυκίδαν· οὐκ ἔστι δὲ ὅλως ἀπίθανον ὅτι ὁ Θεόκριτος ὑπέκρυψεν ἑαυτὸν ὑπὸ τὸ ποιμενικὸν ὄνομα Σίμιχος ἢ Σιμιχίδας, ὑπαινισσόμενος τὴν τοῦ τράγου σιμότητα, ὡς ὁ Βιργίλιος παρίστησιν ἑαυτὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Τίτυρος, ὅπερ ἦν κατὰ τὴν διάλεκτον τῶν Λακώνων καὶ Σικελῶν τὸ ὄνομα τοῦ καθ' ὕπνον τὸ πῖνον προσέρχοντος τράγου. Ἓν γένει, ὁ τὰ ποιήματα τοῦ Θεοκρίτου ἀναγινώσκων καταλαμβάνει ὅτι ὁ ποιητὴς ἦν Δωριεὺς ἐκ Συρακουσῶν, καὶ τοῦ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινοβουλευτικὴ Βιβλιοθήκη
Αθηνῶν (Ν.Π.Τ.Δ.)

τὸ καταφαίνεται μάλιστα ἐν χωρίοις τισί, οἷον τὸ ἐν «Ἀδωνιαζούσαις», ἔνθα λαλεῖ μετά τινος ὑπερηφανείας ὡς ἐκ προσώπου συρακουσίας τινὸς γυναικός. Ἀγνοεῖται ἀκριβῶς ἡ ἐποχὴ τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ἐν δὲ τῇ ὑποθέσει τοῦ τετάρτου εἰδυλλίου αὐτοῦ λέγεται ὅτι ἤκμασεν ἐν τῇ 124ῃ ὀλυμπιάδι (284—281 π. Χ), καὶ τὰ εἰδύλλια 14ον, 15ον καὶ 17ον προφανές ἐστιν ὅτι ἐγράφησαν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ τῆς βασιλείας Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου· πρὸς δὲ τούτοις αἱ πρὸς τὸν Φιλητᾶν καὶ Ἄρατον σχέσεις αὐτοῦ ταύτην δεικνύουσι τὴν ἐποχὴν τῆς ἀκμῆς αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὸ 16ον εἰδύλλιον, ὅπερ ἐστὶν ἐγκώμιον εἰς Ἱέρωνα τὸν Ἱεροκλέους, ἐγράφη πιθανῶς περὶ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ὁ Ἱέρων ἐβασίλευσε, τουτέστι περὶ τὸ 270 π. Χ· καὶ ἐπειδὴ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ εἰδυλλίου τούτου φαίνεται ἐπιζητῶν προστάτην τινά, δυνατὸν ἐντεῦθεν εἰκάσαι, ὅτι μικρὸν πρὸ τοῦ χρόνου τούτου ἐπανῆλθεν ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας εἰς τὴν γενέθλιον αὐτοῦ νῆσον, καὶ διήνυσε τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βίου ἐν αὐτῇ.

Ταῖς περὶ τοῦ βίου τοῦ Θεοκρίτου ἀτελέσι πληροφορίαις, οὐ μικραὶ παρέπονται ἀμφιβολίαι περὶ τῆς γνησιότητος τῶν τριάκοντα ποιημάτιων, εἰς ἐπιγράφεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Τὸ ἄρτι παρατεθὲν ἐπίγραμμα, ὅπερ ἀποδίδοται αὐτῷ τῷ Θεοκρίτῳ, ἀποδεικνύει, ὅτι αὐτὸς ἐξέδωκε συλλογὴν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ποιημάτων· ἀλλ' ἕτερόν τι ἐπίγραμμα, ἀποδιδόμενον τῷ Ἀρτεμιδώρῳ, μαθητῇ Ἀριστοφάνους τοῦ Βυζαντίου, ἀναγγέλλει γενικήν τινα συλλογὴν τῶν βουκολικῶν ποιημάτων. Διὰ δὴ ταῦτα οἱ κριτικοὶ ἐξετάσαντες καὶ παραβαλόντες τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸ λεκτικὸν τῶν τριάκοντα ποιημάτων τῶν ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Θεοκρίτου ἐπιγραφέντων, πολλὴν εὑρίσκουσι κατ' ἀμφότερα ταῦτα τὴν διαφορὰν τῶν τελευταίων πρὸς τὰ πρῶτα. Παρεκτὸς δὲ τούτου γνωστόν ἐστιν ὅτι πολλοὶ τῶν ἀλεξανδρινῶν γραμματικῶν ἔγραψαν ὑπομνήματα καὶ ἑρμηνείας τῶν Θεοκρίτου ποιημάτων, καὶ ἐκ τῶν ἑρμηνειῶν τούτων συνετάχθησαν τὰ νῦν σωζόμενα σχόλια· ἀλλὰ καὶ τὰ σχόλια ταῦτα οὐ προδαίνουσιν ἐπέκεινα τοῦ 18ου εἰδυλλίου. Ἐκ τούτων καὶ ἄλλων τοιούτων παρατηρήσεων συμπεραίνεται, ὅτι παντοίων ποιητῶν ποιήματα συγκατελέχθησαν εἰς τὸ τέλος συλλογῆς περιλαβούσης τινὰ τῶν γνησίων ποιημάτων τοῦ Θεοκρίτου. Ἀλλ' ὅμως ἀρ' ἕτερόν γνωστόν ἐστιν ὅτι ὁ Θεόκριτος ἔγραψε πολλὰ ποιήματα, ἅπερ οὐχ εὑρηνται ἐν τῇ νῦν ὑπαρχούσῃ συλλογῇ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ. Ὁ μὲν Ἀθήναιος διετήρησεν ἀπόσπασμά τι τῆς Βερενίκης αὐτοῦ, τῆς μητρὸς τοῦ Φιλαδέλφου, ἥτις ἦν διάφορος τῆς συζύγου τοῦ Εὐεργέτου, ἧς τὴν κόμην ὕμνησεν ὁ Καλλίμαχος (Ἀθήναιος, Ζ' σελ. 283 a), καὶ παρὰ Σουΐδᾳ ἀριθμοῦνται ὡς ποιήματα αὐτοῦ καὶ τάδε — Προιτίδες, Ἐλπίδες, Ὕμνοι, Ἡρωΐναι, Ἐπικήδεια μέλη, Ἐλεγεῖα, Ἴαμβοι, ἐξ ὧν μόνοι οἱ Ὕμνοι δυνατὸν εἰπεῖν ὅτι συμβιβάζονται πρὸς τὰ νῦν σωζόμενα ποιήματα αὐτοῦ. Ἐκ τούτων ἁπάντων συμπεραίνεται ὅτι τὰ ποιήματα τοῦ Θεοκρίτου ἀνταποκρίνονται κατὰ μικρόν τινα βαθμὸν πρὸς τὴν συλλογὴν τῶν Ἱπποκράτους συγγραμμάτων, καὶ ὅτι περιέχουσι μέρη ἀλλοτρίων ποιημάτων, ἅπερ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀπεδέχοντο καὶ κατέτασσον εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν εἰς ἣν ἀνῆκον καὶ τὰ ποιήματα τοῦ Θεοκρίτου.

Ἡ συλλογὴ τῶν τῷ ὀνόματι τοῦ Θεοκρίτου ἐπιγεγραμμένων ποιημάτων ποικίλη ἐστὶ κατά τε τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὸν χαρακτῆρα αὐτῶν, ὡς καὶ κατὰ τὴν γνησιότητα. Μόνα τὰ πρῶτα ἕνδεκα εἰδύλλια καὶ τὸ εἰκοστὸν ἕβδομόν εἰσιν ὅπως δήποτε βουκολικά, ἔχοντα χαρακτῆρα σικελικόν· καὶ τούτων τὸ δεύτερον, ὃ ἐπιγράφεται «Φαρμακεύτρια», οὐκ ἔστι μᾶλλον βουκολικὸν ποίημα, ἢ σκηνή τις ἐκ τοῦ κοινοῦ βίου ληφθεῖσα, ὡς λέγεται, ἐξ ἑνὸς τῶν μίμων τοῦ Σώφρονος. Τὸ 14ον, 15ον καὶ 21ον εἰσὶ τρεῖς δραματικαὶ σκηναὶ τοῦ αὐτοῦ εἴδους, καὶ τοῦ μὲν δευτέρου ἡ σκηνὴ ὑπόκειται ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, τὸ δὲ τελευταῖόν ἐστι διάλογος δύο ἁλιέων. Τὰ εἰδύλλια 12ον, 19ον, 20ον, 23ον καὶ 29ον εἰσὶν ἐρωτικὰ ποιήματα, ὧν τὸ 20ὸν ἔχει μᾶλλον βουκολικὸν τόνον· τὸ 13ον καὶ 18ον ἔχουσιν ὑποθέσεις ἐπικάς. Τὸ 16ον καὶ 17ον, εἰ καὶ γεγραμμένα ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ, ἀνήκουσιν εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν, εἰς ἣν καὶ τὰ ἐγκώμια τῶν ἀρχαίων λυρικῶν ποιητῶν. Τὸ 22ον, 24ον, 25ον καὶ 26ον εἰσὶν ἀποσπάσματα ἐπικῶν ποιημάτων τῆς Ἀλεξανδρινῆς Σχολῆς. Τὸ 28ον ἐστι τυχαῖόν τι ποίημα εἰς ἐλεφαντίνην ἠλακάτην, ἣν ὁ ποιητὴς ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ὡς δῶρον πρὸς τὴν Θεογενίδα, σύζυγον τοῦ φίλου αὐτοῦ Νικίου, ἰατροῦ ἐν Μιλήτῳ, εἰς ὃν ἐπιγράφονται τὰ εἰδύλλια 11ον καὶ 13ον· καὶ τέλος πάντων τὸ 30ὸν ἐστι ἀνακρεόντειον ποίημα εἰς τὸν νεκρὸν Ἄδωνιν. Ἡ διαίρεσις καὶ διάταξις αὕτη τῶν ποιημάτων τοῦ Θεοκρίτου δεικνύει ἀρκούντως, ὁποία τίς ἐστιν ἡ ἐν αὐτοῖς διαφορά· ἃ δ' προδαίνομεν ἤδη εἰς ἐξέτασιν ἑνὸς ἑκάστου, ὅπως ἀσφαλέστερον δυνηθῶμεν ἐκτιμῆσαι τὴν γνησιότητα αὐτῶν. Εἰς

τὴν ἐξέτασιν ταύτην πρῶτον μὲν κριτήριόν ἐστιν ἡ διάλεκτος, ἐν ᾗ ἐγράφησαν τοῦ Θεοκρίτου τὰ ποιήματα, δεύτερον δὲ ἡ ὑπόθεσις, περὶ ἧς ἕκαστον αὐτῶν πραγματεύεται. Ἐὰν καλῶς ἡμεῖς ἐννοῶμεν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοκρίτου, οὗτος ἔγραψε μόνον εἰς δωρικὴν διάλεκτον, καὶ ὑποθέσεις ἔλαβε τοιαύτας, αἵτινες ἐπεδέχοντο κανονικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ δωρικοῦ ἑξαμέτρου.

Κατ' ἀμφότερα ταῦτα τὰ κριτήρια, τὸ 12ον εἰδύλλιον, τὸ ἐπιγραφόμενον «Αἴτης», ἀποκλειστέον τῆς Θεοκριτείας συλλογῆς, ὡς οὐδὲν ἔχον κοινὸν πρὸς τὴν βουκολικὴν ποίησιν καὶ γεγραμμένον ἰωνιστί· πιθανώτερον δέ ἐστιν ὅτι τοῦτο ἐγράφη ὑπὸ Θεοκρίτου τοῦ χίου σοφιστοῦ, καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ ὁμωνύμου Συρακουσίου. Κατὰ τὸ δεύτερον κριτήριον τὸ τῆς ὑποθέσεως, ἰσχυρῶς προσβάλλεται ἡ γνησιότης τῶν τεσσάρων ἐπικῶν ποιηματίων, 22ου, 24ου, 25ου καὶ 26ου· τούτων τὰ δύο (τὸ 24ον καὶ 25ον) ἀποδίδονται ὑπό τινων εἰς τὸν Πείσανδρον ἢ εἰς τὸν Πανύασιν. Ἡ παρατήρησις αὕτη κατὰ λόγον ἐλάσσονα ἐφαρμόζεται εἰς τὰ ἡμιεπικὰ ἀποσπάσματα ἅπερ εἰσὶ τὸ 13ον καὶ 18ον. Αἱ προσωπικαὶ σχέσεις τοῦ ποιητοῦ δικαιολογοῦσιν ἴσως τὰς ἀπὸ τοῦ συνήθους τρόπου τοῦ γράφειν καὶ ἀπὸ τῆς συνήθους ὑποθέσεως ἐκτροπὰς ἐν τοῖς εἰδυλλίοις 16ῳ καὶ 17ῳ, ἅπερ εἶναι ἐγκώμια εἰς τὸν Ἱέρωνα καὶ εἰς τὸν Πτολεμαῖον, καὶ ἐν τῷ 28ῳ, τῷ ἐπιγραφομένῳ «Ἡλακάτᾳ»· ἐν δὲ τῷ 25ῳ ὃ ἐπιγράφεται «Βουκολίσκος», ἡ ὑπόθεσις βουκολικὴ οὖσα δύναται ἀντισταθμίζειν πρὸς τὸν τρόπον τῆς συντάξεως, διάφορον ὄντα τοῦ τῶν ἄλλων βουκολικῶν εἰδυλλίων· ἀλλὰ τὰ λοιπὰ ἐρωτικὰ ποιήματα, τὸ 19ον τὸ 23ον καὶ τὸ 29ον οὐδὲν ἔχουσι κοινὸν πρὸς τὸ ὕφος τοῦ Θεοκρίτου. Οἱ κατὰ Σώφρονα «μίμοι» (οἵπερ εἰσὶ τὸ 2ον, 14ον, 15ον καὶ 21ον) διατηροῦνται ἐν τῇ συλλογῇ τῶν Θεοκρίτου ποιημάτων διά τε τὸ λεκτικὸν καὶ τὸν τρόπον τῆς συνθέσεως αὐτῶν, καίτοι, ὡς ἄνωθεν εἴπομεν, οὐκ εἰσὶν ἀκριβῶς βουκολικὰ ποιήματα. Ὁ Reinhold εἰκάζει ὅτι τὸ πρῶτον μέρος τοῦ 8ου εἰδυλλίου ἔστιν ἀδέξιος προσθήκη ὑπὸ μεταγενεστέρου τινός, καὶ ὅτι τὸ μέρος τοῦτο εἰς τὸ 9ον εἰδύλλιον, ἐν ᾧ τὰ αὐτὰ διαλέγονται πρόσωπα, δύναται συναρμοσθῆναι εἰς ἓν ποίημα.

Τεθέντος λοιπόν, κατὰ τὴν ἐκτεθεῖσαν διέγνωσιν, ὅτι ἀναγνωρίζομεν ὡς γνήσια τοῦ Θεοκρίτου ποιήματα πάντα τὰ γεγραμμένα εἰς τὴν «ἁπλῆν» δωρικὴν διάλεκτον, ἅπερ εἶσι βουκολικά, μιμικά, ἢ ἐπιδεικτικά, ὑποθέσεων ἔχοντα ἰδίας περιστάσεις τοῦ βίου τοῦ ποιητοῦ, δυνησόμεθα ἐντεῦθεν ἀναλόγως ἐκτιμῆσαι τὰ ἰδιάζοντα αὐτῷ πλεονεκτήματα, καὶ ὁμολογήσομεν, ὅτι ὁ Θεόκριτος ὀλίγους ἔσχεν ἐφαμίλλους περὶ τὴν ἱκανότητα τοῦ ἐκλέγειν καὶ περιγράφειν τὰς ποιητικὰς σκηνάς, καὶ περὶ τὴν εὐκολίαν τοῦ εἰκονίζειν τοὺς χαρακτῆρας διὰ μικρῶν τινων διακριτικῶν χρωματισμῶν. Ἐκ τῶν δύο τούτων ἰδιωμάτων αὐτοῦ τὸ μὲν πρῶτον καταφαίνεται μάλιστα εἰς τὰ κυρίως βουκολικὰ αὐτοῦ ποιήματα, τὸ δὲ δεύτερον ἐν τοῖς γεγραμμένοις κατὰ τοὺς «μίμους» τοῦ Σώφρονος· πάντα δὲ τὰ εἰδύλλια αὐτοῦ περιέχουσιν ἀρίστας σκηνογραφικὰς παραστάσεις. Οὕτω, παραδείγματος χάριν, οὐδὲν ὡραιότερον τῶν πρώτων στίχων τῆς ὅλης συλλογῆς, ἔνθα καὶ αὐτὸς ὁ ῥυθμὸς τοῦ μέτρου ἀπομιμεῖται τὸ γλυκὺ ψιθύρισμα τῆς παρὰ τὴν πηγὴν κελαρυζούσης πίτυος.

ἁδύ τι τὸ ψιθύρισμα καὶ ἁ πίτυς, αἰπόλε, τήνα,
ἁ ποτὶ ταῖς παγαῖσι μελίσδεται κτλ.

Ἀλλαχοῦ πάλιν ἐπικοσμοῦσι τὸ ποίημα ἀγροτικαὶ καλλοναί, ὡς ἐν τῷ κώμῳ τοῦ τρίτου εἰδυλλίου, ἔνθα ὁ ἐρωτόληπτος ποιμὴν ἐπεθύμει εἶναι βομβοῦσά τις μέλισσα, ἵνα εἶχεν εἰσελθεῖν εἰς τὸ σπήλαιον τῆς Ἀμαρυλλίδος, διελθὼν τὸν κισσὸν καὶ τὴν πτέριν, ὑφ' ἧς περικαλύπτετο·

. . . . . αἴθε γενοίμαν
ἁ βομβεῦσα μέλισσα, καὶ εἰς τεὸν ἄντρον ἰκοί-
[μαν,
τὸν κισσὸν διαδὺς καὶ τὰν πτέριν, ἃ τῦ πυ-
[κάσδῃ.

Ὁμοίαν τινὰ θελκτικὴν εἰκόνα ἔχομεν καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ εἰδυλλίῳ, ἔνθα εἰκονίζεται τόπος, περιέχων δρῦς καὶ κύπειρον, καὶ βομβούσας μελίσσας, καὶ δύο κρήνας ὕδατος ψυχροῦ, καὶ πτηνὰ τερτίζοντα ἐπὶ τῶν δένδρων, καὶ σκιὰν ὡραιοτάτην καὶ ἀπαράμιλλον, καὶ πίτυς ἐκ τοῦ ὕψους αὐτῶν καταῤῥιπτούσας κώνους·

οὐχ ἑρπὼ τηνεῖ· τουτεὶ δρύες, ὧδε κύπειρος,
ὧδε καλὸν βομβοῦντι ποτὶ σμάνεσσι μέλισσαι·
ἐνθ' ὕδατος ψυχρῷ κρᾶναι δύο· ταὶδ' ἐπὶ δέν-
[δρων
ὄρνιχες λαλαγεῦντι· καὶ ἁ σκιὰ οὐδὲν ὁμοία
τᾷ παρὰ τίν· βάλλει δὲ καὶ ἁ πίτυς ὑψόθε
[κώνους.

Ἀλλὰ τὸ πάντων τούτων τῶν εἰκονιστικῶν χωρίων πληρέστερον εὕρηται ἐν τῷ ἑβδόμῳ εἰδυλλίῳ, οὗ ἡ σκηνὴ ὑποκεῖται ἐν Κῷ. Ὁ ποιητής, ὃς ὀνομάζει ἑαυτὸν Σιμιχίδαν, ἀναχωρεῖ μετὰ δύο φίλων αὐτοῦ, Εὐκρίτου καὶ Ἀμύντου, ἀπὸ τῆς ἑορτῆς τῆς Δήμητρος, ἧκον ἐκπορευθη-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωνία Φίλων Βιβλιοθήκη
(Ιδρυτικό Μέλος Γ.Α.)

μετὰ τῶν δύο τοῦ Λυκωπέως υἱῶν, Φρασιδάμου καὶ Ἀντιγένους, καὶ συμβαδίζουσιν ἅπαντες παρὰ τὸν ποταμὸν Ἄλεντα. Περὶ δὲ μέσην τὴν ὁδὸν ἐντυγχάνουσι ποιμένι τινὶ Κρητί, ὃς ἐκαλεῖτο Λυκίδας, καὶ οὗ τὴν στολὴν περιγράφει ὁ ποιητὴς λεπτομερέστατα. Λέγει δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ποιμήν·

Σιμιχίδα, πᾷ δὴ τὸ μεσαμέριον πόδα ἕλκεις,
ἦνίκα δὴ καὶ σκῖρος ἐπ' αἰπεσιαῖσι καθεύδει,
οὐδ' ἐπιτυμβίδιοι κορυδαλλίδες ἠλαίνονται;
ἦ μετὰ δαῖτα κλητὸς ἐπείγεαι; ἦ τινος ἀζῶν
λανὸν ἐπιθρώσκεις; ὡς τεῦ ποσὶ νισσομένοιο
πᾶσα λίθος πταίοισα ποτ' ἀρβυλίδεσσιν ἀείδει.

Ὁ ποιητὴς κατασπάζεται τὸν φίλον Λυκίδαν, καὶ προσκαλεῖ ἵνα συμψάλῃ αὐτῷ βουκολικήν τινα ᾠδήν, ἐν ᾗ ἐγκωμιάζει τὸν ἀγαπητὸν αὐτῷ Ἀγεάνακτα, ἀποπλεύσαντα εἰς Μιτυλήνην· ὁ δὲ Σιμιχίδας ἄρξει ἔπειτα τὸν ἔρωτα τοῦ Ἀράτου πρὸς τὸν νέον Φιλίνον. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Λυκίδας φιλοδωρήσας τῷ Σιμιχίδᾳ τὸ λαγωβόλον (τὴν ποιμαντικὴν ῥάβδον, δι' ἧς ἔβαλλε τοὺς λαγωούς), ὡς ἄθλον τῆς ποιητικῆς αὐτοῦ ἱκανότητος, ἀπέρχεται· οἱ δὲ τρεῖς φίλοι πορεύονται εἰς τὴν ἔπαυλιν τοῦ Φρασιδάμου, καὶ κατακλίνονται ἐπὶ χαμευνῶν, ἐκ σχοίνου εὐόσμου καὶ ἐκ φύλλων ἀμπέλου παρεσκευασμένων·

πολλαὶ δ' ἄμμιν ὕπερθε κατὰ κράτος δονέοντο
αἴγειροι πτελέαι τε· τὸ δ' ἐγγύθεν ἱερὸν ὕδωρ
Νυμφᾶν ἐξ ἄντροιο κατειβόμενον κελάρυσδε·
τοὶ δὲ ποτὶ σκιεραῖς ὀροδαμνίοισιν ἀϋτλίζων·
τέττιγες λαλαγεῦντες ἔχον πόνον· ἃ δ' ὀλολυγὰν
τηλόθεν ἐν πυκινῇσι βάτων τρύζεσκεν ἀκάνθαις·
ἄκρις ὀρῦσι καὶ ἀκανθίδες, ἔστενε τρυγών·
πωτῶντο ξουθαὶ περὶ πίδακας ἀμφὶ μέλισσαι·
πάντ' ὤζεν θέρεος μάλα πίονος, ὤζε δ' ὀπώρας·
ὄχνει μὲν παρ' ποσσί, παρὰ πλευρῇσι δὲ μᾶλα
δαψιλέως ἔκειτο· τοὶ δ' ἐκέχυντο δρύπακες βραθύλλοισι καταβρίθοντες ἔρασδε·
τετράατο δὲ πίθων ἀπελύετο κρατὸς ἄωτος.

Ἡ μιμητικὴ καὶ δραματικὴ ἱκανότης τοῦ Θεοκρίτου καταφαίνεται ἐναργέστατα ἐν τοῖς εἰδυλλίοις 14ῳ, 15ῳ, καὶ 21ῳ. Ἐν τῷ πρώτῳ τούτων ὁ γραμματικὸς Αἰσχίνης δικαιολογεῖ τὴν κατὴ κατάστασιν τοῦ σώματος καὶ τῶν ἰδιωμάτων αὐτοῦ, διηγούμενος ἐπακριβῶς πρὸς τὸν φίλον αὐτοῦ Θωΰκιχον, πῶς ἐκ ζηλοτυπίας ἠναγκάσθη τιμωρῆσαι τὴν σύζυγον αὐτοῦ Κυνίσκαν ἐν τινι συμποσίῳ, καὶ ὅτι ἐπομένως ἐκείνη ἐγκατέλιπεν αὐτόν. Ὁ Θωΰκιχος προτρέπει τὸν Αἰσχίνην ὅπως καταφύγῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Πτολεμαίου (οὗ τὸν χαρακτῆρα περιγράφει λίαν καλλακευτικῶς), καὶ ὁ γραμματικὸς μεταβαλλόμενος εἰς στρατιώτην εἰκονίζεται ἐν συντόμῳ τεχνικώτατα· διότι τὸ καλῶς ἐγκεκομβωμένον ἱμάτιον τοῦ στρατιώτου, ἡ στρατιωτικὴ ταχυπορία, καὶ ἡ καρτερία τῆς τακτικῆς φάλαγγος παρίστανται ἐνώπιον ἡμῶν ἐν δυσὶν ἢ τρισὶ στίχοις·

. . . εἴ τοι κατὰ δεξιὸν ὦμον ἄρῃσκει
λῶπος ἄκρον περονᾶσθαι, ἐπ' ἀμφοτέρους δὲ βάκως·
τολμασεῖς ἐπιόντα μένειν θρασὺν ἀσπιδιώταν
ἢ τάχος εἰς Αἴγυπτον. . . . .

Τὸ δέκατον πέμπτον εἰδύλλιον ἔχει εὔλογον ἀφορμὴν ἐκ τῆς μεγαλοπρεποῦς ἑορτῆς (ἣν συνέστησεν ἡ Ἀρσινόη εἰς τιμὴν τοῦ Ἀδώνιδος), ἵνα ἐγκωμιάσῃ τὸν Πτολεμαῖον καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ· καὶ ἀληθῶς ἡ ὑπόθεσίς ἐστιν ἐξευρημένη εὐφυέστατα. Δύο συρακούσιαι γυναῖκες ἐκ τῆς κατωτέρας τάξεως, Πραξινόη καὶ Γοργώ, ἐπιδημοῦσαι εἰς Ἀλεξάνδρειαν μετὰ τῶν ἰδίων συζύγων, εἰσάγονται ὡς ἀπερχόμεναι πρὸς θέαν τῆς ἑορτῆς, κεκοσμημέναι διαπρεπῶς. Ἡ ὕλη εἰσαγωγὴ ἀποτελεῖ μικράν τινα κωμῳδίαν· διότι ἡ μὲν συῤῥοὴ τοῦ λαοῦ εἰκονίζεται διὰ τῶν ὑπερβολῶν τοῦ γυναικείου θαυμασμοῦ, αἱ δὲ ἐράσμιαι γυναῖκες κακολογοῦσι τοὺς ἑαυτῶν συζύγους, ἐξαπατῶσι τὰ μικρὰ τέκνα καὶ ἐπιπλήττουσι τὰς ὑπηρετρίας. Τὸ ἔνδυμα τῆς Πραξινόης θαυμάζεται καὶ ἐπαινεῖται ὑπὸ τῆς Γοργοῦς· ἐκπλήττονται βλέπουσαι τοὺς πολεμιστὰς ἵππους τοῦ βασιλέως· γυνή τις γραῖα δίδωσιν αὐταῖς σκοτεινήν τινα ὁδηγίαν ὅπως εἰσέλθωσιν εἰς τὸ παλάτιον· χωρίζονται ἀπὸ τῶν συνοδευουσῶν αὐταῖς ὑπηρετριῶν, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν κατασχίζονται· εἷς τῶν ἐν τῷ ὄχλῳ ἀνδρῶν προστατεύει αὐτῶν, καὶ εὐχαριστοῦσιν αὐτῷ μετὰ πολλῶν ἐπαίνων· ἄλλος δέ τις ἐπιπλήττει αὐταῖς διὰ ἀκατάπαυστον φλυαρίαν, καὶ πρὸς τοῦτον ὑπερηφάνως λέγουσιν, ὅτι εἶναι Συρακούσιαι, ἐκ τῆς Κορίνθου καταγόμεναι, τῆς πατρίδος τοῦ Βελλεροφόντου, καὶ ὅτι ἔχουσι δικαίωμα λαλεῖν τὴν πάτριον αὐτῶν διάλεκτον, τουτέστι τὴν Δωρικήν—

μᾶ, πόθεν ὦνθρωπος; τί δὲ τίν, εἰ κωτίλαι εἰμές;
πασάμενος ἐπίτασσε· Συρακοσίαις ἐπιτάσσεις;
ὡς δ' εἶπῆς καὶ τοῦτο, Κορίνθιαι εἰμὲς ἄνωθεν,
ὡς καὶ ὁ Βελλεροφῶν· Πελοποννασιστὶ λαλεῦμες.
Δωρίσδεν δ' ἔξιστι, δοκῶ, τοῖς Δωριέσσαι.

Τὸ εἰδύλλιον παρατοῦται διά τινος ὕμνου, ὃν ᾄδει πρὸς τιμὴν τοῦ ἑορταζομένου θεοῦ ἡ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀοιδὸς γυνή (ἡ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Prima Donna)· ἡ δὲ Γοργὼ ἐπαινέσασα τὴν γλυκύφωνον ᾠδὴν, ἀπέβαι ἐπανελθεῖν οἴκαδε, διότι ὁ ἀνὴρ αὐτῆς Διοκλείδας ἔμεινεν ἀνάριστος, καὶ

προβλέπει ὅτι διὰ τοῦτο εὑρήσει αὐτὸν ὠργισμένον καὶ ἀπράσιτον·

Πραξινόα τὸ χρῆμα σοφώτερον· ἁ θήλεια
ὀλβία ὅσσα ἴσατι, πανολβία ὡς γλυκοφωνεῖ·
ὥρα ὅμως κεἰς οἶκον· ἀνάριστος Διοκλείδας.
χὠνὴρ ὄξος ἅπαν· πεινάντι δὲ μηδὲ ποτένθῃς.
χαῖρε, Ἄδων' ἀγαπατὲ, καὶ ἐς χαίροντας ἀ-
[φικνεῦ.

Τὸ 21ον εἰδύλλιον, γεγραμμένον πρὸς τὸν Διόφαντον, ἄρχεται ἐκ λεπτομεροῦς διηγήσεως, εἰκονιζούσης πτωχοῦ τινος ἁλιέως τὴν ἐν τῇ παραλίᾳ καλύβην, καὶ μετὰ τοῦτο εἰσάγεται αὐτὸς ὁ ἁλιεὺς, Ἀσφαλίων καλούμενος· ὃς ἀγρυπνῶν ἐν ὥρᾳ νυκτὸς διηγεῖται τῷ ἑταίρῳ αὐτοῦ, ὅτι ἄλλοτε κοιμηθεὶς μετὰ μεσημβρίαν ὠνειρεύσατο ὅτι ἀνέσπασεν ἐκ τῆς θαλάσσης χρυσοῦν ἰχθύν, καὶ ὤμοσε μηδέποτε τοῦ λοιποῦ ἁλιεύειν· ὁ δὲ ἑταῖρος φρονίμως διδάσκει αὐτὸν, ὅτι καὶ ὁ ὅρκος ἐστὶν οὐχ ἧττον ἀνύπαρκτος ἢ ὁ χρυσοῦς ἰχθὺς, ὃν εἶδε καθ' ὕπνους, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο καλῶς ποιῶν οὐ φοβηθήσεται τὴν ἐπιορκίαν, ἀλλὰ καὶ αὖθις ἀναλήψεται τοὺς καλάμους, εἰ μὴ ἐπιθυμεῖ λιμοκτονῆσαι μετὰ τὰ χρυσᾶ ταῦτα ὄνειρα·

καὶ σύ γε μὴ τρέσσῃς· οὐκ ὤμοσας· οὐδὲ γὰρ
[ἰχθὺν

χρύσειον, ὡς ἴδες, εὗρες· ἴσαι δὲ φενάδεσσιν ὄφρις·
εἰδὼς παρ' οὐ κνώσσων τὸ τὰ χωρία ταῦτα ματεύσεις,
ἐλπὶς τῶν ὕπνων· ζάτει τὸν σάρκινον ἰχθύν,
μὴ σὺ θάνῃς λιμῷ καίτοι χρυσοῦσιν ἀείρας.

Φαίνεται δὲ ὅτι τὸ εἰδύλλιον τοῦτο συνετάχθη κατὰ μίμησιν τοῦ Σώφρονος, ὃς ἔγραψε δύο «μίμους» περὶ ἁλιέων, καὶ ὁ μὲν ἐπιγράφεται «Ἁλιεὺς» ὁ δὲ «Θυννοθήρας». Ἔστι δὲ μέρα τοῦ συνήθους διεφθαρμένον ἐν τοῖς χειρογράφοις ἃ περιῆλθον εἰς ἡμᾶς.

Παρὰ τὰ μίγρι τοῦδε μνημονευθέντα μακρότερα ποιήματα, 22 ἐπιγράμματα φέρουσι τοῦ Θεοκρίτου τὸ ὄνομα, καὶ εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται ἕτερόν τι φανταστικὸν ποίημα, ἐπιγραφόμενον «Σύριγξ» ὡς ἀπὸ τοῦ σχήματος αὐτοῦ· διότι οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὸ εἴκοσι στίχοι εἰσὶν οὕτω διατεταγμένοι, ὥστε ἀκατάληκτοι καὶ καταληκτικοὶ στίχοι ἕπονται ἀλλήλοις κατὰ ζεῦγη ἢ διστιχίας, καταρχόμενοι ἀπὸ τοῦ ἑξαμέτρου δακτυλικοῦ εἰς τὸν δίμετρον, καὶ εἰκονίζοντες οὕτω τὰς ἀλλεπαλλήλους σειρὰς καλάμων, ἐξ ὧν συνέκειτο ἡ σύριγξ τοῦ Πανός. Τοιαύτης δὲ τέλον τοῦτο ποίημα ἀποδίδοται δικαιότερον Σιμμίᾳ τῷ Ῥοδίῳ, τῷ συντάξαντι καὶ ἄλλα ὅμοια εἴδη ποιημάτων. εἰκονίζοντα ὠὸν, βωμὸν, διστόμων πέλεκυν, ἢ δύο πτέρυγας. Πιθανὸν ἐστι, ὅτι ὁ Θεόκριτος ἔγραψε τὰ πλείστα τῶν ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ συζητουμένων ἐπιγραμμάτων· ἀλλὰ καὶ περὶ τούτου ὑπάρχουσιν ἀμφιβολίαι. Οὕτως ἔντινι χειρογράφῳ ἀποδίδοται τῷ Θεοκρίτῳ τὸ δέκατον ἐπίγραμμα τοῦ Ἐρυκίου· ἀφ' ἑτέρου δὲ πάλιν, ἐκ τῶν ἐπιγραμμάτων τοῦ Θεοκρίτου τὸ 10ον καὶ 17ον ἀποδίδονται ὑπὸ τοῦ νεωτέρου ἐκδότου τῆς Ἀνθολογίας Λεωνίδᾳ τῷ Ταραντίνῳ.

Οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ Θεόκριτος εἶχεν ἀρίστην πρὸς τὴν ποίησιν εὐφυΐαν. Ἡ ἔλλειψις τῆς συνήθους τοῖς Ἀλεξανδρινοῖς ἀπομιμήσεως καὶ προσποιήσεως, ἡ σταθερὰ πρὸς τὴν φύσιν ἀπότασις, ἡ ἀκριβὴς ἀντίληψις τῶν χαρακτήρων, ἡ δύναμις τοῦ εἰκονίζειν αὐτοὺς, ἡ εὐαισθησία πρός τε τὸ ὡραῖον καὶ τὸ γελοῖον, πάντα ταῦτα ἐκδηλοῦσι καὶ βεβαιοῦσι τὴν ὑψίστην φιλολογικὴν τάξιν καὶ τὴν πάγκοινον καὶ ἀμείωτον φήμην τοῦ συγγραφέως τούτου, καίπερ ἀκμάσαντος ἐν περιόδῳ χρόνου, καθ' ἣν πρωτότυποι ἄνδρες οὐκ ἀνεφαίνοντο. Ἡ προφανὴς ὑπεροχὴ αὐτοῦ, συγκρινομένου πρὸς τὸν Βιργίλιον, ὃς ἀμέσως ἐμιμήσατο αὐτὸν, ἀποδεικνύει ὅτι διὰ μόνης τῆς μεγίστης ὀξυδιότητος πρὸς τὸ στιχουργεῖν οὐκ ἠδύνατο παραγαγεῖν τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα, εἰ ἐτύγχανεν ὢν ἁπλοῦς μιμητὴς ἄλλων ἐν τῇ συντάξει τῶν εἰδυλλίων. Ἀλλ' ὅμως παρατηρητέον, ὅτι τὴν ὀξυδιότητα ἐκείνην ὑπεσοφήθησαν τὰ πολλὰ πρότυπα, ἅπερ εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν, καὶ ἐξ ὧν ὡδηγήθη, ἢ ἔλαβε τὰς ὑποθέσεις ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ποιημάτων. Ὁ Φιλητᾶς, ὁ Ἄρατος, ὁ Ἀσκληπιάδης ἦσαν οἱ ἄμεσοι αὐτοῦ διδάσκαλοι· τὸν δὲ Σώφρονα καὶ τοὺς ἀρχαιοτέρους συμπολίτας αὐτοῦ συγγραφεῖς εἶχε πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν· καὶ πολλαὶ δὲ ὑπάρχουσιν ἀποδείξεις ὅτι προσηκόντως ἐμελέτησε τοὺς μεγάλους ἀττικοὺς ποιητὰς, καὶ μάλιστα τὸν Σοφοκλέα. Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἡ θέσις αὐτοῦ ἦν ὅλως ἀνεξάρτητος, ὁποία ἦν καὶ ἡ τοῦ Σακεσπήρου, ὃς εἶχε μὲν τοὺς μύθους ἢ τὰς ὑποθέσεις τῶν δραμάτων αὐτοῦ προχείρους ἔν τε τοῖς Ἰταλικοῖς διηγήμασι, καὶ ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἐν ταῖς μεταφράσεσι τοῦ Πλουτάρχου, ἀλλὰ τὰ πάντα ἀνενεοῦντο διυλιζόμενα ἐν τῷ ἄμβικι τῆς μεγάλης ἐκείνου φαντασίας, οἵαν ὁμολογουμένως εἶχε καὶ ὁ Θεόκριτος. (Ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Γουιλ. Δονάλδσωνος Ἱστορίας τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς φιλολογίας κτλ. ἐξελληνισθείσης μετὰ πολλῶν προσθηκῶν καὶ διορθώσεων ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Δ. Βαλέττα, ἐν Λονδίνῳ, 1871, τόμ. 2, εἰς 8ον). Ὁ Λουδοβίκος ΙΔ' ἀπεκάλει τὸ εἰς τὴν Ἡλακάτην εἰδύλλιον τοῦ Θεοκρίτου «πρότυπον γυναικαρεσκείας».

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
Κοινωφελὲς Ἵδρυμα Ἀ. Ν. Σταύρου
Ἀθῆναι 2014

(modèle de galantérie). 'Ο Κυιντιλιανὸς λέγει· «ὁ Θεόκριτος εἶναι θαμάσιος εἰς τὸ εἶδος αὐτοῦ· ἄλλως δέ, ἡ ἀγροτικὴ αὐτοῦ μοῦσα φοβεῖται οὐ μόνον τὸ λογεῖον, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν αὐτήν». Λαμπρὸν δὲ στέφανον πλέκει τῷ συρακουσίῳ ποιητῇ ὁ Alexis Pierron, ἐν τῇ Histoire de la Littérature grecque, λέγων ὅτι ὑπῆρξε πρωτότυπος οὐ μόνον εἰς ἓν εἶδος, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα λίαν ἀλλήλων διαφέροντα· ἓν, λέγει, αὐτοῦ εἰδύλλιον, τὸ ἥκιστα ὡραῖον, εἶναι προτιμώτερον ὅλου τοῦ Καλλιμάχου καὶ τοῦ 'Απολλωνίου ὅλου. Καὶ ἀλλαχοῦ· «'Η σάλπιγξ τοῦ 'Ομήρου οὐκ ἦχει παρατόνως ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, ἡ δὲ λύρα τοῦ 'Ανακρέοντος ἀνέδιδεν ὑπὸ τὴν χεῖρά του ἡδυμελεῖς συμφωνίας. Οὗτος ὁ τοσούτῳ καλῶς ὑπὸ τῆς φύσεως πεπροικισμένος ποιητὴς κατέλιπε βραχέα ποιήματα, καὶ κατὰ τοῦτο μόνον εἶναι ὑποδεέστερος τῶν ἀρχαίων μουσηγετῶν, ὧν τὰ ἔργα ὀνομάζονται «'Ιλιὰς», «'Αγαμέμνων», «'Αντιγόνη», «'Ιφιγένεια». 'Αλλ' εἰς αὐτὴν τὴν οἰκογένειαν ἀνήκει. 'Εράμιλλος δὲ βαίνει τοῦ 'Ησιόδου, τοῦ Τυρταίου, τοῦ Θεόγνιδος». 'Ο Βίων καὶ ὁ Μόσχος ἐπλάσθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοκρίτου. 'Εκτὸς τοῦ Βιργιλίου καὶ πολλοὶ τῶν νεωτέρων ἐδάδισαν ἐπὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ, ἀλλ' οὐδεὶς ὑπερίδη αὐτὸν, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν φυσικότητα τῶν εἰκόνων. Ἔχει δὲ μετὰ χεῖρας τὰ σκῆπτρα τῆς βουκολικῆς ποιήσεως καθὼς ὁ 'Ομηρος τὰ τῆς ἐπικῆς. Αἱ κυριώτεραι ἐκδόσεις τοῦ Θεοκρίτου εἶναι αἱ αὐτοῦ 'Ρεισκίου, ἐν Βιέννῃ καὶ Λειψίᾳ, 1765-66, τόμ. 2, εἰς 4ον, τοῦ Οὐάρτωνος, ἐν Ὀξωνίᾳ, 1770· τοῦ Οὐαλκεναέρ, ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν (Λεύδῃ), 1779· τοῦ 'Ηϋνδορφίου, ἐν Βερολίνῳ, καὶ τοῦ Σχαιφέρου, ἐν Λειψίᾳ, 1810· τοῦ Κιτσελλίγγου, 1819· τοῦ Γίελ, 1820· τοῦ 'Ιακωβσίου, ἐν Hall, 1824· τοῦ Wüestemann, 1830· τοῦ Boissonnade, ἐν Παρισίοις, 1837· τοῦ Ameis, ἐν Παρισίοις (συλλογὴ τοῦ Διδότου), μετὰ νέας λατινικῆς μεταφράσεως καὶ σχολίων ἰδιαιτέρων ἐκτυπωθέντων μετὰ τῶν τοῦ Νικάνδρου καὶ τοῦ 'Οππιανοῦ· τοῦ 'Αχρενσίου (Ahrens) 1856, μετὰ ποικίλων γραφῶν, κριτικῶν καὶ ἐξηγητικῶν σημειώσεων. 'Εκ δὲ τῶν πεζῶν εἰς τὴν γαλλικὴν μεταφράσεων τιμᾶται ἰδίως ἡ τοῦ Geoffroy, 1808. 'Ο Θεόκριτος μετεφράσθη ἐμμέτρως εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ Longepierre, 1688· ὑπὸ τοῦ Servan de Sugny, 1822· καὶ ὑπὸ τοῦ Φιρμίνου Διδότου μετὰ κριτικῶν τῆς γραμματικῆς σημειώσεων, λατινικῆς κατὰ λέξιν μεταφράσεως, λόγου περὶ τῶν ἰδιοσυγκρασιῶν τοῦ ποιητοῦ, καὶ τινων ἀρχαίων ἢ κατωτέρων ἀπομιμήσεων. 'Η πρώτη τῶν ἐκδόσεων τοῦ Θεοκρίτου ἐγένετο ἐν Βενετίᾳ ὑπὸ τοῦ "Αλδου τῷ 1495, εἰς φύλλ. καὶ ἀτελής. "Ετεραι δ' ἐκδόσεις ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω σημειωθεισῶν ἀναφέρονται ἡ ὑπὸ Ζαχαρίου Καλλιέργου τοῦ Κρητὸς, 1516 εἰς 8ον, ἡ ἐν Κομμελινίῳ ('Ειδελβέργῃ) μετὰ τῶν τοῦ Μόσχου, Βίωνος, καὶ Σιμμίου, σχολίων, πινάκων καὶ σημειώσεων ὑπὸ 'Ισαὰκ Κασωβῶνος, 'Ιωσὴφ Σκαλιγέρου καὶ Δανιὴλ 'Ενσίου, 1604, εἰς 4, ἡ ἐν 'Οξωνίᾳ ὑπὸ τοῦ 'Ριχ Βὲς, 1699, εἰς 8ον, ἡ τοῦ 'Ιωάννου Τουπίου, τόμ. 2, εἰς 4, 1770, ὑπὸ τοῦ Γάλλη, ἐν Παρισίοις ἑλληνογαλλιστὶ, 1798, τόμ. 2, εἰς 4ον.

ΘΕΟΚΡΙΤΟΣ ὁ Χίος, σοφιστὴς, σύγχρονος τοῦ 'Αριστοτέλους γράψας ἱστορίαν τῆς Λιβύας.

ΘΕΟΛΟΓΟΣ, οὕτως ὀνομάζεται κατ' ἐξοχὴν Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός.

ΘΕΟΜΑΝΔΡΟΣ, σοφιστὴς Κυρηναῖος ἐπαγγελλόμενος τὸν διδάσκαλον τῆς εὐτυχίας.

ΘΕΟΜΗΣΤΩΡ, τύραννος τῆς Σάμου, διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ξέρξου, μεθ' οὗ συνεμάχησε κατὰ τῶν 'Ελλήνων.

ΘΕΟΜΗΣΟΣ, ἀγαλματοποιὸς ἐκ Σάρδεων.

ΘΕΟΝΟΗ, θυγάτηρ τοῦ Πρωτέως καὶ τῆς Ψαμμάθης, ἡ πρότερον Εἰδώ.

ΘΕΟΞΕΝΙΑ, ἑορτὴ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις "Ελλησι καὶ μάλιστα τοῖς 'Αθηναίοις, πανηγυριζομένη κατὰ τὴν εἰκοστὴν τοῦ 'Εκατομβαιῶνος εἰς τιμὴν τῶν ξένων Θεῶν.

ΘΕΟΞΕΝΟΣ, συγγραφεὺς γράψας ἱστορίαν τοῦ σκύθου 'Αναχάρσιδος.

ΘΕΟΠΗ, μία τῶν τριῶν θυγατέρων τοῦ 'Αθηναίου Λεῶ, αἵτινες ἐθυσιάσθησαν ὑπὲρ τῆς γενεθλίου αὐτῶν πόλεως.

ΘΕΟΠΟΜΠΟΣ, υἱὸς τοῦ Νικάνδρου, ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Εὐρυτιωνιδῶν, βασιλεύσας ἐν Σπάρτῃ μετὰ τοῦ Πολυδώρου, τῷ 472 π. Χ., καὶ συστήσας, ὡς λέγεται, τοὺς Ἔφόρους. 'Επὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐγένετο ἡ κατάκτησις τῆς Θυρέας κατεχομένης ὑπὸ τῶν 'Αργείων, καὶ ἤρξατο ὁ 1ος μεσσηνιακὸς πόλεμος. 'Ηττηθεὶς καὶ αἰχμαλωτευθεὶς ὑπὸ τοῦ 'Αριστοδήμου, περὶ τὸ ὄρος Ἰθώμην, ἐσφάγη μετὰ 300 ἄλλων Σπαρτιατῶν, εἰς τιμὴν τοῦ Ἰθωμάτου Διός. §—, ἄρχων ἐν 'Αθήναις τῷ δ' ἔτει τῆς 92ας 'Ολυμπιάδος. §—, Μάνιος σταλεὶς εἰς Σπάρτην κήρυξ ὑπὸ τοῦ Δωσάνδρου. §—, 'Αθηναῖος ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας, υἱὸς τοῦ Θεοδέκτου, ἐκμάσας κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Πλάτωνος. Τὰ ἀποσπασμάτια,

Δημοσία Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους Θεσσαλονίκης

αὐτοῦ ἐξεδόθησαν ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Γροτίου Συλλογῇ τῶν ἑλλ. τραγῳδιῶν καὶ κωμῳδιῶν.

ΘΕΟΠΟΜΠΟΣ, ὃς ἐν γένει νομίζεται πανομοιότυπον τοῦ Ἐφόρου ἐν τῇ εἰκονοθήκῃ τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας, ἐγεννήθη ἐν Χίῳ τὸ 3ον ἔτος τῆς 100ῆς ὀλυμπιάδος (378 π. Χ). Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Δαμασίστρατος ἐξωρίσθη τῆς Χίου ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, ἐν ᾧ ὁ μέλλων ἱστορικὸς ἦτο ἔτι παῖς, καὶ ἴσως βρέφος. Ἡ ἐξορία αὕτη ὑποτίθεται γενομένη τὸ 4ον ἔτος τῆς 100ῆς Ὀλυμπιάδος (377 πρ. Χ)· ἴδ. Διόδωρ. Σικελ. ΙΕ'. § 28. Ἐντεῦθεν δὲ συμπεραίνεται, ὅτι ὁ Θεόπομπος οὐκ ἠδύνατο διακοῦσαι τοῦ Ἰσοκράτους ἐν Χίῳ· ἀλλὰ τὴν γνώμην ταύτην ἣν ἐκφέρει ὁ Δονάλδσων καταπολεμοῦσι τὰ βεβαιούμενα ὑπὸ τοῦ συγγράψαντος τοὺς βίους τῶν Δέκα ῥητόρων (σελ. 837) καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Φωτίου ἐν τῇ Μυριοβίβλῳ (ἀνάγν. 260)· ὁ δὲ ἐξελληνίσας τὴν ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς φιλολογίας τοῦ Δονάλδσωνος, Ι. Ν. Βαλέττας, ἐρειδόμενος ἐπὶ τοῦ Φωτίου καὶ αὐτοῦ τοῦ Διοδώρου, εἰς ὃν ὁ Δονάλδσων παραπέμπει, φρονεῖ ὅτι οὐκ ὀρθῶς λέγονται τὰ περὶ τῆς ἐξορίας τοῦ Θεοπόμπου ἐκ Χίου ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων· διότι ἐξωρίσθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὡς λακωνίζοντος. Ἀλλὰ πιθανόν ἐστιν, ἐξακολουθεῖ λέγων ὁ ἄγγλος κριτικός, ὅτι μειράκιον ὢν ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, καὶ ἐκεῖ ἐμαθήτευσε παρὰ τῷ ῥήτορι. Ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ ἐκπαιδευθείς, καὶ ἱκανὴν κληρονομήσας παρὰ τοῦ πατρὸς οὐσίαν, δι' ἣν ἐτύγχανεν ἀπηλλαγμένος τῆς ἀνάγκης τοῦ γράφειν λόγους δικανικοὺς εἰς πορισμὸν βίου, ἐπέδωκεν εἰς τὴν συγγραφὴν λόγων ἐπιδεικτικῶν, κατὰ μίμησιν τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ· καὶ τούτους ἀπαγγέλλων ἐν ταῖς μεγάλαις πόλεσι μεγάλην ἐκτήσατο φήμην, καὶ μάλιστα ἐν ἔτει 352, ὅτε ὑπερισχύσας τοῦ Ναυκράτους καὶ Ἰσοκράτους ἐν τῷ διαγωνισμῷ, ὃν ἡ βασίλισσα Ἀρτεμισία ἔθετο πρὸς σύνταξιν ἀρίστου ἐπιταφίου τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Μαυσώλου, ἔλαβε τὸ ἄριστεῖον. Ἀρκεσθεὶς δὲ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν καὶ τοὺς ἐπαίνους, ὧν ἠξιώθη διὰ τὴν ῥητορικὴν αὐτοῦ ἱκανότητα, ὑπήκουσε τῇ συμβουλῇ τοῦ Ἰσοκράτους, καὶ ἠσχολήσατο περὶ τὴν συγγραφὴν ἱστορίας, περὶ ἣν κατέστη ἱκανώτατος διὰ τὰς γνώσεις, ἃς ἐκτήσατο περιπεσούμενος, καὶ διὰ τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ πεῖραν· διότι ὡς φαίνεται, ἐπανελθὼν εἰς Χίον δυνάμει τῶν ἐπιστολῶν τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἃ ἴσως εἰ Χῖοι ἐπέτρεψαν τοὺς φυγάδας αὐτῶν συμπολίτας (καὶ τοῦτο πιθανῶς ἐγίνετο τῷ 334 πρ. Χ.), ὁ Θεόπομπος ἀνέλαβε τὴν αὐθεντείαν τῆς πατρίδος αὐτοῦ. Ἐν ὅσῳ μὲν ἔζη ὁ Ἀλέξανδρος, διέμεινεν ἀρχηγὸς τῆς ἀριστοκρατικῆς μερίδος, εἰ καὶ ἐμισεῖτο διὰ τὸν ἀγέρωχον καὶ ὑπεροπτικὸν τρόπον αὐτοῦ, πικρῶς δὲ καὶ ἰσχυρῶς προσεβάλλετο ὑπὸ τοῦ ἀντιπολιτευομένου αὐτῷ Θεοκρίτου, Χίου καὶ τούτου, καὶ ῥήτορος ἱκανοῦ. (Ἴδ. περὶ τοῦ Θεοκρίτου καὶ πρὸς τὸν Θεόπομπον ἀντιπολιτεύσεως αὐτοῦ τὴν τοῦ Κοραῆ Χιακὴν Ἀρχαιολογίαν, Ἀτάκτ. τόμ. Γ', σελ. 199—205). Ἀποθανόντος δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐξωρίσθη πάλιν τῆς Χίου, καὶ κατέφυγεν εἰς Αἴγυπτον, ὅπου οὐκ ἠξιώθη εὐμενοῦς ὑποδοχῆς παρὰ τοῦ Πτολεμαίου, ἀλλὰ τοὐναντίον καὶ ἐκινδύνευσε θανατωθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, ὡς ἄνθρωπος πολυπράγμων καὶ ἐπικίνδυνος, καὶ μόλις ἀπέφυγε τὸν θάνατον διὰ μεσολαβήσεως φίλων ἰσχυρῶν. Ὁ Πτολεμαῖος ἀνεκηρύχθη βασιλεὺς τῷ 306 π. Χριστοῦ· ὥστε, ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ὁ Θεόπομπος κατέφυγε πρὸς αὐτὸν, ἤδη βασιλεύοντα, συμπεραίνεται, ὅτι εἶναι λίαν προβεβηκὼς τῇ ἡλικίᾳ ὅτε τὸ δεύτερον καὶ τελευταῖον κατέλιπε τὴν πατρίδα αὐτοῦ. Περὶ τοῦ ὑπολοίπου βίου καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ὃς πιθανώτατα ἐπῆλθεν οὐ πολὺ μετὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἐξορίαν, οὐδὲν γινώσκομεν.

Τὰ συγγράμματα τοῦ Θεοπόμπου, ἅπερ ἀπώλοντο πάντα, ἦσαν ἐν γένει ἱστορικά· γνωστὸν δέ ἐστιν, ὅτι τῆς μεγάλης αὐτοῦ περιουσίας ἱκανὸν μέρος ἐδαπάνησεν, ὅπως πορισθῇ ἀκριβεῖς πληροφορίας περὶ ὧν συνέγραψεν ὑποθέσεων. Ἡ φιλοπονία καὶ τὸ ἀξιόπιστον αὐτοῦ μαρτυροῦνται ὑπὸ πλείστων ἐκ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων· τὸ δὲ λεκτικὸν αὐτοῦ ἐπηνέθη ὡς καθαρὸν, κεκαλλιεπημένον καὶ εὐφραδές, οὐχὶ δὲ καὶ ἰσχυρόν· «καθαρὰ γὰρ ἡ λέξις, λέγει περὶ αὐτοῦ Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς (ἐν τῇ πρὸς Γν. Πομπήϊον ἐπιστολῇ, σελ. 786, ἔκδ. Reiske) καὶ κοινὴ, καὶ σαφὴς, ὑψηλή τε καὶ μεγαλοπρεπὴς, καὶ τὸ πομπικὸν ἔχουσα κολὸ, συγκειμένη τε κατὰ τὴν μέσην ἁρμονίαν, ἡδέως καὶ μαλακῶς ῥέουσα». Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς εὑρίσκουσι μέγιστον ἐν τῷ Θεοπόμπῳ ἁμάρτημα τὴν ὀξύτητα τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ, καὶ δοξάζουσιν, ὅτι ἔν τε τοῖς ἐπαίνοις καὶ ἐν ταῖς κατηγορίαις οὐκ ἠδύνατο κρατῆσαι τῆς γλώσσης αὐτοῦ ἐντὸς τῶν προσηκόντων ὁρίων· διὸ καὶ συγκαταλέγουσί τινες αὐτὸν μετὰ τοῦ Τιμαίου, ὡς μάλιστα χαίροντα τῷ λοιδορεῖν καὶ καταμέμφεσθαι. (Ἴδ. Corn. Nepos, Aleibiad. C. 11. Κλήμ. Ἀλεξ. Στρωμ. Α', σελ. 316. Λουκιαν. ἐν τῷ πῶς δεῖ ἱστορίαν συγγράφειν, § 59. Πολύβιον, Η', 12. Ἀθήναιον ΣΓ', σελ. 251). Ἀλλὰ τὰς κατηγορίας

ταύτας τῶν ἀρχαίων ἀντέκρουσέ τις τῶν νεωτέρων κριτικῶν (ὁ Βοίκχιος), ὑπερασπίζων τὸν Θεόπομπον, καὶ λέγων. «Ὁ Θεόπομπος κατεκρίθη ὡς φιλόψογος, διότι ἐξεικόνισεν ἐξ αὐτοῦ τοῦ βίου τὰ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀκόλαστα ἤθη· αἰτία δὲ τῆς κατακρίσεως αὐτοῦ ἐστιν, ὅτι πολλοὶ ἄνθρωποι ἀγαπῶσιν ἐξετάζειν τὰ πράγματα, πρὸς μόνον τὸ καλὸν μέρος αὐτῶν ἀφορῶντες, καὶ μάλιστα ἐὰν βλέπωσιν αὐτὰ μακρόθεν, ὅταν ἤδη τὰ πάθη σιωπῶσι, καὶ τὸ αἴσθημα τῆς φιλανθρωπίας, ὅπερ ἐστὶν ἔμφυτον τοῖς ἀνθρώποις, μηδαμῶς προσβάλληται ἐξ ἀμέσου καὶ προσωπικῆς πείρας. Ἀλλ' ὁ ἱστορικὸς ἐκεῖνος ἦν ἀξιότιμος, διότι κάλλιστα ἐγίνωσκε διακρίνειν τὸ πρόσθετον κάλυμμα ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς ἐπιφανείας, καὶ διότι, ὡς ὁ δικαστὴς τοῦ ὑποχθονίου κράτους, ἔλκει τὴν ψυχὴν ἐνώπιον τοῦ δικαστικοῦ αὐτοῦ βήματος, καὶ ἀπογυμνοῖ αὐτὴν πάσης πομπῆς καὶ ἐπιδείξεως». Ἀλλ' ἐνταῦθα ὁ Βοίκχιος ἐπαναλαμβάνει ὅ,τι εἶπε τὸ πάλαι ὁ Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεύς. Ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων κριτικῶν ἄριστα συνηγόρησεν ὑπὲρ τοῦ Θεοπόμπου ὁ συμπολίτης αὐτοῦ Κοραῆς.

Τῷ Θεοπόμπῳ ἀποδίδονται τάδε τὰ συγγράμματα· α'.) Ἐπιτομὴ τῶν Ἡροδότου Ἱστοριῶν, ἣν τῶν νεωτέρων τινὲς φιλολόγων νομίζουσιν ἔργον μεταγενεστέρου συγγραφέως. β'.) «Σύνταξις Ἑλληνικῶν», εἰς β.βλία 12, ἅπερ ἐστὶ συνέχεια τῆς Ἱστορίας τοῦ Θουκυδίδου, περιλαμβάνουσα περίοδον ἑβδομήκοντα ἐτῶν, ἀπὸ τῆς ἐν Κνίδῳ μάχης μέχρι τῆς ἐν Κνίδῳ. Τοῦ συγγράμματος τούτου σώζονται ὀλίγιστα τεμάχια. Ἐν τῷ δεκάτῳ β.βλίῳ τοῦ συγγράμματος τούτου ὁ Θεόπομπος ἔλεγεν ἐκ τοῦ Ξενοφῶντος τὴν ὡραίαν διήγησιν τῆς συντελευτείας τοῦ Ἀγησιλάου καὶ Φαρναβάζου. γ'.) «Ἱστορίαι κατ' ἐξοχήν». Τὸ σύγγραμμα τοῦτο τοῦ Θεοπόμπου ἐπεγράφετο καὶ «Φιλιππικὰ», καὶ περιεῖχεν ἐν πεντήκοντα ὀκτὼ β.βλίοις Ἱστορίαν Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, μετὰ πολλῶν παρεκβολῶν, ἐν αἷς Ἱστοροῦντο σύγχρονα συμβάντα ἐν παντοίαις χώραις. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον β.βλίον περιεῖχε τὰ πρῶτα ἔτη τῆς βασιλείας τοῦ Φιλίππου τὰ δὲ δεύτερον τοὺς ἐν Ἰλλυρίᾳ, Παιονίᾳ καὶ Θράκῃ πολέμους αὐτοῦ, ἐν τῷ τρίτῳ Ἱστορεῖτο ὁ κατὰ τῆς Ἀμφιπόλεως πόλεμος, ἐξ οὗ ἔλαβεν ἀφορμὴν ἐφεξῆς Ἱστορῆσαι κατὰ παρέκβασιν τὰ τοῦ Σιτάλκου καὶ τὰ τῶν Σκυθῶν· ἐν τῇ ἑξῆς Ἱστόρησε τῶν συμμαχικῶν πολέμων, μετὰ πολλῶν παρεκβολῶν, ἐν αἷς ἔφερε πάντα σχεδὸν τὰ συμβάντα· τῷ ἑνδεκάτῳ ἐπραγματεύετο περὶ τῆς εἰς Θεσσαλίαν στρατείας τοῦ Φιλίππου, μετὰ πολλῶν ἐκ προσθήκης πληροφοριῶν καὶ περὶ τῆς μάχης αὐτῆς· τὸ δέκατον ἦν ὡς εἰσαγωγή τις εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ πολέμου τοῦ Φιλίππου κατὰ τῶν Ἀθηναίων, περιέχον Ἱστορικήν τινα ἔκθεσιν περὶ τῆς Ἀττικῆς καὶ τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων πολιτικῶν· τὸ ἐνδέκατον πιθανῶς προῆγε τὴν Ἱστορίαν τοῦ Φιλίππου μέχρι τῆς ἐν ἔτει 352 γενομένης ἀποπείρας τοῦ διαβῆναι τὰς Θερμοπύλας· ἐξ δὲ συνεχῆ βιβλία (12ον — 18ον), περιεῖχον, ὡς φαίνεται τὴν Ἱστορίαν τῶν πολέμων, οὓς ἐποιήσαντο οἱ Πέρσαι κατὰ τῆς Κύπρου, Φοινίκης, καὶ Αἰγύπτου· τὸ δέκατον ἔνατον καὶ τὸ εἰκοστὸν ἐπανήρχοντο εἰς τὰ πράγματα τοῦ Φιλίππου, ἰδίως ἐξετάζοντα τὰς πρὸς τὴν Θεσσαλίαν καὶ Θράκην σχέσεις αὐτοῦ· ἐν τῷ εἰκοστῷ πρώτῳ ἐγίνετο ἐξέτασις περὶ τοῦ Διονυσίου καὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ πραγμάτων (καὶ ἐφεξῆς δὲ ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἐπεξετάζετο ἐν τοῖς τρισὶ βιβλίοις, 39ῳ, 40ῷ καὶ 41ῳ)· ἐν τοῖς β.βλίοις 22ῳ—38ῳ, καὶ 42ῳ—51ῳ, ἡ Ἱστορία τοῦ Φιλίππου προῄγετο μέχρι τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ μάχης, ἣ καὶ Ἱστορεῖτο ἐν τῷ 53ῳ· τὸ πεντηκοστὸν δεύτερον β.βλίον περιεῖχε τὴν τοῦ Ἀρχιδάμου στρατείαν εἰς βοήθειαν τῶν Ταραντίνων· καὶ τέλος πάντων, τὸ ὑπόλοιπον τοῦ συγγράμματος συνεπλήρου τὴν Ἱστορίαν τοῦ Φιλίππου μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Ἐκ τῆς σχεδιαγραφίας ταύτης τῶν ἐν τοῖς «Φιλιππικοῖς» τοῦ Θεοπόμπου περιεχομένων δυνατὸν κατιδεῖν ὅτι τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἦν ποικιλωτάτη συλλογή, οὐ διαπρέπουσα ἐπὶ μεθόδῳ καὶ ἑνότητι ὑποθέσεως. Ὑπέλαβόν τινες ὅτι τὸ σύγγραμμα τοῦτο μετὰ τῶν 12 β.βλίων τῆς «Συντάξεως τῶν ἑλληνικῶν» ἀπετέλει συνεχῆ Ἱστορίαν εἰς 70 βιβλία· ἀλλὰ τὴν σκέψιν ταύτην ἀπέκρουσε λογικώτατα ὁ Κλίντων (Fasti Hellenici II. pp. 374 καὶ 375). Αἱ παρεκβολαί, αἵτινες ἀπετέλουν μέγα μέρος τοῦ συγγράμματος, ἀφῃρέθησαν κατ' αὐτοὺς ἔτι τοὺς ἀρχαίους χρόνους ὑπὸ τῶν ἰδίως ἐπιμελουμένων περὶ τῆς Ἱστορίας τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας· Φίλιππος δὲ ὁ Γ' διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν παρεκβάσεων τούτων συνέστειλε τὸν ἀριθμὸν τῶν β.βλίων ἐκ 58 εἰς μόνα 16. Ἀλλ' ὅμως ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Φωτίου, τοῦτέστιν ἐν τῇ ἐννάτῃ μ.Χ ἑκατονταετηρίδι, ἐσώζοντο πλήρη τὰ 58 βιβλία, ἐκτὸς τοῦ 6ου, 7ου, 9ου, 20οῦ καὶ 30οῦ· αὐτὰ δὲ ταῦτα τὰ πάντα β.βλία πιθανώτατόν ἐστιν ὅτι οὐ διεσώζοντο ἐν ταῖς ἡμέραις Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου. Περὶ τῆς ἀρχικῆς ἐκτάσεως τοῦ συγγράμματος τούτου καὶ τῆς «Συντάξεως

τῶν Ἑλληνικῶν», δυνατὸν λαβεῖν ἰδέαν τινὰ ἐξ ὧν λέγει ὁ Φώτιος, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Θεοπόμπου ἐρανιζόμενος τὰ λεγόμενα, ὅτι δηλαδὴ ἀμφότερα τὰ συγγράμματα ταῦτα περιεῖχον 150,000 γραμμάς. δ') «Δημηγορίαι», ἰδίως πανηγυρικαὶ καὶ συμβουλευτικαί, περιλαμβάνουσαι ἐκτὸς τοῦ ἐγκωμίου τοῦ Μαυσώλου τοὺς εἰς Φίλιππον καὶ Ἀλέξανδρον πανηγυρικούς, καὶ τὴν πρὸς Ἀλέξανδρον προσφώνησιν περὶ τῶν πραγμάτων τῆς Χίου. ε') «Κατὰ Πλάτωνος διατριβή». στ') «Περὶ εὐσεβείας. Εἰκάζουσί τινες, ὅτι τὰ δύο ταῦτα συγγράμματα ἦσαν πιθανῶς ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ μεγάλου περὶ Φιλίππου συγγράμματος. (Ἰωάννου Γουιλ. Δονάλδσωνος, «Ἱστορία τῆς ὀρχαίας ἑλληνικῆς φιλολογίας κτλ., ἐξελληνισθεῖσα ὑπὸ Ι. Ν. Βαλέττα). Τὰ τοῦ Θεοπόμπου σωζόμενα, ἅτινα κατὰ μέγα μέρος ὀφείλομεν τῷ Φωτίῳ, ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ Wichers, ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν (Λεύδη), 1829, καὶ ἐν τῇ «Ἑλληνολατινικῇ βιβλιοθήκῃ» τῶν Διδότων, τόμ. Ιος τῶν Fragments des Historiens grecs, 13. καὶ Β Kock, Prolegomena ad Theopompum. ἐν Στεττίνῳ, 1803· Pflugk, De Theopompi vitâ et scriptis, ἐν Βερολίνῳ, 1827, εἰς 8ον. Ὁ Πολύβιος αὐστηρῶς κρίνων τὸν Θεόπομπον κατηγορεῖ ὡς σκοφαντήσαντος τὰ ἤθη καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ πατρὸς τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, καὶ παρασιήσαντος αὐτὸν ὡς μισητὸν τύραννον, ἀφοῦ πρότερον ἐκθειάζει αὐτὸν ὡς τὸν μέγιστον τῶν ἡρώων.

ΘΕΟΤΙΠ (Αἰκατερίνη), ἐγεννήθη ἐν Βαρεντῶνι τῆς Γαλλίας (Μάγγη), τῷ 1725, ἀπέθανε τῷ 1794. Νομίζουσα ἑαυτὴν θεόπνευστον καὶ συγκοινωνοῦσαν καθ' ὕπνους μετὰ τοῦ Θεοῦ, ἐκλείσθη εἰς τὴν Βαστιλλίαν. Ἔλεγεν ὅτι ἦτο προωρισμένη παρὰ Θεοῦ ὅπως τέξηται, ἐν ἡλικίᾳ 70 ἐτῶν, τὸν νέον Μεσσίαν, οὗ ὁ θρόνος ἔμελλε νὰ στηθῇ ἀπέναντι τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας Γενεβιέφας ὁράτως παντὶ τῷ κόσμῳ· ὁ δὲ πληθυσμὸς τῆς γῆς ἔμελλε νὰ περιορισθῇ εἰς 140 χιλ. ἐκλεκτούς. Κατ' αὐτὴν ὁ Ῥοβεσπιέρρος ἦτον ὁ πρόδρομος τοῦ θείου Λόγου. Οἱ ἐχθροὶ τοῦ γάλλου δικτάτορος ἐσχολίασαν τὰς προφητείας ταύτας ὡς μυστικὰ σχέδια μεγάλης πολιτικῆς συνωμοσίας· ὁ δὲ Βαδὲ ἀνέγνωσεν ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει ἔκθεσιν συντεταγμένην ὑπὸ τοῦ Βαλλέρου καὶ διὰ ψηφίσματος ἐνήχθησαν οἱ κυριώτεροι τῶν κατηγορουμένων ἐνώπιον τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαστηρίου. Τὰ μυρία τοῦτα τῆς προμοκρατίας συμβάν παρεκίνησε τὸν Ῥοβεσπιέρρον εἰς τὴν καταστρίψασαν αὐτὸν ἀκολουθίαν τῶν 45 ἡμερῶν. Ἡ Αἰκατερίνη Θεότη ἀπέθανεν ἐν Conciergerie.

ΘΕΟΥΠΟΛΙΣ, ἡ ἐν Συρίᾳ «Ἀντιόχεια».

ΘΕΟΦΑΝΗΣ (Νόννος), ἰατρὸς, ἀκμάσας κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου· ἔγραψε κατ' ἐπιταγὴν αὐτοῦ Ἐπιτομὴν ἰατρικῶν παραγγελμάτων καὶ θεραπείας τῶν νόσων, ἐκδοθεῖσαν ἑλληνολατινιστὶ ἐν Ἀργεντοράτῳ, 1568, εἰς 8ον, καὶ ἐν Γοθίᾳ (Gothae), 1794-1795, εἰς 8ον, τόμ. 2 μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως καὶ σημειώσεων.

Θεοφάνης ὁ ὁμολογητὴς, Κωνσταντινουπολίτης, υἱὸς τοῦ Ἰσαυρίου, ἢ τοῦ Ἰσαακίου, ἱστορικὸς καὶ ὑπέρμαχος τῶν ἁγίων εἰκόνων, ἐπέσυρε τὴν ὀργὴν Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου, ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς τὴν Σαμοθράκην, ἔνθα ἀπέθανεν ἑξηκοντοῦτις. Συνέγραψε Χρονολογίαν ἀπὸ τοῦ 285 μέχρι τοῦ 813, ἐκδοθεῖσαν ἐν Παρισίοις καὶ ἐν Βενετίᾳ ἐν τῷ σώματι τῆς Βυζαντίδος.

ΘΕΟΦΑΝΙΔ ἢ ΘΕΟΦΑΝΩ, ἑλληνὶς αὐτοκράτειρα, Θυγάτηρ καπήλου, ἐνυμφεύθη τῷ 949 Ῥωμανὸν τὸν νεώτερον, ὅστις ἠράτο αὐτῆς περιπαθῶς. Ἀνυπομόνως καραδοκοῦσα τὴν ὥραν, καθ' ἣν ὁ κακοῦργος, αὐτὴ γυνὴ ἔπεισε τὸν Ῥωμανὸν Β'ον νὰ δηλητηριάσῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ (Κωνσταντῖνον τὸν Ζ'), καὶ τοῦ πατροκτόνου ἀναβάντος εἰς τὸν θρόνον, ἡ Θεοφανὶα ἐξετέλει πάσας τὰς θελήσεις αὐτῆς, ἀπεμάκρυνε ἐκ τῆς αὐλῆς τὴν μητέρα, καὶ τὰς πέντε ἀδελφὰς τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ἀποθανόντος τοῦ Ῥωμανοῦ ἐν ἡλικίᾳ τεσσάρων καὶ εἴκοσιν ἐτῶν ἴσως ὡς τινες ὑπώπτευον διὰ δηλητηρίου ὅπερ ἐπότισεν αὐτὸν ἡ διεφθαρμένη σύζυγός του, 949, ἀνέλαβεν ἡ Θεοφανὶα τὴν ἀντιβασιλείαν καὶ νυμφευθεῖσα τὸν Νικηφόρον Φωκᾶν, 963, ἐφόνευσε καὶ τοῦτον διὰ τοῦ ἐραστοῦ αὐτῆς Τζιμισκῆ, 969, ὅστις ἀναγορευθεὶς αὐτοκράτωρ ἐξώρισεν αὐτὴν ἀμέσως εἰς Καππαδοκίαν. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ Τζιμισκῆ, τῷ 976, ἀνεκλήθη εἰς τὴν αὐλὴν παρὰ τῶν δύο υἱῶν αὐτῆς, τοῦ Βασιλείου Β' καὶ τοῦ Κωνσταντίνου Η'.

Θεοφανὶα ἢ Θεοφανὼ, θυγάτηρ τῆς προηγουμένης καὶ Ῥωμανοῦ τοῦ Β', ἐνυμφεύθη Ὄθωνα τὸν Β', τῇ συνεργείᾳ τοῦ Τζιμισκῆ, 972.

ΘΕΟΦΙΛΑΝΘΡΩΠΟΙ, μέλη αἱρέσεως πειραθείσης ὅπως εἰσαχθῇ ἐπὶ τῆς γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως τὸν μονοθεϊσμὸν εἰς τὴν Γαλλίαν. Μεσοῦντος τοῦ ἔτους 1793, ὅστις ἀνήρμοσεν ἐν τῇ Παναγίᾳ τῶν Παρισίων τὴν θείαν Λογικότητα, ὁ Ῥοβεσπιέρρος ἐβρίσησε τὴν ὕπαρξιν τοῦ Ὑπερτά-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κορυδαλλείου Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

του Ὄντος καὶ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς. Ὁ D' Aubermesnil, μέλος ὢν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, ἐξίθαψεν ἔθιμά τινα τῶν ἀρχαίων Μάγων, συνέστησε τὸ σωματεῖον τῶν «Θεοφιλανθρώπων», ὅπερ ἐγένετο ἡ κοιτὶς τῆς Θεοφιλανθρωπίας, ἥτις δυσφημισθεῖσα ὡς ἀποτελοῦσα λέσχην Ἰακωβίνων παρήμασε καὶ ἐξέλιπεν ἐντελῶς.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ, ὁ ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας, ἀνὴρ ἀγχίνους καὶ εὐρυμαθής, κατηγορούμενος διὰ πολλὰ ἐλαττώματα καὶ μάλιστα διότι ἐμίσει σφόδρα Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ σώζεται Πρόλογος πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Θεοδόσιον περὶ τοῦ Πάσχα. Κανόνες· Λόγος παραινετικός. Ἐπιστολαὶ πρὸς Ἀμμώνιον, ἐκδοθεῖσαι κατὰ διαφόρους πόλεις καὶ χρόνους.

Θεόφιλος Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος, ἦτο κατ' ἀρχὰς Ἐθνικὸς, ἀναγνοὺς δ' ἐπιμελῶς τὴν θείαν Γραφὴν, ἐγένετο Χριστιανός. Σώζονται αὐτοῦ βιβλία τρία πρὸς Αὐτόλυκόν τινα Ἐθνικὸν, ἐκδοθέντα ἐν Ἀμβούργῳ, 1774, εἰς 8ον.

Θεόφιλος, Ἀθηναῖος κωμικὸς ποιητὴς, ἀκμάσας περὶ τὰ τέλη τῆς ζωῆς τοῦ Εὐριπίδου. Ἀποσπασμάτια αὐτοῦ ἐξέδωκεν ὁ Γρότιος.

Θεόφιλος, νομικὸς καὶ χαρτοφύλαξ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀκμάσας ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ, εἷς τῶν δ' ἐπιταγῆς τοῦ αὐτοκράτορος τακτοποιησάντων τὰ βιβλία τῶν Νόμων. Παράφρασιν εἰς τὴν ἑλληνικὴν τὰ βιβλία τῶν «Ἰνστιτούτων», καὶ ἔγραψεν ὑπομνήματα εἰς τὰ τρία πρῶτα μέρη τῶν Πανδεκτῶν, ὧν σώζονται λείψανα, ἐκδοθέντα μετὰ τῶν «Ἰνστιτούτων in Hagae Com. 1751, εἰς 4ον, καὶ τόμ. 2 μετὰ πολλῶν καὶ ἀξιολόγων σημειώσεων, καὶ τῆς λατινικῆς μεταφράσεως.

Θεόφιλος, φιλόσοφος, ἰατρὸς καὶ Πρωτασηκρήτης. Ἔγραψε βιβλίον περὶ κατασκευῆς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ἐκδ. ἑλληνολατινιστὶ ἐν Παρισίοις, 1566, εἰς 8ον. Περὶ Οὔρων. Περὶ Διαχωρημάτων κοιλίας, ἐκδοθὲν ἑλληνολατινιστὶ, 1703, εἰς 8ον, μετὰ σημειώσεων καὶ πίνακος. Περὶ σφυγμῶν. Ὑπόμνημα εἰς τοὺς Ἀφορισμοὺς τοῦ Ἱπποκράτους. ἐκδ. μόνον λατινιστί.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ (Φ' ἅγιος), Ἕλλην αὐτοκράτωρ, 829—842, γεννηθεὶς ἐν Ἀμορίῳ, διαδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Μιχαὴλ Β' ὁ Τραυλὸν ἐπὶ ζῶντος, ἀδελφὸς ἀμέλιατος εἰκονομάχος, ἀλλ' ἐπαισθόμενος ἐπὶ τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ. Ὅτε ἔλαβε τὸν θρόνον ἅπασα ἡ αὐτοκρατορία νέαν προσέλαβε μορφήν. Ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος, ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τῇ περιφρονήσει ἣν ἐνέπνεον τῷ λαῷ τὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐλαττώματα, ὤθησε μέχρις ὑπερβολῆς τἀναντία τούτοις ἐλαττώματα. Ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ ἔβαινε μέχρι τραχύτητος, καὶ ἡ γενναιότης μέχρι θράσους. Ὁ Μιχαὴλ ὤφειλε τὸν θρόνον εἰς τὴν δολοφονίαν τοῦ Λέοντος· οἱ δὲ φονεῖς ἤλπιζον ὅτι θὰ τύχωσι χάριτος· ἀλλ' ὁ Θεόφιλος ἔπεμψεν αὐτοὺς εἰς τὴν βάσανον. Αἰσχυνόμενος δ' ἐπὶ τῷ βιοθήλῳ γάμῳ ὃν συνῆψεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἐζήτησε τὴν Εὐφροσύνην νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ μοναστήριον αὐτῆς. Ἡ δὲ πάντοτε δουλοπρεπὴς σύγκλητος ἐπεδοκίμασε τὴν τιμωρίαν τῆς αὐτοκρατείρας, ὡς εἶχεν ἐπικροτήσει εἰς τὴν ἀναγόρευσιν αὐτῆς. Κατά τινας ἱστορικοὺς, ὁ αὐτοκράτωρ θέλων νὰ νυμφευθῇ συνήγαγεν ἐν τοῖς ἀνακτόροις αὐτοῦ πλείστας ἑλληνίδας νεάνιδας, ἐξελέξατο τὴν καλλίστην πασῶν ὀνόματι Θεοδώραν, καὶ ἐδήλωσε τὴν προτίμησιν αὐτοῦ δοὺς αὐτῇ χρυσοῦν μῆλον.

Ὁ Θεόφιλος, δραστήριος ὢν καὶ αὐστηρὸς ἤκουεν εὐμενῶς τὰ παράπονα πάντων τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ· ἐπεσκέπτετο συνεχῶς τὰς ἀγορὰς καὶ τὰ δημόσια μέρη καὶ σταθερῶς ἐτήρει τὴν δικαιοσύνην. Ἀξιωματικός τις προσέρχεται αὐτῷ μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ ἀπαιτεῖ ὡς ἰδιοκτησίαν του τὸν ἵππον, οὗ ἐπέβαινεν ὁ αὐτοκράτωρ. Ἐρευνῆς δὲ γενομένης ἐγνώσθη ὅτι ὁ διοικητὴς τοῦ Ἑλλησπόντου, ὅστις εἶχεν ἁρπάσει τὸν ἵππον ἐδωρήσατο αὐτὸν τῷ αὐτοκράτορι ὅπως μὴ ἀνακαλυφθῶσιν αἱ καταχρήσεις αὐτοῦ. Ὅθεν ὁ ἵππος ἀπεδόθη τῷ νομίμῳ κυρίῳ, ὁ δὲ διοικητὴς ἔτυχε τῆς δεούσης τιμωρίας. Ὁ αὐτοκράτωρ ἐβίασεν ἰσχυροὺς ἀρχηγοὺς εἰς τὸ ν' ἀποδώσωσι γαίας ἁρπαγείσας ἀπό τινων μοναστηρίων. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν σωματοφυλάκων αὐτοῦ Πετρώνας ὕβρισε καὶ ἐπροπηλάκισε πτωχήν τινα γυναῖκα· ὁ Θεόφιλος διέταξε νὰ βαβδίσωσιν αὐτὸν, ἀλλ' εἰς τοιοῦτον ἐξευτελισμὸν περιῆλθον οἱ τότε μεγιστᾶνες, ὥστε ὁ Πετρώνας καὶ μετὰ τὴν ταπεινωτικὴν ταύτην τιμωρίαν διετήρησε τὴν θέσιν του. Τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοφίλου ἐλάμπρυναν πολλοὶ ἔμπειροι στρατηγοί, ὧν ὁ περιφημότατος εἶναι ὁ Μανουήλ. Ἠλπίσης δὲ περιώνυμος διά τε τὰς μεγάλας πράξεις καὶ τὰ δεινὰ αὐτοῦ ἐγένετο ὁ ἐκ τῶν βασιλέων τῆς Περσίας ἕλκων τὸ γένος Θεόφοβος, οὗ ὁ πατὴρ διαφυγὼν τῶν Σαρακηνῶν τὸν αἰδηρον ζυγὸν ἐπὶ μακρὸν πτωχὸς καὶ ἄγνωστος ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἵνθα ἐνυμφεύθη μίαν ξενοδόχον καὶ ἀπέθανεν. Ὁ δὲ Θεόφοβος ἀναγνωρισθεὶς ὑπ' εὐγενῶν Περσῶν ζητούντων ἐν τῇ βυζαντινῇ αὐλῇ σύμμαχον κατὰ τοῦ μίσους τῶν Ἀράβων, ἔτυχε παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ διακεκριμένης ἀγωγῆς συσπουδάσας μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοφίλου, ὅστις

Δημόσιες Βιβλιοθήκες
Ακαδημία Αθηνών

ἀναβὰς τὸν θρόνον ὠνόμασε πατρίνιον τὸν συμμαθητὴν αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ εἰς γάμον τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν Ἑλένην. Μετὰ μικρὸν τριάκοντα χιλιάδες Περσῶν ἐπανέστησαν κατὰ τῶν Σαρακηνῶν· ὁ δὲ ἀρχηγὸς αὐτῶν, ὀνόματι Βαβέκ, ἔπεσεν ἐν μιᾷ μάχῃ· ὅθεν ἐκάλεσαν ἀρχηγὸν τὸν Θεόφοβον, ὅστις ἐδικαίωσε τὴν ἐκλογὴν αὐτῶν διὰ πολυαρίθμων ἀνδραγαθημάτων, ἐγένετο τὸ φόβητρον τῶν πολεμίων καὶ συνέλαβε τὴν ἐλπίδα τοῦ ν' ἀνεγείρῃ τὸν τοῦ Ἀρταξέρξου θρόνον. Σταλεὶς ὅμως μετὰ τοῦ ἀνικάνου στρατηγοῦ Βάρδα, ἀδελφοῦ τῆς αὐτοκρατείρας κατὰ τῶν Σαρακηνῶν πολεμούντων τοὺς Ἀβάγους, ἐν ἀρχῇ μὲν ἐνίκα μόνος ὤν, ὕστερον δὲ, τοῦ Βάρδα συμμετασχόντος τῆς στρατηγίας, ἡττήθη, τῷ 833. Ἐκ τῆς Θεοδώρας ἐγέννησεν ὁ Θεόφιλος τὸν αὐτοκράτορα Μιχαὴλ, τὸν Κωνσταντῖνον, οὗ δὲν μνημονεύουσι μὲν οἱ συγγραφεῖς, ἀλλ' ἐν νομίσματι φέρεται ἔτι· ὁ δὲ Λεόβω φρονεῖ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ ἀποκινηγεὶς ἐν τῇ κινστέρνῃ τῶν ἀνακτόρων· τὴν Θέκλαν, ἥτις συμμετέσχε τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐξουσίας μετὰ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ, ὡς ἐκ τινος νομίσματος εἰκάζεται. Καθ' ἃ φρονεῖ ὁ Δουκάγγιος τὴν θυγατέρα ταύτην τοῦ Θεοφίλου ἐμνηστεύετο ὁ Λουδοβικὸς Β', καὶ ἀκυρωθέντος τοῦ συμβολαίου ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ἐδόθη ἐκ τούτου ἀφορμὴ πολέμου μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Φράγκων τῷ 853· τὴν Ἄνναν, τὴν Ἀναστασίαν, τὴν Πουλχερίαν, ἃς ὁ Μιχαὴλ ἀποκείρας κατέκλεισεν εἰς μοναστήριον μετὰ τῆς μητρὸς Μαρίαν, τὴν νεωτάτην πασῶν, ἣν ὁ πατὴρ ἐνόμφευσε μετὰ εὐγενεστάτου καὶ ἐναρέτου Ἀρμενίου Ἀλεξίου τοῦ Μωσηλὲ ὃν ἀνηγόρευσε πατρίκιον, μάγιστρον, ἀνθύπατον καὶ τέλος Καίσαρα· ὕστερον δὲ, ἐπειδὴ διεβλήθη αὐτῷ ὡς ἐποφθαλμιῶν τῷ θρόνῳ, ἅμα ἀπέθανεν ἡ Μαρία, ὁ Θεόφιλος ἀφῆκεν αὐτὸν ν' ἀποσυρθῇ εἰς μοναστήριον ἔνθα ἐγκατοίβωσε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Θεοδοσίου τοῦ Πατρικίου. Τούτου δὲ τοῦ Μωσηλὲ ἀπόγονος εἶναι ὁ ἐπὶ Ῥωμανοῦ τοῦ Λεκαπηνοῦ Μωσηλὲ ὅστις ἐν τῷ πρὸς τοὺς Βουλγάρους πολέμῳ ἀπεπνίγη, φεύγων διὰ θαλάσσης. Ἀγαπῶν τὴν πολυτέλειαν ὁ Θεόφιλος ἀνήγειρεν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀνάκτορον ὅμοιον τῷ ἐν Βαγδατίῳ τῶν χαλιφῶν καὶ ἀνώτερον ἐκείνου κατὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν. Κληθεὶς δ' εἰς τὸ στρατόπεδον ὑπὸ φοβερᾶς ἐπιδρομῆς τῶν Σαρακηνῶν, κατεφρόνησε τῆς γνώμης τῶν στρατηγῶν αὐτοῦ, οἵτινες συνεβούλευον αὐτὸν νὰ ἐπιτεθῇ νύκτωρ κατὰ τῶν Ἀράβων, ἵνα μὴ φανῶσι τὸ ἀλιγάριθμον τῶν στρατευμάτων αὐτοῦ. Μάτην δὲ πράξας θαύματα θράσους καὶ ἀνδρείας ἠττήθη καὶ περικυκλωθεὶς διέτρεχε τὸν ἔσχατον κίνδυνον, ὅτε ἐν μέσῳ τῆς νυκτὸς, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Θεοφίλου, ἀντήχησεν ὑπὸ κραυγῶν χαρᾶς τὸ στρατόπεδον, καὶ σαλπισμῶν καὶ ἀνευφημιῶν· οἱ δὲ Σαρακηνοὶ καταπλαγέντες καὶ νομίσαντες ὅτι ἐπικουρία ἦλθε τοῖς Ἕλλησιν ἀπεσύρθησαν, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ ἀνέκαμψεν ἀνενοχλήτως εἰς τὰ ἴδια.

Ἡ ἀκόλουθος στρατεία ἐγένετο εὐτυχεστέρα τῷ Θεοφίλῳ· διότι συγκροτήσας μάχην, ἐν Καππαδοκίᾳ, πρὸς τοὺς Ἄραβας, ἤρατο τὴν νίκην, καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ εἰκοσιπεντακισχιλίων αἰχμαλώτων ἀνέκαμψεν ἐν θριάμβῳ εἰς Κωνσταντινούπολιν. Τῷ δ' ἑπόντι ἐνιαυτῷ, 838, οἱ Σαρακηνοὶ ἀνεφάνησαν πολυαριθμότεροι ἐν τῇ αὐτῇ ἐπαρχίᾳ· ὁ δὲ αὐτοκράτωρ κατεπολέμησεν οὔθις αὐτις δις, ἀλλὰ παραφερόμενος ὑπὸ τῆς ἀκαθέκτου αὐτοῦ ὁρμῆς, ὥρμησε σχεδὸν μόνος εἰς τὸ μέσον τῶν ἐχθρῶν. Ὁ Μανουὴλ βλέπων αὐτὸν κινδυνεύοντα τὸν ἔσχατον κίνδυνον, διαπερᾷ τὰς φάλαγγας τῶν πολεμίων μετ' ὀλίγων ἀνδρείων καὶ πλησιάσας αὐτόν· «Βασιλεῦ, τῷ λέγει, ἡ σπάθη αὕτη θὰ σοὶ ἀνοίξῃ εὐρὺν δρόμον· μὴ δῶμεν τοῖς ἀπίστοις τὴν τιμὴν τοῦ ν' ἀριθμῶσιν ἕνα αὐτοκράτορα ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις αὐτῶν. — Θὰ ἦτον αἰσχρότερον, ἀπαντᾷ ὁ Θεόφιλος, νὰ δώσωμεν αὐτοῖς τὸ θέαμα αὐτοκράτορος φεύγοντος ἐνώπιον αὐτῶν». Ταῦτα δ' εἰπὼν ὁρμᾷ πάλιν εἰς τὰς τάξεις αὐτῶν. Ὁ Μανουὴλ στηρίζει τότε λίαν τολμηρῶς τὴν αἰχμὴν τῆς σπάθης αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ αὐτοκράτορος καὶ «Ἀκολούθει μοι, κράζει· ἢ ἂν ζητῇς τὸν θάνατον λάβε αὐτὸν ὑφ' Ἕλληνος, οὐχὶ δὲ ὑπὸ Σαρακηνοῦ». Ὁ Θεόφιλος ἐνδίδει τότε καὶ ἀκολουθεῖ τὸν σωτῆρα αὐτοῦ μέχρι τοῦ στρατοῦ, οὗ ἡγούμενος τοσοῦτον ἐφόβησε τοὺς Ἄραβας, ὥστε εἴν ἀπέστησαν καὶ δευτέρας μάχης. Ἀλλ' ὁ Θεόφιλος ἀχάριστος δειχθεὶς τῷ Μανουὴλ ἐπίστευσε τὰς κατ' αὐτοῦ διαβολὰς καὶ ἠθέλησε νὰ ἐξορύξῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. Ὁ δὲ στρατηγὸς ἐγκαίρως εἰδοποιηθεὶς, περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ αὐτοκράτορος τρέπεται εἰς φυγὴν, ἁρπάζει τοὺς ἵππους πάντων τῶν σταθμῶν, κόπτει τὰς ἰγνύας αὐτῶν, καταφεύγει παρὰ τῷ χαλίφῃ καὶ προσφέρει αὐτῷ τὴν ὑπηρεσίαν του ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ μὴ ἀναγκασθῇ νὰ πολεμήσῃ κατὰ τῆς ἰδίας πατρίδος. Κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἡ Χορασσάνη ἐπανέστη κατὰ τῶν Ἀράβων· ὁ δὲ Μανουὴλ ζητήσατο ὅπως καταστείλῃ τὴν ἐπανάστασιν στράτευμα ἐξ αἰχμαλώτων ἐλλήνων, μεθ' ὧν καθυπετάξας

τοὺς ἀντάρτας καὶ τοὺς παρὰ τὸν Ὦξον οἰκοῦντας, κατέστρεψε τὰ λυμαινόμενα τὴν χώραν ἄγρια θηρία. Ὁ αὐτοκράτωρ αἰσθανθεὶς τύψεις τοῦ συνειδότος μετεκαλέσατο παρ' ἑαυτῷ τὸν μέγαν στρατηγόν, ὅστις ἔσωσε δὶς ἔτι ἀπὸ μεγάλου κινδύνου τὸν Θεόφιλον. Ὁ πόλεμος ἐξηκολούθει κρατερὸς μεταξὺ χριστιανῶν καὶ μουσουλμάνων. Ἀποθανόντος τοῦ χαλίφου Μουτεζὶμ, οἱ Ἕλληνες ἔσχον μικρὰν ἀνάπαυλαν (841). Ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ ὀλίγον χρόνον ἀπήλαυσε τῆς εἰρήνης ταύτης· αἱ δυνάμεις αὐτοῦ ἐξηθλίουν ὁτημέραι· ὅτε δὲ ἤγγιζεν ἡ στιγμὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ φοβούμενος μὴ ὁ Θεόφοβος ἁρπάσῃ ἀπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τὸ στέμμα διέταξε νὰ θανατωθῇ καὶ πρὶν ἢ ἐκπνεύσῃ εἶδε τὴν αἱμοσταγῆ κεφαλὴν τοῦ τοσάκις σώσαντος αὐτόν. Ὁ Θεόφιλος ἐβασίλευσε δώδεκα ἔτη μέγας ὀνομασθεὶς εἷς τε τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰ προτερήματα αὐτοῦ, δοὺς λαμπρότητά τινα εἰς τὸ σκῆπτρον καὶ στερεώσας ὁπωσοῦν τὸν θρόνον.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ, ἄρχων ἐν Ἀθήναις τῷ ά ἔτει τῆς 108ης ὀλυμπ.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ, ὁ Ἐρέσιος, ἐκ τῆς νήσου Λέσβου, υἱὸς τοῦ Μελάντου Κναφέως, περιώνυμος Ἕλλην φιλόσοφος, οὗ τὸ ἀληθὲς ὄνομα ἦτο «Τύρταμος», καὶ μετωνομάσθη «Θεόφραστος» διὰ τὴν θείαν εὐφράδειαν αὐτοῦ, ὡς λέγει Διογένης ὁ Λαέρτιος, ὑπὸ τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ Ἀριστοτέλους, οὗ ἦτο συνεργάτης μᾶλλον καὶ φίλος ἢ μαθητὴς καὶ μεθ' οὗ ἠκροάσατο τοῦ Πλάτωνος ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ. Ἐγεννήθη πιθανῶς περὶ τὸ 374 πρὸ Χριστοῦ καὶ ἀπέθανε τῷ 287. Ὁρίζεται δὲ τὸ μὲν ἔτος τῆς γεννήσεως αὐτοῦ ἐκ τῆς διαρρύθμου ὑπολογιζομένης διαρκείας τοῦ βίου του, τὸ δὲ τοῦ θανάτου ἐκ τῆς διαδοχῆς τοῦ Στράτωνος, ὅστις διεδέξατο τὸν Θεόφραστον τῷ 287 π. Χ. Ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας πρὸ τοῦ 347 ἦγε τὸ ἔνατον καὶ τεσσαρακοστὸν ἔτος τῷ 422, ὅτε ἀπέθανεν ὁ Ἀριστοτέλης. Ἔζησε δὲ κατά τινας ὀκτὼ καὶ ἐνενήκοντα ἔτη. Ἔγραψε τὰ βιβλία αὐτοῦ. Τινὲς ὑπολαμβάνουσιν ὅτι ἡ μετὰ τοῦ Ἀριστοτέλους φιλία αὐτοῦ ἤρξατο καθ' ὃν χρόνον οὗτος διέτριβεν ἐν Μακεδονίᾳ ὡς διδάσκαλος τοῦ Ἀλεξάνδρου· ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ Ἀριστοτέλους διορίζεται ἐκτελεστὴς αὐτῆς μετὰ τοῦ Ἀντιπάτρου, καὶ ἐπειδὴ φιλικότατα ἠνώειτο ὑπὸ τῶν ἐν Ἀθήναις μακεδονιζόντων, εἰκάζεται ὅτι ἐξ ἀρχῆς διατηρεῖ φιλικὰς σχέσεις μετὰ τῆς μακεδονικῆς αὐλῆς. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀριστοτέλους, ὁ Θεόφραστος ἔλαβε, τῇ συνδρομῇ τοῦ Δημητρίου Φαληρέως, ἐπιτρόπου τοῦ Κασσάνδρου ἐν Ἀθήναις, τὴν οἰκίαν, τὸν κῆπον καὶ τὴν ἰδιοκτησίαν ταύτης ἥτις περιεῖχεν ἴσως τὴν ἀρχικὴν Σχολὴν τῶν Περιπατητικῶν. κατέλιπε τῷ διαδεξαμένῳ αὐτὸν Στράτωνι καὶ τοῖς ἄλλοις φίλοις αὐτοῦ ἐπὶ ῥητῇ ἐντολῇ, ὅπως ἐν τῷ κήπῳ τούτῳ συσχολάζωσι καὶ συμφιλοσοφῶσιν. Ἅπαξ δὲ μόνον διέκοψε τὴν ἐν Ἀθήναις μακρὰν αὐτοῦ διατριβήν, ὅτε κατὰ πρότασιν Σοφοκλέους τοῦ Ἀμφικλείδου (305 πρ. Χρ.), ἐξωρίσθη τῆς Ἀττικῆς μετὰ τῶν ἄλλων φιλοσόφων· ἀλλὰ τῷ ἐπιόντι ἐνιαυτῷ κατῆλθεν εἰς Ἀθήνας, ἀκυρωθέντος τοῦ ψηφίσματος τῆς ἐξορίας, ὅπερ ἔφερεν αὐτολεξεὶ τάδε «Μηδένα τῶν φιλοσόφων Σχολῆς ἀφηγεῖσθαι, ἂν μὴ τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ δόξῃ, εἰδὲ μή, θάνατον τὴν ζημίαν». Δισχίλιοι, λέγουσι, μαθηταὶ ἐποτίζοντο παρ' αὐτῷ τὰ νάματα τῆς φιλοσοφίας, ἑλκυόμενοι βιβαίως ὑπὸ τῆς θαυμασίου εὐγλωττίας τοῦ ἀνδρός. Ὁ δὲ τοῦτο ἀναφέρων Διογένης ὁ Λαέρτιος σημειοῖ ἐν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τὸν περιώνυμον κωμικὸν Μένανδρον. Συνέθετο δὲ ὁ Θεόφραστος ἄπειρα συγγράμματα, ὧν ὀλίγα περιεσώθησαν ἡμῖν. Εἶναι δὲ τὰ πλεῖστα πραγματεῖαι ἀναφερόμεναι εἰς τὴν φυσικὴν ἱστορίαν, τὴν μετεωρολογίαν, τὴν μεταφυσικὴν, ἤτοι μονήματα, ἐν οἷς ὁ Θεόφραστος ὤφειλε σχεδὸν νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ δεῖξαι σαφήνειαν, ἁπλότητα, ἀκρίβειαν, ὡς ἔδειξεν ἀληθῶς, μόνη δὲ ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Πλάτωνος ἢ τοῦ Ἀριστοτέλους ἠδύνατο νὰ ἀνέλθῃ τοιαῦτα πραγματευομένη θέματα μέχρι τοῦ εὐγλώττου, μέχρι τοῦ ὑψηλοῦ. Ἀλλ' ὁ Θεόφραστος μεγαλοφυΐας μὲν ἦτον ἄμοιρος, εὐφυΐαν δὲ εἶχε πολλὴν καὶ εὐρυμάθειαν ἔκτακτον. Εἰς τοὺς «Χαρακτῆρας» ὀφείλει ὁ Θεόφραστος τὴν ὠφελίαν φήμην τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Φαίνεται δὲ ὅτι οἱ «Χαρακτῆρες» εἶναι τὰ λείψανα μεγάλου συγγράμματος ἐξ ὧν ὡς ἐξ ὄνυχος κρίνομεν τὸν λέοντα. Τὸ δὲ μέγα τοῦτο σύγγραμμα ὅπερ οὐδ' ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Στοβαίου διεσώζετο ἦτον ἴσως ποιητική τις πραγματεία ἧς οἱ χαρακτῆρες ἦσαν πρότυπα σχεδιασθέντα ὑπὸ τοῦ Θεοφράστου πρὸς χρῆσιν τῶν ποιητῶν, ὡς ἔπραξεν αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης οὐχὶ ἐν τῇ «Ποιητικῇ», ἀλλ' ἐν τῇ «Ῥητορικῇ» καὶ τοῖς «Ἠθικοῖς αὐτοῦ». Ἀλλὰ καὶ παρὰ τῷ Θεοφράστῳ οἱ χαρακτῆρες εἶναι τὸ κύριον μέρος τοῦ συγγράμματος, ἀποτελοῦντες ἐντελῆ ἀνάλυσιν τῶν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καὶ περιέχοντες ὀξυδερκεστάτας παρατηρήσεις καὶ

παραθέσεις ἀγαθῶν καὶ φαύλων ἀνδρῶν. Μολονότι δ' ἐλήφθησαν αἱ περιγραφαὶ τῶν χαρακτήρων ἐκ τοῦ καθημερινοῦ βίου, περιέχουσιν ἀληθείας γενικὰς πανταχοῦ δυναμένας νὰ ἐφαρμοσθῶσι καὶ ἀπαρτίζουσι διδακτικώτατον ἀνάγνωσμα. Ἐξεικονίζων ὁ συγγραφεὺς τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς κακίας τῶν ἀνθρώπων εἰσδύει εἰς τὰς ἐλαχίστας αὐτῶν λεπτότητας, ἀλλ' εἶναι μονότονος ἐν ταῖς περιγραφαῖς αὐτῶν. «Ὁ Θεόφραστος, λέγει ὁ Δονάλδσων, κατά τινας φιλοσοφικὰς ἀρχὰς ἀφίστατο τῶν τοῦ Ἀριστοτέλους θεωριῶν, καὶ τοῦτο ἴσως ἔπραττεν οὐχὶ πάντοτε ἐκ προαιρέσεων· ἀλλ' ἐν πολλοῖς καὶ μάλιστα ἐν τῇ Φυσικῇ ἱστορίᾳ ἐξέτεινε καὶ ἐβελτίωσε τὰ ἔργα τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ. Τὸ «περὶ λίθων σύγγραμμα αὐτοῦ, δημοσιευθὲν τῷ 315 ἢ 315 π. Χ, τὸ «περὶ φυτῶν αἰτίων», ἐν ᾧ δύο ἔτη μετ' ἐκεῖνο δημοσιευθέν, καὶ τὸ μέγα «περὶ βοτανικῆς» σύγγραμμα, δημοσιευθὲν μετὰ τὸ 307 π. Χ, ὑπερβαίνουσιν ἐν πολλοῖς τὰ περὶ τῶν θεμάτων τούτων πραγματευόμενα συγγράμματα τοῦ Ἀριστοτέλους· ἡ δὲ ὑπ' αὐτοῦ γενομένη «Νόμων συλλογὴ» θὰ ἦτο πολύτιμον συμπλήρωμα τοῦ μεγάλου περὶ «Πολιτειῶν» συγγράμματος τοῦ Ἀριστοτέλους εἰ διεσώζοντο ἡμῖν τὰ συγγράμματα ταῦτα». Ἐκ τῶν «Χαρακτήρων» τοῦ Θεοφράστου ἐνεπνεύσθη ὁ γάλλος Λαβρυγέρος, ὅστις καὶ μετέφρασεν αὐτούς· ἀλλ' ἐκ λελανθασμένου καὶ ἀτελοῦς κειμένου, ἀμελῶς καὶ ἄνευ γραμματικῆς ἀκριβείας.

Τὰ σωζόμενα τοῦ Θεοφράστου εἶναι τὰ ἑξῆς· ἔννέα ἐκ τῶν δέκα βιβλίων τῆς περὶ φυτῶν ἱστορίας καὶ ἀρχὴ τοῦ δεκάτου· τὰ ἓξ πρῶτα ἐκ τῶν ὀκτὼ βιβλίων περὶ φυτικῶν αἰτιῶν· τὸ περὶ Λίθων· περὶ Ἀνέμων· περὶ σημείων, καὶ πνευμάτων, ἀνέμων, χειμῶνος, καὶ τῦφλας. Περὶ πυρὸς τὸ ἀ καὶ β'· περὶ ὀσμῶν· περὶ ἱδρώτων· περὶ ἰλίγγων· περὶ κόπων, οὗ λείπει τὸ τέλος· περὶ τῆς τῶν ἰχθύων ἐν τῷ ξηρῷ διαμονῆς. Μερικὰ ἀποσπάσματα περὶ διαφόρων ὑποθέσεων. Ἠθικοὶ χαρακτῆρες· τῶν μετὰ τὰ φυσικὰ ἀποσπασμάτων, ἢ β.βλ. ά. Περὶ αἰσθήσεως. Διαθῆκαι παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ, ἐν τῷ βίῳ τοῦ Θεοφράστου. Ἡ πρώτη ἔκδοσις τῶν τοῦ Θεοφράστου ἐγένετο ἐν Βενετίᾳ παρὰ τῷ Ἄλδῳ τῷ 1497 μετὰ καὶ τῶν τοῦ Ἀριστοτέλους· καθὼς καὶ ἡ δευτέρα παρὰ τῷ αὐτῷ τῷ 1552, ἔτεραι δὲ ἐκδόσεις ἐγένοντο αἱ ἑξῆς· ἐν Βασιλείᾳ τῷ 1541, ἐς φύλλ. ὑπὸ Ι. Ὀπορίνου· ἐν Ἀνοβίᾳ (Hanoviae) τῷ 1605, εἰς φύλλ. ἑλληνολατινιστὶ «Θεοφράστου Ἐρεσίου τὰ σωζόμενα ἅπαντα ὑπὸ Δανιὴλ Ἑνσίου τῷ 1613 ἐν Λουγδούνῳ εἰς φύλλ. «Θεοφράστου Ἐρεσίου περὶ Φυτῶν ἱστορίας βιβλία Ι', ἑλληνολατινιστὶ μετὰ διαφόρων σημειώσεων Ἰωάννου Βουδαίου, Ἰουλίου Καίσαρος Σκαλιγέρου, καὶ Ῥοβέρτου Κωνσταντίνου, ἐν Ἀμστελοδάμῳ ὑπὸ Ἐβρίκου Λαυραντίου μετὰ εἰκόνων, 1644, εἰς φύλλ. Τὸ «Περὶ Λίθων», ἐν Λουγδούνῳ τῷ 1647 εἰς 8ον, ὑπὸ Ἰωάννου δὲ Λαέτ. Τὸ αὐτὸ ἐν Λονδίνῳ 1742, εἰς 8ον. Οἱ Χαρακτῆρες ὑπὸ Ἰσαὰκ Κασαβῶνος, 1659, ἐν Λουγδούνῳ, εἰς 8ον· ἐν Ὀξωνίᾳ, 1707, εἰς 8ον· ἐν Κανταβριγίᾳ, 1717, εἰς 8ον, μετὰ σημειώσεων· ὑπὸ τοῦ Κορ. δὲ Πώῦ, 1732, εἰς 8ον, ἐν Traj. ad Rh. Ἡ δὲ ἀρίστη καὶ τελειοτάτη ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Κοραῆ, ἑλληνογαλλιστὶ, 1799, εἰς 8ον. Ἐκτὸς τῶν Ἐκδόσεων τούτων προσθετέον τὰς γαλλικὰς μεταφράσεις τοῦ Lévesque, 1782· τοῦ Belin de Ballu, 1790, τοῦ Stiévenart, 1842, ἴδ. Foss, de Theophrasti notationibus morum commentationes III, ἐν Φριεδλάνδῃ, 1834-35-36, εἰς 4ον· Schmidt, De Theophrasto rhetore, ἐν Ἄλλῃ, 1839, εἰς 4ον· Zell, De Theophrasteorum characterum indole, ἐν Φριβούργῃ τοῦ Βρισγάου, 1825, εἰς 4ον· Meier, De Theophrasti notationibus morum, ἐν Ἄλλῃ, 1850—51, εἰς 4ον.

ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΣ Βουλγαρίας, ἐπίσκοπος Ἀχρίδος Κωνσταντινουπολίτης, ἢ κατ' ἄλλους Βοιωτὸς, ἀνὴρ εὐρυμαθὴς καὶ ἐνάρετος, ἔκδοτος εἰς τὴν μελέτην τῶν θείων Γραφῶν καὶ τῶν συγγραμμάτων τῶν θεοφόρων Πατέρων, μάλιστα δὲ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Τὰ σωζόμενα αὐτοῦ συγγράμματα συγκείμενα ἐξ ἑρμηνειῶν, εἶναι τὰ ἑξῆς· Ἑρμηνεία εἰς τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια. Εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων. Εἰς τὰς Ἐπιστολὰς τοῦ θείου Παύλου. Εἰς τὰς Καθολικὰς Ἐπιστολὰς τοῦ ἁγίου Πέτρου. Εἰς τοὺς δώδεκα ἐλάσσονας Προφήτας. Ὁμιλία εἰς ΙΑ' Ἐωθινά. Λόγοι τινὲς, Ἐγκώμια, Ἐπιστολαὶ καὶ ἄλλα τινὰ, ἐκδοθ. ἑλληνολατινιστὶ ἐν Βενετίᾳ, 1754, καὶ ἀλλαχοῦ. Ἡ δὲ εἰς τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια Ἑρμηνεία, μεταφρασθεῖσα καὶ εἰς τὴν ἁπλῆν ἡμῶν γλῶσσαν, ἐξεδόθη ὁμοίως ἐν Βενετίᾳ πολλάκις μετὰ τοῦ κειμένου.

Θεοφύλακτος Σιμοκάττης, Αἰγύπτιος διατρίψας πολλῶν χρόνων ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἤκμασε κατὰ τὸν Ζ' αἰῶνα μ. Χ. κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἡρακλείου. Συνέγραψε κατ' ἐπιταγὴν τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἱστορίαν οἰκουμενικὴν εἰς βιβλία ὀ-

κτὼ, ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Τιβερίου ἕως τοῦ δυστυχοῦς Μαυρικίου, ἣν μετὰ τὸν ἐλεεινὸν αὐτοῦ θάνατον ἀναγνοὺς παῤῥησίᾳ, διήγειρε πάντας τοὺς ἀκροατὰς εἰς δάκρυα. Ἐξεδόθη ἐν τῷ σώματι τῆς Βυζαντίδος. Διάλογον περὶ διαφορᾶς φυσικῶν προβλημάτων καὶ ἐπιλύσεων αὐτῶν, ἐκδοθέντα ἑλληνολατινιστὶ, ἐν Λειψίᾳ, 1653, εἰς 4ον. Ἐπιστολὰς ἠθικὰς 49, Ἀγροικὰς 28, Ἐρωτικὰς ὁμοίως 28, ἐκδοθ. ἐν τῇ Συλλογῇ τῶν ἑλληνικῶν ἐπιστολῶν ὑπὸ τοῦ Ἄλδου καὶ ἀλλαχοῦ.

ΘΕΟΧΡΗΣΤΟΣ, Κυρηναῖος Ὀλυμπιονίκης, ἔγγονος ἑτέρου ὁμωνύμου Ἰσθμιονίκου.

ΘΕΡΑΔ ἢ ΘΕΡΩΔ, πόλ. τῆς Ἰνδοστάνης (Γουζεράτη), 24 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Ῥαδαμπούρ· κάτ. 16,000.

ΘΕΡΑΜΒΩ (ἀρχ.), πόλ. τῆς ἐν Μακεδονίᾳ χερσονήσου Παλλήνης.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ, προάστειον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐν τῷ Βοσπόρῳ ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς ὄχθης τοῦ πορθμοῦ, 6 χιλιάμετρα ΒΑ τῆς πρωτευούσης, μεταξὺ Γενὶ-κιοϊ (Νεοχωρίου) καὶ «Βουγιελὺκ-Δερὲ» (Βαθυῤῥύακος). Ὠνομάσθη οὕτω, κατὰ τὸν Ἱστορικὸν Σωκράτην, ὑπὸ τοῦ πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἀτ[illegible] ἐκ Σεβαστείας ἔλκοντος τὸ γένος, καὶ διαμένου τὸν διάδοχον τοῦ Χρυσοστόμου Ἀρσάκιον. Ὁ δὲ κόλπος ἐφ' οὗ κεῖται τὸ προάστειον ὠνομάσθη Φαρμακίης ἢ Φαρμακὺς, διότι, ὡς λέγει ὁ μῦθος, αὐτόθι ἀπέθεσαν ἡ Μήδεια τὴν τῶν φαρμάκων αὐτῆς κύστιν. Κατὰ δὲ τὸν Σκαλιγέρον Βυζάντιον, φυσικώτερον δύναται νὰ εἴπῃ τις, ἐὰν φαρμακεῖον σημαίνῃ, κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἑλληνικὸν ἰδίωμα, ἰατρεῖον, ὅτι τὰ Θεραπειὰ εἶσιν ἀληθῶς Φαρμακεῖον φερώνυμον καὶ ἀδάπανον. Ἡ τοῦ κόλπου περιφέρεια ἔχει κατὰ Γύλλιον, 1400 βήματα, ὧν τὰ ἡμίσεα κατέχει τὸ βορειοανατολικὸν αὐτοῦ κλίτος. Ὁ κόλπος οὗτος, ἀσφαλὴς καὶ ἀγχιβαθὴς, ἐπιτηδειότατος πρὸς ἁλιείαν καὶ ναυλοχίαν· καὶ βαθύτερος μὲν καὶ εὐορμώτερος εἶναι πρὸς τὴν βόρειον αὐτοῦ πλευρὰν, ἔνθα εἶναι συνωκισμένον τὸ προάστειον, ἀπόκρημνος δὲ καὶ ὀλιγόβυθος πρὸς τὸ μεσημβρινόν. Ἡ θέσις τοῦ χωρίου εἶναι γραφικωτάτη. Τὰ ὑπὲρ αὐτὸ ἄνδηρα σκιάζονται ὑπὸ καταπύκνων φιλύρων καὶ πιτύων, ἀλλαχοῦ δὲ ὑπάρχουσι μέρη ἐπιτήδεια πρὸς νομὴν καὶ λόχμαις ἐρείκων κεκαλυμμένα. Διατρίβει δὲ ἡ κοιλὰς τοῦ χωρίου ἑκατὸν βήματα μακρὰν τοῦ μυχοῦ τοῦ κόλπου εἰς δύο ὑπὸ παρεμπίπτοντος λόφου, ὅστις κόπτει τὴν ὁρμὴν τῶν ἀνέμων εἰσινες πνέουσιν ἀπὸ τῶν κοιλάδων ἐπὶ τὸν κόλπον. Ῥέρει δὲ διὰ τῆς κοιλάδος ἀψοφητὶ ποτάμιον ἄλλοτε μὲν ἀείῤῥουν, νῦν δὲ ξηραινόμενον ἐν ὥρᾳ θέρους, καὶ ἐκβάλλον εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου. Τὰ Θεραπεῖα ἦσαν μέχρι τοῦ 1821 θερινὸν ἐνδιαίτημα τῶν ἀριστοκρατικῶν ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν, καὶ ἐνταῦθα κατέλιπον ἱστορικὰς ἀναμνήσεις οἱ κατὰ καιροὺς ἡγεμονεύσαντες τῆς Δακίας, οἱ Σοῦτσοι, οἱ Καλλίμαχοι, οἱ Ὑψηλάνται, οἱ Μουροῦζαι, οἱ Μαυρογέναι καὶ ἐκελάδησαν παρὰ τὰ γλαυκὰ τοῦ κόλπου αὐτῶν ὕδατα καὶ ὑπὸ τὰς φιλύρας οἱ Ῥίζοι καὶ οἱ Χρηστόπολοι. Ἐκκλησία τοῦ Ἁγ. Γεωργίου. Ἕδρα τοῦ Μητροπολίτου Δέρκων. Σχολὴ ἑλληνικὴ καὶ ἀλληλοδιδακτική. Θερινὸν ἐνδιαίτημα τοῦ γάλλου πρεσβευτοῦ.

ΘΕΡΑΠΕΥΤΑΙ, θρησκευτικὴ αἵρεσις, ἧς ἡ κυριωτέρα ἑστία ἦτον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῆς Αἰγύπτου· οἱ ὀπαδοὶ αὐτῆς ἄγαμον αἱρούμενοι βίον ὁ ἦγον μεμονωμένοι ζωὴν ὅλως μελετητικήν. Ὁ Ἱστορικὸς Φήλων συγχέει αὐτοὺς μετὰ τῶν Ἐσσαναίων, ἀλλ' ὁ Εὐσέβιος καὶ ὁ ἅγιος Ἱερώνυμος θεωροῦσι τοὺς Θεραπευτὰς ἀντὶ ἰουδαϊκῆς χριστιανικὴν αἵρεσιν. Εἶναι μετὰ τῶν Ἀσκητῶν οἱ πρόδρομοι τοῦ [illegible] βίου ἐν Ἀνατολῇ.

ΘΕΡΑΠΝΑ ἢ [illegible]ΝΗ, θυγάτηρ τοῦ Λέλεγος, ἀφ' ἧς ἐπω[illegible] κάτωθι πολίχνη τῆς Λακωνίας.

ΘΕΡΑΠΝΑΙ (ἀρχ.), πολίχ. τῆς Λακωνίας π[illegible] τὴν Σπάρτην ἐπὶ τοῦ Εὐρώτα.

ΘΕΡΜΑ (τὰ), ἀρχ. πόλ. τῆς Αἰτωλίας παρὰ τὴν Στράτον, ἔχουσα θερμὰ λουτρά.

ΘΕΡΜΑ, Thermae, εὐρεῖς δημόσιοι λουτρῶνες παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ῥωμαίοις, ἐν οἷς, ἐκτὸς τῶν αἰθουσῶν, αἵτινες ἦσαν ὡρισμέναι εἰς διάφορα θερμὰ ἢ ψυχρὰ λουτρὰ, εὑρίσκοντο στοαὶ διὰ ποικίλα εἴδη ἀσκήσεων καὶ γυμνικῶν ἀγώνων· λίσχαι καὶ μεγάλαι αὐλαὶ ὑπόστεγοι διὰ περίπατον. Ἡ τῶν Θερμῶν πολυτέλεια ἐφημίζετο καὶ ἦτο κοινὴ τοῖς πᾶσι, ἀντὶ πληρωμῆς διὰ μὲν τοὺς ἐνήλικας 20 ἑκατοστῶν τοῦ φράγκου, διὰ δὲ τοὺς παῖδας δωρεάν. Ὑπῆρχον ἰδιαίτερα χωρίσματα διὰ τὸ γυναικεῖον φῦλον. Ἡ δημοσία χρῆσις τῶν τοιούτων λουτρῶν ἤρξατο περὶ τὰ μέσα τῆς βασιλείας τοῦ Αὐγούστου, τῷ 742 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, 11 ἔτη πρ. Χρ. πρῶτον δὲ παρεδόθησαν εἰς τὸν λαὸν τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀγρίππα πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ χρῆσιν κατασκευασθέντα. Ἐπὶ τῶν ὕστερον αὐτοκρατόρων, ἀνηγέρθησαν ἔτερα θερμὰ ἔτι εὐρύτερα, ἐν οἷς ἀφθόνως ὑπῆρχον τὰ σπανιώτατα μάρμαρα, ὁ γρανίτης, ὁ πορφυρίτης καὶ τὰ ὡραιότατα ἀγάλματα. Ἀπὸ τοῦ Ἀγρίππα

μέχρι τοῦ Κωνσταντίνου, ἐκτίσθησαν ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς Ῥώμης ἑπτὰ μεγαλοπρεπέστατα «Θέρμαι», ὧν τὰ ἐρείπια μαρτυροῦσι τὴν ὡραιότητα. Ἦσαν δὲ ταῦτα τὰ «Θέρμα τοῦ Ἀγρίππα», ἐν μέσῳ τοῦ Πεδίου τοῦ Ἄρεως, ἔχοντα ἐπιφάνειαν 37,050 μέτρων· «τοῦ Νέρωνος», ἐπίσης ἐν τῷ Πεδίῳ τοῦ Ἄρεως, ΒΔ τῶν προηγουμένων, ὀνομασθέντα ὕστερον Ἀλεξανδρινά», διότι ἀνῳκοδομήθησαν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Σευήρου· ἐπιφ. 31,350 μέτρων, ἦσαν οἱονεὶ προσάρτημα τῶν Θερμῶν τοῦ Ἀγρίππα· «τοῦ Νοβατίου», συγχρόνου τοῦ Νέρωνος, ἐπὶ τοῦ Α μέρους τοῦ Ἐσκιλίνου ὄρους· ἐπιφ. 89,700 μέτρ. «τοῦ Καρακάλλα», κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀβεντίνου, πρὸς τὸ Κίλιον· ἐπιφ. 117,460 μέτρ. «τοῦ Διοκλητιανοῦ», ἐπὶ τοῦ Κυρηναλίου ὄρους· ἐπιφ. 136,500 μέτρ· ἡ ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Μαρίας τῶν Ἀγγέλων ἦτον ἡ κεντρικὴ αἴθουσα τῶν λουτρώνων τούτων καὶ μέρος μικρὸν τοῦ ὅλου οἰκοδομήματος· «τοῦ Κωνσταντίνου», κατὰ τὸ Ν μέρος τοῦ Κυρηναλίου· ἐπιφ. 39,375 μέτρων· ἔχουσι τὰς αὐτὰς ὡς ἐγγιστα ἀναλογίας μετὰ τῶν λουτρώνων τοῦ Ἀγρίππα καὶ ἴσως ἦσαν προσάρτημα τῶν τοῦ Διοκλητιανοῦ. Ὅπως δ' ἐννοηθῇ τὸ γιγαντιαῖον τῶν τοιούτων οἰκοδομημάτων τούτων λέγομεν ὅτι περιεῖχον μὲν τὴν λοῦσιν Ἀποδυτήριον, Βαπτιστήριον (ὃς ἐπὶ τὸ πολὺ στρογγύλον), Ἡλιοκάμινον, Ψυκτήριον (Frigidarium), Ὑπόκαυστον, Λακωνικὸν (ἱδρωτήριον), κολυμβήθραν (Piscine)· πρὸς δὲ διάχυσιν τῶν λουομένων Κωρύκειον (σφαιριστήριον, ἐπώνυμον τοῦ ὑπὲρ τοὺς Δελφοὺς ἄντρου), Κονίστραν, Ἐλαιοθέσιον, Ἐξέδρας, Ἐρηβεῖον (Excole, διατριβὴν μετὰ τὴν λοῦσιν), παλαίστραν, στάδιον, ξύστιν· πολλάκις δὲ καὶ γυμνάσιον καὶ βιβλιοθήκην καὶ συνεδρίους περιπάτους κτλ.

ΘΕΡΜΑΙ (αἱ), αἱ τῶν Ἱμεραίων, ἀρχ. πόλ. τῆς Σικελίας μετὰ λουτρῶν πλησίον αὐτῆς. Τανῦν Termini.

ΘΕΡΜΗ (ἀρχ.), ἡ ὕστερον Θεσσαλονίκη, πόλ. τῆς Μακεδονίας ἐπὶ τοῦ ἀπ' αὐτῆς κληθέντος Θερμαϊκοῦ κόλπου.

ΘΕΡΜΙΑ, τὸ. ΚΥΘΝΟΣ.

ΘΕΡΜΙΣΣΑ (ἀρχ.), μία τῶν Αἰπάρεων νήσων, ἡ ἄλλως Ἱερὰ λεγομένη.

ΘΕΡΜΟΔΩΡΙΑΝΟΙ, ὄνομα δοθὲν εἰς τὴν μερίδα τῆς γαλλ. Ἐθνοσυνελεύσεως, ἥτις ἀνεγνώρισε τὸν Ταλλιανὸν ἀρχηγὸν μετὰ τὴν 9 Θερμιδώρου. Παρασυρόμενοι ὑπὸ τῆς ἀντιδράσεως ἦ ἐπήνεγκον ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἑαυτῶν σωτηρίας, προείδησαν εἰς τὰ ἀπεχθέστατα μέτρα τῆς Τρομοκρατίας, ἀλλ' οὔτε εἰς τὴν ἀναρχίαν οὔτε εἰς τὴν διαφθορὰν τῶν ἠθῶν ἔθεντο χαλινόν. Ἡ θερμοδωρικὴ ἀντίδρασις διήρκεσεν ἀπὸ τῆς 9ης θερμοδώρου τοῦ Β' ἔτους (27 Ἰουλίου 1794) μέχρι τῆς 13 ὁμιχλόεντος τοῦ Δ' ἔτους (4 νοεμβρίου 1795).

ΘΕΡΜΟΔΩΡΟΣ, Thermidor, ὁ ἑνδέκατος μὴν τοῦ δημοκρατικοῦ ἔτους ἐν Γαλλίᾳ, ἀρχόμενος τῇ 19 ἢ τῇ 20 Ἰουλίου, καὶ τελευτῶν τῇ 18ῃ ἢ τῇ 19ῃ αὐγούστου.

ΘΕΡΜΟΔΩΡΟΥ ΕΤΟΣ Βον. (Ἡμέρα τῆς 9ης) (27 Ἰουλίου 1794). Ὁ περὶ τῶν ὑπόπτων νόμος ἐπλήρωσε τὰς φυλακὰς τῶν Παρισίων, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν πολιτικῶν ἐνόχων ηὔξανε· ὅσημέραι μεθ' ὕβρεως τῆς λαιμητόμου τὴν δραστηριότητα. Ὁ Ῥοβεσπιέρρος ἐξήνεγκε πρὸς τοὺς Ἰακωβίνους ζοφερὰς κατηγορίας κατὰ τῶν ἐπὶ βλάβῃ κτηταμένων μελῶν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, τοῦ Ταλλιανοῦ, Βιλλιὼ Βαρέννου, Βουρδὸν δὲ λ' Οἰζ, κλπ. Τῇ δὲ 8ῃ θερμοδώρου, ἐν μακρῷ λόγῳ, κατήγγελλε τέλος «τὸ στίφος τῶν ἀπατεώνων» (la horde des fripons). Ἡ δὲ δολία αὕτη καταγγελία ζωηρὰν ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν· ἀ[illegible] κατ' αἴτησιν τοῦ Βιλλιὼ ἡ ἐξέτασις αὐτῆς [illegible] πέμφθη εἰς τὴν ἐπὶ τῆς δημοσίου σωτηρίας [illegible]ρίαν. Ἡ πρώτη αὕτη ἦττα τοῦ Ῥοβεσπιέρρου ὑπῆρξε τὸ προοίμιον τῆς πτώσεως αὐτοῦ. Τῇ ἐπαύριον, ὁ πρόμαχος αὐτοῦ Saint-Just μόλις ἀρξάμενος ἀπολογητικοῦ λόγου διεκόπη πανταχόθεν. Ὁ Βιλλιὼ καὶ ὁ Ταλλιανὸς δεικνῦσι μεγίστην σφοδρότητα· ὁ Ῥοβεσπιέρρος κατηγορεῖται, καθὼς καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Λεβᾶ, ὁ Saint-Just καὶ ὁ Couthon· ἀπαχθέντες δὲ εἰς τὸ Λουξεμβοῦργον ἀπολύονται καὶ ἄγονται θριαμβευτικῶς εἰς τὸ Δημαρχεῖον. Ἐνῷ δὲ οὗτοι συνδιασκέπτονται, ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ἐνεργεῖ, κηρύττει αὐτοὺς ἐκτὸς τοῦ νόμου, ὁ Βαρὰς πορεύεται κατ' αὐτῶν, ἐγκαταλείπονται ὑπὸ τοῦ λαοῦ, συλλαμβάνονται νύκτωρ καὶ καρατομοῦνται, τῇ 20, μετά τινων ἐκ τῶν συνενόχων αὐτῶν. Οὕτω δὲ τελευτᾷ ἡ αἱματηρὰ Τρομοκρατία, οὐχὶ διὰ τῆς θελήσεως τῶν νικητῶν, ἀλλὰ διὰ τῆς γεννηθείσης ἐν τῇ δημοσίᾳ γνώμῃ ἀντιδράσεως. Ὕστερον δέ, καὶ ἐπὶ τῆς διοικήσεως τοῦ Διευθυντηρίου, ἐπανηγυρίσθη ἡ ἐπέτειος τῆς 9ης θερμοδώρου.

ΘΕΡΜΟΝ ἢ ΘΕΡΜΟΣ=ΘΕΡΜΑ.

ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΙ, λυκόστομα, στενὸν πέρασμα ἐν Ἑλλάδι μεταξὺ τῆς Οἴτης καὶ τῆς θαλάσσης (παρὰ τοὺς Ἐπικνημιδίους Λοκρούς), φέρον ἐκ Θεσσαλίας εἰς Λοκρίδα· παρ' αὐτὰ ἐκ-

τείνεται ἕλος μέχρι τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου. Ἔχει μῆκος μὲν 6 — 7 χιλιαμέτρων, πλάτος δὲ πολλαχοῦ ἔλαττον τῶν 10 μέτρων. Σώζονται εἰσέτι τὰ λείψανα τείχους, δι' οὗ ἐπεχείρησε νὰ κλείσῃ αὐτὸ ὁ Ἰουστινιανός. Πλησίον κεῖνται θερμαὶ πηγαὶ ἀφ' ὧν ὠνομάσθη τὸ στενόν. Παρατίθεμεν ἐνταῦθα τὴν ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου περιγραφὴν τῶν Θερμοπυλῶν καὶ τῆς αὐτόθι συγκροτηθείσης περιφήμου μάχης μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Περσῶν ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τοῦ Ξέρξου εἰς τὴν Ἑλλάδα. Πρὸς δυσμὰς τῶν Θερμοπυλῶν ὄρος, εἶναι, λέγει ὁ Ἡρόδοτος, ἄβατον καὶ ἀπόκρημνον, ὑψηλόν, εἰς τὴν Οἴτην ἀνατείνον, πρὸς ἀνατολὰς δὲ τῆς ὁδοῦ θάλασσα καὶ τενάγη· ἐν δὲ τῇ εἰσόδῳ τοῦ στενοῦ θερμὰ λουτρά, ἃ τινα Χύτρους ἐκάλουν οἱ ἐγχώριοι, καὶ ἐφ' ὧν ἦτον ἱδρυμένος βωμὸς τοῦ Ἡρακλέους· ἦτο δὲ κατὰ τὰς εἰσβολὰς τεῖχος ἐκτισμένον καὶ πύλαι τὸ πάλαι· ἔκτισαν δὲ τὸ τεῖχος τοῦτο οἱ Φωκεῖς φοβηθέντες, ὅτε ἦλθον ἐκ Θεσπρωτῶν οἱ Θεσσαλοὶ ὅπως οἰκήσωσι τὴν Αἰολίδα· πειρωμένων δὲ τῶν Θεσσαλῶν νὰ καταστρέψωσιν αὐτούς, οἱ Φωκεῖς διὰ τούτου προεφυλάξαντο, καὶ τὸ θερμὸν ὕδωρ ἔτρεψαν τότε παρὰ τὴν εἴσοδον, μηχανώμενοι διὰ παντὸς τρόπου νὰ χαραδρώσωσι τὸ στενόν, καὶ ἐμποδίσωσι τὴν δι' αὐτοῦ εἴσοδον τῶν Θεσσαλῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ Ἡροδότου τὸ πλεῖστον τοῦ ἀρχαίου τείχους ἦτον ἠφανισμένον ὑπὸ τῆς πολυκαιρίας· ἀπεφασίσθη δὲ νὰ ὀρθωθῇ αὖθις τὸ τεῖχος καὶ αὐτοὶ ν' ἀντισταθῶσιν οἱ Ἕλληνες κατὰ τῶν βαρβάρων· ἐγγύτατα δὲ τῆς ὁδοῦ ἔκειτο κώμη Ἀλπηνοί ὀνομαζομένη καὶ ἐκ ταύτης διενοοῦντο νὰ προμηθεύωνται τὰ τρόφιμα οἱ Ἕλληνες. Ὁ ἀπὸ τῆς Φωκίδος ὁρμώμενος ὅπως μεταβῇ εἰς Θεσσαλίαν, ἅμα καταλιπὼν τὴν χώραν τῶν Λοκρῶν ἀφικνεῖτο εἰς τοὺς Ἀλπηνοὺς παρὰ τὴν θάλασσαν ἐκτισμένους. Ἀπὸ δὲ τῆς κώμης ταύτης ἡ ὁδὸς καθίστατο τοσοῦτον στενή, ὥστε μιᾷ μόνῃ ἁμάξῃ παρεῖχε δίοδον. Ἐξετείνετο δὲ ὄπισθεν μεταξὺ τραχειῶν σχηματιζομένων ὑπὸ τῶν ὀδάτων τῆς θαλάσσης καὶ τῶν ἀποκρήμνων βράχων, οἵτινες παραιωροῦσι τοὺς εὐρεῖς πρόποδας τῆς Οἴτης. Εἰσερχόμενος δὲ τῶν Ἀλπηνῶν εὑρίσκε πρὸς τ' ἀριστερὰ βράχον σχῆμα ἔχοντα βωμοῦ, καθιερωμένον δὲ Ἡρακλεῖ τῷ Μελάμποδι, εἰς μνημόσυνον τῆς ἐνδόξου αὐτοῦ εἰς Ὀλυμπονίκας γῆς· αὐτόθι δὲ πηγὴ ἄτακτος ἄγουσα εἰς τὴν ὁδὸν ἐπιφερτὸν ἦτο ῥεῦμα ὕδατος θερμοῦ ἐξερχομένου ἐκ θερμῶν πηγῶν, ἀφ' ὧν, ὡς εἴπομεν, ὠνομάσθησαν αἱ Θερμοπύλαι. Ἐγγύτατα δὲ ἔκειτο ἡ πόλις Ἀνθηλὴ καὶ ἐν τοῖς πέριξ παρετηρεῖτο γήλοφος καὶ ναὸς τῆς Δήμητρος ἔνθα οἱ ἀμφικτύονες συνεκρότουν κατ' ἔτος μίαν τῶν συνελεύσεων αὐτῶν. Ἀπὸ δὲ τούτου τοῦ μέρους ὁ ἐξερχόμενος ἔφθανεν εἰς ὁδὸν ἐπτὰ ἢ ὀκτὼ ποδῶν τὸ πλάτος, ἔνθα ὡς εἴπομεν, οἱ Φωκεῖς ἔκτισαν τὸ τεῖχος. Προσωτέρω δὲ διέβαινε τὸν Φοίνικα, ἀσθενὲς ῥυάκιον, συνενοῦν τὰ ὕδατα αὐτοῦ μετὰ τῶν τοῦ Ἀσωποῦ, καὶ κατόπιν ἀπήντα τελευταῖον στενὸν ἡμιπλεθριαῖον τὸ πλάτος (7 ἕως 8 ὀργυιῶν). Ἡ δὲ ὁδὸς εὐρυνομένη ἀπὸ τοῦ μέρους τούτου μέχρι τῆς Τραχινίας παρουσίαζεν ὕστερον εὐρείας πεδιάδας ἀρδευομένας ὑπὸ τοῦ Σπερχειοῦ, ποταμοῦ κατερχομένου ἐκ τῆς ὀρεινῆς σειρᾶς ἥτις ὁρίζει τὴν Θεσσαλίαν πρὸς μεσημβρίαν. Ὅλον δὲ τὸ στενὸν ἀπὸ τῶν Ἀλπηνῶν μέχρι τοῦ πέραν τοῦ Φοίνικος ἔχει ἔκτασιν ὀκτὼ καὶ τεσσαράκοντα σταδίων (δύο περίπου λευγῶν). — Μάχη τῶν Θερμοπυλῶν. Ὅτε ἀπεφασίσθη ν' ἀπαμύνωσιν οἱ Ἕλληνες ἐν Θερμοπύλαις τὸν βάρβαρον, ἐπανηγυρίζοντο οἱ ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες καὶ αἱ ἑορταὶ τοῦ Καρνείου Ἀπόλλωνος αἵτινες διήρκουν ἐν Σπάρτῃ ἐννέα ἡμέρας. Ἀλλὰ μεθ' ὅλον τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου καὶ τὸ κατεπεῖγον τῆς ἀμύνης, οἱ Ἕλληνες δὲν ἔπαυσαν τὰς ἑορτὰς αὐτῶν· μικρὸς δὲ στρατὸς, εἶδος ἐμπροσθοφυλακῆς, ἐστάλη εἰς Θερμοπύλας· ὁ στρατὸς οὗτος ἠρίθμει 300 Σπαρτιάτας βαρέως ὡπλισμένους, 1,000 Τεγεάτας καὶ Μαντινεῖς, 120 Ὀρχομενίους, 1000 ἄνδρας ἐκ τῆς λοιπῆς Ἀρκαδίας, 400 ἐκ τῆς Κορίνθου, 200 ἐκ Φλιοῦντος, 80 ἐκ τῶν Μυκηνῶν, 700 Θεσπιεῖς, 400 Θηβαίους, 1000 Φωκιδεῖς καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τῶν ὁπουντίων Λοκρῶν· ἕκαστον δὲ τῶν μικρῶν τούτων σωμάτων εἶχε τὸν ἰδιαίτερον αὐτοῦ ἀρχηγόν, ἀλλὰ πάντες ὑπήκουον εἰς τὸν βασιλέα τῆς Σπάρτης. Ὁ Λεωνίδας ἐφύλαξε τὴν εἰς τὴν κώμην τῶν Ἀλπηνῶν ἀπολήγουσαν ἀτραπὸν πέμψας χιλίους Φωκεῖς· ὅτε ἐφάνη ἡ μυριάριθμος τοῦ Ξέρξου στρατιά, ἥτις κατεκάλυψε δι' ἀπείρων σκηνῶν τὰς κλιτύας τῶν ὀρέων, οἱ Ἕλληνες ἠρξαντο σκεπτόμενοι περὶ τοῦ πρακτέου· οἱ δὲ πλείστοι αὐτῶν ἐγνωμάτευον ν' ἀποσυρθῶσιν εἰς τὸν Ἰσθμόν· ἀλλὰ τοῦ Λεωνίδα ἀπόρρητα ντος τὴν γνώμην ταύτην, ἐστάλησαν ταχυδρόμοι ὅπως παρακαλέσωσιν εἰς ταχεῖαν βοήθειαν τοὺς συμμάχους. Ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας ὁ Ξέρξης ἐνόμιζεν ὅτι μόνη ἡ ὕβρις τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ θὰ ἐκβάλῃ τοὺς Ἕλληνας εἰς τὸ νὰ παραδοθῶσι. Τῇ δὲ πέμπτῃ ἡμέρᾳ, ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες ἔμενον ἀσάλευτοι, ὁ Ξέρξης ἔστειλε κατ' αὐτῶν τοὺς Μή-

δους καὶ τοὺς Κισσίους, διατάξας αὐτοὺς νὰ ζωγρήσωσι τὸν Ἕλληνας. Αὐτὸς δ' οὗτος ἐκάθησεν ἐφ' ὑψηλοῦ θρόνου ὅπως θεᾶται μὲν τὴν μάχην ἀναμένῃ δὲ τοὺς αἰχμαλώτους. Οἱ Μῆδοι ἐπετέθησαν ἀνδρείως, ἀλλ' ἀπεκρούσθησαν μετὰ μεγίστης βλάβης· ἕτεροι δὲ διεδέξαντο αὐτοὺς ἄνευ μείζονος ἐπιτυχίας, καὶ ὁ Ξέρξης ἤρξατο ἐννοῶν ὅτι ἐν τῷ στρατῷ αὐτοῦ πολλοὺς μὲν εἶχεν ἀνθρώπους ὀλίγους δὲ στρατιώτας. Ἀφοῦ δὲ οἱ Μῆδοι ἀπεχώρησαν, οἱ Πέρσαι ἐξαπέστειλαν τοὺς λεγομένους Ἀθανάτους, ὧν ἦρχεν ὁ Ὑδάρνης, ἀλλὰ καὶ οὗτοι οὐδὲν πλέον ἔπραξαν τῆς μηδικῆς στρατιᾶς, ἅτε ἐν στενοχώρῳ τόπῳ μαχόμενοι καὶ δόρασι βραχυτέροις χρώμενοι τῶν ἑλληνικῶν, καὶ μὴ δυνάμενοι ν' ἀναπτύξωσι τὸ πλῆθος αὐτῶν. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἔστρεφον τὰ νῶτα φυγὴν ὑποκρινόμενοι, καὶ οἱ βάρβαροι κατεδίωκον αὐτοὺς μετὰ βοῆς καὶ πατάγου· ἀλλ' οἱ Ἕλληνες ἐπέστρεφον αἴφνης ἐναντίον τῶν βαρβάρων καὶ ἀναριθμήτους αὐτῶν κατέβαλλον· ἐκ δὲ τῶν Σπαρτιατῶν ἔπιπτον ὀλίγοι. Ὁ Ξέρξης θεωρῶν ἀφ' ὑψηλοῦ τὴν δεινὴν ταύτην ἀποτυχίαν τρὶς ἀνεπήδησε τοῦ θρόνου αὐτοῦ φοβηθεὶς περὶ τῆς στρατιᾶς. Οὕτω παρῆλθε καὶ ἡ δευτέρα ἡμέρα τοῦ πολέμου ἀτελεσφόρητος· ἡ δὲ διοδος ἐφαίνετο ἀπόρθητος καὶ ἡ ἀμηχανία τοῦ μεγάλου βασιλέως ἐκορυφοῦτο, ὅτε Μαλιεύς τις, ὀνόματι Ἐφιάλτης, ἀνεκάλυψεν αὐτῷ τὴν ὕπαρξιν τῆς ἀτραποῦ ἥτις διὰ τοῦ ὄρους ἔφερεν εἰς τὰ ὀπίσθια τῶν Θερμοπυλῶν. Τοὐλάχιστον ὁ Ἐφιάλτης οὗτος ἐθεωρεῖτο ἐν γένει ὡς ὁ κύριος προδότης τοῦ ὁπλίτου τούτου μυστηρίου· μετὰ τὴν ἧτταν τῶν Περσῶν, οἱ ἀμφικτύονες ἐπεκήρυξαν ἐπ' αὐτῷ φυγόντι ἀργύριον, ὅ ἐστι, πρακτόρειον χρηματικὴν ἀμοιβὴν εἰς ἐκεῖνον ὅστις ἤθελε θανατώσει ἢ συλλάβει αὐτόν· καὶ ὅτε ἐπανελθὼν εἰς τὰ ἴδια ἔπυτα ἐφονεύθη ὑπὸ προσωπικοῦ τινος ἐχθροῦ, οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐτίμησαν τὸν φονέα ὡς εὐεργέτην των. Ἀλλ' ὅμως εἶναι δύσκολον νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ ἀτραπὸς δὲν ἦτο γνωστὴ εἰς πολλούς, ἰδίως εἰς τοὺς Θεσσαλούς, εἵτινες μετὰ τοιοῦτου ζήλου ὑπηρέτουν ἤδη τὸν Ξέρξην· διὸ πολλὰ διεδόθησαν προδοτῶν ὀνόματα, τὸ δὲ τοῦ Ἐφιάλτου ἐπεκράτησε τῶν ἄλλων εἰμὴ ἴσως διότι αὐτὸς ἐχρησίμευσεν ὡς ὁδηγὸς τοῦ ἐκπεμφθέντος ἀμέσως διὰ τῆς ἀτραποῦ ἐκείνης στρατοῦ. Τῷόντι ἅμα ἐνύκτωσεν, ὁ στρατηγὸς Ὑδάρνης μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν Περσῶν ἐτάχθη εἰς τὴν διάβασιν τοῦ Ἀσωποῦ καὶ ἀνέβαινε διὰ τῆς Ἀνοπαίας εὐρίθη περὶ τὰ ἐξημερώματα πλησίον τῆς φρουρᾶς, ἣν ἐφύλαττον, ὡς προείπομεν, οἱ 1000 Φωκεῖς. Βαθείας δ' ἐπικρατούσης νηνεμίας, ὁ ὅμιλος τοῦ ἐπερχομένου στρατοῦ ἐξύπνισε καὶ ἐθορύβησε τοὺς φύλακας· ἀλλ' ἡ κατάπληξις ὑπῆρξεν ἀμοιβαία, διότι ὁ Ὑδάρνης ἠρώτησεν ἔντρομος τὸν ὁδηγὸν αὐτοῦ ἂν καὶ αὐτοὶ εἶναι Λακεδαιμόνιοι· μόνον δὲ ἀφοῦ ἐβεβαιώθη ὅτι ὄχι, ἐπετέθη, καὶ διὰ πολλῶν καὶ πυκνῶν τοξευμάτων ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν ὁδὸν καὶ νὰ ζητήσωσι σωτηρίαν εἰς τὰ ὑψηλότερα τοῦ ὄρους μέρη. Τότε ἀπεδείχθη οἷον λάθος ἔπραξαν οἱ Ἕλληνες μὴ ἐκπέμψαντες εἰς Θερμοπύλας ὁλόκληρον τὴν δύναμιν αὐτῶν, διότι ἂν ἡ ἀτραπὸς ἐφρουρεῖτο ὑπὸ πλειόνων ἀνδρῶν, βεβαίως οὐδὲ ταύτην ἤθελον ἐκπορθήσει ποτὲ οἱ Πέρσαι. Ὁ δὲ Ὑδάρνης, μὴ γνωστοποιῶν περὶ τὴν κατάβασιν τῶν Φωκέων, ἔσπευσε πρὸς τὰ πρόσω ἐπὶ τῆς κατωφεροῦς τῆς ἀτραποῦ πλευρᾶς, συντομωτέρας εὐθείας τῆς ἀνωφερούς, καὶ ἔφθασε μετὰ τὴν μεσημβρίαν εἰς τὰ ὀπίσθια τῶν Θερμοπυλῶν. Πολὺ πρὶν ὅμως οὗτος συμπληρώσῃ τὴν κατάβασιν αὐτοῦ, ὁ Λεωνίδας εἶχε λάβει ἤδη τὴν δεινὴν ἀγγελίαν, ὅτι κινδυνεύει νὰ κυκλωθῇ. Ἐντεῦθεν κατέστη πρόδηλον ὅτι ἡ ἄμυνα τῶν Θερμοπυλῶν ἦτον ἀδύνατον νὰ παραταθῇ ὥστε οἱ πλεῖστοι τῶν αὐτόθι τεταγμένων Ἑλλήνων ἐθεώρησαν μάταιον νὰ ἐπιμείνωσι, θυσιαζόμενοι ἀνωφελῶς, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἐλπίδος ἐπιτυχίας· μηδὲ δυνάμεθα νὰ μεμφθῶμεν αὐτῶν διὰ τοῦτο, καθότι οἱ γενναιότατοι καὶ συνετώτατοι τῶν εὐρωπαίων μαχητῶν ἤθελον πράξει τὸ αὐτὸ ἀκατακρίτως. (Κ. Παπαῤῥηγόπουλος ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους). Ὁ μάντις Μεγιστίας ἐξήτασε πρὸ τῆς λύσεως τοῦ ἐν Θερμοπύλαις δράματος, τῇ προτεραίᾳ τῆς προδοσίας τοῦ Ἐφιάλτου, τὰ σπλάγχνα τῶν θυμάτων, καὶ προέλεγε τοῖς Σπαρτιάταις ὅτι ὁ θάνατος ἀνέμενεν αὐτοὺς ἅμα τῇ ἠοῖ. Μετὰ μικρὸν ἀφίκοντο καὶ αὐτόμολοι ἀγγέλλοντες τῶν Περσῶν τὴν περίοδον· τὴν δὲ εἴδησιν ταύτην ἐπιβεβαίωσαν οἱ ἡμεροσκόποι καταβάντες ἀπὸ τῶν ἄκρων ὅτε ἤρχετο ὑποφώσκουσα ἡ ἡμέρα· τότε συνεσκέφθησαν οἱ Ἕλληνες περὶ τοῦ πρακτέου καὶ αἱ γνῶμαι αὐτῶν ἦσαν διῃρημέναι· διότι οἱ μὲν ἔρρωνον ὅτι δὶς ἔπρεπε νὰ καταλίπωσι τὰς τάξεις αὐτῶν, οἱ δὲ ἀντέτεινον· μετὰ δὲ τοῦτο χωρισθέντες ἄλλοι ἔφευγον ἀνακάμπτοντες εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν, ἄλλοι δὲ ἀπεφάσισαν νὰ μείνωσι παρὰ τῷ Λεωνίδᾳ. Λέγεται δὲ ὅτι αὐτὸς ὁ Λεωνίδας ἀπέπεμψε αὐτοὺς κηδόμενος τῆς ζωῆς αὐτῶν, εἰπὼν ὅτι οὐτε αὐτῷ ἔπρεπε τοῖς Σπαρτιάταις ἡμῖν νὰ καταλίπωσι τὰς

Δημόσια Βιβλιοθήκη Κορινθιακού Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τάξις αὐτῶν· ἐταύτῃ καὶ μᾶλλον τῇ γνώμῃ, λέγει ὁ Ἡρόδοτος, πλεῖστός εἰμι, Λεωνίδην, ἐκεί τε αἴσθετο τοὺς συμμάχους ἐόντας ἀπροθύμους καὶ οὐκ ἐθέλοντας συνδιακινδυνεύειν, κελεύσαι σφέας ἀπαλλάσσεσθαι, αὐτῷ δὲ ἀπεῖναι ο καλῶς ἔχειν· μένοντι δὲ αὐτοῦ κλέος μέγα ἐλείπετο, καὶ ἡ Σπάρτης εὐδαιμονίη οὐκ ἐξηλείφετο· ἐκέχρηστο γὰρ ὑπὸ τῆς Πυθίας τοῖσι Σπαρτιήτῃσι χρεομένοισι περὶ τοῦ πολέμου τούτου αὐτίκα κατ' ἀρχὰς ἐγειρομένου, ἢ Λακεδαίμονα ἀνάστατον γενέσθαι ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ἢ τὸν βασιλέα σφέων ἀπολέσθαι· ταῦτα δέ σφι ἐν ἕπεσι ἑξαμέτροισι χρᾷ ἔχοντα ὧδε·

Ὑμῖν δ' ὦ Σπάρτης οἰκήτορες εὐρυχόροιο,
Ἢ μέγα ἄστυ ἑρικυδὲς ὑπ' ἀνδράσι Περσείδῃσι
Πέρθεται, ἢ τὸ μὲν οὐκί, ἀρ' Ἡρακλέος δὲ γε-
[νέθλης
Πενθήσει βασιλῆ φθίμενον Λακεδαίμονος εὖρος.
Οὐ γὰρ τὸν ταύρων σχήσει μένος οὐδὲ λεόντων
Ἀντιβίην· Ζηνὸς γὰρ ἔχει μένος· οὐδὲ ἔφημι
Σχήσεσθαι, πρὶν τῶν δ' ἕτερον διὰ πάντα δά-
[σηται.»

Μόνοι οἱ Θεσπιεῖς καὶ οἱ Θηβαῖοι ἔμειναν οἱ μὲν Θηβαῖοι ἄκοντες, οἱ δὲ Θεσπιεῖς μετὰ πολλῆς τῆς προθυμίας εἰπόντες ὅτι δὲν ἐγκαταλείπουσι τὸν Λεωνίδαν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ἀλλὰ θ' ἀποθάνωσι μετ' αὐτῶν· ἀρχηγὸς δ' αὐτῶν ἦτο Δημόφιλος ὁ Διαθρόμου. Ὁ δὲ Ξέρξης ἀφοῦ τοῦ ἡλίου ἀνατείλαντος σπονδὰς ἐποιήσατο ἀνέμενε τὴν μετὰ τοῦ Ἐφιάλτου συμφωνηθεῖσαν ὥραν ὅπως ἐπιταθῇ κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Οἱ δὲ Ἕλληνες ἐπερχομένων τῶν Περσῶν ἐξῆλθον, ὡς τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἔξοδον ποιούμενοι, εἰς τὸ εὐρύτερον τοῦ αὐχένος· διότι τὸ μὲν ἕρυμα τοῦ τείχους ἐφυλάσσετο, οἱ δὲ κατὰ τὰς προτέρας ἡμέρας ἐξορμῶντες ἐμάχοντο εἰς τὰ στενὰ μέρη, νῦν ὅμως ἔξω τῶν στενῶν συνεκρότησαν τὴν ὑστάτην αὐτῶν μάχην ὅπως ἔχωσι πλείονας ἐχθροὺς ἐνώπιον αὐτῶν καὶ πωλῶσιν ὅσον οἷόν τε ἀκριβέστερον τὴν ζωὴν αὐτῶν. Ἅπειροι βάρβαροι ἐκάλυψαν τὸ πεδίον τῆς μάχης· διότι ὄπισθεν οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ ἐμάστιζον πάντα ἄνδρα ὅπως εἰς τὰ πρόσω παροτρύνοντες· πολλοὶ δὲ εἰς τὴν θάλασσαν κρημνιζόμενοι ἀπέθνησκον καὶ ἔτι πλείονες κατεπατοῦντο ζῶντες ὑπ' ἀλλήλων. Συντριβομένων τῶν δοράτων οἱ Λακεδαιμόνιοι μετεχειρίζοντο τὰ ξίφη. Τέλος ὁ Λεωνίδας πίπτει καὶ ἕτεροι μετ' αὐτοῦ ἐνδοξότατοι τῶν Σπαρτιατῶν, ὧν λέγει ὁ Ἡρόδοτος, ἔμαθε τὰ ὀνόματα καθὼς καὶ πάντων τῶν τριακοσίων· καὶ ἐκ τῶν Περσῶν ἐνταῦθα πίπτουσι πολλοὶ καὶ ἐνδοξότατοι, ἐν οἷς δύο παῖδες τοῦ Δαρείου, ὁ Ἀβροκόμης καὶ ὁ Ὑπεράνθης, ἐκ τῆς Ἀρτάκου θυγατρὸς Φραταγούνης· καὶ τοῦ Ξέρξου δύο ἀδελφοὶ ἐνταῦθα πίπτουσι μαχόμενοι περὶ τὸν νεκρὸν τοῦ Λεωνίδου, τετράκις δὲ οἱ Ἕλληνες τρέπουσιν εἰς φυγὴν τὸν ἐχθρὸν, μέχρις οὗ ἐφάνησαν οἱ ἀγόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἐφιάλτου βάρβαροι· ἅμα δὲ οἱ Ἕλληνες ἔμαθον τὴν ἔλευσιν αὐτῶν ἀπεχώρησαν εἰς τὰ στενὰ τῆς ὁδοῦ καὶ παρακάμψαντες τὸ τεῖχος ἔστησαν ἐπὶ τοῦ κολωνοῦ ἐν τῇ εἰσόδῳ ἔνθα λίθινος λέων ἱδρύθη ὕστερον εἰς τιμὴν τοῦ Λεωνίδου, πάντες ἀθρόοι ἐκτὸς τῶν Θηβαίων· αὐτόθι δὲ πανταχόθεν περικυκλωθέντες, καὶ μαχόμενοι εἰσέτι οἱ μὲν διὰ τῶν ἀπολειπομένων αὐτοῖς ὅπλων οἱ δὲ καὶ διὰ τῶν χειρῶν καὶ διὰ τῶν ὀδόντων, ἐτάφησαν ὑπὸ τὴν χάλαζαν τῶν λίθων καὶ τῶν βελῶν ἄτινα ἔβαλλον οἱ βάρβαροι.

Ἠρίστευσαν δ' ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ τῶν Θερμοπυλῶν πρῶτον μὲν ὁ Σπαρτιάτης Διηνέκης, ὅστις πρὸς τὸν εἰπόντα ὅτι τοσοῦτον ἦτο τὸ πλῆθος τῶν βαρβάρων ὥστε θὰ ἐσκοτίζετο ὑπὸ τῶν βελῶν αὐτῶν ὁ ἥλιος, ἀπήντησε· «καλλίτερον, διότι θὰ μαχώμεθα ὑπὸ σκιάν»· μετὰ δὲ τοῦτον διεκρίθησαν δύο ἀδελφοὶ Λακεδαιμόνιοι, ὁ Ἀλφειὸς καὶ ὁ Μάρων υἱοὶ τοῦ Ὀρσιφάντου· ἐκ δὲ τῶν Θεσπιέων διέπρεψε πρὸ πάντων Διθύραμβος ὁ Ἁρματίδου. Οἱ πεσόντες ἥρωες ἐτάφησαν ἐν τῇ γῇ ἣν ἐπότισαν διὰ τοῦ αἵματος αὐτῶν καὶ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτῶν ἐτέθη ἡ γενικὴ αὕτη ἐπιγραφή·

Μυριάσιν ποτὲ τῇδε τριακοσίαις ἐμάχοντο
Ἐκ Πελοποννάσου χιλιάδες τέτορες.

Ἰδιαιτέρως δ' ἐπὶ τοῦ τάφου τῶν Σπαρτιατῶν ἡ ἐξῆς·

Ὦ ξεῖν' ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῇδε
Κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι.

τῷ δὲ μάντει Μεγιστίᾳ ἡ ἐξῆς·

Μνῆμα τόδε κλεινοῖο Μεγιστίη, ὃν ποτε Μῆδοι
Σπερχειὸν ποταμὸν κτείναν ἀμειψάμενοι,
Μάντιος, ὃς τότε Κῆρας ἐπερχομένας σάφα
[εἰδὼς
οὐκ ἔτλη Σπάρτης ἡγεμόνας προλιπεῖν·

Καὶ διὰ μὲν τῶν ἐπιγραμμάτων καὶ τῶν στηλῶν, ἐκτὸς τοῦ ἐπιγράμματος τοῦ μάντεως, ἐπεκόσμησαν τὰ μνήματα οἱ Ἀμφικτύονες, τὸ δὲ τοῦ μάντεως Μεγιστίου ἐπέγραψεν ὁ Σιμωνίδης. Δύο δὲ τῶν τριακοσίων λέγεται ὅτι ἐσώθησαν, ὁ Εὔρυτος καὶ ὁ Ἀριστόδημος, περὶ ὧν ἴδε ἐν τῇ λέξει ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΣ. Τὸ μέγα δρᾶμα τῶν Θερμοπυλῶν κοσμεῖται ὑπὸ διαφόρων ἀνεκδότων. Περὶ τῆς μάχης ὁ Ξέρξης ἔπεμψε πέρσην ἵππέα ὅπως κατασκοπεύσῃ τὴν θέσιν τῶν Σπαρτιατῶν,

οὓς εὗρεν ἀσκουμένους εἰς τὴν πάλην ἢ κτενίζοντας τὴν μακρὰν αὐτῶν κόμην· οὐδεὶς δὲ κατεδέχθη κἂν νὰ προσέξῃ τῷ κατασκοπεύοντι. 'Ο Ξέρξης ἐκπλαγεὶς ἐκ τῆς τοιαύτης ἀπαθείας, ἔγραψε τῷ Λεωνίδᾳ.—"Αν θέλῃς νὰ ὑποταχθῇς, σοὶ δίδω τὴν ἐξουσίαν τῆς 'Ελλάδος. 'Ο δὲ βασιλεὺς ἀπεκρίνατο. — Προτιμῶ νὰ ἀποθάνω ὑπὲρ τῆς πατρίδος μου ἢ νὰ ὑποδουλώσω αὐτήν. Δεύτερος ἀπεσταλμένος τοῦ Ξέρξου ἔδωκε γράμμα φέρον τὰς λέξεις. «Παράδος τὰ ὅπλα· ὁ δὲ Λεωνίδας ἔγραψε κάτωθεν τὸ πολυθρύλητον ἐκεῖνο». «'Ελθὲ νὰ τὰ λάβῃς». (Μολὼν λαβέ). 'Επερχομένων δὲ τῶν πολεμίων, εἷς τῶν 'Ελλήνων ἔδραμε πρὸς τὸν Λεωνίδαν ἀναφωνῶν. Οἱ Πέρσαι εἶναι πλησίον ἡμῶν· ὁ δὲ Σπαρτιάτης ἀπαντᾷ ψυχρῶς. Εἴμεθα ἡμεῖς πλησίον ἐκείνων. Πρὸ τῆς ὑστάτης μάχης διέταξε τοὺς στρατιώτας νὰ γευματίσωσι λιτῶς λέγων αὐτοῖς· — Τῇ ἑσπέρᾳ ταύτῃ δειπνοῦμεν παρὰ τῷ Πλούτωνι. 'Ο Λεωνίδας θέλων νὰ σώσῃ δύο νέους Σπαρτιάτας δίδωσι τῷ μὲν ἑνὶ ἐπιστολὴν, τῷ δ' ἑτέρῳ γράμμα πρὸς τοὺς ἐφόρους· ἀλλ' οἱ νεανίαι ἀρνοῦνται λέγοντες. «Δὲν εἴμεθα ἐνταῦθα διὰ νὰ κομίζωμεν γράμματα, ἀλλὰ διὰ νὰ μαχώμεθα». Εἷς τῶν Λακεδαιμονίων ὁ Εὔρυτος πάσχων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔμενεν ἐν τῇ κώμῃ τῶν 'Αλπηνῶν, μαθὼν δὲ τὴν τοῦ ἐχθροῦ προσέλευσιν, ὁράται τὰ ὅπλα, ἄγεται παρὰ τοῦ εἵλωτος αὐτοῦ εἰς τὸ μέσον τῆς συμπλοκῆς, πλήττει καὶ πίπτει. 'Ο δὲ ποιητὴς ἔψαλε τὴν δόξαν τῶν ἐν Θερμοπύλαις πεσόντων καὶ διὰ στίχων ἐχόντων τὴν ἰδίαν ἔννοιαν. Πόσον ἔνδοξος ἡ τύχη τῶν ἐν Θερμοπύλαις θανόντων..... 'Ο τάφος αὐτῶν εἶναι βωμός. Θὰ διώσωμεν αὐτοῖς μνήμην ἀθάνατον. Οὔτε ἡ σκωρία οὔτε ὁ πανδαμάτωρ χρόνος θὰ ἐξαλείψῃ ποτὲ τὸν ἐπιτάφιον τοῦτον τῶν ἀνδρείων. Τὰ ὑποχθόνια δώματα ἐν οἷς ἀναπαύονται περιέχουσι τὸ κλέος τῆς 'Ελλάδος». 'Ο Ξέρξης ἐπισκεψάμενος τὸ πεδίον τῆς μάχης, οὐκ ἐσεβάσθη τὸν νεκρὸν τοῦ Λεωνίδα, ἀλλὰ διέταξε ν' ἀνασταυρωθῇ, ἀφοῦ ἀποκοπῇ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ. Λέγεται δὲ ὅτι τὸ πλῆθος τῶν καλυπτόντων τὸ πεδίον τῆς μάχης περσικῶν πτωμάτων ἦτο τοσοῦτον, ὥστε ὁ Ξέρξης φοβηθεὶς μὴ ἐκ τῆς θέας αὐτῶν λειποψυχήσῃ ὁ στρατὸς διέταξε νὰ σκαφῇ κρύφα μέγας λάκκος καὶ νὰ ταφῶσιν ἐντὸς τὰ πλείστα ἐξ αὐτῶν.

ΘΕΡΜΟΠΩΛΕΙΟΝ, Thermopolium, δημόσιον καθίδρυμα, ἐν ᾧ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις 'Ρωμαίοις ἐπωλοῦντο θερμὰ ποτὰ, οἷον ἐβρασμένος οἶνος, γλυκὺς οἶνος, ὑδρόμελι, εἷς τὰς μέσας τάξεις τῆς κοινωνίας αἴτινες ἐφοίτων εἰς τὰ τοιοῦτου εἴδους καταστήματα.

ΘΕΡΜΟΥΘΙΚΟΣ, βραχίων τοῦ Νείλου, οὕτως ἐπονομαζόμενος ἀπὸ τῆς Θερμούθιος πόλεως ἐκτισμένης παρὰ τὰς ὄχθας αὐτοῦ. 'Απεσχίζετο τοῦ 'Αθριβιτικοῦ βραχίονος, μεταξὺ Ναυκράτεως καὶ 'Ανδροπόλεως πρὸς τὰ νοτιανατολικά.

ΘΕΡΜΟΥΘΙΣ, παρ' Αἰγυπτίοις ἡ "Ισις, ἢ ὅρις τις ἱερὸς περιελισσόμενος ἐνίοτε εἰς τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς. §—, ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραὼ, κατ' 'Ιώσηπον. §.—, πόλ. ἐπὶ τοῦ Θερμουθικοῦ βραχίονος τοῦ Νείλου.

ΘΕΡΜΥΔΡΑ (τὰ), ἀρχ. λιμὴν καὶ ἐπίνειον τῆς Μίνδου ἐν 'Ρόδῳ. Λέγονται καὶ αἱ «Θέρμυδραι».

ΘΕΡΜΩΔΩΝ, ταῦν «Τερμὲθ», ποτ. τῆς Μικρᾶς 'Ασίας (ἐν τῷ Πόντῳ) βίων ἀπὸ Ν πρὸς Β, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον περὶ τὰ Θεμίσκυρα. Κατὰ τὸν μῦθον ἐπὶ τῶν ὀχθῶν αὐτοῦ διῃτῶντο αἱ 'Αμαζόνες. §. — , ποτάμιον τῆς Β ἰωνίας παρὰ τὴν Τανάγραν.

ΘΕΡΟΑΓΝΗ ΔΕ ΜΕΡΙΚΟΥΡ ("Αννα 'Ιωσὴφ), Theroigne de Méricourt, ἡ «Ασμοδεπτινὴ» (Lambertine), ἐπονομαζομένη Liegeoise, ἐγεννήθη ἐν Μερικοὺρ, πλησίον τῆς Λιέγης, τῷ 1759, ἐκ γονέων ἁπλῶν γεωργῶν, ἀπῴθανε τῷ 1817, ἀνετρέφη ἐπιμελῶς καὶ ἐν ἡλικίᾳ 17 ἐτῶν κατεστράφη ὑπὸ τῶν παθῶν αὐτῆς. 'Αφοῦ δ' ἠγάγεν ἐν Παρισίοις βίον ἐκδιδιτημένον, ἐνεκολπώθη μετὰ σφοδρᾶς ζέσεως τὰς ἀρχὰς τῆς 'Επαναστάσεως. 'Ενδεδυμένη καὶ ὡπλισμένη ὡς 'Αμαζὼν, ἐκτήσατο μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ λαοῦ τῶν Παρισίων, ὃν ἦγε κατὰ τὰς μεγάλας τῆς 'Επαναστάσεως ἡμέρας εἰς τὴν σφαγήν. Περὶ τὴν 31 μαΐου 1793, ἀνέλαβε τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Βρισσότου ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Κεραμεικοῦ. Αἱ γυναῖκες αἵτινες τοσάκις ἐπευφήμησαν αὐτὴν, ἐχλεύασαν, ἐμαστίγωσαν αὐτὴν δημοσίᾳ, καὶ ὡς ἐκ τῆς ὕβρεως ταύτης ἡ Θεροάγνη παραφρονήσασα ἀπέθανεν ἐν τῷ φρενοκομείῳ. Τῷ 1836 ἐδημοσιεύθησαν πολλοὶ τόμοι «'Επιστολῶν» τῆς Lambertine τῇ Rose Lacombe, αἵτινες εἶναι ὑποβολιμαῖαι.

ΘΕΡΟΥΑΝΝΗ, Taruenna, πολίχνη τοῦ πορθμοῦ τοῦ Καλαΐσου, 16 χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ St Omer, ἐπὶ τοῦ Λύς. Κάτ. 960. Τὸ πάλαι σπουδαιοτάτη πόλις βασιλευθεῖσα ὑπὸ τῶν 'Ρωμαίων.

ΘΕΡΣΑΓΟΡΑΣ, λημψακηνὸς ποιητής.

ΘΕΡΣΑΝΔΡΟΣ, εἷς τῶν 'Επιγόνων, υἱὸς τοῦ

Πολυνείκους καὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀδράστου Ἀργείας, ἀναγορευθεὶς βασιλεὺς, μετὰ τὴν ἅλωσιν τῶν Θηβῶν καὶ φονευθεὶς ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Τροίας ὑπὸ τοῦ Τηλέφου. Κατὰ Βιργίλιον ἦτον εἷς τῶν ἐν τῷ Δουρείῳ ἵππῳ κρυβέντων. § —, υἱὸς τοῦ Σισύφου §—, ἐπίσημός τις Ὀρχομένιος ἐπὶ τῶν μηδικῶν.

ΘΕΡΣΙΛΟΧΟΣ, εἷς τῶν ἐπισήμων Δυκίων, σύμμαχος τῶν Τρώων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως.

ΘΕΡΣΙΟΣ, Θεσσαλὸς νικήσας ἀπήνῃ κατὰ τὴν 70ὴν ὀλυμπ.

ΘΕΡΣΙΠΠΟΣ, Μακεδὼν, σταλεὶς παρὰ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου πρὸς τὸν Δαρεῖον, ὅτε ὁ μονάρχης τῆς Περσίας ἔπεμψεν αὐτῷ πρέσβεις μετ' ἐπιστολῆς, ἐν ᾗ ἐδέετο αὐτοῦ ν' ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα, τὴν μητέρα καὶ τὰ τέκνα του, ὑπομιμνήσκων ὅτι ὁ Φίλιππος ἦτο φίλος καὶ σύμμαχος τοῦ Ἀρταξέρξου καὶ ἐπειδὴ ἐβασίλευσεν ὁ Ἄρσης ὁ υἱὸς τοῦ Ἀρταξέρξου, ὁ Φίλιππος πρῶτος ἤρξατο χειρῶν ἀδίκων κατὰ τοῦ Ἄρσου, ἐνῷ οὐδὲν κακὸν ἔπαθε παρὰ τῶν Περσῶν· ἀφ' ὅτου δὲ ὁ ἴδιος ἐβασίλευεν, ὁ Ἀλέξανδρος οὐδένα ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν εἰς ἀνανέωσιν τῆς παλαιᾶς φιλίας καὶ συμμαχίας, ἀλλὰ διαβὰς μετὰ στρατοῦ εἰς τὴν Ἀσίαν πολλὰ δεινὰ προὐξένει τοῖς Πέρσαις, κτλ. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἐπέστειλε τῷ Δαρείῳ διὰ τοῦ Θερσίππου ἐξηγῶν τὰ αἴτια τοῦ πολέμου.

ΘΕΡΣΙΤΑΙ (ἀρχ.), ἔθνος κατοικοῦν τὴν δυτικὴν Ἱσπανίαν.

ΘΕΡΣΙΤΗΣ, υἱὸς τοῦ Ἀγρίου καὶ ἀδελφὸς τοῦ Οἰνέως, Καλυδῶνος, ὁ δυσειδέστατος τῶν Ἑλλήνων εἴτινες ἐστράτευσαν ἐπὶ Τροίαν, ὃν ὁ Ὅμηρος ζωγραφεῖ ἐν τῷ Β' βιβλίῳ τῆς Ἰλιάδος, ὡς ἀκράτητον ἔχοντα τὴν γλῶσσαν, γόνιμον τὴν διάνοιαν εἰς λόγους ὑβριστικοὺς, θρασὺν ἀεννάως, ἀναίσχυντον, ὑβρίζοντα τοὺς βασιλεῖς, ὅπως διεγείρῃ τὸν γέλωτα τοῦ πλήθους, ἀχρειότατον μαχητὴν, φοξὸν τὴν κεφαλὴν, ψιλὸν τὰς τρίχας, χωλὸν, κτλ. Ἔχθρὸς τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος, μέμφεται αὐτοῦ ἐπὶ πολλοῖς ἀλλ' ὁ Ὀδυσσεὺς πλήξας αὐτὸν διὰ τοῦ σκήπτρου τῷ ἐπιβάλλει σιωπὴν, οἱ δ' Ἕλληνες ἐπιχαροῦσιν εἰς τὴν τιμωρίαν ταύτην. Ἡμάρτανε καθ' ἣν ἔσκωπτε τὴν θελξιν τοῦ Ἀχιλλέως ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς Ἀμαζόνος Πενθησιλείας ὁ ἥρως ἐρύθευσεν αὐτὸν διὰ γροθιᾶς. Τὸ ὄνομα τοῦ Θερσίτου κατάντησε παροιμιώδες σημαῖνον ἄνδρα θρασὺν καὶ ἀναιδῆ.

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑ, ἑορτὴ τῶν Ἑλλήνων καὶ ἰδίως τῶν Ἀθηναίων εἰς τιμὴν τῆς θεσμοδότου Δήμητρος, ἀρχὴν λαβοῦσα ἀπὸ τοῦ Τριπτολέμου, ἢ κατ' ἄλλους, τοῦ Ὀρφέως. Ἐτελεῖτο δὲ κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Πυανεψιῶνος ἐπὶ πέντε κατὰ συνέχειαν ἡμέρας. Κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην, αἱ ἐπιφανέσταται γυναῖκες τῶν Ἀθηναίων ἐπορεύοντο εἰς τὴν Ἐλευσῖνα φέρουσαι μετὰ μεγάλης πομπῆς καὶ παρατάξεως τὰ βιβλία, ἐν οἷς ἦσαν γεγραμμένοι οἱ Νόμοι, οἵτινες ὠνομάζοντο θεσμοὶ, καὶ ἐπομένως καὶ οὗτοι θεσμοφοριάζουσαι. Ἦσαν δὲ ὑπόχρεοι οὐ μόνον κατὰ τὴν ἑορτὴν, ἀλλὰ καὶ πέντε πρότερον ἢ τρεῖς ἡμέρας τοὐλάχιστον νὰ φλάττωσιν ἐγκράτειαν καὶ ἀπέχωσι πάσης σαρκικῆς ἡδονῆς. Ἐγίνοντο δὲ κατ' αὐτὴν τὴν ἑορτὴν καὶ διάφορα σκώμματα καὶ ἄσεμνοι ἀστειάκοι ὑπὸ τῶν γυναικῶν, αἵτινες ἔτρεχον ἐφ' ἁμάξης δι' ὅλης τῆς πόλεως, ὅθεν προῆλθε καὶ ἡ παροιμία «κατὰ ἐξ ἁμάξης», ἐπὶ ὑβριστικῶν ἀνθρώπων λεγομένη. Διελύετο δ' ἡ πανήγυρις μετὰ προσευχῶν καὶ δεήσεων ἀναφερομένων εἰς τὴν Δήμητραν, τὴν Περσεφόνην, τὸν Πλοῦτωνα καὶ τὴν τροφὸν τῆς Περσεφόνης Καλλιγένειαν.

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ, ἴδ. ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ.

ΘΕΣΠΕΙΑ, θυγάτηρ τοῦ Ἀσωποῦ, ἀφ' ἧς ἐπωνομάσθησαν αἱ «Θεσπιαί».

ΘΕΣΠΙΑΔΑΙ, ἴδ. ΘΕΣΠΙΟΣ.

ΘΕΣΠΙΑΙ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Βοιωτίας περὶ τὸν Ἑλικῶνα (Νεοχώρι).

ΘΕΣΠΙΟΣ καὶ οὐχὶ ΘΕΣΤΙΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἐρεχθέως, ἡγεμόνων τῶν Θεσπιῶν, γεννήσας ἐκ τῆς Μεγαμήδης πεντήκοντα θυγατέρας, τὰς καλουμένας Θεσπιάδας, ἐξ ὧν ὁ Ἡρακλῆς ἐγέννησε δύο καὶ πεντήκοντα υἱοὺς, τοὺς καλουμένους «Θεσπιάδας».

ΘΕΣΠΙΣ, ἐκ τῆς ἐν Ἀττικῇ κώμης τῆς Ἰκαρίας, ἔζησε κατὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ, καὶ ἐθεωρεῖτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὡς ἐφευρέτης τῆς τραγικῆς τέχνης. Ἐν δὲ τοῖς πρώτοις δοκιμίοις τῆς τραγῳδίας, εἷς μόνος ὑποκριτὴς ὑπεκρίνετο ἐνώπιον τοῦ χοροῦ, ὅστις ἐξηκολούθει ἔχων τὸ κύριον πρόσωπον ἐπὶ ἕνα ἢ τι αἰῶνα. Ὁ Θέσπις ἐξορισθεὶς τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τῆς αὐστηρότητος τοῦ Σόλωνος, ὅστις διέβλεπεν ἠθικὸν κίνδυνον ἐν τοῖς δραματικοῖς πλάσμασι τοῦ Θέσπιδος, διέδραμε τὰ περίχωρα μετὰ τῶν ὑποκριτῶν αὐτοῦ ἐπὶ ἁμαξῶν ἀντὶ σκηνῆς τὴν μεταφέρουσαν αὐτὸς ἅμαξαν. Ὁ Θέσπις ἐφεῦρε καὶ τὸ τραγικὸν πρόσωπεῖον. Ἐχαιμάτισε δὲ διδάσκαλος τοῦ Φρυνίχου. Τούτῳ ἀποδίδονται

«Πενθεύς», «Ἄλκηστις», «Πελίου μάχη» καὶ ἕτερά τινα δράματα, ἅτινα ἐπὶ τοῦ 1ου αἰῶνος π. Χ δὲν ὑπῆρχον.

ΘΕΣΠΡΩΤΙΑ καὶ ΘΕΣΠΡΩΤΙΣ, (ἀρχ.), παραθαλάσσιος ἐπαρχία τῆς Ἠπείρου, ἣν κατῴκουν οἱ Θεσπρωτοί.

ΘΕΣΠΡΩΤΟΣ, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Λυκάονος. §.—, βασιλεὺς τῆς Ἠπείρου καθ' Ὑγῖνον ἢ τῆς Καιπανίας.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ, ἐν ἀρχῇ «Αἱμονία», χώρα τῆς βορείου Ἑλλάδος, χωριζομένη τῆς Μακεδονίας πρὸς Β διὰ τῶν Καμβουνίων ὀρέων καὶ τοῦ Ὀλύμπου· τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς Αἰτωλίας πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ Πίνδου· τῆς Δωρίδος, τῆς Λοκρίδος καὶ τῆς Βοιωτίας πρὸς Ν, διὰ τῆς Οἴτης μέχρι τοῦ στενοῦ τῶν Θερμοπυλῶν, τοῦ Μαλιακοῦ καὶ τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου καὶ βρεχομένη πρὸς Α ὑπὸ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἐφ' οὗ τοὺς αἰγιαλοὺς ὑψοῦνται αἱ κορυφαὶ τοῦ Πηλίου καὶ τῆς Ὄσσης. Περὶ τὰ τέλη τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων, ἡ κοιλὰς τοῦ Σπερχειοῦ, μεταξὺ τῆς Οἴτης πρὸς Ν καὶ τῆς Ὄθρυος πρὸς Β, δὲν συμπεριελαμβάνετο ἐν τῇ κυρίως Θεσσαλίᾳ, ὁριζομένῃ τότε πρὸς Ν ὑπὸ τῆς Ὄθρυος καὶ γραμμῆς ἀναχωρούσης ἐκ τοῦ ὄρους τούτου καὶ ληγούσης εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον πλησίον τοῦ στόματος τοῦ Σπερχειοῦ. Οὕτω περικυκλουμένη ὑπ' ὀρέων ἡ Θεσσαλία σχηματίζει μεγάλην κοιλάδα, τὴν εὐρυτάτην καὶ εὐφορωτάτην τῆς Ἑλλάδος, καὶ συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς θαλάσσης διὰ μόνου τοῦ στενοῦ τῶν Τεμπῶν, δι' οὗ μεταξὺ τῆς Ὄσσης καὶ τοῦ Ὀλύμπου, βέει ὁ μόνος σημαντικὸς ποταμὸς τῆς Θεσσαλίας, ὁ Πηνειὸς μετὰ τῶν παραποτάμων αὐτοῦ, τοῦ Ἐνιπέως, ὅστις δέχεται τὰ ὕδατα τοῦ Ἀπιδανοῦ καὶ τοῦ Κυναρίου, τοῦ Ἴωνος, τῆς Λήθης, τοῦ Τιταρησσοῦ, κλπ. Κατὰ δὲ τὰς ἀρχαίας παραδόσεις, πάλαι ποτὲ τὰ ὕδατα ταῦτα δὲν εἶχον τόπον νὰ ἐκρεύσωσιν, ἡ δὲ χώρα ἦτον ἀπέραντος λίμνη. Σεισμὸς δὲ γενόμενος διὰ τοῦ βραχίονος τοῦ Ἡρακλείου ἢ τῆς τριαίνης τοῦ Ποσειδῶνος ἔσωκεν ἔξοδον εἰς τὰ ὕδατα· ὁ δὲ μῦθος οὗτος βεβαίως ὑποκρύπτει φυσικήν τινα τῆς χώρας μεταβολήν. Τὴν δὲ μακρὰν τῶν ὑδάτων ὕπαρξιν ἐν τῇ χώρᾳ μαρτυροῦσιν ἡ Βοιβηὶς καὶ ἡ Νεσωνὶς λίμνη κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Πηνειοῦ, τὰ χθαμαλὰ καὶ ἑλώδη μέρη τῆς γῆς, ἥτις ἐκ τῆς ἀποστάσεως ὑπὸ τῶν ὑδάτων ἐκείνων ἱλὺος καὶ τῆς ἐκχειλίσεως τῶν πολυαρίθμων ποταμῶν ἐκτήσατο θαυμασίαν γονιμότητα· παρῆγε δ' ἐπίσης ἡ Θεσσαλία περιφήμους ἵππους, καὶ τὸ ἱππικὸν αὐτῆς ἦτο τὸ ἄριστον τῆς Ἑλλάδος.—Κατὰ τὰς παραδόσεις πρῶτοι κάτοικοι τῆς Θεσσαλίας, ἦσαν οἱ Πελασγοί, ὧν αὕτη μετὰ τῆς Ἀργολίδος καὶ τῆς Ἀρκαδίας ἦτο τὸ κυριώτερον κέντρον. Μαρτυρεῖται δὲ ἡ διαμονὴ αὐτῶν ἐκ τοῦ ὀνόματος τῶν πόλεων (Λάρισσα, Δωδώνη) καὶ πολλῶν φυλῶν, τῶν Ἑστιαιωτῶν, τῶν Περραιβῶν. Περὶ τὸ 1500 πρ. Χ, ὁ Δευκαλίων καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἕλλην, οἱ μυθολογικοὶ πρόγονοι τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, ἐπέδραμον τὴν Θεσσαλίαν πρὸς Δ, καὶ ἐγκατέστησαν κατ' ἀρχὰς πρὸς Ν, ἐπὶ τῶν δύο κλιτύων τῆς Ὄθρυος καὶ ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Σπερχειοῦ, ἐν χώρᾳ καλουμένῃ κυρίως «Ἑλλάδ» παρ' Ὁμήρῳ, καὶ «Ἀχαϊκὴ Φθία», ἀπὸ τῶν Ἀχαιῶν, οἵτινες ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων ἀπήρτιζον τὴν πρωτίστην φυλὴν τῶν Ἑλλήνων. Ἐπὶ δὲ τῶν υἱῶν τοῦ Ἕλληνος, ἡ τῶν κατακτητῶν ἐξουσία ἐξετάθη ἐπὶ τοῦ πλείστου μέρους τῆς Θεσσαλίας. Οὕτω τὸ ὄνομα τῆς «Δωρίδος», δι' οὗ ἐκαλεῖτο τὸ βόρειον μέρος, ὅπερ ὕστερον ὠνομάσθη «Ἑστιαιῶτις», μεταξὺ τοῦ Πηνειοῦ, τῶν Καμβουνίων ὀρέων καὶ τοῦ Ὀλύμπου ἀποδείκνυσιν ὅτι ἡ χώρα αὕτη κατεκτήθη ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς τῶν Δωριέων, πρὶν ἢ διωχθῇ αὕτη ὑπὸ τῶν Καδμείων καὶ περιορισθῇ ἐν τῇ μικρᾷ χώρᾳ τῆς Δωρίδος πρὸς τὰ Ν τῆς Οἴτης. Τὸ κέντρον τῆς Θεσσαλίας, κληθὲν ὕστερον «Θεσσαλιῶτις», ἔφερε τότε τὸ ὄνομα τῆς «Αἰολίδος», ὄνομα δηλοῦν τὴν αὐτόθι παρουσίαν τῶν Αἰολοβοιωτῶν τῆς Ἄρνης, οἵτινες βραδύτερον κατέλαβον τὴν μέσην Ἑλλάδα. Ἕτεροι δ' Αἰτωλοί, γνωστοὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν Μινυῶν καὶ Μαγνήτων, κατέλαβον ἅπασαν τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν. Τούτων οἱ πρῶτοι ἐθεμελίωσαν τὴν Ἰωλκόν. Αἱ χῶραι αὗται διετέλουν τότε ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Περραιβῶν, οἵτινες κατῴκουν αὐτὰς μετὰ τῆς ἡμιμυθικῆς φυλῆς τῶν «Κενταύρων», καὶ ἀπεώσθησαν πρὸς Β ὑπὸ τῶν Αἰολέων συμμαχησάντων μετὰ τῶν «Λαπίθων». Ἑξήκοντα δὲ ἔτη μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας ἐδόθη τῇ χώρᾳ τὸ ὄνομα τῆς «Θεσσαλίας», διὰ τῆς εἰσβολῆς τῶν «Θεσπρωτοθεσσαλῶν», οἵτινες ἐξ Ἠπείρου ὁρμώμενοι ἔλεγον ἑαυτοὺς ἀπογόνους τῶν ἀρχαίων κατοίκων, τῶν διωχθέντων ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, καὶ διεκήρυττον ὅτι διὰ τοῦ μυθώδους προγόνου αὐτῶν Θεσσαλοῦ εἶχον ἐξ Ἡρακλείους τὸ γένος. Καίπερ λαλοῦντες τὴν ἑλληνικὴν οὐδέποτε ἐνῴθησαν εἰς τὸ αὐτὸ τῶν πολιτισμοῦ ὕψος μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων, ἐκ δὲ τῆς διαφορᾶς τῆς ἰδικῆς αὐτῶν ἐνδυμασίας, τῆς ἐπιπολαιότητος, τῆς πανουργίας καὶ τῆς φιληδονίας ἐρ'αἷς

ἐμέμφοντο αὐτῶν οἱ ἀρχαῖοι, εἰκάζεται ὅτι ἀνῆκον εἰς φυλήν τινα Ἰλλυριοπελασγικήν, ἧς ἡγοῦντο ἀρχηγοὶ Ἕλληνες τὸ γένος. Ἐξήλασαν τῆς Ἄρνης τοὺς Βοιωτούς, καὶ συνέστησαν πολιτείαν, ἐν ᾗ διεκρίνοντο τέσσαρες κλάσεις, ὧν δύο ἀπηρτίζοντο ὑπὸ τῶν κατακτητῶν, καὶ ἦσαν οἱ ἀρχαῖοι οἶκοι, οἵτινες εἵλκον τὸ γένος ἐκ τοῦ Ἡρακλέους, καὶ διὰ τῆς ἰσχύος αὐτῶν διατηρηθείσης ἐπί τινα χρόνον μετὰ τὴν κατάκτησιν, ἐγκατέστησαν πολλαπλῆν τινα ὀλιγαρχίαν, οἱ τῶν «Ἀλευαδῶν» ἐν Λαρίσῃ, τῶν «Κρεοντιδῶν» ἐν Φαρσάλοις, καὶ τῶν «Σκοπάδων» ἐν Κρανῶνι, οἵτινες κύριοι ὄντες μεγάλης ἐκτάσεως γαιῶν ἔζων μετὰ βασιλικῆς πολυτελείας καὶ μετεκαλοῦντο εἰς τὰς αὐλὰς αὐτῶν τοὺς τεχνίτας καὶ ποιητὰς τῆς Ἑλλάδος. Ὑπὸ δὲ τούτους ἦτον ὁ ἁπλοῦς λαὸς τῶν Θεσσαλῶν, ὅστις ἐὰν ἠδύνατο νὰ σεμνύνηται ἐπὶ ἡρωϊκῇ καταγωγῇ, καὶ μικρὸν μόνον μέρος τῆς κατακτηθείσης γῆς ἐλάμβανεν, ἀλλ' ἀπῄτει παρὰ τοῦ κατακτητικοῦ λαοῦ μέρος ἐν τῇ διοικήσει τοῦ τόπου, καὶ ἐξέλεγεν ἐν γενικῇ συνελεύσει ἄρχοντας φέροντας ἐν Λαρίσῃ τὸν τίτλον «φυλάκων τῶν ἐλευθέρων ἀνδρῶν».

Ἐπίσης δὲ δύο τάξεις ὑπῆρχον καὶ ἐν τοῖς ἡττημένοις ὧν οἱ μὲν ἀπήλαυον τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας, ἀλλ' ἀπέτιον φόρον ἀντὶ τῶν καταλειπομένων αὐτοῖς γαιῶν καὶ οὐδὲν ἔχαιρον πολιτικὸν δικαίωμα· οἱ δὲ «Πενέσται» καλούμενοι, ἢ κατ' ἄλλους «Μενέσται», ἐκαλλιέργουν τὰς γαίας τῶν εὐγενῶν, ἦγον εἰς νομὴν τὰ ποίμνια αὐτῶν, εἵποντο τοῖς δεσπόταις εἰς τὸν πόλεμον, ὑπομένοντες τὴν τραχύτητα αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ πολλάκις ταράσσοντες τὴν Θεσσαλίαν διὰ τῶν ἐπαναστάσεων αὐτῶν. Μέχρι τῶν τελευταίων χρόνων τῆς θεσσαλικῆς ἀνεξαρτησίας, ἡ χώρα ἦτο διῃρημένη εἰς τέσσαρα μερίσματα, ὡς ἡ ἀρχὴ ἀνεφέρετο εἰς τὸν Ἀλεύαν, ἕνα τῶν βασιλέων τῆς γενεᾶς τοῦ Ἡρακλέους· 1ον πρὸς Ν τὴν «Φθιώτιδα», μετὰ τῶν πόλεων τῶν Θηβῶν τῆς Ἐρετρίας, τῆς Φλακῆς, Ἰωλκοῦ, Ἄλου, Πτελεοῦ, Αὐτρῶνος, Λαρίσσης τῆς Κρεμαστῆς, Φαλάρων, Λαμίας· μετὰ δὲ τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἠνοῦντο αἱ μικραὶ χῶραι τῶν Δολόπων, κατὰ τὸν ζυγὸν τοῦ Πίνδου καὶ τῆς Οἴτης (πόλις Κτιμένη), τῶν Αἰνιάνων, ἐπὶ τοῦ ἄνω ῥοῦ τοῦ Σπερχειοῦ (πόλις Ὑπάτη) καὶ τῶν Μαλιέων, μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ τούτου καὶ τῶν Θερμοπυλῶν (πόλεις Ἀντίκυρα, Τραχὶς, Ἡράκλεια)· 2ον πρὸς Δ τὴν «Θεσσαλιώτιδα», μετὰ τῶν πόλεων τῆς Μητροπόλεως, Κιερίου καὶ Φαρσάλων· 3ον πρὸς Δ, τὴν «Πελασγιώτιδα», μετὰ τῆς Μαγνησίας καὶ τῶν πόλεων τῆς Λαρίσσης, Φερῶν, Κρανῶνος, Γυρτῶνος, Σκοτούσης, Κυνὸς Κεφαλῶν· 4ον πρὸς Β, τὴν «Ἑστιαιώτιδα», μετὰ τῆς Περραιβίας καὶ τῶν πόλεων τῆς Τρίκκης, Πελίννης, Αἰγινίου, Φαλάννων, Δολίχης, Ἀζώρου. Φαίνεται δὲ ὅτι τὰ τέσσαρα ταῦτα μερίσματα ἀπήρτισαν εἶδος ὁμοσπονδιακῆς κυβερνήσεως, ἧς προΐστατο, ἐν ταῖς σπουδαίαις περιστάσεσιν, ἀρχηγὸς ὀνόματι «Ταγὸς», ἐνίοτε δὲ «Βασιλεὺς», ὅστις εἶχε στρατιωτικὴν μᾶλλον ἢ πολιτικὴν ἐξουσίαν. Ἡ ἐσωτερικὴ ἱστορία τῆς Θεσσαλίας εἶναι σχεδὸν ἄγνωστος· βλέπομεν δὲ μόνον ὅτι οἱ Ἀλευάδαι τῆς Λαρίσσης ἐξεβλήθησαν τῆς ἀρχῆς, δύο γενεὰς πρὸ τῶν Μηδικῶν, ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως, ἣν διετήρουν, παλινωρθώθησαν ἔπειτα, καὶ πρὸς στερέωσιν τῆς ἐξουσίας αὐτῶν, ἔστεργον νὰ καθυποδουλώσῃ ὁ Ξέρξης τὴν Ἑλλάδα, ἀνεγνώριζον τὴν κυριαρχίαν αὐτοῦ καὶ ἐχρησίμευον αὐτῷ ὡς ὁδηγοὶ κατὰ τὴν εἰς Φωκίδα εἰσβολήν. Ἕνα δὲ μετὰ ταῦτα αἰῶνα κίνησίς τις πρὸς τὴν ἑνότητα γίνεται ἐν Θεσσαλίᾳ. Ἰάσων ὁ τύραννος τῶν Φερῶν, καθαιρεῖ τοὺς ὀλιγαρχικούς, κηρύσσεται ἀρχηγὸς ὅλης τῆς χώρας, σχηματίζει στρατὸν ἀξιόμαχον, στόλον, ταμεῖον, ἐνοῦται μετὰ τῶν Θηβῶν κατὰ τῆς Σπάρτης, λεηλατεῖ τὴν Φωκίδα, καταλαμβάνει τὰς διόδους τῆς μέσης Ἑλλάδος, καὶ συλλαμβάνει τὸ σχέδιον τοῦ ν' ἀναγνωρισθῇ ἀρχηγὸς πάντων τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἄγων αὐτοὺς νὰ καταστρίψῃ τὴν περσικὴν μοναρχίαν· ἀλλὰ δολοφονεῖται μετὰ δύο τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ· ὁ δὲ τρίτος αὐτῶν, ὁ Ἀλέξανδρος, ἀδυνατεῖ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν εἰς Λάρισσαν κάθοδον τῶν Ἀλευαδῶν, οὓς ἐγκαθίστησιν αὖθις ὁ Πελοπίδας, διότι αἱ Θῆβαι ἐφοβοῦντο δύναμιν τοσοῦτον ἰσχυρὰν πρὸς τὰ Β τῆς Ἑλλάδος, 368. Οἱ Ἀλευάδαι ἀπειλούμενοι ὑπὸ τῶν διαδόχων τοῦ Ἀλεξάνδρου, προσκαλοῦσι Φίλιππον τὸν Μακεδόνα, ὅστις νικᾷ τοὺς τυράννους τῶν Φερῶν, ἀποδίδωσι κατ' ἐπιφάνειαν τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὰς πόλεις καὶ διαιρεῖ τὴν χώραν εἰς τετραρχίας ἀνεξαρτήτους ἀπ' ἀλλήλων, ἀλλ' ὑποκειμένας εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, καὶ χορηγούσας αὐτῷ ἱππικὸν, 357. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης, ἡ Θεσσαλία εἶναι μακεδονικὴ ἐπαρχία, καὶ συμμερίζεται τὴν τύχην τῆς Μακεδονίας, ἐπὶ τῶν διαδόχων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ὧν εἷς ὁ Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς, θεμελιοῖ ἐπὶ τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου τὴν Δημητριάδα, πόλιν ταχὺ πρωτεύσασαν τῶν λοιπῶν τῆς χώρας πόλεων. Θέατρον τοῦ πολέμου μεταξὺ Φιλίππου

τοῦ Γ' καὶ τῶν Ῥωμαίων, οἵτινες νικῶσιν ἐν Κυνὸς Κεφαλαῖς, 197, ἡ Θεσσαλία πίπτει ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν, 168—148. Συμπεριληφθεῖσα δὲ, ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τῶν ἐπαρχιῶν ὑπὸ Αὐγούστου, ἐν τῇ πρωθυπατίᾳ τῆς Ἀχαΐας, ἀποτελεῖ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου Σευήρου, εἰδικὴν ἐπαρχίαν, ἀλλ' ἄγνωστον τίς τῶν αὐτοκρατόρων ἐπήνεγκε τὴν ἀλλαγὴν ταύτην. Εἶχε δὲ τότε πρωτεύουσαν τὴν Λάρισσαν, καὶ ἐτάχθη, ἐπὶ τῶν τελευταίων διαιρέσεων τῆς Αὐτοκρατορίας, ἐν τῇ διοικήσει τῆς Μακεδονίας, τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Ἰλλυρίας καὶ τῇ αὐτοκρατορίᾳ τῆς Ἀνατολῆς. Ταυτῶν, ἐν τῇ ὀθωμανικῇ αὐτοκρατορίᾳ, ἀνήκει εἰς τὴν γενικὴν διοίκησιν (ἐγιαλέτιον) τῶν Ἰωαννίνων, κατὰ τὸ πρὸς Β τῆς Ὄθρυος μέρος· ἀριθμεῖ δὲ περὶ τὰς 330,000 κατοίκων, ὧν 6,000 ἰουδαῖοι καὶ 50,000 μουσουλμάνοι. Τὸ δὲ μεταξὺ τῆς Ὄθρυος καὶ τῆς Οἴτης μέρος ἀνήκει εἰς τὸ βασίλειον τῆς Ἑλλάδος, ἔνθα ἀπαρτίζει τὴν ἐπαρχίαν τῆς Φθιώτιδος, ἐν τῷ νομῷ τῆς Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος ἔχον πρωτεύουσαν τὴν Λαμίαν. Ἡ νῦν Θεσσαλία περιέχει 860 περίπου πόλεις, πολίχνας, κώμας καὶ χωρία καὶ δώδεκα ὑποδιοικήσεις. Οἱ δὲ κατὰ καιροὺς λαβόντες τὰς κυβερνητικὰς ἡνίας τῆς χώρας εἶναι οἱ ἑξῆς κατὰ χρονολογικὴν τάξιν.

Βονιφάτιος βασ. Θεσσαλονίκης	1204—1213.
Θεόδωρος Ἄγγελος Κομνηνός, Δεσπότης τῆς Ἠπείρου	1213—1229.
Μανουὴλ Θεσσαλονίκης	1229—1241.
Μιχαὴλ Β Ἠπείρου	1241—1269.
Ἰωάννης ὁ νόθος υἱὸς αὐτοῦ Θεσσαλίας μόνης	1269—1283.
Μιχαὴλ ὁ υἱός του καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ	1283—1315.
Ἰωάννης ἔγγονος Ἰωάννου τοῦ νόθου	1315—1324.
Στέφανος Γαβριηλόπουλ. Θεσσαλὸς	1324—1333.
Μονομάχος αὐτοκρ. ἐπίτροπος	1333—1346.
Πρίγκιπος ὁ Σέρβος ἐπίτροπος Στεφάνου βασ. τῶν Βουλγάρων	1346—1356.
Νικηφόρος Β' Δεσπότης τῆς Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας	1356—1358.
Συμεὼν Σέρβος	1358—1386.
Ἰωάσαφ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Θεσσαλίας μόνης	1386—1396.
Τουρκοκρατία	1396—1401.
Αὐτοκρατορικὸς ἐπίτροπος	1401—1426.
Τουρκοκρατία ἀπὸ τοῦ	1426.

Ἡ ἔκτασις τῆς χώρας ὑπολογίζεται μέχρις 170 τετραγωνικῶν μιλίων.

ΘΕΣΣΑΛΙΩΤΙΣ, τμῆμα ἡ χώρα τῆς Θεσσαλίας προσηρτημένη εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν. Πρωτεύουσα πόλις αὐτῆς ἦτον ἡ «Ὑπάτη». Ἴδ. ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, θυγάτηρ τοῦ Φιλίππου καὶ μιᾶς Θεσσαλίδος, νυμφευθεῖσα τὸν Κάσσανδρον. Λέγεται ὅτι ἀπ' αὐτῆς ὠνομάσθη ἡ πόλις «Θεσσαλονίκη».

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, τουρκιστὶ «Σαλονίκ», γαλλιστὶ «Salonique», ἡ πάλαι καλουμένη «Θέρμη», πόλις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, ὠνομάσθη οὕτως ἐκ τῆς νίκης τοῦ Φιλίππου κατὰ τῶν Θεσσαλῶν. Ἔχει εὐρὺν φυσικὸν λιμένα ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου αὐτῷ κόλπου (τοῦ Θερμαϊκοῦ καὶ τῆς Θεσσαλονίκης), ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει, 520 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ τῆς 40ο 38' 47" Β πλ. καὶ 20ο 36' 58" Α μήκ. Κάτ. 80,000, ὀθωμανοί, ἰουδαῖοι καὶ χριστιανοί. Οἱ Ὀθωμανοὶ διαιροῦνται εἰς κυρίως Ὀθωμανοὺς καὶ εἰς ἐξ Ἰουδαίων τουρκίσαντας, οἵτινες προσαγορεύονται «Σαζάνιδες». Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἀποτελοῦσι τὸ ἥμισυ σχεδὸν τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ καὶ διακρίνονται κατὰ τὰ ἐξηυγενισμένα ἤθη αὐτῶν, καὶ τὴν ἔλλειψιν φανατισμοῦ, εὐκόλως συγχρωτιζόμενοι μετὰ τῶν λοιπῶν τῆς πόλεως κατοίκων. Ἡ πόλις εἶναι ἕδρα σατραπείας εἰς ἣν ὑπάγονται ἑπτὰ διοικήσεις. Μητροπολίτης τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας· μέγας μολλᾶς τῶν μουσουλμάνων· ἀρχιῤῥαβῖνος τῶν Ἰσραηλιτῶν· προξενεῖα τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων. Ἡ Θεσσαλονίκη, οὖσα ἡ ἀκμαιοτάτη πόλις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας μετὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὴν Σμύρνην περιζώννυται ὑπὸ τειχῶν, καὶ ὑψοῦται ἀμφιθεατρικῶς κατὰ τὰς ὑπωρείας τῶν πρὸς Α τῶν ὀρίων εἶναι δὲ γραφικωτάτη τὴν θέαν ἀπὸ τῆς θαλάσσης. Ἡ πόλις ἔχει πέντε πύλας, ὡραίας ἐκκλησίας καὶ πολλὰ μουσουλμανικὰ τεμένη. Περιέχει δὲ πολλὰς ἀρχαιότητας, ὧν αἱ μᾶλλον ἀξιοθέατοι εἶναι τὰ προπύλαια τοῦ ἀρχαίου ἱπποδρόμου, θολωτὸν οἰκοδόμημα κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ ἐν Ῥώμῃ Πανθέου, καὶ αἱ θριαμβευτικαὶ ἅψῖδες τοῦ Αὐγούστου καὶ τοῦ Κωνσταντίνου· τὸ φρούριον τῶν Ἑπτὰ Πύργων κατὰ μίμησιν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει, κτλ. ἐκ δὲ τῶν ἐκκλησιῶν διακρίνεται ἡ τῆς Ἁγίας Σοφίας καὶ ἐκ τῶν σχολῶν ἡ τῆς ἰουδαϊκῆς συνοικίας. Οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Θεσσαλονίκης κατάγονται ἐξ οἰκογενειῶν ἐξωθισθεισῶν ἐξ Ἱσπανίας ἐπὶ τοῦ Φερδινάνδου καὶ τῆς Ἰσαβέλλας, λαλοῦσι δ' εἰσέτι τὴν ἱσπανικήν. Ἐργοστάσια μεταξωτῶν, ταπήτων, μαροκινίων, Σμυρναϊκῶν ἐμπορίων μεταξῆς

βάμβακος, καπνῶν, ἐρίων, σαγῶν, καννάβεως, ἐλαιοφόρων κόκκων, δερμάτων, κηροῦ.—Κατά τινας, ἡ ἀρχαία πόλις «Θέρμη» ὠνομάσθη Θεσσαλονίκη ἀπὸ τῆς γυναικὸς τοῦ Κασσάνδρου, ἀδελφῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου. Ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων, ἐγένετο πρωτεύουσα τῆς Μακεδονίας, μεθ' ἧς ἔπαθεν ὕστερον εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Αὐτοκρατορίαν, καὶ ἔμεινε προσηρτημένη εἰς αὐτὴν μέχρι τοῦ 1179, καθ' ὃν χρόνον Μανουὴλ ὁ Κομνηνὸς ἔδωκεν αὐτὴν μετὰ τῆς περιοχῆς της, ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ βασιλείου τῆς Θεσσαλονίκης, τῷ Ῥενιέρῳ δὲ Μομφερράτῳ, ὅστις ἐνυμφεύετο τὴν θυγατέρα αὐτοῦ· ἀλλὰ τὸ βασίλειον τοῦτο περιῆλθεν αὖθις ὑπὸ τὴν αὐτοκρατορίαν περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΓ' αἰῶνος· ἡ δὲ πόλις παρεχωρήθη τῷ 1313 τοῖς Ἐνετοῖς, ἀφ' ὧν ἐκυρίευσαν αὐτῆς οἱ Τοῦρκοι ἐπὶ Ἀμουράτου τοῦ Β'. Τῷ 1857 (μαρτίου 13 κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον), ἔπαθε δεινῶς ὑπὸ φοβερᾶς πυρκαϊᾶς, καθ' ἣν ἐκάησαν 133 οἰκίαι, 238 ἐργαστήρια, 10 χάνια, 1 σχολεῖον, 7 τεμένη καὶ 2 συναγωγαὶ τετρακισχίλιοι δὲ ἄνθρωποι ἔμειναν ἄστεγοι. — Ἡ γενικὴ διοίκησις ἢ Ἐγιαλέτιον τῆς Θεσσαλονίκης, κεῖται μεταξὺ τῶν τῆς Ἀδριανουπόλεως πρὸς Α, τοῦ Οὐσκουδίου πρὸς Β, τῆς κυρίως Ῥωμυλίας πρὸς Δ καὶ τοῦ Ἀρχιπελάγους πρὸς Ν. Χώρα ὀρεινοτάτη, ἀρδεύεται ὑπὸ τῶν ποταμῶν Βαρδάρ (Ἀξιοῦ), Στρούμα καὶ Μέστα· κατὰ δὲ τὰ παράλια εἶναι ἑλώδης καὶ περιέχει πολλὰ τενάγη, ὧν τὸ σημαντικώτατον εἶναι πρὸς Ν τοῦ Ταχυνοῦ. Προεκτεινόμενον δὲ πρὸς Ν σχηματίζει τὴν ἀρχαίαν Χαλκιδικὴν χερσόνησον, μετὰ τοῦ Ἄθωνος. Ἡ γῆ εὐφορωτάτη οὖσα, καὶ μάλιστα πρὸς Ν, παράγει ἀφθόνως σῖτον, καπνὸ, βάμβακα, ἔλαιας καὶ ἀμπέλους· τὰ ὄρη πλουτοῦσι μετάλλων καὶ ξύλων, ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τῶν πρὸς συγκοινωνίαν μέσων ἡ ἐκμετάλλευσις αὐτῶν ἀποβαίνει δυσχερεστάτη. Ἡ διοίκησις αὕτη ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὰ Ν τῆς ἀρχαίας Μακεδονίας· διαιρεῖται δὲ εἰς δύο ὑποδιοικήσεις, τὴν τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῶν Σερρῶν. Πληθ. 400 χιλ. κατ., ὧν τὰ τρία τέταρτα εἶναι Ἕλληνες μετὰ Βουλγάρων, οἱ δὲ λοιποὶ μουσουλμάνοι. Ἡ ἐν Θεσσαλονίκῃ ὡραιοτάτη στοὰ παρεχωρήθη πρό τινων ἐτῶν ὑπὸ τῆς ὀθωμανικῆς κυβερνήσεως Γάλλοις τισίν, οἵτινες, λέγει ὁ Α. Ρ. Ῥαγκαβῆς, ἀνθαμιλλώμενοι πρὸς τὰς δάφνας τοῦ λόρδου Ἐλγίνου, κατηδάφισαν αὐτὴν ὅπως λάβωσι διὰ τὰ μουσεῖά των τὸν γλυπτικὸν αὐτῆς κόσμον.

ΘΕΣΣΑΛΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Χαλκιόπης, βασιλεὺς τῶν νήσων τῆς Κῶ καὶ τῆς Νισύρου, οὗ οἱ δύο υἱοὶ Φείδιππος καὶ Ἄντιφος ἐστράτευσαν μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τὴν Τροίαν. §—, υἱὸς τοῦ Αἵμονος, ἀφ' οὗ ἐπωνομάσθη ἡ Θεσσαλία. §—, υἱὸς τοῦ Ἰάσονος καὶ τῆς Μηδείας, διασωθεὶς ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτῆς, καὶ κυριεύσας ὕστερον τῆς Ἰωλκοῦ. §—, υἱὸς τοῦ Πεισιστράτου. §—, ἰατρὸς, υἱὸς τοῦ περιωνύμου πατρὸς τῆς ἰατρικῆς Ἱπποκράτους, ζήσας ἐν Μακεδονίᾳ παρὰ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς Ἀρχελάῳ. §—, ἄρχων ἐν Ἀθήναις τῷ 6' ἔτει τῆς 107ης ὀλυμπιάδος.

ΘΕΣΤΙΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Αἰτωλίας, μεταξὺ τοῦ Ἀχελῴου καὶ τοῦ Εὐήνου.

ΘΕΣΤΙΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Δημανάσσης, ἔγγονος τοῦ Ἀγήνορος, βασιλεύσας τῆς ἐν Αἰτωλίᾳ Πλευρῶνος, καὶ γεννήσας ἐκ τῆς Λαοφόντης ἢ τῆς Δηϊδαμείας τὴν Λήδαν, τὴν Ὑπερμνήστραν, τὴν Ἀλθαίαν, τὸν Ἴφικλον, κτλ. Παρ' αὐτῷ κατέφυγον ἐκ Σπάρτης ὁ Τυνδάρεως καὶ ὁ Ἰκάριος. Εἶναι σύγχρονος τῷ Θεσπίῳ, μεθ' οὗ ἐσφαλμένως ταυτίζεται ὑπό τινων.

ΘΕΣΤΟΡΙΔΗΣ, πατρωνυμικὸν τοῦ Κάλχαντος.

ΘΕΣΤΥΛΙΣ, δούλη τις παρὰ Θεοκρίτῳ.

ΘΕΣΤΩΡ, υἱὸς τοῦ Ἴδμονος, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, πατὴρ τοῦ Κάλχαντος. §—, εἷς τῶν Τρωαδιτῶν, υἱὸς τοῦ Ἔνοπος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου. §—, πυθαγόρειος ἐκ Ποσειδωνίας.

ΘΕΤΙΔΕΙΟΝ ἢ ΘΕΤΙΔΙΟΝ (ἀρχ.), ἱερὸν τῆς Θέτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ παρὰ τὴν Φάρσαλον.

ΘΕΤΙΣ, μία τῶν πεντήκοντα Νηρηίδων, ἡ ἐπιφανεστάτη πασῶν, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος, ἀνετράφη ὑπὸ τῆς Ἥρας, ἥτις ἔτι παρθένος οὖσα, ἐπαιδαγωγήθη ὑπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος καὶ συνδιαιτωμένη μετὰ τῶν Νηρηίδων, ἠγάπησε τὴν Θέτιδα μᾶλλον τῶν ἄλλων διὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν εὐφυΐαν. Δυξηθεῖσα δὲ καὶ εἰς ἀκμὴν ἡλικίας ἐλθοῦσα, ἡ Θέτις ἐκέντησε τὸν ἔρωτα καὶ τῶν Ὀλυμπίων Θεῶν, μάλιστα δὲ τοῦ Διὸς, τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, οἵτινες ἤρισαν πρὸς ἀλλήλους περὶ αὐτῆς. Ἀλλ' ὁ Ζεὺς ὑπερίσχυσε, καὶ ἐπειδὴ ἡ Θέτις αἰδουμένη τὴν Ἥραν, ἔφευγεν αὐτὸν, ἥρξατο διώκων αὐτὴν πανταχοῦ βιαίως, μέχρις οὗ τρέχοντες ἀμφότεροι ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἀφίκοντο εἰς τὸν Καύκασον, ἔνθα ἦτο δεδεμένος ὁ Προμηθεύς. Μαθὼν δὲ παρὰ τούτου ὁ Ζεὺς, ὅτι τὸ ἐκ τῆς Θέτιδος τεχθησόμενον γενήσεται ἰσχυρότερον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ φοβηθείς, μὴ ὑπὸ τοιούτου παιδὸς στερηθῇ τῆς ἐξουσίας πα-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωνικό Ίδρυμα Εθνικής Βιβλιοθήκης

τήθη τοῦ ἐμπαθοῦς πρὸς αὐτὴν ἔρωτος. Ἀλλ' ἀγανακτῶν διότι δὲν ἠξιώνηθη ν' ἀπολαύσῃ τῆς Θέτιδος, ἀπεφάσισε καὶ πρὸς ἀτιμίαν αὐτῆς, καὶ ὅπως πληροφορηθῇ περὶ τοῦ ἀληθοῦς τῆς προῤῥήσεως τοῦ Προμηθέως, νὰ δώσῃ αὐτὴν γυναῖκα εἰς θνητὸν ἄνδρα· προτιμᾶται δὲ ὡς νυμφίος τοιοῦτος, δι' ἐπιμελείας μάλιστα καὶ φροντίδος τῆς Ἥρας, ὁ Πηλεύς, ὁ ἐπισημότατος καὶ ἄριστος τῶν τότε ἡρώων. Ἀλλ' ἡ Θέτις, ἐπειδὴ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συζευχθῇ μετὰ θεοῦ, δὲν ἐστεργεν εἰς τὴν μετὰ θνητοῦ ἀνθρώπου συμβίωσιν· καὶ μόλις μετὰ μακρὰν ἀντίστασιν, ἀφοῦ μετεμορφώθη ματαίως εἰς διάφορα σχήματα, παρεδόθη τέλος εἰς τὸν Πηλέα καὶ συγκατένευσε νὰ λάβῃ αὐτὸν σύζυγον. Οἱ δὲ γάμοι τῆς Θέτιδος καὶ τοῦ Πηλέως ἐτελέσθησαν λαμπροὶ ἐπὶ τοῦ Πηλίου ὄρους, ἐν τῷ ἄντρῳ τοῦ Χείρωνος, ἔνθα συνῆλθον ἅπαντες οἱ Θεοί, οἱ μὲν ἄῤῥενες ὑπὸ τοῦ Διὸς κληθέντες, αἱ δὲ Θεαί, πλὴν τῆς Ἔριδος, ὑπὸ τῆς Ἥρας, ἥτις καὶ ἐῤῥόντισε περὶ πάντων τῶν εἰς τὸν γάμον ἀναγκαίων, κρατήσασα αὐτὴ, ὡς μήτηρ, καὶ τὴν νυμφικὴν λαμπάδα. Τότε ἐφιλοτιμήθησαν καὶ ἄλλοι θεοὶ νὰ προσενέγκωσι τῷ νυμφίῳ διάφορα δῶρα· ὁ μὲν Ποσειδῶν ἔδωκε τοὺς δύο περιφήμους ἵππους, τὸν Ξανθὸν καὶ τὸν Βαλίον· ὁ δὲ Ἥφαιστος, μάχαιραν· ὁ Χείρων δόρυ ἀπὸ μελίας, καὶ ἄλλοι ἄλλα, καὶ ὁ Ποσειδῶν προσέτι μετὰ τῆς Ἀμφιτρίτης παρέπεμψαν αὐτὸν καὶ τὴν Θέτιδα μέχρι τοῦ νυμφικοῦ θαλάμου. Ἡ Θέτις ἐγέννησεν ἐκ τοῦ Πηλέως κατὰ μέν τινας μόνον τὸν Ἀχιλλέα· κατὰ δὲ ἄλλους, πρὸ αὐτοῦ ἑπτὰ παῖδας, οὓς θέλουσα νὰ δοκιμάσῃ, ἂν ἦσαν κατὰ τὴν φύσιν αὐτῆς ἀθάνατοι ἐφόνευεν ἅπαντας· διότι ἄλλους μὲν ἔῤῥιπτεν εἰς τὸ πῦρ, ἄλλους δὲ εἰς ὕδωρ ζέον· αὐτοὶ, δὲ ἐκ φύσεως ὄντες θνητῆς διεφθείροντο. Γεννήσασα δὲ ἕβδομον, τὸν Ἀχιλλέα καὶ ἀγαπήσασα αὐτὸν εὐθὺς νήπιον ὄντα διὰ τὸ κάλλος, ἠθέλησε νὰ καταστήσῃ αὐτὸν ἀθάνατον· ὅθεν τὴν μὲν ἡμέραν ἔχριε τὸ σῶμα αὐτοῦ μετ' ἀμβροσίας, τὴν δὲ νύκτα ἔθετεν αὐτὸν εἰς τὸ πῦρ, ἵνα καταφλεχθῇ ἡ ἀνθρωπίνη σὰρξ, καὶ διαφθαρῇ τὸ θνητόν. Δὲν ἔφθασεν ὅμως νὰ κατορθώσῃ τὸ τέλειον· διότι ἐξυπνήσας ποτὲ ὁ Πηλεύς, καὶ ἰδὼν τὸ βρέφος καιόμενον, αὐτὸ μὲν ἐξήρπασε τάχιστα τοῦ πυρὸς, τὴν δὲ Θέτιδα δεινῶς ἐπέπληξεν· αὐτὴ δὲ ὀργισθεῖσα, ἔφυγεν εἰθὺς, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς τὰς ἀδελφὰς αὐτῆς Νηρηΐδας, μηκέποτε ἀνελθοῦσα τοῦ λοιποῦ εἰς τὸν κόσμον. Ἱστοροῦσι δὲ ἀλληγορικῶς διὰ τῆς Θέτιδος ἡ θέσις τῶν διαφόρων θαλασσῶν. (Μυθολογία Κοντογόνου). Κατ' ἄλλους, ἡ Θέτις ἔπλυνε τὸν Ἀχιλλέα εἰς τὰ ὕδατα τῆς Στυγὸς ἵνα καταστήσῃ αὐτὸν ἀθάνατον, καὶ μόνη ἡ πτέρνα ἀφ' ἧς ἐκράτει αὐτὸν ἔμενε τρωτὴ, τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα ἦτον ἄτρωτον. Ἦτο δὲ θεὰ εὐεργετικὴ καὶ βοηθητικὴ, ὡς αἱ ἀδελφαὶ αὐτῆς, μεθ' ὧν κατῴκει παρὰ τῷ Νηρεῖ εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, ἔνθα ὑπεδέξατό ποτε τὸν Διόνυσον, φεύγοντα τὸν Λυκοῦργον, καὶ τὸν Ἥφαιστον, ὅτε ἐῤῥίφθη ὑπὸ τῆς Ἥρας ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· ἐκάλεσε δ' εἰς βοήθειαν τὸν Αἰγαίωνα, ὅτε ὁ Ποσειδῶν, ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ἡ Ἥρα ἠπείλουν ὅτι θὰ δέσωσι τὸν Δία. Ἡ Θέτις ἐπωνομάζετο συνήθως «ἀργυρόπεζα». Ἐλατρεύετο δ' ἐν Φαρσάλῳ, Σπάρτῃ, κλπ.

ΘΕΤΤΑΛΙΑ=ΘΕΣΣΑΛΙΑ, ὅπερ ἴδε.

ΘΕΥΔΙΣ, βασιλεὺς τῶν ἐν Ἱσπανίᾳ Βισιγότθων, 531—548, εἶναι ὁ πρῶτος τῶν ἐκλεκτικῶν βασιλέων τοῦ ἔθνους τούτου. Στρατηγὸς τοῦ Θεοδωρίχου, βασιλέως τῶν Ὀστρογότθων, καὶ στρατιωτικὸς διοικητὴς τῆς Ἱσπανίας ἀντ' αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἀνηλικιότητος τοῦ Ἀμαλαρίχου, μετεκίνησεν ἐκεῖθεν τῶν Πυρηναίων τὴν ἕδραν τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ, κατέλιπε τοῖς Φράγκοις μέρος τῶν ἐν Γαλατίᾳ κτήσεων, ἀλλ' ἀπέκρουσε νικηφόρως τὸν Χιλδεβέρτου τὸν Χλοθάριον Α', ἐφορμήσαντα κατὰ τῆς Σαραγόσσης, 542. Ἦττον δ' εὐτυχὴς ἐν Ἀφρικῇ, ὑπῆρξεν ἀνεκτικὸς τοῖς Ὀρθοδόξοις. Ἐδολοφονήθη ἐν Βαρκελόνῃ.

ΘΕΥΔΟΣΙΑ=ΘΕΟΔΟΣΙΑ.

ΘΕΩΝ, ζωγράφος ἐκ Σάμου, διαπρέπων κατὰ Κουϊντιλιανὸν, μάλιστα εἰς «Φαντασίας», ἤτοι εἰκόνας εἰς διέγερσιν τῆς φαντασίας ἀφορώσας. Κατ' Αἰλιανὸν, ἔγραψε πίνακα, ἐν μόνον περιέχοντα πρόσωπον, ὁπλίτην ὁρμῶντα εἰς μάχην, καὶ τὴν φαντασίαν ἐξαισίως κινοῦντα, ὃν ἐδείκνυεν ἀφοῦ διὰ πολεμιστηρίου σαλπίσματος προεδιετίθει τῶν θεατῶν τὰ αἰσθήματα. Ἄλλα δ' ἔργα αὐτοῦ ἀναφέρονται Θαμύρας ὁ κιθαρῳδὸς· Ὀρέστου παραφροσύνη καὶ μητροκτονία· καὶ, ἂν εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ Θεώρῳ, Τρωϊκὸς πόλεμος, Κασσάνδρα, Δημήτριος βασιλεὺς, Λεόντιον ἡ τοῦ Ἐπικούρου ἐρωμένη ἐν λογισμοῖς βιβυθισμένη· Ἀλειφόμενος. Εἶναι δ' ἡ τῆς Κασσάνδρας εἰκὼν πιθανῶς ἡ ὑπὸ Φιλοστράτου τοῦ πρεσβυτέρου περιγραφομένη, ἐν ᾗ εἰς φῶς λαμπάδων, καὶ περὶ τράπεζαν εὐωχίας, πολλοὶ κεῖνται νεκροὶ κατὰ γῆς καὶ σπένδοντες, καὶ ἐν αὐτοῖς ὁ Ἀγαμέμνων ὃν ἡ Κασσάνδρα ὁρμᾷ νὰ ἀναγκαλισθῇ ἀφορῶσα συγχύσεως πρὸς τὸν πέλεκυν, ὃν ἐμμανὴς καὶ τραχεῖα σείει κατ' αὐτῆς ἡ Κλυταιμνήστρα. Ἡ

ἔκθεσις αὕτη, ἔργον ζωηρᾶς φαντασίας, εἶναι συγγενεστάτη πρὸς τὴν γλυφίδα τοῦ Θίωνος. (Α. Ρ. Ῥαγκαβῆ Ἱστορ. τῆς ἀρχ. Καλλιτεχνίας). §—, ῥήτωρ ἐξ Ἀλεξανδρείας, γράψας περὶ Προγυμνασμάτων. §—, πλατωνικὸς φιλόσοφος, συγγράψας περὶ τὸ 116 μ. Χρ. «τὰ κατ' ἀριθμητικὴν» χρήσιμα εἰς τὴν τοῦ Πλάτωνος ἀνάγνωσιν. Συγχέεται πολλάκις πρὸς Θίωνα τὸν πατέρα τῆς Ὑπατίας. §—, φιλόσοφος Ἀλεξανδρεὺς σύγχρονος τῷ Πάππῳ, κατὰ Σουίδαν, προεῖδε καὶ προεῖπεν ἔκλειψιν τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης τῷ 365 μ. Χ. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι ὑπομνήματα εἰς Εὐκλείδην, Ἄρατον καὶ Πτολεμαῖον· τούτων δὲ τὸ τελευταῖον εἶναι πάντων ἀξιολογώτατον. Ἡ φήμη αὐτοῦ ἐπισκιάζεται ὑπὸ τῆς μεγάλης φήμης τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Ὑπατίας, ἥτις κατέστη περιώνυμος τῆς φιλοσοφίας μάρτυς διά τε τὸ γένος, τὴν ἡλικίαν, τὴν καλλονὴν καὶ ἧτον ἀπάνθρωπον θάνατον αὐτῆς. § —, στωϊκὸς φιλόσοφος ἐξ Ἀλεξανδρείας ἀκμάσας ἐπὶ Αὐγούστου.

ΘΕΩΡΟΣ, ζωγράφος συγχεόμενος μετὰ τοῦ ζωγράφου Θίωνος. §—, Ἀθηναῖος χλευαζόμενος ἐπὶ κακοηθείᾳ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους.

ΘΗΒΑΙ, (ἀρχ.), περίβλεπτος πόλις τῆς Αἰγύπτου, ἣν ὁ Ὅμηρος ἀποκαλεῖ διὰ τὸ μέγεθος αὐτῆς «Ἑκατόμπυλον,» «Τάπη», κατὰ τὴν ἀρχαίαν αἰγυπτιακὴν γλῶσσαν, Νὼ Ἀμμὼν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ «Διὸς πόλις μεγάλη,» «Diospolis Magna» παρ' Ἕλλησι καὶ Λατίνοις, ἔκειτο ἐπὶ τῶν δύο ὄχθων τοῦ Νείλου, κατὰ τὴν 30ο 17' Α. μήκ. καὶ 25ο 42' Β πλ. Θεμελιωθεῖσα ὑπὸ τῆς ἱερατικῆς φυλῆς ἥτις ὡρμήθη ἐξ Αἰθιοπίας εἰς τὴν Ἄνω Αἴγυπτον, ἐχρημάτισε πρωτεύουσα μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Μίνητος, βασιλεύσαντος τῆς Αἰγύπτου περὶ τὸ 2400 πρ. Χρ. καὶ διετέλεσε πάντοτε μεγάλην θρησκευτικὴν καὶ ἐμπορικὴν σπουδαιότητα, ὡς κέντρον τῆς λατρείας τοῦ Ἄμμωνος, ὡς ἕδρα μιᾶς τῶν τριῶν μεγάλων σχολῶν τῶν ἱερέων, καὶ διὰ τῆς θέσεως αὐτῆς μεταξὺ τῆς Αἰθιοπίας, τῆς Λιβύης καὶ τῆς Ἀραβίας. Ἐπὶ Ῥωμαίων ἡ πόλις ἦτο πρωτεύουσα τῆς Θηβαΐδος· ἀλλ' ἀπὸ τῶν χρόνων ἔτι τοῦ Στράβωνος, συνέκειτο μόνον ἐκ κεχωρισμένων πολιχνῶν. Εἶχε δὲ εὐρὺν περίβολον μεθ' ἑκατὸν, ὡς ἐλέγετο, πυλῶν· ὅθεν ἐπωνομάσθη καὶ «Ἑκατόμπυλος». Κατεστράφη ὑπὸ Καμβύσου τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν, ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου Λαθύρα καθ' οὗ ἐπανέστη, ὑπὸ τοῦ Κορνηλίου Γάλλου, διοικητοῦ τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ Αὐγούστου (28 ἔτη πρ. Χρ.), καὶ ἐξηφανίσθη ἐπὶ τῆς ἐξουσίας τῶν Ἀράβων. Τὰ γιγαντιαῖα αὐτῆς ἐρείπια διέφυγον τὴν ἐντελῆ καταστροφὴν ἕνεκα τοῦ ὄγκου αὐτῶν καὶ τῆς ξηρότητος τοῦ κλίματος. Ἔννέα χωρία εἶναι σήμερον ἐσπαρμένα ἐπὶ τῶν ἐρειπίων αὐτῆς, σύνολον λειψάνων παντὸς εἴδους καὶ πάσης ἐποχῆς, τῶν Αἰγυπτίων, Ἑλλήνων, Ῥωμαίων, Χριστιανῶν, Ἀράβων. Πέντε τῶν χωρίων αὐτῆς κεῖνται ἐπὶ τῆς Δ ὄχθης τοῦ ποταμοῦ· 1ον «Ἐ-Καλτὲχ», ἔνθα φαίνονται μετὰ μικροῦ ναοῦ καὶ μεγάλης πύλης ἠρειπωμένης τὰ λείψανα ἀπεράντου περιβόλου καὶ εὐρὺς ἱππόδρομος· 2ον «Ναγὰ-Ἀβοῦ-Χαμσὸ»· 3ον «Κοὺμ-ἐλ-Βαυράτ»· 4ον «Μεδινὲτ-Ἀβᾶ», τὸ μέρος τῆς ἀρχαίας πόλεως ὅπερ ἐκαλεῖτο «Μεμνόνιον», ἡ ἕδρα τῶν βασιλέων, ἔνθα εὑρίσκονται τὰ ἐρείπια ἀπεράντων ἀνακτόρων, περιστυλίων, γιγαντιαίων πυλώνων πυραμιδοειδῶν, οἱ κολοσσοὶ τοῦ Μέμνωνος (ἴδ. τὴν λέξιν), τεράστιοι κίονες μετὰ καρυατίδων, αἵτινες παριστῶσι τοὺς θεούς, Ἐν Ῥαμσεῖον, ἤτοι οἰκοδόμημα ἐγερθὲν ὑπὸ Ῥαμσῆ τοῦ Μεγάλου (Σεσώστριος), καὶ φέρον τὸν κατάλογον τῶν 23 αὐτοῦ υἱῶν, ὧν «Γουρνὰχ», μετ' ἀρχαίων ἀνακτόρων καὶ ὑπογείων. Ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Νείλου, ἔνθα ἔκειτο ἡ κυρίως λεγομένη πόλις ἐπὶ τῆς ῥωμαϊκῆς κατοχῆς, ὑπάρχουσι τέσσαρα χωρία· 1ον «Λουξόρ», μετὰ τῶν ἐρειπίων μεγάλου ναοῦ ἔχοντος 200 στήλας, ὧν αἱ πλεῖσται μένουσιν εἰσέτι ὄρθιαι καὶ ἔχουσι διάμετρον ὑπὲρ τὰ 3 μέτρα· ἔμπροσθεν δὲ τοῦ ναοῦ τούτου, ὑψοῦνται γιγαντιαῖοι πυλῶνες, ὑπὲρ τὰ 25 μέτρα τὸ ὕψος, καὶ παρ στῶσι πολεμικὰς σκηνάς· δύο ἐκ γρανίτου κολοσσοί, 15 μέτρων τὸ ὕψος, καὶ ὀβελίσκοι, ὧν ὁ εἷς μετεκομίσθη εἰς Παρισίους τῷ 1838· 2ον «Κάφρ»· 3ον «Μὶδ-Ἀμούδ»· 4ον «Καρνὰκ» ἔνθα κεῖνται τὰ μεγαλοπρεπέστατα ἐρείπια· ὁλόκληροι κορμοὶ λεόντων μετὰ κεφαλῆς κριοῦ, λείψανα διαδρόμου, ὅστις ἐπὶ ἐκτάσεως 2,000 μέτρων περιεῖχε ὑπὲρ τὰς 600 σφίγγας, κεῖνται παρ' ἀγυιὰν ἐνοῦσαν μέγαν ναὸν μετὰ τῶν ἀνακτόρων, ὧν τὰ προπύλαια εἶναι σειρὰ γιγαντιαίων πυλώνων, ὧν ἔμπροσθεν ἵστανται κολοσσιαῖα ἀγάλματα ὄρθια ἢ καθήμενα· ἡ μεγάλη αἴθουσα ἔχει μῆκος μὲν 103 μέτρων, πλάτος δὲ 51· οἱ δὲ λίθοι τῆς στέγης ἐρείδονται ἐπὶ θριγκοῦ φερομένου ὑπὸ 134 κιόνων, ὧν οἱ ὀγκωδέστεροι ἔχουσιν ὕψος 23 μέτρων, διάμετρον 3 μέτρων 50 ἑκατοστῶν, καὶ περιφέρειαν κατὰ τὸ κιονόκρανον 21 μέτρ. ὀβελίσκος δὲ ἀνατεταμένος, ὁ μέγιστος τῶν γνωστῶν ὀβελίσκων, ἐκ μονολίθου γρανίτου κατασκευασθεὶς ἔχει μῆκος

30 μέτρων. Τῷ 1798, ὁ γαλλικὸς στρατὸς ἀσκόμενος εἰς Θήβας μετὰ μακρὰν καὶ ἐπίμοχθον ἐν τῇ ἐρήμῳ πορείαν, καὶ ἰδὼν αἴφνης τὰ τοσοῦτῳ μεγαλοπρεπῆ καὶ σέβας ἐπιβάλλοντα ἐρείπεια τῶν ἀρχαίων Θηβῶν ἔστη ἐκστατικὸς καὶ ἀκουσίως αὐτῶν οἱ στρατιῶται πάντες μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ στρατηγῶν ἐχειροκρότησαν ἐνθουσιωδῶς.

Πάντα τὰ μνημεῖα κατακοσμοῦνται ὑπὸ γλυφῶν· ἐν δὲ τῷ ἐσωτερικῷ τῶν αἰθουσῶν, σώζονται ζωγραφίαι λάμπουσαι εἰσέτι διὰ ζωηροτάτων χρωμάτων, μάχας δὲ καὶ θεάματα καὶ θυσίας καὶ ἑορτὰς παριστῶσαι. Ἓν τῶν μνημείων τούτων ἀξιολογώτατον διὰ τὴν μελέτην τῶν αἰγυπτιακῶν δυναστειῶν καὶ ὀνομαζόμενον «Δῶμα τῶν προγόνων τοῦ Θουτμῆ Γ'» (Chambre des ancêtres de Thutmès III), μετεκομίσθη εἰς Παρισίους· παρίστησι Θουτμῆν τὸν Γ', βασιλέα τῆς 18ης δυναστείας ἀναθήματα προσφέροντα ἐνώπιον τῶν καθημένων εἰκόνων 61 βασιλέων, προγόνων αὐτοῦ. Ἐκτὸς δὲ τῶν ὑπὲρ τὸ ἔδαφος ὑψουμένων τούτων, ὅλη ἡ λιβυκὴ ἢ δυτικὴ σειρὰ τῶν ὀρέων, τῆς Μεδινὲτ Ἀβοῦ ἐν Γουρνάχ, ἐγρησίμευε τὸ πάλαι ἀντὶ νεκροπόλεως, καὶ διατρυπῶνται ὑπ' ἀπείρων στοῶν, ἐναὶς ἦσαν οἱ τάφοι τῶν πολιτῶν τῶν Θηβῶν, καὶ τὰ ἐνδιαιτήματα τῶν ἀναχωρητῶν τῆς Θηβαΐδος (κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ χριστιανισμοῦ), οἵτινες ἐχάραξαν αὐτόθι διαφόρους χριστιανικὰς γραφάς· σήμερον δὲ αἱ στοαὶ αὗται χρησιμεύουσιν ἀντὶ ἀσύλου τοῖς φελλάχοις ἵνα ὦν οἵτινες θέλουσι νὰ διαφύγωσι τὴν αὐστηρότητα τῆς αἰγυπτιακῆς κυβερνήσεως. Μέρος τῶν ὑπογείων τούτων, καὶ μάλιστα ἐν Γουρνάχ, εἶναι καθιερωμένον εἰς ἐνταφιασμὸν τῶν βασιλέων· τὸ δὲ βαθύτατον πάντων ἐκτείνεται μέχρις 110 μέτρων ὑπὸ τὸ ὄρος καὶ πᾶσαι αἱ πλευραὶ αὐτοῦ καλύπτονται ὑπὸ ζωγραφιῶν καὶ γλυφῶν. Ἐφ' ἑνὸς τῶν μνημείων τούτων εἶναι γεγραμμέναι ὑπὲρ τὰς 180 μορφὰς εἰς φυσικὸν μέγεθος, ὑπὲρ τὰς 800 ἔχουσαι ἑνὸς μέτρου ὕψος· 2,000 ἥττονος μεγέθους καὶ ὑπὲρ τὰς 22,000 ἱερογλυφικὰ σημεῖα ἐχαράχθησαν ἐν μόνῃ τῇ πρώτῃ στοᾷ. Τὰ ὀνόματα τοῦ Νομοῦ καὶ τοῦ Ψάμμιος ἀναγινωσκόμενα ἐπὶ μιᾶς τῶν πλευρῶν, αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὰς βασιλείας αὐτῶν ἐπιγραφαί, αἵτινες συμφωνοῦσι μετὰ τῶν παρ' Ἡροδότῳ καὶ ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ λεγομένων, τέλος οἱ πολυάριθμοι πάπυροι, οἵτινες ἀνακαλύπτονται περιέχοντες ἐνίοτε ἑλληνικοὺς χαρακτῆρας, καθιστῶσι τὰ ὑπόγεια ταῦτα ἓν τῶν περιεργοτάτων μνημείων διὰ τὴν ἱστορίαν καὶ τὰ ἤθη τῆς ἀρχαίας Εὐρώπης.

ΘΗΒΑΙ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῆς Θηβαΐδος ἐν Βοιωτίᾳ, ἀρχαιοτάτη καὶ ἐπισημοτάτη, ἀπέχουσα τῶν Πλαταιῶν, κατὰ μὲν τὸν Δικαίαρχον 80 σταδίους, κατὰ δὲ τὸν Θουκυδίδην 70, τῆς δὲ Ἀνθηδόνος, κατὰ τὸν αὐτὸν Δικαίαρχον, 160 σταδίους. Ἕτερα ὀνόματα αὐτῶν ἦσαν Διρκαῖαι, ἀπὸ τῆς πλησίον κρήνης Δίρκης, Ἀσωπίδες ἀπὸ τοῦ παραῤῥέοντος ποταμοῦ, Ὠγυγίαι ἀπὸ Ὠγύγου τοῦ βασιλέως τῶν Ἐκτήνων, καὶ Καδμεία ἀπὸ τοῦ Κάδμου, ὅστις ἐκ Φοινίκης ἐλθὼν συνῴκισε τὴν πόλιν ἐπὶ λόφου. Θῆβαι δὲ ὠνομάσθησαν ἀπὸ τῆς Θήβης, θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ καὶ συγγενοῦς τῶν υἱῶν τῆς Ἀντιόπης Ἀμφίονος καὶ Ζήθου οἵτινες ἐπελθόντες ἐβασίλευσαν καὶ προσέθεντο τὴν κάτω πόλιν τῇ Καδμείᾳ, κτίσαντες αὐτὴν εὐρύχωρον μετὰ τειχῶν, πύργων καὶ ἑπτὰ πυλῶν, ὡς λέγει ὁ Ὅμηρος (Ὁμ. Ὀδυσσ. ΛΣΤ' 262, κξ.) καὶ ὁ Παυσανίας ἐν τοῖς Βοιωτικοῖς (κεφ. 5). Ὠνομάζοντο δὲ αἱ πύλαι ὡς ἑξῆς· Ἠλεκτρίδες, ἀπὸ Ἠλέκτρας τῆς ἀδελφῆς τοῦ Κάδμου. Προιτίδες, ἀπὸ Προίτου, ἑνὸς τῶν ἐγχωρίων. Νηΐτιαι, ἀπὸ τῆς παρ' αὐτὰς ἐσευρέσεως τῆς ὑπάτης χορδῆς νήτης, ἢ κατ' ἄλλους, διότι ὁ υἱὸς τοῦ Ζήθου, ἀδελφοῦ τοῦ Ἀμφίονος ἐκαλεῖτο «Νῆϊς». Κρουνίαι, ἀπὸ τῆς κρήνης Δίρκης. Ὑψίσταιι, ἀπὸ τοῦ παρακειμένου ναοῦ τοῦ Ὑψίστου Διός. Ὠγύγιαι, αἱ πασῶν ἀρχαιόταται. Ὁμολωΐδες, κληθεῖσαι οὕτω διὰ τὴν ἐξῆς αἰτίαν. Ὅτε οἱ Θηβαῖοι ἐνικήθησαν ἐν μάχῃ ὑπὸ τῶν Ἀργείων, ἔφυγον οἱ πλεῖστοι μετὰ τοῦ Λαοδάμαντος υἱοῦ τοῦ Ἐτεοκλέους· μοῖρα δέ τις ἐξ αὐτῶν μὴ θελήσασα ν' ἀπέλθῃ εἰς τοὺς Ἰλλυριούς, ἐτράπη πρὸς τοὺς Θεσσαλούς, καὶ εἶλε τὴν Ὁμόλην· ἀναχληθέντες δὲ ὕστερον ὑπὸ τοῦ Θρασάνδρου υἱοῦ τοῦ Πολυνείκους, ὠνόμασαν τὰς πύλας δι' ὧν εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν Ὁμολωΐδας. Ὁ Αἰσχύλος, ὁ Εὐριπίδης, ὁ Ἀπολλόδωρος καὶ ὁ Στάτιος ὀνομάζουσι τὰς πύλας τῶν Θηβῶν μετά τινων παραλλαγῶν· καὶ ὁ μὲν Αἰσχύλος ἀντὶ τῶν Ὑψίστων καὶ τῶν Ὠγυγίων λέγει Ὄγκας καὶ Βορραίας· εἰς δὲ τὴν ἐδόμην οὐ δίδωσιν ὄνομα, καθὼς καὶ ὁ Εὐριπίδης· ὁ δὲ Ἀπολλόδωρος δὲν ὀνομάζει τὰς Νηΐτας καὶ ἀντ' αὐτῶν τίθησι τὰς Ὀγκαίδας τοῦ Αἰσχύλου· ὁ δὲ Στάτιος ἐν τῇ Θηβαΐδι λέγει τὰς Κρουνίας πύλας Calmina Dircaea, ὡς κειμένας παρὰ τὴν κρήνην Δίρκην· αἱ Προιτίδες πύλαι ἦσαν κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς πόλεως παρὰ τὴν πρὸς

Χαλκίδα ὁδόν· αἱ Νηΐται κατὰ τὸ δυτικὸν καὶ κατὰ τὸ Καβείριον ἐπὶ τῆς πρὸς Ὀγχηστὸν ὁδοῦ· αἱ Ἡλεκτρίδες κατὰ τὸ νότιον ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν Πλάταιαν ὁδοῦ· περὶ δὲ τῆς θέσεως τῶν ἄλλων πυλῶν οὐδὲν θετικὸν γινώσκομεν. Ἡ περίμετρος τῶν Θηβῶν ἦτο, κατὰ Δικαίαρχον, ὅστις ὀνομάζει αὐτὰς Μεγάλας Θήβας καὶ πάνυ καλὴν πόλιν, 43 σταδίων· κείμεναι δ' ἐν τῷ μέσῳ τῆς Βοιωτίας καὶ ἔχουσαι μετὰ τῶν προαστείων περίμετρον 70 σταδίων ἦσαν πόλις ὁμαλὴ καὶ στρογγύλη τὸ σχῆμα καὶ μαλάγγειος τὸ χρῶμα· τρὶς δὲ κατασκαφεῖσα ὡς ἐκ τῆς ὑπερηφανείας τῶν κατοίκων εἶχε νέαν βυμοτομίαν. Ἱπποτρόφος, κάθυγρος καὶ χλοερὰ καὶ γεώλοφος, ἠρδεύετο ὑπὸ δύο ποταμῶν καθ' ὅλον τὸ πεδίον αὐτῆς καὶ εἶχε· ἄριστα κηπεύματα· ἐφέρετο δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως Καδμείας ὕδωρ ἀφανὲς διὰ σωλήνων ὑδραγωγείου κατασκευασθέντος ὑπὸ τοῦ Κάδμου.

Πρὸς θερινὴν διατριβὴν ἦτον ἀρίστη ὕδωρ ἔχουσα ἄφθονον καὶ ψυχρόν, καὶ κήπους καλλιφύτους καὶ καταπνεομένη ὑπὸ τερπνῶν ἀνέμων· ἀλλὰ πρὸς χειμωνικὴν διατριβὴν ἦτο χειρίστη ὡς στερουμένη ξύλων, χιονώδης καὶ πηλοῦ πλήρης. Οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ἐφημίζοντο ὡς θρασεῖς, ὑβρισταί, ὑπερήφανοι, φιλέριδες, ἀποστρεφόμενοι τοὺς ξένους, καταφρονοῦντες παντὸς δικαίου, καὶ δόλιοι ἐν ταῖς συναλλαγαῖς αὐτῶν, ἐκτὸς ὀλίγων ἀλλὰ λαμπρῶν ἐξαιρέσεων. Αἱ Θηβαῖαι γυναῖκες διέφερον ἰδίως ἐπὶ τῷ εὐμηκει τοῦ σώματος καὶ τῷ ἐμβόθμῳ τοῦ βαδίσματος, εὐσχημονίσταται καὶ εὐπρεπέσταται οὖσαι τῶν ἑλληνίδων, ὑπῆρξαι θεοὺς τίκτουσαι, κατὰ Σοφοκλέα. Ἔφερον δ' ἐπὶ τῆς ἀυτῶν κεφαλῆς λευκὸν κάλυμμα, ὅπερ ὡς προσωπίδιον ἐκάλυπτεν ὅλον τὸ πρόσωπον ἐκτὸς τῶν ὀφθαλμῶν· τὴν δὲ ξανθὴν αὐτῶν κόμην ἔφερον ἀναδεδεμένην μέχρι τῆς κορυφῆς, τοῦθ' ὅπερ ἐκαλεῖτο παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις «λαμπάδιον». Τὰ σανδάλια αὐτῶν περιεδίοντο δι' ἱμάντων· ἦσαν δ' ἐρυθρὰ καὶ τοσοῦτον ἀβαθῆ ὥστε οἱ πόδες ἐφαίνοντο σχεδὸν γυμνοί, καὶ ἐν ταῖς συναναστροφαῖς ἐφαίνοντο μᾶλλον Σκυθώνιαι ἢ Βοιώτιαι. Ἦσο δ' ἡ προφορὰ τῶν μὲν γυναικῶν χαρίεσσα, τῶν δὲ ἀνδρῶν ἀτερπὴς καὶ βαρεῖα, ὡς λέγει ὁ Δικαίαρχος ἐν βίῳ Ἑλλάδος. —Κατὰ τὰς ἀρχαίας παραδόσεις, ὁ ἐκ Φοινίκης ἐλθὼν Κάδμος ἐδημιούργησε τὴν Καδμείαν, ἥτις, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω ἐγένετο, ἀκρόπολις τῆς ὕστερον ὑπὸ τῶν ἀπογόνων τοῦ Κάδμου κτισθείσης πόλεως τῶν Θηβῶν. Ἡ δ' Ἑλληνικὴ ἐπιδρομὴ μετήλλαξε τὴν κατάστασιν τῆς χώρας· οἱ ἐξ Ὀρχομενοῦ Μινύαι κρᾶμα ὄντες ἀρχαίων Πελασγῶν μετὰ τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς τῶν Αἰολέων, καθυπέταξαν τὸ πλεῖστον τῆς Βοιωτίας, καὶ ἐπέβαλον φόρον τοῖς Θηβαίοις. Ἀλλ' οὐχ ἧττον αἱ Θῆβαι διετήρησαν τοὺς ἐθνικοὺς αὐτῶν βασιλεῖς ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Κάδμου· αἱ δὲ ἀφορῶσαι αὐτοὺς παραδόσεις ἀποτελοῦσιν ἰδιαίτερον κύκλον, τὸν «Θηβαϊκὸν κύκλον», ἐν ᾧ περιέχονται τὰ δεινὰ τοῦ πολυκλήμονος οἴκου τῶν Λαβδακιδῶν (Οἰδίποδος, Ἰοκάστης, Ἀντιγόνης), ὁ πόλεμος τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις καὶ ὁ τῶν Ἐπιγόνων. Οἱ τοῦ Κάδμου ἀπόγονοι διωχθέντες ἐκ Θηβῶν ὑπὸ τῶν Ἐπιγόνων, κατῆλθον αὖθις μετὰ μικρὸν εἰς τὴν πόλιν, ἐξώσθησαν ἐκ νέου ὑπὸ Θρᾳκῶν καὶ Πελασγῶν, καὶ ἀπεχώρησαν εἰς Θεσσαλίαν, ἔνθα, ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς αἰολικῆς φυλῆς τῶν ἐν Ἄρνῃ Βοιωτῶν συνέστησαν Πολιτείαν ἐφ' ἱκανὸν χρόνον διαρκέσασαν· ἀλλὰ διωχθέντες ὑπὸ τῶν Θεσπρωτῶν εἰσβαλόντων εἰς Θεσσαλίαν μικρὸν μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας, ἐπανῆλθον εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν πατρίδα· αἱ δὲ Θῆβαι, ἃς ἀνεκτήσαντο ἐγένοντο τότε ἡ πρωτεύουσα πόλις τῆς Βοιωτίας. Ἡ βασιλεία ἐξέλιπεν ἐν Θήβαις, ὅτε ὁ βασιλεὺς Ξάνθος ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ ἀθηναίου βασιλέως Μελάνθου, περὶ τὸ 1126· ἡ δὲ κυβέρνησις ἀνετέθη ἑνὶ ἄρχοντι, βοηθουμένῳ ὑπ' ἀριστοκρατικῆς συνελεύσεως, ἥτις μετ' οὐ πολὺ μετεβλήθη εἰς ὀλιγαρχικήν. Περὶ τὸ 650, εἷς τῶν Βακχιάδων τῆς Κορίνθου, ὁ Φιλόλαος, ἐλθὼν ὅπως ἐγκατασταθῇ ἐν Θήβαις ἐκλήθη ὅπως σχηματίσῃ νέον κώδηκα νόμων. Ἔκ τινων παρ' Ἀριστοτέλῃ λεπτομερειῶν βλέπομεν ὅτι ὁ Φιλόλαος ἠθέλησε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν εἰς ὀλίγων χεῖρας συσσώρευσιν τοῦ πλούτου, ὁρίζων διὰ παντὸς τὴν διανομὴν θηβαϊκῆς γῆς, ἥτις ἦτο κτῆμα τῶν εὐγενῶν, καὶ νὰ διατηρῇ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν οἰκογενειῶν διὰ τῆς υἱοθετήσεως.

Ἐν τῷ Βοιωτικῷ συνεδρίῳ, ὅπερ ἐκαλεῖτο «Παμβοιώτιον», καὶ οὗτινος οἱ βουλευταὶ συνήρχοντο ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἰτωνιάδος Ἀθηνᾶς, περὶ τὴν Κορώνειαν, φαίνεται ὅτι αἱ Θῆβαι πρωΐμως ἐκτήσαντο τὸ δικαίωμα τοῦ ἀντιπροσωπεύεσθαι ὑπὸ δύο «βοιωταρχῶν». Ἰσχυραὶ ἐν Βοιωτίᾳ, ἀσήμαντον ἐξήσκουν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν γενικῶν τῆς Ἑλλάδος πραγμάτων πρὸ τοῦ Πελοπίδου καὶ τοῦ Ἐπαμεινώνδου. Συνεμάχησαν μάλιστα μετὰ τῶν Περσῶν ἐκ ζηλοτυπίας πρὸς τοὺς Ἀθήνας, καὶ οἱ στρατιῶται αὐτῶν ἐπολέμησαν μετὰ τοῦ Μαρδονίου ἐν Πλαταιαῖς. Κατὰ τὸν πρῶτον μεταξὺ Σπάρτης καὶ Ἀθηνῶν πόλεμον, 458, αἱ Θῆβαι

ἐκηρύχθησαν κατὰ τούτων, ἀλλ' ἠττήθησαν ἐν Οἰνοφύτοις, 457, καὶ αἱ Ἀθῆναι ἐγκατέστησαν ἐν Θήβαις δημοκρατικὸν πολίτευμα διαρκέσαν μέχρι τοῦ 447, ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι, ἡττηθέντες ἐν Κορωνείᾳ, ἐξέπεσαν τῆς ἡγεμονίας· ἡ δὲ ἀριστοκρατία ἐκράτησεν αὖθις τῆς πόλεως τῶν Θηβῶν. Ἐπὶ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τῆς Σπάρτης, ἐπολιόρκησαν καὶ ἐκυρίευσαν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν Σπαρτιατῶν 428—427, τὴν σύμμαχον τῶν Ἀθηνῶν Πλάταιαν, καὶ κατεπολέμησαν τοὺς Ἀθηναίους ἐν Δηλίῳ, 423. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῶν Ἀθηναίων, ἀποδυσπετοῦσαι πρὸς τὴν βαρεῖαν τυραννίαν τῶν Σπαρτιατῶν, ἥτις ἐπίεζε τὴν Ἑλλάδα, συνεμάχησαν μετὰ τῆς Κορίνθου, τοῦ Ἄργους, τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν Περσῶν· ὁ δὲ συμμαχικὸς οὗτος στρατὸς κατετρόπωσε καὶ ἐφόνευσε τὸν Λύσανδρον ἐν Ἀλιάρτῳ, 394, καὶ ἥρατο κατὰ τοῦ Ἀγησιλάου, ἐν Κορωνείᾳ 393, αἱματηρὰν νίκην. Τοῦ δ' Ἀνταλκίδου ἀποχωρίσαντος τῆς συμμαχίας τοὺς Πέρσας, 387, ἡ Σπάρτη ἀνέλαβε τὴν ἐπὶ μικρὸν διασεισθεῖσαν δύναμιν αὐτῆς, καὶ ἐτιμώρησε τοὺς Θηβαίους ἐπὶ τῇ ἥττῃ αὐτῶν ἀνοικοδομοῦντες τὴν Πλάταιαν καὶ καταλαμβάνοντες τὴν Καδμείαν, τῷ 382. Ἐλευθερωθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Πελοπίδου τῷ 378, αἱ Θῆβαι ἤρξαντο ἀπὸ τούτου μέχρι τοῦ 363, ἀντικαθιστῶσαι, ὡς πρωτίστη κυριαρχικὴ δύναμις ἐν Ἑλλάδι, τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Σπάρτην, διὰ τῶν ἐνδόξων τέκνων αὐτῆς τοῦ Πελοπίδου καὶ τοῦ Ἐπαμεινώνδου. Σύμμαχοι τῶν Ἀθηνῶν, ἐνίκησαν τοὺς Σπαρτιάτας ἐν Θεσπιαῖς, 377, ἐν Πλαταιᾷ, ἐν Τανάγρᾳ, 376, ἐν Λεύκτροις, 371. Διὰ δὲ τῆς τελευταίας ταύτης νίκης κατεκτήσαντο ὅλην τὴν Βοιωτίαν καὶ ἀντὶ τοῦ ἀθηνοῦς ὁμοσπονδιακοῦ δεσμοῦ, ὃν οὗ ἠνοῦντο πρότερον, αἱ διάφοροι πόλεις, ἀνεγνώρισαν τὴν ἐξουσίαν τῶν Θηβῶν, αἵτινες κατέλαβον καὶ τὴν Φωκίδα. Κύριαι τῆς βορείου Ἑλλάδος αἱ Θῆβαι προσέβαλον τὴν Σπάρτην ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, ἔνθα ὁ Ἐπαμεινώνδας τετράκις εἰσέβαλε, τῷ 369, 368, 366 καὶ 363. Ταὐτοχρόνως δὲ, ἐξέτεινον τὴν δύναμιν αὐτῶν πρὸς Β· ὁ Πελοπίδας τῷ 368, εἰρήνευσε καὶ εἰσήγαγεν εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν Θηβῶν τὴν Θεσσαλίαν, ἐστερέωσε δ' ἐν Μακεδονίᾳ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅστις ὑπεχρεώθη νὰ δώσῃ ὅμηρον τὸν υἱὸν αὐτοῦ Φίλιππον, ἀναστρεφόμενον ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἐπαμεινώνδου. Ὁ θάνατος τοῦ Πελοπίδου καὶ τοῦ Ἐπαμεινώνδου κατέστρεψε τὴν δύναμιν τῶν Θηβῶν. Αἱ πόλεις τῆς Βοιωτίας διέσπασαν ἀμέσως τὸν ζυγὸν αὐτῶν καὶ ἀπ' ἄρτου, ὁ Φίλιππος, γενόμενος βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας ἔστρεψεν ἐναντίον τῶν Θηβῶν τὰ μαθήματα, ἅτινα ἐν τῷ περιβόλῳ αὐτῶν ἔλαβεν. Ἐν τῷ 3ῳ «ἱερῷ πολέμῳ», 355 — 345, αἱ Θῆβαι ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τοῦ ἀμφικτυονικοῦ συνεδρίου κατὰ τῶν ἐπὶ Ἱεροσυλίᾳ κατηγορουμένων Φωκιδέων, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ περατώσωσι τὸν πόλεμον, ἀνατεθέντα τῷ Φιλίππῳ, ὅστις ἀναλαβὼν ἐπίσης τὴν κατάπαυσιν τοῦ 4ου ἱεροῦ πολέμου, 339—338, κατέλαβε τὴν Φωκίδα, καὶ ἠπείλησε τὰς Θήβας, αἵτινες διὰ τῆς εὐγλώττου φωνῆς τοῦ Δημοσθένους διεγειρόμεναι συνεμάχουν κατ' αὐτοῦ μετὰ τῶν Ἀθηναίων. Οἱ σύμμαχοι ἠττήθησαν ἐν Χαιρωνείᾳ, 338, ὁ δὲ νικητὴς ἔθετο φρουρὰν ἐν τῇ Καδμείᾳ. Ἀποθανόντος τοῦ Φιλίππου, 336, οἱ Θηβαῖοι ἐπανίστανται, ἀλλ' ἡ πόλις αὐτῶν ἁλίσκεται βαρβαίως ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅστις κατ' εἰσήγησιν τῶν λοιπῶν βοιωτικῶν πόλεων, πῶν φθονουσῶν τῇ δυνάμει καὶ ὑπεροχῇ τῶν Θηβῶν, καταστρέφει αὐτὰς ἐκ θεμελίων, ἐκτὸς τῆς οἰκίας τοῦ Πινδάρου, θανατόνει ἑξακισχιλίους τῶν κατοίκων, καὶ ἐξανδραποδίζει τριακοντακισχιλίους, τῷ 335. Τῷ 315, ἡ πόλις ἀνεκτίσθη ὑπὸ τοῦ Κασσάνδρου, ἀλλὰ παρακμάζουσα ὑσημέραι ἦτον ἐπὶ Ῥωμαίων ἁπλῆ κωμόπολις.

Ἐν Θήβαις πρὸ τῶν Προιτίδων πυλῶν ἦτο τὸ γυμνάσιον τοῦ Ἰολάου, καὶ στάδιον, ἔνθα ἠγείρετο τὸ ἡρῷον αὐτοῦ· πέραν δὲ τοῦ σταδίου τὸ ἱπποδρόμιον καὶ ἐν αὐτῷ τὸ μνῆμα τοῦ ἀθανάτου λυρικοῦ Πινδάρου. Οὐ πόρρω τῶν πυλῶν ἦτο πολυάνδριον ἔνθα ἔκειντο οἱ πεσόντες κατὰ τὴν ἅλωσιν τῶν Θηβῶν ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, καὶ ὀλίγον περαιτέρω ὁ τόπος ἔνθα ἐμυθεύετο ὅτι ἔσπειρεν ὁ Κάδμος τοὺς ὀδόντας τοῦ δράκοντος ὃν αὐτὸς ἐφόνευσε· πρὸς τὰ δεξιὰ τῶν πυλῶν ὑψοῦτο λόφος ἱερὸς τοῦ Ἀπόλλωνος Ἰσμηνίου λεγόμενος καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ παραῤῥέοντος Ἰσμηνοῦ. Κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ ναοῦ ἦσαν τὰ ἀγάλματα τῆς Ἀθηνᾶς ὑπὸ τοῦ Σκόπα καὶ τοῦ Ἑρμοῦ ἔργου τοῦ Φειδίου. Ἐκτὸς δὲ τούτων ὁ ναὸς περιεῖχε πλεῖστα ἕτερα ἀγάλματα καὶ ἀνδριάντας. Ἐν αὐτῷ διωρίζετο κατ' ἔτος ἱερεὺς ὡραιότατος καὶ βωμαλίος νεανίας ἐξ ἐπιφανοῦς οἴκου, Δαφνηφόρος ἐπονομαζόμενος. Τούτων οἱ πλουσιώτεροι ἀφιέρουν τῷ θεῷ χαλκοῦν τρίποδα. Τὰ ἀναθήματα τοῦ ναοῦ ἦσαν ἄπειρα. Ἕτερος ναὸς λίθου λίαν ἦτον ἐν Θήβαις τὸ Ἡράκλειον περιέχον δύο ἀγάλματα τοῦ Ἡρακλέους, τὸ τοῦ Προμάχου ἐκ λίθου λευκοῦ, καὶ τὸ ἀρχαῖον ξόανον, ὅπερ ἐνομίζετο ἔργον τοῦ

Δαιδάλου. Ἐπὶ τῶν ἀετωμάτων ἦσαν γεγλυμμένα ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ Πραξιτέλους τὰ πλεῖστα τῶν ἄθλων τοῦ ἥρωος. Ὁ καταργήσας τὴν τυραννίαν τῶν τριάκοντα ἐν Ἀθήναις Θρασύβουλος ἀνέθετο εἰς τὸ Ἡράκλειον δύο ἐκτύπους κολοσσοὺς Ἀθηνᾶς καὶ Ἡρακλέους ἐκ πεντελησίου λίθου· πλησίον δὲ τοῦ Ἡρακλείου ἦσαν γυμνάσιον καὶ στάδιον, ἀμφότερα ἐπώνυμα τοῦ Ἡρακλέους· ὑπεράνω δὲ τοῦ Σωφρονιστῆρος λίθου ἦτο βωμὸς τοῦ Σπονδίου Ἀπόλλωνος κατεσκευασμένος ἐκ τῆς τέφρας τῶν ἱερείων, καὶ αὐτόθι καθέστηκε μαντικὴ ἐκ τῶν κατὰ τύχην ἀκουομένων φωνῶν (Παυσ. Βοιωτ. κ. 11). Ἐν Θήβαις ἵστατο ἀνδριὰς τοῦ Ἐπαμεινώνδου καὶ οὐ μακρὰ αὐτοῦ ἔκειτο ναὸς τοῦ Ἄμμωνος· τὸ δὲ ἄγαλμα αὐτοῦ ἦτον ἀνάθημα μὲν τοῦ Πινδάρου ἔργον δὲ τοῦ Καλάμιδος· μετὰ δὲ τὸν ναὸν τοῦτον ἦτο τὸ ἱερὸν οἰωνοσκοπεῖον τοῦ Τειρεσίου, καὶ πλησίον ναὸς Τύχης. Ἦτο δὲ καὶ ναὸς Δήμητρος τῆς Θεσμοφόρου, ὅστις ἦτο τὸ πάλαι οἰκία τοῦ Κάδμου καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ. Πλησίον δὲ τῶν Προιτίδων πυλῶν ἔκειτο θέατρον καὶ ἐγγυτάτω τοῦ θεάτρου ναὸς Διονύσου τοῦ ἐπικληθέντος Λυσίου κτλ. κτλ. Πληθ. τῶν ἀρχαίων Θηβῶν κατ. 40,000.

ΘΗΒΑΙ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, κειμένη ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς ἀρχαίας ἀκροπόλεως Καδμείας, πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας καὶ ἕδρα τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν. Σχολὴ ἑλληνική· ἐφορία καὶ ταμεῖον Β' τάξεως, ὑποκαπνεῖον, εἰρηνοδικεῖον καὶ συμβολαιογραφεῖον. Ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος τοῦ 1821, ἡ πόλις μετεβλήθη εἰς σωρὸν ἐρειπίων· μετὰ δὲ τὸ τέλος τοῦ πολέμου ἀνῳκοδομήθη καὶ ἀνενεώθη. Ἐκ τῶν λειψάνων τῶν ἀρχαίων οἰκοδομῶν, σώζονται μόνον τετράγωνα μάρμαρα ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καὶ μεταξὺ τῶν νεωτέρων ἐρειπίων, καὶ ἀρχιτεκτονικά τινα τεμάχια ἀναμιμνήσκοντα τὴν ἀρχαίαν εὐκλειαν καὶ μεγαλοπρέπειαν. Κατὰ τὸ μεσημβρινὸν κράσπεδον τῆς Καδμείας ὑπάρχει ὀχυρὸς τετράγωνος πύργος τοῦ μέσου αἰῶνος, πιθανῶς ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ φραγκικοῦ δουκάτου τοῦ εἴκοσι τῶν Λαμόχων, καὶ μικρὸν ἀπώτερον πύλη καὶ γέφυρα τῆς αὐτῆς ἐποχῆς κατ' ἀνατολὰς τῆς πόλεως. Κλίμα ὑγιεινότατον· χειμὼν ὀρεμὸς θερος ὑγρότερον. Κατ' ἄρατον καὶ μεσημβρίαν πεδία μεγάλα, ὑδρομελ καὶ παντὸς εἴδους καλλιέργειαι ἐκτεταμ. Ἡ σειρὰ τῶν γηλόφων ἀπὸ τῶν Θεσπιῶν μέχρι τῆς Ἀλιάρτου ἐφ' ἧς κεῖται ἡ κωμόπολις εἶναι ἐπιτηδεία εἰς ἀμπελουργίαν. Ὕδωρ ἄφθονον καὶ ἐξαίρετον. Ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Λουκᾶ ἐπὶ τοῦ ἰσμηνίου λόφου καὶ τῆς θέσεως τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἡ ἐκκλησία αὕτη περιέχει καὶ τὸν τάφον τοῦ ἁγίου Λουκᾶ. Κάτ. ὑπὲρ τοὺς ἑξακισχιλίους.

ΘΗΒΑΪΚΗ ΛΕΓΕΩΝ, ὄνομα ῥωμαϊκῆς λεγεῶνος συγκειμένης ἐκ χριστιανῶν καὶ ἀγομένης ὑπὸ τοῦ ἁγίου Μαυρικίου. Ἐκαλεῖτο βεβαίως οὕτω διότι ἐστρατολογήθη ἐν Θηβαΐδι. Ἐπὶ τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐσφάγη συγκατανεύουσα νὰ θύσῃ τοῖς εἰδώλοις.

ΘΗΒΑΪΣ, τανῦν «Σαΐδ» (Thebaïca regia, παρὰ Λατίνοις), τὸ Ν μέρος τῆς Οὐεστανιέχ, μία τῶν τριῶν μεγάλων διαιρέσεων τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου πρὸς Ν, καλουμένη ἐπίσης Ἄνω Αἴγυπτος, ἕνεκα τῆς θέσεως αὐτῆς σχετικῶς πρὸς τὴν ῥοὴν τοῦ Νείλου. Πρωτεύουσα «Θῆβαι». Διῃρεῖτο εἰς 7 νομοὺς κατά τινας, εἰς 16 κατ' ἄλλους (ἴδ. ΝΟΜΟΙ). Ἐν τοῖς πρὸς Α καὶ πρὸς Δ αὐτῆς ἐρήμοις ἔζησαν οἱ πρῶτοι μοναστὰι τοῦ χριστιανισμοῦ, Ἅγιος Μακάριος, Ἅγιος Παχώμιος, Ἅγιος Ἀντώνιος, κλπ. §—, ἐπικὸν ποίημα τοῦ Στατίου πραγματευόμενον τοὺς πολέμους τῶν Θηβῶν.

ΘΗΒΗ, θυγάτηρ τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ καὶ τῆς Μετόπης, ἀδελφὴ τῆς Αἰγίνης καὶ γυνὴ τοῦ Ζήθου. Ἀπ' αὐτῆς ὠνομάσθησαν αἱ «Θῆβαι». §—, θυγάτηρ τοῦ Προμηθέως καὶ μιᾶς τῶν Νυμφῶν. Ἀπ' αὐτῆς ὠνομάσθη ἡ πόλις Θήβη ἐν Μυσίᾳ. §—, πόλ. τῆς Μυσίας κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀλακίου ὄρους, ὅθεν καὶ «Ὑποπλακίη» λέγεται. Ταύτης ἡγεμόνευεν ὁ πατὴρ τῆς Ἀνδρομάχης Ἠετίων. Παρὰ τοῖς ὕστερον εὕρηται μόνον «Θήβης πεδίον», εὔφορος τόπος πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ἴδης, παρὰ τὴν Πέργαμον. §. —, ἴσον τῷ «Θῆβαι».

ΘΗΓΑΝΟΥΣΑ (ἀρχ.), ἔρημον νησύδριον πρὸ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Μεσσηνίας Ἀκρίτα.

ΘΗΜΑΚΟΣ (ἀρχ.), ἡ ΘΗΜΑΚΟΙ, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Ἐρεχθηίδα φυλήν.

ΘΗΡΑ (ἀρχ.), μία τῶν Σποράδων νήσων τῆς Ἑλλάδος, πρὸς Ν τῆς Ἴου, πρὸς Δ τῆς Ἀνάφης καὶ πρὸς Β τῆς ἀπέναντι τοῦ Κνωσσίου Ἡρακλείου Δίας. Τὸ πρῶτον αὐτῆς ὄνομα ἦτο «Καλλίστη», μετωνομάσθη δὲ ὑπὸ τοῦ Θήρα, οὗ ἴδε κατωτέρω τὸ ὄνομα. Ἡ περίμετρος αὐτῆς κατὰ Στράβωνα εἶναι 200 σταδίων, ἡ ἀπὸ τῆς Κρήτης ἀπόστασις 700 καὶ ἡ ἀπὸ τῆς Ἴου, κατὰ Πλίνιον 25 ῥωμαϊκὰ μίλια, ἤτοι 200 σταδίους—,0 ὥρ. Οἱ πρῶτοι κάτοικοι αὐτῆς ἦσαν Φοίνικες ἐκ τῶν ἐλθόντων μετὰ τοῦ Κάδμου εἰς τὴν Ἑλλάδα. Μετὰ τὴν εἰς Πελοπόννησον κά-

θοδον τῶν Ἡρακλειδῶν οἱ ἐν Λακεδαιμονίᾳ βασιλεύοντες δίδυμοι υἱοὶ τοῦ Ἀριστοδήμου Εὐρυσθένης καὶ Προκλῆς ἔπεμψαν ἄποικον τὸν Θήραν υἱὸν τοῦ Αὐτεσίωνος καὶ ἀδελφὸν τῆς μητρὸς αὐτῶν Ἀργείας τὸν ἐπίτροπον αὐτῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀνηλικιότητος· οἱ δὲ ἀπόγονοι τοῦ Μεμβλιάρου, ἀνδρὸς ἐκ τοῦ δήμου, ὃν ὁ Κάδμος κατέλιπεν ἡγεμόνα τῶν ἐποίκων τῆς νήσου παρεχώρησαν τῷ Θήρᾳ ἑκόντες τὴν ἡγεμονίαν. Ὁ ἀποικισμὸς οὗτος ἐγένετο μετὰ ὀκτὼ γενεὰς ἀπὸ τοῦ Κάδμου καὶ μίαν γενεὰν πρὶν ἐκπλεύσωσιν οἱ Ἴωνες ἐξ Ἀθηνῶν· συνέκειντο δὲ οἱ ἄποικοι ἐκ Λακεδαιμονίων καὶ Μινυῶν, τῶν ἐκβληθέντων ὑπὸ τῶν Πελασγῶν ἐκ τῆς Λήμνου· μετὰ δὲ παρέλευσιν χρόνου τινὸς οἱ Θηραῖοι λαβόντες ἀνὰ ἕνα μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν ἐξ ἁπασῶν τῶν ἑπτὰ κωμῶν τῆς νήσου, ἔπεμψαν, κατὰ χρησμὸν Πυθίας, ἀποικίας εἰς Λιβύαν ὑπὸ τὸν Βάττον, ὅστις συνῴκισε τὴν Κυρήνην. Ἡ νῆσος αὕτη οὐδέποτε μετέσχε, φαίνεται, τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων, διότι καθ' ἅπαντα τὸν μετέπειτα χρόνον, ἐκτὸς τῆς ἀποικίας τοῦ Βάττου εἰς Κυρήνην οὐδὲν περὶ αὐτῆς γινώσκομεν· καὶ κατὰ τὸν πελοποννησιακὸν πόλεμον πᾶσαι αἱ ἄλλαι νῆσοι συνετάχθησαν τῇ συμμαχίᾳ τῶν Ἀθηναίων, ἐκτὸς τῆς Μήλου καὶ Θήρας. Μόνος ὁ Πτολεμαῖος ἀναφέρει δύο πόλεις τῆς Θήρας Ἐλευσῖνα καὶ Οἶαν. — Οὐ πόρρω τῆς Θήρας πρὸς δυσμὰς κεῖται ἡ μικρὰ νῆσος Θηρασία ἀναφερομένη ὑπὸ τοῦ Στράβωνος· μεταξὺ δὲ τῆς Θήρας καὶ τῆς Θηρασίας ἐντὸς τοῦ κόλπου ὑπάρχουσι νησύδριά τινα ἢ μᾶλλον σκόπελοι. Κατὰ τὴν προϊστορικὴν ἐποχήν, ὅτε ἐνήργει δραστηρίως ἔτι ἡ μεγάλη ἔκλυσις τῶν διὰ τῆς μεσημβρινῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης ἐκτεινομένων ῥαγάδων, ὧν ἡ Μῆλος καὶ ἡ Θήρα εἰσὶ δύο προεξεχόντα κάμινοι, ἀνηγέρθη ἐν μέσῳ τῆς μεγάλης διεξαμενῆς ἥτις διαχωρίζει τὴν Θήραν ἀπὸ τῆς Θηρασίας κρατὴρ ἐκ τοῦ θαλασσίου πυθμένος, καὶ ἤρξατο τὴν καταχθόνιον αὐτοῦ ἐνέργειαν· καὶ πρῶτον μὲν ἐξέρριψε τέφραν καὶ λάβαν πολλὴν ἐπιστρωθεῖσαν ἐπὶ τῶν ἄλλων κατὰ τάξιν ἐπαλλήλως κειμένων στρωμάτων, καὶ ἐσχημάτισεν οὕτω μεγάλην κυκλοτερῆ νῆσον, ἥτις ἀπὸ τῆς περιφερείας αὐτῆς ἠρίμα ἀνερχομένη ἐκ τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης, ἐπερατώθη εἰς ἄκραν ὀξυτενῆ, καὶ ἔχουσαν διακοσίων ποδῶν ὕψος τοὐλάχιστον τελευταῖον δ' ἐξεσπάσθη ὅλην τέφρας καὶ κισσήρεως, ἥτις ὡς λοιπὸν ἐπίστρωμα ἔχον πάχος 20—40 ποδῶν ἐπεκάθησεν ἐπὶ πάσης τῆς ἐπιφανείας τῆς νήσου, καὶ ἐν τούτῳ ἐπερατώθη ἡ ἐργασία τοῦ κρατῆρος τούτου, καὶ ἡ νέα αὕτη γῆ προπαρεσκευάσθη τοιουτοτρόπως πρὸς καλλιέργειαν χειρῶν ἀνθρωπίνων· ὁ κρατὴρ κατέπεσε, καὶ ἐν τῇ καταπτώσει αὐτοῦ συμπαρέσυρε καὶ συνεταφίασεν ἑαυτῷ ἅπαν τὸ μέσον τῆς νήσου, καταλιπὼν μόνον κατὰ μὲν ἀνατολὰς τὴν ἡμισεληνοειδῆ Θήραν, κατὰ δὲ δ τὴν ἐλάσσονα ἐκείνης Θηρασίαν, καὶ κατὰ μεσημβρίαν μεταξὺ τῶν δύο τὸ νησύδριον ὅπερ καλεῖται νῦν Ἀσπρονήσι· μεταξὺ αὐτῶν κυματεῖ ἡ θάλασσα ἐπὶ πολλῶν ὡρῶν πλάτος ἐν τῷ ἀπὸ τοῦ βορείου πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν διευθυνομένῳ αὐλῶνι, ἐν ᾧ οὐδ' ἡ μακροτάτη βυλὶς εὑρίσκει πυθμένα.

Κατὰ διαφόρους ἐποχὰς συνέβησαν ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ φαινόμενα φυσικὰ ἀξιομνημόνευτα κατὰ πρῶτον μεταξὺ τῆς Θήρας καὶ τῆς Θηρασίας ἐξερεύχθησαν ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας φλόγες ἐκ τοῦ πελάγους, ὥστε πᾶσα ἡ θάλασσα ἔζεε καὶ ἐφλέγετο βαθμηδὸν δὲ ὡς ἐκ μηχανῆς ἀνέδυ νῆσος συντεθειμένη ἐκ μύδρων καὶ ἔχουσα δώδεκα σταδίων περίμετρον· μετὰ τὴν παῦσιν τῆς ἐκρήξεως ἐτόλμησαν πρῶτοι οἱ τότε θαλασσοκρατοῦντες Ῥόδιοι καὶ ἔπλευσαν πρὸς τὸν τόπον καὶ ἔδρυσαν ἐπὶ τῆς νήτου ναὸν Ποσειδῶνος Ἀσφαλίου (Στράβ. β. 1, σελ. 57). Τὸ αὐτὸ συμβὰν ἀφηγούμενος ὁ Πλίνιος λέγει ὅτι ἐσκοτίσθη ἡ ἀτμόσφαιρα καὶ λίθοι πολλοὶ ἐξαφενδονίσθησαν ἀπὸ τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης ἐπὶ μεγάλα διαστήματα, καὶ τέλος ἐμορφώθη ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης ὄγκος στερεὸς, οὗ μέρος προσετέθη τῇ Θήρᾳ, μέρος δ' ἐπετέλεσε μικρὰ νησίδια, ὧν δύο ὀνομάζει, τὸ μὲν καλῶν Ἱερὰν (διὰ τὸν ἐπ' αὐτοῦ ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος), τὸ δὲ Θίαν (Πλιν. β. 2, κ. 87). Ἡ ἔκρηξις αὕτη ἐγένετο, κατ' Ἰουστῖνον, ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ πολέμου τῶν Ῥωμαίων πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας Φίλιππον τὸν Γ' (97 πρ. Χ)· μετὰ δὲ ταῦτα συνέβησαν καὶ ἄλλαι ἐλάσσονος λόγου ἄξιαι, ὧν ἡ μᾶλλον ἀξιοσημείωτος ἐγένετο ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Κλαυδίου, καὶ ἄλλαι κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους αἰῶνας.—Ἡ τῶν Θηραίων διάλεκτος ἦτον ἡ δωρικὴ, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν σωζομένων ἐπιγραφῶν, αἵτινες ἄλλαι μὲν ἀναφέρονται εἰς τοὺς χρόνους τῶν ῥωμαίων αὐτοκρατόρων, ἄλλαι δ' εἰς ἀγνώστων ἐποχήν· περιέχουσι δέ τινες αὐτῶν ψηφίσματα, ἐξ ὧν δείκνυται ὅτι οἱ Θηραῖοι εἶχον βουλὴν καὶ ἄρχοντας· τὰ νομίσματα τῶν Θηραίων εἶναι τὰ μὲν τῆς ἐποχῆς τῆς αὐτονομίας ἀκόπα, τὰ δὲ τῆς τῶν ῥωμαίων

αὐτοκρατόρων· οἱ Θηραῖοι εἶχον πάτριον θεὸν τὸν Ἀπόλλωνα, ἐτίμων δὲ τοὺς Διοσκούρους καὶ τὴν Ἑκάτην, ἔτι δὲ καὶ τὸν Θήραν ὡς ἥρωα.

ΘΗΡΑ, ἡ κοινῶς «Σαντορίνη» ἀπὸ τοῦ ἐνετικοῦ ὀνόματος τῆς Ἁγίας Εἰρήνης (Santa Irene) προστάτιδος τῆς νήσου, μία τῶν νήσων τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει, μεταξὺ τῆς Κρήτης καὶ τῶν Κυκλάδων. Περίμετρος 36 μιλίων. Σχηματίζει πέταλον ἵππου, καὶ ἀποτελεῖ μηνοειδῆ κόλπον πρὸς δυσμὰς τετραμμένον, καὶ δύο ἔχοντα διεξόδους, τὴν μὲν πρὸς τὰ ΝΔ, τὴν δὲ πρὸς ΒΔ ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς νήσου Θηρασίας, ἥτις χωρίζεται ἀπὸ τῆς Θήρας διὰ τοῦ διαύλου, ὅστις ἀποτελεῖ τὸν ὅρμον τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἔνθα προσορμίζονται τὰ μικρὰ πλοιάρια· παρὰ δὲ τὴν ἄλλην διέξοδον τὴν πρὸς τὸ ΝΔ κεῖται τὸ Ἀσπρονῆσι καὶ κατὰ τὸ κέντρον σχεδὸν τοῦ κόλπου εἶναι τρία νησίδια Μεγάλη Καμένη, Μικρὰ Καμένη καὶ Νέα Καμένη ἀναφυέντα ἐξ ἡφαιστικῆς ἐκρήξεως. Ἡ Μεγάλη Καμένη ἥτις καὶ Παλαιὰ λέγεται, ὡς οὖσα ἡ μεγίστη καὶ ἀρχαιοτάτη πασῶν, κεῖται πλησίον τοῦ Ἀσπρονησίου, καὶ ἔχει ἔκτασιν 1920 γαλλικῶν μέτρων κατὰ μῆκος καὶ ἕως 800 κατὰ πλάτος· αὕτη εἶναι ἡ Αὐτομάτη ἢ Ἱερὰ τοῦ Πλινίου· ἀνεφάνη δὲ κατὰ πρῶτον ἐν ἔτει 198 πρ. Χρ., καὶ εἶχεν ἐν ἀρχῇ, κατὰ Στράβωνα, μόνον 12 σταδίων—30 λεπτῶν περίμετρον· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἔλαβεν ἀλληλοδιαδόχως τρεῖς αὐξήσεις, τὴν πρώτην κατὰ τὸν Δ' μ. Χρ. αἰῶνα, ὅτε ὁ σκόπελος οὗτος ηὐξήθη κατὰ τέσσαρα περίπου μίλια, κατὰ τὸν Ὁράτιον, τὸν Ἰουστῖνον καὶ ἄλλους ἀρχαίους συγγραφεῖς· περὶ τῆς δευτέρας ὁ Θεοφάνης καὶ ὁ Νικηφόρος ἀναφέρουσιν ὅτι κατὰ τὸ δέκατον ἔτος τῆς βασιλείας Λέοντος Ἰσαυρίου τοῦ Εἰκονομάχου, τῷ 726, ἐφάνη ἐπὶ ἡμέρας τινὰς τοσοῦτο μέγα σχότος μεταξὺ Θήρας καὶ Θηρασίας, ὥστε ἐφαίνετο ὡς ἀνερχόμενον ἐκ πεπυρακτωμένης καμίνου· αὕτη δὲ ἡ ζοφερὰ ὕλη ἐπυκνώθη καὶ ἐσκληρύνθη βαθμηδὸν μεταξὺ φλογῶν, καὶ μετὰ ταῦτα προσκολληθεῖσα εἰς τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος σκόπελον, ηὔξησε τὸν ὄγκον αὐτοῦ· ἡ δὲ τρίτη αὔξησις συνίβη ἐν ἔτει 1427 νοεμβρίου 20, ὡς δηλοῦται ἐκ τινων στίχων λατινικῶν κεχαραγμένων ἐπὶ μαρμάρου ἐν Σκάρῳ παρὰ τὴν ἐκκλησίαν τῶν Ἰησουιτῶν καὶ σωζομένων μέχρι τῶν ἀρχῶν τῆς πεντηκοντατριβόδου τοῦ ΙΘ' αἰῶνος. Ἡ δὲ Μικρὰ Καμένη ἥτις ἔχει σχῆμα ὡοειδὲς καὶ ἔκτασιν 500 γαλλ. μέτρων τὸ μῆκος, 400 τὸ πλάτος καὶ ὑπὲρ τοὺς 130 πόδας τὸ ὕψος, ἀνεφάνη τῷ 1573 κατὰ τὸν Ἰησουίτην Ῥιχάρδον, ὅστις ἀφηγεῖται τὰ περὶ αὐτῆς ἐν τῇ περιγραφῇ τῆς Θήρας. Ἡ νέα Καμένη τέλος κειμένη μεταξὺ τῶν ἄλλων δύο, πλησιάζουσα δὲ μᾶλλον εἰς τὴν Μικρὰν ἧς ἀπέχει μόλις 500 μέτρα ἔχει ἔκτασιν 1900 μέτρων κατὰ μῆκος καὶ ἕως 1000 κατὰ πλάτος, ὕψος δὲ 200 καὶ ἐπέκεινα ποδῶν ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης· ἀνεφάνη δὲ αὕτη τῷ 1707. Μεταξὺ δὲ τῆς ἄκρας τοῦ κόλπου της πρὸς τὸ μέρος τῆς κωμοπόλεως Ἀκρωτηρίου καὶ τοῦ εἰρημένου νησιδίου τοῦ ἀναφανέντος τῷ 1707, παρετηρήθη τῷ 1650 ῥίχωμα ὑπὸ τὴν θάλασσαν, ἀλλ' εἰς βάθος τοιοῦτον, ὥστε ἠδύναντο τὰ πλοῖα νὰ διαπλέωσιν ἄνωθεν αὐτοῦ. Θεωρεῖται δὲ πιθανὸν ὅτι οὐ μόνον αἱ εἰρημέναι νησίδες ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ νῆσος Θήρα ἀνέδυ ποτὲ ἐκ τῶν κυμάτων δι' ἡφαιστείου ἐκρήξεως.

Τὰ ὕδατα τοῦ κόλπου τῆς Θήρας εἶναι βαθύτατα. Ἐνιαχοῦ ὑπάρχει βάθος χιλίων ὡς ἔγγιστα ποδῶν· ὥστε τὰ πλοῖα μόνον κατὰ τὸν αἰγιαλὸν τοῦ ΝΑ ἄκρου τῆς Παλαιᾶς Καμένης (τοῦ κοινῶς καλουμένου «Διαπόρι») δύνανται ν' ἀγκυροβολήσωσιν. Ἐντὸς τοῦ κόλπου ὑπάρχουσι τρεῖς ὕφαλοι, ὧν οἱ μὲν δύο κατὰ τὸ μεταξὺ Ἀσπρονησίου καὶ Θηρασίας στόμιον, ἔνθα εὐκόλως δύνανται νὰ κινδυνεύσωσι πλοῖα τῆς γραμμῆς, καὶ τῆς 2ας ἔτι τάξεως· ἡ δὲ τρίτη κεῖται μεταξὺ τῆς Μικρᾶς Καμένης καὶ τοῦ ὅρμου τῶν Φηρῶν· τὸ δὲ πλεῖστον τῆς ἐπιφανείας τῆς ὑφάλου ταύτης εἶναι ἀμμώδες, καὶ ἐπομένως, χρείας τυχούσης, δύνανται κάλλιστα ν' ἀγκυροβολήσωσι πλοῖα. Ὕφαλος ὑπάρχει ὡσαύτως καὶ πρὸς τὸν ΒΔ αἰγιαλὸν τῆς νήσου Θήρας ἀπέναντι τῆς θέσεως Κουλούμβου, καὶ ἑτέρα εἰς ἀπόστασιν ἕως τριῶν μιλίων ἀπὸ τοῦ ΝΔ αἰγιαλοῦ τῆς Θηρασίας. — Ἡ Θήρα εἶναι ἄνυδρος καὶ δὲν ὑπάρχουσιν ἐπ' αὐτῆς οὔτε ποταμοί, οὔτε βάσκες ἀλλὰ μόνον φρέατα καὶ ὀρυκταὶ πηγαί. Ἐκ τῶν θερμῶν αὐτῆς πηγῶν διακρίνεται ἡ λεγομένη «Βουλκάνος», ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἰαματικὴ διαφόρων νοσημάτων, καὶ ἧς τὰ ὕδατα ἔχουσι τὴν ἰδιότητα τοῦ καθαρίζειν τὸν χαλκόν. Ἡ γῆ τῆς νήσου καίπερ ξηροτάτη καὶ ἄκαρπος καὶ συγκειμένη ὅλη ἐκ κισσήρεως, εἶναι ὅλη δεκτικὴ καλλιεργείας καὶ διὰ τῆς ἐπιμελείας τῶν κατοίκων κατέστη ὡς κῆπος κατάφυτος. Τὸ κλίμα εἶναι ὑγρὸν ἀλλ' ὑγιεινόν· αἱ δὲ πλεῖσται τῶν οἰκιῶν καὶ τῆς χώρας καὶ τῶν χωρίων εἶναι, ὡς εἰπεῖν, σπήλαια ἐσκαμμένα ἐντὸς τῆς κισσήρεως· καὶ αἱ στέγαι αὐτῶν εἶναι πέτραι ἐλαφρόταται, ἐρ-

θρόχροοι· ἐπὶ δὲ τῶν ἡλιακῶν καὶ τῶν στεγῶν αὐτῶν σπείρουσι συνήθως, ἢ φυτεύουσι συκᾶς καὶ κλήματα· μόλις δὲ ἀπό τινος χρόνου (50—60 ἐτῶν) οἰκοδομοῦσιν οἰκίας κομψὰς καὶ τοσούτῳ στερὰς, ὥστε ἀντέχουσι κατὰ τῶν σεισμῶν, εἰς οὓς ὑπόκειται ἡ νῆσος. Ἡ νῆσος Θήρα διαιρεῖται εἰς δύο δήμους, τὸν τῆς Θήρας κατὰ τὸ βόρειον καὶ τὸν τῆς Καλλίστης κατὰ τὸ νότιον· περιέχει δὲ 11,400 στρέμματα ἐπιτόπια πάντα σχεδὸν καλλιεργημένης γῆς. Προϊόντα· κριθὴ ἄφθονος, σῖτος ὀλίγος, ὄσπρια, σῦκα, σήσαμον, βάμβαξ, οἶνος ἄφθονος καὶ ἐξαίρετος, οὗ τὰ 4[5 ἐξάγονται καὶ ὅστις ἀποτελεῖ τὸ μόνον κεφάλαιον τῆς ἐξαγωγῆς ἐκ τῶν προϊόντων τῆς νήσου· εἶναι δὲ ποιότητος τοιαύτης ὁ οἶνος οὗτος ὥστε ἀντέχει πρὸς τὴν ἐπιβρόην τῆς θαλάσσης, καὶ οὐδόλως βλάπτεται διαπεραιούμενος ὡς ὁ οἶνος ἄλλων νήσων καὶ τόπων· ἔχει δὲ τὸ χρῶμα τοῦ οἴνου τοῦ Ῥήνου, ἀλλ' εἶναι δριμύτερος καὶ πνευματωδέστερος· ἐν Θήρᾳ ὑπάρχουσιν ὑπὲρ τὰ 50 εἴδη σταφυλῆς, ἀλλὰ μόνον δύο εἰδῶν οἶνον κατασκευάζουσι, τὸν κοινὸν καὶ τὸν λεγόμενον «βίνο σάντο» (ἅγιος οἶνος), ὅστις ἔχει τὴν γεῦσιν τοῦ τῆς Μαλάκκας καὶ γίνεται ὀλίγιστος· πλούσιοι δέ τινες Θηραῖοι κατασκευάζουσι πρὸς ἰδίαν αὐτῶν χρῆσιν ἄλλο εἶδος οἴνου ἀρίστου, ὃν καλοῦσιν οἶνον τῆς νυκτὸς διότι ἡ σταφυλὴ τρυγᾶται τὴν νύκτα· γενικῶς δὲ ὁ οἶνος τῆς Θήρας οὐ μόνον εἶναι ἐξαίρετος τὴν γεῦσιν καὶ ποιότητα, ἀλλὰ διατηρεῖται ἀεὶ καθαρὸς καὶ ἄδολος. Οἱ ἄριστοι ἀμπελῶνες κεῖνται ἐν πεδίῳ, πέραν τοῦ χωρίου τοῦ Πύργου κατὰ τὰς ὑπωρείας τοῦ ὄρους Ἁγίου Στεφάνου. Ἐκ τῶν ὀρέων τῆς νήσου τὸ σημαντικώτατον εἶναι ὁ προφήτης Ἠλίας, κατὰ τὸ ΝΑ τῆς νήσου (ὕψος 1800 ποδῶν). Ἐπὶ τοῦ ὄρους ἁγίου Στεφάνου σώζονται ἐρείπια λαμπρᾶς ἀρχαίας πόλεως. Ὁ πληθυσμὸς τῆς νήσου συμποσοῦται ὡς ἔγγιστα εἰς 13,000 κατοίκων, οἵτινες εἶναι κτηματίαι, τεχνῖται, ναυτικοί, ἔμποροι, διδάσκαλοι, μαθηταὶ καὶ ἱερεῖς. Διαιρεῖται δὲ εἰς 75 ἐνορίας. Δύο θρησκεύματα ὑπάρχουσιν ἐν τῇ νήσῳ, τὸ τοῦ ἀνατολικοῦ καὶ τὸ τοῦ δυτικοῦ δόγματος· διάγουσι δὲ οἱ ἀνατολικοὶ μετὰ τῶν δυτικῶν ἐν μεγίστῃ ὁμονοίᾳ. Οἱ κάτοικοι εἶναι λίαν δυνατοὶ τὴν καρδίαν, μεγάλου μᾶλλον ἢ μικροῦ ἀναστήματος, εὐτραφεῖς· εἶναι δὲ τὸν χαρακτῆρα πρᾶοι, εὐάγωγοι, ἐγκρατεῖς, φιλόξενοι καὶ εἰς ἄκρον φιλόξενοι. Πολλαὶ τῶν ἐν Θήρᾳ καθολικῶν οἰκογενειῶν, ὡς οἱ Δελίγιαι καὶ οἱ Δημάδαι καὶ οἱ Κορομίαι, εἶχαν λάβρα τῆς λεγομένης Μεγάλης ἑταιρίας τῶν φιλοκινδύνων Καταλονίων, τῶν κατακλυσάντων τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα. Τῷ 1868 ἀνέδυ ἐκ τῆς θαλάσσης παρὰ τὴν Θήραν νησύδριον ὀνομασθὲν, εἰς τιμὴν τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Γεωργίου τοῦ Α', «Γεώργιος».

Θήρα (ἀρχ.), πόλ. τῆς Καρίας παρὰ τὰ μεθόρια τῆς Λυκίας.

ΘΗΡΑΜΕΝΗΣ, ἀθηναῖος ῥήτωρ, γενν. ἐν Κῷ περὶ τὰ μέσα τοῦ Ε' αἰῶνος π. Χ., καὶ υἱοθετηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἄγνωνος ἐσπούδασε παρὰ τῷ Πρωδίκῳ καὶ ἐκτήσατο ὄνομα ὡς ῥήτωρ. Ἐπωνομάσθη διὰ τὸ ἀγχίστροφον αὐτοῦ «Κόθορνος». Ἐβοήθησε τῷ Πεισάνδρῳ καὶ τῷ Ἀντιφῶντι εἰς κατάλυσιν τῆς δημοκρατίας καὶ εἰσαγωγὴν τῆς τυραννίας τῶν Τετρακοσίων, τῷ 411, εἶτα, μετὰ τέσσαρας μῆνας, ἐγένετο ἀρχηγὸς τῆς μερίδος ἥτις ἐπανήγαγε τὴν ἀρχαίαν κυβέρνησιν καὶ ἀνεκάλεσεν ἐκ τῆς ἐξορίας τὸν Ἀλκιβιάδην. Τῷ 407 καὶ 406 ἦγετο μέρους τοῦ ἀθηναϊκοῦ στόλου, ὑπῆρξεν εἷς τῶν δέκα στρατηγῶν οἵτινες ἐνίκησαν περὶ τὰς Ἀργινούσας, ἀλλὰ διέφυγε τὸν θάνατον, εἰς ὃν οἱ λοιποὶ κατεδικάσθησαν διότι κατέλιπον ἄταφα τὰ σώματα τῶν ἐν τῇ ναυμαχίᾳ ταύτῃ πεσόντων. Ἐπὶ τῆς πολιορκίας τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου, τῷ 404, ἐπετράπη διαπραγματεύσεις πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας. Ὁ Λύσανδρος ἐξέλεγε 30 τυράννους, ἐν οἷς ἦτο καὶ ὁ Θηραμένης, ὅστις ἐξελέγη ὑπὸ τῆς μετριοπαθοῦς μερίδος καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἦτον ὁμογνώμων καὶ φίλος τοῦ Κριτίου, ὕστερον δὲ βλέπων τὴν προθυμίαν αὐτοῦ εἰς τὸ πολλοὺς ἀποκτείνειν ἤρξατο ἐναντιούμενος κατὰ τῆς τυραννικωτάτης αὐτοῦ διαγωγῆς. Ὁ Κριτίας ἐκηρύχθη τότε ἄσπονδος ἐχθρὸς τοῦ Θηραμένους, ὃν ἐβουλεύετο ἐκποδὼν ποιῆσαι. Ὁ Θηραμένης ἀπελογήθη μετὰ τῆς διακρινούσης αὐτὸν παῤῥησίας καὶ εὐγλωττίας· ἀλλ' ὁ Κριτίας εἶχεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν ἔνοπλον δύναμιν, καὶ κατώρθωσε νὰ καταδικάσῃ εἰς τὸν διὰ τοῦ κωνείου θάνατον τὸν Θηραμένην κατηγορῶν αὐτοῦ ὅτι λυμαίνεται τὴν ὀλιγαρχίαν. Ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις ἐξηνέχθη ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ, παρόντος τοῦ Θηραμένους, ἐνῷ πρὸ τῶν θυρῶν ἐφρούρουν ὡπλισμένοι δι' ἐγχειριδίων τὰ ὄργανα τοῦ Κριτίου. Ὁ Θηραμένης ἀκούσας τοῦ Κριτίου λέγοντος «Ἐγὼ Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συμβουλεύω δὲ καὶ ὑμῖν. Καὶ τοῦτον ἡμεῖς θανατοῦμεν», ἀναπηδᾷ ἐπὶ τὴν ἑστίαν τῆς αἰδούσης ἱερὰν ἑστίαν καὶ λιτανεύει τοὺς βουλευτὰς νὰ μὴ παρανομῶσι καὶ νὰ μὴ

συγχωρῶσι τῷ Κριτίᾳ νὰ ἐξαλείψῃ ὅν τινα θέλῃ τοῦ καταλόγου· μετὰ δὲ τῆς εὐγλωττίας ἣν δίδωσιν αὐτῷ ὁ ἔσχατος κίνδυνος ἀναφωνεῖ· «Καὶ τοῦτο μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ ὅτι οὐδέν μοι ἀρκέσει δῦσι ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἀποδεῖξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ὦ ἄνδρες καλοὶ κἀγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἑκάστου». Ἀλλ' οἱ λόγοι τοῦ Θηραμένους ἦχουν εἰς ὦτα βεβυσμένα ὑπὸ τῆς τυραννίας· ὁ δὲ κήρυξ τῶν 30 ἐκάλεσε τοὺς 11, οἵτινες ἐξετέλουν τὰς θανατικὰς ποινὰς διὰ δημίων ἐκλεγόμενοι ἀνὰ εἷς ἐξ ἑκάστης τῶν δέκα φυλῶν μεθ' ἑνὸς γραμματέως, ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες μετὰ τῶν ὑπηρετῶν ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου καὶ ἀναιδεστάτου, εἷλκον ἀπὸ τοῦ βωμοῦ διὰ τῆς βίας τὸν Θηραμένην ἐπικαλούμενον θεοὺς καὶ ἀνθρώπους ὅπως ἴδωσι τὰ γιγνόμενα. Ἡ δὲ Βουλὴ ἡσύχαζε βλέπουσα καὶ πρὸ τῶν ὀρυφράκτων ὁμοίους τῷ Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ Βουλευτηρίου πλῆρες τῶν φρουρῶν, περὶ ὧν ἤκουεν ὅτι ἦσαν ὡπλισμένοι δι' ἐγχειριδίων. Ἐκεῖνοι δὲ ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ μέσου τῆς ἀγορᾶς φωνοῦντα μεγάλῃ τῇ φωνῇ οἷα δεινὰ ἔπασχε. Λέγεται δὲ ὅτι μεταξὺ ἄλλων τὸν Σάτυρον ἀπειλήσαντα αὐτὸν ὅτι, κοιμώξοιτο εἰ μὴ σιωπήσειεν· ἠρώτησεν «Ἂν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ' οἰμώξομαι;» Ὅτε δ' ἔπιε τὸ κώνειον, χύσας τὰ λείψανα τοῦ δηλητηρίου εἰς τὴν γῆν εἶπε, λέγουσι, «Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ» Καὶ οὕτως ἀπέθανεν ἐπαξίως τοῦ Σωκράτους, οὗ ἠκροᾶτο πολλάκις διδάσκοντος, διατηρήσας ἐνωπίον τοῦ θανάτου ἀταραξίαν φιλοσόφου καὶ μέχρις ἰσχάτης ὥρας τὴν παγκαλὸν τῆς ψυχῆς διάθεσιν (403).

ΘΗΡΑΣ, υἱὸς τοῦ Αὐτεσίωνος καὶ ἔκγονος τοῦ Τισαμενοῦ ἐκ Σπάρτης, ὅθεν ἀπῴκησεν εἰς τὴν ἀπ' αὐτοῦ ἐπονομασθεῖσαν νῆσον Καλλίστην, νῦν ΘΗΡΑ.

ΘΗΡΑΣΙΑ, μικρὰ νῆσος παρὰ τὴν Κρήτην, νῦν ΘΗΡΑ.

ΘΗΡΕΣΙΑ, νόθος θυγάτηρ τοῦ Ἀλφόνσου ΣΤ', βασιλέως τῆς Καστιλλίας καὶ τοῦ Λέοντος, καὶ ἀδελφὴ τῆς περιφήμου Οὐρράκας, ἐνυμφεύθη περὶ τὸ 1094 τὸν Ἐβρίκον τῆς Βουργουνδίας, πρῶτον κόμητα τῆς Πορτογαλλίας, τὸν δὲ 1110, ἐγέννησεν ἐξ αὐτοῦ ἕνα υἱόν, τὸν Ἀλφόνσον, ἀφ' οὗ ἐκυβέρνα χήρα καὶ ἀντιβασίλισσα, ἀπὸ τοῦ 1112. Παρέδωκε τὸ κράτος εἰς ἀθλίους εὐνουμένους, εἰσέβαλεν εἰς Καστιλλίαν ὅπως ἐπωφεληθῇ ταραχὰς γεννηθείσας ἐν τῇ χώρᾳ ἐκ τῆς διχονοίας τῆς Οὐρράκας πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς Ἀλφόνσον τὸν «Φ.λίριδα», ἐκυρίευσε τῆς Ζαμόρας, τοῦ Τόρου καὶ τῆς Ἀβίλας τῷ 1121, ἀλλ' ὑπῆρξεν ἧττον εὐτυχὴς τῷ 1127 ἐν πολέμῳ πρὸς τὴν Γαλικίαν κατὰ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτῆς Ἀλφόνσου τοῦ Η. Τῷ 1124, ἐνυμφεύθη τὸν Φερδινάνδον Πολζ, κόμητα τῆς Τραναταμάρης. Τῷ 1128, ἠρνήθη νὰ παραδώσῃ τὴν ἐξουσίαν τῷ υἱῷ αὐτῆς, ὅστις οὐχ ἧττον ἀνηγορεύθη κόμης· ἡ Θηρεσία διήγειρε στάσιν ὅπως διατηρήσῃ τὴν ἐξουσίαν, ἡττήθη ἐν Σὰν Μαμέδῳ, καὶ βληθεῖσα εἰς εἱρκτὴν ἀπέθανε τῷ 1130.

ΘΗΡΕΣΙΑ (Μαρία), ἴδ. ΜΑΡΙΑ ΘΗΡΕΣΙΑ.

ΘΗΡΕΥΣ, υἱὸς τοῦ Οἰνέως καὶ τῆς Ἀλθαίας, θυγατρὸς τοῦ Θεστίου. §—, εἷς τῶν ἐπιτεθέντων κατὰ τοῦ Ἡρακλέους Κενταύρων ἐν τῷ ἄντρῳ τῆς Φολόης.

ΘΗΡΙΚΛΗΣ, περίφημος σκευοποιὸς ἢ κεραμεὺς ἐκ Κορίνθου, ἀφ' οὗ ἐπωνομάσθησαν τὰ «θηρίκλεια» ποτήρια. §—, ἄρχων τῶν Ἀθηνῶν τῷ δ' ἔτει τῆς 61ης ὀλυμπιάδος.

ΘΗΡΙΜΑΧΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Μεγάρας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς παραφρονήσαντος.

ΘΗΡΩ, ἡ τροφὸς τοῦ Ἄρεως. §—, θυγάτηρ τοῦ Φύλαντος ἐξ ἧς ὁ Ἀπόλλων ἐγέννησε τὸν Χαίρωνα.

ΘΗΡΩΝ, υἱὸς τοῦ Αἰνεσιδήμου καὶ ἀδελφὸς τοῦ Ξενοκράτους, τύραννος τῶν Ἀκραγαντίνων ἐπὶ Ξέρξου. §. —, ἀγαλματοποιὸς ἐκ Βοιωτίας παρὰ Παυσανίᾳ.

ΘΗΣΕΙΟΝ, τό. ΑΘΗΝΑΙ.

ΘΗΣΕΥΣ, ὁ περίφημος ἥρως τῶν Ἀθηνῶν, υἱὸς τοῦ βασιλεύοντος αὐτῶν Αἰγέως καὶ τῆς Αἴθρας, θυγατρὸς τοῦ Πιτθέως, βασιλέως τῆς Τροιζῆνος. Ὁ Αἰγεὺς μὴ γεννήσας τέκνα ἐκ τῶν δύο πρώτων αὐτοῦ γυναικῶν, Μίτης καὶ Χαλκιόπης, ἦλθεν εἰς Δελφοὺς αἰτούμενος μαντείαν περὶ τεκνογονίας. Ἀλλ' ἀπορῶν περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ δοθέντος αὐτῷ χρησμοῦ

Ἄσκου τὸν πρωΰχοντα πόδα, μέγα φέρτατε λαῶν,
μὴ λύσῃς, πρὶν δῆμον Ἀθηνῶν εἰσαφικέσθαι,

ὅστις παρ' ἄλλοις ἄλλως εὑρηται, ἐπέστρεψεν εἰς Ἀθήνας καὶ διαβαίνων διὰ τῆς Τροιζῆνος κατέλυσε παρὰ τῷ φίλῳ αὐτοῦ Πιτθεῖ, ὅστις ἐννοήσας τὸν χρησμὸν ἐμέθυσε τὸν Αἰγέα καὶ συγκατέκλινεν μεθ' ἑαυτὸν μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Αἴθρας. Παρατηρήσας μετὰ ταῦτα ὁ Αἰγεὺς ὅτι ἡ Αἴθρα

ἐγένετο ἐξ αὐτοῦ ἔγκυος, κατέλιπεν ὑπὸ μεγάλην πέτραν τὸ ξίφος καὶ τὰ πέδιλα αὐτοῦ, καὶ παρήγγειλε τῇ Αἴθρᾳ, ὅταν γεννήσῃ υἱόν, νὰ τρέφῃ αὐτόν, ἕως οὗ δυνηθῇ νὰ ἀποκυλίσῃ τὴν πέτραν καὶ λάβῃ τὰ ὑπ' αὐτὴν κρυβέντα πέδιλα καὶ τὸ ξίφος, μεταβῇ δὲ εἰς Ἀθήνας φέρων τὰ σημεῖα ταῦτα ἐξ ὧν ἔμελλε νὰ γνωρίσῃ ὁ Αἰγεὺς ὅτι εἶναι υἱός του. Ἡ δὲ Αἴθρα τεκοῦσα «υἱὸν» ὠνόμασεν αὐτὸν «Θησέα», ὄνομα περὶ οὗ δύο γνῶμαι ὑπάρχουσι παρὰ Πλουτάρχῳ (ἐν βίῳ Θησέως, κεφ. 4) πρῶτον ὅτι ὠνομάσθη Θησεὺς «διὰ τὴν γνωρισμάτων θέσιν» δεύτερον ὅτι ὠνομάσθη οὕτως ὑπὸ Αἰγέως υἱοθετήσαντος αὐτόν· «οἱ δὲ ὕστερον Ἀθήνησι (ὀνομασθῆναι Θησέα λέγουσι), πατρὸς θεμένου τοῦ Αἰγέως αὐτόν». Ἀνέτρεφε δ' αὐτὸν ἡ Αἴθρα διὰ τοῦ σοφοῦ παιδαγωγοῦ Κονίδα, λέγουσα, ὅτι εἶναι υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος. Ἐκ παιδικῆς ἔτι ἡλικίας ἐνεδείξατο τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ ὁ Θησεύς, ὅτε ἐλθόντος τοῦ Ἡρακλέους πρὸς τὸν Πιτθέα, καὶ ἀπεκδυθέντος τὴν λεοντῆν, οἱ μὲν ἄλλοι παῖδες φοβηθέντες ἔφυγον, ὁ δὲ Θησεὺς τὰ ὅπλα λαβών, ἠθέλησε νὰ ὁρμήσῃ κατὰ τοῦ νομιζομένου λέοντος. Γενόμενος δ' εἰς ἡλικίαν ἐκκαίδεκα ἐτῶν, ἀπεκύλισε τὴν πέτραν, ἔλαβε τὰ ὑπ' αὐτὴν πέδιλα καὶ τὸ ξίφος καὶ ἡτοιμάζετο νὰ ἀπέλθῃ εἰς Ἀθήνας. Ὁ πάππος καὶ ἡ μήτηρ συνεβούλευον αὐτὸν ν' ἀπέλθῃ διὰ θαλάσσης, ἐπειδὴ οἱ λεωφόροι ἦσαν τῶν λῃστῶν δὲν ἦσαν ἀσφαλεῖς· ἀλλ' ὁ Θησεὺς ἀκούσας, ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἐξῆλθε πολλάκις πρὸς ἐξάλειψιν τῶν τοιούτων λῃστῶν, ἠθέλησε ν' ἀκολουθήσῃ τὸ παράδειγμα αὐτοῦ, καὶ προτιμήσας ν' ἀπέλθῃ πεζός. Καθ' ὁδὸν λέγεται, ὅτι ἐφόνευσε τὸν Περιφήτην, τὸν υἱὸν τοῦ Ἡφαίστου, ὅστις ἦτο μὲν, ὡς ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἥφαιστος, κατὰ τοὺς πόδας ἀδύνατος, ἀλλ' εἶχεν ὅπλον σιδηρᾶν κορύνην (ὅθεν καὶ «Κορυνήτης» ἐπωνομάζετο), ἣν ἔφερεν ὕστερον ὁ Θησεύς. Ἐφόνευσε δὲ καὶ τὸν τύραννον Δαμάστην, τὸν Προκρούστην, ὅστις κατεβασάνιζε τοὺς ξένους κατὰ παράδοξόν τινα τρόπον· τοιοῦτος, ἂν μὲν ἦσαν μεγάλου ἀναστήματος, ἔβαλλεν αὐτοὺς εἰς βραχεῖαν κλίνην καὶ ἀπέτεμνεν αὐτῶν τοὺς πόδας, ἵνα χωρήσωσιν ἐν αὐτῇ· ἂν δὲ τοὐναντίον ἦσαν μικροί, ἔθετεν αὐτοὺς εἰς μακρὰν κλίνην, καὶ ἐξέτεινεν ἕως οὗ ἤθελον ἐξισωθῇ πρὸς τὸ μῆκος αὐτῆς. Κατὰ τὸν κορινθιακὸν ἰσθμὸν ἐφόνευσε καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Προκρούστου, τὸν Σίνιν, τὸν ἐπονομαζόμενον «πιτυοκάμπτην», διότι συνήθιζε νὰ δένῃ τοὺς ἀθωπεύτους χεῖρας καὶ πόδας εἰς δύο πλησιόχωρα πίτυς, ὅπου, τῶν δένδρων πάλιν ἀνορθουμένων, κατεσπαράζοντο ἐλεεινότατα. Ἐν Κορίνθῳ ἐφόνευσε κατὰ τὸν Κρομμυῶνα καὶ τὴν Κρομμυωνίαν Σῦν, τὴν καὶ Φαιὰν καλουμένην, ἥτις κατηρήμου τὴν χώραν καὶ πολλοὺς ἀνθρώπους διέφθειρε. Μ θεύεται δὲ ἡ Σῦς αὕτη μήτηρ τῶν δύο περιφήμων Κάπρων, τοῦ Ἐρυμανθίου καὶ Καλυδωνίου, καὶ ὑπὸ τῶν ἐξηγητῶν νομίζεται λῃστής, διατρίβων ἐν Κρομμυῶνι καὶ φέρων τὸ ὄνομα τῆς συὸς διὰ τὸν βυπαρὸν καὶ φαῦλον αὐτῆς βίον. Τὸν δὲ Σκίρωνα, ὅστις ἠνάγκαζε τοὺς ξένους ὑβριστικῶς νὰ νίπτωσι τοὺς πόδας καὶ λακτίζων ἀπώθει αὐτοὺς εἰς τὴν θάλασσαν, ἔρριψεν ὁ Θησεὺς εἰς τὴν θάλασσαν ἀπὸ τῶν σκοπίλων ἔμπροσθεν τῆς μεγαρικῆς γῆς· τελευταῖον δ' ἐν Ἐλευσῖνι παλαίσας ἀπέκτεινε τὸν Κερκύονα υἱὸν τοῦ Ἡφαίστου ἢ τοῦ Ποσειδῶνος. Τέλος ἀφίκετο εἰς Ἀθήνας ἔνθα ἐνῷ εἰσήρχετο, ὡς ἀφηγεῖται ὁ Παυσανίας, χωρικοί τινες ναὸν στεγάζοντες καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐνδεδυμένον κοθόρνη γιτῶνα καὶ ἔχοντα κεπλεγμένην εὐπρεπῶς τὴν κόμην, ἠρώτησαν γλευαστικῶς διατί ἡ παρθένος, οὖσα ἐν ὥρᾳ γάμου, πλανᾶται μόνη; Ὁ δὲ Θησεὺς δὲν ἀπεκαλύφθη εἰς αὐτούς, ἀλλ' ἰδὼν ἅμαξαν ἐζευγμένους ἔχουσαν βοῦς, ἀπέλυσε τοὺς βοῦς καὶ τὸν ὄροφον αὐτῆς ἔρριψεν ὑψηλότερον τῆς κτιζομένης στέγης τοῦ ναοῦ. Ἀφοῦ δὲ ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Αἰγέως, ἡ Μήδεια, ἥτις τότε καταφρονοῦσα τὸ ἴσκετο παρ' αὐτῷ, συνεβούλευσε τὸν Αἰγέα νὰ ἐκβάλῃ τοῦ μέσου τὸν ξένον τοῦτον. Εἶχε δὲ καὶ φάρμακον πρὸς τοῦτο κατεσκευασμένον, καὶ ὁ Αἰγεὺς ἡτοιμάζετο νὰ δώσῃ τῷ ξένῳ τὸ ποτήριον, ὅτε αἴφνης παρατηρήσας τὸ ξίφος κρεμάμενον εἰς τὴν ζώνην αὐτοῦ ἔρριψε τὸ ποτήριον κατὰ γῆς, καὶ ἠσπάσθη τὸν Θησέα ὡς ἴδιον ἑαυτοῦ υἱόν. Οἱ δὲ Πάλλαντίδαι (υἱοὶ τοῦ Πάλλαντος ἀδελφοῦ τοῦ Αἰγέως), οἱ μέλλοντες τοῦ Αἰγέως διάδοχοι, βλέποντες, ὅτι ὑπὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Θησέως ματαιοῦνται πᾶσαι αὐτῶν αἱ ἐλπίδες, ἐβουλεύθησαν νὰ πολεμήσωσι καὶ φονεύσωσι τὸν Θησέα· ἀλλ' ἠττηθέντες ὑπ' αὐτοῦ, οἱ μὲν ἐφονεύθησαν, οἱ δὲ διεσπάρησαν, ἀποτυχόντες τοῦ σκοποῦ. Ὅτε ὁ Αἰγεὺς ἔμελλε νὰ στείλῃ πρὸς τὸν Μίνω, τὸν δεύτερον βασιλέα τῆς Κρήτης, τὸν ἐνιαύσιον δασμὸν ἑπτὰ παίδων καὶ ἑπτὰ κορασίων, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐβόγγυζον διὰ τοῦτο, ὁ Θησεὺς ὑπεσχέθη ν' ἀπέλθῃ αὐτὸς εἰς Κρήτην μετὰ τῶν παίδων. Κατὰ δὲ μυθικήν τραγῳδίαν ἔρωτι διὰ τῆς μαγικῆς ῥαβδίτητος αὐτοῦ τὴν καρδίαν τῆς Ἀριάδνης, θυγατρὸς τοῦ Μίνωος καὶ τῆς Πασιφάης, ἥτις ἐδίδαξεν αὐτὸν τὸν τρόπον ἵνα φονεύσῃ τὸν Μινώ-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοσμητεία Θεολογικῆς Σχολῆς
Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ταυρον, ᾧ παρετίθεντο εἰς βρῶσιν οἱ νέοι· ἢ κατ' ἄλλους ἔδωκεν ἐπὶ τούτῳ ξίφος· προὐμήθευσε δ' αὐτῷ συγγενόνως καὶ νῆμα, ὅπερ ἔπεε πε νὰ δέσῃ εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ λαβυρίνθου, ἵνα πάλιν εὕρῃ τὴν ἔξοδον. Φονεύσας δὲ ὁ Θησεὺς εὐτυχῶς τὸν Μινώταυρον, καὶ ἐλευθερώσας τοὺς παῖδας ἀπὸ τοῦ ὀλεθρίου θανάτου, ἔλαβε τὴν Ἀριάδνην μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Κρήτης. Πλέων δ' εἰς τὰς Ἀθήνας, κατέλιπεν ἐν Νάξῳ τὴν Ἀριάδνην, ἀναγκασθεὶς ὑπὸ τῶν ἑταίρων, οἵτινες δὲν ἤθελον νὰ κοινωνήσωσι μετὰ γυναικὸς ἐρωτοληπτου τῆς τιμῆς ὅτι ἠλευθέρωσαν τὴν ἑαυτῶν πατρίδα ἀπὸ τοιούτου ἀπονενοήτου φόρου. Ὁ Θησεύς, λυπούμενος διὰ τὴν στέρησιν αὐτῆς, ἐλησμόνησε ν' ἀνυψώσῃ τὸ λευκὸν ἱστίον, καθ' ἣν εἶχε παραγγελίαν παρὰ τοῦ πατρὸς Αἰγέως, ὃν ἡ ἐπιχείρησις ἤθελεν ἀποβῇ εὐτυχής· διότι ἀποκλέων τῶν Ἀθηνῶν εἶχε μέλαν ἱστίον. Ὁ Αἰγεὺς ἰδὼν μακρόθεν ἀνα πεπταμένον τὸ μέλαν, καὶ νομίσας ὅτι ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐφονεύθη, ἔῤῥιψεν ἑαυτὸν ἐξ ἀπελπισίας εἰς τὴν θάλασσαν, ἥτις ἀπ' ἐκείνου ἐπωνομάσθη «Αἰγαῖον πέλαγος». Εἰς μνήμην τῆς εἰς Κρήτην στρατείας εἰσήγαγεν ὁ Θησεὺς εἰς τὴν Δῆλον μεγαλοπρεπῆ χορὸν, παριστῶντα τοὺς πολυδαιδάλους δρόμους τοῦ λαβυρίνθου, καὶ καλούμενον «γέρανον», ἐπειδὴ ἐχόρευον πρῶτον κατά τινα τάξιν κυκλοειδῶς ἔπειτα πάλιν ὀπίσω, καὶ τελευταῖον χωρὶς καὶ διεσταλμένως. Εἰς δὲ τὸν χορὸν τοῦτον ἐχόρευσαν κατὰ πρῶτον ἀναμὶξ ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἕνῳ ἕως τότε ἐχόρευον διακεχωρισμένως· «Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ, ὅτι διακεχωρισμένως χορευόντων τὸ πρὶν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, πρῶτοι εἰ μετὰ Θησέως σωθέντες ἐκ τοῦ λαβυρίνθου ἐκτὰ ἥβηοι καὶ τοσαῦται παρθένοι ἀναμὶξ ἐχόρευσαν, ὑπὸ καθηγητῇ τῷ Δαιδάλῳ κατὰ Κνωσσὸν πόλιν τῆς Κρήτης». (Εὐσταθ. εἰς Ἰλιάδ. Σ. 290).

Ὁ Θησεὺς μιμούμενος τὸν Ἡρακλέα ἀνενέωσε πάλιν εἰς τιμὴν τοῦ Ποσειδῶνος κατὰ τὸν ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου τὰ «Ἴσθμια», ἀγῶνας οἵτινες λέγονται καταστατθέντες τὸ πρῶτον εἰς μνήμην τοῦ Μελικέρτου, τοῦ υἱοῦ τῆς Ἰοῦς. Πιστὸν αὐτοῦ φίλον εἶχεν ὁ Θησεὺς τὸν Περίθουν. Ἡ φιλία τῶν δύο τούτων ἀνδρῶν ἦτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τοσοῦτον ὀνομαστὴ, ὅσον ἡ φιλία τοῦ Ἡρακλέους καὶ τοῦ Φιλοκτήτου, τοῦ Κάστορος καὶ Πολυδεύκους, τοῦ Ἀχιλλέως καὶ Πατρόκλου, τοῦ Πυλάδου καὶ Ὀρέστου, καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ τυράννου Διονυσίου ἡ φιλία τοῦ Δάμωνος καὶ Φιντίου. Ὅτε ὁ Περίθους ἐνυμφεύθη τὴν Δηϊδάμειαν, κόρην Ἔλκουσαν τὸ γένος ἀπὸ τῶν Λαπίθων, παρευρέθη καὶ ὁ Θησεὺς εἰς τὸν γάμον· ἀλλ' ἡ σκηνὴ τοῦ γάμου ἀπέβη τραγικὴ, διότι ὁ Εὔρυτος, εἷς τῶν προσκεκλημένων Κενταύρων, μεθύσας, ἠθέλησε ν' ἁρπάσῃ βιαίως τὴν νύμφην· ὁ Θησεὺς ἔῤῥιψε κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ βαρὺ ποτήριον, καὶ συνέτριψεν αὐτοῦ τὸ κρανίον· ἐκ δὲ τούτου ἡ μάχη ἐγένετο καθολικὴ, καὶ ἔπαυσεν ἀφοῦ οἱ Κένταυροι ἡττηθέντες, ἄλλοι μὲν ἐφονεύθησαν, ἄλλοι δ' ἐτράπησαν εἰς φυγήν. Ὁ Θησεὺς καὶ ὁ φίλος αὐτοῦ Περίθους ἥρπασαν μετὰ ταῦτα τὴν ὡραίαν Ἑλένην, ἣν εἶδον ἐν Σπάρτῃ χορεύουσαν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ὀρθίας Ἀρτέμιδος. Ἐπειδὴ δὲ ἀμφότεροι ἠρέσθησαν αὐτῆς ἔῤῥιψαν λαχνὸν, τίς τῶν δύο μέλλει νὰ ᾖναι ὁ ἀνήρ· ὁ λαχνὸς ἔπεσεν εἰς τὸν Θησέα. ὅστις λαβὼν τὴν Ἑλένην, παρέδωκεν αὐτὴν εἰς τὴν μητέρα αὐτοῦ Αἴθραν, ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ φυλάττῃ τὴν κόρην ἐν Ἀφίδναις· ἀλλ' οἱ ἀδελφοὶ τῆς Ἑλένης, πολιορκήσαντες τὰς Ἀφίδνας, ἦγαγον εἰς Σπάρτην καὶ τὴν ἀδελφὴ αὐτῶν καὶ τὴν Αἴθραν. Πολλοὶ δὲ ἱστοροῦσιν, ὅτι ὁ Θησεὺς ἀφῆκε τὴν Ἑλένην ἔγκυον, καὶ τὴν κόρην, ἣν ἔπειτα ἔτεκε, τὴν Ἰφιγένειαν, ᾠκειοποιήθη ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς Κλυταιμνήστρα. θέλουσα νὰ φυλάξῃ ἄμωμον τὴν τιμὴν τῆς Ἑλένης. Ἐπιθυμῶν δὲ νὰ προμηθεύσῃ καὶ τῷ φίλῳ ὡραίαν γυναῖκα, κατέβη μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἅδην, ἵνα ἁρπάσῃ ἀπὸ τοῦ Πλούτωνος τὴν Περσεφόνην· ἀλλὰ συλληφθέντες ἀμφότεροι, κατεδικάσθησαν νὰ κάθηνται αἰωνίως δεδεμένοι ἐπὶ πέτρας καὶ ὁ μὲν Περίθους ἔμεινε πάντοτε ἐν ταῖς ἁλύσεσιν, ἢ κατ' ἄλλους παρετέθη εἰς βρῶσιν τῷ Κερβέρῳ· ὁ δὲ Θησεὺς ἠλευθερώθη ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους. Τὸν μῦθον τοῦτον ἀφηγοῦνται οἱ ἱστορικοὶ ὡς πιθανόν τι συμβὰν, λέγοντες, ὅτι ὁ Θησεὺς καὶ ὁ Περίθους ἠθέλησαν ν' ἁρπάσωσι τὴν Κόρην, τὴν θυγατέρα τῆς Περσεφόνης· καὶ ὅτι ὁ μὲν Περίθους κατεσπαράχθη ὑπὸ τοῦ κυνὸς τοῦ βασιλέως, τοῦ Κερβέρου· ὁ δὲ Θησεὺς ἔμεινεν ἐν τῇ φυλακῇ, μέχρις οὗ ἦλθεν ὁ Ἡρακλῆς πρὸς ἀπελευθέρωσιν αὐτοῦ.

Παρὰ τοὺς ἔρωτας τούτους τοῦ Θησέως πρὸς τὴν Ἀριάδνην καὶ Ἑλένην θαυμαστὸς εἶναι καὶ ὁ πρὸς τὴν Περιγούνην. Αὕτη ἦτο θυγάτηρ τοῦ πιτυοκάμπτου Σίννιδος, καὶ φονευθέντος τοῦ πατρὸς αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Θησέως, ἐκρύβη ὄπισθεν καλαμώνων καὶ ἀγρίων τινῶν σπαρτίων ἐπικαλυμμένη αὐτὰ ἀνωφελῶς καὶ ὑπεπτοημένη ἐὰν συθῇ, νὰ μὴ κάθσῃ αὐτὰ ποτέ. Εὑρὼν δὲ ἐκεῖ τὴν Περιγούνην ὁ Θησεὺς καὶ βε-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινωφελές Ίδρυμα Βικελαία Βιβλιοθήκη
Αρχαιολογική Συλλογή

βαιώσας, ὅτι θέλει περιποιηθῆ αὐτὴν ὡς ἰδίαν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν, τὸν ὁποῖον ὠνόμασε Μελάνιππον, διαφυλάξαντα ἱερώτατα τὸν μητρῷον ὅρκον, νὰ μὴ καύσῃ δηλονότι ποτὲ μήτε καλάμια, μήτε σπαράγγια. Κυρία δὲ γυνὴ αὐτοῦ ἦτο μία τῶν Ἀμαζόνων ὑπό τινων Ἀντιόπη, ὑπ' ἄλλων δὲ Ἱππολύτη καλουμένη, ἐξ ἧς ἐγέννησε τὸν Ἱππόλυτον. Τοῦτον ὁ Θησεὺς μέλλων νὰ νυμφευθῆ Φαίδραν τὴν θυγατέρα τοῦ Μίνωος καὶ τῆς Πασιφάης, ἔστειλεν εἰς Τροιζῆνα πρὸς τὸν Πιτθέα, ἵν' ἀνατρέφηται παρ' αὐτῶν. Πολὺ δὲ ὕστερον φονεύσας ὁ Θησεὺς τοὺς Παλλαντίδας, ἔρχεται εἰς Τροιζῆνα ἐπὶ καθάρσει, ἀπὸ τοῦ φόνου τούτου. Ἐνταῦθα εἶδε κατὰ πρῶτον ἡ Φαίδρα τὸν Ἱππόλυτον καὶ ἐρασθεῖσα αὐτοῦ ἐμπαθέστατα, ἐπειδὴ ὁ ἔρως αὐτῆς κατεφρονήθη, ἐτρόπωσεν, ὡς ἀφηγεῖται ὁ Παυσανίας, μυρσίνην, τὴν ὁποίαν ἐφόρει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, διὰ περόνης καὶ ἐλθοῦσα ἔπειτα πρὸς τὸν Θησέα, κατηγόρησε τοῦ Ἱππολύτου ἐπὶ τῷ ἰδίῳ αὐτῆς ἐγκλήματι. Ὁ Θησεὺς ὀργισθεὶς ἐξώρισεν αὐτὸν τῆς Τροιζῆνος, καὶ ἐδεήθη τοῦ Ποσειδῶνος νὰ τιμωρήσῃ αὐτόν· ὁ δὲ θεὸς εἰσήκουσε τοῦ Θησέως καὶ ἐξήγαγε τῆς θαλάσσης ταῦρον, ὃν ἰδόντες οἱ ἵπποι τοῦ Ἱππολύτου ἐφρύαξαν καὶ κατεπάτησαν τὸν ἀθῶον νέον. Ἡ δὲ Φαίδρα βλέπουσα φερόμενον αὐτὸν νεκρὸν κατέστρεψε τὸν βίον δι' ἀγχόνης, ἢ κατ' ἄλλους, διὰ αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ ξίφους, ὅπερ ἀπέσπασε τοῦ Ἱππολύτου, καὶ μετεχειρίσθη εἰς σημεῖον ὄθεν τῆς βίας αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ὁ Θησεὺς οὐχὶ μόνον διὰ τὰ ἡρωϊκὰ αὐτοῦ κατορθώματα περίφημος, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ σύνεσιν καὶ ἐμπειρίαν· διότι πρῶτος αὐτὸς συνῴκισεν εἰς ἕν ἄστυ (τὰς Ἀθήνας) τοὺς σποράδην κατοικοῦντας δήμους τῆς Ἀττικῆς· εἰσήγαγε τὴν δημοκρατίαν, ἔκοψε νόμισμα ἐγχαράξας ἐπ' αὐτοῦ βοῦν· κατέστησε τὴν ἐθνικὴν ἑορτὴν τὰ Παναθήναια, καὶ ὥρισε κατ' ἄλλους τρόπους τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ. Ἀλλὰ τελευταῖον διὰ συνεργείας τοῦ Μενεσθέως, υἱὸς τινος ὁ πατὴρ ἀπεβλήθη ὑπὸ τοῦ Αἰγέως, ἐξωρίσθη τῶν Ἀθηνῶν, ὡς γενόμενος ὕποπτος, ὅτι ἔμελλε νὰ καταστήσῃ ἑαυτὸν ἀπόλυτον δεσπότην, καὶ κατέφυγε πρὸς τὸν Λυκομήδην, τὸν βασιλέα τῆς νήσου Σκύρου. Οὗτος δὲ εἴτε φοβηθεὶς τὴν δόξαν τοῦ ἀνδρὸς, εἴτε χαρίζομενος εἰς τὸν Μενεσθέα, ἀνεβίβασεν εἰς ὄρος ὑψηλὸν, ἵνα δείξῃ ὅθεν εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀγροὺς, καὶ ἐκεῖθεν κατεκρήμνισεν αὐτόν. Ὁ Πλούταρχος (ἐν βίῳ «Θησέως», κεφ. 35), ἀναγράφει καὶ ἄλλην περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ γνώμην, ὅτι δηλαδὴ ὀλισθήσας ἔπεσεν ἀφ' ἑαυτοῦ, περιπατῶν, ὡς συνείθιζε, μετὰ τὸν δεῖπνον.

Τὸ φάσμα τοῦ Θησέως λέγεται ὅτι ἐφάνη ἐν Μαραθῶνι, ὅτε οἱ Ἕλληνες ἐπολέμουν πρὸς τοὺς Πέρσας, φερόμενον ἐναντίον τῶν βαρβάρων· διὰ τοῦτο ἐζητήθησαν ἔπειτα τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ διὰ προσταγῆς τοῦ μαντείου. Ὁ Κίμων εὗρεν αὐτὰ ἐν Σκύρῳ, ἐπὶ βουνοειδοῦς τινος τόπου, τὸν ὁποῖον εἶδε ξεόμενον ὑπ' ἀετοῦ διὰ τοῦ ῥύγχους καὶ τῶν ὀνύχων· ἐκεῖνο δὲ ἐν θήκῃ, περιεχούσῃ ὁμοῦ αἰχμὴν καὶ ξίφος. Κομισθέντα δὲ ὑπὸ τοῦ Κίμωνος εἰς Ἀθήνας, ἐδέχθησαν αὐτὰ οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ λαμπρᾶς πομπῆς, καὶ ὡρύξαν ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως, καταστήσαντες τὸ μνῆμα αὐτοῦ τοῦτο ἄσυλον τῶν φυγάδων. Ἐθυσίαζον δὲ εἰς αὐτὸν τὴν μεγίστην θυσίαν κατὰ τὴν ὀγδόην τοῦ πυανεψιῶνος μηνὸς, ἡμέραν, καθ' ἣν ἐπέστρεψεν ἐκ τῆς Κρήτης μετὰ τῶν νέων. Τελευτήσαντος τοῦ Θησέως, ἐβασίλευσε τῶν Ἀθηνῶν ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ Μενεσθεύς· πεσόντος δὲ καὶ τούτου ἐν τῷ τρωϊκῷ πολέμῳ, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον Δημοφῶν, ὁ υἱὸς τοῦ Θησέως καὶ τῆς Φαίδρας. (Μυθολογ. Κοντογόνου).

ΘΗΧΗΣ (ὁ), ὄρος τοῦ Πόντου παρὰ τὴν Τραπεζοῦντα, ἀφ' οὗ εἶδον κατὰ πρῶτον τὴν θάλασσαν οἱ μετὰ Ξενοφῶντος ἀπὸ τῆς Περσίας ἐπανακάμπτοντες Ἕλληνες. Ἄλλως Ἱερὸν Ὄρος.

ΘΙΑΓΟΔΗ (ἀρχ.), νῆσος περὶ τὸ μικρὸν στόμιον τοῦ Ἴστρου, πλησίον τῆς νυν «Κίλνας».

ΘΙΑΝ-ΣΑΝ, ἤτοι «Οὐράνια ὄρη», ἄλυσις ὀρέων τῆς σινικῆς αὐτοκρατορίας, μεταξὺ τῆς Δζουγγαρίας πρὸς Β, τῆς ἐπαρχίας Κάν-σοῦ πρὸς Α, τοῦ σινικοῦ Τουρκεστὰν πρὸς Ν, ἐκτείνεται μεταξὺ τῶν Σαϋανίων ὀρέων ΒΑ καὶ τῶν Βολορίων ὀρέων ΝΔ. Περιέχει δὲ τὰ ἡφαίστεια Τεσὰν καὶ Χο-τσεοῦ καὶ τὰ θειωρυχεῖα τοῦ Οὐμρούτση καὶ τοῦ Χοβόκ.

Θιὰν-σὰν-νὰν-λοῦ, ἤτοι «Χώρα πρὸς Ν τῶν Θιὰν Σάν», ὄνομα διδόμενον ὑπὸ τῶν Σινῶν εἰς τὴν Μικρὰν Βουχαρίαν.

Θιὰν-σὰν πὲ λοῦ, ἤ οι «χώρα πρὸς Β τῶν Θιὰν-σὰν», ὄνομα διδόμενον ὑπὸ τῶν Σινῶν εἰς τὴν Δζουγγαρίαν.

ΘΙΑΝ-ΤΣΙΝ, πόλ. τῆς Κίνας (Τσελὴ), πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ, 124 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Πεκίνου. Αὐτόθι συνωμολογήθη ἐμπορικὴ συνθήκη ὑπὸ τῆς Κίνας, κατ' Ἰούνιον τοῦ 1859, μετὰ τῆς Ρωσσίας, τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας.

ΘΙΒΕΤΙΑ, γαλλιστὶ Thibet ἢ Tibet, σινιστὶ «Σὶ Δζάνγ», χώρα τῆς μέσης Ἀσίας, ἡ ὑπ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημοτική Βιβλιοθήκη Αθηνών (Ν.Π.Δ.)

ψηλοτάτη τῆς ὑφηλίου, ἐξαρτωμένη ἀπὸ τῆς σινικῆς αὐτοκρατορίας, μεταξὺ τῆς «Θ.ἀν-σὰν-νὰν-λοῦ» πρὸς Β, τῆς Ἰνδοστάνης ΝΔ, τῆς αὐτῆς χώρας καὶ τῆς Βιρμανικῆς αὐτοκρατορίας πρὸς Ν, τῆς κυρίως Κίνας ΝΑ, καὶ τῆς χώρας τοῦ «Χουμουνοὺρ» πρὸς τὰ ΒΑ, μεταξὺ τῆς 27ο καὶ 35ο 30΄ Β πλ. 69ο καὶ 100 Δ μήκ. Ἔκτασις κατὰ μῆκος 2,800, κατὰ πλάτος 940 χιλιαμ. Κάτ. 6,000,000. Πρωτεύουσα «Λάσσα». Ἡ Θιβετία περιέχει 4 ἐπαρχίας· τὴν «Γκαρὶ» ἢ «Λαδὰκ» (Μικρὰν Θιβετίαν), πρὸς Δ· τὴν «Δζὰγγ» καὶ τὴν «Οὐέην», ἐν τῷ κέντρῳ· τὴν «Χάμ, πρὸς Α. Κατέχει δὲ τὸ Ν μέρος τοῦ μεγάλου ὀροπεδίου τῆς μέσης Ἀσίας, καὶ ἐρείδεται πρὸς Ν ἐπὶ τῆς σειρᾶς τῶν Ἰμαλαΐων ὀρέων, ἥτις ἔχει αὐτόθι τὰς ἐξεχούσας κορυφὰς αὐτῆς (Ἔβερεστῆ, 8,840 μέτρ., Καντσιντζίγγα, Τσαμουλάρη). Ἀρδεύεται δὲ ὑπὸ τοῦ Σινδοῦ, τοῦ Βραχμαπούτρα, τοῦ Κιν-σα-κιαγγ, κλ. π., καὶ περιέχει σὺν ἄλλαις μεγάλαις λίμναις τὴν Μανασαροβὰρ, τὴν Νεμτσὼ ἢ Τεγγρὴ-νοὺρ (οὐρανίαν λίμνην), καὶ τὴν Βάλδην. Κλίμα ὁριμὸ τὸν χειμῶνα· εὔκρατον κατὰ τὰς λοιπὰς ὥρας τοῦ ἔτους. Μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου, πολυτίμων λίθων, ὑδραργύρου, χαλκοῦ, σιδήρου, θείου, μολύβδου· ποτάμιά τινα συμπαρατύρουσι ψήγματα χρυσοῦ. Μεταλλικὰ καὶ θερμὰ ὕδατα. Τὰ κυριώτερα ζῶα τοῦ τόπου εἶναι ἡ μοσχοέλαφος, τὸ κιὰγγ (ἄγριος ἵππος), τὸ ὰκ (βοῦς ἔχων ἵππου οὐρὰν), καὶ αἶξ, ἧν τὸ λεπτότατον καὶ μεταξωτὸν ἔριον χρησιμεύει εἰς κατασκευὴν τῶν σαλίων τῆς Κασιμήρης. Οἱ Θιβέτιοι ἔχουσιν ἰδιαιτέραν γλῶσσαν καὶ ἀλφάβητον καὶ πρεσβεύουσι τὴν βουδδιστικὴν θρησκείαν τοῦ Λάμα (ἴδ. τὴν λέξ.).— Ἡ Θιβετία ἔλαβε παρὰ τῆς Ἰνδοστάνης τὰ πρῶτα στοιχεῖα τοῦ πολιτισμοῦ κατὰ τὸν Ε΄ αἰῶνα πρ. Χρ. Κατὰ δὲ τὸν Β΄ αἰῶνα μετὰ Χ, ὁ βουδδισμὸς ἐξεπολίτισεν ἐντελῶς τοὺς κατοίκους. Ἀπὸ τοῦ 1642, ἡ χώρα αὕτη ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς Κίνας, ἥτις διατηρεῖ διοικητὴν ἐν Λάσσᾳ Ἰδ. Huc, Voyage dans le Thibet en 1844 — 46, τόμ. 2, εἰς 8ον.

Θιβετία (Μικρὰ-) ἢ «Γκαρὴ» (Ngari), μία τῶν τεσσάρων διαιρέσεων τῆς Θιβετίας, πρὸς Δ· πρωτ. «Λαδὰκ» ἢ «Λέη». Κατοικεῖται ὑπὸ νομάδων Κιργησίων.

ΘΙΒΩΔΩ (Ἀντώνιος Κλάριος), γενν. ἐν Πυατιὲ (Γαλλίᾳ), τῷ 1765, ἀπεβ. τῷ 1854, ἐσπούδασε τὰ νομικά, ἠγάπησε ἐνθέρμως τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπαναστάσεως, ὑπεστήριξε σύνδικος τοὺς συμπολίτας τῆς γενετείρου αὐτοῦ πόλεως καὶ ἐξελέγη μέλος τῆς ἐθνοσυνελεύσεως, ἔνθα ἐψήφισε μετὰ τῆς πλειονοψηφίας ἐν τῇ δίκῃ τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ΄, ἐγένετο, μετὰ τὴν 9 θερμοδώρου, εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῆς συμβατικῆς μερίδος (parti conventionel) ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει, κατέλαβε διάφορα ὑπουργήματα, καὶ ἐξορισθεὶς ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Λουδοβίκου ΙΗ΄ μετὰ τὸ Ἑκατονθήμερον, διέδραμε τὴν Ἑλβετίαν καὶ τὴν Εὐρώπην, ἐπανῆλθεν εἰς Γαλλίαν καὶ ἐξελέγη γερουσιαστὴς ὑπὸ Ναπολέοντος τοῦ Γ΄, τῷ 1852. Κατέλιπε Mémoires sur la Convention et le Directoire, Mémoires sur le Consulat, Histoire du Consulat et de l'Empire, κλπ.

ΘΙΒΩΤΟΣ ἢ ΘΙΒΩ, Thibaut, ὁ γαλλιστὶ ἐπονομαζόμενος Tricheur, κατέλαβε τὰς Βλεσὰς, τὸ Καρνοῦτον καὶ τὸ Καισαρόδουνον, ἐπὶ τῶν ἐμφυλίων πολέμων Καρόλου τοῦ Ἀπλοῦ· ἔλαβε μετὰ τῆς χειρὸς τῆς Λεωτγάρδης, θυγατρὸς Ἐρβέρτου τοῦ Β΄ τοῦ Βερμανδοᾶ, τὴν κομητείαν τῆς Troyes, προσέθετο εἰς αὐτὴν τὰς τοῦ Βωβαὶ καὶ τῶν Μελδῶν, ὑπεστήριξεν Οὔγον τὸν Μέγαν, δοῦκα τῆς Γαλλίας, κατὰ τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου τετάρτου, καὶ ἀπέθανε περὶ τὸ 978.

Θιβωτος Γ΄, υἱὸς τοῦ Εὔδου Β΄, κόμης τῆς Καμπανίας καὶ δισέγγονος τοῦ προηγουμένου, συνέστησε τὸν κλάδον τῶν κομήτων δὲ Βλοὰ, Σὰρτρ καὶ Βρὶ, ὅστις διεδέξατο τὸν πρωτότοκον κλάδον λεγόμενον τῆς Καμπανίας (de Champagne), τῷ 1125.

Θιβωτος Δ΄, κόμης τῆς Καμπανίας, γενν. τῷ 1201, ἀποθ. τῷ 1253, ἀνετράφη ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Φιλίππου Αὐγούστου, ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ Λευκῆς, θυγατρὸς Σάγχου τοῦ Σοφοῦ, βασιλέως τῆς Ναβάρρας. Συνώδευσε δὲ τὸν Λουδοβίκον Η΄ στρατεύοντα ἐπὶ τοὺς Ἀλβιγαίους, συμμετέσχε τῷ 1226, τοῦ συνασπισμοῦ τῶν ἀρχόντων κατὰ τῆς Λευκῆς τῆς Καστιλλίας, ἀντιβασιλευούσης ἐν ὀνόματι τοῦ Λουδοβίκου Θ΄, καὶ ἀφοῦ ἐταλαντεύθη μεταξὺ τῶν δύο φατριῶν ἠσπάσθη τὴν βασιλικὴν μερίδα. Ἐδέησε ν' ἀποκρούσῃ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐξαδέλφης αὐτοῦ Ἀλίκης, βασιλίσσης τῆς Κύπρου, ἐπὶ τῆς κομητείας τῆς Καμπανίας, ἀλλὰ μόλις ἠδυνήθη ν' ἀπομακρύνῃ αὐτὴν ἀντὶ ἀδρᾶς ποσότητος, ἥν, ὅπως προμηθευθῇ, ἐπώλησεν εἰς τὸ στέμμα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν κομητειῶν τῶν Βλεσῶν, τοῦ Καρνοῦτου, τῆς Σασέρης, καὶ τῆς ὑποκομητείας τοῦ Σατωδούνου. Κληθεὶς εἰς τὸν θρόνον τῆς Ναβάρρας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σάγχου, 1234, ἐπεχείρησε στεμ-

ροφορίαν τῷ 1239, ἀλλ' ἀπέτυχεν. Ὁ Θ. βῶτος ἦτον ἡγεμὼν εὐμετάβολος καὶ ἐπιπόλαιος, ἀλλὰ κατέλαβε διακεκριμένην θέσιν ἐν τοῖς ποιηταῖς τοῦ ΙΓ' αἰῶνος. Πρῶτος αὐτὸς, λέγεται, ἐν Γαλλίᾳ ἀνέμιξε τοὺς ἀκαταλήκτους μετὰ τῶν καταληκτικῶν στίχων (rimes masculines et féminines). Ὁ ἀροδρὸς ἔρως, ὃν λέγουσί τινες ὅτι συνέλαβεν ὁ Θιβῶτος πρὸς τὴν Blanche τῆς Καστιλλίας φαίνεται μῦθος.

ΘΙΒΩΤΟΣ (Ἀντώνιος-Φρειδερῖκος-Ἰοῦστος), νομοδιδάσκαλος, γενν. ἐν Ἀμέλνῳ τοῦ Ἀνοβέρου τῷ 1774, ἀποθ. τῷ 1840, ἐδίδαξε τὰ νομικὰ ἐν Κιέλῳ, Ἰένᾳ καὶ Ἡϊδελβέργῃ. Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ συγγράμματα εἶναι· «Ἐγκυκλοπαιδεία καὶ μυθολογία τῆς νομικῆς», Ἀλτόνῃ, 1797. Δοκίμιον περί τινων μερῶν τῆς θεωρίας τοῦ δικαίου, Ἰένῃ 1798· Θεωρία τῆς λογικῆς ἑρμηνείας τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, Ἀλτόνῃ, 1799. Σύστημα τῶν Πανδεκτῶν, Ἰένῃ, 1803.

ΘΙΕΒΩΛ ἢ ΘΙΕΒΩΛΤΟΣ (Dieudonné Thiébault), γάλλος λόγιος, γενν. ἐν La Roche τῆς Λωραίνης τῷ 1732, ἀποθ. τῷ 1807, συνέλαβε πρῶτος τὴν ἰδέαν τῶν πυρασφαλιστικῶν ἑταιριῶν. Κατέλιπεν Essai sur le style, Grammaire philosophique καὶ Souvenirs de vingt ans de séjour à Berlin, ou Frédéric le Grand, sa famille, sa cour, ses amis et son gouvernement, 1805, τόμ. 5 εἰς 8ον, ὅπερ μεταφρασθὲν ἑλληνιστὶ ἐδημοσιεύετο διὰ τοῦ «Βρεττανικοῦ ἀστέρος», περιοδικοῦ ἐκδιδομένου πρό τινων ἐτῶν ὑπὸ τοῦ Κ. Ξίνου ἐν Λονδίνῳ.

ΘΙΕΔ, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ὁλλανδίας (Γουέλδρη), ἐπὶ τοῦ Οὐάχαλ, 35 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Ἀρνεΐμ· κάτ. 5,000. Ζωηρὰ θαλασσοπλοΐα. Τῷ 1528 ἐπολιορκήθη εἰς μάτην ὑπὸ τῶν Αὐτοκρατορικῶν· τῷ δὲ 1672 ἠλώθη καὶ ἀπετεφίσθη ὑπὸ τῶν Γάλλων.

ΘΙΕΔ, πόλ. τοῦ Βελγίου (δυτικὴ Φλάνδρα), 24 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Βρύγης· κάτ. 12,200. Ἐργοστάσια πανίων, δαντελλῶν, βαμβακίνων ὑφασμάτων, κλπ. Ἐμπόριον σιτηρῶν. Πατρὶς τοῦ Ὀλιβιέρου Δὲ Δαίν.

ΘΙΕΡΡΗ Α' ἢ ΘΕΟΔΩΡΙΧΟΣ, βασιλεὺς τῆς Αὐστρασίας ἢ τοῦ Μὲτς, 511—534, ὁ πρωτότοκος τῶν υἱῶν τοῦ Χλόδιος, ἠττήθη, ζῶντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ 508, ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Ἀρελάτης, ὑπὸ τοῦ Ἄεττα, στρατηγοῦ Θεοδερίχου τοῦ Μεγάλου, βασιλέως τῶν Ὀστρογότθων. Τῷ 530, κατεκτήσατο τὴν Θουριγγίαν, καὶ ἐκρήμνισεν ἀπὸ τῶν τειχῶν τῆς Τολβιὰκ τὸν βασιλέα τῆς χώρας Ἐρμαμφριέδον. Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, συνετάχθη ὁ νόμος τῶν Φράγκων Ῥιπουαίρων.

Θιερρὴ Β', 2ος υἱὸς τοῦ Χιλδεβέρτου Β', γενν. τῷ 577, ἀποθ. τῷ 613, ἔλαβε, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, 596, τὰ βασίλεια τῆς Βουργουνδίας καὶ τῆς Αὐρηλίας. Ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Θεοδεβέρτος Β' βασιλεὺς τῆς Αὐστρασίας, ἐδίωξε τὴν μάμμην αὐτοῦ Βρυνεχίλδην, 599, ἥτις ἦλθεν εἰς Βουργουνδίαν, διήγειρε, τῷ 602, μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν πόλεμον διακοπέντα ἐξ εἰσβολῆς τῶν Βισκαϊνῶν ἢ Γασκώνων ἀπὸ τοῦ Γαρούνα, καὶ ἀνέλαβε τὰ ἐκδικητικὰ σχέδια αὐτοῦ τῷ 611. Ὁ Θεοδεβέρτος ἠττήθη ἐν Τούλ, εἶτα ἐν Τολβιὰκ, καὶ ἐθανατώθη. Ὁ δὲ Θιερρὴ προσῆρτησε τότε τὴν Αὐστρασίαν εἰς τὰς κτήσεις αὐτοῦ. Μικρὸν δ' ἐπιδοκιμάσας τοὺς σκοποὺς τῆς Βρυνεχίλδης κατὰ τοῦ Χλοθαρίου Β', βασιλέως τῆς Νευστρίας, καὶ θέλων παρὰ τὴν θέλησιν αὐτῆς νὰ νυμφευθῇ μίαν θυγατέρα τοῦ Θεοδεβέρτου, λέγεται ὅτι ἐδηλητηριάσθη.

Θιερρὴ Γ', 3ος υἱὸς τοῦ Χλόδιος Β', ἀποκλεισθεὶς ἔτι βρέφος τῆς διαδοχῆς, ἀνηγορεύθη βασιλεὺς τῆς Νευστρίας, ἀποθανόντος τοῦ Χλοθαρίου Γ', τῷ 670, ὑπὸ τοῦ Ἐβροΐνου, τοῦ αὐλάρχου. Ἀμέσως δὲ σχεδὸν ἐκθρονισθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Χιλδερίκου τοῦ Β', ἤδη βασιλέως τῆς Αὐστρασίας, ἐκλείσθη ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου· ἀνέλαβε τὸ στέμμα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἅρπαγος, 673, καὶ ὑπέκυψεν ἐκ νέου τῷ Ἐβροΐνῳ. Εἶδε τὸν δοῦκα τῆς Αὐστρασίας Πιπῖνον δ' Ἑρστάλ, θριαμβεύοντα κατὰ τῶν Νευστρίων ἐν τῇ μάχῃ Τεστρὺ, 687, καὶ ἐδέησε νὰ δεχθῇ τὴν ἐξουσίαν τοῦ νέου τούτου κυρίου μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, 691.

Θιερρὴ Δ', υἱὸς Δαγοβέρτου τοῦ Β', βασιλέως τῆς Νευστρίας ἐν ἡλικίᾳ ἑπτὰ ἐτῶν, τῷ 720, μετὰ Χιλπερῖκον τὸν 2ον. Ἀνετράφη δὲ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῶν Chelles. Ὁ Κάρολος Μαρτέλλος ἐβασίλευσεν ἐν ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανε τῷ 737.

ΘΙΕΡΡΥ (Ἰάκωβος-Νικόλαος-Αὐγουστῖνος), κεριώνυμος γάλλος ἱστορικὸς, γεννηθεὶς ἐν Βλεσαὶς τῷ 1795, ἐκ πτωχῶν γονέων, ἀποθανόν τῷ 1856, ἐσπούδασεν ἐπιμελῶς ἐν τῷ collège τῆς γενεθλίου αὐτοῦ πόλεως, ἠθάνθη ἐξεγειρομένην τὴν κλίσιν αὐτοῦ πρὸς τὴν ἱστορίαν ὑπὸ τῆς ἀναγνώσεως τῶν «Μαρτύρων», εἰσῆλθεν εἰς τὴν Βρεσσιὰν σχολὴν τῷ 1811, καὶ μετὰ δύο ἔτη διωρίσθη καθηγητὴς ἐν ἐπαρχιακῷ κολλεγίῳ. Τὰ

δεινὰ τοῦ 1814, ἅτινα ἀνέστειλαν τὴν διδασκαλίαν ἐν Γαλλίᾳ, ἐπανήγαγον αὐτὸν εἰς Παρισίους, ἔνθα συνεδέθη μετὰ τοῦ φιλοσόφου Σαὶν-Σιμὼν, οὗ ἐχρημάτισε γραμματεὺς μέχρι τοῦ 1817. Τότε δὲ ὡς ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν ἰδεῶν ἀπέστη αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν ὡς συνεργάτης εἰς τὸν Censeur européen, περιοδικὸν ἐν ᾧ ἐδημοσιεύθη ζωηρὰ ἀφήγησις τῶν ἐπαναστάσεων τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Νορμανδῶν μέχρι τοῦ θανάτου Καρόλου τοῦ Ἰου. Τῷ 1820, τοῦ Censeur παύσαντος, ὁ Θιερρὺ εἰσήχθη εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Courrier français, καὶ ἐδημοσίευσε δι' αὐτοῦ 10 «Ἐπιστολὰς περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Γαλλίας», εἰς 8ον, ἔνθα παρὰ τὰς νέας ἐπιστολὰς ὑπῆρχον αἱ δημοσιευθεῖσαι διὰ τοῦ Courrier καὶ Dix ans d'études historiques, εἰς 8ον. Ἐκλεγεὶς μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν τῷ 1829, ἐδημοσίευσεν, ἀπὸ τοῦ 1831 μέχρι τοῦ 1835, ἐν τῇ Revue des Deux Mondes, διάφορα τεμάχια ἅτινα συνήνωσεν ὑπὸ τὸν τίτλον Récits des temps mérovingiens, 1840, τόμ. 2 εἰς 8ον, ἀνθ' ὧν ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία ἀπένειμεν αὐτῷ καὶ ἐχορήγει ἐφ' ὅρου ζωῆς τὸ μέγα κολιέρτειον γέρας. Τέλος ὁ ὑπουργὸς τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐπέτρεψεν αὐτῷ, τῷ 1835, τὴν ἔκδοσιν συλλογῆς ἐγγράφων ἀφαιρουμένων εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ λαοῦ· καίπερ ὑσημέρᾳ δεινουμένης τῆς ὑγείας αὐτοῦ, τυφλὸς δὲ καὶ παραλυτικὸς, ὁ Θιερρὺ ἐδημοσίευσε 2 τόμους ἐγγράφων, μετ' εἰσαγωγῆς ἐπιγραφομένης Essai sur l'histoire de la formation et des progrès du tiers-état, ἥτις εἶναι τέλειον σύγγραμμα, 1853, εἰς 8ον. Ὑπάρχει δὲ συλλογὴ τῶν αὐτῶν συγγραμμάτων ἀναθεωρηθέντων ὑπὸ τοῦ συγγραφέως, ἐν Παρισίοις, 1851, τόμ. 10, εἰς μέγα 18ον. Ὁ Θιερρὺ ἀπελάκτισε τὰς παραδόσεις τῆς κλασικῆς καὶ κατὰ συνθήκην ἱστορίας τῶν Βελλὸ, Μιλλὸ καὶ Ἀγκετίλ, καὶ ἀπέδω εἰς τὰ γεγονότα τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν χροιὰν αὐτῶν. Ἐπεχείρησεν, ὡς ὁ ἴδιος λέγει, «τὴν ἐντελῆ ἐξιστόρησιν, ἐξαντλῶν τὰ κείμενα, συναθροίζων τὰς διεσπαρμένας λεπτομερείας, συνάγων καὶ αὐτὰ τὰ ἐλάχιστα σημεῖα τῶν πραγμάτων καὶ τῶν χαρακτήρων, καὶ ἐκ πάντων αὐτῶν πλάττων σῶμα, εἰς ὃ ἡ ἐπιστήμη ἠνωμένη μετὰ τῆς τέχνης ἐμφυσᾷ τὴν πνοὴν τῆς ζωῆς».

Ὁ Ἀμεδαῖος Θιερρὺ, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1797, καθηγητὴς τῆς ἱστορίας τῆς ἐν Βεσανσὼν Σχολῆς τῶν Γραμμάτων τῷ 1828, νομάρχης τοῦ Ἄνω Σηκουάνα ἀπὸ τοῦ 1830 μέχρι τοῦ 1838, εἶτα εἰσηγητὴς ἐν τῷ Συμβουλίῳ τοῦ Κράτους, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἠθικοπολιτικῶν ἐπιστημῶν τῷ 1841, ἐδημοσίευσεν Histoire des Gaulois, 1828, τόμ. 8 εἰς 8ον, ἧς συνέχειαν ἀποτελεῖ μία Ἱστορία τῆς Γαλατίας ἐπὶ τῆς ῥωμαϊκῆς ἐξουσίας, 1841, τόμ. 3, εἰς 8ον. Histoire d'Attila, de ses fils et de ses successeurs, 1856, τόμ. 2 εἰς 8ον· Récits d'histoire romaine au Ve siècle, 1860, εἰς 8ον.

ΘΙΕΡΣ, ἐπαρχία τῆς Γαλλίας (Πουῆ δὲ Δὼμ), 42 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Κλερμὸν Φερρὰν, ἐπὶ τῆς κλιτύος ὄρους πλησίον τοῦ Δυρόλλου. Κάτοικοι 11,061. Πρωτοδικεῖα καὶ ἐμποροδικεῖα. Κολλέγιον.

ΘΙΕΡΣ ἢ ΘΙΕΡΣΟΣ (Λουδοβῖκος Ἀδόλφος), Louis Adolphe Thiers, ὁ περίπυστος γάλλος πολιτικὸς καὶ ἱστορικὸς, μέλος τοῦ Πανακαδημίου, πρόεδρος τῆς γαλλικῆς Δημοκρατίας, ἐγεννήθη ἐν Μασσαλίᾳ, τῇ 16 ἀπριλίου 1797, ἐκ γονέων ἐμπόρων καταστραφέντων ὑπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως. Συγγενὴς τοῦ Ἀνδρέου καὶ τῆς Μαρίας Ἰωσὴφ Σενιέρου πρὸς μητρὸς, ἠδυνήθη διὰ τῶν μέσων τῆς οἰκογενείας αὐτῆς, νὰ εἰσέλθῃ ὑπότροφος εἰς τὸ ἐν Μασσαλίᾳ λύκειον, τῷ 1806. Ἀριστεύσας δὲ λαμπρῶς ἐν ταῖς σπουδαῖς αὐτοῦ, ἤρξατο ἐν Αἰξ τῆς σπουδῆς τῆς νομικῆς ἄγων τὸ ὀκτωκαιδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας, καὶ συνεδέθη μετὰ τοῦ Mignet δι' ἀῤῥήκτων φιλίας δεσμῶν. Τυχὼν τοῦ δικηγορικοῦ πτυχίου τῷ 1820, ὁ Θιέρσος παρετήρησεν ἀμέσως ὅτι ἔκλινε μᾶλλον πρὸς τὸ στάδιον τῆς πολιτικῆς καὶ τῶν γραμμάτων, ἢ πρὸς τὸ τῆς νομικῆς, καὶ ἐνέκυψεν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἱστορίας καὶ τῆς φιλοσοφίας. Προστατευόμενος δὲ καὶ προτρεπόμενος ὑπὸ τοῦ δ' Ἀρλατὰν δὲ Λωρὶς, ἐλευθερόφρονος δικαστικοῦ ἄρχοντος καὶ μέλους τῆς Ἀκαδημίας τῆς Αἰξ διηγωνίσατο τῷ αὐτῷ ἔτει ὑπὲρ τοῦ γέρατος ὃ ἔθετο ἡ Ἀκαδημία αὕτη διὰ τὸ «Ἐγκώμιον τοῦ Βωβενάργκ». Ὁ δὲ λόγος αὐτοῦ ἐκρίθη πάντων ἄριστος, ἀλλ' οἱ βασιλόφρονες ἐπλειονοψήφουν ἐν ταῖς κριταῖς, παρ' οἷς ὁ Θιέρσος ἐνομίζετο ἰακωβῖνος, καὶ τὸ διαγώνισμα ἀνεβλήθη εἰς τὸ ἑπόμενον ἔτος. Κατὰ τῆς ἀδικίας ταύτης ἐξεδικήθη εὐφυῶς, ἀποστείλας τὸ χειρόγραφον αὐτοῦ ὡς εἶχεν, ἄνευ οὐδεμιᾶς διορθώσεως ἀλλὰ ταὐτοχρόνως συνέτασσε δεύτερον λόγον, ὃν ἐχρονολόγει καὶ ἐπέστειλλεν ἐκ Παρισίων διὰ τοῦ ταχυδρομείου. Καὶ τὸ μὲν παλαιὸν ὑπόμνημα ἐβραβεύθη τὸ δὲ νέον ἐπηνέθη. Τότε ὁ Θιέρσος ἦλθεν εἰς Παρισίους σύμπλους δώδεκα (κατὰ

σεπτέμβριον τοῦ 1821) μικρὸν μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ πιστοῦ συμμαθητοῦ αὐτοῦ Mignet ὅστις ἤρατο γέρας τι ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῶν γραμμάτων. Πένητες καὶ ἄνευ προστάτου, οἱ δύο φίλοι εἰργάζοντο νυχθημερὸν ὅπως χαράξωσι τὴν ὁδὸν αὐτῶν ἐν τῷ βίῳ. Ὁ Θιέρσος, τολμηρότερος ὤν, ἔκρουσε τὴν θύραν τοῦ συμπολίτου αὐτοῦ Μανουήλ· ὁ δὲ μέγας οὗτος καὶ φιλελεύθερος ῥήτωρ παρουσίασε τὸν νέον τῷ Στεφάνῳ, καὶ τῇ 30 νοεμβρίου 1821, ὁ δαφνηστεφὴς νέος ἐδημοσίευσε πολλὰ τεμάχια τοῦ «Ἐγκωμίου τοῦ Βωβενάργκ» ἐν τῇ «Συνταγματικῇ,» ἥτις ἀνέῳξεν αὐτῷ τὰς στήλας αὐτῆς. Ἐκτὸς δὲ τῆς περὶ τὸ γράφειν δεινότητος, ἣν ἤλεγχον, αἱ ὀλίγαι αὗται σελίδες προστατευόμεναι ὑπὸ τοῦ φιλελευθέρου φύλλου, ἐγένοντο ἡ ἀφετηρία τῆς πολιτικῆς καὶ φιλολογικῆς τύχης τοῦ Θιέρσου, ὅστις ὀριστικῶς ἀποτελέσας μέρος τῆς συντάξεως τῆς «Συνταγματικῆς», ταχὺ διεκρίθη διὰ τοῦ ἐπὶ μυρίων θεμάτων εὐδοκιμοῦντος καλάμου αὐτοῦ καὶ τῆς πρωτοτυπίας περὶ τὴν ἔκφρασιν τῶν ἰδεῶν του. Ταχὺς περὶ τὴν ἐπίθεσιν καὶ τὴν ἄμυναν, ζωηρὸς, ἀποφασιστικὸς, ἐπιχειρηματίας, εἶχεν ἤδη ὄφος ἀξιοπρεπὲς καὶ ἐδραῖον, τὰ δὲ ἄρθρα αὐτοῦ ἐθεωροῦντο πρότυπα δημοσιογραφικῆς γλώσσης καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς συναδέλφοις αὐτοῦ. Τὸ δημοσιευθὲν κατὰ μάρτιον τοῦ 1822, περὶ τοῦ βιβλίου τοῦ Montlosier De la monarchie française, ἀπεκάλυψεν ἐντελῶς τὸν Θιέρσον ὡς πολιτικὸν καὶ συγγραφέα.

Μετὰ δὲ τὴν πολιτικὴν καὶ φιλολογικὴν κριτικήν, ὁ Θιέρσος ἐπελήφθη τῆς περὶ τέχνης κριτικῆς καὶ ἔγραφεν ἐν τῇ ἐφημερίδι περὶ τῶν καλλιτεχνικῶν ἐκθέσεων. Τὰ δὲ ἄρθρα αὐτοῦ συνειλεγμένα καὶ συνοδευόμενα ὑπὸ ἱστορικοῦ δοκιμίου περὶ τῶν διαφόρων φάσεων τῆς ζωγραφικῆς καὶ γενικῶν παρατηρήσεων περὶ τῆς ἐν ταῖς τέχναις ἐμπνεύσεως καὶ κριτικῆς, ἐδημοσιεύθησαν εἰς ἕνα τόμον μετ' ἐπιγραφῆς Salon de 1822, ἐν Παρισίοις, εἰς 8ον μετὰ 5 λιθογραφικῶν σχημάτων. Ταὐτοχρόνως δὲ ὁ Θιέρσος ἐδημοσίευε περὶ τοῦ βίου τῆς mistress Bellamy, ὑποκριτρίας τοῦ θεάτρου τοῦ Κόβεν Γκάρδεν «Βιογραφίαν» (Notice), ἐν κεφαλίδι τῶν «Ἀπομνημονευμάτων» αὐτῆς, ἐν τῇ συλλογῇ τῶν Mémoires sur l'art dramatique. Περὶ δὲ τὰ τέλη τοῦ φθινοπώρου, περιηγηθεὶς τὰ μεσημβρινὰ τῆς Γαλλίας καὶ τὰ Πυρηναῖα, ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ «Συνταγματικῇ» ζωηρὰ καὶ ζωγραφικὴν ἔκθεσιν, ἥτις ἐδημοσιεύθη καὶ ἰδιαιτέρως μετ' ἐπιγραφῆς les Pyrénées, ou le Midi de la France pendant les mois de novembre et de décembre 1822 (1823· 3η ἔκδ. 1833).

Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον ὁ Θιέρσος ἦτον ἤδη ἀπηλλαγμένος τῆς πενίας καὶ ἠδύνατο νὰ χορηγῇ σύνταξιν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. Ἐκτὸς τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ «Συνταγματικῇ», εἶχεν οὐχὶ τὴν ἰδιοκτησίαν μετοχῆς τῆς ἐφημερίδος ταύτης, ὡς ἐλέγετο, ἀλλὰ μέρος τοῦ εἰσοδήματος τῆς μετοχῆς· οὐχὶ δὲ τῷ Λαφὶτ, ὡς τότε ἐνομίζετο, ἀλλὰ πλουσίῳ γερμανῷ βιβλιοπώλῃ, τῷ Κόττᾳ, ἐνθουσιωδῶς ἀγαπῶντι αὐτὸν, ὤφειλε τὴν γενναιοδωρίαν ταύτην. Ἡ Συνταγματικὴ δὲν ἤρκει τοῦ λοιποῦ εἰς ἱκανοποίησιν τῆς ἀκαμάτου αὐτοῦ δραστηριότητος. Τῷ 1823, ἐπὶ τοῦ ἱσπανικοῦ πολέμου καὶ τῆς μεταξὺ Βιλέλλου καὶ Σατωβριάνδου πάλης μετέσχε τῆς συντάξεως τῶν Tablettes historiques, περιοδικοῦ πολιτικοῦ καὶ φιλολογικοῦ, μετὰ τοῦ Jouffroy, Δυβοὰ, Ῥεμυζὰ καὶ Mignet. Οὐχ ἧττον ταχέως προώδευσεν ὁ Θιέρσος ἐν ταῖς αἰθούσαις τῆς ἀντιπολιτεύσεως. «Εἰσαχθεὶς τὸ πρῶτον παρὰ τῷ Lafitte, διεκρίθη, λέγει ὁ Δομενὶ (ἔνθ. τὸ ὄνομα), διὰ τῆς διαλεκτικῆς αὐτοῦ δεινότητος καὶ τῆς ζωηρότητος τῆς μεσημβρινῆς αὐτοῦ φαντασίας. Ἡ βραχύτης τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἡ μὴ διακεκριμένη ἔκφρασις τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ προσώπου, ὅπερ ἐκρύπτετο κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπὸ μεγάλων διόπτρων, ὁ παράδοξος ῥυθμὸς τῆς φωνῆς αὐτοῦ, τὸ ἀτιτίνητον καὶ σκιρτητικὸν τοῦ ἀνδρὸς, ἡ τοσοῦτον ἀλλόκοτος ταλάντευσις τῶν ὤμων αὐτοῦ, ἡ ἐντελὴς ἄγνοια τῆς ἐνώπιον τοῦ κόσμου συμπεριφορᾶς, πάντα ταῦτα συνέτεινον εἰς τὸ καταστῆσαι αὐτὸν ὃν ἐξαιρετικὸν ἐν τῇ γαλλικῇ κοινωνίᾳ.» Οὐδενὸς ἀδαὴς ἐφαίνετο, οὔτε τῶν οἰκονομικῶν, οὔτε τῶν στρατιωτικῶν, οὔτε τῆς διοικητικῆς μηχανῆς. Ἐγένετο συνέστιος τοῦ Λαφὶτ, περιζήτητος ὑπὸ πάντων τῶν ἐξόχων ἀνδρῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, καὶ ἐτύγχανεν εὐνοϊκῆς ὑποδοχῆς παρὰ τῷ γέροντι Ταλλεϋράνδῳ.

Ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου ὁ Θιέρσος εἰργάζετο εἰς τὴν «Ἱστορίαν τῆς γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως» (Histoire de la Révolution française), ἧς τὸ σχέδιον πρὸ πολλοῦ συνέλαβε. Ὁ Φῆλιξ Βωδὲν, εἷς τῶν μᾶλλον φημιζομένων συντακτῶν τῆς «Συνταγματικῆς», ὅστις θεωρεῖται ὡς σχὼν τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἱστορίας ταύτης, ἠθέλησε τοὐλάχιστον νὰ προστατεύσῃ διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, καθὼς παρὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θιέρσου, τὰς ἀπαρχὰς τοῦ πονήματος· ἀλλ' ἅμα ἤρξατο ἐργαζόμενος ἀπεσύρθη, ἰδὼν ὅτι ὁ Θιέρσος ἦτο τέλειος συγγραφεύς. Ἐν τῷ τρίτῳ τόμῳ ἐξελείφθη,

τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Οἱ δύο πρῶτοι περιέχοντες τὴν Ἱστορίαν τῆς Συντακτικῆς καὶ τῆς Νομοθετικῆς συνελεύσεως (Constituante et Legislative), ἐτυπώθησαν κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1823, καὶ μολονότι διεκρίνοντο ἐπὶ σαφηνείᾳ λόγου καὶ δραματικῇ κινήσει, ἐν τῇ ἀφηγήσει τῶν γεγονότων, προὔδιδον τὴν ἀπειρίαν τοῦ συγγραφέως· ὁ δὲ Θιέρσος ἐνόησε τοῦτο, καὶ ἐνέκυψε θαρραλέως εἰς πάσας τὰς ἀπαιτουμένας ὑπὸ τοῦ ἔργου εἰδικὰς μελέτας. Ἔμαθε παρὰ τοῦ βαρῶνος Λουδοβίκου τὴν οἰκονομολογικήν· παρὰ τοῦ στρατηγοῦ Φοᾶ, καὶ μάλιστα τοῦ Ζομίνη, τὴν πολεμικήν. Εἶχε φίλους πυροβολιστὰς ἐν Βιγκέναις, οἵτινες ἐμύησαν αὐτὸν εἰς τὰ τῆς προσβολῆς καὶ τῆς ἀμύνης τῶν φρουρίων. Γεωγραφικοὺς καὶ στρατηγικοὺς χάρτας, ἐφημερίδας, ὑπομνήματα ἐκδεδομένα ἢ ἀνέκδοτα, πρακτικά, ἐπισήμους ἐκθέσεις, τὰ πάντα συνεβουλεύθη ὅσα ἠδύναντο νὰ φωτίσωσιν αὐτὸν περὶ τῶν ἀνδρῶν καὶ πραγμάτων τῆς μεγάλης ἐκείνης ἐποχῆς, ἧς τοὺς ἐπιζήσαντας ἁπάντων ἐν ταῖς τάξεσι ἐλευθερόφρονος μερίδος ἠρώτα ἀπ' αὐτῶν πολυτιμοτάτας εἰδήσεις. Οὕτω παρεσκευασμένος ὁ Θιέρσος ἔγραψε τὸν τρίτον αὐτοῦ τόμον, καὶ τότε μόνον εἰσῆλθεν ἐντελῶς εἰς τὸ θέμα αὐτοῦ.

Ἡ «Ἱστορία τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως ἀπὸ τοῦ 1789 μέχρι τῆς 18 ὁμιχλόεντος» (1823—1827, τόμ. 10 εἰς 8ον), Histoire de la Révolution française depuis 1789 jusqu'au 18 brumaire, ἀγορασθεῖσα ἀντὶ μετριωτάτης τιμῆς ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν Lecointe καὶ Durey, ἐδημοσιεύθη κατὰ τύχην. Διήγειρε δὲ τὰς συμπαθείας πάντων τῶν νέων καὶ ἐλευθεροφρόνων, ἀλλ' ἔτυχε διαφόρου ὑποδοχῆς ὑπὸ τῶν διαδραματισάντων πρόσωπόν τι, τῶν μαρτύρων ἢ τῶν θυμάτων τῶν γεγονότων. Ἐν συνόλῳ δὲ ἐκτήσατο φήμην, ἥτις ἔμελλε νὰ διπλασιασθῇ μετὰ τὸ 1830· ὁλονὲ καθιερωθεῖσα ὑπὸ τῆς νέας ἐπαναστάσεως διεδόθη ταχέως καὶ κατέστη δημοτική. Μετὰ ταῦτα νομίζεται ὅτι ὁ Θιέρσος ἀνεθεώρησε καὶ ἐτροποποίησεν αὐτὴν ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν τῶν διαφόρων αὐτοῦ πολιτικῶν περιπετειῶν. Διαδοθεῖσα εἰς τὸ δημόσιον ὑπὸ δύο σχήματα, δι' 150,000 ἀντιτύπων καὶ ἐπέκεινα, ἀριθμεῖ, ἄνευ τῶν πολυαρίθμων κλεφτυπιῶν, ὑπὲρ τὰς πεντεκαίδεκα ἐκδόσεις. Ὀλίγα βιβλία ἐξέτησαν μείζονα ἐπίδρασιν ἐπὶ τὰς διανοίας. Εὐθὺς ἐκ πρώτης ἐφετηρίας ἐνεθύμησαν αἱ τε ἀρεταὶ καὶ αἱ ἐλλείψεις αὐτοῦ. Ἡ κριτικὴ ἔβρεξεν ἐν γένει τὸν συγγραφέα ἐπὶ τῇ ἱστορικῇ αὐτοῦ μοιρολογίᾳ, ἧς ἕνεκα καθίσταται ἀναλλὴξ διαμαχὴς τῆς λογικῆς τέρας μερίδος καὶ ἀπολογητὴς τοῦ θριαμβεύοντος· τοῦ Μιραβῶ, τοῦ Δαντῶνος, τοῦ Γιρόνδου, τοῦ Ῥοβεσπιέρρου· ἐπὶ τῇ ὑπερβολικῇ ἐπιεικείᾳ αὐτοῦ πρὸς τὰς κακίας καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ ἔγκλημα· τῷ ἀνειμένῳ τῆς γλώσσης, ὅπερ μικρὸν συμφωνεῖ ἐνίοτε πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς ἱστορίας. Ἀλλὰ πάντες ἐθαύμασαν τὴν ταχεῖαν, συνεχῆ, δραματικὴν πορείαν τῆς ἀφηγήσεως, τὴν βαθεῖαν γνῶσιν ἑκάστου ζητήματος, τὴν θαυμαστὴν σαφήνειαν, ἥτις ἐφαίνετο ἀπορρέουσα ἐξ αὐτῆς τῆς ἁπλότητος τοῦ ὕφους. Ἐκτὸς δὲ τούτων τὸ σύγγραμμα ἦτον ἀξιοσύστατον εἰς τὴν ἐλευθερόφρονα μερίδα ὡς ἐξάγνισις ἔν τινι μέτρῳ τῶν ἐπαναστατικῶν ἀρχῶν καὶ πράξεων· ἐξάγνισις ἀρκούντως γενναία ἀληθῶς καθὰ γινομένη κατὰ πρόσωπον βασιλείας ἧς τὴν κεφαλὴν ἔκοψεν ἡ ἐπανάστασις, ἀριστοκρατίας ἣν ἐταπείνωσε, κλήρου ὃν ἐγύμνωσε, τριῶν δηλαδὴ δυνάμεων ἀνεγερθεισῶν τότε καὶ ἀποιλητικῶν.

Μετὰ τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἐπαναστάσεως, ὁ Θιέρσος συνέλαβε τὸ σχέδιον νὰ γράψῃ «Γενικὴν Ἱστορίαν», καὶ ἀπεφάσισε νὰ παρασκευασθῇ εἰς τὴν συγγραφὴν αὐτῆς διὰ περιηγήσεων. Περίπλους τις παρεσκευάζετο ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Λαπλάς· ἠτήσατο καὶ ἔλαβε τὴν ἄδειαν ν' ἀποπλεύσῃ μέτ' αὐτοῦ, ἀποτίλων τὸν ναῦλον αὐτοῦ. Ἔμελλε δὲ ν' ἀποπλεύσῃ, ὅτε, τῇ 5 αὐγούστου 1859, τὸ ὑπουργεῖον Πολινιὰκ συνεκροτήθη· ὁ Θιέρσος ἔμεινεν ἵνα πολεμήσῃ· οἱ δημόσιοι θεσμοὶ ἠπειλοῦντο ὁσημέραι ἐπὶ πλέον· οἱ βασιλόφρονες ὤθουν ἀπροκαλύπτως τὸν βασιλέα εἰς πραξικόπημα, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ἡ νεολαία ἐδίδοτο μετὰ ζέσεως εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς ἐλευθεροφροσύνης. Ὁ Θιέρσος ἐνόησεν ὅτι τὸ ἀρχαῖον ὅπλον τῆς «Συνταγματικῆς» δὲν ἦρκει τοῦ λοιποῦ εἰς τὴν κρίσιμον ταύτην πάλην καὶ συνέστησε μετὰ τοῦ Mignet καὶ τοῦ Armand Carrel τὴν «Ἐθνικὴν» (le National). Ἕκαστος τῶν τριῶν τούτων δημοσιογράφων ἔμελλεν ἀλληλοδιαδόχως νὰ ἦναι ἐπὶ ἓν ἔτος ἀρχισυντάκτης. Ὁ Θιέρσος ἤρξατο γράφων. Ἂν τὸ ὑπουργεῖον Πολινιὰκ συνίστη ὅπως βλέψῃ τὸν Χάρτην, ἡ «Ἐθνικὴ» ἐγίνετο ἵνα ὑπερασπίσῃ αὐτὸν ἐπὶ κινδύνῳ καὶ αὐτῆς τῆς δυναστείας. Πάντα ἔτεινον ἐν αὐτῇ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων φύλλων (1 ἰανουαρίου 1830). Ὁ Θιέρσος ἔθετο τὴν Παλινόρθωσιν εἰς κατάστασιν πολεμικήν, καὶ μετεχειρίσθη τὴν ἐφημερίδα αὐτοῦ ὡς πολεμικὴν μηχανήν. Τὸ ἄρθρον ὅπερ ἐδημοσίευσε περὶ τῆς πολυθρυλήτου συντάγματικῆς ἀρχῆς «ὁ βασιλεὺς βασιλεύει καὶ δὲν κυβερνᾷ»

(le roi règne et ne gouverne pas), κατέστη πολύκροτον καὶ παρεσκεύασε τὰς διανοίας εἰς τὴν ἀντίστασιν. Ἡ «Ἐθνικὴ» μὴ ἐκτείνουσα τότε πέραν τῆς ἀλλαγῆς τῆς δυναστείας τοὺς ἐπαναστατικοὺς αὐτῆς σκοπούς, ἔθετο καθαρῶς, ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 9ης φεβρουαρίου, τὴν ἐνδεχομένην ὑποψηφιότητα τοῦ δουκὸς τῆς Αὐρηλίας. Ἕνεκα δὲ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης ἐδικάσθη καὶ κατεδικάσθη, ἀλλ' ἡ ὑπὲρ αὐτῆς συμπάθεια τοῦ δημοσίου ἐκινήθη ζωηρῶς, καὶ τὸ πρόστιμον ἐκαλύφθη διὰ συνεισφορῶν. Ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου, αἱ ἐπιθέσεις τῆς «Ἐθνικῆς» προσέλαβον προκλητικὸν χαρακτῆρα. Καθ' ἑκάστην ἡμέραν προσκάλει τὴν ἐξουσίαν ἵνα διαπράξῃ τὸ πραξικόπημα αὐτῆς. Ὅθεν, ὅτε ἐδημοσιεύθησαν τὰ διατάγματα, τῇ 26 Ἰουλίου, συνεθρήσθησαν ἅπαντες αὐθημερὸν ἐν τῷ γραφείῳ τῆς «Ἐθνικῆς». Ἐρημεριδογράφοι καὶ βουλευταὶ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐπέτρεψαν τῷ Θιέρσῳ τὴν σύνταξιν διαμαρτυρήσεως· ἅμα δὲ ὡς ἐγένετο αὕτη, ἐνῷ ἔλεγον περὶ τῆς καταχωρήσεως αὐτῆς ἐν ταῖς ἐφημερίσιν· «Οὐχί, εἶπεν ὁ Θιέρσος, χρειάζονται ὀνόματα κάτωθεν!» οἱ δὲ παριστάμενοι ὑπέγραψαν. Τῇ ἑσπέρᾳ τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἀστυνόμος παρουσιάσθη εἰς τὴν «Ἐθνικὴν» ὅπως ἀπαγορεύσῃ τὴν δημοσίευσιν αὐτῆς τῇ ἐποφσῃ. «Μόνον εἰς τὴν βίαν θὰ ὑπακούσωμεν!» ἀνεφώνησεν ὁ Θιέρσος. Παρατὰς δὲ τῇ 27 καὶ 28 Ἰουλίου εἰς πλείστας ὁμηγύρεις, ἔνθα ἠγωνίσθη ματαίως ὑπὲρ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ συστήματος τῆς νομίμου ἀντιστάσεως, ὁ Θιέρσος κατεδικάσθη εἰς προσωπικὴν κράτησιν, καὶ ἀπεχώρησεν εἰς Μομμορενσύ. Ἀνεφάνη δὲ τῇ 29, τῇ 2ᾳ ὥρᾳ μετὰ μεσημβρίαν, καὶ παρίστη εἰς τὴν ὁμήγυριν τοῦ Λαφίτ, ἔνθα συνέταξε τὴν διακήρυξιν, δι' ἧς ὁ λαὸς προὐτρέπετο εἰς τὸ ἐκλέξαι τὸν δοῦκα τῆς Αὐρηλίας. Ἐν δὲ τῇ νυκτὶ τῆς παρασκευῆς πρὸς τὸ σάββατον, 31 Ἰουλίου, μετέβη ἐκ μέρους τοῦ Σεβαστιάνη, τοῦ Γεράρδου καὶ τοῦ Λαφίτ εἰς Neuilly ὅπως ὑπερνικήσῃ τοὺς ἐνδοιασμοὺς τοῦ πρίγκηπος, ὅστις ἀνηγορεύθη, τῇ 1ῃ αὐγούστου, γενικὸς τοποτηρητὴς (lieutenant général) τοῦ βασιλείου. Ὁ Θιέρσος εἰργάζετο ὅπως χορηγήσῃ αὐτῷ ὀπαδούς. Ἐγένετο δὲ εἷς τῶν ἱδρυτῶν τῆς βασιλείας (τῇ 9ῃ αὐγούστου), ἥτις μόλις ἐγκατεστάθη διώρισεν αὐτὸν σύμβουλον τοῦ Κράτους καὶ γενικὸν γραμματέα τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν, ὑπὸ τὸν βαρῶνα Λουδοβίκον. Μετὰ τέσσαρας μῆνας ὑποκρίσεως, ὅστος παρεχώρησε τὴν θέσιν τῷ Λαφίτ (2 νοεμβρίου 1830). Ὁ Θιέρσος, ἡ Ἰουλιανὴ ἐπιστήμη ν' ἀ[illegible] ὧν σημείων, ἔπεισεν ὀλίγον τοὺς ἀρχαίους, ποσυρθῇ, παρὰ τὰς ἐπιμόνους παρακλήσεις τοῦ νέου ὑπουργοῦ, καὶ μόλις διὰ «ῥητῆς ἐντολῆς τοῦ βασιλέως» ἐπείσθη νὰ τηρήσῃ τὴν θέσιν αὐτοῦ. Διωρίσθη δὲ ὑπογραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας ἐν τῷ τμήματι τῶν οἰκονομικῶν (4 νοεμβρίου 1830).

Ὁ Θιέρσος εἶχεν ἐκλεχθῇ ἤδη μέλος τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων ὑπὸ τῶν ἐκλογέων τῆς Αἴξ. Ἀνὴρ ἐνεργητικὸς τὸν χαρακτῆρα, ἐποιεῖτο τότε λόγον περὶ τῆς διαβάσεως τοῦ Ῥήνου καὶ τῶν Ἄλπεων, περὶ τοῦ σῶσαι τὴν Πολωνίαν, ἐλευθερῶσαι τὸ Βέλγιον καὶ τὴν Ἰταλίαν. Ἦτον ἡ ψυχὴ καὶ τὸ ἐλατήριον τοῦ Λαφίτ, ὅστις πρωθυπουργὸς ὢν καὶ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἐναὐτῷ, ἐπανεπαύετο, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἰς τὴν ἐμπειρίαν καὶ ὀρεκτηριότητα τοῦ νέου συνεργάτου αὐτοῦ. Πεντεκαίδεκα μόλις ἡμέρας μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ νέου ὑπουργείου ὁ Θιέρσος ἐθεράπευσε τὴν οἰκονομικὴν κρίσιν, μεγάλας εἰσαγαγὼν μεταρρυθμίσεις, εἰς τὸν τρόπον τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων καὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν ἰδιοκτησιῶν. Ἀλλὰ τὰς ἐπιτυχεῖς ταύτας ἀπαρχὰς τοῦ Θιέρσου ἐπίκραναν διαβολαὶ καὶ συκοφαντίαι.

Κατ' Ἰανουάριον τοῦ 1831, ὁ Θιέρσος, πεσόντος τοῦ ὑπουργείου Λαφίτ (13 μαρτίου), ἀπεσύρθη ἐπίσης καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μεσημβρινὰ τῆς Γαλλίας. Ἐπιστρέψας δὲ, ἐνῷ πάντες ἐνόμιζον ὅτι θὰ συγκαταταχθῇ τῇ ἀντιπολιτεύσει, ἧς ὁ Λαφίτ ἦτο πάλιν ἀρχηγὸς, ἔλαβε τὸν λόγον, τῇ 5ῃ ἀπριλίου καὶ κατεπολέμησε τοὺς πρώην φίλους αὐτοῦ, οὓς ἐβοήθει μὲν πρότερον διοικητικῶς ἀλλ' οὐδαμῶς συνεμερίζετο τοὺς πολιτικοὺς αὐτῶν σκοπούς. Ὅθεν συνεβούλευσε τὴν εἰρήνην καὶ τὴν παραδοχὴν τῶν συνθηκῶν τοῦ 1815 ὑπὸ τὸν Καζιμὶρ Περιέ. Ἀντέστη κατὰ τῆς προσαρτήσεως τοῦ Βελγίου εἰς τὴν Γαλλίαν, φοβούμενος τὴν ἔκρηξιν γενικοῦ πολέμου. Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, ὑπεστήριξεν ἐπίσης διάφορα μὴ φιλελεύθερα καὶ μὴ δημοτικὰ μέτρα. Ἐν τῇ Βουλῇ ἐγένετο συνήγορος τῆς διαδοχικῆς τάξεως τῆς εὐγενείας τῶν πατρικίων (1831). Κατὰ δὲ τὴν περίστασιν ταύτην ἐποιήσατο χρῆσιν ἐν τῇ Βουλῇ τῆς εὐγλωττίας ἥτις ἤρμοζε κάλλιον εἰς τε τὸ ἄτομον καὶ τὴν ῥητορικὴν αὐτοῦ δεινότητα. Μέχρις ἐκείνου ὁ λόγος αὐτοῦ ἦτο πομπώδης καὶ ἔτι πομπωδεστέραν ἔμφασιν προσελάμβανεν ἕνεκα τῆς ὀξύτητος τῆς φωνῆς καὶ τῆς βραχύτητος τοῦ σώματος. Τότε ἤρξατο ἀγαρέων διαλεκτικῶς καὶ ἀνεκάλυψε τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ ἐν τῷ λόγῳ δεινότητα. Ὡμίλησεν ἐπὶ τέσσαρας ὥρας, ἔπεισεν ὀλίγον τοὺς ἀρχαίους,

διήγειρε μεγάλως τὴν περιέργειαν αὐτῶν καὶ ἐδίδαξεν αὐτοὺς τοὺς ἀντιπάλους ν' ἀκροῶνται αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν 5 καὶ τὴν 6 Ἰουνίου 1832, χαλεπὰς ἡμέρας διὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Ἰουλίου, ὁ Θιέρσος εἰς τῶν πρώτων συνεβούλευσε τὴν κυβέρνησιν νὰ μεταχειρισθῇ αὐστηρὰ μέτρα κατὰ τῶν δημοκρατῶν καὶ τῶν νομιμοφρόνων. Ὅθεν, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καζιμὶρ Περιὲ, συνιστώμενος ὑπὸ τῆς πλειονοψηφίας τῷ βασιλεῖ, κατέλαβε τὴν ἕδραν τῶν ἐσωτερικῶν ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς 11 ὀκτωβρίου. Ἡ τῶν πραγμάτων θέσις ἦτο δεινοτάτη· ἡ Βενετία, ἐφλέγετο, τὸ Βέλγιον ἠπειλεῖτο, αἱ φατρίαι ἀνεκυκῶντο. Τῇ βοηθείᾳ μυστικῶν κεφαλαίων, ὁ Θιέρσος ἐπωφελήθη τὴν προδοσίαν τοῦ Deutz, καὶ διὰ τῆς συλλήψεως τῆς δουκίσσης τοῦ Βερρὴ (7 νοεμβρίου 1832), ἔθετο πέρας εἰς τὸν ἐμφύλιον πόλεμον. Μετὰ δὲ τὸ ἀξιομνημόνευτον τοῦτο ἔργον ἐν τοῖς ἀστυνομικοῖς χρονικοῖς, συνετέλεσεν εἰς ἀποστολὴν στρατοῦ εἰς Ἀμβέρσαν (29 νοεμβρίου). Ἡ ἅλωσις τοῦ ἄστεως τούτου (23 δεκεμβρίου), σώζουσα τὸ Βέλγιον, ἀπέδωκεν ἀξιοπρέπειάν τινα τῇ τε Γαλλίᾳ καὶ τῇ πολιτικῇ τοῦ ὑπουργείου.

Τότε ὁ Θιέρσος τρέπεται ἄλλην ὁδὸν· τῇ 28 δεκεμβρίου μετατίθεις ἀπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν εἰς τὸ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν δημοσίων ἔργων, ἠτήσατο πίστωσιν 100 ἑκατομμυρίων, δι' ἧς ἐπανελήφθησαν τὰ μεγάλα δημόσια ἔργα. Ἀνεγείρεται ἐπὶ τῆς στήλης αὐτοῦ τὸ ἄγαλμα τοῦ Μεγ. Ναπολέοντος· περατοῦται ἡ ἀψὶς τοῦ Ἀστέρος, ἡ ἐκκλησία τῆς Μαγδαληνῆς, τὸ παλάτιον τοῦ παρισθλίου δ' Ὀρσάη· κρίνει ἀντικαθίστησι τὸ ἐξιλαστικὸν μνημεῖον ὅπερ ἱδρύθη εἰς μνήμην τοῦ δουκὸς τοῦ Βερρὴ, ἐπὶ τῆς πλατείας Λουβουά· ὁδοὶ χαράσσονται, δ' ὀρύσσονται, ἡ βιομηχανία ἄρχεται ἀναγεννωμένη, καὶ μετ' αὐτῆς ἡ δημοσία ὀλβιότης. Ἐπαιρουμένης τῆς νῦν περιόδου τοῦ πολιτικοῦ βίου τοῦ Θιέρσου, αὕτη ἦτον ἡ καλλίστη (1833).

Ἐν ἀρχῇ τοῦ 1834, αἱ πολιτικαὶ λέσχαι καὶ αἱ δημώδεις ἑταιρίαι ἠπείλουν τὴν ἐξουσίαν· ὁ δὲ Θιέρσος ὑπεστήριξε τὸν περὶ ἑταιριῶν νόμον. Ἐπαίγοντος δὲ τοῦ κινδύνου, ἀναλαμβάνει αὖθις τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν. Ἡ λυωνικὴ ἐπανάστασις ἀντηχεῖ ἐν Παρισίοις. Ὁ δὲ Θιέρσος μανδυνεύει τὴν ζωήν του βαδίζων πρὸς τὰ ὁδοφράγματα, ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς 12 καὶ 13 ἀπριλίου 1834. Ἀλλ' ὅμως ὅτε συνεζητεῖτο περὶ τοῦ ἂν ἔπρεπε νὰ διακοπῶσιν αἱ ἐπαναστάσεις, ἀπέφευσεν ἐν τῷ συμβουλίῳ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ Διακοστηρίου τῶν Πατρικίων. Μὴ δυνηθεὶς δὲ νὰ συνεννοηθῇ περὶ τῆς προεδρείας τοῦ συμβουλίου οὔτε μετὰ τοῦ στρατάρχου Σούλτ, οὔτε μετὰ τοῦ στρατάρχου Γεράρδου, οὔτε μετὰ τοῦ Μολὲ, ὁ Θιέρσος ἔδωκε τὴν παραίτησιν αὐτοῦ (11 νοεμβρίου 1834). Μεθ' ὑπουργικὴν κρίσιν καὶ ὑπουργεῖον διαρκέσαν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ δουκὸς δὲ Βασσάνου, ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ἐν τῷ ὑπουργείῳ προεδρευομένῳ ὑπὸ τοῦ στρατάρχου Μορτιὲ (18 νοεμβρίου 1834), ὅστις μετ' οὐ πολὺ ἀπεσύρθη, μὴ στέργων, ἔλεγε, προεδρείαν αὐτόχρημα ὀνοματικήν. Ἐκ δὲ τούτου ἐγεννήθη νέα ὑπουργικὴ κρίσις, καθ' ἣν ἤρξατο ἐκφηνουμένη ἡ ἀντιζηλία τοῦ Θιέρσου πρὸς τὸν Γουιζῶτον. Ἀπὸ πεντεκαίδεκα ἡμερῶν αἱ θλιβεραὶ αὗται συζητήσεις κατελύπουν τὸν βασιλέα καὶ τὴν Βουλήν. Πολλοὶ δὲ τῶν βουλευτῶν παρενέδησαν καὶ ὁ Θιέρσος ἐδέξατο τὴν προεδρείαν παρὰ τοῦ δὲ Βρόγλιε, τῇ συγκαταθέσει τοῦ Γουιζώτου. Ἡμέρας δέ τινας μετὰ ταῦτα, τῇ 13ῃ δεκεμβρίου 1834, εἰσήχθη εἰς τὴν γαλλικὴν Ἀκαδημίαν, ἥτις ἀπὸ τοῦ 1833 ἐξελέξατο αὐτὸν μέλος εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ Ἀνδριέ· ὁ δὲ εἰσακτήριος λόγος αὐτοῦ ἐποίησε μεγίστην ἐντύπωσιν.

Ἐν ταῖς ἑορταῖς τοῦ Ἰουλίου (1835), ὁ Θιέρσος ἦτο παρὰ τὸν στρατάρχην Μορτιὲ, ὅτε οὗτος ἐφονεύθη ἐργασίας τῆς μηχανῆς τοῦ Φιέσκη (28 Ἰουλίου). Αἱ Βουλαὶ συνεκαλέσθησαν ἐν σπουδῇ, καὶ τὸ ὑπουργεῖον ὑπέβαλε τοὺς περὶ τύπου καὶ ὁρκωτῶν νόμους, τοὺς λεγομένους «σεπτεμβριανούς», ὑπὲρ ὧν ὁ Θιέρσος συνεγόρησεν ἄνευ ἐπιφυλάξεως, ὡς ὑπὲρ τοῦ μόνου μέσου πρὸς πρόληψιν παρομοίων ἐγκλημάτων.

Ἀντιπολιτευόμενος κατά τε τὰ φρονήματα καὶ τὰς ἀρχὰς ὁ Θιέρσος καὶ ὁ Γουιζῶτος ἠδυνήθησαν μὲν νὰ συμφωνήσωσιν ἀλλ' οὐχὶ καὶ νὰ παραιτηθῶσι τῶν θέσεων αὐτῶν. Ἕκαστος αὐτῶν ἐξεπροσώπει, ἐν τῷ συμβουλίῳ, μίαν τῶν δύο διαιρέσεων τῆς πλειονοψηφίας· ὁ μὲν Θιέρσος τὸ ἀριστερὸν, ὁ δὲ Γουιζῶτος τὸ δεξιὸν κέντρον. Παρέχων δὲ τοῖς ἐναντίοις ἐχέγγυα ἐν τῇ Βουλῇ περὶ τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ, ὁ Θιέρσος ἐκλήθη ἐπὶ τὰ δημόσια πράγματα, τῇ συνδρομῇ μέρους τῆς πλειονοψηφίας καὶ τῆς δυναστικῆς ἀντιπολιτεύσεως πρὸς ὃ τούτοις καὶ τῇ συμπράξει τοῦ Ταλλεϋράνδου. Ἐπιφανείσης δὲ τῆς κρίσεως τῆς μεταστροφῆς τῶν χρεωγράφων (κατ' Ἰανουάριον τοῦ 1836), ἔδωκε τὴν παραίτησίν του, καθὼς καὶ οἱ συνάδελφοι αὐτοῦ· ἀλλὰ ταυτοχρόνως δι' ἐπιτηδείου ὁ ἀπραγματεύσεως ἐπεκύθη ἡ σύστασις ὑπουργείου ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ κέντρου, ἐν ᾧ

ἔλαβε τὴν προεδρείαν τοῦ συμβουλίου μετὰ τοῦ χαρτοφυλακίου τῶν ἐξωτερικῶν (22 φεβρουαρίου 1836). Τότε παρεδέξατο μᾶλλον ἐλευθερόφρονα πολιτικὴν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, καὶ εὐσταθεστέραν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ. Ἔπεσε τοὐλάχιστον ἀξιοπρεπῶς. Ἐρειδόμενος ἐπὶ τῆς συνθήκης τῆς τετραπλῆς συμμαχίας, ἠθέλησε νὰ ἐπέμβῃ εἰς Ἱσπανίαν· ἀλλὰ τοῦ βασιλέως ἐναντιουμένου, ὁ Θιέρσος ἀπεσύρθη (25 αὐγούστου 1836) καὶ ἀντικατέστη ὑπὸ τοῦ Μολέ.

Κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1837, ὁ Θιέρσος ἐξετέλεσε περιήγησιν ἀφορῶσαν καλλιτεχνικὰς μελέτας ἐν Ἰταλίᾳ. Ἀνακάμψας δ' ἐκεῖθεν, περὶ τὰ μέσα τοῦ 1838, μετέσχε τῶν ἔργων τῆς βουλευτικῆς περιόδου. Εἷς τῶν ἀρχηγῶν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ συνασπισμοῦ, διηύθυνε κατὰ τοῦ ὑπουργείου Μολὲ ὅλην τὴν ἐμπειρίαν αὐτοῦ, καὶ συνετέλεσεν εἰς ἀνατροπὴν αὐτοῦ· κύριος δὲ τοῦ πεδίου τῆς μάχης καὶ δεύτερον ἔδει μόνον νὰ νικήσῃ τὰς δυσμενεῖς τοῦ βασιλέως διαθέσεις, δεχομένου τὴν εἰς τὰ πράγματα ἐπάνοδον τοῦ Θιέρσου ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ διορισθῇ πρωθυπουργὸς ὁ στρατάρχης Σούλτ. Ὁ Θιέρσος ἠρνήθη. Γενόμενος δ' ἐκ νέου πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς 1ης μαρτίου 1840, ἐπορεύετο τὴν μέσην ὁδὸν μεταξὺ τῶν δύο μερίδων αἵτινες διεφιλονείκουν τὴν πλειονοψηφίαν ἐν τῇ Βουλῇ. Διετήρησας δὲ τοὺς νόμους τοῦ σεπτεμβρίου ἐνίβαλε τὴν ἐκλογικὴν καὶ κοινοβουλευτικὴν μεταρρύθμισιν. Ἐν δὲ τῷ ἐξωτερικῷ, μόνος ἐν Εὐρώπῃ θιασώτης τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ, ὃν ὑπεβοήθει ἐν τοῖς σχεδίοις αὐτοῦ κατὰ τῆς Πύλης, εὑρέθη ἀπαράσκευος ἐν τῷ ἀναφανέντι Ἀνατολικῷ ζητήματι. Ἡ συνθήκη τῆς 15 ἰουλίου, ἥτις ἐξήρει τὴν Γαλλίαν τοῦ συνεδρίου τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων, συνωμολογήθη ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ, ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ Γουιζώτου, τοῦ ἀντιπάλου αὐτοῦ καὶ πρεσβευτοῦ ἐν Λονδίνῳ, ὅστις ἀναμφιβόλως πρῶτος ἠπατήθη ἐν ὅλῃ τῇ ὑποθέσει ταύτῃ. Ἐνώπιον δὲ τοῦ ἀπειλοῦντος τὴν Γαλλίαν συνασπισμοῦ, ὁ Θιέρσος ἠσθάνθη ἐξεγειρόμενα τὰ πατριωτικὰ αὐτοῦ αἰσθήματα· προσῆλθε τῇ ἀνταπολιτεύσει καὶ παρεσκευάσθη σπουδαίως εἰς πόλεμον. Ὡς ἐκ τούτου ἐξεδόθησαν τὰ διατάγματα περὶ τῆς προσκλήσεως τοῦ λαοῦ τῷ 1836 καὶ 1839, τῆς παρασκευῆς τῶν ἐθνοφυλάκων καὶ τῆς κατασκευῆς τῶν ὀχυρωμάτων τῶν Παρισίων, ἅτινα πολλοὶ ἐφρόνησαν τότε, παρὰ τὰς διαμαρτυρήσεις τοῦ Θιέρσου, καταλληλότερα εἰς τὸ περιστεῖλαι τὴν πρωτεύουσαν ἢ εἰς τὴν ἐμπνέυσιν αὐτῆς (29 ἰουλίου 10 σεπτεμβρίου 1840). Ὡς ἐκ πάντων ἐξήγετο ἡ Γαλλία ἔμελλε νὰ ἦναι ἑτοιμοπόλεμος κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔαρ· ἐγένετο δὲ λόγος περὶ καθόδου εἰς Ἰταλίαν πρὸς ἐκφόβησιν τῆς Αὐστρίας. Ἀλλ' οὔτε ὁ βασιλεὺς, οὔτε ἡ πλειονοψηφία τοῦ συμβουλίου συνεμερίζετο τοὺς φιλοπολέμους τούτους σκοπούς. Μεθ' ἓξ μηνῶν ἀκάρπους ταραχὰς, μετὰ παταγώδεις ἀφορμὰς πολέμου εἰς οὐδὲν ἀποληξάσας, μετὰ τὸν βομβαρδοβολισμὸν τῆς Βηρυττοῦ ὑπὸ τῶν Ἄγγλων καὶ τοῦ ἀτελεσιγράφου τῆς 8 ὀκτωβρίου, μεθ' ὃ ἐπηκολούθησεν ἡ ἀνάκλησις τοῦ στόλου τῇ 25, ὁ Θιέρσος, ὅστις ὃς ἔδωκε καὶ ὃς ἀπέσυρε τὴν παραίτησιν αὐτοῦ, ἀπεχώρησεν ὁριστικῶς τῇ 29ῃ ὀκτωβρίου, προκρίνων νὰ καταλίπῃ ἐλεύθερον τὸ πεδίον τῷ Γουιζώτῳ ἢ νὰ ὑφίσταται ἐπὶ πλέον τὴν εὐθύνην παρομοίας τῶν πραγμάτων καταστάσεως. Ἐν τῇ συζητήσει τῆς πρὸς τὸν βασιλικὸν λόγον ἀπαντήσεως ἀπελογήθη μεθ' ἱκανῆς σαφηνείας περὶ τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ καίτοι κινδυνεύων ν' ἀποκαλύψῃ τὴν κακὴν πολιτικὴν τοῦ στέμματος.

Πεσὼν ἀπὸ τῆς ἐξουσίας ὁ Θιέρσος κατέφυγεν εἰς τὰ γράμματα καὶ ἐπανέλαβε τὰ μεγάλα ἱστορικὰ αὐτοῦ ἔργα. Ἀφηγηθεὶς τίνι τρόπῳ κατεκτήσατο τὸ ἔθνος τοὺς ἐλευθέρους αὐτοῦ θεσμοὺς ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως, ἠθέλησε νὰ δείξῃ ποίαν χρῆσιν αὐτῶν ἐποιήσατο ἐπὶ τῆς Ὑπατείας καὶ τῆς Αὐτοκρατορίας. Παρεσκευάσθη εἰς τὸ ἐπίμοχθον τοῦτο ἔργον, ὡς εἰς τὸ πρῶτον διὰ πολλῶν περιηγήσεων εἰς Γερμανίαν, Ἰταλίαν, Ἱσπανίαν καὶ Ἀγγλίαν, εἴτε ὅπως ἐξερευνήσῃ τὰ πεδία τῶν μαχῶν, εἴτε ὅπως ἁρυσθῇ ἐκ τῶν ἐπισήμων ἀρχείων εἰδήσεις καὶ σημειώσεις (1841—1845). Ἀνακάμψας δὲ εἰς τὴν Γαλλίαν, ἐδημοσίευσε δύο πρώτους τόμους (κατὰ μάρτιον τοῦ 1845), ὧν ἡ δημοσίευσις ἀνεμένετο μετὰ πυρετώδους περιεργείας ἔν τε τῇ Γαλλίᾳ καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ. Οὐδέποτε συγγραφεὺς εἶχεν ὑπὸ τὴν διάθεσιν αὐτοῦ πλουσιώτερον θησαυρὸν αὐθεντικῶν ἐγγράφων, πρωτοτύπων κειμένων, καὶ οὐδεὶς ἤντλησε τὴν ἱστορίαν πλησιέστερον τῶν πηγῶν αὐτῆς. Διαιρούμενον εἰς βιβλία, ὧν ἕκαστον φέρει ἰδιαίτερον ὄνομα, τὸ ὄνομα τοῦ ἐξέχοντος γεγονότος, τὸ νέον σύγγραμμα ἔμελλε ν' ἀπαρτίσῃ εἴκοσι τόμους. Ἂν τὸ πρῶτον ἱστορικὸν μνημεῖον τοῦ Θιέρσου ἦναι προϊὸν ἰσχυρᾶς ἤδη νεότητος, ἡ «Ἱστορία τῆς Ὑπατείας καὶ τῆς Αὐτοκρατορίας (1845—1862, τόμ. Α—Κ') ἐκφαίνει ὡς ἔργον ὡρίμου καὶ ἐξωμένης διανοίας. Συγγραφεὺς μὲ' ὑγιοῦς μετριοπαθείας, γαληνοῦ

ἀμεροληψίας καὶ εὐγενοῦς ἐλευθερίας τῆς διανοίας, εἶναι ἧττον δραματικὴ, ἀλλὰ μεγαλοπρεπεστέρα. Ἡ γιγάντειος τοῦ Ναπολέοντος μορφὴ ἐπισκιάζει τὸ πᾶν ἀλλ' οὐδὲν ἀποβροφᾷ. Ἡ πληθὺς ὅμως τῆς ὕλης, ἡ ἀπειρία τῶν λεπτομερειῶν ἃς συνέλεξεν ὁ συγγραφεὺς παρασύρει αὐτὸν, μεθ' ὅλον τὸ σύντονον τῆς ἀφηγήσεως, εἰς μακρολογίας. Τὸ πανταχοῦ ἁπλοῦν ὕφος (ὁ Θιέρσος ἀρέσκεται εἰς τὴν ἁπλότητα), σαφὲς ἅμα καὶ εὔληπτον, φαίνεται ἐνιαχοῦ ἠμελημένον καὶ προδίδωσι τὴν αὐτοσχεδίασιν τοῦ γράψαντος. Ἀναφέρων χωρίον τι τῆς «Ἱστορίας τῆς Ὑπατείας καὶ τῆς Αὐτοκρατορίας» ἐν ἐνὶ τῶν διαγγελμάτων αὐτοῦ πρὸς τὸ νομοθετικὸν σῶμα, ὁ αὐτοκράτωρ Ναπολέων Γ' ἐπωνόμασε τὸν συγγραφέα «ἐθνικὸν ἱστορικόν». Τῷ 1861, τὸ σύγγραμμα ἔτυχε, κατὰ ἐπρότασιν τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας, τοῦ ἐξ 20,000 φράγκων γέρατος, ὅπερ ἔθετο ὁ Αὐτοκράτωρ, τὴν δὲ βράβευσιν ταύτην ἐπεκύρωσε καὶ τὸ Πανακαδήμιον. Ὁ δὲ Θιέρσος ἐδέξατο μὲν τὴν τιμὴν ταύτην, ἀλλὰ τὰς 20,000 φράγκων κατέλιπε τῇ Ἀκαδημίᾳ, ὅπως ἐκ τοῦ εἰσοδήματος αὐτῶν συστήσῃ νέον διαγωνισμόν.

Κατὰ τὰ τρία πρῶτα ἔτη, ἅτινα καθιέρωσεν εἰς τὸ κολοσσαῖον τοῦτο ἔργον, ὁ Θιέρσος ἐφάνη εἰς τὸ βῆμα μόνον ὅπως ὑποστηρίξῃ, τῷ 1842, τὸν περὶ ἀντιβασιλείας νόμον, ὅστις ἀπέκλεισε τὴν δούκισσαν τῆς Δὐρηλίας. Κατῆλθε δ' αὖθις εἰς τὴν πολιτικὴν παλαίστραν ἐπὶ τῆς συζητήσεως περὶ τῆς εἰς τὸν βασιλικὸν λόχον ἀπαντήσεως, κατ' Ἰανουάριον τοῦ 1844· ἐπέκρινε δὲ μετὰ δριμύτητος τὸ ὑπουργεῖον Γυιζώτου καὶ ἔψεξεν αὐτὸ ἐπὶ ἀδυναμίᾳ. Ἀρχηγὸς τοῦ ἀριστεροῦ κέντρου, ἠγωνίσθη ὅπως συναθροίσῃ τὴν ἀντιπολίτευσιν. Πραγματευόμενος πάντα τὰ κοινωνικὰ καὶ δημοτικὰ θέματα ἐχάρευσε κατὰ τῆς αὐξήσεως τῆς δυνάμεως τῶν Ἰησουϊτῶν (2 μαΐου 1845)· περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ πανεπιστημίου, ἅτινα παρεβιάζοντο ὑπὸ διατάγματος (21 φεβρουαρίου 1846) κηρύσσοντος ἀνάρμοστον τὴν ἐν τῇ Βουλῇ ἐκλογὴν ὡς ἀντιπροσώπων ἀνδρῶν ἐπιτετραμμένων δημόσια ὑπουργήματα (16 μαρτίου 1846). Ἐν ταύτῃ μάλιστα τῇ τελευταίᾳ συζητήσει, ἀνῆλθεν εἰς ὕψος μέγα. «Κατηντήσαμεν ἄρά γε εἰς τὸ νὰ ἔχωμεν τὸ φάσμα μόνον τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς κυβερνήσεως! Ἀ! τοῦτο ἔπρεπε νὰ εἴπωσιν ἡμῖν τὸν Ἰούλιον τοῦ 1830! »

Μὴ ἐμφανισθεὶς εἰς τὰ συμπόσια τῶν μεταρρυθμιστῶν τοῦ 1847, ἅτινα δὲν ἐπεδοκίμαζεν, οὐχ ἧττον μετέσχε τῶν ἐλευθερόφρονος αἰσθήματος, εἰς ὃ παρώτρυνε τοὺς λαοὺς διὰ τῆς «Συντεταγμενικῆς», καὶ συνέτεινεν εἰς τοῦτο κυρίως πρὸ πάντων διὰ τῶν ἀγορεύσεων αὐτοῦ ἐν τῇ ἀξιομνημονεύτῳ περιόδῳ τοῦ 1848, τῇ τελευταίᾳ τῆς μοναρχίας τοῦ Ἰουλίου. Οὐδέποτε μέχρις ἐκείνου ὑπῆρξεν εὐγλωττότερος καὶ ἐπιθετικώτερος. Ὡμίλησε περὶ τῶν οἰκονομικῶν, περὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς· διεμαρτυρήθη, ἐν ὀνόματι τῆς ἀνθρωπότητος, κατὰ τῶν σφαγῶν τῆς Γαλικίας, τοῦ βομβαρδοβολισμοῦ τοῦ Παλέρμου, κτλ. ἐμέμψατο τῆς κυβερνήσεως ἐπὶ βλαβερᾷ συγκαταβάσει πρὸς τὴν Αὐστρίαν καὶ τῇ πρὸς τὴν Ἰταλίαν ἀδιαφορίᾳ αὐτῆς· ἐπέκρινε τὴν πολιτικὴν αὐτῆς ἐν τῇ ὑποθέσει τοῦ Σονδερβούνδου, καὶ προεκάλεσεν αὐτὴν ἵνα αἰτήσηται παρὰ τῆς Γαλλίας ἂν δύνηται ἕνα μόνον ἄνδρα, ἕνα μόνον ὁβολὸν ὅπως ἐπὶ τὴν Βέρνην στρατεύσῃ, ἐκήρυξε δὲ τέλος «ὅτι ἀνῆκεν εἰς τὴν μερίδα τῆς Ἐπαναστάσεως, καὶ ὅτι οὐδέποτε ἤθελε προδώσει αὐτήν.» (κατ' Ἰανουάριον καὶ φεβρουάριον τοῦ 1848).

Ὁ Θιέρσος ἀνεκτήσατο τὴν δημοτικότητα αὐτοῦ. Ἐν ταῖς συναναστροφαῖς, ἐν τοῖς καφφενείοις, ἀνεγινώσκοντο γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ αἱ ἀγορεύσεις αὐτοῦ, καθὼς τῷ 1830 τὰ ἐν τῇ «Ἐθνικῇ» ἄρθρα αὐτοῦ. Ἀλλ' οὐχ ἧττον, ὅτε τὸ ὑπουργεῖον ἀπηγόρευσε τὸ συμπόσιον τῆς ΙΒ' περιοχῆς, ἐφρόνει ὅτι ἔδει νὰ ὑποχωρήσωσιν. Ἐπεθύμει νὰ δώσῃ ἡ ἀντιπολίτευσις ἐν σώματι τὴν παραίτησιν αὐτῆς. Κληθεὶς εἰς τὸν Κεραμεικὸν, ἐν τῇ νυκτὶ τῆς 23 πρὸς τὴν 24 φεβρουαρίου, ἐπετράπη παρὰ τοῦ βασιλέως τὸν καταρτισμὸν νέου ὑπουργείου μετὰ τοῦ Ὀδιλὼν Βαρρό. Δοὺς δὲ διαταγὴν ἵνα κατευναθῇ ὁ σάλος ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς συμπολίτας τῶν Παρισίων διακήρυξιν, ἐν ᾗ ἐλάμβανεν ὡς σύνθημα τὰς λέξεις «Ἐλευθερία! τάξις! ἕνωσις! ἀναμόρφωσις! » Ἦτον ἡ ὥρα ἐννάτη. Τῇ προτεραίᾳ ἴσως διὰ τῆς διακηρύξεως ταύτης τὰ πάντα κατηυνάζοντο. Κατ' ἐκείνην ὅμως τὴν στιγμὴν οἱ Παρίσιοι ἐκαλύπτοντο ὑπὸ ὁδοφραγμάτων, καὶ τὸ σύνθημα τῶν ἐπαναστατῶν ἦτο «Δημοκρατία»! ὑψιστάμενος δὲ τὴν βίαν καὶ τὰς ὕβρεις τοῦ πλήθους, καὶ βλέπων ὅτι ἠδυνάτει ν' ἀντιστῇ κατὰ τοῦ ἐπαναστατικοῦ ῥεύματος ὁ Θιέρσος ἔδωκε τὴν παραίτησιν αὐτοῦ, ἀφοῦ εἶπεν ἐν τῇ Βουλῇ ὅτι αὐτὸν πλέον ἠδύνατο νὰ πράξῃ. Μετὰ τὴν ἀναγόρευσιν τῆς Δημοκρατίας, νομίζων ὅτι «ἡ βασιλεία ἐτελεύτησε διὰ παντὸς», ἀνεγώρησε τὴν προσωρινὴν κυβέρνησιν, καὶ κατῆλθεν εἰς τὸν ἐκλογικὸν ἀγῶνα τῆς Συντακτικῆς συνελεύσεως, ἐν τῷ νομῷ τῶν Στομάτων τοῦ Ῥοδανοῦ, «μὴ θέλων, ἔλεγε, νὰ μείνῃ ἔξω τῆς νέας

τύχης τοῦ ἔθνους»· οὐδὲν ἔστεργε ἐν' ἀποκηρύξῃ τῶν προτέρων αὐτοῦ φρονημάτων, καίπερ ἐξακολουθῶν νὰ θεμελιόνῃ τὴν νέαν τάξιν ἐπὶ μονίμων καὶ ἐδραίων βάσεων». Ἐν ταῖς γενικαῖς ἐκλογαῖς ἀπέτυχε· ἀλλὰ τῇ 4 τοῦ ἐπιόντος Ἰουνίου, ἐξελέγη ὑπὸ τεσσάρων νομῶν τοῦ Σηκουάνα, τοῦ Κάτω Σηκουάνα, τοῦ Ὄρνου καὶ τοῦ Μαϋέννου καὶ ἐδέξατο τὴν ἐκλογὴν τοῦ Κάτω Σηκουάνα ἐκλέξαντος αὐτὸν, ἀντὶ τοῦ Λαμαρτίνου, διὰ ψήφων 60,000 καὶ ἐπέκεινα. Ἡ ἐκλογὴ αὐτοῦ ἐθεωρήθη ὡς κίνδυνος διὰ τὴν Δημοκρατίαν, καὶ ὅμως ὁ Θιέρσος προσήνεγκε τῇ κυβερνήσει τὴν ὀρθὴν αὐτοῦ κρίσιν, τὴν πρακτικότητα καὶ τὴν μεγάλην τῶν δημοσίων πραγμάτων πεῖραν.

Ὁ Θιέρσος ἤδρευεν ἐν τῇ δεξιᾷ. Ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Ἰουνίου 1848, ἐψήφισεν ὑπὲρ τῆς δικτατορίας τοῦ στρατηγοῦ Καβαινιάκ. Εἰς τῶν ἀρχηγῶν τῆς μερίδος τῆς τάξεως, ἣν αὐτὸς συνήνωσε καὶ ἐξήσκησε, μέλος τῆς συνταγματικῆς ἐπιτροπῆς, εἰσηγητὴς τῆς προτάσεως τοῦ Προυδὸν «περὶ τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς παλαιᾶς κοινωνίας», κεκηρυγμένος πολέμιος πάσης ἐπικινδύνου ἢ λίαν νέας ἰδέας, κατεπολέμησεν ἐπίσης τὴν πρότασιν τοῦ Turk περὶ συστάσεως χαρτονομίσματος καὶ τὸ σχέδιον τοῦ Λαμορισιέρου περὶ τῆς στρατιωτικῆς ἀντικαταστάσεως. Ἐφαίνετο θηρεύων ἐν πάσῃ περιστάσει παρὰ τῶν ἀσχῶν δημοτικότητα ἀντίστροφον τῆς ἣν ἐκτήσατο πρό τινων μηνῶν διὰ τῆς μεταῤῥυθμιστικῆς κινήσεως. Μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἠθικοπολιτικῶν Ἐπιστημῶν, ἐσπευσεν ὅπως εἰς τῶν πρώτων ὑπακούσῃ τῇ προσκλήσει τοῦ στρατηγοῦ Καβαινιὰκ, ἀρχηγοῦ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ὅστις ἤθελε διὰ τοῦ σφοῦ τούτου σωματείου νὰ καταπολεμήσῃ τὸν σοσιαλισμὸν, καὶ διακόψας τὰ ἱστορικὰ αὐτοῦ, περὶ τῆς Ὑπατείας καὶ τῆς Αὐτοκρατορίας, ἐδημοσίευσεν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Du droit de propriété (1848, εἰς 18ον) πόνημα κατάλληλον τῇ περιστάσει, γραφὲν πετῶντι καλάμῳ, καὶ σημειώσεως ἄξιον μᾶλλον διὰ τὸ αὐχηρὲς καὶ σαφὲς τοῦ ὕφους ἢ διὰ τὴν πρωτοτυπίαν καὶ ῥώμην τῶν ἰδεῶν. Τῇ 10 δεκεμβρίου ὁ Θιέρσος ἐψήφισεν ὑπὲρ τῆς πρεσβείας τοῦ πρίγκηπος Λουδοβίκου Ναπολέοντος, οὗ κατ' ἀρχὰς κατεπολέμησε τὴν ὑποψηφιότητα. Κατὰ τὰς ἐφημερίδας μάλιστα ἐξεφράσθη ὅτι «τοιαύτη τις ἐκλογὴ θὰ ἦτον αἴσχος διὰ τὴν Γαλλίαν». Τοῦ δὲ Βιξίου ἐπαναλαβόντος καὶ ἐπιβεβαιώσαντος τοὺς λόγους τούτους ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως, ὁ Θιέρσος ἀνήμεσεν αὐτοὺς, ἢ ὁ ἀναίρεσις αὕτη ἐπήνεγκε μονομαχίαν γενομένην πρὸ τοῦ τέλους τῆς συνεδριάσεως. Ἐκλεγεὶς ἐκ νέου ὑπὸ τοῦ Κάτω Σηκουάνα ἐν τῇ Νομοθετικῇ Συνελεύσει μετέσχε πασῶν τῶν σπουδαίων ἐν αὐτῇ συζητήσεων· ἐψήφισεν ὑπὲρ τῆς εἰς Ῥώμην στρατείας, τοῦ νόμου περὶ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως τῆς 15ης μαρτίου 1850, τῆς καταργήσεως τῶν πολιτικῶν λεσχῶν καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου τῆς 31 μαΐου. Ἐκ μέρους τοῦ συνασπισμοῦ πασῶν τῶν ἀρχαίων μερίδων, ὧν τὸ κέντρον ἦτο τὸ πολυθρύλητον ἐντευκτήριον τῆς ὁδοῦ Ποατιὲ, κατεδίωξε τὴν δημοκρατίαν δι' ἀκινδύνων, ὡς ἔλεγεν ὁ Λαμαρτῖνος, ἐπιγραμμάτων, καὶ ὑπεστήριξε κατὰ νομιζομένης ὑπ' αὐτοῦ ἀναρχίας, ἔν τε τῷ ἐσωτερικῷ καὶ τῷ ἐξωτερικῷ πάντα τὰ ἀντιῤῥαστικὰ ἢ ἀναγκαῖα μέτρα. Ἀλλ' οἱ ὑπολογισμοὶ αὐτοῦ ἢ τοὐλάχιστον οἱ τῆς μοναρχικῆς πλειονοψηφίας ἀπέβησαν λεγλανθασμένοι, διότι, τὸ κατ' αἰτὸν, πρὸ πολλῶν ἤδη μηνῶν εἶχεν εἰπεῖ τὸ πολυθρύλητον ἐκεῖνο· «Ἡ αὐτοκρατορία ἐγένετο» (l'Empire est fait), ὅτε μετὰ μακρὰς συγκρούσεις μεταξὺ τῆς κοινοβουλευτικῆς μερίδος καὶ τῆς προεδρικῆς, ἐγένετο τὸ πραξικόπημα, δι' οὗ ὁ Ναπολέων ἔλαβε τὸ αὐτοκρατορικὸν στέμμα τῆς Γαλλίας. Ὁ Θιέρσος συνελήφθη ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, τῇ πρωΐᾳ τῆς 2 δεκεμβρίου 1851, ἀλλ' εἶναι ψευδὲς ὅτι ἐμικροψύχησε καὶ ἐφοβήθη. Ἀχθεὶς εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ Μαζὰς, ἀπεμακρύνθη τοῦ γαλλικοῦ ἐδάφους ὑπὸ συνοδείαν μέχρι τῆς Φραγκφόρτης. Κατ' αὔγουστον τοῦ 1852 ἐδόθη αὐτῷ ἄνευ αἰτήσεως ἡ ἄδεια τῆς εἰς Παρισίους καθόδου καὶ ἔζησεν αὐτόθι ἐπὶ ἐνδεκαετίαν ἰδιωτεύων, ἐπιδιδόμενος εἰς τὴν θεραπείαν τῶν τεχνῶν, καὶ περατῶν τὰ ἱστορικὰ αὐτοῦ πονήματα. Ἐν ταῖς γενικαῖς ἐκλογαῖς τοῦ 1863, ὁ Θιέρσος συγκατένευσεν ἵνα παρουσιασθῇ ὡς ὑποψήφιος τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐν τῇ δευτέρᾳ περιοχῇ τοῦ Σηκουάνα, ἔνθα ἡ ὑποψηφιότης αὐτοῦ ζωηρῶς κατεπολεμήθη ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν. Οὐχ ἧττον ὁ Θιέρσος ἐξελέγη διὰ ψήφων 11 χιλ. 112 ἐπὶ 21,812 ψηφοφορούντων. Κατέλαβε δὲ αὖθις σπουδαιοτάτην θέσιν ἐν τῇ Βουλῇ, ὡς ῥήτωρ· ἰδίως δὲ ἀξία πολλοῦ λόγου ἐφάνη ἡ ἀγόρευσις αὐτοῦ περὶ τῶν ἀναγκαίων ἐν τῷ 1864 ἐλευθέρων θεσμῶν, καὶ αἱ ἀγορεύσεις αὐτοῦ περὶ τῆς καταστάσεως τῶν οἰκονομικῶν τῆς Γαλλίας, ἐπὶ τῆς συζητήσεως τῶν προϋπολογισμῶν. Ἀνῆκε δὲ εἰς τὴν μειονοψηφίαν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἀλλ' ἀρίστατο αὐτῆς ἕνωσι κεφαλαιώδεσι ζητήμασι, καθὼς ἐν τῷ ῥωμαϊκῷ (ἀγόρευ-

σις τῆς 15 ἀπριλίου 1865). Ὁ Θιέρσος προυβιβάσθη μέγας ἀξιωματικὸς τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς τῇ 27 ἀπριλίου 1840 καὶ ἐκοσμήθη ὑπὸ τῶν παρασήμων πλείστων ἀλλοδαπῶν αὐλῶν. Ἀπὸ τοῦ 1870 — 72, μετὰ τὴν ἐν Σεδὰν καταστροφήν, ἥτις ἐπήνεγκε τὴν πτῶσιν τῆς βοναπαρτικῆς δυναστείας, ὁ Θιέρσος διαδραματίζει ἔξοχον πρόσωπον ἐν Γαλλίᾳ. Τῇ 14 φεβρουαρίου 1871, ἐκλέγη μετὰ τοῦ Πικάρ, Ἰουλίου Φάβρου, Γαμβέττα ἀντιπρόσωπος τοῦ διαμερίσματος Seine et Oise· τῇ δὲ 16 τοῦ αὐτοῦ προετάθη ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει ἡ ἀκόλουθος ἀπόφασις· «ὁ κ. Θιέρσος διωρίσθη ἀρχηγὸς τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας· θὰ ἐξασκῇ τὴν ἀρχὴν ὑπὸ τὴν ἐξέλεγξιν τῆς ἐθνοσυνελεύσεως καὶ θὰ διορίσῃ τοὺς ὑπουργούς»· ἀμέσως δὲ μετὰ τὴν ψηφοφορίαν τῆς ἐθνοσυνελεύσεως οἱ πρίσβεις τῆς Ἀγγλίας, Αὐστρίας καὶ Ἰταλίας μετέβησαν ἐπισήμως εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ Θιέρσου καὶ ἀνεγώρησαν τὴν νέαν γαλλικὴν κυβέρνησιν. Ἐν δὲ τῇ συνελεύσει ἀναγινώσκει λόγον, ἐν ᾧ λέγει ὅτι καίτοι ἔντρομος διὰ τὴν δύσκολον καὶ ἐπώδυνον ἀποστολήν, ἣν ἡ θέλησις τῆς χώρας ἐπέβαλεν αὐτῷ, οὐδὲν ἧττον ἀποδέχεται τὴν ἀποστολὴν ταύτην μετὰ τῆς ὑπακοῆς, τῆς ἀφοσιώσεως καὶ τῆς φιλοπατρίας ὧν ἡ Γαλλία ἐπὶ τοσοῦτον ἔχει ἀνάγκην καθ' ὅσον εἶναι δυστυχής, πολλῷ πλέον δυστυχὴς ἢ ὅσον οὐδέποτε ἄλλοτε ἐν τῇ ἱστορίᾳ κτλ. προστίθησι δὲ ὅτι ἐξελέξατο τοὺς ὑπουργούς, εἰς οὐδὲν ἄλλο ἀποβλέπων ἢ εἰς τὴν κοινὴν ὑπόληψιν ἧς ἀπολαύουσιν ἕνεκα τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ἱκανότητος αὐτῶν. Ἐσχημάτισε τὸ ὑπουργεῖον αὐτοῦ ἐκ τῶν Δυφὼρ, τῆς δικαιοσύνης, Ἰουλίου Φάβρου, τῶν ἐξωτερικῶν, Ἐρνέστ Πικάρ, τῶν ἐσωτερικῶν, Ἰουλίου Σίμωνος, τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, κλπ. αὐτὸς δ' οὗτος, ὡς ἀρχηγὸς τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας οὐδὲν εἰδικὸν ὑπουργεῖον ἀνεδέξατο, ὅπως εὐκαιρῇ νὰ ἐνασχολῆται πλειότερον εἰς τὰ γενικὰ τῆς Γαλλίας πράγματα.

Ἡ θέσις τοῦ Θιέρσου ἦτο δυσχερεστάτη· τὰ οἰκονομικὰ τοῦ κράτους ἔπαθον τραῦμα δεινότατον ἐκ τῶν ἐξόδων τοῦ πολέμου καὶ τῆς ἐπιβληθείσης τῇ Γαλλίᾳ ἀποζημιώσεως τῶν πέντε δισεκατομμυρίων· ἡ πίστις αὐτῆς ἦτο κατεστραμμένη ἐν τῷ ἐξωτερικῷ· στρατὸς δὲν ὑπῆρχε· ὁ ἀναβρασμὸς τῶν παθῶν ἦτο φοβερός· ἑκάστη δὲ μερὶς ἐκαραδόκει εὐκαιρον στιγμὴν ὅπως καταλάβῃ τὴν ἐξουσίαν. Ἀλλ' ὁ θαλερὸς γέρων Θιέρσος ἔκτακτον ἐνδικνύμενος ἐνεργητικότητα καὶ ὀξύτητα ἤρξατο ἐπουλῶν τὰ τραύματα τῆς πατρίδος αὐτοῦ. Τῇ 28 φεβρουαρίου ὁ Θιέρσος μετὰ μεγάλης συγκινήσεως καὶ πολλάκις κινδυνεύων νὰ λειποθυμήσῃ ἐκτίθησι τῇ ἐθνοσυνελεύσει τὸ νομοσχέδιον δι' οὗ ἔδει ν' ἀποδεχθῇ τοὺς ἐν Βερσαλλίαις προϋπογραφέντας προσωρινοὺς ὅρους τῆς εἰρήνης, ὅρους λίαν ταπεινωτικοὺς τῇ Γαλλίᾳ· ἐν δὲ τῇ νυκτὶ τῆς 1ης μαρτίου ἡ ἐθνοσυνέλευσις ἐψήφισε τοὺς ὅρους τούτους. Κατὰ τὴν τρικυμιώδη συζήτησιν, ἥτις προηγήθη τῆς ψηφίσεως τῶν εἰρημένων ὅρων, ὁ Θιέρσος διὰ τῆς καθαρᾶς καὶ ψυχρᾶς αὐτοῦ φωνῆς κατευνάζων τὸν ταράσσοντα τὴν ἐθνοσυνέλευσιν σάλον, ἀνελθὼν δ' ἐπὶ τοῦ βήματος μετ' ἐκπληκτικῆς εὐσταθείας συνηγόρει ὑπὲρ τῶν γεγονότων μετὰ τῆς οἰκείας αὐτῷ χειρονομίας πλήττων ἐνίοτε ἐλαφρῶς τὴν ἄκραν τοῦ βήματος, ὡσεὶ θέλων νὰ δώσῃ πλείονα τόνον εἰς τὰς φράσεις αὐτοῦ. Ὁ εὔηχος, δριμὺς, σαφὴς καὶ στιλβῶν ὡς ξίφος λόγος αὐτοῦ ἐξετέλει χειρουργικὴν, εὖτως εἰπεῖν, ἐγχείρησιν ἐπὶ τῆς δυστυχοῦς Γαλλίας κεκλιμένης ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς ὀδύνης αὐτῆς, ἀπέκοπτε τὰ ζωτικώτερα τῶν ζητημάτων καὶ κατήναζε τὰς ἐξημμένας ἐλπίδας καὶ τοὺς παραλόγους πόθους. Δὶς ἢ τρὶς μικροῦ δεῖν ἐλειποθύμει. Σφοδρὸν δ' ἐκτοξεύσας κατηγορητήριον κατὰ τοῦ Βοναπάρτου κατῆλθε τοῦ βήματος ἐνθουσιωδῶς χειροκροτούμενος.

Ἐκραγείσης τῆς ἐν Παρισίοις ἐπαναστάσεως τῆς κοινότητος, ὁ Θιέρσος παντὶ σθένει ἠγωνίσθη ὅπως καταστείλῃ αὐτὴν δι' εἰρηνικῶν μέσων, ἀλλ' εἰς μάτην. Οἱ ἐπαναστάται κατεδίκαζον αὐτὸν ἐρήμην εἰς τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον (τῇ 1ῃ μαΐου 1871), καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐπυρπόλετο τὸ ἐν Παρισίοις μέγαρον αὐτοῦ, οὗ τὴν ἀνοικοδόμησιν δαπάνῃ τῆς κυβερνήσεως ἀπεποιήθη, ὅπως τὰ ἐρείπια τῆς οἰκοδομῆς μένωσιν ὡς ἀνάμνησις τῆς πλάνης τοῦ παρισινοῦ λαοῦ. Εἰσελασάντων δὲ τῶν κυβερνητικῶν στρατευμάτων εἰς Παρισίους, τῇ 21 μαΐου, ὁ Θιέρσος ἤρξατο αὐστηρῶς ἐφαρμόζων τὸν νόμον ἐπὶ τῶν ἐπαναστατῶν καὶ ἐμπρηστῶν τῆς Κοινότητος. Τῇ 3 ἰουνίου, ἡ ἐξουσία τοῦ Θιέρσου παρετάθη, τῇ προτάσει πλείστων βουλευτῶν, ἐπὶ δύο ἔτη, ἡ δὲ ἐθνοσυνέλευσις ἐψήφισε πίστωσιν 1,053,000 φράγκων διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ μεγάρου αὐτοῦ. Τῇ 21 ἰουνίου ἔπεισε διὰ τῆς συνήθους αὐτῷ εὐγλωττίας τὴν ἐθνοσυνέλευσιν τῶν Βερσαλλιῶν ἵνα παραδεχθῇ τὸ σχέδιον τῆς ἐκδόσεως δανείου, οὗ ἡ ἐπιτυχία ὑπερηκόντισε πᾶσαν προσδοκίαν, ἐντὸς ὀλίγων ὡρῶν αἱ εἰς αὐτὸ ἐγγραφαὶ συμποσούμεναι εἰς 4 1/2 δισεκατομμύρια ἔπλεισαν ἐν Παρι-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

οἷοις τῇ 16|28 Ἰουνίου. Τῇ 22 Ἰουλίου, ὁ Θ.ἵρσος ὑποστηρίζει τὸν ἐπὶ τῶν πρώτων ὑλῶν φόρον 20 0|0, οὗ ἡ ἐπιψήφισις ἐγένετο μετὰ μεγάλην πάλην μόλις κατ' Ἰούλιον τοῦ 1872. Καθ'ὃν χρόνον ἡ Γαλλία ὑφίστατο τὰ τοῦ πολέμου δεινά, ὁ παπισμὸς ἔπαθεν ἐν Ῥώμῃ τραῦμα καίριον· ὁ δὲ ἀρχηγὸς τῆς ἐν Γαλλίᾳ ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ἐδείχθη δυσμενὴς μὲν τῇ Ἰταλίᾳ, εὐμενὴς δὲ τῷ Πάπᾳ, ὑπὲρ οὗ, ἕνεκα τῶν περιστάσεων, οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ πράξῃ. Τῇ 31 αὐγούστου, ἐγένετο ἐν τῇ ἐθνοσυνελεύσει δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον, δι' οὗ ἀπενέμετο ὁ τίτλος προέδρου τῆς δημοκρατίας τῷ Θ.ἵρσῳ, ὅστις ἐν τῷ διαγγέλματι αὐτοῦ πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς ἐθνοσυνελεύσεως ἔλεγε σὺν ἄλλοις τὰ ἑξῆς· «Ἔστω βεβαία ἡ συνέλευσις ὅτι συνηνωμένη μετ' αὐτῆς διαρκῶς καὶ ἐκ βουλήσεως θέλω προσπαθήσει ἵνα ἐπουλώσω τὰς πληγὰς τῆς χώρας ἡμῶν καὶ καταστήσω αὐτὴν ὅσον οἷόν τε ταχέως ἐλευθέραν, καλῶς ὠργανισμένην, εἰρηνεύουσαν ἔν τε τῷ ἐσωτερικῷ καὶ τῷ ἐξωτερικῷ, ἀπαλλαττομένην τῆς ξενικῆς κατοχῆς, καὶ περιπλέον τιμωμένην καὶ ἀγαπωμένην, εἰ δυνατόν, ὑπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν δύο κόσμων». Καὶ ὄντως ὁ θαλερὸς γέρων κατέστησε τοιαύτην τὴν Γαλλίαν, ἥτις διὰ τῶν ἀγώνων αὐτοῦ εἵλκυσε τὰς συμπαθείας τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐσχάτως τρανῶς ἀπεδείχθη ἡ ὑπόληψις καὶ πίστις, ἧς ἡ χώρα ἀπολαύει, ἐκ τῆς κολοσσαίας ἐπιτυχίας τοῦ δευτέρου γαλλικοῦ δανείου τῶν 3 δισσεκατομμυρίων. Δύο δισσεκατομμύρια ἦσαν ἐγγεγραμμένα ἐν Βερολίνῳ, τέσσαρα ἐν Φραγκφόρτῃ καὶ ἐν Βιέννῃ μέχρι τῆς 3 αὐγούστου 1871. Τῇ 30 Ἰουλίου ἡ εἰς τὸ δάνειον ἐγγραφὴ ἀνήρχετο εἰς 43 δισσεκατομμύρια.

Ἐκτὸς τῶν δύο μεγάλων αὐτοῦ ἱστορικῶν πονημάτων καὶ τῶν προμνημονευθέντων βιβλίων, ἔχομεν τοῦ Θ.ἵρσου Law et son système de finances (ἐν Παρισίοις, φυλλαδίων, 1825, νία ἔκδοσις, 1858)· la monarchie de 1830 (φυλλαδίων, εἰς 8ον, ἐν Παρισίοις, 1831), ἀπολογία τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Ἰουλίου· Congrès de Vienne (2α ἔκδ., 1853, εἰς 18ον), πλεῖστ' ὅσα πολιτικὰ ἢ φιλολογικὰ ἄρθρα ἐν τῇ Globe (1824), Encyclopédie progressive, 1826, la Revue française, 1829, la Revue des Deux-Mondes, 1840, κτλ., μὴ συναριθμουμένων τῶν ἀναριθμήτων αὐτοῦ ἀγορεύσεων. Ὁ Alex. Laya ἐξησκησεν ὀλόκληρον σύγγραμμα μετ' ἐπιγραφῆς Edudes historiques sur la vie privée, politique et littéraire de M. A. Thiers, 1856, τόμ. 2 εἰς 8ον.

ΘΙΟΜΒΙΔΔΗ, γερμανιστὶ Diedenhofen, ἐν τῇ νεωτέρᾳ λατινικῇ Theodouis villa, ἐπαρχία Μωζέλλα, 28 χιλιάμ. πρὸς Β τοῦ Μὲτς, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Μωζέλλα· κάτοικοι 4,024. Πολεμικὴ θέσις 3ης κλάσεως. Πρωτοδικεῖον· καλλέγιον. Διεύθυνσις τῶν τελωνείων· ἐφορία τῶν δασῶν. Βοτανικὸς κῆπος, ὡραία ἐνοριακὴ ἐκκλησία, ἱπποστάσιον. Γαλοπωλεῖα, ζυθοποιεῖα, κάμινοι.—Κατὰ τὸν Η' καὶ Θ' αἰῶνα, οἱ καρλοβίγγιοι βασιλεῖς εἶχον αὐτόθι πύργον, ἔνθα πολλάκις διέμενον· ἡ δὲ πόλις ἐσχηματίσθη κατὰ τὸν Ι' αἰῶνα, καὶ προσηρτήθη εἰς τὸ Λουξεμβοῦργον, ὅπερ ἐξηριᾶτο ἀπὸ τῆς Αὐτοκρατορίας. Κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα περιῆλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν δουκῶν τῆς Βουργουνδίας. Διὰ τοῦ γάμου τῆς Μαρίας τῆς Βουργουνδίας προσήρτησεν αὐτὴν ἐκ νέου εἰς τὴν Αὐτοκρατορίαν, εἶτα εἰς τὸ βασίλειον τῆς Ἱσπανίας. Ἁλωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Φραγκίσκου δὲ Γυίζη τῷ 1558, ἀποδοθεῖσα διὰ τῆς εἰρήνης τοῦ Câteau-Cambrésis, 1559, προσεβλήθη μάτην ὑπὸ τοῦ Feuquières τῷ 1639. Ὁ μέγας Κονδὲ ἐκυρίευσεν αὐτῆς τῷ 1643, καὶ ἀπὸ τούτου ἔμεινεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς Γαλλίας· ἐπολιορκήθη ἀνωφελῶς ὑπὸ τῶν Πρώσσων τῷ 1792, ὑπὸ τῶν συμμάχων τῷ 1814, ὑφ' ὧν ἠλώθη τῷ 1815, καὶ τέλος ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν κατὰ τὸν τελευταῖον γαλλογερμανικὸν πόλεμον.

ΘΙΡΙΟ, Thiriot ἢ κάλλιον Thiériot, ἐγεννήθη τῷ 1696, ἀπέθανε τῷ 1772, ἐγνώρισε τὸν Βολταῖρον, ἐξέδωκε πολλὰ αὐτοῦ συγγράμματα, καὶ ἐγένετο πράκτωρ αὐτοῦ ἐν Παρισίοις.

ΘΙΡΟΥ Δ' ΑΡΚΟΜΒΙΛ (Μαρία-Γενεβιέβα-Καρλόττα «Δαρλοῦ», Κα), Thiroux d'Arconville Darlus), λογία Γαλλίς, γενν. τῷ 1720, ἀποθ. τῷ 1805. Κατέλιπε σὺν ἄλλοις Vie de Marie de Médicis.

ΘΙΡΣΑ, πόλ. τῆς Παλαιστίνης (ἐν τῇ ἡμετέρᾳ δυτικῇ φυλῇ τοῦ Μανασσῆ), μεταξὺ Σαμαρείας καὶ Ἰεβδίνου, ἐχρημάτισε πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ πρὸ τῆς Σαμαρείας.

ΘΙΣ, πόλ. τῆς Αἰγύπτου ἐν τῇ Θηβαΐδι, ΒΔ τῆς Ἀβύδου, ἐπὶ διώρυγος παραγομένης ἐκ τοῦ Νείλου, ἐχρημάτισεν ἕδρα τῶν δύο ἀρχαιοτάτων δυναστειῶν τῶν αἰγυπτίων βασιλέων, καὶ πρωτεύουσα νομοῦ. Οὐδὲν αὐτῆς λείψανον σώζεται.

ΘΙΣΒΗ, ἡ. ΠΥΡΑΜΟΣ. Β. —, πόλ. τῆς Βοιωτίας μεταξὺ Κρεμούσης καὶ Θεσπιῶν.

ΘΙΣΤΛΕΒΟΥΔ, Thistlewood (Ἀρθοῦρος), ἄγγλος συνωμότης, γεννηθ. τῷ 1772, ἀποθ. τῷ

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινή Ενιαία Βιβλιοθήκη
Α.Π.Θ.

1840, ὑπηρέτησεν ὡς λοχαγὸς ἐν τῇ πολιτολιτοφυλακῇ τῆς κομητείας Λίγκολνος, ἐξετράπη εἰς πᾶν εἶδος ἀτακτήματος, ἐχάλκευσε μετὰ τοῦ σχοινοπλόκου Brunt καὶ τοῦ κρεωπώλου Ings, συνωμοσίαν ὅπως δολοφονήσῃ τὰ 14 μέλη τοῦ ὑπουργείου τοῦ λόρδου Harrawbey, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Γεωργίου Δ', καὶ ἐπενέγκῃ πολιτικὴν μετατροπὴν μετὰ τῆς ριζοσπαστικῆς μερίδος, προύδόθη δὲ ὑφ' ἑνὸς τῶν συνεργόχων αὐτοῦ, συνελήφθη καὶ ἐθανατώθη.

ΘΜΟΥ ΙΣ (ἀρχ.), πόλ. τῆς κάτω Αἰγύπτου ἐπὶ τοῦ Νείλου, πρωτ. τοῦ Θμουΐτου Νομοῦ(Τεμοῦ).

ΘΟΑΙ (ἀρχ.), αἱ ἄλλως Ὀξεῖαι, νῆσοι βραχώδεις παρὰ τὴν Ἀκαρνανίαν, ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἀχελῴου.

ΘΟΑΝΑ (ἀρχ.), οὐδετέρως, ἴδ. ΤΥΑΝΑ. §. —, πόλ. τῆς Πετραίας Ἀραβίας.

ΘΟΑΝΤΙΑΣ, πατρωνυμικὸν τῆς Ὑψιπύλης.

ΘΟΑΣ, υἱὸς τοῦ Ἀνδραίμονος καὶ τῆς Γόργης, βασιλεὺς τῆς Καλυδῶνος καὶ Πλευρῶνος, στρατεύσας ἐπὶ τὴν Τροίαν μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων. §—, υἱὸς τοῦ Διονύσου καὶ τῆς Ἀριάδνης, πατὴρ τῆς Ὑψιπύλης, βασιλεύων τῆς Λήμνου, διεσώθη ὑπὸ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Οἰνόης, ὅτε ἔσφαξαν αἱ λήμνιαι γυναῖκες τοὺς ἑαυτῶν ἄνδρας. §. —, υἱὸς τοῦ Ἰκαρίου καὶ τῆς Περιβοίας, ἀδελφὸς τῆς Πηνελόπης. §—, υἱὸς τοῦ Βορυσθένους, βασιλεὺς τῆς Ταυρίδος, θυσιάζων τῇ Ἀρτέμιδι τοὺς ξένους. §—, Τρὼς φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Μενελάου. §—, φίλος τοῦ Φιλίππου, τύραννος τῆς ἐν Εὐβοίᾳ Ὠρεοῦ. §—, υἱὸς τοῦ Ὀρνυτίωνος καὶ ἔγγονος τοῦ Σισύφου. §—, ἀρχαιότερον ὄνομα τοῦ Ἀχελῴου.

ΘΟΓΓ-ΤΕΚΕΝ, ἱδρυτὴς τῆς δυναστείας τῶν Θὸγγ-τεκινίδων, μαμελοῦκος κατ' ἀρχὰς ἢ δοῦλος τοῦ Τουτούσχ, σελτζουκίδης πρίγκηψ τῆς Συρίας, εἶτα πρωθυπουργὸς καὶ πανθερὸς τοῦ Δεκὰκ, υἱὸς τοῦ Τουτούσχ, παρέστη εἰς τὴν μάχην τῆς Ἀντιοχείας, ἔνθα οἱ Μουσουλμάνοι ἡττήθησαν ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων, 1098, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δεκὰκ, 1104, διέθεσε δὶς τὸν θρόνον τῆς Δαμασκοῦ, ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ καὶ ἑνὸς ἀδελφοῦ του ἀποθανόντος, πρὶν ἢ ἀναγορεύσῃ βασιλέα τὸν ἴδιον ἑαυτοῦ υἱόν. Κατεπολέμησε ἀλληλοδιαδόχως τὸν Ὀὸγγν καὶ τὸν Γερβάσιον, χριστιανοὺς ἡγεμόνας τῆς Τιβεριάδος, ἐδούλωσε τῷ Μοσοὺλ, συμμάχους τῶν Μουσοὺλ, ἐπετέθη κατὰ τοῦ βασιλείου τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐτελεύτησε τῷ 1128.

ΘΟΗ, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος. §.—, μία τῶν Νηρηίδων, καθ' Ὅμηρον.

ΘΟΑΣΣΕ-Υ, πρωτ. δήμ. τῆς Γαλλίας, 30 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Trévoux, ἐπὶ τοῦ Σαλαρόν. Κάτ. 1,503.

ΘΟΜΑΡ, πόλ. τῆς Πορτογαλλίας (Ἐστραμαδούρα), 146 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Λισσαβῶνος. Κάτ. 3,800. Ἕδρα τοῦ στρατιωτικοῦ τάγματος τοῦ Χριστοῦ. Βαμβακοκλωστήρια· μεταξουργεῖα, πιλοποιεῖα, βυρσοδεψεῖα.

ΘΟΜΕ (ΣΑΝ-), νῆσος τῆς πορτογαλικῆς Ἀφρικῆς, ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Γουινέας, 200 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ ἀκρωτηρίου Λοπὲζ, ἐπὶ τῆς 0ο 25' Β πλ. καὶ 4ο 24' Α μήκ. Ἔκτασις 2,000 τετραγωνικῶν χιλιαμέτρων περίπου. Κάτοικ. 20,000. Πρωτεύουσα «Σὰν Θομὲ» (κάτ. 2,000), ἔνθα ἐδρεύει ἐπίσκοπος. Γῆ ὀρεινὴ (ὁ πρῳὼν τῆς Ἁγίας Ἄννης, 2,400 μέτρων ὕψος), ἀλλ' εὔφορος.—Ἡ νῆσος αὕτη ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ Βασκονσέλλου, τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ, ἀφ'οὗ καὶ ἐπωνομάσθη San Thomé=«Ἅγιος Θωμᾶς».

ΘΟΜΕ (ΣΑΝ-), ἡ «Μελιαποὺρ», πόλ. τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδοστάνης, ἐν τῇ προεδρείᾳ τῆς Μαδράσης καὶ 9 χιλιάμ. πρὸς Ν αὐτῆς. Καθολικὴ ἐπισκοπή. — Ἀπὸ τοῦ 1545 μέχρι τοῦ 1672, ἦτον ἕδρα τῶν πορτογαλικῶν καθιδρυμάτων ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Κορομανδέλ· περιῆλθε δὲ εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Γάλλων τῷ 1672, τῶν Ὁλλανδῶν τῷ 1674, τῶν Ἄγγλων τῷ 1749.

ΘΟΜΕΡΥ, χωρίον τῆς Γαλλίας ἐν τῷ νομῷ τοῦ Σηκουάνα καὶ Μάρνου, ἐν τῇ περιοχῇ καὶ 7 χιλιάμ. πρὸς Α τοῦ Φοντενεβλώ, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Σηκουάνα. Κάτ. 1,100. Σημαντικὴ καλλιέργεια τῆς σταφυλῆς, ἥτις λέγεται τοῦ Φονταινεβλὼ καὶ εἰσάγεται ἄφθονος εἰς Παρισίους ἀποφέρουσα ἐνιαύσιον εἰσόδημα 400 ἕως 500 χιλ. φράγκων. Ἡ σταφυλὴ αὕτη φημίζεται ἐν Γαλλίᾳ, ὅσον τὸ λεγόμενον «τσασὺσι» τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλ' εἶναι ὑποδεεστέρα τούτου.

ΘΟΜΟΝ (Θωμᾶς Ἰωάννης ΘΩΜΑΣ ΔΕ), ἀρχιτέκτων, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1759, ἀποθ. τῷ 1813, ἀπεστάλη εἰς Ῥώμην τῷ 1785, δι'ἐξόδων τῆς κυβερνήσεως, καὶ διωρίσθη ἀρχιτέκτων τοῦ κόμητος τῆς Ἀρτεσίας, 1791· αἱ πρῶται ταραχαὶ τῆς Ἐπαναστάσεως ἐκώλυσαν αὐτὸν τοῦ νὰ κατέλθῃ εἰς Γαλλίαν. Προσελκυσθεὶς εἰς Ὀὸγγαρίαν ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος Ἐστερχάζυ τῷ 1796, μετέβη, μετὰ δύο ἔτη εἰς Ῥωσσίαν, καὶ διέμεινεν αὐτόθι μέχρι θανάτου. Ἀρχιτέκτων τοῦ τσάρου, ἀνήγειρε τὸ μέγα θέατρον, τὸ Χρη-

ματιστήριον καὶ τὰ στεατοπωλεῖα τῆς Πετρουπόλεως, τὸ μαυσωλεῖον τοῦ Παύλου Α' ἐν Παυλόβσκῃ, τὴν εἰς μνημόσυνον τῆς ἐν Πουλταύᾳ νίκης ἱδρυθεῖσαν στήλην, τὸ θέατρον καὶ τὸ νοσοκομεῖον τῆς Ὀδυσσοῦ. Ἦτο καθηγητὴς ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ὡραίων Τεχνῶν τῆς Πετρουπόλεως καὶ τῇ πρακτικῇ Σχολῇ τῆς μηχανικῆς. Σώζονται ἐπίσης αὐτοῦ ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τοῦ Ἐρημιτηρίου μεγάλαι ὑδρογραφίαι.

ΘΟΝΟΝ, πόλ. τῆς Γαλλίας ἐν τῇ Ἄνω Σαβοΐᾳ, 31 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Γενεύης, καὶ πλησίον τῆς ὁμωνύμου λίμνης. Κάτ. 4,600.

ΘΟΡ, σκανδιναυὸς θεός, πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Ὀδίνου καὶ τῆς Φρίγγας, προϊστάμενος τοῦ ἀέρος, τῶν ὡρῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ, τῆς βροντῆς καὶ τῆς καταιγίδος, καὶ προστατεύων τοὺς ἀνθρώπους κατὰ τῶν κακῶν δαιμόνων. Κατῴκει τὸ «Τρουδουαγγοὺρ», ἤτοι «ἄβυσσον κατὰ τοῦ ῥόδου», παλάτιον ἔχον 560 αἰθούσας. Θὰ καταβάλῃ τὸν Ζορμουγγαρδοὺρ, ὅταν γεννηθέντα ἐκ τῆς Λόκης καὶ ἔμβλημα τοῦ κακοῦ, καθ' ἣν ἡμέραν καταστραφήσεται ὁ κόσμος· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς φονευθήσεται ὑπὸ τοῦ ἰοῦ τοῦ τέρατος τούτου. Ἐζωγραφεῖτο στέμμα φέρων, βαθὺν τὸν πώγωνα τρίχων, μετὰ ῥοπάλου καὶ σκήπτρου ἐν χερσί, ἐφ' ἅρματος σφομένου ὑπὸ δύο τράγων. Ἦτον αὐτῷ καθιερωμένη ἡ πέμπτη. Ἔθυον αὐτῷ ἀνθρώπους, ἵππους, κύνας καὶ ἀλεκτρυόνας.

ΘΟΡ, πολίχ. τῆς Γαλλίας, 17 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Ἀβενιῶνος, ἐπὶ τοῦ Σόργκη. — Κάτοικοι 2,110.

ΘΟΡΑΙ (ἀρχ.), δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων εἰς τὴν Ἀντιοχίδα φυλήν.

ΘΟΡΔΑ, ἀρχ. Sallanae, γερμανιστὶ Torenburg, πόλ. τῶν αὐστριακῶν Πολιτειῶν ἐν Τρανσυλβανίᾳ, ἐπὶ τοῦ Ἀρανόου, κεῖται πρὸς Ν τῆς διοικήσεως καὶ 28 χιλιάμ. ΝΑ τοῦ Κλουσεμβούργου· κάτ. 8,000. Σημαντικαὶ ἅλυκαὶ (240,000 στατῆρες ἅλατος κατ' ἔτος), ἃς ἐξεμεταλλεύοντο καὶ οἱ Ῥωμαῖοι. Ἐν τούτῃ πέριξ κατετρόπωσεν ὁ Τραϊανὸς τοὺς Δάκας.—Ἀπ' αὐτῆς ὀνομάζεται κοιλὰς εὐγγρικὴ, μεταξὺ τῶν τοῦ Κλουσεμβούργου πρὸς Β καὶ πρὸς Δ, τοῦ Ὀυντερβεασεμβούργου πρὸς Ν καὶ τοῦ Μάρνου πρὸς Α. Ἔκτασις 4,776 τετραγ. χιλιαμ.

ΘΟΡΙΚΟΣ (ὁ), ἀρχ., μία τῶν δώδεκα πόλεων αἵτινες συγκατελέχθησαν ὕστερον μετὰ τῶν δήμων τῆς Ἀττικῆς ἀνήκουσα εἰς τὴν Ἀναμαντίδα φυλὴν καὶ κειμένη ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν αὐτῆς παραλίων.

ΘΟΡΙΔΔΙΕΡ (Πέτρος «Ἀντιὲρ ντὲ Δὲ»), γάλλος κωμικὸς, γενν. τῷ 1656, ἀποθ. τῷ 1731, υἱὸς τοῦ ἐπίσης κωμικοῦ «Λενοὰρ», ὃν ὑπερέβη, ἐγένετο μαθητὴς τοῦ Μολιέρου.

ΘΟΡΙΣΜΟΝΔΟΣ, βασιλεὺς τῶν Βισιγότθων, 451—453, ἀναγορευθεὶς, ἐν ἡλικίᾳ 28 ἐτῶν, ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης τῆς Σιαλὼν ἐπὶ Μάρνου, ἔνθα ὁ πατὴρ αὐτοῦ Θεοδώριχος Α' ἔπεσε μαχόμενος πρὸς τὸν Ἀττίλαν, καὶ ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Θεοδωρίχου τοῦ Β'.

ΘΟΡΔΑΞΕΝ (Ἰωάννης), Ἰσλανδὸς ποιητὴς, ἀποθ. τῷ 1820, ἐφημέριος ἐν Βαιγίσᾳ, ἔγραψεν Ἰσλανδιστὶ μετάφρασιν τοῦ «Ἀπολεσθέντος Παραδείσου» τοῦ Μίλτωνος καὶ 14 ᾀσμάτων τῆς «Μεσσιάδος» τοῦ Κλοπστόκ.

ΘΟΡΝ, πόλ. ὀχυρὰ τῶν πρωσσικῶν Κρατῶν, ἐν τῇ κυρίως Πρωσσίᾳ, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Οὐϊστρούλα, 84 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Μαριεμβερδέρ. Κάτ. 11,000. Πρωτεύουσα τῆς περιφερείας· δικαστήρια· γυμνάσιον· λατινικὴ σχολή· βιβλιοθήκη· ὡραῖον δημαρχεῖον· σάπωνες, ἐριοῦχα, βύρσαι, ποτὰ, κτλ. Ἐμπόριον ξύλων καὶ δημητριακῶν. Ἀρχαία ἐλευθέρα καὶ ἀνσεατικὴ πόλις, ἡ Θὸρν, ἔπεσεν ὕστερον εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Τευτονικοῦ τάγματος, ὅπερ ὑπέγραψεν αὐτόθι, τῷ 1466, συνθήκην, δι' ἧς ἀνεγνωρίζετο ὑποτελὴς τῇ Πολωνίᾳ. Ὁ Κάρολος Γουσταῦος ἐκυρίευσε αὐτὴν τῷ 1703. Πατρὶς τοῦ Κοπερνίκου, οὗ τὸ μνημεῖον, ἔργον τοῦ Θορουάλσδεν, εἶναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου.

ΘΟΡΝΑΞ, γυνὴ τοῦ Ἰαπετοῦ καὶ μήτηρ τοῦ Βουφάγου.

ΘΟΡΝΗ, πολίχ. καὶ ἐνορία τῆς Ἀγγλίας, ἐν τῇ κομητείᾳ καὶ 57 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Ὑόρκης, ἐπὶ τοῦ Δὰν· κάτοικ. 4,000. Ἐμπόριον σιτηρῶν. Ναυπηγεῖα· σχοινοπλοκεῖα.

ΘΟΡΝΙΔΑ (Ἰάκωβος), ἄγγλος ζωγράφος, πενθερὸς τοῦ Ὁγάρθου, γεννηθ. ἐν Βεύμουθ τῷ 1734, ἐχρημάτισε πρῶτος ζωγράφος ἱστορικῶν θεμάτων παρὰ τῇ βασιλίσσῃ Ἄννῃ. Τὰ κυριώτερα ἔργα αὐτοῦ εἶναι ἱστορία τοῦ Ἁγίου Παύλου ἐν τῇ μητροπόλει τοῦ Λονδίνου, καὶ αἱ ζωγραφίαι τοῦ ἐστιατορίου καὶ τῆς αἰθούσης τοῦ στρατιωτικοῦ νοσοκομείου ἐν Γρηνουίκῳ. Ἔχει φαντασίαν, ἐμπειροκαλίαν περὶ τὸ σχεδιαγράφημα, τολμηρὸν καὶ ἐρρωμένον τρόπον τοῦ ζωγραφεῖν ἀλλ' ἐμοιρεῖ κανονικότητος. Ηὐδοκίμησεν ἐν τῇ τοπογραφίᾳ, καὶ ἐκελλίεργησε τὴν ἀρχιτεκτονικήν.

ΘΟΡΟΥΓΓΑΔΣΕΝ (Βαρθολομαῖος), ἔνας ἡλόπαπας, γεν. ἐν τῷ πελάγει τῷ 1779, μεταξὺ Κοπεγχάγης καὶ Ῥιασκιαβίκης, ἀποθ. τῷ 1844, υἱὸς ναυτικοῦ τῆς Κοπεγχάγης, ὅστις ἔγλυφε ξύλι-

να ἀγάλματα διὰ τὰς πρώρας τῶν πλοίων. Εἰσαχθεὶς δωρεὰν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ὡραίων Τεχνῶν ἐν Κοπεγχάγῃ, ἤρατο, τῷ 1794 τὸ μέγα βραβεῖον, δι' οὗ ἐκτήσατο τὸ δικαίωμα τῆς εἰς Ῥώμην μεταβάσεως δι' ἐξόδων τῆς κυβερνήσεως, 1797, καὶ ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις πολλάκις διέτριψεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Τὰ ἔργα αὐτοῦ, περιζήτητα καταστάντα καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην, περιεποίησαν αὐτῷ φήμην μεγάλην καὶ περιουσίαν κολοσσαίαν, ἣν ἐκληροδότησεν ἀποθνήσκων εἰς τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἱδρυθὲν μουσεῖον τῆς Κοπεγχάγης. Τὸ Πανακαδήμιον τῆς Γαλλίας ἐδέξατο αὐτὸν ὡς ἓν τῶν ἀλλοδαπῶν αὐτοῦ μελῶν. Ὁ Θορουάλδσεν εἶναι πάντοτε σοφὸς μὲν ἐν τῇ συλλήψει τῶν ἔργων αὐτοῦ, αὐστηρὸς δ' ἐν τῇ ἐπεξεργασίᾳ· ἀλλ' ὁ ῥυθμὸς αὐτοῦ εἶναι ἐνίοτε ὀλίγον βαρὺς καὶ τραχύς. Ἔγλυψεν ὡραιώτατα ἀγάλματα, ἀλλ' ἰδίως ἐφημίσθη διὰ τὰ ἀνάγλυφα αὐτοῦ. Τὰ κυριώτερα τῶν ἔργων αὐτοῦ εἶναι· κολοσσαῖον ἄγαλμα τοῦ «Ἰάσωνος», «Ἄρης», αἱ «Χάριτες», αἱ «Μοῦσαι», «Ἀπόλλων», «Ἑρμῆς», Ἄδωνις», ὁ «Χριστὸς καὶ οἱ Δώδεκα Ἀπόστολοι» (ἐν τῇ Παναγίᾳ τῆς Κοπεγχάγης), ὁ «Τύμβος τοῦ Πίου Ζ'» ἐν Ῥώμῃ, ὁ ἔφιππος ἀνδριὰς τοῦ «Πονιατόβσκη», ἐν Βαρσοβίᾳ, ὁ τοῦ πρίγκηπος «Μάξ τῆς Βαυαρίας» ἐν Μονάχῳ, τὸ ἄγαλμα τοῦ Σχιλλίρου ἐν Στουττγάρδῃ, τὸ μνημεῖον τοῦ «Γουττεμβέργου», ἐν Μαγέντᾳ, πλεῖστ' ὅσα ἀνάγλυφα, οἷα ὁ «Ἀχιλλεὺς, οὗ ἁρπάζουσι τὴν Βρισηΐδα», ὁ «Βάκχος δίδων τῷ ἔρωτι νὰ πίῃ», ὁ «Ἔρως ἁρπυίζων τὴν ψυχὴν», ἡ «Ὑγιεία προσφέρουσα κύλικα τῷ ὄφει τοῦ Ἀσκληπιοῦ», καὶ πρὸ πάντων ἡ «εἰς Βαβυλῶνα εἴσοδος τοῦ Ἀλεξάνδρου», ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Χριστιανοβούργου τῆς Κοπεγχάγης.

ΘΟΥ (Νικόλαος δέ), ἐπίσκοπος Καρνούτου, ἀποθ. τῷ 1598, ἔμεινε πιστὸς τῷ Ἑρρίκῳ Γ'. ἐπὶ τῶν ταραχῶν τῆς «Συσπονδίας» (Ligue), καὶ μολονότι ὀπαδὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ναβάρρας, ἔγραψεν ὑπὲρ τοῦ καρδιναλίου δὲ Βουρβῶνος, ἀναγορευθέντος ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Καρόλου Γ'. Ἀπετέλεσε μέρος τῆς ἐν Καρνούτῳ συνελεύσεως τοῦ Κλήρου, ὅτε ἐπεδοκιμάσθησαν οἱ ὑπὸ τοῦ Γρηγορίου ΙΔ' καὶ τοῦ Σίξτου πέμπτου ἐκτοξυθέντες ἀφορισμοὶ κατὰ τοῦ Ἑρρίκου Δ'. ὑπῆρξε δ' ἐπίσης εἷς τῶν κληρικῶν οἵτινες προσεκλήθησαν εἰς τὸν Ἅγιον Διονύσιον τῷ 1593 ὅπως κατηχήσωσι τὸν Βεαρνὸν εἰς τὴν καθολικὴν θρησκείαν, καὶ ἔσχε τὴν τιμὴν νὰ χρίσῃ αὐτὸν τῷ 1594 ἐν τῇ μητροπόλει.

ΘΟΥ (Ἰάκωβος Δὸγουστος δέ), περικλεὴς γάλλος ἱστορικὸς, ἀνεψιὸς τοῦ προηγουμένου, καὶ υἱὸς τοῦ Χριστοφόρου δὲ Θοῦ, 1ος πρόεδρος ἐν τῷ κοινοβουλίῳ, γεννηθεὶς ἐν Παρισίοις τῷ 1553, ἀποθανὼν τῷ 1617, ἐσπούδασεν εὐδοκίμως, καὶ ἤκουσεν ἐν τῇ νομικῇ τοῦ Cujas καὶ τοῦ Hotman. Τῷ 1573, ἠκολούθησε τῷ Παύλῳ δὲ Φοᾶ, πρεσβευτῇ ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ ἐν ἡλικίᾳ μόλις 19 ἐτῶν συνέλαβε τὸ σχέδιον τοῦ νὰ συγγράψῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος. Ἐν τῇ ἐπιστροφῇ αὐτοῦ ἐπιτραπεὶς ἀποστολὰς παρὰ τοῦ Ἑρρίκου Γ', διορισθεὶς δικαστικὸς σύμβουλος ἐν τῷ κοινοβουλίῳ τῶν Παρισίων τῷ 1576, ἀποσταλεὶς ὡς ἐπίτροπος τῷ 1581 εἰς Γουϊέννην, ἐγνωρίσθη μετὰ τοῦ πρίγκηπος δὲ Κονδέ, τοῦ βασιλέως τῆς Ναβάρρας, καὶ τοῦ Μονταίγνου, ἐγένετο πρόεδρος πιλοφόρος ἐν τῷ κοινοβουλίῳ τῶν Παρισίων, ὑπερήσπισεν ἐνθέρμως τὸν Ἑρρίκον Γ' ἐν Νορμανδίᾳ καὶ Πικαρδίᾳ, διέπρεψεν ἐν τῇ Συνελεύσει τῶν Βλεσῶν (Blois) τῷ 1588, διεπραγματεύθη τὴν συμμαχίαν τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ Ἑρρίκου τῆς Ναβάρρας, ἠτήσατο ὑπὲρ αὐτῶν συνδρομὴν ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ, 1589, ἐπετράπη νέας ἀποστολὰς παρ' Ἑρρίκου τοῦ Δ' προητοίμασε τὸ διάταγμα τῆς Νάντης, ὑπερήσπισε τὰς προνομίας τῆς γαλλικῆς ἐκκλησίας, ἀποκρούσας τὴν εἰς Γαλλίαν εἰσαγωγὴν ψηφισμάτων τινῶν τῆς ἐν Τριδέντῳ συνόδου, ἐδέξατο τῷ 1601 τὸν τίτλον τοῦ προστάτου τῶν Φραγκισκανῶν ἐν τῷ βασιλείῳ, καὶ ἐδείχθη ἐν μέσῳ τοσούτων ἀσχολιῶν, εἷς τῶν μάλιστα ἐπιμελῶν δικαστικῶν ἀρχόντων περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἑρρίκου Δ', ἡ Μαρία τῶν Μεδίκων διώρισεν αὐτὸν ἕνα τῶν τριῶν διευθυντῶν τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους (μετὰ τοῦ Σατωνὲφ καὶ τοῦ Ζαννὲν) ἀλλ' ἐπιμόνως ἠρνήθη αὐτῷ τὴν θέσιν τοῦ πρώτου προέδρου· ἡ δ' ἐκ τῆς ἀρνήσεως ταύτης λύπη συνέταμε τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς του. Ὡς ἱστορικὸς, ὁ δὲ Θοῦ εἶναι γνωστὸς διὰ τῆς «Ἱστορίας τῶν χρόνων αὐτοῦ», εἰς 138 βιβλία, γεγραμμένης λατινιστί· ἤρξατο δὲ συγγράφων αὐτὴν ἀπὸ τοῦ 1591, καὶ ἄρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ 1543, ἐκτείνεται δὲ μέχρι τοῦ 1607. Ταύτης ἐδημοσίευσε μόνα τὰ πρῶτα ὀγδοήκοντα βιβλία· τὰ δ' ἑπόμενα συνεπληρώθησαν διὰ τῆς ὕλης τοῦ συγγραφέως καὶ ἐξεδόθησαν ὑπὸ τοῦ Δοῦ Πουῆ καὶ τοῦ N. Ῥιγὰλ τῷ 1620. Τούτων ὁ δεύτερος εἶναι ἐν μέρει συντάκτης τῶν «Ἀπομνημονευμάτων» τοῦ δὲ Θοῦ, εἰς 6 βιβλία. Ἡ ἀρίστη ἔκδοσις τῆς «Ἱστορίας τοῦ διασήμου ἱστοριοκοῦ ἐγένετο ἐν Λονδίνῳ μετ' ἐπιγραφῆς Histo-

riarum sui temporis lib. CXXXVIII, 1733, τόμ. 7, εἰς φύλλον. Μεταφρασθὲν εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Maserier Le Beau, Desfontaines, κλπ., 16 τόμ. εἰς 4ον, 1734. Τὸ πόνημα τοῦτο εἶναι ἓν τῶν καλλίστων ἱστορικῶν μνημείων τῶν νεωτέρων χρόνων. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ὁ συγγραφεὺς δὲν ἔχει πάντοτε ἀκριβεῖς εἰδήσεις περὶ τῶν ξένων χωρῶν, ὅτι ἀπαντῶσί που λάθη καὶ τὰ ἴχνη τῶν προλήψεων τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ, ἀλλὰ θαυμάζετοι ἡ ἀπάθεια, ἡ ἀμεροληψία, ἡ ἀξιοπρέπεια, ἡ ζωηρότης καὶ ἡ εὐρράδεια αὐτοῦ. Ὁ Βοσσουέτος ἐκήρυξε τὸν δὲ Θοῦ «μέγαν συγγραφέα, πιστὸν ἱστορικὸν», ἡ δὲ κρίσις αὕτη ἐπεκυρώθη ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων. Τὸ κύριον πρόσκομμα κατὰ τῆς φιλολογικῆς δημοτικότητος αὐτοῦ εἶναι ὅτι ἔγραψε λατινιστί. Ἔχομεν αὐτοῦ προσέτι· Hieracosophion, sive de re accipitraria libri III, 1584, εἰς 4ον· Poemata sacra, 1599, εἰς 12ον· Posteritati, poematium opus, κτλ., 1678, εἰς 12ον· ἔτ. Eloges de De Thou ὑπὸ Πατὶν καὶ Φιλαρέτου Σάλ, 1824. Ὁ Δοῦ Πουῆ ἐδημοσίευσε περὶ αὐτοῦ Thuana.

ΘΟΥ (Φραγκίσκος Αὔγουστος δὲ), υἱὸς τοῦ προγουμένου, γεννηθεὶς περὶ τὸ 1607, ἀποθανὼν τῷ 1642, εἰσήχθη σύμβουλος εἰς τὸ κοινοβούλιον ἐν ἡλικίᾳ 19 ἐτῶν, περιηγήθη, καὶ διωρίσθη σύμβουλος ἐπικρατείας ὅτε ἐπανέκαμψεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Ὅτε δὲ ἡ βουλὴ ἐδικάσθη ν' ἀπέλθῃ τῆς Γαλλίας, ὁ δὲ Θοῦ συγκατένευσε ἵνα γένηται ἀνταποκριτὴς αὐτῆς. Τὴν δ' ἀλληλογραφίαν αὐτῆς κατασχὼν ὁ Ῥιχελιεύς, καὶ γινώσκων ὅτι ὁ Δὶ Θοῦ ἦτο φίλος τοῦ Cinq-Mars, διέταξε τὴν σύλληψιν αὐτοῦ καὶ συμπεριέλαβεν αὐτὸν ἐν τῇ δίκῃ ἐκείνου. Κατηγορεῖτο δ' ἐπὶ τῷ μὴ ἀποκαλύψει τῆς συνωμοσίας τοῦ Cinq-Mars, καὶ ἀπεκεφαλίσθη ἐν Λυών μετὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ. Ὁ Δοῦ Πουῆ ἀπέδειξε τὴν ἀθικίαν τῆς καταδίκης ταύτης ἐν ὑπομνήματι ἐπιγραφομένῳ Mémoire et instruction pour servir à justifier l'innocence de messire F. A. De Thou καὶ τυπωθέντι σὺν τῇ γαλλικῇ μεταφράσει τῆς μεγάλης ἱστορίας τοῦ J. A. De Thou.

ΘΟΥΑΡ, πρωτ. δήμ. τῆς Γαλλίας (Δύο Σέβραι), 28 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Bressuire, ἐπὶ τοῦ Θουέ· κάτ. 2,415.

ΘΟΥΒΕΝΕΑ (Πέτρος), ἰατρὸς γεννηθεὶς ἐν Λωρέντῃ τῷ 1747, ἀπεθ. τῷ 1818, ἐσπούδασε τὸ κατάστημα τῶν λουτρῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐχρημάτισεν ἐπιθεωρητὴς τῶν μεταλλικῶν ὑδάτων τῆς Γαλλίας. Ἅπας ὁ βίος αὐτοῦ ὑπῆρξε πολυτάραχος, διότι ἀεννάως ὑπερήσπιζε κατὰ τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ τὸν ζωϊκὸν μαγνητισμὸν καὶ τὴν ὑδροσκοπικὴν καὶ μεταλλοσκοπικὴν σχολήν. Ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως, ἀπεχώρησεν εἰς Ἰταλίαν. Ὁ Λουδοβίκος ΙΗ' προσέλαβεν αὐτὸν ἰατροσύμβουλον. Ὁ Θουβενὶλ κατέλιπε Mémoire physique et Médicinal sur les rapports qui existent entre la baguette divinatoire, le magnétisme et l'électricité organique et minerographique, ἐν Βρεσκίᾳ, 1790 Mémoire sur l'aérologie et l'électrologie, ἐν Παρισίοις, 1806, τόμ. 3 εἰς 8ον.

ΘΟΥΒΕΝΕΑ (Ἐδουάρδος Ἀντώνιος), γάλλος πολιτικὸς καὶ διπλωμάτης, γερουσιαστής, γενν. ἐν Βερδούνῳ, τῇ 11 νοεμβρίου 1818, περιηγήθη τὴν Ἀνατολὴν καὶ ἐξίθηκε τὰ τῆς περιηγήσεως αὐτοῦ τῷ 1839, καὶ μετὰ μικρὸν κατέλαβε τὴν ἕδραν τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν. Τῷ 1844, ἀπεστάλη εἰς Βρυξέλλας ἀκόλουθος πρεσβείας, τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει εἰς Ἀθήνας γραμματεὺς πρεσβείας Β' τάξεως. Διέμεινε δ' αὐτόθι ἐπιτετραμμένος προσωρινῶς, κατὰ συνέπειαν τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Πισκατόρη, εἰς τὴν ἐν Ἱσπανίᾳ πρεσβείαν, ὅτε ἐξερράγη ἡ φεβρουριανὴ Ἐπανάστασις. Ἐπὶ δὲ τῆς ἀνακλήσεως τοῦ νέου ἀντιπροσώπου, δὲ Ῥαυιγιὰλ, ὁ Θουβενὶλ, ὅστις κατ' ἀρχὰς ἐπαύθη, κατώρθωσε νὰ μείνῃ ἐν Ἀθήναις ὡς προσωρινὸς ἐπιτετραμμένος. Ὁ στρατηγὸς Καβαινιὰκ, γενόμενος ἀρχηγὸς τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἀπένειμεν αὐτῷ ὁριστικῶς τὸν τίτλον τοῦτον, ὃν ὁ Θουβενὶλ ἀντήλλαξε, κατ' Ἰανουάριον τοῦ 1849, ἀντὶ τοῦ τίτλου τοῦ πληρεξουσίου ὑπουργοῦ ἐν Ἀθήναις. Ἦτον ἐν Ἑλλάδι τῷ 1850, ὅτε διεδραματίσθησαν τὰ τοῦ Ἰουδαίου Πασιφίκου, καὶ ἐβοήθησε δραστηρίως τὴν εἰδικὴν ἀποστολὴν τοῦ βαρῶνος Γκρό. Μετὰ μικρὸν, ἀπεστάλη πληρεξούσιος ὑπουργὸς εἰς Μόναχον, ἔνθα ἕνεκα τῶν πρὸς τὸν Ὄθωνα προτέρων ἐκδουλεύσεων αὐτοῦ, ἔτυχεν εὐμενεστάτης ὑποδοχῆς παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, βασιλέως τῆς Βαυαρίας. Μετὰ τὸ πραξικόπημα τῆς 2ας δεκεμβρίου, ἐπετράπη τὴν πολιτικὴν διεύθυνσιν ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ἐτήρησε τὸ ὑπούργημα αὐτοῦ μέχρι τῶν ἐν Βιέννῃ συνδιασκέψεων. Τῷ 1855, διορισθεὶς πρεσβευτὴς εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀντεπέλασε κατὰ τῆς ὑπαρχούσης ἐπιρροῆς τοῦ Λόρδου Στρατφόρδου δὲ Ῥεδκλὶφ παρὰ τῇ Πύλῃ, καὶ κατὰ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς αὐστριακῆς διπλωματείας ἐν τῷ ζη-

τήματι τῶν Παραδουναβείων Ἡγεμονιῶν. Ἐν μέσῳ τῶν διπλωματικῶν δυσχερειῶν αἵτινες ἀνεφύησαν ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ ζητήματος ὁ Θουβενὲλ προσεκλήθη εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ Βαλέβσκη ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐξωτερικῶν (4 Ἰανουαρίου 1660). Αἱ ἐγκύκλιοι καὶ τὰ ὑπομνήματα, ἅτινα ἀπηύθυνεν εἰς τὰ διπλωματικὰ σώματα, ἐν διαφόροις ἐπισήμοις περιστάσεσιν ἐγένοντο πολύκροτοι. Τῇ 15 αὐγούστου 1862 ἀντικατέστη ὑπὸ τοῦ Δρουὶν δὲ Λουῆ. Τῇ 3 μαρτίου 1862, διωρίσθη πρόεδρος τῆς ἐπιτραμμένης τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἐκκρεμοῦς ζητήματος μεταξὺ τῆς αἰγυπτιακῆς κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Σουέζ ἐπιτροπῆς. Τῇ 17 μαΐου 1859, ἀνηγορεύθη γερουσιαστής. Προβιβασθεὶς καξίαρχος τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς κατ' Ἰούλιον τοῦ 1850, ἐγένετο μέγας ἀξιωματικὸς τῇ 10 Ἰανουαρίου 1854 καὶ μεγαλόσταυρος τῇ 14 Ἰανουαρίου 1860. Ἀπέθανε τῇ 19 ὀκτωβρίου 1866. Ὁ Ἐδουάρδος Θουβενὲλ ἐδημοσίευσε La Hongrie et la Valachie, 1840, εἰς 8ον, περιήγησιν δημοσιευθεῖσαν ἐν ἀρχῇ διὰ τῆς «Ἐπιθεωρήσεως τῶν Δύο Κόσμων».

ΘΟΥΓΓ-ΤΙΓΓ, λίμνη τῆς Κίνας, ἐπὶ τῆς 29ο 10' Β πλ. καὶ 110ο Α μήκ. Ἔκτασις κατὰ μῆκος 90 χιλιαμ. κατὰ πλάτος 50. Κεῖται διὰ διώρυγος μετὰ τῆς Ὑάγγ-τσὶ-Κάγγ.

ΘΟΥΓΟΥ, Thugut (ὁ βαρῶνος Φραγκίσκος), πολιτικὸς γεννηθεὶς ἐν Αἰνζ τῷ 1736, ἀποθ. τῷ 1818, ἐσπούδασε παρὰ τοῖς Ἰησουίταις, ἐχρημάτισε μαθητὴς ἐν τῇ ἀνατολικῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Βιέννης, μετέβη τῷ 1758, ὡς νέος σπουδαστὴς ἀνατολικῶν γλωσσῶν εἰς τὴν ἀντιπροσβείαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τῷ 1758, ἐγένετο διερμηνεὺς ἐν Ἐσσίγ, ἐπὶ τῶν αὐστροτουρκικῶν μεθορίων, εἶτα εἰς Κωνσταντινούπολιν τῷ 1762· μετετέθη ὡς αὐλικὸς σύμβουλος εἰς τὴν Ἀρχιγραμματείαν τῆς Βιέννης, 1763· ἐπιτετραμμένος εἰς Κωνσταντινούπολιν, 1769· καὶ τέλος, τῷ ἑπόντι ἔτει, ἀντιπρόσωπος καὶ πληρεξούσιος ὑπουργὸς ἐν τῇ αὐτῇ Πύρᾳ. Ἔδειξεν ἱκανότητα, καὶ δεξιότητα ἐν τῷ συνεδρίῳ τοῦ Βουκουρεστίου, 1772, προεχειρίσθη βαρῶνος τῷ 1774, ἐνήργησε τῷ 1775 τὴν παραχώρησιν τῆς Βουκοβίνας ὑπὸ τῆς Τουρκίας· προβιβασθεὶς δὲ εἰς ἕξ ἀποχρήτων συμβούλων, διῆλθε τέσσαρα ἔτη ἐν Παρισίοις ὡς ἁπλοῦς ἰδιώτης. Ἀνακληθεὶς δ' εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ, ἐχρημάτισεν ἀλληλοδιαδόχως πρεσβευτὴς ἐν Βαρσοβίᾳ, 1780, ἐν Νεαπόλει, 1787, πληρεξούσιος ὑπουργὸς ἐν Μολδαυίᾳ καὶ Βλαχίᾳ, παρὰ τοῖς στρατοῖς τοῦ Σαλτυκοβούργου καὶ τοῦ Σουβαρώφ, 1789· ἐπιτραπεὶς δ' ἀποστολὴν εἰς Γαλλίαν, 1761, διωρίσθη διευθυντὴς τῆς γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας, 1793, ὑπὸ τὸν πρίγκηπα δὲ Κασουνίτς, ὃν ἀντικατέστησε τῷ 1794. Εἷς τῶν μυστικῶν ὅρων τῆς συνθήκης τοῦ Κάμπο-Φορμίου, 1797, ὑπῆρξεν ἡ ἀποπομπὴ αὐτοῦ· ὁ δὲ Φραγκίσκος Β' ἀπέδωκεν αὐτῷ τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν τῷ 1799, καὶ ἐθυσίασεν αὐτὸν ἐκ νέου ἐπὶ τῆς εἰρήνης τῆς Λυνεβίλλης, 1801.

ΘΟΥΔΗΜΟΣ, ὀρθότερον ἀντὶ «Εὔδημος», ἄρχων τῶν Ἀθηνῶν τῷ δ' ἔτει τῆς 106ης ὀλυμπιάδος.

ΘΟΥΔΙΠΠΟΣ, Ἀθηναῖος καταδικασθεὶς μετὰ τοῦ Φωκίωνος εἰς θάνατον.

ΘΟΥΕ, ποταμ. τῆς Γαλλίας, ἔχων ῥοῦν 120 χιλιαμ. πηγάζει ἐκ τοῦ Secondigny (Δύο Σίβραι), καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Λίγηρα, κατωτέρω τοῦ St-Florent.

ΘΟΥΕΝ, πόλ. τοῦ Βελγίου ἐν Ἐνώλτῳ (Hainaut), ἐπὶ τοῦ Σάμβρου, 16 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Καρλσροΰης· κάτ. 8,000. Κατασκευὴ κοινῶν ἐριούχων καὶ μαλλίνων ὑφασμάτων. Θεμελιωθεῖσα κατὰ τὸν Ι' αἰῶνα, ἡ πόλις αὕτη ἠλώθη ὑπὸ τοῦ Καρόλου τοῦ Θρασέος τῷ 1466, ἐπολιορκήθη ἀνεπιτυχῶς ὑπὸ τοῦ στρατάρχου δὲ Λόργη τῷ 1654, καὶ ἐκυριεύθη ὑπὸ τοῦ Μαρσὼ νικήσαντος τοὺς Αὐστριακοὺς τῷ 1793.

ΘΟΥΚΑΗΣ ἢ ΘΕΟΚΛΗΣ, ὁ πατὴρ τοῦ στρατηγοῦ Εὐρυμέδοντος. §.—Εὔβοιός τις ἐκ Χαλκίδος κτίτωρ τῆς ἐν Σικελίᾳ Νάξου.

ΘΟΥΚΡΙΤΟΣ=ΘΕΟΚΡΙΤΟΣ.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ, ὁ μέγας ἱστορικὸς τῆς ἀρχαιότητος, Ἀθηναῖος, Ἀλιμούσιος τὸν δῆμον, ἐγεννήθη κατὰ τὸ 2ον ἔτος τῆς 77 ὀλυμπιάδος, 9 ἔτη μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, 471 π. Χ, ἐκ πατρὸς μὲν τοῦ Ὀλόρου φέροντος ὄνομα θρᾳκικὸν, μητρὸς δὲ τῆς Ἡγησιπύλης, ὁμωνύμου τῆς συζύγου τοῦ μεγάλου Μιλτιάδου τοῦ Μαραθωνομάχου, καὶ καταγομένης ἐκ Θρᾴκης, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῆς Παμφίλης (παρὰ Γελλίῳ, Ν. Α. XV 23), λογίας γυναικὸς, ἥτις ἤκμαζεν ἐπὶ Νέρωνος, μαρτυρίαν πρὸς ἣν δὲν ἀντιμάχεται τὸ χωρίον (V, 26), ἐν ᾧ λέγει περὶ ἑαυτοῦ ὁ Θουκυδίδης· «Ἐπιβίων δὲ διὰ παντὸς τοῦ πολέμου, καὶ προσέχων τοῖς πράγμασι, κτλ.». Πρὸς μητρὸς ὁ Θουκυδίδης ἀνῆκεν εἰς τὸ ἐπιφανὲς γένος τῶν Φιλαϊδῶν, ὅπερ ἐθεράπευεν ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ πρεσβυτέρου Μιλτιάδου τὴν φιλίαν καὶ οἰκειότητα τῶν ἐν Θρᾴκῃ φυλῶν καὶ ἡγεμόνων. Ὁ δὲ νεώτερος Μιλτιάδης, ὁ μέγας, ἔλαβε σύζυγον τὴν

θυγατέρα βασιλέως τῶν Θρᾳκῶν ὀνόματι Ὀλόρου, ἐξ ἧς ἐγεννήθη ὁ Κίμων καὶ ἡ Ἠγησιπύλη· ταύτην ἀνυμφεύθη νεώτερός τις Ὄλορος ἴσως ἔγγονος τοῦ πρεσβυτέρου βασιλέως τῶν Θρᾳκῶν, ὅστις κατώρθωσε διὰ τῶν μέσων τῶν συγγενῶν αὐτοῦ νὰ πολιτογραφηθῇ ἐν Ἀθήναις. Τοῦ Ὀλόρου τούτου υἱὸς ἦτον ὁ Θουκυδίδης, ὅστις, ὡς βλέπομεν, ἀνῆκεν εἰς ἰσχυρὰν καὶ ἐπιφανῆ οἰκογένειαν· κατεῖχε δ' ἐν Θρᾴκῃ τὰ πλουσιώτατα χρυσωρυχεῖα τῆς Σκαπτῆς Ὕλης, ὅθεν ἐπορίσθη χρήματα πρὸς ἐξαίρωσιν τῆς παρ' Ἕλλησι δεσποτείας αὐτοῦ ὁ Φίλιππος τῆς Μακεδονίας. Ἡ κτῆσις τῶν χρυσωρυχείων τούτων εἶχε μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς τοῦ Θουκυδίδου τὴν τύχην καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἐξ Ἀθηνῶν φυγὴν αὐτοῦ περὶ ἧς ἱστορεῖ τὰ ἀσφαλέστατα αὐτὸς ὁ συγγραφεύς, ἐν τῷ IV βιβλ. 14. Τῷ ὀγδόῳ ἔτει τοῦ πελοποννησιακοῦ πολίμου (89 ὀλυμπ. 1.—423 πρ. Χ.) Βρασίδας ὁ τῶν Σπαρτιατῶν στρατηγὸς παρεσκευάζετο ἵνα ἐπιτεθῇ κατὰ τῆς Ἀμφιπόλεως συμμάχου τῶν Ἀθηνῶν, ὅτε ὁ Θουκυδίδης μικρᾶς ναυτικῆς μοίρας ἡγούμενος ἐναυλόχει περὶ τὴν Θάσον. Ὁ δὲ Βρασίδας φοβούμενος τὸν στολίσκον τοῦτον τῶν Ἀθηναίων, διότι ἐγίνωσκεν ὅτι ὁ ἄγων αὐτὸν εἶχε μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν δυνατῶν τῆς χώρας διὰ τὴν κτῆσιν τῶν μεταλλείων, καὶ εὐκόλως ἠδύνατο νὰ συναγείρῃ πλῆθος στρατιωτῶν καὶ νὰ λύσῃ τὴν πολιορκίαν τῆς Ἀμφιπόλεως, ταῦτα φροβούμενος ὁ Βρασίδας, καὶ σπεύδων ἵνα ὅσον τάχος καταστῇ κύριος τῆς πόλεως προτείνει τοῖς πολιορκουμένοις σύμβασιν ἐπὶ ὅροις ἐπιεικεστάτοις ἣν ἐδύναντο οἱ Ἀμφιπολῖται. Ὁ δὲ Θουκυδίδης ἀπρονόητος οὕτως ἐν τῇ μελετωμένῃ ἁμύνῃ τῆς Ἀμφιπόλεως ἔσωσε μόνον τὸ ἐπίνειον αὐτῆς, τὴν Ἠιόνα, ἀλλ' οἱ Ἀμφιπολῖται κατηγόρησαν αὐτοῦ ἐπὶ προδοσίᾳ, καὶ ἐκεῖνος ἀπεσύρθη εἰς τὴν Σκαπτὴν Ὕλην, ἔνθα διατρίβων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξηκολούθει γράφων ὑπὸ πλάτανον, ἣν πολλῷ χρόνῳ ὕστερον ἐδείκνυον, τὴν ἱστορίαν τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἱστορίαν, ἣν ἤρξατο συγγράφων ἐν Ἀθήναις. Μετὰ τὴν κατεδάφισιν τῶν μακρῶν τειχῶν ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου ἐδόθη ἡ ἄδεια τῆς καθόδου τῶν φυγάδων, ἀλλ' ὁ Θουκυδίδης μᾶλλις κατῆλθεν εἰς τὴν γενέθλιον πόλιν ὅτε ἐξεδόθη ἰδιαιτέρως ψήφισμα ὑπὲρ αὐτοῦ, μετὰ τὴν κάθοδον τῶν περὶ τῶν Θρασυβούλων καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς δημοκρατίας. Κατεβίω εἰς Ἀθήνας ἔτη ἐκεῖσε ἔτη, ὡς μαρτυρεῖ τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ, ἀλλ' ὄχι ὅσον ἠδύνατο νὰ ἔλπιζῃ εἰς ἀκμὴν τῆς ἡλικίας καὶ τῆς ὑγείας τοῦ σώματος. Ὁ δὲ Μόλλερος διὰ τοῦτο νομίζει πιθανωτάτην τὴν διασωθεῖσαν παράδοσιν ὅτι ἀπέθανε βιαίῳ θανάτῳ δολοφονηθείς. Ἐκ τῶν βιογραφικῶν τούτων εἰδήσεων συνάγεται, ὅτι ὁ Θουκυδίδης ἔζησεν ἐν Ἀθήναις καὶ ἐκοινώνει μετὰ τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ μόνον ἐν τῇ νεανικῇ ἡλικίᾳ καὶ ἐν μέρει τῆς ἀνδρικῆς ἤτοι μέχρι τοῦ ὀγδόου καὶ τεσσαρακοστοῦ ἔτους τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Ὕστερον δὲ ἐκοινώνει μὲν μετὰ τοῦ λοιποῦ ἑλληνικοῦ κόσμου καὶ ἰδίως τῶν Πελοποννησίων, ἀλλ' ἐμάθανεν ἢ ἔβλεπε τὰ τοῦ πολέμου ἀκριβῶς ξένος μένων τῶν ἐν τῷ διανοητικῷ βίῳ τῶν Ἀθηναίων μεταβολῶν καὶ τῆς πολιτικῆς αὐτῶν καταστάσεως κατὰ τὸ μέσον καὶ τὸ τέλος τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου. Κατελθὼν δ' εἰς Ἀθήνας ἐκ τῆς Σκαπτῆς Ὕλης εὗρεν ἐν τῇ πόλει ἄνδρας καὶ ἰδέας διαφόρους τῶν ἐπ' αὐτοῦ, μεθ' ὧν ἀδύνατον ἦτο νὰ συνοικειωθῇ ὅθεν ἔμεινεν ἀγνώς, ἀμόλυντος καὶ γενναῖος τὸ φρόνημα, οἷος ἦτο πρότερον, τέκνον γνήσιον τοῦ αἰῶνος τοῦ Περικλέους, τοῦ ἀνδρὸς μεθ' οὗ τοσαύτην ἔχει ὁμοιότητα καὶ ὅστις εἶναι ὁ τύπος τῆς φυσικῆς εὐγλωττίας. Κατὰ δὲ τὴν πιθανωτέραν γνώμην τὸ ἔτος τοῦ θανάτου τοῦ Θουκυδίδου συμπίπτει μετὰ τοῦ 395 πρ. Χρ. καὶ ἑπομένως ὁ ἱστορικὸς ἦγε τότε τὸ ἕκτον καὶ ἑβδομηκοστὸν τῆς ἡλικίας.

Λέγεται ὅτι τοῦ Ἡροδότου ἀναγινώσκοντος ἐν τοῖς Ὀλυμπίοις τὴν Ἱστορίαν αὐτοῦ, ὁ Θουκυδίδης παῖς ἔτι ὢν καὶ ἀκροώμενος τῆς ἀναγνώσεως ἐδάκρυσεν ἐκ τοῦ θαυμασμοῦ· ὁ δὲ Ἡρόδοτος προφητεύων τὴν μέλλουσαν δόξαν τοῦ μειρακίου εἶπε τῷ πατρὶ αὐτοῦ. «Ὄλορε, ὀργῇ ἡ τοῦ παιδὸς φύσις πρὸς λόγους». Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Φαβρικίου, ὁ Θουκυδίδης ἦγε τότε τὸ ἑκκαιδέκατον ἔτος καὶ ἦτο κατὰ τριακαίδεκα ἔτη νεώτερος τοῦ Ἡροδότου, ἀλλ' ἡ μαρτυρία αὕτη εἶν ἀρκεῖ διότι καὶ ὁ Ἡρόδοτος ἦτο τεσσαρακοντούτης, ὅτε ἀνεγνωσθῇ ἡ ἱστορία αὐτοῦ ἐν τοῖς Ὀλυμπίοις· τὸ δὲ τεσσαρακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας τοῦ Ἡροδότου ἦτο τὸ 444 πρὸ Χριστοῦ, καὶ ὁ Θουκυδίδης ἐγεννήθη τῷ 470 ἢ 471· ὅθεν ἐκ τούτου συνάγεται ὅτι ἦτο κατὰ τεσσαρακαίδεκα ἔτη νεώτερος τοῦ Ἡροδότου καὶ εἰκαστέον ὅτι ἠρώατο ἀναγινωσκομένης τῆς ἱστορίας αὐτοῦ. Εἶχε δὲ διδασκάλους αὐτοῦ τὸν Ἀναξαγόραν καὶ τὸν ῥήτορα Ἀντιφῶντα, οὗ λαμπρὰν εἰκόνα ἐχάραξεν ἐν τῷ Η' βιβλίῳ τῆς ἱστορίας αὐτοῦ. (Β. Δ. Π.) Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Μυλλέρου, ὁ Θουκυδίδης ἀνέγνωσε πολλὰ συγγράμματα τῶν ἰώνων λογογράφων, ἀλλ' ἀμφίβολον εἶναι ἂν ἀνέγνωσε καὶ τὰ τοῦ Ἡροδότου,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κεντρική Δημοτική Βιβλιοθήκη Δήμου Αθηναίων (Κ.Π.Τ.Α.)

διότι ἂν ἐγνώριζε, λέγει, τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ, ἤθελε διασκευάσει κατ' ἄλλον τρόπον χωρία τινά, μάλιστα δὲ τὰ I 74. II, 8. πρδ. κεφ. 19. Ἐλέγχει δὲ τὰ τῶν Ἰώνων λογογράφων ὁ μέγας ἱστορικὸς ὡς ἄκριτα καὶ μυθώδη καὶ πρὸς ἡδονὴν μᾶλλον ἢ πρὸς διδασκαλίαν συντεταγμένα.

Τὸ σχέδιον τοῦ συγγράμματος τοῦ Θουκυδίδου δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀναλύσεως, διότι εἶναι αὐτόχρημα ἁπλουστάτη χρονολογικὴ ἀφήγησις τῶν γεγονότων διαδεχομένων ἄλληλα ὡς αἱ ὧραι τοῦ ἐνιαυτοῦ μεθ' ὧν ἀνελίσσονται. Κατὰ θέρη καὶ χειμῶνας ἀριθμῶν ὁ ἱστορικὸς τὰ συμβάντα, οὐδέποτε, οὔτε χάριν τῆς σαφηνείας, μεταπίπτει ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο ἔτος. Οὔτε τοῦ Ἡροδότου τὴν ἐν εἴδει ἐποποιίας ἱστορίαν βλέπει τις, οὔτε τοῦ Ὁμήρου τὴν πτῆσιν· καὶ ὅμως βλέπει ποιητήν· ποιητὴν, οὗ τὸ βιβλίον εἶναί τις ἀπέραντος τραγῳδία, ἰσχυρὰ τὴν δέσιν, μετὰ τῶν περιπετειῶν καὶ τῶν θεατρικῶν ἐπεισοδίων αὐτῆς, τραγῳδία, ἧς ἡ λύσις ἔμελλε ν' ἀποβῇ φοβερωτέρα καὶ καταπληκτικωτέρα πασῶν τῶν καταστροφῶν τοῦ οἴκου τοῦ Ἀτρέως ἢ τοῦ γένους τῶν Λαβδακιδῶν. Κατέχει τὴν τέχνην τοῦ ζωγραφεῖν, ὡς ὁ Ὅμηρος, τοὺς χαρακτῆρας διὰ μιᾶς μόνης λέξεως, δι' ἑνὸς νεύματος, καὶ ὅταν ἔχει ἀνάγκην νὰ περιγράφῃ λεπτομερῶς τὰς εἰκόνας τῶν ἡρώων αὐτοῦ, ὅπως παραστήσῃ αὐτοὺς ζωηρῶς πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν· ἀφίσταται ὅσον δύναται τοῦ ἔργου αὐτοῦ καὶ ἀφίνει τὸν λόγον εἰς τὰ πράγματα. Ἐνίοτε δὲ βαρβαΐζει ἐπιμβαίνων, ὡς ὁ χορὸς τῆς ἀρχαίας τραγῳδίας ἀναφέρει συντόνους καὶ βραχείας κρίσεις, ἢ τὰς μακρὰς καὶ λαμπρὰς ἐκείνας μονῳδίας, αἵτινες δημηγορίαι λέγονται καὶ τίθενται ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα τῶν ἀγορευόντων οὐχὶ ὡς λόγοι ὑπ' αὐτῶν λεχθέντες, ἀλλ' ὡς λόγοι, οὓς ἔπρεπε νὰ εἴπωσιν, οὓς αὐτὸς ὁ Θουκυδίδης θὰ ἔλεγεν ἀντ' αὐτῶν· τοῦθ' ὅπερ ἀφελῶς ὁμολογεῖ. Ἐν ταῖς δημηγορίαις ἐξέχουσι ἀφελῶς τὰς κρίσεις αὐτοῦ· ἐν αὐτοῖς εἴδωσι τὰ ἠθικὰ σχόλια, τὴν φιλοσοφίαν τῶν ἱστορουμένων. Τὸ δὲ ὕφος τῶν δημηγοριῶν τούτων, ὅπερ οὐδὲν ἔχει τὸ ῥητορικὸν, κατὰ Κικέρωνα, καὶ ὅπερ ἄρρονες μόνοι, ὡς αὐτὸς ὁ Κικέρων λέγει, δύνανται νὰ λάβωσιν ὡς πρότυπον ἐν τῇ συνθέσει λόγων ἀληθῶν, τὸ ὕφος τοῦτο ἔχει ἀμοιρεῖ ἀναλογίας τινὸς πρὸς τοὺς χορικοὺς τοῦ Σοφοκλέους καὶ μάλιστα τοῦ Αἰσχύλου. Τὴν αὐτὴν ἔχει τάσιν περὶ τὸ σχῆμα, τὴν αὐτὴν συντομίαν, τὴν αὐτὴν ῥώμην καὶ τὴν αὐτὴν πολλάκις λαμπρότητα περὶ τὴν ἔκφρασιν τῶν ἰδεῶν· τὴν αὐτὴν τάσιν πάσιν ἔξαπλεῖ ἐπὶ τῆς διανοίας τοῦ ἀναγνώστου ἣν ἀναγκάζει νὰ ἐρευνᾷ, νὰ μαντεύῃ μάλιστα πρὶν ἢ ἐννοήσῃ. Τὸ διηγηματικὸν εἶναι ἐν γένει ἁπλούστατον, καὶ σχεδὸν γυμνὸν παντὸς καλλωπισμοῦ, οὐδαμῶς ἀναμιμνῆσκον τὸν Σοφοκλέα καὶ τὸν Εὐριπίδην. Ἀλλ' ἅμα τὸ θέμα εἶναι προσοχῆς ἄξιον, ἡ ἀφήγησις ἐμψυχοῦται καὶ χρωματίζεται καίπερ τηροῦσα τὴν αὐστηρότητα αὐτῆς· ὁ δὲ ποιητὴς ἀναφαίνεται, καὶ, ὡς εἷς τῶν ἀρχαίων ἔλεγεν, ἀκούεται ἐξ αὐτῆς τῆς κινήσεως τῶν λέξεων, ἐξ αὐτῶν τῶν ἀλλεπαλλήλων ἤχων τῶν συλλαβῶν ἡ κλαγγὴ τῶν ὅπλων, αἱ ὀξεῖαι τῶν μαχομένων κραυγαί, ὁ ἄραβος τῶν συγκρουομένων καὶ συντριβομένων τριήρων. Μεταρσιοῦται δὲ μέχρι τοῦ σεμνοπρεποῦς τῆς ποιήσεως ὁ Θουκυδίδης οὐ μόνον ἐν τῇ περιγραφῇ τῶν μαχῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ θέᾳ τῶν μεγάλων συμφορῶν τῆς ἀνθρωποτητος, αἵτινες ἀποσπῶσιν ἀπ' αὐτοῦ παθητικωτάτους τόνους· Θαυμάζει τὰς γενναίας πράξεις· ἐπαινεῖ πάσης εὐφυίας, πάσης ἀρετῆς· ἡ δὲ ζέσις τοῦ αἰσθήματος διαπερᾷ, θερμαίνει τὸν λόγον αὐτοῦ, καὶ μεταδίδωσιν εἰς αὐτὸν ζωὴν ἀνέκφραστον, καὶ ἂν ἔτι ὁ Θουκυδίδης ἐκφράζῃ ἁπλούστατα τὴν ἰδέαν αὐτοῦ.

Ἡ περίφημος ἐκείνη περιγραφὴ τοῦ ἐν Ἀθήναις λοιμοῦ ἐν τέλει τοῦ πονήματος τοῦ Λουκρητίου εἶναι μετάφρασις τῆς τοῦ Θουκυδίδου, ἧν μόνη ἡ γραφὶς Μιχαὴλ Ἀγγέλου τινὸς ἢ Σαλβατόρου δύναται νὰ ἐπιτυπώσῃ ἐπὶ τοῦ πίνακος· ἡ δὲ ἀντιγραφὴ αὕτη ἀφ' ἧς ἐξέλιπε μὲν ὁ ἠθικολόγος μένει δὲ ὁ φυσιολόγος ποιητὴς, δὲν ἐμποιεῖ τὴν ἐκ τοῦ πρωτοτύπου γεννωμένην φοβερὰν ἀλλὰ σωτηριώδη ἐντύπωσιν. Ὑπάρχουσι δ' ἐν τῷ Θουκυδίδῃ καὶ πολλαὶ ἕτεραι ἀφηγήσεις, παντὸς σχεδὸν εἴδους, ἐξ ὧν σημειοῦμεν μόνην τὴν ἀφήγησιν τοῦ ἀπόπλου τοῦ ἀθηναϊκοῦ στόλου εἰς Σικελίαν. Τινὲς δὲ ἱκανὴν ἔχουσαι χάριν καὶ γλαφυρότητα δικαιολογοῦσι τὸ λόγιον τῶν ἀρχαίων εἰπόντων «Ἐνταῦθα ὁ λέων ἐγέλασεν».

«Ἡ ἁρμηνεία καὶ τὸ λεκτικὸν ὕφος τοῦ Θουκυδίδου προσφέρει ἁρμονικώτατα πρὸς τὸν χαρακτῆρα τῆς ἱστοριογραφίας αὐτοῦ, λέγει ὁ Μάλλερος (μετάφρ. Κυπριανοῦ). Ὡς ἁρμονὴ πρὸς κατάληψιν τοῦ ἰδιοτρόπου ὕφους τοῦ Θουκυδίδου δύναται νὰ χρησιμεύσῃ τὸ περὶ αὐτοῦ ῥηθὲν ὅτι συνεκίρασε τὴν ἐμβρίθειαν καὶ ἀπρότητα τοῦ λόγου τοῦ Περικλέους μὲ τὴν ἀρχαΐζουσαν αὐστηρότητα τῆς ἐντέχνου ῥητορικῆς τοῦ Ἀντιφῶντος. Ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν καὶ χρῆσιν τῶν λέξεων ὁ Θουκυδίδης εἶναι ἀκριβὴς καὶ λεπτὸς, ὅπως πάντες οἱ ὄντως ἄριστοι συγγραφεῖς τῆς ἐποχῆς

ταύτης. Διακρίνει λοιπὸν ἐπιμελῶς ἀπ' ἀλλήλων τοὺς διαφόρους τύπους τῶν λέξεων, καὶ ὑποδάλλει εἰς ἕκαστον διάφορον ἐννοίας χρῶμα, ἀκρίβειαν, ἥτις παράγει ἐνιαχοῦ τὸν συγγραφέα εἰς διάκρισιν «συνωνύμων ὀνομάτων» κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Πρόδικου («ἴσιν ἐν Α, 69, Β, 62. Γ, 39, κτλ.). Εἰς τὴν ἀκριβορρημοσύνην ταύτην βοηθεῖ πολλὰ τὸν συγγραφέα ὁ πλοῦτος τοῦ λεξικοῦ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Ὁ Θουκυδίδης μεταχειρίζεται πολλὰς ἀρχαϊκὰς καὶ ποιητικὰς λέξεις, ὄχι πρὸς ἁπλοῦν κόσμον, ὡς ὁ Γοργίας, ἀλλὰ διότι ἡ τότε συνήθεια ἐπέτρεπεν ἔτι τὴν χρῆσιν τοιούτων ὀνομάτων, ὡς κατ' ἐξοχὴν δηλωτικῶν. Ὅτε εἰς τοὺς ὑστέρους χρόνους ἐξεχώρησαν παντελῶς τῆς κοινῆς συνηθείας αἱ λέξεις αὗται, ὠνομάζοντο «γλῶσσαι». Δι' αὐτὸ φέγει ὁ Διονύσιος τὸ «γλωσσηματικὸν» τοῦ Θουκυδίδου. Κατὰ δὲ τὴν διάλεκτον ἀποκλίνει πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ἀττικήν, δηλαδὴ τὴν καθ' αὐτὸ γλῶσσαν τῆς τραγῳδίας. Ἡ δὲ σύνταξις τοῦ Θουκυδίδου, διὰ τὴν ἐλευθερίαν περὶ τὴν πλοκὴν τῶν λέξεων, ἀποκλίνει μᾶλλον εἰς τὴν ποίησιν ἢ τὴν πεζογραφίαν, καὶ βοηθεῖ τὸν συγγραφέα, ἄνευ παρεμβολῆς περιττῶν καὶ τὴν διάνοιαν παρενοχλούντων μορίων, νὰ συνάπτῃ τὰ νοήματα στριγκτότερα, ἢ ὅσον δύναται σύνταξις μᾶλλον ὁμαλὴ καὶ ἀνάλογος. Τοιαύτην, παραδείγματος χάριν, εὐκολίαν παρεῖχεν εἰς αὐτὸν ἡ ἐλευθερία τοῦ συντάσσειν τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα ὀνόματα, ὅπως καὶ τὰ ῥήματα. Ταῦτα καὶ ἄλλα ὅμοια τούτων ἀποτελοῦσι τὴν ἀρετὴν ἐκείνην τοῦ Θουκυδίδου, ἣν ὠνόμασαν οἱ παλαιοὶ «στάγος τῆς σημασίας», δηλαδὴ τὴν δεξιότητα τοῦ εἰρίσκειν τὴν συντομωτάτην, ἅμα δὲ καὶ τὴν κυριωτάτην ἔκφρασιν. Ἐπὶ τῆς ἀρετῆς ταύτης στηρίζεται πρὸ πάντων ἡ «βραχυλογία» τοῦ Θουκυδίδου, καὶ ὄχι ἐκ τῆς παραλείψεως τῶν διὰ μέσου ἐννοιῶν, ὅπερ φιλεῖ ὁ Τάκιτος. Καὶ αὐτὴ ἡ θέσις τῶν λέξεων παρὰ Θουκυδίδῃ μετέχει πολὺ τῆς ποιητικῆς ἐλευθερίας. Ἀλλὰ καὶ τὴν ἐλευθερίαν ταύτην μεταχειρίζεται ὁ συγγραφεὺς ὄχι διὰ νὰ παραλλάσσῃ τοῦ κοινοῦ καὶ συνήθους ἀλλὰ διὰ νὰ σαφηνίζῃ καὶ διακρίνῃ τὰ νοήματα ὅσον ἐνδέχεται ἀκριβῶς. Πρὸς δὲ τοῦτο ποτὲ μὲν προτάσσει τὴν κυριωτέραν ἔννοιαν, ὡς ἐν τῷ «τῆς γὰρ θαλάσσης πρῶτος ἐτόλμησεν εἰπεῖν ὡς ἀνθεκτέα ἐστίν» (Α. 93), ποτὲ δὲ συντάσσει τὰς λέξεις ὄχι κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν τῶν τόπων ἀναλογίαν ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν ὁμοιότητα ἢ ἀντίθεσιν, ὡς ἐν τῷ «μετὰ τῶν «πολεμιωτάτων ἡμῖν» σπάνιος διαφθεῖραι» (Γ.39), καὶ ἄλλοτε ἄλλως. Ἡ σπουδὴ πρὸς ἀκρίβειαν καὶ διάκρισιν τῶν φαινομένων ὁμοίων καθιστᾷ αὐτὴν τὴν περιοδολογίαν ἀνώμαλον πολλαχοῦ καὶ τραχεῖαν, διότι θέλων ὁ Θουκυδίδης ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῶν νοημάτων νὰ διακρίνῃ ἰδίᾳ ἓν ἕκαστον τῶν μερῶν, μεταχειρίζεται εἰς τὰ ἀντιστοιχοῦντα κῶλα τῶν περιόδων διαφόρους πτώσεις ἢ ἐγκλίσεις συχνὰ μεταβάλλων τὸ ὑποκείμενον. Ἐνίοτε δὲ οὐδ' ὀνομάζει τὸ ὑποκείμενον ῥητῶς, ἀλλ' εἶναι χρεία ἐκ τῶν παρακειμένων νὰ ἐννοήσῃ ὁ ἀναγνώστης τὸ ἑκάστοτε ἁρμόζον· διὰ τοῦτο εἶναι πολὺ παρὰ Θουκυδίδῃ τό τε πρὸς τὸ «σημαινόμενον» σχῆμα καὶ τὸ ἀπὸ κοινοῦ». Τοῦ Θουκυδίδου ἡ περιοδολογία, ὡς ἡ τοῦ Ἀντιφῶντος, κεῖται ἐν μέσῳ τῆς «εἰρομένης λέξεως» τῶν Ἰώνων λογογράφων καὶ τῆς ἐντέχνου περιοδολογίας, ἥτις ἐφευρέθη ὕστερον ἐν Ἀθήναις. Ἡ δεξιότης καὶ δύναμις τῆς διανοίας περὶ τὴν συμπλοκὴν καὶ σύζευξιν τῶν νοημάτων ἐκφαίνεται μὲν παρὰ Θουκυδίδῃ, ἐν τῇ συνθέτῳ ταύτῃ κατασκευῇ τῶν περιόδων, αἱ μακραὶ ὅμως αὗται τοῦ λόγου περιβολαὶ δὲν εἶναι καλῶς διηρθρωμέναι, οὐδ' ἔχουσι τὴν ὑγρότητα καὶ εὐκαμψίαν τῆς περιοδολογίας τῶν μεταγενεστέρων ἀττικῶν συγγραφέων, ἀλλὰ φαίνονται ὡς ἄτακτος σωρὸς, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ἐλκτικὴ δύναμις τῆς κυρίας προτάσεως εἵλκυσε καὶ συνεκόλλησεν εἰς ἑαυτὴν πολὺ ἄλλο πλῆθος ὑποδεεστέρων ἐννοιῶν. Ὁ Θουκυδίδης μεταχειρίζεται κυρίως δύο εἴδη αἰτιολογικῶν περιόδων, ὅπερ χαρακτηρίζει οὐσιωδῶς τὸ ὕφος αὐτοῦ. Καὶ κατὰ μὲν τὸ πρῶτον συνειθίζει νὰ προτάσσῃ τὴν πρᾶξιν αὐτὴν ἢ τὸ ἀποτέλεσμα καὶ κατόπιν νὰ ἐπάγῃ δι' αἰτιολογικῶν προτάσεων ἢ μετοχῶν τοὺς ἀπουδαιοτέρους λόγους τῆς πράξεως, οὓς πάλιν αἰτιολογεῖ δι' ἄλλων ὁμοίων προτάσεων, κατατείνων τὸν λόγον εἰς ἴνας, οὕτως εἰπεῖν, καὶ παρεισδύων εἰς αὐτὴν τὴν ῥίζαν τῶν γεγονότων. Κατὰ δὲ τὸ δεύτερον εἶδος συνειθίζει νὰ προτάσσῃ τὰς αἰτίας, καὶ κατόπιν ἐπάγει ἐν μακρᾷ συλλογισμῶν σειρᾷ τὸ συμπέρασμα, ὅπερ εἶναι οὐδὲν ἄλλο ἢ ἡ πρᾶξις αὐτή. Ἀμφότερα δὲ τὰ εἴδη ταῦτα τῶν περιόδων παρέχουσι δυσκολίαν τινὰ εἰς τὸν ἀναγνώστην, ὅστις ἀναγκάζεται νὰ διέλθῃ δὶς τὴν αὐτὴν περίοδον, ἵνα συλλάβῃ εὐκρινῶς τὴν συμπλοκὴν καὶ τὸν συνειρμὸν τοῦ διανοήματος. Καὶ δύναται μὲν εἰς διὰ προσφυῶν ἀναλύσεων καὶ μεταθέσεων νὰ καταστήσῃ τὸν λόγον σαφέστερον, ἀλλ' ἔναι ἀληθὲς, ὅτι ὁ ἀναγνώστης, ἅμα διὰ δευτέρας μελέτης γείνῃ κύριος τῆς ἐννοίας τότε μᾶλλον καταλαμβάνει, ὅτι διὰ τῆς περιπλόκου ἐκείνης καὶ ὑπερβύθμου συμπλοκῆς ἐξέφρασε ἀρι-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κορυδαλλείου Βιβλιοθήκη
Δημοσίευση (Ν.Π.Δ.Δ.)

στα ὁ Θουκυδίδης πρῶτον μὲν τὴν συνδρομὴν ὅλων τῶν αἰτίων πρὸς ἓν τέλος, ἔπειτα δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ἑνότητα τοῦ διανοήματος.

Τὸ σχῆμα τοῦτο τῆς περιοδολογίας εἶναι ἴδιον τοῦ Θουκυδίδου, ὅστις μεταχειρίζεται αὐτὸ κυρίως εἰς τὸ ἱστορικὸν μέρος τοῦ συγγράμματος. Κοινὸν δὲ πρὸς πάντας τοὺς συγγρόνους συγγραφεῖς ἔχει τὸ ἐν τοῖς δημηγορίαις σύμμετρον τοῦ λόγου καὶ ἀνάλογον, τὴν κατατομὴν δηλαδὴ καὶ ἀντιπαραβολήν, τὴν παράθεσιν καὶ διάκρισιν, τὴν σύγκρισιν καὶ ἀντιδιαστολὴν τῶν ἐννοιῶν, δι' ὧν τό τε πνεῦμα καὶ ὁ λόγος ἀπολαμβάνει ἰδιόρρυθμόν τινα ζυγοστατικὴν κίνησιν. Ὁ δὲ ἀντιθετικὸς οὗτος τρόπος δὲν εἶναι παίγνιον κενὸν, ἀλλὰ καρπὸς τῆς ἀττικῆς ὀξυνοίας καὶ ἀγχινοίας ἂν καὶ ὑπὸ τὰς χεῖρας τῶν σοφιστῶν παιδευτρόφη τῷ ὄντι εἰς παιδαριώδη παίγνια. Ὁ Θουκυδίδης εἶναι πλήρης τῶν τεχνικῶν τούτων σχημάτων, ἐν οἷς ἀπορεῖ τις πότερον νὰ θαυμάσῃ, τὴν λεπτότητα περὶ τὴν διάκρισιν καὶ κατατομὴν τῶν ἐννοιῶν, ἢ τὸ φιλόκομον καὶ περίτεχνον τῆς ἀρχαϊζούσης τέχνης, ὅτε μάλιστα προτίθενται ὡς ἐξωτερικὸς κόσμος τὰ ἰσόκωλα, τὰ ὁμοιοτέλευτα, αἱ παρηχήσεις καὶ ἄλλα ὅμοια σχήματα. Τοὐναντίον δὲ ἐλλείπουσιν ἀπὸ τοῦ Θουκυδίδου πᾶσαι ἐκεῖναι τοῦ λόγου αἱ ἀνωμαλίαι, αἵτινες προέρχονται ἐκ πάθους ἢ ἐξ ἀπάτης, ἐν ἄλλαις λέξεσι, λείπουσι τὰ «σχήματα τῆς διανοίας». Παρὰ Θουκυδίδῃ ἐπικρατεῖ παντοτινὴ ἕνεκα ἡσυχίας καὶ ὑγραλιότητος, ἣν πρὸς οὐδὲν ἄλλο δύναταί τις νὰ παραβάλῃ, ἢ πρὸς τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ γαλήνην τῶν θείων καὶ ἡρώων, ἣν ἀναπτύσσουσι τὰ γλυπτικὰ ἔργα τῆς ἀκμῆς τοῦ Φειδίου. Τότον δ' ἐπικρατεῖ παρ' αὐτῷ ὁ κόσμος τῆς σεμνότητος καὶ εὐπρεπείας, ὥστε καὶ εἰς τὰς κινδυνωδεστάτας περιστάσεις, ὁπόταν ἐξεγείρονται ὅλα ὁμοῦ τὰ πάθη τῆς ψυχῆς, φόβος, φιλονικία, ὀργή, μῖσος ὁ λόγος, φυλάττει ἀπαραλλάκτως τόνον ἡσυχον καὶ λελογισμένον, ὅ ὅτι ὁ συγγραφεὺς δὲν θέλει νὰ τράψῃ τὴν ψυχὴν τῶν ἀναγνωστῶν ἐπὶ πάθη, ἀλλὰ νὰ ἐκμηνεύσῃ τὰ πράγματα πιστῶς καὶ ἀκριβῶς. Ὁπόσους παθητικοὺς λόγους ἤθελε, παραδείγματος χάριν, ὑποβάλει εἰς τὸν ἔπειτα σοφιστὴν εἰς τὸ στόμα τῶν Πλαταιέων, καθ' ἃ ὧραν πρόκειται ν' ἀποφασίσωσιν οἱ Σπαρτιῶται περὶ τῆς ζωῆς αὐτῶν ἢ τοῦ θανάτου. Καὶ ὅμως ἐν τῷ [illegible] ἀπανταχοῦ ἡ αὐτὴ καὶ μόνη ἐν τῷ λόγῳ τῶν Θηβαίων· «οὐ δὲ χάριτας μὲν τοιαύτας ἐπὶ τοῖς Ἕλλησιν γενομένας, . . παρανόμως ἐφθείραμεν, πῶς οὐ δικαίως ἐπολεμήθημεν; (Γ. 66). Πλέον τι ζωηρότητος καὶ ἱλαρότητος, πρὸς χαρακτηρισμὸν βεβαίως τοῦ ἀγορεύοντος, ἔχει ὁ λόγος τοῦ Ἀθηναγόρου, ἀργυροῦ τοῦ δημοτικοῦ κόμματος ἐν Συρακούσαις (Ζ. 38, 39).

Ἂν τις λοιπὸν παραβάλῃ τὰς δημηγορίας τοῦ Θουκυδίδου καὶ πρὸς ἄλλων μὲν λόγους, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς τοῦ Λυσίου, δύναται νὰ συμπεράνῃ πόσον ἰδιόρρυθμον καὶ ξενότροπον ἐφάνη τὸ τοιοῦτον ὕφος (καὶ ἰδίως αἱ δημηγορίαι μὲ τὰ πυκνὰ καὶ ἁδρὰ νοήματά των, μὲ τὴν ἀκριβῆ διατύπωσιν πάσης ἐννοίας, μὲ τὴν πυκνὴν διάρθρωσιν τῶν προτάσεων καὶ περιόδων) εἰς τοὺς Ἀθηναίους τοῦ καιροῦ ἐκείνου, οἵτινες ἐξ ἐκείνου ἤδη τοῦ χρόνου εἶχον συνειθίσει νὰ μὴ ἐντείνωσι πολὺ τὴν προσοχὴν εἰς κατάληψιν φιλολογικῶν ἔργων. Διὰ ταῦτα ἔκρινεν ὀρθότατα ὁ Κράτιππος (εἷς τῶν συνεχισάντων τὴν ἱστορίαν τοῦ Θουκυδίδου) εἰπὼν, ὅτι εἰς τὸ ὄγδοον βιβλίον παρέλιπεν ὁ Θουκυδίδης τὰς δημηγορίας, διότι ἦσαν τοῖς ἀκούουσιν «ὀχληραί». Αἱ δημηγορίαι τοῦ Θουκυδίδου θὰ ἐνεποίησαν εἰς τοὺς τότε Ἀθηναίους τὴν αὐτὴν αἴσθησιν, ἣν ἐνεποίει εἰς τὴν γεῦσιν τῶν Ῥωμαίων ὁ παλαιὸς καὶ αὐστηρὸς οἶνος τοῦ Φαλέρνου. Τὸ δὲ περιεργότερον εἶναι, ὅτι εἰς τοὺς συγγρόνους τοῦ Κικέρωνος, Ἕλληνάς τε καὶ Ῥωμαίους, ὁ Θουκυδίδης δὲν ἦτον εὐληπτότερος, ἢ ὅσον εἰς τοὺς νῦν ἑλληνιστάς. Ἂν τις μάλιστα ἀναμνησθῇ, ὅτι ὁ Κικέρων ἀποκαλῇ τὰς δημηγορίας τοῦ Θουκυδίδου «μάλις νοητὰς», πρέπει νὰ μεγαλοφρονήσῃ ὀλίγα τὴν πρόοδον τῆς συγχρόνου φιλολογίας, δι' ἣν οὐδὲν σχεδὸν, ἢ πάνυ ὀλίγα τοῦ Θουκυδίδου ἔμειναν ἀδιανόητα».

Ὁ δὲ ἄριστος τῶν γάλλων μεταφραστῶν τοῦ Θουκυδίδου, ὁ Zévort, λέγει περὶ τοῦ ὕφους αὐτοῦ. «Ἡ παντελὴς ἔλλειψις πάσης περιοδολογικῆς ἀναπτύξεως, ἡ συχνὴ τῆς ἐλλείψεως χρῆσις, αἱ ἀσυνήθεις συμπλοκαὶ τῶν λέξεων, δίδουσιν εἰς τὸ φῶς λυρικήν τινα χροιὰν ἀναμιμνήσκουσαν τὸν τρόπον τοῦ Πινδάρου καὶ τῶν τραγικῶν. Δὲν δύναται νὰ εἴπῃ τις ὅτι τὸ φῶς ἐλλείπει· ἀπεναντίας μάλιστα τὸ φῶς ἀναθρώσκει ἀπὸ τοσούτων ἐνταῦθα μερῶν, ὥστε ἀπαιτεῖται νὰ παρέλθῃ ὀλίγος χρόνος ὅπως συνέλθῃ τις.... Ἀφοῦ δὲ ἐκανῶς ἐξοικειωθῇ πρὸς τὴν διάνοιαν καὶ τὸ ὕφος τοῦ Θουκυδίδου, ὅπως ἀκολουθήσῃ [illegible] ἀπαστράπτουσαν ἀμέσως ἐφ' ἑκάστης λέξεως, σταθμᾶται ἤδη ἀλάλογον πρὸς τὴν ἐλλειπῆ ἀνδρὸς αὐτοῦ, ὅστις κατέχων τέλος τὴν κλεῖδα μιᾶς ἐπιστήμης χωρεῖ τοῦ λοιποῦ ἐπὶ τὰ

πρόσω μετὰ βεβαιότητος καὶ βλέπει ἐνώπιον αὐτοῦ ἀναπεταννυμένους ἀπεράντους ὁρίζοντας. Ἕκαστον βῆμα εἶναι εἰσέτι ἐπίπονον· ἀλλ' ὁ πόνος ἀμείβεται δαψιλῶς· ὅ τι ἐν ἀρχῇ ἦτο σκότος, καθίσταται σύντονος ἀκρίβεια· ἡ τῶν λέξεων σύνθεσις, ἥτις τοσαύτης συγχύσεως καὶ ἀοριστίας γίνεται πρόξενος ἐν πάσαις ταῖς γλώσσαις συμπλέκουσα τὰς ἰδέας καὶ παρουσιάζουσα αὐτὰς συνθετικῶς καὶ κατ' ὄγκους, εὐδειμίαν ἐπιφέρει βλάβην, παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ, εἰς τὴν εὐκρίνειαν καὶ τὴν ἀκριβῆ περιοδολογίαν· ἀλλ' ἐπιρρώνυσι μᾶλιστα τὸ νόημα καὶ τὴν ἐκ τοῦ ὅλου ἐντύπωσιν, καθὼς τὰ ὄργανα ἐκεῖνα ἅτινα φαίνονται πολλαπλασιάζοντα τὸ φῶς διὰ τῆς εἰς ἓν μόνον σημεῖον συγκεντρώσεως τῶν ἀκτίνων. Ἡ ἀντίθεσις, ἧς ποιεῖται ὑπέρμετρον ἴσως χρῆσιν, κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, δὲν ἀσχημίζει τὸν συνήθη αὐτοῦ τρόπον διότι δραττομένη, τῶν ἀντικειμένων ἀπὸ τῶν ἐξογωτάτων αὐτῶν κορυφῶν, ἀντιθέτουσα οὐτὰ ὅπως ἀμοιβαίως φωτισθῶσι, προσάδει εὐκόλως μετὰ τοῦ ὕφους τοῦ ἀνδρὸς. Ὕφους ὅπερ ἐν γένει προτίθεται τὴν ἐπίδειξιν καὶ οἱονεὶ τὴν ἔντονον σύμπνοιαν τῶν πραγμάτων. Ἄλλως δὲ αἱ ἀντιθέσεις αὗται εἶναι πάντοτε ἁπλαῖ, φυσικαὶ γεννῶνται ἐξ αὐτοῦ τοῦ θέματος. ἀνεπιτηδεύτως καὶ οὐχὶ ἐξεζητημένως. Ὁ Θουκυδίδης προγίει ἀρθόνως τὰς ὑπερβάσεις, παρὰ τοὺς κανόνας τῆς συνήθους λογικῆς, καὶ πολλάκις μᾶλιστα τῆς ἀπλότητος· συμπλέκει μᾶλλον ἢ συντάσσει τὰς λέξεις· βίπτει αὐτὰς κατὰ μεγάλους ὄγκους, καὶ φαίνεται βιάζων αὐτὰς ὅπως ὑπακούσωσιν εἰς τὴν πρόθεσιν τοῦ συγγραφίως, καθὼς ὅταν ἡ φύσις ἀναστατωθῇ βλέπει τις τὰ διαφορώτατα τῶν στοιχείων, τοὺς ἀποκρημνοτάτους τῶν βράχων, συντρέχοντας εἰς τὸ παράγγυον θαυμασίας ἐν συνόλῳ ἐντυπώσεις. Ἡ γενικὴ θέα εἶναι ἀπότιμος, ἀρία, ἄνευ ἴχνους τεχνητῆς συναρμολογήσεως· ὁ τὴν ἡδονὴν ἐπιδιώκων ἀναγώστης οὐδὲν ὠφελεῖται ἐκ τοιούτου ὁδηγοῦ. Ἀλλ' ἡ δύναμις τοῦ λόγου εἶναι δεινὴ, ἡ ἐντύπωσις διαρκὴς, διὰ τὸν μὴ ἀποθαρρύνοντα· ἐκ τῆς συγκρούσεως τῶν λέξεων καὶ τῆς φαινομένης αὐτῶν ἀταξίας, ἡ ἔννοια ἐξάλλεται ἐμβριθὴς, σημνοπρεπὴς, φοβερά!».

Τοῦ Θουκυδίδου ἐμέλησάν πολλοὶ ἐπὶ ἀναφίλα, ἀλλ' εἰς τὴν ἀσάφειαν ταύτην συντείνει πολὺ ἡ μὴ μετὰ προσοχῆς μελέτη τοῦ συντάξεως. Πρῶτον πρέπει καλῶς νὰ γνωρίζῃ τις τὴν αὐτὸν ἱστορικὰ καὶ ἔπειτα νὰ ἀναγνώσῃ αὐτὸν, ὅπως τὸν ἐννοήσῃ. Ἀλλ' ὡς πολλοὶ ἄλλοι ἐμελέτησαν οἱ κόποι τοῦ μελετήσαντος! Βεβαίως ὁ Δημοσθένης τὴν ἐκ τοιαύτης μελέτης ὠφέλειαν συνειδὼς ἀντέγραψε, κατὰ τὸν Λουκιανὸν, ὀκτάκις ἰδίᾳ χειρὶ τὴν Ἱστορίαν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ζητῶν ἐν αὐτῇ οὐ μόνον τὰ μυστήρια τῆς ἀττικῆς λέξεως, ἀλλὰ τὴν τέχνην τῶν ἀπορρήτων σχέσεων τῆς ἐκφράσεως καὶ τοῦ σχήματος τῆς φράσεως πρὸς τὴν ἔννοιαν. ἐν ᾗ οὐδείς ποτε ἐδείχθη τοῦ Θουκυδίδου ἐφάμιλλος, ἀλλὰ καὶ πρὸ πάντων τὴν ἐξήγησιν τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων, τὴν τόσῳ συνετὴν, αὐστηρὰν καὶ ἐμβριθῆ, περὶ ἧς ποιεῖται λόγον ὁ Κικέρων, τὴν ἐνίοτε τοσοῦτον ὑψηλὴν καὶ βαθεῖαν. Τὰ ὑπὸ τοῦ Ἱστορικοῦ ἐξιστορούμενα δὲν ἔχουσι πάντοτε ἀφ' ἑαυτῶν λίαν ζωηρὸν τὸ διάφορον· καὶ ὅμως τὸ βιβλίον οὔτε κατὰ μίαν ἡμέραν ἐγήρασε· διατί; Διότι ὁ ἄνθρωπος, ὃν ὁ Θουκυδίδης τοσούτῳ καλῶς ἐσπούδασε, καὶ οὗτινος ἐχάραξε τὴν ζῶσαν καὶ πιστὴν εἰκόνα, εἶναι εἰσέτι μέχρι τῆς σήμερον ὅ,τι ἦτον ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Περικλέους καὶ τοῦ Νικίου, μετὰ τῶν αὐτῶν ὡς ἔγγιστα κακιῶν καὶ καὶ τῶν αὐτῶν ἀρετῶν· ἡ εἰκὼν τῶν παθῶν, τῶν παραλογισμῶν, τῶν ἐγκλημάτων αὐτοῦ, καὶ τῆς παρηγόρου περιγραφῆς τῆς γενναιοψυχίας καὶ τῶν ἀφοσιώσεων αὐτοῦ, δὲν ἀπώλεσαν, δὲν θ' ἀπολέσωσί ποτε τὴν ζωηροτέραν καὶ μυχιαιτέραν συγκίνησιν, ἥτις συγκινεῖ τὰ σπλάγχνα παντὸς ἀναγνώστου ἀληθῶς ἀξίου νὰ ἐπαναλέγῃ καθ' ἑαυτὸν τὸ τοῦ ποιητοῦ «Ἄνθρωπός εἰμι καὶ τ' ἀνθρώπου μοι μέλει».

Φαίνεται ὅτι ὁ Θουκυδίδης ὡρμήθη ἐκ νεότητος αὐτοῦ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν σπουδαίων λόγων καὶ ἠγάπησε τὴν μελέτην διὰ τῶν διαλέξεων καὶ μαθημάτων τοῦ φιλοσόφου Ἀναξαγόρου. Ἐκ τῆς σχολῆς αὐτοῦ παρέλαβε τὴν πρὸς τὴν δεισιδαιμονίαν περιφρόνησιν, τὸν βαθὺν σεβασμὸν πρὸς πᾶν ὅ,τι ὡραῖον, πᾶν ὅ,τι καλὸν, πᾶν ὅ,τι ἅγιον, τὰ ἰδεολογικὰ ἐκεῖνα δόγματα τέλος, ὧν ἕνεκα, κατηγορήθη καὶ αὐτὸς ἐπὶ ἀσεβείᾳ καὶ ἀθεΐᾳ ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τῶν ψευδῶν θεῶν. Ἄλλως δὲ ὁ Θουκυδίδης ἦτο φύσει σιωπηλὸς καὶ πως μελαγχολικὸς τὸν χαρακτῆρα, ἀλλ' οὐχὶ καὶ στρυφνὸς, οὔτε φιλέδικος πρὸ πάντων. Οὐδαμῶς κατακραυγάζει, ὡς ὁ Τάκιτος, ἐναντίον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους· οὐδαμῶς εὐτυχῆ ἑαυτὸν θεωρεῖ ἐπὶ τῇ σιγματίσει καὶ αὐτῶν τῶν κακούργων· γινώσκει νὰ κρίνῃ δικαίως καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ· ὁ δὲ Κλέων, ὅτε ἐν ἔτει ἐξέτασε ὁ κρισιμώτατος ἄνεμος τῆς κατ' αὐτοῦ δυσμενείας τῶν Ἀθηνῶν, δὲν ἐχίνετο ἐν χρείᾳ ἀμοιβῆς πρὸς τὸν ἀγρεῖον ὄχλον, τὸν πλαγόνα βρασσόμενον, ὃν ἔπλασαν τὰ πικρὰ σκώμ-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κορυδαλλεύς Δημόσια Βιβλιοθήκη
Αρχαιολογικό Τμήμα

ματα τοῦ Ἀριστοφάνους. Ὁ Θουκυδίδης δὲν ἐπαινεῖ μὲν τοῦ Κλέωνος, ἀλλὰ λέγει τὰς πράξεις αὐτοῦ τάς τε ἀγαθὰς καὶ κακάς. Ἡ τῶν ἀνθρώπων ἐμπειρία, ὁ ἀγροτικὸς βίος, ἡ τῶν δημοσίων πραγμάτων διαχείρισις ἀπετέλεσαν τὸ ὑπὸ τοῦ κλαζομενίου φιλοσόφου ἀρξάμενον ἔργον καὶ προπαρεσκεύασαν εἰς τὴν γενναίαν αὐτοῦ ἀποστολὴν τὸν Θουκυδίδην. Οὔτε οἱ σοφισταί, οὔτε οἱ ῥητοροδιδάσκαλοι συνετέλεσαν κατά τι εἰς τὴν βραδεῖαν ταύτην καὶ συνεχῆ διάπλασιν. Εὐτυχέστερος τοῦ Εὐριπίδου καὶ τοσούτων ἄλλων, ὁ Θουκυδίδης διέφυγε τὰς δηλητηριώδεις αὐτῶν ἐπηρείας. Μετὰ τὸν Θεὸν καὶ τὸν Ἀναξαγόραν, μόνῃ τῇ πείρᾳ καὶ ἑαυτῷ ὤφειλε τὴν ἀξίαν αὐτοῦ. Ὁ Alexis Pierron, παρ' οὗ ἁρυόμεθα τὰ περὶ τῆς ἐξόχου ἠθικῆς τοῦ συγγράμματος τοῦ Θουκυδίδου, φρονεῖ ὅτι ὁ Θουκυδίδης οὔτε τοῦ ἐκ Ῥαμνοῦντος Ἀντιφῶντος ἤκουσεν. Ὁ Ἀντιφῶν, λέγει, ἠδύνατο διὰ τῶν ἀρετῶν καὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ νὰ ἐξασκήσῃ ἐπὶ τῆς διανοίας τοῦ Θουκυδίδου τὸ κράτος, ὅπερ λέγουσιν ὅτι ἐξήσκησεν· ἀλλ' αὐτοῦ πιθανῶς ἡ μυγλωττία ἐπηρεάσθη ὑπὸ τῆς ἰσχυρᾶς ἐκείνης φύσεως, καὶ ἐγένετο, διὰ τοῦ Θουκυδίδου, ἄξια τῶν ἐπαίνων, οὓς ἐπιδαψιλεύει αὐτῷ ὁ ἱστορικός. Ὁ Θουκυδίδης ἐγίνετο τεχνίτης οὐχὶ διὰ τῆς βοηθείας τῆς λεγομένης ῥητορικῆς τέχνης, ἣ μᾶλλον, ὡς ἔλεγεν ὁ Πλάτων, τῆς μαγειρικῆς ἣν ἐπενόησεν ἡ ἐτελειοποίησεν ὁ Γοργίας καὶ οἱ περὶ αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τῆς μελέτης τῶν ἀρχαίων ἀριστουργημάτων, διὰ τῆς ἐνδελεχοῦς ἀναγνώσεως τῶν οὐχ ἥττον θαυμαστῶν προϊόντων τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ποιήσεως ἐπὶ τῶν δύο προηγηθεισῶν γενεῶν. Ὁ Θουκυδίδης εἶναι υἱὸς καὶ ὁ νομιμώτατος μάλιστα υἱὸς, κατὰ τὸν Alexis Pierron, τοῦ Παρμενίδου, τοῦ Ἐμπεδοκλέους, τοῦ Σιμωνίδου, τοῦ Αἰσχύλου πρὸ πάντων· ἡ δὲ κληρονομία τῆς μεγαλοφυΐας δὲν ἐξέπεσεν ἐν χερσὶν αὐτοῦ.

Ἓν γένει δ' εἰπεῖν ὡς ἱστορικὸς καὶ ὡς φιλόσοφος ἐξεταζόμενος ὁ Θουκυδίδης εἶναι ἀκριβὴς, θετικὸς, τῆς ἀληθείας ἐραστὴς, τῶν μύθων πολέμιος, καὶ θέλει ἵνα αἱ ἀφηγήσεις αὐτοῦ ὦσι πρακτικὰ μαθήματα· ὅθεν ἐνδιατρίβει περὶ τὴν μετὰ σπουδαιότητος ἐξήγησιν τῶν ἀνθρωπίνων, εἰς τὸ μετὰ ῥώμης ζωγραφεῖν τὰ πάθη, τὰς πλάνας, τὰς προλήψεις, τὰς κακίας, τὰ ἐγκλήματα, καθὼς καὶ τὰς μεγάλας πράξεις τὰς ὁποίας ἀφορίζωσιν καὶ τὰ δίγλωσσα τῆς γενναιοψυχίας, μὴ κατερχόμενος ὅμως μέχρι τοῦ ἀνηθικοῦ τρόπου τοῦ γράφειν, ὃν φαίνεται αὐστηρῶς ἀποφεύγων. Τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ βαίνει μέχρι τῆς περὶ Σηστὸν νίκης τοῦ Θρασυβούλου ἐν μέσῳ τοῦ θέρους τοῦ 411, μολονότι ὁ συγγραφεὺς ἐπίζησεν ἔτη πολλὰ τῷ πελοποννησιακῷ πολέμῳ. Πρὸς δὲ τούτῳ ἅπαν τὸ Η' βιβλίον, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς καταπτώσεως τῆς Χίου, τῶν Ἐρυθρῶν καὶ τῆς Μιλήτου, μετὰ τὴν ἐν Σικελίᾳ καταστροφὴν τῶν Ἀθηναίων, ὁμοιάζει πρὸς σκιαγράφημα, τοσοῦτον εἶναι, ψυχρὸν, ἄχρουν, καὶ τῶν προηγουμένων ἀνάξιον.

Ὡς πρὸς τὸ φιλάληθες ὁ Θουκυδίδης εἶναι μοναδικὸς ἐν τοῖς ἱστορικοῖς. Καὶ αὐτὸς ὁ κατακρίνων τὸ ὕφος αὐτοῦ καὶ τὴν οἰκονομίαν τῆς ἱστορίας του, Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς, ὁμολογεῖ καὶ θαυμάζει τὴν ἀκρίβειαν καὶ φιλαλήθειαν τοῦ ἀνδρός. Ἡ δὲ παράδοξος ἐκείνη τοῦ Διονυσίου μομφὴ, λέγει ὁ Μύλλερος, ὅτι ὁ Θουκυδίδης ἐξελέξατο ἱστορίας ὑπόθεσιν ἄδοξον καὶ ἀτυχῆ πρὸς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἂν ὀρθῶς ἐξεταθῇ, ἀποβαίνει εἰς ἔπαινον τοῦ συγγραφέως. Καὶ πάντα δὲ τὰ γεγονότα ἐν οἷς ὁ Θουκυδίδης παραλλάσσει νεωτέρων ἱστορικῶν, μάλιστα δὲ τοῦ Διοδώρου καὶ τοῦ Πλουτάρχου, ἀκριβῶς ἐξεταζόμενα, ἐπιμαρτυροῦσι τὴν ἀκρίβειαν τοῦ συγγραφέως. Καὶ αὐτὸς ὁ Ἀριστοφάνης πανταχοῦ ἀπτόμενος τῶν αὐτῶν πραγμάτων, εἴτε τοῦ χαρακτῆρος τῶν ἐν Ἀθήναις πολιτικῶν ἀνδρῶν, εἴτε τῆς καταστάσεως τῆς πόλεως καὶ τῆς κοινῆς γνώμης, τοσούτῳ συμφωνεῖ πρὸς τὸν Θουκυδίδην, ὅσον κωμῳδοποιὸς ἐπὶ τὸ γελοιότερον διαζωγραφῶν τὰ ἤθη τῶν προσώπων, δύναται νὰ συμφωνήσῃ πρὸς ἱστορικὸν, πιστῶς καὶ ἀκριβῶς περιγράφοντα τὰ πράγματα. Ἓν γένει δ' εἰπεῖν, ἡ ἀκρίβεια καὶ ἡ πίστις εἶναι τοσαύτη παρὰ Θουκυδίδῃ, ὥστε εἶναι ζήτημα, ἂν ὑπάρχῃ ἄλλη περίοδος τῆς παγκοσμίου ἱστορίας μετὰ τοιαύτης σαφηνείας καὶ καθαρότητος γνωστὴ, ὅσον εἶναι τὰ εἴκοσι καὶ ἓν ἔτη τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου ἅτινα ἐγράφησαν ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου. Παρ' αὐτῷ πᾶσα πρᾶξις ἐκτίθεται καθ' ὅλα τὰ οὐσιώδη αὐτῆς μέρη, τὰς αἰτίας καὶ ἀφορμὰς, τὴν πορείαν καὶ τὴν ἔκβασιν, μετ' ἀσφαλείας καὶ ἀκριβείας ἐμποιούσης τῷ ἀναγινώσκοντι τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἄγει αὐτὸν ὀρθῶς καὶ ἀσφαλῶς διὰ μέσου τῶν γεγονότων.

Ἐκ τῶν ῥωμαίων ἱστορικῶν μόνος ὁ Σαλλούστιος δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὸν Θουκυδίδην, διότι τὰ λείψανα τῶν Ἱστοριῶν τοῦ Ταρκίτου, αἵτινες πραγματεύονται σύγχρονα γεγονότα, ἀπολείπονται λίαν τοῦ Θουκυδίδου κατὰ τὴν σαφήνειαν καὶ ἀκρίβειαν τῆς περιγραφῆς τῶν

καθ' ἕκαστα συμβάντων. Ὁ Τάκιτος μεταπηδᾷ διηνεκῶς ἀπὸ αἰσθήματος εἰς αἴσθημα, καὶ παραμελεῖ πέραν τοῦ δέοντος τὴν συνάφειαν καὶ ἀλληλουχίαν τῶν ἐξωτερικῶν γεγονότων. Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ νέοι ἱστοριογράφοι πρέπει νὰ λάβωσιν ἐν πολλοῖς ὡς παράδειγμα καθαρότητος καὶ σαφηνείας τὸ σύγγραμμα τοῦ Θουκυδίδου, μολονότι ἕνεκα τῆς ἐπικρατούσης παρ' ἡμῖν ἀντιθέσεως μεταξὺ τῆς δημώδους καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσεως ἕνεκα τῶν πολυσυνθέτων σχέσεων τοῦ νεωτέρου βίου, ἕνεκα τῆς διπλωματικῆς μυστικότητος, ἤτοι καὶ εἰς τὰ ἐλευθερώτατα τῶν νεωτέρων κρατῶν ὑπερβαίνει τὸ «κρυπτὸν τῆς πολιτείας» τῶν Σπαρτιατῶν καθ' οὗ παραπονεῖται ὁ Θουκυδίδης, ἕνεκα πάντων τῶν λόγων τούτων εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον ἡ νέα ἱστοριογραφία νὰ φθάσῃ ποτὲ τὴν σαφήνειαν καὶ καθαρότητα τοῦ Θουκυδίδου». «Κτῆμα ἐς ἀεί» ὠνόμασε τὸ ἀριστούργημα αὐτοῦ ὁ μέγας ἱστορικὸς, ἤτοι μελέτημα τοῖς ἀνθρώποις διαρκὲς, καὶ ὄντως εἶχε δίκαιον, διότι πάντες οἱ μελετῶντες αὐτὸ πολιτικοὶ ἄνδρες μεγάλα λαμβάνουσι καὶ σήμερον μαθήματα. Οἱ πολιτικοὶ τῆς Ἀγγλίας ἴδιως ἐνέκυψαν εἰς τὴν μελέτην αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἐν Ἀγγλίᾳ ἐγένετο ἡ περίφημος ἐκείνη μετάφρασις τοῦ Ὥπη. Κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἐχαρακτηρίσθη ἡ ἐκ τῆς ἱστορικῆς ἀφηγήσεως τοῦ Θουκυδίδου ἐντύπωσις διὰ τῶν ἑξῆς γνωρισμάτων· ὁ ἀναγινώσκων νομίζει ὅτι αὐτὴ ἡ ἱστορία λαλεῖ διότι ὁ Θουκυδίδης σπανίως καὶ συντόμως φαίνεται· πᾶν πρόσωπον φέρει τὸν ἴδιον αὐτοῦ χαρακτῆρα, ὁ δὲ συγγραφεὺς μετὰ θαυμασίας δεινότητος προσαρμόζει πάσας τὰς πράξεις καὶ τοὺς στοχασμοὺς ἑκάστου προσώπου πρὸς τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ. Αἱ εἰκόνες τῶν ἐν τῇ ἱστορίᾳ αὐτοῦ ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, οἷαι αἱ τοῦ Βρασίδα, τοῦ Νικίου, τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ μάλιστα τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ τοῦ Περικλέους εἶναι ἔργα μεγάλου ζωγράφου τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς καὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀνθρώπου. Ὅμοιος πρὸς τοὺς μεγάλους ἀριστοτέχνας, οἵτινες δὲν καταδικάζουσιν εἰς ἀκινησίαν τὰ πρότυπα αὐτῶν, ἀλλὰ διὰ τῆς συνδιαλέξεως προσπαθοῦσι νὰ διεγείρωσιν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν αἴσθημά τι καὶ τούτου τὴν ἀστραπιαίαν ἔκφρασιν ἐπιτυποῦσιν ἐπὶ τοῦ πίνακος, παράγοντες οὕτω ζῶσαν τοῦ ὑποκειμένου εἰκόνα, οὕτω καὶ ὁ Θουκυδίδης ἐνῷ ὁρᾷ. τὰ πρόσωπα αὐτοῦ διὰ τῆς σπανίας αὐτοῦ δεξιότητος, ἐν ὀλίγαις γραμμαῖς διαζωγραφεῖ τοὺς χαρακτῆρας τῶν ἡρώων αὐτοῦ, καταφανῆ καθιστῶν τὰ ἐξέχοντα μέρη τοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν· βυθίζων δὲ τὸ γενναῖον αὐτοῦ ὄμμα εἰς τὰς βαθυτάτας ῥίζας τῶν γεγονότων ἀνερευνᾷ τοὺς λόγους καὶ τὰς ἀφορμὰς αὐτῶν.

Αἱ ἄριστοι τοῦ Θουκυδίδου ἐκδόσεις εἶναι αἱ ἑξῆς· ἐν Βενετίᾳ, ὑπὸ τοῦ Ἄλδου, τῷ 1502, εἰς φύλλ. ταύτης τὰ σχόλια ἐξεδόθησαν τῷ ἐπιόντι ἔτει μετὰ τῶν τοῦ Ξενοφῶντος Ἑλληνικῶν· ἐν Βασιλείᾳ, μετὰ σχολίων ὑπὸ Ἰωακεὶμ Καμεραρίου, 1540, εἰς φύλλ. ἐκ χειρογράφου τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐξ οὗ ἐπιδιωρθώθη καὶ τὸ κείμενον καὶ τὰ σχόλια καὶ ἄλλαι σημειώσεις ἐλήφθησαν· ἐν Φραγκφόρτῃ ὑπὸ τοῦ Ἐρρίκου Στεφάνου, ἑλληνολατινιστί, 1588, εἰς φύλλ. καὶ ὑπὸ τοῦ Αἰμιλίου Πόρτου, 1599· «Θουκυδίδου περὶ τοῦ «Πελοποννησιακοῦ πολέμου βιβλ. Η'». Thucidides de bello Peloponnesiaco libri octo, μετὰ σημειώσεων τοῦ Ἐρρίκου Στεφάνου, Ἰωάννου Χουδσονίου, Ἰωσὴφ Βάκε, καὶ τῶν χρονικῶν τοῦ Δόδουελ, πινάκων κτλ. ἐξεδόθη ὑπὸ Καρόλου Ἀνδρέου Δουκέρου, Carolus Andreas Dukerus, ἐν Ἀμστελοδάμῳ, 1731, ἔκδοσις ἀρίστη. Βάσις αὐτῆς ἐγένετο ἡ ἔκδοσις Χουδσονίου ἐν Ὀξωνίᾳ τῷ 1696 εἰς φύλλ· ὁ Δούκερος παρέβαλε ταύτην πρὸς τὰ χειρόγραφα τῶν Παρισίων, τῆς Δανίας, τῆς Κασσέλης, τῆς Οὐτρέχτης καὶ τῆς Βασιλείας καὶ πρὸς τὰς ἐκδόσεις τῆς Βασιλείας καὶ τῆς Βασκοσανίας· κατὰ δὲ τὰ λοιπὰ ἐπεμελήθη αὐτῆς ὁ Χουδσόνιος καὶ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῶν σχολίων ἔλαβε παρὰ τοῦ ἐν Κοπεγχάγῃ Ἰωάννου Γράμμ. Αἱ σημειώσεις τοῦ ἐκδότου εἶναι αἱ πλεῖσται τυχαῖαι, διότι ἐγίνοντο ἐνῷ τὸ βιβλίον ἦτον ὑπὸ τὰ πιεστήρια. Τὸ δ' ἐπωφελέστατον τῆς ἐκδόσεως ταύτης εἶναι ὁ Πίναξ τῶν λέξεων καὶ φράσεων τοῦ συγγραφέως ὃν ἐξεπόνησε νέος τις Ἰρλανδὸς ὀνόματι Ἰάκωβος Οὐάλλης. Οἱ νεώτεροι κριτικοὶ ἀπέδειξαν ὅτι ἡ ἔκδοσις αὕτη δὲν εἶναι τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς τελειότητος. Ἡ αὐτὴ ἐξεδόθη ὕστερον καὶ ἐν Λειψίᾳ εἰς δύο τόμους, εἰς 4ον, καὶ ἐν ταῖς ὕστεραις Γεφύραις (Biponti), εἰς 8ον, καὶ ἐν Γλασκόβῃ τῷ 1759, εἰς 8ον, τόμ. 8. Ἕτεραι δὲ φημιζόμεναι ἐκδόσεις εἶναι τοῦ Gail, μετ' ὀγκωδῶν καὶ πολυτίμων σχολίων, ἐν Παρισίοις, 1807, τόμ. 10, εἰς 8ον· τοῦ Βέκκερ, ἐν Ὀξωνίᾳ, 1824· τοῦ Goeller, ἐν Λειψίᾳ, 1836· τοῦ Ὥπη, αὐτόθι, 1821 — 40, τόμ. 11, εἰς 8ον· τοῦ Hase, ἐν τῇ ἑλληνολατινικῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ Διδότου, εἰς μέγα 8ον. Μεταφράσθη δὲ γαλλιστὶ ὑπὸ τοῦ Levesque, 1795, τόμ. 4, εἰς 8ον, μετὰ σημειώσεων, πολλαχοῦ ἀρίστων, πιστῆ, γλαφυρᾷ, ἀλλὰ πολλαχοῦ λίαν ἐλευθέρᾳ μεταφράσει· ὑπὸ τοῦ

Ἀμβροσίου Φιρμίνου Διδότου, ἐν Παρισίοις, 1833, τόμ. 4, εἰς 8ον, ἔνθα ὁ μεταφραστὴς κατὰ πόδας ἀκολουθεῖ τῷ κειμένῳ, ὑπὲρ τὸ δέον αὐτῷ προσκείμενος· ὑπὸ τοῦ Zévort, ἐν Παρισίοις, 1854, τόμ. 2 εἰς 12ον. Ἰδ. Bétant, Lexicon Thucydideum, 1853, τόμ. 2, εἰς 8ον· Heimann, de Thucydidis orationibus, ἐν Βερολίνῳ, 1833, εἰς 8ον· Wattke, de Thucydide, Breslau, 1839 εἰς 8ον· Haüsdorffer, de Artis historicae apud Graecos incrementis atque Thucydide, Eutin, 1846, εἰς 4ον· Salomon, de Thucydide et Hérodoto, ἐν Βερολίνῳ, 1851, εἰς 4ον· Jules Girard, Essai sur Thucydide, ἐν Παρισίοις, 1860, εἰς 12ον.

Θουκυδίδης, υἱὸς τοῦ Μιλησίου καὶ γαμβρὸς τοῦ Κίμωνος, στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐξοστρακισθεὶς τῶν Ἀθηνῶν, διότι ἀντεπολιτεύετο τὸν Περικλέα. §—, υἱὸς τοῦ Μιλησίου καὶ ἔγγονος τοῦ προηγουμένου, μαθητὴς τοῦ Σωκράτους καὶ φίλος τοῦ Νικίου. §—, Θεσσαλὸς ἐκ Φαρσάλου, φίλος καὶ πρόξενος τῶν Ἀθηναίων.

ΘΟΥΛΔΕΝ (Θεόδωρος Βὰν), ὁλλανδὸς ζωγράφος κατὰ τὸ γένος καὶ φλαμανδὸς τὸν ῥυθμόν, ἐγεννήθη ἐν Bois-le-Duc τῷ 1607, ἀπέθανε τῷ 1676, ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἀρίστων μαθητῶν τοῦ Ῥοῦβενς, ὅστις μετεχειρίσθη αὐτὸν εἰς διακόσμησιν τῆς περιλαλήτου στοᾶς τοῦ Λουξεμβούργου. Καὶ ὁ Ζιραδὲν ἐπεκαλέσατο τὴν συνδρομὴν τῆς γραφίδος αὐτοῦ, ὅτε ἐζωγράφησε τὰς καμίνους τοῦ Ἡφαίστου, ἐν τῇ Maison-au-Bois, πλησίον τῆς Λὲ Ἅγης. Οἱ θρησκευτικοὶ πίνακες τοῦ Βαν-Θουλδὲν εἶναι λίαν ἀξιοσημείωτοι· τὸ «Μαρτύριον τοῦ Ἁγίου Ἀδριανοῦ» ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Μιχαὴλ τῆς Γάνδης ἐμποιεῖ φρίκην. Διακρίνονται δ' ἐκ τῶν λοιπῶν αὐτοῦ ἔργων· «Ὁ Ἰησοῦς δεχόμενος τὴν μητέρα αὐτοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ», ζωγραφηθεὶς διὰ τοὺς Ἰησουίτας, ἐν Βρύγαις. Ὁ Θουλδὲν ἐπραγματεύθη καὶ ἀτελῆ κωμικὰ θέματα, γάμους, χορούς χωριτῶν, ἀγροτικὰς ὁμηγύρεις, κλπ. Ὁ Steenwyck, ὁ Peter Neefs καὶ ἄλλοι καλλιτέχναι ἀνέθεντο αὐτῷ τὴν «ἐπεξεργασίαν» τῶν ἐκ τοὺς πίνακῶν αὐτῶν ἐνδυμασιῶν.

ΘΟΥΛΗ, ὄνομα δοθὲν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων εἰς τὴν κατ' αὐτοὺς ἀπωτάτην ἔκτοτε χώραν. Ὁ πρῶτος περὶ αὐτῆς λαλήσας Πυθέας ἐθεώρησεν ὅτι ἦτο νῆσος ἡ στερεά· τίθησι δ' αὐτὴν ὁ ἡμερῶν πλοῦν πρὸς Β τῆς Βρεττανίας· ἀλλ' ἐπειδὴ κακῶς ὥριζε τὴν θέσιν τῆς νήσου ταύτης, ἢ ἐθεώρει τὴν ἀνατολικὴν ἄκραν, τὸ «Κάντιον» ἀκρωτήριον (ἄκρα τῆς Κέντας) ὡς τὸ βόρειον ἄκρον, αἱ ἓξ ἡμέραι τῆς θαλασσοπλοΐας θὰ ἦγον αὐτὸν εἰς τὰς Σχετλάνδας νήσους, ἔνθα κατὰ τοὺς νεωτέρους κριτικοὺς κεῖται ἡ Θούλη. Ἕνεκα δὲ σφαλμάτων περὶ τὴν καταμέτρησιν τῶν σταδίων συνεπεραίνετο ὅτι ἡ Θούλη ἦτον αὐτὴ ἡ Ἰσλανδία, ἢ καὶ τὰ παράλια τῆς Ἰουτλάνδης ἢ τῆς Νορβηγίας, ἔνθα εὑρίσκονται τοπαρχίαι καλούμεναι Thy ἢ Thyland καὶ Thelemark.

Θούλη (Νότιος), ἡ μεσημβρινωτάτη τῶν Σανδουϊχίων νήσων, ἀνακαλυφθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κούκ τῷ 1773. Κεῖται ἐπὶ τῆς 59ο 20' Ν πλ. καὶ 29ο 30' Δ μήκους.

ΘΟΥΛΙΕΡ (Δὸν Βικέντιος), βενεδικτῖνος, γενν. ἐν Κουσὸ (Γαλλία), πλησίον τῆς Λὰν, τῷ 1685, ἀποθαν. τῷ 1735, ἐχρημάτισεν ἀνθηγούμενος τοῦ τάγματος αὐτοῦ. Κατέλιπε μετάλλων μετάφρασιν γαλλικὴν τοῦ «Πολυβίου», τυπωθεῖσαν μετὰ τῶν σχολείων τοῦ Φαλάρ.

ΘΟΥΛΟΥΝΙΔΑΙ, τουρκομανικὴ δυναστεία ἐν Αἰγύπτῳ, ἀπὸ τοῦ 869 μέχρι τοῦ 905, ὠνομάζετο οὕτως ἀπὸ τοῦ Θουλοὺν, δούλου τοῦ χαλίφου Ἀλ-Μαμοὺν ὅστις ἔλαβε τὴν κυβέρνησιν τῆς χώρας καὶ κατέστη ἀνεξάρτητος.

ΘΟΥΜΝΑ (ἀρχ.), μεσόγειος πόλ. τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας.

ΘΟΥΝΑ, πόλ. τῆς Ἐλβετίας, ἴδ. ΘΥΝ.

ΘΟΥΡΕ (Ἰάκωβος Γουλλιέλμος), ἐγεννήθη τῷ 1726 ἐν Pont-l'-Evêque τῆς Γαλλίας ἔνθα ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτο συμβολαιογράφος, ἀπέθανε τῷ 1794, ἐχρημάτισε δικηγόρος ἐν τῷ κοινοβουλίῳ τῆς Νορμανδίας, καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ λαοῦ τῆς Ῥουένης εἰς τὴν ἐθνοσυνέλευσιν τῷ 1789. Ἀνέπτυξε δὲ πολλὴν δεινότητα, ὡς εἰσηγητὴς ἐπὶ τῆς συζητήσεως τοῦ Συντάγματος. Σφόδρα ὢν πολέμιος τοῦ κλήρου ἐκήρυξε τὴν ἄμεσον δήμευσιν τῶν κτημάτων αὐτοῦ, παρὰ τὴν πρότασιν τοῦ Μιραβῶ, ὅστις ἤθελε ν' ἀπολαύῃ ἔτι προσωρινῶς ὁ κλῆρος τῆς κυριότητος αὐτῶν. Ἐξελέγη τετράκις πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως. Συμμεριζόμενος δὲ τὰς ἀρχὰς τῶν Γιρονδίνων ἐνήχθη ἐνώπιον τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαστηρίου καὶ ἐκαρατομήθη. §—, (Μιχαὴλ Ἀόγουστῖνος), ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1748, ἀπεθ. τῷ 1810, διεκρίθη παρὰ τοῖς ἰατροῖς τῶν χρόνων αὐτοῦ καὶ κατεπολέμησε τὸν Μεσμὲρ ἐν τοῖς Recherches et doutes sur le magnétisme animal, 1784, εἰς 12ον.

ΘΟΥΡΙΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Μεσσηνίας, ἡ κα

Ὁμήρῳ «Ἄνθεια» ἢ «Αἴπεια», ὅθεν «Θουριάτης κόλπος» λέγεται ὁ ἄλλως «Ἀδινᾶος».

ΘΟΥΡΙΜΑΧΟΣ, υἱὸς τοῦ Αἰγείρου, βασιλεὺς τῆς Σικυῶνος.

ΘΟΥΡΙΟΝ, τανῦν Torre Brodognato, πόλ. τῆς ἀρχαίας Ἰταλίας ἐν Λευκανίᾳ, ἐπὶ τῶν μεθορίων τοῦ Βρουτίου· ἐκτίσθη τῷ 444 πρ. Χ, ὑπ' ἀθηναϊκῆς ἀποικίας, παρὰ τὰ ἐρείπια τῆς Συβάρεως. Προσβληθεῖσα ὑπὸ τῶν Λευκανῶν τῷ 286, ἐπεκαλέσατο τὴν βοήθειαν τῆς Ῥώμης, ἥτις ἠλευθέρωσεν αὐτὴν τῷ 282, καὶ ἧς ἐδέξατο τὴν ἐξουσίαν. Τῷ 194, ἐδέξατο ῥωμαϊκὴν ἀποικίαν, καὶ ὠνομάσθη «Κοπιαί» (Copiae).

ΘΟΥΡΙΟΣ, εἷς τῶν Γιγάντων παρὰ Παυσανίᾳ.

ΘΟΥΡΟΥ, πόλ. τοῦ Βελγίου ἐν τῇ ὀυτικῇ Φλάνδρᾳ, 15 χιλιάμ. ΝΔ τῶν Βρυγῶν· κάτ. 8,300. Θέας ἄξια εἶναι ἐν αὐτῇ ἡ κολλεγιακὴ ἐκκλησία, καὶ τὰ ἐρείπια τοῦ πύργου τοῦ Wynandael, ἀρχαίας ἕδρας τῶν κομήτων τῆς Φλάνδρας. Κατασκευὴ ὕσκας, πανίων, πίλων. Βορσοδεψεῖα, διυλιστήρια, κτλ.

ΘΟΥΣ, ποτ. τῆς Περσίας, πηγάζων ἐκ τῶν ὀρέων τῆς Χορασὰν, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν, ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Βελχάν. Ῥοῦς 500 χιλιαμ. §—, ἀρχ. πρωτεύουσα τῆς Χορασὰν ἐπὶ τοῦ Θούς. Καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Ταρτάρων, σώζει ὀλίγα λείψανα πλησίον τῆς Μεσχίδ.

ΘΟΩΝ, εἷς τῶν Γιγάντων, φονευθεὶς ἐν τῇ Γιγαντομαχίᾳ ὑπὸ τῶν Μοιρῶν. §—, υἱὸς τοῦ Φαίνοπος ἐκ Τροίας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Διομήδους. §—, ἕτερος φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως. §—, ἄλλος φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀντιλόχου. §—, εἷς τῶν πρὸς τὸν Ὀδυσσέα διαγωνισθέντων Φαιάκων ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Ἀλκινόου.

ΘΟΩΣΑ, μία τῶν Νυμφῶν, θυγάτηρ τοῦ Φόρκυος, τεκοῦσα τὸν Κύκλωπα Πολύφημον.

ΘΟΩΤΗΣ, κήρυξ τοῦ Μενεσθέως ἐν Τροίᾳ.

ΘΡΑΚΑΣ ἢ ΘΡΑΚΑΣ, λίμνη ἀμφιβαλλομένη παρὰ Θουκυδίδῃ, ἔνθα κατ' ἄλλην ἀνάγνωσιν γράφεται «Χάρακας».

ΘΡΑΚΗ, ὄνομα διδόμενον ὑπὸ τῶν ἀρχαίων εἰς χώραν ἧς ἡ ἔκτασις σαλεύει πολὺ κατὰ διαφόρους ἐποχάς. Παρὰ ταῖς πρὸ τοῦ Ἡροδότου λογογράφοις, τὸ ὄνομα τοῦτο ἐσήμαινε· οἱονεὶ τέταρτόν τι μέρος τοῦ κόσμου, περιλαμβάνον τὴν Εὐρώπην ὅλην τὴν πρὸς Β τῆς Ἑλλάδος, τῆς Σκυθίας καὶ αὐτῆς τῆς Μακεδονίας. Ἀπὸ δὲ τῶν μηδικῶν πολέμων, περιωρίσθη εἰς τὴν χώραν, ἥτις ὁρίζεται πρὸς Β ὑπὸ τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τοῦ Θρᾳκικοῦ Βοσπόρου, πρὸς Ν ὑπὸ τῆς Προποντίδος, τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τοῦ Θρᾳκικοῦ πελάγους, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ ἀρκτικὸν μέρος τοῦ Αἰγαίου πελάγους, πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ Στρυμόνος, μέχρι τῆς βασιλείας Φιλίππου τοῦ πατρὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὑπὸ τοῦ Νέστου μόνον καὶ τοῦ Σκυμίου ὄρους μετὰ τὰς κατακτήσεις τοῦ Φιλίππου, πρὸς Β τοῦ Δουνάβεως. Τέλος ἐπὶ τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων, σημαίνει μόνην τὴν πρὸς Ν τοῦ Αἵμου καὶ τοῦ Δουνάβεως χώραν, ἐνῷ τὸ ἀρκτικὸν ὠνομάζετο ἰδιαιτέρως «Μοισία». Οἱ πρῶτοι λαοὶ οἵτινες ὠνομάζοντο Θρᾷκες ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων φαίνονται ἀνήκοντες εἰς τὸ γένος τῶν Πελασγῶν, οὓς τοὐλάχιστον συνοδεύουσιν εἰς τὰς ἐπιδρομὰς αὐτῶν, ὁ δὲ χαρακτὴρ αὐτῶν εἶναι ἐπίσης ἐκπολιτιστικός· ὅθεν οἱ δύο λαοὶ καταχλύζουσι διαγωνιστικῶς τὴν Βοιωτίαν, ἀφ' ἧς ἐκδιώκουσι πρὸς στιγμὴν τοὺς Καδμείους, καὶ ἀνευρίσκεται ἐν τῇ Βοιωτίᾳ καὶ τῇ Φωκίδι ἡ λατρεία τῶν Μουσῶν, λατρεία ἰδιάζουσα εἰς τοὺς Πιερεῖς Θρᾷκας, οἵτινες μετεκόμισαν εἰς τὸ κέντρον τῆς Ἑλλάδος τὰ ὀνόματα τῶν κυριωτέρων τόπων τῆς πατρίδος αὐτῶν, τὸν Ἑλικῶνα, τὸ Λιβηθρινὸν ἄντρον, κτλ. Οἱ Θρᾷκες οὗτοι φαίνονται ὅτι ἔδωκαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν μυθολογίαν τὸ σχῆμα ὅπερ ἔχει ἐν τοῖς ὁμηρικοῖς ἔπεσιν· ὁ Ὀρφεύς, ὁ Μουσαῖος καὶ ὁ Θάμυρις ἐξήσκησαν μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπί τε τῆς θρησκείας καὶ τῆς ποιήσεως. Ὑποτίθεται δὲ προσέτι ἡ πελασγικὴ αὐτῶν καταγωγὴ ἐκ τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν, ἔνθα βλέπομεν αὐτοὺς πορευομένους εἰς βοήθειαν τῆς Τροίας, καὶ διότι πολλαὶ τῶν φυλῶν αὐτῶν μετηνάστευσαν ἐξ Εὐρώπης εἰς τὴν Ἐλάσσονα Ἀσίαν, ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν Μυσῶν, Φρυγῶν, ἢ Βρυγῶν, Βιθυνῶν, Μαριανδυνῶν, λαῶν παρ' οἷς ἀπαντῶσιν ἤδη πελασγικά. Ὁ πληθυσμὸς τῆς Θρᾴκης θὰ ὑπέστη μετὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους μεγάλας μεταβολάς· διότι οἱ πρῶτοι οὗτοι λαοὶ φαίνονται μόνον τὸ ὄνομα ἔχοντες κοινὸν μετὰ τῶν βαρβάρων Θρᾳκῶν, οἵτινες κατεῖχον τὴν χώραν ἐπὶ τῶν Μηδικῶν, καὶ ἐξηρίθμησαν ἐκεῖ βεβαίως ὑπὸ τῶν Σκυθῶν. Κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τῶν μηδικῶν ἡ πολέμων, ἡ Θρᾴκη ἦτο διῃρημένη εἰς πολυάριθμα τμήματα, καὶ ἐν ἑκάστῳ αὐτῶν διέτριβεν ἰδία φυλή· μεταξὺ τοῦ Στρυμόνος καὶ τοῦ Νέστου, οἱ «Μοισοί», «Ἤδωνες», «Σουῆται», «Ὀδόμανται», «Ἤδωνῖται»· μεταξὺ τοῦ Νέστου καὶ τοῦ Ἕβρου οἱ «Δευθελῆται», «Βησσοί», «Τραῦσοι» Βιστῶνες», «Ὀδρύσαι» μεταξὺ τοῦ Ἕβρου καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, οἱ «Σαλῆται», «Θυνοί», «Σάμιοι», «Αὐτοί» πρὸς

Β, μεταξὺ τοῦ Αἵμου καὶ τοῦ Δουνάβεως, οἱ «Γέται», «Τρηροὶ», «Μυσοὶ» καὶ «Τριβαλλοί». Τὰ παράλια ἦσαν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν ἑλληνικῶν ἀποικιῶν τῆς Ἀμφιπόλεως, τῶν Ἀβδήρων, τῆς Αἴνου ἐπὶ τοῦ Θρᾳκικοῦ πελάγους, Καρδίας, Ἐλεοῦντος, Καλλιπόλεως, Πακτύας, ἐν τῇ Χερσονήσῳ· Ἡρακλείας, Βισάνθης, Περίνθου, Βυζαντίου, ἐπὶ τῆς Προποντίδος· Σαλμυδησσοῦ, Ἀπολλωνίας, Μεσαμβρίας, Ὀδησσοῦ, Τόμεως, Ἴστρου καὶ Εὐξείνου Πόντου.

Αἱ πλεῖσται τῶν πόλεων τούτων, διοικούμεναι ὑπὸ τυράννων, ὑπετάγησαν εἰς τοὺς Πέρσας, ἐπὶ τῶν χρόνων Δαρείου τοῦ Α', καθὼς καὶ αἱ θρᾳκικαὶ φυλαὶ αἱ μᾶλλον παραθαλάσσιοι. Ἀλλ' οἱ Ὀδρύσαι μείναντες ἀνεξάρτητοι ἐπὶ τῶν ὀρίων αὐτῶν, καθυπέταξαν, ἐκ τοῦ Ε' αἰῶνος, σχεδὸν ὅλην τὴν Θρᾴκην, ἐπωφεληθέντες τοὺς μηδικοὺς πολέμους, εἶτινες ἐξησθένησαν τοὺς Πέρσας, καὶ ὕστερον τὸν διαιρέσαντα τὴν Ἑλλάδα Πελοποννησιακὸν πόλεμον. Ἀφαιρέσαντος δὲ τοῦ Φιλίππου, 343, τὰς μεταξὺ τοῦ Στρυμόνος καὶ τοῦ Νέστου χώρας αὐτῶν, εἶδον, καίπερ διατηροῦντες τοὺς βασιλεῖς καὶ τοὺς νόμους αὐτῶν, καὶ τὸ ἐπίλοιπον τῆς χώρας περιερχόμενον εἰς τὴν μακεδονικὴν ἐξουσίαν. Κατὰ τὸν διαμελισμὸν τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Ἀλεξάνδρου ἡ κυρίως λεγομένη Θρᾴκη ἐσχημάτισεν, ὑπὸ τὸν Λυσίμαχον, ἰδιαίτερον βασίλειον ὅπερ ηὐξήθη τῷ 301, μετὰ τὴν ἐν Ἴψῳ μάχην προσλαβὸν τὸ ἥμισυ τῆς Ἑλλάσσονος Ἀσίας κατεστράφη, ὑπὸ τοῦ Σελεύκου ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Κύρου πεδίου, 282, προσηρτήθη εἰς τὸ βασίλειον τῶν Σελευκιδῶν, ἀπεσπάσθη αὐτοῦ, ἀποβαλόντος τοῦ Σελεύκου, 281, καὶ ἡνώθη μετὰ τοῦ τῆς Μακεδονίας, μεθ' οὗ πολὺ δὲ ἐλεηλατήθη ὑπὸ κελτικῶν φυλῶν, αἵτινες ἐθεμελίωσαν αὐτόθι, ἐπὶ τοῦ Κάτω Δουνάβεως, τῷ 275, τὸ Κράτος τῆς Θύλιδος, καταστραφὲν τῷ 220 ὑπὸ τῶν Ὀδρυσῶν. Οἱ Ῥωμαῖοι ἀφῆκαν ἀνέπαφον τὴν αὐτονομίαν τῆς Θρᾴκης μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Μακεδονίας, μολονότι οἱ Ὀδρῦσαι ἐχορήγησαν ἐπικουρίας τῷ Περσεῖ· ἀλλ' ἡ ἐν μέσῳ τοῦ Αἵμου καὶ τοῦ Δουνάβεως χώρα, προσβληθεῖσα αὖθις ἀπὸ τῶν χρόνων ἔτι τοῦ πολέμου τοῦ Ἰουγούρθα, μετεβλήθη εἰς ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν ἐν τέλει τῆς βασιλείας τοῦ Αὐγούστου ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς «Μοισίας», καὶ ἡ καθυποδούλωσις αὐτῆς ἐπερατώθη ὑπὸ τοῦ Τιβερίου. Ἡ δὲ κυρίως λεγομένη Θρᾴκη διεκολούθει ἀποτελοῦσα Κράτος αὐτόνομον· ἀλλ' ἀπὸ τῆς βασιλείας ἔτι τοῦ Τιβερίου, ἐπανεστάσης ἐπέναγον τὴν ῥωμαϊκὴν ἐπέμβασιν καὶ, τῷ 46, ἐπὶ Κλαυδίου, ἀποθανόντος τοῦ τελευταίου βασιλίσσης Ῥοιμητάλκου, ἡ χώρα μετεβλήθη εἰς ἐπαρχίαν. Ἡ Θρᾴκη φαίνεται ὅτι ἐν ἀρχῇ προσετέθη διοικητῆς εἰς τὴν Μοισίαν, καὶ διῳκεῖτο ὑπὸ ὑποδιοικητοῦ ἐξαρτωμένου ἀπὸ τοῦ διοικητοῦ τῆς ἐπαρχίας ταύτης· ὁ δὲ Οὐεσπεσιανὸς μετέβαλεν αὐτὴν εἰς διακεκριμένην ἐπαρχίαν. Τελευτῶντος τοῦ Β' αἰῶνος, ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ Σευήρου καὶ τοῦ Πεσκηνίου ἀγῶνι, τὸ ὄνομα τῶν Θρᾳκῶν φαίνεται εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν, καὶ καταδείκνυσι διαμελισμὸν οὗ ἄγνωστος εἶναι ἡ ἐποχή· τέλος δ' ἐν μέσῳ τοῦ Γ' αἰῶνος, ἡ «Ἱστορία τοῦ Αὐγούστου», ἐν μέσῳ τοῦ Δ' τὰ «Πρακτικὰ» τῶν συνόδων, δεικνύουσιν ἡμῖν αὐτὴν διῃρημένην εἰς ἐπαρχίας. Κυρίως Θρᾴκη, πρωτ. Φιλιππούπολις. Αἱμιμόντη πρωτ. Ἀδριανούπολις. Ῥοδόπη, πρωτ. Ἄβδηρα. Εὐρώπη πρωτ. Ἡράκλεια. Ἡ διοίκησις τῆς Θρᾴκης ἀνήκουσα εἰς τὴν νομαρχίαν καὶ τὴν Αὐτοκρατορίαν τῆς Ἀνατολῆς, συνέκειτο ἐκ τῶν τεσσάρων ἐπαρχιῶν, καὶ τῶν ἄλλων δύο ἀρκτικωτέρων, περιλαμβάνουσα ὅλην τὴν ἀρχαίαν Θρᾴκην ἀπὸ τοῦ Αἵμου μέχρι τοῦ Ἴστρου· ἡ δευτέρα Μυσία, πρωτ. Μαρκιανούπολις καὶ ἡ Σκυθία, πρωτ. Τόμις. Ἡ διαίρεσις αὕτη ἀντικατέστη ὕστερον ὑπὸ τοῦ θέματος τῆς Θρᾴκης ἢ τῆς Εὐρώπης. (Ἴδε ΘΕΜΑΤΑ.) Ταυτῶν ἡ Θρᾴκη μέχρι τοῦ Βαλκὰν (Αἵμου) ἀποτελεῖ σχεδὸν ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Αὐτοκρατορίᾳ τὸ ἐγιαλέτιον Ἀδριανουπόλεως τὴν ἀρχαίαν Ῥωμυλίαν· ἀπὸ δὲ τοῦ Βαλκὰν μέχρι τοῦ Δουνάβεως, τὸ ἐγιαλέτιον τῆς Σιλιστρίας (ἀνατολικὴ Βουλγαρία).

ΘΡΑΚΙΔΑΙ, ὄνομα διδόμενον εἰς τὰς οἰκογενείας αἵτινες ἐκυβέρνων ἐν Δελφοῖς.

ΘΡΑΚΙΚΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ, ἴδ. ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ.

ΘΡΑΚΙΚΟΣ ΒΟΣΠΟΡΟΣ, ἴδ. ΒΟΣΠΟΡΟΣ.

ΘΡΑΚΙΟΝ (ἀρχ.), πεδίον πρὸ τῶν Θρᾳκίων πυλῶν τοῦ Βυζαντίου.

ΘΡΑΞ, ὁ κάτοικος τῆς Θρᾴκης. Ἑ.—«Θρᾷκες» οἱ ἐν Ἀσίᾳ οἱ ἄλλως Θυνοὶ καὶ Βιθυνοί.

ΘΡΑΣΕΑΣ (Λούκιος ΠΑΙΤΟΣ), ῥωμαῖος συγκλητικὸς καὶ ὀπαδὸς τῆς στωϊκῆς φιλοσοφίας, γενν. ἐν Παδούῃ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Α' αἰῶνος, διέδραμε κατ' ἀρχὰς τὸ στάδιον τῶν στρατιωτικῶν τιμῶν καὶ προσείλκυσε διὰ τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ τὴν ὑπόληψιν τοῦ δημοσίου, Γαμβρὸς τοῦ Παίτου καὶ τῆς Ἀρρίας, μάτην προσεπάθησε ν' ἀποτρέψῃ αὐτὴν τοῦ ν' ἀποθάνῃ μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς ἐνεχομένου εἰς τὴν συνωμοσίαν τοῦ Σκριβωνίου κατὰ τοῦ Κλαυδίου. Διεμαρτυρήθη κατὰ τῆς

τυραννίας τοῦ Νέρωνος, ἀπέχων σχεδὸν ἐντελῶς τῶν ἐν τῇ συγκλήτῳ συζητήσεων καὶ ἀρνούμενος ν' ἀκούσῃ μέχρι τέλους τὴν ὑπὸ τοῦ Σενέκα συνταγεῖσαν Ἀπολογίαν τοῦ αὐτοκράτορος μετὰ τὸν θάνατον τῆς Ἀγριππίνης. Ἔσωσεν ἀπὸ τοῦ θανάτου τὸν Ἀντίστιον, καθ' οὗ προὐτάθη νὰ κυρωθῇ ἐκ νέου ὁ νόμος τῆς καθοσιώσεως καὶ κατήργησε τὸ ἔθος τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ ἀπονέμειν εὐχαριστήρια τοῖς πρωθυπάτοις καὶ τοῖς πραίτορσι. Καταγγελθεὶς ὑπὸ τοῦ Καπίτου Κοσσουτιανοῦ ὡς ἀρνηθεὶς νὰ παραστῇ εἰς τὴν ἀποθέωσιν τοῦ Ποππαίου, κατεδικάσθη ὑπὸ τῆς συγκλήτου εἰς θάνατον, καὶ ηὐτοκτόνησεν ἀνοίξας τὰς φλέβας αὐτοῦ, τῷ 66.

ΘΡΑΣΙΟΣ, εἷς τῶν ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως φονευθέντων ἐπιφανῶν Πειόνων, σύμμαχος τῶν Τρώων §—, μάντις Κύπριος.

ΘΡΑΣΙΣ, ὁ πατὴρ τοῦ Ἠλείου Ὀλυμπιονίκου Ἀριστοδήμου.

ΘΡΑΣΣΑ καὶ ΘΡΑΤΤΑ, ἡ κάτοικος τῆς Θρᾴκης. §—, ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Τηρήνης γυνὴ τοῦ Ἱππόνου καὶ μήτηρ τοῦ Πολυφόντου.

ΘΡΑΣΥΑΔΗΣ, Ἕλλην ἱστοριογράφος παρὰ Στράβωνι.

ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ, τύραννος τῆς Μιλήτου, σύγχρονος τοῦ Περιάνδρου. §-, τύραννος τῶν Συρακουσῶν, ἀδελφὸς καὶ διάδοχος τοῦ Ἱέρωνος, περὶ τὸ 465 π. Χ. Κατέφυγε παρὰ τοῖς Λοκροῖς ἐξωσθεὶς διὰ τὴν ἀπανθρωπίαν αὐτοῦ. §-, υἱὸς τοῦ Ἀκραγαντίνου Ὀλυμπιονίκου Ξενοκράτους, ἐκ τῆς βασιλικῆς γενεᾶς ἕλκων τὸ γένος.

ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ, ὁ περίφημος καταστροφεὺς τῶν ἐν Ἀθήναις τριάκοντα τυράννων, ἀθηναῖος στρατηγός, ἄγων τοὺς ὁπλίτας ἐν Σάμῳ, 411 πρ. Χ., ὅτε ὑπῆθεν τοὺς στρατιώτας εἰς ἐπανάστασιν κατὰ τῶν Τετρακοσίων καὶ ἀνάκλησιν τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐκ τῆς ἐξορίας. Μετέσχε τῆς ἐν Κυζίκῳ νίκης κατὰ τῶν Πελοποννησίων τῷ 410, ὑπῆρξε πρὸ τῆς Ἐφέσου τῷ 408, ὑπέταξε τὴν θρᾳκικὴν παραλίαν καὶ τὴν νῆσον τῆς Θάσου, παρέστη εἰς τὴν ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχίαν τῷ 406, καὶ ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἐπιτρόπων νὰ ἐνταφιάσωσι τοὺς νεκρούς. Ἐξορισθεὶς ὑπὸ τῶν τριάκοντα τυράννων, 404, ἀπεχώρησεν εἰς Θήβας, συνήθροισέ τινας τῶν ἐξορίστων, κατώρθωσε νὰ κυριεύσῃ τὸ φρούριον τῆς Φυλῆς ἀφ' οὗ ἀπέρρυσαν ὕστερον τὸν Κριτίαν, καὶ παρελθόντες ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, ἔφατο νίκην ἐν Μουνυχίᾳ, καὶ ἀνέτρεψε τοὺς Τριάκοντα, 403. Οἱ ἐξ τούτου διαδεξάμενοι Δέκα ἐναγκάσθησαν μετ' οὐ πολὺ νὰ φύγωσι καὶ αὐτοί, καὶ ὁ Θρασύβουλος χορηγήσας ἀμνηστείαν ἐγκατέστησε τοὺς ἀρχαίους νόμους τοῦ Σόλωνος. Τῷ 395, παρέσυρε τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν Θηβῶν κατὰ τῆς Σπάρτης. Γενόμενος δὲ ἀρχηγὸς στόλου ἀποσταλέντος εἰς τὴν Ἑλάσσονα Ἀσίαν, διέδραμε τὴν ἰωνικὴν παραλίαν, κατέλαβε τὴν Θάσον, ἀπέκλεισε τὴν Μήθυμναν, καὶ ἐπέβαλε τῇ ἐν Κιλικίᾳ Ἀσπένδῳ βαρεῖαν φορολογίαν. Τῶν δὲ στρατιωτῶν αὐτοῦ διαρπασάντων τὴν πόλιν ταύτην, οἱ κάτοικοι ἐπετέθησαν κατ' αὐτοῦ νύκτωρ, καὶ ἐφόνευσαν αὐτὸν τῷ 390. Ὁ Βίος αὐτοῦ ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Κορνηλίου Νέπωτος. §-, ἕτερος ἀθηναῖος στρατηγός, Κολυττεύς.

ΘΡΑΣΥΔΑΙΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἀλεύα ἐκ Λαρίσης. §-, Θηβαῖος, υἱὸς τοῦ Θήρωνος, ὑπὸ τοῦ Πινδάρου ὑμνηθείς. §-, ἐπίσημος ὁπλομάχος ἐξ Ἤλιδος.

ΘΡΑΣΥΚΛΗΣ, Ἀθηναῖός τις παρὰ Θουκυδίδῃ.

ΘΡΑΣΥΛΑΟΣ, φίλος τοῦ Φιλίππου ἐκ Θεσσαλίας.

ΘΡΑΣΥΛΛΟΣ ἢ ΘΡΑΣΥΛΟΣ, ὀρθότερον ὁ ἐκ Φλιοῦντος καὶ ἀποκλειστικὸς μουσουργὸς παρὰ Πλουτάρχῳ, συστηματικὸς ὀπαδὸς τῆς ἀρχαίας μουσικῆς, ἀνθιστάμενος κατὰ τῆς χρήσεως τοῦ χρωματικοῦ εἴδους.

ΘΡΑΣΥΛΛΟΣ, εἷς τῶν δέκα στρατηγῶν τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες μετὰ τὴν ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχίαν, κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον, ὡς μὴ ἐνταφιάσαντες τὰ σώματα τῶν κατ' αὐτὴν πεσόντων.

ΘΡΑΣΥΛΛΟΣ, θεωρητικὸς μουσικὸς τοῦ πρώτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος καὶ πλατωνικὸς φιλόσοφος. Παρὰ Θέωνι τῷ Σμυρναίῳ καὶ τῷ Πορφυρίῳ διεσώθησαν τεμάχιά τινα τῶν περὶ μουσικῆς ἑλληνικῆς ποιημάτων. Πυθαγόρειος ὢν ἅμα καὶ πλατωνικός, δεδομένος δὲ εἰς ἀστρολογικὰς δεισιδαιμονίας, ηὐνοεῖτο παρὰ τοῦ Αὐγούστου, παρ' ᾧ διέμενεν ὡς φιλόσοφος καὶ ὕστερον ὡς ἀστρολόγος, παρὰ τῷ Τιβερίῳ καὶ μετεχειρίσθη ἐπὶ καλοῦ τὴν ἐπιρροὴν αὐτοῦ. Διήρεσεν εἰς τετραλογίας τοὺς Διαλόγους τοῦ Πλάτωνος. Τὰ περὶ φιλοσοφίας, ἀστρονομίας καὶ ἀστρολογίας συγγράμματα αὐτοῦ ἀπωλέσθησαν. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Θράσυλλος ἀστρολόγος ὤν, προεῖπε τῷ Νέρωνι ὅτι ἔσται αὐτοκράτωρ.

ΘΡΑΣΥΛΛΟΣ ὁ Μενδαῖος, ἐσφαλμένως συγχεόμενος μετὰ τοῦ πλατωνικοῦ Θρασύλλου. Ἔγραψεν ἱστορικὰ καὶ γεωγραφικά. Τὰ σωζόμενα αὐτῶν τεμάχια δεικνύουσι γελοίαν δεισιδαιμονίαν. Ἡ ἐποχὴ τῆς ἀκμῆς αὐτοῦ δὲν ἐξηκριβώθη. Τὰ

τεμάχια αὐτοῦ ἀπαντῶσιν ἐν τῷ 3 τόμῳ τῶν Historicorum graecorum fragmenta τῆς ἑλληνολατινικῆς βιβλιοθήκης τοῦ Φιρμίνου Διδότου.

ΘΡΑΣΥΛΟΧΟΣ, μεσσήνιος φιλιππίζων. §-, Ἀθηναῖος, ἀδελφὸς τοῦ Μειδίου.

ΘΡΑΣΥΜΑΧΟΣ, δεινὸς σοφιστὴς καὶ ῥήτωρ ἐκ Χαλκηδόνος, μαθητὴς τοῦ Ἰσοκράτους καὶ τοῦ Πλάτωνος.

ΘΡΑΣΥΜΗΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Νέστορος. §, υἱὸς τοῦ Ἀριγνώτου, πάριος γλύπτης, ὅστις κατ' ἐπίγραμμα ἐποίησε χρυσελεφάντινον Ἀσκληπιὸν, τὸ ἥμισυ μέγεθος τοῦ φειδιακοῦ Διὸς ἔχοντα. Εὔθρονος ὁ Θεὸς ἐν μὲν τῇ μιᾷ χειρὶ εἶχε τὴν ῥάβδον, τῇ δὲ ἑτέρᾳ ἴψαυε τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄφεως. Παρ' αὐτῷ δ' ἐκάθητο κύων, καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου ἦσαν ἐπειργασμένα ἆθλα ἀργείων ἡρώων, Βελλεροφόντης καὶ Χίμαιρα, Περσεὺς καὶ Μέδουσα. Ὁ δ' Ἀθηναγόρας ἀποδίδωσι τὸ ἄγαλμα τοῦτο αὐτῷ τῷ Φειδίᾳ.

ΘΡΑΣΥΜΗΛΙΔΑΣ, υἱὸς τοῦ Κρατησικλείους, ναύαρχος τῶν Σπαρτιατῶν ἐπὶ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου.

ΘΡΑΣΥΜΗΛΟΣ, ἡνίοχος τοῦ Σαρπηδόνος. Ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου.

ΘΡΑΣΩΝ, Ἀθηναῖος φίλος τοῦ Φιλίππου.

ΘΡΑΣΩΝΙΔΑΣ, Ἠλεῖος ἀποκαταστήσας ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ τὴν δημοκρατίαν. §, πλούσιος Κορίνθιος παρ' Αἰλιανῷ.

ΘΡΑΥΣΤΟΣ καὶ ΘΡΑΥΣΤΟΝ (ἀρχ.), ὀρεινὴ πολίχνη τῆς Ἠλιάδος.

ΘΡΕΨΙΠΠΑΣ ἢ ΘΡΕΨΙΠΠΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἡρακλείους καὶ μιᾶς τῶν Θεσπιάδων.

ΘΡΙΑ καὶ ΘΡΙΑΙ, χωρ. καὶ δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων εἰς τὴν Οἰνηΐδα φυλήν.

ΘΡΙΑΙ, νύμφαι τοῦ Παρνασσοῦ, ἀναθρέψασαι τὸν Ἀπόλλωνα καὶ ἐπινοήσασαι τὴν λιθομαντείαν.

ΘΡΙΑΣΙΟΝ ΠΕΔΙΟΝ (ἀρχ.), ἡ εὐφορωτάτη πεδιὰς τῆς Ἐλευσῖνος· «Θριάσιαι πύλαι», μία τῶν πυλῶν τῶν Ἀθηνῶν, ἢ ἄλλως «Δίπυλον».

ΘΡΙΝΑΚΙΣ ἢ «Τρινακρία» (ἀρχ.), ὄνομα τῆς Σικελίας ἕνεκα τριῶν ἐπισημοτέρων ἀκρωτηρίων αὐτῆς, τοῦ Παχύνου, τοῦ Πελώρου καὶ τοῦ Λιλυβαίου.

ΘΡΙΟΥΣ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἀχαΐας.

ΘΡΟΝΙΟΝ (ἀρχ.), πόλ. τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν ἐπὶ τοῦ Βοαγρίου. §, πόλ. τῆς Θεσπρωτίας, ἄποικία τῶν Λοκρῶν.

ΘΡΟΝΟΙ (ἀρχ.), πόλ. καὶ ἀκρωτήριον τῆς Κύπρου.

ΘΡΥΟΕΣΣΑ ΠΟΛΙΣ ἢ «Θρύον», πόλ. τῆς Ἠλιάδος, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἀλφειοῦ, οὗ ὠνομάσθη «πόρος» διότι παρ' αὐτὴν ἦτον ἡ διάβασις αὐτοῦ.

ΘΥΑΔΕΣ ἐπώνυμον τῶν Βακχῶν, διότι ἐν ταῖς θυσίαις τοῦ Βάκχου κατελαμβάνοντο ὑπὸ τοιούτων παραφορῶν, ὥστε ἔθυον πολλάκις τοὺς ἐνώπιον αὐτῶν ἐμφανιζομένους.

ΘΥΑΜΙΑ (ἀρχ.), πόλ. καὶ φρούριον τῆς Σικυωνίας.

ΘΥΑΜΙΣ (ἀρχ.), ποταμὸς τῆς Ἠπείρου, τανῦν «Καλαμᾶς», ἐκβάλλων εἰς τὴν Κερασιὰν, θέσιν τῆς Θεσπρωτίας ἀντικρὺ τῆς Κερκύρας. Ὁ ποταμὸς οὗτος πηγάζει παρὰ τὴν κώμην τῶν Δολιανῶν, καὶ ἐκ τῶν ἀφθόνων καλάμων, τῶν εἰς τὰς πηγὰς αὐτοῦ φυομένων ἐκλήθη «Καλαμᾶς». Τούτου ἀξιοπερίεργα φαινόμενα εἶναι τὸ «Θεογέφυρον», παρ' ᾧ κεῖται κατὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τὸ μοναστήριον τῶν Πατέρων, καὶ ἀνωτέρω τοῦ Θεογεφύρου δύο καταῤῥάκται, ὧν ὁ μείζων, κείμενος πρὸς τὸ ΒΑ τοῦ χωρίου Γλίζιανης διὰ τὸ ὕψος του, καὶ τὴν ἀφρωδεστάτην τῶν ὑδάτων κατάπτωσιν ἐμποιεῖ ὑψηλὴν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς θεατὰς, διαδιδομένου ἐνίοτε τοῦ κρότου τῆς καταπτώσεώς του τρεῖς καὶ τέσσαρας ὥρας μακράν. Ἀτυχῶς ὁ ποταμὸς οὗτος ἀπὸ τοῦ καταῤῥάκτου μίχρι τῶν ἐκβολῶν του σχεδὸν, οὐδόλως χρησιμεύει εἰς ποτισμὸν τῶν ἀρουρῶν ἑκατέρας τῶν ὀχθῶν του, ἕνεκα τοῦ βάθους τῆς κοίτης αὐτοῦ. Μίαν περίπου ὥραν πρὸς Δ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ περὶ τὸ ἀκρωτήριον Δράπανον, φαίνονται ἐρείπια πόλεως, φερούσης ἴσως τὸ αὐτὸ τοῦτο ὄνομα καὶ μὴ ἀπομιμνησκομένης ὑπὸ τῶν γεωγράφων. Σημειωτέον ὅτι εἰς τὸν ποταμὸν τοῦτον, ῥέοντα ἐπὶ διαστήματος 24 περίπου ὡρῶν, εἰσβάλλει περὶ τὸ χωρίον Βλαχώρι ἕτερος ποταμὸς, ὁ τῆς Βράνυας καλούμενος, πηγάζων ἐκ τοῦ βουνοῦ τῆς Γλούστας, χωρίου τῶν Φιλιατῶν. (Χωρογραφ. Ἠπείρου).

Θύαμις, ἀκρωτήριον τῆς Κεστρήνης, τὸ νῦν «Κάβο-Δράπανον».

Θύαμις, ἴδ. ΜΑΚΡΥΝΟΡΟΣ.

ΘΥΑΜΟΣ=ΘΥΑΜΙΣ.

ΘΥΑΤΕΙΡΑ (ἀρχ.). πόλ. τῆς Λυδίας, κτισθεῖσα ὑπὸ Σελεύκου τοῦ Νικάτορος. Τανῦν Ἀκχισσάρ. Ἔκειτο πλησίον τῆς Μυσίας, ἐπὶ τοῦ Λύκου ποταμοῦ. Μία τῶν πρώτων πόλεων ἐν αἷς ἐφάνησαν χριστιανοί.

ΘΥΒΑΡΝΑ (ἀρχ.), ἴδ. ΘΥΜΒΡΑΡΑ.

ΘΥΕΣΤΗΣ, υἱὸς τοῦ Πέλοπος ἐκ τῆς Ἱπποδαμείας καὶ ἀδελφὸς τοῦ Ἀτρέως. Φονεύσαντες

τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν Χρύσιππον, ἐδιώχθησαν ὑπὸ τοῦ Πέλοπος, καὶ ἐλθόντες κατῴκησαν εἰς τὸ Ἄργος. Ὁ Ἀτρεὺς νυμφευθεὶς τὴν Ἀερόπην, θυγατέρα τοῦ βασιλέως Εὐρυσθέως, ἔμεινε διάδοχος τοῦ θρόνου μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ καὶ τῶν υἱῶν του· μαθὼν δὲ ὁ Ἀτρεὺς ὅτι ὁ Θυέστης ἐμοίχευε κρυφίως τὴν Ἀερόπην ἐδίωξεν αὐτὸν ἐξ Ἄργους, κρατήσας μόνον τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ. Μετὰ παρέλευσιν δὲ χρόνου ὑποκριθεὶς ὁ Ἀτρεὺς φιλίαν πρὸς τὸν Θυέστην· μετεκάλεσεν αὐτὸν καὶ σφάξας τὰ τέκνα του παρέθηκεν αὐτὰ τῷ πατρὶ εἰς βρῶσιν καὶ ὕστερον ἔδειξεν αὐτῷ τὰς κεφαλὰς τῶν θυμάτων. Ὁ δὲ Θυέστης φοβηθεὶς καὶ περὶ ἑαυτοῦ κατέφυγεν εἰς Θεσπρωτίαν ἀναμένων εὔθετον καιρὸν πρὸς ἐκδίκησιν. Ἔμαθε δὲ παρὰ τοῦ μαντείου ὅτι τὸ ἐκ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Πελοπίας τεχθησόμενον παιδίον θὰ τιμωρήσῃ ποτὲ τὸν Ἀτρέα· καὶ τὴν μὲν θυγατέρα αὐτοῦ προσεχείρισεν ἱέρειαν τοῦ ἐν Σικυῶνι ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς· ἐλθὼν δ' αὐτόθι καὶ ὁ ἴδιος καὶ μὴ γνωρίσας αὐτὴν συνεμίγη καὶ ἔδωκεν αὐτῇ ἀναχωρῶν τὸ ξίφος του παραγγείλας αὐτήν, ὅτι ἂν γεννήσῃ υἱὸν νὰ τὸν δώσῃ εἰς αὐτόν. Γεννήσασα δὲ υἱὸν ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὸ δάσος, καὶ ἀναχώρησεν εἰς Θεσπρωτίαν, ἔνθα ἐλθὼν ὁ Ἀτρεὺς κατὰ ζήτησιν τοῦ ἀδελφοῦ του Θυέστου, καὶ μὴ εὑρὼν αὐτὸν ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν Πελοπίαν, νομίζων αὐτὴν θυγατέρα τοῦ Θεσπρωτοῦ, ἀνέτρεφε δὲ μετὰ ταῦτα καὶ τὸν Αἴγισθον ὡς ἴδιον αὐτοῦ υἱόν. Συλλαβὼν δὲ μετά τινα χρόνον τὸν Θυέστην ἐφυλάκισεν αὐτὸν καὶ ἔπεμψεν εἰς τὴν φυλακὴν τὸν Αἴγισθον ὅπως φονεύσῃ αὐτὸν διὰ τοῦ ἰδίου ξίφους του. Περὶ δὲ τούτου τοῦ ξίφους ἐρωτήσας ὁ Θυέστης, καὶ μαθὼν ὅτι τὸ ἔδωκεν ἡ μήτηρ του παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ προσαγάγῃ τὴν μητέρα του. Ἐκείνη δὲ ἐλθοῦσα καὶ γνωρίσασα τὸν ἑαυτῆς πατέρα τοσοῦτον ἐλυπήθη ἐπὶ τῇ αἰμομιξίᾳ ὥστε ἁρπάσασα αὐθὶς τὸ ξίφος ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Αἰγίσθου ηὐτοκτόνησεν. Ὁ δὲ Αἴγισθος ἐνοήσας τὸ πρᾶγμα καὶ δραμὼν πρὸς τὸν Ἀτρέα μετὰ τοῦ ξίφους καθημαγμένου, εἶπεν ὅτι ἐφόνευσε τὸν Θυέστην καὶ ἐνταῦτῳ ἐνέπηξε τὸ ξίφος εἰς τὸ στῆθος τοῦ Ἀτρέως. Οὕτω δ' ἐπληρώθη ὁ χρησμὸς καθ' ὃν ὁ Ἀτρεὺς ἔμελλε νὰ φονευθῇ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τῆς θυγατρὸς τοῦ Θυέστου.

ΘΥΙΑ, θυγάτηρ τοῦ Κηφισσοῦ ἢ τοῦ Καστα-λίου, ἀφ' ἧς ἐπωνυμάσθη καὶ τόπος ἀφιερωμένος αὐτῇ πλησίον τῶν Δελφῶν.

ΘΥΛΑΚΟΣ, ἀγαλματοποιὸς παρὰ Παυσανίᾳ. Ἡ πατρὶς καὶ ὁ χρόνος τῆς ἀκμῆς αὐτοῦ ἄγνωστοι οὖσιν.

ΘΥΜΑΤΑΔΑΙ ἢ **ΘΥΜΑΙΤΑΔΑΙ** (ἀρχ.), δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων εἰς τὴν Ἱπποθοωντίδα φυλήν. Ἐλέγετο καὶ «Θυμοιτάδαι».

ΘΥΜΒΡΑ, ἴδ. ΘΥΜΒΡΗ.

ΘΥΜΑΡΙΔΗΣ, πυθαγόρειος ἐκ Τάραντος.

ΘΥΜΒΕΡΓ (Κάρολος Πέτρος), σουηδὸς περιηγητὴς καὶ βοτανολόγος, γενν. ἐν Καρλοκρόνᾳ, ἀποθ. τῷ 1798, ἐχρημάτισε μαθητὴς τοῦ Λιννα-ίου. Ἀποσταλεὶς εἰς Ἰαπωνίαν τῷ 1772 ὑπὸ τῆς ὁλλανδικῆς Ἑταιρίας, ὅπως σπουδάσῃ τὰ προϊόντα τῆς χώρας, ἐπεσκέψατο ὕστερον τὴν Κεϋλάνην, καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ διωρίσθη καθηγητὴς τῆς βοτανικῆς ἐν Ὑψάλῃ. Ἔχομεν αὐτοῦ Flora japonica, 1784 καὶ Voyage au Japon, μεταφρ. εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ Langlès, τῷ 1796.

ΘΥΜΒΡΑΙΟΣ, εἷς τῶν ἐπιφανῶν Τρώων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Διομήδους.

ΘΥΜΒΡΑΡΑ (τὰ), ἀρχ. πόλ. τῆς Λυδίας ἐπὶ τοῦ Πακτωλοῦ πλησίον τῶν Σάρδεων.

ΘΥΜΒΡΗ (ἀρχ.), πολίχ. τῆς Τρῳάδος ἐπὶ τοῦ Θυμβρίου ποταμοῦ.

ΘΥΜΒΡΙΑ, κώμη τῆς Καρίας παρὰ τὴν Μυοῦντα. Πλησίον αὐτῆς ἔκειτο ἓν «Χαρώνειον» ἄντρον.

ΘΥΜΒΡΙΟΝ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Φρυγίας. Ταινῶν Ἀκ-σεγίρ. Αὐτόθι ἡ κρήνη τοῦ Μίδα.

ΘΥΜΒΡΙΟΣ, ποτ. τῆς Τρῳάδος ἐκβάλλων εἰς τὸν Σκάμανδρον.

ΘΥΜΒΡΙΣ, Νύμφη, μήτηρ τοῦ Πανός. §, πηγὴ τῆς Σικελίας πλησίον τῶν Συρακουσῶν.

ΘΥΜΒΡΙΣ=ΤΙΒΕΡΙΣ.

ΘΥΜΙΔΟΣ, ἀγαλματοποιὸς παρὰ Παυσανίᾳ.

ΘΥΜΜΕΛ (Μαυρίκιος Αὔγουστος δέ), γερμανὸς λόγιος, γενν. τῷ 1738 ἐν Σχαιμφέλδῃ, περὶ τὴν Λειψίαν, ἀποθαν. τῷ 1817, ἐσπούδασεν ἐν Λειψίᾳ παρὰ τῷ Gellert καὶ ἐγένετο ὑπουργὸς τοῦ δουκὸς Σὰξ Κοβούργου, 1768-83. Ἔχομεν αὐτοῦ «Οὐϊλελμίναν ἢ τὸν νυμφευθέντα Σχολαστικόν», 1764, ποίημα ἡρωϊκοκωμικὸν εἰς τὸ παίζον, λεπτότατον τὴν εὐτραπελίαν καὶ ἀξιόλογον τὸ ὕφος, τὸν «Ἐμβολιασμὸν τοῦ Ἔρωτος», 1771, διήγημα ἔμμετρον· λυρικὰς ποιήσεις, κτλ.

ΘΥΜΟΙΤΑΔΑΙ, ἴδ. ΘΥΜΑΤΑΔΑΙ.

ΘΥΜΟΙΤΗΣ, εἷς τῶν ἐν Τροίᾳ ἐπιφανῶν βουληφόρων ἀνδρῶν. §, ἀρχαῖος βασιλεὺς τῆς Ἀττικῆς, υἱὸς τοῦ Ὀξύντου.

ΘΥΜΟΚΛΗΣ, ἐπιγραμματοποιὸς τις.

ΘΥΜΟΧΑΡΗΣ ἢ **ΘΥΜΟΧΑΡΙΣ**, στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κεντρική Βιβλιοθήκη
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Ν.Π.Δ.Δ.)

ΘΥΜΩΝΔΑΣ, υἱὸς τοῦ Μέντορος παρ' Ἀμφιανῷ.

ΘΥΝ ἢ ΘΟΥΝ ἢ ΘΟΥΝΗ, πόλ. τῆς Ἑλβετίας ἐν Βέρνῃ, ἐπὶ τοῦ Ἄαρ, πλησίον τῆς Β ὄγθης τῆς ὁμωνύμου λίμνης, 26 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Βέρνης. Κάτ. ἑξακισχίλιοι. Ὁμοσπονδιακὴ στρατιωτικὴ σχολή· βιβλιοθήκη, ἀρχεῖα· ὡραῖον νοσοκομεῖον. Ἀρχαῖος καὶ νέος πύργος.

ΘΥΝ (Λίμνη τῆς), ἐν Ἑλβετίᾳ (Βέρνη), ἔκτασις 18 χιλιαμ. κατὰ μῆκος, 4 κατὰ πλάτος. Συγκοινωνεῖ διὰ τοῦ Ἄαρ, ὅστις διαπερᾷ αὐτήν, μετὰ τῆς Βριένζ. Ζωηρὰ ἁλιεία. Ἐπιφ. 48 τετραγ. χιλιαμ.

ΘΥΝΗ-ΙΣ νῆσος, ἡ ἄλλως Θυνιὰς (ἀρχ.).

ΘΥΝΙΑ (ἀρχ.), ἡ ἀρκτικὴ παραλία τῆς Βιθυνίας.

ΘΥΝΙΑ ΝΗΣΟΣ (ἀρχ.), νῆσος ἥτις ἐγένετο ὕστερον χερσόνησος τῆς Θρᾴκης ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου. Περίμετρος ἑπτὰ σταδίων. Ὠνομάζετο προσέτι Ἀπολλωνιάς, Δαφνοῦσα ἢ Δαφνουσία. Τανῦν «Σωζόπολις».

ΘΥΝΜΑΝ (Ἰωάννης), σουηδὸς ἱστορικὸς καὶ φιλολόγος, γενν. ἐν Σουδερμανίᾳ τῷ 1746, ἐκ πατρὸς Ἱερέως διαμαρτυρομένου, ἀπεβ. τῷ 1778, ἐγρημάτισε καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ἄλλης. Ἐδημοσίευσεν ἐρεύνας περὶ τῆς ἀρχαίας ἱστορίας λαῶν τινων τῆς Ἄρκτου, ἐν Βερολίνῳ, 1772· Ἐρεύνας περὶ τῆς ἱστορίας τῶν λαῶν τῆς ἀνατολικῆς Εὐρώπης, ἐν Λειψίᾳ, 1774, εἰς 8ον· Περὶ τῆς ἀρχαίας ποιητικῆς φιλολογίας τῆς Ἄρκτου, ἐν Ἄλλῃ 1775· περὶ ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς, 1776.

ΘΥΝΟΙ (ἀρχ.), ἔθνος τῆς Θρᾴκης κατοικοῦν τὰ περὶ τὴν Σαλμυδησσὸν παράλια τοῦ Πόντου καὶ μεταναστᾶν εἰς τὴν ἐν τῇ Ἑλλάσσονι Ἀσίᾳ Βιθυνίαν.

ΘΥΟΣ, Παφλαγὼν ἐπὶ ἀδδηφαγίᾳ διαβοούμενος.

ΘΥΡ, ποτ. τῆς Ἑλβετίας, πηγάζων ἐκ τῆς τοπαρχίας τοῦ Ἁγίου Γάλλ, ἀρδεύει τὴν τῆς Θυργοβίας, ἥτις ἀπ' αὐτοῦ ὀνομάζεται, εἶτα τὴν τῆς Ζυρίχης, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Ῥῆνον ἀριστερόθεν πρὸς Ν τῆς Σχαφφούσης, ἀφοῦ δεχθῇ τὰ ὕδατα τοῦ Σίττερ καὶ τοῦ Μύργ· ῥοῦς 110 χιλιαμέτρων.

ΘΥΡ, ποτ. τῆς Οὐγγαρίας, ἀρδεύων τὰς κομητείας τῆς Τζόμαρ καὶ τῆς Γκύρ, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Θίς· ῥοῦς 140 χιλιαμ.

ΘΥΡΑΙΟΣ, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Δευκάονος.

ΘΥΡΓΟΒΙΑ, γερμανιστὶ Thurgau, μία τῶν 22 τοπαρχιῶν τῆς Ἑλβετίας, μεταξὺ τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Βάδης πρὸς Β, τῶν τοπαρχιῶν τῆς Ζυρίχης πρὸς Δ, τοῦ Ἁγίου Γάλλ πρὸς Ν, καὶ τῆς Κωνσταντίας λίμνης ΒΑ. Ἔκτασις 987 τετραγ. χιλιαμ. Κάτ. 90,090, ὧν 61,861 διαμαρτυρόμενοι. Πρωτ. Frauenfeld. Κλίμα γλυκὺ καὶ ὑγιεινόν. Γῆ ὀρεινὴ ἐνιαχοῦ, ἀλλ' ἐν γένει εὔφορος, διαῤῥεομένη ἀπ' Α πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ Θὺρ ἀφ' οὗ ὀνομάζεται. Κτηνοτροφία κυρίως προβάτων. Συγκομιδὴ οἴνων. Κατασκευὴ ὑφασμάτων λινῶν καὶ μεταξίνων.—Ἡ Θυργοβία κατοικουμένη ἐπὶ Ῥωμαίων ὑπὸ τῶν «Τιγουρίνων», ἐγένετο κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα, λαγγραβιάτον κατεχόμενον ἐν ἀρχῇ ὑπὸ τοῦ οἴκου τῶν Ζαίχριγγεν, καὶ ὕστερον ὑπὸ τῶν κομήτων τοῦ Κοβόδργου. Ὑποταγεῖσα τοῖς Ἑλβετοῖς τῷ 1460, ἀποτελεῖ τοπαρχίαν ἀνεξάρτητον ἀπὸ τοῦ 1798. Εἶναι ἡ 27η κατὰ τάξιν εἰσαγωγῆς εἰς τὴν Ὁμοσπονδίαν, ἡ 12η κατὰ τὴν ἔκτασιν ἡ 11η κατὰ τὸν πληθυσμόν. Ἐν αὐτῇ λαλεῖται ἡ γερμανική. Τὸ σύνταγμα τοῦ 1831 ἀναθεωρηθὲν τῷ 1837 ἔδωκε τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν εἰς μέγα συμβούλιον ἑκατονταμελὲς οὗ τὰ μέλη ἐκλέγονται ἐπὶ διετίαν ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ἡ δὲ ἐκτελεστικὴ καὶ διοικητικὴ ἐξουσία εἶναι ἀνατεθειμένη εἰς μικρὸν ἐννεαμελὲς συμβούλιον ἐκλεγόμενον κατὰ τριετίαν ὑπὸ τοῦ μεγάλου συμβουλίου.

ΘΥΡΕΑ (ἀρχ.), πόλ. καὶ χώρα τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἀργολίδι τῆς Πελοποννήσου. Ἐγένετο μῆλον ἔριδος τῶν Ἀργείων καὶ Λακεδαιμονίων. Ὀνομαστὴ διὰ τὴν αὐτόθι μάχην τῶν ἑξακοσίων, ἤτοι 300 Ἀργείων καὶ 300 Λακεδαιμονίων (Ἱδ. ΕΛΛΑΣ) τῷ 454 πρ. Χ.

ΘΥΡΕΑΤΙΣ (ἀρχ.), ἡ περὶ τὴν Θυρέαν χώρα.

ΘΥΡΙΓΓΕΡΒΑΛΔ, ThuringerWald, ἤτοι «Δάσος τῆς Θυρίγγης», ἄλυσις δασωδῶν ὀρέων τῆς ἀρχαίας «Θυρίγγης ἢ Θυριγγίας», τανῦν ἐν τοῖς δουκάτοις τῆς Σαξωνίας, τῆς Ἔσσης Κασσέλης καὶ τῆς ἡγεμονείας τοῦ Σβαρσβούργου Ῥυδολστάδτου συνενοῦται ΒΔ μετὰ τοῦ Εἰσφίλδου, χομένου καὶ αὐτοῦ μετὰ τοῦ Harz καὶ ΝΑ, μετὰ τοῦ Φραμεμβάλδου. Μῆκος 80 χιλιαμ. Αἱ μᾶλλον ἐξέχουσαι κορυφαὶ αὐτοῦ, τὸ Schneekopf καὶ τὸ Behrberg ἔχουσιν ὕψος περὶ τὰ 1,000 μέτρα.

ΘΥΡΙΓΓΗ ἢ ΘΥΡΙΓΓΙΑ ἡ «Θουρίγγη, Θουριγγία», Thuringe, βασίλειον θεμελιωθὲν ὑπὸ τῶν Θριγγίων (Thuringi ἢ Domingi), γερμανικὴ φυλή, περὶ τὸ 426, ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Γερμανίας, ἐν τῇ ἀρχαίᾳ χώρᾳ τῶν Κάττων καὶ τῶν Ἑρμουδούρων, μεταξὺ τοῦ Ἄλβα, τοῦ Σάλ

καὶ τῶν βοημικῶν ὀρέων πρὸς Α, τοῦ Δουνάβεως πρὸς Ν, τῶν πηγῶν τοῦ Λίππου πρὸς Δ καὶ τῶν Σαξόνων πρὸς Β. Περιελάμβανε σχεδὸν ἐν τῇ νῦν Γερμανίᾳ, τὰ Ν τοῦ Ἀνοβέρου, τὴν πρωσσικὴν Σαξωνίαν, τὰς Πολιτείας τῆς Βρουνσβίκης, Ἀγχάλτ, Ἔσσης, Σβαρσβούργου, Ῥεούσσης, τὰ δουκάτα τῆς Σαξωνίας, καὶ τὰ ΒΑ τῆς Βαυαρίας. Αἱ κυριώτεραι πόλεις αὐτῆς ἦσαν ἡ Scheindingen καὶ ἡ Ἐρφούρτη. Ὁ δὲ γνωστότερος αὐτῆς βασιλεὺς εἶναι ὁ Βαζὲν, παρ' ᾧ κατέφυγεν ὁ τῶν Φράγκων βασιλεὺς Χιλδερῖκος. Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Βαζὲν, ὁ Ἐρμαμφρεττδος, κατ' εἰσήγησιν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ἥτις ἤθελε νὰ ἦναι μόνη αὐτὴ βασίλισσα τῶν Θυριγγίων, ἐφόνευσε τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς Βέρθερ, καὶ ὅπως κατασυντρίψῃ τὸν ἕτερον, τὸν Βαδερῖκον, ἐπεκαλέσατο τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοδωρίχου ἢ Θεριῦ, υἱοῦ τοῦ Χλόδιος καὶ βασιλέως τοῦ Μὲτς, 528. Ἀλλ' ἀρνηθεὶς τῷ φράγκῳ βασιλεῖ, προσεβλήθη ὑπ' αὐτοῦ, ἡττήθη ἐπὶ τοῦ Ὑστρούττου, ἐκρημνίσθη ἀπὸ τῶν τειχῶν τῆς Τολβιὰκ, καὶ ἡ Θυριγγία διενεμήθη μεταξὺ τῶν Φράγκων καὶ τῶν Σαξόνων, λαβόντων τούτων τὴν πρὸς Β τοῦ Ὑστρούττου καὶ τοῦ Harz χώραν, ἥτοι τὴν ἀρκτῴαν Θυρίγγην, ἥτις προσηρτήθη εἰς τὸ μέρος τῆς χώρας αὐτῶν, ὅπερ ὠνομάζετο Ὀστραλία· ἡ μεσημβρινὴ ἢ κυρίως Θυριγγία ἔμεινεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν αὐστρασίων Φράγκων. Ἀπὸ δὲ τούτου ἡ Θυρίγγη ἀπετέλεσε μέρος τῆς φραγκικῆς αὐτοκρατορίας, καὶ μολονότι προσηρτήθη εἰς τὴν χώραν ἥτις ἐκαλεῖτο κυρίως ἀνατολικὴ Γαλλία καὶ ὕστερον Φραγκονία, ἔλαβε τὸν τίτλον δουκάτου ἐπὶ τῶν τελευταίων Μεροβιγγίων, 630-717. Ἐπὶ τοῦ Μ. Καρόλου εἶναι κομητεία, τὸ δὲ μεσημβρινὸν αὐτῆς μέρος, μεταξὺ τοῦ ἄνω Μάϊν, τοῦ Δουνάβεως καὶ τῶν Βοημικῶν ὀρέων ἐνοῦται ὑπὸ τὸ ὄνομα Nordgau μετὰ τῆς Βαυαρίας. Ἐπὶ τοῦ διαμελισμοῦ τῆς αὐτοκρατορίας τῷ 843, ἡ Θυρίγγη ἀπετέλεσε μέρος τοῦ βασιλείου τῆς Γερμανίας, καὶ βλέπομεν αὐτὴν ἐκ νέου προσηρτημένην, μετὰ τοῦ τίτλου τοῦ δουκάτου, εἰς τὴν παρεῤῥήνιον καὶ ἀνατολικὴν Γαλλίαν ἢ Φραγκονίαν, 849—911. Ἔπειτα ὑπὸ τοὺς σαξωνας ἢ φραγκονίους αὐτοκράτορας, διῃρέθη μεταξὺ πολλῶν κομήτων ἐξαρτωμένων ἀφ' ἑνὸς μαργράβου, ὅστις καὶ αὐτὸς ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τοῦ δουκὸς τῆς Σαξωνίας. Εἷς δὲ τῶν κομήτων τούτων, Λουϊτβόλδος ὁ Πωγωνάτος (Louis le Barbu), περὶ τὸ 1025, ἐκτήσατο μεγάλα κτήματα ἐν Θυρίγγῃ καὶ Ἔσσῃ, καὶ ὁ ἔγγονος αὐτοῦ ὁ Λουϊτβόλδος Γ' διωρίσθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Λοθαρίου τῆς Σαξωνίας, οὗ ὑπεβοήθησε τὴν ἐκλογὴν, λαγγράβος ἢ ἐπαρχιακὸς κόμης τῆς Ἔσσης καὶ τῆς Θυρίγγης. Οἱ κατ' εὐθεῖαν ἀπόγονοι τοῦ Λουδοβίκου Γ' ἔμειναν κύριοι τοῦ λαγγραβιάτου μέχρι τοῦ Ἐρρίκου Ῥάσπε, ἢ Ῥασπὰν, ἀντικαίσαρος ἀντιταχθέντος, τῷ 1246, κατὰ τοῦ Φρειδερίκου Β', καὶ ἀποθανόντος ἀτέκνου τῷ 1247. Ἡ χώρα διῃρέθη τότε μεταξὺ δύο κλάδων καταγομένων ἐκ τῶν λαγγράβων διὰ τῶν γυναικῶν· ἡ Ἔσση περιῆλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ οἴκου τῆς Βραβάντης· τὸ λαγγραβιάτον τῆς Θυρίγγης, εἰς τοὺς μαργράβους τῆς Μισνίας καὶ τῆς Λουσάκης, καὶ τούτου τοῦ οἴκου ἐκλιπόντος, Φρειδερῖκος Δ' ὁ εἰρηνικὸς, τῷ 1439, εἰς τὸν ἐκλεκτορικὸν οἶκον τῆς Σαξωνίας, ἐν ᾧ ἀπετέλεσεν ἰδιαιτέραν ἐπαρχίαν, ἥτις εἶναι κυρίως ἡ νεωτέρα Θυρίγγη, χωρισθεῖσα τῷ 1451, ἀπὸ τοῦ ἐκλεκτοράτου, χάριν τοῦ ὑστεροτόκου κλάδου, προσαρτηθεῖσα τῷ 1482, καὶ ἐν τῷ διαμελισμῷ ὅστις ἐγένετο τῷ 1483 μεταξὺ τοῦ Ἐρνεστικοῦ καὶ τοῦ Ἀλβερτικοῦ κλάδου τοῦ οἴκου τῆς Σαξωνίας μείνασα ὑπὸ τὸν πρῶτον μετὰ τοῦ ἐκλεκτοράτου· ἀλλ' ὅτε τὸ ἐκλεκτορικὸν ἀξίωμα μετηνέχθη μετὰ τοῦ Μαυρικίου, 1547, εἰς τὸν ἀλβερτικὸν, διενεμήθη μεταξὺ τῶν δύο κλάδων. Τὸ μεσημβρινὸν μέρος τὸ καὶ σημαντικώτερον, καταλειφθὲν εἰς τὸν ἐρνεστικὸν κλάδον, διῃρέθη εἰς πολλὰ τεμάχια δοθέντα διαφόροις κλάδοις, οἵτινες συνέστησαν τὰς ἔτι καὶ νῦν ὑφισταμένας ἡγεμονίας τοῦ Σαξο-Βεϊμὰρ Εἰσενὰχ, Σαξ-Κοβούργου Γόθα, Σαξ-Ἀλτεμβούργου. Τὸ Βόρειον, ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ «Κύκλου τῆς Θυρίγγης», ἔμεινεν εἰς τὸν ἐκλεκτορικὸν οἶκον, καὶ διῃρεῖτο, κατὰ τὸ τέλος τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, εἰς 13 ἀστυνομοδικαστικὰ τμήματα ἐξ ὧν ἡ πόλις Langensalza ἦτο πρωτεύουσα τῆς Θυρίγγης. Αἱ συνθῆκαι τοῦ 1814 καὶ 1815 ἀφῄρεσαν ἀπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Σαξωνίας τὸ μέρος τοῦτο τοῦ βασιλείου αὐτοῦ καὶ ἔδωκαν αὐτὸ εἰς τὴν Πρωσσίαν, εἰς ἣν τὰ Κράτη (μετὰ τῆς Ἐισφιλδης καὶ τῆς Ἐρφούρτης, Θυριγγικῶν κτήσεων τοῦ Ἐκλεκτοράτου τῆς Μαγέντας δοθεισῶν τῇ Πρωσσίᾳ τῷ 1803, καθὼς καὶ αἱ αὐτοκρατορικαὶ πόλεις τῆς ἀρχ. Θυρίγγης, Nordhausen καὶ Mulhausen) ἀποτελεῖ ὅλην τὴν ἀντιβασιλείαν τῆς Ἐρφούρτης καὶ τὰ ΝΔ τῆς τοῦ Μερσεβούργου ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Σαξωνίας.

ΘΥΡΙΔΕΣ (ἀρχ.), ἀκρότομος ἄκρα τοῦ Ταϋγέτου παρὰ τὸ Ταίναρον. Ταύτην «Κατοβόλλα».

ΘΥΡΙΟΝ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἀκαρνανίας, παρὰ τὴν Λευκάδα.

ΘΥΡΛΑΙ, πόλ. καὶ ἐνορία τῆς Ἰρλανδίας ἐν

τῇ κομητείᾳ καὶ 12½ χιλιάμ. ΝΔ τῆς Τιππεράης· κάτ. 4,788. Καθολικὴ ἐπισκοπὴ καὶ κολλέγιον. Ἐρείπια παλαιοῦ πύργου καὶ ἀρχαίου μοναστηρίου.

ΘΥΡΛΟΗΣ Thurloe (Ἰωάννης, John), ἄγγλος πολιτικός, γενν. ἐν τῇ κομητείᾳ τῆς Ἐσσὲξ, τῷ 1616, ἀποθ. τῷ 1668, ἠσπάσθη κατ' ἀρχὰς τὸ νομικὸν στάδιον, ἐχρημάτισε γραμματεὺς τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Κοινοβουλίου ἐν τῇ συνθήκῃ τῆς Οὐξβράϊτ, ἐγένετο εἰσπράκτωρ τῶν πρόστιμων τῆς γραμματείας τῷ 1648, πρεσβευτὴς παρὰ ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῷ 1651, γραμματεὺς Ἐπικρατείας τῷ 1653, ὅτε ὁ Κρόμβελ ἐκηρύχθη προστάτης, μέλος τοῦ Κοινοβουλίου τῷ 1656, ἀνεκάλυψε τὴν βασιλόφρονα συνωμοσίαν τοῦ Ἀϋϊσῶνος, καὶ διωρίσθη γραμματεὺς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Γλασκόβης τῷ 1658. Μετὰ τὴν παλινόρθωσιν τοῦ Καρόλου Β', μολονότι οὐδαμῶς μετέσχε τῆς θανατώσεως τοῦ Καρόλου Α', κατηγορήθη ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ, καὶ ἐφυλακίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήκων. Ἀπολυθεὶς δ' ἀμέσως ἔζη τοῦ λοιποῦ ἰδιωτεύων. Ὁ ὑπουργὸς Κλαρενδὼν συνεβουλεύθη πολλάκις αὐτὸν περὶ τῶν ἐξωτερικῶν πραγμάτων. Ἔχομεν τοῦ Thurloe πολύτιμον συλλογὴν πολιτικῶν ἐγγράφων, ἐν Λονδίνῳ, 1742, τόμοι 7, εἰς φύλλ., περιέχουσαν περίεργα ἔγγραφα περὶ τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐν γένει πραγμάτων, ἐπὶ τῆς προστασίας τοῦ Κρόμβελ.

ΘΥΡΜΑΝΝ (Ἰούλιος), γεωλόγος καὶ βοτανικός, γενν. ἐν Neuf-Brisach τῷ 1804, ἀποθ. τῷ 1855, ἐσπούδασεν ἐν Πορεντρούῃ καὶ Στρασβούργῳ, εἶτα εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ὀρυκτολογικὴν Σχολὴν τῶν Παρισίων. Πολιτογραφηθεὶς ἐν Ἑλβετίᾳ, κατετάχθη εἰς τὸ μηχανικόν, ἀλλὰ καταλιπὼν αὐτὸ ἐγένετο καθηγητὴς τῶν φυσικομαθηματικῶν ἐπιστημῶν ἐν Πορεντρούῃ τῷ 1832, καὶ ἀπὸ τοῦ 1837 μέχρι τοῦ 1843, διευθυντὴς τῆς Προτοτύπου Σχολῆς τοῦ Ἰουρασίου. Κατέλιπε διάφορα συγγράμματα τῆς ἐπιστήμης του.

ΘΥΡΝΜΑ-ΙΕΡ (Ἰωάννης), ὁ λεγόμενος Αὐεντινός, ἐγεννήθη περὶ τὸ 1476 ἐν Ἀβενσβέργῃ (Ἀβεντῖνον), ἀπέθανε τῷ 1534, παιδαγωγὸς τῶν τέκνων τοῦ δουκὸς τῆς Βαυαρίας τῷ 1512, ἔγραψεν ἱστορίαν τῆς χώρας ταύτης ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Annalum Boirum lib. VII, ἐν Μονάχῳ, 1554, καὶ Ἀμβέρσῃ, 1610, εἰς φύλλ. σύγγραμμα σημειώσεων. Ἰδίως συνέγραψε ἱστορίαν γερμανιστὶ δημοσιευθεῖσαν μετὰ θάνατον αὐτοῦ, ἐν Φραγκφόρτῃ, 1566 εἰς φύλλ.

ΘΥΡΟ Thuroi (Φραγκίσκος), καταδρομεὺς, γενν. ἐν Nuits τῆς Γαλλίας τῷ 1727, ἀποθαν. τῷ 1760, ἐσπούδασε παρὰ τοῖς Ἰησουίταις ἐν Διζῶν, προωρίσθη εἰς τὸ χειρουργικὸν στάδιον ὑπηρέτησεν ὡς χειροῦργος παρά τινι καταδρομεῖ τῆς Δυγκέρκης, ἡχμαλωτεύθη, ἐδραπέτευσεν, ἐπανῆλθεν εἰς Δυγκέρκην, ὑπηρέτησεν ὡς ἁπλοῦς ναύτης, ἐγένετο πρωρεὺς, πλοίαρχος, καὶ πολλὰ ἀγγλικὰ πλοῖα ἐλαφυραγώγησεν ἐν ταῖς Βορείαις θαλάσσαις. Ἡ φήμη αὐτοῦ ἀφίκετο μέχρι τῆς αὐλῆς, ἡ δὲ γαλλικὴ κυβέρνησις προσήνεγκεν αὐτῷ τὴν διοίκησιν φρεγάτας ἐν ἀρχῇ τοῦ Ἑπταετοῦς πολέμου. Διὰ τῆς φρεγάτας ταύτης συνέλαβεν 60 ἐμπορικὰ πλοῖα ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ ἐκδρομῇ, εἶτα στολίσκον διοικῶν, κατεδίωξε τοὺς Ἄγγλους εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἐδιμβούργου καὶ πρὸς τὰ παράλια τῆς Νορβηγίας. Τῷ 1759 ἐξετέλεσεν ἀπόβασιν εἰς Ἰρλανδίαν καὶ κατέλαβε τὸ Carrick Fergus, οὗ τὴν φρουρὰν εἶχεν αἰχμάλωτον, ὅτε τὸ πλοῖον αὐτοῦ προσεβλήθη ὑπὸ 3 φρεγατῶν καὶ γενναίως ἀντιπαλαίσας ἔπεσε μαχόμενος.

ΘΥΡΟ (Ἰωάννης Φραγκίσκος), ἑλληνιστὴς, γενν. ἐν Ἰσσοδούνῳ τῷ 1768, ἀποθ. τῷ 1832, διωρίσθη τῷ 1811 ὑφηγητὴς τῆς φιλοσοφίας ἐν τῇ Faculté des Lettres τῶν Παρισίων, ἔνθα ἀντικατέστησε τὸν Laromiguière, καὶ, τῷ 1824, καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ φιλοσοφίας ἐν τῷ Collége de France. Ἔχομεν αὐτοῦ ἐκδόσεις τῶν «Ἀπολογιῶν τοῦ Σωκράτους» ὑπὸ Πλάτωνος καὶ Ξενοφῶντος, 1806, εἰς 8ον, καὶ τῶν «Φοινισσῶν» τοῦ Εὐριπίδου, 1813, εἰς 8ον· μεταφράσεις τοῦ Ἑρμοῦ ἢ Φιλοσοφικὰς ἐρεύνας περὶ τῆς παγκοσμίου γραμματικῆς ὑπὸ Harris, 1798, εἰς 8ον, τῶν Ἠθικῶν καὶ τῶν Πολιτικῶν τοῦ Ἀριστοτέλους, 1823-24, τόμ. 2, εἰς 8ον, καὶ τοῦ «Γοργίου τοῦ Πλάτωνος, 1832, εἰς 8ον. Traité de l'entendement et de la raison, ou Introduction à l'etude de la philosophie, 1830, τόμ. 2 εἰς 8ον, σύγγραμμα στερθὲν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας τῷ 1831.

ΘΥΡΟΤΣ (Κομητεία τῆς), διαίρεσις τῆς Οὐγγαρίας (ἐν τῷ πέρα τοῦ Δουνάβεως κύκλῳ), μεταξὺ τῶν τῆς Ἄτσας ΝΑ τοῦ Διπτὼ Α, τοῦ Σολχ ΝΑ, τοῦ Βαρς πρὸς Ν, τοῦ Νεύτρα ΝΑ καὶ τοῦ Τρεντσίνου ΒΔ· ἔκτασις κατὰ μῆκος 55 χιλιάμ. κατὰ πλάτος 25. Ἐπιφ. 1555 τετραγ. χιλιάμ. Κάτ. 40,000. Πρωτ. Ἴζεκ-Μαρτόνου. Ἡ ὁμωνύμως καλουμένη ὁμώνυμος πόλις διαρρέοντος αὐτὴν ἐκ τῶν Ν πρὸς τὰ Β. Προσηγμένη εἰς τὴν Ἄρδα τῷ 1858.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωφελὲς Ἵδρυμα Ἀναπτύξεως
(Ν.Π.Δ.Δ.)

ΘΥΡΣΙΣ, βουκόλος παρὰ Θεοκρίτῳ.

ΘΥΡΣΟΝ, πολίχ. καὶ ἐνορία τῆς Σκωτίας ἐν Caithness, ἐπὶ τοῦ παροχθίου ὁμωνύμου ποταμοῦ, 36 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Wick· κάτ. 4,700. Πανικά. Ἐξαγωγὴ σιτηρῶν καὶ ἰχθύων. Ἀρχαῖος πύργος τῶν κομήτων τῆς Caithness.

ΘΥΡΣΟΣ, πυθαγόρειος, πατὴρ τοῦ Ἐπιχάρμου καὶ τοῦ Μητροδώρου.

ΘΥΣ, ἀρχ. βασιλεὺς τῆς Παφλαγονίας.

ΘΥΣΣΑΓΕΤΑΙ (ἀρχ.), ἔθνος τῆς ἀσιατικῆς Σαρματίας περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Τανάϊδος (περὶ τὸ νῦν Ἀζδεαχάν).

ΘΥΣΣΟΣ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Μακεδονίας ἐπὶ τῆς Χερσονήσου αὐτῆς. Λέγεται ὀξυτόνως Θυσσός.

ΘΥΣΤΡΟΣ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἀφρικῆς, παρ' Ἡροδότῳ.

ΘΥΤΕΙΟΝ (ἀρχ.), μέρος τοῦ Κιρραίου πεδίου ἐν Φωκίδι.

ΘΥΩΝΗ, ἡ ΣΕΜΕΛΗ.

ΘΥΩΝΙΧΟΣ, Σικελὸς τις παρὰ Θεοκρίτῳ.

ΘΩΚΝΕΙΑ ἢ Θωκνία (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἀρκαδίᾳ.

ΘΩΚΝΟΣ, υἱὸς τοῦ Λυκάονος.

ΘΩΜΑΣ (ἅγιος), ὁ λεγόμενος Δίδυμος, εἷς ἐκ τῶν Δώδεκα ἀποστόλων, ἦτον Ἰουδαῖος καὶ ἐγεννήθη ἐν Γαλιλαίᾳ. Ἐκλεγεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἐδείχθη λίαν ἀφωσιωμένος τῷ διδασκάλῳ· ἐμαίζεται δὲ ἐπὶ τῇ ἀπιστίᾳ αὐτοῦ μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος, ἣν ἐπίστευσε μόνον ἀφοῦ ἔψαυσε τὰς πληγὰς αὐτοῦ. Μετὰ τὴν διασπορὰν τῶν ἀποστόλων, ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον παρὰ τοῖς Πάρθοις καὶ μέχρι τῆς Ἰνδικῆς καὶ ὑπέστη τὸν μαρτυρικὸν θάνατον ἐν Καλαμίνῃ (Μελιαπούρ;). Τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀνεκομίσθη εἰς Ἔδεσσαν, ἔνθα ἐτιμᾶτο ἀπὸ τοῦ Δ' αἰῶνος. Ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ 6ῃ ὀκτωβρίου.

ΘΩΜΑΣ Α ΚΕΜΠΗΣ, ἴδ. Α. ΚΕΜΠΗΣ.

ΘΩΜΑΣ ΔΕ ΚΑΝΤΟΡΒΕΡΑ (Ἅγιος), ἴδ. ΒΕΚΚΕΤ.

ΘΩΜΑΣ ΔΕ ΚΑΝΤΙΜΠΡΥ, Thomas Cantimpratensis, συναξαριολόγος, γενν. τῷ 1201 ἐν Lewes ἢ Lewis, πλησίον τῶν Βρυξελλῶν, ἀποθ. περὶ τὸ 1270, ἐσπούδασεν ἐν Λιέγῃ, εἰσῆχθη τῷ 1217 εἰς τὸ τάγμα τῶν Αὐγουστίνων ἐν τῇ μονῇ τῆς Κατιμπρὲ πλησίον τῆς Καμβραΐ, εἶτα εἰς τοὺς Δομινικανοὺς περὶ τὸ 1232, ἐστάλη παρὰ τῶν προϊσταμένων αὐτοῦ πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν του, κατ' ἀρχὰς εἰς Κολωνίαν παρ' Ἀλβέρτῳ τῷ Μεγάλῳ, εἶτα εἰς Παρισίους, ἐδίδαξε τὴν θεολογίαν ἐν Λουβαΐν, καὶ ἐκήρυξε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν Γερμανίᾳ ἐν Γερμανίᾳ, Ἑλβετίᾳ καὶ Γαλλίᾳ. Κατέλιπε Βίους Ἁγίων.

ΘΩΜΑΣ Δ' ΑΚΟΥ-ΙΝΟΣ (Ἅγιος), γενν. τῷ 1272, ἐκ μιᾶς τῶν ἀρχαιοτάτων οἰκογενειῶν τῆς Ἰταλίας, ἐν τῷ πύργῳ τῆς Rocca-Secca, πλησίον τοῦ Ἀκουίνου, ἀποθ. τῷ 1274. Ἤκουσεν Ἀλβέρτου τοῦ Μεγάλου καὶ ὑπῆρξεν εἷς τῶν μεγάλων θεολόγων καὶ φιλοσόφων τοῦ μέσου αἰῶνος. Κατέλιπεν ἐκτὸς τῶν θεολογικῶν πονημάτων σχόλια εἰς τὸν Ἀριστοτέλην εἰς τὸ περὶ «Καύσεως», εἴς τινα βιβλία τοῦ Βοετίου καὶ Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου. Ἐγίνωσκεν ἱκανῶς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικήν. Ἡ μνήμη αὐτοῦ παρὰ τοῖς Δυτικοῖς τῇ 18 Ἰουλίου. Τὰ συγγράμματα τοῦ Θωμᾶ ὁ Ἀκουίνου ἀριθμοῦσιν ἀπείρους ἐκδόσεις.

ΘΩΜΑΣ ὁ Μάγιστρος, ὁ μετονομασθεὶς διὰ τοῦ μοναχικοῦ σχήματος «Θεόδουλος», ἤκμασε περὶ τὸ 1327 μ. Χ, ἦτο Γραμματικός, ῥήτωρ, Μάγιστρος καὶ χαρτοφύλαξ ἐν Κωνσταντινουπόλει παρ' Ἀνδρονίκῳ τῷ Παλαιολόγῳ. Καταλιπὼν δὲ πᾶσαν κοσμικὴν ἀξίαν ἀπῆλθεν εἰς μοναστήριον, ἔνθα διήνυσε τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ σώζονται τὰ ἑπόμενα· Λόγοι ἐγκωμιαστικοί, ὧν εἷς πρὸς τὸν Γρηγόριον τὸν Θεολόγον· Ἐπιστολαὶ ἑπτά· Βίοι Πυθαγόρου, Εὐριπίδου καὶ Ἀριστοφάνους· Ἐκλογαὶ ἀττικῶν λέξεων κατ' ἀλφάβητον· ἄριστη ἔκδοσις τῶν Ἐκλογῶν εἶναι ἡ ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν, 1777, εἰς 8ον, εἰς τόμους δύο, μετὰ διαφόρων σημειώσεων καὶ ἄλλων παρατηρήσεων.

ΘΩΜΑΣ ΤΗΣ ΣΑΒΟ-ΙΑΣ, ἴδ. ΣΑΒΟ-ΙΑΣ.

ΘΩΜΑΣ (Ἀντώνιος Λεονάρδος), λόγιος κριτικὸς, γενν. ἐν Κλερμὸν Φερράνδῃ τῷ 1732, ἀποθ. τῷ 1785, ἐσπούδασεν εὐκλεῶς ἐν Παρισίοις. Ὕστερον δὲ ἐπεδόθη εἰς τὴν νομικὴν, καὶ εἰργάσθη ἐπὶ μικρὸν παρά τινι εἰσαγγελεῖ, ἀλλ' ἀποστραφεὶς τὴν δικογραφίαν, εἰσῆλθεν ὡς καθηγητὴς εἰς τὸ ἐν Παρισίοις Collége de Beauvais. Κατήρξατο δὲ τοῦ σταδίου τῶν γραμμάτων διὰ τῶν Réflexions philosophiques et littéraires sur le poëme de la réligion naturelle, 1756, σύγγραμμα ὅπερ ὕστερον ἀπεκήρυξε. Τῷ 1759, ἐδημοσίευσε τὸ ποίημα Jumonville εἰς ἓξ ἄσματα, ὅπερ μεγάλως κρὶθεκίμησεν ἕνεκα τοῦ ἀφόρου τοῦ θέματος, τῶν γενναίων ἐμπνεύσεων καὶ ὡραίων τινῶν στίχων. Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐπέτυχάνε τοῦ γέρατος τῆς εὐγλωττίας ἐν τῇ Γαλ-

λικῇ Ἀκαδημίᾳ, ἥτις ἔστεψε τὸ ὑπ' αὐτοῦ «Ἐγκώμιον τοῦ στρατάρχου τῆς Σαξωνίας», καὶ ἐστέφθη τετράκις ἔτι ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας διὰ τὰ Ἐγκώμια τοῦ Δαγκεσσῦ, 1760· τοῦ Δουγουάη Τρουέν, 1761· τοῦ Σουλλῦ, 1763· τοῦ Καρτεσίου, 1765. Τῷ 1762 ἐστέφθη ἡ Ὠδὴ αὐτοῦ εἰς τὸν χρόνον, ἧς ἀληθῶς ὡραῖαι καὶ συγκινητικαὶ εἶναι αἱ τελευταῖαι [μάλιστα στροφαί. Ἡ ὑπερβολὴ τῆς ἐργασίας ἔβλαψε πρωΐμως τὴν ὑγείαν τοῦ Θωμᾶ, καὶ ἀφ' ἡλικίας μόλις 24 ἐτῶν ἔζη σχεδὸν μόνον διὰ τοῦ γάλακτος. Ἠναγκάσθη δὲ νὰ καταλίπῃ τὴν διδασκαλίαν, καὶ ἐγένετο ἰδιαίτερος γραμματεὺς τοῦ δουκὸς δὲ Πρασλίνου, ὅστις διώρισεν αὐτὸν γραμματέα καὶ διερμηνέα τῶν ἐλβετικῶν τοπαρχιῶν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ δοὺξ ἤθελε νὰ εἰσαγάγῃ αὐτὸν εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν πρὸς βλάβην τοῦ Μαρμοντέλου, ὁ Θωμᾶς οὐδαμῶς ἠθέλησε νὰ ὑποβοηθήσῃ τὰ σχέδια τοῦ προστάτου αὐτοῦ, καὶ ἀπώλεσε τὴν εὐνοιάν του. Τῷ 1767, ἀντικατέστησε τὸν Ἀρδίωνα ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, ἔνθα ἀνέγνωσε τὸ πρῶτον τὸ Ἐγκώμιον τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου, τὸ ἀριστούργημα αὐτοῦ, 1770, δημοσιευθὲν μετὰ πενταετίαν. Ἐκ τῶν λοιπῶν ἔργων αὐτοῦ σημειοῦμεν τὸ πολλοῦ λόγου ἄξιον Essai sur les Eloges, ou histoire de la littérature et de l'éloquence appliqués à ce genre d'ouvrage. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἐδημοσιεύθησαν τῷ 1802, τόμ. 7 εἰς 8ον, εἶτα ὑπὸ τοῦ Saint-Surin, ἐν Παρισίοις, 1825, τόμ. 6 εἰς 8ον.

ΘΩΜΑΣ (Ἅγιος), νῆσος τῶν δανικῶν Ἀντιλλῶν, ἡ κυριωτέρα τοῦ συμπλέγματος τῶν Παρθένων Νήσων. Κατ. 12,560. Πρωτ. Ἅγιος Θωμᾶς, ἐπὶ τῆς Ν παραλίας (κάτ. 13,000). Γῆ ὀρεινή, πολλάκις ὑπὸ τυφώνων καταστρεφομένη. Καλλιέργεια τοῦ βάμβακος καὶ τοῦ σακχαροκαλάμου. Ἐμπόριον ἐλεύθερον μετὰ πάντων τῶν ἐθνῶν ἀπὸ τοῦ 1834.

ΘΩΜΑΣ (Ἅγιος), κάλλιστος καὶ ἀσφαλέστατος λιμὴν τῆς Γουατεμάλας, ἐν τοῖς μυχοῖς τοῦ κόλπου τοῦ Ὀνδουρᾶς, μεταξὺ τῆς Ποτοσὶκ πρὸς Β, καὶ τῆς Μοντεγούας πρὸς Ν. Βελγικὸν καθίδρυμα, συστὰν τῷ 1843 ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Βέρα-Πάζ.

ΘΩΜΑΣΒΕΡΓΗ, ἀρχ. πόλ. τῆς Οὐγγαρίας, τανῦν προάστειον τῆς Γράν.

ΘΩΜΑΣΙΟΣ (Ἰάκωβος Thomasen, λατινιστὶ Thomasius), φιλόλογος, γεν. ἐν Λειψίᾳ, 1622, ἀποθ. τῷ 1684, ἐδίδαξεν ὑπὲρ τὰ 40 ἔτη τὴν φιλοσοφίαν, τὴν διαλεκτικὴν καὶ τὴν ῥητορικὴν ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Ἁγίου Νικολάου τῆς γενεθλίου αὐτοῦ πόλεως, ἔνθα ἦτο μαθητὴς αὐτοῦ ὁ Λεϊβνίτιος. Ἐκτὸς μιᾶς ἐκδόσεως τῶν ἔργων τοῦ Muret, ἐν Λειψίᾳ, 1672, κατέλιπε πλείστας ὅσας διατριβάς, γεγραμμένας μετὰ πολλῆς τῆς γλαφυρότητος.

ΘΩΜΑΣΙΟΣ (Χριστιανὸς), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Λειψίᾳ τῷ 1655, ἀποθαν. τῷ 1728, ἐδίδαξε τὴν νομικὴν ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ πόλει, καὶ ἀπὸ τοῦ 1694 ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ἄλλης. Ἐτόλμησε νὰ προσβάλῃ τὰς παλαιὰς ἕξεις τῶν σχολῶν, καὶ ἀντικατέστησε τὴν λατινικὴν διὰ τῆς γερμανικῆς ἐν τῇ δημοσίᾳ διδασκαλίᾳ. Κατέλιπε Historia sapientiae et stultitiae κτλ.

ΘΩΜΑΣΣΙΝΟΣ (Φίλιππος), γλύπτης, γενν. ἐν Troyes περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, ἐγένετο διδάσκαλος τοῦ Cochin καὶ τοῦ Callot. Μνημονεύουσιν αὐτοῦ Adoration des rois (Προσκύνησιν τῶν μάγων), καὶ μίαν Ἁγίαν Οἰκογένειαν κατὰ Zuccaro, καθὼς καὶ εἰκόνας ἐνδόξων μοναρχῶν καὶ στρατηγῶν.

Θωμασσῖνος (Σίμων), ἀνεψιὸς τοῦ προηγουμένου, γεννηθ. ἐν Παρισίοις, ἀποθ. τῷ 1732, μαθητὴς τοῦ Β. Πικὰρ ἐχάραξε τὴν «Μεταμόρφωσιν» κατὰ Ῥαφαῆλον, κτλ.

Θωμασσῖνος (Ἑβραῖος Σίμων), υἱὸς καὶ μαθητὴς τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐν Παρισίοις τῷ 1688, ἀποθ. τῷ 1741, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῆς ζωγραφικῆς τῷ 1728, ὑπῆρξε λίαν διακεκριμένος χαράκτης καὶ κατέλιπε Γυναῖκα λουομένην κατὰ Ῥοῦβενς, κτλ.

ΘΩΜΑΣΤΩΝ, πόλ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν (Μοῖνος), 71 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Οὐϊσκασσέτης, ἐπὶ τοῦ κόλπου τοῦ Πενοβσκότου· κάτοικοι 6,500.

ΘΩΜΣΩΝ (Ἰάκωβος), σκῶτος ποιητὴς, γενν. τῷ 1700 ἐν Ἐδνὰμ (Ῥοξβοῦργον), ἐκ πατρὸς πρεσβυτεριανοῦ, ἀποθανὼν τῷ 1748. Πένης καὶ παιδευθεὶς διὰ τῆς βοηθείας φίλου ἐν τῇ σχολῇ τοῦ Ἰεδβούργου, εἶτα ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Ἐδιμβούργου, ὑπῆρξεν ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ποιητής. Στερηθεὶς τῶν πάντων ὡς ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετῴδησε εἰς Λονδῖνον μετὰ τῆς μητρός. Ἐγένετο γνωστὸς εἰς τὸ δημόσιον διὰ τοῦ ποιήματος αὐτοῦ «Χειμών», 1726, ἀγορασθέντος ἀντὶ 3 γυνειῶν ὑπό τινος βιβλιοπώλου· τῷ 1727 ἐδημοσιεύθη τὸ «Θέρος», μεθ' ὡραίου ποιήματος περὶ τῶν «θανάτου τοῦ Νεύτωνος» καὶ πατριωτικῆς λισσορίας κατὰ τοῦ ὑπουργείου. Τὸ «Ἔαρ» ἐδημοσιεύθη τῷ 1728, τὸ δὲ «Φθινόπωρον» τῷ 1730, μετὰ σπουδαίων ἀλλὰ ψυχρὰν τραγῳδίαν

τῆς «Σοφονίσβης». Περιώνυμος τοῦ λοιποῦ, συνώδευσε τὸν υἱὸν τοῦ καγκελαρίου Ταλβότου εἰς Γαλλίαν, εἰς Ἑλβετίαν καὶ εἰς Ἰταλίαν, 1731—4. Κατὰ δὲ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ γενόμενος γραμματεὺς τῆς καγκελαρίας συνέθετο ἀλληγορικὸν ποίημα περὶ τῆς «Ἐλευθερίας», ὅπερ ἐδημοσίευσε τῷ 1737, καὶ διεκόπη ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ καγκελαρίου καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ· καὶ δὲν ἐπανέλαβε μὲν τὸ ὑπούργημα αὐτοῦ ἀλλ' ἔλαβε παρὰ τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας σύνταξιν καὶ ἄλλην θέσιν, τὴν ἐπιστασίαν τῶν Λεεβάρδων νήσων. Ἔδωκεν εἰς τὸ θέατρον τὸν «Ἀγαμέμνονα», 1738, τὸν «Ταγκρέδον καὶ Σιγισμόνδον», τὴν ἀρίστην αὐτοῦ τραγῳδίαν, 1745, (ἐξαχθεῖσαν ἐκ τοῦ «Γιλ-Βλὰς»), καὶ συνέθετο τὸν «Κοριολάνον». Τελευταῖον δ' ἔργον αὐτοῦ ἐγένετο ὁ «Πύργος τῆς Νωχελείας», ἀλληγορικὸν ποίημα κατὰ τὸ ὕφος τοῦ Σπένσερ. Ἔχομεν αὐτοῦ καὶ ἐλαφρὰς ποιήσεις. Καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον διώρθου, τῇ βοηθείᾳ ἐνίοτε τοῦ Πὼπ, τὸ κύριον αὐτοῦ ἔργον, τὰς «Ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ». Ἁπλοῦς τὴν καρδίαν, περιπαθῶς ἔχων πρὸς τὴν σιγὴν τῆς νυκτὸς καὶ τῶν ἀγρῶν, περιέγραψεν ἐν αὐτῷ, μετὰ πολλῶν ἴσως καλλωπισμῶν ἀλλὰ καὶ συμπαθείας πολλῆς, τὰς μεταβολὰς τῆς φύσεως καὶ τὰς διαφόρους ἀσχολίας ἃς φέρουσι τῷ ἀνθρώπῳ. Τὰς «Ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ» ἀπεμιμήθησαν ἐν Γαλλίᾳ ὁ Saint-Lambert καὶ ὁ Roucher, καὶ μετέφρασαν αὐτὰς εἰς τὸ πεζὸν ἡ Mme Bontemps, 1759, ὁ Deleuze, 1801 καὶ 1806, ἐμμέτρως δὲ ὁ J. Poulin, 1802. Τῷ 1843 ἀνετυπώθη τὸ ἀνώνυμον ποίημα τοῦ Θώμσωνος, 1729, εἰς μνήμην τοῦ κ. Congrève. Πρὸς δὲ τούτοις εἶναι ὁ ποιητὴς τοῦ περιφήμου ἐθνικοῦ ᾄσματος Rule Britannia, ὅπερ ἐμελοποίησεν ὁ Ἄρνος.

ΘΩΝ=ΘΩΝΟΣ βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου.

ΘΩΝΙΣ=ΘΩΝ, ἀφ' οὗ ὠνομάσθη ἡ «Θῶννις».

Θῶννις (ἀρχ.), πόλ. τῆς Αἰγύπτου περὶ τὸ Κανωβικὸν στόμα τοῦ Νείλου.

ΘΩΝΙΤΙΣ (ἀρχ.), λίμνη τῆς Ἀρμενίας.

ΘΩΝΟΝ, πόλ. τῆς Γαλλίας ἐν τῇ Ἄνω Σαβοΐᾳ, 170 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Ἀννεσοῦ, 31 ΒΑ τῆς Γενεύης, καὶ πλησίον τῆς ὁμωνύμου λίμνης. — Κάτ. 4,600. Ἐξαίρετοι τυροί.

ΘΩΝΟΣ, ὁ Σαρδανάπαλος.

ΘΩΡΑΞ, θεσσαλὸς ἀπόγονος τῶν Ἀλευαδῶν. §, λαρισσαῖός τις παρ' Ἡροδότῳ. §, στρατηγὸς τῶν Σπαρτιατῶν. §, πόλ. τῆς Αἰτωλίας. §, ἑτέρα τῆς Μαγνησίας.

ΘΩΡΥΚΙΩΝ, ἀθηναῖος τελώνης ἐν Αἰγίνῃ.

ΘΩΣΠΙΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Ἀρμενίας.

ΘΩΣΠΙΤΙΣ (ἀρχ.), λίμνη τῆς Ἀρμενίας.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κορυαλένειος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

Ι

ΙΑΒ

ΙΑΒΑΡΔΙΟΥ ΝΗΣΟΣ. Νῆσος τῆς Ἀσίας κειμένη κατὰ Πτολεμαῖον ἐν τῷ Γαγγητικῷ κόλπῳ. Τινὲς τῶν νεωτέρων γεωγράφων ὑποθέτουσι τὴν νῦν Ἰαύαν, ἕτεροι τὴν Σουμάτραν καὶ ἄλλοι τρίτην νῆσον κειμένην ΝΑ τῆς Σουμάτρας τὴν Βάγκαν.

ΙΑΒΕΙΝ, βασιλεὺς Ἀσὼρ, ζῶν κατὰ τὸν ΙΕ' π. Χ αἰῶνα. Συνεμάχησέ μετὰ τριῶν ἑτέρων βασιλέων κατὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, ὅστις κατασυντρίψας τὸν στρατόν του, ἐπολιόρκησεν αὐτὸν ἐν τῇ πρωτευούσῃ του καὶ κυριεύσας αὐτὴν ἐξ ἐφόδου κατέσφαξεν ἠβηδὸν ἅπαντας αὐτῆς τοὺς κατοίκους.

Ἰαβεὶν, ἀπόγονος τοῦ προηγουμένου ζῶν κατὰ τὸ ἔτος 1288 π. Χ. Καθυπέταξε τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ διετήρησε τὴν κυριαρχίαν του ἐπὶ 20 ἔτη, μεθ' ἃ ὁ Βαρὰκ καὶ ἡ Δεββῶρα ἀπήλλαξαν αὐτούς. Ὁ Σισάρας στρατηγὸς τοῦ Ἰαβεὶν ἀπώλεσε τὴν μάχην καὶ τὴν ζωήν. Ὁ Ἰαβεὶν θελήσας νὰ ἐκδικηθῇ τὸν στρατηγόν του ὑπέστη τὴν αὐτὴν τύχην. Ἡ πρωτεύουσά του ἁλωθεῖσα κατεδαφίσθη.

ΙΑΒΕΣ-ΓΑΔΑΔ, πόλ. τῆς Παλαιστίνης ἐν τῇ φυλῇ τοῦ Μανασσῆ ἐκεῖθεν τοῦ Ἰορδάνου ὑπὸ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Γαλαάδ. Κατεστράφη ὑπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν πολεμούντων τοὺς Βενιαμίτας ὡς μὴ κυρηχθεῖσα κατὰ τῶν τελευταίων. Αὐτόθι ἐνίκησεν ὁ Σαοὺλ τοὺς Ἀμμωνίτας. Ὁ τάφος τοῦ βασιλέως τούτου ἐδείκνυτο ἐν τοῖς πέριξ τῆς πόλεως τούτης.

ΙΑΒΡΟΓΔΑ, πόλις τῆς Κοίλης Συρίας μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου. Ἡ θέσις αὐτῆς δὲν εἶναι ἀκριβῶς ὡρισμένη.

ΙΑΔ

ΙΑΒΩΚ, ποταμὸς, τῆς Παλαιστίνης ῥέων παρὰ τὴν Φιλαδέλφειαν καὶ εἰσβάλλων εἰς τὸν Ἰορδάνην. Σήμερον «Βανδὶ-Ζέρκα».

ΙΑΔΔΟΣ, μέγας ἀρχιερεὺς τῶν Ἰουδαίων, ζῶν κατὰ τὸ Δ. π. Χ αἰῶνα. Ἐπειδὴ ἠρνήθη εἰς τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον ἐπικουρίας καὶ ζωοτροφίας, οὗτος παροργισθεὶς ἐβάδιζε κατὰ τῆς Ἱερουσαλήμ· ἀλλ' ἀφνης ἰδὼν τὸν ἀρχιερέα ἐρχόμενον εἰς προϋπάντησίν του ἐν στολῇ καὶ πομπῇ μετὰ πάντων τῶν Λευϊτῶν ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του, καθόσον, ὡς λέγεται, εἶχεν ἴδει καθ' ὕπνον τοιοῦτον ἄνδρα ὑποσχόμενον αὐτῷ τὴν κατάκτησιν τῆς Ἀσίας.

ΙΑΔΕΙΡΑ, πόλ. τῆς ἀρχαίας Δαλματίας πρωτεύουσα τῆς χώρας τῶν Λιβούρνων, κατὰ Πλίνιον καὶ Πτολεμαῖον ῥωμαϊκὴ ἀποικία. Σήμερον καλεῖται Zara Vechia.

ΙΑΔΗ, κόλπος τῆς Βορείου θαλάσσης ἐν τῷ μεγάλῳ δουκάτῳ τοῦ Ὀλδεμβούργου πρὸς Δ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Βέσσερ σχηματισθεὶς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1218. Τῷ 1850 ἡ Πρωσσία ἠγόρασε παρὰ τοῦ Ὀλδεμβούργου τὸ δικαίωμα τῆς αὐτόθι κατασκευῆς λιμένος ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ σχηματίσῃ ναύσταθμον.

ΙΑΔΜΩΝ, Σάμιος, υἱὸς Ἡφαιστοπόλεως, ζῶν κατὰ τὸν ἕκτον π. Χ αἰῶνα. Καθ' Ἡρόδοτον ὁ Αἴσωπος ὑπῆρξε δοῦλος αὐτοῦ ἀργυρώνητος.

ΙΑΔΩΝ, προφήτης Ἰουδαῖος, ζῶν κατὰ τὸν Ι' π Χ αἰῶνα. Προφητεύσας εἰς τὸν Ἱεροβοὰμ τὴν κατάστροφὴν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ συστάντος βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ παρώργισεν αὐτὸν τὰ μέγιστα. Ἱεροβοὰμ ἤπλωσε τὴν χεῖρα ὅπως συλλάβῃ τὸν

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινωνία Ἑνιαίου Βιβλιοθηκονομικοῦ Δικτύου
Αριστοτέλους (Κ.Ε.Β.Ι.Δ.)

προφήτην, ἀλλ' αὕτη ἀμέσως ἐξηράνθη, καὶ μόνον διὰ τῶν δεήσεων τοῦ προφήτου ἰάθη πάλιν.

ΙΑΕΙΡ ἐκ Γαλαάδ, κριτὴς τῶν Ἑβραίων 1283—1261. Ἐπ' αὐτοῦ οἱ Ἰσραηλῖται ὑπετάγησαν εἰς τὸν ζυγὸν τῶν Φιλισταίων. Αὕτη ἦν ἡ πέμπτη δουλεία διαρκέσασα 1261-1243.

ΙΑΕΙΡΟΣ, Ἰουδαῖος ἀρχισυνάγωγος τῆς Καπερναούμ. Τούτου τὴν θυγατέρα ἀποθανοῦσαν ἀνέστησεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

ΙΑΖΥΓΕΣ, ἔθνος ἀρχαῖον τῆς Σαρματίας ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀσίᾳ. Κατῴκουν πρότερον ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Τανάϊδος καὶ τῆς Μαιώτιδος λίμνης· ἀλλὰ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Β' μ. Χ αἰῶνος νικηθέντες ὑπὸ τῶν Γότθων διεῤῥίθησαν εἰς τρεῖς κλάδους, ἐξ ὧν ὁ πρῶτος κατῴκησεν ἐπὶ τοῦ Τανάϊδος, ὁ δεύτερος ἐπὶ τοῦ Βορυσθένους καὶ ὁ τρίτος ἐν τῇ ἐλώδει χώρᾳ τῇ μεταξὺ τοῦ Τιβίσκου καὶ τοῦ Δουνάβεως. Οἱ δύο πρῶτοι κλάδοι ἔμειναν ὑποτελεῖς εἰς τοὺς Γότθους, ὁ δὲ τρίτος ἔζησεν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Ῥωμαίων· οἱ τελευταῖοι καλοῦνται καὶ Ἰάζυγες μετανάσται. Εἶχον ἄριστον ἱππικὸν καὶ ἐχρησίμευον πολλάκις ὡς ἐπίκουροι εἰς τοὺς Ῥωμαίους. Τὸ ὄνομά των ἐξηφανίσθη κατὰ τὴν μεγάλην ἐπιδρομὴν τῶν βαρβάρων κατὰ τὸν Ε' αἰῶνα. — Σήμερον καλεῖται «Ἰαζυγία καὶ Κουμανία» ἡ Χώρα τῶν Ἰαζύγων» ἰδιαιτέρα ἐπαρχία τοῦ βασιλείου τῆς Οὐγγαρίας μεταξὺ τῶν κομητειῶν Πέστης πρὸς Δ καὶ Ἑβέσχης πρὸς Α. Πρωτεύουσαν ἔχει τὴν Jasz-Péreny καὶ κατοίκους 80 χιλιάδας καταγομένους ἀπὸ τῶν ἀρχαίων Ἰαζύγων.

ΙΑΗΑ, Ἰουδαία. Ὑπελίξατο ἐν τῇ σκηνῇ τῆς τὸν Σισάραν κρατηγὸν τοῦ Ἰαβὶν μετὰ τὴν ἥττάν του καὶ ἐμπήξασα πάσσαλον εἰς τὴν κεφαλὴν του κοιμωμένου ἐφόνευσεν αὐτόν.

ΙΑΙΜΑΛΑΝΔ, κυβερνεῖον τῆς Σουηδίας ἐν Νορλανδίᾳ. Μῆκος 390 χιλιαμ. πλάτ. 270· κάτ. 50 χιλιάδ. Πρωτεύουσα Oestersund. Ὑψηλὰ χιονοσκεπῆ ὄρη μετὰ πλείστων μεταλλείων χαλκοῦ καὶ σιδήρου· ἀπέραντα δάση προμηθεύοντα ἄφθονον ξυλείαν πρὸς θέρμανσιν καὶ πρὸς οἰκοδομήν. Δριμὺ τὸ ψῦχος, ἀλλὰ καρποί τινες δημητριακοὶ καλλιεργοῦνται.

ΙΑΙΡΑ, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος.

ΙΑΚΑ, λατινιστὶ Jaca, περιτειχισμένη πόλις τῆς Ἱσπανίας ἐν Σαραγόσσῃ παρὰ τὰ μεθόρια τῆς Γαλλίας πρωτεύουσα ἐπαρχίας. Κάτ. 4,500. Ἐπισκοπή. Μητροπολιτικὸς ναὸς ἀρχαῖον οἰκοδόμημα ἀνεγερθὲν τῷ 1592· λειτουργεῖ καὶ πυροβολεῖον. Πρωτεύουσα ἄλλοτε τῶν Ἰακωβιτῶν ἐδόθη ὑπὸ Κάτωνος τοῦ Πρεσβυτέρου τῷ 195 π. Χ. Ἐπὶ πολὺν χρόνον ὑπῆρξε πρωτεύουσα τῆς Ἀραγῶνος. Φίλιππος ὁ Ε' ἀπένειμεν αὐτῇ πολλὰ προνόμια ἀνταμείβων αὐτὴν καθὸ μετασχοῦσαν ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ περὶ διαδοχῆς πολέμου. Οἱ Γάλλοι κατέσχον αὐτὴν 1808-1814. Κατὰ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον τὸν μετὰ τὸν θάνατον Φερδινάνδου τοῦ Ζ' ἠλώθη καὶ ἀνεκτήθη ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν μερίδων. — Ἡ ὁμώνυμος ἐπαρχία εἶναι ὀρεινὴ καὶ περικλείει παχείας βοσκάς.

ΙΑΚΑΤΡΑ, μικρὸν βασίλειον τῆς νήσου Ἰαύας· μῆκος 250 χιλιαμ. πλάτ. 200· κάτοικοι 500 χιλιάδ. Καφὲς, ζάκχαρις, ἰνδικὸν, φωλεαὶ πτηνῶν, βάμβαξ κτλ. Ἀνῆκεν εἰς τοὺς Ὁλλανδοὺς ἀπὸ τοῦ 1619. Ἐκλήθη οὕτω ἔκ τινος πόλεως Ἰακάτρας ἄλλοτε ἀκμαιοτάτης καὶ κειμένης ἐν τῇ θέσει, ἣν νῦν κανέχει ἡ πόλις Βαταυία.

ΙΑΚΧΟΣ, ὄνομα ἀποδιδόμενον κατὰ τὴν τελετὴν τῶν Ἐλευσινίων μυστηρίων εἰς τὸν Βάκχον, οὗτινος τὸ ἄγαλμα ἐφέρετο ἐκ τοῦ Κεραμεικοῦ εἰς τὴν Ἐλευσῖνα ἀδομένων κατὰ τὴν πομπὴν ᾀσμάτων, ἅτινα ἐπίσης ἐκαλοῦντο Ἴακχοι.

ΙΑΚΩΒ, εἷς τῶν πατριαρχῶν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους, ὁ δευτερότοκος υἱὸς τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τῆς Ῥεβέκκας. Ἐπιτυχὼν παρὰ τοῦ πατρός του τὰς εὐχὰς, ἃς προὐτίθετο ἐκεῖνος νὰ δώσῃ εἰς τὸν πρωτότοκον Ἠσαῦ (ἴδε τὴν λέξιν ταύτην) παρώργισε τοῦτον ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε διατρέχων κίνδυνον ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ παρὰ τῷ ἐκ μητρὸς θείῳ του Λάβαν εἰς Μεσοποταμίαν. Ὅτε κατέλιπε τὴν πατρικὴν χώραν, εἶδεν ἐν ὁράματι τὴν μυστικὴν κλίμακα ἥτις ἐφαίνετο ὅτι συνήνου τὸν οὐρανὸν μετὰ τῆς γῆς. Διατρίψας πολλὰ ἔτη παρὰ τῷ θείῳ του, οὗτινος ἐνυμφεύθη τὰς δύο θυγατέρας Λείαν καὶ Ῥαχὴλ καὶ συλλέξας μέγαν πλοῦτον ἐπανέκαμψεν εἰς Χαναὰν μετὰ τῆς πολυαρίθμου οἰκογενείας του. Τότε συνεφιλιώθη μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἠσαῦ, ὅστις καταλιπὼν εἰς αὐτὸν τὴν Παλαιστίνην ἀπεσύρθη εἰς Ἰδουμαίαν. Ἐκ τῶν δύο συζύγων του καὶ ἐκ δούλων ἐγέννησεν ὁ Ἰακὼβ δώδεκα υἱοὺς τοὺς γεννήτορας τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους, ὧν τὰ ὀνόματα ἔχουσιν οὕτω· Ῥουβὴμ, Συμεὼν, Λευΐ, Ἰούδας, Ἰσσάχαρ, Ζαβουλὼν, Δὰν, Νεφθαλεὶμ, Γὰδ, Ἀσὴρ, Ἰωσὴφ καὶ Βενιαμίν. Οἱ δύο τελευταῖοι ἦσαν τέκνα τῆς ἀγαπητῆς αὐτοῦ Ῥαχὴλ, ἥτις ἀπέθανε κατὰ τὸν τοκετὸν τοῦ Βενιαμίν. Ὁ Ἰακὼβ ἠγάπα καθ' ὑπερβολὴν τὸν Ἰωσὴφ μετὰ δὲ τὴν ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν του πώλησιν αὐτοῦ εἰς Αἰγυπτίους (Ζ.ΙΩΣΗΦ), ἔπεσε αὐτοῦ ἡ στοργὴ περιωρίσθη εἰς τὸν Βενιαμ.

μίν. Ὁ Φαραὼ τῆς Αἰγύπτου πρὸς ἀνταμοιβὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἰωσὴφ προσεκάλεσεν εἰς Αἴγυπτον τὸν Ἰακώβ, ὅστις μετέβη πανοικεὶ καὶ κατῴκησεν εἰς τὴν παραχωρηθεῖσαν αὐτῷ χώραν Γεσέμ, κειμένην ἐπὶ τοῦ Δέλτα. Οὐχ ἧττον ὁ Ἰακὼβ διετήρει στοργὴν πρὸς τὴν πατρίδα του καὶ πρὶν ἢ ἀποθάνῃ διέταξε τὸν Ἰωσὴφ νὰ ἐνταφιάσῃ αὐτὸν εἰς Χαναάν. Ἔζησεν 147 ἔτη. Ἐκλήθη Ἰακὼβ διότι ἐξερχόμενος ἐκ τῆς κοιλίας τῆς μητρός του ἐκράτει τὴν πτέρναν τοῦ ἀδελφοῦ του· ἐκλήθη προσέτι «Ἰσραὴλ», ἤτοι ἰσχυρός, ὅτε ἐπιστρέφων ἐκ Μεσοποταμίας ἐπάλαισε καθ' ὁδὸν μετ' ἀγνώστου προσώπου ὅπερ ἡ γραφὴ ἀποκαλεῖ ἄγγελον. Ἐκ τούτου οἱ ἀπόγονοι τῶν δώδεκα υἱῶν του ἐκλήθησαν Ἰσραηλῖται.

Ἰ α κ ὼ β, καλούμενος le Maître de Hongrie, τυχοδιώκτης οὔγγρος, ἀρχηγὸς τῶν «ποιμενίσκων» (pastoureaux) κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα. Μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου Θ' τοῦ Ἁγίου, διεδόθη ὅτι εἰς τοὺς ποιμένας δίδοται νὰ ἀπαλλάξωσι τὴν Παλαιστίνην ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν Σαρακηνῶν καὶ νὰ σώσωσι τὸν αἰχμάλωτον βασιλέα. Τότε ἀνεφάνη ἐν Φλάνδρᾳ ὁ Ἰακὼβ μοναχὸς ἀνήκων εἰς τὸ τάγμα τῶν Citeaux καὶ ἐκήρυξεν ἑαυτὸν ὡς ἀπεσταλμένον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐντολὴν ἔχοντα παρὰ τῆς Θεοτόκου νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν Παλαιστίνην ἀπὸ τῶν Σαρακηνῶν. Ἔχων ἄκραν ἰσχυροποίησιν κατενθουσίαζε τὸν ἁπλοῦν λαόν, ὅστις σωρηδὸν ἠκολούθει αὐτὸν καὶ οὕτω ἰσχηματίσθη εἶδος σταυροφόρων κληθέντων pastoureux, καθόσον συνέκειντο ἐκ ποιμένων καὶ χωρικῶν μόνον ὁπλον ἐχόντων τὸν σταυρόν. Πληροφορηθεῖσα ἡ μήτηρ τοῦ αἰχμαλώτου βασιλέως περὶ τῶν νέων τούτων σταυροφόρων, ἀνέλαβε τὴν προστασίαν των καὶ διέταξε νὰ μὴ ἐνοχληθῶσι κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν των. Οὕτως ἐκίνησεν ὁ Ἰακὼβ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ποιμενίσκων του ἐκ Φλάνδρας καὶ διελθὼν τὴν Πικαρδίαν διηυθύνετο εἰς Παρισίους. Μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης οὐδὲν παράπονον ἠκούσθη κατ' αὐτῶν· ἔκτοτε ὅμως ἀνεμίχθησαν μετ' αὐτῶν κακοῦργοι οἵτινες φέροντες διάφορα ὅπλα ἐπεσπάσαντο τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Ἰακώβ, καὶ οὕτω οἱ ποιμενίσκοι ἀντὶ σταυροφόρων προωρισμένων εἰς ἱερὰν ἀποστολὴν μετεβλήθησαν εἰς σωρὸν κακούργων ἐπιχειρούντων πολλὰς διαρπαγάς, κτλ. Ἴδίως δὲ ἐπετέθησαν οὗτοι κατὰ τῶν κληρικῶν καὶ τῶν εὐγενῶν. Οἱ ποιμενίσκοι ἀφικόμενοι εἰς Παρισίους εὗρον ἀντίστασιν, καὶ ὁ Ἰακὼβ ἀνάλγητος παπηλικίαν ἔφθασε νὰ τελέσῃ ἱερουργίαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Εὐσταθίου. Ἐπειδὴ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ἰακὼβ κατήντησε μέχρι τῶν 100 χιλιάδων, οὗτος διήρεσεν αὐτοὺς εἰς ἀποσπάσματα καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς διαφόρους διευθύνσεις τῆς Γαλλίας. Τὰ ἀποσπάσματα ἐνήργουν καθ' ὁδὸν πᾶν εἶδος κακουργήματος. Τότε οἱ ἄρχοντες μετενόησαν διὰ τὴν ἀπρονοησίαν των καὶ ἡ βασίλισσα διέταξε τὸν ἐξολοθρευμὸν αὐτῶν. Ἐνῷ ὁ Ἰακὼβ ἐκήρυττεν ἐν Παρισίοις δήμιός τις κατὰ διαταγὴν τῆς βασιλίσσης ἀναμιχθεὶς μετὰ τοῦ περικυκλοῦντος τὸν κήρυκα πλήθους ἀπέκοψε μετ' ἐπιτηδιότητος τὴν κεφαλήν του, καὶ ἔκτοτε γενικὸς κοταδιωγμὸς ἐνηργήθη κατὰ πάντων τῶν ὀπαδῶν του, οἵτινες ἐπὶ τέλους κατεστράφησαν ἐξ ὁλοκλήρου.

ΙΑΚΩΒ ΔΕ ΣΑΙΝ-ΣΑΡΔ (ὁ πατὴρ Λουδοβίκος Ἰακὼβ de Saint Charles), βιβλιογράφος, ἐκ τοῦ τάγματος τῶν Καρμηλιτῶν, ἰουδαϊσὲ τὸ θρήσκευμα, γενόμενος χριστιανὸς καὶ κατόπιν μοναχός. Ἐγεννήθη τῷ 1608 καὶ ἀπέθανε τῷ 1670. Ἐχρημάτισεν ἱφημέριος τοῦ Ἀχιλλέως Harley καὶ βιβλιοθηκάριος τοῦ καρδιναλίου Ρέτζ. Τὰ ἐπισημότερα τῶν συγγραμμάτων του εἶναι Bibliotheca Pontificia ἐν Λουγδούνῳ, 1643 καὶ 1647. Traité des plus belles Bibliothèques ἐν Παρισίοις 1644, Bibliotheca Parisiana (διὰ τὰ ἔτη 1643-1650). Bibliotheca Gallica universalis (διὰ τὰ ἔτη 1643-1653).

Ἰ α κ ὼ β (Λουδοβίκος, Λέων, κόμης), ναυτικὸς γάλλος, γενν. τῷ 1768, ἀπαθ. τῷ 1854. Ἐγένετο ὑποπλοίαρχος τῷ 1803. Ἐρεῦρε τῷ 1805 τὰ διὰ τῶν σημαιῶν σύμβολα· ἐγένετο ἀρχηγὸς τῶν ναυτικῶν ἐν Νεαπόλει τῷ 1806, προεβιβάσθη ὑποναύαρχος τῷ 1812, καὶ ὑπερησπίσθη τῷ 1814 τὴν Ῥοχεφόρτην κατὰ τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου. Τεθεὶς εἰς δυσμένειαν κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Βουρβόνων ἀνεκλήθη τῷ 1820 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, διῴκησε τὴν Γουαδελούπην 1822-1826. Διωρίσθη τῷ 1827 ἀντιναύαρχος καὶ ἔπειτα ναυτικὸς ἔπαρχος ἐν Τουλῶνι καὶ διωργάνισεν ὡς τοιοῦτος τὰς ἐκστρατείας τῆς Πελοποννήσου καὶ τοῦ Ἀλγερίου. Μετὰ τὸ 1830 ἐγένετο Πατρίκιος τῷ 1831, καὶ ἐπί τινα χρόνον ὑπουργὸς τῶν ναυτικῶν τῷ 1834.

ΙΑΚΩΒΙ (Φρειδερῖκος, Ἑρμῆς), φιλόσοφος γερμανὸς, γεν. τῷ 1743, ἀποθ. τῷ 1819, κατέσχε πολλὰς διοικητικὰς θέσεις, ἐγένετο ἰδιαίτερος σύμβουλος ἐν Δυσσελδόρφῃ καὶ ἀπέβη τῷ 1804 σύμβουλος τῆς Βαυαρίας καὶ πρόεδρος τῆς

ἐν Μονάχῳ Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν. Ἐδημοσίευσε μέγιστον ἀριθμὸν συγγραμμάτων φιλοσοφικῶν καὶ φιλολογικῶν. Ὡς φιλόσοφος ὑπῆρξεν ἀντίπαλος τοῦ Καντίου καὶ προέτεινε δόγμα καθ' ὃ πᾶσα φιλοσοφικὴ γνῶσις βασίζεται ἐπὶ τοῦ αἰσθήματος, δι' οὗ ἡ ψυχὴ ἀποκτᾷ ἀμέσως τὰς οὐσιωδεστάτας ἀληθείας· Θεὸν, Πρόνοιαν, ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς. Τὰ ἐπισημότερα τῶν συγγραμμάτων του εἶναι «Ἐπιστολαὶ περὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Σπινόζα» ἐν Βρεσλαυίᾳ, 1785. «Ἐπιστολαὶ εἰς τὸν Φίχτε», 1799, κτλ. Προσέτι συνέγραψε τὸν «Βολδεμάρον», περίφημον μυθιστόρημα, ἐν ᾧ καταπολεμεῖ τὴν ἠθικὴν τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος. Τὰ συγγράμματά του ἐδημοσιεύθησαν ἐν Λειψίᾳ, 1819—1820, εἰς 6 τόμους, εἰς 8ον.

Ἰακώβι (Ἰωάννης - Γεώργιος), ποιητὴς γερμανὸς, πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1740. Ἦτο καθηγητὴς τῆς Ἀνθελρστάδης, καὶ ἐδίδαξε διαδοχικῶς τὴν ῥητορικὴν ἐν Ἄλλῃ καὶ Φριδούργῃ. Ἐξεδόθη ἀπὸ τοῦ 1774 μέχρι τοῦ 1786 καὶ ἀπὸ τοῦ 1803 μέχρι τοῦ 1811 τῇ συνεργασίᾳ τῶν ἐπισημοτέρων φιλολόγων τῆς Γερμανίας φιλολογικὴν ἐφημερίδα ἐπιγραφομένην «Ἶρις», συγχρόνως δὲ ἔγραφε καὶ ἐν τῷ «Γερμανικῷ Ἑρμῇ» καὶ τῇ «Γερμανικῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Καλλιλογίας». Συνέταξεν ἐμμέτρους ἐπιστολὰς, ᾄσματα, κωμῳδίας, μύθους, κτλ. Ἐκτιμᾶται τὰ μέγιστα ἡ «Κατὰ τὸν χειμῶνα περιήγησίς» του. Τὰ συγγράμματά του ἐδημοσιεύθησαν πλήρη ἐν Ζυρίχῃ, 1807—13 καὶ 1825, εἰς 4 τόμους εἰς 8ον.

Ἰακώβι (Κάρολος-Γουσταῦος), περίφημος μαθηματικὸς, γεν. τῷ 1801, ἀπεβ. τῷ 1851, Ἐδίδαξε τὰ μαθηματικὰ ἀπὸ τοῦ 1827 ἐν Κενιγσβέργῃ ὡς ὑφηγητὴς, ἔπειτα ἐν Βερολίνῳ, ἐγένετο μέλος τῆς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν τῷ 1842 καὶ ὕστερον ἑταῖρος τοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Γαλλίας. Μεταξὺ ἄλλων ἀξιολόγων συγγραμμάτων του σημειωτέα· Fundamenta novae theoriae functionum ellipticarum, ἐν Κενιγσβέργῃ 1829. Canon Arithmeticus, ἐν Βερολίνῳ, 1829 καὶ πλῆθος Ὑπομνημάτων δημοσιευθέντων ἐν διαφόροις περιοδικοῖς. Τὰ συγγράμματά του ἐξεδόθησαν πλήρη ἐν Βερολίνῳ, 1846-51 εἰς 2 τόμους ἐον.

ΙΑΚΩΒΙΝΟΙ, ὄνομα δοθὲν ἐν Γαλλίᾳ εἰς τὸ τάγμα τῶν Δομινικανῶν, διότι τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἐν Παρισίοις κατάστημα ἀνηγέρθη ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τῷ 1219. Εἶχεν ἀρχικῶς ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ Ἁγίου Ὀνωρίου μονὴν κατασταθὲν περίφημον κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τῆς Γαλλίας ὡς ἕδραν τοῦ περιφήμου συλλόγου τῶν Ἰακωβίνων.

ΙΑΚΩΒΙΝΩΝ (Σύλλογος τῶν) ἑταιρία λαϊκὴ, σχηματισθεῖσα ἐπὶ τοῦ 1789, γνωστὴ κατὰ πρῶτον ὑπὸ τὸ ὄνομα «Βρετονικοῦ συλλόγου» ὡς ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Βρετάνης. Ὅτε ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις μετηνέχθη, εἰς Παρισίους καὶ ὁ σύλλογος μετηνέχθη ἀλλ' ἀνανεωθεὶς καὶ κληθεὶς «Ἑταιρία τῶν Φίλων τοῦ Συντάγματος». Κοινῶς ἀπεδόθη αὐτῇ τὸ ὄνομα «Σύλλογος τῶν Ἰακωβίνων» διότι συνήρχετο ἐν τῇ ἀρχαίᾳ μονῇ τῶν Ἰακωβίνων τῇ κειμένῃ κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ Ἁγίου Ὀνωρίου. Τοῦ συλλόγου τούτου τὴν διεύθυνσιν ἀνέλαβον ἀμέσως οἱ ἄκροι δημοκρατικοὶ, ἐπιξέτειναν τὰς διακλαδώσεις αὐτοῦ καθ' ἅπασαν τὴν Γαλλίαν καὶ ἐξήσκησαν ὁλεθρίαν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς δημοσίας γνώμης. Συνεζήτουν αὐτόθι ἐκ τῶν προτέρων τὰ ζητήματα τὰ προταθησόμενα εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν καὶ προπαρεσκεύαζον τοὺς διορισμοὺς καὶ τὰς ἀποφάσεις. Ἀρχηγὸς τοῦ συλλόγου τούτου ἐπὶ πολὺν χρόνον ὑπῆρξεν ὁ Ῥοβεσπιέρρος. Ὁ σύλλογος οὗτος διενήργει τὰς ἐπαναστάσεις ἐπὶ τῆς Convention, προεμήθευσε τὸ προσωπικὸν εἰς τὴν περίφημον Κοινότητα τῶν Παρισίων, καὶ τοσοῦτον διεκρίθη διὰ τὰς ἐπαναστατικὰς ὑπερβολὰς, ὥστε ἔκτοτε πᾶς δημαγωγὸς ἀπεκαλεῖτο Ἰακωβῖνος. Ἡ πτῶσις τοῦ Ῥοβεσπιέρρου ἔθηκε τέρμα εἰς τὴν κυριαρχίαν τῶν Ἰακωβίνων καὶ ὁ σύλλογος αὐτῶν ἐκλείσθη τῇ 11 νοεμβρίου τοῦ 1794. Ὑποσπάθια κατεβλήθη πρὸς ἀνασύστασιν αὐτοῦ μετὰ τὴν παῦσιν τοῦ Διευθυντηρίου, ἀλλὰ τὸ πραξικόπημα τοῦ Ναπολέοντος ἐξηφάνισεν αὐτόν.

ΙΑΚΩΒΙΤΑΙ, θρησκευτικὴ αἵρεσις τῆς Ἀνατολῆς ἀρχηγὸν ἔχουσα τὸν Ἰάκωβον Ζάνζαλον ἐπίσκοπον Ἐδέσσης τῷ 541, καὶ ἀναγνωρίζουσα ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μίαν μόνην φύσιν, τὴν θείαν. Ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη μέχρι σήμερον ἰδίως ἐν Συρίᾳ, Αἰθιοπίᾳ καὶ Ἀρμενίᾳ. Ὁ ἀρχηγὸς αὐτῆς διαμένει ἐν Καρα-Ἀμίδ, πρωτευούσῃ τοῦ Διαρβεκίρ. Οἱ ἐν Αἰγύπτῳ Κόπται εἰσὶ κατὰ μέγα μέρος ὀπαδοὶ τῆς αἱρέσεως ταύτης.

Ἰακωβῖται. Οὕτως ἐκλήθησαν ἐν Ἀγγλίᾳ οἱ ὀπαδοὶ Ἰακώβου τοῦ Β' καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰακώβου τοῦ Γ' μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1688.

ΙΑΚΩΒΟΣ, ὄνομα κοινὸν εἰς ἁγίους, βασιλεῖς, θεολόγους, ἐπιστήμονας κτλ.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
οργανισμός Ψηφιοποίηση
Δημοσίου (Ν.Π.Δ.Δ.)

Α' Ἅγιοι.

ΙΑΚΩΒΟΣ ὁ πρεσβύτερος, ἐγγενήθη ἐν Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἀπέθανε μάρτυς τῷ 44 μ. Χ. Ὑπῆρξεν ὁ τέταρτος ἐκ τῶν δώδεκα πρώτων ἀποστόλων. Ἦν υἱὸς ἁλιέως καλουμένου Ζεβεδαίου, καὶ ἡ μήτηρ του Σαλώμη ὑπῆρξε μία τῶν ἐνταφιασασῶν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Κατὰ τοὺς εὐαγγελιστὰς Ματθαῖον καὶ Μάρκον, ὁ Ἰησοῦς ἀφοῦ ἐβαπτίσθη ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου καὶ ἐνήστευσε 40 ἡμέρας, συνήντησεν ἐν ταῖς ὄχθαις τῆς Τιβεριάδος λίμνης δύο ἀδελφοὺς Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν καταγινομένους εἰς τὴν ἁλιείαν καὶ διέταξεν αὐτοὺς νὰ τὸν ἀκολουθήσωσι. Κατόπιν εἶδε δύο ἑτέρους ἀδελφοὺς Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν Ζεβεδαίου οἵτινες ἡτοιμάζοντο νὰ ῥίψωσι τὰ δίκτυα εἰς τὴν λίμνην. Ὁ Ἰησοῦς προσεκάλεσεν αὐτούς, καὶ οὗτοι ἔσπευσαν νὰ τὸν ἀκολουθήσωσι καταλιπόντες τὸ πλοιάριον καὶ τὸν πατέρα των· οὕτω δὲ διέβαμον μετὰ τοῦ Ἰησοῦ ἅπασαν τὴν Γαλιλαίαν. Κατὰ τὸν Λουκᾶν ὁ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, ἦσαν κοινωνοὶ τοῦ Σίμωνος, καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶχεν ἤδη ἐνεργήσει πολλὰ θαύματα καὶ διαβάμει μέγα μέρος τῆς Γαλιλαίας, ὅτε συνήντησεν αὐτοὺς ἐν τῇ λίμνῃ τῆς Τιβεριάδος. Ὁ δὲ Ἰωάννης οὐδεμίαν ποιεῖται μνείαν τῶν υἱῶν τοῦ Ζεβεδαίου. Ὁ Ἰάκωβος ὑπῆρξεν εἷς τῶν μαθητῶν τῶν ἀκολουθησάντων τὸν Ἰησοῦν πρὸ τοῦ πάθους εἰς τὸν κῆπον τῶν Ἐλαιῶν καὶ παραστάντων εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Θαβωρίου ὄρους. Δι' αὐτὸν καὶ τὸν ἀδελφόν του ἡ μήτηρ των Σαλώμη ἐζήτησε παρὰ τοῦ Ἰησοῦ νὰ καθήσωσιν ἐκ δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Μετὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Ἰησοῦ ὁ Ἰάκωβος ἐκήρυξε μετὰ τοσούτου ζήλου τὴν νέαν θρησκείαν, ὥστε τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου ἐζήτησαν τὸν θάνατον αὐτοῦ παρὰ Ἡρῴδου τοῦ Ἀγρίππα, ὅστις συγκατένευσεν εἰς τὴν διὰ ξίφους σφαγὴν αὐτοῦ. Εἶναι ὁ πρῶτος ἐκ τῶν ἀποστόλων ὁ θυσιάσας τὸ αἷμά του ὑπὲρ τῆς νέας θρησκείας. Ἡ μνήμη αὐτοῦ τελεῖται τῇ 30 ἀπριλίου.

Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος, ἀπέθανε τῷ 62 μετὰ Χριστόν. Ἦν υἱὸς τῆς ἀδελφῆς τῆς Θεοτόκου. Μετὰ τὴν Ἀνάστασιν ἐτέθη ὑπὸ τῶν ἀποστόλων ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων, ἣν διῴκησεν ὡς πρῶτος αὐτῆς ἐπίσκοπος ἐπὶ 29 ἔτη ἀγαπώμενος ὑπὸ τοῦ πομνίου του διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν γλυκύτητα τοῦ χαρακτῆρός του. Κατὰ τὴν πρώτην σύνοδον τῶν ἀποστόλων ἐν Ἱεροσολύμοις τῷ 50 μ. Χ. προέτεινε τὴν παραδοχὴν τῶν ἀποστόλων ἄνευ περιτομῆς. Ἕνεκα τῆς προόδου τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις οἱ ἀρχηγοὶ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων σκανδαλισθέντες προσεκάλεσαν τὸν Ἰάκωβον καὶ ἐζήτησαν παρ' αὐτοῦ ὅπως ἀρνηθῇ τὴν θεότητα τοῦ Ἰησοῦ· ἐπειδὴ δὲν ὑπήκουσεν ἔῤῥιψαν αὐτὸν ἐκ τοῦ ἐξώστου τοῦ ναοῦ, ἀλλ' οὗτος εὑρέθη ὄρθιος καὶ γονυκλιτῶς προσηύχετο ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν του, ὅτε ἐπέπεσε κατ' αὐτοῦ τὸ πλῆθος καὶ συνέτριψε τὴν κεφαλήν του. Ἡ ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν μνήμην αὐτοῦ τῇ 23 ὀκτωβρίου. Εἰς τοῦτον ἀποδίδεται ἡ ἐγκύκλιος ἐπιστολὴ ἡ κατατασσομένη μεταξὺ τῶν ἑπτὰ καθολικῶν ἐπιστολῶν καὶ ἀποτεινομένη πρὸς τὰς δώδεκα φυλάς.

Ἰάκωβος ὁ Ἀλφαίου, εἷς τῶν δώδεκα ἀποστόλων παραληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἰούδα κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τοῦ κηρύγματος. Ὑπέστη τὸν σταυρικὸν θάνατον. Τινὲς συγχέουσιν αὐτὸν μετὰ τοῦ ἀδελφοθέου, ἀλλ' ἡ ἐκκλησία διακρίνει αὐτοὺς ἑορτάζουσα τὴν μνήμην τοῦ ἀδελφοθέου τῇ 23 ὀκτωβρίου τὴν δὲ τοῦ Ἀλφαίου τῇ 9 ὀκτωβρίου.

Ἰάκωβος ὁ Νισιβηνός, γεν. περὶ τὰ τέλη τοῦ Γ'. αἰῶνος, ἀποθ. περὶ τὸ 350. Διῆγε βίον ἀσκητικὸν κοιμώμενος ἐν ὑπαίθρῳ κατὰ τὰς λοιπὰς ὥρας τοῦ ἔτους, μόνον δὲ τὸν χειμῶνα καταφεύγων εἰς σπήλαιον. Ἐκλεγεὶς ἐπίσκοπος τῆς πατρίδος του Νισίβεως, πόλεως ἐπισήμου τῆς Ἀνατολῆς καλουμένης καὶ Ἀντιοχείας τῆς Μυγδονικῆς, ὤφειλε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν ἀσκητικὸν βίον. Ἐν τούτοις ἐξηκολούθει φορῶν τραχέα ἐνδύματα καὶ διάγων βίον αὐστηρότατον. Ἐξεπλήρωσε μετὰ ζήλου τὰ ἐπισκοπικά του καθήκοντα καὶ ὑπέστη καταδιωγμοὺς ἐπὶ Διοκλητιανοῦ ὑπὲρ τῆς πίστεως. Παρέστη ἐν τῇ πρώτῃ οἰκουμενικῇ Συνόδῳ καὶ ὑπεστήριξε τὸ ὁμοούσιον. Ὑπέγραψε τὰ ψηφίσματα τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ συστάσης τῷ 341 συνόδου. Τὸ μᾶλλον ἀξιομνημόνευτον τοῦ βίου του εἶναι ἡ διαγωγή του κατὰ τὴν πολιορκίαν της Νισίβεως ὑπὸ Σαπείρου Β' βασιλέως τῆς Περσίας ὅστις ἀπεκρούσθη. Ὁ δὲ Θεοδώρητος παρέστησεν αὐτὸν ὡς εὐεργέτην τῶν πτωχῶν, φύλακα τῶν χηρῶν καὶ τῶν ὀρφανῶν καὶ προστάτην τῶν κατεπιεζομένων. Ὁ ἅγιος Ἐφραὶμ διωχθεὶς ἐκ τῆς πατρικῆς οἰκίας ὡς μὴ ὢν ὅμως τοῖς εἰδώλοις, παρὰ τούτῳ κατέφυγεν. Οἱ ἀρμένιοι ἱστορικοὶ διισχυρίζονται ὅτι ἦν υἱὸς ἀδελφῆς τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ ἀποστόλου τῆς Ἀρμενίας. Οἱ Μαρωνῖται ἑορτάζουσι τὴν μνή-

μην του τῇ 13 Ἰανουαρίου, οἱ Σῦροι τῇ 18 Ἰανουαρίου, οἱ Ἕλληνες τῇ 31 ὀκτωβρίου, οἱ ἀρμένιοι τῇ 15 ὀκτωβρίου, καὶ οἱ Λατῖνοι τῇ 15 Ἰουλίου. Ζήτημα καθίσταται ἐὰν ὁ ἅγιος οὗτος συνέγραψέ τι, καθόσον οὐδὲ ὁ Ἱερώνυμος, οὐδὲ ὁ Θεοδώρητος ἀναφέρουσί τι περὶ τούτου, ἐν τούτοις φέρεται εἰς ὄνομα αὐτοῦ βιβλίον τι περιέχον λόγους καὶ ἐκδοθὲν ἐν Ῥώμῃ τῷ 1756 εἰς φύλλ.

Ἰάκωβος ὁ Ἐρημίτης, ὁ τελευταῖος τῶν ἐρημιτῶν τοῦ Βεῤῥοῦ, ζῶν κατὰ τὸν Θ' αἰῶνα. Ἦτο ἐκ καταγωγῆς Ἕλλην. Κατὰ τὴν νεότητά του ὑπερέτησεν εἰς τὸ στρατιωτικὸν ὑπὸ τὰς σημαίας Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου, ἀλλὰ καταλιπὼν τὸν κόσμον ἐγένετο κληρικὸς καὶ μετέβη εἰς Γαλατίαν, ὅπου ἔζησεν ἀσκητικὸν βίον.

Β' βασιλεῖς τῆς Ἀγγλίας.

Ἰάκωβος Α', βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας (Ἰάκωβος ΣΤ', βασιλεὺς τῆς Σκωτίας), γενν. τῷ 1566 ἐν Ἐδιμβούργῳ, ἀποθ. τῷ 1625. Ἐκ τε τῆς μητρός του Μαρίας Στουάρτης καὶ τοῦ πατρός του Ἑρρίκου Στουάρτου λόρδου Δάρνλεϋ ἀπογόνων ἀμφοτέρων τῆς Μαργαρίτας θυγατρὸς Ἑρρίκου Ζ' τῆς Ἀγγλίας ἔσχε δικαιώματα ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἀγγλίας. Ὅτε ἀπέθανεν ὁ πατήρ του δολοφονηθεὶς τῷ 1567 ἦτο εἰσέτι ἐν τῇ κοιτίδι. Μετὰ τὴν ἐπιβληθεῖσαν εἰς τὴν μητέρα του παραίτησιν ἐστέφθη βασιλεὺς τῆς Σκωτίας τῇ 29 Ἰουλίου 1567 ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἰακώβου Ἕκτου. Ἀνετράφη ἐν τῇ θρησκείᾳ τῶν Διαμαρτυρομένων καὶ διῆλθε τὴν νεότητά του ἐν μέσῳ θρησκευτικῶν καὶ πολιτικῶν ταραχῶν ἀλλ' ἀντὶ ν' ἀποκτήσῃ δραστηριότητα ὑπῆρξε φύσει δειλὸς μέχρι τοῦ θανάτου του. Πρὸς διόρθωσιν τῶν φυσικῶν ἐλαττωμάτων του ἀνετράφη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ περιφήμου Βουχανὰν, ὅστις ἐνέπνευσεν αὐτῷ ὄρεξιν διὰ τὴν κλασικὴν φιλολογίαν. Τῷ 1571 ἀνέλαβε τὰς ἡνίας τοῦ κράτους, ἀλλὰ παραδεδομένος εἰς τοὺς εὐνοουμένους του διήγειρε τὴν ζηλείαν τῶν ἐπισήμων ἀνδρῶν, οἵτινες κατέφευγον εἰς συνωμοσίας. Ἡ πρώτη συνωμοσία διωργανίσθη τῷ 1582, ὅτε ὁ βασιλεὺς ἔπεσεν εἰς χεῖρας τῶν συνωμοτῶν καὶ πολλοὺς μῆνας κρατούμενος αἰχμάλωτος ἐπὶ τέλους ἀπελύθη συγκατανεύσας εἰς τὴν ἔξωσιν δύο εὐνοουμένων του. Δευτέρα συνωμοσία διωργανίσθη τῷ 1585, καθ' ἣν 10 χιλ. ἄνδρες ὑποστηριζόμενοι ὑπὸ τῆς Ἐλισάβετ τῆς Ἀγγλίας κατέβαλον τὸν βασιλέα καὶ ὑπεχρέωσαν αὐτὸν νὰ ἀπαγχονίσῃ τὸν εὐνοούμενόν του Ἀῤῥᾶν ἀπὸ τῶν ἀτιμάτων καὶ τῶν ἀξιωμάτων του. Ἐνῷ ἡ Σκωτία ἐφέρετο ὑπὸ τὰς θυέλλας τῆς ἀνηκεστότητος ἡ Μαρία Στουὰρ ὑπέφερεν ἐπὶ 17 ἔτη τὴν αἰχμαλωσίαν ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐπὶ τέλους κατεδικάσθη εἰς θάνατον, τῷ 1586. Ὁ Ἰάκωβος ὀργισθεὶς ἠπείλησε τὴν Ἐλισάβετ· ἀλλ' ἡ ὀργή του ὀλίγον μόνον χρόνον διήρκεσεν· περιωρίσθη δὲ μόνον ὁ Ἰάκωβος νὰ ἀποστείλῃ ἕνα τῶν εὐνοουμένων του εἰς τὴν Ἐλισάβετ ὅπως διαπραγματευθῇ τὴν σωτηρίαν τῆς μητρός του· ἀλλ' ὁ εὐνοούμενος ἐπρόδωσε τὰ συμφέροντα τοῦ κυρίου του καὶ ἡ θανατικὴ ποινὴ ἐξετελέσθη τῇ 18 φεβρουαρίου τοῦ 1587. Ἡ εἴδησις τοῦ θανάτου τῆς μητρός του ἐνέπνευσεν αὐτῷ ἐπιθυμίαν ἐκδικήσεως, ἥτις ὅμως ὀλίγον χρόνον διήρκεσε. Τῷ 1589 ὁ Ἰάκωβος ἐνυμφεύθη τὴν ἡγεμονίδα Ἄνναν θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας Φρειδερίκου Β'. Ἐκ τότε ἐπανελήφθησαν νέαι συνωμοσίαι ἀποτυχοῦσαι ἅπασαι. Τῷ 1603 ἀποθανούσης τῆς Ἐλισάβετ διεδέχθη αὐτὴν ἄνευ ἀντιστάσεως εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀγγλίας καὶ καταλιπὼν τὴν Σκωτίαν μετέβη εἰς Λονδῖνον διερχόμενος τὰς χώρας τῶν δύο βασιλείων ἐν θριάμβῳ. Ἔκτοτε τὰ δύο ταῦτα βασίλεια ἠνώθησαν. Ἅμα τῇ εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀγγλίας ἀναβάσει τοῦ Ἰακώβου ἀπόπειρά τις ἐγένετο ὑπὲρ συγγενοῦς τινος τοῦ Ἰακώβου, ἀλλ' ἀπέτυχεν ἐξ ὁλοκλήρου. Ἐπῆλθον κατόπιν αἱ θρησκευτικαὶ ταραχαί. Ἐπεδόθη εἰς τὸν βασιλέα ἀναφορὰ ὑπογεγραμμένη παρὰ πολλῶν κληρικῶν καθολικῶν, δι' ἧς οὗτοι ἐξῃτοῦντο τὴν κατάργησιν προνομίων τινῶν τῆς ἀγγλικανῆς ἐκκλησίας, ἀλλ' οὗτος ἀπέῤῥιψε τὴν αἴτησιν τῶν ἐπιδόντων τὴν ἀναφοράν. Τότε διωργανίσθη ἡ συνωμοσία τῆς πυρίτιδος· φανατικοί τινες καθολικοὶ συνέλαβον τὴν ἰδέαν νὰ φονεύσωσιν ἅπαντα τὰ μέλη τῶν βουλῶν καὶ τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν· ἐπὶ τούτῳ δὲ εὗρον Ἱσπανόν τινα, ὅστις ὑπέσκαψε τὸ Βουλευτήριον καὶ ἔθεσεν ὑπ' αὐτὸ πολλὰ βαρήλια πυρίτιδος· ἡ συνωμοσία ἀνεκαλύφθη καὶ ὁ βασιλεὺς διέταξεν ἀνασκαφὴν, δι' ἧς εὑρέθησαν τὰ βαρήλια τῆς πυρίτιδος. Τὸ συμβὰν τοῦτο ἕνεκα τοῦ κοινοῦ κινδύνου συνεφιλίωσε τὰς Βουλὰς μετὰ τοῦ βασιλέως, ἐνῷ προηγουμένως εἶχεν ἀναφυῇ ἐν ταῖς βουλαῖς ἀντιπολίτευσις παροργίσασα τὰ μέγιστα τὸν Ἰάκωβον. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐπανελήφθη ἡ ἔρις μεταξὺ τοῦ κοινοβουλίου καὶ τοῦ βασιλέως ἕνεκα αὐθαιρέτου τινὸς διατιμήσεως τοῦ τελωνείου γενομένης ὑπὸ τοῦ στέμματος τῷ 1606. Ὁ βασιλεὺς δυσαρεστηθεὶς ἐμίσησε τὰς κοινοβουλευτικὰς συζητήσεις καὶ διὰ δύο διαδοχικῶν παρατάσεων τὸ κοινοβούλιον ἀπέλυσεν μέχρι τοῦ 1610. Ἀπελλαγεὶς οὕτω τῆς ἐξελίξεως τοῦ κοινοβουλίου ἐπε-

δόθη εἰς τὰς ἀγαπηνὰς αὐτῷ διασκεδάσεις, τῆς θήρας, τῶν συμποσίων καὶ τῶν θεαμάτων. Τῷ 1610 τὸ κοινοβούλιον συγκληθὲν ἠρνήθη τὴν ἐπιψήφισιν τῶν προτάσεων τοῦ στέμματος, καὶ ἔκτοτε μέχρι τοῦ 1621 ἓν μόνον συνεκλήθη κοινοβούλιον τῷ 1614, ὅπερ διῆλθεν ὅλως ἄπρακτον, τιθέντων μᾶλιστα καὶ εἰς δεσμωτήριον τῶν μᾶλλον ἀνεξαρτήτων αὐτοῦ μελῶν. Τῷ 1611 ἀπώλεσεν ὁ Ἰάκωβος τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ υἱὸν Ἑρρῖκον, οὗ τινος τὰ προτερήματα καὶ ἡ δημοτικότης ἐπεσκίαζον τὸν πατέρα, κατὰ δὲ τὸ 1612 τὸν ὑπουργόν του κόμητα Σαλισβουρὺ, ὅστις καίτοι ἀποτυχὼν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, τοὐλάχιστον ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐπετύγχανεν ἀκολουθῶν τὴν πολιτικὴν τῆς Ἐλισάβετ προστατευούσης τοὺς Διαμαρτυρομένους κατὰ τοῦ αὐστριακοῦ οἴκου. Ἔκτοτε παρεδόθη ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τοὺς εὐνοουμένους του, εἰς οὓς ἀπένειμεν ἀφθόνως τιμὰς καὶ δωρεάς. Ἀναφυέντος τοῦ Τριακονταετοῦς πολέμου ἠναγκάσθη νὰ συμμετάσχῃ αὐτοῦ, καὶ ὡς ἐκ τούτου συνεκάλεσε τῷ 1621 τὸ κοινοβούλιον ὅπως ἐξαιτήσηται ἐκτάκτους φόρους πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ πολέμου· ἀλλὰ μόνον παράπονα καὶ ἐχθρικὰς ἐνδείξεις ἀπήντησεν ἐν τοῖς κόλποις τοῦ κοινοβουλίου τούτου, ὅπερ κατέστη περίφημον διὰ τῆς διαμαρτυρήσεως, ἣν ἐψήφισε τῇ 21 δεκεμβρίου 1621 κατὰ τῆς ἐξιώσεως τοῦ βασιλέως ὅτι τὰ προνόμια τῶν κοινοτήτων ὑφίστανται ἐξ ἀνοχῆς τῶν βασιλέων. Ἐν μέσῳ τῶν ἐσωτερικῶν τούτων ταραχῶν ὁ Ἰάκωβος θέλων νὰ συζεύξῃ τὸν ἐπίδοξον διάδοχόν του μετὰ τῆς ἀδελφῆς τοῦ βασιλέως τῆς Ἱσπανίας Φιλίππου Δ' ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ παραχωρήσεις εἰς τὸν καθολικισμόν, ἀλλ' ἱδιοτροπία τις τοῦ ὑπουργοῦ του Βούκιγκαμ ἀνέτρεψε τὰ σχέδιά του καὶ ῥῆξις ἐπῆλθε μεταξὺ τῶν δύο αὐλῶν. Τότε συνεκάλεσε τῷ 1624 νέον κοινοβούλιον, εἰς ὃ διακηρύξας τὸ σθένος του πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ ἔθνους καὶ τὴν ἀφοσίωσίν του εἰς τὸν προτεσταντισμὸν ἐπέτυχε τὴν ἐπικύρωσιν ἐκτάκτων φόρων πρὸς σχηματισμὸν δύο στρατιωτικῶν σωμάτων, ἅτινα ἀπεστάλησαν πρὸς βοήθειαν τοῦ Μαυρικίου τοῦ Νασσάου πολεμίου τότε τῆς Ἱσπανίας. Κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς ζωῆς του ἐπιθυμήσας τὴν σύζευξιν τοῦ υἱοῦ του μετὰ τῆς Ἑρριέττας τῆς Γαλλίας θυγατρὸς Ἑρρίκου τοῦ Δ' καὶ ἀδελφῆς τοῦ βασιλεύοντος τότε Λουδοβίκου ΙΓ' ὑπέγραψεν ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ πάπα ταττόμενος ἄρθρον δι' ὧν ὑπεχρεοῦτο εἰς τὴν κατάργησιν τοῦ κατὰ τῶν καθολικῶν ἰσχύοντος ἐν Ἀγγλίᾳ νόμου. Ὁ ζηλῶν οὗτος βασιλεὺς κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς του ἔδειξε μεγίστην ἀπάθειαν ἀπέναντι τοῦ θανάτου, ἀγογγίστως περιμένων αὐτόν. Τὸ ἐπόμενον ἐπίγραμμα χαρακτηρίζει κάλλιστα τὴν βασιλείαν του, βασιλεύσαν μὲν κηρύττον τὴν Ἐλισάβετ, βασίλισσαν δὲ τὸν Ἰάκωβον.

Rex fuit Elisabeth, nunc est regina Jacobus.

Ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἀποκαλούμενος ὑπὸ τῶν κολάκων του Σολομὼν τοῦ αἰῶνός του ἄξιος ἴσως νὰ καταταχθῇ θέσιν ἐν Ἀκαδημίᾳ γραμματικῶν ἢ θεολόγων ἠγνόει τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς ἐπιστήμης τῶν βασιλέων. Συνέταξε πολλὰ συγγράμματα λατινιστί, ἀγγλιστὶ ἢ γαλλιστί, ἐξ ὧν ἐπισημότερα εἶναι «Βασιλικὸν Δῶρον» καὶ «Νόμος τῶν ἐλευθέρων μοναρχιῶν». Ἔσχε μετὰ τῆς συζύγου του Ἄννης τῆς Δανίας ἑπτὰ τέκνα, ἐξ ὧν μόνον δύο ἐπέζησαν, ὁ διάδοχος αὐτοῦ Κάρολος ὁ Α', καὶ ἡ Ἐλισάβετ σύζυγος τοῦ ἐκλέκτορος παλατίνου Φρειδερίκου Α', ἧς δέκατον τρίτον τέκνον ὑπῆρξεν ἡ ἐκλέκτειρα τοῦ Ἀνοβέρου, μήτηρ Γεωργίου τοῦ Α' καταλαβόντος τὸν θρόνον τῆς Ἀγγλίας κληρονομικῷ δικαιώματι.

Ἰάκωβος Β, βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας (Ἰάκωβος Ζ' τῆς Σκωτίας), γενν. τῷ 1633, ἀποθ. τῷ 1701, ὁ δεύτερος τῶν ἐπιζησάντων υἱῶν Καρόλου τοῦ Α' καὶ Ἑρριέττας τῆς Γαλλίας, θυγατρὸς Ἑρρίκου τοῦ Δ'. Μέχρι τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεώς του ἔφερε τὸν τίτλον Δοὺξ Ἐβοράκου καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο διεδραμάτισε πρόσωπον πρὸ τῆς Παλινορθώσεως καὶ μετ' αὐτήν. Αἰχμαλωτισθεὶς κατὰ τὴν συνθηκολόγησιν τῆς Ὀξωνείας τῷ 1646 παρεδόθη εἰς τὸ κοινοβούλιον, ὅπερ ἐκράτει αὐτὸν αἰχμάλωτον ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου. Ἐδραπέτευσεν ὑπὸ γυναικεῖον ἔνδυμα τῷ 1648 καὶ κατέφυγεν εἰς Ὁλλανδίαν. Ἐκεῖθεν διέβη εἰς Γαλλίαν καὶ ὑπηρέτησεν ὑπὸ τὸν Turenne οὗ τινος ἠξιώθη τῶν ἐπαίνων ἕνεκα τῆς ἱκανότητός του. Συνομολογηθείσης τῆς εἰρήνης τῷ 1655 μεταξὺ Λουδοβίκου ΙΔ' καὶ Κρόμβελ ἠναγκάσθη ἐγκαταλιπὼν τὴν γαλλικὴν χώραν νὰ μεταβῇ εἰς τὰς Κάτω χώρας, καὶ ἔσχεν ὑπηρεσίαν εἰς τὸν ἱσπανικὸν στρατόν. Κατὰ τὴν Παλινόρθωσιν τῷ 1660 ἐπέστρεψεν εἰς Ἀγγλίαν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Καρόλου Β' καὶ ἀμέσως διωρίσθη λόρδος φύλαξ τῶν Πέντε Πυλῶν καὶ μέγας ναύαρχος τοῦ βασιλείου, ἀποδειχθεὶς ἄξιος τοῦ διορισμοῦ τούτου ἕνεκα τῶν ἐπιτευχθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ νικῶν καὶ τῶν ἐπιτυχῶν ἐφευρέσεων, ἐν οἷς ἡ βελτίωσις τῶν θαλασσίων σημείων. Ἀλλ' ἔπεντε ὤχιεν νὰ

δεικνύῃ τὰ ἐλαττώματα ὑφ' ὧν κατείχετο. Ἅμα ἐπέστρεψεν εἰς Ἀγγλίαν ἐνυμφεύθη τὴν Ἄνναν, θυγατέρα τοῦ σφραγιδοφύλακος Hyde, ὕστερον κόμητος Κλάρεδων γνωρίσας αὐτὴν ἐν Ὁλλανδίᾳ κατὰ τὴν ἐξορίαν του· ἐκ ταύτης ἀποθανούσης τῷ 1671 ἔσχε δύο θυγατέρας Μαρίαν καὶ Ἄνναν, ἀμφοτέρας ὕστερον ἀναβάσας ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Γαλλίας. Κηρυχθέντος τῷ 1665 τοῦ πολέμου μεταξὺ Ὁλλανδῶν καὶ Ἄγγλων ὁ δοὺξ τοῦ Ἐβοράκου ἀπῆλθεν ἀμέσως μετὰ τοῦ στόλου καὶ ἐνίκησεν τὸν Ὀπδαμ λαμπρὰν νίκην ἐν ναυμαχίᾳ καθ' ἣν ὁ ἐχθρὸς ἀπώλεσε 19 πλοῖα. Τῷ 1672 τοῦ πολέμου ἐπαναληφθέντος οἱ δύο συνηνωμένοι στόλοι ὁ ἀγγλικὸς ὑπὸ τὸν δοῦκα τοῦ Ἐβοράκου καὶ ὁ γαλλικὸς ὑπὸ τὸν ναύαρχον d' Estrées ἐπέτυχεν ἐν Solebay νέαν νίκην κατὰ τοῦ ὁλλανδικοῦ στόλου διοικουμένου ὑπὸ τοῦ περιφήμου Ῥοὺτερ τῷ 1672. Καίτοι τοιαύτας προσενεγκὼν ὑπηρεσίας, δὲν ἠδυνήθη νὰ καθησυχάσῃ τὸ κοινοβούλιον κηρυχθὲν κατ' αὐτοῦ ὡς ὁμολογήσαντος δημοσίως τῷ 1671 τὴν προσέλευσίν του εἰς τὴν καθολικὴν θρησκείαν. Τὸ κοινοβούλιον ἐψήφισε πρᾶξιν περίφημον, καθ' ἣν πᾶς ἐπιτεταραμμένος δημοσίαν ὑπηρεσίαν ὤφειλε νὰ κάμῃ ὁμολογίαν πίστεως εἰς τὸ ἀγγλικὸν δόγμα. Ὁ δοὺξ τοῦ Ἐβοράκου ἀπαντῶν εἰς τὴν προσβολὴν ταύτην παραιτεῖται πάσης ὑπηρεσίας καὶ διακηρύττει τὸ συνοικέσιόν του μετὰ ἡγεμονίδος καθολικῆς Μαρίας τῆς Ἐστης, ἀδελφῆς τοῦ ἡγεμονεύοντος δουκὸς τῆς Μοδένης τῷ 1673. Ὁ ἀδελφός του ἀπαιτήσας παρ' αὐτοῦ ὅπως μὴ προκαλῇ τοὺς ἐχθρούς του καὶ ὅπως διατηρήσῃ τὰ ἐξωτερικὰ ἤθιμα τῆς ἀγγλικανῆς ἐκκλησίας, καὶ μὴ εἰσακουσθεὶς ὑπεμάκρυνεν αὐτὸν προσωρινῶς. Ἡ ἐξορία αὕτη δὲν ἐξήρκεσεν εἰς τὸ κοινοβούλιον, ὅπερ ἐψήφισεν ὅτι πᾶς πρίγκηψ πρεσβεύων τὴν καθολικὴν θρησκείαν ἀποκλείεται τοῦ θρόνου τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας· ἀλλὰ τὸ ψήφισμα τοῦτο ἡ βουλὴ τῶν Λόρδων ἀπέῤῥιψε τῷ 1680. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ δοὺξ τοῦ Ἐβοράκου ἐξήσκει ἐν Σκωτίᾳ τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν φέρων τὸν τίτλον ἐπιτρόπου τοῦ στέμματος, καὶ κατέθλιβε τοὺς διαμαρτυρομένους ὑποστηρίζων τοὺς καθολικούς. Ἀνακληθεὶς εἰς Ἀγγλίαν ἐπανεκτήσατο τὴν ἐπὶ τοῦ ἀδελφοῦ του ἐπιρροήν, ἣν διετήρησε μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ ἡγεμόνος ἐκείνου, ὃν καὶ διεδέχθη ἄνευ ἀντιστάσεως τῷ 1685 ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἰακώβου Β'. Ἅμα ἀναβὰς τὸν θρόνον διεκήρυξε τὸ σέβας του πρὸς τοὺς νόμους καθ' οὓς διοικεῖται τὸ κράτος καὶ ἡ ἐκκλησία· ἀλλ' ἀμέσως ἀπέδειξε τὸ μὴ εἰλικρινὲς τῶν διακηρύξεών του εἰσπράττων μὲν φόρους ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν βουλῶν, ἐξασκῶν δὲ δημοσίως τὴν λατρείαν του κατὰ τὴν καθολικὴν θρησκείαν. Ἀμέσως ἐξερράγη διπλῆ ἐπανάστασις ἔν τε Σκωτίᾳ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ ἀλλ' ἀμφότεραι κατεβλήθησαν.

Ἔκτοτε ἐπεδόθη μετὰ μεγίστου ζήλου εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ καθολικισμοῦ ἐν τοῖς κράτεσί του, καὶ πρὸς τοῦτο μετεχειρίσθη πολλὰ καὶ διάφορα μέσα συνδεθεὶς στενώτατα καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου ΙΔ'. Ὅπως προσελκύσηται εἰς τὸν σκοπόν του τοὺς μὴ ἀνήκοντας εἰς τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀγγλικανὴν ἐκκλησίαν διαμαρτυρομένους ἐξέδωκε κατὰ πρῶτον ἐν Σκωτίᾳ, ὕστερον δὲ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ περίφημον ψήφισμα, τὸ καλούμενον «ψήφισμα τῆς χειραφετήσεως», δι' οὗ κατηργεῖτο ἡ τιμωρία τῶν ὑπαλλήλων τῶν μὴ διδόντων ὁμολογίαν πίστεως τῆς ἀγγλικανῆς ἐκκλησίας εἴτε διαμαρτυρομένων εἴτε καθολικῶν καὶ ἀπενέμετο πᾶσι ἀνεξιθρησκεία καὶ πλήρης ἐλευθερία τοῦ νὰ ἐξασκῶσι τὴν θρησκείαν των. Σφοδρὰ ἀντιπολίτευσις ἐγείρθη παρὰ πᾶσι κατὰ τοῦ ψηφίσματος τούτου ὁ δὲ βασιλεὺς προσπαθήσας νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ὑπὸ τῶν Βουλῶν ἐπικύρωσιν αὐτοῦ, διέλυσε τὸ ἀρχαῖον κοινοβούλιον καὶ διέταξε τὰς ἐκλογὰς νέων ἀντιπροσώπων. Εἰς τὸ ἔπακρον ἐξηγέρθη ἡ κοινὴ ἀγανάκτησις, ὅτε ὁ βασιλεὺς διέταξε τὴν ἐπ' ἐκκλησίας ἀνάγνωσιν τοῦ ψηφίσματος δύο κατὰ συνέχειαν κυριακὰς, καὶ ἀπέστειλεν εἰς τοὺς ἐπισκόπους ἀντίγραφα πρὸς διανομὴν εἰς τὰς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν των ἐκκλησίας. Τότε ἑπτὰ ἐπίσκοποι προεξάρχοντος τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κανταβρυγίας ἐπέδωκαν ἀναφορὰν εἰς τὸν βασιλέα, δι' ἧς κατεδίκαζον τὸ ψήφισμα τῆς χειραφετήσεως καθ' ἃ μὴ ἐπικυρωθὲν ὑπὸ τῶν Βουλῶν. Τούτους ἐμιμήθη ἅπας ὁ κλῆρος καὶ τὸ ψήφισμα εἰς ὀλιγίστας μόνον ἐκκλησίας ἀνεγνώσθη. Ὁ βασιλεὺς ὀργισθεὶς κατηγόρησε τοὺς ἐπισκόπους ὡς ἐνόχους ἰσχάτης προδοσίας, καθ' ὃ δημοσιεύσαντας λίβελλον ἐν εἴδει ἀναφορᾶς καὶ τοὺς ἐφυλάκισεν ἐν τῷ Πύργῳ μέχρις οὗ δικασθῶσιν. Ἡ δίκη ἐγένετο τῇ 29 Ἰουνίου 1688 καὶ ἔληξε δι' ἀθωώσεως τῶν ἐπισκόπων, ἣν ἐδέξατο μετὰ ζητωκραυγῶν ἀναρίθμητον πλῆθος. Ὁ βασιλεὺς ὀργισθεὶς τὰ μέγιστα, ἀπεφάσισε νὰ βασισθῇ ἐπὶ τῆς βίας καὶ μὴ ἐμπιστευόμενος εἰς τὰ ἴδια του στρατεύματα προσεκάλεσεν ἐξ Ἰρλανδίας ξένον στρατὸν, οὗτινος ἡ ἐμφάνισις ἐν τῇ ἀγγλικῇ χώρᾳ ἐκίνησε τὴν γενικὴν ἀγανάκτησιν. Κατὰ σύμπτωσιν ἡ βασίλισσα

ἐπὶ πολὺν χρόνον στειρεύουσα ἐγέννησεν υἱόν· ἀλλὰ τὸ δημόσιον πιστεῦον ψευδῆ τὸν τοκετὸν τοῦτον καὶ ἐπινόημα τῶν Ἰησουϊτῶν ὅπως ἀποκλεισθῇ τοῦ θρόνου ὁ σύζυγος τῆς πρεσβυτέρας θυγατρὸς τοῦ Ἰακώβου Μαρίας ὁ Γουλιέλμος τῆς Ὀράνγης θεωρούμενος νόμιμος διάδοχος καὶ μέλλον ὑποστήριγμα τοῦ προτεσταντισμοῦ. Τότε οἱ ἀρχηγοὶ τῶν οὐίγων προσεκάλεσαν τὸν ἡγεμόνα τοῦτον εἰς Ἀγγλίαν ὅπως σώσῃ τοὺς πολιτικοὺς καὶ θρησκευτικοὺς νόμους, καὶ οὗτος δεχθεὶς τὴν πρόσκλησιν ἀπεφάσισε νὰ ἀποπλεύσῃ εἰς Ἀγγλίαν ἀποστείλας προηγουμένως προκήρυξιν, ἐν ᾗ ἐξέθετε τὰ παράπονα τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ βασιλέως καὶ διεκήρυττεν ὅτι μόνος σκοπός του ἦτο ἡ συγκάλεσις κοινοβουλίου ἀποφασίσοντος περὶ τῆς τύχης τοῦ βασιλέως. Ὁ Ἰάκωβος βλέπων τὸν κίνδυνον συγκατένευσεν εἰς πάσας τὰς ὑπ' αὐτοῦ ζητουμένας παραχωρήσεις, ἀλλ' ἦτο ἀργὰ πλέον, καθόσον ὁ πρίγκηψ διαφυγὼν τὸν βασιλικὸν στόλον ἀπέβη εἰς Torbay τῇ 5 νοεμβρίου 1688. Ὁ στρατὸς ἐδάδισε κατ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἤδη αἱ λειποταξίαι ἤρχησαν, καὶ ὁ βασιλεὺς προχωρήσας προσωπικῶς μέχρι Σαλισβουρὺ δὲν ἐτόλμησε νὰ συνάψῃ μάχην ἀλλ' ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν πρωτεύουσάν του. Κατὰ τὴν ὑποχώρησίν του ἰδὼν ἐγκαταλελειμμένον ἑαυτὸν ὑπὸ τῆς θυγατρός του Ἄννης καὶ τοῦ συζύγου της Γεωργίου τῆς Δανίας ἀνέκραξε «Θεέ! βοήθησόν με, τὰ ἴδιά μου τέκνα μ' ἐγκαταλείπουσιν». Ἔκτοτε ἀπώλεσε πᾶσαν ἐλπίδα καὶ μόνον περὶ σωτηρίας ἐφρόντιζε διὰ τῆς φυγῆς ἑαυτοῦ, τῆς βασιλίσσης καὶ τοῦ υἱοῦ του. Ἀποστείλας ἀσφαλῶς εἰς Γαλλίαν τὴν σύζυγον καὶ τὸν υἱόν του, καὶ ὁ ἴδιος ἐπεχείρησε δραπέτευσιν ἀποτυχοῦσαν ὅμως. Ἐπανελθὼν εἰς Λονδῖνον συνεκρότησε συνεδρίαν, τὸ τελευταῖον τῆς βασιλείας του· ἀλλ' ὁ Γουλιέλμος μετὰ τοῦ ὁλλανδικοῦ στρατοῦ προχωρῶν ἀκαταπαύστως ἐν θριάμβῳ ἀφίκετο μέχρι τῶν προαστείων τοῦ Λονδίνου καὶ ἔγραψεν εἰς τὸν πενθερόν του ν' ἀποσυρθῇ. Ὁ Ἰάκωβος ὑπακούσας ἀπεσύρθη εἰς Ῥήχστερ καὶ ἐκεῖθεν μετά τινας ἡμέρας τῇ 22 δεκεμβρίου 1688 ἀπέπλευσεν εἰς Γαλλίαν ὅπου λαμπρῶς ἐφιλοξενήθη ὑπὸ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'. Ὁ Γουλιέλμος ὑπὸ συνελεύσεως σχηματισθείσης ἐκ λόρδων καὶ ἐκ μελῶν τοῦ κοινοβουλίου ἐξελέγη βασιλεὺς τῇ 23ῃ φεβρουαρίου 1689, ὁ δὲ Λουδοβίκος τρὶς, 1689, 1692 καὶ 1696, ἀπεπειράθη νὰ ἐπαναγάγῃ τὸν Ἰάκωβον ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀπέτυχεν ἐξ ὁλοκλήρου. Ἡ εἰρήνη μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας συνωμολογήθη τῷ 1697, ὁ Γουλιέλμος ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ' βασιλεὺς τῆς Μεγάλης Βρετανίας, καὶ ὁ Ἰάκωβος ἀποθνήσκων μόνην ἔσχε παρηγορίαν, ὅτι ὁ Λουδοβίκος προσελθὼν παρ' αὐτῷ ἀσθενοῦντι ἐπιθανατίως ὡρκίσθη ὅτι θέλει ἀναγνωρίσει βασιλέα τῆς Ἀγγλίας τὸν υἱόν του τὸν πρίγκηπα τῆς Οὐαλλίας. Ὁ Ἰάκωβος ὡς βασιλεὺς ἀνεδείχθη ὅλως ἀνάξιος, ἀλλ' ἐν τοῖς δυστυχήμασιν ἀνέδειξε γενναιότατον χαρακτῆρα, ἰσχὺν ἀποκτήσας ἐκ τῆς εὐσεβείας του. Ἐκ τῆς πρώτης συζύγου του ἀπέκτησε πολλὰ τέκνα, ἐξ ὧν δύο μόνον θυγατέρες ἐπέζησαν αὐτῷ ἀμφότεραι ἀναβᾶσαι ἐπὶ τοῦ ἀγγλικοῦ θρόνου. Ἐπίσης καὶ ἐκ τῆς δευτέρας συζύγου του ἀπέκτησε πολλὰ τέκνα, ἀποθανόντα εἰς μικρὰν ἡλικίαν ἐκτὸς τοῦ Ἰακώβου - Φραγκίσκου - Ἐδουάρδου γεννηθέντος τῷ 1688 καὶ γνωστοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα «ὁ πρῶτος μνηστὴρ» καὶμιᾶς θυγατρὸς γεννηθείσης ἐν Γαλλίᾳ τῷ 1692 καὶ ἀποθανούσης εἰς ἡλικίαν 20 ἐτῶν. Ὁ Ἰάκωβος ἔσχε προσέτι πολλὰ νόθα τέκνα, ὧν ἐπισημότερος ὁ Jacques-Fitz-James δοὺξ Berwick καὶ στρατάρχης τῆς Γαλλίας. Ἐν τῇ ἐξορίᾳ του ὁ Ἰάκωβος ἔγραψε τὰ «Ὑπομνήματά μου», ὧν τὸ χειρόγραφον διατηρηθὲν μέχρι τῆς μεγάλης γαλλικῆς ἐπαναστάσεως κατεστράφησαν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην. Τούτων περίληψιν συνέταξεν ἄγνωστος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ χειρογράφου, γνωστὴν ὑπὸ τὸν τίτλον Mémoires de Jacques II.

Γ' βασιλεῖς τῆς Σκωτίας.

Ἰάκωβος Α', βασιλεὺς τῆς Σκωτίας, υἱὸς Ῥοβέρτου Γ', γεν. τῷ 1394, δολοφονηθεὶς τῷ 1437. Δωδεκαετὴς ἀποσταλεὶς ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του εἰς Γαλλίαν πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐπιβουλῶν τοῦ θείου του δουκὸς Ἀλβάνα, ἠχμαλωτίσθη κατὰ τὸν πλοῦν ὑπὸ τῶν Ἄγγλων καὶ διέμεινεν αἰχμάλωτος ἐπὶ 18 ἔτη σχὼν λαμπρὰν ἀνατροφὴν κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἑρρίκου Δ'. Ἀπολυθεὶς ἐνυμφεύθη τὴν Ἰωάνναν Βωφόρτ, θυγατέρα τῆς δουκίσσης τῆς Κλαρεντίας καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ βασίλειόν του. Ἀγανακτῶν, διότι ὁ δοὺξ Ἀλβάνυ, καὶ ὁ υἱός του Μαρδὸκ κυβερνήσαντες μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του ὡς ἀντιβασιλεῖς ἀπηλλοτρίωσαν πλείστας καὶ ἐπισημοτάτας βασιλικὰς κτήσεις, διέταξε τὴν σύλληψιν πάντων τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ταύτης καὶ τοὺς ἐπισημοτέρους ἀπαδούς της. Ὁ Μαρδὸκ, ὁ δοὺξ Ἀλβάνυ, οἱ δύο υἱοί του καὶ ὁ πενθερός του δοὺξ Λεννὸξ παρασυμφθέντες εἰς δίκην, κατεδικάσθησαν καὶ ἐτιμωρήθησαν. Ἡ αὐστηρότης αὕτη παρώρισε τοὺς παραξίας τῆς Σκω-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ακαδημία Αθηνών

τίας, καὶ ὁ Ἰάκωβος ἠδυνήθη νὰ βάλῃ εἰς τάξιν τὸν τόπον καταντήσαντα εἰς τιμαριωτικὴν ἀναρχίαν. Διὰ τῶν κοινοβουλίων του ἐνήργησε τὴν σύνταξιν ἀρίστων νόμων, ἀλλὰ πρὸς αὔξησιν τῶν εἰσοδημάτων ἐπιβαλὼν αὐθαιρέτως φόρους κατέστη μισητὸς εἰς τοὺς εὐγενεῖς. Τῷ 1486 ἐνύμφευσε τὴν θυγατέρα του Μαργαρίταν μετὰ τοῦ Δελφῖνος τῆς Γαλλίας υἱοῦ Καρόλου τοῦ Ζ'. Οἱ Ἄγγλοι προσπαθήσαντες νὰ ματαιώσωσι τὸ συνοικέσιον τοῦτο, ἐπεχείρησαν τὴν κατάληψιν τοῦ στόλου τοῦ συνοδεύοντος τὴν ἡγεμονίδα εἰς Γαλλίαν, ἀλλ' ἀπέτυχον. Ὁ Ἰάκωβος ἀγανακτήσας διὰ τὴν ἐχθρικὴν ταύτην πρᾶξιν ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ ἤρχησε τὴν πολιορκίαν τοῦ φρουρίου Ῥοξβούργου. Μαθὼν συνωμοσίαν ἐν τῷ κράτει του ἔσπευσε νὰ διαλύσῃ τὴν πολιορκίαν, καὶ καταφυγὼν εἰς μονήν τινα ἔζη βίον ἰδιωτικόν. Ἡ ἀποχὴ αὕτη ἐνίσχυσε τοὺς συνωμότας, οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ βασιλέως ἐδολοφόνησαν αὐτόν. Τὸ ἔγκλημα ὅμως τοῦτο ἐτιμωρήθη σκληρότατα, διότι ἡ βασίλισσα ἐπέτυχε τὴν σύλληψιν τῶν πλείστων ἐκ τῶν συνωμοτῶν καὶ καθυπέβαλεν εἰς ἀνηκούστους βασάνους. Ὁ Ἰάκωβος ἐκ τῆς συζύγου του ἔσχε δύο θυγατέρας καὶ ἕνα υἱὸν διαδεχθέντα αὐτόν. Ὁ Ἰάκωβος ὑπῆρξε διακεκριμένος ποιητὴς συντάξας ποιήματα, ἅτινα ἀναγινώσκονται μετ' εὐχαριστήσεως ὑπὸ τῶν γινωσκόντων τὴν ἀρχαίαν σκωτικὴν διάλεκτον· ὑπῆρξε προσέτι ἄριστος μουσικός.

Ἰάκωβος Β', βασιλεὺς τῆς Σκωτίας, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1430, ἀποθ. τῷ 1460· ἐξαετὴς, ὅτε ἐδολοφονήθη ὁ πατήρ του, ἐβασίλευσεν ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου Λίβιγγστον, καὶ Γουλιέλμου Γρίχτον, οἵτινες πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς ἀπειλούσης τὴν βασιλείαν πανισχύρου οἰκογενείας τῶν Δουγλὰς, κατώρθωσαν νὰ δολοφονήσωσι τοὺς ἀρχηγοὺς αὐτῆς. Ἡ πάλη μεταξὺ τῆς οἰκογενείας ταύτης καὶ τῆς βασιλείας ἐξηκολούθησε καὶ ὅτε ὁ Ἰάκωβος ἀνέλαβε τὰς ἡνίας τοῦ κράτους, μόλις καταπαύσασα τῷ 1456. Ὁ Ἰάκωβος μετὰ τὴν καθησύχασιν τῶν ἐσωτερικῶν, ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ κατ' ἀρχὰς ὑπερίσχυεν, ἀλλὰ πολιορκῶν τὸ φρούριον Ῥουξβοῦργον καὶ διατάξας ἔρρδον, ἐφονεύθη ἐκ τῆς ἐκρήξεως κανονίου.

Ἰάκωβος Γ', υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1453, ἀποθ. τῷ 1488. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του κατὰ τὴν ἀνηλικιότητά του τὸ κράτος διωκήθη κάλλιστα ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κεννίθ, καὶ κατόπιν ὑπὸ τοῦ Γιλδέρτου Κεννίθ. Ὕστερον ὅμως ὁ Ἰάκωβος παρεδόθη εἰς εὐνοουμένους ἀναξίους, οἵτινες ἔβλαψαν τὰ μέγιστα τὴν βασιλικὴν ἀρχήν. Ἀποφασίσας κατόπιν νὰ διοικήσῃ μόνος ἐπεδόθη εἰς τὴν διὰ παντὸς φόρου συλλογὴν θησαυρῶν, καὶ εἰς τὴν δαπάνην πολλοῦ χρυσοῦ πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ὀρέξεων καὶ παθῶν του· ἐν τούτοις ἐξηκολούθει καὶ οὗτος τὴν πολιτικὴν τῶν προκατόχων του, ἥτις συνίστατο εἰς τὴν καταστολὴν τῆς ἀριστοκρατίας. Οἱ βαρόνοι μισοῦντες καὶ περιφρονοῦντες αὐτὸν ἠθέλησαν νὰ ὑπερασπισθῶσι τὰ προνόμιά των, καὶ πρὸς τοῦτο διωργάνωσαν συνωμοσίαν, εἰς ἣν παρέσυρον καὶ τοὺς δύο ἀδελφοὺς τοῦ βασιλέως Ἀλέξανδρον, δοῦκα Ἀλβάνυ, καὶ Ἰωάννην κόμητα Μάρ· ἀλλ' ὁ μὲν πρῶτος περιεκλείσθη ἐντὸς δεσμωτηρίου, ὁ δ' ἕτερος ἐδολοφονήθη ἐντὸς λουτροῦ. Τὸ ἔγκλημα τοῦτο ἐχειροτέρευσε τὴν θέσιν τοῦ βασιλέως. Ὁ δοὺξ Ἀλβάνυ κατορθώσας νὰ δραπετεύσῃ κατέφυγεν εἰς Γαλλίαν καὶ κηρύξας ἑαυτὸν βασιλέα τῆς Σκωτίας συνωμολόγησε μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἐδουάρδου, συνθήκην, καθ' ἣν ὁ Ἐδουάρδος μὲν ἀνελάμβανε νὰ ἐκθρονίσῃ τὸν Ἰάκωβον, ὁ δὲ δοὺξ Ἀλβάνυ ἐκήρυττεν ἑαυτὸν ὑποτελῆ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας, καὶ παρεχώρει εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὰ ὀχυρώτερα φρούρια καὶ τὰς πλουσιωτέρας κομητείας τῆς Σκωτίας. Οἱ Ἄγγλοι εἰσέβαλον εἰς Σκωτίαν. Ὁ βασιλεὺς κατέφυγεν εἰς αὐτοὺς τούτους τοὺς βαρόνους οἵτινες ἐσχημάτισαν μὲν στρατὸν ἐκ πεντήκοντα χιλιάδ. πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς χώρας, ἀλλὰ θέλοντες ἀφ' ἑτέρου νὰ ἀπαλλαγῶσι τοῦ ζυγοῦ τῶν εὐνοουμένων τοῦ βασιλέως, αὐτοὺς μὲν ἐφόνευσαν, τὸν βασιλέα δὲ ὡδήγησαν εἰς τὸν πύργον τοῦ Ἐδιμβούργου, καὶ οὕτω ἐκίνησαν κατὰ τῶν Ἄγγλων κατασχόντων ἤδη τὴν Berwick. Ὁ Ἀλβάνυ συγκινηθεὶς ἐκ τῶν ἐπαπειλούντων τὴν χώραν δυστυχημάτων ἐπέτυχε παρὰ τῶν Ἄγγλων ἀνακωχὴν ὅπλων, καὶ κατόπιν κατώρθωσε συνθήκην οὐχὶ μόνον μεταξὺ τῶν δύο ἐθνῶν ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν λόρδων καὶ συμφιλιωθεὶς μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του διώκει ἐν ὀνόματι ἐκείνου τὴν χώραν ὀπωσοῦν καλῶς. Ἐξαίφνης ὅμως ὁ δοὺξ Ἀλβάνυ προφασιζόμενος ὅτι ἐγίνετο κατ' αὐτοῦ ἀπόπειρα δηλητηριάσεως ἐγκατέλιπε τὴν διοίκησιν καὶ ἀπῆλθεν εἰς Γαλλίαν, ὅπου ἐτελεύτησεν. Ὁ Ἰάκωβος παραδοθεὶς εἰς νέους εὐνοουμένους, δυσηρέστησεν αὖθις τοὺς εὐγενεῖς, οἵτινες ἀναλαβόντες εἰς χεῖρας τὰ ὅπλα ἠχμαλώτισαν τὸν ἐπίδοξον διάδοχον καὶ ἐξέδωκαν προκήρυξιν, δι' ἧς ἐκήρυτ-

τον τὸν ΙΒ' ἀκώβον ἔκπτωτον τοῦ θρόνου. Ὁ Ἰάκωβος ἐκστρατεύσας κατὰ τῶν ἀνταρτῶν μετὰ 30 χιλιάδων ἀνδρῶν προσεπάθησε νὰ ὑπερασπισθῇ τὸ στέμμα του, ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἔμελλε νὰ συγκροτηθῇ μάχη τῇ 11 Ἰουνίου 1488 οὗτος ἔφυγεν ἐκ τοῦ πεδίου τῆς μάχης καὶ μὴ δυνηθεὶς νὰ διοικήσῃ τὸν ἵππον του ἔπεσεν ἐξ αὐτοῦ καὶ ἐπληγώθη· μεταφερθεὶς δὲ εἴς τινα παρακείμενον μύλον, ἐφονεύθη ἐν τῇ κλίνῃ τοῦ μυλωθροῦ ὑπὸ ἀγνώστου ὅστις ἐπενεγκὼν δι' ἐγχειριδίου πολλὰς ἐπ' αὐτοῦ πληγὰς ἥρπασε τὸ πτῶμα καὶ ἐγένετο ἄφαντος. Ἡ ἐκ τοῦ πεδίου τῆς μάχης φυγὴ τοῦ βασιλέως ἐπήνεγκε τὸ τέρμα τῆς μάχης ὑπὲρ τῶν ἀνταρτῶν.

Ἰ ά κ ω β ο ς Δ', υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1473, ἀποθ. τῷ 1513. Ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου ἄνευ ἀντιστάσεως. Ἠθέλησε νὰ ὑπερασπισθῇ κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἐρρίκου Z' τὸν τυχοδιώκτην Perkins Warbeck κηρύττοντα ἑαυτὸν υἱὸν Ἐδουάρδου τοῦ Δ' καὶ ἀντιποιούμενον τὸν θρόνον τῆς Ἀγγλίας, καὶ πρὸς τοῦτο ἐξεστράτευσεν εἰς Νορθουμβερλάνδην· μὴ εὑρίσκων ὅμως συμπάθειαν τῶν Ἄγγλων πρὸς τὸν τυχοδιώκτην τοῦτον κατέλιπεν αὐτόν. Τῷ 1503 ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ Ἐρρίκου Μαργαρίταν, καὶ τὸ συνοικέσιον τοῦτο ἐπηκολούθησε δεκαετὴς εἰρήνη μετὰ τῶν Ἄγγλων. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ Ἰάκωβος ὢν ἐν ἁρμονίᾳ μετὰ τῶν βουλῶν ἔθηκε πολλοὺς νόμους ἐπωφελεῖς διὰ τὴν εὐημερίαν τῆς Σκωτίας, ἐνεθάρρυνε τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν γεωργίαν καὶ ἐκανόνισε τὴν ἀντιπροσωπείαν τῶν διαφόρων τάξεων τοῦ ἔθνους ἐν τῷ κοινοβουλίῳ· ὅτε διεδέχθη εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀγγλίας τὸν Ἐρρίκον Z' ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἐρρίκος Η', τάχιστα ἐπῆλθεν ἡ κακὴ συννόησις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἰακώβου. Ἐπειδὴ ὁ Ἐρρίκος ἡτοιμάζετο εἰς πόλεμον κατὰ τῆς Γαλλίας, ὁ Ἰάκωβος δυσηρεστημένος κατὰ τοῦ γυναικαδέλφου του, καὶ παρακινούμενος ὑπὸ τῆς Ἄννης τῆς Βρετανίας συζύγου Δωδεδίκου τοῦ ΙΒ', ἐκήρυξε πόλεμον κατὰ τῆς Ἀγγλίας μηδεμίαν δοὺς προσοχὴν εἰς τὰς παραστάσεις τῆς Μαργαρίτας καὶ πολλῶν συμβούλων του. Ἄγων ἰσχυρότατον στρατὸν τάχιστα κατέλαβε πολλὰ ἀγγλικὰ φρούρια, ἀλλὰ τῇ 9 σεπτεμβρίου συνεκρότησε μετὰ τῶν Ἄγγλων αἱματωδεστάτην μάχην, καθ' ἣν 10 χιλ. στρατιῶται καὶ τὸ ἄνθος τῶν εὐγενῶν τῆς Σκωτίας ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ πεδίου, καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἐγένετο ἄφαντος.

Ἰ ά κ ω β ο ς Ε', υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1512, ἀποθαν. τῷ 1542. Διαδεξάμενος τὸν πατέρα του εἰς ἡλικίαν 1 ἔτους ἐτέθη κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τὴν κηδεμονείαν τῆς μητρός του Μαργαρίτας τῆς Ἀγγλίας ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅτι αὕτη δὲν θέλει συνάψει δεύτερον γάμον. Ἐπειδὴ αὕτη ἐνυμφεύθη ἀμέσως τὸν Δουγλὰς, οἱ βαρόνοι καθήρεσαν αὐτὴν καὶ προσεκάλεσαν ἐκ Γαλλίας τὸν Ἰωάννην Ἀλβάνυ, υἱὸν τοῦ κόμητος Ἀλεξάνδρου, ἀδελφοῦ Ἰακώβου τοῦ Γ'. Ὁ νέος κηδεμὼν θελήσας ἐπεκτείνῃ τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν καὶ εὑρὼν ἀντίστασιν μετὰ σφοδρὰν πάλην ἀπελπισθεὶς ἐπανέκαμψεν εἰς Γαλλίαν. Τότε ὁ Ἰάκωβος δεκατριετὴς ἀνέλαβε τῷ 1524 τὰς ἡνίας τοῦ κράτους μετὰ ὀκτὼ συμβούλων. Ἀλλ' ὁ Δουγλὰς κατέλαβε τὴν ἐξουσίαν καὶ αἰχμαλωτίσας τὸν βασιλέα ἔκλεισεν αὐτὸν ἐν τῷ πύργῳ τῆς Φαλκλάνδης. Ὁ Ἰάκωβος ἠδυνήθη νὰ δραπετεύσῃ καὶ κατέφυγεν εἰς τὴν μητέρα του, ἥτις διαζευχθεῖσα προηγουμένως τοῦ Δουγλὰς ὑπεστήριζε τὸν κόμητα Ἀρράν. Ὁ Δουγλὰς καὶ ὁ Ἀρράν ἀπεμακρύνθησαν τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων τῷ 1528, καὶ κατεδικάσθησαν εἰς ἐξορίαν, ἐν ᾗ διέμειναν μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ἰακώβου. Ἀπαλλαγεὶς τῆς κηδεμονίας ὁ Ἰάκωβος ἐξήσκησε τὰς ἰδιότητας βασιλέως σοφοῦ καὶ πλήρους σταθερότητος. Δίκαιος καὶ γενναῖος ἔθηκε καλοὺς νόμους καὶ διὰ τῶν ὅπλων ὑπερησπίσθη τοὺς ὑπηκόους του κατὰ τῆς καταπιέσεως τῶν εὐγενῶν, καὶ ἐξηκολούθησε τὸ ἔργον του μετὰ δραστηριότητος καταντώσης μέχρι σκληρότητος. Συνέστησε τὸ συμβούλιον τῆς δικαιοσύνης, ἀνώτατον δικαστήριον τῆς Σκωτίας, ἀνέπτυξε τὴν ναυτιλίαν, ἐνήργησε τὴν ἐκμετάλλευσιν μεταλλείων χρυσοῦ ἀγνώστων τέως ἢ παρημελημένων, καὶ ἐπροστάτευσε τὰς ὡραίας τέχνας. Ὁ θεῖός του Ἐρρίκος Η' τῆς Ἀγγλίας κατασταὶς ἀρχηγὸς τῶν διαμαρτυρομένων ἐζήτησε νὰ προσελκύσῃ καὶ τὴν Σκωτίαν εἰς τὴν ἀναμόρφωσιν, ἀλλ' ὁ Ἰάκωβος ἀντέστη παντοίαις δυνάμεσι. Διετήρησε στενοτάτην συμμαχίαν μετὰ τῆς Γαλλίας· ἔδωκεν ἐπικουρίας εἰς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας Φραγκίσκον Α' κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Καρόλου Ε' καὶ διαβὰς εἰς Γαλλίαν τῷ 1536 ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως τούτου Μαγδαληνήν. Μετὰ τρία ἔτη ἀποθανούσης τῆς βασιλίσσης ἐνυμφεύθη τὴν Μαρίαν ἐπίκληρον δούκισσαν τῆς Λογγεβίλλης. Ὁ Ἐρρίκος τῆς Ἀγγλίας θέλων νὰ ἀποσπάσῃ αὐτὸν ἀπὸ τῶν μετὰ τῆς πείρου συμμαχιῶν ἐζήτησε μετ' αὐτοῦ συνέντευξιν, ἣν ὑποσχεθεὶς ὁ Ἰάκωβος δὲν ἐξετέλεσε. Προσβληθεὶς ὁ Ἐρρίκος διὰ τὴν προσβολὴν ταύτην ἐκήρυξε τὸ 1542 πόλεμον κατὰ τῆς Σκωτίας,

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορυφαία Βιβλιοθήκη

καὶ διέταξεν εἰσβολὴν, τὴν ὁποίαν ὅμως ἀπέκρουσεν ὁ Ἰάκωβος. Ἐν τούτοις διάφορα θλιβερὰ αἴτια καὶ ἰδίως ὁ πρόωρος θάνατος τῶν δύο αὐτοῦ υἱῶν κατέστησαν τὸν βασιλέα λίαν μελαγχολικόν. Κεκλεισμένος ἐν τῷ πύργῳ τῆς Φαλκλάνδης καὶ παραδεδομένος ὅλος εἰς τὴν θλῖψιν του ἔμαθε τὸν τοκετὸν τῆς συζύγου του, ἥτις ἐγέννησε θυγατέρα, τὴν δυστυχῆ Μαρίαν Στουάρτ διαδεξαμένην αὐτόν.

Ἰάκωβος ΣΤ', ἴδ. Ἰάκωβος Ος βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας.

Ἰάκωβος Ζος, ἴδ. Ἰάκωβος Βος βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας.

Δ' Βασιλεῖς τῆς Ἱσπανίας καὶ τῆς Ἀραγωνίας.

Ἰάκωβος Ος, βασιλεὺς τῆς Ἀραγωνίας, ἐπονομαζόμενος ὁ «Κατακτητὴς», γεννηθεὶς τῷ 1208, ἀποθ. τῷ 1276. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του Πέτρου Βου ἀμφότεροι οἱ θεῖοί του Σάγχων καὶ Φερνάνδος προσεπάθησαν νὰ καταλάβωσι τὸν θρόνον, ἀλλὰ τῇ μεσολαβήσει τοῦ πάπα ὁ Ἰάκωβος ἀναγνωρίσθη ὑπὸ τῶν Βουλῶν κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος. Τῷ 1217 διέφυγε τὸν θεῖόν του Σάγχωνα, ὅστις γενόμενος ἀντιβασιλεὺς, ἐπεθύμει πάντοτε τὴν κατάληψιν τοῦ θρόνου, κατέφυγεν εἰς Σαραγόσσαν, ὅπου αἱ Βουλαὶ συνελθοῦσαι τῷ 1218 ἐκώλυσαν ἐπί τινα χρόνον τοὺς σφετερισμοὺς τῶν θείων του. Ἐπειδὴ οὗτοι ἐξηκολούθουν διατηροῦντες μυστικῶς βαρόνους τινὰς εἰς ἐπανάστασιν κατὰ τοῦ Ἰακώβου, οὗτος ὅπως ἐξασφαλίσῃ ἑαυτῷ τὴν ὑποστήριξιν Ἀλφόνσου τοῦ Θου βασιλέως τῆς Λεωνίας, ἐνυμφεύθη τῷ 1221 τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ἐλεονώραν. Κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη ἐπάλαισε μετὰ γενναιότητος καὶ ἐπιτηδειότητος κατὰ τῶν δυσχερειῶν καὶ κινδύνων τῶν παραγομένων ἐκ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ θείου του Φερνάνδου καὶ κατώρθωσεν ἐπὶ τέλους νὰ ἀναγνωρισθῇ τῷ 1227 καθ' ἅπαν τὸ βασίλειον. Τῷ 1229 ἐξεστράτευσε μετὰ 18 χιλιάδων ἀνδρῶν κατὰ τῆς Μαϊόρκας καὶ κατέκτησεν αὐτὴν, καὶ μετὰ τρία ἔτη τὰ στρατεύματά του κατέλαβον καὶ τὰς λοιπὰς Βαλεαρίδας νήσους. Τῷ 1233 εἰσέβαλεν εἰς τὸ βασίλειον τῆς Βαλεντίας κατεχόμενον ὑπὸ τῶν Μαύρων καὶ διὰ τῆς γενναιότητος καὶ μετριοπαθείας του συνεπλήρωσε μέχρι τοῦ 1238 τὴν πλήρη κατάκτησιν αὐτοῦ. Μετὰ τινα ἔτη ὤφειλε νὰ καταπνίξῃ τὰς ταραχὰς τὰς ἀναφυείσας ἕνεκα τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ πρὸς τὸν πρεσβύτερον υἱὸν τοῦ Ἀλφόνσου υἱὸν τῆς Ἐλεονώρας, εἰς ὃν ἤθελησε νὰ ἀφήσῃ μόνον τὸ ἰδίως καλούμενον βασίλειον τῆς Ἀραγωνίας ἐπιφυλάξας τὴν Καταλωνίαν, τὸ βασίλειον τῆς Βαλεντίας καὶ τὰς ἐκεῖθεν τῶν Πυρηναίων κτήσεις του εἰς τοὺς υἱούς του τοὺς ἐκ τῆς Ὑολάνδης ἡγεμονίδος τῆς Οὐγγαρίας, ἣν ἐνυμφεύθη τῷ 1235 διαζευχθεὶς τὴν Ἐλεονώραν λόγῳ συγγενείας· ἡ ἐπιτηδειότης τοῦ βασιλέως καὶ ὁ θαυμασμὸς τῶν Ἱσπανῶν πρὸς τὴν πολεμικὴν ἀνδρείαν τῆς Ὑολάνδης κατίσχυσε τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἀλφόνσου, ὅστις ἠναγκάσθη τῷ 1253 νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ πατρός του. Τῷ 1256 κατέπαυσε μετά τινος δυσκολίας ἀνταρσίαν τῶν Μαύρων τοῦ βασιλείου τῆς Βαλεντίας ἐξεγερθέντων ἕνεκα τῆς δοθείσης αὐτοῖς παρὰ τοῦ βασιλέως διαταγῆς νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν χώραν. Τῷ 1257 ἐκανόνισε μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου Θου τὰ ὅρια τῶν ἀμοιβαίων κτήσεών των. Τῷ 1260 συνεφιλιώθη μετὰ τοῦ υἱοῦ του Ἀλφόνσου, ὅστις ὅμως ἀπέθανε μετ' ὀλίγον καταβληθεὶς ἐκ τῆς θλίψεως διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀδικίαν τοῦ πατρός του. Τῷ 1264 παρακληθεὶς ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ του Ἀλφόνσου Ιου, βασιλέως τῆς Καστιλλίας [νὰ βοηθήσῃ αὐτὸν κατὰ τῶν Μαύρων, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ τὴν συνδρομὴν τῶν εὐγενῶν, παρωργισμένων ἐκ τῶν δραστηρίων μέτρων τῶν ληφθέντων ὑπὸ τῶν πόλεων πρὸς παρακώλυσιν τῶν ληστειῶν τῶν βαρόνων· ἀλλὰ κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἀπονείμας σημαντικὰ προνόμια εἰς τοὺς εὐγενεῖς ἠδυνήθη νὰ ἐκστρατεύσῃ καὶ τάχιστα κατακτήσας τὸ βασίλειον τῆς Μουρκίας ἀπέδωκεν αὐτὸ εἰς τὸν γαμβρόν του. Τῷ 1265 ἐπίσῃ ἐπὶ στόλου μετὰ 20 χιλιάδων ἀνδρῶν ὅπως μεταβῇ εἰς Παλαιστίνην καὶ πολεμήσῃ τοὺς μωαμεθανούς, ἀλλὰ σφοδρὰ τρικυμία ἐπήνεγκε τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης. Τῷ 1272 πάλη φανερὰ καταταράξασα ἅπαν τὸ βασίλειον διηγέρθη μεταξὺ τοῦ Πέτρου πρεσβυτέρου τότε τῶν υἱῶν τοῦ Ἰακώβου καὶ νόθου τινὸς υἱοῦ του Σάγχωνος. Ὁ Ἰάκωβος ὑποστηρίξας κατ' ἀρχὰς τὸν νόθον υἱόν του, ὕστερον κατέλιπεν αὐτὸν, ὅστις ἐπαναστατήσας καὶ κατὰ τοῦ ἰδίου πατρὸς ἐπνίγη ἐπὶ τέλους τῷ 1275 κατὰ διαταγὴν τοῦ Πέτρου. Κατὰ τὸ 1276 μετέβη μετὰ πολυαρίθμου στρατοῦ εἰς τὸ βασίλειον τῆς Βαλεντίας ἀπειλούμενον ὑπὸ γενικῆς προσβολῆς τῶν Μαύρων κατὰ πάντων τῶν χριστιανῶν τῆς χερσονήσου. Ἠττηθέντος ἑνὸς τῶν στρατιωτικῶν αὐτοῦ σωμάτων κατεκυριεύθη ὑπὸ θλίψεως ἐπαγχόλης τὸν θάνατόν του. Ὁ Ἰάκωβος συνήνεσε εἰς τὴν στρατιωτικὴν τουλκανότητα καὶ τὴν σταθερὰν μέριμναν περὶ τῆς εὐημερίας τῶν ὑπηκόων του. Ὑπῆρξε πρόκ-

ΑΠΟΘΕΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοινωφελὲς Βιβλιοθηκὴ
Ἀριστοτέλειον Πανεπιστήμιον

τι γενναιόδωρος πρὸ πάντων εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἀγαπῶν τὴν ποίησιν, ἐπροστάτευε τοὺς καλλιεργοῦντας αὐτήν. Συνέταξε προσέτι καὶ αὐτοβιογραφίαν ἐκδοθεῖσαν ἐν Βαλεντίᾳ τῷ 1557, ἐν ᾗ ὅμως οὐδεὶς γίνεται λόγος οὔτε περὶ τῆς πρὸς τὸν υἱόν του Ἀλφόνσον ἀδικίας, οὔτε περὶ τῆς ὑπερβολικῆς κλίσεώς του πρὸς τὴν ἀσέλγειαν.

Ἰάκωβος Βος, βασιλεὺς τῆς Ἀραγωνίας, ἐπονομαζόμενος «Ὁ Δίκαιος» ἔγγονος τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1260, ἀποθαν. τῷ 1327. Δευτερότοκος ὢν υἱὸς Πέτρου Γ' βασιλέως τῆς Ἀραγωνίας ἐκληρονόμησε παρ' αὐτοῦ διὰ διαθήκης τὴν βασιλείαν τῆς Σικελίας, ἣν κατέσχε τῷ 1286. Κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη ἐπολέμησε μετ' ἐπιτυχίας τὰ στρατεύματα Καρόλου Βου τῆς Νεαπόλεως. Τῷ 1291 διαδεξάμενος τὸν ἀδελφόν του Ἀλφόνσον εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀραγωνίας μετέβη εἰς Ἱσπανίαν, καταλιπὼν εἰς τοὺς Σικελιώτας πίνθος διὰ τὴν ἀπίλευσίν του. Τῷ 1295 συνωμολόγησεν εἰρήνην μετὰ τοῦ Καρόλου τῆς Νεαπόλεως, οὗτινος ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος παρητήθη τῶν ἐπὶ τῆς Σικελίας δικαιωμάτων του ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ του Φριδερίκου. Τῷ 1296 εἰσελάσας εἰς Καστιλλίαν κατέλαβε τὸ βασίλειον τῆς Μουρκίας ἐπωφεληθεὶς ἐκ τῆς ἀνηλικιότητος Φερδινάνδου τοῦ Δου. Τῷ 1297 μεταβὰς εἰς Ῥώμην περιεβλήθη τὴν κυριαρχίαν τῶν μεγάλων τιμαρίων τῆς ἐκκλησίας Σαρδοῦς καὶ Κορσικῆς ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τῆς Σικελίας εἰς τὸν Κάρολον τῆς Νεαπόλεως. Ἐπὶ τούτῳ ἐξεστράτευσε κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Φριδερίκου τῷ 1298 καὶ ἐνίκησεν αὐτὸν πολλάκις, ἀλλὰ δὲν ἐξηκολούθησε μαθὼν ὅτι ἡ παπικὴ αὐλὴ ἀνέλαβε τὴν ὑπεράσπισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ Φερδινάνδου τῆς Καστιλλίας. Τῷ 1300 συνωμολόγησε μετὰ τοῦ Φερδινάνδου συνθήκην, δι' ἧς μέρος τῆς Μουρκίας κατελήφθη αὐτῷ. Τῷ 1309 ἀμφότεροι οἱ βασιλεῖς προσέβαλον τοὺς Μαύρους τῆς Γρενάδας, ἀλλ' ἄνευ διαρκοῦς ἐπιτυχίας. Τῷ 1314 καθυπέβαλεν ὁ Ἰάκωβος τὴν Δήν τῆς Τύνιδος εἰς ἐτήσιον φόρον. Τῷ 1326 καθυπέταξε μετὰ σφοδρὰν τριετῆ πάλην τὰς νήσους Σαρδὼ καὶ Κορσικήν, αἵτινες ὑπέκειντο εἰς τὰς δημοκρατίας τῆς Γενούης καὶ τῆς Πίσης. Ὁ Ἰάκωβος ἠδυνήθη κατὰ τὸ διάστημα τῆς βασιλείας νὰ διατηρήσῃ ἐν τοῖς τρισὶ βασιλείοις τοὺς ὧν τὸ ἀδιάσπαστον ἐκήρυξε τῷ 1318 ἡσυχίαν θυμοῦ, ἐν ᾗ ἐπὶ τῶν προγόνων του ἀκατάπαυστοι ἦσαν αἱ ἐν αὐτοῖς ταραχαί. Εἰς τοῦτο δὲ συνετέλεσε τὰ μέγιστα ὁ πρὸς τὴν δικαιοσύνην ἵρως του, δι' ὃν καὶ ἐπεχείρησε τὴν ἀναθεώρησιν τῶν νόμων, καὶ ἡ προσπάθειά του πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ὁμονοίας μεταξὺ τῶν ὑπηκόων του. Ἐνεθάρρυνε προσέτι τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰ γράμματα ἱδρύσας τῷ 1300 τὸ πανεπιστήμιον τῆς Λερίδας, καὶ ἐφρόντισε διαρκῶς περὶ τῆς ὑλικῆς εὐημερίας τῶν ὑπηκόων του συνομολογῶν ἐμπορικὰς συνθήκας μετὰ τῶν διαφόρων ἡγεμόνων τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀσίας.

Ε' Βασιλεῖς τῆς Μαϊόρκας.

Ἰάκωβος Ασος, βασιλεὺς τῆς Μαϊόρκας, γενν. τῷ 1243, ἀποθ. τῷ 1311. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἰάκωβος Ασος, βασιλεὺς τῆς Ἀραγωνίας κατέλιπεν αὐτῷ, διὰ διαθήκης μετὰ πλήρους κυριαρχίας τὰς Βαλεαρίδας νήσους, τὴν ἐπαρχίαν Ῥουσιλλὸν καὶ τὴν βαρωνίαν Μομπελλιέ, κτήσεις περιληφθείσας ὑπὸ τὸ ὄνομα βασιλείου τῆς Μαϊόρκας. Ὁ Ἰάκωβος κατασχὼν τὰς χώρας ταύτας τῷ 1256 διετέλεσε καθ' ἅπαντα τὸν βίον του εἰς διηνεκῆ πόλεμον κατ' ἀρχὰς μὲν πρὸς τὸν ἀδελφόν του Πέτρον Βον, ὕστερον δὲ πρὸς τὸν υἱὸν ἐκείνου Ἀλφόνσον Γον, καθ' ὅσον ἀμφότεροι οὗτοι οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀραγωνίας προσεπάθουν νὰ ἐπαναφέρωσιν εἰς τὸ στέμμα των τὰς χώρας ἃς ἀπέσπασεν ἀπ' αὐτοῦ ὁ Ἰάκωβος Ασος χάριν τοῦ υἱοῦ του. Ὁ Ἰάκωβος ἀδίκως οὕτω προσβαλλόμενος ὑπεστηρίζετο ὑπὸ τῶν παπῶν καὶ τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας. Τῷ 1298 συνωμολόγησεν ὁριστικὴν συνθήκην μετὰ τοῦ Ἰακώβου Βου τῆς Ἀραγῶνος, δι' ἧς ἐκανονίσθησαν αἱ μεταξὺ τῶν δύο μοναρχιῶν σχέσεις. Ἔκτοτε ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐν τῷ βασιλείῳ του ἀναγέννησιν τῆς γεωργίας καὶ τῆς βιομηχανίας, ἡ δὲ φρόνιμος καὶ δικαία διοίκησις του ἐπέσπασεν ἐφ' ἑαυτὸν τὴν ἀφοσίωσιν τῶν ὑπηκόων του.

Ἰάκωβος Βος, βασιλεὺς τῆς Μαϊόρκας, ἔγγονος τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1315, ἀπ. τῷ 1349. Διαδεξάμενος τὸν θεῖόν του Σάγχωνα τῷ 1324 ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ θείου του Φιλίππου ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῶν δύο ἐπικυριάρχων του Ἰακώβου Βου τῆς Ἀραγωνίας καὶ Καρόλου Δου τῆς Γαλλίας. Γενόμενος ἐνήλιξ ἀπώθησε μετ' ἐπιτυχίας τὰς προσβολὰς τῶν Μαύρων, καὶ ἐπολέμησε τῷ 1330 πρὸς τοὺς Γενουίτας κοινῇ μετὰ τοῦ Ἀλφόνσου τῆς Ἀραγωνίας, οὗτινος εἶχε νυμφευθῇ τὴν θυγατέρα. Πέτρου τοῦ Δου διαδεξαμένου τῷ 1337 τὸν Ἀλφόνσον ἀμοιβαῖον μῖσος διηγέρθη μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἰακώβου. Τῷ 1342 προσελθόντος τοῦ Ἰακώβου ἀφράγως εἰς ῥῆξιν μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας, ὁ Πέτρος ἐπωφελούμενος προσεκάλεσεν αὐτὸν ὅπως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ ἀπολογηθῇ εἰς

τινα κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν, μὴ ὑπακούσαντα δὲ ἀπεγύμνωσεν αὐτὸν τῷ 1344 πασῶν τῶν κτήσεών του. Ὁ δὲ Ἰάκωβος καίτοι ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τοῦ Πάπα δὲν ἠδυνήθη νὰ καταλάβῃ τὸ βασίλειόν του. Τῷ 1349 πωλήσας εἰς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας τὴν κυριαρχίαν τοῦ Μονπελλιὲ, ἀντὶ 120 χιλ. χρυσῶν ταλλήρων ἐδυνήθη νὰ ἐφοπλίσῃ στόλον δι' οὗ ἐπεχείρησε τὴν κατάληψιν τῆς Μαϊόρκας, ἀλλ' ἐνικήθη ἐξ ὁλοκλήρου ἔν τινι ναυμαχίᾳ καὶ ἐφονεύθη κατὰ τὴν συμπλοκήν.

Ἰάκωβος Γ', βασιλεὺς τῆς Μαϊόρκας, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1336, ἀποθ. τῷ 1375. Αἰχμαλωτισθεὶς ἐν τῇ μάχῃ καθ' ἣν ὁ πατήρ του ἀπώλεσε τὴν ζωὴν, ἐκρατήθη ἐπὶ δωδεκαετίαν εἰς Βαρκελόνην καὶ ὑπέστη πᾶν εἶδος στερήσεων καὶ προπηλακισμῶν. Δραπετεύσας τῷ 1362 κατέφυγεν εἰς Νεάπολιν, ὅπου προσελκύσας τὴν εὔνοιαν τῆς Ἰωάννας τῆς Νεαπόλεως ἐνυμφεύθη αὐτὴν κατὰ τὸ ὑπόμενον ἔτος. Ἐπιθυμῶν τὴν κατάληψιν τῆς προγονικῆς κληρονομίας του, κατέλιπε μετ' ὀλίγον τὴν Νεάπολιν καὶ μετέβη εἰς Ἀβινῶνα παρὰ τῷ πάπᾳ Οὐρβανῷ Ε'. Τῷ 1366 ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τῆς ὑπασπιστοφυλακῆς τοῦ στρατοῦ τοῦ ὁδηγηθέντος εἰς Ἱσπανίαν ὑπὸ τοῦ περίφημος τῆς Ὀυαλλίας πρὸς ἐγκαθίδρυσιν Πέτρου τοῦ Σκληροῦ εἰς τὸν θρόνον τῆς Καστιλλίας. Ὁ Πέτρος ὑποσχέθη συνδρομὴν εἰς τὸν Ἰάκωβον πρὸς κατάληψιν τῆς Μαϊόρκας· ἀλλ' ἅπαξ ἀποκατασταθεὶς εἰς Καστιλλίαν δὲν ἐφρόντισε νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποσχέσεις του πρὸς τὸν Ἰάκωβον, οὗτινος αἱ πρὸς αὐτὸν ἐκδουλεύσεις ὑπῆρξαν ἀφελιμώτατοι. Συλληφθεὶς μετ' ὀλίγον ὁ Ἰάκωβος αἰχμάλωτος ὑπὸ τοῦ Ἐρρίκου τῶν Τρανσταμάρης, ἀπηλλάγη τῷ 1369 ἀντὶ ὑπερόγκων λίτρων καταβληθέντων ὑπὸ τῆς Ἰωάννας τῆς Νεαπόλεως. Ἐπιχείρησεν ἔκτοτε νὰ καταλάβῃ μέρος τῶν κτήσεων τῶν ἀνηκουσῶν εἰς τὸν πατέρα του, ἀλλ' αἱ ἀνώτεραι δυνάμεις τοῦ βασιλέως τῆς Ἀραγῶνος παρεκώλυσαν πάντοτε διαρκεῖς ἐπιτυχίας. Τῷ 1375 ἀπωδοδόμενος εἰς τὰς γαίας τῆς Καστιλλίας ὑπὸ τῶν στρατευμάτων Πέτρου τοῦ Δου κατελήφθη ἐξαίφνης ὑπὸ ὀξείας ἀσθενείας ἀποδιδομένης ὑπό τινων ἱστορικῶν εἰς δηλητηρίασιν καὶ ἀπέθανε μετ' ὀλίγας ἡμέρας. Δὲν κατέλιπε τέκνα. Ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Ἰσαβέλλα μαρκησία Μομφερράτου συνοδεύουσα αὐτὸν κατὰ τὰς τελευταίας στρατείας, ἀπεσύρθη εἰς Γαλλίαν, ὅπου ἀπέθανε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΕ' αἰῶνος. Μετ' αὐτὴν ἐξέλιπεν ὁ κλάδος τῶν βασιλέων τῆς Μαϊόρκας.

Ζ' Ἄλλα πρόσωπα.

Ἰάκωβος ἐκ Βιτρὸ, πρωθιεράρχης καὶ ἱστορικὸς γάλλος, ἀποθ. ἐν Ῥώμῃ τῷ 1240. Ὢν ἐφημέριος ἐν Argenteuil, ἀπῆλθε τῷ 1210 εἰς Βραβάντην πρὸς ἐπίσκεψιν γυναικός τινος ἧς ἐφημίζοντο αἱ ἀρεταὶ, καὶ ἔγεινεν ἐνθουσιώδης ζηλωτὴς τῆς γυναικὸς ταύτης πασχούσης κατὰ τὰς φρένας. Εἰς ἄκρον εὐγλωττος ἀπέκτησε φήμην τοιαύτην, ὥστε οἱ ἐν Πτολεμαΐδι τῆς Συρίας λατῖνοι ἐξέλεξαν αὐτὸν ἐπίσκοπον, τῷ 1217. Μεταβὰς πρὸς κατάληψιν τῆς ἐπισκοπῆς του παρερρίφθη τῷ 1218 εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Δαμιέτης. Ἐπιστρέψας εἰς Εὐρώπην τῷ 1227 ἀποκατέστη ὁριστικῶς εἰς Ῥώμην τῷ 1229· ἐγένετο καρδινάλιος, ἐπίσκοπος Τουσκούλου, λεγάτος ἐν Γαλλίᾳ, ἐν Γερμανίᾳ καὶ λατῖνος πατριάρχης τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἀλλ' ἀπέθανε πρὶν καταλάβῃ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον. Μεταξὺ τῶν συγγραμμάτων του τὰ περιεργότερα εἶναι δύο ἐπιγραφόμενα Historia Orientalis καὶ Historia Occidentalis.

Ἰάκωβος (Βλονίτζκι), μοναχὸς καὶ σοβὸς φιλόλογος βῶσσος, γενν. τῷ 1711. Συνέταξεν ἑλληνικὴν γραμματικὴν λατινιστὶ, καὶ μετέφρασεν ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ τὸ Περὶ Ἱερωσύνης τοῦ Χρυσοστόμου, τὸ Περὶ ἱεραρχίας Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου καὶ τὰ Πρακτικὰ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις τῷ 1672 συγκροτηθείσης Συνόδου. Τῷ 1751 μετέβη εἰς τὸν Ἄθω καὶ διατρίψας ἐκεῖ ἐπὶ δεκαετίαν συνέταξε κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἓν Ἑλληνοσλαβικὸν καὶ Σλαβοελληνικὸν λεξικὸν, ἓν Λατινοσλαβικὸν λεξικὸν καὶ μίαν Σλαβικὴν γραμματικήν.

Ἰάκωβος (Μαυθαῖος-Ἰωσὴφ), θεολόγος, γραμματικὸς καὶ μαθηματικὸς γάλλος, γενν. τῷ 1736, ἀποθ. τῷ 1821. Υἱὸς γεωργοῦ, ἐσπούδασε, ἐχειροτονήθη ἱερεὺς καὶ ἐπί τινα ἔτη ἐξετέλεσε καθήκοντα ἐφημερίου. Διδάξας ἐπὶ δύο ἔτη τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὰ μαθηματικὰ ἐν τῷ γυμνασίῳ τῆς Lons-le-Saulnier, διωρίσθη κατόπιν καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν ἐν τῷ ἀρτισυστάτῳ γυμνασίῳ τῆς Besançon καὶ τῷ 1775 καθηγητὴς τῆς θεολογίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς πόλεως ταύτης. Τῷ 1791 κατὰ τὴν ἐπανάστασιν μετηνάστευσεν εἰς Ἑλβετίαν, ὅπου πρὸς πορισμὸν τῶν ἀναγκῶν του ἐδίδασκε τὴν γαλλικὴν καὶ τὴν γερμανικὴν, καὶ ἐπὶ τέλους ἐγένετο ἐν Μονάχῳ παιδαγωγὸς παρά τινι πλουσίῳ οἰκίᾳ. Ἐπιστρέψας εἰς Γαλλίαν τῷ 1801, ἀπεκατέστη ἐν Παρισίοις ὅπου ἐδημοσίευσε πολλὰ συγγράμματά του. Τῷ 1810 διωρίσθη καθηγη-

τῆς καὶ πρύτανις τῆς ἐν Λουγδούνῳ θεολογικῆς σχολῆς καὶ ἐπὶ δεκαετίαν διέμεινεν ὡς τοιοῦτος. Κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη ἀπολέσας τὴν ὅρασιν ἐδίδασκεν ἐν τῷ δωματίῳ του. Τὰ συγγράμματά του εἶναι ποικίλα, ἤτοι θεολογικά, γραμματικά, μαθηματικὰ καὶ φιλοσοφικά, τὰ πλεῖστα ὅμως θεολογικά.

Ἰάκωβος Ἀος, αὐτοκράτωρ τῆς Ἀϊτῆς, ἴδ. ΔΕΣΣΑΛΙΝΗΣ.

Ἰάκωβος Ἀργεῖος, ἴδ. «Μάνος(Ἰάκωβος)».

Ἰάκωβος Κύπριος, Ἕλλην λόγιος, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Πρωτοσύγκελος τῆς μητροπόλεως Ἀαρίσσης, ἦν εἰδήμων τῆς λατινικῆς καὶ ἑλληνικῆς, ἀνὴρ σοφὸς καὶ πεπαιδευμένος ἔν τε τῇ ἱερᾷ θεολογίᾳ καὶ τῇ γραμματικῇ τέχνῃ. Ὁ Γόρδιος ἔν τινι ἐπιστολῇ του ἀποκαλεῖ αὐτὸν «γραμματικώτατον». Συνέγραψε Λόγους ἐγκωμιαστικοὺς εἰς τὸν Πρόδρομον.

Ἰάκωβος ὁ Μήλιος, μοναχὸς Ἕλλην, γενν. ἐν Μήλῳ καὶ ζῶν κατὰ τὸν ΙΗον αἰῶνα. Τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἐνεδύθη ἐν Ἀθήναις. Τῷ 1742 ἀπελθὼν εἰς Σικελίαν ἐχρημάτισε πνευματικὸς τῶν ἐν Βλατισλαβίᾳ ὀρθοδόξων ἐμπόρων· φοιτήσας δὲ τακτικῶς εἰς τὸ ἐκεῖ Λουθηροκαλβινικὸν γυμνάσιον, διήκουσε τὴν σειρὰν τῶν ὑπὸ τοῦ Βούργ παραδιδομένων θεολογικῶν μαθημάτων. Ἀνεγερθέντος αὐτόθι προσευχητηρίου οἴκου ἐξελέγη τακτικὸς ἱερεύς. Ἐξέδοτο ἐν Λειψίᾳ τῷ 1743 τὸ σύγγραμμα τοῦ Μηνιάτου «Πέτρᾳ Σκανδάλου» προτάξας ἴδιον προοίμιον.

Ἰάκωβος (Θωμᾶς James, λατ. Jamesius), ἀντιρρητικὸς καὶ φιλολόγος ἄγγλος, γενν. τῷ 1571, ἀποθ. τῷ 1629. Συλλέξας καὶ ἐπεξεργασθεὶς πλῆθος πολυτίμων χειρογράφων ἐδημοσίευσε τῷ 1600 κατάλογον τῶν εὑρισκομένων ἐν ταῖς σχολαῖς τῶν δύο πανεπιστημίων, Ὀξωνείας καὶ Καινταβρυγίας. Ὁ Θωμᾶς Βόδλεϋ συστήσας προσφάτως ἐν Ὀξωνείᾳ βιβλιοθήκην προσέλαβεν αὐτὸν τῷ 1602 βιβλιοθηκάριον. Ὁ Ἰάκωβος ἀπέδειξε κατὰ τῶν καθολικῶν ζῆλον μέγιστον. Μέλος τῆς ἐν Ὀξωνείᾳ συνελεύσεως κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς βασιλείας Καρόλου τοῦ Ἀου προέτεινε τὸν σχηματισμὸν ἐπιτροπῆς πρὸς ἐπεξεργασίαν τῶν χειρογράφων τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Μὴ γενομένης δεκτῆς τῆς προτάσεώς του ἀνέλαβε μόνος τὴν ἐπιχείρησιν, καὶ ἤρχησεν ἔργων, ὅπερ ἔμελλε ν' ἀποκλόνῃ πολλὰς νοθεύσεις τῶν φατρῶν τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας, καὶ ἀναιρέσῃ πολλὰ δόγματα αὐτῆς. Κατὰ τὸν Wood ὑπῆρξεν ἐπιφυέστατος καὶ φιλοπονώτατος τῶν ἐν Ὀξωνείᾳ ἀναφανέντων ἀπὸ τῆς ἀναμορφώσεως ἀντιπάλων τοῦ παπισμοῦ. Συνέγραψε καὶ ἐδημοσίευσε κατὰ διαφόρους ἐποχὰς δεκαπέντε συγγράμματα, ὧν τὰ πλεῖστα προτίθενται τὴν ἐξέλεγξιν τῶν παπικῶν δογμάτων.

Ἰάκωβος (Ῥιχάρδος James), πολυμαθὴς ἄγγλος, ἀνεψιὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1592, ἀποθαν. τῷ 1638. Τῷ 1619 ἐπεσκέφθη τὰς χώρας τῆς Οὐαλλίας καὶ τῆς Σκωτίας καὶ ἐκεῖθεν διέβη εἰς Ῥωσσίαν. Ἐγνωσκεν ἐκτὸς τῶν ἀρχαίων γλωσσῶν καὶ ἁπάσας σχεδὸν τὰς εὐρωπαϊκάς. Ὡς πολυμαθὴς καὶ κριτικὸς ἦν ἀνώτερος τοῦ θείου του. Τὸ ἐπισημότερον τῶν συγγραμμάτων του ἐπιγράφεται Observations made on the countrey, with the manners and customs of Russia and Ruslard, 1619, εἰς 8ον.

Ἰάκωβος (Ῥοβέρτος James), ἰατρὸς ἄγγλος, γεννηθ. τῷ 1703, ἀποθ. τῷ 1776. Ἐξασκήσας πρότερον τὴν ἰατρικὴν ἐν τρισὶν ἄλλαις πόλεσι τῆς Ἀγγλίας ἀποκατέστη τέλος ἐν Λονδίνῳ, ὅπου ἐγένετο γνωστὸς διὰ τῆς δημοσιεύσεως «Λεξικοῦ τῆς ἰατρικῆς» καὶ διὰ τῆς ἐφευρέσεως κόνεως πρὸς θεραπείαν τοῦ παροξυσμοῦ, ἧς τὴν κατασκευὴν διατηρήσας μυστικὴν ὑπερεπλούτισεν.

Ἰάκωβος (Θωμᾶς James), θαλασσοπόρος. Ἐπιτραπεὶς τῷ 1631 ὑπό τινος ἑταιρίας ἐμπόρων τῆς Βριστόλης τὴν ἀναζήτησιν πορθμοῦ πρὸς τὰ ΒΔ ἔπλευσε πρὸς Β μέχρις 65ο 36' πλάτους, ἠρεύνησε τὰ νότια τοῦ Οὐδσωνίου κόλπου καὶ ἐκάλεσε τὸ πρὸς Δ μέρος τῆς Ἠπείρου Νότιον Νέαν Οὐαλλίαν. Ἀρνεῖται τὴν πιθανότητα ὑπάρξεως πορθμοῦ πρὸς τὰ ΒΔ. Ἡ «Περιήγησις» ἐδημοσιεύθη ἐν Λονδίνῳ 1633 καὶ 1740.

ΙΑΚΩΒΟΥ (ποταμὸς), ἀγγλιστὶ James-river, ποτ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἐν Βιργινίᾳ, πηγάζων ἀπὸ τῶν Ἀλλεγανυσίων ὀρέων ὑπὸ τὸ ὄνομα Jackson's river, ῥέων ἐξ Α πρὸς Δ διαβρέχων τὴν Jamestown καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον Chesa peak. Ῥοῦς 400 χιλιαμ.

ΙΑΚΩΒΟΥ ΚΟΛΠΟΣ, κόλπος τῆς Βορείου Ἀμερικῆς πρὸς τὴν ΝΔ ἄκραν τῆς Οὐδσωνίου θαλάσσης μεταξὺ Λαβραδώρης, Καναδᾶ καὶ Νοτίου Νέας Οὐαλλίας. Ὀφείλει τὸ ὄνομά του εἰς τὸν θαλασσοπόρον Θωμᾶν Ἰάκωβον ἐρευνήσαντα αὐτόν.

ΙΑΚΩΒΟΥΠΟΛΙΣ, ἀγγλιστὶ Jamestown, πόλ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἐν Βιργινίᾳ πρὸς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ Ἰακώβου εἰς

80 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Ῥιχμόνδης. Τὸ πρῶτον ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις συστὰν ἀγγλικὸν κατάστημα, χρονολογούμενον ἀπὸ τοῦ 1608.

Ἰακωβούπολις, φρούριον τῆς νήσου Ἁγίας Ἑλένης ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου κόλπου καὶ νῆς ΝΔ πλευρᾶς τῆς νήσου. Κάτοικοι 3,000. Πρωτεύουσα τῆς ἀποικίας καὶ ἕδρα τοῦ διοικητοῦ.

ΙΑΛΕΜΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς νύμφης Καλλιόπης, ἔφορος ἢ ἐφευρετὴς τῶν ἐλλειγείων καὶ τῶν πενθίμων ᾀσμάτων.

ΙΑΛΚΟΣ=ΙΑΩΛΚΟΣ.

ΙΑΛΜΕΝΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἀστυόχης, ἀδελφὸς τοῦ Ἀσκαλάφου, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, ἐκστρατεύσας ὕστερον καὶ εἰς Τροίαν ὡς ἡγεμὼν τῶν Ὀρχομενίων καὶ φέρων μεθ' ἑαυτοῦ 30 πλοῖα.

ΙΑΛΥΣΟΣ, ἰων. «Ἰήλυσος»· υἱὸς τοῦ Κερκάφου καὶ τῆς Κυδίππης, ἀπόγονος τοῦ Ἡλίου καὶ ἀδελφὸς τοῦ Καμήρου καὶ τοῦ Λίνδου, μεθ' ὧν διενεμήθη τὸ βασίλειον τῆς νήσου Ῥόδου, ἔνθα ἀνήγειρε τὴν πόλιν Ἰαλυσόν.

ΙΑΛΥΣΟΣ ἰων. ΙΗΛΥΣΟΣ, πόλ. ἐπίσημος ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐπὶ τῆς νήσου Ῥόδου ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἰαλύσου ἀπογόνου τοῦ Ἡλίου.

ΙΑΜΑ, εἷς τῶν ὀκτὼ Βακοῦ ἐν τῇ βραχμανικῇ θρησκείᾳ· θεὸς τῆς νυκτὸς καὶ τῶν νεκρῶν. Δικάζει τὰς ψυχὰς ἅμα ἐξερχομένας τοῦ σώματος.

ΙΑΜΑ-ΙΚΗ, μία τῶν ἀγγλικῶν Ἀντιλλῶν νήσων, κειμένη πρὸς Ν τῆς Κούβας καὶ πρὸς Δ τῆς Ἀϊτῆς· ἐπιφάνεια 11,007 τετραγ. χιλιαμέτρ. κάτοικοι κατὰ τὴν τοῦ 1871 καταμέτρησιν 506,154 ἐξ ὧν περὶ τὰς 14 χιλιάδας λευκοί.— Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Κίγκστων, ἀλλ' ὁ διοικητὴς διαμένει ἐν Spanish-Town ἢ Santiago-de-la-Vega. Διαιρεῖται εἰς τρεῖς κομητείας, Kornwall πρὸς Δ, Surey πρὸς Α καὶ Middlesex ἐν τῷ κέντρῳ. Εἰσοδήματα 447 χιλ. λίρας στερλίνας, δαπάναι 418, δημόσιον χρέος 666. Εἰσαγωγὴ 1300, ἐξαγωγὴ 1283, πλοῖα 428. Κλίμα θερμὸν καὶ νοσῶδες· γῆ λίαν καρποφόρος, ὑποκειμένη ὅμως εἰς συνεχεῖς σεισμούς. Προϊόντα, σάκχαρις, ῥώμιον περιζήτητον, ἰνδικὸν, βότανα πρὸς κατασκευὴν φαρμάκων, κτλ. — Ἡ Ἰαμαϊκὴ ἀνεκαλύφθη τῷ 1494 ὑπὸ τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου καὶ ἐνῆκεν εἰς τοὺς Ἰσπανοὺς μέχρι τοῦ 1603, ὅτε κατελήφθη ὑπὸ τῶν Ἄγγλων, οἵτινες κατέχουσιν αὐτὴν μέχρι σήμερον. Πολλαὶ ἀνταρσίαι ἐκραγεῖσαι ἐν αὐτῇ κατεστάλησαν ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως· τούτων ἐπισημότεραι εἶναι αἱ ἐκραγεῖσαι κατὰ τὰ ἔτη 1690, 1700, 1795. Ἡ νῆσος αὕτη κυβερνᾶται ὑπὸ διοικητοῦ διοριζομένου ὑπὸ τοῦ στέμματος μετὰ συμβουλίου δωδεκαμελοῦς. Ἔχει προσέτι ἴδιον νομοθετικὸν σῶμα ἐκλεγόμενον ὑπὸ τῶν ἐλευθέρων κτηματιῶν τῆς χώρας· ὁ ἄγγλος διοικητὴς χαίρει τὸ δικαίωμα τοῦ Veto. —Ἐκ τοῦ διοικητοῦ της Ἰαμαϊκῆς ἐξαρτῶνται διοικητικῶς αἱ Λουκάϋαι νῆσοι καὶ ἡ Ὀνδούρα.

ΙΑΜΑΡΥ, ποτ. τῆς Βασιλίας ῥέων πρὸς ΒΔ καὶ χυνόμενος εἰς τὴν Μαδείραν· ῥοῦς 450 χιλιαμέτρων.

ΙΑΜΒΗ, θυγάτηρ τοῦ Πανὸς καὶ τῆς Ἠχοῦς, γεννηθεῖα ἐν Θρᾴκῃ, θεράπαινα τῆς Μετανείρας συζύγου τοῦ Ἰπποθόοντος. Ὅτε ἡ Δημήτηρ ἦλθε πρὸς τὸν Ἰπποθόοντα, ζητοῦσα ἐπὶ τῆς γῆς τὴν Περσεφόνην, ἡ Ἰάμβη ἠδυνήθη διὰ τῶν ἀστειϊσμῶν της νὰ κινήσῃ αὐτὴν εἰς γέλωτα.

ΙΑΜΒΙΑ, πόλις τῆς νήσου Σουμάτρας, ἀπέχουσα τῆς Παλεμβάγγης 250 χιλιάμετρ. Πρωτεύουσα κράτους ἄλλοτε ἰσχυροῦ, ἤδη δὲ ὑποτελοῦς τοῖς Ὁλλανδοῖς. Ἐμπόριον χρυσίτιδος, πεπέρεως καὶ καλάμου.

ΙΑΜΒΛΙΧΟΣ, ἐρωτικὸς συγγραφεὺς Ἕλλην, σύρος τὴν καταγωγήν, ζῶν περὶ ἔτος 150 πρὸ Χρ. Κατὰ τὸν Σουΐδαν ἦτο ἀπελεύθερος· κατά τι δὲ σχόλιον ἑλληνικὸν ἀνακαλυφθὲν ὑπὸ Ἐμβρίκου τοῦ Στεφάνου ἐν τῷ περιθωρίῳ χειρογράφου τινὸς τοῦ ἱεροῦ Φωτίου εἶχε γονεῖς σύρους ἀμφοτέρους αὐτόχθονας, καὶ ἐκπαιδευθεὶς ἐν τῇ γλώσσῃ καὶ τοῖς ἤθεσι τῶν Σύρων παρεδόθη ὕστερον εἰς Βαβυλώνιόν τινα διδάξαντα αὐτῷ τὴν γλῶσσαν, τὰ ἤθη καὶ τὰς παραδόσεις τῶν Βαβυλωνίων, καὶ ἐπὶ τέλους ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς ἑλληνικῆς μετὰ τοσαύτης ἐπιμελείας, ὥστε νὰ δυνηθῇ νὰ γράφῃ αὐτὴν καὶ νὰ τὴν ὁμιλῇ μετὰ γλαφυρότητος καὶ εὐκολίας. Συνέγραψε τὰ «Βαβυλωνικὰ ἢ «Ῥοδάνους καὶ Σινωνίδος ἔρως» εἰς 39 βιβλία κατὰ τὸν Σουΐδαν· τοῦ συγγράμματος τούτου ἀπολεσθέντος ἤδη σώζεται ἀνάλυσις τοῦ ἱεροῦ Φωτίου μνημονεύοντος 16 μόνον βιβλία, ἀποσπάσματά τινα διεσπαρμένα παρὰ Σουΐδᾳ, ἀπόσπασμα δημοσιευθὲν ὑπὸ Λέοντος Ἀλλατίου ἐπ' ὀνόματι Ἀδριανοῦ Συρίου, καὶ ἕτερον ἀπόσπασμα ἀρκούντως ἐκτενὲς ἀνακαλυφθὲν καὶ ἐκδοθὲν ὑπὸ Ἀγγέλου Μαΐου. Κατά τινα μαρτυρίαν ἀλλαχοῦ τὸ σύγγραμμα ἐσῴζετο μέχρι τοῦ 1670 ἐν τῷ Ἐσκοριάλ. Κατὰ τὴν ἀνάλυσιν τοῦ Φωτίου τὸ σύγγραμμα περιεῖχε τοὺς ἔρωτας τοῦ Ῥοδάνους καὶ τῆς Σινωνίδος καὶ ἐσχημάτιζε σειρὰν ἀπιθάνων συμβάντων μὴ στε-

ρουμένων ὅμως ἐνδιαφέροντος. Ὁ Φώτιος θαυμάζων τὴν καλλονὴν τοῦ ὕφους, τὴν κανονικότητα τοῦ σχεδίου καὶ τὴν τάξιν τῶν διηγήσεων λυπεῖται, διότι ὁ Ἰάμβλιχος ἔλν ἐφήρμοσε ταῦτα εἰς ἔργα σπουδαῖα. Ἡ τε ἀνάλυσις τοῦ Φωτίου καὶ τὰ ἀποσπάσματα ἐδημοσιεύθησαν ἐν τοῖς Mélanges de Critique et de philologie τοῦ Chardon de La Rochette καὶ ἐν τῷ Corpus Erotic. τοῦ Passow.

Ἰάμβλιχος, φιλόσοφος νεοπλατωνικός, γεννηθεὶς ἐν Χαλκίδι τῆς Κοίλης Συρίας ἐκ πλουσίας καὶ ἰσχυρᾶς οἰκογενείας, καὶ ζῶν ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Δ' μ. Χ αἰῶνος. Τὰ τοῦ βίου του γινώσκονται μόνον ἐκ τοῦ Εὐναπίου, βιογράφου εὐσπαστήτου καὶ ἀνομίνως ἀναξίου πίστεως. Ὁ Ἰάμβλιχος πρῶτον διδάσκαλον ἔσχεν Ἀνατόλιόν τινα συστήσαντα αὐτὸν εἰς τὸν Πορφύριον. Γενόμενος ὁ ἴδιος διδάσκαλος ἔσχε πολλοὺς μαθητὰς ἐξ ὧν ἐπιφανέστεροι Σωπάτωρ ὁ Σύρος, Αἰδέσιος, Εὐστάθιος ὁ Καππάδοξ, Θεόδωρος ὁ Ἕλλην καὶ Εὐσέβιος. Ἐπὶ τῶν μαθητῶν του κατὰ τὸν Εὐναπίον ἔσχε μεγίστην ἐπιρροὴν πιστευόμενος ὡς προφήτης καὶ ἐκτελῶν διάφορα θαύματα. Αἱ φιλοσοφικαὶ θεωρίαι του συμπληροῦσι τὰς τῶν ἄλλων τοῦ νεοπλατωνισμοῦ Πλωτίνου καὶ Πορφυρίου ὑπερακοντίζουσιν αὐτὰς ὡς πρὸς τὸ ἀπίθανον καὶ ἀνεπαίσθητον. Ὁ Ἰάμβλιχος μιμούμενος τὸ παράδειγμα τοῦ Πυθαγόρα τὰ πάντα ἀνήγαγεν εἰς ἀριθμούς, ὑπολαμβάνων ὅτι τριὰς τοῦ Πλωτίνου καὶ παραγωγὴ πολλὰς τριάδας. Διὰ τοῦ Ἰαμβλίχου ἡ μαγεία, αἱ θυσίαι, τὰ θαύματα κατεπολέμουσι τὸν νεοπλατωνισμόν, καὶ κατέστησαν αὐτὸν σύμμαχον τοῦ ψυχορραγοῦντος πολυθεϊσμοῦ. Συνέγραψε πολλὰ συγγράμματα στερούμενα χάριτος. Σώζονται ἐκ τινος πραγματείας αὐτοῦ «Περὶ Πυθαγόρου αἱρέσεως» ἐν δέκα βιβλίοις τὰ πάντα. Τῆς πραγματείας ταύτης τὸ πρῶτον βιβλίον ἐπιγράφεται «Περὶ τοῦ Πυθαγορικοῦ βίου», τὸ δεύτερον «Προτρεπτικὸς λόγος», τὸ τρίτον «Περὶ κοινῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης», τὸ τέταρτον «Περὶ τῆς Νικομάχου ἀριθμητικῆς», τὸ πέμπτον καὶ τὸ ἕκτον ἀπολεσθέντα διεπραγματεύοντο περὶ φυσικῆς καὶ ἠθικῆς, τὸ ἕβδομον ἐπιγράφεται Τὰ θεολογούμενα τῆς ἀριθμητικῆς», τῶν λοιπῶν τριῶν ἀπολεσθέντων τὸ ὄγδοον περιεῖχεν εἰσαγωγὴν εἰς τὴν μουσικήν, τὸ ἔνατον εἰσαγωγὴν εἰς τὴν [illegible] τὸ δέκατον περὶ σφαιρῶν ἀναλύσεων τοῦ Πυθαγόρα. Δεύτερον σύγγραμμα [illegible] τοῦ Ἰαμβλίχου ἐπιγράφεται «Περὶ μυστηρίων»· τινὲς φρονοῦσιν ὡς συγγραφέα αὐτοῦ Ἀβδάμωνά τινα αἰγύπτιον, ἀλλὰ παράδοσις ἀνερχομένη μέχρι τοῦ Πρόκλου ἀποδίδει αὐτὸ εἰς τὸν Ἰάμβλιχον. Ἐκτὸς τῶν συγγραμμάτων τούτων μνημονεύονται προσέτι μία πραγματεία «Περὶ ψυχῆς» ἧς ἀποσπάσματα διέσωσεν ὁ Στοβαῖος, ἐπιστολαὶ περιέχουσαι θεολογικὰ ἀντικείμενα, καὶ ἕτερα πραγματεία «Περὶ τῆς τελειοτάτης χαλκιδαϊκῆς φιλοσοφίας».

Ἰάμβλιχος ἐξ Ἀπαμείας, φιλόσοφος νεοπλατωνικός, σύγχρονος Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου καὶ Λιβανίου, ζῶν κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ Δ' αἰῶνος. Συνεχῶς συγχίζεται μετὰ τοῦ προηγουμένου· ἀλλ' ἡ στενὴ αὐτοῦ σχέσις μετὰ τοῦ Ἰουλιανοῦ ἀποδεικνύει αὐτὸν πρεσβύτερον. Ὁ Ἰουλιανὸς ὑπερκωμιάζει αὐτόν.

Ἕτερος Ἰάμβλιχος, ἰατρὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει μνημονεύεται ἔν τινι ὑπὸ Λεοντίου συντεταγμένῳ ἐπιγράμματι εὑρισκομένῳ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ.

ΙΑΜΒΟΥΛΟΣ, περιηγητὴς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Συνέταξε περιγραφὴν τῶν Ἰνδιῶν, ἐν ᾗ ἀναφέρει καὶ περὶ ἑαυτοῦ λεπτομερείας μνημονευομένας ὑπὸ Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου καὶ ἐχούσας ὡς ἑξῆς. Υἱὸς ἐμπόρου ἐπεδόθη εἰς τὸ ἐμπόριον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του. Διερχόμενος τὴν Ἀραβίαν μετὰ συνοδείας ὅπως μεταβῇ εἰς τὴν χώραν τῶν ἀρωμάτων, συνελήφθη ὑπὸ λῃστῶν, καὶ μετ' ἄλλου συνοδοιπόρου του, διετάχθη τὴν ποίμανιν προβάτων. Πεσὼν μετὰ τοῦ συνοδοιπόρου του εἰς χεῖρας λῃστῶν αἰθιόπων, ὡδηγήθη εἰς τὰ παράλια τῆς Αἰθιοπίας. Βληθέντες ἐντὸς πλοιαρίου καὶ ἀφεθέντες εἰς τὴν τύχην των ἀφίκοντο μετὰ τετράμηνον πλοῦν εἰς νῆσον θαυμασίαν περιγραφομένην ὑπ' αὐτοῦ. Μετὰ ἑπταετῆ αὐτόθι διαμονὴν ἐξώσθησαν παρὰ τῶν κατοίκων ὡς δείξαντες κακὴν διαγωγήν, καὶ ἐπιβάντες ἐπὶ τοῦ πλοιαρίου μετὰ τετράμηνον πάλιν πλοῦν ἐναυάγησαν κατὰ τὰ παράλια τῆς Ἰνδικῆς. Ὁ συνέταιρος τοῦ Ἰαμβούλου ἐνίγη κατὰ τὸ ναυάγιον τοῦτο, οὗτος δὲ ἀφίκετο μέχρι πολυχνίου τινός, οἱ κάτοικοι τοῦ ὁποίου ὡδήγησαν αὐτὸν παρὰ τῷ βασιλεῖ διαμένοντι ἐν τῇ πόλει Παλαιβόθρᾳ, ἀπεχούσῃ τῆς θαλάσσης πολλῶν ἡμερῶν διάστημα. Ὁ βασιλεὺς φίλος τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς παιδείας, ὑπεδέξατο αὐτὸν φιλοφρόνως καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας συνομίλησεν αὐτῷ περὶ τῶν ἐκεῖ συνοδεύσας αὐτὸν μέχρι [illegible] ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Ἑλλάδα. Ἡ βιογραφία αὕτη καὶ ἡ περιγραφὴ τῶν φυ-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινόχρηστος Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (Α.Π.Θ.)

μασίων ἀνήκει εἰς τὸ εἶδος τῶν γεωγραφικῶν μυθιστοριογραφιῶν κοινοτάτων παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ὧν μίμησις καὶ παρῳδία εἶναι ἡ «Ἀληθὴς Ἱστορία» τοῦ Λουκιανοῦ. Πιθανώτατα ὁ Ἰάμβουλος οὐδέποτε εἶδε τὴν χώραν περὶ ἧς τοσαῦτα διηγεῖται θαυμάσια.

ΙΑΜΒΟΥΡΓ, πόλ. τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας ἐν τῷ κυβερνείῳ Πετρουπόλεως κειμένη εἰς 118 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Πετρουπόλεως ἐπὶ τῆς Ἀυφύης. Κάτ. 2,000. Μέγα ὀκτάγωνον φρούριον. Ἀνῆκεν εἰς τὴν Ἰγγρίαν, οἱ Σουηδοὶ κατέλαβον αὐτὴν τῷ 1612 καὶ ὁ Μέγας Πέτρος τῷ 1703.

ΙΑΜΕΝΟΣ, εἷς τῶν ἐπιτίμων ἡρώων τῆς Τροίας μνημονεύομενος ἐν τῇ Μ. τῆς Ἰλιάδος.

ΙΑΜΙΔΑΙ, ἀπόγονοι τοῦ Ἰάμου ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου, περίφημοι διὰ τὴν μαντικὴν αὐτῶν τέχνην.

ΙΑΜΙΣΣΑ καὶ «Ἴαμησὸς» παρὰ Πτολεμαίῳ, ἄλλως ΤΑΜΕΣΣΑ παρὰ Δίωνι τῷ Κασσίῳ. Ὁ νῦν «Τάμεσις», μέγας ποταμὸς τῆς νήσου Βρετανίας.

ΙΑΜΝΕΙΑ (ἀρχ.), πόλ. τῆς Παλαιστίνης κειμένη πρὸς τὰ βόρεια αὐτῆς. Πολυάνθρωπος τὸ πάλαι κατοικουμένη καὶ ὑπὸ πολλῶν Ἰουδαίων.

ΙΑΜΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Εὐάδνης ἀναπαφεὶς ὑπὸ ὄφεων καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος τὴν δύναμιν τοῦ μαντεύεσθαι καὶ γινώσκειν τὰ μέλλοντα ἐκ τῶν θυμάτων. Ἀπ' αὐτοῦ κατήγετο ἡ γενεὰ τῶν Ἰαμιδῶν ἐν Ἤλιδι.

ΙΑΝΑΣΣΑ θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος.

ΙΑΝΕΙΡΑ, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος. Ἡ — θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος.

ΙΑΝΘΗ, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, αὐτόχθων καὶ ὀμωνύμων τῆς Περσεφόνης.

ΙΑΝΙΚΟΥΛΟΝ, εἷς τῶν ἑπτὰ λόφων τῆς Ῥώμης, ὁ μόνος πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ Τιβέριος κείμενος. Ὠχυρώθη ὑπὸ τοῦ τετάρτου βασιλέως τῆς Ῥώμης Ἄγκου Μαρκίου, καὶ ἐνωνώθη ὀσεισμῶς μετὰ τῆς πόλεως διὰ τῆς Σουβλικίας γεφύρας. Ἐπ' αὐτοῦ ἀπεσύρθησαν τῷ 287 π. Χρ. οἱ πληβεῖοι θέλοντες νὰ ἀνεγκρεμισθῶσιν ἀπὸ τῶν πατρικίων. Ὀλίγους κατώκουν ἐπ' αὐτοῦ. Ὁ βασιλεὺς Νουμᾶς καὶ ὁ ποιητὴς Σάτυρος ἐτάφησαν.

ΙΑΝΟΒ, πόλ. τῆς Ῥωσσίας ἐν Πολωνίᾳ ἐν τῷ κυβερνείῳ Λουβλίνου. Κάτ. 4,000. Ἔχει ἐμπορίου λατίνου.

ΙΑΝΟΣ, ὁ ἀρχαιότατος βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας. Ἦτο κατὰ τὴν μυθολογίαν, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Κρεούσης θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν Ἐρεχθέως. Μετέβη εἰς τὸ Λάτιον, ὅπου ἀνήγαγε παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Τιβέρεως τὴν πόλιν Ἰανίκουλον, καὶ ὑπεδέξατο τὸν Κρόνον ἐξωσθέντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ Ἰανὸς ἐξεπολίτισε τοὺς βαρβάρους τῆς Ἰταλίας καὶ σχὼν εἰρηνικωτάτην βασιλείαν ἐχαρακτηρίσθη ὕστερον ὡς θεὸς τῆς εἰρήνης. Ὁ Ῥωμύλος ἀνήγειρεν αὐτῷ ἐν Ῥώμῃ ναόν, οὗτινος αἱ πύλαι ἠνοίγοντο ἐν καιρῷ πολέμου καὶ ἐκλείοντο ἐν καιρῷ εἰρήνης. Μέχρις Αὐγούστου ὁ ναὸς οὗτος δὶς μόνον ἐκλείσθη ἐπὶ τοῦ Νουμᾶ καὶ μετὰ τὸν 6' Καρχηδονιακὸν πόλεμον. Ὁ Αὔγουστος ἔκλεισεν αὐτὸν μετὰ τὴν ἐν Ἀκτίῳ ναυμαχίαν. Ὕστερον ἐκλείσθη πεντάκις εἶτα, τὸ τελευταῖον ἐπὶ Γορδιανοῦ Γ' μετὰ τὸν περσικὸν πόλεμον. Ὁ Ἰανὸς ἦ πρόεδρος τοῦ ἔτους· παρίστατο διὰ καταλλήλου εἰκονισμοῦ διὰ μὲν τοῦ ἐμπροσθινοῦ προσώπου ἀποτεινόμενος πρὸς τὸ μέλλον, διὰ δὲ τοῦ ὀπισθίου πρὸς τὸ παρελθόν, καὶ κρατῶν εἰς χεῖρας κλεῖδα δι' ἧς ἤνοιγε τὰς πύλας τοῦ ἔτους. Ἐξ αὐτοῦ ἔσχε τὸ ὄνομα ὁ μὴν Ἰανουάριος. Οἱ χρονολογηταὶ ὁρίζουσι τὴν ἐποχὴν τῆς βασιλείας του κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα π. Χ. ἀπὸ τοῦ 1457 μέχρι τοῦ 1415.

ΙΑΝΟΣ, ὄνομα λατινικὸν τοῦ ὄρους Γενεύρης.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ (ἅγιος), προστάτης τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως, γεν. ἐν Νεαπόλει, ἀποθ. τῷ 305. Ἀφῆκεν τὴν ἐκκλησίαν Βενεβέντου ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ. Συνελήφθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Τιμοθέου διοικητοῦ τῆς ἐπαρχίας καὶ ἀπετμήθη τὴν κεφαλήν. Τὸ σῶμά του μετεκομίσθη εἰς Νεάπολιν, ὅπου τιμᾶται ὡς προστάτης τοῦ βασιλείου. Πολλὰ θαύματα ἀποδίδονται εἰς αὐτόν· περίφημον δὲ κατέντηνε τὸ κατ' ἔτος ἀναπτυσσόμενον θαῦμα ῥοῆς τοῦ αἵματός του. Οἱ Λατῖνοι ἑορτάζουσι τὴν μνήμην του τῇ 19 σεπτεμβρίου, οἱ δὲ ὀρθόδοξοι τῇ 21 ἀπριλίου.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ, ὁ πρῶτος τῶν δώδεκα μηνῶν τοῦ ἔτους ἐν τῷ ῥωμαϊκῷ ἡμερολογίῳ. Εἰσήχθη εἰς τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο ὑπὸ τοῦ Νουμᾶ πρὸς τιμὴν τοῦ Ἰανοῦ ἑφόρου τοῦ ἔτους. Εἶχεν ἡμέρας 29. Ὁ Σωσιγένης σχηματίζων τὸ ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον προσέθηκεν εἰς αὐτὸν ἑπτὰ ἡμέρας, ὥστε τοῦ ἔτους ἀρχομένου ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ Ἰανουαρίου, ἐβασιλεύσαμεν καὶ γίνεται τὸ συλλογίσμα· τὰ κλεόμενα καταχρεωκοπήσαμεν.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κορυαλένειος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Δ.Δ.)

ΙΑΝΣΕΝΙΟΣ (Κορνήλιος), θεολόγος βέλγος, γενν. τῷ 1510, ἀποθ. τῷ 1576. Σπουδάσας τὴν θεολογίαν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Λουβαΐνης, ἐπεδόθη συγχρόνως εἰς τὴν βαθεῖαν ἐκμάθησιν τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς ἑβραϊκῆς. Τῷ 1538 διωρίσθη καθηγητὴς τῆς θεολογίας ἐν Tongerloo, τῷ 1550 προεστὼς τοῦ ἁγίου Μαρτίνου τῆς Courtray. Μετὰ 12 ἔτη διορισθεὶς πρύτανις τῆς θεολογικῆς σχολῆς τῆς Λουβαΐνης, ἀπεστάλη μετ' ὀλίγον ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Β' εἰς τὴν σύνοδον τοῦ Τριδέντου. Ἐπιστρέψας εἰς Κάτω Χώρας, διωρίσθη τῷ 1568 ἐπίσκοπος Γάνδης. Τὰ περὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς συγγράμματά του ἐκτιμῶνται ἀναξίως· ἐπισημότερον τούτων εἶναι Commentarii in Concordiam ac totam Historiam Evangelicam δημοσιευθὲν τὸ πρῶτον ἐν Λουβαΐνῃ τῷ 1572 καὶ ἀνατυπωθὲν πολλάκις.

Ἰανσένιος (Κορνήλιος Jansen, γνωστότερος ὑπὸ τὸ ὄνομα Jansenius), θεολόγος φλαμανδός, γεν. τῷ 1585, ἀποθ. τῷ 1638. Ἐσπούδασεν ἐν Ῥηνοπειραίᾳ καὶ Λουβαΐνῃ. Σπουδῇ βαρείᾳ ἀσθενείας διετάχθη ὑπὸ τῶν ἰατρῶν νὰ ἀναπνεύσῃ τὸν ἀέρα τῆς Γαλλίας. Ἐλθὼν εἰς Παρισίους ἀνεῦρεν ἐκεῖ τὸν ἀγγλικὸν συμμαθητήν του Duvergier de Hauranne ἡγούμενον τοῦ ἁγίου Κυράνου, ὃν ἀκολουθήσας εἰς Βαϊόννην, ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς νεαλλαίας. Ἀνακληθεὶς εἰς Λουβαΐνην ἐγένετο κατὰ πρῶτον διευθυντὴς τοῦ γυμνασίου τῆς Ἁγίας Πουλχερίας, καὶ κατόπιν καθηγητὴς τῆς θεολογίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Λουβαΐνης. Ἀπεστάλη δὶς τῷ 1624 καὶ 1625 εἰς Ἱσπανίαν ἀ' ὑποθέσεις τοῦ πανεπιστημίου. Τῷ 1636 διωρίσθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Ἱσπανίας ἐπίσκοπος Ὑπρῶν, ἀλλὰ μετὰ δύο ἔτη ἀπέθανεν ἐκ πανώλους. Ἀνεγνώσκοντο τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς διδασκάλους τῆς σχολαστικῆς φιλοσοφίας ἐπείσθη ὅτι οἱ τελευταῖοι ἀπεμακρύνοντο πολὺ τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου εἰς τὰ περὶ χάριτος καὶ αὐτεξουσίου. Ἡ πεποίθησις αὕτη προήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν ἐκπόνησιν τοῦ «Αὐγουστίνου» ὀγκώδους συγγράμματος, ὅπερ ἐπεξειργάσθη ἐπὶ 20 ἔτη μέχρι τῆς παραμονῆς τοῦ θανάτου του. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο δημοσιευθὲν μετὰ τὸν θάνατόν του τῷ 1640 παρήγαγε διαμάχην μεταξὺ τῶν θεολόγων τῆς Λουβαΐνης, οἵτινες διαιρέθησαν ὑπὲρ τὸν κύριον, καὶ ἐπανεγνώσθησαν πολλὰς παραχὰς εἰς τὸν ἀνδρα, ἐπὶ τῷ ἐπιμόνῳ ἀρθρον). Ὁ Ἰανσένιος ἦν ἁπλοῦς τὸ ἦθος, ἀνὴρ φιλοπονώτατος καὶ λίαν μετριόφρων, ἀγαπῶν τὸν ἡσυχον βίον. Ἐκτὸς δὲ τοῦ μνημονευθέντος συγγράμματος συνέταξε καὶ ἄλλα συγγράμματα ἐκδοθέντα ὑπ' αὐτοῦ κατὰ διαφόρους ἐποχάς, ἐξ ὧν ἐπισημότερον εἶναι τὸ ἐπιγραφόμενον Mars Gallicus ἐπικρίνον ζωηρότατα τὴν ὑπὸ τῆς Γαλλίας συνομολογηθεῖσαν μετὰ τῶν διαμαρτυρομένων συνθήκην τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ καρδιναλίου Ῥιχελίου.

ΙΑΝΣΕΝΙΣΤΑΙ, αἵρεσις χριστιανικὴ ἀναφανεῖσα μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ συγγράμματος τοῦ Ἰανσενίου τοῦ ἐπιγραφομένου «Αὐγουστῖνος». Ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ ὁ συγγραφεὺς κατεπολέμων τὸν ἰησουίτην Μολίναν καὶ φρονῶν ὅτι ἐκφράζει τὴν ἀληθῆ γνώμην τοῦ Αὐγουστίνου περὶ χάριτος, αὐτεξουσίου καὶ προορισμοῦ, ἐξέθηκε διδασκαλίαν οὐχὶ τοσοῦτῳ εὐμενῆ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ. Τὸ σύγγραμμα διαιρεῖται εἰς τρία μέρη ἐξ ὧν τὸ πρῶτον περιλαμβάνει τὴν ἱστορικὴν ἔκθεσιν τῆς αἱρέσεως τῶν Πελαγιανῶν, τὸ δεύτερον τὰς ἰδέας τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου περὶ τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τὸ τρίτον τὰς ἰδέας τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς χάριτος. Θέσις δὲ τοῦ ὅλου συγγράμματος εἶναι ὅτι ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀδὰμ παραβάσεως τῆς θείας ἐντολῆς τὸ αὐτεξούσιον δὲν ὑπάρχει πλέον εἰς τὸν ἄνθρωπον, τὰ καλὰ ἔργα εἶναι δῶρον τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ προορισμὸς τῶν ἐκλεκτῶν δὲν προέρχεται ἐκ τῆς τῶν ἔργων προγνώσεως αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐλευθέρας θελήσεώς του. Αἱ ἀρχαὶ τοῦ «Αὐγουστίνου» ἀντέκειντο ὅλως εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἰησουίτου Μολίνα προσπαθήσαντος νὰ συμβιβάσῃ μετὰ τοῦ δόγματος τῆς χάριτος βαθμόν τινα ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ Ἰησουῖται παρωργισμένοι ἤρξαντο κατὰ τοῦ Ἰανσενίου ἐνεργήσαντες τὴν ἀνάκλησιν τῆς ὑπὸ τῆς αὐλῆς τῆς Ἱσπανίας ἐκδοθείσης εἰς αὐτοὺς ἀδείας τοῦ νὰ παραδίδωσι τὰ φιλολογικὰ καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἐν Λουβαΐνῃ ἐπίσης σφοδρῶς κατὰ τοῦ «Αὐγουστίνου» ἐκ τούτου παρήχθη ἡ διαμάχη μεταξὺ Μολινιστῶν καὶ Ἰανσενιστῶν ἔν τε ταῖς Κάτω Χώραις καὶ τῇ Γαλλίᾳ. Ὁ πάπας Οὐρβανὸς Η' κατεδίκασε τῷ 1642 τὸν «Αὐγουστῖνον». Κατόπιν τῷ 1649 ὁ Κορνέτος σύνδικος τῆς θεολογικῆς σχολῆς τῶν Παρισίων συνέταξε μετά τινων ἰησουιτῶν τὰς πέντε περιφήμους προτάσεις, ἃς καθυπέβαλεν εἰς τὴν κρίσιν τῆς Σορβόνης, ἐν καθυπεβαλεν εἰς τὴν κρίσιν τῆς Σορβόνης, ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ συγγράμματος τοῦ Ἰανσενίου. Ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἀνταποκριτῶν οὐσίας τοῦ συγγράμματος τοῦ Ἰανσενίου ἀλλ' ἐπὶ τῶν προτάσεων ταύτας ὡς μὴ ὑπαρχούσας εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦ Ἰανσενίου, ἀκριβῶς ἐπὶ ἐπιμόνων εἰς αὐτάς. Ὁ πάπας Ἰννοκέντιος Ι'

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορυφαίος Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου CN Γ.Α.Σ.

προκληθείς νὰ ἀποφανθῇ, ἐξέδωκεν ἀνάθεμα κατ' αὐτοῦ τῷ 1653. Οἱ Ἰανσενισταὶ ἀναγνωρίζοντες ὅτι ὁ ἀναθεματισμὸς τῶν προτάσεων ἦν δίκαιος, ἐπέμενον ὅτι οὗτος δὲν ἀφορᾷ τὸν συγγραφέα τοῦ «Αὐγουστίνου» καθόσον αἱ προτάσεις αὗται δὲν ἐμπεριέχονται ἐν τῷ συγγράμματι. Ὁ Μαζαρῖνος ὅπως εὐαρεστήσῃ τῷ πάπᾳ συνεκρότησε τῷ 1654 συνέλευσιν 38 ἐπισκόπων, ἥτις ἀπεφάνθη ὅτι ὁ ἀναθεματισμὸς ἀπέβλεπε ῥητῶς τὴν δοξασίαν τοῦ Ἰανσενίου, καὶ μέλλουσι νὰ καταδιωχθῶσιν ὡς αἱρετικοὶ οἱ ὑποστηρίζοντες τὰς προτάσεις. Τῷ 1646 ἡ Σορβόνη ἐπικρίνουσα δύο ἐπιστολὰς τοῦ Ἀντωνίου Ἀρνώλτου διεχωρίζομένου ὅτι αἱ πέντε προτάσεις δὲν εὑρίσκονται παρὰ τῷ Ἰανσενίῳ ἀπεφάνθη τὴν ἔξωσιν τοῦ διδάκτορος τούτου καὶ 60 ἑτέρων μελῶν μὴ ὑπογραψάντων τὴν ἐπίκρισιν· ἀλλὰ τοὺς κριτὰς τοῦ Ἀρνώλτου ἐξεδικήθη ὁ Πασχὰλ διὰ δηκτικωτάτης εἰρωνείας εἰς τὰς πρώτας του «Ἐπαρχιακὰς ἐπιστολάς». Γενικὴ συνέλευσις τοῦ κλήρου συγκροτηθεῖσα κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος παρεδέξατο ὅρον, καθ' ὃν κατεδικάζοντο αἱ πέντε προτάσεις αἱ ἐνυπάρχουσαι ἐν τῷ «Αὐγουστίνῳ» τοῦ Ἰανσενίου, καθ' ὃ μὴ σύμφωνοι πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου, ὃν κακῶς ἠρμήνευσεν ὁ Ἰανσένιος. Ὁ πάπας Ἀλέξανδρος Ζ' ἐπεκύρωσε τὰς ἀποφάσεις τῆς συνελεύσεως ταύτης, καὶ ἐπὶ τῶν διεκδικουσῶν ὅτι ἡ καταδίκη ἐστιβάλλει τὸν Ἰανσένιον. Οἱ Ἰανσενισταὶ ἀναγνωρίζοντες τὸ ἀλάθητον τοῦ πάπα ἐπὶ δόγματος ἐγκύρου αὐτὸ ἐπὶ γεγονότος, ἢ ἐπὶ ὑποχρεωτικῆς τοῦ ὅρου τῆς συνελεύσεως παρὰ πάντων τῶν κληρικῶν διατεχθείσης ὑπὸ τῆς συνελεύσεως καὶ ὑποστηριζομένη ὑπὸ τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου ΙΔ' ὑπέστη ταχοῦ δυσχερείας, ὅπως παρὰ ταῖς καλογραίαις τοῦ Port-Royal, ὧν ὁ διευθυντὴς ἐτέθη εἰς Βαστίλλην. Ἐν τούτοις οἱ Ἰανσενισταὶ καίτοι κατατιμζόμενοι παντοτρόπως ἀντέστησαν γενναίως. Τότε ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ πάπα Κλήμεντος Θ' διάταγμα, δι' οὗ κατεδικάζοντο μόνον αἱ προτάσεις χωρὶς νὰ γίνηται λόγος περὶ Ἰανσενίου· παραδεξαμένων τοῦτο τῶν Ἰανσενιστῶν ἐπῆλθε προσωρινὴ διακοπὴ τῆς διαμάχης, ἥτις οὐδέποτε πέπαυσε ἀνεζωπυρήθη σφοδρότατα τῷ 1702 καὶ ἐξηκολούθησεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, ὅτε καὶ εἰς θαύματα κατέφυγον οἱ Ἰανσενισταὶ πρὸς ὑποστήριξιν τῶν δεξαμένων τὸν διακηρύξαντες ὅτι ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Διακόνου Πα[illegible] δος σφοδρῶς Ἰανσενιστὴς [illegible]

ΙΑΞΑΡΤΗΣ, καλούμενος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ «Τάναϊς», τανῦν [illegible]

-Δαρίαν, μέγας ποταμὸς τῆς Ἀσίας, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Ἰμάου, ῥέων ἐξ Α πρὸς Δ διαβρέχων τὴν Σογδιανὴν πρὸς Β καὶ χυνόμενος εἰς τὴν Ἀράλην λίμνην ἢ τὴν Κασπίαν θάλασσαν. Τινὲς φρονοῦσιν αὐτὸν παραπόταμον τοῦ Ὄξου. Ὁ ποταμὸς ἦτο ὁ ἀρκτικώτατος τῶν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων γνωσκομένων ἐν Ἀσίᾳ. Ὁ Ἀλέξανδρος διῆλθεν αὐτὸν τῷ 328, καὶ ἀνήγειρεν ἐπὶ τῶν ὀχθῶν του βωμοὺς εἰς τὸν Βάκχον, τὸν Ἡρακλῆν, τὴν Σεμίραμιν, τὸν Κῦρον καὶ εἰς ἑαυτόν.

ΙΑΞΤ, ποταμὸς τῆς Βυρτεμβέργης χυνόμενος εἰς τὸν Νέκκαρ μετὰ ῥοὴν 140 χιλιομ.

Ἰ ά ξ τ (περιφέρεια), ἐν τῶν 4 τμημάτων τοῦ βασιλείου τῆς Βυρτεμβέργης· ὁρᾶ πρὸς Βορρᾶν καὶ Α Βαυαρίαν, πρὸς Ν περιφέρειαν Δουνάβεως πρὸς Δ, περιφέρειαν Νέκκαρ, καὶ πρὸς τὰ ΒΔ μέγα δουκάτον τοῦ Βάδεν. Ἐπιφάνεια 5140,08 τετρ. χιλιομ. Κάτ. κατὰ τὴν τοῦ 1871 καταμέτρησιν 384,714, ἐξ ὧν 264,479 διαμαρτυρόμενοι, 115,752 καθολικοί, 458 ὀπαδοὶ ἄλλων χριστιανικῶν θρησκευμάτων, 4,024 ἰσραηλῖται. Πόλις ἐπίσημος Ἐλβάγγεν πρωτεύουσα καὶ Ἄλλη, Γῆ ὀρεινή.

ΙΑΞΩΝ (William Jackson), συνωμότης ἰρλανδὸς, γενν. περὶ τὸ 1720, ἀποθ. τῷ 1795. Καίτοι ἐκκλησιαστικὸς καὶ μέλος τῆς ἀγγλικανῆς ἐκκλησίας ἀνεμίχθη δραστηρίως εἰς τὰς κατὰ τῆς Ἀγγλίας συνωμοσίας τῶν ἰρλανδῶν πατριωτῶν. Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ζωῆς του ἔσχετίσθη μετὰ τῆς δουκίσσης Κίγγστων, ἥτις ἐξέλιξατο αὐτὸν ἐφημέριον. Διέμεινεν ἐπί τινα χρόνον ἐν Γαλλίᾳ, ὅπου ἦρχισε νὰ συνεννοῆται μετὰ τῆς ἐπαναστατικῆς κυβερνήσεως. Μετέβη κατόπιν εἰς Ἀγγλίαν ὅπως ἐρευνήσῃ ἂν ὁ τόπος οὗτος ἦναι διατεθειμένος εἰς ἐπανάστασιν καὶ ἐπῆλθεν εἰς Ἰρλανδίαν ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὰς μηχανορραφίας του. Κατηγορηθεὶς ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ ὡς συνεννοούμενος μετὰ τῆς Γαλλίας παρεπέμφθη εἰς δίκην καὶ ἀπεδείχθη ἔνοχος. Ὁδηγηθεὶς εἰς τὸ δικαστήριον ὅπως ἀκούσῃ τὴν καταδίκην του ἀπέθανεν ἐξαίφνης, πιθανῶς αὐτοκτονήσας διὰ δηλητηρίου.

Ἰ ά ξ ω ν (Ἀνδρέας), στρατηγὸς ἀμερικανὸς, ὄγδοος πρόεδρος τῆς δημοκρατίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, γεν. τῷ 1767, ἀποθ. τῷ 1845. Ἡ οἰκογένειά του καταγομένη ἐκ Σκωτίας ἀποκατέστη ἐν Ἰρλανδίᾳ κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα, ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ μετέβη τῷ 1765 μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς Ἀμερικὴν καὶ ἐγκατέστη ἐν τῇ νοτίῳ Καρολίνᾳ, ὅπου γεννηθεὶς ὁ Ἀνδρέας [illegible] ἐν τῇ ἐπαναστάσει μετὰ τοὺς Ἀ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Ν. Π.Τ.Δ.)

ρας τὸν πατέρα του, καὶ ἔμεινε μετὰ δύο ἄλλων ἀδελφῶν του ὀρφανὸς ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς μητρός του. Ὁ Ἀνδρέας ἦτο μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν του ὁ εὐνοούμενος τῆς μητρός του, καὶ προσδιορισθεὶς διὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον εἰσήχθη ἐνωρὶς εἰς τὴν ἀκαδημίαν τῆς Waxhaw ὅπου ἐσπούδασε τὴν λατινικήν. Κηρυχθέντος τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πολέμου καὶ οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ μετέσχον αὐτοῦ, καὶ τοῦ πρεσβυτέρου φονευθέντος κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου, ὁ Ἀνδρέας μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του ὑπηρέτησαν μέχρι τέλους αὐτοῦ. Ἀποθανούσης τῆς μητρός του καὶ κατόπιν τοῦ ἀδελφοῦ του περὶ τὰ τέλη τοῦ πολέμου καὶ μείνας μόνος ἐπεδόθη εἰς τὰς νεανικὰς διασκεδάσεις· τάχιστα ὅμως συνῆλθε, καὶ τῷ 1784 προσεκολλήθη εἰς διακεκριμένον δικηγόρον πρὸς σπουδὴν τῶν νομικῶν. Μετὰ τρία ἔτη διορίσθη ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ τῆς Καρολίνης εἰσαγγελεὺς τοῦ δυτικοῦ μέρους τῆς Καρολίνης, ὅπερ ἀπέβη ὕστερον ἰδιαίτερον κράτος ὑπὸ τὸ ὄνομα Τεννεσσεῖη. Ἀναγκαζόμενος πολλάκις αὐτὸν νὰ ἀναλάβῃ στρατιωτικὰς ἐργασίας κατὰ τῶν κατεχόντων τὰ μεθόρια Ἰνδῶν, τοιαύτην ἀπέδειξε δραστηριότητα ὥστε ὠνομάσθη ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων «Διαπερῶσα μάχαιρα» καὶ «Ὀξὺ βέλος». Ἐξηκολούθησεν οὕτω τὴν διπλῆν ὑπηρεσίαν μέχρι τοῦ 1796, ὅτε ἐξελέγη μέλος τῆς βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος διορίσθη γερουσιαστὴς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἀλλὰ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς περιόδου παρητήθη. Τὸ νομοθετικὸν σῶμα τῆς Τεννεσσεῖης διώρισεν αὐτὸν δικαστὴν τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου καὶ ἀρχηγὸν τοῦ στρατοῦ. Τῷ 1804 παρητήθη τῆς δικαστικῆς ὑπηρεσίας καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν γεωργίαν μέχρι τοῦ 1812, ὅτε ἐκηρύχθη ὁ πόλεμος κατὰ τῆς Ἀγγλίας. Ἔκτοτε ἄρχεται ἡ ἐπισημότης του. Τὸν νοέμβριον τοῦ 1812 συλλέξας δύο ἢ τρεῖς χιλιάδας ἐθελοντῶν διετάχθη νὰ καταβῇ τὸν Μισισιπὴν καὶ προστατεύσῃ τὴν Νέαν Ὀρλεάνην καὶ τὰ πέριξ, ἀλλὰ μετά τινας ἑβδομάδας οἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μικροῦ τούτου σώματος κατέστησαν περιττοί, καὶ τὸ σῶμα διελύθη. Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1813 ἐπιφορτισθεὶς ἐκστρατείαν πρὸς νότον κατὰ τῶν Greeks, οἵτινες μετὰ τῶν Ἰνδῶν τοῦ Βορρᾶ πολλὰς ἐπεχείρουν λεηλασίας καὶ σφαγὰς ἐν τοῖς μεθορίοις, καὶ ἀποδείξας μεγίστην δραστηριότητα κατέστρεψεν ἐξ ὁλοκλήρου τὰ ἐχθρικὰ στρατόπεδα καὶ ἠνάγκασε τοὺς Ἰνδοὺς νὰ καταθέσωσι τὰ ὅπλα τῷ 1814. Προβιβασθεὶς ὑποστράτηγος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἐξεστράτευσε μετὰ 3,000 ἀνδρῶν κατὰ τῆς Πενσακόλας, ἐν ᾗ εὑρίσκετο στρατιωτικὸν σῶμα Ἄγγλων ὡρισμένον ὅπως διεγείρῃ τοὺς Ἰνδοὺς καὶ ἐκμυρίευσεν αὐτήν. Ἐπαναλάβας εἰς Λουϊσιάνην ἐστρατοπέδευσεν ἐν Νέᾳ Ὀρληλίᾳ, ἣν ὠχυρώσας ἐξῆλθε κατὰ τῶν εἰσβαλόντων εἰς τὴν χώραν Ἄγγλων καὶ σκοπεύόντων νὰ πολιορκήσωσι τὸ φρούριον τοῦτο καὶ ἐπήνεγκε κατ' αὐτῶν τῇ 8 Ἰανουαρίου 1815 λαμπροτάτην νίκην ἐπενεγκοῦσαν οὐσιωδέστατα ἀποτελέσματα ὑπὲρ τῶν Ἀμερικανῶν. Τῷ 1818 ἐκστρατεύσας κατὰ τῶν Σιμινόλων τῆς Φλωρίδος κατετρόπωσεν αὐτοὺς ἐξ ὁλοκλήρου, καὶ ἡ Φλωρὶς, κτῆσις τῶν Ἱσπανῶν, μετέβη εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῷ 1821. Ὁ Ἰάξων διορισθεὶς πρῶτος διοικητὴς τῆς Φλωρίδος κατέσχε τὴν θέσιν ταύτην ἐπὶ ἓν ἔτος, μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ ὁποίου ἐπανέκαμψεν εἰς Τεννεσσεῖην καὶ ἐξελέγη γερουσιαστὴς τῷ 1823. Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1824 ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας τεθεὶς ὑποψήφιος ἤρατο σχετικὴν πλειονοψηφίαν ἀπέναντι τῶν τεσσάρων ἄλλων ὑποψηφίων, ἀλλ' ἡ βουλὴ προετίμησε τὸν Ἄδαμς. Ἐπαναληφθείσης μετὰ τέσσαρα ἔτη τῆς ἐκλογῆς προέδρου, ἐτέθη ἐκ νέου ὑποψήφιος, καὶ ἠδυνήθη νὰ θριαμβεύσῃ κατὰ τοῦ ἀντιπάλου του Ἄδαμς διὰ μεγάλης πλειονοψηφίας. Ἐγκαθιδρύθη εἰς τὴν προεδρίαν τῇ 24 μαρτίου 1829 καὶ διέμεινε πρόεδρος κατὰ δύο συνεχεῖς περιόδους, 1829—1833 καὶ 1833—1837. Κατ' ἀρχὰς ἔδειξε μετριοπάθειαν καὶ διετήρησε τὰς ὑποσχέσεις του, ἀλλὰ τάχιστα ἀνέπτυξε τὸν βίαιον χαρακτῆρά του. Κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος ἀπέπεμψε πάντας τοὺς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸ ἀντίπαλον κόμμα καὶ διήγειρε πλείστας δυσαρεσκείας. Κατόπιν ἀνεφάνη, τῷ 1832, ἡ σοβαρὰ ὑπόθεσις τῆς «ἀκυρηδενίσεως», ἀπειλοῦσα ἐμφύλιον πόλεμον μεταξὺ τῶν νοτίων κρατῶν, προεξαρχούσης τῆς νοτίου Καρολίνης καὶ τῆς κεντρικῆς κυβερνήσεως· ἀλλ' ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ προελθούσῃ ἐκ τοῦ ὅτι τῷ 1832 ἐπιτηδὲς συγκαλεσθεῖσα ὑπὸ τοῦ νομοθετικοῦ σώματος τῆς νοτίου Καρολίνης ἐθνοσυνέλευσις διεκήρυξεν ὡς μὴ ἰσχυούσας ἀποφάσεις τινὰς τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ συνεδρίου περὶ τελωνειακῶν τελῶν τοσαύτην ἀπέδειξεν ὁ πρόεδρος μετριοπάθειαν καὶ δραστηριότητα, ὥστε ἀπεσόβησεν ἐξ ὁλοκλήρου τὸν κίνδυνον. Κατόπιν ὁ Ἰάξων ἐκήρυξε δεινὸν πόλεμον κατὰ τῆς Τραπέζης τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἐξασκούσης μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως πάντων τῶν κρατῶν τῆς Ὁμοσπονδίας, καὶ μετὰ σφοδρὰν πάλην ἠδυνήθη νὰ καταβάλῃ

αὐτὴν, κατορθώσας ὥστε νὰ μὴ ἀνανεωθῇ τὸ προνόμιον αὐτῆς κατὰ τὸ 1836, ἰσχύον ἐπὶ τριακονταετίαν ἀπὸ τοῦ 1806. Ἐν τῇ ἐξωτερικῇ πολιτικῇ ὁ Ἰάξων, ὄργανον τῆς δημοκρατίας ἐδείχθη ἐνίοτε εἰς τὰς μετὰ τῶν ξένων δυνάμεων σχέσεις ἀγέρωχος μέχρις ἀλαζωνίας, ἰδίως δὲ τὴν γαλλικὴν κυβέρνησιν κατά τινα περίστασιν ἠπείλησεν ὡς μὴ ἀναγνωρίζουσαν ἀποζημίωσιν δι' ἀμερικανικὰ πλοῖα δημευθέντα ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας. Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1836 ἀπηύθυνεν εἰς τὸ ὁμοσπονδιακὸν συμβούλιον τὸ τελευταῖον διάγγελμά του, ἐν ᾧ ἐσύσταινεν εἰς τὸν διάδοχόν του ἐκλεγέντα τῇ συνεργείᾳ καὶ συμπράξει αὐτοῦ τούτου νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν αὐτὴν γραμμὴν ὡς πρὸς τὴν διοίκησιν. Τῇ 4 μαρτίου 1837 ἀπεσύρθη ἀπὸ τοῦ δημοσίου καὶ ἔζη ἐκ τότε μέχρι τοῦ θανάτου του ἐν τινι κτήματί του παρὰ τὴν Νασβίλλην διατηρῶν πάντοτε μεγίστην δημοτικότητα καὶ λίαν ἐκτιμώμενος ὑπὸ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ δημοκρατικοῦ κόμματος, οἵτινες καὶ συνεχῶς συνεβουλεύοντο αὐτὸν ἐπὶ διαφόρων σπουδαίων ὑποθέσεων. Καίτοι ὑπηρετήσας ἐπὶ μακρὸν τὴν πατρίδα του μετρίαν κατέλιπε περιουσίαν ἀποθνήσκων, δείξας κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν προκατόχων του αὐταπάρνησιν καὶ ἀφιλοκέρδειαν. Μετὰ θάνατον ἀνηγέρθη αὐτῷ ἐν Οὐασιγκτῶνι ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ προεδρου ἄγαλμα κολοσσαῖον. Ὁ Ἰάξων δὲν ἦτο ῥήτωρ, οὔτε ἠδύνατο νὰ γράψῃ καλῶς καὶ ἡ παιδεία του δὲν ἦτο μεγάλη, καθ' ὅσον ἐλάχιστον ἐγίνωσκε τὴν ἀρχαίαν καὶ μέσην ἱστορίαν· εἶχεν ὅμως μεγάλην ὀξύνοιαν καὶ ἐννοῶν τὸ πνεῦμα τοῦ ἀμερικανικοῦ λαοῦ ἐγίνωσκεν ἀκριβῶς τὰς ἐνδομύχους αὐτοῦ εὐχὰς καὶ ἀντιπάθειας, ἃς καὶ ἐξεμεταλλεύετο ἐπιτηδείως.

Ἰάξων (Θωμᾶς Ἱέρρυσων), ἐπονομαζόμενος Stonewall, στρατηγὸς ἀμερικανὸς ἀνθενωτικὸς, γενν. τῷ 1824, ἀποθαν. τῷ 1863. Ἐκ πτωχικῆς καταγόμενος οἰκογενείας κατετάχθη ἐν τῷ στρατῷ τῷ 1846 καὶ τῷ 1847 διακριθεὶς ἐν τῷ μεξικανικῷ πολέμῳ προεβιβάσθη ἀξιωματικός. Τῷ 1852 καταλιπὼν τὸ στρατιωτικὸν στάδιον διωρίσθη καθηγητὴς τῆς χημείας ἐν τῇ στρατιωτικῇ ἀκαδημίᾳ τῆς Λεξιγκτῶνος. Χρεώσας ἀπεδήμησεν εἰς Εὐρώπην. Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἐκραγέντος τοῦ ἐμφυλίου ἀμερικανικοῦ πολέμου μεταξὺ τῶν βορείων καὶ τῶν νοτίων κρατῶν, μετέσχεν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν ἀνθενωτικῶν ἀπὸ τῆς 7 ἀπριλίου 1862 τελῶν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Βιργιλίου, καὶ διεκρίθη ἐν τῇ μάχῃ τῆς Pittsburg-Landing. Μετὰ τινας ἡμέρας μεταβὰς εἰς τὸν ἄνω Ποντομάκην ἐπωφελήθη ἐκ τῆς διασπορᾶς τῶν ἑνωτικῶν στρατηγῶν καὶ ἠδυνήθη πολεμῶν πρὸς αὐτοὺς μονομερῶς νὰ νικήσῃ αὐτοὺς πολλάκις καὶ οὕτως ἀπεμάκρυνεν αὐτοὺς τῆς Ῥιχμόνδης πρωτευούσης τῶν ἀνθενωτικῶν πολιορκουμένης τότε ὑπὸ τοῦ Mac-Clellan ἐμποδίσας τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἑνωτικῶν στρατευμάτων. Μετὰ τὰς λαμπρὰς ταύτας νίκας διελθὼν τὰ Κυανᾶ ὄρη ἐνεφανίσθη πρὸ τῆς Ῥιχμόνδης καὶ ἠνάγκασε τὸν Mac-Clellan νὰ διαλύσῃ τὴν πολιορκίαν τοῦ φρουρίου τούτου, συνενωθεὶς μετὰ τοῦ Λῆ καὶ κερδίσας κατὰ τῶν ἑνωτικῶν τὴν μάχην τῆς Gaine's Mill. Κατόπιν ὥρμησε μετὰ τοῦ στρατοῦ τοῦ Πετεμάκου κατὰ τῆς Οὐασιγκτῶνος πρωτευούσης τῶν ἑνωτικῶν προστατευομένης ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τῆς Βιργινίας. Κερδίας κατὰ πρῶτον τὴν μάχην Cedar-Mountain τῇ 9 αὐγούστου καὶ ἐξακολουθῶν τὴν ὁδοιπορίαν του συνηνώθη μετὰ τοῦ Λῆ καὶ μετὰ τετραήμερον μάχην (20—23 αὐγούστου) ἀπώθησε τὸν στρατὸν τῆς Βιργινίας πέραν τοῦ Ῥαππαχανόκ· ἡ μάχη ἐπανελήφθη τῇ 27 αὐγούστου ἐν Μανασσὰν καὶ ἔληξε τῇ 30 αὐγούστου διὰ τῆς ἥττης τῶν ἑνωτικῶν. Ὁ Ἰάξων εἰσῆλασεν ἀμέσως εἰς τὴν Μαριλάνδην καὶ ἔσπευσε νὰ πολιορκήσῃ τὸν ἐπίσημον ναύσταθμον Harpers' Ferry, ὅπερ καταλαβὼν τῇ 14 σεπτεμβρίου, εὗρεν ἐν αὐτῷ μέγαν ἀριθμὸν πολεμοφοδίων καὶ ζωοτροφιῶν. Μαθὼν ὅμως ὅτι ὁ Mac-Clellan κατετρόπωσε τὸν Λῆ, ἔσπευσε πρὸς βοήθειαν τοῦ συναδέλφου του καὶ συνεκρότησε μετ' αὐτοῦ τῇ 17 σεπτεμβρίου τὴν ἐν Ἀντιετὰμ μάχην, καθ' ἣν νικηθέντες οἱ δύο ἀνθενωτικοὶ στρατηγοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ διέλθωσι τὸν Ποτομάκην. Ἀναλαβόντων τῶν ἑνωτικῶν τὴν ἐπίθεσιν, ὁ Ἰάξων διεκρίθη εἰς διαφόρους συγκρούσεις καὶ κατέστησε τοὺς ἀνθενωτικοὺς κυρίους τῆς χώρας. Ἐν μέσῳ ὅμως τῶν θριάμβων του ὁ Ἰάξων ἀκωλύθη ὑπὸ τῶν ἰδίων του στρατιωτῶν πληγωθεὶς κατὰ λάθος τῇ 2 μαΐου 1863, καὶ ἀποθανὼν ἐκ τῆς πληγῆς τῇ 10ῃ μαΐου. Δραστήριος, πεισμων, ταχὺς περὶ τὴν σύλληψιν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν πολεμικῶν σχεδίων καὶ εἷς ἄρων γενναῖος ἀνεδείχθη μετὰ τὸν Λῆ ὁ ἄριστος τῶν ἀνθενωτικῶν στρατηγῶν.

ΙΑΟΝΕΣ, ἀντὶ ΙΩΝΕΣ. Παρ' Ὁμήρῳ οὕτω καλοῦνται οἱ κάτοικοι τῆς Ἀττικῆς καὶ τῶν Μεσογείων· οἱ δὲ Πέρσαι ἐκάλουν Ἴάονας ἢ Ἴωνας πάντας τοὺς Ἕλληνας.

ΙΑΠΕΤΙΟΝΙΣ, παρὰ Διοδώρῳ. Ἡ ἐκ τοῦ Ἰαπετοῦ καταγομένη.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ακαδημία Αθηνών
Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (Ε.Ι.Ε.)
Ακαδημία Αθηνών
Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (Ε.Ι.Ε.)

ΙΑΠΕΤΙΟΝΙΔΗΣ, ἀντὶ ΙΑΠΕΤΙΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Ἰαπετοῦ, ὁ Προμηθεὺς παρ' Ἡσιόδῳ.

ΙΑΠΕΤΟΣ, υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, καὶ εἷς τῶν Τιτάνων. Νυμφευθεὶς τὴν Κλημένην θυγατέρα τοῦ Ὠκεανοῦ ἐγέννησε τὸν Ἄτλαντα, Προμηθέα καὶ Ἐπιμηθέα. Κατ' ἄλλους σύζυγος αὐτοῦ ἦν ἡ Ἀσία. Οἱ Ἕλληνες ἐθεώρουν αὐτὸν προπάτορά των βασιλεύσαντα ἐν Θεσσαλίᾳ. Ἴσως τὸ ὄνομα τοῦτο συνδέεται πρὸς τὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Νῶε Ἰάφεθ. Πληθ. «Ἰαπετοί», οἱ εἰς ἔσχατον γῆρας ἀφικόμενοι.

ΙΑΠΟΔΕΣ, ἔθνος τῆς Ἰλλυρίας κατοικοῦν καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῶν Ἰουλιακῶν Ἄλπεων ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης, καὶ ὑποδιαιρούμενον εἰς διάφορα ἰθνάρια. Ὑπετάγησαν εἰς τοὺς Ῥωμαίους τῷ 129 π. Χ. Πόλεις ἐπίσημοι Μέτουλον καὶ Ἀβένδων.

ΙΑΠΥΓΕΣ, οἱ κάτοικοι τῆς Ἰαπυγίας ἐν Ἰταλίᾳ.

ΙΑΠΥΓΙΑ, χώρα τῆς ἀρχαίας Ἰταλίας ἐν Ἀπουλίᾳ πρὸς Ν τῆς Μεσαπίας σχηματίζουσα τὴν ἀνατολικωτέραν ἄκραν τῆς Ἰταλικῆς Χερσονήσου, καὶ ἐκτεινομένη μεταξὺ τοῦ Ἰονίου πελάγους καὶ τοῦ κόλπου τοῦ Τάραντος. Κατέληγεν εἰς τὸ ἀκρωτήριον «Ἰαπύγιον» ἢ «Σαλεντῖνον». Ἐπισημότεραι αὐτῆς πόλεις Ὑδροῦς, Καλλίπολις, Λεύκη, Τάρας. Ἐνίοτε τὸ ὄνομα Ἰαπυγία ἀπεδίδετο εἰς πᾶσαν τὴν ὑπὸ Ἑλλήνων κατοικουμένην Ἀπουλίαν. Συνεχῶς συνεχίοντο ἡ Μεσαπία καὶ ἡ Ἰαπυγία. Σήμερον τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς Terra d'Otrande.

ΙΑΠΥΓΙΟΝ, ἀκρωτήριον τῆς Ἰταλίας κείμενον ἐν Ἰαπυγίᾳ καλούμενον δὲ καὶ Σαλεντῖνον.

ΙΑΠΥΞ, ἰων. Ἰήπυξ. Υἱὸς τοῦ Δαιδάλου. Μεταβὰς εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἰταλίαν, ἐκάλεσε μέρος αὐτῆς Ἰαπυγίαν. Καλεῖται προσέτι οὗτος καὶ ὁ κάτοικος τῆς Ἰαπυγίας. Παρὰ τοῖς ναυτικοῖς Ἰάπυξ ἐκαλεῖτο ἄνεμος πνέων ἐκ τῶν Δ-Β-Δ, ὁρμῶν εἰς τοὺς πλέοντας ἐξ Ἰταλίας εἰς Ἑλλάδα.

ΙΑΠΩΝΙΑ, ἀγγλιστὶ Japan, ἰαπωνιστὶ Zipon καὶ Nifon, αὐτοκρατορία τῆς ἀνατολικῆς Ἀσίας συγκειμένη ἐκ τεσσάρων μεγάλων νήσων καὶ πολλῶν μικρῶν. Περὶ τε τῆς ἐπιφανείας καὶ τοῦ πληθυσμοῦ δὲν ὑπάρχουσιν ἀκριβεῖς εἰδήσεις. Κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ Ἐγγελχάρδου ἔχει ἡ Ἰαπωνία ἐπιφάνειαν 393,809 τετρ. χιλιομ. κατὰ δὲ τὴν τοῦ Stieler 372,727. Ὁ πληθυσμὸς ἐν γένει ἐκτιμᾶται εἰς 35 περίπου ἑκατομμύρια, κατ' ἄλλους ὅμως μέλλει ἀναβαίνειν εἰς 70. Πρωτεύουσα Γέδο, ἧς οἱ κάτοικοι ἀριθμοῦνται περὶ τοὺς 672 χιλιάδας. Τὸ κράτος διαιρεῖται εἰς δύο ἄνισα μέρη, ὧν τὸ μὲν περιλαμβάνει τὴν ἰδίως Ἰαπωνίαν, τὸ δὲ τὸ κυβερνεῖον Ματσμαΐ, περιέχον τὴν νῆσον Γέδο, τὰ νότια τῆς Ταρταρκαΐ καὶ τὰς μεσημβρινὰς Κουρίλας. Ἡ Ἰαπωνία εἶναι χώρα ὀρεινή· περικλείει ἠφαίστεια καὶ ὑπόκειται εἰς συνεχεῖς σεισμούς. Οἱ ποταμοὶ της ἐν γένει μικροί. Ἡ θερμότης μετριαζομένη ὑπὸ τῆς θαλάσσης δὲν ὑπερβαίνει τοὺς 36 βαθμούς· ἐπὶ τῶν ὀρέων ὑπερβολικὸν ψῦχος. Ἡ γῆ οὐχὶ τοσοῦτο παραγωγικὴ, ἀλλὰ καλλιεργηθεῖσα καλῶς παράγει ὄρυζιον, δημητριακούς τινας καρποὺς, λαχανικὰ, ἀρωματικά. Εὑρίσκονται ἐν Ἰαπωνίᾳ μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου, σιδήρου, χαλκοῦ δὲ ἐν ἀφθονίᾳ. Οἱ Ἰαπωνοὶ σχηματίζουσιν ἰδίαν φυλὴν, ἔχοντες κεφαλὴν χονδρὴν, λαιμὸν βραχὺν, κόμην μέλαιναν, βίνα χονδρὴν, ὀφθαλμοὺς λοξοὺς, χρῶμα κυτρινωπόν· εἶναι σοβαροὶ, ἐκδικητικοὶ, τολμηροὶ, ῥωμαλαῖοι, καὶ λίαν λεπτολόγοι εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς τιμῆς. Ἀγαπῶσι τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας, ἰδίως δὲ τὴν μουσικὴν καὶ τὰ θεάματα καὶ παρὰ τὴν συνήθειαν τῶν ἀσιανῶν λαῶν δὲν κλείουσι τὰς γυναῖκάς των. Ἡ βιομηχανία προώδευσε τὰ μέγιστα παρὰ τοῖς Ἰαπωνοῖς· κατασκευάζουσιν οὗτοι αὐτόθι λαμπρὰ ὑφάσματα, ἰδίως μεταξωτά· τὸν δὲ σίδηρον καὶ τὸν χαλκὸν ἐπιξεργάζονται μετὰ μεγίστης ἐπιτηδειότητος, καὶ κατασκευάζουσι ξίφη θαυμάσια· τὰ ἐκ ξύλου, βερνικίου καὶ πορκελάνης ἔργα των εἶναι περίφημα. Δύο θρησκεῖαι ἐπικρατοῦσιν ἐν Ἰαπωνίᾳ ὁ σιντοϊσμὸς καὶ ὁ βουδισμὸς, ἀλλὰ καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ Κομφουκίου ἔχει πολλοὺς ὀπαδούς. Ἡ κυβέρνησις εἶναι μοναρχία διαδοχικὴ, δεσποτικὴ καὶ τιμαριωτική· ἀρχηγὸν ἔχει τὸν «κουβὸ» ἢ «σογουμᾶ», καλούμενον κοσμικὸν αὐτοκράτορα, πρὸς διάκρισιν τοῦ «δαΐρι» ἢ «μικάδο», πνευματικοῦ αὐτοκράτορος, ἀρχηγοῦ τῆς θρησκείας,, ὅστις χαίρει μὲν μέγιστον σεβασμὸν θεωρούμενος ὡς θεία ἐνσάρκωσις, ἀλλ' οὐδὲ πλήρους ἐλευθερίας ἀπολαύει. Πρότερον ἐξησκεῖτο τὰς ἀμφοτέρας τὰς ἐξουσίας, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1158 προσεβλήθη ἡ παντοδυναμία αὐτοῦ καὶ τῷ 1585 ὁ κουβὸ Ταΐκο-Σαμὰ κατέλαβε πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν. Ὑπὸ τὸν κουβὸ ὑπάγονται πλῆθος ἡγεμόνων τιμαριωτῶν. Κατὰ τὸν Ι' αἰῶνα ὁ Rubruquis ὁ Μάρκος Πῶλος ἀνήγγειλεν εἰς τὴν Εὐρώπην τὴν ὕπαρξιν τῆς Ἰαπωνίας. Περὶ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα οἱ πορτογάλλοι Ἰησουῖται κατώρθωσαν νὰ εἰσέλθωσιν εἰς Ἰαπωνίαν καὶ προσηλύτευσαν πολλοὺς τῶν κατοίκων· ἀλλ' αἱ ἐπιτυχίαι των παρήγαγον ζηλοτυπίαν, καὶ ἐξεδιώχθησαν γενικῶς τοῦ 1637.

ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ἀριστοτελικοῦ Πανεπιστημίου

κὴν καταδίωξιν· τῷ 1637 ὁ αὐτοκράτωρ διέταξε τὴν εἰς Μακάο μεταφορὰν πάντων τῶν πορτογάλλων καὶ τῶν συγγενῶν αὐτῶν Ἰαπωνῶν. Οἱ Ὁλλανδοὶ κηρυχθέντες τότε ἐναντίοι τῶν Ἰησουϊτῶν κατώρθωσαν νὰ προσελκύσωσι τὴν εὔνοιαν τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ἀπέκτησαν τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα τοῦ ἐμπορεύεσθαι μετὰ τῆς Ἰαπωνίας· ἀλλ' ἀπό τινων ἐτῶν συνθῆκαι συνομολογηθεῖσαι μετὰ διαφόρων δυνάμεων ἠνέῳξαν εἰς τὸ ἐμπόριον πολλοὺς νέους λιμένας. Κατὰ τὸ 1870 ἐξήχθησαν μὲν ἐκ τῆς ἡγεμονίας ἐμπορεύματα ἀξίας 21,040,836 ταλλήρων, καὶ πολύτιμα μέταλλα 24,980,970, εἰσήχθησαν δὲ ἐν αὐτῇ ἐμπορεύματα ἀξίας, 32,388,988 ταλλήρων καὶ πολύτιμα μέταλλα 11,441,676· κυριώτερα ἦσθη τῶν εἰσαχθέντων ἦσαν ὀρύζιον, σάκχαρις, βάμβαξ, ὑφάσματα, ὅπλα, τῶν δὲ ἐξαχθέντων μέταξα, μεταξοσκώληκες, τέϊον, κτλ. Τῷ 1869 ἐγένετο τὸ πρῶτον ἐξωτερικὸν δάνειον ἐξ ἑνὸς ἑκατομμυρίου λιρῶν στερλινῶν προωρισμένον διὰ τὴν κατασκευὴν σιδηροδρόμων.

ΙΑΡΒΑΣ, βασιλεὺς καὶ ἱερεὺς τῆς Γετουλίας. Ἐπώλησεν εἰς τὴν Διδὼ τὴν χώραν, ἐν ᾗ αὕτη ἵδρυσε τὴν Καρχηδόνα. Κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς ἠθέλησε νὰ νυμφευθῇ τὴν Διδώ, ἀλλ' αὕτη προτιμήσασα τὸν θάνατον ηὐτοκτόνησεν. Ἐν τῇ Αἰνειάδι τοῦ Βιργιλίου ὁ Ἰάρβας παρίσταται υἱὸς τοῦ Ἀμμωνίου Διὸς καὶ τῆς νύμφης Γαραμαντίδος, καὶ ἡ Διδὼ αὐτοκτονεῖ ὡς ἐγκαταλειφθεῖσα ὑπὸ τοῦ Αἰνείου, τὸν ὁποῖον προύτιμα τοῦ Ἰάρβα.

ΙΑΡΒΑΣ, βασιλεὺς τῆς Νομιδίας, ἀποθ. τῷ 81 π. Χ. Ὑπερησπίσθη τὸν Δομίτιον Ἀχαινοβάρβον καὶ τὰ λείψανα τῆς μερίδος τοῦ Μαρίου ἐν Ἀφρικῇ. Πιστεύεται ὅτι ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ Δομιτίου καθαιρέσαντος τὸν προκάτοχον αὐτοῦ Ἰεμψάλιον κακῶς προσενεχθέντα πρὸς τὸν Μάριον. Κατὰ τὴν φυγὴν τοῦ Πομπηίου εἰς Ἀφρικὴν τῷ 81 ὁ Ἰάρβας ἔμεινε πιστὸς εἰς τὸν Δομίτιον, καὶ συνεμερίσθη τὴν ἥττάν του. Αἰχμαλωτισθεὶς ὑπέστη τὴν θανατικὴν ποινήν.

ΙΑΡΔΑΝΗ, θεράπαινα τῆς Ὀμφάλης. Ἀγαπηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἔτεκεν ἐξ αὐτοῦ υἱὸν Ἄλκαιον ἀποβάντα βασιλέα τῆς Λυδίας καὶ γενόμενον ἀρχηγὸν τῆς ἐν Λυδίᾳ δυναστείας τῶν Ἡρακλειδῶν.

ΙΑΡΔΑΝΗΣ—ΙΑΡΔΑΝΟΣ.

ΙΑΡΔΑΝΗΣ, ποταμὸς τῆς Ἠλείας παρὰ τὴν πολίχνην Φιδέν, ᾧ-, ποταμὸς τῆς Κρήτης, παρ' ὃν κατῴκουν οἱ Κύδωνες.

ΙΑΡΔΑΝΟΣ, βασιλεὺς τῆς Λυδίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, πατὴρ τῆς Ὀμφάλης.

ΙΑΡΟΠΟΛΚ Α', τέταρτος ἡγεμὼν ῥῶσσος, γεν. τῷ 961, ἀποθ. τῷ 980. Ἐνδεκαετὴς διαδεξάμενος τὸν πατέρα του Σβιατοσλιὰβ ἐκήρυξε πόλεμον κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ὀλὲγ, ἡγεμόνος τῶν Δρεβλιανῶν καὶ κατετρόπωσεν αὐτὸν τῷ 977. Φοβούμενος παρομοίαν τύχην ὁ ἀδελφός του Βλαδίμιρος ἡγεμὼν τοῦ Νοβογορὸδ κατέφυγε παρὰ τοῖς Βαρέγγοις, καὶ ἐπιστρέψας μετὰ τρία ἔτη ἐνίκησεν εὐκόλως τὸν Ἰαροπὸλκ καὶ ἐνήργησε τὴν δολοφολίαν του. Γλυκὺς καὶ ἀγαθοποιὸς ἠγάπα τοὺς χριστιανούς. Ἔσχε σύζυγον ἑλληνίδα, καλογραίαν ἀποβαλοῦσαν τὸ σχῆμα ἐξ ἧς ἐγεννήθη ὁ Σβιατοπόλκ.

Ἰαροπὸλκ Β', μέγας δοὺξ τοῦ Κιέβου, ἀποθ. τῷ 1139. Διαδεξάμενος τὸν ἀδελφόν του Μστισλαφ ἔσχεν ἀντίζηλον τὸν ἀνεψιόν του Βσεβολλὸδ, ἡγεμόνα τοῦ Νοβογορόδ. Συμβιβασθεὶς μετ' αὐτοῦ ἐγένετο αἴτιος τῆς καταστροφῆς του, καὶ ἀπώλεσε τὴν ἐπικυριαρχίαν τοῦ Νοβογορόδ. Ὕστερον μετὰ δυσκολίας ὑπερησπίσθη τὸν ἴδιόν του θρόνον κατὰ τῶν υἱῶν τοῦ Ὀλὲγ, ἡγεμόνων τοῦ Τσέρνιγορ.

ΙΑΡΟΣΛΑΒ, ἕβδομος ἡγεμὼν ῥῶσσος, τέταρτος υἱὸς τοῦ ἁγίου Βλαδιμίρου, ἀποθ. τῷ 1054. Ἡγεμὼν τοῦ Νοβογορὸδ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του τῷ 1015, ἐξετράτευσε κατὰ τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ του Σβιατοπόλκ, ὃν ἐφόνευσε τῷ 1019. Νικηθεὶς ὑπὸ ἑτέρου ἀδελφοῦ του τῷ 1023, καὶ ἀναγκασθεὶς νὰ διαμερισθῇ τὰς πατρικὰς κτήσεις, μόλις μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ τῷ 1035 ἐγένετο τέλειος κύριος τοῦ κράτους τοῦ ἁγίου Βλαδιμίρου. Ἐπωφεληθεὶς ἐκ τῶν ταραχῶν τῆς Πολωνίας ἀπέσπασεν ἀπ' αὐτῆς τὴν Ἐρυθρὰν Ῥωσσίαν. Τῷ 1043 ἀπέστειλε τὸν υἱόν του Βλαδίμιρον μετὰ 100 χιλιάδων ἀνδρῶν πρὸς κατάληψιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ἀλλ' ἡ ἐπιχείρησις αὕτη ἀπέτυχε συνεπείᾳ σφοδρᾶς τρικυμίας καταστρεψάσης ἐν τῷ Βοσπόρῳ τὰ πλοῖα τῶν Ῥώσσων. Ἡ ἀληθὴς δόξα τοῦ Ἰαροσλὰβ ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ἐγένετο ὁ ἀπόστολος τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Ἀνήγειρεν ἐν Νοβογορὸδ δημοσίαν σχολὴν, ἐν ᾗ δι' ἐξόδων του ἐξεπαιδεύοντο 300 παῖδες. Ὠκοδόμησε πολλὰς ἐκκλησίας, ἐμεγάλυνε τὰς ὑφισταμένας πόλεις καὶ ἀνήγειρε νέας, ὡς τὴν Ἰαροσλάβην. Εἰς αὐτὸν ὀφείλεται ἡ σύνταξις τοῦ πρώτου κώδηκος καλουμένου Ῥωσσικὴ Ἀλήθεια. Ἡ αὐλή του ὑπῆρξεν ἄσυλον τῶν δυστυχούντων ἡγεμόνων. Οἱ υἱοί του ἐνυμφεύθησαν μετὰ θυγατέρων ἀποίων οἴκων

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Ἀργοσταλίου (Κεφαλληνία)

νειῶν, ἐκ δὲ τῶν θυγατέρων του ἡ Ἐλισάβετ ἐγένετο βασίλισσα τῆς Νορβηγίας, ἡ Ἀναστασία βασίλισσα τῆς Οὐγγαρίας καὶ ἡ Ἄννα ἡγεμονὶς τῆς Γαλλίας.

ΙΑΡΟΣΛΑΒΗ, πόλ. τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας πρωτεύουσα τοῦ κυβερνείου Ἰαροσλάβης ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Βόλγα 260 χιλιάμ.ΒΑ τῆς Μόσχας. Κάτοικοι κατὰ τὴν τοῦ 1867 καταμέτρησιν 37,375. Ἀρχιεπισκοπὴ ὀρθοδόξων· 84 ἐκκλησίαι πρὸ τῆς πυρκαϊᾶς τοῦ 1868, ἤδη ὑπὲρ τὰς 40· μέγα σεμινάριον ἐκκλησιαστικόν· σχολὴ τῶν ὑψηλῶν ἐπιστημῶν· γεωργικὴ σχολή. Βιομηχανία ζωηρά· ὑφάσματα, τραπεζομάνδυλα, μεταξωτὰ, πίλοι, χρυσοχοεῖα, κτλ. Μέγα ἐμπόριον μετὰ τῆς Μόσχας καὶ τῆς Πετρουπόλεως. Ἱδρύθη τῷ 1026 ὑπὸ τοῦ μεγάλου δουκὸς Ἰαροσλάβ. Κατ' ἀρχὰς περιληφθεῖσα ἐν τῇ ἡγεμονίᾳ τῆς Ῥοστόβης ἀνῆκε κατόπιν ἐν τῇ τῆς Βλαδιμίρης καὶ ὕστερον τῆς Σμολένσκης, ἀνεγνώρισε τὴν ἐπικυριαρχίαν τῶν δουκῶν τῆς Μοσκοβίας τῷ 1426.—Τὸ κυβερνεῖον Ἰαροσλάβης ὁρίζεται ὑπὸ τῶν κυβερνείων πρὸς Β τῆς Βολόγδας, πρὸς Δ τῆς Κοστρόμας, πρὸς Ν τῆς Βλαδιμίρης, καὶ πρὸς Δ τῆς Τβέρης καὶ τοῦ Νοβογορόδου. Ἐπιφάνεια 31310,7 τετρ. βερστίων, ἤτοι 35632,2 τετρ. χιλιαμ. Κάτ. κατὰ τὴν τοῦ 1867 καταμέτρησιν 999,383. Γῆ οὐχὶ τοσοῦτον εὔκαρπος· βιομηχανία ἀρκετή.

ΙΑΣ, ἐπίθ. ἀντὶ Ἰωνική.—οὐσ. ἡ κάτοικος τῆς Ἰωνίας.—ἡ ἰωνικὴ διάλεκτος.

ΙΑΣΙΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Ἰασίου, ὁ Ἀμφίων.

ΙΑΣΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ. Κόλπος τῆς μεσογείου θαλάσσης περὶ τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Καρίας ἐν Ἀσίᾳ. Σήμερον Κόλπος τοῦ Ἀσὶμ καλεσί.

ΙΑΣΙΟΝ Jassorum Municipium, πόλ. τῶν Ἡνωμένων Ἡγεμονειῶν, πρωτ. τῆς Μολδαβίας ἐπὶ τοῦ Βαχλούη εἰς 47 χιλιάμ. ἀπὸ τοῦ Προύθου, 700 πρὸς Β τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Πλάτος βόρ. 47° 10' 24", μῆκ. ἀν. 28° 14' 21". Κάτ. 90 χιλιάδες. Ἕδρα τοῦ ὀσκοδάρου τῆς Μολδαβίας· ἀρχιεπισκοπὴ ὀρθοδόξων· γυμνάσιον. Αἱ οἰκοδομαὶ σχεδὸν ἅπασαι ξύλιναι καὶ μονώπατοι· κλίμα νοσῶδες. Κατασκευὴ ὑφασμάτων. Ἐμπόριον οἴνου, κανάβεως, δημητριακῶν, δερμάτων, μαλλίου, κηροῦ, μέλιτος, ἀλείμματος. —Τὸ Ἰάσιον ἄλλοτε σημαντικώτερον πολλάκις κατεστράφη ἐκ πυρκαϊῶν· τῷ 1722 τὸ πῦρ ἀπετέφρωσε 4,700 οἰκίας· τῷ 1783 ἀπεπύρωσε τὸ Μέγαρον τῶν Ἡγεμόνων, μνημεῖον ἀποδεδόμενον εἰς τὸν Τραϊανόν, τῷ 1827 τὴν μητρόπολιν μετὰ τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς. Τῷ 1788 τὰ ὀχυρώματα τοῦ Ἰασίου κατηδαφίσθησαν. Τῷ 1792 ὑπεγράφη αὐτόθι συνθήκη μεταξὺ Αἰκατερίνης Β' καὶ Σουλτὰν Σελὶμ, δι' ἧς ἡ Ῥωσσία ἀνεγνωρίσθη κυρίαρχος τῆς Κριμαίας, τῆς νήσου Ταμὰν, μέρους τοῦ Κουβὰν καὶ τῆς Βεσσαραβίας, τῆς πόλεως Ὀχζακὼφ καὶ τῶν χωρῶν τῶν κειμένων μεταξὺ Βοὺγ καὶ Δνειστέρου, ἀποτελοῦντος τὸ μεθόριον τῶν δύο κρατῶν· προσέτι δὲ ἀπέκτησε τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπεμβαίνειν εἰς τὰς Παραδουναβείους Ἡγεμονείας καταργηθὲν διὰ τῆς ἐν Παρισίοις συνθήκης τοῦ 1856.

ΙΑΣΙΟΣ, βασιλεὺς τοῦ Ὀρχομενοῦ ἐν Βοιωτίᾳ, πατὴρ τοῦ Ἀμφίονος. §. —, υἱὸς τοῦ Λυκούργου ἐξ Ἀρκαδίας, σύζυγος τῆς Κλημένης, θυγατρὸς τοῦ Μινύου, ἐξ ἧς ἐγέννησε τὸν Ἀρκάδα.

ΙΑΣΙΩΝ, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἠλέκτρας, θυγατρὸς τοῦ Ἄτλαντος καὶ ἀδελφὸς τοῦ Δαρδάνου. Ἀγαπηθεὶς ἕνεκα τῆς ἄκρας του ὡραιότητος ὑπὸ τῆς Δήμητρος ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς τὸν Πλοῦτον καὶ Κόρυτον. Κατὰ τὸν Ὅμηρον ἐκεραυνώθη ὑπὸ τοῦ Διός. Οἱ ἑρμηνευταὶ τῶν μύθων συμπεραίνουσιν ὅτι ὁ Ἰασίων πρῶτος ἐδίδαξε τὴν γεωργίαν ἐν Κρήτῃ, καὶ ἐγένετο παραίτιος τοῦ πλούτου παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις.

ΙΑΣΟΝ ΑΡΓΟΣ, τὸ ἐν Πελοποννήσῳ Ἄργος, κληθὲν οὕτω ἀπὸ τοῦ αὐτόθι βασιλεύσαντος Ἰάσου τοῦ Α'.

ΙΑΣΟΝΙΑ ΑΚΤΗ, ἀκρωτήριον τοῦ Εὐξείνου Πόντου κατὰ τὰ ΒΑ παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Κατὰ τὴν μυθολογίαν αὐτόθι προσωρμίσθη ὁ Ἰάσων, ὅτε ἔπλεεν εἰς Κοχλίδα. Σήμερον καλεῖται «Ἰασον-μπουρούν», κείμενον πρὸς Δ τοῦ ἀκρωτηρίου «Βόνα».

ΙΑΣΟΝΙΔΗΣ καὶ ΙΗΣΟΝΙΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Ἰάσονος· ὁ Εὔηνος.

ΙΑΣΟΝΙΟΝ ΟΡΟΣ, ὑψηλὴ καὶ ἐκτεταμένη συνέχεια ὀρέων ἐν Μηδίᾳ τῆς Ἀσίας φερομένη ΒΔ τῶν Κασπίων πυλῶν.

ΙΑΣΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἄργους καὶ τῆς Εὐάδνης, ἀπόγονος τοῦ Φορωνέως, πατὴρ τοῦ Ἀγήνορος. Ἀπὸ τούτου ὠνομάσθη τὸ ἐν Πελοποννήσῳ Ἄργος καὶ Ἴασον. §. υἱὸς τοῦ Πανόπτου Ἄργου, ἀπόγονος τοῦ προηγουμένου καὶ πατὴρ τῆς Ἰοῦς. §. ἡγεμὼν τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας, υἱὸς τοῦ Σφήλου, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Αἰνείου. §. γλύπτης ἀθηναῖος ἐργασθεὶς εἰς τὰ ἀνάγλυφα τοῦ Παρθενῶνος.

ΙΑΣΣΟΣ καὶ ΙΑΣΟΣ, πόλ. ὀχυρὰ τῆς Καρίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, κειμένη παραλίως ἐπὶ τοῦ Ἰασικοῦ κόλπου μετὰ λιμένος.

ΙΑΣΤΑΙ, ἔθνος σκυθικὸν κατοικοῦν κατὰ τὸν Πτολεμαῖον πρὸς τὰ βόρεια τῆς Κασπίας θαλάσσης.

ΙΑΣΩ, θυγάτηρ τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ ἀδελφὴ τῆς Ὑγείας, ἔφορος τῆς ἰάσεως τῶν ἀσθενειῶν.

ΙΑΣΩΝ, Ἰων. «Ἰήσων», ἀρχηγὸς τῶν Ἀργοναυτῶν υἱὸς τοῦ Αἴσονος καὶ τῆς Πολυμήδης ἢ Ἀλκιμήδης, ἐξ Ἰωλκοῦ πόλεως τῆς Θεσσαλίας. Ὁ πατήρ του βασιλεὺς τῆς Ἰωλκοῦ ἐξεθρονίσθη ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Πελίου. Εἰκοσαετὴς ὁ Ἰάσων ἐζήτησε παρὰ τοῦ θείου του τὸν πατρικὸν θρόνον, ἀλλ' οὗτος ἀντὶ νὰ ἀποδώσῃ αὐτῷ τὸ ζητούμενον, ἠνήγκασεν αὐτὸν ν' ἀπέλθῃ εἰς Κολχίδα, ὅπως ἁρπάσῃ ἐκεῖθεν τὸ ὑπὸ τοῦ Φρίξου μετακομισθὲν ἐκεῖ χρυσοῦν δέρας φυλαττόμενον ὑπὸ ὑπερμεγέθους δράκοντος καὶ ταύρων ἐκπνευγόντων φλόγας. Ὁ Ἰάσων παραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ ἅπαντας τοὺς ἥρωας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπιβὰς μετ' αὐτῶν ἐπὶ πλοίου καλουμένου Ἀργῶ, ἐπεχείρησε τὴν περίφημον ἐκστρατείαν τὴν κληθεῖσαν ἐκστρατείαν τῶν Ἀργοναυτῶν. Ἀφικόμενοι εἰς Ἀργοναῦται εἰς Κολχίδα κατώρθωσαν νὰ ἀποσπάσωσι τὸ πολύτιμον δέρας τῇ συνεργείᾳ τῆς φαρμακευτρίας Μηδείας θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῆς Κολχίδος Αἰήτου, ἥτις ἐρασθεῖσα τὸν Ἰάσονα ἠκολούθησεν αὐτὸν εἰς Θεσσαλίαν καὶ ἐγένετο σύζυγός του. Ἐπιστρέφας εἰς Ἰωλκὸν ἀπήτησε καὶ πάλιν τὸν πατρικὸν θρόνον· ἐπειδὴ ὁ Πελίας δὲν ἐνέδωκεν, ἡ Μήδεια κατώρθωσε τὸν ὑπὸ τῶν ἰδίων θυγατέρων του δολοφονηθῆναι αὐτοῦ ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ἔμελλε δῆθεν νὰ ἀναστήσῃ αὐτὸν συμπαγῶντα νεανίαν. Καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πελίου ὁ Ἰάσων δὲν ἐπέτυχε τὸν πατρικὸν θρόνον, καταλαβόντος αὐτὸν τοῦ Ἀκάστου, υἱοῦ τοῦ Πελίου καὶ ἐξώσαντος τόν τε Ἰάσωνα καὶ τὴν Μήδειαν. Ὁ Ἰάσων κατέφυγε μετὰ τῆς Μηδείας εἰς Κόρινθον παρὰ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς Κρέοντι, οὗ τινος ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα Κρέουσαν καταλιπὼν τὴν Μήδειαν· αὕτη πρὸς ἐκδίκησιν φονεύει τὴν ἀντιζηλόν της καὶ σφάζει τὰ ἴδια ἐκ τοῦτης μετὰ τοῦ Ἰάσονος τέκνα. Ὁ Ἰάσων κατά τινας ἀπέθανεν ἐν ἀθλιότητι περιπλανώμενος καὶ ἄνευ ἀσύλου, κατ' ἄλλους δὲ ἐπέστρεψεν εἰς Ἰωλκὸν καὶ ἐβασίλευσεν αὐτόθι ἐν εἰρήνῃ. Τῆς ἐκστρατείας τοῦ Ἰάσονος εἰς Κολχίδα διηγήσιν ἐκτίθησιν Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος ἐν ἐπικῷ ποιήματι ἐπιγραφομένῳ Ἀργοναυτικά.

Ἰάσων, τύραννος Φερῶν καὶ τῶν ἄλλων (ἀνώτατος ἄρχων) τῆς Θεσσαλίας, ἐπὶ τοῦ 369 π. Χ. Πιθανολογεῖται ὅτι ὑπὸ τοῦ Ἀγησιλάου ἐτάχθη τύραννος καταργήσαντος τὴν ἀριστοκρατίαν τῶν Φερῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ καταλαβόντος τὴν ἀνωτάτην ἀρχήν. Ἄγνωστον πότε ὁ Ἰάσων διεδέχθη τὸν Λυκόφρονα ζῶντα εἰσέτι κατὰ τὸ 395 π. Χ. Συνεπλήρωσε τὸ ἔργον τοῦ Λυκόφρονος διὰ τῆς παντελοῦς καταστροφῆς τῆς ἀριστοκρατίας. Τῷ 375 ἅπασαι αἱ Θεσσαλικαὶ πόλεις ἀνεγνώρισαν τὴν κυριαρχίαν τοῦ Ἰάσονος ἐκτὸς τῶν Φαρσάλων, ὅπου ἦρχεν ὁ Πολυδάμας. Ὁ Ἀρέτας βασιλεὺς τῆς Ἠπείρου ἦν σύμμαχος ἢ μᾶλλον ὑποτελὴς τοῦ Ἰάσονος καὶ οἱ Θηβαῖοι ἐπεζήτουν τὴν προστασίαν αὐτοῦ κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν. Εἶχεν ὑπὸ τὰς διαταγάς του 6 χιλιάδας μισθοφόρων καλῶς ἐξησκημένων. Κατορθώσας νὰ προσοικειωθῇ τὸν Πολυδάμαντα ἐξελέγη τῷ 374 ταγὸς τῆς Θεσσαλίας καὶ ἔσπευσε νὰ συσφίγξῃ τὰς συμμαχίας του μετὰ τῆς Μακεδονίας, τῆς Ἠπείρου καὶ τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου μετέβη τῷ 373 πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ Τιμοθέου. Δὲν ἔκρινε φρόνιμον νὰ συμμετάσχῃ τοῦ πρὸς τὴν Σπάρτην ἀγῶνος τῶν Θηβῶν, καὶ ὅτε ἐπὶ τῇ βάσει τῆς συμμαχίας οἱ Θηβαῖοι ἐζήτησαν παρ' αὐτοῦ ἐπικουρίας, τοιαύτην ἐπελείξατο βραδύτητα, ὥστε μόλις μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην ἀφίκετο, καὶ μὴ θέλων τὴν πρόδοσιν τῶν Θηβῶν παρεκίνησεν αὐτοὺς νὰ μὴ κάμωσι κατάχρησιν τῆς ἐπιτυχίας καὶ ἐπέτυχεν ὑπὲρ τῶν ἡττηθέντων ἄδειαν ὑποχωρήσεως εἰς Πελοπόννησον. Ἐπιστρέφων εἰς Θεσσαλίαν κατέστρεψε τὴν σπαρτιατικὴν ἀποικίαν Ἡράκλειον τὴν ἐν Τραχινίᾳ, ἐξουσιάζουσαν τὴν ἐκ Θεσσαλίας εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἑλλάδα ὁδόν. Φθάσας εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς δόξης του ἡτοιμάζετο νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀρχηγίαν ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, καὶ νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῆς Περσίας, καὶ πρὸς τοῦτο ἀνήγγειλεν ὅτι θέλει μεταβῇ εἰς τὰ προσεχῆ Πύθια συνοδευόμενος ὑπὸ Θεσσαλικοῦ στρατιωτικοῦ σώματος καὶ προτίθεται νὰ προεδρεύσῃ αὐτῶν, ὅτε ἐξάφνης ἐδολοφονήθη ὑπὸ ἑπτὰ νέων παρουσιασθέντων αὐτῷ, καθ' ἣν στιγμὴν ἐπεθεώρει τὸ ἱππικόν του, καὶ διατρησάντων αὐτὸν διὰ πολλῶν πληγῶν. Δύο ἐξ αὐτῶν ἐφονεύθησαν ἀμέσως, οἱ δὲ λοιποὶ εὗρον ἄσυλον ἐν διαφόροις πόλεσι τῆς Ἑλλάδος. Οὕτω ἀπέθανεν ἀνὴρ συλλαβὼν τὰ σχέδια, ἅπερ ὕστερον ἐξετέλεσεν ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Ἀλέξανδρος. Ὑπὸ τῶν συγχρόνων του παρίστατο ὡς μέγας στρατηγὸς καὶ ἄριστος πολιτικὸς· δραστήριος, φρόνιμος, καταρτὴς καὶ ἱκανὸς νὰ διατηρήσῃ μυστικὰ τὰ σχέδιά του, ἐνῶ εὐκόλως ἀνεκάλυπτε τὰ τῶν ἄλλων. Ἡ ἀνωτάτη ἀρχὴ ἐμπνεεν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ του ζηλοτυπίαν· αὐτὸν ἀλλοτε

διαδόχως τῶν ἀδελφῶν του καὶ κατόπιν τοῦ γαμβροῦ του Ἀλεξάνδρου τοῦ Φεραίου.

Ἰάσων, ἀδελφὸς Ὀνία, ζῶν κατὰ τὸ 175 π.Χ. Ἐπιτυχὼν παρ' Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς διὰ τῆς ἐτησίας πληρωμῆς 3660 ταλάντων τὸ ἀξίωμα τοῦ μεγάλου ἀρχιερέως τῶν Ἰουδαίων κατεχόμενον ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του ἐπεδόθη εἰς τὴν διαφθορὰν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους διὰ τῆς καταλύσεως τῶν ἐθίμων αὐτοῦ καὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ἑλληνικῶν. Μετὰ δύο ἔτη ἐστερήθη τοῦ θρόνου διαδεξαμένου αὐτὸν τοῦ Μενελάου ἀδελφοῦ τοῦ Σίμωνος. Ὕστερον ἐκφερεληθεὶς ἐκ τῆς ἀγγελίας περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀντιόχου εἰσῆλασεν εἰς Ἱεροσόλυμα ἔνοπλος ὅπως ἀποδιώξῃ τὸν Μενέλαον. Μὴ κατορθώσας νὰ ἀναλάβῃ τὰ ἀρχιερατικά του καθήκοντα κατέφυγε παρὰ τῷ Ἀρέτᾳ, βασιλεῖ τῶν Ἀράβων. Ἐκδιωχθεὶς ἐκεῖθεν καὶ τὰ ἴδια παθὼν ἐν Αἰγύπτῳ, διῆλθε τὸ ἐπίλοιπον τοῦ βίου του ἐν Λακεδαίμονι ἐν τοσαύτῃ ἀθλιότητι, ὥστε καὶ τὸ σῶμά του ἐστερήθη ἐνταφιασμοῦ.

Ἰάσων ὁ Κυρηναῖος, Ἰουδαῖος ἑλληνιστής, ζῶν κατὰ τὸν Β' αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ. Συνέγραψεν ἐν πέντε βιβλίοις ἱστορίαν τῶν Μακκαβαίων, καὶ τῶν Ἰουδαϊκῶν πολέμων ἐπὶ Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς καὶ τοῦ υἱοῦ του Εὐπάτορος. Πιθανολογεῖται ὅτι τὸ δεύτερον βιβλίον τῶν Μακκαβαίων εἶναι περίληψις τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἰάσονος.

Ἰάσων ἐκ Νύσης, φιλόσοφος στωϊκὸς υἱὸς Μενεκράτους, ζῶν περὶ τὰ μέσα τοῦ πρώτου πρ. Χριστοῦ αἰῶνος. Ἦτο μητρόθεν ἔγγονος τοῦ φιλοσόφου Ποσειδωνίου, οὗτινος ὑπῆρξε μαθητὴς καὶ διάδοχος. Ὁ Σουΐδας μνημονεύει δύο αὐτοῦ συγγράμματα ἀπολεσθέντα ἤδη καὶ ἐπιγραφόμενα «Βίοι ἐνδόξων» καὶ «Φιλοσόφων διαδοχαί». Ἕτερα δύο συγγράμματα ἀποδιδόμενα αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Σουΐδα ἀνήκουσι μᾶλλον εἰς Ἰάσονα τὸν Ἀργεῖον ἐπιγραφόμενα «Βίος Ἑλλάδος» καὶ «Περὶ Ῥόδου».

Ἰάσων ὁ Θεσσαλονικεύς (ἅγιος), ζῶν κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ Α' μ. Χ αἰῶνος. Ὑπῆρξε συγγενὴς τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ὅστις ἐν Θεσσαλονίκῃ διέμεινεν ἐν τῇ οἰκίᾳ του μετὰ τοῦ Σίλλα. Οἱ Ἰουδαῖοι παρωργισμένοι διὰ τὴν πρόσδον τοῦ χριστιανισμοῦ, ἐζήτησαν νὰ προσβάλωσι τὸν ἀπόστολον ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐν ᾗ διέμενεν. Μὴ ἐπιτυχόντες ἀνήρπασαν τὸν Ἰάσονα καὶ προσήγαγον εἰς τὰς ἀρχάς, αἵτινες ἀπέλυσαν αὐτὸν ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ παρατηρήσῃ τὸν κατηγορούμενον. Ἐκ τῆς «Πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς» φαίνεται ὅτι ὁ Ἰάσων ἦν συγγενὴς τοῦ Παύλου. Ἡ ἐκκλησία σημειοῖ αὐτὸν ἐπίσκοπον Ταρσοῦ καὶ ἑορτάζει τὴν μνήμην του τῇ 28 ἀπριλίου,

Ἰάσων ὁ Ἀργεῖος, ἱστορικὸς ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Β' αἰῶνα μ. Χρ. Συνέταξε σύγγραμμα ἐν τέσσαρσι βιβλίοις περιέχουσι τὴν Ἀρχαιολογίαν τῆς Ἑλλάδος, τὴν ἐκστρατείαν τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου μέχρι τοῦ θανάτου του, καὶ περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀντιπάτρου πατρὸς τοῦ Κασσάνδρου ἁλώσεως τῶν Ἀθηνῶν. Μνημονεύονται τρία αὐτοῦ ἕτερα βιβλία ἐπιγραφόμενα Περὶ Κνίδου, Περὶ Ῥόδου, καὶ Περὶ Ἀλεξάνδρου ἱερῶν.

Ὁ Πλούταρχος μνημονεύει «Ἰάσονα Βυζάντιον», εἰς ὃν ἀποδίδει «Τραγικὰ» ἢ μᾶλλον «Θρακικά». Οὐδὲν περὶ τοῦ βίου καὶ τοῦ συγγράμματός του γινώσκεται ἀλλαχόθεν.

ΙΑΤΡΟΚΛΗΣ, ὀπαδὸς καὶ πιστὸς τοῦ βασιλέως τῶν Μακεδόνων Φιλίππου μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους.

ΙΑΥΑ, μία τῶν νήσων τῆς Σόνδας, διαβρεχομένη πρὸς Β ὑπὸ τῆς θαλάσσης τῆς Ἰαύας πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ καὶ πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ πορθμοῦ τῆς Σόνδας χωρίζοντος αὐτὴν ἀπὸ τῆς Σουμάτρας, πρὸς Α ὑπὸ τοῦ πορθμοῦ τῆς Βαλὶ χωρίζοντος αὐτὴν ἀπὸ τῆς ὁμωνύμου νήσου, τέλος πρὸς τὰ ΒΑ ὑπὸ τοῦ πορθμοῦ τῆς Μαδούρας. Ἔχει μῆκος 1,000 χιλιαμέτρ. ἐπὶ πλάτους 130 καὶ περιλαμβάνει 10 περίπου ἑκατομμύρια κατοίκων, ἐξ ὧν 150 χιλιάδες σίνων, 15 χιλιάδες ὁλλανδῶν, οἱ δὲ λοιποὶ αὐτόχθονες. Πρωτεύουσα Βαταυία. Οἱ Ὁλλανδοὶ κατέχουσιν ἤδη τὴν νῆσον ταύτην. Τὸ κλίμα τῆς Ἰαύας εἶναι θερμότατον καὶ νοσωδέστατον· πυρετοὶ ἐνδημικοὶ ἀποδεκατίζουσι συνεχῶς τὸ πλῆθος. Ὑψηλὰ ὄρη, ὧν τινα ἡφαίστεια ἐνεργὰ ἢ ἐσβεσμένα διαπερῶσι τὴν νῆσον. Κατὰ τὰ παράλια ἡ θερμότης μετριάζεται ἕνεκα τῆς θαλάσσης. Ἡ ὑετώδης ἐποχὴ διαρκεῖ ἀπὸ νοεμβρίου μέχρι μαρτίου. Ἡ γῆ εὐκαρπωτάτη· τὰ προϊόντα τῆς μεσημβρινῆς Εὐρώπης καὶ τῶν τροπικῶν εἰσὶν αὐτόθι ἀφθονώτατα. Ἐκτενῆ δάση προμηθεύουσι πολυτιμώτατα ξύλα, ἀλλὰ συγχρόνως χρησιμεύουσιν ὡς καταφύγιον εἰς τὰς τίγρεις, τοὺς βόας, καὶ ἄλλα ἄγρια θηρία. Τὰ ὄρη περικλείουσι πλούσια μεταλλεῖα, εἴτε μὴ ἐκμεταλλευθέντα. Ἀνεκαλύφθησαν τῷ 1853 μεγάλα ἀνθρακωρυχεῖα. Οἱ τῆς μαλαισικῆς φυλῆς κάτοικοι εἶναι μωαμεθανοὶ μὴ στερούμενοι παιδείας. Ἡ Ἰαύα ἦν ὑποθέτουσι πολλοὶ τὴν Ἰαβαδίου νῆσον τοῦ Πτολεμαίου ἔχει χώμινα ἀρχαιότατα,

ἀλλὰ μυθώδη. Κατὰ τὸν Π' αἰῶνα εἶχε μητρόπολιν τὸ Μαδεσπεχίτ. Ὁ Ἰσλαμισμὸς εἰσήχθη ἐν αὐτῇ περὶ τὸ 1400. Οἱ Πορτογάλοι ἀπέβησαν εἰς αὐτὴν τῷ 1511 καὶ ἵδρυσαν αὐτόθι καταστήματα ἁρπασθέντα ὑπὸ τῶν Ὁλλανδῶν τῷ 1596. Ἡ Βαταυία ἱδρύθη ὑπὸ τῶν Ὁλλανδῶν περὶ τὸ 1619, ἐπὶ τῶν ἐρειπείων τῆς Ἰακάτρας. Ἡ ἀποικία αὕτη καταληφθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἄγγλων τῷ 1811, ἀπεδόθη εἰς τοὺς Ὁλλανδοὺς τῷ 1816. Οἱ Ὁλλανδοὶ ἐξάγουσιν ἐκ τῆς Ἰάβας περίφημον τέϊον, ὄρυζιον, καφὲν, σάκχαριν, ἰνδικὸν, ἀρωματικά.

Ἰ α ύ α (μικρὰ), μία τῶν νήσων τῆς Σόνδης λεγομένη προσέτι καὶ Βαλὶ (ἴδ. «Βαλί»).

ΙΑΦΕΘ, εἷς τῶν τριῶν υἱῶν τοῦ πατριάρχου Νῶε, οὗ τινος εἱ ἀπόγονοι κατῴκησαν τὴν Εὐρώπην καὶ μέρος τῆς Ἀσίας. Οἱ Ἕλληνες διετήρησαν τὴν μνήμην του θεωροῦντες ἀρχηγὸν τῆς φυλῆς των τὸν Ἰαπετόν. Ὁ Ἰάφεθ εἶχεν ὀκτὼ υἱοὺς Γαμὲρ, Μαγὼγ, Μαδαὶ, Ἰώναν, Ἐλισὰ, Θοβὲλ, Μοσὸχ, καὶ Θειρας. Οἱ Ἐθνολόγοι θεωροῦσι τοὺς Κίμβρους ἀπογόνους τοῦ Γαμὼρ, τοὺς Σκύθας τοῦ Μαγὼγ, τοὺς Μήδους τοῦ Μαδαὶ, τοὺς Ἴωνας ἢ Ἕλληνας τοῦ Ἰώναν, τοὺς ἐξ κατοίκους τῆς Θρᾴκης, τῆς Καππαδοκίας καὶ τοῦ Πόντου ἀπόγονος τῶν λοιπῶν.

ΙΑΦΦΑ, ἴδε ΙΟΠΠΗ.

ΙΑΧΗ, νύμφη σύντροφος τῆς Περσεφόνης.

ΙΑΩΛΚΟΣ, ποιητ. ἀντὶ ΙΩΛΚΟΣ.

ΙΑΩΝ, ποιητ. ἀντὶ ΙΩΝ. Ὁ ποταμὸς τῆς Πισάτιδος χώρας ἐν Πελοποννήσῳ εἰσβάλλων εἰς τὸν Ἀλφειὸν ποταμόν.

ΙΒΑΝ, ὄνομα κοινὸν ἓξ ἡγεμόνων ῥώσσων.

Ἰ β ὰ ν Α' (Δανιλοβιτζ), ἀποθ. τῷ 1346. Διεδέξατο τῷ 1328 Ἀλέξανδρον τὸν Β' εἰς τὰς ἡγεμονίας Βλαδιμήρης, Μόσχας καὶ Νοβογορόδου. Ἐβασίλευσεν ἐπὶ 12 ἔτη φέρων τὸν τίτλον «Μέγας Δοὺξ τῆς Μόσχας» ὑπὸ τὴν ἐπικυριαρχίαν τοῦ χάνου τῶν Ταρτάρων, καὶ συνέλαβε πρῶτος ἀλλ' ἄνευ ἐπιτυχίας τὸ σχέδιον τοῦ νὰ συνενώσῃ ἅπαντα τὰ μικρὰ κράτη τῆς Ῥωσσίας εἰς μίαν μοναρχίαν. Μετήγαγε τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἕδραν τῆς Ῥωσσίας εἰς Μόσχαν. Περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου του ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ ἀπέθανεν ἔν τινι μονῇ τῆς Μόσχας. Ἦτο εἰς ἄκρον φιλελεήμων.

Ἰ β ὰ ν Βος, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1326, ἀποθαν. τῷ 1394. Διεδέξατο τὸν Συμεὼν τῷ 1353 ἔζησε κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἑξαετοῦς ἡγεμονίας του χαρακτῆρα ἀσθενικόν. Τούτου υἱὸς ὑπῆρξεν ὁ Δημήτριος Δόνσκοϊ ὁ ἀπαλλάξας τοὺς Ῥώσσους ἀπὸ τοῦ ταρταρικοῦ ζυγοῦ.

Ἰ β ὰ ν Γος (Βασιλιέβιτζ), ὁ «Μέγας». Εἰς ἡλικίαν 23 ἐτῶν ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ θρόνου τῷ 1462, διέμεινε μέχρι τοῦ 1505. Ὑπέταξε τὸ Νοβογορόδον τῷ 1471, καὶ τὸ Καζὰν τῷ 1481. Ἀπῴλλαξε τὴν χώραν του ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ τοῦ ταρταρικοῦ ζυγοῦ, καὶ συμπεριέλαβεν ὑπὸ τὸ σκῆπτρον του πάντα τὰ μέρη τῆς Ῥωσσίας. Εἰσήγαγε τὸν πολιτισμὸν ἐν τοῖς κράτεσί του, διωργάνισε τὴν πολιτικὴν καὶ στρατιωτικὴν διοίκησιν, ἀνεμόρφωσε τὴν νομοθεσίαν, ἐκανόνισε τὴν τάξιν τῆς εἰς τὸν θρόνον διαδοχῆς, προσεκάλεσε παρ' ἑαυτῷ πολλοὺς ξένους σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας· ὑπεδέξατο ἐν τῷ Κρεμλίνῳ προσφάτως ἀνεγερθέντι πρέσβεις τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας, τοῦ πάπα, τοῦ σουλτάνου, τοῦ βασιλέως τῆς Πολωνίας, τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας, τῆς Ἐνετικῆς δημοκρατίας, καὶ συνωμολόγησε συνθήκας μετὰ τῶν κρατῶν τούτων. Ἐνυμφεύθη εἰς δεύτερον γάμον τὴν Σοφίαν, ἀνεψιὰν τοῦ τελευταίου αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου, καὶ φρονῶν ὅτι δύναμει τοῦ συνοικεσίου τούτου ἀπέκτησε δικαιώματα ἐπὶ τοῦ βυζαντινοῦ θρόνου πρῶτος ἀπεκλήθη Κ ζ ά ρ ο ς, καὶ ἔφερεν ἔμβλημα τὸν δικέφαλον ἀετὸν τοῦ Βυζαντίου. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἐνέπνευσεν εἰς τοὺς ὑπηκόους του τὸ ἀπεριόριστον ἐκεῖνο σέβας, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ὁ ἡγεμὼν παρὰ τοῖς Ῥώσσοις θεωρεῖται ὡς ἐπίγειος θεός.

Ἰ β ὰ ν Δ' (Βασιλιέβιτζ), ὁ Ὠμὸς, ἔγγονος τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1529, ἀποθαν. τῷ 1584. Διαδεξάμενος τὸν πατέρα του Βασίλειον Γ' εἰς ἡλικίαν 4 ἐτῶν τῷ 1533 ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς μητρός του μέχρι τοῦ 1537, καὶ κατόπιν ὑπὸ ἄλλας κηδεμονίας ἀνέλαβε τὰς ἡνίας τοῦ κράτους τῷ 1544. Ἐχρίσθη Κζάρος καὶ Αὐτοκράτωρ τῇ 16 Ἰανουαρίου τοῦ 1547. Κατέκτησε τὸ Καζὰν τῷ 1552, καὶ τὸ Ἀστραχὰν τῷ 1554, καὶ οὕτω ἠνάγκασε τοὺς Ταρτάρους νὰ ἀποσυρθῶσιν εἰς Κριμαίαν. Τῷ 1561 κατέστρεψε τὸ τευτονικὸν τάγμα, ἐλπίζων τὴν κατάκτησιν τῶν ὑπ' αὐτοῦ κατεχομένων χωρῶν, ἀλλ' ὁ μέγας μάγιστρος προλαβὼν παρεχώρησε τὰ ἐπὶ τῆς Λιβονίας δικαιώματά του εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Λιθουανίας. Ὁ Ἰβὰν ἀνεφάνη ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς βασιλείας ἐπιτήδειος νομοθέτης, πραγματευόμενος περὶ ἑαυτοῦ πολλοὺς ἐπιστήμονας μετεδίδετο ἐν τῇ αὐλῇ ξένους ἰατροὺς, ἤνοιξε τοὺς λιμένας του εἰς τὰ ἀγγλικὰ ἐμπορεύματα καὶ πρῶτος ἐδέχθη τυπογραφεῖον. Ἀλλ' ἡ ἐπὶ

ΑΝΘΟΥΣΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωνικὸς Βιβλιοθηκη
Δρυοπτολις (Ν. Γ. Δ.)

χία καὶ ἡ ἀπόλυτος ἐξουσία μετέβαλον αὐτὸν εἰς θηρίον ἀνήμερον. Πρῶτον θῦμα τῆς ὠμότητός του ἐγένετο τὸ Νοβογορόδον, ὅπου μεταβὰς μετὰ στρατοῦ τῷ 1570 καὶ διαμείνας πέντε ἑβδομάδας ἔπνιγε καθ' ἑκάστην 500 μέχρις 600 ἀτόμων. Ἐπιστρέψας εἰς Μόσχαν, τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς εἰσόδου του ἐφεσόργησε 300 ἀτυχεῖς. Ἕνεκα τῶν ὠμοτήτων, ἃς ἐξήσκει ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν ὅλην κατέστη μισητὸς παρὰ τοῖς ὑπηκόοις του, καὶ οἱ ἐξωτερικοὶ ἐχθροί του ἐπωφελούμενοι ἠπείλησαν αὐτὸν μέχρις ἐξοντώσεως. Οἱ Τάταροι ἐπυρπόλησαν τὴν Μόσχαν τῷ 1571, καὶ οἱ Πολωνοὶ κυριεύσαντες τὴν Πολόρτσκην τῷ 1579 ἠπείλουν τὸ Κρεμλῖνον. Ἐν τούτοις ἐν τῇ δυστυχίᾳ του ὁ Ἰβὰν ἐπληροφορήθη παρ' ἑνὸς κοζάκου ὅτι εἶναι κύριος τῆς Σιβηρίας κατακτηθείσης ὑπὸ τοῦ Ἰερμὰκ ἀρχηγοῦ τῶν Κοζάκων τοῦ Ταναΐδος. Ὁ Ἰβὰν κατὰ τὴν περιγρφὴν τοῦ ἱστορικοῦ Καραμψίνου εἶχε φυσιογνωμίαν μὴ στερουμένην χάριτος, ἀλλὰ τὰ ἐγκλήματα τοσοῦτον μετέβαλον τοὺς χαρακτῆρές του, ὥστε κατέστη ἀγνώριστος. Ἑπτάκις νυμφευθεὶς παρὰ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας, οὐχὶ μόνον πρὸς τὰς συζύγους του προσηνέχθη ὠμότατα, ἀλλὰ καὶ τὸν ἴδιον ἑαυτοῦ υἱὸν ἐφόνευσεν ἰδιοχείρως διὰ σιδηρᾶ ῥάβδου ἣ πάντοτε ἐκράτει ἐν χερσί. Τὸ ἔγκλημα τοῦτο ἐτιμωρήθη διὰ τῆς ἐξαλείψεως τῆς οἰκογενείας του καθόσον ὁ υἱός του Θεόδωρος Α' ἀπέθανεν ἄτεκνος. Καταπτυχόμενος ὑπὸ τύψεων τοῦ συνειδότος ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα ὀνομασθεὶς Ἰωνᾶς καὶ ἀπέθανε τῇ 19 μαρτίου 1584.

Ἰβὰν Β' (Ἀλεξιόβιτζ), γεν. τῷ 1666, ἀποθ. τῷ 1696. Πέμπτος υἱὸς τοῦ Κζάρου Ἀλεξίου Μιχαήλοβιτζ καὶ τῆς πρώτης συζύγου Μιλοσλάβσκης δικαιωματικῶς ἔμελλε νὰ διαδεχθῇ τὸν Κζάρον Θεόδωρον Β' τῷ 1682· ἀλλὰ τῇ ὑποκινήσει τῆς Ναθαλίας Ναρίσκιν δευτέρας συζύγου τοῦ Κζάρου Ἀλεξίου ὁ πατριάρχης Ἰωακεὶμ ἐνήργησε τὸν ἐκ τοῦ θρόνου ἀποκλεισμόν του χάριν τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ του Πέτρου Α', υἱοῦ τῆς Ναθαλίας, καὶ μόλις τῇ συνεργείᾳ τῶν νομιμοφρόνων κατορθώθη ἡ σύγχρονος ἀνάρρησις ἀμφοτέρων. Κατὰ τὸ ἐπόμενον ἑπταετὲς διάστημα, τὰ ἀρέσκοντα διῳκεῖτο ὑπὸ τῆς πρεσβυτέρας ἀδελφῆς του Σοφίας, ὡς κηδεμόνος τῶν δύο ἀδελφῶν της. Ὅτε τῷ 1689 ἡ Σοφία ἐξέπεσε τοῦ θρόνου, ὁ Ἰβὰν ἀνέλαβε νὰ διευθύνῃ παρατέθη τῶν διακαιωμάτων του ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ του Πέτρου, ὅστις ἐνεγκρίθη, μένος αὐτοκράτωρ. Ὁ Ἰβὰν ἐνυμφεύθη τῷ 1684 τὴν Πρασκοβίαν Σολτικὼφ ἐξ ἧς ἔσχε πέντε θυγατέρας, Μαρίαν καὶ Θεοδοσίαν, ἀποθανούσας ἐν μικρᾷ ἡλικίᾳ, Αἰκατερίνην νυμφευθεῖσαν τὸν δοῦκα τοῦ Μεκλεμβούργου Σβέριν Κάρολον Λεοπόλδον, τὴν Ἄνναν συζευχθεῖσαν τὸν δοῦκα τῆς Κουρλανδίας Φρειδερῖκον Γουλιέλμον καὶ κατασχοῦσαν τὸν ρωσσικὸν θρόνον 1730 — 1740 καὶ τελευταίαν τὴν Πρασκοβίαν ἀποθανοῦσαν τῷ 1730.

Ἰβὰν ΣΤ', δισέγγονος τοῦ προηγουμένου, γνωστότερος ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἰβὰν Γ', γεννηθ. τῇ 23ῃ αὐγούστου 1740, δολοφονηθεὶς τῷ 1764. Υἱὸς τοῦ πρίγκηπος Ἀντωνίου-Οὐλερίχου τοῦ Βρουνσβικ-Βολβενβοῦτελ-Βέβερν καὶ τῆς Ἐλισάβετ-Αἰκατερίνης-Χριστίνης τοῦ Μεκλεμβούργου Σβέριν, ἐγγόνης Ἰβὰν τοῦ Ε' εἶχεν ἡλικίαν ὀκτὼ μόνων ἑβδομάδων, ὅτε ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσσίας διαδεξάμενος τὴν θυγατέρα Ἰβὰν τοῦ Ε' Ἄνναν ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ Βίρεν κατὰ τὴν διαθήκην τῆς Ἄννης. Διὰ πραξικοπήματος κατὰ τὴν 18 νοεμβρίου ἀφῃρέθη ἡ κηδεμονία ἀπὸ τοῦ Βίρεν καὶ ἀνετέθη εἰς τὴν μητέρα τοῦ βρέφους, δι' ἑτέρου δὲ πραξικοπήματος τῆς 6 δεκεμβρίου ἐνεργηθέντος ὑπὸ τοῦ χειρούργου Λεστὸκ ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου ἡ θυγάτηρ Πέτρου τοῦ Α' Ἐλισάβετ. Ἡ νέα ἡγεμονὶς ἐπιθυμοῦσα κατ' ἀρχὰς τὴν διάσωσιν τοῦ Ἰβὰν μετὰ τῶν γονέων του ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Γερμανίαν. Ἀλλὰ μόλις οἱ δυστυχεῖς οὗτοι ἀφίκοντο εἰς Ῥίγαν, καὶ ἡ Ἐλισάβετ μετανοήσασα διέταξε τὴν ἐν τῇ ἀκροπόλει τῆς πόλεως ταύτης κάθειρξιν αὐτῶν. Μετὰ δεκαοκτάμηνον αὐτόθι διαμονὴν μετηνέχθησαν οἱ δεσμῶται εἰς Δουναμοῦνδεν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ῥανενβοῦργεν, ὅπου ἀποσπασθέντες οἱ γονεῖς τοῦ Ἰβὰν ἀπ' αὐτοῦ ἐξωρίσθησαν εἰς Χολμογορὶ καὶ ἐκεῖ ἀπέθανον ἐν δυστυχίᾳ. Ὁ Ἰβὰν μετεκομίσθη κρυφίως εἰς Schlusserburg, ὅπου ἐπεσκέφθη αὐτὸν τῷ 1762 Πέτρος ὁ Γ' καὶ προετίθετο τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτοῦ· ἀλλ' ἡ σύζυγός του Αἰκατερίνα Β' ἀποσκάσασα ἀπ' αὐτοῦ τὴν διοίκησιν τοῦ κράτους συνέφιγξεν ἔτι μᾶλλον τὸν περιορισμὸν τοῦ Ἰβάν, καὶ κατὰ τὰ ὑπό τινων συγγραφέων λεγόμενα διέταξε τὴν δολοφονίαν αὐτοῦ, γενομένην ὑπὸ δύο ἀξιωματικῶν ἐπιτεταμμένων τὴν ἐπιτήρησιν καὶ φρούρησιν αὐτοῦ. Ἡ Αἰκατερίνη διέταξε τὴν ἀνάλυσιν πάντων τῶν φερόντων τὴν προτομὴν τοῦ Ἰβὰν νομισμάτων, καὶ τὴν περιόλησιν παντὸς χάρτου μαρτυροῦντος περὶ τῆς ἐπὶ 14 μῆνας καὶ 8 ἡμέρας βασιλείας αὐτοῦ καὶ διακήρυξεν ἐνόχους ἐσχάτης προδοσίας τοὺς ὁπεραπιστάς του, ὃ. ἠδυνήθη ὅμως νὰ ἐξαλείψῃ ἐπ' αὐτοῦ τὴν γέρανον ὁμοίως.

ΙΒΑΝΟΦ (Θεόδωρος Θεοδώροβιτς), δραματικὸς συγγραφεὺς ῥῶσσος, γεν. τῷ 1777, ἀπεθ. τῷ 1816. Τὰ μετ' ἐπιτυχίας διδαχθέντα δράματα αὐτοῦ. τ'Ἡ ἀρετὴ ἀμειβομένη» ἐν Μόσχᾳ 1806 καὶ «Οἱ νεόνυμφοι», 1808. Ὁ Ἰβανὼφ μετέφρασε τὴν «Μερόπην» εἰς στίχους, ἀλλὰ τὸ χειρόγραφον ἐκάη κατὰ τὴν πυρκαϊὰν τῆς Μόσχας.

ΙΒΑΡΡΑ (Ἰωακεὶμ), τυπογράφος ἱσπανὸς, γεν. τῷ 1725, ἀποθαν. τῷ 1785 Ἵδρυσεν ἐν Μαδρίτῃ τυπογραφεῖον, οὗ τινος τὰ πρῶτα ἀναζητοῦνται εἰσέτι ὑπὸ τῶν βιβλιοφίλων. Ἐφεῦρε μελάνην ἀρίστης ποιότητος, καὶ προσέτι τέχνην τοῦ καθαρίζειν τὸν ἔντυπον χάρτην πάσης κηλίδος καὶ καθιστᾷν αὐτὸν λεῖον. Ἄριστα τῶν ἔργων του, λαμπραὶ ἐκδόσεις τῆς Ἁγίας Γραφῆς, Ἱστορία τῆς Ἱσπανίας ὑπὸ Μαριάνα, Δὸν Κισώτης καὶ ἰδίως μεγαλοπρεπὴς ἔκδοσις τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰνφάντου Δὸν Γαβριὴλ μεταφράσεως τοῦ Σαλλουστίου.

ΙΒΑΡΡΑ (San-Miguel de Iberra), πόλις τῆς δημοκρατίας τοῦ Ἰσημερινοῦ ἐν τῇ Νοτίῳ Ἀμερικῇ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ἡφαιστείου Imbahuru· κάτ. 12 χιλ. Κλίμα γλυκὺ καὶ ὑγιεινόν. Καλλιέργεια σακχαροκαλάμου καὶ βάμβακος· ἐμπόριον ἀρκούντως μέγα. Ἱδρύθη τῷ 1597.

ΙΒΑΣ, ἐπίσκοπος Ἐδέσσης τῆς Συρίας, ἀποθ. περὶ τὸ 457. Ἦτο ἤδη ἐπίσκοπος πρὸ ἐτῶν ὅτε ἐκατηγορήθη πρὸς τοὺς ἀρχιεπισκόπους Ἀντιοχείας καὶ Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ 4 πρεσβυτέρων τῆς παροικίας του ἐπὶ νεστοριανισμῷ. Δύο σύνοδοι συγκροτηθεῖσαι τῷ 448 ἢ μὲν ἐν Τύρῳ ἢ δὲ ἐν Βηρυτῷ ἠθώωσαν αὐτόν. Ἡ ἐν Ἐφέσῳ τῷ 449 συγκροτηθεῖσα σύνοδος καθήρεσεν αὐτόν· ἀλλ' ἡ ἐν Χαλκηδόνι τῷ 451 συγκροτηθεῖσα τετάρτη οἰκουμενικὴ σύνοδος ἀποκατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου του. Μετὰ τὸν θάνατόν του ἡ πέμπτη οἰκουμενικὴ σύνοδος ἡ συγκροτηθεῖσα ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 553 κατεδίκασεν αὐτὸν ὡς κατόρθωμα ἐν, καίτοι ἀνθισταμένου τοῦ πάπα Βιγιλίου. Τὸ κυριώτερον αἴτιον τῆς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας ἦν ἐπιστολὴ αὐτοῦ εἰς Πέρσην τινὰ Μάριν, ἐν ᾗ ἐμέμφετο τοῦ προκατόχου του Ῥαββούλα καταδικάσαντος τὸν Θεόδωρον τὸν Μοψουεστίας. Τῆς ἐπιστολῆς ταύτης τὸ πλεῖστον περιέχεται ἐν τῇ «Συλλογῇ τῶν Συνόδων» τόμ. Δ' σελ. 664.

ΙΒΒΕΤΣΟΝ (Ἄννα Θωμασίνη), ποιήτρια ἀγγλὶς, γεν. τῷ 1757, ἀπεθ. τῷ 1823. Νυμφευθεῖσα δικηγόρον καὶ χηρεύσασα ἐπὶ δέκα ἔτη

μως εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἀστρονομίας, τῆς γεωλογίας καὶ τῆς βοτανικῆς καὶ ἀπέκτησε βαθεῖαν γνῶσιν τῆς φυσιολογίας τῶν φυτῶν. Εὐφυὴς καὶ βαθύνους ἔκαμε διαφόρους ἐρεύνας καὶ συνέγραψεν ἐπὶ τούτων διατριβὰς περὶ πλάσεως τῶν φυτῶν καταχωρισθείσας ἐν τοῖς «Χρονικοῖς τῆς φιλοσοφίας» καὶ ἄλλοις ἐπιστημονικοῖς περιοδικοῖς.

ΙΒΕΡΝΙΑ, λατινικὸν ὄνομα τῆς νήσου Ἰρλανδίας, ἴδ. ΙΕΡΝΗ καὶ ΙΡΛΑΝΔΙΑ.

ΙΒΗΡ, λατ. Iherus, ἱσπαν. Ebro, ποταμὸς τῆς Ἱσπανίας, ὁ μέγιστος τῶν ἐξ Ἱσπανίας ἐκβαλλόντων εἰς τὴν Μεσόγειον· πηγάζει ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Σαντανδέρου, διαβρέχει τὴν Ἀρχαίαν Καστιλλίαν, Ναβάρραν, Ἀραγωνίαν, Καταλωνίαν, διέρχεται τὴν Μιράνδην καὶ παρὰ τὸ Λόγρενον καὶ τὴν Τολέδαν, διαβρέχει τὴν Σαραγόσσαν, Μεκινένζαν, Μομβάϋον, Τορτόσαν· κάτωθεν τῆς Ἀμπόστας διώρυξ αὐτοῦ φέρει μέρος τῶν ὑδάτων του εἰς τὸν λιμένα Ἀλφάκας· δέχεται ἐξ ἀριστερῶν τὸν Ἀραγῶνα, τὸν Καλλίγον, τὴν Σίγρην, ἐκ δεξιῶν τὸν Ξαλῶνα καὶ τὸν Γουαδελαλόπην καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Ῥοῦς 500 περίπου χιλιαμέτρ. Διεύθυνσις ἐν γένει πρὸς ΝΑ.

ΙΒΗΡ, ὁ κάτοικος τῆς Ἰβηρίας, ἴδ. ΙΒΗΡΕΣ.

ΙΒΗΡΕΣ, ἀρχαῖος λαὸς τῆς Ἰβηρικῆς Χερσονήσου, ἐξ οὗ αὐτὴ ἔλαβε τὸ ὄνομα. Πιστεύεται ὅτι ἦσαν τὰ λείψανα λαοῦ ἐκδιωχθέντος ἐκ τῆς Γαλατίας ὑπὸ τῶν Κελτῶν. Ἐπελθόντων κατόπιν τῶν Κελτῶν, οἱ Ἴβηρες ἀντέστησαν ἐπί τινα χρόνον, ἀλλ' ὕστερον γενομένης συνεννοήσεως συνεχωνεύθησαν ἀμφότερα καὶ παρήχθησαν οἱ «Κελτίβηρες». Οἱ Ἴβηρες κατὰ τὸν Ἡρόδοτον διηροῦντο εἰς ἓξ φυλάς. Ὁ Στράβων λόγον ποιούμενος περὶ τῶν Τουρδητινῶν, μιᾶς τῶν φυλῶν τούτων λέγει ὅτι ὁ πολιτισμὸς παρ' αὐτοῖς μεγάλως ἔκαμε προόδους, ὅτι κατεγίνοντο εἰς τὰ γράμματα καὶ ὅτι εἶχον ποιήματα καὶ ἱστορικὰ βιβλία ἀρχαιότατα καὶ νόμους γεγραμμένους πρὸ ἓξ χιλιάδων ἐτῶν. Ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης περιγράφει τὰ ἤθη αὐτῶν. Κατ' αὐτὸν οἱ λαοὶ οὗτοι ἦσαν ἀνδρεῖοι πολεμικοὶ ἔφιπποί τε καὶ πεζοί· ἐφόρουν «σάγον», τουτέστι μανδύαν ἐκ μαλλίου, ἔφερον ἀσπίδα στρογγύλην, περικνημίδας ἐκ τριχῶν ἵππου, περικεφαλαίαν σιδηρᾶν καὶ ξίφη πλατέα καὶ δίστομα. Ἐπὶ τῷ κατὰ τε τὴν τροφὴν καὶ τὴν ἐνδυμασίαν διετήρουν καθαριότητα, ἐσυνήθιζον νὰ πλύνωνται κατ' ἐκάστην τοὺς πόδας καὶ τὸ γένειον ἐφύλαττον μακρόν. Ὅτι ἡ συνήθεια αὕτη συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ὑ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν. Κεφ.)

μέλιτος, ὁ δὲ οἶνος ἐφέρετο αὐτοῖς ἔξωθεν. Ἡ γῆ ἦν διανενεμημένη εἰς ἴσας μερίδας, αἱ δὲ συγκομιδαὶ διενέμοντο εἰς ἅπαντας τοὺς πολίτας, ὁ δὲ κρύπτων μέρος αὐτῶν κατεδικάζετο εἰς θάνατον. Ἐκέρδιζον ἀρκούντως ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν ἡμιόνων των· ἦσαν εἰς ἄκρον φιλόξενοι, πεπεισμένοι ὅτι ἡ παρουσία ξένων ἔφερε τὴν προστασίαν τῶν θεῶν ἐπὶ τῆς ξενιζούσης αὐτοὺς οἰκογενείας. Κατὰ τὸν Στράβωνα κατὰ πᾶσαν πανσέληνον ἐτέλουν διὰ χοροῦ τὴν ἑορτὴν ἀγνώστου θεοῦ.

ΙΒΗΡΕΣ, λαὸς κατοικῶν τὴν ἐν Ἀσίᾳ Ἰβηρίαν, ἴδ. Ἰ β η ρ ί α.

ΙΒΗΡΙΑ, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Ἱσπανίας δοθὲν κατ' ἀρχὰς εἰς τὰς χώρας τὰς κειμένας παρὰ τὸν Ἴβηρα ποταμόν, ὕστερον δὲ ἐπεκταθὲν καὶ ἐπὶ ἁπάσης τῆς Χερσονήσου. Οἱ ἀρχαῖοι αὐτῆς κάτοικοι καλούμενοι Ἴβηρες καὶ ὑποδιαιρούμενοι εἰς διαφόρους φυλὰς μετῴκησαν ἐκ τῆς Γαλατίας. Ἐπελθόντων ἑτέρων Κελτῶν ἐγένετο συγχώνευσις καὶ ἀπετελέσθησαν οἱ Κελτίβηρες. Οἱ Φοίνικες πρῶτοι ἐσύστησαν αὐτόθι ἀποικίας, ὧν ἀρχαιοτέρα ἡ Ταρτησσὸς, ἐπισημοτέρα δὲ τὰ Γάδειρα. Κατόπιν ἐσύστησαν αὐτόθι ἀποικίας καὶ οἱ Ῥόδιοι, οἱ Σάμιοι, οἱ Φωκαεῖς καὶ ἄλλοι Ἕλληνες. Κατόπιν οἱ Καρχηδόνιοι συστήσαντες διαφόρους σταθμοὺς κατήντησαν τέλος κύριοι ἁπάσης τῆς χώρας. Ἕνεκα τῶν πολλῶν βιαιοπραγιῶν των κατέστησαν μισητοὶ παρὰ τοῖς Κελτίβηρσι, οἵτινες παντοίαις δυνάμεσι παρεκώλυον τὴν εἰς τὰ ἐνδότερα εἴσχώρησίν των. Ἡ καταστροφὴ τῆς Καρχηδόνος ἐπήνεγκεν εἰς τὴν χερσόνησον νέους ἐπιδρομεῖς τοὺς Ῥωμαίους, οἵτινες ἀντὶ συμμάχων ἐγένοντο ὕστερον κύριοι τῆς χώρας. Αὕτη ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ Β' π. Χ αἰῶνος ἐθεωρεῖτο ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία· ἐπειδὴ ὅμως οἱ κάτοικοι ἀνθίσταντο πάντοτε, ἡ τελεία ὑποταγὴ αὐτῆς συνεπληρώθη μόλις ἐπὶ Αὐγούστου. Τότε διῃρέθη ἡ χώρα εἰς τρεῖς μεγάλας ἐπαρχίας, Λουσιτανίαν, Βαιτικὴν καὶ Ταρράκωνίαν. Ἡ Ἰβηρία παρῆγε κατὰ Στράβωνα δορκάδας, ἵππους ἀγρίους, κύνας, κάστορας, βίζας χρησίμους εἰς βαφὴν, ἔλαια, σταφυλὴν, σῦλα κλπ

Ἰ β η ρ ί α, ὄνομα διδόμενον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις εἰς τὴν χώραν τὴν καλουμένην σήμερον «Γεωργίαν» καὶ ὁριζομένην πρὸς Δ ὑπὸ τῆς Κολχίδος, πρὸς Ν ὑπὸ τῆς Ἀρμενίας, πρὸς Α ὑπὸ τῆς Ἀλβανίας, πρὸς Β ὑπὸ τοῦ Καυκάσου. Ἡ χώρα αὕτη εἶς ἦν ἀρκοῦντα ἐξ ἄρκτου διὰ τῶν «Καυκασίων Πυλῶν, ἐσχυμάτιζεν ἀγανὴ πεδιὰς περικλειομένη ὑπὸ τοῦ Καυκάσου, τῶν παραρτημάτων αὐτοῦ καὶ διαβρεχομένην ὑπὸ τοῦ Κύρου καὶ τῶν παραποτάμων αὐτοῦ, τοῦ Καμβύσου καὶ τοῦ Ἀλεξωνίου, ὅστις ἐχώριζεν αὐτὴν ἀπὸ τῆς Ἀλβανίας. Παρῆγεν ἀφθονίαν σίτου, ἐλαίου καὶ οἴνου. Οἱ κάτοικοι καλούμενοι ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου Σάσπειρες μόνον ἀπὸ τοῦ Α' π. Χ αἰῶνος γινώσκονται ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἴβηρες. Ἀνήκοντες εἰς τὴν Μηδοπερσικὴν φυλὴν ἠκολούθουν τὰ ἤθη τῶν Μήδων καὶ τῶν Ἀρμενίων λατρεύοντες τὸν ἥλιον καὶ σεβόμενοι εἰκόνα τινὰ τοῦ μηδοπερσικοῦ θεοῦ Ὡρομάσδου. Ὑποτεταγμένοι εἰς τοὺς Πέρσας, καὶ κατόπιν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον, ἐγένοντο ἀνεξάρτητοι ἐπὶ τῶν διαδόχων του. Σύμμαχοι τοῦ Μιθριδάτου κατὰ τῶν Ῥωμαίων ὑπέστησαν εἰσβολὴν τοῦ Πομπηίου εἰς τὴν χώραν των κατὰ τὸ 65 π. Χ. Ἐπὶ Αὐγούστου φαίνεται ὅτι ἀφίκοντο εἰς βαθμόν τινα πολιτισμοῦ. Ὁ Στράβων παρίστησι τὴν Ἰβηρίαν κεκαλυμμένην ὑπὸ πολυχνίων καὶ πόλεων καλῶς ᾠκοδομημένων μετὰ οἰκιῶν ἐστεγασμένων διὰ κεραμίδων καὶ ἐκτισμένων κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, καὶ μετὰ πολυαρίθμων ἀγορῶν καὶ δημοσίων οἰκοδομῶν. Διεκρίνοντο εἰς Ἴβηρας πεδινοὺς, γεωργοὺς εἰρηνικοὺς ὡς τοὺς σημερινοὺς Γεωργιανοὺς, καὶ εἰς Ἴβηρας ὀρεινοὺς ὄντας μᾶλλον πολεμικούς. Τὸ ἔθνος διῃρεῖτο εἰς τέσσαρας τάξεις, ὧν ἡ πρώτη περιεκύκλου τοὺς βασιλεῖς, ἡ δευτέρα συνέκειτο ἐξ ἱερέων, οἵτινες ἐκτὸς τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων ἦσαν ἐπιτετραμμένοι τὴν διαδικασίαν τῶν μεταξὺ τοῦ ἔθνους καὶ τῶν γειτόνων διαφορῶν, ἡ τρίτη συνέκειτο ἐκ στρατιωτῶν καὶ γεωργῶν, ἡ δὲ τετάρτη ἐκ τοῦ ὄχλου, δούλων τοῦ βασιλέως καὶ ἐκτελούντων διαφόρους ὑπηρεσίας. Οἱ Ἴβηρες ἐδέξαντο τὸν χριστιανισμὸν παρὰ τῶν Βυζαντινῶν ἐπὶ Κωνσταντίνου· ἀλλ' ἐξασθενήσαντος τοῦ κράτους κατὰ τὸν Δ' αἰῶνα ἡ Ἰβηρία ἐξετέθη εἰς τὰς προσβολὰς τῶν Σασσανιδῶν τῆς Περσίας, οἵτινες κατὰ τοὺς δύο ἑπομένους αἰῶνας διεφιλονείκησαν πρὸς τοὺς Ῥωμαίους τὸ δικαίωμα τοῦ δίδειν εἰς τὴν Ἰβηρίαν ἡγεμόνας. Ἡ Ἰβηρία ὑπετάγη κατὰ τὸν Ζ' αἰῶνα ὑπὸ τῶν ἀράβων κατακτητῶν, ἴδ. ΓΕΩΡΓΙΑ.

ΙΒΗΡΙΚΑ ΟΡΗ, ἴδ. ΙΣΠΑΝΙΑ.

ΙΒΗΡΙΚΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ, μία τῶν μεγάλων χερσονήσων τῆς Εὐρώπης περιλαμβάνουσα τὴν Ἱσπανίαν καὶ τὴν Πορτογαλλίαν.

ΙΒΙ, πόλις τῆς Ἱσπανίας ἐν Βαλεντίᾳ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Ἀλικάντης, κειμένη 28 χιλιόμ. ΒΔ τῆς Ἀλικάντης. Κάτ. 3,000. Ὄχυρὸν φρούριον. Κατέχει μαλλίων, οἴνου, ἐλαίου, μέλιτος.

ΙΒΙΚΟΥΥ, ποταμὸς τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ἐν Βρασιλίᾳ σχηματιζόμενος διὰ τῆς ἑνώσεως δύο ποταμῶν καὶ ἐκβάλλων ἐν τῇ Οὐρουγουάῃ. Ῥοῦς 400 χιλιαμ.

ΙΒΙΣ, πτηνὸν ὑδρόβιον τιμώμενον ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων ὡς ἐξαφανίζον τοὺς ὄφεις. Οἱ φονεύοντες τοιοῦτον πτηνὸν εἴτε ἑκόντες εἴτε ἄκοντες κατεδικάζοντο ἀνυπερθέτως εἰς θάνατον.

IBN-ABI-ZERA-AΔ-ΦΑΣΙ, ἱστορικὸς ἄραψ, ζῶν κατὰ τὸν Η' αἰῶνα τῆς Ἐγείρας (ΙΔ' μ.Χ). Συνέταξεν ἱστορίαν τοῦ Μαρόκου καὶ τῶν πέντε μωαμεθανικῶν δυναστειῶν τῶν κατασχουσῶν τὴν πόλιν ταύτην ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ 145 (762) ἀκριβεστάτην καὶ λίαν ἐκτιμωμένην ἐν Μαρόκῳ.

IBN-ABI-OΣA-IBIAX, ἰατρὸς ἄραψ, γενν. ἐν Δαμασκῷ τῷ 1203 μ. Χ, ἀποθ. ἐν Δζουμαδὰ τῷ 1270. Σπουδάσας τὴν ἰατρικὴν ὑπὸ τὸν πατέρα καί τινα θετὸν του μετέβη εἰς Κάϊρον, ὅπου προσελήφθη εἰς νοσοκομεῖόν τι τῷ 1234· ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Συρίαν καὶ ἐγένετο ἀρχιατρὸς τοῦ Ἰζζεδδὶν Ἐϊδεμίρ. Συνέταξε σύγγραμμα ἐν 17 κεφαλαίοις, ἐν ᾧ διαπραγματεύεται πρῶτον περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἰατρικῆς καὶ κατόπιν δίδει λεπτομερείς βιογραφικὰς καὶ βιβλιογραφικὰς πληροφορίας περὶ τῶν ἀρχαίων ἑλλήνων ἰατρῶν, τῶν χριστιανῶν ἰατρῶν τῆς Ἀλεξανδρείας, τῶν Συροχριστιανῶν ἰατρῶν τῶν Ἀββασιδῶν, τῶν ἀρχαίων ἀράβων ἰατρῶν, τῶν μεταγενεστέρων κατὰ χωγραφικὴν τάξιν, καὶ τῶν περσῶν καὶ ἰνδῶν ἰατρῶν.

IBN-AA-ABBAP, βιογράφος καὶ ποιητὴς ἄραψ, γενν. ἐν Βαλεντίᾳ τῆς Ἱσπανίας, καὶς ἐν Τύνιδι τῷ 1260 μ. Χ. Γραμματεὺς τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βαλεντίας Ἀβοὺ-Ἀββαλλὰχ καὶ τοῦ υἱοῦ του Ἀβοὺ-Ζιτὶ, ἠκολούθησε τὸν τελευταῖον παρὰ τοῖς χριστιανοῖς. Καταλιπὼν αὐτὸν γενόμενον χριστιανὸν προσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ζιὰν-Ἰὲν-Μαρδενὶσχ ἅρπαγος τοῦ θρόνου τῆς Βαλεντίας. Ἐπιτροπεὶς ὅπως μεταβῇ εἰς Τύνιδα καὶ ἐξαιτήσηται τὴν ἐπικουρίαν τοῦ ἐμίρου Ἀβοὺ-Ζαχαρία τῷ 1238 ἐξέθηκε διὰ στίχων τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀποστολῆς του. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Βαλεντίας ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀραγωνίας ἐπέστρεψεν εἰς Τύνιδα καὶ διωρίσθη φύλαξ τῆς μονογραφίας. Πνεύματος σατυρικοῦ ἐμπνεύσθη παρὰ τοῖς αὐλικοῖς, οἵτινες ἐνήργησαν τὴν ἐξορίαν του. Ἐπιτυχὼν χάριν καὶ ἐπιστρέψας, ἔσχε τὴν ἀφροσύνην τοῦ νὰ συνθέσῃ στίχους κατὰ τοῦ ἐμίρου Μοστανσὶρ διαδόχου τοῦ Ἀβοὺ-Ζαχαρία καὶ ἐκ μετὰ τῆς βλάβης θήκης τῶν συγγραμμάτων καὶ τῶν ποιημάτων του. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων του ἔχομεν λόγῳ εἶναι τὸ ἐπιγραφόμενον «Ἀλ-Χολλὲτ ας-σιυάρα» (Μεττάξινος μανδύας), περιέχον τὸν βίον καὶ ἀνάλυσιν τῶν συγγραμμάτων τῶν ἡγεμόνων καὶ τῶν εὐγενῶν μουσουλμάνων τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἱσπανίας τῶν ἐπιδαθέντων εἰς τὴν ποίησιν.

IBN-AΔ-ATΣΥΡ, ὁ ἄριστος τῶν ἱστορικῶν ἀράβων, γεν. τῷ 1160 μ. Χ, ἀποθ. τῷ 1233. Σπουδάσας ἐν Μοσούλῃ. Ἱερουσαλὴμ καὶ Δαμασκῷ, ἐπολέμησε κατὰ τῶν χριστιανῶν ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Σαλαδίνου, καὶ ἐπετράπη ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων τοῦ Μοσοὺλ διαφόρους διπλωματικὰς ἀποστολὰς, ἰδίως παρὰ τοῖς καλίφαις τοῦ Βαγδατίου. Ἐν τῇ οἰκίᾳ του συνήρχοντο ἅπαντες οἱ ἐπίσημοι ἄνδρες οἱ κατοικοῦντες ἢ ἐπισκεπτόμενοι τὴν Μοσούλην. Ὁ Ἰὲν-Χαλλικὰν κατετάσσετο μεταξὺ τῶν φίλων του. Τὸ ἐπισημότερον τῶν συγγραμμάτων του ἐπιγράφεται Καμιλαττεβαρὶχ (χρονικὸν πλῆρες) εἰς 12 τομ. Ἐν ἑτέρῳ συγγράμματί του «Κιτὰβ-αλ-Δζιχὰδ» (Βιβλίον τοῦ ἱεροῦ πολέμου), διήγειρε τοὺς μουσουλμάνους εἰς πόλεμον κατὰ τῶν χριστιανῶν· ἕτερον αὐτοῦ σύγγραμμα ἐπιγράφεται «Ἱστορία τῶν Ἀταβέκων».

IBN-AA-KIETIB, ἱστορικὸς ἄραψ, γενν. ἐν Γρενάδῃ τῆς Ἱσπανίας τῷ 1313, ἀποθαν. τῷ 1374. Κατέλιπεν «Ἱστορίαν τῶν βασιλέων τῆς Γρενάδης», «Βιογραφίαν τῶν ἱσπανῶν συγγραφέων», καὶ «Χρονολογίαν τῶν Καλιφῶν καὶ τῶν βασιλέων τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἱσπανίας».

IBN-AA-MOKAΦΦA, συγγραφεὺς ἄραψ δολοφονηθεὶς περὶ τὸ 757 εἰς ἡλικίαν 36 ἐτῶν. Πέρσης τὴν καταγωγὴν ἐνεκολπώθη τὸν ἰσλαμισμόν. Γραμματεὺς θείου τινὸς τοῦ καλίφου Ἀλ-Μανσοὺρ, προσειλκύσατο τὸ μίσος τοῦ καλίφου τούτου, καὶ κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ τῆς Βασσάρας. Μετέφρασεν ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ εἰς τὸ περσικὸν τὸ σύγγραμμα τοῦ Βιδπαὶ Καλιλὰχ καὶ Διμνάχ.

IBN-AΣ-ΣΧΙΝΕΧ, ἱστορικὸς ἄραψ καὶ νομομαθὴς, γενν. ἐν Χαλεπίῳ, ἀποθ. τῷ 1412. Ὑπῆρξεν ἀρχιδικαστὴς ἐν Χαλεπίῳ καὶ ἐν Καίρῳ. Μετὰ τὴν ἐν Χαλεπίῳ μάχην καὶ τὴν ἅλωσιν τῆς πόλεως ταύτης ὑπὸ τοῦ Ταμερλάνου τῷ 1400 ὁδηγηθεὶς ἐμπροσθεν τοῦ κατακτητοῦ ἀπήντησε μετ' εὐκολίας εἰς πολλὰς λεπτὰς ἐρωτήσεις. Συνέγραψε πολλὰ συγγράμματα νομικὰ καὶ ἱστορικά.

IBN-BAΔZIX. Ἴδε ΑΒΕΠΑΣ.

IBN-BATOYTA, συγγραφεὺς ἄραψ, γεν. ἐν Ταγγέρῃ τῷ 1302, ἀποθ. τῷ 1378. Διέβη τὴν Ἀφρικὴν καὶ μεταβὰς διὰ προσκύνησιν εἰς Μέκκαν, ἐκεῖθεν ἐξηκολούθησε τὴν ὁδοιπορίαν του.

ΑΝΩΤΑΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ (ΚΕΦΑΛ.)

καὶ ἐπεσκέφθη διαδοχικῶς Συρίαν, Μικρὰν Ἀσίαν, Κωνσταντινούπολιν, Μεσημβρινὴν Ῥωσσίαν, Περσίαν, Ἰνδικὴν, Κίναν καὶ Μαλαισίαν. Αἱ περιηγήσεις αὗται διήρκεσαν ἐπὶ 25 ἔτη ἀπὸ τοῦ 1425 μέχρι τοῦ 1349. Ἐπιστρέψας εἰς Ταγκέρην ἔκαμεν ἐκδρομὴν παρὰ τοῖς Μαύροις τῆς Γρενάδης, ἔπειτα μετέβη εἰς Σουδάν. Ἠκθισις τῶν περιηγήσεών του συνετάγη ζῶντος αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ δοθείσας σημειώσεις τῷ 1356 ὑπὸ τοῦ Ἰὸν-Δζογάϋ. Τὸ πολύτιμον τοῦτο μνημεῖον τῆς γεωγραφίας κατὰ τὸν μεσαίωνα καὶ τῆς ἀραβικῆς ἀρχαιολογίας ἐδημοσιεύθη μετὰ γαλλικῆς μεταφράσεως ἐν Παρισίοις εἰς 4 τόμ. 1857 καὶ ἑφεξῆς ὑπὸ Defrémery καὶ Sanguinetti.

IBN-ΓΕΒΙΡΟΛ, ἴδ. ΑΒΙΚΕΒΡΟΝ.

IBN-ΖΕ ΙΔΟΥΝ, ποιητὴς ἄραψ, γεν. ἐν Κορδόβῃ τῷ 1007, ἀποθ. ἐν Σεβίλλῃ τῷ 1071. Υἱὸς νομικοῦ πρωίμως ἀνέπτυξε τὸ ποιητικὸν πνεῦμά του καὶ θριαμβεύων ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Ὀμμιάδου καλίφου τῆς Κορδόβης Μωάμεθ Γ' Μοστακφί, προσελκύσατο τὴν εὔνοιαν τῆς θυγατρὸς τοῦ ἡγεμόνος τούτου Βελλαδὶτ, ἥτις μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός της ἀπαλλαγεῖσα τοῦ χαρεμίου ἀπέδειξε τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ προτίμησίν της. Εἷς τῶν ἀντιζήλων τοῦ Ἰὸν-Ζεϊδοὺν ἐσυκοφάντησεν αὐτὸν παρὰ τῷ προέδρῳ τῆς Γερουσίας, ὅστις ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὸ δεσμωτήριον. Δραπετεύσας μετά τινα χρόνον ὁ Ἰὸν-Ζαϊδοὺν κατέφυγεν εἰς Βαλεντίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Σεβίλλην, ὅπου ἐγένετο βεζίρης. Κατὰ τὴν ἐξορίαν του διετήρησε ζωηρὰν ἀλληλογραφίαν μετὰ τῆς Βελλαδὶτ, καὶ ἔγραψε τὴν κατὰ τοῦ συκοφάντου του περίφημον ἐπιστολὴν τὴν δημοσιευθεῖσαν ἀραβιστὶ καὶ λατινιστὶ ὑπὸ Reiske ἐν Λειψίᾳ 1755.

IBN-ΖΟΧΡ, ἴδ. ABENZOAR.

IBN-ΤΟΦΑΪΛ, φιλόσοφος ἄραψ, γενν. ἐν Ἱσπανίᾳ, ἀποθ. ἐν Μαρόκῳ τῷ 1188. Ὑπῆρξεν ἰατρὸς καὶ γραμματικὸς τοῦ διοικητοῦ τῆς Γρενάδης, ὕστερον δὲ καὶ τοῦ ἀλμοχάδου σουλτάνου Ἀβῦ-αλ-Μουμίν. Ἔχων γνώσεις φυσικῆς, ἀστρονομίας, μαθηματικῶν, φιλοσοφίας συνέταξεν ἐλεγεῖον ἐπὶ τῇ ἁλώσει τῆς πόλεως Κίρσα συμβάσης τῷ 1161, καὶ φιλοσοφικόν τι μυθιστόρημα, οὗ τινες ἥρως κατάλοιφθεὶς ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του εἰς ἔρημον νῆσον καὶ τρεφόμενος ὑπὸ αἰγὸς ἀνοφύεται βαθμηδὸν εἰς τὴν γνῶσιν τῶν ὑψίστων ἀληθειῶν. Τὸ μυθιστόρημα τοῦτο μεταγράφθη εἰς τὴν ἑβραϊκὴν, ἑλληνικὴν, λατινικὴν καὶ ἀγγλικήν.

IBN-ΚΟΤΕ-ΙΒΑΧ[illegible] ἄραψ τοῦ Θ' μ. Χ. αἰῶνος. Διδάσκων τὰς θρησκευτικὰς παραδόσεις ἐν Βαγδατίῳ διεκρίθη διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῆς διδασκαλίας του. Ἐχρημάτισεν ἐπί τινα χρόνον δικαστὴς καὶ συνέγραψε 50 συγγράμματα περὶ νομικῶν, γραμματικῆς, μηχανικῆς, φυσικῆς ἱστορίας καὶ μετεωρολογίας.

IBN-ΜΟΚΛΑΧ, πολιτικὸς καὶ καλλιγράφος ἄραψ, γεν. ἐν Βαγδατίῳ τῷ 885 μ. Χ., ἀποθ. τῷ 940. Εἰσπράκτωρ φόρων, διωρίσθη τῷ 929 μέγας βεζίρης. Ἐκπεσὼν δὲ συνετέλεσεν εἰς τὴν πτῶσιν τοῦ καλίφου Καχὶρ-Βιλλάχ. Ἀναγορευθέντος καλίφου τοῦ Ῥαδὶ-Βιλλὰχ ἐξηγόρασε τὴν βεζιρείαν διὰ τῆς πληρωμῆς 500 χιλ. δηναρίων, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐξέπεσεν ὑποστὰς καὶ βασάνους καὶ πληρώσας ἓν ἑκατομμύριον δηναρίων. Ἐπιβουλευθεὶς τὸν Ἰὸν-Ῥαϊκ ἀποκτήσαντα ἀπόλυτον ἐξουσίαν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐμὶρ-αλ-ομερὰ», κατεδικάσθη εἰς ἀποτομὴν τῆς δεξιᾶς χειρὸς καὶ κατόπιν τῆς γλώσσης καὶ ἀπέθανεν ἐκ πείνης καὶ ἀθλιότητος. Δὲν ἐστερεῖτο ποιητικῶν προτερημάτων, καὶ ἐφημίσθη τὰ μέγιστα ὡς καλλιγράφος, βελτιώσας εἶδός τι γραφῆς.

IBN ΣΙΝΑ, ἴδ. ΑΒΙΚΕΝΝΑΣ.

IBN-ΦΑΡΕΔΧ, περίφημος ποιητὴς ἄραψ, γενν. ἐν Καΐρῳ τῷ 1181 μ. Χ, ἀποθ. τῷ 1234. Ἐπιδοθεὶς εἰς ἀσκητικὸν βίον, ἀπέβαλε χίλια χρυσᾶ νομίσματα καὶ τὴν θέσιν ἀρχιδικαστοῦ πάσης τῆς Αἰγύπτου προσενεχθέντα ἀμφότερα ὑπὸ τοῦ σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου αλ-Μαλὶκ-αλ-Καμίλ. Ὑπέκειτο εἰς ἐκστάσεις καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας διέμενεν ἄνευ τροφῆς μηδὲν βλέπων καὶ μηδὲν ἀκούων. Ἐν τοιαύτῃ καταστάσει συνέταξε τὰ πλεῖστα τῶν ποιημάτων του. Οἱ μαθηταί του ἀποδίδουσιν αὐτῷ θαυματουργὸν δύναμιν. Τινὲς τῶν πιστῶν μουσουλμάνων ἐσκανδαλίσθησαν ἐκ τινων ποιημάτων του καὶ ὑπέθεσαν αὐτὸν ἄπιστον ἢ αἱρετικόν. Συγκατατάσσεται μεταξὺ τῶν ἀρίστων ποιητῶν.

IBN ΦΕΡΑΤ, ἱστορικὸς ἄραψ, γενν. ἐν Αἰγύπτῳ τῷ 1333 μ. Χ, ἀποθ. τῷ 1404. Συνέγραψε χρονικὸν εἰς 25 τόμους, περιέχον τὴν ἱστορίαν τῶν μωαμεθανικῶν λαῶν κατὰ τοὺς πρώτους ὀκτὼ αἰῶνας τῆς ἐγίρας. Ἡ αὐτοκρατορικὴ βιβλιοθήκη τῆς Βιέννης κατέχει ἕνδεκα τόμους τοῦ συγγράμματος τούτου.

IBN-ΧΑΛΔΟΥΝ, συγγραφεὺς ἄραψ, γενν. ἐν Τύνιδι τῷ 1332, ἀποθαν. ἐν Καΐρῳ τῷ 1406. Περιηγήθη τὴν Ἱσπανίαν καὶ διέμεινεν ἐπί τινα χρόνον ἐν Γρενάδῃ. Συνέταξε βίους τῶν ἡγεμόνων τῆς Γρενάδης πραγματείαν περὶ λογικῆς. Συνέταξε πραγματείαν περὶ τῆς μωαμεθανικῆς θρησκείας, ἥτις τὸ αὐτόγραφον σώζεται ἐν τῇ βι

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΟΡΥΦΑΣΙΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ (ΝΕΑ ΣΕΙΡΑ)

βλιοθήκη τοῦ Ἐσκουριάλ. Προσέτι συνέταξε διάφορα ποιήματα. Ἐπιστρέψας εἰς τὴν πατρίδα του προσεκολλήθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἡγεμόνος του, γράφων ἐπὶ τῶν δημοσίων ἐγγράφων τὸ ἔμβλημα τοῦ ἡγεμόνος διὰ μεγάλων χαρακτήρων. Ὕστερον μετέβη εἰς Μαρόκον καὶ ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ ἡγεμόνι τῆς χώρας ἐκείνης. Τῷ 1382 κατέλιπε τὰς δυτικὰς χώρας καὶ μετὰ προσκύνησιν εἰς Μέκκαν ἀποκατέστη εἰς Κάϊρον, ὅπου ἐπεδόθη εἰς διδασκαλίαν ἐν διαφόροις σχολαῖς. Μετὰ δύο ἔτη διωρίσθη ἀρχιδικαστὴς τῶν Μαλεκητῶν ἐν Αἰγύπτῳ. Ἕνεκα τοῦ ἀκεραίου χαρακτῆρός του ἀπέκτησε πολλοὺς ἐχθρούς, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἕνεκα τῆς ἱκανότητός του καθίστατο ἀναγκαῖος· διὸ πολλάκις ἐπαύετο καὶ πάλιν ἀνελάμβανε τὰ καθήκοντά του. Συνεκστρατεύσας μετὰ τοῦ Σουλτάνου Αἰγύπτου καὶ Συρίας κατὰ τοῦ Ταμερλάνου συνελήφθη αἰχμάλωτος κατὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Δαμασκοῦ, καὶ προσαχθεὶς εἰς τὸν κατακτητὴν εὐηρέστησεν αὐτὸν διὰ τῶν προτερημάτων του. Μετὰ τὴν ἀπέλευσιν τοῦ Ταμερλάνου ἐπέστρεψεν εἰς Κάϊρον τῷ 1400 καὶ ἐπαναλαβὼν τὰ καθήκοντα ἀρχιδικαστοῦ τῶν Μαλεκητῶν ἐξηκολούθησεν αὐτὰ μέχρι τοῦ θανάτου του. Τὸ ἐπισημότερον τῶν ἔργων του εἶναι ἱστορία τῶν Ἀράβων, Περσῶν, Βαρβάρων καὶ τῶν συγκατοικούντων αὐτοῖς ἐθνῶν, βίβλος πολυτιμότατον διαιρουμένου εἰς τέσσαρα μέρη.

IBN-ΧΑΛΛΙΚΑΝ, συγγραφεὺς ἀραβ., γενν. ἐν Ἀρβήλοις τῷ 1211 μ. Χ., ἀπεβ. τῷ 1282. Ἐκπαιδευθεὶς ἄριστα καὶ διατριβὰς ἐν Καΐρῳ ἐγένετο τῷ 1261 ἀρχιδικαστὴς Δαμασκοῦ καὶ ἐξεπλήρωσε τὰ καθήκοντά του μετ' ἀκριβείας καὶ ἱκανότητος. Παυθεὶς τῷ 1270 ἐπέστρεψεν εἰς Κάϊρον, ὅπου ἐπετράπη τὴν διδασκαλίαν εἴς τινα τῶν σχολῶν. Τῷ 1277 ἀνέλαβε πάλιν τὰ καθήκοντα ἀρχιδικαστοῦ τῆς Δαμασκοῦ, ἀφ' ὧν ἀπελύθη τῷ 1281, καὶ ἀπέθανε κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἐν δυστυχίᾳ. Πολλὰ συγγράμματα συνέταξεν, ἐξ ὧν ἡ «Γενικὴ Ἱστορία» ἔμεινε ἀτελής. Ἐπισημότατον τῶν συγγραμμάτων του εἶναι «Βιογραφικὸν λεξικὸν τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν τοῦ Ἰσλαμισμοῦ» κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν.

IBN-ΧΑΥΑΝ, ἱστορικὸς ἄραψ, γεννηθεὶς ἐν Κορδούῃ τῷ 987 μ. Χ., ἀπεβ. τῷ 1076. Ἐγίνωσκε τὴν τουρκικὴν καὶ τὴν ἀβυσσινικὴν καὶ συνέταξεν ὑπὲρ τὰς πεντήκοντα πραγματείας καὶ ὑπομνήματα φιλολογικὰ ἢ ἱστορικὰ καὶ τῆς ἱστορικῆς διευκόνου ἐν αὐτοῖς κρίσιν, ἀκρίβειαν καὶ καθαρότητα ὅρους.

IBN-ΧΟΡΔΑΔΒΕΧ, γεωγράφος ἄραψ, ἀπεβ. τῷ 912 μ. Χ. Ἔγγονος Γουέβρου παραδεξαμένου τὸν μωαμεθανισμὸν ὑπῆρξε διευθυντὴς τοῦ ταχυδρομείου καὶ τῆς ἀστυνομίας ἐν Δζιβὰλ τῆς Μηδίας καὶ ἔζησεν ὕστερον ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ καλίφου Μετιμίδ. Συνέγραψεν ὁτιδὴ συγγράμματα, ἐξ ὧν ἐπισημότερον τὸ «Κιταμπ-ἀλ-Μεσαλὶκ βὲ ἀλ Μεμαλίκ» συλλογὴν ὁδοιπορικῶν περιέχουσαν πολυτίμους γνώσεις περὶ ἐμπορίου διαφόρων μουσουλμανικῶν χωρῶν καὶ περὶ φόρων ἐν ταῖς πεδιάσι τοῦ Τίγριτος καὶ τοῦ Εὐφράτου.

IBN-ΧΩΚΑΛ, περιηγητὴς ἄραψ. Ἀναχωρήσας ἐκ Βαγδατίου χάριν ἐμπορίου τῷ 942 μ. Χ διέβραμεν ἐπὶ 28 ἔτη ἁπάσας τὰς εἰς τὸν Ἰσλαμισμὸν ὑποκειμένας χώρας ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ μέχρι τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ καὶ συνέταξεν ὕστερον τὸ σύγγραμμά του «Ἀλ-Μασαλὶκ βὲ ἀλ-Μεμαλίκ» περιέχον περὶ τῆς φυσικῆς καὶ πολιτικῆς γεωγραφίας, τῆς ἱστορίας, τοῦ ἐμπορίου, τῶν προϊόντων, τῶν φόρων, τῶν ἀποστάσεων, τῶν ἠθῶν τῶν κατοίκων τῶν μουσουλμανικῶν χωρῶν. Διάφοροι εὐρωπαῖοι μετέφρασαν καὶ ἐξέδωκαν διάφορα ἀποσπάσματα τοῦ συγγράμματος τούτου.

IBPAXHM, σχηματισμὸς τοῦ ὀνόματος Ἀβραὰμ ἐν τῇ ἀραβικῇ καὶ ἄλλαις γλώσσαις ἀσιατικαῖς.

Ἰβραχὴμ (Ἀβοὺ-Ἰσὰκ), καλίφης ἀβασίδης, γενν. τῷ 779 μ. Χ. ἀποθ. τῷ 839. Ἦν ἀδελφὸς τοῦ Ἀρουν-αλ-Ῥασὶδ καὶ υἱὸς τοῦ καλίφου Μασὶ καὶ μαύρης τινὸς γυναικός. Ὁ ἀνεψιός του Μαμοὺν ἐπιθυμῶν τὴν κατάπαυσιν τῶν ἐμφυλίων πολέμων τῶν ἀρξαμένων ἀπὸ τοῦ Ἀλῆ, ἀπεφάσισε νὰ ἀποδώσῃ τὸν θρόνον εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ καὶ ὥρισε διάδοχόν του τὸν ἰμὰμην Ἀλη-αρ-Ῥιδχὰ υἱὸν τοῦ Μοῦσα. Ἡ διάθεσις αὕτη δυσηρέστησε τοὺς πλείστους τῶν ὀπαδῶν τῆς δυναστευούσης οἰκογενείας καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ Βαγδατίου ἐκήρυξαν τὸν καλίφην ἔκπτωτον. Ὁ Ἰβραχὴμ ἀντικατέστησεν αὐτὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Μομπαρὲκ» τῷ 817. Μὴ δυνάμενος οὗτος νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν στρατευμάτων του, ἐπέτρεψεν αὐτοῖς τὴν διαρπαγὴν κωμοπόλεών τινων· ἡ πρᾶξις αὕτη κατέστρεψε τὴν δημοτικότητά του. Ἄπειρος εἰς τὴν πολεμικὴν κατέλιπε τὴν διοίκησιν τοῦ στρατοῦ εἰς τὸν Ἰσὰ βὶν-Μωχαμὲδ ἡττηθέντα καὶ προδόντα τὰ συμφέροντα τῆς μερίδος του. Ἐν τούτοις ὁ Μαμοὺν, βλέπων τὸ ἀδύνατον τῆς ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου του κατέλιπεν αὐτὸ καὶ κατὰ τὰς τελευταίας ἐβδομάδας τῶν ἡμερῶν Ἀρ-Ῥιδχά. Ὅτε ὁ Μαμοὺν ἀπῆλθεν ἐν Ἀγκυρᾷ ὁ-

Δημόσια Βιβλιοθήκη Κορυταλλένιος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

πως ἐπανέλθῃ εἰς Βαγδάτιον ὁ Ἰβραχὴμ παρητήθη τῷ 819 καὶ ἐνδυθεὶς γυναικεῖα διέφυγε τὰς ἐρεύνας τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ ἀνεψιοῦ του. Ἀνακαλυφθεὶς τῷ 826 ὡδηγήθη πρὸ τοῦ ἀνεψιοῦ του, ὅστις ἐσυγχώρησεν αὐτὸν καὶ κατόπιν τῷ ἀπένειμεν εὔνοιαν ἔχων αὐτὸν τακτικὸν σύντροφον εἰς τὰς διασκεδάσεις του. Ὁ Ἰβραχὴμ ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ ἄριστος μουσικὸς καὶ τραγῳδιστὴς τῆς ἐποχῆς του. Ὡς ποιητὴς οὐδένα ἔσχεν ἐφάμιλλον ἐν τῇ οἰκογενείᾳ του.

Ἰ β ρ α χ ὴ μ, σουλτάνος ὀθωμανός, γενν. τῷ 1615 μ. Χ, ἀποθ. τῷ 1648. Μόνος οὗτος ἐκ τῶν μελῶν τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας διέφυγε τὴν ὠμότητα τοῦ ἀδελφοῦ του Μουρὰδ Δ', ὃν διεδέξατο τῷ 1640. Ἡ μήτηρ καὶ οἱ ὑπουργοὶ αὐτοῦ δεημκόλυνον τὰς ἀσελγεῖς αὐτοῦ κλίσεις προσφέροντες αὐτῷ καθ'ἑβδομάδα νέαν παλλακίδα, καὶ συνετέλεσαν οὕτω εἰς τὴν ἀποκτήνωσίν του. Ἀνίκανος εἰς τὸ διοικεῖν κατέλιπε τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἐξουσίας κατ' ἀρχὰς εἰς τὸν μέγαν βεζίρην Καρὰ-Μουσταφᾶν, ὕστερον δὲ εἰς τὴν μητέρα του, εἰς τὸν εὐνοούμενόν του Σουλτανζαδὲ-Μωχαμὲδ, εἰς τὸν στρατάρχην του Γιουσοὺφ, καὶ εἰς τὸν παιδαγωγόν του Δεϊνδζί. Τῷ 1641 ἡ εἰρήνη συνωμολογήθη μετὰ τῆς Αὐστρίας καὶ στρατὸς τουρκικὸς μετέβη πρὸς πολιορκίαν τῆς πόλεως Ἀζὼφ, ἣν εἶχον κυριεύσει οἱ Κοζάκοι πρὸ πέντε ἐτῶν. Ἡ ἐκστρατεία αὕτη ἀπέτυχεν· ἀλλὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος οἱ Κοζάκοι ἐξεκένωσαν τὴν πόλιν μεταβαλόντες αὐτὴν εἰς στάκτην. Τῷ 1642 ὁ Χουσεὶν Νισουζαδὲ ἐπανέστη ἐν Χαλεπίῳ καὶ ἐβάδισε κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἀφικόμενος εἰς Χρυσοῦπολιν ἠθέλησε νὰ προσβάλῃ τὴν πρωτεύουσαν, ἀλλὰ καταλειφθεὶς ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν του συνελήφθη καὶ ἐν βασάνοις ἀπέθανε. Τῷ 1645 ἐπειδὴ οἱ Βενετοὶ τῆς Κρήτης ἐτρομήθευσαν ζωοτροφίας εἰς πειρατὰς μελιταίους συλλαβόντας πλοῖά τινα ὀθωμανικά, στρατὸς ὀθωμανικὸς μεταγομισθεὶς ἐπὶ 80 πλοίων μετέβη εἰς Κρήτην καὶ ἤρξατο τὴν πολιορκίαν τῶν Κυδωνιῶν, ὧν οἱ κάτοικοι συνθηκολογήσαντες ἀπῆλθον. Ὁ σουλτάνος παροργισθείς, διότι ἔπιστοι διέφυγαν τὸν θάνατον ἐθανάτωσε τὸν ἀρχιναύαρχον Γιουσοὺφ καὶ ἐδήμευσε τὴν περιουσίαν του. Μαθὼν κάθοδον τῶν Βενετῶν εἰς Πελοπόννησον, διέταξε γενικὴν σφαγὴν ἁπάντων τῶν ἐν τῷ κράτει χριστιανῶν· ἀλλ' ἡ διαταγὴ αὕτη δὲν ἐξετελέσθη. Ὁ Ἰβραχὴμ δὲν ἤρεσκε τοῦ οὔτε τῶν μουσουλμάνων καὶ διένεμε τὰ εἰσοδήματα τῶν ἐπαρχιῶν εἰς τοὺς ὑπηκόους του. Ἕνεκα τῆς τυραννίας του Ἰβραχὴμ πολλαὶ ἐπανέστασαι, ὧν ἐπισημοτέρα ἡ τοῦ Βανδάραλη διοικητοῦ τῆς Σεβαστείας. Ὁ Βανδάραλης ἀπότυχὼν ἐφονεύθη· ἀλλ' οἱ γενίτσαροι ἐκδικούμενοι τὸν θάνατόν του καθῄρεσαν τὸν σουλτάνον τῇ 8 αὐγούστου 1648 καὶ μετὰ δέκα ἡμέρας ἔπνιξαν αὐτόν. Διάδοχός του ὑπῆρξε Μωάμεθ ὁ τέταρτος.

Ἰ β ρ α χ ὴ μ β έ η ς, ἀρχηγὸς τῶν Μαμελούκων, γενν. ἐν Κιρκασίᾳ περὶ τὸ 1735, ἀποθ. ἐν Νουβίᾳ τῷ 1817. Ἀχθεὶς κατὰ τὴν παιδικήν του ἡλικίαν δοῦλος ἀργυρώνητος εἰς Αἴγυπτον, προσελήφθη εἰς τοὺς μαμελούκους τοῦ Μωάμεθ Ἀβοὺ-Δεχὰβ, ὅστις βραδύτερον ἀπηλευθέρωσεν αὐτὸν, ἀπένειμεν αὐτῷ τὸν τίτλον βίη, καὶ ἐπέτρεψεν αὐτῷ τὴν διοίκησιν τοῦ Καΐρου ὅτε ἐξεστράτευε κατὰ τῆς Συρίας τῷ 1776. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μωάμεθ ἠθέλησε νὰ καταλάβῃ τὴν ἀνωτάτην ἀρχήν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀντεποιεῖτο αὐτῆς καὶ ὁ Μουρὰτ βίης, συνεβιβάσθησαν πρὸς ἀλλήλους, διανειμάμενοι τὴν χώραν καὶ ὁ Ἰβραὴμ ὡς πρεσβύτερος ἔλαβε τὸν τίτλον σιὶχ ἐλ-βελὰδ, ὅστις ἐπέτρεπεν αὐτῷ νὰ διαμένῃ μονίμως ἐν Καΐρῳ. Οἱ δύο βίηδες πολλάκις ἔσχον διαφορὰς, ἀλλὰ τὸ κοινὸν συμέρον συνήνου αὐτούς. Συνασπισθέντες ὑπερησπήσθησαν ἑαυτοὺς κατὰ τῶν βίηδων Ἰσμαὴλ καὶ Χασὰν, ἐνήργησαν διαφόρους φορολογίας, ἐπανεστάτησαν κατὰ τῆς Πύλης καὶ ἀντέστησαν εἰς τὸν κατ' αὐτῶν ἐκστρατεύσαντα ἀρχιναύαρχον Γαζὶ-Χασὰν τῷ 1786 καὶ 1787. Κατὰ τὴν εἰς Αἴγυπτον γαλλικὴν ἐκστρατείαν ὁ Ἰβραχὴμ συνεδέθη μετὰ τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοῦ καὶ παρευρίθη εἰς διαφόρους μάχας. Μετὰ τὴν ἐκκένωσιν τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τῶν γαλλικῶν στρατευμάτων, ὁ Ἰβραχὴμ τεθεὶς ὑπὸ κράτησιν κατὰ διαταγὴν τῆς Πύλης, ἀπηλλάγη τῆς φυλακῆς τῇ μεσολαβήσει τοῦ ἄγγλου στρατηγοῦ Βαίρδ· τότε ἀπεσύρθη εἰς Δζιδζὶχ ὅπου ἐστρατοπέδευον οἱ Μαμελοῦκοι, οὓς προσέβαλεν ὁ Μωχαμὲτ-Χουσροὺ πασσᾶς ἅμα γενόμενος διοικητὴς Αἰγύπτου. Ὁ Ἰβραχὴμ μετὰ τοῦ Ὀσμὰν-βίη διαδόχου τοῦ Μουρὰτ ἀπεφάσισαν νὰ προσφύγωσιν εἰς τοὺς Γάλλους, καὶ πρὸς τοῦτο ἀπέστειλαν εἰς Λιβόρνον πράκτορα· ἀλλ' ἡ εἰς Παρισίους ἄφιξις ὀθωμανοῦ πρέσβεως ἐπήνεγκε τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἀποστολῆς ταύτης. Μετὰ τὴν ἀπόπλευσιν τοῦ ἐξ Ἰνδιῶν ἀφικομένου ἀγγλικοῦ στόλου ὁ πασσᾶς τῆς Αἰγύπτου ἀπέπεμψε αὐτοπροσώπως τὸν Δζιδζὶχ ἀπὸ τῶν Μαμελούκων καὶ ὁ Ἰβραχὴμ κατέφυγεν εἰς τὴν Νουβίαν. Νέα ἐκστρατεία ἐπανέγαγε τοὺς Μαμελούκους εἰς τὴν Ἄνω Αἴγυπτον

πτον. Ὁ Ταχὴρ πασᾶς ἀρχηγὸς τῶν Ἀλβανῶν καταπροπώσας πρότερον τοὺς Μαμελούκους ὑπὸ τὸν Μωχαμὲδ Χοσροῦ-πασᾶν ἐπανίστη, κατὰ τοῦ πασᾶ τούτου, ἠνάγκασεν αὐτὸν ν' ἀποσυρθῇ εἰς Δαμιέττην καὶ κατέλαβε τὸ Κάϊρον, ἀλλὰ καταστὰς μισητὸς παρὰ τοῖς ὀθωμανοῖς ἐδολοφονήθη ὑπ' αὐτῶν. Ὁ ἀνεψιὸς ἐκείνου Μεχμὲτ-Ἀλῆς διαδεξάμενος ἐξηκολούθησε τὴν πολιτικήν του καὶ διέμενε κατ' ἀρχὰς ἡνωμένος μετὰ τῶν Μαμελούκων· τότε ὁ Ἰβραχὴμ βέης ἀνέλαβε τὴν ἀστυνομίαν καὶ τὴν διοίκησιν τοῦ Καΐρου. Ἐπελθούσης δηχονοίας μεταξὺ τῶν Μαμελούκων ὁ Μεχμὲτ-Ἀλῆς διέταξε τὴν προσβολὴν τοῦ Ὀσμὰν βέη καὶ τοῦ Ἰβραχὴμ βέη ἐν Καΐρῳ μισηθέντων ἕνεκα τῶν παρανόμων φορολογιῶν των. Μετὰ δυσκολίας ἠδυνήθησαν οὗτοι νὰ ἐξέλθωσιν ἐκ τοῦ Καΐρου, ἀπολέσαντες πολλοὺς ἀνθρώπους καὶ λεηλατηθέντων τῶν οἴκων των, ὁ δὲ Μεχμὲτ-Ἀλῆς προεκηρύχθη πασᾶς. Τῷ 1805 ὁ Μεχμὲτ-Ἀλῆς ἔπαυσε τὴν μετὰ τῶν Μαμελούκων σχέσιν καὶ ἔσφαξε πολλοὺς ἐξ αὐτῶν εὑρεθέντας ἐν τῇ πόλει, ἐνῷ ὁ Ἰβραχὴμ κατεκρεούργει 1500 ἄνδρας ἐκπεμφθέντας κατ' αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Μεχμὲτ-Ἀλῆ. Ἀποσυρθέντες οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Μαμελούκων εἰς τὴν Ἄνω Αἴγυπτον ἐπεχείρησαν διαφόρους ἐκδρομάς, ἃς προηγαγον τῷ 1806 μέχρι τῶν πέριξ τοῦ Καΐρου. Ὁ Μεχμὲτ-Ἀλῆς προσεπάθησε νὰ τοὺς ἑλκύσῃ πρὸς ἑαυτόν, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσε τοῦτο. Ἐν τούτοις οἱ Ἄγγλοι ἐπέτυχον παρὰ τοῦ διβανίου τὴν ἀποκατάστασιν τῶν μαμελούκων βέηδων καὶ ὁ ἀρχιναύαρχος ἀφίκετο ἐπὶ τούτῳ εἰς Ἀλεξάνδρειαν τῇ 1 Ἰουλίου 1806, ἀλλ' ἡ ἀντιζηλία τῶν διαφόρων ἀρχηγῶν παρεκώλυσε τὴν ἀνύψωσιν τοῦ Ἐλφὶ συνοσουμένου τῶν Ἄγγλων· διὸ ἀνετέθη ἡ ἐξουσία εἰς τὸν Μεχμὲτ-Ἀλῆν. Ὁ Σεχὴν βέης διάδοχος τοῦ Ὀσμὰν καὶ τοῦ Ἐλφὶ διεφιλονείκησεν αὐτὴν πρὸς τὸν Μεχμὲτ-Ἀλῆν, ἀλλ' ὁ Ἰβραχὴμ ἀπεσύρθη ἀμέσως εἰς Φεγιούμ. Ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆς ἀπέστειλεν αὐτῷ τὴν σύζυγόν του, ἕνα τῶν υἱῶν καὶ τὸν ἔγγονόν του. Ὁ Μαρζούκ βέης υἱὸς τοῦ Ἰβραχὴμ ὑπετάγη τῷ 1808 εἰς τὸν πασᾶν, καὶ ἄλλοι βέηδες συνεφιλιώθησαν μετ' αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ Ἰβραὴμ ἔμεινεν ἀνένδοτος· ὁ Μεχμὲτ-Ἀλῆς ἠθέλησε νὰ τὸν βιάσῃ εἰς ὑποταγήν, καὶ πρὸς τοῦτο ἀπέστειλε κατ' αὐτοῦ στολίσκον καὶ στρατὸν ἀλλ' ἀπέτυχε καταπροπωθέντος τοῦ στρατοῦ. Τέλος τῷ 1811 ὁ Μεχμὲτ-Ἀλῆς ἔβαλε τέλος εἰς ἐνέργειαν τὸ σχέδιον, ὅπερ πρότερον μένως κατεδίκαζε· διέταξε δηλ. τὸν σφαγὴν χιλίων περίπου μαμελούκων μετὰ πολλῶν βέηδων ἔν τε Καΐρῳ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις. Ὁ Ἰβραὴμ, ὁ Ὀσμὰν, ὁ Χασὰν καὶ οἱ λοιποὶ βέηδες οἱ διαφυγόντες τὸν θάνατον κατέλιπον τὴν Δζιζὲχ καὶ ἀπεσύρθησαν μετὰ τῶν στρατευμάτων των εἰς Σαϊδ. Ἐκεῖ προσεβλήθησαν τῷ 1812 ὑπὸ τῶν στρατευμάτων τοῦ ἀντιβασιλέως· πολλοὶ ἐξ αὐτῶν συνελήφθησαν καὶ ἀπεκεφαλίσθησαν, ἕτεροι δὲ κατέφυγον εἰς Νουβίαν, μέχρι τῆς Δογγολὰχ, ἧς ὑπέταξαν τοὺς ἡγεμόνας· ἐκεῖ δὲ ἀπέθανεν ὁ Ἰβραχήμ. Μετὰ τέσσαρα ἔτη ἐκστρατείαν, ὁδηγουμένη ὑπὸ τοῦ Ἰσμαὴλ πασᾶ, υἱοῦ τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ ἐπέτυχε τὸν διασκορπισμὸν τῶν μαμελούκων. Ὁ Ἰβραχὴμ γενναῖος, φιλόθρησκος, δίκαιος καὶ εἰρηνικὸς, ἦτο διελὸς ἐν τοῖς συμβουλίοις. Οἱ σύγχρονοί του ἐκάλουν αὐτὸν Ἐλ Κεβὶρ ἤτοι ὁ Μέγας.

ΙΒΡΑΧΗΜ π α σ ᾶ ς, πρίγκηψ αἰγύπτιος, γεν. τῷ 1789 ἐν Καβάλλᾳ τῆς Μακεδονίας, ἀποθ. ἐν Καΐρῳ τῇ 9 νοεμβρίου 1848. Ἐθεωρεῖτο υἱὸς τοῦ Μεχμὲτ-Ἀλῆ πασᾶ καὶ κατὰ τὸν Κλότβεην πραγματικῶς ἦν υἱὸς του· ἄλλοι ὅμως διαχυρίζονται ὅτι ἦν θετὸς υἱὸς του, ἀνάγοντες τὴν υἱοθεσίαν οἱ μὲν κατὰ τὸ 1792, οἱ δὲ κατὰ τὸ 1818· τὸ βέβαιον δὲ εἶναι ὅτι ὁ Μεχμὲτ-Ἀλῆς προσηνέχθη πάντοτε πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς υἱόν του. Ἡ Ἀραβία ὑπῆρξε τὸ πρῶτον θέατρον τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ Ἰβραχήμ. Οἱ Βαχαΐται κατεῖχον μέγα μέρος τῆς χώρας ταύτης καὶ ἦσαν κύριοι τῶν ἁγίων πόλεων. Μετὰ τὴν ἀνάρρησιν τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν Ἀβδ-Ἀλλὰχ βὶν-Σουχοὺδ τῷ 1814, ἡ Πύλη διέταξε τὸν ἀντιβασιλέα τῆς Αἰγύπτου νὰ καταστρέψῃ τοὺς αἱρετικοὺς τούτους. Ὁ Μεχμὲτ-Ἀλῆς ἔσπευσε νὰ ἀποστείλῃ στρατὸν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ υἱοῦ του Τοσσοὺν πασᾶ. Ἐπειδὴ ἡ στρατεία κακῶς διῳκήθη, ὁ Μεχμὲτ-Ἀλῆς μετέβη ὁ ἴδιος, ὅπως ἀναλάβῃ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ καὶ ἐπέτυχε νίκας τινας· ἀναγκασθέντος ὅμως τούτου νὰ ἐπαναχάμψῃ εἰς Κάϊρον, ὁ Τοσσοὺν πασᾶς κατὰ τὴν ἀπουσίαν του συνωμολόγησεν εἰρήνην. Ὁ Μεχμὲτ-Ἀλῆς ἠρνήθη τὴν ἐπικύρωσιν τῆς συνθήκης, καὶ ἔδωκε τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ εἰς τὸν Ἰβραχὴμ πασᾶν τῷ 1816. Οὗτος μετέβη κατὰ πρῶτον εἰς Μεδίνην, ὅπου ἐτέλεσε μετὰ λαμπρότητος τὴν προσκύνησιν τοῦ τάφου τοῦ Προφήτου προσενεγκὼν πλούσια ζῶα καὶ διαυλίμας ἀρθόνους ἐλεημοσύνας. Ἤρχισε κατόπιν τὰς στρατιωτικὰς ἐργασίας καὶ ἐβάδισε μετὰ ταχύτητος πρὸς τὴν Νεζὲδ, ἐπαρχίαν τῆς κεντρικῆς Ἀραβίας, ἐν ᾗ εἶχον συσωρευθῆ οἱ Βαχαΐται. Κατ' ἀρχὰς ὁ Ἰβραχὴμ ἐπέτυχε ἐν

ποτυχίας μὴ δυνηθεὶς νὰ κυριεύσῃ τὸ Ἐλ-Βὰς, φρούριον τῶν Βαχαβιτῶν. Μετὰ τετράμηνον ἀνωφελῆ πολιορκίαν, ἀπεφάσισε νὰ καταλείψῃ τὴν πόλιν ταύτην ὄπισθέν του καὶ νὰ προχωρήσῃ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς χώρας. Τὸ τολμηρὸν τοῦτο ἐπιχείρημα ἐστέφθη ὑπὸ ἐπιτυχίας, καθόσον ὁ Ἰβραχὴμ ἀπέσπασεν ἀπὸ τῶν ἀνταρτῶν ἀλληλοδιαδόχως πολλὰς ὀχυρὰς πόλεις καὶ ἀφίκετο ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Δεράϋὶχ πρωτευούσης αὐτῶν. Ἡ πολιορκία τῆς πόλεως ταύτης ὑπερασπιζομένης ὑπὸ τοῦ Ἀβδ-Ἀλλὰχ ὑπῆρξε μακρὰ καὶ αἱματηρά. Πυρκαϊὰ ἐκραγεῖσα ἐν τῷ αἰγυπτιακῷ στρατοπέδῳ κατέστησε χρήσιμον τὴν θέσιν τοῦ Ἰβραχὴμ ἀπολεσθεισῶν τῶν προμηθειῶν· ἀλλ' οὗτος ἔδειχνε νὰ περιμείνῃ τὰς ὑπὸ τοῦ Μεχμὲτ-Ἀλῆ ἀποστελλομένας αὐτῷ ἐπικουρίας κατέβαλεν ἀπελπιστικὰς προσπαθείας καὶ ἐγίνετο κύριος τοῦ φρουρίου· ὁ δὲ Ἀβδ-Ἀλλὰχ συλληφθεὶς αἰχμάλωτος ἀπεστάλη εἰς Κάϊρον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ὑπέστη τὴν θανατικὴν ποινὴν τῷ 1818. Ἡ ἅλωσις τῆς Δεράϋὶχ ἐπήνεγκε τὴν ὑποταγὴν ἁπάσης τῆς χώρας διαρπαγείσης καὶ κατερημωθείσης· ὁ δὲ Ἰβραχὴμ τιμηθεὶς διὰ τοῦ τίτλου πασᾶ τῶν ἁγίων πόλεων, ἐπανήγαγε τὸν στρατόν του εἰς Αἴγυπτον καὶ εἰσῆλασε μετὰ θριάμβου εἰς Κάϊρον τῇ 11 δεκεμβρίου 1819. Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ἰβραχὴμ ὁ Μεχμὲτ-Ἀλῆς ἠθέλησε νὰ συστήσῃ τακτικὸν στρατὸν ἐξησκημένον εὐρωπαϊστί. Ὁ Ἰβραχὴμ ἐνεκολπώθη μετὰ ζήλου τὸ σχέδιον τοῦτο. Γάλλοι τινὲς ἀξιωματικοί, ἐν οἷς διεκρίνετο ὁ συνταγματάρχης Sèves, ὕστερον γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Σουλεϊμὰν πασᾶς ἐδίδαξεν αὐτὸν τὴν εὐρωπαϊκὴν τακτικὴν καὶ τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων. Ὁ Ἰβραχὴμ ἔκαμνε τὰς ἀσκήσεις ὡς ἁπλοῦς στρατιώτης τιθέμενος μάλιστα ἕνεκα τοῦ μικροῦ ἀναστήματός του εἰς τὰ ὀπίσθια τοῦ σώματος· τὸ δὲ παράδειγμά του καὶ αἱ προσπάθειαί του συνετέλεσαν παρὰ τοῖς στρατιώταις εἰς παραδοχὴν νεωτερισμοῦ ἀσυμβιβάστου πρὸς τὰ φρονήματα καὶ τὰς συνηθείας των. Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἡ ἑλληνικὴ ἐπανάστασις ἔλαβε σπουδαῖον χαρακτῆρα, ὁ σουλτάνος προσεκάλεσεν εἰς βοήθειαν τὸν πασᾶν τῆς Αἰγύπτου, ὅστις ἀπέστειλεν εἰς Ἑλλάδα τῷ 1824 τὸν Ἰβραχὴμ μετὰ πλείστης δυνάμεως. Οὗτος κατέλαβε πρῶτον τὴν νῆσον Κρήτην καὶ συνεκρότησε μετὰ τοῦ Μουσλῆ ζωσάρμους ναυαρχίας. Κατὰ τὸν φεβρουάριον τοῦ 1825 ἐπέβη εἰς Μεθώνην μετὰ 10 χιλιάδων ἀνδρῶν· ἐκυρίευσε κατὰ πρῶτον τὴν Πύλον (Νεόκαστρον) καὶ ἔπειτα κατὰ τὴν διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης καὶ κατόπιν τὴν Μάνην, Τριπολιν καὶ ἄλλας θέσεις καὶ ἀφίκετο μέχρι τῶν τειχῶν τοῦ Ναυπλίου, πρωτευούσης τότε τῶν Ἑλλήνων. Ἀπωσθεὶς ὑπὸ τοῦ Δημητρίου Ὑψηλάντου ἐπανῆλθεν εἰς Τρίπολιν. Κατὰ τὸν δεκέμβριον ἐνδίδων εἰς τὰς περακλήσεις τοῦ Ῥεσὶτ-πασᾶ μὴ δυναμένου μόνου νὰ κυριεύσῃ τὸ Μεσολόγγιον, μετέβη ἐκεῖ καὶ μετέσχε τῶν πολιορκητικῶν ἐργασιῶν κατὰ τοῦ φρουρίου τούτου. Ἡ ἡρωϊκὴ πτῶσις τοῦ Μεσολογγίου ὑπῆρξεν ἥττα μᾶλλον διὰ τοὺς πολιορκητάς. Ἐν τούτοις ὁ Ἰβραχὴμ διετήρει τὴν ἐκστρατείαν κατὰ τὸ 1826 καὶ 1827 δίχως νὰ κάμῃ προόδους ἀλλὰ δίχως νὰ ὀπισθοδρομήσῃ. Ἡ ἐν Πύλῳ ναυμαχία καὶ ἡ γαλλικὴ εἰς Ἑλλάδα ἐκστρατεία ἠνάγκασαν τὸν Ἰβραχὴμ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Πελοπόννησον. Ὁ Ἰβραχὴμ δὲν εὑρίσκετο ἐν Πύλῳ, ὅτε οἱ σύμμαχοι κατέστρεψαν τὸν στόλον του· ἀφίκετο δὲ ἐκεῖ μετὰ τέσσαρας ἡμέρας. Περιωρισμένος ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, ὤφειλε μόνος νὰ προμηθευθῇ ζωοτροφίας ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, καὶ εἰς πᾶσαν αἴτησιν τῶν ἐπιτρόπων τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων ἀπεκρίνετο ὅτι μόνον εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Ὑψηλῆς Πύλης καὶ τοῦ πατρός του ὑπακούει. Ἐπιτραπεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του νὰ συνθηκολογήσῃ περὶ ἐκκενώσεως τῆς Πελοποννήσου, συνωμολόγησε μετὰ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ συμμαχικοῦ στόλου καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς γαλλικῆς ἐκστρατείας ἔντιμον συνθήκην, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἤρχισε τὴν ἐκκένωσιν τῇ 16 σεπτεμβρίου 1828, καὶ ἀπελθὼν τελευταῖος ἀφίκετο πρὸ τοῦ Καίρου τῇ 10 ὀκτωβρίου. Ὁ Ἰβραχὴμ διὰ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Πελοποννήσου κατηγορήθη σφοδρῶς ὑπὸ τῶν ἐν Εὐρώπῃ φιλελλήνων ἐπὶ φανατισμῷ καὶ σκληρότητι πρὸς τοὺς κατοίκους, παρ' οἷς τὸ ὄνομά του κατέστη ἀποτρόπαιον διὰ τὰς δικαιώματι πολέμου ἐπενεχθείσας ὑπ' αὐτοῦ καταστροφάς. Ἐπιστρέψας ὁ Ἰβραχὴμ εἰς Αἴγυπτον ἐπεδόθη ἀνενδότως εἰς τὸν καταρτισμὸν ἱππικοῦ τακτικοῦ διωργανισμένου κατὰ τὸν εὐρωπαϊκὸν τρόπον, ἐνῷ αἱ καταστροφαὶ τοῦ αἰγυπτιακοῦ στόλου ἐπηνωρθοῦντο ὅ,τι ἀπὸ τῶν φροντίδων γάλλου τινὸς μηχανικοῦ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀπόπειρά τις ἀνταρσίας ἐγίνετο ἐν Ἀραβίᾳ καταβληθεῖσα ὅμως δραστηρίως ὑπὸ τοῦ Ἀχμὲτ-πασᾶ, ἑνὸς ἐκ τῶν στρατηγῶν τοῦ ἀντιβασιλέως. Ὁ Ἰβραχὴμ καίτοι μὴ μετασχὼν τοῦ πολέμου τούτου ἐτιμήθη κατὰ τὴν παράστασιν ταύτην ὑπὸ τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ μὲ τὴν τάξιν τῆς Μέκκας. Παραλαγεῖται ὅτι ὁ τίτλος οὗτος ἀπονεμήθη εἰς τὸν Ἰβραχὴμ ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι

θέλει ἐπιθεί διάστασις μεταξὺ πατρὸς καὶ υἱοῦ· ἀλλ' ὁ Ἰβραχὴμ καίτοι προβιβασθεὶς εἰς ὕψωμα ἐξισούμενον σχεδὸν πρὸς τὸ τοῦ πατρός του ἐξηκολούθησε τὴν αὐτὴν πρὸς τὸν πατέρα του υἱϊκὴν ὑπακοήν. Ἀπὸ πολλοῦ ὁ Μεχμὲτ-Ἀλῆς ἐπιθυμῶν τὴν κυριαρχίαν τῆς Συρίας εὗρε πρόφασιν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιθυμίας του τὴν ἀναφυεῖσαν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἀβδαλλὰχ πασᾶ, διοικητοῦ τῆς Πτολεμαΐδος μὴ θελήσαντος νὰ ἀποδώσῃ εἰς αὐτὸν 6 χιλιάδας φελλάχους καταλιπόντας τὴν Αἴγυπτον. Ὁ Ἰβραχὴμ ἐπετράπη τὴν ἄλωσιν τῆς Πτολεμαΐδος· κατ' ἦν ὅμως στιγμὴν ἔμελλε νὰ κινήσῃ, ἡ χολέρα ἀνεφάνη ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τρομερὰς ἐπήνεγκε καταστροφὰς ἐν τῷ στρατῷ του, πέντε χιλιάδων ἐκ τῶν στρατιωτῶν του ἀπολεσθέντων ἐκ τῆς μάστιγος ταύτης. Ἀναβληθεισῶν οὕτω τῶν προετοιμασιῶν τῆς ἐκστρατείας ὁ στρατὸς μόλις τῇ 2 νοεμβρίου 1831 ἀπῆλθεν εἰς Συρίαν ὅπου μετ' εὐκολίας κατέλαβε τὰς πόλεις Γάζαν Ἰόππην καὶ Καιφάν. Ὁ Ἰβραχὴμ μετέβη εἰς Συρίαν διὰ θαλάσσης καὶ ἐν Καιφᾷ ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τῶν στρατευμάτων. Τῇ 26 νοεμβρίου ἦτο ἀπέναντι τῆς Πτολεμαΐδος, ἐν ᾗ ὁ Ἀβδαλλὰχ συνεκέντρωσεν ἁπάσας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις. Προσβληθέντες διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης οἱ τριακίσιοι ὑπερασπισταὶ τοῦ φρουρίου τούτου ἀντέστησαν μετὰ ἡρωϊκῆς γενναιότητος εἰς τὰς προσπαθείας τοῦ αἰγυπτιακοῦ στρατοῦ. Τὸ μακρὸν τῆς πολιορκίας ταύτης καὶ αἱ ὁρμηταὶ τοῦ χειμῶνος ἐπήνεγκον τὴν ἀθυμίαν εἰς τὸ στρατὸν τοῦ Ἰβραχὴμ, ὅστις θαύματα γενναιότητος ἐπέδειξε πρὸς ἐμψύχωσιν τοῦ ζήλου τῶν στρατευμάτων του. Σκοπεύων νὰ ἐκχειρίσῃ ὁριστικὴν ἔφοδον, πληροφορεῖται ὅτι οἱ διοικηταὶ Χαλεπίου, Καισαρείας καὶ Δαμάσκου ἐπέρχονται πρὸς ἐπικουρίαν τοῦ Ἀβδαλλάχ. Ἀμέσως μεταβάλλει τὴν πολιορκίαν εἰς περικύκλωσιν, καὶ ἀνέρχεται μετὰ τῶν ἀρίστων τοῦ στρατοῦ πρὸς συνάντησιν τῶν νέων ἐχθρῶν, τῶν ὁποίων ὀλοσχερῶς ὄχι μακρὰν τῆς Γεπόλεως. Ἡ ἡλικία αὐτὴ ἀνανέωσε τὴν γενναιότητα τῶν Αἰγυπτίων, τῶν ὁποίων πάλιν ὁ Ἰβραχὴμ ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Πτολεμαΐδος, καὶ ἐπαναλαμβάνει μετὰ ζήλου τὰς πολιορκητικὰς ἐργασίας, ἐπιτυχέστερον ἐνεργουμένας ὑπό τινος ἀξιωματικοῦ τοῦ μηχανικοῦ. Τῇ 27 μαΐου 1832 ἔπεσε τὸ σημεῖον τῆς προσβολῆς, καὶ τὸ φρούριον ἐκυριεύθη ἐξ ἐφόδου, πάντων εἰς τὸ σπαθὶ μήτε τοῦ γενναίου Ἰβραχὴμ καὶ ἡγεστρίσαντος τῶν πάντας τοὺς στρατιώτας. Ἡ πολιορκία διήρκεσε (1) μῆνας

Ὁ Ἀβδαλλὰχ συλληφθεὶς αἰχμάλωτος ἀπεστάλη εἰς Αἴγυπτον, ὅπου ὁ Μεχμὲτ-Ἀλῆς ὑπεδέξατο αὐτὸν καλῶς καὶ συνεχάρη μάλιστα αὐτῷ διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ φρουρίου. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ Ἰβραχὴμ ἐμόρφωνε παρὰ τοῖς Τούρκοις ἀρίστην ἰδέαν περὶ τῶν στρατιωτικῶν αὐτῶν προτερημάτων καὶ ἐπήνεγκε τὴν ὑποταγὴν τῆς Δαμασκοῦ, πόλεως ἐπισημοτάτης. Ἐν τούτοις ἡ Πόλη θεωροῦσα ἐν τῇ καταλήψει φανερὰν ἀπειθαρχίαν τοῦ ἀνυποτάκτου ἐκήρυξε τῇ 23 ἀπριλλίου τὴν πτῶσιν αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ του. Στρατὸς τακτικὸς καὶ ἐξηκριβωμένος ἐκατ' εὐρωπαϊκὸν τρόπον ἀπεστάλη κατὰ τοῦ Ἰβραχὴμ, ὁδηγούμενος ὑπὸ τοῦ Χουσεὶν-πασᾶ, ἄλλοτε ἀρχηγοῦ τῶν Γενιτσάρων, ὅστις ὅλως τάχιστα ἀπώλεσε τὴν πίστιν τῶν στρατιωτῶν του. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν τακτικῶν στρατευμάτων Μεχμὲτ πασᾶ, παρὰ τὰς θετικὰς διαταγὰς τοῦ Χουσεὶν ὁρμᾷ κατὰ τοῦ Ἰβραχὴμ καὶ συγκροτεῖ μετ' αὐτοῦ ἐν Ἐμέσῃ μάχην, τῇ 19 Ἰουλίου 1832, ἐν ᾗ μετὰ πεισματώδη ἀγῶνα νικῶσιν οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ δὲ Τοῦρκοι καταλείπουσιν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης 2 χιλιάδας νεκρῶν, 3 χιλιάδας αἰχμαλώτων, τὰς σκηνὰς καὶ ἅπασαν τὴν ἀποσκευήν των. Ἡ ὑποταγὴ τοῦ Χαλεπίου καὶ ἁπάσης σχεδὸν τῆς Συρίας ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐν Ἐμέσῃ μάχης. Καταλιπὼν ὁ Ἰβραχὴμ φρουρὰν ἐν Χαλεπίῳ, ἀπώθησε τοὺς Τούρκους μέχρι τῶν ὀρέων τοῦ Ταύρου. Ὁ Χουσεὶν πασᾶ ἀπολέσας τὸ ἄλλατον τοῦ στρατοῦ του ἐν τῇ μάχῃ τῆς Ἐμέσης, μεταίως προσεπάθησε νὰ ἀναχαιτίσῃ τοὺς Αἰγυπτίους καὶ ἀ τὸ Β.[illegible]ὰν Βογασί. Τὰ ὀχυρώματά του ἐκυρεύθησαν εὐκόλως ὑπὸ τοῦ πιζικοῦ τῶν αἰγυπτίων μετ' ἐπιτηδειότητος βηθουμένου ὑπὸ τοῦ πυροβολικοῦ καὶ τοῦ ἱππικοῦ, ὅπερ κατεπαδίωκον τοὺς φυγάδας· ἠχμαλώτισε περὶ τὰς 2 χιλιάδας. Κύριος τῶν στενῶν τοῦ Ταύρου ὁ Ἰβραχὴμ ἐβάδισεν ἀμέσως εἰς Μ.[illegible]ὰν Ἀσίαν. Ἕτερος στρατηγὸς τοῦρκος, ὁ μέγας βεζίρης Ῥεσὶτ πασᾶ, διετάχθη νὰ ἀναχαιτίσῃ τὸν νικητήν, ἐπιλεύοντα ἤδη καὶ αὐτὸν τὴν Κωνσταντινούπολιν· ἀλλὰ καὶ οὗτος συγχρόνως ἡττᾶτο μάχην παρὰ τὸ Ἰκόνιον τῇ 20 δεκεμβρίου 1832 ἀναλόγως κατὰ κράτος. Ὁ Ἰβραχὴμ ἠδύνατο τότε νὰ βαδίσῃ ἀ[illegible]λόωτ. κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλ' ὑπακούων εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ πα[illegible]ρός του ἐδιαμηνύσει. Τῇ μετὰ [illegible]ύσεως τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων συνωμολογήθη [illegible] μαΐου 1833 ἡ Κιουτάχη, ἐν ᾗ ἐπαλλάγη τὴ ὀθωμανικὸν κράτος τοῦ [illegible] μέρους.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινωνική Βιβλιοθήκη
Αριστοτέλους (ΝΠΤΔ)

ταύτης ἡ Πύλη συγκατετίθετο νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸν ἀντιβασιλέα τῆς Αἰγύπτου τὴν Συρίαν καὶ παρεχώρει ὡς τιμάριον τὸ πασαλίκιον τῶν Ἀδάνων εἰς τὸν Ἰβραχήμ. Διοικητὴς οὗτος τῆς Συρίας ἐν ὀνόματι τοῦ πατρός του διωργάνισε τὴν χώραν ταύτην μετ' ἐπιτηδειότητος. Συνεχεῖς ἀνταρσίαι ἐξερράγησαν ἐπὶ τῶν ὀρέων τοῦ Λιβάνου, ἀλλ' ὁ Ἰβραχὴμ βοηθούμενος καὶ ὑπὸ τοῦ ἐμίρου Βεσὶρ ἀρχηγοῦ τῶν Δρούσων ἐπέτυχε τὴν καθυπόταξιν τῶν ἀνταρτῶν καὶ τὴν ἐξανάγκασιν αὐτῶν νὰ πληρώνωσι τοὺς φόρους καὶ νὰ ὑποκόψωσιν εἰς στρατολογίαν. Ἐπικινδυνωδεστέρα ὑπῆρξεν ἡ ἀνταρσία τοῦ 1838, καταβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἰβραχὴμ δι' αὐστηροτάτων μέτρων. Ἡ Ὑψηλὴ Πύλη προσεπάθησε τῷ 1839 νὰ ἐπαναγάγῃ εἰς ὑποταγὴν τὸν ἀντιβασιλέα τῆς Αἰγύπτου καὶ πρὸς τοῦτο διέταξε τὸν στρατάρχην Χαφὶζ πᾶσαν νὰ μεταβῇ τὸν Εὐφράτην. Ὁ Μεχμὲτ θεωρῶν ἐν τῷ κινήματι τούτῳ διάσπασιν τῆς ἐν Κοταιὶφ συνθήκης διέταξε τὸν Ἰβραχὴμ ν' ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τῶν Τούρκων, καὶ οὕτω συνεκροτήθη τῇ 24 Ἰουνίου 1839 ἡ μεγάλη ἐν Νεζὶβ μάχη καθ' ἣν ἐνίκησαν κατὰ κράτος οἱ Αἰγύπτιοι μέγα ποσὸν λαφύρων κερδίσαντες· ἀλλ' ὁ Ἰβραχὴμ ὑπείκων εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ πατρός του δὲν ἐφρόντισε νὰ ἐπωφεληθῇ ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς νίκης ταύτης. Τότε ἀνεμίχθησαν εἰς τὴν διαφορὰν αἱ μεγάλαι εὐρωπαϊκαὶ δυνάμεις. Ἅπασαι ἐξέφρασαν τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ διατηρήσωσι τὴν ἀκεραιότητα τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους, ἀλλὰ περὶ τῶν μέσων πολὺ ἀπεῖχον τοῦ νὰ συνεννοηθῶσιν. Ἐνῷ ἐγίνοντο αἱ συζητήσεις μεταξὺ τῶν ἀνακτοβουλίων ἐξερράγη ἀνταρσία ἐν Λιβάνῳ. Τέλος τῇ 15ῃ Ἰουλίου τοῦ 1840 ἐναντίον τῆς θελήσεως καὶ ἄνευ συμμετοχῆς τῆς Γαλλίας συνωμολογήθη ἐν Λονδίνῳ συνθήκη μεταξὺ Ἀγγλίας, Ῥωσσίας, Αὐστρίας καὶ Πρωσσίας ὅπως ἐξαναγκασθῇ ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆς νὰ παραδεχθῇ τοὺς ὅρους τοὺς παρουσιασθέντας αὐτῷ ὑπὸ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης νὰ διατηρῇ κληρονομικῶς τὴν διοίκησιν τῆς Αἰγύπτου, νὰ κρατῇ ἐφ' ὅρου ζωῆς τὸ φρούριον τῆς Πτολεμαΐδος μετὰ τοῦ τίτλου πασᾶ τῆς Πτολεμαΐδος, καὶ νὰ διοικῇ τὰ νότια τῆς Συρίας, ἀλλ' ἐντὸς δέκα ἡμερῶν νὰ ἐκκενώσῃ τὴν Ἀραβίαν τὰς Ἁγίας πόλεις, τὴν Κρήτην, τὸ πασαλίκιον τῶν Ἀδάνων καὶ ἁπάσας τὰς χώρας τὰς μὴ περιλαμβανομένας ἐν τῷ πασαλικίῳ τῆς Πτολεμαΐδος. Ἐν περιπτώσει μὴ παραδοχῆς τῶν ὅρων ὑπὸ τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ ὁ ἀγγλικὸς καὶ ὁ αὐστριακὸς στόλος ὤφειλον κατ' ἀρχὰς νὰ βοηθήσωσι τοὺς Τούρκους, ἔπειτα δὲ νὰ ἐπιστρέψωσιν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ σουλτάνου. Οἱ Ἄγγλοι παρεχώρησαν εἰς τοὺς ἀντάρτας ὅπλα· τῇ 11 σεπτεμβρίου μετὰ ἐννεαήμερον βομβαρδισμὸν ἡ Βηρυτὸς ἐξεκενώθη ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων. Ἡ ἀνταρσία ἐξετείνετο· ἡ Σιδὼν δὲν ἀντέστη, καὶ ἡ Πτολεμαὶς μόνον ἐπὶ τρεῖς ὥρας ἀντέστη κατὰ τοῦ πυρὸς τῆς πολιορκούσης αὐτὴν ναυτικῆς μοίρας. Ἀμέσως οἱ Αἰγύπτιοι ἐξεδιώχθησαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐν τοῖς παραλίοις ὑπ' αὐτῶν κατεχομένων φρουρίων. Ὁ ἐμίρης Βασὶρ ἐγκατέλιπε τὸν ἀντιβασιλέα καὶ ἠνώθη μετὰ τῶν συμμάχων, ὁ Ἰβραχὴμ ἀπεσύρθη εἰς Δαμασκόν, ὅπου δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ διαμείνῃ· καὶ ὁ Ναπιὲρ ἡτοιμάζετο νὰ ἀρχήσῃ τὴν πολιορκίαν τῆς Ἀλεξανδρείας, ὅτε ὁ ἀντιβασιλεὺς διεδήλωσε τῇ 27 νοεμβρίου τὴν παραδοχὴν τοῦ παρουσιασθέντος αὐτῷ τελεσιγράφου καὶ ὑπέγραψε προσωρινὴν σύμβασιν δι' ἧς ὑπεχρεοῦτο νὰ ἐκκενώσῃ τὴν Συρίαν καὶ νὰ ἀποδώσῃ τὸν ὀθωμανικὸν στόλον, ὃν εἶχε καταλάβει κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐχθροπραξιῶν, ἅμα ἡ ἀπόφασις τῆς Πύλης τοῦ νὰ διατηρήσῃ αὐτὸν ἐν τῇ διοικήσει τῆς Αἰγύπτου τεθῇ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῶν μεγάλων δυνάμεων. Τούτων συμφωνηθέντων ὁ Ἰβραχὴμ συνεπλήρωσε τὴν ὑποχώρησίν του εἰς Αἴγυπτον μετ' ἀκαταλογίστων δυσχερειῶν διὰ τῆς ἐρήμου. Ἔκτοτε ὁ Ἰβραχήμ, ὅστις διὰ συμβάσεων μεταξὺ τῆς Πύλης καὶ τοῦ πατρός του ἀνεγνωρίσθη ἐπίδοξος διάδοχος εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Αἰγύπτου, ἀπεσύρθη ἀπὸ τοῦ δημοσίου βίου καὶ κατέχων ἀκανεὶς γαίας ἐν τῇ πεδιάδι τῆς Ἡλιουπόλεως ἐπεδόθη εἰς τὴν καλλιέργειαν αὐτῶν κεκαλυμμένων ὑπὸ βάμβακος καὶ ἐλαιῶν, φυτεύσας 80 χιλιάδας δένδρα ἐλαίας διατεταγμένα μετὰ συμμετρίας, καὶ ἐν τῷ μεταξὺ σπείρας κριθὴν, κιάμους καὶ σῖτον. Τῷ 1844 ἀνεφάνη πάλιν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς καθ' ὅσον ὁ Μεχμὲτ-Ἀλῆς ἀποφασίσει νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐξουσίαν καὶ νὰ διέλθῃ τὸ ἐπίλοιπον τοῦ βίου εἰς Μέκκαν. Ἡ ἀπόφασις τοῦ Μεχμὲτ-Ἀλῆ δὲν ἐξετελέσθη, ὁ δὲ Ἰβραχὴμ προσβεβλημένος εἰς τὴν ὑγείαν διετέλεσε ὑπὸ τῶν ἰατρῶν νὰ ἐπισκεφθῇ τὰ νότια τῆς Εὐρώπης καὶ νὰ κάμῃ χρῆσιν λουτρῶν. Ἀφικόμενος εἰς Τοσκάνην, μετέβη εἰς Φλωρεντίαν, κατόπιν εἰς Γένουαν, Τουλῶνα, Βερνέτην, Τολῶσαν, Βορδίγαλλα καὶ ἐπὶ τέλους εἰς Παρισίους. Παντοχοῦ ἐγίνετο δεκτὸς μετὰ προσηνείας καὶ ἐν Παρισίοις διῆλθεν ἑξάκλειστον μῆνα ἐν ἀσφαλείᾳ, καὶ ἐπιθυμήσας ἐπανῆλθεν εἰς Αἴγυπτον διὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ ἐπανῆλθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν κατὰ τὸν αὔγουστον τοῦ 1846· προσβολῆς πρω-

Δημοτική Βιβλιοθήκη Αρχαιολογικού Μουσείου (Π.Ι.Σ.)

ηγουμένως εἰς Δισαβῶνα, Γάδειρα, Γιβραλτάρην καὶ Μελίτην. Τοῦ Μεχμὲτ-Ἀλῆ καταβεβλημένου ὑπὸ τοῦ γήρατος, ὥφειλε νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἡ ἀσθένειά του καθίστατο σοβαρά· Προσβεβλημένος ὑπὸ σφοδρᾶς δυσεντερίας κατέλιπε τῷ 1847 τὸ Κάϊρον καὶ μετέβη εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Μετέβη ἐκεῖθεν εἰς Μελίτην, διῆλθε τὸν χειμῶνα ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐπανῆλθεν εἰς Αἴγυπτον. Ἐπειδὴ αἱ διανοητικαὶ δυνάμεις τοῦ Μεχμὲτ-Ἀλῆ κατεβλήθησαν τὰ μέγιστα μετέβη κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1848 εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἀπεδόθη αὐτῷ τὸ ἀξίωμα ἀντιβασιλέως τῆς Αἰγύπτου· ἀλλ' ἀπέθανεν ἅμα τῇ ἐπανόδῳ του ὀλίγους μῆνας πρὸ τοῦ Μεχμὲτ-Ἀλῆ. Ὁ Ἰβραχὴμ ἦν μικροῦ ἀναστήματος, εἶχε πρόσωπον ἐπίμηκες, ῥῖνα μακρὰν καὶ λεπτὴν, καὶ πρόσωπον ἐστιγματισμένον ὑπὸ εὐφλογιῶν. Ἀποθανὼν ἀφῆκε τρεῖς υἱοὺς ὧν ὁ πρωτότοκος Σαὶτ-πασᾶς διεδέξατο τὸν υἱὸν τοῦ Μεχμὲτ-Ἀλῆ Ἀββᾶς-πασᾶν εἰς τὴν ἀντιβασιλείαν τῆς Αἰγύπτου τῷ 1854, ὁ δευτερότοκος Ἰσμαὴλ πασᾶς διεδέχθη τὸν ἀδελφόν του Σαὶτ πασᾶν τῷ 1863, καὶ ἐξακολουθεῖ μέχρι σήμερον ὢν ἀντιβασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου ἐμετὰ τοῦ τίτλου «Χεδίβα», ὁ δὲ τριτότοκος Φαζὴλ Μουσταφὰ πασᾶς εὑρίσκεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ὑψηλῆς Πύλης διορισθεὶς πολλάκις ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν.

ΙΒΡΑΧΗΜ ΕΛ-ΧΑΜΙ, πασᾶς, πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ Ἀββᾶς πασᾶ ἀντιβασιλέως τῆς Αἰγύπτου, γεν. τῷ 1836. Ἔσχε παιδαγωγὸν ἄγγλον. Τῷ 1853 διωρίσθη ὑποφύγος τῶν στρατιωτικῶν. Ἀκὼν ἐν Λονδίνῳ κατὰ τὸν αἰφνίδιον θάνατον τοῦ πατρός του τῷ 1854, δὲν ἔγεινε διάδοχός του κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν ἰσχυρᾶς μερίδος ἐν Αἰγύπτῳ. Ἀναγορευθέντος τοῦ Σαὶτ πασᾶ ἀντιβασιλέως τῆς Αἰγύπτου, ἀπεσύρθη εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον. Τῷ 1856 ἀπήτησε τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ πρώτου ἐν Αἰγύπτῳ συστάντος σιδηροδρόμου. Ἐκτιμᾶται ὡς λίαν πεπαιδευμένος.

ΙΒΥΚΟΣ, ποιητὴς λυρικὸς ἑλλὴν, ὁ πέμπτος τοῦ κανόνος τῆς Ἀλεξανδρείας, γεν. ἐν Ῥηγίῳ, ζῶν κατὰ τὰ μέσα τοῦ ἕκτου πρὸ Χρ. αἰῶνος. Τῶν κατοίκων τοῦ Ῥηγίου ὄντων ἰώνων ἐκ Χαλκίδος καὶ δωριέων ἐκ Μεσσήνης, ὁ Ἴβυκος ὢν δωριεὺς ἐκαλεῖτο ἔνιοτε Μεσήνιος. Πιθανολογεῖται ὅτι ὁ πατὴρ του Ὀλύμπιος Πόθος, καίτοι συγγραφέων τινῶν ἀπονεμόντων αὐτῷ ἄλλα ὀνόματα. Ὁ Ἴβυκος ὡς πολλοὶ ἄλλοι λυρικοὶ ποιηταὶ ἐξηκολούθησε βίον περιπλανώμενον. Ἔζησε δὲ ἐπί τινα χρόνον ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Πολυκράτους τυράννου τῆς Σάμου. Ὁ Σουΐδας ἐσφαλμένως ἀναβιβάζει αὐτὸν μέχρι τοῦ Κροίσου καὶ ἐπὶ τοῦ πατρὸς τοῦ τυράννου. Ἄλλαι λεπτομέρειαι περὶ τοῦ βίου του δὲν ὑπάρχουσιν ἐκτὸς τοῦ τραγικοῦ θανάτου του. Ἐνῷ ἡμέραν τινὰ διήργετο στενόν τι ἔρημον παρὰ τὴν Κόρινθον, προσεβλήθη ὑπὸ λῃστῶν, οἵτινες ἐπλήγωσαν αὐτὸν θανασίμως. Πρὶν ἐκπνεύσῃ ἐπεκαλέσθη μάρτυρας τοῦ φόνου ἀγέλην γεράνων διερχομένων ἄνωθεν αὐτοῦ, καὶ ἐξώρκισεν αὐτοὺς νὰ ἐκδικηθῶσι τὸν θάνατόν του. Μετά τινα χρόνον, ἐνῷ ὁ λαὸς τῆς Κορίνθου ἦν συνηθροισμένος ἐν τῷ θεάτρῳ, γέρανοι ἐπέταξαν ἄνωθεν τῶν θεατῶν, εἷς δὲ τῶν δολοφόνων, παρὼν ἐν τῷ θεάτρῳ, ἀνεκραύγασεν «Ἰδοὺ οἱ ἐκδικηταὶ τοῦ Ἴβύκου»· ὁ λόγος οὗτος ἐπήνεγκε τὴν ἀνακάλυψιν φονέων, καταδικασθέντων εἰς θάνατον· ἐκ τούτου δὲ προῆλθεν ἡ ἑλληνικὴ παροιμία «Αἱ Ἴβύκου γέρανοι». Ὁ Schneidewin διεφιλονείκησε τὴν πραγματικότητα τοῦ συμβάντος τούτου. Τοῦ Ἴβύκου ὀλίγα μόνον ἀποσπάσματα σώζονται. Διάλεκτος ἡ ἐπικὴ ἰωνικὴ μετά τινων παραλλαγῶν ἰδιαζουσῶν ἐν Ῥηγίῳ. Μετήνεγκεν εἰς ᾠδὴν τὰ ἀντικείμενα τῆς ἱστορίας καὶ ἔψαλε τὸν τρωϊκὸν πόλεμον καὶ τὴν ἐκστρατείαν τῶν Ἀργοναυτῶν. Ἰδίως ἐφημίσθη διὰ τὰ ἐρωτικά του. Τὰ ἀποσπάσματα τοῦ Ἴβύκου ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ Schneidewin.

ΙΓΓΑΥΝΟΙ, λατ. Ingauni, λαὸς τῆς μεσημβρινῆς Λιγυρίας ἐν Ἰταλίᾳ μεταξὺ τῶν Ἀπεννίνων πρὸς Β καὶ τῆς Μεσογείου πρὸς Ν. Πρωτεύουσα Ἀλβίγγαυνον, λατ. Albium Ingaunum. Νικηθέντες ὑπὸ τοῦ Ἀππίου Κλαυδίου Πούλχερ τῷ 185 π. Χ κατετρόπωσαν τὸν Παῦλον Αἰμίλιον τῷ 181, ἀλλ' ὑπετάγησαν τῷ 180 ὑπὸ τοῦ Ποσθουμίου. Ἡ χώρα των περιλαμβάνεται σήμερον ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Γενούης.

ΙΓΓΕΛΒΟΥΡΓΗ, βασίλισσα τῆς Γαλλίας, γενν. ἐν Δανίᾳ τῷ 1176, ἀποθ. τῷ 1236. Θυγάτηρ Βαλδεμάρου τοῦ Μεγάλου, βασιλέως τῆς Δανίας, καὶ ἀδελφὴ Κανούτου Γ' ἐζητήθη τῷ 1193 εἰς γάμον ὑπὸ τοῦ Φιλίππου Αὐγούστου βασιλέως τῆς Γαλλίας, χηρεύσαντος πρὸ τριῶν ἐτῶν. Συγκατανεύσαντος τοῦ Κανούτου, ὡδηγήθη εἰς Ἀμιένην, ὅπου περιεμένετο ὑπὸ τοῦ Φιλίππου Αὐγούστου καὶ ἐκεῖ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐτελέσθη ὁ ὑμέναιος καὶ ἡ στέψις αὐτῆς ὡς βασιλίσσης τῆς Γαλλίας. Τὴν ἐποῦσαν ὅμως ὑπὸ πρωΐας ὁ βασιλεὺς διενόησε τὴν ἀποφασίν του νὰ τὴν διαζευχθῇ καὶ νὰ τὴν ἀποστείλῃ εἰς Δανίαν. Ἡ ἐπιφασις αὕτη κακῶς ἔσχε συνέπειας καὶ διὰ τὴν Γαλλίαν· καὶ διὰ τὸν βασι-

λέα αὐτῆς. Οὗτος συνεκάλεσεν εἰς Κομπιένη σύνοδον ἐπισκόπων, εἰς τινες ἐπὶ προφάσει ὅτι ἡ Ἰγγελβόργη ἦν συγγενὴς τῆς πρώτης αὐζύγου τοῦ βασιλέως ἠκύρωσαν τὸν γάμον της. Ὁ βασιλεὺς Κανοῦτος ἔκαμε τὰς δεούσας παραστάσεις εἰς τὸν πάπαν Κελεστῖνον Γ', ἀλλ' οὗτος μετὰ δυσκολίας, ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν. Ἐνῷ ἡ ὑπόθεσις ἦ ἐκκρεμὴς ἐν Ῥώμῃ, ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας νυμφεύεται τῷ 1196 τρίτην σύζυγον τὴν Ἄννην ἐκ Μοραυίας. Τότε ὁ πάπας ἐπιμείναντος τοῦ Κανούτου ἀπέστειλεν εἰς Παρισίους λεγάτους, πρὸς ἐξέτασιν τῆς ὑποθέσεως, τινες περίπλοκον εὑρόντες αὐτὴν δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἀποφανθῶσιν ἐριστικῶς κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας. Ἀλλ' Ἰννοκεντίου τοῦ Γ' διαδεξαμένου τὸν Κελεστῖνον, ἡ διαδικασία ἐπανελήφθη ὑπὸ σωμόδου συγκληθείσης ὑπὸ τοῦ Π πα ἐν Δουγζούνῳ, ἐλευθέρᾳ τότε πόλει· ἐν ταύτῃ ὁ Φίλιππος κατεδικάσθη νὰ ἀποχωρισθῇ τὴν Ἄννην καὶ νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν Ἰγγελβούργην νόμιμόν του σύζυγον ἐπὶ τῇ ἀφορισμοῦ καὶ ἀργίας· ὁ Φίλιππος προσεπάθησε νὰ ἀντιστῇ, ἀλ' ὁ Ἰννοκέντιος ἐξέπεμψε τοὺς κεραυνοὺς τῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ὑπηκόων του. Ὁ Φίλιππος ἀπηλπισμένος ἐξήγαγε τὴν Ἰγγελβούργην ἐκ τοῦ μοναστηρίου, εἰς ὃ εἶχε καταφύγει καὶ διέταξε τὴν κατάθεσιν αὐτῆς ἐντὸς πύργου· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐνδὺς ὑπὸ τῆς Ἄννης, ἐξήγαγε τὴν Ἰγγελβούργην ἐκ τῆς φυλακῆς, ἀναγνώρισεν αὐτὴν σύζυγον καὶ μετά τινας περιπλοκὰς ἐπῆλθε μετ' αὐτῆς ἐτησία συμφιλίωσις μεταξὺ αὐτῶν.

ΙΓΓΕΛΜΟΥΝΣΤΕΡ, πόλ. τοῦ Βελγίου ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀνδρέρπης κάτ. 5,700. Κατασκευὴ ὑφασμάτων. Νίκη τῶν Γάλλων κατὰ τῶν Ἀγγλο-αυστριακῶν κατὰ τὸν μάϊον τοῦ 1794.

ΙΓΓΕΛΧΕΪΜ (ΝΙΔΕΡ), πόλ. τῆς Ἕνωσης Δαρμστάδης ἐν τῇ Ρηνικῇ Ἕσσῃ, ἐπὶ τῆς Σάλης, 2 χιλίμ. ἀπὸ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ῥήνου, 13 χιλίμ. ἀπὸ τῆς Μαγεντίας· κάτ. 1900. Οἶνοι ἐκτιμώμενοι. Ἵδρυμα μεγάλου ἀνεγερθέντος ὑπὸ Καρόλου τοῦ Μεγάλου 768 — 774, καὶ καταστραφέντος ὑπὸ τῶν Γάλλων τῷ 1689. Τάφος τῆς αὐτοκρατείρας Ἰδεγάρδης. Πατρὶς τοῦ κοσμογράφου Σεβαστιανοῦ Μύνστερ.

Ἰγγελχάϊμ (Ὄβερ), κώμ. τῆς Ἕνωσης Δαρμστάδης ἐν τῇ Ρηνικῇ Ἕσσῃ ἐν τῇ Σάλῃ, 2 χιλίμ. ἀπὸ τῆς προηγουμένης. Κάτοικ. 2,200. Οἶνοι ἐκτιμώμενοι. Ἀρχαιότατον ἐκκλησία. Ὁ Κάρολος ὁ Μέγας συνέστησεν αὐτόθι δίαιταν, ὅπου καθηρέθη ὁ Τασσίλων, δουξ τῆς Βαυαρίας τῷ 788.

ΙΓΓΕΜΑΝ (Βερνάρδος-Σεβερῖνος), ποιητὴς καὶ μυθιστοριογράφος δανὸς, γεν. τῷ 1789, ἀποθ. τῷ 1862, Τῷ 1818 καὶ 1819 περιηγήθη δαπάνῃ τοῦ κράτους εἰς Γερμανίαν, Γαλλίαν, Ἑλβετίαν καὶ συνεδέθη στενῶς μετὰ τοῦ ποιητοῦ Tieck. Τῷ 1822 διωρίσθη καθηγητὴς τῆς αἰσθητικῆς καὶ τῆς δανικῆς φιλολογίας ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Σορώης παρὰ τὴν Κοπεγχάγην. Συγκατατάσσεται μεταξὺ τῶν πολυγραφωτάτων συγγραφέων τῆς Δανίας. Ὁ ἴδιος διαιρεῖ τὸν φιλολογικὸν βίον του εἰς τρεῖς περιόδους, ὧν ἡ πρώτη (1811-1814) χαρακτηρίζεται ὡς καθ' ὑπερβολὴν ρωμαντική, ἡ δευτέρα ἀποκλειστικῶς δραματική, ἐν τῇ τρίτῃ ἀπὸ τοῦ 1821 ἐγράφησαν ποιήματα καὶ μυθιστορήματα ἱστορικὰ κατὰ μίμησιν τοῦ Οὐάλτερ Σκώτ. Τὰ μυθιστορήματά του δίδοντα ἀκριβεῖς πληροφορίας περὶ τῶν ἠθῶν τῶν Δανῶν ἀναγινώσκονται πολὺ ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Δύο ἐκ τῶν τραγῳδιῶν του ἐπέτυχαν τὰ μέγιστα ὁ Μασανιέλλος καὶ ἡ Δευκὴ Βασίλισσα· ὁ Ἰγγεμὰν κατ' ἐξοχὴν λυρικὸς ποιητὴς ἀνήκει εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Oelenschlaeger, οὗτινος θεωρεῖται μιμητής.

ΙΓΓΕΝΙΕΡΙ (Angiolo Ingegneri), φιλολόγος ἰταλὸς, γεν. ἐν Βενετίᾳ τῷ 1550, ἀποθ. περὶ τὸ 1613. Τῷ 1572 μετέφρασεν εἰς ἰταλικοὺς στίχους τὸ Remedium amoris τοῦ Ὀβιδίου. Τῷ 1578 εὑρισκόμενος ἐν Τουρίνῳ ὑπεδέχθη τὸν Τάσσον μεγαλοπρεπῶς καὶ ὡδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ μαρκησίου Φιλίππου τῆς Ἔστης. Μετέβη δεύτερον εἰς Πάρμαν, καὶ ἐνῷ ὁ Τάσσος ἐκρατεῖτο ἐν τινι τρελοκομείῳ ἐξέδωκε τὴν «Ἀπελευθερωθεῖσαν Ἰερουσαλὴμ» τοῦ ποιητοῦ ἐκείνου κατ' ἀντίγραφον αὐθεντικὸν ἐκ χειρογράφου διορθωθέντος ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ. Ἔκαμε δὲ αὐτῆς ἐκδόσεις κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος (1581) τὴν μὲν ἐν Πάρμᾳ τὴν δὲ ἐν Καταλμαγιόρῃ. Διέμεινεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐν τῇ αὐλῇ τῆς Πάρμας καὶ συνέταξεν ἐκεῖ πανηγυρικὸν δρᾶμα ἐπιγραφόμενον La Donza di Venere. Τῷ 1585 μετέβη εἰς Γένουαν ἀλλὴν καὶ ἠνίωξε βιομηχανικὸν ἐπιτήμα πρὸς κατασκευὴν σάπωνος. Καταλιπὼν τὴν βιομηχανίαν μετέβη εἰς Ῥώμην, ὅπου εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ καρδιναλίου Ἀλδοβρανδίνου, ἀνεψιοῦ γενναίου προστάτου τοῦ Τάσσου καὶ ἐνταῦθα ἐπανέλαβε σχέσεις μετὰ τοῦ ποιητοῦ τούτου. Ἐγένετο ὁ ἐκδότης τῆς «Κατακτήσεως Ἰερουσαλὴμ», καὶ διέσωσε τὸ ποίημα του. «Δι' ἑπτὰ ἡμέρας τῆς Δημιουργίας» «Ἐκ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορυδαλλεύς Βιβλιοθήκη
Αρχοντολιμένος (Κ.Π.Δ.Α.)

τῆς ὑπηρεσίας τοῦ καρδιναλίου Ἀλβρανδίνου μετέβη τῷ 1598 εἰς τὴν τοῦ δουκὸς Οὐρβίνου. Τῷ 1608 ἀνευρίσκεται ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Τουρίνου· κατὰ δὲ τὸ 1613 ἐν Βενετίᾳ ὅπου ἐτύπωσε ποιήματά του κατὰ τὸ Βενετικὸν ἰδίωμα. Περίεργον εἶναι ὅτι καὶ τοι ἀπολαύσας τῆς προστασίας καὶ τῆς γενναιοδωρίας πολλῶν ἐπισήμων προσώπων ὑπῆρξε πάντοτε πτωχός.

ΙΓΓΕΝΥΟΣ, λατ. Ingenuus· ἅρπαξ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἀξιώματος, εἷς τῶν ὑπὸ τοῦ Τρεβελλίου Πολίωνος ἀπαριθμουμένων τριάκοντα τυράννων, φονευθεὶς περὶ τὸ 260 μ. Χριστόν. Ἦν διοικητὴς τῆς Παννονίας, ὅτε ὁ Αὐτοκράτωρ Οὐαλεριανὸς ἀπῆλθεν εἰς ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Περσίας καταλιπὼν τὴν κυβέρνησιν εἰς τὸν υἱόν του Γαλλιανόν. Ἀναγορευθεὶς ὑπὸ τῶν ἐν Μυσίᾳ λεγεώνων αὐτοκράτωρ ἐνεδύσατο τὴν αὐτοκρατορικὴν πορφύραν. Ἀλλ' ὁ Γαλλιανὸς μεταβὰς τάχιστα εἰς Ἰλλυρίαν ἀπήντησε αὐτὸν ἐν Μυρσίᾳ. Μάχης συναρτηθείσης οἱ ἀντάρται κατετροπώθησαν ἐξ ὁλοκλήρου καὶ ὁ Ἰγγένιος ἐφονεύθη ἐν τῇ συμπλοκῇ. Ἡ κατάπτυστος διηγήσεις ηὐτοκτόνησε ὅπως μὴ πέσῃ ζῶν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ νικητοῦ. Κατὰ τὸν Πολλίωνα τοῦτο συνέβη τῷ 258, κατὰ δὲ τὸν Αὐρήλιον Βίκτορα μετὰ δύο ἢ τρία ἔτη.

Ἰγγένυος, γλύπτης ῥωμαῖος εἰς ὃν ἀποδίδεται ἄγαλμα τοῦ Ἑρμοῦ διατρώμενον ἐν τῷ Οὐατικανῷ καὶ φέρον ἐπὶ τῆς πλίνθου χονδροὺς χαρακτῆρας τὴν λέξιν Ingenui.

ΙΓΓΕΝΧΟΥΖ (Ἰωάννης Ingenhousz), ἰατρὸς καὶ φυσικὸς ὁλλανδὸς, γεν. ἐν Βρέδᾳ τῷ 1730, ἀπόθ. ἐν Ἀγγλίᾳ τῷ 1799. Ἐπαγγελθεὶς ἐπί τινα ἔτη τὴν ἰατρικὴν ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ πατρίδι του, μετέβη ὕστερον εἰς Ἀγγλίαν πρὸς σπουδὴν τοῦ λιθοτομήματος καὶ ἐγένετο ἔπειτα μέλος τῆς Βασιλικῆς Ἑταιρίας τῷ 1767. Προσκληθεὶς ἐν Βιέννῃ ὑπὸ τῆς Μαρίας Θηρεσίας διωρίσθη ἰατρὸς τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας τῷ 1768. Ἐπανελθὼν ὕστερον τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ὁλλανδίαν καὶ ἀπέθανεν ἐν τινι ἐξοχικῇ οἰκίᾳ ἀνηκούσῃ εἰς τὸν μαρκήσιον Lansdown. Οὗτος ἐφρόντισε τὰ θεμέλια τῶν θαυμασίων ἔργων τῆς ἠλεκτρικῆς μηχανῆς· ἔκαμε συμβολὰς ἐρεύνας ἐπὶ τῶν διαφόρων τῆς ταχύτητος, μεθ' ἧς ἡ ἠλεκτρικὴ προχωρεῖ εἰς τὰ διάφορα μέταλλα καὶ ἐπεβεβαίωσε τὰ πειράματα τοῦ Θωμᾶ Percivall περὶ θρέψεως τῶν φυτῶν ἐν ὑδατίνῳ μέσῳ. Ἀπέδειξε ὅτι τὰ ζῶντα φυτὰ ἐκτιθέμενα εἰς τὰς ἀκτῖνας ἐκπέμπουσιν ἀέρα ἐν τῷ σκότει ἐκπέμπουσιν ἀνθρακικὸν ὀξύ. Συγγράμματα αὐτοῦ. «Πειράματα ἐπὶ τῶν φυτῶν», «Νέα πειράματα καὶ παρατηρήσεις περὶ διαφόρων ἀντικειμένων τῆς φυσικῆς», Διάφορα «Ὑπομνήματα» δημοσιευθέντα ἐν τοῖς Transactions philosophiques καὶ ἐν τοῖς «Πρακτικοῖς» τῆς ἐν Ῥόττερδαμ Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν.

ΙΓΓΕΡΟΥΛ (Ἰέριδ-Κάρολος), πολιτικὸς ἀμερικανὸς, γενν. ἐν Φιλαδελφείᾳ τῷ 1782. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν του ἐπεσκέφθη τὴν Εὐρώπην, καὶ συνέταξε τραγῳδίαν Edwin and Elgiva διδαχθεῖσαν ἐν τῇ πατρίδι του. Τῷ 1808 ὑπηρησπίσθη διὰ φυλλαδίου τὰ ἐμπορικὰ μέτρα τοῦ Ἰεφφερσῶνος καὶ κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος κατεπολέμησε δι' ἑτέρου φυλλαδίου ἀνωνύμως τὰς ἐν Εὐρώπῃ ἐπικρατούσας ἰδίας περὶ τῶν ἀμερικανικῶν ἠθῶν. Μέλος τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ἀδιακόπως σχεδὸν ἀπὸ τοῦ 1812 μέχρι τοῦ 1849 ὑπῆρξεν ἐνθερμος θιασώτης τοῦ κατὰ τῆς Ἀγγλίας πολέμου· οὗτος διεκρίθη τῷ 1844 ἐν ἀμερικανικῇ ἀρχῇ «Ἡ σημαία καλύπτει τὸ ἐμπόρευμα». Ἐπὶ 14 ἔτη κατέσχε σπουδαίαν θέσιν ἐν τῇ κυβερνήσει τῆς Πενσυλβανίας. Σπουδαιότατον τῶν συγγραμμάτων του εἶναι Historical Sketch of the Second War between the United States and Great Britain, ἐν Φιλαδελφίᾳ, 1845, πρώτη σειρὰ εἰς τρεῖς τόμους καὶ 1852 δευτέρα σειρὰ εἰς δύο τόμους.

ΙΓΓΙΝΣ (John Higgins ἢ Higins), φιλόλογος καὶ ποιητὴς ἄγγλος, γενν. περὶ τὸ 1544, ἀπόθ. περὶ τὸ 1605. Χημματίσας διδάσκαλος ἢ παιδαγωγὸς ἐξέδωκεν ἐκλογὴν λατινικῶν χωρίων ἐπιγραφομένων Flosculi of Terence δεκτὴν γενομένην ἐν τοῖς σχολείοις. Ἔκαμε πρόσθετ. ἔκδοσιν κοσμημένην καὶ διορθωμένην τοῦ λατινο-αγγλο-γαλλικοῦ λεξικοῦ τοῦ Holcot καὶ μετάφρασιν τοῦ «Ὀνομαστικοῦ» τοῦ Ἰουνίου· ἰδίως ὅμως καθίσταται γνωστὸς διὰ τὰ διηγηματικὰ ποιήματά του τὰ δημοσιευθέντα ἐν τῇ Mirror for Magistrates.

ΙΓΓΙΟΜΕΡΟΣ, ἡγεμὼν γερμανὸς, ἀδελφὸς τοῦ Σιγμάρου καὶ θεῖος τοῦ Ἀρμινίου, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς χριστιανικῆς χρονολογίας. Φίλος ἐπὶ πολὺ χρόνον τῶν Ῥωμαίων, ἐπανέρχθη κατ' αὐτῶν μετὰ τὴν νικηφόρον ἐκστρατείαν τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ ὑπῆρξεν εἷς τῶν κυριωτέρων ἀρχηγῶν τῶν ἀπελαθέντων Χαττούχων. Ὅτε ὁ Γερμανικὸς τῷ μ. Χ. ἐπανῆλθεν εἰς τὰς χώρας των, ὁ Ἰγγιόμερος συμβουλεύσας τὴν κατὰ τῶν Ῥωμαίων προσβολὴν ἐντὸς τῶν χαραγμάτων των ἐγένετο παραίτιος ἐντελοῦς ἥττης

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Κ.Τ.Ε.)

τῶν Χερούσκων, καὶ τρομερᾶς αὐτῶν σφαγῆς, ἣν μετὰ δυσκολίας διέφυγεν ὁ ἴδιος. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐκ φθόνου πρὸς τὴν ἰσχὺν τοῦ Ἀρμινίου καταλιπὼν τὴν Χερουσκικὴν ὁμοσπονδίαν ἐκηρύχθη μετὰ πάντων τῶν ὑποτελῶν του ὑπὲρ τοῦ Μαροβοδούου βασιλέως τῶν Σουηβῶν, ἀλλ' ὁ Ἀρμίνιος ἐνίκησεν ἀμφοτέρους.

ΙΓΓΙΡΑΜΙ (Tomaso Inghirami), ἐπονομαζόμενος «Φαίδρα» φιλολόγος Ἰταλὸς, γενν. ἐν Βολτέρρᾳ τῷ 1470, ἀποθ. τῷ 1516. Τῷ 1483 μεταβὰς εἰς Ῥώμην ἐπεδόθη μετὰ ζήλου εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἀρχαίων συγγραφέων. Ἔν τινι παραστάσει τοῦ «Ἱππολύτου» τοῦ Σενέκα γενομένη ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ καρδιναλίου Riario παίξας ἐπιτυχέστατα τὸ πρόσωπον τῆς Φαίδρας, ἐπωνομάσθη ἔκτοτε «Φαίδρα». Ἕνεκα τῆς εὐγλωττίας του ἐπωνομάσθη κατὰ τὸν Ἔρασμον «Κικέρων τῆς ἐποχῆς του». Τῷ 1493 συνοδεύσας τὸν καρδινάλιον Carvajal, νούντιον τοῦ πάπα παρὰ τῷ αὐτοκράτορι Μαξιμιλιανῷ, ἐξεφώνησε λόγον ἐπιδεικτικὸν, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἔλαβε τὸν ποιητικὸν στέφανον καὶ τὸν τίτλον κόμητος παλατίνου. Ἐπιστρέψας εἰς Ῥώμην ἐγένετο ἀρχιμανδρίτης τοῦ Λατράνου, καὶ κατόπιν διωρίσθη καθηγητὴς τῆς ῥητορικῆς. Ἐπὶ Ἰουλίου Β' ἐγένετο βιβλιοθηκάριος τοῦ Οὐατικανοῦ καὶ φύλαξ τῶν μυστικῶν ἀρχείων τοῦ πύργου τοῦ Ἁγίου Ἀγγέλου.

Ἰγγιράμι (Cuzzio), πολυμαθὴς Ἰταλὸς ἐκ τῆς αὐτῆς τοῦ προηγουμένου οἰκογενείας, γενν. ἐν Βολτέρρᾳ τῷ 1614, ἀποθ. τῷ 1655. Καταγινόμενος ἀνενδότως εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἀρχαιολογίας, ἀπέκτησεν ἀρκετὴν φήμην παρὰ τοῖς ἀρχαιολόγοις· ἀλλ' ἔσχε τὸ δυστύχημα νὰ πιστεύσῃ εἰς τὴν γνησιότητα ἀποκρύφου τινὸς ἑτρουσκικοῦ χρονικοῦ γεγραμμένου ὄθεν τῷ 700 ἀπὸ Κτίσεως Ῥώμης ὑπό τινος Πρόσπερ Φενουλλάνου, συντεθέντος δὲ πιθανῶς ὀλίγων χρόνων πρὸ ἢ πίστ. εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ· ἐκδοὺς αὐτὸ τῷ 1636 ἐν Φλωρεντίᾳ διήγειρε σφοδρὰν ἀντίρρησιν περὶ τῆς γνησιότητος αὐτοῦ, ἰδίως διεξεχθεῖσαν ἐπιτυχῶς ὑπὸ Λέοντος Ἀλλατίου, καὶ ἐζήτησε μὲν ν' ἀπολογηθῇ, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὡμολόγησε τὴν ἀπάτην του.

Ἰγγιράμι (Φραγκίσκος), περίφημος ἀρχαιολόγος Ἰταλὸς, ἀπόγονος τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1772 ἐν Βολτέρρᾳ, ἀποθ. τῷ 1846 ἐν Φλωρεντίᾳ. Μαθητὴς τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς ἐν Νιαπόλει ἠδύνατο ἐλευθέρως νὰ εἰσέρχηται εἰς τὸ Βουρβωνικὸν Μουσεῖον διευθυνόμενον ὑπό τινος θείου του καὶ συνεπειρώθη οὕτω μετὰ τῶν ἀριστουργημάτων τῆς τέχνης καὶ μετὰ καλλιτεχνῶν καὶ ἀρχαιολόγων. Καταλιπὼν τῇ συγκαταθέσει τοῦ πατρός του τὴν σχολὴν ἐπεδόθη ὅλως εἰς τὰς ὡραίας τέχνας καὶ μεταβὰς εἰς Φλωρεντίαν ἐσπούδασε κατὰ βάθος τὴν ἰχνογραφίαν καὶ τὴν ἀρχαιολογίαν. Τῷ 1799 μεταβὰς εἰς Πίσαν ἐξησκήθη εἰς τὴν ζωγραφικήν. Ἐπιστρέψας εἰς Βολτέρραν διωρίσθη φύλαξ τῆς δημοσίου βιβλιοθήκης, ἐν ᾗ ἦν κατατεθειμένη ἀξιόλογος συλλογὴ ἑτρουσκικῶν ἀρχαιοτήτων. Περιγράψας καὶ ἰχνογραφήσας τὰ ἀντικείμενα τῆς συλλογῆς ταύτης ἐξέδωκε μέγα σύγγραμμα Περὶ τῶν ἑτρουσκικῶν μνημείων» καὶ ἐπανώρθωσεν οὕτω τὴν εἰς τὴν τιμὴν τῆς οἰκογενείας του προσαφθεῖσαν κηλίδα, ἕνεκα τῆς ὑπὸ τοῦ προγόνου του ἐκδόσεως τοῦ νόθου ἑτρουσκικοῦ χρονικοῦ. Κατὰ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βίου του ἀφιερώθη εἰς συγγράμματα ἀρχαιολογικὰ καὶ ἱστορικὰ, ὧν πολλὰ μέγα ἔσχον ἐνδιαφέρον.

ΙΓΓΛΙΣ (Sir Robert Harry Inglis), πολιτικὸς Ἄγγλος, γενν. τῷ 1786, ἀποθ. τῷ 1855. Δικηγόρος, μέλος τοῦ συμβουλίου τῶν δικηγόρων τοῦ στέμματος, διευθυντὴς ζωασφαλιστικῆς ἑταιρίας καὶ μέλος τοῦ κοινοβουλίου ἀνῆκεν ἐν αὐτῷ εἰς τὸ κόμμα τῶν Τόρεων.

ΙΓΓΟΛΣΤΑΔΗ, λατ. Aureatum, ὀχυρὰ πόλις τῆς Βαυαρίας εἰς 65 χιλιάμ. ἀπὸ τοῦ Μονάχου, ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως καὶ τῆς Schutter. Κάτ. 10 500 Γέφυρα ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως· γυμνάσιον, σχολεῖον τῶν τεχνῶν, νοσοκομεῖον. Ἐφορία ἐπὶ τῶν δασῶν. Ἀποθήκη ἅλατος. Ζωηρὰ βιομηχανία. Τὸ πανεπιστήμιον ἱδρυθὲν τῷ 1472, μετηνέχθη τῷ 1800 εἰς Landshut καὶ τῷ 1826 εἰς Μόναχον. Τάφος τοῦ Τιλλό.— Ὁ βασιλεὺς τῆς Σουηδίας Γουσταῦτος Ἀδόλφος μάτην ἐπολιόρκησεν αὐτὴν τῷ 1632· ὁ Λουδοβίκος τῆς Βάδης, στρατηγὸς αὐστριακὸς ἐπόρθησεν αὐτὴν τῷ 1704. Οἱ Γάλλοι πορθήσαντες αὐτὴν τῷ 1810 κατηδάφισαν τὰ ὀχυρώματά της, ἅτινα ἀνηγέρθησαν πάλιν ἀπὸ τοῦ 1827 μέχρι τοῦ 1847. Σήμερον εἶναι φρούριον τῆς ὁμοσπονδίας.

ΙΓΓΟΝ Α', βασιλεὺς τῆς Σουηδίας, ζῶν, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΒ' αἰῶνος. Χριστιανὸς προσεπάθησε νὰ ἐκχριστιανίσῃ τοὺς ὑπηκόους του καὶ ἀπηγόρευσε τὰς θυσίας εἰς τὰ εἴδωλα. Καθαιρεθεὶς ὡς μὴ παραδεξάμενος τὴν εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν ἐπιστροφὴν κατ' ἀπαίτησιν τῶν ὑπηκόων του, κατέφυγεν εἰς Βεστρογοτθίαν· ἐπανελθὼν μετὰ τριετίαν, ἀνέλαβε τὸν θρόνον του, ὃν διετήρησε μέχρι θανάτου ἐν εἰρήνῃ. Βαχ' ὃς

θυγατέρας, ὧν ἡ μὲν ἐνυμφεύθη τὸν βασιλέα τῆς Νορβηγίας, ἡ δὲ ἠρραβωνίσθη τὸν μέγα δοῦκα τῆς Ῥωσσίας.

Ἰ γ γ ὸ ν Α', βασιλεὺς τῆς Νορβηγίας, 1135 —1161. Ἐπ' αὐτοῦ ὁ καρδινάλιος Νικόλαος Brekespeare, ὕστερον πάπας Ἀδριανὸς Δ' ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ πάπα Εὐγενείου Γ' εἰς Νορβηγίαν καὶ ἐσύστησε τὴν ἐπισκοπὴν Δροθείμης.

ΙΓΓΟΥΛΦΟΣ, χρονογράφος ἄγγλος, γενν. περὶ τὸ 1030, ἀποθ. τῷ 1109. Μεταβὰς εἰς Νορμανδίαν ἐγένετο γραμματεὺς τοῦ δουκὸς Γουλιέλμου τοῦ Νόθου. Ἐπεσκέφθη ὕστερον τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐγένετο μοναχὸς, ἔπειτα πνευματικὸς τῆς Φοντενέλλης· ὁ δοὺξ Γουλιέλμος, γενόμενος βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας προσεκάλεσεν αὐτὸν καὶ τῷ παρεχώρησε τὴν ἡγουμενίαν τοῦ μοναστηρίου τῆς Κρεϋλάνδης, ὅπου ἡγουμενεύσας ὁ Ἰγγοῦλφος ἐπὶ 35 ἔτη ἐτελεύτησεν. Εἰς αὐτὸν ἀπεδόθη ἡ «Ἱστορία τοῦ Μοναστηρίου τῆς Κρεϋλάνδης» σύγγραμμα πολὺ μεταγενέστερον περιέχον οὐκ ὀλίγους ἀναχρονισμούς.

ΙΓΓΟΥΧΟΙ, λαὸς τοῦ ῥωσσικοῦ κράτους ἐν τῷ Καυκάσῳ. Κατοικοῦσιν εἰς τὰς βορείους κατωφερείας τοῦ Καυκάσου, καταγίνονται μόνον εἰς τὴν θήραν, καὶ ἀφίνουσι τὴν γεωργίαν εἰς τὰς γυναῖκας.

ΙΓΓΡ (Ἰωάννης - Δομίνικος - Αὔγουστος Ingres), περίφημος ζωγράφος γάλλος, μέλος τοῦ Πανακαδημίου, γερουσιαστὴς, γενν. τῷ 1781. Ὁ πατήρ του ζωγράφος καὶ μουσικὸς ἐπρόντισεν ὅπως ἀναδείξῃ αὐτὸν μᾶλλον μουσικὸν, ἀλλ' οὗτος ἀπέδειξε πενταετὴς εἶσέτι κλίσιν μᾶλλον εἰς τὴν ζωγραφικήν. Εἰς ἡλικίαν 17 ἐτῶν μετέβη εἰς Παρισίους καὶ ἐγένετο μαθητὴς τοῦ Δαυΐδ. Μετὰ τετραετῆ σπουδὴν ἐκέρδησε τῷ 1800 τὸ δεύτερον μέγα βραβεῖον τῆς ζωγραφικῆς καὶ κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος τὸ πρῶτον ζωγραφίσας τὴν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀχιλλέως Θέσιν τῶν πρέσβεων ἀπεσταλμένων ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνος ὅπως καταπραΰνωσι τὴν ὀργήν του. Πρὶν ἀναχωρήσῃ εἰς Ῥώμην ἐξέθηκε τῷ 1802 εἰκόνας γυναικῶν, τῷ 1804 εἰκόνα τοῦ Πρώτου Ὑπάτου, καὶ ἐσυτοῦ, τῷ 1806 εἰκόνα τοῦ Αὐτοκράτορος. Μεταβὰς εἰς Ῥώμην ἐπεδόθη ὅλως εἰς τὴν μίμησιν τοῦ Ῥαφαὴλ, οὗτινος τὰς εἰκόνας προσεπάθει νὰ μιμῆται καθ' ἅπαντα τὸν βίον του. Κατὰ τὰ τετραετὲς διάστημα τῶν δαπανῶν τοῦ κράτους σπουδῶν του ἐν Ῥώμῃ, ἀπέστειλεν εἰς Παρισίους μίαν Ὀδαλίσκην, μίαν Φλωρεντίνην, τὸν Ὅρκον Διποδα μετὰ τῆς Σριγκὸς, καὶ τὸν Δία μετὰ τῆς Θέτιδος. Τῶν τελευταίων ἔργων μετὰ ζωγρ[illegible] τῆς Κυρίας Ῥοχιλὸ καὶ ἡ Νεὰς θεωρουμένων ἀριστουργημάτων αὐτοῦ ἔργων ἀξιωσημείωτα ἡ εἰκὼν τοῦ Ἰησοῦ ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων, τὸν Μαρίδος ἐν τῷ γραφείῳ του, τὸν Ῥαφαὴλ, τὸν Ἀφροδισιάσιον καὶ ἄλλα (1842—1855). Μεταξὺ τῶν γενομένων δεκτῶν, ἀντὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Παρισίους ἀπεφάσισε νὰ διαμείνῃ ἐν Ῥώμῃ μεταξὺ τῶν ἀριστουργημάτων τῶν διδασκάλων τῆς ζωγραφικῆς καὶ ἐνυμφεύθη ἐκεῖ τῷ 1813. Ἀναγκαζόμενος ὑπὸ οἰκονομικῶν δυσχερειῶν ἰδίως μετὰ τὴν ἐκκένωσιν τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους ὑπὸ τῶν γαλλικῶν στρατευμάτων κατεσκεύαζεν εἰκόνας καὶ πρόσωπα ἐπὶ μολύβδου. Συγχρόνως ὅμως κατεσκεύαζε καὶ σκηνογραφίας, ἐξ ὧν τινὲς κατατάσσονται μεταξὺ τῶν καλῶν ἔργων του ὡς ὁ Ῥαφαὴλ μετὰ τῆς Φορναρίνης, ὁ Ῥωμύλος νικητὴς τοῦ Ἄκρονος, ὁ ὕπνος τοῦ Ὀσσιανοῦ, ὁ πάπας Πῖος Ζ', ὁ καρδινάλιος Βιδιέας ἀρραβωνίζων τὴν ἀνιψιάν του μετὰ τοῦ Ῥαφαὴλ, ὁ Βιργίλιος ἀναγινώσκων τὴν Αἰνειάδα του εἰς τὸν Αὔγουστον καὶ τὴν Ὀκταβίαν, Ὀδαλίσκη κοιμωμένη, ὁ Ῥωγῆρος ἀπελευθερῶν τὴν Ἀγγελικὴν, Ἔρρικος ὁ Δ' οἰκογενειακῶς καὶ ἄλλα (1814—1832). Ἅπαντα τὰ ἔργα ταῦτα προξενοῦντα μέγα κλέος εἰς αὐτὸν ἐν Ἰταλίᾳ ὤλεσε τὴν αὐτὴν ὑποδοχὴν ἐν Γαλλίᾳ. Συμπληρώσας τῷ 1820 τὸν Ἰησοῦν παραδίδοντα τὰς κλεῖς τοῦ Παραδείσου εἰς τὸν ἀπόστολον Πέτρον μετέβη εἰς Φλωρεντίαν, ὅπου διαμείνας ἐπὶ τετραετίαν ἐζωγράφισε τὴν εἴσοδον Καρόλου τοῦ Ε' εἰς Παρισίους καὶ τὴν εὐχὴν Λουδοβίκου τοῦ ΙΓ'. Τὸ τελευταῖον ἔργον ἐκτεθὲν ἐν Γαλλίᾳ τῷ 1824 ἐξετιμήθη τὰ μέγιστα. Κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἐνεχειρίσθη αὐτῷ ὁ στεφανὸς ἰδίαις χερσὶ ὑπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐγένετο ἡ παραδοχὴ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ὡραίων τεχνῶν. Τῷ 1827 ἡ Ἀποθέωσις τοῦ Ὁμήρου ἀριστούργημα τῶν ἔργων του ἐθαυμάσθη ἐκτεθεῖσα ἐν τῷ Λούβρῳ. Ἐπειδὴ ὅμως ἐξηκολούθουν σκληραὶ αἱ κατ' αὐτοῦ ἐπικρίσεις, οὗτος ἀπὸ τοῦ 1832 μέχρι τοῦ 1834 δύο μόνον εἰκόνας ἐξέθηκε καὶ θλιβόμενος καὶ ἀποθαρρυνθεὶς ἀπεφάσισε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Γαλλίαν καὶ μεταβὰς εἰς Ῥώμην διωρίσθη διευθυντὴς τῆς Villa Medicis. Ἐκεῖθεν ἀπέστειλεν εἰς Γαλλίαν διὰ τὸν δοῦκα τῆς Αὐμάλιας τρεῖς σκηνογραφίας, ἐξ ὧν ἡ Στρατονίκη ἐπωλήθη τῷ 1863 ἀντὶ φράγκων 63 χιλιάδων. Ἡ δευτέρα ἐν Ῥώμῃ ἐπιστροφή του ὑπῆρξε δι' αὐτὸν θρίαμβος, καθ' ὅσον μέγιστος πλέον ὑπῆρξεν ὁ διὰ αὐτὸν ἐνθουσιασμὸς τῶν συμπατριωτῶν του.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αρχιεπισκοπή Αθηνών (Ιστορικό Αρχείο)

μένη ὡς ἀριστούργημα κατὰ τὸ γῆρας του. Κατὰ τὴν ἐν Παρισίοις ἔκθεσιν τοῦ 1855 ἰδιαίτερα αἴθουσα περιεῖχε τὰ πλεῖστα τῶν ἔργων του, ἐκτεθειμένα εἰς τὴν ἀμερόληπτον κρίσιν τῶν ἐπισκεπτομένων τὴν ἔκθεσιν, καὶ βραβευθέντα ὑπὸ τῆς διεθνοῦς ἐπιτροπῆς. Ὁ ζωγράφος οὗτος ἐτιμήθη διὰ τοῦ παρασήμου τῆς λεγεῶνος τῆς τιμῆς τῷ 1841, καὶ ἀνηγορεύθη μέγας αὐτῆς ἀξιωματικὸς τῷ 1855· διωρίσθη γερουσιαστὴς τῷ 1862 καὶ ἐγένετο μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως.

ΙΓΓΡΑΝ (François-Pierre Ingrand), πολιτικὸς γάλλος, γενν. τῷ 1756, ἀποθ. τῷ 1831. Καταγόμενος ἀπὸ διαμαρτυρομένης οἰκογενείας καταστραφείσης συνεπείᾳ τῆς ἀνακλήσεως τοῦ διατάγματος τῆς Νάντης, ἐπηγγέλλετο τὸν δικηγόρον κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἐγένετο ἔνθερμος ὀπαδὸς τῶν ἀρχῶν της. Τῷ 1790 διωρίσθη διοικητὴς καὶ κατόπιν ἀντιπρόσωπος ἐν τῷ Νομοθετικῷ σώματι καὶ ὕστερον ἐν τῇ Convention. Τῷ 1793 ἦτο μέλος τῆς ἐπιτροπῆς τῆς δημοσίου ἀσφαλείας. Ἐψήφισεν ὑπὲρ τοῦ θανάτου τοῦ βασιλέως. Ἐπιτραπεὶς ἐντολὴν ἐν Οὐέννῃ καὶ Βανδαίᾳ ἐφήρμοσε μεγίστην αὐστηρότητα. Πολλάκις ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ δοθῇ μείζων ἐνέργεια τῶν πατριωτῶν κατὰ τῶν ἀντεπαναστατικῶν κινημάτων τῆς ἀριστοκρατίας. Μέλος τοῦ συμβουλίου τῶν Πεντακοσίων, ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ τῷ 1797. Δασονομικὸς ἔφορος ἔδειξεν ἀκεραιότητα. Τῷ 1815 κατέφυγεν εἰς Βρυξέλλας συνεπείᾳ τοῦ περὶ τῶν βασιλοκτόνων νόμου, καὶ ἔζησεν ἐκεῖ ἐν μεγίστῃ δυστυχίᾳ. Ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1830 ἐπέτρεψεν αὐτῷ ν' ἀποθάνῃ ἐν τῇ πατρίδι του.

ΙΓΓΡΑΣΣΙΑ (Ἰωάννης-Φίλιππος Ingrassia), περίφημος ἰατρὸς σικελός, γενν. ἐν Παλέρμῳ τῷ 1510, ἀποθ. τῷ 1580. Ἐσπούδασεν ἐν Παταβίᾳ. Διδάξας τὴν ἀνατομίαν ἔκαμε σπουδαίας ἀνακαλύψεις ἐπὶ τοῦ ὀστεολογικοῦ συστήματος. Κατὰ τὴν πανώλην τοῦ 1558 ἀπέδωκεν εἰς τὴν πατρίδα του μεγίστας ὑπηρεσίας διὰ τῶν ὁραστηριωτάτων μέτρων, ἅτερ κατ' αὐτῆς ἔλαβε. Οἱ συμπατριῶται του ἀπεκάλουν αὐτὸν «Σικελὸν Ἱπποκράτην». Ἐκ τῶν συγγραμμάτων του ἐπισημότερα· Iatropologia, ἐν Βενετίᾳ, 1544 καὶ 1558, de humoribus praeter naturam, ἐν Νεαπόλει 1553 Informatio del pestifero e contagioso morbo, ἐν Παλέρμῳ 1576. Veterinaria medicina, ἐν Βενετίᾳ 1599. In Galeni lib. de ossibus commentatio ἐν Μεσσήνῃ, 1603.

ΙΓΓΡΙΑ, γερμ. Ingermaniand, λατ. Ingermania, ἀρχαία ἐπαρχία τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας σχηματίζουσα σήμερον σχεδὸν τὸ κυβερνεῖον τῆς Πετρουπόλεως. Ἡ χώρα κατοικουμένη ὑπὸ Σλάβων κατεκτήθη ὑπὸ τῶν Σουηδῶν ἀπὸ τοῦ 1594 μέχρι τοῦ 1609. Τῷ 1703 Πέτρος ὁ Μέγας ἀπέσπασεν αὐτὴν ἀπὸ τῶν Σουηδῶν καὶ συνενώσας μετὰ τῶν κρατῶν του κατέστησε ῥωσσικὴν ἀναμίξας μετὰ τῶν κατοίκων αὐτῆς πολλοὺς ῥώσσους χωρικοὺς καὶ δανείσας εἰς εὐγενεῖς ῥώσσους τὰς ἕνεκα τοῦ πολέμου κατερημωθείσας χώρας. Τὸ πλῆθος τίνες λουθηρανοὶ ἐγένοντο Σταρόβη ἤτοι σχισματικοὶ τῆς Ῥωσσίας αὐτοκαλούμενοι Ἀρχαῖοι πιστοί.

ΙΓΓ-ΤΣΟΥΓΚ, αὐτοκράτωρ τῆς Κίνας ἐκ τῆς δυναστείας τῶν Μίγκ, γενν. τῷ 1427, ἀποθ. τῷ 1465. Διεδέχθη τὸν πατέρα του Σ.ουὲν-Τσούγκ τῷ 1436 ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς προμήτορός του. Ἀνέλαβε τὰς ἡνίας τοῦ κράτους τῷ 1444. Προσεβλήθη ὑπὸ τῶν Τατάρων τῷ 1450 καὶ ἀφοδρᾶς συγκροτηθείσης μάχης ὑπέστη ἥττων μετὰ μεγίστων ἀπωλειῶν καὶ ἠχμαλωτίσθη. Ἀπαλλαγεὶς τῷ 1458 ἀνέλαβε πάλιν τὰς ἡνίας τοῦ κράτους, ἃς καὶ διετήρησε μέχρι θανάτου.

ΙΓΚΑΣ, δυναστεία βασιλεύσασα ἐν Περουβίᾳ πρὸ τῆς ἱσπανικῆς κατακτήσεως. Ἐθεωροῦντο ἀπόγονοι τοῦ ἡλίου καὶ ἐτιμῶντο μετὰ θάνατον ὡς θεοί. Συνεκέντρουν ἐν ἑαυτοῖς τὴν πολιτικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἐξουσίαν. Μόνοι εἶχον τὸ δικαίωμα τοῦ ἀνοίγειν τὸν ναὸν τοῦ ἡλίου καὶ εἰσέρχεσθαι ἐν αὐτῷ. Ὤφειλον νὰ λαμβάνωσι συζύγους τὰς ἀδελφὰς των ἢ τὴν πλησιεστέραν συγγενῆ του.

ΙΓΚΕΡΜΑΝ, λιμὴν τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας ἐν Κριμαίᾳ κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ἄκραν τοῦ κόλπου τῆς Σεβαστουπόλεως, 49 χιλιόμ. ΝΔ τῆς Συμφεροπόλεως. Παρ' αὐτὸν εὑρίσκονται τὰ ἐρείπια ἀρχαίας πόλεως. Ἐν τοῖς περὶ ἕνα χρησιμεύσαντα ὡς κατοικίαι καὶ ἐκκλησίαι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ χριστιανισμοῦ. Τῇ 5 νοεμβρίου 1854 οἱ Ἀγγλο-γάλλοι ἐδίκησαν αὐτόθι τοὺς Ῥώσσους.

ΙΓΚΡΑΝΟΙ, λαὸς τῆς Ἀφρικῆς ἐν τῇ ἄνω Γουινέᾳ κατοικῶν κατὰ τὴν Χρυσῆν παραλίαν. Ἡ πρωτεύουσά των περιεῖχε 10 χιλ. κατοίκους. Ἐνήργουν μέγα δουλεμπόριον μετὰ τῶν Εὐρωπαίων. Πρῶτοι οἱ Πορτογάλοι ἀνήγειραν παρ' αὐτοῖς καταστήματα τῷ 1482· ἐπῆλθον κατόπιν Ἄγγλοι, Ὁλλανδοὶ καὶ Δανοί.

ΙΓΛΑΝΔΑ (Highlands τουτέστι «ὑψηλαὶ χῶραι») καλεῖται τὸ βόρειον μέρος τῆς Σκω-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Κοινωνικής Επιστήμης Αργοστολίου (Κ.Π.Σ.)

τίας. — Οἱ κάτοικοι τοῦ μέρους τούτου διετήρησαν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἦθη καὶ βίον πατριαρχικόν, ζῶντες κατὰ οἰκογενείας κεχωρισμένοι ὑπὸ ἀρχηγοὺς καλουμένους laird ἢ chieftain. Ἐπὶ πολὺν χρόνον πιστοὶ πρὸς τοὺς Στουάρτας μετέσχον τῶν προσπαθειῶν αὐτῶν πρὸς ἀνάκτησιν τοῦ ἀγγλικοῦ στέμματος· ἀλλὰ μετὰ τὰς ἐπαναστάσεις τοῦ 1715 καὶ 1745 ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις ἔλαβε μέτρα πρὸς εἰσαγωγὴν τοῦ πολιτισμοῦ παρ' αὐτοῖς καὶ διὰ τῆς κατασκευῆς ὁδῶν μετέβαλε τὰ ἤθη αὐτῶν.

ΙΓΛΟΒΙΑ ἢ ΓΙΓΛΟΒΙΑ, γερμ. Iglau, βοημ. Gihlawa, πόλ. τῆς Αὐστρίας ἐν Μοραυίᾳ πρωτεύουσα περιφερείας, 72 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Βρούνης, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἰγλάβας. Κάτ. 17,000. Σημαντικὴ βιομηχανία ἐριούχων καὶ χάρτου. Ἐμπόριον βαμβακερῶν καὶ μαλλίνων ὑφασμάτων. Γυμνάσιον· σχολεῖον διὰ τὰ τέκνα τῶν στρατιωτικῶν. Πέριξ μεταλλεῖα μολύβδου καὶ ὀλεουργεῖα. Ἡλώθη ὑπὸ τῶν Πρώσσων τῷ 1742 καὶ ὑπὸ τῶν Γάλλων τῷ 1805. Αὐτόθι ὑπεγράφη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Σιγισμόνδου τῷ 1434 τὸ διάταγμα, δι' οὗ ἐδίδετο τέλος εἰς τὸν πόλεμον τῶν Οὐσιτῶν. — Ἡ περιφέρεια Ἰγλοβίας εἶναι μία τῶν ἓξ ἐπαρχιῶν τῆς Μοραυίας ἔχουσα κατοίκους 220 σχεδὸν χιλιάδας, γῆν ὀρεινὴν διαβρεχομένην ὑπὸ τῆς Ἰγλάβας καὶ ἐπιφάνειαν 308,100 ἑκταρίων.

ΙΓΜΟΡΕ (Ναθαναὴλ Highmore), ἀνατόμος ἄγγλος, γενν. τῷ 1613, ἀπεβ. τῷ 1685. Ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ τῆς ἰατρικῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ὀξωνίας, μετῆλθε μετ' ἐπιτυχίας τὸ ἐπάγγελμά του ἐν Sherborne. Συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἀνατομίας. Τὰ ἐπισημότερα τῶν συγγραμμάτων του εἶναι Corporis humani Disquisitio anatomica καὶ The History of Generation· ὑπεθέτει πρὸς ἐξήγησιν τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ζώων ἄτομα σπέρματα.

ΙΓΝΑΤΙΕΦ (Ἀνδρέας), περιηγητὴς ῥῶσσος, ἡγούμενος τοῦ κόμητος Τολστόϊ, πρεσβευτοῦ Πέτρου τοῦ Μεγάλου ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1702, συγγραφεὺς «Περιηγήσεως εἰς Ἱερουσαλήμ», οὗ τινος τὸ χειρόγραφον σώζεται παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ τῶν κομήτων Τολστόϊ.

ΙΓΝΑΤΙΟΣ (ἅγιος), ὁ «Θεοφόρος», εἷς τῶν ἀποστολικῶν πατέρων, ζῶν κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνα μετὰ Χριστόν. Ἄγνωστος ὁ τόπος τῆς γεννήσεώς του. Κατὰ τὸν Χρυσόστομον ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον μετὰ τῶν ἀποστόλων καὶ προεστάτησε ὑπ' αὐτῶν ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας. Ὁ Θεοδώρητος προστίθησιν ὅτι ἐχειροτόνησεν αὐτὸν ὁ ἀπόστολος Πέτρος· ἀλλ' ἡ διαβεβαίωσις αὕτη ἀντίκειται πρὸς τὴν διήγησιν τοῦ Εὐσεβίου θέτοντος τὴν χειροτονίαν του κατὰ τὸ 69 μ. Χ., ἤτοι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πέτρου καὶ τῶν πλείστων ἀποστόλων. Τὸ «Μαρτύριόν» του ἀποδεικνύει αὐτὸν εἰς ἄκρον ζηλωτὴν καὶ σταθερὸν ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου του κατὰ τὸν διωγμὸν τοῦ Δομετιανοῦ διελθόντα ἄνευ πολλῆς βλάβης ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀντιοχείας. Τῷ 107 ὁ Τραϊανὸς ἐπισκεφθεὶς τὴν Ἀντιόχειαν ἤρξατο ἀμέσως σφοδρὸν διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν. Ὁ Ἰγνάτιος ὅπως σώσῃ τὸ ποίμνιόν του παρίστη εἰς τὸν αὐτοκράτορα. Κατὰ τὸ «Μαρτύριον», ὁ Τραϊανὸς διέταξε νὰ μετακομισθῇ ὁ Ἰγνάτιος εἰς Ῥώμην καὶ νὰ παραδοθῇ εἰς καταβρόχθησιν τῶν θηρίων πρὸς τέρψιν τοῦ λαοῦ. Κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν ἐπετράπη τῷ Ἰγνατίῳ νὰ συγκοινωνῇ μετὰ τῶν χριστιανῶν τῶν πόλεων δι' ὧν διήρχετο. Ἐξετέθη εἰς τὸ ἀμφιθέατρον τῇ δεκάτῃ τρίτῃ πρὸ καλενδῶν ἰανουαρίου ἤτοι τῇ 20 δεκεμβρίου καθ' ἣν ἐτελεῖτο ἑορτὴ τῶν Κρονίων ἐν Ῥώμῃ. Τὰ λείψανά του μετεκομίσθησαν εἰς Ἀντιόχειαν καὶ ἐτάφησαν ἐκτὸς τῆς πόλεως· βραδύτερον ὁ αὐτοκράτωρ Θεοδόσιος Β' ἔκαμεν ἀνακομιδὴν τῶν λειψάνων του καὶ ἔθαψεν αὐτὰ ἐντὸς τῆς πόλεως ἐν τινι ἐκκλησίᾳ, ἥτις ἦτο πρότερον ναὸς τῆς Τύχης. Ἡ δυτικὴ ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν μνήμην του τῇ 1 φεβρουαρίου, ἡ δὲ ἀνατολικὴ ἀκριβέστερον τῇ 20 δεκεμβρίου. Ὅτι ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ἔγραψεν ὀλίγῳ πρὸ τοῦ μαρτυρίου του ἐπιστολὰς εἰς χριστιανικὰς κοινότητας, ἀποδεικνύεται ἀρκούντως βεβαιούμενον ὑπὸ ἀξιοσεβάστων συγγραφέων τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ τρίτου αἰῶνος, τοῦ Ἁγίου Πολυκάρπου, τοῦ ἁγίου Εἰρηναίου, Θεοφίλου τοῦ Ἀντιοχείας καὶ Ὠριγένους μνημονευόντων τριῶν ἐπιστολὰς εἶχον νὰ δείξωσιν ὅτι ὑπῆρχον καὶ ἄλλαι. Ἐν τούτοις κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα ὁ Εὐσέβιος μνημονεύει ἐπτὰ μετά τινος ὅμως ἐπιφυλάξεως. Σήμερον φέρονται εἰς ὄνομα τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου δέκα πέντε ἐπιστολαί, ὧν 12 ἑλληνιστί, καὶ 3 λατινιστί. Ἐκ τῶν ἑλληνιστὶ γεγραμμένων ἐπτὰ θεωροῦνται αὐθεντικαί—Πρὸς Ἐφεσίους—, Μαγνησιεῦσιν,—Τραλλιανοῖς,—Πρὸς Ῥωμαίους, —Φιλαδελφιεῦσι,—Σμυρναίοις,—Πρὸς Πολύκαρπον. Τούτων ὑπάρχουσι δύο ἐκδόσεις, ὧν ἡ συντομωτέρα θεωρεῖται ὅλως αὐθεντική· ἀμφοτέρων δὲ τῶν ἐκδόσεων ὑπάρχουσιν ἀρχαῖαι λατιναὶ μεταφράσεις. Αἱ λοιπαὶ πέντε ἑλληνιστὶ γεγραμμέναι ἐπιστολαὶ θεωροῦνται ὡσαύτως νόθοι ἐπιγράφονται.—Πρὸς Μαρίαν τὴν Νεαπολίτην πρὸς τὴν

Ζαρβῷ ἢ Πρὸς Μαρίαν Κασσοβολίτιν.—Πρὸς τοὺς ἐν Ταρσῷ -- Πρὸς Ἀντιοχεῖς. — Πρὸς Ἥρωνα διάκονον Ἀντιοχείας.—Πρὸς Φιλιππησίους. Τῶν τεσσάρων πρώτων ὑπάρχουσι δύο λατινικαὶ μεταφράσεις, τῆς δὲ τελευταίας μόνον μία. Αἱ τρεῖς λατινιστὶ γεγραμμέναι ἐπιστολαὶ λίαν σύντομοι ἐπιγράφονται αἱ δύο πρὸς τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τὸν Εὐαγγελιστὴν καὶ ἡ τρίτη πρὸς τὴν Μακαρίαν Παρθένον ἀκολουθουμένη ὑπὸ ἀπαντήσεως τῆς Παρθένου. Αἱ δεκαπέντε αὗται ἐπιστολαὶ πολλάκις ἐκδοθεῖσαι ἐπήνεγκον διαμάχην μεταξὺ τῶν κριτικῶν περὶ τῆς γνησιότητος αὐτῶν ἐν μέρει ἢ ἐν συνόλῳ· οἱ Διαμαρτυρόμενοι ἰδίως προσέβαλον τὸ κῦρος ἁπασῶν. Ἐσχάτως ἀνεκαλύφθη ἡ συριακὴ μετάφρασις τῶν τριῶν ἐπιστολῶν Πρὸς Πολύκαρπον, Πρὸς Ἐφεσίους καὶ Πρὸς Ῥωμαίους, ἧς τὸ κείμενον εἶναι συντομώτερον τῆς συντομωτέρας ἐκδόσεως· ἡ δὲ ἀνακάλυψις αὕτη ἔδωκε νέαν ὥθησιν εἰς τὸ περὶ αὐθεντικότητος αὐτῶν ζήτημα.

Ἰγνάτιος ὁ Διάκονος ἢ ὁ Ἄρχων πρωθιεράρχης καὶ ἁγιογράφος Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Θ' αἰῶνος. Ὑπῆρξε διάκονος καὶ σκευοφύλαξ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Ταρασίου (784—806) καὶ Νικηφόρου (806—815) καὶ φαίνεται ὅτι εἶχε στενὰς σχέσεις μετὰ τῶν δύο τούτων πατριαρχῶν. Ἐγένετο ἀρχιεπίσκοπος Νικαίας. Σώζεται αὐτοῦ — Βίος Ταρασίου τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως—Βίος τοῦ Ἁγ. Νικηφόρου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ Ἰγνάτιος συνέταξε προσέτι καὶ ἄλλα συγγράμματα ἐν οἷς περιλήψιν 53 μύθων τοῦ Βαβρίου εἰς στίχους ἰαμβικοὺς ἀνὰ τέσσαρας δι' ἕκαστον μῦθον.

Ἰγνάτιος (Ἅγιος), πατριάρχης Κων]πόλεως, γεν. τῷ 798, ἀποθ. τῷ 878. Ἦν ὁ νεώτατος τῶν υἱῶν τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ Ῥαγκαβῆ καὶ τῆς Προκοπίας θυγατρὸς τοῦ αὐτοκράτορος Νικηφόρου. Ἐκαλεῖτο Νικήτας πρὶν γείνῃ μοναχός. Εὐνουχισθεὶς ὑπὸ Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου ἁρπάζοντος τὸν θρόνον τοῦ πατρός του, ἀφιερώθη εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Σατύρου, ἅγων εἴσετι τὸ δέκατον τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας του μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἐγένετο ἡγούμενος τῆς μονῆς ταύτης. Ἐκλεγεὶς πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, κατέλαβε τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῇ 4 Ἰουλίου 846. Τιμώμενος καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν, ἤρξατο τὰ πρῶτα ἔτη τῆς πατριαρχείας του εἰρηνικῶς· ἀρνηθεὶς ὅμως τὴν κόμην ἔσω εἰς τὸν Βάβυκα ζῶντα ὑποσίως μετὰ τῆς γυναικός του καὶ τὴν ὑπηρεσίαν του πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Μιχαὴλ κακομεταχειριζόμενον τὴν μητέρα του Θεοδώραν καθηρέθη τοῦ θρόνου τῷ 857 καὶ ἐξωρίσθη εἰς τὴν νῆσον Τερέβινθον διαδεξαμένου αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον τοῦ ἱεροῦ Φωτίου. Ἐπὶ δεκαετίαν ὅλην ὁ Ἰγνάτιος ἦν καθηρημένος, ὑποβαλλόμενος εἰς διαφόρους στερήσεις ὅπως δῶμόγος τὴν παραίτησίν του· ἀλλ' οὗτος ἔμεινεν ἄκαμπτος καὶ τῷ 867 καθαιρεθέντος τοῦ Φωτίου ἀνέλαβε τὸν πατριαρχικὸν θρόνον, καὶ διέμεινεν ἐπ' αὐτοῦ μέχρι τοῦ θανάτου του. Οἱ Δυτικοὶ ὅπως στιγματίσωσι τὸν ἱερὸν Φώτιον ἐξαίρουσι τὰς ἀρετὰς τοῦ πατριάρχου τούτου. Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι οὗτος ἐκοσμεῖτο διὰ αὐστηρῶν ἠθῶν, ὧν εἶχεν ὅμως τὴν ἀπαιτουμένην ἐκανότητα, ὅπως διατηρήσῃ ἀνέπαφα τὰ δικαιώματα τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἀπέναντι τῶν παρανόμων ἀπαιτήσεων τῶν παπῶν περὶ ὑπεροχῆς τῆς ῥωμαϊκῆς ἕδρας. Ἡ ἐκκλησία ἐν τούτοις τιμᾷ τὴν μνήμην αὐτοῦ ὡς ἁγίου τῇ 23 ὀκτωβρίου.

Ἰγνάτιος, περιηγητὴς καὶ μοναχὸς ῥῶσος, ζῶν κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα. Συνοδεύσας τῷ 1389 τὸν μητροπολίτην Πίμερι εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔκαμε λεπτομερῆ ἔκθεσιν τῆς περιηγήσεως ταύτης, ἐν ᾗ περιγράφεται ἡ στέψις τοῦ αὐτοκράτορος Μανουὴλ καὶ οἱ ἅγιοι τόποι.

Ἰγνάτιος ἐξ Λοϋόλας, ἱδρυτὴς τοῦ τάγματος τοῦ Ἰησοῦ, γενν. τῷ 1491, ἀποθαν. τῷ 1556. Δεκατετραετὴς ἐγένετο σωματοφύλαξ Φερδινάνδου Ε' βασιλέως τῆς Καστιλλίας, καὶ συνοδεύσας τὸν ἡγεμόνα του εἰς τὰς ἐκστρατείας του κατὰ τῶν Πορτογάλλων, τῶν Ναβαρρίζων, τῶν Γάλλων καὶ ἰδίως τῶν Σαρακηνῶν, παντα χοῦ διεκρίθη διὰ τὴν ἱπποτικὴν αὐτοῦ ἀνδρείαν. Τῷ 1521 ὑπερασπιζόμενος τὴν Πεμπελούνην ἐπληγώθη ἐκ σφαίρας πυροβόλου κατὰ τὴν δεξιὰν κνήμην καὶ ἔμεινε χωλός. Κατὰ τὴν μακρὰν διάρκειαν τῆς ἀναρρώσεώς του ἐπεδόθη εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν βίων διαφόρων ἁγίων καὶ τοσοῦτον ἐκυριεύθη ὑπὸ θρησκευτικοῦ ζήλου καὶ ἀροσιώσεως πρὸς τὴν Θεοτόκον, ὥστε ἐκήρυξεν ἑαυτὸν «ἱππότην τῆς Παρθένου» καὶ ἐμονομάχησε μετά τινος Μαύρου ἀρνουμένου τὴν παρθενίαν τῆς Θεοτόκου Μαρίας. Ἰδών ὁράσεις, προελθούσας ἀναμφιβόλως ἐκ τοῦ πυρετοῦ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ὁ Σατὰν διεφιλονείκουν πρὸς ἀλλήλους, καὶ διανεμόμενος τὰς ψυχὰς συνεκρότησαν δύο ἐχθρικὰ στρατόπεδα πολεμοῦντα πρὸς ἀλλήλα τὸν αἰώνιον πόλεμον, ἀπεφάσισε νὰ καταταχθῇ ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ σταυροῦ, πιστεύων ὅτι ἔχει παρὰ τῆς θείας Προνοίας ἀποστολήν, ἧς ἡ ἔκτα-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

χία θέλει ἐξασφαλίσει διὰ παντὸς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῶν πλασμάτων του, ἡνωμένων δι' ἱεροῦ συνδέσμου, τοῦ καθολικισμοῦ. Ἤρχισε τὸ ἔργον του διὰ μεταβάσεως πρὸς προσκύνησιν τῆς Παναγίας τοῦ ὄρους Σερβάτου ἐν Καταλωνίᾳ. Ἐπειδὴ ἐπανελήφθη ἡ ἀσθένεια κατέφυγεν εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῆς Μανρέσας, καὶ κατόπιν εἰς ἄντρον τι κείμενον ἐκτὸς τῆς πόλεως ταύτης, ὅπου συνέλαβε τὸ σχέδιον τοῦ βιβλίου του «Πνευματικὰ γυμνάσια». Μόλις βελτιωθείσης τῆς ὑγείας του ὡδηγήθη εἰς Βαρκελόνην, ἐκ τῆς ὁποίας ἐπιβὰς εἰς πλοῖον, ἀπῆλθεν εἰς Παλαιστίνην. Εἰς Ἱεροσόλυμα ἀφίκετο τῇ 4ῃ σεπτεμβρίου 1523. Ἕνεκα τοῦ ἀντιθέτου τῆς ἀμαθείας πρὸς τὸ μέγεθος τῶν σχεδίων του κακὴν ἔσχεν ὑποδοχὴν παρὰ τοῖς Φραγκισκανοῖς, εἰς οὓς ἀπετάθη, ἀλλ' ἡ ἀποτυχία ἐγένετο αὐτῷ ὠφέλιμον μάθημα, καθόσον ἐπιστρέψας εἰς Βαρκελώνην κατετάχθη μαθητὴς εἰς τὸ σχολεῖον, καὶ κατόπιν μετέβη εἰς Ἀλκάλαν καὶ Σαλαμάγκαν πρὸς σπουδὴν τῆς φιλοσοφίας. Ἔκτοτε ἤρχισε νὰ κατηχῇ, ἀναπτύσσων ἰδίως τὴν «Μίμησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ», ἀλλὰ τὸ ἁπλοῦν τοῦτο θέμα δὲν ἠγάπησεν τοὺς Ἱσπανοὺς καθηγητὰς, καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς Ἱεροκήρυξιν ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ ἐθεωρεῖτο τρόμος. Βεβαρυμένος ἐκ τῶν συνεχῶν ἀποτυχιῶν του μετέβη εἰς Παρισίους τῷ 1528, καὶ ἐπιδοθεὶς ἐκ νέου εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων, τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς θεολογίας, ἀνεκηρύχθη πρωτότυπος τῷ 1534. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ Ἰσλαμισμὸς ἔφευγεν εἰς Ἀφρικὴν καὶ Ἀσίαν καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν Ἱσπανῶν, τῶν Πολωνῶν καὶ Οὐγγρων, ὁ δὲ Λουθηρανισμὸς ἐξαπλοῦτο ἐν τοῖς δεσμωτηρίοις ἢ τοῖς κρησφυγέτοις τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως· ἡ Ἀναμόρφωσις ὅμως ἐπήρχετο ἐκ βορρᾶ ἐν θριάμβοις κατὰ τοῦ καθολικισμοῦ, καθ' ὅσον καὶ ἐν Γερμανίᾳ, καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ, καὶ ἐν Ὁλλανδίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ προτεννημύττετο ἡ ἐλευθέρα ἔρευνα, ἅπαντα τὰ θεμελιώδη θρησκευτικὰ ζητήματα ἀνεκινοῦντο, καὶ ἑκάστου αἱ θρησκευτικαὶ πεποιθήσεις ἐκλονίζοντο. Ὁ Ἰγνάτιος ἔνόησε καλῶς ὅτι μόνον ἰσχυρὸς συναστισμὸς ἠδύνατο νὰ ἀναχαιτίσῃ τὸν ἀπειλοῦντα κίνδυνον, καὶ πρὸς τοῦτο ἀπεφάσισε νὰ συστήσῃ θρησκευτικήν τινα ἑταιρίαν. Πρῶτοι προσῆλθον Πέτρος Λεφὲβρ, πτωχὸς ἱερεὺς ἐκ Σαβοΐας, Φραγκίσκος Ξαβιέρος, εὐγενὴς ναβαρρίτης καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ γυμνασίῳ τῶν Παρισίων, Ἀλφόνσος Σαλμερών, Νικόλαος Βοβαδίλλα καὶ ὁ Πορτογάλλος Σιμὼν Ῥοδριγίζ ὁ Ἀζεβέδο ἅπαντες μαθηταὶ διακεκριμένοι. Τῇ 15 αὐγούστου 1534 ὁ Ἰγνάτιος καὶ οἱ φίλοι του μετέβησαν εἰς τὸ γυναικεῖον μοναστήριον τῆς Μονμάρτρης καὶ μετὰ τὴν λειτουργίαν ἐκτελεσθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Πέτρου ἀνέλαβον δι' ἐπισήμου ὅρκου νὰ θυσιάσωσι τὴν ὕπαρξίν των εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς θρησκείας καὶ νὰ ἐκτελέσωσιν ὁμοῦ τὸ εἰς Ἱεροσόλυμα ταξείδιον ὅπως ἐργασθῶσιν ἐκεῖ εἰς τὸν προσηλιτισμὸν τῶν ἀπίστων. Ὁ ἱληθὴς σκοπὸς τῆς ἑταιρίας δὲν ὡρίσθη εἰσέτι, ἀλλὰ τὰ μέλη αὐτῆς ὤφειλον νὰ συνέλθωσι κατ' ἔτος κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν. Ὁ Ἰγνάτιος ὥρισεν ὡς τόπον συναντήσεως τὴν Βενετίαν διὰ τὸ 1536. Ἅπαντα τὰ μέλη ὑπῆρξαν ἀκριβῆ καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ηὔξησε κατὰ τρία, ἐξ ὧν δύο Γάλλοι. Ἐπειδὴ ὁ μετὰ τῶν Τούρκων πόλεμος ἀπέκλεισε τὸ εἰς Ἱεροσόλυμα ταξείδιον, ὁ Ἰγνάτιος κατέπεισεν αὐτοὺς πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς εὐχῆς των νὰ τεθῶσιν ὑπὸ τὴν διάθεσιν τοῦ πάπα ὅπως οὗτος διαθέσῃ αὐτοὺς κατὰ βούλησιν πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς καθολικῆς θρησκείας. Ἐν τούτοις πρὶν παρουσιασθῶσιν εἰς τὸν πάπαν, ὁ Ἰγνάτιος ἐφρόντισε ν' ἀποστείλῃ τὸν Λεφὲβρ καὶ τὸν Φραγκίσκον Ξαβιέρον εἰς Ῥώμην ὅπως σχηματίσωσι κόμμα ἐν τῇ παπικῇ αὐλῇ, τοὺς δὲ λοιποὺς ἑταίρους διεσκόρπισεν ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ εἰς Βολωνίαν, Φερράραν, Παταυΐον. Κατόπιν ὁ Ἰγνάτιος μετέβη εἰς Ῥώμην, καὶ τῇ 15 ἀπριλίου 1538 ἔθηκε τὰς βάσεις τῆς ἑταιρίας τῇ ἐγκρίσει τοῦ πάπα Παύλου Γ'. Ἀπεφασίσθη μὲν συνεπείᾳ ἀντιπολιτεύσεως τοῦ καρδιναλίου Γουϊδικκιόνη ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη τῆς ἱδρύσεως νέου τάγματος, ἀλλ' ὁ Ἰγνάτιος οὐδόλως ἀποθαρρυνθεὶς παρουσίασε διὰ τοῦ καρδιναλίου Κονταρίνι σχέδιον καταστατικοῦ, δι' οὗ ἐξηγεῖτο πληρέστερον ὁ σκοπὸς τῆς ἑταιρίας ἣν ἤθελε νὰ ἱδρύσῃ. Ἐκτὸς τῶν συνήθων εὐχῶν καὶ στερήσεων καὶ ἁγνείας τὰ μέλη τῆς νέας ἑταιρίας ὑπόσχονται «νὰ ὑπηρετῶσι τὸν θεὸν καὶ τὸν ἐπίτροπόν του ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ Σταυροῦ, νὰ ἐργασθῶσιν εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ψυχῶν διὰ τοῦ κηρύγματος καὶ τῆς ἐξομολογήσεως, νὰ διδάσκωσι τὴν νεολαίαν καὶ νὰ διαδίδωσι τὴν θρησκείαν». Τὸ διακρῖνον ὅμως τὴν νέαν ἑταιρίαν τῶν λοιπῶν θρησκευτικῶν ταγμάτων ἦν ἡ ἀπόλυτος ἐξουσία ἡ ἀπονεμομένη εἰς τὸν ἀρχηγὸν αὐτῆς. Ἡ ἔγκρισις τοῦ σχεδίου τούτου ἀπήντησε ζωηρὰν ἀντιπολίτευσιν ἐν τῷ συλλόγῳ τῶν καρδιναλίων· ἀλλ' ὁ πάπας ἐν τῷ κινδύνῳ τῆς ἀπωλείας τὸν ὁρῶν του ἐνόμισεν ἐπάναγκες νὰ

Δημόσια Βιβλιοθήκη Κορινθιακής Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

πὸ τῶν ἀφωσιωμένων τούτων. Παρεχώρησεν αὐτοῖς κατὰ πρῶτον ἐκκλησίαν τινὰ ἀφιερωμένην εἰς τιμὴν τοῦ Ἰησοῦ ἐξ οὗ τὰ μέλη τῆς ἑταιρίας ὠνομάσθησαν τῷ 1539 «Ἰησουῖται», ὕστερον δὲ ἐνεπιστεύθη αὐτοῖς ἀποστολὰς εἰς διαφόρους Ἰταλικὰς πόλεις. Τέλος τοῦ βασιλέως τῆς Πορτογαλλίας Ἰωάννου Γ' αἰτήσαντος ἐξ ἐκ τῶν νέων τούτων ἀποστόλων, ἐν οἷς τὸν Φραγκίσκον Ξαβιέρον πρὸς διάδοσιν τῆς πίστεως ἐν ταῖς Ἰνδίαις, ὁ Παῦλος Γ' δὲν ἀντέστη πλέον καὶ τῇ 27 σεπτεμβρίου 1540 διὰ τῆς βούλλας Regimini militantis Ecclesiae ἀνεγνώρισε τὸ νέον τάγμα ὑπὸ τὸ ὄνομα «ἑταιρία τοῦ Ἰησοῦ». Ὁ Ἰγνάτιος ἐκηρύχθη στρατηγὸς τοῦ τάγματος ἐπὶ τριετίαν τῇ 22 ἀπριλίου 1541, καὶ ἀμέσως συνέταξε τὸν κανονισμὸν αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἰακώβου Λαινέζ, ὅστις μετὰ τὸν Λοϋόλα ὑπῆρξεν ὁ διοργανωτὴς τῆς μεγάλης ἑταιρίας τῶν Ἰησουϊτῶν.

Καίτοι τῆς παπικῆς βούλας περιοριζούσης τὸν ἀριθμὸν τῶν Ἰησουϊτῶν εἰς 60, τὸ τάγμα ἀνεπτύχθη μετὰ θαυμασίας ταχύτητος. Τὰ μέλη αὐτοῦ ἀντὶ νὰ περιορισθῶσιν ἐντὸς μοναστηρίων, ἐβλήθησαν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κόσμου ὅπως κυβερνήσωσιν αὐτὸν, σοφοὶ δὲ καὶ ἐπιτήδειοι εἰς τὸ νὰ συμμορφωθῶσι μετὰ τῶν περιστάσεων προσηλκύσαντο τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ἀνθρώπων. Ἐπεδόθησαν ἀμέσως εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς νεολαίας, τὴν συλλογὴν ἐλεημοσυνῶν, τὸν προσηλυτισμὸν τῶν Ἰουδαίων, τὴν μετάνοιαν τῶν ἑταιρῶν, καὶ τὸν προσηλυτισμὸν τῶν ἀπίστων. Ἤδη ἡ Πορτογαλλία ὑπέκειτο εἰς τὴν ἐπιρροὴν τοῦ τάγματος διὰ τοῦ Ῥοδριγίζ συστήσαντος μέγα κατάστημα ἐν Κοϊμβρᾷ· ὁ Βρουΐτος καὶ ὁ Σαλμερὼν ἀπεστάλησαν εἰς Ἰρλανδίαν, ὅπως προφυλάξωσι τὴν νῆσον ταύτην κατὰ τῶν θεολογικῶν δεινοτομιῶν τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἐδουάρδου Η', ἀλλ' ἔνεκα τοῦ ὑπερβολικοῦ ζήλου των, ἐξωρίσθησαν· ὁ Βοβαδίλλας ἐγένετο ἰδιαίτερος ἀκροατὴς τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας. Τῷ 1540 ἑπτὰ ἑταῖροι τοῦ Ἰγνατίου μετέβησαν εἰς Παρισίους ὅπως παραδίδωσι μαθήματα τεθέντες ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ἐπ σκόπου Κλερμόν· κατὰ δὲ τὸ 1543 ὁλόκληρον τὸ τάγμα ἐπέτυχεν ἄπερ ὁρίστων καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ νὰ μεταβάλῃ καὶ συμπληρώσῃ τὰ καταστατικά του ἄνευ ἀνάγκης τῆς ἐπικυρώσεως τοῦ Πάπα. Τῆς παραχωρήσεως ταύτης ἐπιτυχθείσης αἱ Ἰησουΐται ἀνέπτυξαν νέαν δραστηριότητα. Τῷ 1545 ὁ Ἰγνάτιος ἐπέτυχεν ὑπὲρ τοῦ τάγματός του τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ νὰ ἐκτελῶσι τὰ μέλη του ἱεροπραξίας εἰς πάντα τόπον καὶ χρόνον ἀκωλύτως. Ἐν τῇ Συνόδῳ τοῦ Τριδέντου (1545 1563) οἱ Ἰησουΐται ἀνέλαβον τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ παπισμοῦ, οὗτινος ἡ ἀναμόρφωσις ἀπῃτεῖτο καὶ παρ' αὐτῶν τῶν ἀποστρεφομένων τὴν διαμαρτύρησιν καὶ κατώρθωσαν νὰ διατηρηθῇ τὸ ἀρχαῖον οἰκοδόμημα ἀπέναντι τῶν παραπόνων τῶν ἰσχυροτέρων ἡγεμόνων καὶ πολλῶν σοφῶν καὶ ἐναρέτων κληρικῶν κατὰ τῆς διαφθορᾶς τῆς εἰσχωρησάσης ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ. Τῷ 1550 ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Ἑρρίκος Β', τῇ συστάσει τοῦ Πάπα ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς Ἰησουΐτας τὴν ἐν Παρισίοις ἀποκατάστασίν των, ἀλλὰ συνεπείᾳ γενικῆς ἀντιδράσεως μόνον ἡ ἐν Βίλλῃ διδασκαλία παρεχωρήθη αὐτοῖς· ὁ Ἰγνάτιος διέταξε τὸν Βρουὲτ νὰ ὑποκύψῃ γράφων ὅτι μόνον διὰ τῆς καρτερίας κατορθοῦται τὸ πᾶν· καὶ πραγματικῶς ἡ προφητεία του ἐξεπληρώθη, καθ' ὅσον πρὸ τοῦ θανάτου του τὸ Συλλαλητήριον τῆς Γαλλίας παρεδέξατο τὴν ἀποκατάστασιν τῶν Ἰησουϊτῶν ἐν Γαλλίᾳ. Ὁ Ἰγνάτιος ἐθεωρήθη ὑπὸ πολλῶν συγγραφέων ὡς ὄργανον, δι' οὗ κατώρθωσαν οἱ Ἰησουΐται τοσαῦτα θαύματα· πιθανωτέρα ὅμως φαίνεται ἡ γνώμη τῶν πιστευόντων, ὅτι ὁ Ἰγνάτιος εἶναι μᾶλλον ὁ διοργανωτὴς τῶν κατορθωμάτων τούτων. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦ θανάτου του τὸ τάγμα του καίτοι ἀπωθούμενον ἐν Γαλλίᾳ, ἠρίθμει 12 ἐπαρχίας (ἀνώτερα καταστήματα) ἐν Εὐρώπῃ, τρεῖς ἐν Ἀμερικῇ, μίαν ἐν Ἀφρικῇ καὶ μίαν ἐν Ἀσίᾳ, καὶ ἐν ἑκατὸν γυμνασίοις χίλιοι Ἰησουΐται διέδιδον ἀναφανδὸν τὰς ἀρχὰς τοῦ τάγματός των. Ὁ Ἰγνάτιος ἐκηρύχθη ἅγιος τῷ 1607 ὑπὸ τοῦ πάπα Παύλου Ε', ἐκανονίσθη ὡς τοιοῦτος τῷ 1622 ὑπὸ Γρηγορίου τοῦ Ε', καὶ εἰσήχθη εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν μαρτυρολόγιον ὑπὸ Οὐρβανοῦ τοῦ Η'. Τὸ σῶμά του ἐνεταφιάσθη ἐν τῇ πρώτῃ εἰς τὸ τάγμα του παραχωρηθείσῃ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἰησοῦ ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἡ μνήμη του ἑορτάζεται παρὰ τοῖς δυτικοῖς τῇ 31 ἰουλίου. Ἀποδίδεται αὐτῷ ἡ συγγραφὴ πέντε συγγραμμάτων ἀποβλεπόντων τὸν καταρτισμὸν τοῦ τάγματός του (ἴδ. ΙΗΣΟΥΙΤΑΙ).

Ἰ γ ν ά τ ι ο ς, δεύτερος πατριάρχης βῶσσος κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ αἰῶνος. Ὀπαδὸς τοῦ Ψευδοδημητρίου, καθηρέθη καὶ περιωρίσθη ἐντὸς μονῆς ὑπὸ τοῦ Κζάρου Βασιλείου Ε'. Οἱ σύγχρονοι ἱστορικοὶ συμφωνοῦσιν ὅτι ἠνόει τὸν καθολικισμόν.

Ἰ γ ν ά τ ι ο ς, ἡγούμενος βῶσσος τοῦ ΙΖ' αἰῶνος διαμαρτυρηθεὶς κατὰ τῆς ἀποστάσεως τῆς ἐν Μόσχᾳ συνελθούσης τῷ 1666 συνόδου καὶ καθαιρέσεως τῶν πατριάρχων Νικωνος.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Αριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

Ἰγνάτιος, ἱεραπόστολος Ἰταλὸς κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα. Ἀνήκων εἰς τὸ τάγμα τῶν ἀνυποδήτων Καρμηλιτῶν, ἀπεστάλη εἰς Ἀσίαν πρὸς προσηλυτισμόν, καὶ διέτριψεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἰς Μικρὰν Ἀσίαν, Ἀρμενίαν καὶ Περσίαν. Ἰδίως προσεπάθησε νὰ προσελκύσῃ εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν τοὺς «Μενδαΐτας». Ἐπέστρεψεν εἰς Ῥώμην τῷ 1650. Τὰ ἐπισημότερα τῶν συγγραμμάτων του Narratiso Originis Rituum et Errorum Christianorum sancti Joannis, ἐν Ῥώμῃ 1652, ἀνατυπωθὲν ἐν τῇ «Συλλογῇ Περιηγήσεων» τοῦ Thévenot. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης μανθάνει τις πολλὰς λεπτομερείας περὶ τῆς καταγωγῆς καὶ τῶν ἐθίμων τῶν σχηματικῶν τῆς Συρίας — Grammatica Linquae Persicae, ἐν Ῥώμῃ 1661.

Ἰγνάτιος, μητροπολίτης Τυβόλσκης, ἀποθανὼν ἐν Μόσχᾳ τῷ 1701. Ἦν Στόλνικ ἢ τοι ἀξιωματικὸς τῆς τραπέζης τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου πρὶν ἐγκολπωθῇ τὸν μοναχικὸν βίον, καὶ διεκρίθη διὰ τὸν ζῆλόν του πρὸς ἐπαναγωγὴν εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν διαφόρων αἱρετικῶν. Σώζονται ἐν χειρογράφοις διάφορα αὐτοῦ συγγράμματα.

ΙΓΟΔΙΝΟΣ ΕΚ ΜΟΝΤΕΚΑΤΙΝΟΥ, Ἰατρὸς Ἰταλός, γενν. περὶ τὸ 1348, ἀποθ. περὶ τὸ 1425. Ἐδίδαξεν ἐπὶ 25 ἔτη ἐν Πίσῃ τὴν Ἰατρικήν. Παραιτηθεὶς τῆς θέσεώς του, ὅτε ἡ πόλις αὕτη ὑπήχθη εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἰωάννου Γαλεάτζου δουκὸς τῶν Μεδιολάνων, μετέβη εἰς Δουκκαν ὅπου ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τοῦ Πάπου Guinigi Εἰσῆλθεν ἔπειτα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Μαλατέστα, δεσπότου τοῦ Πεσάρου. Κατά τι ἐπιτίμιον ὑποτίθεται ὅτι ἀπέθανεν ἐν Φλωρεντίᾳ. Πρῶτος ἔγραψε περὶ τῶν λουτρῶν τῆς Πίσης.

ΙΓΟΡ Α', μέγας δοὺξ τῆς Μοσχοβίας, γενν. περὶ τὸ 875, ἀποθ. τῷ 945. Μονογενὴς υἱὸς τοῦ Ῥοῦρικ, ἱδρυτοῦ τῆς ῥωσσικῆς μοναρχίας, παιδίον ἔτι κατὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του τῷ 879 ἐνθρόνισε τὰς ἡλικίας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ κηδεμόνος του Ὀλὲγ τῷ 912. Ὑποτάξας τοὺς Δρεβλιανοὺς καὶ Ὀγλίτσους ἐπῆλθε τῷ 941 κατὰ τοῦ Βυζαντίου εὑρεθέντος ἄνευ ἀμύνης· ἀλλὰ λεηλατήσας ἐπὶ τρεῖς μῆνας τὰ πέριξ αὐτοῦ, καταληφθεὶς ὅτε ὑπὸ στρατιᾶς, ὅτ' ὁ πατρίκιος Βάρδας ἔσπευσε νὰ συλλέξῃ καὶ καταδιωχθεὶς κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του διὰ θαλάσσης ὑπὸ τοῦ Θεοφάνους κατεναυμάχησε σχεδὸν ἅπαντα αὐτοῦ τὰ πλοῖα. Ὡς πυρὶ ἔχοντες κατὰ τοὺς Ῥώσσους πύρινα ἐπλήρωσε διὰ πολλοῦ τὴν τολμηρὰν ἐπιχείρησιν. Ἀφοῦ [illegible] σθώσας τοὺς Πετσενάγους καὶ συγκροτήσας νέον στρατὸν ἐξεστράτευσεν ἐκ νέου κατὰ τοῦ βασιλέως Βυζαντινοῦ κράτους διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης· ἀλλ' οἱ Βυζαντινοὶ ἐξηγόρασαν τὴν εἰρήνην ἀνανεώσαντες τὸν φόρον, ὃν ὁ Ὀλὲγ εἶχε προηγουμένως ἐπιβάλει αὐτοῖς. Ἐκστρατεύσας ἐκ νέου κατὰ τῶν Δρεβλιανῶν, ὅπως ἐπιβάλῃ αὐτοῖς νέους φόρους ἔπεσεν εἰς ἔνεδραν αὐτῶν καὶ διεθέσις εἰς δύο δένδρα κατεκερματίσθη. Τούτου σύζυγος ὑπῆρξε ἡ παρὰ τοῖς Ῥώσσοις ὡς ἁγία τιμωμένη Ὄλγα.

Ἰγὸρ Β' Ὀλέγοβιτζ, μέγας πρίγκηψ τῆς Ῥωσσίας, σφαγεὶς περὶ τὸ 1202. Διαδεξάμενος τῷ 1147 τὸν ἀδελφόν του Βσεβολὼχ Β' διὰ βαδιουργιῶν τῆς ἰσχυρᾶς οἰκογενείας τῶν Μονομάχων ὡκειοῦτο εἰς τὸν λαὸν τοῦ Κιέβου, ὅτι θέλει καταργήσει πολλοὺς ἀδίκους φόρους ἐπιβληθέντας ὑπὸ τοῦ προκατόχου του καὶ θέλει ὑποχρεώσει τοὺς δικαστὰς νὰ πληρόνωνται μόνον τὰ νόμιμα τέλη. Μὴ διατηρήσας τὸν ὅρκον του, ἐμισήθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Ὁ Ἰσιασλάβος, ἐπωφελούμενος ἐπανεστάτησε καὶ συναθροίσας στρατὸν σημαντικὸν ἐπὶ τοῦ Δνειπέρου, ὥρμησε κατὰ τοῦ Κιέβου. Ὁ Ἰγὸρ ἐβάδισε κατ' αὐτοῦ ἀλλὰ μέρος τοῦ στρατοῦ κατέλιπεν αὐτὸν, τὸ δὲ μεῖναν κατεσφάγη· ὁ ἴδιος δὲ συλληφθεὶς ἀλυσόδετος ἀπεστάλη εἴς τινα μονὴν τῆς Περιασλαβίας καὶ κουρευθεὶς ἐκεῖ μοναχὸς μετεκομίσθη εἴς τινα μονὴν τοῦ Κιέβου. Ἐπειδὴ ὁ ἀδελφός του Σβιατοσλὰβ ἀποσυρθεὶς εἰς Νοβογορὸδ-Σωβέρσκυ ἐξηκολούθησε βαρὺν πόλεμον κατὰ τοῦ Ἰσιασλάβου καὶ τῶν Κιεβιτῶν, ὁ λαὸς τοῦ Κιέβου θεωρῶν τὸν Ἰγὸρ αἴτιον τῶν δυστυχημάτων του κατεσπάραξεν αὐτόν. Ἡ βασιλεία τοῦ Ἰγὸρ ἐξ περίπου ἑβδομάδας διήρκεσεν.

ΙΓΟΥΑΔΑ, κώμη τοῦ Μεξικοῦ εἰς 180 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΑ τοῦ Μεξικοῦ. Αὐτόθι ὁ στρατηγὸς Ἰτουρβίδης ὑπέγραψε τῷ 1821 σύμβασιν μετὰ τοῦ Ἱσπανοῦ ἀντιβασιλέως, καθ' ἣν τὸ Μεξικὸν ἔμελλε νὰ ἦναι ἀνεξάρτητον ἀπὸ τῆς Ἱσπανίας κυβερνώμενον ὑπὸ ἡγεμόνος ἐκ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας. Ὁ Ἰτουρβίδης ἀμέσως παρεβίασε τὴν σύμβασιν ταύτην ἀναγορευθεὶς ὁ ἴδιος αὐτοκράτωρ.

ΙΓΟΥΑΔΑΔΑ, λατ. Aquae Larae, πόλις τῆς Ἱσπανίας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Βαρκελόνης ἐπὶ τῆς Noya 53 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Βαρκελόνης. Κάτ. 10 χιλ. Βιομηχανία ζυμοτεχνικὴ, βυρσοδεψεῖα, ἐργαστήρια ὑφαντικά.

ΙΓΟΥΑΠΗ, ποτ. τῆς Βραζιλίας πηγάζει ἐκ τῆς ΝΑ πλευρᾶς τῶν [illegible]

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοινωνικὸν Βυζαντινὴ Βιβλιοθήκη
ΑΡΧΟΣΤΟΛΙΟΥ (ΝΗΤΑ)

νόμενος εἰς τὸν Ἀτλαντικόν. Ῥοῦς 260 χιλιαμέτρων.

ΙΓΟΥΑΣΣΙ, ποταμ. τῆς Βραζιλίας, πηγάζων πλησίον τοῦ Ἄλτου ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Ἁγίου Παύλου, ῥέων πρὸς τὰ ΒΔ καὶ κατόπιν πρὸς τὰ Δ καὶ χυνόμενος εἰς τὸν Παράναν μετὰ ῥοῦν 70 χιλιάμ.

ΙΓΧΒΑΔΔ (Ἐλισάβετ Simpson, κυρία Inchibald), ἠθοποιὸς καὶ συγγραφεὺς ἀγγλίς, γεν. τῷ 1753, ἀποθ. τῷ 1821. Θυγάτηρ ἁπλοῦ ἐνοικιαστοῦ Σίμψων καλουμένου καὶ ἀπολέσασα τὸν πατέρα της ὅτε ἦγε τὸ δέκατον ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας της μετέβη εἰς Λονδῖνον ὅπως εὑροῦσα πόρον βοηθήσῃ τὴν οἰκογένειάν της. Γενομένη ἠθοποιὸς δὲν ἐπετύγχανε κατ' ἀρχὰς καθ' ἃ βραδύγλωσσος. Νυμφευθεῖσα τὸν ἠθοποιὸν Ἴγχβαλδ τῷ 1772 ἠκολούθησεν αὐτὸν εἰς διάφορα μέρη καὶ ἐλάμβανε πρόσωπον εἴς τε τραγῳδίας καὶ εἰς κωμῳδίας καὶ ἐνίοτε καὶ εἰς παντομίμας. Ἀπολέσασα τὸν σύζυγόν της τῷ 1777 ἐπεδόθη μετὰ μείζονος ζήλου εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πρατερημάτων της. Κλείσασα διὰ πολλὰ ἔτη συμφωνίαν μετά τινος δραματικῆς ἑταιρίας ἤρχισε συγχρόνως νὰ συνθέτῃ κωμῳδίας. Πολλαὶ ἐξ αὐτῶν ὡς Μογγολικὸν Δράγημα, Θὰ σᾶς τὸ εἶπω, Τὸ μεσονύκτιον, Ἕκαστος ἔχει τὰ ἐλαττώματά του, καὶ ἄλλα ἐπέτυχον τὰ μέγιστα καὶ ἠγοράσθησαν παρὰ τῶν βιβλιοπωλῶν εἰς καλὰς τιμάς. Προσέτι ἔκαμε διαφόρους συλλογὰς δραμάτων πλουτίσασα αὐτὰς διὰ προλεγομένων καὶ σημειώσεων. Ἀλλὰ τὸ ἄριστον τῶν ἔργων της ὑπῆρξε μυθιστόρημα ἐπιγραφόμενον «Ἁπλῆ ἱστορία» ὅπερ ἅμα τῇ ἐμφανίσει του μετεφράσθη εἰς ἁπάσας σχεδὸν τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας καὶ ἀνετυπώθη ὕστερον εἰκοσάκις. Τὰ ἄλλα αὐτῆς μυθιστορήματα «Διπροσύνη Ματθιλίδη», συνέχεια τῆς «Ἁπλῆς Ἱστορίας» καὶ «Ἡ Φύσις καὶ ἡ Τέχνη» ἐπίσης ἐδόξασαν τὴν συγγράψασαν αὐτά. Ἀπὸ τοῦ 1789 ἀπεσύρθη ἀπὸ τοῦ θεάτρου. Σχεδὸν ἅπαντα τὰ εἰσοδήματά της ἐδαπάνα πρὸς βοήθειαν τῆς οἰκογενείας της καὶ εἰς ἐλεημοσύνας. Συγγράψασα τὸν βίον της, ἀπέβη ὡς τὸ ποσὸν χιλίων λιρῶν στερλινῶν προσενεχθέντων αὐτῇ ὑπό τινος ἐκδότου καὶ διέταξεν ἐν τῇ διαθήκῃ της νὰ καῇ τὸ χειρόγραφον. Ἐν τούτοις διεσώθη τὸ ἡμερολόγιόν της καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ καὶ τῆς ἀλληλογραφίας της συνέταξεν ὁ Βουλὲν τὰ «Ὑπομνήματα τῆς Κυρίας Ἴγχβαλδ».

ΙΓΧΟΦΕΡ (Melchior Inchofer), σοφὸς ἰησουίτης σύγγρας, γεν. τῷ 1584, ἀποθ. τῷ 1648. Σπουδάσας ἐν Ῥώμῃ τὰ θεολογικὰ ἐδίδαξεν ἐπὶ τρία ἔτη τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὰ μαθηματικά. Ἐκδοὺς ὑπόμνημα εἰς ἀπόκρυφον ἐπιστολὴν τῆς Θεοτόκου πρὸς τοὺς Μεσσηνίους προσεκλήθη εἰς Ῥώμην ὅπως ἀπολογηθῇ καὶ μετὰ δυσκολίας ἐπέτυχε τὴν ἄφεσιν τῶν δικαστῶν του. Ἐπανακάμψας εἰς Σικελίαν τῷ 1634 ἐπανῆλθεν εἰς Ῥώμην μετὰ δύο ἔτη καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν σύνταξιν μεγάλου συγγράμματος ἐπιγραφομένου «Ῥωμαϊκὸν μαρτυρολόγιον». Ἀλλὰ καταδικάσας ἐγγράφως τὸ ἔθιμον τοῦ νὰ εὐνουχίζωνται παιδία ὡρισμένα διὰ τὸν χορὸν τῆς ἐκκλησίας, δυσηρέστησε τοὺς ὑπερασπιζομένους τὸ ἔθιμον τοῦτο, καὶ ἠναγκάσθη οὕτω νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ῥώμην τῷ 1647. Ἀπῆλθεν εἰς Μακεράτην ὅπως διευθύνῃ τὴν αὐτόθι ὑπὸ τῶν Ἰησουϊτῶν διατηρουμένην σχολήν. Μετά τινα χρόνον μετέβη εἰς Μεδιόλανα ὅπως συμβουλευθῇ ἐκεῖ χειρόγραφον περιέχον βίους ἁγίων· ἀλλὰ μόλις ἀφικόμενος αὐτόθι, ἀπέθανε καταβληθεὶς ὑπὸ τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ γήρατος. Ὁ Ἰγχόφερ ἦτο πολυμαθέστατος, ἀλλ' ἐστερεῖτο κρίσεως. Συγγράμματα αὐτοῦ· Epistolae B. Mariae ad Messenenses Veritas vinticata, ἐν Μεσσήνῃ 1629.—Tractatus syllepticus κτλ. ἐν Ῥώμῃ 1633· σύγγραμμα ἐνῷ καταπολεμεῖ τὸ σύστημα τοῦ Κοπερνίκου καὶ τοῦ Γαλιλαίου. Annales ecclesiastici regni Hungariae, τόμ. Α' ἐν Ῥώμῃ 1644· σύγγραμμα ἀτελὲς φθάνον μέχρι τοῦ ἔτους 1039 —De Eunochismo σύγγραμμα καταχωρηθὲν ἐν τοῖς «Συμμίκτοις» τοῦ Ἀλατίου. Ὁ Ἰγχόφερ συνέταξε καὶ πολλὰς διατριβὰς εἰς θεολογικὰ καὶ ἀστρονομικὰ ζητήματα, καὶ κατέλιπεν εἰς χειρόγραφα πολλὰ συγγράμματα, ἐν οἷς τὸ «Ῥωμαϊκὸν Μαρτυρολόγιον» εἰς ὃ εἰργάσθη ἐπὶ πολλὰ ἔτη τοῦ βίου του. Ἐσφαλμένως ἀπεδόθη αὐτῷ σάτυρά τις κατὰ τῶν Ἰησουϊτῶν ἐπιγραφομένη Lucii Cornelii Europaei Monarchia Solipsorum, ἐν Βενετίᾳ, 1645, καθόσον συγγραφεὺς ταύτης εἶναι ἕτερος Ἰησουΐτης καλούμενος Ἰούλιος Scotti.

ΙΔΑ, δωρ. ἀντὶ ΙΔΗ.

ΙΔΑ (ἡ μακαρία), κόμησσα Βανωΐας, γεν. περὶ τὸ 1040, ἀποθ. τῷ 1113. Θυγάτηρ Γοδοφρείκου Δ' τοῦ Ἡωμαϊκοῦ δουκὸς τῆς Ἀρδέννης συνεμαρτύρησε εἰς Ἰωάννην 17. ἔτους τῶν Βίστόχιων Β' κόμητα τῆς Βανωΐας. Ἀπέβη μήτηρ Γοδοφρείκου τοῦ Βουιλλώνος ἀρχηγοῦ τῆς πρώτης Σταυροφορίας καὶ ἐκλεγείσης βασιλίσσης τῆς

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Κ.Π.Τ. Δ.Α.)

Ἱερουσαλὴμ τῷ 1099, Εὐσταχίου Γ', διαδεξαμένου τὸν πατέρα του περὶ τὸ 1093 καὶ Βωδουΐνου κόμητος Ἐδέσσης καὶ διαδόχου τοῦ ἀδελφοῦ του Γοδοφρείκου εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἱερουσαλὴμ τῷ 1100. Ἦτο εὐσεβεστάτη καὶ σοφωτάτη· χηρεύσασα ἐπώλησε μέρος τῶν κτησεών της πρὸς ἵδρυσιν ἐκκλησιῶν καὶ μοναστηρίων. Τιμᾶται ὡς ἁγία ὑπὸ τῶν Λατίνων ἑορταζόντων τὴν μνήμην αὐτῆς τῇ 13 ἀπριλίου.

ΙΔΑΙΑ, ἐπίθετον τῆς Κυβέλης, κληθείσης οὕτω ἀπὸ τῆς λατρείας αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἴδης. Παρ' Εὐριπίδῃ καλεῖται ἡ Κυβέλη «Ἰδαία μήτηρ».

ΙΔΑΙΑ (μυθ.) θυγάτηρ τοῦ Δαρδάνου καὶ δευτέρα σύζυγος τοῦ Φινέως. Τῇ προτροπῇ αὐτῆς ἐτύφλωσεν ὁ Φινεὺς τοὺς ἐκ τῆς πρώτης συζύγου του Κλεοπάτρας δύο υἱοὺς του.

Ἰδαία, νύμφη, μεθ' ἧς ὁ Σκάμανδρος ποταμὸς ἐγέννησε τὸν Τεῦκρον.

ΙΔΑΙΑ ΟΡΗ = ΙΔΗ.

ΙΔΑΙΟΙ ΔΑΚΤΥΛΟΙ. — Κατὰ Ἀπολλώνιον τὸν Ῥόδιον ἦσαν παῖδες τῆς Νύμφης Ἀγχιάλης καὶ συνοδοὶ τῆς Κυβέλης ἐπὶ τῆς νήσου Κρήτης. Συνήθως παριστάνοντο ἐν τῇ λατρείᾳ τῆς θεᾶς ταύτης καὶ ἐλογίζοντο ὡς πολιοῦχοι δαίμονες διαφόρων ἐν Ἀσίᾳ πόλεων, καταγόμενοι πιθανῶς ἀπὸ τοῦ ἐν Φρυγίᾳ ὄρους Ἴδης. Κατὰ Σαράβωνα ἦσαν οἱ πρῶτοι κατοικήσαντες τοὺς πρόποδας τοῦ ἐν Κρήτῃ ὄρους Ἴδης ἐπινοήσαντες τὴν χρῆσιν τοῦ πυρὸς καὶ τὴν ἀνάλυσιν καὶ ἐργασίαν τῶν μετάλλων. Ἐκαλοῦντο δὲ Δάκτυλοι, κατά τινας μὲν ὡς κατοικοῦντες ἐπὶ τῶν Δακτύλων τῆς Ἴδης, κατ' ἄλλους δὲ ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτῶν Δακτύλου, κατ' ἄλλους δὲ ὡς ὄντες πέντε τὸν ἀριθμὸν καὶ ἔχοντες πέντε ἀδελφάς, μεθ' ὧν ἐγίνοντο δέκα, ὅσοι εἶναι καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν χειρῶν. Κατ' ἄλλους ὅμως ἦσαν ὄχι πέντε, ἀλλὰ 15, καὶ κατ' ἄλλους 52. Συνήθως συγχέονται οὗτοι μετὰ τῶν Κουρήτων καὶ Κορυβάντων. Κατῴκουν τοὺς συνδένδρους καὶ φαραγγώδεις τόπους τῶν ὀρέων καὶ τοὺς ἐκ φύσεως σκεπομένους, καθόσον τότε ἦν ὑπῆρχον εἰσέτι κατεσκευασμέναι οἰκίαι. Κατέδειξαν πολλὰ τῶν κοινῶς χρησίμων· ἤρξαντο πρῶτοι τὰς πολιτικὰς τῶν προβάτων καὶ ἐξημέρωσαν τῶν ἄλλων βοσκημάτων τὰ γένη, καὶ ἐδίδαξαν τὴν μελισσουργίαν, τὴν τοξικὴν καὶ τὴν κυνηγετικήν· ἐγένοντο ἀρχηγοὶ τῆς συμβιώσεως καὶ τῆς ὁμονοίας καὶ τινος εὐταξίας· ἔπειτα καὶ ἐδίδαξαν καὶ τὰ χρήσιμα καὶ τὰς ἐνόπλους ἀσκήσεις· οἱ δὲ ὧν κρατοῦντες μεγάλως ἰσχυσάτων τὸν Κρόνον, καὶ ὑποδεξάμενοι παρὰ τῆς Ῥέας ἐφύλαττον τὰ θρα τὸν Δία καὶ ἀπενεγκόντες αὐτὸν εἰς ἄντρον παρέδωκαν εἰς τὰς νύμφας ὅπως ἐπιμεληθῶσιν αὐτόν.

ΙΔΑΙΟΣ, ἐπίθ. τοῦ Δ ός. §—, ἐπίθετον τοῦ Πάριδος, ὅστις ἐπὶ τῆς τρωϊκῆς Ἴδης ποιμαίνων ἐδίκασε τὰς τρεῖς θεὰς Ἥραν, Ἀθηνᾶν καὶ Ἀφροδίτην περὶ κάλλους ἐριζούσας.

ΙΔΑΙΟΣ, υἱὸς τοῦ Δαρδάνου, ἀφ' οὗ κατὰ Διονύσιον τὸν Ἁλικαρνασσέα ὠνομάσθη τὸ ἐν Φρυγίᾳ ὄρος Ἴδη.

Ἴδαιος, περίφημος κήρυξ τῶν Τρώων, τὰ μέγιστα ἐκτιμώμενος διὰ τὸ ἦθος καὶ τὸν σεβάσμιον χαρακτῆρα ὑπὸ τοῦ Πριάμου καὶ τῶν υἱῶν του. Ἀπεστάλη εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων, ὅπως προβάλῃ ἀνακωχὴν ὅπλων.

Ἴδαιος, υἱὸς τοῦ Δάρητος ἱερέως τοῦ Ἡφαίστου ἐκ Τροίας, φονευθεὶς ἐν τῇ μάχῃ ὑπὸ τοῦ Διομήδους.

Ἴδαιος, υἱὸς τοῦ Πάριδος καὶ τῆς Ἑλένης καταπλακωθεὶς ὑπὸ τὴν στέγην οἰκήματός τινος.

ΙΔΑΙΟΣ ΚΟΛΠΟΣ, ὁ Ἀδραμυττηνός, καθόσον σχηματίζεται ἀφ' ἑνὸς διὰ τοῦ εἰς τὴν θάλασσαν ἐπεκτάσεως τοῦ ὄρους Ἴδης, ἴδ. «Ἀδραμυττηνὸς κόλπος».

ΙΔΑΚΟΣ, πόλ. τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου, κειμένη ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου.

ΙΔΑΛΓΟ (Hidalgo), ὄνομα διδόμενον ἐν Ἱσπανίᾳ εἰς πάντα κτηματίαν ἀνεξάρτητον· εἶναι εἶδος εὐγενείας κατωτέρου βαθμοῦ. Φρονοῦσι τινὲς ὅτι τὸ ὄνομα τοῦτο παράγεται ἀπὸ τοῦ hijo del Gotto (υἱὸς Γότθου), καθόσον ὑποτίθεται ὅτι οἱ εὐγενεῖς οὗτοι κατάγονται ἀπὸ τῶν Γότθων κυριαρχησάντων κατὰ τὰ βόρεια τῆς Ἱσπανίας πρὸ τῆς κατακτήσεως τῶν Μαύρων. Κατ' ἄλλους παράγεται ἀπὸ τοῦ hijo = υἱὸς καὶ algo = περιουσία καὶ σημαίνει υἱὸν οἰκογενείας.

ΙΔΑΛΓΟ (Γασπάρδος-Λευκᾶς), συγγραφεὺς Ἱσπανός, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος. Συνέταξεν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Carnestolendas de Castilla διήγησιν τῶν διασκεδάσεων τῶν τριῶν τελευταίων ἡμερῶν τῆς ἀποκρέω δημοσιευθεῖσαν τὸ πρῶτον τῷ 1605 ἐν Βαρκελόνῃ.

ΙΔΑΛΓΟ Γ' ΚΟΣΤΙΛΛΑ (Δὸν Μιχαήλ), ἀρ[illegible] τῆς πρώτης μεξικανικῆς ἐπαναστάσεως, γενν. ἐν τῇ Νοτίῳ Ἀμερικῇ, τουφεκισθεὶς τῷ 1811. Καταγωγῆς Ἱσπανικῆς, ἐξελίξατο τὸ ἐκτηματικὸν στάδιον διελθὼν διαφόρους πρώτα-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κρητική Ψηφιακή Βιβλιοθήκη
Αρμοσιβιβλιοθήκη (Ν.Π.Δ.Δ.)

ρημάτων του καὶ παιδείας ἀσθνήθους ἐν τῷ Νέῳ Κόσμῳ καὶ ἐπειράπη τὴν λίαν προσοδοφόρον ἐφημερίαν Dolores. Ἀπέκτησεν αὐτόθι πολλοὺς φίλους, καὶ διὰ τῆς εὐγλωττίας καὶ διαγωγῆς του ἀπέκτησε μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν κρεωλῶν καὶ τῶν αὐτοχθόνων. Κατεγίνετο τὰ μέγιστα εἰς τὴν ὑλικὴν εὐημερίαν τοῦ ποιμνίου του ἀνεγείρων ἐν τῇ παροικίᾳ του διάφορα βιομηχανικὰ καταστήματα. Ἡ καλλιέργεια ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ τῶν μεταξοσκωλήκων εὐφυῶς βελτιωθεῖσα κατὰ τρόπον εὐρωπαϊκὸν παρῆγε μεγάλας προσόδους· ἐπίσης ἐφυτεύθησαν ἄμπελοι παράγουσαι ἄφθονον συγκομιδήν. Ἐπειδὴ ἡ κυβέρνησις τοῦ Μεξικοῦ ἐκ ζηλοτυπίας ἀπηγόρευσε τὴν κατασκευὴν οἴνου, τὸ μέτρον τοῦτο παρῆγαγε δυσαρέσκειαν, ἐξ ἧς παρήχθη ἀνάστασις διοργανισθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου τούτου καὶ ἐκραγεῖσα τῇ 16 σεπτεμβρίου 1810. Ἡ ὑπόσχεσις ὅτι θέλει καταργηθῇ ὁ φόρος τῆς ὑποτελείας ὁ ὑπάρχων ἀπὸ τῆς κατακτήσεως προσείλκυσατο τὴν εὔνοιαν τῶν ἰθαγενῶν εἰς τοὺς ἐπαναστάτας, καὶ 20 χιλιάδες ἐτέθησαν ὑπὸ τὰς σημαίας τῶν ἐπαναστατῶν. Ὁ Ἰδάλγο ὑπλίσας αὐτοὺς διὰ τυφεκίων, πελέκεων καὶ βοπάλων ἐδέησεν τὰς κτήσεις τῶν εὐρωπαίων καὶ διένειμεν εἰς τοὺς ὀπαδούς του. Τὸ μέτρον τοῦτο ἐπηύξησε τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπαναστατῶν καὶ ἀμέσως τρεῖς πόλεις ἔπεσαν εἰς χεῖρας τῶν ἐπαναστατῶν. Τὸ μέτρον τῆς σημειώσεως ἐξηκολούθησε καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπαναστατῶν ηὐξήσεν ὥστε ἐκυρίευσε καὶ τὸ Γουαναξουάτον πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας τῶν μεταλλείων περιέχουσα 80 χιλιάδας κατοίκων. Οἱ Ἰνδοὶ ἐφόνευσαν ἅπαντας τοὺς εὐρωπαίους κατοίκους καὶ μέγα μέρος τῶν κρεωλῶν. Τὰ δὲ λάφυρα ἀνέβησαν εἰς 25 ἑκατομμύρια φράγκων. Τότε ὁ Ἰδάλγο διωργάνωσε κυβέρνησιν, ἔκοψε νόμισμα, ἔχυσε κανόνια, ἐγύμνασε τὸν στρατόν του καὶ παρουσιασθεὶς πρὸ τῆς Βαλλαδολὶδ περιεχούσης 40 χιλιάδας κατοίκων ἐκυρίευσεν αὐτὴν ἄνευ ἀντιστάσεως καὶ κατέλαβεν 6 ἑκατομμύρια φράγκων εἰς νόμισμα. Ἓν σύνταγμα δραγόνων καὶ ἕτερον πιζικοῦ συνηνώθη μετὰ τοῦ στρατοῦ του ἀριθμουμένου εἰς 50 χιλιάδας πολεμιστῶν. Ἐνῷ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἕτερος ἐφαίνετο διευθύνων τὰς στρατιωτικὰς ἐργασίας, ὁ Ἰδάλγο βλέπων τότε τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἐνεδύθη στρατιωτικὴν ἐνδυμασίαν, ἀνηγορεύθη ἀρχιστράτηγος τῶν μεξικανικῶν στρατευμάτων ὑπὸ συνελεύσεως συγκροτηθείσης τῇ 24 σεπτεμβρίου· καὶ προχωρῶν ἐκυρίευσε διαφόρους πόλεις καὶ τέλος εἰσῆλθε τῇ 29 σεπτεμβρίου εἰς Τυλαπάν μόλις κειμένην εἰς ἀπόστασιν 12 λευγῶν πρὸς δυσμὰς τοῦ Μεξικοῦ. Κατόπιν ἐκυρίευσε τὰ πέριξ τοῦ Μεξικοῦ ὑψώματα· ἀλλ' ἐπὶ 25 ἡμέρας διατηρήσας τὰς θέσεις του ἄνευ πραιτέρω προόδου καὶ μὴ τολμήσας νὰ προσβάλῃ τὴν πόλιν, ἠκολούθησε τὴν ὁδὸν τῆς Γουαδαλαξάρας. Προσβληθεὶς καθ' ὁδὸν ὑπὸ τῶν βασιλικῶν στρατευμάτων ἐνικήθη καταλιπὼν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης 10 χιλιάδ. ἀνδρῶν. Φθάσας εἰς Γουαδαλαξάραν ἐξετέλεσεν ἐν αὐτῇ πολλὰς καταδίκας διατάττων καθ' ἑκάστην τὸν φόνον 30 ἢ 40 ἱσπανῶν. Ἕνεκα τῶν ὠμοτήτων τούτων οἱ κρεωλοὶ ἀπέσχον τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος. Τῇ 21 μαρτίου 1811 προδοθεὶς ὑπό τινος ἀξιωματικοῦ του ἔπεσεν εἰς ἔνεδραν τῶν ἱσπανικῶν στρατῶν καὶ μετενεχθεὶς εἰς Chihuahue ἐνήχθη εἰς δίκην διαρκέσασαν πολλοὺς μῆνας, καὶ ἐπὶ τέλους κατεδικάσθη εἰς τὸν διὰ τουφεκισμοῦ θάνατον.

ΙΔΑΛΙΑ, ἐπίθ. τῆς Ἀφροδίτης κληθείσης οὕτω ἀπὸ τοῦ ἐν Κύπρῳ Ἰδαλίου ἄλσους, ἔνθα ὑπῆρχεν ὁ ναὸς αὐτῆς.

ΙΔΑΛΙΟΝ ΑΛΣΟΣ, ἄλσος τῆς νήσου Κύπρου περίφημον τὸ πάλαι παρὰ τοῖς ποιηταῖς διῆκον ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς μέχρι σχεδὸν τῆς κατὰ τὸν λιμένα Λευκόλλαν καὶ τὸ ἀκρωτήριον Πηδάλιον θαλάσσης. Ἦν ἀφιερωμένον εἰς τὴν Ἀφροδίτην περιέχον καὶ ναὸν αὐτῆς καλουμένης δι' αὐτὸ Ἰδαλίας. Ἐντὸς τοῦ ἄλσους ἔκειτο πόλις Ἰδαλία καλουμένη, ἥτις ὅμως ἐπὶ Πλινίου δὲν ὑπῆρχε πλέον. Σήμερον ἐντὸς τούτου κεῖται χωρίον «Κοιλάδες» καλούμενον ἐν θέσει χαριεστάτῃ, περικυκλούμενον ὑπὸ παμπόλλων μικρῶν τερπνοτάτων δασῶν, καὶ παρρεόμενον ὑπὸ διαυγεστάτων ὑδάτων· ὁ ἀὴρ εὐωδιάζει ἐκ τῶν ἀρωματικωτάτων φυτῶν καὶ ἀνθῶν τῶν κατὰ τὰς πλευρὰς καὶ τὰς ὄχθας τῶν ῥυάκων.

ΙΔΑΝΘΥΡΣΟΣ, βασιλεὺς τῶν Σκυθῶν, ζῶν περὶ τὰ θαλῶς κατὰ τὸν Ζ' π. Χ αἰῶνα. Κατὰ τὸν Στράβωνα ὠθήγει τὸ σκυθικὸν στῖφος τὸ εἰσβαλὸν εἰς Ἀσίαν καὶ προχωρῆσαν μέχρι τῆς Αἰγύπτου. Ἡ χρονολογία καὶ τὰ συμβάντα τῆς ἐπιδρομῆς ταύτης εἰσὶν ἄγνωστα, ἐκτὸς ἐὰν ταύτισῃ τις αὐτὴν μετὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου μνημονευομένης ἐπὶ 28 ἔτη καθ. δρυσάσης τὴν κυριαρχίαν τῶν Σκυθῶν ἐν Ἀσίᾳ καὶ ληξάσης διὰ τῆς ἐξώσεως αὐτῶν ἐπὶ Κυαξάρου τῷ 607. Ὁ Ἡρόδοτος ἀποκαλεῖ τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἐκστρατείας ταύτης Μαδύην. Κατὰ δὲ τὸν Συρόβωνα Μαδύης ἦτο βασιλεὺς τῶν Κιμμερίων. Ὁ Ἰουστῖνος ὁμιλεῖ περί τινος εἰσβολῆς τῶν Σκυθῶν μέ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορυφαίου Βιβλιοθήκη
Αριστοτελείου Πανεπιστημίου

χρι τῶν ὁρίων τῆς Αἰγύπτου τοσοῦτον ὅμως σκοτεινῶς, ὥστε δὲν δύναται δι' αὐτοῦ νὰ διαφωτισθῇ τὸ χωρίον τοῦ Στράβωνος.

Ἰ δ ά ν θ υ ρ σ ο ς, βασιλεὺς τῶν Σκυθῶν, ζῶν κατὰ τὸν ΣΤ' π. Χ αἰῶνα. Ἦν υἱὸς τοῦ Σκυλίου, ἀδελφοῦ καὶ φονέως τοῦ Ἀναχάρσιδος. Ὅτε ὁ Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπου ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Σκυθίας περὶ τὸ 508, οἱ Σκύθαι ἀπεσύρθησαν πρὸ αὐτοῦ. Ἀπέστειλε τότε Ἱππίαν πρὸς τὸν Ἰδάνθυρσον διὰ νὰ τὸν καταπείσῃ νὰ πολεμήσῃ ἢ νὰ ὑποταχθῇ προσφέρων δῶρα γῆν καὶ ὕδωρ. Εἰς τοῦτον ὁ Ἰδάνθυρσος ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν φεύγει ἐκ φόβου, ἀλλὰ συνήθης αὐτῷ εἶναι ὁ πλάνης βίος, ὅτι δὲν πολεμεῖ διότι δὲν ἔχει οὔτε πόλεις οὔτε καλλιεργημένους ἀγροὺς ὅπως ὑπερασπισθῇ· ἐὰν ὅμως ἀφιχθῶσιν οἱ Πέρσαι μέχρι τῶν νεκροταφείων των, θέλουσιν ἴδει πῶς οἱ Σκύθαι πολεμοῦσιν ὑπὲρ τῶν τάφων τῶν πατέρων των· δεσπότας δὲ ἀναγνωρίζουσιν οἱ Σκύθαι μόνον τοὺς θεούς των· ἀντὶ δὲ τῶν δώρων ἅτινα ζητεῖ ὁ βασιλεὺς θέλει τῷ πέμψει δῶρα καταλληλότερα. Κατόπιν ἀπέστειλεν ὁ Ἰδάνθυρσος εἰς τὸν Δαρεῖον δῶρα πτηνὸν καὶ μῦν καὶ βάτραχον καὶ πέντε βέλη. Τὴν ἀποστολὴν τῶν δώρων ὁ Δαρεῖος ἐξήγησεν ὡς σημεῖον ὑποταγῆς καθ' ὅσον ὁ μῦς μὲν γίνεται ἐν τῇ γῇ τρώγων τὸν καρπόν, ὅν καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὁ βάτραχος ἐξ ἐν τῷ ὕδατι, τὸ δὲ πτηνὸν μὲ τὸν ἵππον ὁμοιάζει, τὰ δὲ βέλη τὴν δύναμιν τῶν Σκυθῶν σημαίνουν παραδιδομένην εἰς τοὺς Πέρσας. Ἀλλ' ὁ Γωβρύας ἔδωκε διάφορον ἐξήγησιν ἀποδειχθεῖσαν ὕστερον ὀρθήν. Κατὰ τὴν ἐξήγησιν ταύτην τὰ δῶρα τοῦ Ἰδανθύρσου ἐσήμαινον, ὅτι ἐὰν οἱ Πέρσαι δὲν πετάξωσιν εἰς τὸν οὐρανὸν ὡς τὸ πτηνόν, ἢ δὲν χωθῶσιν εἰς τὴν γῆν ὡς τὸν μῦν, ἢ δὲν βυθισθῶσιν εἰς τὰ ὕδατα ὡς τὸν βάτραχον δὲν θέλουσι διαφύγει τὰ βέλη τῶν Σκυθῶν.

ΙΔΑΡΝΗΣ, τύραννος τῆς Καρίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ζῶν κατὰ τὸν Δ' πρὸ Χ. αἰῶνα καὶ μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους.

ΙΔΑΣ ἰων. ΙΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Ἀφαρέως καὶ τῆς Ἀρήνης καὶ ἀδελφὸς τοῦ Λυγκέως ἐκ Μεσσήνης. Ἁρπάσας τὴν ὡραίαν θυγατέρα τοῦ Εὐήνου Μάρπησσαν ἠναγκάσθη νὰ μονομαχήσῃ πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα τρέφοντα ἔρωτα πρὸς τὴν νεάνιδα ταύτην. Ὁ Ζεὺς διαχωρίσας τοὺς μονομαχοῦντας διὰ κεραυνοῦ ἄφησε τὴν ἐκλογὴν εἰς τὴν νεάνιδα, ἥτις προτιμήσασα τὸν Ἴδαν ἐγέννησε μετ' αὐτοῦ τὴν Κλεοπάτραν σύζυγον τοῦ Μελεάγρου. Ὁ Ἴδας μετέσχε τῆς θήρας τοῦ Καλυδωνίου κάπρου καὶ ὕστερον τῆς Ἀργοναυτικῆς ἐκστρατείας. Κατὰ τὸν Ἀπολλόδωρον ἐρίσας σφοδρῶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν Κάστορος καὶ Πολυδεύκους καὶ φονεύσας αὐτοὺς ἐκεραυνώθη ὑπὸ τοῦ Διός. § — Υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου καὶ μνηστὴρ τῆς Δαναΐδος Ἱπποδίκης.

ΙΔΑΤΙΟΣ ὁ Ἔ ν δ ο ξ ο ς ἱεράρχης Ἱσπανός, γεν. κατὰ τὴν πρώτην πεντηκονταετηρίδα τοῦ Δ'. αἰῶνος, ἀποθ. τῷ 392. Γενόμενος ἐπίσκοπος Μερίδας διεκρίθη διὰ τὸν ὑπερβολικὸν ζῆλον, μεθ' οὗ κατεδίωξεν ἀπηνῶς τὸν αἱρεσιάρχην Πρισκιλιανὸν καὶ τοὺς ὀπαδούς του, συγγράψας καὶ κατὰ τῶν δογμάτων του σύγγραμμα φέρον ἐπιγραφὴν «Ἀπολογητικός». Τῷ 388 μετὰ τὸν θάνατον τοῦ αὐτοκράτορος Μαξίμου ἐνθαρρύνοντος τὴν κατὰ δίωξιν τῶν Πρισκιλιανιστῶν, ὁ Ἰδάτιος παρητήθη κατ' ἀρχὰς οἰκοθεν τῆς ἐπισκοπῆς του· ἀλλὰ θελήσας ἀμέσως νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἕδραν του ἀπεστάλη εἰς ἐξορίαν ὅπου ἀπέθανε.

Ἰ δ ά τ ι ο ς, χρονογράφος Ἱσπανός, γεν. περὶ τὰ τέλη τοῦ Δ' αἰῶνος, ἀποθ. μετὰ τὸ 468. Ἐπισκεφθεὶς τὴν Ἀνατολὴν καὶ σχετισθεὶς μετὰ τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου, Ἰωάννου τοῦ Ἱεροσολύμων καὶ ἄλλων μοναχῶν προεδιδάσθη περὶ τὸ 427 εἰς ἐπίσκοπον. Ἀπεστάλη τῷ 431 παρὰ τῷ στρατηγῷ Ἀετίῳ ὅπως ἐξαιτήσηται ἐπικουρίας κατὰ τῶν Σουήβων. Βραδύτερον ἐπετράπη ὑπὸ τοῦ Πάπα Λέοντος Α' νὰ λάβῃ μέτρα ἀντιστάσεως κατὰ τῆς προόδου τοῦ Πρισκιλιανισμοῦ. Τῷ 461 οἱ Σουήβοι καθήρεσεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἐπισκοπικῆς ἕδρας του καὶ ἐπὶ τρεῖς μῆνας εἶχον αὐτὸν ἐν φυλακῇ. Τὰ περαιτέρω τοῦ βίου του ἀγνοοῦνται. Ὁ Ἰδάτιος εἶναι συγγραφεὺς «Χρονικοῦ» ἀρχομένου ἀπὸ τοῦ 379 καὶ λήγοντος εἰς τὸ 468 ἔτος. Τὸ χρονικὸν τοῦτο γεγραμμένον εἰς ὕφος βάρβαρον καθίσταται ἀπὸ τοῦ ἔτους 427 πηγὴ πολύτιμος διὰ τὴν ἱστορίαν τῶν ἐπιδρομῶν τῶν Γότθων καὶ τῶν Σουήβων. Συνέχεια τοῦ χρονικοῦ τούτου ἐγράφη μέχρι τοῦ 1100 ὑπὸ τεσσάρων διαφόρων. Ἐκδόσεις αὐτοῦ ἐγένοντο δέκα ὧν αἱ νεώτεραι καὶ καλλίτεραι θεωροῦνται ἡ τοῦ Roncalli ἐν τῷ Vestustiora latinorum Scriptorum Chronica, ἐν Πατα βίῳ 1787 καὶ ἡ τοῦ Roesler ἐν τῷ Chronica Medii Aevi, ἐν Τυρίγγῃ, 1798. Εἰς αὐτὸν προσέτι ἀποδίδεται ὑπό τινων σοφῶν «Κατάλογος ὑπάτων» (Fasti Consularum) εὑρεθεὶς ἐν τινι χειρογράφῳ μετὰ τὸ «Χρονικὸν» τοῦ ἰδίου, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ 245 ἀπὸ Κτίσεως Ῥώμης καὶ λῆγον εἰς τὸ 468 μ. Χ καὶ περιλαμβάνον ἱστορικὰ γεγονότα τοῦ Δ' καὶ τοῦ Ε' αἰῶνος ἐκτιθέμενον εἰς ὕφος ὁμοιάζον πρὸς τὸ τοῦ «Χρονι-

κοῦ». Ὁ Κατάλογος οὗτος συνιξεδόθη εἰς τὰς μετὰ τὴν ἀνακάλυψίν του διαφόρους ἐκδόσεις τοῦ «Χρονικοῦ», καὶ ἐν τῇ Nova Bibliotheca Manuscriptorum τοῦ Labbe, καὶ ἐν τῷ IA' τόμῳ τοῦ Thesaurus Antiquitatum τοῦ Γραιβίου.

Ἰδάτιος, θεολόγος ζῶν ἐν Νεαπόλει κατὰ τὰ μέσα τοῦ Ε' αἰῶνος. Συγγράμματα αὐτοῦ Libri adversus Varimadum diaconum arianum καὶ Libri VII de Sancta Trinitate. Τὸ πρῶτον ἐκδοθὲν ἐν διαφόροις συλλογαῖς ἀποδίδεται ἐσφαλμένως ὑπὸ τοῦ Chifflet εἰς τὸν Βιγίλιον, ἐπίσκοπον Ταψοῦ· τὸ δεύτερον εὑρισκόμενον εἰς ἁπάσας τὰς ἐκδόσεις τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, ἀποδίδεται ὑπὸ πολλῶν εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν τοῦτον Πατέρα.

Ἰδάτιος, ἴδε «Ἰθάτιος».

ΙΔΔΕΝΣΑΙΗ (Hiddensoe), νῆσος τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης ἀνήκουσα εἰς τὴν Πρωσσίαν κειμένη κατὰ τὰ παράλια τῆς Πομερανίας καὶ χωριζομένη ἀπὸ τῆς νήσου Rugen διὰ τοῦ πορθμοῦ Frogg. Πλάτος μιᾶς καὶ ἡμισείας λεύγης, μῆκος τριῶν καὶ ἡμισείας. Ἔλλειψις δασῶν. Γῆ ἀμμώδης μὲν ἀλλὰ καλυπτομένη ὑπὸ καλῆς βοσκῆς. Ἥλιετρον ἐπὶ τῶν παραλίων. Κάτοικοι περὶ τοὺς 600 διανενεμημένοι εἰς 4 κώμας, ὧν ἐπισημοτέρα Κλόστερ, ἐπιδεδομένοι εἰς ἁλιείαν καὶ ὑφαντικὴν καὶ λαλοῦντες γλῶσσαν μίγμα σλαβωνικῆς καὶ δανικῆς ἀκαταλήπτον σχεδὸν εἰς τοὺς Γερμανούς.

ΙΔΔΕΡ (Χριστιανὸς-Λουδοβῖκος), χρονολόγος γερμανός, γεν. τῷ 1766, ἀποθ. τῷ 1846. Ἐπιτραπεὶς κατὰ πρῶτον ὑπὸ τῆς πρωσσικῆς κυβερνήσεως τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἀστρονομικῶν ἐπετηρίδων, ἐγένετο τῷ 1816 παιδαγωγὸς δύο πρίγκιπων τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας καὶ τῷ 1821 καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Βερολίνου. Ὑπῆρξε μέλος τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Βερολίνου καὶ τῷ 1839 ἀνηγορεύθη ἐπίτιμον μέλος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γαλλίας. Συγγράμματα αὐτοῦ «Ἱστορικαὶ σπουδαὶ περὶ τῶν ἀστρονομικῶν παρατηρήσεων τῶν ἀρχαίων» ἐν Λειψίᾳ 1806. —«Ἔρευνα περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς σημασίας τῶν ὀνομάτων τῶν ἀστέρων», ἐν Βερολίνῳ 1809.—«Ἐγχειρίδιον τῆς μαθηματικῆς καὶ τεχνικῆς χρονολογίας», ἐν Βερολίνῳ. 1825—1826 εἰς 2 τόμους.—«Ἐγχειρίδιον χρονολογίας», ἐν Βερολίνῳ 1831, σύγγραμμα σπουδαιότατον καὶ ἀναγκαῖον εἰς τὸ εἶδος τοῦτο.—«Ἡ Χρονολογία τῶν Σινῶν» ἐν Βερολίνῳ, 1839. —Ὁ Ἰδελερ ἐδημοσίευσε πρόσφατα μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Λουδόλφου τὰ δύο ἐγχειρίδια πολλάκις ἀνατυπωθέντα τὸ μὲν Περὶ τῆς γαλλικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας, εἰς 3 τόμους, τὸ δὲ Περὶ τῆς ἀγγλικῆς εἰς 2 τόμους· καὶ πολλαὶ δὲ αὐτοῦ διατριβαὶ ἀξιόλογοι ἐδημοσιεύθησαν, ἐν οἷς ἀξιοσημείωτοι «Περὶ τοῦ Πτολεμαϊκοῦ ἡμερολογίου»—«Περὶ τῶν ὁδοιπορικῶν μέτρων τῶν ἀρχαίων».

Ἰδελερ (Ἰούλιος-Λουδοβῖκος), πολυμαθὴς γερμανός, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεν. τῷ 1809, ἀποθ. τῷ 1842. Σπουδάσας τὴν ἰατρικὴν ἐδίδαξεν αὐτὴν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Βερολίνου. Συγγράμματα αὐτοῦ Meteorologia veterum Graecorum et Romanorum, ἐν Βερολίνῳ, 1832 —Hermapion, sive rudimenta hieroglyphicae veterum Aegyptiorum litteraturae, ἐν Λειψίᾳ, 1841 εἰς 2 τόμους.—«Ἱστορία τῆς ἀρχαίας γαλλικῆς φιλολογίας μέχρι τῆς ἐποχῆς Φραγκίσκου Α'», ἐν Βερολίνῳ 1842, γερμανιστί. — Ὁ Ἰδελερ διεκρίθη καὶ ὡς ἐκδότης συγγραφέων ἐκδοὺς τὴν «Μετεωρολογίαν τοῦ Ἀριστοτέλους», ἐν Λειψίᾳ, 1834 — 1836, εἰς 2 τόμους· τὸ «Ψαλτήριον τῶν Κοπτῶν» ἐν Βερολίνῳ 1837 καὶ τοὺς «Ἕλλάσσονας φυσικοὺς καὶ ἰατροὺς Ἕλληνας», ἐν Βερολίνῳ 1841—1842 εἰς 2 τόμους.

Ἰδελερ (Κάρολος-Γουλιέλμος), ἰατρὸς γερμανός, συγγενὴς τοῦ ὁμωνύμου χρονολόγου, γεν. τῷ 1793, ἀποθαν. τῷ 1860. Ὑπῆρξε τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἰατρικῇ σχολῇ τοῦ Βερολίνου καὶ ἰδιαίτερος σύμβουλος τῆς ἰατρικῆς. Ἰδίως διεκρίθη ὡς συγγράψας διάφορα συγγράμματα περὶ τῶν ἀσθενειῶν τοῦ ἐγκεφάλου.

ΙΔΕΥΣ, υἱὸς τοῦ Θεσπίου, βασιλέως τῶν Αἰτωλῶν. Μετασχὼν τῆς θήρας τοῦ Καλυδωνίου κάπρου, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Μελεάγρου θελήσας νὰ ἁφαιρέσῃ τὸ δέρμα τοῦ θηρίου τούτου ἀπὸ τῆς Ἀταλάντης, εἰς ἣν προσήνεγκε τοῦτο ὁ Μελέαγρος.

ΙΔΖΕΝ, ἓν τῶν ἡφαιστείων τῆς νήσου Ἰσλανδίας· ἐν μιᾷ τῶν ἐκρήξεών του τοσοῦτον ἐξέρευσεν ὕδωρ ὥστε ἐν ἐκτάσει 20 λευγῶν μέγα μέρος κείμενον μεταξὺ τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ ἡφαιστείου κατεπονίσθη.

ΙΔΗ, ὥρ. ΙΔΑ, θυγάτηρ τοῦ Μελισσέως, ἥτις μετὰ τῶν ἀδελφῶν της ἀνέθρεψε τὸν Δία. Ἄλλη, θυγάτηρ τοῦ Κορύβαντος, ἐξ ἧς ὁ Δίκαστος ἐγέννησε τὸν δεύτερον Μίνωα.

ΙΔΗ, σειρὰ ὀρέων καὶ μέγα ὄρος τῆς Φρυγίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ κατανεμόμενον διὰ τῆς Μυσίας καὶ τῆς Τρωικῆς χώρας ἀπὸ Ν. πρὸς Β. ἀπὸ τοῦ Ἀδραμυττηνοῦ κόλπου μέχρι τῆς Προποντίδος.

Ἡ ὑψηλοτάτη πρὸς μεσημβρίαν κορυφὴ του ἐκαλεῖτο Γάργανος. Ἐπ' αὐτοῦ ἔκειτο ἀρχαῖος ναὸς τῆς Κυβέλης, ἥτις ἕνεκα τούτου ἐκαλεῖτο «Ἰδαία μήτηρ». Εἰς τοὺς πρόποδας αὐτοῦ ἦν ἀνεγειγερμένη ἡ περίφημος Τροία. Ἐξ αὐτοῦ ἐπήγαζον οἱ ποταμοὶ Σκάμανδρος ἢ Ξάνθος, ὁ Σιμόεις καὶ ὁ Γρανικός. Ἐπὶ τῶν κορυφῶν τοῦ ὄρους τούτου ὁ Πάρις ἔκρινε τὰς τρεῖς θεὰς Ἥραν, Ἀθηνᾶν καὶ Ἀφροδίτην καὶ προτιμήσας τὴν Ἀφροδίτην ἔδωκεν εἰς αὐτὴν τὸ χρυσοῦν μῆλον. Σήμερον καλεῖται «Καζ δαγί».

Ἴδη ἢ Ἴδαῖον ὄρος, τὸ ὑψηλότατον τῶν ὀρέων τῆς νήσου Κρήτης κειμένου κατὰ τὸ μέσον καὶ τὸ πλατύτατον μέρος αὐτῆς. Ἡ κυκλοτερὴς περιφέρεια αὐτοῦ λογίζεται 600 σταδίων καὶ πέριξ αὐτοῦ ἔκειντο αἱ ἄριστα πόλεις. Αὐτόθι κατῴκουν οἱ Ἰδαῖοι Δάκτυλοι (ἴδε τὴν λέξιν ταύτην) παραλαβόντες καὶ ἀναθρέψαντες τὸν Δία. Τὸ ἄντρον ἐν ᾧ ἐλέγετο ὅτι ἐτράφη ὁ Ζεὺς ἔκειτο πρὸς τὴν ΒΔ κατωφέρειαν τοῦ ὄρους τούτου. Μεταξὺ τῆς Ἴδης καὶ τῆς πόλεως Κνωσσοῦ ὑπῆρχε τάφος, ὅστις ἐλέγετο τοῦ Διός. Παρήγετο αὐτόθι μέλι χεῖρον μεγίστην ὑπόληψιν. Σήμερον κοινῶς καλεῖται «Ψηλορείτης». Αἱ κορυφαὶ αὐτοῦ εἶσι σχεδὸν πάντοτε χιονοσκεπεῖς· ἀπὸ τῆς ὑψηλοτάτης ἐξ αὐτῶν φαίνονται Κύθηρα, Μῆλος, Θήρα, πολλαὶ ἄλλαι νῆσοι τοῦ Αἰγαίου πελάγους, Ταΰγετον, Ῥόδος, παρτίαι τῆς Μ. Ἀσίας. Ὕψος 1200 μέτρων. Τὰ ὑψηλότατα τῶν πλευρῶν τῆς Ἴδης στεροῦνται βλαστήσεως· κυπάρισσοι ἐκλάμουν αὐτὴν ἐν τῷ ἀνὼ ὕψος καὶ δάση δρυῶν καθωμείζουν τὰ μεσαῖα αὐτῆς μέρη· ἤδη ὅμως μόνον αἱ ὑπώρειαι καὶ οἱ κατώτεροι λόφοι διατηροῦν εἴσετι δάση τινὰ πλατάνων, δρυῶν καὶ κομάρων. Τὸ τρίτον τῆς νήσου Κρήτης ἀρδεύεται ὑπὸ τῆς Ἴδης. Πολλὰ ῥέουσι αὐτόθι ἰαματικὰ βάσανα.

ΙΔΗΣ κτητ. ἀντὶ ΙΔΑΣ.

ΙΔΗΣ (Everard-Isbrauz IDES), περιηγητὴς γερμανός, γεν. περὶ τὸ 1660, ἀποθ. περὶ τὸ 1700. Καταγόμενος ἐξ Ὀλλανδίας μετέβη εἰς Ῥωσσίαν καὶ εὐδοκίμησεν ἐκεῖ ἐμπορικὸν οἶκον τὰ χίστα ἀκμάσαντα. Ὁ αὐτοκράτωρ Πέτρος ὁ Μέγας ἐκτιμήσας τὴν ἱκανότητά του κατέστησεν αὐτὸν συμβουλόν του καὶ τῷ 1692 ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Κίναν, ὅπως συνομολογήσῃ μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Κίνας ἐμπορικὴν συνθήκην καὶ ὁρίσῃ τὰ ὅρια τῶν δύο κρατῶν. Ἡ ἐπιτυχία αὐτοῦ ἐπέτυχε πληρεστάτη. Τῇ 14 μαρτίου 1692 ἀνεχώρησαν ἐκ Μόσχας, ἔνθα τὸν Τσαρικὸν παρήλλαξε τὸ περίφημον σημεῖον τοῦ ἔτους τῇ 27 ὀκτωβρίου καὶ εἰσῆλθε εἰς Πεκῖνον τῇ 3 νοεμβρίου. Ἀπῆλθεν ἐκ Πεκίνου τῇ 19 φεβρουαρίου 1693 καὶ ἀφίκετο εἰς Μόσχαν τῇ 19 ἰανουαρίου 1694 διατρίξας πολλοὺς κινδύνους ἐν Ταρταρίᾳ καὶ Σιβηρίᾳ. Συνέταξεν ἔκθεσιν τῆς ἀποστολῆς του ὁλλανδιστὶ μεταφρασθεῖσαν εἰς πολλὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας καὶ περιέχουσαν ἀξιολόγους πληροφορίας περὶ τῶν διαφόρων γεωγραφικῶν θέσεων καὶ τῶν ἠθῶν τῶν κατοίκων τῆς Ταρταρίας, Σιβηρίας καὶ Κίνας. Μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Πέτρου αὐτοκρατορικὸς σύμβουλος τοῦ ἐμπορίου καὶ ἀπεστάλη ὅπως κάμῃ γεωγραφικὰς ἐρεύνας εἰς Ἀρχέγγελον καὶ Λευκὴν Ῥωσσίαν. Καταβληθεὶς ὑπὸ τῶν μόχθων καὶ τῆς δριμύτητος τοῦ κλίματος ἀπέθανεν εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του.

ΙΔΙΣΤΑΒΙΣΟΥΣ ΚΑΜΠΟΥΣ, ἐκτεταμένη πεδιὰς τῆς Γερμανίας παρὰ τοῖς Χερούσκοις, ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ Βισοῦργιδος (τοῦ νῦν Βίσερ), περίφημος διὰ τὴν αὐτόθι κατατρόπωσιν τοῦ Ἀρμινίου ὑπὸ τοῦ Γερμανικοῦ κατὰ τὸ 16 μ. Χ. Κατά τινας ὑποτίθεται ἐν Ἀνοβίρῳ, κατ' ἄλλους ἐν Βρυϋνσβίκ.

ΙΞΜΩΝ, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Κυρήνης ἢ Ἀστερίας περίφημος μάντις καὶ οἰωνοσκόπος τῆς ἀρχαιότητος. Συνεκστρατεύσας μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν εἰς Κολχίδα καὶ ἀποβὰς εἰς Μυσίαν ἐφονεύθη ὑπὸ ἀγριοχοίρου. § —, υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου καὶ τῆς Γοργόνης, μνημονευόμενος ὑπὸ Ἀπολλοδώρου.

ΙΔΟΘΕΑ—ΣΙΔΟΘΕΑ.

ΙΔΟΜΕΝΑΙ, δύο ὑψηλοὶ λόφοι ἐν Ἀκαρνανίᾳ πλησίον τῆς πόλεως Ἀμβρακίας.

ΙΔΟΜΕΝΕΥΣ, βασιλεὺς τῆς Κρήτης, υἱὸς Διευκαλίωνος, καὶ ἔγγονος Μίνωος τοῦ Β'. Εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἑλένης, συνεξεστράτευσε μετὰ τῶν λοιπῶν ἡρώων τῆς Ἑλλάδος κατὰ τῆς Τροίας, φέρων 80 πλοῖα. Διακρινόμενος διὰ τὴν ὡραιότητα καὶ γενναιότητά του μετέσχε τῆς διὰ τὸ πτῶμα τοῦ Πατρόκλου συμπλοκῆς τῶν Ἑλλήνων μετὰ τῶν Τρώων καὶ ἐπάλαισε μετὰ τοῦ Αἴαντος τοῦ Ὀϊλέως κατὰ τοὺς ἀγῶνας τοὺς συγκροτηθέντας ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως διὰ τὴν μνήμην τοῦ Πατρόκλου. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας καταληχθεὶς κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του ὑπὸ τρικυμίας ηὐχήθη εἰς τὸν Ποσειδῶνα, ὅτι θέλει θυσιάσει τὸ πρῶτον ἔμψυχον ὃ,τι ὅπερ θέλει συναντήσει ἐμπρὸς εἰς τὴν οἰκίαν του. Τὸ θῦμα ὑπῆρχεν αὐτὸς ὁ υἱὸς Ἰδομενεύς, ὅπως ὑποδεχθῇ τὸν πατέρα του. Μη θελήσαντος ὑπὸ τῶν ὑπηκόων του διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς εὐχῆς του κατέφυγεν

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοινοτική Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν. Π. Α.)

εἰς Ἰταλίαν, καὶ ἐκεῖ ἱδρύσας ἐν Καλαβρίᾳ ἀποικίαν Σαλέντιναν εἰσήγαγε τοὺς νόμους τοῦ Μίνωος καὶ ἔζησε μέχρις ἐσχάτου γήρατος.

Ἰδομενεύς, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Πριάμου μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀπολλοδώρου.

Ἰδομενεύς, ἱστορικὸς Ἕλλην, γενν. ἐν Λαμψάκῳ, ζῶν περὶ τὸ 300 π. Χ. Φίλος καὶ μαθητὴς τοῦ Ἐπικούρου, ἐνυμφεύθη τὴν Βάτιν, ἀδελφὴν Μητροδώρου τοῦ Λαμψακηνοῦ μαθητοῦ καὶ τούτου τοῦ Ἐπικούρου. Κατέσχεν ὑψηλὸν ἀξίωμα ἐν τῇ πατρίδι του, ἴσως τὴν τυραννίδα, καὶ ἀπέδειξε κενοδοξίαν καὶ πολυτέλειαν. Ὁ Ἐπίκουρος ἠναγκάσθη νὰ τὸν ἀνακαλέσῃ εἰς καλλίτερα αἰσθήματα. Τὰ συγγράμματά του ἁπλῶς μνημονευόμενα φαίνεται ὅτι ἀντικείμενον εἶχον τὸν ἰδιωτικὸν βίον τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Πλούταρχος, φέρων αὐτὰ εἰς μαρτυρίαν, δὲν ἀποδίδει αὐτοῖς μεγάλην ἱστορικὴν ἀξίαν. Αἱ γνωστοὶ ἐπιγραφαὶ τῶν συγγραμμάτων του εἶναι «Ἱστορίαι τῶν κατὰ Σαμοθράκην» καὶ «Περὶ τῶν Σωκρατικῶν». Διάφορα χωρία ἀναφερόμενα εἰς Πεισίστρατον, Θεμιστοκλῆν, Ἀριστείδην, Περικλῆν, Δημοσθένην, Αἰσχίνην, Ὑπερίδην, Φωκίωνα, φαίνεται, ὅτι ἀνῆκον εἰς ἄλλο αὐτοῦ σύγγραμμα, οὗ τινος ἡ ἐπιγραφὴ κατά τινας «Περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν», κατ' ἄλλους «Περὶ τῆς τῶν ἐνδόξων τρυφῆς» καὶ κατ' ἄλλους «Περὶ δημαγωγῶν».

ΙΔΟΜΕΝΗ — ΕΙΔΟΜΕΝΗ. §—, πόλ. τῆς μακεδονικῆς ἐπαρχίας Ἠμαθίας.

ΙΔΟΥΒΕΔΑ, λατ. Idubida, ὄ. τῶν μεγαλειτέρων ὀρέων τῆς Ἱσπανίας. Ἀρχόμενον ἀπὸ τῶν πηγῶν τοῦ Ἴβηρος ποταμοῦ καὶ φερόμενον σχεδὸν παραλλήλως πρὸς τὰ Πυρηναῖα, καταντᾷ μέχρι τῶν μεσημβρινῶν παραλίων τῆς Μεσογείου. Σήμερον Sierra d'Occa.

ΙΔΟΥΜΑΙΑ, μικρὰ χώρα κειμένη πρὸς Ν καὶ Α τῆς Παλαιστίνης, ὀνομασθεῖσα οὕτω ἀπὸ τῶν Ἰδουμαίων ἢ Ἐδωμιτῶν σημιτικοῦ λαοῦ καταγομένου ἀπὸ τοῦ Ἐδὼμ ἢ Ἠσαῦ. Οἱ Ἰδουμαῖοι κατῴκησαν κατ' ἀρχὰς πρὸς Α τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης ἐν τῇ χώρᾳ τῇ κληθείσῃ «Ἀνατολικὴ Ἰδουμαία» καὶ βραδύτερον «Αὐρωνῖτις», ἧς ἐπισημοτέρα πόλις ἡ Βόστρα· ἐπεξετάθησαν δυτικὸν πρὸς Ν τῆς Παλαιστίνης μεταξὺ τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς εἰς τὴν χώραν τὴν κληθεῖσαν «Νοτίαν Ἰδουμαίαν» εἶχουν ἐπισημοτέρας πόλεις Ἐλὰθ ἢ Ἐλάνα, Ἀζιογάμβρα καὶ Πέτραν. Ἔσχον βασιλεῖς πολὺ πρότερον τῶν Ἑβραίων καὶ ἦσαν ἀνεξάρτητοι μέχρι τοῦ Δ' αἰ. π. Χ. ὅτε ὑπετάγησαν ὑπὸ τοῦ Ἀσσυρίου Σαργὼν καὶ ἐφορολογήθησαν. Ἡ ἀνατολικὴ Ἰδουμαία ἀνεκτήσατο τὴν ἐλευθερίαν κατὰ τὰ τέλη τῆς βασιλείας τοῦ Σολομῶντος· ἀλλ' ἡ νότιος Ἰδουμαία ἀπετέλει μέρος τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα μέχρι τοῦ Ἰωρὰμ υἱοῦ τοῦ Ἰωσαφάτ. Οἱ Ἰδουμαῖοι ἐδουλώθησαν τὸν Ναβουχοδονόσορα εἰς τὴν ἅλωσιν τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπωφεληθέντες ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῶν Ἰουδαίων κατέκτησαν τὰ Ν τῆς Ἰουδαίας μέχρι τοῦ Ἑβρών. Προσβληθέντες ὑπὸ τῶν Μακκαβαίων κατετροπώθησαν ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Ὑρκανοῦ, ἀναγκάσαντος αὐτοὺς νὰ καθυποβληθῶσιν εἰς τὴν περιτομὴν καὶ συνενώσαντος αὐτοὺς μετὰ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους. Εἷς ἐξ αὐτῶν ὁ Ἡρώδης ἐγένετο βασιλεὺς τῆς Ἰουδαίας διὰ τῆς εὐνοίας τῶν Ῥωμαίων. Μετὰ τὴν ἐξάλειψιν τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Τίτου ἅλωσιν τῆς Ἱερουσαλὴμ ἡ Ἰδουμαία, ὡς καὶ ἡ Ἰουδαία συνηνώθησαν μετὰ τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους. Μέχρι τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου ἡ ἀνατολικὴ Ἰδουμαία ἀπετέλει μέρος τῆς ἐπαρχίας Παλαιστίνης, ἡ δὲ νότιος τῆς Ἰουδαίας. Ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ τῶν διαδόχων του ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τῆς Ἀνατολῆς καὶ ὠνομάσθησαν Ἀραβία μετὰ πρωτευούσης τῆς Βόστρας, καὶ Τρίτης Παλαιστίνης μετὰ πρωτευούσης τῆς Πέτρας.

ΙΔΟΥΜΑΙΑΣ (θάλασσα), ὄνομα διδόμενον ἐνίοτε εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν.

ΙΔΟΥΜΑΙΟΙ ἢ ΕΔΩΜΙΤΑΙ, λαὸς τῆς Ἀσίας καταγόμενος ἀπὸ τοῦ Ἠσαῦ, ἴδε «Ἰδουμαία».

ΙΔΟΥΜΑΝΙΑ καὶ ΕΙΔΟΥΜΑΝΙΑ παρὰ Πτολεμαίῳ. Ποταμὸς τῆς νήσου Βρετανίας βίων ἀνατολικῶς. Παρὰ Λατίνοις Sidumania. Σήμερον Blackwatez.

ΙΔΡΙΑ, πόλ. τῆς Αὐστρίας ἐν Καρνιόλῃ εἰς 45 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Λαυβάχης, καὶ 32 πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Ἀδελσβέργης, ἐπὶ ὁμωνύμου ποταμοῦ. Κάτ. 5.000 Κατασκευὴ ὑφασμάτων, τριχάπτων. Πλούσια μεταλλεῖα ὑδραργύρου ἀνακαλυφθέντα τῷ 1497, ἐκμεταλλευόμενα ἀπὸ τοῦ 1510, καὶ παράγοντα κατ' ἔτος 3,000 σταθ. ὑδραργύρου καὶ 500 κιναβάρεως.

ΙΔΡΙΑΣ, χώρα τῆς Φρυγίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, κειμένη ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Καρίας καὶ διαρρεομένη ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Μαρσύα.

Ἴδρια, πόλ. ἐπὶ τῆς Ἰδριάδος χώρας, πρότερον Χρυσαωρὶς καλουμένη.

ΙΔΡΙΕΥΣ, βασιλεὺς ἢ δυνάστης τῆς Καρίας, ἀκμ. τῷ 344 π. Χ. Δευτερότοκος υἱὸς τοῦ Ἑκατόμνου ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου μετὰ τὸν θάνατον τῆς Ἀρτεμισίας συζύγου τοῦ ἀδελφοῦ του

Δημοσιεύσεις Εθνικής Βιβλιοθήκης
Αρχαιολογία (Ν.Π.Δ.)

Μαυσάλου τῷ 351. Ὀλίγῳ μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του ζητήσαντος παρ' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας Ἀρταξέρξου τοῦ Ὤχου ἐπικουρικὸν σῶμα κατὰ τῆς νήσου Κύπρου, ἐπρομήθευσε στόλον ἐκ 40 τριηρῶν καὶ στρατὸν ἐξ 8 χιλιάδων μισθοφόρων καὶ ἀνέθηκε τόν τε στόλον καὶ τὸν στρατὸν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Εὐαγόρα καὶ τοῦ ἀθηναίου στρατηγοῦ Φωκίωνος. Δὲν διέμεινεν ἐπὶ πολὺ σύμμαχος τῶν Περσῶν· ἀλλ' ἡ διάρρηξις τῆς συμμαχίας ταύτης οὐδόλως ἔβλαψε τὴν εὐημερίαν τοῦ βασιλείου του. Ὁ Ἰσοκράτης ὁμιλεῖ περὶ αὐτοῦ ὡς περὶ πλουσιωτάτου καὶ ἰσχυροτάτου ἐκ τῶν ἡγεμόνων τῆς Ἀσίας, καὶ ὁ Δημοσθένης λέγει ὅτι προσίθηκεν εἰς τὰς κτήσεις του τὴν Χίον, Κῶ καὶ Ῥόδον. Ἀπέθανε μετὰ ἑπταετῆ βασιλείαν καταλιπὼν τὸν θρόνον εἰς τὴν ἀδελφὴν καὶ εἰς γόν του Ἄδαν.

ΙΔΡΩΜΕΝΟΣ (Ἀνδρέας), ἱερεὺς καὶ καθηγητὴς Ἕλλην, γενν. ἐν Πάργῃ τῆς Ἠπείρου τῷ 1764, ἀποθ. ἐν Κερκύρᾳ τῇ 7 Ἰανουαρίου 1843. Γόνος ἀρχαίας οἰκογενείας, ἧς δύο μέλη διεκρίθησαν ὁ Φιλόθεος Ἱερομόναχος ἀναφερόμενος ὑπὸ τοῦ Δ. Προκοπίου, καὶ Ἰωάννης Ἱδρωμένος ἀξιωματικὸς τῶν πυροσβεστῶν τοῦ ἑνετικοῦ στόλου, ἧν υἱὸς Ἀντωνίου Ἱδρωμένου καὶ Ἀναστασίας ἐκ γένους Δεσύλλα. Διδασκάλους ἔσχε τὸν πρὸς μητρὸς θεῖόν του Ἀκάκιον Ἱερομόναχον Δεσύλλαν καὶ ὕστερον τὸν ἐκ Δημητσάνης Ἱερομόναχον Ἀγάπιον. Δεκαοκταετὴς ἤρχισε νὰ διδάσκῃ τοὺς Ἕλληνας συγγραφεὺς ἐν διαφόροις χωρίοις τῆς Ἠπείρου εἶτα Δ'ὄβρη, Δροβίστη καὶ Δεβροβουνίῳ. Ἀποκατασταθεὶς ἐν τῇ πατρίδι του, ἐξελέγη ἀρχειοφύλαξ τῆς πολιτείας καὶ ἀνεδείχθη τὴν διεύθυνσιν τοῦ κοινοῦ σχολείου. Τῷ 1791 προχειρισθεὶς πρεσβύτερος, παρετήρησε τὰ καθήκοντα τοῦ ἀρχιεφόρακος. Ὅτε οἱ Γάλλοι κατέλαβον τὰς Ἰονίους νήσους καὶ τὰς ἐν Ἠπείρῳ ἑνετικὰς κτήσεις, ἐν ᾗ συμπεριελαμβάνετο καὶ ἡ Πάργα, οὗτος συνέταξε τὴν πρὸς τοὺς ἐν Κερκύρᾳ πολιτευομένους ἀπάντησιν τῶν συμπολιτῶν του ἔγγραφον, ἐν ᾗ ἐναργῶς δείκνυται ὁ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἐκάθεκτος ἔρως. Ὁ Ἱδρωμένος ἔνθερμος πατριώτης καὶ μεγίστην χαίρων ἐκτίμησιν παρὰ τοῖς συμπατριώταις του συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Παργίων ὑποστήριξιν τοῦ Σουλίου. Ὅτε ἀνεφάνη ἐν τῷ Ἰονίῳ πελάγει ὁ ῥωσσοτουρκικὸς στόλος, ὁ Ἱδρωμένος ἀπεστάλη ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του εἰς τὸν ναύαρχον Οὐζακώφ καὶ κατέστησεν αὐτὸν κύριον μικρᾶς φρουρᾶς εἰς Πάργαν καὶ ἀνελάβη αὐτὴν ὑπὸ τὴν ῥωσσικὴν προστασίαν μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς τῆς Ἑπτανήσου εἰς τὴν Τουρκίαν. Ἐπειδὴ κατὰ τὴν μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας συνθήκην αἱ ἐν Ἠπείρῳ ἑνετικαὶ κτήσεις ἐτίθεντο ὑπὸ τὴν ἄμεσον κυριαρχίαν τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, οἱ Πάργιοι ὑπέβαλον δεινὴν παράστασιν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Παῦλον, καὶ κατόπιν λαμβάνοντες ἀφορμὴν ἐκ τῆς καταπλεύσεως τοῦ Ἀλῆ πασᾶ καὶ τῶν συχνῶν ἐπιδρομῶν τῶν περιὶ Θωμανῶν ἔκαμον νέας παραστάσεις πρός τε τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβευτὴν τῆς Ῥωσσίας καὶ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ἀλέξανδρον· ἀλλ' αἱ παραστάσεις αὗται, ἃς συνέταξεν ὁ Ἱδρωμένος οὐδόλως εἰσηκούσθησαν. Τῷ 1803 συστάσης ἐν Κερκύρᾳ δημοσίας σχολῆς, ὁ Ἱδρωμένος προσεκλήθη ὑπὸ τῆς ἑπτανησίου Γερουσίας, ἵνα ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ ἀναδεχθῇ τὴν καθηγεσίαν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἔχων βοηθὸν τὸν Χριστόφορον Περῤῥαιβόν. Μεταβὰς ἐπὶ τούτῳ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1804 εἰς Κέρκυραν πανοικεὶ ἤρξατο τῶν μαθημάτων τῇ 8 νοεμβρίου 1805, καὶ διὰ τοῦ ἐναρκτηρίου λόγου του κατενθουσίασε τὸ πολυπληθὲς ἀκροατήριόν του. Ἔκτοτε ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς νέας αὐτοῦ ἀποστολῆς ἐπὶ 21 ἔτη διετέλεσε διδάσκων τὴν ἀρχαίαν προγονικὴν γλῶσσαν καὶ ἑρμηνεύων εἰς τὴν νεολαίαν τὴν ἐν τῇ κατηργημένῃ μονῇ τῆς Τενέδου φοιτῶσαν τοὺς ποιητὰς καὶ κλασσικοὺς συγγραφεῖς τῆς Ἑλλάδος. Πλεῖστοι ὑπῆρξαν οἱ τῶν δημοσίων μαθημάτων του ἀκροαταί, καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας διεκρίθησαν, ἐν οἷς ὁ μητροπολίτης Κερκύρας γενόμενος Ἀθανάσιος ὁ Πολίτης, ὁ τούτου ὁμώνυμος καθηγητὴς τῆς χημείας, καὶ ὁ Ἰω. Καραντηνὸς καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν. Ἰδιαιτέρως δὲ ἔσχον αὐτὸν διδάσκαλον ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας, ὁ ἀδελφός του Βιάρος, ὁ Ἀνδρέας Μουστοξύδης, ὁ Νικόλαος Διλβινιώτης, ὁ Ἀντώνιος Πολυλᾶς, ὁ Πέτρος Βράϊλας, ὁ Στέφανος Παδοβᾶς καὶ ἄλλοι. Συστάσης τῷ 1808 τῆς Ἰονικῆς ἐν Κερκύρᾳ Ἀκαδημίας ὁ Ἱδρωμένος ἐξελέγη μέλος τοῦ συλλόγου ἐκείνου, ἐν ᾧ ἀνέγνω τρεῖς ὠδὰς τὴν μὲν τῇ Ἑλλάδι, τὴν δὲ, κατὰ Πίνδαρον, πρὸς Ναπολέοντα, καὶ τρίτην εἰς τοὺς ἐν Δ.βόρνῳ παροικοῦντας φιλογενεῖς Γραικούς. Συστάσης τῷ 1819 ἐν Κερκύρᾳ Βιβλικῆς ἑταιρίας πρὸς διάδοσιν τῶν ἱερῶν Γραφῶν διωρίσθη ἐν αὐτῇ μέλος τῆς διευθυνούσης ἐπιτροπῆς. Τῇ 29 μαΐου 1824, καθ' ἣν ἡμέραν καθιδρύθη τὸ Ἰόνιον Πανεπιστήμιον ἀνηγορεύθη ὁ Ἱδρωμένος πρώτως θεολογοδιδάκτωρ αὐτοῦ καὶ ἀπὸ χειρὸς τοῦ ἀειμνήστου φιλέλληνος Φιλίππου Τσλφόρδου ἔλαβε τὸν

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινοτικό Κέντρο Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

στέφανον καὶ τὸ δίπλωμα. Ἔπειτα ἀνεδείχθη κοσμήτωρ τῆς θεολογικῆς σχολῆς καὶ Ἀρχιμανδρίτης τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας. Προβιβηνὼς τὴν ἡλικίαν κατέλιπε τὴν καθηγεσίαν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων εἰς τὸν Χριστόφορον Φιλητᾶν καὶ τὸν Κωνσταντῖνον Ἀσώπιον. Τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του ἀφιέρωσεν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἐγγόνων του, συνάμα ἀσχολούμενος εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν κριτικῶν ἐπισταπῶν του πρὸς διόρθωσιν διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων ἐκ τῶν πολλῶν ἁμαρτημάτων, ὧν ἔγεμον κατὰ παραδρομὴν ἢ ἀμάθειαν τῶν πάλαι ἀντιγραφέων, καὶ ἅπερ κατὰ ῥυθμὸν καὶ καλλονὴν πολλαχοῦ δὲ καὶ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν διέφθειρον τῶν ἱερῶν ῥημάτων. Ἐκ τῶν ἐπιστασιῶν τούτων ἀνατεθέντων ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν διὰ ἐπιστολῆς ἀπὸ Ἰουλίου τοῦ 1838 πρὸς τὸν πατριάρχην Γρηγόριον, ὡρελήθη ὁ Βερθολομαῖος Κουτλουμουσιανός, ὡς ὁμολογεῖ εἰς τὴν ἐπιμελείᾳ αὐτοῦ γενομένην πέμπτην ἔκδοσιν τοῦ Μεγάλου Ὡρολογίου καὶ ἐν τῷ προλόγῳ τῆς ἐν ἔτει 1843 ἐκδόσεως τῶν Μηναίων. Ἐξ αὐτῶν δὲ ἐξηργάσθη καὶ ὁ ἐν Ἑνετίᾳ ἀρχιμανδρίτης Σπυρίδων Ζερβὸς τὴν ἐν ἔτει 1858 ἔκδοσιν τῆς Παρακλητικῆς. Ὁ Ἱερωμένος συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀνόρθωσιν τοῦ ἐκ παρατεταμένης ξενοκρατίας ἐκπεπτωκότος ἑλληνισμοῦ ἐν τῇ Ἑπτανήσῳ. Ὁ Ἱερωμένος ἔγραψεν εἰς πεζὸν καὶ ποιητικὸν λόγον διάφορα, ἐν οἷς ἐπαινεῖ ἡ ἀρχαία χάρις καὶ γλαφυρότης τῆς γλώσσης. Πολλὰ τούτων σώζονται περὶ τῷ ἐγγόνῳ αὐτοῦ Μ. Σ. Ἱερωμένῳ, τὰ πλείστα ἀνέκδοτα. Διάφοροι συνέγραψαν περὶ τοῦ Ἱερωμένου ἐν παρόδῳ· ἰδιαιτέρα δὲ βιογραφία αὐτοῦ κατεχωρίθη ἐν τῇ Πανδώρᾳ τῶν Ἀθηνῶν, τόμ. 21ος φλ. 502, φεβρουαρίου 15, 1871.

ΙΑΣΤΕΙΝ, πολίχνιον τῆς Πρωσσίας ἐν τῷ κράτει δουκάτῳ Νασσάου κείμενον 9 χιλιόμετρ. πρὸς Β τῆς Μαγεντίας. Κάτ. 2.503. Γεωργικὴ σχολή. Διδασκαλεῖον· πύργος ἀναγερθεὶς τῷ 1615, καὶ περιέχων τὰ ἀρχεῖα τοῦ δουκάτου.— Ἄλλοτε πρωτεύουσα τῆς Βεστερβάϊας μετέβη εἰς τὴν οἰκογένειαν Νασσάου τῷ 1721, καὶ εἰς τὴν Πρωσσίαν τῷ 1866.

ΙΑΥΙΑ, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος καθ' Ἡσίοδον. Σύζυγος τοῦ Αἰήτου βασιλέως τῶν Κόλχων κατ' Ἀπολλόδωρον.

ΙΕΒΟΥΣΑΙΟΙ, ἀρχαῖος λαὸς τῆς Ἀσίας, κατοικῶν πρὸς Δ τῆς Νεκρᾶ Θαλάσσης ἐν τῇ χώρᾳ, ἣν ἐκυρίευσεν ὁ Δαυὶδ ἐκ χειρὸς τῆς φυλῆς Βενιαμίν, ἔχων πρωτεύουσαν τὴν ὕστερον κληθεῖσαν Ἱερουσαλήμ. Πρὸς τοὺς Ἰεβουσαίους πολεμῶν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ εἶπε τὸ περίφημον ἐκεῖνο λόγιον «Στήτω ὁ ἥλιος κατὰ Γαβαών, καὶ ἡ σελήνη κατὰ φάραγγα Αἰλών», ὅπερ εἶχον ὡς μέγιστον ἐπιχείρημα οἱ ὑποστηρίζοντες τὸ ἀκίνητον τῆς Γῆς.

ΙΕΖΑΒΕΛ, θυγάτηρ Ἰεθεβάλ, βασιλέως τῆς Τύρου καὶ Σιδῶνος, συζευχθεῖσα τὸν Ἀχαάβ, βασιλέα τοῦ Ἰσραὴλ περὶ τὸ 907 πρὸ Χριστοῦ. Ἀλλόφρος πρὸς τὸν ἰσραηλιτικὸν λαὸν ὡς καὶ τὴν θρησκείαν αὐτοῦ κατεδίωκεν ἀπηνῶς τοὺς προφήτας καὶ ἐπροστάτευε τοὺς ἱερεῖς τοῦ Βάαλ. Ὅτε ὁ προφήτης Ἠλίας ἐξεφάνισε πάντας τοὺς ἱερεῖς τοῦ Βάαλ, ἡ Ἰεζάβελ ἐζήτησε νὰ ἐκδικηθῇ, ἀλλ' ὁ προφήτης διέφυγε τὴν ἐκδίκησιν. Ἡ Ἰεζάβελ ἀδίκως ἐφόνευσε τὸν λιθοβολισμὸν τοῦ Ναβοὺθ μὴ θελήσαντος νὰ πωλήσῃ τὴν ἀμπελῶνα του εἰς τὸν Ἀχαάβ. Ὀλιγωτέραν ἔσχεν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν δύο υἱῶν της Ὀχοζίου καὶ Ἰωράμ προσκεκολλημένων εἰς τὸν ἀληθῆ Θεόν, ἐνῷ ἡ ἀδελφὴ αὐτῶν Ἀθαλία προσεπάθει νὰ εἰσάξῃ τὴν λατρείαν τῆς μητρός της ἐν τῷ βασιλείῳ τοῦ Ἰούδα. Διὰ συνωμοσίας ἐπῆλθε τὸ τέλος τῆς Ἰεζάβελ καὶ τῆς δυναστείας της. Ὁ Ἰηοὺ, υἱὸς τοῦ Ἰωσαφὰτ ἐπαναστατήσας κατέστρεψεν ἅπασαν τὴν οἰκογένειαν τῆς Ἰεζάβελ καὶ πάντας τοὺς ἱερεῖς τοῦ Βάαλ καὶ κατέλαβε τὸν θρόνον τοῦ Ἰσραήλ. Ἐνῷ εἰσεπορεύετο εἰς τὴν πόλιν ἡ Ἰεζάβελ προκύψασα τῆς θυρίδος ἠρώτησε τίς ὁ ἐρχόμενος· τρεῖς εὐνοῦχοι ἀναβάντες εἰς τὴν οἰκίαν συνέλαβον καὶ κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἰηοὺ ἐκύλισαν αὐτὴν καὶ κατεσπάραξαν εἰς τὸ τεῖχος· κύνες δὲ κατέφαγον τὸ σῶμα αὐτῆς κατὰ τὴν προφητείαν τοῦ Ἠλιού.

ΙΕΖΕΚΙΗΛ, ἑβραϊστὶ «Χιζκιὰλ» [ἤτοι ἐνισχυόμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ», ὁ τρίτος ἐκ τῶν τεσσάρων μειζόνων προφητῶν, ζῶν κατὰ τὸν ΣΤ' π. Χ. αἰῶνα. Τὰ τοῦ βίου του σχεδὸν ἄγνωστα. Περὶ τοῦ ἰδίου γίνεται γνωστὸν ὅτι ἦν υἱὸς Βουζεῖ ἐκ φυλῆς Λευΐ, ἀνήκων εἰς τὸ ἱερατικὸν τάγμα. Ἀπαχθεὶς ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονοσόρ αἰχμάλωτος εἰς Βαβυλῶνα τῷ 599 ἤρχισε τὰς προφητείας του κατὰ τὸ πέμπτον ἔτος τῆς αἰχμαλωσίας του τῷ 595 ἤτοι 5ῃ ἔτη πρὸ τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἔγγαμος ὢν ἀπώλεσε τὴν σύζυγόν καὶ διετάχθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ νὰ μὴ κλαύσῃ αὐτήν. Ἐξηκολούθησε τὰς προφητείας του μέχρι τοῦ ἐνάτου ἔτους τῆς αἰχμαλωσίας του. Κατά τινα παράδοσιν ἐλιθοβολήθη ὑπὸ Ἰουδαίων τοῦ κριτοῦ ἀπατηθέντος τὴν εἰδωλολατρείαν καὶ αὐστηρῶς ἐπι-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΡΘΟΥΣΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

πληχθέντος ὑπ' αὐτοῦ. Καθ' ἑτέραν παράδοσιν ἀναφερομένην ὑπὸ τοῦ Θεοδωρήτου ἐτάφη ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Χαλδαίων ἐν τῷ τάφῳ τοῦ 'Αρφαξάδ. Τὸ βιβλίον του σύγκειται ἐκ 48 κεφαλαίων. Τὸ ὕφος του στερεῖται ὄψους καὶ δὲν δύναται νὰ συγκριθῇ πρὸς τὸ τῶν δύο προγενεστέρων του 'Ησαΐου καὶ 'Ιερεμίου. 'Εν τούτοις χωρία τινὰ εἶναι ἀξιοθαύμαστα. Ο 'Ιεζεκιὴλ διηγεῖται ὁράσεις, ὧν ἡ πρώτη εἶναι μεγαλοπρεπὴς θρησκευτικὴ ἀλληγορία. Προφητεύει τὰς δυστυχίας εἰς ἃς ἔμελλε νὰ ὑποκύψῃ ἡ 'Ιερουσαλὴμ καὶ βραδύτερον οἱ 'Αμμωνῖται, οἱ 'Ιδουμαῖοι, οἱ Τύριοι, οἱ Λίγύπτιοι, οἱ λαοὶ τοῦ Γὼγ καὶ Μαγὼγ, ἀλλ' οὐδεμίαν ἀπειλὴν ἐκφέρει κατὰ τῶν Χαλδαίων τῶν καταπιστῶν τοῦ λουδαϊκοῦ ἔθνους. — Ο Φλάβιος Ἰώσηπος ἀποδίδει αὐτῷ δύο β.βλία περὶ αἰχμαλωσίας τῆς Βαβυλῶνος· ἀλλαχοῦ ὅμως οὐδεμία ὑπάρχει πληροφορία περὶ τῶν β.βλίων τούτων.

ΙΕΛΜΕΡ, λίμνη τῆς Σουηδίας μεταξὺ τῶν κυβερνείων Westeras, Nikoeping καὶ Orebro, μῆκος 60 χιλιαμ., πλάτ. 18. Συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς λίμνης Μαίλαρ διὰ τῆς ὁμωνύμου διώρυχος.

ΙΕΜΨΑΑΑΣ, λατ. Hiempsal, ἡγεμὼν τῆς Νουμιδίας δολοφονηθεὶς τῷ 118 π. Χ. Ἦν υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Νουμιδίας Μασσίβα καὶ ἔγγονος τοῦ Μασσινίσσα. Ο Μασσίβας ἀποθνήσκων κατέλιπε τὸ βασίλειόν του εἰς τοὺς δύο υἱοὺς του 'Αδελβάλαν καὶ 'Ιεμψάλαν καὶ εἰς τὸν ἀνεψιόν του Ἰουγούρθαν. Διχόνοια ἀνεφύη μεταξὺ τῶν τριῶν ἡγεμόνων ἀπὸ τῆς πρώτης συναντήσεώς των, καθ' ἣν ὁ 'Ιεμψάλας προσβαλὼν θανασίμως τὸν Ἰουγούρθαν. Κατελύσας κατόπιν ἐν τινι εἰκῇ ἀνηκούσῃ εἰς τὸν Ἰουγούρθαν ἐσφάγη κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ ἐν καιρῷ νυκτός. Ταῦτα κατὰ διήγησιν τοῦ Σαλλουστίου· ὁ δὲ Τίτος Λίβιος, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς «Ἐπιτομῆς» τῆς ἱστορίας του διασῳζομένης, ὅτι ὁ 'Ιεμψάλας ἐφονεύθη ἐν πολέμῳ. Τὸ ὄνομα τοῦ ἡγεμόνος τούτου παρ' Ἀππιανῷ γράφεται ὡς ἀνωτέρω ἤτοι «Ιεμψάλας» παρὰ Πλουτάρχῳ ὅμως γράφεται «Ἰέμψας» παρὰ δὲ Δωρίῳ «Ἰέμψημος».

Ιεμψάλας, βασιλεὺς τῆς Νουμιδίας, ζῶν κατὰ τὸν πρῶτον π. Χ. αἰῶνα. Κατά τινα ἐπιγραφὴν ἦν ἔγγονος τοῦ Μασσινίσσα καὶ υἱὸς τοῦ Γουλουσσᾶ. Ἐπαίδευσε τοὺς νεωτέρους Μάρκον καὶ τὸν Κάθηγον μετὰ τῶν ἀδελφῶν τῆς μητρὸς αὐτοῦ Σάλλα ἐν Ῥώμῃ, τῷ 88. Η φιλοξενία του ἦν κατ' ἐπιφάνειαν μόνον· πράγμ. ἐξ ἐναντίας ἐπρόφυγας αἰχμαλώτους. Κατορθώνει τέλος νὰ φύγωσι καὶ νὰ συνενωθῶσι μετὰ τοῦ πρεσβυτέρου Μαρίου. Μετὰ τὸν θρίαμβον τοῦ κόμματός των ὁ Γναῖος Δομίτιος 'Αβενόβαρβος ἀρχηγὸς ἐν 'Αφρικῇ καθήρεσεν αὐτὸν καὶ ἀντικατέστησε διὰ τοῦ 'Ιάρβα. Θριαμβεύσαντος πάλιν τοῦ ἀντιπάλου κόμματος ἐπανεκτήσατο τὸ κράτος του ὅπερ φαίνεται διατηρήσας ἐν εἰρήνῃ μέχρι τοῦ τέλους τῆς ζωῆς του, ζῶν εἰσέτι τῷ 62 π. Χ. Ο Σαλλούστιος πρὸς ὑποστήριξιν τῆς περὶ τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς 'Αφρικῆς γνώμης του ἐπιφέρει εἰς μαρτυρίαν βιβλία τινὰ γεγραμμένα εἰς φοινικικὴν γλῶσσαν ἀποδιδόμενα εἰς τὸν βασιλέα 'Ιεμψάλαν.

ΙΕΝΑ, πόλ. τοῦ μεγάλου δουκάτου τοῦ Σαξ-Βάιμαρ-Εἰσενάχ, 19 χιλιάμ. Α τῆς Βάιμαρ ἐν τῇ συμβολῇ δύο ποταμῶν. Κάτ. 5,800. Περίφημον πανεπιστήμιον ἱδρυθὲν τῷ 1558, ἔχον προσκεκολλημένα βιβλιοθήκην, μουσεῖον φυσικῆς ἱστορίας, βοτανικὸν κῆπον, ἀστεροσκοπεῖον, σχολὴν κτηνιατρικὴν κτλ. Ὀρυκτολογικὴ ἑταιρία· σχολὴ γεωργική, φαρμακευτική, τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας. 'Αξιώτατον δικαστήριον τῶν δουκάτων τῆς Σαξωνίας καὶ Ρέους. Χαρτοποιεῖα, βιβλιοπωλεῖα, ὑφαντουργεῖα, χαλκουργεῖα. Πλησίον ἐλεῖται τοῦ πύργου Κίρχβεργ. — Μεγάλη νίκη Ναπολέοντος τοῦ Α' κατὰ τῶν Πρώσσων τῇ 14 ὀκτωβρίου 1806 ἐπενεγκοῦσα τὴν κατοχὴν τοῦ Βερολίνου καὶ τὴν καθυπόταξιν τῆς Πρωσσίας.

ΙΕΝΙΧΕΝ (Θεόφιλος-Φρειδερῖκος Jenichen), φιλόλογος καὶ φιλόσοφος γερμανός, γεν. τῷ 1680, ἀπ. θ. τῷ 1735. Ἅμα ἀναγορευθεὶς τῷ 1699 διδάσκαλος τῆς φιλοσοφίας ἐν Λειψίᾳ ἐξετέλεσε περιήγησιν εἰς Γερμανίαν, 'Ολλανδίαν καὶ Ἀγγλίαν. Ἐπιστρέψας εἰς Λειψίαν τῷ 1706 ἐγένετο ὑφηγητὴς τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς καὶ μετὰ ἓξ ἔτη καθηγητὴς τῶν ἠθικῶν καὶ τῆς πολιτικῆς. Συνέγραψε διάφορα συγγράμματα.

Ἰένιχεν (Θεόφιλος-Αὔγουστος), νομομαθής, βιβλιογράφος, ἱστορικὸς καὶ βιογράφος γερμανός, ἀνεψιὸς τοῦ προηγουμένου, γεννηθ. τῷ 1709, ἀποθ. τῷ 1759. 'Αναγορευθεὶς διδάκτωρ τῶν νομικῶν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Λειψίας τῷ 1730 εἰσῆλθεν εἰς τὸ διδακτορικὸν σπουδεῖον. Τῷ 1747 ἐγένετο καθηγητὴς τοῦ δικαίου ἐν Giessen. Συνέγραψε πλεῖστα συγγράμματα.

ΙΕΝΝΕΡ (Κάρολος), φιλόλογος ἄγγλος, γεν. τῷ 1737, ἀποθ. τῷ 1774. Σπουδάσας καλῶς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Κανταβριγίας καὶ κατέχων τὰ βραβεῖα τῆς ποιήσεως, μετέφρασε τὸ ἀνωτέρω ποίημα καὶ ἐχρησίμευσε ὡς ἐπι-

ΑΠΟΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορυφαλλιάτειος-Βιβλιοθήκη
Αθηνών (Α.Π.Θ.)

ρεὺς ἐν ταῖς κομητείαις τῆς Νορθαμπτῶνος καὶ Λαγκαστρίας. Πεπροικισμένος διὰ λαμπρᾶς εὐφυΐας συνέταξεν ἐθνικὰ μυθιστορήματα, δράματα καὶ διάφορα ποιήματα.

Ἴέννερ (Ἐδουάρδος), περίφημος ἰατρὸς ἄγγλος, γνωστὸς ἰδίως διὰ τὴν ἐφεύρεσιν τῆς ἐμβολίδος, γενν. τῷ 1749, ἀποθ. τῷ 1823. Μικρὸς τὴν ἡλικίαν ἀπορφανισθεὶς πατρὸς, ἔσχε τὴν προστασίαν τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ του. Τελειοποιήσας τὰς σπουδὰς τῆς ἰατρικῆς ἐν Λονδίνῳ ἐπέστρεψε τῷ 1773 εἰς τὴν γενέθλιον πατρίδα του Berkeley, ὅπου ἐπηγγέλλετο τὸν χειρουργον καὶ τὸν φαρμακοποιὸν μέχρι τοῦ 1792. Ἐπιδοθεὶς εἰς ἐρεύνας περὶ τῆς φυσικῆς ἱστορίας καὶ ἀνακαλύψας πολλὰς ἰδιότητας ἐκρίθη ἄξιος νὰ ἐκλεγῇ μέλος τῆς Βασιλικῆς ἑταιρίας τοῦ Λονδίνου. Κατόπιν παρατηρήσας ὅτι οἱ ἁλμίγοντες τὰς ἐμβολίδας δὲν προσεβάλλοντο ὑπὸ τῆς νόσου εὐφλογίας ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι δύναται ὁ ἐμβολιασμὸς νὰ γείνῃ ἐκ τοῦ ἕλκους πληγῶν ἀναφαινομένων ἐν ταῖς ἐμβολίσι καὶ νὰ χρησιμεύσῃ κατὰ τῆς εὐφλογίας, ἐνῷ πρὸ αὐτοῦ ὁ ἐμβολιασμὸς ἐγίνετο ἐκ τοῦ ἕλκους τῶν πληγῶν τῆς εὐφλογίας. Ἡ ἐφεύρεσις αὕτη ἐδόξασεν αὐτὸν, καθόσον ἅπασαι αἱ χῶραι παρεδέχθησαν τὸ σύστημά του, ἡ δὲ Ἀγγλία ἰδίως ἀντήμειψεν αὐτὸν ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς. Ἀπέθανεν ἐκ νεφρονοσόλου ἀποπληξίας ἐντὸς τῆς βιβλιοθήκης του. Συνέγραψε διάφορα συγγράμματα ἀφορῶντα τὰς ἐρεύνας καὶ ἀνακαλύψεις αὐτοῦ.

ΙΕΡΑ, μία τῶν τριῶν Αἰγουσῶν νήσων ἀπέναντι τῆς Σικελίας. Σήμερον Maretimo.

Ἱερὰ, ἡ μεσημβρινωτέρα τῶν νήσων τοῦ Αἰόλου, 24 χιλιόμ. πρὸς Β τῆς Σικελίας, καλουμένη καὶ «Θέρμισσα». Σήμερον καλεῖται Vulcano.

ΙΕΡΑ ΕΞΕΤΑΣΙΣ, καθίδρυμα ἐκκλησιαστικὸν, ἱδρυθὲν ὑπὸ τῆς ῥωμαϊκῆς αὐλῆς πρὸς ἀνάζήτησιν καὶ τιμωρίαν πάσης προσβολῆς κατὰ τῆς θρησκείας. Ἡ ἀρχὴ τῆς Ἱερᾶς ἐξετάσεως ἀνάγεται εἰς τὸ ἔτος 1204, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ πάπας Ἰννοκέντιος Γ' ἵνα κωλύσῃ τὴν αἵρεσιν τῶν Ἀλβιγίων ἀπέστειλε τὸν λιγάτον του Πέτρον Καστελνὼ καὶ πολλοὺς ἄλλους μοναχοὺς βενεδικτίνους νὰ κηρύξωσιν ἐν τῇ μεσημβρινῇ Γαλλίᾳ. Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ πρῶτοι Ἱεροεξεταστὰι· ἀλλὰ μετά τινα ἔτη τῷ 1215 διορισθέντος τοῦ Δομινίκου τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ τάγματος τῶν Δομινικανῶν γενικοῦ ἱεροεξεταστοῦ ἤρχισεν ἡ διοργάνωσις τοῦ καθιδρύματος τούτου. Ὁ πάπας Γρηγόριος Θ' συνεπλήρωσε τὸ ἔργον τῶν προκατόχων του καὶ ἐδύτησεν ὁριστικῶς τῷ 1233 τὸ τρομερὸν τοῦτο δικαστήριον, ὅπερ ὑποκείμενον μόνον εἰς τὴν ἁγίαν Ἕδραν ἔχαιρε τὸ δικαίωμα νὰ καταδιώξῃ καὶ νὰ τιμωρήσῃ ἀνεκκλήτως τοὺς αἱρετικοὺς καὶ τοὺς ὑποδοὺς αὐτῶν. Ἐκ τῆς Ἰταλίας ἐν ᾗ ἐγένετο παραδεκτὴ ὑπό τινων Κρατῶν μετεκομίσθη ἡ Ἱερὰ Ἐξέτασις εἰς Γαλλίαν καὶ ἐγκαθιδρύθη ἐπὶ τῆς βασιλείας Λουδοβίκου τοῦ Θ' τῷ 1255· ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ διατηρηθῇ ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, ἥτις ὑπῆρξεν ἡ κοιτὶς αὐτῆς. Ἐν Ἱσπανίᾳ ὅμως ἱδρυθεῖσα τῷ 1232 ἔκαμε ταχείας προόδους καὶ βραδύτερον ἐπὶ Φερδινάνδου καὶ Ἰσαβέλλας ἔλαβε διὰ νέου ὀργανισμοῦ καταπληκτικὴν ἰσχύν. Συστᾶσα τότε κυρίως ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ καταδιώξῃ τοὺς ἐπιστρέψαντας εἰς τὴν θρησκείαν τῶν Ἰουδαίους καὶ Μαύρους ὠνομάσθη «Ἱερὸν Δικαστήριον» καὶ ἐτέθη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἑνὸς Μεγάλου Ἱεροεξεταστοῦ ἔχοντος παρ' ἑαυτῷ συμβούλιον κληθὲν «Ἀνώτατον Συμβούλιον», καὶ ἐκ 45 γενικῶν Ἱεροεξεταστῶν Πρῶτος Μέγας Ἱεροεξεταστὴς ὑπῆρξεν ὁ περίφημος Θωμᾶς ἐκ Τορκουεμέδης πνευματικὸς τῶν δομινικανῶν τῆς Σεγοβίας· ἀλλ' ὁ διορισμὸς αὐτοῦ ὡς καὶ ἡ σύστασις τοῦ «Ἱεροῦ Δικαστηρίου» μετὰ δυσκολίας ἐπεκυρώθη ὑπὸ τοῦ πάπα Σίξτου Δ' μὴ ἐγκρίναντος τὴν ἄκραν αὐστηρότητα καὶ τὴν ὑπερβολικὴν δύναμιν τοῦ νέου δικαστηρίου. Συστὰν ἐν Σεβίλλῃ τῷ 1481 τὸ ἀνώτατον συμβούλιον μετεκομίσθη ὕστερον εἰς Μαδρίτην, ὅπου συνήρχετο τακτικῶς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μεγάλου Ἱεροεξεταστοῦ παρεδρευόντων ἓξ δικαστῶν, ἑνὸς εἰσαγγελέως καὶ ἄλλων ἀξιωματικῶν διοριζομένων ἢ ἐπικυρουμένων ὑπὸ τοῦ βασιλέως. Προσέτι πλεῖστα ἄτομα προσεκολλῶντο καθ' ἅπασαν τὴν Ἱσπανίαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἱεροῦ Δικαστηρίου. Ἡ διαδικασία ἐγίνετο μυστική, ὁ κατηγορούμενος περιωρισμένος ἐντὸς δεσμωτηρίου καλουμένου casa-santa ὑπέκειτο εἰς πνευματικὰς ποινὰς, ἂν δὲν ὑπῆρχον κατ' αὐτοῦ σοβαραὶ κατηγορίαι, ἀλλ' ἂν αὗται ἦσαν σοβαραὶ κατεδικάζετο εἰς πρόστιμον, φυλάκισιν ἢ θάνατον. Ὅτε κατεδικάζετο εἰς θάνατον παρεδίδετο εἰς λαϊκὰ μέλη, ὡδηγεῖτο συνήθως εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης κεκαλυμμένος τὸ σῶμα ὑπὸ sanbenito ἐνδύματος κυανοῦ εἰς σχῆμα σάκκου ἔχοντος πρὸ στηθῶν καὶ ὄπισθεν καὶ πέριξ διαβόλους· ἡ ἀπόφασις τῆς καταδίκης του δημοσίως ἀπαγγελλομένη ἐκαλεῖτο auto da-fé ἤτοι «Ἔργον πίστεως»· ἡ δὲ κατάδικη ἐγίνετο διὰ πυρᾶς εἰς ἣν ἀνεβιβάζετο ὁ κα-

τάδικος. Ἰδίως ἐπὶ Φιλίππου Β' ἀπέδειξεν ἡ Ἱερὰ Ἐξέτασις ἐν Ἰσπανίᾳ τὸν ὑπερβολικὸν αὐτῆς ζῆλον καὶ μάλιστα ἐν ταῖς Κάτω Χώραις ὅπου προσεπάθει νὰ καταβάλῃ τὰς αἱρέσεις. Κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα ὁ Ἰωάννης ΣΤ', βασιλεὺς τῆς Πορτογαλίας κατήργησε τὴν Ἱερὰν Ἐξέτασιν ἐν τῷ βασιλείῳ του. Τῷ 1808 ὁ Ναπολέων Α' διὰ διατάγματος τῆς 4 δεκεμβρίου κατήργησεν αὐτὴν ἐν Ἰσπανίᾳ. Ὁ Φερδινάνδος Ζ' ἐσύστησε πάλιν αὐτὴν τῷ 1814, ἀλλ' αἱ Βουλαὶ κατήργησαν αὐτὴν διὰ παντὸς τῷ 1820.

Λίαν τρομερὰ ὑπῆρξαν τὰ κατορθώματα τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως δεικνύοντα μέχρι ποίου βαθμοῦ φθάνει ὁ φανατισμὸς καὶ ἡ ὠμότης τῶν μεταχειριζομένων τὴν θρησκείαν ὄργανον τῶν παθῶν των. Συγγράμματα περὶ τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως Historia Inquisitionis ὑπὸ Limborch ἐν Ἀμστελοδάμῳ 1692 εἰς φύλλον. Histoire de l'Inquisition ὑπὸ Llorente, ἐν Παρισίοις, 1818 εἰς 4 τόμους, εἰς ὄγδοον· Lettres sur l'Inquisition espanole ὑπὸ J. de Maistre ἐν Παρισίοις 1821. Ὁ «Καρδινάλιος Ξιμένης καὶ ἡ Ἱσπανικὴ ἐκκλησία» ὑπὸ Hefele, γερμανιστί. Le protestantisme et catholicisme comparés ὑπὸ Balmès 1848, εἰς 3 τόμους, εἰς 8ον. Ἡ Ἱερὰ Ἐξέτασις ἡ συστᾶσα ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ τοῦ πάπα Πίου Ζ' ἦ ἁπλοῦν δεκαετήριον ἀφορῶν τὴν πεισαρχίαν τοῦ Κλήρου.

ΙΕΡΑΙ ΟΔΟΙ, ἴδε ΕΞΑΜΠΑΙΟΝ.

ΙΕΡΑΚΙΟΝ, ἴδε ΓΕΡΑΚΙ.

ΙΕΡΑΜΕΝΗΣ, Πέρσης τις μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου καὶ τοῦ Ξενοφῶντος. Πιθανῶς πατὴρ τοῦ Μιτραίου καὶ γαμβρὸς τοῦ Ξέρξου.

ΙΕΡΑ ΝΗΣΟΣ, μία τῶν Σποράδων νήσων πλησίον τῆς Κρήτης.

ΙΕΡΑΞ, μουσικὸς Ἕλλην τῆς μυθικῆς ἐποχῆς. Κατὰ τὸν Πολυδεύκην ἔζησε πρὸ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, καὶ ἐπίθανε νίος. Ἐφεῦρε μέτρον τι μουσικὸν καλούμενον «Ἱερακικὸς νόμος» καὶ ὑπῆρξε φίλος καὶ μαθητὴς τοῦ μουσικοῦ Ὀλύμπου.

Ἱέραξ, ναύαρχος Λακεδαιμόνιος μνημονευόμενος ὑπὸ Ξενοφῶντος,

Ἱέραξ, πρέσβυς ἐξ Ἀμφιπόλεως μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους.

Ἱέραξ, συγγραφεὺς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Συνέταξε σύγγραμμα «Περὶ Δικαιοσύνης» μνημονευόμενον ἐν τῇ «Ἐκλογῇ» Ἀρετίνου τοῦ Μονεμβασίου. Ἕτερον χωρίον τοῦ Ἱέρακος εὑρίσκεται ἐν ταῖς «Γνώμαις παλαιοτέρων ἀνδρῶν» ἐν τῇ ὑπὸ Froben καὶ Ἐπισκόπου, ἐν Βασιλείᾳ τῷ 1532 ἐκδόσει τοῦ Καλλιμάχου.

Ἱέραξ, συγγραφεὺς ἐκκλησιαστικὸς, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Δ' μ. Χ αἰῶνος. Ὁ ἅγιος Ἐπιφάνιος καὶ ὁ Ἱερὸς Αὐγουστῖνος κατηγοροῦσιν αὐτὸν ἐπὶ αἱρέσει· ὁ δὲ Ἱερὸς Φώτιος καὶ ὁ Πέτρος ὁ Σικελὸς κατατάσσουσιν αὐτὸν μεταξὺ τῶν Μανιχαίων. Γεννηθεὶς ἐν Λεοντοπόλει τῆς Αἰγύπτου διεκρίθη ὡς σοφὸς, ἔχων ἰδίως βαθυτάτας γνώσεις τῶν Ἱερῶν Γραφῶν, ἃς καὶ ὑπεμνημάτισεν. Ἕνεκα τοῦ ἀγνοῦ βίου καὶ τῆς εὐγλωττίας του ἔσχε πολλοὺς ὀπαδοὺς ἐκ τῶν αἰγυπτίων ἀσκητῶν. Ἐδίδασκεν ὅτι μόνον ἡ ψυχὴ θέλει ἀναστηθῇ οὐχὶ δὲ καὶ τὸ σῶμα. Κατεδίκαζε τὸν γάμον, μόνον ἐν τῇ παρθενίᾳ εὑρίσκων σωτηρίαν· διεχωρίζετο ὅτι τὰ πρὸ τῆς ἀναπτύξεως τῆς κρίσεως ἀποθνήσκοντα παιδία θέλουσι καταδικασθῇ ὡς μὴ πολεμήσαντα τὰς κακίας· ἔλεγεν ὅτι ὁ Μελχισεδὲκ ἦν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἱέρακος ἐκαλοῦντο «Ἱερακῖται». Ὁ Ἱέραξ συνέγραψε πολλὰ συγγράμματα ἑλληνιστὶ καὶ αἰγυπτιαστί. Ἐκτὸς τῶν ὑπομνημάτων του εἰς τὰς Γραφὰς, εἰς ἃ εἰσήγαγε πολλοὺς μύθους καὶ ἀλληγορίας συνέταξε καὶ «Ψαλμοὺς» ἢ «Ὠδὰς θρησκευτικὰς», αἵτινες ἐκ τῆς μαρτυρίας μόνον τοῦ Ἐπιφανίου εἶναι γνωσταί.

Ἱέραξ, Μέγας Λογοθέτης τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ζῶν κατὰ τὸν δέκατον ἕκτον αἰῶνα. Υἱὸς τοῦ ἱερέως Θεοδώρου χρηματίσαντος μεγάλου οἰκονόμου τοῦ Πατριαρχείου καὶ πεπειραμένος τὸ κανονικὸν δίκαιον, ἐχρημάτισε πρωτοκανονάρχης ἐπὶ Διονυσίου καὶ Μέγας Λογοθέτης ἐπὶ Μητροφάνους καὶ Ἱερεμίου. Ἐνυμφεύθη εὐγενῆ τινα Καντακουζηνὴν, ἐξ ἧς ἐγέννησεν υἱὸν Ἀλέξανδρον, ἐφάμιλλον αὐτοῦ κατὰ τὴν παιδείαν καὶ τὰς θεολογικὰς γνώσεις. Ἔγραψε χρονικὸν Βυζαντίδος, οὗ τινος ἀντίγραφον σώζεται ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει μετοχίου τοῦ Ἁγίου Τάφου. Συνέλεξεν ἐκ διαφόρων Πατέρων ἐβδόμας ἀφορώντα ζητήματα θεολογικά. Τὰ ὑπ' αὐτοῦ συνταθέντα πατριαρχικὰ σιγίλλια ὁ υἱός του Ἀλέξανδρος συνῆψεν ἐπιγράψας «Σημειώματα πατριαρχικῶν γραμμάτων συνταθέντων ὑπὸ τοῦ ποτὲ μεγάλου Λογοθέτου Ἱέρακος, καὶ καταστρωθέντα ἰδίᾳ χειρὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου Λογοθέτου, καὶ ἕτερα παλαιογενῆ ὑπομνήματα». Τοῦ Ἱέρακος μνεία γίνεται ὑπὸ Νικηφόρου, Δεσποίνης καὶ ἐν τῇ Τουρκογραικίᾳ. Ἡ φίλος Σταφάνου Γερλαχίου. Πρὸς αὐτὸν ἀνήκουσι τέσσαρες ἐπιστολαὶ Κρουσίου,

Φιλοθέης Ἀθηναίας, Λεοντίας μοναχῆς καὶ Κυρίλλου Λουκάρεως.

ΙΕΡΑ ΠΕΤΡΑ, ἴδε ΙΕΡΑΠΥΤΝΑ.

ΙΕΡΑΠΟΛΙΣ, πόλις περίφημος τὸ πάλαι ἐν τῇ Φρυγίᾳ κειμένη παρὰ τὸν ποταμὸν Μαίανδρον πρὸς Β τῆς Λαοδικίας ἔχουσα πολλὰς θερμὰς πηγὰς ὑδάτων καὶ σπήλαιον καλούμενον «Πλουτώνιον», ἐξ οὗ ἀνεδίδετο ἀκατασπάστως μέλας ἀτμός. Ἐν ταύτῃ ὑπῆρχεν ἀρχαιόθεν ἡ λατρεία τῆς θεᾶς Κυβέλης. Κομψὸς ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀφροδίτης συλληθεὶς ὑπὸ τοῦ Κράσσου τῷ 54 π. Χ. Πατρὶς τοῦ Ἐπικτήτου.

ΙΕΡΑΠΟΛΙΣ ἴδε ΒΑΜΒΥΚΗ.

ΙΕΡΑΠΥΤΝΑ, πόλις τῆς νήσου Κρήτης καλουμένη κατ' ἀρχὰς Κύρβα, ὕστερον Πύτνα, ἔπειτα Κάμιρος, καὶ τέλος Ἱερὰ Πύτνα. Ἔκειτο ἐπὶ τοῦ νοτίου αἰγιαλοῦ τῆς νήσου ἐν κόλπῳ καὶ ἀπεῖχε τῆς Μινώας κατὰ 60 στάδια πρὸς Ν. Ἐκτίσθη ὑπό τινος τῶν Κορυβάντων. Ἐπὶ Πτολεμαίου ὠνομάζετο Ἱερὰ Πέτρα. Ὑπὸ Δίωνος Κασίου καλεῖται Ἱεράπυδνα (τά). Οἱ κάτοικοι αὐτῆς κατέσκαψαν ποτὲ τὴν Πραίστον. Γενομένη ἡ πόλις αὕτη τόπος διατριβῆς τῶν Κυλίκων λῃστῶν κατεστράφη ὑπὸ τοῦ ῥωμαίου στρατηγοῦ Μετέλλου. Ἐκ τῆς χώρας τῆς Ἱεραπύτνης σύγκειται σήμερον ἡ ἐπαρχία Ἱερᾶς Πέτρας ἡ κοινότερον Γιραπέτρα καλουμένη καὶ περιέχουσα 17 χωρία καὶ φρούριον μικρὸν τρίτης τάξεως γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Καστέλι.

ΙΕΡΑΣΟΣ, ποταμὸς τῆς εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας ἢ τῆς Δακίας εἰσβάλλων εἰς τὸν Ἴστρον. Σήμερον καλεῖται Προῦθος (ἴδε τὴν λέξιν).

ΙΕΡΕΙΣ, ἔθνος τῆς Θεσσαλίας κατοικοῦν κατὰ τὸν Θουκυδίδην μεταξὺ Παραλίων καὶ Τραχινίων.

ΙΕΡΕΜΙΑΣ, ἐβραϊστὶ «Ἰερμυαχόν», εἷς τῶν μεγάλων προφητῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, γενν. ἐν τῷ χωρίῳ Ἀναθώθ, τῆς φυλῆς Βενιαμείν τῷ 650 π. Χ. ἀποθ. περὶ τὸ 590. Ἦν υἱὸς τοῦ ἱερέως Χελκίου. Νεώτατος ἀπέκτησε τὸ προφητικὸν χάρισμα. Ἡ ἀποστολή του δεικνύεται ἐν ταῖς ἑπομέναις λέξεσιν ἃς ἀπευθύνει αὐτῷ ὁ Κύριος «Ἰδοὺ δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου, ἰδοὺ καθίστακά σε σήμερον ἐπὶ ἔθνη καὶ ἐπὶ βασιλείας ἐριζοῦν καὶ καταστρέψαι καὶ ἀπολέσαι καὶ καταλύσαι καὶ ἀνοικοδομεῖν καὶ καταφυτεύσαι». Κατὰ πρῶτον προεφήτευσεν ἐν τῇ πατρίδι του Ἀναθὼθ κατὰ τὰ ἔτη τρίτον τῆς βασιλείας τοῦ Ἰωσία υἱοῦ Ἀμὼς βασιλέως Ἰούδα. Ἀποδιωχθεὶς ὑπὸ τῶν συμπατριωτῶν του καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν συγγενῶν του, μετῴδη καὶ ἀποκατέστη εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅπου ἔζησε μέγα μέρος τοῦ βίου του κηρύττων ἐπὶ τῶν δημοσίων ὁδῶν, ἐπὶ τῶν πυλῶν, ἐν τοῖς ναοῖς καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἀνακτόροις. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἡ Ἱερουσαλὴμ παρίστα θλιβερωτάτην ὄψιν, καθόσον ἐπεκράτει ἐν αὐτῇ ἡ εἰδωλολατρεία. Τότε ὁ Ἱερεμίας ὑπηγόρευσεν εἰς τὸν γραμματέα του Βαρούχ τὰς προφητείας του καὶ διέταξε νὰ ἀναγνώσῃ αὐτὰς πρὸ τῆς πύλης τοῦ ναοῦ· ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς Ἰωακεὶμ ἐθεώρησε τὰς προφητείας του ὡς κατηγορητήρια καθ' ἑαυτοῦ, διέταξε τὸν ἐξαφανισμὸν αὐτῶν, ἀλλ' ὁ Ἱερεμίας ἐνήργησε τὴν ἀντιγραφὴν αὐτῶν. Ἐπὶ τοῦ διαδόχου του Ἰωακεὶμ αἱ δυστυχίαι τοῦ λαοῦ ἐπηύξησαν, καθόσον τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα κατεκτήθη ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορος, ὁ βασιλεὺς μετηνέχθη αἰχμάλωτος εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐγένετο βασιλεὺς ὁ Σεδεκίας. Ὁ βασιλεὺς οὗτος κατεδίωξε τὸν Ἱερεμίαν, καὶ ἐδέσμευσεν αὐτόν· ἴσως δὲ ἤθελε καὶ τὸν φόνον του ἐὰν δὲν ἔσωζε τὸν προφήτην ἡ μεσιτεία αὐλικοῦ τινος. Πολιορκηθείσης τῆς Ἱερουσαλήμ, ὁ Ἱερεμίας ἐπανέλαβε τὰς κατὰ τοῦ λαοῦ μέμψεις του διὰ τὰς κακίας του καὶ πάλιν ἐτέθη εἰς τὰ δεσμά. Ἁλωθείσης τῆς Ἱερουσαλήμ, ἠρωτήθη ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορος ἐὰν θέλῃ νὰ μείνῃ εἰς Ἱερουσαλὴμ ἢ νὰ ἀπαχθῇ εἰς Βαβυλῶνα. Κατ' ἀρχὰς προετίμησε τὸ πρῶτον, ἀλλὰ κατόπιν μετῴδη μετὰ πολλῶν ἄλλων Ἰουδαίων εἰς Αἴγυπτον, ὅπου ἐξηκολούθησε συμβουλευόμενος καὶ παρηγορῶν τὸν ἰουδαϊκὸν λαόν, ἀλλ' οὐδόλως εἰσακουόμενος. Τὰ περὶ τοῦ εἴδους τοῦ θανάτου του ἀμφίβολα. Κατά τινας ἐλιθοβολήθη, κατ' ἄλλους ἐπέστρεψεν εἰς Ἰουδαίαν, κατὰ τρίτην παράδοσιν ἀπέθανε παρὰ τῷ βασιλεῖ Σεδεκίᾳ ἐν Βαβυλῶνι, κατ' ἄλλους δ' ἐν Αἰγύπτῳ, ὅπου ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐδείκνυέτο ὁ τάφος του ἐν Καίρῳ. Ὁ Ἱερεμίας δὲν ἔχει τὸ ὕφος τοῦ Ἡσαΐου· ἀλλ' ἡ προφητικὴ αὐτοῦ ἔκφρασις δεικνύει ψυχὴν συγκεκινημένην ἐκ τῶν δυστυχιῶν τῆς πατρίδος του. Ἰδοὺ ἓν χωρίον συγκινητικώτατον «Φωνὴ ἐν Ῥαμᾶ ἠκούσθη, θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς, Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι ὅτι οὐκ εἰσι». Τὰ ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ εἰς ὄνομα τοῦ Ἱερεμίου φερόμενα εἶναι ἡ «Προφητεία» του εἰς κεφάλαια 52, καὶ οἱ «Θρῆνοι» του εἰς κεφάλαια 5.

Ἱερεμίας Α' πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, γεννηθεὶς ἐν Ζίτζᾳ κώμῃ κειμένῃ παρὰ τὰ Ἰωάννινα, ἀπεβίωσεν τῷ 1580. Μητροπολίτης χρηματίσας Σοφίας διεδέχθη τῷ 1572 εἰς

τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως τὸν ἀποθανόντα πατριάρχην Θεόληπτον τὸν ἀπὸ Ἰωαννίνων. Πρᾶος τὸ ἦθος καὶ ἀρεταῖς πλείσταις κεκοσμημένος ἠγαπᾶτο ὑπὸ πάντων. Θεαρέστως ποιμαίνων τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν ἠθέλησε μετὰ τρία ἔτη νὰ μεταβῇ μετά τινων κληρικῶν καὶ μοναχῶν εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς προσκύνησιν τῶν ἁγίων τόπων. Ὅτε ἔφθασαν εἰς Κύπρον, τῶν κληρικῶν τινες διενεχθέντες πρὸς τὸν πατριάρχην καὶ πρὸς ἀλλήλους, ἐπανέκαμψαν εἰς Κωνσταντινούπολιν· ἀλλ' ὁ πατριάρχης ἐξηκολούθησε τὸ ταξείδιόν του μέχρις Ἱεροσολύμων καὶ ἐξεπλήρωσε τὴν εὐχήν του. Ἐνῷ διέτριβεν ἐν Ἱεροσολύμοις, οἱ ἐκ Κύπρου ἐπιστρέψαντες κληρικοὶ καὶ μοναχοὶ ἐνεργοῦσι τὴν παῦσίν του συνεννοηθέντες μετὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀρχιερέων καὶ αὐξήσαντες τὸν ἐτήσιον δασμὸν εἰς 4,500 φλωρία ἀντὶ 4,000. Διάδοχός του ἐξελέγη ὁ Σωζουπόλεως Ἰωαννίκιος· ἀλλ' ὁ λαὸς οὐδόλως ἀνεγνώρισε τὸν νέον πατριάρχην, καθόσον οὐδεὶς τῶν χριστιανῶν οὔτε προσεκύνησεν οὔτε ἠσπάσατο τὴν δεξιάν του. Πληροφορηθεὶς ταῦτα ὁ Ἱερεμίας ἐν Ἱεροσολύμοις προσεκάλεσε κοινῇ μετὰ τοῦ Ἱεροσολύμων Δωροθέου τόν τε Ἀλεξανδρείας Ἰωακεὶμ, καὶ τὸν Ἀντιοχείας Δωρόθεον καὶ συλλειτουργήσαντες οἱ τέσσαρες πατριάρχαι σχηματίζουσι μετὰ τὴν λειτουργίαν σύνοδον ἐν ᾗ εἰς ἀφορισμὸν καθυποβάλλουσι τόν τε πατριαρχεύσαντα Ἰωαννίκιον καὶ τοὺς εἰς τὴν ἔνοδόν του συνεργήσαντας. Ἀπῆραν ἐξ Ἱεροσολύμων εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐγίνετο δεκτὸς ὑπὸ πάντων τῶν ὀρθοδόξων προσελθόντων ἅμα τῇ εἰς Γαλατᾶν ἀποβάσει του καὶ ἀσπαζομένων τὴν δεξιάν του. Κατόπιν τὸ πλῆθος μεταβαίνει εἰς τὸν σουλτάνον καὶ ὑποσχεθὲν τὴν ἀπότισιν τῶν 4500 φλωρίων ἐπιτυγχάνει τὴν ἐκ νέου ἀνάρρησιν τοῦ προσφιλοῦς αὐτῷ πατριάρχου. Τῷ 1532 ἐπειδὴ οἱ Τοῦρκοι ἤθελον νὰ ἀνακτίσωσιν ἐκ βάθρων πάσας τὰς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησίας, μέγας κατέλαβε τοὺς χριστιανοὺς τρόμος· ὁ πατριάρχης πρὸς ἀποσόβησιν τοῦ κακοῦ κατέφυγεν εἰς τὸν Ἐπίτροπον τῆς βασιλείας Ἰβραχὴμ πασᾶν καὶ διὰ δώρων καὶ παρακλήτων καταπείσας αὐτὸν ἀπέδειξεν ἐπὶ τοῦ ἑκαστηρίου διὰ δύο μαρτύρων τούρκων ἡλικίας 102 ἐτῶν ὅτι ἡ Κωνσταντινούπολις καίτοι πολιορκηθεῖσα δὶς ἔγινεν ἅπασα δορυάλωτος, ἀλλὰ τὸ ἥμισυ αὐτῆς ἐκουσίως παρεδόθη εἰς τὸν κατακτητὴν Μωάμεθ τὸν Πορφυρογέννητον, καὶ οὕτω κατώρθωσε νὰ ἐκδοθῇ αὐτοκρατορικὸν διάταγμα ὑπὸ τοῦ Σουλτὰν Σολυμὰν διακελεῦον νὰ τηρηθῶσιν ἀπαρεῖ αἱ τῶν χριστιανῶν ἐκκλησίαι ἐν Κωνσταντινουπόλει. Τῷ 1533 ἠναγκάσθη νὰ αὐξήσῃ τὸν ἐτήσιον δασμὸν εἰς 4,600 πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν διϊσχυρισμῶν τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀχριδῶν ἀντιποιουμένου δικαιώματα ἐπὶ τῆς ἐπισκοπῆς Σερβίων ὑπαγομένης εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ μητροπολίτου Θεσσαλονίκης. Τῷ 1540 θελήσας νὰ μεταβῇ εἰς Μολδαβίαν καὶ Οὐγγαρίαν, καθ' ὁδὸν ἀσθενήσας ἀπεθανάτισε ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Τυρνόβου, πατριαρχεύσας τὸ δεύτερον ἔτη ἕνδεκα. Τοῦ πατριάρχου τούτου σώζεται ἐν χειρογράφοις πραγματεία «Περὶ συγγενείας τουτέστι πότε ὁ γάμος κωλύεται».

Ἱ ε ρ ε μ ί α ς Β', πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὁ «Τρανὸς» ἐπονομαζόμενος, γεν. τῷ 1539 ἐν Ἀγχιάλῳ τῆς Θρᾴκης, ἀποθ. τῷ 1594. Καταγόμενος ἐκ τιμίων καὶ εὐλαβῶν γονέων ἐξεπαιδεύθη πρῶτον παρ' Ἱεροθέῳ Μονεμβασίας, Ἀρσενίῳ Τορνόβου καὶ Δαμασκηνῷ Ναυπάκτου, εἶτα δὲ καὶ παρὰ Ματθαίῳ Κρητικῷ μαθητῇ τοῦ Ἀρσενίου. Πλείσταις ἀρεταῖς κοσμούμενος προεχειρίσθη μητροπολίτης Λαρίσσης καὶ μετ' ὀλίγον προσεκλήθη εἰς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον ὡς διάδοχος τοῦ παραιτηθέντος Μητροφάνους Γ' τῇ 5 μαΐου τοῦ 1572· τῇ 15 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡμέρᾳ τῆς ἀναλήψεως ἐλειτούργησεν ἐν τῷ ναῷ τῆς Παμμακαρίστου, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν μετίβη εἰς προσκύνησιν τοῦ σουλτάνου καὶ ἔσχε παρ' αὐτοῦ τὴν ἐπικύρωσιν, χαρισθέντων αὐτῷ ἐκ τοῦ ἐτησίου δασμοῦ 1100 φλωρίων, καὶ πληρωθέντων μόνον 2500. Κατόπιν συνεκρότησε σύνοδον ἐκ 18 μητροπολιτῶν καὶ τινων ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν καὶ ἐξέδωκε τόμον συνοδικόν, ἵνα μηδεὶς εἰς τὸ ἑξῆς ἀναβιβάζηται σιμωνιακῶς εἴς τινα ἱερατικὸν βαθμόν, πᾶς δὲ χειροτονῶν ἢ χειροτονούμενος ἐπὶ χρήμασι καὶ λαμβάνων ἢ χορηγῶν ἐμβατίκιον ἢ αὐτοκαθαίρετος. Μελετῶν ἀκατακαύστως τὰς θείας Γραφὰς ἐκήρυττε καθ' ἑκάστην ἐπ' ἐκκλησίας τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Ἐν τῷ πατριαρχείῳ ἀνήγειρε πλείστας οἰκοδομὰς ἐκ βάθρων, καὶ κατεκόσμησε τὸ τέμενος τῆς Παμμακαρίστου, ἀνεγείρας σὺν ἄλλοις καὶ τὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πατριαρχικὸν θρόνον, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε σωζομένης ἐπ' αὐτοῦ ἐπιγραφῆς. Τῇ 16 σεπτεμβρίου 1574 ἔπεμψαν αὐτῷ οἱ ἐν Τυβίγγῃ λουθηρανοὶ θεολόγοι τὴν «Αὐγουσταίαν ὁμολογίαν» ἵνα ἀνακρίνῃ αὐτὴν καὶ εἰ φανῇ σύμφωνος τῇ ἀρεστῇ ἑνώσει τὴν ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν μετὰ τῆς λουθηρανικῆς. Ὁ πατριάρχης ἀντιτάχθη πρὸς τὰ κεφάλαια τῆς ὁμολογίας αὐτῶν τῇ 15 μαΐου 1576 μετὰ δικαιολογιῶν καὶ ζήλου καὶ εὐσεβείας πολλῆς. Ἐπειδὴ οἱ λουθηρανοὶ θεολό-

ΑΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
ΚΟΙΝΟΒΙΑΣΤΙΚΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ἀργοστολίου (ΚΕΦΑΛ.)

γοι ὃς εἰς τὰ τοῦ πατριάρχου ἀπεκρίθησαν, ὃς καὶ αὐτὸς ἀνταποκρίσεις πρὸς αὐτοὺς διέπεμψε παραινέσας αὐτοὺς πατρικῶς καὶ εὐσεβῶς ἵνα ἐπιστρίψωσιν εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν. Μετὰ ἑπτὰ ἐτῶν καὶ ἓξ μηνῶν πατριαρχείαν βαδιουργίᾳ τῶν ὀπαδῶν τοῦ προκατόχου του ἐκβάλλεται, τῇ 24 δεκεμβρίου τοῦ 1579 ὁ Μητροφάνης ὅστις ὀλίγους μῆνας προστὰς ἀποθνήσκει καὶ ἐπανέρχεται τῷ 1580 καὶ προσκαλεῖται τὸ δεύτερον εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ὁ Ἱερεμίας. Τῷ 1583 συνεκρότησε σύνοδον παρόντος ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τοῦ Ἀλεξανδρείας Σιλβέστρου καὶ κατέκρινε συνοδικῶς τὸ ὑπὸ τοῦ πάπα Γρηγορίου ΙΓ' νεωστὶ εἰσαχθὲν γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον, μὴ ἀποδεχθεὶς αὐτὸ κατὰ τὴν αἴτησιν τῶν Λατίνων. Ἀλλ' ὁ ἐπὶ ἀδελφῷ ἀνεψιὸς τοῦ Μητροφάνους Θεόληπτος μητροπολίτης Φιλιππουπόλεως ἐποφθαλμιῶν εἰς τὸν θρόνον μετὰ φατρίας δυσηρεστημένων κληρικῶν δὲν ἔπαυσε πάντα κινῶν λίθον καὶ διαβάλλων καὶ συκοφαντῶν τὸν Ἱερεμίαν ὡς πολέμιον καὶ συνωμότην κατὰ τῆς κυβερνήσεως, ὡς γράφαντα γράμματα πρὸς τὸν πάπαν κατὰ τοῦ σουλτάνου, ὡς Γιανιτσάρους μοναχοὺς ποιήσαντα καὶ ὡς βαπτίσαντα Ὀθωμανίδας. Συνεπείᾳ τῶν κατηγοριῶν τούτων ὁ Ἱερεμίας ἐβλήθη εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπὸ τοῦ ὁποίου μόλις ἐξῆλθε διὰ μεσιτειῶν τῶν πρεσβέων τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἐνετίας. Κατόπιν οἱ ἐχθροὶ τοῦ πατριάρχου διὰ τῆς συνεργείας ἀρνησιθρήσκου τινὸς Ἀσσίου κατορθοῦσι τὴν πτῶσιν τοῦ πατριάρχου καὶ τὴν εἰς Ῥώδον ἐξορίαν αὐτοῦ καὶ τὴν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἄνευ συνοδικῆς ἐκλογῆς ἀνάβασιν Ἀσσίου τινὸς μοναχοῦ Παχωμίου καλουμένου, ὅστις πρότερον ἀντιποιούμενος τὴν μητρόπολιν Τορνόβου εἶχεν ἐξορισθῆ ὑπὸ τοῦ Ἱερεμίου εἰς Καισάρειαν· ἀλλ' ὁ Ἀλεξανδρείας Σιλβέστρος καὶ ὁ Ἀντιοχείας Ἰωακεὶμ σύνοδον συγκροτήσαντες τὸν Παχώμιον ὡς ἐποβάτην, μετὰχθ καὶ ἀσεβῆ ὄν τῷ πλήθει καὶ συγκαθίσει τοῦ σουλτάνου ἐξήλασαν. Ἐν τούτοις ὁ Θεόληπτος κατώρθωσε διὰ τοῦ Ἀρχιγραμματέως τοῦ σουλτάνου νὰ ἀναβῇ τῷ 1584 εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον. Ἀπελθόντος τοῦ Θεολήπτου εἰς Μολδαβίαν οἱ φίλοι τοῦ Ἱερεμίου ἀνεβίβασαν αὐτὸν ἐκ τρίτου εἰς τὸν θρόνον τῷ 1585. Συγκροτηθείσης ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1587 ὑπὸ τοῦ Ἱερεμίου δευτέρας συνόδου περὶ τοῦ Γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου παρόντος τοῦ τε Ἀλεξανδρείας Μελετίου τοῦ Πηγᾶ καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων Σωφρονίου ἀπεδόθη συνοδικῶς τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο ὡς ἐπιφαλὲς, ὡς μὴ ἀναγκαῖον καὶ ὡς πρόξενον πολλῶν σκανδάλων εἰς πάντα τὰ χριστιανικὰ ἔθνη. Ἐπειδὴ τὸ ταμεῖον τοῦ Κοινοῦ εὑρίσκετο ὑπὸ βαρύτατα χρέη συνεπείᾳ τῶν συχνῶν ἀλλαξοπατριαρχειῶν ἀπεφασίσθη συνοδικῶς ἵνα ζητηθῶσιν ἀλλη, καὶ ὁ Ἱερεμίας συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Μονεμβασίας Ἱεροθέου καὶ τοῦ Ἐλασσῶνος Ἀρσενίου μετέβη ἐπὶ τούτῳ τῷ 1588 εἰς Ῥωσσίαν, ὅπου ἐθεωρήθη ἀναγκαία ἡ μετάβασίς του καὶ διὰ τὴν ἐπομένην αἰτίαν. Ὁ τότε αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσσίας Θεόδωρος διὰ τιμὴν καὶ δόξαν τῆς ἐκκλησίας καὶ πολιτείας τῶν Ῥώσων θελήσας νὰ καταστήσῃ καὶ ἐν Ῥωσσίᾳ τὸ πατριαρχικὸν ἀξίωμα, καὶ συμβουλευθεὶς μετὰ τῆς συγκλήτου καὶ τοῦ μητροπολίτου τῆς Μόσχας Ἰὼβ καὶ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων, ἔπεμψε πρεσβείαν πρὸς τοὺς τέσσαρας πατριάρχας ἐξαιτούμενος τὴν συγκατάθεσιν αὐτῶν. Ἐκ τούτου λαβόντες ἀφορμὴν οἱ πατριάρχαι ἀπέστειλαν εἰς Ῥωσσίαν τὸν Ἱερεμίαν μετὰ συνοδικῶν γραμμάτων, οὗτος δὲ φθάσας εἰς Μόσχαν ἐχειροτόνησε πατριάρχην πάσης Ῥωσσίας τὸν μητροπολίτην Μόσχας Ἰὼβ τῇ 26 ἰανουαρίου 1589. Μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του ὁ Ἱερεμίας ἐξηκολούθησεν ἐν εἰρήνῃ πατριάρχης μέχρι τῆς τελευτῆς του. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἀξιομνημόνευτος εἶναι ἡ συγκροτηθεῖσα ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1593 σύνοδος πρὸς ἐπικύρωσιν τῶν ἐν Ῥωσσίᾳ πεπραγμένων ὑπὸ τοῦ Ἱερεμίου καὶ ἀναγνώρισιν τοῦ πατριαρχείου τῆς Ῥωσσίας. Ἡ σύνοδος αὕτη ἐξέθετο καὶ ὁπτὼ κανόνας τῇ ἐκκλησιαστικῇ εὐταξίᾳ ἀνήκοντας. Ὁ Ἱερεμίας ἦν ἐκ τῶν μᾶλλον πεπαιδευμένων καὶ ὡς τοιοῦτος ἐγκωμιάζεται ὑπὸ διαφόρων συγγραφέων. Διετήρει ἀλληλογραφίαν μετὰ τῶν τότε περιφανῶν τοῦ ἔθνους λογίων Μαργουνίου, Σισίνιου καὶ λοιπῶν. Ὁ Μαργούνιος προσφωνῶν αὐτῷ τὴν μετάφρασιν Ἰωάννου τῆς Κλίμακος ἐποίησεν αὐτῷ καὶ ἐπίγραμμα. Ὁ Στέφανος ὁ Γερλάχιος περιγράφει αὐτὸν ὡς ἑπομένως· «Ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας ἐστὶν ἀνὴρ πρᾶος καὶ εὐπροσήγορος, τὸ πρόσωπον ἐράσμιος, ἐφέλκων κατὰ πρώτην πρόσοψιν πρὸς ἑαυτὸν τὰς τῶν ἀνθρώπων ψυχάς· τὸ σῶμα πολύσαρκος, τὴν ἡλικίαν προμήκης, τὴν κόμην ἔχων οὐλην καὶ μακρὰν ἐπὶ τοὺς ὤμους ἐξημένην. Συγγράμματα αὐτοῦ. — Αἱ τρεῖς ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαι ἐπιστολαί του πρὸς τοὺς ἐν Τυβίγγῃ θεολόγους ἐγκυκλοποιήθησαν ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἐπιγραφομένῳ Acta et scripta theologorum Wittembergensium et Patriarchæ Constantinopolitani Hieremiæ qua ab anno 1570

et 1581 inter se miserunt ἐν Βιττεμβέργῃ 1584 καὶ ἐν ἑτέρῳ βιβλίῳ ἐκδοθέντι ἐν Λειψίᾳ τῷ 1758 ὑπὸ Γεδεὼν ἱερομονάχου Κυπρίου καὶ ἐπιγραφομένῳ «Κριτὴς τῆς ἀληθείας».—Ἐπιστολὴ μία πρὸς Δαβὶδ τὸν Χυτραῖον, δύο πρὸς τοὺς ἐν Τυβίγγῃ, καὶ τρεῖς πρὸς Μαρτῖνον τὸν Κρούσιον, δύο πρὸς Ἰάκωβον Ἀνδρέαν καὶ Κρούσιον, μία ἰδίως εἰς τὸν Κρούσιον καὶ μία πρὸς τὴν τῶν Ἐνετῶν ἀριστοκρατίαν.—«Ἔκθεσις ἐθίμων τῶν Ἑλλήνων» λίαν ἐπαινουμένη ὑπὸ Νικολάου Κομνηνοῦ τοῦ Παπποδοπούλου—«Ἔκθεσις τῶν διδασκάλων τῆς ἐκκλησίας».—«Παραίνεσις πρὸς Γερμανοὺς περὶ τῆς θείας εὐχαριστίας».—«Ἀποκρίσεις ιδ' πρὸς διάφορα ζητήματα».—Συνοδικὸν κατὰ τῶν κομιζόντων τοὺς χριστιανοὺς πρὸς τοὺς ὀθωμανούς.—Συνοδικὸν περὶ τοῦ ῥωμαϊκοῦ Καλενδαρίου. — Ἀπόκρισις πρὸς τὰς συκοφαντίας τοῦ Ποσσεβίνου. — Ἐπιστολὴ πρὸς Χριστόφορον Πελαργὸν μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἐξορίας ἐπιστροφήν.—Σημείωμα συνοδικὸν περὶ τοῦ προδιβασμοῦ τοῦ Μεγάλου ῥήτορος.

Ἱερεμίας Γ', πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, γεννηθεὶς ἐν Πάτμῳ, ἀποθανὼν κατὰ τὸ 1734. Ὁ μητροπολίτης Καισαρείας διεδέχθη κατὰ τὸν αὔγουστον τοῦ 1716 Κοσμᾶν τὸν Γ' εἰς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον. Τῷ 1719 ἠθέλησε συνοδικῶς νὰ περιορίσῃ τὴν ἀνηστείαν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων εἰς 12 ἡμέρας· ἀλλὰ τότε μαθόντες οἱ παντοπῶλαι καὶ κ' ἰχθυοπῶλαι τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔβρυον σωρηδὸν εἰς τὰ πατριαρχεῖα καὶ διὰ κραυγῶν καὶ ἀπειλῶν ἐματαίωσαν τὸν σκοπὸν τῆς συνόδου. Τῷ 1720 κατέστησε τὸν Μεθόδιον διδάσκαλον τοῦ σχολείου Καστορίας συνθέντα λογικὴν καὶ ἄλλα τινὰ καταγνωσθέντα ὑπὸ τῶν διδασκάλων ὡς βλάσφημα. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀνηγέρθη ἐκ θεμελίων ὁ εἰς ὄνομα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου πατριαρχικὸς ναὸς κατὰ ἐν πυρκαϊᾷ μεγάλῃ, καὶ ἐκτίσθη τὸ μέχρι καὶ τῆς σήμερον σωζόμενον συνοδικόν. Ἐπειδὴ ὁ πατριάρχης ἐφίρετο ἐραστηριώτερον εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ πατριαρχείου του, ζῶν ἀφελεπροσώπως καὶ πρὸς χάριν οὐδὲν ποιῶν προσελκύσασθαι τὸ μίσος πολλῶν ἀρχιερέων, εὗτινες τῷ 1723, εἰς ἀναφορὰς ἐκατηγόρησαν αὐτὸν εἰς τὸν σουλτάνον ὡς μισθωτὴν τῶν Ῥώσσων, καθ' ὃ ἐπιτρέψαντα κατ' αἴτησιν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας Πέτρου τοῦ Μεγάλου κριωφαγίαν εἰς τοὺς ῥώσσους στρατιώτας ἐν καιρῷ πολέμου καὶ δεξάμενον δῶρα παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος δύο σορόκια σαμούρια καὶ τέσσαρας ἐνόνας. Συνεπείᾳ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης ὁ πατριάρχης ἔτυχε εἰδόνων ζωῆς, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀπήλλαξεν αὐτὸν ὁ Μανουὴλ Ὑψηλάντης διὰ δαπάνης 200 πουγγείων. Ἐπειδὴ τῷ 1726 ὁ πατριάρχης δὲν ἔδωκεν εἰς τὴν ἀδελφὴν τοῦ Μεγάλου Διερμηνέως Γρηγορίου Γκίκα Μαριώραν διαζύγιον ἀπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς Λασκάρεως Μαμωνᾶ τυφλωθέντος κατὰ τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἐκ τούτου προξενοῦντος ἀηδίαν τῇ συζύγῳ του, ὁ Γρηγόριος Γκίκας ἀναγορευθεὶς τῷ 1727 αὐθέντης Μολδαβίας ἐνήργησε τὴν καθαίρεσίν του κατὰ νοέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους καὶ τὴν εἰς Σινᾶ ἐξορίαν του διαδεξαμένου αὐτὸν Παϊσίου τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας. Τῷ 1731 ἀρχιερέων τινῶν ἐνεργούντων τῇ συνεργείᾳ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Καισαρείων τὴν ἐπάνοδον τοῦ Ἱερεμίου εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον, ὁ πατριάρχης Παΐσιος κατώρθωσε νὰ ἀποσοβήσῃ τὸν κίνδυνον καὶ τρεῖς Καισαρεῖς οἱ προκριτώτεροι ἐπέμφθησαν εἰς τὸ κάτεργον. Τῷ 1732 ὁ Ἱερεμίας δραπετεύσας ἐκ Σινᾶ ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐκρύβη ἐν Σταυροδρομίῳ ἐν τῇ οἰκίᾳ ψευδοϊατροῦ τινος Λουκῆ Χίου. Κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος τῇ συνεργείᾳ Ἀρμενίου τινὸς Κάλφα κατέλαβε τὸν πατριαρχικὸν θρόνον παρὰ πᾶσαν εἴδησιν, γνώμην καὶ συγκατάνευσιν τῆς συνόδου καὶ τῶν προὐχόντων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καταλόγου. Δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ διαμείνῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου εἰμὴ μόνον ἐννέα μῆνας μεθ' οὓς ἐξέπεσε τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου κατ' αἴτησιν τῶν ἀρχιερέων μὴ ὑποφερόντων τὴν πατριαρχείαν του ὡς παρὰ γνώμην καὶ εἴδησιν αὐτῶν γενομένην, καὶ ἐξωρίσθη εἰς τὴν πατρίδα του Πάτμον, ὅπου καὶ ἀποθανὼν ἐτάφη.

Ἱερεμίας, Ἕλλην πεπαιδευμένος τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, γεν. ἐν Κυδωνίᾳ τῆς Κρήτης. Ἀρχιμανδρίτης τοῦ ὄρους Σινᾶ περιῆλθε χάριν σπουδῆς τὴν Γερμανίαν καὶ Οὐγγαρίαν. Τῇ προτροπῇ Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Σινᾶ μετέφρασε τὴν «Κλίμακα» τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Σιναΐτου ἐκδοθεῖσαν ἐν Βενετίᾳ τῷ 1774, καὶ συνέγραψε «Περιγραφὴν συντόμως ἐκθέτουσαν τὰ ἐπισημότερα τοῦ ἁγίου Ὄρους μεγαλεῖα» πρὸς δὲ καὶ «Ἀνάλουθίαν τῆς μεγαλομάρτυρος Αἰκατερίνης» τυπωθεῖσαν ἐν Βενετίᾳ τῷ 1768.

Ἱερεμίας, πολύχνιον τῆς νήσου Αἴτης κατὰ τὸ ἰδιαίτερον τμῆμα ἐπὶ τοῦ κόλπου Λεογάνης, κάτ. 3000. Προϊόντα ἀνακάρδιον, κακάο, καφὲ κτλ.

ΙΕΡΕΙΣ, ὄνομα κοινὸν εἰς πάσας τὰς θρησκείας, ἀποδιδόμενον εἰς τοὺς τελοῦντας τὰς θρησκευτικὰς τελετὰς καὶ χρησιμεύοντα ὡς διερμηνεῖς τῶν ἐντολῶν τῆς θεότητος πρὸς τὰ πλήθη

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοινωνία Ἑλληνικῶν Βιβλιοθηκῶν (ΚΕΒΕ)

καὶ τῶν εὐχῶν τῶν λαῶν πρὸς τὴν θεότητα. Παρὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι ἡ τάξις τῶν ἱερέων ἔχαιρε καὶ χαίρει σεβασμὸν καὶ προνόμια, ὧν ἡ καλὴ χρῆσις σωτηριωδεστάτη διὰ τοὺς λαούς, ἡ δὲ κατάχρησις ὀλεθριωτάτη.

ΙΕΡΙΧΩ, ἀρχ. πόλ. τῆς Παλαιστίνης 28 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐπί τινος παραποτάμου τοῦ Ἰορδάνου. Κατὰ τὴν εἰς Παλαιστίνην ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἔλευσιν τῶν Ἰσραηλιτῶν ἦν μία τῶν ἐπισημοτέρων πόλεων τῶν Ἰεβουσαίων περιτετειχισμένη καὶ καλῶς ὠνυρωμένη. Ἡ ἅλωσις αὐτῆς κατὰ τὴν Ἁγίαν Γραφὴν ἐγένετο διὰ θαύματος. Προηγουμένως ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἀπέστειλεν εἰς αὐτὴν πρὸς κατασκόπευσιν δύο νεανίσκους, εἵτινες ἐκρύβησαν ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς πόρνης Ῥαὰβ καὶ δι' αὐτῆς ἐσώθησαν. Ὅτε περιεκυκλώθη ἡ πόλις ὑπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας περιεφέρετο καθ' ἑκάστην πέριξ τῶν τειχῶν ἡ κιβωτὸς προπορευομένων ἑπτὰ ἱερέων καὶ σαλπιζόντων διὰ σαλπίγγων κερατίνων· τὴν ὀγδόην ἡμέραν ἔπεσαν ἀφ' ἑαυτῶν τὰ τείχη τῆς Ἱεριχοῦς καὶ εἰσορμήσαντες οἱ Ἰσραηλῖται ἐκυρίευσαν αὐτήν. Ὁ μὲν χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος καὶ ὁ χαλκὸς καὶ ὁ σίδηρος ἀφιερώθη εἰς τὸν κύριον, οἱ δὲ κάτοικοι ἅπαντες καὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰ ὑποζύγια διῆλθον ἐν στόματι μαχαίρας, ἡ δὲ πόλις παρεδόθη τῷ πυρί· μόνον δὲ ἡ οἰκογένεια τῆς Ῥαὰβ ἐσώθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἰησοῦ. Ἡ Ἱεριχὼ ἀνηγέρθη πάλιν ὕστερον καὶ ἔκμασεν. Ὁ Τίτος καὶ ὁ Οὐεσπασιανὸς ἐπολιόρκησαν αὐτὴν καὶ ἐκυρίευσαν τῷ 70 μ. Χ. Σῴζεται μέχρι σήμερον ὅλως ἀνήμπνους καλουμένη Ἠρικὰχ καὶ περιέχουσα ὀλίγας οἰκίας. — Ἡ περὶξ τῆς Ἱεριχοῦς πεδιὰς ἦν λίαν εὔκαρπος περιέχουσα φοίνικας καὶ τὸ ἀρωματικὸν φυτὸν βάλσαμον καὶ ἕτερον καλούμενον ξυλοβάλσαμον. Παρὰ Στράβωνι ἡ Ἱεριχὼ καλεῖται Ἱερικοῦς, παρὰ δὲ Πτολεμαίῳ Ἱερικοῦς.

ΙΕΡΙΧΩΒ, κώμη τῆς Πρωσσίας ἐν τῇ πρωσσικῇ Σαξωνίᾳ, 48 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Μαγδεβούργου, παρὰ τὸν Ἔλβαν κατὰ δεξιὰν ὄχθην. Κάτ. 1500. Ἐξ αὐτῆς καλοῦνται δύο περιφέρειαι τῆς ἀνωβασιλείας τοῦ Μαγδεβούργου ὧν ἡ μὲν ἔχει πρωτεύουσαν τὸ Λοβσῦργον, ἡ δὲ τὸ Γαρδέλεγον.

ΙΕΡΝΗ καὶ ΙΟΥΕΡΝΙΑ, λατιν. Hibernia. Ἀρχαῖον ὄνομα τῆς νήσου Ἰρλανδίας. Δύτη ἦν πάντη ἄγνωστος εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς Ῥωμαίους, εἵτινες οὐδέποτε ἠθέλησαν νὰ κατακτήσωσιν αὐτήν. Ὁ Στράβων λέγει περὶ τῶν κατοίκων αὐτῆς μόνον ὅτι ἦσαν πολὺ ἀγριώτεροι τῶν Βρετανῶν, ἀνθρωποφάγοι καὶ πολυφάγοι κατεσθίοντες τοὺς πατέρας των τελευτήσαντας καὶ σμιγόμενοι φανερῶς καὶ μετὰ τῶν ἄλλων γυναικῶν καὶ τῶν μητέρων καὶ ἀδελφῶν των. Κατὰ Πτολεμαῖον κατῴκουν περὶ μὲν τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν Ἀκρινοί, Οὐολούντιοι, Ἐδλάνοι, Καῦκοι, Μανάπιοι, Κυριόνδοι, Βρίγαντες καὶ Οὐστδίαι, περὶ δὲ τὴν δυτικὴν Ἰουέρνοι, Οὐελίβοροι, Γαγγανοί, Αὐτειροί, Μαγνᾶται καὶ Ἐρδῖνοι, περὶ δὲ τὴν ἀρκτικὴν Οὐενίκνιοι καὶ Ῥοβόγδιοι. Ὁ αὐτὸς γεωγράφος ἀναφέρει καὶ διαφόρους πόλεις τῶν λαῶν τούτων.

ΙΕΡΝΟΣ, ποταμὸς τῆς νήσου Ἰρλανδίας, ῥέων διὰ τῶν δυτικῶν αὐτῆς παραλίων. Ὁ νῦν Σχάννων καλούμενος.

ΙΕΡΟΒΟΑΜ Α', βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, ἀποθ. τῷ 954 π. Χ. ἦν υἱὸς Ναβὰτ ἐκ Σαρινᾶ τῆς φυλῆς Ἐφραὶμ καὶ χήρας καλουμένης Σαρουά. Ἐπιτετραμμένος ὑπὸ τοῦ Σολομῶντος τὴν εἴσπραξιν φόρων, συνεσχετίσθη μετὰ πολλῶν καὶ εἰσακούων τὰ παράπονα τοῦ λαοῦ κατὰ τῶν ἀσωτειῶν τοῦ Σολομῶντος κατέστη λίαν δημοτικός. Ἀχιὰς ὁ προφήτης προεφήτευσεν αὐτῷ ὅτι θέλει καταστῆ βασιλεὺς τῶν δέκα φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ. Ὁ Σολομὼν ὑποπτευόμενος αὐτὸν ἠθέλησε νὰ τὸν φονεύσῃ· ἀλλ' οὗτος προλαβὼν κατέφυγεν εἰς Αἴγυπτον παρὰ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς Σουσακεὶμ καὶ διέμεινεν ἐν Αἰγύπτῳ μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Σολομῶντος. Διαδεξαμένου τὸν Σολομῶντα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ῥοβοὰμ ἐπέστρεψε κατεσπευσμένως εἰς Παλαιστίνην καὶ ἀνέλαβε νὰ παρουσιάσῃ τὰ παράπονα τοῦ λαοῦ εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἐξαιτήσηται ὅπως ἐλαφρυνθῶσιν οἱ ὑπὸ τοῦ Σολομῶντος ἐπιβληθέντες φόροι. Ἐπειδὴ ὁ Ῥοβοὰμ οὐδεμίαν ἔδωκε προσοχὴν εἰς τὰς παραστάσεις ταύτας ἀπειλήσας μάλιστα ὅτι θέλει αὐξήσει τοὺς φόρους, αἱ δέκα φυλαὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἐπανεστάτησαν καὶ ἐσχημάτισαν ἴδιον κράτος τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ ἐνῷ δύο φυλαὶ ἡ τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Βενιαμὶν μείνασαι πιστοὶ εἰς τὸν Ῥοβοὰμ ἀπετέλεσαν τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα. Πρῶτος βασιλεὺς ἀνηγορεύθη τῷ 975 ὁ Ἱεροβοὰμ, ὅστις πρῶτον ἔσχε μέλημα νὰ ἀνεγείρῃ τὰ τείχη τῆς Συχὲμ καὶ νὰ καταστήσῃ αὐτὴν πρωτεύουσαν, κατόπιν δὲ ὠχύρωσε καὶ ἄλλας πόλεις. Δυστυχῶς ὁ Ἱεροβοὰμ θέλων νὰ ἀπαλλοτριώσῃ τοὺς ὑπηκόους του ἀπὸ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας [illegible] μέχρι τῆς εἰδωλολατρείας. Θέλων νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς ὑπηκόους του εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ προσφέρωσι θυσίας εἰς τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ ναὸν

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωφελὲς Βιβλιοπωλεῖον Ἀριστοτέλους Σ.Π.Π.Ε.Α.Ε.

κατεσκεύασε δύο χρυσᾶς δαμάλεις καὶ διέταξε τοὺς ὑπηκόους του νὰ μὴ ἀναβαίνωσιν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀλλὰ νὰ θυσιάζωσιν εἰς τὰς δαμάλεις ταύτας, ὧν τὴν μίαν ἔθηκεν εἰς Βεθὴλ καὶ τὴν ἑτέραν εἰς Δάν, ὁρίσας καὶ ἰδίαν ἑορτὴν κατὰ τὴν 15ην ἡμέραν τοῦ ὀγδόου μηνὸς καὶ διορίσας ἱερεῖς μὴ ὄντας ἐκ τῆς φυλῆς Λευΐ, ἀλλ' ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν. Συνεπείᾳ τούτων ἦλθεν ἐξ Ἰούδα εἰς προφήτης, ὅστις δημοσίως ἐπίπληξε τὸν Ῥοβοὰμ, ἀνακαλῶν αὐτὸν εἰς τὰ πρὸς τὸν ἀληθῆ θεὸν καθήκοντά του. Ἐπειδὴ ἠθέλησεν οὗτος νὰ ἐπιβάλῃ χεῖρα ἐπὶ τοῦ προφήτου, ἡ χεὶρ του ἐξηράνθη, καὶ μόνον διὰ τῆς προσευχῆς τοῦ προφήτου πάλιν ἰάθη. Ἐν τούτοις ὁ Ἱεροβοὰμ ἐπέμεινεν εἰς τὴν προτέραν του διαγωγὴν καὶ ἐτιμωρήθη ἀποθανόντος τοῦ υἱοῦ του Ἀβιὰ ἐξ ἀσθενείας. Ὁ Ἱεροβοὰμ ἦτο εἰς ἀδιάκοπον πόλεμον μετὰ τῶν βασιλέων τοῦ Ἰούδα Ῥοβοὰμ καὶ Ἀβιοὺ τοῦ υἱοῦ καὶ διαδόχου του Ῥοβοάμ. Ἀπέθανε μετὰ βασιλείαν 22 ἐτῶν.

Ἱεροβοὰμ Β', υἱὸς τοῦ Ἰωὰς, βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, ἀπεθαν. τῷ 785 π. Χ. Διεδέχθη τὸν πατέρα του κατὰ τὸ ἔτος 826, διετήρησε τὴν Σαμάρειαν πρωτεύουσαν τοῦ κράτους του. Διὰ τοῦ προφήτου Ἰωνᾶ ἀνηγγέλθη αὐτῷ ὅτι θέλει νικήσει τοὺς Σύρους, οἵτινες εἶχον ἀφαιρέσει ἀπ' αὐτοῦ μέγα μέρος τῆς χώρας του. Ὁ Ἱεροβοὰμ κηρύξας τοὺς Σύρους τῶν πόλεμον ἐκυρίευσε τὴν Ἐμὼθ καὶ τὴν Δαμασκὸν καὶ ἐπανήγαγε τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὰ ἀρχαῖα σύνορά του. Ἐκ τοῦτε ἐβασίλευσεν ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ 40 ἔτη.

ΙΕΡΟΓΛΥΦΙΚΑ, χαρακτῆρες χρησιμεύοντες πρὸς γραφὴν παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις. Εἶναι τριῶν εἰδῶν· εἰκονικὰ, συμβολικὰ καὶ φωνητικά. Ἡ σημασία τῶν ἱερογλυφικῶν ἀπωλέσθη ἀναμφιβόλως καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ Ἕλληνες ἐγένοντο κύριοι τῆς Αἰγύπτου. Κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ὁ Champollion κατώρθωσε νὰ εὕρῃ τὴν κλεῖδα τῆς αἰνιγματώδους ταύτης γραφῆς.

ΙΕΡΟΘΕΟΣ (Ἅγιος), ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν μαθητὴς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, παρέστη μετὰ τῶν Ἀποστόλων διὰ νεφέλης ἐν τῇ κοιμήσει τῆς Θεοτόκου. Ἡ μνήμη αὐτοῦ ἑορτάζεται τῇ 4 Ὀκτωβρίου.

Ἱερόθεος, ποιητὴς βυζαντινὸς ἀγνώστου ἐποχῆς. Τούτου ὑπάρχει ποίημα περὶ Ἀλχημείας εἰς 233 στίχους ἐπιγραφόμενον «Περὶ τῆς θείας καὶ ἱερᾶς τέχνης» πραγματεία τῆς τέχνης τοῦ κατασκευάζειν χρυσόν. Τὸ ποίημα τοῦτο γεγραμμένον εἰς βάρβαρον γλῶσσαν ἐξέδωκε τὸ πρῶτον ὁ Ἴδελερ ἐν τοῖς Physici et Medici græci minoris. Τοῦ ἀλχημικοῦ τούτου συγγραφέως διάφορος φαίνεται ἕτερος Ἱερόθεος, προσπαθήσας ἔν τινι διατριβῇ ἐπιγραφομένῃ «Διάγραμμα» νὰ ἐκφράσῃ τὴν θείαν φύσιν διὰ γεωμετρικῶν σχημάτων.

Ἱερόθεος Μονεμβασίας, Ἕλλην ἀρχιερεὺς κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα. Ἐσχημάτισε μαθητὴς Θεοφάνους Ἐλεαιούλκου, καὶ διδάσκαλος τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου Β', ὑπὲρ οὗ θαυμασίως εἰργάσθη καὶ συνηγόρησεν ἐν τοῖς δεινοῖς τοῦ διωγμοῦ χρόνοις. Ὅτε ὁ Θεόκλητος ἐξορίσας τὸν Ἱερεμίαν ἐπέβη τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, ὁ Ἱερόθεος ἐξανέστη κατὰ τῆς ἀνομίας, καὶ διήγειρε τὰ πλήθη. Ὁ ἐπιβάτης φοβηθεὶς τὴν κατὰ τῆς κεφαλῆς του προετοιμαζομένην θύελλαν ἐνήργησεν ἵνα ἐξορισθῇ ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ Μονεμβασίας, ὅστις διὰ συνδρομῆς τῶν φίλων τοῦ Ἱερεμίου ἐπανῆλθε μετ' οὐ πολύ. Ὁ Ἱερόθεος ἐκήρυττε καθ' ἑκάστην κυριακὴν ἐπ' ἄμβωνος καὶ διεκρίνετο ὡς λογιώτερος μεταξὺ τῶν ἀρχιερέων τῆς ἐποχῆς του. Συνώδευσε τὸν Ἱερεμίαν ἀπελθόντα εἰς Ῥωσσίαν πρὸς καθίδρυσιν πέμπτου ἐκεῖ πατριαρχείου. Ὁ Ἀρσένιος ὁ Ἐλασσῶνος ὀνομάζει αὐτὸν πολλαχοῦ τῆς διηγήσεώς του «σοφὸν, θεῖον, ἔμπειρον σοφίας, ἀρχιθύτην μέγιστον τῆς Πελοποννήσου». Ὁ χρονογράφος ἀναφέρει συγγράμματα αὐτοῦ θαυμασθέντα καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν Τούρκων.

Ἱερόθεος, Ἕλλην λόγιος τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, ἀρχιμανδρίτης, γεν. ἐν Κεφαλληνίᾳ. Συνέγραψε περὶ τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ συμβάντος σεισμοῦ τῇ 30 σεπτεμβρίου 1627, καὶ ἐδαπάνησεν εἰς ἔκδοσιν τῆς Ἑρμηνείας εἰς τὸ Ἅσμα Ἀσμάτων Θεοδωρήτου Κύρου τῷ 1639.

Ἱερόθεος ὁ Ἠπειρίτης, ἐγεννήθη ἐν Πελοποννήσῳ τῷ 1686, ἦν εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς, λατινικῆς καὶ τῶν φιλοσοφικῶν καὶ παιδαγωγικῶν μαθημάτων ἐγκρατής. Τὸν μοναχὴν πολῶν βίον ἦλθεν εἰς τὴν ἐν Ἄθωνι μονὴν τῶν Ἰβήρων καὶ ἐνταῦθα ἀπεβίωσεν ἐν ἔτει 1745. Συνέγραψε κατὰ τῆς αἱρέσεως τοῦ Μολίνου καὶ μετέφρασεν ἱκανοὺς λόγους Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου, τυπωθέντας μετ' ἄλλων αὐτοῦ μεταφράσεων, ἐν Βενετίᾳ, 1730.

Ἱερόθεος, Ἕλλην λόγιος τοῦ ΙΗ' αἰῶνος ἱερομόναχος καὶ σύγγρ., γεννηθ. ἐν τῇ νήσῳ Σάμῳ. Ὅτε ἐδίδασκε βιβλίων ἐπιγραφομένων «Στηλίτευσις κατὰ τῆς μιαρᾶς καὶ θεοστυγοῦς φαρμακωνείας αἱρέσεως, διὰ προτεροῦς τινος φαρμακοῦντος μετανοήσαντος ὑπαγορευθεῖσα καὶ

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΙΕΡΑΡΧΙΚΟΝ ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἱστορικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχειοθήκη Α.Ο.Ε.)

ὁμοιοκαταλήκτως συγγραφεῖσα», ἐνετήσιν 1794.

Ἱεροθεος Αἰτωλὸς, Ἕλλην λόγιος τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, ἀρχιμανδρίτης καὶ ἡγούμενος τῆς ἐν Ἀγράφοις μονῆς τοῦ Δουσίκου. Ἐν ἔτει 1798 ἐπεξειργάσθη τὴν ὑπὸ Παχωμίου Ῥοσσάνου ποιηθεῖσαν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου Βησσαρίωνος, προσθεὶς δύο ἰαμβικὰ ἐπιγράμματα εἰς τὸν ἅγιον, καὶ τρίτον ὡς ἀπὸ τοῦ ἁγίου, προσέτι δὲ καὶ παρακλητικὸν κανόνα εἰς Βησσαρίωνα. Ἡ οὕτως ἐπεξειργασμένη ἀκολουθία ἐξετυπώθη τῷ 1800 ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τῷ 1838 ἐν Ἀθήναις.

ΙΕΡΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑ, πόλις τῆς Λυδίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, περίφημος διὰ τὸν ἐν αὐτῇ ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, ἐν ᾧ ὑπῆρχε καὶ ἡ λατρεία τοῦ Πυρὸς κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Παυσανίου.

ΙΕΡΟΚΛΗΣ, μάντις ἐν Ἀθήναις, μνημονευόμενος ἐν τῇ «Εἰρήνῃ» τοῦ Ἀριστοφάνους.

Ἱεροκλῆς, ῥήτωρ Ἕλλην, γεννηθεὶς ἐν Ἀλαβάντᾳ τῆς Καρίας ζῶν περὶ τὸ 100 πρ. Χ. Διεκρίνετο, ὡς καὶ ὁ ἀδελφός του Μενεκλῆς εἰς τὴν ῥητορικὴν τὴν καλουμένην ἀσιατικὴν πρὸς διάκρισιν τῆς ἀττικῆς. Οἱ λόγοι του ἐσώζοντο εἰσέτι ἐπὶ τοῦ Κικέρωνος.

Ἱεροκλῆς, εἷς τῶν εὐνοουμένων τοῦ Ἡλιογαβάλου, φονευθεὶς τῷ 222 π. Χ. Ὁρμώμενος ἐκ Καρίας, καὶ ἁμαξηλάτης κατ' ἀρχάς, προσειλκύσατο τὴν εὔνοιαν τοῦ αὐτοκράτος Ἡλιογαβάλου, καὶ ἐγένετο ἓν τῶν ἐπισημοτέρων ὀργάνων τῶν ἀσωτιῶν του. Ἐρονεύθη ὑπὸ τῶν πραιτοριανῶν ὀλίγῳ πρὸ τῆς σφαγῆς τοῦ Ἡλιογαβάλου.

Ἱεροκλῆς, συγγραφεὺς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Συνέταξεν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Φιλίστορες» σύγγραμμα πολλάκις μνημονευόμενον ὑπὸ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου.

Ἱεροκλῆς, διοικητὴς καὶ σοφιστὴς ῥωμαῖος, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Δ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνος. Ἐχρημάτισεν ἀνθύπατος Βιθυνίας, εἶτα Ἀλεξανδρείας ἐπὶ Διοκλητιανοῦ. Κατὰ τὸν Λακτάντιον ὑπῆρξεν εἷς τῶν μετὰ μείζονος ζήλου παροξυνάντων τὸν ἡγεμόνα ἐκεῖνον εἰς τὸν κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ διωγμόν. Εἶχε πολλὰς φιλοσοφικὰς γνώσεις, ὧν κατεχρᾶτο πρὸς ἐξουδένωσιν τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ ἀνύψωσιν τοῦ πολυθεϊσμοῦ. Συνέταξε πραγματεῖα ἐπιγραφομένην «Λόγοι φιλαλήθεις πρὸς τοὺς Χριστιανούς», ἧς μόνον ἐκ τινων ἀπολύσεων τῶν Λακτάντιος καὶ ἐκ τινων ἀναιρίσεων τοῦ Εὐσεβίου καθίσταται γνωστή.

Ἱεροκλῆς, φιλόσοφος νεοπλατωνικὸς, ζῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ περὶ τὰ μέσα τοῦ Ε' αἰῶνος. Τὸ ἐπισημότερον τῶν συγγραμμάτων του εἶναι «Ὑπόμνημα εἰς τὰ χρυσᾶ ἔπη τοῦ Πυθαγόρου, περιέχον σύντομον μὲν ἀλλὰ πλήρη ἔκθεσιν τῶν δογμάτων τοῦ Πυθαγόρου καὶ χρησιμεῦον τὰ μέγιστα εἰς τὴν σπουδὴν τῆς πυθαγορικῆς φιλοσοφίας. Γινώσκονται αἱ ἐπιγραφαὶ δύο ἑτέρων συγγραμμάτων τοῦ Ἱεροκλέους μὴ διασωθέντων. Εἰς τὸ πρῶτον «Περὶ Προνοίας καὶ εἱμαρμένης καὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν πρὸς τὴν θείαν ἡγεμονίαν συντέλους» ὁ συγγραφεὺς προσεπάθει νὰ συμβιβάσῃ τὸν Πλάτωνα καὶ τὸν Ἀριστοτέλην καὶ ἀντέτατε τοὺς δύο τούτους φιλοσόφους πρὸς τοὺς στωϊκοὺς καὶ τοὺς ἐπικουρείους· συγκείμενον τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἐξ ἑπτὰ βιβλίων ἀνετίθετο πρός τινα τῶν ἐπισήμων Ὀλυμπιόδωρον· ὁ ἱερὸς Φώτιος ἐν τῇ «Μυριοβίβλῳ» του ποιεῖται ἀνάλυσιν αὐτοῦ. Τοῦ δευτέρου «Φιλοσοφούμενα» ὁ Στοβαῖος διέσωσε πολλὰ χωρία. Ὁ μαθητὴς τοῦ Ἱεροκλέους Θεοσέβιος ἐδημοσίευσε κατὰ τὰ μαθήματα τοῦ διδασκάλου ὑπόμνημα εἰς τὸν Γοργίαν τοῦ Πλάτωνος. Φέρεται εἰς ὄνομα τοῦ Ἱεροκλέους σύγγραμμα γεγραμμένον εἰς πολὺ μεταγενεστέραν ἐποχήν, ἐπιγραφόμενον «Ἀστεῖα» καὶ περιέχον ἀνέκδοτα σχολαστικῶν.

Ἱεροκλῆς, γεωγράφος Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΣΤ' αἰῶνος. Συνέγραψε σπουδαιότατον διὰ τὴν γεωγραφίαν τοῦ βυζαντινοῦ κράτους σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «Συνέκδημος» καὶ περιέχον κατάλογον 64 ἐπαρχιῶν καὶ 935 πόλεων μετὰ συντόμου ἐπιγραφῆς.

Ἱεροκλῆς, συγγραφεὺς Ἕλλην ζῶν κατὰ τὸν Ι' αἰῶνα. Ἦν νομικὸς ἐξ ἐπαγγέλματος καὶ σύγχρονος Κασσιανοῦ Βάσσου εἰς ὃν ἀφιεροῖ τὸ σύγγραμμά του περὶ κτηνιατρικῆς χειρουργίας οὗτινος σώζονται ἀποσπάσματα.

ΙΕΡΟΜΝΗΜΗ (μυθ.), θυγάτηρ τοῦ Σιμόεντος καὶ σύζυγος τοῦ Ἀσσαράκου, μεθ' οὗ ἐγέννησε τὸν Κάπυν.

ΙΕΡΟΝ, τόπος ὑψηλὸς καὶ λοφώδης ἐν Βιθυνίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κείμενος πλησίον τοῦ στομίου τοῦ Θρᾳκικοῦ Βοσπόρου ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ. Αὐτόθι ὑπῆρχε ναὸς τοῦ Οὐρίου Διὸς, οὗτινος ἡ ἀνέγερσις ἀποδίδεται εἰς τοὺς Ἀργοναύτας.

Ἱερὸν, ἀκρωτήριον τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ πρὸς Δ τῆς Τραπεζοῦντος.

ΙΕΡΟΝ ΟΡΟΣ, ὄρος τῆς Θράκης κείμενον ἐπὶ τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου πλησίον τῆς Γέλλου πόλεως μετὰ φρουρίου ἐπ' αὐτοῦ.

ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ ἡ ΙΕΡΟΣΟΔΥΜΑ, ἀρχαία

πόλις τῆς Παλαιστίνης, πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα κειμένη ἐν τῇ φυλῇ τοῦ Βενιαμὶν εἰς ἴσην σχεδὸν ἀπόστασιν μεταξὺ τῆς Μεσογείου καὶ τῆς Ἀσφαλιτίδος λίμνης περὶ τὰς πηγὰς τοῦ χειμάρρου Κεδρών. Ἡ περιβολή της ὑπολογιζομένη ὑπὸ τοῦ Ἱστορικοῦ Ἰωσήπου εἰς 33 στάδια περιφερείας περιεκυκλοῦτο ὑπὸ τριπλοῦ τείχους· εἰσήρχετο δὲ τις εἰς αὐτὴν διὰ 13 πυλῶν. Ἡ πόλις ἦν ἀνεγειγερμένη ἐπὶ πολλῶν λόφων, ὧν ἐπισημότερος ὁ τῆς Σὼν καὶ τῆς Ἄκρης· πρὸς Ν ἔκειτο ἡ κοιλὰς Χινὼν καὶ ἡ συνοικία Μασφά, πρὸς Α ἡ κοιλὰς Ἰωσαφὰτ καὶ τὸ ὄρος Μοριάχ. Τὸ ἐπὶ τῆς Σὼν κείμενον μέρος τῆς πόλεως ἐκαλεῖτο Ἀκρόπολις τοῦ Δαβίδ, περιέχον τὰ ἀνάκτορα τοῦ Δαβίδ, καὶ ὕστερον τὰ τοῦ Ἡρώδου· ἐπὶ τῆς Μοριὰχ ἦν ἀνεγειγερμένος ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος. Ἐπὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς ἀνέβαινεν εἰς 120 χιλιάδας. Σήμερον ἡ Ἱερουσαλὴμ δὲν ἔχει πλέον τὴν ἀρχαίαν λαμπρότητά της. Κειμένη εἰς 31ο 47′ 46″ βορ. πλάτ. καὶ 33ο 21′ 10″ Α μήκ. εἶναι ἕδρα δοικητοῦ ὑπαγομένου εἰς τὴν γενικὴν διοίκησιν τῆς Δαμασκοῦ, ὀρθοδόξου πατριάρχου ἀρμενίου πατριάρχου, καθολικοῦ ἐπισκόπου καὶ διαμαρτυρομένου ἐπισκόπου. Περικυκλοῦται ὑπὸ τείχους ἔχοντος περιφέρειαν μιᾶς περίπου καὶ ἡμισείας λεύγης μετὰ ἐπάλξεων καὶ πύργων. Ἐκ τῶν οἰκοδομῶν ἡ ἐκκλησία τῆς Ἀναστάσεως εἶναι ἡ ἐπισημοτέρα περιέχουσα τὸ μέρος ὅπου ὑψώθη ὁ σταυρὸς καὶ ὅπου ἐτάφη τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἐκκλησία αὕτη ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἁγίας Ἑλένης, τῆς μητρὸς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ἐκάη τῷ 1811 διαφθείρασα μόνον τοῦ θόλου· τῷ 1812 ἀνοικοδομηθεῖσα ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων εἰς μέγεθος 100 βημάτων μήκους καὶ 60 πλάτους περιέχει 13 θεσιαστήρια ἢ παρεκκλήσια, ἀφιερωμένα ἕκαστον εἰς ἓν ἐκ τῶν μυστηρίων τοῦ Πάθους, τῆς Ταφῆς καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μοναχοὶ τῶν διαφόρων χριστιανικῶν θρησκευμάτων, ἤτοι οἱ ὀρθόδοξοι καὶ λατῖνοι κατοικοῦντες τὰ παρεκκλήσια τῆς ἐκκλησίας καταγίνονται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν τελετῶν καὶ τὴν διατήρησιν τῶν κανδηλῶν, αἵτινες ἀνάπτουν εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς ἐκκλησίας· ὁ ναὸς ὁ περιέχων τὸν τάφον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι μαρμάρινον οἰκοδόμημα 7 ποδῶν μήκους καὶ 2 1/2 πλάτους, περικυκλοῦται ὑπὸ μαρμαρίνων πλακῶν καὶ στολίζεται ὑπὸ πολυαρίθμων καὶ πολυτίμων κανδηλῶν. Ἐπειδὴ ἠπειλεῖτο ἡ πτῶσις τοῦ θόλου τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως οἱ τρεῖς ἐθνικοὶ κλῆροι Γαλλία καὶ Τουρκία κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη συνεννοηθέντες ᾠκοδόμησαν αὐτὸν ἐκ νέου κοινῇ δαπάνῃ. Καὶ πλεῖστα ἄλλα μέρη δεικνύονται ὡς μέρη ἀναμνήσεων τῶν ἐξιστορουμένων ἐν τῇ ἁγίᾳ γραφῇ καὶ ἐντὸς τῆς πόλεως καὶ πέριξ. Καὶ οἱ Τοῦρκοι δὲ ἔχουσιν ἐν Ἱερουσολύμοις ἱεροὺς τόπους, ὧν ἐπισημότερον τὸ τέμενος τοῦ Ὁμὰρ, ἀνεγερθὲν τῷ 648, καλούμενον Ἐλχαράμ, καὶ κείμενον ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς θέσεως ἔνθα ἔκειτο ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος. Τὸ τέμενος τοῦτο εἶναι συνένωσις πολλῶν ἐν τῇ αὐτῇ περιοχῇ ᾠκοδομημένων τεμενῶν, ἐξ ὧν δύο τὰ ἐπισημότερα· τὸ μὲν καλούμενον Ἀξὰ καὶ διαιρούμενος εἰς ἑπτὰ μέρη σκεπάζεται ἐν τῷ μέσῳ ὑπὸ θόλου, τὸ δὲ καλούμενον Σακρὰ περικλείει τὸν λίθον Σακρὰ-Ἀλλὰχ, ἐφ' οὗ ὤρισεθη ὁ Ἰαχὼβ, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπάτησεν ὁ Μωάμεθ ὅτε ἀνέβαινεν εἰς οὐρανούς. Ἄξια λόγου προσέτι εἶναι τὸ μοναστήριον τῶν Ἀρμενίων περιέχον 4000 περίπου δωμάτια πρὸς κατοικίαν τῶν προσκυνητῶν, καὶ τὸ μοναστήριον τῶν Λατίνων, οὗ τινος ἡ ἐκκλησία πολυτελῶς κεκοσμημένη. Οἱ κάτοικοι συμποσοῦνται περὶ τὰς 15 χιλιάδας. Διακρίνονται τέσσαρες συνοικίαι, Ἀρμενίων, πρὸς Α τοῦ λόφου Σὼν, Ἰουδαίων πρὸς Δ τοῦ αὐτοῦ λόφου, Ὀρθοδόξων περὶ τὸν Ἅγιον Τάφον καὶ τὸν λόφον τῆς Ἄκρης, Μωαμεθανῶν ἐπὶ τοῦ ὄρους Μοριάχ. Αἱ οἰκίαι λιθόκτιστοι, δίπατοι καὶ τρίπατοι, λήγουσαι εἰς ἔδωμα, κακῶς φωτίζονται ὑπὸ μικρᾶς θύρας καὶ παραθύρου κεκλεισμένου διὰ ξυλίνων δικτυωτῶν. Οἱ Ἰουδαῖοι ἔχουσιν ἑπτὰ συναγώγια· οἱ Ἀρμένιοι διακρίνονται διὰ τὴν φιλοξενίαν των· οἱ ὀρθόδοξοι τρέφονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τοῦ μοναστηρίου των, καὶ οἱ μωαμεθανοὶ δὲν ἀφίνουσιν οὐχὶ μόνον νὰ εἰσέλθῃ χριστιανὸς ἐντὸς τοῦ τεμένους τῶν Ὁμὰρ, ἀλλ' οὐδὲ νὰ ἴδωθεν νὰ βλέπῃ αὐτό. Ἐν γένει ἡ κατάστασις τῶν κατοίκων ἀθλιωτάτη. Ἀσήμαντος βιομηχανία καὶ ἐμπόριον· κατασκευὴ καὶ πώλησις κομβοσχοινίων, σάπωνος καὶ τινων ὀφασμάτων μεταξωτῶν καὶ βυσσοκερῶν. Κατὰ τὴν εἴσοδον τῶν Ἰσραηλιτῶν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἡ Ἱερουσαλὴμ καλουμένη τότε Ἰεβοῦς ἀνῆκεν εἰς τοὺς Ἰεβουσαίους. Οἱ Βενιαμῖται, εἰς ὧν τὴν φυλὴν συμπεριελήφθη, κατέλαβον τὴν κάτω πόλιν· ἀλλ' ἡ ἄνω πόλις ἡ Σὼν ἐκυριεύθη πολλῷ ὕστερον ὑπὸ τοῦ Δαβὶδ ὅστις ἔκαμεν αὐτὴν πρωτεύουσαν ἀντὶ τῆς Σιχὲμ. Ὁ Σολομὼν ἀνήγειρεν αὐτὸν τὸν περίφημον ναὸν τὸν ὁποῖον τὸ ὄμμά του καὶ κατεπόντισεν αὐτὸν [illegible]

δέκα φυλῶν ἔμεινε πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα. Κατελήφθη ὑπὸ τοῦ Σουσακκείμ καὶ Νεχαὼ, βασιλέων Αἰγύπτου, ὑπὸ Ἀμασίου βασιλέως Ἰσραὴλ, ἐπολιορκήθη ἄνευ ἐπιτυχίας ὑπὸ Σεναχηρείμ, κατελήφθη τρὶς ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορ 606, 596 καὶ 588, καὶ κατεστράφη ὑπ' αὐτοῦ τῷ 587. Ὁ Κῦρος ἐπέτρεψε τὴν ἐκ νέου ἀνέγερσιν αὐτοῦ τῷ 536· ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος καταστραφεὶς ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων ἀνῳκοδομήθη τῷ 516. Ἡ Ἱερουσαλὴμ ἐπανελάμβανε τὴν ἀρχαίαν ἀκμήν της, ἀλλ' ἕνεκα τῆς τυραννικῆς κυβερνήσεως τῶν Σελευκιδῶν ἐπῆλθον ἀταξίαι καὶ αἱματοχυσίαι καὶ ἐπὶ τέλους ἡ ἐπανάστασις τῶν Μακκαβαίων, ἡ ἐπί τινα χρόνον ἀποδοῦσα εἰς τοὺς Ἰουδαίους τὴν ἀνεξαρτησίαν. Τῷ 64 π. Χ κατελήφθη ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου. Τῷ 70 μ. Χ. ἠλώθη ὑπὸ Τίτου, ὅτε καὶ ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος ἑκάη καὶ ἅπασα ἡ πόλις σχεδὸν κατεστράφη. Τῷ 130 ἐκυριεύθη ὑπὸ Ἰουλίου Σεβήρου ἐπὶ Ἁδριανοῦ ὅστις ἀνῳκοδόμησε πάλιν αὐτὴν τῷ 135, ἀνήγειρεν ἐν αὐτῇ ναὸν τοῦ Καπιτωλίου Διὸς, ἐκάλεσεν αὐτὴν Αἰλίαν Καπιτωλίαν, καὶ ἀπηγόρευσεν εἰς πάντα Ἰουδαῖον τὴν εἰς αὐτὴν εἴσοδον. Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἀπέδωκεν αὐτῇ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα καὶ ἀνήγειρεν ἐν αὐτῇ μίαν Βασιλικήν. Ὁ Ἰουλιανὸς προσεπάθησε ματαίως νὰ ἀνεγείρῃ τὸν ναὸν τῶν Ἰουδαίων. Ἡ Ἱερουσαλὴμ ἐκυριεύθη ὕστερον ὑπὸ τῶν Περσῶν τῷ 614, ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν τῷ 636, ὑπὸ τῶν Σελσουκιδῶν τῷ 1086, ὕστερον ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων ἱδρυσάντων αὐτόθι τῷ 1099 τὸ βασίλειον τῆς Ἱερουσαλὴμ, ὑπὸ τοῦ Σαλαδίνου τῷ 1187, τέλος ὑπὸ τῶν Τούρκων τῷ 1217. Πωληθεῖσα ὑπὸ τοῦ σουλτάνου Μαλεδίνου τῷ 1229 εἰς τὸν αὐτοκράτορα Φρειδερῖκον, ἀνεκτήθη ὑπὸ τῶν Μωαμεθανῶν τῷ 1241, κατεκτήθη τῷ 1382 ὑπὸ τῶν Μαμελούκων καὶ ἐκυριεύθη ἐκ νέου τῷ 1517 ὑπὸ τῶν Τούρκων, οἵτινες κατέχουσιν αὐτὴν μέχρι σήμερον. Ἡ κατοχὴ τῶν ἁγίων τόπων πολλάκις διαμφισβητηθεῖσα μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων καὶ τῶν λατίνων ἐχρησίμευσεν ὡς μία τῶν ἀφορμῶν τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου κατὰ τὸ 1853 μεταξὺ τῆς Ῥωσσίας ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς Τουρκίας μετὰ τῶν συμμάχων της Γαλλίας, Ἀγγλίας καὶ Σαρδηνίας ἀφ' ἑτέρου. Πολλὰ προσκυνητήρια συνεγράφησαν περιέχοντα περιγραφὴν τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τῶν περὶ αὐτὴν. Ἡ Ἱστορία τῆς Ἱερουσαλὴμ συνεγράφη καὶ ἐδημοσιεύθη τῷ 1842 γαλλιστὶ ὑπὸ Poujoulat.

Ἱερουσαλὴμ (Βασιλεῖον τῆς). Ἱδρυθὲν τῷ 1099 ὑπὸ Γοδοφρεΐδου τοῦ Βουϊλλῶνος κατὰ τὴν πρώτην Σταυροφορίαν συνέκειτο ἐκ τῆς Παλαιστίνης καὶ εἶχεν ὑποτελεῖς χώρας τὰς ἡγεμονίας Τιβεριάδος καὶ Ἀντιοχείας, τὰς κόμητείας Τριπόλεως καὶ Ἐδέσσης κτλ. Κατεκτήθη σχεδὸν ὁλόκληρον ὑπὸ τῶν Ἀπίστων μετὰ τὴν μάχην τῆς Τιβεριάδος τῷ 1187, καὶ αὐτὴ ἡ Ἱερουσαλὴμ ἔπεσεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Σαλαδίνου. Ἡ τρίτη, ἡ τετάρτη καὶ ἡ πέμπτη σταυροφορία δὲν μετέβαλον ποσῶς τὴν τοιαύτην κατάστασιν. Τῷ 1220 ὁ αὐτοκράτωρ Φρειδερῖκος Β' ἀρχηγὸς τῆς ἕκτης σταυροφορίας κατέλαβε τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ κατώρθωσεν ὥστε νὰ ἐγκαταλειφθῇ ὅλον σχεδὸν τὸ βασίλειον ὑπὸ τοῦ Μελὶκ-ελ-Καμέλ. Ἀλλὰ τῷ 1239 ἡ Ἱερουσαλὴμ ἀνεκτήθη ὑπὸ τῶν Ἀπίστων, καὶ οἱ Μαμελοῦκοι τῷ 1291 συνεπλήρωσαν τὴν κατάκτησιν τῶν εἰς τοὺς Φράγκους μεινασῶν χωρῶν.

Βασιλεῖς τῆς Ἱερουσαλὴμ.

Γοδοφρεΐδος Βουϊλλὼν 1099, Βαλδουΐνος Α, 1100, Βαλδουΐνος Β' 1118, Φούλκων Ε' τῆς Ἀνδαλουσίας, γαμβρὸς τοῦ Βαλδουΐνου Β' 1131. Βαλδουΐνος Γ' 1142, Ἀμωρὶ 1162, Βαλδουΐνος Δ' 1174, Σιβύλλα, ὕστερον Βαλδουΐνος Ε' υἱός της 1185, Γοὺϊ δὲ Λουσινιὰν 1186, Ἔρρικος Β' τῆς Καμπανίας 1192. Ἀμωρὶ δὲ Λουσινιὰν 1197. Ἰωάννης Βριέννιος 1209, ὁ αὐτοκράτωρ Φρειδερῖκος Β' γαμβρὸς τοῦ προηγουμένου 1229—1239.

Σήμερον τὸν τίτλον βασιλέως τῆς Ἱερουσαλὴμ φέρουσιν ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας, ὡς κληρονόμοι τῶν τελευταίων ἡγεμόνων.

Ἱερουσαλὴμ (Σύνοδος τῆς). Συνεκροτήθη τῷ 50 μ. Χ. ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων, ὅπως ὁρίσῃ τὰς σχέσεις τῆς νέας θρησκείας μετὰ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἀπήλλαξεν ἀπὸ τῆς περιτομῆς καὶ τῶν Ἰουδαϊκῶν ἐθίμων τοὺς εἰς τὸν χριστιανισμὸν προσερχομένους Ἐθνικούς. Δύτη ὑπῆρξεν ἡ πρώτη Σύνοδος, ἀλλὰ συνήθως δὲν συγκατατάσσεται μεταξὺ τῶν οἰκουμενικῶν.

ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ (Ἰωάννης—Φρειδερῖκος—Γουλιέλμος), θεολόγος λουθηρανὸς, γενν. τῷ 1709, ἀποθ. τῷ 1789. Ἐπετράπη ὑπὸ τοῦ δουκὸς τοῦ Βρουνσβὶκ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ υἱοῦ του, καὶ ὑπῆρξε πνευματικὸς καὶ ἱεροκήρυξ τῆς αὐλῆς. Ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς νεολαίας, ἔφερε τὰ σχέδια τοῦ δ. Βρουνσβὶκ «Καρολίνου Κολλεγίου», καὶ τέλος ἐν τῇ μονῇ Riddagshausen σεμινάριον, ὅπερ διηύθυνεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Συγγράμματα αὐτοῦ «Ἐπιστολαὶ περὶ τῆς

θρησκείας τοῦ Μωϋσέως, 1762. «Σκέψεις περὶ τῶν ἀληθειῶν τῆς θρησκείας» 1785. «Συλλογὴ ὁμιλιῶν» 1788—89, καὶ τὰ μετὰ τὸν θάνατόν του ἐκδοθέντα συγγράμματά του ἐν Λειψίᾳ 1793. —Ὁ υἱός του Κάρολος Γουλλιέλμος Ἱερουσαλὴμ χρηστὰς ὄλβων ἐλπίδας κύτοκτόνησεν ἐκ μελαγχολίας τῷ 1773. Ὁ νέος οὗτος ἐχρημάτισεν ὁ τύπος τοῦ ὑπὸ τοῦ Γέττε ποιηθέντος Βέρθερ.

ΙΕΡΟΦΑΝΤΗΣ. Οὕτως ἐκαλεῖτο ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Αἰγύπτῳ πᾶς ἱερεὺς ἐπιτετραμμένος τὴν διδαχὴν τῶν ἐπιθυμούντων νὰ μυηθῶσι, καὶ ἰδίως ὁ μέγας ἱερεὺς τῆς Ἐλευσινίας Δήμητρος, ὁ ἀποκαλύπτων τὰ ἐλευσίνια μυστήρια εἰς τοὺς μυουμένους. Τὸ ἀξίωμα τοῦτο τὰ μέγιστα τιμώμενον ἐν Ἀθήναις ἀπενέμετο μόνον εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν Εὐμολπιδῶν διατηρήσασαν αὐτὸ ἐπὶ 1200 ἔτη. Ὁ Ἱεροφάντης τῆς Ἐλευσῖνος ἔφερε διάδημα καὶ ἐπανωφόριον μετὰ χρυσῶν ἀστέρων. Δὲν ἠδύνατο νὰ νομισθῇ.

ΙΕΡΟΦΙΛΟΣ, συγγραφεὺς Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν δωδέκατον μ. Χ. αἰῶνα. Σύγγραμμα αὐτοῦ «Ἱεροφίλου σοφιστοῦ περὶ τροφῶν κύκλος· πρὸς δεῖ χρᾶσθαι ἑκάστῳ μηνί, καὶ ὁποίας ἀπέχεσθαι». Ἐξεδόθη ὑπὸ Βοασσονάδου ἐν ταῖς Notices et Extraits des Manuscrits de la Bibliothèque du Roi ἐν Παρισίοις 1827 τόμ. ΙΑ', σελ. 178, καὶ ὑπὸ τοῦ Ἴδελερ ἐν τοῖς Physici et Medici graeci minores, ἐν Βερολίνῳ, 1841. τόμ. Α'.

ΙΕΡΟΦΩΝ, ναύαρχος Ἀθηναῖος μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου.

ΙΕΡΣΕ-Υ, λατ. «Καισάρεια», νῆσος τῆς Μάγχης εἰς 25 χιλιόμ. πρὸς Δ τῆς γαλλικῆς παραλίας καὶ 132 πρὸς Ν τῆς ἀγγλικῆς. Κατοικεῖται προσηγγίσασα ποσῶτον εἰς τὴν Γαλλίαν ἀνήκει εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὑπαγομένη εἰς τὴν κομητείαν Σουσαμπτῶνος· μῆκος 22 χιλιομέτρων ἐπὶ πλάτους 13. Κάτοικ. 60 χιλ. πρωτεύουσα Hellier. Γῆ ὀρεινή· παράλια περικυκλούμενα ὑπὸ βράχων· κλίμα γλυκὺ καὶ εὔκρατον· τὰ κάτω μέρη καὶ αἱ κοιλάδες γόνιμοι εἰς γεννήματα καὶ λαχανικά. Φύλακες ἐν ἀφθονίᾳ· μεγίστη ποσότης ἐλαίων, ὑστρειδίων, ἀστακῶν, κτλ. Μελίτης, κτήνη, γεώμηλα κτλ. Ναυτικὸν ἐμπόριον ἀξιόλογον.—Ἡ νῆσος αὕτη περιλαμβανομένη πρότερον ἐν τῷ δουκάτῳ τῆς Νορμανδίας ἀνήκει εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀπὸ τῆς βασιλείας Ἰωάννου Ἄνω, κυβερνωμένη ὅμως πάντοτε ἐκ τῶν ἰδίων τῆς νόμων. Οἱ Γάλλοι κατέβαλον μάταιας προσπαθείας πρὸς κατάκτησιν αὐτῆς.

Ἱερσεύ, πόλις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἐν τῇ Νέᾳ Ἱερσεύ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Hudson ἀπέναντι τῆς Νέας Ὑόρκης. Κάτοικ. κατὰ τὸ 1870 ἔτος 82546. Σιδηρόδρομος· ἀτμόπλοια κτλ.

Ἱερσεύ (Νέα), μία τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς. Ἐπιφάν. 21547 τετραγωνικῶν χιλιαμέτρων. Κάτοικοι κατὰ τὸ 1870 ἔτος 906,096, ἐξ ὧν 875,407 λευκοί. Γερουσιάσται ἐν τῇ ὁμοσπονδικῇ Γερουσίᾳ 2· ἀντιπρόσωποι· ἐν τῷ ὁμοσπονδιακῷ Κοινοβουλίῳ 7, γερουσιασταὶ ἐν τῇ γερουσίᾳ τῆς πολιτείας 21 διὰ 3 ἔτη καὶ ἀντιπρόσωποι ἐν τῷ κοινοβουλίῳ τῆς πολιτείας 60 δι' ἓν ἔτος. Πόλεις πολυπληθέστεραι Newark Jersey City, Albany, Paterson, Elizabeth, Hoboken, Poughkeepsie, Camden. Δημόσιον χρέος 2,896,200 ταλλήρων ἀμερικανικῶν. Γῆ ὀρεινὴ πρὸς Β διακοπτομένη ὑπὸ κοιλάδων καὶ λόφων ἐν τῷ κέντρῳ. Κλίμα εὔκρατον πρὸς Ν ψυχρὸν ἀλλ' ὑγιεινὸν πρὸς Β. γεννήματα, γεώμηλα, λαχανικὰ καὶ καρποί· πολυάριθμα μεταλλεῖα σιδήρου. Σιδηρουργεῖα, χυτήρια, σιδηρᾶ ἐργαλεῖα, βαρελοποιεῖα, κτλ. Ἐξωτερικὸν ἐμπόριον ἀσήμαντον. Ὁ Hudson πρῶτος ἐπεσκέφθη τὰ παράλια τῆς Νέας Ἱερσέης κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος· οἱ Ὁλλανδοὶ ἦλθον αὐτόθι κατόπιν. Ὁ ἄγγλος Delaware κατέλιπε τὸ ὄνομα εἰς τὸν ὑπ' αὐτοῦ ἀνακαλυφθέντα κόλπον τῷ 1610. Ἰάκωβος ὁ Ὅς παρεχώρησε τὴν χώραν εἰς τὴν Ἑταιρίαν τῆς Βιργινίας, ἥτις ὅμως δὲν ἐγκαθιδρύθη ἐν αὐτῇ. Οἱ Ὁλλανδοὶ ἵδρυσαν αὐτόθι τὸ φρούριον Νασσάου (σήμερον Γλόσεστερ) καὶ οἱ Σουηδοὶ ἀπώκησαν μέρος αὐτῆς, ὅπερ ἀπεκάλεσαν Νέαν Σουηδίαν.

ΙΕΡΩΝ, εἷς τῶν ἐν Ἀθήναις τριάκοντα τυράννων.

Ἱέρων, κήρυξ τις ἐν Ἀθήναις μνημονευόμενος ἐν ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις τοῦ Ἀριστοφάνους.

Ἱέρων Ὅς, τύραννος τῶν Συρακουσῶν, τυραννήσας 478—467 π. Χ. Υἱὸς Δεινομένους καὶ ἀδελφὸς τοῦ Γέλωνος διεδέξατο αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν Συρακουσῶν. Κατὰ τὸν Διόδωρον ὁ Γέλων ἀποθνήσκων ὥρισεν αὐτὸν διάδοχόν του, ἐνῷ κατ' ἄλλας μαρτυρίας ὁ Ἱέρων διώρκησε κατὰ πρῶτον ὡς κηδεμὼν υἱοῦ τινος τοῦ Γέλωνος καὶ κατέλαβεν ὕστερον τὸ στέμμα ἀδικῶν τὸ παιδίον τοῦτο. Ἐβασίλευσε κατ' ἀρχὰς τὴν ἀρχὴν ὡς αὐτοκράτωρ τυραννίδος· κατόπι δὲ ἀναβιβάσθη ὕστερον μετριώτερος οὐδέποτε ἐξ ὅλης πρὸς τοὺς Γέλωνας πρὸς τὴν ἀπαιτοῦσαν. Ἡ ἀρχὴ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (ΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ)

τῆς βασιλείας του διεταράχθη ἕνεκα τῶν εἰς τὸν θρόνον ἀντιποιήσεων τοῦ ἀδελφοῦ του Πολυζήλου ἐπιτραπέντος παρὰ τοῦ Γέλωνος τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ τῶν Συρακουσῶν καὶ νυμφευθέντος τὴν γήραν τοῦ ἡγεμόνος ἐκείνου Δημαρέτην. Ὁ Πολύζηλος ἀπεσύρθη παρὰ τῷ πατρὶ τῆς Δημαρέτης Θήρωνι τυράννῳ τοῦ Ἀκράγαντος, καὶ ὁ πόλεμος ἔμελλε νὰ κηρυχθῇ μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν ὅτε διὰ τῆς παρεμβάσεως τοῦ ποιητοῦ Σιμωνίδου ἐπῆλθεν ἡ συμφιλίωσις μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν. Ὁ Πολύζηλος ἀνέλαβε τὴν ἀρχαίαν θέσιν του ἐν Συρακούσαις καὶ ὁ Ἱέρων ἐνυμφεύθη μίαν τῶν ἀδελφῶν τοῦ Θήρωνος. Ἔκτοτε οὐδὲν ἐσωτερικὸν ἐμπόδιον ἐκώλυσε τὸν ἡγεμόνα τῶν Συρακουσῶν νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν ἐξουσίαν του εἰς τὸ ἐξωτερικόν· ἐν Σικελίᾳ κατέλαβε τὰς ἰσχυρὰς πόλεις Νάξον καὶ Κατάνην καὶ μετακομίσας τοὺς κατοίκους αὐῶν εἰς Λεοντίνους ἀπῴκησεν εἰς Κατάνην Συρακουσίους, ἐκάλεσεν αὐτὴν Αἴτναν καὶ ἀνεκήρυξεν ἑαυτὸν ἱδρυτὴν αὐτῆς. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἐπεμβῆκεν εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῶν κατὰ τὴν μεσημβρινὴν Ἰταλίαν ἑλληνικῶν πόλεων, καὶ ἠνάγκασε τὸν Ἀναξίλαον τοῦ Ῥηγίου νὰ φεισθῇ τῶν Λοκρῶν. Τῷ 476 ἡ Κύμη καὶ ἄλλαι πόλεις τῆς Καμπανίας προσεβλήθησαν ὑπὸ ἰσχυροῦ ἐτρουσκικοῦ στόλου ἐπεκαλέσαντο τὴν παρουσίαν τοῦ Ἱέρωνος, ὅστις καίτοι πασχούσης τῆς ὑγείας του ἔβαλε πρὸς βοήθειαν αὐτοῦ καὶ ἐλάβετο παρὰ τὴν Κύμην κατὰ τῶν Ἐτρούσκων λαμπρᾶν ναυμαχίαν, ἐξυμνηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Πινδάρου. Ἐπίσης ὑπῆρξεν εὐτυχὴς καὶ κατὰ τοῦ Θρασυδαίου υἱοῦ τοῦ Θήρωνος ὅστις ἐπιχειρήσας συνετέλισεν εἰς τὴν ἐκ τοῦ Ἀκράγαντος ἔξοδίν του. Φ. Θερὸς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ἁπλοῦς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, ὑπερασπιζόμενος ὑπὸ πολυαρίθμων μισθοφόρων καὶ προστατευόμενος ὑπὸ ὑπήκτου πολιτικῆς, ὁ Ἱέρων ἐπέτυχε μέχρι τέλους τῆς βασιλείας του τὴν ἀσφάλειαν ἥτις ἐπέτρεψεν αὐτῷ νὰ προστατεύσῃ τὰ γράμματα καὶ νὰ συναθροίσῃ ἐν τῇ αὐλῇ του τινὰς τῶν μεγίστων ποιητῶν τῆς ἐποχῆς του· ὁ Αἰσχύλος, ὁ Πίνδαρος, ὁ Βακχυλίδης, ὁ Ξενοφάνης, ὁ Ἐπίχαρμος, ὁ Σιμωνίδης ἐφιλοξενήθησαν ὑπ' αὐτοῦ· ὁ τελευταῖος μάλιστα τοσοῦτον στενῶς συνεδέθη μετ' αὐτοῦ, ὥστε ἐπρομήθευσεν εἰς τὸν Ξενοφῶντα τὰ ἀντικείμενον τοῦ διαλόγου του τοῦ ἐπιγραφομένου «Ἱέρων». Ἀλλ' ἡ φιλικὴ καὶ στρατιωτικὴ ἀλληλουχία τῆς βασιλείας του ἢ εἰς τὰ γράμματα ἀπονεμηθεῖσα αὐτοῦ προστασία, ἢ ἀνάπτυξις ἣν ἔσχον ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του οἱ μεγαλοπρεπεῖς του ἀγῶνες ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ Δελφοῖς νίκαι του ἀποθανατισθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Πινδάρου δὲν ἐξήλειψαν ἀπὸ τῆς μνήμης τῶν Ἑλλήνων τὰς τυραννικὰς αὐτοῦ πράξεις. Ὁ δι' αὐτὸν ἐν Κατάῃ ἀνεγερθεὶς μεγαλοπρεπὴς τάφος κατεστράφη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων αὐτῆς κατοίκων ἐπανακαμψάντων εἰς τὴν πατρίδα των μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν ἀποίκων συρακουσίων. Ὁ Ἱέρων ἔσχεν ἕνα υἱὸν ἐκ τῆς πρώτης συζύγου του θυγατρὸς τοῦ συρακουσίου Νικοκλέους, ἀλλ' ἐκ τῆς δευτέρας συζύγου του, τῆς ἀδελφῆς τοῦ Θήρωνος δὲν κατέλιπε τέκνα.

Ἱέρων Βος, βασιλεὺς τῶν Συρακουσῶν, γενν. περὶ τὸ 306, ἀποθ. περὶ τὸ 216 π. Χ. Ἦν υἱὸς Ἱεροκλέους Συρακουσίου ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας ἀντιποιουμένου καταγωγὴν ἀπὸ Ἱέρωνος Αἰ· γεννηθεὶς ὅμως ἐκ μητρὸς δούλου ἐξετέθη ἅμα τῇ γεννήσει του. Οἰωνοὶ ἀναγγέλλοντες τὸ μέλλον μεγαλεῖόν του λέγεται ὅτι ἔπεισαν τὸν πατέρα του νὰ ἀναλάβῃ αὐτὸν καὶ ἀναθρέψῃ μετὰ μερίμνης. Κατὰ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους τῆς Σικελίας, ὁ Ἱέρων διεκρίθη ὑπὸ τὸν Πύρρον, καὶ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἡγεμόνος ἐκείνου ἐξελέγη μετὰ τοῦ Ἀρτεμιδώρου στρατηγὸς τοῦ συρακουσίου στρατοῦ συγκειμένου ἐκ μισθοφόρων, ὁ λαὸς ἐπεκύρωσε τὴν ἐκλογὴν ταύτην, καὶ ὁ Ἱέρων νυμφευθεὶς τὴν θυγατέρα τοῦ ἰσχυροτάτου πολίτου τῶν Συρακουσῶν Λεπτίνου, ἐξησφάλισε δι' ἑαυτὸν μεγίστην ἐπιρροὴν ἐν τοῖς συμβουλίοις τῆς δημοκρατίας. Ἀμφιβάλλων περὶ τῆς πίστεως τῶν μισθοφόρων, ἀρῆκεν αὐτοὺς νὰ κατατροπωθῶσιν ἐν τινι συμπλοκῇ μετὰ τῶν Μαμερτίνων, καὶ ἀνεκατέστησεν αὐτοὺς διὰ στρατευμάτων πιστοτέρων καὶ πειθαρχεστέρων. Μετὰ τοῦ νέου τούτου στρατοῦ βαδίσας κατὰ τῶν Μαμερτίνων ἀπέσπασεν ἀπ' αὐτῶν τὰς Μυλὰς, τὰ Ἅλαισα, ἐνῷ ἡ Τυνδαρὶς, τὸ Ἀβάκαινον καὶ τὸ Ταυρομένιον ἐκηρύττοντο ὑπὲρ αὐτοῦ. Οἱ Μαμερτῖνοι περιορισθέντες ἐν τινι γωνίᾳ τῆς νήσου ἐδοκίμασαν ἐκ νέου τὴν τύχην τῶν ὅπλων, ὑπέστησαν ὁλοτελῆ ἧτταν, καὶ ἦλθον ἀπολέσαι τὴν πρωτεύουσάν των Μεσσήνην, ἐὰν ὁ νικητὴς δὲν ἀπένεμεν αὐτοῖς τὴν εἰρήνην συνεπείᾳ ἐπεμβάσεως τῶν Καρχηδονίων. Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἀπὸ τῆς ἐνδόξου ταύτης ἐκστρατείας ὁ Ἱέρων ἀνηγορεύθη βασιλεὺς, ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του τῷ 270. Ἡ ἱστορία σιγᾷ περὶ τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς βασιλείας του· ὑποτίθεται ὅτι προσεπάθησε νὰ διατηρήσῃ δυσκόλων ἰσορροπίαν μεταξὺ τῶν Καρχηδονίων καὶ τῶν Ῥωμαίων διαμοιραζόντων τὴν κυριαρχίαν τῆς Σικελίας. Τῷ 264 ἡ ὕπαρξις τῶν Μαμερτίνων ἠ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κωνσταντινος Βιβλιοθηκη
Αργοστολιου (Κεφαλληνια)

πίμβασις τῶν Ῥωμαίων ὥθησεν αὐτὸν πρὸς τοὺς Καρχηδονίους. Συνενώσας τὰς δυνάμεις του μετὰ τῶν τοῦ Ἀννωνος μετέβη μετὰ τοῦ καρχηδονίου στρατηγοῦ εἰς πολιορκίαν τῆς Μεσσήνης· ἠναγκάσθη ὅμως νὰ δράμῃ πρὸς βοήθειαν τῆς πρωτευούσης του ἀπειλουμένης ὑπὸ τοῦ ῥωμαίου ὑπάτου Ἀππίου Κλαυδίου, σωθείσης δὲ μόνον ἕνεκα λοιμοῦ ἀναγκάσαντος τοὺς Ῥωμαίους νὰ ἀπομακρυνθῶσιν. Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος 263 νέος ῥωμαϊκὸς στρατὸς ὑπὸ τοὺς ὑπάτους Ὀτακίλιον καὶ Ὀυαλέριον διαβὰς τὸν πορθμὸν ἐλεηλάτει τὴν χώραν τῶν Συρακουσίων, ὁ Ἱέρων μὴ ἐπιμένας εἰς τὴν μετὰ τῶν Καρχηδονίων συμμαχίαν συνωμολόγησεν εἰρήνην μετὰ τῶν Ῥωμαίων ὑπὸ εὐνοϊκοὺς ὅρους, καθ' ὃν διὰ τῆς συνθήκης ἐξησφαλίζετο αὐτῷ τῇ πλησμονῇ ὡρισμένου ποσοῦ ἡ κυριαρχία τοῦ μεσημβρινοῦ καὶ ἀνατολικοῦ μέρους τῆς Σικελίας μέχρι τοῦ Ταυρομενίου. Ἔκτοτε μέχρι τέλους τοῦ βίου του ὁ Ἱέρων πιστὸς σύμμαχος τῶν Ῥωμαίων καὶ προστατευόμενος ὑπ' αὐτῶν κατὰ τῶν Καρχηδονίων ἀπέλαυσεν ἡσυχίαν χρησιμεύσασαν εἰς τὴν εὐημερίαν τῶν ὑπηκόων του. Κατὰ τὸν πρῶτον καρχηδονιακὸν πόλεμον ἀπέδωκεν ὑπηρεσίας εἰς τοὺς νέους αὐτοῦ συμμάχους, ἀποστείλας αὐτοῖς τῷ 262 κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Ἀκράγαντος ζωοτροφίας καὶ πολιορκητικὰς μηχανὰς καὶ εἰς πολλὰς συγκρούσεις ὅρμων πρὸς βοήθειάν των· οἱ Ῥωμαῖοι εὐγνωμονοῦντες ἐδωρήσαντο αὐτῷ ἅπαντα τὸν ἆθλον, τῷ 241. Κατὰ τὸ μεταξὺ τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου καρχηδονιακοῦ πολέμου διέστησε ἐπιεικῶς τὴν Ῥώμην, ἔσχε λαμπρὰν ὑποδοχὴν καὶ δέδωκεν εἰς τὸν λαὸν σῖτον. Κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ δευτέρου καρχηδονιακοῦ πολέμου τῷ 219 καίτοι βλέπων ἡττωμένους τοὺς Ῥωμαίους, ἔτρεφε πιστὸς πρὸς αὐτοὺς ἀποστείλας πολεμεφόδια καὶ ζωοτροφίας· ἡ τελευταία δὲ αὐτοῦ πρᾶξις ὑπῆρξεν ἡ εἰς χρήματα καὶ σῖτον σημαντικὴ αὐτοῦ βοήθεια εἰς τὸν ὑπατον Τ. Ὀτακίλιον. Ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 92 ἐτῶν κατὰ τὸν Ἀπουλήιον ἢ 80 κατὰ τὸν Πολύβιον καὶ τὸν Τίτον Λίβιον. Ὁ Παυσανίας διισχυριζόμενος ὅτι ἐδολοφονήθη ὁ Ἱέρων ὑπὸ τοῦ Διινομένους συγχέει αὐτὸν προφανῶς μετὰ τοῦ ἐγγόνου του Ἱερωνύμου. Ὁ Ἱέρων δὲ ᾠκησε μετὰ πραότητος καὶ εὐθυδικίας. Καίτοι μὴ ἀναρρήψας τὸν τίτλον βασιλέως, ὠλόκληρε ἔχερε τὰ βασιλικὰ ἐμβλήματα καὶ κατεχώρησεν εἰς τὴν γερουσίαν μέγα μέρος τῆς ἐξουσίας, θελήσας μάλιστα κατά τινας πατρικὸν καὶ τοῦ βασιλικοῦ ἀξιώματος, εἰ δὲ νόμοι του (Leges Hieronicae) προσφιλεῖς τῷ συνεδρίῳ λαῷ διετηρήθησαν ἐν ἰσχύϊ καὶ ἐπὶ τῆς ῥωμαϊκῆς κυριαρχίας. Ἡ εἰς τὰς ἑλληνικὰς δημοκρατίας μεγαλοδωρία του ἀπεδείχθη πλειστάκις· δὲν ἠδυνήθη μὲν ὡς τὸν πρῶτον Ἱέρωνα νὰ συναθροίσῃ πολλοὺς μεγάλους ποιητὰς ἐν τῇ αὐλῇ του, ἐνεθάῤῥυνεν ὅμως τὰς ἐπιστημονικὰς ἐργασίας τοῦ συγγενοῦς του Ἀρχιμήδους, καὶ ἐξυμνήθη ὑπὸ τοῦ Θεοκρίτου. Ἐκόσμησε τὰς Συρακούσας διὰ μεγαλοπρεπῶν μνημείων, καὶ διέταξε διὰ τὴν ὑπερίσπισιν τῆς πόλεως ταύτης τὴν κατασκευὴν πολεμικῶν μηχανῶν χρησιμευσασῶν ὀλίγῳ μετὰ τὸν θάνατόν του κατὰ τῶν Ῥωμαίων. Ὁ Ἱέρων ἔσχεν ἕνα υἱὸν ἀποθανόντα ὀλίγῳ πρὸ αὐτοῦ καὶ δύο θυγατέρας Δημαράτην καὶ Ἡράκλειαν νυμφευθείσας τὸν Ἀνδρανόδωρον καὶ τὸν Ζώϊππον ἐπιφανεῖς πολίτας τῶν Συρακουσῶν. Διάδοχός του ὑπῆρξεν ὁ ἔγγονός Ἱερώνυμος. Πολλὰ νομίσματα φέρουσι τὸ ὄνομα Ἱέρωνος κοπέντα πολὺ ὕστερον ἐπ' αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τοῦ πρώτου Ἱέρωνος.

ΙΕΡΩΝΥΜΙΤΑΙ, μοναχοὶ μιμούμενοι τὸν βίον τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου διῆγον ἐν Βηθλεέμ. Διεκρίνοντο Α' Οἱ Ἱερωνυμῖται τῆς Ἱσπανίας, τάγμα ἱδρυθὲν τῷ 1370, καταγινόμενον εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν. Εἰς αὐτοὺς ἀνῆκε τὸ μοναστήριον τοῦ Ἐσκοριάλ. Β' Ἐρημῖται τοῦ Ἁγίου Ἱερωνύμου, τάγμα ἱδρυθὲν τῷ 1380 ἐν Ὀμβρικῇ. Τοσαύτην εἶχον αὐστηρότητα, ὥστε ὑπετίθεντο μάγοι. Γ' Οἱ Ἱερωνυμῖται τῆς Δατυπώσεως, ἐγκατασταθέντες ἐν Λομβαρδίᾳ τῷ 1424 καὶ διαφέροντες τῶν Ἱερωνυμιτῶν τῆς Ἱσπανίας κατὰ τὴν τροποποίησιν κανόνων τινῶν.

ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, νικήσας εἰς τοὺς ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀγῶνας, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ε' π. Χ αἰῶνος καὶ μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου.

Ἱερώνυμος, υἱὸς Ξενοφάντους, ζῶν κατὰ τὸν Ε π. Χ αἰῶνα. Ἄκομψος καὶ ἀφανὴς τραγῳδοποιὸς ἐν Ἀθήναις κωμῳδούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους διὰ τὰς καλπαστικὰς αὐτοῦ καὶ ἀγερώχους ἐκφράσεις.

Ἱερώνυμος, πολίτης Ἐλύην ἐξ Ἀρκαδίας, ζῶν κατὰ τὸν Δ' π. Χ αἰῶνα. Κατηγορεῖται ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους ὡς ἐν τῶν ὀργάνων τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλίππου.

Ἱερώνυμος ὁ Καρδιανός, ἱστορικὸς Ἕλλην, γενν. περὶ τὸ 266. Φαίνεται ὅτι ἦτο εἷς τῶν συμπατριωτῶν του Εὐμένην κατὰ τὴν εἰς Ἀσίαν ἐκστρατείαν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ ὅτι παρευρέθη εἰς τὴν κηδείαν τοῦ κατακτητοῦ ἐκείνου. Ἱερὸν προσκυνητὴν εἰς

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοσμητείας Βιβλιοθήκη
Δρυοβουλίου (Ν.Π.Δ.Δ.)

τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Εὐμένους χαίρων πλήρη αὐτοῦ ἐμπιστοσύνην. Ὁ Εὐμένης πολιορκούμενος ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸν Ἀντίπατρον τῷ 320 ὡς πρεσβευτήν. Ἀποθανόντος τοῦ Ἀντιπάτρου πρὶν ἢ ὁ Ἱερώνυμος ἐκπληρώσῃ τὴν ἀποστολήν του, οὗτος ἐχρησίμευσεν ὡς διαγγελεὺς προτάσεων φιλίας τοῦ Ἀντιγόνου πρὸς τὸν Εὐμένην. Μὴ ἐπιτευχθείσης τῆς συνεννοήσεως μεταξὺ Ἀντιγόνου καὶ Εὐμένους ἔμεινε πιστὸς εἰς τὸν συμπατριώτην του. Πληγωθεὶς τῷ 316 καὶ πεσὼν αἰχμάλωτος εἰς χεῖρας τοῦ Ἀντιγόνου προσεκολλήθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἡγεμόνος τούτου. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀντιγόνου, ἠκολούθησε τὴν τύχην τοῦ υἱοῦ του Δημητρίου, ὑφ' οὗ διωρίσθη ἁρμοστὴς τῆς Βοιωτίας τῷ 292. Φαίνεται ὅτι μέχρι τέλους τοῦ βίου του ἐξηκολούθησεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Δημητρίου καὶ τοῦ υἱοῦ του Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ. Ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 104 ἐτῶν. Ὁ Ἱερώνυμος συνέταξεν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀλεξάνδρου μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Πύρρου μνημονευομένην ὑπὸ τὰς ἐπιγραφὰς «Ἱστορίαν τῶν διαδόχων» καὶ «Περὶ τῶν ἐπιγόνων πραγματείαν». Ὁ Διονύσιος Ἀλικαρνασεὺς κατατάσσει αὐτὸν μεταξὺ τῶν πρώτων γραψάντων περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Ῥώμης, καθόσον λαμβάνων ἀφορμὴν ἐκ τῆς εἰς Ἰταλίαν ἐκστρατείας τοῦ Πύρρου ἔγραψε φυσικῶς καὶ περὶ Ῥώμης. Ὁ Παυσανίας κατηγορεῖ αὐτὸν ὡς μεροληπτοῦντα ὑπὲρ τοῦ Δημητρίου καὶ τοῦ Ἀντιγόνου καὶ ἀδίκως κατηφορήσαντα κατὰ τοῦ Πύρρου καὶ τοῦ Λυσιμάχου.

Ἱερώνυμος ὁ Ῥόδιος, φιλόσοφος Ἕλλην, μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ σύγχρονος τοῦ Ἀρκεσιλάου, ζῶν περὶ τὰ 300 π. Χ. Μνημονεύεται ὑπὸ Ἀθηναίου, Λαερτίου, Πλουτάρχου καὶ Κλεάρχου. Ἐσώθησαν μόνον αἱ ἐπιγραφαὶ τινων συγγραμμάτων του «Περὶ μέθης», «Ἱστορικὰ ὑπομνήματα ἢ Τὰ σποράδην ὑπομνήματα» καὶ «Ἐπιστολαί». Οὗτος πιθανὸν εἶναι ὁ συγγραφεὺς συγγράμματος περὶ ποιητῶν, οὗτινος μνημονεύεται τὸ πέμπτον βιβλίον «Περὶ τιθαρῳδῶν» καὶ ἕτερον «Περὶ τραγῳδοποιῶν».

Ἱερώνυμος, βασιλεὺς τῶν Συρακουσῶν, γενν. τῷ 211 π. Χ., ἀποθ. τῷ 215. Διεδέξατο τὸν πάππον του Ἱέρωνα Β' ἐν ἡλικίᾳ περίπου ἐτῶν τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας του. Ὁ πάππος του ἐφρόντισε αὐτὸν ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν ἀντιβασιλείας ἐκ 15 μελῶν, ἐν οἷς καὶ οἱ δύο θεῖοι του Ἀνδρανόδωρος καὶ Ζώιππος, ἀλλ' ὁ Ἀνδρανόδωρος ἀπέτρεψε τὸ μέτρον τοῦτο παρακινήσας τὸν Ἱερώνυμον νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐξουσίαν καὶ δοὺς τὴν παραίτησίν του ὡς μέλους τῆς ἀντιβασιλείας ἧς καὶ τὰ λοιπὰ μέλη ἠκολούθησαν τὸ παράδειγμά του. Ὁ Ἱερώνυμος ἐπεδόθη εἰς πολυτελείας καὶ βιαιοπραγίας ἀνηκούστους, εἰς ἃς δὲ τὴν πολιτικὴν κατέστη ὄργανον τῶν δύο θείων του ἐπιθυμούντων τὴν μετὰ τῶν Καρχηδονίων συμμαχίαν. Φοντύσας τὸν μόνον ἐκ τῶν συμβούλων του μείναντα πιστὸν εἰς τοὺς Ῥωμαίους Θρᾷσσαν, ἀπέστειλε πρεσβείαν εἰς τὸν Ἀννίβαν καὶ ὑπεδέξατο μετὰ μεγίστων τιμῶν τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ στρατηγοῦ τούτου Ἱπποκράτην καὶ Ἐπικύδην ἀπωθῶν μετὰ περιφρονήσεως τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ Ἀππίου Κλαυδίου ῥωμαίου πραίτωρος ἐν Σικελίᾳ. Κατ' ἀρχὰς ἐτέθη ὅριον μεταξὺ τῶν κτήσεων τῶν Συρακουσίων καὶ τῶν Καρχηδονίων ὁ ποταμὸς Ἱμέρα· ἀλλ' ἀμέσως ὁ Ἱερώνυμος ἀπῄτησε τὴν κατοχὴν ἁπάσης τῆς νήσου. Οἱ Καρχηδόνιοι ὅπως ἀποσπάσωσι τὰς Συρακούσας ἀπὸ τῆς ῥωμαϊκῆς συμμαχίας συγκατένευσαν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Ἱερωνύμου. Ἐνῷ οὗτος ἄγων 15 χιλιάδας ἀνδρῶν ἐξεστράτευε κατὰ τῶν Ῥωμαίων, συμμορία συνωμοτῶν ὁδηγουμένη ὑπὸ τοῦ Δεινομένους ἐνήργησεν αὐτὸν κατὰ τὴν ὁδὸν τῶν Λεοντίνων καὶ ἐπιπεσοῦσα ἐφόνευσεν αὐτὸν πρὶν οἱ σωματοφύλακές του προφθάσωσιν εἰς βοήθειάν του. Ἡ βασιλεία τοῦ Ἱερωνύμου διήρκεσε δεκατρεῖς μόνον μῆνας, ἀλλ' ἐξήρκεσεν ὅπως περιπλέξῃ τὰς Συρακούσας εἰς πολιτικὴν ἐπενεγκοῦσαν τὴν καταστροφὴν τῆς ἰσχυρᾶς ταύτης πόλεως.

Ἱερώνυμος (Ἅγιος), πατὴρ τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας, γενν. περὶ τὸ 356 ἐν Στριδωνίᾳ τῆς Δαλματίας, ἀποθ. τῷ 420 ἐν Βηθλεὲμ τῆς Παλαιστίνης. Ὁ πατήρ του Εὐσέβιος καλούμενος καὶ χριστιανὸς ἐδώκεν αὐτῷ χριστιανικὴν ἀνατροφὴν καὶ δεκαοκταετῆ ἀπέστειλε πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν του τῷ 363 εἰς Ῥώμην, ὅπου οὗτος ἐσπούδασε παρὰ τῷ γραμματικῷ Δονάτῳ καὶ τῷ ῥήτορι Βικτωρίνῳ καὶ ἐδέξατο τὸ βάπτισμα. Τῷ 369 ἀπῆλθεν εἰς Γαλατίαν καὶ διαδρομῶν διαφόρους πόλεις αὐτῆς ἐπισκέφθη κατόπιν τὴν Ναρβωνικὴν, τὴν Βελγικὴν Γαλατίαν, τὴν Σκωτίαν, ἴσως δὲ καὶ τὴν Βρεταννίαν καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἀκυλίαν, ὅπου συνεσχετίσθη μετὰ τοῦ Ἰωβίνου, τοῦ Ἡλιοδώρου, τοῦ Νικήτα καὶ ἄλλων σοφῶν καὶ εὐσεβῶν ἀνδρῶν καὶ ζῶντος τοῦ κατηχουμένου Ῥουφίνου. Ἐκεῖθεν μετέβη εἰς τὴν πατρίδα του Στριδωνίαν, ὅπου ὁ αὐτὸς ἀδελφὴν του παρεκτρεπείσαν τῆς εὐθείας ὁδοῦ, καὶ κατόπιν μετέβη εἰς Ῥώμην. Δια-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κωνσταντίνος Βλάδαρης
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

μείνας αὐτόθι ὀλίγους μῆνας ἀπέπλευσεν εἰς Ἀνατολὴν τῷ 372. Διῆλθε μετ' ἀνηκούστων μόχθων Θρᾴκην, Πόντον, Βιθυνίαν, Γαλατίαν, Καππαδοκίαν ἐπισκεπτόμενος τοὺς ἀσκητὰς καὶ ἄλλους σοφοὺς καὶ εὐσεβεῖς ἄνδρας. Ἐν Ἀντιοχείᾳ διέμεινεν ἐπί τινα χρόνον ἀκροαζόμενος τοῦ Ἀπολιναρίου ἐπισκόπου Λαοδικείας παραδίδοντος μαθήματα ἐξηγήσεως καὶ ἑρμηνείας τῆς Ἁγ. Γραφῆς. Ἀποσυρθεὶς εἰς ἔρημόν τινα παρὰ τὴν Ἀντιόχειαν, διέμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ τέσσαρα ἔτη οὐδένα ἄλλον ἔχων σύντροφον εἰμὴ τὰ βιβλία ἅτινα ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ἐκ Ῥώμης. Ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ἔζη ἀντιγράφων ἐπὶ μισθῷ συγγράμματα ἀρχαίους, καὶ ἐσπούδασε τὴν ἑβραϊκὴν παρά τινι μοναχῷ ἐξ Ἰουδαίων δεξαμένῳ τὸν χριστιανισμόν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην γράφει ἐπιστολὴν εἰς Ἡλιόδωρον περὶ τοῦ μανιχαϊσμοῦ καὶ δύο ἐπιστολὰς εἰς τὸν πάπαν Δάμασον τὴν μὲν περὶ ἑρμηνείας τῆς λέξεως ὑπόστασις, τὴν δὲ περὶ τοῦ κατατρύχοντος τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας σχίσματος κατέστη ἧδη γνωστὸς καὶ ἀπέκτησεν ἐχθρούς. Τῷ 375 ἐπιστρέφας εἰς Ἀντιόχειαν ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ἀντιοχείας Παυλίνου ἐπὶ τῷ ὅρῳ εἰς μηδεμίαν τῶν τοπικῶν ἐκκλησιῶν κατὰ τὴν συνήθειαν νὰ προσκολληθῇ, καὶ ἀπόρας ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Παλαιστίνην, ἣν διαβραμὼν ὁλόκληρον, ἀπῆλθε τῷ 379 ἢ 380 εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου συνεσχετίσθη στενῶς μετὰ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. Τῷ 382 ὁ πάπας Δάμασος συγκαλέσας ἐν Ῥώμῃ σύνοδον προσεκάλεσεν εἰς αὐτὴν τὸν Ἱερώνυμον, ὅστις ἀκούσας μετεῖχε τῆς συνέδου ἔχων ψῆφον καὶ βουλευτικήν. Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς Συνόδου ὁ Δάμασος ἐκράτησε τὸν Ἱερώνυμον ἐν Ῥώμῃ ὡς γραμματέα ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας μετὰ τῶν ἐπισκόπων. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δαμάσου τῷ 385 ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν Ἀνατολήν. Κατὰ πρῶτον μετέβη εἰς Κύπρον ὅπου ἀνεῦρε τὸν φίλον του Ἐπιφάνιον. Ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Ἀντιόχειαν πρὸς τὸν Παυλῖνον, κατέβη εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅπου διῆλθε τὴν Τεσσαρακοστήν, καὶ μετὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα ἀπῆλθεν εἰς Αἴγυπτον. Διαμείνας ἐπὶ ἕνα μῆνα εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὅπως ἀκροασθῇ τῶν μαθημάτων τοῦ Διδύμου, ἔλαβεν ἐκδρομάς τινας εἰς τὴν ἔρημον καὶ τέλος ἐπιστρέψας εἰς Παλαιστίνην ἐπεσκέπτη ὁριστικῶς εἰς Βηθλεέμ, ὅπου ἔζησε τὸ ἐπίλοιπον τοῦ βίου του ἐπὶ τεσσαράκοντα σχεδὸν ἔτη. Τὰ κατὰ τὴν μακρὰν ταύτην περίοδον τοῦ βίου συγκεφαλαιοῦνται εἰς τὸν μοναστικὸν αὐτοῦ βίον, τὰ φιλολογικά του ἔργα, τὴν Πολεμικήν, τὴν Ἀλληλογραφίαν καὶ τὰ κατὰ τὴν ἁγίαν Παύλαν καὶ τὴν θυγατέρα της Εὐστοχίαν. Ὁ Ἱερώνυμος κατῴκει ἐντὸς τῆς ἀνατολικῆς πύλης τοῦ χωρίου ἔν τινι μικρῷ καὶ πενιχρῷ κελλίῳ οὐδεμίαν ἔχων κτῆσιν ἀλλὰ ζῶν ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν χειρῶν του ἐν ὅσῳ εἶχε τοὺς ὀφθαλμούς του ὑγιεῖς, κατὰ δὲ τὰ τελευταῖα ἔτη διὰ τῶν προσφορῶν τῆς Παύλης καὶ ἔχων τροφὴν ὀλίγα λαχανικά, ὀλίγον ἄρτον καὶ ὕδωρ, διανέμων δὲ τὸν χρόνον του μεταξὺ τῆς ἐργασίας ἐν καιρῷ ἡμέρας καὶ τῶν προσευχῶν καὶ ὠδῶν ἐν καιρῷ νυκτός. Τὰ φιλολογικά του ἔργα συνίσταντο κυρίως εἰς τὴν ἐξήγησιν ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν ἑρμηνείαν ἀφ' ἑτέρου τῶν Ἱερῶν Γραφῶν. Ἡ Πολεμική του ἀποβλέπουσα εἰς τὴν ἀκεραιότητα τοῦ καθολικοῦ δόγματος ἀπηυθύνετο κατὰ τῆς αἱρέσεως, ὁπουδήποτε ἀνεφαίνετο αὕτη. Ἡ δὲ Ἀλληλογραφία του δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βοήθημα ὠφέλιμον ὑπὸ ἔποψιν ἱστορικὴν καὶ ἠθικήν. Ἡ Παύλα καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτῆς Εὐστοχία πλούσιαι Ῥωμαῖαι ἀπελθοῦσαι καὶ αὗται ἐκ Ῥώμης ὀλίγῳ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἱερωνύμου μετέβησαν εἰς Βηθλεὲμ καὶ ἀνεγείρασαι πολλὰ μοναστήρια ἐνεπιστεύθησαν τὴν διεύθυνσιν τῶν πράξεών των εἰς τὸν Ἱερώνυμον. Οὗτος διὰ τῆς γενναιοδωρίας αὐτῶν ἐσύστησε χάριν τῶν προσκυνητῶν ξενῶνα, ὅστις ἐχρησίμευσε καὶ εἰς τοὺς ἐκ Ῥώμης πρόσφυγας, καθ' ἣν ἐποχὴν τῷ 410 ὁ Ἀλάριχος ἐκυρίευσε τὴν Ῥώμην. Τῷ 417 συμμορία ἀράβων κατέστρεψε τὰ ἀνεγερθέντα ὑπὸ τῆς Παύλης καὶ τῆς Εὐστοχίας μοναστήρια καὶ τὸν ξενῶνα καὶ τὸ κελλίον τοῦ Ἱερωνύμου, ὅστις διέφυγε τὴν σφαγὴν καταφυγὼν εἰς ὄασίς τι. Ἐπανῆλθε μὲν οὗτος εἰς τὸ κελλίον του, ἀλλὰ τὸ συμβὰν τοῦτο ἐπετάχυνε τὸν θάνατόν του. Ὁ Ἱερώνυμος διὰ τὸ ὁρμὺ τῆς πολεμικῆς του καὶ τὸ ἄκαμπτον τοῦ χαρακτῆρός του δυσηρέστησε πολλοὺς συγχρόνους του καὶ ἔσχε πολλοὺς ἐπικριτὰς μεταξὺ τῶν νεωτέρων ἰδίως παρὰ τοῖς διαμαρτυρομένοις. Περίεργος εἶναι ἰδίως ἡ διαφορὰ αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ῥουφίνου καὶ τοῦ Ἱεροῦ Αὐγουστίνου. Ὁπωσδήποτε ὅμως ὁ ἅγιος Ἱερώνυμος εἶναι εἷς τῶν ἐπισημοτέρων πατέρων τῆς ἐκκλησίας. Συγγράμματα τοῦ Ἁγίου Ἱερωνύμου ὑπάρχουσι πλεῖστα· τούτων διάφοροι ἐγίνοντο ἐκδόσεις, ἐξ ὧν λαμπροτέρα καὶ τελειοτέρα ἡ τοῦ Βαλλάρσιος ἐν Βερόνῃ 1734—1742 εἰς 11 τόμους, ἀναπτυχθεῖσα μετὰ βελτιώσεων ἐν Βενετίᾳ 1766 εἰς 11 τόμους. Τῆς ἐκδόσεως ταύτης ὁ πρῶτος τόμος περιέχει τὰς Ἐπιστολὰς τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου.

Δημόσια Βιβλιοθήκη Αθηνών (Ν.Π.Δ.)

τεθειμένας κατὰ χρονολογικὴν τάξιν ὑποδιαιρουμένας εἰς 5 περιόδους καὶ ἀριθμουμένας εἰς 150. Τοῦ δευτέρου τόμου τὸ πρῶτον μέρος περιέχει Βίους Παύλου ἐρημίτου, Ἱλαρίωνος ἐρημίτου, Μάγχου μοναχοῦ, Τυπικὸν τοῦ Ἁγίου Παχωμίου, Ἐπιστολὰς τοῦ ἁγίου Παχωμίου καὶ τοῦ ἁγίου Θεοδωρήτου, Δ δύμου Περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος βιβλία τρία, Ἔριδα αἱρετικῶν καὶ ὀρθοδόξων, Κατὰ Εὐδιδίου, Κατὰ Ἰουδιανοῦ, Κατὰ Βιγιλαντίου, Κατὰ Ἰωάννου Ἱεροσολυμίτου, Ἀπολογητικὰ κατὰ Ῥουφίνου. Τοῦ αὐτοῦ τόμου τὸ δεύτερον μέρος περιέχει Δ αλόγους κατὰ Πελαγιανῶν καὶ Περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν ἢ ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων. Ὁ τρίτος καὶ ὁ τέταρτος τόμος περιέχουσι Περὶ ἑβραϊκῶν ἀσμάτων, Περὶ θέσεως καὶ ὀνομάτων ἑβραϊκῶν τόπων, Ἑβραϊκῶν ζητημάτων εἰς τὴν Γένεσιν βιβλίον, Ὑπομνήματα εἰς τὸν Ἐκκλησιαστὴν, εἰς τὸ Ἆσμα Ἀ σμάτων πραγματείας δύο, Ὑπομνήματα εἰς τὸν Ἡσαΐαν (τὸ ἐπισημότερον τῶν συγγραμμάτων του εἰς τὸ εἶδος τοῦτο), Ὁμιλίας ἐννέα εἰς τὰς Ὁράσεις τοῦ Ἡσαΐου ἐκ τῶν ἑλληνικῶν τοῦ Ὠριγένους, Ὑπομνήματα εἰς τὸν Ἱερεμίαν. Ὁ πέμπτος τόμος περιέχει ὑπομνήματα εἰς τὸν Ἰεζεκιὴλ, Ὑπόμνημα εἰς τὸν Δανιὴλ καὶ 39 ὁμιλίας τοῦ Ὠριγένους εἰς τὸν Ἱερεμίαν καὶ τὸν Ἰεζεκιὴλ μεταφρασθείσας ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ. Ὁ ἕκτος τόμος περιέχει ὑπομνήματα εἰς τοὺς 12 ἐλάσσονας Προφήτας. Ὁ ἕβδομος ὑπομνήματα εἰς τὸν Ματθαῖον, 39 ὁμιλίας τοῦ Ὠριγένους εἰς τὸν Λουκᾶν μεταφρασθείσας ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ, Ὑπομνήματα εἰς τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Παύλου· ὁ ὄγδοος Χρονικὰ τοῦ Εὐσεβίου μὲ ἄρρασιν ἐκ τῶν Χρονικῶν τοῦ Εὐσεβίου μετὰ προσθηκῶν εἰς τὰ ἀφορῶντα ἰδίως τὴν ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν. Ὁ ἔνατος καὶ ὁ δέκατος τόμος περιέχουσι τὴν Θείαν βιβλιοθήκην ἢ μετάφρασιν τῶν Ἁγίων Γραφῶν, ἧς μέγα μέρος περιλαμβάνεται εἰς τὴν Βουλγάτταν τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας. Ὁ Vallarsi, εἰς τὸν ἑνδέκατον τόμον τῆς ἐκδόσεώς του περιλαμβάνει τὸν κατάλογον τῶν ἀπολεσθέντων συγγραμμάτων τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου.

ΙΕΣΣΕΝ (Ἰουλιανὴ-Μαρία), ποιήτρια δανίς, γεννηθ. τῷ 1760, ἀποθ. τῷ 1832. Ἐχρημάτισεν ἀναγνώστρια τῆς βασιλομήτορος Ἰουλιανῆς Μαρίας 1787—1790 καὶ συνέγραψε μίαν κωμῳδίαν καὶ ἕτερα ποιήματα.

Ἰέσσεν Σχάδελοφ, λογογράφος νορβηγός, γενν. τῷ 1703, ἀποθ. τῷ 1783. Σπουδάσας ἐν ταῖς γερμανικαῖς πανεπιστημίοις διεριθη τῷ 1735 πρόεδρος δικαστηρίου ἐν Κονιχάγῃ καὶ τῷ 1746 γενικὸς ἔφορος τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ δανικοῦ βασιλείου. Ἐπισημότερα τῶν συγγραμμάτων του «Τὸ βασίλειον τῆς Νορβηγίας· περιγραφαὶ φυσικαὶ τῆς χώρας ταύτης καὶ κοινωνικὴ κατάστασις τῶν κατοίκων αὐτῆ». — «Ἔγγραφα περὶ τῆς δανικῆς ἀποστολῆς εἰς τὴν νορβηγικὴν Λαπωνίαν». — «Πραγματεία περὶ τῆς εἰδωλολατρείας τῶν νορβηγῶν Λαπώνων».

ΙΕΣΣΕΝΙΟΣ, ἰατρὸς οὐγγρος, γενν. τῷ 1566, ἀποθ. τῷ 1621. Ἐδίδαξε τὴν ἰατρικὴν ἐν Πράγῃ καὶ ὑπῆρξε διαδοχικῶς ἀρχιατρὸς τῶν αὐτοκρατόρων Ῥοδόλφου καὶ Ματθία. Διακηρύξαντος τοῦ Ματθία διάδοχόν του Φερδινάνδον τὸν Β', ὁ Ἰεσσένιος ὑπῆρξεν εἷς τῶν διαμαρτυρηθέντων κατὰ τῆς ἐκλογῆς ταύτης καὶ ὠθησάντων τὸν λαὸν τῆς Πράγης εἰς ἀνταρσίαν τῷ 1618. Μεταβὰς εἰς Οὐγγαρίαν παρεκίνησε τοὺς συμπατριώτας του νὰ συνενωθῶσι μετὰ τῶν ἀνταρτῶν τῆς Βοημίας. Συλληφθεὶς κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του καὶ ἀπαλλαγεὶς μετά τινας μῆνας, συνελήφθη ἐκ νέου καὶ ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ ἐκριώματος μετὰ τῶν ἀρχηγῶν τῆς ἐν Πράγῃ ἀνταρσίας. Συνέγραψε διάφορα συγγράμματα ἀφορῶντα τὴν ἰατρικὴν καὶ διαφόρους σχετιζομένους μετ' αὐτῆς κλάδους, τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν.

ΙΕΤΑΙ, φρούριον τῆς νήσου Σκελίας μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου. Σήμερον καλεῖται Jato.

ΙΕΦΘΑΕ, ἔννατος Κριτὴς τοῦ Ἰσραὴλ, ἀποθ. τῷ 1182 π. Χ. Γεννηθεὶς ἐν Γαλαὰδ, ἐκ πόρνης, ἐδιώχθη ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ πατρός του καὶ καταφυγὼν εἰς Τὼβ ἐσχημάτισε συμμορίαν ἐκ λιτῶν ἀνδρῶν· ἦτο ποιὸς ἰσχυρός. Ἐπειδὴ οἱ Ἀμμωνῖται πρωσέβαλον τὴν γῆν Γαλαὰδ, οἱ πρεσβύτεροι τῆς χώρας ταύτης κατέφυγον εἰς τὸν Ἰεφθάε, ὅστις ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τοῦ κατὰ τῶν Ἀμμωνιτῶν πολέμου, ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅτι θέλει μετὰ τὴν νίκην γίνει κριτής. Κατὰ πρῶτον ἦλθεν εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν Ἀμμωνιτῶν· ἐπειδὴ αὗται ἀπέτυχον ἐξιστράτευσε κατ' αὐτῶν ὑποσχεθεὶς ὅτι θέλει προσφέρει θυσίαν τὸν προερχόμενον τῆς οἰκίας του πρὸς προϋπάντησίν του ὅτε ἐπιστρέψῃ νικητὴς τῶν Ἀμμωνιτῶν. Ἡ ἐκστρατεία ἐπέτυχε καὶ οἱ Ἀμμωνῖται κατετροπώθησαν· ἀλλ' ὅτε ἐπέστρεφεν εἰς Μασσηφὰ ἐξῆλθε πρὸς προϋπάντησίν του ἐν τυμπάνοις καὶ χοροῖς ἡ μονογενὴς θυγάτηρ του, ἣν ἠναγκάσθη ἐκπληρῶν τὴν πρὸς τὸν κύριον ὑπόσχεσίν του νὰ θυσιάσῃ, ἀφοῦ πρότερον ἐπέτρεψεν αὐτῇ νὰ ὑπάγῃ μετὰ τῶν συντρόφων της εἰς τὰ ὄρη καὶ ἐπὶ δύο μῆνας νὰ κλαύσῃ τὰ παρθένιά της. Μετὰ τοῦτο

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωφελές Ίδρυμα Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ἀμμωνίτας ὁ Ἰεφθάε κατετρόπωσε τοὺς Ἐφραϊμίτας, οἵτινες φθονήσαντες αὐτὸν διὰ τὴν κατὰ τῶν Ἀμμωνιτῶν ἐπιτυχίαν του εἶχον ἐπιτεθῆ κατ' αὐτοῦ. Μετὰ τὴν ἥττάν των πολλοὶ Ἐφραϊμῖται φεύγοντες πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἔπεσαν εἰς τὰς χεῖρας τῶν Γαλααδιτῶν, καὶ ἀναγνωρισθέντες ἐκ τῆς προφορᾶς κατεσφάγησαν περὶ τὰς 42 χιλιάδας. Ὁ Ἰεφθάε ἔκρινε τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ ἓξ ἔτη, καὶ ἀποθανὼν ἐτάφη ἐν τῇ πατρίδι του Γαλαάδ.

ΙΕΦΦΕΡΣΩΝ (Θωμᾶς), περίφημος πολιτικὸς ἀμερικανός, τρίτος πρόεδρος τῆς δημοκρατίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, γενν. τῷ 1743, ἀποθ. τῷ 1826. Χρηματίσας μέλος διακεκριμένον τοῦ νομοθετικοῦ σώματος τῆς Βιργινίας, πολλάκις μέλος τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ συμβουλίου, πρίσβυς ἐν Γαλλίᾳ, ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν εἰς τὸ πρῶτον ὑπουργεῖον τοῦ Οὐασιγκτῶνος, πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἐπὶ δύο περιόδους, ἀφιέρωσε τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ βίου του εἰς τὴν ἵδρυσιν καὶ τὴν βελτίωσιν τοῦ πανεπιστημίου τῆς Βιργινίας. Ὁ βίος του δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς τέσσαρας περιόδους, πρῶτον ἀπὸ τοῦ 1743 μέχρι τοῦ 1784, ὅτε ἀπεστάλη πρεσβευτὴς εἰς Γαλλίαν, δεύτερον ἀπὸ τοῦ 1784 μέχρι τοῦ 1801, ὅτε ἄρχεται ἡ προεδρεία του, τρίτον ἀπὸ τοῦ 1801 μέχρι τοῦ 1809, ὅτε λήγει ἡ προεδρία του, καὶ τέταρτον ἀπὸ τοῦ 1809 μέχρι τοῦ θανάτου του. Γεννηθεὶς ἐν Shadwell τῆς Βιργινίας ἐξ οἰκογενείας πρὸ πολλοῦ ἀποκαταστάσης ἐν Βιργινίᾳ καὶ μεγίστην χαιρούσης ὑπόληψιν μέχρι μὲν τοῦ δεκάτου ἑβδόμου ἔτους τῆς ἡλικίας του ἐξεπαιδεύετο ὑπὸ ἰδιαιτέρων διδασκάλων, κατὰ δὲ τὸ 1760 εἰσήχθη εἰς τὴν σχολὴν Γουλλιάμου καὶ Μαρίας, ὅπου ἐπιδοθεὶς μετὰ ζήλου εἰς τὴν βαθεῖαν σπουδὴν τῶν ἀρχαίων κλασσικῶν γλωσσῶν ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς δὲν παρημέλησεν οὐδὲ τοὺς λοιποὺς ἐπιστημονικοὺς κλάδους, μαθηματικήν, ἠθικήν, φιλοσοφίαν κτλ. Σπουδάσας κατόπιν τὰ νομικὰ ὑπὸ τὸν περίφημον δικηγόρον Γεώργιον Wythe ἐγένετο τῷ 1767 δεκτὸς εἰς τὸ γενικὸν δικαστήριον ὡς δικηγόρος, καὶ ἐπί τινα ἔτη ἐξηκολούθησε παρὰ τῷ δικαστηρίῳ τούτῳ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου ἀποκτῶν καθ' ἑκάστην πλείονα φήμην καθὼ διεξάγων μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας τὰς ἀνατεθειμένας αὐτῷ ὑποθέσεις. Τῷ 1769 ἐξελέγη ἀντιπρόσωπος τῆς κομητείας του εἰς τὴν συνέλευσιν τῆς Βιργινίας, ἥτις κατεχρίσασα καμφφεῖ τὰ κατὰ τῆς Μασσαχουσέτης ληφθέντα μέτρα τῶν Βουλῶν τῆς Ἀγγλίας καὶ ἀνεκήρυξαν τὴν διακήρυξιν ὅτι τὸ δικαίωμα ἐπιβολῆς φόρων ἀνήκει μόνον εἰς τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῆς ἀποικίας διελύθη ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ τῆς Βιργινίας. Τὴν ἐπιοῦσαν τῆς διαλύσεως τὰ μέλη τῆς συνελεύσεως, ἐν οἷς ὁ Οὐάσικγτων, ὁ Ἰέφφερσων καὶ ἄλλοι διαδραματίσαντες ὕστερον ἐπίσημον πρόσωπον, συνῆλθον ἔν τινι οἰνοπωλείῳ καὶ ἀνέλαβον πρὸς ἀλλήλους τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ εἰσαγάγωσιν ἢ ἀγοράσωσιν εἴδη τινὰ ἀγγλικῶν ἐμπορευμάτων μέχρις οὗ αἱ Βουλαὶ ἀνακαλέσωσι τὴν περὶ φόρων ἀπόφασίν των, ὑποσχεθέντες προσέτι ἕκαστος νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ὑπὸ τῶν ἐκλογέων των παραδοχὴν τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης ὑπογραφείσης ὑπὸ 88 μελῶν. Τῷ 1773 μετὰ τῶν τολμηροτέρων καὶ δραστηριωτέρων μελῶν τοῦ νομοθετικοῦ σώματος διωργάνισε τὸ σύστημα τῶν ἀντεπιστελλουσῶν ἐπιτροπῶν τῶν διαφόρων ἀποικιῶν, τὰ μέγιστα συντελέσαν εἰς τὴν διοργάνωσιν τῆς ἐπαναστάσεως. Τῷ 1775 παρίστη ὡς εἷς τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Βιργινίας ἐν τῷ Συνεδρίῳ τῷ συγκροτηθέντι ἐν Φιλαδελφείᾳ καὶ διορισθεὶς μέλος ἐπιτροπῆς ἐπιφορτισθείσης τὴν ἔκθεσιν τῶν αἰτίων, ἅτινα ἀναγκάζουσι τὴν ἀποικίαν νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ ὅπλα, παρουσίασε μετὰ τῶν συναδέλφων του σχέδιον παραδεκτὸν γενόμενον μετά τινων τροποποιήσεων καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος λῆψιν ἀποφασιστικωτέρων μέτρων. Τὸ ζήτημα τῆς ἀνεξαρτησίας κατέλαβε πάντα τὰ πνεύματα, καὶ κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1776 ἀνηνέχθη εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ συνεδρίου. Μετὰ προκαταρκτικήν τινα συζήτησιν ἐσχηματίσθη πενταμελὴς ἐπιτροπὴ ἐπιφορτισθεῖσα νὰ προετοιμάσῃ τὴν ἐπίσημον διακήρυξιν τῆς ἀνεξαρτησίας. Ὁ Ἰέφφερσων λαβὼν τὰς πλείονας ψήφους διωρίσθη πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἐπεφορτίσθη ὑπὸ τῶν συναδέλφων του νὰ συντάξῃ τὸ σχέδιον. Τοῦτο καθυποβλήθη εἰς τὴν βαθεῖαν ἔρευναν τοῦ συνεδρίου καὶ μετά τινας μεταβολὰς καὶ τροποποιήσεις ὑπεγράφη ὑπὸ πάντων τῶν μελῶν τοῦ συνεδρίου πλὴν ἑνὸς τῇ 4 Ἰουλίου τοῦ 1776 ἡμέρᾳ, ἀφ' ἧς χρονολογεῖται ἡ ἀνεξαρτησία τῆς χώρας ἐκείνης. Κατὰ τοὺς ἑπομένους μῆνας ὁ Ἰέφφερσων ἀνέπτυξε μεγίστην δραστηριότητα εἰς τὰς συζητήσεις καὶ ἀποφάσεις τοῦ συνεδρίου ἐκλεγόμενος πάντοτε ὡς μέλος διαφόρων ἐπιτροπῶν. Κατόπιν μὴ θελήσας νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Φραγκλῖνον εἰς Εὐρώπην, καὶ ἀποβλέψας τὴν ἐκ νέου ἐκλογήν του εἰς τὸ συνέδριον ἐργάζετο ἀποκλειστικῶς ἐν Βιργινίᾳ, ὅπου συντέλεσεν εἰς τὴν ἐπὶ τὸ δημοκρατικώτερον μεταβολὴν τῶν νό-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινωνικὴ Βιβλιοθήκη Ἀργοστολίου (Κ.Β.Ι.Σ.Δ.)

μων. Τὸ δικαίωμα τῶν πρωτοτόκων κατηργήθη καὶ ἴση διανομὴ μετ' ἐξ τῶν τέκνων ἀπεφασίσθη· αἱ ἀντικατασιάσεις εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἀπηγορεύθησαν· ἡ ἐκκλησία ἀπώλεσεν οὐχὶ μόνον τὰ προνόμιά της, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπίσημον ἐν τῷ κράτει θέσιν της· τὸ ἐκλογικὸν σύστημα ὑπέστη οὐσιώδεις μεταβολὰς καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ψηφοφορίας ἐπεξετάθη. Τῷ 1779 διωρίσθη διοικητὴς τῆς Βιργινίας ἐπὶ δύο ἔτη, μετὰ τὴν λῆξιν τῶν ὁποίων ἡ διαγωγή του ἐπεδοκιμάσθη τῷ 1781 ὑπὸ τοῦ νομοθετικοῦ σώματος τῆς Βιργινίας. Κατὰ τὴν ἐποχὴ ταύτην συνέταξε τὸ σπουδαῖον σύγγραμμά του «Σημειώσεις περὶ Βιργινίας» δημοσιευθὲν τῷ 1787. Περὶ τὸ 1782 ἔμελλε νὰ ἀποσταλῇ εἰς Εὐρώπην ὅπως ἐργασθῇ μετὰ τῶν ἄλλων ἀπεσταλμένων εἰς τὴν διαπραγματευομένην ἤδη συνθήκην εἰρήνης, ἀλλὰ μαθὼν ὅτι τὰ προσιεσαγωγικὰ ἄρθρα ὑπεγράφησαν μεταξὺ τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἔμεινε πάλιν καὶ ἐξελέγη ἀντιπρόσωπος τῆς Βιργινίας εἰς τὸ συνέδριον, ὅπου διεδραμάτισε πάλιν σπουδαῖον πρόσωπον. Συνομολογηθείσης τῆς εἰρήνης τῷ 1783 καὶ ἀναγνωρισθείσης τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἀπεστάλη τῷ 1784 εἰς Εὐρώπην, ὅπως μετὰ τοῦ Ἄδαμς καὶ τοῦ Φραγκλίνου συνεργασθῇ εἰς τὴν συνομολόγησιν ἐμπορικῶν συνθηκῶν μετὰ τῶν διαφόρων κρατῶν τῆς Εὐρώπης. Τῷ 1785 διωρίσθη παμψηφεὶ ὑπὸ τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ συνεδρίου πρέσβυς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν παρὰ τῇ αὐλῇ τῆς Γαλλίας διαδεχόμενος τὸν Φραγκλῖνον ἐπιστρέφοντα εἰς Ἀμερικήν, καὶ ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ παρὰ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως πολλὰς ὠφελείας διατηρηθείσας μέχρι τῆς μεταπολιτεύσεως, οἷον τὴν κατάργησιν πολλῶν μονοπωλείων καὶ τὴν εἰς Γαλλίαν ἐλευθέραν εἰσαγωγὴν καπνοῦ, ὀρυζίου, ἁλατος τῆς μουρούνης, παστῶν ἰχθύων καὶ ἀλεύρου, προερχομένων ἐκ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Ἐπωφελούμενος ἐν τῷ μεταξὺ ἠδυνήθη νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Ὁλλανδίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν, ἰδίως ὅμως ἠσχολεῖτο ἐκ τῆς ἐν Παρισίοις διαμονῆς ἔχων ἰδιαιτέραν συμπάθειαν εἰς τὴν Γαλλίαν. Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1789 ἀπῆλθεν ἐπ' ἀδείᾳ εἰς Ἀμερικήν, καὶ τῇ 20 μαρτίου τοῦ 1790 διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Οὐασιγκτῶνος πρώτου προέδρου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐχωρίζοντο ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς τὰ δύο κόμματα τῶν ὁμοσπονδιακῶν καὶ τῶν δημοκρατικῶν ἢ ἀντιομοσπονδιακῶν. Τοῦ πρώτου ἀρχηγὸς ἐθεωρεῖτο ὁ Ἅμιλτων ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, τοῦ δευτέρου δὲ ὁ Ἰέφφερσων· ὥστε ἐν τῇ κυβερνήσει ἐπεκράτει διχόνοια, ἣν μετὰ δυσκολίας κατεπράυνεν ὁ Πρόεδρος, συμμεριζόμενος καὶ οὗτος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰς ἰδέας τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ κόμματος. Ὅτε τῷ 1793 διεκηρύχθη ὁ πόλεμος μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας ὁ Οὐάσιγκτων ἠθέλησε νὰ διακηρύξῃ οὐδετερότητα, εἰς ἣν συγκατετέθη καὶ ὁ Ἰέφφερσων, ἀλλὰ περιέπλεξε τοῦτον ὁ πρέσβυς τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας Genêt, ὅστις ἐγένετο καὶ ὁ αἴτιος τῆς παραιτήσεως αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν. Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς πρώτης περιόδου τῆς προεδρείας, ἐπειδὴ ὁ Οὐασιγκτὼν ἀπεποιήθη νὰ τεθῇ πάλιν ὑποψήφιος, τὰ δύο κόμματα ἀντεπάλαισαν θέντα ὑποψηφίους τὸ μὲν ὁμοσπονδιακὸν τὸν Ἄδαμς, τὸ δὲ δημοκρατικὸν τὸν Ἰεφφερσῶνα· ὑπερίσχυσεν ὁ πρῶτος (κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1796), ὁ δὲ Ἰέφφερσων ἐξελέγη ἀντιπρόεδρος ἐπὶ τετραετίαν. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τῆς τετραετίας κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ κόμματός του καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς τρίτης περιόδου. Ἀνανεωθείσης ταύτης τῷ 1801, ὑπερίσχυσε τὸ δημοκρατικὸν κόμμα, καὶ ὁ Ἰέφφερσων ὑποψήφιος τοῦ κόμματος τούτου ἐξελέγη τρίτος πρόεδρος κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1801, καὶ τῇ 4 μαρτίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀνηγορεύθη ἐν τῷ Καπιτωλίῳ, ἐκφωνήσας πρὶν δώσῃ τὸν ὅρκον λόγον θεωρηθέντα ἀριστούργημα ῥητορικῆς καὶ ἀνώτερον τῆς περιφήμου ὑπ' αὐτοῦ συνταγείσης «Διακηρύξεως τῆς ἀνεξαρτησίας». Ἐπειδὴ πολλάκις εἶχε κατηγορηθῇ ὡς ἐχθρὸς τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ συντάγματος, ὡς βέπων πρὸς τὴν Γαλλίαν καὶ ὡς κλίνων εἰς τὴν μὴ ἀναγνώρισιν τοῦ δημοσίου χρέους διεκήρυξεν ὡς καθήκοντά του, τὴν διατήρησιν τῆς ὁμοσπονδιακῆς κυβερνήσεως μετὰ πάσης τῆς συνταγματικῆς αὐτῆς ἰσχύος, τὴν εἰρήνην, τὸ ἐμπόριον, τὴν ἔντιμον φιλίαν μετὰ πάντων τῶν ἐθνῶν ἄνευ ὑποχρεωτικῆς συμμαχίας μετ' οὐδενὸς ἐξ αὐτῶν, τὴν ἄμεσον πληρωμὴν τῶν δημοσίων χρεῶν, καὶ τὴν διάσωσιν τῆς δημοσίας πίστεως. Ἅμα ἀνηγορεύθη πρόεδρος ὁ Ἰέφφερσων κατήργησε τὰς μετά τινος τελετῆς γινομένας προεδρικὰς ὑποδοχάς, καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ προέδρου ἐκφώνησιν λόγου κατὰ τὰς ἐνάρξεις τῶν βουλῶν καὶ ἀπάντησιν εἰς τὸν λόγον τοῦ προέδρου, ἀντὶ δὲ τοῦ λόγου εἰσήγαγε τὴν σύνταξιν διαγγέλματος πρὸς τὰς βουλὰς ἀναγινωσκομένου ὑπό τινος τῶν ὑπουργῶν. Κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν ἐπαδέχθη μετ' ἀναβολῆς τοῦ ζήλου εἰς

πάντα τὰ μέτρα τὰ ἀφορῶντα τὴν γενικὴν εὐημερίαν. Ἐπήνεγκε πολλὰς μεταβολὰς εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες ἅπαντες ἀνῆκον εἰς τὸ ὁμοσπονδιακὸν κόμμα, δὲν ἐνήργησεν ὅμως γενικὴν προγραφήν. Ἡ εἰρηνικὴ ἀπόκτησις τῆς Λουϊσιάνης ὑπῆρξεν ἓν τῶν σπουδαιοτέρων συμβάντων τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰεφφερσῶνος, χαρακτηρίζουσα κάλλιον τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ. Ἡ χώρα αὕτη ἀνήκουσα προηγουμένως εἰς τὴν Ἱσπανίαν παρεχωρήθη εἰς τὴν Γαλλίαν· ὁ δὲ πρῶτος ὕπατος τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας βλέπων τὸ ἀδύνατον τῆς διατηρήσεως αὐτῆς παρεχώρησεν αὐτὴν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἐπὶ πληρωμῇ 80 ἑκατομμυρίων φράγκων, καὶ οὕτω τῇ 20 δεκεμβρίου 1803 ἐγένετο ἡ ἐπίσημος κατοχὴ τῆς χώρας ὑπὸ τῶν ἀμερικανικῶν ἀρχῶν. Μετὰ τὴν ἀπόκτησιν ταύτην ὁ Ἰέφφερσων ἐπεχείρησε τὴν ἐπέκτασιν τῶν κρατῶν μέχρι τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ, καὶ πρὸς τοῦτο ἀπέστειλε μετὰ στρατοῦ δύο ἀξιωματικούς, οἵτινες ἐχρησίμευσαν ὡς οἱ πρόδρομοι ἄλλων ἐκστρατειῶν ἐπιχειρισθεισῶν ὕστερον. Ἐπειδὴ ὁ Ἰέφφερσων ἔδειξεν ἱκανότητα κατὰ τὴν τετραετῆ περίοδον ἐξελέγη καὶ δεύτερον πρόεδρος κατὰ τὴν ἑπομένην περίοδον 1805—1809. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἀνεφάνη ἡ συνωμοσία τοῦ Βοὺρ, ἣν ἠδυνήθη εὐκόλως νὰ καταβάλῃ. Κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον ἀπέδειξεν ὁ Ἰέφφερσων κατὰ τὸ περὶ ἀποκλεισμοῦ τῶν ἐμπορευμάτων ζήτημα μεγίστην ἱκανότητα. Ἐπειδὴ ἀφ' ἑνὸς ἡ Ἀγγλία ἐζήτει αὐστηρὰν ἔρευναν ἐπὶ τῶν οὐδετέρων πλοίων καὶ ἐδήμευε τὰ ἐμπορεύματα καὶ τὰς ζωοτροφίας τὰς ὡρισμένας διὰ τὴν Γαλλίαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁ Ναπολέων καταδιώκων τὸ ἀγγλικὸν ἐμπόριον διέταξεν αὐστηρὰ μέτρα κατὰ τῶν οὐδετέρων πλοίων, ὧν πολλὰ ἐδημεύθησαν ὡς φέροντα ζωοτροφίας εἰς τοὺς ἐχθρούς, τὸ ἀμερικανικὸν ἐμπόριον ἔπασχε τὰ μέγιστα. Ὁ Ἰέφφερσων πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς κρίσεως ἐζήτησεν ἀπὸ τοῦ συνεδρίου τὴν παρεμπόδισιν τῶν ἀμερικανικῶν πλοίων ἀπὸ τοῦ νὰ ἐξέλθωσιν ἐκ τῶν ἀμερικανικῶν λιμένων καὶ οὕτως ὑπεχρέωσε τὴν Ἀγγλίαν νὰ περιορίσῃ τὰ αὐστηρὰ μέτρα της. Συμπληρωθείσης καὶ τῆς δευτέρας περιόδου ὁ Ἰέφφερσων ἀπεσύρθη εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον. Ἔκτοτε τὸν χρόνον του διένεμε μεταξὺ τῆς ἐπιμελείας τῶν κτημάτων του, ἐκτενεστάτης ἀλληλογραφίας εἰς ἀμφότερα τὰ ἡμισφαίρια καὶ φιλικῶν σχέσεων μετὰ τῶν γειτόνων του. Ἐζήσκει τὴν φιλοξενίαν μετὰ μεγίστης ἐλευθεριότητος καὶ ἐδέχετο εἰς τὴν τράπεζάν του πλείστους φίλους καὶ ξένους ἐπισκεπτομένους. Καταπείσας τὸ νομοθετικὸν σῶμα τῆς Βιργινίας νὰ ἱδρύσῃ πανεπιστήμιον, ἐγένετο πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐπιφορτισθείσης τῷ 1818 τὴν εὕρεσιν καταλλήλου θέσεως πρὸς ἀνέγερσιν λαμπροῦ οἰκοδομήματος διὰ τὸ ἐκπαιδευτικὸν τοῦτο κατάστημα καὶ συνέταξε τὴν ἔκθεσιν περὶ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν σπουδῶν, αἵτινες ὤφειλον νὰ τεθῶσι βάσεις τῆς διδασκαλίας· ἐκλεγεὶς δὲ ὕστερον πρύτανις τοῦ πανεπιστημίου ἐθυσίασεν ἔτη τινὰ πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ σχεδίου καὶ τῶν σπουδῶν. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὑποπεσὼν εἰς χρηματικὰς ἀνάγκας ἐζήτησε παρὰ τοῦ νομοθετικοῦ σώματος τῆς Βιργινίας τὴν ἄδειαν νὰ ἐκκυβεύσῃ τὰ κτήματά του παραχωρηθεῖσαν αὐτῷ κατὰ τὸ 1825. Ὁ θάνατός του συνέβη κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἑορτάζετο πανηγυρικῶς ἡ πεντηκονταετηρὶς τῆς διακηρύξεως τῆς ἀνεξαρτησίας ἤτοι τῇ 4 Ἰουλίου 1826. Ὁ Guizot ἐν τῷ συγγράμματί του Essai sur Washington, χαρακτηρίζει τὸν Ἰεφφερσῶνα ὡς πιστὸν ὀπαδὸν τῆς μεγάλης δημοκρατίας, θερμὸν φίλον τῆς ἀνθρωπότητος, τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἐπιστήμης, βαθέως συγκινούμενον ἐκ τῶν εἰς τοὺς λαοὺς προσγινομένων ἀδικημάτων καὶ ἀκαταπαύστως καταγινόμενον μετ' ἀξιοθαυμάστου φιλοκερδείας εἰς τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν ἀδικιῶν τούτων.

ΙΕΧΟΒΑ ἤτοι αὐθύπαρκτος. Ἓν τῶν ὀνομάτων, δι' ὧν οἱ Ἰσραηλῖται ὠνόμαζον τὸν Θεόν. Σπανίως ἐπρόφερον τὸ μυστηριῶδες τοῦτο ὄνομα ἀντικαθιστῶντες αὐτὸ διὰ τοῦ ὀνόματος Ἀδωναί.

ΙΕΧΟΝΙΑΣ, βασιλεὺς τοῦ Ἰούδα διαδεξάμενος τῷ 597 π. Χ τὸν πατέρα του Ἰωακεὶμ εἰς ἡλικίαν 18 ἐτῶν, καὶ μετὰ τρεῖς μῆνας καὶ δέκα ἡμέρας ἐνθρονισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορος καὶ ἀπαχθεὶς εἰς Βαβυλῶνα αἰχμάλωτος.

ΙΖΕΔ, ἀγαθοποιὰ πνεύματα ἐν τῇ θρησκείᾳ τοῦ Ζωροάστρου ποιηθέντα ὑπὸ τοῦ Ὡρομάσδου καὶ ἀριθμούμενα 28.

ΙΖΕΡΝΟΡΗ, πρωτεύουσα περιφερείας ἐν Γαλλίᾳ, εἰς 41 χιλιάδ. πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Ναντούης. Κάτ. 1215. Φαίνονται αὐτόθι τὰ ἴχνη ἀρχαίας ὁμωνύμου πόλεως. Ἀρχαιότητες κελτικαὶ καὶ ῥωμαϊκαί.

ΙΖΖΕΔΔΙΝ ἢ ΕΖΖΕΔΔΙΝ, λέξις ἀραβικὴ σημαίνουσα «Τιμὴν τῆς θρησκείας». Ὄνομα τιμητικὸν δοθὲν εἰς τὸν ἄραβα ποιητὴν Ἀβοὺ-Μωάμεθ Ἀβὸ-αὐλ-Ἀζὶζ, γεννηθέντα 1181 μ. Χ., ἀποθ. τῷ 1201. Ἐξεπλίσθη καθηκόντα ἰμάμου καὶ βαΐτσου ἐν Δαμασκῷ καὶ ἐν Καΐρῳ. Ἡ εὐγλωττία του προσέλκυσε μέγαν ἀριθμὸν ἀκροατῶν κα-

τὰ τὰς διδαχάς του. Ἀπέκτησε τοσαύτην φήμην ἀγνότητος, ὥστε ἀπεδίδοντο αὐτῷ καὶ θαύματα. Τὰ ποιήματά του δὲν στεροῦνται χάριτος καὶ λαμπρότητος, πλήρη ὄντα τερπνῶν εἰκόνων καὶ εὐφυῶν ἀντιθέσεων. Συνέταξε προσέτι πολλὰς πραγματείας ἐπὶ θεολογικῶν ζητημάτων.

ΙΖΖΕΤ - ΒΕΗΣ, ἀποθανὼν τῷ 1809 μετὰ Χ. Τῷ 1803, διωρίσθη γραμματεὺς τῆς μεγάλης Βεζυρείας καὶ ὑπῆρξε τῷ 1808 εἷς τῶν τριῶν πληρεξουσίων τῶν ἐπιτραπέντων τὴν συνομολόγησιν εἰρήνης μετὰ τῆς Ῥωσσίας. Συνέταξεν ἐν «Διβάνι» τυπωθὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1843.

Ἰζζὶ τ-μολλᾶ, ἐπονομαζόμενος Κεδζεδζιζαδὲ, ποιητὴς τοῦρκος, γεννηθ. ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀποθ. περὶ τὸ 1830. Κατέλαβε διαφόρους δικαστικὰς θέσεις. Συντάξας πλεῖστα ἔμμετρα πρὸς τιμὴν τοῦ σουλτὰν Μαχμούτ, ἀπέκτησε τὴν εὔνοιαν τοῦ ἡγεμόνος ἐκείνου. Μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τῶν Ἑλλήνων ἐπιφορτισθεὶς ὑπὸ τῶν βεζιρῶν νὰ παρακαλέσῃ τὸν σουλτάνον νὰ ἀποφύγῃ διάρρηξιν σχέσεων μετὰ τῆς Ῥωσσίας ἀπέτυχε καὶ περιωρίσθη ὑπὸ κράτησιν ἐν τῇ οἰκίᾳ του. Βραδύτερον ἐξωρίσθη εἰς Σιβὰζ ὡς συντάξας ἐπιγράμματα κατὰ τοῦ ἡγεμόνος ὅτε ἐκηρύχθη ὁ πόλεμος κατὰ τῶν Ῥώσσων τῷ 1828 Περὶ τὰ τέλη τῆς ζωῆς του ἐσυγγωρήθη καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Συγγράμματα αὐτοῦ Διβὰν, Διβαντζὶ, Μισὶ Κεσχὲν, ἐξ ὧν τὸ τελευταῖον περιέχει πλεῖστα χρονογράμματα. Τὰ ποιήματα αὐτοῦ μικρὰν ἔχουσι ποιητικὴν ἀξίαν, χρησιμεύουσιν ὅμως ὡς πηγὴ ἀξιόλογος εἰς τὸν χρονολόγον καὶ τὸν ἱστορικόν.

ΙΖΖΙ (Σουλεϊμὰν), ἱστορικὸς τοῦρκος, ἀποθ. τῷ 1755 μ. Χ. Ἐγένετο μέγας τελετάρχης τῶν ἀνακτόρων καὶ ἱστοριογράφος τῆς αὐτοκρατορίας. Ἡ «Ἱστορία» του τυπωθεῖσα ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1784 ἔρχεται ἀπὸ τοῦ 1157 ἐγείρας καὶ λήγει τῷ 1166.

ΙΖΙΑΣΑΒΟΣ, μέγας δοὺξ τῆς Ῥωσσίας καλούμενος Δημήτριος ὑπὸ τῶν συγχρόνων χρονογράφων, γενν. τῷ 1025, ἀποθ. τῷ 1078 Ἦν πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Ἰαροσλάβου, ὃν διεδέξατο τῷ 1054. Ἐξωσθεὶς τοῦ Κιέβου τῷ 1068 ἐπανέκαμψεν ἐν θριάμβῳ τῇ 2 μαΐου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Τῷ 1075 ἀπώλεσε καὶ πάλιν τὸν θρόνον του, ἀλλὰ τῷ 1077 ἐπανεκτήσατο αὐτόν. Ὁ χρονογράφος Νέστωρ ἀποδίδει αὐτῷ ἐναρέτους χαρακτῆρας.

ΙΖΚΙΕΡΔΟ (Δὸν Εὐγένιος), ἀπελευθερωτὴς ἱσπανὸς, γενν. ἐν Σαραγόσσῃ, ἀποθαν. ἐν Παρισίοις, τῷ 1813. Ἐπὶ τοῦ ὑπουργείου Γριμὼλδ διωρίσθη διευθυντὴς τοῦ ἐν Μαδρίτῃ γραφείου τῆς φυσικῆς ἱστορίας. Πολλὰς ἐπιτραπεὶς ἀποστολὰς, διωρίσθη ὑπὸ Καρόλου τοῦ Δ' ἐπίτιμος σύμβουλος τοῦ Κράτους. Περιηγηθεὶς τὴν Εὐρώπην καὶ κερδίσας τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ πρίγκηπος τῆς Εἰρήνης ἀφιερώθη εἰς ὑπεράσπισιν αὐτοῦ, παρ' οὗ ἐπετράπη διαφόρους ἐμπιστευτικὰς ἀποστολὰς ἐν Παρισίοις κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ διευθυντηρίου. Βραδύτερον διεπραγματεύθη δάνειον ἐν Ὁλλανδίᾳ. Τῷ 1806 λαβὼν πληρεξουσιότητα ὑπὸ τοῦ βασιλέως μετέβη εἰς Παρισίους καὶ διεπραγματεύθη συνθήκην συνομολογηθεῖσαν καὶ ὑπογραφεῖσαν τῇ 27 ὀκτωβρίου 1827 δι' ἧς ἀπεφασίζετο ἡ διανομὴ τῆς Πορτογαλίας μεταξὺ τοῦ βασιλέως τῆς Ἱσπανίας, τοῦ αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων καὶ τοῦ πρίγκηπος τῆς Εἰρήνης. Τῆς συνθήκης ταύτης μὴ ἐκτελεσθείσης μετέβη εἰς Μαδρίτην καὶ ἀπεκάλυψεν εἰς τὸν βασιλέα τὰ σχέδια τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος. Ἐπιστρέψας εἰς Παρισίους, καὶ Καρόλου τοῦ Δ' καταφυγόντος εἰς Γαλλίαν διετέλεσεν ἀντιπρόσωπος τοῦ βασιλέως τούτου καὶ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας παρὰ τῇ γαλλικῇ κυβερνήσει. Ὅτε ὁ Κάρολος ἀπεστάλη εἰς Ἰταλίαν ὁ Ἰζκιέρδο εἰσῆλθεν εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον.

ΙΖΜΑ-ΙΔΟΦ (Λίων Βασιλίεβιτζ), διπλωμάτης ῥῶσσος, γενν. τῷ 1688, ἀποθ. τῷ 1738. Κατέστη περίφημος διὰ τὴν εἰς Κίναν ἀποστολήν του τῷ 1719. Ἀποτέλεσμα τῆς ἀποστολῆς του ὑπῆρξεν ἡ συνομολόγησις ἐμπορικῆς συνθήκης. Ἐπιστρέψας εἰς Μόσχαν τῷ 1722 ὑπέπεσεν εἰς δυσμένειαν τοῦ αὐτοκράτορος Πέτρου τοῦ Μεγάλου. Ἐπανακτησάμενος τὴν εὔνοιαν τῆς αὐλῆς ἐπὶ Αἰκατερίνης Α' διεκρίθη ἐπὶ τῆς αὐτοκρατείρας Ἄννης ἐν Πολωνίᾳ τῷ 1734 καὶ ἐν Κριμαίᾳ τῷ 1736.

Ἰζμαϊλὸφ (Ἀλέξανδρος Εὐφήμοβιτς), μυθογράφος ῥῶσσος, γενν. τῷ 1779, ἀποθ. τῷ 1831. Ὑποδιοικητὴς χρηματίσας Ἀρχαγγέλου καὶ ὕστερον Τβὴρ κατέλιπε τὸν πολιτικὸν βίον καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν γραμμάτων. Ἐγένετο πρόεδρος τῆς Ἑταιρίας τῶν ἐραστῶν τῆς φιλολογίας, τῶν ὡραίων τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, ἵδρυσε περιοδικὸν καλούμενον «Κάνιστρον τῶν ἀνθέων» τῷ 1809 καὶ ὑπῆρξε διαδοχικῶς συντάκτης τοῦ «Νεολόγου τῆς Πετροσπόλεως» καὶ τοῦ «Εὐμενοῦς», ἵνα ἔπειτα διακριθῇ ὡς ἄριστος μυθογράφος μετὰ τὸν Κριλόφ. Ἐκ τῶν μύθων του τινὲς μετεφράσθησαν καὶ εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κορμοσύνη (Ε.Μ.Π.Α.)

ΙΖΟΑΡ('Ιωάνν.-Φραγκίσκος-Αὔγουστος),γεν. τῷ 1765, ἀποθ. τῷ 1840. Εἰσαγγελεὺς πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, ἐξελέγη ἀντιπρόσωπος ἐν τῇ Convention, ἐν ᾗ διεκρίθη ὡς προσπαθήσας νὰ σώσῃ τὸν βασιλέα Λουδοβίκον ΙΣΤ', ὕστερον ἐγένετο μέλος τοῦ Συμβουλίου τῶν Πεντακοσίων. Ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας ἐχρημάτισεν ὑπάλληλος ἐν Chambery.

ΙΗΝΥΣΟΣ, πόλ. τῆς Παλαιστίνης ἐν τῇ Συρίᾳ κειμένη παραλίως μεταξὺ τῆς πόλεως Γάζης καὶ τῶν μεθορίων τῆς Αἰγύπτου καὶ ὀχυρῶς ὠχοδομημένη.

ΙΗΟΥ, υἱὸς τοῦ Ἰωσαφάτ, βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, ἀποθ. τῷ 861 π. Χ. Ἦτο κατ' ἀρχὰς ἀξιωματικὸς τοῦ στρατοῦ τοῦ Ἰωράμ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην οἱ Ἰσραηλῖται εἶπέρ ποτε ἦσαν παραδεδομένοι εἰς τὴν λατρείαν τῶν εἰδώλων, καὶ ἰδίως τοῦ Βάαλ, οἱ δὲ λάτραι τοῦ ἀληθοῦς Θεοῦ καὶ οἱ προφῆται αὐτοῦ ἀπηνῶς κατεδιώκοντο. Εἷς τῶν προφητῶν ὁ Ἐλισσαιὲ ἀπειλούμενος θανάτῳ ὑπὸ τοῦ Ἰωράμ ἀπέστειλεν εἰς τὸν Ἰηοὺ ἕνα τῶν μαθητῶν του ὅπως χρίσῃ τὸν Ἰηοὺ βασιλέα τοῦ Ἰσραὴλ τῷ 884. Οὗτος ἀναγγείλας εἰς τοὺς ἄλλους ἀξιωματικοὺς τὰ περὶ τῆς χρισεώς του διηυθύνθη εἰς Ἰεζράελ, ὅπου ἦν καὶ ὁ Ἰωράμ καὶ ἐφόνευσεν αὐτόν. Κατόπιν ἐφόνευσε καὶ τὴν Ἰεζάβελ καὶ ἐξωλόθρευσεν ἅπαντα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἀχαάβ, καὶ ἐφόνευσεν ἐν τῷ ναῷ ἅπαντας τοὺς λάτρας τοῦ Βάαλ. Ἐπειδὴ ὕστερον παρεδόθη καὶ ὁ ἴδιος εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν ἐπιμωρήθη λιθοβοληθέντων καὶ κυριευθέντων τῶν μεθορίων τοῦ βασιλείου του ὑπὸ τῶν στρατευμάτων τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας. Ἀζαήλ.

ΙΗΣΟΥΑΤΑΙ, θρησκευτικὸν τάγμα ἱδρυθὲν ἐν Σιέννῃ τῷ 1363 ὑπὸ Ἰωάννου Κολομβίνου, κληθὲν οὕτω διότι οἱ ἱδρυταὶ αὐτοῦ ἀκαταπαύστως ἐν στόματι εἶχον τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ. Ἐνοσήλευον τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ διένεμον φάρμακα κατασκευαζόμενα ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων. Ὀλίγον τὸ τάγμα τοῦτο ὑπερέβη τὰ ὅρια τῆς Ἰταλίας, καὶ τῷ 1668 κατηργήθη.

ΙΗΣΟΥΙΤΑΙ ἢ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ, περίφημον θρησκευτικὸν τάγμα τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας ἱδρυθὲν τῷ 1534 ὑπὸ τοῦ Ἰγνατίου Λογιόλα (βλ. τὸ ὄνομα τοῦτο) καὶ ἐγκριθὲν τῷ 1540 ὑπὸ τοῦ πάπα Παύλου Γ'. Ἀφιερώθη εἰς τὴν διάδοσιν τῆς θρησκείας, τὸν προσηλυτισμὸν τῶν ἀπίστων καὶ τῶν αἱρετικῶν καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς νεολαίας. Διεκρίθη ἐξαιρέτως τὸ τάγμα τοῦτο διὰ τὸν νόμον τοργανισμόν του. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ τάγματος διαμένει ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐξασκεῖ ἀπόλυτον ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν μελῶν του διεσκορπισμένων εἰς τὴν ὑφήλιον. Παρ' ἑαυτῷ ἔχει παρέδρους ἀποτελοῦντας τὸ συμβούλιόν του καὶ ἕνα «Παρανέτην», ἐπιτετραμμένον τὴν ἐποπτείαν αὐτοῦ· πρόσετι ἔχει ὑπὸ τὰς διαταγάς του ἐν ἑκάστῃ χώρᾳ ἕνα ἐπαρχιακὸν ἀρχηγόν, ὑφ' ὃν ὑπάγονται τὰ ἐν ἑκάστῃ χώρᾳ μέλη τοῦ τάγματος. Τὰ μέλη διαιροῦνται εἰς τέσσαρας βαθμούς· πᾶν δὲ μέλος πρὶν ἢ γείνῃ δεκτὸν ὑπόκειται εἰς διαφόρους δοκιμάς. — Τὸ τάγμα τοῦτο ἔλαβεν ὕπαρξιν κατὰ πρῶτον ἐν Παρισίοις, ὅπου ὁ Ἰγνάτιος Λογιόλας εἶχε μετεβῇ πρὸς σπουδὴν τῆς θεολογίας· πρώτους δὲ ἀποστόλους ἔσχε τὸν Ἰγνάτιον Λογιόλαν, Λαϊνέζ, Σαλμερὸν, Βοβαδίλλαν, Φραγκίσκον Ξαβιέρον, Ῥοδριγγέζ, ἅπαντας Ἱσπανοὺς καὶ τὸν Πέτρον Φάβρον ἐκ Σαβοΐας. Ἱδρύθη ὑπὸ τὸν τίτλον «Κληρικοὶ τῆς Ἑταιρίας τοῦ Ἰησοῦ» καὶ ἐγκαθιδρύθη κατὰ πρῶτον ἐν Ῥώμῃ, ὅπου ὁ πάπας ἔδωκεν αὐτῷ ἐκκλησίαν καλουμένην il Giesu. Ἡ Ἑταιρία τάχιστα ἐξεδόθη ἐν Ἰταλίᾳ, Ἱσπανίᾳ καὶ Πορτογαλίᾳ· ἐνῷ δὲ οἱ Παρίσιοι ὑπῆρξαν ἡ κοιτὶς αὐτῆς μόλις τῷ 1562 ἀνεγνωρίσθη ἐν Γαλλίᾳ. Οἱ Ἰησουῖται ἐξετέλεσαν μεγίστας ὑπηρεσίας εἰς τὴν λατινικὴν ἐκκλησίαν ἐπιτυγχάνοντες εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς νεολαίας καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου καὶ διὰ τῶν ἀποστόλων των διαδόντες τὰ δόγματα τῆς ἐκκλησίας των εἰς λίαν ἀπομεμακρυσμένας χώρας. Πολλὰ μέλη τῆς ἑταιρίας ταύτης διεκρίθησαν ἐπὶ σοφίᾳ, ἄλλα καὶ ἄλλα αὐτῆς μέλη ἐνοχοποίησαν αὐτὴν διαδόντες ὀλεθρίους ἀρχὰς τῆς ἠθικῆς, ἀναμιχθέντες εἰς διαφόρους πολιτικὰς ὑποθέσεις καὶ προσπαθήσαντες νὰ ἀποκτήσωσιν ὑπὲρ τοῦ τάγματος μυθώδη πλοῦτη καὶ πρὸ πάντων πολιτικὴν ἐπιρροήν. Κατηγορηθέντες οἱ Ἰησουῖται ὡς ἀναμιχθέντες εἰς πολλὰς πολιτικὰς ῥαδιουργίας καὶ συνωμοσίας ἐξώσθησαν ἐκ διαφόρων κρατῶν, ἅτινα εἶχον δεχθῇ αὐτούς, ἐξ Ἀγγλίας τῷ 1581 καὶ τῷ 1601, ἐκ Γαλλίας τῷ 1594 καὶ τῷ 1762, ἐκ Πορτογαλίας τῷ 1598 καὶ τῷ 1759, ἐκ Ῥωσσίας τῷ 1717, ἐκ Κίνας τῷ 1753, ἐξ Ἱσπανίας καὶ Σικελίας τῷ 1767, ὑπὸ δὲ τοῦ πάπα Κλήμεντος ΙΔ' κατηργήθη τὸ τάγμα των. Ἐπειδὴ πολλάκις ἐπροτάθη αὐτοῖς νὰ τροποποιήσωσι τὸν διοργανισμὸν αὐτῶν, ὁ ἀρχηγὸς Ricci ἀπήντησε Sint ut sunt, aut non sint. Ἐν τούτοις οἱ Ἰησουῖται ἐξεκόλευσαν ὑπερτέρους ὅλα τὰ ὀνόματα καὶ εὗρον ἄσυλον ἐν Ῥωσσίᾳ τῷ 1770. Ὁ πάπας Πίος Ζ' ἀποκατέστησε πλήρη τὸ τάγμα τοῦτο μυστικῶς μὲν ὅπως τῷ εἶχε τὸν

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινοβουλευτικό Βιβλιοθήκη
Αθηνών (Ι.Ν.Π.Α.)

παπικὸν θρόνον ἀναβάσει του τῷ 1800, ἐπισήμως δὲ τῷ 1814. Ἀνεφάνησαν ἐν Γαλλίᾳ ἐπὶ τῆς Παλινορθώσεως ὑπὸ τὸ ὄνομα «Πατέρες τῆς Πίστεως» καὶ ἔσχον ἐπί τινα ἔτη σχολὰς ἀκμαζούσας, κλεισθείσας τῷ 1828, ἀλλ' ἀπὸ τὸ 1848 ἠνεῴχθησαν πολλαὶ ἄλλαι. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη οἱ Ἰησουῖται ἐξώσθησαν πάλιν ἐκ τῆς Ῥωσσίας 1810—20, ἐκ τῆς Ἑλβετίας τῷ 1847, ἤδη δὲ προσπάθεια καταβάλλεται ὅπως ἐξωσθῶσι καὶ ἐξ ἁπάσης τῆς Γερμανίας. Μέχρι τοῦδε τὸ τάγμα ἀριθμεῖ 24 ἀρχηγοὺς ὧν ἰδοὺ ὁ κατάλογος. Ἰγνάτιος Λοϋόλας 1541· Λαϊνὲζ 1558· Βοργίας 1568· Μερκουριανὸς 1573· Ἀκκαβίβας 1581· Βιττελέσκη 1615· Καράφφας 1646· Πικκολομίνης 1649· Γοδοφρεδὸς 1652· Νίκκελ 1662· Ὀλίβας 1664· Ch. de Noyelle 1682· Γονζαλὲς 1697· Ταμβουρίνης 1706· Retz, 1730· Βισκόντι 1751· Κεντουρίονο 1755· Ricci 1758· Καρὼν 1800· Grüber 1802· Broszozewsci 1814· Φόρτι 1820· Roothaan 1839· Becks 1853. Ἡ ἱστορία τῶν Ἰησουϊτῶν ἐγράφη ὑπὸ διαφόρων, ἐσχάτως δὲ ὑπὸ τοῦ ἀββᾶ Guettée 1858.

ΙΗΣΟΥΙΤΙΔΕΣ, τάγμα θρησκευτικὸν συγκείμενον ἐκ καλογραιῶν καὶ ἱδρυθὲν τῷ 1634 ὑπὸ δύο ἀγγλίδων Οὐάρδας καὶ Τουττίας κατὰ μίμησιν τοῦ ἀρτίως ὑπὸ τοῦ Ἰγνατίου Λοϋόλα ἱδρυθέντος τάγματος. Ἔκαμνον εὐχὴν πενίας καὶ ὑπακοῆς, ἀλλ' ἀντὶ νὰ κλεισθῶσιν ἐντὸς μονῆς ἐκήρυττον ἐν ταῖς ἐκκλησίαις. Τὸ τάγμα τοῦτο κατηργήθη τῷ 1631 ὑπὸ τοῦ πάπα Οὐρβανοῦ Α'.

ΙΗΣΟΥΣ, ἑβραϊκὸν «Ἰεχοῦσαχ» τουτέστι «Σωτὴρ», ὄνομα σύνηθες παρὰ τοῖς Ἑβραίοις. Ἡ Ἁγία Γραφὴ ἀναφέρει διάφορα πρόσωπα καλούμενα διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου.

1. Ἰησοῦς, υἱὸς Ναυῆ, διάδοχος τοῦ Μωυσέως εἰς τὴν ἀρχηγίαν τῶν Ἑβραίων. Γεννηθεὶς ἐν Αἰγύπτῳ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χώρας ταύτης μετὰ τοῦ Μωυσέως, μεθ' οὗ ὡδήγησε τοὺς Ἰσραηλίτας εἰς τὴν ἔρημον, καὶ συνώδευσεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ. Πρὸ τῆς κατακτήσεως τῆς Παλαιστίνης ἀποσταλεὶς μετ' ἄλλων ὅπως κατασκοπεύσῃ τὴν χώραν ἐνεθάρρυνε τοὺς Ἰσραηλίτας μετὰ Χάλεβ ἑτέρου τῶν συναποσταλέντων εἰς τὴν κατάληψιν αὐτῆς, ἵνα οἱ λοιποὶ ἐκήρυττον τὸ ἔργον ἀκατόρθωτον. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μωυσέως ὑπακούσας εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ θεοῦ ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τῶν Ἑβραίων καὶ εἰσῆλασεν εἰς γῆν Χαναὰν διαβὰς μετὰ τοῦ λαοῦ τὸν Ἰορδάνην ἀβρόχοις ποσί. Πρῶτον αὐτοῦ ἔργον ὑπῆρξεν ἡ περιτομὴ πάντων τῶν ἀῤῥένων τῶν γεννηθέντων μετὰ τὴν ἐξ Αἰγύπτου ἔξοδον· ἔπειτα ἑώρτασε τὸ πάσχα τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ τοῦ πρώτου μηνὸς ὁπότε ὁ λαὸς ἔφαγεν ἄζυμα, ἐκλιπόντος ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης τοῦ μάννα. Κατόπιν ἐκίνησε κατὰ τῆς Ἰεριχοῦς, ἣν κυρεύσας μετὰ ὀκταήμερον πολιορκίαν ἐν μέσῳ τοῦ ἤχου τῶν σαλπίγγων, διέταξε γενικὴν σφαγὴν τῶν κατοίκων της, φεισθεὶς μόνον τῆς πόρνης Ῥαὰβ μετὰ τῆς οἰκογενείας της ὡς διασωσάσης τοὺς προηγουμένως ὑπ' αὐτοῦ ἀποσταλέντας κατασκόπους. Κατόπιν ἀπέστειλε τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν κατὰ τῆς πόλεως Γαὶ ἀλλ' οὗτοι ἀπεκρούσθησαν, φονευθέντων καὶ 36 ἀνδρῶν. Ἐπειδὴ τὸ δυστύχημα τοῦτο συνέβη διότι ὁ Ἄχαν υἱὸς Ζαρὰ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα ἐσφετερίσθη μέρος τῆς ἐξ Ἰεριχοῦς λείας ἀφιερωμένης εἰς τὸν Κύριον, ὁ Ἰησοῦς ἐτιμώρησεν αὐτὸν διατάξας τὴν λιθοβόλησιν αὐτοῦ καὶ ἁπάσης τῆς οἰκογενείας του καὶ τὴν κατάκαυσιν πάντων τῶν ὑπαρχόντων του. Κατόπιν ἐκστρατεύσας κατὰ τῆς Γαὶ ἐκυρίευσεν αὐτὴν καὶ ἔπραξεν ἐν αὐτῇ τὰ αὐτά, ἅπερ καὶ ἐν Ἰεριχοῖ. Ἡ εἰσβολὴ τοῦ Ἰησοῦ παρήγαγε γενικὸν τρόμον εἰς πάντας τοὺς ἰθαγενεῖς τῆς Παλαιστίνης, οἵτινες συνεμάχησαν πρὸς ἀλλήλους κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἐν τῇ συμμαχίᾳ ταύτῃ συμπεριελαμβάνοντο οἱ κατοικοῦντες πρὸς τῷ Ἀντιλιβάνῳ καὶ οἱ Χετταῖοι, καὶ οἱ Ἀμορῥαῖοι καὶ οἱ Γεργεσαῖοι καὶ οἱ Χαναναῖοι καὶ οἱ Φερεζαῖοι καὶ οἱ Εὐαῖοι καὶ οἱ Ἰεβουσαῖοι· μόνον οἱ Γαβαωνῖται διὰ πανουργίας κατώρθωσαν νὰ ἐπιτύχωσιν ὅρκους πίστεως παρὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Τότε συνεκροτήθη μεγάλη μάχη, καθ' ἣν ἐνίκησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς νίκης ἐπεξέτεινε τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας εἰπὼν τὸ περίφημον ἐκεῖνο λόγιον «Στήτω ἥλιος κατὰ Γαβαὼν καὶ ἡ σελήνη κατὰ φάραγγα Αἰλὼν», ὅπερ ἐχρησίμευεν ὡς μέγα ἐπιχείρημα εἰς τοὺς πολεμήσαντας τοὺς ἀστρονόμους τοὺς κατὰ πρῶτον διδάξαντας τὴν κίνησιν τῆς γῆς. Ὁ Ἰησοῦς ἐξακολουθῶν τὰς κατακτήσεις του ἐδείχθη ἀμείλικτος πρὸς τοὺς ἐχθρούς, κατατροπώσας καὶ φονεύσας 29 βασιλεῖς. Κατακτήσας τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώραν ἀπὸ ἀνατολῶν ἀπὸ φάραγγος Ἀρνὼν ἕως τοῦ ὄρους Ἑρμών, καὶ πᾶσαν τὴν Ἀραβίαν ἀπὸ ἀνατολῶν διένειμε διὰ κλήρου τὴν κατεκτημένην χώραν εἰς τὰς ἐννέα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τὴν ἡμίσειαν τῆς φυλῆς Μανασσῆ, τῶν δύο φυλῶν Ῥουβὴν καὶ Γὰδ καὶ τῆς ἡμισείας φυλῆς Μανασσῆ λαβουσῶν κληρονομίαν ἐντεῦθεν τοῦ Ἰορδάνου εἰς τὴν χώραν

τὴν κατακτηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως. Εἰς τὴν διανομὴν ταύτην ἐδυήθησαν τὸν Ἰησοῦν ὁ Ἐλιάζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες πατριῶν φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Εἰς τοὺς Λευίτας δὲν ἐδόθη ἴδιος κλῆρος ἀλλὰ μόνον 48 πόλεις μετὰ τῶν περιχώρων των διεσπαρμέναι εἰς τοὺς κλήρους τῶν λοιπῶν φυλῶν. Ἐπροσδιωρίσθησαν προσέτι πόλεις τινὲς ἐκ τῶν εἰς τοὺς Λευίτας παραχωρηθεισῶν εἰς ἃς ὁ καταφεύγων μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν φόνου ἀπηλλάττετο τοῦ θανάτου. Εἰς δὲ τὸν Ἰησοῦν παρεχωρήθη ἰδία πόλις κατ' αἴτησιν αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραὶμ ἡ Θαμνασαρὰχ, ἣν οἰκοδομήσας ᾤκησεν ἐν αὐτῇ. Ἐκπληρώσας οὕτω τὴν ἀποστολήν του ὁ Ἰησοῦς καὶ προσεγγίζων εἰς τὸ τέρμα τοῦ βίου του συνεκάλεσε πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ καὶ τὴν γερουσίαν αὐτῶν καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν καὶ ἀναμνήσας αὐτοῖς πᾶν ὅ,τι ἔπραξεν ὁ θεὸς ὑπὲρ αὐτῶν ἐπηγγείλατο αὐτοῖς νέους θριάμβους ἐὰν φανῶσιν ἄξιοι διὰ τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως τῶν ἐντολῶν του. Ἐν ἑτέρᾳ συνελεύσει τοῦ λαοῦ συγκεφαλαιώσας τὴν ἱστορίαν τῶν προγόνων, τὰς προηγουμένας κακώσεις καὶ τὰς παρούσας ἐπιτυχίας, συνεβούλευσεν αὐτοὺς νὰ φοβῶνται τὸν Κύριον, νὰ ὑπηρετῶσιν αὐτὸν ἐν δικαιοσύνῃ καὶ περιφρονήσωσι τοὺς ξένους θεούς. Ἀποθανὼν εἰς ἡλικίαν 110 ἐτῶν ἐτάφη ἐν Θαμνασαρὰχ. Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ ὑπάρχει βιβλίον καλούμενον «Ἰησοῦς Ναυῆ» περιέχον τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνδρὸς τούτου. Ἐπειδὴ τὸ βιβλίον τοῦτο περιέχει καὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ, συμπεραίνουσιν ὅτι δὲν ἐγράφη ὑπὸ τοῦ ἰδίου. Ὁ Ἰησοῦς πρότερον ἐκαλεῖτο Αὐσή· ἐκλήθη δὲ Ἰησοῦς ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως, ὅτε ἀπεστάλη ὑπ' αὐτοῦ πρὸ, κατασκόπευσιν τῆς Παλαιστίνης.

Ἰησοῦς, υἱὸς Ἰωσεδὲκ, ἱερεύς, εἷς τῶν μετὰ τοῦ Ζοροβάβελ ἐπιστρεψάντων ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας κατὰ διαταγὴν τοῦ Κύρου καὶ συνεργασθεὶς εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ. Ἐχρημάτισε πρῶτος ἀρχιερεὺς μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν.

Ἰησοῦς, υἱὸς Σιρὰχ, ἱεροσολυμίτης. Σημειοῦται ὡς συγγραφεὺς ἑνὸς τῶν βιβλίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐπιγραφομένου «Σοφία Ἰησοῦ υἱοῦ Σιρὰχ», οὗτινος σώζεται μόνον ἑλληνικὴ μετάφρασις εἰς 51 κεφάλαια μετὰ προλόγου τοῦ μεταφραστοῦ. Λεπτομέρειαι περὶ τοῦ βίου τοῦ ἀνδρὸς τούτου ἐλλείπουσι. Παρεδίδοσαν τε τὸ πεντηκοστὸν κεφάλαιον, ἐν ᾧ ὁ συγγραφεὺς λόγον ποιεῖται περὶ Σίμωνος, υἱοῦ Ὀνίου τοῦ ἱερέως πρὸς τὸν πρόλογον τοῦ μεταφραστοῦ ὅστις λέγει ὅτι ἦκμαζε τὴν μετάφρασιν ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου ἠδύνατο νὰ θέσῃ τὰ ὅρια τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἔζησεν ὁ Ἰησοῦς· ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἱστορία ἀναφέρει δύο Πτολεμαίους Εὐεργέτας τὸν μὲν βασιλεύσαντα τῷ 247, τὸν δὲ τῷ 169 καὶ δύο Σίμωνας μεγάλους ἱερεῖς τὸν μὲν ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου, τὸν δὲ ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλοπάτορος, τὸ χρονολογικὸν τοῦτο ζήτημα περιπλέκεται, καθόσον μάλιστα δὲν εἶναι βέβαιον, ἐὰν ὁ ἐν τῷ βιβλίῳ ἀναφερόμενος Σίμων ἦναι σύγχρονος ἢ προγενέστερος τοῦ συγγραφέως. Τὸ βιβλίον τοῦ Ἰησοῦ ἐτέθη ὑπὸ τῶν Διαμαρτυρομένων μεταξὺ τῶν ἀποκρύφων, ἐν ᾧ ἐν τῇ ἀνατολικῇ καὶ τῇ δυτικῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγνωρίζεται ὡς κανονικόν.

ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ, ὁ ἱδρυτὴς τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, ὁ προαναγγελθεὶς ὑπὸ τῶν προφητῶν Μεσσίας, ὁ Σωτὴρ, Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, τέλειος Θεὸς καὶ τέλειος ἄνθρωπος, γεννηθεὶς πρὸ αἰώνων ἐκ Πατρὸς, καὶ συλληφθεὶς ἀσπόρως ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου, καταγομένης ἐκ τῆς φυλῆς Δαβὶδ καὶ μνηστῆς τοῦ Ἰωσήφ. Ἐγεννήθη ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ἐντὸς φάτνης ἀλόγων. Ἡ γέννησίς του ἀνηγγέλθη εἰς τὴν Μαρίαν ὑπὸ τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ, καὶ ἀπεκαλύφθη διὰ θαύματος εἰς ποιμένας καὶ εἰς μάγους ἐλθόντας ἀμέσως εἰς προσκύνησιν αὐτοῦ. Ὁ Ἡρῴδης, βασιλεὺς τῆς Ἰουδαίας φοβούμενος τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσίου, διέταξε τὴν σφαγὴν πάντων τῶν παίδων τῶν ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, ἀλλὰ τὸ νεογνὸν διέφυγε τὴν σφαγὴν, καθ' ὅσον ὁ Ἰωσὴφ διαταχθεὶς ὑπὸ ἀγγέλου κατ' ὄναρ παρέλαβε τὴν Μαρίαν καὶ ἀπελθὼν εἰς Αἴγυπτον διέμενεν ἐκεῖ μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ἡρῴδου. Ὁ Ἰησοῦς διῆλθε τὴν νεότητα παρὰ τοῖς γονεῦσιν αὐτοῦ. Ἐν τούτοις ὑπέδειξεν ὁποῖος ἔσεται συζητῶν ἐν τῷ ναῷ δωδεκαετὴς μετὰ τῶν διδασκάλων τοῦ νόμου καὶ θαυμαζόμενος διὰ τὴν σύνεσιν καὶ τὰς ἀποκρίσεις του. Εἰς ἡλικίαν 30 ἐτῶν ἦρχισε τὴν ἀποστολήν του καὶ ἀνήγγελλεν ἑαυτὸν ὡς τὸν περιμενόμενον Μεσσίαν. Κατὰ πρῶτον ἐβαπτίσθη ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ἐν τοῖς ὕδασι τοῦ Ἰορδάνου, δεύτερον ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου ἐνήστευσε τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ ἀπέβαλε τὴν πρότασιν τοῦ Σατανᾶ, ὅστις ἀναβιβάσας αὐτὸν ἐπὶ ὄρους ὑψηλοῦ καὶ δείξας αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν εἶπεν ὅτι θέλει τῷ δώσει πάντα ταῦτα ἐὰν πέσῃ προσκυνήσῃ. Ἐξελέξατο 12 μαθητὰς κλη-

ΑΠΟΚΤΗΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοινοτικὸ Σύστημα Βιβλιοθηκῶν
Αριστοτέλειο Π.Μ.Θ.

ἐντας ἔκτοτε ἀποστόλους καὶ μετ' αὐτῶν διατρέχων πάσας τὰς πόλεις τῆς Ἰουδαίας καὶ τῆς Γαλιλαίας ἐκήρυττεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἐλεημοσύνην, τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, τὴν προσδοκίαν μελλούσης ζωῆς, γινόμενος τὸ παράδειγμα πάσης ἀρετῆς καὶ ἐπικυρῶν τὰ δόγματά του διὰ τῆς ἐκτελέσεως πολλῶν θαυμάτων. Μετέβαλε τὸν οἶνον εἰς ὕδωρ εἰς τὸν ἐν Κανᾷ γάμον, ἀπέδωκε τὴν ὑγείαν εἰς ἀσθενεῖς, τὴν ὅρασιν εἰς τυφλούς, τὴν ἀκοὴν εἰς κωφούς, καὶ ἀνέστησεν ἐν τῇ πόλει Ναΐν τὸν μονογενῆ υἱὸν χήρας, καὶ ἐν Βηθανίᾳ τὸν Λάζαρον. Τὰ νέα ὑπ' αὐτοῦ διδασκόμενα δόγματα καὶ αἱ ἀναμορφώσεις τὰς ὁποίας περιέγραφε διήγειραν κατ' αὐτοῦ τοὺς γραμματεῖς καὶ τοὺς Φαρισαίους, οἵτινες ἐκατηγόρησαν αὐτὸν πρὸς τὸν ῥωμαῖον διοικητὴν Πόντιον Πιλάτον ὡς καλοῦντα ἑαυτὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων καὶ προσπαθοῦντα τὴν ἀνατροπὴν τῆς καθεστώσης κυβερνήσεως. Οὗτοι καταπείσαντες Ἰούδαν τὸν Ἰσκαριώτην, ἕνα τῶν μαθητῶν του νὰ προδώσῃ αὐτὸν ἐπὶ ἀμοιβῇ τριάκοντα ἀργυρίων, κατώρθωσαν τὴν σύλληψιν αὐτοῦ εὑρισκομένου ἐν Ἱερουσαλὴμ ὅπου εἶχε μεταβῇ ὅπως ἑορτάσῃ τὸ Πάσχα καὶ νομοθετήσῃ τὴν Εὐχαριστίαν ἐκτελέσας τὸν Μυστικὸν Δεῖπνον μετὰ τῶν μαθητῶν του. Ἀποσταλεὶς ὑπὸ τοῦ Πιλάτου πρὸς τὸν Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα τοῦ ἔτους ἐκείνου, ἐδικάσθη ὑπὸ τοῦ συνεδρίου καὶ κατεδικάσθη ὡς βλάσφημος, καθὸ ὀνομάσας ἑαυτὸν υἱὸν Θεοῦ. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὑπέστη πᾶν εἶδος ὕβρεως καὶ φραγγελωθεὶς ἐσταυρώθη ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ. Παρέδωκε τὸ πνεῦμα μετὰ μακρὸν καὶ ὀδυνηρὸν πάθος καὶ ὑποφόρων τοσούτων βασάνους μετὰ θαυμαστῆς ἀνεξικακίας καὶ συγχωρῶν τοὺς δημίους του εἰς ἡλικίαν 33 ἐτῶν ὅτε παρέδωκε τὸ πνεῦμα, ὁ ἥλιος ἐσκοτίσθη καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἄνωθεν ἕως κάτω, καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη καὶ τὰ μνημεῖα ἠνεῴχθησαν καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθησαν. Ὁ Ἰησοῦς ἀνέστη τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ὡς προεῖπε, καὶ ἐμφανισθεὶς εἰς τοὺς μαθητάς του ἐπεφόρτισεν αὐτοὺς νὰ πορευθῶσι καὶ διδάξωσι πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζοντες εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Μετὰ 40 ἡμέρας ἀπὸ τῆς Ἀναστάσεως εὐρισκόμενος ἐν τῷ ὄρει τῶν Ἐλαιῶν ἀνελήφθη εἰς οὐρανοὺς ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν μαθητῶν του. Τὰς λεπτομερείας τοῦ βίου καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ περιέχουσι τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια. Ἡ ἐκκλησία ὥρισε πολλὰς ἑορτὰς πρὸς τιμὴν ἰδίως κορυφαίας στιγμὴν τῶν ἐπισημοτέρων συμβάντων τοῦ βίου του. Τὸ ὄνομα «Ἰησοῦς» εἶναι ἑβραϊκὸν σημαῖνον Σωτῆρα. Καλεῖται δὲ καὶ Χριστὸς ὡς κεχρισμένος αἰώνιος βασιλεύς. Καλεῖται δὲ καὶ Ἐμμανουὴλ, ὅπερ σημαίνει «Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός». —Περὶ τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν εἶναι σύμφωνοι οἱ Χρονολόγοι. Κατὰ τὴν ἕκτην ἑκατονταετηρίδα ὁ ἐν Ῥώμῃ ἀββᾶς Διονύσιος ὁ Μικρὸς ἐπικαλούμενος ἐπροσδιώρισεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγεννήθη κατὰ τὸ ἔτος 753 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης καὶ τὸ 31ον ἀπὸ τῆς ἐν Ἀκτίῳ μάχης· ταύτην δὲ τὴν χρονολογίαν ἀκολουθεῖ μέχρι σήμερον ἅπας ὁ χριστιανικὸς κόσμος· ἄλλοι ὅμως χρονολόγοι μὴ δυνάμενοι νὰ συμβιβάσωσι μετ' αὐτῆς τινὰ ἱστορικὰ γεγονότα ἐν τῇ Ἱερᾷ Γραφῇ ὡς τὸ παρὰ τῷ εὐαγγελιστῇ Λουκᾷ «ἐν ἔτει πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος» ὁρίζουσι διὰ τὴν γέννησιν ἄλλα ἔτη, ἐξ ὧν τὰ πιθανώτερα φαίνονται τὸ ἕκτον καὶ τὸ τρίτον πρὸ τῆς κοινῆς χρονολογίας. Ἴδε ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ.

ΙΗΤΡΑΓΟΡΑΣ, ὀπαδὸς τοῦ τυράννου τῆς Μιλήτου Ἀρισταγόρα, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ ΣΤ΄ π. Χ αἰῶνος καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ε΄. Ἀποσταλεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀρισταγόρα συνέλαβε δόλῳ Ὀλίζατον Ἰβαν ὠλιος Μιλασία, Ἰστιαῖον Τύμνου Τερμερία καὶ Κώην Ἐρξάνδρου, εἰς ὃν ὁ Δαρεῖος εἶχε παραχωρήσει τὴν Μυτιλήνην, καὶ Ἀρισταγόραν Ἡρακλείδου Κυμαῖον καὶ ἄλλους πολλούς. Μετὰ τὰς συλλήψεις ταύτας ὁ Ἀρισταγόρας ἐκήρυξεν εἰς τὸ ἐμφανὲς τὴν κατὰ τοῦ Δαρείου ἐπανάστασιν τῶν Ἰώνων χρησιμεύσασαν ὡς ἀφορμὴν εἰς τοὺς Μηδικοὺς πολέμους.

ΙΘΑΙΜΕΝΗΣ, εἷς τῶν ἐπισήμων Λυκίων σύμμαχος τῶν Τρώων.

ΙΘΑΚΗ, νῆσος τῆς Ἑλλάδος, μία τῶν Ἰονίων νήσων κειμένη ἐν τῷ Ἰονίῳ Πελάγει μεταξὺ Κεφαλληνίας πρὸς Δ καὶ Ἐχινάδων νήσων εἰς πλάτ. βόρ. 38ο 19'—38ο 30' καὶ μῆκ. ἀνατ. 18ο 18'—18ο 23'. Ἔχει σχῆμα προμήκους ὀρθογωνίου σχιζομένου περὶ τὸ μέσον τῆς ἀνατολικῆς παραλίας ὑπὸ βαθέως κόλπου διαιροῦντος τὴν νῆσον αὐτὴν εἰς δύο χερσονήσους ἡνωμένας διὰ στενωτάτου ἰσθμοῦ μῆκος 28 χιλιομ. ἐπὶ 8 πλάτους. Κάτ. 10,821. Ὑπάγεται εἰς τὸν νομὸν Κεφαληνίας ἀποτελοῦσα μετά τινων παρακειμένων νησιδίων μίαν τῶν τεσσάρων αὐτοῦ ἐπαρχιῶν. Πρωτεύουσα «Βαθύ»· ἀξιόλογος λιμὴν ἐπὶ τῆς ΝΑ παραλίας. Ὀρεινή, παράγει ὀλίγον σῖτον, οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ ἐξαιρετικὴν κορινθιακὴν σταφίδα περὶ τὰ 2 ἑκατομμύρια χιλιογράμμων κατ' ἔτος. Διαιρεῖται

εἰς τέσσαρα τμήματα, Βαθὺ κατὰ τὸ νότιον, Ἀετὸν κατὰ τὸν ἰσθμὸν καὶ τὸν κόλπον, Ἀνοϊν πρὸς Β τοῦ ἰσθμοῦ καὶ Ὀξοὸς πρὸς τὰ βορειότατα. Ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐσκίαζον δάση τὰ ὄρη αὐτῆς, καὶ ὄμβροι συνεχεῖς ἔπιπτον ἐπ' αὐτῆς καὶ πηγαὶ ὑπῆρχον ἐν αὐτῇ ἀέννααι· ἀλλ' ἤδη τὰ ὄρη εἰσι γεγυμνωμένα, οἱ δὲ ὄμβροι κατέστησαν σπάνιοι, ὡς καὶ ἡ ὀρόσος καὶ αἱ πηγαὶ, αἱ δὲ βάχεις τῶν ὀρέων καλύπτονται μόνον ὑπὸ φυτῶν καὶ ἀνθῶν ἐξαιρέτων πρὸς βοσκὴν μελισσῶν καὶ ἡ γῆ εἶναι ἐπιτηδειοτάτη πρὸς αἰγοτροφίαν. Ἐκ τῶν κατοίκων πλεῖστοι ἀποδημοῦσιν οἱ μὲν ὡς ἔμποροι οἱ δὲ ὡς ναῦται. Ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἠριθμοῦτο δύο ὄρη Νήριτον καὶ Νήϊον, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον σήμερον καλεῖται Νήριτος καὶ τὸ δεύτερον Ἅγιος Στέφανος, ἢ Στεφανοβοῦνι. Ἀκρωτήρια ἀριθμοῦνται ἤδη 9 καλούμενα Ἅγιος Ἰωάννης Μαρμακιᾶς, Ὀξοὸς, Μελισσοί, Προφήτης Ἠλίας, Σχῖνος, Οἰδέτσι, Σαρακίνικον, Ἅγιος Ἰωάννης καὶ Ἅγιος Ἀνδρίας· ὁ κόλπος καλεῖται Μόλος. Ἐν τῇ ἀρχαιότητι περίφημος ἦτο ἡ πηγὴ Ἀρέθουσα βέουσα παρὰ τὸν βράχον τοῦ Κόρακος, ἥτις σήμερον καλεῖται Πηγάδα. Ἐν τῇ ἀρχαιότητι περίφημος πόλις ἦν ἡ ὁμώνυμος τῇ νήσῳ πρωτεύουσα τῆς νήσου καὶ ἕδρα τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τῆς Πηνελόπης κειμένη κάτωθεν τοῦ ὄρους Νηίου· ἐγινώσκετο δὲ προσέτι καὶ τὸ πολίχνιον Ἀλαλκομεναί, καὶ ἡ χώρα Πολυκτόριον καὶ τρεῖς λιμένες τὸ Ῥεῖθρον, ὁ Φόρκυς καὶ ὁ Σχοῖνος. — Οἱ ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς νήσου ταύτης ἦσαν Ἕλληνες Αἰολεῖς. Πρῶτος αὐτῆς οἰκιστὴς λέγεται ὁ Ἶθακος υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιμήλης, ἢ κατὰ τὸν σχολιαστὴν τῆς Ὀδυσσείας υἱὸς τοῦ Πτερελάου καὶ ἔγγονος τοῦ Ταφίου ἀπογόνου τοῦ Ποσειδῶνος, ἐλθὼν εἰς τὴν νῆσον ταύτην μετὰ τῶν ἀδελφῶν του Νηρίτου καὶ Πολύκτορος. Ὁ Λαέρτης καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ὀδυσσεὺς ἦσαν ἀπόγονοι τοῦ ἐκ Θορίκου τῆς Ἀττικῆς υἱοῦ τοῦ Δηϊονέως Κεφάλου, ὅστις ἐπὶ Ἀμφιτρύωνος τῇ βοηθείᾳ τῶν Θηβαίων ἐγένετο κύριος τῆς Κεφαλληνίας καὶ τῶν Ἐχινάδων. Τούτων ἡ ἐπικράτεια περιελάμβανε τὴν Ἰθάκην, Κρόκυλειαν, Αἰγίλιπα, Ζάκυνθον, Σάμην ἢ Κεφαλληνίαν, μέρος τῆς ἠπείρου καὶ τὰς παρὰ τὰς ἀκτὰς τῆς ἠπείρου νήσους ἐκτὸς τῆς Τάφου καὶ τῶν Ἐχινάδων· οἱ δὲ ὑπήκοοι αὐτῶν ἐκαλοῦντο ἁπαντες Κεφαλῆνες. Μετὰ παρέλευσιν χρόνου φαίνεται ὅτι ἤλθεν ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἀποικία Κορινθίων. Ὅπως δήποτε τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐξαλείφθη τῶν πινάκων τῆς ἱστορίας καὶ μόνον ὅτι ὁ Ἡρόδοτος, οὔτε ὁ Θουκυδίδης, οὔτε ὁ Ξενοφῶν μνημονεύουσιν αὐτῆς, ἴσως διότι συνεμερίσθη τὴν τύχην τῶν λοιπῶν Ἰονίων νήσων ὡς Κορινθιακή. Οἱ γεωγράφοι μνημονεύουσιν αὐτῆς ὁ μὲν Σκύλαξ καὶ ὁ Στράβων κατατάσσοντες αὐτὴν ἐν τῇ Ἀκαρνανίᾳ, ὁ δὲ Πτολεμαῖος ἐν τῇ Ἠπείρῳ, ὁ δὲ Διονύσιος ὁ Δίβυος καλῶν αὐτὴν Νηρικὴν Ἰθάκην. Ἀπὸ τοῦ ὄρους Νηρίτου ἐκαλεῖτο ἐνίοτε καὶ ἅπασα Νήριτος, ὡς παρὰ Βιργιλίῳ. Ἐξαρτωμένη αὕτη πάντοτε ἀπὸ τῆς Κεφαληνίας συνεμερίζετο τὴν τύχην της καὶ μετ' αὐτῆς ὑπέκυψεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους, εἰς τὸ Βυζαντινὸν κράτος, εἰς τοὺς ἡγεμόνας τοῦ Τάραντος τῷ 1207, εἰς τοὺς Βενετοὺς τῷ 1215, ὑφ' ὧν ἐκαλεῖτο Cefalonia piciola καὶ εἰς τοὺς Γάλλους τῷ 1797. Ἀποτελοῦσα ἀπὸ τοῦ 1815 μέρος τῆς Ἰονίου πολιτείας ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Ἄγγλων συνηνώθη μετὰ τῶν λοιπῶν νήσων τῆς πολιτείας ταύτης μετὰ τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος τῷ 1864.

ΙΘΑΚΗ, πόλ. ἀρχαία ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου νήσου πρωτεύουσα αὐτῆς καὶ ἕδρα τοῦ Ὀδυσσέως, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἥρωος Ἰθάκου. Περὶ τῆς θέσεως αὐτῆς γνωστὸν εἶναι μόνον ἐκ τῆς Ὀδυσσείας ὅτι ἔκειτο κάτωθεν τοῦ ὄρους Νηίου, ἐξ οὗ καὶ ὑπονήϊτος ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ὀνομάζεται, καὶ ὅτι τραχεῖα ὁδὸς ἦγεν ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ τοῦ συβώτου Εὐμαίου εἰς τὸν ὑπὲρ τὴν πόλιν ὑψούμενον Ἑρμαῖον λόφον καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν καὶ εἰς τὸν ὑπ' αὐτὴν λιμένα. Τινὲς τῶν νεωτέρων φρονοῦσιν ὅτι ἡ πόλις αὕτη ἔκειτο ἔνθα κεῖται τὸ ἀρχαῖον ἑλληνικὸν φρούριον ἐγνωσμένον ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀετὸς καὶ ἔχον τείχη καὶ ἀκρόπολιν ἐπὶ κορυφῆς βράχου, ὁ δὲ Δήκιος φρονεῖ ὅτι ἔκειτο ἡ πόλις αὕτη πρὸς τὰ ΒΔ τῆς νήσου ἔνθα σήμερον κεῖται ὁ λιμὴν ὁ καλούμενος Πόλις. Ὁ Ἰάκωβος Ρ. Ῥαγκαβῆς ἐν τοῖς «Ἑλληνικοῖς» του ἀναιρῶν ἀμφοτέρας ταύτας τὰς δοξασίας ὁρίζει ὡς θέσιν τῆς πόλεως ταύτης ἔνθα κεῖται νῦν ἡ πόλις Βαθύ· ὁρίζων τὴν μὲν πρώτην τῶν ἀνωτέρω μνημονευθεισῶν θέσεων διὰ τὴν πολύχνην Ἀλαλκομενὰς, τὴν δὲ δευτέραν διὰ τὸ Πολυκτόριον.

ΙΘΑΚΟΣ, ἀρχαῖος ἥρως υἱὸς ἢ ἀπόγονος τοῦ Ποσειδῶνος ἐλθὼν μετὰ τῶν ἀδελφῶν του Νηρίτου καὶ Πολύκτορος εἰς τὴν νῆσον Ἰθάκην καὶ ἱδρύσας αὐτόθι τὴν πόλιν Ἰθάκην.

ΙΘΑΜΑΡΤΗΣ, ἡγεμὼν τοῦ περσικοῦ στόλου ἐπὶ Δαρείου καὶ Ξέρξου μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου.

ΙΘΑΤΙΟΣ, ἐπίσκοπος Ὀσσονόβας, σήμερον

Ἐστομβάρης ἐν Πορτογαλλίᾳ, γεν. κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ Δ' αἰῶνος, ἀποθ. τῷ 391. Παρέστη τῷ 380 ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Σαραγόσσης ὅπου κατεδικάσθησαν ὁ Πρισκιλλιανὸς καὶ οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ, καθ' ὧν ὁ Ἰθάτιος ἐπετράπη τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῆς συνόδου. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος παρέστη μετὰ τοῦ ἐπισκόπου Μηρίδος Ἰδατίου ἐν Τρέβαις εἰς τὸν αὐτοκράτορα Γρατιανὸν, καὶ ἐπιτυχόντος παρ' αὐτοῦ διαταγὴν ἐξορίας τῶν Πρισκιλλιανιστῶν ἐφρύμοσαν αὐτὴν ἅμα ἐπέστρεψαν εἰς Ἱσπανίαν. Τῷ 382 ὁ Πρισκιλλιανὸς ἐπιτραπεὶς τὴν εἰς Ἱσπανίαν ἐπιστροφὴν, ἐπέτυχε παρὰ τοῦ Βολβεντίου, ἐπιτρόπου τῆς χώρας ταύτης τὴν ἐξορίαν τοῦ Ἰθατίου, ὅστις ἀποσυρθεὶς εἰς Τρέβας διέφυγε τὸν καταδιωγμὸν πρακτόρων τῶν Πρισκιλλιανιστῶν ἐπιφορτισθέντων τὴν διὰ τῆς βίας ἀπαγωγὴν αὐτοῦ εἰς Ἱσπανίαν. Ὅτε τῷ 384 προσεκλήθη νὰ παρουσιάσῃ κατηγορητήριον κατὰ τῶν Πρισκιλλιανιστῶν εἰς δίκην διαταχθεῖσαν ἐν Τρέβαις κατὰ διαταγὴν τοῦ αὐτοκράτορος Μαξίμου, ἐπεσύθη καὶ κατὰ τοῦ ἁγίου Μαρτίνου καταβαλόντος εἰς τὸν Μάξιμον τὴν ἀνάθεσιν τῆς δίκης εἰς ἐπισκόπους, κηρύξας καὶ τοῦτον ὡς αἱρετικόν. Ἅμα ἐξεδόθη θανατικὴ ἀπόφασις κατὰ τῶν Πρισκιλλιανιστῶν ὁ Ἰθάτιος παρητήθη τῆς δίκης, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐκώλυσε τὴν ἐκτέλεσιν τῆς θανατικῆς ποινῆς. Τούτου ἕνεκα πολλοὶ ἐπίσκοποι τῶν Γαλατιῶν ἐκήρυξαν τὸν Ἰθάτιον ἀποβεβλημένον τῆς κοινωνίας τῆς ἐκκλησίας ὡς συνένοχον ἀποφάσεως θανατικῆς ποινῆς. Ὁ Μάξιμος προστάτης τοῦ Ἰθατίου συνεκάλεσεν ἐν Τρέβαις τῷ 386 σύνοδον ἀθωώσασαν τὸν Ἰθάτιον· σὺν ἔτεσι ὅμως ὁ Ἰθάτιος τῷ 388 ἀφωρίσθη ὑπὸ ἄλλων ἐπισκόπων, καὶ τὸν ἀφορισμὸν τοῦτον ἐπεκύρωσε τῷ 389 ἡ σύνοδος Μεδιολάνων ἥτις καθῄρεσεν αὐτὸν καὶ τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος καὶ ἀπέπεμψεν εἰς ἐξορίαν ὅπου μετ' ὀλίγον ἀπέθανε.

ΙΘΩΜΑΙΑ, ἑορτὴ ἐν Μεσσήνῃ τῆς Πελοποννήσου πανηγυριζομένη πρὸς τιμὴν τοῦ Διὸς ἐπονομαζομένου «Ἰθωμάτα» ἀπὸ τοῦ ναοῦ ὃν εἶχεν ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Μεσσηνίας Ἰθώμης.

ΙΘΩΜΗ, φρούριον ὀχυρὸν τῆς Ἐστιαιώτιδος χώρας ἐν Θεσσαλίᾳ κείμενον μεσημβρινῶς πλησίον τῆς Μητροπόλεως καὶ μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου.

Ἰθώμη, ὄρος ὑψηλὸν καὶ ἀπότομον τῆς Μεσσηνίας ὑπερκείμενον τῆς πόλεως Μεσσήνης. Περιτετειχισμένον διὰ κοινοῦ μετὰ τῆς Μεσσήνης τείχους ἦν ἡ ἀκρόπολις αὐτῆς. Ἐπὶ τοῦ ὄρους ἦν καὶ μικρὸν ὁμώνυμον πόλισμα. Ἐκλήθη Ἰθώμη ἀπὸ μιᾶς τῶν τροφῶν τοῦ Διὸς, ὅστις κατὰ Μεσσηνίους ἐτράφη παρ' αὐτῆς καὶ εἶχε τροφοὺς τὴν Νέδαν καὶ τὴν Ἰθώμην, κατὰ δὲ Στέφανον τὸν Βυζάντιον ἀπὸ Ἰθώμου βασιλέως. Κατὰ τὸν πρῶτον Μεσσηνιακὸν πόλεμον μετὰ τὴν δευτέραν μάχην οἱ Μεσσήνιοι κακῶς διακείμενοι καὶ στενοχωρούμενοι, ἐξέλιπον διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τὰ μεσόγαια πολίσματα καὶ ἀνῳκίσθησαν εἰς Ἰθώμην καὶ ἐπεξέτεινον τὸν ἀρχαῖον περίβολον, διὰ νὰ γείνῃ χωρητικὸν εἰς πάντας ὀχύρωμα, ἄλλως τε τῆς θέσεως οὔσης ὀχυρᾶς καθ' ὅσον ἡ Ἰθώμη εἶναι ἐκ τῶν μεγίστων ὀρέων τῆς Πελοποννήσου καὶ δύσβατος κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀριστοδήμου, οἱ Μεσσήνιοι πολιορκηθέντες ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ καταπιεσθέντες ὑπὸ λιμοῦ, ἐβιάσθησαν νὰ ἐκλίπωσι τὴν πόλιν, καὶ λήξαντος οὕτω τοῦ πρώτου Μεσσηνιακοῦ πολέμου οἱ Λακεδαιμόνιοι κατηδάφισαν πρῶτον τὴν Ἰθώμην καὶ κατόπιν ἐκυρίευσαν τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Μεσσηνίας. Κατὰ τὸν δεύτερον Μεσσηνιακὸν πόλεμον, ὁ Ἀριστομένης ἔθυσεν εἰς τὸν Ἰθωμάταν Δία τὰ Ἑκατομφόνια, καὶ ἀπέκρυψεν εἰς τὸ ἐρημότατον τῆς Ἰθώμης παρακαταθήκην ἀπόῤῥητον, ἧς ἡ ἀπώλεια ἤθελεν ἐπενέγκει κατὰ τοὺς χρημοὺς τὸν ἐξαφανισμὸν τῆς Μεσσήνης. Μετὰ τὸν ἐν Σπάρτῃ γενόμενον σεισμὸν οἱ ἐν τῇ χώρᾳ μείναντες Μεσσήνιοι ἀποστάντες ἀνῳκίσθησαν καὶ συνεκεντρώθησαν ἐπὶ τῆς Ἰθώμης· ἀλλ' ὑπομείναντες καρτερικῶς δεκαετῆ πολιορκίαν ἀπηύδησαν τέλος καὶ ἐξελθόντες ὑπόσπονδοι σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἐξέλιπον διὰ παντὸς τὴν Μεσσηνίαν. Ἡ Ἰθώμη ἀπεῖχε τῆς θαλάσσης κατὰ τὸν Σκύλακα 15 στάδια. Τὸ ὄρος τοῦτο καλεῖται σήμερον «Βούρκανον» ἀπό τινος ἐπ' αὐτοῦ ὁμωνύμου μονῆς. Ἔχει δὲ ὕψος 802 μέτρων.

Ἰθώμη, μικρὸν πόλισμα τῆς Μεσσηνίας ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ὄρους μνημονευόμενον καὶ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου ἐν τῷ καταλόγῳ «Καὶ Ἰθώμην κλωμακόεσσαν».

ΙΘΩΜΗΤΗΣ, ὁωρ. ΙΘΩΜΑΤΑΣ, ἐπίθετον τοῦ Διὸς ἔχοντος ναὸν ἐπὶ τῆς Ἰθώμης τῆς Μεσσηνίας, ἐν ᾗ ἐτελοῦντο τὰ Ἰθωμαῖα.

ΙΘΩΜΙΑ, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς ἀπὸ τοῦ ἐν Ἰθώμῃ τῆς Θεσσαλίας ναοῦ αὐτῆς.

ΙΘΩΡΙΑ, πόλις ὀχυρὰ τῆς Ἀκαρνανίας, μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Πολυβίου καὶ σήμερον καλουμένη Ἀγγελόκαστρον.

ΙΚ, ποταμὸς τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας πηγάζων ἐν τῷ κυβερνείῳ τοῦ Ὀρεμβούργου καὶ ἐκ-

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Οργανισμός Βιβλιοθήκη Δ.)

θάλλων εἰς τὴν Κάμειρ. Ῥοῦς 400 χιλιαμέτρων.

ΙΚΑΡΙΑ, μία τῶν Σποράδων νήσων ἐν τῷ Αἰγαίῳ Πελάγει πρὸς τὸ ΝΔ τῆς Σάμου, κληθεῖσα οὕτω ἀπὸ τοῦ Ἰκάρου, υἱοῦ τοῦ Δαιδάλου, πρότερον Δολίχη καλουμένη. Ἀνῆκεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι εἰς τοὺς Σαμίους. Ἐλατρεύετο αὐτόθι ἰδίως ἡ Ταυροβόλος Ἄρτεμις. Ἐνίοτε καλεῖται ὑπὸ τινων συγγραφέων ΙΚΑΡΟΣ. Σήμερον καλεῖται «Νικαριά.» Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ὀλίγιστοι καὶ πτωχοὶ διϊσχυρίζονται ὅτι κατάγονται ἀπὸ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου.

ΙΚΑΡΙΑ, δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων εἰς τὴν Αἰγηΐδα φυλήν, κληθεὶς οὕτω ἀπό τινος ἀρχαίου ἥρωος Ἰκάρου.

ΙΚΑΡΙΑ, ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος, κληθείσης οὕτω ἀπὸ τοῦ περιφήμου ἐν τῇ νήσῳ Ἰκάρῳ εἰς τιμὴν αὐτῆς ναοῦ καὶ τοῦ περὶ αὐτὸν ἄλσους, ἔνθα εὑρίσκετο μέγα πλῆθος ἐλάφων καὶ λαγωῶν, ὧν ἡ θήρα ἄνευ τῆς ἀδείας τῶν ἱερέων ἀπηγορεύετο αὐστηρῶς.

ΙΚΑΡΙΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ ἢ ΙΚΑΡΙΟΣ ΠΟΝΤΟΣ, τὸ περὶ τὴν νῆσον Ἰκαρίαν μέρος τοῦ Αἰγαίου πελάγους, κληθὲν οὕτω κατὰ τὴν μυθολογίαν διὰ τὴν ἐν αὐτῷ πτῶσιν τοῦ Ἰκάρου.

ΙΚΑΡΙΟΣ, υἱὸς τοῦ Περιήρους καὶ τῆς Γοργοφόνης, ἀδελφὸς τοῦ Τυνδάρεω καὶ τοῦ Ἱπποκόοντος ἐκ Λακεδαίμονος. Νυμφευθεὶς τὴν Περίβοιαν, ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς τὴν Πηνελόπην, τὸν Θόαντα, Θαμάσσιππον, Ἀλήτην καὶ Περίλαον. Διωχθεὶς μετὰ τοῦ Τυνδάρεω ἐκ Λακεδαίμονος ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἱπποκόοντος μετῴδη καὶ μετῴκησεν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐν Ἀκαρνανίᾳ. Τούτου τὴν θυγατέρα Πηνελόπην ἐνυμφεύθη ὁ Ὀδυσσεύς. Καλεῖται προσέτι παρ' Ἀπολλοδώρῳ Γ. 10., 4. «Ἰκαρίων» ἔνθα ἀναφέρεται ὡς υἱὸς τοῦ Οἰδίλου.

Ἰκάριος, πατὴρ τῆς Ἐριγόνης, ἀρχαῖος ἥρως, τῆς Ἀττικῆς, σύγχρονος τοῦ βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν Πανδίωνος τοῦ πρώτου. Διδαχθεὶς ὑπὸ τοῦ Διονύσου τὴν ἀμπελουργίαν καὶ οἰνοποιΐαν, ἐφονεύθη ὑπὸ ποιμένων, οἵτινες μεθύσαντες ἐνόμισαν ὅτι ἐδηλητηριάσθησαν ὑπ' αὐτοῦ. Οἱ Θεοὶ κατέταξαν αὐτὸν μετὰ τῶν ἀστέρων, ὅπου ἐσχημάτισε τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Βοώτου.

Ἰκάριος, ποιητὴς καὶ διοικητὴς ῥωμαῖος, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Δ' μ. Χ αἰῶνος. Ἦν υἱὸς τοῦ νοταρίου Θεοδώρου τοῦ μετ' ἄλλων πολλῶν προσώπων ὑποστάντος ἐν Ἀντιοχείᾳ τὴν θανατικὴν ποινὴν τῷ 371 ἐπὶ τῷ Οὐάλεντος ἐπαναστῆς κατ' αὐτῶν κατηγορίας ὡς ζητησάντων διὰ μαγειῶν νὰ ἀνακαλύψωσι τὸν μέλλοντα διάδοχον τοῦ αὐτοκράτορος. Συνθεὶς πρὸς τιμὴν τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου ποίημά τι, ἀνηγορεύθη ὑπ' αὐτοῦ κόμης τῆς Ἀνατολῆς, καὶ ἀνέλαβεν ὡς τοιοῦτος τὰ καθήκοντά του τῷ 484. Ἐπειδὴ ἡ Ἀντιοχεία ἔπασχεν ἐκ λιμοῦ, ὁ Ἰκάριος ἐνόμισεν ὅτι δύναται νὰ ἐξαλείψῃ τὸ κακὸν ὁρίζων τὴν τιμὴν τοῦ ἄρτου. Ἐπειδὴ τὸ μέτρον τοῦτο ἀναγκάσαν τοὺς ἀρτοποιοὺς νὰ φύγωσιν, ἐπεξέτεινε τὴν μάστιγα, ὁ Ἰκάριος κατήργησεν αὐτὸ ἐνδοὺς εἰς τὰς παραστάσεις τοῦ Λιβανίου, εἰς ὃν προσεφέρετο μετὰ υἱϊκῆς στοργῆς. Ἀμέσως ὅμως ἐπανέλαβεν οὗτος τὰς αὐθαιρεσίας του καὶ ἀνέπτυξε τὸν φιλόπτωτον αὐτοῦ χαρακτῆρα. Τὰ περὶ τοῦ βίου του καθίστανται ἰδίως γνωστὰ ἐκ τριῶν πρὸς αὐτὸν προσφωνήσεων τοῦ Λιβανίου καὶ ἑνὸς λόγου τοῦ αὐτοῦ ἐπιγραφομένου «Περὶ τῆς ἑαυτοῦ τύχης».

ΙΚΑΡΟΜΕΝΙΠΠΟΣ. Οὕτω ἐπιγράφεται διάλογός τις τοῦ Λουκιανοῦ, ἐν ᾧ ὁ Μένιππος παρίσταται διηγούμενος τὴν κατάβασίν του εἰς τὸν Ἅδην.

ΙΚΑΡΟΣ, υἱὸς τοῦ Δαιδάλου. Φυλακισθεὶς μετὰ τοῦ πατρός του ὑπὸ τοῦ Μίνωος ἐν τῷ Λαβυρίνθῳ τῆς Κρήτης, ἐξέφυγε προσκολλήσας διὰ κηροῦ πτερὰ ἐπὶ τῶν ὤμων του καὶ πετάξας ὑψηλὰ ὑπεράνω τῆς θαλάσσης. Μὴ ὑπακούσας εἰς τὰς συμβουλὰς τοῦ πατρός του, καὶ ὑψωθεὶς ὑπὲρ τὸ δέον εἰς τὸν ἀέρα κατέπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν διαλυθέντος τοῦ κηροῦ ἐκ τῆς θερμότητος τοῦ ἡλίου καὶ ἀποσπασθέντων τῶν πτερῶν. Ἐκ τούτου ἐκλήθη τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς θαλάσσης Ἰκάριον πέλαγος, ἢ Ἰκάριος Πόντος. Κατὰ τὴν ἑρμηνείαν τῶν ἀρχαίων ὁ Ἴκαρος μὴ δυνηθεὶς νὰ κυβερνήσῃ τὸ πλοῖον μεθ' οὗ ἔφυγεν ἐκ Κρήτης ἐναυάγησεν εἰς τὸ πέλαγος τὸ δὲ σῶμά του ἀνευρεθὲν ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἐτάφη ἐν τῇ νήσῳ Ἰκαρίᾳ.

Ἴκαρος, βασιλεὺς τῆς Καρίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑγίνου.

ΙΚΑΡΟΣ, νῆσος ἡ αὐτὴ τῇ «Ἰκαρίᾳ».

Ἴκαρος, νῆσος ἐν τῷ Περσικῷ Κόλπῳ μνημονευομένη ὑπὸ Διονυσίου τοῦ Περιηγητοῦ.

ΙΚΕΡΤΑ, πόλις τῆς Ἰνδοσκυθίας μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου.

ΙΚΕ-ΑΡΔΑ-ΝΟΟΡ, λίμνη τῆς Κίνας εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ μεγάλου Ἀλταΐου, παρὰ τὴν Δζουγγαρίαν. 80 χιλιάμ. ἐπὶ 55.

ΙΚΕΚΟΣ ΜΑΡΚΙΑΝΟΣ, ἀπελεύθερος τοῦ Γάλβα, διαντὰς τὴν θανατικὴν ποινὴν τῷ 68 68 μ. Χ. Φυλακισθεὶς κατὰ διαταγὴν τοῦ Νέρωνος ἐπὶ τῇ εἰδήσει τῆς ἀνταρσίας τοῦ Γάλ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ (Ν.Π.Ι.Δ.)

βα, ἀπηλλάγη ὅτε ἡ ἐπανάστασις κατέλαβε τὴν Ῥώμην. Ἀπέδωκε τὸ πτῶμα τοῦ Νέρωνος εἰς τοὺς ἀπελευθέρους του, καὶ ἔσπευσεν εἰς Ἱσπανίαν, ὅπως ἀναγγείλῃ τῷ Γάλβᾳ τὴν ὑπὸ τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς γερουσίας ἀναγόρευσίν του ὡς αὐτοκράτορος. Ὁ νέος αὐτοκράτωρ ἀντήμειψεν αὐτὸν διὰ τὸν ζῆλόν του ἀπονέμων αὐτῷ τὸν τίτλον ἱππότου καὶ τὸ ὄνομα «Μαρκιανός». Ὁ Ἴκελος ὑπῆρξεν ἐκ τῶν ἰσχυροτέρων καὶ ἁρπαγιστέρων μεταξὺ τῶν ἀπελευθέρων καὶ τῶν εὐνουμένων τοῦ Γάλβα. Ἐν τῇ ἀναφυείσῃ μεταξὺ τῶν συμβούλων τοῦ αὐτοκράτορος διαφωνίᾳ συνετάγη τῷ ἐπάρχῳ τῶν πραιτωριανῶν Κορνηλίῳ Λάκωνι καὶ ἀντέστη εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ὄθωνος. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γάλβα ὁ Ἴκελος κατεδικάσθη ὡς ἀπελεύθερος μὴ ληφθέντος ὑπ' ὄψιν τοῦ ἱππικοῦ του ἀξιώματος.

ΙΚΕΣΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Διός, καθὸ προστατεύοντος τοὺς ἱκέτας.

Ἱ κ έ σ ι ο ς, ἰατρὸς Ἕλλην, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ πρώτου π. Χ αἰῶνος. Μαθητὴς τοῦ Ἐρασιστράτου, ὑπῆρξεν ἀρχηγὸς περιφήμου ἰατρικῆς σχολῆς ἱδρυθείσης ἐν Σμύρνῃ. Μνημονεύεται πολλάκις ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου, καλοῦντος αὐτὸν φίλον τοῦ ἰατροῦ Μηνοδώρου καὶ ὑπὸ τοῦ Πλινίου καλοῦντος αὐτὸν ἰατρὸν ἐπισημότατον. Ὑπάρχουσι δύο νομισματόσημα κοπέντα εἰς τιμὴν αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Σμυρναίων.

Ἱ κ έ σ ι ο ς, μυθογράφος Ἕλλην, ἀγνώστου ἐποχῆς. Συνέταξε πόνημα περὶ μυστηρίων, ἐν ᾧ διεπραγματεύετο ἐν παρόδῳ περὶ τῆς θρησκείας τῶν Σκυθῶν.

ΙΚΕΤΑΟΝΙΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Ἰκετάοντος, ὁ Μελάνιππος.

ΙΚΕΤΑΣ, τύραννος σικελὸς, γεν. ἐν Συρακούσαις, θανατωθεὶς τῷ 338 π. Χ. Ὑπῆρξε φίλος τοῦ Δίωνος, ἀλλὰ μετὰ τὸν φόνον τοῦ στρατηγοῦ ἐκείνου τῷ 353 ἡ σύζυγος αὐτοῦ Ἀρετὴ καὶ ἡ ἀδελφὴ Ἀριστομάχη τεθεῖσαι ὑπὸ τὴν προστασίαν του ἀπωλέσθησαν ὑπ' αὐτοῦ. Ἐπωφελούμενος ἐκ τῶν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δίωνος ταραχῶν, κατέλαβε τὸ Λεόντιον, καὶ κατέστησεν αὐτὸ ὡς τόπον συναθροίσεως τῶν ἐχθρῶν τοῦ προσφάτως καταλαβόντος τὸν θρόνον τῶν Συρακουσῶν Διονυσίου τοῦ νεωτέρου. Τῶν Σικελῶν ἐκ φόβου ἐπιδρομῆς τῶν Καρχηδονίων ἀποφασισάντων νὰ ζητήσωσι βοήθειαν παρὰ τῆς Κορίνθου, ὁ Ἱκέτας ὑποκρινόμενος ὅτι παραδέχεται τὴν ἀπόφασιν ταύτην, εἰσῆλθεν ἐν τέλει εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν Καρχηδονίων, ἐβοήθησε κατὰ τῶν Συρακουσῶν, κατέλαβε τὴν πόλιν ταύτην, ἠνάγκασε τὸν Διονύσιον νικηθέντα νὰ κλεισθῇ ἐν τῇ ἀκροπόλει καὶ ἐπολιόρκει αὐτὸν ἐκεῖ στενῶς. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ Τιμολέων λαθὼν τὴν ἐποπτείαν τῶν Καρχηδονίων ἀπέβη εἰς τὴν Σικελίαν τῷ 344 ἔτει. Ὁ Ἱκέτας νικηθείς, καὶ βλέπων ὅτι ὁ Διονύσιος παρεχώρησε τὴν ἀκρόπολιν εἰς τοὺς Κορινθίους, ἠνέῳξε τὸν λιμένα τῶν Συρακουσῶν εἰς τοὺς Καρχηδονίους διοικουμένους ὑπὸ τοῦ Μάγωνος. Τῶν στρατιωτικῶν ἐργασιῶν τοῦ Ἱκέτα καὶ τοῦ Μάγωνος, οὐδόλως ἐπιτυχουσῶν ὁ καρχηδόνιος στρατηγὸς ἐκένωσε τὰς Συρακούσας. Ὁ Ἱκέτας μὴ δυνηθεὶς τότε νὰ διατηρήσῃ τὴν θέσιν ταύτην ἤθελεν ἀπολέσει καὶ τὸ Λεόντιον, ἐὰν ἀντιπερισπασμός τις τῶν Καρχηδονίων δὲν ἤθελεν εἵλκυεν ἀλλαχοῦ τὴν προσοχὴν τοῦ Τιμολέοντος. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐν Κριμισσῷ μάχην τῷ 339 ὁ Τιμολέων ἐπανῆλθεν εἰς τὸ σχέδιον τοῦ νὰ καταλύσῃ τὰς τυραννίας τῆς Σικελίας. Ὁ Ἱκέτας ἔχων σύμμαχον τὸν τύραννον τῆς Κατάνης Μάμερκον καὶ ὑποστηριζόμενος ὑπὸ ἐπικουρικοῦ σώματος τῶν Καρχηδονίων ἐκέρδησε κατ' ἀρχὰς μονεμερεῖς μάχας ἀλλὰ κατόπιν ἐνικήθη ὁλοτελῶς ὑπὸ τοῦ Τιμολέοντος ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ Δαμυρίου καὶ πεσὼν εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν ἐθανατώθη μετὰ τοῦ υἱοῦ του Εὐπολέμου. Ἡ σύζυγος καὶ αἱ θυγατέρες του ὁδηγηθεῖσαι εἰς Συρακούσας ἐσφάγησαν πρὸς ἐκδίκησιν τῆς Ἀρετῆς καὶ τῆς Ἀριστομάχης.

Ἱ κ έ τ α ς, τύραννος τῶν Συρακουσῶν, 289 π. Χ μέχρι 279. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀγαθοκλέους ὁ Μένων, ὁ πιθανῶς δολοφονήσας αὐτὸν ἐνήργησε τὸν φόνον τοῦ Ἀρχαγάθου ἐγγόνου τοῦ Ἀγαθοκλέους καὶ ἀναλαβὼν τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ὑπ' ἐκείνου διοικουμένου στρατοῦ ἐβάδισε κατὰ τῶν Συρακουσίων, οἵτινες ἀντέστησαν διὰ πολυαριθμου στρατοῦ διοικουμένου ὑπὸ τοῦ Ἱκέτου. Ἐπικουρία τῶν Καρχηδονίων συνετέλεσεν εἰς τὴν ὑπερίσχυσιν τοῦ Μένωνος καὶ οἱ Συρακούσιοι ὑπέκυψαν εἰς αἰσχρὰν συνθήκην. Ὁ Ἱκέτας καίτοι ἡττηθεὶς κατέλαβε μετ' ὀλίγον τὴν ἀνωτάτην ἀρχήν. Ἐπὶ τῆς τυραννίας τοῦ Ἱκέτα διαρκεσάσης ἐπὶ ἐννέα ἔτη τὰ μόνα γεγονότα εἶναι ἡ κατὰ τοῦ τυράννου τοῦ Ἀκράγαντος Φιντίᾳ νίκη, καὶ ἡ ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων ἥττα τῶν Συρακουσίων εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Τερία. Ὁ Ἱκέτας ἐδιώχθη ἀπὸ τῶν Συρακουσῶν ὑπὸ τοῦ Θυμίωνος.

Ἱ κ έ τ α ς Σ υ ρ α κ ό σ ι ο ς, εἷς τῶν ἀρχαιοτέρων Πυθαγορίων. Κατά τι χωρίον Διογένους τοῦ Λαερτίου πρῶτος οὗτος ἐδίδαξε τὴν

περὶ τὸν ἑαυτῆς ἄξονα περιστροφὴν τῆς γῆς, ἐνῷ ἄλλοι συγγραφεῖς ἀποδίδουσι τὴν δοξασίαν ταύτην εἰς τὸν Φιλόλαον. Ὁ Κικέρων μνημονεύει αὐτοῦ ὡς διδάξαντος, ὅτι ἡ γῆ περιστρέφεται περὶ τὸν ἑαυτῆς ἄξονα μετὰ μεγίστης ταχύτητος ἐνῷ τὰ λοιπὰ οὐράνια σώματα μένουσιν ἀκίνητα. Ἐλλείπουσιν ἄλλαι λεπτομέρειαι περὶ τοῦ φιλοσόφου τούτου.

ΙΚΕΤΑΩΝ, υἱὸς τοῦ Ἀσωπίδοντος, ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας Πριάμου καὶ πατὴρ τοῦ Μελανίππου.

ΙΚΗΝΟΙ, λαὸς ἰσχυρὸς τῆς Μεγάλης Βρεταννίας ἐν τῇ Φλαβίᾳ Καισαριανῇ. Ἐπισημότεραι πόλεις Icenorum oppidium καὶ Icenorum venta. Ὑποταγέντες ἐκουσίως εἰς τὸν αὐτοκράτορα Κλαύδιον, ἐπανεστάτησαν κατὰ τοῦ Νέρωνος (ἴδ. ΒΟΑΔΙΚΕΙΑ). Κατῴκουν ἐν ταῖς σημεριναῖς χώραις Νορφόλκης καὶ Σουφφόλκης.

ΙΚΙΔΙΟΣ (Σπούριος), ἐκ τοῦ πληβειακοῦ γένους τῶν Ἰκιλίων διακριθεὶς διὰ τὴν ἀντίστασιν αὐτοῦ εἰς τοὺς πατρικίους, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Β' π. Χ αἰῶνος. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν τριῶν ἀποσταλμένων, οὓς οἱ πληβεῖοι μετὰ τὴν ἀποχώρησίν των εἰς τὸ Ἱερὸν ὄρος ἐπεφόρτισαν νὰ διαπραγματευθῶσι μετὰ τῆς γερουσίας τῷ 494. Ἐξελέγη δήμαρχος τῷ 493. Κατὰ τὴν ὁμαρχίαν του προσέβαλε σφοδρῶς τὴν γερουσίαν διὰ τὴν ὑπερτίμησιν τῶν τροφίμων καὶ προέτεινε νὰ ἐπιτραπῇ εἰς τοὺς δημάρχους νὰ συγκαλῶσι συνεντεύξεις τοῦ λαοῦ, ἐν αἷς αἱ ἀγορεύσεις νὰ μὴ διακόπτωνται ὑπὸ μηδενός. Διορισθεὶς ἀγορανόμος μετεῖχε δραστηρίως τῶν κατὰ τοῦ Κοριολάνου καταδιώξεων.

Ἰκίλιος (Λούκιος), υἱὸς τοῦ Γ. Ἰκιλίου Ῥούγα, πληβείου, ζῶν κατὰ τὸν Β' π. Χ αἰῶνα. Ἐκλεγεὶς τὸ πρῶτον δήμαρχος τῷ 456 ἀνεκήρυξε τὸ δικαίωμα τῶν δημάρχων τοῦ νὰ συγκαλῶσι τὴν γερουσίαν, καὶ κατώρθωσε τὴν παραδοχὴν νόμου περὶ τῆς εἰς τοὺς πληβείους διανομῆς τῶν ἐπὶ τοῦ Ἀβεντίνου λόφου γαιῶν, ἀνηκουσῶν εἰς τὸ δημόσιον. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ὁ Ἰκίλιος καὶ οἱ συνάδελφοί του ἐκλεγέντες ἐκ νέου προέτεινον ἀγροτικὸν νόμον, οὗτινος τὴν ψήφισιν οἱ πατρίκιοι μόνον διὰ τῆς βίας ἐκώλυσαν. Μετὰ ἓξ ἔτη τῷ 449 ὁ Ἰκίλιος ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῆς κατὰ τῶν Δεκαρχῶν ἐπαναστάσεως, ὡς μνηστὴρ τῆς Βιργινίας, ἣν ἐρωτευθεὶς ὁ ἕβδομος Ἄππιος Κλαύδιος ἐπέτυχε νὰ ἁρπάσῃ τῆς ὑπὸ τοῦ ἰδίου πατρὸς ἀφαγῆς αὐτῆς πρὸς διάσωσιν τῆς τιμῆς της. Ἐκλεγεὶς τὸ τρίτον δήμαρχος ἐπέτυχε τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἱερῶν ἀφιερωμάτων, τὰ ὁποῖα οἱ πατρίκιοι ἀσφαλίζοντος τὴν ἀτιμωρησίαν τῶν ἐπαναστατῶν, καὶ κατεδίωξε τὸν Μ. Κλαύδιον πελάτην τοῦ δεκάρχου. Ἐπέτυχε προσέτι παρὰ τοῦ λαοῦ ἀκούσης τῆς γερουσίας τὰς τιμὰς θριάμβου διὰ τοὺς ὑπάτους Λ. Οὐαλέριον καὶ Μ. Ὁράτιον.

ΙΚΙΟΝ, ἀκρωτήριον τῆς Βελγικῆς Γαλλίας κείμενον πρὸς Β καὶ μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου. Σήμερον καλεῖται Gris Nez κείμενον ἐπὶ τοῦ Καλαισίου πορθμοῦ.

ΙΚΚΙΟΣ, φιλόσοφος ῥωμαῖος φίλος τοῦ Ὁρατίου, ζῶν περὶ τὸ 30 π. Χ. Ὁ Ὁράτιος ἀπηύθυνεν αὐτῷ μίαν ᾠδὴν καὶ μίαν ἐπιστολήν. Ἡ ᾠδὴ ἐγράφη τῷ 25 π. Χ ὅτε ὁ Ἴκκιος ἡτοιμάζετο ὅπως συνοδεύσῃ τὸν Αἴλιον Γάλλον εἰς τὴν κατὰ τῆς Ἀραβίας ἐκστρατείαν· δι' αὐτῆς ὁ ποιητὴς ἀπέτρεπε τὸν Ἴκκιον τοῦ νὰ ἐγκαταλείψῃ ἀπέναντι ἀμφιβόλων ὠφελειῶν καὶ προφανῶν κινδύνων τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν σπουδὴν τῆς φιλοσοφίας. Τῷ 15 π. Χ ἦν ταμίας τοῦ Οὐϊσπασίου Ἀγρίππα ἐν Σικελίᾳ καταγινόμενος πάντοτε εἰς τὴν φιλοσοφίαν, ἀλλὰ καὶ θησαυρίζων.

ΙΚΚΟΣ, ἀθλητὴς καὶ διδάσκαλος τῆς γυμναστικῆς ἐκ Τάραντος, ζῶν τῷ 470 π. Χ. Ὁ Παυσανίας θεωρεῖ αὐτὸν ὡς τὸν ἄριστον γυμναστὴν τῆς ἐποχῆς του καὶ ὁ Πλάτων μνημονεύει αὐτοῦ μετ' ἐγκωμίων. Ἐρρύθμισε τὴν ἐγκράτειαν ὡς προϊὸν τῶν γυμναστικῶν ἀσκήσεων. Ὁ Ἰάμβλιχος καλεῖ αὐτὸν πυθαγόρειον φιλόσοφον καὶ κατὰ τὸν Θεμίστιον ὁ Πλάτων κατέταττε αὐτὸν μεταξὺ τῶν σοφιστῶν.

ΙΚΜΑΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Διός, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ὁ Ἀρισταῖος ἀνήγειρε πρὸς τιμὴν αὐτοῦ βωμὸν ἐν τῇ νήσῳ Κέᾳ.

ΙΚΜΑΛΙΟΣ, ξυλουργὸς ἐν Ἰθάκῃ κατασκευάσας τὴν κλισίαν τῆς Πηνελόπης «δινωτὴν ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ».

ΙΚΟΝΙΟΝ, τουρκ. Κόνια, πόλις τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας πρωτεύουσα ὁμωνύμου Βιλαετίου, 500 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Σμύρνης· κάτ. 25 χιλιάδες. Ἀρχιεπισκοπὴ ὀρθοδόξων. Ὑψηλὰ τείχη, τετράγωνος πύργος, κομψά τινα ὀθωμανικὰ τεμένη· μέγαρον τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ ἀρκούντως κομψόν· νεκροταφεῖον ἐν μέσῳ τῆς πόλεως. Ἐξαργασία θερμάτων καὶ ταπήτων· ἐμπόριον μετάξης, κηκιδίου, κόμμεως τραγακανθίνου κλπ. — Πόλις γνωστὴ ἐν τῇ ἀρχαιότητι μνημονευομένη καὶ ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος θέντος αὐτὴν ἐν τῇ Φρυγίᾳ ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Λυκαονίας. Κατὰ τὸν Δ' αἰῶνα ὑπῆρξε πρωτεύουσα τῆς Λυκαονίας, ἔστειρεν δὲ ἐγένετο ἀπὸ τοῦ 1074 μ.

Δημοσία Βιβλιοθήκη Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν. Κεφ.)

χρι τοῦ 1294 πρωτεύουσα τῆς ὁμωνόμου σελδζουδικῆς δυναστείας καὶ μετὰ τὴν ὁλοσχερῆ διαμέλισιν τοῦ κράτους τούτου ἔμεινε πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τῆς Καραμανίας. Βαγιαζὶτ ὁ Α' προσήρτησεν αὐτὴν εἰς τὸ ὀθωμανικὸν κράτος τῷ 1392. Ὑπῆρξεν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἡ διαμονὴ τοῦ Δζέμ. Ὁ Ἰβραγὴμ πασσᾶς, υἱὸς τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ πασσᾶ τῆς Αἰγύπτου ἐκέρδησεν αὐτόθι τῇ 20 δεκεμβρίου 1832 μεγάλην νίκην κατὰ τῶν στρατευμάτων τοῦ Σουλτὰν Μαγμούτ.

ΙΚΟΝΙΟΥ (Σουλτανία) ἢ ΤΟΥ ΡΟΥΜ, ἓν τῶν κρατῶν τῶν σχηματισθέντων ὑπὸ τῶν Σελδζουκιδῶν Τούρκων, ἱδρυθὲν τῷ 1074 ὑπὸ Σουλεϊμὰν υἱοῦ τοῦ Κουτουλμὶς. Περιελάμβανε τὸ μέγιστον μέρος τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ εἶχεν ὅρια πρὸς Β τὸν Εὔξεινον Πόντον καὶ τὴν αὐτοκρατορίαν τῆς Τραπεζοῦντος, πρὸς Δ τοὺς ποταμοὺς Σαγγάριον, Μαίανδρον καὶ τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος, πρὸς Ν τὴν Μεσόγειον καὶ τὸν Ταῦρον, πρὸς Α τὸν Εὐφράτην. Ἐπίσημοι πόλεις, Ἰκόνιον, Νίκαια, Σμύρνη, Λαοδίκεια, Δορύλαιον, Ἄγκυρα, Κασταμονὴ, Ταρσός. Τὸ κράτος τοῦτο ἐξησθένησε κατὰ πρῶτον διὰ τῶν προσβολῶν τῶν χριστιανῶν κατὰ τὰς πρώτας σταυροφορίας, ἐλεηλατήθη κατόπιν ὑπὸ τῶν Μογγόλων καὶ ὑπέκυψεν εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα, καὶ τέλος διενεμελίσθη τῷ 1294 μετὰ τὴν ἧτταν τοῦ Γάϊαθ-εδδὶν Μασοὺδ, νικηθέντος ὑπὸ τῶν ἐπαναστατησάντων διοικητῶν καὶ ἐχωρίσθη εἰς 19 ἡγεμονίας ἀνεξαρτήτους. Ἴδοὺ ὁ κατάλογος τῶν Σουλτάνων.

Σουλεϊμὰν Α' 1074, Μεσοβασιλεία 1085 — 1092, Κιλὶζ-Ἀρσλὰν Α' 1092, Σαΐσσὰν 1107, Μασοὺδ 1117, Κιλὶζ-Ἀρσλὰν Β' 1155, Γαϊαθεδδὶν Α' 1192, Σουλεϊμὰν Β' 1198, Κιλὶζ-Ἀρσλὰν Γ' 1201, Ἀζζεδδὶν Α', 1210, Ἀλαεδδὶν 1219, Γαϊαθεδδὶν Β' 1237. Ἀζζεδδὶν Β' 1245, Ῥοκνεδδὶν Β' 1261, Γαϊαθεδδὶν Γ' 1267. Γαϊαθεδδὶν Δ' 1283—1294.

ΙΚΟΣ, μία τῶν βορείων Σποράδων νήσων τοῦ Αἰγαίου Πελάγους κειμένη πρὸς Α τῆς Σκοπέλου καὶ πρὸς Δ τῆς Ἀλονήσου. Ἐκτείνεται τριγωνοειδῶς ἀπὸ τοῦ ΒΑ πρὸς τὸ ΝΔ καὶ κεῖται ἔντικρυ τῶν Κοίλων τῆς Εὐβοίας. Ὁ Στράβων ὀνομάζει αὐτὴν μόνον ὡς μίαν τῶν πέντε κυρίων νήσων τῶν Μαγνήτων, καὶ ὡς ἔχουσαν πόλιν ὁμώνυμον. Κατὰ τὸν Σκύμνον ἔκειτο πλησίον τῆς Πεπαρήθου (Σκοπέλου) καὶ κατοικήθη ὑπὸ Κρητῶν τῶν ἐκ Γνωσσοῦ μετὰ Σταφύλου διαβάντων. Ὁ Αἴλιος διηγεῖται ὅτι ὁ στόλος τοῦ Ἀττάλου κατὰ τὸ 200 π. Χ μεταξὺ τῆς Εὐβοίας εἰς Ἰκὸν ἐκρατήθη ἐν αὐτῇ ὑπὸ τῶν βορείων ἀνέμων καὶ ἐκεῖθεν ἀπέπλευσεν εἰς Σκίαθον. Ἔκ τινος ἐπιγραφῆς δείκνυται ὅτι κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον ἡ Ἰκὸς ἦν ὑποτελὴς τῶν Ἀθηναίων. Σήμερον καλεῖται Ἡλιοδρόμια ἢ Χιλιοδρόμια, καὶ ἔχει τελωνειακὸν φυλακεῖον.

ΙΚΟΣΙΟΣ, ἀρχ. πόλ. τῆς Ἀφρικῆς ἐν τῇ Καισαριακῇ Μαυριτανίᾳ. Πιθανῶς τὸ σήμερον «Ὀράν».

ΙΚΤΙΝΟΣ, ὁ περιφημότατος τῶν ἀρχιτεκτόνων τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους, γενν. ἐν Ἀθήναις. Εὐτυχῶς δύο τῶν οἰκοδομῶν του σώζονται εἰσέτι καὶ χρησιμεύουσιν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους πρὸς θαυμασμὸν τῆς μεγαλοφυΐας αὐτοῦ. Τῷ 444 ἤρχισε τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Παρθενῶνος βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Καλλικράτους ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Φειδίου. Ὁ ναὸς συνεπληρώθη εἰς πέντε ἔτη καὶ ἡ ταχύτης κατ' οὐδὲν ἔβλαψε τὴν ἀμίμητον αὐτοῦ τελειότητα. Ὁ Ἰκτῖνος ἐφήρμοσεν εἰς τὴν οἰκοδομήν του ἐντελέστατα τοὺς κανόνας τῆς ἀναλογίας ἀντικαταστήσας μόνον τὰς εὐθείας γραμμὰς διὰ καμπύλων, ὅπως δῷ εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν χαρακτῆρα γλυκύτερον καὶ ἁρμονικώτερον. Πιθανὸν εἶναι ὅτι ὁ Ἰκτῖνος ἐπροσδιώρισεν ἅπαντα τὰ στοιχεῖα τῶν περιέργων τούτων προβλημάτων ἐν τινι πραγματείᾳ περὶ Παρθενῶνος, τὴν ὁποίαν συνέταξε μετά τινος Καρπίωνος. Ὁ Βιτρούβιος ἐγνώρισε τὸ πολύτιμον τοῦτο σύγγραμμα, ὅπερ δυστυχῶς ἀπώλετο. Ὁ Ἰκτῖνος ἐπετράπη προσέτι ὑπὸ τοῦ Περικλέους νὰ οἰκοδομήσῃ μετ' ἄλλων τριῶν ἀρχιτεκτόνων Κορεσίβου, Μεταγένους καὶ Ξενοκλέους τὸν «Μυστικὸν σηκὸν» ἤτοι τὸν ναὸν τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Περσεφόνης ἐν Ἐλευσῖνι ἔνθα ἐτελοῦντο τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια. Τὸ ἀχανὲς τοῦτο οἰκοδόμημα ἀνήγειρεν ὁ Ἰκτῖνος ὑπὸ ὅλως διάφορον τοῦ Παρθενῶνος σχέδιον, δοὺς αὐτῷ ὅλως σοβαρὸν χαρακτῆρα. Συνδεόμενος μετὰ τοῦ Φειδίου διὰ στενῆς φιλίας ὑπέστη τὴν αὐτὴν τύχην ἀναγκασθεὶς καὶ οὗτος νὰ ἀποδημήσῃ ὅπως διαφύγῃ τὰς καταδιώξεις τῶν συμπολιτῶν του. Τότε ἀνήγειρεν ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τῆς Ἀρκαδίας τὸν ὡραιότατον καὶ περιεργότατον διὰ τὸ ἰδιόρρυθμον αὐτοῦ σχέδιον ἐν Φιγαλίᾳ ναὸν τοῦ Ἐπικουρίου Ἀπόλλωνος, σωζόμενον μέχρι τοῦδε. Ἐντὸς τῶν τριῶν τούτων ἀξιοθαυμάστων οἰκοδομῶν ὁ Ἰκτῖνος ἐφανέρωσε καὶ ἄλλας ἐυγενεστέρου λόγου.

ΙΚΧΙΔ (Ἀβουβεκρ-Μωχαμμὲδ), καλίφης τῆς

Αἰγύπτου ἀπὸ τοῦ 933 μέχρι τοῦ 946, ἀφαιρέσας ἀπὸ τῶν Ἀββασιδῶν Καλιφῶν τὴν χώραν ταύτην καὶ ἰδρύσας τὴν δυναστείαν τῶν Ἰκχιδιτῶν, ἀντικατασταθεῖσαν τῷ 968 ὑπὸ τῆς τῶν Φατιμιτῶν.

ΙΛ γαλλ. Ill λατ. Elsus, ποταμὸς τῆς Ἀλσατίας. Πηγάζει εἰς 17 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Ἄλτκιρχ διέρχεται διὰ διαφόρων πόλεων καὶ τελευταῖον τοῦ Στρασβούργου, κάτωθεν τοῦ ὁποίου εἰς 8 χιλιάμ. ἐκβάλλει εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ῥήνου μετὰ βοῶν 200 χιλιαμ. ἐξ ὧν τὰ 99 πλωτά· Δέχεται τέσσαρας ποταμοὺς καὶ δύο διώρυχας, ἐξ ὧν ἡ μία συνδέει τὸν Ῥοδανὸν μετὰ τοῦ Ῥήνου. Ὁ ποταμὸς οὗτος δίδει τὸ ὄνομα εἰς τὴν Ἀλσατίαν καλουμένην γερμαν.στὶ Ellsatz.

ΙΛΑ, μία τῶν Ἑβρίδων νήσων πρὸς δυσμὰς τῆς Σκωτίας ὑπαγομένη εἰς τὴν κομητείαν τῆς Ἀργύλης, χωριζομένη ἑτέρας νήσου τῆς Ἰούρας διὰ στενωτάτου πορθμοῦ, ἔχουσα μῆκος 7 μέχρις 8 λευγῶν καὶ πλάτος 2 μέχρι 3, κατοίκους περὶ τὰς 10 χιλιάδας, καὶ ἐν τῷ κέντρῳ πολύχνιον Killarow ἢ Bowmore κανονικῶς ᾠκοδομημένην καὶ περιέχουσαν 4 χιλιάδας κατοίκων. Ἡ νῆσος αὕτη ἔχει λόφους μέχρι 150 ποδῶν ὕψους, πηγὰς ἀρθόνους, βράχους ξηρούς, λίμνας καὶ ἕλη. Εἶναι πλουσία εἰς μέταλλα, οἷον μόλυβδον, χαλκόν, κοβάλτιον, σίδηρον, μαγνησίαν, ὑδράργυρον, βηρύτιον καὶ ἄσβεστον.

ΙΛΑΕΙΡΑ, θυγάτηρ τοῦ Λευκίππου καὶ τῆς Φιλοδίκης νυμφευθεῖσα τὸν Κάστορα.

ΙΛΑΡΓΟΣ, ποταμὸς τῆς Ῥαιτικῆς χώρας. Σήμερον «Ἴλλερ», ὅπερ ὄρα.

ΙΛΑΡΙΟΣ (Ἅγ.), πατὴρ τῆς ἐκκλησίας, ἐπίσκοπος Ποατιερῶν, γεν. περὶ τὸ 300 ἐκ γονέων εὐγενῶν καὶ εἰδωλολατρῶν, ἀποθ. περὶ τὸ 367. Μετὰ βαθείαν σπουδὴν τοῦ χριστιανισμοῦ παρεδέχθη αὐτόν, καὶ ἐκλεγεὶς ἐπίσκοπος Ποατιερῶν περὶ τὸ 350, ἀπέβη εἷς τῶν εὐγλωττοτέρων ὑπερασπιστῶν αὐτοῦ. Διεκρίθη ἰδίως ἐν τῇ συνόδῳ τῶν Μεδιολάνων τῷ 355, καὶ τῶν Βιτερρῶν τῷ 356. Οἱ ὑπ' αὐτοῦ πολεμούμενοι Ἀρειανοὶ κατώρθωσαν τὴν εἰς Φρυγίαν ἐξορίαν του· ἀλλ' ἀναφάνη οὗτος τῷ 359 εἰς τὴν ἐν Σελεύκῃ σύνοδον πολεμῶν τοὺς αἱρετικοὺς τούτους καὶ ἐπανέκαμψε κατόπιν εἰς τὴν ἐπισκοπήν του, ὅπου ἀπέθανεν ἐν εἰρήνῃ. Τὰ συγγράμματά του γεγραμμένα λατινιστὶ συγκεινται ἐκ 12 βιβλίων περὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐκ μιᾶς Πραγματείας περὶ Συνόδων, ἐξ Ὑπομνημάτων εἰς τὸν Εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον, εἰς τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, καὶ εἰς τοὺς Ψαλμούς, ἐκ τριῶν ἐγγράφων ἀπευθυνομένων πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Κωνστάντιον, καὶ ἐκ Χριστιανικῶν ποιημάτων. Ἡ ἀρίστη ἔκδοσις αὐτῶν εἶναι ἡ τοῦ don Constant, ἐν Παρισίοις 1693 εἰς φύλλον, ἀνατυπωθεῖσα ἐν Wurzburg 1781—88, εἰς 4 τόμους, εἰς 8ον. Τὸ ὑπόμνημα εἰς τὸν Ἀπόστολον Παῦλον προσφάτως ἀνακαλυφθὲν ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ Spicilegium τοῦ Πίτρα τῷ 1852. Ὁ Ἅγιος Ἱλάριος εἶναι εὔγλωττος καὶ δεινός, ἀλλ' ἐνίοτε σκοτεινός. Ὁ Ἅγιος Ἱερώνυμος ἀποκαλεῖ αὐτὸν «Ῥοδανὸν τῆς λατινικῆς εὐγλωττίας». Ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ 14 ἰανουαρίου.

Ἱλάριος (Ἅγιος), ἐπίσκοπος Ἀρλῶν, γεν. τῷ 401, ἀποθ. τῷ 449. Κατέλαβε τὸν ἐπισκοπικὸν θρόνον τῷ 429. Ἐπολέμησε τὰς πλάνας τῶν Ἡμιπελαγιανῶν. Συνέγραψε πολλά, ἐξ ὧν σώζονται Ὁμιλίαι τινές, Ἑρμηνεία τοῦ Συμβόλου καὶ ὁ Βίος τοῦ Ἁγίου Ὀνωράτου. Ἑορτάζεται τῇ 5 μαΐου.

Ἱλάριος, πάπας 461—467, καταγόμενος ἐκ Σαρδοῦς, ὑπεστήριξε κατὰ τὴν ἐν Ἐφέσῳ ληστρικὴν Σύνοδον τὸν Φλαβιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τῶν Εὐτυχιανῶν. Ἑορτάζεται τῇ 21 φεβρουαρίου.

ΙΛΑΡΙΩΝ (ἅγιος), ἱδρυτὴς τῆς μοναστικῆς πολιτείας ἐν Παλαιστίνῃ, γενν. περὶ τὸ 291 ἐν χωρίῳ κειμένῳ παρὰ τὴν Γάζαν τῆς Παλαιστίνης, ἀποθανὼν ἐν Κύπρῳ τῷ 371 ἢ 372. Ἀποσταλεὶς πρὸς σπουδὴν ὑπὸ τῶν γονέων του, εἰδωλολατρῶν ὄντων, εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐφοίτα εἰς τὰ σχολεῖα τῶν χριστιανῶν, ὧν ἐγκολπωθεὶς τὰς διδασκαλίας ἐδέξατο τὸ βάπτισμα τῷ 306. Ἐπισκεψάμενος εἰς τὴν ἔρημον τῆς Αἰγύπτου τὸν ὅσιον Ἀντώνιον ἀπεφάσισε νὰ ἐγκολπωθῇ τὸν ἀσκητικὸν βίον. Ἐπιστρέψας τῷ 307 εἰς τὴν πατρίδα του καὶ διανείμας τὴν περιουσίαν τῶν γονέων του ἀποθανόντων μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν του καὶ τῶν πενήτων ἀπεσύρθη εἴς τινα παρακειμένην ἔρημον, ὅπου καίτοι μικρὸς τὴν ἡλικίαν καὶ ἀσθενοῦς κράσεως ἐξήσκησε βίον αὐστηρότατον. Ἀποκτήσας φήμην ἁγιότητος περιελκύσατο πολλοὺς μαθητάς, οὓς παραδεξάμενος συνέστησε διάφορα μοναστήρια, ἅτινα κατὰ σειρὰν ἐπεσκέπτετο. Μεταβὰς εἰς Αἴγυπτον, ὅπως παρευρεθῇ ἐν τῇ ἐπετηρίῳ μνήμῃ τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου, ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Σικελίαν, κατόπιν εἰς Δαλματίαν καὶ ἀπὸ τέλους εἰς Κύπρον, ὅπου ἐτελεύτησε. Τὰ συναξάρια ἀποδίδουσιν αὐτῷ ἐκατὸν θαύματα. Ἑορτάζεται τῇ 21 ὀκτωβρίου.

Ἱλαρίων, Ἕλλην μοναχὸς, ὃς μέχρι τοῦ

1496. Παρευρεθείς εἰς τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ σύνοδον καὶ πρὸς τὸν λατινισμὸν κλίνας ἔγραψε κατὰ τῆς ὀρθοδοξίας. Συγγράμματα· Λόγος διαλεκτικὸς περὶ Ἀζύμων, Περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐπίμετρον εἰς τοὺς ἐν ἔτει 1494 ἐκδοθέντας βίους τῶν ἁγίων (λατινιστί). Μεταφράσεις ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ εἰς τὸ λατινικόν. Dialectica S. I. Damasceni, Doctrinae XXIV Dorothei archimandritae, Compendium Rhetoricae Hermogenicae, Vita S. Symeonis. Ὁ Ἀρμαλίνος ἀποδίδει αὐτῷ καὶ τὰς ἑξῆς δύο μεταφράσεις De translatione S. Georgii καὶ De translatione brachii ejusdem Sancti, ἃς ὅμως ὁ Μάφφιος ἀποδίδει εἰς τὸν ἐκ Μεθολάνων Ἀββᾶν Ἰσίδωρον.

ΙΛΑΡΧΟΣ, εἷς τῶν ἐν Σπάρτῃ ἐφόρων μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος.

ΙΛΑΣ, δωριστὶ ἀντὶ ΙΟΛΑΟΣ, διδάσκαλος τοῦ Ἀγησιδάμου εἰς τὴν γυμναστικὴν τέχνην, μνημονευόμενος ὑπὸ Πινδάρου Ὀλυμπ. 10. 2.

ΙΛΑΤ, ὄνομα κοινὸν εἰς διαφόρους νομαδικὰς φυλὰς τοῦ περσικοῦ κράτους. Ἐκ τούτων σχηματίζεται τὸ ἰσχυρίτερον μέρος τοῦ περσικοῦ στρατοῦ. Ἀποφεύγοντες τὰς πόλεις μετέρχονται εἶδος ληστρικοῦ βίου περιπλανώμενοι ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν καὶ ἐπιπίπτοντες κατὰ τῶν ἐμπορικῶν συνοδιῶν.

ΙΛΓΟΥΝ, πολίχνιον τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἐν τῇ βάσει ἐν ᾗ ἔκειτο ἡ ἀρχαία πόλις ΦΙΛΟΜΗΛΙΟΝ (ἴδε τὴν λέξιν).

ΙΛΔΑ, ὄρος τῆς Ἀφρικῆς ἐν Βαρβαρίᾳ ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ τοῦ Μαρόκου. Ἀνήκει εἰς τὸν Ἄτλαντα.

ΙΛΔΒΟΥΡΓΧΑΟΥΣΕΝ (ἡγεμονία), ἄλλοτε δουκάτον ἀνεξάρτητον τοῦ Σαξ-Ἰλδβουργχάουσεν, ἀπὸ τοῦ 1826 ἐπαρχία τοῦ δουκάτου τοῦ Σαξ-Μεϊνιγγεν. Ὁρίζεται πρὸς Β ὑπὸ τοῦ δουκάτου τοῦ Μεϊνιγγεν, τῆς πρωσσικῆς ἐπαρχίας Ἐρφούρτου καὶ τοῦ Σαξ-Βάϊμαρ, πρὸς τὰ ΒΑ ὑπὸ τῆς ἡγεμονίας τοῦ Σβαρζβουργ-Ῥουδολταδ πρὸς Α ὑπὸ τοῦ δουκάτου τοῦ Μεϊνιγγεν πρὸς Ν ὑπὸ τοῦ δουκάτου τοῦ Κοβούργου καὶ τοῦ βασιλείου τῆς Βαυαρίας. Γῆ ὀρεινὴ πρὸς Β, οὐχὶ τοσοῦτον γόνιμος, ἀρδευομένη ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Βέρρας. Γεννήματα, κάνναβις, καρποί, ξύλα, σίδηρος, χαλκὸς, ἅλας, ἔλαιον, πορκελάνη, σμάλτον· κτηνοτροφία, χοῖροι. Ἐπιφ. 517 τετραγ. χιλιαμ. Κάτοικ. 60 χιλ. σχεδόν. Ὑπάρχουσι 4 πόλεις, 4 ἐπαρχεῖα, 77 κῶμαι, 14 ὑποστατικά. Διαιρεῖται εἰς δύο δικαστικὰς περιφερείας Ἰλδβουργχάουσεν καὶ Ἔισφελδ.—Δικαστικὴ περιφέρεια. Ἐπιφάνεια 309 τετρ. χιλιαμ. Κάτ. 20 χιλ. σχεδόν.

Ἰλδβουργχάουσεν, πόλις τοῦ δουκάτου τοῦ Σαξ-Μεϊνιγγεν, πρωτεύουσα τῆς ἡγεμονίας καὶ τῆς δικαστικῆς περιφερείας Ἰλδβουργχάουσεν, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Βέρρας, εἰς 30 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Μεϊνιγγεν καὶ εἰς 32 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΒΔ τοῦ Κοβούργου. Κάτ. 4400. Ἕδρα δικαστικῆς περιφερείας, ἀνωτάτου δικαστηρίου, πρεσβυτέριον. Τηλεγραφικὸς σταθμὸς τῆς μεταξὺ Γόθας καὶ Βαμβέργης γραμμῆς. Πλατεῖαι ὁδοὶ καὶ κομψαὶ οἰκίαι. Σύγκειται ἐκ τῆς ἀρχαίας πόλεως, τῆς νέας ἀνεγερθείσης ὑπὸ τῶν Γάλλων μετὰ τὸ 1792 καὶ δύο προαστείων. Ἐπισημότεραι οἰκοδομαί, τὸ δημαρχεῖον, τὸ δικαστήριον, ἡ ἐνοριακὴ ἐκκλησία, μεγαλοπρεπὴς πύργος μετὰ παραδείσου. Διδασκαλεῖον, δημοτικῶν σχολείων, σχολεῖον τῶν κωφαλάλων, ἐμπορικὴ σχολή, βιομηχανικὴ σχολή, φρενοκομεῖον, σωφρονιστήριον, ὀρφανοτροφεῖον. Κατασκευὴ ἐριούχων, ἀθυρμάτων· ζυθοποιεῖα, διϊλυστήρια, ὑφαντήρια. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΔ αἰῶνος ἀνεκηρύχθη πόλις ἐλευθέρα. Ὀχυρωθεῖσα τῷ 1323 ὑπὸ τοῦ κόμητος τῆς Ἐννεβέργης ἔπεσεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν βουργράβων τῆς Νυρεμβέργης, εἶτα εἰς τὴν τῶν Λανδγράβων τῆς Θυρίγγης καὶ τῷ 1683 εἰς τὴν τῆς οἰκογενείας Σαξ-Ἰλδβουγχάουσεν, ὧν ἐχρημάτισεν ἕδρα μέχρι τοῦ 1826.

ΙΛΔΕΒΕΡΤΟΣ, ἀρχιεπίσκοπος Τούρ, γενν. περὶ τὸ 1055, ἀποθ. περὶ τὸ 1133. Ἐκλεγεὶς τῷ 1096 ἐπίσκοπος Μάνσης ἀνεμίχθη εἰς διαφόρους πολιτικὰς ὑποθέσεις καὶ συνεπείᾳ ὑπέστη καταδιωγμούς, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἀπέκτησε φήμην. Παρευρέθη εἰς διαφόρους συνόδους, ἐν αἷς ἐξήσκει οὐχὶ μικρὰν ἐπιρροήν. Τῷ 1125 ἐξελέγη ἀρχιεπίσκοπος Τούρ, καὶ ἀμέσως συνεκρούσθη μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας ζητοῦντος νὰ ἐπέμβῃ εἰς ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις. Τῷ 1127 προήδρευσεν ἐπαρχιακῆς συνόδου, ἐν ᾗ ἀπεφασίσθησαν κανονισμοὶ πρὸς ἀναμόρφωσιν τῶν νόμων καὶ ἠθῶν τῶν Βρεττόνων διατηρούντων πολλὰς βαρβάρους παραδόσεις. Τὰ συγγράμματά του συνελέγησαν καὶ ἐξεδόθησαν τῷ 1707 ὑπὸ τοῦ Beaugender. Πολλὰ ὅμως ἐξ αὐτῶν κακῶς ἀπεδόθησαν εἰς αὐτόν.

ΙΛΔΕΒΡΑΝΔΟΣ, βασιλεὺς τῶν Λομβαρδῶν ἐν Ἰταλίᾳ, ζῶν κατὰ τὴν πρώτην πεντηκονταετηρίδα τοῦ Η αἰῶνος. Τῷ 763 ἀδυνατῶν βαρέως ὁ θεῖος ἢ πάππος του Λουϊτπράνδος, βασιλεὺς τῶν Λομβαρδῶν παρέλαβεν αὐτὸν συμμέτοχον εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωνικής Βιβλιοθήκη
Αθηνών Βιβλιοθήκη

Συμβασιλεύσας οὗτος μετὰ τοῦ Λοοϊτπράνδου ἀπὸ τῆς ἀναῤῥώσεως αὐτοῦ μέχρι τοῦ θανάτου του συμβάντος τῷ 744, ἀνέλαβε μόνος τὰς ἡνίας τοῦ κράτους μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου. Μόνον ὅμως ἐπὶ ἑπτὰ μῆνας διετήρησε τὸν θρόνον δυσαρεστήσας τοὺς ὑπηκόους του ἕνεκα τῆς ὑπεροψίας καὶ σκληρότητός του, καὶ ἐκπεσὼν τοῦ θρόνου τῇ συνεργείᾳ τοῦ πάπα καὶ τῶν Λομβαρδῶν τοῦ Σπολέτου. Διεδέξατο αὐτὸν ὁ Βράχος δοὺξ τοῦ Φριούλου.

Ἰλδεβράνδος πάπας, ἴδ. Γρηγόριος Ζ'.

Ἰλδεβράνδος, ἀρχαιολόγος σουηδός, γεν. τῷ 1806. Ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας τῷ 1826 καὶ ἐπετράπη τῷ 1832 τὴν κατάταξιν καὶ περιγραφὴν τῶν νομισμάτων τοῦ βασιλικοῦ μουσείου τῆς Στοκχόλμης. Τῷ 1836 καὶ τῷ 1837 διωρίσθη φύλαξ τῶν νομισμάτων τῆς Τραπέζης καὶ τοῦ βασιλέως, φύλαξ τῶν ἀρχαιοτήτων τοῦ βασιλείου, καὶ βραδύτερον ἱστοριογράφος τοῦ τάγματος τῶν Σεραφείμ. Ἡ Ἀκαδημία τῆς φιλολογίας τῆς Στοκχόλμης διώρισεν αὐτὸν ἰσόβιον γραμματέα τῷ 1837. Συνέγραψε πλεῖστα συμγράμματα ἀναφερόμενα εἰς τὴν νομισματικὴν καὶ τὴν ἀρχαιολογίαν.

ΙΛΔΕΒΡΑΝΔΤΟΣ (Φερδινάνδος-Θεόδωρος), περίφημος ζωγράφος γερμανός, γεν. τῷ 1804. Εἰσελθὼν εἰς τὸ ἐργαστάσιον τοῦ Σχαδὼ ἐν Βερολίνῳ, ἠκολούθησε τὸν διδάσκαλόν του εἰς Δυσσελδόρφην τῷ 1826. Γενόμενος ὁ ἴδιος καθηγητὴς ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ τῆς Δυσσελδόρφης ἐμόρφωσε πλείστους μαθητὰς καὶ συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὸ νὰ δοθῇ ἰδιαίτερος τόπος εἰς τὴν σχολὴν ταύτην. Ἐπισημότερα τῶν ἔργων του ὁ Φάουστ (1825), ὁ βασιλεὺς Λὲαρ θρηνῶν τὸν θάνατον τῆς Κορδηλίας (1826), ὁ πολεμιστὴς καὶ ὁ μικρὸς υἱός του (1832), τὰ τέκνα τοῦ Ἐδουάρδου, ὁ Ὄθελλος διηγούμενος τὰ συμβάντα του εἰς τὸν γερουσιαστὴν καὶ εἰς τὴν Δεσδεμόνην (1848), ὁ βασιλεὺς Λὲαρ ἀνακτώμενος τὸ λογικόν εἰς τὴν ὄψιν τῆς Κορδηλίας.

ΙΛΔΕΓΑΡΔΗΣ, δευτέρα σύζυγος Καρόλου τοῦ Μεγάλου, θυγάτηρ τοῦ Ἰλδεβράνδου, κόμητος τῆς Σουαβίας, μήτηρ Καρόλου βασιλέως τῆς Αὐστρασίας, Πηπίνου βασιλέως τῆς Ἰταλίας καὶ Λουδοβίκου τοῦ Ἀγαθοῦ.

Ἰλδεγάρδη, ἡγουμένη τοῦ ἁγίου Ῥουμπέρτου, γεν. περὶ τὸ 1100, ἀπεθ. τῷ 1178. Εἶδεν ὁράσεις, ἃς περιέγραψε διὰ συγγραμμάτων, συνέταξε προσέτι περὶ ἠθικῆς καὶ θεολογίας ἐπιστολὰς καὶ διατριβάς, αἵτινες ἐξεπλήρωσαν τὰ μεγίστα. Τὰ συγγράμματα αὐτῆς ἐδημοσιεύθησαν ἐν Κολωνείᾳ τῷ 1566. Ἑορτάζεται παρὰ τοῖς λατίνοις ὡς ἁγία τῇ 17 σεπτεμβρίου.

ΙΛΔΕΓΟΝΔΗ, μοναχὴ, γεννηθεῖσα περὶ τὸ 1098, ἀποθ. τῷ 1180. Ἐπεσκέφθη ὑπὸ ἀνδρικὸν ἔνδυμα μετὰ τοῦ πατρός της τὴν Παλαιστίνην, διέδραμεν ὕστερον τὴν Ἰταλίαν, καὶ τὴν Γερμανίαν καὶ εἰσῆλθεν εἴς τινα μονὴν φέρουσα τὸ ὄνομα ἀδελφὸς Ἰωσήφ. Τὸ γένος της ἀνεκαλύφθη μετὰ τὸν θάνατόν της. Ἑορτάζεται παρὰ τοῖς λατίνοις τῇ 20 ἀπριλίου.

ΙΛΔΕΝΒΡΑΝΔΟΣ, ἰατρὸς γερμανὸς, γενν. ἐν Βιέννῃ τῷ 1763, ἀποθ. τῷ 1818. Ἐσκόδασεν ἐν Βιέννῃ, μετῆλθε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἰατροῦ ἐν Βοημίᾳ, Γαλικίᾳ καὶ Οὐγγαρίᾳ καὶ διωρίσθη τῷ 1807 καθηγητὴς τῆς πρακτικῆς ἰατρικῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Βιέννης. Συνέγραψε διάφορα συγγράμματα.

ΙΛΔΕΣΧΕΙΜ, ἐπαρχία τῆς Πρωσσίας ἐν τῷ πρώην βασιλείῳ τοῦ Ἀννοβέρου, συγκειμένη ἐκ τριῶν ἡγεμονιῶν καὶ μιᾶς κομητείας. Διαχωρίζεται ὑπὸ τοῦ δουκάτου τοῦ Βρουνσβὶκ εἰς βόρειον καὶ νότιον. Ἐπιφάνεια 5154,77 τετρ. χιλιαμ.· κάτ. κατὰ τὸ 1871 ἔτος 407529, ἐξ ὧν μέγιστον μέρος λουθηρανοί, περὶ τὰς 60 χιλιάδ. καθολικοί, ὑπὲρ τὰς 7 καὶ ἡμισείαν χιλ. ἀνομορωταὶ καὶ περὶ τὰς 3 χιλιάδ. ἰουδαῖοι. — Ἡγεμονία Ἰλδεσχείμ, αὕτη ἔχει πρὸς Ν, ὄρη δασώδη καὶ ποταμοὺς ἐπισημοτέρους τὴν Λεῖνην, τὴν Φόσσην καὶ τὸν Ὄκκερ. Γῆ γονιμωτάτη καὶ πλουσία. Προϊόντα, ξύλα, γεννήματα, καπνός, κάνναβις. Βιομηχανία ὑφασμάτων, δερμάτων, χάρτου, ὑελικῶν. Ἐμπόριον γεννημάτων, ξύλων, γαιανθράκων. Ἐπιφάνεια 1821 χιλιαμ. τετραγ. Κάτ. 153,936, πόλεις 4, δικαστικαὶ περιφέρειαι 27. Αἱ ἐπισημότεραι πόλεις εἶναι Ἰλδεσχείμ καὶ Γόσλαρ. Τῷ 796 ἱσχηματίσθη ἐπισκοπὴ Ἰλδεσχείμ. Τῷ 1519 οἱ δοῦκες τοῦ Βρουνσβὶκ κατέλαβον μέγα μέρος τῶν χωρῶν τῆς ἐπισκοπῆς· τὸ λοιπὸν παρεχωρήθη τῷ 1801 εἰς τὴν Πρωσσίαν, περιελήφθη τῷ 1807 ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Βεστφαλίας καὶ τῷ 1815 ἐν τῷ βασιλείῳ τοῦ Ἀννοβέρου. Κατὰ δὲ τὸ 1866 συμπεριελήφθη ἐν ταῖς προσαρτηθείσαις εἰς τὴν Πρωσσίαν χώραις.

Ἰλδεσχείμ, πόλις τῆς Πρωσσίας, πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἰνερσανης εἰς 80 χιλιαμ. πρὸς τὰ ΝΔ τοῦ Ἀννοβέρου εἰς πλάτος βόρ. 52ο 9' 12'' καὶ μῆκ. ἀνατ. 27ο 36' 35''. Κάτοικοι κατὰ τὸ 1861 ἔτος 17,134, ἐξ ὧν περὶ τὰς 5 χιλιάδ. καθολι-

κοὶ καὶ περὶ τοὺς 400 Ἰουδαῖοι, οἱ δὲ λοιποὶ διαμαρτυρόμενοι. Σταθμοὶ τοῦ σιδηροδρόμου καὶ γραφεῖον τοῦ τηλεγράφου τῆς ἀπὸ Ἀννοβέρου εἰς Γοτίγγην γραμμῆς. Ἕδρα διοικητοῦ, ἐφετείου, πρωτοδικείου καὶ ἐπισκοπῆς τῶν καθολικῶν. Σύγκειται ἐκ τριῶν συνοικιῶν τοῦ Treiheit, τῆς ἀρχαίας πόλεως καὶ τῆς νέας· αἱ ὁδοὶ αὐτῆς ἀκανόνιστοι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κλεισταὶ καὶ σκολιαί. Ἐκλησίαι ἑ τῶν διαμαρυρομένων καὶ 7 τῶν καθολικῶν, ἐξ ὧν ἡ μητρόπολις τοῦ ΙΑ' αἰῶνος ἔχει ὀρειχαλκίνους πύλας, πολλὰ ἀντικείμενα τῆς τέχνης καὶ λείψανα· ἡ στήλη τοῦ ἐπ.σκόπου Βερνβὰρδ, ἀρχαῖος πύργος, νῦν διοικητήριον, μουσεῖον, μονὴ τῶν ἀδελφῶν τοῦ ἐλέους καὶ συναγώγιον. Γυμνάσιον τῶν διαμαρτυρομένων, γυμνάσιον τῶν καθολικῶν, σεμινάριον τῶν καθολικῶν, βιβλιοθήκη, σχολεῖον κωφαλάλων, ὀρφανοτροφεῖον διὰ τὰς θυγατέρας τῶν ὑπαλλήλων, νοσοκομεῖον καὶ πτωχοκομεῖον, σχολὴ τῆς μαιευτικῆς· διάφορα ἄλλα φιλανθρωπικὰ καταστήματα καὶ δεσμωτήριον. Ἐμπόριον νήματος, ὑφασμάτων, μαλλίου· πανήγυρις. Κατὰ τὸν μεσαίωνα ἦν ἐλευθέρα πόλις καὶ μέλος τῆς ἀνσεατικῆς ὁμοσπονδίας· ἕνεκα τῆς διαφορᾶς της μετὰ τῶν ἐπισκόπων συνίδεσε κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα μετὰ τῶν δουκῶν τοῦ Βρουνσβὶκ Λύνεβουργ συμμαχίαν μεταβληθεῖσαν ὕστερον εἰς προστασίαν μέχρι τῆς συγχωνεύσεως αὐτῆς μετὰ τοῦ Ἀννοβέρου.

ΙΛΔΕΦΟΝΣΟΣ (ἅγιος), ἀρχιεπίσκοπος Ἰσπανὸς, γενν. ἐν Τολεδῷ τῷ 607, ἀποθ. τῷ 669. Ἀνήκων εἰς εὐγενεστάτην οἰκογένειαν τῆς Καστιλλίας ἔσχε παιδαγωγὸν τὸν ἅγιον Ἰσίδωρον ἐπίσκοπον Σεβίλλης. Ἀποθανόντος τοῦ ἱεράρχου τούτου ἐπέστρεψεν εἰς Τόλεδον καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν μονὴν τῶν ἁγίων Ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, ὅπου ἐχειροτονήθη· ὕστερον ἐγένετο ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου τῆς Ἀγάλης. Παρευρέθη τῷ 653 εἰς τὴν ἐν Τολεδῷ σύνοδον, ἐν ᾗ ἀπεφασίσθη ἡ ἐκλογὴ τῶν βασιλέων τῆς Ἱσπανίας νὰ γίνεται ἐν τῇ πόλει ἐν ᾗ ἀπέθανεν ὁ προκάτοχος. Τῷ 658 ἐγένετο ἀρχιεπίσκοπος Τολέδου. Τιμᾶται ὑπὸ τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας ὡς ἅγιος, ἰδίως ἐν Ἱσπανίᾳ, ὅπου ἑορτάζεται τῇ 23 Ἰανουαρίου. Τὰ συγγράμματά του εἶναι πλεῖστα, ἀλλὰ τινὰ τούτων ὅποπτα ἐπὶ νοθείᾳ.

ΙΛΔΕΦΟΝΣΟΣ (ἅγιος), μικρὰ πόλ. τῆς Ἱσπανίας, πρωτεύουσα τῆς γύας Καστιλλίας ἐπὶ τῆς βορείου πλευρᾶς τῆς Γουαδαρράμης εἰς 39 χιλιάμ. ἀπὸ τοῦ Βαγιαδολὶδ. Κατ. 5,000 ὑψοη 1099 μέτρ. Διαμονὴ βασιλικὴ, ἕδρα στρατιωτικοῦ διοικητοῦ. Κατασκευὴ λινῶν καὶ ἐκ καννάβεως ὑφασμάτων, ὑελουργεῖα, κατασκευὴ καθρεπτῶν, φρούριον ἀσθενὲς, ὁδοὶ κανονικοί. Πολυάριθμα μνημεῖα καὶ ἰδίως τὸ μαυσωλεῖον Φιλίππου τοῦ Ε', ὅστις μετὰ τὴν παραίτησίν του ἀπεσύρθη εἰς παρακειμένην ἔπαυλιν, χρησιμεύουσαν καὶ ὕστερον ὡς θερινὴν κατοικίαν τῆς Αὐλῆς. Τὸ ὄνομα ἔκτινος αὐτόθι μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Ἰλδφόνσου ἀνεγερθέντος τῷ 1454.

Ἰλδεφόνσος (ἅγιος), μικρὰ πόλις τῶν Φιλιππίνων νήσων ἐν τῇ νήσῳ Λουσὸν εἰς πλάτος βόρ. 17ο 57'. Κατ. 4,400. Ὀρύζιον, ἀραβόσιτος, σακχαροκάλαμος, βάμβαξ· κτηνοτροφία.

ΙΛΔΕΦΟΝΣΟΥ (ἀκρωτήριον τοῦ ἁγίου), ἀκρωτ. τῶν Φιλιππίνων νήσων ἐν τῇ νήσῳ Λουσὸν, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας, σχηματίζων τὸν κόλπον Κασιγουρὰν εἰς πλάτ. βόρ. 16ο 1' 10" καὶ μῆκος ἀνατ. 119ο 19'.

Ἰλδεφόνσου (νῆσοι τοῦ ἁγίου), σύμπλεγμα νησυδίων καὶ βράχων τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ἐν τῷ Εἰρηνικῷ ὠκεανῷ, παρὰ τὰ παράλια τῆς Γῆς τοῦ Πυρὸς, 114 χιλιάμ. πρὸς Δ τοῦ ἀκρωτηρίου Ὅρν, εἰς πλάτ. νότιον 55ο 55' καὶ μῆκ. δυτ. 71ο 40'.

ΙΛΔΙΒΑΛΔΟΣ, βασιλεὺς τῶν Ὀστρογότθων, γεν. περὶ τὰ τέλη τοῦ Ε' αἰῶνος, ἀποθ. τῷ 541. Υἱὸς στρατιωτικοῦ ἄρχοντος κατεῖχε περὶ τὴν Βερόνην εὐρείας κτήσεις. Τῷ 540 ἀνεκηρύχθη ἐν Παβίᾳ βασιλεὺς ὑπὸ τῶν λεψάνων τοῦ γοτθικοῦ στρατοῦ τοῦ ἠττηθέντος ὑπὸ τοῦ Βελισαρίου. Μετὰ τὴν ἀνάκλησιν τοῦ στρατηγοῦ ἐκείνου συλλέξας στρατὸν ἐν Λιγουρίᾳ ἐνίκησε τὸν κατ' αὐτοῦ ἐπελθόντα Βιτέλιον. Καταστὰς μισητὸς παρὰ τοῖς ὑπηκόοις του, ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν σωματοφυλάκων του. Διάδοχός του ἐξελέγη ὁ Τοτίλας.

ΙΛΔΙΖ, ὄρος τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας ἐν τῷ βιλαετίῳ Σιβὰζ, ἐκτεινόμενον μεταξὺ Σεβαστείας καὶ Τοκάτης καὶ συγκοινωνοῦν πρὸς Ν μετὰ τοῦ Ἀντιταύρου.

ΙΛΔΟΥΙΝΟΣ, χρονογράφος τοῦ Θ' αἰῶνος, ἀποθ. τῷ 840. Ἡγούμενος τριῶν μονῶν, ἦν συγχρόνως καὶ ἀρχιμανδρίτης Λουδοβίκου τοῦ Μακροθύμου. Ἐπαναστατησάντων κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος τούτου τῶν δύο υἱῶν του Λοθαρίου καὶ Πηπίνου, ἐκηρύχθη ὑπὲρ αὐτῶν. Ὁ Λουδοβίκος πρὸς τιμωρίαν ἀφῆρεσεν ἀπ' αὐτοῦ τὰς ἡγουμενίας καὶ ἐξώρισεν αὐτὸν εἴς τινα μονὴν τῆς Σαξωνίας. Τῇ μεσιτείᾳ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ῥεμῶν ἀνεκτήσατο τὰς ἡγουμενίας ἀναλαβὼν

ἐκ τῆς ἐξορίας. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Λουδοβίκου ἐκηρύχθη ὑπὲρ τοῦ Λοθαρίου καίτοι δοὺς ὅρκον πίστεως εἰς τὸν Κάρολον. Συνέγραψε τὰ «Ἀρειοπαγητικὰ» ἤτοι βίον τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἀποστόλου τῶν Γαλατιῶν, καὶ ἐπισκόπου τῶν Παρισίων συγχίων αὐτὸν πρὸς τὸν Ἀρειοπαγίτην.

ΙΛΔΡΕΘ (Ριχάρδος Hildreth), ἱστορικὸς μυθιστοριογράφος καὶ οἰκονομολόγος ἀμερικανός, γεν. τῷ 1807 ἐν Deerfield τῆς Μασσαχουσέττης. Σπουδάσας τὰ νομικὰ, ἀνέλαβε τῷ 1832 τὴν διεύθυνσιν τοῦ «Ἄτλαντος» τῆς Βοστόνης καὶ διὰ τῶν ἄρθρων του κατέστησε τὴν πολιτικὴν ταύτην ἐφημερίδα ἐπισημοτάτην. Μεταβὰς τῷ 1834 χάριν τῆς πασχούσης ὑγιείας του εἰς νὰ νότια κράτη τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ ζήσας ἐπὶ 18 μῆνας ἔν τινι φυτείᾳ ἐσπούδασεν ἐκ τοῦ πλησίον τὴν κοινωνικὴν κατάστασιν καὶ τὰ ἤθη τῶν νοτίων, καὶ ἐπὶ τούτῳ συνέταξε μυθιστόρημα τὸν Archy Moore, δημοσιευθὲν τῷ 1837 καὶ ἀνατυπωθὲν μετ' αὐξήσεων τῷ 1852 ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ὁ λευκὸς δοῦλος». Τῷ 1836 ἐδημοσίευσεν «Ἱστορίαν τῶν Τραπεζῶν», ἐν ᾗ ὑπερασπίζεται τὴν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν τῶν Τραπεζῶν. Τῷ 1840 ἐξέδωκε πρόγραμμα ἐπιγραφόμενον «Ὁ δεσποτισμὸς ἐν Ἀμερικῇ», ἐν ᾧ ἐκτίθησι τὰ πολιτικὰ, οἰκονομικὰ καὶ κοινωνικὰ ἀποτελέσματα τοῦ συστήματος τῆς δουλείας. Ἀναγκασθεὶς καὶ δεύτερον χάριν τῆς ὑγιείας του νὰ κατέλθῃ εἰς νότιον κλίμα μετέβη εἰς Δεμεράραν ἐν τῇ ἀγγλικῇ Γουϊάνῃ, ὅπου μετέσχεν εἰς τὴν σύνταξιν δύο ἐφημερίδων τῆς George town πρωτευούσης τῆς χώρας ἐκείνης. Ἐντεῦθεν συνέταξε προσέτι τὴν «Θεωρίαν τῆς Ἠθικῆς», δημοσιευθεῖσαν τῷ 1844. Μετὰ τριετῆ ἐκεῖ διαμονὴν ἐπιστρέψας εἰς Βοστόνην ἀνέλαβε τὴν σύνταξιν τῆς «Ἱστορίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν», ἀπὸ τοῦ 1789 μέχρι τοῦ 1821 ἣν συνεπλήρωσεν εἰς ἑπτὰ ἔτη. Ὁ πρῶτος τόμος τοῦ συγγράμματος τούτου δημοσιευθεὶς εἰς ἓξ τόμους ἐξεδόθη κατὰ τὸ 1849, οἱ δὲ λοιποὶ πέντε κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη. Ὁ συγγραφεὺς εἶναι αὐστηρὸς πρὸς πάντας τοὺς διαδραματίσαντας ἐπίσημον πρόσωπον ἐγκωμιάζων μόνον τὸν Οὐασιγτῶνα καὶ τὸν Ἀμιλτῶνα.

ΙΛΕΚ, ποταμὸς τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας, σχηματιζόμενος ἐν Κιρκασίᾳ, διευθυνόμενος πρὸς τὰ ΒΔ, εἰσερχόμενος εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν Ῥωσσίαν ἐν τῷ κυβερνείῳ τοῦ Ὀρεμβούργου, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Οὐράλην.

ΙΛΕΚΣΚΟ-Ι ΓΟΡΟΔΟΚ, πρ. τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας ἐν τῷ κυβερνείῳ τοῦ Ὀρεμβούργου κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ Οὐράλη καὶ τοῦ Ἰλὶχ εἰς 138 χιλιάμ. πρὸς Δ τοῦ Ὀρεμβούργου. Κάτ. 2,000. Μεταλλευτικὴ σχολή. Μεγάλαι ἁλικαὶ παράγουσαι 60 ἑκατομμύρια χιλιογρ. ἅλατος κατ' ἔτος. Αὐτόθι ἀποστέλλονται οἱ καταδικαζόμενοι εἰς καταναγκαστικὰ ἔργα.

ΙΛΕΡΓΕΤΑΙ καὶ ΙΛΕΡΓΗΤΕΣ, λατ. Ilergetae, ἔθνος μέγα καὶ γενναῖον τῆς Ταρρακωνικῆς Ἱσπανίας κατοικοῦν πρὸς τὰ ΒΔ τῶν Ἰλερκαόνων μεταξὺ Ἴβηρος πρὸς Ν, καὶ Σικώριος πρὸς Α. Περιελάμβανε διαφόρους λαοὺς· πρωτ. Ἰλέρδα, ἴδ. ΙΝΔΙΒΙΔΕΣ.

ΙΛΕΡΔΑ, πόλις ἐπίσημος τῆς Ταρρακωνικῆς Ἱσπανίας, πρωτεύουσα τῶν Ἰλεργετῶν. Κατεκτήθη ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων, εἶτα δὲ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων μετὰ νίκην τοῦ Σκηπίονος κατὰ τοῦ Ἄννωνος. Ὁ Καῖσαρ ἀφήρεσεν αὐτὴν ἀπὸ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Πομπηΐου Ἀφρανίου καὶ Πετρηΐου. Οἱ Ῥωμαῖοι ἀνήγειραν αὐτόθι «σχολεῖα». Σήμερον «Λερίδα».

ΙΛΕΡΚΑΟΝΕΣ, λατ. Ilercaonenses, ἔθνος ἐπίσημον τῆς Ταρρακωνικῆς Ἱσπανίας πρὸς τὰ ΝΑ τῶν Ἰλεργετῶν ἐπὶ τῶν δύω ὀχθῶν τοῦ κάτω Ἴβηρος· πρωτεύουσα «Δερτόσα»

ΙΛΕΣΜΑ, ποταμὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ἐν Ἀλβανίᾳ. Πηγάζει ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ὀχρίδας, ῥεῖ κατ' ἀρχὰς πρὸς Δυσμὰς, εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Σκουτάρεως, ῥεῖ κατόπιν πρὸς τὰ ΒΔ καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν κόλπον τῆς Δρίνης μετὰ ῥοῦν 90 χιλιαμ.

ΙΛΕΥΣ ὥρ. ἀντὶ «Ὀϊλεύς».

ΙΛΙ, ποταμὸς τοῦ σινικοῦ κράτους ἐν τῷ ὁμωνύμῳ στρατιωτικῷ τμήματι τῆς Δζουγγαρίας, σχηματιζόμενος διὰ τῆς συνενώσεως τριῶν ποταμῶν, ῥέων πρὸς τὰ ΒΔ· καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν λίμνην Βαλχὰς μετὰ ῥοῦν 320 χιλιαμέτρων.

Ἰλὶ, ἓν τῶν τριῶν στρατιωτικῶν τμημάτων τῆς Δζουγγαρίας πρὸς τὰ ΝΔ περιλαμβάνον διακλαδώσεις τῶν ὑψηλῶν Οὐραλίων ὀρέων. Χώρα κατοικουμένη ὑπὸ νομαδικῶν φυλῶν, καὶ ὀλίγιστα καλλιεργουμένη, ἓλη γονιμώτατα. Προϊόντα σῖτος, κέγχρος, κριθὴ, κάνναβις, καρποὶ, μοσχοσίταρον ἄγριον, ἰατρικὰ φυτὰ κτλ. Κτηνοτροφία ἵππων, καμήλων, βουβάλων. Θήρα σαμουρίων, μελαίνων καστόρων, αἰγάγρων, περδίκων, ἐλάφων, λύκων καὶ κάπρων. Μεταλλεῖα χρυσοῦ, χαλκοῦ, σιδήρου, γαιανθράκων, ὀρυκτοῦ ἅλατος, ἀμμωνιακοῦ ἅλατος. Τὸ στρατιωτικὸν τοῦτο τμῆμα τῆς Δζουγγαρίας διαιρεῖται εἰς ἀνατολικὸν καὶ δυτικόν.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
Κομοτηνή-Ξάνθη Βιβλιοθήκη
(Ε.Κ.Τ.Ε.Π.Ι.Δ.)

Οἱ κυριώτεροι τῶν ποταμῶν Ἰλί, Τοχουί, Ταλάς· αἱ κυριώτεραι λίμναι Βαλκὰς, Τουζ-κοὺλ, Ἀλακτουγοὺλ· ὄρος ἐπίσημον Ἀραλ-τουβὲ, ἡ φαίστειον πρὸ πολλοῦ ἠρεμοῦν. Πόλεις Ἰλὶ ἢ Γούλγα πρωτεύουσα, Βαϋάνδα, Κασχεμίρη.— Ἡ χώρα αὕτη ἦν ἡ κυριωτέρα κατοικία τῶν Δζουγγάρων, καταστραφέντων ἐν μέρει εἰς τοὺς κατὰ τῶν Σινῶν πολέμους. Ἐκ τῶν φυλῶν ἐπισημωτέρα εἶναι ἡ τῶν Καρὰ-Κιτάι, ἀπογόνων τῶν Διαὸ τῶν ἐξωσθέντων τῷ 1125 ἐκ τῶν βορείων χωρῶν τῆς Κίνας καὶ σχηματισάντων ἴδιον κράτος καταστραφὲν τῷ 1207. Τὰ νότια μεθόρια τῆς ἐπαρχίας φυλάττονται ὑπὸ 8 στρατιωτικῶν φρουρῶν, τὰ δὲ βόρεια ὑπὸ 12.

ΙΛΙ, πόλις τῆς Σινικῆς, πρωτεύουσα τοῦ ὁμωνύμου στρατιωτικοῦ τμήματος ἴδε ΓΟΥΛΓΑ.

ΙΛΙΑ, θυγάτηρ τοῦ Νουμήτορος καὶ μήτηρ τῶν ἱδρυτῶν τῆς Ῥώμης Ῥωμύλου καὶ Ῥώμου, ἄλλως καλουμένη ΡΕΑ ΣΥΛΒΙΑ.

ΙΛΙΑΔΑΣ, δωρ. ἀντὶ Οἰλιάδης. Υἱὸς τοῦ Οἰλέως.

ΙΛΙΑΣ, περίφημον ποίημα τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἀποτελοῦν μετὰ τῆς «Ὀδυσσείας», τὴν ξυνωρίδα τῶν ποιημάτων τοῦ Ὁμήρου, τοῦ ἀμιμήτου ποιητοῦ, οὗ τινος ὅμοιον μετὰ τριάκοντα ὅλους αἰῶνας εἰσέτι ὁ κόσμος δὲν παρήγαγε. Διαιρεῖται εἰς 24 ῥαψῳδίας καὶ ἔχει θέμα τὴν «Μῆνιν τοῦ Ἀχιλλέως». Ὁ ἥρως οὗτος κατὰ τὸ ἔνατον ἔτος τοῦ τρωϊκοῦ πολέμου ὀργισθεὶς διότι ὁ Ἀγαμέμνων ἀφείλετο ἀπ' αὐτοῦ τὴν Βρισηΐδα ἀπέχει τοῦ πολέμου καταλίπων τοὺς Ἕλληνας εἰς τὰς ἰδίας δυνάμεις. Ἐπειδὴ οὗτοι ἄλλοτε νικῶντες καὶ ἄλλοτε νικώμενοι ἐπὶ τέλους ἐδιώχθησαν ὑπὸ τῶν Τρώων μέχρι τῆς θαλάσσης, ὁ Ἀχιλλεὺς συγκατατίθεται νὰ ἀποστείλῃ πρὸς βοήθειαν των τὸν Πάτροκλον, ὅστις ὅμως πίπτει ἐν τῇ μάχῃ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος. Ὁ Ἀχιλλεὺς θυσιάσας τὴν μῆνιν του ἀπέναντι τῆς ἐκδικήσεως τοῦ φίλου του ὁρμᾷ ἐκ νέου εἰς τὴν μάχην καὶ φονεύει τὸν Ἕκτορα. Ἡ οὐσία αὕτη τῆς ὑποθέσεως διακόπτεται πολλάκις ἐν τῷ μέσῳ ὑπὸ πλείστων ἐπεισοδίων, ὧν τινα τοσοῦτον ἐκτεταμμένα, ὥστε φαίνεται ὅτι δὲν ὑπάρχει ἑνότης τοῦ ποιήματος, καθόσον καὶ ἀντιφάσεις τινὲς παρουσιάζονται. Πολλαὶ ἐγένοντο ὑποθέσεις πρὸς ἐξήγησιν τοῦ φαινομένου, ὧν ἐπισημοτάτη ἡ τοῦ Βολφίου καὶ τῆς σχολῆς αὐτοῦ. Κατὰ τὸν γερμανὸν τοῦτον φιλόλογον οὐχὶ μόνον ἡ Ἰλιὰς, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ Ὀδύσσεια, ἐν ᾗ ὀλιγώτερον ἀποδεικνύεται ἡ ἑνότης τοῦ ποιήματος, δὲν ἀποτελοῦσιν ὁλόκληρα ποιήματα, ἀλλ' εἶναι συλλογὴ ᾀσμάτων ποιηθέντων ὑπὸ διαφόρων ποιητῶν καὶ συναργολογηθέντων πρὸς ἄλληλα. Τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἐπολέμησαν ἄλλοι οὐχὶ μόνον τὴν ἑνότητα ἀμφοτέρων τῶν ποιημάτων, ἀλλὰ καὶ τὴν ταὐτότητα τοῦ συγγραφέως αὐτῶν ὑποστηρίξαντες, ἴδ. ΟΜΗΡΟΣ.

ΙΛΙΔΖΕΧ, φρούριον τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας ἐν τῷ βιλαετίῳ τοῦ Διαρβεκὶρ εἰς 123 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΒΔ τῆς πόλεως ταύτης, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Εὐφράτου.

Ἰλιδζὲχ, πολύχνιον τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας ἐν τῷ βιλαετίῳ τοῦ Ἐρζερούμ εἰς 15 χιλιάμ. ἀπὸ τῆς πόλεως ταύτης ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Εὐφράτου. Κάτ. 400. Παρὰ τοῖς λατίνοις γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Elegia. Ἐν τοῖς πέριξ αὐτοῦ ὁ Πομπήϊος ἐνίκησε τὸν Μιθριδάτην.

Ἰλιδζὲχ, ἀκρωτήριον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ἐν Βουλγαρίᾳ ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου εἰς 12 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Βάρνης.

ΙΛΙΝΙΣΣΑ ἢ ΙΛΛΙΝΙΣΣΑ, ἐπίσημον ὄρος τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ τοῦ Ἰσημερινοῦ πρὸς Ν τοῦ Κίτου καὶ πρὸς Δ τοῦ Κοτοπαξίου, ἐν τῶν κυριωτέρων δυτικῶν ὀρέων τῶν Ἄνδεων. Κατὰ τὸν Οὐμβόλδον ἔχει τρεῖς ὀξείας κορυφὰς διακρινομένας μακρόθεν καὶ χιονοσκεπεῖς. Ἐκ τοῦ ὄρους τούτου πηγάζουσι πολλοὶ ποταμοὶ ἐκβάλλοντες οἱ μὲν εἰς τὸν Ἀμαζόνα οἱ δὲ εἰς τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανόν.

ΙΛΙΝΣΗΣ (Ἰβὰν), φιλόλογος ῥῶσσος, ἀποθ. ἐν Πετρουπόλει τῷ 1735. Διδάξας τὴν ῥωσσικὴν φιλολογίαν εἰς τὸν ἡγεμόνα Ἀντίοχον Καντεμίρην γνωστὸν διὰ τὰς σατύρας του, μετέφρασεν ἐκ τοῦ λατινικοῦ τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ περὶ τῆς μωαμεθανικῆς θρησκείας.

ΙΛΙΟΝ, ἀρχαία πόλις καλουμένη καὶ ΤΡΟΙΑ. Πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τῆς Τροίας κειμένη ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ ὄρους Ἴδης, χωριζομένη τῆς θαλάσσης διὰ πεδιάδος 10 χιλιαμέτρ. ἐν ᾗ ἔῤῥεον οἱ ποταμοὶ Σκάμανδρος καὶ Σιμόεις. Ἡ ἀκρόπολις αὐτῆς ἐκαλεῖτο «Πέργαμος». Ἱδρυτὴς αὐτῆς ὁ Τρὼς ἢ ὁ Δάρδανος. Ἕνεκα τῆς ἐπιτυχοῦς θέσεώς της τάχιστα κατίστη πλουσία προσελκύσασα τὴν ζηλοτυπίαν τῶν γειτόνων. Ἐπὶ Λαομέδοντος ὠχυρώθη διὰ τειχῶν, ὧν τὴν κατασκευὴν ἡ μυθολογία ἀποδίδει εἰς τοὺς θεοὺς Ἀπόλλωνα καὶ Ποσειδῶνα. Ὁ Ἡρακλῆς ὀργισθεὶς διά τινα ἀπιστίαν τοῦ Λαομέδοντος κατέλαβεν αὐτὴν, καὶ καθυπέρεσεν τὸν Λαομέδοντα, ἀνεγείρασε δὲ πλησίον τὴν Πριάμου ἐπεκτείνασα τὸ κράτος του μέχρι τοῦ Ἑλλησπόντου. Ἐπειδὴ ὁ Πρίαμος ἠ-

χθη τὴν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του Πάριδος γενομένην ἁρπαγὴν τῆς Ἑλένης ἠναγκάσθη νὰ ὑποστῇ δεκαετῆ πολιορκίαν τῆς πόλεως ἐνεργηθεῖσαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ ἀρχηγὸν τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ λήξασαν διὰ τῆς ἁλώσεως καὶ κατεδαφίσεως τῆς πόλεως καὶ τῆς καταργήσεως τοῦ βασιλείου τῆς Τροίας. Ὁ Ὅμηρος ὁ ὑμνήσας τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον ἐν τῷ ἀθανάτῳ αὐτοῦ ποιήματι τῷ ἐπιγραφομένῳ «Ἰλιάς», καλεῖ αὐτὴν εὐκτίμενον πτολίεθρον, ἐρατεινὴν, αἰπεινὴν καὶ ὀφρυόεσσαν. Μετὰ τὴν καταστροφὴν αὐτῆς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐσχηματίσθη ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μέρους μετ' οὐ πολὺ νέα πόλις κατοικηθεῖσα ὑπὸ Μυσῶν καὶ Φρυγῶν, ἐν ᾗ ὁ Ξέρξης ἔθυσεν ἑκατόμβην εἰς τὴν Ἀθηνᾶν, ὅτε ἐξεστράτευε κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Σήμερον ἐπὶ τῆς θέσεως τοῦ Ἰλίου κεῖται τὸ χωρίον Βουνὰρ-βασὶ κατοικούμενον ὑπὸ Ὀθωμανῶν.

Ἴλιον τὸ νέον, λατ. Ilium recens, μικρὰ πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου παρὰ τὸ ἀρχαῖον Ἴλιον πλησιέστερον εἰς τὴν θάλασσαν. Κατηρειπώθη ὑπὸ τοῦ Σύλλα, ἀνῳκοδομήθη ὑπὸ τοῦ Καίσαρος καὶ ὕστερον κατεστράφη πάλιν. Ἐρείπια αὐτῆς φαίνονται παρὰ τὸ χωρίον Τσιπλάκ.

ΙΛΙΟΝΕΥΣ, υἱὸς τοῦ Φόρβαντος, εἷς τῶν ἑπισήμων Τρώων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πηνέλεω.

Ἴλιονεύς, υἱὸς τοῦ Ἀμφίονος καὶ τῆς Νιόβης φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος μετὰ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν του.

ΙΛΙΟΝΗ, θυγάτηρ τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης, νυμφευθεῖσα τὸν Πολυμνήστορα βασιλέα τῆς Θρᾴκης καὶ αὐτοκτονήσασα μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας. Μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Ὑγίνου, ὑπὸ δὲ τῶν Ἑλλήνων μυθογράφων οὐδόλως ἀναφέρεται.

ΙΛΙΟΣ (ἡ). Οὕτω καλεῖται τὸ Ἴλιον, παρ' Ὁμήρῳ, ὅπερ ἅπαξ μόνον καλεῖ αὐτὸ Ἴλιον.

ΙΛΙΠΑ, πόλ. τῆς Τουρτεδωνίας ἐν τῇ Βαιτικῇ Ἱσπανίᾳ ἐπὶ τοῦ Βαίτιδος ποταμοῦ, καλουμένη καὶ «Μεμπτή». Σήμερον Villa nuova del Rio.

ΙΛΙΣΣΙΑΔΕΣ, ἐπιθετ. τῶν Μουσῶν ἐκ τοῦ ναοῦ αὐτῶν κειμένου κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰλισσοῦ ποταμοῦ ἐν Ἀττικῇ.

ΙΛΙΣΣΟΣ, ποταμὸς τῆς Ἀττικῆς πηγάζων ἀπὸ τοῦ Ὑμηττοῦ, βέων ἐγγὺς τῶν τειχῶν τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν, ἐκβάλλων εἰς τὸν Κηφισσοῦ καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον. Ἱερὸν τῶν Μουσῶν, ὧν ναὸς ὑπῆρχε κατὰ τὴν ὄχθην αὐτοῦ.

ΙΛΚΕΣΤΟΝ, πολύχνιον τῆς Ἀγγλίας ἐν τῇ κομητείᾳ Δερβὺ τοῦ διαμερίσματος Μίρλετο ἐπὶ τοῦ Κεντρικοῦ σιδηροδρόμου· κατ. 5,300. Ἐργοστάσια ταινιῶν καὶ περιποδίων. Πανηγύρεις τῇ 6 μαρτίου καὶ κατὰ τὴν μετὰ τὰ Χριστούγεννα πέμπτην.

ΙΛΛΑΝΑ, κόλπος ἐπὶ τῆς ΝΔ παραλίας τῆς νήσου Μινδανάο ἐν τῷ ἀρχιπελάγει τῶν Φιλιππίνων. Πρὸς Α σχηματίζει τὸν λιμένα Πολλόκ.

ΙΛΛΑΝΟΙ, λαὸς τοῦ ἀρχιπελάγους τῶν Φιλιππίνων ἐν τῇ νήσῳ Μινδανάο. Κατοικεῖ τὸ κέντρον τῆς νήσου καὶ κυβερνᾶται ὑπὸ 16 μικρῶν σουλτάνων, καὶ 17 ραγιάδων σχηματιζόντων εἶδος ὁμοσπονδίας. Παραδεδομένος λίαν εἰς τὴν πειρατείαν.

ΙΛΛΓΕΝ (Χριστιανὸς, Φρειδερῖκος), θεολόγος διαμαρτυρόμενος γερμανὸς, γενν. τῷ 1786, ἀποθ. τῷ 1844. Ἐγένετο ἀπὸ τοῦ 1818 καθηγητὴς τῆς θεολογίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Λειψίας. Ἐγνώσθη ἰδίως διὰ τὴν θεολογικὴν ἐφημερίδα, ἣν ἐξέδιδεν ἀπὸ τοῦ 1832 μέχρι τοῦ θανάτου του τῇ συμπράξει πολλῶν θεολόγων πεπαιδευμένων. Συνέγραψε διάφορα θεολογικὰ συγγράμματα.

ΙΛΛΕΒΙΛΑΗ, πολύχνιον καὶ κομητεία τῆς Γαλλίας ἐν Νορμανδίᾳ. Κάτ. 1209. Κομψὴ καὶ μεγάλη ἐκκλησία ἐν σχήματι σταυροῦ ἀνεγερθεῖσα τῷ 1050. Ἐν τοῖς περιξ ἐρείπια πύργου καλουμένου Παλαιοῦ Μονφόρ. Πολλὰ λείψανα ἀρχαιοτήτων δεικνύοντα ὅτι τὸ πολύχνιον τοῦτο κατέχει τὴν θέσιν ἀρχαίας βωμαϊκῆς πόλεως Ἰμβάρτης καλουμένης.

ΙΛΛΕΒΡΑΝΔΟΣ (Ἰωσὴφ Hillebrand), φιλολόγος γερμανὸς, γεννηθ. τῷ 1788. Κατέσχεν ἐπί τινα χρόνον τὴν ἕδραν τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ἐϊδελβέργης, τῷ 1822 ἐγένετο διευθυντὴς τῶν σπουδῶν τῆς ἐν Γίσσεν σχολῆς καὶ μέλος τοῦ ἀνωτάτου συμβουλίου τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, τῷ 1848 προήδρευσε τῆς δευτέρας βουλῆς τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Ἔσσης. Ἐπισημότερα τῶν συγγραμμάτων του «Ἡ ἐθνικὴ γερμανικὴ φιλολογία ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΗ' αἰῶνος», ἐν Ἀμβούργῃ καὶ Γόθῃ 1845 — 1846 εἰς 2 τόμους, δευτέρα ἔκδοσις τῷ 1850 εἰς 3 τόμους.

ΙΛΛΕΡ, λατ. Ilargus ποταμὸς τῆς Γερμανίας. Πηγάζων εἰς τὰ ΒΔ τῆς Βαυαρίας, διέρχεται διὰ τοῦ Καμπεργούνου (Kempten), χεύματος, ὡς ὅρια μεταξὺ Βαυαρίας καὶ Βυρτεμβέργης καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Δούναβιν ἐκ τῆς δεξιᾶς ὄχθης εἰς 2 χιλιόμετρα ἀπὸ τῆς Οὔλμης.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημοτική Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Κεφαλονιά)

δεχόμενος δύο ἄλλους ποταμούς. Ῥοῦς 160 χιλιαμέτρ. Λίαν ὀρμητικὸς καὶ ὑποκείμενος εἰς πλημμύρας. Ἀπὸ τοῦ 1810 μέχρι τοῦ 1815 ἐκαλεῖτο οὕτω μία τῶν διοικητικῶν περιφερειῶν τῆς Βαυαρίας.

ΙΛΛΕΡ (Ματθαῖος Hiller), ἀσιανολόγος γερμανὸς καὶ θεολόγος διαμαρτυρόμενος, γεννηθεὶς τῷ 1646, ἀποθ. τῷ 1725. Διορισθεὶς τῷ 1692 καθηγητὴς τῆς λογικῆς καὶ μεταφυσικῆς ἐν Στουτγάρδῃ καὶ τῷ 1698 καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς, τῶν ἀσιατικῶν γλωσσῶν καὶ τῆς θεολογίας μετήλλαξε τὰς θέσεις ταύτας γενόμενος ἡγούμενος ἐν Καινιγσβρέννῃ τῷ 1716. Ἀπέκτησεν εὐρωπαϊκὴν φήμην ἕνεκα τῶν συγγραμμάτων του εἰς τὴν φιλολογίαν καὶ τὴν ἱερὰν ἑρμηνευτικήν.

Ἴλλερ (Ἰωάννης-Ἀδάμ), μουσικὸς γερμανός, γενν. τῷ 1728, ἀποθ. τῷ 1804. Υἱὸς πτωχοῦ διδασκάλου ἐγένετο τῷ 1755 παιδαγωγὸς κόμητός τινος, καὶ τῷ 1769 ἐπετράπη τὴν διεύθυνσιν μουσικῶν συμφωνιῶν ἐν Λειψίᾳ. Κατόπιν ἐτάνισε 14 ᾄσματα τὰ μέγιστα ἐκτιμηθέντα, καὶ τῷ 1772 ἠνέῳξε παρ' ἑαυτῷ ᾠδικὴν σχολὴν τάχιστα ἀκμάσασαν. Τῷ 1778 ἡ πόλις τῆς Λειψίας ᾠκοδόμησεν αἴθουσαν, ἐν ᾗ ὁ Ἴλλερ διωργάνισε περιοδικὰς μουσικὰς συμφωνίας περιφήμους καταστάσας καθ' ἅπασαν τὴν Γερμανίαν. Ἐκτὸς τῶν συνθέσεών του συνέταξε καὶ διάφορα συγγράμματα ἀποβλέποντα τὴν μουσικήν.

Ἴλλερ (Φρειδερῖκος-Ἀδάμ), μουσικὸς γερμανός, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1768, ἀποθ. τῷ 1812. Ἀποκτήσας ἱκανότητα εἰς τὸ πλαγίαυλον ἐγένετο διευθυντὴς τῆς μουσικῆς εἰς διάφορα θέατρα. Συνέθεσε τέσσαρα κωμικὰ μελοδράματα ἀξιοσημείωτα διὰ τὴν γλυκεῖαν μελῳδίαν των. Ἐδημοσίευσε διάφορα ἄλλα μουσικὰ τεμάχια.

Ἴλλερ (Ἰωάννης, βαρὼν), στρατηγὸς αὐστριακός, γενν. τῷ 1754, ἀποθ. τῷ 1819. Εἰσελθὼν εἰς τὸ πυροβολικὸν τῷ 1770, καὶ ἀναδείξας μεγάλα στρατιωτικὰ προτερήματα ἐν ταῖς κατὰ τῶν Τούρκων καὶ τῶν Γάλλων μάχαις, προεβιβάσθη τῷ 1803 ὑποστράτηγος. Κατὰ τὸ 1805 τεθεὶς μετὰ σώματος ἐξ 22 χιλ. ἀνδρῶν εἰς τὸ Τυρόλιον ὅπως προστατεύσῃ τὰς ἐργασίας τοῦ αὐστριακοῦ στρατοῦ, ἐξεπλήρωσεν ἐπιτυχῶς τὴν ἀποστολήν του. Τῷ 1809 ἀναλαβὼν τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἑνὸς σώματος τοῦ στρατοῦ τοῦ ἀρχιδουκὸς Καρόλου, ἡττήθη μὲν τῇ 24 ἀπριλίου ὑπὸ τῶν Γάλλων, ἀλλ' ἐνίκησε μετὰ τρεῖς ἡμέρας. Ἐν τῇ μάχῃ τῆς Ἀσπέρνης ἄρχοντος τῆς δεξιᾶς πτέρυγος τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τοῦ ἀρχιδουκὸς Καρόλου συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ αὐστριακοῦ στρατοῦ. Τὴν ἐπιοῦσαν ἠθέλησε νὰ προσβάλῃ τὴν νῆσον Λοβῶ, ἐν ᾗ ἀπεσύρθη ὁ Ναπολέων, ἀλλ' ὁ ἀρχιδουξ Κάρολος δὲν ἐνέκρινε τὸ σχέδιόν του τοῦτο. Ἐν Βάγραμ νικηνὴς ἐν τῇ δεξιᾷ πτέρυγι κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν, ὑπεχώρησε τὴν ἐπιοῦσαν ἐν μεγίστῃ τάξει. Ἕνεκα τῶν ὑπηρεσιῶν του ἀντημείφθη διὰ τοῦ βαθμοῦ feldzeugmeister καὶ διὰ δώρου 50 χιλ. φλωρινίων. Τῷ 1813 ἀπεστάλη εἰς Ἰλλυρίαν ὅπως προσβάλῃ τὸν στρατὸν τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς Ἰταλίας, ὃν ἀπώθησε μέχρι Βερώνης. Κατὰ τὸν δεκέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους προσεκλήθη εἰς τὸν μέγαν στρατὸν τῶν συμμάχων καὶ συνειργάσθη εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν κινήσεών του. Τῷ 1814 διωρίσθη ἀρχηστράτηγος τῆς Γαλλικίας.

ΙΛΛΕΣΚΑΣ, κωμόπολις καὶ δῆμος τῆς Ἱσπανίας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Τολέδου ἐντὸς ἀχανοῦς πεδιάδος ἐπὶ τῆς ἀπὸ Τολέδου εἰς Μαδρίτην ὁδοῦ πρωτεύουσα ὁμωνύμου διοικητικῆς περιφερείας. Κάτ. 2,000. Βαρελοποιεῖα. Πανήγυρις τριήμερος τῇ 31 αὐγούστου. Ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἦν ἑλληνικὴ ἀποικία καλουμένη Ἰλλάρκουρις. Ὑπέστη τὰ πάνδεινα κατὰ τὰς ἀπὸ τοῦ 1808 μέχρι τοῦ 1814 πολέμους.—Ἡ ὁμώνυμος διοικητικὴ περιφέρεια περιέχει 27 κωμοπόλεις σχηματιζούσας ἑκάστην ἀνὰ ἕνα δῆμον. Ἐκτίμησις τῶν ἀκινήτων κτημάτων ἓν ἑκατομμύριον ρεαλίων, φόροι 381 χιλ. ρεαλίων.

ΙΛΛΗ, ποταμὸς τῆς Γαλλίας ἐν τῷ διαμερίσματι Ἴλλης καὶ Βιλαίνης. Πηγάζων ἐκ τῆς λίμνης Βουλέτης βαίνει ἐκ Β πρὸς Ν καὶ μετὰ βροῦν 4 χιλιαμέτρων ἐκβάλλει εἰς τὴν Βιλαίνην. Περιλαμβάνει μέρος τῆς διώρυγος Ἴλλης καὶ Ῥάνσης.

ΙΛΛΗ, μικρὰ πόλις τῆς Γαλλίας ἐν τῷ διαμερίσματι τῶν Ἀνατολικῶν Πυρηναίων εἰς 869 χιλιάμ. ἀπὸ τῶν Παρισίων ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ Τέτου εἰς τὴν ἄκραν τῆς πεδιάδος Παρκινιών. Κάτοικ. 5,262. Ἐργοστάσια ὑφασμάτων, βαρελοποτα, σχοινοπλοκεῖα, νηματοποιεῖα. Ἐμπόριον δημητριακῶν, ἐξαιρέτων καρπῶν, λινοῦ, καννάβεως, κτηνῶν κτλ. πανηγύρεις κατὰ τὴν μεγάλην τρίτην καὶ τῇ 24 αὐγούστου. Κομψὴ πόλις περιτετειχισμένη. Ἀξιοσημείωτος ἡ ἐνοριακὴ ἐκκλησία. Ἀνῆκεν ἄλλοτε εἰς τοὺς Ἱσπανούς. Τῷ 1640 ἀπεδόθη εἰς τοὺς Γάλλους. Τῷ 1793 ἀνακτηθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἱσπανῶν, ἀλλ' ἐπὶ ὀλίγους μόνον μῆνας ἐκρατήθη ὑπ' αὐτῶν.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΙΛΛΗ ΚΑΙ ΒΙΛΑΙΝΗ, ναυτικὸν διαμέρισμα τῆς Γαλλίας, σχηματισθὲν τῷ 1790 ἐκ μέρους τῆς ἀρχαίας ἐπαρχίας τῆς Βρετάνης καὶ κείμενον ἐν ταῖς λεκάναις τοῦ ὠκεανοῦ καὶ τῆς Μάγχης. Ὅρια πρὸς Β ἡ Μάγχη, ἐφ' ἧς ἔχει παραλίαν 70 χιλιαμ. πρὸς Α τὰ διαμερίσματα τῶν Βορείων Παραλίων καὶ τοῦ Μορβιχὰν, πρὸς Ν τὸ τοῦ Κάτω Λείγηρος, καὶ πρὸς Α τὸ τῆς Μαϋέννης. Ἐπιφάνεια ἀνώμαλος καὶ λεπτόγεως. Ἐπισημότεροι τῶν ποταμῶν Ἴλλη, Βιλαίνη, Ῥάνση. Τὸ διαμέρισμα τοῦτο κείμενον μεταξὺ δύο θαλασσῶν ὑπόκειται εἰς ἀκαταπαύστους σχεδὸν βροχὰς καὶ ὁμίχλας νοσώδεις. Θερμοκρασία μετρία· τὰ μεγάλα ψύχη ὡς καὶ αἱ μεγάλαι θερμότητες σπάνιαι· βρέχεται ἡμέραι κατ' ἔτος 105, ὁμιχλώδεις 80. Ἐπικρατοῦντες ἄνεμοι δυτικοὶ καὶ νοτιοδυτικοί. Ἐξάγουσιν ἐκ τῆς γῆς ἄσβεστον, διαφόρους λίθους καὶ διάφορα μέταλλα. Ἐπιφάνεια 6925,83 τετρ. χιλιαμ. Προϊόντα τῆς γῆς σῖτος, σήκαλις, κριθὴ, βρώμη, ἀραβόσιτος· καλλιέργεια λινοῦ, καννάβεως, καπνοῦ. Κατὰ τὰ νότια ἄμπελοι, μηλέαι, ἀπιδέαι καὶ πλεῖστα ἄλλα εἴδη καρποφόρων δένδρων· ὡραῖα δάση ἀγρίων δένδρων, καὶ παδιάδες κατὰ μῆκος μὲν τῶν ποταμῶν πλούσιαι, ἀλλαχοῦ δὲ λεπταί· κυνήγιον ἄφθονον, ἐπίσης καὶ ἡ ἁλιεία. Τὰ κατοικίδια ζῶα, ἐξαιρουμένου τοῦ προβάτου εἶναι ἐκ καλλίστων εἰδῶν· περίφημα τὰ γαλακτικὰ καὶ τὸ βούτυρον. Κάτοικοι κατὰ τὴν τοῦ 1866 ἀπογραφὴν 592,609, ἤτοι 88 εἰς ἑν τετρ. χιλιάμ. Διοικητικῶς διαιρεῖται εἰς 6 περιφερείας, 43 τοπαρχίας, 350 δήμους· πρωτεύουσα Ῥέννης. Ἔχει ἐν ἐφετεῖον, 6 πρωτοδικεῖα καὶ 2 ἐμποροδικεῖα, ἐπισκοπὴν ὑπαγομένην εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπὴν τοῦ Τουρ, μίαν ἀκαδημίαν πανεπιστημιακὴν τῆς πρώτης κλάσεως, σχολὰς τῶν νομικῶν, τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς φιλολογίας, σχολὴν ἰατρικῆς καὶ φαρμακευτικῆς δευτέρας τάξεως, λύκειον, μέγα καὶ μικρὸν γυμνάσιον, 6 δημοτικὰς σχολὰς, ἐμπορικὴν καὶ βιομηχανικὴν σχολὴν, 8 ἐκπαιδευτήρια, γεωργικὴν σχολὴν, σχολεῖον τῶν κωφαλάλων, δύο διδασκαλεῖα, περὶ τὰ 500 σχολεῖα προκαταρκτικὰ δημοτικὰ ἢ ἰδιωτικὰ, διάφορα ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα διευθυνόμενα ὑπὸ θρησκευτικῶν ταγμάτων, μαθήματα δωρεὰν διὰ τοὺς ἐργάτας, σχολεῖον ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς, μουσεῖον, 4 δημοσίους βιβλιοθήκας, βοτανικὸν κῆπον, ἀρχαιολογικὴν ἑταιρίαν, φιλολογικὰς ἑταιρίας. Ἐπὶ 100 παίδων τὰ 25 γινώσκουσι γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν· 15 πτωχοκομεῖα, 5 ἀποταμιευτήρια, δημόσιον φρενοκομεῖον, γηροκομεῖα τῶν ἀναπήρων, φιλανθρωπικαὶ ἑταιρεῖαι, ὀρφανοτροφεῖα περὶ τοὺς 70 χιλιάδας ἐπαιτῶν. Φόροι ὑπὲρ τὰ 13 καὶ ἥμισυ ἑκατομμύρια φράγκων. Ἡ βιομηχανία οὐχὶ τοσοῦτον ζωηρὰ συνισταμένη ἰδίως εἰς χονδρὰ ὑφάσματα καὶ σχοινία· ὁλικὸς ἀριθμὸς τῶν ἐργοστασίων 1318. Ἐμπόριον ἀρκούντως ζωηρόν· εἴδη εἰσαγωγῆς ἐπισημότερα ἐριοῦχα, μεταξωτὰ ὑφάσματα, μουσελίνα, ἀποκιακὰ, οἶνος, εἴδη πολυτελείας· ἐξαγωγῆς, λινὸς, νήματα, δέρματα, βούτυρον, κηρὸς, μέλι, περικνημίδες, φλανέλλαι, σίδηρος, διάφοροι καρποὶ, ὄστρακα καὶ ὠά· κατ' ἔτος 310 πανηγύρεις, ὧν ἐπισημοτέρα ἡ τοῦ Ἁγίου Σερβανοῦ. Ἡ ἱστορία τῆς ἐπαρχίας ταύτης συγχέεται μετὰ τῆς ἱστορίας τῆς Βρετάνης. Ὑπῆρξε πατρὶς διαφόρων ἐπισήμων ἐν οἷς ὁ Σατωβράνδος καὶ ὁ Λαμεναί.

ΙΛΛΗΣ ΚΑΙ ΡΑΝΣΗΣ (διώρυξ), διώρυξ τῆς Γαλλίας συγκοινωνοῦσα τὴν Βιλαίνην ἐκβάλλουσαν εἰς τὸν ὠκεανὸν μετὰ τῆς Ῥάνσης ἐκβαλλούσης εἰς τὴν Μάγχην. Ἀρχομένη ἐκ τῶν Ῥηνῶν κατὰ τὸ πλωτὸν μέρος τῆς Βιλαίνης ἀκολουθεῖ τὸν ῥοῦν τοῦ ποταμοῦ Ἴλλης, διέρχεται τὸν μέρος τὸ χωρίζον τὰ λεκανοπέδια τῆς Βιλαίνης, τῆς Ῥάνσης καὶ εἰσερχομένη παρὰ τὸ Ἑβρὸν εἰς τὴν Ῥάνσην, ἐξακολουθεῖ μέχρι τοῦ Σατελιέ. Διὰ τῆς διώρυγος ταύτης μετακομίζονται ἰδίως δημητριακὰ, ἄνθρακες, λίθοι, ξυλικὴ, κάνναβις, σίδηρος, οἶνοι κτλ.

ΙΛΛΙΓΕΝ, κωμόπολις τοῦ βασιλείου τῆς Βυρτεμβέργης. Κάτ. 1400. Σταθμὸς τοῦ ἀπὸ Βρυξέλλης εἰς Στουτγάρδην σιδηροδρόμου.

ΙΛΛΙΓΚΔΩΝ (Hillingdon), πόλις τῆς Ἀγγλίας ἐν τῇ κομητείᾳ τῆς Μιδδλεσεξίας παρὰ τὸν Μέγαν δυτικὸν σιδηρόδρομον. Κατοικ. 10 χιλ. Τράπεζα, βιβλιοθήκη· Ἀστυνομικὸς Σταθμός.

ΙΛΛΙΕΡ, λατ. Isierae, γαλ. Illiers, πόλ. καὶ δῆμος τῆς Γαλλίας ἐν τῷ διαμερίσματι τοῦ Εὔρου καὶ Λείγηρος εἰς 25 χιλιάμ. ἀπὸ τῶν Σαρτρῶν, πρωτεύουσα τοπαρχίας, ταχυδρομεῖον εἰς 117 χιλιάμ. ἀπὸ Παρισίων, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Λείγηρος. Κάτ. 3100. Εἰρηνοδικεῖον. Ἐργοστάσια ἐριούχων καὶ διαφόρων μαλλίνων ὑφασμάτων, βαρελοποιεῖα, βυρσοδεψεῖα, κεραμεῖα, ἀγγειοπλαστεῖα, ἀσβεστοεργεῖα, ἐμπόριον κτηνῶν, προβάτων καὶ μαλλίου, τέσσαρες πανηγύρεις, θέσις τερπνή· λείψανα ἀρχαίου φρουρίου.—Ἡ ὁμώνυμος τοπαρχία περιέχει 21 δήμους καὶ κατοίκους 11 χιλιάδ. καὶ διαβρέχεται ὑπὸ τοῦ Εὔρου.

ΙΛΛΙΜΑΝΙ (Νεβάδα ἀε), ὄρος τῶν βολιβια-

ΑΠΟΘΕΣΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κρητολογικὴ Βιβλιοθήκη
Ἀρχοστολάκη (Ν. Π. Τ. Α.)

νῶν Ἄνδεων καὶ ἡ δευτέρα κορυφὴ αὐτῶν· ὕψος 7506 μέτρ.

ΙΛΛΙΝΟΥΑ, ποταμὸς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐν τῇ ὁμωνύμῳ πολιτείᾳ, σχηματιζόμενος ἐκ τῆς συμβολῆς δύο ποταμῶν, διευθυνόμενος πρὸς τὰ ΝΔ καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Μισσισιπὴν κατὰ τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ ὄχθην εἰς 35 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΒΔ τοῦ ἀγίου Λουδοβίκου. Ῥοῦς 680 χιλιαμ. ἐν μέρει πλωτῶν.

Ἰλλινοῦα, μία τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, ἀνήκουσα εἰς τὸ σύμπλεγμα τῶν Δυτικῶν Πολιτειῶν. Ὅρια πρὸς Β ἡ Πολιτεία Wisconsin, πρὸς Α ἡ λίμνη Michigan καὶ ἡ Πολιτεία τῆς Ἰνδιάνης, πρὸς Ν ὁ ποταμὸς Ὄχιο χωρίζων αὐτὴν ἀπὸ τῆς πολιτείας Kentucky, πρὸς Ν καὶ Δ ὁ Μισσισιπὴς χωρίζων αὐτὴν ἀπὸ τῶν πολιτειῶν Missouri καὶ Iowa. Πλάτ. βόρ. 37ο—42ο 30′, μῆκ. δυτ. 87ο 30′ — 91ο 40. Ἐπιφάνεια 143,506 τετρ. χιλιαμ. Ἅπαντες οἱ ἐσωτερικοὶ ποταμοὶ ἐκβάλλουσιν εἰς τὸν Μισσισιπήν. Ἐπισημότεραι τῶν λιμνῶν Michigan, Peoria καὶ Pishlatra. Ὑπὸ μεταλλευτικὴν ἔποψιν ἀνήκει ἡ πολιτεία αὕτη εἰς τὴν μολυβδοῦχον γραμμὴν παρέχουσαν μόλυβδον ἄφθονον· ἀλλὰ καὶ γαιάνθρακες καὶ χαλκὸς καὶ σίδηρος καὶ ὀρείχαλκος καὶ ἄργυρος ἐξορύσσονται. Κλίμα ἀρκούντως γλυκύ· κατὰ τὸ θέρος ἡ θερμόμετρος μετριάζεται, κατὰ δὲ τὸν χειμῶνα πολλοὶ ποταμοὶ πήγνυνται ἐπὶ τοσοῦτον μῆνας, ἡ δὲ χιὼν ἄφθονος. Γῆ γονιμωτάτη. Βιομηχανία ἀκμαία, ἐμπόριον ζωηρότατον. Σιδηρόδρομοι κατέχοντες μεγίστην ἔκτασιν, ὧν κέντρον ἡ Chicago. — Ἡ ἐκτελεστικὴ ἀρχὴ ἀνατίθεται εἰς κυβερνήτην καὶ ὑποκυβερνήτην ἐκλεγομένους κατὰ τετραετίαν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας, ἡ δὲ νομοθετικὴ εἰς γερουσίαν συγκειμένην ἐκ 40 μελῶν προεδρευομένων ὑπὸ τοῦ ὑποκυβερνήτου καὶ ἐκλεγομένων κατὰ τετραετίαν καὶ εἰς βουλὴν ἀντιπροσώπων συγκειμένης ἐξ 177 μελῶν ἐκλεγομένων κατὰ διετίαν ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Πᾶς πολίτης συμπληρώσας τὸ 21ον ἔτος τῆς ἡλικίας καὶ διαμένας ἀπὸ 6 μηνῶν ἐν τῇ Πολιτείᾳ κατὰ τὰς ἐκλογὰς χαίρει δικαίωμα ἐκλογέως. Εἰς τὸ 43ον ὁμοσπονδιακὸν συνέδριον ἡ Πολιτεία ἀπέστειλε 2 γερουσιαστὰς καὶ 9 ἀντιπροσώπους. Διοικητικῶς διαιρεῖται εἰς 87 κομητείας. Πρωτεύουσα Spriagfield ἀπὸ τοῦ 1837· ἄλλαι ἐπίσημοι πόλεις Chicago, Vendalia. Κάτοικοι κατὰ τὴν τοῦ 1870 ἀπαρίθμησιν 2,539,891, ἔτ. 18 κατὰ τετραγ. χιλιαμετρον, ἐξ ὧν λευκοὶ 2,511,096. Τὸ ὄνομα τῆς Πολιτείας ταύτης ἐλήφθη ἐκ τινος αὐτοχθόνου φυλῆς κατοικούσης παρὰ τὸν ὁμώνυμον ποταμόν. — Ἐκ τῶν Γάλλων τοῦ Καναδᾶ ἐσχηματίσθησαν αἱ πρῶται ἀποικιαι τῷ 1693. Γενομένη κτῆσις τῶν Ἄγγλων τῷ 1763, παρεχωρήθη εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῷ 1783 περιληφθεῖσα κατὰ πρῶτον ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἰνδιάνης ὕστερον ἀναγνωρισθεῖσα ὡς χώρα διωργανισμένη τῷ 1809, καὶ ὡς Πολιτεία τῆς Ἑνώσεως τῷ 1818, ὑπέστη κατόπιν ἐπιδρομὰς τῶν αὐτοχθόνων, ἀφ' ὧν ἀπηλλάγη τῷ 1838.

ΙΛΛΙΤΟΥΡΓΙΣ, ἀρχαία πόλις τῆς Ἱσπανίας πρὸς Β τῆς Βαιτικῆς παρὰ τοῖς Τουρδούλοις ἐπὶ τοῦ Βαίτιδος, καταστραφεῖσα ὑπὸ Σκηπίονος τοῦ Ἀφρικανοῦ.

ΙΛΛΟΓΑΝ, πολύχνιον τῆς Ἀγλίας ἐπὶ τῆς διώρυχος τῆς Βριστόλης. Κάτοικοι 8 χιλ. καταγινόμενοι εἰς τὴν ἐξόρυξιν γαιανθράκων, κασσιτέρου καὶ σιδήρου.

ΙΛΛΟΚ, πόλις τῆς Αὐστρίας ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως εἰς 40 χιλιάμ. ἀπὸ τοῦ Πετερβαραδίνου. Κάτ. 3400. Ἀρχαῖον φρούριον, ἐρείπεια καὶ ἀρχαιότητες ῥωμαϊκαί.

ΙΛΛΟΡΑ, πόλ. τῆς Ἱσπανίας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Γρενάδης, εἰς 32 χιλιάμ. ἀπ' αὐτῆς. Κάτοικοι 6,000. Ὑφαντική, μάρμαρα. Κομψὴ ἑνοριακὴ ἐκκλησία. Ἐπὶ τῶν Ἀράβων ἠκμαζεν. Ἡλώθη ὑπὸ Φερδινάνδου βασιλέως τῆς Λεωνίας τῷ 1242.

ΙΛΛΟΣ, στρατηγὸς βυζαντινὸς ἀποκεφαλισθεὶς τῷ 488. Ἴσαυρος τὸ γένος ἐξετέλεσεν ὑψηλὰ καθήκοντα ἐπὶ Λέοντος τοῦ Α', καὶ συνέδεσε στενὴν φιλίαν μετὰ τοῦ συμπατριώτου του Ζήνωνος. Μετὰ τὴν εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον ἀνάβασιν τοῦ Ζήνωνος ὁ Ἶλλος ἀπεμακρύνθη αὐτοῦ ὡς ἀνικάνου καὶ πλήρους ἐλαττωμάτων καὶ προστεθεὶς εἰς τὸ κόμμα τῆς ἐπικλήρου αὐτοκρατείρας Βερίνης καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς Βασιλίσκου συνετέλεσεν εἰς τὴν ἔξωσιν τοῦ Ζήνωνος τῷ 475. Ἐπιτραπεὶς μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Τροκόνδου τὸν καταδιωγμὸν τοῦ ἐκπεσόντος αὐτοκράτορος εἰς Ἰσαυρίαν, ἐνίκησεν αὐτὸν τῷ 476 καὶ περιεκύκλωσεν ἐπί τινος λόφου· ὕστερον συνεννοηθέντες οἱ δύο ἀδελφοὶ μετὰ τοῦ Ζήνωνος συνήνωσαν τὰς δυνάμεις των μετὰ τῶν τοῦ Ζήνωνος καὶ ἐβάδισαν κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας συναντήσαντες τὸν αὐτοκρατορικὸν στρατὸν κατώρθωσαν νὰ καταπείσωσι τὸν στρατηγὸν αὐτοῦ καὶ νὰ συμπαρασύρωσι μεθ' ἑαυτῶν εἰς τὴν ἀνταρσίαν, καὶ οὕτω ἐπήνεγκαν τὴν πτῶσιν τοῦ Βασιλίσκου τῷ

477 καὶ τὴν ἐκ νέου ἀναγόρευσιν τοῦ Ζήνωνος. Ὁ Ἴλλος ὑπῆρξε μόνος ὕπατος κατὰ τὰ ἔτη 478 καὶ 479. Κατέβαλε τὴν ἀνταρσίαν τοῦ Μαρκιανοῦ καὶ ἐπροστάτευσε τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας. Μεταξὺ τῶν ὑπ' αὐτοῦ προστατευομένων ὑπῆρχε Πεμπράριός τις Αἰγύπτιος ποιητὴς καὶ γραμματικὸς διακεκριμένος ἀλλὰ κεκηρυγμένος εἰδωλολάτρης καὶ ἐπαγγελλόμενος τὸν μάντιν. Ὁ Ἴλλος προβιβασθεὶς εἰς τὸν βαθμὸν πατρικίου καὶ στρατάρχου καὶ κινήσας τὴν ζηλοτυπίαν τοῦ Ζήνωνος διέτρεξε πολλὰς κινδύνου δολοφονίας, κατέλιπε μετὰ τοῦ φίλου του Πεμπρερίου τὴν αὐλὴν, ἐπέτυχε τὴν ἀρχηγίαν τῶν ἐν Ἀσίᾳ στρατευμάτων καὶ προεκήρυξεν αὐτοκράτορα τὸν πατρίκιον Λεόντιον τῷ 484. Ὁ Ζήνων ἀντέταξεν εἰς τοὺς ἀντάρτας στρατὸν συγκείμενον ἐκ Μακεδόνων καὶ Σκυθῶν ὑπὸ ἀρχηγοὺς Ἰωάννην τὸν Σκύθην καὶ τὸν Θεοδώριχον. Ὁ Λεόντιος ὁ Ἴλλος καὶ ὁ ἀδελφός του ἐκλείσθησαν κατὰ κράτος παρὰ τὴν Σελεύκειαν ἐν Ἰσαυρίᾳ τῷ 485, καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ κλεισθῶσιν ἐντὸς ὀχυροῦ φρουρίου. Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἴλλου Τροκόνδος ἐπιχειρήσας διάσπασιν τῶν ἐχθρικῶν γραμμῶν συνελήφθη καὶ ἀπεκεφαλίσθη. Ἀγνοουμένου τοῦ συμβάντος ὑπὸ τῶν πολιορκουμένων, ὁ Πεμπρέριος διεβεβαίωσε αὐτοὺς ὑποσχόμενος ἐπάνοδον τοῦ Τροκόνδου μετ' ἐπικουριῶν. Ἐπὶ τέλους μετὰ τριετῆ πολιορκίαν ὁ Λεόντιος καὶ ὁ Ἴλλος κατὰ τὴν ἐξάντλησιν τῶν ζωοτροφιῶν ἐνόησαν ὅτι ὁ προφήτης των ἦτο ἀπατεὼν καὶ ἀπεκεφάλισαν αὐτόν. Μετὰ τινας ἡμέρας τὸ φρούριον παρεδόθη διὰ προδοσίας καὶ οἱ δύο ἀρχηγοὶ Λεόντιος καὶ Ἴλλος ἀπεκεφαλίσθησαν.

ΙΛΛΟΥΣΚΑ, πόλις τῆς Ἱσπανίας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Σαραγόσσης εἰς 20 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Καταλαυδίας. Κάτ. 2,800. Πατρὶς τοῦ Κοντοσταύλου Ἀλβαρὲζ δὲ Λούνα.

ΙΛΛΣΒΟΡΟΥΓ, κωμητεῖα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν κατὰ τὰ νότια τῆς Πολιτείας New. Hampshire. Ἐπιφάνεια 1486 τετρ. χιλιαμ. Κάτ. 60 χιλ. Πρωτ. Amherst. Διωργανίσθη τῷ 1774. Γῆ γόνιμος. Βιομηχανία λίαν ἀνεπτυγμένη. Διασχίζεται ὑπὸ δύο σιδηροδρομικῶν γραμμῶν. — Ἕτερα κωμητεῖα κειμένη ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ μέρους τῆς χερσονήσου τῆς σχηματιζούσης τὴν Πολιτείαν τῆς Φλωρίδος ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου. Ἐπιφάνεια 2590 τετρ. χιλιαμ. Κάτ. 2800. Πρωτ. Τάλλασσα. Γῆ ἐπιτηδεία εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ σακχαροκαλάμου καὶ τοῦ βάμβακος.

Ἰλλσβορούγ, διάφορα μικρὰ πολίχνια τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς.

Ἰλλσβορούγ, κωμόπολις τῆς Ἰρλανδίας Ἀστυνομικὸς σταθμὸς, ἐκκλησία, 4 παρεκκλήσια, δημαρχεῖον, ἀποταμιευτήριον. Ἐργοστάσιον ἐριούχων, διϊλυστήριον, ζυθοποιεῖον. Τέσσαρες πανηγύρεις. Ἱπποδρόμιον κατὰ μάϊον. Κάτ. 1400.

Ἰλλσβορούγ, ἀκρωτήριον τῆς Αὐστραλίας ἐν τῇ Νέᾳ Οὐαλλίᾳ. Πλάτος νότ. 20ο 36', μῆκ. ἀνατ. 146ο 24'.

Ἰλλσβορούγ, νῆσος, τῆς Βορείου Ἀγγλικῆς Ἀμερικῆς ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ ὠκεανῷ. Πλάτ. βόρ. 57ο 15', μῆκ. δυτ. 63ο 40'.

Ἰλλσβορούγ, κόλπος τῆς βορείου Ἀγγλικῆς Ἀμερικῆς, πλατὺς καὶ βαθύς.

Ἰλλοσβορούγ, κώμη τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς ἐν ταῖς Μικραῖς Ἀνδίλλαις, πρωτεύουσα τῆς νήσου Καριακοῦ μιᾶς τῶν Γρεναδιλλῶν Ἀναγείγεται πλησίον νοσώδους ἕλους. Φυτεῖαι βάμβακος καὶ κομψαὶ οἰκίαι.

ΙΛΛΣΔΑΛΗ, κωμητεῖα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, κειμένη ἐπὶ τοῦ νοτίου μέρους τῆς Πολιτείας Michigan ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Ἰνδιάνης. Ἐπιφάνεια 1440 τετραγ. χιλιαμ. Κατ. 16000. Πρωτ. Ἰλλσδάλη. Γῆ γόνιμος.

ΙΛΛΥΡΙΑ, ΙΛΛΥΡΙΚΟΝ, ΙΛΛΥΡΙΣ, ὄνομα ὑφ' ὃ οἱ ἀρχαῖοι διέκρινον χώρας τινάς. Κατὰ τὸν Δ' π. Χ αἰῶνα οἱ Ἕλληνες ἱστορικοὶ ἐκάλουν Ἰλλυρίαν πᾶσαν τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους ἀπὸ τοῦ μυχοῦ αὐτῆς πρὸς Β μέχρι τῶν Ἀκροκεραυνίων ὀρέων πρὸς Ν ἐκτεινομένην ἐν τῷ ἐσωτερικῷ μέχρι τοῦ Σαύου πρὸς τὰ ΒΑ καὶ πρὸς Α μέχρι τοῦ Δρείνου καὶ τοῦ ὄρους Σκάρδου χωρίζοντος αὐτὴν ἀπὸ τῆς Θρᾴκης καὶ τῆς Μακεδονίας. Διήρχετο δι' αὐτῆς ἐκ τῶν ΒΑ πρὸς τὰ ΝΑ ἡ προεκβολὴ τῶν Ἰουλιανῶν Ἄλπεων, σχηματίζουσα κατὰ τὰς ἀκτὰς ἀπειραρίθμους νήσους χρησιμευούσας ὡς καταφύγιον εἰς τοὺς πειρατὰς, καὶ ἐπότιζον αὐτὴν οἱ ποταμοὶ Τίτιος, Νάρων καὶ Δρεῖλος. Ἰλλυριοὺς δὲ ἐκάλουν οἱ ἱστορικοὶ ἐκεῖνοι πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ προμνησθείσῃ χώρᾳ, ἐν ᾧ λαοί τινες ξένοι ὅλως πρὸς τοὺς Ἰλλυριοὺς ἀκατέλουν ἰδίας φυλὰς, ὡς οἱ «Ἴστριοι», ἐν τῇ χερσονήσῳ τῇ διατηρισάσῃ τὸ ὄνομα αὐτῶν οἱ «Ἰάποδες» ἐν τῷ ἄνω Σαύῳ οἱ «Δοβούρνιοι» ἐπὶ τῆς παραλίας μέχρι τοῦ Τιτίου. Ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τούτου ἤρχιζον οἱ ἴδιως Ἰλλυριοὶ ἑβρισμὸν ὁμοσπόνδων φυλῶν ἐκ τῶν ὁποίων κατὰ μὲν τοὺς ἀρχαίους ἦτο ἡ μὲν πολὺ ἡ δὲ ὀλιγωτέρα τῶν ἄλλων. Αἱ φυλαὶ αὗται ἦσαν οἱ «Ἄλβανοι» ἀπὸ Τιτίου μέχρι Νίσσου, οἱ

«Νέστοι» ἀπὸ Νέστου μέχρι Νάρωνος οἱ «Μάνιοι» καὶ οἱ «Ἐγχέλειοι» ἀπὸ Νάρωνος μέχρι Δρείλου οἱ «Ταυλάντιοι» ἀπὸ Δρείλου μέχρι Κετίδου οἱ «Αὐτεριᾶται» εἰ α'Αρδυαῖοι» ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Μακεδονίας· τὸ μεσημβρικὸν μέρος τῆς Ἰλλυρίας μεταξὺ Δρείλου, Κετύδνου κατεκτήθη ὑπὸ Φιλίππου τοῦ πατρὸς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδου, καὶ ἐκλήθη «Ἑλληνικὴ Ἰλλυρία» πρὸς διάκρισιν τοῦ λοιποῦ μέρους κληθέντος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων «Βάρβαρος Ἰλλυρία». Ὀλίγῳ μετὰ τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον, ἡ Βάρβαρος Ἰλλυρία ὑπέκυψεν εἰς τὴν φυλὴν τῶν Αὐταριατῶν ἐπεκτεινάντων τὴν κυριαρχίαν των καὶ ἐπὶ τῶν Τριβελλῶν ἀπὸ Σκάρδου μέχρι Δουνάβεως· τούτων ἡ ἐξουσία ἀνετράπη τῷ 280 διὰ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Γαλατῶν τοῦ Βελγίου ἐξ ὧν οἱ Σκορδίσκοι κατῴκησαν περὶ τὴν συμβολὴν τοῦ Δουνάβεως καὶ τοῦ Σάου. Τοὺς Αὐταριάτας διεδέχθησαν οἱ Ἀρδυαῖοι ὧν ὁ βασιλεὺς Ἄργων ἠθέλησε νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῆς Αἰτωλίας, καὶ ἀπέστειλε τοὺς πειρατάς του πρὸς λεηλασίαν τῶν παραλίων ἑλληνικῶν πόλεων. Ἡ χήρα αὐτοῦ Τεῦτα προσέβαλε καὶ τὰ ἐμπορικὰ ἰταλικὰ πλοῖα καὶ ἐθανάτωσε δύο ῥωμαίους πρέσβεις ἀποσταλέντας ὑπὸ τῆς ῥωμαϊκῆς γερουσίας πρὸς ἔκθεσιν παραπόνων διὰ τὰς πειρατείας ταύτας. Διακηρυχθέντος τοῦ πολέμου μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ Τεύτης τῷ 230, αὕτη προδοθεῖσα ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Φαρίου ὑπεχρεώθη νὰ πληρώνῃ φόρον καὶ νὰ μὴ θαλασσοπορῇ ἐκεῖθεν τῆς Λισσοῦ κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Δρείλου μετὰ πλοίων περισσοτέρων τῶν δύο καὶ νὰ καταλείψῃ εἰς τὸν Δημήτριον χώρας τινὰς τῆς Ἰλλυρίας. Οὗτος φρονῶν ὅτι δὲν ἀντημείφθη ἐπαξίως διὰ τὴν προδοσίαν του ἐπανέστη κατὰ τῶν Ῥωμαίων καὶ προσέλαβεν εἰς τὴν ἀνταρσίαν τὸν Πινεόν, διάδοχον τῆς Τεύτης. Ἡττηθέντες οἱ ἀντάρται καὶ τὸν Πινεὸν διεδέχθη ὁ θεῖός του Σκερδιλοΐδης, ὅστις ὡς φίλος τῶν Ῥωμαίων προσεβλήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλίππου Γ'. Ἐπελθόντες οἱ Ῥωμαῖοι οὐχὶ μόνον ἀπήλλαξαν αὐτὸν τῆς προσβολῆς ταύτης, ἀλλὰ καὶ παρεχώρησαν εἰς τὸν υἱὸν του Πλευράτον τὴν Ἑλληνικὴν Ἰλλυρίαν. Τοῦ Γεντίου τελευταίου βασιλέως τῶν Ἰλλυριῶν συμμαχήσαντος μετὰ τοῦ Περσέως, καὶ νικηθέντος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ἡ Ἰλλυρία ἀπώλεσε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῷ 168. Ἡ Βάρβαρος Ἰλλυρία διῃρέθη τότε εἰς τρία μέρη ὧν οἱ κάτοικοι ἐπολέμησαν ἀνεξαρτήτως ἀπ' ἀλλήλων τελοῦντες φόρον εἰς τοὺς Ῥωμαίους· ἡ δὲ Ἑλληνικὴ Ἰλλυρία ἀπεσπάσθη εἰς τὴν Μακεδονίαν μεθ' ἧς διετέλεσεν ἡνωμένη ὅτε ἐκείνη μετεβλήθη εἰς ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν τῷ 148. Ἐν τῇ Βαρβάρῳ Ἰλλυρίᾳ ἀνεφάνη τότε μετὰ δόξης ἡ φυλὴ τῶν Δαλματῶν, ἥτις πολεμήσασα κατὰ τῶν Ῥωμαίων ἐνικήθη τῷ 156—5 καὶ ὑπεβλήθη εἰς πληρωμὴν φόρου. Ἡ Βόρειος Ἰλλυρία ἀπὸ τοῦ Τιτίου μέχρι τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου ὑπετάγη εἰς τοὺς Ῥωμαίους τῷ 221 καὶ τῷ 177, οἱ δὲ Διβούρνιοι καὶ οἱ Ἰάποδες τῷ 129. Ἡ ἀπὸ Δρείλου μέχρι Τεργέστης Ἰλλυρία μεταβληθεῖσα εἰς ἐπαρχίαν, δὲν εἶχεν ἴδιον διοικητὴν ἀλλὰ προσηρτήθη μέχρι τῆς δικτατωρίας τοῦ Καίσαρος εἰς τὴν διοίκησιν τῆς ἐντὸς τῶν Ἄλπεων ἐπαρχίας ἀναμφιβόλως κατὰ τὸ 135, ὅτε οἱ Ἀρδυαῖοι διὰ τῶν πειρατῶν των προσειλκύσαντο καθ' ἑαυτῶν τὰ ὅπλα τῶν Ῥωμαίων ἀπωθησάντων αὐτοὺς ἀπὸ τῆς παραλίας εἰς τὰ ἐνδότερα. Ὁ Καῖσαρ δικτάτωρ γενόμενος ἐσχημάτισεν ἐκ τῆς Ἰλλυρίας ἰδιαιτέραν ἐπαρχίαν μετὰ ἰδιαιτέρου διοικητοῦ. Ἡνωθεῖσα ὕστερον ἡ ἐπαρχία αὕτη μετὰ τῆς Μακεδονίας ἀπεχωρίσθη μετ' ὀλίγον καὶ συμπεριελήφθη εἰς τὸν κλῆρον τοῦ Ὀκταβίου κατὰ τὴν μετὰ τοῦ Ἀντωνίου διανομὴν τοῦ κράτους. Ἐπειδὴ ἡ ἐπαρχία ἐπωφελη θεῖσα τῶν ἐμφυλίων πολέμων ἐπανεστάτησαν ὁ Ὀκτάβιος ἀναγκασθεὶς νὰ ἐκστρατεύσῃ κατ' αὐτῆς κατέβαλε τοὺς Ἰάποδας, τοὺς Διβουρνίους καὶ τοὺς Δαλμάτας, τῷ 34. Οἱ Δαλμάται συνενώθησαν ὕστερον μετὰ τῶν Μαρκομάνων κατὰ τῶν Ῥωμαίων, ἀλλ' ὑπετάγησαν ὁριστικῶς ὑπὸ τοῦ Τιβερίου ἐπὶ Αὐγούστου 6-9 μ. Χ. Ἐκ τοῦ πολέμου τούτου εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἀπεδόθη τὸ διπλοῦν ὄνομα «Δαλματίας» καὶ «Ἰλλυρικοῦ»· ἀλλ' ὅμως «Ἰλλυρικὸν» ἰδίως ἐκλήθη τὸ πρὸς Β τοῦ Τιτίου μέρος, ἐν ᾧ κατῴκουν οἱ Ἰάποδες καὶ οἱ Διβουρνοί. Τὸ πρὸς Ν μεθόριον τῆς ἐπαρχίας ἐκ μετεβλήθη διατηρηθέντος ὡς τοιούτου τοῦ Δρείλου, ἀλλὰ πρὸς Β ὁ Αὔγουστος ἀπέσπασεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ πλεῖστον τῆς Ἰστρίας ἐπεκτείνας τὰ ὅρια τῆς Ἰταλίας μέχρι τῆς Ἄρσιας. Ἡ «Δαλματία καὶ Ἰλλυρία» ὑπαγομένη εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς γερουσίας ἀπεσπάσθη ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου παραχωρήσαντος ἀντ' αὐτῆς τὴν Κύπρον καὶ τὴν Ναρβωνικὴν καὶ ἐξηρτήθη κατ' εὐθείαν ἀπὸ τῶν αὐτοκρατόρων. Αἱ ἐπισημότεραι πόλεις πόλεις ἦσαν παρὰ μὲν τοῖς Ἰάποσι Μέτυλον (Modling), παρὰ δὲ τοῖς Διβουρνοῖς Φορετάνοι (Fortino), Σίννα (Zengg), Ἰάδερα (Zara Vechia) Σκάρδων (Scardona), παρὰ δὲ τοῖς Δαλμάταις Τραγύριον (Trau), Σαλώνη, Σπόρα (Σπούτα) καὶ Ὀλκίνιον (Dulcigno). — Βλ. τὸ ὄνομα τῆς Ἰλλυρίας εἰς ἐλάχιστον

μόνον μέρος ἐφαρμόζεται ἤδη ὡς ἴδιον γνώρισμα ἐπαρχίας, ἐξετείνετο ὡς γενικὸν ὄνομα εἰς μείζονα ἔκτασιν χωρῶν. Ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς βασιλείας τοῦ Αὐγούστου τὸ «Ἰλλυρικὸν» ἐσήμαινε τὰς δύο ἐπαρχίας τῆς Δαλματίας καὶ τῆς Παιονίας. Ἐπὶ Τιβερίου ἐπεξετάθη εἰς τὴν Μοισίαν, ὕστερον μετὰ τὸν Τραϊανὸν καὶ εἰς τὴν Δακίαν. Τοιουτοτρόπως τὸ ὄνομα τῆς Ἰλλυρίας ἐσήμαινε στρατιωτικὴν διοίκησιν ἐκτεταμένων χωρῶν περιλαμβανουσῶν πολλὰς πολιτικὰς ἐπαρχίας. Κατὰ τὴν ἀνοργάνωσιν τοῦ κράτους ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου, ὑπῆρξε «Νομαρχία τῆς Ἰλλυρίας» καὶ «Διοίκησις τῆς Ἰλλυρίας». Ἡ Νομαρχία τῆς Ἰλλυρίας περιελάμβανε τὰς ἀρχαίας ἐπαρχίας Νωρικοῦ, Παννονίας, Μοισίας, Δαλματίας Μακεδονίας, Ἠπείρου, Ἑλλάδος καὶ Κρήτης καὶ διηρεῖτο εἰς δύο διοικήσεις τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Ἰλλυρίας. Ἡ διοίκησις τῆς Ἰλλυρίας περιελάμβανε 10 ἐπαρχίας, Νωρικοῦ Παραχθέου, Νωρικοῦ μεσογείου, Παννονίας πρώτης, Παννονίας δευτέρας, Οὐαλερίας, Σαυίας, Μοισίας πρώτης, Δακίας Παραχθέου, Δακίας Μεσογείου» Δαλματίας. Τούτων ἡ τελευταία μικρὸν μόνον μέρος τῆς ἀρχαίας ἐπὶ τοῦ Αὐγούστου Δαλματίας περιελάμβανε, τοῦ λοιποῦ μέρους ἀποτελοῦντος ἐπαρχίαν τῆς διοικήσεως τῆς Μακεδονίας, ὡς καὶ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς Ἰλλυρίας κληθείσης τότε Νίας Ἠπείρου. Κατὰ τὸν ὁριστικὸν χωρισμὸν τοῦ ῥωμαϊκοῦ κόσμου εἰς δύο κράτη Ἀνατολικὸν καὶ Δυτικόν, ὠνομάσθη «Νομαρχία τῆς Ἰλλυρίας» ἢ «Ἀνατολικὴ Ἰλλυρία» μέγα κυβερνεῖον τοῦ ἀνατολικοῦ κράτους περιλαμβάνον μόνον τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς ἐπὶ Κωνσταντίνου νομαρχίας τῆς Ἰλλυρίας μέχρι τοῦ Σιρμίου ἐπὶ τοῦ Σαύου, καὶ σχηματίζον τὰς δύο διοικήσεις τῆς Δακίας καὶ τῆς Μακεδονίας. Τὸ δὲ δυτικὸν κράτος κατεῖχεν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Διοίκησις τῆς Ἰλλυρίας» ἢ «Δυτικὴ Ἰλλυρία» τὸ δυτικὸν μέρος τῆς ἀρχαίας νομαρχίας μόνον ἐξ ἐπαρχίας περιλαμβάνον, τὰ δύο Νωρικά, τὰς δύο Παννονίας, τὴν Σαυίαν, καὶ τὴν Δαλματίαν, ἧς ἡ πρωτεύουσα Σάλωνα, ἦν πρωτεύουσα καὶ τῆς Διοικήσεως. Ὑποπεσοῦσα ἡ δυτικὴ Ἰλλυρία εἰς τὴν κυριαρχίαν τῶν Ὀστρογόθων ἀνεκτήθη ἐπὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἐκβαλόντων ὅμως εἰς αὐτὴν περὶ τὰ τέλη τοῦ ΣΤ' αἰῶνος σλαβικῶν φυλῶν ἐσχηματίσθησαν ὕστερον πολλὰ μικρὰ κράτη, Δαλματία, Κροατία, Βοσνία, Σκλαβωνία. Ἐν τοῖς ἑξῆς ἐσημαίνετο τὸ ὄνομα τῆς Ἰλλυρίας, μέχρις οὗ Ναπολέων ὁ Βοναπάρτης ἀπέδωκεν αὐτὸ εἰς τὰς ὑπὸ τὴν Αὐστρίαν ἀποσπασθείσας ἐπὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους ἐπαρχίας.

ΙΛΛΥΡΙΑΣ (βασίλειον), ἀρχαῖον τμῆμα τῆς Αὐστρίας, ὁριζόμενον πρὸς Β ὑπὸ τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Στυρίας, πρὸς Α ὑπὸ τῆς Κροατίας, πρὸς Ν ὑπὸ τῆς Κροατίας, Δαλματίας καὶ Ἀδριατικοῦ πελάγους, πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ Λομβαρδο-Βενετικοῦ βασιλείου καὶ τοῦ Τυρόλου. Πρωτεύουσα Λαϋβάχη. Ἐπιφάν. 2,582000 ἑκτάρια. Κάτ. 1,293 χιλ. ἐξ ὧν 811,200 Σλαύοι, 270 χιλ. Γερμανοί, 116,800 Ἰταλοὶ καὶ 48,500 Φριοῦλοι. Ποτιζόμενον ὑπὸ τοῦ Σαύου, τοῦ Δρέβου καὶ τοῦ Ἰσόντζου, περιλαμβάνει πολλὰς λίμνας, ὧν μεγάλη ἡ τῆς Κζίρκνιτζ. Ἐκτὸς τῆς μεθορίου οὔσης ὀμαλῆς καὶ ἀμμώδους ἡ λοιπὴ χώρα εἶναι ὀρεινή· αἱ διερχόμεναι αὐτὴν τρεῖς σειραὶ τῶν Ἄλπεων εἶναι πρὸς Β αἱ Νωρικαί, πρὸς Ν αἱ Ἰουλιαναὶ καὶ πρὸς Δ αἱ Καρνικαί. Τὸ κλίμα τραχὺ κατὰ τὰ βόρεια, ἀρκούντως θερμὸν κατὰ τὰς μεσημβρινὰς πεδιάδας καὶ ἐπὶ τῆς μεθορίου ὁ ἄνεμος ὁ καλούμενος Σιρόκκος συχνότατος. Γῆ γόνιμος εἰς δημητριακά, οἴνους, καρπούς, ἐλαιώδη φυτά. Μεταλλουργεῖα ὑδραργύρου, ὀρειχάλκου καὶ σιδήρου. Βιομηχανία ζωηρὰ εἰς τὰ κατασκευαζόμενα ἐκ σιδήρου καὶ χάλυβος. Ὁ ἐκ Βερόνης εἰς Τεργέστην σιδηρόδρομος διερχόμενος διὰ τῆς Ἰλλυρίας ἐκ τῶν ΒΑ πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ ἑνώνει τὰς πόλεις Λαϋβάχην, Goertz, Γραδίσκαν, καὶ Τεργέστην.—Τὸ βασίλειον τοῦτο σχηματισθὲν τῷ 1816 διηρεῖτο εἰς δύο κυβερνεῖα, τὸ τῆς Λαϋβάχης περιλαμβάνον τὰς ἀρχαίας ἐπαρχίας Καρνιόλης καὶ Καρινθίας καὶ ὑποδιαιρούμενον εἰς πέντε διοικητικὰς περιφερείας Λαϋβάχης, Νευστάδης, Ἀδελσβέργης, Βιλλάχης καὶ Κλαγενφούρτης, καὶ τὸ τῆς Τεργέστης περιέχον ἐν ταῖς τρισὶ διοικητικαῖς αὐτοῦ περιφερείαις Ἰστρίας, Τεργέστης καὶ Γόριτζ τὰς ἀρχαίας ἐπαρχίας τῆς Αὐστριακῆς καὶ Βενετικῆς Ἰστρίας, τῆς Τεργέστης καὶ τοῦ αὐστριακοῦ Φριοῦλου. Κατὰ τὸν νέον διοργανισμὸν τοῦ αὐστριακοῦ κράτους κατὰ τὸ 1853, τὸ βασίλειον τῆς Ἰλλυρίας ἀπώλεσε τὸ ὄνομά του καὶ διηρέθη εἰς 3 ἐπαρχίας τὴν τῶν Μεθορίων, τῆς Καρνιόλης καὶ τῆς Καρινθίας διοικουμένων τῶν πρώτων ὑπὸ διοικητοῦ καὶ ἑκατέρων τῶν λοιπῶν δύο ὑπὸ προέδρου.

ΙΛΛΥΡΙΚΑΙ ΕΠΑΡΧΙΑΙ, μέγα κυβερνεῖον τῆς πρώτης γαλλικῆς αὐτοκρατορίας, σχηματισθὲν τῷ 1809 ἐκ τῶν ἀπὸ τῆς Αὐστρίας ἀφαιρεθεισῶν ἐπαρχιῶν καὶ κληθὲν οὕτω ὡς περιλαμβάνον μέρος τῆς παραλίας τῆς ἀρχαίας Ἰλ-

λυρίας. Διὰ τῆς ἐν Πρεσβούργῃ εἰρήνης τῷ 1805 εἶχον παραχωρηθῆ μὲν εἰς τὴν Γαλλίαν δύο ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τούτων ἡ Ἰστρία καὶ ἡ Δαλματία καλοῦμεναι Βενετικαὶ καὶ παραχωρηθεῖσαι προηγουμένως τῷ 1801 διὰ τῆς ἐν Λουνεβίλλῃ εἰρήνης εἰς τὴν Αὐστρίαν, ἀλλ' εἶχον συνενωθῆ μετὰ τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας. Διὰ τῆς ἐν Βιέννῃ συνθήκης τῷ 1809 παρεχωρήθησαν εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ αὐστριακὴ Φριούλη, τὸ κυβερνεῖον τῆς Τεργέστης, ἡ Καρνιόλη, ἡ διοικητικὴ περιφέρεια Βιλλάχης καὶ Καρινθίας, τὸ πρὸς Ν τοῦ Σαύου μέρος τῆς Κροατίας, ἡ αὐστριακὴ Ἰστρία, τὰ οὐγγρικὰ Μεθόρια, καὶ ἅπασαι αἱ ἐκ τούτων τῶν χωρῶν ἐξαρτώμεναι νῆσοι τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους. Εἰς τὸν Ναπολέοντα εἶχεν ἐπίσης παραχωρηθῆ τὸ Πουστερθάλον, ἀνατολικὸν μέρος τοῦ Τυρόλου, παραχωρηθὲν διὰ τῆς εἰρήνης τῆς Βιέννης εἰς τὴν Βαυαρίαν. Ἐν ταύτῃ λοιπὸν τῇ ἐπαρχίᾳ, ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς Αὐστρίας παραχωρηθεισῶν χωρῶν, καὶ ἐκ τῆς βενετικῆς Ἰστρίας καὶ Δαλματίας ἀφαιρεθεισῶν ἀπὸ τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας ἐσχημάτισεν ὁ Ναπολέων τὸ γενικὸν κυβερνεῖον τῶν Ἰλλυρικῶν ἐπαρχιῶν ἐκτεινόμενον ἀπὸ τῶν πηγῶν τοῦ Σαόου μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Κατάρου, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἰσόντζου μέχρι τῶν τουρκικῶν μεθορίων. Τὸ κυβερνεῖον τοῦτο διῃρέθη εἰς 6 πολιτικὰς ἐπαρχίας Καρνιόλης, Καρινθίας, Ἰστρίας, Κροατίας πολιτικῆς, Δαλματίας καὶ Ῥαγούσης καὶ μίαν στρατιωτικὴ τῆς Στρατιωτικῆς Κροατίας. Ἡ ἐπαρχία τῆς Καρνιόλης μετὰ πρωτευούσης τῆς Λαϋβάχης, πρωτευούσης ὅλων τοῦ κυβερνείου, διῃρεῖτο εἰς τέσσαρα διαμερίσματα Λαϋβάχης, Ἀδελσβέργης, Κραιμβούργου καὶ Νευστάδης· ἡ τῆς Καρινθίας μετὰ πρωτευούσης τῆς Βιλλάχας εἰς 2 διαμερίσματα Βιλλάχας καὶ Αἰνζης· ἡ τῆς Ἰστρίας μετὰ πρωτευούσης τῆς Τεργέστης εἰς τέσσαρα διαμερίσματα Τεργέστης, Καποδιστρίτας, Γόριτζ, Ῥοβίνου· ἡ τῆς πολιτικῆς Κροατίας μετὰ πρωτευούσης τῆς Καρλστάδης εἰς τρία διαμερίσματα Καρλστάδης Φιούμης Ἀουστιν-Πίκκολο· ἡ τῆς Δαλματίας μετὰ πρωτευούσης Ζάρας εἰς 5 διαμερίσματα Ζάρας, Λισσίας, Μαρκάρσκης Σεβενίκου, Σπαλάτρου· ἡ τῆς Ῥαγούσης μετὰ πρωτευούσης τῆς Ῥαγούσης εἰς τρία διαμερίσματα Ῥαγούσης, Καττάρου καὶ Κουρζόλας· ἡ δὲ Στρατιωτικὴ Κροατία περιελάμβανε τὰς χώρας τὰς κατοικημένας ὑπὸ τῶν εἰς κροατικὰ συντάγματα κατὰ τὰ μεθόρια. Ἐκτὸς τῆς Στρατιωτικῆς Κροατίας διοικουμένης στρατιωτικῶς, αἱ λοιπαὶ ἐπαρχίαι ἔσχον διοργανισμὸν γαλλικόν. Ἐν ἑκάστῃ ἐπαρχίᾳ ὑπῆρχεν εἷς ἐπιμελητής, ἐν ἑκάστῳ δὲ διαμερίσματι εἷς ὑποεπιμελητὴς ἐκτελῶντες καθήκοντα νομάρχου καὶ ὑπονομάρχου. Ἡ δικαιοσύνη ἐξετελεῖτο ὑπὸ εἰρηνοδικῶν, πρωτοδικῶν καὶ τριῶν ἐφετείων ἐδρευόντων ἐν Λαϋβάχῃ, Ζάρᾳ καὶ Ῥαγούσῃ. Δύο δὲ μοῖραι στρατιωτικαὶ κατεῖχον τὰς ἐπαρχίας ταύτας, ἔχουσαι κέντρα ἐν Λαϋβάχῃ καὶ Ζάρᾳ. Ὁ πληθυσμὸς τῶν Ἰλλυρικῶν ἐπαρχιῶν ἀνέβαινε κατὰ τὴν ἀπαρίθμησιν τοῦ 1811 εἰς 1,200,000 ψυχῶν, ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐσόδων εἰς 10,043 χιλ. φράγκων καὶ ὁ τῶν δαπανῶν εἰς 6,600,000 φράγκων. Μετὰ τὰ συμβάντα τοῦ 1814 αἱ ἐπαρχίαι αὗται ὑπετάγησαν εἰς τὴν Αὐστρίαν.

ΙΛΛΥΡΙΚΑΙ ΝΗΣΟΙ, ὄνομα δοθὲν εἰς τὰς νήσους τὰς κειμένας ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὄχθης τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους κατὰ μῆκος τῆς Ἰλλυρίας καὶ τῆς Δαλματίας, ὧν αἱ ἐπισημότεραι εἶναι Βεγίλα, Cherzo, Pago, Βράζζα, Λεσίνα, Κουρζόλα καὶ Μελίδα.

ΙΛΛΥΡΙΚΟΝ, ἴδε ΙΛΛΥΡΙΑ.

ΙΛΛΥΡΙΟΙ. Οἱ κάτοικοι τῆς Ἰλλυρίας. Μεγάδες ἐκ διαφόρων φυλῶν ἦσαν περίφημοι ἐν τῇ ἀρχαιότητι ὡς ἔμπειροι ναῦται ἔχοντες ἐξιόλογον καὶ μέγα ναυτικὸν καὶ συμμαχήσαντες πολλάκις μετὰ τῶν Ῥωμαίων.

ΙΛΛΥΡΙΟΣ, υἱὸς τοῦ Κάδμου καὶ τῆς Ἁρμονίας, γεννηθεὶς ἐν Ἰλλυρίᾳ. Κατὰ τὴν μυθολογίαν ἐξ αὐτοῦ ἔσχε τὸ ὄνομα ἡ Ἰλλυρία.

ΙΛΛΥΡΙΣ, ὡς ἐπίθετον σημαίνει τὴν κατοικουμένην ἐκ τῆς Ἰλλυρίας καὶ τὴν ἀνήκουσαν εἰς τὴν Ἰλλυρίαν, ὡς «Ἰλλυρὶς αἶα» ἡ χώρα τῶν Ἰλλυριῶν. Ὡς οὐσιαστικὸν σημαίνει τὴν Ἰλλυρίαν.

ΙΑΜ, ποταμὸς τῆς Γερμανίας. Πηγάζων ἐν τῷ μεγάλῳ δουκάτῳ τοῦ Σὰξ-Βειμὰρ, διέρχεται τὰς ἡγεμονίας Σβάρτσεμβουργ καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Σάαλ ἐπὶ τῶν μεθορίων τοῦ Σὰξ-Βειμὰρ καὶ τῆς Πρωσσικῆς Σαξωνίας.

Ἴλμ, ποταμὸς τῆς Βαυαρίας. Σχηματιζόμενος ἐκ δύο πηγῶν, ῥέει πρὸς Β καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Δούναβιν.

ΙΛΜ, πόλις τῆς Ἡγεμονίας Σβάρτσβουργ-Ῥουδολστατ ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ. Κάτ. 2,000. Λινᾶ ὑφάσματα, περγαμηναί.

ΙΛΜΕΝ, λίμνη τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας ἐν τῷ κυβερνείῳ τοῦ Νοβογορόδου. Χιλιάμ. 48 ἐπὶ 39. Συγκοινωνεῖ διά τινος ποταμοῦ μετὰ τῆς Λαδόγας. Συνεχῶς ταραττομένη ἐβαυρεῖτο ὑπὸ τῶν Σλάβων.

ΙΛΜΕΝΑΟΥ, πόλ. τῆς Πρωσσίας ἐν τῷ πρώην βασιλείῳ τοῦ Ἀννοβέρου. Πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Δους

ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἔλβαν. Πλωτὸς ἐπὶ 30 χιλιαμ.

ΙΑΜΕΝΑΟΥ, πόλις. τοῦ μεγάλου δουκάτου τοῦ Σάξ-Βεϊμάρ ἐπὶ τοῦ Ἴλμ, 75 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Βεϊμάρης, εἰς πλ. βόρ. 50ο 41' 6" καὶ μῆκ. ἀνατ. 8ο 35' 30". Κάτοικ. 2,400. Ἕδρα ἐπιστασίας τῶν μεταλλείων. Πορκελάνη, θεῖοι, κεχρωματισμένα μαλλία, βαρελοποιεῖα, ζηθοποιεῖα, εἴδη ἐκ μετάλλων· ἐμπόριον ξύλων. Περίφημα καταστήματα ὑδρογραφικῆς. Λουτρὰ ἰαματικά· μεταλλεῖα σιδήρου καὶ μαγγανησίου· χυτήρια σιδήρου.

ΙΑΜΙΝΣΤΕΡ, πόλις τῆς Ἀγγλίας ἐν Σομερσέτῃ ἐπὶ τοῦ Ἴδελ εἰς 16 χιλιαμ. πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Taunton καὶ 17 πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Ilchester. Κατ. 3700. Ἐργοστάσια ἐριούχων. Σχολὴ κλασική, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Ἐδουάρδου ΣΤ' τῷ 1550· Κομψὴ γοτθικὴ ἐκκλησία, νοσοκομεῖον. Πανήγυρις περὶ τὰ τέλη τοῦ αὐγούστου.

ΙΑΟΓ, πόλις τοῦ ἀρχιπελάγους τῶν Φιλιππίνων ἐν τῇ νήσῳ Νέγρος, ἐπὶ τῆς δυτικῆς αὐτῆς παραλίας εἰς πλ. βόρ. 10ο 17' καὶ μῆκ. ἀνατ. 120ο 28'. Κάτ. 7,660 Ὀρύζιον, ἀραβόσιτος, καπνός, σακχαροκάλαμον, βάμβαξ, κάνναβις, κακάο, καρποί, κτλ. Ὑφάσματα ἐκ καναβέως καὶ βάμβακος. Θέρα καὶ ἁλιεία.

ΙΑΟ ΙΑΟ, ἐπαρχία τοῦ ἀρχιπελάγους τῶν Φιλιππίνων περιλαμβανομένη ἐν τῇ ΝΔ γωνίᾳ τῆς νήσου Πανάϊ. Ἐπιφάνεια 5,280 χιλιαμέτρ. τετρ. Κάτ. 277,500. Διέρχεται ἐκ τῶν ΝΔ πρὸς τὰ ΒΔ σειρὰ ὀρέων, ἐξ ὧν πολλοὶ βλάκες πηγάζουσιν. Ἐν τοῖς παραλίοις τὰ ἀκρωτήρια Ποτόλ καὶ Βουλεκάβι. Γῆ γόνιμος καὶ καλῶς κεκαλλιεργημένη, παράγουσα ἀρθόνιον ὄρυζιον, ἀραβόσιτον, σῖτον, ἐξαίρετον καπνόν, βάμβακα, κάνναβιν, καρποὺς καὶ παντοειδῆ λαχανικά. Ἀξιόλογοι βοσκαί. Σημαντικὴ κτηνοτροφία· ἵπποι λίαν ἐκτιμώμενοι. Ἐργοστάσια ἅλατος· ἁλιεία χελωνῶν. Βιομηχανία ὑφασμάτων. Κυβερνᾶται ὑπὸ ἀξιωματικοῦ φέροντος τὸν βαθμὸν ταγματάρχου. Πρωτεύουσα ὁμώνυμος.

Ἴλοϊλο, πόλ. τοῦ ἀρχιπελάγους τῶν Φιλιππίνων, πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας ἐν τῇ νήσῳ Πανάϊ ἐπὶ τῆς ΝΑ παραλίας, εἰς πλ. βόρ. 10ο 31' καὶ μῆκ. ἀνατ. 120ο 12'. Ἕδρα τοῦ διοικητοῦ τῆς ἐπαρχίας. Καλὸς λιμὴν προστατευόμενος ὑπὸ ὑφρυίου. Κάτ. 6,000 Καλῶς ὠχυρωμένη. Τὰ περὶ αὐτὴν παράγουσιν ὄρυζιον, καλαμβίκιον, καπνόν, σακχαροκάλαμον, βάμβακα, κάνναβιν κτλ. Ὑφαντουργεῖα καὶ σαπωνοποιεῖα, ναυπηγεῖα. Θέρα καὶ ἁλιεία.

ΙΑΟΚ, νῆσος τοῦ ἀρχιπελάγους τῶν Φιλιππίνων, μία τῶν δύο Καλαμιανῶν. Πλάτ. βόρ. 11ο 25'—11ο 34' 30", μ. ἀν. 117ο 27'—117ο 4'. Χιλιάμ. 21 ἐπὶ 10. Περικυκλοῦται ὑπὸ νησιδρίων. Γῆ ὀρεινή, διαβρεχομένη ὑπὸ μικρῶν ποταμῶν. Ξυλικὴ παντὸς εἴδους. Ἐπικίνδυνος προσόρμησις.

ΙΑΟΚΟΣ ΒΟΡΕΙΑ, ἐπαρχία τοῦ ἀρχιπελάγους τῶν Φιλιππίνων ἐν τῇ νήσῳ Λουσὸν κατὰ τὰ ΒΑ αὐτῆς μέρη. Ἐπιφάνεια 4,281 τετραγ. χιλιαμ. Κάτοικ. 157,580. Γῆ ὀρεινοτάτη μετὰ πλείστων βλάκων. Ἐν τοῖς παραλίοις ἀξιοσημείωτα ἀκρωτήρια, κόλπος καὶ καλοὶ λιμένες. Τὰ ὄρη ὑψηλὰ καὶ ἀπότομα καλύπτονται ὑπὸ πυκνῶν δασῶν προμηθευόντων ξυλικὴν πρὸς οἰκοδομὴν καὶ πρὸς ἐξεργασίαν. Αἱ πεδιάδες καὶ αἱ κοιλάδες παράγουσιν ἐν ἀφθονίᾳ ὄρυζιον, βάμβακα, σῖτον, σακχαροκάλαμον, καφέ, κακάο, κοκὸς κτλ. Ἐξαίρετα λαχανικά. Μεταλλεῖα χρυσοῦ, Πρωτ. Λαοάγ.

Ἴλοκοσνοτία, ἐπαρχία τοῦ ἀρχιπελάγους τῶν Φιλιππίνων ἐν τῇ νήσῳ Λουσόν. Ἐπιφ. 2,164 τετρ. χιλιαμ. Κάτ. 192,200. Παράλια διακοπτόμενα καὶ παρουσιάζοντα ἀκρωτήρια, κόλπους καὶ καλοὺς λιμένας. Ἡ ἐπαρχία αὕτη ἀναλόγως ἡ πολυπληθεστέρα εἶναι καὶ γοητεύματα τοῦ ἀρχιπελάγους. Ὀρύζιον πολλῶν εἰδῶν, βάμβαξ, καλαμβόκιον, σῖτος, σακχαροκάλαμος, κακάο, καφές, κοσσός, ξυλικὴ παντὸς εἴδους. Ἐργοστάσια βομβακερῶν ὑφασμάτων. Ζωηρὰ ἁλιεία.

ΙΑΟΜΑΝΑΣ, ποτ. τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ἐν Βολιβίᾳ. Πηγαὶ ἄγνωστοι. Ῥέει πρὸς Β καὶ ἑνοῦται μετὰ τοῦ Γουαπόρου μετὰ ῥοῦν 362 χιλιομέτρων.

ΙΑΟΣ, υἱὸς Δαρδάνου καὶ Βατείας, βασιλεὺς τῆς Δαρδανίας. Διάδοχος ὁ ἀδελφός του Ἐριχθόνιος.

Ἴλος, υἱὸς τοῦ Τρωὸς καὶ τῆς Καλιρρόης θυγατρὸς τοῦ Σκαμάνδρου ποταμῶν, πατὴρ τοῦ Λαομέδοντος, ἀδελφὸς τοῦ Γανυμήδους. Εὑρὼν τὸ «Παλλάδιον» πεσὸν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀνήγειρε δι' αὐτὸ βωμόν, οὗ τινος καίντος διέσωσε τὸ θεῖον δῶρον, ἀπολέσας ὅμως τὴν ὅρασιν, ἣν ἀπέδωκεν αὐτῷ ὕστερον ἡ Ἀθηνᾶ. Ἵδρυσε τὸ Ἴλιον. Πολεμήσας κατὰ τοῦ Ταντάλου ἀπέβαλε τὸν υἱὸν ἐκείνου Πέλοπα ἐκ τῆς Παφλαγονίας.

Ἴλος, υἱὸς τοῦ Μερμέρου κατοικῶν ἐν Ἐφύρᾳ. Πρὸς τοῦτον ἦλθεν ὁ Ὀδυσσεὺς ὅπως ζητήσῃ φάρμακον, δι' οὗ νὰ ἀλείψῃ τὰ βέλη του.

ΙΑΟΥΡΓΙΝΕΣ—ΙΑΟΥΡΓΕΤΑΙ.

ΙΑΟΥΡΓΙΑ, lat Iurgis, πόλις τῆς Ἱσπανίας μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Πολυβίου.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινοκτησία Βιβλιοθήκη
Δρυοστολιού (Ν.Π.Σ.Δ.)

ΙΑΠΙΝΣΚΙ, ἀκρωτήριον τῆς ἀσιατικῆς Ῥωσσίας ἐν τῷ κυβερνείῳ Γιακούτσκι, εἰς πλ. βόρ. 59ο 48' 30'' καὶ μῆκ. ἀνατ. 183ο 37'.

ΙΑΠΟΔΣΤΕ-ΙΝ, ἐπαρχία τῆς Βαυαρίας ἔχουσα 309 τετρ. χιλιαμ. ἐπιφάνειαν καὶ κατοίκους 13,800 μετὰ ὁμωνύμου πρωτευούσης.

ΙΑΣΒΑΧ, πόλ. τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Βάδης. Κάτ. 1800.

ΙΑΣΕΜΒΕΡΓ (Κάρολος Θεόδωρος), περιηγητὴς καὶ βοτανικὸς γερμανός, γενν. τῷ 1802, ἀποθ. τῷ 1824. Σπουδάσας ἐν Βιέννῃ τὴν ἰατρικὴν καὶ τὴν βοτανικὴν ἐπεδόθη μετὰ μεγίστου ζήλου εἰς τὴν βοτανικήν. Τῷ 1820 ἐγίνετο ἰδιαίτερος γραμματεὺς τοῦ Φραγκίσκου Σίβερ, μεθ' οὗ διῆλθεν Ἑλβετίαν, Βόρειον Ἰταλίαν καὶ Τυρόλον. Κατόπιν μόνος διῆλθε πόλεις τινὰς τῆς Αὐστρίας καὶ ἐκ Τεργέστης μετέβη εἰς Λιβούρνην καὶ Μασσαλίαν, ἐξ ἧς ἀπῆλθε τῷ 1821 εἰς τὴν νῆσον τοῦ Μαυρικίου. Ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Μαδαγασκάρην καὶ φθάσας εἰς Ταναναρίβην ἐγίνετο δεκτὸς ὑπὸ τοῦ Ῥαδάμα, βασιλέως τῶν Χοβὰς εὐμενῶς διανεμένου ὑπὲρ τῶν Εὐρωπαίων καὶ θαυμάζοντος ἰδίως τὸν Ναπολέοντα. Ἐπωφεληθεὶς ἐκ τῆς διαθέσεως ταύτης διέδραμεν ἅπασαν τὴν χώραν τοῦ ἡγεμόνος καὶ συνέλεξε περίεργα ζῶα καὶ φυτὰ ἄγνωστα τέως εἰς τοὺς Εὐρωπαίους ἢ κακῶς περιγεγραμμένα. Ἐπιστρέψας τῷ 1823 εἰς τὴν νῆσον τοῦ Μαυρικίου, ἀπῆλθεν ὡς χειρουργὸς μετά τινος ἀγγλικοῦ στρατεύματος εἰς Μαδαγασκάρην, ὅπου προσβληθεὶς ὑπὸ πυρετοῦ ἀπεβίωσεν.

ΙΑΣΕΜΒΟΥΡΓ, κωμόπολις τῆς Πρωσσίας ἐν τῇ πρωσσικῇ Σαξωνίᾳ πλ. βόρ. 51ο 51' 46'' μῆκ. ἀνατ. 28ο 49' 37''. Κάτ. 2600. Θέσις τερπνοτάτη. Ἀρχαῖος καὶ νέος πύργος τοῦ κόμητος Στόλβεργ. Ἱπποφόρβιον, μεταλλεῖα καὶ χυτήριον σιδήρου. Ἐργοστάσια χαλκοῦ, πυροκόνεως, χάρτου, μεταλλικὰ ὕδατα.

ΙΑΣΙΓΚ, λίμνη ἐν Λιβωνίᾳ. Περὶ τὰ 2 χιλιόμ. πλάτ. καὶ βάθος. Καθ' ἕκαστον ἔτος περὶ τὰ τέλη τοῦ αὐγούστου ἀναφαίνεται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας νῆσος, ἥτις βυθίζεται πάλιν περὶ τὰ τέλη τοῦ φθινοπώρου. Τοῦτο παρετηρήθη ἀπὸ τοῦ 1780.

ΙΑΤΣΕΣΤΕΡ (Ilchester), Isculis ἢ Ischalis παλαιὸν ἐν Ἀγγλίᾳ ἐν Σομερσέτῃ ἐπὶ τοῦ Ἴβελ εἰς 49 χιλιαμ. πρὸς Ν τῆς Βριστόλης, 28 πρὸς Α τοῦ Γιωβίτου. Κάτ. 1100. Ῥωμαϊκὰ ἐρείπια. Ἄλλοτε πρωτεύουσα κομητείας. Πατρὶς τοῦ Ῥογέρου Βάκωνος.

ΙΑΦΟΒΑ, ἐπαρχία τῆς Ῥουμελίας. Τῇ γε μηλὴ χωριζομένη πρὸς Ν διὰ τοῦ Δουνάβεως τῶν τουρκικῶν ἐπαρχιῶν Ῥουχτσουκίου καὶ Σιλιστρίας. Κάτοικ. 175 χιλιάδες. Πρωτεύουσα Βουκουρέστιον.

ΙΑΦΡΑΚΟΜΒΗ, πολύχνιον τῆς Ἀγγλίας κατὰ τὴν εἴσοδον τῆς διώρυχος τῆς Βριστόλης εἰς 65 χιλιαμ. πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Ἐξετέρης καὶ 12 πρὸς Β τῆς Βρανστάβλης. Κάτ. 3,200. Λιμὴν ἀσφαλὴς καὶ κατάλληλος. Ἐφόπλισις διὰ τὴν ἁλιείαν. Θαλάσσια λουτρά.

ΙΑΧΑΒΟ, πόλις τῆς Πορτογαλίας ἐν τῇ Κάτω Βεϊρᾷ εἰς 6 χιλιάμετρ. πρὸς Ν τῆς Ἀβέϊρο, 47 πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Κοϊμβρης 9 ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ. Κάτ. 4,200 Ἁλιναί. Ἐμπόριον ἰχθύων.

ΙΑΧΑΝΙΔΑΙ, μογγολικὴ δυναστεία τῆς Περσίας ἱδρυθεῖσα τῷ 1336 ὑπὸ Χασὰν-Βουζουρκ-Ἰλχανὶ ἢ Ἰλὲκ χὰν, καταγομένου ἀπὸ τοῦ Ἀργοὺν, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀβοὺ-Σαϊδ, τοῦ τελευταίου τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ Τσιγκισχανιδῶν. Ὁ Ἰλχανὶ ἔσχε διαδόχους Ἀβατ: Α' καὶ Ἀβατ: Β. Ἡ δυναστεία αὕτη ἀνετράπη ὑπὸ τοῦ Ταμερλάνου τῷ 1390.

ΙΑΧΕΟΣ (Ῥίο-δος-), ποταμ. τῆς Βραζιλείας διαβρέχων τὰ νότια τῆς ἐπαρχίας Βέχια καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν μετὰ ῥοῦν 170 χιλισμ. Ἐξ αὐτοῦ ὀνομάζεται μία κομάρκα τῆς ἐπαρχίας Βάχια ἔχουσα πρωτεύουσαν τὴν San-Jorgedos Ilheos

ΙΜΑΒΑ, πόλ. τῆς Ἰαπωνίας ἐν τῇ νήσῳ Νιφῶν, ἐπαρχία Σιμόσης εἰς 30 χιλιαμ. πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Φιτάτς, καὶ 116 πρὸς τὰ βορειανατολικὰ τῆς Ἰέδδο.

ΙΜΑΔ-ΕΔ-ΔΑΟΥΛΑΧ (Ἀλῆ), ἀρχηγὸς τῆς δυναστείας τῶν Βουϊδῶν, γεν. περὶ τὸ 281 ἐγείρας (894 μ. Χ), ἀποθ. τῷ 338 ἐγείρας, κατέβαλε καὶ διεδέχθη τὴν δυναστείαν τῶν Σαμανιδῶν τῷ 932, ἐκυρίευσε τὸ Σιράζ καὶ τὸ Βαγδάτιον καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Κερμὰν, Ἰράκ, καὶ Περσίᾳ. Διάδοχος αὐτοῦ ὁ ἀδελφός του ἐπονομαζόμενος Ῥόκν-ἐδ-Δαουλάχ. Τὸ ἀποδοθὲν αὐτῷ ὄνομα ἢ μᾶλλον ἐπώνυμον Ἰμὰδ-ἐδ-Δαουλὰχ σημαίνει Στήριγμα τοῦ Κράτους. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος ὑπῆρξε δίκαιος, φιλάνθρωπος καὶ ἠγαπᾶτο τὰ μέγιστα ὑπὸ τῶν ὑπηκόων του.

ΙΜΑΔΕΔΔΙΝ (Μωάμεθ), ἐπονομαζόμενος «Ἑλ-Κατὶβ» ἤτοι «ὁ γραμματεύς», γενν. ἐν Ἰσπαχὰν τῆς Περσίας τῷ 1125, ἀποθ. τῷ 1201. Ὑπῆρξε γραμματεὺς τῶν Νουρεδδὶν καὶ τοῦ Σαλαδίνου, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τελευταίου καταλιπὼν τὴν αὐλὴν ἐπεδόθη εἰς τὴν σύνταξιν τῶν

ἑπομένων συγγραμμάτων του. «Ἱστορία τῶν ἐκστρατειῶν τοῦ Σαλαδίνου εἰς Συρίαν», «Ἱστορία τῆς κατακτήσεως τῆς Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τοῦ Σαλαδίνου», «Ἱστορία τῶν μωαμεθανῶν ποιητῶν τοῦ ΣΤ' αἰῶνος τῆς ἐγείρας», «Συλλογὴ ἐπιστολῶν καὶ ποιημάτων» Ὁ Reinaud ἐξέδωκεν ἀποσπάσματα τῶν ἱστορικῶν συγγραμμάτων του ἐν τῷ συγγράμματί του τῷ ἐπιγραφομένῳ Historiens arabes des Croisades.

ΙΜΑΙΟΣ, στρατηγὸς τῶν Περσῶν μνημονευόμενος παρ' Αἰσχύλῳ ἐν Πέρσαις.

ΙΜΑΔΑ ΓΑ, λέξις σημαίνουσα ἐν τῇ σανσκριτικῇ γλώσσῃ «ἕδραν τῆς χιόνος». Ὁ «Ἴμαος» τῶν ἀρχαίων, μεγάλη σειρὰ ὀρέων τῆς Κεντρικῆς Ἀσίας, ἡ ὑψηλοτέρα τῆς ὑδρογείου ἐκτεινομένη ἀπὸ 25ο μέχρι 35ο βορ. πλάτους, καὶ ἀπὸ 72ο μέχρις 95ο ἀνατ. μήκ. ἐπὶ τῶν ὁρίων τοῦ Ἰνδοστὰν καὶ τοῦ Θιβέτ, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Κασγὰρ πρὸς Δ μέχρι τῶν ὁρίων τῆς Σινικῆς πρὸς Α ἐπὶ μήκους 2500 χιλιαμ. Ἡ κυρ. ὠτέρα σειρὰ διευθύνεται ἐκ τῶν ΒΔ πρὸς τὰ ΝΑ διὰ τοῦ βορείου μέρους τῆς Κασχιμίρης, τοῦ Γκερ. ὰλ, τοῦ Νεπὰλ καὶ τοῦ Βουτάν. Ἐξ αὐτῆς πηγάζουσιν οἱ ποταμοὶ Ἰνδὸς, Γάγγης, Βραχμαπούτρας Ἰραουάδδης καὶ οἱ παραπόταμοι αὐτῶν. Μεταξὺ τῶν ὑψηλοτάτων αὐτῆς ὀρέων ἀναφέρονται ὁ Κουγχιγίγγας (8588 μέτρ.), ὁ Γαουριτζάγκαι (8χιλ. 836), τὸ Δαβαλάγιρον (8187), τὸ Ἰουδάγιρον 7824 καὶ τὸ Χιμαλώιριον (σχεδὸν 9,000). Τὰ Ἰμαλάϊα ἐθεοποιήθησαν ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν, εἵτινες καλοῦσιν αὐτὰ πατέρα τοῦ Γάγγου καὶ τῆς ἀδελφῆς του Οὔμας, συζύγου τοῦ Σιβὰχ, τῆς καταστρεπτικῆς θεότητος.

ΙΜΑΜ ἢ ΙΜΑΝ, ὁ ἐν τεμένει μωαμεθανικῷ κατὰ τὴν δημοσίαν προσευχὴν ἀρχηγὸς τοῦ λαοῦ ἐκφωνῶν τὰς προσευχὰς καὶ ἐκτελῶν τὰς κινήσεις, τὰς ὁποίας τὸ πλῆθος ὀφείλει νὰ ἐπαναλάβῃ. Ὁ Χασὰν, υἱὸς τοῦ Ἀλὶ, στερηθεὶς τοῦ καλιφάτου ὑπὸ τοῦ Μωαβιὰχ διετήρησε τὸν τίτλον τοῦτον, ὃν ἔφερον ἐπίσης καὶ οἱ καλίφαι καὶ οἱ ὀθωμανοὶ σουλτάνοι. Παρὰ τοῖς Σουνήταις Ἰμὰμ καλοῦνται οἱ περιφημότεροι ὀρθόδοξοι διδάσκαλοι· παρὰ τοῖς Σιΐταις ὅμως καλοῦνται οὗτοι πρόσωπα ἔχοντα θείας ἀρετὰς καὶ κατέχοντα τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν κοσμικὴν ἐξουσίαν. Ὡς τοιούτους οἱ Σιΐται ἀναγνωρίζουσι 12, ὧν ὁ τελευταῖος διωχθεὶς ἐκ τοῦ κόσμου διὰ τῆς κακίας τῶν ἀνθρώπων, θέλει ἐπανέλθει ἐπὶ τέλους τῶν καιρῶν, ἵνα πάλιν ἐπαναφέρῃ εἰς τὸν κόσμον τὴν βασιλείαν τῆς δικαιοσύνης.

ΙΜΑΝΔΟΓΡ, μεγάλη κωμόπολις τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας ἐν τῷ βιλαετίῳ τοῦ Βαγδατίου εἰς 120 χιλιαμ. πρὸς τὰ ΒΔ τῆς πόλεως ταύτης παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Τίγρεως, ἀπέναντι τοῦ Τεκρίτ.

ΙΜΑΝΔΡΑ, λίμνη τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας ἐν τῷ κυβερνείῳ τοῦ Ἀρχαγγέλου. Ἔχει μῆκος 90 χιλιαμέτρων καὶ πλάτ. 22 καὶ συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς Λευκῆς θαλάσσης. Τὸ πλεῖστον τοῦ ἔτους καλύπτεται ὑπὸ πάγων.

ΙΜΑΝ-ΕΛ-ΑΤΖΕΜ, κωμόπολις τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας ἐν τῷ βιλαετίῳ τοῦ Βαγδατίου, παρὰ τὴν πόλιν ταύτην πρὸς τὰ ΒΔ, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Τίγρεως.

ΙΜΑΝ ΖΑΔΕ-ΙΣΜΑΗΛ, κωμόπολις τῆς Περσίας, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Φὰρς, εἰς 112 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΑ τοῦ Ἰσπαχάν. Μέγα καραβὰν σεράϊ.

ΙΜΑΝ ΜΟΥΣΑ, κωμόπολις τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας ἐν τῷ βιλαετίῳ τοῦ βαγδατίου, πλησίον τῆς πόλεως ταύτης πρὸς τὰ ΒΔ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Τίγρεως. Κομψὸν μωαμεθανικὸν τέμενος. Ἐν τοῖς πέριξ τὰ ἐρείπια τοῦ «Νεμφρὼδ Τεφλί». Οἱ Σιΐται διατηροῦσιν αὐτόθι τὰ λείψανα τοῦ Ἀλὶ καὶ τὸν Μουσᾶ.

ΙΜΑΟΣ, ὄνομα δοθὲν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων εἰς δύο σειρὰς ὀρέων διαφόρους ἀπ' ἀλλήλων. Ὁ Στράβων κατὰ τὸν Ἐρατοσθένην καὶ ὁ Πλίνιος ὕστερον καλοῦσιν Ἴμαον τὸ μέρος τῶν νῦν Ἰμαλαΐων τὸ ἀρχόμενον ἀπὸ τῶν πηγῶν τοῦ Γάγγου καὶ ἐκτεινόμενον πρὸς Α κατὰ μῆκος τῆς χώρας τοῦ Νεπὰλ περικλεῖον τὰς ὑψηλοτέρας κορυφὰς ἁπάσης τῆς σειρᾶς καὶ ὄρη αἰωνίως κεκαλυμμένα ὑπὸ χιόνων καὶ πάγων. Καὶ αὐτὴ ἡ ἐτυμολογία τοῦ ὀνόματος σημαίνοντος ἐν τῇ σανσκριτικῇ «χιονῶδες» ἦν γνωστὴ ὑπὸ τοῦ Πλινίου. Παρὰ τῷ Πτολεμαίῳ τὸ ὄνομα τοῦτο ἀπεδίδετο εἰς τὴν σειρὰν τοῦ νῦν «Βολὸρ» διευθυνομένην ἀπὸ Ν πρὸς Β καὶ κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἐκτεινομένην μέχρι τοῦ Παγωμένου ὠκεανοῦ καὶ χωρίζουσαν τὴν βόρειον Ἀσίαν εἰς δύο μεγάλα μέρη τὴν ἐντεῦθεν τοῦ Ἰμάου Σκυθίαν πρὸς Δ, καὶ τὴν ἐκεῖθεν τοῦ Ἰμάου Σκυθίαν πρὸς Α.

ΙΜΑΡΑΤ, ξενὼν τουρκικὸς, ὅπου οἱ μαθηταὶ τῶν διαφόρων σχολείων μεταβαίνουσιν ὅπως γευματίσωσι καὶ οἱ πτωχοὶ εὑρίσκουσι δωρεὰν ζωοτροφίας. Τὰ οἰκοδομήματα ταῦτα ἱδρυμένα καὶ διατηρούμενα διὰ μεγάλων δαπανῶν εἰσὶ πολυάριθμα ἐν ταῖς νυμφαιτέραις πόλεσι τῆς Τουρκίας. Τὰ πλεῖστα ἱμαρὲτ ἐκπαιδεύουσιν ἐπὶ τοῦ Ὀρχάν.

ΙΜΑΤΑΚΑ, ποταμὸς τῆς νοτίου Ἀμερικῆς ἐν Βενεσουέλᾳ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Καρακὰς, ἐκβάλλων εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Ὀρινόκου μετὰ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κεντρική Βιβλιοθήκη Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

βούν 110 χιλιαμέτρων εἰς ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ὀρενόκου.

ΙΜΑΤΑΥΚΑΡΑ, ποτ. τῆς νοτίου Ἀμερικῆς ἐν Βολιβίᾳ, πηγάζων ἐκ λίμνης καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Μαμορὰ μετὰ βοῦν 110 χιλιαμ.

ΙΜΑ ΓΑ, ποταμὸς τῆς Βορείου Ἀμερικῆς ἐν Μεξικῷ ῥέων κατὰ διεύθυνσιν ΝΔ καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον τῆς Καλιφορνίας μετὰ βοῦν 109 χιλιαμέτρων.

ΙΜΒΑΒΟΥΡΟΥ, ἡφαίστειον τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ἐν τατς Ἀνδεσι τοῦ Ἰσημερινοῦ εἰς 77 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΒΑ τοῦ Κουίτου. — Οὕτως ἐκαλεῖτο μία τῶν ἐπτὰ ἐπαρχιῶν τῆς διαλυθείσης «Δημοκρατίας τοῦ Ἰσημερινοῦ».

ΙΜΒΕΡΤΟΣ, (Ἰωάννης Imbert), νομομαθὴς γάλλος, γενν. περὶ τὸ 1522, ἀποθ. περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος. Δικηγόρος ἐπὶ τριακονταετίαν, ὕστερον ποινικὸς ἀντεισαγγελεύς, ὑπῆρξεν ὁ συγγραφεὺς τῶν ἀρχαιοτέρων συγγραμμάτων περὶ τοῦ γαλλικοῦ δικαίου ἐπιγραφομένου Pratique judiciaire λίαν ἐπαινουμένου ὑπὸ τοῦ Cujas καὶ τοῦ Dumolin.

Ἰμβέρτος (Ἰωσὴφ-Γαβριὴλ), ζωγράφος γάλλος, γενν. τῷ 1654, ἀποθ. τῷ 1710. Μαθητὴς τοῦ Van der Meulen καὶ τοῦ Lebrun, εἰσῆλθεν εἰς τὸ τάγμα τῶν μοναχῶν Chartreux εἰς ἡλικίαν 34 ἐτῶν. Αἱ θρησκευτικαὶ αὐτοῦ εἰκόνες διακρίνονται διὰ τῆς ἀκριβείας τοῦ σχεδιάσματος, τῆς ὁμοιότητος καὶ τῆς ζωηρότητος τῶν χρωμάτων.

Ἰμβέρτος (Βαρθολομαῖος), ποιητὴς γάλλος, γεν. τῷ 1747, ἀποθ. τῷ 1790. Ἐπέτυχε τὰ μέγιστα τῷ 1772 εἰς τὴν «Δίκην τοῦ Πάριδος» μικρὸν ποίημα εἰς ἓξ ᾄσματα εἰς δεκασυλλάβους στίχους. Ὕστερον ἐξέπεσε καὶ ἀπέθανεν ἐν δυστυχίᾳ.

ΙΜΒΕΡΤΟΣ ΔΕ ΦΛΙΝΙ (Λουδοβίκος Ἀλέξανδρος βαρὼν Himbert de Fligny), πολιτικὸς γάλλος, γενν. τῷ 1750, ἀποθ. τῷ 1825. Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ἀνώτερος ὑπάλληλος τῶν δασῶν καὶ λιμνῶν ἐνεκολπώθη τὰς νέας ἰδέας καὶ ἐξελέγη τῷ 1790 δήμαρχος τῆς Fertè-sous-Jouarre καὶ τῷ 1792 ἀντιπρόσωπος ἐν τῇ Convention, ἧς ἐγένετο γραμματεύς. Ὀπαδὸς τοῦ Ναπολέοντος μετὰ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιχειρηθὲν πραξικόπημα, ἐτιμήθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῷ 1803 διωρίσθη νομάρχης τῶν Βοσγίων. Κατὰ τὴν ἐπαύλιν τῶν συμμάχων ἔδειξε μέγιστον ζῆλον πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τοῦ Ναπολέοντος, ἀλλὰ συνελήφθη ὑπὸ τῶν Κοζάκων αἰχμάλωτος τῷ 1814. Συνέγραψε τραγῳδίαν ἐπιγραφομένην «Ὁ θάνατος Ἐρρίκου τῆς Γουίσης».

ΙΜΒΗ, ποταμὸς τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ἐν Βρασιλίᾳ, πηγάζων ἐκ τῶν ΒΑ πλευρῶν τῆς σειρᾶς τοῦ Ἁγίου Σαλβαδόρου ῥέων κατ' ἀρχὰς πρὸς Α, ὕστερον πρὸς ΒΑ καὶ τέλος πρὸς ΝΑ καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν λίμνην Φέϊα εἰς 19 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΔ τοῦ Ἁγίου Σαλβαδώρου μετὰ βοῦν 111 χιλιαμ.

ΙΜΒΙΔΑ, κωμόλις τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας ἐν Φινλανδίᾳ κατὰ τὴν βόρειον ὄχθην τῆς λίμνης Λαδόγας. Κάτ. 3,500.

ΙΜΒΡΑΓΟΝΑ, νῆσος κατὰ τὰ ἀνατολικὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς ἐν Μοζαμβικῇ. Μῆκος 45 χιλιαμ. ἐπὶ 7 πλάτους. Συνεχῶς κατακλύζεται ὑπὸ τῆς θαλάσσης. Εἰς τὴν πλημμύραν ταύτην ἀποδίδεται ἡ ἄκρα γυμνότης τῆς νήσου ταύτης.

ΙΜΒΡΑΜΟΣ, ἐπίθ. τοῦ Ἑρμοῦ, κληθέντος οὕτω ἐκ τῆς νήσου Ἴμβρου, ἔνθα ἐλατρεύετο μετὰ τῶν Καβείρων.

ΙΜΒΡΑΣΙΑ, ἐπίθ. τῆς Ἥρας κληθείσης οὕτω ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Ἰμβράσου ἐν Σάμῳ, ὅπου εἶχε μεγαλοπρεπῆ ναόν.

ΙΜΒΡΕΝΟΣ, ἀρχαιότερον καλούμενος ΠΑΡΘΕΝΙΣ, ποταμὸς τῆς νήσου Σάμου ῥέων πρὸς Ν τῆς πόλεως. Παρ' αὐτὸν ἦν τὸ «Ἡραῖον» ἀρχαῖον ἱερόν, καὶ ναὸς μέγας τῆς Ἥρας μεταβληθεὶς ὕστερον εἰς πινακοθήκην.

ΙΜΒΡΙΟΣ, υἱὸς τοῦ Μέντορος ἐκ Παδάσου πόλεως τῆς Καρίας. Ἐλθὼν εἰς βοήθειαν τῶν Τρώων ἐφονεύθη ἐν τῇ μάχῃ ὑπὸ τοῦ Τεύκρου.

ΙΜΒΡΟΣ, εἷς τῶν παίδων τοῦ Αἰγύπτου καὶ τῆς νύμφης Καλιάνδης.

ΙΜΒΡΟΣ, νῆσος τῆς εὐρωπ. Τουρκίας ἐν τῷ βιλαετίῳ τῶν νήσων κατὰ τὸ Θρᾳκικὸν πέλαγος, 27 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Σαμοθρᾴκης, καὶ 12 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Θρᾳκικῆς χερσονήσου. Πλάτ. βόρ. 40ο 10′ 36″ μῆκ ἀνατ. 23ο 31′ 5″. Κάτοικ. 5000 σχεδὸν ἅπαντες Ἕλληνες, κατοικοῦντες τὰς κωμοπόλεις Φλοιὸν καὶ Κάστρον. Μῆκος 23 χιλιαμ. ἐπὶ 16 πλάτους. Πρὸς Β ἀκρωτήριον Καβοδόρο, πρὸς Ν Λύλακας. Ὀρεινὴ παράγουσα σῖτον, οἶνον, ἔλαιον, βάμβακα. Διατροφὴ αἰγῶν καὶ μελισσῶν.—Ἡ νῆσος αὕτη κατῳκήθη κατὰ πρῶτον ὑπὸ Πελασγῶν τῶν καλουμένων καὶ Τυρρηνῶν. Τῷ 507 ἐκυριεύθη ὑπὸ τοῦ Ὀτάνου, στρατηγοῦ τοῦ Δαρείου, καὶ ὕστερον μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ὑπὸ τοῦ Μιλτιάδου, στρατηγοῦ τῶν Ἀθηναίων. Αὐτόθι πατρεύοντο οἱ Κάβειροι καὶ ὁ Ἑρμῆς, ὅστις καὶ «Ἰμβραμος» κατ' ἐπιστὶ ἐκαλεῖτο. Οἱ φυγόδικοι ἐκαλοῦντο παροιμιωδῶς

Ἴμβριος. Τὰ νομίσματα τῆς Ἴμβρου ἔφερον συνήθως τὴν κεφαλὴν τῆς Ἀθηνᾶς.

ΙΜΕΡΑ καὶ ΙΜΕΡΑΣ, ποταμ. τῆς Σικελίας διαιρούμενος εἰς δύο βραχίονας, ὧν ὁ μὲν βέων βορειοανατολικῶς ἐκβάλλει παρὰ τὴν ὁμώνυμον πόλιν εἰς τὴν Τυρρηνικὴν θάλασσαν, καλούμενος νῦν Fiume Grande, ὁ δὲ βέων μεσημβρινῶς ἐκβάλλει εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν, καλούμενος νῦν Fiume Salso.

ΙΜΕΡΑ, πόλις ἐπίσημος τῆς Σικελίας ἐπὶ τῆς βορείου ἀκτῆς κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ. Ἀποικία τῶν Ζαγκλαίων ἱδρυθεῖσα τῷ 635 π.Χ. Ὁ Γέλων ἐνίκησεν αὐτόθι λαμπροτάτην νίκην τοὺς Καρχηδονίους τῷ 480, καθ' ἣν ἡμέραν συνεκροτήθη ἡ ἐν Θερμοπύλαις μάχη· ἀλλ' οὗτοι ἐκφεύσαντες καὶ κατέστρεψαν αὐτὴν τῷ 409. Ἀνηγέρθη κατόπιν ἑτέρα πόλις εἰς 16 χιλιάμ. ἀπὸ τῆς ἀρχαίας κληθεῖσα «Θερμαὶ αἱ Ἱμεραῖαι». Πατρὶς τοῦ Στησιχόρου. Σήμερον Termini.

ΙΜΕΡΑΙΟΝ, πόλις τῆς Θρᾴκης κειμένη ἐπὶ τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ καὶ μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου.

ΙΜΕΡΑΙΟΣ, ῥήτωρ ἀθηναῖος ἐκ Φαλήρου, καταδικασθεὶς εἰς θάνατον τῷ 322 π. Χ. Παρεδέξατο πολιτικὴν ἀντίθετον τῇ τοῦ ἀδελφοῦ του χρηματίσας ἐκ τῶν μᾶλλον ζηλωτῶν τοῦ κατὰ τῶν Μακεδόνων κόμματος. Μετὰ τοῦ Ὑπερίδου καὶ ἄλλων ῥητόρων ἐνήγαγεν εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον τοὺς δεξαμένους παρὰ τοῦ Ἁρπάλου ὄβρα. Κατὰ τὸν Λαμιακὸν πόλεμον ἐνήγειρε τοὺς Ἀθηναίους κατὰ τῶν Μακεδόνων καὶ μετὰ τὴν ἧτταν τοῦ Κράνωνος προσγραστεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀντιπάτρου κατέφυγε μετὰ τοῦ Ὑπερίδου καὶ τοῦ Ἀριστονίκου εἰς τὸν ἐν Αἰγίνῃ ναὸν τοῦ Αἰακοῦ, ἀλλ' ὁ Ἀρχίας ἀπεσταλμένος τοῦ Ἀντιπάτρου ἀπέσπασεν αὐτόν τε καὶ τοὺς συναδέλφους ἐκ τοῦ βωμοῦ καὶ ὠδήγησεν εἰς τὸν Ἀντίπατρον, ὅστις διέταξε τὸν θάνατον αὐτῶν.

ΙΜΕΡΘΙΑ, μέρος τοῦ ῥωσσικοῦ κράτους ἐν τοῖς Καυκασίοις καὶ τῷ κυβερνείῳ τοῦ Κουταΐς ὁριζομένη πρὸς Β ὑπὸ τοῦ Καυκάσου χωρίζοντος αὐτὴν ἀπὸ τῆς Κιρκασίας, πρὸς Α ὑπὸ τῆς Γεωργίας, πρὸς Ν ὑπὸ τῆς Ἀρμενίας καὶ Γαιουρτσίας, πρὸς Δ ὑπὸ της Μιγκρελίας. Πλάτ. βόρ. 41ο 50'—43ο 7, μῆκος ἀνατ. 39ο 55' — 41 18'. Ἔκτ. 150 χιλιαμ. Κάτ. 100 χιλ. Πρωτεύουσα Κουταΐς μετὰ 2 χιλιάδ. κατοίκων. Γῆ ὀρεινή, πλουσία εἰς μέταλλα καὶ εἰς ὕδατα, ποτιζομένη ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Ῥιόνη, καὶ παράγουσα ἀφθόνους δημητριακοὺς καρποὺς, ἀμπέλους, ἐλαίους, κα-

πνὸν, βάμβακα κτλ. Αἱ γυναῖκες περίφημοι διὰ τὴν ὡραιότητά των πληροῦσαι τοὺς γυναικωνίτας τῶν Τούρκων καὶ τῶν Περσῶν.—Ἡ Ἰμερεθία ἀποσπασθεῖσα τῆς Γεωργίας κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΕ' αἰῶνος ἀπελέσεν ἴδιον βασίλειον, οὗ τινος ὁ τελευταῖος βασιλεὺς παρεχώρησεν αὐτὴν εἰς τὴν Ῥωσσίαν τῷ 1804 Κλίμα νοσῶδες.

ΙΜΕΡΙΟΣ, σοφιστὴς Ἕλλην, γενν. ἐν Προύσσῃ τῆς Βιθυνίας, ζῶν κατὰ τὸν Δ' μ. Χ. αἰῶνα. Υἱὸς τοῦ ῥήτορος Ἀμινίου κατήρξατο τῶν σπουδῶν ἐν τῇ πατρικῇ οἰκίᾳ καὶ ὕστερον μετέβη εἰς Ἀθήνας, ὅπου πιθανὸν ἠκροάσθη τῶν μαθημάτων τοῦ Προαιρεσίου, οὗτινος ἦν ἀνεψιός. Περιηγηθεὶς κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν τότε ῥητόρων καὶ σοφιστῶν ἐπεσκέφθη τὴν Κωνσταντινούπολιν, Νικομήδειαν, Σπάρτην, Θεσσαλονίκην, Φιλίππους καὶ διαμείνας ἔν τισι τῶν χωρῶν τούτων ἐξεφώνει πανηγυρικοὺς καὶ δημηγορίας. Μετὰ πολυετεῖς περιηγήσεις ἐπανέκαμψεν εἰς Ἀθήνας ὅπου ἠνέῳξεν ἰδιωτικὴν σχολὴν καὶ βραδύτερον ἐπέτυχε τὴν ἔντιμον καὶ ἐπικερδῆ θέσιν διδασκάλου τῆς ῥητορικῆς. Μεταξὺ τῶν πολυαρίθμων μαθητῶν του ὑπῆρξαν καὶ οἱ δύο παῖδες τῆς ἐκκλησίας ἅγιος Βασίλειος καὶ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ὁ δὲ Ἰουλιανὸς ὁ Παραβάτης ἀκροασθεὶς αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐν Ἀθήναις διαμονήν του τῷ 355 καὶ 356 καὶ τὰ μέγιστα καταγοητευθεὶς προσεκάλεσεν αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν τῷ 362 καὶ προσελάβετο γραμματέα. Ἐπανελθὼν ὁ Ἰμέριος εἰς Ἀθήνας τῷ 368 μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Προαιρεσίου ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα διδασκάλου τῆς ῥητορικῆς, καὶ ἀφίκετο εἰς προβεβηκὸς γῆρας. Ἡ ἀπώλεια τῆς ὁράσεως καὶ ὁ θάνατος τοῦ μονογενοῦς του υἱοῦ Ῥουφίνου κατεπίκραναν τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του. Κατὰ τὸν Σουΐδαν ἐτελεύτησεν ἐξ ἱερᾶς νόσου.—Ὁ Ἰμέριος γεννηθεὶς εἰδωλολάτρης διέμεινε πιστὸς εἰς τὴν θρησκείαν του. Ὁ ἱερὸς Φώτιος ἀναγνοὺς 71 λόγους αὐτοῦ διαβεβαιοῖ τὸ ἐν αὐτοῖς ἐμπαθὲς κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ· ἐν τούτοις ἐν τοῖς σωζομένοις, αὐτοῦ οὐδὲν τοιοῦτον ἐμφαίνεται· ἐκ τῶν λόγων του 24 σώζονται πλήρεις, ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν ἀποσπάσματα μόνον. Ὑπογραμμὸς τῶν λόγων τοῦ Ἰμερίου ὑπῆρχον οἱ λόγοι τοῦ ῥήτορος Ἀριστείδου· καὶ ἰδέαι, ἐξωγκωμένοι λόγοι, σκοτεινὴ φράσις, ἔλλειψις σπουδαίων γεγονότων. Ἡ πληρεστέρα ἔκδοσις τῶν συγγραμμάτων ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Dübner ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ Διδότου.

ΙΜΕΥΣΙΜΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἰκαρίου καὶ τῆς Περιβοίας μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀπολλοδώρου.

ΙΜΙΑΚΩΝ, περιηγητὴς Καρχηδόνιος ἀγνώ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κεντρική Δημοτική Βιβλιοθήκη Δήμου Θεσσαλονίκης

στου ἐποχῆς. Κατὰ τὸν Πλίνιον διῆλθε τὸν παρθμὸν τῶν Γαδείρων καὶ ἐπεσκέφθη κατὰ μῆκος τὰς δυτικὰς παραλίας τῆς Εὐρώπης, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Ἄννων ἐπεσκέπτετο τὰς δυτικὰς παραλίας τῆς Ἀφρικῆς. Κατὰ τὸν Φέστον Ἀβιηνὸν ἀφίκετο μέχρι τῶν Οἰστρυμνίδων νήσων, ἐν αἷς ὑπῆρχον μεταλλεῖα κασσιτέρου καὶ μολύβδου.

Ἰμίλκων, υἱὸς τοῦ Ἄννωνος στρατηγὸς Καρχηδόνιος ἀναλαβὼν μετὰ τοῦ Ἀννίβα, υἱοῦ τοῦ Γισκωνος τῷ 406 π. Χ τὴν ἀρχηγίαν τῆς κατὰ τῆς Σικελίας μεγάλης ἐκστρατείας τῶν Καρχηδονίων. Αἱ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν δύο στρατηγῶν δυνάμεις ἀνέβαινον κατὰ τὸν Τίμαιον καὶ τὸν Ξενοφῶντα εἰς 120 χιλ. Κατὰ πρῶτον ὁ Καρχηδονικὸς στρατὸς περιεκύκλωσε τὸν Ἀκράγαντα· λοιμὸς ἐσκήψας ἐν αὐτῷ ἐπήνεγκε μεγίστην φθορὰν, καὶ αὐτὸς ὁ Ἀννίβας ἐγένετό θῦμα τῆς νήσου· ἀλλ' ὁ Ἰμίλκων ἐξακολουθήσας τὰς ἐργασίας μετὰ δραστηριότητος ἠδυνήθη μετὰ ὀκτάμηνον πολιορκίαν νὰ κυριεύσῃ τὸν Ἀκράγαντα. Κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 405 ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Γέλας, καὶ κατετρόπωσε Διονύσιον τὸν πρεσβύτερον σπεύσαντα εἰς ὑπεράσπισιν τοῦ φρουρίου τούτου. Ἔνεκα τοῦ λοιμοῦ ὁ Ἰμίλκων ἐκωλύθη εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν του καὶ συνωμολόγησε μετὰ τῶν Συρακουσίων συνθήκην εἰρήνης, καθ' ἣν τὸ πλεῖστον τῆς νήσου ἐτίθετο ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Καρχηδόνος. Τῷ 397 τοῦ Διονυσίου κυριεύσαντος ἐκ νέου τὴν Σικελίαν, ὁ Ἰμίλκων ἐξεστράτευσε μετὰ 100 χιλ. ἀνδρῶν καὶ ἀποβὰς εἰς Πάνορμον ἐκυρίευσε πολλὰ φρούρια καὶ ἐπὶ τέλους ἔβαλεν ὑπὸ πολιορκίαν τὰς Συρακούσας. Ἐπειδὴ ἀσθένεια ἐμάστιζον τὸν στρατόν του ἠναγκάσθη νὰ ἐξαγοράσῃ παρὰ τοῦ Διονυσίου τὴν ἄδειαν τοῦ νὰ ἐπανακάμψῃ εἰς Καρχηδόνα ἀνενόχλητος, καὶ καταλιπὼν εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ Διονυσίου τοὺς μισθοφόρους καὶ τοὺς ἐν Σικελίᾳ συμμάχους του κατέλιπε τὸ στράτευμά του. Ἡ αἰσχρὰ αὕτη διαγωγὴ τοσαύτην δυσφήμειαν ἐν Καρχηδόνι ἀγανάκτησιν, ὥστε ὁ Ἰμίλκων μὴ δυνάμενος νὰ ὑπομείνῃ τὴν ἀπέχθειαν τοῦ δημοσίου ἠὐτοκτόνησε δι' ἀνιτίας.

Ἰμίλκων, διοικητὴς τοῦ Λιλυβαίου κατὰ τὸ 250 π. Χ. Ὑποστὰς πολιορκίαν ἐνεργουμένην ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ὑπάτων Ἀτιλίου καὶ Μανλίου διὰ στρατοῦ 110 χιλ. ἀνδρῶν ἠδυνήθη νὰ ἀποκρούσῃ τοὺς ἐχθροὺς διὰ φρουρᾶς ἐκ 10 χιλ. ἀνδρῶν. Κατόπιν ἐπιτυχοῦς ὑπὸ ἐπικουρίας ἐξ ἄλλων 10 χιλ. ἀνδρῶν καὶ ἐκ 50 πλοίων ἀναλαβὼν θέσιν ἐπιθετικὴν καὶ ἀναγκάσας τὰς ἐργασίας τῶν ἐχθρῶν.

Ἰμίλκων, στρατηγὸς τοῦ ἐν Σικελίᾳ καρχηδονιακοῦ σορατοῦ, ἀποθ. τῷ 212 π.Χ. Κατὰ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ 214 διέμεινεν ἐν ἀπραξίᾳ καὶ μὴ τολμήσας νὰ προσβάλῃ τὸν ῥωμαῖον στρατηγὸν Μάρκελλον ἐπανέκαμψεν εἰς Καρχηδόνα. Ἐπανελθὼν κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος εἰς Σικελίαν μετὰ 25 χιλιάδων πεζῶν καὶ 3 χιλ. ἱππέων ἀπέβη εἰς Ἡράκλειον, ἐκυρίευσε τὸν Ἀκράγαντα καὶ συνενωθεὶς μετὰ τοῦ Συρακουσίου στρατηγοῦ Ἱπποκράτους ἐβάδισε κατὰ τῶν Ῥωμαίων, οἵτινες ἠναγκάσθησαν νὰ ἀποσυρθῶσιν εἰς ὀχυρὰν θέσιν ἐπὶ τοῦ Ἀνάπου. Ὁ Ἰμίλκων μὴ τολμήσας νὰ προσβάλῃ αὐτοὺς καὶ πεπεισμένος ὅτι αἱ Συρακοῦσαι ἠδύναντο νὰ ἀντισταθῶσι κατὰ τοῦ Μαρκέλλου ἔτρεψε τὰ ὅπλα κατὰ τῶν ἐπισημοτέρων πόλεων τῆς Σικελίας, ἐξ ὧν πολλαὶ παρεδόθησαν, καὶ μεταξὺ ἄλλων διὰ προδοσίας ἡ Μουργαντία περιέχουσα τὰς ἀποθήκας τοῦ ῥωμαϊκοῦ στρατοῦ. Ἐπειδὴ ἐκυριεύθησαν ὑπὸ τοῦ Μαρκέλλου αἱ Ἐπιπολαὶ ὀχυρὸν προάστειον τῶν Συρακουσῶν, ἔσπευσεν ὁ Ἰμίλκων πρὸς διάσωσιν τῆς ἀπειλουμένης πόλεως· ἀλλὰ λοιμοῦ ἐνσκήψαντος οἱ μὲν Σικελοὶ σύμμαχοι ἔσπευσαν πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ μιάσματος νὰ ἀπέλθωσιν εἰς τὰς πατρίδας των, οἱ δὲ Καρχηδόνιοι ἠναγκασμένοι νὰ στρατοπεδεύσωσιν ἐπὶ νοσώδους θέσεως, ἀπωλέσθησαν κατὰ Τίτον Λίβιον μέχρις ἑνὸς μετὰ τῶν ἀρχηγῶν των Ἱπποκράτους καὶ Ἰμίλκωνος.

Ἰμίλκων (Φαμέας), ἀρχηγὸς τοῦ Καρχηδονιακοῦ ἱππικοῦ κατὰ τὸν τρίτον Καρχηδονιακὸν πόλεμον τῷ 148 π. Χ. Νέος, δραστήριος, τολμηρὸς ἐτήρατταν ἀκαταπαύστως τὰ ῥωμαϊκὰ στρατεύματα προσβάλλων καὶ καταστρέφων τὰ μικρὰ αὐτῶν ἀποσπάσματα. Μετά τινα συνέντευξιν μετὰ τοῦ Σκηπίωνος ἐπρόδωκε τὴν πατρίδα του αὐτομολήσας μετὰ τοῦ πλείστου μέρους τοῦ στρατοῦ καὶ ἀποσταλεὶς εἰς Ῥώμην ἀντημείφθη ὑπὸ τῆς γερουσίας.

ΙΜΑΓ (Κάρολος-Γουσταῦος), ἰατρὸς γερμανὸς γενν. ἐν Βρούνσβικ τῷ 1772, ἀποθ. ἐν Γοτίγγῃ τῷ 1837. Γενάμενος τῷ 1795 καθηγητὴς ἐν Βρούνσβικ καὶ μετά τινα ἔτη καθηγητὴς τῆς ἰατρικῆς ἐν Γοττίγγῃ καὶ διευθυντὴς τοῦ νοσοκομείου τοῦ αὐτόθι πανεπιστημίου ἐπεδόθη ἰδίως εἰς τὰς ἀσθενείας τῶν ὀφθαλμῶν καὶ συνέγραψεν ἐπὶ τούτῳ διάφορα συγγράμματα ἰδρύσας καὶ περιοδικὸν καλούμενον «Ὀφθαλμολογικὴ Βιβλιοθήκη».

ΙΜΜΑ, ἀρχαία πόλις τῆς Σελευκίδος ἐν Συρίᾳ. Αὐτόθι οἱ ὑπαδοὶ τοῦ Ἡλιογαβάλου ἱδρυ-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοσμητείος Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου Κεφαλληνίας

κησαν τὸν Μακρῖνον τῷ 218 μ. Χ καὶ ὁ Αὐρηλιανὸς κατετρόπωσε τὴν Ζηνοβίαν τῷ 272.

ΙΜΜΕΛ (Φρειδερῖκος – Ἐρρῖκος), μελοποιὸς γερμανὸς, γενν. τῷ 1765, ἀποθ. τῷ 1814. Ὁριοθεὶς διὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον καὶ σπουδάσας ἐν Ἄλλῃ μετέβη διὰ τὰς ἐξετάσεις του εἰς Πότσδαμ, ὅπου ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας Φρειδερῖκος-Γουλιέλμος Β' ἀκροασθεὶς αὐτοῦ παίζοντος τὸ κλειδοκύμβαλον καὶ καταθελχθεὶς κατέπεισεν αὐτὸν νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν μουσικὴν ὁρίσας αὐτῷ καὶ σημαντικὴν σύνταξιν. Μεταβὰς ὁ Ἴμμελ εἰς Δρέσδην καὶ σπουδάσας τὴν ἁρμονίαν καὶ τὴν μουσικὴν σύνθεσιν ἐπέστρεψε μετὰ τρία ἔτη εἰς Βερολῖνον καὶ προσήνεγκεν εἰς τὸν βασιλέα τὰς ἀπαρχὰς τῆς μελοποιΐας του. Κατευχαριστηθεὶς ὁ βασιλεὺς διώρσεν αὐτὸν μελοποιὸν τῆς αὐλῆς, προσήνεγκεν αὐτῷ δῶρον 100 χρυσῶν φρειδερικίων καὶ μεγάλην σύνταξιν ὅπως μεταβὰς εἰς Ἰταλίαν τελειοποιηθῇ. Ἀφικόμενος ὁ Ἴμμελ εἰς Βενετίαν συνέταξε τὸ πρῶτον αὐτοῦ μελόδραμα Il primo Navigatore διδαχθὲν τῷ 1794. Μεταβὰς εἰς Νεάπολιν συνέθεσε κατ' αἴτησιν τῆς βασιλίσσης τὴν «Σεμίραμιν» διδαχθεῖσαν τῇ 12 Ἰανουαρίου ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Ἁγίου Καρόλου. Κενωθείσα ἡ θέσις τοῦ ἀρχιμουσικοῦ τοῦ παρεκκλησίου τῶν ἀνακτόρων προσηνέχθη εἰς τὸν Ἴμμελ, ὅστις ἐπιστρέψας εἰς Βερολῖνον συνέθεσε πολλὰ μουσικὰ τεμάχια πρὸς χρῆσιν τῆς αὐλῆς. Ἐπισκεφθεὶς κατόπιν τὴν Στοκχόλμην καὶ τὴν Πετρούπολιν συνέθεσεν ἐν τῇ τελευταίᾳ πόλει τὸν «Ἀλέξανδρον». Διελθὼν τὸ θέρος ἐν Ῥίγᾳ ἐπέστρεψεν εἰς Βερολῖνον διὰ Στοκχόλμης καὶ Κοπενάγης. Ἐν Βερολίνῳ τῷ 1801 συνέταξε νέα μουσικὰ ἔργα διὰ τὸ θέατρον καὶ κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος περιηγήθη ἐν Γαλλίᾳ, Ἀγγλίᾳ καὶ Βιέννῃ. Ἐπιστρέψας εἰς Βερολῖνον τῷ 1802 ἠκολούθησε τὴν βασίλισσαν τῆς Πρωσσίας εἰς Ὀρμόντ τῷ 1806 μετὰ τὴν μάχην τῆς Ἰένης, ὕστερον περιηγήθη εἰς Κάσσελ καὶ ἐπιστρέψας εἰς Βερολῖνον ἀπέθανεν ἐξ ὑδρωπος. Ὁ Ἴμμελ ὀφείλει τὴν ἐπιτυχίαν του ἐν τῇ ᾠδύτητι τῶν μελῳδιῶν του καίτοι στερούμενος δυνάμεως, ὕψους καὶ ποικιλίας. Εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον ἐπέτυγχανε τὰ μέγιστα ἔχων ἴδιως χεῖρα ἐλαφράν. Ἀπέδειξε τὴν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Πρωσσίας εὐγνωμοσύνην του ἀποβλέψας συστηματικῶς πάσας τὰς ἀλλαχόθεν γενομένας αὐτῷ προτάσεις. Μελοδράματα αὐτοῦ ἔτερα τῶν μνημονευομένων εἶναι καὶ τὰ ἑπόμενα «Βάσκο ὁ Γάμα», «Εὐθυμία καὶ Παραλογισμὸς», «Τὰ Φάντασμα» καὶ «Δάμασκος δὲ» «Ἡ Χορεύτρια», «Οἱ νεάνιδες τῆς Ἔσσης καὶ αἱ νεάνιδες τῆς Πρωσσίας, «Ἡ εἰς Θεὸν πίστις», «Ἐπικήδειον εἰς Φρειδερῖκον-Γουλιέλμον Β', βασιλέα τῆς Πρωσσίας». Ἐκκλησιαστικὰ δὲ ἄσματα τὸ Πάτερ ἡμῶν, ψαλμοί τινες καὶ ἄλλα. Καὶ διάφορα δὲ ἄλλα εἴδη μουσικῆς συνέταξεν ὁ μελοποιὸς οὗτος.

ΙΜΜΕΝΣΤΑΔΤΗ, πόλις τῆς Βαυαρίας ἐν Σουαβίᾳ πρωτεύουσα ἐπαρχίας, εἰς τοὺς πρόποδας τῶν Ἄλπεων. Κάτ. 1200. Πύργος, γραφεῖον τῶν ἰδιοκτησιῶν, ὀρφανοτροφεῖον, ὁπλοποιεῖα. Ἀποθήκη διαμετακομίσεως καὶ ἐμπόριον ὑφασμάτων καὶ ἅλατος. Σιδηροδρομικὸς σταθμός.—Ἡ ὁμώνυμος ἐπαρχία ἔχει 295 τετραγ. χιλιαμ. καὶ 12,480 κατοίκους.

ΙΜΜΕΡ, νῆσος τῆς Πολυνησίας ἐν τῷ ἀρχιπελάγει τῶν νήσων Ἑβρίδων πρὸς Α τῆς νήσου Τάνας, εἰς πλάτ. νότ. 19ο 16' καὶ μῆκος δυτ. 167ο 26'.

ΙΜΜΕΡΜΑΝ, ποιητὴς γερμανὸς, γενν. τῷ 1796, ἀποθ. τῷ 1840. Σπουδάσας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ἄλλης ἐχρημάτισεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη δικαστής. Ἐπιθυμῶν νὰ μορφώσῃ ἠθοποιοὺς ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ θεάτρου τῆς Δουσελδόρφης, καὶ πρὸς τοῦτο συνέταξε διαφόρους τραγῳδίας καὶ κωμῳδίας ἐξ ὧν τινες ἀρκούντως ἐπιτυχεῖς.

ΙΜΜΙΔΑ, πολόχνιον τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας ἐν τῇ Ἐσθονίᾳ ἐπὶ τῆς ἐξωτάτης ἄκρας γλώσσης τοῦ Φινλανδικοῦ κόλπου εἰς πλάτ. βόρ. 59ο 35' 25" καὶ μῆκ. ἀνατολ. 43ο 17' 20". Φάρος.

ΙΜΜΟΝΔΟΣ ΚΟΛΠΟΣ, λατ. Sinus Immondus. Κόλπος σχηματιζόμενος ὑπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Θηβαΐδος ἐν Αἰγύπτῳ, ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Κομλὰ πρὸς Ν μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Νόσι πρὸς Β. εἰς πλάτ. βόρ. 22ο 52'—24ο ἐπὶ ἐκτάσεως 150 περίπου χιλιαμ. Ἐν τῇ δυτικῇ ἄκρᾳ τοῦ κόλπου τούτου ὑπάρχει λιμὴν κείμενος ἀκριβῶς ἐν τῇ θέσει ἐν ᾗ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἔκειτο ἡ πόλις Βερενίκη.

ΙΜΟΚΙΔΔΟ, βαρωνεία τῆς Ἰρλανδίας ἐν τῇ κομητείᾳ τῆς Κόρκης ἐπιφ. 91,976 ἄκρα· κάτ. 62 χιλ.

ΙΜΟΛΑΚ, παρὰ Ῥωμαίοις, Forum Cornelii, πόλις τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ καὶ εἰς 36 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Βολωνίας ἐπὶ τοῦ Σατέρνου. Κάτοικ. 36 χιλ. Ἐπισκοπή. Κατασκευὴ τρυγίας (tartre), καλουμένης τρυγία τῆς Βολωνίας. Ἐμπόριον σίτου, οἴνου, καρπῶν, κανναβέως, λινοῦ καὶ ὑφασμάτων. Κεῖται ἐπὶ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κ. Γεωργίου Βαφοπούλη
Δρομοκαΐτειος Ψυχιατρική Βιβλιοθήκη

ρια, ἀρχαῖα τείχη μετὰ πύργων καὶ φρουρίου. Μητρόπολις, 15 ἐνοριακαὶ ἐκκλησίαι, 17 μοναί, ὧν αἱ 5 καλογραιῶν, νοσοκομεῖον, θέατρον, σχολὴ καὶ ἀκαδημία φιλολογική. Πατρὶς τοῦ ποιητοῦ Ζέππι. Νίκη τῶν Γάλλων κατὰ τῶν Αὐστριακῶν τῷ 1797.

ΙΜΟΥΣ, πόλις τοῦ ἀρχιπελάγους τῶν Φιλιππίνων ἐν τῇ νήσῳ Λασσόν. Κατ. 15 χιλ. Ὀρύζιον, ἀραβόσιτος, βάμβαξ, κακάον, σακχαροκάλαμος, διάφοροι καρποί. Ἐργοστάσια βαμβακερῶν. Κεμφὰ κτίρια.

ΙΜΟΥΣ ΠΥΡΗΝΑΙΟΥΣ, ἀρχαία πόλις τῆς Γαλατίας ἐν Νοβιποπουλανίᾳ παρὰ τοῖς Ταρβέλλοις εἰς τοὺς πρόποδας τῶν Πυρηναίων. Σήμερον Saint-Jean-Pied-de-Port.

ΙΜΠΑΡΑΤΟ (Φραγκίσκος), ζωγράφος Ἰταλός, γεν. ἐν Νεαπόλει περὶ τὸ 1530. Μαθητὴς τοῦ Κρισκόλου καὶ τοῦ Τιτιανοῦ ἐμιμήθη αὐτοὺς μετ' ἀρκετῆς ἐπιτυχίας. Αἱ ἅπασαι τῶν εἰκόνων του «Ἅγιος Πέτρος Μάρτυς» ἐν τῇ ὁμωνύμῳ ἐκκλησίᾳ τῆς Νεαπόλεως, καὶ τὸ «Μαρτύριον τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου» ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ἁγ. Μαρίας.

Ἰμπαράτο (Ἱερώνυμος), ζωγράφος, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ἀπεθ. περὶ τὸ 1620. Μαθητὴς τοῦ πατρός του, διέδραμε τὴν Ἰταλίαν πρὸς σκουδὴν τῶν διδασκάλων τῆς Μοδένης, Λομβαρδίας καὶ Βενετίας, οὓς καὶ μιμηθεὶς ἐζωγράφησε διὰ τὰς ἐκκλησίας τῆς Νεαπόλεως πολλὰς εἰκόνας, δι' ἃς ἀπέκτησε τιμήν τινά.

ΙΜΠΕΡΑΤΩΡ, οὕτως ἀπεκάλουν οἱ ῥωμαῖοι στρατιῶται τοὺς νικητὰς στρατηγούς των. Ἀπὸ τοῦ Καίσαρος καὶ ἴδίως ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου διὰ τῆς λέξεως ταύτης ἐσημαίνετο ἐν τῷ ῥωμαϊκῷ κράτει ὁ κατέχων τὴν ἀνωτάτην ἀρχήν. Μέχρι τοῦ χωρισμοῦ τοῦ κράτους, 395 εἰς μόνον Ἰμπεράτωρ ὑπῆρχεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης τὸν τίτλον τοῦτον ἔφερον δύο ὁ ἀρχηγὸς τοῦ δυτικοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους καὶ ὁ τοῦ ἑωατολικοῦ ἤτοι τοῦ Βυζαντινοῦ. Ἀπὸ τοῦ 476 ἐν τῇ Δύσει ἐξηλείφθη ὁ τίτλος οὗτος, ἀλλ' ἐν τῇ Ἀνατολῇ διετηρήθη μέχρις ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως (1453). Τῷ 800 ἀνενεώθη ὑπὸ Καρόλου τοῦ Μεγάλου ἐπιτυχόντος αὐτὸν παρὰ τοῦ πάπα Λέοντος Γ' δι' ἑαυτὸν καὶ τοὺς διαδόχους του, ἀλλὰ μετὰ τὸ 888 ἐξηφανίσθη. Τῷ 962 ἀπεδόθη εἰς τοὺς ἡγεμόνας τῆς Γερμανίας καὶ καταργηθεὶς τῷ 1791, ἀνενεώθη τῷ 1871. Ἐν Γαλλίᾳ τὸν τίτλον τοῦτον ἀνέλαβον τῷ 1804 ὁ Μέγας Ναπολέων καὶ τῷ 1852 ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Λουδοβίκος Ναπολέων. Ἐν Ῥωσσίᾳ ἀποδίδεται οὗτος εἰς τοὺς ἡγεμόνας αὐτῆς, ἀπὸ Πέτρου τοῦ Μεγάλου, ἐν Αὐστρίᾳ δὲ ἀπὸ τοῦ 1791. Ἡ λέξις μεταφράζεται εἰς τὴν ἑλληνικὴν «αὐτοκράτωρ».

ΙΜΠΕΡΙΑ, περίφημος ἑταίρα ῥωμαία γενν. τῷ 1485, ἀποθ. τῷ 1511 χρηματίσασα ἡ Ἀσπασία τῆς ἐποχῆς Λέοντος τοῦ Ι'. Ἅπαντες οἱ ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῆς Ῥώμης διακεκριμένοι φιλόλογοι καὶ καλλιτέχναι ἐφοίτων εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῆς διατηρουμένην μετὰ ἡγεμονικῆς μεγαλοπρεπείας. Ὁ Βεροάλδης, Σαδολέτης, Κομπάνης καὶ Κολόκης καταριθμούμενοι μεταξὺ τῶν φίλων της ἐνεκωμίασαν αὐτὴν ἐν τοῖς ἑαυτῶν συγγράμμασιν. Ἀποθανοῦσα νέα ἐτάφη ἐν τῇ ἐπὶ τοῦ ὄρους Κοιλίου μικρᾷ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου.

ΙΜΠΕΡΙΑΛΕ (Φραγκίσκος), ποιητὴς ἱσπανὸς καταγωγῆς Ἰταλικῆς, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΕ' αἰῶνος. Γεννηθεὶς ἐν Γενούῃ, ἀλλὰ νέος μεταβὰς εἰς Ἱσπανίαν καὶ ζῶν ἐν Σεβίλλῃ τάχιστα ἐξέμαθε τὴν ἱσπανικὴν καὶ διεκρίθη μεταξὺ τῶν ποιητῶν τῆς νέας πατρίδος του. Εἰς τὸ ἐπισημότερον τῶν ποιημάτων του ἐξυμνεῖται ἡ Γέννησις τοῦ βασιλέως Ἰωάννου κατὰ τὸ 1405.

ΙΜΠΕΡΙΑΛΕ (Ἰωάννης Βικέντιος), πολιτικὸς καὶ ποιητὴς Γενουήνσιος, γεν. περὶ τὸ 1570, ἀποθ. περὶ τὸ 1665. Υἱὸς τοῦ Ἰωάννου Ἰμπεριάλε διορισθέντος δόγη τῷ 1617, ἀπεστάλη πρεσβευτὴς παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς Ἱσπανίας Φιλίππῳ Δ' ὑποδεξαμένῳ αὐτὸν εὐμενέστατα καὶ ἀναθέντι αὐτῷ ἀποστολὴν παρὰ τῷ δουκὶ τῆς Μαντούης καὶ τῇ ῥωμαϊκῇ αὐλῇ. Ἐπιστρέψας ἀνέλαβεν ἀρχηγίαν εἰς τὸ ναυτικὸν καὶ ἐξήσκησεν αὐτὴν μετὰ σταθερότητος ἰδίᾳ ἐν τῷ λιμένι τῆς Μεσσήνης, ὅπου ὑπερησπίσθη τὴν σημαίαν τῆς πατρίδος του κατὰ τῶν ἀξιώσεων τοῦ τάγματος τῆς Μελίτης. Ἐκαθόρισε τὰ παράλια τοῦ γενουηνσίου κράτους ἀπὸ τῆς μαστιζούσης αὐτὰ πειρατείας καὶ συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὸν καλλωπισμὸν τῆς πόλεως. Προσβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν ἐξωρίσθη ἐκ τῆς Γενούης. Τὸ ἐπισημότερον ποίημά του Lo Stato Rustico.

Ἰμπεριάλι (Ἰωάννης-Βαπτιστής), ἰατρὸς Ἰταλὸς ἐκ τῆς εὐγενοῦς γενουηνσ'ας οἰκογενείας, γεν. ἐν Βενετίᾳ τῷ 1568, ἀποθ. τῷ 1623. Σπουδάσας τὴν ἰατρικὴν ἐν Βολωνίᾳ καὶ Πατα-βίῳ ἀπέκτησε φήμην διὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἐπιστήμης του καὶ ἰδίως διὰ τὰ λατινικὰ ποιήματά του, ἐν οἷς ἐμιμεῖτο ἐπιτυχῶς τὸν Κάτουλλον. Κληθεὶς προσκλήσεσι ἐπανειλημμένως ὑπὸ τῆς Βενετίας, Μιλάνου καὶ Πατα-βίου ἐτίμησε πάσας εἰς τὴν πατρίδα του. Τὸ ἐπισημότερον τῶν

συγγραμμάτων του Exotericarum Lectionum libri duo.

Ἰμπεριάλι (Ἰωάννης), ἰατρὸς ἰταλὸς υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γεννηθ. τῷ 1602, ἀποθ. τῷ 1664. Ἐσπούδασε τὴν ἰατρικὴν ἐν Πατάβῳ καὶ ἐξήσκησεν αὐτὴν μετ' ἐπιτυχίας ἐν τῇ πατρίδι του. Συγγράμματα αὐτοῦ· Pesti anni 1630 Descriptio historico-medica. — Museum historicum et physicum. — Le Notte Barberine.

Ἰμπεριάλι (Ἰωσὴφ-Ρενάτος), πρωθιεράρχης Ἰταλὸς, ἐκ τῆς εὐγενοῦς γενουηνσικῆς οἰκογενείας, γεν. τῷ 1651, ἀποθ. τῷ 1737. Προβιβασθεὶς καρδινάλιος τῷ 1690 ἐπετράπη κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος τὴν διοίκησιν τῆς Φιρμόρας, ἐν ᾗ διέτριψε. Τῷ 1711 μετέβη εἰς Μεδιόλανα, ὅπως ἀναγνωρίσῃ ἐκ μέρους τῆς ῥωμαϊκῆς αὐλῆς Κάρολον τὸν ΣΤ' ὡς αὐτοκράτορα καὶ ὡς βασιλέα τῆς Ἱσπανίας. Τῷ 1730 παρ' ὀλίγον νὰ ἐκλεγῇ πάπας. Γενναιόδωρος ἐχορήγει μεγίστην προστασίαν εἰς τοὺς πεπαιδευμένους, καὶ ἐσχημάτισε πλουσιωτάτην βιβλιοθήκην.

ΙΜΡΟΥΑΚΑ ΥΣ, υἱὸς τοῦ Χ'ζ, ὁ ἐπιφανέστερος τῶν πρὸ τοῦ Μωάμεθ ἀράβων ποιητῶν, γενν. τῷ 500 ἐν Νιζὰδ πόλει τῆς φυλῆς Βενοὺ-Ἀσὰδ, ἣν διῴκει ὁ πατήρ του, ἀποθαν. τῷ 540. Μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ πατρός του ἀπέλαβε τὴν ἐκδίκησίν του, ἀλλ' ἡττήθη τῷ 527. Πλανώμενος ἀπὸ φυλῆς εἰς φυλὴν διέμενε παρὰ τῇ φυλῇ Βενοὺ-Ταΰ, καὶ διαγωνισθεὶς τῇ ποιήσει μετὰ τοῦ Ἀλκάμα. Μὴ δυνάμενος νὰ διαμείνῃ ἐν Ἀραβίᾳ καὶ λαβὼν ὑπόσχεσιν παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ περὶ διασωτηρίξεως τῶν κληρονομικῶν δικαιωμάτων του, κατέλιπε τὴν φυλὴν Βενοὺ-Ταΰ, παρεκατέθηκε τὴν περιουσίαν του παρὰ τῷ Ἰουδαίῳ Σαμουὴλ καὶ μετέβη τῷ 535 εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἀπέθανε. Τὰ ποιήματα αὐτοῦ ἐχρησίμευσαν ὡς πρότυπον εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ποιητάς. Συνέγραψε μίαν τῶν Μοαλλακὰτ, ἐν ᾗ ὁμιλεῖ περὶ ἑαυτοῦ καὶ τῶν περιπλανήσεών του.

ΙΜΣΤ, πολύχνιον τῆς Αὐστρίας ἐν Τυρόλῳ ἐν τῇ περιφερείᾳ Ἰνσπρούκης, πρωτεύουσα ἐπαρχίας εἰς 60 χιλιόμ. ἀπὸ τῆς Ἰνσπρούκης Κάτ. 1700. Πύργος. Ἔδρα δικαστηρίου· χάρτης, ὑφάσματα· μεταλλεῖα χαλκοῦ.

ΙΜΦΓ, πολύχνιον τῆς Γαλλίας ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Λίγηρος, ἵδρ. 1460, πρωτεύουσα ἐπαρχίας πρὸς ἐπεξεργασίαν καὶ χρησιμοποιοῦν διαφόρων μετάλλων.

ΙΜΧΟΦ (Ἰάκωβος-Γουλιέλμος), γενάρχης γερμανὸς, γεννηθ. ἐν Νυρεμβέργῃ τῷ 1651, ἀποθ. τῷ 1728. Περιηγηθεὶς διαφόρους χώρας τῆς Εὐρώπης καὶ ἐπανελθὼν εἰς τὴν πατρίδα του κατέλαβε διαφόρους ἐπισήμους θέσεις, οὐδέποτε ὅμως ἠθέλησε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ἀνώτερον συμβούλιον. Ἐπιδοθεὶς μετὰ ζήλου εἰς γενεαλογικὰς ἀναζητήσεις συνέγραψε διάφορα περὶ γενεαλογίας συγγράμματα, δεικνύοντα μεγίστην πολυμάθειαν καὶ χρησιμεύοντα μέχρι τῆς σήμερον ἰδίως εἰς τὰ ἀφορῶντα τοὺς εὐγενεῖς οἴκους τῆς Γερμανίας. Τὸ ἐπισημότερον τῶν συγγραμμάτων του ἐπιγράφεται Notia S. R. G. Imperii procerum, tam ecclesiasticorum quam secularium, historico heraldice-genealogica.

ΙΝΑ, βασιλεὺς τοῦ ἀγγλοσαξωνικοῦ βασιλείου τῆς Οὐεσσεξίας ἀπὸ τοῦ 689 μέχρι τοῦ 729. Ὑπερέβη πάντας τοὺς προκατόχους του διὰ τῆς φρονήσεως καὶ τῆς ἱκανότητός του. Κατὰ τὸ πέμπτον ἔτος τῆς βασιλείας συνεκάλεσε συμβούλιον καὶ τῇ συγκαταθέσει τούτου ἐδημοσίευσε κώδηκα συγκείμενον ἐξ 79 νόμων. Ἐξακολουθῶν τὸ σχέδιον τοῦ προκατόχων του πρὸς καθυπόταξιν πάντων τῶν Βρετόνων συνήνωσε διαδοχικῶς πολλὰς χώρας μενὰ τῶν δυτικῶν ἐπαρχιῶν τοῦ βασιλείου του καὶ μετὰ μακρὸς πολέμους καθυπέταξε τὴν Κορνουαλλίαν. Ἀποτυχὼν εἰς τὰς κατὰ τοῦ βασιλείου τῆς Μερκίας ἐπιχειρήσεις του ἐπεδόθη ἀπὸ τοῦ 715 εἰς τὴν εἰρήνευσιν τῆς χώρας του κατασπαρασσομένης ἐκ τῶν διχονοιῶν τῶν τιμαριούχων. Δύο εὐγενῶν σαξώνων ἐπιχειρησάντων τὴν κατάληψιν τοῦ θρόνου ἐνίκησεν αὐτούς, ἀλλὰ βιβαρυμένος ἐκ τῶν ἀκαταπαύστων ταραχῶν παρῃτήθη, καὶ ἀμέσως μεταβὰς εἰς Ῥώμην μετὰ τῆς συζύγου του ἐτελεύτησε πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ἔτους.

ΙΝΑΜΒΑΡΙ, ποταμὸς τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς πηγάζων ἐν Βολιβίᾳ καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Βιλ μετὰ ῥοῦν 150 χιλιαμ.

ΙΝΑΡΩΣ, ἡγεμὼν αἰγύπτιος, ζῶν κατὰ τὸν Ε' π. Χ αἰῶνα. Ἀρχηγὸς λυβικῶν τινων φυλῶν κατοικουσῶν πρὸς Δ τῆς Αἰγύπτου ἐπανέστη κατὰ τῆς περσικῆς κυριαρχίας τῷ 461. Τῆς ἀνταρσίας τάχιστα ὁ ἀδελφὸς καθ' ἅπασαν τὴν Αἴγυπτον, προσκαλέσαντος εἰς βοήθειαν τοὺς Ἀθηναίους, οἵτινες διετηροῦντες τότε στόλον ἐκ διακοσίων πλοίων παρὰ τὴν νῆσον Κύπρον ἀπέστειλαν αὐτῷ τὸ. Αἴγυπτον. Ὁ μὲν στόλος ἀνέβη τὸν Νεῖλον μέχρι Μέμφιδος, ἣ καὶ ἐκολέμησε κατὰ πρῶτον συγκροτήσας μετὰ τῶν Περσῶν μέχρι ἐνίκησεν αὐτοὺς κατὰ κράτος φο-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ)

νεύσας ἰδίᾳ χειρὶ τὸν Ἀχαιμένην ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας Ἀρταξέρξου τοῦ Μακρόχειρος καὶ σατράπην τῆς Αἰγύπτου. Ἐπελθὼν ὅμως ὕστερον ὁ διάδοχος τοῦ Ἀχαιμένους Μεγάβυζος ἐνίκησε τὸν Ἰνάρων καὶ συλλαβὼν αὐτὸν αἰχμάλωτον ἐσταύρωσε κατὰ Θουκυδίδην. Κατὰ Κτησίαν ὁ Ἰνάρως βλέπων κατακτωμένην ἐκ νέου τὴν Αἴγυπτον ὑπὸ τῶν Περσῶν ἀπεσύρθη εἰς τὴν πόλιν Βύβλον, καὶ ἐκεῖ ἐσυνθηκολόγησε τὴν παράδοσίν του ἐπὶ τῷ ὅρῳ διασώσεως τῆς ζωῆς του, ὁ δὲ Μεγάβυζος ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸν Ἀρταξέρξην ὅστις διατηρήσας ἐπὶ πενταετίαν τὴν σύμβασιν ἐνέδωκεν ἐπὶ τέλους εἰς τὰς ἐνστάσεις τῆς μητρός του καὶ τῆς τοῦ Ἀχαιμένους καὶ ἐσταύρωσεν αὐτόν. Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον καίτοι τοῦ Ἰνάρω βλάψαντος τὰ μέγιστα τοὺς Πέρσας ὁ υἱός του ἐπετράπη ὑπὸ τῆς περσικῆς αὐλῆς τὴν ἀρχηγίαν τῶν λιβυκῶν φυλῶν.

ΙΝΑΧΕΙΟΣ, ἐπίθετον σημαῖνον τὸν ἀνήκοντα εἰς τὸν Ἴναχον, ἢ καταγόμενον ἀπὸ τοῦ Ἰνάχου, ὡς παρ' Αἰσχύλῳ ἡ Ἰὼ καλεῖται Ἰναχεία κόρη ὡς θυγάτηρ τοῦ Ἰνάχου, καὶ παρ' Ἀπολλοδώρῳ ἡ γενεὰ τοῦ Ἰνάχου καλεῖται Ἰνάχειον γένος.

ΙΝΑΧΙΔΗΣ, πατρωνυμικὸν σημαῖνον υἱὸν Ἰνάχου. Παρὰ Σιμωνίδῃ οἱ Ἀργεῖοι καλοῦνται Ἰναχίδαι.

ΙΝΑΧΙΣ, ὑπεννοεῖται κόρη. Παρὰ Μόσχῳ καλεῖται Ἰναχὶς ἡ Ἰώ, θυγάτηρ τοῦ Ἰνάχου.

ΙΝΑΧΙΩΝΗ, παρὰ Καλλιμάχῳ ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἰνάχου.

ΙΝΑΧΟΣ, πρῶτος βασιλεὺς τοῦ Ἄργους, ζήσας κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν χρονολόγων κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα π. Χ. Κατὰ τὴν μυθολογίαν ἦν υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ πατὴρ ἁπάντων τῶν ποταμῶν. Τὰ αἰγυπτιακὰ ὀνόματα τῆς θυγατρὸς του Ἰοῦς, τοῦ υἱοῦ του Φορωνέως καὶ τοῦ ἀδέλφου αὐτοῦ Ἄπιος δεικνύουσιν ὅτι ὁ Ἴναχος ὡδήγησεν εἰς Ἑλλάδα τὴν πρώτην αἰγυπτιακὴν ἀποικίαν, ὧν πιθανῶς Ἕκαῶς τις μετανάστης, εἷς τῶν ἀράβων ποιμένων, ὧν ἡ δυναστεία ἐξώσθη τῆς Αἰγύπτου. Ὁ Παυσανίας καὶ ὁ Στράβων μνημονεύουσιν αὐτοῦ ὡς αὐτόχθονος. Ὁ Ἡρόδοτος ὀθόνειαν αὐτοῦ μνείαν ποιεῖται. Κατά τινας παραδόσεις εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται ἡ ἵδρυσις τοῦ Ἄργους, κατ' ἄλλους ὅμως εἰς τὸν υἱόν του Φορωνέα. Ἐξ αὐτοῦ λέγεται ὅτι ἔσχε τὸ ὄνομα καὶ ὁ ὁμώνυμος ποταμός, ὃν πιθανώτερον εἶναι ἡ προσωποποίησις τοῦ ῥηθέντος ποταμοῦ.

Ἴναχος, ποταμὸς τῆς Ἀργολίδος, πηγάζων κατὰ Στράβωνα ἐκ τοῦ πρὸς τὴν Κυνουρίαν ὄρους τῆς Ἀρκαδίας Λυρκίου, διερχόμενος παρὰ τὸ Ἄργος καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀργολικὸν κόλπον, κατὰ δὲ τὸν Παυσανίαν πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Ἀρτεμισίου καὶ ἀποτελῶν τὸ μεταξὺ Ἀργείων καὶ Μαντινέων ὅριον. Κατὰ τὴν μυθολογίαν ἦν πατὴρ τοῦ Φορωνέως πρώτου οἰκιστοῦ τῆς χώρας, ὅστις παρώργισε τὸν Ποσειδῶνα ψηφίσας μετὰ τῶν ποταμῶν Κηφισσοῦ, Ἀστερίωνος καὶ Ἰνάχου ὑπὲρ τῆς Ἥρας κατὰ τὴν μετοξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος περὶ Ἀργολίδος διένεξιν, συνέπεια δὲ τῆς ὀργῆς τοῦ Ποσειδῶνος ὑπῆρξεν ἀπάντων τῶν ὑδάτων τῆς χώρας ἐκτὸς τῶν τῆς Λέρνης ἐξαφάνισις ἕνεκα τῆς ὁποίας ἅπαντες οἱ ποταμοὶ τῆς Ἀργολίδος μόνον ἐκ τῆς βροχῆς τρεφόμενοι ξηραίνονται κατὰ τὸ θέρος. Κατὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Ἰνάχου τὴν πλησιεστέραν τῇ πύλῃ τοῦ Ἄργους τῇ καλουμένῃ τῆς Εἰλειθυίας ἦν βωμὸς τοῦ Ἡλίου. Ὁ ποταμὸς οὗτος σήμερον καλεῖται κοινῶς «Πλανίτσα» ἔχων τὰς πηγὰς εἰς τὸ Μιγαβοῦνι (Ἀρτεμίσιον), διατρέχων καμπύλην γραμμὴν ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ νότον, δεχόμενος τὸν χειμαῤῥὸν Ξέραν, τὸν ποταμίσκον Κεφαλάρι (Ἐρασῖνον) καὶ ἄλλους ῥύακας ἑκατέρωθεν, διερχόμενος κατ' ἀνατολὰς τοῦ Ἄργους καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον τῆς Ναυπλίας κάτωθεν γεφύρας κειμένης μεταξὺ τῶν Λιθαρακίων καὶ τοῦ μύλου τοῦ Μπερμπέρ-Ἀλῆ.

ΙΝΒΕΡΑΡΥ, πολύχνιον τῆς Σκωτίας, πρωτεύουσα τῆς κομητείας τῆς Ἀργύλης εἰς 132 χιλιάμ. ΒΔ τοῦ Ἐδιμβούργου μετὰ λιμένος συγκοινωνοῦν διὰ διώρυχος μετὰ τοῦ Ἀβερδήνου. Κάτοικοι 1000. Ἁλιεία ἀρίγγης ἀξιόλογος. Ἐμπόριον ξύλων καὶ μαλλίων. Εἰς τὰ πέριξ κομψοὶ πύργοι τῶν δουκῶν τῆς Ἀργύλης.

ΙΝΒΕΡΚΕΙΘΙΓΚ, πολύχνιον τῆς Σκωτίας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Φὸρθ, εἰς 35 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Κοῦπερ καὶ 14 πρὸς τὰ ΒΔ τοῦ Ἐδιμβούργου. Κάτ. 3200. Ὅρμος ἀσφαλὴς διὰ πλοῖα παντὸς μεγέθους. Ἁλιεῖα, ἀνθρακωρυχεῖα. Ἐπὶ Δαυὶδ Α' ἦν βασιλικὴ ἔπαυλις.

ΙΝΒΕΡΝΕΣ, λατ. Innernium ἢ Imvernium, ὀχυρὰ πόλις τῆς Σκωτίας πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου κομητείας εἰς 179 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΒΔ τοῦ Ἐδιμβούργου, 133 τοῦ Ἀβερδήνου, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Νέσσης παρὰ τὰς ἐκβολάς του. Κάτ. 14 χιλ. Σ. δημόδρομος εἰς Ἀβερδῆνον. Λιμὴν ἀσφαλὴς εἰς ὃν ἀπολήγει ἡ Καληδονία διώρυξ. Περίφημα σχολεῖα. Ἡ ἐπισημοτέρα ἐμπορικὴ πόλις τῆς βορείου Σκωτίας. Αὐτόθι διέτριβον οἱ βασιλεῖς τῶν Πικτῶν.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινόκτητος Βιβλιοθήκη Αριστοτελούπολης (Κ.Δ.)

Ἰνβερνέσση, ἡ μεγίστη τῶν κομητειῶν τῆς Σκωτίας περιέχουσα 1,100,304 ἑκτάρια καὶ 100 χιλ. κατοίκων. Πολλαὶ τῶν Ἑβρίδων νήσων ἐξαρτῶνται ἐξ αὐτῆς. Δι' αὐτῆς διέρχονται τὰ Γραμβιανὰ ὄρη, ἐν οἷς ὑπάρχει τὸ Ben-Nevis ἡ ὑψηλοτέρα κορυφὴ τῆς Μεγάλης Βρεττανίας. Ποτ. ὁ Ness καὶ ὁ Spey· Ἐρεικιαὶ καὶ λάνδαι. Μεταλλεῖα σιδήρου· ἐρυθροῦς γρανίτης. Κλίμα ὑγρὸν καὶ ψυχρόν. Κτηνοτροφία, ἰδίως προβάτων, ὧν τὸ ἔριον περίφημον. Πολλαὶ κελτικαὶ ἀρχαιότητες, ἐν αἷς αἱ ὁδοὶ τοῦ Φ.γγόλου.

ΙΝΔ (Ἰωάννης - Ῥοῦσσελ Hind), περίφημος ἀστρονόμος ἄγγλος, γενν. τῷ 1823. Ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ἐραστὴς τῆς ἀστρονομίας ἀνεγίνωσκε μετὰ ζέσεως πᾶν ἐμπεσὸν εἰς χεῖρας του βιβλίον διαλαμβάνον περὶ τῆς ἐπιστήμης ταύτης. Τῷ 1840 μεταβὰς εἰς Λονδῖνον κατέλαβε θέσιν ἐν τῷ ἀστεροσκοπείῳ τῆς Greenwich, ἐν ᾧ διέμεινε μέχρι τοῦ 1844, ἐπωφελούμενος ἐκ τῆς πλουσίας βιβλιοθήκης τοῦ ἀστεροσκοπείου πρὸς ἐπίκτασιν τῶν γνώσεών του. Μετασχὼν τῆς ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἀποσταλείσης εἰς Kingstown παρὰ τὸ Δουβλῖνον ἐπιτροπῆς πρὸς καταμέρισιν τοῦ ἀστρονομικοῦ μήκους τῆς Βαλεντίας, διορίσθη κατόπιν εἰς τὸ ἐν Λονδίνῳ ἰδιωτικὸν ἀστεροσκοπεῖον τοῦ Rishop, καὶ ἐκεῖ ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ 1845 σειρὰν ἀστρονομικῶν παρατηρήσεων ἐπιστεφθεισῶν δι' ἀνελπίστου ἐπιτυχίας καὶ δι' ἀνακαλύψεως ἀστέρων τίνες ἀγνώστων. Οἱ ὑπ' αὐτοῦ ἀνακαλυφθέντες πλανῆται εἶσιν ἓξ τὸν ἀριθμόν, Ἶρις καὶ Φλόρις τῷ 1847, Βικτωρία τῷ 1850, Εἰρήνη τῷ 1851, Μελπομένη, Τύχη (Fortuna), Καλλιόπη καὶ Θάλεια τῷ 1852, Εὐτέρπη τῷ 1853, Οὐρανία καὶ Εὐφροσύνη τῷ 1854. Ἐκτὸς τῶν πλανητῶν τούτων ἀνεκάλυψε τῇ 29 ὀκτωβρίου τοῦ 1846 κομήτην παρατηρηθέντα πρὸ δύο ὡρῶν ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ τοῦ Βίκο, τῇ 18 ὀκτωβρίου ἕτερον καὶ τῇ 6 φεβρουαρίου 1847 τρίτον. Προσέτι ἀνεκάλυψε νέους ἀπλανεῖς ἀστέρας καὶ 3 κηλίδας νεφελωειδεῖς καὶ ὑπελόγισε τροχιὰς πλείστων πλανητῶν καὶ κομητῶν. Τῷ 1844 ἐξελέγη μέλος τῆς Βασιλικῆς Ἀστρονομικῆς Ἑταιρίας τοῦ Λονδίνου· τῷ 1850 ἐπέτυχεν ἀπὸ τῆς ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν τὸ μετάλλιον τοῦ Λαλάνδου καὶ τῷ 1851 ἐξελέγη ὑπὸ τῆς αὐτῆς Ἀκαδημίας ἀντεπιστέλλον μέλος. Τῷ 1852 τὸ συμβούλιον τῆς ἐν Λονδίνῳ Ἀστρονομικῆς Ἑταιρίας πρὸς ἐγκωμιαστικὸν μετάλλιον «διὰ τὰς ἀστρονομικὰς αὐτοῦ ἀνακαλύψεις καὶ ἰδίως διὰ τὴν ἀνακάλυψιν δεκὰ μικρῶν πλανητῶν», καὶ ἡ βασιλικὴ καθίρησις ὥρισεν αὐτῷ ἐτησίαν σύνταξιν 200 λιρῶν στερλινῶν «διὰ τὰς ἐνδιαφερούσας ἀστρονομικὰς αὐτοῦ ἀνακαλύψεις». Ὑπῆρξεν ὁ διευθυντὴς τοῦ «Ναυτικοῦ Ἡμερολογίου» δημοσιευομένου ὑπὸ τῆς Βρεττανικῆς κυβερνήσεως. Πλείστας ἐδημοσίευσε πραγματείας καὶ συγγράμματα ἐν διαφόροις περιοδικοῖς καὶ ἰδιαιτέρως.

ΙΝΔΕΞ, λέξις λατ. Index, ἐπιτομὴ τῆς ἐκφράσεως Index librorum prohibitorum, σημαίνουσα τὸν κατάλογον τῶν ἕνεκα πλάνης καὶ αἱρέσεως ἀπηγορευμένων ὑπὸ τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας βιβλίων. Κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους ἔτι χρόνους προεγράφοντο ὑπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς τὰ ἐπικίνδυνα διὰ τὴν θρησκείαν καὶ τὰ ἤθη συγγράμματα ὡς τὰ τοῦ Ἀρείου καὶ τὰ τῶν ἐθνικῶν συγγραφέων τὰ καταδικασθέντα ὑπὸ τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Αἱ ἀπαγορεύσεις αὗται ἐπανελήφθησαν καὶ ἐξηκολούθουν ἀκαταπαύστως καθ' ἅπαντα τὸν μεσαιῶνα, ἀπέβησαν δὲ συχνόταται κατὰ τὰς ἀρχὰς τῶν νεωτέρων χρόνων, ὅτε διὰ τῆς ἐφευρέσεως τῆς τυπογραφίας καὶ τοῦ κινήματος τῆς Ἀναμορφώσεως ἐπολλαπλασιάσθησαν τὰ προσβάλλοντα τὴν ῥωμαϊκὴν ἐκκλησίαν βιβλία. Τῷ 1545 τὸ πανεπιστημίου τῆς Λουβαΐνης σχηματίσαντες κατὰ διαταγὴν Καρόλου τοῦ Πέμπτου κατάλογον τῶν ὀλεθρίων χαρακτηρισθέντων συγγραμμάτων, τὸ παράδειγμα τοῦτο ἠκολούθησαν πλεῖστα καθολικὰ κράτη καὶ ἰδίως ἐν Ῥώμῃ, ὅπου ὁ πάπας Παῦλος Δ' τῷ 1559 ἐπέτρεψεν εἰς τὸ ἱεροδικαστήριον τὴν σύνταξιν τοῦ πρώτου Ἰνδεξ δημοσιευθέντος ὑπὸ τῆς ἁγίας Ἕδρας. Ἡ σύνοδος τῆς Τρέντης παρεδέξατο τὴν διαταγὴν ταύτην, ἣν ὁ πάπας Πῖος Ε' ἐκανόνισε σχηματίσας τῷ 1565 συμβούλιον ἰδιαιτέρως ἐπιτετραμμένον τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἀπηγορευμένων συγγραμμάτων, ὧν ἡ ἀνάγνωσις ἐπετρέπετο μόνον μετὰ τὴν ἐξάλειψιν χωρίων τινῶν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἡ δημοσίευσις τοῦ καταλόγου τούτου ἐξηκολούθει ἐπιβαλλομένης ποινῆς ἀφορισμοῦ εἰς τοὺς μὴ συμμορφουμένους πρὸς τὰς ἀπαγορεύσεις, ἀλλ' ἡ αὐστηρότης τῶν ἀπαγορεύσεων μετριάζεται διὰ τῆς ἀδείας τῆς διδομένης εἰς τινας σοφοὺς ἰδίως κληρικοὺς νὰ ἀναγινώσκωσι τὰ ἐν τῷ καταλόγῳ σημειούμενα βιβλία.

ΙΝΔΖΕΔΖΙ, πολύχνιον τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ἐν τῷ νομῷ τῆς Ἀδριανουπόλεως ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ Καρασοῦ, εἰς ἀπόστασιν 113 χιλ. ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

ΙΝΔΖΕ-ΚΕΡΑΣΟΥ, ᾧ. ΛΑΔΙΑΚΜΟΝ.

ΙΝΔΖΙΑΖΙΑΝ (ὁ παπᾶς Λουκᾶς), γενν. ἐν

Κωνσταντινουπόλει τῷ 1758, ἀποθ. ἐν Βενετίᾳ τῷ 1833 διακεκριμένον μέλος τῆς ἀδελφότητος τῶν μαχιταριστῶν τοῦ Ἁγίου Λαζάρου. Συγγράμματα αὐτοῦ ἀρμενιστὶ γεγραμμένα «Ἀρχαιολογία ἢ ἱστορικαὶ καὶ γεωγραφικαὶ ἀρχαιότητες τῆς Ἀρμενίας» σύγγραμμα ἐκδοθὲν ἐν Βενετίᾳ τῷ 1835 εἰς 3 τόμους εἰς 4ον καὶ περιγράφον τὰ ἀρχαῖα ἤθιμα τῶν Ἀρμενίων, καὶ τὴν φυσικὴν, πολιτικὴν καὶ ἠθικὴν κατάστασιν τῆς Ἀρμενίας», Γεωγραφικὴ περιγραφὴ τῆς ἀρχαίας Ἀρμενίας», σύγγραμμα σπουδαῖον 1822 εἰς ἕνα τόμον, εἰς 4ον, «Σύγχρονος Ἱστορία», εἰς 8 τόμους εἰς 8ον ἐν Βενετίᾳ, 1828, «Περιγραφὴ τοῦ Βοσπόρου» εἰς στίχους ἀρμενικοὺς μεταφρασθὴν εἰς τὴν Ἰταλικὴν «Γεωγραφία τῆς Νεωτέρας Ἀρμενίας» κτλ.

ΙΝΔΙΑ, τὸ. ΙΝΔΙΚΗ.

ΙΝΔΙΑ ΑΓΓΛΙΚΗ, ὄνομα διδόμενον εἰς πολλὰς χώρας κατεχομένας ὑπὸ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας ἐν τῇ Ἀνατολικαῖς Ἰνδίαις. Ἐπιφάν. 2,359,013 τετρ. χιλιάμ. Πληθυσμὸς 159 ἑκατομ. 666,000. Τὸ ἀχανὲς τοῦτο κράτος ἀνῆκε μέχρι τοῦ 1858 εἰς τὴν Ἑταιρίαν τῶν Ἰνδιῶν, τοῦ Στέμματος τῆς Ἀγγλίας ἐξουσιάζοντος μόνον τὴν νῆσον Κεϋλάνην, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ῥηθέντος ἔτους μετέβη ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Στέμματος. Ἐν τῇ ἐντεῦθεν τοῦ Γάγγου Ἰνδίᾳ διακρίνονται αἱ «Ἄμεσοι κτήσεις» καὶ αἱ «Ἔμμεσοι». Αἱ ἄμεσοι κτήσεις διαιροῦνται εἰς 11 ἐπαρχίας ἢ προεδρίας Coorg and Mysore, Hyderabel, Βεγγάλην, Βορειοανατολικὴν ἐπαρχίαν, Pundjab, Κεντρικὰς ἐπαρχίας, Οὐδὸν, Βρεταννικὴν Βιρμανίαν, Μαδρᾶν, Βομβάην, Σίνδ. Ἐν τῇ Καλκούττῃ πρωτευούσῃ τῆς Βεγγάλης ἐδρεύουσιν ἀντιβασιλεὺς, ἀνώτατον συμβούλιον, καὶ ὑποδιοικητής. Ἐν δὲ Μαδρᾶ καὶ Βομβάῃ πρωτευούσαις τῶν ὁμωνύμων ἐπαρχιῶν διοικηταὶ, συμβούλια καὶ ὑποδιοικηταί, ἐν δὲ ταῖς πρωτευούσαις τῶν λοιπῶν ἐπαρχιῶν μόνον ὑποδιοικηταί. Αἱ ἔμμεσοι κτήσεις, ὧν ἡ ἐπιφάνεια μὴ συμπεριληφθείσα ἀνωτέρω εἶναι 1,673,452 τετρ. χιλιαμ. καὶ οἱ κάτοικοι μὴ συμπεριληφθέντες ἐπίσης ἀνωτέρω εἶναι 46,745,888 διοικοῦνται ὑπὸ ἰθαγενῶν ἡγεμόνων ὑποτελῶν ἢ συμμάχων τῆς Μεγάλης Βρεταννίας, ὀφειλόντων νὰ παραδεχθῶσι φρουρὰς ἀγγλικὰς, ἐν αἷς θέσει νομίσῃ τοῦτο ἀναγκαῖον ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις.

Αἱ κτήσεις αὗται, α' Δέλχι μετὰ τῶν ἐξαρτωμένων 8 κράτη, Κάτς ἐν κράτει, Μάλβα 3, Γουζζεράτ 7, Ἄγρα 4 Δηλχὶ 4, Βενζάμπ 1, Μασσούρ, Μαλαβὰρ καὶ Δαχτσίνα. Αἱ δὲ πηγαὶ τοῦ Γάγγου κτήσεις δύναιται νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο συμλέγματα τὰς χώρας τὰς κειμένας πρὸς Δ τοῦ Σαλονὼν καὶ τὰς χώρας τὰς κειμένας πρὸς Α αὐτοῦ.

Ἡ κυβέρνησις τῶν Ἰνδιῶν ἐν Ἀγγλίᾳ μετεβλήθη ἐξ ὁλοκλήρου τῷ 1858. Ἡ περίφημος «Ἑταιρία τῶν Ἰνδιῶν» μετὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ μονοπωλείου τοῦ ἐμπορίου τῶν Ἰνδιῶν ἀνοιχθέντος τῷ 1805 εἰς ἅπαντας τοὺς Ἄγγλους καὶ τῷ 1833 εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη διετήρει μόνον τὴν πολιτικὴν διοίκησιν τῆς χώρας ὑπὸ τὴν ἐπικυριαρχίαν τοῦ Στέμματος, οἱ δὲ ἄρχαὶ αὐτῆς ὤφειλον νὰ ἀνανεωθῶσι κατὰ πᾶσαν εἰκοσαετίαν δι' ἰδιαιτέρας πράξεως τοῦ Συλλαλητηρίου, ὅπερ ἐγένετο καὶ κατὰ τὸ 1854. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὴν κυβέρνησιν τῶν Ἰνδιῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ἀπετέλουν τρεῖς ἀρχαί. 1ον. Τὸ «Συμβούλιον τῶν ἰδιοκτητῶν», συγκείμενον ἐκ τῶν κατεχόντων μετοχὰς 25 χιλ. φράγκων, καὶ ἔχον τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν τὸ Συμβούλιον τῶν Διευθυντῶν. 2ον. Τὸ «Συμβούλιον τῶν Διευθυντῶν», συγκείμενον ἐκ 18 μελῶν ἐκ τῶν κατεχόντων μετοχὰς 50 χιλ. φράγκων, ἐξ ὧν 12 ἐξελέγοντο ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῶν ἰδιοκτητῶν, καὶ 6 ὑπὸ τοῦ Στέμματος, διευθύνον ἁπάσας τὰς ὑποθέσεις τῆς Ἑταιρίας, διορίζον τῇ συγκαταθέσει τοῦ Στέμματος τὸν γενικὸν διοικητὴν καὶ τοὺς ἀνωτάτους ὑπαλλήλους τῶν Ἰνδιῶν κτλ. 3ον. «Ἐλεγκτικὸν γραφεῖον», οὗτινος ὁ «Πρόεδρος» ἦν μέλος τοῦ ἀνακτοβουλίου καὶ ἐπετήρει ἐν ὀνόματι τοῦ Στέμματος τὰς πράξεις τῶν Διευθυντῶν. Ἕνεκα τῆς ἰνδικῆς ἀνταραχῆς ἐθεωρήθη ἀναγκαία ἡ ἁπλοποίησις τῆς πολλαπλῆς ταύτης διοικήσεως. Τῷ 1858 ἡ Ἑταιρία διελύθη, καὶ ἡ περιουσία αὐτῆς ἠγοράσθη ὑπὸ τοῦ κράτους διὰ παντοτεινοῦ εἰσοδήματος 10 τοῖς 100 ἐπὶ τοῦ ἑταιρικοῦ κεφαλαίου. Τὸ Συμβούλιον τῶν Διευθυντῶν καὶ τὸ Ἐλεγκτικὸν γραφεῖον κατηργήθησαν καὶ ἡ κυβέρνησις τῆς Ἰνδίας μετηνέχθη κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ Στέμμα. Ἤδη ὑπάρχει ἡ ἑπομένη διοργάνωσις· Εἷς ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἰνδιῶν ἔχων συμβουλευτικὸν Συμβούλιον ἐκ 15 μελῶν. Αἱ Ἰνδίαι διαιροῦνται εἰς 11 προεδρίας, ὧν ἡ διοίκησις ἐμπιστεύεται ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην προεδρίαν τῶν διοικητῶν εἰς ὑπουργεῖον διαιρούμενον εἰς κλάδους τῶν ἐσωτερικῶν, τῶν οἰκονομικῶν, τῶν ἐξωτερικῶν, τῶν στρατιωτικῶν, τῆς δικαιοσύνης· ἑκάστη δὲ προεδρία εἰς ἐπαρχίας διοικουμένας ὑπὸ ἐπάρχων ἐχόντων τὴν διαιτοθοσίαν τῶν φόρων, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀστυνομίας, τῶν δημοσίων ἔργων κτλ.

Δημοσίας Βιβλιοθήκης
Κοινωφελούς Βιβλιοθήκη
Ἀριστοτέλους Βιβλιοθήκη
Ἀριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

Κατὰ τὸ 1856—57 ὁ προϋπολογισμὸς ἦτο 825 ἑκατομμ. φράγκ., καὶ τὸ χρέος 1,600 ἑκατομ. ἀλλ' ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1857, ἀνεβίβασε τὸ χρέος εἰς 2,753 ἑκατομ. καὶ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1860 — 61 ὥρισε τὰς δαπάνας εἰς 1,158 ἑκατομ. ἐνῷ τὰ εἰσοδήματα μόνον εἰς 992 ἑκατομμ. Κατὰ τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους τοῦ λήξαντος τῇ 31 μαρτίου 1870, αἱ πρόσοδοι ἀνέβησαν εἰς 1,323,562,050 φράγ. αἱ δαπάναι δὲ εἰς 1,404,620,475, τὸ δὲ δημόσιον χρέος συνεποσοῦτο εἰς 2,704,658,450 φέροντα τόκον 124,492,675, ἐξ ὧν συνωμολογήθησαν ἐν Ἀγγλίᾳ 879,917,500 φέροντα τόκον 37,909, 450. Ὁ ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ διαμένων ἀγγλικὸς στρατὸς κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1872—73 σύγκειται ἐξ 62957 ἀνδρῶν. ὧν 2,888 ἀξιωματικοὶ καὶ 4689 ὑπαξιωματικοί, τὰ δὲ ἰθαγενῆ στρατεύματα ἀνέβαινον εἰς 120173 ἄνδρας.

Ἐκ τῶν πόλεων αἱ ἐπισημότεραι εἶναι Καλκοῦττα, Βομβάη, Μαδρᾶς, Ἱδεραβὰδ, Λουκνοου, Δελχὶ καὶ ἄλλαι 14 ἔχουσαι πληθυσμὸν ἀνώτερον τῶν 100 χιλ. Ἡ κατὰ τὸ 1870 εἰσαγωγὴ ἐμπορευμάτων συνεποσώθη εἰς 824,500 χιλ. φράγκ. τῶν δὲ πολυτίμων μετάλλων εἰς 348 ἑκατομ. 750 χιλ. ἡ δὲ ἐξαγωγὴ τῶν μὲν ἐμπορευμάτων εἰς 1,311,750,000, τῶν δὲ πολυτίμων μετάλλων εἰς 26 ἑκατομμύρια. Τὸ μᾶλλον συναλλαττόμενον μετὰ τῆς χώρας κράτος εἶναι ἡ Μεγάλη Βρετανία· κατὰ δεύτερον λόγον ἐπέρχονται ἡ Σινικὴ καὶ ἡ Αἴγυπτος. Τὰ κυριώτερα εἴδη εἰσαγωγῆς εἶναι βαμβακερὰ ὑφάσματα, ἐνδύματα, μεταξωτὰ, ἔριουχα, μέταλλα, μηχαναὶ, ποτά· τὰ δὲ τῆς ἐξαγωγῆς βάμβαξ, βαμβακερὰ, μέταξα, ἰνδικὸν, δέρματα, μαλλία, ὄπιον, ὀρύζιον, καρὶς, ἀναρίσπορον, σάκχαρις κτλ. Κατὰ τὸ ἔτος 1869-70 εἰσῆλθον εἰς τοὺς διαφόρους λιμένας 14346 πλοῖα, ὧν 10293 τῆς ἀκτοπλοΐας, ἐξῆλθον δὲ ἐκ τῶν λιμένων 14677, ἐξ ὧν 9645 τῆς ἀκτοπλοΐας. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1871 ἡ ἔκτασις τῶν ἐν ἐνεργείᾳ σιδηροδρόμων 8190 χιλιομ. προσέτι 1753 χιλιομ. ἐκτάσεως εἰς κατασκευήν. Κατὰ τὸ 1868 — 69 αἱ διανεμηθεῖσαι ἐπιστολαὶ καὶ ἐφημερίδες συνεποσώθησαν εἰς 71 ἑκατομ. 664,877, τὰ δὲ τηλεγραφήματα 386 237, ἐξ ὧν 30,057 διεθνῆ.

ΙΝΔΙΑ ΓΑΛΛΙΚΗ, σχηματίζει κυβέρνησιν, ἧς πρωτεύουσα τὸ Πουδιχερὶ, ἐπιφ. 508,6 τετρ. χιλιάμ. κάτοικοι κατὰ τὴν τοῦ 1868 καταμέτρησιν 259,984.

ΙΝΔΙΑ ΕΚΕΙΘΕΝ ΤΟΥ ΓΑΓΓΟΥ, ἴδ. ΙΝΔΟΚΙΝΑ.

ΙΝΔΙΑ ΕΝΤΕΥΘΕΝ ΤΟΥ ΓΑΓΓΟΥ ἴδ. ΙΝΔΟΣΤΑΝ.

ΙΝΔΙΑ ΝΕΕΡΛΑΝΔΙΚΗ, κτήσεις τῆς Ὁλλανδίας πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Ἀσίας μεταξὺ 93ο 30′ —137ο 19′ ἀνατ. μήκ. καὶ 11ο νοτ. πλάτ. μέχρι 5ο 10′ βόρ. πλάτος μεταξὺ τοῦ κόλπου τῆς Βεγγάλης τοῦ πορθμοῦ τῆς Μαλάκκας, τῆς Σινικῆς Θαλάσσης, τῆς τῶν Κελεβῶν, τοῦ πορθμοῦ τῶν Μολόκων καὶ τῆς θαλάσσης τῆς Ἰάβας πρὸς Βορρᾶν τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ πρὸς Ἀνατολὰς τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ πρὸς Νότον καὶ Δυσμάς. Νῆσοι διαιροῦμεναι εἰς ἑπτὰ συμπλέγματα Σουμάτρας, Βορνέου, Κελεβῶν, Ἰάβας, Σουμβαύας, Μολόκων, Νέας Γουϊνέας. Τῷ 1854 ἡ ὁλλανδικὴ κυβέρνησις ἐπέτρεψε κατ' ἀρχὴν τὴν χειραφέτησιν τῶν δούλων, ἐπιφυλαχθεῖσα νὰ προσδιορίσῃ εἰς κατάλληλον ἐποχὴν τὰ μέσα καὶ τοὺς ὅρους. Κατὰ τὸ 1860 αἱ ἀποικίαι αὗται εἶχον 18 ἑκατομ. καὶ 163 χιλ. κατοίκους αἱ δαπάναι ἀνέβαινον εἰς 183 ἑκατομμυρίων φράγ. καὶ αἱ πρόσοδοι εἰς 195.

ΙΝΔΙΑ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗ, σύγκειται ἐκ τῆς Γόας, Σαλκέτης, Βαρδῶν, Δαμάου, Δίου κτλ. Ἔχει ἐπιφάνειαν 4187 τετρ. χιλιαμ. καὶ κατοίκους 527 χιλ.

ΙΝΔΙΑΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΑΙ, ἴδ. ΙΝΔΙΚΗ.

ΙΝΔΙΑΙ ΔΥΤΙΚΑΙ, ὄνομα δοθὲν πάλαι ποτὲ εἰς τὴν Ἀμερικὴν, καθ' ἃ κειμένην πρὸς Δ τῆς Εὐρώπης, καὶ πρὸς ἀντίθεσιν τῆς Ἰνδικῆς καλουμένης συνεχῶς «Ἰνδίαι Ἀνατολικαί». Αἴτιον τούτου ὑπῆρξεν ὅτι ὁ Κολόμβος καταπλεύσας εἰς τὸν Νέον Κόσμον ἐνόμισεν ὅτι ἀφίκετο εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Ἰνδικῆς.

ΙΝΔΙΑΝΑ, μία τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς ἐν τῷ κέντρῳ εἰς πλάτ. βόρ. 37ο 47′—41ο 43′ καὶ μῆκ. δυτ. 87ο 5′—90ο 20′ μεταξὺ Milchigan πρὸς Β, Ohio πρὸς Α, Illinois πρὸς Δ καὶ Kentucty πρὸς Ν. Πρωτ. Ἰνδιανάπολις. Ἐπιφάνεια 33809 τετραγ. μιλ. ἀγγλ. ἤτοι 87564 τετρ. χιλιαμ. Κάτοικοι κατὰ τὴν τοῦ 1870 καταμέτρησιν, 1,680,637, ἐξ ὧν 24560 μιγάδες, καὶ 240 ἰνδοί, οἱ δὲ λοιποὶ λευκοί. Ποταμοὶ Ohio, White-River καὶ Wabash. Κλίμα ὑγιεινόν· γῆ ἐπίπεδος, ἰδίως πρὸς Β κεκαλυμμένη ὑπὸ δασῶν, λιμνῶν, πεδιάδων καὶ ἑλῶν. Κυριώτεραι πρόσοδοι ἐκ τῆς γεωργίας, ξυλείας καὶ κτηνοτροφίας. Διαιρεῖται εἰς 87 κομητείας. Οἱ πρῶτοι κάτοχοι αὐτῆς ὑπῆρξαν Ἰνδοί. Γάλλοι προερχόμενοι ἐκ Καναδᾶ, ὅ-θεν καὶ ἐπῆλθε τὰς Βιγένας τῷ 1763· παρεχωρήθη εἰς τοὺς Ἄγγλους τῷ 1763· διωργανίσθη

εἰς χώραν τῷ 1801, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἕνωσιν ὡς Πολιτεία τῷ 1816. Ἀποστέλλει εἰς τὸ συνέδριον 2 γερουσιαστὰς καὶ 13 ἀντιπροσώπους. Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἀνατίθεται εἰς κυβερνήτην ἐκλεγόμενον κατὰ τετραετίαν ὑπὸ τοῦ λαοῦ, προστιθέντος καὶ ὑποκυβερνήτην, πρόεδρον τῆς Γερουσίας. Τὴν γενικὴν συνέλευσιν σχηματίζουσιν ἡ γερουσία καὶ ἡ Βουλὴ τῶν ἀντιπροσώπων, συγκείμεναι ἡ μὲν ἐκ 50 μελῶν, ἡ δὲ ἐξ 100 ἐκλεγομένων κατὰ διετίαν. Πᾶς πολίτης ἡλικίας 21 ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα καὶ διαμείνας ἐπὶ ἓν ἔτος ἐν τῇ Πολιτείᾳ ἔχει δικαίωμα ψήφου. Τὸ δημόσιον χρέος ἀνέβαινε τῇ 1ῃ δεκεμβρίου 1870 εἰς $4,167,508 τάλληρα ἀμερικανικά.

ΙΝΔΙΑΝΑΠΟΛΙΣ, πόλις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ White River, εἰς 700 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Οὐασιγκτῶνος καὶ 178 πρὸς τὰ ΒΔ τῶν Βιγκενῶν. Κάτ. κατὰ τὴν τοῦ 1870 καταμέτρησιν 48,244. Καλῶς διατετυπωμένη πόλις. Ἔδρα ἑνὸς Circuit-court. Κομψαὶ ἀγοραί. Ἀξιόλογον διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον. Χυτήρια σιδήρου, κατασκευὴ μηχανῶν. Κέντρον πολλῶν σιδηροδρόμων.

ΙΝΔΙΒΟΛΙΣ, πόλ. τῆς Ἱσπανίας ἐν τῇ Ταραγωνίᾳ παρὰ τοῖς Ἰλεργέταις. Σήμερον Ξέρτ, ἢ Ἅγιος Ματθαῖος.

ΙΝΔΙΒΟΛΙΣ, ἡγεμὼν τῶν Ἰλεργετῶν ἢ Ἰνεργετῶν ἐν Ἱσπανίᾳ. Κατ' ἀρχὰς κατετρόπωσε μετὰ τοῦ Μανδονίου τοὺς Ῥωμαίους καὶ μετέσχε τῆς κατὰ τοῦ Γναίου Σκιπίωνος ἐπενεχθείσης τῷ 212 π. Χ νίκης τῶν Καρχηδονίων, ὕστερον δὲ ὑπετάγη τῷ 210 εἰς τὸν Π. Κορν. Γν. Σκιπίωνα. Ἀναλαβὼν κατόπιν τὰ ὅπλα κατὰ τῶν Ῥωμαίων ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ νεωτέρου Σκιπίωνος τῷ 205.

ΙΝΔΙΓΙΡΚΑ ἢ ΔΥΤΙΚΟΣ ΚΟΛΙΜΑ, ποταμὸς τῆς ἀσιατικῆς Ῥωσσίας ἐν τῷ κυβερνείῳ Ἰακούτσκης, πηγάζων ἐκ τῶν ὀρέων τῆς Ὀχότσκης, ῥέων πρὸς Β καὶ ὕστερον πρὸς τὰ ΒΔ καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Βόρειον παγωμένον ὠκεανὸν μετὰ ῥοῦν 1350 χιλιαμ.

ΙΝΔΙΚΗ ἢ ΑΝΑΤΟΛΙΚΑΙ ΙΝΔΙΑ, ὄνομα διῃρημένον εἰς δύο χερσονήσους τῆς Μεσημβρινῆς Ἀσίας χωριζομένας διὰ τοῦ ποταμοῦ Γάγγου καὶ καλουμένας τὴν μὲν «Ἰνδίαν ἐντεῦθεν τοῦ Γάγγου» ἢ «Ἰνδοστὰν» τὴν δὲ «Ἰνδίαν ἐκεῖθεν τοῦ Γάγγου» ἢ «Ἰνδοκίναν».

ΙΝΔΙΚΟΣ ΩΚΕΑΝΟΣ, ἓν τῶν πέντε μερῶν τοῦ Ὠκεανοῦ, κείμενος μεταξὺ Ἀσίας πρὸς Β, τῆς Ἀφρικῆς καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ πρὸς Δ, τῶν νήσων τῆς Σόνδης, τῆς Νέας Ὁλλανδίας καὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ πρὸς Α καὶ τοῦ Νοτίου Παγωμένου ὠκεανοῦ πρὸς Ν. Χωρίζεται τοῦ τελευταίου διὰ τοῦ Ἀνταρκτικοῦ πολικοῦ κύκλου, ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀτλαντικοῦ διὰ γραμμῆς ἀγομένης ἀπὸ τοῦ Εὐέλπιδος Ἀκρωτηρίου ἐπὶ τὸν αὐτὸν κύκλον καὶ ἀπὸ τοῦ Εἰρηνικοῦ δι' ἑτέρας ἀγομένης ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ νοτιωτάτου ἄκρου τῆς Γῆς Βὰν Διέμεν. Ἐκ Β πρὸς Ν 9600 χιλιαμ. ἐκ τοῦ Εὐέλπιδος Ἀκρωτηρίου εἰς τὴν Γῆν Βὰν Διέμεν 8800 χιλιαμ. Ἐκ τῆς παραλίας Ἀγιὰν εἰς τὸ ΒΔ ἄκρον τῆς νήσου Σουμάτρας, 4 χιλ. 800 χιλιάμ. Διαιρεῖται εἰς «Ἰσημερινὸν Ἰνδικὸν ὠκεανὸν» πρὸς Β τοῦ Τροπικοῦ τοῦ Αἰγόκερω, καὶ εἰς «Νότιον Ἰνδικὸν ὠκεανὸν» πρὸς Ν τοῦ αὐτοῦ Τροπικοῦ. Ἐκ τῆς Ἀσίας προεκτείνονται εἰς τὸν ὠκεανὸν τοῦτον δύο ἀχανεῖς χερσόνησοι χωριζόμεναι διὰ τῆς Ὁμανικῆς θαλάσσης ἢ Ἀραβικῆς, ἡ Ἀραβία καὶ τὸ Ἰνδοστάν. Ἡ πρώτη τῶν χερσονήσων τούτων διαβρέχεται πρὸς τὰ ΒΔ καὶ τὰ ΝΔ ὑπὸ τοῦ Περσικοῦ Κόλπου καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης ἢ Ἀραβικοῦ Κόλπου, ὧν ὁ μὲν συγκοινωνεῖ μετὰ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Ὁρμοὺζ, ὁ δὲ διὰ τοῦ Βαβ-ελ-Μανδέβ. Ἐπὶ τῆς δυτικῆς παραλίας τοῦ Ἰνδοστὰν ἀνοίγονται οἱ κόλποι Κὸτζ καὶ Καμβάϋ σχηματίζοντες τὴν χερσόνησον Γουζεράτε πρὸς τὰ ΝΑ τῆς αὐτῆς χερσονήσου ὑπάρχουσιν οἱ πορθμοὶ Μανχὰρ καὶ Πάλκ χωρίζοντες τὴν νῆσον Κεϋλάνην ἀπὸ τῆς ἀσιατικῆς ἠπείρου. Μεταξὺ Ἰνδοστὰν καὶ Ἰνδοκίνας ἐκτείνεται ὁ κόλπος τῆς Βεγγάλης, σχηματίζων καὶ οὗτος πρὸς Α τὸν κόλπον Μαρταβάν. Πρὸς τὰ ΝΑ διὰ τοῦ πορθμοῦ τῆς Μαλάκκας κειμένου μεταξὺ τῆς χερσονήσου Μαλάκκας καὶ τῆς νήσου Σουμάτρας συγκοινωνεῖ ὁ Ἰνδικὸς ὠκεανὸς μετὰ τοῦ Εἰρηνικοῦ, διὰ δὲ τοῦ πορθμοῦ τῆς Σόνδης χωρίζοντος τὴν Σουμάτραν ἀπὸ τῆς Ἰαύας συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς θαλάσσης τῆς Σόνδης. Μεταξὺ τῆς νοτιανατολικῆς παραλίας τῆς Ἀφρικῆς, καὶ τῆς νήσου Μαδαγασκάρης σχηματίζεται ἡ μεγάλη διώρυξ τῆς Μοζαμβικῆς, ἧς πρὸς τὰ ΝΔ ὁ κόλπος Λορένζο-Μαρκέζ. Ἐκτὸς τῶν δύο μεγάλων νήσων Μαδαγασκάρης καὶ Κεϋλάνης καὶ πλείσται ἄλλαι ἀξιοσημείωτοί εἰσι διασκορπισμέναι ἐν τῷ Ὠκεανῷ τούτῳ. Πολυάριθμοι βράχοι καὶ σύρτεις ἐκ κοραλλίων καθιστῶσιν εἰς πολλὰ μέρη ἐπικινδυνωδεστάτην τὴν ναυτιλίαν. Οἱ ἀρχαῖοι ἀτελῶς ἐγνώριζον τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανόν. Ἐκάλουν τὸ βόρειον αὐτοῦ μέρος Ἐρυθρὰν θάλασσαν ἢ Ἰνδικήν. Ὁ Νέαρχος, ναύαρχος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἐπισκέφθη αὐ-

τὸν τῷ 329 πρὸ Χριστοῦ. Ὁ Πάτροκλος, ναύαρχος Σελεύκου τοῦ Νικάτωρος διέβραμε μέρος αὐτοῦ. Ὁ Μαρκο-Πόλος κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα ἐπεσκέφθη τὰς νήσους Νικοβὰρ καὶ Ἀνδαμὰν καὶ τὰ παράλια τῆς Ἰνδίας καὶ τῆς Περσίας. Ἡ κατὰ τὸ 1486 ἀνακάλυψις τοῦ Ἐδέλπιδος ἀκρωτηρίου κατέστησε γνωστὴν τὴν ὕπαρξιν συγκοινωνίας μεταξὺ τοῦ ὠκεανοῦ τούτου καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Τῷ 1497 ὁ Βάσκο-δὲ-Γάμα ἠρεύνησε τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανόν. Ἔκτοτε διέβραμον αὐτὸν κατὰ πᾶσας τὰς διευθύνσεις διάφοροι θαλασσοπόροι, ἐξ ὧν οἱ μᾶλλον προχωρήσαντες πρὸς Ν εἶναι ὁ Kerguelen καὶ ὁ Cook, ὧν ὁ τελευταῖος ἀφίκετο μέχρι τοῦ παραλλήλου τῆς 67ης μοίρας.

ΙΝΔΙΚΤΙΩΝ, λατ. Indictio. Φόρος εἰς σῖτον ἐπιβαλλόμενος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων εἰς τὴν Σικελίαν καὶ Σαρδὼ διὰ τὰς ἐκτάκτους ἀνάγκας τῆς Ῥώμης. Συνίστατο οὗτος εἰς δευτέραν δεκάτην ἐτησίας συγκομιδῆς, διετάττετο δὲ ὑπὸ τῆς Γερουσίας, ὁριζούσης καὶ τὴν τιμὴν τοῦ σίτου.

Ἰνδικτιῶν φορολογικὸς, ἐτήσιος φόρος λαμβανόμενος εἰς φυσικὰ προϊόντα ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους διὰ τὴν προμήθειαν τῶν στρατιωτικῶν ἀποθηκῶν.

Ἰνδικτιῶν χρονολογικὸς, περίοδος ἐκ 15 ἐτῶν ἰουλιανῶν, ὁρισθεῖσα, ὡς λέγεται, δι' ἐπιθεώρησιν τῶν κτηματολογίων, πρὸς ἐπιβολὴν τῶν νέων φόρων. Συμπεραίνουσιν ὅτι τὸ εἶδος τοῦτο τῆς Ἰνδικτιῶνος ἐπενοήθη ἐπὶ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. Ὁ δὲ Κάρολος ὁ Μέγας ἔθρυσε τὴν κοσμικὴν ἀρχὴν τῶν Παπῶν ἡ αὐλὴ τῆς Ῥώμης ἤρχισεν ὑπολογίζουσα τὰ ἔτη δι' Ἰνδικτιώνων, ὁρίσασα ἀρχὴν αὐτῶν τὴν πρώτην Ἰανουαρίου τοῦ 313 μ. Χ. Τότε διεκρίθησαν δύο εἴδη Ἰνδικτιώνων, ἡ «αὐτοκρατορικὴ» ἢ «καισαρικὴ» ἀρχομένη ἀπὸ τῆς 24 σεπτεμβρίου, ὅτε τῆς συγκομιδῆς συμπληρωθείσης, ἠδύνατο ὁλοὺς νὰ πληρώσῃ τοὺς φόρους, καὶ ἡ «ῥωμαϊκὴ» ἢ «παπικὴ». Πρὸ τοῦ Μεγάλου Καρόλου οἱ πάπαι ὑπελόγιζον διὰ τῶν ἐτῶν τῶν αὐτοκρατόρων, περὶ δὲ τὰ τέλη τοῦ Ι' αἰῶνος ἤρχισαν ὑπολογίζοντες 2 τῶν ἐτῶν τῆς ἐαυτῶν παπωσύνης. Τὰς Ἰνδικτιῶνας μετεχειρίζοντο καὶ οἱ αὐτοκράτορες τοῦ Βυζαντίου ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς πρώτης σεπτεμβρίου. Παρὰ τῶν αὐτοκρατόρων παρέλαβον αὐτὰς καὶ οἱ πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως, καὶ συνεπείᾳ τούτου καθιερώθη τελεῖν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τελουμένη κατ' ἔτος τὴν πρώτην σεπτεμβρίου, ὅτε ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ὑπογράφεται ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν παρεπιδημούντων ἀρχιερέων πρακτικόν. Ἵνα εὕρῃ τις τὸ ἔτος τῆς Ἰνδικτιῶνος ὀφείλει διὰ μὲν τοὺς πρώτους ὀκτὼ μῆνας (ἰαν. — αὐγ.) νὰ προσθέσῃ εἰς τὸ μετὰ Χριστὸν ἔτος 5508 διὰ δὲ τοὺς 4 τελευταίους (σεπτ. — δεκ.) 5509, καὶ τὸ ἄθροισμα νὰ διαιρέσῃ διὰ 15. Τὸ κατάλοιπον δεικνύει τὸ ἔτος τῆς Ἰνδικτιῶνος· ἐὰν δὲ δὲν μείνει κατάλοιπον, ἔτος τῆς Ἰνδικτιῶνος εἶναι τὸ τελευταῖον ἤτοι τὸ 15

ΙΝΔΙΩΝ (Ἑταιρία τῶν Μεγάλων), ὄνομα ὑφ' ὃ συνηνώθησαν τῷ 1602 ἅπασαι αἱ ὑπὸ τῶν Ὁλλανδῶν διὰ τὸ ἐμπόριον τῶν Ἰνδιῶν σχηματισθεῖσαι ἑταιρίαι. Παντοδύναμος κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα ἤρχισε νὰ παρακμάζῃ τῷ 1697, καὶ κατέπεσεν ἐξ ὁλοκλήρου περὶ τὸ 1750.

ΙΝΔΙΩΝ (Γαλλικὴ ἑταιρία τῶν), ἐμπορικὴ ἑταιρία ἱδρυθεῖσα τῷ 1664 ὑπὸ τοῦ Κολβέρτου μετὰ ἐξαιρετικοῦ προνομίου ἐπὶ 50 ἔτη, ἐβρεύουσα ἐν Λοριέντῃ. Προσεπάθησε ματαίως νὰ ἀποικίσῃ τὴν Μαδαγασκάρην, ἵδρυσε τὸ Πονδιχερὺ τῷ 1679, ἀλλ' ἠναγκάσθη τάχιστα νὰ παραιτηθῇ τοῦ πλείστου μέρους τῶν προνομίων της. Παρεκτεθεῖσα τῷ 1714 ἐπὶ 10 ἔτη, συνηνώθη τῷ 1719 μετὰ τῆς «Ἑταιρίας τῶν Ἰνδιῶν» ἱδρυθείσης ὑπὸ τοῦ Law, ἔσχεν ἀλληλοδιαδόχους ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας καὶ διελύθη τῷ 1769.

ΙΝΔΙΩΝ (Ἀγγλικὴ ἑταιρία τῶν), ἐμπορικὴ ἑταιρία ἱδρυθεῖσα τῷ 1560 ὑπό τινων ἐμπόρων τοῦ Λονδίνου. Μόνον 4 Γραφεῖα εἶχεν ἐν Ἰνδικῇ τῷ 1634, ὅτε ἐπέτυχεν ἀπὸ τοῦ Συλλαλητηρίου τὸ μετὰ τῆς Ἰνδικῆς μονοπώλιον τοῦ ἐμπορίου, ὅπερ κανονισθὲν διὰ χάρτου τοῦ 1733, περιορισθὲν τῷ 1814 εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς Ἰνδικῆς μετὰ Κίνας, κατηργήθη ἐξ ὁλοκλήρου τῷ 1833. Ἔκτοτε ἡ Ἑταιρία τῶν Ἰνδιῶν, καταντήσασα ἀπὸ τοῦ 1750 πολεμικὴ καὶ ἐμπορικὴ μετεσχηματίσθη εἰς πολιτικὴν ἑταιρίαν καταγινομένην μόνον εἰς τὴν κυβέρνησιν τῶν Ἰνδιῶν ὑπὸ τὴν ἐπικυριαρχίαν τοῦ Στέμματος τῆς Ἀγγλίας. Ἡ κυβέρνησις ἀνετέθη εἰς «Γενικὸν διοικητὴν» ἐβρεύοντα ἐν Καλκούτῃ καὶ ἐπιτετραμμένον τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, καὶ εἰς «Συμβούλιον τῶν Διευθυντῶν» συγκείμενον ἐκ 12 μελῶν ἐβρευόντων ἐν Λονδίνῳ καὶ ἐκλεγόντων ἀπὸ τριέτους, αἵτινες ὅταν, ὧν ἐκτελεσμοὶ καθυποβάλλοντο εἰς «Ἐλεγκτικὸν Γραφεῖον» ἀντιπροσωπεῦον τὸ Στέμμα καὶ τὸ Συλλαλητήριον· κατὰ τὰ λοιπὰ ἡ ἐξουσία τῆς ἑταιρίας ἦτον ἀπόλυτος. Οὕτω διοργανισθεῖσα ἡ ἑταιρία τῶν Ἰνδιῶν ἀπέκτησε μεγάλην ἰσχύν. Ἐν διαστήματι ὀλίγων ἐτῶν αἱ νῆσοι τοῦ Δρόου

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κυριακάλειος Βιβλιοθήκη Αγρυπνιάδου

Clive, τοῦ στρατηγοῦ Harris, τοῦ μαρκησίου Hastings, τοῦ λόρδου Amherst, τοῦ λόρδου Bentick ἐπήνεγκον τὴν εἰς αὐτὴν παραχώρησιν ὁλοκλήρου σχεδὸν τοῦ Ἰνδοστὰν, καὶ ἤδη εἶχε σημαντικὰς κατακτήσεις ἐν Ἰνδοκίνᾳ ὅτε τῷ 1858 κατηργήθη συνεπείᾳ τῆς ἀνταρσίας τῶν Σιπαχίδων. Ἤδη τὸ ἰνδικὸν κράτος κυβερνᾶται κατ' εὐθεῖαν ἐκ τοῦ Στέμματος, ἴδε ΙΝΔΙΑ ΑΓΓΛΙΚΗ.

ΙΝΔΟΒΡΕΤΑΝΙΚΟΝ ΚΡΑΤΟΣ, ἴδ. ΙΝΔΙΑ ΑΓΓΛΙΚΗ.

ΙΝΔΟΓΡΕΜΑΝΙΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ. Σύστημα συγγενῶν γλωσσῶν ἐπικρατουσῶν ἀπὸ τῶν ὀχθῶν τοῦ Γάγγου μέχρι τῶν παραλίων τῆς Ἰσλανδίας. Κατὰ τάξιν γεωγραφικὴν παρουσιάζεται πρώτη ἡ Σανσκριτική, ἀρχαία γλῶσσα τῶν Ἰνδῶν ἐξ ἧς παράγεται ἡ Δεβαναγόρα, ἡ Ταλιμουλική καὶ πολλαὶ ἄλλαι διάλεκτοι τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν. Ἐν Περσίᾳ παρουσιάζονται τρεῖς ἀρχαῖαι γλῶσσαι ἡ Ζενδική, γλῶσσα ἱερά, ἡ Πελχολική, γλῶσσα τῆς ἀρχαίας Μηδίας καὶ ἡ Περσική, γλῶσσα τῆς ἀρχαίας Περσίας, ἐξ ἧς κατάγονται ἡ νέα Περσική καὶ ἡ Καρδουχική. Ἐπέρχεται ἡ Ἀρμενική καὶ ἡ γλῶσσα τῶν Ὀσσητῶν λαοῦ κατοικοῦντος τὰ ὄρη τοῦ Καυκάσου. Κατόπιν σημειωτέα ἡ Ἑλληνικὴ μετὰ τῶν διαλέκτων αὐτῆς Δωρικῆς, Ἰωνικῆς μεθ' ἧς συνδέεται μᾶλλον ἡ Νέα Ἑλληνική, καὶ Αἰολικῆς ἐξ ἧς φαίνεται παραχθεῖσα ἡ Λατινική. Ἐν ταῖς Σλαβικαῖς γλώσσαις περιλαμβάνονται ἡ ἀρχαία Σλαβωνική, ἡ Σλαβωνο-Ἰλλυρική, ἡ Πολωνική, Βοημική, Ῥωσσική καὶ τὰ λείψανα τῆς Βενδικῆς· αἱ γλῶσσαι τῶν Δακῶν καὶ τῶν Γετῶν πιθανῶς ἦσαν ἀρχαῖοι κλάδοι τῶν γλωσσῶν τούτων. Ἐν ταῖς Γερμανικαῖς γλώσσαις διακρίνεται δύο κλάδοι. ὁ Τευτονικὸς καὶ ὁ Γοτθικός· εἰς τὸν πρῶτον ὑπάγονται ἡ Φριζονική, Φραγκική, Σαξωνική, Ἀγγλο-σαξωνική καὶ Γερμανική εἰς δὲ τὸν δεύτερον ἡ Μοισογοτθική, Ἰσλανδική, καὶ ἡ νέα Σκανδιναυϊκὴ μετὰ τῶν δύο αὐτῆς κλάδων Σουηδικῆς καὶ Δανικῆς. Ἐκτὸς τῶν ἀπαριθμηθεισῶν γλωσσῶν ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι γλῶσσαι μικταὶ καλούμεναι, παρυφῆναι ἐκ τῆς μίξεως τῆς λατινικῆς γλώσσης μετ' ἄλλων γλωσσῶν μὴ ἀπαριθμηθεισῶν ἀνωτέρω· τοιαῦται εἶναι ἡ Βλαχική, Ἰταλική, Προβιγγιανή, Γαλλική, Ἀγγλική, Ἱσπανική, Πορτογαλική.

ΙΝΔΟΙ, ὄνομα τῶν κατοίκων τῆς Ἰνδίας. Ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ὁμιλοῦνται σήμερον τέσσαρες διάλεκτοι ἢ γλῶσσαι διακεκριμέναι ἀπ' ἀλλήλων καὶ δεικνύουσαι τὴν ὕπαρξιν τεσσάρων ἐθνῶν διαφερόντων ἀπ' ἀλλήλων· δύναται μάλιστα ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ν' ἀναβῇ μέχρι τῶν πεντήκοντα, ἐὰν συμπεριληφθῶσι καὶ αἱ ἄγριαι καὶ βάρβαροι ὀρειναὶ φυλαί. Αἱ ἐπισημότεραι τῶν φυλῶν εἶναι οἱ Βεγγάλοι, Ὀριγὰς, Μαράτται, Γουζερατάνοι, Καρνατοι, ἰδίως Ἰνδοὶ κτλ. μεταξὺ δὲ τῶν ὀρεινῶν φυλῶν οἱ Γόνδοι, Κάττιοι κτλ. Ὁ Ἰνδὸς ἔχει ἀνάστημα ὑψηλὸν, πρόσωπον ὡοειδὲς, χεῖλη μεγάλα, ὀφθαλμοὺς ἀμαυροὺς, ὀφρῦς τοξοειδεῖς, τρίχας λεπτὰς καὶ μελανὰς, χεῖρας καὶ πόδας μικροὺς, γόνατα δύσμορφα, κνήμας λεπτὰς, χρῶμα κιτρινωπὸν καὶ στιλπνόν. Αἱ γυναῖκες εἶναι λεπταὶ καὶ ὡραῖαι· ἐν ταῖς κατωτέραις τάξεσι ἔχουσι δέρμα φαιὸν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἀνωτέραις τὸ χρῶμα αὐτῶν ὁμοιάζει τῇ τῶν Εὐρωπαίων. Ὁ Ἰνδὸς εἶναι λιτὸς, φιλόξενος, φρόνιμος μέχρι δολιότητος, ψιὸστης, ἐκτεθυλιμμένος καὶ ἀνίκανος εἰς πόλεμον. Ζῇ ἐκ μόνων σχεδὸν τῶν δημητριακῶν καὶ διέρχεται τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας καπνίζων καὶ μασσῶν. Αἱ ἀνώτεραι κλάσεις παρεδέξαντο ἐνδυμασίαν ὁμοίαν τῇ τῶν μωαμεθανῶν, ἀλλ' ὁ λαὸς διατηρεῖ ἴδιον ἐθνικὸν ἔνδυμα. Οἱ πτωχοὶ βαδίζουσιν ἀνυπόδητοι, οἱ δὲ πλούσιοι φοροῦσι πέδιλα κεντημένα διὰ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. Αἱ οἰκίαι τῶν πτωχῶν εἶναι γενικῶς καλύβαι, αἱ δὲ τῶν πλουσίων δίροφοι. Τὸ χαρακτηρίζον τοὺς ἰνδικοὺς λαοὺς καὶ τὸν πολιτισμὸν αὐτῶν εἶναι ἡ εἰς τάξεις διαίρεσις. Ἀριθμοῦνται τοιαῦται τέσσαρες ὑποδιαιρούμεναι εἰς 84 κλάσεις. Οἱ τῆς πρώτης τάξεως Βραχμάνοι καλούμενοι καταγίνονται εἰς τὰ θρησκευτικὰ, τὰ νομικὰ, τὴν φιλολογίαν, τὰς ἐπιστήμας καὶ τέχνας, τὴν ἐκπαίδευσιν, κατέχουσι τὰς δημοσίας θέσεις εἶναι ἀπαραβίαστοι καὶ μόνοι κατὰ τὰς θυσίας τρώγουσι κρέας. Ἐκ τῆς δευτέρας τάξεως τῶν Τσατρὶς, Χατρὶς καὶ Ῥαγιὰ λαμβάνονται οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ στρατιῶται. Ἡ τρίτη τάξις καλουμένη τῶν Βαιχὶς περιλαμβάνει τοὺς γεωργοὺς καὶ τοὺς ἐμπόρους, ἡ δὲ τετάρτη περιλαμβάνει τοὺς τεχνίτας ὑποδιαιρουμένη εἰς πολλὰς κλάσεις. Τελευταῖοι ἐπέρχονται οἱ Παρίαι μὴ ἀποτελοῦντες ἰδίαν τάξιν. Ἐπιγαμία δὲν συγχωρεῖται μεταξὺ τῶν διαφόρων τάξεων, οἱ δὲ υἱοὶ ὀφείλουσι νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πατρός των. Αἱ κόραι νυμφεύονται εἰς ἡλικίαν 7 μέχρις 9 ἐτῶν, οἱ δὲ παῖδες 12 μέχρι 15· συγχωρεῖται δὲ καὶ ἡ πολυγαμία. Ἡ εἰς τάξεις διαίρεσις καὶ αἱ θρησκευτικαὶ διδασκαλίαι, ὑπάρχουσι μέχρι χιλιετίας πρὸ Χριστοῦ. Ἐπικρατοῦσα θρησκεία ὁ Βραχμανισμὸς (ἴδε τὴν λέξιν ταύτην)· ἡ ὑπερβολικὴ· οὐ πρὸ

πολλοῦ ἐπεκράτει τὸ ἔθιμον τοῦ νὰ καίηται ἡ χήρα ζῶσα ἐπὶ πυρᾶς μετὰ τοῦ νεκροῦ τοῦ συζύγου της· προσκυνήματα πλεῖστα· ἔν τισι τῶν ἑορτῶν ἐπικρατεῖ ἡ ἀκολασία· τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν πλύνονται μετὰ τελετῆς ἐν τῷ ποταμῷ καὶ ταῖς ἱεραῖς λίμναις· φασίρει τινὲς ἐπὶ 40 ἔτη ζῶσιν ἐντὸς σιδηροῦ κλωβίου, ἄλλοι κρεμῶνται εἰς δένδρον μέχρις οὗ οἱ βραχίονές των παραλύσωσιν· ἕτεροι κλείουσι τὰς χεῖρας μέχρις οὗ οἱ ὄνυχες αὐξανόμενοι εἰσδύσωσιν εἰς τὸ κρέας. Ἐπικρατέστεραι γλῶσσαι διδαναγάρα, βεγγαλική, καναρική, μαραττική, τελιγγική, μελαβαρική, ταμουλική, παραγόμεναι ἅπασαι ἐκ δύο νεκρῶν γλωσσῶν σανσκριτικῆς καὶ παλικῆς, αἵτινες θεωροῦνται ἱεραί. Ἡ ἰνδικὴ φιλολογία ἀρχαιοτάτη καὶ πλουσιωτάτη ἀκαριθμοῦσα πολλὰ συγγράμματα ἐν οἷς αἱ «Βέδαι» ἢ τὰ ἱερὰ βιβλία μετὰ τῶν ὑπομνημάτων αὐτῶν «Οὐπανιδὰς» καὶ «Πουρενὰς», πολλὰ ἐκτεταμένα ποιήματα ὡς τὴν «Μαχαβαράταν» καὶ τὴν «Ῥαμαϋάναν» πλεῖστα δράματα καὶ φιλοσοφικὰ συγγράμματα, ἐν οἷς ἀνευρίσκονται ἅπαντα τὰ συστήματα τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν νεωτέρων. Ἐν ταῖς ὡραίαις τέχναις καὶ ταῖς ἐπιστήμαις οἱ Ἰνδοὶ μένουσιν ἀπ' αἰώνων στάσιμοι· ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς τέχναις φαίνεται πρόοδος. Πλεῖστοι ναοὶ ὑπάρχουσιν ἐν ταῖς Ἰνδίαις· ἀλλὰ μόνον οἱ ἀρχαῖοι εἶναι ἀξιοσημείωτοι, διὰ τὴν λαμπρότητα, μεγαλοπρέπειαν καὶ ἀρχιτεκτονικὴν αὐτῶν.

Ἰνδοὶ προσέτι καλοῦνται οἱ αὐτόχθονες τῆς Ἀμερικῆς ἕνεκα τῆς ἀπάτης εἰς ἣν περιέπεσαν οἱ πρῶτοι ἀνακαλύψαντες αὐτὴν Εὐρωπαῖοι νομίσαντες ὅτι ἀφίκοντο εἰς τὰ ἀνατολικὰ παράλια τῆς Ἰνδικῆς.

ΙΝΔΟΚΙΝΑ ἢ ΙΝΔΙΑ ΕΚΕΙΘΕΝ ΤΟΥ ΓΑΓΓΟΥ, μεγάλη χερσόνησος τῆς μεσημβρινῆς Ἀσίας μεταξὺ 90ο—107ο ἀνατ. μήκ. καὶ 1ο—27ο βορ. πλάτ. ὁριζομένη πρὸς Β ὑπὸ τοῦ Σινικοῦ κράτους, πρὸς Α ὑπὸ τῆς Σινικῆς θαλάσσης, πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ Κόλπου τῆς Βεγγάλης, πρὸς Ν ὑπὸ τῆς Σινικῆς θαλάσσης, τοῦ πορθμοῦ τῆς Μαλάκκας καὶ τοῦ τῆς Σιγγαπούρης. Ἐκτείνονται σειραὶ ὀρέων κατέρχονται ἐκ Βορρᾶ καὶ ἀκολουθοῦσι τὰ παράλια. Ὁ κόλπος τοῦ Σιὰμ εἰσδύει εἰς τὰ νότια τῆς χώρας, καὶ ἀποσπᾷ αὐτῆς τὴν χερσόνησον τῆς Μαλάκκας. Ποταμοί, Ἀρακὰν, Ἰραουαδδὺ, Ζιττάγκ, Σαλουὲν, Μεϊνὰμ, Μεκὸγ - Κογκ. Κλίμα ἥμερον ποικίλλον τοῦ Ἰνδοστὰν. Τὰ ἐν μέσῳ ὄρη προϊόντα τῆς γῆς, βάμβαξ, μέταξα, ἔλαιον, κόμμι, σακχαροκάλαμος, πέπερι, βασιλικὸν ξύλον, μεταλλεῖα ἀχάτου λίθου, βουβινίου κτλ. Τὰ ἄγρια ἤθη τῶν κατοίκων διαμαχομένων ἀκαταπαύστως πρὸς ἀλλήλους κωλύουσι τὰς συνεχεῖς μετὰ τῆς Εὐρώπης σχέσεις. Οἱ ἱεραπόστολοι προσπαθοῦσι, συνήθως εἰς μάτην, τὴν ἐκπολίτισιν αὐτῶν· θρησκεία αὐτῶν σχεδὸν πανταχοῦ ὁ βουδδισμός. Ἐν τούτοις οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ἄγγλοι ἦρξαν φιλικὰς καὶ ἐμπορικὰς σχέσεις μετὰ τοῦ Σιάμ. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἦν σχεδὸν ἄγνωστος ἡ Ἰνδοκίνα· ἡ παραλία τοῦ Τενασσερίμ· ἡ χώρα τῶν Σινῶν, καὶ τὸ δέλτα τοῦ Ἰραουαδδὺ ἀναμφιβόλως ἡ Χρυσῆ Χερσόννησος. Οἱ νεώτεροι μόνον τὰ παράλια γνωρίζουσιν. Ἡ χώρα δύναται γεωγραφικῶς νὰ διαιρεθῇ εἰς 6 μεγάλα τμήματα, περιέχοντα ἕκαστον πολλὰ κράτη. 1) Βιρμανικὴ αὐτοκρατορία· κράτη Βιρμὰν καὶ Λασὸς Βιρμάν. 2) Βασίλειον τοῦ Σιάμ· κράτη, Ἰδίως Σιὰμ, Καμβόδζη σιαμική, Λαὸς σιαμική, Χερσόνησος τῆς Μαλάκκας. 3) Ἀνεξάρτητος Μαλάκκα· κράτη, Βασίλεια τοῦ Περὰκ, Σαλεγόρης, Δζοχόρης, Παράγκ, Ῥουμβό. 4) Αὐτοκρατορία τοῦ Ἀννὰμ ἢ Βιετνάμ· κράτη, Κοχιγκίνα. Τογκαίν, Τσιάμπα, Καμβόδζη ἀνναμινή, Λαὸς ἀνναμική, Βαὸ, Κοχιγκίνα γαλλική. 5) Κτήσεις ἀγγλικαί· κράτη, Ἀσσὰμ, Δζιντιὰχ, Κατχὰρ, Ἀρακὰν, Πεγὸν, Τενασσερίμ, κτλ. 6) Νῆσοι· κράτη, Ἀρχιπέλαγος τῶν Νικοβὰρ τῶν Ἀνδαμάν.

ΙΝΔΟΡΑ ἢ ΙΝΔΟΥΡ, ἀγγλιστὶ Indoor, πόλ. τοῦ Ἰνδοστὰν πρωτεύουσα τοῦ κράτους Ἰνδόρας ἢ Ὁλκὰρ (Malwa) ἐπὶ τῆς Σύπρας, εἰς 324 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΒΑ τῆς Σουράτης. Κάτ. 90 χιλ. Κεῖται τῷ 1801, ἀνῳκοδομήθη, ἀλλ' οὐχὶ ἐπὶ κανονικοῦ σχεδίου. Διακρίνεται τὸ ἀνάκτορον τῶν ἡγεμόνων.

ΙΝΔΟΡΑ ἢ ΟΛΚΑΡ, κράτος ἐν Ἰνδοστὰν, μεταξὺ 21ο 10'—24ο 50' βορ. πλάτ. καὶ 71ο 24'—75ο 10' ἀνατ. μήκ. Ὁρίζεται πρὸς Β ὑπὸ τῶν Ῥαζζιπουτῶν τοῦ Σίνδια, πρὸς Α ὑπὸ τοῦ Βοπὰλ, πρὸς Ν καὶ Δ ὑπὸ τῶν ἀγγλικῶν κτήσεων. Ἔκτασις 400 χιλιαμ. ἐπὶ 130. Κάτ. 1 ἑκατομμύριον 200 χιλ. Ἀπὸ τοῦ 1818 εἶναι ὑποτελὲς τοῖς Ἄγγλοις.

ΙΝΔΟΡΤΕΣ, ἡγεμὼν Ἱσπανὸς, φονευθεὶς τῷ 232 π. Χ. Ἀρχηγὸς φυλῆς τινος τῶν παρὰ τὸν Ἴβηρα ποταμὸν κατοικούντων Κελτιβήρων, διεδέξατο εἰς τὴν ἀρχηγίαν τῶν Κελτιβήρων τὸν Ἱστολάτιον νικηθέντα ὑπὸ τοῦ Καρχηδονίου στρατηγοῦ Ἀμίλκα Βάρκα. Κεῖται ἔχων ὑπὸ τὰς διαταγάς του 50 χιλ. στρατοῦ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Διοδώρου, δὲν ἐτόλμησε νὰ ἀντιπα-

Ανοιχτή Βιβλιοθήκη Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Α.Π.Θ.)

ταχθῇ πρὸς τὸν Ἀμίλκαν, ἀλλὰ κατέφυγεν εἰς λόφον, ἐν ᾧ περιεκυκλώθη ὑπὸ τοῦ Ἀμίλκα. Ἐπιχειρήσας διὰ νυκτὸς ἀπόδρασιν, ἔπεσεν εἰς χεῖρας τοῦ Καρχηδονίου στρατηγοῦ, ὅστις καθυποβαλὼν αὐτὸν πρότερον εἰς διάφορα βασανιστήρια, ἐπὶ τέλους ἐσταύρωσεν αὐτόν.

ΙΝΔΟΣ, ποταμός, τῆς ἀρχαίας Ἰνδίας πρὸς Δ. Αἱ πηγαὶ αὐτοῦ ἦσαν ἄγνωστοι. Διεπέρα τὸ βασίλειον τοῦ Ἀβισσάρου διήρχετο διὰ τοῦ βασιλείου τοῦ Ταξίλου πρὸς Α καὶ τῶν Ἀσσακενιανῶν καὶ τῶν Νυσσαίων πρὸς Δ. Ἐδέχετο τὸν Ἀκεσίναν ἡνωμένον μετὰ τοῦ Ὑδάσπου, τὸν Ὑδραότην καὶ τὸν Ὕφασον, διέβρεχε τὴν Σογδιανήν, τὴν Πρασιανήν, τὴν Παλατηνήν, ἐν ᾗ ἐσχημάτιζεν ἑλῶδες ἕλτα καὶ ἐξεβάλλεν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. Οἱ ἱστορικοὶ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ ὁ Στράβων μόνον δύο βραχίονας αὐτοῦ ἐγίνωσκον· ὁ Πτολεμαῖος ἀπαριθμεῖ ἑπτὰ βραχίονας οἵτινες ὅμως ἦσαν φυσικοὶ ἢ τεχνικαὶ διώρυγες ἐκ τῶν δύο βραχιόνων. Ὁ ἀνατολικὸς βραχίων ἐσχημάτιζε τὸ στόμιον Σεγάπαν (σήμ. Pitty) ἴσως τὸ διαπεραθὲν ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Νεάρχου, τὸ στόμιον Σινδώνα (Darrawax) καὶ τὸ Χρυσοῦν στόμιον (Ritschel)· ἐκ τοῦ ἀνατολικοῦ βραχίονος ἐσχημάτιζοντο τὰ στόμια Χαῤῥης (Fitty), Σαπάρας, Σαβίλας ἢ Σαβελάσης καὶ Λονιβάρης, ὧν τὰς θέσεις ἀδύνατον νὰ ὁρίσῃ τις ἕνεκα τῶν εἰς τὸ ἕλτα τοῦ ποταμοῦ ἐπελθουσῶν μεταβολῶν. Σήμερον ὁ ποταμὸς οὗτος καλεῖται παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις Σινδ· πηγάζει κατὰ τὰ ΝΑ τοῦ μικροῦ Θιβὲτ εἰς ἀγνώστους τόπους περὶ τὰ 30ο βορ. πλ. σχηματίζει κομπύλην, διευθυνόμενος μέχρι τῆς 36ο πρὸς τὰ ΒΔ, ἔπειτα δὲ πρὸς τὰ ΝΔ, ἐξακολουθεῖ τὸν ῥοῦν αὐτοῦ μέχρι τῆς 24ο ἀρίων πρὸς τὰ δεξιὰ τὸ Καβοὺλ καὶ τὸ Βελοχιστὰν, καὶ πρὸς τὰ ἀριστερὰ τὸ Πενδζὰβ καὶ τὸ Μουλτὰν, διαβρέχει τὴν Ἀττόκ, Τζικατρούρ, Χαϊδεραβὰδ, Τάτταν, διαιρεῖται ὀλίγῳ κάτωθεν τοῦ Χαϊδὲρ-Ἀβὰδ εἰς πολλὰ στόμια σχηματίζοντα ἀχανὲς ἕλτα καὶ ἐκβάλλει δι' 11 βραχιόνων εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ὁμάν. Περὶ τὰς ἐκβολὰς ὑπάρχει μέγα ἕλος. Οἱ ἐπισημότεροι τῶν παραποτάμων αὐτοῦ εἶναι ὁ Αὰ-δὰκ ἐν Θιβὲτ, ὁ Ἀττὸκ καὶ ἡ Λίττα πηγάζοντες ἐκ τοῦ Ἀφγανιστὰν, ὁ Καβοὺλ, καὶ οἱ ποταμοὶ οἱ σχηματίζοντες τὸ Πενταπόταμον. Ῥοῦς 2550 περίπου χιλιομ. Ὁ ποταμὸς οὗτος περίφημος ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐχρησίμευεν ὡς ὅριον εἰς τὰς κατακτήσεις πάντων τῶν βασιλέων τῶν ἐλθόντων νὰ ὑποτάξωσιν εἰς τὸ σκῆπτρον των πᾶσαν τὴν Ἀσίαν. Οὕτως ὁ Νῖνος, ἡ Σεμίραμις, ὁ Σέσωστρις διέκοψαν τὰς κατακτήσεις των ἅμα ἀφικόμενος εἰς τὰς ὄχθας αὐτοῦ. Εἰς τὸν μέγαν τοῦτον ποταμὸν, ὡς καὶ εἰς τὸν Γάγγην ἀπεδίδοντο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων κατοίκων καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἐξακολουθοῦσιν ἀποδιδόμεναι θεῖαι τιμαί. Τὸ ὕδωρ αὐτοῦ θεωρεῖται ἡγιασμένον καὶ ἅπαντα σχεδὸν τὰ ἐν αὐτῷ ἢ παρὰ τὰς ὄχθας αὐτοῦ ἐνδιαιτώμενα ζῶα μηδ' αὐτῶν τῶν ἐπιβλαβῶν ἐξαιρουμένων τιμῶνται ὑπὸ τῶν περὶς κατοίκων. Ἐπὶ τῶν ὀχθῶν αὐτοῦ εὑρίσκεται λίμνη περιέχουσα κροκοδείλους τεραστίου μεγέθους, τιμωμένους ὡς ἱεροὺς. Αἱ γυναῖκες κατὰ τὸν πρῶτον μῆνα τοῦ γάμου των μεταβαίνουσιν εἰς τὴν λίμνην ταύτην καὶ θύουσιν εἰς τὸν παχύτερον τῶν κροκοδείλων ζεῦγος προβάτων. Ἡ θυσία τελεῖται ὑπὸ φακίρ καλουμένου «Πῖρ» ἢ ἁγίου, ὅστις κόψας τῶν μηρῶν τοῦ προβάτου καὶ κρεμάσας αὐτὸν εἰς τὴν ἄκραν βάδδου προσφέρει εἰς τὸν κροκόδειλον, ὅστις καταβροχθίζων τὸ κρέας μετ' ἀπληστίας δεικνύει τὴν μέλλουσαν εὐτυχίαν τῆς γυναικός.

ΙΝΔΟΣ, ὅρ. ΙΝΔΟΙ.

ΙΝΔΟΣΚΥΘΑΙ, ὄνομα δι' οὗ οἱ ἀρχαῖοι ὁ ἐκάλεσαν τοὺς λαοὺς τοὺς κατοικοῦντας ἐκεῖθεν τοῦ Ἰνδοῦ παρὰ τὴν συμβολὴν τοῦ Κοφήνου μετὰ τοῦ ποταμοῦ τούτου.

ΙΝΔΟΣΤΑΝ ἢ ΙΝΔΙΑ ΕΝΤΕΥΘΕΝ ΤΟΥ ΓΑΓΓΟΥ, μεγάλη χερσόνησος τῆς μεσημβρινῆς Ἀσίας ἔχουσα σχῆμα τριγώνου, οὗτινος ἡ κορυφὴ πρὸς Ν καὶ ἡ βάσις πρὸς Β. Πλάτ. βόρ. 7ο 31' —34ο 45', μῆκ. ἀνατ. 65ο—90ο. Ὅρια πρὸς Β τὰ Ἰμαλάϊα ὄρη χωρίζοντα αὐτὴν ἀπὸ τοῦ Θιβὲτ, πρὸς Α ὁ κόλπος τῆς Βεγγάλης, πρὸς Δ ὁ Ἰνδὸς καὶ ὁ κόλπος τοῦ Ὁμὰν πρὸς Ν ὁ Ἰνδικὸς ὠκεανός. Ἐκ Β πρὸς Ν 3,000 χιλιόμ. ἐξ Α πρὸς Δ 2500. Ἐπιφάνεια 3 ἑκατομ. 160 χιλιάδ. τετραγ. χίλιομ. Πληθ. περὶ τὰ 180 ἑκατομ. Ἰνδοὶ, Μαλαΐσιοι, Μογγόλοι, Σῖναι, Γουέβροι ἢ Πέρσαι, Ἄραβες, Τοῦρκοι καὶ Εὐρωπαῖοι, ἰδίως Ἄγγλοι. Ἐκ τῶν Ἰμαλαΐων προχωροῦσι πρὸς Ν πολλαὶ διακλαδώσεις, ἰδίως τὰ Γάττια, τὰ Νιλγίρια, τὰ Βίνδια· ἐν τῇ νήσῳ Κεϋλάνῃ ἐξαρτωμένη ἀπὸ τοῦ Ἰνδοστὰν διακρίνεται τὸ Ἀμαζλὶ ἢ Κορυφὴ τοῦ Ἀδάμ. Ποταμοὶ· Γάγγης καὶ Ἰνδὸς μετὰ τῶν παραποτάμων αὐτῶν, Βραχμαπούτρας, Γοδεβερὶ, Νερβούδδα, Τάπτι, Καβέρι, Κρίχνα. Κλίμα ποικίλον κατὰ τὰ ὕψη, ψυχρότατον ἐν ταῖς πεδιάσι ἀπὸ δεκεμβρίου· ἐπιδημίαι συνεχεῖς, ἰδίως ἡ χολέρα. Δύο μόνον ὧραι τοῦ ἔτους, ἡ θέρος καὶ ὁ χεῖρος. Ὁ βόρειος ἐπιφέρει ἀνεμος (μουσσὼν) ἀπὸ μαΐου μέχρις ὀκτω-

βρίου καὶ ὁ νότιος, ἐπικρατοῦσι κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ἔτους διακοπτόμενοι ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς ξηρᾶς πνεόντων δυτικῶν ἀνέμων λίαν ἐπιβλαβῶν εἰς τὴν ὑγιείαν. Φυτικὰ προϊόντα ἄρθονα οἷον γεννήματα, καρποί, ὀρύζιον, ἀραβόσιτος, βάμβαξ, σάκχαρις, ἰνδικὸν, κρόκος, ἀρωματικὰ, ὄπιον, δάση ἐκτεταμένα, ἐν οἷς διαφόρων εἰδῶν δένδρά. Πλούσια μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου χαλκοῦ, κασσιτέρου, ψευδαργύρου, ἁλατωρυχεῖα· οἱ ἀδάμαντες Βεγγάλης καὶ Βουνδελκάνδης οἱ ὡραιότεροι τῆς ὁδρογείου· σάπφειροι, βουβίνια, ἀμέθυστοι, μαργαρῖται. Πτηνὰ παντὸς εἴδους, ἐλέφαντες, πάνθηρες, δαίναι, ἰγγρεις, ὄφεις, σκορπιοί, κροκώδειλοι, σκίπαι· κατοικίδια ζῶα ἐγκλιματισθέντα ὑπὸ τῶν Ἄγγλων· ἰχθύες καὶ μαλάκια ἐν ἀφθονίᾳ. Μᾶλλον προσοδοφόρος βιομηχία ἡ τῶν ὑφασμάτων τῆς Κασμιρίας. Ἐπέρχονται τὰ βαμβακερὰ τὰ καλούμενα ἰνδικὰ καὶ κατασκευαζόμενα ἰδίως ἐν Μαδρὰς, Παλιακάτῃ, Μασουλιπατὸμ, τὰ μεταξωτὰ τῆς Μουρχιδαβάδης καὶ Βεγγάλης, τὰ διὰ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου πεποικιλμένα ὑφάσματα τῆς Σουράτης, οἱ τάπητες τῆς Πάτνας, καὶ διάφορα ἔργα χρυσοχοϊκῆς. Τὸ ἐμπόριον διαχειρίζονται τὰ διάφορα εὐρωπαϊκὰ ἔθνη τὰ διατηρήσαντα καταστήματα ἐν Ἰνδοστάν. Ἀξιολογώτεραι ἀποθῆκαι Κακκούττα, Μαδρὰς, Βομβάη, Σουρούτη, Μαγγαλίρα, Πονδιχερὺ κτλ. Περὶ τῶν ἰθαγενῶν κατοίκων ἴδε τῆς λέξιν ΙΝΔΟΙ. Ἡ τοπογραφικὴ διαίρεσις τῆς χώρας συνεχῶς μεταβάλλεται. Ὁ Βίλλος διαιρεῖ αὐτὴν εἰς 4 μέρη. Τὸ Βόρειον Ἰνδοστὰν περικλεῖον τὰς πρὸς Α ὀρεινὰς χώρας ἀπὸ Σετλεδζὲ μέχρι Βουτὰν συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς κοιλάδος τοῦ Κασμίρ, τὸ Νότιον Ἰνδοστὰν, τουτέστι τὸ πλεῖστον τῆς ἀρχαίας μογγολικῆς αὐτοκρατορίας, τὸ Βόρειον Δεκὰν ἀπὸ τῆς Νερβούδδας πρὸς Β μέχρι τῆς Τουμβίδρας καὶ τῆς Κρίχνας πρὸς Ν καὶ τὸ Νότιον Δεκὰν πρὸς τὰ Ν τῆς γερουνήσου μέχρι τοῦ Κομορίνου ἀκρωτηρίου. Τὰ μέρη ταῦτα ὑποδιαιροῦνται ὡς ἑπομένως. Α) Βορείου Ἰνδοστὰν, Κασμίρ, Γερουάλ, Νεπάλ. Β) Νοτίου Ἰνδοστὰν, Λαχόρη, Μουλτὰν, Σινδ, Κάτζ, Γουζζεράτ, Μάλουα, Ἀζεμίρ, Δελχί, Ἀγρὰχ, Ἀούδη, Ἀλλαχαβάδ, Βεχὰρ, Βεγγάλη. Γ) Βορείου Δεκὰν, Κανδεῖχ, Ἀουρεγγαβὰδ Βιδζαπούρ, Χαϊδεραβάδ, Βίντερ, Βεράρ, Γανδουάνα, Ὀρίσσα, Βόρειος Κίρκαρος. Δ) Νοτίου Δεκὰν, Κανάρα, Μαλαβὰρ, Κογκὰν, Τραβαγκόρη, Κοϊμβατοὺρ, Καρνατὰ, Σαλὶμ ἡ Βαρδεμαγκάλ, Μαϊσοὺρ. Βαλαγάτ. Ἡ Κεϋλάνη, καὶ τὰ ἀρχιπελάγη Μαλδίβων καὶ Λακεδίβων νήσων ὑπάγονται εἰς τὸ Νότιον Δεκάν. Ὑπὸ πολιτικὴν ἔποψιν διαιρεῖται εἰς Κράτη ἀνεξάρτητα, Κράτη σύμμαχα ἢ ὑποτελῆ τῇ Ἀγγλίᾳ καὶ Κράτη εὐρωπαϊκά·

Ἱστορία. Οἱ ἀρχαῖοι λαοὶ ὀψέποτε ἐγνώρισαν τὴν Ἰνδίαν, καθ' ὅσον αἱ ἐκστρατεῖαι τῆς Σεμιράμιδος καὶ τοῦ Σεσώστριός εἰσι λίαν ἀμφίβολοι. Αἱ δὲ ἰνδικαὶ διηγήσεις περιέχουσι μόνον ποιητικοὺς μύθους μεμιγμένους μετά τινων ἱστορικῶν γεγονότων στερουμένων χρονολογικῆς ἀκριβείας. Οἱ δὲ νόμοι τοῦ Μανοὺ μόνον πίνακα ἀρχαίων νομοθεσιῶν περιέχουσιν, ἐπιτρέποντες νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι οἱ Ἰνδοὶ δὲν ἀπετέλουν ἓν μόνον ἔθνος συνενούμενοι μᾶλλον διὰ κοινῆς θρησκείας ἢ διὰ κοινῆς καταγωγῆς, καὶ ὅτι οἱ Βραχμάνοι προελθόντες ἀναμφιβόλως ἐκ τῆς Ἀριανῆς ἐπέβαλον τὸν ζυγόν των εἰς τοὺς ἀρχαίους κατοίκους τῆς χώρας. Ἡ βόρειος Ἰνδία φαίνεται ὅτι κατ' ἀρχὰς ἰσχημάτιζεν ἓν μόνον κράτος, ὕστερον δὲ πολλαὶ δυναστεῖαι διενεμήθησαν τὴν χώραν. Ὁ Ῥαμὰ, εἷς τῶν ἡγεμόνων τοῦ κράτους Ἀϋοδυὰ (Οὐδὴς), ἐγκωμιάζεται ἐν τῇ ἐποποιΐᾳ Ῥαμαΐνα, ὡς κατακτήσας ἅπασαν τὴν Ἰνδίαν καὶ αὐτὴν τὴν νῆσον Κεϋλάνην. Ἑτέρα ἐποποιΐα, ἡ Μαχαβαράτα δεικνύει τὴν Ἰνδίαν διηρημένην πάλιν εἰς πολλὰ ἀνεξάρτητα κράτη καὶ κατασπαρασσομένη ἐκ τῶν διχονοιῶν δύο ἰσχυρῶν οἰκογενειῶν τῶν Πανδοβὰς καὶ τῶν Καουραβάς. Διάφορα κράτη καλούμενα Χαστιναπούρα, Μαθούρα, Μαγάδα, κτλ. ὑπῆρξαν συγχρόνως ἢ ἀλληλοδιαδόχως. Ἡ Ἱστορία τῆς Ἰνδίας ἀποκτᾷ βεβαιότητά τινα ἀπὸ τοῦ ἕκτου π. Χ. αἰῶνος. Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπους, βασιλεὺς τῆς Περσίας, ὑπέταξε τὴν χώραν τὴν κειμένην μεταξὺ Παροπαμίσου καὶ Ἰνδοῦ, καὶ ἰσχημάτισεν ἐξ αὐτῆς τὴν εἰκοστὴν σατραπείαν τοῦ κράτους του καὶ διέταξε τὴν ὑπὸ τοῦ Σκύλακος ἐρευναν τῶν ὀχθῶν τοῦ Ἰνδοῦ. Ὁ Ἡρόδοτος ἐπίσης μόνον τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Ἰνδίας ἐγνώρισε, καὶ πρὸς Β τὸ μικρὸν Θιβέτ, ὅπου μετέβαινον οἱ Ἰνδοὶ ὅπως εὕρωσι τὸν χρυσὸν, ὃν ὤφειλον ν' ἀποτίσωσι φόρον εἰς τοὺς Πέρσας· ἐκεῖθεν δὲ τοῦ Ἰνδοῦ μνημονεύει τῶν ἀνθρωποφάγων Παδαίων. Ἐκ τῶν διηγήσεων τοῦ Κτησίου ἀναμεμιγμένων μετὰ πολλῶν μύθων οὐδὲν ἄλλο ἐγνώσθη εἰς τοὺς Ἕλληνας εἰμὴ ἡ ὕπαρξις προϊόντων τινῶν τῆς Ἰνδίας, ὡς τοῦ ὀπίου καὶ τῶν βαμβακερῶν ὑφασμάτων. Μετὰ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἡ Ἰνδία εἰσάγεται πλέον γνωστὴ εἰς τοὺς δυτικοὺς λαούς. Οἱ Μακεδόνες εὗρον ἐπὶ τοῦ ἄνω Ἰνδοῦ πλείστους ἡγεμόνας ἀνεξαρτήτους, τὸν Ταξίλην, τὸν Ἀβισσάρην, τοὺς δύο Πώρους, τὸ νό-

τια δὲ μέρη ἦσαν διανενεμημένα εἰς ἀριστοκρατικὰς δημοκρατίας, τοὺς Νυσαίους, τοὺς Μαλλιεῖς τοὺ Ὀξυδράκας. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐπεθύμει νὰ προχωρήσῃ μέχρι τοῦ Γάγγου καὶ μέχρι τῆς πόλεως Παλιβόθρας (Πάτνας) πρωτευούσης τοῦ ἰσχυροῦ κράτους τῶν Πρασιέων κειμένης κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ ποταμοῦ τούτου καὶ τοῦ Ζδουμενάχ· ἀλλ' ὁ στρατὸς ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ μὴ προχωρήσῃ πέραν τοῦ ποταμοῦ Ὑφάσου. Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἀσήμαντός τις Ἰνδὸς, καλούμενος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Σανδρόκοττος ἐπανεστάτησε τὴν εἰς τοὺς Μακεδόνας ὑποτεταγμένην χώραν, ἐφόνευσε τοὺς διοικητὰς, καὶ ἀποβὰς ὁ ἐλευθερωτὴς τῆς πατρίδος του ἐξεθρόνισε τοὺς Πρασιεῖς καὶ κατέλαβε τὴν θέσιν των. Σέλευκος ὁ Νικάτωρ, βασιλεὺς τῆς Συρίας, θελήσας νὰ ἐκδικηθῇ τὴν εἰς τὰ μακεδονικὰ ὅπλα γενομένην προσβολὴν, πρῶτος ἀφίκετο μέχρι τοῦ Γάγγου· ἀλλ' ἡ ζωηρὰ ἀντίστασις τῶν Ἰνδῶν ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ ἀρκεσθῇ μόνον εἰς 500 ἐλεφάντων φόρον παραχωρήσας μάλιστα εἰς τὸν Σανδρόκοττον τὴν μεταξὺ Ἰνδοῦ καὶ Παροπαμίσου χώραν. Αἱ ἐκστρατεῖαι τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Σελεύκου, καὶ αἱ διηγήσεις τοῦ Ἀριστοβούλου, τοῦ Ὀνησικρίτου, τοῦ Νεάρχου καὶ τοῦ Μεγασθένους πρίσβεως τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας ἐχρησίμευσαν πρὸς γνῶσιν τῶν χωρῶν τοῦ Ἰνδοῦ καὶ τοῦ Γάγγου καὶ ἀπεκάλυψαν εἰς τοὺς Ἕλληνας τὸ τριγωνικὸν σχῆμα τῆς Ἰνδίας καὶ τὴν ὕπαρξιν τῆς νήσου Ταπροβάνης (Κεϋλάνης). Ἡ ὁδρυσις τῶν λιμένων Βερενίκης καὶ Μυὸς ὅρμου ἐπὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Ἱππάλου γενομένη ἀνακάλυψις τῶν μουσσώνων τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ συνετέλεσαν εἰς τὸν σχηματισμὸν τακτικοῦ ἐμπορίου μεταξὺ τῆς Ἰνδίας καὶ τῆς Αἰγύπτου. Τότε οἱ Ἕλληνες ἐγνώρισαν τὰ ἀρώματα, τοὺς ἐξ ὀρυζίου καὶ φοινικος οἴνους, τὸν σακχαροκάλαμον, τὰ Σηρικὰ ὑφάσματα, τὸ βδέλλιον καὶ ἄλλα μυρωδικὰ, καὶ ἐπὶ τέλους τὰ ζῶα τῆς Ἰνδίας καὶ τὰ φυτὰ τῶν τροπικῶν. Αἱ σχέσεις αὗται ἐξηκολούθησαν, ὅτε ἡ Ῥωμαϊκὴ κυριαρχία διεδέχθη τὴν Μακεδονικήν· δύο Ἰνδοὶ βασιλεῖς ἀπέστειλαν πρεσβείαν εἰς τὸν Αὔγουστον· ὁ Κλαύδιος ἔλαβε ἐτήσιον τοῦ βαγιὰ τῆς Κεϋλάνης· ὁ Πλίνιος μνημονεύει τῶν ὀνομάτων πολλῶν λαῶν τῆς Ἰνδίας, ἐν οἷς οἱ Πρασιεῖς ἐξαιρετοῦσιν ὄντες οἱ ἰσχυρότεροι, ἀλλ' ὀλίγον μόνον προχωροῦσι πέραν τῶν ἐκβολῶν τοῦ Γάγγου. Παρὰ Πτολεμαίῳ αἱ γνῶσεις τῶν ἀρχαίων ἐπεκτείνονται μᾶλλον πρὸς δ' ἡ Ἰνδία διαιρεῖται εἰς «Ἰνδίαν ἐντεῦθεν τοῦ Γάγγου» καὶ εἰς «Ἰνδίαν ἐκεῖθεν τοῦ Γάγγου» περικλείουσαν τὰς «χώρας τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου» καὶ τὴν «Χρυσῆν Χερσόνησον» (τὸ Βιρμανικὸν κράτος). Ἐν τῇ χερσονήσῳ τῇ ἐντὸς τοῦ Γάγγου τὸ κράτος τῶν Πρασιέων φαίνεται σμικρυνθὲν κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Πτολεμαίου καὶ παραχωροῦν τὰ πρωτεῖα εἰς τὸ τῶν Κασπιραίων (τοῦ Κασμὶρ) ἐπεκτεινόμενον μέχρι τῆς Γαγασμίρας (Ἀδζεμὶρ). Τὸ σύγγραμμα τοῦ Πτολεμαίου εἶναι τὸ τελευταῖον ἐκ τῶν διδόντων ἀκριβεῖς πληροφορίας περὶ τῆς ἀρχαίας Ἰνδίας, καθόσον ἡ ἱστορία τῆς χώρας ταύτης καθίσταται ἐντελῶς σκοτεινὴ μέχρι τῆς μουσουλμανικῆς εἰσβολῆς. — Τῷ 707 μ. Χ ὁ Κοταϋβὲχ, ἐπίτροπος τοῦ Καλίφου Ἀβδοὺλ-Μελὲκ, ὑπέταξε τὰς ὄχθας τοῦ Ἰνδοῦ. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΑ' αἰῶνος Μαχμοὺτ ὁ Γαζνεβίδης διῆλθε τὸν ποταμὸν τοῦτον, ἀπεδεκάτισε τὸν ἰνδικὸν πληθυσμὸν καὶ κατέστρεψε τὰ εἴδωλα. Τοὺς Γαζνεβίδας διαδεξάμενοι οἱ Γουρίδαι προελθόντες ἐκ τοῦ Χορασὰν 1185—1289, καθυπέταξαν ἅπασαν τὴν Ἰνδίαν εἰς τὸν μωαμεθανεσμόν. Κατόπιν δυναστεία τις τῶν Ἀφγανῶν διηγωνίσθη κατὰ τῶν Μογγόλων, ὑπέκυψεν εἰς τὸν ζυγὸν τῶν Τσιγγισχανιδῶν καὶ τῶν υἱῶν τοῦ Ταμερλάνου, καὶ ἐξηφανίσθη τῷ 1413. Περὶ τὸ 1450 ὁ Λόδυ, κυβερνήτης τῆς Λαχόρης κατέκτησε τὴν Δελχὶ καί τινας ἄλλας ἐπαρχίας· ἀλλ' ὁ Βαβὲρ, καταγόμενος ἀπὸ τοῦ Ταμερλάνου, ἐνίκησε τὸν Ἰβραχὴμ-Λόδυ τῷ 1525, καὶ πρῶτος ἐκ τῶν Μεγάλων Μογγόλων ἐβασίλευσεν ἐν Δελχί. Ἡ δυναστεία αὐτοῦ ἀφίκετο εἰς τὸ ὕψιστον αὐτῆς σημεῖον ἐπὶ τοῦ Ἀουρὲγκ-Ζεὺβ 1658—1707 κυριαρχοῦσα τότε ἁπάσης τῆς Ἰνδίας. Ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἡγεμόνος τούτου ἤρχισεν ἡ παρακμὴ τοῦ Μογγολικοῦ κράτους ἕνεκα τῆς μαλθακότητος τῶν ἡγεμόνων καὶ τῆς ὑπερβολικῆς ἰσχύος τῶν κατ' ἐπαρχίας διοικητῶν. Τῷ 1739 ὁ Ναχὶρ-Σὰχ εἰσήλασεν εἰς τὴν Ἰνδίαν, ἐλεηλάτησε τὴν Δελχὶ, καὶ συνέλεξε πλεῖστα λάφυρα. Πολλαὶ φυλαὶ ἐπωφεληθεῖσαι συνίστησαν ἀνεξάρτητα κράτη ὑπὸ μογγόλους ἀρχηγοὺς ναβὰβ καὶ σουβάβ, ἐξ ὧν ἐπρώτευον οἱ Σεῖχαι καὶ οἱ Μαράτται. Ἀπὸ τοῦ ἕκτου αἰῶνος, καθ' ἣν ἐποχὴν Κοσμᾶς ὁ Ἰνδικοπλεύστης ἐπεσκέφθη μέγα μέρος τῆς Ἰνδίας καὶ μετήνεγκεν εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸν μεταξοσκώληκα μέχρι τοῦ ΙΒ' αἰῶνος ἡ Εὐρώπη μόνον ἐξ ἀράβων συγγραφέων καὶ ἐκ μεμολυσμένων διηγήσεων περιηγητῶν πανσπέρμητα γνώσεις περὶ τοῦ μέρους τούτου· τῷ 1498 ὁ Βάσκο ντὲ Γάμα κατώρθωσε νὰ προσορμίσῃ ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν παραλίων τῆς ἐντὸς τοῦ Γάγγου

χερσονήσου. Κατὰ τὸν ΙΣΤ' καὶ τὸν ΙΖ' αἰῶνα τὰ παράλια τῆς Ἰνδικῆς ἠρευνήθησαν ὑπὸ τῶν Πορτογάλων καὶ τῶν Ὁλλανδῶν. Οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ἄγγλοι ἐπεμβάντες εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῶν ἰθαγενῶν, ἐπροώδευσαν ἕνεκα τῶν διχονοιῶν τῶν αὐτοχθόνων. Οἱ κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας πόλεμοι ἐπεξετάθησαν μέχρι τῆς Ἰνδικῆς. Τότε οἱ Ἄγγλοι ἦρχισαν τὰς κατακτήσεις των, ἐξακολουθούσας μέχρι σήμερον. Ἡ Βεγγάλη ἐκυριεύθη τῷ 1759 καὶ ἡ Πονδιχερὺ ἁρπάσθη προσωρινῶς ἀπὸ τῶν Γάλλων. Ὁ λόρδος Clive ὑπέταξεν ἢ κατέστησεν ὑποτελεῖς φόρου, τοὺς φυλάρχους τῆς Βεγγάλης, τῆς Οὔδης, καὶ τῶν Κιρκάρων. Ὁ Χαϊδὲρ-Ἀλλί, ἀρχηγὸς τῆς Μυσόρας 1767-82 καὶ ὁ Τίππου-Σαϊδ 1782-1799 ἠγωνίσθησαν ὑποστηριζόμενοι συνεχῶς καὶ ὑπὸ τῶν Γάλλων κατὰ τοῦ Warren Hastings καὶ τοῦ λόρδου Cornwallis. Ὁ μαρκήσιος Wellesley κατέλαβε τὴν Σεριγγαπατάμαν νικήσας τὸν Τίππου-Σαϊδ, φονευθέντα τῷ 1797. Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀαχόρης διετήρησε τὴν εἰρήνην μετὰ τῶν Ἄγγλων, ὧν εἰ μετὰ τῶν Ἰνδῶν μεγάλοι ἀγῶνες ἔληξαν τῷ 1818. Αἱ βίαιαι προσαρτήσεις ἔπαυσαν τῷ 1843. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης τὸ Σινδ 1843, τὸ Πενζὰβ, 1849, τὸ Βεράρ 1854, προσετέθησαν εἰς τὰς ἀγγλικὰς κτήσεις. Ἐπὶ τέλους ἡ ἄδικος προσάρπησις τῆς Οὔδης τῷ 1856, ἐπήνεγκε τὴν ἐπανάστασιν τῆς Ἰνδίας τῷ 1857, λήξασαν διὰ τῆς τελείας ἀποτυχίας τῶν Ἰνδῶν, σχοῦσαν ὅμως ὡς ἀποτέλεσμα τὴν διάλυσιν τῆς Ἑταιρίας τῶν Ἰνδιῶν καὶ τὴν εἰς τὸ ἀγγλικὸν Στέμμα κατ' εὐθεῖαν ἀνάθεσιν τῆς διοικήσεως τοῦ Ἀγγλο-Ἰνδικοῦ κράτους.

ΙΝΔΟΥΚΟΧ, τουτέστιν «Ἰνδικὸς Καύκασος», ὁ «Παροπάμισος» τῶν ἀρχαίων, ὄφηλὴ σπερὰ ὀρέων ἐν τῇ κεντρικῇ Ἀσίᾳ ἐκτεινομένη ἀπὸ 34ο μέχρι 36ο βορ. πλάτ. καὶ 59ο μέχρι 72ο ἀνατ. μήκους ἀπὸ τῶν μεσῶν τῆς Περσίας μέχρι τῆς ὀξείας ὄχθης τοῦ Ἰνδοῦ πρὸς Ν τοῦ Τουρκεστὰν καὶ Βαδεκχὰν καὶ πρὸς Β τοῦ Ἀφγανιστὰν καὶ ἑνουμένη μετὰ τῶν Ἰμαλαΐων κατὰ τὴν νοτίαν αὐτῆς πλευράν. Ἐξ αὐτῆς πηγάζουσι πολλοὶ ποταμοὶ ἐκβάλλοντες ἅπαντες εἰς τὸν Ἰνδόν. Αἱ ὑψηλότεραι αὐτῆς κορυφαὶ φθάνουσι μέχρις 7,200 χιλιαμ. ὕψους.

ΙΝΔΟΥΛΓΕΤΙΑ, ἔγγραφος συγχώρησις τῶν ἁμαρτημάτων παραχωρουμένη ὑπὸ τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας εἰς τοὺς μετανοοῦντας ἁμαρτωλοὺς ἢ ἐπὶ τῷ ὄρῳ νηστείας προσευχῆς ἢ ἄλλης θρησκευτικῆς πράξεως, ἢ διὰ χρημάτων εἰσφορᾶς εἶτον Ἐλεημοσύνην, εἰσφορὰς ἐκκλησιῶν, ὕφος πρὸς κατασκευὴν ἐκκλησιῶν ἢ νοσοκομείων κτλ. Εἶναι δύο εἰδῶν «γενικαὶ» πρὸς συγχώρησιν πάντων τῶν ἁμαρτημάτων ἐκδιδόμεναι μόνον ὑπὸ τοῦ πάπα καὶ «μερικαὶ» πρὸς συγχώρησιν ὡρισμένου ἁμαρτήματος. Αἱ Ἰνδουλγέτιαι ἐχρησιμευσαν εἰς τὴν παπικὴν ἐξουσίαν ὡς ἰσχυρότατον μέσον πλουτισμοῦ, καθόσον ἐσχηματίσθη καὶ τιμολόγιον διὰ τὴν συγχώρησιν οἱουδήποτε ἁμαρτήματος. Ἡ ὑπὸ τῶν κληρικῶν γενομένη κατάχρησις τῶν Ἰνδουλγετιῶν ἐκορύφωσε κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα τὴν γενικὴν ἀγανάκτησιν ἰδίως ἐν Γερμανίᾳ. Ἡ ἐν τῇ ῥηθείσῃ χώρᾳ ἐν ὀνόματι τοῦ πάπα Λέοντος Ι' ὑπὸ τοῦ μοναχοῦ Τέτζελ διανομὴ Ἰνδουλγετιῶν ὑπὲρ τῶν καταβαλλόντων συνδρομὰς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἐν Ῥώμῃ ἐχρησίμευσεν ὡς ἀφετηρία τῶν κηρυγμάτων τοῦ Λουθήρου τῷ 1517, καὶ συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς Ἀναμορφώσεως. Ἡ ἐν Τριδέντῳ σύνοδος περιώρισε τὰς καταχρήσεις ἀλλὰ διετήρησε τὸ δικαίωμα.

ΙΝΔΟΛΦΟΣ, βασιλεὺς τῆς Σκωτίας 959—969, διαδεξάμενος τὸν Μαλκόλμ. Τὰ πρῶτα ἔτη τῆς βασιλείας του ὑπῆρξεν εἰρηνικὰ ἀλλὰ περὶ τὸ 967 οἱ Δανοὶ, ὀργισθέντες διὰ τὴν μετὰ τῶν Ἄγγλων συμμαχίαν του, ἐπεχείρησαν ἐπιδρομὰς κατὰ τῆς χώρας του. Συμμορίας τινὸς τῶν πειρατῶν τούτων ἐπ βάσης εἰς τὰ βόρεια τῆς Σκωτίας ἐβάδισε κατ' αὐτῶν καὶ ἠνάγκασε νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰ πλοῖά των· ἀλλὰ καταδιώκων μετὰ ζήλου, ἐφονεύθη ἐκ βέλους.

ΙΝΔΟΥΣΤΡΙΑ, πόλις τῆς Ἀρχαίας Ἰταλίας ἐν Λιγουρίᾳ ἡ αὐτὴ καὶ Βοδιγκοράγ ς. Σήμερον καλεῖται Casal.

ΙΝΔΟΥΤΙΣΜΑΡΟΣ, εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῶν Τριβήρων, ἀποθαν. τῷ 54 π. Χ. Ὅτε ὁ Καῖσαρ εἰσῆλασεν εἰς τὴν χώραν τῶν Τρεβήρων, ἀρχηγὸς τοῦ ἀντιρωμαϊκοῦ κόμματος ἡτοίμασε στρατὸν καὶ ἡτοιμάσθη ὅπως ἀντιστῇ σφοδρῶς. Παρατηρήσας ὅμως ὅτι οἱ ἐπισημότεροι τοῦ κράτους, παρακινούμενοι ὑπὸ τοῦ Κιγγετόριγος ἀρχηγοῦ τοῦ ῥωμαϊκοῦ κόμματος μετέβησαν παρὰ τῷ Καίσαρι, ἀπέστειλε καὶ αὐτὸς ἀντιπροσώπους. Ὁ Καῖσαρ παρεδέξατο τὰ δικαιολογήματά του καὶ ἀπήτησε παρ' αὐτοῦ 200 ὁμήρους· συγχρόνως δὲ ὑπεχρέωσε τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Τριβήρων νὰ συνενωθῶσι περὶ τὸν Κιγγετόριγα. Διαχωρισάντων τῶν ῥωμαϊκῶν στρατευμάτων καὶ ἀποστάσματα ἀποχωρησάντων ἀπ' ἄλλήλων, καὶ πλησιαζόντων ζωηροτέρων, ὁ Ἰνδουτιομάρος κατέπεισε τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Ἐβουρόνων Δομβόργα καὶ

Κατιβόλεον νὰ προσβάλωσι τὰς ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν σταθμευούσας βωμαϊκὰς λεγεῶνας, καὶ ἐξεστράτευσε κατὰ τοῦ Λαβιηνοῦ στρατοπαιδεύοντος ἐν Ῥήμαις κατὰ τὰ μεθόρια τῶν Τρεβήρων. Πληροφορηθεὶς τὴν κατὰ τῶν Νερβιανῶν νίκην τοῦ Καίσαρος ἐπανέκαμψεν. Ἐνισχύσας τὸν στρατόν του, ἐξεστράτευσε τὸ δεύτερον κατὰ τοῦ Λεβιηνοῦ, οὗτινος περιεκύκλωσε τὸ στρατόπεδον· αἰφνιδία ὅμως ἔξοδος τῶν Ῥωμαίων ἐπήνεγκε τὴν ἀταξίαν καὶ φυγὴν τῶν στρατευμάτων του καὶ τὸν φόνον τοῦ ἰδίου διερχομένου ποταμόν τινα ἴσως τὸν Μεύσην.

ΙΝΔΡΑ, ὁ πρῶτος Βακχεὺ ἐν τῷ Βραχμανισμῷ. Θεὸς τοῦ ἀέρος καὶ τῶν ὡρῶν τοῦ ἔτους, ὁ ψεφεληγερέτης, φύλαξ τοῦ κόσμου, καὶ κυρίαρχος τῆς Ἀνατολῆς. Οἱ Ἰνδοὶ ζωγράφοι παριστῶσιν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ἐλέφαντος Ἰραβὰτ ἔχοντα τέσσαρας βραχίονας καὶ δεδεμένον τοὺς ὀφθαλμούς. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται ὁ λωτὸς καὶ ἡ βροντή.

ΙΝΔΡΑΓΙΡΙ, κράτος τῆς νήσου Σουμάτρας ὑποτελὲς φόρου εἰς τοὺς Ὁλλανδούς.

ΥΝΔΡΑΜΑ-ΥΟ, πόλις τῆς νήσου Ἰάβας, λιμὴν ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν ὁμωνύμου ποταμοῦ εἰς 150 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Βαταυίας καὶ 53 πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Χερ Ὄνος.

ΙΝΔΡΑΠΟΥΡΑ, πόλις τῆς νήσου Σουμάτρας ἐπὶ τῆς ΝΔ παραλίας εἰς τὰς ἐκβολὰς ὁμωνύμου ποταμοῦ εἰς 270 χιλιάμετρ. πρὸς τὰ ΒΔ τοῦ Βενκουλέν. Πρωτεύουσα ἡγεμονίας ὑποτελοῦς φόρου τοῖς Ὁλλανδοῖς.

ΙΝΔΡΕΤ, νῆσος τοῦ Λείγηρος ἐν τῷ νομῷ τοῦ Κάτω Λείγηρος (Loire-Inferieur) εἰ 10 χιλιάμ. πρὸς Δ τῶν Νάντων. Ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΕ' ἱδρύθη αὐτόθι χυτήριον πυροβόλων καταργηθὲν τῷ 1827. Ἀπὸ τοῦ 1839 κατασκευάζονται αὐτόθι ἀτμομηχαναὶ τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ καὶ σκάφη θωρηκτῶν ὑπὸ ἐργατῶν περὶ τοὺς 2 χιλ.

ΙΝΔΡΗ (Indre) λατ. Inger. ποτ. τῆς Γαλλίας πηγάζων ἐν τῷ νομῷ Creuse παρὰ τὸ Boussac, διαβρέχων τοὺς νομοὺς Ἰνδρης καὶ Ἰνδρης καὶ Λείγηρος, διερχόμενος διαφόρους πόλεις, καὶ διαιρούμενος εἰς δύο βραχίονας, ὧν ὁ μὲν ἐκβάλλει εἰς τὸν Cher, ὁ δὲ εἰς τὸν Λείγηρα, κατὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην. Δέχεται τρεῖς ποταμούς. Ῥοὺς 250 χιλιάμ.

ΙΝΔΡΗ Η ΧΑΜΗΛΗ La basse Indre, μικρὸς λιμὴν ἐν τῷ νομῷ τοῦ Κάτω Λείγηρος εἰς 8 χιλιάμ. πρὸς Δ τῶν Νάντων. Κάτ. 2.000. Σιδηρουργεῖα.

ΙΝΔΡΗΣ ΝΟΜΟΣ, I. Indre, νομὸς τῆς κεντρικῆς Γαλλίας, πρωτ. Châteauroux, σχηματισθεὶς ἐκ μερῶν τοῦ Κάτω Βερρύ, τῆς Μαρχείας καὶ τῆς Τουραίνης μεταξὺ τῶν νομῶν Loir et-Cher πρὸς Β Cher πρὸς Α Creuse καὶ Ἄνω Βιέννη πρὸς Ν, Βιέννη πρὸς τὰ ΝΔ καὶ Ἰνδρης καὶ Λείγηρος πρὸς τὰ ΒΔ. Ἐπιφάνεια 6795,70 τετραγ. χιλιαμ. Κάτ. κατὰ τὴν τοῦ 1866 ἀπαρίθμησιν 277860. Διαβρέχεται ὑπὸ τῶν ποταμῶν Ἰνδρης, Cher καὶ Creuse. Διαιρεῖται φυσικῶς εἰς τρία μέρη τὸ Boischaud πρὸς Ν καὶ Λ λίαν δασώδες, τὴν Champagne πρὸς Α περιλαμβάνουσαν μεγάλας ἐκμεταλλεύσεις καὶ ἐξάγουσαν ἔριον καὶ τὴν Βριέννην ἐν τῷ κέντρῳ καὶ πρὸς Δ πλήρη λιμνῶν καὶ νεωδῆ. Ἔλη περιέχοντα βδέλλας. Γεωργία κακῶς διωργανισμένη· κτηνοτροφία καὶ χοιροτροφία. Ἐκμετάλλευσις σιδήρου, μολύβδου καὶ λίθων. Ἐργοστάσια σιδήρου, δερμάτων, ἐριούχων, ἐρίων. Ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τοῦ ἐφετείου τῶν Βουργῶν.

ΙΝΔΡΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΓΗΡΟΣ ΝΟΜΟΣ, Indre et Loir. Νομὸς τῆς δυτικῆς Γαλλίας, σχηματισθεὶς ἐκ τῆς Τουραίνης καὶ μερῶν τῆς Αὐρηλίας καὶ τῆς Ἀνδαλουσίας, μεταξὺ τῶν νομῶν Loir et Cher πρὸς τὰ ΒΑ Ἰνδρης· πρὸς τὰ ΝΔ, Βιέννης πρὸς τὰ ΝΔ. Maine et Loir πρὸς Δ, Σάρθης πρὸς τὰ ΒΔ. Πρωτεύουσα Τούρ. Ἐπιφ. 6113,70 τε. χιλιαμ. Κάτ. κατὰ τὴν τοῦ 1866 ἀπαρίθμησιν 325193. Διαβρέχεται ὑπὸ τῶν ποταμῶν Λείγηρος, Cher, Ἰνδρης, Βιέννης, Creuse. Κλίμα εὔκρατον. Γῆ ἐν γένει ὁμαλή, δασώδης, γόνιμος. Γεννήματα, οἶνος ἐκτιμώμενος, καρποί, λαχανικά, ἐλαιώδη φυτά, κάνναβις, φυτεῖαι, ἵπποι, ἡμίονοι, μέλισσαι, μεταξοσκώληκες κιλ. Εἰς τὰ βόρεια μέρη γαῖαι χέρσοι, ἄδενδροι καὶ οὐχὶ ἐντελῶς καλλιεργημέναι· λίμναι· Ἕλη περιέχοντα βδέλλας. Λατομεῖα, μεταλλεῖα σιδήρου. Ἐργοστάσια μεταξωτῶν, ταπήτων, ἐριούχων· βυρσοδεψεῖα, ἀλλαντοπωλεῖα, σκευασία ξηρῶν καρπῶν. Ἐκκλησιαστικῶς σχηματίζει τὴν ἐπαρχίαν Τούρ, καὶ δικαστικῶς ὑπάγεται εἰς τὴν Αὐρηλίαν.

ΙΝΔΡΟΥΑ, ποταμὸς τῆς Γαλλίας, πηγάζων ἐν τῷ νομῷ Ἰνδρης καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Ἰνδρην μετὰ ῥοῦν 15 χιλιαμ.

ΙΝΕΖ ΔΕ ΚΑΣΤΡΟ, κυρία τῆς τιμῆς τῆς Ἰνφάντης Κωνσταντίας, σύζυγος Πέτρου τῆς Πορτογαλλίας, υἱοῦ Ἀλφόνσου Δ', παράνομος γόνος εὐγενοῦς οἰκογενείας τῆς Καστιλλίας. Ἡ ὡραιοτάτη αὕτη ἐνέπνευσε ζωηρὸν ἔρωτα εἰς τὸν Ἰνφάντην, ὅστις καὶ ζώσης καὶ μετὰ θάνατον τῆς συζύγου του 1345 ἔτεκε πολλὰ μετ' αὐτῆς τέκνα καὶ ἐπὶ τέλους περὶ τὸ 1354 ἐνυμφεύθη αὐ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Ιστορικό Αρχείο Κοινοτήτων Δελφών

τὴν μυστικῶς. Δύλικοί τινες φοβούμενοι ἀπώλειαν τῆς ἐπιρροῆς των ἐξήγειραν κατ' αὐτῆς τὸν γέροντα βασιλέα, ὅστις διέταξεν ἀνηλεῶς τὸν θάνατον αὐτῆς τῷ 1355. Ὁ Πέτρος, ἱπανασταθείς τὸ πρῶτον, συνεφιλιώθη ὕστερον μετὰ τοῦ πατρός του· ἀλλὰ γενόμενος βασιλεὺς ἐπέτυχε παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Καστιλλίας τὴν παράδοσιν τῶν δύο φονέων τῆς συζύγου του, διέταξε τὴν ἐπὶ παρουσίᾳ του ἀπόσπασιν τῶν καρδιῶν των καὶ ἔστιψε μεγαλοπρεπῶς τὸν νεκρὸν τῆς Ἰνὲζ τῷ 1361. Ὁ θάνατος τῆς Ἰνὲζ ἐνέπνευσε λαμπρὸν ἐπεισόδιον εἰς τὸν ποιητὴν Καμοὲν καὶ τραγῳδίας εἰς τὸν Φερρέϊρα, τὸν Λαμὸθ καὶ τὸν Γιράλδον.

ΙΝΕΚ-ΠΑΖΑΡ, κωμόπολις τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀϊδινίου εἰς 30 χιλιάμ. πρὸς ΝΑ τὰ ΒΔ τῆς Γκιουζὲλ-παζὰρ, πρὸς Α τῆς Γενὶ-σεὶρ κατέχον μέρος τῆς ἀρχαίας Μαγνησίας τῆς ἐπὶ Μαιάνδρου ὡς τὸ Γενὶ-σεὶρ.

ΙΝΕΠΟΔΙΣ, πόλις τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας κατὰ τὰ νότια παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Καστεμονῆς εἰς 130 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Σινώπης. Κάτ. 3,500. Ἀγορὰ, δημόσια λουτρὰ, μέγα ἐμπόριον ξυλικῆς πρὸς οἰκοδομὴν, καννάβεως, σχοινίων, χαλκοῦ· ναυπηγεῖα.

ΙΝ ΙΣΣΑ, ἀρχαία πόλις τῆς Συκελίας, κειμένη ε΄ τοὺς πρόποδας τῆς Αἴτνης, καθεῖσα ὕστερον Δίτνα. Ὁ κάτοικος «Ἰνησαῖος» παρὰ Θουκυδίδῃ.

ΙΝΝΕΣ (Λουδοβίκος), ἱστορικὸς σκώτος, ζῶν κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα. Καταγόμενος ἐξ εὐγενοῦς σκωτικῆς οἰκογενείας ἐξεπαιδεύθη ἐν Γαλλίᾳ, ἐγένετο μοναχὸς καὶ διωρίσθη σχολάρχης τοῦ ἐν Παρισίοις κολλεγίου τῶν Σκώτων. Ἰάκωβος ὁ Β' βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, καταφυγὼν εἰς Γαλλίαν μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1688, ἐξελέξατο αὐτὸν γραμματέα καὶ διώρισε πνευματικὸν τῆς συζύγου του, τῆς βασιλίσσης Μαρίας. Ὁ Βαρβίδρος ἀποδίδωσιν εἰς τὸν Ἰννὲς τὰ «Ἀπομνημονεύματα Ἰακώβου Β'» ὑμοσιευθέντα ἐν Λονδίνῳ τῷ 1816 ὑπὸ Κλάρκ.

Ἰ ν ν ὲ ς (Θωμᾶς), ἱστορικὸς σκώτος, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1662, ἀποθ. τῷ 1744. Ἐνδυθεὶς τὸ μοναχικὸν σχῆμα διεδέξατο τὸν ἀδελφόν του εἰς τὴν σχολαρχίαν τοῦ κολλεγίου τῶν Σκώτων, ἣν διετήρησε μέχρι θανάτου, καίτοι καταδιωχθεὶς ἕνεκα τῶν ἰακωβιτικῶν φρονημάτων του.

ΙΝΝΟΚΕΝΤΙΟΣ Α' 41ος πάπας, διάδοχος Ἀναστασίου Α', γενν. ἐν Ἀλβάνῃ παρὰ Ῥώμην, ἐκλεγεὶς τῷ 402, ἀποθ. τῷ 417. Ὑπερησπίσθη τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον καταδιωκόμενον καὶ ἐξόριστον, καὶ διέκυψε τὰς μετὰ τῆς ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως σχέσεις του μέχρι τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς μνήμης τοῦ Χρυσοστόμου. Ἐπελθόντος τοῦ Ἀλαρίχου, βασιλέως τῶν Γότθων κατὰ τῆς Ῥώμης, ὁ Ἰνοκέντιος ἐπέτρεψε καὶ εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας νὰ προσφέρωσι θυσίας εἰς τὰ εἴδωλα, καὶ ἐπειδὴ ταῦτα δὲν εἰσήκουον τῶν εὐχῶν πρὸς διάσωσιν τῆς πόλεως, διέταξε τὴν ἀφαίρεσιν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ καὶ τὴν χώνευσιν τῶν χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν, ἀγαλμάτων πρὸς ἀπότισιν τοῦ ἐπιβληθέντος ὑπὸ τοῦ Ἀλαρίχου φόρου πρὸς διάλυσιν τῆς πολιορκίας. Ὁ Ἀλάριχος ἀποσυρθεὶς εἰς Ῥίμινι, περιέμενεν ὅπως κανονισθῶσι μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ὁνωρίου οἱ ὅροι τῆς εἰρήνης· οὐδεμία ὅμως ἐπῆλθε συνεννόησις, καίτοι τοῦ Ἰνοκεντίου μεταβάντος εἰς Ῥαβέννην ἐπίτηδες παρὰ τῷ αὐτοκράτορι. Διέμεινεν οὗτος ἐν Ῥαβέννῃ μέχρι τῆς τελείας ἀποχωρήσεως τῶν ἐχθρῶν, οἵτινες δὶς κυριεύσαντες τὴν Ῥώμην ἐλεηλάτησαν αὐτὴν, τῷ 410 ὑπὸ τὸν Ἀλάριχον καὶ τῷ 441 ὑπὸ τὸν Ἀτάουλφον γαμβρὸν τοῦ Ἀλαρίχου. Ἐπανελθών, εἰς Ῥώμην καὶ εὑρὼν τοὺς χριστιανοὺς κατατρυχομένους ἐν μεγίστῃ ἀθλιότητι, ἐπεδόθη μετὰ ζήλου εἰς τὴν ἀπὸ τῶν δεινῶν ἀπαλλαγὴν των. Ἕνεκα τοῦ ζήλου του ἠγαπήθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, καὶ προσείλκυσεν εἰς τὸν χριστιανισμὸν πολλοὺς ἐθνικούς. Τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς παπωσύνης του διῆλθον ἐν εἰρήνῃ καὶ δὲν διεκρίθησαν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ εἰμὴ διὰ τῆς καταδίκης τοῦ Πελαγιανισμοῦ ἀρνουμένου τὰ δόγμα τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος, τὴν διαφθορὰν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς χάριτος. Καταδικασθεὶς ὁ Πελάγιος ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ τοῦ Ἰνοκεντίου μετέβη εἰς Παλαιστίνην, ὅπου ἐδικαιολόγησε τὰς δοξασίας του ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Διοσπόλεως τῷ 415 κηρυχθεὶς αὐτὸν ἀθῶον ἀπὸ πάσης αἱρέσεως, ἀλλὰ τῇ συνεργείᾳ τοῦ Ἰνοκεντίου καὶ Αὐγουστίνου ἀνεθεματίσθη ἐκεῖνος ὑπὸ τῆς ἐν Καρθαγένῃ συνόδου τῷ 416, καὶ ὑπὸ ἄλλης τῷ 417. Ὁ Ἰνοκέντιος ἐδείχθη ζηλωτὴς τοῦ μεγαλείου τῆς Ἐκκλησίας καὶ σοβαρὸς ὑπερασπιστὴς τῶν δικαιωμάτων της, ἔγραψε συνεχῶς, ἀλλὰ τὸ ὕφος του δὲν παρουσιάζει τὴν ἀπαιτουμένην εὐφράδειαν. Ἐν τῇ ὑπὸ Λαβάϊνε «Συλλογῇ τῶν Συνόδων» ὑπάρχουσι 30 ἐπιστολαὶ αὐτοῦ. Ὁ Γεννάδιος ἐν τῷ τέλει κεφαλαίῳ τοῦ Περὶ ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων συγγράμματός του ἀποδίδει αὐτῷ ἐφ'

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης Κορυφαλενάδου (Ν.Π.Ι.Δ.)

φισμα τῶν δυτικῶν καὶ ἀνατολικῶν ἐκκλησιῶν κατὰ τῶν Πελαγιανῶν» ἐκδοθὲν ὑπὸ Ζωσίμου Α' διαδόχου τοῦ Ἰννοκεντίου.

Ἰννοκέντιος Β', 166ος πάπας, διάδοχος Ὀνωρίου Β', γεν. ἐν Ῥώμῃ, ἐκλεγεὶς τῷ 1130, ἀπεθ. τῷ 1143. Καλούμενος πρὶν τῆς ἀναβιβάσεώς του Γρηγόριος ὑπῆρξε μοναχὸς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Λατεράνου, ἔπειτα ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Νικολάου· ὑπὸ Οὐρβανοῦ τοῦ Β' προεβιβάσθη καρδινάλιος, ὑπὸ δὲ Καλλίστου Δ' ἀπεστάλη λεγάτος εἰς Γαλλίαν μετὰ Πέτρου τοῦ ἐξ Ἀτουίας, ὅστις ἀνακληθεὶς ὕστερον εἰς Ῥώμην ὑπὸ Πασχάλ τοῦ δευτέρου ἐγένετο καρδινάλιος. Πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ὀνωρίου συνεφωνήθη μεταξὺ τῶν καρδιναλίων, ὅπως ἅμα τῇ εἰδήσει τοῦ θανάτου αὐτοῦ συνέλθωσιν ἅπαντες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Μάρκου πρὸς ἐκλογὴν νέου πάπα. Οἱ εὐκολωτέραν ἔχοντες τὴν παρ' αὐτῷ εἴσοδον καρδινάλιοι 17 τὸν ἀριθμὸν κρύψαντες τὴν εἴδησιν τοῦ θανάτου του συνῆλθον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Λατεράνου καὶ ἐξέλεξαν τὸν Γρηγόριον λαβόντα τὸ ὄνομα Ἰννοκέντιος Β' ἀλλὰ κατὰ τὴν αὐτὴν ἑσπέραν οἱ λοιποὶ συνῆλθον εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Μάρκου καὶ ἐξέλεξαν τὸν ἐν Γαλλίᾳ συνάδελφον τοῦ Γρηγορίου Πέτρον τὸν ἐξ Ἀτουίας κληθέντα Ἀνάκλητον. Ὁ Ἰννοκέντιος διὰ τὸν γλυκὺν αὐτοῦ χαρακτῆρα καὶ τὴν εὐγλωττίαν ἦτο σεβάσιος παρὰ πᾶσιν, ἐνῷ ὁ Ἀνάκλητος εἶχε δεῖξει κατὰ τὴν ἐν Γαλλίᾳ διαμονήν του σκανδαλώδη διαγωγήν. Ἄπειρα ὅμως κεκτημένος πλούτη ὁ τελευταῖος προσελκύσατο διὰ τῆς ἐλευθεριότητός του τὴν εὔνοιαν τοῦ ῥωμαϊκοῦ λαοῦ, ὅστις ἐγερθεὶς ἠνάγκασε τὸν Ἰννοκέντιον καὶ τοὺς ἐκλέξαντας αὐτὸν καρδιναλίους νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰ ὀχυρὰ μέγαρα τῶν Φραγγιπανέων καὶ νὰ ἀπέλθωσιν ἀμέσως ἐκ τῆς Ῥώμης. Ἅπασα ἡ Ἰταλία ἐπευφήμησε τὸν Ἀνάκλητον, ἀλλ' αἱ λοιπαὶ χῶραι τῇ συνδρομῇ τοῦ ἁγίου Βερτραδέρου ἀνεγνώρισαν τὸν Ἰννοκέντιον, ὅστις καταφυγὼν εἰς Γαλλίαν ἔσχεν ἀρίστην ὑποδοχὴν ὑπὸ τοῦ βασιλέως αὐτῆς, καὶ ἐπισκεπτόμενος τὰ διάφορα μοναστήρια κατὰ σειρὰν ἐπορίζετο ἐξ αὐτῶν τὰ πρὸς διατήρησίν του. Ἑορτάσας τὸ πάσχα τοῦ 1131 ἐν Γαλλίᾳ μεγαλοπρεπέστατα, διέμεινε καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, καὶ τῇ 8 ὀκτωβρίου συνεκάλεσεν ἐν Ῥήμοις σύνοδον ἀναγνωρίσασαν τὴν ἐκλογήν του καὶ ἀφορίσασαν τὸν Ἀνάκλητον. Ἀπὸ τούτου ἐπὶ πέντε εἰς Ἰταλίαν, διῆλθε κατὰ πρῶτον τὴν Λομβαρδίαν, ὅπου συγχρόνως ἐν Πίσῃ σύνοδον συνεφιλίωσε τοὺς Πισαίους μετὰ τῶν Γενουηνσίων, καὶ κατόπιν συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Ῥώμης Λοθαρίου μετὰ μικροῦ στρατοῦ διεβιβάσθη εἰς Ῥώμην ἐν ᾗ εἰσελθὼν τῇ πρώτῃ μαΐου 1133, πρῶτον ἔσχε μέλημα τὴν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Λατεράνου τῇ 4 ἰουνίου στέψιν τοῦ Λοθαρίου ὡς αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας. Ἐπειδὴ ὁ Ἀνάκλητος κύριος τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Πέτρου καὶ τοῦ φρουρίου τοῦ Ἁγίου Ἀγγέλου καὶ τινων χρωμάτων προσέβαλλε καὶ ἐκακοποίει τὸν μικρὸν στρατὸν τοῦ ἀντιζήλου του, ὁ μὲν Λοθάριος ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Γερμανίαν ὁ δὲ Ἰννοκέντιος μὴ εὑρίσκων ἐντὸς ἀσφαλῆ ἐν Ῥώμῃ, ἀπῆλθεν εἰς Πίσαν ὅπου συγκροτήσας σύνοδον ἀφώρισε τὸ δεύτερον τὸν Ἀνάκλητον. Διαβάντος τοῦ Λοθαρίου ἐκ νέου τὰς Ἄλπεις μετὰ πολυαρίθμου στρατοῦ καὶ ἀφαιρέσαντος πολλὰς πόλεις ἀπὸ τοῦ Ῥογήρου βασιλέως τῆς Σικελίας προστατεύοντος τὸν Ἀνάκλητον, ἀποθανόντος δὲ τοῦ Ἀνακλήτου, οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ καρδινάλιοι ἐξέλιξαν μὲν νέον ἀντίπαπαν τὸν Βίκτορα, ἀλλ' οὗτος προσελθὼν μετὰ δύο μῆνας ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς του, αὐτοπροσώπως εἰς τὸν Ἰννοκέντιον προσεκύνησεν αὐτὸν καὶ ἀνεγνώρισεν ὡς νόμιμον πάπαν, καὶ οὕτως ἔληξε τὸ σχίσμα τῇ 10 μαΐου 1138. Ἀναλαβὼν ὁ Ἰννοκέντιος πλήρη τὴν ἐξουσίαν ἐν Ῥώμῃ, ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν συνεπειῶν τοῦ σχίσματος διατάξας μεγαλοπρεπεῖς πομπάς, καὶ ἀνακαλέσας τοὺς ἐξορίστους. Τέλος συνεκροτήθη ἐν Λατεράνῳ σύνοδος ἀριθμοῦσα τῇ 8 ἀπριλίου 1139, ἐν ᾗ περιεγράφησαν πλείους τῶν χιλίων ἐπισκόπων. Ἐν τῇ συνόδῳ ταύτῃ ἠκυρώθησαν ἅπασαι αἱ ὑπὸ τοῦ Ἀνακλήτου καὶ τῶν λοιπῶν σχισματικῶν τελεσθεῖσαι χειροτονίαι καὶ ὁ Ἰννοκέντιος προσκαλέσας ἕκαστον τῶν ἐπὶ τοῦ σχίσματος χειροτονηθέντων ἐπισκόπων, καὶ μεμφόμενος αὐτοὺς σφοδρῶς διὰ τὴν διαγωγὴν των ἀπέσπα ἀπ' αὐτῶν τὰ ἀρχιερατικὰ σύμβολα. Ὁ Ῥογῆρος, πληροφορηθεὶς ὅτι ἡ σύνοδος ἀφώρισεν αὐτόν, μετέβη εἰς Σαλέρνον τῇ 7 μαΐου καὶ καθυπέταξεν ἅπασαν τὴν Ἀπουλίαν. Ὁ Ἰννοκέντιος θελήσας νὰ ἀντιστῇ ἡμαλωτίσθη καὶ πρὸς ἐξαγορὰν τῆς ἐλευθερίας του ἠναγκάσθη νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸν Ῥογῆρον βασιλέα τῆς Σικελίας, ἐπιτυχὼν τὸν ὑπὸ τοῦ Ἀνακλήτου ἀπονεμηθέντα αὐτῷ τίτλον. Τῷ 1140 ὁ Ἰννοκέντιος ἐπεκύρωσε τὰ πρακτικὰ τῆς ἐν Soiss συγκροτηθείσης συνόδου, καταδικασάσης ὡς αἱρετικὸν τὸν Ἀβελάρδον. Τῷ 1143 ἐπῆλθε μεταξὺ τοῦ βα-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Αργοστολίου (Ν.Π.Δ.)

λίως τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ Ἰννοκεντίου βῆξις ἕνεκα τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰννοκεντίου παρὰ γνώμην τοῦ βασιλέως χειροτονίας νέου ἀρχιεπισκόπου Βουργῶν. Ἡ Ἰταλία εὑρίσκετο εἰς σπαραγμοὺς ἕνεκα τῶν πρὸς ἀλλήλας διχονοιῶν τῶν πόλεων αὐτῆς· ὁ Ἰννοκέντιος ἀφορίσας τοὺς Τιβουρτίνους, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐπολιόρκει τὴν πόλιν αὐτῶν, ἐπὶ τέλους ὅμως ἠναγκάσθη νὰ ἐνδώσῃ καὶ διέλυσε τὴν πολιορκίαν. Τοῦτο παρώτρυνε τὸν λαὸν τῆς Ῥώμης ἐχθρικῶς διακείμενον πρὸς τοὺς Τιβουρτίνους, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἰσηκούσθη ὑπὸ τοῦ Ἰννοκεντίου ἡ αἴτησις τῶν Ῥωμαίων νὰ κατεδαφισθῶσι τὰ τείχη τῶν Τιβουρτίνων, συνῆλθον οἱ Ῥωμαῖοι ἐν Καπιτωλίῳ, ἀνεσύστησαν τὴν γερουσίαν καὶ ἐπανέλαβον τὸν πόλεμον. Ὁ Ἰννοκέντιος μὴ δυνηθεὶς νὰ ὑποστῇ τὴν τελευταίαν δοκιμασίαν, ἔπεσε κλινήρης καὶ ἀπέθανε μετὰ παπωσύνην 13 ἐτῶν καὶ 7 μηνῶν. Ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Λαββαίου Συλλογῇ τῶν Συνόδων εὑρίσκονται 43 ἐπιστολαὶ τοῦ Ἰννοκεντίου.

Ἰ ν ν ο κ έ ν τ ι ο ς Γ' (ἀντίπαπας), ὁ Ἀ λ έ ξ α ν δ ρ ο ς Γ'.

Ἰ ν ν ο κ έ ν τ ι ο ς Γ' 118ος πάπας, γεννηθ. περὶ τὸ 1100, ἀποθ. τῷ 1216. Καταγόμενος ἐξ εὐγενῶν καὶ καλούμενος Λοθάριος προῆλθεν ἐκ νεότητος εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον. Σπουδάσας ἐν Παρισίοις τὴν θεολογίαν καὶ ἐν τῇ σχολῇ τῆς Βολωνίας τὸ κανονικὸν δίκαιον ἐπανέκαμψεν εἰς Ῥώμην, ὅτε ὁ πρὸς μητρὸς θεῖος του Παυλῖνος Σκελάρος ἀνέβη ἐπὶ τοῦ παπικοῦ θρόνου ὑπὸ τὸ ὄνομα Κλήμεντος Γ' τῷ 1187. Τῷ 1190 ὁ Κλήμης προεβίβασε τὸν ἀνεψιόν του καρδινάλιον, καὶ ἀνέθεσεν εἰς τὴν δραστηριότητά του διαφόρους σπουδαίας ὑποθέσεις. Ἐπειδὴ ἀναδιδόμενος τὸν Κλήμεντα Σλεστῖνος ὁ Γ' ἀπεμάκρυνε τὸν Λοθάριον ἀπὸ τοῦ συμβουλίου του, οὗτος θεωρήσας ἑαυτὸν προσβεβλημένον ἀπεσύρθη ἐν τινι ἐξοχικῇ τῆς οἰκογενείας του καὶ συνέταξεν ἐκεῖ πραγματείαν De Contempto Mundi, sive de miseriis humanae conditionis. Ἀποθανόντος τοῦ Κελεστίνου τῇ 8 Ἰανουαρίου 1198, οἱ καρδινάλιοι συνελθόντες τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐξέλεξαν διάδοχόν του τὸν Λοθάριον καλέσαντα Ἰννοκέντιον Γ'. Ἅπαντες οἱ ἱστορικοὶ ἐγκωμιάζουσι τὰ προσόντα τοῦ Ἰννοκεντίου, αὐστηρότητα ἠθῶν, ἐνδελεχῆ ἐπιμέλειαν, ἀτέγκτον καὶ σταθερὸν τοῦ χαρακτῆρος περὶ τῆς χρήσεως ὅμως τῶν προσόντων τούτων διαφωνοῦσι· τινὲς ὑποτιθέντες αὐτὸν σφοδρὸν ὑπερασπιστὴν τῶν παρεγγραφῶν διαπιστεύσεων, οἱ δὲ ἀγαλλόμενοι καὶ ἱστορίαν παραδιδόντες μᾶλλον συνθήκης. Πρῶτον αὐτοῦ μέλημα ὑπῆρξε νὰ προσκαλέσῃ τοὺς χριστιανοὺς ἡγεμόνας ὅπως ἀνακτήσωσι τὴν Ἁγίαν Γῆν. Ἐπεξέτεινε τὴν ἐξουσίαν του εἰς ἅπασαν τὴν κεντρικὴν Ἰταλίαν, ἐγίνετο ἀπόλυτος μοναρχὴς ἐν Ῥώμῃ καὶ ἀπέσπασεν ἀπὸ τῶν αὐτοκρατόρων τὸ δικαίωμα τῆς περιβολῆς τῶν ἐπάρχων. Ἀφώρισε τῷ 1199 τὸν Φίλιππον-Αὔγουστον, βασιλέα τῆς Γαλλίας, ἀποπέμψαντα τὴν Ἰγγεβοῦργην, καὶ κατώρθωσε τὸ διαζύγιον αὐτοῦ μετὰ τῆς Ἄννης τῆς Μερανίας. Ἐν ταῖς ὑποθέσεσι τῆς Γερμανίας ἐπροστάτευσε κατὰ τοῦ Φιλίππου τῆς Σουαβίας τὸν Ὄθωνα τοῦ Βρουνσβίκ, ὃν ἔστεψεν αὐτοκράτορα ἐν Ῥώμῃ τῷ 1209, ἀλλὰ τάχιστα ἀφώρισεν αὐτὸν καὶ ἔστεψε τῷ 1212 τὸν βασιλέα τῆς Ῥώμης Φρειδερίκον Β'. Ἰωάννης ὁ Ἀκτήμων, βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας μὴ θελήσας νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῆς Καντουαρίας διορισθέντα ὑπὸ τοῦ πάπα, τῷ 1213, ἀφωρίσθη ὑπὸ τοῦ Ἰννοκεντίου· ὅτε ὅμως οὗτος ἐτέθη ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς παπικῆς αὐλῆς, ὁ Ἰννοκέντιος ὑπερησπίσθη αὐτὸν ἐνεργητικῶς κατὰ τῶν ἄγγλων βαρόνων καὶ τοῦ Λουδοβίκου, υἱοῦ τοῦ Φιλίππου Αὐγούστου. Ἐπιθυμῶν τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν ἠθῶν συνεκάλεσεν ἐν Λατερίνῳ σύνοδον, ἐνήργησε τὴν κήρυξιν σταυροφορίας κατὰ τῶν Ἀλβιγήσιων τῷ 1207, καὶ ἔθεσε τῷ 1215 εὐλογίαν εἰς τὴν προσφάτως σχηματισθεῖσαν Ἱερὰν Ἐξέτασιν. Ὁ Ἰννοκέντιος ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἐπισημοτέρων παπῶν, δυνηθεὶς νὰ διαβίσῃ βασίλειον κατὰ τὴν θέλησίν του. Τὰ συγγράμματά του ἐκδοθέντα ἐν Κολωνίᾳ. 1552 — 1575, καὶ ἐν Παρισίοις τῷ 1578 περιέχουσιν Ὁμιλίας, Λόγους, Ἠθικὰς καὶ ἀντιρρητικὰς πραγματείας, Ὑπομνήματα εἴς τινας ψαλμοὺς καὶ ἐπιστολάς· δημοσιευθείσας ἐκ νέου ὑπὸ τοῦ Baluze τῷ 1680 ἐν Παρισίοις, εἰς 2 τόμ. εἰς φύλλ. Εἶναι συγγραφεὺς τοῦ Veni, Sancte spiritus, καὶ ὡς λέγεται τοῦ Stabet mater, ὅπερ ὅμως ἀντιποιοῦνται οἱ Φραγκισκανοί. Ἱστορίαν αὐτοῦ συνέγραψε γερμανιστὶ ὁ Burter.

Ἰ ν ν ο κ έ ν τ ι ο ς Δ', 182ος πάπας, διάδοχος Κελεστίνου Δ', γεννηθ. ἐν Γενούῃ, ἐκλεγεὶς τῷ 1243, ἀποθαν. ἐν Νεαπόλει τῷ 1254. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ προκατόχου του τῷ 1241 ὁ παπικὸς θρόνος ἔμεινε κενὸς ἐπὶ πολὺν χρόνον, καθόσον οἱ καρδινάλιοι μὴ δυνηθέντες νὰ συνεννοηθῶσι καὶ ἕκαστος ζηλῶν τὴν πάρων δι' ἑκατὸν διαφόρους ἐξ διαφόρους πόλεις, ἐκλεγόντες ὅτι ἐκ τῆς ἀναβολῆς ὁ θάνατος θέλει ἁρπάσει τὴν ἐκλογὴν τῶν μνηστήρων. Ἐπειδὴ ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας Φρειδερίκος Β' ὑποστη-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοινοβουλευτικὴ Βιβλιοθήκη
Ἀρχεῖο Πολιτικῆς Γ.Π.Α.)

ριζόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας ματαίως παρεκάλει τοὺς καρδιναλίους νὰ προβῶσιν εἰς ἐκλογήν, ἐβάδισε κατὰ τῆς Ῥώμης κατὰ ἀπρίλιον τοῦ 1243, ἐκήρυξε τοὺς καρδιναλίους ἐκπτώτους τῷ ἐν τῇ Αὐτοκρατορίᾳ δικαιωμάτων των, καὶ ἐπέτρεψεν εἰς τὰ στρατεύματά του τὴν λεηλασίαν τῶν γειτόνων αὐτῶν καὶ τῶν τῆς ἐκκλησίας· οἱ δὲ γιβελλῖνοι ἐπωφελούμενοι ἐκ τῆς περιστάσεως ταύτης ἐπεδόθησαν εἰς τὴν λεηλασίαν καὶ τὴν καταστροφήν. Ἐπὶ τέλους συνελθόντες οἱ καρδινάλιοι ἐξέλεξαν τὸν χαίροντα τῆς εὐνοίας τοῦ αὐτοκράτορος Σινιβάλδον κληθέντα Ἰννοκέντιον Δ'. Ὁ αὐτοκράτωρ μαθὼν τοῦτο ἀπειράνθη ὅτι διὰ τῆς ἐκλογῆς ταύτης θέλει ἀπολέσει τὴν φιλίαν ἑνὸς καρδιναλίου καὶ θέλει προσελκύσει τὸ μίσος ἑνὸς πάπα δείξας ὅτι κάλλιστα ἐνόει τὸν χαρακτῆρα τοῦ νεωστὶ ἐκλεγέντος. Ἐπῆλθεν ἡ συμφιλίωσις τοῦ αὐτοκράτορος μετὰ τῆς ἁγίας Ἕδρας, ὑποχρεωθέντος τοῦ αὐτοκράτορος ἐγγράφως καὶ δι' ὅρκου νὰ ἀποδώσῃ πάσας τὰς πρὸ τοῦ πολέμου ἀφαιρεθείσας εἰς τοὺς πάπας χώρας, νὰ ἐπανορθώσῃ πάσας τὰς εἰς τοὺς αἰχμαλωτισθέντας πρωθιεράρχας γενομένας ἀδικίας καὶ νὰ ὑπακούσῃ κατὰ πάντα εἰς τὸν πάπαν ἄνευ βλάβης τῆς Αὐτοκρατορίας. Ὁ αὐτοκράτωρ ὅμως τάχιστα μετενόησε διὰ τὰς παραχωρήσεις ταύτας, καὶ ὑπέδειξεν εἰς τὸν πάπαν ὅτι δὲν θέλει ἐκτελέσει τοὺς ὅρους πρὶν λάβῃ γράμματα ἀρίστως. Ὁ Ἰννοκέντιος ὑποπτεύων ἀναίτιον πολέμου προσέφυγεν εἰς Γένουαν, καὶ ἐκεῖθεν γράψας εἰς τοὺς βασιλεῖς τῆς Γαλλίας, Ἀραγωνίας καὶ Ἀγγλίας ἐζήτει ἄσυλον. Ἀρνηθέντων καὶ τῶν τριῶν τὴν παραχώρησιν ἀσύλου, κατέφυγεν εἰς Λούγδουνον, ὅπου συνεκρότησε σύνοδον, ἐν ᾗ κατηγορηθεὶς ὁ αὐτοκράτωρ ὡς ἐπίορκος, ἱερόσυλος καὶ αἱρετικός, καθῃρέθη. Ὁ Φρειδερῖκος μαθὼν ἐν Τουρίνῳ τὴν ἔξοδον, ἀπέστειλεν ἀμέσως τὸν υἱόν του Κονράδον εἰς Γερμανίαν καὶ ἔγραψεν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας παραπονούμενος διὰ τὴν αὐθάδειαν τοῦ πάπα, ὅστις ἀφ' ἑτέρου ἔγραφεν εἰς τοὺς ἡγεμόνας τῆς Γερμανίας, παρορμῶν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐκλογὴν νέου αὐτοκράτορος. Ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας ματαίως προσεπάθησε νὰ συμφιλιώσῃ τοὺς 2 ἐχθρούς· ὁ δὲ πάπας προέβη εἰς τὸν ἀφορισμὸν καὶ δύο ἄλλων βασιλέων τοῦ τῆς Πορτογαλίας Σάγχωνος Β' καὶ τοῦ τῆς Ἀραγωνίας Ἰακώβου Α' ἀποκόψαντος τὴν γλῶσσαν τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Παμπελώνης ἐπειδὴ διεφώνησαν τὴν ἐξομολόγησιν του. Τότε ἡ Γερμανία διαιρεθεῖσα εἰς δύο μερίδας τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τοῦ πάπα κατεμερίσατο, τῶν ἀρχιεπισκόπων τῆς Μαγεντίας καὶ Κολωνίας ἐκλεξάντων βασιλέα τῆς Ῥώμης, οἱ δὲ ἐπίσκοποι αὐτῆς ἀφωρίζοντο ἀμοιβαίως. Τὸν Φρειδερῖκον ἐπιστρέψαντα εἰς Ἰταλίαν ἰατρός τις ἐξαγορασθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰννοκεντίου ἀποπειρᾶται ἐν Ἀπουλίᾳ τῷ 1249 νὰ δηλητηριάσῃ· τέλος δὲ οὗτος συμφιλιοῦται μετὰ τοῦ πάπα καὶ ἀποθνήσκει τῷ 1250. Ἀμέσως ὁ Ἰννοκέντιος γράφει εἰς Γερμανίαν ὅπως διατηρήσῃ τὴν ἐπανάστασιν, καὶ εἰς Σικελίαν ὅπως ἁρπάσῃ τὰ ἐπὶ τῆς χώρας ταύτης αὐτοκρατορικὰ δικαιώματα. Ἡ τοιαύτη διαγωγὴ ἀπηλλοτρίωσεν ἀπ' αὐτοῦ πάσας τὰς μερίδας· κατήντησεν οὗτος νὰ προσενέγκῃ τὸν γερμανικὸν θρόνον εἰς τὴν Ἀκουΐναν βασιλέα τῆς Νορβηγίας, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀπήντησε δημοσίως ὅτι εὐχαρίστως μὲν πολεμεῖ τοὺς ἐχθροὺς τῆς ἐκκλησίας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τοὺς τοῦ πάπα. Τότε ὁ Ἰννοκέντιος ἐξαπολύει νέον ἀφορισμὸν κατὰ τῆς μνήμης τοῦ Φρειδερίκου καὶ κατὰ τοῦ υἱοῦ του Κονράδου, κηρύττει σταυροφορίαν κατὰ τοῦ τελευταίου καὶ καταλιπὼν τὸ Λούγδουνον τῇ 19 ἀπριλίου 1251 μεταβαίνει εἰς Ἰταλίαν. Ὁ Κονράδος ἀπιβὰς εἰς Πισκάραν μετέβαινε, βοηθούμενος ὑπὸ τῶν Βενετῶν, ὅπως λάβῃ κατοχὴν τοῦ βασιλείου τῆς Σικελίας, ὅτε ἀπέθανε τῷ 1254, καταλιπὼν διάδοχόν του τὸν υἱόν του Κονραδῖνον, διετῆ παιδίον, εὑρὸν τὴν κηδεμονίαν ἐπέτυχεν ὁ Μαινφρουὰ νόθος υἱὸς τοῦ Φρειδερίκου. Οὗτος ὑπέκυψε κατ' ἀρχὰς εἰς ἁπάσας τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ πάπα, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Ἰννοκέντιος ἐπέμενεν εἰς τὰς ἐπὶ τῆς Σικελίας ἀξιώσεις του, ὁ Μαινφρουὰ, ὅπως προλάβῃ, σπεύδει εἰς Νοκέραν κατοικουμένην ὑπὸ Σαρακηνῶν, τίθεται ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν καὶ κατατροπόνει τὰ παπικὰ στρατεύματα ἐν ὁ ἀφόρους μάχαις. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀποθνήσκει ὁ Ἰννοκέντιος. Ὁ Ἰννοκέντιος εἶχε μεγίστην παιδείαν, κεκτημένος ἰδίως βαθυτάτας γνώσεις τοῦ κανονικοῦ δικαίου, ὑπῆρξεν ὅμως ἀξιόμεμπτος διὰ τὴν ἀκόρεστον φιλαργυρίαν του, τὸν ἀγέρωχον καὶ ἄκαμπτον χαρακτῆρα, τὴν ἄμετρον φιλοδοξίαν, τὰς ἀνοήτους ἐπιχειρήσεις κατὰ τῶν δικαιωμάτων τῶν ἡγεμόνων, καὶ ἰδίως τοὺς αἱματοφόρτους πολέμους οὓς διήγειρε καὶ διετήρει κατὰ τὸ ἑνδέκατον διάστημα τῆς παπωσύνης του. Κατέλιπε συγγράμματα Apparatus super decretales — De Potestate Ecclesiastica et Jurisdictione Imperii. — Officium in octavis Jesu Nativitatis B Mariæ. — Interpretationes in Vetus Testamentum. Ἐπιστολαὶ τοῦ πάπα τούτου 19 ἐν τῇ Συλλογῇ Συνόδων τοῦ Λαββαίου 18 ἐν τῇ Italia

Sacra τοῦ Ughelli, καὶ 5 ἐν ταῖς «Ἱστορίαις» τοῦ Δουκαγγίου.—Διάδοχος τοῦ Ἰννοκεντίου ὑπῆρξεν Ἀλέξανδρος ὁ Δος.

Ἰ ν ν ο κ έ ν τ ι ο ς Ε', 185ος πάπας, διάδοχος Γρηγορίου Ιου., γενν. ἐν Μουτὲ τῆς Σαβοΐας τῷ 1225, ἐκλεγεὶς τῷ 1276, ἀποθαν. ἐν Ῥώμῃ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος. Καλούμενος Πέτρος Καμπάν. εἰσῆλθε νεώτατος εἰς τὸ τάγμα τῶν ἀδελφῶν Ἱεροκηρύκων, ἐν ᾧ τάχιστα ἀπέκτησε φήμην καλούμενος Πέτρος ὁ Ταραντῖνος· διεδέχθη τὸν περίφημον Θωμᾶν Ἀκινῖνον εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς θεολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῶν Παρισίων, ἐγένετο τῷ 1272 ἀρχιεπίσκοπος Λουγδούνου, καὶ ὕστερον ἐπίσκοπος Ὀστίας καὶ μέγας ἐξαγορευτής. Ἐκλειγεὶς πάπας μετὰ δέκα ἡμέρας ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ προκατόχου του μετέβη ἀμέσως εἰς Ῥώμην καὶ ἐστέφθη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Πέτρου τῇ 23ῃ φεβρουαρίου 1276. Πρῶτον αὐτοῦ μέλημα ὑπῆρξεν ἡ εἰρήνευσις τῆς Ἰταλίας· ἀπήλλαξε τοὺς Φλωρεντινοὺς ἀπὸ τῶν κατ' αὐτῶν ἐκφωνηθέντων ὑπὸ τοῦ προκατόχου του ἐπιτιμίων καὶ ἀπέστειλεν εἰς Τοσκάνην δύο ληγάτους, εἵτινες συνενωθέντες μετὰ τῶν πρέσβεων τοῦ Καρόλου τῆς Σικελίας κατώρθωσαν νὰ συμβιλιώσωσι τοὺς κατοίκους τῆς Λούκκας καὶ τῆς Πίσσης. Ἐνῷ κατεγίνετο νὰ καταπείσῃ τὸν αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου Μιχαὴλ τὸν Παλαιολόγον εἰς τὸ νὰ παραδεχθῇ τὴν ἐν τῇ συνόδῳ τοῦ Λουγδούνου κηρυχθεῖσαν ἕνωσιν τῶν δύο ἐκκλησιῶν ἀπέθανε μετὰ παπωσύνην πέντε μηνῶν καὶ δύο ἡμερῶν. Ὁ Ἰννοκέντιος ἐπικληθεὶς famosissimus doctor κατέλιπε διάφορα ὑπομνήματα εἰς διαφόρους βίβλους τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ τινας πραγματείας. Διάδοχος αὐτοῦ ὑπῆρξεν Ἀδριανὸς Ε'.

Ἰ ν ν ο κ έ ν τ ι ο ς ΣΤ', 201ος πάπας, διάδοχος Κλήμεντος ΣΤ' τοῦ ἐδρύσαντος ἐν Ἀβινιῶνι, γενν. ἐν τῷ χωρίῳ Μόντ παρὰ τὴν Πομπελούνα, ἐκλεγεὶς τῷ 1352, ἀποθ. τῷ 1362. Καλούμενος Στέφανος Ἄυμερ ἐδίδαξε τὸ ἀστικὸν δίκαιον ἐν Τουλούζῃ, ἐγένετο διαδοχικῶς ἐπίσκοπος Νύγον καὶ Κλερμόντης, ἀνηγορεύθη τῷ 1342 καρδινάλιος καὶ μετὰ δύο ἔτη ἐγένετο ἐπίσκοπος Ὀστίας καὶ μέγας ἐξαγορευτής. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κλήμεντος, οἱ καρδινάλιοι φοβούμενοι μήπως ὁ μέλλων πάπας ἐπιδοθῇ εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ κατεχρήσεων συνέταξαν κανονισμόν, ὅτι τῷ ἐκλεγέντι τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐδίδοντο αἱ χεῖρες τοῦ πάπα, καὶ ὡρκίσθησαν εἰς τὴν διατήρησιν αὐτοῦ. Πρώτη φροντὶς τοῦ Ἰννοκεντίου μετὰ τὴν ἀνάρρησίν του ὑπῆρξεν ἡ ἐκμηδένησις τοῦ κανονισμοῦ τούτου περιορίζοντος τὴν ἐξουσίαν τοῦ πάπα, ὑποκειμένην ἐν ὡρισμέναις περιστάσεσιν εἰς τὴν ἐπικύρωσιν τῶν καρδιναλίων, καὶ κατόπιν ἐπεδόθη εἰς ἀναμορφώσεις, ὧν πρὸ πολλοῦ ἀνάγκην εἶχεν ἡ ἐκκλησία. Μεριμνῶν συγχρόνως διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἰταλίας ἀπὸ διαφόρων τυράννων, ἀπέστειλεν εἰς τὰ διάφορα μέρη ὡς ληγάτον τὸν καρδινάλιον Γάλλιον ὀ' Ἀλβόρνος συναδευόμενον ὑπὸ Νικολάου Λαυρεντίου ἐξασκήσαντος ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ τοῦ προκατόχου πάπα ἐφήμερον δικτατωρίαν. Ὁ ληγάτος κατὰ πρῶτον προσεπάθησε νὰ καθαιρέσῃ τὸν Ἰωάννην Βίκον, ὅστις τιτλοφορῶν ἑαυτὸν ἔπαρχον εἶχε καταλάβει διαφόρους πόλεις τοῦ κληροδοτήματος τοῦ Ἁγίου Πέτρου, καὶ ἀφορισθεὶς ὑπὸ Ἰωάννου ΙΒου καὶ Κλήμεντος ΣΤου περιεφρόνει τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἐπιτίμια. Ἐπειδὴ ὁ ληγάτος ἀφώρισεν αὐτὸν ἐκ νέου καὶ ἀφῆρεσεν ἀπ' αὐτοῦ τὴν πόλιν Τουκνέλλην, οἱ Ῥωμαῖοι διεπραγματεύθησαν μετὰ τοῦ ληγάτου, ἐζήτησαν τὴν προστασίαν του, καὶ ὁ Λαυρέντιος ἀνέλαβε τὴν ἀρχαίαν του ἐξουσίαν ὑπὸ τὸν τίτλον γερουσιαστοῦ. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας Κάρολος Δ' στεφθεὶς ἐν Ἀκυισγράνῳ διεπραγματεύθη μετὰ τοῦ Ἰννοκεντίου ὅπως κατὰ τὴν συνήθειαν στεφθῇ ἐν Μεδιολάνοις καὶ Ῥώμῃ, ὅπερ παρεδέχθη ὁ Ἰννοκέντιος ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ ἀπέλθῃ τῆς Ῥώμης τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς στέψεως. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ὁ αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος διεπραγματεύετο μετὰ τοῦ πάπα τὴν συνένωσιν τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας μετὰ τῆς δυτικῆς ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ βοηθήσῃ ὁ πάπας τὸν αὐτοκράτορα κατὰ τοῦ Ματθαίου τοῦ Καντακουζηνοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸν ὅρον δὲν ἠδύνατο ὁ πάπας νὰ ἐκτελέσῃ διεκόπησαν αἱ διαπραγματεύσεις. Μετὰ τὴν μάχην τῶν Πουατιέρων ἀπόσπασμα γαλλικοῦ στρατοῦ διαβρομὸν διαφόρους χώρας καὶ πανταχοῦ λεηλατοῦν προσήγγισε καὶ τὴν Ἀβινιῶνα· ὁ πάπας καταπλαγεὶς ἐκίνησε σταυροφορίαν κατὰ τοῦ ἀποσπάσματος τούτου, ἀλλ' εἰς μάτην, καθόσον ἕνεκα τῆς κακῆς κατασκευῆς τῶν οἰκονομιῶν μόνον δι' ἰδιοσυγκρασιῶν ἠναγκάζετο νὰ διατηρῇ πιστοὺς πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς ἁγίας Ἕδρας. Ὁ Ἰννοκέντιος ἀπέθανεν ἐν Ἀβινιῶνι μετὰ δεκαετῆ παπωσύνην. Οἱ ἱστορικοὶ ἐγκωμιάζουσι τὸ εὐθὺ τοῦ χαρακτῆρος του, τὸ φιλελεύθερον καὶ τὴν φιλοπτωχίαν. Ἐπὶ τῆς παπωσύνης αὐτοῦ οἱ Φραγκίσκιλλας ἠκολουθοῦντας κατὰ τῆς κυριαρχίας τῶν παπῶν προσβολὰς

των κατεδιώχθησαν καὶ δύο ἐξ αὐτῶν ἐτέθησαν ἐπὶ πυρᾶς ἐν Μονπελλιέ. Ἕτερος μοναχὸς ὑπέστη τὴν αὐτὴν ποινὴν Ἀβινιῶνι κηρύξας κατὰ τῶν καταχρήσεων τοῦ κλήρου καὶ τῶν κατακτήσεων τῆς παπωσύνης. Ἐδημοσιεύθησαν, μία αὐτοῦ ἐπιστολὴ ἐν τῇ Συλλογῇ τῶν Συνόδων τοῦ Λαββαίου, ἓ ἐν τῇ Italia Sacra τοῦ Ughelli καὶ 250 ἐν τῷ Thesaurus τοῦ D. Martène. Διάδοχος τοῦ Ἰννοκεντίου ὑπῆρξεν Οὐρβανὸς Ἑος.

Ἰννοκέντιος Ζος, 200ος πάπας, γενν. ἐν Σουλμόνῃ τῷ 1336, ἐκλεγεὶς ἐν Ῥώμῃ τῷ 1401, ἀπεβ. ἐν τῇ αὐτῇ πόλει τῷ 1406 Καλούμενος Κοσμᾶς Μελιοράτι καὶ καταλαβὼν προηγουμένως τοὺς θρόνους Ῥαβέννης καὶ Βολωνίας ἐξελέγη ἐν μέσῳ τοῦ σχίσματος τοῦ κατασπαράξαντος τὴν δυτικὴν ἐκκλησίαν ἀπὸ τοῦ 1378 διὰ τῆς συγχρόνου ὑπάρξεως δύο παπῶν. Διάδοχος Βονιφατίου Θου, διαδόχου Οὐρβανοῦ ΣΤου εἶχεν ἀντίζηλον Βενέδικτον ΙΓον, διάδοχον Κλήμεντος Ζου. Γλυκὺς, εὐπροσήγορος, ἐντριβὴς περὶ τὰς ὑποθέσεις καὶ ἀμέμπτου διαγωγῆς ἅμα τῇ ἐκλογῇ του ἀνήγγειλεν αὐτὴν εἰς πάντας τοὺς ἡγεμόνας διʼ ἐπιστολῶν ἐμπνευσουσῶν μίσος τὸν ζῆλον ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τῆς ἐκκλησίας. Ὁ Βενέδικτος ἀπήντησεν εἰς αὐτὰς κατηγορῶν τὸν ἀντίζηλόν του ὡς ἐπίορκον, καὶ τὸ κήρυμα τοῦ Βενεδίκτου διήγειρεν ἐν Ῥώμῃ στάσεις ἔνεκα τῶν ὁποίων ἠναγκάσθη ὁ Ἰννοκέντιος νὰ διασωθῇ ἐν Βιτέρβῳ ἀφοῦ προηγουμένως διέτρεξε πολλὰς κινδύνων θανάτου. Οἱ δύο πάπαι ἐπενκλομβάνουσι τὰς ὑπὲρ τῆς εἰρήνης διαμαρτυρήσεις των καὶ κατηγοροῦσιν ἀλλήλους ὅτι τὸ ζῆλον ἑαυτῶν συμφέρον θέτουσιν ὑπεράνω τῶν συμφερόντων τῆς ἐκκλησίας. Ἀποκατάστασις τέλος καθʼ ὁλοκληρίαν τῆς ἡσυχίας ἐν Ῥώμῃ, ὁ Ἰννοκέντιος μετέβαινε ἐκεῖ, ἀλλʼ ἀπεθνήσκει ἀμέσως κατά τινας μὲν ἐξ ἀποπληξίας κτʼ ἄλλους δὲ διὰ δηλητηρίου. Διάδοχος του ἐξελέγη Γρηγόριος ὁ ΙΒος ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅτι θέλει παραιτηθῆ ἅμα πρόξῃ τοῦτο καὶ ὁ Βενέδικτος. Σώζονται τοῦ Ἰννοκεντίου Oratio de Ecclesiastica Unione, Approbatio regulae fratrum et sororum de poenitentia ordinis S. Dominici καὶ μία ἐπιστολὴ ἐν τῇ Italia Sacra τοῦ Ughelli..

Ἰννοκέντιος Ηος, 217ος πάπας, διάδοχος Σίξτου Δου, γενν. ἐν Γενούῃ τῷ 1432, ἐκλεγεὶς τῷ 1484, ἀπεβ. τῷ 1492. Φίρων πρὸ τῆς ἀναρρήσεως τὸ ὄνομα Ἰωάννης Βαπτιστὴς καὶ ἀνήκων εἰς τὴν οἰκογένειαν Cibo κατεγομένην ἐξ Ἑλλάδος ὑπηρέτησεν ἐπὶ πολὺν χρόνον ὑπὸ Ἀλφόνσον τὸν Ἀραγωνίας βασιλέα τῆς Νεαπόλεως. Ὁ πάπας Παῦλος Βος παρεχώρησεν αὐτῷ τὴν ἐπισκοπὴν Σαβόνης καὶ ὁ Σξτος Δος τὴν τῆς Μίλφης, ἐγένετο δὲ καρδινάλιος τῷ 1473. Ἡ διαγωγὴ του ὑπῆρξε λίαν σκανδαλώδης καθόσον ἔσχεν ἑπτὰ τέκνα ἐκ διαφόρων γυναικῶν, ἄλλως τε ἦν νενομφευμένος πρὶν ἐνδυθῇ τὸ μοναχικὸν σχῆμα. Σπουδαῖαι ταραχαὶ ἐπηκολούθησαν τὸν θάνατον Σίξτου τοῦ Δου, καὶ ἡ ἐκλογὴ τοῦ νέου πάπα δὲν ὑπῆρξεν ἀμοιμήτος. Ἐπὶ τέλους ἐπέτυχον αἱ βλεδιαυρίαι τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ταραττόντων τὸ συμβούλιον τῶν καρδιναλίων, σφραγιδοφύλακος Βοργία, τοῦ ὕστερον περιφήμου καταστάντος διὰ τὰς αἰσχρότητάς του πάπα Ἀλεξάνδρου ΣΤου, καὶ ἐξελέγη πάπας ὁ Ἰωάννης Βαπτιστὴς Cibo ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἰννοκέντιος Ηος, ἀγοράσας τὴν τιάραν διὰ τῆς εἰς τοὺς ἐκλογεῖς προσφορᾶς ὑψηλῶν θέσεων, μεγάρων καὶ χρημάτων. Πρῶτον αὐτοῦ μέλημα ὑπῆρξεν ἡ συμφιλίωσις τῶν Ἰταλῶν ἡγεμόνων, καὶ ἡ πρὸς τὴν ῥωμαϊκὴν αὐλὴν προσέγγισις τῶν ἐπὶ τοῦ προκατόχου του ἀποξενωθέντων. Κατόπιν ἐπειδὴ ὁ σουλτάνος τῶν τούρκων Βαϊαζὴτ ἐξηκολούθει τὰς κατακτήσεις του καὶ αἱ νέαι αὐτοῦ προετοιμασίαι ἐφαίνοντο ἀπειλοῦσαι τὴν Ἰταλίαν, ὁ πάπας τρομάξας ἔγραψεν εἰς πάντας τοὺς χριστιανοὺς ἡγεμόνας ἐξαιτούμενος παρʼ αὐτῶν ὅπως περάνωσι τὰς πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς καὶ ἀντιστῶσι κατὰ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ τῶν χριστιανῶν ἀποστέλλοντες τοὐλάχιστον ἀργύριον, ἐὰν δὲν δυνηθῶσι νὰ συλλέξωσι στρατεύματα. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἀπείρους ποσότητας συνέλεξεν ἡ ἁγία Ἕδρα, ἥτις ἐν τούτοις οὐδὲν ἐπεχείρησε κατὰ τῶν Τούρκων, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ἀφʼ ἑνὸς οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἀναχαιτίσῃ τὸν ἐχθρὸν ἄνευ τῆς συμπράξεως τῶν γερμανῶν ἡγεμόνων ἀφʼ ἑτέρου δὲ οὗτοι δὲν ἠδύναντο νὰ συμμετάσχωσι τῆς σταυροφορίας ἕνεκα τῶν μεταξὺ Ματθίᾳ, βασιλέως τῆς Οὐγγαρίας καὶ τοῦ αὐτοκράτορος Φρειδερίκου, καὶ μεταξὺ Ἀλβέρτου τοῦ Βραδεβούργου καὶ τοῦ Ὄθωνος τῆς Βαυαρίας πολέμων. Ἐχρησιμεύσαν δὲ εἰς τὸν πάπαν τὰ εἰσπραχθέντα χρήματα κατὰ τοῦ Φερδινάνδου Λου, βασιλέως τῆς Νεαπόλεως, ὅστις μὴ θελήσας νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν πάπαν τὸν λόγῳ ὑποτελείας φόρον ἐκ 40 χιλ. χρυσῶν ταλλήρων προσεπάθησε νὰ κινήσῃ κατʼ αὐτοῦ τὸν λαὸν καὶ τοὺς καρδιναλίους, ὅπως κηρυχθῇ παράνομος ἡ ἐκλογή του. Ὁ Ἰννοκέντιος παρεχώρησε τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ του εἰς τὸν Ἰωάννην Σεβερίνον, ἀλλʼ ἡττήθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἐλεεινῶς φεύγων, ἡ Φλωρεντία καὶ τὸ Μιλάνον εἶχον κτυπηθῆ ὑπὸ τοῦ Φερδινάνδου, ἡ δὲ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορυφαίου Συνοδικοῦ Θρόνου (ΝΙΚΑΙΑ Β.Δ.)

Βενετία καὶ ἡ Γένουα ὑπὲρ τοῦ πάπα, καὶ ἅπασα ἡ Ἰταλία κατεφλέγετο ὑπὸ ἐμφυλίου πολέμου. Ἐπὶ τέλους συνωμολογήθη ἡ εἰρήνη, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως ἀπέφυγε τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὅρων αὐτῆς. Ὁ Ἰννοκέντιος ἀφορίζει αὐτὸν καὶ κηρύττων αὐτὸν ἔκπτωτον τῆς βασιλείας παραχωρεῖ τὸ στέμμα τῆς Νεαπόλεως εἰς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας Κάρολον Ηον, ἀντιποιούμενον αὐτοῦ. Ὁ Φερδινάνδος γελᾷ διὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ὁπλίζει τὸν βασιλέα τῆς Οὐγγαρίας κατὰ τοῦ πάπα καὶ μετά τι χεῦμα σφάζει ἐπισήμους τινας Ρωμαίους. Ὁ Ἰννοκέντιος ἐκφωνεῖ δύο ἄλλους ἀφορισμούς, καὶ μὴ δυνηθεὶς νὰ διοργανίσῃ σταυροφορίαν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἁγίας ἕδρας ἀναγκάζει τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας νὰ μεταβῇ πρὸς κατάληψιν τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως, ὁ δὲ Φερδινάνδος μαθὼν τὰς ἐπὶ τούτῳ προπαρασκευὰς τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας ὑποτάσσεται ἐπὶ τέλους. Οἱ Τοῦρκοι ἐξηκολούθουν ὄντες ἐπίφοβοι. Ὁ Ζίζιμ ἀδελφὸς τοῦ Βαϊαζήτ, φεύγων τὴν ὀργὴν τοῦ ἀδελφοῦ του κατέφυγεν εἰς τοὺς ἱππότας τῆς Ῥόδου, ὧν ὁ ἀρχηγὸς παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὸν πάπαν, ἀναγορευθεὶς ὑπ' αὐτοῦ πρὸς ἀνταμοιβὴν καρδινάλιος. Ὁ Ἰννοκέντιος διεκήρυξε τότε ὅτι ἀναλαμβάνει ἀμείλικτον πόλεμον κατὰ τῶν Τούρκων, ὃν ἀποδεξάμενοι ἅπαντες οἱ χριστιανοὶ ἡγεμόνες συνεφώνησαν ἵνα ἕκαστος συνδράμῃ εἰς τὴν κατὰ τῶν ἀπίστων ἁγίαν ταύτην σταυροφορίαν ἀποστέλλων στρατεύματα, ὅπλα ἢ ἀργύριον, ὁ δὲ πάπας δυνηθῇ νὰ κατορθώσῃ τὰ ἐπήσια καὶ τὰς δεκάτας. Ἐν τῷ μεταξὺ συνελήφθη ἐν Ῥώμῃ ἕλλις τις καλούμενος Μακρῖνος, ὅστις ὁμολογήσας ἑαυτὸν ἀπεσταλμένον ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τοῦ Βαϊαζήτ ὅπως φονεύσῃ τὸν Ἰννοκέντιον καὶ τὸν Ζίζιμ ὑπέστη θανατικὴν ποινὴν ὑποδηχθεὶς πρότερον εἰς βασάνους. Ὁ Βαϊαζὴτ ἐπιμένων εἰς τὰ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του σχέδια ἀπέστειλεν εἰς Ῥώμην πρεσβευτὴν ἐξαιτούμενος παρὰ τοῦ πάπα συμμαχίαν καὶ τὴν ἐν τῇ φυλακῇ διατήρησιν τοῦ Ζίζιμ ἐπὶ πληρωμῇ 120 χιλ. χρυσῶν ταλλήρων, ὁ δὲ Ἰννοκέντιος ἐδέχθη ἀναξίως τὰς προτάσεις τοῦ Βαϊαζήτ, ἐνῷ ὁ σουλτὰν τῆς Αἰγύπτου εἶχε προσφάτως ζητήσει τὸν Ζίζιμ ὅπως παραδῷ αὐτῷ τὴν ἀρχηγίαν τῶν κατὰ τοῦ Βαϊαζήτ ἀποστελλομένων ὑπ' αὐτοῦ στρατευμάτων, ὑποσχόμενος τὴν εἰς τοὺς χριστιανοὺς παράδοσιν τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν εἰς τὸν πάπαν παραχώρησιν ναῶν τῶν ἀπὸ τῶν Τούρκων κυριευθησομένων χωρῶν. Ὁ Βαϊαζὴτ κατευχαριστηθεὶς ἐφάνη γενναιόδωρος πρὸς τὸν συνέχοντα του ἀποστείλας αὐτῷ τὴν λόγχην, ἧς ἐκεντήθη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ὁ Ἰησοῦς προερχομένην ἐκ τῶν θησαυρῶν τῶν συλλεγέντων ὑπὸ Μωάμεθ τοῦ Βου μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τῷ 1491 ὁ Ἰννοκέντιος συνεπείᾳ ἀποπληξίας ἀπώλεσε μέγα μέρος τῆς ἐλευθερίας τοῦ πνεύματος, καὶ ἔκτοτε προαισθανόμενος προσεχὲς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ἡτοιμάσθη διὰ τὸν θάνατον ἀγογγύστως καὶ διέθεσε τὰ ἄπειρα αὐτοῦ πλούτη ὑπὲρ τῶν νομίμων καὶ νόθων αὐτοῦ τέκνων. — Ὁ Ἰννοκέντιος ἐπεκύρωσε τῷ 1485 τὸν κανονισμὸν τοῦ τάγματος τῶν ἀδελφῶν καλογραιῶν τῆς Σολλήψεως ἱδρυθέντος ἐν Τολέδῳ ὑπὸ τῆς Βεατρίκης Σύλβα, ἐκανόνισε κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ὡς ἅγιον τὸν Λεοπόλδον τῆς Αὐστρίας ἀποθανόντα κατὰ τὸν ΙΑ' αἰῶνα, κατεδίκασε τῷ 1487 τὰς θέσεις τοῦ Ἰωάννου Πίκ τῆς Μιρανδόλης, ἐπέτρεψε τῷ 1488 τὴν μετὰ τοῦ στέμματος τῆς Ἱσπανίας συνένωσιν τῶν τριῶν στρατιωτικῶν ταγμάτων τῆς Καλατραύας, τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου καὶ τῆς Ἀλκαντάρης, καὶ ἀνεγνώρισε τῷ 1490 τὴν Ἀδελφότητα τοῦ Ἐλέους ἱδρυθεῖσαν ἐν Ῥώμῃ διὰ τὴν συνοδείαν τῶν εἰς θάνατον καταδικασθέντων καὶ τὴν φροντίδα τῆς τροφῆς αὐτῶν. Ὑπάρχουσι δύο αὐτοῦ Ἐπιστολαὶ ἐν τῇ Italia Sacra τοῦ Ughelli. Διάδοχος αὐτοῦ ὑπῆρξεν Ἀλέξανδρος ὁ ΣΤος.

Ἰννοκέντιος Θος, 234ος πάπας, διάδοχος Γρηγορίου ΙΔου, γεν. ἐν Βολωνίᾳ τῷ 1579, ἐκλεγεὶς τῷ 1591, ἀποθ. κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος. Τὸ βραχὺ διάστημα τῆς παπωσύνης αὐτοῦ κατηναλώθη εἰς ἐσωτερικὰς ἀναμορφώσεις. Μετὰ τοσαύτης φρονήσεως ἐπολιτεύθη ὁ νέος πάπας, ὥστε συγχρόνως εὐηρέστησε καὶ εἰς τοὺς εὐγενεῖς καὶ εἰς τὸν λαὸν καὶ εἰς τοὺς ξένους ὑπουργούς. Ἐμπνεόμενος ὑπὸ ἐπιθυμίας ὑπὲρ ἀνακουφίσεως τῶν Ῥωμαίων κατατρυχομένων ὑπὸ δυστυχιῶν, συνεκάλεσεν ἅμα τῇ ἀναβάσει του δημηγυριντῶνκαρδιναλίων, ἐν ᾗ ἐξέθηκε τὰ ἐπὶ τούτῳ σχέδιά του. Ἐζήτησε σύστασιν ταμείου βοηθειῶν πρὸς ἐπικουρίαν τῶν ἀναγκῶν τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἁγίας ἕδρας, ἐλάττωσιν τῶν φόρων, καὶ λῆψιν τῶν ἀπαιτουμένων μέτρων πρὸς ἐπάνοδον τῆς εὐημερίας· ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἐκκαθαρίσεως τοῦ λιμένος τῆς Ἀγκῶνος, ἐνισχύσεως τῆς ναυτιλίας, διαχαράξεως δρόμου παρὰ τὸ φρούριον τοῦ Ἁγίου Ἀγγέλου πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς Ῥώμης ἀπὸ τῶν συνεχῶν πλημμυρῶν τοῦ Τιβέρεως. Δυστυχῶς ὁ θάνατος κατέλαβεν αὐτὸν πρὸ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν σχεδίων του. Ὁ Ἰννοκέντιος ἔχων ζῆλος ἐξωτερικόν, αὐστηρὸν καὶ σοβαρόν, ἦν λίαν ἐπιεικὴς καὶ εὐπροσήγορος, καταφιλέστατος περὶ τὰ

ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αργοστολίου (Ν.Π.Σ.Δ.)

ἦθη καὶ εἰς ἄκρον ἐγκρατής. Διάδοχος αὐτοῦ ὑπῆρξε Κλήμης ὁ Ης.

Ἰννοκέντιος Ιος, 240ος πάπας, διάδοχος Οὐρβανοῦ Ηου, γεννηθ. ἐν Ῥώμῃ τῷ 1572, ἐκλεγεὶς τῷ 1644, ἀποθ. τῷ 1655. Κεκηρυγμένος ἐχθρὸς τοῦ Μαζαρίνου ἔσπευσε νὰ διερρήξῃ τὴν μεταξὺ τῆς ἁγίας ἕδρας καὶ τοῦ δουκὸς τῆς Πάρμας διαπραγματευθεῖσαν ὑπὸ τῆς Γαλλίας εἰρήνην, κηρύξας τὸν δοῦκα τῆς Πάρμας ἔκπτωτον ὡς ὑποτιθέμενον συνένοχον δολοφονίας ἐπισκόπου τινός. Κατεδίωξε προσέτι τοὺς Βαρβερίνους ἀνεψιοὺς τοῦ προκατόχου του συντελέσαντας τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀνάρρησίν του καὶ ὑπερβολικὰς ἔχοντας ἀξιώσεις, ἀλλ' ἠναγκάσθη ἐπὶ τέλους νὰ ἐνδώσῃ συνεπείᾳ τῆς ὑπὸ τοῦ Μαζαρίνου προστασίας αὐτῶν. Ὁ Ἰννοκέντιος θέλων νὰ εὐαρεστήσῃ εἰς τὴν Γαλλίαν ἐνεθάρρυνε τὸν δοῦκα τῆς Γυίσης Ἑρρίκον νὰ παραδεχθῇ τὸν ὑπὸ τῶν Νεαπολιτανῶν ἀποστατησάντων ἀπὸ τῆς Ἱσπανίας προσφερόμενον αὐτῷ θρόνον, ἀλλ' ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἀπέτυχεν ἐξ ὁλοκλήρου μὴ προστατεύσαντος αὐτὴν τοῦ Μαζαρίνου. Ἐπὶ τοῦ Ἰννοκεντίου ἔσχε μεγίστην ἐπιρροὴν ἡ νύμφη του δόνα Ὀλυμπία Μαλδακίνι δυνηθεῖσα νὰ ἄγῃ καὶ φέρῃ αὐτὸν κατὰ τὰς ὁρέξεις της καὶ νὰ διαθέτῃ πάντα τὰ ἀξιώματα καὶ τὰς ἐπισκοπὰς εἰς τοὺς προκαταβάλλοντας αὐτῇ χρηματικὰ ποσά. Ἐπειδὴ πολλαὶ ἐγράφησαν σάτυραι κατὰ τοῦ πάπα καὶ τῆς Ὀλυμπίας οὗτος ἠναγκάσθη νὰ ἀποπέμψῃ αὐτὴν προσλαβὼν ὅμως διάδοχον τὴν ἀνεψιάν αὐτῆς πριγκηπίσσαν Ῥοσσάνου. Ἡ νέα εὐσυνείδητος ἐνήργησε τὴν εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς Σορβόνης (ἴδε τὴν λέξιν ταύτην) Παῦλον ἐκ Ῥὲτζ ἀπονομὴν τοῦ καρδιναλικοῦ πίλου, ἀλλ' ὁ Μαζαρῖνος παροργισθεὶς καθεῖρξε τὸν νέον καρδινάλιον εἰς τὸ φρούριον τῶν Ηγκενῶν, καὶ εἰς τὸν πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτοῦ ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ πάπα ἀρχιεπίσκοπον Λουβρούνου ἀπηγόρευσε τὴν εἰς Παρισίους προσβασιν. Ἑτέρα ἀφορμὴ ἔριδος μεταξὺ Μαζαρίνου καὶ πάπα ἔδοθη διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῶν Παρισίων. Ἐπὶ τοῦ Ἰννοκεντίου ἤρξατο ὁ μεταξὺ Ἰησουϊτῶν καὶ Ἰανσενιστῶν μέγας ἀγὼν διὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ καταδίκης τῶν πέντε προτάσεων τῶν ἀποδοθεισῶν εἰς τὸν Ἰανσένιον. Καταβληθεὶς ὁ Ἰννοκέντιος ὑπὸ τοῦ γήρως καὶ τῶν ἀσθενειῶν ἀνεκάλεσε παρ' ἑαυτῷ τὴν δόνα Ὀλυμπίαν, ἧτις κατώρθωσε νὰ καταχωρισθῇ τοῦ πνεύματος του ἀμπνεύσασα αὐτῷ ζῆλον τριάσεως καὶ ἀπαγορεύσασα τὴν παρὰ τῷ γέροντι ἀπουσίᾳ αὐτῆς προσελεύσεως οἱουδήποτε. Ὁ Ἰννοκέντιος ἀποθανὼν κατέλιπεν ἀπέραντον πλοῦτον χρησιμεύσαντα τὰ μέγιστα εἰς τὸν διάδοχόν του. Ἐδημοσιεύθησαν ἐν Παρισίοις Decret du pape Innocent X qui condamne cette proposition. Saint Pierre et Saint Paul sont deux chefs del'Eglise qui n'en font qu'un 1647 εἰς 4ον. Bulle d'Innocent X où sont définies et déterminés cinq proposition en matière de foi, avec la déclaration de S. M. pour l'exécution de la bulle, 1653, εἰς 4ον. Διάδοχος τοῦ Ἰννοκεντίου ὑπῆρξεν Ἀλέξανδρος Ζος.

Ἰννοκέντιος ΙΑος, 241ος πάπας διάδοχος Κλήμεντος Ιου, γενν. τῷ 1611, ἐκλεγεὶς τῷ 1676, ἀποθ. τῷ 1689. Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς παπωσύνης του προσεπάθησε νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν ἐκκλησιαστικὴν πειθαρχίαν, νὰ διορθώσῃ τὰς καταχρήσεις, καὶ νὰ ἀναζωπυρήσῃ ἐν τῷ κλήρῳ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ἀρετήν, ἀπηγόρευσεν αὐστηρῶς τοὺς Ἰουδαίους τὴν τοκογλυφίαν, ἀπέπεμψεν εἰς τὰς ἐπαρχίας των τοὺς ἐν Ῥώμῃ κατοικοῦντας ἐπισκόπους, ἐπρονόησε μετὰ γενναιοδωρίας ὑπὲρ τῶν πτωχῶν, ὥρισεν ἀρκοῦσαν σύνταξιν εἰς τὴν βασίλισσαν Χριστίνην, κατεψηφοῦσαν εἰς Ῥώμην, καὶ ἀπέστειλε νουντσίους εἰς Ἱσπανίαν, Πορτογαλίαν καὶ Γαλλίαν ὅπως ὑποχρεώσῃ εἰς εἰρήνην τὰ κράτη ταῦτα. Ἐν Γαλλίᾳ οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἠδυνήθη νὰ ἐξασκήσῃ, ἀναγκασθεὶς πολλάκις νὰ ταπεινωθῇ πρὸ τοῦ δεσποτικοῦ χαρακτῆρος τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου ΙΔου. Ἐν Ῥώμῃ οὐχὶ μόνον αἱ πρεσβεῖαι τῶν ξένων κρατῶν, ἀλλὰ καὶ αἱ περὶ αὐτῶν συνοικίαι ἔχαιρον τὸ δικαίωμα τοῦ ἀσύλου, οὐδεὶς δὲ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος ἔχαιρε τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ εἰσχωρήσῃ ἐν ταῖς συνοικίαις ταύταις πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του. Ἐπειδὴ τὸ προνόμιον τοῦτο παρέλυε τὴν ἀστυνομικὴν ὑπηρεσίαν, ὁ Ἰννοκέντιος ἐξέδωκε διακήρυξιν, δι' ἧς κατηργεῖτο τὸ προνόμιον καὶ ἐπετρέπετο εἰς τοὺς ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους νὰ εἰσχωρήσωσι πανταχοῦ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων των. Ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος ΙΔος διεκήρυξεν ὅτι οὐδέποτε παραιτηθήσεται οἱουδήποτε δικαιώματος τοῦ στέμματός του, τὰ δὲ λοιπὰ κράτη ὑπεσχέθησαν νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τὴν διακήρυξιν τοῦ πάπα ἅμα δώσῃ τὸ παράδειγμα ἡ Γαλλία. Νέα ἐπῆλθε ῥῆξις μεταξὺ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ πάπα, ὅτε ὁ βασιλεὺς ἐξέδωκε τῷ 1673 καὶ τῷ 1675 διατάγματα, δι' ὧν ἐπεξετείνατο τὸ βασιλικὸν προνόμιον τῆς διοικήσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν εἰσοδημάτων κατὰ τὴν χηρείαν ἐπισκοπῆς τινος εἰς τινας ἐπαρχίας τῆς

Γαλλίας ἐξαιρουμένης πρότερον τοῦ προνομίου τούτου· τοῦ Ἰννοκεντίου ἐζητησαμένου τὴν ἀκύρωσιν τῶν διαταγμάτων τούτων, ὁ Λουδοβίκος οὐδεμίαν ἔδωκε προσοχὴν καὶ ἐπειδὴ ὁ κλῆρος τῆς Γαλλίας ἐζήτει τὴν συγκρότησιν συνόδου πρὸς ὁρισμὸν τῶν σχέσεων τῆς γαλλικανῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸ κράτος, συνεκάλεσε σύνοδον γενικὴν, ἐν ᾗ καὶ τὰ βασιλικὰ διατάγματα ἐγένοντο παραδεκτὰ καὶ προσέτι ἐκηρύχθη ὅτι ἡ σύνοδος εἶναι ἀνωτέρα τοῦ πάπα. Ὁ Ἰννοκέντιος μαθὼν τοῦτο συνεκάλεσε συμβούλιον τῶν καρδιναλίων, ἐν ᾧ ἠκυρώθησαν πάντα τὰ ἀποφασισθέντα ἐν τῇ γαλλικῇ συνόδῳ. Τῷ 1687 ὁ Ἰννοκέντιος ἐπανέλαβε τὸ περὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἀσύλου ζήτημα διὰ νέου διατάγματος καταργοῦντος τὸ δικαίωμα τοῦτο καὶ ἀφορίζοντος πάντα ἀπαιτοῦντα τὴν διατήρησιν αὐτοῦ. Ἐπειδὴ ὁ πρέσβυς τῆς Γαλλίας παρεβίασε τὰς διατάξεις τοῦ πάπα ἀφωρίσθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ οὕτω ἐπῆλθε ῥῆξις διαρκέσασα μέχρις Ἰννοκεντίου ΙΒου. Τῷ 1687, ὁ πάπας κατεδίκασε τὰς δοξασίας τοῦ Μιχαὴλ Μολινοῦ ἱερέως ἱσπανοῦ, ἀναγκασθέντος νὰ ἀποκηρύξῃ αὐτὰς καὶ ἐγκλεισθέντος κατόπιν ἰσοβίως ἐν τοῖς δεσμωτηρίοις τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως. Ὁ Ἰννοκέντιος κατὰ τὰς τελευταίας ὥρας τῆς ζωῆς του προσεκάλεσε παρ' ἑαυτῷ τὸν ἀνεψιόν του Λίβιον καὶ συνίστησεν αὐτῷ νὰ ἀποσυρθῇ εἰς τὰς γαίας μηδόλως ἀναμιγνυόμενος εἰς τὰς βαδιουργίας, ἃς προέβλεπε κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ διαδόχου του. Ὑπάρχουσι δύο ἐπιστολαὶ τοῦ πάπα τούτου ἐν τῇ Italia Sacra τοῦ Ughelli. Ἐδημοσιεύθησαν ἐπίσης Breve ad Franciscum episcopum Apamiensem, εἰς ἔτ. Decretum de sacrae communionis usu datum, 1679 εἰς ἔτ. Differents brefs touchans les évêques d Alet, de Pamiers et autres εἰς ἔτ. Bref pour la confirmation des chapitres généraux de l'ordre de Cîteaux des années 1672 καὶ 1683 εἰς ἔτ. Ἐπειδὴ ὁ Ἰννοκέντιος τῷ 1676 ἀπηγόρευσε τοὺς Ἰησουίτας νὰ προσλαμβάνωσι δοκίμους, οἱ πατέρες οὗτοι ἐκήρυξαν αὐτὸν Ἰανσενιστὴν καὶ διέταξαν προσευχὰς ὑπὲρ τῆς ἐπανορθώσεως τῶν φρονημάτων του. Διάδοχος τοῦ Ἰννοκεντίου ὑπῆρξεν Ἀλέξανδρος Ὅος.

Ἰννοκέντιος ΙΒος, 216ος πάπας, διάδοχος Ἀλεξάνδρου Ὅου, γεννηθ. ἐν Νεαπόλει τῷ 1615, ἐκλεγεὶς τῷ 1691, ἀπέθ. τῷ 1700. Καλούμενος Ἀντώνιος Πιναττέλλι, υἱὸς Οὐμβέρτου Ὅου διωρίσθη ὑπουργὸς τοῦ δευτέρου Οὐμβέρτου, ὑπὸ Ἰννοκεντίου ΙΑου μετὰ τὴν ἐκλογήν της Μελίτης, διοικητὴς Οὐϊτερβίου καὶ νούντσιος ἐν Φλωρεντίᾳ, ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Ὅου, νούντσιος ἐν Πολωνίᾳ καὶ ἐν Βιέννῃ, ὑπὸ Κλήμεντος Ιου ἐπίσκοπος Λούκκας, γραμματεὺς τοῦ ἱερατικοῦ συλλόγου τῶν ἐπισκόπων καὶ τῶν κανονικῶν, ὑπὸ Ἰννοκεντίου ΙΑου προεβιβάσθη καρδινάλιος καὶ διωρίσθη ἐπίσκοπος Φαβεντίας, λεγάτος Βολωνίας καὶ ὕστερον ἀρχιεπίσκοπος Νεαπόλεως. Ἅμα τῇ εἰς τὸν ἐπισκοπικὸν θρόνον ἀναβάσει του ἐπεδόθη εἰς τὴν διόρθωσιν τῶν ἐκ τοῦ νεποτισμοῦ προερχομένων ἀτοπημάτων εἰς οὐδένα μὲν τῶν συγγενῶν του παραχωρήσας κάρπωσιν κτημάτων, διανέμων δὲ εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅσα οἱ πλεῖστοι τῶν προκατόχων του ἀπένεμον εἰς τοὺς συγγενεῖς των. Κατὰ τὴν πρώτην συνάθροισιν τῶν καρδιναλίων διεκήρυξεν ὅτι θέλει ἐργάζεσθαι ἀποκλειστικῶς πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅτι θέλει ἀπονείμει τὰ ἀξιώματα εἰς μόνους τοὺς ἀξίους οὐδόλως ἀποβλέπων εἰς εὐγενῆ καταγωγὴν, φιλίαν ἢ συγγενείας, καὶ ἀπηγόρευσεν αὐστηρῶς τοὺς δικαστικοὺς ὑπαλλήλους τὴν παραδοχὴν δώρων. Τοῦ προκατόχου του καταχρεώσαντος τὴν ἁγίαν ἕδραν κατήργησε πάσας τὰς ἀνωφελεῖς θέσεις καὶ οὕτως ἐπήνεγκεν ἐτησίαν οἰκονομίαν κατὰ 80 χιλιάδ. ταλλήρων, διατάξας προσέτι αὐστηρὰν οἰκονομίαν καὶ ἐντὸς τῶν ἰδίων μεγάρων. Μετὰ ἕνα μῆνα ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς του ἐπέτρεψε τὴν καθ' ὡρισμένας ἡμέρας καὶ ὥρας δημοσίαν ἀκρόασιν εἰς πάντα βουλόμενον νὰ συμβουλευθῇ αὐτὸν, ἀλλὰ τὸ σοφὸν τοῦτο ἔθιμον ἠναγκάσθη ἐκ περιστατικοῦ τινος νὰ διακόψῃ. Ἐν τούτοις καταγινόμενος δραστηρίως εἰς πάντα τὰ ἀφορῶντα τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν, ὑπεχρέωσε τοὺς ἐφημερίους τῆς Ῥώμης νὰ συνέρχωνται κατὰ πᾶσαν τετάρτην ὅπως συζητῶσι περὶ πνευματικῶν ὑποθέσεων καὶ ἀπηγόρευσε πάντα τὰ τυχηρὰ παίγνια. Κατὰ διαταγήν του δοὺξ ἐξυβρίσας ἱερέα ἐκκλείσθη ἐντὸς τοῦ φρουρίου τοῦ Ἁγίου Ἀγγέλου καὶ ἕτερος ἱππότης διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἀπεπέμφθη ἐκτὸς τῆς πόλεως καίτοι ἔχων θέσιν καρδιναλίου ματαίως ἐπεμβάντα ὑπὲρ αὐτοῦ. Κατόπιν ὁ Ἰννοκέντιος ἐπεδόθη εἰς τὴν ἄρσιν τῶν μετὰ τῆς γαλλικανῆς ἐκκλησίας ἀφορισιῶν ἐπὶ τῶν προκατόχων του διαφορῶν, καὶ αἱ προσπάθειαί του ἐστέφθησαν διὰ λαμπρᾶς ἐπιτυχίας, λυθείσης καὶ τῆς μεταξὺ Βοσσουέτου καὶ Φενελῶνος διαφορᾶς. Ἐδημοσιεύθησαν ἐν Παρισίοις Bref portant sus pension de toutes indulgences pendant l'année du jubilé 1700. Actes et déclarations concernant la Constitution.

Δημόσια Βιβλιοθήκη Αθηνών (ΝΠΤΑ)

de N. S. P. le pape Innocent XII portant la condamnation du livre de Fénelon. Διάδοχος τοῦ Ἰννοκεντίου ὑπῆρξε Κλήμης ΙΑ'.

Ἰννοκέντιος ΙΓος, 248ος πάπας, διάδοχος Κλήμεντος ΙΑου, γεννηθεὶς ἐν Ῥώμῃ τῷ 1655, ἐκλεγεὶς τῷ 1721, ἀπ. τῷ 1724. Καλούμενος Μιχαὴλ-Ἄγγελος καὶ κατηγόμενος ἐκ τῆς ἐπισήμου οἰκογενείας Κόντι προμηθευσάσης ὀκτὼ πάπας εἰς τὴν δυτικὴν ἐκκλησίαν ἐγένετο διοικητὴς Οὐϊτερβίου τῷ 1693, ἀρχιεπίσκοπος Ταρσοῦ τῷ 1695, νούντσιος ἐν Λισαβόνι τῷ 1698, καρδινάλιος τῷ 1707, λεγάτος Φερράρας τῷ 1709 ἐπίσκοπος Οὐϊτερβίου τῷ 1712 καὶ ἐξελέγη πάπας. Εἰς τὰς κατὰ τοῦ παπικοῦ διατάγματος Unigenitus παραστάσεις τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Γερμανίας ἐδείχθη ἐνδοτος. Αἱ προσπάθειαί του ὅπως τὰ κράτη Πάρμας καὶ Πλακεντίας ἀναγνωρισθῶσιν ὡς τιμάρια τῇ ἀγ. ἕδρας ἐναυάγησαν. Τῷ 1723 ἀνεκήρυξεν ἀθῶον παντὸς ἀποδιδομένου αὐτῷ ἐγκλήματος τὸν καρδινάλιον Ἀλθερόνην καὶ ἐπέτρεψεν αὐτῷ νὰ ἀναλάβῃ πάντα τὰ παρομαρτοῦντα τῷ καρδιναλικῷ ἀξιώματι δικαιώματα. Παρ' ὀλίγον νὰ ἐπέλθῃ ἐπὶ τῆς παπωσύνης του ἡ διάλυσις τοῦ τάγματος τῶν Ἰησουϊτῶν, ἂν δὲν προελάμβανεν ὁ θάνατός του ἀποδιδόμενος εἰς δηλητηρίασιν. Ὁ πάπας οὗτος δὲν εἶχε μὲν ἱκανότητα, καθίσταται ὅμως ἀξιέπαινος διὰ τὴν εὐσέβειαν, τὴν αὐταπαρνησίαν καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ζῆλόν του. Διάδοχος αὐτοῦ ὑπῆρξε Βενέδικτος ΙΓος.

Ἰννοκέντιος, νομισθεὶς ῥωμαῖος, σύγχρονος τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. Μεταξὺ ἄλλων συγγραμμάτων του συνέταξε καὶ περὶ τῶν πρὸς κατοίκησιν τῆς γῆς κανόνων σύγγραμμα εἰς 12 τοιλίγιστον βιβλία διαιρούμενον, οὗτινος ἀποσπάσματα μόνον διεσώθησαν.

Ἰννοκέντιος (Γιζώλ), πρωθιεράρχης ῥώσσος, γενν. ἐν τῇ Πρωσσικῇ Πολωνίᾳ ἐκ γονέων λουθηρανῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖου αἰῶνος, καὶ ἀποβιώσαν ἐν Κιέβῳ τῷ 1684. Νεώτατος προελθὼν εἰς τὴν ὀρθόδοξον θρησκείαν καὶ περιβληθεὶς τὸ μοναχικὸν σχῆμα, προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Πέτρου Μοχίλα, ὅπως καταλάβῃ ἕδραν τῆς ῥητορικῆς ἐν Κιέβῳ, ὅπου ἐγένετο ἡγούμενος τῆς μονῆς τῆς Λαύρας. Ἐπιτάφιον αὐτοῦ ἐξεφώνησεν ὁ ἅγιος Δημήτριος ὁ ἐκ Ῥοστόβου. Ὑπάρχουσι τρία αὐτοῦ συγγράμματα «Περὶ τῆς μετὰ θάνατον καταστάσεως τῶν ψυχῶν» καταδικασθὲν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ῥωσσίας «Σύνοψις Ῥωσσικῆς Ἱστορίας» πολλάκις ἀνατυπωθεὶν καὶ «Διδασκαλίαι περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς ἐξομολογήσεως». Ἐν τῇ συνοδικῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Μόσχας σώζεται ἐν χειρογράφοις σύγγραμμα αὐτοῦ «Ἡ ἀληθὴς πίστις» καταπολεμοῦν τὰς δοξασίας τῶν δυτικῶν καὶ ἰδίως σύγγραμμα τοῦ Βενεδίκτου Βέϋμ ἐπιγραφόμενον «Περὶ τῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἁγίου Πέτρου καὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος».

Ἰννοκέντιος, πρωθιεράρχης ῥώσσος, γενν. τῷ 1800 ἐν Σιέβσκη, ἀποθαν. ἐν Ὀδησσῷ τῷ 1857. Ἐξ ἐπιταφίου τινὸς λόγου ἐκφωνηθέντος ὑπ' αὐτοῦ ἐ. Κιέβῳ ἐπί τινος τῶν συμμαθητῶν του ἀπεδείχθη πρωΐμως ἡ εὐγλωττία του. Ἐν ἡλικίᾳ 24 ἐτῶν ἐγένετο μοναχὸς, μετὰ δύο ἔτη ἐπιθεωρητὴς τῆς θεολογικῆς ἀκαδημίας τῆς Πετρουπόλεως, καὶ τῷ 1830 πρύτανις τῆς τοῦ Κιέβου. Χειροτονηθεὶς ἐπίσκοπος τῷ 1846 ἐξηκολούθησε διαμείνων ἐπὶ τέσσαρα ἔτη ὡς τοποτηρητὴς ἐν Κιέβῳ, ἐκεῖθεν διῆλθεν ἐπὶ ὀκτὼ ὅλους μῆνας ἐν Βολόγνῃ, ἑπτὰ ἔτη ἐν Χαρκόβῳ, προσεκλήθη τῷ 1848 εἰς τὴν ἕδραν τῆς Χερσῶνος, καὶ διωρίσθη τῷ 1856 μέλος τῆς ἱερᾶς Συνόδου. Τὰ ἐπιφημότερα τῶν συγγραμμάτων του εἶναι «Αἱ τελευταῖαι ἡμέραι τῆς ἐπὶ τῆς γῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ». — «Βίος τοῦ ἀποστόλου Παύλου». — «Λόγοι καὶ Ὁμιλίαι» μεταφρασθεῖσα ἐν μέρει ὑπὸ Λ. Στούρζα. — «Λόγοι ἐκφωνηθέντες ἐν Βολόγδᾳ». — «Εὐχὴ τοῦ ἁγίου Ἐφραὶμ». — «Περὶ ἁμαρτίας καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς» — «Ὁ Θεὸς μεθ' ἡμῶν». — «Λόγοι ἐκφωνηθέντες ἐν Χαρκόβῳ». — Μετάφρασις τῆς «Χριστιανικῆς Διδασκαλίας» τοῦ Αὐγουστίνου, καὶ λοιπά.

ΙΝΝΟΣ, λατιν. Oenus ἢ Aenus, γερμαν. Inn, ποταμὸς τῆς Γερμανίας πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Λουγγίνου τῶν Ῥετικῶν Ἄλπεων, ἐν τῇ νοτιοδυτικῇ ἄκρᾳ τῆς Ἄνω-Ἐγκαδίνης ἐν τῇ ἑλβετικῇ τοπαρχίᾳ τῶν Γριζώνων, διερχόμενος τὰ Β τοῦ Τυρόλου, διαβρέχων διαφόρους πόλεις τοῦ Τυρόλου, χωρίζων ἐπί τι διάστημα τὴν Βαυαρίαν ἀπὸ τῶν αὐστριακῶν κρατῶν, καὶ ἐκβάλλων μετὰ ῥοὺν 450 χιλιαμ. εἰς τὸν Δούναβιν ἐκ τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ ὄχθης ἐν Πασσαύῳ. Δίχεται ἐκ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τὸν Σάλιζαν καὶ εἶναι πλευστὸς ἀπὸ τῆς Ἰνσπρούκης.

ΙΝΝΟΥ (νομὸς), εἷς τῶν πέντε νομῶν τῆς Ἄνω Αὐστρίας κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Βαυαρίας πρὸς Δ. Πρωτ. Βραουνάου καὶ ἄλλοτε Ῥίδ. Ἐπιφ. 218,310 κατοίκων. Πληθυσμὸς 139,206 κατοίκων.

ΙΝΟΠΑΚΑΚΙ, πόλ. τῆς Πρωσσίας ἐν Ποσενίᾳ ἐπὶ τοῦ Μινστείου, εἰς 100 χιλιόμετρα πρὸς

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινωνικόν Βιβλιοθήκη Αριστοτελείου Πανεπιστημίου

τὰ ΝΑ τῆς Βρομβέργης. Κάτ. 4800, ἐξ ὧν 2 χιλ. Ἰουδαῖοι.

ΙΝ ΠΑΤΣΕ, λατ In pace, ὄνομα διδόμενον εἰς τὰ δεσμωτήρια τῶν μοναστηρίων, ἐν οἷς ἐρρίπτοντο οἱ εἰς θάνατον καταδεδικασμένοι κληρικοί. Ἔκλειον ἐπὶ τοῦ θύματος τὸν λίθον τῆς ὁπῆς λέγοντες αὐτῷ Vade in pace (ὕπαγε εἰς εἰρήνην).

ΙΝΣΑΡΑ πόλη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας ἐν τῷ κυβερνείῳ καὶ εἰς 93 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Πέτζας ἐπὶ τῆς Ἴνης. Κάτ. 2500. Χυτήρια σιδήρου.

Ἴνσάρα, ποταμ. τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας πηγάζων εἰς 13 χιλιάμ. ἀπὸ τῆς ὁμωνύμου πόλεως, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀλατὸρ ἐν τῷ κυβερνείῳ Νίζνι-Νοβογορόδ.

ΙΝΣΒΡΟΥΚΗ, γερμ. Innsbrück τουτέστι γέφυρα τοῦ Ἴννου, λατ. Veldidena, πόλ. τῆς Αὐστρίας, πρωτεύουσα τοῦ ὁμωνύμου νομοῦ κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ Σῶλλου καὶ τοῦ Ἴννου εἰς 385 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Βιέννης εἰς πλάτ. βόρ. 47ο 16′ 10″ καὶ μῆκ. ἀνατ. 9ο 3′ 41″. Κάτ. 13 χιλιάδ. Ὡκοδομημένη ἐπὶ ὡραίας κοιλάδος περικυκλουμένης ὑπὸ ὑψηλῶν ὀρέων. Ἐπισκοπή. Πανεπιστήμιον ἱδρυθὲν τῷ 1672, κατηργήθη τῷ 1810, καὶ ἀνορθωθὲν τῷ 1826. Γυμνάσιον. Μουσεῖον Φερδινάνδου, περιέχον τὰ φυσικὰ καὶ τεχνικὰ περίεργα τοῦ Τυρόλου. Διδασκαλεῖον. Δικαστήρια. Κεμὲν μητρόπολις μεγαλοπρεπὴς γέφυρα ἐπὶ τοῦ Ἴννου. Ἐκκλησία τῆς αὐλῆς ἢ τῶν Φράγκων, διαγραφεῖσα 1553—1563 μετὰ τῶν ἀδρίστων Μαξιμιλιανοῦ Α′ καὶ τοῦ ἀρχιδούκ. Φερδινάνδου. Ἀρχαῖος πύργος τῶν ἡγεμόνων τοῦ Τυρόλου. Διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον. Ἐργοστάσιον ἐριούχων, χειροκτίων, ταινιῶν κτλ. — Ἄνεκτισθὴ πόλις τῷ 1234, ἐγεμάτισεν ἐπὶ πολλῶν χρόνων ἕδρα τῶν δουκῶν τῆς Αὐστρίας, κατελήφθη τῷ 1703 ὑπὸ τῶν Βαυαρῶν, καὶ τῷ 1809 ὑπὸ τῶν Γάλλων.

ΙΝΣΕΡ, ποτ. τῆς Εὐρωπ. Ῥωσσίας ἐν τῷ κυβερνείῳ Ὀρεμβούργου, πηγάζων ἐκ τῶν Οὐραλίων ὀρέων, ῥέων πρὸς Ν καὶ ὕστερον πρὸς Δ καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Βελαΐαν μετὰ ῥοῦν 250 χιλιαμ.

ΙΝΣΟΥΒΡΙΟΙ, ἐν τῇ γαλατικῇ γλώσσῃ Is-Om. Ὅτι τουτέστι ἄνδρες ἰσχυροί, λαὸς τῆς ἐντὸς τῶν Ἄλπεων Γαλατίας ἐν τῇ Τρανσπαδάνῃ μεταξὺ τοῦ Πάδου πρὸς Ν τοῦ Τικίνου πρὸς Δ τῶν Ἄλπεων πρὸς Β, τῆς Λίγυος καὶ τῶν Ἀπεννίνων πρὸς Δ. Πρωτ. Μεδιόλανον. Κατοικήσαντες ἐκ τῆς χώρας τῶν Ἑδούων ἐν τῇ Πέρᾳ τῶν Ἄλπεων Γαλατίᾳ ἀφίκοντο εἰς Ἰταλίαν ὑπὸ ἀρχηγὸν τὸν Βελλοβέσην. Προσβληθέντες ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων τῷ 223 π. Χ ὑπεβλήθησαν εἰς φόρον μετὰ τὰς μάχας τῆς Ἄδδης καὶ τοῦ Κλαστιδίου, ἀλλ' ἐπανεστάτησαν ὅτε προσήρχετο εἰς Ἰταλίαν ὁ Ἀννίβας τῷ 218, καὶ κατετρόπωσαν τὸν πραίτορα Μάνλιον ἐκ Μοδένης. Ἐθριάμβευσαν πρόσθετι καὶ κατὰ τοῦ Ποστουμίου ἐν Λιτάνᾳ Σύλβα τῷ 215. Ὑποδεξάμενοι τὸν Καρχηδόνιον Μάγωνα τῷ 204, ὑπέστησαν δευτέραν ῥωμαϊκὴν ἐπιδρομὴν μετὰ τὸν δεύτερον Καρχηδονικὸν πόλεμον, καὶ κατετροπώθησαν ἐπὶ τοῦ Μιγκίου ὑπὸ τοῦ Κηθήγου τῷ 197, ἐν Κώμῃ ὑπὸ τοῦ Μαρκέλλου τῷ 196, καὶ ἐν Μεδιολάνῳ ὑπὸ Ὀλλερίου Φλάκκου τῷ 195. Ἔκτοτε τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐξαλείφεται ἐκ τῆς ἱστορίας.

ΙΝΣΟΥΛΑ, ὄνομα τῆς Αἴλης ἐν Ἰταλίᾳ.

ΙΝΣΤΕΡΒΟΥΡΓ, πόλις τῆς Πρωσσίας ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Πρωσσίᾳ εἰς 26 χιλιάμ. πρὸς Δ τοῦ Γουμβίννου κατὰ τὴν συμβολὴν δύο ποταμῶν. Κάτ. 8,100. Δικαστήρια. Ἐργοστάσια ἐρίων· ζυθοποιεῖα.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ ΤΟΥ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟ, Justiniani Institutiones. Θεμελιώδεις ἀρχαὶ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου συντεθεῖσαι κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἰουστινιανοῦ ὑπὸ τοῦ γραμματέως του Τριβωνιανοῦ τῇ συμπράξει τῶν νομικῶν Δωροθέου καὶ Θεοφίλου καὶ ἐξαχθεῖσαι ἐκ τῶν συγγραμμάτων τῶν ἀρχαίων νομικῶν, ἰδίως ἐκ τῶν Ἰνστιτούτων τοῦ Γαΐου. Διαιροῦνται εἰς 4 βιβλία, καὶ ἐδημοσιεύθησαν τῷ 533. Ὁ Ἰουστινιανὸς ἀπένειμεν αὐταῖς ἰσχὺν νόμου.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ, τὸ. ΑΚΑΔΗΜΙΑ.

ΙΝΤΑΛ, γερμ. Innthal τουτέστι κοιλὰς τοῦ Ἴννου, μέρος τοῦ Τυρόλου διαβρεχόμενον ὑπὸ τοῦ Ἴννου, σχηματίζον πρὸ τοῦ 1853 δύο νομοὺς «Κάτω Ἰνταλ» μετὰ πρωτευούσης Ἰνσβρούκης καὶ κατοίκων 140 χιλ. καὶ «Ἄνω Ἰνταλ» μετὰ πρωτευούσης Ἴμστ καὶ κατοίκων 100 χιλ. Ἀμφότεροι οἱ νομοὶ συνηνωμένοι ἤδη ἀποτελοῦσι τὸν νομὸν Ἰνσβρούκης.

ΙΝΤΑΦΕΡΝΗΣ, εἷς τῶν ἑπτὰ ἐπισήμων Περσῶν τῶν συνωμοσάντων τῷ 521 π. Χ κατὰ τοῦ ψευδοσμέρδιος. Δυσαρεστηθεὶς καθ' ἃ μὴ δυνηθεὶς νὰ κατελάβῃ τὸ σῶμα, συνώμοσε κατὰ τοῦ Δαρείου, ὅστις συλλαβὼν κατεδίκασεν αὐτὸν εἰς θάνατον μετὰ πάντων τῶν συγγενῶν του τῶν ἐναγχοπηθέντων εἰς τὴν ἀνταρσίαν.

ΙΝΤΑΜΒΟΙ, ἔθνος τῶν ἐντὸς τῶν Ἄλπεων Γαλατίας ἐν Λιγουρίᾳ πρὸς τὰ ΝΔ μεταξὺ Ἄλπεων καὶ Ἀπεννίνων τῶν Β, τῆς Πίσας τῶν Ἄλπεων Γαλατίας πρὸς Δ, τῆς Μεσογείου πρὸς Ν,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κορυφαία Ψηφιακή Βιβλιοθήκη
Ακρωτηρίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

καὶ τῶν Ἰγγαούνων πρὸς Α. Πρωτεύουσα Ἄλβιον Ἰντεμέλιον σημ. Βιντιμίλλε. Ἡ χώρα περιλαμβάνεται σήμερον ἐν τῇ Ἰταλικῇ ἐπαρχίᾳ Λιμένος Μαυρικίου.

ΙΝΤΕΡΑΜΝΑ, πόλις τῆς ἀρχαίας Ἰταλίας ἐν τῇ Ὀμβρικῇ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Νάρου. Πατρὶς τοῦ ἱστορικοῦ Ταχίτου καὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ταχίτου. Σήμερον Teramo. §.—, πόλις τῆς ἀρχαίας Ἰταλίας ἐν τῷ Πικήνῳ παρὰ τοῖς Πραιτουτίοις, μεταξὺ Λείριος καὶ Μίλπιδος. Σήμερον Terni.

ΙΝΤΕΡΙ (Βαρθολομαῖος), οἰκονομολόγος καὶ μηχανικὸς Ἰταλὸς, γενν. τῷ 1672, ἀποθαν. τῷ 1757. Σπουδάσας ἐν Νεαπόλει, ἐδίδαξεν αὐτόθι τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὰ μαθηματικὰ, ἵδρυσε σχολὴν ἐμπορικὴν καὶ ἀντιπροσώπευσε παρὰ τῇ αὐλῇ τὸν μέγα δοῦκα τῆς Τοσκάνης. Ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν ἐφεύρεσιν μέσων πρὸς ἀποφυγὴν τῆς σιτοδείας καὶ τῆς ὑψώσεως τοῦ σίτου ἐφεῦρε λάκκους πρὸς ἀπόθεσιν σίτου παραδεκτοὺς γενομένους βραδύτερον καὶ ἐν Γαλλίᾳ, καὶ εἶδος κλιβάνου πρὸς ξήρανσιν σίτου περιγραφόμενον ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ του ἀββᾶ Γαλλιάνι καὶ εἰσήγαγε τὴν χρῆσιν ἀποθηκεύσεως τοῦ κατὰ τὰ γόνιμα ἔτη ἐκ τῆς συγκομιδῆς περισσεύοντος σίτου. Ἐφεῦρε προσέτι τρόπον τυπώσεως τῶν τραπεζικῶν γραμματίων. Τῷ 1754 ἵδρυσεν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Νεαπόλεως ἕδραν τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας.

ΙΝΤΕΡΙΑΝΟ (Γεώργιος), περιηγητὴς γενουήνσιος τοῦ ΙΒου αἰῶνος διαμείνας ἐπὶ πολλὰ ἔτη περὶ τὸ 1450 ἐν Κιρκασίᾳ καὶ περιγράψας τὰ ἤθη αὐτῆς.

Ἰντεριάνο (Πλούβιος), ἱστορικὸς καὶ ἀστρονόμος Ἰταλὸς, γενν. ἐν Γενούῃ, ζῶν κατὰ τὸν ΙΣΤον αἰῶνα. Συγγράμματα αὐτοῦ Ristretto delle Istorie Genovesi ἐν Γενούῃ 1506 εἰς 8ον καὶ ἐν Λουκκᾳ 1551 εἰς 4ον. Invenzione del Corso della Longitudine, col ristretto della sfera ἐν Λουκκᾳ 1851 εἰς 8ον.

Ἰντεριάνο δὲ Ἀυάλα (Ἰωάννης), φιλόλογος Ἰσπανὸς, γενν. τῷ 1656, ἀποθαν. τῷ 1730. Ἦν κατὰ τὸν Μωρέρι, ποιητὴς, ἱστορικὸς, κριτικὸς, θεολόγος, μεταφραστής. Διετήρει στενὰς σχέσεις μετὰ τῶν ἐπισημοτέρων τῆς ἐποχῆς του. Τὰ πλείστα τῶν συγγραμμάτων του εἶναι γεγραμμένα Ἰσπανιστὶ εἰς γλῶσσαν καθαρεύουσαν καὶ γλαφυράν.

ΙΝΤΕΡΙΜ ΤΗΣ ΑΥΓΟΥΣΤΗΣ, διάταγμα ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Καρόλου Ε τῷ 1548 καὶ κανονίζον τὰ θρησκευτικὰ πράγματα μέχρι τῆς ὁριστικῆς διευθετήσεως τῆς ἐν Τριδεντῳ συνόδου. Συμφωνοῦν κατὰ τὰ λοιπὰ πρὸς τὰς διδασκαλίας τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας, ἐπέτρεπε τὸν γάμον τῶν ἱερέων καὶ τὴν ὑπὸ τὰ δύο εἴδη κοινωνίαν. Οὐδέτερον τῶν διαμαχομένων μερῶν οὐδὲ τοὺς καθολικοὺς οὐδὲ τοὺς διαμαρτυρομένους ἱκανοποιῆσαν, ἐν πλείσταις χώραις μόνον διὰ τῆς βίας ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν.

ΙΝΤΕΡΚΑΤΙΑ, πόλ. τῆς Ταρρακωνικῆς Ἱσπανίας ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ὀρνιάκων.

ΙΝΤΕΡΛΑΧΕΝ τουτέστι «Μεταξὺ τῶν λιμνῶν», πολύχνιον τῆς Ἑλβετίας ἐν τῇ τοπαρχίᾳ τῆς Βέρνης κείμενον εἰς 42 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Βέρνης, παρὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ἄαρ μεταξὺ τῶν λιμνῶν Thun καὶ Brienz. Κάτ. 1360. Ἀρχαῖος πύργος. Ἕνεκα τῆς γλυκύτητος τοῦ κλίματος καὶ τῆς καλλονῆς τῶν θέσεων πλεῖστοι ξένοι μεταβαίνουσιν εἰς αὐτήν.

ΙΝΤΕΡΜΟΝΤΙΟΝ, συνοικία τῆς ἀρχαίας Ῥώμης κειμένη μεταξὺ δύο λόφων.

ΙΝ ΤΙ, διάδοχος καὶ τελευταῖος αὐτοκράτωρ τῆς Σινικῆς ἐκ τῆς δυναστείας τῶν μεταγενεστέρων Χὰν, ἐκλεγεὶς τῷ 948, ἀποθ. τῷ 950. Διεδέχθη τὸν πατέρα του Καο-Τσοῦ, ἱδρυτὴν τῆς δευτέρας δυναστείας τῶν Χάν. Ἐπὶ τῆς βασιλείας του οἱ εὐνοῦχοι κατέσχον πᾶσαν τὴν ἰσχὺν ἐν τοῖς ἀνακτόροις. Ἐπειδὴ διέταξε τὸν θάνατον τοῦ στρατηγοῦ Κούο-βεῖ συντελέσαντος τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πατρός του καὶ πολλὰς εἰς τὸν ἴδιον προσενεγκόντος ὑπηρεσίας, ὁ στρατηγὸς οὗτος ἐβίδισε μετὰ τῶν στρατευμάτων του κατὰ τῆς μητροπόλεως, καὶ φυγαδεύσας τὸν αὐτοκρατορικὸν στρατὸν, κατέλαβε τὸν θρόνον. Ὁ Ἰν-τὶ ἀναγκασθεὶς νὰ καταφύγῃ εἰς χωρίον τι ἐφονεύθη πρὶν ἀναγνωρισθῇ.

ΙΝΤΙΕΜΑ (Φρειδερῖκος), φιλόλογος ὁλλανδὸς γενν. περὶ τὸ 1550, ἀποθαν. μετὰ τὸ 1605. Οἱ γονεῖς του, καίτοι ἐξ ἐπισήμου οἰκογενείας μόνοι ἐκαλλιέργουν τοὺς ἀγροὺς των· ὁ ἴδιος δὲ ὡδήγησε τὸ ἄροτρον. Σπουδάσας ἐν Λουβαΐνῃ τὰ νομικὰ, μετῆλθε τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα ἐν Worcum, ὅπου ἐγένετο καὶ δήμαρχος. Βραδύτερον ἀποκατασταθεὶς καὶ νυμφευθεὶς ἐν Leuwaude ἔσχεν ἐκ τῆς συζύγου του ἓξ ἄρρενα. Ἕνεκα τῶν μαστιζόντων τὴν Φρισίαν πολέμων ἠναγκάσθη νὰ μετοικήσῃ εἰς Ὁλλανδίαν. Συγγράμματα αὐτοῦ. Querella Batavorum. — Carmen de Nativitate, Sepultura et Resurrectione Christi. — De Maiorum Ligurum Gubernatione libri tres. — Consilia Juris.

Ἰντιάμα (Βάλιος), νομικὸς καὶ ποιητὴς ὁλλανδὸς, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1576,

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωνικὴ Βιβλιοθήκη Ἀργοστολίου (Κ.Β.Α.)

άποθ. τῷ 1623. Χρηματίσας στρατιωτικὸς δικαστὴς ἐν τοῖς στρατεύμασι τοῦ κόμητος τοῦ Νασσαΐου, ἐγένετο τῷ 1618 βιβλιοθηκάριος καὶ γραμματεὺς τοῦ πανεπιστημίου Franeker καὶ διετέλεσεν ὡς τοιοῦτος μέχρι τοῦ 1621. Κατὰ τὸν Πακὸν ὑπῆρξε μέτριος συγγραφεύς.

ΙΝΤΟΡΚΕΤΤΑ (Πρόσπερ), Ἰησουίτης καὶ Ἱεραπόστολος ἐν Σινικῇ, γενν. ἐν Σικελίᾳ τῷ 1625, ἀποθ. τῷ 1696. Συνεργάσθη εἰς τὴν δημοσίευσιν πολλῶν συγγραμμάτων τῆς ἑταιρίας του, οἷον «Τσῖ-Χίο» μεταφρασθὲν εἰς τὴν λατινικὴν ὑπὸ τοῦ πατρὸς Ἰγνατίου ἐπὶ Κόστα, Τσουνγ-υοὺγ ὑπὸ τὸν τίτλον Sinarum scientia politico-moralis. Συνέγραψε προσέτι Testimonium de cultu ssuensi.

ΙΝΤΡΑ, φρούριον τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας εἰς 48 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Νοβάρας ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὄχθης τῆς Μείζονος λίμνης. Κάτ. 4,230. Ἐργοστάσια ὑαλικῶν, φαγεντιανῶν σκευῶν, πίλων, ἀμύλων, βαρβακερῶν. Ζωηρὸν ἐμπόριον μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Ἑλβετίας.

ΙΝΤΡΟΔΑΚΚΑ, πόλις τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, εἰς 7 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Σουλμόνης. Κάτ. 5320.

ΙΝΥΚΟΣ (ὁ) καὶ ΙΝΥΚΟΝ παρὰ Στεφάνῳ Βυζαντίῳ καὶ ΙΝΥΞ, ἀρχαία πόλις μικρὰ τῆς Σικελίας κειμένη κατὰ τὰ νότια αὐτῆς. Σήμερον ἡ πόλις αὕτη ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν Calta Bellota.

ΙΝΩ, θυγάτηρ τοῦ Κάδμου καὶ τῆς Ἁρμονίας, δευτέρα σύζυγος τοῦ Ἀθάμαντος βασιλέως τῆς Ἀχαΐας, ἐξ οὗ ἐγέννησε τὸν Λίαρχον καὶ τὸν Μελικέρτην. Ἐπειδὴ ἡ Ἰὼ κατέπεισε τὸν σύζυγόν της νὰ φονεύσῃ τὰ τῆς πρώτης συζύγου του Νεφέλης τέκνα Ἔλλην καὶ Φρίξον, ἡ Ἥρα ὀργισθεῖσα τὸν μὲν Ἀθάμαντα κατέστησε παράφρονα, αὐτὴν δὲ μετὰ τοῦ υἱοῦ Μελικέρτους καταδιώκουσα ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλ' ἡ Ἀφροδίτη μεσιτεύουσα παρὰ τῷ Ποσειδῶνι, κατέπεισεν αὐτὸν νὰ μεταβάλῃ ἀμφοτέρους εἰς θαλασσίους θεούς. Ἔκτοτε ἡ Ἰνὼ ἐλατρεύετο ὑπὸ τὸ ὄνομα Λευκοθέα (ἴδ. τὴν λέξιν).

ΙΝΩΑ, ἑορτὴ πανηγυριζομένη κατ' ἔτος ἐν Κορίνθῳ διὰ δημοσίων ἀγώνων καὶ θυσιῶν πρὸς τιμὴν τῆς Ἰνοῦς, θυγατρὸς τοῦ Κάδμου, συστᾶσα ὑπὸ Σισύφου Αἰολιδοῦ καὶ πρώτου βασιλέως τῆς Κορίνθου.

ΙΝΩΠΟΣ, κρήνη ἐπὶ τῆς νήσου Δήλου συνεχομένη κατὰ τῆς μυθολογίας κατόπιν τῆς θαλάσσης μετὰ τοῦ ἐν Αἰγάτῃ ποταμοῦ Νάλου. Καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ κρήνῃ ἔρρει τὸν αὐτὸν δρόμον. Ἡ λέξις κατά τινας συγγραφεῖς ὀξύνεται, καὶ κατ' ἄλλους προπαροξύνεται.

ΙΞΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος, κληθέντος οὕτω καθ' Ἡσύχιον ἐκ τῆς ἐν τῇ νήσῳ Ῥόδῳ χώρας Ἰξίδος.

ΙΞΙΩΝ, βασιλεὺς τῶν Λαπίθων ἐν Θεσσαλίᾳ υἱὸς τοῦ Ἀντίονος καὶ τῆς Περιμήλης. Νυμφευθεὶς τὴν Δίαν θυγατέρα τοῦ Δηϊονέως ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς τὸν Πειρίθουν. Φονεύσας τὸν πενθερόν του μὴ πληρώσαντα ὀφειλόμενον αὐτῷ χρέος, ἀπεδιώχθη ἕνεκα τοῦ ἐγκλήματος τούτου ἐκ τοῦ κράτους του. Οὐδενὸς θελήσαντος νὰ ἐκκαθάρῃ αὐτὸν τοῦ φόνου, μόνον ἐν τοῖς μεγάροις τοῦ Διὸς ἐλεήσαντος αὐτὸν εὗρε καταφύγιον. Ἀλλ' ἐκεῖ ἐρωτευθεὶς τὴν Ἥραν ὑπέπεσεν εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ Διός, ὅστις ὅπως βεβαιωθῇ ἀπέστειλεν αὐτῷ νεφέλην ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς Ἥρας, μεθ' ἧς συνευρεθεὶς ὁ Ἰξίων ἐγέννησε τοὺς Κενταύρους. Ὁ Ζεὺς βεβαιωθεὶς οὕτω περὶ τῶν ἐγκληματικῶν αὐτοῦ διαθέσεων ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὸν Τάρταρον, ὅπου διέταξε νὰ δέσωσιν αὐτὸν εἰς τροχὸν ἀκαταπαύστως καὶ σφοδρῶς περιστρεφόμενον. Ἐκ τούτου προέκυψεν ἡ παροιμία «κύκλωμα Ἰξίονος».

ΙΞΟΥΟΡΘ, Ixworth, λατ. Icenorum oppidum, πολύχνιον τῆς Ἀγγλίας ἐν Σουφφόλκῃ εἰς 12 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΒΑ τῆς Bury. Κάτ. 1200. Ἀνεκαλύφθησαν αὐτόθι πλεῖστα ῥωμαϊκὰ νομίσματα.

ΙΟΒΑ, μία τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, μεταξὺ τῶν Πολιτειῶν Wisconsia καὶ Illinois πρὸς Α, τῶν Μισουρὶ πρὸς Ν, τῆς Μιννεσότης πρὸς Β καὶ τῆς χώρας Νεμάσκα πρὸς Δυσμάς. Προϊόντα τῆς γεωργίας ἀκμαζούσης μόνον κατὰ τὰ νότια σῖτος, κριθή, βρώμη, σήκαλις, ἀραβόσιτος, λινὸς, κάνναβις, σάκχαρις, καπνὸς κτλ. Μεγίστη ἀφθονία μεταλλείων. Ἐπιφάνεια 142561 τετρ. χιλιαμ. Πληθ. κατὰ τὴν τοῦ 1870 ἀπαρίθμησιν 1,191,792 ἐξ ὧν 5762 μιγάδες καὶ 48 Ἰνδοί. Διαιρεῖται εἰς 16 κομητείας καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Iowa-City. Ἡ Ἰόβα ἀπετέλει μέρος τῶν γαλλικῶν κτήσεων. Τῷ 1803 παρεχωρήθη εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας μετὰ πασῶν τῶν χωρῶν τῶν περιλαμβανομένων ὑπὸ τὸ ὄνομα Λουϊσιάνην, ἐπέσυρε κυβέρνησιν ἐπιτόπιον τῷ 1838, καὶ ἀνεγνωρίσθη ὡς Πολιτεία τῷ 1846. Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἐξασκεῖται ὑπὸ κυβερνήτου ἐκλεγομένου κατὰ διετίαν, ἡ δὲ νομοθετικὴ ὑπὸ γενικῆς συνελεύσεως συγκειμένης ἐκ γερουσίας 50 μελῶν ἐκλεγομένης κατὰ τετραετίαν καὶ βουλῆς ἀντιπροσώπων (κατονταμελῶν ἐκλεγομένης

κατὰ διετίαν. Ἡ Ἰόβα ἀποστέλλει εἰς τὸ ὁμοσπονδιακὸν συνέδριον 2 γερουσιαστὰς καὶ 9 ἀντιπροσώπους. Ἡλικίας Πολίτης ἡλικίας 21 ἐτῶν διαμένας ἐπὶ ἓν ἔτος ἐν τῇ Πολιτείᾳ ἢ ἐπὶ 6 μῆνας ἐν τῇ κομητείᾳ ἐν ᾗ μέλλει νὰ ψηφίσῃ ἔχει δικαίωμα ψήφου. Τὸ δημόσιον χρέος ἀναβαίνει εἰς 300 χιλ. τάλληρα.

ΙΟΒΑ (Δομίτιος), στρατηγός, γάλλος, γενν. τῷ 1750, φονευθεὶς τῷ 1809. Ἀναγκασθεὶς ἄκων νὰ εἰσέλθῃ τῷ 1776 εἰς αὐστριακὴν ὑπηρεσίαν διεκρίθη εἰς διαφόρους περιστάσεις καὶ ἰδίως κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Βελιγραδίου. Κατορθώσας τὴν εἰς Γαλλίαν ἐπάνοδόν του κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπαναστάσεως διωργάνισε τὴν ἐθνοφυλακὴν τοῦ Μασσίλλα καὶ μετέσχε τῶν εἰς Βέλγιον καὶ Ὁλλανδίαν ἐκστρατειῶν. Ἀποσταλεὶς εἰς Βανδέαν συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν δημοκρατικῶν. Προσαχθεὶς ὡς ὕποπτος εἰς τὸ ἐν Τουρ δικαστήριον ἐκηρύχθη ἀθῶος. Κατὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς αὐτοκρατορίας ἀπεμακρύνθη τῆς ὑπηρεσίας ἕνεκα τῶν δημοκρατικῶν φρονημάτων του. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῷ 1808 μετέβη εἰς Ἱσπανίαν ὅπου ἐφονεύθη κατά τινα συμπλοκήν. Ἔσχε τὸ παράσημον τῆς λεγεῶνος τῆς τιμῆς, καὶ τὸ ὄνομά του ἀνεγράφη ἐπὶ τῶν ὁρειχαλκίνων πινάκων τοῦ μουσείου τῶν Βερσαλλιῶν.

ΙΟΒΑΣ, βασιλεὺς τῆς Νουμιδίας, υἱὸς τοῦ Ἰεμψάλου, ἀπέθανε τῷ 42 π. Χ. Ἀπὸ τοῦ 63 μνημονεύεται ἐν τινι ἀγορεύσει τοῦ Κικέρωνος. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος μετέβαινε εἰς Ῥώμην πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ πατρός του καὶ ἑαυτοῦ κατά τινος Νουμιδοῦ καλουμένου Μασίνθα, ἔσχε σφοδρὰν λογομαχίαν μετὰ τοῦ Καίσαρος. Διαδεξάμενος τὸν πατέρα του μετέσχε τοῦ ἐμφυλίου τῶν Ῥωμαίων πολέμου ὑπὲρ τοῦ Πομπηίου εὐγνωμόνων αὐτῷ ἐπιστρέψαντι τὸ κράτος τοῦ πατρός του καὶ ἀποστρεφόμενος τοῦ Κουρίωνα ἐπίτροπον τοῦ Καίσαρος ἐν Ἀφρικῇ, πρωτεύοντα προηγουμένως εἰς τὸν ῥωμαϊκὸν λαὸν τὴν δόξαν τοῦ βασιλέως του. Τῷ 49 μεταβὰς μετὰ μεγάλης δυνάμεως πρὸς βοήθειαν τῆς Ὑτίκης, ἠδυνήθη νὰ καταστρώσῃ τὸν στρατὸν τοῦ Καίσαρος ὁδηγούμενον ὑπὸ τοῦ Κουρίωνος φονευθέντος ἐν τῇ συμπλοκῇ καὶ ἐνίκησε μάλιστα μόνος τοὺς ἀγχιμαλώτους. Μετά τινα δὲ τοῦ Καίσαρος αὐτοπροσώπως ἐκστρατεύσαντος εἰς Ἀφρικὴν, ὁ Ἰόβας εἶναι κατ' αὐτοῦ, ἠναγκάσθη ὅμως νὰ ἐπιστρέψῃ, ὅπως ὑπερασπισθῇ τὰ μέρη τοῦ κράτους του κατά τινος ἀρχαίου συνεχόντος τοῦ Κατιλίνα ἐξηγοῦντος στράτευμα τυχοδιωκτῶν. Ἐπανακάμψας κατὰ Καίσαρος πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ Σκηπίωνος συνεκρότησε διαφόρους μάχας, ἐν αἷς διεφιλονείκησε πρὸς τοὺς Ῥωμαίους τὴν νίκην· ἐπὶ τέλους ὅμως συνεκροτήθη ἐν Θαψῷ ὁριστικὴ μάχη, καθ' ἣν ὁ Ἰόβας καὶ ὁ Σκηπίων ἠττήθησαν, καὶ ὁ Ἰόβας κατέφυγεν εἰς Ζάμαν, ἐν ᾗ εἶχε καταθέσει ἅπασαν αὐτοῦ τὴν περιουσίαν. Μὴ γενόμενος ἔκτὸς ὑπὸ τῶν κατοίκων, γινωσκόντων ὅτι ἤθελε θυσιάσει αὐτοὺς μέχρι τελευταίου ὅπως μὴ παραδώσῃ τὸ φρούριον εἰς τὸν Καίσαρα ἀπεσύρθη ἐν τινι ξυλίνῃ οἰκίᾳ του μετά τινων ἱππέων ἐν οἷς καὶ ὁ Πετρεῖος, ἐπίτροπος τοῦ Πομπηίου. Ἐκεῖ ἐφονεύθη ὑπό τινος δούλου, φονεύσας προηγουμένως τὸν Πετρεῖον ἐν μονομαχίᾳ.

Ἰόβας, βασιλεὺς τῆς Μαυριτανίας, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. περὶ τὸ 52 π. Χ, ἀποθαν. περὶ τὸ 18 μ. Χ. Κατὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του, παιδίον εἰσέτι ὠδηγήθη αἰχμάλωτος εἰς Ῥώμην, καὶ ἐκόσμησε τὸν θρίαμβον τοῦ Καίσαρος. Σπουδάσας ἐν Ῥώμῃ κατέστη εἷς τῶν ἀοφωτέρων τῆς ἐποχῆς του. Εὐνοηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀκταυίου συνώδευσεν αὐτὸν εἰς τὴν κατὰ τοῦ Ἀντωνίου ἐκστρατείαν καὶ δὲν ἐλησμονήθη κατὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ κράτους τὴν ἐτακολουθήσασαν τὴν ἐν Ἀκτίῳ μάχην, διότι ὁ Ὀκταβιος ἀπέδωκεν αὐτῷ τὸ βασίλειον τῆς Νουμιδίας καὶ ἐνύμφευσεν αὐτὸν μετὰ τῆς Κλεοπάτρας θυγατρὸς τοῦ Ἀντωνίου καὶ τῆς Κλεοπάτρας. Βραδύτερον τῷ 25 ὁ Αὔγουστος ἀναλαβὼν τὴν Νουμιδίαν κατέστησεν αὐτὴν ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν, ἀπέδωκε δὲ εἰς τὸν Ἰόβαν δύο ἐπαρχίας τῆς Μαυριτανίας, τὴν Τιγγιτανὴν καὶ τὴν Καισαριανὴν, θείς ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν του καὶ πολλὰς γετουλικὰς φυλάς. Ἀνταρσία τις τῶν φυλῶν τούτων ὑπῆρξε τὸ ἐπισημότερον γεγονὸς τῆς μακρᾶς βασιλείας του. Μὴ δυνάμενος νὰ ὑποτάξῃ αὐτοὺς ἀπετάθη πρὸς τὸν ῥωμαῖον στρατηγὸν Κορνήλιον Κόσσον, ὅστις μόλις μετὰ μακροὺς ἀγῶνας ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ τὴν καθυπόταξιν τῶν φυλῶν τούτων καὶ ἔσχε τὴν προσωνυμίαν Γετουλικός. Ἡ εἰρηνικὴ βασιλεία τοῦ Ἰόβα ὀλίγιστα γεγονότα προμηθεύει εἰς τὴν ἱστορίαν. Προφανὲς ὅτι ἐπὶ τῆς βασιλείας του ἡ Μαυριτανία ἀφίκετο εἰς βαθμόν τινα εὐημερίας ἄγνωστον μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Μετέβαλε τὴν πόλιν Ἰόλην εἰς κομψὸν ἄστυ, ὅπερ ἐκάλεσε Καισάρειαν, ἀπεβᾶσαν ἔκτοτε μητρόπολιν τῆς Μαυριτανίας. Ἰδίως ἐφημίσθη ὁ Ἰόβας διὰ τὰς φιλολογικὰς αὐτοῦ ἐργασίας, ἀναπτύξας ἐπὶ τοῦ θρόνου τὰς κατὰ τὴν νεότητά του περὶ τὴν ἀκρόασιν τῶν ἐν Ῥώμῃ καὶ διὰ πολλῶν καὶ πολλῶν συγγραμμάτων διαγωνιζόμενος πρὸς τοὺς ἐπιφανεστάτους

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κρητιδες στοὺς Βιβλιοθηκη
Αριστοτελους (ΑΠΘ)

τος συγγραφεῖς. Τὰ συγγράμματά του φέρονται συνεχῶς εἰς μαρτυρίαν ὑπὸ τοῦ Πλινίου, θεωροῦντος αὐτὰ ὡς ἐπίσημον καὶ αὐθεντικὴν πηγήν· ὑπὸ τοῦ Πτουτάρχου ἀποκαλεῖται «ὁ πάντων ἱστορικώτατος βασιλέων», ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου μνημονεύεται ὡς «ἀνὴρ πολυμαθέστατος», ὁ δὲ Ἀβινινὸς λέγει περὶ αὐτοῦ ὅτι λίαν εὐνοούμενος ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ὀκταυίου κατεγίνετο πάντοτε εἰς τὴν σπουδήν. Ὁ Ἰόβας φαίνεται ὅτι ἐπεδόθη εἰς ἅπαντας τοὺς κλάδους τῆς φιλολογίας. Ἡ γραμματική, ἀρχαιολογία, ἱστορία, γεωγραφία, φυσικὴ ἱστορία καὶ καλλιτεχνία ὑπῆρξαν ἀντικείμενα τοῦ συγγράμματός του, ὧν οὐδὲν διεσώθη μέχρις ἡμῶν, ἐκτὸς ἀποσπασμάτων τινῶν καὶ τῶν ἑπομένων ἐπιγραφῶν. — «Λιβυκὰ» ἢ «Περὶ Λιβύης συγγράμματα» ἱστορία τῆς Ἀφρικῆς, ἐν ᾗ ὁ Ἰόβας μετεχειρίσθη καὶ πηγὰς καρχηδονικάς, καθιστῶσας πολύτιμον τὸ σύγγραμμα τοῦτο περιέχον τρία τοὐλάχιστον βιβλία. Ὁ Πλίνιος, Αἰλιανός, Πλούταρχος, Φιλόστρατος ἐδανείσθησαν πολλὰ ἐξ αὐτοῦ· πιθανώτατον φαίνεται ὅτι ὁ Πλίνιος ἐξ αὐτοῦ ἔλαβε σχεδὸν ἅπασαν τὴν γεωγραφίαν τῆς Ἀφρικῆς περιεχομένην ἐν τῷ ἕκτῳ βιβλίῳ τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας του. — «Περὶ Ἀσσυρίων» εἰς δύο βιβλία. Ἱστορία τῆς Ἀραβίας ἀπευθυνομένη εἰς τὸν Γ. Καίσαρα ἔγγονον τοῦ Αὐγούστου ἑτοιμαζόμενον εἰς ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Ἀραβίας. Αὕτη περιεῖχε γενικὴν περιγραφὴν τῆς Ἀραβίας καὶ πάσας τὰς τότε περὶ τῆς γεωγραφίας καὶ τῶν φυσικῶν προϊόντων τῆς χώρας ταύτης γνώσεις. Ὁ Πλίνιος μνημονεύει αὐτῆς ὡς ἀρίστου βιβλίου. «Ῥωμαϊκὴ ἱστορία», ἧς μνημονεύονται τοὐλάχιστον δύο βιβλία. Αὕτη ἐξετείνετο μέχρι τοῦ δευτέρου καρχηδονιακοῦ πολέμου, ἴσως δὲ καὶ μέχρι Σύλλα. «Ὁμοιότητες» σύγγραμμα μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου καὶ περιέχον ἀναμφιβόλως σύγκρισιν τῶν ἠθῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων ἢ συνωνυμία τῶν δύο γλωσσῶν. «Θεατρικὴ ἱστορία», ἧς ὁ Φώτιος μνημονεύει τοῦ δεκάτου ἑβδόμου βιβλίου πραγματευομένου πᾶν συσχετιζόμενον μετὰ τοῦ θεάτρου. Τὸ τέταρτον βιβλίον περιεῖχεν ἰδίως τὴν ὀργανικὴν μουσικήν. «Περὶ γραφικῆς» ἢ «Περὶ ζωγράφων», σύγγραμμα περιέχον τοὐλάχιστον 18 βιβλία καὶ διαλαμβάνον περὶ τῆς ζωγραφικῆς τέχνης καὶ βίους τῶν ἐπιφανεστέρων ζωγράφων. Δύο πραγματεῖαι, ἡ μὲν περὶ «ἀλφορβίου» φυτοῦ τοῦ Ἄτλαντος, ἀνακαλυφθέντος ὑπὸ αὐτοῦ Ἰόβα πρώτου καὶ χρησιμεύοντος εἰς τὴν ἰατρικήν, ἡ δὲ περὶ ὄπλου. «Περὶ ὀθνείας λέξεως». Ἡ ὑφολὴ θέσις τοῦ Ἰόβα ἐν ἀπλλόγοις αὐτὸν τῶν ἐπιφανεστέρων διαφόρων φιλολόγων. Ὁ περίφημος Δίδυμος ὁ Χαλκέντερος σύγχρονος αὐτοῦ προσέβαλε πολλὰ συγγράμματά του. Ὑποτίθεται ὅτι ὁ Ἰόβας ἔσχεν ἐκ τῆς Κλεοπάτρας δύο τέκνα Πτολεμαῖον διαδεξάμενον αὐτὸν καὶ τὴν Δρουσίλλαν νυμφευθεῖσαν τὸν Ἀντώνιον Φήλικα διοικητὴν τῆς Ἰουδαίας. Κατὰ τὸν Ἰώσηπον, ὁ Ἰόβας ἐνυμφεύθη τὴν Γλαφύραν, θυγατέρα τοῦ Ἀρχελάου, βασιλέως τῆς Καππαδοκίας καὶ χήραν Ἀλεξάνδρου υἱοῦ Ἡρῴδου τοῦ Μεγάλου. Τὰ λείψανα τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἰόβα ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ Μύλλερ ἐν τοῖς Fragmenta Historicorum Graecorum, τόμ. 3ος σελ. 462.

ΙΟΒΑΤΗΣ, βασιλεὺς τῆς Λυκίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ πατὴρ τῆς Ἀντείας ἢ Σθενοβοίας καὶ πενθερὸς τοῦ Προίτου. Ὁ Βελλεροφόντης ἀπεστάλη εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Προίτου καὶ τῆς Ἀντείας ὅπως θανατωθῇ· οὗτος δὲ ὑποδεξάμενος αὐτὸν φιλοφρόνως καὶ μὴ θέλων ὁ ἴδιος νὰ ἐκτελέσῃ τὸν φόνον, ἀπέστειλεν αὐτὸν κατὰ τοῦ τέρατος Χιμαίρας ἐλπίζων τὴν ἀπώλειάν του. Ἐπιστρέψας ὁ Βελλεροφόντης νικητὴς ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ Ἰοβάτου Φιώνην καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πενθεροῦ του ἐκληρονόμησε τὴν βασιλείαν του. Ὁ Σοφοκλῆς συνέταξε τραγῳδίαν μὴ διασωθεῖσαν ἐπιγραφομένην «Ἰοβάτης».

ΙΟΒΗΣ, υἱὸς τοῦ Ἡρακλείους καὶ μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου.

ΙΟΒΙΑΝΟΣ (Φλάϊος - Κλαύδιος), αὐτοκράτωρ ῥωμαῖος, γενν. ἐν Σιγγιδούτῳ κατὰ τὴν Ἄνω Μοισίαν, τῷ 331, ἀποθ. τῷ 364. Γὸς τοῦ κόμητος Οὐαρρωνιανοῦ, στρατηγοῦ πεφημισμένου, ἐγένετο ἀρχιφύλαξ τῶν ἀνακτόρων καὶ ὡς τοιοῦτος συνώδευσε τὸν αὐτοκράτορα Ἰουλιανὸν κατὰ τὴν τελευταίαν εἰς Περσίαν ἐκστρατείαν του. Φονευθέντος τοῦ Ἰουλιανοῦ τῇ εἰκοστῇ ἕκτῃ Ἰουνίου 363, ὁ στρατὸς αἰσθανόμενος τὴν ἀνάγκην ἀρχηγοῦ προέβη εἰς τὴν ἐκλογὴν αὐτοκράτορος. Ἐκλεγέντος κατὰ πρῶτον τοῦ ἐπάρχου τῆς Ἀνατολῆς Σαλλουστίου Σεκούνδου καὶ μὴ ἀποδεξαμένου τὴν τιμήν, ἐξελέγη κατόπιν παμψηφεὶ ὁ Ἰοβιανός. Ὁ Ἀμμιανὸς Μαρκελλῖνος παρευρεθεὶς ἐν τῇ ἐκλογῇ ταύτῃ δίδει εἰκόνα τοῦ Ἰοβιανοῦ οὐχὶ τοσοῦτῳ κολακευτικήν, παριστῶν αὐτὸν ὡς ἀνίκανον, μαλθακόν, ἐπιδιδόμενον εἰς τὴν πολυφαγίαν, τὴν πολυποσίαν καὶ τὰς γυναῖκας. Ἄλλως ἦν εὐπροσήγορος, γενναιόδωρος, φιλόμουσος, ἔχων πρόσωπον χαρίεν, βλέμμα φαιδρόν, βάδισμα φυγεῖν ἀδύνατον, ἀνάστημα μέγιστον. Ἅμα ἐκλεγεὶς ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν στρατὸν ὅστις κατεπλήγη ἐκ

τὴν ἀπώλειαν τοῦ Ἰουλιανοῦ, οὐδὲν ἧττον ὑπεσχέθη τελείαν ὑπακοὴν εἰς τὸν νέον αὐτοκράτορα. Πρῶται αὐτοῦ πράξεις ὑπῆρξαν ἡ ἐπίσημος διακήρυξις αὐτοῦ ὡς χριστιανοῦ καὶ ἡ πρόσληψις τῶν ὀνομάτων Φλαυίου, Κλαυδίου, δι' ὧν καθίστα τρόπον τινὰ ἑαυτὸν συγγενῆ τῆς διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰουλιανοῦ ἐκλιπούσης δυναστείας τοῦ Κωνσταντίου τοῦ Χλωροῦ. Ἐπιδοθεὶς κατόπιν εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ στρατοῦ ἀπὸ τῆς ἐπικινδύνου θέσεως τῆς προελθούσης ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰουλιανοῦ, διέταξε τὴν ἔναρξιν ἀμέσου ὀπισθοχωρήσεως, καὶ μετ' ἀλλεπαλλήλους ἐπὶ δεκαημερίαν μάχας κατὰ τῶν ἐπιτιθεμένων Περσῶν κατώρθωσε τὴν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ διαχωρίζοντος τὰ δύο κράτη Τίγρεως ἄφιξιν. Ἐπειδὴ ἦν ἀδύνατον σχεδὸν νὰ διέλθῃ τὸν ποταμὸν τοῦτον ὄντα πλατὺν καὶ ὁρμητικὸν ἐπὶ παρουσίᾳ στρατοῦ ἐχθρικοῦ ὑπερισχύοντος, ἐνέδωκεν εἰς τὰς προτάσεις τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας, φοβουμένου καὶ τούτου τὰ ἀποτελέσματα ἀπελπισίας τοῦ ῥωμαϊκοῦ στρατοῦ καὶ μετὰ τετραημέρους διαπραγματεύσεις ἐξηγόρασε τὴν σωτηρίαν τοῦ στρατοῦ δι' εἰρήνης, τῆς ὁποίας ὅροι ἐτέθησαν ἡ εἰς τοὺς Πέρσας ἐγκατάλειψις τῶν ὑπὸ τοῦ Γαλερίου τῷ 292 συνενωθεισῶν μετὰ τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους πέντε ἐπαρχιῶν καὶ ἡ παραχώρησις τῆς Νισίβιος καὶ πολλῶν ἄλλων πόλεων τῆς Μεσοποταμίας. Τὴν ἐπονειδιστον ταύτην εἰρήνην ἐμέμφθησαν ἅπαντες οἱ ἱστορικοί, καθ' ὅσον μάλιστα κατὰ τὸν Ἀμιανὸν Μαρκελλῖνον ἠδύνατο νὰ ἀποφύγῃ αὐτὴν ἀπεσυρόμενος εἰς τὴν Κορδυηνήν. Συνομολογηθείσης ὁπωσδήποτε τῆς εἰρήνης διὰ 30 ἔτη, ὁ Ἰοβιανὸς διεβίβασε τὸν στρατόν του ἐντεῦθεν τοῦ Τίγριος, καὶ συνήντησεν αὐτὸν μετὰ τῶν ἐν Μεσοποταμίᾳ ὑπὸ τὸν Προκόπιον ῥωμαϊκῶν στρατευμάτων. Ἔσπευσε κατόπιν νὰ ἀναγορεύσῃ τὸν Λουκιλλιανὸν ἀνώτατον ἄρχοντα τῆς Ἰταλίας καὶ τὸν Μαλάρριχον τῆς Γαλατίας καὶ ἐπεδόθη εἰς τὸν διοικητικὸν μοργανισμόν. Ἀμμπρότατον αὐτοῦ μέτρον ὑπῆρξε τὸ διάταγμα τὸ καταργοῦν τοὺς κατὰ τῶν χριστιανῶν προγραφὰς τοῦ Ἰουλιανοῦ καὶ ἀποδίδον αὐτοῖς νόμιμον ὑπαρξιν ἄνευ δικαιώματος κατασχέσεως τῶν ἐθνικῶν. Ὁ Ἰοβιανὸς ἀπέδειξεν ἀπέναντι τῶν δύο ἀντιπάλων θρησκειῶν καὶ τῶν διαφόρων αἱρέσεων τοῦ χριστιανισμοῦ μεγίστην ἀμεροληψίαν, τὸν δὲ φίλον του Ἀθανάσιον ἀνεβίβασεν ἐκ νέου εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἐκεῖνος τὴν νύκτα ἐπανῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν διερχόμενος διὰ Ἐδέσσης, Ἀντιοχείας, Ταρσοῦ. Ἀφικόμενος εἰς Γάνδα τῆς Καππαδοκίας ἔμαθεν ὅτι ὁ Μαλόριχος ἀπεποιήθη τὴν διοίκησιν τῆς Γαλατίας, ὅτι ὁ Λουκιλλιανὸς σπεύσας ὅπως ἀντικατασταθῇ αὐτὸν, ἐφονεύθη ἔν τινι στάσει τῶν στρατιωτῶν, καὶ ὅτι ὁ στρατὸς ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πειθαρχίαν ὑπὸ τοῦ Ἰοβίνου. Ἐκ Τυάνων ἐξηκολούθησε τὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁδοιπορίαν του οὐδόλως ἀναχαιτιζόμενος ἐκ τῆς δριμύτητος τοῦ χειμῶνος. Τῇ 1η Ἰανουαρίου 364 ἑώρτασεν ἐν Ἀγκύρᾳ τὴν εἰς τὴν ὑπατείαν ἀναγόρευσίν του καὶ ἔλαβε συνύπατον τὸν υἱόν του Οὐαλεντινιανὸν παιδίον εἰσέτι, ἀπονείμας αὐτῷ καὶ τὸν τίτλον Νοβιλίσσιμος. Ἕνεκα τῆς βραδείας ὁδοιπορίας του μόλις περὶ τὰ μέσα τοῦ φεβρουαρίου ἀφίκετο εἰς τὰ μεθόρια τῆς Βιθυνίας. Ἐν Δαδαστάνῃ μικρᾷ πόλει τῆς Γαλατίας ἐπεδόθη εἰς καταχρήσεις συμποσίων. Τῇ 16 φεβρουαρίου ἐξερχόμενος ἐκ δαψιλοῦς συμποσίου, ἀπεσύρθη εἰς δωμάτιον προσφάτως λευκανθὲν ἐξ ἀσβέστης, ἐν ᾧ πρὸς θέρμανσιν εἶχον τεθῆ ἀνημμένοι ἄνθρακες. Τὴν ἐπιοῦσαν εὑρέθη ἐν τῇ κλίνῃ τοῦ νεκροῦ. Ὁ θάνατός του ἀπεδόθη εἰς διαφόρους αἰτίας, εἶον ἀκρασίαν, ἀτμὸν τῶν ἀνθράκων, ὀηλητήριον. Ὁ Ἀμμιανὸς Μαρκελλῖνος δὲν φαίνεται πιστεύων εἰς φυσικὸν τέλος καὶ παραβάλλει τὸν θάνατον τοῦ Ἰοβιανοῦ πρὸς τὸν τοῦ Σκηπίωνος Αἰμιλιανοῦ. Μετὰ δεκαήμερον μεσοβασιλείαν οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ στρατοῦ ἐξελέξαντο αὐτοκράτορα τὸν Οὐαλεντινιανόν.

Ἰοβιανὸς, αἱρεσιάρχης ῥωμαῖος, ἀποθαν. μετὰ τὸ 412. Μοναχὸς ἔν τινι μοναστηρίῳ τῶν Μεδιολάνων, ἐβαρύνθη ἐκ τῶν αὐστηροτήτων τοῦ μοναστικοῦ βίου καὶ μετέβη εἰς Ῥώμην. Ἐκεῖ ὑπεστήριξεν ὅτι ἡ νηστεία οὐδόλως εἶναι ἀναγκαία πρὸς σωτηρίαν καὶ δύναταί τις ἀδιαφόρως νὰ κάμῃ χρῆσιν καὶ αὐτῶν τῶν εἰδωλοθύτων. Διϊσχυρίσθη κατόπιν ὅτι ἡ παρθενία δὲν εἶναι τελειοτέρα τοῦ γάμου καὶ διέψευσεν ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ σωτῆρος διετήρησε τὴν παρθενίαν της. Προέβη μάλιστα νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι οἱ ἄνθρωποι μόνον διὰ τῆς χάριτος τοῦ βαπτίσματος ἔχουσιν ἀξίαν, καὶ ὅτι ἅπαντα τὰ ἁμαρτήματα εἶναι ἴσα πρὸς ἄλληλα. Αἱ δοξασίαι αὗται εὗρον πολλοὺς ὀπαδούς. Ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος καὶ ὁ ἅγιος Ἱερώνυμος ἔγραψαν κατὰ τοῦ αἱρεσιάρχου τούτου, καταδικασθέντος ὑπὸ τοῦ πάπα Σιρικίου καὶ ἐντινι συνόδῳ συγκροτηθείσῃ ἐν Μεδιολάνοις ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἀμβροσίου τῷ 390. Τὰ ἀναθέματα ταῦτα οὐδόλως ἐστερέωσαν τὸ Ἰοβινιανὸν ἐκμηδενίσαντα εἰς τὰς δοξασίας του καὶ ἐξορισθέντα ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου διὰ διατάγματος τῆς 12ης Σεπτεμβρίου 390. Φαίνεται ὅτι τὸ διάταγμα τοῦ-

το δὲν ἐξετελέσθη, καθόσον ὁ Ὀνώριος ἀνενέωσεν αὐτὸ τῷ 412. Ὁ Ἰοβιανὸς ἀπέθανεν ἔν τινι νήσῳ ὅπου εἶχεν ἐξορισθῆ.

ΙΟΒΙΝΟΣ, στρατηγὸς ῥωμαῖος, καταγωγῆς γαλατικῆς, ἀποθαν. τῷ 370 μ. Χ. Ἦν ἀρχηγὸς ἱππικοῦ τινος σώματος ἐν Γαλλατίᾳ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἰουλιανοῦ, καίσαρος τότε. Ὅτε ὁ Ἰουλιανὸς ἀναγορευθεὶς αὐτοκράτωρ ἀπεφάσισε κατὰ τὸ θέρος τοῦ 361 νὰ πολεμήσῃ μετὰ δραστηριότητος τὸν θεῖόν του Κωνστάντιον ἐνεπιστεύθη τὸ μεῖζον μέρος τοῦ στρατοῦ του εἰς τὸν Νίβιτον καὶ τὸν Ἰοβῖνον καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Πανωνίαν. Λήξαντος τοῦ πολέμου διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Κωνσταντίου, ὁ Ἰοβῖνος μετασχὼν ἐπιτροπῆς ἐπιτετραμμένης τὴν ἐξέλεγξιν τῶν πράξεων τῶν ὑπουργῶν τοῦ τελευταίου αὐτοκράτορος, ἐπανέκαμψεν εἰς Γαλατίαν ὡς ἐπίτροπος τοῦ αὐτοκράτορος. Ὁ Ἰοβιανὸς διάδοχος τοῦ Ἰουλιανοῦ τῷ 363ῳ, ἀντικατέστησε τὸν Ἰοβῖνον διὰ τοῦ Μαλαρίχου· τούτου μὴ ἀποδεξαμένου τὸν διορισμὸν, τοῦ δὲ κυβερνήτου τῆς Ἰταλίας Λουκιλλιανοῦ τοῦ σπεύσαντος πρὸς κατάληψιν τῆς ἀρχηγίας τοῦ ἐν Γαλατίᾳ στρατοῦ σφαγέντος ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἐν Ῥήμαις, ὁ Ἰοβῖνος ἐπαναγαγὼν τὸν στρατὸν εἰς πειθαρχίαν, διέβαλωσε περὶ τῆς πίστεώς του τὸν αὐτοκράτορα, ὅτις ἔσπευσε νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ἰοβίνου. Οὗτος διεκρίθη ἰδίως κατὰ τὴν εἰς Γαλατίαν ἐπὶ τοῦ Οὐαλεντινιανοῦ εἰσβολὴν τῶν Γερμανῶν, κατατροπώσας τοὺς βαρβάρους τούτους ἐν τρισὶ μετ' αὐτῶν συγκροτηθείσαις μάχαις καὶ ἀπωθήσας αὐτοὺς πέραν τοῦ Ῥήνου. Κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἐκστρατείας ταύτης ἐπιστροφὴν ἀνηγορεύθη ὕπατος διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος. Καθωράϊσε τὰς Ῥήμας διὰ πολλῶν οἰκοδομῶν, καὶ ἀνήγειρε παρὰ τὰ μέγαρα ἐν οἷς κατῴκει ἐκκλησίαν, ἐν ᾗ ἐτάφη. Κατὰ τὸν Le Bas ὁ τάφος του εἶναι ἓν τῶν ὡραιοτέρων μνημείων τῆς γλυπτικῆς κατὰ τὴν βυζαντινὴν ἐποχὴν, καὶ εἰς τὸν Ἰοβῖνον ἀποδίδεται ἡ ἔφρυσις διαφόρων φρουρίων, ἰδίως τῆς Joinville καὶ τῆς Joigny.

Ἰοβῖνος, ἀντάρτης γαλάτης, καταγόμενος κατά τινας ἀπὸ τοῦ προηγουμένου, φονευθεὶς τῷ 412. Ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ ἐν Μαγεντίᾳ τῷ 411, προσελκυσάμενος ἰσπανικά τινα γερμανικὰ καταπλημμυρήσαντα πανταχόθεν τὴν Γαλατίαν. Τῇ βοηθείᾳ τῶν Βουργουνδίων καὶ τῶν Ἀλανῶν ἐπεξέτεινε τὴν ἀρχὴν του ἀπὸ τῶν Ἄλπεων μέχρι τῆς Μεσογείου. Ἀλλ' ἡ ἐξουσία του ὑπῆρξε βραχυτάτη. Οἱ Ῥωμαῖοι κατεπολέμησαν τὰς Τρίβους ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ νότια τῆς Γαλατίας ὅπου ἀπήντησεν ἐπικινδυνωτέρους ἐχθρούς. Ὁ Ἀτάουλφος, βασιλεὺς τῶν Βισιγότθων ἀφικόμενος εἰς Γαλατίαν κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ 412, κατ' ἀρχὰς εἰσῆλθεν εἰς διαπραγματεύσεις μετ' αὐτοῦ, τούτων δὲ μὴ ἐπιτυχουσῶν ὑπεσχέθη εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ὀνώριον τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰοβίνου. Κατὰ πρῶτον ἐφόνευσε τὸν ἀδελφὸν του Σεβαστιανὸν, ἀναγορευθέντα ὑπὸ τοῦ Ἰοβίνου καίσαρα· ἐπολιόρκησε κατόπιν τὸν ἀντάρτην ἐν Βαλεντίᾳ καὶ ἀναγκάσας αὐτὸν νὰ παραδοθῇ παρεχώρησεν αὐτὸν εἰς τὸν ῥωμαῖον ἔπαρχον Δάρδανον φονεύσαντα αὐτόν. Ὁ Σωζόμενος καὶ ὁ Φιλόστοργος καλοῦσι τὸν ἀντάρτην τοῦτον Ἰοβιανὸν, ἐνῷ τὰ νομίσματα φέρουσιν Jovinus.

ΙΟΒΙΝΙΑΚΟΝ, πόλ. τῆς Γαλλίας, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ ῥωμαίου στρατηγοῦ Ἰοβίνου, ἴδ. ΖΟΛΓΝΥ.

ΙΟΓΓ-ΠΟΥΓ-ΔΑ-Ι, σοφὸς Κινέζος, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Η' αἰῶνος. Ἀνήκων εἰς τὴν σχολὴν τῆς φυσικῆς φιλοσοφίας τοῦ περιφήμου Τσουχὶ προσεκλήθη εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν αὐλὴν καὶ ἐκ τῆς δημοσιεύσεως διαφόρων συγγραμμάτων συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τῆς παιδείας.

ΙΟΔΑΜΕΙΑ, ἱέρεια τῆς Ἰωνίας Ἀθηνᾶς περὶ τὴν Κορώνειαν ἐν Βοιωτίᾳ. Περὶ ταύτης λέγεται ὅτι ἀπελιθώθη, ὅτε εἰσελθοῦσα εἰς τὸ τέμενος τῆς θεᾶς εἶδε τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης ἐπὶ τοῦ χιτῶνος τῆς Ἀθηνᾶς.

ΙΟΕΣΣΑ, ἑταίρα μνημονευομένη ἐν τοῖς Ἑταιρικοῖς Διαλόγοις τοῦ Λουκιανοῦ.

ΙΟΚΑΣΤΗ, παρ' Ὁμήρῳ ΕΠΙΚΑΣΤΗ, θυγάτηρ τοῦ Μενοικέως, ἀδελφὴ τοῦ Κρέοντος καὶ σύζυγος Λαΐου, βασιλέως τῶν Θηβῶν, μεθ' οὗ ἐγέννησε τὸν Οἰδίποδα, ὅστις φονεύσας ἐν ἀγνοίᾳ τὸν πατέρα του καὶ λύσας τὸ αἴνιγμα τῆς Σφιγγὸς ἔλαβε τὸ βασίλειον τῶν Θηβῶν καὶ ἐνυμφεύθη τὴν μητέρα του ἀγνοῶν τοὺς στενωτάτους μετ' αὐτῆς δεσμούς. Ἐκ τῆς παρανόμου καὶ ἀνοσίου ταύτης μίξεως ἐγέννησεν ἡ Ἰοκάστη μετὰ τοῦ Οἰδίποδος τέσσαρα τέκνα Ἐτεοκλῆν, Πολυνείκην, Ἀντιγόνην καὶ Ἰσμήνην. Πληροφορηθεῖσα ὕστερον τὴν ἀπάτην της καὶ μὴ ἀνεχομένη πλέον τὸ ζῆν ἠυτοκτόνησε.

ΙΟΚΑΣΤΗΣ, υἱὸς τοῦ Αἰόλου, βασιλέως τῶν Λιπάρων νήσων, καὶ μέρους τῆς περὶ τὸ Ῥήγιον χώρας ἐν Ἰταλίᾳ μνημονευόμενος ὑπὸ Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου.

ΙΟΛΑ-ΙΔΑΣ, στρατηγὸς τῶν Θηβῶν καὶ φίλος τοῦ Ἐπαμεινώνδα, ἀποθανὼν καὶ αὐτὸς κατὰ τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην τῷ 361 π. Χ.

ΑΠΟΣΤΕΓΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωνία Σοφίας Βιβλιοθήκη
Αθηνών (Ν. Π. Δ.)

ΙΟΛΑΟΣ, ἀττικῶς ΙΟΛΕΩΣ, δωρ. ΙΟΛΑΣ, υἱὸς τοῦ Ἰφίκλου καὶ τῆς Αὐτομεδούσης, φίλος πιστὸς καὶ σύντροφος τοῦ Ἡρακλέους. Παρευρέθη μετὰ τοῦ Ἡρακλέους εἰς τὸν κατὰ τῆς Λερναίας Ὕδρας ἀγῶνα, καὶ ἐβοήθησεν αὐτὸν καυτηριάζων τὰς ἀποκοπτομένας κεφαλὰς τοῦ τέρατος ἐκείνου. εἶτα συνώδευσεν αὐτὸν εἰς Ἰταλίαν, καὶ ἀπήγαγεν ἐκεῖθεν τὰς βοῦς τοῦ Γηρυόνου· καὶ πολλῶν δὲ ἄλλων ἐπιχειρήσεων τοῦ ἥρωος ἐκείνου μετέσχε. Πρὸς ἀνταμοιβὴν τῆς πίστεώς του, ὁ Ἡρακλῆς ἀνήγειρεν αὐτῷ ναὸν ἐπὶ τῆς νήσου Σικελίας, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ εἰς γάμον τὴν ἑαυτοῦ σύζυγον Μίγαραν. Τελευταῖον μεταβὰς μετὰ τῶν ἐκ τῶν πεντήκοντα θυγατέρων τοῦ Θεσπίου υἱῶν τοῦ Ἡρακλέους εἰς τὴν νῆσον Σαρδὼ καὶ κυριεύσας μέγα αὐτῆς μέρος, ἀνήγειρεν αὐτόθι τῇ συνεργείᾳ τοῦ Δαιδάλου πολλὰς οἰκοδομὰς καὶ ἐτιμήθη ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων διὰ θείων τιμῶν. Παρὰ τὰς Θήβας ἐν Βοιωτίᾳ ὑπῆρχεν ἰδιαίτερον αὐτοῦ ἱερόν.

Ἰόλαος, στρατηγὸς τῶν Μακεδόνων καὶ ἄρχων τοῦ ἱππικοῦ ἐπὶ Περδίκκα, βασιλέως τῶν Μακεδόνων.

Ἰόλαος ἢ Ἴολλος, ὄνομα κοινόν, ὡς φαίνεται εἰς πολλοὺς ἰατροὺς τῆς ἀρχαιότητος. Διακρίνεται ἰδίως ἐπιτήδειός τις ἰατρὸς γεννηθεὶς ἐν Βιθυνίᾳ καὶ ζῶν κατὰ τὸν Γ' πρ. Χρ. αἰῶνα. Οὗτος συνέταξε περὶ φυτῶν καὶ τῶν ἰδιοτήτων αὐτῶν σύγγραμμα μὴ διασωθέν μέν, μνημονευόμενον δὲ συνεχῶς ὑπὸ τοῦ Διοσκορίδου. Ὁ Γαληνὸς, ὁ Κέλσος καὶ ὁ Πλίνιος μνημονεύουσι συνεχῶς ἰατροῦ τινος Ἰόλλου, ἀλλ' ἀδύνατον νὰ διαβεβαιώσῃ τις ὅτι ἐννοοῦσι τὸν ἀνωτέρω ῥηθέντα. Καὶ ὀφθαλμίτερός δέ τις Ἴόλαος δεικνύεται ἐν τινι ἐπιγράμματι λαμβανομένῳ ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ Gruter.

ΙΟΛΕΙΑ ποιητ. ἀντὶ ΙΟΛΗ.

ΙΟΛΗ, θυγάτηρ τοῦ Εὐρύτου βασιλέως τῆς Οἰχαλίας ἐν Εὐβοίᾳ. Ὁ πατὴρ αὐτῆς ὑπεσχέθη νὰ νυμφεύσῃ αὐτὴν μετ' ἐκείνου ἐκ τῶν Ἑλλήνων, ὅστις ἤθελε νικήσει αὐτὸν καὶ τοὺς υἱούς του εἰς τὸ τοξεύειν. Ὁ Ἡρακλῆς νικήσας αὐτοὺς καὶ μὴ λαβὼν τὴν Ἴόλην εἰς γυναῖκα παρὰ τοῦ πατρός του, ἐπόρθησε τὴν Οἰχαλίαν, ἐφόνευσε τὸν Εὐρυτον καὶ ἡχμαλώτισε τὴν νέαν Ἴόλην, διὰ τὴν ὁποίαν ζηλοτυπήσασα ἡ Δηϊάνειρα σύζυγος τοῦ Ἡρακλέους ἐπροξένησε τὸν ὀδυνηρὸν θάνατον τοῦ ἥρωος ἐκείνου. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἡρακλέους ἐνυμφεύθη τὴν Ἴόλην ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ὕλλος. Παρὰ Σοφοκλεῖ καὶ Εὐριπίδῃ.

ΙΟΛΗ, πόλις τῆς Ἀφρικῆς ἐν Μαυριτανίᾳ ἐπὶ τῆς παραλίας. Ὁ βασιλεὺς τῆς Μαυριτανίας Ἰόβας καλλωπίσας αὐτὴν ἀπεκάλεσε «Καισάρειαν» πρὸς τιμὴν τοῦ προστάτου τοῦ Καίσαρος.

ΙΟΝΑ ἢ ΙΚΟΛΜΚΙΛ, νῆσος τῆς Σκωτίας, μία τῶν Ἑβρίδων πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Μούλλης, 26 τετρ. χιλιάμ. 450 κάτ. Γεννήματα, κτηνοτροφία, ὀρείτης κίτρινος, μάρμαρα λευκά. Ὁ Ἅγιος Κολουμβὰν ἵδρυσαν αὐτόθι τῷ 565 μονὴν, ἐν ᾗ ἐκαλλιεργήθησαν τὰ γράμματα καὶ αἱ ἐπιστῆμαι. Αὐτόθι ἐθάπτοντο οἱ ἀρχαῖοι βασιλεῖς τῆς Σκωτίας. Ἀρχαιότητες. Ἀνήκει εἰς τὸν δοῦκα τῆς Ἀργύλης.

ΙΟΝΖΑΚ, πρωτεύουσα ἐπαρχίας ἐν Γαλλίᾳ ἐν τῷ νομῷ Charente Inferieur ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Seugne εἰς 30 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΑ τῶν Σαιντῶν. Κάτοικ. 2,750. Πρωτοδικεῖον. Ἐργοστάσια χονδρῶν μαλλικῶν, ἐμπόριον γεννημάτων, βακῆς, κτηνῶν, πτηνῶν. Ἀρχαῖος πύργος παραχωρηθεὶς ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Καρόλου εἰς τὴν παρὰ τοῖς Παρισίοις μονὴν τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ.

ΙΟΝΗ, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος κατὰ τὸν Ἀπολλόδωρον. Οἱ κριτικοὶ διορθοῦσι τὴν λέξιν ταύτην «Ἠόνη» ἢ «Προνόη».

ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ, τὰ. ΙΟΝΙΟΝ ΚΡΑΤΟΣ.

ΙΟΝΙΟΝ ΚΡΑΤΟΣ ἢ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΩΝ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ ἢ τῆς ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ, πρώην μικρὸν κράτος τῆς μεσημβρινῆς Εὐρώπης, ἐωθὲν μετὰ τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος. Συνέκειτο ἐκ τῶν νήσων Κερκύρας, Παξῶν, Λευκάδος, Ἰθάκης, Κεφαληνίας, Ζακύνθου καὶ Κυθήρων καὶ ἐκ τῶν νησυδρίων Ἀντιπάξου, Ὀθρωνοῦ, Ἀντικυθήρων, κ.τ.λ. διεσκορπισμένων τῆς μὲν Κερκύρας καὶ τῆς Παξοῦ κατὰ τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Ἠπείρου, τῆς δὲ Λευκάδος τῆς Ἰθάκης καὶ τῆς Κεφαληνίας κατὰ τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, τῆς δὲ Ζακύνθου κατὰ τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου, τῶν δὲ Κυθήρων κατὰ τὰ νότια παράλια τῆς Πελοποννήσου, τῶν δὲ νησυδρίων παρὰ τὰς διαφόρους νήσους. Ἐπιφάνεια 2,836 τετρ. χιλιαμ. περίπου. Πληθυσμὸς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἑνώσεως 246 χιλ. 483. Πρωτεύουσα Κέρκυρα. Κλίμα γλυκύτατον. Γῆ ὀρεινὴ, ἀλλὰ γόνιμος εἰς βάμβακα, οἴνους, ἔλαιον, σταφίδας. Κομψαὶ ὁδοί.—Περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΑ' αἰῶνος οἱ Νορμανδοὶ τῶν Δύο Σικελιῶν ἀφῄρεσαν ἀπὸ τῶν αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου τὴν Κέρκυραν. Τῷ 1386 ἐκυρίευσεν αὐτὴν ἡ Βενετία κατόπιν δὲ καὶ τὰς λοιπὰς νήσους, καὶ διετήρησε τήν τε Κέρκυραν καὶ τὰς λοιπὰς νήσους μέχρι τέλους τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Ἐν

Καμποφορμίῳ συνθήκη τοῦ 1797 μετεβίβασεν αὐτὰς εἰς τὴν κυριαρχίαν τῆς Γαλλίας, ἥτις ἐσχημάτισεν ἐξ αὐτῶν τρεῖς ἐπαρχίας, Ἰθάκης, Κερκύρας καὶ Αἰγαίου Πελάγους. Τῷ 1799 σπόλος τουρκορωσσικὸς κατέλαβε τὰς Ἰονίους νήσους, ἐξ ὧν ἐσχηματίσθη πολιτεία ὑποτελὴς φόρου εἰς τὴν Τουρκίαν, ἀλλὰ τῷ 1802 ἡ ἐν Ἀμιένοις συνθήκη διεκήρυξεν αὐτὰς ἐλευθέρας ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ῥωσσίας. Τῷ 1807 ἡ ἐν Τιλσίτῃ συνθήκη ἀπέδωκεν αὐτὰς εἰς τὴν Γαλλίαν, καὶ ὁ στρατηγὸς Βερθιέρος διωρίσθη κυβερνήτης αὐτῶν. Ἡ ἐν Παρισίοις συνομολογηθεῖσα τῇ 5 νοεμβρίου 1815 συνθήκη ἔθηκεν αὐτὰς ὑπὸ τὴν ἀγγλικὴν προστασίαν. Τότε ἐσχημανίσθη αὐτόθι ἀριστοκρατικὴ πολιτεία· ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἀπενεμήθη εἰς Βουλὴν ἐκ 40 μελῶν, ὧν τὰ 11 ἐξελέγοντο ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως καὶ τὰ 29 ὑπὸ τῶν ἐκλεγέων, ἡ δὲ ἐκτελεστικὴ εἰς γερουσίαν συγκειμένην ἐκ προέδρου διορίζομένου ὑπὸ τῆς προστάτιδος δυνάμεως καὶ ἐκ πέντε γερουσιαστῶν ἐκλεγομένων ἐκ τῶν μελῶν τῆς Βουλῆς ὑπὸ τῶν βουλευτῶν ἐπὶ πενταετίαν· λόρδος δὲ ἁρμοστὴς ἄγγλος διηύθυνε τὰ ἐξωτερικὰ, τὴν ἀστυνομίαν καὶ τὸν στρατόν. Ἡ Ἀγγλία ἔχαιρε τὸ δικαίωμα διατηρήσεως φρουρᾶς ἐν τοῖς φρουρίοις καὶ διοικήσεως τῶν στρατευμάτων. Συνεπείᾳ τῶν κατὰ τὸ 1848 ἐν Γαλλίᾳ συμβάντων ἀνταρσία ἐξερράγη ἐν Κεφαλληνίᾳ προτιθεμένη τὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἕνωσιν τῶν νήσων, ἀλλ' αὕτη κατεβλήθη τῷ 1849 ὑπὸ τῆς προστάτιδος δυνάμεως δι' αὐστηρῶν μέτρων. Ἔκτοτε ὁσάκις συνεκαλεῖτο ἡ Βουλὴ πρῶτον αὐτῆς ψήφισμα ἐξῃτεῖτο τὴν ἕνωσιν τῶν νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀμέσως διελύετο. Ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις ἀπεστέλλασε τὸν Γλάδστωνα, ὅπως ἐρευνήσῃ τὸ αἴσθημα τῶν κατοίκων καὶ πεισθεὶς ἐκ τῆς πανδήμου ἐκφράσεως τῆς κοινῆς γνώμης ἀπεφάσισεν ἀφ' ἑαυτῆς τὴν παραχώρησιν τῶν νήσων εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὅτε τῇ 6 ἰουνίου 1863 ὁ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Σλέσβιγ-Ὁλστεϊν-Σονδερβοῦργ-Γλύκσβουργ ἀνεψιὸς τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας πρίγκηψ Γουλιέλμος παρεδέχθη τὸν θρόνον τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὸ ὄνομα Γεώργιος Α' ἡ παραδοχὴ ἐγένετο ἐπὶ τῷ ὅρῳ τῆς ἁπλῆς καὶ καθαρᾶς ἑνώσεως τῶν Ἰονίων νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἕνωσις αὕτη προεκηρύχθη τῇ 21 μαΐου (2 ἰουνίου) 1864 κατεδεχθέντων τῶν φρουρίων τῆς Κερκύρας. Ἔκτοτε ἐπαυσεν ὑφιστάμενον τὸ Ἰόνιον Κράτος, οἱ δὲ ἀποστελλόμενοι αὐτόθι νῆσοι συνεπληροῦσαν μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἀπεστέλλασαν τρεῖς νομοὺς Λευκάδος, Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου, ἐκτὸς τῶν Κυθήρων συνενωθεισῶν μετὰ τοῦ νομοῦ τῆς Μεσσηνίας.

ΙΟΝΙΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ, μέρος τῆς Μεσογείου, κείμενον μεταξὺ τῶν δυτικῶν παραλίων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας καὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἀνατολικῶν παραλίων τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας καὶ συνενούμενον μετὰ τοῦ Ἀδριατικοῦ Πελάγους διὰ τῆς διώρυγος τῆς Ὑδροῦντος. Κεῖται μεταξὺ 36ο 50'—40ο 30' βορείου πλάτους καὶ 12ο 50'—21 ἀνατ. μήκους. Περιέχει τὰς Ἰονίους νήσους καὶ σχηματίζει ἐν Ἑλλάδι τοὺς κόλπους Ἀμβρακικὸν, τῆς Ναυπάκτου, Κυπαρισιακὸν, τῆς Κορώνης καὶ ἐν Ἰταλίᾳ τοὺς κόλπους Τάραντος καὶ τοῦ Σκυλακείου. Ἔσχε τὸ ὄνομα κατὰ τὴν μυθολογίαν ἐκ τῆς Ἰοῦς διαπλευσάσης αὐτό. Καλεῖται πρόσετι καὶ «Ἰόνιος Πόντος» καὶ «Ἰόνιος Κόλπος».

ΙΟΝΙΟΣ, ἐπίθετον σημαῖνον ὁ τῆς Ἰοῦς, ὁ ἀνήκων εἰς τὴν Ἰὼ θυγατέρα τοῦ Ἰνάχου. Ἰδίως καλεῖται «Ἰόνιος Πόντος» ἢ «Ἰόνιος Κόλπος» ἢ «Ἰόνιον Πέλαγος» μέρος τι τῆς Μεσογείου θαλάσσης, ἴδ. «Ἰόνιον Πέλαγος».

ΙΟΝΣΤΟΣ (Ἰωάννης), σοφὸς γερμανὸς, γενν. τῷ 1624, ἀποθ. τῷ 1659. Ἐδίδαξεν ἐπί τινα χρόνον ἐν Κενιγσβέργῃ καὶ ἐν Φραγκφόρτῃ τῇ ἐπὶ τοῦ Μαίνου. Συγγράμματα αὐτοῦ· De Scriptoribus historiæ philosophicæ, σύγγραμμα δημοσιευθὲν ὑπὸ Dern, ἐν Ἰένῃ, 1716, πίναξ ἀκριβὴς πασῶν τῶν φιλοσοφικῶν αἱρέσεων ἀρχαίων καὶ νεωτέρων.—De ordine librorum Aristotelis—De historia peripatetica, κτλ.

ΙΟΝΣΤΩΝ (Ἰωάννης), φυσιοδίφης καὶ ἰατρὸς, γενν. τῷ 1603 ἐν Σάμπτερ παρὰ τὴν Αἴσσαν ἐν Πρωσσίᾳ ἐκ σκωτικῆς οἰκογενείας, ἀπεβιω. τῷ 1675 ἐν Σιλεσίᾳ. Περιῆλθεν ἅπασαν τὴν Εὐρώπην καὶ συνέγραψε διαφόρου εἴδους συγγράμματα, ἐν οἷς Ἱστορίας ἰχθύων, πτηνῶν, ἐντόμων, τετραπόδων, δένδρων κτλ. λατινιστὶ ἐν Ἀμβούργῳ 1650 εἰς 2 τόμους εἰς φύλλον καὶ «Παγκόσμιον Ἱστορίαν πολιτικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν», ἐν Λιόδῃ 1633 καταδικασθεῖσαν ἐν Ῥώμῃ.

Ἰόνστων (Ἰωάν.), χημικὸς σκώτος, γενν. τῷ 1796, ἀποθ. τῷ 1855. Ἐδιδάχθη τὴν χημείαν ἐν Σουΐδῃ ὑπὸ τὸν Βερζέλιον, ἐδίδαξεν αὐτὴν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Δουρχαμ ἀπὸ τοῦ 1833 μέχρι τοῦ θανάτου του, καὶ ἀνηγορεύθη τῷ 1847 συνεξούχος τῆς Βασιλικῆς ἑταιρίας τοῦ Λονδίνου. Συγγράμματα αὐτοῦ· Agricultural chemistry and Geology — Catechisme of agricultural chemistry — The chemistry of common life συγγράμματα σπουδαίοτατα καὶ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοσμητορικὴ Δημοσία Βιβλιοθήκη
Ἀρχοντολογιὸν (ΠΠΔΑ)

πολλάκις ἀναδημοσιευθέντα. Ἡ «Γεωργικὴ Χημεία» του μετεφράσθη εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ F. Exschaw καὶ Riefflel 1845.

ΙΟΝΣΩΝ (Βενιαμὶν), λεγόμενος κοινῶς «Βεν-Ἰόνσων», ἄριστος δραματικὸς ποιητὴς ἄγγλος, γενν. ἐν Λονδίνῳ τῷ 1574 ἐκ πτωχοῦ τινος ἐκκλησιαστικοῦ διαμαρτυρομένου. Ὑπῆρξεν ἐν τῇ νεότητί του ἀλληλοδιαδόχως κτίστης, στρατιώτης, κωμῳδὸς ἐλάχιστον ἐπιτυχὼν ὡς ἠθοποιός, κατέλιπεν εἰς ἡλικίαν 24 ἐτῶν τὴν σκηνὴν καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν συγγραφήν. Ἐνθερρυνθεὶς ὑπὸ τοῦ Σακεσπήρου, συνέταξε πλεῖστα δράματα διαφόρων εἰδῶν, ὧν τὰ πλεῖστα ἐπέτυχον· τῷ 1616 ἐπέτυχε τὸν τίτλον ἐστεμμένου ποιητοῦ. Ἀπέθανε τῷ 1637 ἐν δυστυχίᾳ προελθούσῃ ἐκ τῆς κακῆς διαγωγῆς του. Ἔγραψαν ἐπὶ τοῦ τάφου του τὸν βραχὺν πανηγυρικὸν O rara Ben Jonson. Ὑπάρχουσιν αὐτοῦ τραγῳδίαι, μεταξὺ ἄλλων Séjau, Κατιλίνας, κωμῳδίαι πλεῖσται, ἐν αἷς «Ἀλώπηξ», «Γυνὴ βραχυλόγος», «Ἀλχημιστὴς», ἐμβόλια (farces), ἐπιγράμματα κ.τ.λ. Διέπρεπεν ἕνεκα τοῦ πνεύματός του, ἀλλ' ἀπέκτησε πολλοὺς ἐχθρούς· ἕνεκα τῶν σατυρικῶν διαθέσεών του. Ἐδημοσίευσεν ὁ ἴδιος τῷ 1616 ἔκδοσιν τῶν συγγραμμάτων του εἰς 4 τόμους εἰς φύλλον. Πληρεστέρα ἔκδοσις τοῦ W. Gifford ἐν Λονδίνῳ 1816, 9 τόμ. εἰς 8ον.

Ἰόνσων (Σαμουὴλ), φιλόλογος ἄγγλος, γενν. τῷ 1709, ἀπεβ. τῷ 1784. Υἱὸς πτωχοῦ βιβλιοπώλου, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀντεπάλαισε πρὸς τὴν δυστυχίαν. Προγυμνασθεὶς κατ' ἀρχὰς ἐν τινι σχολῇ, θελήσας κατόπιν ὁ ἴδιος νὰ συστήσῃ ἰδιοσυντήρητον σχολὴν ἀπώλεσε καὶ πᾶν ὅτι ἐκέκτητο. Γενόμενος ἔπειτα μεταφραστὴς ἐπὶ ἡμερδῇ, συνέταττε συγχρόνως ἐν τῇ Gentleman's magazine τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τοῦ Συλλαλητηρίου 1740—43. Ἠδημοσιεύθη τῷ 1738 σάτυρά του «Λονδίνον» ἐν χρησιμεύσει ὡς πρώτη ἀφετηρία τῆς φήμης του. Τῷ 1747 ἐπεφορτίσθη ὑπό τινος ἑταιρίας βιβλιοπωλῶν τὴν σύνταξιν «Λεξικοῦ τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης» ὅπερ μέγιστον καὶ θεωρούμενον ὡς πρώτυπον τοῦ εἴδους τούτου συνεπλήρωσε τῷ 1755. Ἐντῷ μεταξὺ ἐξέδωσε συγχρόνως τὸν Rambler (1750—52) φύλλον φιλολογικὸν καὶ ἠθικόν, οὗτινος ἡ ἐπιτυχία ὑπῆρξε πλήρης· προσέτι δὲ ἐπρομήθευε καὶ ἄρθρα εἰς τινας ἐφημερίδας. Τῷ 1758 ἐκδίδει τὸν τόμον τῶν ἐκλεκτῶν ἐφημερίδος The Idler. Τῷ 1759 ἐδημοσίευσε τὸ μυθιστόρημα Rasselas Ἀ γγλικὸν τῆς Ἀβησσυνίας» ὅπερ συνέταξε κατὰ τὸ διάστημα 8 ἡμερῶν ὅπως προμηθευθῇ τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν ταφὴν τῆς μητρός του χρήματα. Ἔκαμε τῷ 1762 ἔκδοσιν τοῦ Σακεσπήρου λίαν ἐκτιμωμένην καὶ ἑβδομηκονταετὴς συνέταξεν ἀπὸ τοῦ 1779 μέχρι τοῦ 1781 τὸν «Βίον τῶν ἄγγλων ποιητῶν», ὅστις εἶναι ἓν τῶν ἀρίστων συγγραμμάτων του. Περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου του ἐπιτυχὼν σύνταξιν παρὰ τοῦ βασιλέως Γεωργίου Γ' ἐτελείωσε τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς του ἐν ἀνέσει. Ἐνετάφιάσθη ἐν Westminster, καὶ ἀνδριὰς ἀνηγέρθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Παύλου. Ὁ Ἰόνσων ἦτο φιλάθυμος καὶ εὐστροπος, ὅπερ ἀναφαίνεται καὶ ἐν τοῖς συγγράμμασί του, ἄλλως τὸ ὕφος του εἶναι καθαρὸν καὶ γλαφυρόν. Ἔκδοσις τῶν «Ἁπάντων» του ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Hawkins τῷ 1787 εἰς 11 τόμους εἰς 8ον καὶ ὑπὸ τοῦ Murphy 1796 καὶ 1824 εἰς 12 τόμους, εἰς 8ον. Τὸ «Λεξικόν» του ἀνετυπώθη πολλάκις. Ὁ Rasseles μετεφράσθη εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τῆς Κας. Bellot 1768, τοῦ Mac-Carthy 1817 καὶ τοῦ Γοσσελίνου 1820. Ἐκλελεγμένα τεμάχια τοῦ Rambler μετεφράσθησαν ὑπὸ τοῦ Boulard 1785. Ὁ «Βίος τῶν ποιητῶν» μετεφράσθη εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ E. Didot 1842. Ὁ J. Bosweld συνέγραψεν τὸν βίον αὐτοῦ ἐν Λονδίνῳ 1791.

ΙΟΠΗ, θυγάτηρ τοῦ Αἰόλου καὶ σύζυγος τοῦ Κηφέως. Ἐκ ταύτης κατὰ Στέφανον τὸν Βυζάντιον ὠνομάσθη ἡ πόλις Ἰόπη.

ΙΟΠΗ καὶ ΙΟΠΠΗ, ἐπίσημος πόλις παραθαλάσσιος τῆς Παλαιστίνης ἐπὶ τῆς χώρας τῶν Ἰουδαίων εἰς 88 χιλιόμ. πρὸς τὸ ΒΔ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Πτολεμαΐδος. Κάτ. περὶ τὰς 9 χιλιάδας, ὧν οἱ πλείστοι Τοῦρκοι. Ἀνεγείγεται εἰς σχῆμα ἀμφιθεάτρου ἐπὶ γλώσσης προχωρούσης εἰς τὴν θάλασσαν ὑπὸ ἀκρόπολιν κατηρειπωμένην ἤδη. Ὀδοὶ στεναὶ καὶ ἀκάθαρτοι. Πολλὰ ὀθωμανικὰ τεμένη καὶ τρία μοναστήρια· εἰς τὰ περὶς τερπνότατοι κῆποι κεκαλυμμένοι ὑπὸ δένδρων καρποφόρων. Ὁ λιμὴν τῆς Ἰόπης εἶναι τὸ συνεντευκτήριον τῶν εἰς Ἱερουσαλὴμ μεταβαινόντων προσκυνητῶν· ἄλλως τὸ ἐμπόριον αὐτόθι εἶναι ὅλως ἀσήμαντον, συνιστάμενον εἰς σῖτον, ὀρύζιον, λινὰ ὑφάσματα κτλ. προερχόμενα ἐξ Αἰγύπτου, καὶ εἰς σάπωνας, ἔλαιον καὶ καρποὺς προϊόντα τῆς χώρας. Ἡ πόλις αὕτη εἶναι ἀρχαιοτάτη ὑφισταμένη, ὡς δέ τινες λέγουσι, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Νῶε. Κατὰ Στέφανον τὸν Βυζάντιον ἐκλήθη Ἰόπη ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κηφέως, ἐν δὲ τῇ Ἑβραϊκῇ γλώσσῃ ἡ λέξις σημαίνει ὡραίαν, τερπνήν. Ἐντεῦθεν

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωνία Φίλων Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (ΣΦΒΑ)

ἐπέβη εἰς πλοῖον ὁ Ἰωνᾶς καὶ αὐτόθι ὁ ἀπόστολος Πέτρος ἀνέστησε τὴν Ταβιθά. Ἐθνικοὶ συγγραφεῖς ἐν Ἰόππῃ θέτουσι τὸ συμβὰν τοῦ Περσέως καὶ τῆς Ἀνδρομέδης. Ἡ Ἰόππη ὑπέστη πολλὰς πολιορκίας· ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐκυριεύθη καὶ ἀνεκτήθη ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῶν Ἀσσυρίων· ὑπὸ Ἰούδα τοῦ Μακκαβαίου ἐπυρπολήθη· ὑπὸ τοῦ ῥωμαίου στρατηγοῦ Κεστίου κατεστράφη· ὑπὸ τοῦ Οὐεσπασιανοῦ ἐλεηλατήθη· κατὰ τὸν Ζ' αἰῶνα ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν· κατὰ τὸν ΙΒ' ἐκυριεύθη ἐξ ἐφόδου ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων σχηματισάντων ἐξ αὐτῆς κομητείαν. Λουδοβίκος ὁ Θ' τῆς Γαλλίας ὠχύρωσεν αὐτήν, ἀλλὰ τάχιστα αὕτη ἐγένετο λεία τῶν σουδάνων τῆς Αἰγύπτου, ἀφ' ὧν ἀφῄρεσαν αὐτὴν οἱ Τοῦρκοι. Ἔκτοτε χρονολογεῖται ἡ παρακμὴ αὐτῆς. Τῷ 1799 οἱ Γάλλοι ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Βοναπάρτην ἐκυρίευσαν αὐτὴν μετὰ μακρὰν πολιορκίαν καὶ σφοδρὰν ἀνάστασιν τῶν ἐν αὐτῇ, ἀλλ' ὁ λοιμὸς ἀπεδεκάτισε τὸν γαλλικὸν στρατόν. Τῷ 1837 σεισμὸς κατηρείπωσε τὴν πόλιν καὶ ἐπῆγε τὴν ἀπώλειαν 13 χιλ. κατοίκων. Τῷ 1840 οἱ Ἄγγλοι ἀφῄρεσαν ἀπὸ τοῦ πασᾶ τῆς Αἰγύπτου τὴν πόλιν ταύτην καὶ ἀπέδωκαν εἰς τοὺς Τούρκους.

ΙΟΡΑ, Jura, μία τῶν Ἑβρίδων νήσων πρὸς τὰ ΒΑ τῆς Islay ἀποτελοῦσα μέρος τῆς σκωτικῆς κομητείας τῆς Ἀργύλης. Ἔκτασις 37 χιλιαμ. ἐπὶ 10. Κάτ. 3000. Διακρίνεται αὐτόθι τὸ ὄρος Ben-an Oir (810 μέτρ.).

ΙΟΡΑ ΝΟΜΟΣ Département du Jura, νομὸς τῆς Γαλλίας κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Ἑλβετίας κείμενος μεταξὺ τοῦ νομοῦ Haute-Saône πρὸς Β τῶν νομῶν Saône-et-Loir καὶ Côte d'Or πρὸς Δ τοῦ νομοῦ Ain πρὸς Ν καὶ τῆς Ἑλβετίας πρὸς Α. Ἐπιφάνεια 4994 τετρ. χιλιαμ. Πληθυσμὸς κατὰ τὴν τοῦ 1866 ἀπαρίθμησιν 298 χιλ. 477. Πρωτεύουσα Lons-le-Saulnier· ὄρη, δάση, λίμναι πρὸς Α καὶ Ν· πολλοὶ ποταμοί, διαρρέει συνέχουσα τὸν Ῥῆνον μετὰ τοῦ Ῥοδανοῦ· μεγάλα ἕλη. Ἁλικαί, γαιάνθρακες, ἀλάβαστρος, μάρμαρα κτλ. Ἰατρικὰ βότανα καὶ πρὸς βαφὴν χρησιμεύοντα φυτά, ἀγριογόγγυλα, ἀραβόσιτος, κριθή, βρώμη, σίκαλις· καλοὶ ἀμπελῶνες, δάση καὶ βοσκαὶ κατὰ τὰ ὄρη. Κτηνοτροφία, ἵπποι· πολὺ κυνήγιον. Ὀρυκτολογικά, σιδηρᾶ ἐργαλεῖα, διάφορα εἴδη ξύλων, δστρακα, κέρατα, τυρός. Ἐμπόριον ἐκτρόφιμα ζῶα, μεταποίησις κατ' ἔτος. — Διαιρεῖται εἰς τὰς ἐπαρχίας Lons-le-Saulnier, Dôle, Poligny, Ἅγιον Κλαῦδιον· 594 δῆμοι. Ἀνήκει εἰς τὴν στρατιωτικὸν τμῆμα. Ἔχει ἐφετεῖον ἐν Besançon, καὶ ἐπισκοπὴν ἐν Ἁγίῳ Κλαυδίῳ.

ΙΟΡΑΣ, Juratus ἢ Jurassus mons, σειρὰ ὀρέων ἀποσπωμένη ἀπὸ τῶν Ἄλπεων, ἐκτεινομένη ἐν Ἑλβετίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ διευθυνομένη ἐκ τῶν ΝΔ πρὸς τὰ ΒΑ. Ἔκτασις 310 χιλιαμ. ἐπὶ 65. Δ ἀ τῶν διακλαδώσεών της σχηματίζει διαφόρους κοιλάδας. Αἱ ὑψηλαὶ αὐτῆς κορυφαὶ εἶναι Revulet 1732 μέτρων, Mont-Jendre 1734, Dôle 1690.

ΙΟΡΔΑΝΗΣ, Νάχρ-ελ-Ἀρδὲν ἢ ἀραβιστὶ Σχέρια, ποταμὸς τῆς Συρίας κατὰ τὸν νομὸν Δαμασκοῦ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Παλαιστίνῃ πηγάζων ἐκ τοῦ Ἀντιλιβάνου ὄρους, ῥέων πρὸς Ν, διερχόμενος τὴν Σαρμιείαν λίμνην, τὴν λίμνην τῆς Τιβεριάδος καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Ἀσφαλτίτιδα λίμνην (Νεκρὰν θάλασσαν) μετὰ ῥοὺν ἑκατὸν ἑξήκοντα χιλιαμ. Ὁ ποταμὸς οὗτος μεγίστην ἔχει ἐπισημότητα ἐν τῇ ἱερᾷ ἱστορίᾳ. Οἱ Ἑβραῖοι ὑπὸ τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ διῆλθον αὐτὸν ἀβρόχοις ποσίν. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν τοῖς ὕδασιν αὐτοῦ ἐβαπτίσθη ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ. Τὰ ὕδατα αὐτοῦ εἶναι εἰδικῶς βαρύτερα περιέχοντα ἅλατον.

ΙΟΡΔΑΝΗΣ ἢ ΙΟΡΝΕΝΔΗΣ, ἱστορικὸς τοῦ ἕκτου αἰῶνος. καταγωγῆς, καταλιπὼν τὸ ἐπάγγελμα συμβολαιογράφου καὶ ἐγκολπωθεὶς τὸ μοναχικὸν σχῆμα. Διϊσχυρίσθησάν τινες, ὅτι ὑπῆρξεν ἐπίσκοπος Ῥαβέννης. Συνέγραψε λατινιστὶ Περὶ τῆς διαδοχῆς τῶν βασιλείων καὶ τῶν χρόνων καὶ Περὶ τῆς καταγωγῆς καὶ τῶν πράξεων τῶν Γότθων· ὕφος σκοτεινόν, πλῆρες σφαλμάτων καὶ βάρβαρον.

Ἰορδάνης (Κάμιλλος), γεννηθ. ἐν Λυῶνι τῷ 1771, ἀποθ. τῷ 1821. Σπουδάσας παρὰ τοῖς Ὀρατοριανοῖς κατεπολέμησε τὴν συνταγματικὴν ἐκκλησίαν ἐν τινι ἀλληγορίᾳ ἐπιγραφομένη Histoire de la convention d' une jeune Parisienne 1792 εἰς 8ον. Τῷ 1793 ὑπερησπίσθη τὴν γενέθλιόν του πόλιν διὰ τῆς εὐγλωττίας καὶ τοῦ ξίφους του. Ὅτε ἔπεσεν ἡ Λυών, κατέφυγεν εἰς Ἑλβετίαν καὶ ἔπειτα εἰς Ἀγγλίαν. Ἐπιστρέψας εἰς Γαλλίαν μετὰ τὴν 9ην τοῦ θερμιδώρου ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ νομοῦ τοῦ Ῥοδανοῦ εἰς τὸ Συμβούλιον τῶν Πεντακοσίων, ἐν ᾧ διεκήρυξε γενναίως τὴν πρὸς εὐημερίαν ἐπιβρύνην τῶν θρησκειῶν, ἀπῄτησε τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἠχήσεως τῶν κωδώνων διὰ τὰς θρησκευτικὰς τελετάς. Προσεφώνησε μετὰ τὴν 18ην τοῦ φρυκτιδώρου ἐπιστολὴν Axis a mes commetans καὶ κατόπιν Jordan, député du Rhône à ses commetans sur

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κορυφαία Δημόσια Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

la révolution du 18 fructidor. Κατὰ τὴν προκήρυξιν τῆς Ἰσοβίου ὑπατείας ἐδημοσίευσεν ἀνωνύμως Vrai sens du vote national pur le consulat à vie. Μέχρι τῆς Παλινορθώσεως ἐπεδίθη εἰς τὴν φιλολογίαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν. Ἀντιπρόσωπος τῷ 1816 ὑπεστήριξε τὸ ὑπουργεῖον μέχρι τοῦ 1818, ἀλλ' ἐννοήσας τὰς ἀντιδραστικὰς διαθέσεις αὐτοῦ ἐγίνετο ὀραστήριος ἀρχηγὸς τῆς φιλελευθέρου ἀντιπολιτεύσεως καὶ ἀπώλεσε τὴν θέσιν Συμβούλου τοῦ Κράτους. Ὁ Ἰορδάνης διὰ τοῦ σταθεροῦ χαρακτῆρός του καὶ τῶν προτερημάτων του ἐπεδείχθη εἷς τῶν ἀρίστων πολιτῶν τῆς νεωτέρας Γαλλίας. Ὁπωσδήποτε ὅμως τὰ συγγράμματά του ἐλησμονήθησαν καὶ οἱ τῷ 1826 ἐκδοθέντες «Λόγοι» του κατατάσσουσιν αὐτὸν μεταξὺ τῶν πολιτικῶν ῥητόρων τῆς δευτέρας τάξεως.

ΙΟΡΔΙΟΙ, ἔθνος τῆς Ἰάζω Σκυθίας ἐν Ἀσίᾳ μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου.

ΙΟΣ, μία τῶν νήσων τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος κειμένη ἐν τῷ Αἰγαίῳ Πελάγει ΝΔ τῆς Νάξου, πρὸς Β τῆς Θήρας καὶ πρὸς Α τῆς Σικήνου ἀπέχουσα ἐν ἴσῃ ἀποστάσει ἀπὸ τῆς Θηρασίας καὶ τῆς Ἀνάφης. Εἶχε λιμένα καὶ πόλιν ὁμώνυμον ἀνθαμιλλωμένην πρὸς ἄλλας ἐξ πόλεις περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Ὁμήρου. Ἐκλήθη ἴσως ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῇ ἐποικησάντων Ἰώνων· ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Φοινίκη. Ἀμφισβητεῖται ἡ ἐν Ἰῳ γέννησις τοῦ Ὁμήρου· παραδέχονται δὲ πολλοὶ ὡς βέβαιον ὅτι ἡ Ἴος ἦν ἡ πατρὶς τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ὅτι οὗτος ἦν ἐνταφιασμένος ἐν αὐτῇ. Οἱ Ἴῆται ἐδείκνυον τὸ μνῆμα τοῦ Ὁμήρου κατά τι μέρος τῆς νήσου, καὶ ἀλλαχοῦ τὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Κλυμαίνης ὑπῆρχε δὲ καὶ ἐν τῷ προνάῳ τῶν Δελφῶν εἰκὼν χαλκῆ τοῦ Ὁμήρου ἐπὶ στήλης καὶ τὸ μάντευμα, ἐξ οὗ φαίνεται ὅτι ἡ Ἴος ἦν πατρὶς τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἀναφερόμενον καὶ ὑπὸ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου. — Ἡ Ἴος εἶναι εὐόρμος ὑπωσοῦν καλλιεργουμένη καὶ οὐχὶ τοσοῦτον ἐρημώδης· ἡ γῆ ἄρίστη καὶ ὁ ἐν αὐτῇ φυόμενος σῖτος ἄριστης ποιότητος· παράγει δὲ οἶνον, ἔλαια, βάμβακα καὶ ἄλλα, στερεῖται ὅμως πυροζύλων καὶ ὑποζυγίων. Ἔχει λιμένας ἀξιολόγους καὶ κωμόπολιν Ἴον ἐπὶ τῆς αὐτῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας πόλεως κατὰ τὸν πρὸς Δ αἰγιαλὸν ἐπὶ ὄρους ὀξυτενοῦς ἐπικειμένου τοῦ κατὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας ἀπέχοντος λιμένος, ὃς κυκλοτερὴς ὢν περικυκλοῦται καμαχόθεν ὑπὸ οἰκιῶν ἐχόντων τὸ στόμιον τετραμμένον πρὸς τὰ ΝΔ καὶ πρὸς τὴν Σίκηνον. Κατὰ τὸν ἐνότερον μυχὸν τοῦ λιμένος τούτου ὑπάρχει λόφος πετρώδης σχιστολιθικὸς ἐξ σχιστολίθου καὶ κατὰ τοὺς πρόποδας αὐτοῦ εἰσὶ τὰ ἀνήκοντα αὐτῷ οἰκοδομήματα καί τινες οἰκίαι καὶ ἀποθῆκοι· ἐπὶ δὲ τοῦ λόφου τούτου εἰσὶ πάμπολλα ἴχνη ἀρχαίων οἰκοδομῶν καὶ ἑλληνικῶν τάφων, καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ σώζονται συντρίμματά τινα πύργου τῶν δυσκῶν τῆς Νάξου· ἐν τῷ λιμένι δύνανται νὰ προσορμίσωσιν ἀφόβως καὶ ἀπροφυλάκτως στόλοι μεγάλοι. Κατὰ πολλὰ τῆς νήσου μέρη εὑρίσκονται ἀρχαιότητες, ὡς ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγ. Θεοδότου, τάφοι πολλοί, λείψανα ἀρχαίου ὑδραγωγείου, λείψανα ἀρχαιοτήτων ἑλληνικῶν καὶ ἕτερα τοῦ μεσαιῶνος καὶ ἐπιγραφαί, ἐν αἷς ἀναφέρεται Ἀπόλλων Πύθιος καὶ Ζεὺς Πολιεὺς καὶ Ἀθηνᾶ Πολιάς. Περὶ τὸ ἔτος 1771 ὁ εἰς ῥωσσικὴν ὑπηρεσίαν ὁλλανδὸς ἀξιωματικὸς Πὰς φὰν Κρίνεν ἐπισκεψάμενος τὴν νῆσον ταύτην ἐνόμισε καὶ διέδωκεν, ὅτι εὗρε τὸν τάφον τοῦ Ὁμήρου. Οἱ ναῦται τῆς Ἴου θεωροῦνται ὡς ἐπιτηδειότατοι, καθ' ἃ γνωρίζοντες ἀκριβῶς τὰ παράλια τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Συρίας. Ἡ νῆσος αὕτη ὑπῆρξεν ἐν παντὶ καιρῷ τὸ σύνηθες καταγώγιον τοῦ πλείστου τῶν πειρατῶν τῆς Μεσογείου. Ἡ Ἴος εἶναι εἷς ἐκ τῶν 6 δήμων τῆς ἐπαρχίας Θήρας. Ἔχει σχολεῖον ἑλληνικὸν καὶ ἀλληλοδιδακτικὸν καὶ σταθμὸν ὑγειονομικὸν καὶ σταθμὸν τελωνιακὸν καὶ εἰρηνοδικεῖον.

ΙΟΣ (ὄξυτ.), φρούριον ὀχυρὸν ἐπὶ τῆς λακωνικῆς χώρας Σκιρίτιδος ἐν Πελοποννήσῳ κείμενον ἐπὶ ὄρους.

ΙΟΣΖΗ, οὐγγρισ. Iaszo, γερμ. Iaschau, κωμόπολις τῆς Οὐγγαρίας ἐπὶ τῆς Βόλδας εἰς 18 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Kaschau. Κάτ. 1600. Κομψὴ ἐκκλησία μετὰ βιβλιοθήκης καὶ ἀρχείων. Εἰς τὰ πέριξ μεταλλεῖα σιδήρου καὶ λαμπρὰ μάρμαρα.

ΙΟΤΑΙ, ἀρχαῖος λαὸς σκανδιναυικὸς ἢ φοινικικὸς κατοικῶν πρὸς Α τοῦ Βοθνικοῦ κόλπου, ὃν ὑπέθετον ὡς φυλὴν γιγάντων καὶ μάγων.

ΙΟΥΒΕΝΑΛΙΣ (Δέκιμος-Ἰούνιος), περίφημος σατυρικὸς ποιητὴς λατῖνος, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Α' μ. Χ αἰῶνος. Τὸ ἀρχαιότερον περὶ αὐτοῦ μνημεῖον εἶναι «Βίος» αὐτοῦ ἀποδιδόμενος εἰς τὸν σύγχρονόν του Σουετώνιον, ἀνήκων ὅμως, ὡς φαίνεται, εἰς νεώτερον γραμματικόν, ἴσως τὸν Οὐαλέριον Πρόβον. Κατὰ τὸν συγγραφέα τοῦ Βίου τούτου, ὁ Ἰουβενάλις συνθεὶς κατὰ πρῶτον ὀλιγοστίχους ὕβρεις κατὰ τοῦ Πάριδος παντομίμου καὶ ποιητοῦ, ἐπεδόθη εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ εἴδους τούτου τῆς φιλολογίας. Σατυρίσας δὲ ὕστερον γελωτοποιόν τινα μεγά-

λην ἔχοντα ἰσχὺν ἐν τῇ αὐλῇ, ἀπεμακρύνθη τῆς Ῥώμης ἐπὶ προφάσει ἀπονομῆς στρατιωτικοῦ ἀξιώματος καὶ ἀπεστάλη εἰς Αἴγυπτον, ὅπου ἀπέθανεν ἐκ θλίψεως. Αἱ λοιπαὶ περὶ τοῦ Ἰουβεναλίου πληροφορίαι εἰσὶν ἀναπτύξεις ἢ ἐπιτομαὶ τοῦ «Βίου» του. Ἐκ βιογράφου τινὸς πληροφορούμεθα ὅτι ἐξωρίσθη ἐπὶ Νέρωνος, καὶ ὅτι ἀνακληθεὶς ὕστερον ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 81 ἐτῶν ἐκ θλίψεως διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ φίλου του Μαρτιάλου. Ἕτερος βιογράφος λέγει ὅτι ἐξωρίσθη περὶ τὰ τέλη τῆς βασιλείας τοῦ Δομιτιανοῦ καὶ ἀνακληθὲν ὑπό τινος τῶν διαδόχων τοῦ ἡγεμόνος τούτου, ἀπέθανε δὲ ἐπὶ Ἀντωνίου τοῦ Εὐσεβοῦς. Κατὰ τρίτον βιογράφον, ὁ Τριτανὸς ὀργισθεὶς κατὰ τοῦ ποιητοῦ διὰ προσβολὴν γενομένην ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τοῦ εὐνουμένου του Πάριδος, ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς ἐκστρατείαν τινὰ κατὰ τῶν Σκώτων. Τέλος ὁ Ἰωάννης Μαλαλᾶς, ἀντιγραφόμενος ὑπὸ τοῦ Σουΐδα διϊσχυρίζεται ὅτι ὁ Δομιτιανὸς ἐξώρισε τὸν Ἰουβενάλιον εἰς Πενταπόλιν τῆς Λιβύας, ἐνῷ ὑπομνηματιστής τις ἀνευρίσκει ἐν δυσὶ στίχοις τῆς τετάρτης σατύρας τὸ αἴτιον τῆς ἐξορίας καὶ τίθησιν ὡς τόπον τῆς ἐξορίας ὄασίν τινα. Ἀλλ' ἐν ἁπάσαις ταύταις ταῖς πληροφορίαις ἀντιφάσκουσαι πρὸς ἀλλήλας οὐδὲν βέβαιον. Ἐκ τῆς ἱστορίας πληροφορούμεθα ὅτι δύο ὑπῆρξεν γελωτοποιοὶ φέροντες τὸ ὄνομα Πάρις, ὁ μὲν ἐπὶ Νέρωνος, ὁ δὲ ἐπὶ Δομιτιανοῦ καὶ ὅτι ἀμφότεροι ἐφονεύθησαν κατὰ διαταγὰς τῶν ἡγεμόνων, οὓς διεσκέδαζον. Ἀναμφιβόλως ὁ Ἰουβενάλιος εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὸν δεύτερον φονευθέντα τῷ 83. Ἡ τετάρτη σάτυρά του ἐγράφη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δομιτιανοῦ τοὐλάχιστον τῷ 96, ἡ δὲ πρώτη, ἐν ᾗ λόγος γίνεται περὶ τῆς τιμωρίας τοῦ Μαρίου Πρίσκου δὲν εἶναι ἀρχαιοτέρα τῶν 100. Ἐπειδὴ ἐν αὐταῖς οὐδεὶς ὑπαινιγμὸς ἀπαντᾶται περὶ ἐξορίας, συνεπέρανε πρῶτος ὁ Σαλμάσιος, ὅτι αἱ σάτυραι τοῦ Ἰουβεναλίου γραφεῖσαι αἱ μὲν πρὸ τοῦ θανάτου, αἱ δὲ μετὰ θάνατον τοῦ Δομιτιανοῦ ἐδημοσιεύθησαν ἐπὶ τοῦ Ἀδριανοῦ, ὅστις πιστεύσας ὅτι οἱ περὶ Πάριδος στίχοι ὑπενόουν τὸν ἴδιόν του εὐνοούμενον, ἐτιμώρησε τὸν ποιητὴν ἀποστείλας αὐτὸν εἰς Αἴγυπτον ὅπως ἀποθάνῃ. Ὁ Dodwell παραδεχόμενος τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Σαλμασίου, ἔθετο τὴν ἐξορίαν τοῦ Ἰουβεναλίου τῷ 149 καὶ τὸν θάνατόν του τῷ 120 τοὐλάχιστον· ὁ Franke ἐκ τῆς ἀγνοίας τῆς τοπογραφίας τῆς Αἰγύπτου, τὴν ὁποίαν ἐπιδεικνύει ἡ τρισκαιδεκάτη σάτυρα ὑποτιθέμενος ὅτι ἔγραφη ἐν Αἰγύπτῳ ἐξάγει ὅτι ἡ ἐξορία εἶναι ἐπινόημα τῶν γραμματικῶν. Οὐδὲν δύναται τις νὰ βεβαιώσῃ εἰ μὴ ὅτι ὁ Ἰουβενάλιος εὑρίσκετο ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ποιήσεώς του περὶ τὰ τέλη τοῦ πρώτου μ. Χρ. αἰῶνος, καὶ ὅτι εἰσέτι ἔζη τῷ 100· διέμενε δὲ συνήθως ἐν Ἀκουίνῳ, ὅπερ ὅμως δὲν ἀπεδείχθη καὶ ὡς τόπος τῆς γεννήσεώς του· φαίνεται δὲ πιθανὸν ὅτι ὁ Ἰουβενάλιος, εἰς ὃν ὁ Μαρτιάλης διηύθυνε τρία φιλικὰ ἐπιγράμματα εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ σατυρικῷ ποιητῇ.—Ὁ Ἰουβενάλιος τελευταῖος τῶν σατυρικῶν λατίνων ποιητῶν ὅτι ὁμοιάζει τοὺς προγενεστέρους του, καθ' ὃν αἱ σάτυραί του εἶναι ἔμμετροι κρατεραὶ διακηρύξεις, τεμάχια ῥητορικῆς σφοδρὰ, ἐναργῆ καὶ ἡχηρὰ, τὸ ἀντικείμενον τίθεται ἐν αὐτοῖς καθαρὰ, τὰ ἐπιχειρήματα φυλάττουσι τὴν ὀφειλομένην τάξιν, καὶ τὰ συμπεράσματα ἐπέρχονται ἰσχυρά. Ὁ Ἰουβενάλιος ἰδίως ἐπιπίπτει κατὰ τῶν πλημμυρισάντων τὴν Ῥώμην ἑλλήνων πεπαιδευμένων, οὓς περιγράφει διὰ ζωηροτάτων χρωμάτων. μεγίστην δὲ ὕλην εἰς τὰς σατύρας του δίδει ἡ κατὰ τὴν ἐποχὴν του ἠθικὴ καὶ πολιτικὴ ἔκπτωσις τοῦ ἀρχαίου μεγαλείου τῆς Ῥώμης. Αἱ σάτυραι τοῦ Ἰουβεναλίου καίτοι στερούμεναι χάριτος καὶ ἔχουσαι ὕφος μονότονον εἰσὶ πολύτιμον μνημεῖον τῆς ἀρχαιότητος. Ἡ ἀρχαιοτέρα ἔκδοσις αὐτῶν ἐγένετο ἐν Ῥώμῃ τῷ 1470, καὶ ἄλλαι δὲ ἐκδόσεις ἐγένοντο κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα· ἐπίσης καὶ κατὰ τοὺς ἑπομένους αἰῶνας ἐγένοντο διάφοροι αὐτῶν ἐκδόσεις μετὰ σημειώσεων. Αἱ μᾶλλον ἐκτιμώμεναι ἐκδόσεις εἶναι αἱ τοῦ Weber ἐν Βέτμαρ, 1825, τοῦ Heinrich ἐν Βόννῃ 1830 καὶ τοῦ Jahn ἐν Βερολίνῳ 1851. Εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν ἐγένοντο πλεῖσται μεταφράσεις τῶν σατυρῶν τοῦ Ἰουβεναλίου, ἐπίσης δὲ καὶ εἰς τὴν ἰταλικὴν καὶ τὴν ἀγγλικήν.

ΙΟΥΒΕΓΚΟΣ (Οὐέττιος-Ἀκουϊλῖνος) ἀρχαιότατος ποιητὴς χριστιανός, ζῶν ἐπὶ τοῦ Μεγ. Κωνσταντίνου, καὶ γεννηθεὶς ἐν Ἱσπανίᾳ ἐξ ἐπισήμου οἰκογενείας. Συνέταξεν Historiae Evangelicae libri VI, βίον Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ἑξαμέτροις ἐρανισθέντα ἐκ τῶν τεσσάρων εὐαγγελιστῶν, καὶ ἕτερον ποίημα τοῦ αὐτοῦ εἴδους εἰς 1541 ἑξαμέτρους στίχους ἐπιγραφόμενον Liber in genesin.

ΙΟΥΒΕΝΤΙΝΟΣ ΛΑΒΙΟΣ ΟΒΙΔΙΟΣ, ποιητὴς λατῖνος, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν Γ' μ. Χ. αἰῶνα, οὗτινος ὑπάρχουσι 35 ὄστιχα ἐπιγραφόμενα Elegia de Philomela, ἅτινά εἰσι συλλογὴ ἀλέξων ὑποτιθεμένων ὡς ἐπιμηνυσεων καὶ προσηγορικὰς φωνὰς τῶν πτηνῶν, τῶν τετραπόδων καὶ τῶν λοιπῶν ζώων.

ΙΟΥΓ, ποταμὸς τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας,

πηγάζων ἐν τῷ διαμερίσματι Νικόλσκη, ῥέων πρῶτον πρὸς τὰ ΝΑ, κατόπιν πρὸς Β καὶ πρὸς τὰ ΒΑ καὶ διὰ τῆς συνενώσεώς του μετὰ τῆς Σουχόνης σχηματίζων τὴν Δβίναν. Ῥοῦς 360 χιλιαμ.

ΙΟΥΓΑΝ (Βόλχοϊ), ποταμὸς τῆς ἀσιατικῆς Ῥωσσίας ῥέων πρὸς τὰ ΒΔ καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ὄβιν. Ῥοῦς 360 χιλιαμ.

ΙΟΥΓΓΕΡ (Ἰωάννης-Φρειδερῖκος), φιλολόγος γερμανὸς, γενν. τῷ 1759, ἀποθ. τῷ 1797 Υἱὸς μεγαλεμπόρου προωρίσθη διὰ τὸ ἐμπόριον, ἀλλ' ἀποποιηθεὶς τὸ στάδιον τοῦτο, ἐσπούδασε τὰ νομικὰ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Λειψίας καὶ βραδύτερον ἐπεδόθη ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φιλολογίας· Τὰ πρῶτα αὐτοῦ ποιητικὰ δοκίμια ἐπέτυχον πληρέστατα, καὶ τινα τῶν ᾀσμάτων του διεδόθησαν καθ' ὅλην τὴν Γερμανίαν. Τῷ 1787 μετέβη εἰς Βιέννην, ὅπου ἐδίδαττο παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰωσὴφ Β' τὴν θέσιν δραματικοῦ ποιητοῦ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θεάτρου. Μετά τινα χρόνον ἀπώλεσε τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἔζησεν ἔκτοτε ἐν πενίᾳ ἐκ τῶν φιλολογικῶν του προϊόντων. Ἀξιοσημείωτον ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης χρονολογοῦνται αἱ ἄριστοι τῶν κωμῳδιῶν καὶ μυθιστοριῶν του, αἵτινες εἶσι τερπνόταται, ἔχουσι ὕφος ἀφελὲς καὶ εὐάρεστον, στερούμεναι ὅμως πνεύματος ἀληθοῦς κωμικοῦ συγγραφέως. Μυθιστορήματα αὐτοῦ.—Ὁ μικρὸς Καῖσαρ. — Ἀξιομνημόνευτος ἱστορία καὶ συμβάντα τοῦ κόμητος Ἐρβίκου Μοντελάνδου.—Κάμιλλος ἢ ἐπιστολαὶ δύο νεανίδων τῆς ἡμετέρας ἐποχῆς.—Μαριάννα καὶ Καρλόττα ἢ τὸ ἐξωτερικὸν εἶναι ἀπατηλόν.—Πίνακες τοῦ Γάμου.—Ὁ Μελαγχολικός.— Βλελμίνα, ἢ πᾶν τὸ λάμπον δὲν εἶναι χρυσοῦν κτλ. Δραματικὰ ἔργα—Φιλία καὶ Ὑποψία.—Ἀλληλογραφία ἀνοιγεῖσα. — Λοιμὸν καὶ ἀμετανόητε.—Τὸ ἀντίστροφον.—Τὸ συνάλλαγμα. — Εὐγνωμοσύνη καὶ ἀχαριστία. — Οἱ ἀγόρται καὶ λοιπά.

ΙΟΥΓΓΕΡΜΑΝ (Γοδοφρεῖδος), φιλολόγος γερμανὸς, γενν. κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος. ἀποθ. τῷ 1610. Υἱὸς καθηγητοῦ τῶν νομικῶν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Λειψίας ἐπεδόθη μετὰ ζήλου εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἀρχαίων συγγραφέων. Πολλὰς ἀπορρίψας ὑπηρεσίας δυναμένας νὰ ἀπομακρύνωσιν αὐτὸν ἀπὸ προσφιλῶν αὐτῷ ἐργασιῶν παρεδέξατο τέλος θέσιν διορθωτοῦ εἰς ἓν ἐλληνόβυζαντινὸν τυπογραφεῖον. Διετήρει σχέσεις συνεχεῖς μετὰ τῶν ἐπισημοτέρων σοφῶν τῆς ἐποχῆς του. Ἐξέδωκε Λογγίνου Περὶ ὕψους, Καίσαρος ὑπομνήματα, Ἡρόδοτον, Ἱερωνύμου Maggi Tractatus de Equuleo. καὶ συνέγραψε παρατηρήσεις εἰς τὸ «Ὀνομαστικὸν» τοῦ Ἰουλίου Πολυδεύκους. Διάφοροι αὐτοῦ ἐπιστολαὶ ἐξεδόθησαν ὑπὸ διαφόρων.

Ἰούγερμαν (Λουδοβικος), βοτανολόγος γερμανὸς, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1572, ἀποθ. τῷ 1653. Ἐσπούδασε τὴν ἰατρικὴν καὶ τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας ἐν Giessen, καὶ κατέλαβε τῷ 1625 ἕδραν καθηγητοῦ τῆς βοτανικῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ἀλτόρφης, ἣν διετήρησε μέχρι τοῦ θανάτου του. Ὁ Rupp ἕνεκεν τῶν συγγραμμάτων του δι' ὧν οὗτος καὶ ἕτερος ὁμώνυμός του ἐπλούτισε τὴν βοτανικὴν, ἀπεκάλεσε διὰ τοῦ ὀνόματός του εἶδός τι φυτῶν ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν ὑπατικῶν.

ΙΟΥΓΑΑΡΙΣ (Λουδοβίκος), Ἰησουίτης, γενν. τῷ 1607 ἐν Νικαίᾳ, ἀποθ. τῷ 1653 ἐν Μεσσήνῃ. Δεκαπενταετὴς εἰσαχθεὶς εἰς τὸ Τάγμα τοῦ Ἰησοῦ, ἐδίδασκε κατ' ἀρχὰς τὴν γραμματικήν· ἔχων ὅμως κλίσιν εἰς τὴν ῥητορικὴν ἐπέτυχεν ὕστερον ἕδρας τῆς ῥητορικῆς, ἣν κατέσχεν ἐπὶ δεκαετίαν. Κατόπιν προσεκλήθη εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Σαβοΐας ὡς παιδαγωγὸς τοῦ πρίγκηπος Καρόλου Ἐμμανουήλ. Ὑπάρχουσι τούτου πολλὰ ἀποφθέγματα καὶ ἐπιτάφιοι λόγοι· οἷον· Ἐπιτάφιος εἰς τὸν Βίκτωρα Ἀμεδαῖον, δοῦκα τῆς Σαβοΐας.—Ἰησοῦ Χριστοῦ ἢ τοῦ Θεανθρώπου ἀποφθέγματα ἑκατόν. — Ἐπιγραφαί, Ἐπιτάφια καὶ Ἀποφθέγματα. — Ἀριάδνη ῥητόρων. — Ἡ Σχολὴ τῆς ἀληθείας κτλ.

ΙΟΥΓΑΕΡ (Ἰωάννης-Φρειδερῖκος), φιλολόγος γερμανὸς, γενν. τῷ 1718, ἀποθ. τῷ 1791. Υἱὸς ἱερέως διαμαρτυρομένου, ἐσπούδασεν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Λειψίας. Εἰσήχθη εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον διά τινων ἄρθρων δημοσιευθέντων κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐν τοῖς Acta Eruditorum. Τῷ 1744 κατέλαβε θέσιν ἔν τινι γυμνασίῳ καὶ μετὰ δύο ἔτη ἐγένετο ἐπιθεωρητὴς τῆς Ἀκαδημίας τῶν Εὐγενῶν τοῦ Λυνεβούργου. Καταδρομαὶ τῆς τύχης καὶ ἄλλα διετάραξαν τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του. Ἐτυφλώθη καὶ ἠναγκάσθη νὰ πωλήσῃ τὴν λαμπρὰν βιβλιοθήκην του συγκειμένην ἐξ 8 χιλ. τόμων καὶ 9 χιλιάδων διατριβῶν. Ἔδειξεν ὅμως ἄφθαρτον γενναιότητα καὶ μέχρι τῶν τελευταίων στιγμῶν τῆς ζωῆς του διετήρησεν ἀταραξίαν πνεύματος. Τὰ ἐπισημότερα τῶν συγγραμμάτων του: Ἀνδραποδοκαπηλεῖον. — Περὶ τῆς ποιήσεως τοῦ Ἡσιόδου.—Βιογραφίαι τῶν Νομικῶν ἢ φιλολογικαὶ καὶ ἱστορικαὶ σημειώσεις περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν συγγραμμάτων νομομαθῶν τινων καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς Ῥω-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωφελές Ίδρυμα Καρυοφυλλή

ρώπης, ἐν Λειψίᾳ 1773—1780 εἰς 6 τόμους, σύγγραμμα σπουδαῖον.

ΙΟΥΓΟΥΡΘΑΣ καὶ ΙΟΓΟΡΘΑΣ, παρὰ λατίνοις Jugurtha, βασιλεὺς τῆς Νουμιδίας, ἔγγονος τοῦ Μασσινίσσα, γενν. περὶ τὸ 154 π.Χ., ἀποθ. τῷ 104. Υἱὸς τοῦ Μασταναβάλου τοῦ νεωτέρου τῶν υἱῶν τοῦ Μασσινίσσα καὶ παλλακίδος τινὸς παρημελήθη ἕνεκα τῆς παρανόμου γεννήσεώς του ὑπὸ τοῦ Μασσινίσσα· ἀλλ' ὁ Μικίψας, ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ θρόνου τῷ 149, ἀνεγνώρισεν αὐτὸν ὡς ἀνεψιόν του καὶ διέταξε νὰ ἀνατραφῇ μετὰ τῶν ἰδίων ἑαυτοῦ υἱῶν Ἰεμψάλου καὶ Ἀδερβάλου. Ἐκ νεότητος ὁ Ἰουγούρθας διεκρίθη εἰς τὰς σωματικὰς καὶ πνευματικὰς ἀσκήσεις. Ὁ Μικίψας εὐχαριστούμενος κατ' ἀρχὰς, ἐτρόμαξεν ὕστερον διὰ τοὺς υἱούς του φοβούμενος τὴν φιλοδοξίαν τοῦ Ἰουγούρθα καὶ τὴν ἀποκτωμένην ὑπ' αὐτοῦ εὔνοιαν. Μὴ τολμήσας ὅμως νὰ ἀπαλλαχθῇ ἀπ' αὐτοῦ κατ' ἄλλον τρόπον, ἐφαντάσθη νὰ ἐκθέσῃ αὐτὸν εἰς τοὺς κινδύνους τοῦ πολέμου, καὶ διώρισεν αὐτὸν ἀρχηγὸν τῶν Νουμιδῶν τῶν ἀποσταλέντων διὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Νουμαντίας τῷ 134. Ἐκεῖ ὁ Ἰουγούρθας ἐκέρδησε τάχιστα τὴν εὔνοιαν τοῦ Σκηπίωνος ἕνεκα τῆς γενναιότητος καὶ τῆς φρονήσεώς του ἐν τοῖς συμβουλίοις. Οἱ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐπίσημοι Ῥωμαῖοι παρεκίνησαν αὐτὸν νὰ καταλάβῃ τὸν θρόνον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μικίψα· ἀλλ' ὁ Σκηπίων συμβουλεύσας αὐτὸν νὰ θηρεύσῃ μᾶλλον τὴν εὔνοιαν τοῦ λαοῦ ἢ τὴν ὑποστήριξιν ὀλίγων τινῶν, ἔδωκεν αὐτῷ ἐπιστολὴν διὰ τὸν Μικίψαν ἐν ᾗ τοσαῦτα ἐγκώμια ἔπλεκεν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὥστε ὁ Μικίψας ἔσπευσε νὰ τὸν υἱοθετήσῃ καὶ νὰ κληρώσῃ αὐτὸν συγκληρονόμον μετὰ τῶν υἱῶν του, εἰς συνεβούλευσε νὰ ἀκολουθήσωσι τὸ παράδειγμά του. Ἀποθανόντων ὀλίγων ἐτῶν τοῦτος τῷ 118 ἀπῆλθε κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς του εἰς τὸν Ἰουγούρθαν λόγους λίαν συγκινητικούς. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μικίψα προκειμένου περὶ διανομῆς τοῦ κράτους, ὁ Ἰουγούρθας ἐπρόκρινε προηγουμένως τὴν ἀκύρωσιν τῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀπορρήσεων τοῦ Μικίψα· «Εὐχαρίστως, ἀπεκρίθη ὁ Ἰεμψάλης, διότι μόνον τρία ἔτη παρῆλθον ἀφ' ὅτου σε υἱοθέτησεν». Ἔκτοτε ἀπεφασίσθη ὁ θάνατος τοῦ Ἰεμψάλου, ὅστις κατοικῶν ἐν Θιρμίδῃ παρά τινι τῶν ὑποπτοτάτων τοῦ Ἰουγούρθα ἐπνίγη ἐν τῷ οἰκήματι δούλης, παρ' ἧς κατέφυγεν ἐπιτηδείως ἐπὶ τὴν κατοικίαν του. Ὁ φόνος ἔδωκε πρόφασιν τὸ κίνημα τοῦ Ἀδερβάλου, ἀλλ' οἱ πολεμικώτεροι ἐκινδύνευσαν ὑπὲρ τοῦ Ἰουγούρθα, ὅπως κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τὰς πόλεις τοῦ βασιλείου καὶ ἐκέρδησε νίκην ἐξασφαλίσασαν αὐτῷ τὴν ἀρχήν. Ὁ Ἀδερβάλος καταφυγὼν εἰς Ῥώμην ἠκολουθήθη ὑπὸ τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ νικητοῦ, ἐπιτραπέντων ὅπως διαφθείρωσιν ὅσους ἂν δυνηθῶσι πλείονας γερουσιαστάς. Τὸ μέσον τοῦτο ἐπέτυχε, διότι ἐπίτροποι ἀποσταλέντες εἰς Νουμιδίαν ὅπως διανείμωσιν εἰς τοὺς μνηστῆρας τὸ κράτος καὶ ἐξετάσωσι περὶ τοῦ φόνου τοῦ Ἰεμψάλου, τὸ μὲν ἔγκλημα τοῦτο ἐδικαιολόγησαν, ἀπέδωκαν δὲ εἰς τὸν Ἰουγούρθαν τὸ πλουσιώτερον μέρος τῶν κρατῶν τοῦ Μικίψα τῷ 117. Μόλις τούτων ἀπελθόντων ὁ Ἰουγούρθας ἐπεχείρησε νέαν ἐπιδρομὴν εἰς τὰς γαίας τοῦ θετοῦ ἀδελφοῦ του χωρὶς νὰ ἀναχαιτίσωσιν αὐτὸν παραστάσεις καὶ δεήσεις. Τὴν ἐπιδρομὴν ταύτην ἐπηκολούθησε γενικὴ προσβολὴ, καὶ μάχης προκειμένης τὰ δύο στρατεύματα ἐστρατοπέδευσαν παρὰ τὴν Κίρτην. Νυκτερινὴ ἐπίθεσις διέσπασε τὸ στρατόπεδον τοῦ Ἀδερβάλου, καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτὸς ἠναγκάσθη νὰ κλεισθῇ ἐντὸς τοῦ φρουρίου, ὅπερ μόνον διὰ τῆς ἀντιστάσεως τῆς ἐν αὐτῷ ῥωμαϊκῆς φρουρᾶς ἠδυνήθη νὰ διατηρήσῃ. Ὁ Ἰουγούρθας ἐπέσπευσε τὴν πολιορκίαν, ἐπιθυμῶν νὰ δώσῃ πέρας εἰς τὸν πόλεμον πρὶν ἡ Ῥώμη δυνηθῇ νὰ ἀποστείλῃ τοὺς ἐπιτρόπους της. Ἀφικομένων τούτων ἐπροφασίσθη ἐπιβουλὴν τοῦ Ἀδερβάλου, παρέστησεν ἑαυτὸν ὡς προκληθέντα, καὶ εἰπὼν ὅτι θέλει ἀναθέσει τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν ῥωμαϊκὸν λαὸν παρεκώλυσε καὶ αὐτὴν τὴν μετὰ τοῦ Ἀδερβάλου συγκοινωνίαν τῶν ἐπιτρόπων ἐξακολουθῶν τὴν πολιορκίαν. Ὁ Ἰουγούρθας ἠδυνήθη προσέτι νὰ διαφύγῃ νέαν πρεσβείαν, καὶ κατέλιπεν ἄνευ ἱκανοποιήσεως τὸν Σκαῦρον προσκαλέσαντα αὐτὸν εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν. Τῆς Κίρτης παραδοθείσης τῷ 112, ἔπνιξε τὸν Ἀδερβάλον καὶ πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ Νουμιδοὺς παρὰ τὰ συνωμολογημένα. Ἐπὶ τέλους ἡ Γερουσία ἀποφασίσασα νὰ ἀποστείλῃ εἰς Ἀφρικὴν ῥωμαϊκὸν στρατὸν, ἀνέθηκε τὴν ἀρχηγίαν αὐτοῦ εἰς τὸν ὕπατον Καλπούρνιον. Ὁ χρυσὸς τοῦ Ἰουγούρθα ἐματαίωσε καὶ τὴν ἀπόφασιν ταύτην, διότι τοῦ Ἰουγούρθα ἐλθόντος εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν στρατόπεδον καὶ προσποιηθέντος ὑποταγὴν, ὁ ὕπατος ἀπῆλθεν εἰς Ῥώμην καταλιπὼν τὰ πάντα ἐν εἰρήνῃ. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ δήμαρχος Μέμμιος ἀγανακτήσας διὰ τὴν τοσαύτην διαφθορὰν ἐξήγαγε ψήφισμα τοῦ δήμου, καθ' ὃ Α. Κάσσιος ἐστάλλετο ὅπως συλλάβῃ τὸν Ἰουγούρθαν καὶ φέρῃ αὐτὸν εἰς Ῥώμην, βασιλεὺς οὗτος ἐπαρουσιάσθη αὐτοπροαιρέτως ἐνώπιον τῆς βουλῆς τῷ 111. Τότε ὁ Μέμμιος προσκέ-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοινοβουλευτικὴ Βιβλιοθήκη
Ἀριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

λεσεν αὐτὸν ἐπισήμως νὰ διακηρύξῃ τίνες Ῥωμαῖοι ἦσαν συνένοχοί του, καὶ ἀνέμνησε πάντα τὰ ἐγκλήματά του, ἀλλ' ὁ Γ. Βαίβιος, ἕτερος δήμαρχος δωροδοκηθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Νουμιδίας ἀπηγόρευσεν αὐτὸν νὰ ἀπαντήσῃ, καὶ ἡ συνέλευσις διελύθη ἄνευ ἀποτελέσματος. Ἐπὶ τοσοῦτον αὐθαδείας ἀφίκετο ὁ Ἰουγούρθας, ὥστε κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐν αὐτῇ τῇ Ῥώμῃ ἐνήργησε τὴν δολοφονίαν τοῦ Μασσίβα, ἐγγόνου τοῦ Μασσινίσσα ἀντιποιουμένου τὸ βασίλειον τῆς Νουμιδίας· τοῦ Βομίλκα κατηγορηθέντος διὰ τὸν φόνον τοῦτον, ὁ Ἰουγούρθας καίτοι δοὺς ἐγγύησιν δι' αὐτὸν ἐνήργησε τὴν δραπέτευσίν του καὶ ἀνεχώρησε καὶ ὁ ἴδιος ἐπιτυχὼν διαταγὴν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἰταλίαν. Ὁ Σαλούστιος ἀναφέρει, ὅτι ἐξερχόμενος τῆς Ῥώμης ἀνέκραξεν «Ὢ πόλις ὠνία, τάχιστα ἀπολλυμένη ἂν εὑρίσκετο ἀγοραστής». Ὁ πόλεμος ἀρξάμενος ἀμέσως διεξήχθη ὑπὸ τοῦ ὑπάτου Ἀλβίνου τῷ 110. Μετὰ τὴν ἀπέλευσιν αὐτοῦ ὁ ἐπίτροπός του Αὖλος ἐλκυσθεὶς εἰς θέσιν στρατηγικῶς ἀκατάλληλον κατετροπώθη ἐντελῶς, καὶ ἠναγκάσθη νὰ διέλθῃ ὑπὸ τὸν ζυγὸν καὶ ἐντὸς δύο ἡμερῶν νὰ ἐκκενώσῃ τὴν Νουμιδίαν. Ἐν τούτοις ἡ γερουσία ἀνυρώσασα τὴν συνθηκολόγησιν ταύτην, ἀνέθηκε τὴν διεξαγωγὴν τοῦ πολέμου εἰς τὸν Μέτελλον, ὅστις σπεύσας νὰ συμπληρώσῃ τὰς προπαρασκευὰς καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν πειθαρχίαν εἰς τὰ λείψανα τοῦ στρατοῦ τοῦ Αὐλου, ἀμέσως ἐκέρδησεν ὁριστικὴν νίκην τῷ 109. Ὁ Ἰουγούρθας ἀφίκετο εἰς τὸ σημεῖον τοῦ νὰ παραδοθῇ, φοβούμενος ὅμως τὴν τιμωρίαν τῶν κακουργημάτων του, συνέλεξε νέον στρατὸν μεθ' οὗ παρενώχλει τοὺς Ῥωμαίους καὶ μηδέποτε δεχόμενος τὴν μάχην ἐπροξένει ἐπὶ αὐτοὺς μεγάλας ἀπωλείας. Ὁ Μέτελλος μὴ δυνηθεὶς νὰ κυριεύσῃ τὴν Ζάμαν ἐπανέτεινε τὰ στρατεύματά του εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν τῷ 108. Μετ' ὀλίγον συνωμοσία ἐνεργηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Βομίλκα παρ' ὀλίγον νὰ ἐπενέγκῃ τὴν εἰς τοὺς Ῥωμαίους παράδοσιν τοῦ Ἰουγούρθα· διεσώθη ὅμως οὗτος, διότι ἐν τῷ μεταξὺ ἀνεκλήθη ὁ Μέτελλος ἕνεκα μηχανορραφιῶν τοῦ ἐπιτρόπου του Μαρίου κερδίσας πρότερον μάχην τινὰ καὶ κυριεύσας τὴν Θάλαν. Ὁ Ἰουγούρθας καταφυγὼν παρὰ τῷ Βόκχῳ ἐσχημάτιζε νέον στρατόν, ὅτε τῷ 107 ἀφικόμενος εἰς Ῥώμην ὁ Μάριος ἐπέτυχε τὴν ὑπατείαν καὶ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ πολέμου. Ὁ Ἰουγούρθας καὶ ὁ νέος αὐτοῦ σύμμαχος διεσκέδασαν τὰ στρατεύματα τῶν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι, ὅτι θέλει ἐπέμβει ἀμαχητὶ καὶ ὁ ῥωμαϊκὸς στρατός· ἀλλ' ὁ Μάριος ἀπηρνήσατο τὴν ἐπίθεσιν ταύτην ἐπολιόρκησε τὴν Κατείαν, καὶ ἐκυρίευσεν αὐτὴν ὡς καὶ τὸ φρούριον Μουλούχαν. Τότε ὁ Ἰουγούρθας ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Βόκχον ὅτι καιρὸς τοῦ νὰ δοθῇ μάχη, καὶ ἐνῷ οἱ Ῥωμαῖοι ἐδάδιζον εἰς τὰ χειμερινὰ αὐτῶν καταλύματα, οἱ δύο βασιλεῖς προκατέλοβον αὐτοὺς καὶ προσέβαλον ἀπροόπτως· ἀλλ' ὁ Μάριος ἀντιστὰς γενναίως κατώρθωσε νὰ καταλάβῃ δύο ὑψώματα, ἐφ' ὧν στρατοπεδεύσας τὴν νύκτα, ἐπέπεσε κατὰ τὴν χαραυγὴν ἐπὶ τοῦ ἐχθροῦ καὶ κατετρόπωσεν αὐτόν. Μετὰ τέσσαρας ἡμέρας ὁ Ἰουγούρθας καὶ ὁ Βόκχος ἔδωκαν εἰς τὰ πέριξ τῆς Κίρτης νέαν μάχην, ἐν ᾗ διετρίβη ὁ Σύλλας. Παρ' ὀλίγον ὁ Ἰουγούρθας νὰ κερδίσῃ τὴν νίκην διαδοὺς ὅτι ἐφονεύθη ὁ Μάριος· ἀλλὰ τούτου ἀναφανέντος ἐν τῇ συμπλοκῇ, ἡ σφαγὴ ἐγένετο τρομερά. Ὁ Βόκχις ἐζήτησε τὴν εἰρήνην καὶ συγκατετέθη νὰ παραδώσῃ τὸν Ἰουγούρθαν προσελκυσάμενος αὐτὸν ἐπὶ προφάσει διαπραγματεύσεων τῷ 106. Ὁ αἰχμάλωτος ἁλυσοδεθεὶς ὡδηγήθη ὑπὸ τοῦ Σύλλα εἰς τὸν Μάριον καὶ ἐπεφυλάχθη ὅπως κοσμήσῃ τὸν θρίαμβον τῶν νικητῶν τελεσθέντα τῇ 1ῃ Ἰανουαρίου τοῦ 104. Ὁ Σαλούστιος διηγούμενος τὰ καθέκαστα τεῦ βίου τοῦ Ἰουγούρθα σιωπᾷ περὶ τοῦ θανάτου του. Κατὰ τὸν Πλούταρχον ὁ Ἰουγούρθας τελουμένου τοῦ θριάμβου ἀπώλεσε τὸ λογικόν· μετὰ δὲ τὸ πέρας τῆς τελετῆς ὡδηγήθη εἰς δεσμωτήριον, ὅπου οἱ βασσοῦχοι σπεύδοντες εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῶν ἐνδυμάτων καὶ κοσμημάτων του διέσχισαν τὴν χλαμύδα καὶ ἀπέκοψαν τὰ ἄκρα τῶν ὠτων του ὅπως ἀποσπάσωσι τὰ ἀπ' αὐτῶν κρεμάμενα χρυσᾶ ἐνώτια· ῥιφθεὶς κατόπιν γυμνὸς ἐντὸς εἱρκτῆς καὶ παραφρονήσας εἶπε μετὰ μειδιάματος «Ἡράκλεις, πόσον ψυχρὰ εἶναι ὑμέτερα λουτρά!» παλαίσας δὲ ἐπὶ πέντε ὅλας ἡμέρας πρὸς τὸν λιμόν, καὶ διατηρήσας τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ ζήσῃ εὗρε τέλος τὸν ἐπώδυνον θάνατον, δικαίαν τιμωρίαν τῶν κακουργημάτων του. Οἱ δύο αὐτοῦ υἱοὶ μετασχόντες καὶ αὐτοὶ τῆς τελετῆς τοῦ θριάμβου μετεκομίσθησαν εἰς Οὐηνουσίαν, ὅπου διῆλθον τὸν βίον ἐν αἰχμαλωσίᾳ. —Ὁ Ἰουγούρθας ὑπῆρξε πρότυπον βαρβάρου ἡγεμόνος, θρασὺς, δραστήριος, ἄπιστος, αἱμοβόρος, μὴ στερούμενος στρατιωτικῶν προτερημάτων, ἀλλ' ἀνίκανος νὰ ἐπωφεληθῇ ἐκ τῶν ἐπιτυχιῶν του. Ὤρειλε τὴν φήμην του εἰς τὸν τρόπον τοῦ πολεμεῖν καὶ τὸ εἶδος τοῦ πολέμου καταλλήλου διὰ τὴν γῆν τῆς Νουμιδίας καὶ εἰς τὴν ἀνικανότητα τῶν πρώτων ἀντιπάλων του, οἵτινες πολλάκις συνετέλεσαν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς μονήρους του ἡγεμονίας διηγήσεις τοῦ Σαλουστίου.

ΙΟΥΓΜΑΝ (Ἰωσὴφ), λεξικογράφος βοημὸς, γενν. τῷ 1773, ἀπεθ. τῷ 1847. Συμπληρώσας τὰς σπουδάς του ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Πράγης, διωρίσθη τῷ 1799 καθηγητὴς τῆς γραμματικῆς ἔν τινι γυμνασίῳ. Ἀποσταλεὶς εἰς Πράγην τῷ 1815 ὅπως διδάξῃ τὴν λατινικὴν ἔν τινι κολλεγίῳ, ἐγένετο τῷ 1834 σχολάρχης τοῦ καταστήματος τούτου καὶ ἀπεχώρησε τῷ 1845. Ἐπί τινα ἔτη ὑπῆρξε πρύτανις τοῦ πανεπιστημίου. Ἡ μοναδικὴ πρόθεσις τοῦ σοφοῦ τούτου ὑπῆρξεν ἡ ἐκ νέου εἰς τὰς βοημικὰς σχολὰς ἐγκαθίδρυσις τῆς ἀρχαίας τσεχικῆς ἢ βοημικῆς διαλέκτου καταργηθείσης διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς γερμανικῆς γλώσσης· ἡ πρόθεσις δὲ αὕτη ἐστέφθη διὰ λαμπρᾶς ἐπιτυχίας. Δύο αὐτοῦ συγγράμματα ὑπῆρξαν ὠφελιμώτατα· Λεξικὸν Βοημο-Γερμανικὸν καὶ Ἱστορία τῆς φιλολογίας τῆς Βοημίας. Ὑπάρχουσι προσέτι τοῦ σοφοῦ τούτου Ἀνάμικτα περιέχοντα φιλολογικά τινα δοκίμια καὶ τινας μεταφράσεις, μεταξὺ ἄλλων τοῦ Ἀπολωλότος Παραδείσου τοῦ Μίλτωνος.

ΙΟΥΔΑ (Φυλὴ), μία τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, καταγομένη ἀπὸ Ἰούδα υἱοῦ Ἰακώβ. Ὅτε ἐγένετο ὑπὸ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἡ διανομὴ τῆς Γῆς τῆς Ἐπαγγελίας ὁ κλῆρος τῆς φυλῆς ταύτης ἐτέθη μεταξὺ τοῦ κλήρου Βενιαμὶν πρὸς Β, τοῦ κλήρου τοῦ Συμεὼν πρὸς Δ, τῆς Ἀσφαλτίτιδος λίμνης πρὸς Α καὶ τῆς Ἀραβίας πρὸς Ν. Ἐπίσημοι πόλεις Χεβρὼν, Βηθλεὲμ (Βηθλεὲμ), Ἐγγαδὶ, Κάδης-Βαρνὴ Σαβαὰμ Μωλὰδ καὶ ἄλλαι· ὁλικὸς ἀριθμὸς τῶν πόλεων 129. Ἐντὸς τοῦ κλήρου τούτου ἔκειτο ἡ Ἰεβὰς, τὸ μέρος ὅπου ὕστερον ἐκτίσθη ἡ Ἱερουσαλὴμ. Ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα κατήγετο ἡ βασιλικὴ δυναστεία, ἧς θεμελιωτὴς ὁ Δαυΐδ. Μετὰ τὸ σχίσμα τοῦ Ἱεροβοὰμ ἡ φυλὴ αὕτη ἔμεινε μετὰ τῆς φυλῆς Βενιαμὶν πιστὴ εἰς τὴν δυναστείαν τοῦ Δαυΐδ καὶ ἔδωκε τὸ ὄνομα εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα. Ἐκ τῆς φυλῆς ταύτης κατάγεται καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Ἰούδα (Βασίλειον). Ἐσχηματίσθη μετὰ τὸ σχίσμα τοῦ Ἱεροβοὰμ τῷ 962 π. Χ. Συγκείμενον ἐκ δύο φυλῶν τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Βενιαμὶν καὶ πρωτεύουσαν ἔχον τὴν Ἱερουσαλήμ. Μόνον τὸ ἔκτον τῆς Ἰουδαίας περιελάμβανε, καὶ ἡ ἔκτασις αὕτη κατὰ πολὺ ἐλάσσων ἦν τῆς τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ, ἀλλ' ὁ πληθυσμὸς τῶν δύο φυλῶν ἐξισοῦτο πρὸς τὰς τῶν λοιπῶν 10. Τὰ δύο βασίλεια ἐδέχοντο ἀμοιβαίως πρόσφυγας ἐκ τῶν ἑτέρων, καὶ ἐξασθενήσαντα ἀμοιβαίως ἀπέτειναν εἷλος εἰς τὸν ξενικὸν ζυγόν. Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα ἐπέζησεν πολὺν χρόνον τοῦ ἀντιζήλου βασιλείου· τῷ 606 ἤλθατο ἡ αἰχμαλωσία τῆς Βαβυλῶνος, τοῦ πλείστου τῶν κατοίκων ἀπαχθέντος εἰς Ἀσσυρίαν· σκιὰ ὅμως βασιλείας διέμεινεν ἐν Ἱερουσαλὴμ μέχρι τοῦ 587, ὅτε ὁ Ναβουχοδονόσορ ἀπήγαγεν αἰχμάλωτον τὸν τελευταῖον βασιλέα τοῦ Ἰούδα Σεδεκίαν. Σειρὰ τῶν βασιλίων τοῦ Ἰούδα εἶναι ἡ ἑπομένη· Ῥοβοὰμ 962, Ἀβιὲ, 946, Ἀσὰ 944, Ἰωσαφὰτ 904, Ἰωρὰμ μετὰ τοῦ Ἰωσαφὰτ 883, Ἰωρὰμ μόνος 880, Ὀχοίας 877, Ἀθαλίας 876, Ἰωὰς 870, Ἀμασίας 831, Ὀζίας 803, Ἰωάθαν 758, Ἄχαζ 737, Ἐζεκίας 723, Μανασσῆς 694, Ἀμὼν 640, Ἰωσίας 639, Ἰωάχαζ 608, Ἰωακεὶμ ἢ Ἐλιακεὶμ 608, Ἰωακεὶμ ἢ Ἰεχονίας 597, Σεδεκίας 597—587.

ΙΟΥΔΑΙΑ. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἐκλαμβάνεται ἐνίοτε δι' ὅλην τὴν Παλαιστίνην, ἐνίοτε δὲ μόνον διὰ τὴν μίαν τῶν τετραρχιῶν τὴν πρὸς τὰ ΝΔ τὸ πλεῖστον κειμένην καὶ περιλαμβάνουσαν τοὺς τέσσαρας κλήρους τῶν φυλῶν Ἰούδα, Βενιαμὶν, Δὰν καὶ Συμεὼν μετὰ τῆς χώρας τῶν Φιλισταίων ἐπὶ τῆς παραλίας καὶ μέρους τῆς Ἰδουμαίας πρὸς Ν. Ἐκλήθη οὕτω καθ' ὅσον ἐν αὐτῇ διετήρει πάντοτε τὴν κυριαρχίαν ἡ φυλὴ τοῦ Ἰούδα. Ὁ Ἡρῴδης, ὁ υἱός του Ἀρχέλαος καὶ ὁ Ἀγρίππας ἐβασίλευσαν αὐτόθι· ὁ Πόντιος Πιλάτος ἐγένετο ἡγεμὼν αὐτῆς. Ἑνωθεῖσα μετὰ τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους τῷ 44 μ. Χ ἐσχημάτισεν ἐπὶ Κωνσταντίνου μετὰ τῆς Σαμαρείας τὴν Πρώτην Παλαιστίνην, ἴδε ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ καὶ ΙΟΥΔΑΙΟΙ.

ΙΟΥΔΑΙΟΙ, λαὸς σημιτικὸς περίφημος φέρων προσέτι καὶ τὸ ὄνομα «Ἑβραῖοι» καὶ «Ἰσραηλῖται». Τὸ ἀρχαιότερον ὄνομα Ἑβραῖοι (ἴδε τὴν λέξιν). Ἀπὸ τοῦ πατριάρχου Ἰακὼβ ἐκλήθησαν Ἰσραηλῖται ἐκ τῆς προσωνυμίας τοῦ Ἰακὼβ κληθέντος Ἰσραήλ. Τὸ ὄνομα «Ἰουδαῖοι» χρονολογεῖται μόνον ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Βαβυλῶνος ἐπικρατήσαν καθ' ὅσον τὸ βασίλειον Ἰούδα ὑπεδουλώθη τελευταῖον.

I. Ἱστορία. Ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς πατέρα γνωρίζει τὸν Ἀβραὰμ, ὅστις ἀναχωρήσας ἐκ Χαλδαίας περὶ τὸ 2291 π. Χ εἰσῆλθεν εἰς τὴν γῆν Χαναάν. Μετὰ τὸν Ἀβραὰμ πατριάρχην ἔσχε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰσαὰκ, καὶ κατόπιν τὸν Ἰακὼβ, υἱὸν τοῦ Ἰσαάκ. Οὗτος ἔσχε 12 υἱοὺς, ἐν οἷς τὸν Ἰούδαν πρόγονον τοῦ Δαυΐδ καὶ τοῦ Χριστοῦ. Οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακὼβ σὺν αὐτῷ ἐγκατέστησαν τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ ἤτοι Ῥουβὴν, Συμεὼν, Ἰούδα, Ἰσσαχὰρ Ζαβουλὼν, υἱοὶ Ἰωσὴφ Ἐφραὶμ καὶ Μανασσῆ, Βενιαμὶν, Δὰν, Ἀ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κορυδαλλὸς Βιβλιοθήκη Δημοσίας Ἀναγνώσεως (Ε.Β.Ε.Α.)

σὴφ, Γάδ, Νεφθαλὶ καὶ Ἀσήρ. Περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου του ὁ Ἰακὼβ προσκληθεὶς μετὰ πάντων τῶν υἱῶν του ὑπὸ τοῦ Ἰωσὴφ εἰς Αἴγυπτον κατῴκησεν ἐν Γεσὲμ τῆς Ἀραβίας περὶ τὸ 2076. Οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἰσχυροὶ κατ' ἀρχὰς, ὑπεδουλώθησαν ὕστερον καὶ κατεδιώχθησαν ὑπὸ τῶν Φαραώ. Τῷ 1645 ὁ Μωϋσῆς ἀπηλευθέρωσεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ τῶν Αἰγυπτίων, καὶ τεθεὶς ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν ὡδήγησεν εἰς τὴν γῆν Χαναάν. Ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν αὐτοῦ οἱ Ἰσραηλῖται διέβησαν τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ περιεπλανήθησαν εἰς τὴν Ἔρημον ἐπὶ 40 ἔτη πρὶν φθάσωσιν εἰς τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας. Τοῦ Μωϋσέως ἀποθανόντος, διεδέξατο αὐτὸν τῷ 1605 ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, ὅστις ἐγκαθίδρυσε τοὺς συμπατριώτας του εἰς τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας καὶ διήρεσε τὴν χώραν εἰς τὰς 12 «φυλάς». Μετὰ τὸν Ἰησοῦν ἀποθανόντα τῷ 1580, ἡ ἀρχὴ ἐπετράπη εἰς Συμβούλιον ἐτῶν Πρεσβυτέρων» καὶ ὕστερον εἰς «Κριτὰς» ἀπὸ τοῦ 1554 μέχρι τοῦ 1080· κατόπιν δὲ ἐγένετο μοναρχική. Πρῶτος βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ἐγένετο ὁ Σαοὺλ, τῷ 1080, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Δαυὶδ τῷ 1040 καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σολομὼν 1001 — 962. Οἱ τρεῖς οὗτοι βασιλεῖς ἐπεξέτειναν μακρὰν τὴν κυριαρχίαν τῶν Ἑβραίων, καθόσον τὸ κράτος αὐτῶν κατήντησε νὰ ἔχῃ ὅρια τὸν Εὐφράτην καὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. Ἀλλὰ τῷ 962 μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σολομῶντος αἱ φυλαὶ διῃρέθησαν εἰς δύο κράτη, τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα (ἴδε τὴν λέξιν), συγκείμενον ἐκ τῶν δύο φυλῶν τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Βενιαμὶν καὶ μείζονα πιστὸν εἰς τὸν Ῥοβοὰμ υἱὸν τοῦ Σολομῶντος, καὶ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ (ἴδ. τὴν λέξιν) συγκείμενον ἐκ τῶν λοιπῶν φυλῶν καὶ ἐλάλιξεν βασιλέα τὸν Ἱεροβοάμ. Τὰ δύο βασίλεια ἐξασθενήσαντα ἕνεκα τοῦ σχίσματος, καὶ καταπατούμενα ἐκ τῶν ἀκαταπαύστων ἀλληλομαχιῶν, ἐπὶ τέλους ὑπεδουλώθησαν καθ' ὁλοκληρίαν· τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ ἀνετράπη τῷ 718 ὑπὸ τοῦ Σολμανασσὰρ, βασιλέως τῆς Ἀσσυρίας, καὶ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα ὑπὸ Ναβουχοδονόσορ τοῦ Β', ὅστις τῷ 606 ἀπήγαγεν αἰχμαλώτους εἰς Βαβυλῶνα μέρος τῶν κατοίκων καὶ τῷ 587 κυριεύσας ἐξ ἐφόδου τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐπυρπόλησε τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος. Μετὰ ἑβδομηκονταετῆ αἰχμαλωσίαν (606—536) οἱ Ἰουδαῖοι ἐπέτυχον παρὰ τοῦ Κύρου ἄδειαν ἐπιστροφῆς εἰς τὴν πατρίδα των, καὶ ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἐκείνη ἐκυβερνήθησαν ὑπὸ ἀρχιερέων. Μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Περσίας, οἱ Ἰουδαῖοι μείνασι ἀνελλιπῶς ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου τῷ 332, τοῦ Πτολεμαίου βασιλέως τῆς Αἰγύπτου τῷ 320, Σελεύκου τοῦ Νικάνορος βασιλέως τῆς Συρίας 300—279, ἔπειτα ὑπετάγη εἰς τοὺς βασιλεῖς τῆς Αἰγύπτου 279—203 καὶ τέλος ὑπέκυψεν εἰς τὸν ζυγὸν τῶν Σελευκιδῶν 203—169. Καταπιεζόμενοι οἱ Ἰουδαῖοι καὶ καταδιωκόμενοι εἰς τὰ περὶ τὴν λατρείαν των ἐπανεστάτησαν κατὰ τῶν βασιλέων τῆς Συρίας ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τῶν Μακκαβαίων τῷ 169 καὶ ἐγένοντο ἀνεξάρτητοι. Οἱ Μακκαβαῖοι, νικηταὶ ἀνέλαβον τὴν ἀρχηγίαν κληρονομικῶς κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τὸν τίτλον ἄκρων ἀρχιερέων 166—107 καὶ ὕστερον ὑπὸ τὸν τίτλον βασιλέων 107 — 40 (ἴδ. ΜΑΚΚΑΒΑΙΟΙ). Δυνάσται ἐπελθοῦσαι ἐν τῇ βασιλικῇ οἰκογενείᾳ ἐπήνεγκον τῷ 65 π. Χ τὴν ἐπέμβασιν τῶν Ῥωμαίων σχόντων ἀμέσως μεγίστην ἐπιρροήν. Προστατευόμενος ὑπ' αὐτῶν ὁ Ἡρῴδης κατέσχε τὸν θρόνον τῶν Μακκαβαίων τῷ 40 π. Χ. Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἡρῴδου ἡ Παλαιστίνη διενεμήθη μεταξὺ τῶν υἱῶν του καὶ διῃρέθη εἰς 4 τετραρχίας Ἰουδαίαν, Γαλιλαίαν, Βαταναίαν καὶ Ἰτουραίαν· ἀλλὰ μετ' ὀλίγα ἔτη οἱ Ῥωμαῖοι ἀπέστειλαν εἰς τὴν χώραν ἡγεμόνας «προκουράτορας» καλουμένους κυβερνῶντας ἐν ὀνόματι τῆς Ῥώμης, καὶ ἀμέσως ἐγένοντο οἱ μόνοι κύριοι τῆς χώρας. Οἱ Ἰουδαῖοι, μὴ ὑποφέροντες τὸν ζυγὸν, πολλάκις ἐπανεστάτησαν· τῷ 70 ὁ Τίτος ἐκυρίευσε τὴν Ἱερουσαλὴμ μετὰ πολυετῆ πόλεμον καὶ ἐπτάμηνον πολιορκίαν· τέλος μετὰ νέαν ἀνταρσίαν ὁ Ἀδριανὸς ἐκυρίευσεν ἐκ νέου τὴν πόλιν τῷ 135, οἱ πλεῖστοι τῶν Ἰουδαίων ἐφονεύθησαν, καὶ οἱ σωθέντες ἀπεδιώχθησαν διὰ παντὸς ἐκ τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἔκτοτε οἱ Ἰουδαῖοι ἔπαυσαν ἀποτελοῦντες συμπαγὲς ἔθνος διασκορπισθέντες εἰς τὰ διάφορα μέρη τοῦ κόσμου. Ὅτε ὁ Χριστιανισμὸς ἐγένετο ἡ ἐπικρατοῦσα θρησκεία τοῦ κράτους ἡ κατάστασις τῶν Ἰουδαίων ἐχειροτέρευσε. Τῷ 418 ἀπηγορεύθη αὐτοῖς ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία καὶ προσπάθειαι κατεβλήθησαν ὅπως ἐξαναγκασθῶσιν εἰς τὸ βάπτισμα. Ὁ αὐτοκράτωρ Ἡράκλειος ἐξέδωκε κατ' αὐτῶν νέας καὶ τρομερὰς διαταγὰς τῷ 610. Ὀλιγώτερον ἐκακοποιήθησαν οὗτοι ὑπὸ τοῦ Ἰσλαμισμοῦ· ἐπὶ τῶν καλιφῶν οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Ἀσίας, Ἀφρικῆς καὶ Ἱσπανίας ἠδυνήθησαν νὰ ἐπιδοθῶσιν ἐν εἰρήνῃ εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ νὰ καλλιεργήσωσι τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας. Ἐν Εὐρώπῃ χριστιανικῇ Εὐρώπῃ ἴδιως ἐπὶ τῶν Σουηβῶν ὑπέστησαν πολλὰς καταδιώξεις ἀναγκασθέντες μάλιστα κατὰ διαφόρους ἐποχὰς

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορυφαλένιος Βιβλιοθήκη
Δημοσιών Βιβλιοθηκών (Ν.Π.Ι.Δ.)

νὰ ἐξαγοράζωσι διὰ πολλοῦ χρυσίου τὸ δικαίωμα τοῦ ζῆν καὶ ἐμπορεύεσθαι, καὶ ὑποχρεούμενοι νὰ φέρωσι διακριτικὰ σημεῖα ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων καὶ ἐν ἑκάστῃ πόλει νὰ κατοικῶσιν ἐν ἰδιαιτέραις συνοικίαις. Διωχθέντες ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας τῷ 1290, ἀπὸ τῆς Μεσημβρινῆς Γαλλίας τῷ 1394, ἀπὸ τῆς Ἱσπανίας καὶ τῆς Σικελίας τῷ 1492, κατώρθουν ἐν τούτοις νὰ ἐπιτύχωσι τὴν ἀνάκλησίν των πληρόνοντες μεγίστας χρηματικὰς ποσότητας. Ἐν Γερμανίᾳ ἠναγκάζοντο αὐτοὺς, θεωρουμένους δούλους τῶν αὐτοκρατόρων καὶ τῶν δεσποτῶν δικαιουμένων νὰ φορολογῶσι, νὰ πωλῶσι καὶ νὰ θέτωσιν αὐτοὺς ὡς ἐνέχυρα κατὰ βούλησιν. Ἡ ἐγκαθίδρυσις τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως ἔτι μᾶλλον ἐνεζωπύρωσε τοὺς κατ' αὐτῶν καταδιωγμούς, ἰδίως ἐν τοῖς κράτεσι τοῖς ὑπαγομένοις εἰς τὴν Ἱσπανικὴν κυριαρχίαν. Ἐν τούτοις ἐπέτυχον ἀνάπαυσίν τινα ἀπὸ τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος. Ἐν Γαλλίᾳ ἐδόθη αὐτοῖς ἄδεια τῷ 1550 νὰ διαμένωσιν ἐν Βαϋόννῃ καὶ ἐν Βορδιγάλοις· τῷ 1784 ἀπηλλάγησαν ἀπὸ τοῦ κεφαλικοῦ φόρου, εἰς ὃν ὑπέκειντο· τῷ 1791 ἡ Συντακτικὴ Συνέλευσις τῇ προτάσει τοῦ Ἱερέως Γρηγορίου ἀπένειμεν αὐτοῖς τὴν ἰσότητα τῶν δικαιωμάτων· ἀπὸ τοῦ 1831, οἱ θρησκευτικοὶ αὐτῶν ἄρχηγοὶ καὶ ὑπάλληλοι μισθοδοτοῦνται ὡς καὶ οἱ τῶν λοιπῶν θρησκευμάτων ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως καὶ ἡ θρησκευτικὴ διοίκησις αὐτῶν ἐκτελεῖται ὑπὸ τοῦ «Ἰσραηλητικοῦ Συνεδρίου», οὗ τὰ μέλη ἐκλέγονται ὑπὸ τῶν ἰδίων. Τὰ πλεῖστα τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν ἀκολουθοῦντα τὸ παράδειγμα τῆς Γαλλίας τὰ μέγιστα ἐμερίμνησαν τὴν τύχην αὐτῶν. Ἐν Τουρκίᾳ ἀνέκαθεν οἱ Ἰουδαῖοι συνεμερίσθησαν τὴν τύχην τῶν λοιπῶν μὴ μωαμεθανικῶν λαῶν, καταφυγόντες αὐτόθι ἐξ Ἱσπανίας καὶ ἀποβάντες Ἱσπανικὴν διάλεκτον. Ἐν Ἑλλάδι οἱ Ἰουδαῖοι χαίρουσι τὰ αὐτὰ πολιτικὰ δικαιώματα, ἅπερ καὶ οἱ λοιποὶ πολῖται. Σήμερον ἰδιοκατοικοῦσι ἰδίως ἐν Ῥωμανίᾳ. Οἱ Ἰουδαῖοι εἶναι σήμερον διεσπαρμένοι εἰς ἅπαντα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, πολυαριθμότεροι ὅμως εἶναι πρὸ πάντων ἐν Γερμανίᾳ, Πολωνίᾳ, καὶ κατὰ τὸ βόρειον τῆς Ἀφρικῆς, ἰδίως ἐν Ἀλγερίᾳ. Ὑπολογίζεται τὸ σύνολον αὐτῶν εἰς 6 ἑκατομμύρια ψυχῶν. Ἐπὶ 18 ἑκατονταετηρίδας μετὰ πολλῶν καὶ ποικίλων ἐθνῶν διετήρησαν οὐχὶ μόνον τὴν θρησκείαν καὶ τὰ ἔθιμα αὐτῶν ἀλλὰ καὶ ἐθνικόν τινα τύπον, οὗτινος τὰ κύρια σημεῖα χαρακτηριστικὰ εἶναι ἀκόμη καὶ σήμερον.

2. Ἡ θ η σ κ ε υ τ ι κ ὴ ἱ σ τ ο ρ ί α. Οἱ Ἰουδαῖοι ἀνήκουσιν εἰς τὸν συμπαγῆ κορμὸν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ὡς ἀποδεικνύει ἡ γλῶσσα αὐτῶν συγγενὴς οὖσα πρὸς τὴν ἀραβικὴν, τὴν συριακὴν καὶ τὴν χαλδαϊκήν. Ὁ ἀρχαῖος αὐτῶν βίος ἦν πατριαρχικὸς, ποιμενικὸς, ἴσως καὶ νομαδικὸς τοὐλάχιστον ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐπὶ τοῦ Μωϋσέως. Κατὰ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην εἶχον πολλὰ ἐλαττώματα εἰς ἃ προσέθετον τὴν δεισιδαιμονίαν, τὴν κλίσιν εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς διχονοίας καὶ τῆς ἀνταρσίας. Ὅτε ἐνιδρύθησαν ἐν Παλαιστίνῃ, κυριωτέρα αὐτῶν ἀπασχόλησις ἐγένετο ἡ γεωργία· ὀλίγην εἶχον κλίσιν διὰ τὰς ἐπιστήμας καὶ τὴν βιομηχανίαν· ἀφ' ἑτέρου ἐγεννήθησαν διὰ τὸ ἐμπόριον καὶ κατὰ πάσας τὰς ἐποχὰς ὑπῆρξαν περίφημοι ἐπὶ τοκογλυφίᾳ.—Ἐκτὸς τῶν ἱερῶν βιβλίων οἱ Ἰουδαῖοι ἐκέκτηντο φιλολογίαν συνισταμένην εἰς συναξάρια, ᾄσματα, ἀποφθέγματα, γενεαλογίας. Μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας ἐπάνοδον, ἡ φιλοσοφία, ἡ θεολογία καὶ ἡ πολυμάθεια διεδόθησαν παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ ἐσχηματίσθησαν παρ' αὐτοῖς πολλαὶ αἱρέσεις (Φαρισαῖοι, Σαδδουκαῖοι, Ἐσσηνιανοὶ, Θεραπευταί)· ὁ Γνωστικισμὸς καὶ ὁ Καβαλισμὸς ἔσχον ἐπίσης ἐν Ἰουδαίᾳ πολλοὺς ὀπαδούς. Οἱ Ἰουδαῖοι ἔσχον κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ χριστιανισμοῦ πολλοὺς συγγραφεῖς περιφήμους, μεταξὺ ἄλλων Φίλωνα, Ἰώσηπον καὶ βραδύτερον Ἀβὶν-Ἔζραν, Ἀβικεβρόνα, Μαϊμονίδην κλπ. Κατὰ τὸν μεσαιῶνα οἱ Ἰουδαῖοι συνετέλεσαν τὰ μέγιστα, πρὸ τῶν Ἀράβων μάλιστα, εἰς τὴν ἐν Εὐρώπῃ διάδοσιν τῶν γνώσεων τῆς ἀρχαιότητος. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἐποχὴν ἀνεφάνησαν συγγραφεῖς διακεκριμένοι, σοφοὶ καὶ τεχνῖται πρώτης τάξεως.—Ἡ θρησκεία τῶν Ἰουδαίων, ὁ «Ἰουδαϊσμὸς» ἢ «Μωσαϊσμός», ἵδρυται ὁλόκληρος ἐπὶ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἥτις μόνον θεὸν (Ἰεχωβὰ) ἀναγνωρίζουσι· οὐδὲν καὶ περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ παραδίδονται· περιμένουσι τὴν ἔλευσιν Μεσσίου μέλλοντος νὰ ἀνεγείρῃ τὸ Ἰουδαϊκὸν ἔθνος καὶ νὰ ἱδρύσῃ ἀχανὲς κράτος. Μόνον τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν παραδέχονται· διατηροῦσιν εἰσέτι τὰ ἔθιμα τῶν ἀρχαίων Ἑβραίων, ἰδίως τὴν ἑορτὴν τοῦ σαββάτου, τοῦ πάσχα, τὴν ἀποχὴν τῶν ἀκαθάρτων κρεάτων καὶ ἰδίως τοῦ χοιρινοῦ· ἡ ἑβραϊκὴ εἰσέτι εἶναι ἡ γλῶσσα τῶν τελετῶν. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἰουδαίοις ἡ ἱερωσύνη ἀνῆκε μόνον εἰς τὴν φυλὴν Λευΐ, ἧς τὰ μέλη ἐχωρίζοντο εἰς δύο κλάσεις, τοὺς «θύτας» (κοὴν), καὶ τοὺς «λευίτας», ὑπηρέτας τῶν θυτῶν· ἡ τῶν θυτῶν ἀνήκει εἰς τοὺς «ἀαρωνίτας»·—

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
ΑΡΧΙΜΑΣΤΟΥ (Κ.Π.Ι.Δ.)

Μέχρι τοῦ χωρισμοῦ τῶν 10 φυλῶν, ἡ θρησκεία ἔμεινε μία καὶ ἀμετάβλητος· τότε ὅμως ἐξερράγη σχίσμα διαρκέσαν μέχρι τῆς αἰχμαλωσίας. Μετὰ τὴν ἐπιστροφήν, οἱ Σαμαρῖται διέφθειραν τὴν θρησκείαν διὰ τῆς εἰς αὐτὴν ἀναμίξεως ἀσσυριακῶν δεισιδαιμονιῶν, καὶ ἀπεχωρίσθησαν οὕτω τῶν λοιπῶν Ἰουδαίων. Ὁ χωρισμὸς συνεπληρώθη, ὅτε οἱ Σαμαρῖται ἀνήγειραν ἴδιον ναὸν ἐν Γαριζὶμ τῷ 435 π. Χ. Μετὰ τὴν διασποράν τῶν Ἰουδαίων ἐπὶ Ἀδριανοῦ τῷ 136μ.Χ οἱ ἐπισημότεροι τῶν διδασκάλων συνῆλθον ἐν Τιβεριάδι, ὅπου ἐσχημάτισαν μέγα συμβούλιον καλούμενον Σανεγώγιον, καὶ ἀνήγειραν αὐτόθι σχολὴν φυτώριον χρηματίσασαν τῶν βαβδίνων. Οὗτοι συνεταξαν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ταλμοὺθ» σύγγραμμα ὡρισμένον εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ προφορικοῦ νόμου καὶ τῶν παραδόσεων. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο συμπληρωθὲν τῷ 500 μ. Χ ἀπέβη διὰ τοὺς πλείστους τῶν Ἰουδαίων ἡ βάσις νοῦ νόμου. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐγίνετο παραδεκτὸν ὑπὸ πάντων τῶν Ἰουδαίων διηρέθησαν οὗτοι εἰς δύο ἀντιπάλους αἱρέσεις τῶν «Ταλμουδιστῶν ἢ «Ῥαββινιστῶν» ἀκολουθούντων τὸ Ταλμοὺθ καὶ τῶν «Καραϊτῶν» προσκεκολλημένων εἰς τὸ γράμμα τῶν ἱερῶν βιβλίων. Καὶ ἄλλαι δὲ αἱρέσεις δευτερεύουσαι διήρουν τοὺς Ἰουδαίους, ὡς ἐπὶ παραλείψματι ὁ «Ῥεχαβίται» αἵρεσις ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἰωναδὰβ, υἱὸ ἧς ἀπηγορεύετο ἡ χρῆσις τοῦ οἴνου, ἡ καλλιέργεια τῶν ἀγρῶν καὶ ἡ ἰδιοκτησία. Περὶ τῶν Ἰουδαίων δύναταί τις νὰ συμβουλευθῇ ἐκτὸς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἰωσήπου, καὶ τὰ συγγράμματα τοῦ Basnage, Poissy, Torcy καὶ Moldenhauer, τὸ τοῦ Iost «Ἱστορία τῶν Ἰουδαίων ἐπὶ τῶν Μακκαβαίων» ἐν Βερολίνῳ 1820, τὸ τοῦ Depping «Οἱ Ἰουδαῖοι κατὰ τὸν μεσαιῶνα» ἐν Παρισίοις 1834, τὸ τοῦ Beugnot, «Οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Δύσεως», ἐν Παρισίοις 1823, τὸ τοῦ Σαλβαδώρου «Ἱστορία τῶν νόμων τοῦ Μωϋσέως», ἐν Παρισίοις 1828.

ΙΟΥΔΑΙΟΣ (Ὁ ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΟΣ), πρόσωπον μυθῶδες περίφημον ἐν ταῖς δημοτικαῖς παραδόσεσι τῆς δυτικῆς Εὐρώπης. Κατὰ τὰς δημώδεις διηγήσεις ὅτε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐβάδιζεν εἰς τὸν Γολγοθᾶν φέρων ἐπ' ὤμων τὸν σταυρόν, καταβεβλημένος ἐκ τοῦ κόπου ἠθέλησε νὰ καθήσῃ παρὰ τὴν θύραν οἰκίας Ἰουδαίου τινος καλουμένου Ἀβασβέρου. Ἐπειδὴ ὁ οἰκοδεσπότης ἀπεδίωξεν αὐτὸν ἀπὸ τρόπου βαρβάρου, ἀπωλήτας καὶ εἶπεν «Βάζω, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς πρὸς τιμωρίαν ἀπάντησιν αὐτοῦ «Θέλεις περιπλανᾶσθαι ἀκαταπαύστως μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς μου». Ἐκτοτε ὁ Ἰουδαῖος οὗτος περιπλανᾶται καὶ θέλει περιπλανᾶσθαι μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων, οὐδαμοῦ δυνάμενος νὰ εὕρῃ ἠρεμίαν, οὐδὲ τὸν ἐπιθυμητὸν αὐτῷ θάνατον. Προσθέτουσι μάλιστα αἱ διηγήσεις, ὅτι πανταχοῦ παρακολουθεῖ αὐτὸν ἡ χολέρα. Ὁ μῦθος οὗτος φαίνεται σύμβολον τῆς τύχης τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ ἠναγκασμένου ἀπὸ τοσούτων αἰώνων νὰ περιπλανᾶται μακρὰν τῆς πατρίδος του. Ὁ Εὐγένιος Σὺης τὸ μυθιστόρημα, δι' οὗ κατεστηλίτευσε τοὺς Ἰησουίτας ὠνόμασε «Περιπλανώμενον Ἰουδαῖον» λαμπάνων ἀφετηρίαν τῆς ἀφηγήσεώς του τὸν θρυλούμενον μῦθον.

ΙΟΥΔΑΪΣΜΟΣ, ἡ θρησκεία τῶν Ἰουδαίων, ἴδε ΙΟΥΔΑΙΟΙ.

ΙΟΥΔΑΚΙΛΙΟΣ, εἷς τῶν ἐπισημοτέρων ἀρχηγῶν τῶν Ἰταλιωτῶν κατὰ τὸν Συμμαχικὸν πόλεμον τῷ 90 πρ Χ. γενν. ἐν Ἀσκύλῳ. Αἱ πρῶται αὐτοῦ ἐπιχειρήσεις ἐν Ἀπουλίᾳ ὑπῆρξαν ἐπιτυχέσταται, καθόσον πολλαὶ πόλεις ἠνέῳξαν αὐτῷ τὰς πύλας, καὶ ἄλλαι ἀντιστᾶσαι ἐκυριεύθησαν ἐξ ἐφόδου, ἐφόνευσε πάντας τοὺς εἰς χεῖρας του πεσόντας εὐγενεῖς ῥωμαίους, τοὺς δὲ δημότας καὶ τοὺς δούλους κατέτασσεν ἐν τῷ στρατῷ του. Μετὰ τοῦ Ἀφράνιου καὶ τοῦ Βεντιδίου ἐνίκησε τὸν Γν. Πομπήϊον Στράβωνα, δὶς τις ὅμως τάχιστα ἐξιδικήθη, νικήσας τὸν Ἀφράνιον καὶ περικυκλώσας τὸ Ἄσκυλλον. Ὁ Ἰουδακίλιος κατέβαλε μεγίστας προσπαθείας πρὸς διάσωσιν τῆς γενετείρας του, ἐν ᾗ εἰσῆλθεδιασχίσας τὰς ῥωμαϊκὰς γραμμάς. Μὴ δυνηθεὶς νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν γενναιότητα εἰς τοὺς συμπολίτας του ἐπεδόθη κατὰ πρῶτον εἰς τὴν ἐξολόθρευσιν τῶν ἀντιπάλων του, πάντων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν κόμμα. Κατόπιν διατάξας νὰ ἀνεγείρωσι μεγαλοπρεπῆ πυρὰν ἐντὸς τοῦ ἐπισημοτέρου τῶν ναῶν, ἔθηκεν ἐπὶ τῆς πυρᾶς κλίνην, εἰς ἣν ἐξαπλωθεὶς κατεπιὼν πρότερον δηλητήριον διέταξε τοὺς περὶ αὐτὸν νὰ βάλωσι πῦρ ἐν τῇ πυρᾷ.

ΙΟΥΔΑΣ, πατριάρχης ἑβραῖος, εἷς τῶν δώδεκα υἱῶν τοῦ Ἰακὼβ ἐκ τῆς Λείας, γενν. τῷ 1755, ἀποθ. τῷ 1636 π. Χ. Μετὰ τὸν Ἰωσὴφ ὁ Ἰούδας φαίνεται ὁ ἐπισημότερος τῶν υἱῶν τοῦ Ἰακώβ, καθόσον τὰ πάντα μαρτυροῦσιν ὅτι μεγάλην ἴσχυεν ἐπιρροὴν ἐν τῇ πατριαρχικῇ οἰκογενείᾳ. Ὅτε ὁ Ἰωσὴφ ἀφ' ἑκατὸ πρὸς τοὺς ἀδελφούς του ἀποσταλεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του, ὁ Ἰούδας ἀρκοῦσαν ἐξασκῶν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν του κατώρθωσε νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν τοῦ Ἰωσὴφ, καὶ νὰ κατασπείσῃ αὐτοὺς ὅπως πωλήσωσι τὸν ἀδελφόν του εἰς τοὺς Ἰσμαηλίτας ἐμπόρους. Ὁ Ἰούδας προσέτι κατέπεισε τὸν πατέρα του νὰ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΘΗΝΩΝ

ἀφήσῃ τὸν Βενιαμὶν νὰ ἀπέλθῃ εἰς Αἴγυπτον μετὰ τῶν ἀδελφῶν του κατὰ τὸ δεύτερον ταξείδιόν των κατὰ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ Ἰωσήφ. Ὅτε μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ ποτηρίου ἐν τῷ σάκκῳ τοῦ Βενιαμὶν ἠθέλησε νὰ κρατήσῃ δοῦλον τὸν ὑποτιθέμενον κλέπτην, ὁ Ἰούδας ἀπηύθυνεν εἰς τὸν πανίσχυρον ἀδελφόν του μὴ ἀναγνωρισθέντα δὲ εἰσέτι λόγον ἐμπλεων εὐγλωττίας. Βραδύτερον ὅτε ὁ Ἰακὼβ ἀπεφάσισε τὴν κατὰ πρόσκλησιν τοῦ Ἰωσὴφ εἰς Αἴγυπτον πανοικεὶ μετάβασίν του ὁ Ἰούδας προηγήθη τοῦ πατρός του ὅπως ἀναγγείλῃ εἰς τὸν Ἰωσὴφ τὴν ἔλευσιν τοῦ πατρός των. Ὁ βίος τοῦ Ἰούδα δίδει πλήρη ἰδέαν τῶν ἐνίοτε ἀγρίων ἠθῶν τῆς ἐποχῆς του· μαρτύριον τούτου τὸ ἐπεισόδιον τῆς νύμφης του Θάμαρ, ἣν ἠθέλησε νὰ καύσῃ ἐπὶ πυρᾶς ἀφοῦ πρότερον κατέστησεν αὐτὴν μητέρα, ὅπερ ἀπέφυγεν αὕτη παρουσιάσασα δακτυλίδιον, δι' οὗ ἀνεγνωρίσθη ὅτι αὐτὸς ἦν ὁ πατὴρ τοῦ τεχθησομένου. Ὁ Ἰούδας περιελήφθη ἐν τοῖς προφορικοῖς λόγοις τοῖς ἐκφωνηθεῖσιν ὑπὸ τοῦ Ἰακὼβ κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς του «Ἰούδα, εἶπεν ὁ Ἰακὼβ, σὲ αἰνέσουσιν οἱ ἀδελφοί σου, αἱ χεῖρές σου ἐπὶ νώτου τῶν ἐχθρῶν σου· προσκυνήσουσί σε υἱοὶ τοῦ πατρός σου. Σκύμνος λέοντος Ἰούδας· ἐκ βλαστοῦ υἱέ μου ἀνέβης, ἀναπεσὼν ἐκοιμήθη ὡς λέων καὶ ὡς σκύμνος, τίς ἐγερεῖ αὐτόν; Οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα, καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἂν ἔλθῃ ᾧ ἀπόκειται καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν κ.λ.π.». Οἱ πατέρες τῆς ἐκκλησίας ἐξήγαγον ὅτι διὰ τῶν προρητικῶν τούτων λόγων σημαίνεται ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

ΙΟΥΔΑΣ Ο ΜΑΚΚΑΒΑΙΟΣ, ἴδ. ΜΑΚΚΑΒΑΙΟΣ.

ΙΟΥΔΑΣ Ο ΙΣΚΑΡΙΩΤΗΣ, ἀντὶ ὁ ΙΣΣΑΧΑΡΙΩΤΗΣ, τοῦτέστιν ὁ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ. Εἷς τῶν 12 ἀποστόλων τοῦ Ἰησοῦ ὁ προδοὺς αὐτὸν ἐπὶ τιμῇ τριάκοντα ἀργυρίων διὰ φιλήματος. Μετὰ τὴν σταύρωσιν μετανοήσας ἐπέστρεψε τὰ ἀργύρια καὶ ἀπελθὼν ἀπηγχονίσθη. Διὰ τῶν ἀργυρίων ἠγοράσθη τόπος πρὸς ταφὴν τῶν ξένων κληθεὶς «Τιμὴ αἵματος». Τὸ ὄνομα αὐ οὗ κατήντησε παροιμιῶδες. προκειμένου περὶ προδοτῶν.

Ἰούδας (Ἅγιος), εἷς τῶν 12 ἀποστόλων καλούμενος καὶ ΘΑΔΔΑΙΟΣ, ἀδελφὸς τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀλφαίου, ἐξάδελφος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μετὰ τὴν ἄνοδον τοῦ Σωτῆρος μετέβη πρὸς κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου εἰς Μεσοποταμίαν, Ἀραβίαν, Συρίαν μέχρι καὶ τῆς Μεσοποταμίας καὶ ἐμαρτύρησεν ὑπὲρ τῆς πίστεως, κατά τινας ἐν Βηρυτῷ, κατ' ἄλλους ἐν Περσίᾳ ἢ Ἀρμενίᾳ περὶ τὸ ὀγδηκοστὸν ἔτος τῆς χριστιανικῆς χρονολογίας. Ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ κατακεχώρηται Καθολικὴ αὐτοῦ ἐπιστολὴ γεγραμμένη περὶ τὸ 67, ἐν ᾗ προτρέπει τοὺς χριστιανοὺς νὰ προφυλάττωνται ἀπὸ τῶν Σιμωνιανῶν, τῶν Γνωστικῶν καὶ ἄλλων αἱρετικῶν ἀναφανέντων τότε. Ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν μνήμην αὐτοῦ τῇ 19 Ἰουνίου, ἡ δυτικὴ τῇ 28 Ὀκτωβρίου.

Ἰούδας ὁ ἅγιος, υἱὸς τοῦ ῥαββίνου Συμεὼν ἐκ τῆς φυλῆς Βενιαμὶν, καταγόμενος ἀπὸ Χιλλὲλ τοῦ πρεσβυτέρου, γενν. τῷ 123 μ. Χ, ἀποθ. τῷ 190. Εἰς ἡλικίαν 30 ἐτῶν ἐγένετο ἀρχηγὸς τῆς ἐν Τιβεριάδι σχολῆς. Καλεῖται «Νασὶ» (ἡγεμὼν) καθ' ἃ πατριάρχης συγχρόνως καὶ διευθυντὴς τῆς σχολῆς· καλεῖται δὲ καὶ «Ῥαββίνους» (ὁ ἡμέτερος διδάσκαλος) πρὸς ἔνδειξιν τοῦ ὅτι ἦτο ὁ κατ' ἐξοχὴν διδάσκαλος. Αἱ ἰουδαϊκαὶ παραδόσεις ἀναφέρουσι πληθὺν ἀπιστεύτων ὅλως μύθων περὶ τῶν στενῶν αὐτοῦ σχέσεων μετὰ τῶν αὐτοκρατόρων Ἀντωνίου τοῦ Εὐσεβοῦς, Μάρκου Αὐρηλίου, Οὐήρου καὶ Κομμόδου. Εἶναι συγγραφεὺς τῆς συλλογῆς Mischna περιεχούσης ἀποφάσεις, ἑρμηνείας καὶ συζητήσεις τῶν προγενεστέρων ἰουδαίων διδασκάλων περὶ τῶν δοξασιῶν τῶν ἐθίμων καὶ τῶν νόμων τοῦ ἰουδαϊκοῦ ἔθνους καὶ διηρημένης εἰς 6 μέρη.

Ἰούδας, ἱστορικὸς ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Γ' μ. Χ αἰῶνα. Πιθανολογεῖται ὅτι ἦν σύγχρονος Ἀλεξάνδρου τοῦ Σεβήρου. Συνέγραψε χρονολογικὴν ἱστορίαν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρις Ἀλεξάνδρου Σεβήρου καὶ διατριβὰς περὶ τῶν ἑβδομήκοντα ἑβδομάδων τοῦ Δανιήλ. Ἀμφότερα τὰ συγγράμματα ταῦτα ἀπωλέσθησαν μνημονευόμενα ὑπὸ Εὐσεβίου, Νικηφόρου καὶ Ἱερωνύμου.

Ἰούδας ὁ Ἀσυίτης, σοφὸς ῥαββῖνος, ἰουδαῖος, γενν. ἐν Ἱσπανίᾳ τῷ 1090 μ. Χ, ἀποθ. τῷ 1140. Κάτοχος πασῶν σχεδὸν τῶν γνώσεων τῆς ἐποχῆς του, λέγεται ὅτι τελέσας εὐσεβὲς ταξείδιον εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀπέθανεν ἐκεῖ καταπατηθεὶς ὑπὸ ἵππου μουσουλμάνου τινός. Εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται ὁ «Κοζρὶ», διάλογος περὶ θρησκείας, ἐν ᾧ καταπολεμεῖ τοὺς Ἐθνικοὺς, τοὺς Φιλοσόφους καὶ τοὺς Καραΐτας ἰουδαίους. Φαίνεται ὅτι τὸ πρωτότυπον τοῦ συγγράμματος τούτου ἐγράφη ἀραβιστὶ· μετεφράσθη εἰς τὴν ἑβραϊκὴν ἐν Βερσελ. 1547 καὶ 1594, εἰς τὴν ἱσπανικὴν ἐν Ἀμστελ. 1663 καὶ εἰς τὴν γερμανικὴν ὑπὸ τοῦ Buxtorf ἐν Βασιλείᾳ 1660.

Ἰούδας ὁ ἐν Δαυΐδ, γνωστότερος ὑπὸ τὸ ὄνομα Chajug, καλούμενος ἀραβιστὶ Ἀδεν-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΟΡΩΝΙΔΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΡΧΟΝΤΟΛΙΟΥ (Ν.Π. Σ.Α.)

Ζαχαρίας, εἷς τῶν περιφημοτέρων Ἰουδαίων γραμματικῶν, γενν. ἐν Μαρόῳ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΑ' αἰῶνος. Ἀνατραφεὶς μεταξὺ τῶν Ἀράβων, ἐξήσκησε τὴν ἰατρικὴν ἐν τῇ βορείῳ Ἀφρικῇ. Ἰδίως καθίσταται περίφημος διὰ τὰ συγγράμματα περὶ τῆς ἑβραϊκῆς γραμματικῆς. Συγγράμματα αὐτοῦ Περὶ φωνηέντων, ῥημάτων, στίξεως, τόνων.

ΙΟΥΔΕΞ (Ματθίας), γερμ. ΡΙΧΤΕΡ, θεολόγος, γενν. τῷ 1528, ἀποθ. τῷ 1584, εἷς τῶν συγγραφέων τῶν Ἑκατοντάδων τοῦ Μαγδεβούργου (βλ. ΜΑΓΔΕΒΟΥΡΓΟΝ). Εἰς αὐτὸν πρὸς ἔτι ὀφείλεται πραγματεία «Περὶ ἐφευρέσεως τῆς τυπογραφίας» κτλ.

ΙΟΥΔΙΘ, ἡρωὶς Ἰουδαία θυγάτηρ τοῦ Μεραρὶ ἐκ τῆς φυλῆς Συμεών. Ἀνεχρονίσθη ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἔζησεν. Ἦν σύζυγος τοῦ Μανασσῆ ἐκ τῆς αὐτῆς φυλῆς. Πρωίμως χηρεύσασα, ἔζη ἐν Βετυλούᾳ σώφρονα βίον ἀφοσιωθεῖσα εἰς τὴν ἄσκησιν τῆς εὐσεβείας. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ Ναβουχοδονόσωρ, βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων, πολεμῶν πρὸς τὸν Ἀρταξάδ, βασιλέα τῶν Μήδων, ἐζήτησεν ἀπὸ τῶν περιξ λαῶν βοηθείας ἃς οὗτοι ἠρνήθησαν. Νικηθέντος τοῦ Ἀρφαξὰδ ὁ Ναβουχοδονόσωρ ἀποφασίσας νὰ ἐκδικηθῇ εὐς ἀπειθεῖς γείτονας ἐπεφόρτισεν εἰς τοῦτο τὸν στρατηγόν του Ὀλοφέρνην, ὅστις κατερημώσας τὰς ἀπὸ Ταύρου μέχρις Ἀραβίας χώρας δῃλθε τὸν Ἰορδάνην καὶ ἐγκαθεμένος πρὸ τῆς Βετυλούας περιεκύκλωσεν αὐτήν. Οἱ κατοικοῦντες αὐτὴν Ἰουδαῖοι προφάτως ἐπαναλάμψαντες ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας προητοιμάσθησαν κατ' ἀρχὰς εἰς ἀραστηρίαν ἀντίστασιν, ἀλλ' ὁ Ὀλοφέρνης συμβουλευθεὶς ὑπὸ τῶν Ἐδωμιτῶν καλῶς γινωσκόντων τὰς τοποθεσίας, ἔκοψε τὸ ὑδραγωγεῖον, οὗτινος τὰ ὕδατα ἐπότιζον τὴν πόλιν, καὶ οὕτως ἐξηνάγκασε τοὺς κατοίκους εἰς παράδοσιν. Τότε παρουσιασθεῖσα ἡ Ἰουδὶθ συνεκάλεσε τοὺς ἐπισημοτέρους τῆς πόλεως, ἐμέμψθη αὐτοὺς ἐπὶ ἀδυναμίᾳ καὶ ἔλλείψει πατριωτισμοῦ καὶ διαβεβαιώσασα ὅτι αὐτὴ θεοῦ συνάρσει θέλει κατορθώσει τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως, ἐζήτησε ἄδειαν ἐξόδου, ἣν ὁ διοικητὴς τῆς πόλεως Ὀζίας παρεχώρησε. Τὸ ἑσπέρας ἐπικαλεσθεῖσα τὸν Κύριον ἐνέδυθη λαμπρὰν στολὴν καὶ καλλωπισθεῖσα ἐξῆλθεν ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῆς δούλης της φερούσης ζωοτροφίας τινάς. Ἀφικομένη εἰς τὰς προφυλακὰς τοῦ ἀσσυριακοῦ στρατοῦ ἀνήγγειλεν ὅτι εἶναι ἑβραία δραπετεύσασα ἐκ τῆς Βετυλούας ὅπως διαπραγματευθῇ εἰς τὸν Ὀλοφέρνην μέσον ἀλώσεως τῆς πόλεως. Εἰσαχθεῖσα παρὰ τῷ στρατηγῷ κατέκτησεν αὐτὸν πρώτον διὰ τῆς ὡραιότητος καὶ κατόπιν διὰ τῶν θωπευτικῶν λόγων· ὑποσχεθεῖσα δὲ ὅτι θέλει παραδώσει τὴν Βετυλούαν ἐζήτησε μόνον τὴν ἄδειαν νὰ ὑπάγῃ καθ' ἑκάστην ἐσπέραν εἰς παρακειμένην κοιλάδα πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων της. Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ποιήσασα χρῆσιν τῆς ἀδείας ταύτης, τὴν τετάρτην προσεκλήθη εἰς συμπόσιον δοθὲν ὑπὸ τοῦ Ὀλοφέρνους, μετὰ τὸ τέλος τοῦ ὁποίου εὑρεθεῖσα μόνη μετὰ τοῦ στρατηγοῦ ἠδυνήθη νὰ ἀποκεφαλίσῃ αὐτὸν διὰ τοῦ ἰδίου ξίφους εὑρισκόμενον ἐν χειρίσει καταστάσει μέθης. Ἀμέσως ἐξέρχεται τοῦ στρατοπέδου ἐπὶ τῇ συνήθει προφάσει τῆς εἰς τὴν κοιλάδα μεταβάσεως φέρουσα ἐντὸς τοῦ σάκκου τὴν κεφαλὴν τοῦ στρατηγοῦ, ἥτις ἀναρτηθεῖσα τὴν ἐπιοῦσαν ἐπὶ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως κατετρόμαξε τοὺς Ἀσσυρίους ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε οὗτοι μὴ δυνηθέντες νὰ ὑποστῶσιν ἔξοδον τῆς φρουρᾶς διεσκορπίσθησαν. Ὁ Ὀζίας καταδιώξας αὐτοὺς ἐφόνευσε πολλοὺς καὶ κατέλαβε μεγίστην λείαν, ἣν προσενεχθεῖσαν εἰς τὴν Ἰουδὶθ ἀφιέρωσεν αὕτη εἰς τὸν ναόν. Ἔπειτα ἔψαλε συγκινητικὸν ᾆσμα διασωθὲν ἐντὸς τοῦ βιβλίου τοῦ ἐπιγραφομένου Ἰουδίθ, ξυμνοῦσα τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ, εἰς ὃ εὐσεβῶς ἀπέδιδε τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος της. Ἡ γυνὴ αὕτη ἀπέθανεν ἑκατοντοῦτις, ἡ δὲ πρᾶξις αὐτῆς, ἕνεκα τῆ ὁποίας κατεγράφη εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ χρονικὰ ἔδωκε χώραν εἰς πολλὰς ἐλεεινὰς ἐπεξεργασίας. Κατά τινας ἐν οἷς καὶ ὁ Δαύθηρος καὶ ὁ Βολταῖρος τὸ ἐμπεριέχον τὴν διήγησιν ταύτην ὁμώνυμον βιβλίον εἶναι πλάσμα τῆς φαντασίας καὶ οὐδὲν ἕτερον, ἀλλὰ καὶ οἱ παραδεχόμενοι τὸ πραγματικὸν τοῦ γεγονότος εἰσὶ πολυάριθμοι. Καὶ περὶ τῆς ἐποχῆς δὲ καθ' ἣν ἔζησεν ἡ ἡρωὶς αὕτη ὑπάρχει φιλονεικία, καθ' ὅσον τινὲς μὲν θέτουσιν αὐτὴν πρὸ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Βαβυλῶνος, οἱ πλεῖστοι δὲ μετ' αὐτήν. Τὸ βιβλίον τῆς Ἰουδὶθ μετεφράσθη ἐκ τῆς χαλδαϊκῆς ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Ἱερωνύμου, προτιμᾶται ὅμως ἡ ἑλληνικὴ μετάφρασις γενομένη ἐκ τῆς συριακῆς· ἄγνωστος δὲ εἶναι καὶ ὁ συγγραφεὺς καὶ ἡ γλῶσσα, ἐν ᾗ ἐγράφη τὸ πρωτότυπον καίτοι τοῦ Ἱερωνύμου βεβαιοῦντος τὴν χαλδαϊκήν. Βασιλοκτόνοι τινές, οἷον οἱ δολοφόνοι Γουλιέλμου Α' τῆς Ὀράγγης καὶ Ἑρρίκου Γ' τῆς Γαλλίας ἐζήτησαν νὰ δικαιολογήσωσι τὸ ἔγκλημά των διὰ τοῦ παραδείγματος τῆς Ἰουδίθ. Ἡ ἡρωὶς αὕτη ἐχρησίμευσεν ὡς ὑπόθεσις εἰς τινα γαλλικὰ δράματα οὐχὶ μεγάλης ἀξίας· καὶ ζωγράφος δέ τις γάλλος ἐζωγράφησε τὸν θάνατον τοῦ Ὀλοφέρνους καὶ ἀγάλματοποιός τις παρέστησε μετ' ἐπιτυχίας τὴν σκηνὴν ταύτην.

Ἰουδίθ, σύζυγος τοῦ φράγκου αὐτοκράτορος Λουδοβίκου Α' τοῦ ἐπονομαζομένου «Ἀγαθοῦ», γενν. περὶ τὸ 800 καὶ ἀποθ τῷ 843. Ὁ πατὴρ αὐτῆς δοὺξ Γουέλφος ὑπῆρξεν ἐκ τῶν μεγάλων τιμαριούχων τοῦ κράτους καὶ ἡ μήτηρ της ἀνῆκεν εἰς μίαν τῶν εὐγενεστέρων οἰκογενειῶν τῆς Σαξωνίας. Τῷ 819 ἐνυμφεύθη τὸν Λουδοβίκον ἔχοντα ἐκ τῆς προτέρας συζύγου του τρεῖς υἱοὺς εἰς οὓς εἶχεν ἤδη διανεμηθῆ τὸ κράτος, τοῦ μὲν πρωτοτόκου Λοθαρίου γενομένου βασιλέως τῆς Νευστρίας, τοῦ δὲ δευτεροτόκου Πιπίνου τῆς Ἀκουϊτανίας, τοῦ δὲ τριτοτόκου Λουδουβίκου τῆς Βαυαρίας. Τὴν διανομὴν ταύτην, ἐπικυρωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Λουδοβίκου μετὰ τὸ δεύτερον γάμον του, ἡ νέα αὐτοκράτειρα ἔβλεπε μετὰ μεγάλης δυσαρεσκείας συμπεραίνουσα τὰς δυσχερείας ἀπονομῆς μεριδίων καὶ εἰς τὰ τυχὸν ἐξ αὐτῆς τεχθησόμενα τέκνα. Γεννήσασα μετὰ ἓξ ἔτη ἀπὸ τοῦ γάμου της υἱὸν κληθέντα Κάρολον, ἐπεδίωξε ἕκτοτε ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν μέριμναν περὶ τοῦ μέλλοντος ταῦ πρίγκηπος τούτου σκεφθεῖσα δὲ πρῶτον νὰ προμηθεύσῃ δι' αὐτὸν τὸν υἱόν της προστάτην τὸν Λοθάριον, κατώρθωσεν ὥστε οὗτος νὰ γείνῃ ἀνάδοχος τοῦ Καρόλου· κατόπιν ἐμπνεύσασα εἰς τὸν αὐτοκράτορα θλῖψιν διὰ τὴν ἐκ προτέρων διανομὴν τοῦ κράτους ἐνήργησεν, ὥστε ὁ αὐτοκράτωρ νὰ καταπλήσῃ τὸν Λοθάριον νὰ παραχωρήσῃ μέρος τῆς Νευστρίας ὡς κληροδότημα εἰς τὸν Κάρολον. Ἡ παραχώρησις αὕτη ὅλως διόλου ἱκανοποίησε τὴν αὐτοκράτειραν ἀποβλέπουσαν εἰς ὑψηλότερα σχέδια καὶ κινουμένην ὑπὸ τῆς φιλοδοξίας τοῦ νὰ ἀναγορεύσῃ τὸν υἱόν της διάδοχον τοῦ συζύγου της, παραγκωνιζομένων τῶν τριῶν πρεσβυτέρων υἱῶν του. Ὁ Λοθάριος μετανοήσας ὅτι ἀνεδείχθη γενναιόδωρος, ἀπέναντι τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ του, καθ' ἃ ἐνενοήσας τοὺς κρυφίους σκοποὺς τῆς αὐτοκρατείρας συνεμάχησε τῷ 830 μετὰ τῶν δύο ἀδελφῶν του Πιπίνου καὶ Λουδοβίκου κατὰ τῆς Ἰουδίθ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος εἰς τὴν αὐλὴν ὁ Βερνάρδος κόμης Βαρκελόνης, ἠνώθη ὑπὸ τῆς αὐτοκρατείρας, καταρτίσασης τὸν διορισμὸν αὐτοῦ εἰς τὴν θέσιν ἀρχιβαλαμηπόλου, συντελούσαν εἰς συνεχεῖς συναντήσεις μεταξὺ τοῦ ὑπουργοῦ τούτου καὶ τῆς αὐτοκρατείρας. Ἀμέσως ἐτέθη ἡ φρὴν περὶ ἐνόχων σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο τούτων προσώπων καὶ τῷ 831 ἐσχηματίσθη συνωμοσία ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ βασιλέως τῆς Ἀκουϊτανίας, καὶ πρόφασις ἐτέθη ἡ ὑπὸ τῆς αὐτοκρατείρας ἀποτελουμένη εἰς τὸν ὑπουργὸν αὐτῆς μεταλλιστὰ διέδωκαν ὅτι ἐμηχανορραφήθη ὁ θάνατος τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῶν τριῶν αὐτοῦ πρεσβυτέρων υἱῶν Τῆς αὐλῆς εὑρισκομένης τότε ἐν Οὐερβάλῃ, ὁ αὐτοκράτωρ ἠδυνήθη νὰ καταφύγῃ εἰς Κομπιένην, ἀλλ' ἡ αὐτοκράτειρα συλληφθεῖσα ὑπὸ τῶν συνωμοτῶν ἠναγκάσθη πρὸς διάσωσιν τῆς ζωῆς της νὰ συγκατατεθῇ εἰς τὸ νὰ γίνῃ καλογραία ἔν τινι μονῇ ἐν ᾗ καὶ περιεκλείσθη. Μετ' ὀλίγον ὁ Πιπίνος μετεκαλέσατο αὐτὴν εἰς Κομπιένην, ὅπως καταπείσῃ τὸν Λουδοβίκον νὰ παραιτηθῇ. Ἐπελθὼν μετὰ στρατοῦ ὁ Λοθάριος κατέστησε τὴν θέσιν τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῆς συζύγου του χειροτέραν, μετακομίσας εἰς ἑτέραν μονὴν τὴν αὐτοκράτειραν καὶ ὑποχρεώσας αὐτὴν νὰ ἐνδυθῇ τὸ μοναχικὸν σχῆμα Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος συμφιλιωθέντος τοῦ Λουδοβίκου μετὰ τῶν υἱῶν του ἡ Ἰουδίθ ἀνεκτήσατο τὴν ἐλευθερίαν της καὶ τὴν ὑπὸ τῶν ἐπισκόπων τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ πάπα Γρηγορίου Δ' ἀκύρωσιν τῆς εἰς τὸν μοναστικὸν βίον ὑποχρεώσεώς της. Συνδέσασα ὕστερον αὕτη στενὰς σχέσεις μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀκουϊτανίας, ὥθησεν αὐτὸν εἰς νέαν ἀνταρσίαν, ἧς συνέπεια ὑπῆρξεν ἡ ἀπὸ τοῦ θρόνου ἔκπτωσις αὐτοῦ καὶ ἡ ἀντ' αὐτοῦ ἀναγόρευσις τοῦ Καρόλου. Ἀλλ' ὁ θρίαμβος οὗτος ὑπῆρξεν ὀλιθριος διὰ τὴν Ἰουδίθ, διότι οἱ δύο ἄλλοι υἱοὶ τοῦ αὐτοκράτορος φοβούμενοι τὴν αὐτὴν τύχην, κατώρθωσαν νὰ φονεύσωσιν ἅπαντας τοὺς ἐπισκόπους καὶ τοὺς δεσπότας τοὺς διαμείναντας πιστοὺς εἰς τὸν αὐτοκράτορα, τὸν μὲν Λουδοβίκον καθήρεσαν, τὴν δὲ Ἰουδίθ ἠξηνάγκασαν πάλιν νὰ ἐνδυθῇ τὸ μοναχικὸν σχῆμα. Τῷ 834 τοῦ Λουδοβίκου ἀναλαβόντος τὸν θρόνον ἡ Ἰουδίθ ἀφίκετο παρ' αὐτῷ καὶ ἀνεκτήσατο ἅπασαν αὐτῆς τῆς ἐπιρροήν. Τῷ 839 βλέπουσα ὅτι ἡ ὑγεία τοῦ αὐτοκράτορος ἐχειροτέρευεν ἐπαισθητῶς, κατέπεισε τὸν Λοθάριον νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν αὐλὴν καὶ νὰ ζητήσῃ νέαν διανομὴν τοῦ κράτους, καθ' ἣν ὁ Λοθάριος ἐπιφυλαξάμενος δι' ἑαυτὸν τὸν αὐτοκρατορικὸν τίτλον καὶ τὴν Ἰταλίαν παρεχώρησεν εἰς τὸν Κάρολον τὴν Νευστρίαν, ἥτοι ἅπασαν σχεδὸν τὴν νῦν Γαλλίαν, τῆς μὲν Βαυαρίας διαμείνασης εἰς τὸν τριτότοκον Λουδοβίκον, τῆς δὲ Ἀκουϊτανίας ἐπικυρωθείσης ἐπίσης εἰς τὸν Κάρολον καίτοι δικαιωματικῶς ἀνηκούσης εἰς τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Πιπίνου προαποθανόντος. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ αὐτοκράτορος συμβάντος τῷ 840 ἡ διχόνοια ἐξεκολούθησε μεταξὺ τοῦ Καρόλου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Ἡ Ἰουδίθ δὲν ὑπῆρξε μάρτυς τῆς συμφιλιώσεως αὐτῶν, διότι εἶχεν ἤδη ἀποθάνει ὅτε τρίτη διανομὴ τοῦ κρά-

Ἀπόκτημα Βιβλιοθήκης Ἀργοστολίου (ΝΠΜΑ.)

τους ἐπήνεγκε τέλος μεταξὺ αὐτῶν τὴν εἰρήνην.

Ἰουδίθ, ἔγγονος τῆς προηγουμένης, γενομένη ἀλληλοδιαδόχως βασίλισσα τῶν Ἀγγλοσαξόνων καὶ κόμησσα τῆς Φλάνδρας, γενν. τῷ 813. Θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Καρόλου Β' τοῦ «Φαλακροῦ» καὶ τῆς πρώτης αὐτοῦ συζύγου Ἐρμεντρούδης ἐνυμφεύθη τῷ 855 τὸ Ἐθελγουδλφον βασιλέα τῆς Οὐεσσεξίας μόλις δωδεκαετῆ ἄγουσα ἡλικίαν, ἐνῷ ὁ σύζυγός της ἦν γέρων ἤδη καὶ πατὴρ πολλῶν τέκνων, ὧν τέσσαρα ἄρρενα. Ὁ πρωτότοκος τῶν υἱῶν τοῦ Ἐθελγουδλφου Ἐθελβάλδος καλούμενος μὴ ἐγκρίνας τὸ συνοικέσιον τοῦτο ἐν ᾗθλησε νὰ ἀποδιώξῃ εἰς τὸν πατέρα του τὸ κράτος, ὅπερ διώκει κατὰ τὴν ἀπουσίαν του, καὶ ὁ Ἐθελγουδλφος πρὸς ἀποφυγὴν ἐμφυλίου πολέμου παρεχώρησεν εἰς αὐτὸν τὸ πλεῖστον τῆς χώρας. Ἐπὶ τριετίαν ἐπιζήσαντος τοῦ συζύγου της, ἡ Ἰουδὶθ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο οὐδεμίαν ἄλλην ἀπασχόλησιν εἶχεν εἰμὴ τὴν ἐκτέλεσιν θρησκευτικῶν καὶ φιλανθρωπικῶν καθηκόντων. Δεκαπενταετὴς χηρεύσασα ἐγένετο ἐπί τινα χρόνον παλακὶς τοῦ προγονοῦ της Ἐθελβάλδου, αὐτοῦ τούτου τοῦ μὴ ἐγκρίναντος τὸ μετὰ τοῦ πατρός του συνοικέσιον αὐτῆς, καὶ κατόπιν ἐπέστρεψεν εἰς Γαλλίαν. Ἐκεῖ ἀγαπήσασα εὐγενῆ τινα νέον Βαλδουῖνον φέροντα τίτλον μεγάλου οἰκονόμου τῆς Φλάνδρας, συνενοήθη μετ' αὐτοῦ καὶ δραπετεύσασα εἰς Λουβαΐνην ἐνυμφεύθη αὐτόν. Ὁ Κάρολος ὀργισθεὶς ἐνήργησε νὰ ἀφορισθῇ ὁ Βαλδουῖνος ὑπὸ τῶν ἐπισκόπων τῆς Γαλλίας ὡς ἔνοχος ἁρπαγῆς χήρας· ἀλλ' ὁ πάπας μὴ ἐπικυρώσας τὴν ἀπόφασιν τῶν ἐπισκόπων συνετέλεσεν ἐξ ἐναντίας εἰς τὴν συμφιλίωσιν τῶν νεονύμφων μετὰ τοῦ Καρόλου, ὅστις ἀνύψωσε τὸν Φλάνδραν εἰς κομητείαν. Ἡ Ἰουδὶθ ἔκτοτε ἔζησεν ἐν τιμῇ καὶ εὐτυχίᾳ. Ἀγνοεῖται ἡ ἐποχὴ τοῦ θανάτου της.

ΙΟΥΔΙΚΑΕΛ Α', πρῶτος βασιλεὺς τῆς Βρετάνης ἀπεθ. τῷ 658. Πρεσβύτερος υἱὸς Ἰωηλ τοῦ Γ' παρηγωνίσθη ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Σολομῶντος κατασχόντος τὸ πατρικὸν κράτος καὶ ἀπεσύρθη εἰς μονήν τινα. Ἀποθανόντος τῷ 632 τοῦ Σολομῶντος προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ εἰς τὸν θρόνον, καὶ καταλιπὼν τὸ μοναστήριον ἀνέλαβε τὸν τίτλον βασιλέως. Τῷ 636 ἐκυρίευσε τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας Δαγοβέρτον Α' διά τινας ἀκαταστασίας τῶν Βρετόνων εἰς γαλλικὰ χώρας, καὶ τῷ 638 παρητήθη ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ Ἀλανοῦ Β' τοῦ Γρόλλου.

Ἰουδικαὴλ Β', κόμης Ρεννῶν, ἀπεθ. τῷ 907. Υἱὸς τοῦ Ἐσπρεβέν, κόμητος Ρεννῶν, διεδέξατο τὸν πατέρα του τῷ 877, ὅτε ἐγένετο μεταξὺ αὐτοῦ καὶ Ἀλανοῦ τοῦ Γ' κόμητος Βαννῶν ἡ διανομὴ τῆς Βρετάνης. Διχονοιῶν ἀναφυεισῶν μεταξὺ τῶν δύο ἡγεμόνων οἱ Νορμανδοὶ ἐπελθόντες ἐλεηλάτουν τὴν Βρετάνην. Τότε συνωμολόγησαν πρὸς ἀλλήλους εἰρήνην καὶ συνενώσαντες τὰς δυνάμεις των ἐβάδισαν κατὰ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ, ὃν ἠδυνήθησαν νὰ κατατροπώσωσιν· ἀλλ' ὁ Ἰουδικαὴλ ἀπώλεσε τὴν ζωὴν καταδιώκων τοὺς νικηθέντας. Ὁ Ἀλανὸς τιμῶν τὴν μνήμην τοῦ συμμάχου του ἀπέδωκεν εἰς τὸν υἱόν του τὴν κομητείαν τῶν Ρεννῶν.

ΙΟΥΔΟΜΑ, ποταμὸς τῆς ἀσιατικῆς Ῥωσσίας πηγάζων ἀπὸ τῶν πλευρῶν τῶν ὀρέων Σταν οβεῖ, ῥέων πρὸς Δ καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Μαΐαν μετὰ ῥοῦν 270 χιλιομ.

ΙΟΥΔΣΩΝ, (Ἀδονιράμ), ἱεραπόστολος ἀμερικανός, γενν. τῷ 1788, ἀποθ. τῷ 1850. Συλλαβὼν μετά τινων συμμαθητῶν του τὴν ἰδέαν τῆς διαδόσεως τοῦ χριστιανισμοῦ παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς συνετέλεσε πρὸς ἵδρυσιν ἑταιρίας Ἀποστολῶν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, παρὰ τῆς ὁποίας ἀπεστάλη πρὸς τοὺς Βιρμάνους. Μεταβὰς τῷ 1812 εἰς Καλκοῦτταν κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἀφίκετο εἰς τὸ κράτος τοῦ Ἀννὰμ καὶ ἐγκαθιδρυθεὶς ἐν Ῥαλκοὺν κατώρθωσε κατὰ τὸ διάστημα τριῶν ἐτῶν νὰ ἐκμάθῃ καλῶς τὴν ἐγχώριον γλῶσσαν. Προμηθευθεὶς ἐξ Ἀμερικῆς διαφόρους ἐργάται, ἐν οἷς καὶ τινα στοιχειοθέτην καὶ πιεστήρια καὶ βιρμανικὰ στοιχεῖα ἤρξατο τὴν ἐκτύπωσιν διαφόρων βιβλίων, ὧν τὸ πρῶτον «Περίληψις τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας». Κατόπιν ἐπεσκέφθη τὰ ἐσωτερικὰ τῆς χώρας καὶ ἀφίκετο μέχρις Ἄβας πρωτευούσης τοῦ κράτους ὅπου κατορθώσας συνέντευξιν μετὰ τοῦ βασιλέως ἐπέτυχε τὴν ἄδειαν συστάσεως σχολείων καὶ δημοσίου κηρύγματος. Ὅτε οἱ Ἄγγλοι εἰσέβαλον εἰς τὸ Ἀννάμ, καταστὰς ὕποπτος ἐβλήθη μετὰ πάσης τῆς συνοδείας του εἰς τὰς φυλακὰς καὶ ἐπί τινας μῆνας ὑπέστη τὰ πάνδεινα· περὶ τὸ τέλος ὅμως τῆς ἐκστρατείας ἐχρησίμευσεν εἰς τοὺς Ἀναμίτας ὡς διερμηνεὺς καὶ ἀπεστάλη μάλιστα εἰς τὸ ἀγγλικὸν στρατόπεδον ὅπως διαπραγματεύσῃ τοὺς ὅρους τῆς εἰρήνης τῷ 1826. Ἐπαναλαβὼν τὰς ἐργασίας του καὶ σχηματίσας δεύτερον κατάστημα ἐν Μουλμεὶν ἐπανέκαμψε τῷ 1843 εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, ὅπου αἱ διάφοροι θρησκευτικαὶ κοινότητες ὑπεδέξαντο αὐτὸν μετ' ἐνθουσιασμοῦ. Ἐπιστρέψας παρὰ τοὺς Βιρμάνους τὸν 1845 εὗρε τὴν ἀποστολὴν ἀκμάζουσαν· προσβληθεὶς ὅμως τῆς ὑγείας του ἔπεμψε τὸν πολλῶν μόχθων πρὸς

Δημοσία Βιβλιοθήκη Κορυταλένειος Βιβλιοθήκη Καρυταίνης (Ν.Π.Ι.Δ.)

συμπλήρωσιν τοῦ Λεξικοῦ του ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς τὴν νῆσον τοῦ Βουρβόνος, καὶ καθ' ὁδὸν ἐν τῷ πελάγει ἀπέθανεν. Ὁ Ἰούδσων μετέφρασε τὴν Ἱερὰν γραφὴν εἰς τὴν βρμανικὴν γλῶσσαν, καὶ συνέταξε Λεξικὸν Βιρμανο-ἀγγλικὸν, οὗτινος συλλέξας τὴν ὕλην μόνον τὸ πρῶτον μέρος ἐτύπωσε, συμπληρωθέντος τοῦ ἔργου ὕστερον ὑπὸ τοῦ Σ. Ἥβενς. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἶναι λίαν δημῶδες ἐν Ἀμερικῇ· πολλοὶ δὲ ἀνέλαβον τὴν ἱστορίαν τῶν ἀποστολικῶν αὐτοῦ ἔργων. Ἔσχε τρεῖς συζύγους διακριθείσας καὶ ταύτας· ἡ πρώτη καλουμένη Ἄννα Ἀσσελίνη νυμφευθεῖσα τὸν Ἰούδσονα τῷ 1812 συνώδευσεν αὐτὸν εἰς Ἰνδίαν καὶ συνεμερίσθη γενναίως τοὺς ἀγῶνας καὶ τοὺς κινδύνους του· ἀπέθανε δὲ τῷ 1826 ἐκδοσιεύσασα προηγουμένως διάφορα θρησκευτικὰ συγγράμματα διὰ τοὺς νεοφύτους καὶ «Ἱστορίαν τῆς εἰς Βρμανίαν ἀποστολῆς». Ἡ δευτέρα χήρα Ἱεραποστόλου τινὸς καλουμένου Βοαρδμὼς συνέταττε ποιήματα καὶ ἀπέθανε τῷ 1845. Περιφημοτέρα ὑπῆρξεν ἡ τρίτη καλουμένη Ἀϊμιλία Chubbuck. Αὕτη προσληφθεῖσα ὡς καθηγητὴς ἐν τῷ ἀνωτέρῳ Παρθεναγωγείῳ τῆς Οὐτίκωνος ἐδημοσίευσεν ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Φάννη Φόρδϋτη διάφορα συγγράμματα. Μεταβᾶσα πρὸς διαχείμασιν τῷ 1845 εἰς Φιλαδέλφειαν ἐγνώρισεν ἐκεῖ τὸν Ἰούδσονα, ὑφ' οὗ ἐπεφορτίσθη τὴν βιογραφίαν τῆς δευτέρας συζύγου του ἅρτι ἀποθανούσης· νυμφευθεῖσα δὲ κατόπιν αὐτὸν κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1846 συνώδευσεν εἰς Ἰνδίας. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἱεραποστόλου ἐπανελθοῦσα εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας, ἀπέθανε τῷ 1854.

ΙΟΥΕΑ, περίφημος ναυτικὸς δανὸς, γενν. τῷ 1620, ἀποθ. τῷ 1697. Σπουδάσας τὴν ναυτικὴν ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ὁλλανδίᾳ, ὑπηρέτησεν ὑπὸ τὸν Μαρτῖνον Τρόμπ καὶ τὸν Ῥοδῶϊ καὶ ἐγένετο πλοίαρχος πολεμικοῦ ὁλλανδικοῦ πλοίου. Ἐπιστρέψας εἰς τὴν πατρίδα του, ἀνεδέξατο τὴν διοίκησιν ναυτικῆς μοίρας καὶ μετέσχεν ἀμέσως τῆς πολιορκίας τῆς Κοπεγχάγης πολιορκουμένης ὑπὸ τῶν Σουηδῶν τῷ 1659. Ἐπεχείρησε κάθοδον εἰς τὴν νῆσον Γόττλανδ καὶ ἐκυρίευσεν αὐτὴν τῷ 1676. Τῇ 4 Ἰουλίου ὁ στόλος του ἀπαντήσας μεταξὺ Ἰσαμοῦνδης καὶ Γοτέβης σουηδικὸν στόλον διπλασίας δυνάμεως ἀπέκρουσεν αὐτὸν καὶ μετά τινας ἡμέρας συναντηθεὶς μετὰ τοῦ ὑπὸ τὸν ἀρχιναύαρχον Κορνήλιον Τρόμπ ἐπέτυχε νίκην κατὰ τῶν Σουηδῶν παρὰ τὴν νῆσον Ὀλάνδην. Τὴν πρώτην Ἰουλίου 1677 καὶ τὴν πρώτην Ἰουλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους κερδήσας δύο ἄλλας ναυμαχίας κατὰ τῶν Σουηδῶν ἐπὶ τοῦ βάθους ἀνέβη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀντιναύαρχος, ἐτιμήθη διὰ τοῦ παρασήμου τοῦ Ἐλέφαντος τῷ 1679, καὶ ἔσχε τιμάριον τὴν νῆσον Ταασσίγκ. Ἐπιτραπεὶς τὴν κατάληψιν τῆς Κέλμαρ ἀπέτυχεν· εὐτυχέστερος ὑπῆρξεν εἰς τὴν κατὰ τῆς Ῥύγεν ἐκστρατείαν, ἣν ἐκυρίευσε τῷ 1678.

ΙΟΥΕΡΓΕΝΣΕΝ (Γουλιέλμος), φιλόλογος γερμανὸς, γεννηθ. τῷ 1780, ἀποθ. τῷ 1827. Σπουδάσας τὰ νομικὰ ἐν Κιέλῳ καὶ ἐν Γαττίγῃ ἐγένετο δικηγόρος τῷ 1812 καὶ μετῆλθε τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα ἐν τῇ πατρίδι του Σλέσβιγκ. Ἐπιδοθεὶς συγχρόνως εἰς τὴν φιλολογίαν συνέταξε διάφορα ἐπιγράμματα καὶ κωμῳδίας λίαν ἐπιτυχεῖς. Συγγράμματα αὐτοῦ· «Οἱ ἀδελφοὶ τρεγωδία, «Ὑπερηφανία Καλλιτέχνου», «Διὰ τί», «Σουλτὰν Μαχμοὺτ» ἢ οἱ δύο Βεζύραι» κτλ., κωμῳδίαι. «Συλλογὴ ποιημάτων».

ΙΟΥΕΡΝΙΑ=ΙΕΡΝΗ.

ΙΟΥΛΙΑ ΔΟΜΝΑ, αὐτοκράτειρα ῥωμαία, σύζυγος τοῦ αὐτοκράτορος Σεπτίμου Σεβήρου, θυγάτηρ Βοσσιανοῦ ἱερέως τοῦ ναοῦ τοῦ Ἡλίου, γεν. ἐν Ἐδέσσῃ περὶ τὸ 158 μ. Χρ., ἀποθ. τῷ 217. Ἐπειδὴ ἀστρολόγος τις ἐπροφήτευσε περὶ αὐτῆς ὅτι θέλει γείνει σύζυγος αὐτοκράτορος, ὁ Σέπτιμος Σεβῆρος τρίφων φιλοδόξου σκοποῦ καὶ πιστεύων εἰς τὴν ἀστρολογίαν ἐνυμφεύθη αὐτὴν μετὰ τὸν θάνατον τῆς συζύγου του Μαρκίας. Ἡ Ἰουλία Δόμνα πεπροικισμένη διὰ λεπτοτάτης συμπεριφορᾶς καὶ δι' εὐφυΐας καὶ πεπαιδευμένη ἐξήσκησεν ἰσχυρὰν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ δεισιδαίμονος συζύγου της. Κατέπεισεν αὐτὸν νὰ ἀναλάβῃ τὰ ὅπλα κατὰ τοῦ Πεσκηνίου Νίγγρος καὶ τοῦ Κλαυδίου Ἀλβίνου. Ἡ ἀπόπειρα αὕτη ἐπέτυχε καὶ ἡ προφητεία τοῦ ἀστρολόγου ἐξεπληρώθη. Καίτοι λίαν ἀπησχολημένη εἰς τὰ κυβερνητικὰ, κατεγίνετο ἐπίσης καὶ εἰς τὴν φιλοσοφίαν, καὶ συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν μετὰ τῶν ἑλληνικῶν ἐξεστικῶν ἀναμίξιν ἰδεῶν τοῦ ἀσιατικοῦ μυστικισμοῦ. Κατὰ διαταγὴν αὐτῆς ὁ Φιλόστρατος ἀνέλαβε νὰ συγγράψῃ τὸν βίον Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως. Περιεκυκλοῦτο πάντοτε ὑπὸ πλήθους γραμματικῶν, ῥητόρων καὶ σοφιστῶν. Ἐν τούτοις ἡ διαγωγὴ αὐτῆς δὲν συνεφώνει ποσῶς πρὸς τὰ παραγγέλματα τῆς ἠθικῆς φιλοσοφίας. Αἱ ἀσωτεῖαι αὐτῆς ἐγίνοντο δημόσιαι καὶ ὁ Σέπτιμος Σεβῆρος καίτοι ἀνεχόμενος αὐτὰς ἕνεκα δειλίας, ἀδυναμίας ἢ ἀδιαφορίας λέγεται ὅτι συνωμότει ἐναντίον της. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ υἱοῦ της Καρακάλλα ἡ Ἰουλία ὑπῆρξε πανίσχυρος· δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ ἐμποδίσῃ τὸν φόνον τοῦ δευτερογεννήτου υἱοῦ της Γέτα. Συνώδευσε τὸν Καρακάλλαν

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Οργανισμός Εθνικής Βιβλιοθήκης (Ο.Ε.Β.Ε.)

εἰς Ἀσίαν. Μαθοῦσα τὸν θάνατον τοῦ ἡγεμόνος τούτου καὶ τὴν νικηφόρον ἀνταρσίαν τοῦ Μακρίνου ἀπεφάσισε νὰ μὴ ἐπιζήσῃ μετὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ υἱοῦ καὶ τῆς ἰσχύος της. Αἱ περιποιήσεις τοῦ Μακρίνου ἀνεχαίτισαν προσωρινῶς τὰς ἀποφάσεις της· καταστᾶσα ὅμως ὕποπτος ὡς καταῤῥᾳδιουργοῦσα τὴν πίστιν τοῦ στρατοῦ καὶ κατὰ συνέπειαν διαταγθεῖσα νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἀντιόχειαν, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ πρῶτον αὐτῆς σχέδιον καὶ ηὐτοκτόνησε δι' ἀποχῆς τροφῶν. Συγγραφεῖς τινες κατηγόρησαν αὐτὴν ὡς σχοῦσαν ἀθεμίτους σχέσεις μετὰ τοῦ υἱοῦ της Καρακάλλα καὶ ἐπὶ τέλους νυμφευθεῖσαν αὐτόν· ἀλλ' ἡ κατηγορία αὕτη φαίνεται ὅλως ἀνυπόστατος μὴ ἀναφερομένη ὑπὸ Δίωνος τοῦ Κασσίου.

ΙΟΥΛΙΑ ΜΑΙΣΑ, ἴδ. ΜΕΙΣΑ.

Ἰουλία Μαμμαία, ἴδ. ΜΑΜΑΙΑ.

Ἰουλία Σοαιμὰς, ἴδ. ΣΟΑΙΜΙΑΣ.

Ἰουλία, θυγάτηρ τοῦ Γ. Ἰουλίου Καίσαρος καὶ τῆς Μαρκίας, καὶ θεία τοῦ Καίσαρος τοῦ δικτάτορος, ἀποθ. τῷ 68 π. Χ. Ἐνυμφεύθη τὸν Γ. Μάριον τὸν πρεσβύτερον, ἐξ οὗ ἔσχεν υἱὸν τὸν Γ. Μάριον φονευθέντα ἐν Πρενέστῃ τῷ 82. Ἡ κηδεία αὐτῆς ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς πολιτικὴν ἐπίδειξιν. Ὁ Ἰούλιος Καίσαρ ὁ μέλλων δικτάτωρ ἐξεφώνησεν ἐπικήδειον λόγον, καὶ πρῶτον ἤδη ἐπὶ τῆς κυριαρχίας τοῦ Σύλλα ἀνεφάνησαν τὰ ἀγάλματα καὶ οἱ τίτλοι τοῦ Μαρίου.

Ἰουλία, θυγάτηρ Καίσαρος τοῦ δικτάτορος καὶ τῆς πρώτης αὐτοῦ συζύγου Κορνηλίας, γεν. τῷ 82, ἀποθ. τῷ 54. Ἐνυμφεύθη τὸν Πομπήϊον τῷ 59. Τὸ συνοικέσιον τοῦτο συνετέλεσεν εἰς τὸν σχηματισμὸν τῆς πρώτης τριανδρίας. Ἡ Ἰουλία διεκρίθη διὰ τὴν ὡραιότητα καὶ τὴν ἀρετὴν αὐτῆς, ἀφοσιωθεῖσα εἰς τὸν σύζυγόν της καὶ ἀποθανοῦσα πρὸ τῆς διαῤῥήξεως τῶν σχέσεων μεταξὺ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ συζύγου της. Τρομάξασα μὴ ὁ σύζυγός της ἐφονεύθη κατὰ τὰς ταραχὰς τὰς συμβάσας ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ ἀγορανόμων τῷ 53, ἐγέννησε πρωΐμως, καὶ μὴ ἀναλαβοῦσα ἀπέθανε κατὰ τὸν σεπτέμβριον τοῦ ἑπομένου ἔτους.

Ἰουλία, θυγάτηρ τοῦ Αὐγούστου καὶ τῆς Σκριβωνίας, γεν. τῷ 39 π. Χ, ἀποθ. τῷ 14 μ. Χ. Μεγίστη κατεβλήθη μέριμνα περὶ τῆς ἀνατροφῆς της καὶ ἀπηγορεύθη αὐτῇ πᾶσα σχέσις μετὰ ξένων προσώπων, μόνα δὲ διότι Βιγιλιός τις ἐτόλμησε νὰ χαράξῃ αὐτῇ ἐπιμόρφωσιν αὐστηρῶς. Τῷ 25 ἐνυμφεύθη τὸν ἐξάδελφον της Μάρκελλον, υἱὸν τῆς Ὀκταβίας. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πρώτου συζύγου της μὴ καταλιποῦσα ἐξ αὐτῆς τέκνα, ἐνυμφεύθη τῷ 22 τὸν Μ. Οὐϊψάνιον Ἀγρίππαν, ἐξ οὗ ἔσχε τρεῖς υἱοὺς Γάϊον, Λούκιον Καίσαρα καὶ Ἀγρίππαν Συνώδευσε τὸν σύζυγόν της εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν τῷ 17, καὶ παρ' ὀλίγον νὰ πνιγῇ ἐν τῷ Σκαμάνδρῳ. Ἀποθανόντος τοῦ Ἀγρίππα τῷ 12, ὁ Αὔγουστος ἐνύμφευσεν αὐτὴν μετὰ τοῦ Τιβερίου Νέρωνος, ἀλλὰ τὸ συνοικέσιον τοῦτο δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχὲς οὔτε διαρκὲς, διότι μετὰ τὸν θάνατον ἑνὸς τέκνου, μόνου καρποῦ τοῦ γάμου τούτου, ὁ Τιβέριος διεζεύχθη αὐτὴν τῷ 6. Ἡ διάζευξις αὕτη ἠνέῳξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Αὐγούστου περὶ τῆς κακῆς διαγωγῆς τῆς θυγατρός του. Φαίνεται πιθανὸν ὅτι τὰ ἐλαττώματα τῆς Ἰουλίας ἐξογκωθέντα ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς της Λιβίας καὶ τοῦ συζύγου της Τιβερίου, ἐξωγκώθησαν ἔτι μᾶλλον ὕστερον ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν· ὁπωσδήποτε ὅμως ἀναμφίβολα εἶναι ταῦτα, καὶ μάλιστα φαίνεται ὅτι ἡ Ἰουλία ὀλίγον ἐφρόντιζε νὰ κρύψῃ αὐτά. Ἡ ζωηρότης τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ πνεύματός της κατήντα αὐτὴν ὥστε νὰ ἀψηφῇ τὴν εὐθιμοταξίαν τῆς αὐλῆς· ὁ φόρος καὶ οἱ περίσεπτοι ὑπῆρξαν πλειστάκις τὸ θέατρον τῶν νυκτερινῶν ὀργίων της, καὶ εἰς τοὺς ἐραστάς της δὲν ἐδείλιασε νὰ καταβαίνῃ μέχρι τῆς κατωτάτης τάξεως. Ἡ ἀγανάκτησις τοῦ Αὐγούστου μαθόντος τέλος τὰ ὀφ' ἁπάσης τῆς πόλεως γινωσκόμενα ὑπῆρξε μεγίστη. Ἀνήγγειλεν εἰς τὴν γερουσίαν τὸ αἴσχος τοῦτο τῆς οἰκογενείας του καὶ σκεφθεὶς κατὰ πρῶτον νὰ διατάξῃ τὸν φόνον τῆς θυγατρός του περιωρίσθη κατόπιν εἰς ἐξορίαν. Ἡ Ἰουλία ἐξωρίσθη κατὰ πρῶτον εἰς Πανδατωρίαν, νῆσον κειμένην κατὰ τὰ παράλια τῆς Καμπανίας. Μόνη ἐλάττωσις τῆς τιμωρίας ὑπῆρξεν ὅτι ἡ μήτηρ αὐτῆς Σκριβωνία μετέσχε τῆς ἐξορίας· ἀπηγορεύθη αὐτῇ ὁ οἶνος καὶ πᾶσα εὐζωΐα· οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἀφιχθῇ μέχρις αὐτῆς ἄνευ ἰδιαιτέρας ἀδείας τοῦ Αὐγούστου. Πολλάκις ἐζητεῖτο παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἡ ἀνάκλησις τῆς θυγατρός του, διότι ὁ λαὸς ἠγάπα τὴν Ἰουλίαν ἀποστρεφόμενος τὴν Λιβίαν καὶ τὸν Τιβέριον, ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ ἀπήντα εἰς τοὺς μεσιτεύοντας ὅτι ἤθελε αὐτοὺς τοιαύτας θυγατέρας καὶ τοιαύτας συζύγους. Μετὰ πέντε ἔτη μόλις ἐπέτυχεν ἡ Ἰουλία τὴν ἄδειαν διαμονῆς ἐν Ῥηγίῳ· ἀλλ' οὐδὲν ἕτερον παρεχώρησεν ὁ αὐτοκράτωρ πρὸς εὐζωΐαν τῆς θυγατρός του. Ἡ ὀκνηρὰ αὕτη ἀγανάκτησις τοῦ Αὐγούστου φαίνεται προκληθεῖσα ἐκ τοῦ ὅτι ἡ Ἰουλία μετέσχε συνωμοσίας κατ' αὐτοῦ ἢ μᾶλλον κατὰ τῆς Λιβίας, ἥτις κατατρέχουσα πάντα τὰ μέλη τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας προητοίμαζε τὴν διαδο-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινοβουλευτική Βιβλιοθήκη
Αρχειοθέτηση Εφημερίδων

χὴν διὰ τὸν Τιβέριον. Οὗτος γενόμενος αὐτοκράτωρ ἐβελτιώθη σκληρότερος τοῦ Αὐγούστου πρὸς τὴν Ἰουλίαν, ἥτις κατατετρυχομένη ἐκ θλίψεως καὶ στερήσεων ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 54 ἐτῶν.

Ἰουλία, θυγάτηρ τῆς προηγουμένης, γενν. περὶ τὸ 10 π. Χ, ἀποθ. τῷ 28 μ. Χ. Ἐνυμφεύθη τὸν Α. Αἰμίλιον Παῦλον, ἐξ οὗ ἔσχε τέκνα τὸν Μ. Αἰμίλιον Λέπιδον καὶ τὴν Αἰμιλίαν πρώτην σύζυγον τοῦ Κλαυδίου Ἥττον ἐπίσημος τῆς μητρός της ἐκληρονόμησε τὰ ἐλατιώματα αὐτῆς καὶ τὰς δυστυχίας. Ἔνοχος ἐπὶ μοιχείᾳ μετὰ τοῦ Δ. Σιλανοῦ ἐξωρίσθη ὑπὸ τοῦ πάππου της Αὐγούστου εἰς τὴν μικρὰν νῆσον Τρεμέραν παρὰ τὰ παράλια τῆς Ἀπουλίας τῷ 9 μ. Χ, καὶ τέκνον δὲ αὐτῆς γεννηθὲν ἀμέσως μετὰ τὴν δυσμένειαν ἐξετέθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Αὐγούστου ὡς νόθον. Ἡ Ἰουλία ἐπιζήσασα εἴκοσιν ἔτη μετὰ τὸ δυστύχημά της ἀπέθανεν ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐξορίας της.

Ἰουλία, ἡ νεωτέρα τῶν θυγατέρων τοῦ Γερμανικοῦ καὶ τῆς Ἀγριππίνης, γενν. τῷ 18 μ. Χ, ἀποθ. τῷ 41. Ἐνυμφεύθη τὸν Μ. Οὐϊνίκιαν τῷ 33. Διϊσχυρίζονται ὅτι ὑπῆρξαν ἀθέμιτοι σχέσεις μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ της Καλιγούλα. Ἐν τούτοις οὗτος ἐξώρισεν αὐτὴν τῷ 37. Ἀνεκλήθη ἡ Ἰουλία τῷ 41· δὲν ἠδυνήθη ὅμως ἐπὶ πολὺν χρόνον νὰ χαρῇ τὴν μεταβολὴν τῆς τύχης της, διότι ἡ Μεσσαλίνη ζηλοτυποῦσα διὰ τὴν ὡραιότητά της, καὶ φοβουμένη τὴν ἐπιρροήν της, ὤθησε τὸν Κλαύδιον εἰς τὴν ἐπώλειαν τῆς νεάνιδος ταύτης, ἥτις κατεδικάσθη εἰς θάνατον ἐπὶ μοιχείᾳ, ἐνῷ ὁ ὡς συνένοχος αὐτῆς κατηγορούμενος Σενέκας ἐξωρίσθη μόνον εἰς Σαρδώ. Ἐνίοτε ἡ Ἰουλία καλεῖται καὶ Λιβίλλα ἢ Λιβία.

Ἰουλία θυγάτηρ τοῦ Δρούσου υἱοῦ τοῦ Νέρωνος καὶ τῆς Ἀντωνίας ἀδελφῆς τοῦ Γερμανικοῦ, γεν. τῷ 5 μ. Χ, ἀποθ. τῷ 42. Ἐνυμφεύθη τὸν Νέρωνα, υἱὸν τοῦ Γερμανικοῦ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Νέρωνος ἐνυμφεύθη τὸν Ῥουβέλλιον Βλάνδον, μεθ' οὗ ἔσχεν υἱὸν Ῥουβέλλιον Πλαῦτον. Βραδύτερον ἐλαύνουσα τὸ μίσος τῆς Μεσσαλίνης κατεδικάσθη εἰς θάνατον ὑπὸ τοῦ Κλαυδίου.

Ἰουλία, θυγάτηρ τοῦ αὐτοκράτορος Τίτου καὶ τῆς Φλαβίλλης, ζῶσα περὶ τὸ 80 μ. Χ. Ἐνυμφεύθη τὸν Φλάβιον Σαβῖνον, ἀνεψιὸν τοῦ Οὐεσπασιανοῦ. [1]) θυγ. αὐτῆς Δομιτιανὸς ἠρωτεύθη αὐτῆς [illegible] ἀπεβίωσε.

ΙΟΥΛΙΑ ΔΕ ΦΟΝΤΕΝΕΛ (Ἰουλία τῆς Σοβατιανὸ-Βύγινος Julia de Fontanelle), ἱστορικὸς καὶ χημικὸς γάλλος, γενν. τῷ 1780, ἀποθ. τῷ 1842. Σπουδάσας ἐν Μομπελλιὲ καὶ ἐν Παρισίοις μετέβη τῷ 1820 εἰς Βαρκελόνην ὅπως σπουδάσῃ τὴν μαστίζουσαν τότε τὴν πόλιν ἐκείνην ἐπιδημίαν, καὶ τῷ 1823 διωρίσθη ἀρχιατρὸς τοῦ γενικοῦ τῆς ἀναρρώσεως νοσοκομείου τοῦ στρατοῦ τῆς Καταλωνίας. Ἐπιστρέψας εἰς Γαλλίαν ἵδρυσε τὴν ἑταιρίαν τῶν φυσικῶν καὶ χημικῶν ἐπιστημῶν, ἧς ἐγένετο πρόεδρος. Περὶ τὸ 1833 ἀπεστάλη εἰς Γερμανίαν ἐπιτετραμμένος ἰατρικὴν ἀποστολήν. Συνέγραψε πλεῖστα συγγράμματα.

ΙΟΥΛΙΑ, ὄνομα πολλῶν πόλεων ἱδρυθεισῶν ἢ ἀνακαινισθεισῶν ὑπὸ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος. Αἱ ἐπισημότεραι εἶναι Ἰουλία Καισάρεια ἐν Μαυριτανίᾳ, σήμερον Σερσελί, Ἰουλία Χρυσόπολις ἐν Ἰταλίᾳ σήμερον Borgo San Domino, Ἰουλία Εὐβαίμιον ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Βρετανίᾳ, σήμερον Berwick, Ἰουλία Α΄ ἐν Ἱσπανίᾳ, σήμερον Puycerta, Ἰουλία Κιρήνη ἐν Λυσιτανίᾳ, σήμερον Beja, Ἰουλία Τραδούκτα, σήμερον Tarifa

ΙΟΥΛΙΑΙ ΑΛΠΕΙΣ, ἴδ. ΑΛΠΕΙΣ ΙΟΥΛΙΑΙ.

ΙΟΥΛΙΑΝΑΙ, πόλις τῆς ἀρχαίας Γερμανίας μὴ ἀναφερομένη ὑπ' οὐδενὸς γεωγράφου Ἕλληνος, μνημονευομένη δὲ μόνον ὑπὸ τῶν Λατίνων, ἴδ. ΙΟΥΛΙΑΧ.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ, ἡμερολόγιον σχηματισθὲν ὑπὸ τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ μαθηματικοῦ Σωσιγένους, βληθὲν εἰς χρῆσιν ἐν Ῥώμῃ ἀπὸ τοῦ 414 π. Χ καὶ κληθὲν οὕτω πρὸς τιμὴν τοῦ διατάξαντος αὐτὸ Ἰουλίου Καίσαρος. Ἐπειδὴ τὸ ὑπὸ Νουμᾶ μὲν τοῦ Πομπιλίου συστὰν ὑπὸ δὲ τῆς Δικαρχίας ἐπιθεωρηθὲν ἀρχαῖον ῥωμαϊκὸν ἡμερολόγιον διεφθάρη ἕνεκα τῆς ἀμαθείας ἢ κακοβουλίας τῶν ἱερέων, εἰς οὓς εἶχεν ἀνατεθῇ ἡ διατήρησις αὐτοῦ, ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ προσκαλεσάμενος ἐξ Ἀλεξανδρείας τὸν Σωσιγένην ἀνέθηκεν αὐτῷ τὴν διόρθωσιν τοῦ ῥωμαϊκοῦ ἡμερολογίου. Οὗτος εἰσήγαγεν ἔτος ἡλιακὸν συγκείμενον ἐκ 365 ἡμερῶν καὶ ἑνὸς τετάρτου ἀκριβῶς· διετήρησε τὴν εἰς 12 μῆνας διαίρεσιν τοῦ ἔτους, καὶ τὴν αὐτὴν τάξιν τῶν μηνῶν καὶ τὴν αὐτὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ἡμερῶν τοῦ μηνός· ἀφῆρεσε τὸν κατά τινα ἔτη παρεντιθέμενον δέκατον τρίτον μῆνα· ἐκάλεσε τὸν ἕβδομον μῆνα πρὸς τιμὴν τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος Ἰούλιον πρότερον καλούμενον Κιντίλιον· διετήρησε τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν τῶν 31 ἡμερῶν εἰς τοὺς τέσσαρας μῆνας μάρτιον, μάϊον, ἰούλιον καὶ ὀκτώβριον, ηὔξησε κατὰ 30 ἡμέρας τὸν ἀριθμὸν τῶν ἑξῆς 29 ἡμερῶν συγκειμένων μηνῶν ἰανουαρίου, σεπτεμβρίου καὶ δεκεμβρίου καὶ κατὰ μίαν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπίσης ἐξ 29 ἡμερῶν συγκειμένων μηνῶν ἀπριλίου, ἰου-

Απόσπασμα από την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινοτικό Δίκτυο Ψηφιακών Βιβλιοθηκών
Αρχοντούλη (Ν. Γιαλός)

νίου, σεπτεμβρίου καὶ νοεμβρίου· προσίθηκε κατὰ πᾶν τέταρτον ἔτος εἰς τὸν ἐξ 28 ἡμερῶν συγκείμενον φεβρουάριον μίαν ἡμέραν, ἣν παρενέβαλε μεταξὺ τῆς ἕκτης καὶ τῆς πέμπτης πρὸ καλενδῶν μαρτίου. Τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο διετηρήθη κατ' οὐσίαν ἀνέπαφον ὑπίστη τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις· ὁ σεξτίλιος ὠνομάσθη αὔγουστος· ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ἡμερῶν γίνεται κατὰ φυσικὴν σειρὰν τῶν ἀριθμῶν καταργηθεισῶν τῶν καλενδῶν, τῶν νόννων καὶ τῶν εἰδῶν, καὶ ἡ εἰς τὸν φεβρουάριον κατὰ πᾶν τέταρτον ἔτος προστιθεμένη ἡμέρα προσετέθη εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς τούτου. Παρεδέχθησαν αὐτὸ ἅπαντες οἱ χριστιανοὶ καὶ κατ' αὐτὸ ἐκανόνισαν τὰς ἑορτάς των. Κατὰ τὸ ἔτος 1572 ἐγένετο ὑπὸ τοῦ πάπα Γρηγορίου ΙΓ' διόρθωσις αὐτοῦ καὶ εἰσήχθη ὑπ' αὐτοῦ τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον, ἔχον τὰς ἑπομένας παραλλαγάς· ἀπὸ τοῦ ἔτους 1572 ἀφῃρέθησαν 10 ἡμέραι, τῆς ἐπιούσης τῆς 4 ὀκτωβρίου ἀριθμηθείσης 15 ὀκτωβρίου. Ἐν ᾧ κατὰ τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον πᾶν μετὰ Χριστὸν ἔτος ἀνελλιπέως διαιρούμενον ἀκριβῶς διὰ τοῦ 4 σύγκειται ἐκ 366 ἡμερῶν, κατὰ τὸ γρηγοριανὸν πᾶν μετὰ Χριστὸν ἔτος διαιρούμενον ἀκριβῶς διὰ 100 καὶ μὴ διαιρούμενον διὰ 400 σύγκειται μόνον ἐκ 365 ἡμερῶν. Ἕνεκα τῶν παραλλαγῶν τούτων ἀπὸ μὲν τοῦ 1572 μέχρι τοῦ 1700 ὑπάρχει μεταξὺ τῶν δύο ἡμερολογίων διαφορὰ κατὰ 10 ἡμέρας, ἀπὸ τοῦ 1700 μέχρι τοῦ 1800 κατὰ 11, ἀπὸ τοῦ 1800 μέχρι τοῦ 1900 κατὰ 12, ἀπὸ δὲ τοῦ 1900 μέχρι τοῦ 2100 ὑπάρξει διαφορὰ κατὰ 13 ἡμέρας καὶ οὕτω καθεξῆς. Τὸ γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον παρεδέχθησαν ἅπαντες οἱ χριστιανοὶ τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, τὸ δὲ Ἰουλιανὸν διατηροῦσιν οἱ ὀρθόδοξοι καὶ ἅπαντες οἱ χριστιανικοὶ λαοὶ τῆς Ἀνατολῆς μὴ ἐξαιρουμένων καὶ αὐτῶν τῶν θρησκευτικῶς ἡνωμένων μετὰ τῆς παπικῆς ἐκκλησίας.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ (Ἅγιος), μάρτυς, γεν. ἐν Βιέννῃ τοῦ Δελφινάτου, μαρτυρήσας τῷ 304. Κατάγόμενος ἐξ οἰκογενείας πατριφίων, ἐπεδόθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὰ στρατιωτικὰ καὶ ἀπέκτησε μεγίστην φήμην. Καταμηνυθεὶς ὡς χριστιανὸς εἰς τὸν ἔπαρχον τῆς Βιέννης Κρισπῖνον ἐπιδιώκοντα τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τῶν αὐτοκρατόρων Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ κατέφυγεν εἰς Ὠδίζην· καὶ ἐκρύβη εἰς τὰ περίξ τῆς Βιέννης· κατεδιώχθη ὅμως ἐπιμόνως συλληφθεὶς καὶ ἀπεκεφαλίσθη. Ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ 28 Αὐγούστου.

Ἰουλιανὸς (Διδιος), αὐτοκράτωρ, ὁ ΔΙΔΙΟΣ.

Ἰουλιανὸς, ἀντάρτης ῥωμαῖος, ἀποθ. τῷ 285. Διοικητὴς τῆς Βενετίας τῷ 284 ὅτε ἀπέθανεν ὁ Νουμεριανὸς ἀπεφάσισε νὰ ἐπωφεληθῇ ἐκ τοῦ συμβάντος τούτου ὅπως καταλάβῃ τὸ αὐτοκρατορικὸν ἀξίωμα, ἀλλὰ νικηθεὶς ὑπὸ τοῦ Καρίνου παρὰ τὴν Βερόννην ἐφονεύθη. Δὲν ὑπάρχουσι πληροφορίαι περὶ τοῦ ἀντάρτου τούτου, οὔτινος καὶ τὸ ὄνομα εἶναι ἀμφίβολον. Ὁ Αὐρήλιος Βίκτωρ καλεῖ αὐτὸν ἁπλῶς Ἰουλιανόν, ὁ δὲ Βίκτωρ ὁ νεώτερος Ἰουλιανὸν Σαβῖνον, νομισματολόγοι δέ τινες ταυτίζουσιν αὐτὸν μετά τινος Μ. Αὐρηλίου Ἰουλιανοῦ γνωστοῦ μόνον ἐκ τῶν νομισμάτων.

Ἰουλιανὸς (Φλαύϊος-Κλαύδιος), ὁ «Παραβάτης» ἐπικαλούμενος, τελευταῖος αὐτοκράτωρ ῥωμαῖος ἐκ τῆς οἰκογενείας τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, γενν. ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 6 νοεμβρίου τοῦ 331 ἐπὶ τῆς ὑπατείας Ἀνσίου Βάσσου καὶ Ἀβλαβίου, καὶ ἀποθ. τὴν νύκτα τῆς 26 πρὸς τὴν 27 ἰουνίου τοῦ 363 ἐν Ἀπολλωνιάδι ἐπαρχίᾳ τῆς Ἀσσυρίας. Διὰ τοῦ πατρός του Ἰουλίου Κωνσταντίου, κατήγετο ἀπὸ Κλαυδίου Β' τοῦ Γοτθικοῦ, διὰ δὲ τῆς μητρός του Βασιλίνης ἐκ τοῦ περιφήμου Δ. Βίου Ἰουλιανοῦ κατὰ τὸ 133 ἀγοράσαντος τὸ αὐτοκρατορικὸν στέμμα τεθὲν εἰς δημοπρασίαν ὑπὸ τῶν πραιτωριανῶν. Ἡ πατρόθεν γενεαλογία τοῦ Ἰουλιανοῦ ἔχει ὡς ἑπομένως. Κλαυδίου Β' τοῦ Γοτθικοῦ ἀδελφὸς ὑπῆρξεν ὁ Κλαύδιος Κρίσπος, οὗ τινος ἡ θυγάτηρ Κλαυδία, θετὴ θυγάτηρ Κλαυδίου τοῦ Γοτθικοῦ νυμφευθεῖσα τὸν Εὐτρόπιον ἐγέννησε Κωνστάντιον τὸν Χλωρόν. Οὗτος ἐκ μὲν τῆς συζύγου του Ἑλένης ἐγέννησε Κωνσταντῖνον τὸν Μέγαν, ἐκ δὲ τῆς Θεοδώρας, Κωνσταντῖνον, Ἰούλιον, Κωνστάντιον καὶ Δαλμάτιον· ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἔσχεν υἱοὺς ἐκ μὲν τῆς Μινέρβας τὸν Κρίσπον, ἐκ δὲ τῆς Φαύστης, Κωνσταντῖνον Β', Κωνστάντιον καὶ Κώνσταντα, ὁ δὲ δευτερότοκος υἱὸς τῆς Θεοδώρας Ἰούλιος Κωνστάντιος ἔσχε τέκνα ἐκ μὲν τῆς Γάλλης Ἀνώνυμον, Γάλλον καὶ Κωνστάντιαν, ἐκ δὲ τῆς Βασιλίνης τὸν Ἰουλιανόν, ὁ δὲ τριτότοκος υἱὸς τῆς Θεοδώρας Δαλμάτιος ἔσχεν υἱοὺς Ἀννιβαλιανὸν καὶ Δαλμάτιον. Ὁ Ἀνίκιος Ἰουλιανός, πάππος μητρόθεν τοῦ Ἰουλιανοῦ, ὑπῆρξε ὕπατος τῷ 322 καὶ ἔπαρχος Ῥώμης 326 — 329. Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος δύο ἔτη πρὸ τοῦ θανάτου του κανονίσας τὰ τῆς διαδοχῆς του ἔδειξε τὸ σχέδιόν του ἐκ πρώτου χράσας μεταξὺ τῶν τριῶν αὐτοῦ υἱῶν Κωνσταντίνου Β', Κωνστάντιου καὶ Κώνσταντος καὶ δύο ἐκ τῶν ἀνεψιῶν του Ἀννιβαλιανοῦ καὶ Δαλματίου, οὓς ἠ-

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κεντρική Βιβλιοθήκη
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο

γίπα περιπαθῶς. Ἀποθανόντος τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου τῷ 337, ἀμέσως ἐξυφάνθη στρατιωτικὴ συνωμοσία, ἧς ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ ἀνηλεὴς σφαγὴ πάντων τῶν ἀρρένων ἀπογόνων τοῦ Κωνσταντίου τοῦ Χλωροῦ διαταχθεῖσα ἢ τοὐλάχιστον ἐπιτραπεῖσα ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίου τοῦ μόνου τότε ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου εὑρισκομένου ἐν Κωνσταντινουπόλει· μεταξὺ τῶν θυμάτων ἀριθμοῦνται ἓξ ἐξάδελφοι τοῦ τε Κωνσταντίου καὶ τοῦ Ἰουλιανοῦ, ὁ πατὴρ τοῦ Ἰουλιανοῦ θεῖος τοῦ Κωνσταντίου, ἕτερος θεῖος ἀμφοτέρων καὶ ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ Ἰουλιανοῦ, οὗτινος τὸ ὄνομα ἄγνωστον. Μόνος διέφυγε τὴν σφαγὴν ὁ Γάλλος καὶ ὁ Ἰουλιανὸς, ὧν ὁ πρῶτος ἡλικίας 13 ἐτῶν ἐσώθη καθ' ἃ φιλάσθενος καὶ μὴ δεικνύων ἐλπίδα ζωῆς, ὁ δὲ Ἰουλιανὸς μὴ θεωρηθεὶς ἐπισφαλὴς καθ' ἃ παιδίον εἰσέτι ἐξαετές. Οἱ δύο ἀδελφοὶ ἀπεχωρίσθησαν, ἀπεγυμνώθησαν ἀπὸ τῆς πατρικῆς κληρονομίας καὶ μετηνέχθησαν ὁ μὲν Γάλλος εἰς Ἔφεσον, ὁ δὲ Ἰουλιανὸς εἰς Νικομήδειαν, ἧς ὁ ἀρειανὸς ἐπίσκοπος Εὐσέβιος ἐπετράπη ὅπως διδάξῃ αὐτὸν τὰ δόγματα τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ προετοιμάσῃ εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον. Διαμείνας ὁ Ἰουλιανὸς μέχρι τοῦ 345 ἐν Νικομηδείᾳ ἔσχε παιδαγωγὸν τὸν εὐνοῦχον Μαρδόνιον, ἀρχαῖον δοῦλον τῆς μητρός του, ὁδηγοῦντα αὐτὸν εἰς τὰς σχολὰς, παραδόντα αὐτῷ τὰ πρῶτα μαθήματα καὶ μυρρώσαντα τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν του εἰς ὑψηλὰ καὶ γενναῖα. Τῷ 345 ὅρισεν ὁ Κωνστάντιος ὡς μέρος διαμονῆς τῶν δύο ἀδελφῶν τὸ ἐν Καππαδοκίᾳ, φρούριον Μάκελλον, ὅπου οὗτοι διέμειναν ἐπὶ ἓξαετίαν ἀπονεμομένων αὐτοῖς τῶν συνήθων τιμῶν. Τότε ὁ Ἰουλιανὸς κατετάχθη μεταξὺ τῶν κατηχουμένων καὶ ἐχειροτονήθη μάλιστα ἀναγνώστης τῆς ἐκκλησίας τῆς Καισαρείας. Ἐν τούτοις οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι κατεβρόχθισαν διαδοχικῶς Κωνσταντῖνον τὸν Β' τῷ 340, καὶ τὸν Κώνστανταν τῷ 350, καὶ μόνος ὁ Κωνστάντιος τελευταῖος γόνος τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου ἦμενε κύριος τοῦ κράτους. Ἐπαρτυσιάσθησαν ὅμως καὶ τρεῖς ἕτεροι μνηστῆρες τοῦ θρόνου ἀναλαβόντες τὸν τίτλον Αὐγούστου, ὁ Μαγνέντιος, ὁ Οὐήτρανίων καὶ ὁ Νεπωτιανὸς, προσέτι δὲ οἱ βάρβαροι συνεταράττοντο καὶ οἱ Πέρσαι ἐπανέλαβον τὸ φρούριον τῆς Νισίβεως. Τότε ὁ Κωνστάντιος μόνος ἄνευ τέκνων, ἔχων σύζυγα μεμισημένην ἐξ εὐνούχων καὶ κολάκων, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ἀπομακρύνῃ τὸ παντοδύναμον κολακευτήριον αὐτοῦ, ἀπέβλεψεν εἰς τὸν Γάλλον καὶ ἀναγορεύσας αὐτὸν Καίσαρα κατὰ τὰς μαρτίας τοῦ 350 ἐνεπιστεύθη αὐτῷ τὰς πέντε μεγάλας διοικήσεις τῆς ἀνατολῆς. Ἔκτοτε ὁ Ἰουλιανὸς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ Μακέλλου, ἐπέτυχε τὰς ὀφειλομένας εἰς τὴν καταγωγήν του τιμὰς, εἶδος ἐλευθερίας καὶ τὴν ἀπόδοσιν μεγάλου μέρους τῆς πατρικῆς κληρονομίας. Μετέβη εἰς Ἀσίαν, εἶδεν ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸν ἀδελφόν του καὶ ἠκολούθησεν αὐτόθι τὰ μαθήματα τοῦ γραμματικοῦ Νικοκλέους καὶ τοῦ χριστιανοῦ ῥήτορος Ἐφεβόλλου. Μὴ ἐπιτραπείσης αὐτῷ ἐπὶ πολὺν χρόνον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμονῆς μετέβη εἰς Νικομήδειαν, ὅπου ἀπηγορεύθη μὲν αὐτῷ ἡ ἀκρόασις τῶν μαθημάτων τοῦ Λιβανίου διδάσκοντος αὐτόθι, ἀλλ' οὗτος προμηθευθεὶς δι' ἀργυρίου τὰ μαθήματά του ὑπῆρξε μακρόθεν ἐνθερμότατος αὐτοῦ μαθητὴς, καὶ ἤρχισεν ἔκτοτε νὰ ἀπομακρύνηται ἐκ τοῦ Χριστιανισμοῦ· ἐκ Νικομηδείας ὁ Ἰουλιανὸς μετέβη εἰς Πέργαμον, ὅπου ἤνθιζεν εἰσέτι ὁ Νεοπλατωνισμὸς, καθ' ὃν ὁ γέρων Αἰδέσιος, τελευταῖος μαθητὴς Ἰαμβλίχου τοῦ Χαλκιδέως διατήρει σχολὴν περικυκλούμενος ὑπό τινων, οἷον Εὐσεβίου τοῦ Μυνδίου, Πρίσκου, Χρυσανθίου καὶ Μαξίμου τῶν Ἐφεσίων. Ὁ Ἰουλιανὸς ἀνοικταῖς ἀγκάλαις γενόμενος δεκτὸς εἰς τὴν σχολὴν τῆς Περγάμου, μετὰ ζήλου ἐπεδόθη εἰς ἀκρόασιν τῶν μαθημάτων τοῦ Αἰδεσίου, τοῦ Εὐσεβίου καὶ τοῦ Χρυσανθίου. Ἀπόντος τότε τοῦ Μαξίμου ἐν Ἐφέσῳ, ὁ Ἰουλιανὸς μαθὼν περὶ τῶν θαυμασίων ἔργων ἅτινα ἠδύνατο οὗτος νὰ κατορθώνῃ διὰ τῶν μυστηρίων τῆς θεουργίας, κατέλιπε τὴν Πέργαμον καὶ ἀπελθὼν εἰς Ἔφεσον προσῆλθεν εἰς τὸν Μάξιμον, ὅστις μετὰ τοῦ Χρυσανθίου μεταβάντος καὶ τούτου εἰς Ἔφεσον ἐδίδαξεν αὐτῷ πᾶν ὅ,τι ἠγίνωσκε. Διῆλθεν οὗτος πάντας τοὺς βαθμοὺς τῶν θείων καὶ ἀνθρωπίνων ἐπιστημῶν καὶ κατήντησε μέχρι τοῦ νὰ μυηθῇ καὶ εἰς τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια, ἅτινα διετήρουν εἰσέτι ἐπισημότητά τινα. Ἐπιστρέψας ὁ Ἰουλιανὸς εἰς Νικομήδειαν ἐκούρευσε τὴν κεφαλὴν κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν μοναχῶν, ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα ἀναγνώστου καὶ ἐπροσκύνει τοὺς τάφους τῶν μαρτύρων· ταῦτα δὲ πάντα, ὡς φαίνεται, ἐξ ὑποκρισίας ὅπως μὴ δῷ ἀφορμὴν εἰς τοὺς ἐχθρούς του καὶ καταστῇ ὕποπτος παρὰ τῷ αὐτοκράτορι, καθόσον δὲν ἦτο πλέον χριστιανός. Ἡ πρὸς τὸν Γάλλον εὐνοια τοῦ αὐτοκράτορος ὀλίγον μόνον χρόνον διήρκεσεν. Ἐξαπατηθεὶς οὗτος ὑπὸ ἐπιτηδείων ἀποστελλόντων εἰσῆλθε παρὰ τὴν Πόλαν εἰς Ἰστρίαν καὶ μετὰ τοσαύτην ἀνεκεφαλαιώθη κατὰ τὸν δεκέμβριον τοῦ 354. Αἱ μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν σχέσεις ἔτι ἐπεδεινώθησαν

ναι καθόσον ἅπαξ μόνον εἶδον ἀλλήλους ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἔκτοτε ὀλιγίστας μόνον ἐπιστολὰς συντόμους καὶ ἀσημάντους ἀντήλλαξαν· ἐν τούτοις ἡ συκοφαντία προσεπάθησε νὰ παραμορφώσῃ τὰς σχέσεις ταύτας, καὶ ὁ Κωνστάντιος ἐνδοὺς εἰς τὰς συκοφαντίας, διέταξε τὴν σύλληψιν τοῦ Ἰουλιανοῦ, ὅστις περικυκλούμενος ὑπὸ φρουρᾶς καὶ ὁδηγούμενος ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, ἐπὶ ἑπτὰ μῆνας περιέμενε τὴν εἰς θάνατον καταδίκην του. Μεσιτευσάσης παρὰ τῷ αὐτοκράτορι τῆς αὐτοκρατείρας Εὐσεβίας, οὗτος συγκατετέθη νὰ ἴδῃ τὸν Ἰουλιανὸν, καὶ ἀκούσας τὴν ἀπολογίαν του ἐπέτρεψε τὴν εἰς Ἑλλάδα ἐπιστροφήν του. Τοῦτο ὑπῆρξε μέγα δι' αὐτὸν εὐτύχημα· ἐπιδοθέντα ἐν Ἀθήναις ζωηρῶς εἰς τὸ πάθος τῆς σπουδῆς, ζῶντα ἐν μέσῳ τῶν ῥητόρων καὶ τῶν φιλοσόφων, ἀμεριμνοῦντα περὶ τῶν πέριξ αὐτοῦ ἐξυφαινομένων μηχανορραφιῶν καὶ ἀπολαύοντα ἐν σιγῇ δημοτικότητα οὐχὶ τοσούτῳ ἀκίνδυνον. Ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος διατρίβοντες κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐν Ἀθήναις ἐγνώρισαν αὐτὸν ἐκ τοῦ πλησίον. Μετὰ ἓξ μηνῶν ἐν Ἀθήναις διαμονὴν ἀνεκλήθη τῇ ἐνεργείᾳ τῆς αὐτοκρατείρας εἰς Μεδιόλανον καὶ ἐγένετο κοινωνὸς τῆς ἀνωτάτης ἀρχῆς ἀναγορευθεὶς καίσαρ. Ἀφικόμενος εἰς Μεδιόλανα ἐξεδύθη τὴν φιλοσοφικὴν στολὴν καὶ περιβληθεὶς πλουσίαν στρατιωτικὴν στολὴν ἐπαρουσιάσθη ἐπισήμως εἰς τὸν στρατὸν τῇ 6 νοεμβρίου 355. Μετά τινας ἡμέρας ἐνυμφεύθη τὴν Ἑλένην ἀδελφὴν τοῦ Κωνσταντίου, καὶ ἦρξε τὴν εἰς Γαλατίαν ἐκστρατείαν, περικυκλούμενος ὑπὸ ἀξιωματικῶν ἀφοσιωμένων εἰς τὸν Κωνστάντιον καὶ δύο μόνον ἔχων ἐν τῇ συνοδείᾳ πιστοὺς φίλους τὸν βιβλιοθηκάριόν του Εὐήμερον καὶ τὸν ἰατρόν του Ὀρίβασιον. Ἐν ἀθλιεστάτῃ καταστάσει εὑρισκομένης τότε τῆς Γαλατίας ὁ Ἰουλιανὸς ἠδυνήθη νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς πάντα. Ἀναχωρήσας ἐκ Μεδιολάνου τῇ πρώτῃ δεκεμβρίου, διῆλθε τὸ Πατάουιον καὶ τὸ Τουρῖνον, ὅπου ἔμαθε τὴν ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἅλωσιν καὶ λεηλασίαν τῆς Κολωνίας. Ἀναχωρήσας ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίου συνόδου του διὰ τὸ ἔτος 358 διέβη τὰς Κοττιὰς Ἄλπεις καὶ μετέβη πρὸς διαχείμασιν εἰς Βιέννην τοῦ Δελφινάτου. Μαθὼν ὅτι οἱ Γερμανοὶ προσέβαλον τὸ Αὐγουστόδουνον διηυθύνθη εἰς τὴν πόλιν ταύτην, ἐκεῖθεν δὲ εἰς Ἀλτισιόδουρον καὶ Τροίαν ἐκτελῶν τὰς στρατιωτικὰς ταύτας συνήσεις ἐν μέσῳ χειμῶνος στρατεύματα μετὰ μεγίστης γενναιότητος καὶ φρονήσεως. Δεὺς εἰς τὰ στρατεύματα μιρὰν ἐπανῆλθεν εἰς Τροίαν μετὰ δὲ εἰς Ῥήμας καὶ προετίθετο νὰ ἐπιτεθῇ κατόπιν κατὰ τῶν Γερμανῶν, ὅτε οἱ βάρβαροι οὗτοι ἐπωφελούμενοι ἐκ παχείας ὁμίχλης παρ' ὀλίγον νὰ ἀποσπάσωσιν ἀπ' αὐτοῦ τὴν ὀπισθοφυλακήν. Διορρήξας τὰς ἐχθρικὰς γραμμὰς ἐκτεινομένας κατὰ μῆκος τοῦ Ῥήνου ἀπὸ Στρασβούργου μέχρι Μαγεντίας ἐκυρίευσε τὴν Βρουμάθην καὶ διασκορπίσας ἐχθρικὸν σῶμα ἐπιτιθὲν κατ' αὐτοῦ μετέβη εἰς Κολώνιαν, ἧς ὀχυρώσας τὰ φρούρια ἐπανέκαμψε πρὸς διαχείμασιν εἰς Ἀγεδίγκον. Ἀποπειραθέντων τῶν βαρβάρων ὅπως ἀποκλείσωσιν αὐτὸν ἐν τῇ τελευταίᾳ πόλει, ἠδυνήθη καίτοι μὴ ἐλθόντος εἰς ἐπικουρίαν τοῦ ἐπιτρόπου Μαρκέλλου νὰ συγκροτήσῃ μετὰ τριακονθήμερον πολιορκίαν μάχην καὶ ἀναδειχθεὶς νικηφόρος νὰ διαλύσῃ τὴν πολιορκίαν. Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ πρώτη τοῦ Ἰουλιανοῦ εἰς Γαλατίαν ἐκστρατεία ἀναδείξασα αὐτὸν καὶ καταστήσασα ἀγαπητὸν παρά τε τοῖς Γαλάταις καὶ τοῖς στρατιώταις. Τῷ 357 ἀνηγορεύθη τὸ δεύτερον συνύπατος τοῦ Κωνσταντίου. Διελθὼν τὸν χειμῶνα ἐν Ἀγεδίγκῳ ἐν μέσῳ ἀπειλητικῶν ἐχθρῶν ἐπανέλαβε κατὰ τὸ ἔαρ τὴν ἐκστρατείαν. Ἀφικομένου πρὸς ἐπικουρίαν τοῦ Βαρβατίωνος ἀρχηγοῦ τοῦ ἱππικοῦ μετὰ 28 χιλ. ἀνδρῶν, ὠφείλον οἱ δύο στρατοὶ νὰ συναντηθῶσιν ἐν Βασιλείᾳ καὶ περικυκλώσωσι τοὺς ἐχθρούς· ἀλλ' ὁ Βαρβατίων νομίζων ὅτι θέλει εὐαρεστήσει εἰς τὸν αὐτοκράτορα καὶ τοὺς αὐλικοὺς προσηνέχθη μᾶλλον ὡς σύμμαχος τῶν βαρβάρων, ἐπιτρέψας αὐτοὺς νὰ διαφύγωσιν ἄνευ παρενοχλήσεως, ἀρνηθεὶς εἰς τὸν Ἰουλιανὸν τὴν παραχώρησιν πλοιαρίων πρὸς διάβασιν τοῦ Ῥήνου καὶ πυρπολήσας τὰς περισσευούσας προμηθείας λίαν ἀναγκαίας εἰς τὸν στρατὸν τῶν Γαλατιῶν. Ἐξακολουθοῦντος τοῦ Βαρβατίωνος τὴν μονομερῆ ἐνέργειαν, οἱ ἐχθροὶ ἐπέπεσαν κατ' αὐτοῦ καὶ διεσκόρπισαν τὸν στρατόν του. Ὁ Ἰουλιανὸς μείνας μετὰ μικροῦ στρατοῦ ἐκ 13 μόνον χιλιάδων ἀνδρῶν διέτρεξε μέγαν κίνδυνον νὰ καταστραφῇ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν εὑρισκομένων παρὰ τὸ Στρασβοῦργον· πλήρης ὅμως γενναιότητος ὁρμᾷ κατὰ τῶν ἐχθρῶν καὶ συγκροτηθείσης πεισματωδεστάτης μάχης νικᾷ αὐτούς, ὡς ὁ ἀρχηγὸς συλλαμβάνεται αἰχμάλωτος, πλεῖστοι στρατιῶται ἀπόλλυνται φονευθέντες ἢ πνιγέντες ἐν τῷ Ῥήνῳ καὶ οἱ λοιποὶ καλῶς ἔχοντες τρέπονται εἰς φυγήν. Μετὰ τὸ μέγα τοῦτο κατόρθωμα ὁ ῥωμαϊκὸς στρατὸς ἐν τῇ πρώτῃ ὁρμῇ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ προσαγορεύει τὸν στρατηγόν του αὐγουστῖνον· ἀλλ' οὗτος ἀποποιεῖται διαμαρτυρόμενος μὴ ὢν ἐπὶ τοσοῦτον ἐπιτήδειος· ὅπως ὑπῆρξεν ἀντικείμενον τῆς ἀγαθοεργίας του.

Μετὰ τὴν ἐν Στρασβούργῳ νίκην ὁ Ἰουλιανὸς κατεδίωξε τοὺς ἐχθροὺς ἐκεῖθεν τοῦ Ῥήνου, ἀπώθησεν αὐτοὺς πέραν τοῦ Μείνου, κατέστρεψε τὰ φρούριά των καὶ ἐστάθη μόνον ἀφοῦ ἔφθασεν εἰς δάση ἀδιάβατα καὶ χώραν χιονοσκεπῆ. Συναινέσας εἰς δεκάμηνον μετὰ τῶν βαρβάρων ἀνακωχὴν καὶ ἐπιστρέφων ὅπως διαχειμάσῃ ἐκυρίευσε καθ' ὁδὸν δύο φρούρια ἐπὶ τοῦ Μεύσου καὶ αἰχμαλωτίσας στρατιώτας φράγκους περικεκλεισμένους ἐν αὐτοῖς ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν Κωνστάντιον. Μετὰ τὴν ἐκστρατείαν ταύτην διαρκέσασαν ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 357 μέχρις Ἰανουαρίου 358 ὁ Ἰουλιανὸς διεχείμασεν εἰς Λουτετίαν. Κατὰ τὸ μέχρι τῆς τρίτης ἐκστρατείας του διάστημα ἐπεδόθη εἰς τὴν θεραπείαν τῶν πληγῶν τῆς Γαλατίας τῶν προελθουσῶν ἐκ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν βαρβάρων καὶ τῆς ἀπληστίας τῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων, ἐλαττώσας πολλοὺς φόρους, καταργήσας τοὺς ἐκτάκτους φόρους, τιμωρῶν αὐστηρῶς τοὺς καταπιέζοντας τὸν λαὸν οἰκονομικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἀπονέμων τὴν δικαιοσύνην μετ' αὐστηροτάτης ἀμεροληψίας. Ἡ τρίτη ἐκστρατεία του κατὰ Ἰούλιον τοῦ 358 ὑπῆρξεν ἐπίσης εὐτυχὴς καὶ βραχυτέρα τῶν προηγουμένων, καθόσον πλεῖστοι βάρβαροι ὑπετάγησαν καὶ ἠναγκάσθησαν ἰδίοις ἀναλώμασι νὰ ἀνεγείρωσι τὰς καταστραφείσας ὑπ' αὐτῶν ῥωμαϊκὰς πόλεις, πλεῖστοι δὲ ῥωμαῖοι αἰχμάλωτοι ἀπηλευθερώθησαν. Ἐχρειάσθη ὅμως καὶ τετάρτη ἐκστρατεία κατὰ τὸ 359 πρὸς πλήρη καθυπόταξιν τῶν βαρβάρων, ἧς ἐπιτυχούσης ἐντελῶς ἀπηλλάγησαν αἱ Γαλατίαι ἐπὶ πολλῶν χρόνων ἀπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν Γερμανῶν. Ἐν τούτοις ὁ Ἰουλιανὸς καταστὰς ὕποπτος εἰς τὴν αὐλὴν ἠκάνθη νὰ ἀποσπάσῃ ἀπὸ τοῦ στρατοῦ του τὸ πλεῖστον τῶν ἐπικούρων καὶ 300 ἄνδρας ἐκλεκτοὺς ἀπὸ παντὸς στρατιωτικοῦ σώματος καὶ νὰ ἀποστείλῃ αὐτοὺς εἰς τὸν Κωνστάντιον ἐτοιμάζοντα κατὰ τὸ φαινόμενον ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Περσῶν. Σεμφεὶς κατ' ἀρχὰς παρῃτήσατο, ἐπὶ τέλους ὑπήκουσε καὶ ἡτοιμάζετο νὰ ἀποστείλῃ τὴν αἰτηθεῖσαν δύναμιν, ὅτε ἀνταρσία τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ στρατοῦ ἠνάγκασεν αὐτὸν διαμένοντα ἐν Παρισίοις ἄκοντα καὶ διαμαρτυρόμενον νὰ δεχθῇ τὸν τίτλον αὐγούστου κατὰ Ἀπρίλιον τοῦ 360. Ὁ Κωνστάντιος πληροφορηθεὶς τὸ γεγονὸς δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ τοῦ Ἰουλιανοῦ ἐκθέντος τὰ καθέκαστα καὶ ζητοῦντος θέσιν κατωτέραν μὴ ἔλαβε ἀνεξάρτητον ἀπόφασιν μὲν τὴν διανομὴν τῶν στρατῶν δὲν ἐτόλμησεν ὅμως νὰ ἀπαλλήξῃ παρορμήσεως μόνον εἰς τὸ νὰ ἐγείρῃ κατ' αὐτοῦ τοὺς βαρβάρους, ἀλλὰ καὶ τὸ νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν ἐκστρατείαν ἐκείνην, ἣν ἐτοιμάζετο νὰ ἐκτελέσῃ ὁ Ἰουλιανός. Μὴ ἐπιτυχουσῶν τῶν διαπραγματεύσεων μεταξὺ τῶν δύο αὐγούστων ἀνετέθη ἡ λύσις τῆς διαφορᾶς εἰς τὴν τύχην τῶν ὅπλων. Ὁ Ἰουλιανὸς ἀποφασίσας ἅπας ἐπροχώρει εἰς τὸ ἔργον μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ ταχύτητος. Τὴν 6 Ἰανουαρίου 361 ἡμέραν τῶν Θεοφανείων προσευχηθεὶς τὸ τελευταῖον κοινῇ μετὰ τῶν χριστιανῶν, ἀφῆρεσε τὸ προσωπεῖον, διεκήρυξεν ἐπισήμως ὅτι ἐμπιστεύεται τὴν ζωήν του εἰς τοὺς ἀθανάτους θεοὺς καὶ διὰ μιᾶς βολῆς ἀπέῤῥιψε μεγαλοφώνως τὴν φιλίαν τοῦ Κωνσταντίου καὶ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Πρὶν ἢ ὁ Κωνστάντιος κινήσῃ τὰς λεγιῶνάς του ἐστρατοπεδευμένας εἰσέτι εἰς Ἀσίαν, ὁ Ἰουλιανὸς ἐκτιθεὶς εἰς τοὺς στρατιώτας του τὸ σχέδιον τῆς ἐκστρατείας, ἀνέλαβε βιαίαν ἐπίθεσιν. Τῆς Γαλατίας ἐν εἰρήνῃ πολυχρονίῳ διατελούσης, κατέλιπεν αὐτόθι τὸν Σαλούστιον ὡς ἔπαρχον, διέταξε τὸν Νεβίτταν νὰ διέλθῃ τὰς Ῥαιτίας, τὸν Ἰόβιον καὶ Ἰοβῖνον νὰ κατέλθωσιν εἰς Ἰταλίαν καὶ ὁ ἴδιος ἀκολουθήσας τὸν ῥοῦν τοῦ Δουνάβεως ἠδυνήθη ἐντὸς δώδεκα ἡμερῶν πρὶν οἱ ἐχθροὶ μάθωσι τὴν ἐκ Γαλατίας ἀπέλευσίν του νὰ διέλθῃ 700 μίλια ἀπὸ Βασιλείας μέχρι Σιρμίου ὁριοθέντος εἰς τοὺς ἐπιτρόπους του ὡς τόπου συνεντεύξεως. Συνενωθέντων τῶν τριῶν στρατῶν καὶ φυγόντων τοῦ Φλωρεντίου καὶ τοῦ Ταύρου ἐπάρχων τῆς Ἰλλυρίας καὶ τῆς Ἰταλίας, ὁ Ἰουλιανὸς μετὰ διήμερον ἐν Σιρμίῳ διαμονὴν ἔσπευσε νὰ καταλάβῃ τὰ στενὰ τῶν Σούκων, ἅτινα χωρίζουσι τὰς ἐπαρχίας τῆς Θρᾴκης καὶ τῆς Δακίας, καὶ τοποθετήσας ἐκεῖ τὸν Νεβίτταν, ἀπηύθυνε πρὸς τὰς ἐπισημοτέρας πόλεις ἀπολογίαν τῆς διαγωγῆς του, οὖσαν συγγρόνως καὶ κατηγορητήριον κατὰ τοῦ Κωνσταντίου. Δυσκολίαι τινὲς ἀνεφάνησαν, καθόσον ὁ Γενδάτιος ἐπίτροπος τοῦ Κωνσταντίου διατηρῶν τὴν Ἀφρικὴν παρεμπόδιζε τὰς εἰς Ἰταλίαν σιτοπομπείας καὶ δύο ὕποπτοι λεγεῶνες ἀπεστάλησαν ὑπὸ τοῦ Ἰουλιανοῦ εἰς τὰς Γαλατίας κατέλαβον τὸ φρούριον τῆς Ἀκυλείας καὶ ἀναπετάσασαι τὴν σημαίαν τοῦ Κωνσταντίου ἀντέστησαν γενναίως εἰς τὰς προσπαθείας τοῦ Ἰοβίνου. Ὁ θάνατος ὅμως τοῦ Κωνσταντίου τῇ 3 νοεμβρίου τοῦ 361 πρελθὼν ἐκ πυρετοῦ ἐν Μοψουεστίᾳ ἐξήλειψε πάσας ταύτας τὰς δυσκολίας καθόσον διὰ τοῦ θανάτου τούτου τὸ στέμμα μετέβαινεν αὐτοδικαίως εἰς τὸν Ἰουλιανὸν τελευταῖον γόνον ἐκ τῆς οἰκογενείας τοῦ Κωνσταντίου. Λέγεται μάλιστα ὅτι ὁ Κωνστάντιος πρὸ ἑπτὰ ἡμερῶν ὥρισεν αὐτὸν διάδοχόν του. Ὁ Ἰουλιανὸς προητοιμάζετο νὰ πραξάβῃ, ἀλλ' θά-

Δημοσία Βιβλιοθήκη Κορυφαλένιος Βιβλιοθήκη (Ν.Π.Τ.Α.)

κην ὅτε ἔμαθε τὸν θάνατον τοῦ Κωνσταντίου καὶ ὅτι ἀνεγνωρίσθη παμψηφεὶ ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τῆς Ἀνατολῆς. Σπεύδει ἀμέσως, διέρχεται διὰ Φιλιππουπόλεως, ἀφικνεῖται εἰς Ἡράκλειαν καὶ ἐκεῖθεν προσέρχεται εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἧς ὁ λαὸς ἁθρόος ἐξήρχετο τῶν τειχῶν ὅπως προσενέγκῃ αὐτῷ λαμπρὰν ὑποδοχήν. Ἅμα τῇ εἰσόδῳ του γενομένῃ κατὰ τὰς ἀρχὰς δεκεμβρίου τοῦ 361 ὁ ἴδιος ἐπεστάτησεν εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν τελευταίων τιμῶν εἰς τὴν μνήμην τοῦ Κωνσταντίου. Πρώτη πρᾶξις τοῦ νέου αὐτοκράτορος ὑπῆρξεν ἡ μεταβάθμισις τῶν ἀνακτόρων, διὰ τῆς ἀπ' αὐτῶν ἀποδιώξεως τῆς πληθύος τῶν ἀξιωματικῶν καὶ δούλων ὧν ἡ διατήρησις ἀπῄτει μείζονας δαπάνας ἢ ἡ διατήρησις πολλῶν λεγεώνων· τινὲς τῶν ἀξιωματικῶν τῶν ἀνακτόρων δικασθέντες ὑπὸ ἐκτάκτου δικαστηρίου κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον δικαίως, ὡς ὁ Εὐσέβιος, ὁ Παῦλος καὶ ὁ Ἀπόδημος. Κατὰ τοὺς πρώτους 15 μῆνας τῆς βασιλείας του ἀπὸ τῆς εἰς Κωνσταντσαντινούπολιν εἰσόδου του μέχρι τῆς ἀπελεύσεώς του διὰ τὴν εἰς Περσίαν ἐκστρατείαν του (11 δεκεμβρίου 361 μέχρι 5 μαρτίου 363) ἀκαταπαύστως κατεγίνετο εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ κράτους μετὰ δραστηριότητος ἀνωτέρας παντὸς ἐπαίνου. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐκαλλώπισε τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ πολλῶν μνημείων, ἀπένειμεν εἰς τὴν γερουσίαν αὐτῆς τὰ αὐτὰ προνόμια, ἅτινα ἔχαιρε καὶ ἡ τῆς Ῥώμης, ἵδρυσεν αὐτόθι βιβλιοθήκην, ἠνέῳξε μέγαν λιμένα, παρήγγειλεν ἐξ Ἀλεξανδρείας ὀβελίσκον, διὰ σοφῶν δὲ διατάξεων περιέκλεισε πολλὰς καταχρήσεις καὶ ἐπήνεγκε πλείστας βελτιώσεις εἰς τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς ὑπηρεσίας. Συγχρόνως ἐπρονόησε καὶ περὶ τῆς ἐξωθεν ἀσφαλείας λαβὼν σπουδαῖα μέτρα πρὸς ἀπόκρουσιν βαρβαρικῶν ἐπιδρομῶν.

Τὸ μέγα γεγονὸς τοῦ βίου τοῦ Ἰουλιανοῦ, ὅπερ τινὲς μὲν χαρακτηρίζουσιν ὡς ἔγκλημα, ἅπαντες δὲ ἀναίτιστον ὡς σφάλμα μέγα εἶναι ἡ ἐπιχείρησις του πρὸς ἀνανέωσιν καὶ διοργάνωσιν τῆς πολυθείας. Ἐν Γαλατίᾳ ἐκηρύχθη ἀναρανδὸν ὑπ' αὐτῆς· ἐν Ἰλλυρίᾳ διέταττε τὸ ἄνοιγμα τῶν ναῶν αὐτῆς κλεισθέντων ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίου· ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐξέδοτο διάταγμα νὰ ἀνοιχθῶσιν ἅπαντες οἱ βωμοὶ καθ' ἅπαν τὸ κράτος καὶ νὰ ἀναγερθῶσιν οἱ ἐρειπωθέντες ἢ κατεδαφισθέντες. Οἱ ῥήτορες, οἱ σοφισταί, οἱ μάντεις προσκληθέντες ὑπ' αὐτοῦ κατεπλημμύρησαν τὴν αὐλήν. Οἱ χριστιανοὶ περιμένων παρ' αὐτοῦ τρομερὰς κατοδώσεις· ἐν τούτοις εἷς ἀποκατέστησε μὲν εἰς τὰς θέσεις των τοὺς ἐξορισθέντας δόξους ἀρχιερεῖς κατατρεχομένους πρότερον ὑπὸ τοῦ ὑπερισχύοντος ἀρειανισμοῦ, καὶ ἐκήρυξε πλήρη ἀνεξιθρησκείαν, προτιμῶν ὅμως εἰς τὰς δημοσίας θέσεις τοὺς πιστεύοντας εἰς τοὺς θεούς, καὶ ἀπονείμας εἰσοδήματα καὶ προνόμια εἰς τοὺς ἱερεῖς τῶν θεῶν. Ἀναγορευθεὶς μέγας ποντίφηξ ἐκανόνισε πάντα τὰ ἀποβλέποντα τὴν εἰδωλολατρείαν καὶ αὐτὰς τὰς τελετὰς ἐν λεπτομερείᾳ καὶ κατὰ τὰ ἐλάχιστα, ὁ ἴδιος δίδων τὸ παράδειγμα. Ὁ Ἰουλιανὸς ἐσκόπευε νὰ δείξῃ πρὸς τοὺς χριστιανοὺς ἀνεκτικότητα, ἀλλ' ἡ φορὰ τῶν πραγμάτων ἐπήνεγκε τὴν πάλην μεταξὺ τῶν δύο ἀντιθέντων θρησκειῶν· ἀνεδείχθη ἐπισκὴς πρὸς τοὺς φονεύσαντας τὸν ἀρειανὸν ἐπίσκοπον Γεώργιον πολυθειϊστάς· ὠργίσθη κατὰ τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου κηρυχθέντος κατὰ τῆς πολυθείας, καὶ πρῶτον μὲν ἔξωσεν αὐτὸν ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας, κατόπιν δὲ καὶ ἐξ ἁπάσης τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐν γένει κηρύξας τοὺς ἐχθροὺς τῶν θεῶν καὶ ἑαυτοῦ ἐχθρούς, ἐξέδωκε διάταγμα, δι' οὗ ἀπεκλείοντο ἀπὸ πασῶν τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν θέσεων οἱ χριστιανοί, καὶ ἕτερον δι' οὗ ἀπηγορεύετο αὐτοῖς ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἐθνικῶν συγγραφέων καὶ ποιητῶν, καὶ ἕτερον δι' οὗ διετάττετο ἡ εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ δημοσίου ἀπόδοσις τῶν οἰκοδομῶν καὶ τῶν γαιῶν τῶν ἀφιερωμένων ἄλλοτε εἰς τὴν λατρείαν τῶν θεῶν. Τὰ διατάγματα ταῦτα ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς πλείστας βαιοπραγίας ἀμφοτέρωθεν ἰδίως ἐν Συρίᾳ, καθ' ἃς ὁ Ἰουλιανὸς μετερχόμενος αὐστηρότητα εἰς τοὺς χριστιανοὺς ἐδεικνύετο ἐπιεικέστατος εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας. Κατὰ τὸ ἔτος 363 ἐπεχείρησεν ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Περσίας προτιθέμενος νὰ ἐκπλύνῃ τὸν προστριβέντα εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν ὑπεροψίαν ῥύπον διὰ τὰς ἐπὶ τῶν προκατόχων του ἥττας. Ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας διαμείνας ἐν Ἀντιοχείᾳ ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου τοῦ 362 μέχρι τοῦ μαρτίου τοῦ 363 κατεγίνετο εἰς τὰς προετοιμασίας κατὰ τῶν Περσῶν καὶ τῇ 5 μαρτίου 363 ἀναχωρήσας ἐξ Ἀντιοχείας ἀφίκετο εἰς Ἱεράπολιν ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου, ὅπου συνηνώθησαν μετ' αὐτοῦ καὶ οἱ ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀρμενίας Ἀρσάκου ἀποσταλέντες ἐπίκουροι. Διαβὰς τὸν Εὐφράτην ἀφίκετο εἰς Κίρθας. Ἀποσπάσας ἐκ τοῦ στρατεύματος 30 χιλ. ἀνδρῶν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ συγγενοῦς του Πρισκοπίου καὶ τοῦ δουκὸς Σεβαστιανοῦ ἐντολὴν λαβόντων ὅπως ἐνεργῶσι κατὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Τίγρητος ἐλαηλάτησε μετὰ τοῦ ἐπιλοίπου στρατοῦ τὴν Μηδίαν καὶ τὴν Ἀσσυρίαν καὶ ἀφίκετο ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Κτησιφῶντος. Ἐνταῦθα ἐξηκολούθει τὴν ὁδοιπορίαν εἰς

τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἐχθρικῆς χώρας, οἱ Πέρσαι κατέφυγον εἰς τὸ μέσον εὐτύνος ἐν τῇ ἀρχαιότητι οἱ Σκύθαι ἔκαμον χρῆσιν κατὰ τοῦ Δαρείου καὶ κατὰ τὸ 1812 οἱ Ῥῶσσοι κατὰ τοῦ Ναπολέοντος τὴν κατερήμωσιν δηλαδὴ τῆς χώρας ἣν ἔμελλε νὰ διέλθῃ. Τότε ὁ Ἰουλιανὸς ἀπεφάσισε τὰ ὀπισθοδρομήσῃ· οἱ Πέρσαι ἀπεφασίσαντες νὰ διακόψωσι τὸν δρόμον του ἐπῆλθον κατ' αὐτοῦ· συγκροτηθείσης μάχης ἐνικήθησαν οἱ Πέρσαι, ἀλλ' ὁ Ἰουλιανὸς πληγωθεὶς καιρίως, ἔπεσεν ἐκ τοῦ ἵππου καὶ μετετομίσθη εἰς τὴν σκηνήν του ὅπου μέχρι τῆς στιγμῆς τοῦ θανάτου του ἔδειξεν ἀπαραδειγμάτιστον γενναιότητα. Τὸ λείψανον μετακομισθὲν ἐτάφη εἰς Ταρσὸν, ἐπὶ δὲ τοῦ τάφου του ἐτέθη τὸ ἑξῆς ἐπιτύμβιον

« Ἰουλιανὸς μετὰ Τίγριν ἀχέρδοον ἐνθάδε κεῖται
Ἀμφότερον βασιλεύς τ' ἀγαθὸς, κρατερός τ' αἰχμητής».

Περὶ τοῦ Ἰουλιανοῦ αὐστηραὶ ἐγένοντο κρίσεις ἰδίως ἕνεκα τῆς ἀποστασίας του ἀπὸ τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἐνῷ ὁ Λιβάνιος διδάσκαλός του καὶ φίλος ἐξυφώνει τὸν ἐπιτάφιόν του, δι' οὗ ἐξυμνεῖ αὐτὸν ὡς θεὸν, Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, συμμαθητής του ἐν τῇ σχολῇ τῶν Ἀθηνῶν, ἐπεκαλεῖτο τὴν σάλπιγγα τοῦ «Ἥσαΐου ὅπως πανηγυρίσῃ τὸν θάνατον τοῦ «Δράκοντος», τοῦ «Παραβάτου» τοῦ «Δαίμονος». Τὰ συγγράμματα τοῦ Ἰουλιανοῦ περιλαμβάνουσι Πανηγυρικοὺς, Θεολογικὰς καὶ Ἠθικὰς Πραγματείας, Ἐπιστολὰς, Σατύρας καὶ ἀντιῤῥητικὸν σύγγραμμα, οὗτινος μόνον ἀποσπάσματα διεσώθησαν παρὰ Κυρίλλῳ καὶ Θεοδωρήτῳ. Πανηγυρικοὶ λέγονται τρεῖς, δύο ἐγκώμια εἰς τὸν αὐτοκράτορα Κωνστάντιον καὶ ἓν εἰς τὴν αὐτοκράτειραν Εὐσέβειαν. Θεολογικαὶ καὶ ἠθικαὶ πραγματεῖαι εἶναι Λόγος πρὸς τιμὴν τοῦ Ἡλίου, καὶ ἕτερος πρὸς τιμὴν τῆς μητρὸς τῶν θεῶν, Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς πρὸς Θεμίστιον περὶ τῶν Καθηκόντων τῆς Βασιλείας, Παραμυθία εἰς Σαλούστιον, Λόγος κατὰ τῶν ἀμαθῶν κυνικῶν. Λόγος κατὰ τοῦ κυνικοῦ Ἡρακλείου περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν μύθων. Ἡ ἑλληνολατρεία αὐτοῦ περιλαμβάνει 83 ἐπιστολὰς μὴ συμπεριλαμβανομένης τῆς πρὸς τὴν Γερουσίαν Ἐπιστολῆς καὶ τῆς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. Σάτυραι εἶσιν οἱ Καίσαρες καὶ ὁ Μισοπώγων. Τὸ ἀντιῤῥητικὸν του σύγγραμμα κατεπολέμησε τὸν χριστιανισμόν. Πρώτη ἔκδοσις τῶν συγγραμμάτων του ἐγένετο ἑλληνολατινιστὶ ἐν Παρισίοις τῷ 1583, ἄλλαι ἐκδόσεις ἐγένοντο ἐν Παρισίοις 1630 καὶ ἐν Λειψίᾳ 1696. Ὁ Μισοπώγων καὶ οἱ Καίσαρες ἔσχον πολλὰς ἐκδόσεις ἰδιαιτέρως. Τὸ ἐγκώμιον εἰς Κωνστάντιον ἐξεδόθη ἰδιαιτέρως τῷ 1802 ἐν Λειψίᾳ ἑλληνολατινιστὶ ὑπὸ Οὐϋτεμβαχίου. Ὁ Hegler ἐξέδωκε τῷ 1828 τὰς Ἐπιστολὰς ἑλληνολατινιστὶ ἐν Μαγεντίᾳ.

Ἰουλιανὸς, θαυματοποιὸς Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν δεύτερον μ. Χ αἰῶνα. Χαλδαῖος ἐκ γενετῆς ἀπεκλήθη «Θεουργός». Διϊσχυρίζονται ὅτι ἔσωσε τὸν στρατὸν τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου ἐνεργήσας διὰ τῆς μαγικῆς του δυνάμεως ὅπως πίσῃ ἐπ' αὐτοῦ ἄφθονος βροχή. Ὁ Σουΐδας ἀποδίδει αὐτῷ πολλὰ συγγράμματα «θεουργικὰ» καὶ «τελεστικὰ» καὶ συλλογὴν χρησμῶν εἰς στίχους ἑξαμέτρους. Ἀνῆκεν εἰς τὴν νεοπλατωνικὴν σχολὴν καὶ ἀναμφιβόλως ἀπέκτησε μεγίστην φήμην καθ' ὅσον καὶ ὁ Πορφύριος συνέγραψε περὶ αὐτοῦ σύγγραμμα εἰς δύο βιβλία. Ὁ Ἄγγελος Μάϊος ἀνεκάλυψεν ἐν Βατικανῷ τρία ἀποσπάσματα ἀναφερόμενα εἰς ἀστρολογικὰ ἀντικείμενα καὶ ἀποδιδόμενα εἰς Ἰουλιανὸν Λαοδικείας ταὐτοποιούμενον ὑπ' αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἰουλιανοῦ τοῦ Θεουργοῦ.

Ἰουλιανὸς, γραμματικὸς Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Κατὰ τὸν ἱερὸν Φώτιον συνέγραψε σύγγραμμα ἀπολεσθὲν ἤδη ἐπιγραφόμενον «Λεξικὸν τῶν παρὰ τοῖς ῥήτορσι λέξεων κατὰ στοιχεῖον». Ἕτερος Ἰουλιανὸς (Ἀντωνῖνος), φίλος τοῦ Αὐλου Γελλίου καὶ καθηγητὴς τῆς ῥητορικῆς ἐπίσης ἐπεδόθη εἰς τὴν γραμματικήν. Ἀλλὰ τὰ ὑπὸ τοῦ φίλου του μνημονευόμενα «Ὑπομνήματά» του ἀπωλέσθησαν.

Ἰουλιανὸς ἐκ Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας, φιλόσοφος Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Δ' μ. Χ αἰῶνα. Σύγχρονος τοῦ Αἰδεσίου καὶ μαθητὴς Μαξίμου τοῦ Τυρίου ὑπῆρξεν ἐπισημότατος σοφιστὴς τῆς ἐποχῆς του, καὶ ἐδίδαξε μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας τὴν ῥητορικὴν ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸν Εὐνάπιον ἀναῤῥόντα ὅτι πανταχόθεν ἔσπευδον οἱ νέοι ὅπως ἀκροασθῶσι τῶν μαθημάτων του. Ἀγνοοῦνται συγγράμματα αὐτοῦ.

Ἰουλιανὸς ὁ Ἐκλάνου (Julianus Eclanensis), αἱρεσιάρχης λατῖνος, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ε' αἰῶνος. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Μεμόριος ἢ Μέμωρ διὰ στενῆς φιλίας συνεδέετο μετὰ τοῦ Ἱεροῦ Αὐγουστίνου καὶ Παυλίνου τοῦ Νίλης. Ἐκλεγεὶς τῷ 417 ὁ Ἰουλιανὸς ἐπίσκοπος Ἐκλάνου ἐν Ἀπουλίᾳ ἐκηρύχθη ὑπὲρ τοῦ Πελαγίου καὶ ἐπειδὴ ἐν τῶν ἰσχυροτέρων καὶ σταθερωτέρων ὑπῆρξεν ὑποστηρίκτης τῆς αἱρέσεως ταύτης καὶ ἐπίθανεν ἐν Δαμάτῃ περὶ τὸ 455.

ΑΝΘΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Θεσσαλίας (Κ.Ν.Π.Δ.)

Ἰουλιανὸς ὁ Αἰγύπτιος, ποιητὴς ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν ΣΤ' αἰῶνα. Ὑπῆρξεν ἐπί τινα χρόνον διοικητὴς Αἰγύπτου. Ἡ «Ἑλληνικὴ Ἀνθολογία» περιέχει 71 ἐπιγράμματα αὐτοῦ γεγραμμένα κατὰ μίμησιν ἀρχαιοτέρων ποιημάτων. Τὰ πλεῖστα τούτων περιγραφικὰ ἀναφέρονται εἰς καλλιτεχνικὰ ἔργα. Ἐκ δύο ἐπιγραμμάτων ἀπευθυνομένων εἰς τὸν Ὑπάτιον, ἀναψιὸν τοῦ αὐτοκράτορος Ἀναστασίου καὶ καταδικασθέντα τῷ 532 εἰς θάνατον ἐξάγεται ὅτι ζῇ ἐπὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ.

Ἰουλιανὸς ὁ Ἀντικήνσωρ, νομικὸς ῥωμαῖος, ζῶν κατὰ τὸν ΣΤ' αἰῶνα μ. Χ. Ἐκ τοῦ βίου του γινώσκεται μόνον ὅτι ἐχρημάτισεν ἐν Κωνσταντινουπόλει καθηγητὴς τῶν νομικῶν ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ. Κατὰ τὰ πλεῖστα τῶν χειρογράφων εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται ἡ λατινικὴ μετάφρασις τῶν «Νεαρῶν» τοῦ Ἰουστινιανοῦ γενομένη πιθανώτατα τῷ 556 πρὸς χρῆσιν τῶν Ἰταλῶν προσφάτως ὑποταγέντων ἐκ νέου εἰς τὸ Βυζαντινὸν κράτος. Ἡ μετάφρασις δὲν ἐγένετο κατὰ γράμμα καθὼν ὁ συγγραφεὺς ἐπιτέμνει ἢ συγκεφαλαιοῖ εἰς ὅρος ἐν γένει καθαρὸν τὰς μακρὰς φράσεις τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Ἐνῶ αἱ Νεαραὶ τοῦ αὐτοκράτορος εἶναι 165, ὁ Ἰουλιανὸς μετέφρασε μόνον 125, καὶ διήρεσεν εἰς 56 κεφάλαια κατὰ τάξιν διάφορον τῆς ἑλληνικῆς συλλογῆς. Τὸ ἔργον τοῦ Ἰουλιανοῦ μνημονευόμενον ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἐπιτομὴ ἢ Novella διεδόθη καθ' ἅπασαν τὴν Δύσιν ἐνῷ τὸ ἑλληνικὸν πρωτότυπον ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἦν ἄγνωστον. Ἐν ταῖς συλλογαῖς κανόνων καὶ ἐν ἄλλαις νομικαῖς πηγαῖς τοῦ φραγκικοῦ καὶ τοῦ λομβαρδικοῦ κράτους, ὡς καὶ ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῦ Ἰρνερίου εὑρίσκονται πολλὰ ἀποσπάσματα τῆς Ἐπιτομῆς. Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 13ου αἰῶνος πληρεστέρας μεταφράσεως τῶν Νεαρῶν γενομένης ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Αὐθεντικά», ἡ Ἐπιτομὴ κατέστησεν εἰς ἀχρηστίαν ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε νομικοὶ τοῦ 12ου αἰῶνος κηρύττουσιν ὅτι οὐδέποτε εἶδον χειρόγραφον αὐτῆς. Ἐξετυπώθη τὸ πρῶτον ἡ Ἐπιτομὴ ἐν Ἀουγδούνῳ τῷ 1512 εἰς 8ον· τὴν ἀτελῆ δὲ ταύτην ἔκδοσιν ἐπηκολούθησαν πολλαὶ ἄλλαι. Ἐφαλμένως ἀπεδόθησαν εἰς τὸν Ἰουλιανὸν δύο συγγράμματα νομικὰ ἐπιγραφόμενα Dictatum pro Consiliariis καὶ Collectio de Toribus. Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἀρχαιολογίᾳ εὑρίσκονται τρία ἐπιγράμματα τοῦ Ἰουλιανοῦ.

Ἰουλιανὸς (Κάμης), διοικητὴς τῆς Ἀνδαλουσίας κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Η αἰῶνος. Ἐπροστάτευσε ἐπὶ πολλὰ χρόνια εἰς Κεῦταν καὶ ὑπερησπίσθη γενναίως τὸ φρούριον τοῦτο κατὰ τῶν ἀδιακόπων προσβολῶν τῶν Ἀράβων. Κατὰ τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ Ῥοδερίχου ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῶν υἱῶν τοῦ Βιτίζα προσφάτως στερηθέντων τοῦ στέμματος τῷ 709. Μὴ θεωροῦντες ἑαυτοὺς ἰσχυροὺς οἱ κατὰ τοῦ Ῥοδερίχου ἐζήτησαν τὴν βοήθειαν τῶν Μαύρων, καὶ ὁ Ἰουλιανὸς παρέδωκε τὴν Κεῦταν εἰς τὸν διοικητὴν τῆς Ἀφρικῆς Μούζαν, ὅστις καταστήσας αὐτὸν ἀρχηγὸν σώματος προσφύγων γότθων, ἀπέστειλε πρὸς ἔρευναν τῶν παραλίων τῆς Ἀνδαλουσίας. Ἐπέστρεψεν ὁ Ἰουλιανὸς φέρων μεθ' ἑαυτοῦ πλείστην λείαν αἰχμαλώτων καὶ λαφύρων, καὶ ἐχρησίμευσεν ὡς ὁδηγὸς εἰς τὴν ὑπὸ τὸν Ταρὶκ δὲν Ζειὰδ ἐκστρατείαν. Κατὰ τὴν περίφημον μάχην τῆς Γουαδαλέτης τὸν Ἰούλιον τοῦ 711 ὑπεστήριξε πάσῃ δυνάμει τοὺς νέους συμμάχους του καὶ συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ὑπερίσχυσιν τῶν Μαύρων. Μετὰ τὴν ἥτταν τοῦ Ῥοδερίχου, οἱ νικηταὶ προσηνέχθησαν σκληρῶς πρὸς τὸν Ἰουλιανόν, δημεύσαντες τὴν περιουσίαν του καὶ ῥίψαντες αὐτὸν εἰς δεσμωτήριον, ἐν ᾧ διῆλθεν ἀθλίως τὸ ἐπίλοιπον τοῦ βίου.

Ἰουλιανὸς (ὁ καρδινάλιος), Ἰουλιανὸς Καισαρίνι, γενν. τῷ 1398. Προήρθρωσεν εἰς τὴν ἐν Βασιλείᾳ σύνοδον, ἀντέστεινεν εἰς τὸν πάπαν Εὐγένιον Δ' θελήσαντα τὴν διάλυσιν τῆς συνόδου, καὶ προσεπάθησεν ἀλλὰ ματαίως νὰ ἐπαναγάγῃ τοὺς Οὐσίτας εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν. Ἀντιπρόσωπος τοῦ πάπα παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς Οὐγγαρίας Λαδισλάῳ κατώρθωσε τὴν διάλυσιν τῆς μετὰ Μουρὰτ τοῦ Β' συνομολογηθείσης εἰρήνης, καὶ ἐκίνησε πόλεμον, καθ' ὃν ὁ χριστιανικὸς στρατὸς κατετροπώθη ἐν Βάρνῃ τῷ 1444.

Ἰουλιανὸς (Ἐσπρί), περιηγητὴς καὶ θεολόγος γάλλος, γενν. τῷ 1603, ἀποθ. τῷ 1671. Εἰσελθὼν εἰς τὸ τάγμα τῶν Καρμηλιτῶν ἐσπούδασεν ἐν Παρισίοις καὶ κατόπιν ἐπὶ τρία ἔτη ἐν Ῥώμῃ ἐν τῷ σεμιναρίῳ τοῦ τάγματός του. Ἀπελθὼν τῷ 1629 εἰς Ἀνατολὴν διῆλθε τὴν Περσίαν καὶ ἀφίκετο μέχρι τῆς νήσου Γόας, ὅπου ἐκλεγεὶς πνευματικὸς μονῆς τινος διέμεινεν ἐπὶ δεκαετίαν. Περὶ τὸ 1640 ἐπισκεφθεὶς τὸ δεύτερον τὴν Ἀσίαν διέβρεξε τὴν Ἀραβίαν, Συρίαν, Ἀρμενίαν καὶ μέρος τῆς Μηδίας. Μετὰ τὰς περιηγήσεις ταύτας ἐπανακάμψας εἰς Γαλλίαν δὶς ἐξελέγη ἀρχηγὸς τοῦ τάγματός του τῷ 1665 καὶ τῷ 1668. Συνέγραψε πολλὰ συγγράμματα ἐν οἷς σημειωτέον Summa Philosophiae — Summa Theologiae Orientalis — Summa Theologiae Thomisticae, κτλ.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορυδαλλεύς (Δ.Π.Ι.Δ.)

Ἰουλιανὸς (Σέμων), ζωγράφος γάλλος, γενν. τῷ 1736, ἀποθαν. τῷ 1800. Σπουδάσας τὴν ζωγραφικὴν ἐν Μασσαλίᾳ καὶ ἐν Παρισίοις μετέβη εἰς τὴν Ῥώμην καὶ προσκολληθεὶς εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Νατουὲρ, τοσοῦτον ἀπεμακρύνθη τῶν πρώτων μαθημάτων, ὥστε ἐπωνομάσθη Ἰουλιανὸς ὁ Παραβάτης. Ἐνοηθεὶς ὑπό τινων δουκῶν καὶ πριγκήπων εὐηργετήθη ὑπ' αὐτῶν. Ἐπισημότερα τῶν ἔργων του Ζεὺς κοιμώμενος ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς Ἥρας ἐπὶ τῆς Ἴδης. — Ὁ θρίαμβος τοῦ Ἀδριανοῦ κτλ.

Ἰουλιανὸς (Πέτρος), ἀγαλματοποιὸς γάλλος, γενν τῷ 1731, ἀποθ. τῷ 1804. Μόλις εἰς ἡλικίαν 34 ἐτῶν συναγωνισθεὶς ἐπέτυχε τὸ βραβεῖον καὶ ἀπεστάλη τῷ 1768 εἰς Ῥώμην ὅπου ἐπέτυχεν εἰς τὴν μίμησιν δύο ἀγαλμάτων τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Βελβεδέρε καὶ τοῦ Μονομάχου πολεμοῦντος. Τὰ ἐπισημότερα τῶν ἔργων του εἶναι ὁ Δαιδαλὸς καὶ Ποσειδῶν.

Ἰουλιανὸς (Στανίσλαος), περίφημος σινολόγος γάλλος, γεν. τῷ 1799. Σπουδάσας καλῶς τὴν ἑλληνικὴν διωρίσθη τῷ 1821 καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας καὶ μετ' ὀλίγον ἐξέδωκε «Κολοῦθου Ἑλένης ἁρπαγὴν» καὶ κατόπιν τῷ 1824 ἕτερον βιβλίον ἐπιγραφόμενον La Lyre patriotique de la Grèce, odes traduites du grec moderne de Kalvos, de Zante. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν σπουδὴν τῆς σινικῆς γλώσσης ἐξέδωκε τοῦ Μεγγ-τσίου τὴν διδασκαλίαν, σύγγραμμα διὰ τὸ ὁποῖον ἀπέκτησε φήμην σινολόγου. Τῷ 1830 δημοσιεύσας σύγγραμμα περὶ τῆς σινικῆς φιλοσοφίας καὶ μετάφρασιν σινικοῦ τινος δράματος εἰσῆλθε τῷ 1831 εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῆς φιλολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γαλλίας. Ἔκτοτε ἐξέδωκε πλεῖστα συγγράμματα ἀποβλέποντα ἰδίως τὴν σινικὴν φιλολογίαν, καὶ ἐγένετο ἐκτὸς ὡς μέλος ὑπὸ τῶν ἐπιστημοτέρων ἀκαδημιῶν καὶ ἑταιριῶν.

ΙΟΥΔΑΙΑ, ἀρχ. πόλις τῆς Γαλιλαίας χώρας ἐν Παλαιστίνῃ κειμένη κατὰ τὰ παράλια.

ΙΟΥΔΑΙΕΡΑΙ, ἴδε ΙΟΥΔΑΙΧ.

ΙΟΥΔΑΙΕΡΩΝ (δουκάτον), ἀρχαία ἡγεμονία τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας μεταξὺ Μεύσου καὶ Ῥήνου ὁριζομένη πρὸς Β ὑπὸ τῆς Γουέλδρας, πρὸς τὰ ΒΔ ὑπὸ τοῦ δουκάτου τῶν Κλεβῶν, πρὸς τὰ ΝΔ ὑπὸ τοῦ δουκάτου τοῦ Λινεμβούργου πρὸς Α ὑπὸ τοῦ ἐκλεκτοράτου τῆς Κολωνίας καὶ διαβρεχομένη ὑπὸ τοῦ Ῥήνου. Ἐπὶ τῆς γαλλικῆς αὐτοκρατορίας ἀπετέλουν μέρος τοῦ διαμερίσματος Ῥὴρ, ὅπερ δὲ περιελάμβανεν ὁλόκληρος ἐν τῇ Ῥηνικῇ Πρωσσίᾳ. Ἐπισημοτέρας πόλεις εἶχεν Ἀκυϊσγρανον, Δοῦραν, Ἀλδενχόβην, Ζοὺλπιχ κτλ. καὶ ἠρίθμει περὶ τὰς 300 χιλιάδ. κατοίκων. — Ἐπὶ τῶν Καρλοβιγγιανῶν εἶχε κόμητας αὐτοκρατορικοὺς καρπουμένους αὐτὴν ἰσοβίως. — Τὸ δουκάτον ἐγένετο κληρονομικὸν ἀπὸ τοῦ ΙΒ' αἰῶνος ἐν τῷ προσώπῳ Γουλιέλμου Α'. Μετὰ τὸν θάνατον Γεράρδου Β' τῷ 1247 ὁ οἶκος τῶν Ἰουλιερῶν διηρέθη εἰς δύο κλάδους, ἐξ ὧν ὁ πρεσβύτερος διετήρησε τὸν τίτλον κομήτων τῶν Ἰουλιερῶν, ὁ δὲ νεώτερος τὸν τίτλον Βέργ. Ὁ Γουλλιέλμος Δ' κόμης Ἰουλιερῶν ἐγένετο μαργράβος Ἰουλιερῶν τῷ 1337 καὶ δοὺξ τῷ 1356. Ὁ Γουλλιέλμος Ε' υἱὸς αὐτοῦ ἐκληρονόμησεν ἐκ τῆς μητρὸς του Μαρίας καὶ τὸ δουκάτον Γουέλδρης. Ὁ νεώτερος αὐτοῦ ἀδελφὸς Ῥενάλδος διαδεξάμενος αὐτὸν τῷ 1402 δὲν κατέλιπε τέκνα. Τότε τὰ δύο δουκάτα ἐχωρίσθησαν τῷ 1423, καὶ τὸ μὲν δουκάτον τῆς Γουέλδρης μετηνέχθη ὑπὸ μιᾶς τῶν ἀδελφῶν τοῦ Ῥενάλδου εἰς τὸν οἶκον Ἐγμὸν, τὸ δὲ δουκάτον Ἰουλιερῶν, τιμάριον κατὰ διαδοχὴν ἀῤῥένων ἐπέστρεφεν εἰς τὸν Ἀδόλφον, δοῦκα Βέργ ἐκ τοῦ νεωτέρου κλάδου. Ἐκλιπόντος καὶ τοῦ δευτέρου κλάδου εἰς ἄῤῥενας ἀπογόνους τῷ 1510 διὰ τοῦ θανάτου Γουλλιέλμου Η' μονογενῆ θυγατέρα καταλιπόντος τὴν Μαρίαν, ὁ σύζυγος αὐτῆς Ἰωάννης Γ' ὁ εἰρηνικὸς δοὺξ Κλεβῶν κατέσχεν ὑπὸ διαφόρους τίτλους τὰ τρία δουκάτα Κλεβῶν, Ἰουλιερῶν καὶ Βέργ, δύο κομητείας καὶ τρεῖς δεσποτείας. Τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου Γουλλιέλμου βασιλεύσαντος ἀπὸ τοῦ 1592 μέχρι τοῦ 1609 καὶ ἀποθανόντος ἀτέκνου ἀνεφάνη τὸ ζήτημα τὸ κληθὲν «διαδοχὴ Ἰουλιερῶν». Ὁ Ἰωάννης Γουλλιέλμος ἔσχε δ' ἀδελφάς, ἑκάστη τῶν ὁποίων ἢ οἱ σύζυγοι αὐτῶν καὶ τὰ τέκναν ἀντεποιοῦντο τὴν διαδοχήν του, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁ οἶκος τῆς Σαξωνίας ἀντεποιεῖτο τὴν κληρονομίαν στηρίζων τὰς ἀξιώσεις του ἐπὶ παραχωρήσεως γενομένης τῷ 1483 εἰς τὸν δοῦκα Ἀλβέρτον ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Φριδερίκου Γ'. Προσωρινῶς οἱ δύο ἡγεμόνες, ὧν τὰ δικαιώματα ἐφαίνοντο περισσότερα, ὁ ἐκλέκτωρ τοῦ Βρανδεβούργου, γαμβρὸς τῆς Μαρίας Ἐλεωνώρας πρεσβυτέρας ἀδελφῆς τοῦ Ἰωάννου Γουλλιέλμου καὶ ὁ κόμης Νεουβούργου, σύζυγος τῆς δευτέρας ἀδελφῆς τοῦ ἡγεμόνος τούτου Ἄννης, κατέλαβον τὰς διαφιλονεικουμένας χώρας καὶ ἐνεργοποίησαν νὰ κυβερνήσωσιν αὐτὰς ἀπὸ κοινοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ αὐτοκράτωρ Ῥοδόλφος Β' ἠθέλησε νὰ δίσῃ πρότερον τὰς χώρας ὑπὸ ἀμφίσβητον, οἱ δύο ἡγεμόνες ἀπεστάλησαν

εἰς τὴν προτεσταντικὴν ἕνωσιν τῆς Ὀρίγγης καὶ συνεμάχησαν μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Ἑρρίκου Δου, ὅστις ἡτοιμάζετο νὰ εἰσελάσῃ εἰς Γερμανίαν μετὰ 40 χιλ. ἀνδρῶν, ὅτε ἐδολοφονήθη τῷ 1610. Τὸ συμβὰν τοῦτο ἐξέτεινε τὸν πόλεμον ἐπὶ μακρὸν καὶ οἱ δύο ἡγεμόνες ἠδυνήθησαν νὰ διατηρηθῶσιν ἐν ταῖς κατασχεθείσαις ὑπ' αὐτῶν χώραις. Τῷ 1612 ἐδιχονόησαν καὶ ἐπολέμησαν ἐπί τινα χρόνον πρὸς ἀλλήλους. Τέλος τῷ 1614 διὰ συνθήκης συνωμολογηθείσης ἐν Σάντων ἡ διαδοχὴ διῃρέθη εἰς δύο κλήρους ἐξαχθέντας διὰ λαχνοῦ, καὶ ὁ μὲν ἐκλέκτωρ τοῦ Βρανδεβούργου ἔσχε τὸ δουκάτον τῶν Κλεβῶν καὶ τὰς δύο κομητείας, ὁ δὲ κόμης παλατῖνος τοῦ Νευβούργου τὰς ἐπιλοίπους χώρας. Ἐκλιπόντος τῷ 1742 τοῦ οἴκου τοῦ Νευβούργου, τὸ δουκάτον τῶν Ἰουλιερῶν ἔπεσεν εἰς τὴν οἰκογένειαν Σοϋλτζβαχ, βραδύτερον κληρονομήσασαν καὶ τὴν Βαυαρίαν. Ἀνῆκεν εἰς τὴν Βαυαρίαν μέχρι τοῦ 1801, ὅτε συνηνώθη μετὰ τῆς Γαλλίας. Διὰ τῆς ἐν Βιέννῃ συνθήκης τοῦ 1815 ἀπεδόθη εἰς τὴν Πρωσσίαν, ἐκτὸς τινων μερῶν ἐνωθέντων μετὰ τοῦ δουκάτου τοῦ Δομβούργου.

ΙΟΥΛΙΟΒΟΝΑ, σήμερον Lillebonne, πόλ. τῆς Γαλατίας παρὰ ταῖς Καλήτσις εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Σηκουάνα. Ἔκειτο ἔλλοπι κατὰ τὰ παράλια, ἧδη δὲ ἀπέχει τῆς παραλίας ἐπὶ 2 περίπου χιλιάμ.

Ἰουλιοβόνα, πόλις τῆς Παννονίας, ἡ αὐτὴ καὶ «Βινδοβόνα». Ἡ σήμερον πρωτεύουσα τῆς Αὐστρίας «Βιέννα».

ΙΟΥΛΙΟΔΟΥΝΟΝ, ἀρχ. πόλ. τῆς Γαλατίας, σήμερον Loudun.

ΙΟΥΛΙΟΜΑΓΟΣ, ἀρχ. πόλ. τῆς Γαλατίας, σήμερον Angers.

ΙΟΥΛΙΟΣ, εἷς τῶν 12 μηνῶν τοῦ ρωμαϊκοῦ ἡμερολογίου καλούμενος πρότερον «Κιντίλιος», κληθεὶς δὲ οὕτω ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου πρὸς τιμὴν τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος. Εἶναι ὁ ἕβδομος ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου καὶ πίπτει ἐπὶ τοῦ μαρτίου. Ὁ μὴν τῆς μεγίστης θερμότητος εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαίριον. Ἀνέκαθεν ἔχει 31 ἡμέρας.

ΙΟΥΛΙΟΣ, κύριον ὄνομα τοῦ Καίσαρος, ἀνήκοντος εἰς τὸ γένος τῶν Ἰουλίων, ἴδε ΚΑΙΣΑΡ καὶ ΙΟΥΛΙΩΝ ΓΕΝΟΣ.

ΙΟΥΛΙΟΣ (Ἅγιος), στρατιώτης ρωμαῖος μαρτυρήσας ἐν Κάτω Μοισίᾳ ὡς μὴ θυσιάσας εἰς τὰ εἴδωλα περὶ τὸ 303. Ἑορτάζεται τῇ 27 μαΐου.

Ἰούλιος Ἄος (Ἅγιος), 34ος πάπας τῆς Ῥώμης, γεν. ἐν Ῥώμῃ καὶ ἀπεβ. αὐτόθι τῷ 352. Ἐξελέγη ἐπίσκοπος Ῥώμης τῇ 6 φεβρουαρίου 337 διαδεξάμενος τὸν ἅγιον Μάρκον ἀποθανόντα τῇ 7 ὀκτωβρίου τοῦ προηγουμένου ἔτους. Ὑπερησπίσθη τὸν Μέγαν Ἀθανάσιον κατὰ τῶν Ἀρειανῶν, ὑποδεξάμενος αὐτὸν μετὰ τιμῆς ἐν Ῥώμῃ καὶ συγκροτήσας αὐτόθι τῷ 342 σύνοδον ἀποκαταστήσασαν τὸν Μέγαν Ἀθανάσιον εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας. Παραπονηθέντων τῶν Εὐσεβειανῶν, ὁ Ἰούλιος ἀπαντήσας ἐμέμφθη αὐτοὺς ὡς καταλιπόντας τὰ δόγματα τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου καὶ ἐγκολπωθέντας αἱρέσεις καταδικασθείσας. Συνεπείᾳ τῶν ἀναφυεισῶν τούτων διαφορῶν μεταξὺ Ἀνατολικῶν καὶ Δυτικῶν συνεκροτήθη ἡ ἐν Σαρδικῇ σύνοδος τῷ 344, ἐπικυρώσασα τὸν Μέγαν Ἀθανάσιον ἐπὶ τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ θρόνου καὶ προσθεῖσα εἰς τοὺς τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου κανόνας ἑτέρους 20. Διάδοχος τοῦ Ἰουλίου ἐγένετο ὁ Λιβέριος.

Ἰούλιος Β', 275ος πάπας τῆς Ῥώμης, διάδοχος Πίου Γ', γεννηθ. τῷ 1441, ἐκλεγεὶς τῷ 1503, ἀποθ. τῷ 1513. Κατασχὼν ἀλληλοδιαδόχως 6 ἀρχιερατικοὺς θρόνους ἐγένετο καρδινάλιος ὑπὸ τοῦ θείου του Σίξτου Δου ἐμπιστευθέντος αὐτῷ τὴν ἀρχηγίαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν στρατευμάτων τῶν διευθυνομένων κατὰ τῶν ἀνταρτῶν τῆς Ὀβρικῆς. Διὰ ῥᾳδιουργιῶν καὶ δωροδοκιῶν κατορθώσας τὴν ἐκλογήν του, ἐξέδωκε τῷ 1506 ψήφισμα δι' οὗ ἐκήρυττεν ἄκυρον πᾶσαν ἐκλογὴν ἐπιτυχοῦσαν διὰ σιμωνίας. Τῇ 18 ἀπριλίου 1506 ἔβαλε τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἀνεγερθέντα μὲν ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου κατηρειπωμένον δὲ ἤδη, ἐκδοὺς εἰς κάλυψιν τῶν δαπανῶν ἐνδουλγεντίας, αἵτινες ἐπὶ τοῦ διαδόχου του συνετέλεσαν εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ ἡμίσεως τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης ἀπὸ τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας. Ἐπιθυμῶν νὰ ἀπαλλάξῃ τὰς ἐκκλησιαστικὰς γαίας καὶ νὰ ἀπομακρύνῃ τοὺς Γάλλους ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, συνέλεξε στρατὸν καὶ τελευταῖος ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ κατέλαβε τὴν Περουσίαν καὶ τὴν Βολωνίαν. Κατὰ τῶν Γάλλων μὴ δυνάμενος κατ' εὐθεῖαν νὰ ἐνεργήσῃ, ὑπεκίνησεν εἰς ἀνταρσίαν τὴν Γένουαν, καὶ ἐκστρατεύσαντος τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας κατὰ τῆς ἐπαναστάσης πόλεως, κατέπεισε τὸν αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας νὰ ἀντεπεξέλθῃ μετὰ στρατοῦ ὑποδηλώσας αὐτῷ ὅτι ἡ Γαλλία πρόφασιν εὑροῦσα τὴν ἀνταρσίαν τῆς Γενούης προσίθετο νὰ διαταράξῃ τὴν ἡσυχίαν τῆς Ἰταλίας. Ἀποτυχὼν ἐντεῦθεν, καθὸν ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας κατέβαλε τὴν ἀνταρσίαν καὶ διέλυσε τὸν στρατὸν πρὶν ἢ ὁ γερμανικὸς στρατὸς ἀφιχθῇ εἰς

Ἰταλίαν ἐτράπη πρὸς τὴν Βενετίαν. Ἀπαιτήσας παρ' αὐτῶν τὴν ἀπόδοσιν τῶν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου μὲν τοῦ ΣΤ' κυριευθεισῶν, μετὰ δὲ τὸν θάνατον ἐκείνου ἀνακτηθεισῶν χωρῶν, καὶ ἀρνηθείσης τῆς πολιτείας προητοιμάσθη διὰ πόλεμον. Μὴ δυνάμενος μόνος νὰ καταβάλῃ τοὺς Βενετούς, συνήνωσεν ἅπασαν τὴν Εὐρώπην κατ' αὐτῶν· ἡ συμμαχία ἡ καλουμένη τῆς «Καμβρέης» μεταξὺ τοῦ αὐτοκράτορος Μαξιμιλιανοῦ, τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου ΙΒου καὶ Φερδινάνδου τοῦ Καθολικοῦ βασιλέως τῆς Ἀραγωνίας ὑπεγράφη τῷ 1508 καὶ ἐπεκυρώθη διὰ παπικοῦ ψηφίσματος τῇ 22 μαρτίου 1509. Οἱ Βενετοὶ κατάπληκτοι ἐνέδωκαν εἰς τὰς πρώτας ἀπαιτήσεις τοῦ Ἰουλίου, ἀλλ' οὗτος ἄκαμπτος ἐδημοσίευσε κατὰ τῶν Βενετῶν ψήφισμα, καθ' ὃ παρεχωρεῖτο εἰς τοὺς Βενετοὺς 24 ἡμερῶν προθεσμία πρὸς ἀπόδοσιν πασῶν τῶν παπικῶν κτήσεων τῶν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ὑπ' αὐτῶν ἁρπαγεισῶν καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν εἰσπραχθέντων εἰσοδημάτων, προστιθεμένης τῆς ἀπειλῆς ὅτι ἐν περιπτώσει παρακοῆς θέλουσι τεθῇ εἰς ἀργίαν ἡ πόλις Βενετία καὶ ἅπασαι αἱ ἐξ αὐτῆς ἐξαρτώμεναι χῶραι καὶ θέλουσι παραχωρηθῇ τὰ ἄτομα καὶ αἱ περιουσίαι αὐτῶν εἰς πάντα διανοούμενον νὰ καταλάβῃ αὐτά. Ἐνῷ ὁ πάπας ἔκαμνε τοιαύτην κατάχρησιν τῶν πνευματικῶν αὐτοῦ ὅπλων, ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας ἐπελθὼν μετὰ 40 χιλ. ἀνδρῶν συνεκρότησε μετὰ τῶν Βενετῶν τῇ 14 μαΐου τὴν μάχην τῆς Ἀγναδίλης, καθ' ἣν ἐφονεύθησαν 10 χιλ. Βενετῶν, καὶ ἐντὸς 17 ἡμερῶν κατέλαβε πᾶσας τὰς πόλεις τὰς ἐξαρτωμένας ἀπὸ τοῦ δουκάτου τοῦ Μεδιολάνου, ὁ δὲ δοὺξ Οὐρβῖνος, ἀνεψιὸς τοῦ πάπα καὶ ἀρχηγὸς τῶν παπικῶν στρατευμάτων κατώρθωσε τὰ αὐτὰ ἐν Ῥωμανίᾳ καὶ κατέκτησε πάσας τὰς ἀπὸ τοῦ πάπα ἀφαιρεθείσας πρότερον κτήσεις, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας εἰσελάσας εἰς Ἰταλίαν κατέλαβεν ἄνευ δυσκολιῶν πάντα τὰ φρούρια τὰ ὑπὸ τῶν Βενετῶν προηγουμένως ἀφαιρεθέντα ἀπ' αὐτοῦ. Ἡ Βενετία ἀπελπισθεῖσα κατέφυγεν εἰς τὸν πάπαν ἀποστέλλασα πρέσβεις κομίσαντας ἐπιστολὴν τοῦ Δόγη, γράφοντος μετὰ μεγίστης ὑποκλίσεως ὅτι ἀρίνει εἰς τὸν ἅγιον τὸν πάπαν τοὺς ὅρους τῆς ἀρίσεως. Ὁ Ἰούλιος ἐπιθυμῶν μόνον τὴν ταπείνωσιν, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς Βενετίας, ἐδράξατο τῆς εὐκαιρίας, ὅπως συμφιλιωθῇ μετὰ τῶν Βενετῶν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θὰ ἐλάμβανε αὐτοὺς συμμάχους κατὰ τῆς Γαλλίας, καὶ ὑποδεξάμενος τοὺς πρέσβεις τῆς Βενετίας κατὰ μεγίστην τιμὴν ἀπέναντι αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῇ 25 φεβρουαρίου 1510 τὴν συγχώρησιν. Τὸ πολιτικὸν μίσος τοῦ πάπα κατὰ τῆς Γαλλίας ηὔξανε προσέτι ἕνεκα τῶν κατ' αὐτοῦ αἰσθημάτων τοῦ βασιλέως αὐτῆς ἀποκαλοῦντος συνεχῶς τὸν πάπαν μέθυσον. Προετοιμάσας οὗτος ἰσχυρὰν συμμαχίαν κατὰ τῆς Γαλλίας συγκειμένην ἐκ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀραγωνίας Φερδινάνδου τοῦ Καθολικοῦ, τῶν Βενετῶν, τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἑρρίκου Η', τῶν Γενουηνσίων καὶ τῶν Ἑλβετῶν, ἐζήτησε παρὰ Λουδοβίκου τοῦ ΙΒου τὴν ἀπόδοσιν πόλεών τινων, ἐφ' ὧν ἡ ἁγία ἕδρα εἶχεν ἀξιώσεις, καὶ ἀρνηθέντος τούτου ἀφώρισεν αὐτὸν, ἔθηκε τὴν Γαλλίαν εἰς ἐκκλησιαστικὴν ἀργίαν καὶ παρέδωκε τὴν χώραν εἰς τὸν δυνάμενον νὰ καταλάβῃ αὐτήν· κατόπιν δὲ προσέβαλε τὸν δοῦκα τῆς Φερράρας ἐχθρόν του καὶ προστατευόμενον ὑπὸ Λουδοβίκου τοῦ ΙΒ'. Οὗτος πρὶν ἀναλάβῃ τὸν ἀγῶνα ἐζήτησε τὴν γνώμην τῶν θεολόγων, καὶ πρὸς τοῦτο ἤρξατο τὰς συνεδριάσεις ἐν Τούρ περὶ τὰ τέλη σεπτεμβρίου τοῦ 1510 συνέλευσις τῆς γαλλικανῆς ἐκκλησίας, ἥτις ἀπεφάνθη ὅτι ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας ἠδύνατο ἄνευ ἐλέγχων συνειδήσεως νὰ κινήσῃ πόλεμον κατὰ τοῦ πάπα, νὰ μὴ ὑπακούσῃ εἰς αὐτὸν καὶ νὰ περιορονήσῃ τὰ ἐπιτίμια αὐτοῦ, καθ' ὅσον ὁ Ἰούλιος διήγειρε κατ' αὐτοῦ ἄλλους ἡγεμόνας καὶ ἐπολέμει ἀδίκως τὸν δοῦκα τῆς Φερράρας, ἐὰν δὲ ὁ πάπας δὲν δεχθῇ τὰ προταθησόμενα τυχὸν αὐτῷ μέσα συνδιαλλαγῆς νὰ συγκαλεσθῇ σύνοδος γενική. Ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τούτῳ, ὁ πάπας ἐξέδωκεν ἀφορισμὸν κατὰ πάντων τῶν ἐπισκόπων καὶ ἐκκλησιαστικῶν τῶν παρευρεθέντων ἐν τῇ συνελεύσει τῆς γαλλικανῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν παρευρεθησομένων ἐν τῇ τυχὸν συγκροτηθεισομένῃ συνόδῳ, κατὰ τοῦ δουκὸς τῆς Φερράρας καὶ κατὰ πάντων τῶν ἐν Ἰταλίᾳ δαπάνῃ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας ὑπηρετούντων ἀξιωματικῶν. Ἐξερχόμενος τῆς Ῥώμης λέγεται ὅτι ἔῤῥιψεν εἰς τὸν Τίβεριν τὰς κλεῖς τοῦ Ἁγίου Πέτρου λέγων «Ἐπειδὴ δὲν μοι χρησιμεύουσιν ἐν ταῖς μάχαις θέλω ἀναλάβει τὸ ξίφος τοῦ Ἁγίου Παύλου». Ἐν ταῖς μάχαις διηύθυνε πολλάκις ὁ ἴδιος τὰς στρατιωτικὰς ἐργασίας. Καταληφθεὶς ἐξαίφνης ἐν Βολωνίᾳ ὑπὸ τοῦ στρατάρχου Chaumont, καὶ ἐνδοὺς εἰς τὰς ἐνστάσεις τῶν συνοδευόντων αὐτὸν ἱεραρχῶν συγκατετέθη νὰ διαπραγματευθῇ μετὰ τοῦ στρατάρχου· προσεγγίσαντος τοῦ στρατοῦ ἠθύνθη νὰ μεταβῇ εἰς Φερράραν. Ἐν τούτοις κατεβλήθη ὑπὸ τῶν Γάλλων καὶ Βενετικῶν καὶ τῶν παπικῶν στρατευμάτων, ἡ-

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωφελὲς Βιβλιοθήκη Ἀργοστολίου Κεφ.)

ναγκάσθη ὁ πάπας νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ῥώμην. Ἐπειδὴ ἐν Πίσῃ συνεκροτήθη σύνοδος συγκαλεσθεῖσα ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας καὶ ἀρξαμένη τῇ 1 νοεμβρίου 1511, συνεκάλεσε καὶ οὗτος σύνοδον ἐν Ῥώμῃ, καὶ κατόπιν διωργάνωσε νέαν συμμαχίαν εἰς ἣν εἰσῆλθεν ὁ Φερδινάνδος καὶ οἱ Βενετοί. Ἀπειλουμένης τῆς Πίσης, ἡ σύνοδος μετηνέχθη εἰς Μεδιόλανον, καὶ ἐκεῖ προσκληθεὶς κατὰ τοὺς συνήθεις τύπους ὁ Ἰούλιος καὶ μὴ ὑπακούσας καθηρέθη τῇ 21 ἀπριλίου 1512 ὡς διενεργήσας σχίσμα, καὶ ἀνηγγέλθη εἰς τοὺς ἐπισκόπους, τοὺς ἡγεμόνας καὶ ἅπαντα τὸν χριστιανικὸν λαὸν νὰ μὴ ἀναγνωρίσωσι πλέον αὐτόν. Ὁ πάπας μὴ κρατούμενος πλέον ἀφώρισε τοὺς μετασχόντας τῆς συνόδου καρδιναλίους καὶ ἔθηκεν εἰς νέαν ἀργίαν τὴν Γαλλίαν· ἀφ' ἑτέρου καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας ἐνήργησε τὸν ἀφορισμὸν τοῦ πάπα καὶ ἔκοψε νόμισμα ἔχον ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰ βασιλικὰ σύμβολα, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰς λέξεις Perdam Babylonis nomen. Καίτοι κατατρυχόμενος ὑπὸ ἀσθενείας ὁ πάπας ἐξηκολούθει μετὰ δραστηριότητος τὴν πάλην. Ἔκοψε καὶ οὗτος νόμισμα παριστῶν τὸ ἑαυτοῦ πρόσωπον φέρον ἐπὶ κεφαλῆς τὴν τιάραν, ἐν ταῖς χερσὶ τὴν μάστιγα, διώκων τοὺς Γάλλους καὶ καταπατῶν τὸ γαλλικὸν νόμισμα. Ἔπειτα κατώρθωσε τὸν σχηματισμὸν νέας συμμαχίας συγκειμένης ἐκ τῶν Ἱσπανῶν, τῶν Βενετῶν καὶ τῶν Ἑλβετῶν, ἐξ ὧν οἱ τελευταῖοι εἰσῆλασαν εἰς τὴν χώραν τοῦ Μεδιολάνου· ἀλλ' οἱ Γάλλοι ἐκέρδισαν τὴν περίφημον μάχην τῆς Ῥαβέννης καὶ ὁ πάπας ἔντρομος ἐφοβήθη νέαν ἐπιδρομὴν εἰς Ῥώμην. Ἐπειδὴ ὅμως ἐπιστολὴ τοῦ βασιλέως τῆς Ἱσπανίας ὑπέσχετο αὐτῷ ἐπικουρίας, ἀνεκτήσατο ἡ ἐλπίς του. Συνεκάλεσε τῇ 3 μαΐου τὴν ε΄ Λατεράνῳ σύνοδον, ἐξέδωκεν ὑπόμνημα κατὰ τοῦ Λουδοβίκου, ἀνενέωσε τὸ ψήφισμα τῆς ἀκυρώσεως τῶν ἐν Πίσῃ καὶ Μεδιολάνῳ ἀποφάσεων, καὶ ἐκήρυξεν ὅτι δὲν ἐγκαταλείπει τὰ ὅπλα μέχρι τῆς ὑπὸ τῆς Ἰταλίας ἐξώσεως τῶν Γάλλων. Ἑλβετοὶ συμποσούμενοι εἰς 18 χιλιάδας εἰσῆλασαν ἐκ νέου εἰς τὴν χώραν τοῦ Μεδιολάνου, καὶ οἱ Γάλλοι ἠναγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν χώραν. Ἐνῷ προητοιμάζετο ὁ πάπας νὰ προσελκύσῃ καὶ τὸν βασιλέα τῆς Ἀγγλίας Ἑρρίκον Η΄, ἐπῆλθεν ὁ θάνατος ἁρπάσας αὐτὸν εἰς ἡλικίαν 82 ἐτῶν μετὰ 9 ἐτῶν, 3 μηνῶν καὶ 20 ἡμερῶν ἀπολαύσεως ἐπὶ τοῦ παπικοῦ θρόνου. Εὑρίσκονται ἐν τῇ Italia Sacra τοῦ Ughelli τρεῖς ἐπιστολαὶ τοῦ πάπα τούτου. Διάδοχος αὐτοῦ ὑπῆρξε Λέων ι΄.

Ἰούλιος Γ΄, 218ος πάπας τῆς Ῥώμης, γενν. τῷ 1487, ἐκλεγεὶς τῷ 1550, ἀποθ. τῷ 1555. Καταγόμενος ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας, καὶ ἔχων θεῖον καρδινάλιον, ἐχειροτονήθη τῷ 1536 ὑπὸ τοῦ πάπα Παύλου Γου καρδινάλιος καὶ ἐπίσκοπος. Πνεύματος σταθεροῦ διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγάτος Λομβαρδίας καὶ Ῥομανίας καὶ τέλος τῆς Πολωνίας καὶ πρόεδρος τῆς αὐτόθι συστάσης συνόδου, ἐνῇ ἀντέστη εἰς τοὺς πρέσβεις Καρόλου τοῦ Ε΄. Ἀποθανόντος τοῦ Παύλου διεδέξατο αὐτὸν εἰς τὸν παπικὸν θρόνον μετὰ πολλῆς ὅμως δυσκολίας, καθόσον οἱ καρδινάλιοι ἕνεκα τοῦ αὐστηροῦ του χαρακτῆρος ἀπεστρέφοντο αὐτόν. Ἐν τούτοις μετὰ τὴν ἀναγόρευσίν του ἔπαυσε τὴν αὐστηρότητα, ὁ ἴδιος ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν πολυτέλειαν καὶ τὰς ἡδονάς, καὶ καταντήσας μέχρι τῆς εἰς ὑπηρέτην του τινὰ ἀπονομῆς τοῦ καρδιναλικοῦ πίλου. Τῷ 1551 ἠνώθη μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας κατὰ τοῦ Ὀκταβίου Φαρνεσίου, δουκὸς τῆς Πάρμας, καταφυγόντος εἰς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας Ἑρρίκον Δ΄. Ἐπειδὴ ὁ Ἰούλιος ὀργισθεὶς ἀφώρισε τὸν Ἑρρίκον, οὗτος πρὸς ἐκδίκησιν ἀπηγόρευσε τὴν εἰς Ῥώμην ἀποστολὴν χρηματικῆς συνδρομῆς, καὶ οὕτω κατέστησεν αὐτὸν μετριώτερον ἐνεργήσαντα μάλιστα καὶ τὴν συμφιλίωσιν μεταξὺ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τοῦ βασιλέως. Κατὰ τὸν ἐπίλοιπον τῆς παπωσύνης του χρόνον ἐπεδόθη εἰς τὴν ἀνέγερσιν καὶ τὸν καλλωπισμὸν κήπου περιφήμου καταστάντος καὶ φέροντος τὸ ὄνομά του. Διάδοχός του ὑπῆρξε Μάρκελος Βος.

Ἰούλιος Ῥωμαῖος, Ἰταλιστὶ Giulio Pippi, ζωγράφος περίφημος, γενν. ἐν Ῥώμῃ τῷ 1492, ἀποθαν. τῷ 1546. Ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ Ῥαφαὴλ, ὅστις συνεδέθη μετ' αὐτοῦ διὰ στενῆς φιλίας καὶ παρέλαβεν αὐτὸν συνεργάτην εἰς πολλὰς ἐργασίας. Τὰ ἐπισημότερα τῶν ἔργων του: Ἥττα τοῦ Μαξεντίου, Κατακλυσμός, Μαστίγωσις, Μαρτύριον τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, Πτῶσις τοῦ Ἰκάρου, Πτῶσις τῶν Τιτάνων καὶ ἐν τῷ Λούβρῳ Θρίαμβος τοῦ Ὀλεμπισιανοῦ καὶ τοῦ Τίτου. Ἀφροδίτη καὶ Ἥφαιστος, Γέννησις, Παρθένος, Ἠσοῦς νήπιον, Ἅγιος Ἰωάννης, εἰκὼν ἑαυτοῦ. Αἱ συνθέσεις του διακρίνονται ἰδίως διὰ τὴν ζωηρότητα. Ὁ ζωγράφος οὗτος ἦτο καὶ μέγας ἀρχιτέκτων· θαυμάζονται πολλὰ μνημεῖα ἀνεγερθέντα ὑπ' αὐτοῦ ἐν Ῥώμῃ καὶ Μαντούῃ. Προσελκύσας τὴν δυσμένειαν τοῦ πάπα Κλήμεντος Ζ΄ ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ῥώμην καὶ νὰ ἀποκατασταθῇ ἐν Μαντούῃ, ὅπου ἔζησε περίφημον σχολήν.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ (ΑΘΗΝΩΝ) (ΑΘΗΝΑΙ ΡΩΜΗ Κ.Π.Ι.Δ.)

Ἰούλιος Ἀφρικανός. Ἴδε ΑΦΡΙΚΑΝΟΣ.

Ἰούλιος Κωνσταντῖνος, ἴδ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ ΙΟΥΛΙΟΣ.

ΙΟΥΛΙΣ, πόλις, πρωτεύουσα ἐν τῇ ἀρχαιότητι τῆς νήσου Κῶ, πατρὶς τοῦ ποιητοῦ Σιμωνίδου. Ὁ κάτοικος Ἰουλιήτης.

ΙΟΥΛΙΧ, λατιν. Juliacum, γαλλ. Juliers, πόλις τῆς Πρωσσίας ἐν τῇ Ῥηνικῇ Πρωσσίᾳ 25 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Ἀκουϊσγράνου παρὰ τὸν ποταμὸν Ῥῆρ. Κάτ. 4500. Φρούριον κατεδαφισθὲν τῷ 1860, σχολὴ ἀνωτέρα. Ἐριούχα, σάπιον, μαχαιροποιεῖα, ὄξος, κτλ. Ἐν τοῖς πέριξ ἀνθρακωρυχεῖον.—Ἡ παράδοσις ἀποδίδει εἰς τὸν Ἰούλιον Καίσαρα τὴν ἵδρυσιν τῆς πόλεως ταύτης. Ἀπέβη κατὰ τὸν 18' αἰῶνα ἡ ἕδρα τῶν κομήτων τῶν Ἰουλιερῶν. Ὁ Μαυρίκιος τοῦ Νασσάου ἐκυρίευσεν αὐτὴν τῷ 1610. Κατελήφθη ὑπὸ τῶν Ἱσπανῶν 1622—1659 καὶ ὑπὸ τῶν Γάλλων 1794—1814, ὅτε ἦν πρωτεύουσα ἐπαρχίας τοῦ διαμερίσματος Ῥοέρ.

ΙΟΥΛΙΩΝ ΓΕΝΟΣ, ἀρχαιοτάτη οἰκογένεια πατρικίων ἐν Ῥώμῃ, ἧς τὰ μέλη κατέλαβον τὰ ἀνώτατα ἀξιώματα ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς δημοκρατίας. Ἡ οἰκογένεια αὕτη ἦτο προφανῶς καταγωγῆς ἀλβανικῆς. Τὰ μέλη αὐτῆς προσεκλήθησαν εἰς Ῥώμην ὑπὸ Τοὐλλου Ὁστιλλίου, καὶ κατετάχθησαν μεταξὺ τῶν γερουσιαστῶν. Περὶ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς δημοκρατίας κατὰ γενικὴν συνήθειαν τῶν μεγάλων οἰκογενειῶν προσεπάθησαν νὰ συνδέσωσι τὸν μυθικὸν αὐτῶν ἀρχηγὸν Ἰόλλιον μετὰ τοῦ Ἀσκανίου, ἐγγόνου τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Ἀγχίσου, ἥρωτος τῆς Ἀλβαλόγγας· ὁ Καίσαρ ἰδίως πολλάκις ἠνίξατο τὴν θείαν καταγωγὴν τῆς οἰκογενείας του. Γινώσκονται τέσσαρες οἰκογένειαι ἐκ τοῦ γένους τῶν Ἰουλίων, αἱ τε τοῦ Καίσαρος, Ἰοῦλοι, Μίντωνες καὶ Λεόντες, ὧν περιφημότερα ἡ τῶν Καισάρων, ἴδ. ΚΑΙΣΑΡ.

ΙΟΥΝΙΟΙ, μία τῶν ἐπισημοτέρων οἰκογενειῶν τῆς Ῥώμης, καταγομένη ἐξ ἑνὸς τῶν συνεταίρων τοῦ Αἰνείου. Ἓν μέλος τῆς οἰκογενείας ταύτης ἐνυμφεύθη θυγατέρα τοῦ βασιλέως Ταρκυνίου τοῦ πρεσβυτέρου, καὶ ὑπῆρξε πατὴρ τοῦ Ἰουνίου Βρούτου, ἴδ. ΒΡΟΥΤΟΣ.

ΙΟΥΝΙΟΣ, εἷς τῶν δώδεκα μηνῶν τοῦ ῥωμαϊκοῦ ἡμερολογίου, ὅ ἔτος μετὰ τὸν Ἰανουάριον καὶ τέταρτος μετὰ τὸν Μάρτιον, κληθεὶς οὕτω πρὸς τιμὴν τῆς Ἥρας, Ἰουνίας παρὰ τοῖς Ἀτίνοις καλουμένης. Εἶχεν 29 ἡμέρας· μετὰ τὴν ἐπὶ Ἰουλίου διόρθωσιν καὶ τὸν σχηματισμὸν τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου προσετέθη αὐτῷ μία ἡμέρα. Κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον γίνονται αἱ θερινὰ τροπαί.

ΙΟΥΝΙΟΣ (Ἀδριανὸς), ὁλλανδιστὶ der Jonghe (ὁ νεώτερος), σοφὸς τοῦ ΙΣΤου αἰῶνος, γενν. τῷ 1512, ἀποθ. τῷ 1575. Ἀπέκτησεν ἱκανότητα εἰς τὰς γλώσσας, τὴν φιλολογίαν καὶ τὴν ἰατρικήν. Ἐξήσκησεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὴν ἰατρικὴν ἐν Ἀρλὲμ καὶ προσεκλήθη εἰς Κοπεγχάγην ὡς ἀρχιατρὸς τοῦ βασιλέως. Μὴ δυνηθεὶς νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὸ κλίμα τῆς Κοπεγχάγης ἐπέστρεψεν ἀμέσως εἰς Ἀρλὲμ, ὅπου διωρίσθη ἔφορος τῶν σχολείων. Συγγράμματα αὐτοῦ: Λεξικὸν ἑλληνο-λατινικὸν, Περὶ ἔτους καὶ μηνῶν, Κατάλογος ἁπάντων τῶν πραγμάτων, μεταφράσεις ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ, λατινικὰ ποιήματα. Ἐπιστολαί, κτλ.

Ἰούνιος (Φραγκῖσκος), σοφὸς γερμανὸς, γενν. τῷ 1589, ἀποθαν. τῳ 1677. Μετέβη τῷ 1620 καὶ ἀπεκατέστη εἰς Ἀγγλίαν, καὶ ἐπὶ 30 ἔτη ὑπῆρξε βιβλιοθηκάριος τοῦ κόμητος Ἀροῦνδελ. Ἐξ αὐτοῦ ὑπάρχουσι Πραγματεῖα περὶ τῆς ζωγραφικῆς τῶν ἀρχαίων, Ἔκδοσις τοῦ χειρογράφου τῆς Ἀργέντης, Παραφράσεις τῶν γοτθικῶν εὐαγγελίων, Γλωσσάριον πέντε βορείων γλωσσῶν, κτλ.

Ἰούνιος, ψευδώνυμον ὑφ' ὃ ἐκρύφθη ὁ συγγραφεὺς τῶν «Πολιτικῶν ἐπιστολῶν» τῶν δημοσιευθεισῶν ἐν Λονδίνῳ ἀπὸ τοῦ 1769 μέχρι τοῦ 1772 ἐν τῷ Public Advertiser καὶ ἀπευθυνομένων κατὰ τοῦ ὑπουργείου τοῦ λόρδου Νόρθ. Εἰσέτι ἀγνοεῖται ὁ συγγραφεὺς τῶν ἐπιστολῶν τούτων.

ΙΟΥΝΤΑ, λέξις ἱσπανικὴ σημαίνουσα συνάθροισιν. Κατ' ἀρχὰς ἀπεδόθη τὸ ὄνομα τοῦτο μόνον εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν μεταλλείων καὶ εἰς τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τῶν ναπνῶν· ὕστερον ἐπεξετάθη εἰς τὰ διάφορα διοικητικὰ συμβούλια καὶ εἰς τοὺς πολιτικοὺς συλλόγους τῶν ἐπαρχιῶν. Τῷ 1808 αἱ ἰοῦνται ἐτέθησαν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς κατὰ τῶν Γάλλων ἀνταρσίας. Ἐκτὸς τῶν ἐπαρχιακῶν ἰουντῶν ὑπῆρχε καὶ «κεντρικὴ ἰούντα» ἐπιτετραμμένη τὴν διοργάνωσιν τῆς ἀνταρσίας.

ΙΟΥΝΤΑΙ, ἰταλ. Giunta, οἰκογένεια τυπογράφων Ἰταλῶν. Ὁ Φίλιππος Ἰούντας, γενν. τῷ 1450 ἐν Φλωρεντίᾳ, ἐξήτασεν αὐτόθι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ τυπογράφου ἀπὸ τοῦ 1497 μέχρι τοῦ 1517. Πρῶτος ἐποίησε παρὰ τοῦ πάπα Λέοντος Ι' προνόμιον δεκαετὲς τῆς τυπώσεως ἑλ- Ἰούντας καὶ λατίνων συγγραφέων. Μετὰ τὸν θά-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ (Ν.Π.Ι.Δ.)

τόν του οἱ κληρονόμοι του φαίνεται ὅτι ἐσχημάτισαν ἑταιρίαν· διότι ἀπὸ τοῦ 1518 μέχρι τοῦ 1530 τὰ βιβλία τοῦ τυπογραφείου τούτου φέρουσι τὸν τύπον Apud Juntas. Ἀπὸ τοῦ 1531 τὰ βιβλία φέρουσι τὸ ὄνομα τοῦ Βερνάρδου, ἑνὸς τῶν υἱῶν τοῦ Φ.λίππου.—Δύο κλάδοι τῆς οἰκογενείας ταύτης ἀποκατέστησαν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΣΤου αἰῶνος ἐν Βενετίᾳ καὶ ἐν Λουγδούνῳ.

ΙΟΥΡΑΣΙΟΣ, παρὰ Στράβωνι τὸ ὄρος ΙΟΡΑΣ.

ΙΟΥΡΑΣΣΟΣ, παρὰ Πτολεμαίῳ τὸ ὄρος ΙΟΡΑΣ.

ΙΟΥΣΤΙΝΗ, Flavia Justina Augusta, αὐτοκράτειρα ῥωμαία, θυγάτηρ τοῦ Ἰούστου, διοικητοῦ Πικεννῶν. Ἐνυμφεύθη ἀλληλοδιαλόχως τὸν τύραννον Μαγνέντιον καὶ τὸν αὐτοκράτορα Οὐαλεντινιανὸν τῷ 368 καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τελευταίου συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀναγόρευσιν Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ Β'μεθ'ὃ ὁ Γρατιανὸς συγκατετέθετο νὰ διανείμῃ τὸ κράτος. Προσεπάθησε νὰ ἐπαναγάγῃ τὸν ἀρειανισμὸν εἰς τὰ κράτη της, ἀλλ' ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος παρεκώλυσε τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου τούτου. Τοῦ τυράννου Μαξίμου κατακτήσαντος μέγα μέρος τῆς Ἰταλίας, ἀπεσύρθη εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἀπέθανε τῷ 388.

Ἰουστίνη (ἁγία), γενν. ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐκ χριστιανικῆς οἰκογενείας καὶ μαρτυρήσασα ἐν Νικομηδείᾳ τῷ 304. Κατὰ τὸν Ἱερὸν Φώτιον ὁ ἅγιος Κυπριανός, εἶτε εἰδωλολάτρης, ἐπαγγελλόμενος τὸν μάγον κατέβαλε ματαίως πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως διὰ μαγικῶν διαθέσῃ τὴν ψυχὴν τῆς παρθένου ὑπὲρ φίλου του τινός. Κυριευθεὶς καὶ οὗτος κατόπιν ὑπὸ ἔρωτος καὶ ἰδὼν τὸ μάταιον τῆς ἐπιλήψεως τῶν δαιμόνων, ἠνέῳξε τοὺς ὀφθαλμούς καὶ κατακαύσας τὰς μαγικὰς βίβλους του προσῆλθεν εἰς τὸν χριστιανισμόν. Φαίνεται ὅτι ἡ Ἰουστίνη ἀντέκειψε τὴν θυσίαν του, καθόσον ὅμα τῇ ἐνάρξει τῶν ὑπὸ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ καταδιωγμῶν συνάμα συνελήφθησαν καὶ ἀφοῦ ὑπέστησαν βασάνους ἀπεστάλησαν εἰς Νικομήδειαν πρὸς τὸν Διοκλητιανόν, ὅστις ἀμέσως ἀπεκεφάλισεν ἀμφοτέρους. Ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν μνήμην αὐτῶν τῇ 2 ὀκτωβρίου, καὶ ἡ λατινικὴ τῇ 26 σεπτεμβρίου. Ἡ αὐτοκράτειρα Εὐδοξία, σύζυγος Θεοδοσίου τοῦ νεωτέρου ὕμνησε τὰ συμβάντα τοῦ ἁγίου Κυπριανοῦ καὶ τῆς ἁγίας Ἰουστίνης ἐν στίχοις ἡρωϊκοῖς εἰς τρία σύμμικτα.

Ἰουστίνη ἡ Πατα υίου (ἁγία), πολιοῦχος τῆς Βενετίας καὶ τοῦ Πατα υίου, ἥτις κατὰ τοὺς ἁγιογράφους ἐκ Πατα υίου καὶ ὑπέστη αὐτόθι τὸν μαρτυρικὸν θάνατον τῷ 304 ἐπὶ Διοκλητιανοῦ. Συγγραφεῖς τινες θέτουσι τὸ μαρτύριον αὐτῆς ἐπὶ Νέρωνος. Ὑπάρχει ἐν Πατα υίῳ ἐκκλησία εἰς τιμὴν τῆς ἁγίας ταύτης ἀνακαινισθεῖσα τῷ 1501 καὶ ἀνήκουσα εἰς τὸ μοναστήριον τῶν Βενεδικτίνων. Ἀπὸ τοῦ 1417 συνίστη ἐν τῷ μοναστηρίῳ τούτῳ ἀναμόρφωσις τοῦ τάγματος τῶν Βενεδικτίνων ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀδελφότης τῆς Ἁγίας Ἰουστίνης τοῦ Πατα υίου. Νέα ἀναμόρφωσις τοῦ τάγματος ἐγένετο τῷ 1498 ἐπικυρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ πάπα Ἀλεξάνδρου ΣΤ'. Ἡ ἁγία Ἰουστίνη μετὰ τοῦ ἀποστόλου Μάρκου εἶναι πολιοῦχος τῆς Βενετίας, καὶ ἡ εἰκὼν αὐτῆς ἐτυποῦτο ἐπὶ τῶν νομισμάτων τῆς πολιτείας ταύτης. Κατὰ τὸν ἀββᾶν Μορέρι τὸ μαρτύριον τῆς παρθένου ταύτης εἶναι μυθῶδες, ἀλλ' ἡ λατινικὴ ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν μνήμην αὐτῆς τῇ 7ῃ ὀκτωβρίου.

ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΗ ΠΡΩΤΗ, πόλις τῆς Μυσίας καλουμένη πρὸ Ἰουστινιανοῦ τοῦ Μεγάλου Ταυρήσιον. Καλλωπισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, γεννηθέντος ἐν αὐτῇ, μετέβαλε τὸ ὄνομα. Ὁ Ἰουστινιανὸς μεταξὺ τῶν ἄλλων προνομίων παρεχώρησεν αὐτῇ καὶ ἀρχιεπισκοπὴν ἀνεξάρτητον, γνωστὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν, ἔχουσαν ὑφ' ἑαυτὴν καὶ πολλὰς ἐπισκοπάς. Ἐπαιδὴ ὕστερον οἱ Βούλγαροι ἐκυρίευσαν τὴν χώραν τὴν ὑπαγομένην εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς ταύτης, ὁ ἀρχιεπίσκοπος αὐτῆς ἔφερε καὶ τὸν τίτλον « Βουλγαρίας ». Τὸ ἀνεξάρτητον τῆς ἀρχιεπισκοπῆς ταύτης κατηργήθη αἰτήσει τοῦ τελευταίου ἀρχιεπισκόπου καὶ τοῦ ἐντοπίου κλήρου καὶ λαοῦ, καὶ ἡ ἀρχιεπισκοπὴ μετὰ τῶν εἰς αὐτὰς ὑπαγομένων ἐπισκοπῶν, ὧν τινες εἶχον προβιβασθῆ εἰς μητροπόλεις ἅπασαι ὑπετάγησαν εἰς τὸ οἰκουμενικὸν πατριαρχεῖον ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Σαμουὴλ. Οἱ Βούλγαροι κατὰ τοὺς ἰσχάτους χρόνους ἐπιθυμοῦντες νὰ ἀποχωριαθῶσι παντελῶς τῶν Ἑλλήνων καὶ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου, ὅπερ ἀποκαλοῦσι Πατριαρχεῖον τοῦ Φαναρίου καὶ νὰ συστήσωσιν ἰδίαν βουλγαρικὴν ἐκκλησίαν ἀνεξάρτητον τὰς ἀξιώσεις των ἐστήριζον ἐπὶ τῆς ἀνεξαρτήτου ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν, συστάσης ὅτε μόλις ἀνεφάνησαν οὗτοι εἰσβάλλοντες εἰς τὰς χώρας τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους καὶ πρὶν παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἐδιδάχθῶσι τὰ δόγματα τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ προσέλθωσιν εἰς τὴν θρησκείαν ταύτην.

ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ, πόλις τῆς Μυσίας, κειμένη πρότερον Οὐλπιανὰ μετα-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κρυπτάλειος Βιβλιοθήκη
Αριστοτελείου Πανεπιστημίου

βαλοῦσα δὲ ὄνομα ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ Μεγάλου καλλωπίσαντος αὐτήν. Σήμερον καλεῖται «Κεστεντίλιον». Καὶ ἐν Κύπρῳ ἐκαλλώπισεν ὁ Ἰουστινιανὸς πόλιν, ἣν ἀπεκάλεσεν Ἰουστινιανήν, καὶ ἀπένειμεν αὐτῇ σὺν ἄλλοις προνομίοις καὶ ἀρχιεπισκοπὴν ἀνεξάρτητον, διατηρουμένην μέχρι σήμερον ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀρχιεπισκοπὴ Κύπρου.

ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΙ, οἰκογένεια πατρικίων τῆς Βενετίας παραγαγοῦσα πολλοὺς διακεκριμένους ἄνδρας, ὧν ἐπισημότεροι εἶναι.—Λαυρέντιος Ἰουστινιάνι, ἐπίσκοπος, ὕστερον πατριάρχης Βενετίας τῷ 1431, κανονισθεὶς ὡς ἅγιος ὑπὸ τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας.—Φερνάρδος, γερουσιαστὴς βενετὸς, γενν. τῷ 1408, ἀποθαν. τῷ 1489. Ἐπετράπη ὁ αφόρους ἀποστολὰς παρὰ τῷ Φερδινάνδῳ βασιλεῖ τῆς Νεαπόλεως, Λουδοβίκῳ ΙΑ' βασιλεῖ τῆς Γαλλίας καὶ παρὰ τοῖς πάπαις Πίῳ Β', Παύλῳ Β' καὶ Σίξτῳ Δ' καὶ ὑπῆρξε προκουράτωρ τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Συνέγραψε De Origine urbis Venatiarum rebusque ab ipsa gestis, ἐν Βενετίᾳ 1492.—Ἀγοστινος, δομινικανὸς, γεννηθ. ἐν Γενούῃ τῷ 1470. Ἐπεδόθη μετὰ ζήλου εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἀσιατικῶν γλωσσῶν, ἐχειροτονήθη ὑπὸ Λέοντος Ι' ἐπίσκοπος Νεββίου ἐν Κορσικῇ, περιῳδεύθη εἰς τὴν πέμπτην σύνοδον τοῦ Λατεράνου, προσεκλήθη εἰς Γαλλίαν ὑπὸ Φραγκίσκου Α' καὶ διωρίσθη ὑπ' αὐτοῦ ἐφημέριος τῶν ἀνακτόρων καὶ καθηγητὴς τῆς ἑβραϊκῆς ἐν Παρισίοις, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του τῷ 1522, καὶ ἐπανῆγε κατά τινα διάβασιν ἀπὸ Γενούης εἰς Κορσικὴν Ἐξέδωκε: Psalterium hebraicum, graecum, arabicum, chaldaicum, cum tribus latinis interpretationibus, εἰς φύλλον, ἐν Γενούῃ 1516.—Μάρκος Ἀντώνιος, δόγης ἀπὸ τοῦ 1684 μέχρι τοῦ 1688. Συνεμάχησε κατὰ τῶν Τούρκων μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Λεοπόλδου Α' καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Πολωνίας Σοβέσκη. Ἐπ' αὐτοῦ κατεστράφη ἡ Πελοπόννησος ὑπὸ τῶν Βενετῶν.

ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ Α' Ο ΜΕΓΑΣ (Flavius, Anicius, Justinianus Magnus), αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου, γενν. περὶ τὸ 483, βασιλεύσας ἀπὸ τοῦ 527 μέχρι τοῦ 565. Ἐγεννήθη ἐν τῇ κωμοπόλει Ταυρησίῳ κειμένῃ κατὰ τὴν Δαρδανίαν, ἣν ὕστερον μετέβαλεν εἰς πόλιν κομψοτάτην, ἀποκαλέσας αὐτὴν Ἰουστινιάνην Πρώτην. Ἡ μήτηρ του ἐκαλεῖτο Βιγιλέντζα, κατ. Vigilentia καὶ ὁ πατήρ του Ἰστὸκος, κατ. Sabatius, καὶ ὁ θεῖος ἐκαλεῖτο κατ' ἀρχὰς Ἰουπερούσιος, ὕστερον δὲ αὐτοκρατορικῆς του οἰκογενείας. Ὁ Ἰουστινιανὸς κατά τινας φιλολόγους ἔχει τὴν αὐτὴν σημασίαν, οἵαν ἐν τῇ λατινικῇ αἱ λέξεις Justinus, Justinianus. Οἱ γονεῖς του ἦσαν κατωτάτης τάξεως· ἀλλ' ὁ θεῖός του (ἴδ. ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ Α') ἐκ βοσκοῦ ἀνυψωθεὶς εἰς ὑψηλὸν βαθμὸν ἐν τῇ φρουρᾷ μετεκαλέσατο αὐτὸν παρ' ἑαυτῷ καὶ ἐφρόντισε περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ προαγωγῆς αὐτοῦ. Ὀλίγιστα γινώσκονται περὶ τοῦ βίου του μέχρι τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀνόδου τοῦ θείου του. Ἔζησεν ἐπί τινα χρόνον ὡς ὁμηρος ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Θευδωρίχου, βασιλέως τῶν Ὀστρογόθων, καὶ κατὰ τὸν Κεδρηνὸν καὶ τὸν Ζωναρᾶν περιεπλέχθη εἰς συνωμοσίαν τινὰ μετὰ τοῦ θείου του περὶ τὰ τέλη τῆς βασιλείας τοῦ Ἀναστασίου, ὅτις κατά τινα ὕποπτον παράδοσιν μὴ μαρτυρουμένην μήτε ὑπὸ τοῦ Προκοπίου, μήτε ὑπὸ ἄλλου συγχρόνου συγγραφέως, θελήσας νὰ θανατώσῃ ἀμφοτέρους ἐκωλύθη ἔκ τινος ὁράματος. Ὅτε ὁ Ἰουστῖνος ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου, ὁ Ἰουστινιανὸς μετέσχεν ἀμέσως σπουδαίως εἰς τὴν κυβέρνησιν καὶ προητοίμασε τὴν τύχην του ἐξαπαλίζων τὴν τοῦ θείου του. Μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Ἀμαντίου καὶ τῶν ὀπαδῶν του, εἰργάσθη εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ Βιταλιανοῦ. Ὁ γότθος οὗτος ἀρχηγὸς, περίφημος διὰ τὴν κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀναστασίου ἀνταρσίαν του, ζῶν εἰς τὰ πέριξ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ τῇ βάσει συνθήκης τινὸς καὶ διοικῶν στρατὸν ὕποπτον, προσειλκύσθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἀπονεμηθέντων αὐτῷ τῶν τίτλων στρατηγοῦ καὶ ὑπάτου, μετὰ ἑπτὰ δὲ μῆνας καταλιπὼν ταύτην τὴν τράπεζαν τοῦ αὐτοκράτορος, ἐδολοφονήθη. Εἰς τὸν φόνον τοῦτον ἐνοχοποιεῖται ὁ Ἰουστινιανὸς ὅστις ἀπήλαυσε τοὺς καρποὺς αὐτοῦ διορισθεὶς ἀμέσως ἀρχιστράτηγος τῆς Ἀνατολῆς. Φοβούμενος ὅμως οὗτος μὴ ἀναχωρῶν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀπολέσῃ τὴν ἐπὶ τοῦ γέροντος αὐτοκράτορος ἐπιρροήν του, ἔμεινεν ἐκ φρονήσεως ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ προσειλκύσατο μετ' ἐπιμελείας τὴν εὔνοιαν τοῦ λαοῦ, τοῦ κλήρου καὶ τῆς γερουσίας. Προεβιβάσθη εἰς τὴν ὑπατείαν τῷ 521, καὶ τοσοῦτον μεγάλη κατήντησεν ἡ ἐπιρροή του, ὥστε τῇ 1ῃ ἀπριλίου 529 ὁ αὐτοκράτωρ τῇ αἰτήσει τῆς γερουσίας προσελάβετο αὐτὸν συνάρχοντα. Τοῦ Ἰουστίνου ἀποθανόντος μετά τινας μῆνας, ὁ Ἰουστινιανὸς ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἀνεδείχθη ἐκ αὐτοκράτωρ Θεοδώρα, ἣν ἐνυμφεύθη παρὰ τὴν θέλησιν τῆς μητρός του καὶ πολλῶν μελῶν τῆς

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοσμητορική Δημοσία Βιβλιοθήκη Ἀδριανουπόλεως (Ν. Πλ. Α.)

νὸς ἐνεκαινίασε τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασίν του διὰ μεγαλοπρεπεστάτων ἑορτῶν, καθ' ὅσον μόνον τὰ διανεμηθέντα εἰς τὸν λαὸν χρήματα ἀνέβαινον εἰς 288 χιλ. χρυσῶν νομισμάτων. Κατόπιν ἐπιχείρησε κατὰ τῶν περικυκλούντων τὸ βυζαντινὸν κράτος βαρβάρων διαφόρους πολέμους στερθέντας διὰ τῆς ἐπιτυχίας. Οἱ Οὖννοι κατοικοῦντες ἐπὶ τῶν βορείων παραλίων τοῦ Εὐξείνου Πόντου περὶ τὴν Μαιώτιδα λίμνην ὑπεδουλώθησαν ἢ ὑπετάγησαν ἑκουσίως. Οἱ Ἄραβες, οἵτινες εἰσβαλόντες εἰς Συρίαν εἶχον ἀφιχθῆ μέχρις Ἀντιοχείας, ἀπεσύρθησαν ἐπίσης πρὸ τῶν ῥωμαϊκῶν στρατευμάτων. Αἱ μεταξὺ Περσίας καὶ βυζαντινοῦ κράτους σχέσεις πάντοτε διατελοῦσαι δυσχερεῖς διετόπησαν συνεπείᾳ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ δοθείσης εἰς τὸν βασιλέα τῶν Λαζῶν Τζάτζον ὑποσχέσεως πρὸς βοήθειαν αὐτοῦ κατὰ τῆς Περσίας. Κατὰ τὴν πρώτην ἐκστρατείαν οἱ στρατηγοὶ Βελισάριος, Κύριλος καὶ Πέτρος ὑπέστησαν ἥττας, ἀλλ' ὁ διαδεξάμενος αὐτοὺς Πέτρος ὁ Νοτάριος ὑπῆρξε εὐτυχέστερος. Ἐν τούτοις μετὰ πολυετῆ πάλην ἐν Ἀρμενίᾳ καὶ κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Συρίας καὶ τῆς Μεσοποταμίας, ὁ Ἰουστινιανὸς ἀ τυ κατεπειγούσης ἀνάγκης συγκατετίθη νὰ πληρώνῃ εἰς τοὺς Πέρσας ἐτήσιον φόρον ἐκ 440 χιλιάδων χρυσῶν νομισμάτων. Διὰ λόγου ἔπεισαν τὸν Ἰουστινιανὸν νὰ ἀγοράσῃ εἰς τοσοῦτον ὑπέρογκον τιμὴν τὴν εἰρήνην, ἡ πρόθεσις αὐτοῦ ὅπως ἀνακτήσῃ τὴν Ἀφρικὴν ἀπὸ τῶν Βανδήλων καὶ ἡ ἐπιθυμία νὰ καταβάλῃ τὰς ταραττούσας τὴν Κωνσταντινούπολιν φατρίας. Δύο μερίδες, ὡς τὰ ὀνόματα ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ Ἱπποδρομίου καὶ ἀνήρχοντο εἰς τοὺς πρώτους χρόνους τῆς αὐτοκρατορίας, οἱ Βενέτοι καὶ Πράσινοι κατήντησαν ἐπὶ τέλους νὰ σχηματίσωσι δύο πολυπληθεστάτας πολιτικὰς φατρίας ἀντιπάλους πρὸς ἀλλήλας. Οἱ Βενέτοι πιστοὶ ὀπαδοὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως τὸν Ἰουστινιανὸν ὡς ἡγεμόνα ἐβοήθουν μέχρι μισαλλοδοξίας· οἱ Πράσινοι συγκατάβατικοὶ πρὸς τὰς αἱρέσεις ἀνεμιμνήσκοντο τὴν ἀνεξιθρησκείαν τοῦ Ἀναστασίου. Διετήρουν ἀφοσίωσιν εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ. Ὁ Ἰουστινιανὸς καὶ ἡ Θεοδώρα ἐπροστάτευον ἀναφανδὸν τοὺς Βενέτους, οἵτινες ἐπιδιδόμενοι ἀτιμωρητεὶ εἰς πᾶν εἶδος βιαιοπραγίας, ἐξηνάγκασαν τοὺς ἀντιπάλους ν' ἀντιτάξωσι βίαν κατὰ τῆς βίας. Συνέπεια τῶν ἀταξιῶν τούτων ὑπῆρξεν ἡ περίφημος ἀνταρσία τῆς πάλαι Νίκης. Παρουσιασθέντος τοῦ αὐτοκράτορος τῇ 13 Ἰανουαρίου 532 εἰς τὰ Ἱπποδρόμια τὰ τελούμενα κατὰ τὰς ὁδοὺς τοῦ μηνὸς τούτου, βρυχῶντες οἱ Βενέτοι ἐξήνεγκον κραυγὰς αἰτούμενοι δικαιοσύνην. Μετὰ εἰκοστὴν καὶ δευτέραν ἐπανάληψιν τῶν κραυγῶν, ὁ Ἰουστινιανὸς ἀπολέσας τὴν ὑπομονὴν εἰσῆλθε διά τινος διαγγελέως μετὰ τῶν κραυγαζόντων εἰς συνομιλίαν, καθ' ἣν ἀντημείφθησαν ἀμφοτέρωθεν λόγοι λίαν προσβλητικοὶ διὰ τὸ αὐτοκρατορικὸν ἀξίωμα. Ἐπεμβάντων τῶν Βενέτων τὸ σκάνδαλον ἐκορυφώθη καὶ οἱ Πράσινοι ἠναγκάσθησαν ἐπὶ τέλους νὰ ἀποσυρθῶσιν ἐν ἀταξίᾳ καταλιπόντες τὸν φόρον εἰς τὸν αὐτοκράτορα καὶ τοὺς Βενέτους. Ὁ ἔπαρχος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Ἰωάννης ὁ Καππαδόκης, ἄρχων ἀντιδημοτικὸς ἠθέλησε νὰ τιμωρήσῃ αὐστηρῶς τὰς ἀταξίας καὶ ἐν τῇ ἀμεροληψίᾳ ἔδειξεν αὐστηρότητα δ' ἀμφοτέρας τὰς μερίδας, καὶ πρὸς παραδειγματισμὸν διέταξε τὴν ἀπαγχόνισιν τριῶν ἐνόχων, ἐξ ὧν εἷς Πράσινος καὶ εἷς Βενέτος. Τοῦ ἑνὸς τῶν καδίκων ἀποθανόντος, οἱ ἄλλοι δύο ἔπεσαν ἐκ τῆς ἀγχόνης. Τὸ πλῆθος περικυκλῶσαν ὡδήγησεν αὐτοὺς εἰς παρακειμένην ἐκκλησίαν, καὶ ἀποθὲν αὐτοὺς ἐκεῖ ὡς ἐν ἀσύλῳ ἔσπευσεν εἰς τὸ πραιτώριον ὅπως ἐξαιτήσηται τὴν χάριν των. Ἀρνηθέντος τοῦ ἐπάρχου τὸ πλῆθος ἀγανακτῆσαν ἐπυρπόλησε τὴν οἰκίαν του. Οὕτως ἤρξατο ἡ στάσις τὸ ἑσπέρας τῆς 14 Ἰανουαρίου, πάλη καθ' ἣν ἐπὶ τέλους ὑπερίσχυσαν οἱ Πράσινοι. Οἱ Ἕρουλοι μέρος τῆς φρουρᾶς ἀποσταλέντες ὅπως ἐπαναγάγωσι τὴν τάξιν προσηνέχθησαν εἰς τὸ πλῆθος μετὰ μεγίστης ὠμότητος μὴ φεισθέντες οὐδὲ τῶν ἱερέων, οἵτινες κρατοῦντες τὰς ἁγίας εἰκόνας ἐτίθεντο μεταξὺ τῶν μαχομένων. Τὸ πλῆθος καταντῆσαν μανιῶδες ἀπώθησε τοὺς Ἕρουλους καὶ οἱ ἀντάρται νικηταὶ διεσκορπίσθησαν εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως κραυγάζοντες «Νίκα». Ὁ Ἰουστινιανὸς ἔντρομος προσεπάθησε νὰ καθησυχάσῃ τὰ πνεύματα διὰ παραχωρήσεων καὶ πρὸς τοῦτο, κατὰ τὴν ἔκθεσιν δύο ἀρχόντων ἀκροασαμένων τὰς εὐχὰς καὶ τὰ παράπονα τῶν ἀνταρτῶν, καθήρεσε τοὺς μᾶλλον ἀντιδημοτικοὺς ἄρχοντας, τὸν ἔπαρχον Ἰωάννην τὸν Καππαδόκην καὶ τὸν πραίτορα Τριβωνιανόν, ἀλλ' ἡ ἄκαιρος αὕτη παραχώρησις μὴ περιστείλασα ποσῶς τὴν ἀναρχίαν ἐξεμηδένισεν ἀφ' ἑτέρου πᾶσαν ἐξουσίαν. Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας 15 — 17 Ἰανουαρίου, ἀπίστων τῶν εἰρηνικῶν κατοίκων, καταφυγόντων εἰς τὴν ἀντικρύ ὄχθην τοῦ Βοσπόρου, οἱ ἀντάρται καὶ οἱ κακοῦργοι ἀπελυθέντες ἐκ τῶν φυλακῶν ἐπυρπόλουν καὶ ἐλίμαζαν οἰκίας, ἡ ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Σοφίας, μέρος τῶν ἀνακτόρων τὰ λουτρὰ τοῦ Ζευξίππου καὶ περισσότερα τῶν πολλῶν ἀποσυρμάτων τῆς

Δημόσια Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους Βιβλιοθήκη Αναστασιάδου (Ντίτσα)

ἀρχαίας καλλιτεχνίας, τὸ μέγα νοσοκομεῖον τοῦ Σαμψών, πολλαὶ ἐκκλησίαι καὶ μέγαρα δημόσια ἢ ἰδιωτικὰ ἐγένοντο παρανάλωμα τοῦ πυρός. Τέλος ἀναλαμβάνει τὴν καταστολὴν τῆς ἀνταρσίας ὁ Βελισάριος, ὅστις ὑπὸ δυσμένειαν εὑρισκόμενος ἕνεκα τῶν ἐν Περσίᾳ ἀποτυχιῶν ἀνυπομόνως περιέμενε τὴν περίπτωσιν τοῦ νὰ ἀναδειχθῇ ἄξιος τῆς εὐνοίας τοῦ αὐτοκράτορος. Προσκαλεσάμενος στρατεύματα ἐκ τῶν παρακειμένων πόλεων προσέβαλε δι' αὐτῶν σφοδρῶς τοὺς ἀντάρτας καὶ τάχιστα μὲν διεσκόρπισεν αὐτούς, ἀναγκασθεὶς ὅμως νὰ ἀναχαιτισθῇ πρὸ τῆς μανίας τοῦ ὄχλου ἐπανήγαγε τὸν στρατόν του εἰς τὰ ἀνάκτορα. Τὸ πᾶν ἐφαίνετο ἀπολεσθέν. Ὁ Ἰουστινιανὸς διατηρῶν τέως παρ' ἑαυτῷ τοὺς δύο ἀνυψιοὺς τοῦ αὐτοκράτορος Ἀναστασίου Ὑπάτιον καὶ Πομπήϊον, διέταξεν αὐτοὺς νὰ ἐγκαταλείψωσιν ἀμέσως τὰ ἀνάκτορα, διέταξε νὰ μεταφέρωσι τοὺς θησαυροὺς του ἐπὶ πλοίου καὶ ἡτοιμάζετο νὰ καταφύγῃ εἰς Ἡράκλειαν τῆς Θρᾴκης, ὅτε παρεκωλύθη ὑπὸ τῆς Θεοδώρας. Ἐν τούτοις ἡ φήμη τῆς ἀπελεύσεώς του διεδόθη ἐν τῇ πόλει καὶ ὁ Ὑπάτιος ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ. Ἡ πάνδημος αὕτη ἐκλογὴ φαινομένη ὅτι ἔμελλε νὰ ἐπενέγκῃ τὸ καίριον τραῦμα κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ὑπῆρξεν ἐξ ἐναντίας ἀρχὴ τῆς καταστροφῆς τῆς ἀνταρσίας, καθ' ὅσον τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἀναστασίου ὄντος ὁμολογουμένως ὑποψηφίου τῶν Πρασίνων, οἱ Βενέτοι δὲν ἠδύναντο νὰ παραδεχθῶσιν αὐτὸν καὶ ἡ ῥῆξις ἐπῆλθε μεταξὺ τῶν δύο κομμάτων προσωρινῶς συμμαχησάντων. Ὁ Ἰουστινιανὸς ἐπωφεληθεὶς ἐκ τῆς διχονοίας ταύτης ἀντὶ νὰ καταφύγῃ εἰς βίαια μέτρα ἐπεχείρησε νέον συνδιαλλακτικὸν διάβημα. Συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν στρατευμάτων του καὶ κρατῶν τὸ εὐαγγέλιον εἰς χεῖρας μετέβη εἰς τὸ Ἱπποδρόμιον, ὅπου ἦσαν συνειλεγμένοι ἅπαντες οἱ ἀντάρται περὶ τὸν νέον αὐτοκράτορα καὶ ὑπεσχέθη αὐτοῖς πλήρη ἀμνηστείαν. Εἰς τὰς ἐνδείξεις ταύτας τοῦ αὐτοκράτορος οἱ Πράσινοι ἀπήντησαν διὰ σφοδρῶν ὕβρεων, ἀλλ' οἱ Βενέτοι ἀπεφάσισαν νὰ διατηρήσωσιν εὐθετερότητα. Τότε ὁ Ἰουστινιανὸς ἐπιστρέψας εἰς τὰ ἀνάκτορα διέταξε τοὺς στρατηγούς του νὰ προσβάλωσι τοὺς ἀντάρτας· ὁ Βελισάριος μετὰ 3 χιλ. ἀπομάχων εἰσεχώρησεν εἰς τὸ Ἱπποδρόμιον διὰ τῶν ἐρειπίων τῶν πυροπληθισθέντων οἰκιῶν, ἐνῷ ὁ Μοῦνδος, ὁ Κωνσταντίολος, ὁ Βασιλείδης καὶ ὁ Νάρσης ἐπῆλθον κατόπιν ἀτακτοτικὰ σώματα εἰσχωρήσαντα αὐτοῖς ἐκ διαφόρων ὁδῶν. Οἱ Πράσινοι ἐκπλαγέντες διὰ τὴν αἰφνιδίαν ταύτην προσβολὴν καὶ ἐγκαταλειφθέντες ὑπὸ τῶν Βενέτων, ἀντέστησαν ἐν τούτοις μετὰ γενναιότητος. Λέγεται ὅτι ἀπωλέσθησαν ἐξ αὐτῶν 30 χιλιάδες· ὁ Ὑπάτιος καὶ ὁ Πομπήϊος αἰχμαλωτισθέντες ἐθανατώθησαν τὴν ἐπιοῦσαν μετὰ 18 ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων ὀπαδῶν των πατρικίων ἢ ὑπατικῶν. Οὕτως ἔληξε διὰ τῆς καταστροφῆς τῶν Πρασίνων ἀνταρσία, ἥτις ἔμελλε νὰ ἀνατρέψῃ τὸν θρόνον τοῦ Ἰουστινιανοῦ· οἱ δὲ ὑπὸ δυσμένειαν ἄρχοντες Τριβωνιανὸς καὶ Ἰωάννης ὁ Καππαδόκης ἐπανέλαβον τὴν ἐξουσίαν. Μετὰ τὴν λῆξιν τῶν ταραχῶν τούτων ὁ Ἰουστινιανὸς ἐπεδόθη σπουδαίως εἰς προπαρασκευὰς ἐκστρατείας κατὰ τῶν Βανδάλων, εὑρὼν εὔλογον πρόφασιν τὴν καθαίρεσιν τοῦ νομίμου αὐτῶν βασιλέως Ἱλδερίχου τὰ μέγιστα εὐνοουμένου ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ἕνεκα τῆς ὀρθοδοξίας του καὶ τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ Γηλιμέρου ἡγεμόνος πολεμικοῦ καὶ ἀριανοῦ. Ὁ λαὸς μὴ συμμεριζόμενος τὰ ὀρθόδοξα φρονήματα τοῦ αὐτοκράτορος μετὰ δυσαρεσκείας ἀπέβλεπεν εἰς τὸν πόλεμον τοῦτον καὶ ὁ Ἰωάννης ὁ Καππαδόκης συνεμερίζετο τὰ φρονήματα τοῦ λαοῦ· ἀλλ' ὁ Ἰουστινιανὸς ἐπέμεινεν ἐνδυὺς εἰς τὰς ἐνστάσεις τῆς Θεοδώρας παροτρυνομένης καὶ ταύτης ὑπὸ τῆς Ἀντωνίας, συζύγου τοῦ Βελισαρίου. Κατὰ Ἰούνιον τοῦ 533 στρατὸς ἐκ 16 χιλ. ἀνδρῶν διοικούμενος ὑπὸ τοῦ Βελισαρίου ἐπέβη ἐπὶ 500 πλοίων ὁδηγουμένων ὑπὸ 20 χιλ. ναυτῶν· τὸ ἄριστον τοῦ στρατοῦ ἦν ἐξαίρετον ἱππικὸν σχηματισθὲν ἐκ βαρβάρων. Ὁ βιζαντινὸς στόλος μετὰ ὀλιγοήμερον διαμονὴν ἐν Ζακύνθῳ ἀπέπλευσεν εἰς Σικελίαν, καὶ ἐκεῖθεν προμηθευθεὶς ζωοτροφίας μετέβη εἰς Ἀφρικήν. Ἡ ἀπρονοησία τοῦ Γηλιμέρου ἀποστείλαντος μέγιστον μέρος τοῦ στρατοῦ του πρὸς κατάκτησιν τῆς Σαρδοῦς, καὶ τὰ θρησκευτικὰ αἰσθήματα τοῦ λαοῦ ἀποστρεφομένου τὸν ζυγὸν τῶν ἀριανῶν Βανδάλων διηυκόλυναν τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ Βελισαρίου. Νικήσας τὸν Γηλίμερον εἰσῆλασεν εἰς Καρχηδόνα τῇ 15 σεπτεμβρίου 533· κερδίσας δὲ ἀποτελεσματικωτέραν νίκην ἐν Τρικαμάρῳ ἐπήνεγκε τὸ τελευταῖον τραῦμα κατὰ τῆς ἐξουσίας τῶν Βανδάλων. Ὁ Γελήμερος αἰχμαλωτισθεὶς ἀπεστάλη εἰς Κωνσταντινούπολιν. Μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Καρχηδόνος, ὁ Βελισάριος ἐκυρίευσε πᾶσαν τὴν ἀφρικανικὴν παραλίαν τῆς Μεσογείου καὶ ἐπανήγαγε τὴν Σαρδὼ, τὴν Κορσικὴν καὶ τὰς Βαλεαρίδας νήσους ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Τὴν καταστροφὴν τοῦ βανδαλικοῦ βασιλείου ἐπηκολούθησεν ἐκστρατεία κατὰ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Ὀστρογόθων. Τὰ βασίλειον ἐκυβέρνα ἡ Ἀμαλασούνθη, θυγάτηρ τοῦ

ΑΓΜΟΣΙΕΥΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορυφαίος Βιβλιοθήκη
Αρχοδοβαΐου (Ν. Δ.)

Θεοδωρίχου, ἥτις πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐξουσίας εἶχε νυμφευθῆ τὸν ἐξάδελφόν της Θεοδάτον. Ὁ Ἰουστινιανὸς ἐπιθυμῶν τὴν παλινόρθωσιν τῆς ἑνότητος τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους ἐσκόπευε νὰ θυσιάσῃ τὸν ἔρωτα εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ διαζευξάμενος τὴν Θεοδώραν νὰ προσενέγκῃ τὴν χεῖρα εἰς τὴν βασίλισσαν τῶν Ὀστρογότθων. Μὴ παραιτηθέντος τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἀπὸ τοῦ σχεδίου τούτου καὶ μετὰ τοὺς γάμους τῆς Ἀμαλασούνθης καὶ τοῦ Θεοδάτου, ἡ Θεοδώρα ὑποπτεύσασα τοῦτο εἰδοποίησε περὶ αὐτοῦ τὸν Θεοδάτον καὶ συνεβούλευσεν αὐτὸν ν' ἀπαλλαγῇ τῆς συζύγου του. Ὁ Θεοδάτος ἠκολούθησε τὴν συμβουλὴν ταύτην καὶ ἡ Ἀμαλασούνθη περικλεισθεῖσα ἐντὸς φρουρίου ὑπέστη ἐκεῖ στραγγαλισμὸν τῷ 534. Ὁ Ἰουστινιανὸς ὀργισθεὶς ἀπεφάσισε νὰ ἐκδικηθῇ τὸν θάνατον τῆς Ἀμαλασούνθης. Πρόφασις τοῦ πολέμου τούτου ἐτέθη ἡ κατοχὴ τοῦ Λιλυβαίου ἐν Σικελίᾳ παραχωρηθέντος πρότερον ὑπὸ τῶν Ὀστρογότθων εἰς τοὺς Βανδάλους, ἀνακτηθέντος ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Γηλιμέρου, καὶ μὴ ἀποδιδομένου εἰς τὸ βυζαντινὸν κράτος. Ὁ κατὰ τῶν Ὀστρογότθων πόλεμος περιλαμβάνει τρεῖς περιόδους. Κατὰ τὴν πρώτην ὁ Βελισάριος κατέκτησε τὴν Σικελίαν τῷ 535, τὴν Νεάπολιν τῷ 536 καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ῥώμην τῇ 10 Ἰανουαρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους· ὑπερησπίσθη τὴν πόλιν ταύτην ἐπὶ ὀλόκληρον ἔτος ἀπὸ τοῦ μαρτίου τοῦ 537 μέχρι τοῦ μαρτίου τοῦ 538 κατὰ τοῦ Βιτίγου, βασιλέως τῶν Ὀστρογότθων καὶ ἠνάγκασε τὸν ἡγεμόνα τοῦτον νὰ διαλύσῃ τὴν πολιορκίαν· τέλος δὲ ἐκυρίευσε τὴν Ῥαβέννην καὶ συνέλαβεν αἰχμάλωτον τὸν Βιτίγην κατὰ δεκέμβριον τοῦ 539. Ὁ Ἰουστινιανὸς φοβούμενος μὴ ὁ τροπαιοφόρος στρατηγὸς καταστῇ πανίσχυρος ἀνεκάλεσεν αὐτόν, καὶ ὁ πόλεμος προσεγγίζων εἰς τὴν λῆξίν του ἀνενεώθη. Οἱ Γότθοι ἐπανέστησαν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ νέου αὐτῶν βασιλέως Τωτίλα καὶ ἐπανεκτήσαντο τὴν Ἰταλίαν. Ὁ Βελισάριος ἀποσταλεὶς τὸ δεύτερον κατ' αὐτῶν τῷ 544 εἶδεν ἀποτυχόντα ἅπαντα αὐτοῦ τὰ σχέδια· προσεπάθησε ματαίως νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν ὑπὸ τῶν Ὀστρογότθων πολιορκουμένην Ῥώμην, ἣν κυριεύσας τῇ 17 δεκεμβρίου 547 ὁ Τωτίλας ἐκένωσεν αὐτὴν λεηλατήσας προηγουμένως. Ὁ Βελισάριος εἰσελθὼν εἰς αὐτὴν κατὰ μάρτιον τοῦ 547 ὠχύρωσεν αὐτὴν καὶ ἠδυνήθη νὰ ἀπκρούσῃ τὰς προσβολὰς τῶν Ὀστρογότθων. Μετ' ὀλίγον λαβὼν διαταγὴν νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν Ῥώμην ἐφρούρουν φρουρὰν καὶ νὰ ἐνεργήσῃ ἐκστρατείαν εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἰταλίαν, ἀφίκετο εἰς Ποῦλιαν ὅπου ἐπολιόρκει τὸν Τωτίλαν ὁ Ναρσῆς, ἐζήτησε τὴν ἀνάκλησίν του καὶ κατέλιπε τὴν Ἰταλίαν κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 548, ἀφίνων τὸν αὐτοκρατορικὸν στρατὸν εἰς κρίσιμον θέσιν. Ὁ Τωτίλας ἀνεκτήσατο τὴν Ῥώμην, ἐσύστησε τὴν γερουσίαν καὶ κατέστησε πάλιν τὴν πόλιν ταύτην πρωτεύουσαν τοῦ ὀστρογοτθικοῦ κράτους· κατέκτησεν ἐκ νέου τὰ νότια τῆς Ἰταλίας, τὴν Κορσικὴν, τὴν Σαρδὼ, τὴν Σικελίαν, καὶ ἀπέστειλε τοὺς στόλους του νὰ λεηλατῶσι τὰ παράλια τῆς Ἑλλάδος. Τότε ὁ Τωτίλας προσήνεγκε τὴν εἰρήνην καὶ τὴν συμμαχίαν εἰς τὸν Ἰουστινιανὸν, ἀλλ' οὗτος δὲν παρεδέχθη θεωρῶν τὸν κατὰ τῶν ἀρειανῶν Ὀστρογότθων πόλεμον ὡς θρησκευτικόν. Ὁ αὐτοκράτωρ ἀπέστειλεν εἰς Ἰταλίαν τὸν μετὰ τὸν Βελισάριον πρῶτον ἐκ τῶν στρατηγῶν τοῦ κράτους τὸν ἀνεψιόν του Γερμανόν· ἀπέθανε μὲν οὗτος καθ' ὁδὸν ἐν Σαρδικῇ τῆς Ἰλλυρίας, ἀλλ' ὁ διορισμός του ἀνενέωσε τὸ θάρρος τοῦ ῥωμαϊκοῦ στρατοῦ καὶ τὰ συμβάντα ἔλαβον τροπὴν εὐνοϊκήν. Ὁ Ναρσῆς, διάδοχος τοῦ Γερμανοῦ ἐκέρδησε τὸν Ἰούλιον τοῦ 552 λαμπρὰν νίκην κατὰ τοῦ Τωτίλα φονευθέντος ἐν τῇ συμπλοκῇ. Ὁ διαδεξάμενος τὸν Τωτίλαν Τεῖας ἐπίσης ἐφονεύθη κατά τινα μάχην ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Σάρνου, καὶ ἀπὸ τοῦ θανάτου τούτου ἠρχισεν ἡ καταστροφὴ τοῦ ὀστρογοτθικοῦ βασιλείου. Στρατὸς συγκείμενος ἐκ Φράγκων καὶ Ἀλαμανῶν, καταβὰς ἐκ τῶν Ἄλπεων ὅπως διαμφισβητήσῃ μετὰ τοῦ Ναρσῆ τὴν Ἰταλίαν, προεχώρησεν ἀκωλύτως μέχρι τοῦ πορθμοῦ τῆς Μεσσήνης, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ διαμείνῃ ἐν Καλαβρίᾳ καὶ κατεστράφη τῷ 554. Ὁ Ναρσῆς διορισθεὶς ἔξαρχος Ἰταλίας, κατέστησεν ἕδραν τῆς ἐξαρχίας τὴν Ῥαβέννην καὶ προσεπάθησε νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς Ἰταλίαν τὴν τάξιν καὶ εὐημερίαν. Ἐνῷ ὁ Ναρσῆς συνεπλήρου τὴν καταστροφὴν τοῦ βασιλείου τῶν Ὀστρογότθων, ἄλλοι ἐπίτροποι τοῦ Ἰουστινιανοῦ συνεπλήρουν τὴν κατάκτησιν τῆς Ἀφρικῆς καταλαμβάνοντες τὰ νότια τῆς Ἱσπανίας. Οἱ Λομβαρδοὶ ἐπελθόντες ἐκ τῶν βορειοτάτων τῆς Γερμανίας ἀποκατέστησαν ἐν Μοραβίᾳ καὶ πρὸ; βορρᾶ τῆς Οὐγγαρίας. Ὁ Ἰουστινιανὸς θεωρῶν αὐτοὺς ἐπικινδύνους γείτονας προσεπάθησε νὰ τοὺς κερδήσῃ παραχωρῶν αὐτοῖς τὴν Παννονίαν καὶ τὸ Νωρικὸν, καὶ διηύθυνε τὴν πολεμικὴν αὐτῶν δραστηριότητα κατὰ τῶν Γεπιδῶν. Τὴν αὐτὴν πολιτικὴν μετεχειρίσθη καὶ διὰ τοὺς Ἀβάρους λαὸν καταχωρῆς τουρκικῆς, ἀφικόμενον καὶ κατοικήσαντα ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Τανάϊδος τῷ 557, καταπείσας αὐτοὺς διὰ χρημάτων νὰ στρέψωσι τὰ ὅπλα των κατὰ τῶν ἐν τῇ Ταυρικῇ Χερσονήσῳ

προσβαλλόντων τοὺς βυζαντινοὺς βαρβάρων. Ἡ πολιτικὴ αὕτη τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἐξοικονομήσασα τὸ παρὸν, ἀπέβη ἐπιβλαβεστάτη εἰς τὸ μέλλον. Οἱ Λομβαρδοὶ καταστρέψαντες τοὺς Γεπίδας ἐπέδραμον κατόπιν εἰς Λομβαρδίαν, οἱ δὲ Ἄβαροι μετὰ πέντε ἔτη ὑπέταξαν πάντας τοὺς λαοὺς τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως μέχρι Βαυαρίας καὶ Ἰουστῖνος ὁ Β' ἐπλήρωσε βαρεῖς φόρους εἰς αὐτούς. Αἱ ἐπιτυχίαι τῶν Ἀβάρων μετήνεγκον εἰς Δούναβιν τοὺς Βουλγάρους, λαὸν ἐγκαθιδρυμένον μεταξὺ Βόλγα καὶ Τανάϊδος, οἵτινες ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ζαβεργάνου διῆλθον τὸν Δούναβιν ἐπὶ τοῦ πάγου κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 559 καὶ λεηλατήσαντες Θράκην καὶ Μακεδονίαν, ἀφίκοντο ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἣν ἔσωσεν ὁ γέρων Βελισάριος Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ οἱ ἀγῶνες μετὰ τῆς Περσίας ἐξηκολούθουν. Παραβιάσαντος τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας Χοσρόου τοὺς ὅρους τῆς μεταξὺ τῶν δύο κρατῶν συνομολογηθείσης συνθήκης, ὁ πόλεμος ἐπανελήφθη τῷ 540 Ὁ Χοσρόης εἰσβαλὼν εἰς τὴν Συρίαν ἐπέβαλεν εἰς τὰς ἐπισημοτέρας αὐτῆς πόλεις φόρους ὑπερόγκους, ἐκυρίευσε τὴν Ἀντιόχειαν κατὰ ἰοῦνιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους καὶ κατέστρεψεν αὐτὴν ἀνεγερθεῖσαν πάλιν ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ μετὰ τὴν ἀπωχώρησιν τῶν Περσῶν. Αἱ ἀσιατικαὶ ἐπαρχίαι τοῦ κράτους ἐσώθησαν τότε ἀπὸ τοῦ περσικοῦ ζυγοῦ, διότι τολμηρὰ εἰσβολὴ τοῦ Βελισαρίου τῷ 541 εἰς Μεσοποταμίαν ἠνάγκασε τὸν πέρσην μονάρχην νὰ ὀπισθοχωρήσῃ πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ κράτους του. Ἡ ἀνάκλησις τοῦ Βελισαρίου ἐπήνεγκε νέαν εἰσβολὴν τῶν Περσῶν εἰς Συρίαν καὶ Παλαιστίνην, ἡ δὲ ἐκ νέου ἐμφάνισίς του ἐξήρκεσεν ὅπως ὁ Χοσρόης διέλθῃ καὶ πάλιν τὸν Εὐφράτην. Ἅπαντες ἐφρόνουν ὅτι ὁ Βελισάριος ἔμελλε νὰ βαδίσῃ κατὰ τῆς Κτησιφῶντος· ἐπειδὴ ὅμως ἡ εἰς Ἰταλίαν παρουσία του ἐφάνη ἀπαραίτητος, κατέλιπεν οὗτος τῷ 543 τὸν στρατὸν τῆς Ἀνατολῆς, ὅστις ἀμέσως ὑπέστη σπουδαίαν ἧτταν. Ἐπῆλθε κατόπιν ἀνακωχὴ ἀποδοῦσα ἐπί τινα χρόνον ἡσυχίαν εἰς τὰς κατὰ τὰ περσικὰ μεθόρια ἐπαρχίας. Αἱ ἐχθροπραξίαι ἐπανελήφθησαν κατὰ τὰς παραθαλασσίους κοιλάδας τοῦ Καυκάσου. Οἱ κάτοικοι τῆς Λαζικῆς καὶ τῆς Κολχίδος ἐκουσίως γενόμενοι ὑποτελεῖς τῆς Περσίας ἐβαρύνθησαν τοὺς νόμους αὐτῶν κυρίους καὶ ἠθέλησαν νὰ ὑπαχθῶσιν ἐκ νέου εἰς τὸ βυζαντινὸν κράτος. Ὁ Ἰουστινιανὸς ἐκμεταλλευθεὶς τὴν προσφορὰν ταύτην καὶ ἀπέστειλεν αὐτοῖς 8 χιλ. ἀνδρῶν ὑπὸ τὸν Δαγιστεὺν. Τὰ ἐχυρώματα εἰς χώρας φρούριον, ἡ Πέτρα, ἀφῃρέθη ἀπὸ τῶν Περσῶν μετὰ μακρὰν πολιορκίαν (549—551). Ὁ πόλεμος ἐξηκολούθησε μέχρι τοῦ 561 δι' ἀμοιβαίων ἐπιτυχιῶν. Τότε δὲ οἱ δύο μονάρχαι συνωμολόγησαν ὁριστικὴν εἰρήνην, καθ' ἣν ὁ Ἰουστινιανὸς ἐξηγόρασε δι' ἐτησίου φόρου 30 χιλιάδων χρυσῶν τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἀνατολικῶν ἐπαρχιῶν τοῦ κράτους του καὶ τὴν κατοχὴν τῆς Κολχίδος καὶ τῆς Λαζικῆς, περιφήμων τότε διὰ τὰ ἐν αὐταῖς μεταλλεῖα χρυσίου. Τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς βασιλείας του ὁ Ἰουστινιανὸς διῆλθεν ἐν εἰρήνῃ. Ἀποθανὼν εἰς ἡλικίαν 83 ἐτῶν κατέλιπε διάδοχον τοῦ ἀχανοῦς κράτους του τὸν ἀνεψιόν του Ἰουστῖνον Β'. Ὁ Ἰουστινιανὸς προβλέπων τοὺς κινδύνους τοῦ κράτους ἐπρονόησε περὶ ἀμύνης τῆς χώρας μεταβαλὼν εἰς φρούρια πάσας τὰς μεθορίους πόλεις ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου μέχρι τῶν Ἄλπεων καὶ τὰς ἐπισημοτέρας πόλεις τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ὀχυρώσας διαφόρους στρατηγικὰς θέσεις. Ὅπως καλυφθῶσιν αἱ ἀπαιτούμεναι διὰ τοὺς πολέμους καὶ τὰς ἀνεγέρσεις φρουρίων δαπάναι παριδίξατο φορολογικὸν σύστημα λίαν καταπιεστικὸν διὰ τοὺς ὑπηκόους του, ὅπερ ὅμως προσεπάθησε νὰ μετριάσῃ ἐκδοὺς αὐστηρὰ διατάγματα πρὸς παρακώλυσιν τῶν καταχρήσεων. Αὐστηρὰ μέτρα καὶ σοφὴ χρῆσις ἐπέτρεψαν αὐτῷ οὐχὶ μόνον εἰς τὰς ἀπολύτους ἀνάγκας τοῦ κράτους νὰ ἐπαρκέσῃ, ἀλλὰ καὶ δημοσίους ἑορτὰς νὰ πανηγυρίσῃ καὶ μεγαλοπρεπῆ δημόσια ἔργα νὰ ἀνεγείρῃ. Ἡ Ἁγία Σοφία (ἴδε τὴν λέξιν ταύτην) τὸ ἄριστον μνημεῖον τῆς βασιλείας του καὶ μέχρι τῆς σήμερον μαρτυροῦν τὸ μεγαλεῖον καὶ τὸ κομψὸν τῆς τέχνης ἀπῄτησε δαπάνην οὐκ ὀλίγην· μεταβληθεῖσα εἰς μωαμεθανικὸν τέμενος κατ' αὐτὴν τῆς ἡμέρας τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οὐχ ἧττον ἐξηκολούθησε διατηροῦσα τὸ ἀρχαῖον ὄνομα καὶ ἐλκύσασα τὸν θαυμασμὸν πάντων τῶν σοφῶν. Ἐκτὸς τοῦ ναοῦ τούτου ἀνήγειρεν ὁ Ἰουστινιανὸς ἑπτὰς 25 ἐκκλησίας ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τοῖς προαστείοις, ἐκαλλώπισε μετὰ λαμπρότητος καὶ καλαισθησίας τὰ αὐτοκρατορικὰ ἀνάκτορα, κατεσκεύασε θερινὸν ἀνάκτορον καὶ μεγαλοπρεπῆ κῆπον παρὰ τὴν Χαλκηδόνα. Καὶ τὰς λοιπὰς δὲ μεγαλοπόλεις τοῦ κράτους καὶ διαφόρους ἄλλας πόλεις ἐκαλλώπισε δι' ἀνεγέρσεως μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομῶν. Ὁ πρὸς τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὴν ἀλκαλίαν ἔρως του ἐξέφρασε καὶ εἰς τὰ ἐπίσημα τῆς Ἀνατολῆς τὸ θέμα του οὐχ ἧττον τῆς πολεμικῆς δόξης τῶν ὅπλων του. Ἐν τῷ μέσῳ ἀποσιωπησμῶν χωρῶν τῆς

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κορυφαίος Σύνδεσμος Βιβλιοθηκ
Αθηνών (Ν.Π.Δ.Δ.)

Ἀσίας προσῆλθον αὐτῷ πρεσβεῖαι. Ἐπὶ τῆς βασιλείας του εἰσήχθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ μεταξοσκώληξ διὰ μοναχῶν νεστοριανῶν ἐπισκεφθέντων τοὺς ἐν Σινικῇ ὁμοθρήσκους των. Μεταξὺ τῶν διακρινάντων τὴν ἐσωτερικὴν πολιτικὴν τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἀξιοσημείωτα εἶναι ἡ κατάργησις τῆς ὑπατείας τεθείσης εἰς ἀχρηστίαν ἀπὸ τοῦ 541 καὶ ἡ κατάργησις τῶν φιλοσοφικῶν σχολῶν Ἀθηνῶν καὶ Ἀλεξανδρείας, ἐν αἷς ἐξηκολούθει διδασκόμενος ὁ νεοπλατωνισμός. Ἡ βασιλεία τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἔχει μεγαλεῖόν τι καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἔμεινεν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐν τῇ ἱστορίᾳ ὡς ἐπισημότατον πρόσωπον, σκιασθὲν ὅμως μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν «Ἀνεκδότων» τοῦ συγχρόνου ἱστορικοῦ Προκοπίου γενομένην κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος. Ὁ χαρακτὴρ τοῦ Ἰουστινιανοῦ παρουσιάζει μίγμα κακίας καὶ ἀρετῆς. Ὁ ἰδιωτικὸς αὐτοῦ βίος ἦτο παραδειγματικός. Ἦτο λιτός, καθ' ὑπερβολὴν φιλόπονος, εὐπροσήγορος, ἐλευθέριος, ὑποπτεύετο ὅμως καθ' ὑπερβολὴν καὶ τοὺς μᾶλλον ἀφωσιωμένους αὐτῷ καὶ ἦν ὅλως ἀναίσθητος εἰς τὰ ἔνεκα τῶν ἀκαταπαύστων πολέμων προσγινόμενα τοῖς ὑπηκόοις αὐτοῦ δεινά. Εἶχεν ἅπαντα τὰ ἐλαττώματα τὰ ἀναπτυσσόμενα παρὰ τοῖς ἡγεμόσι τοῖς ἐξασκοῦσιν ἀπόλυτον ἐξουσίαν, καὶ προσέθηκεν εἰς αὐτὰ ἰδιότητάς τινας μεγάλου βασιλέως.

Ὁ Ἰουστινιανὸς νομοθέτης.—Τὸ μέγα ἔργον τοῦ Ἰουστινιανοῦ, δι' οὗ δικαιοῦται οὗτος νὰ καταταχθῇ μεταξὺ τῶν εὐεργετῶν τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι ἡ νομοθεσία του, μεγίστην σχοῦσα ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ. Οἱ ἐκ τῶν ἀρχαίων ῥωμαϊκῶν νόμων ὑπ' αὐτοῦ ἐκλεγέντες κανόνες τοῦ δικαίου συνδεόμενοι μετὰ τῶν κατὰ πρῶτον ὑπ' αὐτοῦ εἰσαχθεισῶν νέων νομικῶν ἀρχῶν σχηματίζουσι τὸ καλούμενον «Ῥωμαϊκὸν Δίκαιον», ὅπερ διέπει τὰς πλείστας χώρας τῆς Εὐρώπης καὶ διέπει εἰσέτι πολλάς. Ἡ ἰδέα περὶ πλήρους μεταῤῥυθμίσεως τοῦ ἀρχαίου ῥωμαϊκοῦ δικαίου ἐνεπνεύσθη εἰς τὸν Ἰουστινιανὸν ἅμα τῇ εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσει αὐτοῦ ἕνεκα τῶν ἐλλείψεων τῆς νομοθεσίας, ὧν τὰ δύο φυσιωδέστερα στοιχεῖα, jus καὶ constitutiones τυγχάνει τὰ συγγράμματα τῶν νομικῶν καὶ τὰ διατάγματα τῶν αὐτοκρατόρων περιεῖχον μέγιστα κωλύματα εἰς τὴν ὀρθὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης. Τὰ διατάγματα τῶν αὐτοκρατόρων, ὧν μέρος μόνον περιελαμβάνετο εἰς τοὺς προηγουμένους Κώδικας Γρηγοριανὸν, Ἑρμογενιανὸν καὶ Θεοδοσιανὸν, τοσοῦτον πολυάριθμα ἦσαν, ὥστε εἰς πολλὰς ἔκαστον τῶν ἐν νευρεθῇ ἡ ἁρμόζουσα εἰς ἰδιαιτέραν περίπτωσιν ἀπόφασις καὶ τοσαύτας ἀντιφασκούσας ἀποφάσεις περιεῖχον, ὥστε πολλάκις τὰ δικαστήρια εὑρίσκοντο εἰς δυσχέρειαν πρὸς σχηματισμὸν τῶν ἀποφάσεών των. Αἱ δυσχέρειαι αὗται ἐφαίνοντο ἐν μέρει ἐξομαλυνόμεναι, ὅτε ἦν δυνατὸν νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰ συγγράμματα τῶν ἀρχαίων νομικῶν, εἰς ἃ νόμος τις Θεοδοσίου τοῦ Β' ἀπένειμε πλήρη νομικὴν αὐθεντικότητα διατάττων τοὺς δικαστὰς νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν ἐπὶ ἀμφισβητουμένου ζητήματος τὰς ὑπὲρ καὶ κατὰ γνώμας τῶν πέντε περιφήμων ὑπομνηματιστῶν τοῦ δικαίου Παπινιανοῦ, Οὐλπιανοῦ, Παύλου, Γαΐου καὶ Μοδεστίνου καὶ τῶν ἄλλων νομικῶν ὧν τὰ συγγράμματα μνημονεύονται παρὰ τοῖς προῤῥηθεῖσι καὶ νὰ ἐξενέγκωσιν ἀπόφασιν κατὰ τὴν γνώμην τῆς πλειονοψηφίας τῶν ληφθέντων ὑπ' ὄψιν συγγραφέων· ἀλλὰ καὶ τὸ μέσον τοῦτο τῆς διαλύσεως τῶν διαφορῶν καθίστατο πολλάκις ἀνεπαρκὲς ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τῶν συγγραμμάτων ἐν πλείοσι δικαστηρίοις καὶ τῆς ἀχρηστίας πολλῶν ἀρχαίων ἐθίμων μὴ συμβιβαζομένων μετὰ τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ. Συνεπείᾳ τούτου τὰ δικαστήρια δὲν ἐδίκαζον ὁμοιομόρφως, ἀλλ' ἕκαστον κατὰ τὸ ἐπικρατῆσαν ἐν αὐτῷ ἔθιμον. Ὁ Ἰουστινιανὸς, νομικὸς ὁ ἴδιος, ἐκ πείρας ἐγνώρισε τὰς ἀταξίας ταύτας πολλάκις ἐπιτραπεῖς δικαστικὴν ὑπηρεσίαν, καὶ καθ' ἅπαν τὸ μακρὸν διάστημα τῆς βασιλείας του προσεπάθησε νὰ ἐπανορθώσῃ αὐτὸ συνεργὸν λαβὼν καὶ τὸν ἐμπειρότατον περὶ τὰ νομικὰ Τριβωνιανόν. Ὁ Ἰουστινιανὸς ἐνεκολπώθη τὴν ἰδέαν τοῦ Καίσαρος καὶ Θεοδοσίου τοῦ Β' σχεδιασάντων τὴν ἔκδοσιν ὁμοιομόρφου κώδηκος καθ' ἅπαν τὸ κράτος, καὶ ἐπιδόθη μετὰ σπουδῆς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς. Ὅπως διευκολύνῃ καὶ ἐπιταχύνῃ τὴν ἐργασίαν πρὸς διάταξιν τῶν διεσκορπισμένων στοιχείων τῆς ἐν ἐνεργείᾳ νομοθεσίας ἀπεφάσισε νὰ διαιρέσῃ τὸν νέον κώδηκα εἰς δύο μεγάλα τμήματα καὶ διέταξε νὰ ταξιθετηθῶσιν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰ αὐτοκρατορικὰ διατάγματα, ἀφ' ἑτέρου δὲ αἱ γνῶμαι τῶν νομικῶν. Ἐπειδὴ τὸ δημόσιον δίκαιον καὶ ἡ διοίκησις τοῦ κράτους διείποντο ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν διαταγμάτων ἠθέλησε κατὰ πρῶτον νὰ θέσῃ αὐτὰ εἰς τάξιν, καὶ πρὸς τοῦτο διώρισε κατὰ φεβρουάριον τοῦ 528 ἐπιτροπὴν ἐκ δέκα νομικῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ Τριβωνιανὸς καὶ ὁ Θεόφιλος, ἐπιφορτίσας αὐτὴν νὰ συνενώσῃ εἰς μίαν μόνην συλλογὴν τὰ ὑπ' αὐτῆς κριθέντα ὡς διατάγματα εἰσέτι ἰσχύοντα νόμιμα διατάγματα μετὰ τῆς πλη-

μεζουσιότητος νὰ ἀφαιρέσῃ πᾶν διάταγμα δυνά-

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΡΟΔΟΣΤΟΛΟΥ (Π.Ε.Α.)

μενον νὰ ἐπενέγκῃ ἀμφιβολίαν καὶ νὰ τροποποιήσῃ καὶ αὐτὸ τὸ κείμενον τῶν διαταγμάτων τῶν μὴ συνταταγμένων μετὰ σαφηνείας. Ἡ ἐπιτροπὴ τελειώσασα τὰς ἐργασίας της κατὰ ἀπρίλιον τοῦ 529 συνέταξε κώδηκα περιέχοντα μόνον τὰ διατάγματα τὰ ἔχοντα ἐφεξῆς ἰσχὺν νόμου. Ὁ κώδηξ οὗτος κληθεὶς Codex Justinianus δὲν διεσώθη μέχρι σήμερον, διακρινόμενος ἤδη διὰ τοῦ ὀνόματος Codex Justinianus vetus ἀντικατασταθεὶς βραδύτερον διὰ νεωτέρας συλλογῆς διαταγμάτων. Πρὶν ἐπιχειρήσῃ ὁ Ἰουστινιανὸς τὸ δεύτερον μέρος τῆς νομοθετικῆς ἀναμορφώσεως, ἠθέλησεν ὁ ἴδιος νὰ ἐπενέγκῃ τὴν λύσιν τῶν ἐπισημοτέρων ἀμφιβόλων νομικῶν ζητημάτων, καὶ πρὸς τοῦτο ἐξέδωκεν ἀλληλοδιαδόχως πεντήκοντα διατάγματα, συνενωθέντα εἰς συλλογὴν κληθεῖσαν Quinquæ ginta Decisiones. Μετὰ τὴν προπαρασκευαστικὴν ταύτην ἐργασίαν διαρκέσασαν 18 μῆνας, ὁ Τριβωνιανὸς ἀναλαβὼν τὸ μέγα ἔργον τῆς ἐξελέγξεως καὶ διατάξεως τῆς ὕλης 2 χιλ. συγγραμάτων νομικῶν γραφέντων κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶνας προσελάβετο συνεργοὺς 16 νομομαθεῖς ἄνδρας. Τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἐπεδόθησαν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἀνάλυσιν τῶν δύο τούτων χιλιάδων συγγραμμάτων, ἅτινα γεγραμμένα ὑπὸ 39 συγγραφέων περιεῖχον ἅπαντα τὸν θησαυρὸν τῆς νομικῆς ἐπιστήμης τῶν Ῥωμαίων. Ἐξελέξαντο ἐξ αὐτῶν περὶ τὰς 9 χιλ. χωρίων, ἐξ ὧν τὰ τρίτον ἐκ τοῦ Οὐλπιανοῦ, τὸ ἕκτον ἐκ τοῦ Παύλου καὶ τὸ δωδέκατον ἐκ τοῦ Παπινιανοῦ, μὴ διατηρήσαντες ὅμως τὴν κατὰ γράμμα ἀντιγραφήν, ἐπιτραπέντες νὰ ἀφαιρέσωσι φράσεις ἀναγομένας εἰς διατάγματα πεσόντα εἰς ἀχρηστίαν. Ἅπαν τὸ ἔργον κληθὲν Digesta ἢ «Πανδέκται», διηρέθη εἰς 7 μέρη, ὑποδιαιρούμενα εἰς 50 βιβλία, ἕκαστον τῶν ὁποίων διηρέθη εἰς ἀριθμόν τινα τίτλων. Βεβαίως οἱ Πανδέκται συνελέγησαν καὶ κατετάχθησαν ἐσπευσμένως· οὐχ ἧττον ὅμως ὑπάρχουσιν ἐν αὐτοῖς καὶ τινες ἐπαναλήψεις leges gemina tæ καὶ τὸ σπουδαιότερον καὶ τινες ἀντιφάσεις antinomiæ. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἐδημοσιεύθησαν καὶ τὰ Ἰνστιτοῦτα, σύγγραμμα νομικῶν στοιχειώδες συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ Τριβωνιανοῦ, τοῦ Θεοφίλου καὶ τοῦ Δωροθέου ἐπιφορτισθέντων εἰς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ χρησιμεῦον ὡς ἐπίσημον ἐγχειρίδιον πρὸς χρῆσιν τῶν σπουδαστῶν καὶ ὡς κείμενον τοῦ νόμου. Διὰ διατάγματος τῆς 16 δεκεμβρίου 533 ὁ Ἰουστινιανὸς διοργάνωσε πληρέστατα καὶ τὴν δημοσιοδιδασκαλίαν τῶν νομικῶν διατηρήσας τρεῖς ἔδρας ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς Ῥωμης, Κωνσταντινουπόλεως καὶ Βηρυτοῦ καὶ ὁρίσας τὴν διάρκειαν τῶν σπουδῶν εἰς πέντε ἔτη. Ἐπειδὴ ἡ πλήρης μελέτη τῶν πηγῶν τοῦ δικαίου ἀπέδειξε πολλὰ χάσματα ἐνυπάρχοντα ἐν τῷ κατὰ τὸ 529 δημοσιευθέντι κώδηκι, ὁ Ἰουστινιανὸς ἐπιθυμῶν τὴν εἰς αὐτὸ εἰσαγωγὴν πολλῶν ἰδίων ἑαυτοῦ διαταγμάτων, ἐπεφόρτισε τὸν Τριβωνιανὸν, τὸν Δωρόθεον καὶ τρεῖς ἄλλους νομικοὺς τὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ Κώδηκος ἐκείνου, καὶ κατὰ νοέμβριον τοῦ 534 ἐδημοσιεύθη ὁ νέος κώδηξ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Codex repetitatae proelectionis, αὐτὸς οὗτος ὁ σωζόμενος ἤδη Κώδηξ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, διαταχθείσης τῆς ὕλης κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν, καθ' ἣν καὶ εἰς τοὺς Πανδέκτας. Οὕτω συνεπληρώθη ἡ νομοθετικὴ μεταρρύθμισις τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ὅστις ἀνήγγειλεν ὅτι τὰ ὕστερον ἐκδοθησόμενα ὑπ' αὐτοῦ διατάγματα πρὸς λύσιν διαφόρων ἐκκρεμῶν εἰσέτι ζητημάτων θέλουσι συλλεγῆ ἰδιαιτέρως. Ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰανουαρίου 535 μέχρι τοῦ θανάτου του ὁ Ἰουστινιανὸς ἐξέδωκε πλεῖστα διατάγματα, γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Νεαραί», σχεδὸν ἅπαντα συντεταγμένα ἑλληνιστ. καὶ τοι ἐπισήμου γλώσσης τοῦ κράτους διατελούσης εἰσέτι τῆς λατινικῆς, καταστρωθέντα κατὰ σειρὰν ἐν ἰδιαιτέρῳ βιβλίῳ ὅπως χρησιμεύσωσιν ὕστερον ὡς βάσις εἰς πλήρη συλλογὴν αὐτῶν. Ἐκ τούτων σώζονται ἤδη 153, συλλεγεῖσαι οὐχὶ ἐκ τοῦ ἐπισήμου βιβλίου, ἀλλ' ἐξ ἰδιαιτέρων συλλογῶν, οἷον Ἰουλιανοῦ τοῦ Ἀντικήνσορος καὶ ἄλλων. Τὰ πλεῖστα τῶν διαταγμάτων τούτων κανονίζουσι τὰ ἀφορῶντα τὴν διοίκησιν καὶ τὴν κυβέρνησιν, ἄλλα δὲ περιλαμβάνουσιν ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις καὶ τ.να ἀφορῶσι τὸ ἀστυκὸν δίκαιον. Ἐν ταῖς Νεαραῖς του ὁ Ἰουστινιανὸς οὐδὲν δεικνύει σέβας πρὸς τὴν συνήθειαν καὶ τὴν παράδοσιν καταργῶν μάλιστα πολλὰ τοῦ ἀρχαίου ῥωμαϊκοῦ δικαίου. Ἐν τῇ Ἀνατολῇ τοὺς Κώδηκας τοῦ Ἰουστινιανοῦ χρησιμεύσαντας ἐπί τινα χρόνον, ὕστερον διεδέχθησαν νέαι συλλογαί, γενόμεναι ὑπὸ τῶν αὐτοκρατόρων Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου καὶ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ. Ἐν τῇ Δύσει ὅμως συνέβη τὸ ἐναντίον· εἰσαχθέντες οἱ Κώδηκες τοῦ Ἰουστινιανοῦ τῷ 554 εἰς Ἰταλίαν προσφάτως κατακτηθεῖσαν, καὶ μετ' ὀλίγον στερηθέντες τὴν συνεχῆ καὶ γενικὴν χρῆσιν, ἀπέκτησαν κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα μεγίστην αὐθεντικότητα ἰσορροποῦσαν πρὸς τὰ ἐθνικὰ ἔθιμα, ὅπερ κατωρθώθη διὰ τῶν προσπαθειῶν τῶν νομικῶν τῆς Βολωνίας, ὧν ἀρχηγὸς ὁ Ἰρνέριος. Ἡ μίμησις τῶν Κωδήκων τοῦ Ἰουστινιανοῦ εἰς τὴν Δύσιν ὑπῆρξεν εὐεργετικωτάτη, ἀπαλλάξασα

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ (Κ. Π.Δ.Α.)

τοὺς λαοὺς αὐτῆς ἀπὸ πολλῶν καταχρήσεων τοῦ τιμαριωτισμοῦ. Οἱ Κώδηκες τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἐδημοσιεύθησαν πολλάκις εἴτε ἰδιαιτέρως εἴτε συνηνωμένοι ἀποτελοῦντες τὴν συλλογὴν τὴν καλουμένην Corpus juris civilis. Μεταξὺ τῶν ἰδιαιτέρων ἐκδόσεων σημειωτέαι αἱ ἑπόμεναι: Τὰ «Ἰνστιτοῦτα» ἐξεδόθησαν ἐν Μαγεντίᾳ, 1468, ἐν Νυρεμβέργῃ, 1529, ἐν Παρισίοις, 1567, ἑτέρα ἐν Παρισίοις, 1585, ἐν Λουγδούνῳ 1593, ἐν Παρισίοις, 1684, ἐν Γοτίγγῃ 1772, ἐν Βερολίνῳ, 1812. Οἱ «Πανδέκται» διῃρέθησαν εἰς τρία μέρη ὑπὸ τῶν νομικῶν τῆς Βολωνίας, ἐξ ὧν ἐξεδόθησαν κατὰ πρῶτον Digestum vetus τῷ 1473, Infortiatum ἐν Βενετίᾳ 1474 καὶ Digestum novum ἐν Βενετίᾳ 1474. Ἡ ἀρχαιοτέρα πλήρης ἔκδοσις τῶν Πανδεκτῶν ἐγένετο ἐν Λουγδούνῳ τῷ 1481. Τῷ 1529 ἐγένετο ἐν Νυρεμβέργῃ ὑπὸ τοῦ Haloander ἔκδοσις τῶν Πανδεκτῶν, ἧς τὸ κείμενον προῆλθεν ἐκ τῆς παραβολῆς τῆς «Βουλγάτας», κειμένου τῶν νομικῶν τῆς Βολωνίας, πρὸς τὸ Φλωρεντινὸν χειρόγραφον, τὸ ἀρχαιότατον τῶν χειρογράφων ἀνευρεθὲν ἐν Πίσῃ καὶ μετενεχθὲν εἰς Φλωρεντίαν τῷ 1406. Τῷ 1553 ἐξεδόθησαν οἱ Πανδέκται εἰς ἕνα τόμον περιέχοντα σχεδὸν κατὰ γράμμα τὸ κείμενον τοῦ φλωρεντινοῦ χειρογράφου· ἡ ἔκδοσις αὕτη εἶναι ἀριστούργημα τυπογραφικόν. Αἱ πρῶται ἐκδόσεις τοῦ «Κώδηκος τοῦ Ἰουστινιανοῦ», ὧν ἡ ἀρχαιοτέρα ἐν Μαγεντίᾳ τῷ 1474 περιέχουσι μόνον τὰ ἐννέα πρῶτα βιβλία τοῦ κώδηκος· ἡ κατὰ τὸ 1530 ἐν Νυρεμβέργῃ ἔκδοσις περιέχει πρῶτον ἤδη τὰ λοιπὰ τρία βιβλία. Τῶν «Νεαρῶν» ἐκδόσεις ἐγίνοντο πλείστας, ἀλλ' ἀναγκαιοτάτη καθίσταται ἡ ἐπὶ πληρεστέρᾳ αὐτῶν ἔκδοσις. Ἡ ἐπωνυμία Corpus juris civilis καὶ τοι ἐφαρμοσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, μόνον ἀπὸ τοῦ 1583 ἐχρησίμευσεν ὡς περιληπτικὸς τίτλος ὁλοκλήρου τῆς νομοθεσίας τοῦ αὐτοκράτορος τούτου. Ὑπομνηματισταὶ τῆς νομοθεσίας τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἀναφέρονται πλεῖστοι.

ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ Β' Ο ΡΙΝΟΤΜΗΤΟΣ, αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου, γεν. τῷ 669, φονευθεὶς κατὰ δεκέμβριον τοῦ 711. Διεδέξατο τὸν ἑαυτοῦ πατέρα Κωνσταντῖνον Δ' τὸν Πωγωνάτον κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 685, ἄγων τὸ δέκατον ἕκτον ἔτος τῆς ἡλικίας. Μικρὸν μετὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασίν του συνωμολόγησε δεκαετῆ ἀνακωχὴν μετὰ τῶν καλίφων Ἀβδὰλ-Μαλὲκ καθ' ἣν ὁ καλίφης ὑπεχρεοῦτο εἰς ἑκατοντάδα ἀπότισιν χιλίων χρυσῶν, ἑνὸς ἵππου καὶ ἑνὸς δούλου, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ εἰς τὴν παραχώρησιν τοῦ τμήματος τῶν εἰσοδημάτων τῆς Κύπρου, Ἀρμενίας καὶ Ἰβηρίας, διὰ δὲ μυστικοῦ ἄρθρου ὁ αὐτοκράτωρ ὑπεχρεοῦτο νὰ παρακωλύσῃ τὰς εἰς τὸ ἀραβικὸν κράτος ἐπιδρομὰς τῶν Μορδαϊτῶν ἢ Μαρωνιτῶν. Ὕστερον αὐτοκράτωρ Λεόντιος ἐπιτραπεὶς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ μυστικοῦ ἄρθρου ἐδολοφόνησε τὸν ἀρχηγὸν τῶν Μαρωνιτῶν Ἰωάννην καὶ κατέπεισε 12 χιλ. ἐκ τῶν ὁπαδῶν τούτων καταλιπόντες τὸν Λίβανον νὰ μεταναστεύσωσιν εἰς Μικρὰν Ἀρμενίαν καὶ εἰς Θρᾴκην, καὶ καταστάντων οὕτω τῶν λοιπῶν ἀνικάνων εἰς παρενόχλησιν τῶν Ἀράβων, οὗτοι ἀνενόχλητοι ἐγκαθιδρύθησαν ἐπὶ τοῦ Ταύρου καὶ τοῦ Ἀντιταύρου περιμένοντες εὐνοϊκὴν περίστασιν ὅπως εἰσβάλωσιν εἰς Μικρὰν Ἀσίαν. Ὁ Ἰουστινιανὸς ἀντὶ νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν εἰρήνην ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, παρήγαγε διὰ τῆς μισαλλοδοξίας του νέας ἐν αὐτῇ διαιρέσεις· χιλιάδες Μανιχαίων ἡσύχως διαβιώσαντες ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Ἀράβων ἀπωλέσθησαν διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου. Τῷ 688 διαβὰς τὴν ὑπὸ τοῦ πατρός του μετὰ τῶν Βουλγάρων συνομολογηθεῖσαν εἰρήνην ἐκέρδησε κατ' αὐτῶν λαμπρὰν νίκην, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν προσβληθεὶς ὑπὸ τῶν Βουλγάρων κατὰ τὰ στενὰ τῆς Ῥοδόπης ἀπώλεσεν ὑπὲρ τὸ ἥμισυ τοῦ στρατοῦ του, καὶ ριψοκινδυνεύσας καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν ἀφίκετο εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐν ἀθλιεστάτῃ καταστάσει. Εἰσβαλόντων κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος τῶν Ἀράβων εἰς Ἀφρικὴν ἀπέστειλεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως μετὰ ἀξιολόγου στρατοῦ στόλον, ἐνισχυθέντα ὑπὸ τῶν φρουρῶν τῆς Σικελίας καὶ ὑπερασπισθέντα θριαμβευτικῶς τὴν Καρχηδόνα κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Ἀράβων Ζοχαΐρ, ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἐπωφεληθῇ ἐκ τῆς ἐπιτυχίας ταύτης διέταξεν ἀνοήτως τὴν ἐκκένωσιν τῆς Κύπρου καταληφθεῖσαν οὕτω καὶ λεηλατηθεῖσαν ὑπὸ τῶν Ἀράβων, οἵτινες ἐνθαρρυνθέντες ἐκ τῆς ἀκαταλήπτου διαγωγῆς τοῦ αὐτοκράτορος εἰσέβαλον εἰς Μικρὰν Ἀσίαν καὶ Μεσοποταμίαν τῷ 692 καὶ κατέκτησαν τὴν Ἀρμενίαν κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος. Ἡ πρὸς ἀνέγερσιν οἰκοδομῶν κλίσις του προήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν ἐπιβολὴν ὑπερβολικῶν φόρων καταστησάντων αὐτὸν ἄγαν μισητὸν εἰς τοὺς ὑπηκόους του. Εἰς τὴν ἀκατάπαυστον ἐφεύρεσιν νέων φόρων συνεργοὺς εἶχε δύο ἐξώλεις, τὸν αἰμοχαρῆ Στέφανον, Πέρσην τὸ γένος καὶ τὸν Μέγαν Λογοθέτην Θεόδωρον μοναχόν, οἵτινες δὲ τῆς τιμωρητικῆς διαγωγῆς των κατήντησαν αὐτὸν ἔτι μισητότερον. Συνεπείᾳ τῆς ἐν τῇ ἀγανακτήσει καὶ ἀπελπισίᾳ δοργανισθείσης ἐπιτροπείας τῇ 695 ὁ Ἰουστινιανὸς διέταξε

τὸν Στέφανον νὰ προσλάβῃ μέρος τῆς φρουρᾶς ἐν καιρῷ νυκτὸς καὶ νὰ φονεύσῃ πάντας τοὺς κατοίκους τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοὺς εὑρεθησομένους ἐκτὸς τῶν οἰκιῶν των. Ἡ διαταγὴ αὕτη ἐγκαίρως γνωσθεῖσα ἐπέσπευσε τὴν ἀνταρσίαν· ὁ στρατηγὸς Λεόντιος πρὸ τριῶν ἐτῶν κρατούμενος ἐν ταῖς φυλακαῖς καὶ ἐπιβιβασθεὶς εἰς πλοῖον ὅπως ἀπέλθῃ εἰς ἐξορίαν περιεκυκλώθη ὑπὸ πλήθους ἐξαιτουμένου σωτηρίαν. Ἀναλαβὼν ἄνευ ἀναβολῆς τὴν ἀρχηγίαν τοῦ λαοῦ ἐδάδισεν εἰς Ἁγίαν Σοφίαν, καὶ ἐντὸς ὀλίγων ὡρῶν ἡ ἀνταρσία ἐπέτυχεν. Ὁ Ἰουστινιανὸς ἀλυσίδετος προσαχθεὶς εἰς τὸν νέον αὐτοκράτορα ἀπήχθη ἐξόριστος εἰς Χερσῶνα ὑποβληθεὶς προηγουμένως εἰς τομὴν τῆς ῥινός, οἱ δὲ δύο αὐτοῦ συνεργοὶ Στέφανος καὶ Θεόδωρος ἐσφάγησαν ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Μετὰ τριετῆ βασιλείαν ὁ Λεόντιος ἐξεθρονίσθη τῷ 698 καὶ περιεκλείσθη ἐντὸς δεσμωτηρίου ὑπὸ τοῦ Τιβερίου Ἀψιμάρου βασιλεύσαντος μέχρι τοῦ 704, ὅτε ὁ Ἰουστινιανὸς ἐπανῆλθεν εἰς τὸν θρόνον. Ἐξορισθεὶς οὗτος εἰς Χερσῶνα μετεχειρίσθη τὴν παραχωρηθεῖσαν αὐτῷ μικρὰν ἐξουσίαν πρὸς βασανισμὸν τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ταύτης, οἵτινες βεβαρυμένοι ἐκ τῶν βιαιοπραγιῶν αὐτοῦ ἀπέφασισαν νὰ φονεύσωσιν αὐτόν, ἀλλ' οὗτος πληροφορηθεὶς τοῦτο ἀπεσύρθη παρὰ τῷ χαγάνῳ τῶν Χαζάρων Βουσίρῳ ὑποδεξαμένῳ αὐτὸν εὐμενῶς καὶ συζεύξαντι μετὰ τῆς ἀδελφῆς του Θεοδώρας. Ἐπειδὴ μετ' ὀλίγον ὁ Βούσιρος ἀπεφάσισε νὰ παραδώσῃ αὐτὸν εἰς τὸν Τιβέριον, οὗτος προλαβὼν κατέφυγε παρὰ τῷ βασιλεῖ τῶν Βουλγάρων Τιβέλει, ὅστις κατὰ συμβουλὴν αὐτοῦ ἀνέλαβεν αἰφνιδίαν ἐπιδρομὴν εἰς τὰς χώρας τοῦ κράτους. Πρὶν ὁ Τιβέριος μάθῃ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἀπὸ Φαναγορίας, οὗτος ἀφίκετο ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔχων ὀπ' ἐαυτὸν 1800 ἱππεῖς καὶ ἐν ἀνταρσίᾳ τοῦ λαοῦ κατέλαβεν ἐκ νέου τὸν θρόνον. Πρώτη αὐτοῦ πρᾶξις ὑπῆρξεν ἡ σφαγὴ τῶν δύο αὐτοκρατόρων Λεοντίου καὶ Τιβερίου καὶ πολυαρίθμων ὀπαδῶν αὐτῶν. Τῶν δωμάτων τὰ ὑπάρχοντα ἐξήνεγκεν εἰς τὴν ἱπποδρομίαν τοῦ βασιλέως τῶν Βουλγάρων ἀπελθόντος μὲν τότε εἰς Βουλγαρίαν, εἰσβαλόντος δὲ τῷ 708 εἰς τὰς βυζαντινὰς χώρας καὶ νικήσαντος τὸν Ἰουστινιανὸν ἐν Ἀγχιάλῳ. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν οἱ Ἄραβες ἐκυρίευσαν τὰ Τύανα καὶ προώδευον ἁρπάζοντες εἰς Μικρὰν Ἀσίαν, ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς ἀντὶ νὰ προσπαθήσῃ νὰ ἀνακτήσῃ ἐκείνας τὰς χώρας τῆς προϊόδου αὐτῶν κατεγίνετο εἰς τὴν συστηματικὴν κατασίωσιν τῶν ὑπηκόων του. Ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι τῆς Ῥαβέννης ἔδειξαν συμπάθειαν δυσαρεσκείας ἕνεκα τῶν καταχρήσεων τοῦ ἐξάρχου των ἀπέστειλε κατ' αὐτῶν στρατὸν προσενεχθέντα σκληρότατα. Τῷ 710 προσκληθεὶς εἰς Νικομήδειαν ὁ πάπας Κωνσταντῖνος τρέμων ἐνεφανίσθη εἰς τὸν αὐτοκράτορα, προτιθέμενον ἐκκλησιαστικὴν μεταῤῥύθμισιν καὶ τὰ μέγιστα ἐξεπλάγη ἰδὼν ὑποδοχὴν εὐμενῆ. Ἐκ Νικομηδείας ὁ Ἰουστινιανὸς ἀπῆρεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀναγκασθεὶς ἐξ ἐπιδρομῆς τῶν Ἀράβων ἀφικομένων μέχρι Χαλκηδόνος. Ἀνίκανος νὰ ἀντιπαραταχθῇ πρὸς τοὺς τρομεροὺς τούτους ἀντιπάλους ἔτριψε τὴν μανίαν του κατὰ τῶν κατοίκων Χερσῶνος, καθ' ὧν ἀπέστειλεν ἰσχυρὸν στόλον ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ πατρικίου Στεφάνου ἀποκαλουμένου «Θηριώδους». Πολλοὶ τῶν Χερσονιτῶν κατώρθωσαν νὰ διαφύγωσιν οἱ δὲ λοιποὶ ἐξηνδραποδίσθησαν ἢ ἀπέθανον ἐν βασάνοις. Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν ὁ στόλος ὑπέστη τρομερὰν τρικυμίαν, καὶ σχεδὸν ὁλόκληρος ἀπωλέσθη. Ὁ Ἰουστινιανὸς ἀπέστειλε νέον στόλον πρὸς συμπλήρωσιν τῆς καταστροφῆς τῶν Χερσωνιτῶν ὁδηγούμενον ὑπὸ τοῦ πατρικίου Μαύρου, καὶ ὅπως ταχύτερον μάθῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκστρατείας μετέβη εἰς Σινώπην. Ἀλλ' οἱ Χερσωνῖται ἀναγορεύσαντες αὐτοκράτορα τὸν ἐξόριστον ἀρμένιον στρατηγὸν Βαρδάνην κληθέντα Φιλιππικὸν ἀντέστησαν τοσοῦτον ἰσχυρῶς, ὥστε ὁ Μαῦρος μὴ δυνηθεὶς νὰ κυριεύσῃ τὴν Χερσῶνα καὶ φοβούμενος νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸν αὐτοκράτορα ἡττημένος συνηνώθη μετὰ τῶν ἀνταρτῶν καὶ παραλαβὼν τὸν ἀναγορευθέντα αὐτοκράτορα καὶ τοὺς λοιποὺς ἀντάρτας ἀπῆρεν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ὁ Ἰουστινιανὸς μαθὼν ἐν Σινώπῃ τὴν κατάληψιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τοῦ Φιλιππικοῦ, τὴν ἐκθρόνισιν ἑαυτοῦ καὶ τὴν σφαγὴν τοῦ υἱοῦ του Τιβερίου, ἠθέλησε νὰ ἀγωνισθῇ κατὰ τῶν ἀνταρτῶν, ἀλλ' οἱ στρατιῶται ἐγκατέλιπον αὐτόν, καὶ ἀρχαῖός τις φίλος του Ἥλιας σκληρῶς ἐξυβρισθεὶς πρότερον ἐφόνευσεν αὐτὸν καὶ ἀπέστειλε τὴν κεφαλήν του εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ὁ Ἰουστινιανὸς ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος ἐκ τῆς δυναστείας τοῦ Ἡρακλείου καταχούσης τὸν θρόνον ἐπὶ ὁλόκληρον αἰῶνα ἐν τῷ προσώπῳ 6 αὐτοκρατόρων. Πρῶτος δὲ αὐτὸς ἐχάραξεν ἐπὶ τῶν νομισμάτων τὴν εἰκόνα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἰουστινιανός, στρατηγὸς βυζαντινός, [illegible] τοῦ Γερμανοῦ καὶ μικρὸς ἀνεψιὸς τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ τοῦ Δ'. γεν. περὶ τὸ 520 μ.Χ. περὶ τὰ τέλη τοῦ ΣΤ' μ.Χ. αἰῶνος. Ὑπηρέτησε τὸ πρῶτον ὑπὸ τὸν θεῖον του κα-

Δημόσια Βιβλιοθήκη
Κοινότητος Ερμούπολης (Σ.Τ.Α.)

τέρα, ἐβοήθησεν αὐτὸν εἰς τὴν ἐν Ἰλλυρίᾳ συνέθροισιν τοῦ στρατοῦ τοῦ μέλλοντος τῷ 550 νὰ εἰσβάλῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν αὐτοῦ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐπολέμησε τοὺς Σλαβούνους μετὰ τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ του Ἰουστίνου. Βραδύτερον διώκησε τὰ ἐπικουρικὰ στρατεύματα τοῦ Ἀλβοΐνου κατὰ τοῦ Θρασιμόνδου βασιλέως τῶν Γεπιδῶν. Τῷ 576 ὁ Τιβέριος καίσαρ τότε, διώρισεν αὐτὸν στρατάρχην κατὰ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Χοσρόου εἰσβαλόντος εἰς Ἀρμενίαν, καὶ παρεχώρησεν αὐτῷ στρατὸν ἐξ 15ου χιλ. Γερμανῶν καὶ Σκυθῶν μισθοφόρων. Ὁ Ἰουστινιανὸς ἀπαντήσας τὸν Χοσρόην ἐν Μελιτινῇ, πόλει τῆς Μικρᾶς Ἀρμενίας καὶ συγκροτήσας μετ' αὐτοῦ πεισματωδεστάτην μάχην ἐνίκησεν αὐτόν. Ὁ Χοσρόης ἀπεσύρθη εἰς τὰ ἐνδότατα τοῦ κράτους του, ἐνῷ ὁ Ἰουστινιανὸς διήρχετο νικητὴς τὰς βορείας ἐπαρχίας τῆς Περσίας καὶ εἰσέβαλε μέχρι τῆς Ὑρκανίας, ὅπου ἐξεχείμασε. Κατὰ τὸ προσεχὲς ἔαρ ἐπέστρεψεν ἀνενόχλητος εἰς Ἀρμενίαν, ἀλλ' ἐκεῖ προκαταληφθεὶς ὑπὸ τοῦ πέρσου στρατηγοῦ Ταμχοσρόου ἐνικήθη. Ἀποτέλεσμα τῆς ἥττης ταύτης ὑπῆρξεν ἡ αἰφνιδία διακοπὴ τῶν περὶ εἰρήνης διαπραγματεύσεων ἀρξαμένων κατ' αἴτησιν τοῦ Χοσρόου καὶ ἡ ἐξακολούθησις τοῦ πολέμου ἄνευ ἐλπίδος προσεχοῦς λήξεως αὐτοῦ. Δυσαρεστηθεὶς ὁ Τιβέριος ἐκ τῆς τελευταίας διαγωγῆς τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἀνεκάλεσεν αὐτὸν διορίσας διάδοχον τὸν Μαυρίκιον ἀρχηγὸν τῶν σωματοφυλάκων. Ὁ Ἰουστινιανὸς ὀργισθεὶς διὰ τὴν ἀνάκλησιν ταύτην, ἣν ἐφρόνει ἀδίκως, μετέσχε τῷ 578 συνωμοσίας σκοπὸν προτιθεμένης τὸν φόνον τοῦ Τιβερίου τὴν ἡμέραν τῆς στέψεώς του ὡς αὐτοκράτορος καὶ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασιν ἑαυτοῦ. Εἴτε ἀπελπισθεὶς περὶ ἐπιτυχίας τῆς ἐπιχειρήσεως, εἴτε ἀλλοχρόνως ὑπὸ τῆς συνειδήσεώς του, ἀνήγγειλε πάντα εἰς τὸν Τιβέριον, ὅστις ἐσυγχώρησεν αὐτόν. Ἡ ἐπιείκεια αὕτη ἐδεν ἐσωφρόνισε τὸν Ἰουστινιανόν, ὅστις κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐνθρῤῥυνόμενος ἐκ τῆς ἀπουσίας τοῦ αὐτοκράτορος καὶ παρακινούμενος ὑπὸ τῆς χήρας τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστίνου Β' ἀνέκαμψε τὴν συνωμοσίαν. Ἀνακαλυφθείσης ταύτης καὶ ἀποτυχούσης, ὁ Τιβέριος συνεχώρησε τὸν Ἰουστινιανὸν καὶ τὸ δεύτερον, μηδὲ τῆς περιουσίας του στερήσας αὐτόν.

ΙΟΥΣΤΙΝΟΠΟΛΙΣ, πρώην Αἰγῶσσα, σήμερον Capo d'Istria, πόλις τῆς Ἰστρίας ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ Α' καὶ μετονομασθεῖσα πρὸς τιμὴν αὐτοῦ.

ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ (ἅγιος), ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυς, πατὴρ τῆς ἐκκλησίας, εἷς τῶν πρώτων ἀπολογητῶν τοῦ χριστιανισμοῦ, γενν. ἐν Σιχὲμ, ἀρχαίᾳ πρωτευούσῃ τῆς Σαμαρείας, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Β' μ. Χ αἰῶνος, ἀποθ. ἐν Ῥώμῃ διὰ μαρτυρίου ἐπὶ τῆς βασιλείας Μάρκου Αὐρηλίου περὶ τὸ ἔτος 167. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Πρίσκος καὶ ὁ πάππος Βάκχιος, Ἕλληνες τὴν καταγωγὴν μετῴκησαν πιθανῶς εἰς Σιχὲμ μετὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Οὐεσπασιανοῦ ἀποταλείσης αὐτόθι ἀποικίας. Βαθείας καὶ ποικίλης παιδείας ἀνὴρ ὁ Ἰουστῖνος ἐπεδόθη μετὰ ζήλου εἰς τὴν ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν, προσλαβὼν κατὰ σειρὰν διδασκάλους αὐτῆς, στωϊκὸν φιλόσοφον, περιπατητικὸν, πυθαγόρειον καὶ τέλος ἀφιερωθεὶς εἰς τὴν πλατωνικὴν φιλοσοφίαν, ἣν μετεχειρίσθη ὡς γέφυραν πρὸς τὸν χριστιανισμόν. Τριακονταετὴς τὴν ἡλικίαν παραδεξάμενος τὴν θρησκείαν ταύτην, ἐξηκολούθησε φέρων στολὴν πλατωνικοῦ φιλοσόφου, καὶ ἤρξατο συζητῶν ἐν ἀσφαλείᾳ περὶ τῶν φιλοσοφικῶν καὶ θρησκευτικῶν ζητημάτων. Μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰουστίνου ὁ χριστιανισμὸς κατεδιώκετο διὰ τῆς βίας, ὑπὸ δὲ τῶν φιλοσόφων περιεφρονεῖτο, οὐδόλως τιθέμενος ὑπ' αὐτῶν ὡς ἀντικείμενον ἐρεύνης καὶ ἐπικρίσεως. Πρῶτος συγγράψας κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ φιλόσοφος ὑπῆρξεν ὁ Κέλσος, πρὸς ὃν ἀπήντησαν ἀπολογούμενοι ὑπὲρ τοῦ χριστιανισμοῦ ὁ Κοδράτος καὶ ὁ Ἀριστείδης. Αἱ ἀπολογίαι αὐτῶν μὴ διασωθεῖσαι μέχρις ἡμῶν ἀνεχαλκεύσαν στιγμιαίως τὸν διωγμὸν, ὅστις ὅμως ἐπαναληφθεὶς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς βασιλείας τοῦ Ἀδριανοῦ, ἐξηκολούθει ὅτε ὁ Ἰουστῖνος εὑρισκόμενος τότε ἐν Ῥώμῃ ἔγραψε τὴν πρώτην ὑπὲρ τοῦ χριστιανισμοῦ ἀπολογίαν του ἀπευθυνομένην εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ἀντωνῖνον τὸν Εὐσεβῆ, εἰς τὸν θετὸν αὐτοῦ υἱὸν, εἰς τὴν γερουσίαν καὶ εἰς τὸν ῥωμαϊκὸν λαόν. Ἐν τῇ ἀπολογίᾳ ταύτῃ γεγραμμένῃ πρὸ τοῦ 159 ὁ Ἰουστῖνος θεωρεῖ τὸν χριστιανισμὸν οὐχὶ πολέμιον ἀλλὰ συμπλήρωμα τῆς φιλοσοφίας καὶ ἰδίως τῆς στωϊκῆς καὶ περιγράφει τὰ ἔθιμα τοῦ πρώτου χριστιανισμοῦ. Φαίνεται ὅτι ἐπήνεγκε αὐτῇ ἀποτέλεσμα, καθ' ὅσον ἐπὶ τοῦ Ἀντωνίνου ἡ ἀρτιγενὴς θρησκεία ἔσχεν ἀνάπαυσιν. Μετὰ τὴν συγγραφὴν τῆς ἀπολογίας του ὁ Ἰουστῖνος καταλιπὼν τὴν Ῥώμην περιηγήθη τὴν Ἀσίαν, καὶ συναντήσας ἐν Ἐφέσῳ σοφόν τινα Ἰουδαῖον ἔσχε μετ' αὐτοῦ συνδιάλεξιν διασωθεῖσαν μέχρις ἡμῶν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Διάλογος μετὰ Τρύφωνος τοῦ Ἰουδαίου». Ὁ διάλογος οὗτος ἐπισπεύσας τὴν ἐμφάνισιν τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἰουστίνου εἶχε

νέα ὑπεράσπισις τῶν δογμάτων τοῦ χριστιανισμοῦ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀντωνίνου ἐπανελήφθη ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμός. Ὁ Ἰουστῖνος ἐπιστρέψας εἰς Ῥώμην καὶ μισούμενος ὑπὸ τῶν φιλοσόφων, ἰδίως δὲ ὑπὸ κυνικοῦ τινος φιλοσόφου καλουμένου Κρησκεντίου, συνέταξε δευτέραν ἀπολογίαν ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν πιθανῶς μεταξὺ τῶν ἐτῶν 161 καὶ 166. Ἐν τούτοις ἐπαναλαμβάνων σφοδρότερον τὴν ἰδέαν ὅτι ὁ χριστιατισμὸς εἶναι συμπλήρωσις τῆς φιλοσοφίας ἐπιπίπτει κατὰ τῶν θεῶν καὶ τῶν εἰς αὐτοὺς θυσιῶν. Συνέπεια τῆς δευτέρας αὐτοῦ ἀπολογίας ὑπῆρξεν ἡ εἰς θάνατον καταδίκη του ἐκτελεσθεῖσα περὶ τὸ 167. Τὸ χαρακτηρίζον τὸν Ἰουστῖνον εἶναι ὅτι τὸν χριστιανισμὸν δὲν θεωρεῖ βιαίαν διάρρηξιν μετὰ τῆς ἐπιστήμης, ἀλλ συμπλήρωσιν αὐτῆς. Εἰς τὸ ὕφος του ὑπάρχει σαφήνεια, οὐχὶ ὅμως εὐγλωττία, χάρις, τάξις, μέθοδος. Τὰ μόνα ἀναμφισβήτητα σωζόμενα συγγράμματα τοῦ Ἰουστίνου εἶναι τὰ ἤδη μνημονευθέντα. Ἄλλα συγγράμματα ἐνυπάρχοντα ἐν ἁπάσαις ταῖς ἐκδόσεσιν ἀπεδείχθησαν ὑπὸ τῶν κριτικῶν ὡς νόθα: τοιαῦτα εἶναι τὸ Περὶ Μοναρχίας διαλαμβάνον περὶ τῆς ἑνότητος τοῦ θεοῦ, Πρὸς τοὺς Ἕλληνας, Λόγος παραινετικὸς πρὸς Ἕλληνας, Ἐπιστολὴ πρὸς Διόγνητον. Τὰ λοιπὰ ἀποδιδόμενα αὐτῷ συγγράμματα εἶναι ἀναμφιβόλως νόθα. Ἀπωλέσθησαν πολλὰ συγγράμματα αὐτοῦ μνημονευόμενα ὑπὸ τοῦ Εὐσεβίου· τοιαῦτα εἶναι: Περὶ θείας μοναρχίας, Ψάλτης, οὗ τινος τὸ ἀντικείμενον ἄγνωστον, Σύγγραμμα κατὰ τῆς εἰδωλολατρείας, ἐν ᾧ διεπραγματεύετο περὶ φύσεως τῶν δαιμόνων, Ἱστορικὴ πραγματεία περὶ τῆς φύσεως τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, Πραγματεία κατὰ τῶν αἱρέσεων καὶ ἰδίως κατὰ τοῦ Μαρκίωνος. Πλεῖσται ἐγένοντο ἐκδόσεις τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἁγίου Ἰουστίνου, ἐξ ὧν μνημονεύομεν τὴν ἐν Ἰένῃ ὑπὸ Ὄθωνος 1847—1848 εἰς 3 τόμους περιλαμβανομένην ἐν τῇ σειρᾷ τῇ ἐπιγραφομένῃ Corpus Apologetarum Christianorum saeculi secundi.

Ἰουστῖνος, ἱστορικὸς ῥωμαῖος, ἀγνώστου ἐποχῆς, πρὸ τοῦ πέμπτου μ. Χ αἰῶνος. Σῴζεται σύγγραμμα αὐτοῦ ἐπιγραφόμενον Justini Historiarum Philipicarum Libri XLIV. Ὁ συγγραφεὺς ἐν τῷ προοιμίῳ ἀναγγέλλει ὅτι τὸ σύγγραμμά του ἐξήχθη ἐλλιπέστερον ἐκ τῆς γενικῆς ἱστορίας (totius orbis historia) τῆς συνταξαμένης ὑπὸ Τρόγου Πομπηίου. Τὰ πλεῖστα τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ ὀνόματος τοῦ συγγραφέως Justinus, ἕτερα ὅμως φέρουσιν Justus. Ἐκ τοῦ χωρίου τοῦ Η. Βλίου ἐξάγεται ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἔζη καθ' ἣν ἐποχὴν εἶχε σχηματισθῇ τὸ βυζαντινὸν κράτος. Αἱ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ προοιμίου εὑρισκόμεναι λέξεις Imperator Antonine ἐν οὐδενὶ χειρογράφῳ εὑρισκόμεναι φαίνεται ὅτι παρεισετέθησαν ὑπὸ τῶν πρώτων ἐκδοτῶν συγχεόντων αὐτὸν μετὰ τοῦ ἁγίου Ἰουστίνου, ζῶντος κατὰ τὸν Β' μ. Χ αἰῶνα. Πρῶτος περὶ τοῦ Ἰουστίνου ὁμιλεῖ ὁ ἅγιος Ἱερώνυμος. Ἐκατηγορήθη ὁ Ἰουστῖνος ὅτι κακίστην ἔκαμε χρῆσιν τῆς συντομίας παραλείψας οὐσιωδέστατα γεγονότα καὶ ἐπεκτείνας τὴν ἔκθεσιν γεγονότων ἥττονος ἀξίας, ἀλλ' ἡ κατηγορία αὕτη δὲν εἶναι δικαία. Ἐκδόσεις τοῦ Ἰουστίνου ἐγένοντο πλεῖσται· ἀρχαιοτάτη εἶναι ἡ ἐν Βανδούῃ, 1470, εἰς 4ον, ὑπὸ Jenson· ἡ πρώτη λατινικὴ ἔκδοσις εἶναι ἡ ὑπὸ Μάρκου Ἀντωνίου Σαβελλικοῦ ἐν Βενετίᾳ, 1490, 1497, 1507 εἰς φύλλον. Ταύτην ὑπερέβη ἡ τοῦ Ἄλδου, ἐν Βενετίᾳ 1522 καὶ μάλιστα ἡ τοῦ Bongars ἐν Παρισίοις, 1581, εἰς 8ον· ἐκ τῶν κατόπιν ἐκδόσεων ἀρίστη εἶναι ἡ τοῦ Γραιβίου ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν, 1683, τοῦ Hearne ἐν Ὀξωνίᾳ, 1795, τοῦ Γρονοβίου ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν, 1719, 1760 τοῦ Frotscher, ἐν Λειψίᾳ, 1827, εἰς τόμους 3 καὶ τοῦ Dübner, 1839 Μεταφράσεις τοῦ Ἰουστίνου πλεῖσται ἐγένοντο εἰς τὰς κυριωτέρας εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ἰουστῖνος ὁ πρεσβύτερος, αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου, γενν. τῷ 450 βασιλεύσας ἀπὸ τοῦ 518 μέχρι τοῦ 527. Καταγωγῆς σλαυϊκῆς ἢ γοτθικῆς ἐγεννήθη ἐν Ταυρησίῳ τῆς Δαρδανίας. Βαρυθεὶς ἐκ τοῦ ποιμενικοῦ ἐπαγγέλματος, ὅπερ παιδιόθεν ἐξήσκει μετέβη μετὰ δύο φίλων του εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς ζήτησιν τύχης ἐπὶ Λέοντος Α'· ὑψηλοῦ ἀναστήματος καὶ ῥωμαλαίου ἐξωτερικοῦ κατετάχθη εἰς τὴν φρουράν. Ἕνεκα τῆς γενναιότητός του τάχιστα διεκρίθη ἐν τοῖς κατὰ τῶν Ἰσαύρων καὶ τῶν Περσῶν πολέμοις καὶ διαδοχικῶς προεβιβάσθη εἰς τὰ ἀξιώματα δημάρχου, κόμητος, γερουσιαστοῦ καὶ τέλος ἀνωτάτου ἀρχηγοῦ τῆς φρουρᾶς. Τὴν θέσιν ταύτην κατεῖχεν ἐπὶ Ἀναστασίου, ὅτε ἔλαβε μεγίστας χρηματικὰς ποσότητας ὑπὸ τοῦ εὐνούχου Ἀμαντίου, πρωθυπουργοῦ τοῦ Ἀναστασίου, ὅπως προσελκύσῃ τὸν στρατὸν ὑπὲρ τοῦ Θεοδότου. Ὁ Ἀμάντιος νομίζων ὅτι ὁ Ἰουστῖνος στρατιώτης ἁμαθὴς μήτε ἀνάγνωσιν μήτε γραφὴν γνώσεων καὶ ὁμοίαζων κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Προκοπίου μέλλων τῶν Ἡρακλῆ ἢ τῶν Ἕρμῆ ὅτε ἤθελε κάμει κατάχρησιν τῆς ἁπλοτητός των, ἢ κατέθηκε τὰ μέγιστα, καθ' ὅσον ὁ Ἰουστῖ-

ΑΝΟΙΧΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωφελὴς Βιβλιοθήκη
Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν (Ν.Π.Ι.Δ.)

νος εἰργάσθη διὰ τῶν χρημάτων ἐκείνων ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καὶ ὅτε ἀπέθανεν ὁ Ἀναστάσιος τῇ 10 Ἰουλίου 518, ἡ φρουρὰ ἀνεκήρυξεν αὐτοκράτορα οὐχὶ τὸν Θεοδάτον, ἀλλὰ τὸν Ἰουστῖνον. Ὁ νέος αὐτοκράτωρ ἀναγνωρίζων ἑαυτὸν ἀνίκανον εἰς τὴν διοίκησιν, κατέλιπε τὴν διεύθυνσιν τῶν ὑπηκόων εἰς τὸν ταμίαν Πρόκλον, ἄνδρα τίμιον καὶ ἱκανόν. Ὁ Ἀμάντιος ἀγανακτήσας διότι ἠπατήθη ὑπὸ χονδροῦ καὶ ἀμαθοῦς στρατιώτου συνώμοσε κατ' αὐτοῦ μετὰ τοῦ Θεοδάτου· ἀλλ' ἀνακαλυφθείσης τῆς συνωμοσίας οἱ δύο ἀρχηγοὶ αὐτῆς κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον κατηγορούμενοι ἐπὶ αἱρέσει καὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ, καὶ πολλοὶ τῶν συνενόχων των ὑπέστησαν τὴν αὐτὴν τύχην. Τῷ 519 ὁ Ἰουστῖνος θερμὸς ὑπασπὸς τῆς ὀρθοδοξίας ἔλαβεν αὐστηρὰ μέτρα κατὰ τῶν εὐτυχιανῶν καὶ συνωμολόγησε μετὰ τοῦ πάπα Ὁνωρίου κανονισμόν, δι' οὗ ἐπί τινα χρόνον ἀποκατέστη ἡ μεταξὺ τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Ῥώμης καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἁρμονία. Τῷ 520 υἱοθέτησε τὸν ἀνεψιόν του Ἰουστινιανὸν καὶ ἐνεπιστεύθη αὐτῷ μέγα μέρος τῆς ἀνωτάτης ἀρχῆς. Αἱ πρῶται πράξεις τοῦ Ἰουστινιανοῦ παρήγαγον δυσαρέσκειαν μεγίστην. Ἡ φατρία τῶν Πρασίνων ἀγανακτήσασα διὰ τὴν δαλοφορίαν ἑνὸς τῶν ἀρχηγῶν αὐτῆς τοῦ Γότθου Βιταλιανοῦ ἐπεδόθη εἰς βιαιοπραγίας, ἃς μὴ δυνηθεὶς ὁ Ἰουστινιανὸς νὰ καταβάλῃ ἀπέκρυψεν ἀπὸ τοῦ αὐτοκράτορος. Ἐν τούτοις ὁ Ἰουστῖνος πληροφορηθεὶς ἐπὶ τέλους περὶ αὐτῶν ἐπεφόρτισε τὸν ἔπαρχον Θεοδάτον νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν τάξιν ἐν τῇ πρωτευούσῃ. Συγχρόνως ἐπράτωσε διὰ παραχωρήσεως φρονίμου τὴν μετὰ τοῦ βασιλέως τῶν Ὀστρογότθων Θεοδωρίχου διαφοράν περὶ ὑπάτων ἐνδοὺς εἰς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ Θεοδωρίχου νὰ διορίσῃ ὁ ἴδιος τοὺς ὑπάτους καὶ ὁ κύριος τῆς Ῥώμης. Σοβαρωτέρα ἦρις ἐπῆγεν τὸν πόλεμον μεταξὺ τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους καὶ τῶν Περσῶν. Ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Καβάδης ἀντεποιεῖτο τῆς Κολχίδος καὶ τῆς Λαζικῆς καὶ ἐπεθύμει τὴν τοῦ εὐνοουμένου υἱοῦ του, τοῦ δευτέρου παρ' ἡμῖν Χοσρόου ὑπὸ τοῦ Ἰουστίνου υἱοθέτησιν. Τῷ Ἰουστίνου ἀποποιηθέντος κατὰ συμβουλὴν τοῦ Πρόκλου προῒδόντος τὸν ἐκ τῆς παραδοχῆς τῶν προτάσεων τούτων κίνδυνον, ὁ Καβάδης εἰσέβαλεν εἰς τὰς ἐν τῷ Καυκάσῳ ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας. Ὁ Βελισάριος πρῶτον ἦλθε ἀναφαινόμενος ἐν τῇ Ἱστορίᾳ, ἀποσταλεὶς κατὰ τῶν Περσῶν ἀπέτυχε μὲν εἰς τὴν ἐκστρατείαν, οὐχ ἧττον ὅμως διεφάνθη ὁ οἰκιστὴς τοῦ φρουρίου Δάρας κειμένου ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Μεσοποταμίας καὶ τῆς Συρίας καὶ ὁ πόλεμος ἐξηκολούθησεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἄνευ σπουδαίων συμβάντων. Τῷ 525 σεισμοὶ καὶ πλημμύραι κατέστρεψαν ἐπισήμους τινὰς πόλεις τοῦ κράτους, οἷον τὴν Ἔδεσσαν, Ἀναζάρβαν καὶ Πομπηϊούπολιν ἐν Ἀσίᾳ καὶ τὴν Κόρινθον καὶ Δυρράχιον ἐν Εὐρώπῃ. Τρομερωτάτη ὅμως ὑπῆρξεν ἡ καταστροφὴ τῆς Ἀντιοχείας· τῇ 14 μαΐου τοῦ 526 κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Ἀναλήψεως σφοδρὸς σεισμὸς ἐγένετο ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ παρήγαγεν ἐν ἀκαρεῖ γενικὴν πυρκαϊάν· ἐλάχιστον μόνον μέρος τῶν κατοίκων ἠδυνήθη νὰ διασωθῇ, οἱ δὲ λοιποὶ ἐτάφησαν ὑπὸ τὰ ἐρείπεια ἢ περιεκυκλώθησαν ὑπὸ τῶν φλογῶν· οἱ βυζαντινοὶ ἱστορικοὶ ἀναβιβάζουσι τὸν ἀριθμὸν τῶν θυμάτων εἰς 250 χιλ. Ἐπὶ τῷ τρομερῷ τούτῳ ἀκούσματι ὁ Ἰουστῖνος διέταξε παύσιν τῶν παραστάσεων καὶ ἐκτέλεσιν λιτανείας, εἰς ἣν ἐνεφανίσθη καὶ ὁ ἅγιος ἄνευ διαδήματος φέρων στολὴν πένθιμον, συγχρόνως δὲ πᾶν μέτρον ἔλαβε πρὸς ἐπανόρθωσιν τοῦ δυστυχήματος κατὰ τὸ δυνατὸν καὶ ἀφίεσε ποσότητα 50 ἑκατομμυρίων διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῆς Ἀντιοχείας. Κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 527 αἰσθανόμενος ἑαυτὸν προσβεβλημένον ὑπὸ θανατηφόρου ἀσθενείας κατέστησε τὸν Ἰουστινιανὸν κοινωνὸν τῆς αὐτοκρατορίας, καὶ ἀποθανὼν τῇ 1 αὐγούστου εἰς ἡλικίαν 87 ἐτῶν ἐτάφη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς ἁγίας Εὐφημίας, παρὰ τὴν σύζυγόν του Εὐφημίαν, ἥτις ἐπίσης ἀγράμματος καὶ χωρικὴ, ἀλλὰ τιμία καὶ εὐσεβὴς οὐδέποτε ἀνεμίχθη εἰς τὰ πολιτικά.

Ἰουστῖνος Β', ὁ Νεώτερος, αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου, 565—578, υἱὸς Δουλκισσίμου καὶ Βιγιλαντίας, ἀδελφῆς τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ. Εἶχε μὲν ὁ Ἰουστινιανὸς ἑτέρους δύο ἀνεψιοὺς Βεδουάριον καὶ Μάρκελλον καὶ δύο μικροὺς ἀνεψιοὺς Ἰουστῖνον καὶ Ἰουστινιανὸν υἱοὺς τοῦ Γερμανοῦ, ἀλλ' ὁ υἱὸς τῆς Βιγιλαντίας προσελκύσατο τὴν εὔνοιαν αὐτοῦ διαμένων πάντοτε ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ νυμφευθεὶς τὴν ἀνεψιὰν τῆς αὐτοκρατείρας Θεοδώρας Σοφίαν. Ἀποθανόντος τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἡ Γερουσία ἀνηγόρευσεν αὐτὸν διὰ νυκτὸς αὐτοκράτορα μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἐγγράφου χαρακτηρισθέντος ὡς διαθήκης τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἀπὸ πρωΐας ὁ νέος ἡγεμὼν μετέβη εἰς τὸ Ἱπποδρόμιον περιμενόμενος ἐκεῖ ὑπὸ ἀπειραρίθμου πλήθους. Ἐδημηγόρησε πρὸς τὸ πλῆθος, ἀνήγγειλε γενικὴν ἀμνηστείαν καὶ ἔδωκε τὴν ἀπότισιν πάντων τῶν χρεῶν τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Τὰ πρῶτα τοῦτα μέτρα ὑπερεχόμενα καλῆς βασιλείας ἐπηκολούθησεν ἡ ὑπ' αὐτοῦ, καὶ τοι ὀρθοδοξότατου, ἀνάκλησις πάν-

Δημοσιευτική Βιβλιοθήκη

των τῶν ἕνεκα λόγων θρησκευτικῶν ἐξορίσεων, ἐκτὸς τοῦ Εὐτυχίου, καὶ οὕτως ἡ ἐκκλησία ἀπήλαυσεν ἐπὶ πεντήκοντα ἔτη ἡσυχίαν. Ὁ χρυσοῦς αἰὼν ἐφαίνετο ἀνατείλας διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὰς ἐπαρχίας· ἀλλ' ὁ Ἰουστῖνος ὅσην φρόνησιν ἔδειξε κατ' ἀρχὰς, τοσαύτην ἀφροσύνην κατόπιν. Δυσηρέστησε τὸν βασιλέα τῆς Περσίας Χοσρόην ὑποδεξάμενος μετ' ὑφηλοφροσύνης τὸν ἀπεσταλμένον αὐτοῦ· ἀπέπεμψε περιφρονητικῶς τοὺς ἀπεσταλμένους τῶν Ἀβάρων προσφέροντας αὐτῷ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἔθνους των καὶ ἀπαιτοῦντας τὰ συνήθη δῶρα· διέταξε τῷ 566 τὴν δολοφονίαν τοῦ ἐξαδέλφου του Ἰουστίνου ἐμπειροτάτου στρατηγοῦ διοικοῦντος τὰς παραδουναβίους χώρας· ἐτιμώρησεν ὡμῶς τοὺς πολυαρίθμους φίλους τοῦ δολοφονηθέντος πρίγκηπος τοὺς μὴ ἀποκρύψαντας τὴν ἀγανάκτησίν των· ἐξαντλήσας τοὺς θησαυροὺς τοῦ κράτους διὰ τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν πολυαρίθμων πιστωτῶν τοῦ Ἰουστινιανοῦ, συνήθροισε νέους διὰ καταπιεστικοῦ καὶ ἀρπακτικοῦ οἰκονομολογικοῦ συστήματος πολλῷ χείρονος τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ βληθέντος εἰς ἐνέργειαν. Εἰς τοσαῦτα αἴτια μίσους προσίθηκε μέτρον, οὗτινος ἄμεσον ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ὁ διαμελισμὸς τοῦ κράτους. Ὁ Ἀλβοῖνος, βασιλεὺς τῶν Λομβαρδῶν, ἐπιθυμῶν σφοδρῶς τὴν κατάκτησιν τῆς Ἰταλίας μόνον ἐκτοῦ Ναρσῆ κυβερνῶντος ἐν Ῥαβέννῃ ἀνεχαιτίζετο. Ἐπειδὴ ὁ Ναρσῆς ἦν προκεχωρηκὼς τὴν ἡλικίαν, ὁ Ἀλβοῖνος ἀπεφάσισε νὰ περιμείνῃ τὸν θάνατόν του καὶ ἐν τῷ μεταξὺ νὰ ὑποτάξῃ τοὺς Γεπίδας. Ἔκτοτε ἕκαστος ἠδύνατο νὰ προβῇ τὴν προσεχῆ εἰς Ἰταλίαν εἰσβολὴν τῶν Λομβαρδῶν, καὶ ὁ Ἰουστῖνος ὤρειλε νὰ συγκεντρώσῃ τὰς δυνάμεις του εἰς τὰς πεδιάδας τοῦ Πάδου καὶ νὰ θέσῃ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ναρσῆ τοὺς θησαυροὺς καὶ τοὺς στρατιώτας του. Ἀντὶ τούτου ὁ Ἰουστῖνος ἐνδοὺς εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς αὐτοκρατείρας Σοφίας ἀποστερρομένης τὸν Ναρσῆν διέταξεν αὐτὸν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν μετακομίζων καὶ τὸν ἐν Ῥαβέννῃ δημόσιον θησαυρόν. Τοῦ Ναρσῆ παραστήσαντος μεταξὺ τὸν κίνδυνον λομβαρδικῆς εἰσβολῆς, νέα ἀπεστάλη αὐτῷ διαταγὴ ὑπὸ τοῦ Ἰουστίνου μᾶλλον κατεπείγουσα καὶ ἐπιστολὴ τῆς αὐτοκρατείρας ἐξυβριστική. Κατὰ τὴν πρώτην ὁρμὴν τῆς ἀγανακτήσεώς του ὁ Ναρσῆς παρεκίνησε τὸν Ἀλβοῖνον νὰ εἰσβάλῃ εἰς Ἰταλίαν, καὶ ὅτε μετενόησε διὰ τὴν ὑποβολὴν αὐτοῦ πρᾶξιν, οἱ Λομβαρδικοὶ στρατηγοὶ ἦσαν ἤδη κύριοι τοῦ πλείστου τῶν Ἄλπεων. Τῷ 568 ὁ Ἀλβοῖνος διέβη τὰς Ἰουλιανὰς Ἄλπεις μετὰ τῶν Λομβαρδῶν του, εἰς οὓς προσετέθησαν ἀποσπάσματα Βαυαρῶν, Σουήβων, Σαξώνων καὶ ἄλλων Γερμανῶν. Ὁ διάδοχος τοῦ Ναρσῆ Λογγῖνος δὲν ἐπρονόησε περὶ ὀχυρώσεως τῶν στρατηγικῶν θέσεων καὶ οἱ βέρβαροι ὡς χειμάρρους διεχύθησαν εἰς τὰς πεδιάδας τῆς βορείου Ἰταλίας. Πρώτη ὑπετάγη ἡ πόλις Forum „Jullii καταστᾶσα πρωτεύουσα τιμαριωτικοῦ δουκάτου τῆς Φριουλης. Ἧς πρῶτος δοὺξ ἀνηγορεύθη ὁ Γρασοῦλφος. Ἡ Ἀκηλία ὑπέστη τὴν αὐτὴν τύχην, καὶ οἱ κάτοικοί της κατέφυγον εἰς τὰς νήσους τῆς Βενετίας. Τῷ 569 ὁ Ἀλβοῖνος ἐκυρίευσε τὴν Μαντοβαν, κατέκτησε τὴν Λιγουρίαν καὶ τῇ 6 σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους εἰσελθὼν εἰς Μεδιόλανον ἐστέφθη βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐκυρίευσε μέγα μέρος τῆς κεντρικῆς Ἰταλίας καὶ ἵδρυσε δεύτερον τιμαριωτικὸν δουκάτον τοῦ Σπολέτου, οὗτινος πρῶτος δοὺξ ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν αὐτοῦ ἐγένετο ὁ Φαροάλδος. Τετάρτη ἐκστρατεία ἀπώθησε τοὺς Βυζαντινοὺς μέχρι τῆς χερσονήσου τοῦ Βρουττίου καὶ ἐπήνεγκε τὴν ἵδρυσιν τοῦ δουκάτου τοῦ Βενεβέντου. Μόνον ἡ Ῥώμη, ἡ Ῥαβέννα καὶ τινα ἄλλα μέρη ἀντέστησαν εἰς τοὺς ἐπιδρομεῖς καὶ διέμειναν ὑπὸ τὴν αὐτοκρατορικὴν κυριαρχίαν. Ἐνῷ ἀπεσπᾶτο οὕτως ἡ Ἰταλία ἀπὸ τῶν Βυζαντινῶν, ὁ Ἰουστῖνος παρεμυθεῖτο ἐν ταῖς ἡδοναῖς καὶ κατέλειπε τὴν κυβέρνησιν εἰς τὴν σύζυγον καὶ τοὺς ὑπουργούς του. Τὸ κράτος περιεπλέχθη προσέτι εἰς ἐπικίνδυνον πόλεμον μετὰ τῶν Περσῶν. Τῶν Ἰβήρων κατῶν Περσαρμενίων ὑποσχεθέντων ἀναγνώρισιν τῆς κυριαρχίας τοῦ Ἰουστίνου, ἐὰν συγκατετίθετο νὰ προστατεύσῃ αὐτοὺς κατὰ τοῦ Χοσρόου, ὁ αὐτοκράτωρ παρεδέξατο καὶ ὁ πόλεμος ἤρχισε τῷ 572. Ὁ Μαρκιανὸς ὁ πρῶτος ἐπιτραπεὶς τὴν διεύθυνσιν τοῦ πολέμου τούτου εὑρὼν τὰ μεθόρια ἀπροφύλακτα ἐσχημάτισε τάχιστα στρατὸν, ἐνίσχυσεν αὐτὸν δι' ἀποσπασμάτων τῶν καυκασίων φυλῶν καὶ περιεκύκλωσε τὴν Νίσιβιν. Ὁ Χοσρόης ἐπῆλθε πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ φρουρίου μετὰ 100 χιλ. ἀνδρῶν. Μάχη ἐπέκειτο, ὅτε ὁ Μαρκιανὸς ἀνεκλήθη εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ διωρίσθη ἀντ' αὐτοῦ ὁ Ἀκάκιος. Ὁ ῥωμαϊκὸς στρατὸς διεσκορπίσθη ἐν ἀταξίᾳ ὑπὸ τὸν ἀνίκανον τοῦτον στρατηγὸν, καὶ οἱ Πέρσαι ἐλεηλάτησαν τὴν Συρίαν. Ἡ Δάρα, τὸ προπύργιον τοῦ κράτους ὑπέκυψε μετὰ μακρὰν ἀντίστασιν. Ἡ εἴδησις τῶν δυστυχιῶν τούτων κατεπάραξε τὸ πνεῦμα τοῦ Ἰουστίνου, ὃς τὸ ὑπόλειμμα τῶν συνεχῶν προσβολῶν παραφρονήσας, καὶ ἀνίκανος εἰς οἱανδήποτε ἐργασίαν, κατέλιπεν ἅπασαν τὴν φροντίδα

τῆς κυβερνήσεως εἰς τὴν αὐτοκράτειραν Σοφίαν. Αἱ αἱματηραὶ διχόνοιαι τῶν Λομβαρδῶν ἠδύναντο νὰ ἐπιτρίψωσι τὴν ἐκ νέου κατάληψιν τῆς Ἰταλίας, ἐὰν τὸ κράτος δὲν ἦτο ἠναγκασμένον νὰ ὑπερασπίζηται τὴν Συρίαν καὶ τὰς Παραδουναβίους χώρας κατὰ ἐχθρῶν ἐπικινδύνων. Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην, ἡ αὐτοκράτειρα ἐξηγόρασε τὴν μετὰ τῶν Περσῶν εἰρήνην δι' ἀποτίσεως 45 χιλιάδων χρυσῶν, καὶ συνεβούλευσε τὸν αὐτοκράτορα νὰ παραδεχθῇ ὡς διάδοχον τὸν Τιβέριον δείξαντα μεγάλην στρατηγικὴν ἱκανότητα. Ὁ αὐτοκράτωρ συγκατετέθη εἰς τοῦτο καὶ κατὰ δεκέμβριον τοῦ 574 ἀπένειμεν εἰς τὸν Τιβέριον τὸν τίτλον καίσαρος. Ὁ Τιβέριος ἤθελε προσβάλει τοὺς Λομβαρδούς, ἀλλὰ τῆς μετὰ τοῦ Χοσρόη συνομολογηθείσης συνθήκης μὴ περιλαμβανούσης τὴν Ἀρμενίαν, αἱ δυνάμεις τοῦ κράτους ὤφειλον νὰ συγκεντρωθῶσι κατὰ τὸ μέρος τοῦτο. Ὁ πόλεμος ἐξηκολούθει ὅτε ὁ Ἰουστῖνος αἰσθανόμενος προσεχὲς τὸ τέρμα τῆς ζωῆς του ἀνεκήρυξε τὸν Τιβέριον αὐτοκράτορα τῇ 26 σεπτεμβρίου 578· ἀπέθανε δὲ μετὰ 10 ἡμέρας. Ἡ βασιλεία του ὑπῆρξε σειρὰ δυστυχημάτων, σφαλμάτων καὶ ἐγκλημάτων. Δύο μόνον πράξεις καθιστῶσιν αὐτὴν ἀξιομνημόνευτον, τὸ κατὰ τὴν ἔναρξιν αὐτῆς διάταγμα τῆς ἀνεξιθρησκείας καὶ ἡ ἐκλογὴ τοῦ διαδόχου του.

ΙΟΥΣΤΟΣ (ἅγιος), μαθητὴς τοῦ Ἱλλαρίου τῶν Πουατιερῶν, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Δ' αἰῶνος. Υἱὸς χωρικῶν εἰμὶ εἰδωλολατρῶν ἐχειροτονήθη ἱερεὺς ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου τῶν Πουατιερῶν ἐπιφορτίσαντος αὐτὸν τὴν καταπολέμησιν τῶν ἀρειανῶν τοῦ Περιγόρδου. Καταλιπὼν τὴν ἕδραν του ἔζησε βίον ἀσκητικὸν ἐν Αἰγύπτῳ. Ἑορτάζεται τῇ 2 σεπτεμβρίου.

ΙΟΥΣΤΟΣ ΛΙΨΙΟΣ, σοφὸς φιλόλογος ὁλλανδὸς, γενν. τῷ 1547, ἀποθ. τῷ 1606. Παραληφθεὶς γραμματεὺς τοῦ καρδιναλίου Γρανβέλλου τῷ 1569 μετέβη μετ' αὐτοῦ εἰς Ῥώμην. Ἐδίδαξε μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας τὴν ἱστορίαν ἐν Ἰένῃ, 1572—74, ἐν Λουβαΐνῃ Βαταυῶν, 1579—91 καὶ τέλος ἐν Λευδαίνῃ. Διῆλθε τὸν βίον του ἀγωνιζόμενος πρὸς τοὺς συναδέλφους του πολλάκις διεγείραντας κατ' αὐτοῦ ταραχὰς καὶ ἀναμιγνυόμενος εἰς τὰς θρησκευτικὰς ἔριδας. Γεννηθεὶς καθολικὸς, ἐγένετο διαμαρτυρόμενος καὶ ὕστερον ἐπανῆλθεν εἰς τὸν καθολικισμόν. Κατηγορεῖται ὡς συνηγορήσας ὑπὲρ τῆς σφαγῆς τοῦ Βαρθολομαίου. Μεταξὺ τῶν πολυαρίθμων συγγραμμάτων του ἀξιοσημείωτά εἰσι: Manuductio ad philosophiam stoicam, Physiologia stoica, De Militia romana, Admiranda sive de Magnitudine, Monita et exepla politica καὶ Ὑπομνήματα εἰς Τάκιτον, Σενέκαν, Οὐαλλέϊον Πατέρκουλον, Σουετώνιον, Φλῶρον, κτλ. Ἡ πλήρης συλλογὴ τῶν συγγραμμάτων του ἐδημοσιεύθη ἐν Ἀμβέρσῃ τῷ 1637 καὶ ἐν Wessel τῷ 1675. Καθίσταται ἄξιος λόγου ἰδίως ἕνεκα τῶν περὶ στωϊκῆς φιλοσοφίας συγγραμμάτων του.

ΙΟΥΤΑΙ, ἀρχαῖος γοτθικὸς λαὸς τῆς Γερμανίας, ἐξ οὗ ὠνομάσθη ἡ Ἰουτλάνδη.

ΙΟΥΤΕΡΒΟΚ, πόλις τῆς Πρωσσίας ἐν Βρανδεβούργῳ, 48 χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ Πότσδαμ. Κάτ. 5600. Ἀρχαῖα ὀχυρώματα. Ὑφάσματα, μαλλικὰ, οἰνόπνευμα, ζυθοπωλεῖα. Οἱ Σουηδοὶ ὑπὸ τὸν Τόρστενσον ἐνίκησαν αὐτόθι τὸν αὐστριακὸν στρατηγὸν Γαλλὰς τῷ 1644. Μάχη μεταξὺ Γάλλων καὶ Πρώσσων τῇ 6 σεπτεμβρίου 1813. — Ἡ ὁμώνυμος ἐπαρχία ἔχει ἐπιφάνειαν 1369 τετρ. χιλιαμ. καὶ κατοίκους περὶ τὰς 46 χιλ. ἔδαφος δὲ ὁμαλὸν καὶ ἀμμῶδες.

ΙΟΥΤΛΑΝΔΗ, ἡ Κιμβρικὴ Χερσόνησος τῶν ἀρχαίων Juetia ἢ Juetlandia τῆς νεωτέρας λατινικῆς, δανιστὶ Jylland, χερσόνησος τῆς Δανίας ὁριζομένη πρὸς Ν ὑπὸ τοῦ Σλέσβιγ, πρὸς Β ὑπὸ τοῦ Σκαγερράκου καὶ ΒΑ ὑπὸ τοῦ Καττεγάτου. Ἐπιφάνεια 25215,10 τετραγ. χιλιαμ. Κάτοικοι κατὰ τὴν τῆς 1ης φεβρουαρίου 1870 ἀπαρίθμησιν 788119, καταγωγῆς σκανδιναυικῆς. Συγκροτίζει τὰς ἐπαρχίας (stift) Aalborg, Viborg, Aarhuns καὶ Ribe. Ἐνίοτε ἐκτείνεται τὸ ὄνομα τῆς Ἰουτλάνδης καὶ εἰς τὸ Σλέσβιγ μέχρι τοῦ Ἤϊδερ Κλίμα ὑγρὸν, ψυχρὸν, καὶ ὑγρόν· ἔδαφος σχεδὸν πανταχοῦ ἀμμῶδες καὶ ἑλῶδες. Κατὰ τὰ βόρεια ἐκτείνεται μέγας κόλπος καλούμενος Limford. Ἡ ἀλιεία, ἡ ἱπποφορβία καὶ ἡ ἐκμετάλλευσις ἀνθρακωρυχείων τινῶν εἶναι αἱ κυριώτεραι ἐνασχολήσεις τῶν κατοίκων.—Ἡ Ἰουτλάνδη κατοικουμένη πρότερον ὑπὸ τῶν Κίμβρων ἐκλήθη Κιμβρικὴ Χερσόνησος· ὕστερον δὲ μετέβαλεν ὄνομα κατοικηθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἰούτων, γοτθικοῦ λαοῦ. Κατὰ τὸ 1864 εἰσέβαλον εἰς Ἰουτλάνδην οἱ στρατοὶ τῆς Πρωσσίας καὶ τῆς Αὐστρίας.

ΙΟΥΤΟΥΡΝΗ, ἀδελφὴ τοῦ Τούρνου. Ἀπενεμήθη αὐτῇ ἡ ἀθανασία ὑπὸ τοῦ Διὸς ἐρωτευθέντος αὐτήν. Ἐξ αὐτῆς ἔσχε τὸ ὄνομα ἡ παρὰ τὸν ποταμὸν Νουμικὸν ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ Λατίου βίου σε αὐτῆ.

ΙΟΦΩΝ, ποιητὴς τραγικὸς ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Σοφοκλέους καὶ τῆς Νικοστράτης, ζῶν περὶ τὸ 420 π. Χ. Ἐδιδάχθησαν τραγῳδίαι αὐτοῦ ζῶν-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κορυτσάς Βιβλιοθήκη

τος ἔτι τοῦ πατρός του καὶ μάλιστα λέγεται ὅτι διηγωνίσθη μετ' ἐκείνου. Ἔλαβε τὸ δεύτερον βραβεῖον τῷ 429, ὅτε ὁ Εὐριπίδης ἔλαβε τὰ ἀριστεῖα καὶ ὁ Ἴων ἐγένετο τρίτος. Κατὰ τὸν σχολιαστὴν «ἐνίκησε λαμπρῶς» ἄγνωστον κατὰ ποίαν ἐποχήν. Ἕτεραι λεπτομέρειαι περὶ τοῦ βίου του ἀγνοοῦνται, γνωστὸν δὲ μόνον ὅτι τῷ 405 ἔζη εἰσέτι. Ὁ Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς «Βατράχοις» του, διδαχθεῖσι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ὁμιλεῖ περὶ αὐτοῦ ὡς τοῦ μόνου ἐπιζῶντος καλοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ· ἀμφιβάλλει ὅμως ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του ἀρτίως ἀποθανόντος θέλει δυνηθῇ νὰ διατηρήσῃ τὴν φήμην του, ὑπονοῶν ὅτι αἱ τραγῳδίαι τοῦ υἱοῦ ἐπιθεωροῦντο ἢ καὶ συνετίθεντο ὑπὸ τοῦ πατρός. Οἱ ἀρχαῖοι ἐγίνωσκον 50 τραγῳδίας αὐτοῦ, ἐξ ὧν ὁ Σουΐδας ἀπαριθμεῖ τὰς ἑπομένας: Ἀχιλλεύς, Τήλεφος, Ἀκταίων, Ἰλίου πέρσις, Δεξαμενός, Βάκχαι, Πενθεύς· αἱ δύο τελευταῖαι ἐπιγραφαὶ προφανῶς ἀνῆκον εἰς τὸ αὐτὸ δρᾶμα. Ἴσως πρέπει νὰ προσθέσῃ τις εἰς τὸν κατάλογον τοῦτον δρᾶμα σατυρικὸν ἐπιγραφόμενον «Ἀδωνιάζουσαι» καὶ μνημονευόμενον ὑπὸ Κλήμεντος τοῦ Στρωματέως. Ἐκ τῶν δραμάτων του οὐδὲν σχεδὸν σώζεται. Ὁ Ἰοφῶν ἐκατηγόρησε τὸν πατέρα του ἰσχυρόγηρον ἤδη ὄντα ὡς παράφρονα καὶ στερρβίντα τοῦ λογικοῦ· ἀλλ' ὁ Σοφοκλῆς ἀπέδειξεν ἐνώπιον τῶν δικαστῶν ἄκυρον τὴν κατηγορίαν τοῦ ἀγαρίστου υἱοῦ του ἀπαγγείλας τὴν περίφημον τραγῳδίαν του «Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῷ». Συνεβιβάσθη ὕστερον ὁ Ἰοφῶν μετὰ τοῦ πατρός του καὶ ἐπὶ τοῦ τάφου του ἔβαλεν ἐπιτύμβιον, ἐν ᾧ λέγον ποιεῖται περὶ τῆς τραγῳδίας, ἥτις μεγίστην ἔσχεν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἀπαγγέσεως τῶν δικαστῶν.

ΙΠΝΕΙΣ, τὸ. ΙΠΝΟΣ.

ΙΠΝΟΙ. Οὕτως ἐκαλοῦντο ὀπαί τινες καὶ σπήλαια εὑρισκόμενα ἐπὶ τοῦ Πηλίου Ὄρους ἐν Θεσσαλίᾳ ἀπὸ τῆς ὁμοιότητος αὐτῶν πρὸς τοὺς ἰπνοὺς ἤτοι φούρνους.

ΙΠΝΟΣ, πόλις ἐπὶ τῆς χώρας τῶν Ἀνερῶν τῶν Ὀλλων. Οἱ κάτοικοι Ἴπνειῖς.

ΙΠΝΟΥΣ, παρὰ Στράβωνι τόπος πλήρης σκηλαίων.

ΙΠΠΑΓΟΡΑΣ, ἱστορικὸς Τλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Τοῦτου σύγγραμμα μνημονεύει ὁ Ἀθήναιος ἐπιγραφόμενον «Περὶ τῆς Καρχηδονίων πολιτείας» ἀπολεσθὲν [illegible]

ΙΠΠΑΙΑ, πόλις τῆς Σικελίας κειμένη παρὰ τὴν Πάνορμον καὶ τὴν Μοτύην. Ὁ κάτοικος Ἱππαιεύς.

ΙΠΠΑΛΚΙΜΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἰτάνου, ἔγγονος τοῦ Βοιωτοῦ, ἀδελφὸς τοῦ Ἠλεκτρύονος καὶ πατὴρ τοῦ Ἀργοναύτου Πηνελέως.

Ἱππάλκιμος, υἱὸς τοῦ Πέλοπος καὶ τῆς Ἱπποδαμείας, γεννηθεὶς ἐν Πίσῃ, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν.

ΙΠΠΑΡΕΤΗ, θυγάτηρ τοῦ Καλλίου Ἀθηναίου καὶ σύζυγος τοῦ Ἀλκιβιάδου.

ΙΠΠΑΡΙΝΟΣ, ἰσχύων πολίτης τῶν Συρακουσῶν, πατὴρ τοῦ Δίωνος, ζῶν τῷ 400 π. Χ. Καταδαπανήσας μεγίστην περιουσίαν συνεμερίσθη τὰ σχέδια τοῦ Διονυσίου καὶ ἐβοήθησεν αὐτὸν εἰς τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτάτης ἀρχῆς. Ἀνηγορεύθησαν ἀμφότεροι τῷ 405 στρατηγοὶ αὐτοκράτορες, ἀλλ' ὕστερον ὁ Ἱππαρῖνος ἀφῆκε τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὸν Διονύσιον νυμφευθέντα τὴν θυγατέρα του Ἀριστομάχην. Ἔκτοτε τὸ ὄνομα τοῦ Ἱππαρίνου ἐξαλείφεται ἐκ τῆς ἱστορίας· ἐπειδὴ ὅμως ὁ υἱός του Δίων κατέλαβεν ὑψηλὴν θέσιν, ἐξάγεται ὅτι ὁ Ἱππαρῖνος ἔχαιρε μέχρι τοῦ θανάτου του τὴν εὔνοιαν τοῦ τυράννου.

Ἱππαρῖνος, υἱὸς τοῦ Δίωνος καὶ ἔγγονος τοῦ προηγουμένου, ἀποθ. τῷ 355 π. Χ. Ὅτε ὁ Δίων ἀπέβη ἐκ τῆς Σικελίας, ὁ Ἱππαρῖνος ἔμεινεν ὑποχείριος εἰς τὸν Διονύσιον, ὅστις τῷ 356 προσεπάθησε νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὸν μέσον πρὸς διαπραγμάτευσιν μετὰ τῶν ἀνταρτῶν πολιορκούντων αὐτὸν ἐν τῇ ἀκροπόλει τῶν Συρακουσῶν. Ἡ προσπάθεια αὕτη ἐπέτυχε καὶ ὁ Δίων δὲν ἐβράδυνε νὰ κυριεύσῃ ἅπασαν τὴν πόλιν τῶν Συρακουσῶν. Ὁ υἱὸς ἀπεδόθη εἰς τὸν πατέρα διεφθαρμένος ὅμως τὰ ἤθη καὶ ἔκδοτος εἰς ἀσελγείας καὶ τρυφάς. Προσεπάθησεν ὁ πατὴρ νὰ ἐπανορθώσῃ τὰ ἤθη του, ἀλλ' ὁ νεανίας μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρῃ τὸν νέον τρόπον ἐβίβιθη μόνος ἐκ τοῦ στέγους τῶν ἀνακτόρων καὶ ἀπέθανεν ἐκ τῆς πτώσεως.

Ἱππαρῖνος, υἱὸς Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου καὶ τῆς Ἀριστομάχης θυγατρὸς τοῦ πρώτου Ἱππαρίνου. Διεδέξατο τὸν Κάλλιππον εἰς τὴν κυβέρνησιν τῶν Συρακουσῶν τῷ 352 π. Χ. Κατὰ τὸν Διόδωρον προσέβαλε τὰς Συρακούσας μετὰ στόλου καὶ στρατοῦ καὶ ἀναγκάσας τὸν Κάλλιππον εἰς ἀπόβασιν κατέσχεν ἀμέσως τὴν πόλιν. Ὁ Πολύαινος διηγεῖται ἄλλως τὸ συμβὰν τοῦτο, καὶ ἡ διήγησις αὐτοῦ ἐπικυροῦται ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου. Κατ' αὐτοὺς ὁ Ἱππαρῖνος εὐρισκόμενος εἰς Λεοντίνους, πόλιν χρησιμωτάτην ὡς συνεπεκτικωτέραν τῶν ἐστηρεστημένων Συρακουσῶν, καὶ πατῶν ὅτι ὁ Κάλλιππος κατέλιπε τὰς Συρακούσας πλοῖα προσέβαλε τὴν Κατάνην, ἐ-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΕΣ ΠΗΓΕΣ
Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Κ.Π.Ε.Α.)

σπευσεν ἀμέσως εἰς Συρακούσας καὶ κατέλαβεν αἰφνιδίως τὴν πόλιν ταύτην. Κατὰ τὴν διετῆ διάρκειαν τῆς βασιλείας του προσειλκύσατο τὸ μῖσος καὶ τὴν περιφρόνησιν τῶν ὑπηκόων του καὶ ἀπωλέσθη γενόμενος θῦμα δολοφονίας.

ΙΠΠΑΡΧΙΑ, φιλόσοφος ἑλληνίς, γεννηθεῖσα ἐν Μαρωνείᾳ, πόλει τῆς Θρᾴκης καὶ ζῶσα περὶ τὸ 328 π. Χ. Καταγομένη ἐκ πλουσίας καὶ διακεκριμένης οἰκογενείας ἠρωτεύθη τὸν κυνικὸν φιλόσοφον Κράτητα τὸν Θηβαῖον πτωχὸν καὶ ἄσχημον, καὶ ἀπαντῶσα εἰς τὰς ἐνστάσεις τῶν γονέων της εἶπεν ὅτι ἢ θέλει νυμφευθῆ τὸν Κράτητα ἢ θέλει αὐτοκτονήσει. Μάτην ὁ φιλόσοφος ἐδείκνυεν αὐτῇ τὸν ὄζον (καμπούραν) καὶ τὴν πήραν του καὶ ἀνεμίμνησκεν εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν της· ἀπήντησεν αὐτῷ ὅτι καλῶς ἐσκέφθη καὶ οὐδαμοῦ θέλει εὕρει σύζυγον πλουσιώτερον καὶ ὡραιότερον. Ἐτελέσθη λοιπὸν ὁ γάμος καὶ μάλιστα ὑπὸ περιστάσεις ἐκπληξάσας καὶ τοὺς τολμηροτέρους τῶν κυνικῶν. Κατὰ Κλήμεντα τὸν Ἀλεξανδρέα ἑορτὴ καλουμένη «Κυνογάμια» ἀφιερώθη πρὸς ἀνάμνησιν τῶν γάμων τοῦ Κράτητος μετὰ τῆς Ἱππαρχίας. Ὁ Σουΐδας ἀποδίδει αὐτῇ πραγματείας τινάς, ἐν αἷς καὶ «Ζητήματα πρὸς Θεόδωρον τὸν ἄθεον»· οὐδὲν ἐκ τῶν συγγραμμάτων τούτων σώζεται.

ΙΠΠΑΡΧΟΣ, υἱὸς τοῦ Πισιστράτου καὶ ἀδελφὸς τοῦ Ἱππίου, ἴδ. ΙΠΠΙΑΣ.

Ἵππαρχος, θεμελιωτὴς τῆς μαθηματικῆς ἀστρονομίας, ζῶν μεταξὺ τῶν ἐτῶν 160 καὶ 125 π. Χ. Κατὰ Σουΐδαν καὶ Στράβωνα ἐγεννήθη ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας. Κατ' ἄλλους κατήγετο ἐκ Ῥόδου, ὅπου ἐποιήσατο τὰς πλείστας τῶν ἀστρονομικῶν παρατηρήσεών του. Κατανοῶν τὰ σφάλματα καὶ τὸ ἀτελὲς τῶν μεθόδων τῶν προκατόχων του ὁ μέγας οὗτος ἀστρονόμος προσεπάθησε νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἐπιστήμην εἰς πλήρη ἀνάπτυξιν, καὶ νὰ δώσῃ αὐτὴν ἐπὶ νέων βάσεων ἀκριβεστέρων. Δυστυχῶς ἐκ τῶν συγγραμμάτων του ἐλάχιστον μόνον μέρος σώζεται καὶ τοῦτο ἐλάσσονος ἀξίας· περὶ δὲ τοῦ ὅλου δὲν δυνάμεθα ἄλλως νὰ κρίνωμεν εἰμὴ βασιζόμενοι εἰς τὸν πρὸς αὐτὰ ἐκφραζόμενον ἐνθουσιασμὸν καὶ σεβασμὸν τοῦ Πλινίου καὶ τοῦ Πτολεμαίου. Τὰ σωζόμενα αὐτοῦ συγγράμματα εἶναι δύο ὧν τὸ μὲν ἐπιγράφεται «Τῶν Ἀράτου καὶ Εὐδόξου Φαινομένων ἐξηγήσεων βιβλία γ'» τὸ ἕτερον δὲ «Ἀστερισμοὶ ἢ Κατ' ἀστέρων ὀνόματα». Τὰ σπάνια συγγράμματα μόνον διὰ τῆς μνείας τῶν ἐπιγραφῶν των ἐγένοντο γνωστά· «Περὶ τῶν ἀπλανῶν ἀναγραφή», πραγματεία ἧς μέρος ἐπανεῦρεν ὁ Πτολεμαῖος ἐν τῷ Ζ' βιβλίῳ τῆς Μαθηματικῆς Συντάξεώς του ἴσως ἡ αὐτὴ τῇ μνημονευομένῃ ὑπὸ τοῦ Σουΐδα ὑπὸ παραμεμορφωμένην ἐπιγραφὴν «Περὶ τῆς τῶν ἀπλανῶν συντάξεως καὶ τοῦ καταστηριγμοῦ». — Περὶ μεγεθῶν καὶ ἀποστημάτων ἡλίου καὶ σελήνης. — Περὶ τῆς κατὰ πλάτος μηνιαίας τῆς σελήνης κινήσεως. — Περὶ μηνιαίου χρόνου. — Περὶ ἐνιαυσίου μεγέθους. — Περὶ τῆς μεταπτώσεως τῶν τροπικῶν καὶ ἰσημερινῶν σημείων. — Πρὸς τὸν Ἐρατοσθένην καὶ τὰ ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ αὐτοῦ λεχθέντα. — Βιβλίον περὶ τῶν διὰ βάρους κάτω φερομένων. — Ὁ Πλούταρχος ἀποδίδει αὐτῷ πραγματείαν περὶ Ἀριθμητικῆς, ὁ Πάππος De duodecim Signorum Ascensione, ὁ Ἀχιλλεὺς Τάτιος «Περὶ ἐκλείψεων ἡλίου κατὰ τὰ ἑπτὰ κλίματα» καὶ ὁ Θέων «Περὶ τῶν ἐν κύκλῳ εὐθειῶν». — Σκοπὸς τοῦ Ἱππάρχου ἐτέθη ἡ λύσις τοῦ προβλήματος περὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους σχέσεων τῶν ἀστέρων διὰ τῶν προσδιορισμοῦ τῶν ἀποστάσεων, τοῦ μεγέθους, τῶν θέσεων καὶ τῶν κινήσεων αὐτῶν· πρὸς ἐπιτυχίαν δὲ τοῦ σκοποῦ φαίνεται ὅτι ἐφεῦρε διαφόρους μεθόδους· δικαίως ὅθεν δύναταί τις νὰ θεωρήσῃ αὐτὸν ἱδρυτὴν τῆς τριγωνομετρίας εὐθυγράμμου καὶ σφαιρικῆς καὶ ἐφευρετὴν τοῦ ἀστρολαβίου. Μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐργασιῶν τοῦ Ἱππάρχου κατατακτέον ἰδίως τὸν ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν τοῦ ἔτους. Διὰ τῆς παραβολῆς τῶν περιόδων τοῦ Μέτωνος καὶ τοῦ Καλλίππου πρῶτος ἐβεβαιώθη ὅτι τὸ ἐκ 365 ἡμερῶν καὶ 6 ὡρῶν ἔτος καλούμενον τότε αἰγυπτιακὸν καὶ ὕστερον κληθὲν ἰουλιανὸν εἶναι μεγαλείτερον τοῦ ἀληθῶς κατὰ 5 πρῶτα λεπτὰ τῆς ὥρας. Ἡ ἐκ 19 ἐτῶν περίοδος τοῦ Μέτωνος συνέκειτο ἐκ 235 σεληνιακῶν μηνῶν καὶ περιεῖχε 6940 ἡμέρας, αἵτινες ὑπερβαίνουσι 19 ἔτη ἡλιακὰ αἰγυπτιακὰ κατὰ 6 ὥρας καὶ 235 μῆνας σεληνιακοὺς κατὰ 7 1|2 ὥρας. Ὁ Κάλλιππος ἐτετραπλασίασε τὴν περίοδον καταστήσας αὐτὴν 76 ἐτῶν καὶ ἀφῄρεσε μίαν ἡμέραν οὕτως ὥστε νὰ σύγκειται ἐξ 940 μηνῶν σεληνιακῶν καὶ νὰ περιέχῃ ἡμέρας 27759. Ὁ Ἵππαρχος παρατηρήσας ὅτι τὸ ἡλιακὸν καὶ τὸ σεληνιακὸν ἔτος δὲν ἔχουσι τὸ ὑπὸ τοῦ Καλλίππου ἀποδοθὲν αὐτοῖς μέγεθος ἐτετραπλασίασε τὴν περίοδον τοῦ Καλλίππου καὶ ἐσχημάτισε περίοδον ἐκ 304 ἐτῶν ἐξ ἧς ἀφῄρεσε μίαν ἡμέραν· ἡ περίοδος αὕτη συνέκειτο ἐκ 3760 σεληνιακῶν μηνῶν καὶ περιεῖχε 111035 ἡμέρας. Ὁ Ἵππαρχος ἀνεκάλυψε πρῶτος τὴν ἀνωμαλότητα μεθ' ἧς κινοῦνται τὸ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη· εἶδε γὰρ ὅτι ὁ ἥλιος δὲν ἐρχεται τὸ βόρειον ἡμισφαίριον ἐπὶ τῆς ἐαρι-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινή Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

νῆς ἰσημερίας μέχρι τῆς φθινοπωρινῆς εἰς 187 ἡμέρας, τὸ δὲ νότιον ἀπὸ τῆς φθινοπωρινῆς ἰσημερίας μέχρι τῆς ἐαρινῆς εἰς 187 1|4 προφανῶς μετὰ μείζονος ταχύτητος τὸ νότιον. Πρὸς ἐξήγησιν τοῦ φαινομένου τούτου παρεδέχθη ὅτι ὁ ἥλιος διατρέχει κύκλον ἐκκεντρικόν, τουτέστι κύκλον μὴ ἔχοντα ἐν τῷ κέντρῳ τὴν γῆν, καὶ ἐκ τῆς ὑποθέσεως ταύτης συνεπέρανεν ὅτι ὁ ἥλιος ἓν ἀπέχει πάντοτε ἐξ ἴσου ἀπὸ τῆς γῆς, ἄλλοτε μὲν προσεγγίζων αὐτῇ καὶ φαινόμενος μείζων, ἄλλοτε δὲ ἀπομακρυνόμενος καὶ φαινόμενος ἐλάσσων. Προσέτι οἱ πρῶτοι πίνακες τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης ὑπῆρξαν ἔργον τοῦ Ἱππάρχου· ἐν τοῖς πίναξι τούτοις περιελαμβάνοντο οἱ μῆνες, αἱ ἡμέραι καὶ αἱ ὧραι τῶν διαφόρων ἐθνῶν, αἱ θέσεις τῶν τόπων καὶ αἱ διάφοροι ὄψεις τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὰ διάφορα μέρη τῆς γῆς. Τοιαύτην ἔχει σχέσιν ἡ ἀστρονομία μετὰ τῆς μαθηματικῆς γεωγραφίας, ὥστε ὁ Ἵππαρχος ἐθεωρήθη ὡς ἱδρυτὴς καὶ τῆς ἐπιστήμης ταύτης. Ὁ Στράβων καί τοι προτιμῶν τούτου τὸν Ἐρατοσθένην ἀναγκάζεται νὰ ἐπαινέσῃ αὐτὸν διὰ τὴν καταβληθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ προσπάθειαν πρὸς προσδιορισμὸν τοῦ γεωγραφικοῦ μήκους καὶ πλάτους διαφόρων πόλεων. Κατὰ τὸν Πτολεμαῖον μετεχειρίζετο ὁ Ἵππαρχος τὰς ἐκλείψεις τῆς σελήνης πρὸς προσδιορισμὸν τοῦ μήκους αὐτῶν. Κατὰ τὸν Στράβωνα παρεδέχετο, ὡς τὸν Ἐρατοσθένην τὴν διαίρεσιν τοῦ μεγίστου κύκλου τῆς γῆς εἰς 360 μοίρας ἑκάστην ἐξ 700 σταδίων, ἐξ οὗ ἐξάγεται ὅτι παρεδέχετο ὡς μέγεθος τῆς περιφερείας μεγίστου κύκλου τῆς γῆς 252 χιλ. σταδίων. Ὁ Γοσσελῖνος συμπεραίνει ὅτι ὁ Ἵππαρχος ἦτο ἐφευρετὴς καὶ τῆς ἐπιπεδογραφίας. Προσέτι ὁ Ἵππαρχος ἐπροσδιόρισε τὴν σεληνιακὴν περιστροφὴν καὶ διηκρίβωσε τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἐποχῆς τῶν ἐκλείψεων. Ὁ Ἵππαρχος διὰ μεθόδου καλουμένης «Διάγραμμα Ἱππάρχου» ὥρισε καὶ τὴν ἀπόστασιν τῆς γῆς ἀπὸ μὲν τοῦ ἡλίου εἰς 1200 χιλιάδας διαμέτρους, ἀπὸ δὲ τῆς σελήνης εἰς 59 διαμέτρους, ἐκ τῆς ἀποστάσεως δὲ ταύτης συνεπέρανεν ὅτι ἡ διάμετρος τοῦ ἡλίου εἶναι παντάπασιν τῆς διαμέτρου τῆς γῆς. Βεβαίως ὁ Ἵππαρχος ἠπατήθη εἰς πολλοὺς ὑπολογισμούς ὡς ἀπέδειξεν ἡ ἐπιστήμη κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας· ἀλλ' ὁπωσδήποτε εἶναι ἀξιοθαύμαστος διὰ τὰς προσπαθείας του καὶ εἰς τὴν εὕρεσιν τῆς ἀληθείας, ἣν ἤτελεν ἀποτύχει ἐὰν εἶχε τὰ ὄργανα, ὧν χρήσιν πολὺν τὸν χρόνον ἐποιήσατο.

Ἵππαρχος, ποιητὴς ἐπικὸς τῶν νεωτέρας κωμῳδίας, ζῶν κατὰ τὸν Γ' π. Χ. αἰῶνα. Κατὰ τὸν Σουΐδαν αἱ κωμῳδίαι αὐτοῦ ἦσαν δράματα περὶ γάμων. Σώζονται τέσσαρες ἐπιγραφαὶ δραμάτων του: Ἀνασωζόμενοι, Ζωγράφος, Θαΐς, Παννυχίς.

Ἵππαρχος, φιλόσοφος πυθαγόρειος, ζῶν περὶ τὸ 380 π. Χ. Ὁ Λύσις ἐν ἐπιστολῇ διασωθείσῃ παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ κατηγορεῖ τὸν Ἵππαρχον διδάσκοντα δημοσίως παρὰ τὰ θεσπισθέντα ὑπὸ τοῦ Πυθαγόρου. Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς λέγει ὅτι διὰ τὴν δημοσίαν διδασκαλίαν του ἀπεκλείσθη ἐκ τῆς ἑταιρίας τῶν Πυθαγορείων, οἵτινες ἀνήγειραν αὐτῷ μνῆμα ὡς τεθνεῶτι. Εὑρίσκεται ἐν τοῖς Ὁμιλίαις τοῦ Στοβαίου, ἀπόσπασμα πραγματείας τοῦ Ἱππάρχου «Περὶ εὐθυμίας».

Ἵππαρχος ὁ Σταγειρίτης, φιλόσοφος Ἕλλην, συγγενὴς καὶ μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους, ζῶν περὶ τὸ 330 π. Χ. Ὁ Ἀριστοτέλης μνημονεύει αὐτοῦ ἐν τῇ διαθήκῃ του, καὶ ὁ Σουΐδας ἀναφέρει δύο αὐτοῦ συγγράμματα, ὧν τὸ μὲν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Τί ἄρρεν καὶ θῆλυ παρὰ τοῖς θεοῖς», τὸ δὲ «Τίς ὁ γάμος». Ἴσως ὁ Ἵππαρχος οὗτος εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ μνημονευομένῳ ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ Θεοφράστου.

Ἵππαρχος, νεανίας ἐν Ἀθήναις, εἰς οὗ τὸ ὄνομα φέρεται εἷς τῶν διαλόγων τοῦ Πλάτωνος, ἐπιγραφόμενος καὶ «Φιλοκερδὴς» περὶ τῆς γνησιότητος τοῦ ὁποίου ἀμφιβάλλουσιν οἱ πλείστοι τῶν κριτικῶν.

Ἵππαρχος, τύραννος τῆς πόλεως Ἐρετρίας μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους.

ΙΠΠΑΣΙΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Ἱππάσου ὁ Σῶκος.

ΙΠΠΑΣΙΟΣ, συγγραφεὺς κτηνιατρικῆς. Συνέγραψε πολλὰ συγγράμματα, ὧν σώζονται ἀποσπάσματα καταχωρηθέντα ἐν τῇ συλλογῇ τῶν κτηνιατρῶν συγγραφέων δημοσιευθείσῃ τὸ πρῶτον λατινιστὶ ὑπὸ Ἰωάννου Ῥοσελλίου ἐν Παρισίοις 1530, εἰς φύλλον καὶ δεύτερον ἑλληνιστὶ ὑπὸ Σίμωνος Γρυναίου ἐν Βασιλείᾳ, 1537, εἰς 8ον.

ΙΠΠΑΣΟΣ, πατὴρ τοῦ Ἀργοναύτου Ἄκτορος, υἱὸς τοῦ Κήυκος βασιλέως τῆς Τραχινίας, σύντροφος τοῦ Ἡρακλέους, μεθ' οὗ παρευρεθεὶς κατὰ τὴν πόρθησιν τῆς Οἰχαλίας, ἐφονεύθη ἐκεῖ. —Πατὴρ τοῦ Σώκου ἐκ Τροίας, οὗτινος οἱ υἱοὶ ἐφονεύθησαν ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως. — Πατὴρ τοῦ Ὑψήνορος.—Πατὴρ τοῦ Ἀπισάονος.—Υἱὸς τῆς Δυνείππης καταπραχθεὶς ὑπ' αὐτῆς παφορονήσασης.—Εἷς τῶν Κενταύρων φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Θησέως κατὰ τοὺς γάμους τοῦ Πειριθόου.—Εἷς τῶν ἀρχαιοτάτων Πυθαγορείων γεν. ἐν Μετα-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοσμήτωρ Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Σ.)

ποντίῳ ἢ Κρότωνι, ζῶν περὶ τὸ 500 π. Χ. Ἵδρυσεν, ὡς λέγεται, τὴν αἵρεσιν τῶν Πυθαγορείων τῶν καλουμένων Ἀκουσματικῶν πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν Μαθηματικῶν Πυθαγορείων. Κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην ὑπεστήριζεν ὅτι τὸ πῦρ εἶναι τὸ ἀρχικὸν αἴτιον πάντων τῶν ὄντων, καὶ κατὰ Σίξτον τὸν Ἐμπειρικὸν διεκρίνετο τῶν ἄλλων Πυθαγορείων διισχυριζόμενος ὅτι ἡ «ἀρχὴ» εἶναι ὑλικὴ, ἐνῷ οἱ λοιποὶ ἐπίστευον ὅτι ἡ «ἀρχὴ» εἶναι ἀριθμὸς, τουτέστιν οὐσία ἄυλος. Ἐφρόνει προσέτι, κατά τι σκοτεινὸν χωρίον Διογένους τοῦ Λαερτίου, ὅτι ὁ κόσμος ἀκαταπαύστως κινεῖται, ἀλλ' ἡ κίνησις αὕτη ὑπόκειται εἰς νόμους ὡρισμένους. Ἀπεδίδετο αὐτῷ σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «Μυστικὸς λόγος» καὶ γεγραμμένον κατὰ τῶν Πυθαγορείων.

ΙΠΠΕΑ, θυγάτηρ τοῦ Ἀντίππου καὶ σύζυγος τοῦ Ἐλάτου, ἐξ οὗ ἐγέννησε τὸν Ἀργοναύτην Πολύφημον.

ΙΠΠΕΥΣ, υἱὸς τοῦ Ἡρακλείους καὶ τῆς Πορκίδος, θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου.

ΙΠΠΗΜΟΛΓΟΙ, ἔθνος σκυθικὸν τῆς Ἀσίας, ζῶντες ὡς οἱ λοιποὶ λαοὶ τῆς Σκυθίας ἐκ τοῦ γάλακτος τῶν ἵππων. Ὁ Στράβων τίθησιν αὐτοὺς κατὰ τὰ βόρεια τῆς Εὐρώπης.

ΙΠΠΗΣ, ἀττικῶς, ἀντὶ ΙΠΠΕΙΣ. Οὕτως ἐκαλεῖτο ἡ δευτέρα κλάσις τῶν πολιτῶν παρ' Ἀθηναίοις συγκειμένη ἐκ τῶν ἐχόντων ἐτήσιον εἰσόδημα διακοσίων μεδίμνων σίτου καὶ δυναμένων τρέφειν ἵππον. Καὶ μία δὲ τῶν κωμῳδιῶν τοῦ Ἀριστοφάνους φέρει τὸ ὄνομα τοῦτο· ἐν αὐτῇ ὁ ποιητὴς διακωμῳδεῖ τὸν Ἀθηναῖον δημαγωγὸν Κλέωνα.

ΙΠΠΙΑ, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, ὑφ' ἣ ἐλατρεύετο ἡ θεὰ αὕτη εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος. Ἐκλήθη οὕτω διότι κατὰ τὴν μάχην τῶν Γιγάντων ὥρμησε κατὰ τοῦ Γίγαντος Ἐγκελάδου καθημένη ἐφ' ἅρματος ἑζευγμένου ὑπὸ δύο ἵππων ἢ διότι αὐτὴ πρώτη ἐδίδαξε τοὺς ἀνθρώπους πῶς νὰ ζευγνύωσι καὶ νὰ ἐλαύνωσι τοὺς ἵππους.

ΙΠΠΙΑΣ καὶ ΙΠΠΑΡΧΟΣ, υἱοὶ τοῦ Πεισιστράτου διαδεξάμενοι τὸν ἑαυτῶν πατέρα εἰς τὴν τυραννίαν τῶν Ἀθηνῶν τῷ 527 π. Χ. Φαίνεται ὅτι ὁ Ἱππίας ὁ πρεσβύτερος τῶν τριῶν υἱῶν τοῦ Πεισιστράτου ὑπῆρξεν ὁ μόνος ἀνεγνωρισμένος ἡγεμὼν· συμπαρέλαβεν ὅμως εἰς τὴν διοίκησιν καὶ τὸν Ἵππαρχον, καὶ ἀμφότεροι διεκρίθησαν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Πεισιστρατίδαι τύραννοι». Ὁ Ἱππίας καὶ ὁ Ἵππαρχος ἐκυβέρνησαν κατὰ τὰς αὐτὰς ἀρχὰς, καθ' ὃν καὶ ὁ πατὴρ αὐτῶν. Ὁ Θουκυδίδης ὁμιλεῖ μετὰ θαυμασμοῦ περὶ τῆς γραπτῆς νήσεως καὶ τῆς μετριοπαθείας αὐτῶν μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ἱππάρχου. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ διαλόγου τοῦ ἐπιγραφομένου « Ἵππαρχος » χαρακτηρίζει τὴν ἐποχὴν ταύτην ὡς χρυσοῦν αἰῶνα. Αἱ λαμπραὶ αὗται περιγραφαὶ τῆς ἡγεμονίας τῶν Πεισιστρατιδῶν φαίνονται ἀκριβεῖς ἐν γένει, καί τοι παρουσιαζομένων ἐξαιρέσεών τινων, οἷα ἡ δολοφονία τοῦ Κίμωνος, πατρὸς τοῦ Μιλτιάδου. Ἐνῷ φόροι εἰσεπράττοντο εὐτελεῖς, οἱ Πεισιστρατίδαι συνεπλήρωσαν τὰς ἐπὶ τοῦ πατρός των ἀρξαμένας δημοσίους οἰκοδομὰς ἀνεγείραντες καὶ αὐτοὶ ἄλλας, διετήρουν μισθοφόρους, τοὺς Λυκόποδας καλουμένους καὶ ἐδαπάνων διὰ τὰς θρησκευτικὰς τελετάς. Ὁ Ἵππαρχος ἐκληρονόμησε τὰς φιλομούσους διαθέσεις τοῦ πατρός του· ἀνήγειρεν ἐπὶ τῶν ὁδῶν τῶν ἀγουσῶν εἰς τὰς διαφόρους πόλεις τῆς Ἀττικῆς Ἑρμεῖς, ἐφ' ὧν ἐπεγράφοντο ἀφ' ἑνὸς ἔμμετρα γνωμικὰ ἠθικὰ καὶ ἀφ' ἑτέρου αἱ ἀποστάσεις ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἀθηνῶν Δωδεκαθέου. Οἱ ἐπισημότατοι τῶν συγχρόνων ποιητῶν Σιμωνίδης ὁ Κεῖος, Ἀνακρέων ὁ Τήϊος, Λάσος ὁ Ἑρμιόνιος καὶ Ὀνομάκριτος ἔζων ἐν τῇ αὐλῇ τῶν Πεισιστρατιδῶν προστατευόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἱππάρχου. Δυστυχῶς ὁ υἱὸς οὗτος τοῦ Πεισιστράτου συνήνου μετὰ τῶν λαμπρῶν ἰδιωμάτων ἤθη διεφθαρμένα· ἐρωτικὴ ζηλοτυπία διήγειρε τὸ μῖσος τοῦ Ἁρμοδίου καὶ τοῦ Ἀριστογείτονος, οἵτινες πρὸς ἐκδίκησιν ἀτομικῆς ὕβρεως ἀπεφάσισαν νὰ φονεύσωσι τοὺς δύο ἀδελφούς. Διεκοίνωσαν τὸ σχέδιόν των εἰς ὀλίγους φίλους καὶ ἐξέλεξαν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τὴν ἑορτὴν τῶν Μεγάλων Παναθηναίων καὶ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν οἱ πολῖται ὡπλισμένοι μετέβαινον ἐν πομπῇ ἐκ τοῦ Κεραμεικοῦ εἰς τὸν ναὸν τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς. Κατὰ τὴν ὡρισμένην στιγμὴν οἱ δύο ἀρχηγοὶ τῆς συνωμοσίας ἰδόντες ἕνα τῶν συνωμοτῶν προσεγγίσαντα τὸν Ἱππίαν καὶ ὁμιλοῦντα αὐτῷ χαμηλοφώνως συνεπέρανον ὅτι ἀπεκάλυπτεν αὐτῷ τὴν συνωμοσίαν καὶ ὅπως προλάβωσιν ἔσπευσαν εἰς τὸ Λεωκόριον καὶ ἐφόνευσαν τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον Ἵππαρχον. Ὁ Ἁρμόδιος ἀμέσως ἐσφάγη ὑπὸ τῆς φρουρᾶς, ὁ δὲ Ἀριστογείτων συλληφθεὶς μετ' ὀλίγον ἐτέθη εἰς βασανιστήρια. Λέγεται ὅτι ἀνήγγειλε συνενόχους του τοὺς ἐπισημοτέρους τῶν φίλων τοῦ Ἱππίου, ὅστις ἀμέσως ἐθανάτωσεν αὐτούς. Ἀπὸ τῆς δολοφονίας τοῦ ἀδελφοῦ του τῷ 514 ὁ χαρακτὴρ τοῦ Ἱππίου μετεβλήθη, καθ' ὅσον τοὐλάχιστον ἐγένετο φιλόποτος καὶ ὠμός. Κατεδίωκε τοὺς ὑπηκόους του διὰ φόρων καὶ προσεπάθησε νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐκκοψιὰν τοῦ Δαρείου κωμῳδῶν τὴν

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοσμοπολιτανή Βιβλιοθήκη
Αρχαιολογική Συλλογή

θυγατέρα του Ἀρχιδίκην μετὰ τοῦ Αἰαντίδου, υἱοῦ τοῦ Ἱππολύτου τυράννου τῆς Λαμψάκου μεγίστην χαίροντος εὐνοιαν παρὰ τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν. Ὁ δεσποτισμός του διήγειρεν ἀπέχθειαν ἐξ ἧς ἐπωφελήθησαν οἱ ἐχθροί του. Ἡ ἐπίσημος οἰκογένεια τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν ἡ σφόδρα ἀντιπολιτευθεῖσα τὸν Πεισίστρατον ἐκηρύχθη ἀναφαν-δὸν κατὰ τῶν διαδόχων του καὶ ἀποσυρθεῖσα ἐπὶ τοῦ ὄρους Πάρνηθος ὠχυρώθη ἐπὶ θέσεως Λειψυ-δρίου καλουμένης, ὅπου ἔθραμον πάντες οἱ δυσηρεστημένοι τῶν Ἀθηνῶν. Ὁ Ἱππίας ἐπεδίωξε τοὺς Ἀλκμαιωνίδας ἀπὸ τοῦ ἀσύλου αὐτῶν· ἀλλ' οὗτοι ἀπηυθύνθησαν εἰς τὸ Ἀμφικτυονικὸν συνέ-δριον, ὅπερ διὰ χρησμοῦ τοῦ ἐν Δελφοῖς μαντείου προεκήρυξε τὴν καθαίρεσιν τῶν Πεισιστρατιδῶν καὶ διέταξε τοὺς Σπαρτιάτας νὰ ἐκτελέσωσι τὴν ἀπόφασίν του. Δύο στρατοὶ Λακεδαιμονίων διοι-κούμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀγχιμολίου καὶ τοῦ Κλεομένους εἰσέβαλον εἰς Ἀττικήν. Ὁ Ἱππίας ἐνισχυθεὶς ὑπὸ θεσσαλικοῦ ἱππικοῦ ἐνίκησε τὸν Ἀγχιμόλιον, φονευθέντα ἐν τῇ συμπλοκῇ, ἀλλ' ἐνικήθη καὶ αὐ-τὸς καὶ ἠναγκάσθη νὰ κλεισθῇ ἐντὸς τῆς Ἀκρο-πόλεως. Τῶν τέκνων του αἰχμαλωτισθέντων ὑ-πὸ τῶν πολιορκούντων ἐπέτυχε τὴν ἀπόδοσίν των ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς Ἀθήνας ἐν-τὸς πέντε ἡμερῶν καὶ ἀπεσύρθη μετ' αὐτῶν εἰς Σίγειον τῷ 510. Αὐτὸς καὶ οἱ συγγενεῖς του κατε-δικάσθησαν εἰς ἀειφυγίαν. Οἱ Σπαρτιᾶται μα-θόντες ὕστερον ὅτι τὸ Ἀμφικτυονικὸν συνέδριον καὶ τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον ἐδωροδοκήθησαν ὑ-πὸ τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν καὶ φοβούμενοι μὴ πό-λις τῶν Ἀθηνῶν ἐλευθέρα καταστᾶσα ἀποβῇ πανίσχυρος ἐνόμισαν συμφερωτέραν τὴν ἐπάνοδον τοῦ Ἱππίου καὶ ἐπρότειναν τοῦτο εἰς τὸ συνέδριον τῶν συμμάχων των· ἀλλ' ἡ ἀντίστασις τοῦ ἀν-τιπροσώπου τῆς Κορίνθου Σωσικλέους ἐματαίωσε τὸ σχέδιον τοῦτο, καὶ ὁ Ἱππίας μεταβὰς προη-γουμένως εἰς Σπάρτην καὶ οὐδὲν ἐλπίζων ἤδη ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων μετέβη εἰς Περσίαν ὅπως ἐξαιτήσηται τὴν βοήθειαν τοῦ Δαρείου. Συνώ-δευσε τὸν Δᾶτιν καὶ Ἀρταφέρνην εἰς τὴν κατὰ τῶν Ἀθηναίων ἐκστρατείαν των. Μόλις πατήσας τὸν πόδα εἰς Ἀττικὴν ἐν Μαραθῶνι συνεπέρα-νεν ἐξ ἀπαισίου οἰωνοῦ τὸν θάνατόν του ἐν τῇ χώ-ρᾳ, ἧς τὸν θρόνον προσεπάθησε νὰ καταλάβῃ. Πραγ-ματικῶς ἀπωλέσθη κατὰ τὴν μάχην ἢ μετ' ὀλί-γας ἡμέρας ἐν Ἀσίᾳ.

Ἱππίας, σοφιστὴς Ἕλλην, ἐκ Διοσπόλεως, γεν. ἐν Ἤλιδι, ζῶν κατὰ τὸ 400 π. Χ. αἰῶνα. Ἦν μαθητὴς τοῦ Ἡγησιδάμου καὶ σύγχρονος τοῦ Πρωταγόρου καὶ τοῦ Σωκράτους. Κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν συγχρόνων σοφιστῶν ἐπεριηγήθη εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος καὶ προσε-πάθησε νὰ πλουτήσῃ διδάσκων τὴν ῥητορικήν. Ἐν δυσὶ διαλόγοις ἐπιγραφομένοις «Ἱππίας μείζων» καὶ «Ἱππίας ἐλάσσων», ὧν ὁ πρῶτος τοῦ-λάχιστον εἶναι τοῦ Πλάτωνος, εὑρίσκεται ζωηρὰ εἰκὼν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἱππίου, τῆς κενοδο-ξίας καὶ τῶν ὑπερβολικῶν ἀξιώσεών του. Φαί-νεται ὅμως ὅτι ἡ εἰκὼν αὕτη δὲν εἶναι πιστή, καθ' ὅσον ὁ Πλάτων δὲν ἦτο ἀμερόληπτος, κρίνων τοὺς σοφιστάς, ὧν ἡ διδασκαλία ἀντέκειτο πρὸς τὴν ἑαυτοῦ καὶ ἐπραγματεύετο μετὰ περιφρονήσεως περὶ τῶν ῥητόρων καταγινομένων μᾶλλον εἰς τὰς θεωρίας ἢ εἰς τὸν πρακτικὸν βίον. Ὁ Ἱππίας ἦτο πεπροικισμένος δι' εὐρείας σοφίας ἐκτὸς τῆς ῥητορι-κῆς, τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς πολιτικῆς κοινῶν εἰ-πάντα σοφιστὴν εἶχε βαθείας γνώσεις ποιήσεως, μουσικῆς, μαθηματικῶν, ζωγραφικῆς καὶ γλυπτι-κῆς. Ἐξετείνοντο μάλιστα αἱ γνώσεις του καὶ εἰς τὰς βαναύσους τέχνας καθ' ὅσον ἐκαυχᾶτο ὅτι ὁ ἴδιος κατεσκεύαζε τὰ ἐνδύματά του μέχρι καὶ αὐ-τῶν τῶν σανδαλίων. Ἄριστος ῥήτωρ καὶ γόνι-μος συγγραφεὺς συνέταξεν ἐπικὰ ποιήματα, τρα-γῳδίας, διθυράμβους, πραγματείας περὶ γραμμα-τικῆς, μουσικῆς, ῥυθμοῦ, ἁρμονίας. Ἐκτὸς ἐ-πιγραμμάτων τινῶν συλλεγέντων καὶ ἐκδοθέντων ὑπὸ Brunck ἐν τόμῳ δευτέρῳ τῶν «Ἀναλέ-κτων» του, οὐδὲν ἕτερον διεσώθη ἐκ τῶν συγ-γραμμάτων αὐτοῦ.

ΙΠΠΙΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Ποσειδῶνος, θεωρου-μένου ὡς πρώτου δημιουργοῦ τῶν ἵππων.

ΙΠΠΙΟΣ, ποταμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐκβάλ-λων εἰς Εὔξεινον Πόντον κατὰ τὰ ἀνατολικὰ αὐ-τοῦ παράλια.

ΙΠΠΟΒΙΝΟΣ, κωμικὴ μεταλλαγὴ τοῦ ὀνό-ματος «Ἱππόνικος», παρ' Ἀριστοφάνει ἐν Βα-τράχοις

ΙΠΠΟΒΟΤΑΙ. Οὕτως ἐκαλοῦντο ἐν Χαλκίδι τῆς Εὐβοίας οἱ πολῖται οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν ἀ-ριστοκρατικὴν φατρίαν.

ΙΠΠΟΒΟΤΟΣ (ὁ πεννοσεῖται χώρα). Ἡ χώ-ρα ἐν ᾗ κατῴκουν οἱ Χαλκιδεῖς.

ΙΠΠΟΒΟΤΟΣ, ἱστορικὸς καὶ βιογράφος Ἕλλην, ἀγνώστου ἐποχῆς. Συνεχῶς ἀναφέρει αὐτὸν Δι-ογένης ὁ Λαέρτιος. Συνέταξε σύγγραμμα περὶ τῶν διαφόρων φιλοσοφικῶν σχολῶν ἐπιγραφόμενον «Περὶ αἱρέσεων» τὸ αὐτὸ ἴσως τῷ μνημονευομένῳ ὑπὸ Διογένους τοῦ Λαερτίου ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Φιλοσόφων ἀναγραφή». Ἐν τοῖς συγγράμμα-σι τοῦ ἐξετασθέντος τὸν βίον τῶν φιλοσόφων ἐξετί-θετο καὶ τὰ συστήματα αὐτῶν.

ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΙΠΠΟΓΡΥΠΟΣ, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις κωμικὴ λέξις σημαίνουσα ἐποχούμενον ἐπὶ γυπός.

ΙΠΠΟΓΡΥΠΟΣ (hippogriffe), ζῶον φαντασιῶδες ἐπινοηθὲν ὑπὸ τοῦ Ἰταλοῦ ποιητοῦ Βοϊάρδου κατὰ τὸ ἥμισυ ἵππος καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ γρύψ. Ἐπ' αὐτοῦ ἐποχούμενοι οἱ ἥρωες τοῦ Βοϊάρδου διαπετῶσι τὴν ἀτμοσφαῖραν. Ὁ Ἀριόστος ἐποιήσατο χρῆσιν τοῦ ζώου τούτου ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ποιήμασι.

ΙΠΠΟΔΑΜΑΣ, υἱὸς τοῦ Ἀχελώου καὶ τῆς Περιμήδης καὶ πατὴρ τῆς Εὐρύτης συζύγου τοῦ Πορθάονος.

Ἱππόδαμας, υἱὸς τοῦ Πριάμου φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως ἐν τῇ μάχῃ.

ΙΠΠΟΔΑΜΕΙΑ, θυγάτηρ τοῦ Ἀδράστου καὶ σύζυγος τοῦ Πειριθόου. Κατὰ τοὺς γάμους ταύτης συνέβη ἡ περίφημος μεταξὺ Λαπίθων καὶ Κενταύρων συμπλοκὴ προελθοῦσα ἐκ τῆς αὐθαδείας τῶν Κενταύρων ἀποπειραθέντων τὴν ἀτίμωσιν πασῶν τῶν παρευρισκομένων γυναικῶν μηδ' αὐτῆς τῆς νύμφης ἐξαιρουμένης, ἣν θελήσας νὰ ἁρπάσῃ ὁ Κένταυρος Εὔρυτος φονεύθη ὑπὸ τοῦ Θησέως.

Ἱπποδάμεια, θυγάτηρ τοῦ Οἰνομάου βασιλέως τῆς Ἤλιδος καὶ τῆς Ἀστεροδίης. Ὁ πατὴρ αὐτῆς φοβούμενος τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ μαντείου, προειπόντος αὐτῷ ὅτι θέλει φονευθῇ ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ του, ἀπέσπα τὴν σύζευξιν αὐτῆς, ὑποσχόμενος ὅτι θέλει νυμφεύσει αὐτὴν μετὰ τοῦ νικήσοντος αὐτὸν εἰς τὸν δρόμον. Ὁ Πίλοψ υἱὸς τοῦ Ταντάλου ἦλθεν εἰς Ἤλιδα καὶ διὰ πανουργίας νικήσας τὸν Οἰνόμαον, ἐνυμφεύθη τὴν Ἱπποδάμειαν, ἐξ ἧς ἔτεκεν ἓξ υἱοὺς ἐν οἷς ὁ Ἀτρεὺς καὶ ὁ Θυέστης.

Ἱπποδάμεια, θυγάτηρ τοῦ Ἀγχίσου, ἀδελφὴ Ἀνιλέου καὶ σύζυγος τοῦ Ἀλκαθόου.

Ἱπποδάμεια, θυγάτηρ τοῦ Βρίσου καὶ αἰχμάλωτος τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ «Βρισηὶς» παρ' Ὁμήρῳ καλουμένη. Ταύτην ἀποσπάσας ὁ Ἀγαμέμνων ἀπὸ τοῦ Ἀχιλλέως μετὰ τὴν παράδοσιν τῆς Χρυσηΐδος προεκάλεσε τὴν μῆνιν τοῦ Ἀχιλλέως πολλὰς ἐπενεγκοῦσαν δυστυχίας εἰς τοὺς Ἕλληνας.

Ἱπποδάμεια, σύζυγος τοῦ Ἀμύντορος βασιλέως τοῦ Ὀρμενίου, μεθ' οὗ ἐγέννησε τὸν Φοίνικα.

Ἱπποδάμεια, θεράπαινα τῆς Πηνελόπης ἐν τῇ νήσῳ Ἰθάκῃ.

Ἱπποδάμεια, θυγάτηρ τοῦ Δαναοῦ, φονεύσασα τὸν ἑαυτῆς μνηστῆρα Ἴστιον.

Ἱπποδάμεια, ἑτέρα θυγάτηρ τοῦ Δαναοῦ φονεύσασα τὸν ἑαυτῆς μνηστῆρα Διοκορύστην.

ΙΠΠΟΔΑΜΕΙΟΣ, (ὑπενοεῖται ἀγορά). Ἀγορὰ ἐν Πειραιεῖ κληθεῖσα οὕτω, καθ' ἃ ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐκ Μιλήτου ἀρχιτέκτονος Ἱπποδάμου.

ΙΠΠΟΔΑΜΟΣ, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως.

Ἱππόδαμος, Σικυώνιός τις παρὰ Ξενοφῶντι.

Ἱππόδαμος, ἀρχιτέκτων Ἕλλην, υἱὸς Εὐρύφρονος, γενν. ἐν Μιλήτῳ, ζῶν περὶ τὸ 440 π. χ. Οὐχὶ μόνον οἰκοδομὰς ἀνήγειρε, ἀλλὰ πόλεων ὁλοκλήρων τὴν ἀνέγερσιν διηύθυνε. Πρῶτον αὐτοῦ μέγα ἔργον ὑπῆρξεν ὁ Πειραιεύς, οὗτινος ἡ ὀχύρωσις ἤρχισε μὲν ἐπὶ Θεμιστοκλέους συνεπληρώθη δὲ ἐπὶ Περικλέους. Ἀντὶ τῶν στενῶν καὶ σκολιῶν ὁδῶν τέως συνήθων παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὁ Ἱππόδαμος κατεσκεύασε πλατείας ὁδούς. Ἠκολούθησε τοὺς ἀθηναίους ἀποίκους, τοὺς μεταβάντας τῷ 443 εἰς Ἰταλίαν πρὸς ἵδρυσιν τῶν Θουρίων ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς ἀρχαίας Συβάρεως καὶ ἐγένετο ὁ ἀρχιτέκτων τῆς νέας πόλεως. Βραδύτερον ἀνήγειρε τὴν Ῥόδον τῷ 408. Παράδοξον φαίνεται ὅτι ὑπηρέτησεν εἰς δωρικὸν κράτος ἐχθρικῶς διακείμενον πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλ' ἐὰν ταὐτίσῃ τις τὸν Ἱππόδαμον τοῦτον μετὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ῥήτορος Ἀρχεπτολέμου ἀντιπάλου τοῦ Κλέωνος, δύναται νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἐξωρίσθη ἐξ Ἀθηνῶν ἕνεκα τῶν πολιτικῶν φρονημάτων του. Ἐκ τοῦ Ἀριστοτέλους μανθάνομεν ὅτι ἀνεμίχθη καὶ εἰς τὴν διοίκησιν τῶν πόλεων καὶ ὅτι ἐνταῖς πολιτικαῖς θεωρίαις του ἔφερε τὴν αὐτὴν γεωμετρικὴν κανονικότητα, ἣν καὶ ἐπὶ τῶν ἀρχιτεκτονικῶν σχεδίων.

ΙΠΠΟΔΕΤΟΣ, ἐπίθετον τοῦ Ἡρακλέους, ὑπὸ τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο ἐν Βενετίᾳ περίφημος ναὸς αὐτοῦ ἐν ᾧ τόπῳ κατὰ τὴν μυθολογίαν ἔδεσεν οὗτος τοὺς ἵππους τῶν Ὀρχομενίων ἐπιχειρησάντων νυκτερινὴν ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Θηβῶν.

ΙΠΠΟΔΙΚΗ, μία τῶν πεντήκοντα θυγατέρων τοῦ Δαναοῦ.

ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΑ, πανήγυρις καθ' ἣν τελοῦνται ἀγῶνες δρόμου ἵππων. Τὸ ἔθιμον τοῦτο ὑπῆρχε καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις καὶ τοῖς Βυζαντινοῖς. Καὶ σήμερον δὲ καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην τελοῦνται ἱπποδρόμια, ἰδίως δὲ ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅπου ἄπειρα χρηματικὰ ποσὰ καταβάλλονται εἰς στοιχήματα περὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ μὲν ἢ τοῦ δὲ ἵππου.

ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ, μέρος ἐν ᾧ τελοῦνται τὰ ἱπποδρόμια, ἴδε ΡΩΜΗ καὶ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κρουσδένειες Βιβλιοθήκη
Αθηνών (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἀνθίππης, θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου.

ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ, ῥήτωρ καὶ σοφιστὴς Ἕλλην, γεννηθεὶς ἐν Λαρίσσῃ, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Β΄ μ. Χ αἰῶνος. Γνωστὸς καθίσταται διὰ τοῦ εἰς αὐτὸν ἐγκωμίου τοῦ Φιλοστράτου, παριστῶντος αὐτὸν καταγόμενον ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας, μεγάλα ἔχοντα προτερήματα καὶ ὥριμον ἡλικίαν, τιμώμενον δὲ ὑπὸ τοῦ δημοσίου. Συνέταξε πλείστους λόγους καὶ λυρικὰ ποιήματα, ἀλλ' οὐδὲν ἐξ αὐτῶν σώζεται.

ΙΠΠΟΖΥΓΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἱπποκράτης, θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου.

ΙΠΠΟΘΑΛΗΣ, υἱὸς Ἱερωνύμου ἐξ Ἀθηνῶν· ἓν τῶν προσώπων ἅπερ συνιστῶσι τὸν διάλογον τοῦ Πλάτωνος τὸν ἐπιγραφόμενον Λύσις.

ΙΠΠΟΘΟΗ, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος.

Ἱππόθοη, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Πελίου, αἵτινες κατὰ προτροπὴν τῆς Μηδείας ἐφόνευσαν τὸν ἑαυτῶν πατέρα.

Ἱππόθοη, θυγάτηρ τοῦ Νέστορος καὶ τῆς Δυσιδίκης καὶ ἔγγονος τοῦ Περσέως. Ἐγέννησεν ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος τὸν Τάφιον ἐπὶ τῶν Ἐχινάδων νήσων.

ΙΠΠΟΘΟΟΣ, υἱὸς τοῦ Λίθου καὶ ἀπόγονος τοῦ Ἄρεως, ἡγεμόνων τῶν Πελασγῶν Ἐλθῶν πρὸς βοήθειαν τῶν Τρώων μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Πηλαίου ἐκ τῆς ἐν Τροίᾳ Λαρίσσης, καὶ φονευθεὶς ἐν τῇ μάχῃ ὑπὸ τοῦ Αἴαντος.

Ἱππόθοος, νόθος υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας Πριάμου, θρηνῶν μετὰ τοῦ πατρός του τὸν θάνατον τοῦ Ἕκτορος.

Ἱππόθοος, εἷς τῶν πεντήκοντα παίδων τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς Δαναΐδος Γόργης.

Ἱππόθοος, υἱὸς τοῦ λῃστοῦ Κερκύονος, γενόμενος βασιλεὺς ἐν Ἀρκαδίᾳ.

ΙΠΠΟΘΟΩΝ, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀλόπης θυγατρὸς τοῦ Κερκύονος. Ἡ μήτηρ φοβουμένη τὸν ἑαυτῆς πατέρα ἐξέθηκεν αὐτὸν βρέφος ὄντα, ποιμένες δὲ εὑρόντες τὸ βρέφος καὶ θρέψαντες περὶ τῶν πολυτελῶν ἐνδυμάτων του, ἤνεγκον αὐτὸν εἰς τὸν Κερκύονα. Οὗτος γνωρίσας τὸν παῖδα, ἔπεμψεν ὅπως βίψωσιν αὐτὸν πάλιν εἰς βορὰν τῶν θηρίων, τὴν δὲ Ἀλόπην ἐφόνευσεν. Ὁ Ἱππόθοων ἀνατραφεὶς κρυφίως ὑπὸ τῶν αὐτῶν ποιμένων καὶ γνωσθεὶς ἐνέβαλε τῇ συνεργείᾳ τοῦ Θησέως τὴν ἡγεμονίαν τῆς χώρας, ἣν ἡγεμόνευεν ὁ Κερκύων.

ΙΠΠΟΘΟΩΝΤΙΣ (Ὀνομασθεῖσα φυλὴ ὑπὸ τοῦ μία τῶν δέκα φυλῶν τῆς Ἀττικῆς, κληθεῖσα οὕτω ὑπὸ τοῦ Ἱπποθόωντος υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος.

ΙΠΠΟΚΕΝΤΑΥΡΟΙ, τερατώδη ὄντα, ἔχοντα μορφὴν ἵππου καὶ ἀνθρώπου, τέκνα τοῦ Ἰξίονος καὶ τῆς νεφέλης, εἰς ἣν ὁ Ζεὺς ἔδωκε μορφὴν τῆς Ἥρας (ἴδ. ΙΞΙΩΝ). Οἱ αὐτοὶ καλοῦνται καὶ ΚΕΝΤΑΥΡΟΙ.

ΙΠΠΟΚΛΕΑΣ, δωριστὶ ἀντὶ ΙΠΠΟΚΛΕΗΣ.

ΙΠΠΟΚΛΕΗΣ, συνηρημένον ΙΠΠΟΚΛΗΣ, υἱὸς Φρικίου ἐκ Πελινναίου, πόλεως τῆς Θεσσαλίας. Τοῦτον νικήσαντα σταδίῳ κατὰ τοὺς Πυθικοὺς ἀγῶνας ἐξυμνεῖ ὁ Πίνδαρος ἐν τῇ δεκάτῃ Πυθικῶν.—Παρὰ Θουκυδίδῃ μνημονεύεται ἕτερος Ἱπποκλῆς, ναύαρχος Ἀθηναίων.

ΙΠΠΟΚΛΕΙΔΗΣ, υἱὸς Τισάνδρου Ἀθηναῖος, ζῶν κατὰ τὸν ἕκτον π. Χ αἰῶνα. Διακρινόμενος μεταξὺ τῶν συμπολιτῶν του διὰ τὰ πλούτη, τὴν ἐπισημότητα καὶ τὴν ὡραιότητα μετέβη καὶ αὐτὸς εἰς Σικυῶνα, ὅτε ὁ τύραννος τῆς Σικυῶνος Κλεισθένης προσεκάλεσε πάντα Ἕλληνα θέλοντα νὰ νυμφευθῇ τὴν θυγατέρα του Ἀγαρίστην, ὅπως ποιήσηται ἐκλογήν. Ὁ Κλεισθένης εὑρὼν καταλληλον τὸν Ἱπποκλείδην ἔμελλεν εἰς αὐτὸν νὰ προσενέγκῃ τὴν χεῖρα τῆς θυγατρός του, ὅτε ὁ Ἱπποκλείδης ἐματαίωσε τὸ σχέδιον χορεύσας ἀπρεπέστατον χορόν. Ὁ Κλεισθένης ἀγανακτήσας εἶπεν εἰς τὸν ἀσχημονοῦντα «ὦ παῖ Τισάνδρου, ἀπορχήσαό γέ μην τὸν γάμον», ὁ δὲ Ἱπποκλείδης ἀπαντῶν εἶπεν «Οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ». Ἡ φράσις αὕτη κατήντησε παροιμιώδης.

ΙΠΠΟΚΛΟΣ, τύραννος τῆς Λαμψάκου, ζῶν κατὰ τὸν ἕκτον π. Χ αἰῶνα. Ὑποτελὴς τοῖς Πέρσαις συνώδευσε τὸν Δαρεῖον εἰς τὴν κατὰ τῶν Σκυθῶν ἐκστρατείαν καὶ μείνας μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων πρὸς φύλαξιν τῆς διαβάσεως τοῦ Ἴστρου μετέσχε τοῦ συγκροτηθέντος συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων συνεπείᾳ τῆς προτάσεως τῶν Σκυθῶν.

ΙΠΠΟΚΟΡΥΣΤΗΣ, υἱὸς τοῦ Ἱπποκόωντος βασιλέως τῆς Σπάρτης.

Ἱπποκορύστης, εἷς τῶν πεντήκοντα παίδων τοῦ Αἰγύπτου φονευθεὶς ὑπὸ τῆς Δαναΐδος Ὑπερίπτης.

ΙΠΠΟΚΟΥΡΑ, πόλις τῆς ἐπαρχίας Ἀριακῆς ἐν τῇ μεσογείῳ Ἰνδίᾳ, πιθανῶς ἡ νῦν «Ὑδεραβάδ».

ΙΠΠΟΚΟΩΝ, υἱὸς τοῦ Οἰβάλου καὶ τῆς Βατείας, ἀδελφὸς τοῦ Τυνδάρεω καὶ τοῦ Ἰκαρίου. Διώξας ἐκ Σπάρτης τὸν ἀδελφὸν του Τυν[illegible] ἐβασίλευσεν αὐτῆς μετὰ τῶν 12 υἱῶν του.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινωνικό Βιβλιοθηκή Αριστοτέλους (Κ.Β.Ι.Α.)

Ἐπελθὼν ὁ Ἡρακλῆς καὶ φονεύσας τὸν Ἱπποκόωντα μετὰ τῶν υἱῶν του ἀποκατέστησε πάλιν εἰς τὸν θρόνον τῆς Σπάρτης τὸν Τυνδάρεων. Οἱ υἱοὶ τοῦ Ἱπποκόωντος ἐφημίζοντο ὡς ἀνδρεῖοι καὶ ἐπιτήδειοι πολεμισταί, μετασχόντες καὶ οὗτοι μετὰ τῶν λοιπῶν ἡρώων τῆς ἀρχαιότητος εἰς τὴν θήραν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου.

Ἱ π π ο κ ό ω ν, σύντροφος τοῦ βασιλέως τῶν Θρᾳκῶν Ῥήσσου κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας. Ἐκοιμᾶτο βαθέως, ὅτε ὁ Διομήδης εἰσβαλὼν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ῥήσσου ἥρπασε τοὺς ἵππους του.

ΙΠΠΟΚΟΩΝ, μικρὸς ποταμὸς τῆς νήσου Σικελίας μνημονευόμενος ἐν τῷ ἕκτῳ εἰδυλλίῳ τοῦ Θεοκρίτου.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗ, μία τῶν πεντήκοντα θυγατέρων τοῦ Θεσπίου, ἐξ ἧς ὁ Ἡρακλῆς ἐγέννησε τὸν Ἱππόζυγον.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ, Ἀθηναῖος καταγόμενος ἐκ τοῦ γένους τοῦ Νηλέως, ζῶν κατὰ τὸν ΣΤ' π. Χ αἰῶνα. Λέγεται ὅτι μετέβη εἰς Ὀλυμπίαν πρὸς θεωρίαν τῶν Ὀλυμπίων καὶ θυσιάσας εἶδε θαῦμα μέγα. Οἱ λέβητες πλήρεις κρεάτων καὶ ὕδατος ἔζεσαν ἄνευ πυρὸς καὶ ὑπερεξεχείλισαν. Τὸ θαῦμα τοῦτο ἰδὼν Χίλων ὁ Λακεδαιμόνιος παρατυχὼν, συνεβούλευσε τὸν Ἱπποκράτην νὰ μὴ νυμφευθῇ, ἐὰν δὲ ἔχῃ γυναῖκα νὰ τὴν διαζευχθῇ, καὶ ἐὰν τυχὸν ἔχῃ υἱὸν νὰ τὸν ἀποκηρύξῃ. Ὁ Ἱπποκράτης μὴ δοὺς προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Χίλωνος ἐγέννησεν ὕστερον τὸν περίφημον Πεισίστρατον, ὅστις ἐπωφεληθεὶς ἐκ τῶν πρὸς ἀλλήλους ἐπιζήλων τῶν πολιτῶν κατέλαβε τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν τῶν Ἀθηνῶν.

Ἱ π π ο κ ρ ά τ η ς, Ἀθηναῖος ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν, ζῶν κατὰ τὸν ΣΤ' αἰῶνα π. Χ. Υἱὸς τοῦ Μεγακλείους καὶ τῆς Ἀγαρίστης θυγατρὸς τοῦ τυράννου τῆς Σικυῶνος Κλεισθένους, πατὴρ Μεγακλείους καὶ Ἀγαρίστης συζύγου τοῦ Ξανθίππου καὶ μητρὸς τοῦ περιφήμου Περικλείους.

Ἱ π π ο κ ρ ά τ η ς, τύραννος τῆς Γέλας, ἀνεθων. τῷ 497 πρὸ Χριστοῦ. Διεδέχθη τῷ 498 τὸν ἀδελφόν του Κλέανδρον, καὶ προσεπάθησε νὰ ἐπεκτείνῃ τὸ κράτος του καὶ εἰς ἄλλας ἐντὸς τῆς Γέλας πόλεις τῆς Σικελίας. Ἡ Καλλίπολις, ἡ Νάξος καὶ τὸ Ἀεόντιον ὑπέπεσαν ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του. Τῶν Ζαγκλαίων ἐξαιτησαμένων ἐπικουρίαν κατὰ τῶν Σαμίων ἀποδιωχθέντων ἀπὸ τῆς Ζάγκλης, ἀντὶ νὰ βοηθήσῃ αὐτοὺς συνέλαβε 300 ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων καὶ παρέδωκεν εἰς τοὺς Σαμίους, οἵτινες πρὸς ἀνταμοιβὴν παρεχώρησαν αὐτῷ τὸ ἥμισυ τῶν ἐκ Ζάγκλης λαφύρων. Ἔτρεψε κατόπιν τὰ ὅπλα κατὰ τῶν Συρακουσίων, οὓς νικήσας ἠπείλησε τὰς Συρακούσας, σωθείσας διὰ τῆς παρεμβάσεως τῶν Κορινθίων καὶ διὰ τῆς παραχωρήσεως τῆς Καμαρίνης. Ἀπέθανε πολιορκῶν τὴν Ὕβλαν. Διάδοχος αὐτοῦ ὑπῆρξεν ὁ Γέλων.

Ἱ π π ο κ ρ ά τ η ς, ἰατρὸς Ἕλλην, πάππος τοῦ περιφήμου Ἱπποκράτους, ζῶν περὶ τὸ 500 π. Χ. Ἀνῆκεν εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν Ἀσκληπιαδῶν, καταγομένων κατὰ τὴν παράδοσιν κατ' εὐθεῖαν ἐκ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἦτο ὁ πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ Γνωσιδίκου καὶ πατὴρ τοῦ Ἡρακλείδου. Κριτικοί τινες ἀποδίδουσιν αὐτῷ δύο συγγράμματα τὸ Περὶ Ἀγμάτων καὶ τὸ Περὶ Ἄρθρων· ἄλλοι ὅμως διϊσχυρίζονται ὅτι οὐδὲν ἔγραψεν.

Ἱ π π ο κ ρ ά τ η ς, ὁ πατὴρ τῆς ἰατρικῆς, ἔγγονος τοῦ προηγουμένου, γενν. ἐντῇ νήσῳ Κῷ, τῷ 460 π. Χ, ἀποθ. προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν. Πατρόθεν μὲν ἀνῆκεν εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν Ἀσκληπιαδῶν κατατασσόμενος κατά τινας μὲν 17ος κατ' ἄλλους δὲ 19ος ἀπὸ Ἀσκληπιοῦ, μητρόθεν δὲ εἰς τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κατατασσόμενος 20ος ἀπὸ τοῦ Ἡρακλέους. Ἐξεπαιδεύθη ὡς ἰατρὸς ἀναμφιβόλως ἐν τῇ ἰατρικῇ σχολῇ τῆς Κῶ, ἔνθα ἔσχε διδασκάλους τὸν ἴδιον ἑαυτοῦ πατέρα καὶ τὸν ἐκ Σηλυβρίας τῆς ἐν Θρᾴκῃ περίφημον Ἡρόδικον τὸν συνάπτοντα τὴν γυμναστικὴν παίδευσιν τῇ θεραπείᾳ τῶν ὑπ' αὐτοῦ θεραπευομένων. Φαίνεται δὲ ὅτι ἔχων ἰδίαν κλίσιν πρὸς γραμματικὰς μελέτας ἐμαθήτευσε καὶ παρὰ τοῖς μεγάλοις σοφισταῖς Προδίκῳ καὶ Γοργίᾳ. Ἡ πληροφορία ὅτι ὑπῆρξε καὶ Δημοκρίτου τοῦ Ἀβδηρίτου μαθητὴς εἶναι ὅλως ἀδόκιμος· καὶ αὐτὴ ἡ συνέντευξις των ἀμφιβάλλεται ὑποδεικνυομένη ἐκ τινος πλαστῆς ἀλληλογραφίας, ἐξ ἧς δύο ἐπιστολαὶ σώζονται γεγραμμέναι ἀναμφιβόλως ὑπὸ μεταγενεστέρου τινὸς σοφιστοῦ. Λέγεται οὐχὶ ἀπιθάνως ὅτι νέος ἔτι ὢν κατέλιπε τὴν πατρίδα αὐτοῦ καὶ πολὺν διέτριψε χρόνον εἰς διαφόρους χώρας περιηγούμενος. Τοῦτο ἀποδεικνύουσιν ἡ ἐν τοῖς συγχρόνοις φήμη αὐτοῦ καὶ ἡ οἰκειότης μεθ' ἧς μνημονεύουσιν αὐτοῦ οἱ Ἀθηναῖοι συγγραφεῖς. Ὁ Ἀριστοφάνης μετὰ πολλῆς οἰκειότητος μνημονεύει αὐτοῦ ἐν «Θεσμοφοριαζούσαις», ὁ Πλάτων ἐπῶς μνημονεύει Ἱπποκράτους τοῦ Κῴου ὡς ἰατροῦ ἐν «Πρωταγόρᾳ». Διέτριψε τινὰ ἐν Θάσῳ καὶ ἐν Ἀβδήροις, μεθ' ἃ εἰς Ἀθήνας, ἔνθα, ὡς λέγει ὁ Σωρανὸς ἀδεύτερον

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δρυοπιδικόν Ορφανοτροφείον (Α.Ε.Β.Ε.)

αὐτὸν ἀφ' Ἡρακλέους δημοσίᾳ τοῖς Ἐλευσινίοις ἐμύησαν καὶ πολίτην ἔγραψαν, καὶ τὴν ἐν Πρυτανείῳ σίτισιν ἔδωκαν εἰς ἐκγόνους». Λέγεται ὅτι τὰς τιμὰς ταύτας ἔλαβε παρὰ τῶν Ἀθηναίων ὡς ἀμοιβὴν τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει κατὰ τὸν ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐνσκήψαντα λοιμόν· ἀλλ' ὅμως οὔτε ὁ Θουκυδίδης λέγει τι περὶ τούτου, οὔτε ὁ Ἱπποκράτης μνημονεύει τῆς νόσου ἐκείνης ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ. Φαίνεται πιθανώτερον ὅτι εἰς Ἀθήνας μετέβη μετὰ τὸ συμβὰν ἐκεῖ, καὶ διέμενεν ἐκεῖ μέχρις οὗ ἡ πατρὶς αὐτοῦ ἀπέστη τῆς τῶν Ἀθηναίων συμμαχίας, μικρὸν μετὰ τὸ 411 π. Χ. Τότε μετῴκησεν εἰς Θεσσαλίαν καὶ ἀπὼν ἐδικάσθη καὶ κατεδικάσθη ἐρήμην, κατηγορηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀντιφῶντος. Ἀγνοεῖται ποῦ συνέγραψε τὰ ἐπιστημονικά του συγγράμματα, εἰς ἃ ἐνησχολήθη κατὰ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ μακροῦ αὐτοῦ βίου. Τὸ ἔτος τοῦ θανάτου του ὑπ' οὐδενὸς ὁρίζεται ἀκριβῶς. Κατά τινας ἀπέθανε τῷ 372, κατ' ἄλλους τῷ 364, καὶ κατ' ἄλλους τῷ 359, ὁ δὲ Κλίντων ἀποδέχεται τὸ 357, ὡς ἔτος τοῦ θανάτου του. Οἱονδήποτε τῶν ἐτῶν τούτων παραδεχθῇ τις, φαίνεται ὅτι ἀπέθανεν ὑπέργηρως· ἐν τούτοις οὔτε παρὰ τῷ Λουκιανῷ κατατάσσεται μεταξὺ τῶν Μακροβίων, οὔτε ὑπὸ τοῦ Πλινίου. Ἐπὶ δὲ τοῦ τάφου του λέγεται ὅτι ἐτέθη τὸ ἑξῆς ἐπιτύμβιον:

«Θεσσαλὸς Ἱπποκράτης, Κῶός γένος, ἐνθάδε κεῖται
Φοίβου ἀπὸ βίζης ἀθανάτου γεγαώς.
Πλεῖστα τρόπαια νόσων στήσας ὅπλοις ὑγιείης.
Δόξαν ἐλὼν πολλῶν, οὐ τύχα, ἀλλὰ τέχνῃ».

Αἱ περιηγήσεις αὐτοῦ εἰς Ἰλλυρίαν, Μακεδονίαν, καὶ Περσίαν, εἰ καὶ πιθαναὶ καθ' ἑαυτάς, ὑπενοήθησαν ἴσως ἐξ ὁμοίων συμπτώσεων, αἵτινες ἀπαντῶσιν ἐν τοῖς βίοις τοῦ Δημοκήδους καὶ ἄλλων περιφήμων ἰατρῶν. Μεταξὺ ἄλλων σώζεται ἐπιστολὴ γνησία ἡ πλαστὴ Ἀρταξέρξου τοῦ Μακρόχειρος, δι' ἧς προσκληθεὶς ὁ Ἱπποκράτης εἰς τὴν περσικὴν αὐλήν, ἀπέβριψε τὴν πρόσκλησιν· ὅτι δὲ ἀνεκάλυψε τὸ πάθος Περδίκκα τοῦ Β' βασιλέως τῆς Μακεδονίας ὡς πάθος ἐρωτικόν, ἐκ τῆς χρονολογίας ἐξελέγχεται ἡμαρτημένων καὶ ἄτοπον.—Σπουδαῖον καθίσταται τὸ ζήτημα περὶ τῆς συλλογῆς τῶν εἰς Ἱπποκράτην ἀποδιδομένων συγγραμμάτων, ὧν ἡ ἐκτίμησις ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐγκύκλιος καὶ σποράδην παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἡ ἰατρικὴ ἐθεωρήθη κατὰ πρῶτον ὡς κλάδος τοῦ ἱερατικοῦ ἢ κατὰ τὸν ἐπιχώριον μάτος, ἡ δὲ θεραπεία ἢ ἀποτροπὴ νοσήματος ἐνομίζετο ἔργον ὑπεράνθρωπον. Ἐν πάσαις ταῖς τοιαύταις ἀνάγκαις ἡ ἄμεσος ἐπίκλησις τοῦ θεοῦ ἐπεζητεῖτο ὅπως ἐμπνεύσῃ ἱκανὴν ἐμπιστοσύνην τῷ πάσχοντι· ἡ δὲ διακεκριμένη ἐκπαίδευσις καὶ αἱ σπουδαῖαι ἕξεις τῶν ἱερέων ἔμελλον φυσικῷ τῷ λόγῳ νὰ κατασήσωσιν αὐτοὺς πρώτους καὶ εἰς ταύτην ὡς καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην ἐπιστημονικὴν ἔρευναν. Αἱ τοιαῦται γνώσεις τῶν ἱερέων μετεδίδοντο ὑπ' αὐτῶν εἰς μόνους τοὺς μεμυημένους τὰ ἐν τοῖς ναοῖς αὐτῶν μυστήρια· ὅτε δὲ ἰδία τις θεότης ὑπελαμβάνετο ὡς βοηθοῦσα εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀσθενειῶν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, οἱ ἱερεῖς τοῦ προστάτου θεοῦ συνίστων ἰατρικὴν Σχολήν, ἐν ᾗ μόνοι οἱ τοῦ θεοῦ ἐκείνου λατρευταὶ ἠδύναντο νὰ διδάσκωνται καὶ νὰ λαμβάνωσι τιμὰς ἐπιστημονικάς. Οἱ Ἕλληνες ὡς θεὸν τῆς ἰατρικῆς ὑπέθετον τὸν Ἀσκληπιόν, οὗ τινος οἱ υἱοὶ Ποδαλείριος καὶ Μαχάων ἀριθμοῦνται ἐν τοῖς ἥρωσι τοῦ τρωϊκοῦ πολέμου. Ὁ Ἀσκληπιὸς καὶ τοι κατὰ τὴν μυθολογίαν κεραυνωθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς συγκατετάσσετο μεταξὺ τῶν ἀθανάτων καὶ εἶχε ναοὺς Ἀσκληπίεια καλουμένους πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἰδίως ἐν Ἐπιδαύρῳ, Κῷ, Κνίδῳ καὶ Κυρήνῃ· οἱ δὲ ἱερεῖς ἰατροὶ τάχιστα ἐπενόησαν ὡς λίαν ὠφέλιμον τὸ νὰ συστήσωσι τὴν ἑαυτῶν καταγωγὴν ἐξ αὐτοῦ τοῦ θεοῦ τῆς ὑγιείας. Ὁ τρόπος τῆς ἐν τοῖς ἰατρείοις τούτοις θεραπείας ἦν ἀνάμικτος ἐξ ἐπιστήμης καὶ δόλου· ὁ ἀσθενής, ὁ καταφεύγων πρὸς θεραπείαν εἴς τινα τῶν μᾶλλον περιφήμων ναῶν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ὑπεβάλλετο εἰς μακρὰν δίαιταν, ἥτις ἐπεκαλεῖτο θρησκευτικὴ κάθαρσις· ἐπῄρχετο ὑδροθεραπεία τις μετὰ νηστείας, ἀλείμματος καὶ καθαρτικῶν τοῦ στομάχου φαρμάκων· ὅτε δὲ ὁ διευθύνων τὴν Σχολὴν ἐνόμιζεν ὅτι ὁ ἀσθενῶν ἦν ἀναλόγως παρασκευασμένος πρὸς τὴν ὑστάτην θεραπείαν, ἐλάμβανεν οὗτος τὴν ἄδειαν τῆς εἰς τὸν ναὸν εἰσόδου, ὅπου οἱ ἱερεῖς ἐφρόντιζον, ὅπως ἡ ἀναγκαία θεραπεία παρασταθῇ πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τὸ πρόσχημα καλῶς προδιατεταγμένης θεραπείας. Συνετέλει δὲ ἐν γένει εἰς ἐπιτυχίαν τῆς ἐνεργουμένης θεραπείας ἡ καλῶς ἐκλελεγμένη θέσις τοῦ Ἀσκληπιείου, ὅπερ συνήθως ἔκειτο ἢ ἐν ὑγιεινῷ τινι παραλίῳ ἢ ἐν ψυχρῷ τινι καὶ κατασκίῳ ἄλσει. Ἐπειδὴ πανταχόθεν τῆς Ἑλλάδος συνέρρεον οὐκ ὀλίγοι ἀσθενεῖς εἰς τὰς ἱερατικὰς ταύτας σχολάς, βαθμηδὸν ἀπέκτησαν αὗται μέγα κεφάλαιον ἐμπειρίας, ὅπερ ἐτέθη ἐγγράφως εἰς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τοῦ ἐπαγγέλματος ταύτης τῆς διαφ-

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωφελὲς Ἵδρυμα Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας (Κ.Ε.Ι.Ε.)

ρων ἀσθενειῶν καὶ τῶν γενομένων θεραπειῶν ἐχρησίμευον ἐπὶ πολλὰς γενεὰς ὡς εἰσαγωγὴ καὶ ὁδηγία εἰς τοὺς ἰατρούς, καὶ ἐν τῇ ἀμέσως προηγουμένῃ τοῦ Ἱπποκράτους γενεᾷ ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τὸ ὄνομα καὶ τὸν τύπον ἀφορισμῶν, τουτέστι συντόμων ὁρισμῶν ἢ γνωμῶν. Εἰς τὴν τάξιν τῶν ἰατρικῶν συγγραμμάτων ἀνῆκον αἱ καλούμεναι «Κνίδιαι γνῶμαι», καθ' ὧν ὁ Ἱπποκράτης ἔγραψε σπουδαίως. Ἡ μεταφορὰ αὕτη τῶν ἰατρικῶν γνώσεων ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ καὶ μυστηριώδους περιβόλου τῶν ναῶν εἰς τὸν ἐκτὸς αὐτῶν φιλολογικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν κόσμον ἔτι μᾶλλον ἐξετελέσθη διὰ τῶν ἰατρικῶν ἱερονικῶν, ἃς ἐποιήσαντο οἱ φιλόσοφοι, οἷοί περ εἰσὶν ὁ Μέλισσος, ὁ Παρμενίδης, ὁ Ἐμπεδοκλῆς καὶ ἄλλοι. Εἷς τῶν φιλοσόφων τούτων, Ἀλκμαίων ὁ Κροτωνιάτης, ἦν συνάμα θεωρητικὸς φιλόσοφος καὶ πρακτικὸς χειροῦργος, καὶ πρῶτος εἰσήγαγε καὶ συνέστησεν ὡς ἀπαραίτητον βοήθημα εἰς τὴν σπουδὴν πάσης ἐπιστημονικῆς ἀνατομίας τὴν ἀνατομίαν τῶν ζώων. Περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον οἱ κυρίως Ἀσκληπιάδαι ἤρχισαν νὰ περισεύωσι πρὸς θεραπείαν ἀσθενούντων ἀσχέτως πρὸς τὰ ἐν τοῖς ναοῖς τοῦ θεοῦ νοσοκομεῖα, πρὸς τὴν ἐν αὐτοῖς ὑδροθεραπευτικὴν μέθοδον καὶ τὰ συνήθη καταπλάσματα, καὶ οὕτως ἐσχηματίσθη ἡ τάξις τῶν περιοδευτικῶν ἰατρῶν, ὧν ἡ ἐπιτυχία ἰδίως ἐν τῇ περσικῇ αὐλῇ κατέστησε τοὺς Ἕλληνας ἰατροὺς περιφήμους καὶ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα. Τότε καὶ Ἡρόδικος ὁ Σηλυβριανὸς ὁ τοῦ Ἱπποκράτους διδάσκαλος μετέβαλε τὴν θεραπευτικὴν μέθοδον τῶν Ἀσκληπιείων τὴν διὰ σωματικῆς γυμνάσεως γινομένην εἰς τακτικὰ γυμνάσια. Οὕτως ἡ ἰατρικὴ καθαριζομένη καὶ κανονιζομένη διὰ τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς, τῶν περιοδευτῶν ἰατρῶν, τῆς παλαίστρας καὶ ἄλλων τρόπων ἤρχισε νὰ ἐξαπλοῦται εἰς ἅπαντος νὰ καταστῇ κλάδος τῆς φιλολογίας· καὶ μόνη ἴσως αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἱπποκράτης ἀπετέλεσεν ἐποχὴν ἰδίαν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ταύτῃ ὑπῆρξεν ἁπλῶς ὅτι πρῶτος τῶν Ἀσκληπιαδῶν ἠθέλησε νὰ λάβῃ πλήρη φιλολογικὴν καὶ ῥητορικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ οὕτω νὰ εἰσαγάγῃ τὰς Μούσας εἰς τὸ ἑαυτοῦ ἐπάγγελμα. Οὔτος καὶ τοι ἐπαγγελλόμενος καὶ τὸν φιλόσοφον οὐδέποτε ἀπεμακρύνθη τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος, καὶ ἐπειδὴ πρῶτος ἔδωκεν εἰς τὴν ἰατρικὴν ὡρισμένην καὶ σπουδαίαν θέσιν ἐν τῇ φιλολογίᾳ, οὐδὲν θαυμαστὸν ὅτι μόνος περιεβλήθη ἐν τοῖς ἐφεξῆς χρόνοις ἅπασαν τὴν τιμὴν ἥτις ἀνῆκε κατ' ἀναλογίαν εἰς τὰ ἄριστα ἀρχαῖα ἑλληνικὰ συγγράματα, καὶ ἐντεῦθεν ἀπεδόθησαν αὐτῷ τὰ κυριώτερα περὶ νοσημάτων καὶ θεραπείας συγγράμματα, ὅσα ἐδημοσιεύθησαν ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἢ ἀμέσως πρὸ αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτόν. Ἡ τοιαύτη τάσις ἐπηυξήθη μετὰ τὴν σύστασιν τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ ἐν Περγάμῳ βιβλιοθηκῶν, ὅτε οἱ πανταχόθεν τὰ βιβλία συλλέγοντες ἐπεθύμουν νὰ συλλέξωσιν ὅσον οἷόν τε πλείονα τοῦ Ἱπποκράτους συγγράμματα· διότι ὁ μέγας ζῆλος πρὸς κτῆσιν αὐτῶν ἐπηύξησε τὴν φιλοκέρδειαν τῶν προμηθευτῶν, ὁπότε μάλιστα ὁ ταῦτα προμηθεύων βιβλιοπώλης μόνην ἐργασίαν εἶχε τὴν ἁπλῆν μεταβολὴν τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ χειρογράφου. Ἡ συλλογὴ τῶν Ἱπποκράτους ἰατρικῶν συγγραμμάτων διαιρεῖται εἰς τρεῖς τάξεις, τὰ γνήσια, τὰ ἀμφίβολα, καὶ τὰ ψευδεπίγραφα. Ἐπειδὴ καὶ κατ' αὐτὴν ἔτι τὴν ἀρχαιότητα πολλὴ ὑπῆρχεν ἡ περὶ τῆς διακρίσεως ταύτης ἀμφιβολία ἀναγκαία ἐνομίσθη ἡ σύνταξις κανόνος τινὸς διακρίνοντος τὰ γνήσια καὶ αὐθεντικὰ τοῦ Ἱπποκράτους συγγράμματα τῶν ψευδῶς ἀποδιδομένων αὐτῷ· ὅθεν οἱ Ἀλεξανδρινοὶ κριτικοὶ κατέγραψαν τὰ πρῶτα ἐν μικρῷ καταλόγῳ, ὃν ὁ Γαληνὸς ὀνομάζει «μικρὸν πινακίδιον»· ἀλλ' ὁ κατάλογος οὗτος ἀπωλέσθη. Ὁ Ἐρωτιανὸς συνέγραψε κατάλογον τῶν Ἱπποκράτους συγγραμμάτων μὴ ἀνταποκρινόμενον ἀκριβῶς πρὸς τὰ νῦν σωζόμενα, καὶ προσέθηκεν αὐτῷ «Συναγωγὴν τῶν παρ' Ἱπποκράτει λέξεων», ἀφιέρωσε δὲ τὸ βιβλίον τοῦτο Ἀνδρομάχῳ τῷ τοῦ Νέρωνος ἀρχιατρῷ. Ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ δύο λόγιοι ἰατροὶ Ἀρτεμίδωρος ὁ Καπίτων καὶ Διοσκορίδης ἀνέλαβον τὴν κριτικὴν ἔκδοσιν τῶν Ἱπποκράτους συγγραμμάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔργον τοῦτο ἐξ ὀνόματος μόνον γινώσκομεν. Ὁ Γαληνὸς κατὰ τὸν Β' μ. Χρ. αἰῶνα ἀναφέρει περὶ τοιαύτης τινὸς πραγματείας ὑπ' αὐτοῦ συντεταγμένης, ἥτις δὲν εὑρίσκεται ἐν τοῖς πολυαρίθμοις αὐτοῦ συγγράμμασιν. Ὁ Παλλάδιος κατὰ τὸν Ζ' αἰῶνα ἀκμάσας ἀνεγνώρισεν ὡς γνήσια ἕνδεκα μόνα τῶν εἰς Ἱπποκράτην ἀποδιδομένων συγγραμμάτων. Οἱ περὶ τούτου μετὰ τὴν ἀναγέννησιν τῶν γραμμάτων συγγράψαντες εἰς διάφορα κατέληξαν συμπεράσματα κατὰ τὰς διαφόρους ἀρχὰς καὶ γνώμας, ὑφ' ὧν ὡδηγήθησαν εἰς τὴν διάκρισιν τῶν γνησίων καὶ ψευδεπιγράφων· οὕτως ὁ μὲν Ἱερώνυμος Μερκουριάλις ἀπεδέξατο 19 συγγράμματα ὡς γνήσια τοῦ Ἱπποκράτους ἔργα, ὁ δὲ Haller ἀνεγνώριζεν ὡς τοιαῦτα 15, ὁ Grunner περιώριζε τὸν κατάλογον αὐτῶν εἰς 10 καὶ ὁ Fischer εἰς μόνα 7. Ὁ Littré διαιρεῖ τὰ ἀποδιδόμενα τῷ Ἱπποκράτει συγγράμματα εἰς ἕξ κλάσεις. Κατὰ τὸν Δονάλδσωνα κατατάσσονται τὰ συγγράμματα τῆς συλλογῆς εἰς διαφό-

νως. Τὰ μᾶλλον δικαιούμενα νὰ φέρωσιν ἐπιγεγραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ Ἱπποκράτους εἰσὶ τὰ ἑπόμενα: Τὸ α' καὶ γ' βιβλίον τῆς «Περὶ ἐπιδημιῶν» πραγματείας.—«Προγνωστικά».—«Περὶ διαίτης ὀξέων» ἐπιγραφόμενον ἐνίοτε «Πρὸς τὰς Κνιδίας γνώμας» καὶ ἄλλοτε «Περὶ πτισάνης».—«Περὶ ἀέρων, ὑδάτων, τόπων».—«Περὶ τῶν ἐν κεφαλῇ τρωμάτων».—«Περὶ ἀγμῶν».—«Ἀφορισμοί».—Ἀμφίβολα συγγράμματα τὰ ἑπόμενα: «Ὅρκος».—«Νόμος».—«Περὶ ἀρχαίης ἰητρικῆς».—«Περὶ ἄρθρων».—Μοχλικόν».—«Περὶ συρίγγων, καὶ περὶ αἱμορροΐδων».—«Περὶ ἱερῆς νόσου».—«Κατ' ἰητρεῖον».— Τὰ ψευδεπίγραφα τοῦ Ἱπποκράτους συγγράμματα διαιροῦνται ὑπὸ τοῦ Grenhill εἰς τρεῖς τάξεις, τὰ ἀρχαιότερα τοῦ Ἱπποκράτους, τὰ σύγχρονα ἐκείνῳ ἢ περίπου καὶ τὰ μεταγενέστερα. Ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ὑποδιαιρέσεων τούτων περιλαμβάνονται δύο μόνον πραγματεῖαι αἱ «Κωακαὶ προγνώσεις» καὶ τῶν «Προῤῥητικῶν» τὸ Α'. Τὰ ὡς σύγχρονα τῷ Ἱπποκράτει ὑποτιθέμενα ὑποδιαιροῦνται εἰς δύο τάξεις, ὧν ἡ πρώτη περιλαμβάνει τὰ συγγράμματα, ὧν οἱ συγγραφεῖς γινώσκονται μετά τινος πιθανότητος, ἡ δὲ δευτέρα τὰ εἰς ἀγνώστους ἀνήκοντα συγγραφεῖς. Ἐκ τῶν τῆς πρώτης τάξεως τὸ «Περὶ φύσιος ἀνθρώπου» καὶ τὸ συμπλήρωμα αὐτοῦ «Περὶ διαίτης ὑγιεινῆς» ἀποδίδονται εἰς Πόλυβον τὸν ἐκ θυγατρὸς γαμβρὸν τοῦ Ἱπποκράτους, τὸ δὲ πρῶτον καὶ δεύτερον βιβλίον τοῦ «Περὶ νούσων» συγγράμματος καὶ τὸ «Περὶ γυναικείας φύσιος» ἀποδίδονται εἰς Εὐρυφῶντα τὸν Κνίδιον, καὶ ἡ «Περὶ ἐπικυήσιος» πραγματεία εἰς συγγραφέα τινὰ καλούμενον Δευφάνην ἢ Κλεοφάνην. Τὰ ἀνήκοντα δὲ εἰς ἀγνώστους συγγραφεῖς καὶ ὑποτιθέμενα ὅτι ἐγράφησαν ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Ἱπποκράτους εἰσὶ τὸ «Περὶ διαίτης», τὰ βιβλία Ἐπ., Δεν. καὶ ΣΤεν. τοῦ «Περὶ ἐπιζυμιῶν», τὸ «Περὶ χυμῶν» καὶ τὸ «Περὶ ὑγρῶν χρήσιος», ὧν τὸ πρῶτον ἀνήκει εἰς περίοδον χρόνου κατωτέραν τοῦ 381 π. Χ., τὰ δὲ λοιπὰ εἶναι ἐν γένει συλλογαὶ σημειώσεων καὶ ἀποσπασμάτων, κατατεταγθεῖσαι ἐν τῇ συλλογῇ τῶν Ἱπποκράτους συγγραμμάτων ὑπ' ἄγνοιαν τῶν ἀληθῶς ταύτης συνταξάντων. Τὰ ὡς μεταγενέστερα τοῦ Ἱπποκράτους ὑποτιθέμενα ψευδεπίγραφα συγγράμματά εἰσι πολυάριθμα καὶ διαιροῦνται ὑπὸ τῶν νεωτέρων κριτικῶν εἰς δύο διακεκριμένας τάξεις τὰ ἐν γνώσει καὶ ἐκ προαιρέσεως συνθεὶς πιγραφηθέντα, οἷά περ ἐπιστολαὶ τινες, λόγοι ῥητορικοί, καὶ ἄλλα τοιαῦτα μὴ ἰατρικὰ συγγράμματα, ἔργα προφανῶς μεταγενεστέρων συγγραφέων, καὶ τὰ ἐκ τῶν αὐθεντικῶν μὲν, ἀλλὰ μὴ γνήσια, τουτέστιν ὅσα ἐν ἀγνοίᾳ καὶ οὐχὶ ἐκ προαιρέσεως ψευδῶς ἐπεγράφησαν τῷ τοῦ Ἱπποκράτους ὀνόματι. Τὰ τελευταῖα ὑποδιαιροῦνται εἰς δύο τάξεις, ὧν ἡ πρώτη περιλαμβάνει τὰ ὑφ' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ συγγεγραμμένα ἀνήκοντα κατὰ τὸν Littré εἰς ἐποχὴν ἀρχαιοτέραν τοῦ Ἀριστοτέλους, ἡ δὲ δευτέρα περιλαμβάνει τὰ ὑπὸ διαφόρων συγγεγραμμένα. Ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως γεγραμμένων ἀπωλέσθησαν τὸ «Περὶ περιπνευμονίης» καὶ τὸ «Περὶ παρθενίων νούσων», διεσώθησαν δὲ τὰ ἑπόμενα: Περὶ γονῆς, Περὶ φύσιος παιδίου, Περὶ νούσων τὸ τέταρτον, Περὶ γυναικείων α καὶ β', Περὶ παρθενίων, Περὶ ἀφόρων. Τὰ δὲ ὑπὸ διαφόρων συγγραφέων γεγραμμένα εἰσὶ τὰ ἑπόμενα: τὸ πέμπτον καὶ ἕβδομον βιβλίον τοῦ «Περὶ ἐπιδημιῶν», τὸ δεύτερον βιβλίον τῶν «Προῤῥητικῶν» καὶ ἄλλαι μικρότεραι πραγματεῖαι, ἐν αἷς περιλαμβάνονται καὶ ἡ ἐν λατινικῇ μεταφράσει σωζομένη «Περὶ ἑβδομάδων» καὶ ἑτέρα τις «Περὶ ὀστέων φύσιος», συντεταγμένη ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἐξ ἀποσπασμάτων ἄλλων τοῦ Ἱπποκράτους πραγματειῶν. — Ἡ συλλογὴ τῶν συγγραμμάτων τούτων, καὶ ἰδίως τῶν ἰατρικῶν, περιέχει [ἀναμφιβόλως πραγματείας ἀρχαιοτέρας τοῦ ἔτους 300 π. Χ· διότι τὰ συγγράμματα ταῦτα ἑρμηνεύονται καὶ μνημονεύονται ὑπὸ τοῦ Ἡροφίλου, ὃς ἤκμασε περὶ τὸν χρόνον ἐκεῖνον, καὶ ὑπὸ τῶν ἀμέσως μετὰ τὸν Ἡρόφιλον ἀκμασάντων Βακχίου καὶ Φυλίνου, ὑπὸ δὲ τοῦ Ἀριστοτέλους ἀναφέρεται ἐν ὀνόματι τοῦ Πολύβου ἓν τῶν νῦν ἐν τῇ Ἱπποκρατείῳ συλλογῇ περιεχομένων συγγραμμάτων. Λέγεται πρσέτι ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ Ἀλεξανδρινοὶ γραμματικοὶ δὲν ἐδέχοντο ἀνεξετάστως καὶ ἀδιακρίτως τὰ ὡς συγγράμματα τοῦ Ἱπποκράτους προσφερόμενα αὐτοῖς, ἀλλ' ὅτι οἱ καλούμενοι «χωρίζοντες» κατέτασσον ἐν ἰδίᾳ θέσει τὰ φαινόμενα γνήσια ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «τὰ ἐκ τοῦ μικροῦ πινακιδίου». Ἐκ τούτων ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ συλλογὴ τῶν Ἱπποκράτους συγγραμμάτων ἐσχηματίσθη μικρὸν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ πρὸ τῆς βασιλείας Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου· ὅτι κατὰ πρῶτον ἡ συλλογὴ αὕτη ἐθεωρεῖτο συγκειμένη ἐκ γνησίων συγγραμμάτων, ἐν ἰδίᾳ θέσει τεταγμένων καὶ ἐξ ἄλλων ἰατρικῶν πραγματειῶν κατὰ διαφόρους καιροὺς κομισθεισῶν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ κατατεθεισῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ παρὰ τοῖς συγγράμμασι τοῦ Ἱπποκράτους, καὶ ὅτι ἐπὶ τέλους ἡ διακριτικὴ γραμμὴ, ἡ χωρίζουσα τὸ «ἐκ τοῦ μικροῦ πινακιδίου», τουτέστι τὰ

ΑΝΟΙΚΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοσμητορικὴ Δημοτικὴ Βιβλιοθήκη Ἀργοστολίου (ΝΗΠΙΑ)

γνήσια τοῦ Ἱπποκράτους συγγράμματα τῶν ἐν μεταγενεστέρᾳ ἐποχῇ ἀδιακρίτως προστιθεμένων ἐξ ἀμαθείας, μετεκινήθη παρεμεληθεῖσα· οὕτω δὲ ὁ ἀνάμικτος κατάλογος τῶν ἰατρικῶν ἐκείνων συγγραμμάτων μετεβιβάσθη ἐν συνόλῳ εἰς χεῖρας τῶν μεταγενεστέρων κριτικῶν καὶ ὑπομνηματιστῶν, καὶ ὑπ' ἐκείνων μετεβλήθη ὑπὸ τὸ μέγα ὄνομα τοῦ πατρὸς τῆς ἰατρικῆς. Ὑπὸ ἔποψιν ἰατρικὴν ἐξεταζόμενα τὰ συγγράμματα τοῦ Ἱπποκράτους εἰσὶ πολυτιμότατα κειμήλια περιέχοντα γνώμας καὶ συμβουλὰς ἀρίστας, ἐξ ὧν ὁ ἰατρὸς οὐχὶ μόνον ἐπωφελεῖται ἐπιστημονικῶς, ἀλλὰ καὶ μορφοῦται ἠθικῶς· ἀμίμητον ἰδίως εἶναι τὸ ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν «Ἀφορισμῶν» ἐκφερόμενον γνωμικὸν «Ὁ βίος βραχύς, ἡ δὲ τέχνη μακρή, ὁ δὲ καιρὸς ὀξύς, ἡ δὲ πεῖρα σφαλερή, ἡ δὲ κρίσις χαλεπή», παρατιθέμενον καὶ ὑπὸ πολλῶν τεχνογράφων ὡς ὑπόδειγμα εὐφυοῦς βραχυλογίας. Καὶ ὑπὸ φιλολογικὴν δὲ ἔποψιν ἐξεταζόμενα τὰ συγγράμματα παρέχουσιν οὐ μικρὸν τὸ ἐνδιαφέρον. Ἐν πολλοῖς εὑρηται ὁ Ἱπποκράτης πολλὰ ἔχων κοινὰ πρὸς τὸν Ἡρόδοτον. Ἀμφότεροι ἐγεννήθησαν ἐν ταῖς δωρικαῖς ἀποικίαις, ἀμφότεροι διέτριψαν ἐν Ἀθήναις χρόνον ἱκανόν, ἣ ἔλαβον σχέσεις πρὸς Ἀθηναίους· ἀμφότεροι ἔγραψαν ἐν ἰωνισμῷ λίαν πλησιάζοντι πρὸς τὴν ἀρχαίαν ἀττικὴν διάλεκτον, καὶ ἀμφότεροι ἔλαβον ὡς ὑπογραμμὸν ἕνα τῶν ἀττικῶν συγγραφέων, ὁ μὲν Ἡρόδοτος τὸν Σοφοκλέα, ὁ δὲ Ἱπποκράτης τὸν Θουκυδίδην. Ἐν τῷ λεκτικῷ ὁ Ἱπποκράτης περιφρονεῖ τὴν περίεργον καὶ προσπεποιημένην καλλιέπειαν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, καθ' ὃν καὶ τὴν ἰατρικὴν ἀγυρτείαν, καθ' ἧς ἀμείλικτον κηρύττει πόλεμον. Ἰδοὺ πῶς ἐκφράζεται ἐν τῷ «Περὶ ἄρθρων» συγγράμματί του «Εἰ δὲ πολλοῖσι τρόποισι εἰδότε εἴη ὑγιέας ποιέειν τὸν ἀγχότατον χρὴ αἱρέεσθαι· καὶ γὰρ ἀνδρηιοτέρου τοῦτο καὶ τεχνικώτερον, ὅστις μὴ ἐκπλώει ὑγιηροῦς κινδύνῳσι». Αἱ τεχνηταὶ ἐκφράσεις τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ συγγραφῶν ἔχουσι σταθερὸν κόσμημα τὴν κομψὴν φρασεολογίαν οὖσαν σχεδὸν ποιητικήν, καὶ οὐδεμία ὑπάρχει καλλονὴ ἀπλότητος καὶ ἐμφάσεως ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ, ἧς νὰ μὴ εὑρίσκεται παράδειγμα ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῦ Ἱπποκράτους. Ἡ ἀρχαιοτάτη διὰ τοῦ τύπου ἔκδοσις τῶν ἁπάντων τοῦ Ἱπποκράτους εἶναι ἡ ἀτελεστάτη λατινικὴ μετάφρασις τοῦ Καλβίου δημοσιευθεῖσα ἐν Ῥώμῃ τῷ 1525. Τὸ ἑλληνικὸν κείμενον ἐτυπώθη ἐν Βενετίᾳ τῷ 1526 ὑπὸ Ἀλδου. Τῷ 1588 ἐγένετο νεωτέρα ἔκδοσις τοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου ἐν Βασιλείᾳ τύποις Frolich μετὰ Κορναρίου, ἐκδόντος κατόπιν καὶ λατινικὴν μετάφρασιν ἐν Βενετίᾳ 1545. Λαμπροτάτη ἔκδοσις τοῦ Ἱπποκράτους ἐγένετο τῷ 1588 ὑπὸ Mercuriali, ἣν ὅμως ὑπερέβη ἡ τοῦ Foës ἐν Φραγκφούρτῃ 1588 (πρώτη ἔκδοσις), διακρινομένη ἰδίως διὰ τὰς σημειώσεις καὶ τὴν «Οἰκονομίαν» τοῦ Ἱπποκράτους. Τῷ 1663 ἐδημοσιεύθη ἐν Λουγδούνῳ Βαταυῶν ἡ ἑλληνολατινικὴ ἔκδοσις τοῦ Van der Linden, κατὰ δὲ τὰ ἔτη 1639—1679 ἡ ἑλληνολατινικὴ ἔκδοσις τοῦ René Chartier εἰς 13 τόμους. Κατὰ τὰ ἔτη 1743—1749 ὁ Mack κατέλιπεν ἀτελῆ λαμπρὰν ἔκδοσιν. Τῷ 1806 ὁ Pierrer ἀνετύπωσεν ἐν Ἀλτεμβούργῳ τὴν μετάφρασιν τοῦ Foës διαιρέσας ἑκάστην πραγματείαν εἰς κεφάλαια, καὶ ἐπὶ ἑκάστου κεφαλαίου ἐπιθεὶς περίληψιν. Τῷ 1823 ὁ Kuehn ἀνετύπωσε τὸ ἑλληνικὸν κείμενον καὶ τὴν λατινικὴν μετάφρασιν τοῦ Foës ἄνευ τῶν σημειώσεων. Μεταφράσεις τοῦ Ἱπποκράτους ἐγένοντο εἰς τὴν ἱσπανικήν, γερμανικήν, ἀγγλικὴν καὶ γαλλικήν. Ἀριστούργημα εἶναι ἡ γαλλικὴ μετάφρασις τοῦ Littré φέρουσα ἐπιγραφὴν Oeuvres complètes d'Hippocrate, traduction nouvelle, avec le texte grec en regard collationnée sur les manuscrits et toutes les éditions accompagnée d'une introduction, de commentaires médicaux, de variantes et de notes philologiques, suivie d'une table générale des matières par E Littré de l'Institut (Académie des Inscriptions et Belles-Lettres). Paris chez I —T. Ballier 1839—1853 εἰς 8 τόμ. εἰς 8ον. μετὰ τοῦ γνωμικοῦ «Τοῖς τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν ὁμιλῆσαι γράμμασι» Ἰδιαίτεραι ἐκδόσεις καὶ μεταφράσεις ἐκ τῆς Συλλογῆς τῶν Ἱπποκρατείων συγγραμμάτων ἐγένοντο πλεῖσται, ἐν αἷς σημειωτέα ἡ ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Κοραῆ ἔκδοσις τοῦ Περὶ ἀέρων, ὑδάτων καὶ τόπων» συγγράμματος μετὰ γαλλικῆς μεταφράσεως, ἀνατυπωθεῖσα ἐν Παρισίοις τῷ 1816 καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Daremberg ἐπιγραφομένη Oeuvres choisies d'Hippocrate, traduites sur les textes manuscrits et imprimés accompagnées d'arguments, de notes et précédées d'une introduction ἔκδ. 2, ἐν Παρισίοις, 1855.—Ἀρχαῖοι ὑπομνηματισταὶ σημειωτέοι ὁ Παλλάδιος συνθεὶς ὑπόμνημα εἰς τὸ Περὶ ἀγμάτων καὶ Ἕτερον εἰς τὸ Ἕκτον βιβλίον τοῦ Περὶ Ἐπιδημιῶν, ὁ Σέραπος ὑπομνηματίσας τὰ Προγνωστικὰ καὶ τοὺς Ἀφορισμούς, ὁ Δαμάσσιος καὶ ὁ Θεόφιλος ὑπομνηματίσαντες ἐπίσης τοὺς Ἀφορισμούς, ὁ Ἰωάννης ὑπομνηματίσας

Δημοσίευση Βιβλιοθήκης Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

τὴν πραγματείαν Περὶ φύσιος παιδίου, καὶ ὁ Ἀπολλώνιος ὁ Κιττιεὺς συνθεὶς ὑπόμνημα εἰς τὸ Περὶ Ἄρθρων. — Βίοι τοῦ Ἱπποκράτους ὑπάρχουσι τρεῖς. Ὁ πρῶτος συνετάγη ὑπὸ ἀγνώστου τινὸς συγγραφέως «Κατὰ Σωρανόν· τὸ ὄνομα τοῦτο ἔφερον πολλοὶ ἰατροὶ ἀπὸ Τραϊανοῦ καὶ ἐφεξῆς, καὶ ἀδύνατον νὰ ὁρισθῇ ἀκριβῶς τίς ὁ Σωρανὸς, ὃν ἠκολούθησεν ὁ ἀνώνυμος βιογράφος· ἄλλως τε πολλὰ τὰ εἴδια τὰ καθιστῶντα ἀναξιόπιστον τὸν βιογράφον τοῦτον. Οἱ ἄλλοι δύο βίοι συνετάγησαν ὑπὸ Τζέτζη καὶ Σουΐδα, ἀλλὰ καὶ οὗτοι οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχουσι, καθ' ὅσον ὁ μὲν Τζέτζης ἐρανίζεται τὰ ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἱπποκράτους λεγόμενα ἐκ τοῦ Σωρανοῦ, τὸ δ' ἐν Σουΐδᾳ ἄρθρον παρὰ τὸ σύνηθες εὐρύνως καὶ καλῶς συντεταγμένον φαίνεται ὁμοίως ἐκ τοῦ Σωρανοῦ ἐρανισθέν, ἢ ἐκ τῶν αὐτῶν ἐκείνῳ πηγῶν. Νεώτεροι συνέγραψαν περὶ τοῦ βίου τοῦ Ἱπποκράτους καὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ πλεῖστα, ἐξ ὧν ἰδιαιτέρας μνείας ἄξιος ὁ Littré. — Τοῦ Ἱπποκράτους ἀναφέρονται δύο υἱοὶ Θεσσαλὸς καὶ Δράκων καὶ εἷς ἐπὶ θυγατρὶ γαμβρὸς Πόλυβος. Ἐκ δὲ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ ἀναφέρονται καὶ ἄλλοι πέντε ἰατροὶ ὁμώνυμοι τῷ πατρὶ τῆς ἰατρικῆς ὑποτιθέμενοι ἅπαντες ὡς συγγράψαντες περὶ τῆς Τέχνης.

Ἱ π π ο κ ρ ά τ η ς, στρατηγὸς Ἀθηναῖος, υἱὸς Ἀρίφρονος φονευθεὶς τῷ 424 π. Χ. Ὅτε τὸ ἐν Μεγάροις δημοκρατικὸν κόμμα ἐποιήσατο εἰς τοὺς Ἀθηναίους προτάσεις, ὁ Ἱπποκράτης καὶ ὁ συνάδελφός του Δημοσθένης ἐβάδισαν τάχιστα μετὰ ἐκλεκτοῦ σώματος κατὰ τῆς πόλεως ταύτης καὶ κατέλαβον τὰ ἐνοῦντα τὰ Μέγαρα μετὰ τῆς Νισαίας ὀχυρώματος. Μὴ δυνηθέντες νὰ κυριεύσωσι τὰ Μέγαρα ἔτρεψαν τὰ ὅπλα κατὰ τῆς Νισαίας, ἥτις ἐδουλωκολόγησεν. Ἐκχειλίσαν ὕστερον εἰσβολὴν εἰς Βοιωτίαν καὶ ἐνῷ ὁ Δημοσθένης προσέβαλλε διὰ θαλάσσης τὰς Σίφας, κατέλαβεν ὁ Ἱπποκράτης τὸ Δήλιον. Ἀποκρουσθέντος τοῦ Δημοσθένους, ὁ Ἱπποκράτης ἠναγκασμένος νὰ ἀντιπαραταχθῇ πρὸς ἅπασας τὰς δυνάμεις τῆς Βοιωτίας ἐνικήθη καὶ ἐφονεύθη ἐν μάχῃ συγκροτηθείσῃ μεταξὺ Δηλίου καὶ Ὠρωποῦ ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Ἀττικῆς.

Ἱ π π ο κ ρ ά τ η ς, ναύαρχος λακεδαιμόνιος, φονευθεὶς τῷ 409 π. Χ. Τῷ 411 δύναται ὡς ὑποναύαρχος τὸν ἐν Ἐλλησπόντῳ στόλον τῶν Πελοποννησίων τεθειμένον ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Μινδάρου. Ἐπελθόντος τοῦ Ἀλκιβιάδου κατὰ τοῦ στόλου τούτου πρὸ τῆς Κυζίκου καὶ καταπολεμήσαντος αὐτὸν, τοῦ Μινδάρου φονευθέντος, ἐξῆλθε γραμμὰς καὶ συνηγωνίσθη μετὰ τοῦ Ἱπποκράτης ἀναλαβὼν τὴν ἀρχηγίαν τῶν διασωθέντων Πελοποννησίων ἀνήγγειλε τὸ γεγονὸς εἰς τὴν Σπάρτην δι' ἐπιστολῆς περιφήμου κατασκευῆς διὰ τὴν συνήθη τοῖς Λακεδαιμονίοις συντομίαν· ἡ ἐπιστολὴ αὕτη πεσοῦσα εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν εἶχεν ὡς ἑπομένως· «Ἔβρει τὰ καλὰ (κατά τινα διόρθωσιν «τὰ κᾶλα» ἤτοι τὰ ξύλα καὶ κατὰ συνεκδοχὴν τὰ πλοῖα). Μίνδαρος δ' ἀπέσσουα· πεινῶντι τῶ.δρες· ἀπορέομες τί χρὴ δρᾶν». Κατέλιπε μετ' ὀλίγον τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στόλου εἰς τὸν Κρατησιππίδαν, καὶ διωρίσθη ἁρμοστὴς τῆς Χαλκηδόνος. Ὁ Ἀλκιβιάδης καὶ ὁ Θρασύλος προσέβαλον τὴν πόλιν ταύτην κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 408· ὁ δὲ Ἱπποκράτης βαδίσας κατ' αὐτῶν ἐνικήθη καὶ ἐφονεύθη ἐν συμπλοκῇ.

Ἱ π π ο κ ρ ά τ η ς ὁ Χ ῖ ο ς, μαθηματικὸς Ἕλλην, ζῶν περὶ τὸ 440 π. Χ. Ἔμπορος κατ' ἀρχὰς καὶ ἁπλοῦς τὸν τρόπον, ἐγένετο θῦμα τῶν φορολόγων τοῦ Βυζαντίου. Ἀπολέσας οὕτω τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας του καὶ ἀποστρεφόμενος τὸ ἐμπόριον, μετέβη εἰς Ἀθήνας. Ἐκ περιεργείας προσελθὼν παρά τινι φιλοσόφῳ καὶ ἐπωφεληθεὶς ἐκ τῶν μαθημάτων του ἐπεδόθη εἰς τὰ μαθηματικά. Ἀφοσιωθεὶς ἰδίως εἰς τὴν γεωμετρίαν, τάχιστα κατέστη ἐπιτήδειος εἰς τὸ νὰ διδάσκῃ αὐτὴν καὶ ἐφημίσθη διὰ πολλὰς ἀνακαλύψεις, ὧν ἐπισημοτέρα καὶ ἡ μόνη γνωστὴ γενομένη εἰς τοὺς μεταγενεστέρους εἶναι ὁ τετραγωνισμὸς ἐπιφανείας περιωρισμένης ὑπὸ τόξων. Κατὰ τὸν Σιμπλίκιον ὁ Ἱπποκράτης διδάσκων ἐπὶ πληρωμῇ τὴν γεωμετρίαν, ἀπεδιώχθη ἐκ πυθαγορείου τινὸς σχολῆς.

Ἱ π π ο κ ρ ά τ η ς, ἀθηναῖος, οὗτινος οἱ υἱοὶ Τελέσιππος, Δημοφῶν καὶ Περικλῆς ὄντες διαβόητοι ἐπὶ χαυνότητι καὶ ἠλιθιότητι διακωμῳδοῦνται ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους.

Ἱ π π ο κ ρ ά τ η ς, στρατηγὸς συρακούσιος, ἀποθ. τῷ 212. π. Χ. Ἡ οἰκογένειά του ἐξόρισθεν ἐκ τῶν Συρακουσῶν εἶχε καταφύγει εἰς Καρχηδόνα. Μετὰ τὴν μάχην τῶν Καννῶν καὶ τὸν θάνατον Ἱέρωνος τοῦ Β', ὁ Ἱπποκράτης μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἐπικύδου ἐπερορτίσθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀννίβα νὰ μεταβῶσιν εἰς Συρακούσας καὶ ἀναλάβωσι τὴν διεύθυνσιν τοῦ καρχηδονικοῦ κόμματος. Ἐδείξαν οἱ δύο ἀδελφοὶ κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς πόλεως ταύτης σταθερότητα καὶ ἱκανότητα. Ὅτε οἱ Ῥωμαῖοι ἀποτυγόντες εἰς διαφόρους ἐφόδους ἠναγκάσθησαν νὰ ἀραιώσωσι τὴν πολιορκίαν, ὁ Ἱπποκράτης καταλιπὼν τὴν ὑπεράσπισιν τῆς πόλεως εἰς τὸν ἀδελφόν του Ἐπικύδην διῆλθε τὰς

ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινή Ανοικτή Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

μίλκονος πολεμοῦντος πρὸς τοὺς Ῥωμαίους ἐν Σικελίᾳ. Οἱ δύο στρατηγοὶ κατέβαλον πλείστας προσπαθείας ὅπως σώσωσι τὰς Συρακούσας, ἀλλ' ἀπέθανον ἀμφότεροι ἐκ λοιμοῦ ἐνσκήψαντος εἰς τὸν στρατόν των.

Ἱπποκράτης, συγγραφεὺς ἱπποτρικῆς, ζῶν περὶ τὰ μέσα τοῦ Δ' μ. Χριστὸν αἰῶνος. Τὰ σωζόμενα αὐτοῦ ἀποσπάσματα ἐκδοθέντα ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἱπποκράτους ἱππιατρικὰ», μικρὰν ἔχουσιν ἀξίαν.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΙΔΗΣ, καθ' Ἡρόδοτον βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, υἱὸς Λεωτυχίδου καὶ πατὴρ Ἡγησιλάου ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Προκλειδῶν.

ΙΠΠΟΛΑ, μικρὰ πόλις τῆς Λακωνίας πλησίον τῶν Θυρίδων ἐνὸς τῶν ἀκρωτηρίων τοῦ Ταινάρου. Ἀπεῖχε 30 στάδια τῆς Καινηπόλεως καὶ ἔκειτο οὐχὶ μακρὰν τῆς πόλεως Μέσσης. Μεταξὺ τῶν ἐρειπίων αὐτῆς εἶδεν ὁ Παυσανίας ναὸν Ἀθηνᾶς ἐπιλεγομένης Ἱππολαΐτιδος. Κατὰ τὸ μεσαίτατον καὶ τὸ ὑψηλότατον τῆς χερσονήσου τῆς καλουμένης Κάβο Γρόσο (Θυρίδων) ὑπάρχει ὕψωμα κωνοειδὲς, ὃ φαίνεται χειροποίητον καὶ ἐμφαίνει πιθανῶς τὴν θέσιν τῆς Ἱππόλας.

ΙΠΠΟΛΕΩ ΑΚΡΗ, ἀκρωτ. ἡ γήινος γλῶσσα ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Σαρματίᾳ κειμένη μεταξὺ τῶν ποταμῶν Βορυσθένους καὶ Ὑπάνεως.

ΙΠΠΟΛΑ-ΙΤΙΣ, ἐπίθ. τῆς Ἀθηνᾶς κληθείσης οὕτω ἀπὸ ἀρχαίου ναοῦ κειμένου ἐν τῇ λακωνικῇ πόλει Ἱππόλᾳ.

ΙΠΠΟΛΟΧΙΔΑΣ, Θεσσαλός τις μνημονευόμενος παρὰ Θουκυδίδῃ.

ΙΠΠΟΛΟΧΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἀντιμάχου, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος.

Ἱππόλοχος, υἱὸς τοῦ Βελλεροφόντου καὶ τῆς Φιλονόης, θυγατρὸς τοῦ Γλαύκου.

Ἱππόλοχος, εἷς τῶν ἐν Ἀθήναις τριάκοντα τυράννων.

ΙΠΠΟΛΥΤΗ, θυγάτηρ τοῦ Κρηθέως ἢ τοῦ Ἱππολύτου καὶ σύζυγος τοῦ Ἀκάστου βασιλέως τῆς Ἰωλκοῦ. Ἐρωτευθεῖσα τὸν Πηλέα καὶ μὴ δυνηθεῖσα νὰ προσελκύσῃ εἰς τὰς ἀτόπους ὀρέξεις της διέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸν Ἄκαστον. Κατ' Ἀπολλόδωρον, ἐκαλεῖτο αὕτη «Ἀστυδάμεια».

Ἱππολύτη, θυγάτηρ τοῦ Ἄρεως, βασίλισσα τῶν Ἀμαζόνων. Ἁρπάσας τὴν ζωστῆρα αὐτῆς ὁ Ἡρακλῆς ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον. Διόδωρος ὁ Σικελιώτης καλεῖ αὐτὴν «Μελανίππην». Κατ' Εὐριπίδην ὑπῆξεν αὕτη μητέρα τοῦ Ἱππολύτου τὴ τοῦ Θησέως.

ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ, εἷς τῶν Γιγάντων φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ κατὰ τὴν Γιγαντομαχίαν.

Ἱππόλυτος, υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου ἐκ τῆς Ἀραβίας.

Ἱππόλυτος, πατὴρ τοῦ Δηϊφόβου κατοικῶν ἐν Ἀμύκλαις καὶ καθαρίσας τὸν Ἡρακλέα ἀπὸ τοῦ φόνου τοῦ Ἴφιτου.

Ἱππόλυτος, υἱὸς τοῦ Θησέως καὶ κατ' Εὐριπίδην τῆς Ἀμαζόνος Ἱππολύτης, κατ' ἄλλους δὲ τῆς Ἀντιόπης. Τρεφόμενος παρὰ τῷ πάππῳ του Πιτθεῖ ἐν Τροιζῆνι κατεγίνετο εἰς θήραν λατρεύων τὴν Ἄρτεμιν καὶ ἀποστρεφόμενος τὰς γυναῖκας. Ἡ Ἀφροδίτη ἀγανακτήσασα ἐμβάλλει ἔρωτα εἰς τὴν μητρυιὰν του Φαίδραν ἐλθοῦσαν μετὰ τοῦ Θησέως εἰς Τροιζῆνα. Μὴ παραδεξαμένου τοῦ Ἱππολύτου τὰς διὰ τῆς τροφοῦ τῆς Φαίδρας γενομένας αὐτῷ ἀπρεπεῖς προτάσεις, ἡ Φαίδρα αὐτοκτονεῖ διὰ βρόχου, καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς εὑρίσκεται δέλτος διαλαμβάνουσα κατὰ τὸν Εὐριπίδην τὰ ἑξῆς:

«Ἱππόλυτος εὐνῆς τῆς ἐμῆς ἔτλη θιγεῖν βίᾳ, τὸ σεμνὸν Ζηνὸς ὄμμ' ἀτιμάσας».

Ὁ Θησεὺς ἀγανακτήσας παρὰ μὲν τοῦ Ποσειδῶνος ἐξαιτεῖται τιμωρίαν τοῦ υἱοῦ του, τοῦτον δὲ ἀμέσως ἐξορίζει ἐκ τῆς Τροιζῆνος. Ἀπερχομένου τοῦ Ἱππολύτου ἅρματος, ὁ Ποσειδῶν εἰσακούσας τὴν εὐχὴν τοῦ Θησέως, ἐκπέμπει ἐκ τῆς θαλάσσης τέρας, ἀπὸ τοῦ ὁποίου κατατρομάζοντες οἱ ἵπποι ἀφηνιάζουσι καὶ κατασπαράσσουσι τὸν Ἱππόλυτον. Ὁ Εὐριπίδης ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου συνέταξε δύο τραγῳδίας ἀμφοτέρας φερούσας ἐπιγραφὴν «Ἱππόλυτος», ὧν ἡ δευτέρα ἐπιγραφομένη «Ἱππόλυτος Στεφανηφόρος» σώζεται ἤδη διδαχθεῖσα ἐπὶ Ἐπαμείνονος ἄρχοντος κατὰ τὸ δον ἔτος τῆς 87ης Ὀλυμπιάδος. Κατὰ παράκλησιν τῆς Ἀρτέμιδος ὁ Ἀσκληπιὸς ἀνέστησεν αὐτὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Virbius· ὕστερον δὲ κατῴκησεν οὗτος παρὰ τῇ θεᾷ ταύτῃ ἐν τῇ δύσει τῆς Ἀρικίας ἐν Ἰταλίᾳ.

Ἱππόλυτος, εἷς τῶν πρώτων Πατέρων τῆς ἐκκλησίας, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Γ' μ. Χ. αἰῶνος. Οἱ ἀρχαιότεροι περὶ αὐτοῦ ἀναφέροντες συγγραφεῖς ὁ Εὐσέβιος καὶ ὁ Ἱερώνυμος ὁμιλοῦσι περὶ αὐτοῦ ὡς ἐπισκόπου μὴ δεικνύοντες ὅμως καὶ τὴν ἕδραν τῆς ἐπισκοπῆς του. Τὸ «Χρονικὸν Πασχάλιον» βεβαιοῖ ὅτι ἦτο ἐπίσκοπος τοῦ λιμένος τοῦ καλουμένου Portus Romanus καταπολεμηθέντος ὑπὸ τοῦ Τραϊανοῦ κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τιβέριδος, ἀλλ' ἡ ἀποδεδομένη εἰς τὸν πάπαν Γέλασιον πραγματεία De Duabus Naturis ἀπονέμει αὐτῷ τὸν τίτλον

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινοβουλευτική Βιβλιοθήκη
Αρχοντολιμένη (ΝΠΤΔ)

μητροπολίτου τῆς Ἀραβίας. Ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ἔζησεν ἐπίσης διαφιλονεικεῖται. Ὁ Εὐσέβιος τίθησιν αὐτὴν κατὰ τὴν πρώτην πεντηκονταετηρίδα τοῦ Γ' αἰῶνος, ἐνῷ ὁ Παλλάδιος καὶ ὁ Κύριλλος ὁ Σκυθοπόλεως διαβεβαιοῦσιν ὅτι ἐγνώρισε τοὺς ἀποστόλους. Ὁ Ἱερὸς Φώτιος ὑποτίθησιν αὐτὸν μαθητὴν τοῦ Ἁγίου Εἰρηναίου, καὶ προστίθησιν ὅτι εἶχε στενὴν φιλίαν μετὰ τοῦ Ὠριγένους. Τὸ μαρτύριον τοῦ Ἁγίου Ἱππολύτου δὲν μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Εὐσεβίου· ὅμως ὁ Ἱερώνυμος, ὁ Φώτιος καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς κατατάσσουσιν αὐτὸν μεταξὺ τῶν μαρτύρων καὶ ἐν τοῖς μηνολογίοις σημειοῦται ὡς μάρτυς. Ἑορτάζεται ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ 21 αὐγούστου. Τῷ 1551 ἀνεκαλύφθη ἐν Ῥώμῃ παρὰ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου ἀνδριὰς ἀνήκων πιθανῶς εἰς τὸν Γ' αἰῶνα καὶ παριστῶν ἄνδρα καθήμενον καὶ φέροντα στολὴν μοναχοῦ. Ἡ ἐπιγραφὴ φέρει τὸ ὄνομα Ἱππολύτου ἐπισκόπου Πόρτου καὶ ὄπισθεν τῆς ἕδρας, ἐφ' ἧς ὁ ἅγιος κάθηται ἐπιγράφεται ὁ κανὼν ὁ ὑπ' αὐτοῦ εἰσαχθεὶς ἐν Ῥώμῃ καὶ κατάλογος τῶν ἐπισημοτέρων αὐτοῦ συγγραμμάτων. Ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐκπονηθέντων συγγραμμάτων τῶν ἀπαριθμουμένων ὑπὸ τοῦ Εὐσεβίου, τοῦ Ἱερωνύμου, τοῦ Φωτίου καὶ ἄλλων συγγραφέων ἢ γνωστῶν ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ ἀνδριάντος του σώζονται τινα καὶ ἄλλων πολλῶν διάφορα ἀποσπάσματα. Ἐν τῇ ὑπὸ Γαλλάνδου βιβλιοθήκῃ τῶν Πατέρων τὰ συγγράμματα τοῦ Ἁγ. Ἱππολύτου φυλάττουσι τὴν ἑξῆς τάξιν: Ἀπόδειξις περὶ Χριστοῦ καὶ Ἀντιχρίστου.—Εἰς τὴν Σωσάνναν.—Ἀποδεικτικὸς πρὸς Ἰουδαίους.—Πρὸς Ἕλληνας λόγος.—Εἰς τὴν αἵρεσιν Νοήτου τινός.—Κατὰ Βήρωνος καὶ Ἥλικος τῶν αἱρετικῶν περὶ θεολογίας καὶ σαρκώσεως.—Ἀποσπάσματα ἐξ ὑπομνήματος εἰς Γένεσιν.—Ἀποσπάσματα ἐξ ὑπομνημάτων εἰς διάφορα βιβλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς.—Ἀποσπάσματα ἐκ τῶν ἑπομένων συγγραμμάτων: Κατὰ τῶν αἱρέσεων, Περὶ τοῦ Ἁγίου Πάσχα, Πρὸς βασιλίδα τινά, Περὶ χαρισμάτων ἀποστολικὴ παράδοσις, Διήγησις περὶ κορινθίας παρθένου καὶ Μαγιστριανοῦ τινος, Κανὼν τοῦ Πάσχα. Εἰς ταῦτα ὁ Γαλλάνδος προσέθηκε κατάλογον τῶν συγγραμμάτων τοῦ ἁγίου Ἱππολύτου κατὰ τὴν ἐν τῷ ἀνδριάντι ἐπιγραφήν. Πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ καταλόγου τῶν συγγραμμάτων τοῦ ἁγίου Ἱππολύτου προσθετέον ἀπόσπασμα ὑπομνήματος εἰς τὴν Γένεσιν δημοσιευθὲν ὑπὸ Φαβρικίου ἐκ χειρογράφου τινὸς Γεωργιακοῦ, καὶ δύο μικρὰ συγγράμματα Περὶ τῶν ιβ' ἀποστόλων καὶ Περὶ τῶν [illegible] ἀποστόλων. Τὰ

1842 ἀνεκαλύφθη ἐν τῷ Ὄρει Ἄθωνι ὑπὸ Μηνᾶ Μηνωΐδου χειρόγραφον τοῦ ΙΔ' αἰῶνος ἐπὶ βαμβακεροῦ χάρτου περιέχον σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «Κατὰ πασῶν τῶν αἱρέσεων ἔλεγχος». Ὁ Ε. Μίλερ ἀνεγνώρισεν ὅτι τὸ σύγγραμμα τοῦτο περιεῖχε τὰ τελευταῖα βιβλία συγγράμματος, οὗτινος τὸ πρῶτον βιβλίον ἐξεδόθη ἐν τοῖς Ἀπασι τοῦ Ὠριγένους, καὶ κατ' αἴτησιν αὐτοῦ τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ὀξωνίας ἐξέδωκεν αὐτὸ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ὠριγένους· ἄλλοι ὅμως κριτικοὶ ἀπέδειξαν ὅτι τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἶναι τοῦ Ἁγίου Ἱππολύτου.

Ἱππόλυτος, ἀξιωματικὸς ῥωμαῖος, πιστεύσας εἰς Χριστὸν τῇ προτροπῇ τοῦ ἁγίου Λαυρεντίου καὶ μαρτυρήσας τῷ 258. Ἑορτάζεται τῇ 13 αὐγούστου.

Ἱππόλυτος ὁ Θηβαῖος, χρονογράφος Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν ΙΑ' μ. Χρ. αἰῶνα. Τούτου σύγγραμμα ὑπάρχει ἐπιγραφόμενον «Ἱππολύτου Θηβαίου Χρονικὸν Σύνταγμα» (ἢ Σύγγραμμα). Εἰς αὐτὸν ἀποδίδονται ὑπὸ τοῦ Γαλλάνδου δύο συγγραμμάτια «Περὶ τῶν ιβ' ἀποστόλων καὶ περὶ τῶν ο' ἀποστόλων, ὧν ὅμως συγγραφεῖς ὑποθέτουσιν ἄλλοι τὸν ἅγιον Ἱππόλυτον.

Ἱππόλυτος Χίου, εἷς τῶν λογίων κληρικῶν τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος. Χρηματίσας Μεθύμνης διεδέξατο τῷ 1576 εἰς τὴν μητρόπολιν Χίου ἀρχιερέα καλούμενον ὑπὸ Μανουὴλ τοῦ Χίου Καλικάντσαρον. Κινηθέντων κατ' αὐτοῦ τῶν Χίων καὶ γραψάντων ἀναφορὰν εἰς τὸν πατριάρχην Μητροφάνην, σωζομένην ἐν τῇ Τουρκογραικίᾳ, ἀπήντησε δι' ἐπιστολῆς τοῖς κληρικοῖς τῆς Μεγάλης ἐκκλησίας σωζομένης καὶ ταύτης ἐν τῇ Τουρκογραικίᾳ. Ἐξεβλήθη τοῦ θρόνου τῷ 1590 κατὰ τὴν εἰκασίαν τοῦ Κρουσίου. Σώζεται ἐπιστολαὶ πρὸς αὐτὸν Μελετίου τοῦ Πηγᾶ καὶ Μαξίμου τοῦ Μαργουνίου.

Ἱππόλυτος (καρδινάλιος), ἴδε ΕΣΤΗ.

ΙΠΠΟΜΑΧΟΣ, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων, υἱὸς τοῦ Ἀντιμάχου φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος.—Μάντις ἐξ Ἀρκαδίας.—Εἷς τῶν ἐν Ἀθήναις Τριάκοντα τυράννων, πεσὼν ἐν τῇ κατ' αὐτῶν μάχῃ τῶν Ἀθηναίων.—Διδάσκαλος τῆς Ἀθλητικῆς τέχνης μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Αἰλιανοῦ.

ΙΠΠΟΜΕΔΟΥΣΑ, μία τῶν πεντήκοντα θυγατέρων τοῦ Δαναοῦ.

ΙΠΠΟΜΕΔΩΝ, υἱὸς τοῦ Ἀριστομάχου καὶ τῆς ἀδελφῆς τοῦ Ἀδράστου Μεγαλώστης τοῦ Ἄργους, κατὰ δὲ τὸν Σοφοκλέα υἱὸς τοῦ Ταλαοῦ. Εἷς τῶν ἑπτὰ ἀρχηγῶν τῶν, εἵπνες ἐξεστρα-

τευσαν κατὰ τῶν Θηβῶν μετὰ τοῦ Πολυνείκους, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰσμάρου. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Πολύδωρος ἐξιστράτευσεν ὕστερον μετὰ τῶν Ἐπιγόνων κατὰ τῶν Θηβῶν.

ΙΠΠΟΜΕΝΗΣ, πατὴρ τοῦ Μεγαρέως ἐξ Ὀγχηστοῦ, πόλεως τῆς Βοιωτίας, ὁ πέμψας βοήθειαν εἰς τὸν Νίσον, βασιλέα τῶν Μεγάρων.

Ἱππομένης, υἱὸς τοῦ Μεγαρέως καὶ τῆς Μερόπης ἐξ Ὀγχηστοῦ. Ἀγαπήσας τὴν ὡραίαν Ἀταλάντην, θυγατέρα τοῦ Σχοινέως καὶ νικήσας αὐτὴν εἰς τὸν δρόμον τῇ βοηθείᾳ τῆς Ἀφροδίτης ἐνυμφεύθη αὐτήν. Ἐνῷ δ' ἀμοιβαίας καὶ τρυφερᾶς ἀγάπης ἐνηγκαλίζοντο ἀλλήλους οἱ νεόνυμφοι ἐντὸς τοῦ ναοῦ τῆς Κυβέλης, ἡ θεὰ αὐτὴ ὀργισθεῖσα μετεμόρφωσεν αὐτοὺς εἰς λέοντας.

ΙΠΠΟΜΥΡΜΗΚΕΣ, πεπλασμένον ὄνομα παρὰ Λουκιανῷ τιθέντι αὐτοὺς κατοίκους τοῦ ἡλίου.

ΙΠΠΟΝΙΚΟΣ καὶ ΚΑΛΛΙΑΣ, εὐγενὴς ἀθηναϊκὴ οἰκογένεια, περίφημος διὰ τὰ πλούτη της, ἧς οἱ ἀρχηγοὶ ἔφερον ἀλληλοδιαδόχως ἐπὶ πολλὰς γενεὰς τὰ ὀνόματα «Ἱππόνικος» καὶ «Καλλίας». Ἡ οἰκογένεια αὕτη ἤκμαζε, ὅτι κατάγεται ἀπὸ τοῦ Τριπτολέμου καὶ εἶχε τὸ ἀξίωμα ὁδοῦχων κατὰ τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια. Οἱ φέροντες τὸ ὄνομα Ἱππόνικος εἰσὶ τρεῖς.

Ἱππόνικος Α', ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΣΓ' π. Χ αἰῶνος. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν τριῶν Ἀθηναίων, εἰς οὓς ὁ Σόλων διεκοίνωσε τὸ σχέδιον τοῦ νὰ ἐλαττώσῃ τὰ χρέη εἰσάγων τὴν «σεισάχθειαν». Οἱ τρεῖς Ἀθηναῖοι ἐποιήσαντο κατάχρησιν τῆς ἀμεταστρεπτοσύνης τοῦ νομοθέτου καὶ ἐπλούτησαν ἀγοράσαντες γαίας ἐπὶ πιστώσει. Ὁ Boeckh φρονεῖ τὴν κατὰ τοῦ Ἱππονίκου κατηγορίαν ταύτην ὡς συκοφαντίαν ἀποδίδων αὐτὴν εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ πλούτου του φθόνου τῶν συμπολιτῶν του.

Ἱππόνικος Β', ἐπονομαζόμενος Ἄμμων, υἱὸς Καλλίου Α' καὶ πιθανῶς μικρὸς ἀνεψιὸς τοῦ προηγουμένου ζῶν περὶ τὸ 500 π. Χ. Ηὔξησε τὴν μεγάλην περιουσίαν τῆς οἰκογενείας του ἐκ τῶν ὑπὸ ὑπὸ πέρσου τινὸς στρατηγοῦ κατατεθέντων παρὰ Διομνήστῳ τῷ Ἐρετριεῖ θησαυρῶν κατὰ τὴν πρώτην εἰσβολὴν τῶν Περσῶν εἰς Εὔβοιαν. Μετὰ τὴν ἧτταν τῶν Περσῶν ὁ Διόμνηστος ἐφύλαξε τοὺς θησαυροὺς, καὶ οἱ κληρονόμοι του ἠναγκασμένοι νὰ φύγωσιν ἕνεκα δευτέρας εἰσβολῆς τῶν Περσῶν, μετεπέμψαντο αὐτοὺς παρὰ τῷ Ἱππονίκῳ, ὅστις ἐκράτησε αὐτοὺς ὁμολογουμένως. Φαίνεται ὅτι ἡ ἱστορία αὕτη, ἣν δηλοῖ ὁ Ἀθήναιος κατὰ Ἡρακλείδην τὸν Πόντικὸν ἐφευρέθη πρὸς ἐξήγησιν τοῦ πλούτου τῆς οἰκογενείας τῶν Ἱππονίκων.

Ἱππόνικος Γ', υἱὸς Καλλίου Β' φονευθεὶς τῷ 424 π. Χ. Διώκει τοὺς Ἀθηναίους μετὰ τοῦ Εὐρυμέδοντος ἐν Τανάγρᾳ τῷ 426 καὶ μετὰ δύο ἔτη ἐφονεύθη κατὰ τὴν μάχην τοῦ Δηλίου. Διεζεύχθη τὴν σύζυγόν του, ἣν ἐνυμφεύθη ὁ Περικλῆς. Ἡ θυγάτηρ του Ἱππαρέτη ἐνυμφεύθη τὸν Ἀλκιβιάδην. Ἑτέρα θυγάτηρ ἐνυμφεύθη τὸν Θεόδωρον καὶ ὑπῆρξε μήτηρ τοῦ ῥήτορος Ἰσοκράτους.

ΙΠΠΟΝΟΗ, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος, μνημονευομένη παρ' Ἡσιόδῳ.

ΙΠΠΟΝΟΙΔΑΣ, στρατηγὸς τῶν Λακεδαιμονίων, μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Θουκιδίδου.

ΙΠΠΟΝΟΜΗ, θυγάτηρ τοῦ Μενιππέως καὶ ἀδελφὴ τοῦ Κρέοντος. Ἐκ ταύτης ὁ Ἀλκαῖος ἐγέννησε τὸν Ἀμφιτρύονα καὶ τὴν Ἀναξώ.

ΙΠΠΟΝΟΥΣ, υἱὸς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης, παρ' Ἀπολλοδώρῳ. Παρ' Ὁμήρῳ «Ἱππόθοος».

Ἱππόνους, πατὴρ τῆς Περιβοίας, συζύγου τοῦ Οἰνέως, ἣν ἐγέννησεν ἐκ τῆς θυγατρὸς τοῦ Ταλαοῦ Ἀστυόχης. Κατήγετο ἐκ τοῦ γένους τοῦ Προίτου καὶ ἦν υἱὸς Μεγαπένθους ἢ κατά τινας τοῦ Ἀναξαγόρα.

Ἱππόνους, ὁ αὐτὸς τῷ Βελλεροφόντῃ.

Ἱππόνους, υἱὸς τοῦ Τριβαλλοῦ, γεννήσας ἐκ τῆς συζύγου αὐτοῦ Θρᾴσης τὸν Πολυφόντην.

ΙΠΠΟΠΟΔΕΣ, λαὸς κατοικῶν ἐντῇ Εὐρωπαϊκῇ Σαρματίᾳ καὶ μνημονευόμενος ὑπὸ Διονυσίου τοῦ Περιηγητοῦ.

ΙΠΠΟΣ, ποταμὸς τῆς Κολχικῆς χώρας, ῥέων πρὸς Ν καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Φᾶσιν.

ΙΠΠΟΣ, πόλις τῆς Παλαιστίνης κειμένη κατὰ τὰ παράλια ἐπὶ τῆς Γαλιλαίας χώρας.

ΙΠΠΟΣΤΡΑΤΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἀμαρυγκέως, βιάσας κατ' Ἀπολόδωρον τὴν Περίβοιαν.

Ἱππόστρατος, ἱστορικὸς Ἕλλην, ἀγνώστου ἐποχῆς. Συνέταξε σύγγραμμα Περὶ Σικελίας γενεαλογιῶν, οὗτινος σώζονται ὀλίγιστα μὲν ἀλλὰ λίαν ἐνδιαφέροντα ἀποσπάσματα ἐκδοθέντα ὑπὸ Müller ἐν τοῖς Fragmenta Historicorum Graecorum, τόμ. 14ος., σελ. 432.

ΙΠΠΟΤΑΔΗΣ, ἀπόγονος τοῦ Ἱππότου, ὁ Αἰόλος, θεὸς τῶν ἀνέμων.

ΙΠΠΟΤΑΙ, τάξις τοῦ ῥωμαϊκοῦ λαοῦ κατέχουσα θέσιν μεταξὺ πατρικίων καὶ πληβείων. Ἀναβιβάζεται ἡ ὕπαρξις αὐτῶν μέχρι τοῦ Ῥωμύλου, ἐφ' οὗ ἐσχημάτιζον τὸ σῶμα τῶν Celeres (Ἀρχαιολογία Ρωμαϊκή Α').

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωνικής Επιστήμης

res· διωργανίσθησαν ὅμως καὶ ἀπετέλεσαν ἰδίαν τάξιν πολλῷ βραδύτερον. Ὅπως τις εἰσέλθῃ εἰς τὴν τάξιν ταύτην ὤφειλε νὰ ἔχῃ περιουσίαν συνισαμένην εἰς τίμημα, ὅπερ ἐπὶ Σερουίου Τυλλίου ἦτο 100 χιλ. ἀσσαρίων (5250 φρ.), ἐπὶ δὲ τῶν αὐτοκρατόρων 400 χιλ. σηστερίων (107 560 φρ.). Οἱ ἱππόται εἶχον προνόμιον νὰ ἔχωσιν ἵππον συντηρούμενον δαπάνῃ τοῦ κράτους, νὰ φέρωσι δακτύλιον χρυσοῦν, νὰ κατέχωσι κατὰ τοὺς δημοσίους ἀγῶνας τὰς πρώτας 14 ἕδρας. Ὁ Γ. Γράκχος παρεχώρησεν αὐτοῖς τῷ 122 π. Χ τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν, ἣν ὁ Σύλλας ἀφῄρεσεν ἀπ' αὐτῶν τῷ 82 π. Χ, ὁ δὲ Πομπήϊος ἀνήκων εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν ἀπέδωκεν αὐτοῖς τῷ 70, ἀλλ' ὅπως διαχειρισθῶσιν αὐτὴν κοινῇ μετὰ τῶν συγκλητικῶν. Ἔχαιρον προσέτι τὸ δικαίωμα τῆς ἐνοικιάσεως τῶν δημοσίων φόρων, ἐξ οὗ ἐκαλοῦντο publicani. Εἶχον διακριτικὰ σημεῖα, χρυσοῦν δακτύλιον, στενόσημον ἐσθῆτα καὶ τραβέαν (πορφυρᾶν φοινικοπάρυφον τήβεννον). — Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ὁ τίτλος ἱππότου ἀνῆκε δικαιωματικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς εἰς εὐγενῆ πρόσωπα φέροντα ἐπίσημον ὄνομα καὶ διακριθέντα ἐν τῷ στρατῷ, ὀφείλοντα ὅμως προηγουμένως νὰ διέλθωσι διὰ 3 ἄλλων βαθμῶν varlet ἢ damoiseau, page καὶ ecuyer. Ἡ ἀναγόρευσις ἱππότου συνωδεύετο ὑπὸ θρησκευτικῶν ἢ στρατιωτικῶν τελετῶν ὡρισμένων πρὸς ἀνύψωσιν τῆς φήμης καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ τίτλου τούτου. Μετὰ παννυχίδα καὶ λειτουργίαν ὁ ἱππότης ἐδέχετο τὸ ἡγιασμένον ξίφος καὶ τὸ ἐναγκάλισμα. Οἱ ἱππόται ἐδικαιοῦντο νὰ κρατῶσι σημαίαν, νὰ ἐμφανίζωνται εἰς τὰς στρατιωτικὰς ἑορτὰς καὶ νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τοὺς ἐν αὐταῖς ἀγῶνας, νὰ φέρωσι περιλαίμιον χρυσοῦν καὶ πανοπλίαν κεκοσμημένην, νὰ θέτωσιν ἀνεμοστρόφιγγα ἐπὶ τοῦ στέγους τῆς κατοικίας των, ἔφερον ἐπὶ τῶν ἐμβλημάτων των ἰδίαν σφραγῖδα, ἐλάμβανον τὸν τίτλον messire ἢ monseigneur, καὶ αἱ σύζυγοι αὐτῶν τὸν τίτλον madame. Ἀπέναντι τῶν προνομίων τούτων ὡμνυον ὅτι παντὶ χρῷ θέλουσι πολεμεῖ τὴν ἀδικίαν, ὅτι θέλουσιν εἶσθαι οἱ ὑπερασπισταὶ τῆς χήρας καὶ τῶν ὀρφανῶν καὶ ὅτι θέλουσιν ὑπακούει ἄνευ ἐπιφυλάξεως εἰς τὰς διαταγὰς τῆς κυρίας των καὶ τοῦ βασιλέως. Ὁ παραβαίνων τὰ καθήκοντά του ἱππότης ἐκηρύττετο προδότης (felon) καὶ ἔχανε τὰ προνόμιά του. Ἐπὶ Ἀδρίανου καὶ Κομόδου τοῦ Μεγάλου ἀνεφαίνοντο λαμπρότατα κατορθώματα ἀνδρείων ἱππωτῶν. Ἐπὶ τῶν σταυροφοριῶν ἐδοξάσθησαν ἰδίως οἱ ἱππόται, καὶ ἐτηρήθησαν μέχρι καταργήσεως τοῦ τιμαριωτικοῦ συστήματος. Ὁ τίτλος ἱππότου ἀπενέμετο καὶ εἰς τὰ μέλη τῶν διαφόρων θρησκευτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ταγμάτων. Ἔκτοτε ἀπονέμεται καὶ εἰς τὰ παρασημοφορούμενα πρόσωπα. Ὁ τίτλος ἱππότου ἐσήμαινε τὸν κατώτερον βαθμὸν εὐγενείας τιθέμενος μετὰ τὸν βαθμὸν κόμητος καὶ βαρώνου.

ΙΠΠΟΤΗΣ, ἴδ. ΙΠΠΟΤΑΙ.

ΙΠΠΟΤΗΣ, υἱὸς τοῦ Φύλαντος καὶ ἀπόγονος ἢ συγγενὴς τοῦ Ἡρακλέους. Εἷς τῶν Ἡρακλειδῶν τῶν μετὰ τῶν Δωριέων εἰσβαλόντων εἰς τὴν Πελοπόννησον.

Ἱππότης, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος ἢ τοῦ Διός, Τρὼς τὸ γένος καὶ πατὴρ τοῦ Αἰόλου καθ' Ὅμηρον καὶ Ἀπολλώνιον Ῥόδιον, κατ' ἄλλους δὲ πάππος τοῦ Αἰόλου ἐκ τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἄρνης.

Ἱππότης, υἱὸς τοῦ Μίμαντος καὶ ἔγγονος Αἰόλου τοῦ πρώτου, πατὴρ ἐκ τῆς Μελανίππης Αἰόλου τοῦ δευτέρου, οὗτινος ἡ θυγάτηρ ἐγέννησεν ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος Αἴολον τὸν τρίτον καὶ τὸν Βοιωτόν.

Ἱππότης, υἱὸς τοῦ Κρίοντος ἢ κατά τινας τοῦ Γλαύκου φονευθεὶς ὑπὸ τῆς Μηδείας.

ΙΠΠΟΤΙΩΝ, σύμμαχος τῶν Τρώων καὶ ἡγεμὼν τῆς ἐν Φρυγίᾳ Ἀσκανίας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Μηριόνου κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας.

ΙΠΠΟΥ ΑΚΡΑ, ἀκρωτήριον τῆς ἐν Ἀφρικῇ Συρτικῆς χώρας, κείμενον πρὸς Δ τῆς Μεγάλης Σύρτεως. § —, ἡ ΙΠΠΑΚΡΑ.

ΙΠΠΟΥ ΚΡΗΝΗ καὶ ΙΠΠΟΚΡΗΝΗ, περίφημος κρήνη κειμένη κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ἑλικῶνος ἐν Βοιωτίᾳ. Κατὰ τὴν μυθολογίαν ἐσχηματίσθη διὰ τοῦ κτυπήματος τοῦ ποδὸς τοῦ Ἵππου Πηγάσου. Ἐπειδὴ εἰς τὸ καθαρὸν αὐτῆς ὕδωρ ἀπεδίδετο ἐνθουσιαστική τις δύναμις, ἐλογίζετο αὕτη ἱερὰ τῶν Μουσῶν διατριβουσῶν παρὰ τὸν Ἑλικῶνα.

ΙΠΠΟΥΡΙΣ, μία τῶν Σποράδων νήσων ἐν τῷ Αἰγαίῳ Πελάγει κειμένη παρὰ τὴν Θήραν. Σήμερον «Φ.δοῦλσα».

ΙΠΠΥΑΟΣ, Ἀθηναῖος φίλος τοῦ ἀσώτου καὶ ἀδηφάγου Θεοφράστου διακωμῳδούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους.

ΙΠΠΥΣ καὶ ΙΠΥΣ, Ἱστορικὸς Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Ε' π. Χ αἰῶνα. Ὁ Σουΐδας ἀποδίδωσιν αὐτῷ τέσσαρα συγγράμματα, ὧν αἱ ἐπιγραφαί: Σικελικαὶ πράξεις, Κτίσις Ἰταλίας, Χρονικά, Ἀργολικά. Τὰ ἀποσπάσματα τῶν συγγραμμάτων τούτων κατεγράφησαν ὑπὸ τοῦ Müllenhoff in Historicorum Graecorum.

ΙΠΠΩ, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος.

Δημοσιευτικὴ Βιβλιοθήκη Ἀρχοντολιμνίου (Ν.Π.Τ.Α.)

— Μία τῶν Ἀμαζόνων. — Μία τῶν πεντήκοντα θυγατέρων τοῦ Θεσπίου, ἐκ τῆς ὁποίας ὁ Ἡρακλῆς ἐγέννησε τὸν Πύλον.—Θυγάτηρ τοῦ Χείρωνος.

ΙΠΠΩ (Κελεϊνὸς Hippeau), φιλόλογος γάλλος, γενν. τῷ 1803. Διδάξας ἐν διαφόροις σχολαῖς συνέστησεν ἐν Παρισίοις ἰδιωτικὸν ἐκπαιδευτικὸν κατάστημα, ὅπερ διαλύσας τῷ 1843 διωρίσθη κατόπιν ὑφηγητὴς τῆς γαλλικῆς φιλολογίας ἐν Στρασβούργῳ καὶ τῷ 1847 τακτικὸς καθηγητὴς τοῦ αὐτοῦ κλάδου ἐν τῇ φιλολογικῇ σχολῇ Caen, ὅπου τὰ μαθήματά του προσείλκυον πολυπληθὲς ἀκροατήριον. Τῷ 1829 συνέστησεν ἐν Châtelleraut φιλολογικὴν ἐφημερίδα Le Colporteur καὶ τῷ 1830 ἐν Poitiers πολιτικὴν Les Patriotes de la Vienne κληθεῖσαν κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος Le Patriote de l'ouest. Τῷ 1833 ἐδημοσίευσεν Histoire de la philosophie ancienne et moderne ἐκδοθεῖσαν τὸ δεύτερον τῷ 1838. Τῷ 1840 ἀνέλαβε μετὰ τοῦ Jullien τὴν δημοσίευσιν τοῦ μηνιαίου [περιοδικοῦ L'Enseignement. Συνέταξε προσέτι καὶ ἄλλα συγγράμματα δημοσιευθέντα ἰδιαιτέρως ἢ καταχωρηθέντα ἐν διαφόροις ἐφημερίσι καὶ περιοδικοῖς.

ΙΠΠΩΝ (παροξ.) ἐκ Ῥηγίου, φιλόσοφος ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Ε' π. Χ. αἰῶνα. Κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην ἀνῆκεν εἰς τὴν ἰωνικὴν σχολήν. Ἐκατηγορήθη ἐπὶ ἀθεΐσμῳ, καὶ ἐκαλεῖτο «Μήλιος», καθ' ἃ παραδέχεται τὰς δοξασίας Διαγόρου τοῦ Μηλίου. Ὑποτίθεται ὅτι ἐφρόνει περὶ τῶν θεῶν, ὅτι ἦσαν μεγάλοι ἄνδρες ἀποθανατισθέντες ὑπὸ τοῦ ὄχλου. Ὁ ἴδιος συνέταξε δι' ἑαυτὸν ἐπιτύμβιον ἐν ᾧ ἐδήλωσε τὴν πεποίθησιν ὅτι μετὰ θάνατον καταχθήσεται θεός. Τινὲς ἐκ τῶν δοξασιῶν του διετηρήθησαν ὑπὸ Σέξτου τοῦ Ἐμπειρικοῦ, Σιμπλικίου, Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως καὶ ἄλλων. Διϊσχυρίζετο ὅτι τὸ ὕδωρ καὶ τὸ πῦρ ἦσαν αἱ πρῶται αἰτίαι τῶν ὄντων, ὅτι τὸ πῦρ ἐξέρχεται ἐκ τοῦ ὕδατος, καὶ ἀναπτυσσόμενον καταφέρει τὸ πᾶν. Κατ' αὐτὸν πᾶσαι αἱ οὐσίαι ὑπόκεινται εἰς καταστροφήν.

ΙΠΠΩΝ (ὑπότ.), παρὰ Πλινίῳ Hippo diarrytus, πόλις παράλιος τῆς Ζευγιτανῆς ἐν Ἀφρικῇ παρὰ τὴν Τύκην. Παρὰ Πτολεμαίῳ Ἱππὼν Διάρρυτος. Σήμερον «Βιζέρτη».

Ἱππὼν ὁ Βασιλικός, λατ. Hippo Regius, πόλις καὶ ἐπισκοπὴ ἀρχαιοτάτη Νουμιδίας ἐπὶ τῆς Μεσογείου, παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τιβιτίου. Ἦτο κατ' ἀρχὰς ἔμπορεῖον τῶν Καρχηδονίων. Κατακτηθεῖσα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, πατρὶς τοῦ Μασσανάσου ἀπέβη ἕδρα τῶν βασιλέων τῆς Νουμιδίας, καὶ ὕστερον ἐδέχθη ἀποικίαν ῥωμαϊκήν. Ἐλεηλατήθη ὑπὸ τῶν Βανδάλων. Ταύτης ἐπίσκοπος ὑπῆρξεν ὁ Ἱερὸς Αὐγουστῖνος. Σημ. ΒΟΝΗ (ἴδε τὴν λέξιν ταύτην).

ΙΠΠΩΝ=ΙΠΠΩΝΙΟΝ.

ΙΠΠΩΝΑΞ, ποιητὴς ἕλλην, υἱὸς Πυθέου καὶ Πρωτίδος, γεννηθεὶς ἐν Ἐφέσῳ, ζῶν κατὰ τὴν τελευταίαν πεντηκονταετηρίδα τοῦ ΣΤ' π. Χρ. αἰῶνος. Συνέγραψεν εἰς ἰωνικὴν διάλεκτον κατατασσόμενος μετὰ τὸν Ἀρχίλοχον καὶ τὸν Σιμωνίδην τρίτος μεταξὺ τῶν ἰαμβικῶν ποιητῶν. Διεκρίθη διὰ τὸν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἔρωτά του. Διωχθεὶς ἐκ τῆς πατρίδος του ἀπεσύρθη εἰς Κλαζομενάς, ὅπου ἔζησεν ἐν ἐσχάτῃ πενίᾳ καὶ ἀπέθανεν ἐν ἀθλιότητι. Ἦτο μικροῦ ἀναστήματος, ἰσχνὸς καὶ ἄσχημος· ἀλλ' ἡ δυσάρεστος φυσιογνωμία του συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν προτερημάτων του, καθ' ὅσον καθιστάμενος γελοῖος ἀπέβη σατυρικός. Ἐπειδὴ ὁ ἐν Κολοφῶνι διαμένων ἀγαλματοποιὸς Βούπαλος ὁ Χῖος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του κατεσκεύασαν ἀνδριάντας τοῦ Ἱππώνακτος παριστῶντας τὴν ἀσχημίαν ἐν μείζονι βαθμῷ, ὁ ποιητὴς πρὸς ἐκδίκησιν συνέταξε κατ' αὐτῶν καὶ ἰδίως κατὰ τοῦ Βουπάλου στίχους τοσούτῳ δηκτικούς, ὥστε ὁ Βούπαλος ηὐτοκτόνησεν ἀπαγχονισθεὶς ἐξ ἀπελπισίας. Ὁ Πλίνιος ἀρνεῖται τὴν αὐτοκτονίαν τοῦ Βουπάλου, καὶ διϊσχυρίζεται ὅτι οὗτος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του ἐξηκολούθουν ἐξασκοῦντες τὸ ἐπάγγελμά των ἐν ταῖς παρὰ τὴν Κολοφῶνα νήσοις. Ὁ Ἱππώναξ ἐφεῦρεν εἶδος στιχουργίας καταλληλότατον εἰς τὰς σατυρικὰς αὐτοῦ ἐμπνεύσεις μεταχειριζόμενος εἰς τὸν τελευταῖον πόδα τῶν ἰαμβικῶν στίχων του ἀντὶ ἰάμβου σπονδεῖον ἢ τροχαῖον· τὸ εἶδος τοῦτο ἐκλήθη «χωλίαμβος» ἢ «ἴαμβος σκάζων». Διάφοροι συγγραφεῖς, ἐξ ὧν γνωστότερος ὁ Βάβριος ἐμιμήθησαν τοὺς χωλιάμβους τοῦ Ἱππώνακτος. Ἐκτὸς τῶν χωλιάμβων ὁ Ἱππώναξ συνέταξε καὶ παρῳδίας, καὶ προσέβαλλε διὰ τῶν στίχων του πάντας τοὺς ἀξίους γέλωτος μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν γονέων του, περιπαίζων ἰδίως τὴν πολυτέλειαν τῶν συμπατριωτῶν του. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὸ ἐπίθετον «πικρὸς», ἦν ἀχώριστον ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἱππώνακτος. Ὡς ποιητὴς ὁ Ἱππώναξ κατέχει θέσιν μεσάζουσαν μεταξὺ Ἀρχιλόχου καὶ Ἀριστοφάνους. Σώζονται 130 στίχοι αὐτοῦ. Σύγχρονος αὐτοῦ ποιητὴς ὑπῆρξεν ὁ Ἀνανίας, οὗτινος τὰ ποιήματα συγχέονται πολλάκις πρὸς τὰ τοῦ Ἱππώνακτος. Τὰ ἀποσπάσματα τῶν δύο ποιη-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκη

ποιητῶν ἐξεδόθησαν ὑπὸ Welcker, Bergk, Scheidewin καὶ Meinecke.

ΙΠΠΩΝΙΑΤΗΣ ΚΟΛΠΟΣ, λατιν. Vibo-neusis Sinus, κόλπος παρὰ τὴν Βρεττίαν χώραν ἐν τῇ Κάτω Ἰταλίᾳ. Σήμερον Guolfo di Eufemia.

ΙΠΠΩΝΙΟΝ, λατ. Vibo Valentia (Οὐιβῶνα Οὐαλεντία). Πόλις τῆς Βρεττίας χώρας κειμένη ἐπὶ τοῦ ἀπ' αὐτῆς κληθέντος Ἱππωνιάτου κόλπου. Ἦτο ἀποικία Λοκρῶν. Ἐκυριεύθη ὑπὸ Διονυσίου τοῦ Τυράννου τῷ 389 π. Χ καὶ ὑπὸ Ἀγαθοκλέους τῷ 295. Σημ. «Βιβόνα».

ΙΠΠΩΤΟΣ, υἱὸς [τοῦ Ἡρακλέους καὶ μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου.

ΙΡΑ κατὰ Στέφ. τὸν Βυζάντιον καὶ ΕΙΡΑ κατὰ Παυσανίαν. Ὄρος τῆς Μεσσηνίας ἐν Πελοποννήσῳ ἔχον ἐπ' αὐτοῦ ὁμώνυμον φρούριον. Σήμερον καλεῖται «Τετράζι».

Ἶ ρ ὰ ἡ Ε ἶ ρ α, φρούριον ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ὄρους, εἰς ὃ κατέφυγον οἱ Μεσσήνιοι ὅτε κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τοῦ δευτέρου Μεσσηνιακοῦ πολέμου προδοθέντες ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων ἠττήθησαν κατὰ κράτος ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων. Ἔνδεκα ὅλα ἔτη πολιορκηθέντες ἐντὸς τοῦ φρουρίου τούτου ὑπέμενον γενναίως· ἐπὶ τέλους ἀναγκασθέντες κατέλιπον αὐτό. Ἡ ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων κατοχὴ τοῦ φρουρίου ἐπήνεγκε τὸ τέλος τοῦ δευτέρου Μεσσηνιακοῦ πολέμου.

ΙΡΑ-ΙΑ (Αὐγουστῖνος Σίμων ΙΡΑΙL), ἱστορικὸς καὶ φιλόλογος γάλλος μοναχὸς, γενν. τῷ 1749, ἀποθ. τῷ 1794. Ἐπεσκόπησε τὰ συγγράμματα τοῦ Querelles littéraires, ou mémoires pour servir à l'histoire des revolutions de la république des lettres, depuis Homère jusqu'à nos jours, ἐν Παρισίοις, 1761, εἰς 4 τόμ.

ΙΡΑΚ-'ΑΔΣΕΜΙ, ἤτοι «χώρα βάρβαρος», ἐπαρχία τῆς Περσίας ὁριζομένη ΒΔ ὑπὸ τοῦ Ἀζερβαϊτζάν, πρὸς Β ὑπὸ τοῦ Γιλάν καὶ τοῦ Ταβερστάν, πρὸς Α ὑπὸ τοῦ Κουχιστάν, πρὸς Ν ὑπὸ τοῦ Κερμὰν καὶ τοῦ Φαρσιστάν, πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ Χουζιστάν καὶ τοῦ Κουρδιστάν. Μῆκος 900 χιλιαμ. ἐπὶ πλάτους 400. Κάτοικ. 2,600,000. Πρωτεύουσα Τεχρὰν· ἐπισημότεραι πόλεις Ἰσπαχὰν, Κασχὰν, Χαμαδὰν, Καζβὶν, Σουλτανιέχ. Χώρα ὑψηλοτάτη καὶ ὀρεινὴ διασχιζομένη ὑπὸ πολλῶν διακλαδώσεων τῶν ὀρέων Ἐλβοὺζ, Δεμαβὰνδ, Ἐλβὰνδ κτλ. Ἐν τοῖς μέρεσι τῶν δυσβάτων τούτων ὀρέων ὑπάρχουσιν ἀχανεῖς πεδιάδες ἀμμώδεις κατακαιόμεναι τὰ πλείστα τῶν θερινῶν μηνῶν ἀπὸ τῶν καυμάτων. Ἐν τούτοις τμήματά τινα εἶναι λίαν γόνιμα καὶ καλλιεργήσιμα, ἔχοντα ὅμως ἀνάγκην ὑδρεύσεως. Κλίμα ὑγιεινὸν καὶ εὐκρατες, ἐκτὸς δύο θερμοτάτων μηνῶν. Πλεῖστα ἀχθοφόρα ζῶα, κάμηλοι καὶ ἵπποι ἐκτιμώμενοι· ἀκμάζουσα βιομηχανία. Κατεργασία δερμάτων, ὑελουργεῖα, ἀργιλοπλαστική.—Ἡ χώρα αὕτη περιλαμβάνει μέγιστον μέρος τῆς ἀρχαίας Μηδίας.

ΙΡΑΚ-ΑΡΑΒΙ, ἤτοι «χώρα τῶν Ἀράβων», ἡ ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ τῶν ἀρχαίων, χώρα τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας σχηματίζουσα τὰ πασαλίκια τοῦ Βαγδατίου καὶ τῆς Βασόρας, διαβρεχομένη ὑπὸ τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Τίγρητος, οἵτινες ἑνούμενοι αὐτόθι λαμβάνουσι τὸ ὄνομα Σχὰτ-ελ-Ἀράβ, καὶ συγκειμένη σχεδὸν ὁλόκληρος ἐξ ἀχανοῦς πεδιάδος ξηρᾶς καὶ ἀνύδρου. Ἄλλοτε ὑπῆρχον αὐτόθι ἡ Βαβυλὼν καὶ ἡ Κτησιφῶν· ἤδη δὲ εὑρίσκεται τὸ Βαγδάτιον.

ΙΡΑΝ, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἀσιανοῖς συγγραφεῦσι ἐσήμαινε πᾶσαν τὴν χώραν τὴν περιλαμβανομένην μεταξὺ Τίγρητος καὶ Ἰνδοῦ. Σήμερον ἀποβλέπεται εἰς τὸ δυτικὸν αὐτῆς μέρος, καὶ συνεχῶς εἶναι συνώνυμον τῆς Περσίας.

ΙΡΑΝΣΥ, φρούριον τῆς Γαλλίας, κείμενον 14 χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ Ἀλτισιοδούρου (Auxerre)· κάτ. 1250. Περίφημος οἶνος. Πατρὶς τοῦ Soufflot. — Ἐλεηλατήθη τῷ 1568 ὑπὸ τῶν στρατευμάτων τοῦ Κονδαΐ.

ΙΡΑΟΥΑΔΔΥ, μέγας ποταμὸς τῆς Ἀσίας, πηγάζων ἐν τῷ δυτικῷ Θιβὲτ, ῥέων ἐκ Δ πρὸς Α, διαπερῶν τὰ Ἱμαλάϊα διὰ τῶν στενῶν Σιγκιανχίαϊ, διατρέχων ἅπαν τὸ βιρμανικὸν κράτος ἐκ Β πρὸς Ν καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανὸν κατὰ τὸν κόλπον τοῦ Μαρταβὰν διὰ πολλῶν στομίων μετὰ ῥοῦν 3,200 χιλιαμ. περίπου. Δέχεται πλείστους ποταμούς.

ΙΡΑΣΑ, χώρα κατὰ τὴν ἀρχαιότητα μετὰ ὁμωνύμου πόλεως ἐν Ἀφρικῇ μεταξὺ Ἀζόριδος καὶ Κυρήνης, ἔχουσα τερπνὴν καὶ ὡραίαν θέσιν. Αὐτόθι ἐτίθετο τὸ κράτος τοῦ Ἀνταίου.

ΙΡΒΙΓΚ (Οὐασιγκτὼν), φιλόλογος ἀμερικανὸς, γενν. ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ τῷ 1783, ἀποθ. τῷ 1859. Ἕνεκα τῶν συγγραφῶν του κατέστη τὸ ὄνομα αὐτοῦ προσφιλὲς οὐχὶ μόνον ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἦρχισε τὸ στάδιον συγγραφῆς δημοσιευόντων δοκίμια περὶ τῶν θεάτρων, τῶν ἠθῶν τῆς πατρίδος του καὶ ἄλλων ἀντικειμένων τοῦ εἴδους τούτου ἐν τῷ ἐφημερ. Morning Chronicle ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Jonathan Oldstyle. Προσελκυσθεὶς ὑπὸ τῆς φήμης του ἀπεστάλη πρὸς ἀνάλωσιν τῷ 1803 εἰς τὴν μεσημβρινὴν Γαλλίαν ὅπου

ΑΠΟΘΕΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Δημόσια Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης
Δημοσία Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης (ΝΕΑ ΓΡΑΦΑ)

τῶν πρεσβυτέρων ἀδελφῶν του διατηρούντων ἐμπορικὸν κατάστημα ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ καὶ Λιβερπούλῃ, καὶ διαμείνας ὕστερον ἐν Γενούῃ, ἐπεσκέφθη τὴν Σικελίαν, Νεάπολιν, Ῥώμην· διελθὼν δὲ ἅπασαν τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Ἑλβετίαν μετέβη εἰς Παρισίους, ὅπου διέμεινεν ἐπὶ πολλοὺς μῆνας· κατόπιν ἐπισκεφθεὶς τὴν Ὁλλανδίαν, μετέβη εἰς Ἀγγλίαν. Ἀναῤῥώσας πληρέστατα ἐπανῆλθεν εἰς Νέαν Ὑόρκην τῷ 1806 μετὰ τριετῆ ἀπουσίαν. Ἐπαναλαβὼν τὴν πρότερον διακοπεῖσαν σπουδὴν τῶν νομικῶν, ἐγένετο δεκτὸς εἰς τὸν δικηγορικὸν σύλλογον, ἀλλ' οὐδέποτε ἐξήσκησε τὸ ἐπάγγελμα δικηγόρου. Ἀμέσως ἀνέλαβε μετά τινος φίλου του τὴν σύνταξιν δεκαπενθημέρου γελοιογραφικοῦ περιοδικοῦ φέροντος ὄνομα Salmagundi, καὶ ἀπέκτησε μεγίστην φήμην. Διακοπέντος τοῦ περιοδικοῦ μετὰ ἐνιαύσιον ὕπαρξιν, ἐξέδωκε τὴν «Ἱστορίαν τῆς Νέας Ὑόρκης» ὑπὸ γελοιογραφικὴν μορφὴν ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Knickerbocker. Κατὰ τὸν μετὰ τῆς Ἀγγλίας πόλεμον (1812—1814) ἐξέδωκεν ἐν τῇ Analectic Magazine εὐγλώττους βιογραφίας τῶν ἐπισημοτέρων ἀρχηγῶν τοῦ ἀμερικανικοῦ ναυτικοῦ καὶ διωρίσθη ὑπασπιστὴς τοῦ στρατηγοῦ Tompkins διοικητοῦ τῆς Νέας Ὑόρκης μετὰ τοῦ βαθμοῦ συνταγματάρχου. Τῆς εἰρήνης συνομολογηθείσης ἐπανέλαμψεν εἰς Ἀγγλίαν καὶ διῆλθε διαφόρους χώρας τοῦ βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας. Καταστραφέντος τοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου τῶν ἀδελφῶν του προσέφυγεν εἰς τὸν κάλαμόν του. Κατὰ πρῶτον ἀπέστειλεν εἰς Νέαν Ὑόρκην πρὸς δημοσίευσιν τὸ περίφημον σύγγραμμά του τὸ ἐπιγραφόμενον Sketch Book τὰ μέγιστα ἐκτιμηθὲν ἔν τε Ἀμερικῇ καὶ Ἀγγλίᾳ. Ἐπιτυχὼν ἔκτοτε ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκδότην τὸν Murray, ἐξ αὐτοῦ ἐξέδωκε πλεῖστα συγγράμματα. Μεταξὺ ἄλλων διὰ τὸ σύγγραμμά του Tales of a Traveller δημοσιευθὲν τῷ 1824 ἐπλήρωσεν αὐτῷ ὁ Murray λίρ. 1500. Τῷ 1820 μετέβη εἰς Παρισίους, τῷ 1822 εἰς Δρέσδην, τῷ 1821 ἐπανῆλθεν εἰς Παρισίους, καὶ ἐκεῖθεν τῷ 1825 μετέβη εἰς Μαδρίτην, προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐναὶ πρέσβεως τῆς Ἀμερικῆς πρὸς ἔρευναν νέων ἐγγράφων ἀναφερομένων εἰς τὰ ταξίδια τοῦ Κολόμβου. Ἀντὶ νὰ μεταφράσῃ τὰ ἔγγραφα ταῦτα συνέταξε καὶ ἐδημοσίευσε τῷ 1828 τὸν βίον τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἀνδρὸς ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν History of the Life and Voyages of Christopher Columbus. Πρότερον ἐν Ἰσπανίᾳ διατρίβων συνέταξεν ὅλην διὰ τὴν σύνταξιν μυθιστορήματος ἀφορμὴν τοὺς Μαύρους τῆς Γρενάδης καὶ δημοσιευθέντος τῷ 1829, καὶ δοκιμίων δημοσιευθέντων τῷ 1832 ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Alhambra, καὶ τῶν συγγραμμάτων τῶν ἐπιγραφομένων τοῦ μὲν Legends of the Conquest of Spain (1835), τοῦ δὲ Mahomet and his successors (1849 — 50). Τῷ 1829 μετέβη εἰς Ἀγγλίαν διορισθεὶς γραμματεὺς τῆς ἀμερικανικῆς πρεσβείας. Τῷ 1832 ἐπανελθὼν εἰς Ἀμερικὴν μετὰ δεκαετῆ ἀπουσίαν, ἐγένετο ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ δεκτὸς μετ' ἐνθουσιασμοῦ. Ἐν τούτοις ὀλίγιστον χρόνον διέμεινεν ἐν τῇ πατρίδι του, ἀναλαβὼν περιηγήσεις ἐν ταῖς χώραις τῶν ἀγρίων, ἐξ ὧν ἐπωφεληθεὶς συνέταξε διάφορα συγγράμματα, ἅτινα δύναταί τις νὰ θεωρήσῃ ὡς φέρον εὐγνωμοσύνης εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ ὡς μέσον διατηρήσεως τῆς δημοτικότητός του. Τῷ 1842 διορισθεὶς πρεσβευτὴς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἐν Ἰσπανίᾳ, διετήρησε τὴν θέσιν ταύτην ἐπὶ τέσσαρα ἔτη. Ἐπιστρέψας τῷ 1846 εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἀπεσύρθη εἰς ἐξοχικόν τινα οἶκον, ἐν ᾧ διῆλθε τὸ ἐπίλοιπον τοῦ βίου του, συντάσσων καὶ ἄλλα συγγράμματα.

ΙΡΒΙΝΗ, πολύχνιον τῆς Σκωτίας, ἐν τῇ κομητείᾳ Ayr, κατὰ τὰς ἐκβολὰς ὁμωνύμου ποταμοῦ ἐπὶ τοῦ κόλπου τῆς Κλύδης. Κάτοικ. 7 χιλιάδ. Ξυλουργική, σχοινοποιεῖα. Ἐργοστάσια βάμβακος καὶ δερμάτων. Ἐσχηματίσθη πέριξ μονῆς Καρμηλιτῶν ἱδρυθείσης τῷ 1412.

ΙΡΒΙΤ, πόλις τῆς ἀσιατικῆς Ῥωσσίας εἰς 410 χιλιάμ. ἀπὸ τῆς Πέρμ κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ μετὰ τῆς Νίτζης. Κάτ. 4 χιλ. Μεγάλη πανήγυρις, εἰς ἣν μεταβαίνουσιν ἐκτὸς τῶν Ῥώσσων καὶ Σιβηριανῶν προσέτι καὶ Βουχάριοι, Τάρταροι, Πέρσαι, Ἕλληνες, Ἀρμένιοι.—Ἱδρύθη τῷ 1635 καὶ ἀνεγνωρίσθη πόλις τῷ 1775.

ΙΡΓΙΖ, ποτ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας ἐκβάλλων εἰς τὸν Βόλγαν μετὰ ῥοῦν 450 χιλιαμ. §. —, ἕτερος ποταμὸς τῆς Ἀσιατικῆς Ῥωσσίας ἐκβάλλων καὶ οὗτος εἰς τὸν Βόλγαν διὰ δύο βραχιόνων μετὰ ῥοῦν 200 χιλιαμ.

ΙΡΕΤΩΝ, πολιτικὸς καὶ στρατηγὸς ἄγγλος, γενν. τῷ 1610, ἀποθ. τῷ 1651. Ἐκφαγέντος τοῦ ἐμφυλίου πολέμου ἐκηρύχθη θερμὸς ὑπαδὸς τοῦ Κοινοβουλίου καὶ ἀπέδειξε στρατιωτικὰ προτερήματα. Τῷ 1646 νυμφευθεὶς τὴν πρεσβυτέραν θυγατέρα τοῦ Κρόμβελ προεβιβάσθη λοχαγὸς τοῦ ἱππικοῦ καὶ ὕστερον συνταγματάρχης. Ἐγένετο ὁ αἴτιος τοῦ θανάτου Καρόλου τοῦ Α'. Μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς δημοκρατίας διορίσθη κυβερνήτης τῆς Ἰρλανδίας ἐπανῆγαγε σχε-

δὸν ἅπασαν τὴν νῆσον εἰς ὑποταγὴν καθὰ χαίρων φήμην ἀνδρὸς σκληροτάτου.

ΙΡΗ, πόλις τῆς Μεσσηνίας ἐν Πελοποννήσῳ, μία τῶν ἑπτὰ πόλεων, ἃς ὁ Ἀγαμέμνων ὑπέσχετο εἰς τὸν Ἀχιλλέα ὡς προῖκα. Ὁ Παυσανίας ἀποκαλεῖ αὐτὴν «Ἀβίαν».

ΙΡΗ ΑΚΡΑ=ΙΕΡΟΝ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΝ.

ΙΡΙΑ, ἀρχαία πόλις τῆς ἐντὸς τῶν Ἄλπεων Γαλατίας ἐν Ἰταλίᾳ πρὸς τὰ ΒΑ τῆς Δαρτόνης. Σήμερον Voghera.

ΙΡΙΑ ΦΛΑΒΙΑ, ἀρχαία πόλις τῆς Ἱσπανίας ἐν τῇ Ταῤῥαγωνίτιδι χώρᾳ παρὰ τοῖς Ἀστύρεσι πρὸς τὰ ΝΔ τοῦ Βριγαντίου. Σήμερον El Padron.

ΙΡΙΑΡΤΗΣ (Ἰγνάτιος), ζωγράφος Ἱσπανός, γενν. τῷ 1620, ἀποθ. τῷ 1669. Μαθητὴς Ἐβρέρα τοῦ Πρεσβυτέρου ἐπετύγχανε μᾶλλον εἰς ἄψυχα ὄντα, καὶ ἀφιερώθη ἰδίως εἰς τοπογραφίας. Συνειργάσθη ἐπὶ πολὺν χρόνον μετὰ τοῦ Μουρίλλου. Θαυμάζονται ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἡ διαφάνεια τοῦ ἀέρος, τὸ λεπτὸν τῶν φυλλωμάτων, ἐπιτυχὴς ἐφαρμογὴ τοῦ σκιάφωτος, τὸ διαυγὲς τῶν ὑδάτων καὶ ἡ λαμπρότης τοῦ οὐρανοῦ. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἱδρυτῶν τῆς ἀκαδημίας τῆς Σεβίλλης, ἧς διετέλεσε μέχρι τῆς τελευτῆς του γραμματεύς.

ΙΡΙΑΡΤΗΣ, ἴδ. ΥΡΙΑΡΤΗΣ.

ΙΡΙΣ, θυγάτηρ τοῦ Κενταύρου Θαύμαντος καὶ τῆς Ἠλέκτρας, ἄγγελος τῶν θεῶν καὶ ἰδίως τῆς Ἥρας, ἥτις μετεμόρφωσεν αὐτὴν εἰς τὸ ὁμώνυμον φαινόμενον. Οὐδὲν ἄγαλμα περιστᾷ τὴν Ἶριδα διεσώθη· ὑπάρχουσιν ὅμως εἰκόνες αὐτῆς ἐπὶ ἀγγείων καὶ ἀναγλύφων, ἐνίοτε ὀρθιαι· φέρει μακρὸν χιτῶνα, ἐπὶ κεφαλῆς ταινίαν καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων πτέρυγας, ἄλλοτε δὲ παρενείρεται ἐντὸς τοῦ ὁμωνύμου τόξου. — Κατὰ τὴν Ἁγίαν Γραφὴν ἡ Ἶρις ἐδόθη μετὰ τὸν κατακλυσμὸν σημεῖον εἰς τὸν Νῶε καὶ τοὺς ἀπογόνους του ὅτι οὐδέποτε πλέον γενήσεται κατακλυσμός. — Ἡ Ἶρις κοινῶς καλουμένη «Οὐράνιον τόξον» εἶναι ἁπλούστατον φαινόμενον τοῦ διασκεδασμοῦ τοῦ φωτός. Ἡ λευκὴ ἡλιακὴ ἀκτὶς πίπτουσα ἐπὶ τῶν πυκνοτέρων τοῦ ἀέρος νεφῶν διαθλᾶται καὶ οὕτως ἀναλύεται εἰς ἀναρίθμητα χρώματα, ἐν οἷς ἐπικρατοῦσιν ἑπτά, φυλάττοντα τὴν ἑπομένην σειρὰν ἐρυθρόν, χρυσοειδές, ὠχρόν, πράσινον, κυανοῦν, πορφυροῦν, ἰοειδές· τὰ χρώματα ταῦτα δὲν κατέχουσιν ἴσην ἔκτασιν, ἀλλὰ τὸ μὲν ἰοειδὲς τὴν μεγίστην, τὸ δὲ χρυσοειδὲς τὴν ἐλαχίστην. Ἡ Ἶρις σχηματίζεται ἐπὶ τοῦ ἀντιθέτου πρὸς τὸν ἥλιον μέρους· ὅσον ὁ ἥλιος ὑψοῦται χαμηλότερον, τοσοῦτον αὐξάνει τὸ μέγεθος τῆς Ἴριδος· ὅτε ὁ ἥλιος εὑρίσκεται ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος, ἡ Ἶρις σχηματίζει ἡμιπεριφέρειαν, ὅτε δὲ τὸ ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα ὕψος τοῦ ἡλίου ὑπερβαίνῃ τὰς 42ο, ἡ Ἶρις δὲν δύναται νὰ φανῇ.

ΙΡΙΣ, ποταμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας πηγάζων ἐκ τῆς Καππαδοκίας, διερχόμενος τὰ δυτικὰ τοῦ βασιλείου τοῦ Πόντου, συνενούμενος μετὰ τοῦ Λύκου, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον παρὰ τὴν Ἀμισόν. Παρὰ τοῖς Τούρκοις καλεῖται «Γεσὶλ-Ἰρμάκ».

ΙΡΚΟΥΤ, ποταμὸς τῆς Ἀσιατικῆς Ῥωσσίας, πηγάζων ἐκ τοῦ λιμένος Ἰτσὶν καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν ποταμὸν Ἄγγαραν παρὰ τὴν Ἰρκούτσκην μετὰ ῥοῦν 400 χιλιαμ.

ΙΡΚΟΥΤΣΚΗ, πόλις τῆς Ἀσιατικῆς Ῥωσσίας, μητρόπολις τῆς ἀνατολικῆς Σιβηρίας, καὶ πρωτεύουσα τοῦ ὁμωνύμου κυβερνείου, κειμένη παρὰ τὴν συμβολὴν τῶν ποταμῶν Ἰρκοὺ καὶ Ἀγγάρας εἰς 2,300 χιλιαμ. πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Τοβόλσκης εἰς πλάτ. βόρ. 52ο 17′ 2″ καὶ μῆκ. ἀνατολ. 101ο 55′ 57′. Κάτοικοι κατὰ τὸ 1867 27,431. Ἀρχιεπισκοπή. Γυμνάσιον, βιβλιοθήκη· σχολαὶ ὑδρογραφικῆς, χωρομετρίας, στρατιωτικῆς χειρουργικῆς, κτηνιατρικῆς. Γραφεῖον καὶ μεγάλαι ἀποθῆκαι γουναρικῶν τῆς Ῥωσσικῆς Ἑταιρίας τῆς Ἀμερικῆς. Παρακαταθήκη γενικοῦ ἐμπορίου μετὰ τῆς Σινικῆς. Πολλαὶ ἀγοραί. Ἐργοστάσια ἐριούχων, ὑφασμάτων, πίλων, σάπωνος, δερμάτων, αἰγοδερμάτων, κτλ. Ἅπασαι αἱ οἰκίαι ξύλιναι. Κλίμα ὁριμώτατον· τὸ ἑκατονταβάθμιον θερμόμετρον καταβαίνει μέχρι 44ο ὑπὸ τὸ μηδενικόν. Ὁμίχλη παχυτάτη. — Τὸ κυβερνεῖον Ἰρκούτσκης, ἓν τῶν μεγίστων τμημάτων τῆς Σιβηρίας, κείμενον μεταξὺ τῆς ἐπαρχίας Ἰρκούτσκης πρὸς Β, τοῦ Τρανσβάϊκαλ πρὸς Α, τοῦ κυβερνείου Γεννισεΐσκης πρὸς Δ καὶ τοῦ Σινικοῦ κράτους πρὸς Ν· ἔχει 618,674 τετραγ. βίρστια ἤτοι 704,064 τετρ. χιλιαμ. ἐπιφάνειαν, καὶ κατὰ τὴν τοῦ 1867 καταμέτρησιν κατοίκους 372,833. Χώρα προστατευομένη ὑπὸ τῶν Σαϋανῶν ὀρέων, διαῤῥεομένη ὑπὸ τῶν ποταμῶν Σελένγας καὶ Ἀγγάρας, λίαν δασώδης, καὶ πλουσία εἰς μεταλλεῖα ἀργύρου καὶ μολύβδου. Αἱ φυλαὶ τῶν Βουρητῶν καὶ τῶν Τουγγούζων κατοικοῦσιν αὐτόθι.

ΙΡΛΑΝΔ (Ῥοβέρτος), νομικὸς σκώτος, γενν. περὶ τὸ 1475, ἀποθαν. τῷ 1561. Κατήγετο ἐξ ἀρχαιοτάτης εἰκογενείας τῆς Σκωτίας. Σπουδάσας τὴν φιλοσοφίαν ἐν Σκωτίᾳ μετέβη εἰς Γαλλίαν περὶ τὸ 1496 καὶ σπουδάσας τὰ νομικὰ ἐ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

νηγορεύθη διδάκτωρ τῆς νομικῆς ἐν Poitiers, ὅπου ἐπέτυχε καθηγητικὴν ἕδραν τῷ 1502. Ἔσχε μαθητὰς πολλοὺς διακεκριμένους νομικούς οἵτινες διετράνωσαν πάντοτε τὸ πρὸς τὸν σοφὸν αὐτῶν καθηγητὴν μέγιστον σέβας.

Ἰ ρ λ ὰ ν δ (Βοναβεντούρας), νομικὸς γάλλος, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1541, ἀποθ. περὶ τὸ 1612. Ἡ ἱκανότης αὐτοῦ μαρτυρεῖται ἐκ τινος ἐπιστολῆς τοῦ περιφήμου Σκαλιγήρου, ἀπαντῶντος πρός τινα ζητήματα καθυποβληθέντα αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Ἰρλάνδ. Οὗτος διορισθεὶς τῷ 1579 καθηγητὴς τῶν νομικῶν ἐν Poitiers κατέλαβε μετὰ δύο ἔτη καὶ τὴν θέσιν συμβούλου τοῦ πρωτοδικείου κληροδοτηθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ πρὸς μητρὸς θείου του Ὡδέρτου. Συγγράμματα αὐτοῦ: Remontrances au roi Henri III au nom du pays de Poitou.—De Emphasi et Hypostasi ad recte judicandi rationem Consideratio—Publica Laetitiae Nunciatio ob natum delphinum.

ΙΡΛΑΝΔΙΑ, ἀλλ. Ἰέρνη· λατ. Hibernia, Jernis, Juvernia, Scotia major· ἀγγλ. Ireland· ἰρλανδιστὶ Erin ἤτοι ἡ νῆσος πρασίνη· μία τῶν Βρετανικῶν νήσων καὶ ἓν τῶν τριῶν βασιλείων τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας, εἰς πλάτ. βόρ. 51ο 15′—55ο 15′ καὶ μῆκος δυτ. 7ο 43′ — 12ο 50′, χωριζομένη τῆς Ἀγγλίας διὰ τῆς Βορείου διώρυγος πρὸς τὰ ΒΑ, τῆς Ἰρλανδικῆς θαλάσσης πρὸς Α, τῆς διώρυγος τοῦ Ἁγίου Γεωργίου πρὸς τὰ ΝΑ καὶ βρεχομένη κατὰ τὰ λοιπὰ μέρη ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ. Ἐπιφάνεια 31754,48 τετραγ. ἀγγλικῶν μιλίων ἤτοι 82239,83 τετρ. χιλιαμ. Οἱ κάτοικοι κατὰ τὸ 1672 συμποσούμενοι εἰς ἓν ἑκατομμ. καὶ ἑκατὸν χιλ. ηὐξήθησαν κατὰ τὴν καταμέτρησιν τοῦ 1841 εἰς 8,175,124, ἀλλ' ἔκτοτε ἐλαττοῦνται, καὶ κατὰ τὴν τοῦ 1871 καταμέτρησιν συνεποσοῦντο μόνον εἰς 5,401,759. Πρωτεύουσα Δουβλίνον. Κλίμα εὔκρατες, ὑγρὸν ἀλλ' ὑγιεινόν, ἧττον ψυχρὸν κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ ἧττον θερμὸν κατὰ τὸ θέρος ἢ ἄλλοι τόποι κείμενοι ὑπὸ τὸ αὐτὸ γεωγραφικὸν πλάτος. Τὰ ὄρη ὀλίγιστον ἔχουσιν ὕψος· ἡ ὑψηλοτέρα αὐτῶν κορυφὴ εἶναι τὸ Carran-Tual ἔχουσα ὕψος μέτρων 1134. Ταῦτα διαιροῦσι τὴν Ἰρλανδίαν ἔχουσαν σχῆμα σχεδὸν ὠοειδὲς εἰς τέσσαρας κατωφερείας διαβρεχομένας τὴν μὲν πρὸς Β ὑπὸ τῆς Foyle, τὴν δὲ πρὸς Α ὑπὸ τοῦ Ἔρνου καὶ Σχάννωνος, τὴν δὲ πρὸς Ν ὑπὸ τῆς Lee τοῦ Black-Water, τῆς Suir καὶ τοῦ Barrow, τὴν δὲ πρὸς τὰ ΝΑ ὑπὸ τῆς Slaney, τῆς Anna ἡ Liffey καὶ τῆς Boyane. Τὸ κέντρον τῆς χώρας εἶναι ὁμαλὸν καὶ καλύπτεται ὑπὸ ἑλῶν καὶ λιμνῶν, ὧν ἐπισημότεραι εἶναι Neagh, Erne, Corrib, αἱ λίμναι Allen, Ree, Dearg σχηματιζόμεναι ὑπὸ τοῦ Σχάννωνος καὶ αἱ τρεῖς λίμναι τῆς Killarney. Τὰ παράλια συνεχῶς τεμνόμενα τοξοειδῶς, σχηματίζοσι πολλοὺς κόλπους, οἷον Donegal, Galway, Σχάνωνος, καὶ προμηθεύουσι καλοὺς λιμένας, οἷον Cork, Waterford, Belfust, Dingle Bantry, Sligo. Ἡ περίμετρος τῶν παραλίων τούτων ἔχει ἔκτασιν 3,540 χιλιαμ. Διὰ δύο διωρύγων ἀρχομένων ἀπὸ τοῦ Δουβλίνου καὶ καταληγουσῶν εἰς τὸν Σχάνωνα καὶ τὴν Barrow συγκοινωνεῖ ἡ Ἰρλανδικὴ θάλασσα μετὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ. Γῆ γόνιμος μὲν ἀλλ' οὐχὶ ἀρκούντως κεκαλλιεργημένη, παράγουσα λινὸν, κάνναβιν, κριθὴν, βρώμην, λαχανικὰ καὶ ἰδίως γεώμηλα, τὴν κυριωτέραν τροφὴν τῆς κατωτέρας κλάσεως· ἡ καλλιέργεια τοῦ σίτου ἀπαιτεῖ μεγάλας προφυλάξεις. Ἄφθονοι βοσκαὶ συντελοῦσιν εἰς τὴν κτηνοτροφίαν μικρῶν ἵππων λίαν ἐκτιμωμένων, αἰγῶν καὶ συῶν. Δάση ὀλίγιστα· οἱ λύκοι ἐξωλοθρεύθησαν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κρόμβελ. Βιομηχανία μικρὸν ἀνεπτυγμένη συνισταμένη εἰς κατασκευὴν ὑφασμάτων, μουσσελίνων, βαμβακερῶν, ζύθου, οἰνοπνεύματος. Τῇ 1ῃ Ἰανουαρίου 1855 ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐμπορικῶν ἰρλανδικῶν πλοίων ἐνέβαινεν εἰς 2,257 μετὰ πληρώματος ἐκ 13,362 ἀνδρῶν· τούτων τὰ 121 ἦσαν ἀτμόπλοια. Τὰ ὀρυκτὰ προϊόντα εἰσὶν ἀρκούντως ἀξιόλογα· γίνεται ἐκμετάλλευσις χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ, σιδήρου, μολύβδου, κοβαλτίου, χαλκάνθης (βιτριόλου), σχιστολίθων, μαρμάρων, γρανίτου, τιτάνου, γαιανθράκων. Ἡ Ἰρλανδία μόνον ἀπὸ τοῦ 1800 συνηνώθη μετὰ τῆς Ἀγγλίας ἐντελῶς, ἔχουσα προηγουμένως ἴδιον κοινοβούλιον. Ἀποστέλλει εἰς τὴν Βουλὴν τῶν λόρδων 28 μέλη ἐκλεγόμενα ὑπὸ τῶν πατρικίων τῆς Ἰρλανδίας, ἕνα ἀρχιεπίσκοπον καὶ τρεῖς ἐπισκόπους. Τὰ εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων ὑπὸ τῆς Ἰρλανδίας ἀποστελλόμενα μέλη εἶσιν 105, ἐξ ὧν 64 ἐκλέγουσιν αἱ κομητεῖαι, 39 αἱ πόλεις καὶ αἱ κωμοπόλεις καὶ 2 τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Δουβλίνου. Ὁ κυβερνήτης τῆς Ἰρλανδίας, φέρων τὸν τίτλον ἀντιβασιλέως ἢ λόρδου ἐπιτρόπου διορίζεται ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου. Ἡ χώρα διαιρεῖται εἰς 4 ἐκκλησιαστικὰς ἐπαρχίας ὑποδιαιρουμένας εἰς 32 κομητείας· αὗται δὲ διαιροῦνται εἰς 252 βαρωνείας, ὑποδιαιρουμένας εἰς 2,436 ἐνορίας. Ἐκ τῶν 4 ἐπαρχιῶν ἡ Leins-

Δημοτική Βιβλιοθήκη Κορυδαλλού Ανδρέας Λασκαρίνας

ster ἡ Λαγωνία κειμένη πρὸς Α· εἶχε κατὰ τὸ 1871 κατοίκους 1,335,966, ἡ Ulster ἡ Οὐλτονία πρὸς Β 1,830,398, ἡ Connaught ἡ Κοννατία πρὸς Δ 845993 καὶ ἡ Munster ἡ Μομονία πρὸς Ν 1,390,402. Πολυπληθέστεραι πόλεις τῆς Ἰρλανδίας εἶναι κατὰ σειρὰν αἱ ἑπόμεναι: Δουβλῖνον, Belfast, Cork, Limerik. Κατὰ τὰς θρησκείας οἱ κάτοικοι τῆς Ἰρλανδίας διαιροῦνται ὡς ἑπομένως: Καθολικοὶ 4,141,933, διαμαρτυρόμενοι ἐπισκοπιανοὶ 683,295, Διαμαρτυρόμενοι διαφωνοῦντες 558,238, ἄλλων δογμάτων χριστιανοὶ 19035 καὶ Ἰουδαῖοι 258. Ἡ ἀγγλικανὴ ἢ ἐπισκοπιανὴ ἐκκλησία ἀριθμεῖ 12 διοικήσεις, ἤτοι 2 ἀρχιεπισκοπὰς καὶ 23 ἐπισκοπάς. Ἡ διδασκαλία εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν ἐλευθέρα· τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Δουβλίνου, αἱ σχολαὶ Belfast, Cork καὶ Galway καὶ ἡ καθολικὴ ῥωμαϊκὴ τῆς Magnooth εἶναι ἰδιωτικὰ καταστήματα. Ἡ οἰκονομικὴ διοίκησις εἶναι ἡ αὐτὴ τῇ τῆς Ἀγγλίας. Τὰ πολιτικὰ καὶ ποινικὰ δικαστήρια εἶναι διωργανισμένα ὡς ἐν Ἀγγλίᾳ. Εἰρηνοδίκαι διορίζονται ἄμισθοι ἐκ τῶν πολιτῶν, ἀνώτεροι δὲ δικασταὶ διορίζονται οἱ ἄριστοι τῶν νομικῶν ἀνεξαρτήτως ὅλως ἀπὸ τοῦ στέμματος· ὑπάρχουσι 4 ἐφετεῖα, τέσσαρα ἀνώτερα δικαστήρια εὑρεύοντα ἐν Δουβλίνῳ. Ἐπίσημος γλῶσσα εἶναι ἡ ἀγγλική, ἀλλ' οἱ Ἰρλανδοὶ ὁμιλοῦσι τὴν ἐρσικὴν ἢ γαελικὴν γλῶσσαν. Πανταχοῦ αἱ ὁδοὶ εἰσι μεγαλοπρεπεῖς ἐν Ἰρλανδίᾳ, τρεῖς δὲ σιδηρόδρομοι ἀρχόμενοι ἀπὸ Δουβλίνου ἐπεκτείνουσι τὴν ταχεῖαν συγκοινωνίαν ἁπάσης τῆς Ἰρλανδίας.

Ἱ σ τ ο ρ ί α. Ἡ Ἰρλανδία ἐγνώσθη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων καὶ περιεγράφη ὑπὸ Στράβωνος, Πομπωνίου Μέλα, Σολίνου καὶ Πτολεμαίου. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ὑπέκυψεν εἰς τὸν ῥωμαϊκὸν ζυγόν, ἡ ἀληθὴς αὐτῆς ἱστορία ἔμεινε περικεκαλυμμένη ὑπὸ μύθων. Εἰς τὴν χώραν ἐγκαθιδρύθησαν διαδοχικαὶ ἀποικίαι, ὧν ἡ πρώτη ὑπὸ τὸν Κεσάραν ὑποτιθέμενον ἀνεψιὸν τοῦ Νῶε ἀναφέρεται ὡς προγενεστέρα τοῦ κατακλυσμοῦ. Φυλαὶ προελθοῦσαι ἐκ Σκωτίας καὶ τῆς ἠπείρου κατεπίεζον τοὺς ἀρχαίους κατοίκους, οἵτινες συνεχῶς ἐπανιστάτουν. Ὁ Τάκιτος ὁμιλεῖ περί τινος βασιλέως τῆς Ἰρλανδίας Χριμθάνου συμμαχήσαντος μετὰ τῶν Πικτῶν κατὰ τοῦ Ἀγρικόλα. Περὶ τὰ τέλη τοῦ Δ' μ. Χ. αἰῶνος οἱ Ἰρλανδοὶ μετὰ τῶν Πικτῶν καὶ τῶν Σαξόνων εἰσέβαλον εἰς τὴν Μεγάλην Βρεταννίαν· ἡ Ἰρλανδία Δάλ ἐφυτεύθη κατὰ τὰς Ἄλπεις τῷ 406 διατρυμένους κατὰ τῆς Ῥώμης. Κατὰ τὴν ἑπτακτίαν ταύτην ὁ Πατρίκιος, νέος εἰσέτι, ἠχμαλωτίσθη. Μετὰ ἑπταετῆ δουλείαν ἐπανακάμψας εἰς Γαλατίαν ἐγένετο μοναχός. Ἐπιστρέψας εἰς Ἰρλανδίαν τῷ 431 κατώρθωσε τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ χριστιανισμοῦ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν θρησκευτικῶν καταστημάτων τάχιστα ηὐξήθη ἐν Ἰρλανδίᾳ, ἥτις ἐκλήθη ἡ «νῆσος τῶν Ἁγίων» καὶ προεμήθευσε πολλοὺς ἱεραποστόλους ἀναλαβόντας τὴν εἰς Γερμανίαν εἰσαγωγὴν τοῦ χριστιανισμοῦ. Μετὰ τῆς νέας θρησκείας διεδόθησαν καὶ τὰ φῶτα, ἀλλὰ τὸ εἶδος τῆς προηγουμένης κυβερνήσεως διετηρήθη. Ὁ λαὸς ἐξέλεγε τοὺς ἡγεμόνας ἐκ τῶν προνομιούχων οἰκογενειῶν. Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰρλανδίας (ardriagh) εἶχεν ὑποτελεῖς πολλοὺς ἡγεμόνας (riagh)· αἱ γυναῖκες ἀπεκλείοντο. Ἀπὸ τοῦ ΣΤ' αἰῶνος οἱ πειραταὶ τοῦ Βορρᾶ ἤρξαντο τὰς εἰς Ἰρλανδίαν εἰσβολάς των· ἄλλοτε νικῶντες καὶ ἄλλοτε νικώμενοι, ἐγκαθιδρύθησαν ἐν αὐτῇ καὶ ἀνεγνώρισαν ὡς βασιλέα τῷ 1070 τὸν Ἰρλανδὸν Μουρχάδ. Ἀκατάπαυστοι ἀγῶνες μεταξὺ τῆς οἰκογενείας τῶν Ο' Νῖλ τῆς Οὐλτανίας, καὶ τῶν ἡγεμόνων τῆς Μονονίας, τῆς Λαγωνίας καὶ τῆς Κοννατίας διήρκεσαν μέχρι τῆς κατακτήσεως τῆς χώρας ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἐρρίκου Β' ὅστις ἀναγνωρισθεὶς τῷ 1155 κύριος τῆς Ἰρλανδίας διὰ ψηφίσματος τοῦ πάπα Ἀδριανοῦ Δ' προσέβαλεν αὐτὴν καὶ ὑπέταξε τῷ 1171. Πρῶτος ἀντιβασιλεὺς τῆς Ἰρλανδίας ὑπῆρξεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰωάννης. Ἔκτοτε ἐξηκολούθησαν ἀφ' ἑνὸς κατακλίσεις, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀνοχὴ καὶ ἐπαναστάσεις. Οἱ Ἰρλανδοὶ προσήνεγκον τὴν βασιλείαν τῷ 1315 εἰς τὸν βασιλέα τῆς Σκωτίας Ῥοβέρτον Bruce, οὗτος ἀπέστειλεν αὐτοῖς τὸν ἀδελφόν του Ἐδουάρδον, ὅστις ἐστέφθη μὲν βασιλεύς, ἀλλὰ μετὰ 18 μάχας ἐφονεύθη τῷ 1318· ἐπίσης καὶ κατὰ τὸ 1337 κατετροπώθησαν οἱ Ἰρλανδοὶ τῆς Κοννατίας. Οἱ «Κανονισμοὶ τῆς Kilkenny» δημοσιευθέντες τῷ 1366 ἀπεχώρισαν ἐντελῶς τοὺς Ἄγγλους ἀπὸ τῶν Ἰρλανδῶν. Κατὰ τὸν πόλεμον τῶν Δύο Ῥόδων ἡ Ἰρλανδία ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῶν Ἐβορακιδῶν. Ὁ θρησκευτικὸς φανατισμὸς συνεπλήρου τὴν ὑποδούλωσιν αὐτῆς· Ἐρρίκος ὁ Η' ἐζήτησε τῷ 1544 νὰ ἐπιβάλῃ τὴν Ἀναμόρφωσιν, ἀλλ' ἡ ἀνεξιθρησκεία ὑπῆρξεν αὐτόθι μείζων ἢ ἐν Ἀγγλίᾳ. Μετὰ ὀλιγοχρόνιον ἡσυχίαν ἐπὶ Μαρίας Τυδώρας, ἡ Ἰρλανδία ὑποκινηθεῖσα ὑπὸ τῶν Ο'Νῖλ καὶ Ο'Δονὲλ καὶ ὑποστηριζομένη ὑπὸ τῆς Ἱσπανίας ἀνέλαβε κατὰ τῆς Ἐλισάβετ ἀγῶνα μέχρι τῷ 1603 ἀνέβαντα ἐπὶ Ἰακώβου Α' καὶ ἐπὶ Καρόλου Α' πάλιν ἐπανίστησαν οἱ Ἰρλανδοί. Ὁ Κάρολος ὅπως προσελκύ-

σηται τοὺς Ἰρλανδοὺς ὑπὲρ ἑαυτοῦ κατὰ τοῦ Κοινοβουλίου ὑπέγραψε τῷ 1645 τὴν συνθήκην τῆς Kilkenny. Ὁ Κρόμβελ προσέβαλε τῷ 1649 τὴν Ἰρλανδίαν, ἣν κατερήμωσεν ὁ ἐπίτροπός του Ἰρέτων. Ἡ νομοθεσία ἀποβλέψασα εἰς τὸν χωρισμὸν τῶν νικητῶν ἀπὸ τῶν ἡττημένων ἀπηγόρευσε τοῖς ἀποίκοις ἄγγλοις τὴν παραδοχὴν τῆς Ἰρλανδικῆς ἐνδυμασίας καὶ γλώσσης, τὴν σύζευξιν μετὰ Ἰρλανδῆς, τὴν ἀναδοχὴν καὶ ἀνατροφὴν Ἰρλανδῶν παίδων, τὴν εἰς οἱανδήποτε ὑπηρεσίαν παραδοχὴν Ἰρλανδῶν, τὰς μετ' αὐτῶν ἐμπορικὰς σχέσεις κτλ. Οἱ καθολικοὶ Ἰρλανδοὶ ἀποκλειοθέντες τῶν δημοσίων θέσεων, στερηθέντες τῶν ἱερέων των, καὶ ἀποξενωθέντες τῶν κτημάτων των περιωρίσθησαν ἐν τῇ Κοννατίᾳ. Κατὰ τὴν Παλινόρθωσιν τῶν Στουαρτῶν οἱ καθολικοὶ παρεπείσθησαν ὑπὸ Καρόλου τοῦ Β' καὶ ἐπολέμησαν ὑπὲρ Ἰακώβου τοῦ Β' τῷ 1690 κατὰ Γουλιέλμου Γ'. Διὰ τῆς συνθήκης τῆς Limerick ἐπετράπη αὐτοῖς ἡ μετανάστευσις καὶ ἡ ἐλευθέρα ἐξάσκησις τῆς θρησκείας των. Μετὰ ἑκατονταετῆ καταπίεσιν οἱ ποινικοὶ νόμοι ἐτροποποιήθησαν τῷ 1778, καὶ κοινοβούλιον ἀνεξάρτητον παρεχωρήθη εἰς τὴν Ἰρλανδίαν τῷ 1782. Τῷ 1796 οἱ Ἰρλανδοὶ ἐπανέστησαν ἐκ νέου, ἀλλὰ καὶ πάλιν κατεβλήθησαν· τέλος τῷ 1799 προετάθη ἡ ἀξάλειψις τοῦ τελευταίου ἴχνους τῆς Ἰρλανδικῆς ἐθνικότητος διὰ τῆς ἑνώσεως τοῦ κοινοβουλίου αὐτῆς μετὰ τῆς Ἀγγλίας· τὸ διάταγμα τῆς ἑνώσεως τῷ 1800 προσέτρυζεν ὅτι ἡ Ἰρλανδία θέλει ἀπολαύει τῶν αὐτῶν τῇ Ἀγγλίᾳ ἀστυκῶν δικαιωμάτων, ἀλλὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ἀπὸ τῶν πολιτικῶν θέσεων ἀποκλεισμοῦ τῶν καθολικῶν ἠρνήθη Γεώργιος ὁ Γ'. Κομητάτον διοργανισθὲν τῷ 1810 πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν μεταρρυθμίσεων διηυθύνετο ὑπὸ τοῦ John Keogh καὶ ὕστερον ὑπὸ τοῦ Ὄ' Κονέλ. Ὁ τελευταῖος ἀποσταλεὶς τῷ 1825 ὑπερηπίσθη πρὸ τοῦ Κοινοβουλίου τοὺς καθολικούς. Ἐκλεγεὶς τῷ 1828 μέλος τοῦ Κοινοβουλίου ἐπέτυχε κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος τὴν χειραφέτησιν αὐτῶν. Ἔκτοτε ἤρξατο ἡ ἐκλογὴ ἀντιπροσώπων καθολικῶν. Ὁ Ὄ' Κονέλ ἀπειλῶν τὸ ὑπουργεῖον ὅτι ἀνακλήσεως τῆς ἑνώσεως ἐπέτυχε σπουδαίας παραχωρήσεις μέχρι τοῦ θανάτου του τῷ 1847. Δύο εἰσὶ τὰ αἴτια τῆς θλιβερᾶς καταστάσεως τῆς Ἰρλανδίας ὑφίστανται, πρῶτον ὅτι ἐνῷ ὑπάρχει ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου, ἡ Ἰρλανδία ὀφείλει νὰ πληρώνῃ τὸ δέκατον εἰς τὸν ἀγγλικανικὸν κλῆρον, ὃν ἀποστρέφεται, δεύτερον ὅτι τοῦ ἐμπορίου τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων ἀπηγορευμένου ἐ-

νέκαθεν τοῖς Ἰρλανδοῖς, οὗτοι ἀναγκάζονται νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς, διανενεμημένης μεταξὺ πλείστων μικρῶν ἐκμισθωτῶν, οὓς ἐξαφανίζει ὁ συναγωνισμὸς καὶ ἡ ὑπερτίμησις τῶν ὑποστατικῶν. Ἡ εἰς Ἀμερικὴν καὶ Αὐστραλίαν μετανάστευσις τῶν Ἰρλανδῶν εἶναι καταπληκτική, ἐλαττώσασα τὸν πληθυσμὸν τῆς χώρας ἀπὸ τοῦ 1841 μέχρι τοῦ 1871 κατὰ 2 ἑκατομ. 752,365 ψυχῶν. Ἐκ τούτων ἐξηγεῖται ἡ ἐλάττωσις τῶν βοηθουμένων πτωχῶν· ἐνῷ τῷ 1849 τοιοῦτοι πτωχοὶ ἠριθμοῦντο 620,749 τῷ 1855 ἔμειναν 86,819.

Ἰ ρ λ α ν δ ί α (Νέα), παρὰ τοῖς αὐτόχθοσι «Τομβάρα» καὶ «Ἐνλουρού», νῆσος τοῦ ἰσημερινοῦ ἐντῷ εἰρηνικῷ ὠκεανῷ ἐν Ὠκεανίᾳ κατὰ τὴν Μελανησίαν, ΒΔ τῆς Νέας Βρετανίας καὶ ΝΑ τοῦ Νέου Ἀννοβέρου, εἰς πλάτ. νότ. 2ο 3'—4ο 51' καὶ μῆκ. ἀνατ. 148ο 13'—150ο 48'. Ἐπιφ. 350 χιλιαμ. ἐπὶ 35. Τὸ κέντρον σχηματίζεται ἐξ ὑψηλῶν ὀρέων, καλυπτομένων ὑπὸ ἐκτεταμένων δασῶν· κατὰ τὸ ΝΔ μέρος ὑπάρχουσι πολλὰ νησύδρια. Συχναὶ θύελλαι. Βλάστησις ζωηροτάτη· πτηνὰ πολυάριθμα καὶ ἔντομα περίεργα. Οἱ κάτοικοι ἦττον μελανοὶ τῶν μαύρων τῆς Ἀφρικῆς εἶναι δύσπιστοι, δειλοὶ καὶ ἀρκετὴν ἔχουσι κλίσιν εἰς τὴν βιομηχανίαν κατασκευάζοντες τὰ ἑαυτῶν ὅπλα καὶ τὰ πρὸς ἁλιείαν καὶ θήραν ἐργαλεῖα.—Τὴν νῆσον ταύτην ἀνεκάλυψε τῷ 1616 ὁ Schouten, ἐπανεῖδε τῷ 1643 ὁ Τάσμων, τῷ 1700 ὁ Δαμπιὲρ καὶ τῷ 1767 ὁ Καρτερέ.

ΙΡΛΑΝΔΙΚΗ ΘΑΛΑΣΣΑ, μέρος τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ μεταξὺ Ἰρλανδίας πρὸ Δ καὶ Ἀγγλίας πρὸς Α συγκοινωνοῦν μετὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ διὰ τῆς Βορείου Διώρυγος πρὸς Β καὶ τῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου πρὸς Ν. Ἐπιφάνεια 67 χιλιάδων τετραγωνικῶν χιλιομέτρων. Ἐπ' αὐτῆς κεῖνται αἱ νῆσοι Ἀγγελσέυ καὶ Μάν.

ΙΡΛΑΝΔΟΙ, λαὸς τῆς Ἰρλανδίας. Ἀνήκουσιν εἰς τὴν γαελικὴν φυλὴν ἢ μᾶλλον εἰς τὴν μεγάλην κελτικὴν οἰκογένειαν, ἧς διετήρησαν τοὺς διακριτικοὺς χαρακτῆρας. Κατὰ τὸν Brice δύνανται τις νὰ διαιρέσῃ τοὺς Ἰρλανδοὺς εἰς δύο κλάσεις τοὺς καλῶς καὶ τοὺς κακῶς τρεφομένους. Οἱ τελευταῖοι ἔχουσι καταπληκτικὴν ἠθικὴν καὶ φυσικὴν ὁμοιότητα· ἔχουσι τρίχας φαιὰς ἢ μελανὰς ἴδιως κατὰ τὰ νότια τῆς νήσου, ὀφθαλμοὺς λευκοφαίους ἢ κυανοῦς, ὄψεις χαμηλὰς καὶ πλατείας, πρόσωπον μακρόν, ῥῖνα μικρὸν κλίνουσαν εἰς ἀνόρθωσιν· εἶναι ὑψηλοῦ

ἀναστήματος καὶ χαίρουσιν εὐεξίαν σώματος, ἰδίως πρὸς βορρᾶν, ὅπου διετηρήθη καθαρώτερος ὁ γαλλικὸς τύπος. Ἔχουσιν εὐχέρειαν περὶ τὸ ὁμιλεῖν. Πᾶς ἐπαίτης εἶναι εὐφυέστατος, εὔγλωττος καὶ φιλόσοφος. Ἐπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Ἐλισάβετ τὰ νότια τῆς Ἱσπανίας κατῴκησαν καὶ πολλοὶ Ἱσπανοὶ καὶ Γερμανοί. Ὁ Ἰρλανδὸς εἶναι ζωηρὸς εἰς τὰ πάθη του, εὔπιστος, κενόδοξος, ἄστατος, καὶ ὠθεῖ εἰς ὑπερβολὴν τὸν ἔρωτα ἢ τὸ μῖσος. Εἶναι γενναῖος μέχρι θρασύτητος, ἀλλ' εὐκόλως ἀποθαρρύνεται κατὰ τὰς ἀποτυχίας. Εἶναι τίμιος καὶ ἀφοσιωμένος εἰς τὰς θρησκευτικὰς καὶ πολιτικὰς πεποιθήσεις του, ἀλλ' ὀκνηρὸς καὶ καθ' ὑπερβολὴν ἀκρατής.

ΙΡΜΙΝΣΟΥΛ, ἤτοι «Στήλη τοῦ Ἰρμίνσουλ», εἴδωλον τῶν ἀρχαίων Σαξώνων ἐν Βιτσφαλίᾳ ἔχον μεγαλοπρεπῆ ναὸν ἐν Ἐρεσβούργῳ. Ἦτο Γερμανὸς κρατῶν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς σημαίαν καὶ διὰ τῆς ἑτέρας ὅρυ. Κάρολος ὁ Μέγας προσπαθήσας νὰ καταργήσῃ τὴν λατρείαν ταύτην κατέστριψε τῷ 772 τὸ εἴδωλον αὐτῆς.

ΙΡΝΕΡΙΟΣ, περίφημος νομομαθὴς Ἰταλὸς, γεν. περὶ τὸ 1065, ἀποθ. μετὰ τὸ 1138. Πιστεύεται ὅτι ἐσποίδασε τὰ νομικὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐδίδαξεν ἐν τῇ σχολῇ τῆς Βολωνίας, λεμπρυνθεῖσῃ ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῶν διαδόχων του, καὶ προσεκλήθη εἰς τὰ συμβούλια τῆς κομήσης Ματθίλδης ἡγεμονευούσης ἐν Τοσκάνῃ, ἴσως δὲ καὶ εἰς τὰ τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Γερμανίας Ἑ' καὶ Λοθαρίου Β'. Ἡ μέθοδος τοῦ Ἰρνερίου συνίστατο εἰς τὸ νὰ ἑρμηνεύῃ τὰ κείμενα τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, τοὺς σκοτεινοὺς ὅρους καὶ τὰς σκοτεινὰς φράσεις, νὰ ἀνευρίσκῃ τὰς ὑποθέσεις εἰς ἃς ἀνεφέροντο αἱ ἀποφάσεις καὶ νὰ δίδῃ περίληψιν τῶν νόμων τούτων. Τὸ ἔργον τοῦτο ἐξηκολούθησαν οἱ μαθηταί του καλούμενοι Ἰρνεριανοὶ ἢ Γλωσσολόγοι (Glossateurs) ἢ Περιληπταὶ (Sommistes). Τὸ πρῶτον ὄνομα ἀπεδόθη αὐτοῖς ἐκ τοῦ διδασκάλου των, τὸ δεύτερον διότι αἱ σκοτειναὶ λέξεις ὡς καὶ αἱ ἑρμηνεῖαι αὐτῶν ἐκαλοῦντο «γλῶσσαι», τὸ τρίτον δὲ διότι ἔκαμνον περίληψιν τῶν νόμων. Αἱ ἑρμηνεῖαι αὗται κατ' ἀρχὰς παρεσύρθλοντο ἐν τοῖς χειρογράφοις. Ὕστερον δὲ ἐγράφοντο ἐν τῷ περιθωρίῳ ἢ κάτωθεν τῶν χειρογράφων. Ἐπισημότεροι ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰρνερίου ὑπῆρξαν Οὔγων ἐκ Πέρτης, Ἰάκωβος Βουργουνδίος, Ἰωάννης Βούλγαρις, Μαρτῖνος Γοσίας, Ἀλβέριχος ἐκ Πέρτης, Πλακεντῖνος, Ἰάκωβος Βαλβεντῖνος, Ῥοφρέδος, Ἄζων, καὶ τέλος ὁ Ἀκκούρσιος, ὅστις συντάξας τὴν Μεγάλην Γλῶσσαν περιέχουσαν τὸ ἀποτέλεσμα ἁπασῶν τούτων τῶν ἐργασιῶν, ἔκλεισε τὴν σχολὴν τῶν Ἰρνεριανῶν καὶ ἤρχισε τὴν ἐξ αὐτοῦ λαβοῦσαν τὸ ὄνομα σχολήν. Οἱ Ἰρνεριανοὶ εἶχον διαιρεθῆ εἰς δύο αἱρέσεις, τοὺς Βουλγαριανοὺς μαθητὰς τοῦ Βουλγάρεως καὶ τοὺς Γοσιανοὺς μαθητὰς τοῦ Μαρτίνου Γοσία. Τὰ ἔργα τῶν νομομαθῶν τούτων δεικνύουσι τὴν βαρβαρότητα τῆς ἐποχῆς των. Τὰ μέγιστα ἐκτιμηθέντες οὗτοι κατ' ἀρχὰς περιεφρονήθησαν ὕστερον διὰ τὰ πολλὰ σφάλματα καὶ τὰς ἐνίοτε γελοίας ἑρμηνείας. Ἐν τούτοις εἰς τὰς προσπαθείας αὐτῶν ὀφείλεται ἡ ἀναγέννησις τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου.

ΙΡΟΚΟΑ, συμμαχία ἄλλοτε ἰσχυρὰ καὶ πολεμικωτάτη αὐτοχθόνων τῆς Βορείου Ἀμερικῆς διεσκορπισμένων σήμερον κατὰ τὰ Β τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ τὰ Ν τοῦ Καναδᾶ καὶ ἀριθμουμένων μέχρι 12 χιλιάδων. Διακρίνονται ἐν αὐτῇ ἓξ ἔθνη Μοχάουκ, Ὀνειδα, Ὀνονδάγα, Σενέκα, Καϋούγα, Τουσκαρόρα. Ἡ κατάχρησις τῶν πνευματωδῶν ποτῶν ἀπὸ τῆς εἰς τὴν χώραν των ἀφίξεως τῶν Εὐρωπαίων συνετέλεσεν εἰς τὴν βαθμιαίαν καταστροφήν των.— Οἱ Γάλλοι ἀφικόμενοι εἰς τὴν χώραν των τῷ 1603, συνεχεῖς κατ' αὐτῶν πολέμους ὑπέστησαν. Οἱ Ἰροκοὰ ὑπεστήριξαν τοὺς Ἄγγλους κατὰ τῶν Γάλλων καὶ ὕστερον κατὰ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Κατὰ τοὺς ὑπὲρ Ἀνεξαρτησίας ἀγῶνας οἱ ἀμερικανοὶ ἄποικοι κατέστρεψαν πλείστους ἐξ αὐτῶν καὶ ἐλεηλάτησαν τὰς κώμας αὐτῶν.

ΙΡΟΣ, περίφημος ἐπαίτης τῆς Ἰθάκης φημιζόμενος διὰ τὸ ὑψηλόν του ἀνάστημα καὶ τὴν λαιμαργίαν. Καλούμενος πρότερον Ἄρναος, ἐπωνομάσθη ὑπὸ τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης «Ἶρος» ἤτοι «ἀπαγγελεύς». Ὁ Ὀδυσεὺς ἐξυβρισθεὶς ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐμποδισθεὶς νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν αὐλὴν τῶν μνηστήρων ἐφόνευσεν αὐτὸν διὰ γρονθοκοπήματος. Ὀδυσ. Σ.

Ἴ ρ ο ς, υἱὸς τοῦ Ἄκτορος καὶ πατὴρ τοῦ Εὐρυτίωνος.

ΙΡΟΥΑΝ ὅε ΕΡΙΒΑΝ.

ΙΡΟΥ-ΙΑΝΑ, ποταμὸς τῆς Βολιβίας πρὸς Β κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Βένι, ἐκβάλλων εἰς τὸν Μαμορὲ μετὰ ῥοῦν 350 χιλιαμ.

ΙΡΟΥΝ, πόλις τῆς Ἱσπανίας, εἰς 13 χιλιάμ. πρὸς Α τοῦ Ἁγίου Σεβαστιανοῦ παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τῆς Βιδασσόας καὶ κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Γαλλίας. Κάτ. 3500.

ΙΡΠΙΝΟΙ καὶ ΙΡΠΙΝΟΙ, ἔθνος τῆς Κάτω Γαλλίας ἔμφρον τοῖς Σημίναις μεταξὺ τῆς Καμπανίας πρὸς Δ καὶ τῆς Ἀπουλίας πρὸς Α. Ἐπ-

σημοτέρας πόλεις εἶχον Ἀκουΐλονίαν, Καύδιον, Βενεβέντον. Ὑπετάγησαν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων περὶ τὸ 290 π. Χ.

ΙΡΣΟΝ, πρωτεύουσα γαλλικῆς τοπαρχίας ἐν τῷ διαμερίσματι Ἀξόης (Aisne), εἰς 19 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΒΑ τῶν Βερβινῶν. Κάτ. 2880. Σιδηροδρομικὸς σταθμός. Κεντήματα· χυτήρια σιδήρου. Ἄλλοτε πόλις ὀχυρά· τὰ ὀχυρώματα αὐτῆς κατεστράφησαν τῷ 1637.

ΙΡΣΧΑΟΓ (Hirschau), λατ. Hirsangia, κωμόπολις τῆς Βυρτεμβέργης ἐπὶ τῆς Ναπόλης. Κάτ. 750. Ἀρχαία μονὴ τῶν Βενεδικτίνων ἱδρυθεῖσα τῷ 830, μία τῶν περιφημοτέρων τῆς Γερμανίας. Αὐτόθι ὁ Τρίθεμος ἔγραψε τὸ «Χρονικόν» του. Ἡ Ἰρσχάου ἐπυρπολήθη τῷ 1692. ὑπὸ τῶν Γάλλων.

ΙΡΣΧΒΕΡΓ (Hischberg), πόλ. τῆς Πρωσσίας ἐν Σιλεσίᾳ πρωτεύουσα ὁμωνύμου περιφερείας 52 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Λίγνιτζ κατὰ τὴν συμβολὴν δύο ποταμῶν. Κάτ. 8 χιλ. Ὑφάσματα, λινᾶ, ἐριοῦχα, περικνημίδες, χάρτης, χρωμάτισις ὑφασμάτων, διύλισις σακχάρεως. Πολλάκις κυριευθεῖσα καὶ πυρποληθεῖσα (1549, 1633 καὶ 1634).—Ἡ περιφέρεια Ἰρσχβεργ ἔχει κατοίκους 60 χιλ.

ΙΡΣΧΙΓΓ (Φριεδερικος), σοφὸς ἑλληνιστής, γενν. τῷ 1762, ἀποθ. τῷ 1800. Ὑπῆρξε καθηγητὴς ἐν Ἐρλάγγεν. Συγγράμματα αὐτοῦ· «Περιγραφὴ τῶν ἐπισημοτέρων βιβλιοθηκῶν τῆς Γερμανίας» Ἐρλάγγεν. 1786.—Δεικτῶν τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, μεῖναν ἀτελὲς καὶ συμπληρωθὲν ὑπὸ Ἐρλεσε, ἐν Κοβούργῳ 1794-1813 εἰς 17 τόμους εἰς 8ον.

ΙΡΤ (Ἰωάννης-Φριδερίκος Hirth), ἀτιανολόγος γερμανὸς καὶ θεολόγος διαμαρτυρόμενος, γεννᾷ τῷ 1719 καὶ ἀποθ. τῷ 1784. Ὑπῆρξε τῷ 1748 ὑποπρύτανις τῆς ἐν Βεϊμὰρ σχολῆς· μετὰ 10 ἔτη διωρίσθη ἔκτακτος καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ἰένης καὶ τῷ 1762 κατέλαβεν ἕδραν τῆς θεολογίας. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐπορπίσθη καθήκοντα ἀρχιεπιμελητοῦ καὶ τῷ 1775 προσεκλήθη εἰς Βιρτεμβέργην ὡς γενικὸς ἀρχιεπιμελητὴς καὶ πάρεδρος τοῦ πρεσβυτερίου. Γνωστὸς ἰδίως καθίσταται διὰ τὰς ἀναπτύξεις τοῦ συστήματος Ἄλιγγ καὶ Δάντζ εἰς τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν καλουμένου Systema trium morarum. Τὰ συγγράμματά του ἰδίως θεολογικὰ καὶ ἀφορῶντα τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν. Καὶ τῆς ἀραβικῆς γλώσσης συνέταξε χρηστομάθειαν καὶ ἀνθολογίαν· φαίνεται ὅμως ὅτι δὲν ἐγνώσκεν αὐτὴν καλῶς.

ΙΡΤ (Ἀλέξιος Hirt), ἀρχαιολόγος γερμανός, γενν. τῷ 1759, ἀποθ. τῷ 1837. Καταγόμενος ἐκ πτωχικῆς οἰκογενείας καὶ σπουδάσας παρὰ τοῖς Ἰησουίταις ἀπῆλθε τῷ 1782 εἰς Ἰταλίαν, ὅπου διατρίψας 14 ἔτη ἐσπούδασε τὰ ἀξιολογώτερα μνημεῖα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ ἐχρησίμευσεν ὡς ὁδηγὸς εἰς πολλὰ πρόσωπα ὑψηλῆς περιωπῆς. Ἐπιστρέψας εἰς Γερμανίαν τῷ 1796 ἐξελέγη μέλος τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Βερολίνου, καὶ κατὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ πανεπιστημίου τοῦ Βερολίνου τῷ 1810 ἐγένετο τακτικὸς καθηγητὴς τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς. Ἐπεσκέφθη ἐκ νέου τὴν Ἰταλίαν κατὰ τὰ ἔτη 1816 καὶ 1817. Συμμεριζόμενος τὴν περὶ ἑλληνικῆς ἀρχιτεκτονικῆς ὑπόθεσιν τοῦ Βιτρουβίου ἔσχεν ἀνταγωνιστὴν τὸν Hübsch καταβαλόντα αὐτόν. Τὰ συγγράμματά του ἀφορῶσι τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τῶν ἀρχαίων.

ΙΡΤΙΟΣ, λατ. Hirtius, πολιτικὸς ἀνὴρ ῥωμαϊκός, γενν. περὶ τὸ 90 π. Χ, ἀποθ. τῷ 43 Ἀνῆκεν εἰς οἰκογένειαν καταγομένην ἐκ Φερεντίνου. Τῷ 58 ἦν τοποτηρητὴς τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος ἐν Γαλατίᾳ ὑπηρετῶν παρ' αὐτῷ συχνότερον εἰς διαπραγματεύσεις ἢ εἰς στρατιωτικὰς ὑπηρεσίας. Κατὰ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον διαμείνας ὅλως ἀφοσιωμένος εἰς τὸν Καίσαρα, καὶ συνοδεύων αὐτὸν εἰς τὰς ἐκστρατείας του, προσηνέχθη ἐν τούτοις καλῶς πρὸς ἐπίσημα πρόσωπα τοῦ κόμματος τοῦ Πομπηΐου, καὶ ἰδίως πρὸς τὸν Κικέρωνα. Καὶ τοι τῷ 44 διορισθεὶς κυβερνήτης τῆς Βελγικῆς διέμεινεν ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐψηφίσθη ὕπατος διὰ τὸ 43 μετὰ τοῦ Οὐϊβίου Πάνσα. Ἐκ τῆς μακρᾶς ἐν Ῥώμῃ διαμονῆς του καὶ τῶν μετὰ τοῦ κόμματος τοῦ Πομπηΐου σχέσεών του ὑπωπτεύθη τὰ σχέδια τῶν ἐχθρῶν τοῦ Καίσαρος· ἀλλὰ ματαίως προσεπάθησε νὰ ἐμπνεύσῃ φρόνησιν εἰς τὸν δικτάτορα. Ὅτε ἐπῆλθεν ἡ δολοφονία τοῦ Καίσαρος ἠθέλησε νὰ διατηρήσῃ ἰσορροπίαν μεταξὺ τῶν κομμάτων. Μὴ κατορθώσας τοῦτο ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἐξοχήν, ὅπου ἐφρόντιζε περὶ τῆς ὑγείας του, ἀντήλλασσε φιλικὰς ἐπιστολὰς μετὰ τοῦ Βρούτου καὶ τοῦ Κασσίου καὶ ἐλάμβανε μαθήματα ῥητορικῆς παρὰ τοῦ Κικέρωνος. Ἀναλαβὼν μετὰ τοῦ Πάνσα τὰ ὑπατικὰ καθήκοντά του τῇ 1ῃ Ἰανουαρίου τοῦ 43, ἠθέλησε πάλιν νὰ διατηρήσῃ ἰσορροπίαν μεταξὺ τῶν κομμάτων τοῦ Ὀκταβίου καὶ τοῦ Ἀντωνίου. Ἀρξαμένης τῆς πάλης μεταξὺ τῶν στρατευμάτων τῆς Γερουσίας διοικουμένων ὑπὸ τοῦ Δεκίμου Βρούτου καὶ τοῦ Ὀκταβίου καὶ τοῦ στρατοῦ τοῦ Ἀντωνίου, ὁ Ἵρτιος ἐψήφισε μὲν τὰς ἐπιλοιμίους τιμὰς εἰς τὸν Δέκιμον Βροῦτον καὶ τὸν Ὀκταβιον καὶ τὰς λεγεῶνας αὐτῶν, δὲν συγκατετέθη

ὅμως νὰ κηρύξῃ τὸν Ἀντώνιον ἐχθρὸν τοῦ κράτους, καὶ ἐγνωμοδότησεν ὅτι πρέπει νὰ γείνωσι διαπραγματεύσεις μετ' αὐτοῦ. Ἐπιτραπεὶς ὡς ὕπατος νὰ διευθύνῃ τὰς διαπραγματεύσεις ταύτας καὶ συγχρόνως νὰ βοηθήσῃ τὸν Δέκιμον Βροῦτον πολιορκούμενον ἐν Μοδένῃ, ἀπώθησε τὰς προφυλακὰς τοῦ Ἀντωνίου, συνηνώθη μετὰ τοῦ Ὀκταβίου καὶ ἀνέλαβε τὴν γενικὴν ἀρχηγίαν τῶν στρατευμάτων τῆς Γερουσίας. Λαβὼν ἐπιστολὴν παρὰ τοῦ Ἀντωνίου μεμφομένου αὐτοῦ ὅτι γίνεται ὄργανον τοῦ Κικέρωνος καὶ συντελεῖ εἰς τὴν ἐξασθένησιν τῶν ὀπαδῶν τοῦ Καίσαρος πρὸς ὠφέλειαν τῶν κοινῶν ἐχθρῶν, μὴ ἀπαντήσας ἀπέστειλεν αὐτὴν εἰς τὴν Γερουσίαν. Περὶ τὰ τέλη τοῦ μαρτίου ὁ ἕτερος τῶν ὑπάτων προσβληθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου, ἐνικήθη καὶ ἐπληγώθη θανασίμως. Μετά τινας ἡμέρας καὶ ὁ Ἵρτιος προσβαλὼν τοὺς πολιορκοῦντας τὴν Μοδένην, ἐφονεύθη διατάξας ἔφοδον κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Τὰ πτώματα τῶν δύο ὑπάτων ἀποσταλέντα εἰς Ῥώμην ἐκάησαν δημοσίως ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Ἄρεως μετὰ ἐκτάκτων τιμῶν. Μέτριος στρατηγὸς καὶ πολιτικὸς δεύτερεύων ὁ Ἵρτιος ἔσχε μετριοφροσύνην καὶ τιμιότητα, ἀρετὰς σπανίας κατὰ τὴν ἐποχήν του. Τὰ μηνύσας μὲν αὐτὸν μὴ χρησιμευσάσας δὲ εἰς τὴν ἀπώθησιν τῶν ἐπαπειλουσῶν τὴν δημοκρατίαν κινδύνων. Εἰς τὸν Ἵρτιον ἀποδίδεται τὸ ὄγδοον βιβλίον τῶν γαλατικῶν πολέμων ἐν τοῖς «Ὑπομνήμασι» τοῦ Καίσαρος.

ΙΡΤΙΣΧ, ποταμὸς τῆς Ἀσιατικῆς Ῥωσίας ἐν Σιβηρίᾳ πηγάζων ἐκ τῆς ἐν τῷ Σωικῷ κράτει Δζουγγαρίας ἐκ τοῦ ὄρους Ἀλτάϊ. Διέρχεται τὴν λίμνην Δζεϊζάγκ, ποτίζει τὴν ἐπαρχίαν Σεμιπολατίνσκης καὶ τὸ κυβερνεῖον Τοβόλσκης, καὶ δεχόμενος δύο ποταμοὺς ἐκβάλλει εἰς τὸν Ὄβιν κατὰ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ὄχθην μετὰ ῥοὺν 3900 χιλιαμ.

ΙΣ, ἀρχαία πόλ. τῆς Βαβυλωνίας, κειμένη ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ, καὶ ἀπέχουσα κατὰ Ἡρόδοτον ἀπὸ Βαβυλῶνος ὀκτὼ ἡμερῶν ὁδόν. Στέφ. Χίτ.

ΙΣ, ποτ. τῆς Βαβυλωνίας ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὐφράτην. Μετὰ τοῦ ὕδατος ἀναβρύει καὶ ἅσφαλτος.

ΙΣΑ, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς νήσου Λέσβου.

ΙΣΑΑΚ, πατριάρχης τῶν Ἑβραίων, υἱὸς τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τῆς Σάῤῥας, γεν. κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα π. Χ. ἀποθ. κατὰ τὸν Ἄγγλ. Γραφὴν εἰς ἡλικίαν 180 ἐτῶν. Ὅτε ἐγεννήθη, ὁ πατὴρ του ἦν ἑκατονταετὴς καὶ ἡ μήτηρ του ἐνενηκοντοῦτις. Ὁ Θεὸς ἀνήγγειλε τὴν γέννησιν του εἰς τὸν Ἀβραὰμ διὰ τῶν ἑπομένων λέξεων «Ἰδοὺ Σάῤῥα ἡ γυνή σου τέξεταί σοι υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσαὰκ καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς αὐτὸν εἰς διαθήκην αἰώνιον, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν». Εἰς δευτέραν ἐμφάνισιν ὁ Κύριος εἶπε τῷ Ἀβραὰμ «Ποῦ Σάῤῥα ἡ γυνή σου;» ἐκεῖνος δὲ ἀποκριθείς, εἶπεν· «Ἰδοὺ ἐν τῇ σκηνῇ». Τότε ἐπανέλαβεν «Ἐπαναστρέφων ἥξω πρὸς σὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ὥρας, καὶ ἕξει υἱὸν Σάῤῥα ἡ γυνή σου». Αὕτη ἀκούσασα ἐγέλασε καὶ εἶπεν «Οὔπω μέν μοι γέγονεν ἕως τοῦ νῦν· ὁ δὲ κύριός μου πρεσβύτερος». Ὁ Κύριος ἐπέπληξε τὴν Σάῤῥαν διὰ τὴν ἀπιστίαν της. Ἕνεκα τοῦ γέλωτος τούτου τῆς Σάῤῥας, ὁ γεννηθεὶς ἐξ αὐτῆς υἱὸς ἐκλήθη Ἰσαάκ, ὄνομα ἔχον σημασίαν τοῦ «γελῶ». Ἡ Σάῤῥα ἀγαπήσασα σφοδρῶς τὸ ἑαυτῆς τέκνον, ἀπεστράφη τὸν Ἰσμαὴλ τέκνον τοῦ Ἀβραὰμ ἐκ τῆς παιδίσκης Ἄγαρ καὶ ἐξ ἀγάπης τὸν σύζυγόν της νὰ ἀποδιώξῃ τὴν Ἄγαρ μετὰ τοῦ τέκνου της· ὕστερον ὁ θεὸς διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὸν Ἀβραὰμ εἶπεν εἰς αὐτόν· «Λάβε τὸν υἱόν σου τὸν ἀγαπητόν, ὃν ἠγάπησας, τὸν Ἰσαάκ, καὶ πορεύθητι εἰς τὴν γῆν τὴν ὑψηλήν, καὶ ἀνένεγκον ἐκεῖ εἰς ὁλοκάρπωσιν ἐφ' ἓν τῶν ὀρέων, ὧν ἄν σοι εἴπω». Ὁ Ἀβραὰμ ὑπακούσας ἐπέσαξε τὴν ὄνον αὐτοῦ, καὶ παραλαβὼν δύο ὑπηρέτας καὶ τὸν Ἰσαὰκ καὶ σχίσας ξύλα διὰ θυσίαν ἀνεχώρησε καὶ ἔφθασεν εἰς τὸν τόπον, ὃν ὑπέδειξεν αὐτῷ ὁ Θεός. Ἀφήσας εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ ὡρισμένου μέρους τὸν ὄνον καὶ τοὺς ὑπηρέτας, ἐπέθηκε τὰ ξύλα ἐπὶ τοῦ Ἰσαάκ, καὶ λαβὼν εἰς χεῖρας πῦρ καὶ μάχαιραν ἀνέβη μετὰ τοῦ Ἰσαὰκ εἰς τὸ μέρος. Καθ' ὁδὸν ὁ Ἰσαὰκ ἠρώτα τὸν πατέρα του ποῦ τὸ διὰ τὴν θυσίαν πρόβατον, ὁ δὲ πατὴρ ἀπεκρίθη ὅτι ὁ Θεὸς θέλει φροντίσει. Ἅμα ἔφθασαν εἰς τὸ ὡρισμένον μέρος, ὁ Ἀβραὰμ ἔστησε θυσιαστήριον εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἀνάψας τὰ ξύλα ἐπέῤῥιψεν ἐπ' αὐτῶν τὸν Ἰσαάκ· ἀλλ' ὅτε εἵλκυσε τὴν μάχαιραν κατὰ τοῦ υἱοῦ του, φωνὴ ἀγγέλου εἶπεν αὐτῷ «Μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ παιδάριον, μηδὲ ποιήσῃς ἐπ' αὐτῷ μηδέν· νῦν γὰρ ἔγνων ὅτι φοβῇ τὸν Θεὸν σὺ, καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ». Ἀναβλέψας ὁ Ἀβραὰμ εἶδε κριὸν δι' ὁλοκαύτωσιν ἀντὶ τοῦ Ἰσαάκ. Ἡ τυφλὴ αὕτη ὑπακοὴ τοῦ Ἀβραὰμ ἐπήνεγκε τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς ἀπογόνους του. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς Σάῤῥας ὁ Ἀβραὰμ ἀποφασίσας νὰ νυμφεύσῃ τὸν Ἰσαὰκ προετίμησε γυναῖκα ἀπὸ τῆς χώρας ἐν ᾗ ἐγεννήθη καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῶν Χαναναίων, μεθ' ὧν κατῴκει. Ἡ δὲ τοῦ

το ἀπέστειλε τὸν Ἐλιέζερ εἰς Μεσοποταμίαν εἰς τὴν πόλιν Ναχὼρ πρὸς ἐκλογὴν νύμφης· οὗτος ἐκλέξας ὡς τοιαύτην τὴν Ῥεβέκκαν θυγατέρα Βαθουὴλ συγγενοῦς τοῦ Ἀβραὰμ ἀνήγαγεν αὐτὴν εἰς γῆν Χαναὰν καὶ παρέδωκεν εἰς τὸν Ἰσαὰκ τεσσαρακονταετῆ τὴν ἡλικίαν. Ὅτε ὁ Ἰσαὰκ ἐγένετο ἑξηκοντούτης ἡ Ῥεβέκκα ἔτεκεν αὐτῷ δίδυμα τὸν Ἡσαῦ καὶ τὸν Ἰακώβ. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ βίου τοῦ Ἰσαὰκ συνέβησαν γεγονότα τινὰ δευτέρου λόγου ἄξια, μνημονεύ-ται ἐν τῇ Γενέσει· τοιαῦτα ὑπῆρξαν, περιπλανήσεις ἐν τῇ ἐρήμῳ, κατασκηνώσεις, ἔρευναι πηγῶν ὕδατος καὶ ἔριδες τῶν ποιμένων πρὸς ἀλλήλους. Ὅτε ἀφίκετο εἰς Γέραρα, ὅπου ἐβασίλευεν ὁ Ἀβιμέλεχ, πρὸς ἀποσόβησιν παντὸς κινδύνου εἶπε περὶ τῆς Ῥεβέκκας ὅτι εἶναι ἀδελφή του· ἀλλ' ὁ Ἀβιμέλεχ ἀνακαλύψας τὸ στρατήγημα, αὐτὸν μὲν ἐπέπληξε, ποινὴν δὲ θανάτου ὥρισε κατὰ τοὺς τολμήσοντας παραβάσασθαι τὴν Ῥεβέκκαν. Γηράσας ὁ Ἰσαὰκ ἠγάπησε τὸν πρωτότοκον υἱόν του Ἡσαῦ ἄνδρα κυνηγὸν φέροντα αὐτῷ συνεχῶς κυνήγιον. Ἀμβλυνθέντων τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, ἐξηπατήθη ἐκ τῆς μηχανεύσεως ὑπὸ τῆς Ῥεβέκκας πανουργίας καὶ ἀντὶ νὰ εὐλογήσῃ τὸν Ἡσαῦ ηὐλόγησε τὸν Ἰακώβ, ἀναφωνήσας τὸ παροιμιῶδες καταστὰν εἰς φωνὴν, φωνὴ Ἰακώβ, αἱ δὲ χεῖρες, χεῖρες Ἡσαῦ». Ὁ Ἰσαὰκ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 180 ἐτῶν καὶ ἐτάφη ὑπὸ τῶν δύο υἱῶν του.

Ἰ σ α ὰ κ (ἅγιος), ζῶν κατὰ τὸν Δ' μ. Χ. αἰῶνα. Γεννηθεὶς ἐν Ἀσίᾳ καὶ ἐκ νεότητος ἐγκολπωθεὶς τὸν μοναστικὸν βίον μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν κατὰ διαταγὴν τοῦ θεοῦ, ὅπως ἐξελέγξῃ τὸν βυζαντινὸν αὐτοκράτορα Οὐάλεντα ἐγκολπωθέντα τὸν ἀρειανισμόν. Τρὶς παρουσιασθεὶς εἰς τὸν αὐτοκράτορα, ἐτιμωρήθη ὑπ' αὐτοῦ διὰ δεσμωτηρίου καὶ μαστιγώσεων. Ἀποσυρθεὶς εἰς τὰ περὶξ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ μονάζων ἐν τινι κελλίῳ προεῖπεν εἰς τὸν διὰ τῆς κατοικίας του διερχόμενον αὐτοκράτορα ἐκστρατεύοντα κατὰ τῶν Γότθων, ὅτι θέλει ἀπολέσει τὸν στρατόν του καὶ δὲν θέλει ἐπανέλθει. Ὁ αὐτοκράτωρ διέταξε τὴν ἐν δεσμωτηρίῳ κάθειρξίν του μέχρι τῆς ἑαυτοῦ ἐπιστροφῆς, ἀλλὰ δὲν ἐπανῆλθεν. Ὁ Ἰσαὰκ ἐπανακάμψας εἰς τὸ κελλίον του ἵδρυσε μοναστήριον. Ὁρίζουσι τὸν θάνατόν του τῇ 26 μαΐου 386. Διάδοχος αὐτοῦ ἐγένετο ὁ μαθητής του Δαλμάτιος.

Ἰ σ α ὰ κ ὁ Σ ύ ρ ο ς, συγγραφεὺς ἐκκλησιαστικὸς, γεν. ἐν Συρίᾳ, ἀπὸ περὶ τὸ 600 ἦκμαζε κατ' ἀρχὰς μὲν χρόνου ὕστερον πρεσβύτερος τῆς Ἀντιοχείας. Συνέγραψε συριστὶ, ἴσως δὲ καὶ ἑλληνιστὶ διαφόρους θεολογικὰς πραγματείας, ἐκ τῶν ὁποίων πολλαὶ κατὰ Νεστοριανῶν καὶ Εὐτυχιανῶν.

Ἰ σ α ὰ κ ὁ Σ ύ ρ ο ς, συγγραφεὺς ἐκκλησιαστικὸς, ζῶν περὶ τὰ μέσα τοῦ ἕκτου αἰῶνος. Ἐπίσκοπος Νινευῆ παρητήθη τῆς ἐπισκοπῆς του καὶ εἰσῆλθεν εἰς μονὴν, ἧς ἐγένετο ἡγούμενος. Μετὰ πολυετῆ αὐτόθι διαμονὴν ἀπεσύρθη εἰς μοναστήριόν τι ἐγγὺς τοῦ Σπαλέτου καὶ ἀπέθανεν ἐν Ἰταλίᾳ. Τὰ σωζόμενα συγγράμματα ἐξεδόθησαν ἅπαντα ἑλληνιστὶ μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως· φαίνεται δὲ ὅτι τὸ ἑλληνικὸν κείμενον εἶναι μετάφρασις ἐκ τῆς συριακῆς. Σώζονται προσέτι αὐτοῦ 87 «ἀσκητικοὶ λόγοι» μόνον ἑλληνιστί, καὶ «Ὁμιλίαι».

Ἰ σ α ὰ κ ὁ Π ά ρ θ ο ς (ἅγιος), ἐπονομαζόμενος ὁ «Μέγας», γενν. ἐν Κωνσταντινουπόλει, υἱὸς καὶ μαθητὴς Ναρσῆ τοῦ Μεγάλου. Κατέλαβε τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἀρμενίας τῷ 390, καὶ μετὰ πεντήκοντα ἔτῶν σοφὴν διοίκησιν τῆς ἀρμενικῆς ἐκκλησίας ἀπέθανε τῷ 440. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται τὸ ἀριστούργημα τῆς ἀρμενικῆς φιλολογίας ἡ μετάφρασις τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ὑπάρχουσι προσέτι τούτου «Πραγματεῖαι περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων» καὶ δύο «Ἐπιστολαὶ» πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Θεοδόσιον τὸν μικρόν. Ἀλλὰ τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν του καὶ ἡ καθαρότης τοῦ ὕφους του ἀναφαίνονται ἰδίως ἐν τοῖς «Ὕμνοις» αὐτοῦ, ὧν πολλοὶ καὶ μέχρι τῆς σήμερον ψάλλονται κατὰ τὰς τελετὰς τῆς ἀρμενικῆς ἐκκλησίας.

Ἰ σ α ὰ κ Π α κ ρ α δ ο ύ η, περίφημος ἀρμένιος, ἐκ τῆς φυλῆς τῶν πριγκήπων Πακραδούη, ἢ Βαγραδιτῶν, ἐξελέγη μαρζοβὰν (διοικητὴς) τῆς Ἀρμενίας ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας τῷ 481. Ἀπέθανε κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος κατά τινα ἐπανάστασιν τοῦ ἔθνους του πολεμῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος. Κατ' αἴτησιν αὐτοῦ συνέγραψεν ὁ Μωϋσῆς Χορὲν τὴν «Ἱστορίαν τῆς Ἀρμενίας».

Ἰ σ α ὰ κ Λ ε β ί τ η ς, ραββῖνός τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος. Παρεδέξατο τὸν λουθηρανισμὸν, καὶ ἐδίδαξε τὴν ἑβραϊκὴν ἐν Κολωνίᾳ. Καίτοι γενόμενος χριστιανὸς, οὐδὲν ἧττον ὑπερησπίσθη τὸ κείμενον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης κατὰ τὸ ἑβραϊκόν. Δύναται νὰ καταταχθῇ μεταξὺ τῶν ἀρίστων ἰουδαίων γραμματικῶν. Διαβεβαιοῦσιν ὅτι μετέγραψεν εἰς τὴν λατινικὴν τὴν ἑβραϊκὴν «Φυσικὴν» τοῦ Ἀβὲν-Τιββὼν καὶ ἐπιστολήν τινα τοῦ Μαϋμωνίδου περὶ ἀστρολογίας.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορυφαίον Ψηφιακόν Βιβλιοπωλείον
Αρχοντολόγιον (Κ.Π.Ι.Δ.)

Ἰσαὰκ βὲν Ἀβραάμ, περίφημος διδάσκαλος καραΐτης, γενν. περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, ἀποθ. τῷ 1594. Κατέστη γνωστὸς διὰ τὸ σύγγραμμά του τὸ ἐπιγραφόμενον «Ὑπεράσπισις τῆς πίστεως», ὅπερ θεωρεῖται τὸ ἀξιολογώτατον τῶν κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ συγγραμμάτων. Πολλοὶ τῶν χριστιανῶν ἔγραψαν ἀναιρέσεις τοῦ συγγράμματος τούτου. Ἐκτὸς τούτου ὁ Ἰσαὰκ ἔγραψε καὶ ἄλλα συγγράμματα.

Ἰσαὰκ ὁ Ὀλλανδὸς καὶ Ι. Ἰσαὰκ υἱὸς αὐτοῦ ἀλχημισταὶ περίφημοι τοῦ ΙΒ' αἰῶνος. Τὰ συγγράμματα αὐτῶν μετεφράσθησαν εἰς τὴν λατινικήν. Ἐκ τούτων σημειωτέον τὸ ἐπιγραφόμενον Tractatus de urina et de Lapide philosophorum.

ΙΣΑΑΚΙΟΣ ΚΟΜΝΗΝΟΣ, αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου ἀπὸ τοῦ 1057 μέχρι τοῦ 1059. Υἱὸς Μανουὴλ Κομνηνοῦ ἐπάρχου πάσης Ἀνατολῆς ἐπὶ Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου, μικρὸς ἀπωρφανίσθη πατρὸς καὶ ἀνετράφη μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἰωάννου φροντίδι τοῦ αὐτοκράτορος. Ὁ Βασίλειος ἐνεπιστεύθη εἰς τοὺς δύο νεανίας σπουδαίας ὑπηρεσίας. Ὁ Ἰσαάκιος ἐνυμφεύθη τὴν Αἰκατερίνην θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῶν Βουλγάρων Σαμουὴλ ἢ Ἰωάννου Βλαδισλάου, αἰχμάλωτον τότε ἐν τῇ αὐλῇ. Κατὰ τὰς ταραχὰς βασιλείας τῶν ὀκτὼ αὐτοκρατόρων τῶν κατὰ τὸ βραχὺ διάστημα 32 ἐτῶν καταλαβόντων τὸν Βυζαντινὸν θρόνον μετὰ τὸν Βασίλειον, ὁ Ἰσαάκιος ἀνέπτυξεν ἀρκοῦσαν φρόνησιν, ὅπως διαφύγῃ τοὺς ἀπειλοῦντας αὐτὸν κινδύνους. Ὅτε συνεπείᾳ τῶν βιαιοπραγιῶν Μιχαὴλ τοῦ ΣΤ' ἐσχηματίσθη κατ' αὐτοῦ συνωμοσία, οἱ συνωμόται προσήνεγκον τὸ στέμμα εἰς τὸν Ἰσαάκιον διατρίβοντα τότε ἐν Κασταμονῇ, πόλει τῆς Παφλαγονίας. Οὗτος ἅμα ἀνεγνωρίσθη αὐτοκράτωρ ἀντίμεψε μετὰ γενναιοδωρίας τοὺς συνωμότας, εἰς τινας μὲν προσφέρων θέσεις ἀπομεμακρυσμένας, εἰς ἄλλους δὲ ἀξιώματα ὅλως τιμητικά. Εὑρὼν τὸ ταμεῖον τοῦ κράτους ἐξηντλημένον, ἐπεδόθη εἰς αὐστηρὰς οἰκονομίας καθ' ἅπαντας τοὺς διοικητικοὺς κλάδους καὶ ἠλάττωσε πολλὰς δαπάνας τῶν ἀνακτόρων. Ἐπιβαλὼν χεῖρα καὶ εἰς τὰς τῆς ἐκκλησίας κτήσεις καὶ θελήσας τὴν εἰς τὰς δημοσίους ὑπηρεσίας εἰσαγωγὴν τῶν κληρικῶν, δυσηρέστησε τὸν κλῆρον, καὶ ἔζησε τὸν τότε πατριάρχην Μιχαὴλ τὸν Κηρουλάριον, ὅστις ἐν τῇ ἀγανακτήσει του ἀνεφώνησε τὸ παροιμιῶδες κατ' αὐτοῦ «Ἐγὼ σ' ἔκτισα φοῦρνε, ἐγὼ νὰ σὲ χαλάσω». Ἡ μετὰ τοῦ κλήρου ἔρις ἔληξεν ἀποθανόντος τοῦ πατριάρχου καὶ τοῦ Ἰσαακίου μόνου ἐπιζῶντος τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Λειχούδη συμμορφωθέντος πρὸς τὴν πολιτικὴν τοῦ αὐτοκράτορος. Μόλις ἀπαλλαγεὶς ὁ Ἰσαάκιος τῆς ἐσωτερικῆς ταύτης περιπλοκῆς ἔδραμεν εἰς Δούναβιν τῷ 1059, ὅπως ἀπωθήσῃ ἐπιδρομὴν τῶν Οὔγγρων καὶ ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ ζητήσωσι τὴν εἰρήνην. Μετὰ τὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐπιστροφήν του θηρεύων ποτὲ κατὰ τὴν ἀσιατικὴν ὄχθην προσεβλήθη ἐξαίφνης ὑπὸ ὀξείας νόσου καὶ μετεκομίσθη εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐν ἀπελπιστικῇ καταστάσει. Αἰσθανόμενος ὅτι ἐπὶ πολὺν χρόνον δὲν θέλει δυνηθῇ νὰ ἐξασκήσῃ τὴν ἀνωτάτην ἀρχήν, προσήνεγκε τὸ στέμμα εἰς τὸν ἀδελφόν του Ἰωάννην, τούτου δὲ μὴ ἀποδεξαμένου εἰς τὸν Κωνσταντῖνον Δούκαν στρατηγὸν περίφημον καὶ ἕνα τῶν ἀρχηγῶν τῆς κατὰ τοῦ Μιχαὴλ συνωμοσίας. Ἀναρρώσας ὅλην ἠθέλησε νὰ ἀναλάβῃ τὸ στέμμα καὶ τοι ἐνισταμένων τῶν συγγενῶν του καὶ τοῦ λαοῦ καὶ ἀπεσύρθη εἰς τινα μονήν. Ὁ Ἰσαάκιος ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ἀρίστων αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου καὶ θλιβερὸν ὅτι ἑκουσίως ἔθηκε τέρμα εἰς βασιλείαν συντελέσασαν ἤδη τὰ μέγιστα εἰς τὴν εὐημερίαν τοῦ κράτους. Ἐπέζησε μετὰ τὴν παραίτησίν του δύο ἔτη, ἐκτελῶν τὰς ταπεινοτέρας ἐργασίας τοῦ μοναστικοῦ βίου καὶ ἐπιδιδόμενος κατὰ τὰς ἀνέσεις του εἰς τὴν σπουδήν. Ὁ Ὅμηρος ὑπῆρξεν ὁ εὐνοούμενος ὑπ' αὐτοῦ συγγραφεύς. Ἐπὶ τῆς Ἰλιάδος ἔγραφε «σχόλια» εὑρισκόμενα ἐν πολλαῖς βιβλιοθήκαις· προσέτι συνέταξε «Περὶ τῶν καταλειφθέντων ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου» καὶ «Χαρακτηριστικὰ» τῶν Ἑλλήνων καὶ Τρώων ἀρχηγῶν τῶν μνημονευομένων ἐν τῇ Ἰλιάδι. Ὁ Ἰσαάκιος δὲν ἀφῆκεν ἄρρενας ἀπογόνους· ἡ οἰκογένεια ὅμως ἐξ ἧς πρῶτος οὗτος κατέλαβε τὸν βυζαντινὸν θρόνον, κατέσχε μετὰ εἰκοσιετῆ διακοπὴν τὸν θρόνον, καὶ διέμεινεν ἐπ' αὐτοῦ ὑπὲρ τὰ 100 ἔτη.

ΙΣΑΑΚΙΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ, αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου, βασιλεύσας ἀπὸ τοῦ 1185 μέχρι τοῦ 1195. Ἦν πρεσβύτερος υἱὸς Ἀνδρονίκου τοῦ Ἀγγέλου καὶ κατήγετο διὰ τῆς μάμμης του Θεοδώρας ἀπὸ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οἴκου τῶν Κομνηνῶν. Ἐγεννήθη περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΒ' αἰῶνος καὶ ἕνεκα τῆς εὐγενοῦς αὐτοῦ καταγωγῆς τάχιστα προεβιβάσθη εἰς ὑψηλὰ ἀξιώματα ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ. Ἀλλ' ὁ ἀπαθὴς αὐτοῦ χαρακτὴρ ἐκώλυσεν αὐτὸν τοῦ νὰ ἐπιδεικνύηται καὶ ἡ ἀσημότης ἔσωσεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς ὠμότητος τοῦ Ἀνδρονίκου. Ὁ ἀπηνὴς οὗτος ξυλοθρεύτης τῶν εὐγενῶν τοῦ Βυζαντίου ἔκανεν αὐτὸν δυστυχῆ ὅπως ἀφῆκεν αὐτὸν

Κοινοβουλευτικὴ Βιβλιοθήκη Ἀρχιοστολος (Ν. Γιαννιά)

ἐν τῇ ζωῇ. Ἐν τούτοις ὁ Ἰσαάκιος ἐγένετο αἴτιος τοῦ νὰ ἀπολέσῃ ὁ Ἀνδρόνικος τὸν θρόνον καὶ τὴν ζωήν. Περὶ τὰ τέλη τοῦ θέρους τοῦ 1185 ὁ αὐτοκράτωρ διέμενεν ἔν τινι ἐπαύλει κατὰ τὴν ἀσιατικὴν ὄχθην καταλιπὼν τὴν κυβέρνησιν εἰς τὸν ἐπίτροπόν του Ἁγιοχριστοφορίτην. Οὗτος μαθὼν περὶ προφητείας μάντεώ τινος ὅτι ὁ Ἀνδρόνικος θέλει ἔχει διάδοχον Ἰσαάκιόν τινα, ἐσκέφθη ὅτι ἡ προφητεία ἀπέβλεπεν εἰς τὸν Ἰσαάκιον τὸν Ἄγγελον καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὸν ἐξολεθρεύσῃ. Μεταβὰς ἀμέσως εἰς τὴν κατοικίαν του συνοδευόμενος ὑπό τινων στρατιωτῶν διέταξεν αὐτὸν νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ. Ὁ κίνδυνος ἔδωκε τόλμην εἰς τὸν Ἰσαάκιον, ὅστις ἀναβὰς ἐφ' ἵππου διῆλθε διὰ τῶν στρατιωτῶν καὶ φεύγων τὸν Ἁγιοχριστοφορίτην θελήσαντα νὰ παρακωλύσῃ αὐτὸν κατέφυγεν εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας. Ὁ ὄχλος ἐνθαρρυνόμενος ἐκ τῆς ἀπουσίας τοῦ αὐτοκράτορος περιεκύκλωσε τὸν προγεγραμμένον καὶ ὑπεσχέθη τὴν ὑπεράσπισίν του. Ἀμέσως παρεβιάσθησαν αἱ θύραι τῶν δεσμωτηρίων καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς κρατούμενοι ἐξελθόντες ἐχρησίμευσαν εἰς τοὺς ἀντάρτας ὡς στρατιῶται καὶ ἀξιωματικοί. Ὁ Ἰσαάκιος ἐκηρύχθη αὐτοκράτωρ, καὶ ὁ Ἀνδρόνικος πεσὼν εἰς χεῖρας τῶν ἀντιπάλων ἐτυφλώθη ἐν μέσῳ βασάνων ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας διαρκεσάσων. Ὅτε ἐκόπασεν ἡ ταραχή, ὁ Ἰσαάκιος ἰδὼν ὅτι κατέχει ἀσφαλῶς τὸν θρόνον ἐπανέπεσεν εἰς τὴν φυσικήν του ἀπάθειαν. Ὀλίγον μετὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἄνοδόν του περιέπεσεν εἰς τρομερὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν Βουλγάρων, οἵτινες ὑποταγέντες πρότερον ὑπὸ Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου ὑπεκινήθησαν ὑπὸ τῶν δύο ἀδελφῶν Πέτρου καὶ Ἀσὰν τῷ 1180 εἰς ἐπανάστασιν, καὶ ἐπδραμόντες μέχρι Θεσσαλονίκης κατετρόπωσαν τὸν βυζαντινὸν στρατηγὸν Ἰωάννην Καντακουζηνόν. Ἡ πρώτη αὕτη ἐπιτυχία ἔδωκε μεζόνα ἐκτασιν εἰς τὴν ἀνταρσίαν διαδοθεῖσαν καὶ παρὰ τοῖς Βλάχοις τοῖς κατοικοῦσιν ἐκεῖθεν τοῦ Δουνάβεως καὶ ἄλλοις Βλάχοις κατοικοῦσιν ἐπὶ τῶν ὀρέων τῆς Θεσσαλίας. Οἱ Βυζαντινοὶ ὑπεσίσχυσαν κατὰ τὸ ἔτος 1193 ἀλλὰ καὶ τοι νικήσας τοὺς Βουλγάρους ὁ Ἰσαάκιος ἠναγκάσθη νὰ ἀναγνωρίσῃ ὡς ἀνεξάρτητον βασιλέα τὸν διάδοχον τοῦ Ἀσὰν Ἰωαννίκιον ἢ Ἰωάννην. Ὑπῆρξεν ὁ Ἰσαάκιος εὐτυχέστερος κατὰ τοῦ στρατηγοῦ Βρανᾶ, ὅστις προκηρυχθεὶς αὐτοκράτωρ, ἐνικήθη καὶ ἐφονεύθη ἐν μάχῃ συγκροτηθείσῃ ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Κωνσταντινουπόλεως τῷ 1187. Ἐπίσης ἐπανεκτήσατο τὰς χώρας τὰς ὑπὸ Γουλιέλμου τοῦ Ἀγαθοῦ, βασιλέως τῆς Σικελίας κατευθείσας ἐν Ἠπείρῳ, Θεσσαλίᾳ καὶ Μακεδονίᾳ. Τῷ 1189 μετέβη εἰς Ἀσίαν, ὅπως καταβάλῃ τὴν ἀνταρσίαν τοῦ Δούκα Μαγκαφᾶ, ὅστις νικηθεὶς καὶ καταφυγὼν εἰς τοὺς Τούρκους παρεδόθη ὑπ' αὐτῶν εἰς τὸν αὐτοκράτορα καὶ κατεδικάσθη εἰς ἰσόβια δεσμά. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν σοβαρώτερος κίνδυνος ἠπείλησε τὸ βυζαντινὸν κράτος. Τῷ 1189 ὁ αὐτοκράτωρ Φρειδερῖκος μεταβαίνων εἰς Παλαιστίνην ἀνεφάνη ἐπὶ τῶν δυτικῶν μεθορίων τοῦ κράτους μετὰ στρατοῦ ἐξ 150 χιλ. ἀνδρῶν καὶ τοι ἀπειληθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰσαακίου διῆλθεν ἡσύχως τὴν Βουλγαρίαν καὶ διεχείμασεν εἰς Ἀδριανούπολιν, κατόπιν δὲ διῆλθε τὸν Βόσπορον οὐδόλως ἀναμιχθεὶς εἰς τὸν μεταξὺ Βυζαντινῶν καὶ Βουλγάρων πόλεμον. Ὁ Ἰσαάκιος δυσαρεστηθεὶς συνεμάχησε μετὰ τοῦ Σαλαδίνου κατὰ τῶν Λατίνων, ἀπαιτῶν συγχρόνως καὶ τὴν εἰς τοὺς χριστιανοὺς παράδοσιν τοῦ ἁγίου Τάφου, ἣν ὅμως ἀπεποιήθη ὁ Σαλαδῖνος. Ὁ Ἰσαάκιος ἀθρανὴς καὶ δυσιτυχὴς προσειλκύσατο τὴν γενικὴν περιφρόνησιν. Ἐνῷ ἐκυνήγει κατὰ τὰ ὄρη τῆς Θράκης ἐπανάστασις ἐκραγεῖσα ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀνεβίβασεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τὸν νεώτερον ἀδελφόν του Ἀλέξιον. Ὁ Ἰσαάκιος μαθὼν τοῦτο, ἐπεδόθη εἰς φυγήν, ἀλλὰ συλληφθεὶς ἐν Σταγύροις τῆς Μακεδονίας ὡδηγήθη ἐνώπιον τῶν ἀδελφῶν του καὶ ὑποστὰς ἐξόρυξιν τῶν ὀφθαλμῶν του ἐρρίφθη εἰς δεσμωτήριον. Ὁ υἱός του Ἀλέξιος ἠδυνήθη νὰ δραπετεύσῃ καὶ καταφυγὼν εἰς Ἰταλίαν κατέπεισε τοὺς Γάλλους τοὺς συναθροισμένους εἰς νέαν σταυροφορίαν νὰ ἐκστρατεύσωσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἀποτέλεσμα τῆς ἐκστρατείας ταύτης ὑπῆρξεν ἡ ὑπὸ τῶν Λατίνων ἅλωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως τῷ 1203, καὶ ἡ εἰς τὸν θρόνον ἐπάνοδος τοῦ γέροντος Ἰσαακίου παραλαβόντος συμμέτοχον τῆς βασιλείας καὶ τὸν υἱόν του Ἀλέξιον. Νέα ἀνταρσία τῷ 1204 ἔρριψεν ἐκ τοῦ θρόνου τοὺς δύο ἡγεμόνας, ὁ δὲ Ἰσαάκιος ὀλίγας μόνον ἡμέρας ἐπέζησε μετὰ τὸ νέον δυστύχημα.

ΙΣΑΒΕΛΛΑ, λιμὴν ἐπὶ τῆς βορείου παραλίας τῆς νήσου Αἴτης εἰς 19ο 58' βορ. πλάτ. καὶ 73ο 36' δυτικοῦ μηκ. Αὐτόθι ὥρυσεν ὁ Κολόμβος τὸ πρῶτον ἱσπανικὸν κατάστημα.

ΙΣΑΒΕΛΛΑ (ἁγία), ἀδελφὴ τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου, γενν. τῷ 1224, ἀποθ. τῷ 1270. Ἀπεποιήθη συνοικέσιον μετὰ Κονράδου υἱοῦ τοῦ αὐτοκράτορος Φρειδερίκου Β', καὶ ἀπεσύρθη εἰς μονὴν παρὰ τοῖς Γραμόντιος ἱδρυθεῖσαν ὑπ' αὐτῆς τῷ 1252. Ἐλαμπρύνθη παρὰ τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας ὡς ἁγία, ἑορταζομένη τῇ 22 φεβρουαρίου.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Αριστοτέλους (Α.Π.Θ.)

Ἰσαβέλλα τῆς Γαλλίας, βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας, γενν. τῷ 1292, ἀποθ. τῷ 1358, θυγάτηρ Φιλίππου τοῦ Ταφαίου, νυμφευθεῖσα τῷ 1308 Ἐδουάρδον Β' βασιλέα τῆς Ἀγγλίας. Βοηθουμένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς ἀδελφοῦ Καρόλου τοῦ Ὡραίου κατώρθωσε τὴν καθαίρεσιν τοῦ συζύγου της καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀντιβασιλείαν ἐν ὀνόματι τοῦ υἱοῦ της Ἐδουάρδου Γ'. Ὀλιγιστὴς αὐτῆς Ῥογῆρος Μόρτιμερ ἔπνιξεν Ἐδουάρδον τὸν Β'· ἀλλ' Ἐδουάρδος ὁ Γ' ἅμα ἀπαλλαγεὶς τῆς κηδεμονίας ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν τῷ 1330 καὶ ἐξώρισε τὴν Ἰσαβέλλαν εἰς τὸν πύργον Rising, ὅπου αὕτη διέμεινε μέχρι τοῦ θανάτου της. Ὡς υἱὸς τῆς ἡγεμονίδος ταύτης Ἐδουάρδος ὁ Γ' ἀντεποιεῖτο τοῦ στέμματος τῆς Γαλλίας.

Ἰσαβέλλα τῆς Βαυαρίας, βασίλισσα τῆς Γαλλίας, γενν. τῷ 1371, ἀποθ. τῷ 1435. Θυγάτηρ Στεφάνου τοῦ Β' δουκὸς τῆς Βαυαρίας καὶ κόμητος παλατίνου τοῦ Ῥήνου, ἐνυμφεύθη τῷ 1385 Κάρολον τὸν ΣΤ'. Ὅτε ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἀπώλεσε τὰς φρένας τῷ 1392, ἐτέθη ἡ Ἰσαβέλλα ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ συμβουλίου τῆς ἀντιβασιλείας, ἐν ᾧ ὑπῆρχον καὶ ὁ δοὺξ τῆς Βουργουνδίας καὶ ὁ Λουδοβίκος τῆς Ὀρληάνης, ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως. Ἠνώθη τὸν τελευταῖον, ἔνεκα ἐραστὴν αὐτῆς, κατὰ τοὺς ἀγῶνας αὐτοῦ μετὰ Ἰωάννου τοῦ Ἀφόβου. Μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ δουκὸς τῆς Ὀρληάνης τῷ 1407 συνεμάχησε μετὰ τοῦ Ἰωάννου ὅπως διατηρήσῃ τὴν ἐξουσίαν της. Συνεμάχησε προσέτι μετὰ Φιλίππου τοῦ Ἀγαθοῦ ὅπως ὑπογράψῃ τῷ 1420 τὴν συνθήκην τῆς Τρόας, δι' ἧς ἀπεγυμνοῦτο ὁ δολφῖνος (Κάρολος Ζ') καὶ παρεχωρεῖτο ἡ Γαλλία εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἀγγλίας Ἑρρίκον Ε'. Ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατον Ἑρρίκου τοῦ Β' καὶ Καρόλου τοῦ ΣΤ' τῷ 1422 ἐλησμονήθη, καὶ ἀπέθανε περιφρονουμένη ὑπὸ πάντων.

Ἰσαβέλλα Α', βασίλισσα τῆς Καστελλίας, θυγάτηρ Ἰωάννου τοῦ Β', γενν. τῷ 1451, ἀποθ. τῷ 1504. Διεδέχθη τῷ 1474 τὸν ἀδελφόν της Ἑρρίκον Δ', ἀποκλεισθείσης τῆς ἡγεμονίδος Ἰωάννης, θεωρηθείσης ὡς παρανόμου θυγατρός, καὶ ἐκυβέρνησε μετὰ τοῦ ἐξαδέλφου της Ἀραγωνίας Φερδινάνδου, ὃν εἶχε νυμφευθῆ τῷ 1469. Κατὰ πρῶτον ὥρισεν νὰ ἀγωνισθῶσι πρὸς τοὺς ὑποβοὺς τῆς Ἰωάννης καὶ πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Πορτογαλλίας Ἀλφόνσον Ε' θεῖον αὐτῆς ἐκ μητρός· ἀλλ' ἐνίκησεν αὐτὸν ἐν Τόρε τῷ 1476, καὶ ἡ Ἰωάννα ἀπεκλείσθη εἰς μονὴν ἐν Κοϊμβρης τῷ 1479. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ Φερδινάνδος διεδέχθη τὸν πατέρα του εἰς τὸν θρόνον καὶ οἱ δύο σύζυγοι συνεβασίλευον μέχρι τοῦ θανάτου τῆς Ἰσαβέλλης. Δραστηρία καὶ ἐπιχειρηματικὴ μετέσχε τῶν ἐργασιῶν τοῦ συζύγου της κατά τε τὰς ἐκστρατείας καὶ ἐν τοῖς συμβουλίοις. Ὑπῆρξεν ἡ ψυχὴ τοῦ πολέμου τῆς Γρενάδης καὶ ἀνήγειρε τὴν πόλιν Santa-Fé. Πρώτη αὐτὴ παρεδέξατο μετὰ ζήλου τὰς ἰδέας τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου. Καθ' ὑπερβολὴν φανατικὴ ἀλλὰ γλυκεῖα καὶ φιλάνθρωπος, μετὰ δυσαρεσκείας συγκατετέθη εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως ἐν Καστιλλίᾳ καὶ εἰς τὴν ἔξωσιν τῶν Ἰουδαίων· ὑπερησπίζετο δὲ πάντοτε τοὺς Μαύρους καὶ τοὺς αὐτόχθονας Ἀμερικανούς. Τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς της ὑπῆρξαν θλιβερὰ ἕνεκα οἰκογενειακῶν δυστυχημάτων, οἷα ὑπῆρξαν ὁ θάνατος τοῦ μονογενοῦς αὐτῆς υἱοῦ Ἰωάννου, ὁ θάνατος τῆς πρεσβυτέρας αὐτῆς θυγατρὸς Ἰσαβέλλης, βασιλίσσης τῆς Πορτογαλλίας, καὶ τοῦ ἐγγόνου της Μιχαὴλ υἱοῦ τῆς θυγατρός της Ἰσαβέλλης, καὶ ἡ παραφροσύνη τῆς θυγατρός της Ἰωάννης μισουμένης καὶ ἐγκαταληφθείσης ὑπὸ τοῦ συζύγου της Φιλίππου τοῦ Ὡραίου. Διὰ διαθήκης ὥρισε διάδοχον τὸν ἔγγονόν της Κάρολον ἐπιτροπευόμενον μέχρι τῆς ἐνηλικιότητός του ὑπὸ τοῦ συζύγου της Φερδινάνδου.

Ἰσαβέλλα-Κλαίρη-Εὐγενία τῆς Αὐστρίας, γεννηθεῖσα τῷ 1566, ἀποθανοῦσα τῷ 1633. Θυγάτηρ Φιλίππου τοῦ Β', βασιλέως τῆς Ἱσπανίας καὶ τῆς τρίτης αὐτοῦ συζύγου Ἐλισάβετ τῆς Γαλλίας, θυγατρὸς Ἑρρίκου Β'. Τῷ 1593 προσεπάθησεν ὁ πατὴρ αὐτῆς ματαίως παρὰ τὸν ἰσχύοντα ἐν Γαλλίᾳ σαλικὸν νόμον νὰ κατορθώσῃ τὴν ἀναγνώρισιν αὐτῆς ὡς βασιλίσσης τῆς Γαλλίας διὰ τοῦ ἀποκλεισμοῦ Ἑρρίκου τοῦ Δ'. Τῷ 1598 ἐνύμφευσεν αὐτὴν μετὰ τοῦ ἀρχιδουκὸς Ἀλβέρτου, υἱοῦ τοῦ αὐτοκράτορος Μαξιμιλιανοῦ Β', δοὺς αὐτῇ προῖκα τὴν Φραγκοκομητείαν καὶ τὰς Κάτω Χώρας, ἡγεμονίαν λίαν περιωρισθεῖσαν διὰ τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ἡνωμένων Ἐπαρχιῶν, ὧν τὴν ἀνάκτησιν ματαίως προσεπάθησεν ὁ σύζυγος αὐτῆς. Ἀποθανόντος τῷ 1621 τοῦ Ἀλβέρτου ἄνευ τέκνων ἐξηκολούθησε διοικοῦσα μετὰ σταθερότητος μέχρι τῆς τελευτῆς της ὑπὸ τὸν τίτλον κυβερνητρίας.

Ἰσαβέλλα Β' (Μαρία-Λουΐζα), βασίλισσα τῆς Ἱσπανίας, γενν. ἐν Μαδρίτῃ τῇ 10 ὀκτωβρίου 1830, θυγάτηρ Φερδινάνδου Ζ' καὶ τῆς τετάρτης αὐτοῦ συζύγου Μαρίας Χριστίνης. Ὀρφανὴ τὸν πατέρα της, διεδέχθη αὐτὸν τῷ ἐπιτραπὲν ὑπὸ τοῦ πατρός της τῇ 29 μαρτίου 1830, ἐν ᾧ κατηργεῖτο ὁ σαλικὸς νόμος καὶ ἐπεκύρω-

ΑΠΟΘΕΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοινωνία Σπουδών Βιβλιοθήκη Αριστοτέλους (Ν.Π.Ι.Δ.)

το ἀπὸ τοῦ θρόνου ὁ θεῖος αὐτῆς δὸν Κάρολος. Διεδέχθη τὸν ἑαυτῆς πατέρα τῇ 29 σεπτεμβρίου 1833 ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς μητρός της Μαρίας Χριστίνης. Ἅμα τῇ ἀναῤῥήσει αὐτῆς εἰς τὸν θρόνον ἐξερράγη κατὰ τὰ βόρεια τῆς Ἱσπανίας ἐπανάστασις, ἀναγκάσασα τὴν Μαρίαν Χριστίναν νὰ συνωμολογήσῃ τετραπλῆν συμμαχίαν ἀμυντικὴν μετὰ τῆς Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Πορτογαλλίας τῇ 22 ἀπριλίου 1834 καὶ νὰ κάμῃ σπουδαίας παραχωρήσεις παραδεξαμένη τῇ 15 ἀπριλίου Σύνταγμα καὶ δύο Βουλάς. Τὰ νομοθετικὰ σώματα συνελθόντα ἐπεκύρωσαν τὴν ἀποκλήρωσιν τοῦ δὸν Καρόλου καὶ τὰ δικαιώματα τῆς Ἰσαβέλλας, ἅτινα ἀπειληθέντα ἐκ τῶν ἀκαταπαύστων ἐπαναστάσεων καὶ τῶν ἐπιτυχιῶν τῶν καρλιστῶν στρατηγῶν, ἐπεβλήθησαν τέλος εἰς τὴν Ἱσπανίαν διὰ τῶν νικῶν τοῦ Ἐσπαρτέρου καὶ τῆς ὁριστικῆς συνθηκολογήσεως τῆς Βεργέρης τῇ 31 αὐγούστου 1839, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ὁ δὸν Κάρολος διέβη εἰς Γαλλίαν. Ἐν τούτοις οἱ κατασπαραγμοὶ οὗτοι τοῦ ἐμφυλίου πολέμου κατέστησαν δυσχερεστάτην τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν. Ἤδη ἤρχισεν ὁ σχηματισμὸς δύο μεγάλων κομμάτων τῶν «μοδεράδος» καὶ «ἐξαλτάδος» ἤτοι τῶν συντηρητικῶν καὶ τῶν φιλελευθέρων, ὧν ἡ πάλη ἐπήνεγκε τὴν εἰς Γαλλίαν ἀποχώρησιν τῆς Μαρίας Χριστίνας καὶ τὴν ἀνάθεσιν τῆς μὲν ἀντιβασιλείας εἰς τὸν Ἐσπαρτέρον, τῆς δὲ κηδεμονείας τῆς βασιλίσσης εἰς τὸν φίλον αὐτοῦ Ἀργοέλλον τῷ 1841. Ἐκπεσόντος τοῦ Ἐσπαρτέρου κατὰ μῆνα τοῦ 1843, τὰ νομοθετικὰ σώματα ἐκήρυξαν ἐνήλικα τὴν βασίλισσαν τῇ 8 νοεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Ἡ ἐπιστροφὴ τῆς Μαρίας Χριστίνας καὶ ἡ νίκη τῶν συντηρητικῶν ἐπήνεγκον τὴν στρατιωτικὴν δικτατωρίαν τοῦ Ναρβαέζ, νόμους ἀντιπροσωπευτικοὺς καὶ κατάστασιν πολιορκίας. Οἱ δὲ φιλελεύθεροι τῶν νομοθετικῶν σωμάτων κατὰ τὴν περίοδον τοῦ 1844 παρεχώρησαν τὸ στάδιον ἐλεύθερον εἰς τοὺς ἀντιπάλους των. Τότε ἐκλήθη ὅπως συνταράξῃ τὴν Εὐρώπην τὸ μέγα ζήτημα τοῦ γάμου τῆς βασιλίσσης. Τέσσαρες ἦσαν οἱ μνηστῆρες· ὁ ἰνφάντης Φραγκίσκος δ' Ἀσσὶς ἐξάδελφος τῆς βασιλίσσης, ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τῆς Γαλλίας, ὁ κόμης Τραπάνι, υἱὸς τοῦ βασιλέως τῶν Δύο Σικελιῶν Φερδινάνδου Β', ὁ κόμης δὲ Μοντεμολίν, υἱὸς τοῦ δὸν Καρόλου ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τῆς Ρωσσίας, καὶ ὁ πρίγκηψ Λεοπόλδος τοῦ Κοβούργου στρουσιαζόμενος ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας. Ἐπὶ τέλους ὑπερίσχυσάν τῆς πολιτικῆς τῆς Γαλλίας, ἡ μὲν βασίλισσα ἐνυμφεύθη τῇ ἕκτῃ σεπτεμβρίου 1846 τὸν ἐξάδελφόν της Φραγκίσκον, ἡ δὲ ἀδελφὴ αὐτῆς Μαρία Φερδινάνδη Λουΐζα τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας δοῦκα de Montpensier. Αἱ ἐκ τῶν ἐκλογῶν τούτων προκύψασαι ταραχαὶ ἀπέδωκαν ἰσχύν τινα εἰς τοὺς φιλελευθέρους, καθ' ὅσον ἡ βασίλισσα ἐφάνη ἐπὶ στιγμὴν κλίνουσα πρὸς αὐτοὺς καὶ προσεκάλεσεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὸν Σιῤῥάνον τῇ 1η σεπτεμβρίου 1847· τὸν ἑπόμενον ὅμως μῆνα ἀνέλαβε πάλιν τὴν ἐξουσίαν ὁ Ναρβαέζ, ὅστις ὅπως προλάβῃ πᾶσαν ἀντίδρασιν παραχθησομένην τυχὸν ἐν Ἱσπανίᾳ συνεπείᾳ τῆς ἐν Γαλλίᾳ ἐπαναστάσεως τοῦ φεβρουαρίου τοῦ 1848 ἐπεδόθη εἰς τρομερὰν καταπίεσιν. Ἡ βασίλισσα προσήγγισε τὴν Αὐστρίαν καὶ τὴν Πρωσσίαν, αἵτινες ἀπέφευγον προηγουμένως τὴν ἀναγνώρισιν αὐτῆς, συνέβεσε τὸ πρῶτον ἤδη διπλωματικὰς σχέσεις μετὰ τῶν δυνάμεων τούτων, καὶ ἀπέστειλε στρατιωτικὸν σῶμα ὅπως συντελέσῃ εἰς τὴν κάθοδον τοῦ Πάπα, ἀφ' ἑτέρου δὲ διέκοπτε τὰς διπλωματικὰς σχέσεις μετὰ τῆς Ἀγγλίας. Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ νέα ἀπόπειρα τοῦ Καβρέρα καὶ τοῦ κόμητος δὲ Μοντεμολίν (1848—1849) ἀπέτυχεν οἰκτρῶς καὶ σειρὰ ῥαδιουργιῶν τῆς αὐλῆς κατέλῃξεν εἰς τὴν ταπείνωσιν τοῦ συζύγου τῆς βασιλίσσης καὶ τὴν στερέωσιν τοῦ ὑπουργείου Ναρβαέζ. Ἐν τούτοις παρεχώρησεν οὗτος τὴν θέσιν κατ' Ἰανουάριον τοῦ 1851 εἰς τὸ ὑπουργεῖον Μουρίλλου, ἐπαγγελθὲν φιλελευθέρους μεταῤῥυθμίσεις. Γενομένης τῇ 2 φεβρουαρίου 1852 ἀποπείρας κατὰ τῆς ζωῆς τῆς βασιλίσσης ὑπό τινος ἱερέως ἐλήφθησαν μέτρα ὀπισθοδρομικά, εἰς ἃ ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἀπήντησε διὰ τῆς ἐκλογῆς φιλελευθέρου προέδρου τοῦ Μαρτινὲζ δὲ λὰ Ῥόζα. Τὸ ὑπουργεῖον δ.έλυσε τὴν Βουλὴν καὶ ἐπαρουσίασε σχέδιον ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος περιέχον πολλοὺς περιορισμούς. Ἡ Βουλὴ τοῦ 1853, ἐν ᾗ οἱ ἀρχαῖοι συντηρητικοὶ περιλαμβανομένου καὶ τοῦ Ναρβαὲζ συνεμάχησαν μετὰ τῶν φιλελευθέρων, παρουσιάσασα μεγίστην πλειονοψηφίαν κατὰ τοῦ ὑπουργείου διελύθη καὶ μακρὰν ὑπουργικὴν κρίσιν κατέλαβε κατὰ σεπτέμβριον τὴν ἀρχὴν ἀπολυτόῤῥων ὑπουργεῖον. Ἐξορισθέντων πολλῶν στρατηγῶν τοῦ συνταγματικοῦ κόμματος ἐκηρύχθη ὑπὸ τοῦ στρατοῦ ἐπανάστασις, ἧς ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ εἰς Γαλλίαν φυγὴ τῆς βασιλομήτορος Μαρίας Χριστίνας καὶ εἰς τὸν Ἐσπαρτέρον ἀνάθεσις σχηματισμοῦ ὑπουργείου τῇ 18 ἰουλίου 1854. Κρατησάσης τῇ 30 ἰουλίου δημοκρατικῆς ἐπαναστάσεως, αἱ Βουλαὶ ἐπικύρωσαν τῇ 8 νοεμβρίου τὴν μοναρχίαν ἀλ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοσμᾶς Σαχίνης (Ν.Π.Ι.Δ.)

μεγίστης πλειονοψηφίας, ἐψήφισαν ὅμως πλείστους φιλελευθέρους νόμους. Ἔκτοτε πολλὰ ὑπουργεῖα ἐσχηματίσθησαν ἐκ τῶν ὁποίων τοῦ Ὀ'Δοννὲλ ὑπῆρξε τὸ διαρκέστερον. Αἱ ἐπαναστάσεις καὶ ταραχαὶ οὐδέποτε ἔπαυσαν ἐν Ἱσπανίᾳ· τέλος δὲ ἐπανάστασις ἐκραγεῖσα μετὰ τὴν ἐξορίαν τοῦ στρατηγοῦ Πρίμ ἐπέφερε τὴν πτῶσιν τῆς Ἰσαβέλλας, ἥτις ἀναγκασθεῖσα τῇ 30 σεπτεμβρίου 1868 νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ ἔδαφος τῆς Ἱσπανίας ἐκηρύχθη τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὑπὸ τῆς σχηματισθείσης Προσωρινῆς Κυβερνήσεως ἔκπτωτος τοῦ θρόνου, καταφυγοῦσα ὅ' εἰς Γαλλίαν διεμαρτυρήθη τὴν αὐτὴν ἡμέραν. Ἀπελπισθεῖσα περὶ ἀνακτήσεως τοῦ θρόνου παρητήθη τῇ 25 Ἰουνίου 1870 τῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου δικαιωμάτων της ὑπὲρ τοῦ πρεσβυτέρου υἱοῦ της Ἀλφόνσου. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ τὴν βασιλείαν τῆς Ἰσαβέλλας διακρίνουσι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τὰ ἑπόμενα γεγονότα: Ζωηρόταται διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Ἀμερικῆς περὶ τῆς νήσου Κούβας, ἣν αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι ἐζήτουν νὰ ἀγοράσωσιν, ἡ δὲ Ἱσπανία δὲν ἤθελε νὰ πωλήσῃ(1853—1854)· προσδιορισμὸς τῶν κατὰ τὰ Πυρηναῖα συνόρων μετὰ τῆς Γαλλίας· σύμβασις μετὰ τῆς Γαλλίας, Βελγίου, Σαρδηνίας καὶ Ἑλβετίας πρὸς διοργάνωσιν διεθνοῦς τηλεγραφικῆς ὑπηρεσίας· ὁ μετὰ τοῦ Μαρόκου πόλεμος στεφθεὶς διὰ λαμπροτάτων νικῶν καὶ ληξας δι' ἐνδόξου εἰρήνης· ἐπέμβασις κοινὴ μετὰ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τοῦ Μεξικοῦ· προσάρτησις τοῦ Ἁγίου Δομινίκου ἐνεργηθεῖσα ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Σαντάνα καὶ ἐπαναγαγοῦσα φοβερὰν ἐπανάστασιν τῷ 1863· παραδοχὴ τοῦ ὑπὸ τῆς Γαλλίας προταθέντος Συνεδρίου, καὶ κατάληψις τῶν νήσων Σχεχκὰς τῷ 1864. Ἐκ τῶν ἀτομικῶν πράξεων τῆς Ἰσαβέλλας ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς παραχώρησις καὶ ἀπεμπόλησις τῶν τριῶν τεσσάρτων τῆς ἐκ πατρικῆς κληρονομίας ἰδιωτικῆς αὐτῆς περιουσίας.

ΙΣΑΒΡΙΑΔΑΣ ΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ (Βασιλικὸν τάγμα), τιμητικὴ διάκρισις δημιουργηθεῖσα τῷ 1815 ὑπὸ Φερδινάνδου Ζ' βασιλέως τῆς Ἱσπανίας, ὑπὸ τὴν ἐπίκλησιν τῆς Ἁγίας Ἰσαβέλλας, βασιλίσσης τῆς Πορτογαλλίας, ἀποθανούσης τῷ 1336. Τὸ παράσημον εἶναι χρυσοῦς σταυρὸς ὀκτὼ φόρων αἰχμὰς ἐμαλτωμένας δι' ἐρυθροῦ καὶ διασχιζόμενος διὰ χρυσῶν ἀκτίνων κρεμάμενος ἐξ ἐκ ταινίας λευκῆς.

ΙΣΑΒΕ-Γ' (Ἰωάννης - Βαπτιστὴς), ζωγράφος γάλλος, γεν. ἐν Νανσὺ τῷ 1795, ἀπέθαν. τῷ 1855. Οἱ πρῶτοι αὐτοῦ διδάσκαλοι ἦσαν δύο ζωγράφοι τοῦ βασιλέως Στανισλάου. Μεταβὰς τῷ 1786 εἰς Παρισίους ἐσπούδασε παρὰ τῷ Dumont καὶ συστηθεὶς εἰς τὴν αὐλὴν τῶν Βερσαλλιῶν κατεσκεύασεν ἐπὶ μεταλλίου τὰς εἰκόνας τῶν δουκῶν τοῦ Βερρὺ καὶ τῆς Ἀγγουλέμης. Γενόμενος τῷ 1788 μαθητὴς τοῦ Δαβίδ, ἐδημοσίευσε κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουβὰλ τὰς εἰκόνας τῶν μελῶν τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως, καὶ κατὰ συμβουλὴν τοῦ Μιραβὼ ἐπεδόθη ὅλως εἰς τὴν μικρογραφίαν. Ἐπὶ τῆς Δικτατωρίας ὑπῆρξε διδάσκαλος τῆς ἰχνογραφίας ἔν τινι ἐκπαιδευτηρίῳ, καὶ ὕστερον ἐσχετίσθη στενῶς μετὰ τῆς οἰκογενείας Βοναπάρτου. Ἡ εἰκὼν τοῦ στρατηγοῦ Βοναπάρτου ἐν Μαλμαιζὸν ἐπέτυχε τὰ μέγιστα. Τῷ 1802 ἐσχεδιογράφησε τὰ παράσημα τῶν διαφόρων βαθμῶν τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς καὶ Ἐπιθεώρησιν τοῦ πρώτου Ὑπάτου ἐν Καρρουσέλ· τῷ 1804 τὸν Πρῶτον Ὕπατον ἐπισκεπτόμενον ἐν Ῥουὲν τὸ ἐργοστάσιον τῶν ἀδελφῶν Sevenne καὶ ἐν Jouy τὸ ἐργοστάσιον Oberkampf, καὶ κατόπιν τὰ κοσμήματα τῆς στέψεως τοῦ αὐτοκράτορος· τῷ 1805 τὴν αὐτοκρατορικὴν στολὴν τὴν χρησιμεύσασαν ἐν Μεδιολάνοις. Διορισθεὶς διδάσκαλος τῆς ἰχνογραφίας τῆς Μαρίας Λουΐζης, ζωγράφος τοῦ ἀνακτοβουλίου Ναπολέοντος τοῦ Α', κοσμήτωρ τῶν ἑορτῶν καὶ τελετῶν τῆς αὐλῆς, κατήντησεν ὁ ζωγράφος πασῶν τῶν πριγκηπικῶν οἰκογενειῶν. Τῷ 1814 ἐζωγράφησε τοὺς ἐλθόντας εἰς Παρισίους ἐπισήμους ξένους. Ἐπιφορτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ταλλεϋράνδου νὰ μεταβῇ εἰς Βιέννην ὅπως ζωγραφήσῃ τὰ μέλη τοῦ συνεδρίου τῆς Βιέννης παρήγαγε τὸ μέγα καὶ λαμπρὸν ζωγράφημα τὸ ἐπιγραφόμενον «Τὸ Συνέδριον τῆς Βιέννης». Τῷ 1825 Κάρολος ὁ Ι' ἀπένειμεν αὐτῷ τὸν τίτλον ζωγράφου τοῦ ἀνακτοβουλίου καὶ τῷ 1830 ὁ Λουδοβίκος Φίλιππος διώρισεν αὐτὸν ἐπίτιμον φύλακα τοῦ μουσείου. Ἅπαντα τὰ ἔργα τοῦ ζωγράφου τούτου ἀποδεικνύουσι καθαρὰν φιλοκαλίαν καὶ μεγίστην ἐπιτηδειότητα. Ἀριστούργημα θεωρεῖται ἡ Κλίμαξ τοῦ Λούβρου.

ΙΣΑΒΩ (Isabeaux), = «Ἰσαβέλλα τῆς Βαυαρίας».

ΙΣΑΓΟΡΑΣ, πολιτικὸς ἀνὴρ Ἀθηναῖος, υἱὸς Τισάνδρου ἐξ ἐπισήμου οἰκογενείας, ἀρχηγὸς τοῦ ὀλιγαρχικοῦ κόμματος μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν Πεισιστρατιδῶν, ἀντίπαλος τοῦ Κλεισθένους ἀρχηγοῦ τοῦ δημοκρατικοῦ κόμματος. Καταφυγὼν τῇ συνδρομῇ τοῦ βασιλέως τῶν Λακεδαιμονίων Κλεομένους τὴν ἔξωσιν τοῦ Κλεισθένους καὶ 700 οἰκογενειῶν, ἠναγκάσθη ὕστερον νὰ συνθηκολο-

ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κρηνιάλειος Βιβλιοθήκη
Δημοσιεύσεων Α.Σ.Κ.Τ.Α.)

γήση μετὰ τοῦ λαοῦ, πολιορκήσαντος αὐτὸν ἐν τῇ Ἀκροπόλει καὶ ἐξωρίσθη.

ΙΣΑΔΑΣ, λακεδαιμόνιος καταδικασθεὶς ὑπὸ τῶν συμπατριωτῶν του εἰς πρόστιμον, καθ' ἃ πρὸ τῆς ὡρισμένης ἡλικίας ὁρμήσας εἰς ἐκστρατείαν.

ΙΣΑΙΔ, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος, ἄλλως «Νησαία» καλουμένη.

ΙΣΑΙΟΣ, εἷς τῶν δέκα ἀττικῶν ῥητόρων, ζῶν κατὰ τὴν πρώτην πεντηκονταετηρίδα τοῦ Δ' π. Χ αἰῶνος. Λεπτομέρειαι περὶ τοῦ βίου του δὲν ὑπῆρχον οὐδὲ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, καθ' ὅσον ὁ Ἑρμιππος γράψας περὶ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰσοκράτους οὐδὲ κἂν μνείαν ποιεῖται αὐτοῦ. Γνωστὸν μόνον εἶναι ὅτι ἤκμαζε μετὰ τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (404) καὶ πρὸ τῆς εἰς τὸν μακεδονικὸν θρόνον ἀναβάσεως τοῦ Φιλίππου (358). Υἱὸς Διαγόρα, γεννηθεὶς ἐν Χαλκίδι, ἴσως δὲ ἐν Ἀθήναις διῆλθε τὸ πλεῖστον τοῦ βίου ἐν τῇ τελευταίᾳ πόλει. Σπουδάσας παρὰ Λυσίᾳ καὶ Ἰσοκράτει ἐπεδόθη εἰς τὴν ῥητορικὴν τῶν δικαστηρίων λίαν προσοδοφόρον ἐν Ἀθήναις καὶ ἠνέῳξε σχολὴν ῥητορικῆς. Ἔσχε μαθητὴν τὸν Δημοσθένην, ὃν ἐδίδαξε κατὰ μὲν τὸν Ἱερὸν Φώτιον δωρεὰν κατὰ δὲ τὸν Πλούταρχον ἀπέναντι ἀμοιβῆς 10 χιλ. δραχμῶν. Ἐβοήθησε προσέτι αὐτὸν εἰς τὴν σύνταξιν κατηγορητηρίου κατὰ τῶν κηδεμόνων του. Οἱ ἀρχαῖοι εἶχον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἰσαίου 64 δημηγορίας δικανικάς, ἐξ ὧν 50 ἀνεγνωρίζοντο γνήσιαι. Ἐκ τούτων 12 διεσώθησαν ὁλόκληροι περιστρεφόμεναι εἰς δίκας περὶ κληρονομίας· φέρονται δὲ ἐπιγραφαὶ καὶ ἀποσπάσματα 44 ἄλλων λόγων αὐτοῦ. Ἔγραψε προσέτι καὶ τέχνην ῥητορικήν, ἐν ᾗ κατά τινας πρῶτος διέκρινε τὰ διάφορα σχήματα τοῦ λόγου καὶ ἔδωκεν εἰς τὴν ῥητορείαν πολιτικόν τινα τρόπον. Ἐπειδὴ ὁ Ἰσαῖος περιστρέφεται εἰς ἰδιωτικὰς ὑποθέσεις, αἱ δημηγορίαι αὐτοῦ ὀλίγον παρουσιάζουσι τὸ ἐνδιαφέρον· διὰ τοῦτο ἐν ᾧ ἐν τῷ Ἀλεξανδρινῷ Κανόνι σημειοῦται πέμπτος ὁ Ἰσαῖος ἕνα μόνον εὗρεν ὑπομνηματιστὴν Δίδυμον τὸν Ἀλεξανδρινόν. Διονύσιος ὅμως ὁ Ἁλικαρνασεὺς καὶ ὁ Φώτιος κατέλιπον περὶ αὐτοῦ σημειώσεις, ἐξ ὧν, ὡς καὶ ἐκ τῶν διασωθεισῶν δημηγοριῶν δύναταί τις νὰ σχηματίσῃ ἰδέαν περὶ τῶν προτερημάτων του. Ὁ Ἰσαῖος ἀνῆκεν εἰς τὴν μεσάζουσαν περίοδον τῶν ῥητόρων τῶν μεταξὺ Λυσίου καὶ Ἰσοκράτους ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ Δημοσθένους, Αἰσχίνου, Ὑπερίδου καὶ λοιπῶν ῥητόρων ἀφ' ἑτέρου. Περὶ τοῦ λεκτικοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἰσαίου Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασεὺς λέγει τὰ ἑξῆς· «Ἡ Ἰσαίου (λέξις) δύσζηλον ἔχει καὶ ἀκριβεστέραν τῆς Λυσίου, τήν τε σύνθεσιν περιεργοτέραν καὶ σχηματισμοῖς διειλημμένην ποικίλοις· ὅσον τε ἀπολείπεται τῆς χάριτος ἐκείνης, τοσοῦτον ὑπερέχει τῇ δεινότητι τῆς κατασκευῆς· καὶ πηγή τις ὄντως ἐστὶ τῆς Δημοσθένους δυνάμεως». Περὶ δὲ τῆς τέχνης του ὁ αὐτὸς λέγει «πρὸς μὲν τὸν ἀντίδικον διαπονηρεύεται, τοὺς δὲ δικαστὰς καταστρατηγεῖ, τοῖς δὲ πράγμασιν, ὑπὲρ ὧν ὁ λόγος, ἐκ παντὸς πειρᾶται βοηθεῖν» καὶ εὐθὺς προστίθησιν «ἦν δὲ περὶ αὐτοῦ δόξα παρὰ τοῖς τότε γοητείας καὶ ἀπάτης, ὡς δεινὸς ἀνὴρ τεχνεῦσαι λόγους ἐπὶ τὰ πονηρότερα· καὶ εἰς τοῦτο διεβάλλετο». Δέκα δημηγορίαι τοῦ Ἰσαίου γνωσταὶ ἀπὸ τῆς ἀναγεννήσεως τῶν γραμμάτων κοτεχωρήθησαν ἐν τῇ ὑπὸ "Ἀλδου Συλλογῇ τῶν ἀττικῶν ῥητόρων, ἐν Βενετίᾳ, 1513, εἰς φύλλον, ὑπὸ Ἐρρίκου Στεφάνου, 1575 εἰς φύλλον ὑπὸ Μινιάτη ἐν Ἀννοβέρῳ 1619, εἰς φύλλον, καὶ Reiske, ἐν Λειψίᾳ, 1773 εἰς 8ον. Ἡ ἐνδεκάτη δημηγορία «Περὶ Μενεκλέους κλήρου» ἐδημοσιεύθη κατά τι χειρόγραφον τῆς φλωρεντινῆς βιβλιοθήκης τὸ πρῶτον ὑπὸ Thyrwitt ἐν Λονδίνῳ 1785· ὠδεκάτης δὲ δημηγορίας «Περὶ τοῦ Κλεωνύμου κλήρου» ἡ συμπλήρωσις ἐγένετο τῷ 1815 ὑπὸ Ἀγγέλου Μαΐου ἀνακαλύψαντος αὐτὴν ἔν τινι χειρογράφῳ τῆς Ἀμβροσιανῆς βιβλιοθήκης. Ἔκτοτε ἐν ταῖς συλλογαῖς τῶν ἀττικῶν ῥητόρων ἐκδίδονται καὶ αἱ δώδεκα δημηγορίαι. Ἐκ τῶν ἡμετέρων ὁ Νεόφυτος Δούκας συμπεριέλαβεν ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Δέκα ἀττικῶν ῥητόρων καὶ τὰς δημηγορίας τοῦ Ἰσαίου. Καὶ ἰδιαίτεραι δέ τινες ἐκδόσεις τοῦ Ἰσαίου ἐγένοντο.

Ἰ σ α ῖ ο ς, σοφιστὴς καὶ ῥήτωρ Ἕλλην, γενν. ἐν Ἀσσυρίᾳ, ζῶν κατὰ τὸν Α' αἰῶνα μ. Χ. Τὴν νεότητά του διῆλθεν ἐν ἀσωτείαις· ὕστερον ὅμως μεταβαλὼν ἦθος διεκρίθη ἐπὶ αὐστηρότητι ἠθῶν. Ἀφικόμενος εἰς Ῥώμην ἐπὶ Τίτου ἐξηκοντούτης προσείλκύσατο ἄκρον θαυμασμὸν ἕνεκα τῆς εὐγλωττίας του, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς πρὸς τὸν Νέπωτα ἐπιστολῆς τοῦ Πλινίου. Οὐδὲν προῖόν του καλάμου του διεσώθη.

ΙΣΑΜΒΕΡΤ (Φραγκίσκος Ἀνδρέας), νομομαθὴς καὶ πολιτικὸς γάλλος, γενν. τῷ 1792, ἀποθ. τῷ 1857. Ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν σπουδὴν τῶν νομικῶν ἠκροάζετο συγχρόνως καὶ τῶν μαθημάτων τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας τοῦ Gail, ὃν ἐβοήθει κατασκευάσας τοὺς χάρτας τοῦ «Προσδόητου καὶ τοὺς πλείστους τῶν σχεδιαζόντων τὸν ἐπίσης ἐκδοθέντα Ἄτλαντα τῆς ἀρχαίας γεωγραφίας. Ἐκπαιδευτὴς μόλις διορισθεὶς τῷ 1818 ὑφηγητὴς τοῦ σπουδάσματος ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ

Δημοσία Βιβλιοθήκη Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Κεφαλλ.)

Δικαστηρίῳ, ὅπου ἀποκτήσας φήμην προεδιδάσθη ὕστερον εἰς ἀνώτερα ἀξιώματα καὶ ἐξελέγη πολλάκις μέλος τῶν νομοθετικῶν σωμάτων. Ἐμπνεόμενος ὑπὸ φιλελευθέρων ἰδεῶν κατεπολέμει πάντοτε τὰς πράξεις τῆς Παλινορθώσεως, ἃς ἐφρόνει γινομένας καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσίας. Ἀναμιχθεὶς εἰς πλείστας πολιτικὰς δίκας ἐδοξάσθη ἰδίως διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν ἐλευθέρων μιγάδων τῆς Μαρτινίκας. Καί τοι περιπεπλεγμένος εἰς διαφόρους δίκας, οὐχ ἧττον ἐπεδίδετο εἰς συγγραφάς. Ἀπὸ τοῦ 1820 μέχρι τοῦ 1827 ἐδημοσίευσε «Πλήρη συλλογὴν τῶν ἀπὸ πρώτης ἀπριλίου 1814 νόμων καὶ διαταγμάτων» ἐν ᾗ κατεχώρησε πολλὰς καὶ σπουδαίας διατριβὰς καὶ μέγαν ἀριθμὸν ἐγγράφων ἱστορικῶν καὶ διπλωματικῶν. Ἐπίσης κατὰ τὸ 1822 καὶ τὰ ἑπόμενα ἔτη ἐδημοσίευσε μετ' ἄλλων «Γενικὴν συλλογὴν τῶν ἀρχαίων γαλλικῶν νόμων». Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1826 ἐδημοσίευσεν «Ἐγχειρίδιον τοῦ δημοσιογράφου καὶ τοῦ πολιτικοῦ ἀνδρὸς» καὶ πραγματείαν De la Voirie urbaine. Ἐκτὸς τούτων εἰργάζετο καὶ εἰς τὴν σύνταξιν τριῶν ἐφημερίδων Courrier français, Gazette des Tribunaux καὶ Gazette des Cultes. Μετὰ τὴν Ἰουλιανὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1830 μέχρι τῆς φεβρουαριανῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1848 ἀδιακόπως ἐξελέγετο μέλος τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων ἀνήκων εἰς τὸ κόμμα τῶν ἐπιθυμούντων τὴν συμμαχίαν τῆς μοναρχίας μετὰ τῆς ἐλευθερίας· συγχρόνως δὲ κατεῖχε θέσιν ἐν τῷ πολιτικῷ τμήματι τοῦ Ἀκυρωτικοῦ δικαστηρίου. Τὰ κυριώτερα τῶν μετὰ τὴν Ἰουλιανὴν ἐπανάστασιν δημοσιευθέντων συγγραμμάτων του εἶναι «Ἐκλογικὸς καὶ Δημοτικὸς Κώδηξ» καὶ «Ἡ ὑγιαντικὴ κατάστασις τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Εὐρώπης». Μετὰ τὴν ἐκρηξιν τῆς φεβρουαριανῆς ἐπαναστάσεως ἐξελέγη ἀμέσως μέλος τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως, ἐν ᾗ ἐκτιμήθη θερμὸς ὑπερασπιστὴς τῆς τάξεως. Μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς συνελεύσεως ἐκείνης ὁριλλων νὰ ἐκλεγῇ ἢ ἀντιπροσωπείαν ἢ δημόσιον ὑπηρεσίαν, προετίμησε τὸ δεύτερον καὶ παραιτηθεὶς ἀπὸ τῆς πολιτικῆς ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν δικαστικῶν αὐτοῦ καθηκόντων. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐξέδωκε τὸ «Ἀνέκδοτον» τοῦ Προκοπίου, τὸ ἑλληνικὸν κείμενον μετὰ γαλλικῆς μεταφράσεως καὶ σημειώσεων φιλολογικῶν, γεωγραφικῶν καὶ νομισματολογικῶν καὶ κατόπιν τὴν «Ἱστορίαν τοῦ Ἰουστινιανοῦ» ὡσαύτως ἑλληνικοῦ κειμένου. Ἀποθανὼν κατέλιπε πρὸς τυπογράφημα: Πλήρη Μετάφρασιν τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἰωσήπου, μετάφρασιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τοῦ Εὐσεβίου καὶ Histoire des Origines du Christianisme.

ΙΣΑΜΙΝΟΝ, ἀκρωτήριον τῆς Ἰρλανδίας. Σήμ. Jons.

ΙΣΑΝΔΡΟΣ, υἱὸς τοῦ Βελλεροφόντου καὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰοβάτου, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἄρεως ἐν μάχῃ κατὰ τῶν Σολύμων.

ΙΣΑΝΩΡ, εἷς τῶν ἐν Σπάρτῃ ἐφόρων μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος.

ΙΣΑΡ καὶ ΙΣΑΡΑΣ, ποταμὸς τῆς Λουγδουνικῆς Γαλλίας ἐκβάλλων εἰς τὸν Ῥοδανόν. Ἴδε ΙΣΕΡ.

Ἴσαρ καὶ Ἰσάρας καὶ Ἴσερ, ποταμὸς τῆς Γερμανίας. Πηγάζων ἐκ τῶν Ἄλπεων τοῦ Τυρόλου εἰς 9 χιλιάμ. ΒΔ τῆς Ἰνσπρούκης, διέρχεται διὰ τοῦ Μονάχου καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Δούναβιν κατὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην παρὰ τὴν Δίεκενδορφ.

ΙΣΑΡ (Περιφέρεια τοῦ), ἀρχαῖον διοικητικὸν τμῆμα τῆς Βαυαρίας ἔχον κατοίκους 600 χιλ. καὶ πρωτεύουσαν τὸ Μόναχον. Σήμερον καλεῖται περιφέρεια τῆς Κάτω Βαυαρίας.

ΙΣΑΡΑΣ, ἴδε ΙΣΑΡ.

ΙΣΑΡΔΖΙΚ, πόλις τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ἐν Βοσνίᾳ εἰς 53 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΒΔ τοῦ Γενι-Μπαζάρ, ἀρχαία ἕδρα τῶν βασιλέων τῆς Βοσνίας καὶ συνήθης ἄλλοτε τόπος ἐξορίας.

ΙΣΑΡΟΣ, ποταμὸς τῆς Οὐινδελικίας πηγάζων ἐκ τῶν Ῥαιτικῶν Ἄλπεων, δεχόμενος τὸν Ἄταγιν καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Ἀδριατικὴν θάλασσαν. Σήμ. Eisach.

ΙΣΑΡΧΙΔΑΣ, στρατηγὸς τῶν Κορινθίων μνημονευόμενος παρὰ Θουκυδίδῃ.

ΙΣΑΤΣΧΑ, φρούριον τουρκικὸν ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως ἐν Βουλγαρίᾳ εἰς 151 χιλιάμ. ΒΑ τῆς Σιλιστρίας μεταξὺ Ῥένι καὶ Ἰσμαηλίου. Ἡλώθη ὑπὸ τῶν Ῥώσσων τῷ 1854.

ΙΣΑΥΡΙΑ, ἀρχαία χώρα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐν τοῖς ὄρεσι τοῦ Ταύρου, μεταξὺ Φρυγίας πρὸς Β, Λυκαονίας πρὸς Α, Πισιδείας πρὸς Δ, Τραχείας Κιλικίας πρὸς Ν. Κατῳκεῖτο ὑπὸ λαοῦ λῃστρικοῦ καὶ πειρατικοῦ. Ὑποταγμένοι οἱ Ἴσαυροι κατ' ὄνομα μόνον εἰς τοὺς Πέρσας, τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον καὶ τοὺς διαδόχους τους ἐνικήθησαν τῷ 75 π. Χ ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίου Σερβιλίου ἐπικληθέντος ἕνεκα τῆς νίκης ταύτης Ἰσαυρικοῦ. Ἠδυνήθησαν ὅμως νὰ διατηρήσωσι τὴν ἀνεξαρτησίαν των, καὶ μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Πομπηίου καταστροφὴν τῶν Κίλικων πειρατῶν, μᾶλλον ἐπὶ Πρίβου ὑποταγέντες ὁριστικῶς. Ἡ πρωτεύουσα αὐτῆς ἐκαλεῖτο Ἰσαύρα ἢ Ἰσαυρόπολις.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινοπρασσείος Βιβλιοθήκη
Αριστοτελείου (ΚΒΗΤΑ)

χρηματίσασα κατὰ τὸν Γ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνα ὡς ἕδρα τοῦ Τραϐελλιανοῦ ἑνὸς τῶν Τριάκοντα τυράννων. Τὸ ἔδαφος καὶ τοι ὀρεινὸν δὲν ἦτο ἄκαρπον, παράγον ἰδίως οἶνον. Περιληφθεῖσα κατ' ἀρχὰς ἐντὸς τῆς Κιλικίας, ἀπετέλεσε μετὰ τῆς Τραχείας Κιλικίας κατὰ τὸν ἐπὶ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου ἀναδιοργανισμὸν τοῦ κράτους ἰδίαν ἐπαρχίαν ἐξηρτημένην ἐκ τῆς διοικήσεως τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἔχουσαν μητρόπολιν Σελεύκειαν τὴν Τραχεῖαν. Ἐξ αὐτῆς κατήγετο ὁ αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου Λέων ὁ Ἴσαυρος.

ΙΣΑΥΡΟΙ, λαὸς λῃστρικὸς καὶ πειρατικὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἴδ. ΙΣΑΥΡΙΑ.

ΙΣΒΟΣΘΕ, υἱὸς τοῦ Σαοὺλ διαδεξάμενος αὐτὸν κατὰ τὸ 1056 π.Χ καὶ ἐπὶ 7 ἔτη βασιλεύσας ἐπὶ τῶν 11 φυλῶν, τοῦ Δαβὶδ βασιλεύοντος μόνον ἐπὶ τῆς φυλῆς Ἰούδα. Ἡ στέρησις τῆς συνδρομῆς τοῦ Ἀβεννὴρ, ὑπερασπιζομένου μὲν αὐτὸν πρότερον, δυσαρεστηθέντος δὲ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐπήνεγκε τὴν ταχίστην κατάπτωσιν τῆς ἀρχῆς του. Δύο Βενιαμῖται ἐφόνευσαν αὐτὸν καὶ τὴν κεφαλήν του προσήνεγκον εἰς τὸν Δαβίδ, ὅστις ὅμως ἀντὶ ἀμοιβῆς κατεδίκασεν αὐτοὺς εἰς θάνατον.

ΙΣΒΟΥΡΟΣ, ποταμὸς τῆς Σικελίας βλύων κατὰ τὰ μεσημβρινὰ αὐτῆς μέρη. Σήμερον Calatabellota.

ΙΣΓΩΡ, ἢ ΙΣΚΟΥΡΙΕΧ, πόλις τῆς Ἀσιατικῆς Ῥωσσίας, λιμὴν ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὄχθης τοῦ Εὐξείνου Πόντου, εἰς 26 χιλιάμετρ. πρὸς τὰ ΝΑ τοῦ Σουκοὺμ-καλέ. Κεῖται ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας Διοσκουριάδος.

ΙΣΕΙΑ, ἑορτὴ πρὸς τιμὴν τῆς Ἴσιδος. Διήρκει ἑννέα ἡμέρας, καθ' ἃς ἕφερον ἀγγεῖα πλήρη σίτου καὶ κριθῆς. Ἐπειδὴ παρὰ Ῥωμαίοις κατ' αὐτὴν ἐγίνοντο σκηναὶ ἄσεμνοι, ἡ Γερουσία ἠναγκάσθη νὰ καταταρτήσῃ αὐτὴν τῷ 696 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης. Ὁ αὐτοκράτωρ Κόμμοδος ἀνανέωσεν αὐτήν.

ΙΣΕΙΟΝ, παρὰ Πλινίῳ Isidis oppidum. Πόλις τῆς Κάτω Αἰγύπτου κατά τινας ἡ Βούσιρις, κατ' ἄλλους δὲ διάφορος ταύτης ἡ παρ' Ἡροδότῳ Ἄνσις, ἡ νῦν Βαχβὶτ καλουμένη.

ΙΣΕΑΙΝΟΣ (Ἰάκωϐος-Χριστόφορος), θεολόγος καὶ φιλόλογος ἐλϐετὸς, γενν. ἐν Βασιλείᾳ τῷ 1681, ἀποθ. τῷ 1737. Σπουδάσας ἄριστα τὰς δύο ἀρχαίας γλώσσας, καὶ ἰδίως τὴν ἑλληνικὴν, ἣν ὡμίλει ἀπταίστως, ἐπεδόθη κατόπιν εἰς τὴν σπουδὴν τῆς Ἑβραϊκῆς καὶ τῆς Θεολογίας καὶ ἐγένετο τῷ 1704 ἱερεύς. Μετὰ 4 ἔτη προσεκλήθη εἰς Μαρϐοῦργον ὡς καθηγητὴς τῆς Ἱστορίας καὶ τῆς ῥητορικῆς. Τῷ 1707 ἐπιστρέψας εἰς Βασιλείαν κατέλαϐεν ἕδραν τῆς Ἱστορίας καὶ τῆς ἀρχαιολογίας καὶ τῷ 1711 τῆς Θεολογίας. Ἐπισκεφθεὶς τῷ 1716 τὴν Γαλλίαν ἔσχεν ἐν Παρισίοις ἀρίστην ὑποδοχήν. Εἶχε στενὰς σχέσεις μετὰ τῶν διακεκριμένων σοφῶν ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς του, εἰς οὓς διεκοίνου προθύμως πᾶν αἰτούμενον ἐκ τοῦ θησαυροῦ τῆς ἐν Βασιλείᾳ βιϐλιοθήκης, ἧς ἡ διεύθυνσις ἦν αὐτῷ ἀνατεθειμένη. Συνέγραψε πλεῖστα συγγράμματα ἅπαντα λατινιστί.

Ἰσελῖνος (Ἰωάννης Ῥοδόλφος), νομομαθὴς καὶ ἱστορικὸς ἐλϐετὸς, γενν. ἐν Βασιλείᾳ τῷ 1705, ἀποθ. τῷ 1779. Ἐπιτυχὼν τῷ 1724 τὸν ϐαθμὸν διδασκάλου τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς πατρίδος του, ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῶν νομικῶν καὶ περιηγήθη εἰς Γερμανίαν, Κάτω Χώρας καὶ Γαλλίαν. Ἐκλεγεὶς τῷ 1725 μέλος τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Βερολίνου, ἐπέστρεψεν εἰς Βασιλείαν ὅπου ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ τῆς νομικῆς τῷ 1726, ἐπετράπη διαφόρους ὑπηρεσίας. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ λατινιστί.

Ἰσελῖνος (Ἰσαὰκ), νομομαθὴς καὶ δημοσιογράφος ἐλϐετὸς, γενν. ἐν Βασιλείᾳ τῷ 1728, ἀποθ. τῷ 1782. Ἀναγορευθεὶς τῷ 1751 ἐν Γοτίγγῃ διδάκτωρ τῆς νομικῆς, διῆλθεν ἐπί τινα χρόνον ἐν Παρισίοις, ὅπου συνεδέθη μετὰ πλείστων πεπαιδευμένων. Μεταϐὰς κατόπιν εἰς τὴν πατρίδα του, ἡτοιμάσθη διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς Ἱστορίας, ἀλλὰ μὴ οὔσης ἕδρας κενῆς, ἀπέτυχεν. Εἰσελθὼν τῷ 1754 εἰς τὸ μέγα συμϐούλιον, ἐγένετο τῷ 1756 ὑπογραμματεὺς τοῦ κράτους, καὶ διετήρησε τὴν θέσιν ταύτην μέχρι τοῦ ϑανάτου του. Πάντα τὸν χρόνον, ὃν ὑπέκλεπτεν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἀφιέρου εἰς συγγραφὰς πρὸς διάδοσιν ἰδεῶν διοικητικῆς καὶ ἐκπαιδευτικῆς μεταῤῥυθμίσεως. Ἦν μέλος τῶν ἱδρυτῶν τῆς Ἑλϐετικῆς Ἑταιρίας συστάσης τῷ 1760, καὶ σκοπὸν προτιθεμένης τὴν διατήρησιν φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν διακεκριμένων ἀνδρῶν τῆς Ἑλϐετίας. Τὰ συγγράμματά του γερμανιστί.

ΙΣΕΝΑΚΟΝ, ὄνομα λατινικὸν τῆς Ἰσενάχης.

ΙΣΕΝΒΟΥΡΓ, ἡγεμονία μὴ ἀνεξάρτητος τῆς Γερμανίας, ἧς αἱ χῶραι κεῖνται ἐν Ἔσσῃ Δαρμστάτῃ καὶ ἐν τῇ Ἐκλεκτορικῇ Ἔσσῃ. Ἐπιφάνεια 75 χιλ. ἑκταρίων. Πληθ. 48 χιλ. Ἔδαφος ὀρεινὸν, ἀλλὰ καλῶς κεκαλλιεργημένον, καὶ γόνιμον εἰς γεννήματα, καπνὸν, λίνον, οἶνον. Κτηνοτροφία. Μεταλλεῖα σιδήρου. Ἡ οἰκογένεια Ἰσενϐούργ ἤκμασε μέχρι τοῦ Γ' αἰῶνος. Ὑποδιῃρέθη εἰς

Δημοσίας Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Δ.)

πολλοὺς κλάδους. Σήμερον ὑφίστανται δύο γραμμαὶ πριγκήπων Ἰσενβουργ-Βίρστειν καὶ Ἰσενβουργ-Βούδιγγεν καὶ τρεῖς κομήτων Ἰσενβουργ-Φίλιπσέιχ, Ἰσενβουργ-Βαίχτερσβεχ καὶ Ἰσενβουργ-Μέρχολζ.

ΙΣΕΝΔΟΡΝ (Γισβέρτος, BAN), φιλόσοφος ὁλλανδὸς, γεννηθ. τῷ 1601, ἀποθ. τῷ 1657. Περιηγηθεὶς πλείστας χώρας, ἐγένετο τῷ 1634 καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας ἐν Δεβέρτερ, καὶ τῷ 1647 μετέβη ὡς τοιοῦτος εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ἄρδεβυκ. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ λατινιστί.

ΙΣΕΟ (λίμνη τῆς), ἀρχ. Sabinus lacus, λίμνη τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, μεταξὺ τῶν ἐπαρχιῶν Βρεσκίας καὶ Περγάμου διαπερωμένη ὑπὸ τοῦ Ὀλλίου· 22 χιλιάμ. ἐπὶ 3. Περικλείει τὴν νῆσον Monte-d'Isola, καὶ ἔχει ἀφθονίαν ἰχθύων. Ναυτιλία ζωηρά.

Ἴ σ ε ο, κώμη τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ καὶ εἰς 16 χιλιάμετρ. πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Βρεσκίας ἐπὶ ὄχθης τῆς ὁμωνύμου λίμνης. Κάτ. 2 χιλ. Ἐργοστάσια μαλλικῶν.

ΙΣΕΡ, ποταμὸς τῆς Βαυαρίας, ἴδ. ΙΣΑΡ.

Ἴ σ ε ρ, ποταμὸς τῆς Βοημίας διαβρέχων τὴν περιφέρειαν Βοδιζλαου, ῥέων ἐκ ΒΑ πρὸς ΝΔ, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἶλβαν κατὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην μετὰ ῥοῦν 90 χιλιαμ.

ΙΣΕΡ (Isère), ἀρχ. Ἰσάρας, ποταμὸς τῆς Γαλλίας, πηγάζων ἐκ Σαβοΐας, εἰσερχόμενος εἰς τὴν ὁμώνυμον ἐπαρχίαν, δεχόμενος διαφόρους ποταμοὺς, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ῥοδανὸν κατὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην μετὰ ῥοῦν 300 χιλιαμέτρ., πλωτὸς ἐπὶ 139 χιλιομέτρων.

Ἴ σ ὲ ρ (L'Isère), ἐπαρχία ΝΑ τῆς Γαλλίας. Πρωτεύουσα Γρενόβλη. Ἐπιφάνεια 8289,34 τετραγων. χιλιομέτρων. Πληθυσμὸς κατὰ τὴν τοῦ 1866 ἀπαρίθμησιν 581386. Διαβρέχεται ὑπὸ τῶν ποταμῶν Ῥοδανοῦ, Ἰσὲρ, Βούρβρης κτλ. καλύπτεται ὑπὸ διακλαδώσεων τῶν Ἄλπεων, χωριζουσῶν αὐτὴν ἀπὸ τῆς Σαβοΐας. Αἱ ὑψηλότεραι κορυφαὶ Μέγα-Πελδὼν 3,934 μέτρων, Γελὲν 3420 μέτρων. Ἀγρία φύσις· πάγοι, χειμέρριοι, ἄγονοι γαῖαι· ἀλλαχοῦ καλλάδες γονιμώτατοι. Συγκομιδὴ σίτου, καλοὶ οἶνοι, ξυλικὴ. Σημαντικωτάτη κτηνοτροφία γουρουνίων, μεταξοσκωλήκων, ἵππων κλπ. — Ἐκμεταλλεύσεις σιδήρου, μολύβδου, ἀργύρου· ψευδαργύρου, χαλκοῦ, γαιανθράκων, μαρμάρων, ἀλαβάστρου, γρανίτου, γύψου. Ἐργοστάσια καὶ μύλοι ἐμπόρων μετάξης καὶ μεταξωτῶν· μηχαναὶ, χυρόστια, ἐριουχα, ἔμματα, χάρτης, τυρὸς Σασενάγε, καὶ Oysans. Μεταλλικὰ ὕδατα Οὐριάγης. Σχηματίζει τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐπαρχίαν Γρενόβλης καὶ δικαστικῶς ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐφετείου Γρενόβλης.

ΙΣΕΡΔΟΝ, πόλ. τῆς Πρωσσίας ἐν Βεστφαλίᾳ, πρωτεύουσα περιφερείας, εἰς 26 χιλιάμετρα πρὸς Δ τῆς Ἀρενσβέργης. Κάτ. 13 χιλ. Ἐργοστάσια πορπῶν, βελονῶν, σιδηρικῶν, ὅπλων, μεταξωτῶν, ταινιῶν, μεταξοπτίλων (βελούδων).

ΙΣΕΡΝΙΑ, λατ. Aesernia, πόλ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας ἐν τῷ πρώην βασιλείῳ τῆς Νεαπόλεως. Κάτοικοι 5500. Ἐπισκοπή, Ῥωμαϊκαὶ ἀρχαιότητες Κομψὸν ὑδραγωγεῖον.

ΙΣΕΡΤ (Παῦλος Ἐδμόνδος), περιηγητὴς δανὸς, γενν. τῷ 1757, ἀποθ. τῷ 1789. Μετέβη τῷ 1783 εἰς τὰς ἐν Ἀφρικῇ δανικὰς κτήσεις ὡς ἀρχιχειροῦργος καὶ διέμεινεν ἐπὶ τρία ἔτη ἐν τῷ φρουρίῳ Χριστιανοβόργ, ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Γουϊνέας. Τῷ 1785 θεραπεύσας ἀδελφὴν τοῦ βασιλέως τῶν Ἀσχαντί, ἐπέτυχε παρ' αὐτοῦ πᾶσαν εὐκολίαν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἔθνους τούτου κατεχομένων χωρῶν. Ἀσθενήσας κατέλιπε τὴν Ἀφρικὴν καὶ ἐπισκεφθεὶς τὰς Ἀντιλλας, ἐπέστρεψεν εἰς Δανίαν τῷ 1788. Ἐπιτραπεὶς ἕδρυσιν ἀποικίας ἐν Ἀφρικῇ, εὗρεν ἐκεῖ τὸν θάνατον ἐκ παροξυσμοῦ. Συνέγραψε γερμανιστὶ «Περιήγησιν εἰς Γουϊνέαν καὶ εἰς τὰς Καραϊβικὰς νήσους τῆς Ἀμερικῆς», σύγγραμμα μεταφρασθὲν εἰς τὴν δανικὴν, ὁλλανδικὴν, σουηδικὴν καὶ γαλλικήν.

ΙΣΕΤ, ποταμὸς τῆς Ἀσιατικῆς Ῥωσσίας, πηγάζων ἐν τῷ κυβερνείῳ Πέρμ, διαβρέχων τὸ κυβερνεῖον Τοβόλσκης, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Τοβόλ κατὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην μετὰ ῥοῦν 450 χιλιαμ. Φέρει ψήγματα χρυσοῦ.

ΙΣΘΜΙΑ (ἐννοεῖται Ἱ ε ρ ὰ), οἱ ἐν τῷ Ἰσθμῷ τῆς Κορίνθου τελούμενοι κατὰ τετραετίαν δημόσιοι ἀγῶνες τῶν Ἑλλήνων. Λέγεται ὅτι συνέστησαν ὑπὸ τοῦ Σισύφου, βασιλέως τῆς Κορίνθου πρὸς τιμὴν τοῦ Μελικέρτου, οὗτινος πνιγέντος μετὰ τῆς μητρὸς Ἰνοῦς ὁ νεκρὸς μετηνέχθη ὑπὸ δελφῖνος εἰς τὰ παράλια τοῦ Κορινθιακοῦ Ἰσθμοῦ καὶ ἐτάφη ὑπὸ τοῦ Σισύφου. Κατ' ἄλλους συνέστησαν ἢ ἀνενεώθησαν ὕστερον ὑπὸ τοῦ Θησέως πρὸς τιμὴν τοῦ Ποσειδῶνος. Ὁ Πλούταρχος ἐν τῷ Βίῳ Θησέως λέγει ὅτι συνέστησαν κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Θησέως, ὅτε διαβαίνων οὗτος διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ ἐφόνευσε τὸν λῃστὴν Σίνιν. Προσηλύτους εἰς τὰ Ἴσθμια ἐθεωροῦσαι ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος. Ἄθλον ἐτίθετο στέφανος ἐκ φύλλων πίτυος.

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Δημοσθένης Δρυμοδάμου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΙΣΘΜΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ=ΙΣΘΜΙΑ.

ΙΣΘΜΙΑΣ, τριετὴς περίοδος χρησιμεύουσα εἰς τὴν χρονολογίαν.

ΙΣΘΜΙΟΝΙΚΟΣ, ἀθηναῖος, ζῶν ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου.

ΙΣΘΜΙΟΣ. ἐπίθετον τοῦ Ποσειδῶνος. Ἐκλήθη οὕτω, διότι ἐλατρεύετο ἐν τῷ Κορινθιακῷ ἰσθμῷ, εἶχεν αὐτόθι μεγαλοπρεπῆ ναὸν καὶ ἤγοντο πρὸς τιμὴν αὐτοῦ τὰ Ἴσθμια.

ΙΣΘΜΟΣ, μέρος ξηρᾶς στενὸν ἑνόνον δύο ἠπείρους ἢ χερσόνησον μετὰ ἠπείρου καὶ χωρίζον δύο θαλάσσας. Ἀξιοσημείωτοι ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἰσθμοὶ ἀνεφέροντο οἱ ἑπόμενοι.—Ἰ σ θ μ ὸ ς Κ ο ρ ι ν θ ι α κ ὸ ς, ὁ συνενῶν τὴν Πελοπόννησον μετὰ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ χωρίζων τὸν Σαρωνικὸν Κόλπον ἀπὸ τοῦ Κορινθιακοῦ, περατούμενος πρὸς Β μὲν εἰς τὸ Λέχαιον, πρὸς Ν δὲ εἰς τὰς Κεγχρεάς, ἔχων δὲ πλάτος κατὰ τὸ στενότατον αὐτοῦ μέρος κατὰ μὲν Διόδωρον, Στράβωνα καὶ Σκύλακα 40 σταδίων, κατὰ δὲ Πλίνιον 5 μιλίων ῥωμαϊκῶν κατὰ δὲ Μέλαν 4 μιλίων ῥωμαϊκῶν. Ἐν τούτῳ ἐτελοῦντο κατὰ τριετίαν τὰ Ἴσθμια (ἴδε τὴν λέξιν ταύτην). Ἐπ' αὐτοῦ ὑπῆρχον ἀξιοθέατα θέατρον, στάδιον καὶ μικρὸς ναὸς τοῦ Ποσειδῶνος. Κατὰ τὴν εἰς τὸν ναὸν ἄγουσαν ὁδὸν ἀφ' ἑνὸς ἦσαν οἱ ἀνδριάντες τῶν εἰς τὰ Ἴσθμια νικησάντων ἀθλητῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ πίτυες περιτεμνόμεναι κατὰ στίχον· ἐπὶ τοῦ ναοῦ δὲ ἵσταντο Τρίτωνες χαλκοῖ, καὶ ἐν τῷ προνάῳ δύο ἀγάλματα Ποσειδῶνος, ἕτερον Ἀμφιτρίτης καὶ ἕτεροι Θαλάσσης χαλκοῦν, καὶ ἐντὸς τοῦ ναοῦ ἀνάθημα Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ τέσσαρες ἵπποι ἐλεφάντινοι πλὴν τῶν ὁπλῶν οὐσῶν ἐλεφαντίνων, καὶ παρὰ τοὺς ἵππους δύο Τρίτωνες χρυσοῖ μὲν κατὰ τὸ ἄνω ἥμισυ τοῦ σώματος ἐλεφάντινοι δὲ κατὰ τὸ κάτω καὶ ἐντὸς τοῦ ἄγματος ὁ Ποσειδῶν καὶ ἡ Ἀφιτρίτη καὶ παρ' αὐτοῖς παῖς ὁ Παλαίμων ὀρθὸς ἐπὶ δελφῖνος, πάντα ταῦτα χρυσᾶ καὶ ἐλεφάντινα· ἐπὶ τοῦ βάθρου τοῦ ἅρματος εἰκόνες τῆς Θαλάσσης ἀνεχούσης τὴν Ἀμφιτρίτην παῖδα καὶ αἱ τῶν Νηρηίδων· εἰς δὲ τὸ βάθρον τοῦ ἀγάλματος τοῦ Ποσειδῶνος εἰκόνες τῶν Διοσκούρων. Ὑπῆρχε δὲ καὶ ὑπόγειος οἰκοδομὴ Ἄδυτον καλουμένη, ἐν ᾗ ὁ ὁμνύων ὅρκον ψευδῆ οὐδαμῶς ἠδύνατο νὰ διαφύγῃ τὴν ποινήν. Ἐν τῷ Ἰσθμῷ ἐλέγοντο τεθαμμένοι ὁ Σίσυφος καὶ ὁ Νηλεύς. Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς, ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ, ὁ Νέρων καὶ ὁ Καλιγούλας ἐπεχείρησαν μεταλοῦν τὴν διώρυχα τοῦ Κορινθιακοῦ ἰσθμοῦ. Κατὰ τὴν εἰς Ἑλλάδα ἐκστρατείαν τοῦ Ξέρξου οἱ πλεῖστοι τῶν Πελοποννησίων μετὰ τὸν ἐν Θερμοπύλαις θάνατον τοῦ Λεωνίδου στρατοπεδεύσαντες ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ ἔκτισαν τεῖχος καθ' ἅπαν τὸ μεταξὺ τῶν δύο αἰγιαλῶν διάστημα. Ἐπίσης οἱ Πελοποννήσιοι ἐτείχισαν τὸν Ἰσθμὸν καὶ κατὰ τὴν εἰς Ἑλλάδα ἐκστρατείαν τῶν Γαλατῶν· τὸ τεῖχος ἀνεκαινίσθη καὶ κατὰ τὴν εἰς Ἑλλάδα ἐκστρατείαν τῶν Γότθων. Ὁ Ἰουστινιανὸς ἀνεκαίνισε τὸ τεῖχος τοῦ Ἰσθμοῦ στερεώτερον, καὶ ὁ Μανουὴλ Παλαιολόγος ὁμοίως ἔπραξε τὸ αὐτό. Ὁ ἰσθμὸς οὗτος κοινῶς καλεῖται «Ἑξαμίλια». Εἰσέτι φαίνονται τὰ ἴχνη τῆς διώρυχος, τοῦ θεάτρου, τοῦ σταδίου καὶ τοῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος. Ἐσχάτως ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις παρεχώρησεν εἰς ἀγγλικήν τινα ἑταιρίαν τὴν διώρυξιν τοῦ ἰσθμοῦ τούτου.—Ἰ σ θ μ ὸ ς Κ ι μ μ ε ρ ι κ ὸ ς, στενὸν μέρος ξηρᾶς μεταξὺ Εὐξείνου Πόντου καὶ Μαιώτιδος λίμνης συνενοῦν τὴν Ταυρικὴν χερσόνησον (Κριμαίαν) μετὰ τῆς λοιπῆς Σκυθίας. Σήμερον καλεῖται «Ἰσθμὸς τοῦ Περεκώπ».—Ἰ σ θ μ ὸ ς τ ῆ ς Π α λ λ ή ν η ς, στενὸν δι' οὗ συνέχεται ἡ χερσόνησος Παλλήνη μετὰ τῆς Μακεδονίας. — Ἰ σ θ μ ὸ ς τ ῆ ς Χ ε ρ σ ο ν ή σ ο υ, στενὸν συνενοῦν τὴν Θρᾳκικὴν χερσόνησον μετὰ τῆς λοιπῆς Θράκης. — Ἰ σ θ μ ὸ ς Λ ε υ κ α δ ί ω ν, στενόν, ὅπερ ἐν τῇ ἀρχαιότητι συνήνου τὴν νῦν νῆσον Λευκάδα μετὰ τῆς ἀπέναντι Ἠπείρου.—Ἤδη ἐπισημότατος ἰσθμὸς εἶναι ὁ τοῦ Π α ν α μ ᾶ ἐν Ἀμερικῇ συνενῶν τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν μετὰ τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς (ἴδ. Παναμᾶ).—Ὁ Ἰσθμὸς τοῦ Σουὲζ ἔπαυσεν ἤδη νὰ ὑπάρχῃ διορυχθεὶς ὑπὸ τοῦ Λεσὲψ (ἴδε ΣΟΥΕΖ καὶ ΛΕΣΕΨ).

ΙΣΘΜΟΣ ἡ ΠΑΝΑΜΑΣ, νομὸς τῆς ἀρχαίας Κολομβίας ἀνήκων ἀπὸ τοῦ 1831 εἰς τὴν Νέαν Γρενάδαν. Ὁρίζεται πρὸς Β ὑπὸ τῆς θαλάσσης τῶν Ἀντιλλῶν, πρὸς Α ὑπὸ τοῦ νομοῦ Καάκας, πρὸς Ν ὑπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ, καὶ πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ Κώστα-Ῥίκα. Πρωτεύουσα Παναμᾶς. Περιελάμβανε 4 ἐπαρχίας, ὅτε συνέστη εἰς ἴδιον κράτος διὰ πρακτικοῦ τοῦ Συνεδρίου τῆς Νέας Γρενάδης τῇ 27 φεβρουαρίου 1815. Ἴδ. ΠΑΝΑΜΑΣ.

ΙΣΙΑΚΟΙ ΙΕΡΕΙΣ, ἱερεῖς τῆς Ἴσιδος. Ἐνεδύοντο μακρὰ λινᾶ ἐνδύματα, φέροντες πῆχυν καὶ κρατοῦντες κωδωνίσκον ἐν τῇ χειρί. Ἐνίοτε ἔφερον ἐπ' ὤμων τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς καὶ μετεχειρίζοντο σίστρον (μουσικὸν ὄργανον κατὰ τὰς τελετάς).

ΙΣΙΑΚΟΣ ΠΙΝΑΞ, χαλκοῦς πίναξ εὑρεθεὶς ἐν Ῥώμῃ τῷ 1527 καὶ διατηρούμενος ἐν τῇ βα-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινοβουλευτικὴ Βιβλιοθήκη (ΠΟΙΝΙΚΑΣΤΟΥ Δ.)

λικῇ στοᾷ τοῦ Τουρίνου. Παρίσταται ἐν αὐτῷ ἡ Ἶσις καὶ τὰ μυστήρια αὐτῆς, καὶ πολλαὶ ἄλλαι αἰγυπτιακαὶ θεότητες.

ΙΣΙΑΚΩΝ ΛΙΜΗΝ, λατ. Isiacorum portus, λιμὴν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἐν τῷ μικρῷ κόλπῳ, ἔνθα εἰσβάλλουσιν οἱ τρεῖς μικροὶ ποταμοὶ οἱ νῦν Καγαλιούκ.

ΙΣΙΑΣ, ἡ εἰς τὴν Ἶσιν ἀνήκουσα.

ΙΣΙΑΣ, εἷς τῶν ἐν Σπάρτῃ ἐφόρων μνημονευόμενος ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς τοῦ Ξενοφῶντος.

ΙΣΙΑΣΛΑΒ Α', μέγας δοὺξ τῆς Ῥωσσίας ἀπὸ τοῦ 1054 μέχρι τοῦ 1078, υἱὸς τοῦ Ἰαροσλὰβ Α' ἡγεμονεύσας ἐν Κιέβῳ. Ἀκαταπαύστως πολεμῶν μετὰ τῶν δύο ἀδελφῶν του καὶ μετὰ τοῦ Βσεσλὰβ ἡγεμόνος Πολότσκης, καθηρέθη δὶς ὑπ' αὐτῶν, ἀλλ' ἐγκαθιδρύθη ἐκ νέου δὶς ὑπὸ Βολεσλάου Β', βασιλέως τῆς Πολωνίας καὶ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἐρρίκου Δ'. Νικητὴς καὶ φονεὺς τοῦ ἀδελφοῦ του Σβιατοσλὰβ ἡγεμονεύοντος ἐν Τσερνιγὸβ, ἐφονεύθη κατά τινα πόλεμον κατὰ τοῦ ἀνεψιοῦ του Ὀλὲγ, υἱοῦ τοῦ Βιατσεσλὰβ, βασιλέως Σμολένσκης.

Ἰσιασλὰβ Β', μέγας δοὺξ Κιέβου ἀπὸ τοῦ 1146 μέχρι τοῦ 1154. Καθηρέθη δὶς ὑπὸ Γεωργίου Α' βασιλέως Σουζδὰλ καὶ ἐγκαθιδρύθη ἐκ νέου δὶς ὑπὸ στρατοῦ ἐξ Οὔγγρων, Βοημῶν καὶ Πολωνῶν.

Ἰσιασλὰβ Γ', ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν ἡγεμόνων τοῦ Τσερνιγὸβ. Ἀνεγνωρίσθη μέγας δοὺξ Κιέβου μετὰ τὸν θάνατον Γεωργίου Α', ἀλλὰ καθαιρεθεὶς ὑπὸ Ῥοτισλὰβ ἡγεμόνος τοῦ Ῥιαζὰν, ἐφονεύθη τῷ 1167 πρὸ τοῦ Βιελγορὸδ, οὗ τινος τὴν ἀνάκτησιν ἐπεχείρει.

ΙΣΙΓΝΥ, πρωτεύουσα τοπαρχίας ἐν Γαλλίᾳ, 37 χιλιάμετρ. ΝΔ τῶν Bayeux, παρὰ τὰς ἐκβολὰς τῆς Βίρας σχηματιζούσης μικρὸν λιμένα ἐν τῇ θαλάσσῃ τῆς Μάγχης. Κάτ. 1660. Ἐμπόριον περιφήμου βουτύρου, λαχανικῶν, μηλίτου οἴνου καὶ πωτῶν.

ΙΣΙΓΟΝΟΣ, ἱστορικὸς Ἕλλην, ἀγνώστου ἐποχῆς. Κατὰ Στέφανον τὸν Βυζάντιον ἐγεννήθη ἐν Νικαίᾳ, κατὰ δὲ τὸν ἅγιον Κύριλλον καλεῖται Κιττεύς. Φαίνεται ὅτι ἤκμασε πρὸ Χριστοῦ. Σώζονται ὀλίγιστα ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ τοῦ ἐπιγραφομένου «Ἄπιστα» συλλεγέντα καὶ δημοσιευθέντα ἐν τοῖς «Παραδοξογράφοις» τοῦ Westermann καὶ ἐν τοῖς Fragmenta Historicorum Graecorum τοῦ Müller.

ΙΣΙΔΟΣ ΝΗΣΟΣ, μία τῶν νήσων τῆς Ἀφρικῆς, ἣν ὁ Πτολεμαῖος τίθησι περὶ τὴν Αἰθιοπίαν ἐν τῷ Ἀραβίῳ κόλπῳ.

ΙΣΙΔΩΡΟΣ, ἀγαλματοποιὸς Ἕλλην, οὗ τινος ἄγνωστος ἡ ἐποχὴ καὶ ὁ τόπος τῆς γεννήσεως. Ὁ Πλίνιος μνημονεύει ἄγαλμα τοῦ Ἡρακλέους κατασκευασθὲν ὑπ' αὐτοῦ ἄξιον ἐγκωμίων. Τὸ ὄνομα τοῦτο εὑρίσκεται καὶ ἐπὶ τῆς βάσεως ἀγάλματος εὑρεθέντος ἐν τῇ θέσει, καθ' ἣν ἔκειτο ὁ φόρος τῆς Κόμης.

Ἰσίδωρος ὁ Χαρακηνὸς, γεωγράφος Ἕλλην ἀγνώστου ἐποχῆς. Συνέταξε σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον κατὰ τὸν Ἀθήναιον «Παρθίας περιηγητικὸς», οὗ τινος μέρος ἢ μᾶλλον περίληψις φαίνεται ἡ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Σταθμοὶ Παρθικοὶ» σωζομένη πραγματεία. Ἐκ τινων μαρτυριῶν μνημονευομένων ὑπὸ τοῦ Πλινίου ἐξάγεται ὅτι τὸ σύγγραμμα τοῦ Ἰσιδώρου περιελάμβανεν οὐχὶ μόνον τὴν τῶν Πάρθων χώραν, ἀλλ' ἅπαντα τὸν γνωστὸν κόσμον. Ἐκ τινος χωρίου τῶν Σταθμῶν, ἐν ᾧ λόγος γίνεται περὶ τῆς φυγῆς τοῦ Τιριδάτου δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τεθῇ ὁ Ἰσίδωρος πρὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Τιβερίου. Ἐν τούτοις κατὰ Λουκιανὸν ἔζη ἐπὶ Πτολεμαίου Α', ὅτε τὸ κράτος τῶν Πάρθων δὲν ὑφίστατο. Τὸ σύγγραμμα τοῦ Ἰσιδώρου ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Hoeschel καὶ Hudson τῷ 1703, ὑπὸ Μόλλερ τῷ 1839 ὑπὸ Μὸλλερ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ Διδότου.

Ἰσίδωρος ὁ Αἰγαιεὺς, ποιητὴς ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν Α' μ. Χ. αἰῶνα. Σώζονται τούτου 5 ἐπιγράμματα, περιλαμβανόμενα ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ. Ὁ βίος αὐτοῦ ἐντελῶς ἄγνωστος.

Ἰσίδωρος (ἅγιος), ἐπίσκοπος Κορδούης, ἱστορικὸς καὶ θεολόγος ἱσπανὸς, ἀποθ. τῷ 380. Ἀποδίδεται αὐτῷ ἐσφαλμένως Συνέχεια τῶν Χρονικῶν τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου καὶ Commentarius in Orossii libres Regum.

Ἰσίδωρος ὁ Ἀλεξανδρεὺς (ἅγιος), γενν. ἐν Αἰγύπτῳ περὶ τῷ 318 μ. Χ, ἀποθ. ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 403. Δι ἧγεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη βίον ἀσκητικὸν ἐν Θηβαΐδι καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Νιτρίας. Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ἐχειροτόνησεν αὐτὸν ἱερέα καὶ ἐνεπιστεύθη αὐτῷ τὴν διεύθυνσιν ξενῶνος ἱδρυθέντος πρὸς περιποίησιν τῶν πτωχῶν καὶ τῶν ξένων. Ἐκ τούτου ὁ ἅγιος Ἰσίδωρος ἐπεκλήθη Ξενοδόχος. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου ὑπερησπίσατο γενναίως τὴν μνήμην καὶ τὰ συγγράμματα αὐτοῦ κατὰ τῶν ἀρειανῶν. Ἔρισας πρὸς τὸν πατριάρχην τῆς Ἀλεξανδρείας Θεόφιλον ἀπεδιώχθη ἐξ Ἀλεξανδρείας καὶ κατέφυγεν ἐκ τῆς ἐρήμου Νιτρίας καὶ ἐκ τῆς Παλαιστίνης, ὅπου ἀλληλοδιαδόχως ἔζησε

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Κοινωφελὲς Ἵδρυμα Ἀργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

καταφύγει. Ἐπὶ τέλους εὗρεν ἄσυλον ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅπου ἐτελεύτησεν. Ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν μνήμην αὐτοῦ τῇ 15 Ἰανουρίου.

Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης (Ἅγιος), συγγραφεὺς ἐκκλησιαστικός, γενν. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ περὶ τὸ 370 μ. Χ., ἀποθανὼν τῷ 410. Διῆλθε τὸν βίον ἔν τινι μονῇ παρὰ τὸ Πηλούσιον, ἧς διετέλει ἡγούμενος, καὶ ἐν ᾗ ἐξήσκει αὐστηρότατον ἀσκητικὸν βίον. Εἷς ἄκρον θαυμαστὴς τοῦ Χρυσοστόμου, ὑπερησπίσθη αὐτὸν κατὰ τῶν πατριαρχῶν τῆς Ἀλεξανδρείας Θεοφίλου καὶ Κυρίλλου. Δὲν σώζεται ἤδη τὸ κατὰ τῶν ἐθνικῶν σύγγραμμά του· διεσώθησαν ὅμως κλεῖσται αὐτοῦ ἐπιστολαὶ ἀφιερωθεῖσαι σχεδὸν ἅπασαι εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ πλήρεις εὐσεβείας καὶ σοφίας. Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται 2013 σχηματίζουσι πέντε βιβλία. Πλήρης αὐτῶν ἔκδοσις ἐγένετο τῷ 1638 ἐν Παρισίοις, εἰς φόλλον.

Ἰσίδωρος ὁ Σεβίλλης (Hispalensis), ἐπονομαζόμενος ὁ «νεώτερος», περίφημος πρωθιεράρχης Ἱσπανός, γενν. περὶ τὸ 570, ἀποθ. τῷ 636. Υἱὸς Σεβερίου καὶ Θεοδώρας, θυγατρὸς βασιλέως τινὸς τῶν Γότθων, ἀνετράφη παρὰ τῷ ἀδελφῷ του ἐπισκόπῳ Σεβίλλης, ὃν διεδέξατο εἰς τὸν θρόνον τῆς πόλεως ἐκείνης. Πρώτη αὐτοῦ μέριμνα ὑπῆρξεν ἡ ἵδρυσις σχολείου πρὸς ἐκπαίδευσιν τῆς νεολαίας. Ὕστερον μετῴκησεν εἰς Ῥώμην ὅπου ἐσχετίσθη ἐκ τοῦ πλησίον μετὰ τοῦ πάπα Γρηγορίου Α΄, προήδρευσε τῷ 619 τῆς δευτέρας ἐν Σεβίλλῃ συνόδου καὶ τῷ 633 τῆς ἐν Τολέδῳ οἰκουμενικῆς (κατὰ Λατίνους) συνόδου, ἐπιδεικνύων κατὰ πᾶσαν περίστασιν μέγιστον ζῆλον ὑπὲρ τῆς καθολικῆς θρησκείας καὶ καταπολεμῶν τὰς αἱρέσεις, ἰδίως δὲ τὸν ἀρειανισμόν. Ὀλίγον χρόνον μετὰ τὸν θάνατόν του ἐκανονίσθη ὑπὸ τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας ἅγιος. Ὁ Ἰσίδωρος ἔχαιρε μεγίστην ὑπόληψιν παρὰ τῷ κλήρῳ· ἦτο ῥήτωρ εὐγλωττότατος. Μεταξὺ τῶν συγγραμμάτων του ὁ Ἰλδεφόνσος ἀρχιεπίσκοπος Τολέδου καὶ μαθητὴς αὐτοῦ μνημονεύει ὡς ἀξιολογώτερα τὰ ἑπόμενα: De Genere Officiorum, Liber Prœmiorum, De Ortu et Opitu Patrum, De Natura Rerum, Liber Sententiarum, Liber Etymologiarum. Ἡ πρώτη ἔκδοσις τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἰσιδώρου ἐγένετο ὑπὸ Μιχαὴλ Σοννίου, ἐν Παρισίοις, 1580, εἰς φόλλ. ἡ ἐν Μαδρίτῃ τῷ 1599, ὁμοίως εἰς φόλλον, εἶναι ἡ πληρεστέρα. Νεωτέρα ἔκδοσις ἡ καὶ ἄριστα θεωρουμένη εἶναι ἡ ὑπὸ Arevali, ἐν Ῥώμῃ, 1797—1803, μὲ 7 τόμ. εἰς 4ον.

Ἰσίδωρος ὁ Μιλήσιος, ἀρχιτέκτων Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν ΣΤ΄ μ. Χ αἰῶνα. Μετὰ τοῦ Ἀνθεμίου τοῦ ἐκ Τράλλεων συνδεθεὶς ἀνέλαβε τὴν ἀνέγερσιν τῆς Ἁγίας Σοφίας ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 537. Ὁ ἀδελφός του Ἰσίδωρος ὁ νεώτερος ἀνῳκοδόμησεν ἐκ νέου τὸν θόλον τῆς ἐκκλησίας ταύτης παθόντα ἐκ σεισμοῦ συμβάντος τῷ 554 καὶ ἔκαμε προσθήκας τινὰς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς ἐκκλησίας.

Ἰσίδωρος Μερκάτωρ, ὄνομα πλαστὸν τοῦ συντάξαντος περὶ τὰ μέσα τοῦ Θ΄ αἰῶνος τὴν περίφημον συλλογὴν τοῦ κανονικοῦ δικαίου τὴν γνωστὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Συλλογὴ τοῦ Ψευδοϊσιδώρου». Βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ συγγραφεὺς τῆς συλλογῆς ταύτης κατῴκει ἐν τῷ βασιλείῳ Καρόλου τοῦ Φαλακροῦ, τὸ ἀληθὲς ὅμως αὐτοῦ ὄνομα δὲν ἀνεκαλύφθη. Ἡ συλλογὴ αὕτη διαιρεῖται εἰς τρία μέρη, ὧν τὸ πρῶτον περιέχει τοὺς ἀποστολικοὺς κανόνας, τὴν δωρεὰν τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ 59 ἐπιστολὰς ἢ δεκρετάλια ἀποδιδόμενα ψευδῶς εἰς 30 πάπας τῶν πρώτων αἰώνων τῆς ἐκκλησίας· τὸ δεύτερον εἶναι πιστὴ ἀντιγραφὴ τῶν γνησίων κειμένων τῶν ἐνυπαρχόντων εἰς τὴν ἱσπανικὴν συλλογὴν τὴν συνταγεῖσαν περὶ τὰ τέλη τοῦ Σ΄ αἰῶνος, τὸ δὲ τρίτον περιέχει ἕτερα 37 δεκρετάλια ἀπόκρυφα καὶ ἄλλα ἔγγραφα τοῦ αὐτοῦ εἴδους. Τῆς γνησιότητος τῶν ἐγγράφων τούτων τεθείσης εἰς ἀμφιβολίαν κατὰ τὸν ΙΔ΄ αἰῶνα ὑπὸ τοῦ Wiclef καὶ τοῦ Μαρσίλου τοῦ ἐκ Πατουίου, καὶ καταπολεμηθείσης κατὰ τὸν ΙΕ΄ αἰῶνα ὑπὸ διαφόρων, πληρεστάτη ἤδη ἄρνησις ἐνυπάρχει ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Corpus Juris Canonici τῇ γενομένῃ ἐν Βενετίᾳ τῷ 1501. Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν δεκρεταλίων περιέχει διατάξεις περὶ λειτουργίας καὶ λατρείας. Ἡ συλλογὴ τοῦ Ψευδοϊσιδώρου οὐδέποτε ἐγένετο παραδεκτὴ οὐδ' ἐν αὐτῇ τῇ λατινικῇ ἐκκλησίᾳ. Μετὰ μεγίστης πιθανότητος δύναταί τις νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸ αὐτὸ ἄτομον τὸ κρυφθὲν ὑπὸ τὸ πλαστὸν ὄνομα Ἰσιδώρου τοῦ Μερκάτορος καὶ τὰ Capitula Angilramni ἕτερον ἔγγραφον ἀπόκρυφον τοῦ κανονικοῦ δικαίου.

Ἰσίδωρος ὁ Ῥωσσίας, μητροπολίτης, γενν. κατά τινας ἐν Θεσσαλονίκῃ κατὰ τὰ τέλη τοῦ ΙΔ΄ αἰῶνος, ἀποθ. ἐν Ῥώμῃ τῷ 1464. Ἀρχιμανδρίτης τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Δημητρίου ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ὕστερον βοηθὸς τοῦ μητροπολίτου Ἡλυρίας, μετῴκησε τῷ 1435 εἰς Ῥώμην ὅπου μετ' ὀλίγον γενόμενος δεκτὸς ὑπὸ τοῦ πάπα Εὐγενίου Δ΄ ἐσυστήθη ὑπ' αὐτοῦ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινοτική Βιβλιοθήκη

εἰς τὸν αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου Ἰωάννην τὸν Παλαιολόγον καὶ εἰς τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Ἰωσὴφ, ὅστις ἐχειροτόνησεν αὐτὸν ἀρχιεπίσκοπον Κιέβου καὶ μητροπολίτην τῆς Ῥωσσικῆς ἐκκλησίας. Γενόμενος ἐν Μόσχᾳ δεκτὸς ὑπὸ τοῦ μεγάλου δουκὸς Βασιλείου Δ΄ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος εἰς Φερράραν, ὅπου περιεμένετο ἀνυπομόνως ὑπὸ τοῦ Πάπα, καθ' ἃ θερμότατος ὑπαδὸς τῆς ἑνώσεως τῶν δύο ἐκκλησιῶν. Ἐν Φερράρᾳ καὶ ἐν Φλωρεντίᾳ εἰργάσθη ὁ Ἰσίδωρος μετὰ τοῦ Βησσαρίωνος θερμότατα ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως. Μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ τῆς ἑνώσεως ψηφίσματος ἔλαβεν εἰς ἀμοιβὴν τῶν πρὸς τὴν ῥωμαϊκὴν αὐλὴν ἐκδουλεύσεών του τὸν καρδιναλικὸν πῖλον. Μὲ τίτλον ἀποστολικοῦ ληγάτου ἀπελθὼν ἐκ Φλωρεντίας καὶ διελθὼν Δαλματίαν καὶ Κροατίαν, ἔγραφεν ἐκ Βούδας πρὸς τοὺς ἐν Λιθουανίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ ὀρθοδόξους, ἀγγέλλων τὴν ἕνωσιν· σπεύδων μετίδη εἰς Κίεβον καὶ τῷ 1440 φθὰς εἰς Μόσχαν ἐνεχείρησε τῷ μεγάλῳ δουκὶ τῆς Ῥωσσίας τὰς ἐπιστολὰς τοῦ πάπα· ἀλλ' ὁ Βασίλειος μετὰ τοῦ ῥωσσικοῦ κλήρου κατεδίκασε τὸ νέθον ἐκεῖνο ψήφισμα, καὶ ὁ Ἰσίδωρος συλληφθεὶς ἐγκαθείρχθη εἰς μοναστήριον· δραπετεύσας ἐκεῖθεν κατέφυγεν εἰς Ῥώμην, ὅπου ὁ Εὐγένιος ὑπεδέξατο αὐτὸν ὡς μάρτυρα. Ἐπειδὴ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπήντα μέγιστα προσκόμματα ἡ ἐπιτέλεσις τῆς ἑνώσεως τῶν δύο ἐκκλησιῶν, ὁ διάδοχος τοῦ Εὐγενίου Νικόλαος Ε΄ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Κωνσταντινούπολιν τῷ 1451 ἵνα παραπείσῃ τὸν κλῆρον πρὸς παραδοχὴν τῆς ψευδοσυνόδου. Ἀποτυχὼν διέμεινεν ἐκεῖ μέχρι τῆς ἁλώσεως, ὅτε ἐνδυθεὶς πενιχρὰ φορέματα μετίδη εἰς Πίραν. Αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἐπωλήθη ὡς δοῦλος ἀντὶ πεντήκοντα δουκάτων. Ἔπειτα μετίδη εἰς Ἀσίαν ἐπὶ τουρκικῆς γαλέρας, προσποιούμενος ὅτι ἔζήτει πρὸς ἐξαγορὰν τὰ κατὰ τὴν ἅλωσιν αἰχμαλωτισθέντα τέκνα του· ἐκεῖθεν μετίδη εἰς Ῥόδον, Πελοπόννησον καὶ Κρήτην, ὅθεν μετὰ πολλὰς κακουχίας ἀφίκετο αἰσίως εἰς Ῥώμην. Πρὸς ἀμοιβὴν τῶν βασάνων καὶ τῶν πρὸς τὴν ῥωμαϊκὴν αὐλὴν ἐκδουλεύσεών του ὠνομάσθη ὑπὸ τοῦ πάπα πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Ἀποβιώσας ἐξ ἀπογηρίας, ἐτάφη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Πέτρου. Ὁ Ἰσίδωρος ἔγραψε λατινιστὶ περιπαθεστάτην ἐγκύκλιον πρὸς ἅπαντας τοὺς ἡγεμόνας τῆς Δύσεως, ἐξορκίζων ἵνα ἐξολεθρεύσωσι κατὰ τοῦ Μωάμεθ.

Ἰ σ ί δ ω ρ ο ς Α΄, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Μονεμβασίας ὢν ἐπίσκοπος, ἐκλέγεται εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννην τὸν Καλέκον καθαιρεθέντα τῷ 1347 καὶ διαμείνας ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐπὶ τριετίαν ἐτελεύτησεν. Οὗτος ἔστεψε τὸ δεύτερον τὸν αὐτοκράτορα Ἰωάννην τὸν Καντακουζηνὸν στεφθέντα τὸ πρῶτον ἐν Διδυμοτοίχῳ ὑπὸ Λαζάρου πατριάρχου Ἱεροσολύμων. Διάδοχος τοῦ Ἰσιδώρου ἐγένετο Κάλιστος ὁ Α΄.

Ἰ σ ί δ ω ρ ο ς Β΄, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Ἀνήκων εἰς τὴν μονὴν τῶν Ξανθοπούλων καὶ πνευματικὸς ὢν ἐτιμᾶτο ὑπὸ πάντων διὰ τὴν χρηστότητα καὶ τὰς ἱεροπρεπεῖς ἀρετάς του. Παραιτηθέντος τῷ 1459 ἀπὸ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου τοῦ πρώτου μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Τούρκων ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχου, διεδέξατο αὐτὸν ὁ Ἰσίδωρος, ὅστις χειροτονηθεὶς ἐν τῷ ναῷ τῆς Παμμακαρίστου καὶ τὰς ἤδη νενομισμένας τιμὰς ὑπὸ τοῦ σουλτάνου λαβών, ἐποίμανε τὴν ἐκκλησίαν ὁσίως καὶ θεοφιλῶς καὶ μετὰ πατριαρχείαν 6 ἐτῶν καὶ 2 μηνῶν ἐτελεύτησε. Διάδοχος αὐτοῦ ὑπῆρξε Σωφρόνιος ὁ Συρόπουλος.

ΙΣΙΣ, θεὰ τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων, ἀδελφὴ καὶ σύζυγος τοῦ Ὀσίριδος. Ἦν ἡ προσωποποίησις τῆς γεννητικῆς καὶ παραγωγικῆς δυνάμεως τῆς φύσεως. Παρίστατο ὑπὸ τὴν μορφὴν δαμάλεως. Ἐκ τούτου προέκυψε παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἡ ταυτότης αὐτῆς μετὰ τῆς βοὸς Ἰοῦς. Ἐπειδὴ εἰς αὐτὴν ὤφειλον οἱ Αἰγύπτιοι τὸν σῖτον, τὴν κριθήν, τὴν χρῆσιν τῶν καρπῶν τούτων καὶ τὰς πρώτας γνώσεις τῆς γεωργίας, συνεταυτίσθη καὶ μετὰ τῆς Δήμητρος. Σύντροφος τοῦ Ὀσίριδος ταυτιζομένου μετὰ τοῦ Ἡλίου ἐταυτίζετο καὶ μετὰ τῆς σελήνης. Ἐγέννησε τὸν Ὧρον καὶ τὸν Ἁρποκράτην. Ἐτιμᾶτο ἰδίως ἐν Σαΐδι, Βουβάστει, Βουσίριδι καὶ ἀλλαχοῦ. Ἡ λατρεία αὐτῆς μετίδη εἰς τοὺς Ἕλληνας· ἤδη ἀπὸ τοῦ Ε΄ αἰῶνος π. Χ ὑπῆρχεν ἐν Φωκίδι βωμὸς αὐτῆς παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, οἱ δὲ Κορίνθιοι ἐτίμων αὐτὴν ὡς προστάτριαν τῆς ναυτιλίας. Ἐγνώσθη ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Σύλλα. Παρίσταται ἐπὶ τῶν μνημείων καὶ τῶν νομισμάτων ὡς γυνὴ νέα καὶ εὐειδής, φέρουσα ἐπὶ κεφαλῆς κέρατα ἢ τὴν σελήνην, συνήθως καθημένη καὶ γαλακτοτροφοῦσα τὸν Ὧρον· ἱερὰ αὐτῆς ὁ λωτὸς καὶ τὸ σεῖστρον. Οἱ Ῥωμαῖοι τιμῶσι διάφορα αὐτὴν τῆς Ἥρας μόνον διὰ πλατείας χλαίνης καὶ κρηδέμνου μετὰ κεφαλῆς.

ΙΣΚΑ, πόλις τῆς ῥωμαϊκῆς Βρεττανίας, Σήμερον Exe.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορυφαίο Ψηφιακό Αποθετήριο Βιβλιοθήκη
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΙΣΚΑ ΔΟΥΜΝΟΝΙΟΡΟΥΜ, ἀρχαία πόλις τῆς πρώτης Βρετανίας ἐπὶ τῆς Ἴσκας, πρωτεύουσα τῶν Δουμνονίων. Σήμερον Exeter.

ΙΣΚΑ ΣΙΛΟΥΡΟΥΜ, πόλις τῆς Δευτέρας Βρετανίας παρὰ τοὺς Σιλούρους. Σήμερον Caerleon.

ΙΣΚΑΛΙΣ ἢ ΙΣΧΑΛΙΣ, πόλις τῆς ῥωμαϊκῆς Βρετανίας. Σήμ. Ilchester.

ΙΣΚΑΝΟΣ (Ἰωσὴφ), ποιητὴς λατῖνος τοῦ ΙΒ' αἰῶνος, ἀποθ. περὶ τὸ 1224, γενν. ἐν Ἐξετέρῃ τῆς Βρετανίας. Ὑπῆρξε κατ' ἀρχὰς ἐκκλησιαστικὸς, ὕστερον μοναχός. Κατέλιπε ποίημα εἰς 6 ᾄσματα περὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου τυπωθὲν ἐν Βασιλείᾳ τῷ 1541 εἰς 8ον, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀποδιδόμενον εἰς τὸν Κορνήλιον Νέπωτα, μέχρι τοῦ Δρεσεμίου, ὅστις κατὰ τὴν ἐν Φραγκφορτίῳ ἔκδοσιν τοῦ 1623 ὥρισε τὸν ἀληθῆ αὐτοῦ συγγραφέα.

ΙΣΚΑΡΙΩΤΗΣ (Ἰούδας ὁ), εἷς τῶν 12 ἀποστόλων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ προδοὺς τὸν διδάσκαλόν του. Ἴδε ΙΟΥΔΑΣ.

ΙΣΚΕΝΔΕΡΙΕ=ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ.

ΙΣΚΕΝΔΕΡΟΥΝ=ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΤΤΑ.

ΙΣΚΕΡ, λατ. Oescus, ποταμὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, πηγάζων παρὰ τὴν Σοφίαν, βίων πρὸς ΒΑ εἰσερχόμενος εἰς Βουλγαρίαν καὶ ἐκβάλλων εἰς Δούναβιν μεταξὺ Μεσιόλας καὶ Ῥάχοβας μετὰ ῥοὴν 270 χιλιαμ.

ΙΣΚΟΥΡΙΑΧ=ΙΣΓΩΡ.

ΙΣΛΑ (ὁ πατὴρ Ἰωάννης), συγγραφεὺς σατυρικὸς ἱσπανὸς, γενν. τῷ 1703, ἀποθ. ἐν Βολωνίᾳ τῷ 1781. Καταταχθεὶς εἰς τὸ τάγμα τῶν Ἰησουϊτῶν ἀπεστάλη εἰς Ἰταλίαν κατὰ τὸν ΙΣ' Ἱσπανίας διωγμὸν τῶν Ἰησουϊτῶν καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἀπέβλεπον κυρίως τὴν ἐλλείψιν καλαισθησίας τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ῥητορικῇ. Ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ «Θριάμβου τῆς Νεότητος» ἐν Σαλαμάγκᾳ, 1727 εἰς 4ον. Δεύτερον αὐτοῦ σύγγραμμα «Ἡ μεγάλη ἡμέρα τῆς Ναβάῤῥας», ἐν ᾧ ἐκτίθεται ἡ διήγησις τῆς ἐν Παμπελούνῃ ἑορτῆς διὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασιν Φερδινάνδου ΣΤ'. Ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ τὸ γελοῖον μετὰ τοσαύτης λεπτότητος ἐξετίθη ὥστε δὲν παρετηρήθη κατ' ἀρχάς· τὸ δημοτικὸν συμβούλιον ἐξέφρασεν ἐπισήμως τὴν εὐγνωμοσύνην του, ὁ ἐπίσκοπος καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος συνεχάρησαν αὐτῷ, καὶ οἱ ἐπιστήμονες τῆς πόλεως προσήνεγκον αὐτῷ ὕμνους ἐγκωμιαστικούς. Ἀφοῦ ὅμως ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ ἐδιάβασε τὸ σύγγραμμα καὶ ἐπληροφορήθη ὅστερον τῆς εἰρωνείας, ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Παμπελούνην. Ἔκτοτε κατέγινεν εἰς ἔργα σπουδαῖα. Ἀριστούργημα τῶν συγγραμμάτων του ὑπῆρξεν ἡ «Ἱστορία τοῦ περιφήμου ἱεροκήρυκος φρὰ Γερουνδίου τοῦ ἐκ Καμπάζας» ἐν Μαδρίτῃ, 1758 εἰς 2 τόμους, ὅπερ ἐξέδωκεν ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Φραγκίσκου Λοβὸν τοῦ ἐκ Σαλαζάρ. Διὰ τοῦ μυθιστορήματος τούτου περιγράφει τὸν βίον ἱεροκήρυκός τινος ἀπὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ ἕν τινι ἀσημάντῳ χωρίῳ, τὴν ἐκπαίδευσιν αὐτοῦ ἔν τινι μοναστηρίῳ, καὶ τὰ συμβάντα του ὡς ἱεροκήρυκος. Ὁμοιάζον τοῦτο τὸν «Δὸν Κισότττον» εἶναι ἀρίστη εἰκὼν τῶν ἱσπανικῶν ἠθῶν κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα. Ἅμα δημοσιευθέντος τοῦ πρώτου τόμου οἱ ἱεροκήρυκες ἐταράχθησαν καὶ ἡ ἱερὰ ἐξέτασις κατεδίκασε τὸ σύγγραμμα· ἀλλ' ἡ ἀπόφασις τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως εἰς οὐδὲν ἄλλο συνετέλεσεν εἰμὴ εἰς τὴν βραδύτητα τῆς ἐκδόσεως τοῦ δευτέρου τόμου δημοσιευθέντος τὸ πρῶτον ἐν Ἀγγλίᾳ τῷ 1772. Ἕνεκα τῆς αἰφνιδίας ἐξώσεως τῶν Ἰησουϊτῶν ἐξ Ἱσπανίας καὶ τῆς πενίας καὶ τῶν κακουχιῶν προσεβλήθη ὁ Ἴσλα ἐκ παραλυσίας, ἀφ' ἧς οὐδέποτε ἀπηλλάγη ἐντελῶς. Ἐν Ἰταλίᾳ συνέταξε τὸν «Κικέρωνα», δι' οὗ περιπαίζει τὸν τρόπον τῆς ζωῆς τῶν κυριῶν κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα καὶ τὸ ἐν χρήσει σύστημα τῆς ἐκπαιδεύσεως, δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ ἐπιτύχῃ ἄδειαν τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ. Τὸ γνωστότερον σύγγραμμά του μετὰ τὴν Ἱστορίαν τοῦ Γερουνδίου εἶναι ἱσπανικὴ μετάφρασις τοῦ Γὶς Βλὰς, δημοσιευθεῖσα ἐν Μαδρίτῃ τῷ 1787. Ὁ Ἴσλα διϊσχυρίσθη ὅτι τὸ πρωτότυπον τοῦ Γὶλ Βλὰς ἐγράφη εἰς τὴν ἱσπανικὴν γλῶσσαν, ἀλλ' ὁ διϊσχυρισμός του φαίνεται ὅλως ἀβάσιμος. Ἐδημοσίευσε προσέτι ὁ Ἴσλα καὶ ἄλλα συγγράμματα, ἐν οἷς καὶ «Λόγους» ἐν Μαδρίτῃ, 1792, εἰς 6 τόμους.

ΙΣΛΑΖ, πόλ. τῶν Ἡνωμένων Ἡγεμονιῶν ἐν Βλαχίᾳ παρὰ τὴν συμβολὴν τῆς Ἀλούτας καὶ τοῦ Δουνάβεως 140 χιλιάμετρ. ΝΔ τοῦ Βουκουρεστίου, καὶ 12 πρὸς Δ τῆς Νικοπόλεως. Κάτοικ. 3500. Ἐμπόριον ζωηρόν.

ΙΣΛΑΜ, λέξις ἀραβικὴ σημαίνουσα ὑποταγὴν εἰς τὴν θέλησιν τοῦ θεοῦ.

ΙΣΛΑΜ ΑΒΑΔ, πόλις τῆς Ἀγγλικῆς Ἰνδίας ἐν Βεγγάλῃ, πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Chittagong, 215 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Δάκκας καὶ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Chittagong καὶ 13 χιλιάμ. ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ εἰς τὸν κόλπον τῆς Βεγγάλης. Εἰς πλάτ. βόρ. 22ο 20' καὶ μῆκ. ἀνατ. 89ο 30' Γ. Κάτ. 12 χιλ. Ναυπηγεῖα. Ἐμπόριον ὀρυζίου, ἁλατος, βαμβακερῶν. Διαπρεπὲς κομμερκιὸν ἐμπόρων μετὰ τῆς Ἄβας. —Κληθεῖσα Porto grando ὑπὸ τῶν Πορτογάλ-

λων, ἀνῆκεν ἀλληλοδιαδόχως εἰς τοὺς ἀφγανεὺς βασιλεῖς τῆς Βεγγάλης, καὶ εἰς τοὺς ῥαγιὰ τοῦ Ἀρακὰ, ἀπὸ δὲ τοῦ 1666 εἰς τοὺς Μογγόλους, οἵτινες ἀπένειμον αὐτῇ τὸ ἴδιον ἐπικρατοῦν ὄνομα. Παρεχωρήθη τῷ 1760 εἰς τοὺς Ἄγγλους, οἵτινες μόλις τῷ 1789 ἠδυνήθησαν νὰ καταλάβωσιν αὐτήν.

Ἰσλὰμ Ἀβὰδ, πόλις τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Σιὺκων ἐν Κασμιρίᾳ ἐπὶ τοῦ Δζελὲμ, 20 χιλιάμ. ΝΑ τῆς Κασμίρης. Ἐμπόριον σαλίων.

ΙΣΛΑΜΙΣΜΟΣ, ὄνομα διδόμενον εἰς τὴν μωαμεθανικὴν θρησκείαν.

ΙΣΛΑΝΔΙΑ, ἀγγλιστὶ Iceland=χώρα τῶν πάγων, μεγάλη νῆσος τῆς Εὐρώπης ἐν τῷ Ἀρκτικῷ Παγωμένῳ ὠκεανῷ, 900 χιλιάμ. Δ τῆς παραλίας τῆς Νορβηγίας, 270 Α τῆς Γροελανδίας, 700 ΒΔ τῆς Σκωτίας· μεταξὺ 63ο 7′ καὶ 66ο 44′ βορ. πλάτ. καὶ μεταξὺ 15ο 58′ καὶ 26ο 40′ δυτ. μήκ. Ἐπιφάνεια 102963 τετραγ. χιλιομ. ἐξ ὧν κατοικήσιμα 42070. Κάτ. κατὰ τὴν τοῦ 1870 καταμέτρησιν 69763. Πρωτεύουσα Reikiavik, ἄλλοτε δὲ Skalholt. Τὰ παράλια σχηματίζουσι πολλοὺς κόλπους. Ἔδαφος ὀρεινότατον καὶ καλυπτόμενον ὑπὸ ἡφαιστείων ἐξ ὧν 10 ἐν ἐνεργείᾳ ἤδη Ἕκλα, Graefe Jokel, Skapta-Jokel κτλ. Πλῆθος μικρῶν κρατήρων διαβιβρώσκουσι πέριξ χειμάῤῥους βορβόρου. Ἔχει πλῆθος ποταμῶν ἀφθόνων καὶ πλατέων, ἀλλ' ἀνεπιτηδείων εἰς πλοῦν ἕνεκα τῆς ὁρμητικότητος αὐτῶν· καὶ λίμνας ὑπάρχουσι πολλαὶ, ὧν μεγίστη ἡ Fiske· ἐκ τούτων τινὲς ἐκπέμπουσιν ἀτμοὺς ἢ καπνὸν καὶ ἀναβλύουσιν ὕδωρ ζέον ἀναπηδῶν εἰς τὸν ἀέρα. Κλίμα ἧττον ψυχρὸν ἢ ἐν παντὶ ἄλλῳ μέρει κειμένῳ κατὰ τὸ αὐτὸ γεωγραφικὸν πλάτος· μέση θερμοκρασία 4ο, 2′ ἑκατοβάθμου· μεγίστη 23ο παγίστη—15ο· ἐνίοτε ὅμως ἡ θερμοκρασία ἀναβαίνει μέχρι 31ο 21′. Θύελλαι συνεχεῖς καὶ τρομεραὶ ἐπὶ τῶν ὁρέων· βόρειοι ἄνεμοι συχνότατοι. Κατὰ τὴν θερινὴν τροπὴν βλέπει τις ἐκ τῶν ὁρίων τὸν ἥλιον κατὰ τὰ μεσάνυκτα. Μεταλλεῖα χαλκοῦ, μολύβδου, σιδήρου, θείου, πορφυρίτου, κλπ. βαλσαμώδη σπήλαια ἐπὶ τῆς δυτικῆς παραλίας. Ἡ γῆ παράγει μόνον κριθὴν, γεώμηλα καὶ λαχήνας· διὰ τοῦτο ἡ τροφὴ τῶν κατοίκων συνίσταται κυρίως ἐξ ἰχθύων, ὧν ἡ ἁλιεία ἄφθονος. Κτηνοτροφία βοῶν, προβάτων, ἵππων καὶ ἡμιόνων, καὶ θήρα λευκῶν ἄρκτων καὶ ἀλωπέκων. Ἐν τοῖς παλαιοῖς χρόνοις καὶ τινα δενδρύλλια φύονται· ἀπὸ τοῦ 12ου αἰῶνος ἡ Ἰσλανδία δὲν ἦτο γνωστὴ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, καὶ τοι τροφούντων τινῶν ὅτι ἐκεῖ ἦν ἡ ταία Θούλη, ultima Thule. Ἡ ἀνακάλυψις αὐτῆς ἀποδίδεται εἰς πειρατὴν νορβηγὸν Ναδδὸδ τῷ 861 μ. Χ. Τότε ὠνομάσθη Sneeland ἤτοι γῆ τῆς χιόνος, κατὰ δὲ τὸ 868 ἔλαβε τὸ νῦν ἐν χρήσει ὄνομα. Ἀποικία Νορβηγῶν ἀποκατέστη ἐν αὐτῇ ὑπὸ τὸν Ἰγγόλφ τῷ 872. Ὁ χριστιανισμὸς εἰσήχθη ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ κατὰ τὰ τέλη τοῦ Ι′ αἰῶνος. Τῷ 1261 ἡ Ἰσλανδία ἡνώθη μετὰ τῆς Νορβηγίας· ἡ ἕνωσις τῆς Κάλμαρ μετεβίβασεν αὐτὴν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Δανῶν, οἵτινες κατέχουσιν εἰσέτι αὐτήν. Ὁ λουθηρανισμὸς ἐγένετο αὐτόθι δεκτὸς τῷ 1530. Διοικεῖται ὑπὸ μεγάλου δικαστοῦ (bailli), μετὰ Γενικῆς Συνελεύσεως Al-Zing, ἀνοργανωθείσης τῷ 1853 καὶ ἐχούσης νομοθετικὴν ἐξουσίαν διὰ τὰ ἀφορῶντα τὴν νῆσον καὶ συμβουλευτικὴν διὰ τὰ ἀφορῶντα τὴν μοναρχίαν. Σχηματίζει ἕνα νομὸν Stift διαιρούμενον εἰς τρεῖς ἐπαρχίας Amter, Νοτίαν μετὰ πρωτευούσης Reikievig, Δυτικὴν μετὰ πρωτευούσης Stappen, καὶ Βορείαν μετὰ πρωτευούσης Medruvel. Ἐκκλησιαστικὴ διοίκησις λουθηρανῆς ἐπισκοπῆς. Ἔφετεῖον καὶ πρωτοδικεῖον ἐν Reikiavik. Ἡ βιομηχανία τῶν ἐργοχείρων ἐλλείπει, τῶν πλείστων χρησίμων κατασκευαζομένων ἐντὸς τῶν οἰκογενειῶν. Τὸ ἐμπόριον καταστὰν κατ' ἀρχὰς μονοπώλιον ὑπὲρ ὀλιγίστων μεγαλεμπόρων τῆς Κοπεγχάγης, ἐσυγχωρήθη τῷ 1787 εἰς ἅπαντας τοὺς Δανοὺς, ἠνῴχθη δὲ εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη τῷ 1855. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἡ εἰσαγωγὴ εἰς Ἰσλανδίαν ἀπέβη εἰς 1,300,000 φράγκων καὶ ἡ ἐξαγωγὴ ἐξ Ἰσλανδίας εἰς Δανίαν εἰς 2,200,000. Οἱ Ἰσλανδοὶ ὁμιλοῦσι τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν τῶν Σκανδιναβῶν διατηρηθεῖσαν παρ' αὐτοῖς καθαρωτέραν, καὶ τὴν δανικήν. Ἔχουσι πλουσιωτάτην ποίησιν καὶ ἐποιήσαντο χρῆσιν τῆς τυπογραφίας ἀπὸ τοῦ 1531. Σήμερον ἡ στοιχειώδης ἐκπαίδευσις εἶναι γενικὴ καὶ τοι μὴ ὑπαρχόντων πολλῶν σχολείων. Αἱ ἀνώτεραι σχολαὶ εὑρίσκονται ἅπασαι ἐν Reikiavik.

ΙΣΛΑ-Γ, νῆσος τῆς Σκωτίας, μία τῶν Ἑβρίδων παρὰ τὴν χερσόνησον τῆς Καντύρας πρὸς Δ, ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς κομητείας τῆς Ἀργύλης. Ἐπιφάνεια 404 τετρ. χιλιομ. Κάτ. 17 χιλ. Ὄρη πλούσια εἰς μεταλλεῖα ὑδραργύρου, χαλκοῦ, μολύβδου, σιδήρου κτλ. Ἐξαγωγὴ νημάτων, λινῶν, ἵππων, κτηνῶν. Διακρίνονται αὐτόθι τὸ ἄντρον τοῦ Σαγκεμίρας καὶ ἐρείπια τῆς κατοικίας τῶν Μακ-Δονάλδων, λόρδων τῆς νήσου.

ΙΣΑΕΒΙΑ, ὄνομα λατινικὸν τῆς Ἐλισάβετ.

ΙΣΑΒΙΟΣ ὁ Ἀγκυλίας (Ἰωάννης)

ΙΣΛΕΒΟΡΘ, πόλ. τῆς Ἀγγλίας εἰς 12 χιλιάμ. ΝΔ τοῦ Λονδίνου ἐπὶ τῆς τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ταμέσεως ἀπέναντι τῆς Ῥιχμόνδης. Κάτ. 5600. Κομψὸς πύργος τοῦ Sion-House ἀνεγερθεὶς ὑπὸ τοῦ δουκὸς τῆς Σομερσέτης θείου Ἐδουάρδου τοῦ ΣΤ', καὶ ἀνήκων εἰς τοὺς δοῦκας Νορθουμβερλάνδης.

ΙΣΑΗ (Isle), ποταμὸς τῆς Γαλλίας, πηγάζων ἐκ τῆς Ἄνω Βιέννης, διαβρέχων τὰ διαμερίσματα Δορδόνης καὶ Γιρόνδης καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Δορδόγνην ἐν Λιβούρνῃ μετὰ βοὸς 225 χιλιαμ. πλωτὸν ἐπὶ 144. Ἠνεῴχθη ἀπὸ τοῦ 1822 διώρυξ μεταξὺ Périqueux καὶ Λιβούρνης.

Ἴσλη, μικρὰ χώρα τῆς ἀρχαίας Γαλλίας.

Ἴσλη, πρωτεύουσα τοπαρχίας, εἰς 22 χιλιάμ. ἀπὸ τῆς Ἀβινιὼν ἔν τινι νήσῳ τῆς Sougues παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν εἰς τὴν πηγὴν Vaucluse. Κάτ. 4,500. Καλλιέργεια ἐρυθροδάνου, ἐργοστάσια ἀσπορβούχων.

ΙΣΑΙΓΚΤΩΝ, πόλις τῆς Ἀγγλίας πρὸς Β τοῦ Λονδίνου, οὗ τινος σχηματίζει προάστειον. Κάτ. 35 χιλ. Πηγαὶ σιδηροῦχοι. Προμηθεύει γάλα εἰς τὸ Λονδῖνον.

ΙΣΑΪ, ποτ. τῆς Ἀφρικῆς ἐπὶ τῶν μεθορίων τοῦ Μαρόκου καὶ τῆς Ἀλγερίας. Ἐπὶ τῶν ὀχθῶν αὐτοῦ ὁ στρατάρχης Bugeaud ἐνίκησε τοὺς Μαροκηνοὺς τῇ 14 αὐγούστου 1844, καὶ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν ταύτην ἐκλήθη δοὺξ ὁ Ἰσλύ. — Ποτ. τῆς Ἀλγερίας, ἐν τῷ δυτικῷ μέρει τῆς ἐπαρχίας τοῦ Ἀλγερίου, ἐκβάλλων εἰς τὸν Σχελὶφ πρὸς Δ τῆς Ὀρλεανσβίλλης.

ΙΣΜΑΗΛ, υἱὸς τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τῆς Ἄγαρ παιδίσκης αὐτοῦ, ἣν ἡ Σάῤῥα εἰσήγαγεν εἰς τὸν Ἀβραὰμ καταγνοῦσα τὴν ἰδίαν στειρωσιν. Ὅτε ἐγεννήθη ὁ Ἰσαὰκ, ἡ Σάῤῥα συνέλαβε μῖσος κατὰ τοῦ Ἰσμαὴλ καὶ ὑπεχρέωσε τὸν Ἀβραὰμ νὰ διώξῃ αὐτὸν μετὰ τῆς μητρός του. Περιεπλανήθη ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἐπὶ τέλους ἐποικατέστη ἐν αὐτῇ. Νυμφευθεὶς Αἰγυπτίαν, ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς 12 υἱοὺς, τοὺς προπάτορας τῶν 12 ἀραβικῶν φυλῶν.

Ἰσμαὴλ, ἀποθ. περὶ τὸ 750 μ. Χ, υἱὸς τοῦ Ἰμὰμ Γκιαφὲρ ελ-Σαδὶκ καὶ ἕκτος ἀπόγονος τοῦ Ἀλῆ. Ἐξ αὐτοῦ ἐκλήθη καὶ ἡ μουσουλμανικὴ αἵρεσις τῶν Ἰσμαηλιτῶν (ἴδε τὴν λέξιν ταύτην).

Ἰσμαὴλ Α' (Σὰχ), ἱδρυτὴς τῆς ἐν Περσίᾳ δυναστείας τῶν Σοφὶ, γεν. τῷ 1487, ἀποθ. τῷ 1524. Υἱὸς διεκηρυγμένου τινὸς τῶν Σιϊτῶν καὶ ἔγγονος τοῦ Σοφὶ, ὅστις ἐσυγγράφετο ὅτι κατάγεται ἀπὸ τοῦ Ἀλῆ διὰ τοῦ Μουσὰ καὶ [illegible] ἐκβαλὼν τοὺς Οὐζμπέκους καὶ ἐπεκράτησε τῆς Περσίας. Ἐτελείωσε τὸ Σιρβὰν τῷ 1502 ἐπὶ κεφαλῆς 2 χιλ. ἀνδρῶν, ἀπέσεισε τὸν ζυγὸν τῆς τουρκομανικῆς δυναστείας τοῦ Λευκοῦ Προβάτου, ἐκυρίευσε τὴν Ταυρίδα, τὸ Κουρδιστὰν, τὸ Διαρβεκίρ, τὸ Ἰρὰκ-Ἀραβὶ, καὶ τὸ Χορασὰν, ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Σελὴμ Α' ἐν Τσαλτίρ τῷ 1514 καὶ ἀπώλεσε τὴν Ταυρίδα, ἐκυρίευσεν ὅμως τὸ Μαζανδεράν, τὸ Γιλᾶν καὶ τὸ Γουργιστάν. Ἔδειξεν εὐνοιαν εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν Σιϊτῶν, καὶ τιμᾶται τὰ μέγιστα παρὰ τοῖς Πέρσαις.

Ἰσμαὴλ Β', βασιλεὺς τῆς Περσίας ἀπὸ τοῦ 1576 μέχρι τοῦ 1578 ἔγγονος τοῦ προηγουμένου. Ἦν πεφυλακισμένος, ὅτε ἀπέθανεν ὁ πατήρ του Σὰχ Θαμάσπ. Ἀναγορευθεὶς βασιλεὺς, ἐδολοφόνησεν ὀκτὼ ἐκ τῶν ἀδελφῶν του καὶ ἐδηλητηριάσθη, ὡς λέγεται, ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς του.

ΙΣΜΑΗΛΙΑ, νεωτάτη πόλις ἀνεγερθεῖσα ἐπὶ τῆς Δεσεψείου διώρυχος τῆς γενομένης διὰ τῆς τομῆς τοῦ Σουέζ. Φαίνεται ὅτι ἔχει λαμπρὸν μέλλον.

ΙΣΜΑΗΛΙΟΝ, ὀχυρὰ πόλις τῶν Ἡνωμένων Ἡγεμονιῶν ἐν Μολδαβίᾳ ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως 184 χιλιάμετρ. πρὸς Ν τοῦ Κισινέφ. Κάτοικοι 20869. Λοιμοκαθαρτήριον. Διὰ τῆς συνθήκης τῶν Παρισίων τῇ 30 μαρτίου 1856 ἀφῃρέθη ἀπὸ τῆς Ῥωσσίας καὶ παρεχωρήθη εἰς τὰς Ἡνωμένας Ἡγεμονίας. Διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον τῆς Βεσσαραβίας, δέρματα, ἄλειμμα, μαλλία. — Κυριευθεῖσα ἐξ ἐφόδου καὶ τρομερῶς λεηλατηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σουβαρὸφ τῷ 1790.

ΙΣΜΑΗΛΙΤΑΙ, αἵρεσις μουσουλμανικὴ πιστεύουσα ὅτι οἱ ἀληθεῖς ἰμὰμ ἦσαν οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἀλῆ, ὅτι ὁ Ἰσμαὴλ, υἱὸς τοῦ Δζαφὲρ ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος ἰμὰμ, καὶ ὅτι τὸ καλιφάτον ἀνῆκε δικαιωματικῶς εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ ὡς τοὺς ἀληθεῖς ἀπογόνους τῆς Φατιμᾶς, θυγατρὸς τοῦ Μωάμεθ. Ὁ Ἀβδαλὰχ διϊσχυριζόμενος ὅτι κατάγεται ἀπὸ τοῦ Ἰσμαὴλ ἵδρυσε τὴν δυναστείαν τῶν Φατιμιτῶν τῆς Δύσεως ἐν Μαχαδίᾳ, ἐξ ἧς ἡ διδασκαλία αὐτοῦ μετέβη εἰς Αἴγυπτον μετὰ τῆς δυναστείας του. Ἡ διδασκαλία αὕτη ἐντελῶς ἀνατρέπουσα τὸν Ἰσλαμισμὸν ἐδιδάσκετο ἐν μυστικαῖς λέσχαις καλουμέναις «Συντελεύσεις τῆς σοφίας» καὶ προσέβρευομέναις ὑπὸ τοῦ καλουμένου Δάϊαλ-δόατ. Περιελάμβανεν ἐννέα βαθμοὺς μυήσεως, καθ' ἃς προσπάθεια κατεβάλλετο ὅπως καταστραφῇ πᾶσα πίστις ἐν τῷ πνεύματι τῶν μαθητῶν, ὅπως πεισθῶσιν οὗτοι ὅτι δὲν ὑπάρχουσι πράξεις καλαὶ ἢ κακαὶ, ὅτι φῶς ἐστιν ἀληθὲς, καὶ πάντα συγχωροῦνται. Ὁ ὑποτρόπιος οὗτος σκεπτικισμὸς συνενούμενος

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοινοτικού Ιδρύματος Ερμούπολη
Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης Α.Μ.Θ.

μετὰ τοῦ ἀσιατικοῦ φανατισμοῦ καὶ τῆς ἀπολύτου ἀφιερώσεως εἰς τὴν θέλησιν τοῦ διδασκάλου ἐχρησίμευσε βραδύτερον ὡς βάσις εἰς τὸν Χασὰν Σαβὴχ πρὸς ἵδρυσιν τοῦ τάγματος τῶν Δολοφόνων. Αἱ δοξασίαι τῶν Ἰσμαηλιτῶν μεμιγμέναι μετὰ πολλῶν ὀνειροπολημάτων καὶ δεισιδαιμονιῶν διέμειναν ἐπὶ πολὺ παρὰ τοῖς Δρούσοις τοῦ Λιβάνου, ὧν τινες εἰσέτι τιμῶσι τὸν Ἰσμαηλίτην χαλίφην Χακὲμ ὡς ἐνσάρκωσιν τοῦ θεοῦ.

ΙΣΜΑΗΔΟΒΑ, χωρίον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας ΒΑ τῆς Μόσχας. Κάτ. 400. Ἀρχαῖα ἀνάκτορα τῶν Τσάρων.

ΙΣΜΑΡΙΣ, λίμνη ἐν Θρᾴκῃ κειμένη μεταξὺ Μαρωνείας καὶ Στρόμης, μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου.

ΙΣΜΑΡΟΣ, πόλις τῆς Θρᾴκης κειμένη ἐπὶ τῆς χώρας τῶν Κικόνων παρὰ τὴν Μαρώνειαν, περίφημος διὰ τὸν ἐξαίρετον καὶ ἀριμὸν αὐτῆς οἶνον.

ΙΣΜΑΡΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἀστακοῦ, Θηβαῖος φονεύσας τὸν Ἱππομέδοντα κατὰ τὸν πόλεμον τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας.

ΙΣΜΗΝΗ, θυγάτηρ τοῦ Ἀσωποῦ καὶ σύζυγος τοῦ Ἄργου Πανόπτου, ἐξ οὗ ἐγέννησε τὸν Ἴασον καὶ τὴν Ἰώ.

Ἰσμήνη, ἡ τῶν τεσσάρων τέκνων τοῦ Οἰδίποδος καὶ τῆς μητρός του Ἰοκάστης, καταδικασθεῖσα εἰς θάνατον ὑπὸ τοῦ Κρέοντος ὡς ἀποδοῦσα καὶ αὐτὴ τὰς νομίμους τιμὰς εἰς τὸν νεκρὸν τοῦ ἀδελφοῦ της Πολυνείκους.

ΙΣΜΗΝΙΑΣ, περίφημος αὐλητὴς ἐκ Θήβης, πόλεως τῆς Βοιωτίας.

Ἰσμηνίας, εἷς τῶν ἐν Θήβαις ἐπισήμων καὶ ἰσχυροτέρων πολιτῶν, ζῶν κατὰ τὸν Δ' π. Χ. αἰῶνα. Ἀρχηγὸς τῆς δημοκρατικῆς φατρίας ἐν Θήβαις, κατεδικάσθη εἰς θάνατον ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν, διότι οὗτοι ἐκυρίευσαν δι' ἁπάτης τὴν Καδμείαν. Ἐλέγετο ὅτι ἔλαβε χρήματα μετ' ἄλλων Θηβαίων παρὰ τοῦ Ἀρταξέρξου, βασιλέως τῶν Περσῶν, ὅπως ἐγείρῃ τὸν κατὰ τῆς Σπάρτης πόλεμον.

Ἰσμηνίας. Ἕλλην συγγραφεύς, γράψας κατὰ Πλίνιον περὶ λίθων.

ΙΣΜΗΝΙΟΣ ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος κληθέντος οὕτω ἀπὸ τοῦ ναοῦ, ὃν εἶχεν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἰσμηνοῦ παρὰ τὰς Θήβας. Ἐν τῷ ναῷ τούτῳ ἐξελέγετο ὡς ἱερεὺς ἐκ τῶν ὡραιοτέρων νεανιῶν τῶν Θηβῶν καλούμενος Δαφνηφόρος.

ΙΣΜΗΝΙΟΣ, λίμνη ἐν Βοιωτίᾳ παρὰ τὰς Θήβας, ἀφ' οὗ ἐκαινοτόμησε τὸ Ἰσμήνιον Ἀπόλλωνος.

Ἰσμήνιος, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ὠκεανίδος νύμφης Μελίας, ἐξ οὗ ἐγεννήθη ὁ ἐν Βοιωτίᾳ Ἴσμηνὸς ποταμὸς πρότερον Λάδων καλούμενος.

ΙΣΜΗΝΟΔΩΡΑ, αὐλήτρια ἐκ Βοιωτίας μνημονευομένη παρὰ Λουκιανῷ.

ΙΣΜΗΝΟΔΩΡΟΣ, Θηβαῖος μνημονευόμενος παρὰ Λουκιανῷ.

ΙΣΜΗΝΟΣ, ποταμὸς τῆς Βοιωτίας, πηγάζων πρὸς Β τῶν Θηβῶν, ῥέων παρὰ τὰς Θήβας, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν λίμνην Ἁλύκην. Πρότερον ἐκαλεῖτο Λάδων.

ΙΣΜΗΝΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἀσωποῦ καὶ τῆς Μετόπης, ποτάμιος θεὸς ἐν Βοιωτίᾳ.

ΙΣΜΗΝΟΣ, ὁ πρεσβύτερος τῶν υἱῶν τοῦ Ἀμφίσου καὶ τῆς Νιόβης. Τοξευθεὶς καὶ οὗτος μετὰ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν του ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἔπεσεν εἰς τὸν Λάδοντα ἢ Κάδμον ποταμόν, ὅστις ἐξ αὐτοῦ, ὡς λέγεται, ὠνομάσθη Ἰσμηνός.

ΙΣΜΙΑ, ἡ ΙΣΝΙΚΜΙΑ, ἴδε ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ.

ΙΣΜΙΡ, ἴδε ΣΜΥΡΝΗ.

ΙΣΝΑΔΑΟΖ, πόλις τῆς Ἱσπανίας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Γρενάδης, 19 χιλιάμ. ΒΑ τῆς πόλεως ταύτης. Κάτ. 3300.

ΙΣΝΑΡΔ (Ἀχιλλεὺς Νικόλαος), οἰκονομολόγος γάλλος, ἀποθ. τῷ 1803. Ἀρχιμηχανικὸς ἐπὶ τῆς ὁδοποιΐας καὶ γεφυροποιΐας προσελήφθη τῷ 1797 εἰς τὸ Τριβουνάτον, ἐν ᾧ ἐχρησίμευσεν εἰς πολλὰ οἰκονομικὰ ζητήματα. Ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ συνεδρίου τούτου τῷ 1802. Συνέταξε διάφορα συγγράμματα οἰκονομολογικὰ καὶ πολιτικά.

Ἰσνὰρδ (Μαξιμῖνος), γάλλος δημοκράτης, γενν. τῷ 1751, ἀποθ. τῷ 1830. Υἱὸς πλουσίου κτηματίου καὶ σπουδάσας καλῶς, παρεδέξατο μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπαναστάσεως συμφωνούσας πρὸς τὸ ζωηρὸν αὐτοῦ πνεῦμα καὶ τὴν ἐξημμένην φαντασίαν του. Ἐκλεγεὶς μέλος εἰς τὴν Νομοθετικὴν συνέλευσιν καὶ ὕστερον εἰς τὴν Συμβατικήν, διεκρίθη ἐπὶ τοῦ βήματος διὰ τὸν ὁρμητικὸν αὐτοῦ χαρακτῆρα. Δεινὸς ῥήτωρ περιέπλεξε πολλάκις τοὺς Γιρονδίνους διὰ τῆς ἀκαταλογίστου ἀφροσύνης καὶ ἀπρονοησίας του, ἐνήργησε τὴν σύστασιν τῆς ἐπὶ τῆς δημοσίου σωτηρίας Ἐπιτροπῆς, ἐψήφισε τὸν ἄνευ ἀναβολῆς θάνατον Λουδοβίκου τοῦ ΙΣΤ' καὶ προγραφεὶς ὡς Γιρονδῖνος ἐτέθη ἐκτὸς τοῦ νόμου κατὰ ὀκτώβριον τοῦ 1793. Κρυφθεὶς ἀνεφάνη μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Ῥοβεσπιέρρου καὶ ἀποσταλεὶς εἰς τὴν Μεσημβρινὴν Γαλλίαν προεκάλεσεν αἱματηρὰς σκηνὰς κατὰ τῶν ὀπαδῶν τῆς τρομοκρατίας. Ἐξελθὼν ἐκ τοῦ Συμβουλίου τῶν Πεντακοσίων τῷ 1797 κατέλαβε διπλωματικὴν θέσιν καὶ ἀπέβη θρῆσκος, ἂν ἤρξατο ἐμπαίζων κατὰ τῶν ἱερέων καὶ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Ψηφιοποίηση: Ελληνική Αρχαιολογική Εταιρεία (Ε.Α.Ε.)

τῆς θρησκείας. Ἀποσυρθεὶς ἐκ τοῦ δημοσίου βίου, ἐπεδόθη εἰς φιλοσοφικὰς μελέτας καὶ ἰδίως περὶ ἀθανασίας ψυχῆς. Ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ δημοσιευθέντων συγγραμμάτων ἀναζητεῖται φυλλάδιον ἐπιγραφόμενον Proscription d'Isnard, 1795 εἰς 8ον, ἐν ᾧ περιγράφει ζωηρῶς τὴν τυραννίαν τοῦ Ῥοβεσπιέρρου καὶ τοῦ Δήμου τῶν Παρισίων, προσέτι ἕτερον αὐτοῦ σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον Dithyrambe sur l'immortalité de l' âme 1805.

ΙΣΝΙΚ, ἴδε ΝΙΚΑΙΑ.

ΙΣΝΙΚΜΙΔ, ἴδ. ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ.

ΙΣΝΥ, πόλις τῆς Βυττεμβέργης εἰς 19 χιλιάμ. πρὸς Α τῆς Βέγγεν. Κάτ. 2 χιλ. Ἐργοστάσια ὑφασμάτων καὶ νημάτων βαμβακερῶν· χυτήρια σιδήρου, ὑελοποιεῖα. Αὐτοκρατορικὴ πόλις τῷ 1365.

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ, περίφημος ῥήτωρ ἀθηναῖος, υἱὸς Θεοδώρου, γενν. τῷ 436 π. Χ, ἀποθ τῷ 338. „Ὁ πατὴρ αὐτοῦ πλούσιος κατασκευαστὴς μουσικῶν ὀργάνων ἔσχε τὴν δέουσαν μέριμναν, ὅπως ἡ ἐκπαίδευσις αὐτοῦ γείνῃ ἔξοχος. Ἔσχε διδασκάλους τοὺς ἐπισημοτέρους σοφιστὰς τῆς ἐποχῆς του, Τισίαν, Γοργίαν, Πρόδικον καὶ ἐτελειοποίησε τὰς γνώσεις του ἐν τοῖς διαλέξεσι μετὰ τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Θηραμένους. Ἴσως ἤθελεν ἐπιδοθῇ εἰς τὰ πολιτικά, ἐὰν ἀδύνατος κρᾶσις καὶ ἀκατάβλητος δειλία δὲν παρεκώλυον αὐτὸν τοῦ νὰ παρουσιάζηται εἰς τὸν λαόν. Ἐν τούτοις δὲν ἀπηρνήθη τὴν δόξαν τῆς ῥητορικῆς καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἀναπτύξῃ διὰ μαθημάτων καὶ συγγραμμάτων τὴν τέχνην, ἣν δὲν ἠδύνατο νὰ μετέλθῃ. Κατά τινας διηγήσεις ἀφιερώθη εἰς τὴν διδασκαλίαν ὅπως ἀναπτήσηται τὴν περιουσίαν του, ἀπωλεσθεῖσαν κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον. Ἵδρυσε κατ' ἀρχὰς σχολὴν ῥητορικῆς ἐν τῇ νήσῳ Χίῳ. Ἡ ἐπιτυχία του δὲν ἤργησεν ἀμέσως, καθ' ὅσον μόνον ἐννέα μαθητὰς ἠρίθμει κατ' ἀρχάς. Ὅτε ὅμως μετεβίβασε τὴν σχολήν του εἰς Ἀθήνας ἕβδομον πανταχόθεν τῆς Ἑλλάδος μαθηταὶ, ἀριθμούμενοι μέχρι τῶν 100, καὶ πληρώνοντες ἕκαστος ἀνὰ χιλίας δραχμὰς (960 φρ.). Ἕνεκα τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς ἐπισημότητος τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰσοκράτους, ὁ Κικέρων λέγει ὅτι ὁ οἶκος τοῦ Ἰσοκράτους ἦν ἐκπαιδευτήριον ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὅτι ἐκ τῆς τοῦ Ἰσοκράτους Σχολῆς, ὡς ἐκ τοῦ Δουρείου Ἵππου, ἐξεπήδησαν ἄνδρες ὧν οἱ μὲν ἐξύλωσαν τὴν ἐκ τῆς μαχῆς ἐπιδέξιον δόξαν, οἱ δὲ ἐπεζήτησαν τὴν ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης διάκρισιν. Μεταξὺ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰσοκράτους ἀριθμοῦνται Τιμόθεος, υἱὸς τοῦ Κόνωνος, Ξενοφῶν, Θεόπομπος ὁ Χῖος, Ἔφορος ὁ Κυμαῖος, ὁ τραγικὸς ποιητὴς Ἀσκληπιάδης, Θεοδέκτης ὁ ἐκ Φασήλιδος, Λεωδάμας, Λάκριτος, προσέτι ὁ Ὑπερίδης καὶ ὁ Ἰσαῖος. Διισχυρίζονται ὅτι καὶ ὁ Δημοσθένης ἐπεθύμει νὰ καταταχθῇ μεταξὺ τῶν μαθητῶν του, ἀλλὰ δὲν ἐπέτρεψαν τοῦτο τὰ οἰκονομικά του· ὁ Πλούταρχος ὅμως διαβεβαιοῖ ὅτι ὁ Ἰσοκράτης δὲν ἐλάμβανε δίδακτρα παρὰ τῶν ἀθηναίων νεανιῶν. Ἐκτὸς τῶν ἐκ τῆς διδασκαλίας ὠφελημάτων ὁ Ἰσοκράτης ἐκέρδιζε προσέτι γράφων συνθέσεις διὰ πλουσίους· μόνον διὰ τὸν Πρὸς Νικοκλέα λόγον ἔλαβεν ἀμοιβὴν 20 ταλάντων (115,200 φρ.). Ἀποκτήσας οὕτω μεγίστην περιουσίαν, πολλάκις ἐπετράπη τριηραρχίαν, ἥτις ἕνεκα τῆς δαπάνης μόνον εἰς πλουσίους ἀνετίθετο. Ὁ Ἰσοκράτης προσπαθήσας νὰ ἱδρύσῃ τὴν ῥητορικὴν ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς ἠθικῆς, ἀπεμακρύνθη κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο ἀπὸ τῶν σοφιστῶν, ἀποβλεπόντων μόνον εἰς τὴν τέχνην καθ' ἑαυτήν, ἀδιαφορούντων δὲ εἰς τὴν ἠθικὴν βάσιν, ἐνῷ προσήγγιζεν αὐτοὺς διὰ τῆς περιφρονήσεως καὶ τῆς ἀγνοίας τοῦ πραγματικοῦ βίου, οὐδόλως ἐν ταῖς λαμπραῖς θεωρείαις του λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὰς περιστάσεις, ἐν αἷς εὑρίσκοντο αἱ Ἀθῆναι καὶ ὁλόκληρος ἡ Ἑλλάς. Μετὰ εὐπιστίας, ἥτις ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ἀξιοκατάκριτος, ἐὰν δὲν ἦτο εἰλικρινής, ἐξεθείαζε τὴν πολιτικὴν τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλίππου, καὶ διεβεβαίου, ὅτι δὲν ἠπείλει αὐτὴ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος. Ὅτε τὰ γεγονότα ἀπέδειξαν τὸ ἐναντίον, ὁ Ἰσοκράτης ἐξήγνισεν εὐγενῶς τὴν ἀπάτην του, μὴ θελήσας νὰ ἐπιζήσῃ εἰς τὸν θρίαμβον πολιτικῆς, ἣν ὑπηρέτησε χωρὶς νὰ προΐδῃ τὰς συνεπείας, ἀποθανὼν ἑκουσίως ἐξ ἀσιτίας μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην. Νέος ὢν ὁ Ἰσοκράτης ἔσχεν ἐρωμένας· προκεχωρηκὼς τὴν ἡλικίαν ἐνυμφεύθη τὴν Πληθάνην χήραν τοῦ σοφιστοῦ Ἱππίου, ἧς υἱοθέτησε τὸν νεώτατον υἱὸν Ἀφαρέα.—Οἱ ἀλεξανδρινοὶ κριτικοὶ ὥριζον διὰ τὸν Ἰσοκράτην τετάρτην θέσιν ἐν τῷ κανόνι τῶν ἑλλήνων ῥητόρων. Ἡ ἐκτίμησις τῶν προτερημάτων του μαρτυρεῖται ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπομνηματιστῶν του, ἐν οἷς διακρίνονται Φιλόνικος, Ἱερώνυμος ὁ Ῥόδιος, Κλεοχάρης, Δίδυμος καὶ ἄλλοι· ὁ Ἕρμιππος δὲ συνέταξε καὶ ἴδιον περὶ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰσοκράτους σύγγραμμα. Τὰ συγγράμματα ταῦτα ἀπωλέσθησαν, μόνον δὲ χωρία τινὰ Διονυσίου τοῦ Ἁλικαρνασσέως ἀποτελοῦσι τὴν σωζομένην ἑλληνικὴν κριτικὴν ἐπὶ τοῦ διδασκάλου τούτου τῆς ἀττικῆς ῥητορικῆς. Ἐκ τῶν

ἀπεχώριζε τὸν Ἰσοκράτην ἀπ᾽ ὀ τῆς ἐποχῆς του καὶ ἔκρινε περὶ τῆς ἱκανότητός του ὑπὸ ἔποψιν γενικὴν μὴ ἀποβλέκων εἰς τὰς περὶ στάσεις ἠδύνατο νὰ κρίνῃ αὐτὸν σοβαρῶς. Ἡ ἀνάγνωσις τῶν λόγων του ἐλαχίστην ἤθελε προξενήσει τέρψιν, καθ᾽ ὅσον ἀφ᾽ ἑνὸς μὲν ἀδύνατον νὰ ἀνεύρῃ τις τὰς λεπτότητας τοῦ ὕφους, κλίνοντος εἰς ἐπίδειξιν μᾶλλον ἢ εἰς φυσικὴν καλλονήν, ἀφ᾽ ἑτέρου δὲ καὶ μονοτονία τις φαίνεται εἰς τὰς περιόδους του προχωρούσας ἁρμονικῶς ἄνευ διακοπῆς, εἰς δὲ τὰς ἰδίας δὲν παρουσιάζεται ἡ ἀπαιτουμένη ὀρθότης. Καὶ αὐτοὶ οἱ ἀρχαῖοι μετ᾽ ἐπιφυλάξεως ἐθαύμαζον τὸν Ἰσοκράτην, ὡς ὁ Κικέρων, ὁ Κιντιλιανὸς καὶ αὐτὸς ὁ Διονύσιος. Ἐν τούτοις ἐάν τις ἀποβλέψῃ εἰς τὴν ἐποχήν, τὰ συγγράμματα τοῦ Ἰσοκράτους ἔχουσι μεγίστην ἀξίαν. Ὁ Διονύσιος ἐπιμένει ἰδίως εἰς τὴν ἠθικὴν ἀξίαν αὐτῶν, εἰς τὸν ζωηρὸν ἔρωτα τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τῆς ἀρετῆς. Ἀναλύων τοὺς κυριωτέρους τῶν λόγων, δεικνύει ὅτι ἅπαντες σκοπὸν προτίθενται νὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς τὰς πόλεις, τοὺς ἡγεμόνας, τοὺς ἰδιώτας αἰσθήματα τιμῆς, καλῆς πίστεως, ἐπιεικείας, ἰσότητος, φιλοπατρίας, ζήλου πρὸς διατήρησιν τῆς ἐλευθερίας, σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἱερότητα τοῦ ὅρκου καὶ τῶν συνθηκῶν, καὶ συνίστησιν αὐτοὺς εἰς τὴν προσοχὴν καὶ τὴν σπουδὴν τῶν ἡγεμόνων καὶ τῶν ἀρχόντων ὡς βιβλία περιέχοντα πάσας τὰς ἀρχὰς τῆς ὑγιοῦς καὶ ἀληθοῦς πολιτικῆς. Ἡ κυριωτέρα ἀποστολὴ τοῦ Ἰσοκράτους εἶναι ἡ μόρφωσις τοῦ πεζοῦ λόγου, καθ᾽ ὃν προεμήθευσεν εἰς τοὺς μετ᾽ αὐτὸν ἱστορικοὺς καὶ ῥήτορας ὄργανον καταλληλότατον εἰς τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα καὶ ἄμεμπτα παραδείγματα ὕφους καθαροῦ καὶ ἁρμονικοῦ. Κατά τινα τῶν νεωτέρων σοφῶν ὁ Ἰσοκράτης εἶναι ὁ καθαρώτερος μαργαρίτης τῆς ἀττικῆς γλώσσης. Ἡ ἀρχαιότης κατέχει 60 λόγους φερομένους ἐπ᾽ ὀνόματι τοῦ Ἰσοκράτους, ἀλλ᾽ ὁ Κενδάλιος ῥήτωρ ἐπὶ Αὐγούστου μόνον 28 ἐξ αὐτῶν ἀνεγνώριζε γνησίους. Οἱ μέχρις ἡμῶν διασωθέντες λόγοι εἶναι 21, ἅπαντες θεωρούμενοι γνήσιοι ἐκτὸς τοῦ πρὸς Δημόνικον διαφιλονεικουμένου ὑπό τινων κριτικῶν. Ἰδοὺ ὁ κατάλογος αὐτῶν: Πρὸς Δημόνικον, Πρὸς Νικοκλέα, Νικοκλῆς, Πανηγυρικὸς, Φίλιππος, Ἀρχίδαμος, Ἀρεοπαγητικὸς, Περὶ Εἰρήνης, Εὐαγόρας, Ἑλένη, Βουσίρις, Παναθηναϊκὸς, Κατὰ τῶν Σοφιστῶν, Πλαταϊκὸς, Περὶ Ἀντιδόσεως, Περὶ τοῦ Ζεύγους, Τραπεζιτικὸς, Πρὸς Καλλίμαχον, Δημητριακὸς, Κατὰ Λοχίτου, Πρὸς Εὐθύνουν. Ἐκ τῶν λόγων τούτων ὀκτὼ εἶναι δικανικοὶ συνταχθέντες ὅπως ἀπαγγελθῶσιν ὑπ᾽ ἄλλων ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου. Σώζονται προσέτι καὶ 10 ἐπιστολαὶ τοῦ Ἰσοκράτους φέρουσαι τὰς ἑπομένας ἐπιγραφὰς Διονυσίῳ, Φιλίππῳ, Φιλίππῳ, Ἀντιπάτρῳ, Ἀλεξάνδρῳ, Τοῖς Ἰάσονος παισὶν, Τιμοθέῳ, Τοῖς Μυτιληναίων ἄρχουσιν, Ἀρχιδάμῳ, Διονυσίῳ. Αὗται ἐκτὸς τῆς τελευταίας θεωροῦνται γνήσιαι. Πολυτιμότατον τοῦ Ἰσοκράτους σύγγραμμα, δυστυχῶς ἀπολεσθὲν, εἶναι «Τέχνη ῥητορικὴ», ἧς μικρά τινα ἀποσπάσματα διεσπαρμένα παρὰ διαφόροις συγγραφεῦσι διεσώθησαν. Οἱ λόγοι τοῦ Ἰσοκράτους κατεχωρήθησαν εἰς τὰς διαφόρους συλλογὰς τῶν ἑλλήνων ῥητόρων ἀπὸ τοῦ Ἄλδου μέχρι τοῦ Διδότου. Ἡ πρώτη ἰδιαιτέρα ἔκδοσις εἶναι ἡ Δημητρίου τοῦ Χαλκοκονδύλου ἐν Μεδιολάνοις 1493 εἰς φύλλον· ταύτην ἠκολούθησαν πολλαὶ ἄλλαι, ἰδίως ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἄλδου· ἡ τοῦ Βολφίου ἐν Βασιλείᾳ, 1553, εἰς 8ον ὑπερέβη τὰς προηγουμένας καὶ ἐχρησίμευσεν ὡς βάσις εἰς τὰς ἑπομένας. Ἐκ τῶν νεωτέρων ἐκδόσεων σημειοῦμαι ἡ τοῦ Langue ἐν Ἄλλῃ 1803 εἰς 8ον, ἡ τοῦ Κοραῆ, ἐν Παρισίοις 1807, εἰς 2 τόμους εἰς 8ον, τοῦ Δόβσων ἐν Λονδίνῳ, 1828, εἰς 2 τόμους, εἰς 8ον καὶ ἡ τοῦ Baiter καὶ Sauppe ἐν Ζυρίχῃ 1839, τόμ. 2 εἰς 12ον.

Ἰσοκράτης ὁ Ἀπολλωνιάτης, ῥήτωρ Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν Δ᾽ πρ. Χ αἰῶνα. Συνεχῶς συγχέεται μετὰ τοῦ προηγουμένου, οὗ τινος ὑπῆρξε μαθητής. Φαίνεται ὅτι ἀπέκτησε μεγίστην φήμην ῥήτορος, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς συμμετοχῆς αὐτοῦ εἰς τὸν διαγωνισμὸν, τὸν συστάντα ὑπὸ τῆς Ἀρτεμισίας διὰ τὸ ἐπιτάφιον ἐγκώμιον τοῦ συζύγου αὐτῆς Μαυσόλου τῷ 352. Ὁ Σουΐδας μνημονεύει τῶν ἐπιγραφῶν πέντε αὐτοῦ λόγων, ἐξ ὧν ὅμως οὐδὲν διεσώθη. Κριτικοί τινες εἰς αὐτὸν ἀποδίδουσι τὸ σύγγραμμα «Τέχνη ῥητορικὴ», γενικῶς ἀποδιδόμενον εἰς τὸν Ἀθηναῖον Ἰσοκράτην.

ΙΣΟΚΡΑΤΙΑ, μία τῶν ἐπισημοτέρων Ἀμαζόνων, φονευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους.

ΙΣΟΔΑ, πόλις τῆς Αὐστρίας, 42 χιλιάμετρ. ΒΔ τοῦ Πισίνου ἐπὶ τοῦ κόλπου τῆς Τεργέστης. Κάτ. 3100. Κάλλιστος οἶνος. Λουτρὰ θειοῦχα.

Ἰσόλα, πόλ. τῆς Ἰταλίας, 40 χιλιάμετρ. Α τοῦ Κανταζέρου. Κάτ. 1400. Ἐπισκοπή.

Ἰσόλα Γρόσσα, λατ. Scardona, νῆσος τῆς Αὐστρίας ἐν τῷ Ἀδριατικῷ ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Δαλματίας ΝΔ τῆς Ζάρας, 44 χιλιάμ. ἐπὶ 3. Κάτ. 12 χιλ. πρωτεύουσα Σίλη. Γόνιμος εἰς οἶνους, ἔλαια, σῦκα κτλ. Ὀνομάζεται καὶ Ἄρβα.

Ἰσόλα δὶ Σκάλα, πόλις τῆς Ἰτα-

λίας ἐν Βενετίᾳ, 18 χιλιάμ. πρὸς Ν τῆς Βερώνης. Κάτ. 2600.

Ἰσολαδὶ Σόρα, πόλις τῆς Ἰταλίας, 7 χιλιάμ. ΝΔ τῆς Σόρας ἐπὶ νήσου τοῦ Γαριλιάνου σχηματιζόντος αὐτόθι λαμπρὸν τὴν θέαν καταρράκτας. Κάτ. 4800. Ἐριοῦχα.

ΙΣΟΔΑΝΙ (Ἰάκωβος), νομικὸς καὶ καρδινάλιος Ἰταλὸς, γενν. ἐν Βολωνίᾳ καὶ ἀποθ. ἐν Μεδιολάνοις τῷ 1431. Ἔχαιρε μεγίστην φήμην σοφοῦ γινώσκοντος κάλλιστα τὸ πολιτικὸν καὶ κανονικὸν δίκαιον, ὅτε ἀποθανούσης τῆς συζύγου του ἀπεφάσισε νὰ ἐνδυθῇ τὸ μοναχικὸν σχῆμα. Τάχιστα διακριθεὶς καὶ διαφόρους ἐπισήμους θέσεις καταλαβὼν προεβιβάσθη τῷ 1414 καρδινάλιος ὑπὸ τοῦ πάπα Ἰωάννου ΙΓ', ὅστις κατέλιπεν αὐτὸν ἐπίτροπον ἐν Ῥώμῃ. Αἰχμαλωτισθεὶς ἐκεῖ ὑπὸ τῶν στρατευμάτων τοῦ Λαδισλάου, βασιλέως τῆς Νεαπόλεως, ἀπηλλάγη τῇ μεσολαβήσει τοῦ Ἰακώβου Σφόρκα καὶ τοῦ Βισκόντι, ὅστις διώρισεν αὐτὸν διοικητὴν Γενούης. Ὁ Ἰσολάνι κατέλιπε Consilia καὶ ἄλλα νομικὰ συγγράμματα.

Ἰσολάνι (Ἰσίδωρος), θεολόγος Ἰταλὸς, γενν. ἐν Μεδιολάνοις τῷ 1480, ἀποθ. τῷ 1550. Ἀνετράφη ἔν τινι μονῇ τῶν Δομινικανῶν, καὶ κατετάχθη εἰς τὸ τάγμα αὐτῶν. Κατέσχεν ὕστερον πολλὰς ἕδρας τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς θεολογίας ἐν τοῖς λομβαρδικοῖς σχολείοις τοῦ τάγματός του. Προστατευθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φραγκίσκου Α' ἀφιέρωσεν αὐτῷ ἓν τῶν συγγραμμάτων του. Διεκρίθη εἰς τὸν κατὰ Λουθήρου ἀγῶνα γράψας κατὰ τοῦ νεωτεριστοῦ τούτου πλεῖστα συγγράμματα ἀπολεσθέντα ἢ λησμονηθέντα ἤδη, τότε ὅμως προσελκύσαντα τὴν προσοχὴν τοῦ δημοσίου καὶ χρησιμεύσαντα οὕτω νὰ ἀποκτήσῃ φήμην ἐπὶ σοφίᾳ καὶ εὐσεβείᾳ.

ΙΣΟΔΟΧΟΣ, πατὴρ τοῦ Ἀθηναίου στρατηγοῦ Πασθοῦρου, μνημονευόμενος παρὰ Θουκυδίδῃ καὶ Πλάτωνι.

ΙΣΟΝΖΟ, λατ. Isontius, ποταμὸς τῆς Αὐστρίας ἐν τοῖς Μαθορίοις, πηγάζων ἐπὶ τοῦ ὄρους Τώργλουου καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον τῆς Τεργέστης μετὰ ῥοῦν 130 χιλιαμ.

ΙΣΟΣ, νόθος υἱὸς τοῦ Πριάμου, αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, ἐξαγορασθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του καὶ φονευθεὶς ὕστερον ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος.

ΙΣΟΣ, πόλις μικρὰ τῆς Βοιωτίας κειμένη παρὰ τὴν Ἀνθηδόνα, καὶ μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Στράβωνος.

ΙΣΠΑΛΑ ΦΕΚΕΝΙΑ, Hispala Fecenia, ἑταίρα ῥωμαία, ζῶσα κατὰ τὸν Β' π. Χ. αἰῶνα. Δούλη ἐκ γενετῆς, ὕστερον ἀπελεύθερος, ἦν τῷ 186 ἐρωμένη νεανίου τινὸς καλουμένου Ἐβούτιου, κατοικοῦντος ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ τοῦ Ἀβεντίνου ὄρους. Ἐπειδὴ ὁ ἐραστὴς αὐτῆς ἔμελλε νὰ γείνῃ μέλος τῆς ἑταιρίας, ἥτις ἐώρταζε τὰ Βακχανάλια μυστήρια, ἐν οἷς ἐτελοῦντο τὰ αἴσχιστα, αὕτη γινώσκουσα ἐκ πείρας ὁποῖαι ἀσέλγειαι καὶ ὁποῖα ἐγκλήματα ἐτελοῦντο κατὰ τὰς μυστικὰς συναθροίσεις τῶν μελῶν τῆς ἑταιρίας ταύτης, κατηγγειλεν αὐτὰ εἰς τὸν ἐραστήν της, ὅστις μετά τινας ἐνδοιασμοὺς εἰδοποίησε τὸν ὕπατον Σπ. Ποστούμιον Ἀλβῖνον. Συνεπείᾳ τούτου ἐλήφθησαν αὐστηρότατα μέτρα κατὰ τῆς Ἑταιρίας· μετὰ δὲ τὴν καταστροφὴν τῆς ἀποτροπαίου ἐκείνης ἑταιρίας ἡ Ἱσπάλα ἀντημείφθη διὰ 100 χιλιάδων σεστερίων καὶ ἀπέκτησε τὸ δικαίωμα ῥωμαίας δεσποίνης ἐλευθέρας ἐκ γενετῆς.

ΙΣΠΑΛΙΣ, πόλις τῆς Βαιτικῆς παρὰ τοῖς Τουρδιτανοῖς ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Βαίτιδος. Φαίνεται ὅτι ἱδρύθη ὑπὸ τῶν Φοινίκων· ἡ μυθολογία ἀπέθετεν ἱδρυτὴν αὐτῆς τὸν Ἡρακλῆν. Σήμερον καλεῖται ΣΕΒΙΛΗ (ἴδ. τὴν λέξιν).

ΙΣΠΑΝΙΑ, κράτος τῆς μεσημβρινῆς Εὐρώπης περιλαμβάνον τὸ πλεῖστον τῆς ἰβηρικῆς ἢ Ἱσπανικῆς χερσονήσου κείμενον μεταξὺ 36ο 0' 30'' καὶ 43ο 46' βορ. πλάτ. καὶ μεταξὺ 1ο ἀνατ. μήκ. καὶ 11ο 36' δυτ. μήκ. καὶ ὁριζόμενον πρὸς Β ὑπὸ τῶν Πυρηναίων, τῆς Βιδασσόας καὶ τοῦ κόλπου τῆς Βισκαυΐας ἢ Γασκωνικοῦ, πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ καὶ τῆς Πορτογαλλίας, πρὸς Ν ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, τοῦ πορθμοῦ τοῦ Γιβραλτὰρ καὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, πρὸς Α ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης. Πρωτεύουσα Μαδρίτη. Ἐπιφ. 507,036 τετραγωνικῶν χιλιαμ. περιλαμβανομένων καὶ τῶν Βαλεαρίδων νήσων καὶ τῶν Καναρίων. Ἔκτασις ἐκ Β πρὸς Ν μεταξὺ τῆς παραλίας τῶν Ἀστουριῶν καὶ τοῦ Γιβραλτὰρ 800 χιλιάμ. καὶ ἐξ Α πρὸς Δ μεταξὺ τοῦ ἀκρωτηρίου Κρέους καὶ τοῦ Φινιστερίου ἀκρωτηρίου 960. Πληθυσμὸς κατὰ τὸ 1870 ἔτος 16,835,506. Ἡ διανομὴ τῶν κατοίκων ἐπὶ τῆς Ἱσπανικῆς χώρας παρουσιάζει μεγίστην διαφοράν· ἐνῷ εἰς παραλίας τινὰς οἱ κάτοικοι εἶναι τοσοῦτον ἀραιωμένοι ὅσον καὶ ἐν Ῥωσσίᾳ, εἰς ἄλλας εἶναι τοσοῦτον πεπυκνωμένοι ὅσον καὶ ἐν τοῖς πολυπληθεστέροις γειτονικοῖς κράτεσι π. χ. ἐν Γιοΐδαδ Ῥεάλ ἡ πυκνότης τῶν κατοίκων εἶναι 43 κατὰ τετρ. χιλιάμ. ἐν Ποντεβέδρᾳ δὲ 104. Ἐπὶ τῆς ῥωμαϊκῆς κυριαρχίας ἐλογίζοντο οἱ κάτοικοι ἁπάσης τῆς χερσονήσου περὶ τὰ 40 ἑκατομμύρια, ἐπὶ δὲ τῶν Βισιγόθων

καὶ Μαύρων εἰς 30· ἀλλὰ κατὰ τοὺς νεωτέρους αἰῶνας ὁ πληθυσμὸς ἠλαττώθη καταπληκτικῶς· κατ' ἐπισήμους ἐκθέσεις τοῦ 1778 ὑπελογίζοντο τότε ἐν Ἱσπανίᾳ 1614 κῶμαι ἐγκαταλελειμμέναι. Κατὰ τὰς ἐπισήμους στατιστικὰς τοῦ 1857 ὑπάρχουσιν ἐν Ἱσπανίᾳ 148 ἄστεα (ciudates), 4716 κωμοπόλεις (villas), 6627 κῶμαι καὶ 14375 χωρία. Ἡ Ἱσπανία σχηματίζει ἀχανῆ λίαν ὑψηλὴν πεδιάδα, ἐφ' ἧς ὑπάρχουσι πολλαὶ σειραὶ ὀρέων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γυμνῶν καὶ ἀδένδρων. Αἱ σειραὶ αὗται εἶναι· Α' Τὰ Πυρηναῖα χωρίζοντα αὐτὴν ἀπὸ τῆς Γαλλίας πρὸς τὰ ΒΑ καὶ ἐκτεινόμενα πρὸς Δ κατὰ μῆκος τοῦ κόλπου τῆς Βισκαΐας διὰ τῆς Γαλικίας καὶ τῶν Ἀστουριῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα Κανταβρηγικὰ (1300—2000 μέτρ.). Β' τὰ Ἰβηρικὰ ὄρη, διευθυνόμενα ἐκ Β πρὸς Ν, διαχωρίζοντα τὴν χώραν εἰς δύο πλευρὰς τὴν ἀνατολικὴν ἢ τῆς Μεσογείου καὶ τὴν δυτικὴν ἢ τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Ἀπὸ τῶν Ἰβηρικῶν ὀρίων ἀποσπῶνται πρὸς Δ πολλοὶ κλάδοι, ἡ καρπετανο-βετονικὴ σειρὰ μεταξὺ Δουρίου καὶ Τάγου περιλαμβάνουσα τὰς Σιέρρας Ἀϋλῶνος, Γουαδαρράμας (2300—2700 μέτρ.), Ἀβίλας, Γρέδου, Φραγκίας καὶ Δάτας, ἡ Λουσιτανικὴ, ἡ Ἐρατο-ερμανικὴ σειρὰ μεταξὺ Τάγου καὶ Γουαδιάνας, σχηματιζομένη ἐκ τῶν ὀρέων τοῦ Τολέδου καὶ ἐκ τῶν σιερρῶν Γουαδαλούπης καὶ Ἐστραμαδούρης, ἡ σιέρρα Μορένα (1200 μέτρων) μεταξὺ Γουαδιάνας καὶ Γουαδαλκιβίρου, ἡ Βαιτικὴ σειρὰ ἢ σιέρρα Νεβάδα μεταξὺ Γουαδαλκιβίρου καὶ τῆς παραλίας τῆς Μεσογείου. Μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων διακρίνονται ἐπὶ μὲν τοῦ Ἀτλαντικοῦ τὰ ἀκρωτήρια Ὀρτεγάλλη, Φινιστέριον, Τραφαλγὰρ καὶ Ταρίφη, ἐπὶ δὲ τῆς Μεσογείου ἡ αἰχμὴ τῆς Εὐρώπης, τὰ ἀκρωτήρια Γάτα, Πάλος, Ἅγιος Μαρτῖνος, Ἅγιος Σεβαστιανὸς καὶ Κρέους.—Ἡ Ἱσπανία ποτίζεται ὑπὸ τῶν ποταμῶν Βιδασσόας, Νελῶνος, Μίνχου, Δουρίου, Τάγου, Γουαδιάνας καὶ Γουαδαλκιβίρου ἐκβαλλόντων εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν, καὶ ὑπὸ τῶν ποταμῶν Σεγούρας, Ἰουκάρ, Γουαδαλαβιάρου, Ἴβηρος, Λιοβρεγάτου καὶ Τίρου ἐκβαλλόντων εἰς τὴν Μεσόγειον. Οἱ ποταμοὶ οὗτοι ἐν γένει ἐπὶ ἐλαχίστου μέρους εἶσι πλωτοί, ἐὰν εἶναι πολὺ βαθεῖς, ὑπόκεινται εἰς πλημμύρας καὶ ὀλίγον χρησιμεύουσιν εἰς τὴν συγκοινωνίαν. Ἀξιοσημείωτοι λίμναι δὲν ὑπάρχουσι, μόνον ἡ μεγάλη τέναγος καλουμένων Ἀλβουφέρα πρὸς Ν τῆς Βαλένσης, καὶ καταβόθρητης καλουμένος Μὰρ Μένορ πρὸς τὰ ΒΑ τῆς Καρχηδόνος. Ἐπιπολαιότεροι διῶρυχες εἶναι ἡ τῆς Ἀραγωνίας ἢ αὐτοκρατορικὴ διῶρυξ, ἡ τῆς Καστιλίας, τοῦ Μανζανερὶς ἀπὸ Μαδρίτης μέχρις Ἰαράμας, τῆς Μουρκίας ἀπὸ Γουαρδάλου μέχρι Καρχηδόνος, τῆς Ἀλβακέτης ἀπὸ Ἀλβακέτης μέχρις Ἰουκάρου διωρυγεῖσα ἀπὸ τοῦ 1805 μέχρι τοῦ 1808. — Ἡ φύσις ἀποδεικνύεται εὐνοϊκωτάτη διὰ τὴν Ἱσπανίαν. Τὸ κλίμα μόνον πρὸς Ν θερμότατον, πανταχοῦ ἄλλοθι εὔκρατες· ὁ οὐρανὸς γλυκύτατος. Μόνον δύο ἄνεμοι προξενοῦσιν ἀσθενείας· ὁ «γαλίππος» ψυχρὸς καὶ δριμὺς πνέων ἀπ' ἄρκτου καὶ ὁ «σολάνος», ἄνεμος νότιος. Τὸ ἔδαφος ἐν γένει γονιμώτατον, ἔν τισι μέρεσιν εἶναι ἄγονον, παραμελουμένης τῆς τεχνητῆς ἀρδεύσεως. Ἡ ἐλαία, ἡ συκῆ, ἡ ῥοιὰ, ἡ λειμωνιὰ, ἡ πορτοκαλαία, ἡ ἄμπελος, ἡ δάφνη, ἡ συκαμινέα παράγονται ἐν ἀφθονίᾳ· καλλιεργήσιμοι εἶναι ὁ φοῖνιξ, ἡ βανανέα, τὸ σακχαροκάλαμον, ὁ βάμβαξ, ἡ κάνναβις, τὸ λινὸν, τὰ βαφικὰ βότανα. Τὰ ὄρη περικλείουσι πλεῖστα μεταλλεῖα· φαίνονται μὲν ἐξαντληθέντα ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος ἄφθονα κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, εὑρίσκονται ὅμως σίδηρος, κασσίτερος, μόλυβδος, ἀντιμώνιον, ὑδράργυρος, κοβάλτιον, νίτρον, στυπτηρία, χαλκάνθη, θεῖον, κινάβαρις, ἄσφαλτος, γαιάνθρακες, κάλλιστα μάρμαρα, ἀλάβαστρος, γρανίτης, πολύτιμοι λίθοι κτλ. Πάντα τὰ ζῶα τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν ζῶσιν ἐν Ἱσπανίᾳ, καὶ αἱ φυλαὶ τῶν ἵππων, τῶν ἡμιόνων, τῶν αἰγῶν, τῶν μερινῶν προβάτων εἶναι ἰδιαιτέρως ἀξιοσημείωτοι. Ἡ καλλιέργεια τῶν μελισσῶν καὶ τῶν μεταξοσκωλήκων εἶναι σημαντική. Δυστυχῶς ἡ περὶ τὴν ἐκπαίδευσιν ἀμέλεια ἐπιφέρει τὴν ἀθλιότητα, ἐν ᾗ πλέει ἡ Ἱσπανία κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους. Ἐν Ἱσπανίᾳ τὸ πολίτευμα μέχρι τῆς ἐξώσεως τῆς Ἰσαβέλλας ἦν μοναρχία κληρονομική. Ἡ κυβέρνησις ἀνετίθετο εἰς βασιλέα ἢ εἰς βασίλισσαν καὶ εἰς Βουλὰς (Cortès). Ὁ ἡγεμὼν ἦν ἀπαραβίαστος καὶ ἀνεύθυνος, ἐπικυρῶν, δημοσιεύων καὶ ἐκτελῶν τοὺς νόμους, κηρύττων τὸν πόλεμον καὶ συνομολογῶν τὴν εἰρήνην, διευθύνων τὰς διπλωματικὰς σχέσεις, διορίζων τοὺς ὑπαλλήλους, ἀπονέμων τὰς ἀμοιβὰς καὶ τοὺς τιμητικοὺς τίτλους, συγκαλῶν, ἀναβάλλων καὶ διαλύων τὰς Βουλὰς, ἀλλὰ μετὰ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ νὰ συγκαλέσῃ αὐτὰς ἐντὸς τριῶν μηνῶν· ἡ δικαιοσύνη ἀπεδίδετο ἐν ὀνόματι αὐτοῦ. Δὲν ἠδύνατο ἄνευ συγκαταθέσεως τῶν Βουλῶν νὰ παραχωρήσῃ ἢ νὰ ἀνταλλάξῃ μέρος τοῦ ἔθνους, νὰ ἐπιτρέψῃ εἴσοδον ξένων στρατευμάτων εἰς τὴν χώραν, νὰ χορηγήσῃ ἐπικουρίας εἰς ξένον ἔθνος, νὰ ἐπικυρώσῃ συνθήκας ἐπιμαχίας, νὰ παραιτηθῇ τοῦ

ΑΠΟΚΤΗΣΙΣ ΕΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινοβουλευτική Βιβλιοθήκη
(Καρυοφυλλίδου Γ. Γ. Κτήμα)

θρόνου καὶ νὰ συνομολογήσῃ συνοικέσιον· ὁ τελευταῖος ὅρος ἐπεβάλλετο καὶ εἰς τὸν ἐπίδοξον διάδοχον. Αἱ Βουλαὶ συνέκειντο ἐκ τῆς Γερουσίας καὶ τοῦ Συνεδρίου. Ἡ Γερουσία ἐσχηματίζετο ἐκ μελῶν ἀορίστου ἀριθμοῦ ἐκλεγομένων ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος ἐκ τῶν τρὶς ἐκλεγέντων ἀντιπροσώπων ἐν τῷ Συνεδρίῳ καὶ ἐχόντων εἰσόδημα 30 χιλιάδας ῥεαλίων, ἐκ τῶν κτηματιῶν τῶν πληρονόντων ἐτήσιον φόρον ὀκτὼ χιλιάδας ῥεαλίων, ἐκ τῶν ἀνωτέρων διοικητικῶν, διπλωματικῶν, δικαστικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων. Ἡ ὑπηρεσία αὐτῶν ἦν ἄμισθος καὶ ἰσόβιος· ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως καὶ ὁ ἐπίδοξος διάδοχος τοῦ στέμματος ἦσαν αὐτοδικαίως γερουσιασταί. Ἡ Γερουσία ἐκτὸς τῶν νομοθετικῶν καθηκόντων ἐδίκαζε τοὺς ὑπουργοὺς τοὺς κατηγορουμένους ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου ἐπὶ προσβολῇ κατὰ τοῦ συντάγματος, τὰς ἐπιβουλὰς κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ κράτους, καὶ τὰς πράξεις ὧν συμμετεῖχον τὰ μέλη αὐτῆς. Τὸ Συνέδριον συνέκειτο ἐκ 349 ἀντιπροσώπων (procuradores), ἐκλεγομένων κατ' εὐθείαν ὑπὸ τῶν ἐκλογέων ἑκάστης ἐπαρχίας, ἡ δὲ ὑπηρεσία αὐτῶν ἦν ἄμισθος καὶ τριετής. Συνεζήτουν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν νόμων. Οἱ γερουσιασταὶ καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι ἦσαν ἀπαραβίαστοι. Οἱ ὑπουργοὶ ἦσαν οἱ ὑπεύθυνοι πράκτορες μεταξὺ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ τοῦ μονάρχου· ἦσαν συνήθως ὀκτώ, ὁ πρωθυπουργὸς ἄνευ χαρτοφυλακείου, οἱ ὑπουργοὶ τῶν ἐξωτερικῶν, τῶν οἰκονομικῶν, τῆς χάριτος καὶ τῆς δικαιοσύνης, τῶν στρατιωτικῶν, τῶν ναυτικῶν, τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ὁ τοῦ ἐμπορίου, τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν δημοσίων ἔργων. Τὰ μετὰ τὴν ἔξωσιν τῆς Ἰσαβέλλας τῷ 1868 ἀφορῶντα τὸ πολίτευμα ἐκτεθήσονται κατωτέρω ἐν τῇ σειρᾷ τῆς ἱστορίας. —Ἀπὸ τοῦ ΙΗ' αἰῶνος μέχρι τοῦ 1833 ἐν Ἱσπανίᾳ ὑπὸ ἐποψιν πολιτικὴν καὶ διοικητικὴν ὑπῆρχον αἱ ἑπόμεναι διαιρέσεις: Βασίλειον Ἀραγωνίας περιέχον 3 ἐπαρχίας, Βασίλειον Ναβάρρας, Βασίλειον Μουρκίας, Ἀρχαία Καστιλία περιέχουσα 6 ἐπαρχίας, Βασκικαὶ ἐπαρχίαι περιέχουσαι 3 ἐπαρχίας, Νέα Καστιλία περιέχουσα 5 ἐπαρχίας, Ἀνδαλουσία περιέχουσα 4 ἐπαρχίας, Βασίλειον τῆς Μαϊόρκας, Βασίλειον τῆς Γαλικίας, Βασίλειον τῆς Λεωνίας περιέχον 7 ἐπαρχίας καὶ Βασίλειον Ἐστραμαδούρας. Διὰ βασιλικοῦ διατάγματος τῆς 30 νοεμβρίου 1833 τὰ Ἱσπανικὰ Βαρὴ καὶ αἱ συνημμέναι νῆσοι διῃρέθησαν στρατιωτικῶς εἰς 12 γενικὰς ἀρχηγίας καὶ εἰς μικρὰ κυβερνεῖα, οἰκονομικῶς δὲ καὶ διοικητικῶς εἰς 48 ἐπαρχίας διοικουμένας ὑπὸ delegados del Fomento, ἤτοι ἀπεσταλμένους τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν. Αἱ ἀρχηγίαι εἶναι Νέα Καστιλία περιλαμβάνουσα 5 ἐπαρχίας, Ἀρχαία Καστιλία καὶ Λεωνία 12 ἐπαρχίας, Γαλικία 4, Ἐστραμαδούρα 2, Ἀνδαλουσία 5, Γρενάδα, 3, Βαλάνση καὶ Μουρκία 5, Καταλωνία 4, Ἀραγωνία 3, Ναβάρρα μίαν, Γουϊπουζκόα 3, καὶ Βαλεαρίδες μίαν. Τὰ μικρὰ κυβερνεῖα ἦσαν Μαχὸν καὶ Ἰβίσα ἐν τῇ ἀρχηγίᾳ τῶν Βαλεαρίδων, Πεδιὰς τῆς Γιβραλτὰρ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κάδικος, Κέουτα ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Ἀφρικῆς, καὶ αἱ Κανάριαι νῆσοι. Ἐν ταῖς πολιτικαῖς ταύταις διαιρέσεσι διεκρίνοντο 1ον. Espanna uniforme καθαρῶς συνταγματικὴ Ἱσπανία, περιέχουσα τὰς ἀρχαίας ἐπαρχίας τῆς Καστιλίας καὶ τῆς Λεωνίας ὁμοιομόρφους εἰς τὰ ἀφορῶντα τὴν διοίκησιν, τὴν φορολογίαν καὶ τὸν διοργανισμὸν τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν δικαστηρίων. 2ον Espanna assimilada ἡ συνενωθεῖσα Ἱσπανία, περιλαμβάνουσα τὰς ἐπαρχίας τοῦ στέμματος τῆς Ἀραγωνίας, διαφερούσας ἀπ' ἀλλήλων κατὰ τοὺς φόρους καὶ τὰ προνόμια. 3ον. Espanna foreal περιλαμβάνουσα τὰς Βασκικὰς ἐπαρχίας καὶ τὴν Ναβάρραν, ἐξαιρουμένη τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων τῶν χηρευουσῶν ἐπισκοπῶν βασιλικῶν δικαιωμάτων καὶ διατηρήσασα τὰ ἀρχαῖα ἐπισκοπικὰ προνόμια. Ἁπασαι αἱ διαιρέσεις αὗται σήμερον οὐδεμίαν σημασίαν ἔχουσι, μόνον δὲ διαιρεῖται ἡ ἐν τῇ ἠπείρῳ χώρα εἰς τὰς ἑπομένας ἐπαρχίας τεθειμένας κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν Ἀβίλης, Ἀλάβας, Ἀλβακήτης, Ἀλικάντης, Ἀλμερίας, Βαδαίου, Βαλάνσης, Βαλλαδολίδου, Βαρκελόνης, Βισκαΐας, Βούργου, Γερόνης, Γουαδελαγιάρας, Γουϊπουζκόας, Γρενάδης, Ζαμόρας, Ἰαὲν, Κάδικος, Κακερῶν, Καστελλῶνος, Κιουδὰδ-Ῥεάλ, Κορδούης, Κορούνας, Κουένας, Λερίδας, Λεωνίας, Λογρίνου, Λούγου, Μαδρίτης, Μαλάγας, Μουρκίας, Ναβάρρας, Ὀβιέδου, Ὀβίλβας, Οὐέσκης, Παλεντίας, Ποντεβέδρας, Σαλαμάγκας, Σανταντέρας, Σαραγόσσης, Σεβίλλης, Σεγοβίας, Σορίας, Ταῤῥακωνίας, Τερουέλου, Τολέδου, Ὠρενσίας. Τῶν ἐπαρχιῶν τούτων ἡ ἐπιφάνεια ἐν συνόλῳ εἶναι 494946 τετρ. χιλιαμ. οἱ δὲ κάτοικοι κατὰ τὸ 1870 ἀπηριθμήθησαν 16,262,522. Εἰς ταύτας προσθετέον τὰς Βαλεαρίδας νήσους, ὧν ἡ ἐπιφάνεια 4817,4 τετραγ. χιλιαμ. καὶ οἱ κάτοικοι 289225 καὶ αἱ Κανάριοι νῆσοι ὧν ἡ ἐπιφάνεια 7272, 6 τετραγωνικῶν χιλιαμ. καὶ οἱ κάτοικοι 283869. Τοιουτοτρόπως ὡρίσεται ἐπιφάνεια μὲν

ἅπαντος τοῦ κράτους 507,306 τετραγ. χιλιαμ. πληθυσμὸς δὲ 16,835,506. Πόλεις τοῦ κράτους πολυπληθέστεραι εἶναι Μαδρίτη, Βαρκελόνη, Μαλάγα, Βαλάνση, Σεβίλλη, Γρενάδα, Κάδιξ, Σαραγόσσα, Πάλμα, Βαλλαδολίδ, Ξερὲς, Κορδούη. Ναυτικῶς τὸ κράτος διαιρεῖται εἰς τρεῖς γενικὰς ἀρχηγίας, τοῦ Κάδικος, τοῦ Φερρόλου καὶ τῆς Καρχηδόνος· ἕκαστος γενικὸς ἀρχηγὸς ἔχει ὑφ' ἑαυτὸν ἄλλους ἀξιωματικοὺς διευθύνοντας πολλοὺς λιμένας καὶ ἔχοντας ὑφ' ἑαυτοὺς τοὺς λιμενάρχας. Δικαστικῶς ὑπάρχουσιν ἐν Ἱσπανίᾳ 13 ἐφετεῖα ἐδρεύοντα ἐν Βαρκελόνῃ, Βούργῳ, Κακέρας, Ἀλβακήτῃ, Γρενάδῃ, Μαδρίτῃ, Κορόνῃ, Παμπελοόνῃ, Ὀβιέδῳ, Σαραγόσσῃ, Σεβίλλῃ, Βαλάνσῃ καὶ Βαλλαδολίδῳ· ὑπὸ ταῦτα ὑπάγονται 484 πρωτοδικεῖα· κατώτερα δὲ δικαστήρια εἶναι τὰ εἰρηνοδικεῖα. Ἡ οἰκονομικὴ διαίρεσις παρουσιάζει μεγίστην ἀταξίαν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀβεβαιότης ὑπάρχει καὶ περὶ τῶν οἰκονομικῶν τοῦ κράτους. Κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τῶν 1871—72 αἱ μὲν δαπάναι ἀνέβαινον εἰς 627,397,023 πεσέτας ἐκτιμωμένης τῆς πεσέτας ἀντὶ ἑνὸς φράγκου περίπου, τὰ δὲ ἔσοδα εἰς 588, 686,671· τὸ δημόσιον δὲ χρέος τῇ 31 δεκεμβρίου 1871 ἀνέβαινεν εἰς ῥεάλια 29,734,586,152 φέρον τόκον 810,211,243 ῥεάλια, ἐκτιμωμένων 4 ῥεαλίων ἀντὶ μιᾶς πεσέτας. Ἅπας ὁ ἐν Ἱσπανίᾳ στρατὸς ὑπελογίζετο κατὰ τὸ 1871 εἰς 216 χιλ. ἄνδρας, ἐξ ὧν ὁ ἐνεργείᾳ εἰς 80 χιλ. ὁ τῆς πρώτης ἐφεδρείας εἰς 30 χιλιάδ. ὁ τῆς δευτέρας εἰς 80 χιλ. ἡ ἐθνοφυλακὴ εἰς 13 χιλ. καὶ οἱ καραβινιέροι εἰς 13 χιλ. ἐκ τοῦ ἐνεργείᾳ στρατοῦ 60 χιλ. ἀνῆκον εἰς τὸ πεζικὸν, 2 χιλ. εἰς τὸ Ἱππικὸν, 2500 εἰς τὸ μηχανικὸν καὶ 8500 εἰς τὸ πυροβολικόν. Ἐκτὸς τούτων ὑπελογίζετο καὶ ὁ ἐν ταῖς ἀποικίαις στρατὸς εἰς 78400 ἄνδρας. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ Ἱσπανικὸς στόλος συνέκειτο ἐξ 125 ἀτμοπλοίων δυνάμεως 23467 ἵππων καὶ πυροβόλων 841 καὶ ἐξ 81 ιστιοφόρων· τὸ δὲ προσωπικὸν συνέκειτο ἐκ 2344 ἀξιωματικῶν τῶν πλοίων, 144 ἑτέρων ἀξιωματικῶν, 9,700 ναυτῶν, καὶ 5 χιλιάδων στρατιωτῶν τοῦ ναυτικοῦ. Κεῖται ἄλλοτε ἡ Ἱσπανία ἅπαντος σχεδὸν τοῦ Νέου Κόσμου, ὀλιγίστας μόνον ἀποικίας ἔχει σήμερον, ἐν Ὠκεανίᾳ τὰς Φιλιππίνας νήσους, τὰς Μαριάννας καὶ τὰς Καρολίνας, ἐν Ἀφρικῇ Κίσσοτα, Πενὸν δὲ Βελίζ, Μιλίλλα, Ἀλχουσεμᾶς, τὰς νήσους Ἀνεδόρ καὶ τοὺς Κανδίνους, ἐν Ἀμερικῇ τὰς νήσους Κούβαν, Πορτορίκον, Μόναν, Βίεκην, Κουλέβραν, Μαργαρίτας, Τορτοῦγας, Βλαγκίλλαν, Λος Ῥόκες. Ἐξαιρουμένων τῶν Καναρίων νήσων συμπεριληφθεισῶν ἀνωτέρω, ἡ τῶν λοιπῶν ἀποικιῶν ἐπιφάνεια ὑπολογίζεται εἰς 303406 τετραγ. χιλιαμ. οἱ δὲ κάτοικοι εἰς 6,419,330. — Ὁ παπισμὸς εἶναι ἡ θρησκεία τῆς Ἱσπανίας. Τῷ 1860 ἠριθμοῦντο ἐπὶ τῆς ἠπείρου, τῶν Βαλεαρίδων νήσων, τῶν κατὰ τὰ βόρεια τῆς Ἀφρικῆς κτήσεων καὶ τῶν Καναρίων νήσων 9 ἀρχιεπίσκοποι, ὧν ἀνωτέρα ἡ τοῦ Τολέδου, ἧς ὁ ἀρχιεπίσκοπος φέρει τὸν τίτλον ἐξάρχου τῆς Ἱσπανίας, 52 ἐπίσκοποι, 65 μητροπολιτικοὶ ναοὶ, 100 ἐκκλησίαι συλλόγων καὶ 20 χιλ. 462 ἐνοριακαί. Ὁ ὁλικὸς ἀριθμὸς τοῦ κλήρου κατὰ τὸ 1830 ἦτο 152,305 ἄτομα, ἀλλ' ἤδη δὲν ἔμεινεν οὔτε τὸ ἥμισυ αὐτῶν. Τῷ 1834 ὑπῆρχον 1940 μοναστήρια περιλείποντα 30,900 μοναχοὺς καὶ 24,700 μοναχάς· τῶν ἀνδρῶν τὰ μοναστήρια κατηργήθησαν ἀπὸ τοῦ 1835, γυναικῶν ὅμως διατηροῦνται εἰσέτι 600. — Ἡ στοιχειώδης ἐκπαίδευσις εὑρίσκεται ἐν Ἱσπανίᾳ εἰς οὐχὶ εὐχάριστον κατάστασιν· τῷ 1832 ἠριθμοῦντο 17,009 δημοτικὰ σχολεῖα ἀρρένων καὶ 5,021 θηλέων· ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἦν περὶ τὰς 500 χιλ. μόνον 2 ἑκατομμύρια ἄτομα ἠδύναντο νὰ ἀναγινώσκωσι, καὶ μέλλει ἵν ἑκατομ. καὶ 200 χιλ. νὰ ἀναγινώσκωσι καὶ νὰ γράφωσι· μείζων προσοχὴ ἐδόθη εἰς τὴν ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν· 774 λατινικαὶ σχολαὶ καὶ γυμνάσια βασιλικὰ παρασκευάζουσι τοὺς νεανίας διὰ τὴν εἴσοδον εἰς τὰ σεμινάρια, ἀριθμούμενα εἰς 56 ἢ διὰ τὰ πανεπιστήμια ἀριθμούμενα εἰς 12 ἐν Μαδρίτῃ, Βαρκελόνῃ, Γρενάδᾳ, Ὀβιέδῳ, Σαλαμάγκᾳ, Σεβίλλῃ, Σαντιάγῳ, Βαλάνσῃ, Βαλλαδολίδ, Τολέδῳ, Ὀβέσκᾳ καὶ Σαραγόσσῃ. — Ἡ γεωργία δὲν ἔχει τὴν δέουσαν ἀνάπτυξιν ἐν Ἱσπανίᾳ· ἔλλειψις βραχιόνων, τὸ εἰς τὰς γαίας τοῦ κλήρου ἀπονεμόμενον δικαίωμα τοῦ ἀναπαλλοτριώτου, ἡ χρῆσις τῆς mesta ἢ τὰ δικαιώματα βοσκῆς τῶν περιφερομένων ποιμνίων, ἡ ἀκηδία τῶν Ἱσπανῶν, οἵτινες πλουτίσαντες ἀπὸ τῶν μεταλλείων τοῦ Νέου Κόσμου ἔμαθον νὰ ζητῶσιν ἀπὸ τῶν γειτονικῶν κρατῶν ὅσα δύνανται νὰ παράξῃ τὸ ἑαυτῶν ἔδαφος, ἡ ῥιζωμένη μάστιξ τῆς ἐπαιτείας, πάντα ταῦτα συνετέλεσαν εἰς τὴν μεταβολὴν πλείστων γονίμων γαιῶν εἰς ἀπεράντους λάνδας, εἰς πραγματικὰς ἐρήμους· ἤδη μόνον τὸ ἥμισυ τοῦ ἐδάφους καλλιεργεῖται. — Ἡ βιομηχανία ἄλλοτε ἤκμαζε τὰ μέγιστα. Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα τὰ λανᾶ καὶ μεταξωτὰ ὑφάσματα τῆς Σεβίλλης, τῆς Γρενάδας, τῆς Βαίζας, τὰ ἐπίσημα τῆς Μούρκιας, τὰ δέρματα τοῦ Τολέδου ἔγειρον ἐπιβλητικῶς τὴν ὑπόληψιν. Ἡ ἔξωσις τῶν Μαύρων καὶ τῶν Ἰουδαίων, οἱ

πολιτικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ καταδιώξεις, τὰ εἰς τὰ βασιλικὰ χειροτεχνήματα ἀπονεμόμενα μονοπώλια, οἱ ἐπιβαρύνοντες τὴν ἰδιωτικὴν βιομηχανίαν ἐπαχθεῖς φόροι ἐπιτεινόμενοι καὶ ὑπὸ τῆς ἀπληστίας τῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων, πάντα ταῦτα συνετέλεσαν εἰς τὴν διάλυσιν τῶν ἐργοστασίων. Τῷ 1519 ὑπελογίζοντο 16 χιλ. ὑφαντουργεῖα μεταξωτῶν, ἐπασχολοῦντα 180 χιλ. ἐργάτας· τῷ 1673 ἔμειναν μόνον 405. Τὰ ἐργοστάσια τῆς Σεγοβίας, ἐν οἷς 34 χιλ. ἐργάται ἐστολίζαζον ἄλλοτε 25800 τεμάχια κατ' ἔτος, τῷ 1788 μόνον 400 τεμάχια παρήγαγον. Ἐσχάτως εἰσήχθη ἐν μέρει ἡ βιομηχανία, ἀλλ' ἡ ὥθησις ἐγένετο ἔξωθεν· ἐν Καταλωνίᾳ π. χ. οἵ τε κεφαλαιοῦχοι καὶ οἱ ἐργοστασιάρχαι εἶναι Ἄγγλοι ἢ Γάλλοι. Πολλὰ τῶν ἀρχαίων κτημάτων τοῦ κλήρου μετεβλήθησαν εἰς νηματουργεῖα ἢ ὑφασματοποιεῖα. Ἡ μεταλλουργία ἀνεπτύχθη ἐν Γουϊπουζκόᾳ, Βισκαΐᾳ, Ἀραγωνίᾳ, Καταλωνίᾳ καὶ τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Γρενάδας· κατασκευάζουσι μεταξωτὰ ἐν Βαρκελόνῃ, Μανρίσῃ, Ταρράγωνι, Τολέδῳ, Σεβίλλῃ καὶ Βαλένσῃ· μάλλινα ἐν Σεγοβίᾳ, Ἀρεγάλῳ, Κολμενάρ, Ἀλκοὺ· βαμβακερὰ ἐν Γαλικίᾳ καὶ Καταλωνίᾳ. δέρματα ἐν Βαρκελώνῃ, Κουρδούῃ, Βούργῳ, Τολέδῳ, Γρενάδῃ, δελικὰ ἐν Βαρκελόνῃ, καθρέπτας ἐν Ἄγλῳ Ὀλιέρνσῳ, καρέκλας ἐν Ἀνδουτάρ, χάρτην ἐν Καταλωνίᾳ καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Βαλένσης. Ὑπάρχουσιν ἁπλουστεῖα πυροβόλων ἐν ταῖς Βασκικαῖς ἐπαρχίαις, Καταλωνίᾳ καὶ Σεβίλλῃ, ἀγχεμάχων ὅπλων ἐν Ὀβιέδῳ καὶ Γουϊζπουσκόᾳ, χυτήρια τηλεβόλων ἐν Σεβίλλῃ, Λειργάνῃ, Τρουβίᾳ καὶ Βαρκελώνῃ κτλ. — Τὸ ἐμπόριον ὑπέστη μεγίστην βλάβην ἐκ τῶν ἐπαναστάσεων, τῶν ἐπενεγκουσῶν τὴν ἀπώλειαν τῶν ἐν Ἀμερικῇ ἀποικιῶν. Τὰ μὲν ἀραιόντως πλωτὰν τῶν ποταμῶν καὶ τῶν διωρύχων, ἡ βλάβη καλῶν ὁδῶν καὶ ἀσφαλείας τῆς χώρας, τὰ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τελωνεῖα ἐμποδίζουσιν εἰς τὸ ἐμπόριον μεγίστας δυσκολίας. Νεώτεραι πληροφορίαι εἶναι αἱ ἑπόμεναι· Κατὰ τὸ ἔτος 1869, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν πολυτίμων μετάλλων, εἰσήχθησαν εἰς Ἱσπανίαν ἐξ Εὐρώπης καὶ Ἀφρικῆς ὑπὸ ἱσπανικὴν σημαίαν ἐμπορεύματα ἀξίας 632 ἑκατομ. ῥαπλίων, ὑπὸ ξένην δὲ σημαίαν 235, καὶ διὰ ξηρᾶς 491, ἐξ Ἀμερικῆς ὑπὸ ἱσπανικὴν μὲν σημαίαν 282 ὑπὸ ξένην δὲ 91, ἐξ Ἀσίας δὲ ὑπὸ ἱσπανικὴν καὶ ὑπὸ ξένην σημαίαν 36 [illegible] 1769. Ἐξήχθησαν δὲ εἰς Εὐρώπην καὶ Ἀφρικὴν ὑπὸ μὲν ἱσπανικὴν σημαίαν 701, ὑπὸ ξένην σημαίαν 384, διὰ ξηρᾶς δὲ 115, εἰς Ἀμερικὴν ὑπὸ ἱσπανικὴν σημαίαν 282, ὑπὸ ξένην 80 εἰς Ἀσίαν δὲ ὑπὸ ἱσπανικὴν τε καὶ ξένην 4,04· ἐν συνόλῳ 1066. Κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος ἦτοι τὸ 1868 τὸ ἐμπόριον ἦν ἀνθηρότερον, διότι τὸ σύνολον τῆς μὲν εἰσαγωγῆς ἀνέβη εἰς 2296, τῆς δὲ ἐξαγωγῆς εἰς 1410. Τὰ εἴδη τῆς εἰσαγωγῆς εἶναι σῖτοι, βαμβακηρά, νήματα, μέταξα, χρυσοχοϊκά, ἀδαμαντικά, σιδηρικά, ἀντικείμενα τοῦ συρμοῦ, χάλυψ, ξύλα πρὸς οἰκοδομήν, μουρωδικὰ Γαλλίας, Ἀγγλίας καὶ Γερμανίας. Τὰ δὲ τῆς ἐξαγωγῆς εἴδη εἶναι, οἶνοι, ξηροὶ καρποί, μαλλία, ὑδράργυρος, μόλυβδος, φελλός, δέρματα, οἰνόπνευμα, ἔλαιον, σόδα, μέταξα καὶ καπνός. Εἰς τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν κατὰ τὸ ἔτος 1867 ἠριθμοῦντο ἱστιοφόρα πλοῖα ἀκτοπλοΐας μὲν 3 χιλ. 051 τόνων 98026 μετὰ πληρωμάτων 17307 ἀνδρῶν, μακρῶν δὲ ταξειδίων 1312 τόνων 247 χιλ. 160 μετὰ πληρωμάτων 15723, ἀτμόπλοια δὲ ἀκτοπλοΐας μὲν 102 τόνων 20275, δυνάμεως 7750 ἵππων μετὰ πληρωμάτων 1648 ἀνδρῶν, μακρῶν δὲ ταξειδίων 49 τόνων 25239 δυνάμεως 14860 μετὰ πληρωμάτων 898 ἀνδρῶν· ἐν συνόλῳ πλοῖα 4514 τόννων 390700 μετὰ πληρωμάτων 35576· Ἡ Κίνησις τῶν λιμένων τῆς Ἱσπανίας κατὰ τὸ ἔτος 1867 ἔχει ὡς ἑπομένως· εἰσῆλθον εἰς τοὺς λιμένας πλοῖα 9640 τόννων 4 ἑκατομ. 532 χιλ. ἐξῆλθον δὲ ἐκ τῶν λιμένων 8260 τόννων 4 ἑκατ. 350 χιλ. Τὰ ἐπισημότερα ὡς πρὸς τὴν ναυτιλίαν μέρη εἶναι Κάδιξ, Μαλάγα, Βαλεαρίδες νῆσοι, Βαρκελώνη, Καρχηδών. Ἡ κατασκευὴ τῶν σιδηροδρόμων ἔλαβεν ἀρετὴν ἐπίδοσιν ἐν Ἱσπανίᾳ· οἱ ἐν ἐνεργείᾳ κατὰ τὸ 1873 ἔχουσιν ἔκτασιν 5328 χιλιομ. Τῶν ταχυδρομείων γραφείων κατὰ τὸ 1868 ὑπῆρχον 2257· ἀριθμὸς ἐπιστολῶν διελθουσῶν κατὰ τὸ 1870 διὰ τῶν γραφείων 74,884,999. Τὸ μῆκος τῶν τηλεγραφικῶν γραμμῶν κατὰ τὸ 1871 ἦτο 11754 χιλιομέτρ., τὰ γραφεῖα τῶν τηλεγράφων κατὰ τὸ 1870 ἦσαν 491, ἀπεστάλησαν δὲ κατὰ τὸ ἔτος 1870—71 τηλεγραφήματα 923555 ἐλήφθησαν δὲ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 73357. Εἰσόδημα ἐκ τῶν τηλεγράφων κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 685676 σκούδων, τιμωμένου τοῦ σκούδου ἀντὶ 2 1/2 πεσετῶν ἢ 10 ῥαπλίων.

Ἱστορία. Ἀρχαῖοι χρόνοι. Ἐν τῇ ἀρχαιότητι διὰ τῶν ὀνομάτων «Ἱσπανία», «Ἰβηρία», «Κελτιβηρία» ἐσημαίνετο ἅπασα ἡ πρὸς [illegible] ἐν σήμερον τὰ κράτη τῆς Ἱσπανίας καὶ Πορτογαλλίας. Οἱ ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς χώρας ταύτης ἦσαν οἱ Ἴβηρες καὶ Κέλται. Μετὰ

Δημοσία Βιβλιοθήκη Κορινθιακού Βιβλιοφιλικού Αρχοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

μακροὺς πολέμους κατὰ Διόδωρον τὸν Σικελιώτην, συνεφώνησαν ἐπὶ τέλους εἰς τὴν διανομὴν τῆς χώρας, καὶ ἓν τισι μέρεσιν ἀναμιχθέντες ἀλλήλοις ἀπετέλεσαν ἓν μόνον λαόν. Οἱ Κελτοὶ κατέλαβον τὰ βόρεια καὶ τὰ δυτικὰ μέρη (Βάσκωνες, Καντάβροι, Ἀστοῦροι, Γαλλαϊκιανοί, Λυσιτανοί, Οὐήττωνες, Κελτικοί, Κίνικες), οἱ Ἴβηρες τὰ νότια καὶ τὰ ἀνατολικὰ, (Τουρδητανοί, Βαιτούριοι. Βαστοῦλοι, Βαστητανοί, Κονκετανοὶ Ἐδετανοί, Ἰλεκάονες, Κοσητανοί, Αὐσητανοί, Ἰνδιγέται, Λακητανοί, Κηρητανοί, Ἰλεργέται κλπ.), οἱ δὲ Κελτίβηρες κατώκησαν ἐν τῷ κέντρῳ (Πελιενδῖνες, Ἀρβιδάκαι, Καρπητανοί, Ὠρητανοί, Ὀλκάδαι, Βακκητανοί). Ἐπειδὴ ἡ χώρα διετέμνετο φυσικῶς διὰ τῶν ὀρέων εἰς διάφορα μέρη, ἑκάστη τῶν πολυαρίθμων φυλῶν τῶν ξυναγομένων εἰς τοὺς τρεῖς μνημονευθέντας κλάδους κατέλαβεν ἰδίαν χώραν. Ἐν τούτοις αἱ φυλαὶ αὗται καὶ τοι μετελθοῦσαι θαυμασίαν ἀντίστασιν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐμποδίσωσι τὰς διαδοχικὰς εἰσβολὰς τῶν ξένων ἐπιχειρησάντων αὐτὰς χάριν ἐμπορίου καὶ ἐξ ἐπιθυμίας τοῦ νὰ ἐκμεταλλευθῶσι τὰ πλούσια ἐν Ἱσπανίᾳ μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. Οἱ Φοίνικες καὶ οἱ Ἕλληνες μόνον ἀποικίας ἵδρυσαν αὐτόθι κατὰ τὰ παράλια οἱ πρῶτοι πρὸς Ν τὰ Γάδειρα, Κάλπη, Καρτεῖαν, Ἰσπαλὶν ἢ Σεβίλλην, Μαλάκαν, Κορδοῦην κτλ. οἱ δὲ Ἕλληνες πρὸς τὰ ΒΔ Ῥόδον ἢ Ῥόδας ἀποικίαν τῶν Ῥοδίων περὶ τὸ 900, Σαγοῦντα ἢ Μορβιδρὸν ἀποικίαν τῶν Ζακυνθίων, Ἐμπορεῖον ἀποικίαν τῶν Μασσαλιωτῶν κτλ. Οἱ Καρχηδόνιοι ὅμως ἐκμεταλλεύθησαν κατὰ τὸν ΣΤ' αἰῶνα ἐκ τῆς προσκλήσεως τῶν Ἰβήρων ὅπως καταλάβωσι πάντα τὰ νότια παράλια, ἀπεφάσισαν μετὰ τὸν πρῶτον Καρχηδονιακὸν πόλεμον νὰ ἀναπληρώσωσι ἐν Ἱσπανίᾳ τὰς ἐν Σικελίᾳ ἀπωλείας των καὶ ἐπέτυχον εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης. Ὁ Ἁμίλκας Βάρκας ἐν διαστήματι 9 ἐτῶν ὑπέταξεν ὅλους τὰ νότια καὶ τὰ δυτικὰ τῆς χερσονήσου, καὶ ἐφονεύθη ἐν τινι μάχῃ κατὰ τῶν Λουσιτανῶν 237 — 229· ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ καὶ διάδοχος Ἀσδρούβας ἵδρυσε πρὸς τὴν Νέαν Καρχηδόνα καὶ προεχώρησε μέχρι τοῦ Ἴβηρος, ὅπου οἱ Ῥωμαῖοι ἀνεχαίτισαν τὴν περαιτέρω πρόοδον διὰ τῆς συνθήκης τοῦ 227, ὑποχρεώσαντες προσέτι αὐτὸν νὰ ἐκδιωχθῇ πρὸς νότον τοῦ ποταμοῦ τούτου τὴν Σαγοῦντα, σύμμαχον αὐτῶν. Ἡ [illegible] καὶ πλήρης σχεδὸν κατάκτησις τῆς [illegible] ἐγγυήσαντο τῷ 218 [illegible] Καρχηδονιακοῦ πολέμου, [illegible]

πῆρξεν ἡ ἀπὸ τῆς Καρχηδόνος ἀπόσπασις τῆς Ἱσπανίας καὶ εἰς τὴν Ῥώμην ἐγκατάλειψις αὐτῆς τῷ 201. Οἱ Ῥωμαῖοι διῄρεσαν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ 197 εἰς δύο ἐπαρχίας· τὴν πλήρη ὅμως καθυπόταξιν ἐπέτυχον πολὺ βραδύτερον, καθόσον οἱ κάτοικοι αὐτῆς ὑπερησπίζοντο τὴν ἀνεξαρτησίαν των μετὰ γενναιότητος· ὑπεκύφειν αὐτὴ συνεπείᾳ τῆς ἐλλείψεως ἑνότητος τῶν φυλῶν, καὶ τῆς ἀποτροπαίου ὠμότητος καὶ ἀτίμων προδοσιῶν ἐχθροῦ ἀνωτέρου ἤδη κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν πειθαρχίαν. Ὅτε βοσκὸς τις Λουσιτανὸς, ὁ Βιριάθας κατώρθωσεν ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας τὴν συνένωσιν ἑθναρίων, ἐθριάμβευσε διαδοχικῶς κατὰ ἓξ στρατηγῶν καὶ ἐφέρετο πρὸς τοὺς Ῥωμαίους ὡς ἴσος πρὸς ἴσον. Ὁ Σκηπίων ἐδολοφόνησεν αὐτὸν τῷ 140, καὶ ἡ ὑπὸ Σκηπίωνος τοῦ Αἰμιλιανοῦ καταστροφὴ τῆς Νουμαντίας τῷ 133 ἐπήνεγκε τὴν τελείαν κατάκτησιν τῆς χερσονήσου, ἧς οἱ κάτοικοι ματαίως ἐξηκολούθησαν ἀγωνιζόμενοι ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας των ὑποστηρίζοντες τὸν Σωρτήριον κατὰ τοῦ ἀριστοκρατικοῦ κόμματος ἔχοντος ἀρχηγὸν τὸν Σύλλαν 81 — 72. Μόνον αἱ φυλαὶ αἱ κατοικοῦσαι κατὰ τὰ Πυρηναῖα (Ἀστοῦροι, Καντάβροι, Οὐάσκονες) ἔμειναν ἡμιανεξάρτητοι καὶ μετὰ τὴν κατ' αὐτῶν ἐπιχειρηθεῖσαν νικηφόρον ἐκστρατείαν τοῦ Αὐγούστου τῷ 26—21. Διαιρεθεῖσα αὕτη ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου τῷ 26 π. Χ. εἰς τρεῖς ἐπαρχίας, Ταρρακωνίαν, Βαιτικὴν καὶ Λυσιτανίαν, διῃρέθη εἰς 4 ὑπὸ τοῦ Οὐεσπασιανοῦ ἀποσπάσαντος τὴν Γαλικίαν ἀπὸ τῆς Ταρρακωνίας καὶ εἰς 5 κατὰ τὸν Β' αἰῶνα προστεθείσης τῆς Καρχηδονικῆς. Αἱ πέντε αὗται ἐπαρχίαι ἐσχημάτισαν μετὰ τῶν Βαλεαρίδων νήσων καὶ τῆς Τιγκιτανικῆς Μαυριτανίας τὴν μίαν τῶν τριῶν διοικήσεων τῆς Γαλατίας.—Ὁ Λουκανὸς, ὁ Σενέκας, ὁ Μαρτιάλας, ὁ αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς, ἦσαν Ἱσπανοί.

Μάσσαλιώτ. Δ' Ἐπιδρομαὶ γερμανῶν καὶ ἀρέσεων. Ἡ Ἱσπανία ὑπῆρξεν ἡ πρώτη μετὰ τῆς Γαλατίας ῥωμαϊκὴ χώρα ἐν ᾗ οἱ Βάρβαροι τῆς Γερμανίας ἵδρυσαν βασίλεια. Ἀπὸ τοῦ 409 οἱ Σουάβοι ἐγκαθιδρύθησαν πρὸς τὰ ΒΔ ἐν τῇ Γαλικίᾳ καὶ ἐν Ταρρακωνίᾳ, οἱ Ἀλανοὶ πρὸς Δ καὶ κατὰ τὸ κέντρον ἐν Λουσιτανίᾳ καὶ Καρχηδονίτιδι καὶ οἱ Βάνδαλοι πρὸς Ν ἐν τῇ Βαιτικῇ. Μετὰ τινα ἔτη 412—416 οἱ Βισιγόθοι τοῦ Ἀταούλφου εἰσέβαλον εἰς Κισπαλπινίαν ἐλθόντων εἰρήνην τοὺς Ῥωμαίους, [illegible] καὶ μετ' ὀλίγα κα[illegible] δυνάμεις ἅπασαν τὴν Χερσόνησον. Κατατρί[illegible] τοὺς Βανδίλους τὸ βασίλειον τῶν Σου[illegible]

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κορινθιακὸς Βιβλιοθήκη
Ἀργοναυτολίου (ΝΠΙΣΑ)

θέλων, ὅπερ ἀνακηρυχθὲν τῷ 421 μετηνέχθη ἀμέσως τῷ 429 εἰς Ἀφρικὴν, καὶ τὸ βασίλειον τῶν Ἀλανῶν ἐξαφανισθὲν ἀπὸ τῆς ἱστορίας, κατέλιπον μὲν τὴν Καταλωνίαν καὶ μετῴκησαν εἰς τὸ ΝΔ τῆς Γαλατίας, ὅπερ παρεχώρησεν αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ 419 ὁ αὐτοκράτωρ Ὁνώριος, ἐπανακάμψαντες ὅμως ὑπὸ τὸν γενεαλόν Ἐουρῖχον κατέσχον ἅπασαν τὴν Ἰσπανίαν 466—469. Καὶ ἡ χώρα τῶν Σουάβων διαφυγοῦσα κατ' ἀρχὰς τὸν ζυγὸν αὐτῶν, ὑπέκυψεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν των τῷ 585· ἀλλ' ἤδη ἡ παρακμὴ αὐτῶν ἦρξατο. Ὁ Χλοδοβίκος, νικητὴς τοῦ Βασιλλὲ τῷ 507 εἶχεν ἀποσπάσει ἀπ' αὐτῶν πάσας τὰς ἐν Γαλατίᾳ κτήσεις, ἐκτὸς τῆς Σεπτιμανίας, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου Ἰουστινιανὸς ἐπωφεληθεὶς ἐκ τῆς μεταξὺ δύο ἀντιζήλων ἀντικοσουμένου τοῦ θρόνου ἐπεμβάσεώς του κατέλαβε τὴν Βαλένσιαν καὶ τὴν ἀνατολικὴν Βαιτικήν. Ἀπεδίωξαν μὲν οἱ Βισιγόθοι τῷ 624 τοὺς Βυζαντινοὺς, ὁπὴ ἓν ὅμως μετὰ ἓνα αἰῶνα ἀτυχέστεροι κατὰ τῶν Ἀράβων μετὰ τὴν ἐν Ξερὲς μάχην τῷ 711, οἱ μουσουλμάνοι κατέσχον ἅπαν τὸ βασίλειον, μόνον ὀλίγοι τινὲς τῆς ἀνεξαρτησίας ἡδονήθησαν νὰ διαμείνωσιν ὑπὸ τὸν Πελάγιον ἐλεύθεροι ἐν ταῖς Ἀστουρίαις.—Β' Ἀγὼν μεταξὺ Ἀράβων καὶ Χριστιανῶν. Οὕτω κατ' ἀρχὰς ἡ Ἰσπανία ἀπὸ τοῦ 750 ἐπαρχία τοῦ ἀχανοῦς κράτους τῶν Ἀράβων κυβερνωμένου ὑπὸ τῶν Ἀββασιδῶν, ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτοῦ τῷ 756 καὶ ὁ Ὀμμιάδης Ἀβδέραμος ἐσχημάτισεν ἐξ αὐτῆς νέον κράτος τὸ καλιφάτον τῆς Δόσσης ἢ τῆς Κορδούης. Ἡ ἐπὶ δύο αἰῶνας λάμψις τοῦ καλιφάτου τούτου οὐδόλως παρεκώλυσε τὴν αὔξησιν τοῦ κράτους τῶν Ἀστουριῶν, ὅπερ ἐκκινήσαν πέραν τοῦ Δούρου, ἀπέβη βασίλειον τοῦ Ὀβιέδου τῷ 792 καὶ ὕστερον τῆς Λεωνίας τῷ 913· ἀφ' ἑτέρου Πιπῖνος ὁ Βραχὺς κατέσχεν τὴν Σεπτιμανίαν, καὶ Κάρολος ὁ Μέγας ἔθηκε τὴν Β τοῦ Ἴβηρος δύο Μαρκίας, ὧν ἡ μὲν μετεσχηματίσθη κατὰ τὸν Θ' αἰῶνα εἰς ἀνεξάρτητον κομητείαν τῆς Βαρκελώνης, ἡ δὲ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ι' αἰῶνος τῷ 905 εἰς βασίλειον τῆς Ναυάρρας. Εἰς τὰ τρία ταῦτα κράτη [illegible] ὑπὸ τὴν ἐπωνυμαρχίαν ὀνομαστικῶν μὲν ἀλλ' ἀληθῶν ἢ πραγματικῶν τῶν βασιλέων τῆς Λεωνίας καὶ τῆς Ναυάρρας οἱ κομῆτες τῆς Καστιλίας καὶ τῆς Ἀραγωνίας, οἵτινες μετὰ τὸν διαμελισμὸν τοῦ καλιφάτου [illegible] μόνων ἡγεμονικῶν 976—1031, προικοδοτήθησαν καὶ αὐταὶ εἰς βασίλεια τὸ μὲν τῆς Καστιλίας ὑπὸ τοῦ υἱοῦ Σάγχωνος τοῦ Μεγάλου τῆς Ναυάρρας. Ὁ ἰσχυρὸς οὗτος οἶκος τῆς Ναυάρρας προσκτησάμενος καὶ τὸ βασίλειον τῆς Λεωνίας τῷ 1037 ἐπεκτάθη σφοδρὸς κατὰ τῶν μουσουλμάνων, οἵτινες διασκορπισθέντες μέχρι τοῦ Τάγου καὶ ἐκβληθέντες ἐκ τοῦ Τολέδου τῷ 1085, προσεκάλεσαν πρὸς βοήθειαν τοὺς φανατικοὺς Ἀλμοραβίδας, πρὸ μικροῦ ἱδρύσαντας τὴν πόλιν καὶ τὴν αὐτοκρατορίαν τοῦ Μαρόκου. Ἐπίσης ἐπικίνδυνοι εἰς τὴν ἀραβικὴν Ἰσπανίαν, ὡς καὶ εἰς τὴν χριστιανικὴν οἱ ἄγριοι οὗτοι νομάδες τῆς Ἀφρικῆς καὶ νικηταὶ ἐν Ζελάκᾳ τῷ 1086 ἐδείχθησαν κατὰ τὴν ἐμφάνισίν των ἱκανοὶ πρὸς ὑποδούλωσιν ἁπάσης τῆς χερσονήσου. Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου οἱ Ἰσπανοὶ εὗρον ἐπικουρίαν τινὰ ἐν τῇ ἠπείρῳ, καὶ δύο ἡγεμόνες γάλλοι ὁ Ἐρρίκος τῆς Βιυργουνδίας καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλφόνσος ὁ Κατακτητὴς ἵδρυσαν νέον κράτος, τὸ βασίλειον τῆς Πορτογαλλίας 1094—1139, ἐνῷ διά τινος συνοικισίου τὸ βασίλειον τῆς Λεωνίας καὶ Καστιλίας μετέβαινον εἰς ἕτερον κλάδον τῆς αὐτῆς οἰκογενείας τῷ 1126, καὶ ὁ τῆς Ἀραγωνίας μετέβαινεν εἰς τὸν γαλλικὸν οἶκον τῆς Βαρκελώνης τῷ 1137. Ὅτε μετὰ ἕνα αἰῶνα τῷ 1234 οἱ κόμητες τῆς Καμπανίας ἀπέβησαν βασιλεῖς τῆς Ναυάρρας ἐν τῇ χριστιανικῇ Ἰσπανίᾳ μόνον γαλλικὴς καταγωγῆς δυναστεῖαι ὑπῆρχον, αἵτινες ἐξηκολούθησαν ἐπιτυχῶς τὸ ἔργον τῆς ἀπολυτρώσεως, τὸ ὑπὸ τῶν ἰδιαγενῶν δυναστειῶν ἐναρχθέν. Νικηταὶ τῶν Ἀλμοραβιδῶν ἐν Ἀφρικῇ κατὰ τὰ μέσα τοῦ ΙΒ' αἰῶνος οἱ Ἀλμοχάδαι ἐζήτησαν ὡς ἐκείνους νὰ κυριαρχήσωσιν ἐπὶ τῆς Ἰσπανίας, ἀλλ' ἡ ἐν Las-Navas-de Tolossa λαμπρὰ νίκη τῷ 1213 ἀπεμάκρυνε τοὺς κατ' ἀρχὰς ἐπαπειλήσαντας τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῆς κινδύνους καὶ οἱ χριστιανοὶ προεχώρησαν τάχιστα κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις ἐντὸς τῶν μουσουλμανικῶν χωρῶν. Πρὸς Α ἡ Ἀραγωνία ἐμεγεθύνθη τῇ ζημίᾳ αὐτῶν διὰ τῆς προσαρτήσεως τῶν Βαλεαρίδων νήσων καὶ τοῦ βασιλείου τῆς Βαλεντίας ὑποταγεισῶν ὑπὸ Ἰακώβου τοῦ κατακτητοῦ 1229—1235, 1238 ἐν τῷ κέντρῳ Φερδινάνδος ὁ Γ' τῆς Καστιλίας 1217-52 ἐξάδελφος τοῦ ἁγίου Λουδοβίκου τῆς Γαλλίας ἐγένετο κύριος ὁλοκλήρου τοῦ λεκανοπεδίου τοῦ Γουαδαλκιβίρου (Κορδούης, Μουρκίας, Ἰαέν. Σεβίλλης), πρὸς Δ Ἀλφόνσος ὁ Γ' τῆς Πορτογαλλίας 1249—50 ἐκυρίευσε τὰς Ἀλγάρβας. Ἐν μόνῳ βασιλείῳ τῶν Μαύρων ἔμεινε, τὸ τῆς Γρενάδης [illegible] κατὰ τὴν τέλη τοῦ ΙΙ' αἰῶνος καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΔ' ὑποδουλώσαντες [illegible] ῥώμῃ, ἀνεκτήσαμεν ἐντὸς τῷ 1310 περὶ τὴν

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κορυδαλλὸς Βιβλιοθήκη
Ἀργοστολίου (Κεφαλληνίας)

Ταρίφαν ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ῥὸ-Σελάδο. Τὸ βασίλειον τοῦτο διετηρήθη μέχρι τέλους τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, μόνον δὲ ὅτι τὰ μᾶλλον γειτνιάζοντα αὐτῷ τρία κράτη τῆς Ἀραγωνίας, Καστιλίας καὶ Πορτογαλλίας ἔπαυσαν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς κατὰ τῶν Μαύρων σταυροφορίας, ἐνησχολημένα ὄντα εἰς ἄλλας ἐπιχειρήσεις ἢ περιπεπλεγμένα εἰς ἐμφυλίους σπαραγμούς· ἡ Καστιλία (ἵδε τὴν λέξιν ταύτην) κατεσπαράσσετο ἀδιακόπως ὑπὸ ἐμφυλίων ταραχῶν· ἡ Ἀραγωνία ἀπέσπα ἀπὸ τοῦ οἴκου τῆς Ἀνδεγαυίας τὴν Σικελίαν τῷ 1282, καὶ ἀπὸ τῶν Πισσίων τὴν Σαρδὼ 1323-26 καὶ κατέκτα τὴν Νεάπολιν τῷ 1435· ἡ δὲ Πορτογαλλία ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΕ' αἰῶνος εἰς οὐδὲν ἄλλο ἀπέβλεπεν, εἰμὴ εἰς κατακτήσεις καὶ ἀνακαλύψεις, ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Ἀφρικῆς. Τέλος τὸ συνοικέσιον Ἰσαβέλλας τῆς Καστιλίας μετὰ Φερδινάνδου τῆς Ἀραγωνίας τῷ 1469 καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν δύο τούτων χωρῶν ἀλληλοδιάδοχος ἀνάβασις αὐτῶν τῷ 1474 καὶ τῷ 1479 ἐπήνεγκον τὴν πτῶσιν τοῦ βασιλείου τῆς Γρανάδης τῷ 1492 καὶ τὴν σύστασιν τῆς νέας Ἱσπανίας. — Καθ' ἣν ἐποχὴν τὰ κράτη τῆς Ἱσπανίας ἰδρύοντο καὶ ἐμεγεθύνοντο, καὶ αἱ συνοριακαὶ αὐτῶν διοργανίζοντο. Τὰς ἐν Τολέδῳ συνόδους τῶν Βισιγότθων καὶ τὰς ἐπὶ τῆς ἀραβικῆς κατακτήσεως μικρὰς συντελέσεις ἐπέζοντο κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα Βυλαὶ (Cortès), ἐν αἷς οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν πόλεων παρέστησαν τὴν δευτέραν προνομιοῦχον τάξιν. Αἱ συνελεύσεις αὗται περιώριζον ἰδιαιτέρως τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν, ἣν ἠλέττουν προσέτι τὰ [illegible] τῶν πόλεων καὶ ἡ ἰσχὺς τῶν θρησκευτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ταγμάτων τῆς Ἀλκαντάρας, Καλατράβας, Ἁγίου Ἰακώβου, Ἁγ. Ἰωάννου τῶν Ἱεροσολύμων κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα κατὰ μικρὸν τῶν δι' ἀναστολῆς ταγμάτων.

Νεώτερα χρόνια. Α' Φερδινάνδος καὶ Ἰσαβέλλα Καθολικοὶ καὶ διάδοχοι αὐτῶν. Ὅτε συνηνώθησαν τὰ δύο στέμματα τῆς Ἀραγωνίας καὶ τῆς Καστιλίας διὰ τοῦ συνοικεσίου Φερδινάνδου τῆς Καστιλίας τοῦ ἐπιλεγομένου Καθολικοῦ καὶ Ἰσαβέλλης τῆς Καστιλίας, ἐσχηματίσθη ἡ Νεωτέρα Ἱσπανία ἐράσμιος μέγα καὶ ἰσχυρόν. Εἰς τὸ στέμμα τῆς Ἀραγωνίας ὑπέκυπτον τὸ ἀρχαῖον βασίλειον τῆς Ἀραγωνίας, ἡ ἀρχαία αὐτοκρατορία τῆς Βαρκελόνης καὶ Σικελία, ἡ Σαρδὼ καὶ τὰ ἀρχαῖα βασίλεια τῆς Καστιλίας τὰ ἀρχαῖα βασίλεια τῆς Καστιλίας καὶ τῆς Λεωνίας· ὁ Φερδινάνδος [illegible] τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν, ὑφ' ἣν τὸ συνηνωμένον κράτος προσθεὶς τὰς ἑπομένας χώρας· κατὰ μὲν τὰ νότια τῆς Ἰβηρικῆς χερσονήσου τὸ βασίλειον τῆς Γρανάδης τῷ 1492, κατὰ δὲ τὰ βόρεια τὴν ἱσπανικὴν Ναυάρραν τῷ 1512, πέραν δὲ τῶν Πυρηναίων τῷ 1493 τὴν Ῥουσελλῶνα, ἀρχαίαν κτῆσιν τῶν ἡγεμόνων τῆς Ἀραγωνίας ἀφαιρεθεῖσαν ἐπὶ στιγμὴν ἀπ' αὐτῶν, πέραν δὲ τῆς Μεσογείου πολλὰς πόλεις τῆς Ἀφρικῆς (Ὀράν, Βουγίαν, Τρίπολιν 1509—10)· ἐκτὸς δὲ τῶν χωρῶν τούτων κατεκτήθη ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ μέγα μέρος τῆς Ἀμερικῆς, ἀνακαλυφθείσης τῷ 1492 ὑπὸ τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου οἷον τὸ Μεξικὸν, ἡ Περουβία, κτλ. Τὰς χώρας ταύτας ἐκληρονόμησε τῷ 1516 ὁ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Ἰωάννας τῆς Παράφρονος ἔγγονος αὐτοῦ Κάρολος τῆς Αὐστρίας γνωστὸς ὡς βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας ὑπὸ τὸ ὄνομα Κάρολος Α' ὡς αὐτοκράτωρ δὲ τῆς Γερμανίας ὑπὸ τὸ ὄνομα Κάρολος Β' υἱὸς Φιλίππου τοῦ Ὡραίου κληρονομήσας μὲν τῷ 1506 ὑπὸ τοῦ πατρός του τὰς Κάτω Χώρας καὶ τὴν Ἐλευθέραν Κομητείαν, ἀποκτήσας δὲ κατόπιν τῷ 1519 μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πρὸς πατρὸς πάππου του Μαξιμιλιανοῦ Α' μέρος τῆς Γερμανίας καὶ τὸν τίτλον αὐτοκράτορος. Ἐπεκτήσαντο μὲν οἱ Τοῦρκοι ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τὴν Τρίπολιν καὶ τὴν Βουγίαν, 1551—55, ἀλλ' οὗτος πρὸς ἀντιστάθμισιν κατέκτησε τὴν Μεδιολανικὴν χώραν τῷ 1535, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φίλιππος ὁ Β' προσέθηκεν εἰς τὰς κτήσεις του καὶ τὴν Πορτογαλλίαν τῷ 1580. Ἀπὸ μὲν οὖν ἡ ἱσπανικὴ μοναρχία κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα ἡ ἰσχυροτέρα καὶ ἀπελεηκωτέρα δύναμις, ἐπὶ τῶν ἀπογόνων ὅμως τοῦ Καρόλου ἠκολούθησε τὴν τύχην τῆς βασιλευούσης οἰκογενείας. Τὸ μεγαλόδοξον καὶ ὁ δεσποτισμὸς Φιλίππου τοῦ Β' ἐπήνεγκον τὴν ἀπ' αὐτοῦ ἀφαίρεσιν τῶν βορείων μερῶν τῶν Κάτω Χωρῶν, ἐξ ὧν ἐσχηματίσθη ἡ δημοκρατία τῶν Ἡνωμένων Ἐπαρχιῶν 1566—1648, ἡ Πορτογαλλία ἀπεσπάσθη ἐπίσης μετὰ τῶν ἀποικιῶν αὐτῆς ἀπὸ Φιλίππου τοῦ Δ' 1640, ἡ Ἀρτησία, ἡ Ῥουσελλὼν, ἡ μεσογειακὴ Φλάνδρα, ἡ Ἐλευθέρα Κομητεία ἐκουρτώθησαν διαδοχικῶς ὑπὸ τῆς Γαλλίας 1640, 42, 67, 74, καὶ ἐγκαταλείφθησαν διὰ τῶν συνθηκῶν τῶν Πυρηναίων, τοῦ Ἀαιξεγράνου καὶ τῆς Νιμέγης 1659, 68, 78. Συγχρόνως [illegible] ἡ γενικὴ [illegible] μετανάστευσις πολλῶν Ἱσπανῶν εἰς τὰς ἐποικίας αὐτῶν καὶ εἰς Ἀμερικὴν πρὸς ζήτησιν τύχης.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορνιλάσειος Βιβλιοθήκη Αγυιάς Στόλιου (Ν.Π.Ι.Α.)

ἡ ἐπιδρομικὴ πολιτικὴ Φιλίππου τοῦ Β' ἐγκαταλειφθεῖσα μὲν ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Γ' ὑπὸ τοῦ δουκὸς τῆς Λέρμας, ἀνανεωθεῖσα δὲ ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Δ' ὑπὸ τοῦ 'Ολιβαρὲς, αἱ ὠμότητες τοῦ δικαστηρίου τῆς 'Ιερᾶς ἐξετάσεως καταφεύγοντος ἀπὸ τῆς ἐποχῆς Φερδινάνδου τοῦ Καθολικοῦ εἰς βαθύτατα μίσος πρὸς καταναγκαστικὴν διατήρησιν τῆς θρησκευτικῆς ἑνότητος ἐν τῇ χερσονήσῳ, πάντα ταῦτα τὰ αἴτια ἀφῄρεσαν ἀπὸ τῆς χώρας μέγαν ἀριθμὸν βραχιόνων καὶ ἀναρίθμητα πλούτη· ἡ ἔξωσις τῶν 'Ιουδαίων τῷ 1492, καὶ ἡ τῶν Μαύρων 1609 — 10 ἀπεστέρησαν αὐτὴν ἀπὸ τῶν ὀραστηριωτέρων καὶ βιομηχανικωτέρων κατοίκων· ἐκτὸς τούτων ἡ παρὰ τοῖς μεσημβρινοῖς λαοῖς συνήθης ἀκηδεία, καὶ ἡ πρόληψις κατὰ τῆς χειρωναξίας, ἡ προτίμησις τῶν πολυτίμων μετάλλων τῆς 'Αμερικῆς ἀντὶ τῶν πραγματικωτέρων θησαυρῶν τῆς γεωργίας καὶ τῆς βιομηχανίας, ἡ πληθὺς τῶν κτημάτων τοῦ κλήρου ἢ τῶν ἀναπαλλοτριώτων μὴ καλλιεργουμένων ἐπαρκῶς ὑπὸ δουλοπαροίκων οὐδόλως ἐνδιαφερομένων εἰς τὴν αὔξησιν προσόδων, δι' ὧν ἤθελεν ἐπαυξηθῇ ὁ ζυγὸς αὐτῶν, οἰκονομικὴ διοίκησις λίαν κατασπαστική, ἅπαντα ταῦτα ἐχρησίμευσαν ὡς αἴτια καταστροφῆς, ἕνεκα τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι μὲν ἠλαττώθησαν κατὰ τὸ 1700 εἰς 6 ἑκατομμύρια, ὁ δημόσιος δὲ θησαυρὸς, ὁ στρατὸς καὶ τὸ ναυτικὸν εὑρίσκοντο εἰς πλήρη παραλυσίαν. Ἡ 'Ισπανία ἔχει κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' τὸν μυστικισμὸν τῆς 'Αγίας Θηρεσίας καὶ τοὺς ἀπεριβλήτους χαριεντισμοὺς τοῦ Κερβαντὲς, ἱκανῶς ἐπιτυχῆ ἀπομίμησιν ἐν τῇ α' Ἀρκάδι» τοῦ 'Αλόντζου δ' 'Εμίλλα, ἱστορικούς τινας ὡς τὸν Μενδόζαν, Μαριάναν, Φερρέραν κλπ., δύο δραματικοὺς ποιητὰς τὸν Λόπε δὲ Βέγα καὶ τὸν Καλδερῶνα, συγχρόνως δὲ καὶ ἡ ζωγραφικὴ ἐδοξάσθη ὑπὸ τοῦ Βελασκὲζ, Μουρίλλου, Ζουρβαρὰν καὶ 'Ριβέρα· ἄλλα κατὰ τὰ τέλη τοῦ ΙΖ' τὰ γράμματα καὶ αἱ τέχναι ἐφαίνοντο ἐκλείπουσαι ἐν 'Ισπανίᾳ ὡς καὶ πᾶν ἕτερον, ὅτε ἀνίδη ἐπὶ τοῦ Ἰσπανικοῦ θρόνου νέα δυναστεία. — Β' ὁ οἶκος τῶν Βουρβόνων. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τελευταίου ἀπογόνου Καρόλου τοῦ Β' τῷ 1700, ἡ Ἰσπανικὴ μοναρχία μετέβη εἰς τὰς χεῖρας Φιλίππου Ε', ἐγγόνου τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου ΙΔ', ἀλλ' ὁ ὑστερότοκος οὗτος κλάδος τῶν Βουρβόνων κατέλαβε τὸν Ἰσπανικὸν θρόνον μετὰ φοβερὸν πόλεμον καθ' ὃν Αὐστρία, Ἀγγλία, Ὁλλανδία, Πρωσσία, Πορτογαλλία καὶ Σαβοΐα ἐπολέμησαν κατὰ τῆς Γαλλίας. Ὁ πόλεμος οὗτος κληθεὶς «Πόλεμος περὶ Διαδοχῆς τῆς 'Ισπανίας» ἔληξε διὰ τῆς εἰρήνης τῆς 'Ρηναπηραίας 1713 καὶ διαμελισμοῦ, καθ' οὗ ὁ 'Αλβερόνης μετά τινα ἔτη 1717—19 ματαίως προσεπάθησε νὰ διαμαρτυρηθῇ. Περιορισθὲν τὸ βασίλειον εἰς τὰς ἐν τῇ χερσονήσῳ ἐπαρχίας του ἐκτὸς τοῦ Γιβραλτὰρ, εἰς τὰς Βαλεαρίδας νήσους ἐκτὸς τῆς Μινόρκας καὶ εἰς τὰς ἐν 'Αμερικῇ ἀποικίας ἐνισχύθη ὑποτοῦν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ. Οἱ πρῶτοι ἡγεμόνες της Φίλιππος Ε', Φερδινάνδος ΣΤ', Κάρολος Γ' ἀνωργάνισαν τὸν στρατὸν, ἀνέδειξαν τὸ ναυτικὸν, ἠνώρθωσαν τὰ οἰκονομικὰ, ἐπροστάτευσαν τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν. Ὅτε ὁ τελευταῖος ἀπέθανε τῷ 1738, ὁ πληθυσμὸς εἶχεν ὑπερβῇ τὰ 10 ἑκατομμύρια, ἡ Μινόρκα εἶχεν ἀνακτηθῇ τῷ 1781, ἡ Λουσιάνη εἶχε κατακτηθῇ τῷ 1763. Τὰς προόδους ὅμως ταύτας διεδέχθη νέα παρακμὴ· καὶ ἤδη ἡ 'Ισπανία ἀπὸ Καρόλου τοῦ Δ' εἶχεν ἀπολέσει τὸ 'Οράν ἐγκαταλειφθὲν εἰς τοὺς 'Αλγερηνοὺς τῷ 1782, τὴν Ἰσπανικὴν χώραν τοῦ 'Αγίου Δομινίκου καὶ τὴν Λουϊσιάνην καταληφθεῖσαν ὑπὸ τῶν Γάλλων 1795—1801 καὶ τὴν 'Αγ Τριάδα, παραχωρηθεῖσαν εἰς τὴν 'Αγγλίαν τῷ 1802, ὅτε ἡ ἐνθρόνισις τοῦ 'Ιωσὴφ Βοναπάρτου, ἀνυψωθέντος εἰς τὸν Ἰσπανικὸν θρόνον ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Ναπολέοντος ἔρριψε τὴν χερσόνησον εἰς τρομερὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πόλεμον, 1808—13. 'Απωθοῦσαι αἱ Βουλαὶ τὴν κυριαρχίαν ἡγεμόνος γάλλου ἐν τῷ ψηφισθέντι ὑπ' αὐτῶν Συντάγματι τοῦ 1812, ἀντέγραφον τοὺς γαλλικοὺς νόμους τοῦ 1791, ἀνεκήρυττον τὸ ἔθνος κυρίαρχον, καὶ καθίστων τὴν βασιλείαν, ἀπὸ δύο αἰώνων ἀποβᾶσαν σχεδὸν ἀπόλυτον ἐν 'Ισπανίᾳ, εἶδος κληρονομικῆς προεδρείας μετὰ λίαν περιωρισμένων προνομίων. Καὶ αἱ ἀποικίαι δὲ ἀπὸ τοῦ 1808 ἐπωφεληθεῖσαι ἐκ τῶν περιπλοκῶν τῆς μητροπόλεως προσεπάθουν νὰ ἀπαλλαγῶσιν. Ἐπιστρέψας τῷ 1814 Φερδινάνδος ὁ Ζ' ἀποκατέστησε τὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν, ἀλλὰ τὸ ἐπαναστατικὸν κόμμα ἐπέβαλεν αὐτῷ ἐκ νέου τῷ 1820 τὸ Σύνταγμα τοῦ 1812 καὶ τὴν συγκάλεσιν τῶν Βουλῶν, καὶ μόνον διὰ τῆς γαλλικῆς ἐκστρατείας τοῦ 1823 ἀπεδόθησαν αὐτῷ τὰ προνόμιά του, ἐν τῷ ἐξωτερικῷ δὲ ἠναγκάσθη οὗτος νὰ ἀποβάλῃ τὴν ἐλπίδα τῆς ἀνακτήσεως τῶν ἀποικιῶν τοῦ Νέου Κόσμου. Τὸν περὶ ἀρχῶν ἐμφύλιον πόλεμον διεδέχθη μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ τῷ 1833 ὁ περὶ διαδοχῆς ἐμφύλιος πόλεμος. Κατὰ τὸ ἀρχαῖον Σύνταγμα τῆς χώρας καὶ κατ' ἀπόφασιν τῶν Βουλῶν τῷ 1789 δημοσιευθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ τῷ 1830 ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Ἰσαβέλλα Β' ἀνηγορεύθη βα-

σίλισσα ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς βασιλομήτορος Μαρίας Χριστίνης, ἥτις ὡς ἀντιβασίλισσα τῷ 1834 παρεχώρησεν ὑπὸ τὸ ὄνομα «βασιλικοῦ κανονισμοῦ» χάρτην συνταγματικὸν μέσον ὅρον τοῦ ἀπολυτισμοῦ καὶ τῶν φιλελευθέρων ἀρχῶν τοῦ 1820. Ἀλλ' ὁ Δὸν Κάρολος, θεῖος τῆς νεαρᾶς βασιλίσσης, προσέβαλεν ὡς πλαστὴν τὴν πρᾶξιν τοῦ 1789, καὶ πρὸς ὑποστήριξιν κατ' αὐτῆς ἐπήνεγκε τὴν auto acordado δι' ἧς, τῇ συγκαταθέσει τῶν Βουλῶν Φίλιππος ὁ Ε' τῷ 1713 εἶχεν ἀποκλείσει ἀπὸ τοῦ στέμματος τὰς γυναῖκας. Ἐκ τούτου προέκυψε τριμερ�ὲς ἐμφύλιος πόλεμος διαρκέσας μέχρι τοῦ 1838, ὅτε ἀνεχώρησε καταναγκαστικῶς ὁ μνηστὴρ, καὶ περιπλεχθεὶς μετὰ νέων προσπαθειῶν τοῦ ἐπαναστατικοῦ ἢ προοδευτικοῦ κόμματος, ἐπιτυχόντος τῷ 1836 προσωρινὴν ἐπάνοδον εἰς τὸ σύστημα τοῦ 1812 καὶ ἀναθεώρησιν τοῦ συντάγματος κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος. Δύο ἄνδρες διεκρίθησαν ἰδίως κατὰ τὸν πόλεμον τοῦτον μεταξὺ τῶν ὑπερασπιστῶν τοῦ θρόνου Ἰσαβέλλας τῆς Β' ὁ Ἐσπαρτέρος, ἀναγορευθεὶς δούξ τῆς Νίνας τῷ 1839 καὶ ὁ Νχρβαὶζ, διορισθεὶς δοὺξ τῆς Βαλεντίας τῷ 1843. Ἀνταρσία ἀπέδωκεν εἰς τὸν πρῶτον ἀπὸ τοῦ 1840 μέχρι τοῦ 1843 τὴν ἐξ ἀντιβασιλείαν τῆς Μαρίας Χριστίνας· ἕτερον δὲ κίνημα ἐπήνεγκε τὴν ἀποβίωξιν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Ἱσπανίας καὶ τὴν ἀνακήρυξιν, τῆς ἐνηλικιότητος τῆς βασιλίσσης. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης μέχρι τοῦ 1851 διηλθουν τὰ τῆς πολιτείας ὁ δεύτερος, ὅστις ἐνήργησε τῷ 1845 καὶ ἀναθεώρησιν τοῦ συντάγματος τοῦ 1837 ἐπὶ τὸ συνταγματικώτερον. Τῷ 1854 στρατιωτικὴ ἀνταρσία ἀνεκάλεσε τὸν Ἐσπαρτέρον καὶ τοὺς προοδευτικοὺς εἰς τὴν ἐξουσίαν, ἣν ἀφήρεσαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ συντηρητικοὶ τῷ 1856. Τὸ ὑπουργεῖον Ὀ Δ'όνλ ὑποβ αίρεσις τοῦ κόμματος τούτου τῷ 1858, ἀνέλαβε κατὰ τοῦ Μαρόκου πόλεμον (1859—60), οὗτινος ἡ ἐπιτυχὴς ἔκβασις ἀνύψωσαν ἐκ νέου τὴν Ἱσπανίαν εἰς τὸν βαθμὸν μεγάλης εὐρωπαϊκῆς δυνάμεως. Ἡ Ἱσπανία μετὰ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας ἠθέλησε νὰ ἐπέμβῃ τῷ 1863 εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τοῦ Μεξικοῦ καὶ πρὸς τοῦτο συνήνωσε ναυτικὰς δυνάμεις μετὰ τῶν ῥηθεισῶν δύο δυνάμεων· ὅτε ὅμως ἐπῆλθεν ἡ στιγμὴ τῶν ἐχθροπραξιῶν, ἀπεσύρθη μετὰ τῆς Ἀγγλίας, ἀφοῦ θέντος τοῦ σταδίου ἐλευθέρου εἰς μόνην τὴν Γαλλίαν. Κατὰ τὸν νοέμβριον τοῦ 1868 συνεπεία ἀνταρσίας ἡ βασίλισσα Ἰσαβέλλα κατέλιπε τὸ ἔδαφος τῆς Ἱσπανίας καὶ ἐκπεσὸν ἔκπτωτος τοῦ θρόνου ὑπὸ τῆς σχηματισθείσης πρὸς τὴν ἐθνικὴν νήσεως. Ἐπὶ διετίαν ὁλόκληρον τοῦ θρόνου τῆς Ἱσπανίας μείναντος κενοῦ, ἐπὶ τέλους τῷ 1870 ἔτει ἔμελλε νὰ ἐκλεχθῇ βασιλεὺς ὁ πρίγκηψ τοῦ Ὁεντζόλερν Σιγμάριγγεν Λεοπόλδος συγγενὴς τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσσίας. Ἡ τοιαύτη ἐκλογὴ δυσηρέστησε τὴν αὐτοκρατορικὴν κυβέρνησιν τῆς Γαλλίας καὶ ἐχρησίμευσεν ὡς ἀφορμὴ εἰς τὸν ὀλέθριον διὰ τὴν Γαλλίαν Γαλλογερμανικὸν πόλεμον τοῦ 1870—71. Αἱ Βουλαὶ τῆς Ἱσπανίας ἐξελέξαντο κατὰ τὸν δεκέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους τὸν δευτερότοκον υἱὸν τοῦ βασιλέως τῆς Ἰταλίας πρίγκηπα Ἀμεδαῖον δοῦκα τῆς Ἀόστης, ὅστις παραδεξάμενος τὸ στέμμα ἠναγκάσθη νὰ καταθέσῃ αὐτὸ κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1873 καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ἰταλίαν. Ἔκτοτε ἡ Ἱσπανία εὑρίσκεται εἰς ἐσωτερικὰς ταραχὰς κατασπαρασσομένη ὑπὸ τῶν διαφόρων κομμάτων καὶ καταστρεφομένη ἐκ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου. Ἐν Μαδρίτῃ ὑπερίσχυσε τὸ κόμμα τῶν ὀπαδῶν τῆς δημοσπονδιακῆς δημοκρατίας, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀνετράπη κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ 1874 διὰ πραξικοπήματος, δι' οὗ κατέλαβε τὴν δικτατωρίαν ὁ Σερράνος· τὴν Καρθαγένην κατέλαβον οἱ ὀπαδοὶ τῆς Κοινότητος, εἶτινες ἀντέστησαν ἀφόβως κατὰ τῶν στρατευμάτων τῆς κεντρικῆς ἀρχῆς, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὑπέκυψαν· κατὰ δὲ τὰ βόρεια ὑπερισχύουσιν οἱ Καρλισταὶ ἐνεργοῦντες ὑπὲρ τοῦ δὸν Καρόλου, ἐγγόνου τοῦ ἀδελφοῦ Φερδινάνδου Ζ' δὸν Καρόλου, τοῦ κινήσαντος ἐμφύλιον πόλεμον ἅμα τῇ ἀναγορεύσει τῆς Ἰσαβέλλας τῷ 1833. Ἀγνοεῖται ἡ μέλλουσα τύχη τῆς Ἱσπανίας. Ἀπὸ Φερδινάνδου τοῦ Καθολικοῦ καὶ Ἰσαβέλλας ἐβασίλευσαν ἐν Ἱσπανίᾳ οἱ ἑπόμενοι· Ἡ Ἰσαβέλλα ἐν Κοστιλίᾳ 1474—1504 ἐν Ἀραγωνίᾳ δὲ ὁ Φερδινάνδος 1479—1516. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς Ἰσαβέλλας ὁ Φερδινάνδος ἀντιβασιλεὺς τῆς Καστιλίας τὸ πρῶτον 1504 μέχρι τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1506, τὸ δεύτερον ἀπὸ τοῦ σεπτεμβρίου τοῦ 1506 μέχρι τοῦ 1516. Φίλιππος Α' ὁ Ὡραῖος, γαμβρὸς τῆς Ἰσαβέλλας, κατέλαβε τὴν ἀρχὴν τῆς Καστιλίας κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1506 καὶ ἀπέθανε μετὰ 3 μῆνας. Κάρολος Α' (Κάρολος Ε' τῆς Γερμανίας) διεδέχθη τὸν πατέρα του Φίλιππον Α' εἰς τὸν θρόνον τῆς Καστιλίας ὑπὸ τὴν ἀντιβασιλείαν τοῦ πάππου του Φερδινάνδου τοῦ Καθολικοῦ 1506 — 1516, ἀπέβη μόνος βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας 1516 παρητήθη τοῦ στέμματος τῶν Κάτω Χωρῶν τῷ 1555, καὶ τῆς Ἱσπανίας τῷ 1556· Φίλιππος Β' 1556—1598· Φίλιππος Γ' 1598—1621. Φίλιππος Δ' 1621 — 1665· Κάρολος Β' 1665—1700. Ἐκ'

Ἀπόκτησις βιβλιοθήκης Ἀργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

τοῦ οἴκου τῶν Βουρβόνων Φίλιππος Ε' 1700, παραιτεῖται τῷ 1724, Λουδοβίκος Α' 1724· Φίλιππος Ε' τὸ δεύτερον 1724—1746. Φερδινάνδος ΣΤ' 1746 — 1759 Κάρολος Γ', 1759 — 1788. Κάρολος Δ' 1788, παραιτεῖται 1808. Φερδινάνδος Ζ' ἀναγορεύεται τῷ 1808, ἀλλ' ἀμέσως ἀναγκάζεται νὰ παραιτηθῇ, ἀνογορεύεται δὲ ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Βοναπαρτῶν Ἰωσὴφ, ἀδελφὸς τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γαλλίας Ναπολέοντος Α' καὶ διαμένει 1808 1813. Ἀναλαμβάνει ἐκ νέου τὸν θρόνον Φερδινάνδος Ζ' 1813—1832. Διαδέχεται ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Ἰσαβέλλα Β', ἥτις νυμφευθεῖσα τῷ 1846 τὸν ἐξάδελφον αὐτῆς δὸν Φραγκίσκον, καθηρέθη τοῦ θρόνου τῷ 1868. Μεσοβασιλεία 1868—1870. Ἀμεδαῖος Α' υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ἰταλίας Βίκτορος Ἐμμανουὴλ ἐκλέγεται ὑπὸ τῶν Βουλῶν κατὰ δεκέμβριον τοῦ 1870, παραιτεῖται τοῦ θρόνου τῇ 11 φεβρουαρίου 1873.

ΙΣΠΑΝΙΑΣ (Κάρολος καὶ Λουδοβίκος), ἴδ. ΛΑ ΚΕΡΔΑ.

ΙΣΠΑΝΙΑΣ (J. L. d'ESPAGNE), στρατηγὸς γάλλος ὑπηρετήσας ὑπὸ τὴν Δημοκρατίαν καὶ τὴν Αὐτοκρατορίαν. Ἐπετράπη τῷ 1805 ὑπὸ τὸν στρατάρχην Μασσένην τὴν ἀρχηγίαν τῆς μοίρας τῶν ἱππικῶν κονιγῶν ἐν τῷ στρατῷ τῆς Ἰταλίας, μετέβη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Νεαπόλεως τῷ 1806 καὶ κατέβαλε τοὺς ἀντάρτας τῆς Καλαβρίας. Κατὰ τὸν πρωσσικὸν πόλεμον διακριθεὶς ἐν τῇ μάχῃ τῆς Ἐλισάβεργης τῷ 1808 καὶ πληγωθεὶς ἐν αὐτῇ ἀντιμετώπῃ διὰ τοῦ παρασήμου τῆς Δεγεῶνος τῆς Τιμῆς. Ἐρονεύθη ἐν τῇ μάχῃ τῆς Βάγραμ τῷ 1809.

ΙΣΠΑΝΙΑΣ (ὁ κόμης), κομματάρχης ἱσπανὸς, υἱὸς μετανάστου γάλλου, δραματίσαντος ἐπίσημον πρόσωπον κατὰ τῶν Γάλλων κατὰ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ 1812, μετέσχε τοῦ ὑπὲρ τοῦ δὸν Καρλίου ἀγῶνος κατὰ τὸ 1843, διεκρίθη μεταξὺ τῶν Καρλιστῶν διὰ τὰς ληστείας καὶ τὴν θηριωδίαν του, καὶ ἀπέθανε δολοφονηθεὶς ὑπ' αὐτῶν τῶν ὀπαδῶν του τῷ 1839.

ΙΣΠΑΝΙΟΛΑ, πρῶτον ὄνομα δοθὲν ὑπὸ τῶν Ἱσπανῶν εἰς τὴν νῆσον τοῦ Ἁγίου Δομινίκου τῷ 1493. ΐδ. Α-ΙΤΗ.

ΙΣΠΑΝΟΙ, ἴδ. ΙΣΠΑΝΙΑ.

ΙΣΠΑΧΑΝ ἢ ΙΣΦΑΧΑΝ, ἐν τῇ ἀρχαιότητι «Ἄσπα ἢ Ἀσπάδανα», πόλις τῆς Περσίας, ἥτις ἄλλοτε ἦτο πρωτεύουσα, κεῖται ἐν τῷ Ἰρὰκ-Ἀζζεμὶ ἐντὸς ἀχανοῦς πεδιάδος καὶ τοῦ Ζενδεροὺδ εἰς 350 χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ Τεχεράν εἰς 32ο 39, 34" βορ. πλάτ. καὶ 49ο 27' 22" ἀνατολ. μήκ. Κάτ. 60 χιλ. Διακρίνονται ἐν αὐτῇ τὰ ἀνάκτορα τοῦ σάχου, τὸ μέγα τέμενος, ἡ ἀγορὰ Ἀδδᾶς, ἡ πλατεῖα Μεϊδὶν, καὶ πολλαὶ σχολαὶ (μεδρεσέχ). Τὰ τείχη τῆς πόλεως ἔχοντα 15 πύλας καὶ ὠχυρωμένα διὰ πύργων ὁλονέν κατερειποῦνται. Ἀξιόλογα ἐργοστάσια ὑφασμάτων βαμβακερῶν, μεταξωτῶν, μεταξοπτίλων (κατηφὲ), ἐριούχων, κεχρωματισμένων τίλλων διὰ παράθυρα· κατασκευὴ ὅπλων πυροβόλων, σακχάρεως, δερμάτων, πηλίνων σκευῶν, βαφεῖα. Διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον μετὰ τῶν Ἰνδιῶν, τοῦ Ἀφγανιστὰν, τῆς Σινικῆς, τῆς Τουρκίας, τῆς Συρίας καὶ τῆς Αἰγύπτου. Ἔξω τῆς πόλεως ὑπάρχει ἡ κομψὴ γέφυρα Δζούλφα ἔχουσα 34 ἀψίδας, ἐκατέρωθεν δὲ στοὰς θολωτὰς πρὸς διαφύλαξιν τῶν πεζῶν ἀπὸ τῆς βροχῆς.—Ἡ Ἱσπαχὰν ἀκμάζουσα ἐπὶ τῶν καλιφῶν τοῦ Βαγδατίου, κατερημωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ταμερλάνου τῷ 1387, ἀνωκοδομήθη ἐπὶ τῶν Σοφὶ. Ἐπὶ Ἀδδᾶ Β' εἶχε κατά τινας γεωγράφους 600 χιλ. κατοίκους. Ληηλατηθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἀφγανῶν τῷ 1722, ἔμεινεν ἐξησθενημένη μὴ ἐπιτυχουσῶν τῶν πρὸς ἐνίσχυσιν αὐτῆς προσπαθειῶν τοῦ Ναδὶρ-Σάχ καὶ τοῦ Φὲτ-Ἀλὶ-Σάχ.

ΙΣΡΑΕΛΙ, ἴδ. ΔΙΣΡΑΕΛΗΣ (Ἰσαὰκ καὶ Βενιαμὶν).

ΙΣΡΑΗΛ, λέξις σημαίνουσα «ἰσχυρὸς ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ», ἐπώνυμον δοθὲν τῷ Ἰακὼβ μετὰ τὴν πάλην αὐτοῦ μετὰ τοῦ ἀγγέλου. Ἐκ τούτου ὠνομάσθησαν καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ «Ἰσραηλῖται».

ΙΣΡΑΗΛ (βασίλειον τοῦ), ἐκ τῶν δύο βασιλείων τῶν σχηματισθέντων ἐν Παλαιστίνῃ ἐπὶ τοῦ Ῥοβοὰμ υἱοῦ καὶ διαδόχου τοῦ Σολομῶντος. Περιελάμβανε τὰς ἐκτὸς τῶν δύο φυλῶν Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν λοιπὰς 10 φυλὰς, ἐξ ὧν αἱ 8 κατῴκουν πρὸς Δ τοῦ Ἰορδάνου, δύο δὲ ἡ τοῦ Γὰδ καὶ τοῦ Ῥουβὴμ πρὸς Α αὐτοῦ. Πρωτεύουσα Σιχὲμ, ὕστερον Σαμάρεια. Ἀντεστοίχει πρὸς τὰς χώρας, αἵτινες βραδύτερον ἐκλήθησαν Γαλιλαία, Σαμάρεια, Περαία, καὶ τὸ δυτικὸν τμῆμα τῆς ἴδίως Ἰουδαίας. Ἄπιστον εἰς τὸν ἀληθῆ θεὸν, σχεδὸν πάντοτε παραδιδομένον εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν, ἀκαταπαύστως εὑρισκόμενον εἰς πόλεμον μετὰ τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα, ὑπέφερε προσέτι καὶ ἐκ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν βασιλέων τῆς Δαμασκοῦ. Ὕστερον ὁ Φελτάσαρ, βασιλεὺς τῆς Ἀσσυρίας ἐκυρίευσε τὴν πρὸς Α τοῦ Ἰορδάνου χώραν ὡς καὶ τὰς χώρας τὰς κατοικουμένας ὑπὸ τῶν φυλῶν Ἀσὴρ, Νεφθαλὶμ καὶ Ζαβουλών. Ὁ διάδοχος αὐτοῦ Σαλμανασὰρ ἐπή-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Φίλοι Συνέδριο Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (ΑΗΤΗΣ)

νεγκε τῷ 718 π. Χ τὴν κατάργησιν τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἀπήγαγε μέρος τῶν κατοίκων εἰς αἰχμαλωσίαν ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Τίγρητος. Οἱ βασιλεῖς τοῦ Ἰσραὴλ ἦσαν: Ἱεροβοὰμ 962, Ναδὰβ 912, Βαασὰ 9[illegible]9, Ἐλὰ 918, Ζαμρὴ 918, Ἀμρὶ 907, Ἀχαὰβ 888, Ὀχοζίας 887, Ἰωρὰμ 876, Ἰηοὺς, 848, Ἰωάχαζ 832, Ἰωὰς 817, Ἱεροβοὰμ Β' 776, Μεσοβασιλεία, Ζαχαρίας 767, Σηλλοὺμ 766, Μαναχὴμ 754, Φακηΐα 754, Φακεὶας 726, Ὠσηὲ 718.

ΙΣΡΑΗΛΙΤΑΙ, ἴδε. ΙΣΡΑΗΛ καὶ ΙΟΥΔΑΙΟΙ.

ΙΣΣΑ, νῆσος ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης, ὀλίγον ἀπέχουσα τῆς Φαρίας. Σήμερον καλεῖται ΛΙΣΣΑ.

Ἴ σ σ α, πόλις ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου νήσου, μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Πολυβίου.

ΙΣΣΑΧΑΡ, πέμπτος υἱὸς τοῦ Ἰακὼβ καὶ τῆς Λείας, ἐξ οὗ ὠνομάσθη μία τῶν 12 ἑβραϊκῶν φυλῶν τῆς Παλαιστίνης κατοικοῦσα πρὸς Δ τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τούτου μέχρι τῆς θαλάσσης μεταξὺ τῶν φυλῶν Ζαβουλὼν πρὸς Β καὶ τῆς ἀνατολικῆς ἡμισείας φυλῆς τοῦ Μανασσῆ πρὸς Ν. Πρωτεύουσα Ἰεζράελ. Ἔλαφος ὀρεινόν.

ΙΣΣΕΛΤ (Μιχαὴλ Von Isselt), ἱστορικὸς ὁλλανδὸς, ἀποθ. τῷ 1597. Σπουδάσας ἐν Λουβαΐνῃ ἐπανεκαμψεν εἰς τὴν πατρίδα του Δόκκουμ, ὅπου πολλάκις ἀντιπαρέστησε τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς εἰς τὸ κήρυγμα. Ἀνήκων εἰς τὸ ἱσπανικὸν κόμμα, ἠναγκάσθη μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐναντίου κόμματος νὰ μεταβῇ εἰς Κολωνίαν. Συνέγραψεν ἱστορικὰ ἀφορῶντα τὴν σύγχρονον ἐποχήν.

ΙΣΣΕΝΖΩ, γαλ. Issengeaux καὶ Yssingeaux, λατ. Icidmagus, κωμόπολις τῆς Γαλλίας ἐν τῷ Ἄνω Λείγηρι εἰς 28 χιλιόμ. πρὸς τὸ ΒΑ τοῦ Puy. Κάτ. 3360. Πρωτοδικεῖον. Κολλέγιον, βιβλιοθήκη. Ἐργοστάσια. Ἐργοστάσια μεταξωτῆς ταινίδος καὶ ταινιῶν. Βυρσοδεψεῖα. Ἐμπόριον ξύλων. Ἀγοραὶ κτηνῶν καὶ δημητριακῶν καρπῶν.

ΙΣΣΕΡ, ποταμὸς τῆς Ἀλγερίας, πηγάζων ἐκ τῆς χώρας τῶν Τιτερίων, βαίνει ἐκ Ν πρὸς Β καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Μεσόγειον. Ἐπὶ τῶν ὀχθῶν αὐτοῦ κατοικεῖ ἡ φυλὴ Ἰσσὲρ. — Ἕτερος ποταμὸς τῆς Ἀλγερίας δεχόμενος τὴν Σικκὰχ καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Τάφναν.

ΙΣΣΗ, θυγάτηρ τῆς Μακαρέως, ἐνδοῦσα εἰς τὸν ἔρωτα τοῦ Ἀπόλλωνος μεταμορφωθέντος εἰς ποιμένα τῆς Αἰσθίας.

ΙΣΣΗΔΟΝΕΣ, ἔθνος μέγα καὶ ἐπίσημον τῆς ἀνατολικῆς Ἀσίας κατοικοῦν περὶ τὴν Κασπίαν θάλασσαν ἐν μέρει ἐν Σκυθίᾳ πέραν τοῦ Ἰμαΐου ὄρους καὶ ἐν μέρει ἐν Σηρικῇ, π.θανῶς ἐν τῇ νῦν Μογγολικῇ χώρᾳ. Παρ' αὐτῶν οἱ Ἕλληνες ἐλάμβανον τὰ ἐμπορεύματα τῆς νοτιανατολικῆς Ἀσίας. Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον ὅτε παρ' αὐτοῖς ἀπέθνησκε πατὴρ, ἅπαντες οἱ συγγενεῖς προσέφερον εἰς τὸν υἱὸν πρόβατα, καὶ ἔπειτα θυσιάσαντες ταῦτα καὶ κόψαντες τὰ κρέατα ἔκοπτον καὶ τοῦ ἀποθανόντος τὰς σάρκας ἀναμίξαντες δι' ἅπαντα τὰ κρέατα συνεγευμάτιζον, τὴν δὲ κεφαλὴν τοῦ νεκροῦ γυμνώσαντες καὶ καθαρίσαντες καταχρυσοῦσιν καὶ φυλάττοντες αὐτὴν ὡς ἄγαλμα κατ' ἔτος θυσίας μεγάλας ἐτέλουν. Κατὰ τὸν αὐτὸν ἱστορικὸν οἱ Ἰσσηδόνες ἦσαν δίκαιοι, καὶ πλήρης ἰσότης ὑπῆρχε μεταξὺ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.

ΙΣΣΗΔΩΝ ἡ Σ κ υ θ ι κ ὴ, πόλις τῆς ἐν Ἀσίᾳ Σκυθίας ἐκτὸς τοῦ Ἰμαΐου ὄρους.

Ἰ σ σ η δ ὼ ν ἡ Σ η ρ ι κ ὴ, πόλις τῶν Ἰσσηδόνων, ἣν οἱ ἀρχαῖοι θέτουσιν ἐπὶ τῆς Σηρικῆς χώρας. Κατά τινας ἔκειτο ΒΑ τῶν πηγῶν τοῦ ποταμοῦ Ὀξυάδου.

ΙΣΣΙΑΚΟΝ, λατ. Issiacum, ἴδε ΙΣΣΥ.

ΙΣΣΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ, ὁ περὶ τὴν Κιλικίαν ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ σχηματιζόμενος κόλπος.

ΙΣΣΙΝΙΑ ἢ ΑΣΣΙΝΙΑ, χώρα τῆς Ἄνω Γουϊέκ πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Χρυσῆς Παραλίας καὶ ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Παραλίας τῶν Ὀδόντων διαβρεχομένη ὑπὸ ὁμωνύμου ποταμοῦ. Ὑπάρχει αὐτόθι γαλλικὸν κατάστημα.

ΙΣΣΙΟΔΟΥΡΟΝ, γαλ. Issoire, πόλις τῆς Γαλλίας ἐν τῷ νομῷ Puy-de-Dôme εἰς 52 χιλιόμ. πρὸς τὰ ΝΑ τοῦ Κλερμὸν Φερράνδ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Couze παρὰ τὴν συμβολὴν αὐτοῦ μετὰ τοῦ Allier. Κάτ. 5,700. Πρωτοδικεῖον καὶ ἐμποροδικεῖον. Κολλέγιον. Κομψὴ ἐκκλησία τοῦ Ι' καὶ ΙΑ' αἰῶνος. Ἐμπόριον ἐλαίου καρυδίων, κτηνῶν. Κατασκευὴ γεωργικῶν ἐργαλείων. Σιδηροδρομικὸς σταθμός. Ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων ἡμέρας ἔχουσα σχολὴν καὶ ναὸν περίφημον. Κατερημώθη ὑπὸ τῶν Βανδάλων, ἐλεηλατήθη ὑπὸ τῶν δουκῶν τῆς Ἀνδεγαβίας καὶ τῆς Γουΐενης καὶ ἅπαντες αὐτῆς οἱ κάτοικοι ἐσφάγησαν. Ἐπέστη πολιορκίας καὶ κατὰ τὰ ἔτη 1557 καὶ 1590. Πατρὶς τοῦ σφραγιδοφύλακος Δουπράτ.

ΙΣΣΟΣ, ἀρχαία πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐν Κιλικίᾳ καὶ τὰ παράλια ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Ἰσσικοῦ Κόλπου μετὰ ἀσφαλοῦς λιμένος. Ἐν αὐτῇ ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐνίκησε Δαρεῖον τὸν Κοδομανὸν τῷ 333 π. Χ καὶ ὁ Σέπτιμος Σεβῆρος τὸν Νίγερα τῷ 196 μ. Χρ. Κατὰ τὸν Β' καὶ ΙΔ' αἰῶνα ἦ, ὀπισθιμότερες λιμὴν τοῦ βασιλείου τῆς Μικρᾶς Ἀρμενίας, καὶ ἀποθήκη τῶν ἐμπο-

ρευμάτων τῆς Ἄνω Ἀσίας καὶ τῆς Ἰνδικῆς. Αὐτόθεν οἱ ἔμποροι τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, τῆς Ἰταλίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Καταλωνίας μετέβαινον εἰς Κουρδιστὰν καὶ ἀφικνοῦντο μέχρι Βαγδατίου. Σήμερον καλεῖται Ἀτάζ.

ΙΣΣΟΥΑΡ, ἴδ. ΙΣΣΙΟΔΟΥΡΟΝ.

ΙΟΣΟΥΔΟΝ, λατ. Auxellodunum, πόλις τῆς Γαλλίας ἐν τῷ νομῷ Indre, 27 χιλιάμ. ΒΑ τοῦ Châteauroux ἐπὶ τοῦ Κεντρικοῦ σιδηροδρόμου καὶ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Théols. Κάτ. 11 χιλ. Πρωτοδικεῖον καὶ ἐμποροδικεῖον· κολλέγιον. Κομψὴ πόλις, περικεκυκλωμένη ὑπὸ ἀμπελώνων. Ἐργοστάσια περγαμηνῶν καὶ πιλοποιεῖα· ἐμπόριον δημητριακῶν καρπῶν, οἴνων, μαλλίων, σιδήρου. Κατασκευὴ ἐριούχων, βαμβακηρῶν, νημάτων. Ἡ πόλις αὕτη, ἀρχαιοτάτη ἴσως, μετίδη πολλάκις κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Ἄγγλων. Ὑπέστη κατὰ τὸ 1657 κατὰ τοῦ στρατοῦ τῆς Σρενδόνης πολιορκίαν, καθ' ἣν πυρκαϊὰ κατέστρεψε μέρος τῆς πόλεως. Ἡ ἀνάκλησις τοῦ ἰατάγματος τῆς Νάντης ὑπῆρξεν ἀλήθρια διὰ τὴν βιομηχανίαν αὐτῆς. Πατρὶς τοῦ Deguerle καὶ τοῦ Πατρὸς Berthier.

ΙΣΣΥ (Issy), λατ. Issiacum, κωμόπολις ἐν τῷ νομῷ τοῦ Σηκουάνα, 8 χιλιάμ. πρὸς Βενοῦ τοῦ Sceaux, 8 χιλιάμ. ΝΔ τῶν Παρισίων ἐπὶ λόφου παρὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Σηκουάνα. Κάτ. 3600. Διακρίνεται αὐτόθι ὁ οἶκος τῆς Μαργαρίτας δὲ Βαλουά, ἀνήκων σήμερον εἰς τὸ σεμινάριον τῆς Ἁγίας Συλπικίας. Φρούριον ἀνεγερθὲν τῷ 1818 διὰ τὸ σύστημα τῆς ὀχυρώσεως τῶν Παρισίων. Ἀτομεῖα. Χημικὰ προϊόντα· κλίβανοι ἀσβέστης, κεραμοποιεῖα κτλ. Διαχωρίζονται ὅτι ἡ κωμόπολις Ἰσσὺ ὤφειλε τὸ ὄνομα αὐτῆς εἰς τὸν τῆς Ἰσιδος ἀλιωθησομηθέντα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. Ὁ Βοσσουέτος μετὰ ἓ θεολόγων αὐτόθι συνεκρότησε συνέλευσίν πρὸς ἐξέτασιν τῶν φρονημάτων τοῦ Φενελῶνος. Κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ γαλλογερμανικοῦ πολέμου τοῦ 1870—71 ὑπὸ τῶν Γερμανῶν πολιορκίαν τῶν Παρισίων, ὡς καὶ κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν τὸν πόλεμον τοῦτον ἐπανάστασιν τῶν Παρισίων τὸ φρούριον Ἰσσὺ διεκρίθη.

ΙΣΣΩΡΙΑ, ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος κληθείσης οὕτω ἀπὸ τῆς λατρείας αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἰσσώρου ἐν Λακεδαίμονι. Κατὰ Πλουσανίαν ἐλατρεύετο ἰδίως αὐτὴ ἡ ἐκ Κρήτης μεταφερθεῖσα.

ΙΣΤΑΜΠΟΛ, τουρκικὸν ὄνομα τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

ΙΣΤΑΧΑΡ, πόλ. τῆς Περσίας ἐν τῷ Φαρισταν παρὰ τὸ Βενδεμὶρ εἰς 53 χιλιάμετρ. ΒΑ τοῦ Σιράζ. Παρ' αὐτὴν κεῖνται τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Περσεπόλεως.

ΙΣΤΕΒΟΝΕΣ, ἓν τῶν ἐθνῶν τῶν κατοικούντων τὴν ἀρχαίαν Γερμανίαν,

ΙΣΤΙΑΙΑ=ΕΣΤΙΑΙΑ.

ΙΣΤΙΑΙΟΣ, τύραννος τῆς Μιλήτου, θανατωθεὶς τῷ 496 πρ. Χρ. Ἠκολούθησε μετὰ στόλου ἰωνικοῦ τὸν Δαρεῖον εἰς τὴν κατὰ τῶν Σκυθῶν ἐκστρατείαν τῷ 513, καὶ ὅτε ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας εἰσέδυσεν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς χώρας, ἔμεινε μετὰ τῶν λοιπῶν Ἰώνων πρὸς φύλαξιν τῆς ἐπὶ τοῦ Ἴστρου κατασκευασθείσης γεφύρας. Ἀποτυχόντος τοῦ Δαρείου καὶ ἀποφασισάντος τὴν ἐπιστροφήν, οἱ Σκύθαι προλαβόντες, προέτειναν εἰς τοὺς Ἴωνας τὴν καταστροφὴν τῆς γεφύρας. Συμβουλίου γενομένου ὁ Μιλτιάδης προέτεινε τὴν παραδοχὴν τῆς προτάσεως τῶν Σκυθῶν, ἀλλ' ὁ Ἱστιαῖος ἀντέτεινεν ἀποδείξας ὅτι τὸ συμφέρον τοῦ Δαρείου συνεταυτίζετο μετὰ τοῦ συμφέροντος τῶν ἐν ταῖς ὑπὸ τοὺς Πέρσας ἑλληνικαῖς πόλεσι τυράννων, καὶ ὑπερίσχυσεν. Ἐπιστρέψαντος τοῦ Δαρείου, ὁ μὲν Μιλτιάδης ἐδραπέτευσε καὶ κατέφυγεν εἰς Ἀθήνας, ὁ δὲ Ἱστιαῖος ἐπηνέθη τὰ μέγιστα ὑπὸ τοῦ Δαρείου, καὶ ἀντημείφθη διὰ τῆς εἰς αὐτὸν παραχωρήσεως τῆς Μιτυλήνης καὶ χώρας τινὸς θρακικῆς ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ Στρυμόνος. Ἀλλ' ὁ Μεγάβαζος, διοικητὴς τῶν ἐν Εὐρώπῃ περσικῶν κτήσεων συνεβούλευσε τὸν Δαρεῖον νὰ μὴ ἐγκαταλείψῃ τὸν Ἱστιαῖον εἰς χώραν, ἐν ᾗ ἡ φιλοδοξία του ἠδύνατο νὰ ἦναι ἐπικίνδυνος, ἀλλὰ νὰ κρατήσῃ αὐτὸν παρ' ἑαυτῷ ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ κράτους. Τὴν συμβουλὴν ταύτην ἀκούσας ὁ Δαρεῖος ἐκράτησε παρ' ἑαυτῷ τὸν Ἱστιαῖον ἐπὶ 16 ἔτη, περιποιούμενος μὲν αὐτόν, ὁπωσδήποτε ὅμως ὡς αἰχμάλωτον. Ὅπως ἀπαλλαγῇ ὁ Ἱστιαῖος τῆς αἰχμαλωσίας διωργάνισε τὴν ἀνταρσίαν τῶν Ἰώνων διὰ τοῦ δεδεξαμένου αὐτὸν εἰς τὴν τυραννίαν τῆς Μιλήτου γαμβροῦ του Ἀρισταγόρου. Ὁ Δαρεῖος μαθὼν τὰ περὶ τῆς ἀνταρσίας ταύτης ὑπωπτεύθη τὸν Ἱστιαῖον, ἀλλ' οὗτος ἀρνηθεὶς πᾶσαν συμμετοχὴν ὑπεσχέθη καὶ νὰ καταβάλῃ αὐτὴν ἐὰν ἀποδίδετο αὐτῷ ἡ ἐλευθερία. Λαβὼν ἄδειαν καθόδου εἰς Μικρὰν Ἀσίαν, ἀφίκετο εἰς Σάρδεις ὅπου εὗρε τὴν ἀνταρσίαν ἐκκλίνουσαν ἤδη. Ἐπίσης ὕποπτος εἰς κε τὸν Ἀρταφέρνην ὑποθέτοντα αὐτὸν ἐγγὺς καὶ εἰς τοὺς Ἴωνας ὑποθέτοντας αὐτὸν προδότην, περιωρίσθη μόνον εἰς ἐκδιώργας τινάς, καὶ οὕτε τὴν εἰς Μίλητον κάθοδον ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ. Συλλέξας στρατεύματά τινα ἐν

Δημοσία Βιβλιοθήκη Κορυφαίας Βιβλιοθήκη Αργοστολίου

Δέσβῳ, ἐπεδόθη εἰς πειρατικὰς πράξεις ἐν Ἑλλησπόντῳ. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Μιλήτου τῷ 494, προσεπάθησε νὰ ἐγκαθιδρυθῇ ἐν ταῖς νήσοις τοῦ Αἰγαίου Πελάγους· ἀλλ' ἡ ἄριξις τοῦ φοινικικοῦ στόλου ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ βυθῇ ἐπὶ τῆς ἀσιατικῆς ὄχθης. Ἐνῷ ἐλεηλάτει τὸ Καϊκουπεδίον, συνελήφθη ὑπὸ περσικοῦ ἱππικοῦ διοικουμένου ὑπὸ τοῦ Ἁρπάγου. Ὁ Ἀρταφέρνης καὶ ὁ Ἅρπαγος ἐσταύρωσαν αὐτὸν καὶ τὴν κεφαλήν του ἀπέστειλαν εἰς τὸν Δαρεῖον. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος διέταξε τὸν μετὰ τιμῶν ἐνταφιασμὸν αὐτῆς καὶ ἐξίφρασε θλῖψιν διὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ. Ὁ Ἰστιαῖος ἀπέδειξεν ἱκανότητα καὶ τόλμην, ἀλλ' οὐχὶ καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα. Ὁ πατριωτισμὸς ἐνεπνεύσθη αὐτῷ ἐξ ἀτομικῶν συμφερόντων, ἐξ ὧν ὁρμώμενος συνετέλεσε καὶ εἰς τὴν διάσωσιν τοῦ Δαρείου. Τὴν φήμην του ὀφείλει εἰς τὰς διηγήσεις τοῦ Ἡροδότου.

ΙΣΤΙΒ, πόλις τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ἐν τῷ νομῷ Οὐσκοὺπ, παρὰ τὴν Βαγρανίτσαν εἰς 45 χιλάμ. πρὸς τὰ ΝΑ τοῦ Οὐσκοὺπ καὶ 96 πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Κουστεντσέ. Κάτοικ. 8 χιλ. Κατασκευὴ ἐργαλείων ἐκ χάλυβος. Εἶναι ἡ ἀρχαία πόλις «Στόβοι».

ΙΣΤΡ (Istres), λατ. Ostrea, κωμόπολις τῆς Γαλλίας ἐν τῷ νομῷ Bouches du-Rône εἰς 49 χιλιάμ. πρὸς Δ τῆς Aix, παρὰ τὰς λίμνας Olivier καὶ Berre. Κατ. 2,700. Ἐρείπια φρουρίου. Κατασκευὴ σόδας καὶ σαπώνων ἐκ κοκκινογουλίων. Ἐμπόριον ἐλαίου καὶ πρωτοκκιών.

ΙΣΤΡΙΑ, ἐπαρχία τῆς Αὐστρίας πρὸς τὰ ΝΑ σχηματίζουσα μίαν τῶν τριῶν περιφερειῶν τοῦ κυβερνείου τῶν Μεθορίων, συγκειμένη ἐκ χερσονήσου κειμένης κατὰ τὸν μυχὸν τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης καὶ ὁριζομένης πρὸς Β ὑπὸ τῶν περιφερειῶν Γορίτζ, Τεργέστης καὶ Καρνιόλης, πρὸς Α ὑπὸ τῆς ἐπαρχίας Κροατίας καὶ Σκλαβωνίας καὶ τοῦ κόλπου τοῦ Καρνέρου, πρὸς Δ ὑπὸ τοῦ κόλπου τῆς Τεργέστης. Ἐπιφάνεια 449 ἑκτάρ. Κάτοικοι 230, 328. Πρωτεύουσα Πίσινον. Ἐπισημότεραι πόλεις Πόλα, Ῥοβίνον, Καπαδίστρια, Πιράνον. Κλίμα νοσῶδες, ἔδαφος πλούσιον εἰς μεταλλεῖα γαιανθράκων καὶ στυπτηρίας, εἰς λατομεῖα μαρμάρου, καὶ γόνιμον εἰς οἶνον, ἔλαιον, μέλι, καρποὺς κτλ. Μελισσῶνες. — Ἱ σ τ ο ρ ί α. Ἡ Ἰστρία κατοικουμένη ὡς ἡ γείτων αὐτῆς Ἰλλυρία ὑπὸ πελασγικῆς φυλῆς καὶ παραδεδομένη ὡς ἐκείνη εἰς τὴν πρώτην ἔγγυσιν ἐξ μόνον κωμοπόλεις κατεκτήθη τῷ 221 π. Χριστοῦ ὑπὸ τῶν ῥωμαίων ὑπάτων Πουπλίου Κορνηλίου καὶ Μινουκίου Ῥούφου. Κατὰ τὸν δεύτερον Καρχηδονιακὸν πόλεμον, ἀπέβη ἀνεξάρτητος μετὰ τῆς ἐντὸς τῶν Ἄλπεων Γαλατίας εἰς ἣν εἶχε προσαρτηθῇ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ἀλλὰ κατεβλήθη ἐν νέῳ ἀγῶνι 178—177 ὑπὸ τοῦ ὑπάτου Κλαυδίου καταλαβόντος τὰς ὀχυρὰς αὐτῆς θέσεις, ἀναγκάσαντος τὸν βασιλέα αὐτῆς Αἰπύλωνα εἰς αὐτοκτονίαν καὶ ἀποκεφαλίσαντος ἢ πωλήσαντος 6 χιλ. κατοίκων. Ἑνωθεῖσα μετὰ τῆς Βενετίας κατὰ τὰς διοικητικὰς διαιρέσεις τοῦ Αὐγούστου καὶ τοῦ Κωνσταντίνου ἐχρησίμευσε διὰ τὴν ἄκραν αὐτῆς καρποφορίαν πρὸς διατροφὴν τῆς Ἰταλίας. Ὑπέπεσεν ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἑρούλων, 476, τῶν Ὀστρογότθων 489, τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους τῷ 552, τῶν Λομβαρδῶν ἐπὶ τοῦ Ἀστόλφου τῷ 751, τῶν Φράγκων ἐπὶ τοῦ Μεγάλου Καρόλου τῷ 774 ἀπέβη κατὰ τὴν ἀναρχίαν τοῦ ἑπομένου αἰῶνος κυρία ἑαυτῆς, ἐκτὸς τῆς ἐπὶ τινων αὐτῆς πόλεων ἐπικυριαρχίας τοῦ πατριάρχου τῆς Ἀκιλείας. Προσλαβοῦσα κατὰ τὸν Ζ' αἰῶνα ἀλβανικὸν στοιχεῖον, ἐπεδόθη ἐπὶ μᾶλλον εἰς τὴν πειρατείαν· εὑρόντες ὅμως οἱ κάτοικοι αὐτῆς τρομεροὺς ἀντιζήλους τοὺς πειρατὰς τῆς Ναρέντας καὶ τῆς Δαλματίας, ἠναγκάσθησαν ὅπως καταβάλωσιν αὐτοὺς νὰ συμμαχήσωσι τῷ 997 μετὰ τῶν δαλματικῶν πόλεων ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Βενετίας, ἥτις μετὰ τέσσαρας αἰῶνας τῷ 1420 ἐκυρίευσε καὶ τὰς εἰσέτι ἐξαρτωμένας ὑπὸ τοῦ πατριαρχείου τῆς Ἀκιλίας πόλεις. Τῷ 1382 ἡ Τεργέστη παρεδόθη ἑκουσιοθελῶς εἰς τὴν Αὐστρίαν, ἀφ' ἧς οἱ Βενετοὶ στιγμιαίως μόνον ἀνεκτήσαντο αὐτὴν 1508—9. Κατὰ τὴν πτῶσιν τῆς Βενετίας τῷ 1797 ἡ συνθήκη τοῦ Καμποφορμίου παρέδωκεν εἰς τὴν Αὐστρίαν ἅπασαν τὴν Ἰστρίαν. Ἡ τοῦ Πρεσβούργου τῷ 1805 ἀφῆκεν ἀπ' αὐτῆς ἐκτὸς τῆς Τεργέστης ἅπασαν τὴν λοιπὴν χώραν, ἥτις ἀπετέλεσε μέρος τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας τῷ 1806. Τέλος ἡ συνθήκη τῆς Βιέννης τῷ 1809 ἀπέσπασε τῆς Αὐστρίας καὶ τὰ μείναντα αὐτῇ μέρη καὶ ἅπασα ἡ Ἰστρία ἀνακηρυχθεῖσα ὡς χώρα ἀναπόσπαστος τῆς γαλλικῆς αὐτοκρατορίας, ἀπέβη μία τῶν ἓξ Ἰλλυρικῶν ἐπαρχιῶν. Ἡ συνθήκη τῶν Παρισίων τῷ 1814 καὶ τὸ συνέδριον τῆς Βιέννης τῷ 1815, ἀπέδωκαν αὐτὴν εἰς τὴν Αὐστρίαν. — Τῷ 1808 ὁ στρατάρχης Βησσιὲρ ἔλαβε τὸν τίτλον δοὺξ τῆς Ἰστρίας.

ΙΣΤΡΟΠΟΛΙΣ, ἀρχαία πόλις τῆς Κάτω Μυσίας ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου Πόντου παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἴστρου (Δουνάβεως), ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τῶν Μιλησίων. Φρονοῦσί τινες ὅτι ἡ νῦν Κωστάντσα εἶναι ἡ ἀρχαία Ἰστροπολις.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοινωφελὲς Ἵδρυμα Ε.Μ.Π.
Ἀριστοτέλειος Βιβλιοθήκη
(Κ.Ι.Δ.)

ΙΣΤΡΟΣ, ἀρχαῖον ὄνομα τοῦ ποταμοῦ Δουνάβεως.

ΙΣΤΡΟΣ, Ἱστορικὸς Ἕλλην ζῶν περὶ τὰ 240 π. Χ. Κατὰ τοὺς μὲν ἐγεννήθη ἐν Κυρήνῃ, κατὰ τοὺς δὲ ἐν Μακεδονίᾳ καὶ κατ' ἄλλους ἐν Πάφῳ τῆς Κύπρου. Πρὸς συμβιβασμὸν τῶν ἀντιφάσεων τούτων φρονοῦσί τινες, ὅτι ἐγεννήθη ἐν Κυρήνῃ, μετέβη ὕστερον εἰς Ἀλεξάνδρειαν μετὰ τοῦ Καλλιμάχου καὶ ζήσας ἐκεῖ ἐπί τινα χρόνον ἀπεσύρθη εἰς Πάφον, ὑποκειμένην τότε εἰς τοὺς βασιλεῖς τῆς Αἰγύπτου. Ἦν κατ' ἀρχὰς δοῦλος καὶ ὕστερον φίλος τοῦ Καλλιμάχου. Ὡς τοὺς πλείστους τῶν ἀλεξανδρινῶν φιλολόγων ὑπῆρξε γραμματικός, ποιητὴς καὶ ἱστορικός. Τὰ ἱστορικὰ αὐτοῦ συγγράμματα, ὧν σώζονται ἀποσπάσματα, φαίνεται ὅτι ἦσαν μόνον συλλογαί. Αἱ ἐπιγραφαὶ αὐτῶν εἰσὶν «Ἀττικὰ» εἰς 16 τοὐλάχιστον βιβλία συνεχῶς μνημονευόμενα ὑπὸ τὰς ἐπιγραφὰς «Ἀθῖς», «Ἀθίδες», «Ἀθίδων συναγωγή». «Ἀπόλλωνας ἐπιφάνειαι», συλλογὴ συμβάντων, ἐξ ὧν ὁ Ἀπόλλων ἀπέδειξε τὴν ἰσχύν του. «Ἀργολικά». «Ἡλιακά». «Ἀποικίαι τῆς Αἰγύπτου» ἢ «Αἰγυπτίων». «Ὑπομνήματα». «Πρὸς Τίμαιον ἀντιγραφαί». «Συναγωγὴ τῶν Κρητικῶν θυσιῶν». «Περὶ ἰδιότητος ἄθλων». «Περὶ Ἡλίου ἀγώνων», ὅπερ φαίνεται μέρος τοῦ προηγουμένου. «Πτολεμαΐς» ἀνωμφιβόλως ποίημα. «Ἀττικαὶ λέξεις». «Μελοποιοί». Τὸ τελευταῖον θεωρεῖται ὡς σύγγραμμα ἑτέρου Ἴστρου γεννηθέντος ἐν Καλάτιδι ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ συγγραφέως πραγματείας τινὸς περὶ τραγῳδίας λίαν ἐκτιμωμένης. Τὰ ἀποσπάσματα τοῦ Ἴστρου συνελέγησαν ὑπὸ τοῦ Siebelis, Fragmenta Phanodemi, Demon et Istri, ἐν Λειψίᾳ, 1812, εἰς 8ον καὶ ὑπὸ τοῦ C. Müller ἐν τοῖς Fragmenta Historicorum Graecorum ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ Διδότου τόμ. Α', σελ. 418 καὶ τόμ. Δ' 649.

ΙΣΤΟΥΡΙΤΖ (Δὸν Φραγκίσκος Ξαβιέρος Δί), ὑπουργὸς καὶ πολιτικὸς Ἱσπανός, γενν. ἐν Κάδηκι τῷ 1790 Ὁ πατὴρ αὐτοῦ μεγαλέμπορος πλουτήσας ἐξ ἐμπορίου μετὰ τῆς Ἀμερικῆς, ἐξεπαίδευσε κάλλιστα τοὺς δύο υἱούς του Θωμᾶν καὶ Ξαβιέρον. Κατὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν γαλλικῶν στρατευμάτων οἱ δύο ἀδελφοὶ ἀνεδείχθησαν θερμοὶ ὀπαδοὶ τοῦ κόμματος τῆς 10λικῆς ἀνεξαρτησίας. Μετὰ τὴν παλινόρθωσιν Φερδινάνδου τοῦ Ζ' ἡ οἰκία αὐτῶν ἐχρησιμεύσε, ὡς ρ. στικὸν συνταυτικτήριον τῶν δυσηρεστημένων ὀνομασθεῖσα «ὀθωμανικὴ οἰκία», καὶ ἐν αὐτῇ προπαρεσκευάσθη ἡ κατὰ τὴν πρώτην Ἰανουαρίου ἐκραγεῖσα ἐπανάστασις. Ὁ Ξαβιέρος ἐκλεγεὶς ὑπὸ τῆς πατρίδος του μέλος τῆς Βουλῆς τῷ 1822 προήδρευσεν αὐτῆς τῷ 1823. Τῆς Βουλῆς ταύτης καθαιρεσάσης τὸν βασιλέα, ὁ Ξαβιέρος δὲ Ἴστουριτζ μετὰ τὴν παλινόρθωσιν τῆς βασιλείας κατεδικάσθη εἰς θάνατον, καὶ ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς Ἀγγλίαν. Περιληφθεὶς ἐν τῇ ἀμνηστείᾳ τῇ παραχωρηθείσῃ ὑπὸ τῆς ἀντιβασιλίσσης τῷ 1834 ἐπέστρεψεν εἰς Ἱσπανίαν καὶ ἐκλεγεὶς ὑπὸ τῆς ἐπαρχίας τοῦ Κάδηκος ἀντιπρόσωπος ἐν τῇ Βουλῇ συνηνώθη μετὰ τοῦ προοδευτικοῦ κόμματος. Τῷ 1835 ἐγένετο πρόεδρος τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων διαλυθείσης κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1836. Κατὰ μάϊον τοῦ 1836 διωρίσθη ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν. Τῆς Βουλῆς κηρυχθείσης κατὰ τοῦ ὑπουργείου, τοῦτο διαλύσαν αὐτὴν συνεκάλεσεν ἑτέραν, ὅπως εἰς αὐτὴν ἀνατεθῇ ἡ ἀναθεώρησις τοῦ συντάγματος. Ἐκραγείσης κατὰ τὰς ἐκλογὰς ἀνταρσίας καὶ ἐπιτυχούσης, ὁ Ἴστουριτζ ἠναγκάσθη μετημφιεσμένος νὰ φύγῃ ἐκ Μαδρίτης καὶ νὰ καταφύγῃ εἰς Ἀγγλίαν. Μεταβὰς ἀκολούθως εἰς Παρισίους συνηνώθη μετὰ τοῦ ἀντιθέτου κόμματος, καὶ δοὺς ὅρκον εἰς τὸ σύνταγμα τοῦ 1837, ἐξελέγη ὑπὸ τῆς ἐπαρχίας του εἰς τὰς Βουλὰς τοῦ 1838, καὶ ἐγένετο πρόεδρος τοῦ συνεδρίου. Καὶ τοι προσωπικὸς ἐχθρὸς τοῦ Ἐσπαρτέρου, ἠδυνήθη κατὰ τὴν ἀντιβασιλείαν αὐτοῦ νὰ διαμείνῃ ἐν Ἱσπανίᾳ καὶ νὰ ἐνεργῇ ἐπιτηδείως ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς Μαρίας Χριστίνης. Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῆς καὶ τὴν ἔξωσιν τοῦ Ἐσπαρτέρου, ἐγένετο πρόεδρος τοῦ ὑπουργείου καὶ γερουσιαστής. Σφοδρὸς ὀπαδὸς τῆς μετὰ τῆς Γαλλίας συμμαχίας διεπραγματεύθη καὶ ἐξεπεραίωσε τὸ συνοικέσιον τῆς βασιλίσσης Ἰσαβέλλας μετὰ τοῦ ἐξαδέλφου της Φραγκίσκου, καὶ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας δουκὸς Μονπανσιέ. Τὸ ὑπουργεῖον αὐτοῦ ἔπεσε μετ' ὀλίγον. Τῷ 1850 ἀπεστάλη πρέσβυς εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου διέμεινε μέχρι τοῦ 1854. Τῷ 1856 ἀπεστάλη πρέσβυς εἰς Ῥωσσίαν. Τὸ 1858 ἐγένετο πρόεδρος τῆς γερουσίας καὶ μετὰ 10 ἡμέρας πρόεδρος τοῦ ὑπουργείου· ἀλλὰ τὸ ὑπουργεῖόν του ἦρε μεγίστας δυσχερείας.

ΙΣΧΑΓΟΡΑΣ, στρατηγὸς τῶν Λακεδαιμονίων ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ.

ΙΣΧΕΙΟΣ, υἱὸς ἑνὸς τῶν Γιγάντων καὶ ἔγγονος τοῦ Ἑρμοῦ θυσιασθεὶς ἐκουσίως ὅπως ἀπαλλάξῃ τὴν Ἑλλάδα ἀπό τινος λοιμοῦ. Ἕνεκα τούτου ἐτιμᾶτο κοινῶς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, θυσιαζόντων αὐτῷ κατὰ τοὺς ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας.

ΙΣΧΙΑ, λατ. Aenaria, λεγομένη καὶ Πιθηκοῦσα, πόλις τῆς Ἰταλίας κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ κόλπου τῆς Νεαπόλεως· περίμετρος 35 χιλιαμ. Κάτ. 24 χιλ. Ὅρμος· καλοὶ καρποί, ἐξαίρετος οἶνος· σίδηρος, θεῖον, θερμὰ ὕδατα. Ἐν τῷ κέντρῳ τὸ ὄρος Ἐπομέον ἠφαίστειον ἐσβεσμένον, οὗτινος ἡ τελευταία ἔκρηξις συνέβη τῷ 1303. Πρωτεύουσα «Ἰσχία» ἐπὶ τῆς δυτικῆς παραλίας. Κάτ. 3 χιλ. Ἐπισκοπή· ἐρείπια φρουρίου ἀνεγερθέντος κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα ὑπὸ Ἀλφόνσου τῆς Ἀραγωνίας. Ἡ πόλις αὕτη εἶναι ἀρχαιοτάτη, οὖσα ὡς λέγεται ἀποικία τῶν Χαλκιδέων τῆς Εὐβοίας.

ΙΣΧΟΜΑΟΣ, Λακεδαιμόνιός τις μνημονευόμενος παρὰ Ξενοφῶντι.

ΙΣΧΟΠΟΛΙΣ, πόλις τῆς ἐπαρχίας τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ κειμένη μεταξὺ Φαρματηνοῦ καὶ Μελανθίου ποταμοῦ.

ΙΣΧΥΣ, υἱὸς τοῦ Ἐλάτου ἐξ Ἀρκαδίας. Φυγὼν ἐκ τῆς πατρίδος του μετέβη εἰς Θεσσαλίαν, ὅπου ἠγάπησεν αὐτὸν ἡ Κορωνὶς θυγάτηρ τοῦ Φλεγύου καὶ ἐγέννησεν ἐξ αὐτοῦ κατὰ τὴν μυθολογίαν τὸν περίφημον ἰατρὸν τῆς ἀρχαιότητος Ἀσκληπιόν. Οἱ ἀρχαῖοι ποιηταὶ πλάττουσι τὸν Ἀσκληπιὸν υἱὸν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Κορωνίδος.

ΙΤΑΒΥΡΙΟΝ ΟΡΟΣ, ἀρχαῖον ὄνομα τοῦ ὄρους Θαβώρ.

ΙΤΑΛΙΑ. Γεωγραφία φυσική. — Ἡ Ἰταλία, χώρα τῆς μεσημβρινῆς Εὐρώπης ἐν σχήματι χερσονήσου, κεῖται μεταξὺ τῆς 46ο 40′ καὶ 36ο 40′ βορ. πλάτ. καὶ μεταξὺ 4ο 15′ καὶ 16ο 10′ ἀνατ. μήκ. Ἐπιφάνεια 296 χιλιάδες τετραγ. χιλιαμ., ἐξ ὧν 43,830 εἰς νήσους. Ὅρια πρὸς Β αἱ Ἄλπεις χωρίζουσαι αὐτὴν ἀπὸ τῆς Ἑλβετίας καὶ τοῦ Τυρόλου, πρὸς Δ αἱ Δυτικαὶ Ἄλπεις χωρίζουσαι αὐτὴν ἀπὸ τῆς Γαλλίας καὶ ἡ Μεσόγειος, πρὸς Α ἡ Ἀδριατικὴ θάλασσα καὶ ἡ διώρυξ τῆς [Ὑδροῦντος (Ὀτράντο), πρὸς Ν ὁ κόλπος τοῦ Τάραντος καὶ ἡ Μεσόγειος. Πρὸς Β αἱ Ἄλπεις περικυκλοῦσι τὴν Ἰταλίαν ἐν σχήματι ἡμικυκλίου ἀπὸ τῆς Σαυόνης μέχρι τῶν Ἰουλιανῶν Ἄλπεων, μὴ δυνάμεναι ὅμως νὰ προστατεύσωσιν αὐτὴν, καθ' ὅσον τὸ ἥττον ἐπικλινὲς αὐτῶν μέρος κεῖται πρὸς τὸ Β μέρος, ἐξ οὗ ἐπέρχονται αἱ ἐπιδρομαί. Ἕνεκα τούτου αἱ γόνιμοι πεδιάδες τῆς βορείου Ἰταλίας ὑπῆρξαν ἀπ' ἀρχῆς τὸ πεδίον τῆς μάχης τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν. Μετὰ τῶν Ἄλπεων συνδέονται παρὰ τὴν Σαυόνναν τὰ Ἀπεννῖνα διερχόμενα ἅπασαν τὴν χερσόνησον καὶ προσκείμενα ἐν τῷ τριγώνῳ τῶν ὀρέων τῆς Σικελίας. — Τὸ μέρος τῆς χερσονήσου διαφέρει ἐξ ὁλοκλήρου τοῦ μέρους τῆς στερεᾶς. Πρὸς Β μεταξὺ τῶν Ἀπεννίνων καὶ τῶν Ἄλπεων ὑπάρχουσιν ἀχανεῖς πεδιάδες διαβρεχόμεναι ὑπὸ τοῦ Πάδου καὶ τῶν πολλῶν αὐτοῦ παραποτάμων (Στούρας, Βορμίδας, Τρεβόϊας, Τάρου, Δουΐρου, Τηκίνου, Ὀλόνας, Ἄδδα, Oglio, Μέλλας, Μιγκίου)· ἐκτὸς τοῦ Πάδου ῥέουσι πρὸς τὴν Ἀδριατικὴν ὁ Ἀδδίγης, Βρέντα, Πιάβη, Ταλιαμέντος. Πολλαὶ λίμναι, σχηματισθεῖσαι ἐξ ἀρχαίων πεδιάδων πληρωθεισῶν ὑπὸ τῶν ποταμῶν, ἡ Μόζων, ἡ τῆς Κόμης, Ἰσέου, Γάρδας, παράγουσι νέους ποταμούς. Ἡ χώρα ἐσχηματίσθη ἐκ τῶν προχωμάτων τῶν ποταμῶν καὶ παρουσιάζει ἔδαφος γονιμώτατον, ἀλλ' ἕνεκα τῶν ἐκχειλίσεων τῶν ποταμῶν ἐπαπειλεῖται ὑπὸ ἀκαταπαύστων πλημμυρῶν. Ὅλως διάφορον εἶναι τὸ μέρος τῆς χερσονήσου· τὰ Ἀπέννινα διερχόμενα κατὰ μῆκος τῆς χερσονήσου ἐμποδίζουσι τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ποταμῶν· τὰ ῥεύματα δὲ τῶν ὑδάτων εἶναι μόνον χείμαρροι ἀρκούντως ἐκτενεῖς κατὰ τὴν δυτικὴν πλευράν, ἧς ἡ παραλία ἀπέχει τῶν ὀρίων περισσότερον, ὡς ὁ Ἄρνος, Ὀμβρόνης, Τίβερις, Γαριλιάνος, Οὐολτοῦρνος, ἀλλὰ βραχεῖς καὶ ὁρμητικοὶ κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευράν, ἧς ἡ παραλία ὀλιγώτερον ἀπέχει τῶν ὀρέων ὡς ὁ Σιλέρος, Ἔσινα, Τρόντος, Ἀτέριος, Ὀφάντος· αἱ λίμναι, ὡς τῆς Περουσίας, Βολσέννης, Βρακκλάνου, Φουκίνου πληροῦσι ἀρχαίους κρατῆρας ἢ λεκάνας περικεκλεισμένας ἐντὸς ὀρέων, καὶ μετὰ μακρὰς βροχὰς ἢ τὴν διάλυσιν τῶν χιόνων ἀπειλοῦσι καταπλημμύρησιν τῶν πέριξ χωρῶν. Ἅπασα ἡ ἰδίως χερσόνησος, ὡς καὶ αἱ μεσημβριναὶ αὐτῆς νῆσοι, εἶναι ἠφαιστειώδης· ἡ Αἴτνα, τὸ Βεσούβιον καὶ ἡ Στρογγύλη πάντοτε καπνίζουσιν, ἐν δὲ τῷ κέντρῳ τῆς Ἰταλίας εὑρίσκονται πολλοὶ κρατῆρες ἡμιπεπληρωμένοι, πηγαὶ εὐφλογίστων ἀερίων καὶ λόφοι ἠφαιστειώδεις. Συγχρόνως αἱ διακλαδώσεις τῶν Ἀπεννίνων διαιροῦσι τὴν χώραν εἰς πλείστας μικρὰς κοιλάδας, κατοικίας ἄλλοτε μικρῶν λαῶν διακρινομένων ἀπ' ἀλλήλων καὶ καθ' ἅπαντας τοὺς αἰῶνας χρησιμευούσας ὡς ἑστίας τῆς ληστείας ἢ καταφύγια τῶν ἡττημένων. Ἡ φύσις ἐδημιούργησε τὴν διαίρεσιν ἐν τῇ χερσονήσῳ τῆς Ἰταλίας· ἡ Ῥώμη μετὰ 500 ἐτῶν ἀγῶνας ἐπέβαλεν εἰς τὴν Ἰταλίαν τὴν ἑνότητα τῆς κυριαρχίας καὶ ἐνίκησε τὴν φύσιν, ἀλλ' αὕτη ἀνέλαβεν ἅπασαν αὐτῆς τὴν ἰσχὺν μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους καὶ ἡ Ἰταλία μέχρις ἐσχάτων δὲν ἐγνώρισε τὴν ἑνότητα. Τὰ παράλια τῆς χερσονήσου

καὶ τῶν νήσων αὐτῆς ἔχουσιν ἔκτασιν μείζονα τῶν 4800 χιλιαμ. καὶ διατέμνονται ἰδίως πρὸς Δ ὑπὸ πολλῶν καὶ βαθέων κόλπων, ὡς τῆς Γενούης, Πιομβίνου, Γαέτης, Νεαπόλεως, Σαλέρνης, Πολικάστρου, Ἁγίας Εὐφημίας, Giogia ἐπὶ τῆς Τυρρηνικῆς θαλάσσης, τοῦ Σκύλλακος, Τάραντος, Μανφρεδονίας, Βενετίας ἐπὶ τῆς Μεσογείου καὶ τῆς Ἀδριατικῆς. Τὰ δυτικὰ καὶ νότια παράλια καλύπτονται ὑπὸ στασίμων ὑδάτων παραγόντων ὀλητηριώδη μιάσματα. Ἡ Μαρέμμη, Ἕλη τῆς Τοσκάνης, τὰ Πόντια Ἕλη τῆς Ἀρδέας ἐν Ταρρακινῇ, αἱ ὄχθαι τῆς Καμπανίας καὶ τοῦ κόλπου τοῦ Τάραντος εἶναι ἔρημοι καὶ νοσωδέστατα μέρη. — Ἡ διαφορὰ τῶν δύο μερῶν τῆς Ἰταλίας ἀναφαίνεται καὶ ἐν τῷ κλίματι αὐτῶν. Ἡ χερσόνησος, ἰδίως κατὰ τὸ νότιον αὐτῆς μέρος, ὁμοιάζει μᾶλλον τὴν Ἀφρικὴν παρὰ τὴν Εὐρώπην ἔχουσα τῆς Ἀφρικῆς τὸ ξηρὸν καὶ φλογερὸν κλίμα, καὶ τὸν κατὰ τὰ παράλια πνέοντα τρομερὸν «σιρόκκον» ἐν τῇ στερεᾷ ἡ γειτνίασις τῶν Ἄλπεων, ἡ ἀφθονία τῶν ποταμῶν, ἡ διεύθυνσις τῆς πρὸς τὴν Ἀδριατικὴν ἀνοιγούσης κοιλάδος διατηροῦσι γλυκύτατον κλίμα. Τὰ προϊόντα εἶσὶ ποικίλα ἕνεκα τῆς διαφορᾶς ταύτης τῆς θερμοκρασίας καὶ τῆς ἀναμίξεως τῶν πεδιάδων καὶ τῶν ὀρέων· πρὸς Ν ἐν Σικελίᾳ καὶ ἐν τῷ πρώην βασιλείῳ τῆς Νεαπόλεως ὁ φοῖνιξ, ἡ ἀλόη, τὸ δένδρον τοῦ ξυλοκεράτου, ἡ ἐλαία, ἡ πορτοκαλέα, ἡ λειμωνιὰ καλύπτουσι τὰ παράλια καὶ τὰς πεδιάδας, ἐνῷ ἡ χλωρὶς τῶν ὀρέων στέφεται ὑπὸ πυκνῶν δασῶν καστανιῶν. Ὁ σῖτος, τὸ ὄρυζιον, ἡ κριθή, ὁ ἀραβόσιτος, ἡ ἄμπελος, ὁ βάμβαξ, ἡ κάνναβις, τὸ λίνον καλλιεργοῦνται αὐτόθι ἐν ἀφθονίᾳ· πλείσται ἀγέλαι αἰγῶν καὶ προβάτων καταλείπουσι τὸ θέρος τὰς πεδιάδας τῆς Ἀπουλίας καὶ μεταφέρονται εἰς τὰ ὄρη τῶν Ἀβρουζζῶν· αἱ ἡμίονοι καὶ οἱ ἵπποι ἐκτιμῶνται· τὰ ὄρη περιέχουσιν ἡφαιστειώδεις ὕλας, βάσαλτον, πουζζολάνην, θετον, ἰδίως ἐν Σικελίᾳ· τὰ μεταλλικὰ ὕδατα τῆς Πουζζολίας καὶ τῆς Ἰσχίας χαίρουσι μεγίστην φήμην. Ἡ κεντρικὴ Ἰταλία καλύπτεται ἐπὶ τῶν δυτικῶν αὐτῆς παραλίων ὑπὸ βοσκῶν νοσωδῶν ἐγκαταλελειμμένων εἰς τὰς μεγάλας ἀγέλας τῶν βουβαλίων τῆς Μαρέμμης καὶ τῆς ἐξοχῆς τῆς Ῥώμης· ἐν τῇ πεδιάδι ἀνευρίσκονται ἐλαῖαι συκαμινέαι, κόμαροι, μυρσίνη, δάφνη καὶ ἄμπελοι, καὶ καλλιεργοῦνται σῖτος, κριθή, ἀραβόσιτος καὶ ὄρυζα· ὀφθαλμόφανον ἐν τοῖς ὄρεσι ὑπάρχουσιν ἅπαντα σχεδὸν τὰ δένδρα τῶν βορείων μερῶν ὄρυς, καρυδέα, φαγοί, πεῦκαι, λάρικες· τὰ κυριώτερα ταῦτα μέρη περικλείουσι μάρμαρα ἐν Μάσσᾳ καὶ ἐν Καρράρᾳ, πορφυρίτην, λαζούριον, ἀλάβαστρον, μεταλλεῖα σιπτηρίας, χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ παράγουσι τὰ θερμὰ ὕδατα τοῦ Ἁγίου Ἰουλιανοῦ παρὰ τὴν Πίσσαν, τὰς περιφήμους πηγὰς τῆς Λούκκας, τὴν Acqua Acetosa καὶ τὰ θειοῦχα παρὰ τὴν Ῥώμην. Τὸ μέρος τῆς στερεᾶς, ἰδίως ἐν ταῖς πεδιάσι τῆς Λομβαρδίας καὶ τῆς Βενετίας γονιμοποιούμενον ὑπὸ τῆς ἰλύος τοσούτων ποταμῶν εἶναι γονιμώτατον· καλλιεργοῦνται αὐτόθι ἐν ἀφθονίᾳ ὄρυζιον, σῖτος, ἄμπελοι, ἐλαία· γίνεται αὐτόθι συγκομιδὴ βάμβακος καὶ μετάξης· εὑρίσκονται ἐν Λομβαρδίᾳ τὰ λουτρὰ τοῦ Ἀλβάνου καὶ τοῦ Ῥοκοάρου, καὶ ἐν Πεδεμοντίῳ ἄφθονοι μεταλλικοὶ θησαυροὶ καὶ θερμαὶ πηγαὶ τοῦ Βινοδέου, τοῦ Ὠλζογιγίου καὶ τῆς Ἄκβης. — Εἰς τὴν Ἰταλίαν προσθετέαι αἱ τρεῖς μεγάλαι νῆσοι τῆς Μεσογείου, ἡ Κύρνος (Κορσικὴ) ἀνήκουσα ἕνεκα τῆς γεωγραφικῆς αὐτῆς θέσεως καὶ τῆς ἐθνογραφίας μᾶλλον εἰς τὴν Ἰταλίαν ἢ τὴν Γαλλίαν, ἡ Σαρδὼ καὶ ἡ Σικελία, αἱ μικραὶ νῆσοι αἱ κλιμακιδὸν κείμεναι ἐπὶ τῆς δυτικῆς παραλίας Γοργόνα, Καπρέρα, Ἔλβα, Πιανόσα, Μόντε-Χρίστος, Γῆλιον, Ἰσχία, Κάπρη, ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Σικελίας αἱ Λιπάριαι νῆσοι πρὸς Β, Λεβάντζο, Παρίτιμο καὶ Γόζζον πρὸς Ν, ἐν τῇ Ἀδριατικῇ τὸ σύμπλεγμα τῶν νήσων Τρεμίτι πρὸς τὰ ΒΔ τοῦ Γαργάνου ὄρους.

ΙΤΑΛΙΑ ΑΡΧΑΙΑ. Τοὺς πρώτους χρόνους τῆς Ἰταλίας καλύπτει σκότος, ἕνεκα τοῦ ὁποίου δὲν διευκρινίσθη εἰσέτι τὸ περὶ καταγωγῆς τῶν διαφόρων αὐτῆς λαῶν ζήτημα. Ἐκ συμφώνου ἀναγνωρίζεται ὅτι οἱ πρῶτοι εἰσβαλόντες εἰς τὴν Ἰταλίαν περὶ τὸ 1700 π. Χ εἶναι οἱ Πελασγοὶ καὶ οἱ Ἰλλυριοί. Οἱ Πελασγοὶ κατέλαβον ὑπὸ διάφορα ὀνόματα τὸ πλεῖστον τῶν παραλίων τῆς Χερσονήσου· ἐκαλοῦντο Σικελοὶ ἐν τῇ πεδιάδι τοῦ Πάδου, Τυρρηνοὶ ἐπὶ τῆς δυτικῆς παραλίας μεταξὺ Ἄρνου καὶ Τιβέρεως, κατὰ τὴν ΝΔ ἄκραν Οἰνωτροί, Χωνοί, Ἰταλοί, Μοργῆται, πρὸς τὰ ΝΑ Πευκήτιοι, Δαύνιοι, καὶ Ἰάπυγες, Μεσσάπιοι διῃρημένοι εἰς Σαλεντίνους καὶ Καλαβρούς. Οἱ Ἰλλυριοὶ ὑπὸ τὰ ὀνόματα Λιβούρνιοι, Εὐγόνιοι, Βενετοὶ ἐγκαθιδρύθησαν πρὸς Α καὶ πρὸς τὰ ΒΔ τῆς χερσονήσου, ἀλλ' ἴσως καὶ τὰ ἐθνάρια ταῦτα ἀνήκουσιν εἰς φυλὰς τῶν Πελασγῶν. Οἱ Πελασγοὶ οὗτοι, φυλὴ βιομηχανικὴ καὶ οὐχὶ πολεμικὴ, ὑπεδουλώθησαν ὑπὸ τῶν πολεμικῶν λαῶν τῶν ἐπελθόντων ὕστερον εἰς Ἰταλίαν καὶ διεσκορπίσθησαν πανταχοῦ· οὐδὲν ἐκ τούτων ἔμεινεν ὡς καὶ ἐν Ἑλλάδι εἰμὴ τὰ λεγόμενα πελασγικὰ ἢ κυκλώπεια τείχη τῆς Ἐτρουρίας καὶ τοῦ Λατίου.

Τινὰ ἐκ τῶν ἐθναρίων τούτων, ἰδίως οἱ Σικελοὶ διέβησαν εἰς τὴν πρὸς νότον μεγάλην νῆσον καὶ ἔδωκαν αὐτῇ τὸ ὄνομα· τὰ λοιπὰ ἐν Ἐτρουρίᾳ καὶ ἐν Οἰνωτρίᾳ κατήντησαν σχεδὸν δοῦλοι καὶ περιωρίσθησαν εἰς βιομηχανικὰ ἔργα ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν πολεμικῶν λαῶν. Μετὰ τοὺς Πελασγοὺς τίθεται περὶ τὸ 1500 ἡ εἰσβολὴ τῶν Ἰβήρων ἐκδιωχθέντων ἐξ Ἱσπανίας ὑπὸ τῶν Γαλατῶν καὶ εἰσελθόντων εἰς Ἰταλίαν ὑπὸ τὰ ὀνόματα Λιγύηρες καὶ Σικανοί, καταλαβόντων τῶν μὲν Λιγυήρων τὰς θαλασσίους Ἄλπεις καὶ τὰς δύο πλευρὰς τοῦ Βορείου Ἀπεννίνου, τῶν δὲ Σικανῶν τὰς ὄχθας τοῦ Πάδου, τοὺς Μάκρας καὶ τοῦ Ἄρνου τοὺς Σικελοὺς Πελασγούς. Τοὺς Λιγύηρας ἠκολούθησαν τῷ 1400 οἱ Γαλάται, οἵτινες ὑπὸ τὸ ὄνομα Ὄμβριοι ἀπεδίωξαν τοὺς Σικελοὺς ἐκ τῆς κοιλάδος τοῦ Πάδου, τοὺς Σικανοὺς ἐκ τῆς κοιλάδος τοῦ Ἄρνου, τοὺς Διβουρνοὺς ἐκ τῆς παραλίας τῆς Ἀδριατικῆς μέχρι τοῦ Ἀλτέρνου πρὸς Ν καὶ ἵδρυσαν μέγα κράτος μεταξὺ Ἄλπεων, Τικήνου, Ἀπεννίνων, τῆς χώρας τῶν Βενετῶν καὶ τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης. Ἡ χώρα αὕτη διηρέθη εἰς τρεῖς ἐπαρχίας τὴν «Ἰσομβρίαν» ἢ «Κάτω Ὀμβρικὴν» ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Πάδου, τὴν «Ὀλλομβρίαν», ἢ «Ἄνω Ὀμβρικὴν» μεταξὺ Ἀπεννίνου καὶ Ἀδριατικῆς καὶ τὴν «Οὐλλομβρίαν» ἢ «Θαλασσίαν Ὀμβρικὴν» μεταξὺ Ἀπεννίνου καὶ Τυρρηνικῆς θαλάσσης. Οἱ Σικανοὶ καὶ οἱ Σικελοὶ ἐνωθέντες μετηνάστευσαν πέραν τοῦ Τιβέρεως καταπιεζόμενοι ὅμως ὑπὸ τῶν Ἀβορηγινῶν τῆς κεντρικῆς Ἰταλίας ἐξωθήθησαν κατὰ μικρὸν πρὸς Ν εἰς τὴν χώραν τῶν Οἰνωτρῶν, οἵτινες ἠνάγκασαν αὐτοὺς νὰ μεταβῶσι μετὰ τῶν Μοργητῶν εἰς Σικελίαν. Τὸ ὀμβρικὸν τοῦτο κράτος διετηρήθη μετὰ δύζης ἐπὶ τρεῖς αἰῶνας καὶ οἱ Γαλάται ἵδρυσαν πολλὰς πόλεις ὡς Ῥαβέννην, Ἀρίμινον, Ἀμπρίαν, Νουκερίαν, Ναρνίαν, Ἰντεράμναν, Σπετίνον. Ἡ κυριαρχία τῶν Γαλατῶν ἀνετράπη ὑπὸ τῶν Ἐτρούσκων ἢ Ῥασηνῶν, ἀμφίβολον μὲν ἐχόντων καταγωγήν, καταβάντων δὲ ἀπὸ τῶν ὀρέων τῆς Ῥαιτίας καὶ διὰ τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν δοξασιῶν δεικνυόντων ἀναλογίαν τινὰ μετὰ τῶν γοτθικῶν καὶ σκανδιναυϊκῶν φυλῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑποτιθεμένων ὡς ἔθνους γερμανικῆς καταγωγῆς. Κατέλαβον οὗτοι τὴν Θαλασσίαν Ὀμβρικὴν κληθεῖσαν ἔκτοτε Ἐτρουρίαν καὶ διέφυλαξαν μὲν εἰς κατώτερον βαθμὸν τὸν τυρρηνικὸν λαὸν ἤδη ὑποτεταγμένον ὑπὸ τῶν Σικανῶν καὶ τῶν Ὀμβρίων, ἐκρατύτυσαν ὅμως τὴν βιομηχανίαν αὐτοῦ καὶ ὠνομάσθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Τυρρηνοί, ἴσως καὶ ὑφ' ἑαυτῶν λαβόντες τὸ ὄνομα τοῦτο. Κύριοι ἤδη οἱ Ἐτροῦσκοι τῆς Ἐτρουρίας, ἐν ᾗ ἵδρυσαν 12 πόλεις, ἱερὸν παρ' αὐτοῖς ἀριθμὸν, προσέβαλον τοὺς Γαλάτας τῆς Ἰσομβρίας καὶ ἀπεδίωξαν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ πλείστου μέρους τῆς χώρας, ἐκτὸς χιλιάδων τινῶν διατηρηθέντων ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἰνσουμβροὶ μεταξὺ Τηκίνου καὶ Ἄδδης. Κατόπιν ἐκυριεύθη καὶ ἡ Ὀλλομβρία, καὶ οὕτως οἱ Ἐτροῦσκοι ἐγένοντο κύριοι τῆς βορείου Ἰταλίας ἀπὸ τῆς Ἀδριατικῆς μέχρι ἴτης Τυρρηνικῆς θαλάσσης. Ἐξέτειναν ὕστερον τὰς κατακτήσεις αὐτῶν πρὸς Ν. Κατὰ τὰ 800 περίπου π. Χ ἐκυρίευσαν ἐκ τῆς Καμπανίας τὸ μέρος τὸ κείμενον μεταξὺ Βουλτούρνου καὶ Σιλαροῦ καὶ ἵδρυσαν αὐτόθι τριτὴν ὁμοσπονδίαν ἐκ 12 πόλεων. Ἡ Κύρνος, ἡ Σαρδὼ καὶ αἱ μικραὶ νῆσοι τῆς Τυρρηνικῆς θαλάσσης ὑπέκυψαν εἰς ἠὸν ζυγὸν αὐτῶν. Πολεμικοὶ συγχρόνως καὶ ἐμπορικοὶ λαοί, οἱ Ἐτροῦσκοι ἠμιλλῶντο πρὸς τοὺς Καρχηδονίους· οἱ στόλοι αὐτῶν ἀφικνοῦντο μέχρι τῶν Ἡρακλείων στηλῶν καὶ ὅτε ἱδρύετο ἡ Ῥώμη ἐκυριάρχουν οὗτοι ἐπὶ τοῦ μεγίστου μέρους τῆς χερσονήσου. — Ἐν αὐτῷ ὅμως τὸ κέντρῳ τῆς Ἰταλίας, κατὰ τὸ ὑψηλότατον καὶ ἀποτομώτατον τοῦ Ἀπεννίνου ἕζη συνεσταλμένη ἡ ἰδίως ἰταλικὴ φυλή, ἥτις ἔμελλεν ὕστερον διὰ τῶν ὅπλων τῆς Ῥώμης νὰ ἀντικατασταθῇ τὴν κυριαρχίαν τῶν ξένων φυλῶν. Οἱ λαοὶ τῆς φυλῆς ταύτης ἐκαλοῦντο Ὄσκοι ἢ Ὀπικοὶ ἐν τῇ πεδιάδι καὶ Σαβέλλιοι ἐν τοῖς ὄρεσιν, οἱ πρῶτοι γεωργοὶ λατρεύοντες τὸν Ἰανὸν καὶ τὸν Κρόνον, οἱ δεύτεροι ποιμένες καὶ λησταὶ, λατρεύοντες τὸν θεὸν τοῦ πολέμου ὑπὸ τὸ σχῆμα λόγχης καὶ ἐπιχειροῦντες μακρὰς ἐκστρατείας ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τῶν ἀφωσιωμένων τῷ Ἄρει ζώων. Ἡ ὁμοιότης τῆς ὀσκικῆς καὶ τῆς ἐξ αὐτῆς παραχθείσης λατινικῆς μετὰ τῆς σανσκριτικῆς ἀποδεικνύει ὅτι ὁ λαὸς οὗτος ἀνῆκεν εἰς τὸν μέγαν ἰνδογερμανικὸν κλάδον, ἀναμφιβόλως ἐὰ ἦτον φυλὴ Πελασγῶν ἀφιχθεῖσα εἰς Ἰταλίαν πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀποκαλοῦσα ἑαυτὴν «αὐτόχθονα». Οἱ Ὄσκοι οὗτοι ἢ Ὀπικοὶ καλούμενοι καὶ Αὔσονες κατεῖχον κατ' ἀρχὰς τὰς πεδιάδας τοῦ Λατίου καὶ τῆς Καμπανίας, τὴν χώραν, ἣν οἱ Ἕλληνες ἐκάλεσαν ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτῶν Ὀπικήν. Διασκορπισθέντες ὑπὸ τῶν Σικελῶν Πελασγῶν ἀπεσύρθησαν εἰς τὸ Ἀπέννινον περὶ τὴν Ῥεάτην καὶ ἐξῆλθον ἐκεῖθεν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Κάσκοι» ἢ «Ἀβορηγινοί», ὅτε οἱ Σικελοὶ ἀνετράπησαν ὑπὸ τῶν Λιγυήρων καὶ τῶν Ὀμβρίων. Ἐκ τῆς μίξεως τῶν Ἀβορηγινῶν τούτων μετὰ τῶν λειψάνων τῶν

Σικελῶν παρήχθησαν οἱ «Λατῖνοι» κληθέντες οὕτω ἐκ τοῦ ὀνόματος ἑνὸς τῶν βασιλέων αὐτῶν τοῦ Λατίου. Ὁ λαὸς οὗτος ἐξετάθη μεταξὺ τοῦ Τιβέρεως, τῆς θαλάσσης, τοῦ μικροῦ ποταμοῦ Νουμικίου καὶ τοῦ Ἀλβανοῦ ὄρους καὶ ἵδρυσε 30 πόλεις ἡνωμένας πρὸς ἀλλήλας διὰ κοινῶν θυσιῶν· ἡ Ἄλβα ἦτο ἡ μητρόπολις πασῶν τῶν λατινικῶν πόλεων. Περὶ τὴν ἐποχὴν ταύτην θέτουσιν αἱ μυθικαὶ διηγήσεις τὴν εἰς Ἰταλίαν ἄφιξιν τοῦ Ἀρκάδος Εὐάνδρου καὶ τοῦ Αἰνείου μετὰ τῶν Τρώων. Παρὰ τοῖς Λατίνοις κατῴκουν ἄλλαι μικραὶ φυλαί, οἱ Ἔνοι ἐπὶ τοῦ ἄνω Ἀνίου, οἱ Ἑρνῖκοι ἐπὶ τοῦ ἄνω Λίριος, οἱ Ῥουτοῦλοι πρὸς Δ τοῦ Νουμικίου, οἱ Οὐόλσκοι μέχρι τοῦ Λίριος, οἱ Αὔσονες ἢ Αὐρούντιοι ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ τούτου καὶ ἐν Καμπανίᾳ. Οἱ δὲ Σαβέλλιοι τῶν ὀρέων κατεπίεζον τοὺς πελασγικούς, ἰλλυρικεὶς καὶ ὀμβρικοὺς λαοὺς τῆς ἀνατολικῆς παραλίας, μετὰ δὲ τὴν Ἐτρουσκικὴν εἰσβολὴν ἐγκαθιδρύθησαν ὑπὸ τὸ ὄνομα Σαβῖνοι μεταξὺ Τιβέρεως καὶ Ἀνίου. Ἐκεῖθεν ἐπεξετάθησαν πρὸς Α καὶ Ν, καὶ ἐσχημάτισαν δύο ὁμοσπονδίας διακεκριμένας, πρὸς Β τοὺς Πικηνίους, τοὺς Οὐηστίνους καὶ τοὺς Μαρρουκίνους ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ἀλτέρνου, τοὺς Μαρσοὺς καὶ τοὺς Πελιγνιανοὺς πρὸς τῆς λίμνης Φουκίνης, πρὸς Ν δὲ τὴν Σαμνιτικὴν ὁμοσπονδίαν περιλαμβάνουσαν τοὺς Φρεντανοὺς μεταξὺ Ἀλτέρνου καὶ Τρέντου, τοὺς Καυδίνους, τοὺς Πεντροὺς καὶ τοὺς Καρακηνοὺς ἐν τῷ Ἀπεννίνῳ, τοὺς Ἱρπίνους καὶ τοὺς Πικέντας ἐν Καμπανίᾳ μέχρι τοῦ Σιλαροῦ, καὶ τοὺς Λουκανιανοὺς πρὸς Ν τοῦ ποταμοῦ τούτου.—Εἰς τοὺς κλάδους τούτους οὕτω σεσωρευμένους ἐπὶ τοῦ ἰσθμοῦ τῆς χερσονήσου πρὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ῥώμης, προσεθέτοι δύο ἕτεροι ἐγκαθιδρυθέντες αὐτόθι κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἢ κατὰ τοὺς δύο ἑπομένους αἰῶνας, τοὺς Ἕλληνας πρὸς Ν καὶ τοὺς Γαλάτας πρὸς Β. Κατὰ τὰς μυθολογικὰς παραδόσεις τῆς Ἑλλάδος ἥρωες Ἕλληνες μετέβησαν μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας εἰς Ἰταλίαν καὶ ἵδρυσαν ἑλληνικὰς ἀποικίας, ὁ Φιλοκτήτης τὴν Πατωλίαν, ὁ Νέστωρ τὸ Μεταπόντιον, ὁ Ἰδομενεὺς τὸ Σαλέντιον, ὁ Διομήδης καὶ οἱ ἑταῖροι αὐτοῦ ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Δαυνίων τὸν Σιποῦντα, τὸ Κανύσιον, τὸ Μαλεβέντον. Ἀλλ' αἱ διηγήσεις αὗται ἐφευρεθεῖσαι εἰς μεταγενεστέρας ἐποχὰς πρὸς λάμπρυσιν τῆς καταγωγῆς τῶν πόλεων οὐδεμίαν ἱστορικὴν ἀξίαν ἔχουσι. Μόνον κατὰ τὸν Η' αἰῶνα ἡ ἱστορία δεικνύει τοὺς Ἕλληνας ἐν Ἰταλίᾳ.

Ἡ Κύμη ἱδρυθεῖσα ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Καμπανίας ὑπὸ Αἰολέων ἐκ τῆς ἐν Αἰολίδι Κύμης καὶ Ἰώνων ἐκ τῆς ἐν Εὐβοίᾳ Χαλκίδος ἀπῴκησαν τὴν Δικαιαρχίαν, κληθεῖσαν ὕστερον Pouzzoles καὶ τὴν Παρθενόπην (Νεάπολιν). Ἡ Ζάγκλη (Μεσσήνη) ἐν Σικελίᾳ, τὸ Ῥήγιον ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ, καὶ ἡ Ἐλαία ἀπῳκίσθησαν ὑπὸ τῶν Ἰώνων, ὑπὸ δὲ τῶν Ἀχαιῶν Μεταπόντιον, Κρότων, Σύβαρις μητρόπολις τοῦ Λάου καὶ τοῦ Ποσειδωνίου, ὑπὸ τῶν Αἰολέων οἱ Λοκροὶ καὶ ὑπὸ τῶν Δωριέων ὁ Τάρας μετὰ τῶν δύο αὐτῶν ἀποικιῶν τοῦ Βρηντησίου καὶ τῆς Ἡρακλείας. Ἅπαν τοῦτο τὸ μεσημβρινὸν τῆς Ἰταλίας κατήντησεν ἑλληνικὸν κατὰ πάντα καὶ ὠνομάσθη «Μεγάλη Ἑλλάς». Πρὸς Β οἱ Γαλάται τῷ 587 ὑπὸ τὸν Βελοβάσον διέβησαν τὰς Ἄλπεις καὶ κατέκτησαν ἀπὸ τῶν Ἐτρούσκων πᾶσαν τὴν χώραν τὴν κειμένην μεταξὺ Τηκίνου, Πάδου καὶ Σερίου. Ἀναμιχθέντες μετὰ τῶν ἀρχαίων Γαλατῶν Ἰνσούμβρων τῶν διαμεινάντων ἀνεξαρτήτων ἀνέλαβον τὸ ὄνομα αὐτῶν. Ἐπῆλθον ὕστερον οἱ Κηνομάνες, οἵτινες ἀπεδίωξαν τοὺς Ἐτρούσκους ἐκ τῆς λοιπῆς χώρας τῆς Πέραν τοῦ Πάδου καὶ ἐγκαθιδρύθησαν μεταξὺ τῶν Ἰνσούμβρων καὶ τῶν Βενετῶν. Ἀμέσως ἀφῃρέθη ἀπὸ τῶν Ἐτρούσκων καὶ ἡ ἐντεῦθεν τοῦ Πάδου χώρα ὑπὸ τῶν Λιγκόνων, τῶν Βοίων, τῶν Ἀναμένων καὶ τῶν Σηνόνων, κυριευσάντων ἁπάσας τὰς χώρας τὰς μεταξὺ Ἀπεννίνου, Πάδου, Οἴσιδος καὶ τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης, Τοιουτοτρόπως ἡ Ἄνω Ἰταλία ἀπέβη ἡ «Ἐντὸς Ἄλπεων Γαλατία». Ἡ γαλατικὴ εἰσβολὴ εἶναι ἡ τελευταία τῶν ξένων εἰσβολῶν τῶν ἐπενεγκουσῶν διαρκῆ ἐγκαθίδρυσιν τῶν ἐπιδρομέων ἐν Ἰταλίᾳ, ἔκτοτε δὲ ἡ ἱστορία τῆς Ἰταλίας συνδέεται μετὰ τῆς ἱστορίας τῆς Ῥώμης (ἴδ. τὴν λέξιν ταύτην). Τὸ Λάτιον πολλάκις ὑποταχθέν, ὁριστικῶς ὑπέκυψε τῷ 338 μετὰ τὸν λατινικὸν πόλεμον, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτοῦ συνέδεσαν τὴν ἑαυτῶν τύχην μετὰ τῆς Ῥώμης διὰ σπουδαίων αὐτοῖς γενομένων παραχωρήσεων. Ὁ σαμνιτικὸς πόλεμος, καθ' ὃν οἱ Σαμνῖται ἔσχον συμμάχους κατὰ τῆς Ῥώμης τοὺς Ἐτρούσκους, τοὺς Γαλάτας καὶ τοὺς Ἕλληνας τοῦ Τάραντος, ἐπήνεγκε τὴν κατάκτησιν τῆς Καμπανίας τῷ 311, τοῦ Σαμνίου καὶ τῆς Σαβίνης τῷ 290, τῆς Ἐτρουρίας, τοῦ Πικήνου, τῆς Ὀμβρικῆς καὶ μέρους τῆς χώρας τῶν Σηνόνων τῷ 280, τέλος δὲ τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος, τῆς Λουκανίας καὶ τοῦ Βρουτίου τῷ 272. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῶν Καρχηδονιακῶν πολέμων ἡ Ἰταλία ἀπὸ τοῦ πορθμοῦ τῆς Μεσσήνης πρὸς Ν μέχρι τῆς Μάκρας καὶ τοῦ Ῥουβικῶνος πρὸς Β ὑπέκειτο εἰς τοὺς Ῥω-

μαίους. Ὁ πρῶτος Καρχηδονιακὸς πόλεμος προσέθηκεν εἰς τὸ κράτος τοῦτο τὸ πλεῖστον τῆς Σικελίας τῷ 241. Κατὰ τὸ μεταξὺ τῶν δύο πολέμων διάστημα ἡ Ῥώμη διὰ δόλου ἢ διὰ βίας ἐκυρίευσε τὴν Σαρδὼ, τὴν Κύρνον τῷ 237, τὴν Ἐντὸς Ἄλπεων Γαλατίαν τῷ 222 καὶ τὴν Ἰστρίαν τῷ 221. Αἱ δύο τελευταῖαι ἐπαρχίαι ἐπαναστᾶσαι κατὰ τὸν δεύτερον Καρχηδονιακὸν πόλεμον ὑπετάγησαν ὁριστικῶς τῷ 178 μετὰ τῆς Βενετίας καὶ τῆς Λιγουρίας τῷ 163. Ἡ Ἰταλία τότε μέχρι τῶν Ἄλπεων ἦτο ῥωμαϊκὴ, ἀλλ' ὁπωσδήποτε ἡ Ἐντὸς Ἄλπεων Γαλατία, ἡ Λιγουρία καὶ ἡ Βενετία ὡς ἐπαρχίαι διεκρίνοντο τῆς Ἰταλίας μέχρι τῆς δευτέρας τριανδρίας τῷ 43, ἡ δὲ Ἰστρία μόλις ἐπὶ Αὐγούστου περιελήφθη ἐν αὐτῇ. Ἐπὶ τῆς ῥωμαϊκῆς δημοκρατίας διῃρεῖτο ἡ Ἰταλία εἰς τρία μεγάλα θέματα, τὴν Ἐντὸς Ἄλπεων Γαλατίαν πρὸς Β, τὴν Ἰδίως Ἰταλίαν ἐν τῷ μέσῳ καὶ τὴν Μεγάλην Ἑλλάδα πρὸς Ν. Ἡ Ἰδίως Ἰταλία μετοξὺ Μάκρας, Ἀπεννίνου καὶ Τύτιος πρὸς Β, τῆς Τυῤῥηνικῆς θαλάσσης πρὸς Δ, τοῦ Σιλαροῦ καὶ τοῦ Φορέντου πρὸς Ν καὶ τῆς Ἀδριατικῆς πρὸς Α, περιελάμβανεν 7 χώρας, Ἑτρουρίαν ΒΔ, Ὀμβρικὴν ΒΑ, Πικέντον ΝΑ τῆς Ὀμβρικῆς, Σαβίνην ΝΔ τοῦ Πικήνου καὶ Ν τῆς Ὀμβρικῆς, Λάτιον πρὸς Ν τῆς Σαβίνης, Καμπανίαν πρὸς Ν τοῦ Λατίου καὶ Σάμνιον πρὸς Α τῶν δύο τελευταίων. Ἡ Ἐντὸς Ἄλπεων Γαλατία καὶ ἡ Μεγάλη Ἑλλὰς διηροῦντο ἐπίσης εἰς πολλὰς χώρας. Ὅτε ὁ Αὔγουστος διωργάνωσε τὸ κράτος, διήρεσε τὴν Ἰταλίαν εἰς 11 θέματα ἢ κυβερνεῖα, Λάτιον καὶ μεθόρια τῆς Καμπανίας, Καμπανίαν Ἐσωτερικὴν μετὰ τῆς Ἀπουλίας καὶ τῆς ΝΑ ἄκρας τῆς Χερσονήσου, Λουκανίαν καὶ Βρούτιον, Σάμνιον καὶ Σαβίνην, Πικήνον, Ὀμβρικὴν Ἑτρουρίαν, Ἐντὸς Ἄλπεων Γαλατίαν, Λιγουρίαν, Βενετίαν, Πέραν τοῦ Πάδου Γαλατίαν.—Ὁ Ἀδριανὸς μετέβαλε τὴν διαίρεσιν ταύτην· ἐπὶ τῆς βασιλείας του ὑπῆρχον δύο Ἰταλίαι· ἡ Πέραν τοῦ Πάδου Ἰταλία πρὸς Β τοῦ Πάδου καὶ Ἐντὸς τοῦ Πάδου Ἰταλία ἢ ἡ Κυρίως Ἰταλία πρὸς Ν τοῦ ποταμοῦ τούτου. Ἡ ἐντὸς τοῦ Πάδου Ἰταλία διῃρεῖτο εἰς τέσσαρας μεγάλας ἐπαρχίας διοικουμένας ὑπὸ ἀνθυπάτων φερόντων τὸν τίτλον Διαστῶν· ἡ πρώτη ἐσχηματίζετο ἐκ τῆς Καμπανίας καὶ τοῦ Σαμνίου, ἡ δευτέρα ἐκ τοῦ Βρουτίου καὶ τῆς Λουκανίας, ἡ τρίτη ἐκ τῆς Ἀπουλίας καὶ τῆς Καλαβρίας καὶ ἡ, τετάρτη ἐκ τῆς Ἑτρουρίας, τῆς Ὀμβρικῆς καὶ τοῦ Πικήνου, τὸ δὲ κέντρον τῆς Χερσονήσου πρὸς τῆς Ῥώμης ἐσχημάτιζεν ἴδιον διαμέρισμα ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐπάρχου τῆς Ῥώμης. Τέλος ὁ Μ Κωνσταντῖνος ἐσχημάτισεν ἀνθυπατίαν τῆς Ἰταλίας, περιλαμβάνουσαν 7 ἐπαρχίας, Πρώτην Ῥαιτικὴν, Δευτέραν Ῥαιτικὴν, Παραλίους Ἄλπεις, Λιγουρίαν, Βενετίαν καὶ Ἰστρίαν, Αἰμιλίαν, Φλαμινίαν καὶ Πικῆνον. Ἡ Διοίκησις ἢ ἐπιτροπία τῆς Ῥώμης περιελάμβανε τὸ λοιπὸν τῆς χερσονήσου μετὰ τῶν τριῶν μεγάλων νήσων τῆς Μεσογείου, καὶ διῃρεῖτο εἰς 10 ἐπαρχίας, Τοσκάνην καὶ Ὀμβρικὴν, Πικῆνον, Σάμνιον, Οὐαλερίαν, Καμπανίαν, Ἀπουλίαν καὶ Καλαβρίαν, Βρέτιον καὶ Λευκανίαν, Σικελίαν, Σαρδὼ, Κύρνον. Ἡ Ῥώμη καὶ τὸ Ἄστιον διῳκοῦντο κατ' εὐθεῖαν ὑπὸ τοῦ Ἀνθυπάτου τῆς Ἰταλίας.

ΙΤΑΛΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΥ ΑΙΩΝΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΧΡΟΝΩΝ. Α' Περίοδος. Αἱ ἐπιδρομαὶ τῶν βαρβάρων. Πρῶτος διαμελισμὸς (395 — 814). Ἡ Ἰταλία διατεμνομένη ὑπὸ τοῦ Ἀπεννίνου εἰς δύο στενωτάτας ταινίας, διαιρουμένας καὶ ταύτας εἰς πλείστας κοιλάδας, οὐδέποτε ἔσχε τὸ πλεονέκτημα τῆς πολιτικῆς ἑνότητος· πρὸ τῶν ῥωμαϊκῶν καταστήσεων ἐστερεῖτο ταύτης ἐξ ὁλοκλήρου, καὶ μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους μέχρις ἐσχάτων οὐδέποτε ἐπανεῦρεν οὔτε τὴν πολιτικὴν ἑνότητα, οὔτε τὴν ἐξ αὐτῆς προκύπτουσαν ἰσχύν. Ἐπὶ Ῥωμαίων παρουσιάζεται ἑνότης πρὸς ὄφελος ὅμως τῆς πρωτευούσης, ἥτις ὑπερήφανος καὶ ζηλότυπος κυρία ἐνεθάῤῥυνε μᾶλλον τὸ δημοτικὸν πνεῦμα, τουτέστι τὸ πνεῦμα τοῦ χωρισμοῦ διὰ τοῦ σεβασμοῦ τῆς διοικήσεως καὶ τῶν ἐθίμων ἑκάστης πόλεως, οὐδέποτε δὲ ἐφρόντισε περὶ ἀναπτύξεως ἐθνικοῦ αἰσθήματος ἐν τῇ χερσονήσῳ, καθόσον καὶ τὸ δικαίωμα πολίτου καὶ ψηφοφορίας λίαν βραδέως παρεχώρησεν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Ἰταλίας, καὶ μετὰ τὴν παραχώρησιν τοῦ δικαιώματος τούτου ἰδανικοῦ σχεδὸν καταστάντος διὰ τῆς διαλύσεως τῶν συνελεύσεων τοῦ λαοῦ διετήρει πάντοτε τὰς τῶν ἑαυτῆς κατοίκων πρὸς τοὺς τῶν ἄλλων πόλεων διαφοράς. Κατὰ τὸν Ε' αἰῶνα οἱ Βάρβαροι διελθόντες τὰς Ἄλπεις, ἐπέβαλον εἰς Ἰταλίαν. Οἱ Οὐϊσιγόθοι τοῦ Ἀλαρίχου μόνον διῆλθον αὐτὴν (410—411), οἱ Ἔρουλοι .οῦ Ὀδοάκρου (476—491) καὶ οἱ Ὀστρογόθοι τοῦ Θεοδωρίχου (489—554) μᾶλλον ἐστρατοπέδευσαν ἐν αὐτῇ. Τούτους διεδέχθη τὸ βυζαντινὸν κράτος, ὅπερ ὅμως μετ' ὀλίγον ἠναγκάσθη νὰ διανεμηθῇ αὐτὴν μετὰ τῶν Λομβάρδων, ὧν αἱ κατακτήσεις διαιρούμεναι εἰς 36 δουκάτα (568—668) κατέλιπον αὐτῷ μετὰ τῶν νήσων καὶ τῆς χερσονήσου τῆς Ἰστρίας, ἐν τῇ

Ἰταλικῇ χερσονήσῳ μόνον τὴν Ἐξαρχίαν τῆς Ῥαβέννης καὶ τὴν Πεντάπολιν πρὸς Α τὸ δουκάτον τῆς Ῥώμης καὶ τὴν χώραν τῆς Νεαπόλεως πρὸς Δ καὶ τὰς δύο ἄκρας πρὸς Ν. Ὁ τῶν Βαρβάρων ἀρειανισμὸς καὶ ὁ τῶν Βυζαντινῶν ἀρπακτικὸς ἐνίοτε δὲ καὶ μισαλλόδοξος δεσποτισμὸς ὑπῆρξαν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἐκτὸς τῆς διαφορᾶς τῆς γλώσσης καὶ τῶν ἠθῶν καὶ τῆς φυσικῆς κατὰ τῶν ἐπιδρομέων ἀποστροφῆς τῶν κατοίκων ἀδιάκοπα αἴτια διαιρέσεως μεταξὺ τῶν Ἰταλῶν καὶ τῶν κυρίων αὐτῶν. Τῷ 726 συνεπείᾳ τῆς διακηρύξεως τῆς εἰκονομαχίας ὑπὸ Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου ἐκινήθη ἐπανάστασις παραγαγοῦσα ἐπὶ ζημίᾳ τῶν Βυζαντινῶν ἀπὸ τοῦ δουκάτου τῆς Ῥώμης τρίτον κράτος, τὸ ἐκκλησιαστικὸν κράτος, ὅπερ Πιπῖνος ὁ Βραχὺς μετὰ 30 ἔτη ἐπηύξησε διὰ τῆς Ἐξαρχίας καὶ τῆς Πενταπόλεως ἀποσπασθεισῶν ἀπὸ τῶν Βυζαντινῶν ὑπὸ τῶν Λομβαρδῶν (749 — 752) καὶ ἀπὸ τούτων ὑπὸ τῶν Φράγκων. Τῷ 774 Κάρολος ὁ Μέγας κατέλαβε τὸ Λομβαρδικὸν βασίλειον, ὅπερ ἀποκάλεσεν Ἰταλικὸν βασίλειον, ἀλλ' ἡγεμονία τις τοῦ κατακτηθέντος κράτους, τὸ δουκάτον τοῦ Βενεβέντου διετήρησε τὴν ἑαυτῆς ἀνεξαρτησίαν, καὶ οὕτως ἡ χερσόνησος διῃρέθη εἰς τέσσαρα κράτη, τὴν φραγκικὴν Ἰταλίαν πρὸς Β καὶ κατὰ τὸ κέντρον, τὴν παπικὴν Ἰταλίαν κατὰ τὸ κέντρον τὴν Λομβαρδικὴν Ἰταλίαν πρὸς Νότον καὶ τὴν βυζαντινὴν Ἰταλίαν κατὰ τὰ νοτιώτατα αὐτῆς καὶ ἐπί τινων μερῶν τῶν ἄλλων παραλίων. — Β' Περίοδος, Γενικὸς διαμελισμὸς τῆς χερσονήσου (814 — 962). Ἡ ἀδυναμία τῶν ἡγεμόνων, οἵτινες ἀπὸ τοῦ 814 μέχρι τοῦ 962 κατέλαβον ἢ διεφιλονείκησαν τὸ στέμμα τῆς Ἰταλίας ὑπῆρξε νέον στοιχεῖον διαλύσεως διὰ τὴν χερσόνησον ταύτην ἀποσπασθεῖσα ἀπὸ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Γερμανίας ἀπὸ τοῦ 843 διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Βερδούνου. Οἱ τιμαριοῦχοι ἀπέβησαν πανταχοῦ μικροὶ ἡγεμόνες ἐφαρμόσαντες τὴν κληρονομικὴν διαδοχὴν πολὺ πρὶν αὕτη νομοθετηθῇ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Κονράδου τῷ 1037· νέοι δὲ βάρβαροι, οἱ Οὔγγροι, ἐπιδραμόντες ἐλῃλάτουν τὴν χώραν. Αἱ δὲ πόλεις πρὸς ἄμυναν κατὰ τῆς τυραννίας -ῶν μὲν καὶ τῆς λεηλασίας τῶν δὲ ἠναγκάσθησαν νὰ ἀνεγείρωσι τὰ τείχη των, νὰ ἐπαναλάβωσι τὸν δημοτικὸν διοργανισμόν των, νὰ διοργανίσωσι τὰ στρατιωτικὰ καὶ νὰ ἐλπίζωσι μόνον εἰς ἑαυτάς. Τὸ ἐκκλησιαστικὸν κράτος ἦν παραδεδομένον εἰς σκανδαλωδεστάτην ἀναρχίαν· ἡ λομβαρδικὴ Ἰταλία καὶ ἡ βυζαντινὴ ἐλῃλατοῦντο ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν τῆς Σικελίας πρὸ πολλοῦ ἱδρυσάντων ἐκεῖ καταστήματα· ἡ πρώτη μάλιστα διεμελίσθη τῷ 840 εἰς τρία μικρὰ κράτη Βενεβέντου, Σαλέρνης καὶ Καπύης. Τέλος ἐπὶ πάντων τῶν παραλίων αἱ ναυτικαὶ πόλεις εἴτε τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας ὡς ἡ Γένουα, εἴτε τῶν βυζαντινῶν κτήσεων ὡς ἡ Βενετία, Πίσα, Νεάπολις, Γαέτα, Ἀμάλφη ἀπέβαινον ἀνεξάρτητοι, καὶ αἱ πρῶιμοι αὗται δημοκρατίαι ἐδείκνυον τὸ παράδειγμα εἰς τὰς ἄλλας ἰταλικὰς πόλεις. — Γ' Περίοδος. Ἀγὼν κατὰ τῆς Γερμανίας (962 — 1250). Κατὰ πρόσκλησιν τοῦ πάπα Ἰωάννου ΙΒ' καὶ τῶν τιμαριούχων βεβαρημένων ἐκ τῆς τυραννίας Βερεγγέρου τοῦ Β' ἀφικόμενος Ὄθων ὁ Μέγας ὅπως στεφθῇ αὐτοκράτωρ καὶ βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας τῷ 962 παρήγαγεν ἐπὶ τρεῖς αἰῶνας παρὰ τοὺς γερμανοὺς ἡγεμόσι τὰς φιλοδόξους ἀξιώσεις, αἵτινες ἀποσπάσασαι εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὰς προσπαθείας καὶ τὰ ὅπλα αὐτῶν παρεκώλυσαν τὴν ἑνότητα ἐν τῇ Γερμανίᾳ ὅσον τοὐλάχιστον νὰ ἐπιτευχθῇ αὕτη ἐν τῇ ἰταλικῇ χερσονήσῳ. Ἐν τῇ Ἄνω Ἰταλίᾳ ὁ σαξωνικὸς οἶκος ἀπήντησε καθ' ἑαυτοῦ ἐθνικὸν κόμμα, οὗ ὁ ἀρχηγὸς Ἀρδουΐνης παρ' ὀλίγον νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν χώραν ἀπὸ τοῦ γερμανικοῦ ζυγοῦ (1002 — 1015)· ἐν Ῥώμῃ ὁ οἶκος οὗτος ἦν ἠναγκασμένος νὰ ἀντιπαλαίῃ πρὸς τὸ δημοκρατικὸν καὶ φιλοτάραχον πνεῦμα τῶν εὐγενῶν (ἴδ. ΚΡΗΣΚΕΝΤΙΟΣ), πρὸς Ν ματαίως οὗτος προσέβαλε τοὺς Βυζαντινοὺς νικήσαντας αὐτὸν ἐν Βανεντέλλῳ τῷ 982. Ὁ οἶκος τῆς Φραγκωνίας θελήσας νὰ κατατροπώσῃ καὶ καθυποτάξῃ τὴν ἁγίαν ἕδραν (ἴδ. ΕΡΡΙΚΟΣ Δ' καὶ Ε' καὶ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ζ') ἐπηύξησε τὸν ἀριθμὸν τῶν τῆς ἀδυναμίας αἰτίων τῶν καλεσασῶν προηγουμένως τὴν καθυπόταξιν τῆς χερσονήσου, καὶ νέα στρατιωτικὴ δύναμις, ἡ τῶν Νορμανδῶν καταγινομένη τότε εἰς τὴν κατάκτησιν τῆς Κάτω Ἰταλίας, βυζαντινῆς ἢ λομβαρδικῆς καὶ τὸν μετὰ τῆς Σικελίας σχηματισμὸν ἑνὸς μόνου βασιλείου (1016—1130), ἀνεκηρύχθη ὑποτελὴς καὶ ὑποστήριγμα τῆς πνευματικῆς ἐξουσίας. Ἐπελθὼν ὁ οἶκος τῶν Ὀχενστάουφφεν καὶ θελήσας νὰ ὑποδουλώσῃ πᾶσαν ὁμοῦ τὰς ἰταλικὰς πόλεις, ἀποβᾶσας (1100—1150) ἐν τῷ λεκανοπεδίῳ τοῦ Πάδου καὶ ἐν Τοσκάνῃ ἰσαρίθμους πολιτείας ἀνεξαρτήτους καὶ δημοκρατικὰς καὶ τὸν ἡγεμόνα Ποντίφηκα ἀντιτάσσων αὐτῷ ἀντιπάπας ἐπὶ ἀντιπαπῶν, ἀφωρίσθη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας (ἴδ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ', ΙΝΝΟΚΕΝΤΙΟΣ Γ' καὶ Δ'), ἐνικήθη ἐν Δεγνατίῳ τῷ 1176 καὶ ἐν Παρμῃ τῷ 1248 ὑπὸ τῶν λομ-

βαρβικῶν πολιτειῶν συνενωθεισῶν πρὸς ἀλλήλας κατ' εἰσήγησιν τῆς παπικῆς αὐλῆς, ἠναγκάσθη ἐπὶ Φρειδερίκου Α' εἰς ταπεινωτικὴν εἰρήνην (σύμβασις τῆς Βενετίας 1177 καὶ συνθήκη τῆς Κωνσταντίας 1183), κατετροπώθη ἐπὶ Φρειδερίκου Β' τῷ 1250 καὶ καθηρέθη μάλιστα τῷ 1266 συνεπείᾳ τῆς μάχης τῆς Γρανδέλλης ἀπὸ τοῦ τελευταίου αὐτοῦ κράτους τοῦ βασιλείου Νεαπόλεως καὶ Σικελίας, προσκτηθέντος μὲν ὑπ' αὐτοῦ ἐκ συνοικεσίου τῷ 1186, ἀποδοθέντος δὲ ἤδη εἰς τὸν γαλλικὸν οἶκον τῆς Ἀνδεγαβίας προσκληθέντα ὑπὸ τῆς Ἁγίας Ἕδρας. Δυστυχῶς οἱ ἡρωϊκοὶ οὗτοι πόλεμοι κατὰ τῶν ξένων ἀπήλλαξαν μὲν τὴν Ἰταλίαν ἀπὸ τῆς γερμανικῆς κυριαρχίας, δὲν παρήγαγον ὅμως καὶ τὴν ἐθνικὴν ἑνότητα· ἀπέναντι τοῦ Ἀρδουίνου, τῆς Ἁγίας Ἕδρας καὶ τῶν δύο λομβαρδικῶν συμμαχιῶν (1167—1226) τὸ ἥμισυ τῆς χερσονήσου κατετάσσετο εἰς τὰς ἀντιθέτους κλάσεις καὶ παρὰ τῇ φατρίᾳ τῶν «Γουέλφων» ὑπερασπιστῶν τῶν παπῶν καὶ μετὰ Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ' διαδοτῶν τῆς Ἰταλικῆς ἐλευθερίας, ἐσχηματίσθη ἡ φατρία τῶν Γιβελλίνων, φίλων τῶν Γερμανῶν. — Δ' Περίοδος. Ἡ ἀναρχία προσπελάζει τὰς Ἰταλικὰς πόλεις εἰς τὴν μοναρχίαν. Ἵδρυσις ἐπισήμων τινῶν κρατῶν. Πρώτη ἀναγέννησις. Οἱ πόλεμοι οὗτοι, μεθ' οὓς οἱ αὐτοκράτορες ματαίως προσεπάθησαν νὰ ἐξασκήσωσιν ἐν Ἰταλίᾳ κυριαρχικὰ δικαιώματα, κατέστησαν τὴν βόρειον Ἰταλίαν καὶ τὴν Τοσκάνην ἔρμαιον ἀντιπαθειῶν τῶν πόλεων πρὸς ἀλλήλας καὶ ἐν ἑκάστῃ πόλει τῶν μανιωδῶν ἀντιζηλιῶν τῶν μεγάλων οἰκογενειῶν καὶ τῶν διαφόρων τάξεων, τὰ ὀνόματα «Γουέλφοι» καὶ «Γιβελλῖνοι» σχόντα κατ' ἀρχὰς τὴν σημασίαν τῶν πατριωτῶν καὶ τῶν ἀντιπάλων των, ὕστερον δὲ τῶν ὀπαδῶν καὶ τῶν ἐχθρῶν τῆς δημοκρατίας, οὐδὲν πλέον ἐσήμαινον ἢ ἄτομα μισούμενα ἀμοιβαίως. Ἐκ τῶν στάσεων τούτων προέκυψεν, ὥστε αἱ πλεῖσται τῶν πόλεων νὰ παραδοθῶσιν ἢ εἰς ἰσχυράς τινας οἰκογενείας ὡς τὸ Μεδιόλανον καὶ τὰ πέριξ εἰς τοὺς Τορριάνι, ὕστερον εἰς τοὺς Βισκόντι, σχηματίσαντας δουκάτον τῷ 1395 καὶ τελευταῖον εἰς τοὺς Σφόρζα προσθέντας τὴν Γένουαν τῷ 1464, τὴν Φλωρεντίαν δὲ καὶ τὰ περίχωρα αὐτῆς εἰς τοὺς Μεδίκους ἀπὸ τοῦ 1434 ἢ εἰς τὴν Βενετίαν ἀπηλλαγμένην ὁπωσοῦν ταραχῶν καὶ καταπαύσαν ἐπιμόνως ἰσχυροτέραν καὶ ἀπὸ τοῦ 1402 μέχρι τοῦ 1480 κυριεύσασαν πάντα τὰ ΒΑ τῆς Ἰταλίας μέχρι τοῦ Ἄδδα. Παρὰ τὰ βόρεια ταῦτα κράτη τὰ τῆς Σαβοΐας καὶ Πεδεμοντίου σχηματισθὲν πρωΐμως ἐκ τινων λειψάνων τοῦ βασιλείου τῶν Ἀρλῶν, καὶ διαμοιρασθὲν εἰς τρεῖς κλάδους ἀπὸ τοῦ 1233 συνηνώθη εἰς τὰς αὐτὰς χεῖρας τῷ 1418 ὀλίγῳ πρότερον τῷ 1416 κληθὲν δουκάτον. Καὶ αἱ μεγάλαι ναυτικαὶ πόλεις Γένουα, Πίσα, Βενετία εὗρον ἐν τῇ κατοχῇ τῆς Σαρδοῦς καὶ τῆς Κύρνου διαμφισβητηθεισῶν ὑπὸ τῶν δύο πρώτων καὶ ἐν τῷ ἐμπορίῳ τῆς Ἀνατολῆς ἐξασκουμένῳ ὑπὸ τῶν Γενουησίων καὶ τῶν Βενετῶν εἰδικὰ αἴτια πολέμων μανιωδῶν· ἡ Γένουα καὶ ἡ Βενετία προσωρινῶς μόνον ἐξησθένησαν, τῆς Πίσης ὅμως ἡ δύναμις κατατεστράφη τῷ 1290 καὶ συνεπείᾳ τῆς παρακμῆς αὐτῆς ἡ Φλωρεντία ἠδυνήθη βραδύτερον (1405—6) νὰ ὑποδουλώσῃ αὐτὴν οὖσαν ἄλλοτε ἀντίζηλον. Ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ κράτει ἡ μακρὰ διαμονὴ τῶν παπῶν ἐν Ἀβινιῶνι (1309—77) καὶ τὰ σκάνδαλα τοῦ μεγάλου σχίσματος (1378—1449) κατέλιπον τὴν Ῥώμην ποτὲ μὲν εἰς ὀχλαγωγίας (Ῥιέντζης 1347), ποτὲ δέ, ὡς καὶ τὰς ἄλλας πόλεις εἰς τὴν καταπίεσιν καὶ τὰς ληστείας τῶν τιμαριούχων, οἵτινες καταλαβόντες τὴν ἡγεμονικὴν ἀρχὴν ἐν τοῖς ἑαυτῶν τιμαρίοις ἐσχημάτισαν πολυαρίθμους μικροὺς ἡγεμονικοὺς οἴκους, καταστραφέντας ὅμως περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΕ' αἰῶνας καὶ ἀρχὰς τοῦ ΙΣΤ' ὑπὸ τῶν Βοργιῶν καὶ Ἰουλίου τοῦ Β'. Τέλος ἡ Κάτω Ἰταλία καὶ ἡ Σικελία κεχωρισμέναι καὶ διανενεμημέναι μεταξὺ τῶν οἴκων τῆς Ἀνδεγαβίας καὶ τῆς Ἀραγωνίας ἀπὸ τοῦ 1282 διὰ τοῦ Σικελικοῦ ἑσπερινοῦ συνηνώθησαν πάλιν ὑπὸ τὸν οἶκον τῆς Ἀραγωνίας τῷ 1435. Ἀρχὴ πολιτικῆς συγκεντρώσεως παρήγετο οὕτως ἐν Ἰταλίᾳ· ἀλλ' αὕτη πολὺ ἀπεῖχε πάντοτε τῆς ἑνότητος, καὶ εἰς τὸν διαμελισμὸν τοῦτον, ἐξ οὗ προέκυπτον 6 πρωτεύοντα κράτη τὰ δουκάτα Σαβοΐας καὶ Μεδιολάνου, αἱ πολιτεῖαι Βενετίας καὶ Φλωρεντίας, τὸ ἐκκλησιαστικὸν κράτος καὶ τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως καὶ πολλὰ δευτερεύοντα κράτη προστίθετο ἑτέρα αἰτία ἐξασθενήσεως, ἡ κατάπτωσις τοῦ στρατιωτικοῦ πνεύματος καθ' ἅπασαν τὴν χερσόνησον, ἐν ᾗ οἱ πόλεμοι ἀπὸ ἑνὸς περίπου αἰῶνος ἐξεπεραιοῦντο διὰ μισθοφερικῶν στρατευμάτων. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἡ ἰταλικὴ γλῶσσα παραχθεῖσα ἐκ τῆς λατινικῆς διαφθορείσης παρήγαγε κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα τὰ πρῶτα αὐτῆς ἀριστουργήματα ἀνήκοντα ἅπαντα εἰς Φλωρεντινοὺς τὸν Δάντην καὶ τὸν Πετράρχην διὰ τὴν ποίησιν, τὸν Βιλλάνην καὶ τὸν Βοκκάκιον διὰ τὸν πεζὸν λόγον. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ παραγαγοῦσα ἀπὸ τοῦ ΙΑ' μέχρι τοῦ ΙΓ' αἰῶνος, ἰδίως ἐν Πίσῃ, ἀξιόλογα μνη-

μεῖα, ἀνυψώθη μᾶλλον κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα διὰ τοῦ Βρουνελέσκου. Ἡ ζωγραφικὴ ἀνανεωθεῖσα κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα διὰ τοῦ Cimabue καὶ τοῦ Giotto προπαρεσκευάζετο κατὰ τὸν ΙΕ' διὰ τοῦ Massaccio εἰς τὰ λαμπρὰ ἔργα τῆς ἐπομένης ἐποχῆς. Ἡ δὲ γλυπτικὴ εἶχε τὸν Δονατέλλον καὶ τὸν Γιλβέρτην. Φαίνεται ὅτι ἡ πολιτικὴ διαίρεσις συνετέλει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ταύτην τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, πολλαπλασιάζουσα τὰς πρωτευούσας, ἐν αἷς εὕρισκον αὐταὶ ἐνθάρρυνσιν καὶ περιστάσεις ἀναπτύξεως. — Ε' Περίοδος 1494—1559. Δι' ὧν Λέοντος τοῦ δεκάτου. Οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ἱσπανοὶ ἐν Ἰταλίᾳ. Ὑποδούλωσις τῆς χερσονήσου. Ἐν ὀνόματι τοῦ οἴκου τῆς Ἀνδεγαυίας, οὗ τινος κληρονόμοι ἦτο Λέων ὁ ΙΑ' καὶ τῆς Βαλεντίνης Βισκόντη, ἐξ ἧς κατήγετο ὁ κλάδος τῆς Αὐρηλίας, οἱ βασιλεῖς τῆς Γαλλίας Κάρολος Η', Λουδοβίκος ΙΒ'. Φραγκίσκος Α' προσέβαλον τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως καὶ τὴν Μεδιολανικὴν χώραν. Δὶς κατέλαβον καὶ ἀπώλεσαν τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως (1495, 1515 — 22) καὶ τρὶς τὴν χώραν τοῦ Μεδιολάνου 1499, 1500—12, 1515—22) καὶ τὰ δύο κράτη ἐπὶ τέλους προσηρτήθησαν εἰς τὴν Ἱσπανίαν τὸ μὲν ἐπὶ Φερδινάνδου τοῦ Καθολικοῦ (1503) τὸ δὲ ἐπὶ Καρόλου Πέμπτου ὅστις ἀπὸ τοῦ 1522 ἦν ὁ ἀληθὴς κύριος αὐτοῦ ἐν ὀνόματι τοῦ Φραγκίσκου Σφόρζα ἐνθρονισθέντος ὑπ' αὐτοῦ καὶ κατισχύοντος αὐτὸ ὁριστικῶς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τελευταίου τούτου δουκὸς τῷ 1532. Κεκλεισμένη μεταξὺ τῶν δύο τούτων χωρῶν καὶ τῶν δύο μεγάλων νήσων Ἱσπανικῶν ἐπίσης, τῆς Σικελίας καὶ τῆς Σαρδοῦς ἡ λοιπὴ χώρα τῆς χερσονήσου καίτοι μὴ ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς Ἱσπανίας, ὑπέκειτο ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν ἐπιρροὴν αὐτῆς, ἀφ' ὅτου Κάρολος ὁ Πέμπτος ἐστέφθη αὐτοκράτωρ καὶ βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας ἐν Βολωνίᾳ τῷ 1530· οὗτος ἰσχημάτισεν ἐκ τῆς Φλωρεντίας (1531—32) κληρονομικὸν δουκᾶτα διὰ τοὺς Μεδίκους, τουτέστιν ἡγεμονίαν ὑποτελῆ· ἡ Γένουα ἀνακτήσασα τὴν ἐλευθερίαν δι' ἀπὸ τοῦ Δωρίου τῷ 1528 μόνον ἐντὸς τῶν τειχῶν ἔχαιρε τὴν ἐλευθερίαν ταύτην, οὐδόλως δὲ κατὰ τὰς ἐξωτερικὰς σχέσεις, τὰ δὲ λοιπὰ κράτη ἐξασθενημένα καὶ τρέμοντα, μόνον συγκαταβάσει τοῦ αὐτοκράτορος ὑφίσταντο. Ὁ πάπας Ἰούλιος Β' ἀποδιώκων τοὺς Γάλλους ἦλπισεν ἐνότητα τῆς Ἰταλίας ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ποντίφηκος τῆς Ῥώμης, ἀλλ' ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπεδείχθη ὅτι μόνον ἀλλαγὴ κυρίων ἐγίνετο, ἀναγνωριζομένη ἐπισήμως διὰ συνήθους τῷ 1559. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀγώνων τούτων, ὧν θέατρον ὑπῆρξεν ἡ Ἰταλία, αὕτη προσέθηκε νέαν λάμψιν εἰς τὴν φιλολογικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν αὐτῆς δόξαν. Ὁ Ἀριόστος, ὁ Μακιαβέλης, ὁ Γιγαρδῖνος συνέταξαν ἀθάνατα ἔργα ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ ἐγκαταλειφθείσῃ πρὸ ἑνὸς αἰῶνος ὑπὸ τῶν συγγραφέων χάριν τῆς λατινικῆς· ὁ Βραμάντης, Ῥαφαὴλ, Μιχαὴλ Ἄγγελος καὶ ὑπ' αὐτοὺς ὁ Λεονάρδος δὲ Βίγκι, Κορρέγιος, Τιτιανὸς καὶ τοσοῦτοι ἄλλοι ὑπερέβησαν ἐν τῇ ζωγραφικῇ εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν τοὺς ἑαυτῶν προκατόχους, συγχρόνως δὲ ὁ Παλεστρίνας ἐδημιούργησε τὴν θρησκευτικὴν μουσικήν. — ΣΤ' Περίοδος 1559 1700. Κυριαρχία αὐστροϊσπανική. Ἡ παρακμή. Ἡ περίοδος αὕτη τῆς παρακμῆς, καθ' ἣν τὰ ἤθη διεφθαρμένα ἤδη ἐπὶ μᾶλλον ἐξεχειρώθησαν, καθ' ἣν ὁ πολιτικὸς βίος ἐξέλιπε, καθ' ἣν τὴν καλαισθησίαν διεδέχθη ἐπιτετηδευμένη ἔρευνα, καθ' ἣν τὸν Ἀριόστον καὶ τὸν Τάσσον διεδέχθη ἀμέσως ὁ Μαρίνης, τὸν Μιχαὴλ Ἄγγελον ὁ Ἱππότης Βερνῖνος, τὸν Ῥαφαὴλ ὁ Ἀλβάνης, καθ' ἣν μόνον αἱ ἐπιστῆμαι ἀντεπροσωπεύθησαν ἐπαξίως, ἡ ἀστρονομία ὑπὸ τοῦ Γαλιλαίου καὶ ἡ φυσικὴ ὑπὸ τοῦ Τορρικέλλη, ἡ περίοδος αὕτη δὲν περιέχει μεγάλα συμβάντα. Τὰ μόνα ἐπίσημα γεγονότα διὰ τὴν γενικὴν κατάστασιν τῆς Ἰταλίας εἶναι αἱ προσπάθειαι τῶν Γάλλων ἐπὶ τοῦ Ῥιχελιέως πρὸς παρακώλυσιν καὶ ἀντιστάθμισιν τῆς ἐν τῇ χερσονήσῳ ἐπιρροῆς τῶν Ἱσπανῶν. Ὁ πόλεμος τῆς Βαλτελίνης, ἧς ἡ κατοχὴ ἔμελλε νὰ συνενώσῃ κατὰ τοὺς πρόποδας τῶν Ἄλπεων τοὺς δύο κλάδους τοῦ αὐςριακοῦ οἴκου, καὶ ἣν ὁ καρδινάλιος ἀφαιρέσας ἀπ' αὐτῶν ἀπέδωκεν εἰς τὴν Ἑλβετίαν (1624—26) ὁ περὶ διαδοχῆς τῆς Μαντούης, ὅπου παρεκώλυον πρίγκηπα φίλον τῆς Ἱσπανίας νὰ ἀναβῇ ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ μικροῦ τούτου δουκάτου (1629—31). Οἱ πόλεμοι Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ' περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος οὐδεμίαν ἐπενεγκόντες ἐν Ἰταλίᾳ μεταβολὴν ἐχρησίμευσαν μόνον εἰς τὸ νὰ καταστῇ ἡ χώρα αὕτη ἔρμαιον εἰς πάντας τοὺς τε Γερμανοὺς τοῦ πρίγκηπος Εὐγενίου καὶ τοὺς Γάλλους τοῦ Κατινάτου. — Ζ'. Περίοδος (1700 — 1789). Νέαι δυνατεται. Νέα ἀναγέννησις. Οἱ πόλεμοι τοῦ ΙΗ' αἰῶνος οὐδὲν ἐθνικὸν πνεῦμα ἀποδίδοντες εἰς τὴν χερσόνησον ἐχρησίμευον μόνον εἰς τὸ νὰ καταστρέψωσι τὴν κυριαρχίαν ἢ τὴν παντοκρατορίαν τῆς Ἱσπανίας καὶ νὰ μεταμορφώσωσί τινας τῶν ὡραίων αὐτῆς χωρῶν εἰς κράτη ἀνεξάρτητα. Ἐλλιπόντων τῶν ἀπογό-

νον Καρόλου τοῦ Β' τῷ 1700 ὁ περὶ διαδοχῆς τῆς Αὐστρίας πόλεμος καὶ ἡ συνθήκη τῆς Ῥηνοπεραίας τῷ 1713 ἀνταλλάσσοντα τὸν ξένον διὰ τοῦ ξένου ἀπέδωκαν μὲν εἰς τὴν Αὐστρίαν τὴν Νεάπολιν, τὴν χώραν τοῦ Μεδιολάνου καὶ τὴν Σαρδώ· ἀλλ' ὁ πολεμικώτερος τῶν Ἰταλῶν ἡγεμόνων, ὁ δοὺξ τῆς Σαβοΐας ἐπέτυχε τότε μετὰ τοῦ τίτλου βασιλέως καὶ τῆς Σικελίας ἀνταλλαγείσης μετὰ ἑπτὰ ἔτη τῷ 1720 πρὸς τὴν Σαρδὼ τὴν κατοχὴν χωρῶν ἀπὸ ουσῶν μονιμότητα καὶ ἰσχὺν εἰς τὰ κράτη του ἔτι ἐμεγεθύνθησαν ὕστερον καὶ δι' ἄλλων συνθηκῶν. Κατὰ τὴν συνθήκην τῆς Βιέννης τῷ 1738 ἡ Τοσκάνα μετεδιδάθη ἀπὸ τοῦ ἐκλιπόντος οἴκου τῶν Μεδίκων εἰς τὸν Λωρραινο-Ἀψβουργικὸν οἶκον, τὸν νεωστὶ καταλαβόντα τὸν θρόνον τῆς Αὐστρίας, ἀλλ' ἡ ὑπ' αὐτοῦ εἰσαχθεῖσα καλὴ διοίκησις ἐπήνεγκε τὴν λήθην τῆς ξένης αὐτῆς καταγωγῆς. Ἡ αὐτὴ συνθήκη καὶ ἡ τοῦ Ἀκυισγράνου τῷ 1748 ἐξησφάλισε τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως καὶ τὸ δουκάτον Πάρμας καὶ Πλακεντίας εἰς δύο κλάδους τῶν Βουρβώνων προσφάτως ἐγκαθιδρυθέντων ἐν Ἱσπανίᾳ, καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κλάδων τούτων, γεννηθέντες ἐξ Ἰταλίδος καὶ ἀνατραφέντες ἐν μέρει ἐν Ἰταλίᾳ ἠδύναντο μᾶλλον τὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐγχώριοι ἡγεμόνες. Ἐνῷ ἡ Ἰταλία ἀπέκτα οὕτω εἴδός τι ἀνεξαρτησίας, συγχρόνως ἀνεγεννῶντο ἐν αὐτῇ τὰ γράμματα καὶ αἱ τέχναι. Αἱ ἕδραι τῶν γάλλων συγγραφέων εἰσαχθεῖσαι ἐν Τοσκάνῃ ἐπὶ Λεοπόλδου καὶ ἐν Νεαπόλει ἐπὶ Καρόλου Ζ' καὶ Γενούῃ ἐπήνεγκον αὐτόθι σπουδαίας ἀναμορφώσεις. Ὁ Βικκαρίας καὶ ὁ Φιλαγγίερης καταγινόμενοι μετὰ τὸν Μοντεσκιοῦ εἰς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ δικαίου, ἀπήτουν πλείονα φιλανθρωπίαν ἐν τῇ νομοθεσίᾳ· ὁ Βίκων ἀνεζήτει τοὺς νόμους τῆς γενικῆς ἱστορίας, καὶ ὁ Μουρατόρης ἐν θαυμασίῳ μνημείῳ πολυμαθείας συνέθρισε τὴν ὕλην τῆς ἱστορίας τῆς Ἰταλίας· παρὰ τὰ ἁρμονικὰ ἔπη τῶν λυρικῶν δραμάτων τοῦ Μεταστασίου ἀνεφαίνετο ἡ αὐστηρὰ τραγῳδία τοῦ Μαφφέη καὶ τοῦ Ἀλφιέρη καὶ ἡ κωμῳδία τῶν ἠθῶν καὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Γολδόνη. Ἐν ταῖς ἐπιστήμαις ὁ Βόλτας ἐπεδίδετο εἰς ἐρεύνας, αἵτινες ὡδήγησαν αὐτὸν κατὰ τὸ 1794 εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῆς βολταϊκῆς στήλης. Ἐν ταῖς τέχναις ὁ Περγολέσης ἤρχησε τὴν σειρὰν τῶν μεγάλων ἐν τῇ μουσικῇ συνθέσεων, αἵτινες ὤφειλον νὰ λάμψωσιν εἰς τοὺς Ῥοσσίνη καὶ Κανόβαν· ἐδημιούργει ἀριστουργήματα ἀντάξια τῆς ἀρχαίας γλυπτικῆς.—Ἡ Περίοδος 1789—1849. Στιγμιαία ἀνάτασις ὑπὸ Ναπολέοντα τὸν Α'. Αἱ συνθῆκαι τοῦ 1815 καὶ αἱ ἐπαναστάσεις τοῦ 1848· Ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάστασις καὶ ἡ νίκη τοῦ Ναπολέοντος ἐφάνη ἐπὶ στιγμὴν ὅτι ἐπήνεγκεν ἐν τῇ χερσονήσῳ τὴν ἑνότητα τῆς κυβερνήσεως. Αἱ Ἰταλικαὶ δυνάμεις συνενωθεῖσαι μετὰ τῆς Αὐστρίας κατὰ τῆς Γαλλίας κατὰ τὴν πρώτην καὶ τὴν δευτέραν συμμαχίαν (ἡ Σαρδηνία 1792,93,8, ἡ Νεάπολις 1793, 98, ἡ Τοσκάνα 1793) καὶ δοῦσαι διαφόρους ἀφορμὰς δυσαρεσκειῶν εἰς τὴν Γαλλίαν, ὡς ὁ φόνος Γάλλων ἐν Βερώνῃ καὶ Γενούῃ τῷ 1797, ἡ προσβολὴ γαλλικῶν πλοίων ἐν Γενούῃ 1797, ἡ ὕβρις καὶ ὁ φόνος στρατηγῶν καὶ πρέσβεων ἐν Ῥώμῃ 1798, συναπωλέσθησαν μετὰ τῆς γερμανικῆς δυνάμεως, μεθ' ἧς συνεμάχουν καὶ ἣν ἐφαίνοντο ὑποστηρίζουσαι. Ἐνῷ ἀπὸ τῆς Αὐστρίας ἀφῃρεῖτο ἡ Μεδιολανικὴ χώρα, ἐξ ἧς μετὰ τοῦ δουκάτου τῆς Μοδένης καὶ τῶν ἐξαρχιῶν τοῦ παπικοῦ κράτους ἐσχηματίσθη κατὰ θέλησιν τοῦ Βοναπάρτου ἡ Ἐντὸς Ἄλπεων Δημοκρατία τῷ 1796, ὁ βασιλεὺς τῆς Σαρδηνίας ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ ὑπὲρ τῆς Γαλλίας πάσας τὰς ἠπειρωτικὰς αὐτοῦ χώρας τὴν Σαβοΐαν τῷ 1792, τὴν Νίκαιαν τῷ 1793, τὸ Πεδεμόντιον τῷ 1798. Πολιτεῖαι ἐσχηματίσθησαν πανταχοῦ κατὰ μίμησιν τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας οἵαν ἐν Γενούῃ τῷ 1797 ἡ Λιγουριανὴ, ἐν Ῥώμῃ τῷ 1797, ἐν Νεαπόλει ἡ Παρθενοπαία τῷ 1799, ἡ δὲ Βενετικὴ πολιτεία ἐξηφανίσθη καὶ αἱ Ἰταλικαὶ αὐτῆς κτήσεις προσωρινῶς μόνον ἔμειναν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Αὐστρίας ἀπὸ τῆς συνθήκης τοῦ Καμποφορμίου μέχρι τῆς συνθήκης τοῦ Πρεσβούργου ἤτοι 1797 — 1805. Τὰς στιγμιαίας ἐν τῇ Ἰταλικῇ χερσονήσῳ ἐπιτυχίας τῶν Αὐστρο-ῥώσσων κατὰ τὸ 1797 ἐπηκολούθησαν νέαι αὐξήσεις χωρῶν διὰ τοὺς Γάλλους καὶ τοὺς φίλους αὐτῶν· ἡ Τοσκάνα ἀφῃρέθη ἀπὸ τοῦ ἐν αὐτῇ ἡγεμονεύοντος αὐστριακοῦ κλάδου καὶ ἀπεδόθη ὑπὸ τὸ ὄνομα βασιλείου τῆς Ἐτρουρίας εἰς τὸν ἱσπανικὸν κλάδον τῆς Πάρμας, ἧς τὸ δουκάτον ἀπεδόθη εἰς τὴν Γαλλίαν διὰ τῆς συνθήκης τῆς Λουνεβίλλης 1801· ἡ Λιγουριανὴ Πολιτεία συνεχωνεύθη μετὰ τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας τῷ 1805· αἱ εἰς τὴν Αὐστρίαν μείναασαι βενετικαὶ κτήσεις ἐγίνοντο διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Πρεσβούργου ἐπαρχίαι τῆς Ἐντὸς Ἄλπεων Δημοκρατίας μεταβληθείσης εἰς Βασίλειον τῆς Ἰταλίας τῷ 1805, ὅπως ἡ Γαλλικὴ Δημοκρατία μετεβλήθη εἰς αὐτοκρατορίαν Γαλλικὴν, τὸν Φερδινάνδον Δ' τῆς Νεαπόλεως ἀντικατέστησεν ὁ Ἰωσὴφ Βοναπάρ-

της τῷ 1806 καὶ ὕστερον ὁ Μουράτ τῷ 1808 ὁ μὲν ἀδελφὸς, ὁ δὲ γαμβρὸς τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος, τοῦ Φερδινάνδου περιορισθέντος μόνον εἰς τὴν Σικελίαν· ἡ Τοσκάνα ἀπὸ τοῦ 1807 μέχρι τοῦ 1808, τὸ λοιπὸν τῶν παπικῶν ἐπαρχιῶν τῷ 1808, αὐτὴ ἡ Ῥώμη τῷ 1809 ἀπέβησαν ἐπαρχίαι γαλλικαί. Τῷ 1810 ὁλόκληρος ἡ ἡπειρωτικὴ Ἰταλία μετὰ τῆς Κύρνου εὑρέθη ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν Ναπολέοντος τοῦ Α′ καὶ οὕτω μὴ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ δουκάτου Λούκκας καὶ Πιομβίνου ἀποδοθέντος τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ Ἐλίζᾳ διηρέθη αὕτη εἰς 3 μέρη, 1ον. τὰς μετὰ τῆς γαλλικῆς αὐτοκρατορίας συνηνωμένας χώρας περιλαμβανούσας Πεδεμόντιον, Πάρμαν καὶ Πλακεντίαν, Τοσκάναν καὶ Ἐκκλησιαστικὰ κράτη καὶ σχηματιζούσας 14 νομοὺς Δουρίας, Σεσίας, Πάδου, Μαρέγγου, Στούρα, Μοντενότου, Γενούης, Ἀπεννίνων, Τάρου, Ἄρνου, Μεσογείου, Ὀμβρόννης, Τρασιμένης, Ῥώμης μετὰ πρωτευουσῶν Ivrée, Verceil, Τουρίνου, Ἀλεξανδρείας, Coni, Sovone, Γενούης, Chiavari, Πάρμης, Φλωρεντίας, Ἀρνόβρνου, Σιέννης, Σπολέτου καὶ Ῥώμης· 2ον τὸ βασίλειον τῆς Ἰταλίας ἀναγνωρίζον τὸν αὐτὸν ἡγεμόνα ἀντιπροσωπευόμενον ὑπὸ τοῦ ἑαυτοῦ προγονοῦ Εὐγενίου Βωαρναὶ καὶ συγκείμενον ἐξ 24 νομῶν· 3ον τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως ὑπακοῦον εἰς τὸν Μουράτ. Ἀλλ' ἡ ἕνωσις αὕτη ὀλίγιστα μόνον ἔτη διετηρήθη, καθ' ἃ κατωρθώθη μόνον ἡ εἰσαγωγὴ εἰς τὰ ἰταλικὰ κράτη τῶν γαλλικῶν θεσμῶν δικαστικῶν τε καὶ διοικητικῶν διατηρηθέντων μάλιστά τινων καὶ ὕστερον κατὰ τὸ πλεῖστον αὐτῶν μέρος ὡς ἐν Νεαπόλει καὶ Σαρδηνίᾳ. Ἡ Γαλλία εἶχεν ἐν Ἰταλίᾳ καθ' ἑαυτὴν τὴν ὑπερέχειαν τῶν ἀνατραπεισῶν δυναστειῶν καὶ τῶν πατριωτῶν, μὴ ἀνιχομένων τὸν ξένον ζυγόν· εἰς ταῦτα προσετέθησαν αἱ θρησκευτικαὶ πεποιθήσεις τῶν παροργισθέντων διὰ τὴν αἰχμαλωσίαν δύο παπῶν καθολικῶν, καὶ τὰ συμφέροντα τῶν λαῶν βλαπτόμενα διὰ τὸν ἠπειρωτικὸν ἀποκλεισμὸν τοῦ ἐμπορίου. Διὰ ταῦτα ἡ χερσόνησος συνέδραμε καὶ διηκολύνε τὴν πεῶσιν τοῦ Ναπολέοντος καὶ κατὰ τὰ ἔτη 1814—15 ἀνέλαβεν ἐκτὸς τροποποιήσεών τινων τὰς ἀρχαίας πολιτικὰς αὐτῆς διαιρέσεις. Τὸ βασίλειον τῆς Σαρδηνίας ηὐξήθη διὰ τῆς χώρας τῆς Γενούης. Τὸ δουκάτον Πάρμας καὶ Πλακεντίας συνέστη ἐκ νέου καὶ παρεχωρήθη εἰς τὴν αὐστριακὴν ἀρχιδούκισσαν Μαρίαν Λουΐζαν, ἣν ὁ Ναπολέων εἶχε νομισθῇ, τὸ δὲ τῆς Λούκκας εἰς τοὺς Βουρβῶνε τῆς Πάρμας μετὰ τῆς ἐπιφυλάξεως κατὰ τὸν θάνατον τῆς Μαρίας Λουΐζης τὸ μὲν δουκάτον τῆς Πάρμας νὰ παραχωρηθῇ εἰς τὸν δοῦκα τῆς Λούκκας, τὸ δὲ τῆς Λούκκας σχεδὸν ὁλόκληρον εἰς τὴν Τοσκάναν. Ἡ Νεάπολις ἐπανεῦρε τοὺς ἑαυτῆς Βουρβώνους, καὶ ἡ Αὐστρια ἰσχυροτέρα εἴ πέρ ποτε μετὰ τοῦ Λομβαρδοβενετικοῦ βασιλείου (τῆς Μεδιολανικῆς χώρας καὶ τῶν ἰταλικῶν ἐπαρχιῶν τῆς Βενετίας) κτήσεων τοῦ πρεσβυτέρου αὐτῆς κλάδου, μετὰ τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Τοσκάνης καὶ τοῦ δουκάτου τῆς Μοδίνης κτήσεων τῶν δύο νεωτέρων κλάδων, καὶ μετὰ τοῦ δικαιώματος φρουρᾶς ἐν Φερράρᾳ κατὰ τὰς ῥωμαϊκὰς χώρας ἐγένετο ἡ κυρία τῆς Ἰταλίας. Ἡ κυριαρχία αὕτη τῆς Αὐστρίας προσεβλήθη ἔτσα μετὰ μείζονος ἢ ἐλάσσονος ζωηρότητος ἀπὸ τοῦ 1820 παρὰ πλείστων συγγραφέων (Μανζόννου, Σιλβίου Πηλλίπου κτλ.), ἀπειλουμένη ὑπὸ τῶν μυστικῶν ἑταιριῶν τῶν καρβοναρίων καὶ ὑπὸ τῶν διὰ τῆς βίας καταβληθεισῶν ἀνταρσιῶν (1821, 31 καὶ 32, 41, 43), ἐπὶ στιγμήν τινα ἠμαυρώθη κατὰ τὸ 1848. Ἐπὶ πολὺν χρόνον τὰ διάφορα κόμματα μὴ δυνάμενα νὰ συνεννοηθῶσι διὰ τὸν διοργανισμὸν τῆς χερσονήσου, καθ' ὅσον ἄλλοι μὲν ἤθελον ὁμοσπονδίαν, ἄλλοι δὲ ἀδιαίρετον καὶ δημοκρατικὴν πολιτείαν, συνεφώνουν τοὐλάχιστον ὅτι ἤθελον αὐτὴν ἡνωμένην καὶ ἀνεξάρτητον, καὶ οἱ πλεῖστοι ἐξέλεγον ὡς κέντρον τὴν Ῥώμην, οἱ μὲν τὴν Ῥώμην τῶν παπῶν π. χ. ὁ Gioverti καὶ ὁ Rossi οἱ δὲ τὴν Ῥώμην τοῦ λαοῦ π. χ. ὁ Ματζίνης. Μετὰ τοῦ πρὸς τὴν Αὐστρίαν μίσους ἀνεπτύσσετο καὶ ζωηρὰ ἐπιθυμία πολιτικῶν ἀναμορφώσεων ἐν ἑκάστῳ κράτει. Ἡ κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1846 ἐπὶ τοῦ παπικοῦ θρόνου ἀνάβασις ἀναμορφωτοῦ, πάπα Πίου τοῦ Θ′ ὃν ἡ Ἰταλικὴ φαντασία ὑπέθεσεν Ἀλέξανδρον Γ′ ἢ Ἰούλιον Β′ ἐπηύξησε τὴν γενικὴν ταραχήν· ἡ κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1847 ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν κατάληψις τῆς Φερράρας καὶ ἡτῶν δύο πόλεων τοῦ δουκάτου τῆς Λούκκας, Ποντρεμόλου καὶ Φιβιζάννου, ἃς κατὰ τὸν θάνατον τῆς Μαρίας Λουΐζης συμβάντα κατὰ νοέμβριον τοῦ 1847 συνήνωσαν κατὰ τῆς συνθήκης τοῦ 1815 ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν τηνικῦτα μετὰ τοῦ δουκάτου τῆς Πάρμας, τὴν δὲ μετὰ τοῦ τῆς Μοδίνης ἀντιν' ἀποδώσωσιν αὐτὰς μετὰ τῆς πρωτευούσης εἰς τὴν Τοσκάναν, ἐξῆψαν τὰ φιλελεύθερα πνεύματα, ὧν τὴν ἔξαψιν ἐπέτεινεν ἡ τῇ 24 φεβρουαρίου 1848 προκηρύξις τῆς Δημοκρατίας ἐν Παρισίοις καὶ ἡ τῇ 18 μαρτίου ἐπανάστασις τῆς Βιέννης. Ἡ Σικελία ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ Ἰανουαρίου (12—26) ἦν ἐν πλήρει ἀναρσίᾳ, ἡ Νεάπολις καὶ ἡ Φλω-

ρεντία ἀπὸ τῶν 11 καὶ τῶν 15 φεβρουαρίου, τὸ Τουρῖνον καὶ αὐτὴ ἡ Ῥώμη ἀπὸ τῶν 4 καὶ 15 μαρτίου ἐσχημάτισαν διὰ συνταγμάτων κυβερνήσεις κοινοβουλευτικάς· τὸ Μεδιόλανον καὶ ἡ Βενετία ἐπανέστησαν καὶ αὐταὶ (17—22 μαρτίου), καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Σαρδηνίας Κάρολος Ἀλβέρτος, διελθὼν τὸν Τηκίνον τῇ 24 μαρτίου ἤρξατο τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πολέμου, οὗ συμμετέσχον ἀποσπάσματα τακτικῶν στρατευμάτων καὶ ἐθελονταὶ τῶν διαφόρων κρατῶν. Ὡς πάντοτε ἐν Ἰταλίᾳ ἡ δίχόνοια ἐπήνεγκε τὴν ἀπώλειαν πάντων. Οἱ Ἰταλοὶ ἡγεμόνες ἐνδομύχως οὐδεμίαν εἶχον προθυμίαν νὰ ὑποστηρίξωσι πόλεμον, ὅστις ἔμελλε νὰ καταστῇ χρήσιμος εἰς τὸν Κάρολον Ἀλβέρτον καὶ νὰ ἀποδώσῃ αὐτῷ μετὰ παντὸς τοῦ βορείου μέρους τῆς χερσονήσου καὶ τῶν δύο αὐτῆς θαλασσῶν δυσανέλεγκτον ὑπεροχήν· ἄλλως τε ἐφοβοῦντο ἐλλόγως πανταχοῦ τὰς ἀνεγέρσεις τοῦ δημοκρατικοῦ κόμματος ὅπερ ἐξάλλους τρέφων ἐπιθυμίας δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ὥρειλε μόνον τὴν τοπικὴν ἀνεξαρτησίαν νὰ ἐπιθυμήσῃ καὶ νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸν βασιλέα τῆς Σαρδηνίας δικτατορίαν. Ματαίως ἡ Λομβαρδία καὶ ἡ Βενετία κατ' ἀρχὰς Πολιτεῖαι παρεδόθησαν εἰς αὐτὸν τῇ 28 ἰουνίου καὶ τῇ 4 ἰουλίου, ὡς ἔπραξαν πρὸ δύο μηνῶν τὰ μικρὰ κράτη τῆς Πάρμα καὶ τῆς Μοδένης ἀποδιώξαντα προηγουμένως τοὺς ἑαυτῶν δούκας· ματαίως τὸ κοινοβούλιον τὸ συστὰν ἐν Σικελίᾳ προσεκάλεσε τῇ ἑνδεκάτῃ ἰουλίου εἰς τὸν θρόνον τῆς νήσου ταύτης τὸν δεύτερότοκον αὐτοῦ υἱὸν τὸν δοῦκα τῆς Γενούης. Ὁ Κάρολος Ἀλβέρτος, τὸν ὁποῖον ὁ πάπας ὡς κοινὸς πατὴρ τῶν πιστῶν ἀπεδοκίμαζεν, ὅτε οἱ Νεαπολιτανοὶ ἀνακληθέντες ὑπὸ τοῦ ἑαυτῶν βασιλέως ἐγκατέλιμπανον, ὅστις ἀπέβλεπε πάντοτε τὴν προσφερομένην ὑπὸ τῆς δημοκρατικῆς Γαλλίας λέγων Italia farà da sè, ζῖν ἠδυνήθη νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς ἐν τῇ ἀρχῇ λαμπρὰς ἐπιτυχίας οἷον τὴν κατοχὴν τῆς γραμμῆς τοῦ Μιγκίου, τὴν κατάληψιν τῆς Πεσκιέρας κτλ. Ἡ ἐν Κουστόζζᾳ ἥττα τῇ 25 ἰουλίου ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ ἀποδώσῃ τὸ Μεδιόλανον εἰς τὸν Αὐστριακὸν Ῥαδέτσκην καὶ νὰ ζητήσῃ ἀνακωχήν· ἡ ἐν Νοβάρρᾳ τῇ 23 μαρτίου 1849 ἐπήνεγκε τὴν πτῶσιν τῆς Βρεσκίας καὶ τὴν παραίτησιν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ θρόνου. Ἡ Βενετία, Ῥώμη καὶ Φλωρεντία ἀποβαίνει ἰδιαιτέραι πολιτεῖαι μετὰ τὴν μάχην τῆς Κουστόζζας τῇ 10 αὐγούστου 1848 καὶ τῇ 9 καὶ 18 φεβρουαρίου 1849 κατελήφθησαν ἀλληλοδιαδόχως ἡ Ῥώμη ὑπὸ τῶν Γάλλων ἀριστεύσαντα αὖθις ὅπως ἐγκαθιδρύσωσιν ἐκ νέου τὸν πάπαν καὶ ἀντισταθμίσωσι τὴν ἐν Ἰταλίᾳ γερμανικὴν ἐπιρροὴν τῇ 3 ἰουλίου 1849, ἡ Φλωρεντία καὶ ἡ Βενετία ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν (25 μαΐου καὶ 28 αὐγούστου), ὡς καὶ ἡ Πάρμα καὶ ἡ Μοδένα, ἡ δὲ Μεσσήνη καὶ τὸ Παλέρμον ἀνεκτήθησαν ὑπὸ Φερδινάνδου τοῦ Β' τῇ 3 σεπτεμβρίου 1848, καὶ τῇ 15 μαΐου 1849. Ἐκτὸς τῶν Σαρδικῶν κρατῶν, ὅπου ὁ νέος βασιλεὺς Βίκτωρ Ἐμμανουὴλ διετήρησε μετὰ σταθερότητος καὶ ἀποφάσεως τὸ φιλελεύθερον σύνταγμα καὶ τῆς Ῥώμης, ὅπου ὁ πάπας Πῖος Θ' ὑπὸ τὴν γαλλικὴν ἐπιρροὴν πολεμουμένην ὑπὸ τῆς αὐστριακῆς ἔκαμε τοὐλάχιστον ἀναμορφώσεις τινάς, ἡ κυβέρνησις καὶ ἡ διοίκησις ἐγκαθιδρύθησαν πανταχοῦ τοιαῦται, οἵαι ἦσαν καὶ πρὸ τοῦ 1848. Ἡ Αὐστρία, ἀπόλυτος βασίλισσα ὀνόματι καὶ πράγματι ἐν Μεδιολάνῳ καὶ Βενετίᾳ καὶ κυρίαρχος πράγματι ἐν Πάρμῃ, Μοδένῃ καὶ Φλωρεντίᾳ κατέστη ἕκτοτε ἰσχυροτέρα εἴπερ ποτε. Ἀλλ' ἡ σκληρότης τοῦ ζυγοῦ αὐτῆς ἐν ταῖς κατ' εὐθεῖαν κτήσεσιν αὐτῆς καὶ ἐν ταῖς Ῥωμανίαις καὶ αἱ ἀντεκδικήσεις, εἰς ἃς ὤθησε τὰς κυβερνήσεις τῆς Μοδένης, Τοσκάνης, Πάρμας καὶ Νεαπόλεως ἐπήγαγον κατὰ τὸ 1859 τὴν διακήρυξιν νέου πολέμου, καὶ τὴν ἔναρξιν νέας περιόδου διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς χερσονήσου. Πρὸ τοῦ πολέμου τούτου ἐπενεγκόντος τὴν β.ζικὴν μεταβολὴν τῆς πολιτικῆς γεωγραφίας τῆς Ἰταλίας, αὕτη περιελάμβανε τὰ ἑπόμενα 9 κράτη. Πρὸς Β τὰ Σαρδικὰ κράτη μετὰ πρωτευούσης τοῦ Τουρίνου, τὴν Ἡγεμονείαν τοῦ Μόνακο μετὰ ὁμωνύμου πρωτευούσης, ζτὸ Λομβαρδοβενετικὸν βασίλειον ἀνῆκον εἰς τὴν Αὐστρίαν μετὰ πρωτευούσης τοῦ Μεδιολάνου, τὸ δουκάτον τῆς Πάρμας μετὰ ὁμωνύμου πρωτευούσης καὶ τὸ δουκάτον τῆς Μοδένης μετὰ ὁμωνύμου πρωτευούσης, ἐν τῷ Κέντρῳ τὸ Μέγα δουκάτον τῆς Τοσκάνης μετὰ πρωτευούσης τῆς Φλωρεντίας, τὸ ἐκκλησιαστικὸν κράτος μετὰ πρωτευούσης τῆς Ῥώμης καὶ τὴν Δημοκρατίαν τοῦ Ἁγ. Μαρίνου μετὰ ὁμωνύμου πρωτευούσης, πρὸς Ν δὲ τὸ βασίλειον τῶν Δύο Σικελιῶν μετὰ πρωτευούσης τῆς Νεαπόλεως. — Θ' Περίοδος ἀπὸ τοῦ 1849 μέχρι τοῦ 1874. Ἡ ἀδιάφορος κατάπαυσις καὶ ὁ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πόλεμος. Ἡ Νέα Ἰταλία. Ἡ Αὐστρία ὑπῆρξε παντοδύναμος ἐν τῇ Ἰταλικῇ χερσονήσῳ ἀπὸ τοῦ 1849 μέχρι τοῦ 1859, ἐν Μοδένῃ καὶ Φλωρεντίᾳ, ὅπου ἐβασίλευον ἀρχιδοῦκες αὐστριακοί, ἐν Πάρμῃ ὑπὸ Κάρολον Γ' Βουρβῶνα, ἐν Νεαπόλει ὑπὸ Φερδινάνδον Β', ἐν

ΑΠΟΚΤΗΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κρατική Βιβλιοθήκη Δημοσιότητας (Δ.)

Ῥώμῃ, ὅπου καταπολεμοῦσα τὰς περὶ ἀναμορφώσεων αἰτήσεις τῆς Γαλλίας ἠδυνήθη ἐπὶ 10 ἔτη νὰ κατέχῃ τὰς Ῥωμανίας καὶ τὰς Μαρκείας. Διὰ ἰδιαιτέρων συνθηκῶν συναφθεισῶν μετὰ τῶν μικρῶν ἡγεμόνων τοῦ κέντρου ἐπέτυχε τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπεμβαίνειν στρατιωτικῶς ἐν περιπτώσει ἀνταρσίας τοῦ λαοῦ καὶ κατέχειν τὴν χώραν ἐν περιπτώσει πολέμου χάριν τῶν ἀμέσως ἰδίων ἑαυτῆς κτήσεων, ἀνησυχοῦσα οὕτω τὴν Σαρδηνίαν διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Ἀπεννίου ἐπεκτάσεώς της, ἀφ' ἑτέρου δὲ καταβαρύνουσα τὸ Λομβαρδοβενετικὸν βασίλειον διὰ φόρων καὶ νεοσυλλεξιῶν. Ἐν τούτοις ἡ ἐπιρροὴ αὐτῆς ἠλαττοῦτο ἐνΕὐρώπῃ καθ' ὅσον εἶχε δυσαρεστήσει ἀπάσας τὰς μεγάλας δυνάμεις, τὴν Πρωσσίαν ἐξασθενοῦσα τὴν ἐπισημότητα αὐτῆς ἐν Γερμανίᾳ (1850—52), τὴν Ῥωσσίαν ἀνταμείψασα αὐτὴν δι' ἀγνωμοσύνης ἐν τῷ Κριμαϊκῷ πολέμῳ, τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Γαλλίαν μὴ λαβοῦσα ἐνεργὸν μέρος ἐν τῷ ῥηθέντι πολέμῳ καίτοι δοῦσα ὑπόσχεσιν καὶ ἀπενεγκοῦσα πᾶν δυνατὸν κώλυμα εἰς τὴν σύστασιν τῶν Παραδουναβείων Ἡγεμονειῶν καὶ εἰς τὴν ἐλευθεροπλοΐαν τοῦ Δουνάβεως. Ἐξ ἐναντίας ἡ Σαρδηνία ἐνισχύετο μετασχοῦσα ὑπὲρ τῶν δυτικῶν δυνάμεων τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου, διατηροῦσα τὸ φιλελεύθερον ζούνταγμα, παρέχουσα ἄσυλον εἰς πάντας τοὺς προγεγραμμένους τῆς χερσονήσου καὶ ἐπιτυχοῦσα ὑπουργὸν ἱκανώτατον τὸν Καβοὺρ, ὅστις ἐν τῷ Συνεδρίῳ τῶν Παρισίων κατήγγειλε τοὺς σφετερισμοὺς τῆς Αὐστρίας καὶ τὴν ὀλιβερὰν κατάστασιν τῆς Ἰταλίας. Συλλέξασα ἡ Αὐστρία κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1859 ὑπὲρ τὰς 200 χιλ. ἀνδρῶν ἐν τῷ Λομβαρδοβενετικῷ βασιλείῳ καὶ ἀναγκάσασα τὴν Σαρδηνίαν εἰς ὁπλισμὸν πρὸς ἄμυναν, ἀπωθήσασα δὲ τὴν περὶ γενικοῦ ἀφοπλισμοῦ πρότασιν, καὶ ἀπαιτήσασα παρὰ τῆς Σαρδηνίας τῇ 22 ἀπριλίου τὸν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀφοπλισμὸν μετ' ἀπειλῆς ζάμεσου εἰσβολῆς ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ἔσχε καθ' ἑαυτὴς τὴν γνώμην ἁπάσης τῆς Εὐρώπης· ἡ δὲ Σαρδηνία ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τῆς Γαλλίας ἀποφασισάσης τὴν καταστροφὴν τῆς ἐν τῇ χερσονήσῳ αὐστριακῆς ἐπιρροῆς. — Ὁ αὐστριακὸς στρατηγὸς Γιουλάϊ διέβη τὸν Τηκῖνον τῇ 29 ἀπριλίου καὶ ἐλεηλάτησεν ἐπὶ 10 ἡμέρας τὴν ἐπαρχίαν τῆς Νοβάρας, ἐνῷ ὁ γαλλικὸς στρατὸς ἐσπευδε διὰ τῆς Σούσης καὶ τῆς Γενούης πρὸς βοήθειαν τῶν Πεδεμοντίων. Ἡ νίκη τοῦ στρατηγοῦ Φόρυ ἐν Μοντεβέλλῳ τῇ 20 μαΐου ἔστησε λαμπρῶς τὴν ἐκστρατείαν· ἡ ἐπιτυχία τῶν Πεδεμοντίων ἐν Παλαίστρῳ 30 καὶ 31 μαΐου, ἡ μεγάλη μάχη τῆς Μαγέντας τῇ 4 ἰουνίου κερδηθεῖσα ὑπὸ Ναπολέοντος Γ' ἡ τοῦ Μαρινὰν τῇ 8 ἰουνίου κερδηθεῖσα ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Βαραγουέ-δ' Ἱλλιέρ, καὶ αἱ πρόοδοι τοῦ Γαριβάλδου προχωροῦντος κατὰ τὰ βόρεια μέχρι Βεργάμου ἐπήνεγκον παρὰ τοῖς Αὐστριακοῖς τὴν ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπώλειαν τῆς Λομβαρδίας. Ἐπὶ τέλους ἡ μάχη τοῦ Σολφερίνου τῇ 24 ἰουνίου διαρκέσασα 16 ὥρας ἠνέῳξεν εἰς τοὺς Γάλλους καὶ Ἰταλοὺς τὴν εἴσοδον τοῦ τετραπλεύρου τῶν ὀχυρωμάτων. Ἐν τούτοις παραχαὶ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ κίνδυνος πολέμου ἐπὶ τοῦ Ῥήνου ἀπειλούμενος ὑπὸ τῶν πλείστων ἡγεμόνων τῆς Γερμανίας ἠνάγκασαν Ναπολέοντα τὸν Γ' νὰ κλείσῃ ἐν Βιλλαφράγκᾳ τῇ 11 ἰουλίου μετὰ τοῦ Φραγκίσκου Ἰωσὴφ εἰρήνην ἐπικυρωθεῖσαν καὶ διὰ τῆς συνθήκης τῆς Ζυρίχης ὑπογραφείσης τῇ 10 νεμβρίου ὑπὸ τῆς Γαλλίας, Σαρδηνίας καὶ Αὐστρίας. Διὰ τῆς συνθήκης ταύτης μετεδιδάσθη μὲν ἀπὸ τῆς Αὐστρίας εἰς τὴν Σαρδηνίαν ἡ Λομβαρδία ἀπὸ τοῦ Τηκίνου μέχρι τοῦ Μιγκίου, τὸ τετράπλευρον ὅμως τῶν φρουρίων ἔμεινεν εἰς τὴν Αὐστρίαν. Ἐπαιδὴ τὸ ἰταλικὸν κόμμα πρωΐθευσεν, ὑποστηριζόμενον καὶ ἐνθαῤῥυνόμενον ὑπὸ τῶν ὑποσχέσεων τῆς Ἀγγλίας, ἐγεννήθη καθ' ἅπασαν τὴν Ἰταλίαν ἡ ἰδέα πολιτικῆς ἑνότητος ὑπὸ τὸν σκῆπτρον τῆς Σαβοΐας κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς συμβάσεις τῆς Βιλλαφράγκας καὶ τῆς Ζυρίχης ἰδρυσάσας ὁμοσπονδίαν ἰταλικήν, ἧς ἔμελλον νὰ συμμετάσχωσιν ἡ Σαρδηνία, ἡ Αὐστρία, οἱ ἡγεμόνες Πάρμας, Μοδένης καὶ Τοσκάνης ἐγκαθιδρυόμενοι πάλιν εἰς τοὺς θρόνους των, ὁ πάπας καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως. Ἀπ' ἀρχῆς τοῦ πολέμου, ὁ μέγας δοὺξ τῆς Τοσκάνης εἶχεν ἀναγκασθῇ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Φλωρεντίαν τῇ 27 ἀπριλίου καὶ ἡ χώρα ἀνέθηκεν ἑαυτὴν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Βίκτορος Ἐμμανουήλ. Ἡ Πάρμα καὶ ἡ Μοδένη, ἐμιμήθησαν τὸ παράδειγμα μετὰ τὴν ἀπέλευσιν τῶν ἑαυτῶν ἡγεμόνων καὶ αἱ Ῥωμανίαι τὸ αὐτὸ ἔπραξαν ἅμα ἡ Αὐστρία ἀπέσυρεν αὐτόθεν τὰ ἑαυτῆς στρατεύματα (8, 11, 12 ἰουνίου). Τὰ Κράτη τοῦ κέντρου, ἀφ' ὧν ἡ Σαρδηνία εἶχεν ἀνακαλέσει τοὺς ἑαυτῆς ἐπιτρόπους ἐξέλεξαν τότε προσωρινοὺς κυβερνήτας τὸν Ῥικάσολιν ἐν Φλωρεντίᾳ τῇ 1η αὐγούστου, τὸν Φαρίνην ἐν Μοδένῃ καὶ ἐν Πάρμῃ (27 ἰουλίου, 18 αὐγούστου), τὸν Κυπριάνην ἐν Βολωνίᾳ (2 αὐγούστου). Κηρυχθεῖσαν ἀμυντικὴν στρατιωτικὴν ἕνωσιν καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτοῦ ἄνευ οὐδενὸς στρατιώτου πεδεμοντινοῦ αἱ συνελεύσεις τῶν τεσσάρων ἐπαρχιῶν ἐψήφισαν τὴν πτῶ-

σιν τῶν ἀρχαίων ἡγεμόνων των καὶ ἀνεκήρυξαν τὴν εἰς τὴν Σαρδηνίαν ἑαυτῶν προσάρτησιν (κατὰ αὔγουστον καὶ σεπτέμβριον). Ὁ Βίκτωρ Ἐμμανουὴλ διδ.μένος διὰ τῶν ὑπαγρεώσεων τῆς Βιλλαφράγκας μόνον ἐνέκρινε τὰς εὐχὰς ταύτας καὶ ὑπεσχέθη τὴν παρὰ ταῖς εὐρωπαϊκαῖς δυνάμεσιν ὑποστήριξιν αὐτῶν, μὴ ἀποδεξάμενος ὁριστικῶς τὴν προσφοράν. Αἱ συνελεύσεις ἐξελέξαντο τότε τὸν ἐξάδελφον τοῦ βασιλέως πρίγκηπα Καρινὰν ἀντιβασιλέα τῆς κεντρικῆς Ἰταλίας (ὀ—9 νοεμβρίου), καὶ τούτου ἀποφυγόντος, ὁ Βινογκοπάνης ἐξελέγη γενικὸς κυβερνήτης τοῦ Δεσμοῦ, διαμειναντος διηρημένου εἰς δύο κράτη, τὴν Τοσκάναν ὑπὸ τὸν Ῥικάσολιν καὶ τὸ βασιλικὸν κυβερνεῖον τῆς «Αἰμιλίας» περιλαμβάνον ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Φαρίνη Πάρμαν, Μοδένην καὶ Ῥωμανίαν. Καταργοῦντα τοὺς τελωνιακοὺς δασμοὺς μεταξὺ τῶν κρατῶν τοῦ Δεσμοῦ καὶ τῆς Σαρδηνίας, καὶ παραδεχόμενα τοὺς πολιτικοὺς νόμους καὶ τὸ σύνταγμα τῆς Σαρδηνίας, παρεσκεύασαν τὰ κράτη τῆς κεντρικῆς Ἰταλίας τὴν πολιτικὴν ἕνωσιν, συμπληρωθεῖσαν τέλος διὰ δευτέρας ψηφοφορίας τῶν συνελεύσεων τῆς μὲν Αἰμιλίας τῇ 14 μαρτίου 1860, τῆς δὲ Τοσκάνης τῇ 16 καὶ διὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ βασιλέως τῆς Σαρδηνίας 18—22 μαρτίου, ὅστις πρὸς ἀνταπόδοσιν τῆς αὐξήσεως ταύτης τῶν ἑαυτοῦ κρατῶν γενομένης τῇ συγκαταθέσει τῆς Γαλλίας παρεχώρησεν αὐτῇ τὴν Νίκαιαν καὶ τὴν Σαβοΐαν διὰ τῆς ἐν Τουρίνῳ συνθήκης τῇ 24 μαρτίου. Οὕτω ἡ μὲν βόρειος Ἰταλία ἀπηλλάγη τοῦ ζυγοῦ διὰ τῆς συμμαχίας τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Σαρδηνίας, ἡ δὲ κεντρικὴ διὰ τῆς ἀκαταστάτου τῶν πολιτικῶν αὐτῆς ἀνδρῶν, ἔμενε δὲ μόνον ἡ νότιος Ἰταλία. Φερδινάνδος ὁ Β', βασιλεὺς τῶν Δύο Σικελιῶν εἶχεν ἀποθάνει τῇ 22 μαΐου 1859, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φραγκίσκος Β' ἐξακολούθει τὴν πολιτικὴν τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς ἤδη τὴν βιαίαν καταπίεσιν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ τὴν μετὰ τῆς Αὐστρίας στενὴν συμμαχίαν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ. Ἀνταρσία ἐξερράγη ἐν Σικελίᾳ ἀπὸ τῶν 4 ἀπριλίου 1860· τὸ Παλέρμον, ἡ Μεσσήνη, ἡ Κατάνη ἐξηγέρθησαν, ἀλλ' οἱ ἀντάρται καταπιεζόμενοι ἐν τοῖς πολλοῖς ἠναγκάσθησαν νὰ ὀπισθωσιν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς νήσου. Τότε παρουσιάσθη ἐν μέσῳ τῶν ἀνταρτῶν ὁ Γαριβάλδης· οὗτος ἐνεργῶν ὡς τυχοδιώκτης καὶ παρὰ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ἀποδοκιμασίαν τῆς κυβερνήσεως τοῦ Τουρίνου, ἀπέβη εἰς Μαρσάλαν μετὰ συμμορίας ἐθελοντῶν περίπου ἀνδρῶν τῇ 10 μαΐου, ἀνέλαβε τὴν δικτατορίαν τῆς νήσου ἐν ὀνόματι τοῦ Βίκτωρος Ἐμμανουὴλ, διωργάνισε κυβέρνησιν τῇ 14, κατετρόπωσε δὶς τὰ βασιλικὰ στρατεύματα (15, 16) καὶ ἐκυρίευσε τὸ Παλέρμον, ὅπερ ἐβομβαρδίσθη ὑπὸ τοῦ βασιλικοῦ στρατοῦ τῇ 27. Αἱ ἧτται αὗται ἔπεισαν Φραγκίσκον τὸν Β' νὰ ὑποσχεθῇ Σύνταγμα καὶ συμμαχίαν μετὰ τῆς Σαρδηνίας τῇ 26 ἰουνίου. Ἀλλὰ τοῦτο ἐγένετο λίαν βραδέως· ὁ Γαριβάλδης καταλαβὼν τῇ 28 ἰουλίου τὴν Μεσσήνην, ἧς μόνον ἡ ἀκρόπολις ἀντέστη, διέβη εἰς τὸ Ῥήγιον καὶ ἐβάδισε κατὰ τῆς Νεαπόλεως· εἰσῆλθε δὲ ἐν αὐτῇ ἐν θριάμβῳ τῇ 7 σεπτεμβρίου σύδδαλως παρακωλυθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλικοῦ στρατοῦ, ὅστις κατὰ τὸ ἥμισυ ἀποσυντεθεὶς ὑπὸ τῆς ἥττης ἀσθενῆ μόνον ἀντίστασιν ἔβεξεν. Ὁ βασιλεὺς Φραγκίσκος Β' ἀπεσύρθη εἰς Καπύην, καὶ κατόπιν ἐκλείσθη ἐν Γαέτῃ ἠτιμωθέντων προηγουμένως τῶν στρατευμάτων του ἐπὶ τοῦ Οὐολτούρνου (1—2 ὀκτωβρίου) —Συγχρόνως τὰ παπικὰ στρατεύματα ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ γάλλου στρατηγοῦ Λαμορισιέρου, ὧν ἡ ἕνωσις μετὰ τῶν Νεαπολιτανῶν ὤφειλε νὰ ἀναχαιτίσῃ τὰς πρόοδους τοῦ Γαριβάλδη κατελήφθησαν διὰ τῆς αἰφνιδίου καὶ καθ' ὡς αἰτιολογηθείσης εἰσβολῆς τῶν Πιεδεμοντίων εἰς τὰς Μαρκίας καὶ τὴν Ὀμβρικήν· προσβληθεὶς ὁ στρατηγὸς ὑπ' αὐτῶν ἐν Καστελφιδάρδῳ τῇ 18 σεπτεμβρίου μετ' ἀνωτέρων δυνάμεων καὶ λίαν ἐμπειροπολέμων καὶ ἔχων ἀγύμναστα στρατεύματα, κατετροπώθη καὶ κατέφυγεν εἰς Ἀγκώναν, ὅπου προσβληθεὶς διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης ἐσυνθηκολόγησε μετά τινας ἡμέρας καὶ ἅπασαι αἱ Μαρκεῖαι καὶ ἡ Ὀμβρικὴ κατεκτήθησαν ὑπὸ τῶν Πιεδεμοντίων· τότε ἐκ τῶν παπικῶν ἐπαρχιῶν, μόνον τὸ κληροδότημα τοῦ Ἁγίου Πέτρου καὶ ἡ ἐξοχὴ τῆς Ῥώμης διετηρήθησαν εἰς τὸν πάπαν διὰ τῆς γαλλικῆς κατοχῆς. Οἱ Πεδεμόντιοι εἰσῆλασαν κατόπιν εἰς τὸ βατίλειον τῆς Νεαπόλεως καὶ κατετρόπωσαν τοὺς Νεαπολιτανοὺς ἐν Ἰστερνίᾳ. Ἅπασαι αἱ ἐπαρχίαι ἐρωτηθεῖσαι διὰ γενικῆς ψηφοφορίας ἀνεκήρυξαν βασιλέα τὸν Βίκτωρα Ἐμμανουὴλ, ὅστις εἰσῆλθεν ἐπισήμως εἰς Νεάπολιν τῇ 7ῃ νοεμβρίου καὶ τῇ 22ᾳ παρεδέξατο τὴν ψῆφον τῶν Μαρκειῶν καὶ τῆς Ὀμβρικῆς διὰ τὴν εἰς τὸ ἑαυτοῦ βασίλειον προσάρτησιν αὐτῶν. Ὁ βασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως πολιορκούμενος ὑπὸ τῶν Πιεδεμοντίων, ἀντέταξεν ἡρωϊκὴν ἄμυναν ἐπὶ 4 μῆνας· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐνδοὺς εἰς τὴν βίαν κατέλιπε τὴν πόλιν τῇ 13 φεβρουαρίου 1861 καὶ ἀπεσύρθη εἰς Ῥώμην. Τὴν ἕνωσιν τῆς Γαέτης ἐπηκολούθησαν ἡ ἔναρξις τοῦ πρώτου Ἰταλικοῦ κοινοβουλίου τῇ 18 φεβρουαρίου, ὅτις ἀνηγόρευσε τὸν

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
Ἑλληνικὴ Δημοκρατία
ΑΡΧΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (Ν.Π.Ι.Δ.)

Βίκτορα Ἐμανουὴλ Β' βασιλέα τῆς Ἰταλίας τῇ 17 μαρτίου, καὶ τὴν Ἰταλίαν μίαν καὶ ἀδιαίρετον. Οὕτως ἐπετεύχθη τὸ πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων ποθούμενον, τουτέστιν ἡ πολιτικὴ ἕνωσις τῆς Ἰταλικῆς χερσονήσου. Ἐν τούτοις τὸ νέον βασίλειον κατὰ τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ εὑρέθη εἰς μεγίστας περιπλοκὰς ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ Καβούρ συμβάντος τῇ 6 Ἰουνίου 1861, τῆς ὀξυχοΐας τῶν πολιτικῶν κομμάτων τῶν οἰκονομικῶν δυσχερειῶν, καὶ τῆς ἀναπτυχθείσης ἐν ταῖς νεαπολιτανικαῖς ἐπαρχίαις λῃστείας. Πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Καβούρ τὸ βασίλειον τῆς Ἰταλίας ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ πλείστων κρατῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἐν Εὐρώπῃ δὲ πρῶτον ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας καὶ κατόπιν ὑπὸ τῶν Παραδουναβείων Ἡγεμονειῶν, τῆς Ἑλβετίας, τῆς Δημοκρατίας τοῦ Ἁγίου Μαρίνου, τῆς Ἑλλάδος. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου ἐκείνου πολιτικοῦ ἀνδρὸς ἐπῆλθεν ἡ ἀναγνώρισις τῆς Γαλλίας, Πορτογαλίας, Σουηδίας καὶ Νορβηγίας, Τουρκίας, Ὁλλανδίας, Δανίας, Βελγικῆς, Πρωσσίας καὶ Ῥωσσίας καὶ τῶν λοιπῶν κρατῶν τῆς Ἀμερικῆς κατὰ τὰ ἔτη 1861 καὶ 1862. Ἔμεινεν ἡ Αὐστρία, τὰ ἑνωτερευοντα κράτη τῆς Γερμανίας, ἡ Ἱσπανία καὶ ἡ παπικὴ αὐλή. Κατὰ τὸν αὐστροπρωσσικὸν πόλεμον τῷ 1866 ἡ Ἰταλία συνεμάχησε μετὰ τῆς Πρωσσίας· καίτοι δὲ ἡττηθεῖσα κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν, ἐπωφελήθη ἐκ τῶν καταπληκτικῶν νικῶν τῆς Πρωσσίας καὶ κατὰ τὸν συνομολόγησιν τῆς εἰρήνης ἐκδόσασα τὰς Βενετικὰς χώρας μεταβιβασθείσας παρὰ τῆς Αὐστρίας εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γαλλίας, καὶ παρ' αὐτοῦ εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἰταλίας. Κατόπιν δὲ ἀναγνωρίσθη ὑπό τε τῆς Αὐστρίας καὶ τῶν δευτερευόντων κρατῶν τῆς Γερμανίας ὡς καὶ ὑπὸ τῆς Ἱσπανίας. Πρωτεύουσα τοῦ Ἰταλικοῦ βασιλείου ἰψηρίσθη ὑπὸ τοῦ Ἰταλικοῦ κοινοβουλίου ἡ Ῥώμη, ἣν ὅμως κατεῖχον γαλλικὰ στρατεύματα. Ἀπόπειρα πρὸς κατάληψιν αὐτῆς ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Γαριβάλδου, ἀλλ' αὕτη ἀπέτυχε προλαβούσης αὐτῆς τῆς Ἰταλικῆς κυβερνήσεως καὶ συλλαβούσης αἰχμάλωτον τὸν Γαριβάλδην κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1867. Τότε συνωμολογήθη σύμβασις μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἰταλίας, ὅπως ἡ πρωτεύουσα μετενεχθῇ ἐκ Τουρίνου εἰς Φλωρεντίαν ἐπὶ ὡρισμένῳ χρόνῳ, οἱ δὲ κάτοικοι τῆς Ῥώμης ἀρθῶσιν ἐλεύθεροι ὅπως συμβιβασθῶσι μετὰ τῆς παπικῆς κυβερνήσεως, ἣν ὡμίλει ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις νὰ καταπαύσῃ ὅπως ποιήσηται παραχωρήσεις. Τῆς παπικῆς κυβερνήσεως ἀντιταξάσης ἀπόλυτον ἄρνησιν, τῆς δὲ γαλλικῆς κυβερνήσεως ἀναγκασθείσης νὰ ἀποσύρῃ ἀπὸ τῆς Ῥώμης τὰ ἑαυτῆς στρατεύματα κατὰ τὸν γαλλογερμανικὸν πόλεμον τοῦ 1870, ἡ Ἰταλικὴ κυβέρνησις εὑροῦσα ἁρμοδίαν τὴν περίστασιν ἀπέστειλε στρατεύματα, ἅτινα κατέλαβον τὴν Ῥώμην, καὶ οὕτω συνεπληρώθη τὸ ἀπὸ τοῦ 1859 ἀρξάμενον ἔργον ἤτοι ἡ πολιτικὴ ἕνωσις ἁπάσης τῆς Ἰταλίας ὑπὸ τὸν βασιλικὸν οἶκον τῆς Σαβοΐας μετὰ πρωτευούσης τῆς Ῥώμης. Ὁ πάπας ἐξακολουθεῖ διαμένων ἐν Βατικανῷ, μηδόλως ἀναγνωρίζων τὰ τετελεσμένα καὶ ἐξακολουθῶν νὰ διατηρῇ ἰδίαν κυβέρνησιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ποσῶς μὴ ἐνοχλούμενος ὑπὸ τῆς Ἰταλικῆς κυβερνήσεως. — Τὸ νῦν βασίλειον περιλαμβάνει ἅπασαν τὴν Ἰταλικὴν χερσόνησον μετὰ τῶν πέριξ νήσων ἐκτὸς τῆς Κόρνου. Διαιρεῖται εἰς 16 μεγάλα τμήματα· Πεδεμόντιον ἐκ 4 ἐπαρχιῶν, Λεγγουρίαν ἐκ 2, Σαρδὼ ἐκ 2, Λομβαρδίαν ἐξ 8, Βενετίαν ἐξ 8, Αἰμιλίαν ἐξ 8, Μαρκείας ἐκ 4, Ὀμβρικὴν ἐκ μιᾶς, Τοσκάνην ἐξ 8, Λάτιον ἐκ μιᾶς, Ἀβρούζζας καὶ Μολίσκην ἐκ 4, Καμπανίαν ἐκ 5, Ἀπουλίαν ἐκ 3, Βασιλακάτην ἐκ μιᾶς, Καλαβρίαν ἐκ 3, Σικελίαν ἐξ 7· ἐν συνόλῳ 69 ἐπαρχίαι, ὑποδιαιρούμεναι εἰς περιφερείας καὶ ταύτας εἰς τοπαρχίας, αἵτινες ὑποδιαιροῦνται εἰς κοινότητας. Ἐπιφάνεια 296012,08 τετρ. χιλιαμ. Οἱ κάτοικοι κατὰ τὴν 31 δεκεμβρίου τοῦ 1871 συνεποσοῦντο εἰς 26,801154. Πυκνότης 71 ἄτομα εἰς ἕκαστον τετρ. χιλιάμ. Ἐκ τῶν κατοίκων περὶ τοὺς 40 χιλ. ἀριθμοῦνται οἱ διαμαρτυρόμενοι καὶ περὶ τὰς 25 χιλ. οἱ ἰσραηλῖται· οἱ λοιποὶ εἶσι καθολικοί. Πρωτεύουσα Ῥώμη ἀριθμοῦσα κατοίκους 244,484· πολυανθρωποτέρα τῶν πόλεων ἡ Νεάπολις ἀριθμοῦσα κατοίκους 448335· ἄλλαι πόλεις ἀριθμοῦσαι ὑπὲρ τὰς 100 χιλιάδας κατοίκων Παλέρμον, Τουρῖνον, Μεδιόλανον, Φλωρεντία, Γένουα, Βενετία, Βολωνία, Μεσσήνη· ἕτεραι πόλεις ἀριθμοῦσαι ὑπὲρ τὰς 50 χιλιάδας κατοίκων Λιβούρνη, Κατάνη, Φερράρα, Λούκκα, Βερώνη, Παταύιον, Ῥαβέννα, Ἀλεξάνδρεια, Μοδένη, Ῥήγιον τῆς Αἰμιλίας, Βάρι, Πίσα, Περουσία. Ἡ κυβέρνησις εἶναι μοναρχία κληρονομικὴ συνταγματική. Ὁ βασιλεὺς κυβερνᾷ διὰ τῶν ὑπουργῶν τῇ συνδρομῇ δύο βουλῶν, τῆς Γερουσίας τῶν ὁποίων τὰ μέλη ἐκλεγόμενα διὰ βίου ὑπὸ τοῦ βασιλέως συνεποσοῦντο κατὰ τὸ 1871 εἰς 270, καὶ Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων, ἧς τὰ μέλη ἐκλεγόμενα ὑπὸ τοῦ λαοῦ κατὰ πενταετίαν συνεποσοῦντο κατὰ τὸ 1871 εἰς 508. Συμβούλιον δὲ τοῦ Κράτους διαιρούμενον εἰς τρία τμήματα καὶ ἐ-

Δημοσία Βιβλιοθήκη
Κορυφαίου Βραβείου
Αθηνών

λεγκτικὸν συνέδριον συμπληροῦσι τὸν ἀνώτερον διοικητικὸν διοργανισμόν. Ἑκάστη ἐπαρχία διοικεῖται ὑπὸ διοικητοῦ περιστοιχιζομένου ὑπὸ πενταμελοῦς διοικητικοῦ συμβουλίου· ἔχει προσέτι καὶ ἐπαρχιακὸν συμβούλιον ἐξ 20 μέχρις 60 μελῶν συνεδριάζον κατ' ἔτος ἐπὶ 15 ἡμέρας καὶ ἐκλέγον ἐπαρχιακὴν ἀντιπροσωπείαν ἐκ 4 μελῶν, ἀντιπροσωπεύουσαν αὐτὸ κατὰ τὸ λοιπὸν διάστημα τοῦ ἔτους· αἱ περιφέρειαι διοικοῦνται ὑπὸ διοικητῶν· αἱ κοινότητες ἔχουσι δημοτικὰ συμβούλια συγκείμενα ἐκ 15 μέχρις 60 μελῶν συνεδριάζοντα κατ' ἔτος δὶς καὶ ἐκλέγοντα ἐτησίως δημοτικὰς ἀρχὰς συγκειμένας ἐκ τοῦ συνδίκου, (δημάρχου) ἐκλεγομένου ὑπὸ τοῦ βασιλέως κατὰ τριετίαν καὶ ἐκ δύο μέχρις 8 παρέδρων. — Ἡ δικαιοσύνη ἀπονέμεται ὑπὸ εἰρηνοδικῶν ἐν ταῖς τοπαρχίαις, ὑπὸ πρωτοδικείων ἐν ταῖς περιφερείαις, ὑπὸ 24 ἐφετείων ἐδρευόντων ἐν Ῥώμῃ, Τουρίνῳ, Γενούῃ, Κασάλῃ, Μεδιολάνῳ, Βρεσκίᾳ, Βολωνίᾳ, Πάρμῃ, Ἀγκώνῃ, Φλωρεντίᾳ Λούκκᾳ, Νεαπόλει, Τράνι, Καταντζάρῳ, Ἀκουίλῃ, Παλέρμῳ, Μεσσήνῃ, Κατάνῃ, Καλιάρι, Βενετίᾳ, Μακεράτῃ, Περουσίᾳ, Μοδένῃ, Ποτέντζῃ, καὶ ὑπὸ 4 ἀκυρωτικῶν δικαστηρίων ἐδρευόντων ἐν Τουρίνῳ, Φλωρεντίᾳ, Νεαπόλει καὶ Παλέρμῳ. — Αἱ δαπάναι τοῦ κράτους κατὰ τὸ 1873 συνεποσώθησαν εἰς φρ. 1,542,620,517. Τὰ δὲ ἔσοδα εἰς 1,309,601,372 ὥστε προέκυψεν ἔλλειμμα φρ. 233,019,199. Τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον τοῦ δημοσίου χρέους τῆς Ἰταλίας κατὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1873 ἐξετιμᾶτο εἰς 10 δισεκατομμύρια καὶ 60 ἑκατομμύρια φράγκων, ἐξ ὧν τὸ ὁποῖον ἐπληρώθησαν κατὰ τὸ 1873 εἰς τόκους κτλ. φρ. 460,445,614 χρυσίου δὲ φράγκα 110,571,485. Κατὰ τὸν νέαν στρατιωτικὸν νόμον ἡ κατ' ἔτος νεοσυλλεξία περιλαμβάνει 100 χιλ. στρατιώτας, ἐξ ὧν 75 μέχρις 80 χιλ. ὑπηρετοῦσιν εἰς τὴν πρώτην κλάσιν ἐπὶ 3 ἔτη, οἱ δὲ λοιποὶ εἰς τὴν δευτέραν κλάσιν ἐν ᾗ ἡ ὑπηρεσία διαρκεῖ 19 ἔτη· ὅλη ἡ διάρκεια ἁπάσης τῆς ὑπηρεσίας εἶναι 22 ἔτη. Τῇ 31 μαρτίου 1873 ὁ στρατὸς ἀνέβαινεν εἰς 743,656, ἐξ οὗ 183205 ἦσαν ὑπὸ τὰς σημαίας. Τὸ ναυτικὸν κατὰ τὴν α' Ἰανουαρίου 1872 συνέκειτο ἐκ 59 πολεμικῶν πλοίων καὶ 17 φορτηγῶν, ἐν συνόλῳ ἐξ 76 πλοίων φερόντων τηλεβόλα 653, ἐχόντων δὲ πλήρωμα ἐκ 18342 ἀνδρῶν. Εἰσαγωγὴ ἐμπορευμάτων κατὰ τὸ 1872 ἐγένετο ὑπὲρ τὰ 4300 ἑκατ. φρ. καὶ ἐξαγωγὴ ὑπὲρ τὰ 1258 ἑκατομ. φρ. Πλοῖα εἰσῆλθον εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἰταλίας κατὰ τὸ 1870 χάριν ἐμπορίου 118734, ἐξ ὧν 90001 ὑπὸ φορτίον καὶ 28723 κενά. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐμπορικῶν πλοίων κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1872 ἀνέβαινεν εἰς 31986. Οἱ ἐν ἐνεργείᾳ σιδηρόδρομοι κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1872 εἶχον ἔκτασιν 6690 χιλιομ., ἐξ ὧν παρήχθη εἰσόδημα ἐκ φράγκων 123,843,298. Ἐκ τῶν ταχυδρομείων προῆλθεν εἰσόδημα κατὰ τὸ 1871 ἐκ φρ. 17,305,179. Μῆκος τῶν τηλεγραφικῶν γραμμῶν κατὰ τὸ 1872 χιλιόμ. 19369. Ἀριθμὸς τῶν κατὰ τὸ 1871 τηλεγραφημάτων 2,583890.

ΙΤΑΛΙΑΣ (βασίλειον τῆς). Οὕτω μετωνομάσθη ἡ «Ἰταλικὴ Δημοκρατία» κατὰ τὸ 1805, ὅτε ἀντιπρόσωποι τῆς δημοκρατίας ταύτης προσῆλθον εἰς Ναπολέοντα τὸν Α' καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ τὸν τίτλον βασιλέως τῆς Ἰταλίας. Ὁ Ναπολέων ἀποδεξάμενος τὸν τίτλον τοῦτον διώρισεν ἀντιβασιλέα τὸν πρόγονόν του Εὐγένιον Βωαρναί. Τὸ βασίλειον τῆς Ἰταλίας διήρκεσε μέχρι τοῦ 1814.

ΙΤΑΛΙΑΣ (βασίλειον τῆς). Ἀνεκηρύχθη τῇ 17 μαρτίου 1861 ὑπὸ τοῦ πρώτου ἰταλικοῦ κοινοβουλίου συνελθόντος ἐν Τουρίνῳ (ἴδ. «Ἰταλίαν τοῦ μέσου αἰῶνος καὶ τῶν νεωτέρων χρόνων, Περίοδος Θ'»).

ΙΤΑΛΙΑΣ (πόλεμοι τῆς), ὄνομα δοθὲν ἰδίως εἰς τοὺς πολέμους, ὧν θέατρον καὶ ἀντικείμενον ὑπῆρξεν ἡ Ἰταλία, ἀπὸ τῆς ἐκστρατείας Καρόλου τοῦ Η' τῷ 1494 μέχρι τῆς συνθήκης Cateau Cambresis τῷ 1559 συμπεριλαμβανομένης ἐν αὐτοῖς καὶ τῆς ἀντιζηλίας Φραγκίσκου Α' καὶ Καρόλου Ε'.

ΙΤΑΛΙΚΑ καλουμένη καὶ Divi Trajani civitas, πόλις τῆς Βαιτικῆς ἐν Ἱσπανίᾳ πρὸς τὰ ΒΑ τῆς Ἱσπάλεως ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Σκηπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ. Πατρὶς τοῦ Τραϊανοῦ, τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου. Σήμερον Σηβίλλα ἡ Ἀρχαία.

ΙΤΑΛΙΚΗ, ὑπεν. πόλις. Ἡ παρὰ Ῥωμαίοις πόλις «Κορφίνιον», πόλις τῆς ἰδίως Ἰταλίας κειμένη ἐπὶ χώρας τῶν Σαμνιτῶν, μητρόπολις τῶν Παλιγνῶν καὶ κέντρον τῶν κατὰ τῆς Ῥώμης συμμαχικῶν πόλεως κατὰ τὸν Ἰταλικὸν ἢ συμμαχικὸν πόλεμον 90—88 π. Χ.

ΙΤΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Ἡ κατὰ τὸ 1797 ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Βοναπάρτου συστᾶσα ΕΝΤΟΣ ΑΛΠΕΩΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ καὶ περιλαμβάνουσα τὴν Αὐστριακὴν Λομβαρδίαν μετὰ τῆς Μαντούης, τὰς βενετικὰς ἐπαρχίας Βεργάμου, Βρεσκίας καὶ Κρεμόνης, Βερώνης, Ῥοβίγου, τὸ δουκάτον Μοδένης, τὰς ἡγεμονείας Μάσσας καὶ Καρράρας, τὰς τρεῖς ἐπαρχίας Βολωνίας, Φερ-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Κορυφαλένειος Δημοτική Βιβλιοθήκη (Κ.Δ.Β.)

ρέρας καὶ Ῥωμανίας καὶ μέρος τῆς Γριζόνων, διαλυθεῖσα κατὰ τὸ 1798, ἀνενεώθη μετὰ τὴν μάχην τοῦ Μαρέγκου καὶ ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς Αὐστρίας. Ἡ Δημοκρατία αὕτη κατὰ τὴν δευτέραν αὐτῆς περίοδον ἐκλήθη «Ἰταλικὴ Δημοκρατία», καὶ ἐξηκολούθησε διατηροῦσα τὸ ὄνομα τοῦτο μέχρις οὗ μετεβλήθη εἰς «Βασίλειον τῆς Ἰταλίας» κατὰ τὸ 1805.

ΙΤΑΛΙΚΗ ΚΩΜΩΙΔΙΑ, θίασος κωμῳδῶν Ἰταλῶν κληθεὶς εἰς Παρισίους ὑπὸ τοῦ Μαζαρίνου περὶ τὸ 1659, καὶ διδάξας ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ ξενοδοχείου τῆς Βουργουνδίας, ὁδὸς Mauconseil. Παρίστων κωμῳδίας, ὧν τὰ κυριώτερα πρόσωπα ἦσαν Ἰταλοί. Οἱ κωμῳδοὶ οὗτοι ηὐτύχουν μέχρι τοῦ 1697, ὅτε Λουδοβίκος ὁ ΙΔ' ἔξωσεν αὐτούς. Ὁ ἀντιβασιλεὺς ἀνεκάλεσεν αὐτοὺς τῷ 1716. Τῷ 1762 συνηνώθησαν μετὰ τοῦ γαλλικοῦ θιάσου τῆς Opéra-Comique· ἀλλ' ἡ συνένωσις αὕτη ὑπῆρξεν ὀλεθρία διὰ τοὺς Ἰταλοὺς κωμικούς, οἵτινες ἐπὶ τέλους ἠναγκάσθησαν νὰ ἀποσυρθῶσιν ἀπὸ τοῦ 1780· οὐχ ἧττον οἱ γάλλοι ἠθοποιοὶ διετήρησαν τὸν τίτλον κωμῳδῶν Ἰταλῶν. Τῷ 1785 μετήνεγκον τὴν σκηνὴν πρὸς τὸ βουλεβάρτον, τὸ κληθὲν τῶν Ἰταλῶν ἐπὶ αἰθούσης ἀνεγερθείσης ὑπ' αὐτῶν. Τοῦτο εἶναι σήμερον τὸ θέατρον τῆς Opéra-Comique.

ΙΤΑΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ, ὄνομα δοθὲν εἰς τὴν φιλοσοφικὴν σχολὴν τὴν ἱδρυθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Πυθαγόρου, καθόσον ἐδίδασκεν αὐτὸς ἐν Ἰταλίᾳ (ἴδ. ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ).

ΙΤΑΛΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ. Οὕτω ἐκαλεῖτο ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς Δημοκρατίας ἡ ἀπὸ φόρων ἀπαλλαγή, ἣν εἶχαν τὰ ἔγγεια κτήματα τῶν λαῶν τῆς Ἰταλίας ἀπὸ τοῦ Ῥουβίκωνος μέχρι τοῦ πορθμοῦ τῆς Σικελίας. Οὗτοι εἶχον τὰ αὐτὰ βάρη καὶ τὰ αὐτὰ δικαιώματα, ἅπερ καὶ οἱ Λατῖνοι ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν εἶχον δικαίωμα νὰ γείνωσι κατ' εὐθείαν πολῖται τῆς Ῥώμης, ἀλλ' ὤφειλον προηγουμένως νὰ διέλθωσι τὸ λατινικὸν δίκαιον.

ΙΤΑΛΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ, καλούμενος καὶ ΣΥΜΜΑΧΙΚΟΣ. Οὕτω καλεῖται ὁ ἀχὼν, ὃν κατὰ τὸ 90 π. Χ οἱ σύμμαχοι τῆς ῥωμαϊκῆς δημοκρατίας ἐνέλαβον κατὰ τῆς Ῥώμης ἀρνουμένης αὐτοῖς τὸ δικαίωμα πολίτου, ἀνακηρυχθὲν ὑπὲρ αὐτῶν ὑπὸ τοῦ δημάρχου Λιβίου Δρούσου. Οἱ Μαρσοὶ καὶ αἱ ἄλλαι φυλαὶ τοῦ Σαμνίου ἤθελον νὰ συστήσωσιν «Ἰταλικὴν δημοκρατίαν», ἧς πρωτεύουσα ἔμελλε νὰ γείνῃ τὸ Κορφίνιον. Ὁ Ἰουδακίλιος καὶ ὁ Πομπήλιος Σύλων ὑπῆρξαν οἱ ἐπισημότεροι αὐτῶν ἀρχηγοί. Ἡ Ῥώμη ἀντέταξεν αὐτοῖς τοὺς ἀρίστους τῶν ἑαυτῆς στρατηγῶν, Μάριον, Σερτώριον, Μουρήναν, Σύλλαν, Πομπήϊον Στράβωνα. Μετὰ διετεῖς πεισματώδεις μάχας, οἱ σύμμαχοι ἡττηθέντες, ἐζήτησαν τὴν εἰρήνην, ἣν ἡ Ῥώμη παρεχώρησεν αὐτοῖς μετά τινων περιορισμῶν τῷ 88.

ΙΤΑΛΙΝΣΚΗΣ (Ἀνδρέας), διπλωμάτης ῥῶσσος, γενν. ἐν Κιέβῳ τῷ 1743, ἀποθ. ἐν Ῥώμῃ τῷ 1827. Κατήγετο ἐξ οἰκογενείας Κοζάκων Ζαπορίγων, ἐγκαθιδρυθείσης παρὰ τὸ Κιέβον. Διατρίβων ἐν Πετρουπόλει, ὅπου ἐσπούδαζε τὴν ἰατρικήν, ἐγένετο μάρτυς τῆς ἀνταρσίας, ἥτις ἀνήγαγεν ἐπὶ τοῦ θρόνου Αἰκατερίνην τὴν Β'. Πρὸς τελειοποίησιν τῆς ἐπιστήμης, εἰς ἣν ἀφωσιώθη μετέβη εἰς Λονδῖνον καὶ ὕστερον εἰς Ἐδεμβοῦργον, ὅπου διέμεινεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Ἐν Παρισίοις συνεσχετίσθη μετὰ τοῦ Γρίμ, ὅστις παρίστησεν αὐτὸν τῷ 1780 εἰς τὸν μέγαν δοῦκα Παῦλον περιηγούμενον τότε ὑπὸ τὸ ὄνομα Κόμης τοῦ Βορᾶ. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ὁ Ἰταλίνσκι διωρίσθη γραμματεὺς τῆς ῥωσσικῆς πρεσβείας ἐν Νεαπόλει. Στενῶς συνδεθεὶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ μετὰ τοῦ Ἀμιλτῶνος ἐσπούδασε τὴν ἀρχαιολογίαν καὶ ἐσχημάτισε πλουσίαν συλλογὴν ἀρχαιοτήτων. Ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ θρόνου ὁ αὐτοκράτωρ Παῦλος διώρισε τὸν Ἰταλίνσκι σύμβουλον τοῦ κράτους, θαλαμηπόλον καὶ πρεσβευτὴν ἐν Νεαπόλει. Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας, ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος ἀπέστειλεν αὐτὸν μετὰ τοῦ αὐτοῦ τίτλου εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ὁ Ἰταλίνσκη διέμεινεν αὐτόθι μέχρι τῆς ἐνάρξεως τοῦ μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας πολέμου λήξαντος τῷ 1812 διὰ τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ συνθήκης. Διεπραγματεύθη καὶ ὑπέγραψε τὴν συνθήκην ταύτην κοινῇ μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Κοττούζωφ, καὶ κατόπιν ἐπέστρεψεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὡς πληρεξούσιος ὑπουργός. Τῷ 1817 μετέβη μετὰ τοῦ αὐτοῦ τίτλου εἰς Ῥώμην, ὅπου διέμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του.

ΙΤΑΛΙΩΤΗΣ, ὄνομα δοθὲν εἰς τοὺς κατοικήσαντας τὴν Ἰταλίαν Ἕλληνας.

ΙΤΑΛΟΣ, ὄνομα σημαῖνον τοὺς κατοίκους τῆς Ἰταλίας, καταντῆσαν ὡς ὄνομα δηλωτικὸν ἔθνους.

ΙΤΑΛΟΣ, ἀρχαῖος βασιλεὺς τῶν Πελασγῶν, κατὰ Θουκυδίδην ἐξ Ἀρκαδίας βασιλεύσας ἐν Σικελίᾳ· κατ' ἄλλους δὲ υἱὸς τοῦ Τηλεγόνου καὶ τῆς Πηνελόπης ἢ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ βασιλεὺς ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ, ἀφ' οὗ ὠνομάσθη ὅλη ἡ Ἰταλία. Λέγεται ὅτι οὗτος πρῶτος ἐσύστησε πολιτικὰς κοινωνίας καὶ ἐδίδαξε τοὺς κα-

τοίκους τὴν γεωργίαν καὶ λοιπὴν καλλιέργειαν τῆς χώρας.

ΙΤΑΜΑΡΑΚΑ, νῆσος τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς παρὰ τὴν παραλίαν τῆς Βρασιλίας, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Περναμβούκ εἰς 5 χιλιάμ. ἐπὶ τῆς παραλίας ἔχουσα μῆκ. 17 χιλιαμ. καὶ πλάτ. 9. Νῆτος γονιμωτάτη, ἐν ᾗ καλλιεργοῦνται ἐπιτυχῶς ὁ σακχαροκάλαμος καὶ αἱ ἄμπελοι. Ἁλιεῖαι. Πρωτεύουσα Πίλλας ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας. Ἀξιόλογος λιμὴν καλούμενος Κατούμα.

ΙΤΑΜΑΡΑΝΔΙΡΑ, ποταμὸς τῆς Βρασιλίας, πηγάζων ἀπὸ τῆς Β πλευρᾶς τῶν Ἐσμεράλδων, ῥέων πρὸς Β καὶ εἰσβάλλων εἰς τὸν Ἀρασσουάϊ κατὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην μετὰ ῥοῦν 88 χιλιαμ. Πολὺς χρυσὸς καὶ σμάραγδος ἐν τῇ ἄμμῳ αὐτοῦ.

ΙΤΑΜΒΗ, ὄρος τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ἐν Βρασιλίᾳ ὕψους 1864 μέτρων.

ΙΤΑΜΕΝΗΣ, σατράπης τῶν Περσῶν μνημονευόμενος παρὰ Θουκυδίδῃ.

ΙΤΑΜΟΣ ΛΙΜΗΝ, λιμὴν τῆς Πετραίας Ἀραβίας ἐπὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου.

ΙΤΑΝΕΝ, ποταμὸς τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ἐν Βρασιλίᾳ, πηγάζων ἐκ τῶν Ἐσμεράλδων, ῥέων πρὸς Α καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν μετὰ ῥοῦν 176 χιλιαμ. Πλωτὸς εἰς μονόξυλα ἐπὶ μέγα διάστημα.

ΙΤΑΝΟΣ, πόλις τῆς νήσου Κρήτης, μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου. Κατά τινας ἡ αὐτὴ τῇ καλουμένῃ «Ἱεράπυτνα».

Ἴτανος, ἀκρωτήριον τῆς Κρήτης, κείμενον περὶ τὸ ΝΑ αὐτῆς μέρος. Σήμερον Κάβο Σχίνη. Παρὰ Στεράνῳ Βυζαντίῳ ὀξύνεται.

ΙΤΑΠΑΡΙΚΑ, νῆσος τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ἐν Βρασιλίᾳ πρὸς Δ τοῦ Σαν-Σαλβατώρου κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ κόλπου τῶν Ἁγίων Πάντων εἰς πλάτ. νότ. 13ο καὶ μῆκ. δυτ. 41ο. Ἔκτασις 26 χιλιαμ. ἐπὶ 9. Ἐπιφάνεια ἀνώμαλος· ὕδατος γόνιμον· πορτοκάλια καὶ ἄλλοι καρποὶ τῶν θερμῶν κλιμάτων· ἄμπελοι. Ἁλιεῖα φαλαίνης. Διάπλους βομβίου καὶ κατασκευὴ σχοινίων.

ΙΤΑΠΑΡΙΚΑ (Φ. Μανουὴλ δὲ ΣΑΝΤΑ ΜΑΡΙΑ), ποιητὴς βρασιλιανός, γενν. περὶ τὸ 1704, ἀπόδαν. κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Γεννηθεὶς ἐν τῇ ὁμωνύμῳ νήσῳ ἐσπούδασε πιθανῶς ἐν Βαχίᾳ. Εἰσαχθεὶς παρὰ τοῖς Ἰησουίταις τῆς πόλεως ταύτης, ἐπεδόθη εἰς τὸ κήρυγμα. Λέγεται δὲ συνέγραψε πλείστα πονήματα· τὸ μόνον αὐτοῦ γνωστὸν ποίημα ἐπιγράφεται Eustachidos.

ΙΤΑΠΙΚΟΥΡΟΝ, ποταμὸς τῆς Βρασιλίας, πηγάζων ἐν τῇ Serra-de-Maranhao, ῥέων πρὸς τὰ ΝΔ καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον San-Jore πρὸς τὰ ΝΑ τῆς νήσου Μαρανχάου μετὰ ῥοῦν 700 χιλιαμ.

ΙΤΑΡΔ (Ἰωάννας-Μαρία-Γασπάρδος), ἰατρὸς γάλλος, γενν. τῷ 1774, ἀποθ. τῷ 1838. Εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑγιεινὴν ὑπηρεσίαν τοῦ στρατοῦ κατὰ τὴν Μεταπολίτευσιν, προσελήφθη εἰς τὸ στρατιωτικὸν ὑπουργεῖον, τοῦ Val-de Grâce τῷ 1796, καὶ ἀπέβη τῷ 1800 ἰατρὸς τοῦ Ἰνστιτούτου τῶν κωφαλάλων. Ὀφείλεται αὐτῷ λαμπρὰ «Πραγματεία περὶ τῶν ἀσθενειῶν τοῦ ὠτὸς καὶ τῆς ἀκοῆς» 1821. Διὰ διαθήκης διέταξε βραβεῖον κατὰ τριετίαν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Ἰατρικῆς διὰ τὰ ἄριστα συγγράμματα τῆς πρακτικῆς ἰατρικῆς καὶ συντάξεις διὰ τοὺς κωφαλάλους.

ΙΤΕΑ, μία τῶν πεντήκοντα θυγατέρων τοῦ Δαναοῦ.

ΙΤΕΑ, δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων εἰς τὴν Ἀκαμαντίδα φυλήν.

ΙΤΖ, ποταμὸς τῆς Γερμανίας, πηγάζων ἐν τῷ δουκάτῳ τοῦ Σὰξ-Μεινιγγεν, διερχόμενος τὸ δουκάτον τοῦ Κοβούργου, εἰσερχόμενος εἰς τὴν Βαυαρίαν, ὅπου σχηματίζει τὸ ὅριον τῆς Ἄνω Φραγκωνίας καὶ Κάτω Φραγκωνίας, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Μεῖνον.

ΙΤΖΕΧΟΗ, πολύχνιον τοῦ δουκάτου Ὀλστεῖν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Στὸρ εἰς 45 χιλιάμετρ. πρὸς τὰ ΒΑ τοῦ Ἀμβούργου εἰς πλάτ. βόρ. 53ο 55' 26" καὶ μῆκ. ἀνατ. 27ο 11'. Κάτ. 6 χιλ. Πρωτεύουσα ἐπαρχίας. Φιλανθρωπικὰ κατατήματα, ὀρφανοτροφεῖον· ἐργοστάσια καπνοῦ, κιχωρίου, σακχάρεως, πιλίνων σκευῶν, βυρσοδεψεῖα, διυθήσεις ἄλατος, οἰνοπνεύματος, ναυπηγεῖα· μεγάλαι πανηγύρεις πρὸς ἀγορὰν ἵππων καὶ κτηνῶν· ἀξιόλογον ἐμπόριον δημητριακῶν. Διὰ τοῦ ποταμοῦ Στὸρ πλωτοῦ αὐτόθι, συγκοινωνεῖ ἡ πόλις αὕτη μετὰ τοῦ Ἀμβούργου. Ἁλιεῖα φαλαίνης. Ἀτμοπλοΐα μετὰ τοῦ Ἀμβούργου. Ἡ Ἰτζεχόη ἀπέβη κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα ἡ ἕδρα τῶν κομήτων τοῦ Ὀλστεῖν. Ἐπολιορκήθη πολλάκις κατὰ τὸν Τριακονταετῆ πόλεμον, ἰδίως τῷ 1657 ὑπὸ τῶν Σουηδῶν ἐν μέρει πυρπολησάντων αὐτήν.

ΙΤΖΙΓ (Φερδινάνδος Hitzig), θεολόγος καὶ ἀσιανολόγος γερμανός, γενν. τῷ 1807. Καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ζυρίχης, ἐδημοσίευσε συγγράμματα, ἐν οἷς σημειωτέα Μετάφρασις καὶ Ἑρμηνεία τοῦ προφήτου Ἡσαΐου, Μετάφρασις καὶ ἑρμηνεία τοῦ προφήτου Ἰερεμίου, στοιχειοκριτικὰ Ὑπομνήματα τῶν ψαλμῶν, Ο

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημοτική Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Κ. Δ.)

δώδεκα Ἐλάσσονες Προφῆται, Ὁ Προφήτης Ἐζεκίας, Ὁ Προφήτης Δανιὴλ κτλ.

ΙΤΙ, αὐτοκράτωρ τῆς Κίνας, ἐκ τῆς δυναστείας τῶν Χὰν, καὶ ὑποβολιμαῖος υἱὸς τοῦ αὐτοκράτορος Χοΐ-τι, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ Β' π. Χ αἰῶνος. Ἡ περίφημος αὐτοκράτειρα Λὶν-χεὺ ἀπολέσασα τέκνον ἀναβιβασθὲν ὑπ' αὐτῆς ἐπὶ τοῦ θρόνου ὡς υἱὸν τοῦ Χοΐ-τι, ἐξελέξατο τὸν νεανίαν τοῦτον πρὸς ἀντικατάστασιν. Οἱ μεγιστᾶνες τοῦ κράτους καίτοι γινώσκοντες ὅτι ὁ ἠγεμὼν οὗτος δὲν ἦτο υἱὸς τοῦ Χοΐ-τι δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἀντιστῶσιν εἰς τὴν στέψιν αὐτοῦ. Οὕτως ἀνηγορεύθη οὗτος τῷ 184 π. Χ αὐτοκράτωρ, καὶ ἡ Λὶν-Χεὺ ἐκυβέρνησε τὸ κράτος ἐν ὀνόματι αὐτοῦ.

ΙΤΙΟΝ, ἀκρωτήριον τῆς Βελγικῆς Γαλατίας. Σήμερον Gris Nez.

ΙΤΙΟΝ, λιμὴν τῆς Βελγικῆς Γαλατίας ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ τῆς Γαλατίας παρὰ τοῖς Μολίνοις. Αὐτόθεν ἀπέπλευσεν ὁ Καῖσαρ πρὸς κατάκτησιν τῆς Μεγάλης Βρετανίας. Διαφιλονικεῖται ἡ θέσις αὐτῆς.

ΙΤΙΡΟΥΠΗ, μία τῶν Κειριλλῶν νήσων ἐν τῇ Ὀχοτσκιῇ θαλάσσῃ, 25 χιλιάμ. ἐπὶ 70. Οἱ Ἰάπωνες αὐτόθι ἀνήγειρον κατάστημα, ὅπερ οἱ Ῥῶσσοι κατὰ τὸ 1807 κατέστρεψαν.

ΙΤΟΥΡΒΙΔΗΣ (δὸν-Ἀὐγουστῖνος), αὐτοκράτωρ τοῦ Μεξικοῦ, γενν. τῷ 1783, τουφεκισθεὶς τῷ 1824. Οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἀνῆκον εἰς τὸ ἀριστοκρατικώτερον κόμμα. Δεκαπενταετὴς εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὡς σημαιοφόρος ἐν τῷ συντάγματι τοῦ ἐπαρχιακοῦ πεζικοῦ τῆς Βαλλαδολίδ. Τῷ 1805 ἐνυμφεύθη μετὰ τῆς δόνα Μαρίας Χοσάρτε καὶ μετ' ὀλίγον μετέβη εἰς Ἱσπανίαν, ὅπου ὁ ἀντιβασιλεὺς Ἰτουρβίγαρὺ συνήθροιζε στρατεύματα. Ὅτε τῷ 1810 ἐξερράγη ὁ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πόλεμος, ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀνταρσίας ὁ περίφημος ἱερεὺς Δὸν Μιχαὴλ Ἰδάλγο ὁ Κοστίλλα ἐζήτησατο τὴν συμμετοχὴν τοῦ Ἰτουρβίδου, ἀλλ' οὗτος ἀρνηθεὶς συνηνώθη μετὰ τοῦ Δὸν Τορενσότου Τρουχίλλου διαφιλονεικοῦντος πρὸς τοὺς ἀνδρίτας τὴν εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἄγουσαν. Ὁ νέος ἀξιωματικὸς ἐπολέμησε κατὰ πρῶτον ἐν τῷ στενῷ τοῦ ὄρους Λος Κροῦτσες, ἠξιώθη τὸν ἔπαινον τῶν ἑαυτοῦ ἀρχηγῶν, καὶ προβιβασθεὶς λοχαγὸς μετέβη πρὸς Νότον καὶ ὑπηρέτησε ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Γάρκια Ῥίο. Ἀσθενήσας, ἐπέστρεψεν εἰς Μεξικὸν, τὸ ἅρπαγμα τοῦτο περιστατικὸν ἔσωσεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς καταστροφῆς, ἣν ἔπαθον οἱ ἀρχηγοὶ του πεσόντες εἰς χεῖρας τῶν ἀνταρτῶν. Διωθηθεὶς κατὰ τῆς Βαλλαδολίδης, ἐν ᾗ ἐγεννήθη καὶ ἀμέσως κατὰ τοῦ Γουαδιανάτου ὡς ὑπαρχηγὸς τοῦ στρατηγοῦ Γάρκια Κόνδη, διεκρίθη καθ' ἁπάσας τὰς συμπλοκὰς ἐπὶ γενναιότητι. Συνέλαβε τὸν Ἀλβῖνον Γάρκια ὑποθάλποντα τὴν ἀνταρσίαν, καὶ ἐκέρδησε πάντας τοὺς βαθμοὺς ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης. Προβιβασθεὶς ταγματάρχης ἐστρατοπέδευσεν ἐν Ἰραγιουάτῳ καὶ διοργανίσας τὴν ἄμυναν διαφόρων ὀχυρῶν θέσεων διεσκόρπισε πολλάκις τὰς δυνάμεις τῶν ἀνταρτῶν, καθ' ἁπάσας δὲ τὰς ἐκστρατείας διέταξε τὸν τουφεκισμὸν πλείστων ἀνταρτῶν. Δραμὼν πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς Βαλλαδολίδης ἀπειλουμένης τῷ 1813 ὑπὸ τοῦ Μορέλλα, καὶ διαταχθεὶς κατασκόπευσίν τινα, μὴ περιορισθεὶς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποστολῆς του προσέβαλε δὰ νυκτὸς τὸ στρατόπεδον τῶν ἀνταρτῶν καὶ ἐπήγνεγκεν ἐν αὐτῷ μεγίστην ταραχήν. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ὁ ἀντιβασιλεὺς ἐπεσκευάθη αὐτῷ τὴν ἀρχηγίαν τῶν ἐπαρχιῶν Γουαδιανάτου καὶ Βαλλαδολίδης καὶ τοῦ βορείου στρατοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως διάφορα πρόσωπα χαίροντα ἐπιρροὴν παρεπονήθησαν κατὰ τοῦ Ἰτουρβίδου διὰ ὑπερβολὴν αὐστηρότητος καὶ κατάχρησιν τῆς δυνάμεως, ὁ Ἰτουρβίδης καίτοι ἀθωωθεὶς ἀφῃρέθη τὴν ἀρχηγίαν. Ἄλλως τε ἡ ἱσπανικὴ κυβέρνησις οὐδεμίαν ἔτρεφεν ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς μεξικανοὺς στρατηγούς, καὶ ἐπίσκοπός τις προεῖπεν ὅτι ἡ φήμη καὶ αἱ νῖκαι τοῦ Ἰτουρβίδου ἔμελλον νὰ ἀποβῶσιν ὀλέθριαι διὰ τὴν Ἱσπανίαν. Τῷ 1820 τὸ ἱσπανικὸν σύνταγμα ἀνακηρυχθὲν ὑπὸ τοῦ ἀνταρτικοῦ κινήματος τῆς νήσου Λεωνίας ἐχρησιμευσεν ὡς παράδειγμα εἰς τὰ στρατεύματα τοῦ Μεξικοῦ καὶ ἰδίαι ἀνεξαρτησίας ἤρχησαν διαδιδόμεναι ἐν αὐτῷ. Ὁ Ἰτουρβίδης γινώσκων καλῶς τὴν χώραν, συνέλαβε σχέδιον θεμελιούμενον ἐπὶ τριῶν οὐσιωδῶν βάσεων τῆς Ἑνώσεως, τῆς Θρησκείας καὶ τῆς Ἀνεξαρτησίας Ὅπως ἐπιτύχῃ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου κατώρθωσε νὰ προσλάβῃ τὴν ἀρχηγίαν στρατιωτικοῦ τινος σώματος, μεθ' οὗ ὤφειλε νὰ βαδίσῃ πρὸς νότον καὶ νὰ προσβάλῃ τὸν Γουερρέρον, τὸν τελευταῖον τῶν ἀρχηγῶν τῆς ἀνταρσίας τοῦ 1810. Ὁ Ἰτουρβίδης ἐξελθὼν ἐκ τοῦ Μεξικοῦ μετὰ τοῦ ἰδίου συντάγματος τῇ 10 σεπτεμβρίου 1820 καὶ συναθροίσας ἄλλας δυνάμεις αὐτόθι εὑρεθείσας, ἐστρατοπέδευσε μετὰ 2479 ἀνδρῶν ἐν Τελεολαπάμφ. Προσεπλκύσατο εἰς τὰ ἑαυτοῦ σχέδια ἅπαντας τοὺς ὑπὸ τὰς διαταγάς του διατελοῦντας ἀρχηγοὺς καὶ ἀξιωματικούς. Κατ' ἀρχὰς ὅπως ἐξασφαλίσῃ τὴν κυβέρνησιν ἠθέλησε νὰ ἐξολοθρεύσῃ τοὺς ἀνταρτὰς τοῦ μέρους τούτου. Κρίνας ὅμως καιρίαν ἀναγκαίαν τὴν μετὰ τοῦ Γουερρέρου συμ-

φλίωσιν ἠδυνήθη νὰ καταπείσῃ αὐτὸν ὅπως τεθῇ ὑπὸ τὰς διαταγάς του. Ἔκτοτε διεκήρυξε δημοσίως ἐν τῇ πόλει Ἰγουάλᾳ τῇ 24 φεβρουαρίου 1821 τὸ σχέδιόν του κληθὲν ὑπ' αὐτοῦ σχέδιον τῶν τριῶν ἐγγυήσεων ἕνεκα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν οὐσιωδῶν βάσεων. Ἀνακοινώσας τὸ σχέδιον τοῦτο εἰς τὸν ἀντιβασιλέα, ἀπέστειλε καὶ εἰς τοὺς ἐπισημοτέρους τῶν ἀρχηγῶν ἐπιτρόπους πρὸς διασάφησιν τῶν προτάσεών του καὶ πανταχοῦ ἐπέτυχε τὴν παραδοχὴν αὐτῶν. Ὁ ἀντιβασιλεὺς διέταξε τὸν στρατηγὸν Δὸν Πασκὲλ Λανὰ νὰ ἐκμηδενίσῃ τὸ ἀνταρτικὸν αὐτοῦ κίνημα καὶ ὁ Ἰτουρβίδης εὑρέθη εἰς κρίσιμον θέσιν καθόσον τὰ στρατεύματά του ἐλειποτάκτουν καὶ ἀλλαχοῦ ἐπιδείξεις ἐγίνοντο ὑπὲρ τοῦ ἀντιβασιλέως. Καταναήσας ὅτι ἡ ἀδράνεια θέλει ἐξωθεῖ ἐλευθερίαν, διηυθύνθη κατὰ τοῦ Βατου, καταλιπὼν εἰς τὰ νότια τὸν Γουερρέρον. Καθ' ὁδὸν ἔλαβεν εὐχαρίστους εἰδήσεις ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη ἀπεφαίνετο ὑπὲρ τῶν σχεδίων του καὶ πολλοὶ ἀρχηγοὶ κηρυττόμενοι ὑπὲρ αὐτοῦ κατελάμβανον ὀχυρὰς θέσεις. Ὁ Ἰτουρβίδης ἀφικόμενος εἰς Ζιτακουάρον καὶ κατόπιν εἰς Ἀλαμβάριν ἦλθεμει κατὰ ἀπρίλιον τοῦ 1821 ἐν τῷ στρατῷ οὗ προΐστατο 6 χιλ. ἀνδρας καὶ σχὼν συνέντευξιν μετὰ τῶν Ἱσπανῶν στρατηγῶν Κρουζ καὶ Νογίλου, κατέπεισε τὸν δεύτερον, ὅπως κηρυχθῇ ὑπὲρ τῶν ἀνεξαρτήτων. Ἡ ἐκστρατεία αὕτη ἐπιβεβαιώσασα μᾶλλον ὠμοίζε στρατιωτικὸν περίπατον, καθ' ὅσον πανταχοῦ ἐγίνετο ὁ Ἰτουρβίδης δεκτὸς ὡς σωτὴρ, καὶ διὰ συνθηκολογήσεως ἠδυνήθη νὰ καταλάβῃ πολλὰς ὀχυρὰς θέσεις. Ὁ ἀντιβασιλεὺς συνήρισεν ἐν τῇ πρωτευούσῃ περὶ τὰς 5 χιλ. ἀνδρῶν, ἀλλ' ὁ στρατὸς οὗτος ἀνίκανος ἦν ὅπως καταβάλῃ τὴν ἀνταρσίαν, πανταχοῦ διαδεδομένην, ἄλλως τε καὶ ὑπῆρχον ἐν τῷ Ἱσπανικῷ στρατῷ. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἀπέβαινεν εἰς Βερακρούζαν ὁ Ὀ'Δονόγιου ἀπεσταλμένος τῆς Ἱσπανίας ὅπως ἐπιφέρῃ συνεννόησιν μεταξὺ τῶν δύο μερίδων. Οὗτος σχὼν ἐν Κορδόβῃ συνέντευξιν μετὰ τοῦ Ἰτουρβίδου συνωμολόγησε μετ' αὐτοῦ τῇ 21 αὐγούστου 1821 συνθήκην καθ' ἣν προσεπάθησεν ὡς μόνον κέρδος κατὰ τὰς ἐκτάκτους ἐκείνας περιστάσεις νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸν θρόνον τοῦ Μεξικοῦ εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἱσπανίας Φερδινάνδον Ζ' ἢ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ Δὸν Κάρολον ἢ Δὸν Φραγκίσκον ἢ εἰς τὸν πρίγκηπα διάδοχον τῆς Λουκκας· ἀλλ' αἱ μεξικανικαὶ βουλαὶ ἀπῄτησαν ὅπως ἀφεθῇ αὐτοῖς ἡ ἐλευθέρα ἐκλογὴ αὐτοκράτορος. Ἡ Π υἱβλα ἔπεσεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἰτουρβίδου εἰσελθόντος εἰς αὐτὴν ἐν μέσῳ μυρίων ἐνδείξεων χαρᾶς. Βαδίσας οὗτος κατόπιν κατὰ τοῦ Μεξικοῦ εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν θριαμβευτικῶς τῇ 27 σεπτεμβρίου 1821 ἐπικεφαλῆς 16 χιλ. ἀνδρῶν ἐν μέσῳ γενικοῦ ἐνθουσιασμοῦ. Ὁ Ἰτουρβίδης ἀνήγγειλεν εἰς τὸ μεξικανικὸν ἔθνος τὴν ἀπελευθέρωσίν του διὰ προκηρύξεως λεγούσης εἰς τὰς λέξεις «Ἠξεύρετε τὸν τρόπον τοῦ νὰ ἦσθε ἐλεύθεροι· εἰς ὑμᾶς ἐναπόκειται τὸ νὰ δείξητε τὸν τρόπον τοῦ νὰ ἦσθε εὐδαίμονες.» Τὸ συμβούλιον τῆς κυβερνήσεως συνῆλθε τῇ 28 σεπτεμβρίου 1821 πρὸς ἐκλεσιν τοῦ σχεδίου τοῦ ὑπογραφέντος ἐν Ἰγουάλᾳ καὶ τὴν αὐτὴν νύκτα συνετάχη τὸ πρακτικὸν τῆς ἀνεξαρτησίας περιέχον πλεῖστα ἐγκώμια διὰ τὸν Ἰτουρβίδην, ἅπαν δὲ τὸ Μεξικὸν ἀπεδέξατο τὸ σχέδιον τῆς Ἰγουάλας. Ὁ Ἰτουρβίδης ἕνεκα τῆς ἐπιτυχίας τοῦ σχεδίου του ἠδυνήθη νὰ κερδήσῃ τὴν γενικὴν συμπάθειαν. Ἀνυψωθεὶς ὑπεράνω τῶν συμπατριωτῶν του διὰ τῶν προτερημάτων καὶ τῶν ἐλευθερίων του ἦν ὁ μόνος ἄξιος καὶ ὁ ἱκανώτατος ὅπως κυβερνήσῃ τὸ Μεξικόν· δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ ἱδρύσῃ μόνιμον κυβέρνησιν, καὶ θαμβωθεὶς ἐκ φιλοδοξίας, ἀπέβλεψεν εἰς τὴν ἀπόκτησιν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στέμματος. Τὸ συμβούλιον διωργάνισε τέσσαρα ὑπουργεῖα, ἐσχημάτισε τέσσαρας γενικὰς ἀρχηγίας, ἵδρυσε τὸ τάγμα τῆς Γουαδελούπης καὶ παράσημα διὰ τὸ στρατιωτικόν. Τὸ συνέδριον συγκληθὲν συνῆλθε, καὶ διεκήρυξεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἔγκειται ἡ κυριαρχία, καὶ ὅτι οἱ ἀντιπρόσωποι ἦσαν ἀπαραβίαστοι. Ἀλλ' ἀμέσως ὁ Ἰτουρβίδης ἐτέθη εἰς διχοστασίαν πρὸς τὴν συνέλευσιν ταύτην, καὶ ἡ μερὶς αὐτοῦ ἐνήργει ὑποκώφως τὴν ἀναγόρευσιν αὐτοῦ, ἣ ἐπετάχυνεν ἡ εἴδησις, ὅτι αἱ Ἱσπανικαὶ βουλαὶ δὲν ἀναγνώριζον τὴν συνθήκας τῆς Κορδόβης. Τὴν νύκτα τῆς 18 μαΐου 1822 λόχοι τινὲς τῆς φρουρᾶς, ἀνεκήρυξαν τὸν Ἰτουρβίδην αὐτοκράτορα, καὶ ἀμέσως ἡ φρουρὰ ἅπασα συνεμερίσθη τὸ κίνημα τοῦτο. Τὸ συνέδριον ἠναγκάσθη τὴν ἐκλογὴν ἀλλὰ πιεζόμενον ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς φρουρᾶς ἐνέδωκε τέλος καὶ τῇ 21 ὁ Ἰτουρβίδης ἔδωκε τὸν ὅρκον ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ συνεδρίου. Ἡ τελετὴ τῆς στέψεως ἐγένετο ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ τῇ 21 ἰουλίου μετὰ ἐκτάκτου μεγαλοπρεπείας, καὶ ὁ Ἰτουρβίδης ἐσχημάτισεν αὐτοκρατορικὸν οἶκον, κατὰ μίμησιν τῶν εὐρωπαϊκῶν αὐλῶν. Αἱ ἐπαρχίαι ἐδείξαντο τὴν εἴδησιν ταύτην μετὰ ἐνδείξεων χαρᾶς σὺχὶ πραγματικῆς, καθόσον ὁ μεξικανικὸς λαὸς ἀγωνισθεὶς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἐπεθύμει δημοκρατικὴν μορφὴν καὶ πλησιεστάτην ἐθνικὴν ἀντιπροσωπείαν, σὺχὶ ὅτι

παρωδίαν τῆς Ἱσπανικῆς αὐλῆς. Ὁ δὲ Ἰτουρβίδης ἐπελάθετο ἀμέσως τῶν ὑποσχέσεων τῆς Ἰγουάλας. Σπουδαία διχόνοια ἐπῆλθεν ἀμέσως μεταξὺ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τοῦ συνεδρίου. Ὁ Ἰτουρβίδης παρακινούμενος ὑπὸ τῶν φίλων του καὶ τῶν στρατιωτικῶν ἀρχηγῶν ἐξέδωκε τῇ 31 δεκεμβρίου, διάταγμα διαλύσεως τοῦ συνεδρίου, ἐπιφόρτισε τὸν Δὸν Λουδοβίκον Κορτεζὰρ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ διατάγματος καὶ ἀπηύθυνε διάγγελμα εἰς τὸ ἔθνος πρὸς δικαιολογίαν τοῦ μέτρου τούτου. Ἀλλ' ὁ Σάντα-Ἄννα συνταγματάρχης τοῦ πεζικοῦ, μέχρι τοῦδε ἀφωσιωμένος αὐτῷ προεκήρυξε τὴν δημοκρατίαν τῇ 2 δεκεμβρίου 1822. Τὸ αὐτὸ δὲ ἔπραξε καὶ ὁ Γουερρέρος. Ἠδυνήθη ὁ Ἰτουρβίδης νὰ καταβάλῃ ἐν μέρει τοὺς ἀντάρτας, ἀλλὰ τὰ πάντα συνετέλουν εἰς τὴν ἀνατροπὴν τοῦ αὐτοκράτορος. Τὸ σχέδιον τοῦ Κασαμάτα προεκηρύχθη τῇ 1 φεβρουαρίου 1823 καὶ ἐγένετο δεκτὸν καθ' ἅπαν σχεδὸν τὸ Μεξικόν. Οἱ στρατηγοί, εἰς οὓς ἀνέθηκεν ὁ αὐτοκράτωρ τὴν καταβολὴν τῶν στάσεων, ἔτριψαν τὰ ὅπλα κατ' αὐτοῦ. Ὁ Ἰτουρβίδης ἀπεφάσισε νὰ διαπραγματευθῇ μετὰ τῶν ἀνταρτῶν, καὶ πρὸς τοῦτο συνεκάλεσε τὸ συνέδριον, καὶ ἀπηύθυνεν εἰς τὸ ἔθνος προκήρυξιν, ἐν ᾗ ἀνεμιμνήσκετο τῶν ὑπηρεσιῶν του· Ἀλλ' ὤφειλε νὰ παραιτήσῃ τὸ στέμμα καὶ νὰ ἀποσυρθῇ εἰς Τουλογκίγγον. Τὸ συνέδριον οὐδόλως λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὴν παραίτησιν ταύτην, ἐκήρυξεν ἄκυρον τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ἰτουρβίδου καὶ διέταξεν αὐτὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ Μεξικὸν καὶ νὰ μεταβῇ καὶ ἐγκατασταθῇ εἰς Ἰταλίαν μετὰ τοῦ τίτλου Βεχωτάτος καὶ συντάξεως ἐτησίας 120 χιλ. φράγκων. Τὸ σχέδιον τῆς Ἰγουάλας καὶ αἱ συνθῆκαι τῆς Κορδόβης ἐκηρύχθησαν ἄκυροι καὶ τὸ ἔθνος ἔμεινεν ἐλεύθερον νὰ ἐκλέξῃ οἱονδήποτε σύνταγμα ἐφρόνει ἄριστον. Ὁ δὲ Ἰτουρβίδης ἀπέπλευσεν εἰς Λιβοῦρνον τῇ 11 μαΐου 1823. Ὁ πρώην αὐτοκράτωρ ἔφθασε εἰς Λιβοῦρνον, ὅπου δὲν ἐπετράπη αὐτῷ διαμονὴ ὑπὲρ τὸν μῆνα καὶ κατόπιν μετέβη εἰς Φλωρεντίαν, ὅπου ὁ μέγας δοὺξ τῆς Τοσκάνης ὑπεδέξατο αὐτὸν μετὰ μεγίστης τιμῆς. Μὴ ἐπιτυχὼν τῆς ἀδείας νὰ μεταβῇ εἰς Ῥώμην, κατέλιπε τὸ τελευταῖον τὸ Λιβοῦρνον τῇ 17 δεκεμβρίου καὶ διελθὼν διὰ τῆς Ἑλβετίας, τῶν ὀχθῶν τοῦ Ῥήνου καὶ τῆς Βελγικῆς διηυθύνθη πρὸς τὴν Ὀστένδην, ἀφ' ἧς ἀπῆλθεν εἰς Λονδῖνον καὶ ἐκεῖθεν ἐδημοσίευσεν ἐπίσημα μεταφράσεις ἀγγλιστὶ καὶ γαλλιστί. Πληροφορούμενος συνεχῶς παρὰ τῶν φίλων του ὅτι μετὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ τὸ Μεξικὸν εὑρίσκετο ἐν πλήρει ἀναρχίᾳ, ἐπίστευσεν ὅτι ἐπιθυμητὴ ἦτο ἡ ἐπιστροφὴ αὐτοῦ. Ἀναγγέλλων εἰς τὸ συνέδριον τὴν εἰς Λονδῖνον ἄφιξίν του δι' ἐκθέσεως ὑπὸ 13 φεβρουαρίου, ἔθηκεν ὑπὸ τὴν διάθεσιν τῆς συνελεύσεως ἑαυτὸν, τὰς ὑπηρεσίας του, ὅπλα, πολεμεφόδια καὶ χρήματα. Τὸ συνέδριον ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως, προέγραψεν αὐτὸν ὡς προδότην καὶ ἠπείλησεν αὐτῷ θάνατον ἐὰν βάλῃ τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς δημοκρατίας. Μὴ γινώσκων τὴν ἀπόφασιν ταύτην ὁ Ἰτουρβίδης ἀπῆλθεν ἐκ Λονδίνου μετὰ τῆς ἑαυτοῦ συζύγου, τῶν δύο νεωτέρων υἱῶν, τριῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἑνὸς πολωνοῦ ἀξιωματικοῦ, καὶ ἀφίκετο πλήρης ἐμπιστοσύνης ἐπὶ τῆς μεξικανικῆς παραλίας τῇ 14 ἰουλίου. Πρὸς ἀποφυγὴν ὑποψίας ὁ πολωνὸς ἀξιωματικὸς ἐξῆλθε τοῦ πλοίου καὶ ἐζήτησε παρὰ τοῦ στρατιωτικοῦ ἀρχηγοῦ Γάρζα ἄδειαν ἀποβιβάσεως εἰς αὐτὸν καὶ [τοὺς συντρόφους του, πρατιθεμένους τὴν σύστασιν ἀποικίας· ληφθείσης καὶ τῆς ἀδείας ἐξῆλθεν ὁ Ἰτουρβίδης μετημφιεσμένος καὶ ὅλως ἄγνωστος· ἀλλὰ κατόπιν ὁ φυλάκτων τὸν λιμένα λοχαγὸς ὑπωπτεύθη αὐτὸν παρατηρήσας τὴν σπουδὴν μεθ' ἧς ἀνέβη ἐπὶ τοῦ ἵππου, καὶ ἀποσπάσας στρατιώτας τινὰς ἀπέστειλεν αὐτοὺς πρὸς σύλληψίν του. Ὁδηγηθεὶς ὁ Ἰτουρβίδης παρὰ τῷ Γάρζᾳ ἐφανέρωσεν αὐτῷ ὅποῖος εἶναι, προσθεὶς ὅτι οὐδόλως ἐχθρικὴν πρόθεσιν ἔχει ἀφικόμενος μόνος. Ἀλλ' ὁ Γάρζας ἐκράτησεν αὐτὸν αἰχμάλωτον καὶ διέταξεν αὐτὸν νὰ προετοιμασθῇ ὅπως ἐντὸς τριῶν ὡρῶν ἀποθάνῃ. Παρακαλέσαντος τοῦ Ἰτουρβίδου τοὐλάχιστον νὰ ἀποβῇ εἰς τὴν ξηρὰν ὁ πνευματικός του ὅπως ἐξομολογήσῃ αὐτὸν, συνεκινήθη ὁ Γάρζας, ἀνέβαλε τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ποινῆς καὶ ποινήσας ἔκθεσιν εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ κράτους, τῆς Ταμασουλίπας συνηγμένον τότε ἐν Παδίλλᾳ ὡδήγησε τὸν αἰχμάλωτον εἰς Παδίλλαν, ὅπου ἀφίκετο τῇ 19. Τὸ συνέδριον μετατραπὲν εἰς δικαστήριον ἀπεφάσισε τὸν μετὰ ἓξ ὥρας τουφεκισμὸν αὐτοῦ. Ἡ ἀπόφασις ἐτελέσθη ἀκριβῶς κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ὥραν, ὁ δὲ Ἰτουρβίδης κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς καταβλητικῆς ἀπέδειξεν ἡρωϊσμὸν ἀπευθυνθεὶς εἰς τὸν λαὸν καὶ παρακινήσας αὐτὸν εἰς φιλοπατρίαν, διαμαρτυρηθεὶς ὅτι δὲν εἶναι ποσῶς προδότης· ἐνεταφιάσθη δὲ ἐν τῷ νεκροταφείῳ τῆς Παδίλλας. Τὰ συμβούλια τῶν διαφόρων κρατῶν τῆς δημοκρατίας συνεχάρησαν τὸ τῆς Ταμασουλίπας, τὸ αὐτὸ ἔπραξε καὶ ἡ κεντρικὴ ἐκτελεστικὴ ἀρχή· ὁ Γάρζας προειδοποιήθη ἀμέσως ἐπιπλήξεως συγχρόνως ὅτι ἠθέλησε νὰ ὑπερασπισθῇ αὐτὸν, τὰ δὲ ὀνόματα τῶν ὑπερ-

σάντων τὴν καταδίκην ἀντιπροσώπων χρυσοῖς γράμμασιν ἐνεγράψησαν ἐν ταῖς αἰθούσαις πολλῶν νομοθετικῶν σωμάτων· οὕτω γενικὴ ὑπῆρξεν ἡ χαρὰ τῶν Μεξικανῶν διὰ τὴν καταδίκην ταύτην. Τῷ 1836 ἐπὶ τῆς διοικήσεως τοῦ στρατηγοῦ Βουσταμούδε κατ' αἴτησιν αὐτοῦ καὶ τῇ συγκαταθέσει τοῦ συνιδρίου ἡ κόνις τοῦ Ἰτουρβίδου μετεκομίσθη εἰς Μεξικὸν μετὰ λαμπρᾶς παρατάξεως καὶ κατετέθη ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ. Διήγησις τῆς μετακομιδῆς ταύτης γεγραμμένη τῷ 1838 ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης ἐδημοσιεύθη τῷ 1849 κατὰ διαταγὴν τοῦ προέδρου τῆς μεξικανικῆς δημοκρατίας.

ΙΤΟΥΡΙΑ, χώρα τῆς Παλαιστίνης πρὸς τὰ ΒΑ. Αἶαν ὀρεινή. Οἱ κάτοικοι περίφημοι τοξόται, ἔζων κυρίως ἐκ λῃστείας. Ὑπετάγη ὑπὸ Ἀριστοβούλου Α' καὶ ἐδόθη ὑπὸ Αὐγούστου εἰς τὸν Ἡρῴδην, ὅστις συνενώσας αὐτὴν μετὰ τῆς Ἰουδαίας κατέλιπε μετὰ θάνατον εἰς ἕνα τῶν ἑαυτοῦ υἱῶν Ἡρῴδην Φίλιππον.

ΙΤΟΥΡΡΙΒΑΛΖΑΓΑ (Δὸν Ἀντωνίος δὲ Γαζτανετάγα), ναυτικὸς Ἱσπανὸς, γεν. τῷ 1656, ἀποθ. τῷ 1728. Ἀπὸ δωδεκαετοῦς ἡλικίας ἐπιδοθεὶς εἰς τὰ ναυτικὰ καὶ ἐξασκηθεὶς ὑπὸ τὸν ἑαυτοῦ πατέρα, ἄριστον ναυτικὸν, ἐπολέμησε κατ' ἀρχὰς ἐν ταῖς θαλάσσαις τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, καὶ τάχιστα ἐγίνετο ναύαρχος μὴ παραιτηθεὶς τοῦ τίτλου ἀρχιπυρῴου. Συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ ναυτικοῦ τῆς Ἱσπανίας ἴδιος δὲ τοῦ καλάδου τῆς ναυπηγίας. Τῷ 1718 κατὰ ναυμαχίαν συγκροτηθεῖσαν μετὰ ἀγγλικοῦ στόλου ἐν Μεσογείῳ ἐνέδειξεν ἡρωϊσμὸν ἀπαραδειγμάτιστον. Τῷ 1726 ἐπίασε μέγιστον θησαυρὸν κομιζόμενον ἐξ Ἀμερικῆς, καὶ συνεπείᾳ τούτου ἐπέτυχε σημαντικὴν σύνταξιν. Ἐξέδωκε τῷ 1721 ἀξιόλογον σύγγραμμα περὶ ναυτιλίας.

ΙΤΡΙ, λατ. Hitrium, πόλις τῆς Ἰταλίας ἐν τῷ πρώην βασιλείῳ τῆς Νεαπόλεως. Κάτοικοι 5000. Ὁ Γονζάλβος ὁ ἐκ Κορδούης ἐνίκησε παρὰ τὴν πόλιν ταύτην τοὺς Γάλλους τῷ 1503.

ΙΤΣΙΝ (Hitchin), πόλ. τῆς Ἀγγλίας εἰς 23 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Ἐρτφόρδης. Κάτοικοι 6 χιλ. Κομψὴ ἐκκλησία, ἀρχαία μονὴ τῶν Καρμηλιτῶν, ἱδρυθεῖσα ἐπὶ Ἐδουάρδου Β'.—Ἡ πόλις αὕτη ἱδρύθη ὑπὸ τῶν Σαξώνων· ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας Γουλιέλμος Β' ἐδωρήσατο αὐτὴν εἰς τὸν Βερτράνδον τῆς Βαλιόλας, οὗ οἱ ἀπόγονοι κατεῖχον αὐτὴν μέχρι τοῦ τέλους τῆς Βαλιόλας, βασιλέως τῆς Σκωτίας, ὃν ἐκτήρυξε ἔκπτωτον τῶν ἐπ' αὐτῆς δικαιωμάτων Ἐδουάρδος ὁ Β'. Οὗτος ἔδωκεν αὐτὴν εἰς Ῥοβέρτον τὴν Κνόλλες, ἀλλ' ἐπὶ τῆς διαδόχου βασιλείας εἰσῆλθεν αὕτη εἰς τὰς βασιλικὰς κτήσεις. Ἔκτοτε πολλάκις ἡ πόλις αὕτη ἐδόθη πρὸς ἐπικαρπίαν εἰς διαφόρους πρίγκηπας ἢ ἀπετέλεσε μέρος τῆς προσόδου τῶν ἐπικλήρων βασιλισσῶν τῆς Ἀγγλίας.

Ι ΤΣΟΥΓΚ, 17ος αὐτοκράτωρ τῆς Σινικῆς ἐκ τῆς δυναστείας τῶν Τάγκ, γενν. τῷ 842 μ. Χ, ἀποθαν. τῷ 873. Ἡ βασιλεία αὐτοῦ διεταράχθη διὰ πολλῶν ἀνταρσιῶν. Ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος ἦν λίαν παραδεδομένος εἰς τὰς ἡδονὰς, μικρὸν μετέχων εἰς τὰ τῆς διοικήσεως. Περὶ τὰ τέλη τῆς βιοτῆς αὐτοῦ κατήντησε θεοβλαβής.

ΙΤΤΙΓ (Θωμᾶς), θεολόγος γερμανὸς, γενν. ἐν Λειψίᾳ τῷ 1643, ἀποθ. τῷ 1710. Κατέχων ἐπί τινα ἔτη ἐκκλησιαστικὸν ὑπούργημα κατέλαβε τῷ 1697 ἕδραν ἐν τῇ θεολογικῇ σχολῇ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος. Ἐξέδωκε πλεῖστα ἐκκλησιαστικὰ συγγράμματα.

ΙΤΥΚΗ, λατ, Utica, πόλις τῆς Ἰδίως Ἀφρικῆς ἐν τῇ νῦν χώρᾳ τῆς Τύνιδος παράλιος πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Καρχηδόνος, χρηματίσασα μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Καρχηδόνος πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Ἀφρικῆς. Ἦν μία τῶν ἀρχαιοτάτων ἀποικιῶν τῆς Τύρου. Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ηὐτοκτόνησε Κάτων ὁ νεώτερος. Δεικνύονται τὰ ἐρείπια αὐτῆς παρὰ τὸν λιμένα Πόρτο-Φαρίνα.

Ἰτύκη, πόλις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐν τῷ κράτει τῆς Νέας Ὑόρκης, εἰς 140 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Νέας Ὑόρκης. Πρωτεύουσα κομητείας. Κάτ. 20 χιλ. Πολλὰ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, φρενοκομεῖον, ζωηρὰ βιομηχανία καλλιέργεια τοῦ βάμβακος.

ΙΤΥΛΟΣ, υἱὸς τοῦ Ζήθου, βασιλέως τῶν Θηβῶν, καὶ τῆς Ἀηδόνος, θυγατρὸς τοῦ Πανδάρεω. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐν φρενοληψίᾳ φονεύσασα αὐτὸν, μετεμορφώθη εἰς τὸ πτηνὸν ἀηδόνα θρηνοῦσα τὸν θάνατον αὐτοῦ.

ΙΤΟΣ, υἱὸς τοῦ βασιλέως Τηρέως καὶ τῆς Πρόκνης. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ μετὰ τῆς ἑαυτῆς ἀδελφῆς Φιλομήλας καταμελίσασαι αὐτὸν παρέθηκαν διὰ δεῖπνον τὰ μέλη αὐτοῦ εἰς τὸν Τηρέα. Καταδιωκομένη ὑπ' αὐτοῦ ἡ Πρόκνη διὰ τὸ ἀνοσιούργημα τοῦτο μετεμορφώθη ὑπὸ τῶν θεῶν εἰς χελιδόνα, ὁ δὲ Ἴτος εἰς φασιανόν.

ΙΤΩΝ, πόλις ἀρχαία τῆς Φθιώτιδος χώρας ἐν Θεσσαλίᾳ, ἔχουσα ναὸν τῆς Ἰτωνίας Ἀθηνᾶς.

ΙΤΩΝ, ποταμὸς τῆς Γαλλίας ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἔρρε μετὰ ῥοῦν 110 χιλιαμ. Ἐπὶ διαστήματος 5 χιλιαμ. ὁ ῥοῦς αὐτοῦ εἶναι ὑπόγειος.

ΙΤΩΝΗ, θυγάτηρ τοῦ Δυκτέου, μεθ' ἧς ὁ Μίνως ἐγάνητο τὸν Δυκάστην.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινοπολεως Βιβλιοθηκη
Αθηνων (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΙΤΩΝΗ, πόλις τῆς Κάτω Ἰταλίας μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου καὶ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου.

ΙΤΩΝΙΑ καὶ ΙΤΩΝΙΑΣ καὶ ΙΤΩΝΙΣ, ἐπίθετα τῆς Ἀθηνᾶς ἀπὸ τοῦ ἐν Ἴτωνι τῆς Θεσσαλίας ναοῦ αὐτῆς.

ΙΤΩΝΟΣ, υἱὸς τοῦ Ἀμφικτύωνος, γεννήσας μετὰ τῆς Νύμφης Μελανίππης τὸν Βοιωτόν, ἀφ' οὗ ἐκλήθησαν οἱ Βοιωτοί.

ΙΥΓΞ, θυγάτηρ τοῦ Πανὸς καὶ τῆς Ἠχοῦς καὶ θεράπαινα τῆς Ἰοῦς. Ἑλκύσασα τὸν Δία εἰς ἔρωτα πρὸς τὴν ἑαυτῆς δέσποιναν Ἰὼ παρώργισε τὴν Ἥραν, ἥτις μετεμόρφωσεν αὐτὴν εἰς πτηνόν.

ΙΥΡΚΑΙ, λατ. Euacae. Ἔθνος σκυθικὸν κατοικοῦν ἐν τῇ Ἀσιατικῇ Σαρματίᾳ ὅμορον τοῖς Θυσσαγέταις μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου. Πιθανῶς ἀπ' αὐτῶν κατάγονται οἱ νῦν Τσερκάνοι ἢ Σερκάσσαι. Κατά τινας οἱ νῦν Τοῦρκοι ἢ Ὀθωμανοὶ κατάγονται ἀπ' αὐτῶν.

ΙΦ, λατ. Hypaea ἢ Syphia, μικρὰ νῆσος τῆς Γαλλίας ἀπέναντι καὶ εἰς 3 χιλιάμ. πρὸς τὰ ΝΔ τοῦ λιμένος τῆς Μασσαλίας. Φρούριον ἱδρυθὲν ὑπὸ Φραγκίσκου Α' τῷ 1529 χρησιμεῦον ἤδη ὡς δεσμωτήριον. Τὸ ὄνομα αὐτῆς λέγεται ληφθὲν ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ φυομένων σμιλάκων (γαλ. if), κατ' ἄλλου, ὅτι κατὰ παραφθορὰν ἐκ τοῦ ἀρχαίου αὐτῆς ὀνόματος.

ΙΦΘΙΜΗ, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος γεννήσασα μετὰ τοῦ Ἑρμοῦ τοὺς Σατύρους.

Ἰφθίμη, θυγάτηρ τοῦ Ἰκαρίου καὶ ἀδελφὴ τῆς Πηνελόπης συζευχθεῖσα τὸν Εὔμηλον, βασιλέα τῶν Φερῶν.

ΙΦΙΑΝΑΣΣΑ, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Προίτου.

Ἰφιάνασσα, θυγάτηρ τοῦ Αἰτωλοῦ καὶ σύζυγος τοῦ Ἐνδυμίωνος.

Ἰφιάνασσα=Ἰφιγένεια.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ, θυγάτηρ τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας. Κωλυομένου ἐκ μακρᾶς νηνεμίας τοῦ ἀπόπλου τῶν ἑλληνικῶν πλοίων ἐν Αὐλίδι, ὁ μάντις Κάλχας ἀνήγγειλεν ὅτι ἡ Ἄρτεμις παροργισθεῖσα κατὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἐκράτει τὸν στόλον πρὸς ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Τροίας στόλον καὶ διεμήνυσε διὰ τῆς θυσίας ἡγεμονίδος τινὸς ἐκ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ ἔμελλεν ἡ θεὰ αὕτη νὰ πραυνθῇ. Ὁ Ἀγαμέμνων μετὰ πολλὰς ἀντιστάσεις ἐπείσθη ἐπὶ τέλους καὶ μεταπεμψάμενος ἐκ Μυκηνῶν τὴν Ἰφιγένειαν προσῆγεν αὐτὴν ὅπως θυσιασθῇ εἰς τὴν Ἄρτεμιν. Ἐνῷ ἔμελλε νὰ τελεσθῇ ἡ θυσία ἡ Ἄρτεμις ἁρπάσασα τὴν Ἰφιγένειαν μετεκόμισεν εἰς Ταυρίδα καὶ κατέστησεν αὐτὴν ἱέρειαν ἐν τῷ ἐκεῖ ναῷ τῆς Ἀρτέμιδος, ἀντ' αὐτῆς δὲ ἐθυσιάσθη ἔλαφος. Ὁ ἀδελφὸς τῆς Ἰφιγενείας Ὀρέστης ναυαγήσας ἐν Ταυρίδι καὶ συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν κατοίκων προσῆχθη ὑπ' αὐτῶν θυσίᾳ εἰς τὴν Ἄρτεμιν· ἀλλ' ἡ Ἰφιγένεια ἐπιστρέψασα τὴν ἐκτέλεσιν τῆς θυσίας ἀνεγνώρισεν αὐτὸν καὶ οὕτως ἀπῆλθε μετ' αὐτοῦ ἐκ τῆς ἀξένου ἐκείνης χώρας. Ὁ Εὐριπίδης συνέταξε δύο δράματα φέροντα τὸ ὄνομα τῆς ἡγεμονίδος ταύτης «Ἰφιγένεια ἐν Αὐλίδι» καὶ «Ἰφιγένεια ἐν Ταυρίδι». Τὸ πρῶτον ἐμιμήθησαν εἰς τὴν γαλλικὴν ὁ Rotrou τῷ 1640, ὁ Ῥακίνας τῷ 1674 ὁ Λαλὲρκ καὶ ὁ Κορναὶ τῷ 1676, εἰς τὴν ἰταλικὴν ὁ Δόλκιος τῷ 1569 εἰς τὴν γερμανικὴν, ὁ Σίλλερ τῷ 1770, τὸ δεύτερον δὲ εἰς τὴν γαλλικὴν ὁ Lagrange-Chancel τῷ 1697 ὁ Duché τῷ 1704, ὁ Guimond de la Touche τῷ 1757 καὶ εἰς τὴν γερμανικὴν ὁ Goethe τῷ 1786. Ὁ Gluck δὲ καὶ ὁ Piccini συνέταξαν μελοδράματα ἔχοντα ἀντικείμενον τὴν ἡγεμονίδα ταύτην.

ΙΦΙΓΟΝΗ=ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ΙΦΙΔΑΜΑΣ, υἱὸς Ἀντήνορος καὶ τῆς Θεανοῦς ἀνατραφεὶς ὑπὸ τοῦ πάππου του Κισσέως ἐν Θρᾴκῃ. Ἐλθὼν μετὰ 12 πλοίων εἰς Τροίαν ὡς σύμμαχος τοῦ βασιλέως Πριάμου ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος.

ΙΦΙΚΛΕΙΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Ἰφικλέους, ὁ Ἰόλαος.

ΙΦΙΚΛΗΣ, υἱὸς τοῦ Ἀμφιτρύονος καὶ τῆς Ἀλκμήνης, ἀδελφὸς ὁμομήτριος τοῦ Ἡρακλέους. Ἐνυμφεύθη τὴν Πήρην, θυγατέρα τοῦ Κρέοντος, βασιλέως τῶν Θηβῶν καὶ ἀδελφὴν τῆς Μεγάρας. Μετέσχε καὶ οὗτος μετὰ τῶν λοιπῶν ἡρώων εἰς τὴν θήραν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου. Συνεκστρατεύσας μετὰ τοῦ Ἡρακλέους κατὰ τοῦ Αὐγίου, βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας καὶ πληγωθεὶς ἐν τῇ μάχῃ, ἀπέθανεν ἐκ τῆς πληγῆς καὶ μετὰ θάνατον ἐτιμήθη ὡς ἥρως. Κατ' Ἀπολλόδωρον ἐφονεύθη ἐν τῇ κατὰ τοῦ Ἱπποκόωντος μάχῃ ἐν Σπάρτῃ. Ἐκ τῆς Αὐτομεδούσης θυγατρὸς τοῦ Ἀλκαθόου ἐγέννησε τὸν Ἰόλαον.

ΙΦΙΚΛΟΣ, υἱὸς τοῦ Φυλάκου καὶ τῆς Κλεομένης, βασιλεὺς τῆς Φυλάκης ἐν Θεσσαλίᾳ, περίφημος ἐπὶ ὠκυποδίᾳ συνεκστρατεύσας καὶ οὗτος μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν εἰς Κολχίδα.

Ἴφικλος, υἱὸς τοῦ Θεστίου, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν καὶ τῶν συστρατευσάντων εἰς τὴν θήραν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κυβερνήσεως Ελλάδος
Αθηνών (ΚΝΠΙΔ)

Ἰφικλος=Ἰφικλῆς.

ΙΦΙΚΡΑΤΗΣ, στρατηγὸς Ἀθηναῖος, γενν. τῷ 419 π. Χ., ἀποθ. τὸ 350. Ἦν υἱὸς σκυτοτόμου, καλουμένου πιθανῶς Τιμοθέου. Διεκρίθη κατὰ πρῶτον ἐν τινι ναυμαχίᾳ (ἴσως ἐν Κνίδῳ τῷ 394), ἐν ᾗ ἐκυρίευσεν ἐχθρικὸν πλοῖον. Συνεπείᾳ τοῦ κατορθώματος τούτου ἀπεστάλη, καὶ τοι νεώτατος, εἰς Βοιωτίαν, ὡς ἀρχηγὸς τῶν ἐπικουρικῶν στρατευμάτων τῶν ἀποσταλέντων ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων εἰς τοὺς Ροδωτιὺς μετὰ τὴν ἐν Κορωνείᾳ ἧτταν αὐτῶν. Κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ὡδήγησε σῶρα μισθοφόρων πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς Κορίνθου· ἐὰν ἠδυνήθη μὲν νὰ ἐμποδίσῃ τὸν στρατηγὸν Πραξίτεαν τοῦ νὰ νικήσῃ τὰς ἡνωμένας δυνάμεις τῶν Κορινθίων, Ἀργείων, Βοιωτῶν καὶ Ἀθηναίων, δὲν ἀφῆκεν ὅμως αὐτὸν νὰ ἐπωφεληθῇ ἐκ τῆς νίκης ταύτης. Ἐννοήσας τότε ὅτι ἐν ᾗ καταστάσει εὑρίσκοντο οἱ διάφοροι λαοὶ τῆς Ἑλλάδος τακτικὴ μάχη δὲν ἦτο πιθανή, καὶ ὅτι οἱ πολεμισταὶ ἐνησμενίζοντο εἰς ἀκροβολισμοὺς, ἐπιδρομὰς καὶ λεηλασίας, ἐτροποποίησε τὸν διοργανισμὸν τῶν στρατιωτῶν καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἐλαφροτέρους. Τὴν βαρεῖαν ἀσπίδα ἀντικατέστησε διὰ μικροτέρας, ἀντὶ δὲ τοῦ ἀρχαίου ἁλυσιδωτοῦ θώρακος εἰσήγαγε θώρακα ἐξ ὑφάσματος, καὶ ὑπέδησε τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας δι' ἐλαφρῶν πεδίλων κληθέντων ἐξ αὐτοῦ «Ἰφικρατίδων», συγχρόνως δὲ ἔδωκεν αὐτοῖς ξίφη καὶ δόρατα μακρότερα. Μετὰ τῶν τοιούτων στρατιωτῶν καταστάντων οὕτως εὐκινητοτέρων μετέβη τάχιστα εἰς Φλιοῦντα ἐν Ἀρκαδίᾳ, καὶ ἠνάγκασε τοὺς Σπαρτιάτας νὰ ἀποστείλωσι τὰς ἑαυτῶν δυνάμεις εἰς τὸ μέρος τοῦτο. Κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 392 μετέβη μετὰ τῶν ἑαυτοῦ πελταστῶν ὅπως φρουρήσῃ τὸ Πείραιον φρούριον καὶ λιμένα κείμενον ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου. Ἡ Κόρινθος ἀπειλουμένη ὑπὸ τοῦ Ἀγησιλάου προσεκάλεσεν εἰς βοήθειαν τὸν Ἰφικράτην· ἀλλὰ τὸ κίνημα τοῦ Ἀγησιλάου ἦν πλαστὸν, καθ' ὅσον οὗτος ἀπέβλεπε κυρίως εἰς τὸ Πείραιον, ὅπερ καὶ ἐκυρίευσεν ἅμα μετὰ τὴν ἀπέλευσιν τοῦ Ἰφικράτους. Ἡ ἀνταπόδοσις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Ἰφικράτους καταστρέψαντος παρὰ τὴν Κόρινθον ἀπόσπασμα Σπαρτιατῶν, καὶ ἐπωφεληθέντος ἐκ τῆς ἐπιτυχίας ταύτης, ὅπως ἀνακτήσηται τὴν Σιδοῦντα καὶ τὸν Κρομμυῶνα, φρούρια ἀλωθέντα προηγουμένως ὑπὸ τοῦ Πραξίτου, καὶ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τοῦ Ἀγησιλάου τὴν Οἰνόην. Εἰς ὅσα λόγον θέσιν ἤθελε πιθανῶς φέρει τὸν Ἀγησίλαον, ἐὰν οἱ Ἀργεῖοι ὑποστευόμενοι τὴν φιλοδοξίαν αὐτοῦ δὲν ἐπετύγχανον τὴν ἀνάκλησιν αὐτοῦ. Οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέστειλαν αὐτὸν τῷ 389 εἰς τὸν Ἑλλήσποντον κατὰ τοῦ Ἀναξιβίου νικηθέντος καὶ φονευθέντος. Ἐπελθούσης τῆς Ἀνταλκιδείου εἰρήνης τῷ 387 ὁ Ἰφικράτης ἠναγκάσθη νὰ παύσῃ τὴν ἐπιτυχῆ ἐξακολούθησιν τῶν πολεμικῶν αὐτοῦ ἔργων. Ἀντὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ἀθήνας προσηνέχθη, ὅπως ὑπηρετήσῃ τὸν Σεύθην, βασιλέα τῶν Ὀδρυσῶν, ὃν ἐθρονισθέντα ἀνεβίβασε πάλιν ἐπὶ τοῦ ῥρόνου, καὶ κατόπιν τὸν βασιλέα τῶν Θρᾳκῶν Κότυν, οὗτινος ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα καὶ παρ' οὗ ἐφωδιάσθη τὰ μέσα πρὸς ἵδρυσιν τῆς πόλεως Δρυός. Τῷ 377 ἀπέστειλαν αὐτὸν οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ 20 χιλ. μισθοφόρων πρὸς τὸν Φαρνάβαζον ἑτοιμαζόμενον ὅπως εἰσβάλῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπαναστάσαν. Αἱ προετοιμασίαι τῆς ἐκστρατείας διήρκεσαν ἐπὶ ἔτη ὁλόκληρα καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς ἐκστρατείας διεχύνοια ἐπῆλθε μεταξὺ τοῦ Ἰφικράτους ἀξιοῦντος τὴν ἄμεσον προσβολὴν τῆς Μέμφιδος καὶ τοῦ σατράπου ἀπολέσαντος εἰς μάτην τὸν χρόνον καὶ ἀναγκασθέντος νὰ ἀποσυρθῇ ἕνεκα τῆς ἐπελθούσης πλημμύρας. Ὁ Ἰφικράτης ἀναμιμνησκόμενος πῶς οἱ Πέρσαι προσηνέχθησαν εἰς τὸν Κόνωνα καὶ μὴ θεωρῶν ἑαυτὸν ἀσφαλῆ κατέφυγε τῷ 374 εἰς Ἀθήνας. Ὁ Φαρνάβαζος ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν κακὴν ἔκβασιν τῆς ἐκστρατείας καὶ ἐζήτησε τὴν εἰς δίκην εἰσαγωγὴν αὐτοῦ· ὁ ῥήτωρ Ἀριστοφῶν ἀνέλαβε τὴν κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν ὡς δωροδοκηθέντος ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, ἀλλ' ὁ Ἰφικράτης ὑπερασπισθεὶς ἑαυτὸν μετὰ γενναιότητος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, κατώρθωσε νὰ ἀθωωθῇ καθ' ὅσον μάλιστα ἀνανεωθέντος τοῦ πολέμου μεταξὺ Ἀθηναίων καὶ Σπαρτιατῶν αἱ περιστάσεις ἐπέτρεπον εἰς τὰς Ἀθήνας τὴν στέρησιν τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ. Ὁ Ἰφικράτης μετὰ στόλου ἐν σπουδῇ συγκροτηθέντος ἀπέπλευσε τῷ 373 εἰς Κέρκυραν, κατέστρεψε τὰς ὑπὸ τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν Διονυσίου ἀποστελλομένας εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπικουρίας καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ὤθησε γενναίως τὰς ἐργασίας ὥστε ἐπήνεγκε τὴν ἐπίσπευσιν τῆς εἰρήνης συνομολογηθείσης τῷ 371. Κατὰ τὴν εἰς Πελοπόννησον εἰσβολὴν τοῦ Ἐπαμεινώνδου, ὁ Ἰφικράτης ἐστρατήγει τῶν στρατευμάτων τῶν ἀποσταλέντων πρὸς ἐπικουρίαν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων εἰς τοὺς Σπαρτιάτας. Οὐδὲν ἠδυνήθη ἢ ἠθέλησε νὰ πράξῃ καὶ ἀφῆκε τοὺς Θηβαίους νὰ ἐκτελῶσιν ἡσύχως τὴν ἀποχώρησιν διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου. Ἀπῆλθε κατόπιν εἰς Ἀμφίπολιν, ἧς τὴν πολιορκίαν ἐπεδίωκον οἱ Ἀθηναῖοι. Οὐδὲν δυνάμενος νὰ ἐπιχειρήσῃ κατὰ τῆς πόλεως ταύτης καθόσον τὸ παραχωρη-

θὲν αὐτῷ στρατιωτικὸν σῶμα ἦν ἀσθενέστατον, ἐπεξῆλθε εἰς τὰ κατὰ τὸ Μακεδονικὸν κράτος. Ἡ Εὐρυδίκη, χήρα Ἀμύντα τοῦ Β' ἦλθεν ὅπως ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ βοήθειαν κατὰ τοῦ Ἄρπαγος Παυσανίου· θέσασα τοὺς δύο αὐτῆς υἱοὺς Περδίκκαν καὶ Φίλιππον ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτοῦ καὶ ἀναμνήσατα αὐτῷ ὅτι ὁ Ἀμύντας ἄλλοτε υἱοθέτησεν αὐτὸν, ἐξώρκισεν αὐτὸν ὅπως ὑπερασπισθῇ δύο παιδία ἄτινα ἦσαν ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἕνεκα τῆς υἱοθεσίας ἐκείνης. Ὁ Ἰφικράτης ἐδίωξε πραγματικῶς τὸν Παυσανίαν, καὶ Πτολεμαῖος ὁ Ἀλωρίτης ἐραστὴς τῆς Εὐρυδίκης ἀνηγορεύθη ἀντιβασιλεύς· ἀλλ' οὗτος μικρὰν ἀπέδειξεν εὐγνωμοσύνην ἀντιστὰς εἰς τὰ περὶ Ἀμφιπόλεως σχέδια αὐτοῦ. Ἐν τούτοις ὁ Ἰφικράτης τῇ ἐπικουρίᾳ τοῦ τυχοδιώκτου Χαριδήμου κατώρθωσε νὰ καταπίεσῃ εἰς τὸ ἔπακρον τοὺς Ἀμφιπολίτας καὶ ἔμελλε νὰ ἐπιτύχῃ τὴν παράδοσιν τῆς πόλεως ὅτε ἐδείξατο αὐτὸν ὁ Τιμόθεος. Οἱ συγγενικοὶ αὐτοῦ δεσμοὶ μετὰ τῶν βαρβάρων κατέστησαν αὐτὸν ὕποπτον παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, οἵτινες δὲν ἤθελον νὰ ἔχωσιν αὐτὸν ἀρχηγὸν στρατοῦ, καθ' ὃν χρόνον πόλεμος ὑπῆρχε μετὰ τοῦ Κότυος· ὁ Τιμόθεος μάλιστα ἐπέμενεν ὅπως ὁ Ἰφικράτης στερηθῇ διὰ ψηφίσματος τῶν δικαιωμάτων τοῦ πολίτου, ἀλλ' ὁ Ἰφικράτης διέφυγε τὴν καταδίκην ταύτην καὶ ἀπεχώρησε κατ' ἀρχὰς εἰς Ἄντισσαν, ὕστερον δὲ εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν Δρῦν. Οἱ Ἀθηναῖοι ἀνεκάλεσαν αὐτὸν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Χαβρίου καὶ ἀπένειμαν αὐτῷ ἀρχηγίαν κατὰ τὸν συμμαχικὸν πόλεμον. Εἶχε συναδέλφους τὸν Τιμόθεον, τὸν Μενεσθέην καὶ τὸν Χάρητα. Ὁ τελευταῖος βλέπων πολεμούμενα τὰ ἑαυτοῦ σχέδια ὑπὸ τῶν ἄλλων στρατηγῶν ἐκατηγόρησεν αὐτοὺς εἰς τὸν λαὸν καὶ ἐπέτυχε τὴν εἰς δίκην εἰσαγωγὴν αὐτῶν. Ὁ Ἰφικράτης καὶ ὁ Μενεσθένης ἠθωώθησαν τῷ 355, μόνος δὲ ὁ Τιμόθεος κατεδικάσθη εἰς μέγα πρόστιμον τῷ 354. Οὐδὲν γινώσκει τις περὶ τῶν τελευταίων ἐτῶν τοῦ Ἰφικράτους, μόνον δὲ βέβαιον εἶναι ὅτι δὲν ἔζη καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Δημοσθένης ἐξεφώνησε τὸν κατὰ Μειδίου λόγον τῷ 348. Ὁ Ἰφικράτης μετὰ τοῦ Χαβρίου καὶ τοῦ Χάρητος ἀνήκουσιν εἰς τὴν τάξιν τῶν γενναίων πολεμιστῶν, οἵτινες κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα διετήρησαν τὴν ἰσχὺν τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ δὲν φέρουσι τὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα τοῦ Κίμωνος, τοῦ Ἀριστείδου καὶ τοῦ Περικλέους. Ἄρχηγοὶ μισθοφόρων καὶ ὡρισμένοι διὰ μακρᾶς ἐκστρατείας ἤρχοντο εἰς Ἀθήνας μόνον ὅπως ἐνταμειφθῶσιν ἢ ἀπολογηθῶσιν εἰς τὰς κατ' αὐτῶν κατηγορίας καὶ μικρὸν μετεῖχον τῶν δημοσίων ὑποθέσεων, φροντίζοντες μόνον ὅπως ἔχωσιν ὑποστήριγμα τινὰς τῶν περιφήμων ῥητόρων· ὁ Ἰφικράτης συνεδέετο ἰδίως στενῶς μετὰ τοῦ ῥήτορος Λυσίου. Περὶ τοῦ Ἰφικράτους εὑρίσκονται πολλὰ παρὰ ταῖς ἀρχαίοις συγγραφεῦσι, παρὰ τῷ Κορνηλίῳ Νέπωτι συγγράψαντι βίον αὐτοῦ, παρὰ Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ ἐν ταῖς λέξεσι Κάραννος, Ξενικὸν, Δρῦς, Ἰφικράτης, παρ' Ἁρποκρατίωνι ἐν ταῖς λέξεσι Ξενικὸν καὶ Δρῦς, παρὰ Πλουτάρχῳ, παρ' Ἀριστοτέλει, παρὰ Δημοσθένει, παρὰ τῷ Σχολιαστῇ τοῦ Ἀριστοφάνους, παρὰ Διοδώρῳ τῷ Σικελιώτῃ, παρὰ Πολυαίνῳ, παρὰ Ξενοφῶντι ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς, παρὰ Πλάτωνι, παρ' Ἀνδοκίδῃ, παρ' Ἀθηναίῳ, παρ' Ἰσαίῳ, παρὰ Αἰσχύνῃ, παρὰ Διονυσίῳ τῷ Ἁλικαρνασεῖ, παρὰ Κιντιλλιανῷ, παρ' Ἀρριανῷ, παρὰ Κουίντῳ Κουρτίῳ.

Ἰφικράτης, υἱὸς τοῦ προηγουμένου. Ἦν εἷς τῶν εἰς Δαρεῖον τὸν Κοδομανὸν ἀποσταλέντων ἐξ Ἀθηνῶν πρέσβεων. Μετὰ τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην τῷ 333 ἔπεσε μετὰ τῶν συναδέλφων του εἰς τὰς χεῖρας τῶν Μακεδόνων. Ὁ Ἀλέξανδρος ἀναμιμνησκόμενος τὰς μετὰ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας σχέσεις τοῦ στρατηγοῦ Ἰφικράτους προσηνέχθη εὐμενῶς πρὸς τὸν συλληφθέντα υἱὸν αὐτοῦ, ὅστις μετ' ὀλίγον ἀπέθανε καὶ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ μετεκομίσθησαν εἰς τοὺς συγγενεῖς του.

ΙΦΙΜΕΔΕΙΑ, θυγάτηρ τοῦ Τριοπᾶ καὶ σύζυγος τοῦ Ἀλωέως, γεννήσασα τὸν Ὦτον καὶ τὸν Ἐφιάλτην ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος.

ΙΦΙΜΕΔΟΥΣΑ, μία τῶν πεντήκοντα θυγατέρων τοῦ Δαναοῦ.

ΙΦΙΜΕΔΩΝ, υἱὸς τοῦ Εὐρυθήνου, φονευθεὶς ἐν τῇ μετὰ τῶν Ἡρακλειδῶν μάχῃ.

ΙΦΙΝΟΗ, θυγάτηρ τοῦ Προίτου καὶ τῆς Σθενοβοίας πεσοῦσα εἰς σφοδρὰν μανίαν, ἐπενεγκοῦσαν καὶ τὸν θάνατον αὐτῆς.

Ἰφινόη, θυγάτηρ τοῦ Ἀλκαθόου ἀποθανοῦσα ἔτι παρθένος. Ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτῆς αἱ μελλόνυμφοι προσέφερον τὴν κόμην.

Ἰφινόη, θυγάτηρ τοῦ Νίσου, συζευχθεῖσα τὸν Μέγαρον, υἱὸν τοῦ Ποσειδῶνος.

Ἰφινόη, γυνὴ Δημνία, θεράπαινα τῆς Ὑψιπυλείας φονεύσασα τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα καὶ διατηρήσασα κρυφίας σχέσεις μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν.

ΙΦΙΝΟΜΗ, μία τῶν περιφήμων ἀρχαίων Ἀμαζόνων.

ΙΦΙΝΟΥΣ, υἱὸς τοῦ Δεξίου, εἷς τῶν ἐν τῇ πόλιορκίᾳ τῆς Τροίας Ἑλλήνων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Λυκίου Γλαυκίου.

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκη (Ακαδημία Αθηνών Ε.Ι.Δ.)

ΙΦΙΣ, υἱὸς τοῦ Ἀλέκτορος, ἀπόγονος τοῦ Προίτου καὶ πατὴρ τῆς Εὐάδνης. Διὰ τῆς συμβουλῆς αὐτοῦ ὁ Πολυνείκης κατέπεισε δι' ἀπάτης τὸν Ἀμφιάραον νὰ συνεκστρατεύσῃ εἰς τὸν κατὰ Θηβῶν πόλεμον.

Ἴφις, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου.

Ἴφις, υἱὸς τοῦ Σθενέλου, συνεκστρατεύσας μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν εἰς Κολχίδα καὶ φονευθεὶς αὐτόθι ἔν τινι μάχῃ.

ΙΦΙΣ, θυγάτηρ, τοῦ Θεσπίου, μεθ' ἧς ὁ Ἡρακλῆς ἐγέννησε τὸν Κελευστάνορα.

Ἴφις, θυγάτηρ τοῦ Ἴνυέως, ἣν ὁ Ἀχιλλεὺς αἰχμαλωτίσας ἐν Σκύρῳ, παρέδωκεν ὡς παλλακίδα εἰς τὸν Πάτροκλον.

ΙΦΙΤΙΔΗΣ, υἱὸς τοῦ Ἰφίτου, ὁ Ἀρχεπτόλτμος.

ΙΦΙΤΙΩΝ, υἱὸς τοῦ Ὀτρωντέως ἐκ τῆς Ὕδας, πόλεως τῆς Λυδίας, ὁ πρῶτος ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως φονευθεὶς κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας

ΙΦΙΤΟΣ, υἱὸς τοῦ Εὐρύτου ἐξ Οἰχαλίας καὶ τῆς Ἀντιόπης, ἀδελφὸς τῆς Ἰόλης καὶ εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν. Περιερχόμενος ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα πρὸς ἀναζήτησιν τῶν ἵππων, οὓς ὁ Ἡρακλῆς ἔκρυψεν, ἀφίκετο καὶ εἰς Μεσσηνίαν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ὀρσιλόχου, ὅπου εὗρεν τὸν Ὀδυσσέα, νεανίαν τότε, συνέδεσε μετ' αὐτοῦ φιλίαν καὶ ἐδωρήσατο αὐτῷ τὸ περίφημον ἐκεῖνο τόξον δι' οὗ ἐφόνευσεν οὗτος ὕστερον τοὺς ἐν Ἰθάκῃ μνηστῆρας. Ἀπαντήσας αὐτὸν ὁ Ἡρακλῆς, κατεκρήμνισεν ἀπό τινος ὑψηλοῦ τείχους καὶ ἐφόνευσεν.

Ἴφιτος, υἱὸς τοῦ Ναυβόλου καὶ τῆς Περιμήδης ἐκ Φωκίδος, συνεκστρατεύσας καὶ οὗτος μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν εἰς Κολχίδα.

Ἴφιτος, υἱὸς τοῦ Ἅλμονος, εἷς τῶν Ἡρακλειδῶν βασιλεύσας ἐν Ἤλιδι. Κατὰ διαταγὴν τοῦ μαντείου συνέστησε τῷ 884 π. Χ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας θεωρηθέντας ὡς ὁραστήριον ἀντιφάρμακον κατὰ τῶν πρὸς ἀλλήλους πολέμων τῶν κατοίκων τῆς Ἑλλάδος. Κατά τινας οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες συστάντες πολὺ πρότερον ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, μετὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Δωριέων ὑπέπεσαν εἰς ἀχρηστίαν, ὁ δὲ Ἴφιτος εἶναι μόνον ἀνανεωτὴς αὐτῶν.

ΙΦΦΛΑΝΔ (Αὐγουστῖνος, Γουλιέλμος), ἠθοποιὸς καὶ δραματικὸς συγγραφεύς, γεν. ἐν Ἀννοβέρῳ τῷ 1759, ἀπεβ. ἐν Βερολίνῳ τῷ 1814. Ἤρξατο τὰς ἐπὶ σκηνῆς παραστάσεις ἐν Γόθῃ τῷ 1777 καὶ τάχιστα ἀπέβη ὁ πρῶτος κωμῳδὸς τῆς Γερμανίας. Ἐπεδίδη ἐπίσης καὶ εἰς τὴν συγγραφὴν καὶ συνέταξε πλεῖστα δράματα ἐπιτυχόντα μεταξὺ ἄλλων τὸν «Φρειδερῖκον τῆς Αὐστρίας» τῷ 1790. Διευθύνας ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὸ θέατρον τῆς Μαγχεΐμ μετέβη ὕστερον εἰς Βεϊμάρην καὶ κατόπιν εἰς Βερολῖνον, ὅπου ἀπέβη διευθυντὴς τῶν παραστάσεων τῆς αὐλῆς. Ἐδημοσίευσεν ἔκδοσιν τῶν ἑαυτοῦ συγγραμμάτων τῷ 1798 ἐν Λειψίᾳ εἰς 17 τόμους, εἰς 8ον· ἀλλ' ὕστερον συνέγραψε καὶ ἄλλα πολλά. Μεταξὺ τῶν καλλιτέρων αὐτοῦ δραμάτων ἀναφέρεται τὸ «Ἔγκλημα» καὶ ὁ «Παίκτης». Ὁ Ἰφφλὰνδ μετέφρασεν εἰς τὴν γερμανικὴν πολλὰ γαλλικὰ δράματα τοῦ Πικάρ, τοῦ Δουβάλ καὶ τὰς ἀρίστας τῶν κωμῳδιῶν τοῦ Γολδόνη. Ὑπάρχουσιν αὐτοῦ «Ὑπομνήματα» μεταφρασθέντα εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ Λεβάς.

ΙΧΑΡΑ, νῆσος τοῦ Περσικοῦ κόλπου, ἤδη καλουμένη Βαχαράϊ, περίφημος διὰ τοὺς μαργαρίτας αὐτῆς.

ΙΧΕΜ, ποταμὸς τῆς Ἀσιατικῆς Ῥωσσίας ἐν τῷ κυβερνείῳ Τοβόλσκης, πηγάζων ἐν ταῖς στέππαις τῶν Κιργίζ-Κεισάκ ῥέων πρὸς Β καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἰρτὶχ κατὰ τὴν 58ο βορ. πλ. μετὰ ῥοὺν 1750 χιλιαμ. Ἐξ αὐτοῦ ὀνομάζεται πόλις κειμένη ἐπὶ τῶν ὀχθῶν αὐτοῦ εἰς μῆκ. ἀνατ. 66ο 34' καὶ πλ. βόρ. 53ο 3' καὶ ἐντὸς στέππης ἐκτεινομένης ἀπὸ Τοβόλης μέχρις Ἰρτίχ.

ΙΧΕΡ (Πέτρος), ἰατρὸς καὶ ἑλληνιστὴς γάλλος, γεννηθ. ἐν Μομπελλιὲ τῷ 1658, ἀποθ. τῷ 1713. Υἱὸς διαμαρτυρομένου ἀπεστάλη εἰς Γενούην πρὸς σπουδὴν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν. Σπουδάσας τὴν ἰατρικὴν, ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς ἐπιστήμης ταύτης τῷ 1680. Ἐπιστρέψας εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, ἐνεκολπώθη τὸν καθολικισμόν. Γενόμενος μέλος τῆς ἐν Μομπελλιὲ Βασιλικῆς Ἑταιρίας τῶν ἐπιστημῶν, ἐποίησε πολλὰς Ἐκθέσεις εἰς τὴν ἑταιρίαν ταύτην. Κατέλιπε σπουδαίας σημειώσεις εἰς τὸν Ἀριστοφάνην καὶ περὶ τῆς ἀττικῆς διαλέκτου.

ΙΧΘΥΟΦΑΓΟΙ. Διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου ἀπεκάλουν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες διαφόρους λαοὺς τρεφομένους ἐκ τῆς ἄγρας ἰχθύων. Τοιοῦτοι λαοὶ μνημονεύονται ἐν Αἰθιοπίᾳ, ἐν τῇ Εὐδαίμονι Ἀραβίᾳ ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Περσικοῦ κόλπου, παρὰ τοῖς Τρωγλοδύταις ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὀχθης τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ἐπὶ τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς Ἀφρικῆς, ἐν Γεδρωσίᾳ, κτλ.

ΙΧΘΥΣ, ἀκρωτήριον τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ μεταξὺ Φειᾶς καὶ Χελωνάτου ἀπέναντι τῆς Ζακύνθου. Πετρῶδες, προβαῖνον μακρὰν εἰς

τὴν θάλασσαν ἀπὸ Β πρὸς Ν· εἰς σχῆμα χερσονήσου ὀνομένης μετὰ τῆς κυρίως στερεᾶς δι' ἰσθμοῦ. Τὸ μεταξὺ τοῦ ἀκρωτηρίου τούτου καὶ τοῦ Χελωνάτου διάστημα ἀποτελεῖ τὸν Χελωνίτην κόλπον. Ὁ Ἰχθὺς ἀποτελεῖ τὸ πρὸς Β πέρας τοῦ Κυπαρισσίου κόλπου καὶ κατά τινας τὸ ὅριον μεταξὺ τῆς Πισάτιδος καὶ τῆς Κοίλης Ἠλείας. Σήμερον καλεῖται Κατάκωλον.

ΙΧΝΑΙ, πόλις μικρὰ τῆς Βοττιαίας ἐν Μακεδονίᾳ, κειμένη πρὸς Ν τῆς Πέλλας ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἀξιοῦ ποταμοῦ.

Ἴ χ ν α ι, πόλις τῆς Θεσσαλίας ἐπὶ τῆς Φθιώτιδος χώρας.

ΙΧΝΑΙΔ, ἐπίθ. τῆς Θέμιδος, κληθείσης οὕτω ἀπὸ τοῦ ἐν Ἴχναις τῆς Θεσσαλίας ναοῦ αὐτῆς, κατά τινας δὲ ἐκ τῆς λίξεως «ἴχνος», ὡς ἀνιχνευούσης καὶ ἀνερευνώσης τὰς πράξεις τῶν ἀνθρώπων. Τὸ αὐτὸ ἐπίθετον ἀποδίδεται καὶ εἰς τὴν Νέμεσιν.

ΙΧΝΕΥΜΩΝ, μικρὸν τετράπουν ζῶον ἀπολαῦον θείων τιμῶν ἐν Αἰγύπτῳ, καθ' ἃ τρεφόμενον ἐκ κακοποιῶν ζώων καὶ ἐξ ὠῶν τῶν κροκοδείλων.

ΙΧΝΟΥΣΑ, ἓν τῶν ἀρχαίων ὀνομάτων τῆς νήσου Σαρδοῦς κληθείσης οὕτω ἐκ τοῦ σχήματος αὐτῆς.

ΙΧΩΝ (Πέτρος-Λουδοβίκος), πολιτικὸς γάλλος, γενν. τῷ 1750, ἀπεθ. τῷ 1839. Νεώτατος εἰσελθὼν εἰς τὰ τάγματα, ἐγένετο καὶ ἡγούμενος ἔν τινι ἐκκλησίᾳ. Παραδεξάμενος τὰς φιλελευθέρους ἰδέας, ἐξελέγη τῷ 1791 μέλος τῆς Νομοθετικῆς Συνελεύσεως, ἐν ᾗ καταλαβὼν θέσιν ἐν τῇ ἀριστερᾷ κατεπολέμησε ἰδίως τοὺς ἀνωμότους ἱερεῖς, ὧν καὶ τὴν ἔξωσιν ἀπὸ τῆς χώρας ἐψήφισεν. Ἐκλεγεὶς καὶ ἐν τῇ Συμβατικῇ Συνελεύσει ἤρεσεν ἐν αὐτῇ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Ὄρους, ὑπεστήριξε παρὰ τῇ ἑταιρίᾳ τῶν Ἰακωβίνων, ἧς ἀπετέλει μέλος, τὴν εἰς δίκην εἰσαγωγὴν τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου ΙΣΤ' καὶ ἐψήφισεν ἄνευ ἐπιφυλάξεως τὸν θάνατον τοῦ μονάρχου τούτου. Ἀποσταλεὶς μετ' ἐντολῆς εἰς Γιρώνδην, ἐδείχθη ἰδίως σφοδρὸς διώκτης τῶν ἀνωμότων ἱερέων. Συλληφθεὶς ἐν Βορδιγάλλοις μετὰ τὰ συμβάντα τῆς 31 μαΐου, ἀφέθη τάχιστα ἐλεύθερος καὶ ἐπανέκαμψεν εἰς Παρισίους. Ἀποσταλεὶς κατόπιν εἰς Λουαρὲ πρὸς ἀγορὰν ἵππων ἐκατηγορήθη ἐπὶ καταχήσει ἐμπιστοσύνης, ἀλλ' ἡ κατηγορία ὤφθη ἔμπυνον ἄνευ ἀποτελέσματος. Ἐπὶ Ναπολέοντος πρώτου διωρίσθη ἔφορος τοῦ λαχείου ἐν Σενλίς, ἀλλὰ καθηρέθη τῷ 1815 ἔτει καὶ ἐξωρίσθη ἀπὸ τῆς Γαλλίας ὡς βασιλοκτόνος. Ἐπιστρέψας μετὰ τὴν μεταπολίτευσιν τοῦ 1830 ἀπέθανε μακρὰν τῶν πολιτικῶν πραγμάτων.

ΓΨ. λατ. Pons Isis, Isipontum, πόλις τοῦ δουκάτου τῆς Αὐστρίας, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἴψ, παραποτάμου τοῦ Δουνάβεως κατὰ τὴν συμβολὴν τῶν δύο ποταμῶν, εἰς 65 χιλιάμετρα πρὸς Δ τοῦ Ἁγίου Πολτεν. Κάτ. 2000. Πτωχοκομεῖον.

ΙΨΕΡΑ, λατ. Hispiratis, πόλ. τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας ἐν τῇ νομαρχίᾳ Ἐρζερούμ, πρωτεύουσα ὑπονομαρχίας, 85 χιλιάμετρα πρὸς Β τοῦ Ἐρζερούμ. Ἀρχαία πρωτεύουσα τῶν Παγκρατιδῶν, βασιλέων τῆς Ἀρμενίας.

ΙΨΟΣ, φρούριον τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐν Φρυγίᾳ πρὸς τὰ ΒΑ τῶν Κελαινῶν. Ὁ Σέλευκος, Πτολεμαῖος, Λυσίμαχος καὶ Κάσσανδρος ἐκέρδησαν αὐτόθι τῷ 301 π. Χ μεγάλην νίκην κατὰ τοῦ Ἀντιγόνου καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ. Ὁ Ἀντίγονος ἀπώλεσεν αὐτόθι τὴν ζωὴν καὶ οἱ νικηταὶ διένειμαν τὸ κράτος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου εἰς τέσσαρας μεγάλας μοναρχίας, τὴν Μακεδονίαν μετὰ τῆς Ἑλλάδος, τὴν Θρᾴκην, τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Συρίαν.

ΙΨΟΥ-ΙΤΖ, ἀγγλ. Ipswich, λατ. Gippevicum, πόλ. τῆς Ἀγγλίας, πρωτεύουσα τῆς κομητείας Συφφόλκης ἐπὶ τοῦ Orwell ἢ Gipping, 60 χιλιάμ. πρὸς Ν τοῦ Norvick. Κάτ. 26 χιλ. Κομψὴ σιδηρᾶ γέφυρα, δημαρχεῖον, τελωνεῖον, ἀγορά, δεσμωτήριον, σωφρονιστήριον, ξενῶνες· σιδηροδρομικὸς σταθμός, ἀτμόπλοια διὰ Λονδῖνον. Χυτήρια σιδήρου, ξυλικὴ, σαπωνοποιεῖα, νηματοποιεῖα. Ἐμπόριον στεμφύλου (dreche) σπόρων, ἐλαίου. Πατρὶς τοῦ καρδιναλίου Wolsey.

Ἰώ, θυγ. τοῦ Ἰνάχου καὶ τῆς Ἀργείας. Ὀζιὸς ἐρωτευθεὶς αὐτὴν μετεμορφώθη εἰς ταῦρον ὅπως ἔλθῃ πρὸς αὐτήν· ἡ Ἥρα ζηλοτυπήσασα μετέβαλεν αὐτὴν εἰς δάμαλιν καὶ ἔθηκε πρὸς φύλαξιν αὐτῆς τὸν πανόπτην Ἄργον· ἀλλ' ὁ Ἑρμῆς κατὰ διαταγὴν τοῦ Διὸς ἀποκοιμίσας τὸν φύλακα διὰ τοῦ αὐλοῦ ἐφόνευσεν αὐτὸν καὶ ἀνῆρπασε τὴν Ἰώ. Ἡ Ἥρα παροξυνθεῖσα ἀπέστειλε πρὸς καταδίωξιν ταύτης, ὃς ἠνάγκαζε τὴν δάμαλιν νὰ περιπλανᾶται μέχρις οὗ ἔστη ἐν Αἰγύπτῳ ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Νείλου. Ἐκεῖ ἀναλαβοῦσα ἡ Ἰὼ τὴν ἀνθρωπείαν αὐτῆς μορφὴν ἐγέννησε τὸν Ἔπαφον. Λέγεται ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἐλάτρευον αὐτὴν ὡς θεὰν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Ἴσιδος.

ΙΩΑΒ, περίφημος πολεμιστὴς Ἰουδαῖος, ἀπεθ.

τῷ 1014 π. Χ. Ἦν υἱὸς τῆς Σαρουΐας, ἀδελφῆς τοῦ Δαυὶδ καὶ τοῦ Ζοὺρ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα. Ἐνδοξος ἦδη ἐπὶ τοῦ βασιλέως Σαοὺλ, ἐνίκησεν ἐν τῇ πεδιάδι τοῦ Γαβαὼν τὰ στρατεύματα τοῦ Ἰσβοσθὲ, υἱοῦ τοῦ ἡγεμόνος τούτου καὶ ἀπήλλαξεν οὕτω τὸν Δαυὶδ ἀπὸ ἐνὸς μνηστῆρος τοῦ θρόνου. Ἐπανελθὼν παρὰ τῷ Δαυὶδ ἐν Ἑβρὼν ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τολμηρῶν πολεμιστῶν καὶ ὥρμησε πρὸς καταδίωξιν τῶν εἰς τὰ πέριξ τρόμον προξενούντων ληστῶν. Κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Ἰωὰβ ὁ Ἀβεννὴρ ἔταιρος πολεμίας περίφημος προσῆλθε παρὰ τῷ Δαυὶδ καὶ προσηνέχθη ὅπως ὑποτάξῃ αὐτῷ ἅπαντα τὸν Ἰσραήλ. Ἐπανακάμψας ἐκ τῆς ἐκστρατείας ὁ Ἰωὰβ ἔδειξε ζωηρὰν δυσαρέσκειαν διὰ τὴν συνεννόησιν τοῦ Δαυὶδ μετὰ τοῦ Ἀβεννὴρ, οὗτινος ἐφοβεῖτο τὴν ἐπὶ τοῦ Δαυὶδ ἐπιρροὴν, καὶ κατόπιν ἐδολοφόνησεν αὐτὸν προφασιζόμενος ὅτι ἐξεδικεῖτο τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν Ἀσαὴλ φονευθέντα ὑπὸ τοῦ Ἀβεννὴρ ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Γαβαών. Ὁ Δαυὶδ ἐκήρυξεν ἑαυτὸν ἀθῷον καὶ ἠρᾠήθη τὸ αἷμα τοῦ Ἀβεννὴρ νὰ πέσῃ ἐπὶ τὸν Ἰωὰβ καὶ ἐπὶ πάντα τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ἐν γένει ὁ Δαυὶδ ἀπεστρέφετο τὴν οἰκογένειαν τῆς ἑαυτοῦ ἀδελφῆς, ἀλλ' ἠναγκάζετο χάριν πολιτικῶν συμφερόντων νὰ περιποιῆται αὐτήν. Ὁ Ἰωὰβ ἀκολουθῶν τὸν Δαυὶδ ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀπέδειξε μεγίστην γενναιότητα καὶ πρῶτος κατέλαβε τὰ ὀχυρώματα τῆς πόλεως. Βραδύτερον ἐνίκησε τοὺς Ἀμμωνίτας ἐν Ῥαββὰθ, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπωφεληθῇ ἐκ τῆς νίκης. Τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐπολιόρκησε τὴν Ῥαββὰθ, κυριευθεῖσαν κατόπιν ὑπὸ τοῦ Δαυίδ. Ἡ διαγωγὴ τοῦ Ἰωὰβ κατὰ τὴν ἀντάρσιαν τοῦ Ἀβεσσαλὼμ ἀπέδειξεν ἀναμφιβόλως τὴν πρὸς τὸν βασιλέα πίστιν αὐτοῦ καὶ συγχρόνως ἔδωκε νέον δεῖγμα τοῦ ὠμοῦ αὐτοῦ χαρακτῆρος, καθόσον ἀπηγχονισμένου ὄντος τοῦ Ἀβεσσαλὼμ τρία ἀκόντια ἔπηξεν ἐπὶ τοῦ σώματος αὐτοῦ ζῶντος εἰσέτι, καὶ ἠνάγκασε τὸν βασιλέα νὰ προσέλθῃ ὅπως προσδέξηται τὰ συγχαρητήρια τοῦ λαοῦ διὰ τὴν θλιβερὰν ταύτην νίκην. Ἀγανακτήσας ὁ Δαυὶδ ἀφῄρεσεν ἀπ' αὐτοῦ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ καὶ ἀπέδωκεν εἰς τὸν Ἀμεσὼν, ὃν ὅμως ὁ Ἰωὰβ ἐδολοφόνησε. Μὴ δυνηθεὶς ὁ Δαυὶδ νὰ τιμωρήσῃ αὐτὸν, κατέλιπε τὴν φροντίδα ταύτην εἰς τὸν υἱὸν καὶ διάδοχόν του Σολομῶντα, ὅστις ἐπιλαβόμενος προφάσεώς τινος ἐφόνευσεν αὐτόν.

ΙΩΑΔ, ἀρχιερεὺς τῶν Ἰουδαίων ἐπὶ Ὀζίου ἐπιτυχὼν τῇ συνδρομῇ τῆς ἑαυτοῦ συζύγου Ἰωσαβὲτ τὴν ἀπὸ τῆς μανίας τῆς Ἀθαλίας ἁρπαγεῖσαν τοῦ Ἰωὰς τελευταίου ἀπογόνου τοῦ βασιλικοῦ οἴκου καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀναβίβασιν αὐτοῦ κατὰ τὸ 870 π. Χ.

Ἰωὰδ, προφήτης ἐκ Σαμαρείας, ζῶν ἐπὶ Ἱεροβοάμ. Τοῦτον διέταξεν ὁ θεὸς ὅπως μεταβῇ παρὰ τῷ Ἱεροβοὰμ καὶ ἐπιπλήξῃ αὐτὸν, ἀμέσως δὲ ἐπιστρέψῃ χωρὶς νὰ φάγῃ μήτε νὰ πίῃ οἶνον. Ἐξετέλεσε τὴν διαταγὴν τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ Ἱεροβοὰμ ἁπλώσας τὴν χεῖρα ὅπως συλλάβῃ τὸν προφήτην ἔσχεν αὐτὴν ξηράν, παρακαλέσας δὲ ἴάθη πάλιν. Ἐπιστρέφων ὁ Ἰωὰδ παρεπείσθη ὑπό τινος ψευδοπροφήτου Ἐμδὲ λεγομένου καὶ συνέφαγε μετ' αὐτοῦ. Διὰ τὴν παρακοὴν ταύτην ἐτιμωρήθη προσβληθεὶς μὲν καὶ φονευθεὶς ὑπὸ λέοντος μὴ καταβρωχθεὶς δὲ ὑπ' αὐτοῦ.

ΙΩΑΘΑΜ, υἱὸς Ὀζίου, βασιλεὺς τοῦ Ἰούδα, ἀποθ. τῷ 742 π. Χ. Διῴκησεν ὑπὸ τὸν τίτλον αὐλάρχου ζῶντος τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς, ὃν λέπρα ἐπὶ τοῦ προσώπου ἐκώλυε τοῦ νὰ ἐμφανίζηται εἰς τὸ δημόσιον. Ἐμιμήθη τὸν Ὀζίαν, οὗ τινος ἡ διαγωγὴ ὑπῆρξε καλλιτέρα τῆς τῶν προκατόχων. Μόνον κατηγορεῖται ὅτι δὲν παρεκώλυσε τὴν ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν θέσεων ἐκτέλεσιν θυσιῶν πάντοτε ἀποδοκιμαζομένων ὑπὸ τοῦ Κυρίου. Καθωράϊσε τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἧς ἀνεκαίνισε τὰ τείχη καὶ ἀνήγειρε πύργους πρὸς ἄμυναν. Κατέβαλε τοὺς Ἀμμωνίτας, καὶ καθυπέβαλεν αὐτοὺς εἰς φόρον 100 ταλάντων καὶ δέκα μέτρων σίτου καὶ κριθῆς. Διῴκησε 16 ἔτη ἐν ὀνόματι τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς καὶ 6 μόνος.

ΙΩΑΘΑΝ, ὁ νεώτερος τῶν υἱῶν τοῦ Γεδεών. Μόνος διέφυγε τὴν σφαγὴν τῆς ἑαυτοῦ οἰκογενείας διαταχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἀβιμέλεχ. Ἀποδίδεται αὐτῷ ἀπολογία πρὸς τοὺς συμπολίτας του, ἧς τὸ κείμενον εὑρίσκεται ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν Κριτῶν. Ἀπεσύρθη εἰς τὴν χώραν Βὴρ καὶ διέμεινεν ἐκεῖ καθ' ὃν χρόνον ἐκυβέρνα ὁ διώκτης τῆς ἑαυτοῦ οἰκογενείας Ἀβιμέλεχ.

ΙΩΑΚΕΙΜ ἢ ΕΛΙΑΚΕΙΜ, πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ Ἰωσία, βασιλεὺς τοῦ Ἰούδα, ἀποθ. τῷ 598 π. Χ. Εἰκοσιπενταετὴς τὴν ἡλικίαν ἐτέθη ὑπὸ τοῦ Νεχαὼ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἱερουσαλήμ. Ὑποχωρήσας τὴν εἰς τὸν ἡγεμόνα τοῦτον πληρωμὴν ἐτησίου φόρου, κατέφυγεν εἰς ἔσχατα μέτρα ἀπέναντι τοῦ λαοῦ καὶ τάχιστα εὑρέθη εἰς θέσιν τοῦ ἀδυνάτου τῆς πληρωμῆς. Ἐπειδὴ ἐμιμήθη τὴν ἀσέβειάν τινων προκατόχων, ὁ Ἱερεμίας ὑπῆρξε τὸ κατ' αὐτοῦ ὄργανον τῆς οὐρανόθεν τιμωρίας, ἀναγγέλλων αὐτῷ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Ἰουδαίων. Ἀξιωματικὸς τοῦ βασιλέως ἁρπεπάσας ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ προφήτου τὸ ἐγχειρίδιον, ἐν ᾧ ἔδη-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κορυφαία ψηφιακή βιβλιοθήκη
Δημοσιεύσεων Ελλάδας (ΝΕΡΙΤΟΣ)

λοῦτο ἡ θέλησις τοῦ θεοῦ, ἐπαρουσίασεν αὐτὰ εἰς τὸν Ἰωακείμ, ὅστις παροξυνθεὶς διέταξε τὸν φόνον τοῦ Ἱερεμίου. Ὁ προφήτης μόλις ἠδυνήθη νὰ σωθῇ καταφυγὼν εἰς σπήλαιον, ἀλλ' αἱ προφητεῖαι αὐτοῦ ἐπληρώθησαν. Ἀνανεωθέντος τοῦ πολέμου, οὗ τινος ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ κατάκτησις τῆς Συρίας, ὁ Ναβουχοδονόσορ, βασιλεὺς τῆς Βαλυλωνίας, ἐδάδισε κατὰ τοῦ Ἰωακείμ, ὅστις ἐγίνετο ὑποτελὴς αὐτῷ ἐπὶ τριετίαν, μεθ' ἧς τὴν λῆξιν προσεπάθησε νὰ ἀπαλλαγῇ ζυγοῦ λίαν καταβαρυντικοῦ εἰς αὐτόν τε καὶ τὸν λαόν. Τότε ὁ βασιλεὺς τῆς Βαβυλωνίας ἐπέστρεψεν ὅπως προσβάλῃ αὐτόν· ἐκυρίευσε τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ διέταξε τὴν σφαγὴν τοῦ Ἰωακείμ, οὗ τὸ πτῶμα ἐρρίφθη ἄταφον ἐκτὸς τῶν τειχῶν. Ὁ Ἰωακείμ κατεῖχε τὸν θρόνον τοῦ Ἰούδα ἐπὶ 11 ἔτη.

Ἰωακείμ ἢ Ἰεχωνίας, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ζῶν κατὰ τὴν α' πεντηκοταετηρίδα τοῦ ἕκτου π. Χ. αἰῶνος. Ὀκτωκαιδεκέτης διεδέξατο τῇ συγκαταθέσει τοῦ βασιλέως τῆς Βαβυλωνίας τὸν ἑαυτοῦ πατέρα εἰς τὸν θρόνον τοὺ Ἰούδα τῷ 598. Μετὰ τρεῖς μῆνας ἡ Ἱερουσαλὴμ ἐπολιορκήθη ὑπὸ τοὺ Ναβουχοδονόσορ, φοβουμένου μὴ ὁ Ἰωακείμ ἀποβῇ ἀνεξάρτητος, καὶ ἡ μὲν πόλις ἐκυριεύθη, ὁ δὲ Ἰωακείμ μετὰ τῆς συζύγου, τέκνων, ἀξιωματικῶν καὶ εὐνούχων μετηνέχθη αἰχμάλωτος εἰς Βαβυλῶνα, ὁ δὲ ναὸς καὶ τὰ ἀνάκτορα κατεδαφίσθησαν καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη συνετρίβησαν. Μόνοι πάμπτωχοί τινες ἔμειναν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ὁ Σεδεκίας θετὸς τοῦ δυστυχοῦς ἡγεμόνος ἐτέθη ἐπὶ τοῦ θρόνου.

Ἰωακείμ (Ἅγιος), σύζυγος τῆς Ἁγίας Ἄννης, πατὴρ τῆς Παρθένου Μαρίας, καὶ πάππος ἐκ μητρὸς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἑορταζόμενος τῇ 9 δεκεμβρίου, κατὰ δὲ Λατίνους τῇ 20 μαρτίου.

Ἰωακείμ ὁ ἐκ Κουρσούνου, πρῶτος ἐπίσκοπος τοῦ Νοβογορόδου, ἀποθ. τῷ 1030. Ἐκπραπεὶς τῷ 992 ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Κιέβου Λεοντίου τὴν διάδοσιν τοῦ χριστιανισμοῦ κατὰ τὰ βόρεια τῆς Ῥωσσίας ἐπεδόθη μετ' ἐπιτυχίας εἰς τὸ ἔργον καὶ ἱδρύσας ἐν Νοβογορόδῳ τὴν ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας Σοφίας ἀπέθανεν αὐτόθι. Ὑπὸ τοῦ Tatichiche καλεῖται «ὁ πρῶτος βῶσσος χρονογράφος».

Ἰωακείμ, ἡγούμενος τῆς Φιδρης, γεννηθ. τῷ 1130 ἢ 1145, ἀποθαν. τῷ 1201 ἢ 1207. Νεώτατος ἐπεχείρησε περιήγησιν εἰς Παλαιστίνην καὶ ἐπιστρέψας ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα. Λέγεται ὅτι ἐξετέθει πολλὰ θαύματα, τὸ βέβαιον δὲ εἶναι ὅτι συνέταξε διαφόρους προφητείας. Οὗτος διέψευσε τὴν ἀρχαίαν παροιμίαν «Οὐδεὶς προφήτης δεκτὸς ἐν τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι» καθόσον αἱ προφητεῖαι αὐτοῦ ἐθεωρήθησαν θεόπνευστοι ὑπὸ πολλῶν Ἰταλῶν μηδὲ τοῦ Δάντου ἐξαιρουμένου.

Ἰωακείμ Α', Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. ἀποθ. τῷ 1506. Γενόμενος μητροπολίτης Δράμας καὶ φημιζόμενος ἐπὶ φρονήσει καὶ παιδείᾳ προεβιβάσθη εἰς τὸν οἰκουμενικὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῷ 1500 διαδεχόμενος Νήφωνα τὸν Β'. Μεταβὰς εἰς Ἰβηρίαν τῆς Ἀσίας πρὸς συλλογὴν συνδρομῶν καὶ δείξας χρηστὴν διαγωγὴν ἐτιμήθη τὰ μέγιστα ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς χώρας ἐκείνης. Συληθρίας τις πρώην ἐπίσκοπος καθηρημένος ὡς κακότροπος προσήνεγκε προσθήκην 1000 χρυσῶν εἰς τὰ τέως 2800 χρυσᾶ καὶ ἐζήτησε τὸν πατριαρχικὸν θρόνον. Ὁ Σουλτάνος ἀπεδέξατο τὴν αἴτησιν, ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία προλαβοῦσα ἐμέτρησε τὸ ποσὸν τοῦτο καὶ ὑπεστήριξε τὸν Ἰωακείμ εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον. Κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος τῆς πατριαρχείας ἡ Ἰωακείμ διεβλήθη εἰς τὸν Σουλτάνον ὅτι πέμψας ἐπεσκεύασε καταρρέουσαν σκέπην ναοῦ τινος ἐν Χρυσοπόλει καὶ βιαίως ἐξώσθη ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου, διατάξαντος τοὺς ἀρχιερεῖς ὅπως ἐκλέξωσιν ἕτερον Πατριάρχην. Οὗτοι συνοδικῶς συσκεψάμενοι μετεκαλέσαντο τὸν Νήφωνα, τούτου δὲ μὴ δεξαμένου προεχειρίσαντο Παχώμιον τὸν Α'. Οἱ περὶ τὸν Ἰωακείμ ὅμως κατώρθωσαν μετὰ 7 μῆνας νὰ ἐπαναφέρωσιν αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον πληρώσαντες εἰς τὸν σουλτάνον τὸν νενομισμένον δασμόν. Κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ πατριαρχείαν ὁ Ἰωακείμ βλέπων τὸ κοινὸν κατάχρεων, ἔλαβε τὴν ἄδειαν παρὰ τῆς κυβερνήσεως ὅπως μεταβῇ εἰς Μολδαυΐαν. Παρακινήσας τὸν τότε ἡγεμονεύοντα τῆς Μολδαυΐας εἰς χρηματικὴν βοήθειαν καὶ μὴ ἐπιτυχὼν μετέβη ἐκεῖθεν εἰς Βλαχίαν ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ· ἀποτυχὼν δὲ καὶ αὐτόθι ἀπέθανεν ἐκ θλίψεως.

Ἰωακείμ Α' ὁ πάνυ, πατριάρχης Ἀλεξανδρείας γενν. τῷ 1449, ἀποθ. τῷ 1565. Διεδέξατο ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας Γρηγόριον τὸν ΣΤ' τῷ 1487. Περὶ τούτου διηγεῖται ὁ Ἀθανάσιος Κομνηνὸς Ὑψηλάντης ὅτι ἔχαιρε μεγίστην φήμην ἐπὶ ἁγιότητι καὶ θαυματουργίᾳ καὶ ὅτι τὸ λεγόμενον Δοὺρ-Ταγὶ τὸ παρὰ τῷ Καΐρῳ τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ παρουσίᾳ πάντων τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν ἀρχόντων τοῦ τόπου διὰ προσευχῆς μετεκίνησεν. Ὁ Πατριάρχης οὗτος μετέσχε τῆς ἐν Ἱερουσολύμοις τῷ 1629 συνόδου, τῆς συγκροτηθείσης κατὰ πρό-

κλησιν Ἱερεμίου τοῦ Β' πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἀφορισμῷ καθυποβαλούσης τὸν ἐπιπηδήσαντα τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ Κωνσταντινουπόλεως Ἰωαννίκιον τὸν ἀπὸ Σωζουπόλεως. Ἀποθανόντα τὸν Ἰωακεὶμ ἐν ἡλικίᾳ 116 ἐτῶν καὶ μετὰ πατριαρχείαν 78 ἐτῶν διεδέξατο ὁ Σίλβεστρος.

Ἰωακεὶμ, πατριάρχης Ἀντιοχείας. Ἀναφέρονται ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο πέντε καταλαβόντες τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Ἀντιοχείας, ὧν ὁ δεύτερος, διάδοχος Μάρκου Γ' καὶ προκάτοχος Γρηγορίου Γ' κατέσχε τὸν θρόνον 1484—1507, ὁ τρίτος διάδοχος Δωροθέου Γ' καὶ προκάτοχος Νείλου Β' 1541 — 1578, ὁ τέταρτος διάδοχος Νείλου Β' καὶ προκάτοχος Εὐθυμίου Γ' 1590 —1603 καὶ ὁ πέμπτος διάδοχος Μιχαὴλ Ε' καὶ προκάτοχος Κυρίλλου Β', καλούμενος δὲ Βεζαγιάδης 1652—1657. — Καὶ Ἱεροσολύμων δὲ πατριάρχης ἀναφέρεται εἷς καλούμενος Ἰωακεὶμ πατριαρχεύσας 1445—1455.—Καὶ ἄγδοος δὲ καὶ προτελευταῖος πατριάρχης τῆς Ῥωσίας ἐκαλεῖτο Ἰωακεὶμ πατριαρχεύσας 1673 — 1690, καὶ δειχθεὶς ἀντίπαλος τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας.

Ἰωακεὶμ Α', ἐκλέκτωρ τοῦ Βρανδεβούργου 1499—1535, υἱὸς Ἰωάννου τοῦ Κικέρωνος. Ἕνεκα τῶν γλωσσικῶν, ἱστορικῶν καὶ μαθηματικῶν αὐτοῦ γνώσεων ἐκλήθη ἐλλιστὴρ. Ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ θρόνου διακατεχόμενος διετέλει ἐπὶ δραστηριότητι καὶ φρονήσει. Ἀνήγειρε τῷ 1506 ἐν Φραγκφούρτῃ τῇ ἐπὶ τοῦ Ὄδερ πανεπιστήμιον, ἐξηκολούθησε τὸ ἔργον τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς κατὰ τῆς ληστείας τῶν εὐγενῶν, καὶ ἵδρυσε τῷ 1516 τὸ δικαστήριον τοῦ Βερολίνου. Κατεδίωξε μετὰ ζήλου τὸν Λούθηρον καὶ τὴν Ἀναμόρφωσιν ἀναγκάσας καὶ τὴν ἑαυτοῦ σύζυγον Ἐλισάβετ τῆς Δανιμαρκίας ὀπαδὸν τοῦ νέου δόγματος νὰ φύγῃ. Κρίσης καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, οὓς βραδύτερον ἀπεδίωξεν ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ κράτους ὑπῆρξαν ἀντικείμενον τοῦ μίσους αὐτοῦ. Τῷ 1524 προσέθηκεν εἰς τὸ ἐκλεκτοράτον τὴν κομητείαν καὶ ἐναντίον τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀλβέρτου τοῦ Ἀχιλλέως ἐκδοθέντος νόμου διέτριμε τὰς Μαρκείας ἀνυψώσασα εἰς ἡγεμονείαν διὰ τὸν δευτερότοκον αὐτοῦ υἱὸν Ἰωάννην τὴν Νέαν Μαρκείαν μετά τινων ἐξαρτημάτων αὐτῆς.

Ἰωακεὶμ Β', ἐκλέκτωρ τοῦ Βρανδεβούργου 1535 — 1571, ἱππομαχήσας Ῥωσσίᾳ, συνεπείᾳ τῶν εἰς Τουρκίαν ἐκστρατειῶν αὐτοῦ, πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ προηγουμένου. Πολύτροπος τελὴς καὶ ἄστατος. Εἰσήγαγεν ἐν τῷ ἑαυτοῦ κράτει τῷ 1539 τὴν Ἀναμόρφωσιν, ἀνέπτυξε τὸν διοργανισμὸν τῶν δικαστηρίων, συνήνωσε μετὰ τοῦ κράτους του τὰς ἐπισκοπὰς Βρανδεβούργου, Ἀδελβέργης καὶ Λέβου καὶ ἀνέθηκε τὰ εἰσοδήματα τῶν μοναστηρίων εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Φραγκφόρτης, τῶν νοσοκομείων καὶ τῶν σχολείων. Ἵδρυσε συλλαλητήριον διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως. Συνωμολόγησε τῷ 1537 συνθήκην περὶ διαδοχῆς μετὰ τοῦ δουκὸς τοῦ Λεγνιτζ καὶ τῷ 1569 ἐξήνεγκεν ἀξιώσεις ἐπὶ τοῦ δουκάτου τῆς Πρωσσίας.

Ἰωακεὶμ (Γεώργιος) ὁ Ῥαιτικὸς, περίφημος ἀστρονόμος ἑλβετὸς, γενν. τῷ 1514, ἀποθ. τῷ 1576. Ἀρξάμενος τῆς σπουδῆς τῶν μαθηματικῶν ἐν Ζυρίχῃ, ἐγένετο κατόπιν φοιτητὴς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Βυρτεμβέργης, ὅπου ἀναγορευθεὶς διδάσκαλος τῆς φιλοσοφίας τῷ 1535 διωρίσθη μετὰ δύο ἔτη καθηγητὴς τῶν στοιχειωδῶν μαθηματικῶν. Τῷ 1539 μετέβη εἰς Φραουεμβοῦργον παρὰ τῷ Κοπερνίκῳ, ὃν ἐβοήθησεν εἰς τὰς ἀστρονομικὰς παρατηρήσεις καὶ οὗ τινος ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος ὀπαδός. Ἀντὶ νὰ παραστήσῃ ὡς τὸν ἑαυτοῦ διδάσκαλον τὴν περιστροφὴν τῆς Γῆς ὡς ὑπόθεσιν, ἐθεώρει αὐτὴν ὡς ἐντελῶς ἀποδεδειγμένην καὶ διεφθάρθη διὰ τῆς ζωηρότητος μεθ' ἧς προσέβαλλε τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Πτολεμαϊκοῦ συστήματος. Ἐπαναχάμψας εἰς Βιττεμβέργην τῷ 1542, ἐπεχείρησε κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ταξείδιον εἰς Νυρεμβέργην καὶ ἀπέκτησε πολλὰ χειρόγραφα τοῦ Βέρνερ καὶ τοῦ Ῥεγιομοντάνου. Διδάξας ὕστερον ἐν Λειψίᾳ τὰ μαθηματικὰ, μετέβη εἰς Πολωνίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Οὐγγαρίαν παρά τινι μεγιστᾶνι, ὅπου ἐτελεύτησεν ἐξ ἀποπληξίας. Συγγράμματα αὐτοῦ Ad Jo. Schonerum, de libris Revolutiorum eruditissimi Nic. Copernici Narratio. Orationes de astronomia et geographia et de physica. Ephemeris ex fundamentis Copernici. Canon doctrinae Triagulorum. Thesaurus mathematicus, κτλ.

Ἰωακεὶμ Φρειδερικος, ἐκλέκτωρ τοῦ Βρανδεβούργου 1598—1608, υἱὸς τοῦ Ἰωάννου Γεωργίου. Πρὸς ἐπικούρωσιν τῶν ἐπὶ τοῦ δουκάτου τῆς Πρωσσίας ἀξιώσεων αὐτοῦ ἐνυμφεύθη τὴν πρεσβυτέραν θυγατέρα τοῦ δουκὸς τῆς Πρωσσίας, νυμφεύσας προηγουμένως τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν μετὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀδελφῆς. Τῷ 1598 ἀνεψώσατο ἐν Γκρὰ μετὰ τοῦ μαργράβου Γεωργίου Φρειδερίκου τὸν περὶ διαδοχῆς νόμον Ἀλβέρτου τοῦ Ἀχιλλέως.

Ἰωακεὶμ (Ἰωάννης-Φρειδερικος), ἱστο-

ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινοβουλευτικὴ Βιβλιοθήκη
Ἀθηνῶν (Β.Ο.Τ.Α.)

ρικὸς καὶ νομισματολόγος γερμανὸς, γενν. τῷ 1713, ἀπεθ. τῷ 1767. Ἀναγορευθεὶς τῷ 1738 διδάκτωρ τῆς νομικῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ἄλλης διωρίσθη μετὰ 10 ἔτη ἐν αὐτῷ ἔκτακτος καθηγητὴς τῶν νομικῶν καὶ τῆς ἱστορίας καὶ τῷ 1762 τακτικὸς καθηγητὴς τῆς ἱστορίας, βραδύτερον δὲ καὶ βιβλιοφύλαξ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ πανεπιστημίου. Συνέγραψε διάφορα συγγράμματα ἱστορικὰ καὶ νομισματολογικά.

Ἰωακεὶμ ὁ Πάριος, ἱερομόναχος λόγιος, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Συνέγραψε Μαρτύριον καὶ ἀκολουθίαν τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου τοῦ Νέου τοῦ ἐν ἔτει 1774 ἀθλήσαντος.

Ἰωακεὶμ, βασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως (ἴδ. Μουράτ).

ΙΩΑΚΕΙΜΣΤΑΔ, πόλις τῆς Βοημίας, εἰς 20 χιλιάμ. πρὸς Β τῆς Ἐλιβόγεν. Κάτ. ὑ χιλ. Διεύθυνσις καὶ δικαστήριον τῶν μεταλλείων. Ἐν τοῖς περὶξ μεταλλεῖα ἀργύρου, ψευδαργύρου καὶ κοχαλτίου.

ΙΩΑΝΝΑ Η ΠΑΠΙΣΣΑ, πρόσωπον ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἀμφιβόλου ὑπάρξεως καὶ μέγα προξενοῦν σκάνδαλον. Ἀρχαῖα χρονικὰ, τὰ πλεῖστα γεγραμμένα ἐν τοῖς μοναστηρίοις, παρεδέχοντο ἐν τῇ χρονικῇ σειρᾷ τῶν παπῶν τοῦ ἐνάτου αἰῶνος μεταξὺ Λέοντος Δ' καὶ Βενεδίκτου Γ' γυναῖκα καταλαβοῦσαν τὸν παπικὸν θρόνον, ἡ δὲ μῦθος οὗτος ἐγένετο ἐπὶ πολὺν χρόνον καὶ ἐν γένει παραδεκτὸς ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν παπῶν. Σοφός τις τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, φίλος τοῦ περιφήμου καρδιναλίου Βησσαρίωνος ὁ Βαρθολομαῖος Sacchi, γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Πλατίνας, βιβλιοθηκάριος τοῦ Βατικανοῦ τῷ 1475 ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν παπῶν, ἐπιχειρισθείσῃ κατὰ διαταγὴν τοῦ πάπα Σίξτου Δ' εἰς ὃν καὶ ἐγένετο ἡ ἀφιέρωσις ποιεῖ τὸν πάπαν Ἰωάννην Η' γυναῖκα μετημφιεσμένην εἰς ἀνδρικὰ ἐνδύματα «Ἦν, λέγει, Ἀγγλὶς, ἥτις λαμπρὰς ποιήσασα σπουδὰς ἐν Ἀθήναις μετέβη εἰς Ῥώμην, ὅπου οὐδεὶς ὑπερέβαινεν αὐτὴν κατὰ τὰς ἐπιστημονικὰς γνώσεις τῶν Ἁγίων Γραφῶν καὶ ὅπου διὰ τοῦ προτερήματος αὐτῆς ἐν ταῖς θεολογικαῖς συζητήσεσι τοιαύτην ἀπέκτησε φήμην, ὥστε μετὰ θάνατον Λέοντος τοῦ Δ' τῷ 855 ἐξελέγη παμψηφεὶ διάδοχος αὐτοῦ». Προστίθησι δὲ ὁ ἱστορικὸς οὗτος ὅτι μείνασα ἔγκυος καὶ ἐπί τινας μῆνας κατορθώσασα νὰ κρύψῃ τὴν ἐγκυμοσύνην, ἐπὶ τέλους ἔτεκεν ἐν ὥρᾳ ἐορταστικῇ ἐν τῇ βασιλικῇ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Λατράνου μεταξὺ τοῦ θεάτρου τοῦ Κολοσσαίου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Κλήμεντος, καὶ ὅτι ἀπέθανε κατὰ τὸν τοκετὸν τοῦτον ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ μετὰ παπωσύνην ἐνὸς ἔτους, ἑνὸς μηνὸς καὶ 4 ἡμερῶν καὶ ὅτι οὐδεμία ἐγένετο πομπὴ κατὰ τὴν κηδείαν αὐτῆς. Ἱστορικοὶ δὲ ἀρχαῖοι, λέγει ὁ Πλατίνας, ἀναφέρουσιν ὅτι ἔκτοτε ὅτε οἱ πάπαι μετέβαινον εἰς τὴν βασιλικὴν τοῦ Λατράνου διήρχοντο οὐχὶ διὰ τῆς ὁδοῦ τοῦ Κολοσσαίου ἀποστρεφόμενοι τὸ διαπραχθὲν ἔγκλημα, καὶ ὅτι πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ σκανδάλου ἡ ἕδρα ἐφ' ἧς ὀρείλει κατὰ πρῶτον νὰ καθήσῃ ὁ ἐκλεγεὶς πάπας εἶναι διατετρυπημένη ὅπως γνωσθῇ τὸ γένος αὐτοῦ. Καταλήγων δὲ ὁ Πλατίνας ἐπιπροστίθησιν ὅτι τὰ ἀναφερόμενα ὑπ' αὐτοῦ παραδέχεται ἡ κοινὴ γνώμη καίτοι βασιζόμενα ἐπὶ συγγραφέων ἀγνώστων καὶ σκοτεινῶν. Ἐκ τῶν γραφομένων τοῦ Πλατίνα ἐξάγεται, πόσον ὁ μῦθος οὗτος ἐπιστεύετο καὶ κατ' αὐτὸν τὸν ΙΕ' αἰῶνα, ἀφοῦ ἱστορία τῶν παπῶν γεγραμμένη κατὰ διαταγὴν τοῦ πάπα καὶ ἀφιερωμένη εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ βιβλιοθηκαρίου τοῦ Βατικανοῦ ἀναφέρει σπουδαίως περὶ αὐτοῦ ἄνευ ἀναιρέσεως. Πραγματικῶς δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν αἰῶνα ἀλλὰ πρὸ 60 ἐτῶν οἱ Πατέρες τῆς ἐν Κωνσταντίᾳ Συνόδου τῷ 1414 ἐξετάζοντες τὰς προτάσεις τοῦ βιβλίου τοῦ Ἰωάννου Οὐσσίου, τὰς ὁποίας μετὰ τοῦ συγγραφέως αὐτῶν ἔμελλον νὰ καταδικάσωσιν, οὐδὲν εὗρον νὰ ἀντείπωσιν εἰς τὰ διάφορα χωρία ἐν οἷς ὁ νεωτεριστὴς οὗτος ἐπιστηριζόμενος ἐπὶ τῆς αὐθεντικότητος τοῦ Ῥανούλφου, ἐπισκόπου τοῦ Chester ὁμιλεῖ περὶ πάπα τινὸς, ὅτις ἦν ἀγγλὶς καλουμένη Ἄννα. Ὁ μῦθος λοιπὸν οὗτος ἐπεκράτησε παρὰ τοῖς δυτικοῖς χριστιανοῖς ἀπὸ τοῦ Θ' αἰῶνος μέχρι τῆς Ἀναγεννήσεως τῶν γραμμάτων, ὅτε ἐγένετο ἀντικείμενον πολλῶν ἀντιῤῥήσεων. Πλεῖστα συνεγράφησαν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Οἱ ἀρνούμενοι τὴν ὕπαρξιν τῆς παπίσσης βασίζονται ἐπὶ τῆς ἀπάτης τοῦ Πλατίνα, ὅτι ὁ πάπας Ἰωάννης Η' μόνον ἐπὶ ἕν ἔτος καὶ μικρόν τι πλέον κατέσχε τὸν θρόνον, ἐνῷ ἐκ τῆς ἱστορίας ἀποδεικνύεται ὅτι ἐπὶ 10 ὁλόκληρα ἔτη ἐκυβέρνησε τὴν δυτικὴν ἐκκλησίαν· ἀφ' ἑτέρου δὲν δύναταί τις νὰ θέσῃ ὡς θέλουσιν ὀπαδοί τινες τῆς ὑπάρξεως τῆς παπίσσης τὴν ὑποτιθεμένην αὐτῆς παπωσύνην μεταξὺ Λέοντος Δ' καὶ Βενεδίκτου Γ', καθ' ὅσον ἐπὶ ἕνα μόνον μῆνα καὶ 14 ἡμέρας ἐχήρευσεν ὁ θρόνος κατὰ τὸ 855 μεταξὺ τῶν δύο τούτων παπῶν. Ἡ χρονολογία καλλιον μελετηθεῖσα κατέστρεψε τὸ ὑποβολιμαῖον τῆς παπίσσης. Κίκασίαι μόνον ἔμειναν περὶ τῶν αἰτίων τῶν παραγαγόντων τὴν ἐπινόησιν ταύτην. Ὁ καρδινάλιος Βαρώνιος ἐπιστεύσει ὅτι ἀνεκάλυ-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ

ψε ταῦτα ἐν τῷ ἀδυνάτῳ χαρακτῆρι τοῦ Ἰωάννου Η' ὑποχρεωθέντος νὰ πληρώνῃ εἰς τοὺς Σαρακηνοὺς ἐτήσιον φόρον 25 χιλ. μάρκων καὶ ἀναγνωρίσαντος ὡς νόμιμον πατριάρχην τὸν Φώτιον καταδικασθέντα ὑπὸ τοῦ προκατόχου αὐτοῦ· ἀλλ' αἱ εἰκασίαι τοῦ Βαρωνίου δὲν φαίνονται πιθαναί. Περίεργον εἶναι ὅτι ὁ ἀκαταμάχητος ἀναιρέτης τοῦ μύθου τῆς παπίσσης ὑπῆρξε διαμαρτυρόμενος, ὁ Δαυὶδ Βλόνδελ, εἷς τῶν ἐνθερμοτέρων ζηλωτῶν τῆς ἀναμορφώσεως. Οἱ φιλόσοφοι τοῦ ΙΗ' αἰῶνος δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἀνανεώσωσι τὴν μακροχρόνιον ταύτην πλάνην καὶ ὁ Βολταῖρος καίτοι ἐπιτιθέμενος κατὰ τοῦ πάπα Ἰωάννου Η', περὶ οὗ λέγει ὅτι ἀπέθανεν ἐκ κτυπήματος σφαίρας κατενεχθέντος ὑπὸ ζηλοτύπου συζύγου, περιπαίζει τοὺς πιστεύοντας τὸν μῦθον περὶ τῆς ὑπὸ γυναικὸς καταλήψεως τοῦ παπικοῦ θρόνου.

ΙΩΑΝΝΑ ΠΛΑΝΤΑΓΕΝΕΤΗ, ἡγεμονὶς τῆς Ἀγγλίας, βασίλισσα τῆς Σικελίας, κόμητισσα τῆς Τολώσσης, θυγάτηρ Ἑρρίκου Β' βασιλέως τῆς Ἀγγλίας καὶ Ἐλεονώρας τῆς Ἀκυϊτανίας, ἀποθ. τῷ 1199 ἢ 1200. Ἐνυμφεύθη τὸ πρῶτον Γουλιέλμον Β', βασιλέα τῆς Σικελίας, χηρεύσασα δὲ τῷ 1189, ἐνυμφεύθη τὸ δεύτερον Ῥαϋμόνδον ΣΤ' κόμητα τῆς Τολλώσσης. Ἀδελφὴ Ῥιχάρδου τοῦ Λεοντοκάρδου, ἣν ἐπίσης ἐκπροικίσμενη διὰ μεγάλης γενναιότητος. Τὸ μετὰ τοῦ Ῥαϋμόνδου συνυμφευθέντος ἤδη τρὶς πρότερον συνοικέσιον ἐπήνεγκε τὴν μετὰ τῆς Ἀγγλίας εἰρήνην τοῦ ἡγεμόνος τούτου. Τῷ 1198 ἀπόντος τοῦ συζύγου αὐτῆς οἱ τιμαριοῦχοι τοῦ Ἁγίου Φιλίκος ἐπαναστάντες ἠναγκάσθησαν νὰ ἀναγνωρίσωσι τὸν Ῥαϋμόνδον ὡς ἐπικυρίαρχον· ἀλλ' ἡ Ἰωάννα προμηθευθεῖσα στρατὸν διὰ τῆς πωλήσεως πολυτίμων λίθων καὶ τεθεῖσα ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ ὥρμησε πρὸς πολιορκίαν τοῦ φρουρίου Κεζὲρ, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχον καταφύγει οἱ ἀντάρται. Καίτοι λυηθέντων ὑπ' αὐτῆς δραστηρίων μέτρων πρὸς στενὴν περικύκλωσιν τῆς πόλεως καὶ ἀποκρουσθεισῶν ἐξόδων τινῶν τῶν πολιορκουμένων οὐχ ἧττον ἡ ἀνθίστασις ἐξηκολούθει ἐπὶ μακρόν. Ἀνερευνῶσα τὰ αἴτια, ἐπληροφορήθη ὅτι οἱ μισθοτούμενοι ὑπ' αὐτῆς στρατιῶται ἐξαγορασθέντες ὑπὸ τῶν πολιορκουμένων προτιμήθησαν αὐτοῖς τροφὰς καὶ ὑπεσχέθησαν τὴν παράδοσιν αὐτῆς. Ὁδηγουμένη ὑπὸ τῶν πιστοτέρων αὐτῆς ὑπηρετῶν ἀπῆλθεν ὅπως μεταβῇ παρὰ τῷ ἰδίᾳ ἀδελφῷ Ῥιχάρδῳ πολιορκοῦντι φρούριόν τι, εἰ δὲ στρατιῶται αὐτῆς ἅμα τῇ ἀπελεύσει αὐτῆς πυρπολήσαντες τὸ στρατόπεδον συνηνώθησαν μετὰ τῶν πολιορκουμένων. Ἡ Ἰωάννα ἐσκόπευε νὰ ἐπανέλθῃ μετὰ τοῦ Ῥιχάρδου, ὅπως τιμωρήσῃ τὴν προδοσίαν, ἧς ἐγένετο θῦμα· ἀλλ' ἅμα φθάσασα ἔμαθε τὸν θάνατον τοῦ Ῥιχάρδου πληγωθέντος πρὸ τῆς ἐφόδου. Τότε διηυθύνθη εἰς Ῥουέν, ὅπου ὁ ἕτερος αὐτῆς ἀδελφὸς Ἰωάννης ὁ Ἀκτήμων συνήθροιζε στρατὸν, ὅπως πολεμήσῃ τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας Φίλιππον-Αὔγουστον. Ὑποπεσοῦσα εἰς ἀσθένειαν δεινὴν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ αἰσθανομένη πρασεγγίζοντα τὸν θάνατον παρεκάλεσε τὸν ἀρχιεπίσκοπον Καντοβουργίας ὅπως κουρεύσῃ αὐτὴν μοναχήν· ἐπιτυχοῦσα τοῦτο μετὰ πολλὰς ἀντιστάσεις τοῦ ἀρχιεπισκόπου, μετ' ὀλίγας στιγμὰς ἀπέθανεν. Ἐκ τοῦ δευτέρου αὐτῆς συζύγου ἐγέννησεν υἱὸν Ῥαϋμόνδον Ζ' κατολαβόντα μετὰ τὸν ἑαυτοῦ πατέρα τὸ δουκικὸν στέμμα τῆς Τολώσσης.

Ἰωάννα, κόμησσα τῆς Φλάνδρας καὶ τῆς Ἀναγοβίας, ἀποθ. τῷ 1243. Πρεσβυτέρα θυγάτηρ Βαλδουίνου Θ', κόμητος τῆς Φλάνδρας, πρώτου αὐτοκράτορος τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱδρυθέντος τῷ 1204 λατινικοῦ κράτους, διεδέξατο αὐτὸν ἐν Εὐρώπῃ τῷ 1206. Ὁ κόμης τοῦ Ναμοὺρ κηδεμὼν αὐτῆς ὡδήγησεν αὐτὴν εἰς Παρισίους, ὅπου ὁ Φίλιππος Αὔγουστος ἐκράτησεν αὐτὴν ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Τῷ 1211 ἐνυμφεύθη τὸν Φερδινάνδον, πρίγκηπα τῆς Πορτογαλίας. Ἐπειδὴ ὁ σύζυγος αὐτῆς ἠρνήθη νὰ συμμετάσχῃ τῶν κατὰ τῆς Ἀγγλίας προετοιμασιῶν τοῦ Φιλίππου Αὐγούστου, οὗτος ἔστρεψε τὰ ὅπλα κατὰ τῆς Φλάνδρας, ἐν ᾗ πολλὰς ἐπήνεγκε καταστροφὰς καὶ ἐπὶ τέλους ἠχμαλώτισε τὸν Φερδινάνδον· ἀλλ' ἡ Ἰωάννα, διχονοοῦσα ἤδη πρότερον μετὰ τοῦ ἐαυτῆς συζύγου διετήρησε τὰ ἑαυτῆς κράτη ἐπὶ μόνῳ τῷ ὅρῳ τῆς κατεδαφίσεως φρουρίων τινῶν. Κατὰ τὸ 1225 ἀνεφάνη ἐν Φλάνδρᾳ ὁ Βαλδουῖνος, ὅστις αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ἐν Ἀδριανουπόλει τῷ 1205 καὶ οὐδόλως ἐκτοτε ἀφανεὶς ὑπετίθετο ὡς ἤδη τεθνεώς. Ἡ Ἰωάννα διισχυριζομένη, ὅτι οὗτος δὲν εἶναι ὁ Βαλδουῖνος, ἀλλ' ἐρημίτης τις τῆς Καμπανίας καλούμενος Βερτράνδος δὲν ἀνεγνώρισεν αὐτὸν καίτοι φέροντα πᾶν χαρακτηριστικὸν τοῦ ἐαυτῆς πατρός. Οἱ Φλαμανδροὶ καταδιεβρημένοι ἐκ τοῦ ζυγοῦ τῆς ἡγεμονίδος αὐτῶν ἔσπευσαν ὅπως ἀναγνωρίσωσι τὸν Βαλδουῖνον καὶ διὰ τῶν ὅπλων ἐξαναγκάσωσι τὴν Ἰωάνναν νὰ καταφύγῃ παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς Γαλλίας Λουδοβίκῳ Η'. Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας ἐπιθυμῶν νὰ ἀποκτήσῃ σύμμαχον ἰσχυρὸν ὑπεσχέθη τῷ Βαλδουίνῳ ἐπικουρίας, ἀλλ' ὁ τῆς Γαλλίας συνέλεξε στρα-

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινοτική Δημοτική Βιβλιοθήκη Άργους Πελοπ. (Ν.Π.Ι.Δ.)

τὸν ἐν Περόνῃ καὶ ἐγκαθίδρυσε πάλιν τὴν Ἰωάνναν εἰς τὴν ἀρχήν. Ὁ Βαλδουΐνος προσκληθεὶς ὅπως ἐμφανισθῇ ἐν Περόνῃ πρὸ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν βαρόνων, δὲν ἀπέρριψε τὴν πρόσκλησιν ζητήσας μόνον διαβατήριον ἐλευθέρας ἀπελεύσεως παραχωρηθὲν αὐτῷ. Ὁ Λουδοβίκος ἀνέκρινεν αὐτὸν ὅπως βεβαιωθῇ ἐὰν πραγματικῶς εἶναι ὁ ἄλλοτε αὐτοκράτωρ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἢ τυχοδιώκτης τις, ὡς διισχυρίζετο ἡ Ἰωάννα. Ὁ ἀνακρινόμενος εἰς πάντα ἀπήντα εὐκρινῶς καὶ ἀκριβῶς· ἐπειδὴ ὅμως εἰς τρεῖς ἐρωτήσεις δὲν ἠδυνήθη ν' ἀπαντήσῃ διισχυριζόμενος ὅτι ἔπαθε τὸ μνημονικὸν αὐτοῦ ἕνεκα τῶν πολλῶν βασάνων, ἃς ὑπέστη κατὰ τὴν αἰχμαλωσίαν, ὁ Λουδοβίκος παρωργίσθη καὶ διέταξεν αὐτὸν νὰ ἐξέλθῃ τῶν ὁρίων τοῦ κράτους, οἱ δὲ ὀπαδοὶ αὐτοῦ ἐν Φλάνδρᾳ ἀποθαρρυνθέντες ἐγκατέλιπον αὐτόν. Οὗτος φοβούμενος μὴ πέσῃ εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν ἠθέλησε νὰ φύγῃ μετημφιεσμένος ὡς ἔμπορος, ἀλλ' ἀναγνωρισθεὶς συνελήφθη καὶ κατὰ διαταγὴν τῆς Ἰωάννας ἀπηγχονίσθη. Παρὰ τῷ λαῷ διεδόθη ὅτι ἡ Ἰωάννα ἐγένετο πατροκτόνος, αὕτη δὲ ὅπως διασκεδάσῃ τὴν φήμην ταύτην ἔπεμψεν εἰς Ἀβινιόνα ἀπεσταλμένους, οἵτινες ἐπιστρέψαντες διεβεβαίωσαν ὅτι ἐπεσκέφθησαν τὸν τάφον τοῦ Βαλδουΐνου, ἐφ' οὗ ἐγίνοντο καὶ θαύματα. Ἡ Ἰωάννα παρέσχε τῷ 1226 εἰς τὴν στέψιν τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου Θ'. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀπηλλάγη τῆς αἰχμαλωσίας διὰ λύτρων ὁ σύζυγος αὐτῆς Φερδινάνδος ἀποθανὼν ἐν τῷ 1231, ἐνταφιάσθη ὃν τινι μονῇ παρὰ τὴν Λίλλην. Ἡ Ἰωάννα ἔζη ἐβράδυνε νὰ ἴδῃ δεύτερον σύζυγον τὸν Θωμᾶν τῆς Σαβοΐας, θεῖον ἐξ ἀδελφῆς τῆς βασιλίσσης τῆς Γαλλίας Μαργαρίτας. Ἀποθανοῦσαν ἄκληρον διεδέξατο ἡ νεωτέρα αὐτῆς ἀδελφὴ Μαργαρίτα.

Ἰωάννα τῆς Βουργουνδίας, βασίλισσα τῆς Γαλλίας, θυγάτηρ Ὄθωνος Δ' κόμητος παλατίνου τῆς Βουργουνδίας, ἀποθ. τῷ 1325. Ἐνυμφεύθη τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας Φίλιππον τὸν Ὑψηλόν. Δὲν πρέπει νὰ συγχέῃ τις τὴν ἡγεμονίδα ταύτην μετὰ τῆς Ἰωάννας τῆς Βουργουνδίας πρώτης συζύγου Φιλίππου τοῦ ΣΤ' οὔτε νὰ ἀποδώσῃ αὐτῇ τὰς κακοηθείας, εἰς ἃς ὑπέπεσεν ἡ Ἰωάννα τῆς Νευάρρας. Κατηγορηθεῖσα ἐπὶ μοιχείᾳ τῷ 1313, καὶ καταδικασθεῖσα εἰς εἱρκτὴν διὰ βίου ἐν τῷ φρουρίῳ τῆς Δουρδάνης μόνον δ' ἔτος διέμεινεν αὐτόθι, ἐπανακάμψασα παρὰ τῷ ἐαυτῆς συζύγῳ πιστεύσαντι ἢ ὑποκριθέντι ὅτι πιστεύει τὴν ἀθωότητα αὐτῆς. Ἐγέννησεν ἕνα υἱὸν καὶ τέσσαρας θυγατέρας. Νέα εἰσέτι χηρεύσασα καὶ ἐπὶ ὀκτὼ ἔτη ἐπιζήσασα τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς κατῴκησεν ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Νέλ· ἀλλ' ἅπαντες οἱ ἱστορικοὶ οὐδόλως κατηγοροῦσιν αὐτὴν ἐπὶ συμμετοχῇ τῶν σκανδάλων, ὧν θέατρον ὑπῆρξε τὸ μέγαρον τοῦτο.

Ἰωάννα Α', βασίλισσα τῆς Νεαπόλεως, γενν. τῷ 1327, ἀποθ. τῷ 1382. Ἦν θυγάτηρ τοῦ Καρόλου, δουκὸς τῆς Καλαβρίας καὶ τῆς Μαρίας Βαλουᾶ, δευτέρας συζύγου τοῦ ἡγεμόνος τούτου. Τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως Ῥοβέρτου τοῦ Ἀγαθοῦ, πάππου τῆς Ἰωάννας καὶ ἐγγόνου τοῦ Καρόλου τῆς Ἀνδεγαυίας ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου Θ' ἀποθανόντος τῷ 1343, προαποθανόντος δὲ τοῦ Καρόλου, νομίμου αὐτοῦ κληρονόμου, διεδέξατο τὸν Ῥοβέρτον ἡ Ἰωάννα ἑκκαιδεκέτις τὴν ἡλικίαν. Ἡ ἡγεμονὶς αὕτη νεωτάτη ἔτι ἦδη εἶχε νυμφευθῇ τὸν ἑαυτῆς τρίτον ἐξάδελφον Ἀνδρέαν τῆς Οὐγγαρίας διὰ λόγους πολιτικούς, καθόσον διὰ τοῦ συνοικεσίου τούτου πιθανότης ὑπῆρχε νὰ ἐπέλθῃ ἁρμονία μεταξὺ τῶν πολυαρίθμων ἀπογόνων τοῦ Καρόλου τῆς Ἀνδεγαυίας διὰ τῆς ἑνώσεως τῶν συμφερόντων τῶν δύο κλάδων τοῦ οἴκου τούτου ἐχόντων ἴσα σχεδὸν δικαιώματα ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Νεαπόλεως. Ῥοβέρτος ὁ Ἀγαθὸς ἦν νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ Καρόλου Μαρτέλου, βασιλέως τῆς Οὐγγαρίας· μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς ἀμφότεροι οἱ ἀδελφοὶ ἀντεποιήθησαν τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως, ὅπερ ὁ πάππος αὐτῶν Κάρολος τῆς Ἀνδεγαυίας ἀφήρπασε τῷ 1266 ἀπὸ τοῦ νεαροῦ Κορραδίνου τῆς Σουαβίας· ὁ πάπας Κλήμης Ε' ἀναλαβὼν τὴν διαιτησίαν ἐπεδίκασεν εἰς τὸν Ῥοβέρτον τὴν κτῆσιν τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως. Καίτοι τοῦ Καρόλου Μαρτέλου ὑποταγέντος εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ πάπα, ὁ Ῥοβέρτος ἐφρόνει καλὸν νὰ ἐπενέγκῃ συγχώνευσιν τῶν ἑαυτοῦ δικαιωμάτων μετὰ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ ἀδελφοῦ προσκαλῶν ἕνα τῶν ἐγγόνων αὐτοῦ ὅπως συμμετάσχῃ τοῦ θρόνου τοῦ περιελευσομένου εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἐγγόνην. Συνέβη ὅμως τὸ ἐναντίον τοῦ ὑπὸ τοῦ Ῥοβέρτου ἐλπιζομένου. Ἡ ἰσότης τῆς ἐξουσίας, εἰς ἣν ἤλπιζεν ὅτι ἑκάτερος τῶν συζύγων ἤθελεν εὐχαριστηθῇ οὐδέτερον αὐτῶν ἱκανοποίησεν. Ἡ Ἰωάννα καὶ ὁ Ἀνδρίας οὐδέποτε ἠγαπήθησαν, καὶ ἀπεστράφησαν ἀλλήλους ὅτε ἀνέβησαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θρόνου. Οἱ Οὔγγροι συνέρρευσαν εἰς Νεάπολιν, καὶ βέβαιοι περὶ τῆς προστασίας τοῦ βασιλέως, οὗ τινος ἀδελφὸς ἦν ὁ κυριάρχης αὐτῶν, ἐπίβουλοι μισητοὶ διὰ τῆς περιφρονήσεως τῆς βασιλίσσης καὶ τῶν Ἀνδεγαυϊνῶν, ἀποκαλοῦντες οὕτω τοὺς

ὀπαδοὺς τῆς βασιλίσσης, καίτοι τοῦ βασιλέως ἀνήκοντος ἐπίσης εἰς τὸν αὐτὸν οἶκον τῆς Ἀνδεγαυίας. Ὑπῆρχε πλήρες σχίσμα ἐν τῇ αὐλῇ ἢ μᾶλλον ὑπῆρχον δύο αὐλαὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἀνακτόρῳ. Ἡ Ἰωάννα ὡραία, ζωηρὰ, πνευματώδης καὶ συνειθισμένη εἰς τὸ ἀρέσκειν, διατάττειν, ὑπακούεσθαι, ἠγανάκτησεν ἕνεκα τῆς ὑπερβολικῆς πρὸς τοὺς ὑπηκόους τοῦ βασιλέως τῆς Οὐγγαρίας συγκαταβάσεως τοῦ Ἀνδρέου (καὶ τῆς ἀλαζωνείας, μεθ' ἧς οἱ ξένοι οὗτοι ἀνεμιγνύοντο εἰς πάντα τὰ ἀφορῶντα τὴν κυβέρνησιν. Ὁ Ἀνδρέας ἐφάνη αὐτῇ ἄνανδρος καὶ ἄξιος περιφρονήσεως. Συνωμοσία ἐσχηματίσθη κατὰ τοῦ νεαροῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως, ἡ δὲ ἀξιοπιστοτέρα γνώμη εἶναι ὅτι ἡ βασίλισσα ἦν ἡ ψυχὴ τῆς συνωμοσίας ταύτης. Ἑσπέραν τινὰ τοῦ σεπτεμβρίου τοῦ 1345, τῆς αὐλῆς οὔσης ἐν Ἀμβέρσῃ, θαλαμηπόλος τις τοῦ βασιλέως προσῆλθε πρὸς αὐτὸν εὑρισκόμενον παρὰ τῇ βασιλίσσῃ καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ, ὅτι σπουδαῖαι εἰδήσεις ἀφίκοντο ἐκ Νεαπόλεως. Ὁ Ἀνδρέας ἐξελθὼν ἀμέσως ὅπως μεταβῇ εἰς τὸ γραφεῖόν του, καὶ διερχόμενος τὴν αἴθουσαν τὴν διαχωρίζουσαν τὸ κατάλυμα τῆς Ἰωάννας ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ περιεκυκλώθη ὑπὸ τῶν συνωμοτῶν, συνελήφθη καὶ ἀπηγχονίσθη ἐπὶ τῶν δρυφράκτων ἑνὸς παραθύρου, ὅπου ἐπὶ δύο ἡμέρας ἀφίθη. Ἡ βασίλισσα μαθοῦσα τὸ τραγικὸν τοῦτο συμβὰν, ἠσθένησε καὶ ἐπίστρεψεν ἀμέσως εἰς Νεάπολιν, ἀλλ' εὐθέμιαν ἀναζήτησιν τῶν δολοφόνων διέταξεν. Ὁ πάπας Κλήμης ΣΤ' διέταξεν ὡς ἐπικυριάρχης τῶν βασιλέων τῆς Νεαπόλεως αὐστηρὰν καταδίωξιν τῶν δολοφόνων, ἀλλ' ἀποτέλεσμα αὐτῆς ὑπῆρξε μόνον ἡ ἀνακάλυψις ἀσημάντων τινῶν προσώπων, ἅτινα βασανισθέντα εὐθέλως ἐνοχοποίησαν τὴν Ἰωάνναν. Μετὰ βραχύτατον χρόνον ἡ βασίλισσα ἐνυμφεύθη μεθ' ἑτέρου συγγενοῦς, Λουδοβίκου πρίγκηπος τοῦ Τάραντος, ἄνευ προηγουμένης ἀδείας τοῦ πάπα. Μετὰ τὰ συμβάντα ταῦτα ὁ Λουδοβίκος, βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας ἀνεφάνη ἐν Ἰταλίᾳ ἐπὶ κεφαλῆς στρατοῦ καὶ ἐδάδισε κατὰ τῆς Νεαπόλεως ὅπως ἐκδικηθῇ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του· ἡ Ἰωάννα ἐδραπέτευσε καὶ κατέφυγεν εἰς Ἀβινιῶνα, ἀνήκουσαν εἰς τὸν οἶκον τῆς Ἀνδεγαυίας καὶ ἔδραν τότε τῶν παπῶν. Ὁ Κλήμης προσεκάλεσε τὴν Ἰωάνναν εἰς ἱεροδικαστήριον, ὅπως ἀπολογηθῇ διὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ Ἀνδρέου. Ἡ ἡγεμονὶς οὕτω κατείχετο ὑπὸ μεγάλων δυσχερειῶν· εὐτυχῶς ὁ αὐτὴν ὁ βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας ἀποδεκατισθέντος τοῦ στρατοῦ ὑπὸ τῆς πανώλους κατέλιπε τὴν Νεάπολιν, ἀφήσας ὅμως αὐτόθι δυνάμεις ἐπαρκούσας πρὸς παρακώλυσιν τῆς ἐπιστροφῆς αὐτῆς. Στερουμένη αὕτη στρατιωτῶν καὶ χρημάτων πρὸς ἀποδίωξιν τοῦ ἀντιπάλου αὐτῆς ἀπὸ τῆς Νεαπόλεως, παρεχώρησεν εἰς τὴν παπικὴν ἔδραν τὴν Ἀβινιῶνα ἀντὶ 80 χιλ. φιορινίων χρυσῶν (700 χιλιάδ. φράγκων) καὶ ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅτι ὁ πάπας θέλει κηρύξει αὐτὴν ἀθῴαν ἀπὸ τοῦ φόνου τοῦ πρώτου αὐτῆς συζύγου καὶ θέλει παραχωρήσει τὴν ἀναγκαίαν ἄδειαν πρὸς ἀναγνώρισιν τοῦ συνοικεσίου αὐτῆς μετὰ τοῦ πρίγκηπος τοῦ Τάραντος. Μὴ ἐπαρκεσάντων τῶν ἐκ τῆς παραχωρήσεως τῆς Ἀβινιῶνος προελθόντων χρημάτων κατέφυγεν ἡ Ἰωάννα εἰς τὴν μεσολάβησιν τοῦ διαδεξαμένου τὸν Κλήμεντα Ἰννοκεντίου ΣΤ' καὶ δι' αὐτοῦ κατέλαβε τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως τῷ 1352. Μετὰ 10 ἔτη ἀποθανόντος τοῦ Λουδοβίκου ἡ Ἰωάννα ἐνυμφεύθη τῷ 1369 τὸν ἐκ τοῦ οἴκου τῆς Ἀραγωνίας Ἰάκωβον, βασιλέα τῆς Μαϋόρκας, εἰς ὃν ἀπένειμε μόνον τὸν τίτλον πρίγκηπος τῆς Καλαβρίας. Καὶ τὸ συνοικέσιον τοῦτο ὑπῆρξεν ἀτυχὲς, καθόσον δὲν ὑπῆρχε καλὴ συνεννόησις μεταξὺ τῶν συζύγων· ὁ Ἰάκωβος μάλιστα φοβούμενος μὴ ὑποστῇ τὴν τύχην τοῦ Ἀνδρέου ἀπεσύρθη εἰς Ἱσπανίαν. Ἡ Ἰωάννα, βλέπουσα ἑαυτὴν ἄνευ ἀπογόνων ἐνύμφευσε τὸν Κάρολον δοῦκα τοῦ Δυρράχιου ἕνα τῶν ἑαυτῆς ἐξαδέλφων κατοικοῦντα ἐν Οὐγγαρίᾳ μετὰ τῆς Μαργαρίτας τοῦ Δυρράχιου πρωτεξαδέλφης τοῦ Καρόλου ἀνεψιᾶς δὲ καὶ ἐπιδόξου διαδόχου τῆς βασιλίσσης. Κατόπιν ὅμως ἀποθανόντος τοῦ Ἰακώβου, ἡ Ἰωάννα ἐνυμφεύθη τῷ 1376 τὸν Ὄθωνα τοῦ Βρούνσβικ. Τὸ τέταρτον τοῦτο συνοικέσιον δυσηρέστησε τὸν πρίγκηπα τοῦ Δυρράχιου, ὅστις ἐπωφεληθεὶς ἐκ τοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀναφανέντος ἐν τῇ ῥωμαϊκῇ ἐκκλησίᾳ σχίσματος ἐνήργησε κατὰ τῆς ἑαυτοῦ εὐεργέτιδος. Τοῦ πάπα Γρηγορίου ΙΑ' ἀποθανόντος τῷ 1378 τὰ μέλη τοῦ πρὸς ἐκλογὴν διαδόχου συνελθόντος ἱεροῦ συμβουλίου δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συνεννοηθῶσι καὶ οὕτω ἐξελέγησαν δύο πάπα Οὐρβανὸς ὁ ΣΤ' ὑπὸ τοῦ ῥωμαϊκοῦ κόμματος καὶ Κλήμης ὁ Ζ' ὑπὸ τοῦ γαλλικοῦ. Ἡ Ἰωάννα ἐκηρύχθη ὑπὲρ τοῦ Κλήμεντος, ὁ δὲ Οὐρβανὸς, ὅπως ἐκδικηθῇ αὐτὴν προσεκάλεσεν εἰς Ῥώμην τὸν Κάρολον τοῦ Δυρράχιου. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος λαβὼν τὴν ἄδειαν τοῦ συγγενοῦς του βασιλέως τῆς Οὐγγαρίας Λουδοβίκου, εἰς οὗ τὴν ὑπηρεσίαν εὑρίσκετο, κατέλιπε τὴν Οὐγγαρίαν. Ἅμα ἀφικομένου τούτου εἰς Ῥώμην ὁ πάπας χρώμενος τῷ δικαιώματι τῆς ἐπικυριαρχίας τῶν πα-

πῶν ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς Νεαπόλεως ἐκήρυξε τὴν Ἰωάνναν ἔκπτωτον τοῦ θρόνου καὶ ὁ ἴδιος ἔστεψε τὸν Κάρολον βασιλέα τῆς Νεαπόλεως. Τότε ἡ Ἰωάννα κατὰ συμβουλὴν τοῦ ἑτέρου πάπα Κλήμεντος Ζ' ἐδρεύοντος ἐν Ἀβινιῶνι υἱοθέτησε τὸν Λουδοβίκον, δοῦκα τῆς Ἀνδεγαυίας, δευτερότοκον τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Ἰωάννου καὶ διὰ διαθήκης συνταγείσης ὑπ' αὐτῆς κατὰ ἰούνιον τοῦ 1380 ἀνεγνώρισε τὸν πρίγκηπα τοῦτον ὡς γενικὸν αὐτῆς κληρονόμον. Ἀλλ' ὁ πρίγκηψ τοῦ Δυρραχίου βασιζόμενος ἐπὶ τῶν ἰδίων του καὶ τῆς ἑαυτοῦ συζύγου δικαιωμάτων εἰσῆλασεν εἰς τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως· αἱ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ εὑρεθεῖσαι πόλεις καὶ κωμοπόλεις ἠνέῳξαν αὐτομάτως τὰ πύλας καὶ παρὰ τὴν ἀντίστασιν τοῦ Ὄθωνος ἀρχηγοῦντος τῶν νεαπολιτανικῶν στρατῶν εἰσῆλθεν οὗτος εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ βασιλείου καὶ περιεκύκλωσε τὸ Νέον φρούριον, ἐν ᾧ εἶχε περικλεισθῆ ἡ βασίλισσα, ἐλπίζουσα ὅτι ὁ δοὺξ τῆς Ἀνδεγαυίας θέλει προφθάσει ὅπως σώσῃ αὐτήν. Ἀλλ' ὁ μὲν Ὄθων ἠχμαλωτίσθη κατά τινα ἔξοδον, ἡ δὲ Ἰωάννα ἀναγκασθεῖσα νὰ παραδοθῇ καθ' ἣν στιγμὴν ἤλπιζε νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως ὅπως ἀποσυρθῇ εἰς Γαλλίαν ἀπεστάλη εἰς Μοῦρον, ὀχυρὰν πόλιν τῆς Βασιλικάτης, ὅπου ἐτέθη ὑπὸ αὐστηρὰν φύλαξιν καὶ κατόπιν κατ' ἀπόφασιν τοῦ βασιλέως τῆς Οὐγγαρίας τῇ 22 μαΐου 1382 ἐπνίγη μεταξὺ προσκεφαλαίων. Τὸ πτῶμα αὐτῆς ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἔμεινεν ἄταφον ἐν τινι ἐκκλησίᾳ τοῦ Μούρου καὶ κατόπιν μετεκομίσθη εἰς Νεάπολιν. Καίτοι τῶν ἀρχαίων Ἰταλῶν χρονογράφων προσπαθούντων νὰ ἐλαττώσωσι τὴν γενικὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ Ἰωάννα διέταξε τὴν δολοφονίαν τοῦ ἑαυτῆς συζύγου, οὐχ ἧττον τὰ πράγματα μαρτυροῦσι κατ' αὐτῆς. Τινὲς κατηγοροῦσι τὰ ἤθη αὐτῆς, ἀλλ' ἡ ταχύτης μεθ' ἧς ἔσπευσεν ὅπως συνομολογήσῃ τέσσαρα συνοικέσια ἀποδεικνύουσι τὸ ἐναντίον. Ὁ Ἄγγελος ὁ ἐκ Περουγίας ἀποκαλεῖ αὐτὴν ἁγιωτάτην, τὴν τιμὴν τοῦ κόσμου, τὸ φῶς τῆς Ἰταλίας, ἀλλὰ τὰ ὑπερβολικὰ ταῦτα ἐγκώμια ὀφείλονται εἰς τὴν ἐλευθεριότητα τῆς Ἰωάννας πρὸς τοὺς ποιητὰς καὶ τοὺς σοφούς. Μόνος ὁ Βοκκάκιος προσβάλλει τὸν βίον τῆς Ἰωάννας, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀξιόπιστος.

Ἰωάννα Β', βασίλισσα τῆς Νεαπόλεως, γεν. τῷ 1370, ἀποθ. τῷ 1435. Θυγάτηρ Καρόλου τοῦ Δυρραχίου, βασιλέως τῆς Νεαπόλεως καὶ τῆς Μαργαρίτας τοῦ Δυρραχίου, διεδέξατο εἰς τὸν θρόνον τῆς Νεαπόλεως τῷ 1414 τὸν ἑαυτῆς ἀδελφὸν Λαδίσλαον, χήρα τότε ἐκ τοῦ Γουλιέλμου τῆς Αὐστρίας τοῦ πρώτου αὐτῆς συζύγου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου δὲν ἀπέκτησε τέκνα. Πρὶν ἀναβῇ ἐπὶ τοῦ θρόνου ἠρωτεύετο τὸν Πανδόλφελλον Ἀλάπον, οἰνοχόον αὐτῆς, ὃν ἅμα τῇ εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσει ἀνηγόρευσε μέγαν σφραγιδοφύλακα καὶ ἀπένειμεν αὐτῷ πᾶσαν ἐμπιστοσύνην. Κατόπιν ἐνυμφεύθη ἡ Ἰωάννα τὸν Ἰάκωβον Βουρβῶνον, κόμητα τῆς Μαρκείας συγγενεύοντα μακρόθεν μετὰ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τῆς Γαλλίας, ὅστις, μαθὼν τὰς ἀθεμίτους σχέσεις τῆς βασιλίσσης μετὰ τοῦ Ἀλάπου ἐφόνευσεν αὐτὸν καὶ τὴν βασίλισσαν ἔθηκεν ὑπὸ στενότατον περιορισμόν. Κατορθώσασα αὕτη νὰ συμφιλιωθῇ μετὰ τοῦ συζύγου της καὶ νὰ ἀπαλλαγῇ τοῦ περιορισμοῦ, ἐπωφελήθη ἐκ τῆς ἐλευθερίας καὶ ἔβαψε τὸν ἑαυτῆς σύζυγον εἰς εἱρκτὴν, ἀφ' ἧς ἀπήλλαξαν αὐτὸν οἱ φίλοι καὶ ὑπηρέται αὐτοῦ καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν ἐκτὸς τοῦ κράτους. Ἀπαλλαγεῖσα οὕτω τοῦ συζύγου αὐτῆς ἀφέθη ὅλη εἰς τὸν ἔρωτὴν αὐτῆς Τσιοβάννην Καρακκίολον ὃν ἀνηγόρευσεν ἀρχιδικαστήν. Σοβαρὰ γεγονότα κατετάραξαν τὸ τέλος τῆς βασιλείας τῆς Ἰωάννας· διότι ὁ ἔγγονος τοῦ Λουδοβίκου τῆς Ἀνδεγαυίας, ὃν ἡ βασίλισσα Ἰωάννα εἶχεν υἱοθετήσει, Λουδοβίκος καὶ οὗτος καλούμενος ἐζήτησε περίστασιν ὅπως ἐξασκήσῃ τὰ ἐκ τοῦ πάπου του προερχόμενα ἐπὶ τοῦ νεαπολιτανικοῦ θρόνου δικαιώματα αὐτοῦ καὶ ἐνισχυόμενος ὑπὸ ξένων ἡγεμόνων ἐχθρῶν τῆς Ἰωάννας καὶ ὑπὸ τῆς γενικῆς δυσαρεσκείας τοῦ λαοῦ ὥρμησεν ὅπως καταλάβῃ τὴν Νεάπολιν. Ἀλλ' ἡ Ἰωάννα στερουμένη ἀπογόνων υἱοθέτησε καὶ προσεκάλεσεν εἰς βοήθειαν καὶ διαδοχὴν Ἀλφόνσον τὸν Ε' βασιλέα τῆς Ἀραγωνίας καὶ τῆς Σικελίας, οὗτινος ἐπελθόντος ὁ Λουδοβίκος ἀπεσύρθη. Ἡ καλὴ συνεννόησις μεταξὺ τῆς βασιλίσσης καὶ τοῦ θετοῦ αὐτῆς υἱοῦ δύο μόνον ἔτη διήρκεσε. Τῷ 1423 ἐπῆλθον διχόνοιαι μεταξὺ τῆς Ἰωάννας καὶ τοῦ Ἀλφόνσου, ἐπενεγκοῦσαι καὶ τινας συμπλοκὰς μεταξὺ τοῦ κόμματος τῆς βασιλίσσης καὶ τοῦ κόμματος τοῦ Ἀλφόνσου. Ἀποτέλεσμα τῆς διχοστασίας ταύτης ὑπῆρξεν ἡ ὑπὸ τῆς Ἰωάννας ἀποκήρυξις τῆς υἱοθεσίας τοῦ Ἀλφόνσου, καὶ ἡ υἱοθέτησις τοῦ αὐτοῦ Λουδοβίκου τῆς Ἀνδεγαυίας καθ' οὗ ἐζητήθη ἡ βοήθεια τοῦ Ἀλφόνσου. Ὁ Ἀλφόνσος μετέβη εἰς Ἱσπανίαν πρὸς στρατολογίαν, καὶ νέαι ταραχαὶ συνέβησαν ἐν τῷ κράτει ἕνεκα τῆς ἀντιζηλίας δύο μνηστήρων τῆς διαδοχῆς τῆς Ἰωάννας, πολλοὶ δὲ κλυδωνισμοὶ ἐπῆλθον εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ἡγεμονίδος περὶ τοῦ ὁριστικοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ διαδόχου. Ἐπίσης

καὶ ἐν τῇ αὐλῇ συνέδησαν ῥαδιουργίαι, ὧν τέλος ἐγένετο θῦμα καὶ ὁ Καρακκιόλος δολοφονηθεὶς τῷ 1432, ἀπολέσας ἤδη καὶ τὴν εὔνοιαν τῆς βασιλίσσης. Ὁ Λουδοβίκος ἐτελεύτησε τῷ 1434 ἓν ἔτος πρὸ τοῦ θανάτου τῆς Ἰωάννας, ἥτις μετήνεγκε τὴν πρὸς αὐτὸν ὠμότητα εἰς τὸν νεώτερον αὐτοῦ ἀδελφὸν Ῥενατον, ἀλλ' οὗτος οὐδόλως ἐπωφελήθη ἐξ αὐτῆς, ὡς αἰχμάλωτος τοῦ δουκὸς τῆς Βουργουνδίας, ὅτε ἀπίθανεν ἡ Ἰωάννα καὶ καταληφθέντος τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως ὑπὸ τοῦ Ἀλφόνσου τῆς Ἀραγωνίας.

Ἰωάννα τῆς Γαλλίας, δούκησσα τοῦ Βεδφὸ ἡ Μακαρία γεν. τῷ 1464, ἀποθ. τῷ 1504. Θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου ΙΑ' μινρὰ καὶ ἄσχημος ἐνυμφεύθη τῷ 1476 τὸν ἑαυτῆς ἐξάδελφον δοῦκα τῆς Αὐρηλίας. Τὸ συνοικέσιον τοῦτο δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχές. Ὁ δοὺξ τῆς Αὐρηλίας νυμφευθεὶς αὐτὴν μόνον ὅπως ὑποχωρήσῃ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ Λουδοβίκου ὃν ἐκοίνωσε τὴν κατ' αὐτῆς ἀπέχθειαν εὐτε ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ πεθεροῦ, εὔτε ἐπὶ τοῦ γυναικαδέλφου του Καρόλου Η' ὅτε ὅμως ἐγένετο βασιλεὺς ὑπὸ τὸ ὄνομα Λουδοβίκος ΙΒ' ἐνήργησε τὸ διαζύγιον διὰ τοῦ πάπα Ἀλεξάνδρου ΣΤ' τῷ 1498. Ἡ Ἰωάννα ὑπέστη τὴν ταπεινωσιν ταύτην μετὰ γενναιότητος, καὶ ἀποσυρθεῖσα ἐν Δύρικον (Bourges) συνέστησε τὸ θρησκευτικὸν τάγμα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ὅπερ ἐπεκύρωσεν οἱ πάπαι Ἀλέξανδρος ΣΤ' τῷ 1501 καὶ Λέων Ι' τῷ 1517, καὶ οὗτινος τάχιστα πολλὰ μοναστήρια ἐγένοντο ἐν Γαλλίᾳ καὶ ταῖς Κάτω Χώραις. Ἡ ἡγεμονὶς αὕτη ὑπῆρξε πάντοτε καλὴ διὰ τὸν ἀχάριστον αὐτῆς σύζυγον, ὃν παντοία μετεχειρίσθη μέσα ὅπως ἀπαλλάξῃ τῆς ἐξορίας, ὅτε ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς Κάρολος Η' ἔξωσεν ἐκ τῆς Γαλλίας ὡς ἀντάρτην, καὶ ἐπέτυχε τοῦτο διὰ πολλῶν δακρύων καὶ παρακλήσεων. Ὁ πάπας Βενέδικτος ΙΔ' ἐκανόνισεν αὐτὴν μακαρίαν τῷ 1743.

Ἰωάννα, βασίλισσα τῆς Ναυάρρας καὶ τῆς Ἀραγωνίας, γεννηθ. περὶ τὸ 1435, ἀποθαν. τῷ 1468. Θυγάτηρ Φρειδερίκου τοῦ Ἐβρινὲς ἐνυμφεύθη τῷ 1444 εἰς δεύτερον γάμον τὸν Ἰωάννην Β', βασιλέα τῆς Ναυάρρας, οὗτινος εὐνοούμενος εἶχεν ἀποδῇ ὁ πατὴρ αὐτῆς. Στεθερὸν χαρακτῆρος μεγάλην ἔσχεν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ἐαυτῆς συζύγου, ἴδιως μετὰ τὴν τῷ 1452 γέννησιν τοῦ ἐνφάντου Φερδινάνδου, ὅστις ὕστερον ὑπὸ τὸ ὄνομα Φερδινάνδου τοῦ Καθολικοῦ συνένωσε ἐπὶ τῆς ἐαυτοῦ κεφαλῆς πάντα τὰ στέμματα τῆς Ἱσπανίας. Ἀναγνωρισθεῖσα τῷ 1458 βασίλισσα τῆς Ἀραγωνίας, τοῦ Ἰωάννου διατρίβοντος τὸν ἐαυτοῦ ἀδελφὸν Ἀλφόνσον διετράνωσε τὸ ἀκατάσχετον μῖσος, ὅπερ ἔτρεφε κατὰ τῶν ἐκ τῆς πρώτης συζύγου τέκνων τοῦ Ἰωάννου, ὧν τὴν ἀπώλειαν ἀπεφάσισεν. Ἐπειδὴ ὁ πρεσβύτερος ἐξ αὐτῶν ὁ πρίγκηψ τῆς Βιάνης ἐπαναστὰς προεκήρυξεν ἑαυτὸν βασιλέα τῆς Ναυάρρας, ὁ Ἰωάννης κατ' εἰσήγησιν τῆς Ἰωάννας ἀπεκλήρωσεν αὐτὸν καὶ ὕστερον συλλαβὼν ἔρριψεν εἰς εἱρκτὴν ἐν Βαρκελόνῃ. Ἐπαναστάσης ὁλοκλήρου τῆς Καταλωνίας ὑπὲρ τοῦ πρίγκηπος τῆς Βιάνης, ἡ Ἰωάννα τρέμουσα δι' ἑαυτὴν ἀπήλλαξεν αὐτὸν τῆς εἱρκτῆς, ἀλλὰ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ νεανίας εὑρέθη νεκρὸς, καὶ φήμη διεδόθη ὅτι ἐδηλητηριάσθη ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς· οὐχ ἧττον ἡ ἀνταρσία ἀντὶ νὰ καταβληθῇ ἐγένετο μανιωδεστέρα· ἡ βασίλισσα πολιορκουμένη τῷ 1463 ἐν Γιρόνῃ μόλις κατώρθωσε νὰ ἀπαλλαγῇ. Τῷ 1467 ἐπολέμησε πάλιν ὅπως ἐπαναφέρῃ εἰς ὑποταγὴν τὴν ἐπαρχίαν ταύτην παραδοθεῖσαν οἰκειοθελῶς εἰς τὸν Ἰωάννην δοῦκα τῆς Λωρραίνης, υἱὸν τοῦ Ῥενατου τῆς Ἀνδεγαυίας.

Ἰωάννα τῆς Πορτογαλίας, βασίλισσα τῆς Καστιλίας, γενν. τῷ 1438, ἀποθ. τῷ 1475. Θυγάτηρ τοῦ Ἐδουάρδου, βασιλέως τῆς Πορτογαλίας καὶ τῆς Ἐλεονώρας τῆς Ἀραγωνίας ἐνυμφεύθη τῷ 1455 τὸν Ἑρρῖκον Δ', βασιλέα τῆς Καστιλίας, ἄνδρα διαβόητον ἐπὶ ἀσελγείᾳ, καὶ πρὸ δύο ἐτῶν ἀποπέμψαντα τὴν ἑαυτοῦ σύζυγον ἐπὶ προφάσει στειρώσεως. Ἐν Καστιλίᾳ ἐγένετο δεκτὴ μετὰ πλείστου ἐνθουσιασμοῦ, ἀλλ' ὕστερον ἐπιδοθεῖσα εἰς τὰς ἡδονὰς καὶ μιμουμένη τὸν σύζυγον ἔχοντα πολλὰς ἐρωμένας ἀπέκτησε καὶ αὐτὴ πολλοὺς εὐνοουμένους ἐν οἷς διεκρίνετο ὁ Βιλτράνης δὲ λὰ Κουέβα, εὐνοούμενος συγχρόνως καὶ τοῦ βασιλέως, οὗτινος διηκόλυνε τὰς αἰσχρὰς πράξεις, καὶ προδιαθεὶς ἀλληλοδιαδόχως κόμης Λουδέσμας καὶ δοὺξ τῆς Ἀλβουκέρκης· οὕτω δὲ ὅτε τῷ 1462 ἡ βασίλισσα ἐγέννησε θυγατέρα κληθεῖσαν καὶ ταύτην Ἰωάνναν, τὸ ἔθνος ὑπέθεσε τὴν γέννησιν ταύτην ὑποπτον καλοῦν τὴν μικρὰν ἡγεμονίδα διὰ τοῦ ἐπωνύμου Βελτρανέϊα. Τῷ 1463 συμμαχία ὑπὸ τῶν ἀρχόντων σχηματισθεῖσα ἀπῄτησε τὴν ἀπὸ τῆς αὐλῆς ἀπομάκρυνσιν τοῦ δουκὸς τῆς Ἀλβουκέρκης ἀλλὰ δὶν ἐπέτυχεν αὐτήν. Βραδύτερον ἡ συμμαχία αὕτη ἰδεῖχθη ἀπαιτητικωτέρα θέτουσα ὅρον εἰς συμβιβασμὸν μετὰ τοῦ βασιλέως τὴν εἰς Πορτογαλίαν ἀποπομπὴν τῆς βασιλίσσης καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, ὁ δὲ ὅρος οὗτος ἔγινε μὲν δεκτὸς ἀλλὰ δὲν ἐξεπληρώθη ὑπὸ τοῦ Ἑρρίκου. Τῷ 1467 οἱ ἀντάρται ἐκ-

ρίευσαν τὴν Σαγουβίαν, καὶ παρ' ὀλίγον νὰ συλλάβωσιν αἰχμάλωτον τὴν βασίλισσαν, ἥτις ὅμως ἠδυνήθη νὰ σωθῇ καὶ νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ φρούριον Ἀλαΐον. Καθ' ὃν χρόνον διέμενεν αὐτόθι ἐρωτεύθη τὸν δὸν Πέτρον δὲ Καστέλλα, ἀνεψιὸν τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Σεβίλλης, μεθ' οὗ δραπετεύσασα ἔσχεν ἐξ αὐτοῦ δύο τέκνα δὸν Φερδινάνδον καὶ δὸν Ἀπόστολον. Ὅτε ὁ βασιλεὺς ἔδωκε τέλος εἰς τὴν ἀνταρσίαν τῶν ὑπηκόων του ἀναγνωρίσας τὴν ἀδελφήν του Ἰσαβέλλαν ἡγεμονίδα τῶν Ἀστουριῶν, ἡ Ἰωάννα ἐπανέκαμψε παρὰ τῷ ἑαυτῆς συζύγῳ. Ἡ Ἰωάννα ἀπέθανεν ἓξ μῆνας μετὰ τὸν Ἐρρίκον, τὸ δὲ σῶμα αὐτῆς κατετέθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Φερδινάνδου καὶ τῆς Ἰσαβέλλας διαδόχων τοῦ Ἐρρίκου ἐν μεγαλοπρεπεῖ μαυσωλείῳ.

Ἰωάννα τῆς Καστιλίας, ἐπονομαζομένη ἡ «Βελτρανίζα», θυγάτηρ τῆς προηγουμένης, γενν. τῷ 1462, ἀποθαν. τῷ 1532. Τῆς μητρὸς αὐτῆς νυμφευθείσης τῷ 1456 τὸν Ἐρρίκον Δ', βασιλέα τῆς Καστιλλίας, ὑπετέθη ὅτι ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἠνώνησεν ἢ διέταξε στενὰς σχέσεις τῆς ἑαυτοῦ συζύγου μετὰ τοῦ Βελτράνου δὲ Λὰ Κουέβα, ἄρχοντος καστιλιανοῦ ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τῆς ἐκ τοῦ ἔρωτος τούτου ἀποκτήσεως διαδόχου, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Ἰωάννα ἐπιστεύθη γενικῶς ὡς καρπὸς τῆς μοιχείας ταύτης. Διετοῦς οὔσης τῆς ἡγεμονίδος ταύτης ὁ Ἐρρίκος προέτεινεν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Πορτογαλίας Ἀλφόνσον Ε' ἀδελφὸν τῆς βασιλίσσης τῆς Καστιλίας τὴν συνομολόγησιν συνοικεσίου τῆς ἡγεμονίδος μετὰ τοῦ Ἰωάννου υἱοῦ τοῦ Ἀλφόνσου, ὕστερον δὲ ὁ βασιλεὺς τῆς Καστιλίας συνεκάλεσε τὰς βουλάς, καὶ ὑπεχρέωσε τὰ μέλη αὐτῶν νὰ δώσωσιν ὅρκον πίστεως εἰς τὴν Ἰωάννην ὡς ἐπίδοξον κληρονόμον τοῦ στέμματος. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον συμμαχία ἐσχηματίσθη κατὰ τοῦ Ἐρρίκου καὶ ἐξέλεξαν ἀντ' αὐτοῦ τὸν ὁμοπάτριον αὐτοῦ ἀδελφὸν Ἀλφόνσον. Οἱ συμμαχήσαντες συνελθόντες ἐν Βούργῳ διεκήρυξαν ὅτι ὁ εἰς τὴν Ἰωάννην δοθεὶς ὅρκος ἦν βεβιασμένη πρᾶξις καὶ ἐπομένως ἄκυρος, πολλῶν ἐκ τῶν ὁρκισθέντων διαμαρτυρηθέντων ἰδιαιτέρως κατὰ τοῦ ὅρκου ἐπὶ τῇ παπικῇ δόσει ὅτι ἡ Ἰωάννα δὲν ἦτα θυγάτηρ τοῦ βασιλέως. Τῷ 1465 ὁ Ἐρρίκος παραιτηθεὶς τοῦ προταθέντος συνοικεσίου μετὰ τοῦ Ἰωάννου τῆς Πορτογαλίας ἐπρότεινεν εἰς τοὺς συμμαχήσαντας νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸν Ἀλφόνσον ὡς νόμιμον κληρονόμον ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ νυμφευθῇ οὗτος τὴν Ἰωάννην. Ἡ πρότασις αὕτη δὲν ἔσχεν ἀποτέλεσμα διατεθέντων πάλιν τῶν συμμάχων κατὰ τοῦ Ἐρρίκου μὴ ἐκπληρώσαντος ἕνα τῶν οὐσιωδεστάτων ὅρων τῆς μετ' αὐτῶν συνομολογηθείσης εἰρήνης τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς ἐπιττραμμένης τὴν πραγματοποίησιν μεταρρυθμίσεων ἐν τῇ κυβερνήσει. Τοῦ Ἀλφόνσου τῆς Καστιλίας ἀποθανόντος τῷ 1468, ὁ Ἐρρίκος ἠναγκάσθη ὑπὸ τῶν ἀνταρτῶν νὰ ἀναγνωρίσῃ ἐπισήμως τὴν ἀδελφήν του Ἰσαβέλλαν ὡς νόμιμον κληρονόμον. Διὰ τῆς πράξεως ταύτης ἀνεγνωρίζετο ἡ παράνομος γέννησις τῆς Ἰωάννας, ἀλλ' οὐχ ἧττον ὁ Ἐρρίκος ἐξηκολούθησεν ἀπονέμων αὐτῇ πατρικὴν φιλοστοργίαν, συνεννοηθεὶς μετὰ τοῦ μαρκησίου τῆς Βιλλένης, ὅστις προέτεινε διπλοῦν συνοικέσιον τοῦ μὲν βασιλεύοντος ἐν Πορτογαλίᾳ Ἀλφόνσου Ε' μετὰ τῆς Ἰσαβέλλας τῆς Καστιλίας, τοῦ δὲ υἱοῦ αὐτοῦ μετὰ τῆς Ἰωάννας· ὁ συμβιβασμὸς οὗτος ἀπέτυχε διὰ τῆς σταθερᾶς ἀντιστάσεως τῆς Ἰσαβέλλας. Ὁ Βιλλένης προσεπάθησεν ὕστερον νὰ νυμφεύσῃ τὴν Ἰωάνναν μετὰ τοῦ δουκὸς τῆς Γουυέννης, ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου ΙΑ' ἀλλὰ καὶ τὸ σχέδιον τοῦτο ἀπέτυχε, καὶ ὁ πατὴρ τῆς Ἰωάννας ἐπὶ τέλους ἀπέθανε τῷ 1474 μὴ δυνηθεὶς νὰ νυμφεύσῃ αὐτήν. Τῷ 1475 ὁ Ἀλφόνσος τῆς Πορτογαλίας ἀποφασίσας ὁ ἴδιος νὰ νυμφευθῇ τὴν ἑαυτοῦ ἀνιψιὰν εἰσῆλασε μετὰ στρατιωτικῆς δυνάμεως εἰς Καστιλίαν καὶ φθάσας εἰς Πλακεντίαν ἠρραβωνίσθη ἐκεῖ μετὰ τῆς Ἰωάννας δεκατριετοῦς τότε, ἀλλ' ὁ γάμος δὲν ἠδύνατο νὰ τελεσθῇ ἄνευ τῆς παπικῆς ἀδείας. Ὁ Ἀλφόνσος καὶ ἡ Ἰωάννα ἀνέλαβον τὸν τίτλον ἡγεμόνων τῆς Καστιλίας, καὶ προσεκάλεσαν ἐπισήμως τὸν Φερδινάνδον καὶ τὴν Ἰσαβέλλαν νὰ ἀποδώσωσι τὸ στέμμα τῆς Καστιλίας εἰς τὴν θυγατέρα τοῦ Ἐρρίκου Δ'. Συνεπείᾳ τῆς προσκλήσεως ταύτης ἐγένετο πόλεμος λήξας κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος διὰ τῆς ἐν Τόρῳ ἥττης τῶν Πορτογάλων, μεθ' ἣν ἡ Ἰωάννα ἀπεσύρθη εἰς Πορτογαλίαν. Τῷ 1479 συνωμολογήθη εἰρήνη μεταξὺ τοῦ βασιλέως τῆς Πορτογαλίας καὶ τῶν ἡγεμόνων τῆς Καστιλίας καθ' ἣν τὰ συμφέροντα τῆς Ἰωάννας ἐθυσιάσθησαν καὶ οὕτως ἡ ἀγκάθη νὰ εἰσέλθῃ ἡ ἡγεμονὶς αὕτη εἰς μοναστήριον καὶ ἐνδυθῇ τὸ μοναχικὸν σχῆμα. Μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἐτῶν ὁ Φερδινάνδος ἀποθανούσης τῆς Ἰσαβέλλας ἠθέλησε νὰ νυμφευθῇ ὁ ἴδιος τὴν Ἰωάνναν, καὶ νὰ κατασταθῇ ἔγκυρα τὰ δικαιώματα αὐτῆς ἐπὶ τοῦ στέμματος τῆς Καστιλίας, ἀλλ' ἡ Ἰωάννα ἀπέρριψε τὴν πρότασιν αὐτοῦ, ὅστις ἄλλοτε ἐκήρυξεν αὐτὴν νόθον. Ἐν τούτοις ἡ Ἰωάννα ἐξηκολούθησε πλειστάκις τῆς

μονῆς καὶ μετέβαινεν εἰς Λισαβῶνα, ὅπου εἶχε μεγίστην ἐπιρροήν. Μέχρι δὲ τελευταίας πνοῆς ὑπεγράφετο «Ἐγὼ, ἡ βασίλισσα». Ἀπέθανεν ἐν τοῖς ἀνακτόροις τῆς Λισαβῶνος.

Ἰωάννα, βασίλισσα τῆς Καστιλίας ἐπονομαζομένη ἡ Παράφρων», γενν. τῷ 1479, ἀποθ. τῷ 1555. Δευτερότοκος θυγάτηρ τοῦ Φερδινάνδου τῆς Ἀραγωνίας καὶ τῆς Ἰσαβέλλας τῆς Καστιλίας ἐνυμφεύθη τῷ 1496 τὸν ἀρχιδοῦκα Φίλιππον, υἱὸν τοῦ αὐτοκράτορος Μαξιμιλιανοῦ καὶ τῷ 1500 ἐγέννησεν ἐξ αὐτοῦ υἱὸν τὸν ὕστερον περίφημον γενόμενον Κάρολον Ε'. Ἀποθανόντων διαδοχικῶς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς πρίγκηπος τῶν Ἀστουριῶν, τῆς πρεσβυτέρας αὐτῆς ἀδελφῆς βασιλίσσης τῆς Πορτογαλίας καὶ τοῦ ὁμωνύμου Μιχαὴλ υἱοῦ τῆς βασιλίσσης τῆς Πορτογαλίας κατὰ τὰ ἔτη 1497, 1498 καὶ 1499, ἡ Ἰωάννα ἀπέβη ἡ ἐπίδοξος κληρονόμος τοῦ στέμματος τῆς Καστιλίας καὶ τῷ 1501 κατέπεισε τὸν ἑαυτῆς σύζυγον ὅπως συνοδεύσῃ αὐτὸν ἀπὸ τῶν Κάτω Χωρῶν εἰς Ἱσπανίαν, ὅπου ἐδόθη εἰς ἀμφοτέρους τοὺς συζύγους ὁ ὅρκος τῆς πίστεως. Ἀπελθόντος ἀμέσως τοῦ συζύγου αὐτῆς, ἡ Ἰωάννα ἐκ τῆς θλίψεως ἐξέστη τῶν φρενῶν μὴ δυναμένη νὰ ὑποφέρῃ τὴν ἀπουσίαν τοῦ συζύγου. Κατὰ μέρτιον τοῦ 1503 ἐγέννησε δεύτερον υἱόν, ἀλλὰ τὸ συμβὰν τοῦτο δὲν ἐβελτίωσε τὴν διανοητικὴν αὐτῆς κατάστασιν. Κατὰ νοέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους λαβοῦσα ἐπιστολὴν τοῦ Φιλίππου, ἀνυπόμονος κατέστη ὅπως μεταβῇ παρ' αὐτῷ καὶ ἡ ἀντίπραξις τῆς μητρὸς αὐτῆς ἕνεκα τοῦ ἀκροσφαλοῦς τῶν ὁδῶν κατά τε ξηρὰν καὶ θάλασσαν ἐπηύξησε τὴν μανίαν αὐτῆς. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔαρ μετέβη παρὰ τῷ συζύγῳ αὐτῆς εἰς Γάνδ καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν συνῆλθεν ὁπωσοῦν, ὕστερον ὅμως ἀνενεώθη ἡ μανία αὐτῆς ἐκ ζηλοτυπίας. Ἀποθανόντος κατὰ νοέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους 1506 τῆς Ἰσαβέλλας ἀνηγορεύθησαν βασιλεῖς τῆς Καστιλίας ἡ Ἰωάννα μετὰ τοῦ Φιλίππου, ὃς Φερδινάνδος διωρίσθη ὑπὸ τῶν βουλῶν νομιμος κυβερνήτης τοῦ βασιλείου ἐν ὀνόματι τῆς Ἰωάννας. Τῇ 8 Ἰανουαρίου 1506 ἀπῆλθον οἱ βασιλεῖς τῆς Καστιλίας ἐκ τῶν Κάτω Χωρῶν καὶ μόλις ἀφίκοντο εἰς Καστιλίαν τῇ 28 ἀπριλίου, ἀναγκασθέντες ἐν τῷ μεταξὺ νὰ προσαράξωσιν ἕνεκα τρικυμίας εἰς Ταλμουθὴν τῆς Ἀγγλίας καὶ νὰ ἐκχθῶσι τὴν φιλοξενίαν τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας ἐπὶ τρεῖς ἑβδομάδας, καθ' ὃν χρόνον αὐτὸς ἀπέστασεν ἀπ' αὐτῶν τιμαλφίους συνθήκας. Ἐν Καστιλίᾳ ἡ μελαγχολία τῆς Ἰωάννας ἐπηύξησε μάλιστα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἑαυτῆς συζύγου ἐπισυμβάντα ἅμα τῇ εἰς Βούργην ἀφίξει αὐτῶν. Ὁ Φερδινάνδος κατέπεισε τὴν Ἰωάνναν νὰ ἀποσυρθῇ εἰς Τορδεσίλλας, ὅπου αὕτη διῆλθε 47 ἔτη μηδέποτε ἐξελθοῦσα τῆς ἑαυτῆς κατοικίας, καὶ μηδόλως μετασχοῦσα τῶν δημοσίων καίτοι τοῦ ὀνόματος αὐτῆς μνημονευομένου ἐν ἁπάσαις ταῖς κυβερνητικαῖς πράξεσιν. Ἡ Ἰωάννα εἶχεν ἐκ τοῦ ἀρχιδουκὸς Φιλίππου δύο υἱοὺς Κάρολον καὶ Φερδινάνδον, ἀμφοτέρους αὐτοκράτορας γενομένους καὶ τέσσαρας θυγατέρας Ἰσαβέλλαν, βασίλισσαν τῆς Δανίας, Ἐλεονώραν, βασίλισσαν τῆς Πορτογαλίας, Μαρίαν, βασίλισσαν τῆς Οὐγγαρίας, καὶ Αἰκατερίνην, βασίλισσαν τῆς Πορτογαλίας.

Ἰωάννα Δὰρκ, ἐπονομαζομένη «Αὐρηλιανὴ Παρθένος», ἡρωὶς περίφημος, γενν. τῷ 1409, τεθεῖσα εἰς πυρὰν τῷ 1431, Θυγάτηρ ἁπλοῦ χωρικοῦ καλουμένου Ἰακώβου Δὰρκ ὑπῆρξε μέχρι τῆς ὀκτωκαιδεκαετοῦς ἡλικίας παιμενίς. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἡ Ἰωάννα συγκινηθεῖσα ἐκ τῶν δυστυχιῶν τῆς Γαλλίας καταπαρασσομένης ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν διχονοιῶν καὶ καταπατωμένης ὑπὸ τῶν ἀγγλικῶν στρατευμάτων εἶδεν ὑπερφυσικὰς ὁράσεις ἐξ ὧν ἐνεπνεύσθη τὴν ἰδέαν ὅτι ἔχει ἀποστολὴν νὰ σώσῃ τὴν ἑαυτῆς πατρίδα· ἀπελθοῦσα ἐκ τοῦ ἑαυτῆς χωρίου καὶ διελθοῦσα ἀναριθμήτους κινδύνους, μετέβη παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς Γαλλίας Καρόλῳ Ζ' ἐν Τουραίνῃ. Εἰσαχθεῖσα μετὰ πολλὰς ἀρνήσεις παρὰ τῷ βασιλεῖ κατώρθωσε νὰ πείσῃ αὐτὸν περὶ τῆς θείας ἀποστολῆς της. Ἐν τούτοις κατ' ἀρχὰς ὀλίγους μόνον στρατιώτας ἐνεπιστεύθησαν εἰς αὐτήν. Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ μικροῦ τούτου στρατοῦ κατώρθωσεν ἐντὸς 8 ἡμερῶν τῇ 8 μαΐου 1429 νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν πόλιν Αὐρηλίαν, πολιορκουμένην ὑπὸ πολυαρίθμου ἀγγλικοῦ στρατοῦ. Ἀποκτήσασα οὕτω τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ στρατοῦ, καὶ ὑπεραντίζουσα τὸν ἐνθουσιασμὸν ὡδήγησε τὸν Κάρολον εἰς Ῥεῖμας διὰ χώρας κατεχομένης ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, κατέλαβεν ἐπὶ τῆς διαβάσεως πολλὰ φρούρια, ἐνίκησε τὸν Ταλβὸτ ἐν Ματαῦ καὶ κατώρθωσε τέλος τὴν στέψιν τοῦ βασιλέως τῇ 17 Ἰουλίου 1429 Ἠθέλησε τότε νὰ ἀποσυρθῇ λέγουσα ὅτι συνεπληρώθη ἡ ἀποστολή της, ἀλλ' ἐκρατήθη ἀκουσίως διὰ τῶν παρακλήσεων τοῦ βασιλέως. Τῷ 1430 εἰσῆλθεν ἐντὸς τῆς Κομπιένης πολιορκουμένης ὑπὸ τῶν Βουργουνδίων καὶ τῶν Ἄγγλων καὶ ἠμαλωτίσθη ὑπὸ τῶν Βουργουνδίων τῇ 24 μαΐου κατὰ τινα ἔφοδον. Οἱ Ἄγγλοι ἐζήτησαν τὴν παράδοσιν αὐτῆς καὶ ἐνήργησαν τὴν εἰς πυρὰν καταδίκην

αὐτῆς ὡς μάγου ὑπὸ δικαστηρίου προσδρευομένου ὑπὸ τοῦ Cauchon, ἐπισκόπου Βελλοβιάκου (Bauvais), πλάσματος τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἑρρίκου. Ἐτέθη αὕτη εἰς τὴν πυρὰν τῇ 30 μαΐου 1431 ἐν Ῥουὲν δείξασα κατὰ τὸ διάστημα τῆς διαδικασίας ψυχραιμίαν καὶ εὐφυΐαν ἀπαραδειγμάτιστον. Ὁ βασιλεὺς Κάρολος Ζ' ἐνήργησε τὴν ἀναθεώρησιν τῆς δίκης καὶ ὁ πάπας Κάλλιξος Γ' ἐδικαίωσεν αὐτὴν τῷ 1456. Ἡ οἰκογένεια αὐτῆς ἐξηυγενίσθη, καὶ τὸ χωρίον ἐν ᾧ ἐγεννήθη ἀπηλλάγη παντὸς φόρου· ἡ ὑπ' αὐτῆς σωθεῖσα Αὐρηλία ἐκανόνισε πρὸς τιμὴν αὐτῆς ἐπίσημον πομπήν· ἀνδριὰς αὐτῆς ἀνηγέρθη ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τῷ 1855· ἐπίσης δὲ ἀνηγέρθη καὶ μνημεῖον ἐν τῇ θέσει τῆς πατρικῆς αὐτῆς οἰκίας τῷ 1820. Ἡ Ἰωάννα Δὰρκ ὑπῆρξεν ἀντικείμενον πλείστων συγγραμμάτων, ὧν ἀξιομνημονευτότερα ἡ «Ἱστορία τῆς Ἰωάννας Δὰρκ» ὑπὸ Λεβρούν des Charmettes τῷ 1817, καὶ μεταξὺ τῶν νεωτέρων τὰ τῶν κυρίων Michelet, Vallet de Viriville, A Desjardins, Vallon. Ὁ Quicherat ἐδημοσίευσε τὰ «Αὐθεντικὰ ἔγγραφα τῆς δίκης τῆς Ἰωάννας Δὰρκ» ἐν Παρισίοις 1857—60 εἰς 6 τόμους. Ἡ Ἰωάννα ἐπρομήθευσεν εἰς τὸν Σίλλερ καὶ εἰς τὸν Σουμέτον τὸ ἀντικείμενον λαμπρῶν τραγῳδιῶν, εἰς τὸν Κασιμῆρον Delavigne τὸ ἀντικείμενον συγκινητικωτάτου ἐλεγείου, καὶ δύο ποιημάτων εἰς τὸν Ἄγγλον Southers καὶ εἰς τὸν Γάλλον Ozaneux. Ὁ Chapelain συνέταξε τὸ ἐπικὸν ποίημα «Ἡ Παρθένος», ὁ δὲ Βολταῖρος ἐμόλυνε τὴν ἑαυτοῦ δόξαν στιγματίσας ἐν τινι ἀνηθίκῳ αὐτοῦ ποιήματι τὴν μνήμην τῆς ἡρωΐδος ταύτης.

Ἰωάννα Γρέυ, ἴδ. **Γρέυ** (Ἰωάννα).

Ἰωάννα Β' δ' Ἀλβρέτ, βασίλισσα τῆς Ναυάρρας, γεν. τῷ 1528, ἀποθ. τῷ 1572. Μονογενὴς θυγάτηρ τοῦ Ἰωάννου Β' δ' Ἀλβρέτ, βασιλέως τῆς Ναυάρρας καὶ τῆς Μαργαρίτας τῆς Γαλλίας, ἐνυμφεύθη τῷ 1548 τὸν Ἀντώνιον Βουρβῶνα, δοῦκα τῆς Βανδώμης. Ἀποθανόντος τοῦ πατρὸς αὐτῆς διεδέχετο αὐτὸν μετὰ τοῦ συζύγου της ἐν τῇ κυριαρχίᾳ τῆς Ναυάρρας καὶ τοῦ Βεάρν. Ἐπιδὴ κατὰ τὸ 1559 ἐξέδωκε διάταγμα πρὸς καταστολὴν τῶν θρησκευτικῶν δικαστηρίων τῶν δικαζόντων τοὺς ἐπ' αἱρέσει ὑπόπτους, ὁ πάπας Παῦλος Δ', ποιούμενος χρῆσιν τοῦ ὑποτιθεμένου δικαιώματος τοῦ διαθέτειν τὰ στέμματα, παρεχώρησεν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἱσπανίας Φίλιππον Β' τὸ βασίλειον τῆς Ναυάρρας, τὸ βίαιον δὲ τοῦτο μέτρον, ὅπερ ἐφαίνετο, αἰτίᾳ τοῦ νὰ ἐγκολπωθῇ ἡ Ἰωάννα τὸν προτεσταντισμόν, οὕτινος βραδύτερον ἐγένετο ἔνθερμος προστάτρια. Ἔκτοτε ἐγένετο ἀντικείμενον καταδρομῆς παρὰ τῶν αὐλῶν Γαλλίας, Ἱσπανίας καὶ Ῥώμης αὐτή τε καὶ τὸ ἑαυτῆς κράτος, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐπιτηδειότητος καὶ ἱκανότητος ἠδυνήθη νὰ ἀποσοβήσῃ πάντα κίνδυνον ἐσωτερικὸν τε καὶ ἐξωτερικόν. Κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1563 ἠπειλήθη ὅτι θέλει στερηθῆ τοῦ στέμματος ὡς αἱρετική, ἐὰν ἐντὸς 6 μηνῶν δὲν μεταβῇ εἰς Ῥώμην καὶ ζητήσῃ ἄφεσιν· ἀλλ' οὐδόλως συγκινηθεῖσα ἐκ τῆς ἀπειλῆς ταύτης, ἔστρεψεν αὐτὴν πρὸς βλάβην τῆς ῥωμαϊκῆς αὐλῆς προσελκύσασα ὑπὲρ τῶν ἑαυτῆς συμφερόντων τὴν αὐλὴν τῆς Γαλλίας. Ἀνταρσίαι διηγέρθησαν ἐντὸς τῶν κρατῶν αὐτῆς ἀφορμὴν ἔχουσαι τὰς θρησκευτικὰς διαφωνίας τῶν ὑπηκόων, ἀλλ' αὕτη κατέβαλεν αὐτὰς ἐπιφορτίσασα τὸν ἑαυτῆς υἱὸν Ἑρρίκον, τὸν ὕστερον περίφημον βασιλέα τῆς Γαλλίας Ἑρρίκον Δ' ὅπως μεταχειρισθῇ μείλιχα μέσα, ἅτινα καὶ ἐπέτυχον ἄνευ χύσεως αἵματος. Κατ' αὔγουστον τοῦ 1565 ἐδέξατο ἐν Νεράκ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Αἰκατερίνης τῆς ἐκ Μεδίκων καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Καρόλου Θ' βασιλέως τῆς Γαλλίας. Τῇ συστάσει τούτων ἐπέτρεψε χάριν τῆς εἰρήνης τὴν ἐν τοῖς κράτεσιν αὐτῆς τέλεσιν λειτουργίας πρὸ πολλοῦ ἀπηγορευμένην ἐν αὐτοῖς καὶ ἠκολούθησε μάλιστα τὴν Αἰκατερίνην εἰς Παρισίους, ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ ἀπριλίου τοῦ ἑπομένου ἔτους ἐγκατέλιπε τοὺς Παρισίους εἰς ἄκρον δυσηρεστημένη. Τῷ 1567 ἐδημοσίευσε διάταγμα πρὸς ἐγκαθίδρυσιν τοῦ καλβινισμοῦ ἐν τῷ βασιλείῳ, καὶ κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1568 ἀπῆλθε μετὰ τῶν ἑαυτῆς τέκνων Ἑρρίκου καὶ Αἰκατερίνης εἰς Ῥοχέλλην συλλέξασα καθ' ὁδὸν μέγαν ἀριθμὸν ἐθελοντῶν διαμαρτυρομένων οὓς προσήνεγκεν εἰς τοὺς Ὀλγενότους τῆς Γαλλίας ὑποστηρίξασα αὐτοὺς καὶ χρηματικῶς. Μετὰ τὴν μάχην τῆς Ἰαρνὰκ καὶ τὴν δολοφονίαν τοῦ πρίγκηπος Κονδαὶ κατὰ μάρτιον τοῦ 1569 ἔμεινε τὸ μόνον ὑποστήριγμα τῶν διαμαρτυρομένων καὶ κατανοήσασα τοῦτο ἀνέπτυξε μέγιστον ζῆλον καὶ δραστηριότητα πρὸς ἐνθάρρυνσιν τοῦ φρονήματος τῶν καλβινιστῶν, παρουσιάσασα αὐτοῖς ὡς ἀρχηγοὺς τὸν ἑαυτῆς υἱὸν Ἑρρίκον δεκαπενταετῆ τότε καὶ τὸν ἐξάδελφον αὐτοῦ Ἑρρίκον τοῦ Κονδαὶ δεκαπενταετῆ σχεδόν. Ἐκβαλθείσης τῆς εἰρήνης τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ συγκατετέθη εἰς τὸ συνοικέσιον τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Ἑρρίκου μετὰ τῆς Μαργαρίτας Βαλουᾶ ἀδελφῆς τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας καὶ μετέβη εἰς Βλέσσας, ὅπου ἀπῆλθε καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας μετὰ τῆς βασιλομήτορος κατ' αὔγουστον τοῦ 1571. Μ-

γάλαι ἐνδείξεις φιλίας ἀπεδόθησαν αὐτῇ, ἀλλ' αἱ ὑπερψίαι οὐδόλως ἐξηλείφθησαν ἀπὸ τοῦ πνεύματος αὐτῆς καὶ ἐπὶ τέλους ἀπέθανε τῇ 9 Ἰουνίου 1872 γενομένη κατά τινας θῦμα δηλητηρίου. Ἡ Ἰωάννα δ' Ἀλβρὲτ συνέταξε πλεῖστα ποιήματα, ὧν τὰ πλεῖστα ἀνέκδοτα.

Ἰωάννα τῆς Ἀραγωνίας, σύζυγος τοῦ Ἀσκανίου Κολόννα, ἡγεμονὶς Ταγλιακόζζη, περίφημος γυνὴ τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος, γενν. ἐν Νεαπόλει, ἀποθ. τῷ 1577. Ἐκτὸς τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ὡραιότητος τῆς γυναικὸς ταύτης διεκρίθη καὶ ἡ γενναιότης, φρόνησις καὶ ἱκανότης αὐτῆς κατὰ τὰς μεταξὺ τὴν οἰκογενείας Κολόννα καὶ τοῦ πάπα Παύλου Δ' ἔριδας.

ΙΩΑΝΝΗΣ, ὄνομα ἑβραϊκὸν συνηθέστατον παρ' ἅπασι τοῖς ἔθνεσιν εἰς ἄτομα ἀνήκοντα εἰς διαφόρους τάξεις τῆς κοινωνίας.

Α'. Ἅγιοι.

Ἰωάννης Βαπτιστὴς ὁ Πρόδρομος, ἀποθ. περὶ τὸ 31 μ. Χ. Τὸν βίον αὐτοῦ διηγοῦνται οἱ τέσσαρες εὐαγγελισταί, συμπληροῦντες ἀλλήλους, λεπτομερέστερον δὲ ὁ Λουκᾶς, ἀφιερῶν ὁλόκληρον τὸ πρῶτον κεφάλαιον τοῦ καὶ' αὐτὸν εὐαγγελίου, εἰς τὴν ὁπτασίαν, ἣν εἶδεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ζαχαρίας ἱερεὺς ἐξ ἐφημερίας Ἀβιὰ ἐπὶ τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας Ἡρῴδου ἐν τῷ ναῷ λειτουργῶν, τὴν ἐγκυμοσύνην τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἐλισάβετ, ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρών, τὰ κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Θεομήτορος πρὸς τὴν Ἐλισάβετ διερχομένην τὸν ἕκτον μῆνα τῆς ἐγκυμοσύνης, καὶ τέλος τὰ κατὰ τὴν γέννησι τοῦ Ἰωάννου. Οἱ λοιποὶ τρεῖς εὐαγγελισταὶ τηροῦσι σιγὴν εἰς τὰ κατὰ τὴν γέννησιν τοῦ Ἰωάννου οὐδὲ μὲν τὰ ὀνόματα τῶν γονέων του μνημονεύοντες, ἀναφέρουσι δὲ μόνον αὐτόν, ὅτε συναθροίσας πολλοὺς μαθητὰς ἀπέκτησεν ἤδη τὴν φήμην προφήτου κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἔχων ἔνδυμα ἀπὸ τριχῶν καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ καὶ τρεφόμενος ἐξ ἀκρίδων καὶ μέλιτος ἀγρίου· βαπτίζων δὲ ἐν Ἰορδάνῃ τοὺς προσερχομένους αὐτῷ. Τινὲς ἐνόμισαν αὐτὸν τὸν περιμενόμενον Μεσίαν, ἀλλ' οὗτος περιωρίσθη μόνον εἰς τὸ ἔργον τοῦ Προδρόμου, περὶ οὗ ὡμίλει ὁ προφήτης Μαλαχίας, διακηρύξας ἐν Βηθαβαρᾷ πρὸς τοὺς ἀποσταλμένους τῶν Φαρισαίων ὅτι δὲν εἶναι οὔτε ὁ Χριστὸς, οὔτε ὁ Ἠλίας, οὔτε ὁ προφήτης ἀλλὰ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ: Εὐθύνατε τὴν ὁδὸν Κυρίου κατὰ τὸν προφήτην Ἡσαΐαν, καὶ ὁμολογήσας ὅτι οὐκ ἔστιν ἄξιος λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων τοῦ Χριστοῦ. Ἅμα ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν προσερχόμενον αὐτῷ ἀνεφώνησεν «Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου», καὶ ἐβάπτισεν αὐτὸν καίτοι ἀντιστὰς κατ' ἀρχάς. Ἀξιομνημόνευτος εἶναι ἡ συμφωνία τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἰωάννου μετὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἰησοῦ καθόσον ἀμφότεροι ἐπιτίθενται κατὰ τῶν ἱερέων μεταβαλόντων τὴν θρησκείαν εἰς ἀνωφελεῖς τελετάς. «Γεννήματα ἐχιδνῶν, ἀνέκραζεν ὁ Πρόδρομος πρὸς τοὺς ἐρχομένους εἰς τὸ βάπτισμα αὐτοῦ Φαρισαίους καὶ Σαδουκαίους, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; . . . ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται κτλ.». Πρὸς τὸν ὄχλον ἐρωτῶντα «Τί ποιήσωμεν» ἀπεκρίνετο «Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας μεταδότω τὸν ἕνα τῷ μὴ ἔχοντι, καὶ ὁ ἔχων βρώματα ὁμοίως ποιήτω» πρὸς τοὺς τελώνας «Μηδὲν πλέον παρὰ τὸ τεταγμένον πράσσετε», πρὸς δὲ τοὺς στρατευομένους «Μηδένα διασείσητε μηδὲ συκοφαντήσητε· καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν» πρὸς πάντας δὲ ἀνεκραύγαζε «Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωάννου, διατρίβοντος συνήθως ἐν Αἰνὼν ἐγγὺς τοῦ Σαλεὶμ ἐγένετο κατὰ τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς ἡγεμονίας τοῦ Τιβερίου (29 μ. Χ), ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρῴδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦντος τῆς Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς τετραρχοῦντος, ἐπὶ ἀρχιερέων Ἄννα καὶ Καϊάφα. Οἱ λόγοι τοῦ Ἰωάννου κατενθουσιάζοντες τὸ πλῆθος ἀπήρεσκον τὰ μέγιστα εἰς τοὺς ἄρχοντα καὶ εἰς τὸ συνέδριον. Ὁ Ἰωάννης δὲν ἐφείδετο οὐδὲ τοῦ Ἡρῴδου νυμφευθέντος τὴν Ἡρωδιάδα σύζυγον τοῦ ἀδελφοῦ Φιλίππου, καὶ διὰ τοῦτο ἐφυλακίσθη ὑπ' αὐτοῦ. Κατόπιν τελουμένων τῶν γενεθλίων τοῦ Ἡρῴδου, ἐπειδὴ ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος ὀρχησαμένη εὐηρέστησε τὰ μέγιστα τὸν Ἡρῴδην, οὗτος μεθ' ὅρκου ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ αὐτῇ πᾶν ὅ τι ζητήσῃ· αὕτη δὲ κατὰ συμβουλὴν τῆς μητρὸς ἐζήτησεν ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωάννου. Ὅθεν ὁ Ἡρῴδης ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ, ἡ δὲ κεφαλὴ ἤχθη ἐπὶ πίνακι καὶ παρεδόθη εἰς τὸ κοράσιον, ὅπερ προσήνεγκεν αὐτὴν εἰς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα· τὸ δὲ σῶμα παραλαβόντες οἱ μαθηταὶ ἔθαψαν αὐτό. Τὸ τέλος τοῦτο τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ προεμήνυσεν εἰς μεγάλους διδασκάλους τῆς ζωγραφικῆς τὸ ἀντικείμενον ἐξαισιωμάστων εἰκόνων. Ἐκτὸς τῶν Εὐαγγελιστῶν

καὶ ὁ Ἰώσηπος μνημονεύει τοῦ ἀσκητικοῦ βίου τοῦ Ἰωάννου καὶ τοῦ βαπτίσματος αὐτοῦ. Κατὰ τὰς ἀποκρύφους παραδόσεις τοῦ Πρωτευαγγελίου τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, ὁ Βαπτιστὴς κατὰ τὴν νηπιακὴν αὐτοῦ ἡλικίαν ὑπέστη παρὰ τοῦ Ἡρῴδου καταδιωγμούς, ὡς ὅπως ἀποφύγῃ ἐκρύβη μετὰ τῆς ἑαυτοῦ μητρὸς ἔν τινι ὄρει ἀνοιγέντι ἐκ θαύματος. Τὰ ἱερὰ βιβλία τῶν Ἰωαννιτῶν ἀναγνωρίζουσι τοῦτον ὡς τὸν ἀληθῆ Μεσίαν καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Ἡ ὀρθόδοξος ἀνατολικὴ ἐκκλησία ἑορτάζει τῇ 23 σεπτεμβρίου τὴν σύλληψιν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, τῇ 24 ἰουνίου τὴν γέννησιν, τῇ 7 ἰανουαρίου τὴν σύναξιν, τῇ 29 αὐγούστου τὴν ἀποτομὴν τῆς τιμίας αὐτοῦ κεφαλῆς, τῇ 24 φεβρουαρίου τὴν πρώτην καὶ δευτέραν εὕρεσιν αὐτῆς καὶ τῇ 25 μαΐου τὴν τρίτην αὐτῆς εὕρεσιν.

Ἰ ω ά ν ν η ς ὁ Θ ε ο λ ό γ ο ς, εὐαγγελιστὴς καὶ ὁ ἠγαπημένος ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱὸς Ζεβεδαίου καὶ Σαλώμης καὶ ἀδελφὸς Ἰακώβου, ἀποθανὼν περὶ τὰ τέλη τοῦ πρώτου αἰῶνος λίαν προκεχωρηκὼς τὴν ἡλικίαν. Φαίνεται ὅτι ἦτο ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, τῶν ἀποσταλέντων ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Προδρόμου εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Στενοτάτην σχῶν σχέσιν μετὰ τοῦ νέου διδασκάλου αὐτοῦ ἀφιερώθη ὅλος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κυρίου, καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἀνέλαβε κατὰ παραγγελίαν τοῦ ἰδίου τὴν φροντίδα τῆς Θεοτόκου. Ἔδειξε μέγιστον ζῆλον πρὸς διάδοσιν καὶ θρίαμβον τῆς ἀρτιγεννήτου θρησκείας. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἀπεδήμησεν εἰς Σαμάρειαν μετὰ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, καὶ κατόπιν μετέβη εἰς Ἱεροσόλυμα· τέλος δὲ διῆλθεν ἅπασαν τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ διέτριψεν ἐπὶ πολὺ εἰς Ἔφεσον. Ἡ εἰς Πάτμον ἐξορία αὐτοῦ θεωρεῖται ἀπίθανος ὑπὸ τῶν μὴ παραδεχομένων τὴν γνησιότητα τοῦ βιβλίου τῆς Ἀποκαλύψεως, ἅπαντες ὅμως οἱ συγγραφεῖς συμφωνοῦσι περὶ τοῦ ἐσχάτου γήρατος εἰς ὃ ἀφίκετο ὁ ἀπόστολος οὗτος, ἐπιστρέψας κατά τινας ἐκ τῆς ἐξορίας ἐπὶ Νέρωνα καὶ ἀπελθὼν ἐπὶ Τραϊανοῦ. Τὰ χαρακτηρίζοντα αὐτὸν ἡ ἀγάπη καὶ ἡ πραότης. Συνώδευσε τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ μέχρι τῶν δικαστῶν καὶ μόνον μετὰ τὴν εἰς τὸν σταυρὸν προσήλωσιν αὐτοῦ ἀπεχωρίσθη ἀπ' αὐτοῦ, ἐκ τῶν πρώτων δὲ ἀφίκετο εἰς τὸν τάφον μετὰ τὴν ἀνάστασιν. Κατ' ἀρχαίαν παράδοσιν, ἐπαναλαμβανομένην ὑπὸ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως, ἀρχαῖον αὐτοῦ μαθητὴν ἐπισθόντα εἰς τὴν λησταρχίαν ἐπανήγαγε διὰ δακρύων καὶ παρακλήσεων εἰς τὴν ἰδίαν ὁδόν. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου μὴ δυνάμενος ἕνεκα τοῦ γήρατος νὰ βαδίσῃ διέταξε νὰ μεταφέρωσιν αὐτὸν εἰς μέρος ὅπου ἦσαν συνηθροισμένοι χριστιανοί ὅπως διὰ τελευταίαν φορὰν ἐκφωνήσῃ πρὸς αὐτοὺς «ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Κατὰ τὸν Τερτυλλιανὸν καὶ τὸν Ἱερώνυμον μετενεχθεὶς εἰς Ῥώμην ἐπὶ Δομιτιανοῦ καὶ τεθεὶς ἐντὸς πίθου πλήρους ζέοντος ἐλαίου ἐσώθη ἐκ θαύματος. — Ὁ ἅγιος Ἰωάννης φαίνεται ὁ μεταξὺ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κάλλιον ἐννοήσας τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ διδασκάλου. Τὸ Εὐαγγέλιον αὐτοῦ συντεταγμένον ἑλληνιστὶ διακρίνεται τῶν τριῶν ἄλλων διὰ ὕφους ὑψηλοτέρου κλίνοντος εἰς ἀντιθέσεις καὶ ἀπευθυνόμενον εἰς ἀναγνώστας ἐπιστημονικωτέρους διὰ τῆς δογματικῆς αὐτοῦ μορφῆς περιεχούσης εἶδός τι μυστικισμοῦ καὶ κυρίως διὰ τῆς ἑνότητος τοῦ σχεδίου, καθόσον τὰ πάντα τείνουσιν εἰς ἕνα καὶ μόνον σκοπὸν νὰ ἀποδείξωσιν ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς εἰσέτι δεικνύεται ὁ σκοπὸς οὗτος «Ἐν ἀρχῇ, λέγει, ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Θεὸς ἦν ὁ λόγος· οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν. Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν, ὃ γέγονεν. Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν». Καὶ ἀλλαχοῦ δὲ πάλιν τοῦ Εὐαγγελίου ὁ Ἰησοῦς λέγει περὶ ἑαυτοῦ «Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς». Καὶ ἑτέρωθι «Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ». Ὁ Εὐαγγελιστὴς εὐχαριστεῖται νὰ ἐπανέλθῃ συνεχῶς εἰς τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ «Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου» καὶ νὰ δείξῃ συγχρόνως πάσας τὰς προσπαθείας τοῦ θείου διδασκάλου ὅπως ἐπιφέρῃ τὴν ἁρμονίαν μεταξὺ τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας καὶ τοῦ κόσμου τούτου. — Εἰς τὸ ἱστορικὸν μέρος ὁ ἅγιος Ἰωάννης προσπαθεῖ νὰ διατηρήσῃ χρονολογικὴν σειράν, ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς ἱστορίας τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ καὶ ἀκολουθῶν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος μετ' ἀπαραμίλλου ἀκριβείας μνημονεύων τῶν ἑορτῶν τῶν Ἰουδαίων καθ' ἃς παρευρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ δεικνύων καὶ αὐτὰς τὰς ὥρας, καθ' ἃς συνέβησαν τὰ γεγονότα. Ἐνῷ οἱ λοιποὶ εὐαγγελισταὶ διηγοῦνται τὰ ἐν Γαλιλαίᾳ, ὁ Ἰωάννης ἀναφέρει ἰδίως τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὴν

διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐνῷ ἐκεῖνοι ἀναφέρουσι τὰ θαύματα καὶ τὰς παραβολὰς, ὁ Ἰωάννης ὀλίγον διατρίβει περὶ ταῦτα μηδὲ τῆς Μεταμορφώσεως μνείαν ποιούμενος, καίτοι παρευρεθεὶς κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἄλλων, μηδὲ τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου. Πρὸς ἀντιστάθμισιν δὲ μόνος οὗτος ἀναφέρει τὸν ἐν Κανᾷ γάμον, τὴν ἀνάστασιν τοῦ Λαζάρου, τὴν παραβολὴν τοῦ καλοῦ ποιμένος, τὸν νιπτῆρα, τὴν μετὰ τοῦ Νικοδήμου συνδιάλεξιν, τὸν Παράκλητον, τὴν διὰ τῆς λόγχης νύξιν τῆς πλευρᾶς κτλ. Ὁ Ἰωάννης συνεχῶς ἐπαναλαμβάνει τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ «Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους». Διαμαρτυρόμενοί τινες θεολόγοι διημφισβήτησαν τὸ γνήσιον τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου, ἀλλὰ τοῦτο ἐπικυροῦται διὰ τῆς ὁμοφώνου μαρτυρίας τοῦ ἀρχαίου χριστιανισμοῦ ἀνερχομένης μέχρι τοῦ ἁγίου Πολυκάρπου, μαθητοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου. Ἐκ τῶν τριῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἡ πρώτη ἀναμφιβόλως ἔχει τὸν αὐτὸν συγγραφέα, ὃν καὶ τὸ τέταρτον Εὐαγγέλιον, καθόσον ἀνευρίσκονται ἐν αὐτῇ αἱ αὐταὶ ἰδέαι καὶ ἡ αὐτὴ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον. Ἡ δευτέρα καὶ ἡ τρίτη ἐπιστολὴ ὑπετέθησαν καὶ ὑπὸ τοῦ Ὠριγένους καὶ τοῦ Εὐσεβίου μὴ γνήσιαι καίτοι μὴ περιέχουσαί τι ἀντίθετον πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ ἁγίου Ἰωάννου. Ὅσον διὰ τὴν Ἀποκάλυψιν, αὕτη καθ' ἅπαντας τοὺς αἰῶνας ἐτέθη ἀντικείμενον διαμφισβητήσεων μεταξὺ τῶν θεολόγων. Τὸ ὕφος τοῦ συγγράμματος τούτου διαφέρει τὰ μέγιστα τοῦ ὕφους τοῦ τετάρτου Εὐαγγελίου, καὶ ἡ φαντασία ἐν αὐτῷ ὑπερπλεονάζει, ἐνῷ ἄφθονος γαλήνη πνεύματος ἐπικρατεῖ ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ. Μεταξὺ τῶν πολυαρίθμων ὑπομνηματιστῶν τῆς Ἀποκαλύψεως κατατάσσονται ὁ Χριστόφορος Κολόμβος καὶ ὁ Νεύτων. Τὸ συναξάριον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἀναφέρει διάφορα αὐτοῦ θαύματα, οἷον τὴν ἐν Ἐφέσῳ ἀνάστασιν τοῦ ἐν τῷ λουτρῷ πνιγέντος Δόμνου καὶ τοῦ ἐκ λύπης ἀποθανόντος πατρὸς αὐτοῦ Διοσκορίδου, τὴν ἀνάστασιν 200 ἀνδρῶν φονευθέντων ἐκ τῶν λίθων, οἵτινες ῥιπτόμενοι ὑπ' αὐτῶν κατὰ τοῦ ἁγίου ἐπίστρεψον καὶ ἐφόνευον αὐτούς, τὴν κατεδάφισιν τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἀρτέμιδος ἄνευ βλάβης τῶν παρεστώτων, τὴν καθ' ὅδὸν ἀνάστασιν στρατιώτου ἐν θαλάσσῃ πνιγέντος καὶ τὴν ἴασιν ἑτέρου ἐκ δυσεντερίας πάσχοντος καὶ τὰ ἕξαρτα πνέοντος, τὴν ἐν Πάτμῳ ὑπὸ τοῦ δαίμονος ἀπαλλαγὴν τοῦ Ἀπολλωνίδου υἱοῦ τοῦ Μόριμος, τὴν ἴασιν τῆς ξηρανθείσης χειρὸς τοῦ Ἀνθυπάτου καὶ τὴν ἐν Προκλιανοῖς γυναικὸς αἰσχρᾶς κτλ. Ἡ ἐκκλησία τελεῖ τὴν μνήμην αὐτοῦ τῇ 8 μαΐου, τῇ δὲ 26 σεπτεμβρίου τὴν μετάστασιν, ἡ δὲ λατινικὴ ἄγει ἑορτὴν αὐτοῦ τῇ 27 δεκεμβρίου. Ἔμβλημα αὐτοῦ ὡς εὐαγγελιστοῦ εἶναι ὁ ἀετός. Οἱ πιστοὶ ἀποδίδουσιν αὐτῷ τρεῖς μητέρας, μίαν, τὴν φυσικὴν αὐτοῦ μητέρα τὴν Σαλώμην, ἑτέραν τὴν Βροντὴν, διότι οὗτος μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ ἀδελφοῦ Ἰακώβου ὠνομάσθησαν ὑπὸ τοῦ Σωτῆρος υἱοὶ Βροντῆς, καὶ τρίτην τὴν Παρθένον Μαρίαν, διότι ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τοῦ σταυροῦ εἶπεν αὐτῷ περὶ τῆς ἑαυτοῦ μητρὸς «Ἴδου ἡ μήτηρ σου».

Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὁ εὐγλωττότερος καὶ γενναιότερος τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, γεννηθεὶς τῇ 14 ἰανουαρίου τοῦ 347 ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἀναγορευθεὶς πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως τῇ τετάρτῃ πρὸ καλενδῶν μαρτίου (25 φεβρουαρίου) τοῦ 398, καθαιρεθεὶς ἀδίκως ὑπὸ ἐκκλησιαστικῆς συνόδου περὶ τὰ τέλη σεπτεμβρίου τοῦ 403, ἀνακληθεὶς καὶ πάλιν ἐξορισθεὶς κατ' αὐτοκρατορικὴν διαταγὴν καὶ ἀποθανὼν ἐν Κομάνοις τοῦ Πόντου τῇ δεκάτῃ ὀγδόῃ πρὸ καλενδῶν ὀκτωβρίου (14 σεπτεμβρίου) τοῦ 407. Πατὴρ αὐτοῦ ὑπῆρξεν ὁ Σεκοῦνδος, στρατηλάτης τῆς Συρίας ἀποθανὼν ὀλίγον μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Ἰωάννου. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ Ἀνθοῦσα χριστιανὴ χηρεύσασα εἰς ἡλικίαν 20 ἐτῶν ἔμεινε πιστὴ εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἑαυτῆς συζύγου καὶ ἀφιερώθη ὅλη εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ μονογενοῦς αὐτῆς υἱοῦ. Προσδιορίσασα αὐτὸν διὰ τὸ βῆμα ἐξελίξατο δι' αὐτὸν διδάσκαλον τὸν περίφημον Λίβάντον, φίλον τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ, δημοσιεύσαντα τὸν πανηγυρικὸν τοῦ ἡγεμόνος ἐκείνου καὶ ἐπίσημον ὀπαδὸν τῆς ἀρχαίας θρησκείας ἐν Ἀντιοχείᾳ. Φαίνεται ὅτι ὁ Ἰωάννης ἀπεχωρίσθη ἀπὸ τοῦ διδασκάλου ἄγων τὸ δέκατον ὄγδοον τῆς ἡλικίας, καὶ διεμείνας ἐπὶ τριετίαν παρὰ τῷ ἀρχιεπισκόπῳ Ἀντιοχείας Μελετίῳ ἐβαπτίσθη κατόπιν καὶ ἐκουρεύθη ἀναγνώστης τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἐκκλησίας. Τῷ 366 ἐπεθύμησε νὰ ἐγκολπωθῇ τὸν ἀσκητικὸν βίον, ἀλλ' ἐκωλύθη ἐκ τῶν θερμῶν παρακλήσεων τῆς ἑαυτοῦ μητρός· ἐν τούτοις φαίνεται ὅτι βραδύτερον ἐξεπλήρωσε τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην, καθόσον τῷ 374 ἦδη πρὸ τετραετίας εὑρίσκετο ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς περὶ τὴν Ἀντιόχειαν, συμμερίζόμενος τὸν ἀσκητικὸν βίον Σύρου τινός. Κατόπιν δὲ ἐπὶ διετίαν ἐν πλήρει ἐρημιτικῷ βίῳ κακουχούμενος κατέστησε τὸ σῶμα σχεδὸν παραλυτικόν. Ἀναγκασθεὶς τῷ 378 νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ἀντιόχειαν ἐξηκολούθησε διαμένων ἐπὶ πενταετίαν παρὰ τῷ Μελετίῳ. Τῷ 381 ἐχειροτονήθη διάκονος ὑπὸ

τοῦ διαδεξαμένου τὸν Μελέτιον Φλαβιανοῦ καὶ τῷ 386 πρεσβύτερος. Περὶ τὰ τέλη τοῦ 387 ἀνταρσίας ἐκραγείσης ἐν Ἀντιοχείᾳ ἕνεκα ἐπιβολῆς βαρέων φόρων καὶ κατοβληθείσης ὑπὸ τοῦ ἰσχυροῦ καὶ αὐστηροῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου, ὁ Φλαβιανὸς καίτοι ὑπέργηρως ὡρίσθη ὅπως μεταβῇ εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐξαιτήσηται παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τὸ ἔλεος τῶν ἐνοχοποιηθέντων. Ὁ Ἰωάννης μείνας ἐν Ἀντιοχείᾳ ἀντιπρόσωπος τοῦ Φλαβιανοῦ προσειλκύσατο διὰ τῆς κυγλωττείας τὴν ἐνθουσιώδη εὔνοιαν τοῦ λαοῦ τῆς Ἀντιοχείας συνεχῶς ἀναβαίνων ἐπὶ τοῦ βήματος καὶ ἀναγγέλλων τὴν πρόοδον τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει διαπραγματεύσεων· ὁποία ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλίασις εἰς τὸν λαὸν ὅτε διὰ στόματος τοῦ Ἰωάννου ἔμαθε τὴν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος παραχωρηθεῖσαν ἄφεσιν. Ὁ Ἰωάννης τότε κατήντησεν ἐν Ἀντιοχείᾳ ἀντικείμενον γενικῆς λατρείας, καὶ ἡ ἐπιρροὴ αὐτοῦ ἐπὶ πάντων ἔφθασεν εἰς ἀνώτατον σημεῖον. Κατ' ἐκείνην ὅμως τὴν ἐποχὴν προσειλκύσατο καὶ τὸ μῖσος τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἀλεξανδρείας Θεοφίλου. Τῷ 397, χειροτονήσαντος τοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, προσεκλήθη εἰς τὴν κατάληψιν αὐτοῦ ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος κατὰ θέλησιν τοῦ αὐτοκράτορος Ἀρκαδίου καὶ τοῦ ὑπουργοῦ αὐτοῦ Εὐτροπίου, καὶ ἐπειδὴ φόβος ὑπῆρχε περὶ ἀρνήσεως καὶ ἀποστάσεως τῶν Ἀντιοχέων, ὁ ὁμώνυμος τῆς Ἀνατολῆς ἀποσύρας αὐτὸν ἐκτὸς τῆς πόλεως ἐπὶ εὐσεβεῖ προφάσει ὡδήγησεν αὐτὸν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ πατριάρχου τῆς Ἀλεξανδρείας Θεοφίλου, ὅστις ἠναγκάσθη νὰ ἐκτελέσῃ τὴν χειροτονίαν ταύτην, ὅπως ἀποφύγῃ ποινικὴν δίκην ἕνεκα τῶν βδελυργιῶν ὃς ἐτέλμησε κατὰ τοῦ ἀνιζήλου αὐτοῦ. Ἀναβὰς ὁ Χρυσόστομος ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ καὶ ἐπικινδύνου θρόνου τῷ 398 χρῆσιν ἐποιήσατο τῆς αὐτῆς ἐλευθεροστομίας, ἧς καὶ ἐν Ἀντιοχείᾳ, πατρικῶς συμβουλεύων ἀπὸ τοῦ βήματος τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς αὐλῆς νὰ ἀπέχωσι πάσης πολυτελείας, νὰ ἐλεῶσι τοὺς πτωχοὺς καὶ νὰ προστατεύωσι τοὺς δυστυχεῖς, καὶ ὁ ἴδιος ἐπήνεγκε μεγάλας μεταρρυθμίσεις ἐντὴ Ἐκκλησίᾳ ὅπως βοηθηθῶσιν οἱ πτωχοί. Ἀποκτήσας διὰ τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἀρετῶν μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ λαοῦ, ἐποιήσατο καλλίστην αὐτῆς χρῆσιν. Ὁ Εὐτρόπιος πεσὼν εἰς δουλείαν καὶ ἐπαλλόμενος θανάτου κατέφυγεν εἰς τὸ ἱερὸν βῆμα καὶ ἐσώθη ὑπὸ τοῦ Χρυσοστόμου διὰ τοιουτοτρόπου λόγου, ὃν οὗτος ἐξεφώνησε πρὸς τὸ πλῆθος καταδιώκον τὸν ὑπουργὸν ἐκεῖνον πλῆθος. Ἐπίσης δύο στρατηγοὺς τοῦ κράτους κατώρθωσε νὰ ἀπαλλάξῃ τῆς ἐκδικήσεως τοῦ Γαϊνᾶ γότθου ἡγεμόνος κατατροπάζοντος τὸν Ἀρκάδιον καὶ ἀπειλοῦντος τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ κράτους, προσελθὼν παρὰ τῷ Γαϊνᾷ προσηλυτίσας αὐτὸν εἰς τὸν χριστιανισμὸν καὶ οὕτως ἀφοπλίσας αὐτόν. Ἐν τούτοις καίτοι προσενεγκὼν σπουδαίας ὑπηρεσίας εἰς τὸ κράτος, ἐγένετο ἀντικείμενον καταβάθρας ἕνεκα τῶν ἐν τῷ κλήρῳ εἰσαχθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀναμορφώσεων, καὶ ἕνεκα τῆς ἐλευθεροστομίας μεθ' ἧς κατεπολέμει τὴν πολυτέλειαν καὶ ἕνεκα τῶν πολλῶν ἐλεημοσυνῶν δι' ἃς μετεχειρίζετο τὰ εἰσοδήματα τῆς Ἐκκλησίας. Συνασπισμὸς ἐσχηματίσθη πρὸς ἀπώλειαν αὐτοῦ· τοῦ πατριάρχου τῆς Ἀλεξανδρείας λαβόντος αὐστηρὰ μέτρα κατὰ κληρικῶν τινῶν τῆς ἐκυτοῦ δικαιοδοσίας, οὓς ἐνοχοποίει ἐπὶ ὠριγενισμῷ, πλείους τῶν πεντήκοντα ἐκ τῶν κληρικῶν τούτων κατέφυγον εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ γενόμενοι δεκτοὶ εἰς συγκοινωνίαν ὑπὸ τοῦ Χρυσοστόμου, ἐπέτυχον ὅπως οὗτος γράψῃ τῷ Θεοφίλῳ ὑπὲρ αὐτῶν. Οὗτος ὀργισθεὶς ὑπεκίνησε κατὰ τοῦ Χρυσοστόμου τὸν ἅγιον Ἐπιφάνιον ἐπίσκοπον Κύπρου καὶ συγγραφέα τῆς Κατὰ τῶν Αἱρέσεων βίβλου, καὶ τὸν ζῆλον τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου, ὄντα τὰ ἐκυτοῦ ἰδέας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ῥώμης, μόνον τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου μετὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀφρικῆς μείναντος αὐδιτέρου. Ὁ Ἐπιφάνιος μεταβὰς εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπως ἀναγκάσῃ τὸν Χρυσόστομον εἰς τὴν καταδίκην τοῦ Ὠριγένους καὶ μὴ ἐπιτυχὼν δὲ ἐδέχθη τὴν φιλοξενίαν τοῦ Χρυσοστόμου καὶ ἀπέθανεν ἐπιστρέφων εἰς τὴν ἐκυτοῦ παροικίαν, οἱ δὲ ἐχθροὶ ἐμέμφοντο τοῦ Χρυσοστόμου ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ ἢ τοὐλάχιστον ἐπὶ ἐλλείψει σεβασμοῦ πρὸς τὸν μέγαν ἐκεῖνον ἄνδρα. Ἐν τούτοις καὶ ἡ αὐτοκράτειρα Εὐδοξία ἀγανακτήσασα διὰ τὰς πλαγίας κατ' αὐτῆς ἐπιπλήξεις τοῦ Χρυσοστόμου ἕνεκα τῆς ἄκρας αὐτῆς πολυτελείας καὶ τῆς πλεονεξίας, ἧς δεῖγμα ἡ ἁρπαγὴ τοῦ ἀγροῦ τῆς χήρας, συνηνώθη μετὰ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Χρυσοστόμου. Κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀσθενοῦς τὸν χαρακτῆρα Ἀρκαδίου ὁ Θεόφιλος καὶ πολυάριθμος σύνοδος συνεκλήθησαν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὅπως ζητήσωσι λόγον τῆς διαγωγῆς τοῦ Χρυσοστόμου. Κατὰ τὴν ἄφιξιν του ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἀλεξανδρείας ἠρνήθη συγκοινωνίαν μετὰ τοῦ Χρυσοστόμου. Ἡ σύνοδος συνήχθη ὑπὸ τὴν προεδρείαν αὐτοῦ ἐν Δρυῒ, προαστείῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως παρὰ τὴν Χαλκηδόνα. Ὁ Χρυσόστομος προσκληθεὶς εἰς

αὐτὴν, ὑπεσχέθη νὰ παρουσιασθῇ ἐὰν ἀπεσύρετο ὁ Θεόφιλος, προσωπικὸς αὐτοῦ ἐχθρὸς καὶ τρεῖς ἕτεροι ἐπίσκοποι τῆς αὐτῆς κατηγορίας, ἀλλ' ἡ σύνοδος ἀπέρριψε τὸν ὅρον τοῦτον. Ἐν τῇ συνόδῳ ταύτῃ συγκειμένῃ ἐκ 45 ἐπισκόπων ἐγένοντο δεκτὰ 12 κεφάλαια κατηγοριῶν ἐκ 47 παρουσιασθέντων κατ' αὐτοῦ τῶν μὲν 29 ὑπὸ τοῦ διακόνου του Ἰωάννου τῶν δὲ 18 ὑπό τινος τῶν πρεσβυτέρων του Ἰσαὰκ καλουμένου. Ἐκατηγορεῖτο ὅτι ἐκλείετο μετὰ γυναικῶν ἀποπέμπων ὅπαντας, ὅτι ἔτρωγε μόνος μετὰ λαιμαργίας Κύκλωπος, ὅτι ἐξύβριζε, διέταττε νὰ ξυλίσωσι καὶ ἐξύλιζεν ὁ ἴδιος τὰ μέλη τοῦ κλήρου του καὶ ἔγραφε κατ' αὐτῶν, ὅτι ἐπώλησε καὶ διεσκόρπισε τοὺς θησαυροὺς τῆς Ἐκκλησίας του καὶ τὰ πρὸς καλλωπισμὸν αὐτῆς ἀφιερώματα, ὅτι ἐξετέλεσε πολλὰς αὐθαιρέτους καὶ ἀσεβεῖς πράξεις· προσετίθεντο παραβάσεις τῶν κανόνων καὶ ἡ μὴ συγκοινωνία μετὰ τοῦ Ἐπιφανίου, τοῦ Ἀκακίου καὶ ἄλλων σεβασμίων ἐπισκόπων· ἐκατηγορεῖτο προσέτι ὅτι ὑπεκίνησε τὸν λαὸν εἰς στάσιν, ὅτε ἐξεῖκνυεν εὐνοιαν εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας, οὓς εὐκόλως παρεδέχετο εἰς τὸ βάπτισμα καὶ τέλος ὅτι εἶναι ὀπαδὸς τοῦ Ὠριγένους. Μετὰ τὴν παραδοχὴν τεσσάρων μόνον κατηγοριῶν, καὶ ἰδίως τοῦ ὠριγενισμοῦ, ἡ σύνοδος ἧς τὰ μέλη ἦσαν ἐπίσης μάρτυρες καὶ κατήγοροι καὶ δικασταὶ προέβησαν εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ θρόνου καθαίρεσιν τοῦ Χρυσοστόμου· ἐπικυρώσαντος δὲ τοῦ αὐτοκράτορος τὴν ἀπόφασιν τῆς συνόδου, ἐξελέγη διάδοχος εἰς τὸν θρόνον ὁ Ἀρκάδιος, εἷς τῶν κατὰ τοῦ Χρυσοστόμου μαρτυρησάντων. Ὁ Χρυσόστομος λίαν δημοτικὸς παρὰ τῷ λαῷ, ἐνῷ ἐδίκαζον αὐτὸν ἐνύμην, ἐξηκολούθει ἡσύχως τὸ κήρυγμα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἀπήγγελλεν ἀξιοθαυμάστους ὁμιλίας· ἐδίδασκων τὸν λαὸν καὶ ἀναγκαιτίζων τὴν ἀγανάκτησιν αὐτοῦ. Ἅμα δὲ νυκτὸς ἀνηρπάσθη ὁ καθαιρεθεὶς πατριάρχης ἀπὸ τῆς κατοικίας του καὶ ὡδηγήθη ἐξόριστος εἰς Πρινητὸν ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Νικομηδείας· ὁ λαὸς ἀνηγέρθη σύσσωμος καὶ ἐπιμόνως ἐζήτει τὸν ποιμένα· ἐπειδὴ δὲ καὶ σεισμὸς ἐπῆλθεν ἡ Εὐδοξία κατατρομάξασα, ἡ ἰδία ἐζήτησε μετὰ δύο ἡμέρας παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τὴν ἀνάκλησιν αὐτοῦ γράψασα καὶ εἰς τὸν Χρυσόστομον ὅτι δὲν ἐνείχετο ποσῶς εἰς τὸν κατ' αὐτοῦ καταδιωγμόν. Ἐπανακάμψας οὕτω εἰς τὸν λιμένα τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ Χρυσόστομος ἐγένετο δεκτὸς μετ' ἀπεριγράπτου ἐνθουσιασμοῦ· ἠθέλησε κατ' ἀρχὰς πρὶν ἐξέλθῃ τὴν ἀκρόασιν τῆς ἀποφάσεως, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐνδὺς εἰς τὸν γενικὸν ἐνθουσιασμὸν μετέβη εἰς Ἁγίαν Σοφίαν καὶ εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ προέτρεψε τὸν λαὸν νὰ διαμείνῃ ἐν ἡσυχίᾳ. Ὁ Θεόφιλος καὶ τὸ κόμμα αὐτοῦ ἠθέλησαν ν' ἀντισταθῶσιν, ἀλλὰ φοβούμενος οὗτος καὶ περὶ τῆς ἰδίας ζωῆς, ἀπῆλθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ διεσκορπίσθησαν. Ἀπὸ τοῦ δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὁ Χρυσόστομος ἤρχισε νὰ ἐκφωνῇ λόγους κατὰ τῶν καταχρήσεων, ὧν ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ ἀνέγερσις ἀνδριάντος ἀργυροῦ καὶ ἡ καθίδρυσις ἀγώνων πρὸς τιμὴν τῆς αὐτοκρατείρας παρὰ τὸν ναόν. Ἕνεκα τοῦ ζήλου τούτου ὀργισθεῖσα ἡ Εὐδοξία ἀπῄτησε παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τὴν ἐκ νέου συγκάλεσιν τῶν ἐπισκόπων πρὸς ἐκδίκασιν αὐτοῦ· ὁ Ἀρκάδιος διέκοψε μάλιστα καὶ πᾶσαν συγκοινωνίαν μετ' αὐτοῦ. Συνέρρευσαν πλεῖστοι ἐπίσκοποι εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐξ ὧν 42 ἐκυρύχθησαν ὑπὲρ τοῦ Χρυσοστόμου, ἀλλ' οἱ ἐναντίοι πολυαριθμότεροι ὑπερίσχυσαν καὶ ἡ νέα σύνοδος ἐπεκύρωσε κατὰ μάρτιον τοῦ 404 τὴν περὶ καθαιρέσεως ἀπόφασιν τῆς προηγουμένης συνόδου. Ὁ Χρυσόστομος, ἰσχυρὸς ἐκ τῆς δημοτικότητος αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ ὑποστηρίζοντος αὐτὸν κόμματος, ἀντέστη κατ' ἀρχὰς, ἀλλ' οἱ στρατιῶται ἐπεδόθησαν τῇ 15 ἀπριλίου εἰς βιαιοπραγίας προβάντες ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας καὶ εἰς φόνους καὶ γυναικῶν. Ὁ Χρυσόστομος ἀπειλήθη τότε εἰς τὸν πάπαν τῆς Ῥώμης Ἰννοκέντιον Α' ζητῶν τὴν ὑποστήριξιν αὐτοῦ, ἀλλ' οὗτος μόνον τὴν μεσολάβησιν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Δύσεως Ὁνωρίου ἀδελφοῦ τοῦ Ἀρκαδίου κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ. Ὁ Χρυσόστομος ἁναρπασθεὶς ἀπὸ τοῦ θρόνου δι' ἐνόπλου δυνάμεως ὡδηγήθη εἰς Νίκαιαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Καισάρειαν τῆς Καππαδοκίας. Ὁδηγηθεὶς εἰς Κουκουσσὸν τόπον τῆς ἐξορίας ἔπεσεν ἀσθενὴς, κατόπιν δὲ ἠναγκάσθη ἐκ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν Ἰσαύρων νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ φρούριον Ἀραβισσόν. Καίτοι ἀπολαύουσα τῆς Εὐδοξίας, οὐχ ἧττον ἡ κατὰ τοῦ Χρυσοστόμου συμμένεια τῆς αὐλῆς ἐξηκολούθει ἕνεκα τῆς δημοτικότητος, ἣν εἰσέτι ἔχαιρε παρὰ τῷ λαῷ. Διαταγὴ ἀπεστάλη ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὅπως ὁ ἐξόριστος μετενεχθῇ εἰς Πιτυοῦντα, μικρὰν πόλιν ἐπὶ τοῦ Καυκάσου. Ὅπως ὁδηγηθῇ ἐκεῖ, ὥριζε νὰ διέλθῃ ἅπασαν τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ἔσχον δὲ τὴν ἀπανθρωπίαν νὰ ὁδηγήσωσιν αὐτὸν εἰς τὸν τόπον τῆς νέας ἐξορίας πεζὸν καὶ ἀσκεπῆ ἐν μέσῳ τοῦ θέλπους τῶν κυνικῶν καυμάτων ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν στρατιωτικῆς μοίρας, οὐδεμίαν συμπάθειαν δεικνυούσης πρὸς τὸν γεραρὸν τοῦτον ἱεράρχην· ὅτε ἀρίκετο παρὰ τὰ Κύανα τοῦ Πόντου αἱ κακουχίαι ἐπήνεγκαν τὸν

θάνατον αὐτοῦ. Τὸ λείψανον αὐτοῦ μετεκομίσθη εἰς Κωνσταντινούπολιν τῷ 438, ἀπὸ δὲ τοῦ 414 κατετάχθη ὁ ἱερὸς οὗτος ἀνὴρ εἰς τὴν τάξιν τῶν ἁγίων. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἦν μικροῦ ἀναστέματος καὶ εἶχε σῶμα ἰσχνόν· ἀλλὰ τὸ πῦρ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ ἀνεφαίνετο ἐν τοῖς ζωηροῖς αὐτοῦ ὀφθαλμοῖς. Ἕνεκα τῆς εὐγλωττίας αὐτοῦ ὠνομάσθη ὁ Ὅμηρος τῶν ῥητόρων συνενῶν ἐν ἑαυτῷ τὰ προτερήματα τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Κικέρωνος κατηγορεῖται ὅμως ἐπὶ μακρολογίᾳ ἰδίως ἐν τοῖς προλόγοις. Ὑπὸ φιλολογικὴν καὶ ἱστορικὴν ἔποψιν καλὸν ἦθελεν εἶσθαι ἐὰν ἐγίνετο ἐκλογὴ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ διὰ τὴν διατήρησιν τῆς φήμης αὐτοῦ ὡς συγγραφέως εὐγλώττου καὶ τὴν ἀποφυγὴν τῶν ἐπαναλήψεων. Ἀναμφιβόλως ὑπῆρξεν ἐν αὐτῷ βίαιος χαρακτὴρ, καὶ ἡ ἐλευθερία περὶ τὴν ἔκφρασιν καὶ αἱ ἀπόστροφαὶ οὐδόλως ἤθελον εἶσθαι ἀνεκταὶ ἐὰν δὲν ἐπροστατεύοντο ὑπὸ τῆς εὐγλωττίας καὶ τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ σχήματος· ἄλλως ὁ Χρυσόστομος ἦν λίαν ἀνεξίθρησκος ἀναγνωρίζων τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως καὶ κηρύττων ὅτι ὀφείλει τις νὰ καταδικάσῃ τὴν αἵρεσιν οὐχὶ δὲ τοὺς αἱρετικούς, καὶ ὡς ἐκ τούτου κατηγορηθεὶς ἐν τῇ συνόδῳ ὡς δειχθεὶς λίαν ἀνεκτικὸς εἰς τοὺς Ἕλληνας, τουτέστι τοὺς εἰδωλολάτρας, χωρίως δὲ ὑποστὰς τὰ πάνδεινα κατὰ τὰ τελευταῖα τρία ἔτη τῆς ζωῆς ὡς ἀρνηθεὶς νὰ καταδικάσῃ τὴν μνήμην τοῦ Ὠριγένους. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ εἶναι πλεῖστα καὶ ἐδημοσιεύθησαν πολλάκις· ἐκ τῶν ἐκδόσεων μνημονευτέα ἡ τοῦ Μοντεφαλκονίου, ἑλληνολατινικὴ εἰς 13 τόμους, εἰς φύλλον, ἐν Παρισίοις 1718—38 ἀναδημοσιευθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Gaume εἰς 26 τόμους εἰς 8ον ἐν Παρισίοις 1835—40, ἡ τῆς Συλλογῆς τοῦ Migne καὶ ἡ τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Διζόττου 1855—61. Τὰ πλεῖστα δὲ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ μετεφράσθησαν εἰς διαφόρους γλώσσας. Εἰς τὴν γαλλικὴν μετέφρασε πολλὰ ὁ Guillon καὶ ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῶν Πατέρων τόμ. I—IΘ'. Κατὰ τὸ 1838 ἀνεκαλύφθησαν πέντε ἀνέκδοτοι αὐτοῦ ὁμιλίαι, ἃς ἐδημοσίευσεν ὁ Βέκκερ ἐν Λειψίᾳ. Ὁ Βίος αὐτοῦ ἐγράφη ὑπὸ Ἐράσμου, Ἐρμάντων, Τιλλεμόντου, Νεάνδρου, Guillon καὶ Bergier. Τὰ περὶ τοῦ Πατρὸς τούτου τῆς Ἐκκλησίας συγγράμματα εἶναι ἀναρίθμητα· μνημονευτέον ἰδίως τὸ σύγγραμμα τοῦ ἀββᾶ Μαρτίνου δημοσιευθὲν τῷ 1861 καὶ ἐπιγραφόμενον Jean Chrysostome, ses oeuvres et son siècle. Ἡ μνήμη αὐτοῦ ἑορτάζεται τῇ 13 νοεμβρίου, εἰς ἣν μετετέθη ἡ ἑορτὴ καθόσον κατὰ τὴν ἐπέτειον τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἡμέραν, ἤτοι τὴν 14 σεπτεμβρίου, εἶναι ἡ ἐπίσημος ἑορτὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως· προσέτι τῇ 27 ἰανουαρίου ἑορτάζεται ἡ Ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων αὐτοῦ· τῇ δὲ 30 ἰανουαρίου συνεορτάζεται μετὰ τῶν δύο ἀρχαιοτέρων αὐτοῦ ἱεραρχῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου καὶ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

Ἰωάννης ὁ Καλυβίτης, μοναχὸς ζῶν κατὰ τὸν Ε' αἰῶνα. Υἱὸς Εὐτροπίου τοῦ Συγκλητικοῦ καὶ Θεοδώρας, κατέλιπε δωδεκαετὴς τὴν πατρικὴν οἰκίαν καὶ μεταβὰς εἰς τὴν μονὴν τῶν Ἀκοιμήτων ἐνεδύσατο τὸ μοναχικὸν σχῆμα. Μετὰ 6 ἔτη κυριευθεὶς ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ ἐπανίδῃ τοὺς γονεῖς του, ἔλαβε τὴν ἄδειαν τοῦ ἡγουμένου τῆς μονῆς καὶ ἐνδεδυμένος βάκη προσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς, ὅπου παραχωρηθείσης αὐτῷ στενῆς καλύβης κατῴκησεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἄγνωστος, θεώμενος τοὺς ἑαυτοῦ γονεῖς ζῶντας ἐν μεγαλοπρεπείᾳ καὶ προπηλακιζόμενος ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν τῆς οἰκίας. Μέλλων νὰ ἀποθάνῃ προσεκαλέσατο τὴν μητέρα καὶ ἐπιδείξας αὐτῇ τὸ δι' αὐτὸν κατεσκευασθὲν χρυσότευκτον Εὐαγγέλιον ἀνεγνωρίσθη ὑπ' αὐτῆς καὶ' ἣν στιγμὴν παρέδιδε τὸ πνεῦμα.

Ἰωάννης ὁ τῆς Κλίμακος, μοναχὸς γενν. ἐν Παλαιστίνῃ περὶ τὸ 525, ἀποθ. τῷ 605. Ἀπὸ τῆς ἐκκαιδεκαετοῦς ἡλικίας ἀφιερωθεὶς εἰς τὸν ἀσκητικὸν βίον, ἔζησεν ἐπὶ 59 ἔτη ἐν ταῖς ἐρήμοις τοῦ ὄρους Σινᾶ καὶ ἐπὶ τέλους ἐγένετο ἡγούμενος τῆς ἐκεῖ μονῆς. Συνέγραψε διάφορα θρησκευτικὰ συγγράμματα, ὧν ἐπισημότερον ἡ Κλίμαξ ἐξ ἧς ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα. Ἑορτάζεται τῇ 15 ἰανουαρίου.

Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων, πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ζ' αἰῶνος. Αὐθεντικαὶ πηγαὶ περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ εἰσὶν ὀλίγισται. Ἐγένετο πατριάρχης τῷ 606 ἢ πιθανώτερον τῷ 609 καὶ ἀπέθανε τῷ 616. Οἱ ἁγιογράφοι δίδουσι περὶ αὐτοῦ ἐκτενεστέρας πληροφορίας. Ἐγεννήθη ἐν Ἀμαθοῦντι τῆς Κύπρου ἐκ πατρὸς Ἐπιφανίου τοῦ τῆς χώρας ἄρχοντος· συμφυθεὶς ἀπέκτησε πολλὰ τέκνα· μετὰ τὸν θάνατον τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων του ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ διὰ τὴν λαμπρότητα τοῦ βίου ἀναβιβασθεὶς ἄκων εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἔκτοτε οἱ πρὸς ἐλεημοσύνην τάσεις αὐτοῦ ὑπερέβησαν τὰς ὅρους· ζητήσας ἀνὰ πᾶν κατάλογον τῶν πτωχῶν τῆς πόλεως, διέταξε τὴν ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου αὐτοῦ ταμείου διατροφὴν αὐτῶν συμποσουμένων εἰς 7500. Καίτοι ἐπαρατηρῶν

εἰσοδήματα, ἐξακολούθει πάσας τὰς αὐστηρότητας τοῦ ἀσκητικοῦ βίου. Ἰδίως εὗρε περίστασιν νὰ ἐξασκήσῃ τὴν ἐλεημοσύνην, ὅτε ἡ εἰσβολὴ τῶν Περσῶν ἠνάγκασε πολλοὺς Σύρους νὰ καταφύγωσιν εἰς Αἴγυπτον. Ὁ πατριάρχης οὗτος πρῶτος ἐκόλυσε τὴν ἐν τῷ Τρισαγίῳ ὕμνῳ γενομένην μετὰ τὸ «Ἅγιος Ἀθάνατος» προσθήκην «Ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς». Τῶν Περσῶν ἀπειλούντων τὴν Αἴγυπτον δι' εἰσβολῆς, ἀπεσύρθη εἰς Κύπρον καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ πατρίδι. Ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν μνήμην αὐτοῦ τῇ 12 νοεμβρίου ἡ δὲ δυτικὴ τῇ 23 ἰανουαρίου. Ὑπάρχουσι τρεῖς βιογραφίαι αὐτοῦ, ὧν ἡ πρώτη γέγραπται ὑπὸ Ἰωάννου Μόσχου καὶ Σωφρονίου, ἡ δευτέρα ὑπὸ Λεοντίου ἐπισκόπου τῆς ἐν Κύπρῳ Νεαπόλεως, ἡ δὲ τρίτη ὑπὸ Συμεὼν Μεταφραστοῦ.

Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, συγγραφεὺς ἐκκλησιαστικός, γενν. περὶ τὸ 676, ἀποθ. περὶ τὸ 756. Ἕνεκα τῆς εὐγλωττίας αὐτοῦ ἐπωνομάσθη «Χρυσόστομος», οἱ ἐχθροὶ ὅμως αὐτοῦ τῷ ἀπέδωκαν τὰ ἐπώνυμα Σαραβαΐτης, Μανσοὺρ καὶ Ἀρκλάς. Ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ χειροτονηθεὶς πρεσβύτερος εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις μονὴν τοῦ ἁγίου Σάββα, ὅπου διῆλθε τὸ ἐπίλοιπον τοῦ βίου καταγινόμενος εἰς φιλολογικὰ ἔργα καὶ θεολογικὰς σπουδάς. Τοσαῦτα μόνον μνημονεύονται περὶ ἄλλων συγγραφέων περὶ τοῦ βίου τοῦ ἁγίου τούτου, ἀλλ' ὁ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου, πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων συγγραφεὶς βίος αὐτοῦ περιέχει καὶ πλείστα ἄλλα. Κατὰ τὸν ἀρχαιότερον τούτων ὁ πατὴρ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου χριστιανὸς καὶ διοικητὴς τῆς Δαμασκοῦ, καίτοι ὑποτεταγμένης ταύτης εἰς τοὺς Σαρακηνοὺς ἐπεμελεῖτο τὴν ἐκπαίδευσιν αὐτοῦ εἰς μοναχὸν Ἰταλὸν καλούμενον Κοσμᾶν, ὑφ' οὗ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ἀπέκτησε πλείστας γνώσεις καὶ μεγίστην εὐσέβειαν. Ἀποσυρθεὶς εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου Σάββα, ἐπολέμησεν ἰσχυρῶς ὑπὲρ τῶν εἰκόνων ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου καὶ Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου, μετέβη μάλιστα ἐπὶ τούτῳ καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ὁ Λέων παρορισθεὶς διέταξε νὰ μεμηθῶσι τὴν γραφὴν αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν χαλίφην ἐπιστολὴν ἐπισταλὴν τοῦ Ἰωάννου, δι' ἧς οὗτος προσέγραφε τὴν Δαμασκὸν εἰς τοὺς Βυζαντινούς, ὁ δὲ χαλίφης ἀπέτεμε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ, ἣτις ὅμως ἐβοήθησε διὰ θαύματος. Ἡ ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν μνήμην αὐτοῦ τῇ 4 δεκεμβρίου ἡ δὲ δυτικὴ τῇ 6 μαΐου. Ἅπαντες οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς οἱ μνείαν ποιούμενοι τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ συμφώνως ἀναγνωρίζουσιν, ὅτι οὗτος ὑπερέβη πάντας τοὺς συγχρόνους αὐτοῦ ὡς φιλόσοφος καὶ πολυμαθέστατος, ἡ δὲ κρίσις αὕτη ἐν μέρει δικαιοῦται ἐκ τῶν διασωθέντων πολυαρίθμων αὐτοῦ συγγραμμάτων, οὐχὶ τῶν πάντων ἐκδεδομένων. Τὰ ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ Le Quien ἐν Παρισίοις 1712, εἰς 2 τόμους ἐκδοθέντα εἶναι Κεφάλαια φιλοσοφικά, Περὶ αἱρέσεων, Ἔκδοσις ἀκριβὴς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, Πρὸς τοὺς διαβάλλοντας τὰς ἁγίας εἰκόνας, Λίβελλος περὶ ὀρθοῦ προνοήματος, Τόμος, Κατὰ Μανιχαίων Διάλογος, Διάλογος Σαρακηνοῦ καὶ Χριστιανοῦ, Περὶ δρακόντων, Περὶ ἁγίας Τριάδος, Περὶ τοῦ τρισαγίου ὕμνου, Περὶ τῶν ἁγίων νηστειῶν, Περὶ τῶν ὀκτὼ τῆς πονηρίας πνευμάτων, Εἰσαγωγὴ δογμάτων στοιχειώδης, Περὶ συνθέτου φύσεως, Περὶ τῶν ἐν τῷ Χριστῷ δύο θελημάτων καὶ ἐνεργειῶν καὶ λοιπῶν φυσικῶν ἰδιωμάτων, Ἔπος ἀκριβέστατον κατὰ θεοστυγοῦς αἱρέσεως τῶν Νεστοριανῶν, Διάφορα ἀποσπάσματα, Πασχάλιον, Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς Περὶ θείας φύσεως, Πραγματεῖα περὶ τῶν ἀποθανόντων ἐν τῇ χριστιανικῇ πίστει, Ἐπιστολὴ περὶ ἐξομολογήσεως, Λόγος ἀποδεικτικὸς περὶ τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων, Ἐπιστολὴ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἀπευθυνομένη εἰς Θεόφιλον, Περὶ τῶν ἀζύμων, Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Ζαχαρίαν, Ἔκθεσις τῆς χριστιανικῆς πίστεως, λατινιστὶ ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ, Ποιήματά τινα καὶ στίχοι ἰαμβικοὶ περὶ ἱερῶν ἀντικειμένων, Περίληψις τῆς ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἑρμηνείας τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἀποστόλου Παύλου, Ἱερὰ Παράλληλα, Ὁμελίαι Οἱ πλείστοι τῶν ἀρχαίων συγγραφέων τῶν ὁμιλησάντων περὶ λειτουργίας καὶ ἅγματος τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἀποδίδουσιν εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν, τὴν ἐπανόρθωσιν τοῦ ἅγματος τούτου καὶ τὴν σύνθεσιν πλείστων ὕμνων καὶ ᾠδῶν εἰσέτι ἐν χρήσει. Σώζεται ἐν διαφόροις μοναῖς καὶ ἐν δημοσίαις βιβλιοθήκαις πραγματεῖα περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς ἐπιγραφομένη «Ἀρχὴ τῶν στοιχείων τῆς ψαλτικῆς τέχνης τῶν ἀνιόντων καὶ κατιόντων σωμάτων τε καὶ πνευμάτων καὶ πάσης χειρονομίας» καὶ ἀποδιδομένη εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν.

Ἰωάννης ὁ Νηστευτής, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 582—595. Ἦν τὸ τρόπον τινὰ ἀπὸ καὶ νηστευτικὸς καὶ ἐγκρατὴς καὶ λίαν φιλόπτωχος. Κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος τῆς πατριαρχείας αὐτοῦ συνέστη ἐν Κωνσταντινουπόλει περὶ Γρηγορίου τοῦ Ἀντιοχείας Σύνοδος, ἧτις

μετὰ τὴν τούτου ἀνάρρισιν καὶ ἀθώωσιν ἐπεκύρωσε καὶ τὸ ἐπίθετον «Οἰκουμενικὸς» εἰς τὸν πατριάρχην τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰσαχθὲν ἤδη τῷ 518· ὁ τότε πάπας Πελάγιος, ἀκούσας τοῦτο ἀπεκήρυξε τὴν Σύνοδον, καὶ ἠπείλησε τὸν πατριάρχην ἀκοινωνησίαν, ἐὰν δὲν ἀποβάλῃ τὸ ἐπίθετον τοῦτο. Ὁ διαδεξάμενος τὸν Πελάγιον Γρηγόριος ὁ Διάλογος ἐπανέλαβε τὰς αὐτὰς ἐνστάσεις καὶ μὴ εἰσακουσθεὶς ἐπωνόμασεν ἑαυτὸν «Δοῦλον τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ». Ἑορτάζεται παρὰ τοῖς ἀνατολικοῖς τῇ 2 σεπτεμβρίου.

Ἰωάννης ὁ Ἡσυχαστής, ἐπίσκοπος Κολωνίας, γενν. ἐν Νικαπόλει τῆς Ἀρμενίας τῷ 454, ἀποθ. τῷ 558 εἰς ἡλικίαν 104 ἐτῶν. Μικρὸς ἀπορφανισθεὶς τῶν γονέων ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα ὀκτωκαιδεκέτης καὶ ἐπὶ 10 ἔτη μονάσας ἐν τινι μονῇ ἀνηγορεύθη ἐπίσκοπος Κολωνίας, μετὰ δεκαετῆ διοίκησιν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ ἀπεσύρθη καὶ μεταβὰς εἰς Ἱεροσόλυμα, προσῆλθεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἁγ. Σάββα ἄγνωστος, καὶ διέμεινεν ἐκεῖ τὸ λοιπὸν τοῦ βίου ζῶν ἀσκητικῶς. Ἑορτάζεται τῇ 3 δεκεμβρίου.

Ἰωάννης Μάρτυς. Ἐν τοῖς Μηναίοις μνημονεύονται ὡς μάρτυρες φέροντες τὸ ὄνομα τοῦτο οἱ ἑπόμενοι. Τῇ 20 σεπτεμβρίου Ἰωάννης ὁ Αἰγύπτιος, μαρτυρήσας ἐπὶ Μαξιμιανοῦ. Τῇ 23 τοῦ αὐτοῦ Ἰωάννης ὁ ἐπὶ Βασιλείου ἐν Ἀφρικῇ κρατουμένῃ ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν μαρτυρήσας. Τῇ 1η νοεμβρίου Ἰωάννης ὁ Ἱερομάρτυς, ἐπίσκοπος ἐν Περσίᾳ ἐπὶ Σεβωρίου. Τῇ 9 μαρτίου Ἰωάννης εἷς τῶν τεσσαράκοντα μαρτύρων τῶν ἐν Σεβαστείᾳ μαρτυρησάντων. Τῇ 18 ἀπριλίου Ἰωάννης μάρτυς ὁ νέος ὁ ἐξ Ἰωαννίνων. Τῇ 7 ἰουνίου Ἰωάννης μάρτυς. Τῇ 23 τοῦ αὐτοῦ Ἰωάννης υἱὸς Ἄννης. Τῇ 28 τοῦ αὐτοῦ Ἰωάννης ὁ Ἀνάργυρος.

Ἰωάννης ὅσιος. Ἐν τοῖς Μηναίοις μνημονεύονται ὡς ὅσιοι φέροντες τὸ ὄνομα τοῦτο. Τῇ 3 ὀκτωβρίου Ἰωάννης ὁ Χοζεβίτης, καταγόμενος ἐκ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Θηβῶν καὶ χρηματίσας ἐπίσκοπος Καισαρείας. Τῇ 9 νοεμβρίου Ἰωάννης ὁ Κολοβός. τῇ 2 δεκεμβρίου Ἰωάννης ὁ Ἐρημίτης. Τῇ 4η τοῦ αὐτοῦ Ἰωάννης ὁ Θαυματουργός, ἐπίσκοπος Πολυβώτου, ζῶν ἐπὶ Λέοντος Ἰσαύρου, καὶ ἐλέγξας τὴν εἰκονομαχίαν αὐτοῦ. Ἰωάννης ὁ υἱὸς τοῦ Ξενναίου ἀσκήσας ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἕκτου αἰῶνος. Τῇ 16 μαρτίου Ἰωάννης ὁ ἐν Ῥουφιανοῖς. Τῇ 18 ἀπριλίου Ἰωάννης ὁ ὅσιος. Τῇ 20 τοῦ αὐτοῦ Ἰωάννης ὁ Παλαιολαυρίτης. Τῇ 27 τοῦ αὐτοῦ Ἰωάννης ὁ ἐκ τῆς μονῆς τῶν Καθαρῶν. Τῇ 7 ματου Ἰωάννης ὁ Ψυχαίτης. Τῇ 21η ἰουλίου Ἰωάννης ὁ ἐξ Ἐφέσου ἐπὶ Ἰουστίνου τοῦ Β' μετὰ τοῦ συνεορταζομένου Συμεὼν τοῦ διὰ Χριστὸν Σαλοῦ συνασκήσας.

Ἰωάννης, εἷς τῶν ἑπτὰ παίδων τῶν κατὰ τὰ Συναξάρια ἐπὶ Δεκίου ἐν Ἐφέσῳ ἐντὸς σπηλαίου ἀποθανόντων καὶ μετὰ 184 ἢ 194 ἔτη κατὰ τὸ 38ον ἔτος τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ Μικροῦ ἀναστάντων. Μνημονεύονται οὗτοι ἐν τοῖς Μηναίοις τῇ 22 ὀκτωβρίου καὶ τῇ 4 αὐγούστου.

Ἰωάννης, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Ἐκτὸς τοῦ Χρυσοστόμου καὶ τοῦ Νηστευτοῦ μνημονεύονται ἐν τοῖς Μηναίοις ὡς ἅγιοι δύο ἕτεροι πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως φέροντες τὸ ὄνομα Ἰωάννης, ὁ μὲν τῇ 18 αὐγούστου μεθ' ἑτέρου πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως Γεωργίου ὁ δὲ τῇ 31 τοῦ αὐτοῦ μετ' ἄλλων πατριαρχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἀλεξάνδρου καὶ Παύλου τοῦ Νέου.

Β'. Πάπαι.

ΙΩΑΝΝΗΣ, ὄνομα κοινὸν εἰς 23 πάπας.

Ἰωάννης Α', 54ος πάπας, ἀποθ τῷ 526. Τοσκάνος ἐκ γενετῆς καὶ υἱὸς Κωνσταντίου ἐξελέγη πάπας τῷ 523. Τῷ 525 ἀποσταλεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως Θεοδωρίχου εὐνοοῦντος τοὺς ἀρειανοὺς παρὰ τῷ αὐτοκράτορι Ἰουστίνῳ ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν ἀνάκλησιν τῶν πρὸς παρακώλυσιν τῆς διαδόσεως τοῦ ἀρειανισμοῦ ληφθέντων μέτρων, κατέπεισε τὸν αὐτοκράτορα εἰς παραχωρήσεις τινάς. Ἐν Κωνσταντινουπόλει διατρίβων ἐτέλεσε καὶ τὴν στέψιν τοῦ αὐτοκράτορος μὴ τελεσθεῖσαν προηγουμένως. Ἐπιστρέψας εἰς Ῥαβένναν ἐρρίφθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοδωρίχου εἰς δεσμωτήριον ὡς μὴ ἐπιτυχὼν τὴν τελείαν ἀπαλλαγὴν τῶν αἱρετικῶν καὶ συνεπείᾳ τῶν κακοπαθειῶν ἀπέθανεν ἐν τῇ φυλακῇ. Κατὰ τὸν Φλευρύ, ὁ πάπας Ἰωάννης μετὰ τῶν συνοδευσάντων αὐτὸν εἰς Κωνσταντινούπολιν τεσσάρων συγκλητικῶν ἐφυλακίσθησαν ὡς συνένοχοι τοῦ Βοετίου καὶ τοῦ Συμμάχου. Ἡ λατινικὴ ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν μνήμην τοῦ πάπα τούτου ὡς μάρτυρος.

Ἰωάννης Β', 57ος πάπας, γενν. ἐκ Ῥώμης, ἀποθ. τῷ 535. Περίφημος ἐπ' εὐγλωττίᾳ ἐξελέγη πάπας τῷ 532. Κατέπεισε τὸν βασιλέα Ἀλάριχον ὕπως ἐκδώσῃ διάταγμα ἀνοίγουν πᾶν ὠδεῖον καὶ πᾶσαν ὑποσχεσιν σιμωνιακὴν γιγο-

Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης
Κοργιαλενείου Βιβλιοθήκη
Δημοσιεύσεις Βιβλιοθήκης (Π.Ε.Τ.Α.)

μένην ἐφεξῆς ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν παπῶν· οὐχ ἧττον ὁ αὐτὸς ἠγεμὼν διέταξεν ὅτι οἱ μὲν πάπαι ὀφείλουσι νὰ πληρόνωσι 3 χιλ. οἱ δὲ μητροπολῖται 2 χιλ. καὶ οἱ ἐπίσκοποι 500 σολδία χρυσᾶ εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς διαδόχους του πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν. Τῷ 533 ἀπέστειλε τῷ πάπᾳ τούτῳ ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς ἐπίσημον πρεσβείαν, ἐξαιτούμενος ὅπως ἀποφανθῇ ἐπὶ θεολογικοῦ τινος ζητήματος καὶ ἐπέτυχε παρ' αὐτοῦ τὴν ὡς ὀρθοδόξου ἀναγνώρισιν προτάσεώς τινος καταδικασθείσης ὑπὸ τοῦ πέπα Ὁρμίσδου. Οἱ Πατέρες τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου ἀπέστειλαν τῷ πάπα τούτῳ πρεσβείαν ὅπως καθυποβάλῃ αὐτῷ τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνόδου· ἀλλ' ἡ πρεσβεία αὕτη ἐφίκετο εἰς Ῥώμην μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ.

Ἰωάννης Γ', 62ος πάπας, ἀποθαν. τῷ 573. Υἱὸς Ἀναστασίου, εὐγενοῦς ῥωμαίου ἐξελέγη πάπας τῷ 560. Ἐπ' αὐτοῦ συνεπληρώθη ἡ οἰκοδομὴ τῆς βασιλικῆς τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων.

Ἰωάννης Δ', 65ος πάπας, ἀποθ. τῷ 642. Γεννηθεὶς ἐν Ζάρᾳ τῇ Δαλματίας, μετέβη εἰς Ῥώμην ὅπου γενόμενος καρδινάλιος διάκονος, ἐξελέγη πάπας τῷ 640. Πρὶν χειροτονηθῇ ἐδέξατο πρεσβείαν τῶν ἐπισκόπων τῆς Σκωτίας ἐξαιτουμένην ὁδηγίας περὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα καὶ περὶ τῶν ληπτέων κατὰ τῆς αἱρέσεως τῶν Πελαγιανῶν μέτρων· περὶ μὲν τοῦ πάσχα διέταξε νὰ ἀκολουθήσωσι τὴν συνήθειαν τῆς Ῥώμης, τὴν δὲ αἵρεσιν τῶν Πελαγιανῶν κατεδίκασε. Μετ' ὀλίγον συνεκάλεσε Σύνοδον, καταδικάσασα τὴν αἵρεσιν τῶν Μονοθελητῶν καὶ τὴν Ἔκθεσιν τοῦ Ἡρακλείου τὴν συνετάξασαν τὴν αἵρεσιν ταύτην, καὶ κατόπιν ἔγραψε εἰς τὸν διάδοχον τοῦ Ἡρακλείου ἐπιστολὴν ἀποδεικνύουσαν ὅτι εἰ Μονοθελῆται δὲν δικαιοῦνται ἐπιτιμῶντες ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ πάπα Ὁνωρίου Α'. Ὁ Ἰωάννης μέγα μέρος τῶν ἰδιαιτέρων εἰσοδημάτων ἐδαπάνησε πρὸς ἐξαγορὰν χριστιανῶν αἰχμαλωτισθέντων ὑπὸ τῶν Σλαύων τῶν εἰσβαλόντων εἰς τὴν Δαλματίαν καὶ Ἰστρίαν.

Ἰωάννης Ε', 83ος πάπας, γεν. ἐν Συρίᾳ, ἀποθ. τῷ 687. Γνώσεων τὴν ἑλληνικὴν, ἀπεστάλη εἰς τὴν ἕκτην οἰκουμενικὴν Σύνοδον τὴν συνελθοῦσαν ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐκλεγεὶς πάπας τῷ 686 ἐπανῆγαγεν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ῥώμης τὴν ἐκκλησίας τῆς Σαρδοῦς ὑπαγομένης ἐπί τινα χρόνον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ἀρχιεπισκόπων τῆς Καλιάρης. Ἀποδίδονται αὐτῷ δύο ἐπιστολαὶ ἀπευθυνθεῖσαι εἰς τοὺς βασιλεῖς Ἐθελρέδον καὶ Ἀλφρέδον. Κατὰ Πλατίναν ὁ Ἰωάννης συνέγραψε καὶ πραγματείαν De Pallii Dignitate.

Ἰωάννης ΣΤ', 86ος πάπας, ἀποθαν. τῷ 705. Ἕλλην τὴν καταγωγὴν ἐξελέγη πάπας τῷ 701. Μετά τινα χρόνον ὁ αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου Τιβέριος ἀπέστειλεν εἰς Ῥώμην τὸν ἔξαρχον τῆς Ῥαβέννης ὅπως ἐξαναγκάσῃ τὸν πάπαν εἴς τινας παραχωρήσεις, ἀλλ' ὁ αὐτοκρατορικὸς στρατὸς συγκείμενος κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξ Ἰταλῶν ἐπανέστη κατὰ τοῦ ἐξάρχου. Κατόπιν ὁ Ἰωάννης ἀνεχαίτισε διὰ σημαντικῶν δώρων τὰς ἐπί τινων χωρῶν τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας λεηλασίας τὰς πραττομένας ὑπὸ τοῦ Γισούλφου, δουκὸς τοῦ Βενεβέντου. Τῷ 703 ὑπεδέξατο εὐνοϊκῶς τὸν Οὐϊλφρεῖδον ἐπίσκοπον Ἐβοράκου ἀφορισθέντα ὑπὸ συνόδου ἄγγλων ἐπισκόπων καὶ κηρύξας αὐτὸν ἀθῷον ἐπανήγαγεν εἰς τὸν θρόνον αὐτοῦ.

Ἰωάννης Ζ', 87ος πάπας, ἀποθαν. τῷ 707. Ἕλλην ἐκ καταγωγῆς ἐξελέγη πάπας τῷ 705. Οὐδόλως ἀνεγνώρισε τὰ πρακτικὰ τῆς ἐν τῷ Τρούλλῳ συνόδου τὰ ἀποσταλέντα αὐτῷ πρὸς ἐπικύρωσιν ὑπὸ τοῦ βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ Β' τοῦ Ῥινοτμήτου. Τῷ 707 ὁ Ἰωάννης ἐπέτυχε παρὰ τοῦ Ἀριβέρτου, βασιλέως τῶν Λομβαρδῶν δίπλωμα γεγραμμένον χρυσοῖς γράμμασι, δι' οὗ ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἀπέδιδεν εἰς τὴν ἁγίαν Ἕδραν πολλὰς κτήσεις ἐπὶ τῶν Κοττιακῶν Ἀλπεων ἀφαιρεθείσας ἀπὸ τῶν παπῶν κατὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Λομβαρδῶν.

Ἰωάννης Η', 111ος πάπας διάδοχος Ἀδριανοῦ τοῦ Β', γενν. ἐν Ῥώμῃ, ἐκλεγεὶς τῷ 872, ἀποθ. τῷ 882. Τῇ 25 δεκεμβρίου 875 ἔστεψεν ἐν Ῥώμῃ Κάρολον τὸν Φαλακρόν. Τῷ 876 εἰσβαλόντων εἰς Ἰταλίαν τῶν Σαρακηνῶν, προσπελασάντων εἰς Ῥώμην, λεηλατησάντων τὰ πέριξ, φονευσάντων ἅπαντας τοὺς κατοίκους, κατεβαρισάντων τας ἐκκλησίας καὶ αἰχμαλωτισάντων πολλὰς μοναχὰς καὶ ἱερεῖς, ὁ πάπας Ἰωάννης ἀπέστειλεν εἰς τὸν Κάρολον πρεσβείαν ὅπως ἐξαιτήσηται βοήθειαν, ὁ δὲ Κάρολος μετὰ πολλοὺς ἐνδυασμοὺς μετέβη τέλος εἰς Ἰταλίαν. Ὁ πάπας ἔσπευσε πρὸς προϋπάντησιν αὐτοῦ μέχρι Πατουΐου, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖ ἐπληροφορήθησαν ὅτι ὁ Καρλομάνος ἐπαναστὰς κατὰ τοῦ Καρόλου θείου αὐτοῦ προσήγγιζε μετὰ πολυαρίθμου στρατοῦ, ὁ πάπας καὶ ὁ βασιλεὺς ἀπεσύρθησαν εἰς Τορτόνην, ὅπου ὁ πάπας ἔστεψε τὴν αὐτοκράτειραν Ῥιχίλδην. Ὁ Κάρολος, κατατρομάξας ἐκ τῶν προόδων τοῦ Καρολομάνου ἀπῆλθεν εἰς Γαλ-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
Βορειοελληνικὴ Βιβλιοθήκη (Ν.Π.Ε.Α.)

λίαν, ἐνῷ οὗτος νομίζων ἑαυτὸν καταδιωκόμενον ὑπὸ τοῦ θείου ἔφευγεν ἐπίσης. Ὁ Ἰωάννης ἐπιστρέψας εἰς Ῥώμην μετὰ δώρων πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἀλλ' ἄνευ στρατεύματων, καὶ μὴ ἐπιτυχὼν τὴν ἐξαιτηθεῖσαν παρὰ τοῦ βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος Βασιλείου βοήθειαν, ἠναγκάσθη νὰ συνθηκολογήσῃ μετὰ τῶν Σαρακηνῶν ὑποχρεωθεὶς νὰ πληρώνῃ αὐτοῖς ἐτήσιον φόρον 25 χιλ. μάρκων ἀργυρῶν. Ἕτερος πόλεμος ὀλεθριώτερος ἐπῆλθεν. Ὁ Λαμβέρτος δοὺξ τοῦ Σπολέτου καὶ τινες τιμαριοῦχοι κηρυχθέντες ὑπὲρ τοῦ Καρολομάνου εἰσῆλασαν εἰς Ἰταλίαν καὶ ἀδιαφοροῦντες περὶ τῶν κατ' αὐτῶν ἀφορισμῶν εἰσῆλθον εἰς Ῥώμην, συνέλαβον τὸν πάπαν καὶ διὰ ῥαβδισμῶν ἀπεδίωξαν τοὺς ἐπισκόπους καὶ μοναχοὺς οἵτινες μετὰ πομπῆς προσήρχοντο εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Πέτρου. Ὁ πάπας ἀφώρισε πάλιν τὸν Λαμβέρτον καὶ τοὺς συνενόχους αὐτοῦ καὶ ἀπῆλθε διὰ θαλάσσης εἰς Γαλλίαν. Φθάσας εἰς Τροίαν συνεκάλεσεν ἐκεῖ τῇ συγκαταθέσει τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου τοῦ Τραυλοῦ σύνοδον ἐκ 50 ἐπισκόπων τῷ 878, ἐξ ἧς ὅμως οὐδὲν πρακτικὸν ἀποτέλεσμα ἐπῆλθεν. Ἐπιστρέψας μόνος εἰς Ῥώμην ἔστρεψεν ἀλλαχοῦ τὸ βλέμμα. Ὁ περίφημος πατριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως Φώτιος καθαιρεθεὶς προηγουμένως, ἀλλ' ἤδη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰγνατίου ἀναλαβὼν τὴν προτέραν παρὰ τῷ αὐτοκράτορι Βασιλείῳ εὔνοιαν καὶ ἀναβιβασθεὶς ἐκ νέου ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ἀπέστειλεν εἰς Ῥώμην πρεσβείαν ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ πάπα. Ὁ Ἰωάννης οὐχὶ μόνον ὑπεδέξατο εὐμενῶς τὴν πρεσβείαν, ἀλλὰ καὶ ἐνέδωκεν εἰς πάσας τὰς αἰτήσεις τοῦ Φωτίου, κηρύξας μεταξὺ ἄλλων καὶ ὡς βλάσφημον τὴν ἐν τῷ συμβόλῳ τῆς Πίστεως προσθήκην «Καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ» τὴν ἐξ ἀμαθείας καὶ συγχύσεως τῶν λέξεων «ἐκπορεύσεως» καὶ «πομπῆς» εἰσαχθεῖσαν ἐν τῇ δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ. Ὁ Βασίλειος εὐγνωμονῶν ἀπέστειλεν εἰς Ἰταλίαν πολυάριθμον στόλον ἐπιτυχόντα λαμπρὰν νίκην κατὰ τῶν Σαρακηνῶν. Μὴ ἀπαλλαγείσης καὶ οὕτω τῆς Ῥώμης, ὁ Ἰωάννης ἀπατᾶται εἰς Κάρολον τὸν Παχύν, ὑπεσχεθεὶς αὐτῷ τὴν αὐτοκρατορίαν. Παραδεξάμενος ὁ Κάρολος, καὶ ἐλθὼν εἰς Ῥώμην ὅπως κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων τοῦ 881 στεφθῇ, ἠρνήθη μετὰ τὴν στέψιν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑποχρεώσεων, ἃς ὑπεσχέθη. Τῷ προτελευταίῳ αὐτοῦ ἔτει ὁ Ἰωάννης κατηνάλωσεν ἀποτελεσματικῶς εἰς ἀφορισμούς, οἵτινες ὅμως εἶχον ἀποβλέψει πᾶν γήτειον. Ὁ Ἰωάννης ἀπέθανεν ἐκ δηλητηρίου. Οἱ δόντες αὐτῷ τῷ δηλητήριον ἰδόντες ὅτι τοῦτο δὲν ἐνήργει ταχέως, ἔσπευσαν νὰ ἀποτελειώσωσιν αὐτὸν συντρίψαντες τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διὰ σφύρας. Εὑρίσκονται 313 ἐπιστολαὶ τοῦ πάπα τούτου ἐν ταῖς «Συνόδοις» τοῦ Labbe τόμ. Θ', σελ. 2—246. Κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ ὁ διάκονος Ἰωάννης ἔγραψε τὴν ἱστορίαν Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου. Διάδοχος αὐτοῦ ὑπῆρξε Μαρτῖνος ὁ Β'.

Ἰωάννης Θ', 117ος πάπας, ἀποθ. τῷ 900. Εἰσελθὼν εἰς τὸ τάγμα τῶν Βενεδικτίνων, προεβιβάσθη εἰς τὸ παπικὸν ἀξίωμα τῷ 898. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἠναγκάσθη νὰ στέψῃ αὐτοκράτορα τὸν Βερανγγέρον, δοῦκα τοῦ Φριούλου εἰσελθόντα εἰς Ῥώμην μετὰ σημαντικοῦ στρατοῦ, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀπέλευσιν αὐτοῦ, συνεκρότησε σύνοδον ἀκυρώσασαν αὐτοκράτορα τὸν Λαμβέρτον δοῦκα τοῦ Σπολέτου. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος συνεκρότησε καὶ δευτέραν σύνοδον ἐν Ῥαβέννῃ, ἐν ᾗ ἐλήφθησαν πολλὰ σπουδαῖα μέτρα ἀφορῶντα τὴν διοίκησιν τῆς ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν πειθαρχίαν.

Ἰωάννης Ι', πάπας 914—928. Μοναχὸς ἦτο ἡγαπήθη ὑπὸ τῆς παντοδυνάμου Θεοδώρας, ἥτις συνετέλεσεν εἰς τὴν προαγωγὴν τοῦ ἐραστοῦ αὐτῆς μέχρι τοῦ παπικοῦ θρόνου. Ἐν τούτοις ὁ πάπας οὗτος διῴκησε μετὰ τῆς δεούσης δικαιοσύνης καὶ σταθερότητος. Κατώρθωσε νὰ συνενώσῃ τοὺς παλαίοντας πρὸς ἀλλήλους πρίγκηπας τῆς Ἰταλίας κατὰ τῶν κοινῶν ἐχθρῶν τῶν Σαρακηνῶν καὶ ἐπέτυχε κατ' αὐτῶν ἀξιοσημείωτον νίκην ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Καρελιάνου. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς Θεοδώρας, ἡ θυγάτηρ αὐτῆς Μαροσία, κληρονόμος τῆς ἰσχυος τῆς μητρὸς μὴ εὑρίσκουσα αὐτὸν ἀρκούντως εὐπειθῆ, ἀπεφάσισε τὴν ἀνατροπὴν αὐτοῦ. Καταλαβοῦσα τὴν προκυμαίαν τοῦ Ἀδριανοῦ (τὸ ἤδη φρούριον τοῦ Ἁγίου Ἀγγέλου) τῇ ἀντιλείψει τοῦ Γουίδου, δουκὸς τῆς Τοσκάνης, οὗ τινος ἰδίξατο τὴν χεῖρα, ἐνήργησε τὸν φόνον τοῦ Πέτρου ἀδελφοῦ τοῦ πάπα, καὶ ἔῤῥιψε καὶ αὐτὸν τὸν πάπαν εἰς εἱρκτὴν ἐν ᾗ οὗτος ὀλίγῳ ὕστερον ἀπέθανε δολοφονηθείς.

Ἰωάννης ΙΑ', πάπας 931—936. Ἦν δευτερότοκος υἱὸς τῆς Μαροσίας καὶ ὡς λέγεται τοῦ πάπα Σεργίου. Μόλις ἄγων ἡλικίαν 21 ἐτῶν ἐξελέγη δι' ἐνεργείας τῆς μητρὸς αὐτοῦ πάπας. Περιωρίσθη μόνον εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ὑπηρεσίαν, καταλιπὼν τὴν κοσμικὴν ἐξουσίαν εἰς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα. Παρεσύρθη εἰς τὴν πτῶσιν τῆς ὑπερηφάνου ταύτης ἡγεμονίδος, καὶ συνεμε-

Δημοσία Βιβλιοθήκη Κεφαλονιάς (Κ.Π.Ε.)

ρισθη τὸ δεσμωτήριον, εἰς ὃ ἔβριψεν αὐτὸν ὁ πρωτότοκος αὐτῆς υἱὸς Ἀλβερῖκος. Ἀγνοεῖται ἡ ἐποχὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἔπαυσεν ὅμως νὰ ἀναγνωρίζηται ὡς πάπας τῷ 936.

Ἰ ω ά ν ν η ς ΙΒ', υἱὸς τοῦ πατρικίου Ἀλβερίκου, γενν. τῷ 938, ἀποθ. τῷ 964. Ἐκαλεῖτο Ὀκταυϊανός. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ κατέλιπεν αὐτῷ τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ῥώμης, ὡς κληρονόμημα. Ὁ Ἀλβερῖκος διώρισεν ἀλληλοδιαδόχως πολλοὺς πάπας, οὓς ἐκράτει εἰς ἀπόλυτον ὑποταγήν. Ὁ Ὀκταυϊανὸς ἀντὶ νὰ μιμηθῇ τὸν ἑαυτοῦ πατέρα ἐνήργησε τὴν ἐκλογὴν ἑαυτοῦ εἰς τὸν παπικὸν θρόνον ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἰωάννης δωδέκατος τῷ 956 μετὰ δύο ἔτη ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ πατρός του. Πρῶτος ὁ πάπας οὗτος ἤλλαξε τὸ ὄνομα. Ἐπειδὴ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐπὶ τῆς Ῥώμης διεφιλονεικεῖτο ὑπὸ τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως καὶ ὑπὸ τοῦ Βερεγγέρου βασιλέως τῆς Ἰταλίας, ἐπίστευσεν ὅτι δύναται νὰ ἐνισχύσῃ αὐτὴν προσκαλῶν εἰς Ἰταλίαν Ὄθωνα τὸν Μέγαν, ὃν ἔστεψεν αὐτοκράτορα τῷ 962. Ὀλίγον μόνον χρόνον διήρκεσεν ἡ καλὴ συνεννόησις μεταξὺ τοῦ Ὄθωνος καὶ τοῦ Ἰωάννου, ὅστις συνεμάχησε κατ' αὐτοῦ μετὰ τοῦ Βερεγγέρου. Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας ἠχμαλωτίσθη καὶ ὁ Ὄθων ἐβάδισε κατὰ τῆς Ῥώμης· ὁ πάπας κατέφυγε μετὰ τοῦ Ἀδαλβέρτου υἱοῦ τοῦ Βερεγγίρου εἰς Καπύην. Ὁ Ὄθων συνεκάλεσεν ἐν Ῥώμῃ σύνοδον ὅπως δικάσῃ τὸν Ἰωάννην, αὕτη δὲ ἀπέδειξε τὴν διεφθαρμένην διαγωγὴν τοῦ Ἰωάννου, ὃν ὁ Ὄθων προσεκάλεσε ὅπως ἀπολογηθῇ. «Μάθε, ἔγραφεν αὐτῷ, κατὰ νοέμβριον τοῦ 963, ὅτι κατηγορεῖται οὐχὶ ὑπ' ὀλίγων, ἀλλ' ὑπὸ πάντων κληρικῶν τε καὶ λαϊκῶν, ὅτι κατέστης ἔνοχος φόνου, ἐπιορκίας, ἱεροσυλίας, αἱμομιξίας μετὰ δύο ἀδελφῶν ἐχουσῶν στενὴν μετὰ σοῦ συγγένειαν. Προσθέτουσιν, ὅπερ φρίκην προξενεῖ ἀκούοντα, ὅτι ἐπὶ τῆς τραπέζης ἔπιες εἰς ὑγείαν τοῦ διαβόλου, καὶ ὅτι ἐν τῷ παιγνιδίῳ ἐπεκαλέσθης τὴν βοήθειαν τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀφροδίτης καὶ τῶν ἄλλων δαιμόνων κτλ.» Ὁ Ἰωάννης ἠμύνθη νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ἐξουσίαν τῆς συνόδου καὶ ἠπείλησε δι' ἀφορισμοῦ τοὺς προβησομένους εἰς ἐκλογὴν νέου πάπα, ἀλλ' ἡ σύνοδος οὐδόλως δοῦσα προσοχὴν εἰς τὴν ἀπειλὴν ταύτην ἐκήρυξεν αὐτὸν ἔκπτωτον καὶ ἐξελέξατο διάδοχον Λέοντα τὸν Η'. Ὁ ῥωμαϊκὸς λαὸς ἀποτροπιαζόμενος τὴν γερμανικὴν ἐπιρροὴν ἤρχισε μετὰ θλίψεως τὴν ὑπὸ τὴν ἐπιβλητὴν τοῦ Ὄθωνος ἐπενεχθεῖσαν μεταβολήν, καθ' ὃν ἄλλως ἡ ἀνάμνησις τῆς κυβερνήσεως τοῦ Ἀλβερίκου ἐπροστάτευε τὸν ἀνάξιον αὐτοῦ υἱόν. Μετὰ τὴν ἀπέλευσιν τοῦ αὐτοκράτορος οἱ Ῥωμαῖοι ἐξηγέρθησαν κατὰ τοῦ Λέοντος καὶ φυγόντος τούτου ἐκ Ῥώμης, ἀνεκαλέσαντο τὸν Ἰωάννην. Ὁ πάπας ὀλίγον μόνον ἐπέζησε μετὰ τὴν νέαν αὐτοῦ ἐγκαθίδρυσιν. Τὸν θάνατον αὐτοῦ διηγοῦνται ποικιλοτρόπως. Κατά τινας ἀπέθανε μετὰ ἀσθένειαν ὀκταήμερον μὴ προφθάσας νὰ κοινωνήσῃ κατὰ δὲ τὸν Φλευρὺ καταληφθεὶς ἐπ' αὐτοφώρῳ ἔν τινι συνεντεύξει μετά τινος ἐγγάμου γυναικὸς ἐπλήγη ἐπὶ τοῦ κροτάφου καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπέθανεν ἐκ τῆς πληγῆς ταύτης, ὁ δὲ ἐπίσκοπος Κρεμόνης Λουϊτπράνδος λέγει ὅτι τοῦτο ἐγένετο διὰ χειρῶν τοῦ διαβόλου, ἀλλ' οἱ δύσπιστοι ἐκατηγόρησαν τὸν σύζυγον τῆς γυναικὸς ἐκείνης.

Ἰ ω ά ν ν η ς ΙΓ', πάπας 965 — 972. Ἦν Ῥωμαῖος ἐκ γεννετῆς, καὶ ἐπίσκοπος Νέρνου· ἡ ἐκλογὴ αὐτοῦ ὀφείλεται εἰς τὴν γερμανικὴν ἐπιρροήν. Ἐνεθρονίσθη ἐπὶ παρουσίᾳ δύο ἐπισκόπων ἀποσταλέντων ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ὅπως παραστῶσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ καὶ ἐπικυρώσωσιν αὐτήν. Οἱ Ῥωμαῖοι, ἀγανακτοῦντες ὅτι ὁ παντιφὴξ αὐτῶν ὑποτάσσεται εἰς τοὺς ξένους, ἐπεβίωζαν αὐτὸν ἐκ τῆς πόλεως. Ἀπεσύρθη εἰς φρούριον τῆς Καμπανίας καὶ προσεκάλεσεν εἰς βοήθειαν τὸν Ὄθωνα· ὁ αὐτοκράτωρ ἔδραμε μετὰ στρατοῦ, πρὶν δὲ τῆς ἀφίξεως οἱ Ῥωμαῖοι ἀνεκάλεσαν τὸν πάπαν. Ἡ ὑποταγὴ αὕτη δὲν ἀφώπλισε τὸν Ἰωάννην, ὅστις ἐνεκαινίασε τὴν ἱστροφὴν αὐτοῦ διὰ πλείστων ὠμοτήτων. Κατὰ τὰ Χριστούγεννα τοῦ αὐτοῦ ἔτους 967, ὁ πάπας ἔστεψεν αὐτοκράτορα Ὄθωνα τὸν νεώτερον.

Ἰ ω ά ν ν η ς ΙΔ', πάπας 984—985. Γεννηθεὶς ἐν Παταβίῳ, ἀπέβη ἐπίσκοπος αὐτοῦ καὶ ἐτέθη ἐπὶ τοῦ παπικοῦ θρόνου ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ὄθωνος Γ'. Καλούμενος Πέτρος μετήλλαξε τὸ ὄνομα ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὸν ἀπόστολον Πέτρον. Ἡ παπωσύνη αὐτοῦ μόνον ἐπὶ δέκα μῆνας διήρκεσεν. Ὁ ἀντιπάπας Βονιφάτιος Φραγκόνης ἐπιστρέψας ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ὅπου εἶχε καταφύγει, ἐπωρελήθη ἐκ τῆς δυσαρεσκείας τοῦ λαοῦ ὅπως ἀνατρέψῃ αὐτὸν ἀποθανόντα ἐντὸς εἱρκτῆς τοῦ φρουρίου τοῦ Ἁγίου Ἀγγέλου.

Ἰ ω ά ν ν η ς ΙΕ' ἢ ΙΣΤ', πάπας 986—996. Υἱὸς τοῦ πρεσβυτέρου Λέοντος ἐτέθη ἐπὶ τοῦ παπικοῦ θρόνου καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ ὕπατος Κρησκέντιος ἐκυβέρνα τὴν πόλιν μηδεμίαν σχεδὸν κοσμικὴν ἐξουσίαν ἐπιτρέπων εἰς τοὺς πάπας. Ὁ Ἰωάννης προσπαθήσας νὰ ἀπαλλαγῇ τοῦ ζυγοῦ τοῦ Κρησκεντίου ἀπεδιώχθη ἐκ τῆς πόλεως καὶ προσεκάλεσεν εἰς βοήθειαν τὸν αὐτοκράτορα Ὄ-

θωνα Γ'. Ὁ Κρησκέντιος ὅπως διαφύγῃ τὴν ἐπέμβασιν τῶν Γερμανῶν συνεφιλιώθη μετὰ τοῦ Ἰωάννου.

Ἰωάννης ΙΣΤ', πάπας ἢ ἀντιπάπας 997-998. Ἕλλην ἐκ γεννετῆς ἐκαλεῖτο Φιλάγαθος. Ὁ Κρησκέντιος ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ παπικοῦ θρόνου ὅπως ἀντιτάξῃ αὐτὸν πρὸς τὸν πάπαν Γρηγόριον Ε' συγγενῆ καὶ πλάσμα τοῦ αὐτοκράτορος Ὄθωνος Γ'. Ὁ Γρηγόριος ἀποδιωχθεὶς ἐκ τῆς Ῥώμης ἐπανῆλθε τῇ συνδρομῇ τοῦ Ὄθωνος καὶ ἐνήργησε τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἀντιζήλου αὐτοῦ.

Ἰωάννης ΙΖ' ἢ ΙΗ', πάπας κατὰ τὸ 1003. Καλούμενος πρότερον Σίκκων ἢ Σέκκος διεδέξατο Σιλβέστρον Β'. Ἡ παπωσύνη αὐτοῦ μόνον ἐπὶ πέντε μῆνας διήρκεσε καὶ ἐπ' οὐδενὶ γεγονότι διεκρίθη. Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἡ ἁγία Ἕδρα διέμεινε χηρεύουσα ἐπὶ τέσσαρας καὶ ἥμισυ μῆνας.

Ἰωάννης ΙΗ' ἢ ΙΘ', πάπας 1003-1009. Πρὸ τοῦ πρεσβυτέρου Ὄρσου ἐκαλεῖτο πρότερον Φασιανός. Παραιτηθεὶς τοῦ θρόνου ἐνεκολπώθη τὸν μοναστικὸν βίον καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Παύλου

Ἰωάννης ΙΘ' ἢ Κ', πάπας 1024—1033. Πρὸ τῆς εἰς τὸν παπικὸν θρόνον ἀναρρήσεως αὐτοῦ ἦν ὕπατος, δοὺξ καὶ συγκλητικός, ἀλλὰ δὲν εἶχεν εἰσέλθει εἰς τὰ τάγματα. Ἐνήργησε τὴν ἐκλογὴν διὰ χρημάτων. Τῷ 1027 ἔσπευσε κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα τὸν αὐτοκράτορα Κορράδον Β' καὶ τὴν αὐτοκράτειραν Γισέλαν, παρευρισκομένων κατὰ τὴν τελετὴν καὶ τῶν βασιλέων τῆς Βουργουνδίας καὶ τῆς Ἀγγλίας Ῥοδόλφου καὶ Κανούτου. Τῷ 1033 πολλοὶ εὐγενεῖς ῥωμαῖοι συνωμόσαντες κατὰ τοῦ πάπα, ἀπειλοῦσαν αὐτὸν ἐκ τῆς Ῥώμης, ἀλλ' ὁ Κορράδος ἐπανήγαγεν αὐτόν. Ἀπέθανε κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος σχὼν ὡς ἀδοχον τὸν ἐαυτοῦ ἀνεψιὸν Θεοφύλακτον, παιδίον δωδεκαετὲς ὑπὸ τὸ ὄνομα Βενέδικτος Θ'.

Ἰωάννης Κ' ἢ ΚΑ', πάπας 1276-1277. Γεννηθεὶς ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας ἐν Λισαβῶνι τῆς Πορτογαλλίας ἐκαλεῖτο Πέτρος, υἱὸς Ἰουλιανοῦ. Σπουδάσας ἐν Παρισίοις καὶ δοὺς πάσας τὰς νενομισμένας ἐξετάσεις ἐπανέκαμψεν εἰς Λισαβῶνα ὅπου κατέσχε δημοσίαν θέσιν. Γενόμενος ἀρχιδιάκονος τῆς ἐκκλησίας τῆς Βράγας μετέβη εἰς Ῥώμην ὅπου ἐξεπλήρου καθήκοντα ἀρχιατροῦ παρὰ τῷ πάπᾳ Γρηγορίῳ Ι' προαγόντι αὐτὸν ἀρχιεπίσκοπον Βράγης καὶ ἀναγορεύσαντα αὐτὸν ἐπίσκοπον καρδινάλιον. Ἐξελέγη ἐν Βιτέρβῃ τῇ 13 σεπτεμβρίου 1276 καὶ ἐστέφθη τῇ 20. Κατὰ τὴν παπωσύνην αὐτοῦ βραχυτάτην γενομένην προσεπάθησε νὰ συμφιλιώσῃ τὸν Φίλιππον, βασιλέα τῆς Γαλλίας καὶ τὸν Ἀλφόνσον, βασιλέα τῆς Καστιλίας καὶ ἐπέτυχε τὸ νὰ παύσῃ ὁ βασιλεὺς τῆς Πορτογαλλίας Ἀλφόνσος Γ' δημεύων τὰ κτήματα τῶν ἐκκλησιῶν. Ἀπέστειλε πρεσβείαν εἰς τὸν αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἑνώσεως τῶν δύο ἐκκλησιῶν καὶ προσεπάθησε νὰ καταπείσῃ τοὺς χριστιανοὺς ἡγεμόνας εἰς σταυροφορίαν. Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀραγωνίας Ἰάκωβος Α', ἐφ' οὗ ἀνέθετο τὰς ἐλπίδας ἱεροῦ πολέμου ἀπέθανε τῷ 1276. Τῇ 7 ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὁ βασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως καὶ Σικελίας Κάρολος προσήνεγκε τὴν προσκύνησιν τοῦ βασιλείου εἰς τὸν πάπαν, ὑφ' οὗ περιεβλήθη τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ. Ὁ Ἰωάννης μεγάλα ἰσχ εἰδίζε καὶ ἤλπιζε μακροβιότητα, ἀλλὰ τυχαῖον περιστατικὸν ἐπήνεγκε τὸν θάνατον αὐτοῦ· δωμάτιον τοῦ ἐν Βιτέρβῃ ἀνακτόρου αὐτοῦ πρόσφατως οἰκοδομηθὲν ἐκρημνίσθη ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐπήνεγκεν αὐτῷ πληγὴν θανατηφόρον, ἐξ ἧς μετὰ ἓξ ἡμέρας ἐπῆλθεν ὁ θάνατος. Ὁ Πλατίνας ἀποδίδει αὐτῷ πραγματείαν περὶ ἰατρικῆς ἐπιγραφομένην Thesaurus Pauperum. Διάδοχος αὐτοῦ ὑπῆρξε Νικόλαος Γος.

Ἰωάννης ΚΑ' ἢ ΚΒ', γενν. ἐν Cahors περὶ τὸ 1244, ἀποθ, ἐν Ἀβινιῶνι τῷ 1334. Ἐκαλεῖτο πρότερον Ἰάκωβος d'Euse. Κοινῶς φρονεῖται ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἀρμάνδος ἐπηγγέλλιτο τὸν ὑποδηματοποιὸν, ἀλλὰ πιθανωτέρα εἶναι ἡ διαβεβαίωσις τοῦ ἱστορικοῦ Baluze, ὅτι ὁ Ἰάκωβος καταγόμενος ἐξ εὐγενοῦς πατρὸς ἐγένετο δεκτὸς κατὰ τὴν νεότητα αὐτοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ βασιλέως τῆς Σικελίας καὶ βραδύτερον ἕνεκα τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἱκανότητος αὐτοῦ διωρίσθη ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος τούτου σφραγιδοφύλαξ. Ὁ βίος αὐτοῦ ἄγνωστος μέχρι τοῦ 1300, ὅτε ἐπίσκοπος ἦδη μετέσχε δίκης τινὸς ἀφορώσης τὰ δικαιώματα τῆς ἐκκλησίας τοῦ Γκάδ. Τῷ 1310 ὁ πάπας Κλήμης Ε' μετέθηκεν αὐτὸν εἰς τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον τῆς Ἀβινιῶνος, καὶ μετὰ δύο ἔτη τῷ 1312 ἀνηγόρευσεν αὐτὸν Καρδινάλιον ἐπίσκοπον τοῦ Πόρτου. Ἐξελέγη πάπας τῷ 1316 ἐν Λουγδούνῳ καὶ μετέβη μετὰ ἕνα μῆνα εἰς Ἀβινιῶνα ἔδραν τότε τῶν παπῶν. Ἐκ τῶν πρώτων αὐτοῦ πράξεων ὑπῆρξεν ἡ κατὰ τὸ 1317 εἰς ἁγίους κατάταξις τοῦ Λουδοβίκου πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως Ῥοβέρτου. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος προήγαγε τὴν ἐκκλησίαν τῆς Τολώσης εἰς μητρόπολιν. Ἔδειξε μέ-

γιστον ζῆλον ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς ἐκκλησίας τῆς Γαλλίας σχηματίσας διαφόρους ἐπισκοπάς. Ἦτο λίαν δραστήριος καὶ εἶχε πνεῦμα ἀναμορφωτοῦ, συλλέξας τὰς Διατάξεις τοῦ πάπα Κλήμεντος Ε' καὶ συστήσας αὐτὰς ὡς νομοθεσίαν κατὰ τὸ 1317. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀπεφάνθη περὶ τῆς διαφορᾶς τῆς ὑπαρχούσης μεταξὺ τῶν δύο κομμάτων, εἰς ἃ εἶχον διασπασθῆ τὰ τάγματα τῶν Φραγκισκανῶν κηρυχθεὶς ὑπὲρ τῶν ἀναμορφωτῶν τοῦ τάγματος καὶ κατὰ τῶν ἀπαιτούντων τὰ ἀρχαῖα ἔθιμα τοῦ τάγματος. Τῷ 1318 ἔδρυσε 5 νέας ἐπισκοπὰς τρεῖς ἐν Γαλλίᾳ, τετάρτην ἐν Ἱσπανίᾳ καὶ πέμπτην ἐν Περσίᾳ. Ὁ πάπας οὗτος ἐκηρύχθη καὶ κατὰ τῶν σταυροφοριῶν συμβουλεύων τοὺς ἡγεμόνας νὰ φροντίσωσι μᾶλλον εἰς τὴν εἰρηνοποίησιν τῶν ἐντὸς κρατῶν καὶ ἐπιτιθέμενος κατὰ τῶν σταυροφορικῶν συμμοριῶν, αἵτινες ὑπὸ μοναχῶν φανατικῶν σχηματιζόμεναι ἐπέφερον ἐν Εὐρώπῃ μέγιστα κακὰ πρὶν ἢ ἐκστρατεύσωσιν εἰς τὴν Ἀνατολήν. Ὁμιλῶν περὶ Ἰουδαίων, ὧν διέτρεχε κίνδυνον ἡ ζωὴ καὶ ἡ περιουσία δὲν ἐθεώρει αὐτοὺς ὡς ἀπίστους, ἀλλ' ὡς ἀνθρώπους ἔχοντας δικαίωμα τοῦ νὰ ἔχωσι τὴν αὐτὴν προστασίαν, οἵαν καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων. Τῷ 1320 ὁ Ἰωάννης ἐκ Poilli διδάκτωρ τῆς θεολογίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῶν Παρισίων διακηρύξας ὅτι οἱ πάπαι μόνον ἀνωτέρας ἐπιτηρήσεως δικαίωμα ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ἐπισκόπων καὶ τῶν πρεσβυτέρων προσεκλήθη πρὸ τοῦ δικαστηρίου τοῦ πάπα καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἀποκηρύξῃ τὰς προτάσεις του. Διαμφισβητουμένου τοῦ αὐτοκρατορικοῦ τῆς Γερμανίας θρόνου μεταξὺ τοῦ Λουδοβίκου τῆς Βαυαρίας καὶ τοῦ Φρειδερίκου τῆς Αὐστρίας, ὁ Ἰωάννης ἐκηρύχθη ὑπὲρ τοῦ Φρειδερίκου, καὶ οὗτος ἀπέκτησεν ἐχθρὸν τὸν Λουδοβίκον, ὅστις ἐν τῷ ἑαυτοῦ κράτει ἐδίδε φρονήματα ἀντιπαπικά, δι' ὧν προσεβάλλετο ἡ δικαιοδοσία τοῦ πάπα. Ὁ Λουδοβίκος ἐξήγειρε μάλιστα καὶ τὴν Ἰταλίαν, ἀλλ' ὁ Ἰωάννης ἐξήνεγκε κατ' αὐτοῦ ἀφορισμὸν τῷ 1327. Τότε ὁ Λουδοβίκος ἐκστρατεύει ὁ ἴδιος κατὰ τῆς Ῥώμης, καὶ στεφθεὶς βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων ἐν τῷ Βατικανῷ ὑπὸ δύο ἐπισκόπων κηρύττει τὸν Ἰωάννην ἔκπτωτον τοῦ θρόνου καὶ ἀναδείκνυσιν ἕτερον πάπαν. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν πλεῖστοι συγγραφεῖς ἐξεφώνουν κατὰ τῆς ἐξουσίας τῶν παπῶν, καὶ ὁ Ἰωάννης μέχρι τελευταίας στιγμῆς ἔβλεπε καταπολεμούμενον ἐκ βάθρου τὸ γόητρον τῆς παπικῆς ἕδρας.

Ἰ ω ά ν ν η ς ΚΒ' ἢ ΚΓ' (Βαλθάσαρ Κόσσα), 21ος πάπας, διάδοχος Ἀλεξάνδρου Ε', γεν. ἐν Νεαπόλει ἐκλεγεὶς ἔτῳ 1410, καθαιρεθεὶς τῷ 1415, ἀποθ. ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1419. Κατήγετο ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας· ὑπείκων εἰς τὰς ἀτάκτους αὐτοῦ ὁρμὰς καὶ ἐπωφελούμενος ἐκ τῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην κατατρυχουσῶν τὴν Ἰταλικὴν Χερσόνησον διαιρέσεων καὶ ἀλληλομαχιῶν ἐξετέλει ἔργον πειρατοῦ· ὕστερον δὲ μεταβὰς εἰς Βολωνίαν ἐνεδύθη τὸ ἐκκλησιαστικὸν σχῆμα καὶ ἐγένετο ἀρχιδιάκονος τῆς πόλεως ταύτης. Προσελκύσας δι' αἰσχρῶν μέσων τὴν εὔνοιαν τοῦ πάπα Βονιφατίου Θ' προήχθη ὑπ' αὐτοῦ μέχρι τοῦ βαθμοῦ ληγάτου τῆς Βολωνίας. Ὀφείλων διὰ κατακτήσεως νὰ καταλάβῃ ὁ Βαλθάσαρ Κόσσας τὴν νέαν αὐτοῦ θέσιν καθόσον ἡ Βολωνία κατείχετο ὑπὸ τοῦ δουκὸς τοῦ Μεδιολάνου, συνήθροισε στρατὸν, ἐπολιόρκησε τὴν πόλιν καὶ κυριεύσας αὐτὴν ἐκυβέρνησεν οὐχὶ ὡς ληγάτος, ἀλλ' ὡς τύραννος. Τοιαύτης φύσεως ἦσαν αἱ διαπραγαὶ καὶ αἱ κακώσεις αὐτοῦ κατὰ τῶν κατοίκων, ὥστε ὁ πάπας Γρηγόριος ΙΒ' συγκινηθεὶς ἔθηκε τὴν Βολωνίαν εἰς ἄργιαν καὶ ἀφώρισε τὸν Κόσσαν, ὅστις οὐδεμίαν ἔδωκε προσοχὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην. Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ ἐπὶ τῆς τιάρας τίτλοι αὐτοῦ, ὅτε τῷ 1410 ἐξελέγη πάπας εἰς ἐποχὴν μάλιστα καθ' ἣν ἕνεκα τῶν δυσχερῶν περιστάσεων τῆς ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἀπητεῖτο ἐπὶ τοῦ παπικοῦ θρόνου ἀνὴρ δραστήριος καὶ αὐστηροτάτων ἠθῶν. Ὅτε ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου εὗρε δύο ἀντιζήλους Βενέδικτον Γ' ἐκλεγέντα ὑπὸ τῶν καρδιναλίων τῆς Ἀβινιῶνος καὶ ἀναγνωριζόμενον ὑπὸ τῆς Ἱσπανίας, Σκωτίας καὶ τῶν κομήτων Φουὰ καὶ Ἀρμανὰκ, καὶ Γρηγόριον ΙΒ' ἐκτὸν γενόμενον μόνον ὑπό τινων ἡγεμόνων τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ἰταλίας. Ἡ ἐν Πίσῃ σύνοδος καθαιρέσασα ἀμφοτέρους καὶ ἀναδιδάσασα ἐπὶ τοῦ θρόνον Ἀλέξανδρον τὸν Ε' εἶχε διατάξει ὅτι μετὰ τρία ἔτη ἔμελλε νὰ συνέλθῃ σύνοδος πρὸς ἀναμόρφωσιν τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ πρώτη φροντὶς τοῦ Ἰωάννου ὑπῆρξε νὰ ἐπικυρώσῃ τὰς κατὰ Βενεδίκτου Γ' ἀποφάσεις καὶ νὰ ἀνακαλέσῃ βοῦλλαν τοῦ προκατόχου αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν ἐπαιτικῶν ταγμάτων. Διαφιλονεικουμένου τότε τοῦ θρόνου τῆς Νεαπόλεως ὑπὸ δύο μνηστήρων τοῦ Λουδοβίκου τῆς Ἀνδεγαυίας καὶ τοῦ Λαδισλάου, ὁ Ἰωάννης ἐκηρύχθη ὑπὲρ τοῦ Λουδοβίκου. Ὁ Λαδίσλαος θελήσας νὰ ἐπωφεληθῇ ἐκ τῶν ἐορτῶν τῶν τελουμένων διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου πάπα ὥρμησε πρὸς κατάληψιν τῆς Ῥώμης, ἀλλ' ἀπεκρούσθη ὑπὸ τοῦ Παύλου. Ὁ Ἰωάννης ζητῶν κατὰ Λαδισλάου συμμάχους ἐν Γερμανίᾳ ἦλθε τὸν Σιγισμοῦνδον τοῦ Λουξεμβούρ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

γου προσωπικὸν ἐχθρὸν τοῦ Λαδισλάου διαδεξάμενον εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν τὸν Ῥοβέρτον. Ὁ Ἰωάννης ἐπαναγαγὼν ἐπὶ τοῦ παπικοῦ θρόνου τὰ διεφθαρμένα ἤθη καὶ τὴν ἄπληστον αὐτοῦ πλεονεξίαν ἀπέστειλεν εἰς Γαλλίαν ληγάτους ὅπως ζητήσωσι τὰ δίκαια τῶν ἐκκλησιαστικῶν εἰσοδημάτων ἀνήκοντα κατ' αὐτὸν θεῖῳ δικαιώματι εἰς τὸν πάπαν καὶ τὸν ἀποστολικὸν θρόνον· ἀλλὰ τὸ πανεπιστήμιον διεμαρτυρήθη καὶ τὸ συλλαλητήριον μετὰ δυσκολίας συγκατετέθη μαθὸν τὰς νέας ῥᾳδιουργίας τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως, ὅστις παντοιοτρόπως προσεπάθει νὰ καταλάβῃ τὴν Ῥώμην καὶ ἐγκαθιδρύσῃ αὐτόθι τὸν ἀφωσιωμένον αὐτῷ πάπαν Γρηγόριον ΙΒ'. Ὁ Λουδοβίκος τῆς Ἀνδεγαυίας ἐπανακάμψας εἰς Ἰταλίαν ἐκέρδησε κατὰ τοῦ Λαδισλάου λαμπρὰν νίκην τῷ 1411, ἀλλ' αὕτη ἔμεινεν ἄνευ ἀποτελέσματος ἕνεκα ἐλλείψεως χρημάτων. Ἐπῆλθε κατόπιν συνεννόησις μεταξὺ τοῦ Ἰωάννου καὶ τοῦ Λαδισλάου, ἀλλὰ τάχιστα διελύθη αὕτη, καὶ τοῦ Λαδισλάου καταλαβόντος τὴν Ῥώμην, ὁ Ἰωάννης ἠναγκάσθη νὰ ἀπέλθῃ καὶ καταφύγῃ εἰς Βολωνίαν. Ἐκεῖθεν συνενοήθη μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Σιγισμόνδου καὶ προσδιωρίσθη ἡ Κωνσταντία πόλις αὐτοκρατορικὴ ὅπως συγκληθῇ αὐτόθι σύνοδος, ἧς ἀντικείμενα ἡ διόρθωσις τῶν ἀφορώντων τὰ τοῦ κλήρου. Ἐν τῇ συνόδῳ ταύτῃ ἠναγκάσθη ὁ Ἰωάννης νὰ παραιτηθῇ τοῦ θρόνου. Δραπετεύσας ἐκεῖθεν διεμαρτυρήθη περὶ τῆς παραιτήσεως, κηρύξας ὅτι αὕτη ἐπιβλήθη αὐτῷ διὰ τῆς βίας· ἀλλ' ἡ σύνοδος κηρύξασα ὅτι αἱ γενικαὶ σύνοδοι εἶναι ἀνώτεραι τῶν παπῶν προσεκάλεσεν αὐτὸν εἰς Κωνσταντίαν ὅπως ἀπολογηθῇ. Μὴ ὑπακούσας συνελήφθη καὶ καθαιρεθεὶς ὑπὸ τῆς συνόδου ἐφυλακίσθη. Μετὰ τετραετῆ φυλάκισιν ἀπηλλάγη ἐπὶ πληρωμῇ μεγάλης χρηματικῆς ποσότητος καὶ προσπεσὼν εἰς τοὺς πόδας τοῦ πάπα Μαρτίνου Ε' ἐπέτυχε παρ' αὐτοῦ νὰ διορισθῇ καρδινάλιος ἐπίσκοπος. Μετά τινας μῆνας ἀπέθανεν ὁ φιλοτάραχος οὗτος πάπας ἐκ λύπης, ἢ ἐκ δηλητηρίου. Εὑρίσκονται δύο αὐτοῦ ἐπιστολαὶ ἐν τῇ Italia Sacra τοῦ Ughelli, τόμ. Β', σελ. 908 καὶ 921.

Γ'. Αὐτοκράτορες τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἰωάννης Α' ὁ Τσιμισκῆ ἦτοι ὁ **Μικρὸς Ἀρμένιος**, αὐτοκράτωρ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, γεν. περὶ τὸ 925, ἀποθ. τῷ 973. Ἐπιτροπεὺς ὢν στρατιωτικὸς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ῥωμανοῦ Β' νὰ φονεύσῃ τὸν Νικηφόρον Φωκᾶν, οὐχὶ μόνον ἐδίστασε νὰ ἐκτελέσῃ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῷ 962. Κατόπιν συνωμόσας μετὰ τῆς αὐτοκρατείρας Θεοφανοῦς κατὰ τοῦ Νικηφόρου ἐνήργησε τὸν φόνον αὐτοῦ καὶ ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ τῷ 969. Κατέβαλε τῷ 970 διὰ τοῦ Βάρδα τοῦ Σκληροῦ τὴν σάσαν τοῦ Βάρδα τοῦ Φωκᾶ. Ἐπολέμησε κατὰ τοῦ ῥώσσου ἡγεμόνος Σβιατοσλάβου Α' καὶ νικήσας αὐτὸν ἐν Δρίστρᾳ τῷ 971 ἀπέσπασεν ἀπ' αὐτοῦ τὴν Βουλγαρίαν. Μεταβὰς κατόπιν εἰς Συρίαν, ὅπου εἶχον νικηθῆ τὰ στρατεύματα αὐτοῦ τῷ 972, ἔκαμε δύο λαμπρὰς ἐκστρατείας 973 — 974 καὶ ἐπανεκτήσατο ἐπὶ στιγμὴν τὴν Παλαιστίνην ἐκτὸς τῆς Ἱερουσαλήμ· ἀλλ' ἀσθενήσας ἐν Κιλικίᾳ, ἀπέθανεν ἐκεῖ. Κατηγορεῖται ὁ εὐνοῦχος Βασίλειος ὡς δηλητηριάσας αὐτόν.

Ἰωάννης Β' ὁ **Κομνηνός**, ἐπονομαζόμενος «Καλοϊωάννης», αὐτοκράτωρ τῆς Κωνσταντινουπόλεως 1118 — 1143, υἱὸς Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ. Ἐπολέμησε μετ' ἐπιτυχίας τοὺς Μωαμεθανοὺς, τοὺς Σέρβους καὶ τοὺς Τούρκους· ἀλλὰ προσεπάθησε ματαίως νὰ ἀποσπάσῃ ἀπὸ τῶν Γάλλων τὴν Ἀντιόχειαν. Ἦν ἡγεμὼν ἐπιεικὴς καὶ ἐνάρετος ἐπικαλούμενος ὁ «Μάρκος Αὐρήλιος» τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους.

Ἰωάννης Γ' Δούκας ὁ Βατάτσης, δεύτερος τῶν ἐν Νικαίᾳ μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Λατίνων ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως χρηματισάντων αὐτοκρατόρων ἀπὸ τοῦ 1222 — 1255. Ἱκανώτατος ἡγεμὼν κατώρθωσε νὰ ἀποδιώξῃ τοὺς Λατίνους ἀπὸ τῆς Ἀσίας, ὑπέταξεν ἐκ νέου τὴν Θρᾴκην καὶ τὴν Μακεδονίαν, καὶ κυριεύσας τὴν Θεσσαλονίκην προητοίμασε τὴν ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν ἀνάκτησιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἰωάννης Δ' ὁ **Λάσκαρις**, υἱὸς Θεοδώρου τοῦ Νεωτέρου· ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ ἐν Νικαίᾳ τῷ 1259 παιδίον εἰσέτι. Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος ἀναγορευθεὶς ἀντιβασιλεὺς ἐτύφλωσεν αὐτὸν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος καὶ ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου. Ὁ Ἰωάννης ἔπεζησε μέχρι τοῦ ἔτους 1284.

Ἰωάννης Ε' ὁ **Παλαιολόγος**, αὐτοκράτωρ 1341—1391. Ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως νεώτατος, ἀλλὰ κατ' ἀρχὰς ὀνόματι μόνον ἐβασίλευε, τοῦ Ἰωάννου τοῦ Καντακουζηνοῦ ἁρπάσαντος ἅπασαν τὴν ἐξουσίαν. Μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ Καντακουζηνοῦ τῷ 1355 Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος ἐβασίλευε μόνος. Ἐπ' αὐτοῦ οἱ Τοῦρκοι εἰσῆλασαν εἰς Θρᾴκην. Ματαίως ζητήσας ὁ αὐτοκράτωρ τὴν βοήθειαν τῆς Δύσεως, ἐπὶ τέλους ἠναγκάσθη μετ

τοῦ Μουράτ. Ἡ βασιλεία αὐτοῦ ὑπῆρξε τοσούτῳ δυστυχὴς ὅσῳ μακρά.

Ἰωάννης ΣΤ' ὁ Καντακουζηνός· ὑπῆρξε κατ' ἀρχὰς ἀντιβασιλεὺς κατὰ τὴν ἀνηλικιότητα Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου τῷ 1341, ὕστερον δὲ ἠνάγκασε τὸν ἡγεμόνα τοῦτον νὰ συμμερισθῇ μετ' αὐτοῦ τὸν θρόνον τῷ 1347, ἀλλὰ βαρυνθεὶς ἐκ τῶν ταραχῶν τῶν προελθουσῶν ἕνεκα τῆς εἰς τὸν θρόνον συμμετοχῆς αὐτοῦ, παρητήθη τῷ 1355 καὶ γενόμενος μοναχὸς εἰσῆλθεν εἴς τινα μονήν. Εἶχε νικήσει τοὺς Βουλγάρους, τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς Γενουηνσίους πολιορκήσαντας τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀποκαταστήσει ἡσυχίαν τινὰ ἐν τῷ κράτει. Κατέλιπε μεταξὺ ἄλλων συγγραμμάτων Ἱστορίαν τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους ἀπὸ τοῦ 1320 μέχρι τοῦ 1357 ἐκδοθεῖσαν ἐν Παρισίοις τῷ 1645 ἑλληνολατινιστὶ καὶ συμπεριλαμβανομένην ἐν τῇ Βυζαντίδι. Ἐγένετο ἀντικείμενον σπουδαίας θέσεως τοῦ Narissot ἐκδοθείσης τῷ 1845.

Ἰωάννης Ζ' ὁ Παλαιολόγος, υἱὸς Ἀνδρονίκου τοῦ Γ' καὶ μικρανεψιὸς τοῦ Μανουὴλ, ὃν ἠνάγκασε νὰ συμπεριλάβῃ αὐτὸν συμμέτοχον τοῦ θρόνου, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Βαϊαζὴτ ἐπολιόρκει τὴν Κωνσταντινούπολιν τῷ 1399. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἧτταν τοῦ Βαϊαζὴτ ἐν Ἀγκύρᾳ τῷ 1402, ὁ Μανουὴλ ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς Λίσβον.

Ἰωάννης Η' ὁ Παλαιολόγος, υἱὸς τοῦ Μανουήλ. Ἐγένετο συμμέτοχος τοῦ θρόνου μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τῷ 1419, καὶ ἐβασίλευσε μόνος ἀπὸ τοῦ 1425 μέχρι τοῦ 1448. Προσβαλλόμενος ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐζήτησε βοηθείας παρὰ τῶν Λατίνων, καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν συγκατετέθη εἰς τὴν ἕνωσιν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἢ μᾶλλον εἰς τὴν ὑποβολὴν τῆς ὀρθοδόξου εἰς τὴν δυτικήν. Ἡ ἕνωσις αὕτη ἀνεκηρύχθη ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Φλωρεντίας συγκροτηθείσῃ τῷ 1439· ἀλλ' οἱ ὑπήκοοι αὐτοῦ δὲν ἀνεγνώρισαν τὸ κῦρος τῆς συνόδου ταύτης, καὶ οὕτως ἀπέτυχεν ἡ ἕνωσις· αἱ δὲ βαθμιαῖαι ἐπέτυχεν ὑπῆρξαν ὅλως ἀνεπαρκεῖς.

Δ'. Βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνες.

Ἰωάννης Α' ὁ Ὀφίγονος, βασιλεὺς τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ναυάρρας, ὀφίγονος υἱὸς Λουδοβίκου τοῦ Ι' καὶ τῆς Κλημεντίας τῆς Οὐγγαρίας. Γεννηθεὶς τῷ 1316 ἀνεγνωρίσθη ἀμέσως βασιλεὺς τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ναυάρρας, ἀλλὰ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπέθανε καὶ τὸν θρόνον διεδέξατο ὁ θεῖος αὐτοῦ Φίλιππος. Τινὲς διεσχυρίσθησαν ὅτι ὁ Ἰωάννης ἀνηπάγη καὶ ἀνετράφη κρυφίως ἐν Σιένῃ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἰωάννης ὁ Guccio, τὴν δὲ φήμην ταύτην διεβεβαίωσε καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας Λουδοβίκος Α' ἀνεψιὸς τῆς βασιλίσσης Κλημεντίας. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἀρίκετο εἰς Γαλλίαν κατὰ τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰωάννου τοῦ Β' ἄτομόν τι αὐτοκαλούμενον Ἰωάννης καὶ ἀπῄτησε τὸν θρόνον. Τὸ ἄτομον τοῦτο συλληφθὲν καὶ καθειρχθὲν ἔν τινι πύργῳ ἐν Νεαπόλει, ἀπέθανεν ἐν τῇ εἱρκτῇ.

Ἰωάννης Β' ὁ Ἀγαθὸς, βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, γενν. τῷ 1319, ἀποθ. τῷ 1364. Διεδέξατο τῷ 1350 τὸν πατέρα αὐτοῦ Φίλιππον Βαλουά. Ἡ ἀρχὴ τῆς βασιλείας αὐτοῦ διεταράχθη δι' ἐμφυλίων σπαραγμῶν. Ὠφελούμενος ἐκ τῆς καταστάσεως ταύτης τῶν πραγμάτων οἱ Ἄγγλοι εἰσέβαλον εἰς Γαλλίαν τῷ 1355 ὑπὸ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἐδουάρδου Γ' Ἐδουάρδον τὸν ἐπικαλούμενον Μέλανα Πρίγκηπα. Ὁ Ἰωάννης ἐβάδισε κατ' αὐτῶν, ἀλλ' ὑποσὰς πλήρη ἧτταν ἠχμαλωτίσθη καὶ ἀπήχθη εἰς Λονδῖνον τῷ 1356. Ἀνακωχὴ συνωμολογήθη τότε μετὰ τῆς Ἀγγλίας, ἀλλ' ἡ Γαλλία μεθ' ὅλας τὰς προσπαθείας τοῦ ἀντιβασιλέως Καρόλου ὑπέκυψεν εἰς οἰκτροτάτην ἀναρχίαν, τοῦ μὲν Καρόλου, βασιλέως τῆς Νεαπόλεως ἀντιποιουμένου ἀναφανδὸν τὸ στέμμα τῆς Γαλλίας, τοῦ δὲ Μαρκέλλου προέδρου τοῦ σωματείου τῶν πωλητῶν ἐξεγείραντος τοὺς Παρισίους κατὰ τῆς ἐξουσίας τοῦ Δελφίνου καὶ τῶν ἀγρῶν λεηλατουμένων ὑπὸ τῆς ἑταιρίας τῆς καλουμένης Jacquerie. Τέλος τῷ 1360 συνωμολογήθη μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας ἡ ἀποτρόπαιος διὰ τὴν Γαλλίαν συνθήκη τῆς Brétigny, ἀποδοῦσα τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὸν βασιλέα διὰ μεγάλων λύτρων καὶ τῆς παραχωρήσεως πολλῶν ἐπαρχιῶν. Ὁ Ἰωάννης ἀπερχόμενος ἐκ τῆς Ἀγγλίας κατέλιπεν ἐκεῖ ὡς ὅμηρον τὸν δοῦκα τῆς Ἀνδεγαυίας ἕνα ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Διαφυγόντος τούτου τῷ 1363, ὁ Ἰωάννης ἐπέστρεψεν εἰς Λονδῖνον ὅπως γείνῃ αἰχμάλωτος ἀποκρινόμενος εἰς τοὺς κωλύοντας αὐτόν· «Ἐὰν ἡ καλὴ πίστις ἐξωρίζετο ἀπὸ τῆς γῆς, ὤφειλε νὰ εὕρῃ ἄσυλον ἐν ταῖς καρδίαις τῶν βασιλέων», καὶ ὀλίγῳ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ εἰς Λονδῖνον ἐτελεύτησεν. Ὁ Ἰωάννης εἶχε κληρονομήσει τὴν Βουργουνδίαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ δουκὸς Φιλίππου Α', ἀλλ' ἔδωκεν αὐτὴν ὡς κληροδότημα εἰς τὸν τέταρτον αὐτοῦ υἱὸν Φίλιππον τὸν Τολμηρὸν τῷ 1362.

Ἰωάννης ὁ Ἀκτήμων (Lacktand), βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, γεν. τῷ 1166, ἀποθ. τῷ 1216, τέταρτος υἱὸς Ἐρρίκου τοῦ Β' καὶ τῆς Ἐλεονώρας τῆς Ἀκυϊτανίας. Δωδεκαετὴς

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινοβουλευτική Βιβλιοθήκη
Αρχιεπιστημίου (Ν.Π.Δ.Δ.)

διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀντιβασιλεὺς ἐν Ἰρλανδίᾳ, μετέβη εἰς τὴν θέσιν του κατὰ τὸ 1185, ἀλλὰ μετὰ ἐννέα μῆνας ἀνεκλήθη μὴ ἐπιτυχὼν εἰς τὴν διοίκησιν. Κατὰ τὰς πρώτας ἔριδας μεταξὺ τοῦ Ἑρρίκου καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ὁ Ἰωάννης ἔμεινε πιστὸς τῷ ἑαυτοῦ πατρὶ καὶ οὕτω προσειλκύσατο τὴν εὔνοιαν αὐτοῦ· ὅτε ὅμως κατὰ τὴν τελευταίαν ἀνταρσίαν τοῦ 1189, ὁ γέρων βασιλεὺς νικηθεὶς ἐζήτησε τὸν κατάλογον τῶν προδόντων αὐτὸν, ἓν τῶν πρώτων ὀνομάτων ἦκουσε τὸ τοῦ περιλημένου αὐτοῦ υἱοῦ, ἡ δεήσις αὕτη ἐβάρυνε τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ καὶ ὁ δυστυχὴς οὗτος πατὴρ ἐξέπνευσε καταρώμενος τὰ τέκνα του. Ὁ Ῥιχάρδος διαδεξάμενος τὸν Ἑρβίκον ἀπῆλθεν εἰς σταυροφορίαν· καταλείπων δὲ τὸ βασίλειον ἤλπισεν ὅτι θέλει προσελκύσει τὸν Ἰωάννην παραχωρῶν αὐτῷ πολλὰς κομητείας σχηματιζούσας τὸ τρίτον τῆς χώρας· ἀλλ' ἡ γενναιοδωρία αὕτη ἐπηύξησε μᾶλλον τὴν φιλοδοξίαν τοῦ Ἰωάννου, ἐλπίζοντος ὅτι ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ θέλει ἀπολεσθῇ κατὰ τὴν ἐκστρατείαν, καὶ ἔτοτε ἐπιζητοῦντος τὸ μέσον πρὸς κατάληψιν τοῦ θρόνου, ἐνῷ νόμιμος ἐπίδοξος διάδοχος ἦν ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Ἀρθοῦρος υἱὸς τοῦ Geoffroy πρεσβυτέρου αὐτοῦ ἀδελφοῦ. Πληροφορηθεὶς τοῦτο ὁ Ῥιχάρδος διεβίβασεν εἰς τὸν ἀρχιγραμματέα αὐτοῦ Γουλιέλμον Λονσὰμ διαταγὴν, ὅπως ἐπιβλέψῃ εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ νεαροῦ ὀρφανοῦ πρίγκητος, καὶ ἔκτοτε μαχὰ καὶ ζωηρὰ πάλη ὑγέρθη μεταξὺ τοῦ ἀρχιγραμματέως καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως, λήξασα ὅτε τῆς ἐξορίας τοῦ ἀρχιγραμματέως, ὅτε ἐγνώσθη ἡ αἰχμαλωσία τοῦ Ῥιχάρδου, πεσόντος κατὰ τὴν ἐν Παλαιστίνῃ ἐπιστροφήν αὐτοῦ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ του Λεοπόλδου, δουκὸς τῆς Αὐστρίας. Ὁ Ἰωάννης μεταβὰς εἰς Γαλλίαν προσήνεγκε τὸ σέβασμόν εἰς τὸν Φίλιππον Αὔγουστον διὰ τὰς ἐν τῇ ἐπείρῳ κτήσεις τοῦ ἀγγλικοῦ στέμματος καὶ ἐπέστρεψε ἀμέσως εἰς Ἀγγλίαν, ὅπως ἐξασφαλίσῃ τὴν ἁρπαγὴν τοῦ στέμματος· φοβούμενος ὅμως τὴν κατ' αὐτοῦ ἐξεγερθεῖσαν κοινὴν γνώμην, περιωρίσθη μόνον εἰς μεγάλας ὑποχωρήσεις πρὸς τὸν αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας, εἰς ὃν ὁ Λεοπόλδος παρεχώρησε τὸν αἰχμάλωτον, ὅπως μηκύνῃ τὴν αἰχμαλωσίαν. Ὁ Ῥιχάρδος ἀπαλλαγεὶς μένει ἐκδικήσεως ἔπνει κατὰ τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἐπέστρεφεν ἐκ Γερμανίας· ἀλλ' ὁ Ἰωάννης ἀπευθύνεται εἰς Νορμανδίαν, ὅπως ἐμφράξῃ τὴν θάλασσαν, χωρὶς νὰ ἐμπιστεύσῃ ἐζήτησεν ὕστερον γονυκλιτῶς συγχώρησιν, ἣν ἐπέτυχε τῇ μεσιτείᾳ τῆς μητρὸς αὐτοῦ· ὑπεσχέθη μόνον τῶν κτημάτων αὐτοῦ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ῥιχάρδου τῷ 1199 ἐξελέγη βασιλεὺς ὁ Ἰωάννης παραγκωνισθέντων τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Ἀρθούρου δουκὸς τῆς Βρετάνης. Ἡ Νορμανδία ὑπετάγη καὶ ἀνεγνώρισεν αὐτὸν δοῦκα, ἀλλ' ἡ Μαῖνη, ἡ Τουραίνη καὶ ἡ Ἀνδεγαυία ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Ἀρθούρου, οὗτινος τὰ δικαιώματα ἀνέλαβε νὰ ὑπερασπίσῃ ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Φίλιππος Αὔγουστος· ἐπειδὴ ὅμως ὁ Φίλιππος κατέλιπε τὸν Ἀρθοῦρον πωλήσας εἰς τὸν Ἰωάννην τὴν οὐδετερότητα αὐτοῦ διὰ τῆς παροχωρήσεως τῆς κομητείας τοῦ Ἐβρεϊκοῦ καὶ πολλῶν ἄλλων μεγάλων τιμαρίων, ὁ Ἀρθοῦρος ἀνίσχυρος πρὸς ἀντίστασιν προσήνεγκεν ὑποταγὴν διὰ τὸ δουκάτον τῆς Βρετάνης. Ὁ Ἰωάννης ἐπιτυχὼν ἤδη πληρέστατα καὶ βασιλεύων ἡσύχως ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐπεκτείνων τὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πλείστου μέρους τῆς Γαλλίας ἀπώλεσε πάντα ἕνεκα τῶν βιαιοπραγιῶν αὐτοῦ, τῶν ἀδικιῶν καὶ τῆς ἀναρχίας. Πρώτη ἀπουδαία αὐτοῦ ἔρις ἐπῆλθε μετὰ τοῦ ἀρχαίου αὐτοῦ συμμάχου τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας, πολεμήσαντος κατ' αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ κόμητος τῆς Μαρκείας Οὔγου, οὗτινος τὴν σύζυγον ἁρπάσας ὁ Ἰωάννης ἐνυμφεύθη αὐτὴν ἀποπέμψας τὴν νόμιμόν του σύζυγον. Κατὰ τὰ τέλη τοῦ πολέμου τούτου ὁ Ἰωάννης κατώρθωσε νὰ συλλάβῃ αἰχμάλωτον τὸν ἀνεψιόν του Ἀρθοῦρον ἀντιποιούμενον ἐκ νέου τὸ στέμμα τῆς Ἀγγλίας καὶ δεσμεύσας ἔν τινι πύργῳ ἐπὶ τέλους ἐδολοφόνησεν αὐτὸν ἰδίαις χερσίν. Ἀλλὰ τὸ ἔγκλημα τοῦτο ἐγένετο ἀρχὴ τῶν δυστυχιῶν τοῦ Ἰωάννου. Οἱ Βρετανοὶ ζητοῦντες ἐκδίκησιν ἐπανεστάτησαν καὶ ἐπεκαλέσαντο τὴν βοήθειαν τοῦ Φιλίππου, ὅστις προσεκάλεσε τὸν Ἰωάννην καθ' ὃ ὑποτελῆ αὐτοῦ ὅπως ἐμφανισθῇ εἰς τὸ συμβούλιον τῶν πετρείων καὶ ἀποδείξῃ τὴν ἀθωότητά του περὶ τῆς δολοφονίας τοῦ Ἀρθούρου· μὴ ὑπακούσαντα τὸν Ἰωάννην τὸ συμβούλιον κατεδίκασεν εἰς τὴν ἀπώλειαν πασῶν τῶν ἐν Γαλλίᾳ κτήσεων αὐτοῦ. Οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Βρετανοὶ εἰσῆλασαν εἰς τὰς ἐν Γαλλίᾳ κτήσεις τοῦ Ἰωάννου, οὗτος δὲ προσφυγὼν εἰς τὸν πάπαν καὶ συλλέξας ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἰρλανδίᾳ στρατιώτας καὶ ὁπλίτας στόλον δὲν ἐτόλμησεν ὅμως οὐχὶ μόνον νὰ προσβάλῃ τοὺς ἐπιόντας, ἀλλ' οὐδὲ κἂν ἄμυναν νὰ ἀντιτάξῃ ὑπὲρ τῶν κτήσεων αὐτοῦ, αἵτινες κατακτηθεῖσαι συνηνώθησαν εἰς τὸ γαλλικὸν στέμμα τῷ 1204. Κατόπιν νέοι κίνδυνοι προῆλθον καὶ νέα ἀδυσσος ἠνοίχθη ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ Ἰωάννου κατὰ τὴν ἐκλογὴν νέου ἀρχιεπισκόπου τῆς Καντεβουρίας,

γενομένην ὑπὸ τῶν ἐπισκόπων, ἣν θελήσας ν' ἀκυρώσῃ καταπατῶν τὰ προνόμια τῶν ἐπισκόπων καὶ νὰ ἐκλέξῃ ὁ ἴδιος ἕτερον τὸν πνευματικόν του διήγειρε καθ' ἑαυτοῦ τοὺς ἐπισκόπους, οἵτινες ἀνεφέρθησαν εἰς τὸν τότε πάπαν Ἰννοκέντιον Γ'. Ὁ πάπας ἀκυρώσας ἀμφοτέρας τὰς ἐκλογὰς, ἐξελέξατο ὁ ἴδιος τρίτον καὶ μὴ περιμείνας τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ Ἰωάννου ἐχειροτόνησεν αὐτόν· ἐπειδὴ δὲ ἀντέστη ὁ Ἰωάννης, ἔθηκεν εἰς ἀργίαν τὸ βασίλειον αὐτοῦ, ἀπέλυσε τοῦ ὅρκου τῆς πίστεως πάντας τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ καὶ διώρισεν ἐκτελεστὴν τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας. Ἀπειλούμενος ὁ Ἰωάννης ὑπὸ ἰσχυροῦ στόλου καὶ στρατοῦ τῆς Γαλλίας ἑτοίμων πρὸς ἐπιδρομὴν καὶ μὴ ἔχων τὰ πιστὰ τῶν ἑαυτοῦ ὑπηκόων, ἐνέδωκεν ἐπὶ τέλους εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ πάπα καὶ πρὸς ἀνταμοιβὴν τῆς παρὰ τοῦ πάπα συγγνώμης ἐκήρυξε τῷ 1213 τὸ ἑαυτοῦ κράτος ὑποτελὲς τῇ παπικῇ ἐξουσίᾳ. Ἐπιθυμῶν ὁ Ἰωάννης ἐκδίκησιν κατὰ τῆς Γαλλίας συνεφιλιώθη μετὰ τοῦ κληρικοῦ κόμματος καὶ ἐξεστράτευσεν εἰς Γαλλίαν ἔχων συμμάχους τὸν αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας Ὄθωνα καὶ τοὺς κόμητας τῆς Φλάνδρας καὶ τῆς Βολωνίας· ἀλλ' ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Φίλιππος Αὔγουστος ἐπελθὼν κατὰ τῶν συμμάχων ἐκέρδησε τῷ 1214 κατ' αὐτῶν λαμπρὰν μάχην, μεθ' ἣν ὁ Ἰωάννης ἀπέβαλε πᾶσαν ἐλπίδα ἀνακτήσεως τῶν ἐν Γαλλίᾳ ἐπαρχιῶν αὐτοῦ. Ἐπιτυχὼν οὗτος παρὰ τοῦ νικητοῦ πενταετῆ ἀνακωχὴν ἐπέστρεψεν εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου νέα πάλη ἐπεφυλάττετο αὐτῷ κατὰ τῶν βαρώνων λαϊκῶν τε καὶ ἐκκλησιαστικῶν συνασπισθέντων κατ' αὐτοῦ. Τότε ἠνάγκασθη νὰ παραχωρήσῃ τῷ 1215 τὸν περίφημον χάρτην, ὅστις μέχρι τῆς σήμερον εἶναι ἡ βάσις τῶν ἐλευθεριῶν ἐν Ἀγγλίᾳ. Μανιώδης διὰ τὰς πρὸς τὸ ἔθνος γενομένας παραχωρήσεις ἐπεδόθη εἰς ἀγρίας πράξεις καὶ συνήθροισε πανταχόθεν μισθοφόρους, ὅτως κατορθώσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῶν παραχωρήσεων. Οἱ βαρῶνοι τότε κηρύξαντες ἔκπτωτον τὸν Ἰωάννην προσήνεγκον τὸ στέμμα εἰς τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκον, ὅστις ἀποδεξάμενος ἀπέβη εἰς τὸ ἀγγλικὸν ἔδαφος τῷ 1216 καὶ ἀφικόμενος εἰς Λονδῖνον ἀνέλαβε τὴν ἐξουσίαν. Ἡ εἴδησις τοῦ γεγονότος τούτου καὶ οἱ ἀνατάπαυστοι μόχθοι ἐπήνεγκον τὸν θάνατον τοῦ Ἰωάννου. Διεδέξατο αὐτὸν ὁ πρεσβύτερος αὐτοῦ υἱὸς Ἑρρῖκος Γ'.

Ἰωάννης Α', βασιλεὺς τῆς Καστιλίας καὶ τῆς Λεωνίδος, γεννηθ. τῷ 1358, ἀποθ. τῷ 1390. Διαδεξάμενος τὸν ἑαυτοῦ πατέρα Ἑρρῖκον Β' τῷ 1379 ἐπολέμησεν ἄνευ ἐπιτυχίας κατὰ τῶν Πορτογάλων, ὅπως ἀναβιβάσῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Πορτογαλίας τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν ἔχοντα ἐπ' αὐτοῦ δικαιώματα ἐκ μητρός. Ἐπωνομάσθη «Πατὴρ τῆς Πατρίδος» ἕνεκα τῶν γενναιοδωριῶν καὶ τῆς δικαιοσύνης του.

Ἰωάννης Β', βασιλεὺς τῆς Καστιλίας καὶ τῆς Λεωνίδος, υἱὸς Ἑρρῖκου τοῦ Γ', γενν. τῷ 1404, ἀποθ. τῷ 1454. Ἀνηγορεύθη βασιλεὺς ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς ἑαυτοῦ μητρὸς Αἰκατερίνης καὶ τοῦ θείου Φερδινάνδου τῷ 1406. Ἐπολέμησε μετ' ἐπιτυχίας κατὰ τῶν βασιλέων τῆς Ἀραγωνίας καὶ Ναυάρρας καὶ κατὰ τῶν Μαύρων τῆς Γρενάδης, ἀνεδείχθη προστάτης τῶν γραμμάτων καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀναγέννησιν τῆς ἱσπανικῆς φιλολογίας. Ὑπῆρξε πατὴρ τῆς περιφήμου Ἰσαβέλλας καὶ τοῦ Ἑρρίκου Δ'.

Ἰωάννης Α', βασιλεὺς τῆς Ἀραγωνίας, διεδέξατο τὸν ἑαυτοῦ πατέρα Πέτρον Δ' τῷ 1387 καὶ ἀπέθανε τῷ 1395 εἰς ἡλικίαν 44 ἐτῶν μισούμενος καὶ περιφρονούμενος ὑπὸ τῶν ὑπηκόων του.

Ἰωάννης Β', βασιλεὺς τῆς Ἀραγωνίας, υἱὸς Φερδινάνδου τοῦ Δικαίου, γενν. τῷ 1397, ἀποθ. τῷ 1479. Ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ναυάρρας νυμφευθεὶς τὴν Λευκὴν θυγατέρα Καρόλου τοῦ Εὐγενοῦς καὶ τῷ 1458 ἐπὶ τοῦ τῆς Ἀραγωνίας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πρεσβυτέρου του ἀδελφοῦ Ἀλφόνσου τοῦ Μεγαλοψύχου. Ἐπολέμησε πολὺν χρόνον μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ υἱοῦ Δὸν Καρόλου, πρίγκηπος τῆς Βιάννης, εἰς ὃν ἡ Λευκὴ ἀποθνήσκουσα κατέλιπε τὸ βασίλειον τῆς Ναυάρρας τῷ 1441. Τῷ 1462 συνεμάχησε μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου ΙΑ' ὅπως ἀπογυμνώσῃ καὶ τὴν πρεσβυτέραν του θυγατέρα Λευκὴν κληρονομήσασαν τὰ ἐπὶ τῆς Ναυάρρας δικαιώματα τοῦ Δὸν Καρόλου. Οἱ Καστιλιανοὶ ἐπαναστάντες ἕνεκα τῆς πρὸς τὰ ἑαυτοῦ τέκνα διαγωγῆς τοῦ βασιλέως, προσήνεγκον ἀλληλοδιαδόχως τὸ στέμμα εἰς τὸν δὸν Πέτρον ἐνφάντην τῆς Πορτογαλίας καὶ εἰς τὸν Ῥενατὸν τῆς Ἀνδεγαυίας. Τὸν τελευταῖον ὑπεστήριζε πανοῦργος βασιλεὺς τῆς Γαλλίας καὶ ἀπέτυχε κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀραγωνίας τὸν ἑαυτοῦ υἱόν· ἀλλ' ὁ θάνατος τῶν ἀρχηγῶν τῆς πάλης ἐπήνεγκε τὸ τέλος αὐτῆς. Ὁ Ἰωάννης ἀποθνήσκων μετεβίβασε τὸ στέμμα εἰς τὸν υἱὸν του Φερδινάνδον τὸν Καθολικόν.

Ἰωάννης Α', βασιλεὺς τῆς Ναυάρρας τῷ 1316 ὁ αὐτὸς τῷ ἀνωτέρω μνημονευθέντι Ἰωάν-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κορνιδλεανείου Βιβλιοθήκη
Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

νη Α' βασιλεῖ τῆς Γαλλίας τῷ ἐπικαλουμένῳ Ὀψιγενεῖ.

Ἰωάννης Β', βασιλεὺς τῆς Ναυάρρας 1425—1479. Ὁ αὐτὸς τῷ ἀνωτέρῳ μνημονευθέντι Ἰωάννῃ Β' βασιλεῖ τῆς Ἀραγωνίας.

Ἰωάννης Γ' Δ' Ἀλβρὲτ, βασιλεὺς τῆς Ναυάρρας, δεσπότης Δ' Ἀλβρέτης, ἐνυμφεύθη τῷ 1484 τὴν Αἰκατερίνην τῆς Ναυάρρας, ἀδελφὴν καὶ κληρονόμον τοῦ Φραγκίσκου Φοίβου καὶ ἐστέφθη βασιλεὺς τῆς Ναυάρρας τῷ 1494. Ἐστερεῖτο ὅλως αὐτηρότητος· προσβληθεὶς τῷ 1510 ὑπὸ Φερδινάνδου τοῦ Καθολικοῦ, ἔρυγεν ἀνάνδρως καὶ ἀπώλεσε τὴν Ἄνω Ναυάρραν συνενωθεῖσαν μετὰ τοῦ στέμματος τῆς Καστιλίας τῷ 1512. Διετήρησε μόνον τὴν Βεάρνην καὶ ἀπέθανεν ἐν Γαλλίᾳ τῷ 1516, καταλιπὼν υἱὸν Ἑρρίκον τὸν Β' τιτουλάριον βασιλέα τῆς Ναυάρρας, οὗ ἡ θυγάτηρ Ἰωάννα δ' Ἀλβρὲτ ὑπῆρξε μήτηρ Ἑρρίκου τοῦ Δ' βασιλέως τῆς Γαλλίας.

Ἰωάννης Α' ὁ Μέγας, βασιλεὺς τῆς Πορτογαλίας, νόθος υἱὸς Πέτρου τοῦ Α', γενν. τῷ 1357, ἀποθ. τῷ 1433. Ἦν ἡγούμενος τάγματός τινος, ὅτε ἀπέθανεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Φερδινάνδος τῷ 1383. Κατέλαβε τὴν ἐξουσίαν καὶ ἀνηγορεύθη βασιλεὺς τῷ 1385, παραγκωνισθέντων τῶν δικαιωμάτων τῆς Βεατρίκης θυγατρὸς τοῦ Πέτρου νυμφευθείσης τὸν βασιλέα τῆς Καστιλίας Ἰωάννην Α', ὅστις ἐκστρατεύσας κατ' αὐτοῦ ἐνικήθη. Τῷ 1415 ὁ Ἰωάννης ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Μαύρων τῆς Ἀφρικῆς καὶ ἐκυρίευσε τὴν Κέουταν. Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οἱ Πορτογάλοι, παρορμώμενοι ὑπὸ τοῦ ἐνφάντου δὸν Ἑρρίκου ἐπεδόθησαν μετ' ἐπιτυχίας εἰς τὴν ναυτιλίαν, καὶ ἀνεκάλυψαν τὰς νήσους τῆς Μαδέρης καὶ τοῦ Πρασίου Ἀκρωτηρίου, τὰς Καναρίους, τὰς Ἀζώρας καὶ τὰ παράλια τῆς Γουϊνέας.

Ἰωάννης Β' ὁ Τέλειος, βασιλεὺς τῆς Πορτογαλίας υἱὸς Ἀλφόνσου Ε', γενν. τῷ 1445, ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ θρόνου τῷ 1481, καὶ ἀποθ. τῷ 1495. Κατεδίκασεν εἰς θάνατον τὸν δοῦκα τῆς Βραγάντης, γαμβρὸν ἐξ ἀδελφῆς τῆς βασιλίσσης καὶ ἐφόνευσεν ἰδιοχείρως τὸν Γίακον ἀδελφὸν τῆς ἡγεμονίδος ταύτης συνομόσαντας ἀμφοτέρους κατὰ τὸ 1483 καὶ 84. Ἡ προσοχὴ αὐτοῦ ἐπεδόθη κατόπιν εἰς τὰς ἀνακαλύψεις· τῷ 1484 ὁ Διέγο Κάο ἀνεκάλυψε τὰ παράλια τοῦ Βενίνου καὶ τοῦ Κίγκου. Τῷ 1486 ὁ Β. Διὰς ἐξετέλεσε τὴν διάβασιν τοῦ ἀκρωτηρίου τῶν Τρικυμιῶν, ὅπερ ὁ βασιλεὺς ὠνόμασεν Ἐλπὶς ἀκρωτήριον. Κακῶς πράξας ὁ βασιλεὺς δὲν ἐδέξατο τὰς προτάσεις τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου καὶ οὕτως ἐστερήθη ἡ Πορτογαλία τῆς δόξης καὶ τῶν συμφερόντων τῶν ἐκ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς.

Ἰωάννης Γ', βασιλεὺς τῆς Πορτογαλίας, γενν. τῷ 1502, διαδεξάμενος τὸν ἑαυτοῦ πατέρα Ἐμμανουὴλ τῷ 1521, καὶ ἀποθ. τῷ 1557· Ἐγκαθίδρυσε τῷ 1526 τὴν Ἱερὰν Ἐξέτασιν ἐν Λισαβῶνι. Τῷ 1531 σεισμοῦ ἐπενεγκόντος τὴν ἀπώλειαν 30 χιλ. ἀνθρώπων καὶ πλημμύρας τοῦ Τάγου προξενήσαντος τρομερὰς καταστροφάς, προσεπάθησε νὰ ἐπανορθώσῃ τὰς συμφορὰς ταύτας. Ἀκολουθῶν τὸ παράδειγμα τῶν προκατόχων αὐτοῦ ἐπροστάτευσε τὸ ἐμπόριον· ἐπ' αὐτοῦ οἱ Πορτογάλοι ἀνεκάλυψαν τὴν Ἰαπωνίαν τῷ 1542. Ἀνεδείχθη ἐπίσης προστάτης καὶ τῶν γραμμάτων, ἀνακαινίσας τὸ πανεπιστήμιον τῆς Κοΐμβρης καὶ προσκαλέσας πρὸς διεύθυνσιν αὐτοῦ τὸν περίφημον Ἀνδρέαν Γουβέαν.

Ἰωάννης Δ', βασιλεὺς τῆς Πορτογαλίας, ἀρχηγὸς τῆς δυναστείας τῆς Βραγάντης, γενν. τῷ 1604, ἀποθ. τῷ 1656. Ἦν κατ' ἀρχὰς δοὺξ τῆς Βραγάντης καὶ κατήγετο ἀπὸ Ἰωάννου τοῦ Α' διὰ τοῦ νόθου αὐτοῦ υἱοῦ Ἀλφόνσου. Ἀπὸ τοῦ 1580 οἱ βασιλεῖς τῆς Ἱσπανίας ἦσαν κύριοι τῆς Πορτογαλίας· τῷ 1640 συνεπείᾳ συνωμοσίας ἐπιτυχῶς διοργανισθείσης καὶ διευθυνομένης ὑπὸ τοῦ Πίντου, γραμματέως τοῦ δουκὸς καὶ ὑπὸ τῆς δουκίσσης τῆς Βρυγέντης Λουδοβίκης δὲ Γούζμαν ἡ Πορτογαλία ἐπανεκτήσατο τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ ὁ Ἰωάννης ἀνηγορεύθη βασιλεὺς τῆς Πορτογαλίας. Ἐματαίωσε πολλὰς συνωμοσίας, ἐνίκησε τοὺς Ἱσπανοὺς ἐν Μοντιγίῳ τῷ 1644, καὶ ἔμεινεν ἀπόλυτος κύριος τῆς Βρασιλίας τῷ 1654, νικήσας τοὺς Ὁλλανδοὺς διαφιλονεικοῦντας τὴν κυριαρχίαν αὐτῆς. Ἀποθανόντα διεδέξατο αὐτὸν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλφόνσος ὑπὸ τὴν ἀντιβασιλείαν τῆς ἑαυτοῦ μητρός.

Ἰωάννης Ε', βασιλεὺς τῆς Πορτογαλίας, γενν. τῷ 1689, ἀναγορευθεὶς βασιλεὺς τῷ 1706, ἀποθ. τῷ 1750. Κατὰ τὸν περὶ διαδοχῆς τῆς Ἱσπανίας πόλεμον συνηνώθη μετὰ τῆς Αὐστρίας κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φιλίππου 1Δ' καὶ ἐνικήθη ὑπὸ τῶν Γάλλων. Μετὰ τὴν συνθήκην τῆς Ῥηνοπεραίας (Οὐτρέχτης) τῷ 1713, ἔμεινεν ἥσυχος ἐν τῷ κράτει, ὅπερ διῴκησε φρονίμως.

Ἰωάννης ΣΤ', βασιλεὺς τῆς Πορτογαλίας, δευτερότοκος υἱὸς Πέτρου τοῦ Γ' καὶ τῆς Βασιλίσσης Μαρίας, γενν. τῷ 1767, ἀποθ. τῷ 1826. Διωρίσθη ἀντιβασιλεὺς τῷ 1792, ὅτε ὁ

μήτηρ αὐτοῦ παρεφρόνησε. Προσβληθεὶς τῷ 1807 ὑπὸ τῶν γαλλικῶν στρατευμάτων ἀπεσύρθη μετὰ τῆ βασιλικῆς οἰκογενείας εἰς Βρασιλίαν, ἀποικίαν πορτογαλικὴν καὶ ἀνέλαβεν ἐκεῖ τὸν τίτλον αὐτοκράτορος. Ἀνηγορεύθη τῷ 1816 βασιλεὺς τῆς Πορτογαλίας ἀποθανούσης τῆς μητρός του, μόλις ὅμως κατὰ τὸ 1821 ἐπέστρεψεν εἰς Πορτογαλίαν. Κατὰ τὴν ἀρχήν του ἠναγκάσθη νὰ ἐπικυρώσῃ σύνταγμα προταθὲν ὑπὸ τῶν βουλῶν, ἀλλὰ μετὰ δύο ἔτη ἠκύρωσεν αὐτό. Ἐνῷ εὑρίσκετο ἐν Πορτογαλίᾳ ἡ Βρασιλία ἀνεκηρύχθη ἀνεξάρτητος καὶ μόνον τὸν ἁπλοῦν τίτλον αὐτοκράτορος ἀφῆκεν αὐτῷ. Ὁ Ἰωάννης ἦν ἡγεμὼν ἀγαθὸς, ἀλλ' ἀσθενοῦς χαρακτῆρος, ὑποκύπτων ὅλως εἰς τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐπιρροὴν τῆς βασιλίσσης καὶ τοῦ μαρκησίου τῶν Σχαδῶν. Κατέλιπε δύο υἱοὺς δὸν Πέτρον (τὸν αὐτοκράτορα Πέτρον Δ') καὶ δὸν Μιχαὴλ περιφήμους διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους ἔχθραν.

Ἰωάννης τοῦ Λουξεμβούργου ὁ Τυφλὸς, βασιλεὺς τῆς Βοημίας, υἱὸς τοῦ αὐτοκράτορος Ἑρρίκου Ζ', γενν. τῷ 1295, ἀποθ. τῷ 1346. Ἐξελέγη τῷ 1310 βασιλεὺς τῆς Βοημίας ὑπὸ τῶν τιμαριούχων τῆς χώρας ταύτης ἐπαναστάντων κατὰ τοῦ ἐαυτῶν κυριάρχου τοῦ δουκὸς τῆς Καρινθίας. Κατέκτησε κατόπιν τῷ 1327 τὴν Σιλεσίαν ἀπὸ τῶν Πολωνῶν. Διορισθεὶς τῷ 1331 ἐπίτροπος τοῦ αὐτοκράτορος Λουδοβίκου Β' εἰς Ἰταλίαν, ἐκυρίευσε μετὰ μεγίστης ταχύτητος τὴν Κρεμόναν, Πάρμαν, Πατάβιον καὶ Μοδένην· ἀλλ' ἐνέδωκεν εἰς τὰς παρακλήσεις τοῦ πάπα Ἰωάννου ΚΒ' προσενεγκόντος αὐτῷ τὸ στέμμα τῆς Ἰταλίας. Πληροφορηθεὶς περὶ τῆς προδοσίας ταύτης ὁ αὐτοκράτωρ ἐξήγειρε κατ' αὐτοῦ τὴν Βοημίαν. Ὁ Ἰωάννης ἐπανέκαμψε ταχιστα, κατετρόπωσε τοὺς ἐχθρούς του καὶ ἐμεγάλυνε τὸ ἐαυτοῦ κράτος παραλαβὼν καὶ τὴν Μοραυίαν. Τῷ 1346 ὡδήγησεν ἐπικουρίαν πρὸς τὸν Φίλιππον Βαλουὰ προσβληθέντα ὑπὸ τῶν Ἄγγλων, καὶ ἐφονεύθη ἐν τῇ μάχῃ τῆς Crecy πολεμῶν γενναίως. Ἀπό τινων ἐτῶν ἦν ἤδη τυφλός. Εἷς ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ διεδέξατο αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον τῆς Βοημίας καὶ ἀπέβη αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας ὑπὸ τὸ ὄνομα Κάρολος Δ'.

Ἰωάννης Α' ἢ **Ἰωάννης**, βασιλεὺς τῆς Πολωνίας, δευτερότοκος υἱὸς Κασιμίρου τοῦ Δ' γενν. τῷ 1459, ἀποθ. τῷ 1501. Διεδέξατο τὸν ἐαυτοῦ πατέρα τῷ 1492. Ἦν φίλος τῶν γραμμάτων καὶ τῆς εἰρήνης. Ὀλίγιστα καὶ ἀσήμαντα γεγονότα ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

Ἰωάννης Β' ἢ **Ἰωάννης Κασιμίρος**, βασιλεὺς τῆς Πολωνίας, ἴδε «Κασιμίρος» Ε'.

Ἰωάννης Γ' ἢ **Ἰωάννης Σοβιέσκη**, βασιλεὺς τῆς Πολωνίας, ἴδε ΣΟΒΙΕΣΚΗ.

Ἰωάννης, βασιλεὺς τῆς Βουλγαρίας, ἴδε ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΣ.

Ἰωάννης Α', βασιλεὺς τῆς Σουηδίας 1226—1232· υἱὸς Σβέρκερ τοῦ Νεωτέρου καὶ διάδοχος Ἐρίχου Ι' ἀνέλαβε μετ' ἀσημάντου ἐπιτυχίας ἐκστρατείαν εἰς Ἐσθονίαν πρὸς διάδοσιν τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἀπέθανεν ἄνευ ἀπογόνων.

Ἰωάννης Β', βασιλεὺς τῆς Σουηδίας. Ἴδε **Ἰωάννης**, βασιλεὺς τῆς Δανίας.

Ἰωάννης Γ', βασιλεὺς τῆς Σουηδίας, υἱὸς τοῦ Γουσταύου Βάσα, γενν. τῷ 1537, ἀποθ. τῷ 1592. Ἐξεθρόνισε τῷ 1568 τὸν ἐαυτοῦ ἀδελφὸν Ἐρῖχον ΙΒ', ἔδωκε τέλος εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ προκατόχου αὐτοῦ ἀρξάμενον κατὰ τῆς Δανίας πόλεμον καὶ προσεπάθησε ματαίως νὰ καταλύσῃ ἐν τῷ κράτει τὸν λουθηρανισμὸν 1570—1580. Ἐκίνησε κατόπιν πόλεμον μετὰ τοῦ Ἴβαν Βασιλιέβιτσ, ἐνίκησεν αὐτὸν πολλάκις καὶ ὑπέγραψε τὴν συνθήκην τῷ 1583. Ἐνήργησε τὴν εἰς τὸν θρόνον τῆς Πολωνίας ἀναγόρευσιν τοῦ υἱοῦ του τῷ 1587. Τὸ τέλος τῆς βασιλείας αὐτοῦ διεταράχθη διὰ συνωμοσιῶν.

Ἰωάννης, βασιλεὺς τῆς Δανίας καὶ τῆς Σουηδίας (Ἰωάννης Β' ἐν Σουηδίᾳ). Διεδέξατο ἐν Δανίᾳ τῷ 1481 τὸν ἐαυτοῦ πατέρα Χριστιανὸν Α' διεμοιράσθη τὸ δουκάτον τοῦ Ὁλστεῖν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Φρεδερίκου. Ἐν Σουηδίᾳ ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου τῷ 1497, ἀλλ' οἱ Σουηδοὶ ἐπανέστησαν κατ' αὐτοῦ καὶ ἀπεδίωξεν ἐκ Στοκχόλμης τὴν σύζυγον αὐτοῦ Χριστίναν τῆς Σαξωνίας τῷ 1501. Ἐν Δανίᾳ ὁ Ἰωάννης ἐβασίλευσε μέχρι τοῦ 1513.

Ἰωάννης ὁ Ἀτρόμητος, δοὺξ τῆς Βουργουνδίας, πρεσβύτερος υἱὸς Φιλίππου τοῦ Τολμηροῦ καὶ Μαργαρίτας τῆς Φλάνδρας, γενν. τῷ 1371, δολοφονηθεὶς τῷ 1419. Ἔφερε κατ' ἀρχὰς τὸν τίτλον κόμητος τῶν Νηβήρων, καὶ διεκρίθη μὲν κατὰ πρῶτον ὡς ἀρχηγὸς στρατοῦ τῶν Σταυροφόρων, ἀλλ' ἐνικήθη ἐν Νεαπόλει τῷ 1396. Διαδεξάμενος τῷ 1404 τὸν ἐαυτοῦ πατέρα εἰς τὸ δουκάτον τῆς Βουργουνδίας ἐκληρονόμησε καὶ τὸ μῖσος τὸ κατὰ τοῦ οἴκου τῆς Ὀρληλίας διαμφισβητήσαντος τὴν κυβέρνησιν τῆς Γαλλίας κατὰ τὴν παραφροσύνην Καρόλου τοῦ ΣΤ'. Τῷ 1407 ἐνήργησεν ἐν Παρισίοις τὴν δολοφονίαν τοῦ δουκὸς τῆς Ὀρληλίας Λουδοβίκου καὶ ἐγένετο τότε ἀπόλυτος κύριος, συγχρόνως ὅ-

μως διὰ τῆς δολοφονίας ταύτης ἐδόθη τὸ σημεῖον τοῦ ἐμφυλίου πολέμου. Διωχθεὶς ἐκ Παρισίων τῷ 1413, ἐπῆλθε θριαμβεύων τῷ 1418, καὶ τρομερὸν ἐπενεγκὼν αὐτόθι στρατὸν ἔβαλεν εἰς χεῖρας τὸν βασιλέα, ἀφήρπασεν ἅπασαν τὴν ἐξουσίαν καὶ διεγείρας ταραχὰς, διηκόλυνε τὰς ἐν Γαλλίᾳ κτήσεις τῶν Ἄγγλων. Τάχιστα δυσαρεστηθεὶς κατὰ τῶν Ἄγγλων προσήγγισε τὸν Δελφῖνα τὸν ὕστερον Κάρολον Ζ'. Ἐλκυσθεὶς ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος τούτου εἰς συνέντευξιν ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῦ Μοντερῶ ἐδολοφονήθη ὑπό τινος εὐνοουμένου τοῦ Δελφίνου. Γενναιότης καὶ τόλμη ἐχαρακτήριζε τὸν δοῦκα Ἰωάννην· ὀφείλει τὸ ὄνομα αὐτῷ ἐπίθετον εἰς τὴν σταθερότητα ἣν ἀπέδειξε πρὸς τὸν σουλτάνον Βαϊαζίτην αἰχμαλωτίσαντα αὐτὸν ἐν Νικοπόλει τῷ 1396. Ἐπίσης ἀπέδειξε μεγάλην γενναιότητα πρὸς τοὺς ἐπαναστάντας τῷ 1408 κατοίκους τῆς Λιέγης.

Ἰωάννης Α', δοὺξ τῆς Βρετάνης, γενν. τῷ 1217, ἀποθ. τῷ 1289. Ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῶν Βοιλῶν δοὺξ τῷ 1237 παραιτηθέντος τοῦ πατρός του Πέτρου Μεκλέρκου. Βαδίζων ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς προσειλκύσατο τὰς ἀρὰς τῆς παπικῆς ἕδρας καὶ ἠναγκάσθη τῷ 1256 νὰ μεταβῇ εἰς Ῥώμην ὅπως ἐπιτύχῃ ἄφεσιν. Τῷ 1257 παρητήθη τῶν ἐκ τῆς συζύγου του Λευκῆς ἐπὶ τῆς Ναυάρρας δικαιωμάτων. Τῷ 1270 ἠκολούθησε μετὰ τῆς ἑαυτοῦ συζύγου τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας Λουδοβίκον Θ' εἰς τὴν σταυροφορίαν καὶ γενόμενος μάρτυς τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐν Ἀφρικῇ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ κράτος του. Συνεχῶς εἶχεν ἔριδας πρὸς τοὺς ἐπισκόπους τῆς χώρας περὶ τῶν ἡγεμονικῶν προνομίων. Ἐπηύξησε τὴν ἑαυτοῦ χώραν προσκτησάμενος τῷ 1276 τὴν κομητείαν τῆς Λεωνίας.

Ἰωάννης Β', δοὺξ τῆς Βρετάνης, κατ' ἀρχὰς κόμης Ριχμόνδου, γενν. τῷ 1239, ἀποθ. τῷ 1305. Πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ προηγουμένου ἐνυμφεύθη τὴν Βεατρίκην θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἐδρίκου Γ'. Συνώδευσε μετὰ τῶν ἑαυτοῦ γονέων καὶ τῆς συζύγου του τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας Λουδοβίκον Θ' εἰς τὴν σταυροφορίαν κατὰ τὸ 1270 καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως ἐκείνου ἀπέπλευσεν εἰς Συρίαν μετὰ τοῦ πρίγκηπος Ἐδουάρδου τῆς Ἀγγλίας, 500 Φρεσόνων καὶ ἄλλων στρατευμάτων, ὅπως διαλύσωσι τὴν πολιορκίαν τῆς Πτολεμαΐδος, ἀλλ' ἀποτυχόντες ἐπέστρεψαν εἰς Εὐρώπην τῷ 1272. Μετὰ τρία ἔτη ἀπώλεσε τὴν σύζυγόν του. Τῷ 1285 συνώδευσε Φίλιππον τὸν Τολμηρὸν εἰς τὴν κατὰ τῆς Ἀραγωνίας ἐκστρατείαν. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος διεδέξατο τὸν ἑαυτοῦ πατέρα. Τῷ 1304 συνηνώθη μετὰ τῆς Ἀγγλίας κατὰ τῆς Γαλλίας, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος δυσαρεστηθεὶς κατὰ τῶν Ἄγγλων προσήγγισε τοὺς Γάλλους. Τῷ 1305 θέλων νὰ δώσῃ τέλος εἰς τὴν μεταξὺ τῶν εὐγενῶν καὶ τοῦ κλήρου διαφορὰν μετέβη εἰς Λούγδουνον πρὸς τὸν πάπαν Κλήμεντα Ε', ἀλλὰ καθ' ἣν ἡμέραν ἐτελεῖτο ἡ στέψις τοῦ πάπα τούτου σκοντάψας καὶ πληγωθεὶς μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπέθανεν.

Ἰωάννης Γ' ὁ Ἀγαθὸς, δοὺξ τῆς Βρετάνης, γενν. τῷ 1286, ἀποθ. τῷ 1341. Διεδέχθη τὸν ἑαυτοῦ πατέρα Ἀρθοῦρον Β' τῷ 13 2. Ἀφωσιωμένος εἰς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας Φίλιππον Βαλουὰ ἠκολούθησε τῷ 1339 τὸν ἡγεμόνα τοῦτον εἰς τὴν κατὰ τῆς Φλάνδρας ἐκστρατείαν ἄγων 8 χιλ. ἀνδρῶν, καὶ ἀπέθανε κατὰ τὴν ἐπιστροφήν.

Ἰωάννης Δ', δοὺξ τῆς Βρετάνης, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, ἀποθ. τῷ 1345. Μαθὼν τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του διορίσαντος διάδοχον τὸν Κάρολον τῶν Βλαισῶν, μετέβη εἰς Νάντην καὶ ἀναγνωρισθεὶς δοὺξ τῆς Βρετάνης κατέκτησαν ἅπασαν σχεδὸν τὴν χώραν, ἀλλὰ κοῦ Καρόλου ὑποστηριχθέντος ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας ἐπολιορκήθη ἐν Νάντῃ καὶ ἠναγκάσθη νὰ παραδοθῇ αἰχμάλωτος. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς αἰχμαλωσίας αὐτοῦ ἡ σύζυγός του Ἰωάννα ματαίως προσεπάθησεν ὅπως καταστήσῃ σεβαστὰ τὰ δικαιώματα τοῦ συζύγου της. Τῷ 1345 ἐδραπέτευσεν ὁ Ἰωάννης τῇ βοηθείᾳ χωρικῶν τινων καὶ μετέβη εἰς Ἀγγλίαν· ἐπανακάμψας εἰς Γαλλίαν ἀπέθανε μετ' ὀλίγον.

Ἰωάννης Ε' ὁ Ἀνδρεῖος, δοὺξ τῆς Βρετάνης υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1338, ἀποθ. τῷ 1399. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του ἐξηκολούθησεν ὁ πόλεμος μεταξὺ τοῦ κόμματος αὐτοῦ καὶ τοῦ κόμματος τοῦ Καρόλου καὶ διαρκέσας μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Καρόλου συμβάντος τῷ 1364 ἔληξε διὰ τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ Ἰωάννου. Οὗτος προσήνεγκε τὴν προσκύνησιν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας Κάρολον Ε', ἀλλ' ἐπειδὴ συνενοήθη μετὰ τῶν Ἄγγλων ὑποστηριζόντων αὐτὸν κατὰ τὴν πρὸς τὸν Κάρολον πάλην, ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Βρετάνης. Ὁ Ἰωάννης μετὰ διαφόρους ἐπιτυχίας ἐγένετο πιστὸς σύμμαχος τῆς Γαλλίας. Ἔσχε σφοδρὰς διαμάχας μετὰ τοῦ κονσταβλίου Ὀλιβιέρου Κλίσσωνος, θελήσας νὰ νυμφεύσῃ τὴν θυγατέρα του μετὰ τοῦ κληρονόμου τοῦ Καρόλου τῶν Βλαισῶν.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Κοινωνικής Βιβλιοθήκης (Ι.Δ.)

Ἰωάννης ΣΤ' ὁ Ἀγαθὸς ἢ Σοφός, δοὺξ τῆς Βρετάνης υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν. τῷ 1389, ἀποθ. τῷ 1442. Διαδεξάμενος τὸν ἑαυτοῦ πατέρα τῷ 1399 ἐκηρύχθη ἐνῆλιξ τῷ 1414. Ἐπὶ Καρόλου τοῦ ΣΤ' εἰσῆλθεν εἰς τὸ κόμμα τῶν Ἀρμανάκων· ἔπειτα συνεμάχησε μετὰ τοῦ δουκὸς τῆς Βουργουνδίας, ὕστερον δὲ παρεδέξατο τὴν Συμμαχίαν τοῦ Δημοσίου Καλοῦ καὶ ἠνώνησε τοὺς Ἄγγλους εἰς τὰς κατὰ τῆς Γαλλίας ἐπιχειρήσεις αὐτῶν. Ὁ βασιλεὺς τῆς Καστιλίας Κάρολος Ζ' εἰσέτι Δελφῖνος ἐξεδικήθη τὸν Ἰωάννην εὐνοήσας τὸν ἀντίζηλον αὐτοῦ δοῦκα τῆς Πενθιέβρης, ὅστις ἔβιψας τὸν Ἰωάννην εἰς παγίδα τῷ 1410 συνέλαβεν αὐτὸν καὶ ἐκράτησεν ἐπὶ πεντετείαν αἰχμάλωτον. Ἀσταθὴς καὶ ἀνίσχυρος ὁ Ἰωάννης συνεμάχησεν ἀλληλοδιαδόχως μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἐδουάρδου ΣΤ' καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Καρόλου Ζ'.

Ἰωάννης, δοὺξ τῆς Λωρραίνης, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1390. Διαδεξατο ἐνῆλιξ εἰσέτι τὸν ἑαυτοῦ πατέρα Ῥαοὺλ τῷ 1346. Κατὰ τὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἡγεμονίας αὐτοῦ ἡ Λωρραίνη ὑπῆρξε τὸ θέατρον πολέμων. Βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Καρόλου Δ' κατέβαλε τοὺς Βρετανοὺς λεηλατοῦντας τὸ κράτος του. Ἐπολέμησε μετὰ τοῦ Καρόλου τῶν Βλαισίων τὸν δοῦκα τῆς Βρετάνης Ἰωάννην. Ἐξεδιώλεν ἐκ τῆς Λωρραίνης καὶ τὰς λῃστρικὰς συμμορίας αἵτινες κατεσπάρασσον τὴν χώραν. Ἐπρόκειτο νὰ συνεζεύξῃ τὸν δοῦκα τῆς Ἀνδεγαυίας εἰς τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως, ὅτε ἀπέθανε δηλητηριασθείς, ὡς λέγεται.

Ἰωάννης Α', ἡγεμὼν τοῦ Σαλέρνου. Ἀποδιώξας ἐκ τοῦ Σαλέρνου Πανδόλφον τὸν Β' τῷ 982 δεσμοφάσθη μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς Μανσόκου δουκὸς τοῦ Ἀμάλφου τὴν κυριαρχίαν αὐτοῦ· ἀλλὰ κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐξηφανίσθη ἐξωσθεὶς ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐπαναστάντος.

Ἰωάννης Β', ἡγεμὼν τοῦ Σαλέρνου, Τοσκάνος ἐξ γεννετῆς, ἀποθ. τῷ 994. Προσεκλήθη εἰς τὴν ἡγεμονίαν ψήφῳ τοῦ λαοῦ μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ προηγουμένου. Ἐπ' αὐτοῦ πρωτοβάθμιον τὸ Σαλέρνον εἰς εἰς ἀρχιεπισκοπὴν ὑπὸ τοῦ πάπα Βενεδίκτου Ζ'.

Ἰωάννης Γ', ἡγεμὼν τοῦ Σαλέρνου, ἔγγονος τοῦ προηγουμένου προσληφθεὶς εἰς τὴν συμμετοχὴν τῆς ἡγεμονίας τῷ 1016 ὑπὸ τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς Γαϊφερίου Γ', καὶ ἀποθανὼν τῷ 1018.

Ἰωάννης ὁ Σταθερὸς, ἐκλέκτωρ τῆς Σαξωνίας, γενν. τῷ 1468, ἀποθ. τῷ 1532. Διαδεξάμενος τὸν πατέρα Φρειδερῖκον τὸν Σοφὸν ἀνατραφεὶς ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ αὐτοκράτορος Φρειδερίκου συγγενοῦς αὐτοῦ μητρόθεν. Μετέσχε τοῦ κατὰ τῶν Οὐγγρων πολέμου ἐπὶ Μαξιμιλιανοῦ καὶ ἅμα τῇ εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσει αὐτοῦ κατέπαυσε διὰ δραστηρίων μέτρων τὸν πόλεμον τῶν χωρικῶν. Τῷ 1526 συνεδέθη στενῶς μετὰ τοῦ λανδγράβου τῆς Ἔσσης Φιλίππου πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀρχῶν τῆς ἀναμορφώσεως. Τῷ 1529 ἐμαρτυρήθη μετ' ἄλλων πριγκήπων ὑπὲρ τῆς ἀναμορφώσεως κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς διαίτης τῆς Σπείρας, καὶ τῷ 1530 συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐν τῇ διαίτῃ τῆς Ἀουσβούργης ἀνακήρυξιν τῆς ὁμωνύμου «Ὁμολογίας τῆς Πίστεως». Ἐνήργησε προσέτι τὸν σχηματισμὸν τῆς συμμαχίας τῆς Σμαλκάλδης, προτιθεμένης τὴν διὰ τῆς βίας ὑπεράσπισιν τοῦ λουθηρανισμοῦ

Ἰωάννης Φρειδερῖκος Α' ὁ Μεγαλόψυχος, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ προηγουμένου, ἐκλέκτωρ τῆς Σαξωνίας, γενν. τῷ 1503, ἀποθ τῷ 1554. Τῷ 1534 ἀναγνώρισεν ἐπισήμως τὸν Φερδινάνδον Α' ὡς βασιλέα τῶν Ῥωμαίων κα. πρὸς ἀνταμοιβὴν περιεβλήθη κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐν Βιέννῃ τὸν τίτλον Ἐκλέτορος. Τῷ 1538 ἀνεκηρύχθη καὶ βουργράβος τοῦ Μαγδεβούργου. Ἡνωμένος μετὰ συμμάχων τῆς Σμαλκάλδης κατώρθωσε νὰ ἐξώσῃ ἐκ τοῦ κράτους του τὸν Ἐρρίκον τοῦ Βροῦνσβικ, ὅστις ἐχθρὸς τῆς συμμαχίας ταύτης κατελειλάτει τοὺς γείτονάς του. Ὅτε ὁ αὐτοκράτωρ Κάρολος Ε' ἀπεφάσισε νὰ ἐκμηδενίσῃ τὴν συμμαχίαν τῆς Σμαλκάλδης, ὁ Ἰωάννης Φρειδερῖκος ὡδήγησεν εἰς Φραγκωνίαν τῷ 1546 στρατὸν, εἰς ὃν προσετέθησαν τὰ ἄλλα μέλη τῆς συμμαχίας. Τεθεὶς ἐκτὸς τοῦ νόμου τῆς αὐτοκρατορίας ὑπὸ Καρόλου τοῦ Ε' καὶ συλληφθεὶς αἰχμάλωτος τῷ 1547 κατεδικάσθη εἰς θάνατον, ἀλλ' ἡ ποινὴ αὕτη ἠλατιώθη κατόπιν καὶ ὕστερον ὁ κατάδικος ἠλευθερώθη.

Ἰωάννης Φρειδερῖκος Β', δοὺξ τῆς Σαξωνίας, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, γενν τῷ 1529, ἀποθ. τῷ 1595. Τῷ 1552 ἴδρυσε καὶ τῷ 1558 ἀνεκαίνισε τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ἰενν̃ης. Κατὰ διαθήκην τοῦ πατρός του ὤφειλε νὰ διανεμηθῇ τὸ κράτος μετὰ τῶν δύο νεωτέρων αὐτοῦ ἀδελφῶν, ἀποθανόντος δὲ τοῦ ἑνὸς ἐξ αὐτῶν διεμοιράσθη μετὰ τοῦ ἑτέρου τὸ μέρος τῆς Σαξωνίας τὸ παραχωρηθὲν εἰς τὸν Ἐρνεστίνιον κλάδον. Μετασχὼν μετὰ ζωηρότητος τῶν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του θρησκευτικῶν ἀγώνων διεστρέστησε πολλάκις τοὺς ὑπηκόους του. Ὑπερασπισθεὶς τὸν τεθέντα ἐκτὸς τῶν νόμων τοῦ κράτους Γουλιέλμον τὸν Ὀράγγιον κατεδιώχθη εἰς τὴν

Δημοσία Βιβλιοθήκη
Κορνιάλειος Βιβλιοθήκη
Αθηνών (Ν.Π.Ι.Δ.)

αὐτὴν πονὴν, καὶ αἰχμαλωτισθεὶς ἀπήχθη εἰς Δρέσδαν, καὶ κατόπιν εἰς Βιέννην, καὶ τελευταῖον εἰς Στυρίαν, ὅπου ἀπεθανεν.

Ἰωάννης Α', ἐκλέκτωρ τῆς Σαξωνίας, υἱὸς τοῦ ἐκλέκτορος Χριστιανοῦ Α', γενν τῷ 1585, ἀποθ. τῷ 1656. Διεδέξατο τῷ 1611 τὸν ἀδελφόν του Χριστιανὸν Β'. Ἰδίως ἀξιοσημείωτον κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτοῦ γεγονὸς εἶναι ὁ Τριακονταετὴς πόλεμος, καθ' ὃν ἡ διαγωγὴ αὐτοῦ ὑπῆρξε λίαν ἀμφίβολος, ἐπενεγκοῦσα μεγίστην βλάβην εἰς τὴν Σαξωνίαν.

Ἰωάννης (Νεπομουκῆνος - Μαρία - Ἰωσὴφ), βασιλεὺς τῆς Σαξωνίας, γενν τῷ 1801, ἀποθ. τῷ 1873. Νεώτερος υἱὸς τοῦ δουκὸς Μαξιμιλιανοῦ ἐπεδόθη ἰδίως εἰς τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας, σπουδάσας οὐχ ἧττον καὶ τὰ νομικὰ, τὴν ἱστορίαν καὶ τὰς πολιτικὰς ἐπιστήμας. Κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀνέσεώς του ἐπεδίδετο εἰς τὴν μουσικὴν καὶ τὴν καλλιέργειαν τῶν κτημάτων του. Ἰδίως προετίμα τὴν ἰταλικὴν γλῶσσαν καὶ περιηγηθεὶς τῷ 1821 τὴν Ἰταλίαν ἐπεδόθη εἰς τὴν φιλολογίαν αὐτῆς. Τῷ 1826 ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Φιλαλήθη ἐδημοσίευσε τὰς πρώτας δέκα ᾠδὰς τοῦ Ἅδου τοῦ Δάντου γερμανιστὶ κατὰ ἐλευθέραν ἔμμετρον μετάφρασιν εἰς ἑνδεκασυλλάβους στίχους μετὰ προοιμίου καὶ σημειώσεών τινων. Κατὰ δὲ τὸ 1839 ἐξέδωκεν ἔμμετρον ἐπίσης μετάφρασιν γερμανικὴν τῆς «Θείας Κωμῳδίας» τοῦ Δάντου. Διορισθεὶς τῷ 1821 μέλος τοῦ συμβουλίου τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῷ 1825 πρόεδρος ἀπέδειξεν ἐν αὐτῷ μέγιστον ζῆλον καὶ ἱκανότητα. Τῷ 1838 ἐπεχείρησε νέαν περιήγησιν εἰς Ἰταλίαν ἐπισκεφθεὶς Ῥώμην, Νεάπολιν καὶ Σικελίαν. Τῷ 1854 διεδέξατο τὸν πρεσβύτερον αὐτοῦ ἀδελφὸν Φρειδερίκον Αὔγουστον. Προσηλωμένος εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν καὶ εἰς ἀρχὰς ὅλως συντηρητικὰς, φόβος ὑπῆρχε μήπως εὑρεθῇ εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν κοινὴν γνώμην ἐν Σαξωνίᾳ· ἀπεδείχθη ὅμως πιστὸς εἰς τὰς συνταγματικὰς ἀρχὰς καὶ ἔδειξεν ἀνεξιθρησκείαν μεγίστην, δαπανῶν τὰς ὥρας τῆς ἀνέσεως αὐτοῦ εἰς ἐπισκέψεις φιλανθρωπικῶν καταστημάτων. Συνέστησε πανταχοῦ τοῦ κράτους βασιλικοὺς ἐρηνοδίκας, καὶ ἀνήγειρε ἰουδαϊκὸν συναγώγιον ἐν Δειψίᾳ. Κατὰ τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον συνεδέθη στενῶς μετὰ τῆς πολιτικῆς τῆς Πρωσσίας καὶ οὐδόλως εὐνοϊκὸς ἐδείχθη εἰς τὰς δυτικὰς δυνάμεις. Κατὰ τὸν αὐστροπρωσσικὸν πόλεμον συνεμάχησε μετὰ τῆς Αὐστρίας καὶ ἐβοήθησεν εἰς τὸ κράτος του τῶν πρωσσικῶν δυνάμεων ἐκρόλαβε νὰ καταφύγῃ μετὰ τοῦ στρατοῦ του εἰς τὴν αὐστριακὴν χώραν καὶ διέμεινεν ἐν Βιέννῃ μέχρι τῆς συνομολογήσεως τῆς εἰρήνης. Κατὰ τὸν γαλλογερμανικὸν πόλεμον συνεμάχησε μετὰ τῆς Πρωσσίας καὶ συμμετέσχε τῶν ἐκ τοῦ πολέμου προσγενομένων τῇ Γερμανίᾳ ὠφελειῶν Νυμφευθεὶς τῷ 1822 μετὰ τῆς Ἀμαλίας Αὐγούστης, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας Μαξιμιλιανοῦ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς 9 τέκνα, τρία ἄρρενα Ἀλβέρτον, Ἐρνέστον καὶ Γεώργιον, καὶ 6 θήλεα.

Ἰωάννης ὁ ἐκ Λουγδούνου Βαταυῶν, γενν. τῷ 1510, ἀποθ. ἐν τοῖς βασανιστηρίοις τῷ 1536. Υἱὸς δημάρχου τῆς Ἄης περιηγεῖτο ἐν τέρψεσι καὶ ἡδοναῖς ἐπαγγελλόμενος τὸν ῥάπτην καὶ ἐπὶ τέλους ἀποκατέστη ἐν τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι. Ἐγκολπωθεὶς τὰς διδασκαλίας τῶν ἀναβαπτιστῶν ἀπέβη εἷς τῶν προφητῶν τῆς αἱρέσεως ταύτης τῶν μᾶλλον φανατικῶν καὶ τῶν μείζονα σχόντων ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν ὀπαδῶν τῆς αἱρέως ταύτης. Τῷ 1533 συνοδεύσας τὸν Ἰωάννην Ματθαῖον εἰς Μοῦνστερ συνετέλεσεν ὅπως ἐκραγείσης ἀναταραίας καταλάβῃ ὁ συνεταῖρός του τὴν ἐξουσίαν. Τοῦ ἀρχηγοῦ τούτου φονευθέντος ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τοῦ ἐπισκόπου τῆς πόλεως ἐξεφώνισε τὸν ἐπιτάφιον καὶ παρέβαλεν αὐτὸν πρὸς τοὺς Μακκαβαίους καὶ καταλαβὼν ὁ ἴδιος τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν ἀνηγορεύθη βασιλεὺς τῆς Σιὼν καὶ τῆς Νέας Ἱερουσαλὴμ. Πολιορκουμένης τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Ἐπισκόπου ἀνέπτυξε μεγίστην ἀνδρείαν ἀνθιστάμενος, ἀλλ' ἐπὶ τέλους προδοθεὶς ᾐχμαλωτίσθη καὶ κατεδικάσθη εἰς βασανιστήρια.

Ἰωάννης, ἡγεμὼν Ῥώσσος, ἴδ. Ἰβὰν Α-Ϛ. Ε'. Πρίγκηπες μὴ ἡγεμονεύσαντες.

Ἰωάννης δεύτερος δοὺξ Ἀλεντίου, γενν. τῷ 1407, ἀποθ. ἐν Παρισίοις τῷ 1476. Ὀκταετὴς διεδέξατο τὸν ἑαυτοῦ πατέρα Ἰωάννην. Τῷ 1423 ἤδρευσεν ἐν τῷ βασιλικῷ συμβουλίῳ, καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐγένετο ἀνάδοχος τοῦ Διλφίνου Λουδοβίκου, τοῦ ὕστερον Λουδοβίκου ΙΑ'. Τῷ 1424 συλληφθεὶς αἰχμάλωτος ἀπήχθη ὑπὸ τοῦ δουκὸς τῆς Κλαρεντίας εἰς Νορμανδίαν καὶ ὅπως μετὰ τριετίαν ἀπαλλαγῇ ἐπλήρωσε μέγιστον χρηματικὸν ποσὸν ἁπασῶν τῶν κτήσεων αὐτοῦ καταληφθεισῶν ὑπὸ τῶν Ἄγγλων. Ἡ Ἰωάννα Δὰρκ ἢ ἄλλως Λωρηλιανὴ Παρθένος καλουμένη ἔσχεν αὐτὸν εὐνοούμενον διορισθέντα ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας ὑποστράτηγον καὶ διαταγθέντα ὅπως ἐνεργῇ κατὰ τὰς ὑποδείξεις τῆς Ἰωάννας. Ὑποπεσὼν εἰς τὴν δυσμένειαν τοῦ βασιλέως οὐχ ἧττον ἐξηκολούθησεν ἐπι-

Δημοσία Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Κ.Π.Σ.Α.)

πολλὰ ἔτη πολεμῶν κατὰ τῶν Ἄγγλων. Μὴ ἐκτιμωμένων τῶν ὑπηρεσιῶν του ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἠρχισεν ἀπὸ τοῦ 1453 νὰ συνεννοῆται μετὰ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ. Κατηγορηθεὶς τῷ 1456 ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ κατεδικάσθη εἰς θάνατον καὶ εἰς δήμευσιν τῶν κτημάτων του. Ὁ ἀναξικτὸς αὐτοῦ Δουδ ὄκος ΙΑ' διαδεξάμενος τὸν ἑαυτοῦ πατέρα τῷ 1461 ἀπήλλαξε τὸν Ἰωάννην, ἀλλ' οὗτος ἐμίσησε καὶ τὸν ἐλευθερωτήν του καὶ εἰσῆλθε τῷ 1465 εἰς τὴν συμμαχίαν τοῦ Δημοσίου Καλοῦ. Τῷ 1469 συνομόσας ἐκ νέου κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας, κατεδικάσθη καὶ πάλιν εἰς θάνατον, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας ἀπένειμεν αὐτῷ νέαν χάριν τῷ 1476. Ἐξελθὼν ἐκ τῆς φυλακῆς τοῦ Λουβρου ὁ Ἰωάννης ἀπῆλθε μετ' ὀλίγον ἐν Παρισίοις.

Ἰωάννης, κόμης τῆς Ἀγκουλέμης, πρίγκηψ καὶ φιλόλογος γάλλος, γενν. τῷ 1404, ἀποθ. τῷ 1467. Ἦν τρίτος ἐπιζήσας υἱὸς τοῦ δουκὸς τῆς Οὐγγαρίας Λουδοβίκου δολοφονηθέντος ἐν Παρισίοις τῷ 1407. Τῷ 1412 παρεδόθη ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Καρόλου τῆς Δύρηλίας ὅμηρος πρὸς ἐγγύησιν χρηματικῆς τινος ἀποζημιώσεως καὶ διέμεινεν ἐν Ἀγγλίᾳ αἰχμάλωτος ἐπὶ 32 ἔτη, καθ' ἃ ἐπεδόθη εἰς τὴν φιλολογίαν. Ἐπιστρέψας εἰς Γαλλίαν τῷ 1445 καὶ καταλαβὼν τὴν κομητείαν τῆς Ἀγκουλέμης ἐνυμφεύθη τῷ 1449 τὴν Μαργαρίταν θυγατέρα τοῦ ὑποκόμητος τοῦ Ρουέν. Τῷ 1451 μετέσχε τῶν κατὰ τῆς Ἀγγλίας πολέμων τῆς Γαλλίας καὶ ἐξηκολούθησε μέχρι τοῦ 1453, ἀλλὰ καταλληλότερος εἰς τὴν πολιτικὴν διοίκησιν μᾶλλον ἢ εἰς τὰ στρατιωτικὰ ἀπεσύρθη καὶ εἰς ἐπιτίμους μόνον περιστάσεις παρευρέθη, εἰς τὴν αὐλὴν καταγινόμενος ἐν τοῖς κτήμασιν αὐτοῦ εἰς φιλολογικὰ ἔργα, εἰς εἰρηνικὰς ἐχαρείας καὶ εἰς εὐσεβῆ καθήκοντα.

Ἰωάννης τῆς Σουαβίας ὁ Πατροκτόνος, πρίγκηψ τῆς Αὐστρίας, γεννηθ. τῷ 1289, ἀποθ. κατ' ἄγνωστον ἐποχήν. Ἔγγονος Ροδόλφου τοῦ Ἀψβούργου, καὶ υἱὸς Ροδόλφου Β' τῆς Αὐστρίας ἀδελφοῦ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας Ἀλβέρτου Α', ἐκληρονόμησεν ἀνῆλιξ εἰσέτι τὸ μέγα δουκάτον τῆς Αὐστρίας καὶ ἄλλας χώρας. Ἅμα ἐγένετο ἐνῆλιξ ἐζήτησε παρὰ τοῦ θείου αὐτοῦ Ἀλβέρτου τὴν πατρικὴν κληρονομίαν· μὴ εἰσακουσθεὶς συνώμοσε μεθ' ἑτέρων δυσηρεστημένων ἐπίσης κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ κατώρθωσε μετ' αὐτῶν τὸν δολοφονίαν τοῦ αὐτοκράτορος τῷ 1308. Οἱ δολοφόνοι μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως διεσπάρησαν ἕκαστος ὅπως ἠδυνήθη, ὁ δὲ Ἰωάννης μεταμφιεσθεὶς εἰς μοναχὸν ἐσώθη εἰς Ἰταλίαν καὶ ἐκεῖ ἀπέθανεν ἐν ἀσημότητι. Πολλαὶ ἐγένοντο ὑποθέσεις περὶ τοῦ μετὰ ταῦτα βίου αὐτοῦ.

Ἰωάννης, ἀρχιδοὺξ τῆς Αὐστρίας, στρατηγὸς αὐστριακός, γενν. τῷ 1782, ἀποθαν. τῷ 1865. Ἕβδομος υἱὸς τοῦ αὐτοκράτορος Λεοπόλδου Β' λίαν πρωΐμως ἐπεδόθη εἰς τὴν στρατιωτικὴν τέχνην, ἧς ἐποιήσατο βαθείας σπουδὰς ὡς καὶ τῆς ἱστορίας καὶ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν. Ἀναλαβὼν τὴν ἀρχηγίαν στρατοῦ τῷ 1800 ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ γάλλου στρατηγοῦ Μορώ. Τῷ 1809 ἐνίκησε τὸν ἀντιβασιλέα Εὐγένιον, ἀλλὰ νικηθέντων ἀλλαχοῦ τῶν αὐστριακῶν ἠναγκάσθη νὰ ὀπισθοδρομήσῃ. Τῷ 1815 διηύθυνε τὴν πολιορκίαν τῆς Οὐίγγης, ἣν καὶ ἐκυρίευσεν. Ἔκτοτε ἀπεσύρθη ἐκ τῆς ὑπηρεσίας καὶ διέμεινεν ἐν Γραὶτ μέχρι τοῦ 1848, ὅτε ἐξελέγη ἐπίτροπος τῆς Γερμανικῆς Αὐτοκρατορίας ὑπὸ τῆς ἐν Φραγκφούρτῃ συνελθούσης συνελεύσεως. Διατηρήσας τὴν θέσιν ταύτην καὶ διαμείνας ἐν Φραγκφούρτῃ, ἀπεσύρθη περὶ τὰ τέλη τοῦ 1849 καὶ ἐπανῆλθεν εἰς Γραὶτς, ὅπου διέμεινε μέχρι τῆς τελευτῆς του.

Ἰωάννης Κασιμίρος, κόμης παλατῖνος, γενν. τῷ 1543, ἀποθ. τῷ 1592. Δευτερότοκος υἱὸς τοῦ ἐκλέκτορος τοῦ Παλατινάτου Φριδερίκου Γ' τοῦ Εὐσεβοῦς ἀνετράφη ἐν τῇ αὐλῇ τῆς Γαλλίας. Τῷ 1589 ἀναγορευθέντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐκλέκτορος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, ὅπου μετέσχε μετὰ ζήλου εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐνεργηθείσας ἀναμορφώσεις πρὸς εἰσαγωγὴν τοῦ καλβινισμοῦ ἀντὶ τοῦ λουθηρανισμοῦ. Κατὰ τὸν δεύτερον ἐπὶ Καρόλου Θ' ἐμφύλιον πόλεμον τῆς Γαλλίας ἐβοήθησε μετὰ στρατοῦ τοὺς Οὐγενότους καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν συνομολόγησιν τῆς εἰρήνης. Μετὰ τὴν νύκτα τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου πολλοὶ τῶν προγεγραμμένων εὗρον καταφύγιον ἐν τῷ Παλατινάτῳ. Τῷ 1575 ἐξεστράτευσεν εἰς Γαλλίαν καὶ ἐπέτυχε συμφέρουσαν συνθήκην, ἧς ὅμως οἱ ὅροι κακῶς ἐπληρώθησαν. Ἀποθανόντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετεβλήθη ἡ πολιτικὴ τοῦ παλατινάτου, καὶ ὁ πρεσβύτερος τοῦ Ἰωάννου Κασιμίρου ἀδελφὸς Λουδοβίκος ΣΤ' ἀναγορευθεὶς ἐκλέκτωρ κατέστρεψε τὸ ἔργον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· τοιουτοτρόπως ὁ Ἰωάννης ἀπεσύρθη εἰς τὰς ἑαυτοῦ κτήσεις καὶ προσήνεγκεν ἄσυλον εἰς τοὺς σοφοὺς ἄνδρας τοὺς ἀπιόντας ἐκ τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ἑϊδελαβέργης, ἱδρύσας ἐν Νευστάδτῃ ἴδιον πανεπιστήμιον τὸ Κασιμιριανόν. Ὁ Ἰωάννης Κασιμίρος ὑπῆρξεν ἡ ψυχὴ τῆς ἀναμορφώσεως καὶ πανταχόθεν ἐν τῇ μικρᾷ αὐτοῦ αὐλῇ κατέφευγον

οἱ καλδινισταί. Τῷ 1578 ὡδήγησε στρατὸν πρὸς βοήθειαν τῶν ἐπαναστατῶν τῆς Ὁλλανδίας, ἀλλὰ μὴ δυνηθεὶς νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῶν ἀρχηγῶν τῶν ἀνταρτῶν καὶ νικηθέντος τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ ἐπανέκαμψεν ἄπρακτος. Δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχέστερος εἰς τὴν προστασίαν τὴν προσενεχθεῖσαν τῷ ἀρχιεπισκόπῳ τῆς Κολωνίας, ὅστις ἐξομόσας τὸν καθολικισμὸν καὶ νυμφευθεὶς τὴν ἐρωμένην του Ἄνναν Μανσφέλδου δὲν ἠδυνήθη νὰ διατηρήσῃ τὸ ἐκλεκτοράτον τῆς Κολωνίας. Καίτοι μετέχων εἰς ἅπαντα τὰ σπουδαῖα γεγονότα τὰ ἀφορῶντα τὴν θρησκευτικὴν ἀναμόρφωσιν, οὐχ ἧττον ἐπίσης τὴν προσοχήν του καὶ εἰς τὴν καλὴν διοίκησιν τοῦ κράτους του συντελέσας εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ, τὴν βελτίωσιν τῆς καλλιεργείας καὶ τῆς βιομηχανίας καὶ ἐνγένει εἰς τὴν εὐημερίαν τῶν ὑπηκόων του. Ἀποθανόντος τοῦ ἀδελφοῦ του τῷ 1583 ἀνηγορεύθη κηδεμὼν τοῦ ἀνεψιοῦ του Φριδερίκου Δ καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῆς κηδεμονίας αὐτοῦ ἐπήνεγκε μεγάλας μεταβολὰς ἀφορώσας τὴν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν τῶν κατοίκων τοῦ ἐκλεκτοράτου καὶ ἰδίως τὴν προστασίαν τῶν καλδινιστῶν, καὶ διέψυσε μεθ' ἱκανότητος καὶ φρονήσεως. Ἔνεκα οἰκογενειακῶν δυστυχιῶν ἐβλάβη ἡ ὑγεία αὐτοῦ· ὁ θάνατος ἰδίως τοῦ γυναικαδέλφου αὐτοῦ Αὐγούστου τῆς Σαξωνίας μεθ' οὗ συνεταυτίζοντο αἱ θρησκευτικαὶ αὐτοῦ πεποιθήσεις ἐπήνεγκε τὸ τελευταῖον τραῦμα. Ἀπέθανεν ἄγων ἡλικίαν 69 ἐτῶν. Ἐκ τοῦ μετὰ τῆς Ἐλισάβετ τῆς Σαξωνίας τῷ 1568 γάμου αὐτοῦ μόνον μίαν θυγατέρα κατέλιπεν. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν μᾶλλον ἀτρομήτων ἀντιπροσώπων τοῦ ἰσχυροῦ κλάδου τῶν ἐκλεκτόρων τοῦ Παλατινάτου, ἐπιθυμήσαντος διὰ τῆς πρὸς τὴν θρησκευτικὴν ἀναμόρφωσιν προστασίας τὴν θέσιν, ἣν βραδύτερον ἀντεποιήθη ἡ Πρωσία, καὶ ἐπὶ τέλους ὑποκύψαντος ἐν τῇ μετὰ τοῦ εἴκου τῆς Αὐστρίας πάλῃ. Φρονιμώτερος ὡς ἐκ τῶν ἱκανωτέρων ἀρχηγῶν τῆς ἐποχῆς του οὐχ ἧττον σπανίως ὑπῆρξεν εὐτυχὴς ἐν ταῖς ἐπιχειρήσεσιν αὐτοῦ· ἐκατηγορήθη δὲ ὅτι ἐθυσίασε πολλάκις τὰ συμφέροντα τῶν συμμάχων του ἀπέναντι τῶν ἀτομικῶν αὐτοῦ ὠφελειῶν. Ἀπ' ἄλλου ἀνεδείχθη μέγας πολιτικὸς ἀνὴρ κατανοήσας τὴν ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐπενεχθησομένην ὠφέλειαν διὰ τοῦ συναπισμοῦ πάντων τῶν διαμαρτυρομένων κρατῶν ἄνευ διαιρέσεως κοσμητῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου δίδας μεγαλητέραν καὶ σχετικὴν ἀνεξιθρησκείαν πρὸς τὰς διαφόρους αἱρέσεις εἰς ἃς ὑποδιηρέντο τὰ διαμαρτυρόμενα καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν καθολικισμόν. Ἤγαπα τὰ γράμματα καὶ ἠύχαριστεῖτο εἰς τὰς μετὰ πεπαιδευμένων ἀνδρῶν σχέσεις. Ἐσώθησαν χειρόγραφα αὐτοῦ ἐν οἷς ἐκτίθενται κρίσεις περὶ τῶν ἐχθρῶν καὶ φίλων αὐτοῦ. Πολλοὶ ἐπιτάφιοι λόγοι καὶ πλεῖστα ἐλεγεῖα λατινιστὶ συντεταγμένα καὶ ἄλλα ποιήματα δίδουσι πολυτίμους βιογραφικὰς λεπτομερείας περὶ αὐτοῦ καὶ ἀποδεικνύουσι τὴν βαθεῖαν αἴσθησιν ἣν ἐνεποίησεν ὁ θάνατος αὐτοῦ παρὰ τοῖς ὀπαδοῖς τῆς ἀναμορφώσεως.

ΣΤ' Πατριάρχαι τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἰωάννης Α', πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 391-404, ὃς. «Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος (ἅγιος)».

Ἰωάννης Β' ὁ Καππαδόκης, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 517 — 520. Ἐπὶ τούτου ἐδόθη κατὰ πρῶτον εἰς τοὺς Πατριάρχας τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ τίτλος «Οἰκουμενικός». Σώζονται αὐτοῦ ἐπιστολαί τινες κηρύττουσαι τὴν σοφίαν αὐτοῦ καὶ εὐσέβειαν.

Ἰωάννης Γ' ὁ ἀπὸ Σχολαστικῶν (Δικηγόρων), πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 565—577. Ἐγεννήθη ἐν Σηρήμει κώμῃ παρὰ τὴν Ἀντιόχειαν. Ὑπῆρξεν ἀνὴρ ἐπίσημος ἐπὶ ἀρετῇ καὶ παιδείᾳ. Τούτου μνημονεύεται λόγος κατηχητικός. Σώζεται δὲ αὐτοῦ «Ἐκκλησιαστικῶν Κανόνων Συλλογὴ» καὶ «Νομοκάνων» περιέχων πρὸς τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς κανόσι καὶ τὰς τούτοις συμφωνούσας διατάξεις τῶν Αὐτοκρατόρων. Ἀμφότερα ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῇ Bibliotheca Juris canonici veteris τῇ δημοσιευθείσῃ ἐν Παρισίοις τῷ 1661 ὑπὸ Voel et Justel.

Ἰωάννης Δ', πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 582—595, ὃς. «Ἰωάννης ὁ Νηστευτὴς (ἅγιος)».

Ἰωάννης Ε', πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 669 — 674. Ἦν πρότερον πρεσβύτερος καὶ πρωτέκδικος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Ἰωάννης ΣΤ', πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 711 — 714. Ἀνῆκεν εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν Μονοθελητῶν. Τῷ 712 συνεκρότησε ψευδοσύνοδον κατακρίνασαν τὴν ἕκτην οἰκουμενικὴν σύνοδον. Καθαιρεθέντα καὶ ἐξορισθέντα μετὰ τριετίαν διεδέξατο Γερμανὸς Α'.

Ἰωάννης Ζ' ὁ Σύγγελος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 832 — 842. Φίλος καὶ διδάσκαλος τοῦ τελευταίου εἰκονομάχου αὐτοκράτορος Θεοφίλου ὑπῆρξεν ὁ τρίτος καὶ τελευταῖος τῶν κατὰ σειρὰν ἐπὶ τῆς δευτέρας περιόδου τῆς εἰκονομαχίας πατριαρχευσάντων εἰκονομάχων. Οἱ ἔγγονοι αὐτοῦ ἀπέκλουν Ἰωάννου καὶ μέχρι

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Ἱερᾶς Συνόδου Βιβλιοθήκη

καὶ υἱὸν λεκανομαντείας. Κατεβιβάσθη ἀπὸ τοῦ θρόνου ὡς δυσεβέρρων ὑπὸ τῆς Θεοδώρας τῆς συζύγου τοῦ αὐτοκράτορος Θεοφίλου ἐπιτροπευούσης μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θεοφίλου τὸν ἀνήλικα αὐτοῦ υἱὸν Μιχαὴλ Γ'.

Ἰωάννης Η' ὁ Ξιφιλῖνος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 1064—1075. Ἔσχε πατρίδα τὴν Τραπεζοῦντα, ἐγένετο δὲ μοναχὸς ἀπὸ συγκλητικοῦ καὶ καθησύχαζεν ἐν τοῖς μοναστηρίοις τοῦ Ὀλύμπου. Σοφὸς ὢν συνέταξε πολλὰ ἐκκλησιαστικὰ συγγράμματα καὶ λόγους. Διεδέξατο αὐτὸν Κοσμᾶς Α'. Διάφορος αὐτοῦ ὑπῆρξεν ὁ ἀνεψιός του Ἰωάννης Ξιφιλῖνος ὁ συντάξας ἐπιτομὴν τῶν ἱστορικῶν βιβλίων Δίωνος τοῦ Σικελιώτου.

Ἰωάννης Θ' ὁ «Ἀγαπητὸς» καὶ ὁ τοῦ «Χαλκηδόνος» ὡς ἀνεψιὸς ἐκείνου, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 1111—1134. Ὑπῆρξε σεμνότατος καὶ λόγιος ἀνὴρ καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ τῆς ἔξω παιδείας μέτοχος. Προιβιβάσθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ὢν πρότερον Διάκονος καὶ Ἱερομνήμων. Ἔστιψε τὸν αὐτοκράτορα Ἰωάννην Κομνηνὸν τὸν καὶ Καλοϊωάννην ἐπικαλούμενον. Διεδέξατο αὐτὸν Δέων ὁ Στυππᾶς.

Ἰωάννης Ι', ὁ Καματηρός, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 1199 — 1204. Ἀνὴρ εὐλαβὴς καὶ λόγιος ἦν πρὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεώς του Διάκονος καὶ Χαρτοφύλαξ. Ὅτε τῷ 1204 ἡλώθη ὑπὸ τῶν Λατίνων ἡ Κωνσταντινούπολις, οὗτος κατέφυγεν εἰς Διδυμότειχον καὶ ἐκεῖθεν ἐξεῖλεν ἐγγράφως παραίτησιν εἰς Νίκαιαν γενομένην πρωτεύουσαν τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους. Σώζεται αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν πάπαν Ἰννοκέντιον Γ' κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ πάπα καὶ τῆς ἐν τῷ Συμβόλῳ προσθήκης.

Ἰωάννης ΙΑ' ὁ Βέκκος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 1274—1283. Χαρτοφύλαξ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ ἀνὴρ ἐπίσημος καὶ περίφημος ἐπὶ σοφίᾳ ἀντεμάχετο γενναίως ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας κηρυχθεὶς κατὰ τῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ Η' τοῦ Παλαιολόγου διὰ λόγους πολιτικοὺς ἐνεργουμένης ἑνώσεως τῶν δύο ἐκκλησιῶν. Ὁ αὐτοκράτωρ ὀργισθεὶς διέταξε τὴν σύλληψιν καὶ τὴν ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Ἀνεμᾶ κάθειρξιν αὐτοῦ. Μετανοήσας ὁ Ἰωάννης καὶ συγκαταταχθεὶς μετὰ τῶν παραδεχομένων τὴν ἕνωσιν ἐξήχθη ἐκ τῆς φυλακῆς καὶ ἐγένετο κατὰ τὸν Πασχάλιον τῷ βουλεῖ γλῶσσα καὶ χεὶρ καὶ κάλαμος ὀξυγράφος τὰ πάντα καθυπηρετῶν. Πρὸς ἀντάμοιβὴν προήχθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον καὶ ἐπὶ ὀκτὼ ἔτη διέμεινε τὴν ἕνωσιν ἐνεργῶν πρὸς ἕνωσιν τῶν δύο ἐκκλησιῶν. Ἀποθανόντος τοῦ Μιχαὴλ τῷ 1282 καὶ διαδεξαμένου τὸν αὐτοκρατικὸν θρόνον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀνδρονίκου μὴ συμμεριζομένου τὰς περὶ ἑνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν ἰδέας τοῦ πατρός του, ὁ Ἰωάννης καταλείπει τὸν θρόνον δραπετεύσας καὶ κλεισθεὶς ἐν τῇ μονῇ τῆς Παναχράντου. Προσκληθεὶς συνοδικῶς καὶ κριθεὶς καθηρέθη, καὶ λίβελλον συνέταξεν εὐσεβῆ τὰς προτέρας αὐτοῦ πλάνας καταναθεματίζων καὶ τὴν καθαίρεσιν ὡς νόμιμον καὶ κανονικὴν ἀποδεχόμενος. Μεταμεληθεὶς μετ' ὀλίγον καὶ ἀργήσας νὰ λέγῃ καὶ νὰ γράφῃ ἐναντίον τῆς ὀρθοδοξίας, ἀνεθεματίσθη ὡς ἀμετανόητος καὶ ἀπέθανεν ἐξόριστος. Σώζονται πολλὰ τῶν ὑπὲρ τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας συγγραμμάτων αὐτοῦ ἀνέκδοτά τε καὶ ἐνδεδομένα ἀποδεικνύοντα λόγου δύναμιν καὶ πολλὴν εὐφυΐαν καὶ εὐγλωττίαν πλήρη δριμύτητος σοφιστικῆς.

Ἰωάννης ΙΒ' ὁ ἐκ Σωζοπόλεως, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 1293—1302. Νυμφευθεὶς καὶ ἀποκτήσας τέκνα ἐκαλεῖτο Κοσμᾶς· χηρεύσας ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ προβιβασθεὶς εἰς τοὺς ἱερατικοὺς βαθμοὺς προεχειρίσθη πατριάρχης. Δὲν εἶχε μὲν ἀρκούσαν παιδείαν, ἀλλ' ἦν εἰς ἄκρον ἐνάρετος. Περιπαιζόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων ὡς ἀμαθὴς καὶ ἁπλοϊκὸς τοὺς τρόπους παρητήθη καὶ ἀπελθὼν εἰς Σωζούπολιν διετέλεσεν ἐκεῖ τὸ ἐπίλοιπον τοῦ βίου.

Ἰωάννης ΙΓ' ὁ Γλυκᾶς ἢ Γλυκύς, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 1315 — 1320. Λογοθέτης ὢν τοῦ Δρόμου καὶ ἔχων γυναῖκα, ἐνεδύθη μετὰ θάνατον τῆς συζύγου τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ προεβιβάσθη μέχρι τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου. Ὑπῆρξεν ἀνὴρ μεγαλοπρεπὴς τὴν σύνεσιν, πρᾷος τὸ ἦθος, σοφὸς καὶ τῆς ἑλληνικῆς εὐγλωττίας ἐγκρατέστατος ὡς ἐπαινεῖ αὐτὸν ὁ μαθητής του Νικηφόρος ὁ Γρηγοράς. Σώζονται συγγράμματα αὐτοῦ. Πάσχων ὀπ' ἀρθρίτιδος παρητήθη μετὰ τετραετῆ πατριαρχείαν καὶ ἡσύχασεν ἐν τῇ μονῇ τῆς Κυριωτίσσης.

Ἰωάννης ΙΔ' ὁ Καλέκας καὶ Ἀπρηνός, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 1341—1347. Καταγόμενος ἐξ Ἄπρω, πόλεως ἀσιατικῆς, προεβιβάσθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ὢν ἱερεὺς καὶ ἐκ τοῦ βασιλικοῦ κλήρου τοῦ Παλατίνου. Ἀναπαυσίσης τῆς αἱρέσεως τῶν περὶ τὸν Ἀκίνδυνον, ὀπαδῶν τοῦ Καλαβρυοῦ Βαρλαάμ, συνεκροτήθη σύνοδος ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πατριάρχου τούτου, ἐν ᾗ ὁ Ἀκίνδυνος συλληφθεὶς μετὰ τοῦ

Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ καὶ νικηθεὶς καὶ ἐξελεγχθεὶς ἀμετανόητος ἀνεθεματίσθη. Ὕστερον ὅμως μεταβαλὼν ὁ πατριάρχης γνώμην ἐφυλάκισε τὸν Παλαμᾶν καὶ ὑπερησπίσθη τὸν Ἀκίνδυνον. Συγκροτηθείσης ἐν τοῖς βασιλείοις νέας συνόδου καθηρέθη ὁ πατριάρχης ὡς Βαρλααμίτης καὶ Ἀκινδυνόφρων. Λέγεται ὅτι ὁ πατριάρχης οὗτος ὑπεδύθη τὰ βασιλικὰ πορφυρᾶ πέδιλα, λαβὼν τοῦτο προνόμιον παρὰ τοῦ βασιλέως, ὡς πρότερον ἕτερος πατριάρχης Μιχαὴλ ὁ Κηρουλάριος.

Ζ' Ἄλλα πρόσωπα.

Ἰωάννης ὁ ἐκ Γισκάλων, υἱὸς Λεβίου, ἀποθ. τῷ 70 μ. Χ. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῶν ὑπερασπισθέντων τὴν Ἱερουσαλὴμ κατὰ τοῦ Τίτου. Ἀρχηγὸς συμμορίας ἐκ 400 ἀνδρῶν προσήνεγκε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸν ἱστορικὸν Ἰώσηπον, ὃν θελήσας ὕστερον νὰ ἀντικαταστήσῃ εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Γαλιλαίας ἀπέτυχε. Πολιορκούμενος ἐν Γισκάλοις ὑπὸ τοῦ Τίτου κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅπου κατετάχθη ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ ἄρχιερέως καίτοι συνεννοούμενος καὶ μετὰ τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ. Κατορθώσας νὰ καταστρέψῃ τὰ πρῶτα χαρακώματα τῶν Ῥωμαίων τῶν ἀνεγερθέντων κατὰ τὸ μέρος ὅπου αὐτὸς ὑπερησπίζετο τὴν τροχιὰν τῆς Ἱερουσαλὴμ, δὲν ἐπέτυχεν εἰς τὴν καταστροφὴν καὶ τῶν κατόπιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μέρους ἀνεγερθέντων καὶ ἠναγκάσθη νὰ προσέλθῃ εἰς τὸν πύργον τοῦ Ἀντωνίου. Καθ' ἣν στιγμὴν ἠλώθη ἡ Ἱερουσαλὴμ, ὁ Ἰωάννης ἐζήτησεν ἄσυλον εἰς ὑπόγειόν τι ἐξελθὼν ἐκεῖθεν καὶ πιεζόμενος ὑπὸ τῆς πείνης συνελήφθη καὶ κατεδικάσθη εἰς ἰσόβιον εἱρκτήν.

Ἰωάννης, ἡγούμενος τοῦ ἁγίου Ἀρνούλου τοῦ Μετζ 960—977. Ἀνὴρ πεπαιδευμένος καὶ φιλελεύθερος ἐγεπαφίτισε τῷ 967 τοὺς κατοίκους τῆ. Μωρβίλλης δουλοπαροίκους τῆς μονῆς παραχωρήσας εἰς ἕκαστον ἀρχηγὸν οἰκογενείας ἰδιοκτησίαν καὶ συνέγραψε δ' ἄφαρα συγγράμματα, ἐξ ὧν σώζονται δύο βίοι ἁγίων εἰς καθαρεῦον ὕφος.

Ἰωάννης Διάκονος, χρονογράφος νεαπολιτανός, ζῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου αἰῶνος. Τὸ ἐπισημότερον τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ εἶναι «Χρονικὸν τῶν Νεαπολιτανῶν ἐπισκόπων μέχρι τοῦ ἔτους 872» δημοσιευθὲν ὑπὸ Μουρατόρι ἐν τοῖς Scriptores Rerum Italicarum. Ἐκτὸς τούτου συνέταξε καὶ βίους διαφόρων ἁγίων συντιθέντας ἐν διαφόροις συλλογαῖς.

Ἰωάννης Γουαλβέρτος, ἱδρυτὴς τοῦ τάγματος τῆς Σαιὼδους Κυλλάδος (Val Ombreuse), γενν. ἐν Φλωρεντίᾳ, ἀποθ. τῷ 1073. Καταλιπὼν τὸν κόσμον ἐγένετο μοναχὸς καταταχθεὶς εἰς τὸ τάγμα τῶν Βενεδικτίνων καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Μινιάτου. Ἀπεσύρθη ὕστερον ἐπί τινα χρόνον παρὰ τῷ ἁγίῳ Ῥομουάλδῳ εἰς Καμαλδόλην, καὶ κατόπιν τῷ 1040 μετέβη εἰς Τοσκάναν, ὅπου ἵδρυσε τὸ τάγμα τῆς Σκιώδους Κοιλάδος, ἐγκριθὲν ὑπὸ τοῦ πάπα Ἀλεξάνδρου τῷ 1070. Ἐκανονίσθη ἅγιος ὑπὸ τοῦ πάπα Κελεστίνου Γ' τῷ 1193.

Ἰωάννης, ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ Φεκάμπ ἐν Νορμανδίᾳ, γενν. ἐν τῇ χώρᾳ τῆ. Ῥαβέννης, ἀποθ. τῷ 1079. Μαθητὴς καὶ ἀκόλουθος τοῦ Γουλιέλμου ἡγουμένου τοῦ ἁγίου Βενίκου διεδέξατο αὐτὸν ἐν τῇ ἡγουμενίᾳ τοῦ Φεκάμπου. Ἐν ἁπάσαις αὐτοῦ ταῖς πράξεσι παράδειγμα ἔσχε τὸν διδάσκαλόν του. Ἐδείκνυε μεγίστην αὐστηρότητα εἰς τοὺς ὑποτεταγμένους αὐτῷ μοναχοὺς καὶ ὑπερισπίσθη γενναίως τὸ δικαιώματά του κατά τινων ἐπισκόπων. Γουλιέλμου τοῦ ἀρχιεπισκόπου τοῦ Ῥουεν θέντος εἰς ἀργίαν ἁπάσας τὰς ἐκκλησίας τῆ Νορμανδίας, ὁ Ἰωάννης δὲν ὑπήκουσε καὶ ἀφορισθεὶς ἔκαμεν ἔκκλησιν εἰς τὸν πάπαν Πασχὰλ Β, ὑφ' οὗ καὶ ἐδικαιώθη. Τῷ 1050 ἐπέστρεφεν ἐκ Ῥώμης ὅπου μετέβη ἐπιφορτισθεὶς ἀποστολὴν διπλωματικήν. Τῷ 1052 ἐγένετο ἡγούμενος καὶ τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Βενίνου, ἀλλὰ τῷ 1056 παρητήθη τῆς ἡγουμενίας ταύτης. Τῷ 1054 ἔκαμε ταξείδιον εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου ἔσχεν ἀρίστην ὑποδοχὴν ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἐδουάρδου. Βραδύτερον μετέβη εἰς Παλαιστίνην πρὸς προσκύνησιν τῶν ἁγίων τόπων, ἀλλ' ἅμα τῇ ἐκεῖ μεταβάσει συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων ἐκρατήθη αἰχμάλωτος ἐπὶ πολὺν χρόνον μὴ δυνηθεὶς πρὸ τοῦ 1076 νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Εὐρώπην. Μεταξὺ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ διεκρίθη ἡ συλλογὴ προσευχῶν, ἣν τὸ προοίμιον ἐδημοσίευσεν ὁ Μαβίλλων ἐν τοῖς «Ἀναλέκτοις» αὐτοῦ. Ἀποδίδεται προσέτι αὐτῷ σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον de Divina Contemplatione. Ἐξεδόθησαν προσέτι καὶ τινες αὐτοῦ ἐπιστολαί· τὰ λοιπὰ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ φαίνεται ὅτι ἀπωλέσθησαν.

Ἰωάννης, πρωθιεράρχης γάλλος, ἀποθ. τῷ 1079. Υἱὸς κόμητος ἐγένετο ἐπίσκοπος Ἀβρανχῶν μὴ διελθὼν προηγουμένως τὰ κατώτερα ἀξιώματα. Τῷ 1067 ἐξελέγη ἀρχιεπίσκοπος Ῥουέννης. Ἐδέχθη λίαν ζηλωτὴς εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν πειθαρχίαν, ἀλλ' ὁ ὑπερβολικὸς αὐτοῦ ζῆλος ἐπέφερεν αὐτῷ συνεχεῖς ἐναχλήσεις, καὶ κατά τινα περίστασιν παρ' ὀλίγον νὰ χάσῃ

θῦμα τοῦ ὑπερβολικοῦ αὐτοῦ ζήλου. Συνέγραψε Tractatus de Officiis ecclesiasticis δημοσιευθὲν πολλάκις.

Ἰωάννης μητροπολίτης τῆς Ῥωσσίας 1080-1089, Ἕλλην τὸ γένος. Διωρίσθη μητροπολίτης τῆς Ῥωσσίας ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Κοσμᾶ. Ἔγραψεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν πάπαν Ῥώμης Κλήμεντα Γ' δι' ἧς ἐλέγχει τὰ καινότομα τῶν Λατίνων δόγματα· ὁ Κλήμης ἀπαντῶν συναπέστειλε μετὰ τῆς ἀπαντήσεως καὶ ἐπίσκοπον, ὅστις ἐπαινῶν τὰ τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας ἔλεγεν ὅτι καὶ ποθεῖ τὴν τῶν ἐκκλησιῶν ἕνωσιν. Κ' Ὁ Ἰωάννης ἀποδεξάμενος τὰ γράμματα καὶ τὸν ἀπεσταλμένον ἐπειρᾶτο ἁπάντων νὰ διευκολύνῃ τὴν σύναψιν τῶν ἐνεστώτων. Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Ἰωάννου ἐξεδόθη κατὰ πρῶτον Λατινιστὶ τῷ 1551 ὑπὸ Herberstein ἐν Rerum Moscovitarum commentariis καὶ τῷ 1614 ἐν Βιττεμβέργῃ ἐν τέλει τῶν Apostolorum et Conciliorum decret· ἑλληνιστὶ ἐξεδόθη τῷ 1868 ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Σοφοκλέους Οἰκονόμου, ὅστις προσέθηκεν ἐν τέλει καὶ ἀπόσπασμα ἐξ ἑτέρας ἐπιστολῆς τοῦ Ἰωάννου «Περὶ Ἀζύμων».

Ἰωάννης ὁ Ἰταλὸς, φιλόσοφος καὶ αἱρεσιάρχης Ἕλλην, ζῶν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου Α' τοῦ Κομνηνοῦ 1081—1118. Γεννηθεὶς ἐν Ἰταλίᾳ διῆλθε τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐν τοῖς στρατοπέδοις μετὰ τοῦ ἰδίου πατρὸς εὑρισκομένου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους. Μετὰ τὸ 1082 πατὴρ καὶ υἱὸς κατέβησαν τὸν στρατὸν καὶ ἀπῆλθον εἰς Ἰταλίαν, ἀλλ' ὁ Ἰωάννης ἐπέστρεψε πάλιν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἔχων ἤδη γνώσεις τινὰς, ἰδίως εἰς τὴν λογικὴν, ἐπηύξησεν αὐτὰς ἐν τῇ σχολῇ ὑπὸ διαφόρους διδασκάλους καὶ ἰδίως ὑπὸ τὸν Μιχαὴλ Ψελλὸν τὸν νεώτερον, μεθ' οὗ κατόπιν ἦλθεν εἰς σύγκρουσιν. Ἐξονηθεὶς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ Δούκα 1071—1081, ἀπεστάλη ὑπ' αὐτοῦ εἰς Δυῤῥάχιον, ὅπως συντελέσῃ εἰς τὴν ἀνάκτησιν τῶν χωρῶν αἵτινες ἄλλοτε ἦσαν συνηνωμέναι μετὰ τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους, ἀλλὰ ποιήσας φαίνεται κατάχρησιν τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ αὐτοκράτορος καὶ προδοὺς τὰ συμφέροντα αὐτοῦ καὶ ἀνακαλουθεσιῶν τῶν ῥᾳδιουργιῶν αὐτοῦ μέλλις διέφυγε τὴν κάθειρξιν καταφυγὼν εἰς Ῥώμην. Ἐκεῖθεν διαμαρτυρηθεὶς περὶ τῆς μετανοίας του ἐπέτυχε τὴν ἄδειαν ἐπιστροφῆς εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀποκατέστη ἐν τῇ μονῇ τῆς Πηγῆς. Ὅτε τῷ 1077 ὁ Ψελλὸς ἐξωρίσθη τῆς πρωτοστασίας καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἐγκολπωθῇ τὸ μοναχικὸν σχῆμα, ὁ Ἰωάννης ἐπέτυχε τὸ ἀξίωμα Ὑπάτου τῶν φιλοσόφων καὶ διετήρησε τὴν θέσιν ταύτην μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας δεικνύων μεγίστην σοφίαν. Ἐν τούτοις ἐγίνωσκε μᾶλλον τὴν λογικὴν καὶ τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Ἀριστοτέλους ἢ τὰ ἄλλα μέρη τῆς ἐπιστήμης, ὀλίγας μόνον ἔχων γνώσεις τῆς γραμματικῆς καὶ τῆς ῥητορικῆς. Ἦν ἐμπαθὴς καὶ ταχὺς περὶ τὰς συζητήσεις ἀλλὰ ταχὺς εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τῶν σφαλμάτων του ὅτε παρήρχετο ἡ μανία του. Ἡρμήνευεν εἰς τοὺς πολυαρίθμους αὐτοῦ μαθητὰς τὸν Πρόκλον καὶ τὸν Πλάτωνα, τὸν Ἰάμβλιχον, τὸν Πορφύριον καὶ τὸν Ἀριστοτέλην καὶ ὑπεμνημάτιζεν αὐτοὺς κατ' ἔννοιαν οὐχὶ τοσοῦτῳ σύμφωνον πρὸς τὴν χριστιανικὴν ὀρθοδοξίαν. Ὁ Ἀλέξιος εὐθὺς μετὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασιν αὐτοῦ ἀνησύχησε περὶ τῶν δογμάτων τοῦ Ἰωάννου, καὶ ἐξετάσας αὐτὸν προηγουμένως διὰ τοῦ σεβαστοκράτορος Ἰσαὰκ προσεκάλεσεν ὅπως ἐμφανισθῇ εἰς ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον. Καίτοι προστατευόμενος ὁ Ἰωάννης ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Εὐστρατίου παρ' ὀλίγον νὰ κατασπαραχθῇ ὑπὸ τοῦ ὄχλου τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἀνασκευάσῃ καὶ ἀναθεματίσῃ δημοσίως ἕνδεκα προτάσεις ἐξαχθείσας ἐκ τῶν μαθημάτων αὐτοῦ. Ἐξακολουθῶν ὕστερον νὰ διδάσκῃ τὰ αὐτὰ ἀνεθεματίσθη ὑπὸ συνελεύσεως ἐπισκόπων, καὶ ἔκτοτε διετήρησε σιωπήν. Πολλὰ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ σώζονται ἐν χειρογράφοις οἷον Ἔκδοσις εἰς διάφορα ζητήματα, Ἔκδοσις εἰς τὰ τοπικὰ, Περὶ διαλεκτικῆς, Μέθοδος ῥητορικῆς ἐκδοθεῖσα κατὰ σύνοψιν, καὶ διάφοροι Λόγοι.

Ἰωάννης ὁ ἐκ Μεδιολάνων, ἰατρὸς Ἰταλὸς, ζῶν κατὰ τὸν ΙΑ' αἰῶνα. Κατά τι χειρόγραφον εἶναι ὁ συγγραφεὺς συλλογῆς ἀξιωμάτων ὑγιεινῆς συγκειμένης κατ' ἀρχὰς ἐκ 239 στίχων, τῶν ὁποίων ὑπὲρ τὸ ἥμισυ δὲν διεσώθη.

Ἰωάννης Φουρνῆς μοναχὸς καὶ ἡγούμενος μονῆς τινος ταῦ ὄρους Γάνου, ἀκμάσας περὶ τὸ ἔτος 1110. Ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἀνδρονίκου Δημητρακοπούλου ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Βιβλιοθήκης» Ἀπολογία τοῦ μοναχοῦ τούτου γενομένη πρὸς τὸν ἀποσταλέντα τῷ 1112 ὑπὸ τοῦ πάπα Πασχὰλ Β' εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀρχιεπίσκοπον Μεδιολάνων Πέτρον Χρυσολάνον ὑπερασπιζόντα ἔναντι τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου Α' καὶ τῆς Συνόδου τὸ περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος δόγμα τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας. Τοῦ Ἰωάννου Φουρνῆ λόγον ὃν περὶ τῆς τοῦ παθητοῦ

Πνεύματος ἐκπορεύσεως μνείαν ποιεῖται Νικόλαος Κομνηνὸς ὁ Παππαδόπουλος.

Ἰωάννης, πατριάρχης Ἀντιοχείας, Δαμασκηνὸς τὴν πατρίδα, ἤκμαζε περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΔ' καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΒ' αἰῶνος· λέγεται ὅτι ἐπατριάρχευσεν ἔτη 47. Τῷ 1117 ἔζη εἰσέτι. Τούτου πόνημα «Περὶ ἀζύμων κατὰ Λατίνων» σώζεται ἐν τριοὶ χειρογράφοις κώδιξι τῆς ἐν Μόσχᾳ βιβλιοθήκης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἰωάννης Ζωναρᾶς, Κωνσταντινουπολίτης, μέγας Δρουγγάριος τῆς βίγλης καὶ πρῶτος γραμματεὺς τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου Α' Κομνηνοῦ. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων του καταλιπὼν τὰς βασιλείους τιμὰς ἀπεχώρησεν εἰς μοναστήριον καὶ ἔλαβε σχῆμα μοναχοῦ. Ἐτελεύτησεν ἐν Ἄθωνι ἐτῶν 88. Ἔγραψε ποιήματά τινα περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος κατὰ Λατίνων, ὧν μνείαν ποιεῖται ὁ Καβάσας, καὶ Κανόνα δογματικὸν εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, οὗ ἕκαστον τροπάριον ὑπόθεσιν ἔχει αἱρετίν τινα.

Ἰωάννης ἐκ Μίδης, ἱδρυτὴς θρησκευτικοῦ τάγματος, γενν. περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΔ' αἰῶνος ἐν Μίδῃ παρὰ τὴν Κώμην, ἀποθ. τῷ 1159. Εἰσελθὼν εἰς τὸ τάγμα τῶν «Ταπεινῶν», συγκείμενον μόνον ἐκ λαϊκῶν ἐγένετο ἀρχηγὸς αὐτοῦ καὶ εἰσαγαγὼν ἐν αὐτῷ τοὺς κανονισμοὺς τῶν Βενεδικτίνων κατέστησεν αὐτὸ τέλειον θρησκευτικὸν τάγμα συγκείμενον ἐξ ἐκκλησιαστικῶν καὶ λαϊκῶν καὶ πολλοὺς ποιήσας προηλύτους ἵδρυσε πολλὰ καταστήματα αὐτοῦ ἐν Λομβαρδίᾳ. Διεκρίθη ὁ Ἰωάννης ἰδίως ἐπὶ ἐλεημοσύνῃ, καὶ ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατόν του ἐκανονίσθη ἅγιος ὑπὸ τοῦ πάπα Ἀλεξάνδρου Γ'.

Ἰωάννης, πατριάρχης Ἱεροσολύμων. Ἀνέβη ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῷ 1156 διαδεξάμενος τὸν Νικόλαον, παρέστη καὶ προεξῆρχε μετὰ τοῦ πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως Κωνσταντίνου τοῦ Χλιαρηνοῦ ἐν συνόδῳ συγκροτηθείσῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ αὐτῷ ἔτει κατὰ Σωτηρίχου τοῦ Παντευγένου. Ἐτελεύτησε περὶ τὸ ἔτος 1166. Συνέταξε τρεῖς λόγους κατὰ ἀζύμων ἐκδοθέντας ὑπὸ τοῦ πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων Δοσιθέου ἐν Τόμῳ Ἀγάπης· ὁ Ἀλάτιος ποιεῖται μνείαν καὶ πονήματος τοῦ Ἰωάννου περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος κατὰ Λατίνων. Συνέγραψε βίους ἁγίων.

Ἰωάννης ὁ Κωνσταντινουπόλεως, ἀκμάζων ἐπὶ τοῦ ἐν ἔτει 1150 εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως ἀναβάντος Λουκᾶ τοῦ Χρυσοβέργη. Παρῆν ἐν Συνόδῳ ἐνθρονισθείσῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1156 περὶ τῆς συμβάσης ἔριδος περὶ τοῦ ῥητοῦ «ὅτι ὁ Πατήρ μου μείζων μού ἐστι». Συνέταξε πόνημα «Περὶ ἀζύμων» ἐπιγραφόμενον, ἐν ᾧ διέλαβε καὶ περὶ ἄλλων ἐθίμων, ἃ ἐπιτελοῦσιν οἱ Λατῖνοι παρὰ τὰς εὐαγγελικὰς καὶ ἀποστολικὰς διατάξεις. Ἀντίγραφον τοῦ πονήματος σώζεται ἐν πολλαῖς βιβλιοθήκαις.

Ἰωάννης, μητροπολίτης Κιέβου, 1164—1166. Προβιβασθεὶς εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦτο ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Λουκᾶ Χρυσοβέργη ἔσχεν ἀλληλογραφίαν μετὰ τοῦ πάπα Ἀλεξάνδρου Γ'. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ κηρύττεται ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως.

Ἰωάννης ἐκ Σαλισβουρύ, φιλόσοφος σχολαστικὸς Ἄγγλος, γενν. περὶ τὸ 1110, ἀποθ. τῷ 1180. Σπουδάσας ἐν Γαλλίᾳ παρὰ διαφόροις διδασκάλοις καὶ ἰδίως παρὰ τῷ Ἀβελάρδῳ, ἐγένετο καὶ αὐτὸς διδάσκαλος ἀνοίξας σχολὴν ἐν Παρισίοις τῷ 1140. Μὴ ἐπιτυχὼν καίτοι ποικίλας κεκτημένος γνώσεις, ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἴς τινα μονὴν, ὅπου ἐγένετο ὑπάλληλος τοῦ ἡγουμένου. Τῷ 1161 μεταβὰς εἰς Ἀγγλίαν καὶ γενόμενος γραμματεὺς τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Κανταβρυγίας ἔσχεν ἐπισημότητά τινα καὶ σχετισθεὶς μετὰ τοῦ Βικέτου, ἀρχιγραμματέως τότε τοῦ βασιλέως ἐπετράπη παρ' αὐτοῦ διαφόρους διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς ῥωμαϊκῆς αὐλῆς ἐπὶ τῶν παπῶν Εὐγενίου Γ'. Ἀναστασίου Δ' καὶ Ἀδριανοῦ Γ'. Καταλαβόντος τοῦ Βικέτου τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τῆς Κανταβρυγίας, ὁ Ἰωάννης Σαλισβουρὺ κατήντησεν ὁ ὀφθαλμὸς καὶ ὁ βραχίων αὐτοῦ καὶ κατὰ συνέπειαν συνεμερίσθη τὴν καταδίωξιν, εἰς ἣν ὑπέπεσεν ἐκεῖνος ἕνεκα τοῦ περὶ ἐπισκοπικῆς ἀνεξαρτησίας ζητήματος. Ὅπως διαφύγῃ τὴν καταδίωξιν ἐπέστρεψεν εἰς Γαλλίαν, καὶ περιπλανώμενος εἰς Γαλλίαν καὶ Ἰταλίαν ἐπέστρεψεν εἰς Κανταβρυγίαν, ὅτε ἀνεφάνη διάθεσίς τις τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας πρὸς κατάπαυσιν τῶν καταδιώξεων. Μετ' ὀλίγον δολοφονηθέντος τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Κανταβρυγίας μόλις διεσώθη εἰς Γαλλίαν ὅπου ἐγένετο τῷ 1176 ἐπίσκοπος Σιαρτρῶν. Τῷ 1179 παρευρίσκετο ἐν τῇ συνόδῳ τοῦ Λατράνου. Τὰ διασωθέντα αὐτοῦ συγγράμματα ἐδημοσιεύθησαν ἐν Ὀξωνίᾳ ὑπὸ τοῦ Giles εἰς 5 τόμους, εἰς 8ον. Ταῦτά εἰσι Polycraticus σάτυρα εἰς 8 βιβλία, Metalogicus, Rethoticus de Dogmate Philosophorum πόνημα, De Membris conspirantibus, Βίος τοῦ ἁγίου Ἀνσέλμου καὶ τοῦ ἁγίου Θωμᾶ ἀρχιεπισκόπων Κανταβρυγίας, Ἐ-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ

πιστολαί, De Septem Septenis. Καὶ πολλὰ ἄλλα συγγράμματα σώζονται ἐν χειρογράφοις ἀποδιδόμενα εἰς τὸν Ἰωάννην Σολισβουρὺ, ἐξ ὧν ὅμως τινὰ ἐσφαλμένως.

Ἰ ω ά ν ν η ς ἐκ Ματθᾶ, ἱδρυτὴς τοῦ τάγματος τῆς Ἁγίας Τριάδος, γενν. τῷ 1160, ἀποθ. τῷ 1213. Συνεπλήρωσε τὰς σπουδάς του ἐν Παρισίοις, ὅπου ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς θεολογίας. Συνίστησε τὸ τάγμα τῆς Ἁγίας Τριάδος σκοπὸν προτιθέμενον τὴν ἀπαλλαγὴν χριστιανῶν αἰχμαλωτισθέντων ὑπὸ Μουσουλμάνων καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ δὶς μετέβη εἰς Βαρβαρίαν. Ἐκανονίσθη ἅγιος τῷ 1679 ὑπὸ τοῦ πάπα Ἰννοκεντίου ΙΑ' καὶ ἡ ἑορτὴ αὐτοῦ ὡρίσθη τῇ 8 φεβρουαρίου.

Ἰ ω ά ν ν η ς μοναχὸς βενεδικτῖνος ἱστορικὸς τοῦ ΙΒ' αἰῶνος, γράψας διήγησιν περὶ τῶν τιμαριωτῶν τοῦ Μαΐνου τῶν κατὰ τὸ 1158 γενομένων σταυροφόρων καὶ ἀπελθόντων εἰς Παλαιστίνην μετὰ τοῦ ἐπικυριάρχου αὐτῶν Γοδοφρείδου τῆς Μαϋέννης.

Ἰ ω ά ν ν η ς, μοναχὸς τῶν Μαρμουτιερῶν, ἱστορικὸς τοῦ ΙΒ' αἰῶνος, οὗτινος ὁ βίος ἄγνωστος. Τὸ ἀνεκδίδοτον ἀμφιβολίας σύγγραμμα αὐτοῦ ἐπιγράφεται «Ἱστορία τοῦ Γοδοφρείδου, κόμητος τῆς Ἀνδεγαυίας καὶ δουκὸς τῆς Νορμανδίας». Ἀποδίδουσιν αὐτῷ καὶ διάφορα ἄλλα συγγράμματα, ὧν ὅμως ἡ γνησιότης διαφιλονεικεῖται.

Ἰ ω ά ν ν η ς ὁ ἐκ Σεβίλλης, βαπτισθεὶς Ἰουδαῖος τοῦ ΙΒ' αἰῶνος. Ἀγνοοῦνται τὰ τοῦ βίου αὐτοῦ ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐγένετο χριστιανός. Ἐκαλλιέργησε μετ' ἐπιτυχίας τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας καὶ τὴν ἀστρονομίαν, καὶ κατ' αἴτησιν τοῦ ἀρχιεπισκόπου τοῦ Τολέδου μετέφρασεν ἀραβικά τινα συγγράμματα ἀναφερόμενα εἰς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Ἀριστοτέλους.

Ἰ ω ά ν ν η ς, ἐπίσκοπος Κύπρου ἐκ Μακεδονίας σύγχρονος Θεοδώρου τοῦ Βαλσαμῶνος, ζῶντος εἰσέτι τῷ 1203. Ἔγραψε περὶ ἐθίμων καὶ δογμάτων τῶν Λατίνων πόνημα, οὗ μνείαν ποιεῖται ὁ Ἀλλάτιος.

Ἰ ω ά ν ν η ς, μητροπολίτης Ναυπάκτου ἀκμάζων ἐπὶ Ἰωάννου τοῦ Βατάτζη κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα. Αἰτήσαντος παρ' αὐτοῦ τοῦ ἐπισκόπου Κορώνης Ἀθανασίου λύσεις νομικῶν τινων περὶ γάμου ζητημάτων καὶ περί τινων λατινικῶν καινοτομιῶν, συνέταξεν ἀπάντησιν σαφηνίζουσαν τὰ ζητήματα ταῦτα. Ἀνέγνωμεν τῆς ἀπαντήσεως ταύτης σώζεται ἐν τῇ ἐν Μόσχᾳ βιβλιοθήκῃ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἰ ω ά ν ν η ς, ἡγούμενος τοῦ Ἁγίου Βίκτωρος ὁ «Τεκτονικὸς», ἀποθ. τῷ 1229. Ἐγένετο ἡγούμενος τῷ 1203, καὶ ἀπὸ τοῦ 1204 ἐπετράπη διαφόρους ἀποστολὰς ὑπὸ τοῦ πάπα Ἰννοκεντίου Γ' καὶ διωρίσθη πολλάκις διαιτητὴς εἰς δίκας μεταξὺ μονῶν καὶ ἄλλων ἐκκλησιῶν. Κατέλιπε 37 Λόγους σωζομένους ἐν χειρογράφῳ κατατεθειμένῳ ἐν τῇ αὐτοκρατορικῇ βιβλιοθήκῃ.

Ἰ ω ά ν ν η ς ἐκ Βλανάσκης, νομομαθὴς, γάλλος διδάσκων κατὰ τὸ 1256. Κατέσχε πολλὰς ἕδρας τῶν νομικῶν καὶ ὕστερον ἐγένετο ἀρχιδιάκονος τῆς Βολωνίας. Συγγράμματα αὐτοῦ De Actionibus Advocatorum, Ordo Judiciarius, De Feudis, De Hommagiis, Variarum Quecestionum Liber.

Ἰ ω ά ν ν η ς ἐκ Βικεντίας, περίφημος δομινικανὸς ἰταλὸς, γενν. περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΒ' αἰῶνος, ἀποθ. τῷ 1269. Καταταχθεὶς τῷ 1220 εἰς τὸ τάγμα τῶν Δομινικανῶν μετέβη τῷ 1223 εἰς Βολωνίαν κατασπαρασσομένην τότε ὑπὸ ἐμφυλίων ταραχῶν καὶ διὰ τῆς εὐγλωττίας του κατώρθωσε τὴν κατάπαυσιν αὐτῶν. Τῷ 1233 μεταβὰς εἰς Λομβαρδίαν ἐπήνεγκε καὶ ἐκεῖ τὴν εἰρήνην. Ἀποκτήσας οὕτω μεγίστην ὑπόληψιν ἐνεφορήθη ὑπὸ φιλοδοξίας καὶ μεταβὰς εἰς Βικεντίαν ἀνέλαβε τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν τροποποιήσας τὴν νομοθεσίαν τῆς πόλεως ταύτης. Τὸ αὐτὸ ἔπραξε κατόπιν καὶ ἐν Βερώνῃ· ἀλλ' ἐπαναστάντων τῶν Βικεντίνων εἴδαμε πρὸς καταπίεσιν τῆς ἀνταρσίας καὶ συνελήφθη αἰχμάλωτος. Ἀπαλλαγεὶς τῇ μεσιτείᾳ τοῦ πάπα ἐπέστρεψεν εἰς Βερώνην καὶ βλέπων ἤδη κατεστραμμένην τὴν ἐπιβολήν του ἀπῆλθεν εἰς Βολωνίαν, ὅπου ζῆσεν ἐν ἀποχωρήσει, ἀφ' ἧς δὶς ἐξῆλθε τῷ 1247 ὅπως ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τῶν αἱρετικῶν τῆς Λομβαρδίας καὶ τῷ 1260 ὅπως ἀπολύσῃ τοὺς Βικεντίνους ἀπὸ τοῦ κατ' αὐτῶν ὑπὸ τοῦ πάπα ἐκφωνηθέντος ἀφορισμοῦ.

Ἰ ω ά ν ν η ς ἐκ Ῥοκινιῶν, θεολόγος γάλλος, ἀποθ. τῷ 1269. Εἰσελθὼν εἰς τὸ τάγμα τῶν Πρεμοντρίνων ἐγένετο ἀρχηγὸς αὐτοῦ τῷ 1247. Ἵδρυσεν ἐν Παρισίοις κολλέγιον τοῦ τάγματός του. Ἐλέχθη περὶ αὐτοῦ ὅτι ἔκαμνε θαύματα καὶ κατετάχθη ἐν τοῖς μακαρίοις.

Ἰ ω ά ν ν η ς ἐκ Ῥοχέλλης, θεολόγος γάλλος, γενν. περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΓ' αἰῶνος, ἀποθ. τῷ 1271. Καταταχθεὶς εἰς τὸ τάγμα τῶν Φραγκισκανῶν καὶ σπουδάσας παρὰ τῷ περιφήμῳ Ἀλεξάνδρῳ τῷ ἐξ Ἄλλων διεδέξατο τῷ 1238 τὴν ἕδραν αὐτοῦ, ἣν κατέλιπε τῷ 1253 εἰς τὸν ἅγιον Βοναβεντούραν. Ἐπεμνημάτισε διάφορα βιβλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωφελὲς Ἵδρυμα Βιβλιοθήκη
Ἀργοστολίου (Κ. Π.Ι.Δ.)

Ἰωάννης ἐκ Βερκείλ, δομινικανὸς Ἰταλὸς, ἀποθαν. τῷ 1283. Συμπληρώσας τὰς σπουδάς του ἐν Παρισίοις, ἐδίδαξεν ἐκεῖ τὸ κανονικὸν δίκαιον. Εἰσελθὼν εἰς τὸ τάγμα τῶν δομινικανῶν, ἐξελέγη στρατηγὸς αὐτοῦ τῷ 1264. Ἐγκωμιάζεται ἡ φρόνησις, μετὰ τῆς ὁποίας κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς κατεύνασιν τῶν μεταξὺ δομινικανῶν καὶ φραγκισκανῶν ἀντιζηλιῶν.

Ἰωάννης ἐκ Πάρμης, ἀνώτατος στρατηγὸς τοῦ τάγματος τῶν φραγκισκανῶν, γεννηθ. περὶ τὸ 1209, ἀποθ. τῷ 1289. Διδάξας τὴν θεολογίαν ἐν Νεαπόλει, Βολωνίᾳ καὶ Παρισίοις καὶ ἀποκτήσας φήμην μεγίστην ἐξελέγη τῷ 1247 ἀνώτατος στρατηγὸς τοῦ τάγματος τῶν φραγκισκανῶν. Αἱ πρῶται αὐτοῦ πράξεις ἀπέδειξαν αὐτὸν ζηλωτὴν ἀναμορφωτὴν διαδραμόντα πεζῇ πολλὰς χώρας, ἐπισκεφθέντα τὰ καταστήματα τοῦ τάγματος καὶ συστήσαντα αὐστηροτάτην τήρησιν τῶν κανόνων τοῦ τάγματος. Τῷ 1249 κατὰ διαταγὴν τοῦ πάπα Ἰννοκεντίου Δ' ἀπῆλθεν εἰς Ἑλλάδα ὅπως συντελέσῃ εἰς τὴν συνένωσιν τῶν δύο ἐκκλησιῶν, ἀλλ' ἀποτυχὼν ἐπέστρεψεν εἰς Ἰταλίαν τῷ 1251. Κατηγορηθεὶς τῷ 1256 ὡς αἱρετικὸς καθῃρέθη ἢ ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ τοῦ ἀξιώματός του, καὶ καταδικασθεὶς ὑπὸ τοῦ διαδόχου του εἰς κάθειρξιν μόλις ἐσώθη τῆς τιμωρίας διὰ τῶν καρδιναλίου Ὀττοβάνη, τοῦ ὕστερον πάπα Ἀδριανοῦ Ε'. Ἀποσυρθεὶς εἴς τινα μονὴν ζῆσεν ἐν ἀσημότητι ἐπὶ 32 ἔτη. Μετὰ πέντε αἰῶνας ἀπὸ τοῦ θανάτου του ὁ Ἰωάννης ὁ ἐκ Πάρμης, ὁ κατηγορηθεὶς ἐπὶ αἱρέσει κατετάχθη μεταξὺ τῶν μακαρίων. Οὐδὲν αὐτοῦ σύγγραμμα ἐτυπώθη.

Ἰωάννης ἐκ Holywood, λατινιστὶ Joannes de Sacro Bosco, μαθηματικὸς Ἄγγλος, γενν. ἐν Holywood ἐν τῇ κομητείᾳ τοῦ Ἐδιμβούργου, ἀποθ. περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΓ' αἰῶνος. Μαθητὴς τῆς σχολῆς τῆς Ὀξωνίας, ἐδίδαξεν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῶν Παρισίων τὰ μαθηματικὰ καὶ τὴν ἀστρονομίαν. Εἷς τῶν πρώτων διδασκάλων τῶν ποιησάντων χρῆσιν τῶν ἀστρονομικῶν συγγραμμάτων τῶν Ἀράβων, συνέταξε σύγγραμμα De Sphera, οὗτινος ἐγένοντο 65 ἐκδόσεις καὶ ἰσάριθμα τοὐλάχιστον ὑπομνήματα. Ὀφείλονται προσέτι αὐτῷ Πραγματεῖα περὶ Ἀστρολαβίου καὶ Πραγματεῖα περὶ Ἀλγορίθμου. Θεωρεῖται ἐν Ἀγγλίᾳ ὡς εἰσαγωγὴν τὴν χρῆσιν τῶν ἀραβικῶν ψηφίων.

Ἰωάννης ἐκ Καπύης, μεταφραστὴς Ἰταλὸς, ζῶν κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα. Γεννηθεὶς ἐν Καπύῃ ἐκ γονέων Ἰουδαίων ἐνεκολπώθη τὸν χριστιανισμόν. Ἀφιέρωσεν εἰς τὸν καρδινάλιον Ματθαῖον λατινικὴν μετάφρασιν ἑβραϊκοῦ συγγράμματος τοῦ ῥαββίνου Ἰωήλ. Τὸ ἑβραϊκὸν κείμενον ἦν καὶ τοῦτο μετάφρασις βιβλίου μετενεχθέντος ἐκ τῆς σανσκριτικῆς εἰς τὴν πελβικικὴν, ἐκ ταύτης εἰς τὴν περσικὴν καὶ ἐκ ταύτης εἰς τὴν ἀραβικὴν, ἐν ᾗ περίφημος μέχρι τοῦδε φέρει ἐπιγραφὴν Καλίλα καὶ Δίμνα. Εἶναι συλλογὴ μύθων ἀποδιδομένων εἰς τὸν Βίδπαϊ ἢ Πίλπαϊ. Ἡ μετάφρασις τοῦ Ἰωάννου τοῦ ἐκ Καπύης ἐπιγράφεται Directorium Humanae Vitae alias parabolae antiquorum sapientium. Αὕτη μετεφράσθη καὶ εἰς τὴν ἱσπανικὴν φέρουσα ἐπιγραφὴν Esemplario contra los Engannos y Peligros del Mundo.

Ἰωάννης ἐξ Ἀρράς, μυθιστοριογράφος γάλλος, ζῶν κατὰ τὸ 1360. Γραμματεὺς τοῦ δουκὸς τοῦ Βεῤῥοῦ καὶ τῆς Ὠδέρνης Ἰωάννου ἀδελφοῦ Καρόλου τοῦ Ε' συνέταξε κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ τὸ μυθιστόρημα Μελοσσίνην μεγίστην χαῖρον δημοτικότητα ἐν Γαλλίᾳ καὶ πολλάκις ἐκδοθέν.

Ἰωάννης Γρηγορόπουλος, Ἕλλην λόγιος, ζῶν κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα. Γενηθεὶς ἐν Κρήτῃ προσέφυγεν εἰς Ἰταλίαν, ὅπου ἔγραψεν ἑλληνιστὶ ἐπίγραμμα εἰς τὴν ὑπὸ Ζαχαρίου Καλιέργου τῷ 1499 γενομένην ἔκδοσιν τοῦ Μεγάλου Ἐτυμολογικοῦ καὶ ἕτερον σωζόμενον ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Μόσχας. Ἀπετέλει μέλος τῆς Ἀλδιανῆς Ἀκαδημίας, ἧς καὶ τὸν κανονισμὸν συνέταξε μετὰ Σκηπίωνος τοῦ Καρτερομάχου. Εὕρηται ἐπιστολὴ τοῦ Μουσούρου πρὸς τοῦτον.

Ἰωάννης Χτος, διδάσκαλος τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐν Μεσσήνῃ τῆς Ἰταλίας κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα.

Ἰωάννης, ἀρχιεπίσκοπος τῆς Γνήσνης, ἱστορικὸς πολωνὸς, ἀποθανὼν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΕ' αἰῶνος. Ἐγένετο ὑποσφραγιδοφύλαξ τῆς Πολωνίας ἐπὶ Κασιμίρου τοῦ Μεγάλου, ὅστις συνεβουλεύετο αὐτὸν ἐπὶ σπουδαιοτάτων ὑποθέσεων. Συνέγραψε Χρονικὸν ἐπιγραφόμενον Craco-viae brevior Chronicon σύγγραμμα λίαν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Πολωνίας κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Τοῦτο ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ τῶν Silesiacarum Rerum Scriptores τοῦ Σομμερβέργου.

Ἰωάννης ἐκ Φαλκενβέργης, δομινικανὸς γερμανὸς, ἀποθ. τῷ 1431. Διεκρίθη ἰδίως ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Κωνσταντίας, ὅπου ὑπερησπίσθη τὸν

πάπαν Γρηγόριον ΙΒ', καίτοι ἔκπτωτον καὶ μὴ εὐνοούμενον ὑπὸ τῶν δομινικανῶν. Κατ' αἴτησιν τῶν ἱππότων τοῦ Σταυροῦ ἔγραψε λίβελλον κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Πολωνίας Βλαδισλάου, δι' ὃν ἐκηρύχθη αἱρετικὸς καὶ κατεδικάσθη εἰς ἰσόβια δεσμά. Ἀπαλλαγεὶς ὑπὸ τοῦ πάπα Μαρτίνου Β' ἔγραψεν ὕστερον κατὰ τῶν ἱππότων τοῦ Σταυροῦ λίβελλον, δι' ὃν προσεκλήθη ὅπως ἐμφανισθῇ εἰς τὴν σύνοδον τῆς Βασιλείας τῷ 1431, καὶ καθ' ὁδὸν ἀπέθανεν.

Ἰωάννης ὁ Ὀλλανδός, ζωγράφος τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, γεννηθεὶς καὶ ἀποθανὼν ἐν Ἀμβέρσῃ. Τὰ τοῦ βίου αὐτοῦ ἄγνωστα, ἀλλ' αἱ εἰκόνες του σπάνιαι καὶ περιζήτητοι. Διεκρίνετο ἐν τῇ ῥωπογραφίᾳ.

Ἰωάννης ἐκ Φιεσόλης, ἰταλ. Giovanni de Fiesole ἐπονομαζόμενος Fra Angelico, Il Beato Angelico, ὁ Ζωγράφος τῶν ἀγγέλων, ζωγράφος τοσκάνος, γενν. τῷ 1387, ἀποθ. τῷ 1455. Εἰσελθὼν νεανίας παρὰ τοῖς Δομινικανοῖς τῆς Φιεσόλης, ἐξηκολούθησε τὴν ζωγραφικὴν καὶ ἀφοῦ ἐνεδύθη τὸ σχῆμα τοῦ τάγματος ἐκάλυψε διὰ τοιχογραφιῶν τοὺς τοίχους τοῦ μοναστηρίου του, καὶ προσκληθεὶς εἰς Ῥώμην ὑπὸ τοῦ πάπα Νικολάου Ε' ἐκόσμησε παρεκκλήσιόν τι τοῦ Βατικανοῦ. Ἀπέθανεν ἐν Ῥώμῃ χαίρων μεγίστην φήμην ἁγιότητος, ἕνεκα τῆς ὁποίας καὶ ἐκηρύχθη μακάριος. Ὅπως ἐπιδοθῇ ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν τέχνην ἀπέφυγεν ἀνωτάτας ἐκκλησιαστικὰς τιμάς· μόνον ἱερὰ ἀντικείμενα ἐζωγράφει· πάντοτε πρὶν ἀναλάβῃ τὸ πυξίδιον ἐπεκαλεῖτο τὸν Θεόν· ὁ χρωματισμὸς αὐτοῦ ἦν γλυκὺς καὶ λίαν διαλαμπρύνος· αἱ κεφαλαὶ τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἁγίων εἶχον ἀγγελικὴν καλλονήν. Μεταξὺ τῶν εἰκόνων του διακρίνεται ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου καὶ ἡ Στέψις τῆς Θεοτόκου.

Ἰωάννης ὁ ἐκ Παρισίων, ζωγράφος γάλλος, γενν. κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ Ε' αἰῶνος. Καταγόμενος ἐκ Λυῶν προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως Καρόλου Η' εἰς Παρισίους καὶ διωρίσθη ἀρχιζωγράφος· τὸν δὲ βαθμὸν τοῦτον διετήρησε καὶ ἐπὶ τῶν βασιλέων Λουδοβίκου ΙΒ' καὶ Φραγκίσκου Α'. Ἠκολούθησε τὰ γαλλικὰ στρατεύματα εἰς Ἰταλίαν ὅπως ζωγραφήσῃ τὰς ἐπισημοτέρας μάχας. Οὐδὲν τῶν ἔργων του διεσώθη.

Ἰωάννης Κολομβίνος, πλούσιος κάτοικος τῆς Σιέννης, ἀποθ. τῷ 1373. Ἴδρυσε τῷ 1363 τὸ τάγμα τῶν Ἰησουατῶν ἀρμοσθέντων εἰς τὴν περιβολὴν τῶν ἀσβεστίνων. Ἐκανονίσθη παρὰ Λατίνοις ἅγιος, ἑορταζόμενος τῇ 31 Ἰουλίου.

Ἰωάννης τοῦ Θεοῦ, ἱδρυτὴς τῶν Ἀδελφῶν τοῦ Ἐλέους, γεννηθ. ἐν Πορτογαλίᾳ τῷ 1495, ἀποθ. τῷ 1550. Ἐκ πτωχικῆς οἰκογενείας καταγόμενος ὑπῆρξε κατ' ἀρχὰς ποιμήν, ἔπειτα στρατιώτης καὶ διῆγε βίον ἄσωτον. Ἀπολυθεὶς τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τῷ 1536, μετ' ὀλίγα ἔτη μετενόησε καὶ ἀπεράσισε νὰ ἀφιερωθῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν δυστυχῶν. Κατῴκησεν ἐν Γρενάδῃ, καὶ μεταβαλὼν τὴν οἰκίαν του εἰς πτωχοκομεῖον συνετήρει αὐτὸ διὰ τῆς ἐργασίας του. Εὗρε μιμητὰς, οἵτινες συνηνώθησαν μετ' αὐτοῦ καὶ οὕτως ἐσχηματίσθη τὸ τάγμα τῶν Ἀδελφῶν τοῦ Ἐλέους. Ὠνομάσθη ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Γρενάδης Ἰωάννης τοῦ Θεοῦ ἕνεκα τῆς εὐσεβείας του. Ἐκανονίσθη ὑπὸ τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας ἅγιος, ἑορταζόμενος τῇ 8 μαρτίου.

Ἰωάννης τοῦ Σταυροῦ, ἱδρυμὴς τοῦ τάγματος τῶν ἀνυποδήτων Καρμηλιτῶν, γενν. τῷ 1542 ἐν Ὀντιβέρῃ, κειμένῃ ἐν τῇ Ἀρχαίᾳ Καστιλλίᾳ, ἀποθαν. τῷ 1591. Εἰσελθὼν εἰς τὸ τάγμα τῶν Καρμηλιτῶν, ἄγων ἡλικίαν 21 ἐτῶν, συνεδέθη μετὰ τῆς ἁγίας Θηρεσίας πρὸς ἀναμόρφωσιν τοῦ τάγματος τούτου, ἐπλήρωσε τὸ σχέδιον τοῦτο τῷ 1268, κατώρθωσε τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀναμορφώσεως ὑπὸ τοῦ πάπα τῷ 1580, καὶ ἀπεκάλεσε τοὺς μαθητάς του Καρμηλίτας ἀνυποδήτους, καθ' ἃ βαδίζοντας ἀνυποδήτους. Ὑπῆρξεν ἀλληλοδιαδόχως ἡγούμενος τῶν μονῶν Καλβαρίου, Γρενάδης καὶ Σαγουβίας. Ἀπέθανεν ἐν τῇ μονῇ τῆς Πενσουέλας παρὰ τὴν Οὐβέδαν. Συνέταξε συγγράμματα μυστικισμοῦ Ἱσπανιστὶ, ἐκδοθέντα τῷ 1616, ὧν πολλὰ μετεφράσθησαν καὶ εἰς τὴν γαλλικήν. Ἐπεκλήθη Ἰωάννης τοῦ Σταυροῦ, διότι μόνα ἔπιπλα εἶχε κλίνην χονδροειδῆ καὶ σταυρὸν ἐκ βρύλλων. Ἐκανονίσθη ὑπὸ τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας ἅγιος, ἡ δὲ μνήμη αὐτοῦ ἑορτάζεται δὶς τῇ 14 δεκεμβρίου, καθ' ἣν ἡμέραν ἀπέθανε, καὶ τῇ 24 νοεμβρίου. Ὁ «Βίος» αὐτοῦ ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Λέχνερ ἐν Δεψίᾳ 1858.

Ἰωάννης Ἱερώνυμος Ἀλβάνης, ἐκ τοῦ οἴκου τῶν ἐξ Ἠπείρου εἰς Ἰταλίαν μεταναστευσάντων Ἀλβανῶν, γενν. τῷ 1504, ἀποθ. τῷ 1591. Υἱὸς τοῦ κόμητος Φραγκίσκου ἅμα γεννηθεὶς προωρίσθη διὰ τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, ἀλλ' ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἀνὴρ φιλόμουσος ἐφρόντισεν ὅπως ὁ Ἰωάννης σὺν τοῖς ἄλλοις διδαχθῇ καὶ τὰς ὡραίας τέχνας ὡς καὶ τὸ ἀστικὸν καὶ κανονικὸν δίκαιον. Διαπρέπων ἤδη κατὰ ἀμ-

Δημόσια Βιβλιοθήκη Κορυφαίων Ελλήνων Αρχαιολόγων

φότερα τὰ δίκαια κατετάχθη εἰς τὸ στρατιωτικὸν, εἰ καὶ ἀρεσκόμενος εἰς μόνα τὰ γράμματα. Ὑπηρέτησεν ὡς τοιοῦτος ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ ἁγίου Μάρκου καὶ εἰς τὴν Βενετικὴν δημοκρατίαν προσήνεγκεν ἐξιδιασμένας ὑπηρεσίας δι' ἃς ἀντεμείφθη διὰ τοῦ διορισμοῦ του ἐν τῇ ὑψηλοτάτῃ τοῦ Βεργάμου ἀρχῇ, ἣν ἐντίμως διεχειρίσθη. Νυμφευθεὶς ἐκεῖ ἀπώλεσεν ὕστερον τὴν σύζυγόν του, ἀφήσασαν αὐτῷ πολλὰ τέκνα. Ὁ καρδινάλιος Ἀλεξανδρίνης, ἱερεξεταστὴς τότε ἐν Βενετίᾳ ἐξετίμησε τὰς περὶ τὸ δίκαιον βαθείας γνώσεις του καὶ τὸν πρὸς τὴν θρησκείαν ζῆλόν του· οὗτος ἐκλεγεὶς πάπας τῷ 1566 ὑπὸ τὸ ὄνομα Πίου Ε' προσεκάλεσε τὸν Ἰωάννην εἰς Ῥώμην καὶ ἐπεδαψίλευσεν αὐτῷ τρανὰ καὶ διαρκῆ δείγματα φιλίας καὶ ὑπολήψεως. Τῷ 1583 μετὰ τὸν θάνατον Γρηγορίου ΙΓ' ἤθελεν ἐκλεγῇ πάπας ἐὰν δὲν εἶχε τέκνα. Ἔγραψε πολλὰ, ἐξ ὧν τὰ κυριώτερα περὶ κανονικοῦ δικαίου πραγματευόμενά εἰσι τὰ ἑξῆς. De immunitate ecclesiarum. De potestate Papae et consilii, De cardinalidus, De donatione Constantini.

Ἰωάννης Ζυγομαλᾶς, λόγιος Ἕλλην τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος. Ζῶν ἐν Ναυπλίῳ τῆς Πελοποννήσου καὶ παιδευθεὶς ὑπὸ Ἀρσενίου Ἀποστόλη, μετέβη ὡς διδάσκαλος ἐν Κωνσταντινουπόλει προσκληθεὶς τοῦ μαθητοῦ του πατριάρχου Ἰωάσαφ Β τῷ 1555 Τιμηθεὶς τῷ ἀξιώματι τοῦ βήτορος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐδίδαξε τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν λατινικὴν εἰς πολλοὺς μαθητάς. Τούτου υἱὸς ὑπῆρξεν ὁ Θεοδόσιος Ζυγομαλᾶς ὁ μετὰ τοῦ Κρουσίου σχὼν ἀλληλογραφίαν. Συγγράμματα μνημονευόμενα Ἐγχειρίδιον γραμματικῆς, Σημειώσεις εἰς Δημοσθένην, Λόγος εἰς ἔπαινον Λουκᾶ Μιχαὴλ διοικητοῦ Κύδωνος καὶ Ἐπιστολαὶ διάφοροι.

Ἰωάννης Γεμιστὸς, Ἕλλην λόγιος ζῶν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος ἐν Ἰταλίᾳ, πιθανῶς συγγενὴς τοῦ Πλήθωνος. Συνέγραψε λατινιστὶ ποιημάτιον ἐπιγραφόμενον Protrepticon et pronosticon ad Leonem X pontificem maximum, τυπωθὲν ἐν Ἀγκῶνι τῷ 1516.

Ἰωάννης Δαμισιανὸς, Ἕλλην λόγιος τοῦ ΙΖ' αἰῶνος. Γεννηθεὶς ἐν Κεφαληνίᾳ μετέβη τῷ 1588 εἰς Ῥώμην καὶ καταταχθεὶς τρόφιμος τοῦ ἐκεῖ Ἑλληνικοῦ γυμνασίου ἐσπούδασεν ἐπὶ δεκαετίαν τὴν φιλοσοφίαν, θεολογίαν καὶ ῥητορικήν. Προσκληθεὶς μετέβη εἰς Ζάκυνθον ὡς διευθυντὴς τῆς ἐκεῖ σχολῆς· ἀλλὰ δείξας τάσιν πρὸς προσηλυτισμὸν, ἐξηγέρθησαν κατ' αὐτοῦ τὸν λαὸν καὶ μόλις ἐσώθη δραπετεύσας εἰς Ῥώμην. Διέπρεψεν ὡς θεολόγος καὶ πολιτικὸς, διεξαγαγὼν αἰσίως πολλὰ ἀκανθώδη ζητήματα καὶ ἀπεδίωσεν ἐν Παρισίοις.

Ἰωάννης Παπᾶς, ἀνὴρ λόγιος τοῦ ΙΖ' αἰῶνος ἐκ Νεοκάστρου. Ἐξέδωκε μετὰ προλεγομένων ἐν ἔτει 1690 τὴν ἀκολουθίαν Ἰωάννου Βλαδιμήρου.

Ἰωάννης Κουβουκλούσιος, Ἕλλην λόγιος τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, γράψας κατὰ Κομνηνὸν Παππαδόπουλον λόγον περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Ἰωάννης Μουζάκης, Ἕλλην λόγιος τοῦ ΙΕ' αἰῶνος. Καταγόμενος ἐκ τῶν ἐν τῇ ἄνω Ἀλβανίᾳ ὁμωνύμων ἡγεμόνων κατέφυγε μετὰ τὴν ὑποδούλωσιν τῆς Ἠπείρου εἰς Ἰταλίαν, καὶ ἀποθανὼν ἐτάφη εἰς τὴν ἐν Νεαπόλει ἑλληνικὴν ἐκκλησίαν. Ἔγραψε Breve memoria della nostra casa Musachi.

Ἰωάννης Πόλος, Ἕλλην λόγιος τοῦ ΙΕ' αἰῶνος ἐξ Ἀλποκάστρου. Ἐδίδαξε τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ἐν Γερμανίᾳ.

Ἰωάννης Καναβούτζης ὁ Μάγιστρος Ἕλλην λόγιος τοῦ ΙΒ' αἰῶνος ἐξ Αἰγαίου Πελάγους. Τούτου ὑπάρχει πραγματεία ἀνέκδοτος Περὶ Αἴνου καὶ Σαμοθρᾴκης καὶ τῶν Τρωϊκῶν θεῶν.

Ἰωάννης Ῥῶσος, Ἕλλην καλλιγράφος τοῦ ΙΕ' αἰῶνος ἐκ Κρήτης. Διατρίψας ἐπὶ πολλὰ ἔτη (1455—99) ἐν διαφόροις μέρεσι τῆς Ἰταλίας ἀντέγραψε πλείστους συγγραφεῖς κατακοσμοῦντας ἤδη τὰς εὐρωπαϊκὰς βιβλιοθήκας. Τῷ 1501 διαμένων ἐν Βενετίᾳ συμπεριελήφθη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Ἄλδου, ἧς καὶ διωρίσθη ὁ καλλιγράφος.

Ἰωάννης Μουσοῦρος, λόγιος τοῦ ΙΕ' αἰῶνος ἐκ Κρήτης πιθανῶς ἀδελφὸς τοῦ Μάρκου Μουσούρου, χρηματίσας μέλος τῆς Ἀλδαϊκῆς Ἀκαδημίας.

Ἰωάννης Σοφιανὸς, Ἕλλην λόγιος τοῦ ΙΕ' αἰῶνος. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως προσφυγὼν εἰς Ἰταλίαν συνέγραψε De machinis bellicis.

Ἰωάννης Λάσκαρις, λόγιος τοῦ ΙΣ' αἰῶνος. Ἔγραψε κατὰ τὸν Κομνηνὸν Παππαδόπουλον ἐπιστολὴν πρὸς τὸν καρδινάλιον Ἀρραγώνιον περὶ τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ πατρός του.

Ἰωάννης Μαυρομμάτης, Ἕλλην λόγιος τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, γενν. ἐν Κερκύρᾳ καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον διατρίψας ἐν Νεαπόλει. Διετέλεσε βιβλιοθηκάριος τῆς βιβλιοθήκης τῆς Νεα-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

πόλεως, γράψας καὶ κατάλογον τῶν ἐν αὐτῇ ἐντύπων καὶ χειρογράφων.

Ἰωάννης Σωζόμενος, Ἕλλην στρατιωτικὸς τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, γενν. ἐν Κύπρῳ. Ἀγων 4000 ἀνδρῶν ὑπερησπίσθη τὴν Λευκοσίαν τῆς Κύπρου κατὰ τῶν Τούρκων· ἠθέλησε νὰ δηλητηριάσῃ τὰ φρέατα, ἐξ ὧν ὑδρεύοντο οἱ Τοῦρκοι, ἀλλ' ἀπέτυχε. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Λευκοσίας κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ τὴν σφαγὴν καὶ καταφυγὼν εἰς Ἐνετίαν ἔσχεν ἐκεῖ τὴν δέουσαν περίθαλψιν. Αὐτόθι συνέταξε καὶ ποίημά τι τυπωθὲν τῷ 1576 ἐν Βονωνίᾳ καὶ φέρον ἐπιγραφήν, Narratione della guerra di Nicosia fata regne di Cipro da' Turchi l'anno 1570.

Ἰωάννης Σωζόμενος, ἕτερον μέλος τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, ἐξ ἧς καὶ ὁ προηγούμενος, ἀποθ. περὶ τὸ 1626. Παιδίον ἔτι προσέφυγεν ἐκ Κύπρου εἰς Ἐνετίαν καὶ ἐκεῖθεν μεταβὰς εἰς Ῥώμην εἰσήχθη τρόφιμος εἰς τὸ αὐτόθι Ἑλληνικὸν Γυμνάσιον, ὅπου ἄριστα σπουδάσας τὴν γλῶσσαν διωρίσθη ὕστερον καθηγητὴς αὐτῆς, ἧς καὶ γραμματικὴν συνέταξεν. Διατρίψας ἔτη τινὰ ἐν Ῥώμῃ, ἐπανῆλθεν εἰς Ἐνετίαν διδάκτωρ ἐπὶ φιλοσοφίᾳ καὶ πέντε περίπου ἔτη ἐσχόλασεν εἰς τὰ νομικὰ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Παταβίου καὶ ἔλαβε τὸν στέφανον τῷ 1596. Κατῴκησεν ἔπειτα ἐν Ἐνετίᾳ καὶ ἐπορίζετο τὰ πρὸς τὸ ζῆν διδάσκων τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ ὁμιλητῶν ἐπὶ Συγκλήτου. Ἀποκτήσας τὴν εὐνοιαν διαφόρων ἐπιστήμων ἀνδρῶν διωρίσθη ἐπιστάτης τῆς Μαρκιανῆς βιβλιοθήκης, ἧς καὶ συνέταξε τὸν κατάλογον. Διωρίσθη προσέτι λογοκριτὴς τῶν ἐν τῇ πρωτευούσῃ ἐκδεδομένων βιβλίων καὶ καθηγητὴς τῶν Ἠθικῶν τοῦ Ἀριστοτέλους. Ὁ Ἰωάννης ἀφαιρέσας ἐκ τῆς Πολιτείας τοῦ Πλάτωνος τὸ σχοινοτενὲς καὶ δυσπερίληπτον τοῦ διαλόγου μετέβαλεν αὐτὴν εἰς λατινικὸν λόγον, μετέφρασεν εἰς τὴν λατινικὴν τὰ δύο ὑπομνήματα τοῦ Γαληνοῦ εἰς τὸ περὶ ἐπιδημιῶν τοῦ Ἱπποκράτους καὶ ἔγραψεν ὑπομνήματα εἰς τὸ περὶ ὕψους τοῦ Λογγίνου.

Ἰωάννης Μορζῆνος, Ἕλλην λόγιος τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος ἐκ Κρήτης, χρηματίσας διδάσκαλος τῆς ἐν Χάνδακι Σιναϊτικῆς σχολῆς. Ὁ Κρούσιος γράφων αὐτῷ τῷ 1582 ἐζήτει περιγραφὴν τῆς Κρήτης καὶ τῶν πέριξ νήσων χρησιμεύουσαν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος, ἣν συνέταξεν, ἀλλ' ἀγνοεῖται πῶς ὁ λόγιος οὗτος ἔπεμψε τῷ Κρουσίῳ τὴν ζητουμένην περιγραφήν.

Ἰωάννης Κορφιάτης, ἰατρὸς Ἕλλην τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, γενν. ἐν Χίῳ. Ὁ Κρούσιος ἐπαινεῖ αὐτὸν ὡς πολυμαθέστατον, περί τε τὴν ἰατρικὴν καὶ τὰ γράμματα. Ὑπάρχουσι δύο αὐτοῦ ἐπιστολαὶ εἰς Θεοδόσιον Ζυγομαλᾶν ἐν τῇ Τουρκογραικίᾳ· ἐπιστολὴ δὲ τοῦ Μαργουνίου ἀπευθύνεται αὐτῷ.

Ἰωάννης Μινδόνιος, Ἕλλην λόγιος τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος, ἐκ Χίου. Τούτου εὑρηται ἡρωελεγεῖον ἐπίγραμμα τῷ πατριάρχῃ Διονυσίῳ ἐν τῇ τῷ 1595 γενομένῃ ἐκδόσει τοῦ μηναίου τοῦ αὐγούστου.

Ἰωάννης Φωκᾶς, Ἕλλην θαλασσοπόρος, γενν. περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος ἐν Κεφαληνίᾳ, ἀποθ. τῷ 1602. Ὑπηρέτησεν εἰς τὸν στόλον τῆς Ἱσπανίας καὶ ὕστερον διωρίσθη πρωρεὺς τῆς ναυτικῆς δυνάμεως τῶν δυτικῶν Ἰνδιῶν. Εἰς τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο διετέλεσεν ὑπὲρ τὰ 40 ἔτη. Ἀνετέθη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἀντιβασιλέως τοῦ Μεξικοῦ ἡ ἐκτέλεσις ταξειδίου πρὸς ἀνακάλυψιν πορθμοῦ συνενοῦντος πρὸς βορρᾶν τὸν ἀτλαντικὸν μετὰ τοῦ εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ. Ἀπελθὼν τῷ 1592 ἐκ τοῦ λιμένος τοῦ Ἀκαλπούκου ἀρίκετο εἰς τὸ ὁρισθὲν μέρος καὶ ἔκαμε τας δεούσας ἐρεύνας· ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του εἶν εὗρε καλὴν ὑποδοχὴν παρὰ τῷ Ἀντιβασιλεῖ δυσαρεστηθεὶς ἀπεφάσισε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Κεφαληνίαν. Καθ' ὁδὸν ἐν Βενετίᾳ συνεσχετίσθη μετὰ τοῦ ἄγγλου Λοκίου, δι' οὗ συνενοήθη μετὰ τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως, περὶ νέας θαλασσοπορικῆς ἐπιχειρήσεως· ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις παρεδέξατο τὰς προτάσεις αὐτοῦ· ἀλλὰ τοῦτον προέλαβεν ὁ θάνατος. Ὁ Λόκιος ἐξέδωκεν ἔκθεσιν αὐτοῦ περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἀντιβασιλέως τοῦ Μεξικοῦ διαταχθείσης θαλασσίου ἐπιχειρήσεως· πολλοὶ δὲ γεωγράφοι ἀπεκάλεσαν «θάλασσαν τοῦ Φωκᾶ» τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἀνακαλυφθὲν στενόν.

Ἰωάννης Ναθαναὴλ, μέγας οἰκονόμος Κρὴτης περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος. Ἔγραψεν ἀπάντησιν πρὸς τὰ ζητήματα Βιβλανῶν, Οὐρβινάτου κλπ. Ἐπιστολὴ τούτου ἐκ Ῥώμης 1572 πρὸς Γαβριὴλ Σεβῆρον ἐξεδόθη ὑπὸ Λαμίου.

Ἰωάννης Κιγάλας, Ἕλλην λόγιος, γενηθεὶς ἐν Κύπρῳ, ἀποθανὼν ἐν Παταβίῳ τῷ 1687. Ἐσπούδασε μετὰ τῶν ἀδελφῶν του, Δημητρίου καὶ Ἱερωνύμου ἐν τῷ ἑλληνικῷ γυμνασίῳ τῆς Ῥώμης καὶ τῷ 1668 διωρίσθη καθηγητὴς τῆς Λογικῆς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Παταβίου. Ὁ Παπαδόπουλος ἐγκωμιάζει αὐτὸν καὶ ὁ Νικόλαος Βουδούμος ἀποκαλεῖ αὐτὸν Ἀττικὴν Μέλισσαν. Συνέταξε διάφορα ἐπιγράμματα.

τα ἑλληνιστὶ καὶ σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον: Prælectionum erudita Synopsis.

Ἰωάννης Κουττούνιος, Ἕλλην λόγιος, γενν. ἐν Βερροίᾳ, ἀποθ. ἐν Παταβίῳ τῷ 1658· Νέος μεταβὰς εἰς Ῥώμην ἐσπούδασεν ἐν τῷ ἑλληνικῷ γυμνασίῳ τὴν ἰατρικὴν καὶ τὴν ἑλληνικήν, ἣν καὶ ἐδίδαξεν αὐτόθι. Μεταβὰς κατόπιν εἰς Βονωνίαν ἐδίδαξεν ἐν τῷ ἐκεῖ πανεπιστημίῳ τὴν φιλοσοφίαν ἐπὶ 13 ἔτη μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας. Τῷ 1637 διωρίσθη ὑπὸ τῆς Βενετικῆς δημοκρατίας πρύτανις τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Παταβίου, καὶ ἕνεκα τῆς ἐπιτυχοῦς αὐτοῦ διδασκαλίας ἐτιμήθη ὑπὸ τῆς Δημοκρατίας καὶ δι' ἐκτάκτου χρηματικῆς ἀμοιβῆς καὶ διὰ τοῦ τίτλου ἱππότου τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Τῷ 1653 ἵδρυσε παράρτημα ἐν τῷ Παταβιανῷ πανεπιστημίῳ, ἵνα ἐν αὐτῷ τρέφωνται καὶ σπουδάζωσιν ἀποκλειστικῶς οἱ ἑλληνόπαιδες. Τὸ καθίδρυμα τοῦτο ἐπικληθὲν «Κουττουνιανὸν ἑλληνομουσεῖον» διετηρήθη μέχρι τῆς καταλύσεως τῆς Ἐνετικῆς Δημοκρατίας ὑπὸ Ναπολέοντος καὶ ἐξ αὐτοῦ παιδευθέντες πολλοὶ Ἕλληνες μετέφερον εἰς τὴν διψῶσαν πατρίδα των τὰ φῶτα τῶν νεωτέρων ἐπιστημῶν. Ἀποθανὼν ὁ φιλόπατρις οὗτος ἀνὴρ ἐτάφη μετὰ μεγίστης στης πομπῆς. Ἐξέδωκε πολλὰ φιλοσοφικὰ συγγράμματα.

Ἰωάννης Καρυοφύλλης, Ἕλλην λόγιος, ἀποθ. περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος. Μαθητὴς Θεοφίλου τοῦ Κορυδαλέως ἐδιδάχθη ὑπ' αὐτοῦ τὰ δόγματα τῆς λουθηροκαλβινικῆς αἱρέσεως. Γράψας βιβλίδριον κατὰ τῆς λίξεως Μετουσιώσεως, πράγματι ὄμως κατὰ τοῦ μυστηρίου τῆς Εὐχαριστίας, ἔμελλε νὰ ἀναθεματισθῇ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ἂν δὲν ἐσώζετο τῇ μεσιτείᾳ τοῦ πενθεροῦ του, ἀνδρὸς εὐσεβοῦς καὶ οἰκονόμου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. Τῷ 1645 ἀποκηρύξας τὸ συγγραμμάτιον διωρίσθη σχολάρχης τῆς πατριαρχικῆς σχολῆς διαδεξάμενος τὸν Κορυδαλέα καὶ ἐδίδαξε μετὰ φήμης ἐπὶ 18 ἔτη, τιμηθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῷ ἀξιώματι τοῦ μεγάλου λογοθέτου. Φωραθεὶς ὅμως ὡς καλβινίζων ἐδιώκετο πανταχόθεν καὶ τῷ 1691 προσκληθεὶς ἐπὶ συνόδου ὁμολόγησεν ὅτι τὰ ὑπ' αὐτοῦ γραφέντα καὶ δοξαζόμενα ἀντίκεινται εἰς τὰ δόγματα τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας. Τὴν ἐπιοῦσαν τῆς συγκροτήσεως τῆς συνόδου, τὴν κυριακὴν τῆς Ὀρθοδοξίας, ὁ τότε πατριάρχης Καλλίνικος ὁ Ἀκαρνὰν ἔχυσεν ἐν τῇ λειτουργίᾳ τὰ τετράδια αὐτοῦ καὶ ἀναθέμασι κατεδίκασε τοὺς ἀντιγράφοντας εἰ μὴ παραδώσωσι ταῦτα εἰς τὸ πῦρ. Ὁ Πατριάρχης Δοσίθεος ἔγραψε κατὰ τούτου ὁλόκληρον πονημάτιον ἐλέγχον τὰς κακοδοξίας του. Συνέταξεν «Ἐγχειρίδιον περί τινων ἀποριῶν καὶ λύσεων κτλ.». τυπωθὲν ἐν τῇ μονῇ τοῦ Συναγόβου τῷ 1697. Προσέτι καὶ μαρτύρια διαφόρων νεομαρτύρων ὑπάρχοντα ἐν τῷ Νέῳ Μαρτυρολογίῳ.

Ἰωάννης Μάκολας, Ἕλλην λόγιος τοῦ ΙΖ' αἰῶνος ἐξ Ἀθηνῶν. Εἰς ἡλικίαν 25 ἐτῶν μετέφρασεν ἐκ τῆς λατινικῆς εἰς τὴν ἁπλοελληνικὴν τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰουστίνου καὶ τὰς μεταμορφώσεις τοῦ Ὀβιδίου ἐκδοθείσας ἐν Βενετίᾳ τῷ 1680.

Ἰωάννης Μόλυβδος, Ἕλλην λόγιος τοῦ ΙΖ' αἰῶνος ἐκ Περίνθου. Ἐχρημάτισε διορθωτὴς τοῦ ἐν Ἰασίῳ ἑλληνικοῦ τυπογραφείου καὶ ὡς τοιοῦτος μνημονεύεται ἐπιμεληθεὶς τὴν ἐν ἔτει 1683 γενομένην ἔκδοσιν Συμεὼν τοῦ Θεσσαλονίκης.

Ἰωάννης Μῆτρος, λόγιος Ἕλλην τοῦ ΙΖ' αἰῶνος ἐξ Ἰωαννίνων. Ἐν ἔτει 1686 διατρίβων ἐν Ἐνετίᾳ ἐπεμελήθη καὶ διώρθωσε τὴν ἔκδοσιν τῆς Τεχνολογικῆς Σταχυολογίας τοῦ Βησσαρίωνος Μακρῆ προσθείς καὶ τὸ «Περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων» τοῦ Ἀμμωνίου. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος διώρθωσε τὴν ὑπὸ Ν. Γλυκῆ ἔκδοσιν τοῦ εὐαγγελίου.

Ἰωάννης Ἀβράμιος, κληρικὸς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος ἐκ Κρήτης. Διατρίβων ἐν Βενετίᾳ ἐπεμελήθη τῷ 1691 καὶ διώρθωσε τὴν μετατύπωσιν τοῦ περὶ Μυστηρίων Συνταγματίου τοῦ Σεβήρου, τῷ 1692 τὴν ἔκδοσιν τοῦ ψαλτηρίου καὶ τῷ 1695 τὴν μετατύπωσιν τῶν ὑπὸ Καλλονᾶ παραφρασθέντων 24 οἴκων. Κατὰ τὸ 1709 συλλίξας ἐξέδωκεν «Ἀπανθίσματα ποιητικὰ εἰς τὴν δαφνοστεφηφορίαν Γεωργίου Ὑπομενᾶ τοῦ Τραπεζουντίου». Κατὰ Βελοῦδον ὁ Ἰωάννης Ἀβράμιος ἐχρημάτισεν ἐφημέριος τοῦ ἁγίου Γεωργίου καὶ διδάσκαλος ἐν Βενετίᾳ, κατόπιν δὲ καὶ ἐν Ζακύνθῳ.

Ἰωάννης Λέσβιος, Ἕλλην λόγιος, ἀποθ. τῷ 1752. Διεδέχθη ἐν τῇ σχολαρχίᾳ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πατριαρχικῆς σχολῆς Δωρόθεον τὸν Λέσβιον. Μαθητὴς Ἰακώβου τοῦ Ἀργείου καὶ εὐδοκιμῶν εἰς τὰ φιλοσοφικὰ ἐτιμήθη τῷ ἀξιώματι τοῦ μεγάλου πριμμικηρίου, ὕστερον δὲ ἔλαβε τὸν τίτλον εὐπατος τῶν φιλοσόφων. Ἐσχολάρχησε μέχρι τοῦ 1744, ὅτε δ' ἀφυπνίας παρητήθη. Ἐκ τούτου κατάγονται οἱ Τσανέτοι, ὧν εἷς ὁ Ἰωάννης Τσανέτος ἔγραψεν ἑλληνογαλλιστὶ κατὰ Ψελλοῦ,

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Καρυοφυλλίου Βερροίας (Ν.Π.Ι.Δ.)

Ἰωάννης Πατούσας ἴδ. «Πατούσας (Ἰωάννης)».

Ἰωάννης Κοντονῆς, ἴδ. «Κοντονῆς».

Ἰωάννης Πέζαρος, ἴδ. «Πέζαρος».

Ἰωάννης Ἀγραφιώτης, Ἕλλην λόγιος τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, διδάξας ἐν Ἠπείρῳ, Θεσσαλίᾳ καὶ Βουκουρεστίῳ καὶ μεταφράσας ἐκ τοῦ λατινικοῦ τὴν λογικὴν τοῦ Ἀντικείου καὶ τὸ λεξικὸν τοῦ Ἐβρίκου Στεφάνου.

Ἰωάννης, ἀρχιεπίσκοπος Μύρων τῆς Λυκίας, γενν. ἐν Λίνδῳ τῆς Ῥόδου, ἀποθαν. τῷ 1796 ἐν Βουκουρεστίῳ. Ἱεροκήρυξ ὢν ἐν Σμύρνῃ μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν τῷ 1785 συνοδεύων τὸν μητροπολίτην Σμύρνης Προκόπιον προβιβασθέντα εἰς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐκεῖ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος προεχειρίσθη ἀρχιεπίσκοπος Μύρων τῆς Λυκίας. Πλὴν ἄλλων πολλῶν θεολογικῶν συγγραμμάτων συνέγραψε καὶ «Ἑρμηνείαν εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν», ἐν ᾗ κατακρίνει τὸ περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δόγμα τῶν Λατίνων.

Ἰωάννης Τσελεπῆς, Ἕλλην λόγιος, γενν. ἐν Χίῳ κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετηρίδα τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, ἀποθ. αὐτόθι τῷ 1822. Σπουδάσας ἐν τοῖς σχολείοις τῆς πατρίδος του μετέβη ἔπειτα καὶ εἰς Πάτμον. Ἐπιστρέψας εἰς Χίον διωρίσθη ὑποδιδάσκαλος εἰς τὴν ἐν τῇ νήσῳ σχολὴν τῶν ἁγίων Ἀναργύρων. Ἀπελθὼν εἰς Πίζαν ἐμαθήτευσεν ἐκεῖ ἐπὶ 15 ἔτη τρεφόμενος παρὰ τῆς ἐν Λιβόρνῳ Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας. Ἀπὸ τοῦ 1799 μέχρι τοῦ 1821 ἐχρημάτισεν ἐν Χίῳ διδάσκαλος τῶν φυσικομαθηματικῶν, διαδεχθεὶς τὸν Πρώϊον. Ἐδίδαξε τὴν Ἀστρονομίαν τοῦ Καΐλου, μεταφράσας αὐτὴν εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικήν. Μετέφρασε πρόσφατα τὰ μαθηματικὰ τοῦ ἐν Πίζῃ διδασκάλου του Depaolo καὶ τὰ τοῦ γάλλου Francoeur, ἀλλ' ἐκ τῶν μεταφράσεων τούτων οὐδεμία ἐξεδόθη οὐδὲ κἂν διεσώθη. Ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν Τούρκων κατὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Χίου.

Ἰωάννης Στάνος, Ἕλλην λόγιος τοῦ ΙΗ' αἰῶνος ἐξ Ἰωαννίνων. Ἐρανισθεὶς ἐκ διαφόρων συνέγραψε τὴν Βυζαντινὴν Ἱστορίαν, ἐκδοθεῖσαν ἐν Βενετίᾳ τῷ 1767 εἰς τόμους 6.

Ἰωάννης Ἀδάμης, Ἕλλην λόγιος τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς γλώσσης μετέφρασεν ἐκ τοῦ λατινικοῦ τὴν Φαρμακολογίαν τοῦ Σαμπολὶ Μαντάη.

Ἰωάννης Δόνης, ἐατροφιλόσοφος Ἕλλην ἐκ Κερκύρας, ζῶν κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα. Συνέγραψεν ἰταλιστὶ ἀνατροπὴν τῶν περὶ Ἑλλήνων ληρημάτων τοῦ ἀββᾶ Καμπίωνη, ἐκδοθεῖσαν ὑπὸ τὸ πλαστώνυμον Φραγκίσκου Καπακέλλου, ἐν Λειψίᾳ 1773. Τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ ἐξελληνισθὲν ἐτυπώθη ἐν Βενετίᾳ τῷ 1802.

Ἰωάννης Θεολόγητος, Ἕλλην λόγιος ἐκ Καστορίας, ζῶν κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα. Ἔγραψε ποίημα Νουθετικὸν τυπωθὲν ἐν πέλει τοῦ ἐπιστολαρίου ἐν Βενετίᾳ 1773 καὶ ἐν Λειψίᾳ 1782, καὶ Τιμολόγιον ἐκδοθὲν τῷ 1766 καὶ δύο Νουθετικὰ ποιήματα πρὸς τοὺς ἐμπορευομένους.

Ἰωάννης ὁ Ῥόδιος, κληρικὸς Ἕλλην, ζῶν κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα. Ἔγραψε Βίον τοῦ ὁσίου Χριστοδούλου τοῦ ἐν Πάτμῳ κοινοβιάρχου, τυπωθέντα ἐν Βενετίᾳ τῷ 1775.

ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΣ (ὅσιος) ὁ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ. Ἐγεννήθη τῷ 710 ἐν Βιθυνίᾳ ἐκ πατρὸς Μυριτρίκη καὶ μητρὸς Ἀναστασοῦς, ἀπέθ. τῷ 834. Κατ' ἀρχὰς εἶχεν ἐπιδοθῇ εἰς τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, καὶ ὅτε ἦγε τὸ 40 ἔτος συνεκστρατεύσας μετὰ τοῦ βασιλέως κατὰ τῶν Βουλγάρων ἠνδραγάθησε τὰ μέγιστα. Ἀποκρούσας τὰς τοῦ βασιλέως τιμὰς ἀπεσύρθη εἰς τὸ ἐν Βιθυνίᾳ ὄρος Ὄλυμπον καὶ ἐκεῖ ἐξακολουθήσας μέχρι τελευτῆς τοῦ βίου τὸ ἀσκητικὸν στάδιον, ἐτελεύτησεν ἐν εἰρήνῃ ἄγων τὸ 96ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας. Φέρει τὸ ἐπίθετον «Μέγας». Ἑορτάζεται τῇ 4 νοεμβρίου.

Ἰωαννίκιος ἢ Ἰωάννης Α' ἐπονομαζόμενος «Καλοϊωάννης», βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων 1196—1207. Ἦπῆρξεν ἀδελφὸς τοῦ Ἀσὰν καὶ τοῦ Πέτρου οἵτινες ἀπήλλαξαν ἀπὸ τῆς ἐπικυριαρχίας τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων ἅπασαν τὴν χώραν τὴν περιλαμβάνουσαν τὸ μέρος τῆς κοιλάδος τοῦ Δουνάβεως τὸ ὁριζόμενον πρὸς Β ὑπὸ τῶν Καρπαθίων, πρὸς Ν δὲ ὑπὸ τοῦ Αἵμου καὶ κατοικούμενον ὑπὸ τῶν Βουλγάρων καὶ τῶν Βλάχων. Μετὰ τὸν βίαιον θάνατον τοῦ Ἀσὰν τῷ 1196 διεδέχθη αὐτὸν ὁ Πέτρος· ἀλλὰ μετά τινας μῆνας ἐδολοφονήθη καὶ οὗτος, καὶ τὸ στέμμα περιῆλθεν εἰς τὸν Ἰωαννίκιον ἢ Ἰωάννην παραγκωνισθέντος τοῦ υἱοῦ τοῦ Πέτρου. Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς βασιλείας του ἐφρόντισε μᾶλλον νὰ στερεώσῃ τὴν ἐξουσίαν του ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἢ νὰ ἐπεκτείνῃ τὸ κράτος του ἐπὶ βλάβῃ τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους. Ὅπως ὅτι μᾶλλον θέσῃ διάφραγμα μεταξὺ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου ἀπέστειλε πρέσβεις εἰς τὸν πάπαν Ἰννοκέντιον Γ' καὶ προσήνεγκε τὴν ὑποταγὴν τῆς Βλαχίας εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν ἐκκλησίαν, καθόσον Βλάχος ἐξ γεννητῆς ἐκαυχᾶτο ὅτι κατήγετο ἀπὸ τῶν ἀρχαίων ἐν Δακίᾳ ῥωμαίων ἀποίκων. Ἔλαβε παρὰ τοῦ πάπα τὸ σκῆπτρον, τὸ

στέμμα καὶ σημαίαν φέρουσαν σταυρὸν καὶ τὰς κλεῖς τῆς ἐκκλησίας. Τῷ 1202 ἀφήρεσεν ἀπὸ τῶν Βυζαντινῶν δύο φρούρια τὰ μόνα μείναντα αὐτοῖς ἐπὶ τῶν βουλγαρικῶν μεθορίων τὴν Κωνσταντίαν καὶ τὴν Βάρναν. Ἔμεινεν ἔπειτα ἡσυχος μέχρι τοῦ 1205 καὶ δὲν ἐπωφελήθη πρὸς μεγίθυνσιν ἐκ τῶν ταραχῶν, ἐξ ὧν προέκυψεν ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει σύστασις τοῦ λατινικοῦ κράτους, προσενεγκὼν μάλιστα τὴν συμμαχίαν του εἰς τὸν λατῖνον αὐτοκράτορα Βαλδουῖνον, ὅστις ὅμως ἐδέχθη μετὰ μεγαλοπρεπείας τοὺς πρέσβεις αὐτοῦ καὶ ἐζήτησεν ὅπως ἀναγνωρίσῃ ἑαυτὸν ὑποτελῆ τοῦ κράτους. Ὁ Ἰωαννίκιος ὀργισθεὶς παρώρμησε τοὺς Ἕλληνας εἰς ἀνταρσίαν κατὰ τῶν Λατίνων καὶ μετέβη ὁ ἴδιος ὅπως βοηθήσῃ τοὺς ἀνταρτας συγκεντρωθέντας ἐν Ἀδριανουπόλει. Ὁ Βαλδουῖνος ἐβάδισε καὶ οὗτος κατὰ τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἤρξατο τὴν πολιορκίαν αὐτῆς κατὰ τὰ τέλη μαρτίου τοῦ 1205. Ὁ Ἰωαννίκιος ἀφίκετο ἀπέναντι τοῦ φρουρίου τῇ 13 ἀπριλίου μετὰ πολυαρίθμου στρατοῦ συγκειμένου ἐκ Βουλγάρων, Βλάχων καὶ Κομάνων. Ἡ μάχη συνεκροτήθη τὴν ἐπιοῦσαν· τὸ λατινικὸν ἱππικὸν ἐνίκησε τὸ ἐλαφρὸν ἱππικὸν τῶν Βουλγάρων καὶ κατεδίωξεν αὐτὸ ἐπὶ δύο λεύγας· ἀλλ' ἐπιπεσόντος ἅπαντος τοῦ ἱππικοῦ τῶν Κομάνων, τὸ λατινικὸν ἱππικὸν ἐτράπη εἰς φυγὴν ἐν ἀταξίᾳ, ὁ δὲ Βαλδουῖνος θελήσας νὰ συγκεντρώσῃ αὐτὸ συνελήφθη αἰχμάλωτος· τότε ὁ λατινικὸς στρατὸς νικηθεὶς ἐπέστρεψεν εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ διελύσας διὰ νυκτὸς τὴν πολιορκίαν ἐπέστρεψεν εἰς Ῥαιδεστόν. Ὁ Ἰωαννίκιος μὴ ἐπιχειρήσας τὴν ἅλωσιν τῆς Ῥαιδεστοῦ ἐπεδόθη εἰς λεηλασίαν τῆς πέριξ χώρας καὶ ἐπεξέτεινε τὰς ἐκδρομὰς αὐτοῦ μέχρι τῶν πυλῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔαρ ὁ Ἰωαννίκιος ἀπέπεμψε τοὺς κομάνους ἱππεῖς καὶ μετὰ τοῦ λοιποῦ στρατοῦ ὥρμησεν εἰς τὰς χώρας τοῦ γαμβρηστοῦ Βονιφατίου καὶ ἐκυρίευσε τὰς Σέρρας ἐν Μακεδονίᾳ. Ὁ διαδεξάμενος τὸν Βαλδουῖνον ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑρρῖκος ἐπωφελούμενος ἐκ τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ Ἰωαννικίου ἐπανεκτήσατο τὰ πλησίον φρούρια, ἅτινα συνεπείᾳ τῆς ἀνταρσίας τῶν Ἑλλήνων εἶχον πέσει εἰς χεῖρας τῶν Βουλγάρων. Ἡ ἐπιτυχία τῶν Λατίνων ἀνεκάλεσε τὸν Ἰωαννίκιον ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορικῆς χώρας. Ὁ βασιλεὺς τῶν Βλάχων μαθὼν ἀπέπεμψε αὐτοῦ τῆς δυνάμεις ἐδῄωσε κατὰ τῆς Ῥαιδεστοῦ, καὶ κυριεύσας αὐτὴν ἀφίκετο πάλιν πρὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τῷ 1206. Κατασκέψας τὰ πέριξ τῆς πόλεως ταύτης, ἐπέστρεψεν ὅπως καταλάβῃ τὰ δύο εἰσέτι εἰς τοὺς Ἕλληνας μείναντα ἰσχυρὰ φρούρια, τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ τὸ Διδυμότειχον, ἀλλ' ἡ ἐπιχείρησις αὕτη ἀπέτυχε, καθ' ὅσον οἱ Ἕλληνες ἀπειλούμενοι ὑπὸ τῶν Βουλγάρων συνεφιλιώθησαν μετὰ τῶν Λατίνων καὶ οὕτως ἠνάγκασαν τὸν Ἰωαννίκιον νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἑαυτοῦ χώραν. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος συνεμάχησε μετὰ τοῦ ἐν Νικαίᾳ Βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος Θεοδώρου Λασκάρεως καὶ ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Θεσσαλονίκης, ἣν καὶ ἔθεσεν εἰς πολιορκίαν. Ἐνῷ ἔμελλεν ἤδη ἡ πόλις αὕτη νὰ παραδοθῇ, πρωΐαν τινὰ ὁ Ἰωαννίκιος εὑρέθη ἐπὶ κλίνης πλέων ἐν τῷ αἵματί του, ὅπερ ἐξήρχετο ἐκ βαθείας πληγῆς. Ὑπωπτεύθησαν διὰ τὸ ἔγκλημα τοῦτο ἕνα τῶν στρατηγῶν του τὸν Μανάστραν. Τοῦ Ἰωαννικίου μὴ καταλιπόντος ἄῤῥενας ἀπογόνους διεδέχθη αὐτὸν ὁ ἀνεψιός του Φλορίλλαος. Ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἐνυμφεύθη τὸν Ἑρρῖκον, αὐτοκράτορα τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἰωαννίκιος Α', ὁ ἀπὸ Σωζουπόλεως, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως τῷ 1523. Ἀπόντος τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἱερεμίου Δ' ἐν Ἱεροσολύμοις οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀρχιερεῖς ποιήσαντες σύνοδον προτιθεμένην τὴν ἀπὸ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου καταβίβασιν τοῦ Ἱερεμίου καὶ μηδὲν ἔγκλημα εὑρόντες ἀπεφάσισαν πρὸς ἐπιτυχίαν τὴν προσθήκην 500 ἔτι φλωρίων εἰς τὸν μέχρι τοῦδε διδόμενον δασμὸν ἐπὶ ἀναῤῥήσει πατριάρχου. Ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν ἀποδεξάμενος τὴν προσθήκην ταύτην ἔδωκεν ἄδειαν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς ὅπως ἐκλέξωσιν Ἱερὸν πατριάρχην, καὶ οὗτοι ἐξελίξαντο ὡς τοιοῦτον τὸν Σωζουπόλεως Ἰωαννίκιον, ὃν ὅμως ὡς ἐπιβάτην ὄντα ἐδέχθη τὸ πλῆθος καὶ οὐδεὶς τῶν χριστιανῶν οὔτε προσεκύνησεν, οὔτε τὴν χεῖρα ἠσπάσθη ζητῶν εὐλογίαν. Ὁ Ἱερεμίας μαθὼν τοῦτο ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ μεταπαλεσάμενος τὸν Ἀλεξανδρείας Ἰωακεὶμ τὸν πάνυ καὶ τὸν Ἀντιοχείας Δωρόθεον Β' παρόντος καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων Δωροθέου συνεκρότησε σύνοδον, ἥτις εἰς ἀφορισμὸν καθυπέβαλε καὶ τὸν Ἰωαννίκιον καὶ τοὺς συνεργήσαντας εἰς τὴν ἀνάῤῥησιν αὐτοῦ. Ἐλθόντος κατόπιν τοῦ Ἱερεμίου εἰς τὴν πρωτεύουσαν καὶ ἀποβιβασθέντος εἰς Γαλατᾶν προσέδραμον εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ χριστιανοὶ ἀσπαζόμενοι τὴν δεξιάν του καὶ κατόπιν ἀπελθόντες εἰς τὸν βασιλέα εἶχησαν αὐτὸν πατριάρχην ὑποσχεθέντες νὰ ἀποτίσωσι καὶ τὰς 4 500 φλωρίων. Ὅθεν ὁ μὲν Ἰωαννίκιος κατεβιβάσθη τοῦ θρόνου, ὁ δὲ Ἱερεμίας ἀνεβιβάσθη τὸ δεύτερον,

Ἰωαννίκιος Β', ἐξ Ἡρακλείας, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Ἐπατριάρχευσε τρίς. Τὸ πρῶτον διεδέξατο τῷ 1647 τὸν πατριάρχην Παρθένιον Β' τὸν Ὀξὺν (Κεκλίνην), κατηγορούμενον ἐπὶ ἀμελείᾳ τῶν ἐκκλησιαστικῶν αὐτοῦ καθηκόντων, ἀλλὰ μετὰ μῆνας 11 καὶ ἡμέρας τόσας ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ ἑκουσίως ἐκ τοῦ πατριαρχείου μετακληθέντος τοῦ προκατόχου αὐτοῦ. Τῷ 1650 ἐκβληθέντος τοῦ θρόνου τοῦ Παρθενίου καὶ φονευθέντος ἐντὸς ἀκατίου κατὰ βασιλικὴν διαταγὴν ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου τὸ δεύτερον ὁ Ἰωαννίκιος· ἀλλὰ μετὰ ἓν ἔτος καὶ μῆνάς τινας βλέπων τὴν ταραχὴν τῶν πραγμάτων καὶ τὸν φόβον τῆς ἐκκλησίας, φεύγει παραιτηθεὶς ἑκουσίως διαδεχθέντος αὐτὸν Κυρίλλου τοῦ Γ'. Τῷ 1653 φυγόντος κρυφίως τοῦ πατριάρχου Παϊσίου Δ' ἀνεκλήθη τὸ τρίτον ἐπὶ τοῦ θρόνου ὁ Ἰωαννίκιος, ὅστις ὅμως μετὰ ἕνδεκα μῆνας ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν ὑπὸ τοῦ δημοσίου θησαυροφύλακος, ὡς μὴ δυνάμενος νὰ πληρώσῃ τὸν δασμόν. Μείνας ἐπὶ 16 ἡμέρας ἐν τῇ φυλακῇ, παρητήθη ἀπὸ τοῦ θρόνου καὶ ἀπολυθεὶς ἔφυγεν ἀνεπιστρεπτεί.

Ἰωαννίκιος Γ' ὁ Καρατσᾶς, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 1761 — 1763. Κατεγόμενος ἐξ ἐπιτιμίου τῶν Καρατσάδων καὶ ἀδελφὸς τοῦ ἰατροῦ καὶ πρώτου διερμηνέως τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁλλανδικῆς πρεσβείας Σκαρλάτου Καρατσᾶ ὑπῆρξε δευτερεύων τοῦ πατριάρχου Παϊσίου τοῦ Β' καὶ ὕστερον πρωτοσύγγελος. Κατόπιν διορισθεὶς προεστὼς τῆς κατὰ τὸ Ἐγρίκαπι ἐκκλησίας τῆς Παναγίας, ἀλλὰ μὴ διοικήσας καλῶς καὶ χρέος ἐπιφορτίσας τῇ ἐκκλησίᾳ ἀντὶ τοῦ συνήθους εἰσοδήματος ἐξώσθη ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων τῆς ῥηθείσης ἐκκλησίας. Μετά τινα χρόνον ἀπραξίας καὶ οἰκουρίας ἐγένετο τῷ 1793 διὰ συνδρομῆς τοῦ ἀδελφοῦ του ἀρχιεπίσκοπος Ἰπεκίου. Ἐπειδὴ δὲν διῴκησε καλῶς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην καὶ διὰ περιττῶν δαπανῶν καὶ μὴ ἁρμοζουσῶν εἰς ἀρχιερέα κατάχρεως ἐγένετο, καὶ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἀπολογηθῇ εἰς τοὺς δανειστάς του, ἀλλ' ἔφευγε καὶ ἐκρύπτετο, ἐπώλησε τὴν ἐπαρχίαν του εἰς τὸν χωλὸν Γαβριὴλ καὶ ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἡσύχαζεν· ἐδιηγεῖτο ὅτι πολλάκις πολέμου στολὴν ἔχων καὶ ὡπλισμένος φέρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἄλλους πολεμιστὰς ἐπολέμησε κατὰ τὸν μεταξὺ Αὐστρίας καὶ Τουρκίας πόλεμον κατὰ τῶν Αὐστριακῶν καὶ ὅτε κόψας τὴν κεφαλήν τινος ἀπήγαγεν αὐτὴν πρὸς τὸν Σουλτάνον Ἀλβὰς πασᾶ καὶ λέγων ὅτι εἶναι κεφαλὴ Αὐστριακοῦ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ σχελέγκια καὶ καθ' ἅπαν τὸ διάστημα τοῦ πολέμου περιήρχετο καθωπλισμένος μὲ τὸ τζελέγκι καὶ ἕτοιμος εἰς πόλεμον νύκτα τε καὶ ἡμέραν. Τῷ 1747 καθαιρεθέντος τοῦ Χαλκηδόνος μητροπολίτου Γαβριὴλ ἐδόθη ἡ ἐπαρχία Χαλκηδόνος προσωρινῶς εἰς τὸν Ἰωαννίκιον. Οὗτος οἰκειοποιηθεὶς τὴν νῆσον τῆς Πρώτης καὶ τὸ ἐν αὐτῇ μοναστήριον, ὡς καὶ τὸ ἐν Χάλκῃ μοναστήριαν, τοῦ ἁγίου Γεωργίου τὸν σταυροπηγιακὸν τῆς Μεγάλης ἐκκλησίας, ἐλάμβανε καὶ ἐκαρποῦτο ἐτησίως τὰ ἐξ αὐτῶν εἰσοδήματα· πωλήσας δὲ καὶ τινας τόπους παραλίους καὶ τινας ἀγροὺς τοὺς κατὰ τὴν νῆσον Χάλκην ἀφιερωμένους τῷ μοναστηρίῳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἔκαμε μικρὰν ἐπισκευὴν τοῦ μοναστηρίου. Τῷ 1750 ἀπεστάλη εἰς ἐξαρχίαν διὰ βοήθειαν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ περιελθὼν Μολδαβίαν, Βλαχίαν, Θρᾴκην, Θεσσαλίαν, Ἑλλάδα, Πελοπόννησον, Κέρκυραν, Κεφαλληνίαν συνέλεξεν ἀρκετὴν ἐλεημοσύνην· ἀλλ' ἐπιστρέψας τῷ 1752 οὐδὲν ἐπλήρωσεν εἰς τὸ κοινόν, ζητῶν μάλιστα καὶ 25 πουγγία δι' ἔξοδα τῆς περιηγήσεως καὶ ὁδοιπορίας, ὡς μὴ καλυψασῶν αὐτὰ τῶν εἰσπράξεων. Τῷ 1758 παρουσιάσθησαν οἱ δανεισταί του ἀπαιτοῦντες κεφάλαια καὶ τόκους 45 πουγγία, ἅτινα ὤφειλε. Τῷ 1761 προεβιβάσθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῇ συνεργείᾳ τῶν μητροπολιτῶν Καισαρείας, Σερρῶν καὶ Δρύστρας. Τῷ 1762 θεωρήσας τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ προκατόχου του Σεραφεὶμ κατεδίκασεν αὐτὸν εἰς τὴν πληρωμὴν 130 πουγγίων καὶ ἀπέστειλε διαταγὴν εἰς Ἅγιον Ὄρος ὅπου ἦν ἐξόριστος ὁ πατριάρχης ἐκεῖνος, ὅπως διὰ βασάνων ἀναγκάσωσιν αὐτὸν νὰ πληρώσῃ· ἀλλ' ἐκεῖνος κατώρθωσε νὰ δραπετεύσῃ καὶ μεταβὰς εἰς τὴν πρωτεύουσαν καὶ κατοικήσας εἰς Σταυροδρόμιον ἐνήργει κατὰ τοῦ πατριάρχου. Πολλοὶ τῶν λαϊκῶν δυσαρεστηθέντες κατ' αὐτοῦ συνῆλθον καὶ ἀπεφάσισαν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος τὴν ἔξωσιν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου· ἀλλ' οὗτος προλαβὼν ἠβουλήθη νὰ διατηρηθῇ καὶ ἰσχυρὸς ἤδη ἠνάγκασε τοὺς ἀρχιερεῖς νὰ ὑπογράψωσιν ἔγγραφον, καθ' ὃ ἀνεγνωρίζετο ὡς κυριάρχης τῆς νήσου Πρώτης καὶ τῶν δύο προῤῥηθέντων μοναστηρίων. Ἐπειδὴ ὁ πατριάρχης οὗτος κατεβάρυνε τὸ κοινὸν τῆς ἐκκλησίας διὰ πολλῶν χρεῶν καταδαπανῶν ἀφειδῶς χρήματα εἰς τοὺς ἄρχοντας πρὸς ὑποστήριξιν του, οἱ ἀρχιερεῖς ἔβαλαν τῷ 1763 κατ' αὐτοῦ λίβελλον εἰς τὸν σουλτάνον, ὅστις διέταξε τὴν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος ἔξωσιν αὐτοῦ. Διάδοχος αὐτοῦ ἐγένετο ὁ περίφημος Σαμουὴλ ὁ Δι-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινωφελές Βιβλιοθηκή
Αρχοντικό Μπενάκη

κων. Τῷ 1765 ἀπηλλάγη τῆς ἐξορίας ὁ Ἰωαννίκιος διὰ τοῦ ἀνεψιοῦ του Γεωργίου Καρατζᾶ τοῦ διερμηνέως, καὶ ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν λαμβάνει διὰ τῆς βίας κατοχὴν τῶν ἐν Χάλκῃ δύο μοναστηρίων, τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ τῆς Παναγίας καὶ ὁλοκλήρου τῆς νήσου Πρώτης μετὰ τοῦ ἐν αὐτῇ μονηστηρίου καὶ ἐτησίαν σύνταξιν ἐκ τοῦ κοινοῦ ταμείου 2 χιλιάδων γροσίων. Ἔκτοτε ἐξηκολούθει συνεχῶς βαδιουργῶν κατὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουήλ. Τῷ 1778 ἐπώλησε τὴν νῆσον Πρώτην μετὰ τοῦ ἐν αὐτῇ μοναστηρίου εἰς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν. Ἐξηκολούθησε τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς διαβιῶν ἐν Χάλκῃ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ὅπου καὶ ἀποθανὼν ἐτάφη.

Ἰωαννίκιος, πατριάρχης Ἀλεξανδρείας 1654—1662. Ἦν πρότερον μητροπολίτης Βερροίας τῆς ἐν Συρίᾳ, καὶ ἐφημίζετο οὐχὶ μόνον ὡς σοφὸς, ἀλλὰ καὶ πολιτικώτατος καὶ ἐξιάγαστος ἀνὴρ καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἀλλοδόξοις ἐπαινετός.

Ἰωαννίκιος ὁ Κασανδρείας ἐπίσκοπος, ζῶν κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα. Ἔγραψε κατὰ Ζαβείραν Meditationes ad Joannem Athenicium de Legibus Caesarum.

Ἰωαννίκιος, ἀρχιερεὺς κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα. Ἦν κατὰ πρῶτον μητροπολίτης Σερρῶν. Προσεπάθησε νὰ γείνῃ Νικομηδείας καὶ κατόπιν Ἡρακλείας, ἀλλ' ἀπέτυχε. Μνησικακῶν κατὰ τοῦ πατριάρχου Σεραφεὶμ διὰ τὴν ἀποτυχίαν του συνώμοσε μετὰ τοῦ Καισαρείας καὶ τοῦ Δρύστρας καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν πτῶσιν τοῦ Σεραφεὶμ καὶ τὴν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἀνάρρησιν τοῦ Χαλκηδόνος Ἰωαννικίου τοῦ Καραστᾶ, ὃν καὶ διεδέχθη εἰς τὸν θρόνον τῆς Χαλκηδόνος.

ΙΩΑΝΝΙΝΑ, πόλις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ἐν Ἠπείρῳ εἰς πλάτ. βόρ. 39ο 42' καὶ εἰς μῆκ. ἀνατολικὸν 18ο 43' πρωτεύουσα νομαρχίας καὶ ἐπαρχίας· ἀρχιεπισκοπή· ναοὶ 6· τεμένη 17· μεγαλοπρεπὲς παλάτιον ἀνεγερθὲν ὑπὸ τοῦ Ἀλῆ πασσᾶ· στρατὼν ἀνεγερθεὶς τῷ 1837 φρούριον ὀχυρόν. Οἰκογένειαι τῷ 1856 κατὰ τὸν Ἀραβαντινὸν 3673, ἐξ ὧν ὀθωμανικαὶ ἐπιτόπιοι 850, χριστιανικαὶ ὁμοίως 2,280, ἑβραϊκαὶ 343, ξέναι διαφόρων ἐθνῶν 200. Ἐν συνόλῳ κάτοικοι περὶ τὰς 26 χιλ. Κλίμα εὔδιερον καὶ ὑγιεινότατον· τρόφιμα παντοειδῆ, οἷον βόες, πρόβατα, τράγοι, λαγωοί, ἀφθόνων εἰδῶν πτηνὰ ἄγρια καὶ ἥμερα, βούτυρον, γάλα, τυρός, σιτηρὰ ἄφθονα, ὄσπρια, ὀπῶραι, λάχανα· οἶνοι δὲ, καρποὶ, ἔλαιον καὶ πᾶν μὴ παραγόμενον ἐν τῷ ὁπωσοῦν ψυχρῷ κλίματι μεταφέρονται ἀλλαχόθεν ἐν ἀφθονίᾳ. Ἰχθῦς τῆς παρακειμένης λίμνης, ἐγχέλεις, καραβίδες· περίφημα τὰ αὐτόθι κατασκευαζόμενα πλακούντια. Ἐπικρατοῦσα γλῶσσα ἡ ἑλληνικὴ ὁμιλουμένη καὶ ὑπὸ τῶν ὀθωμανῶν καὶ τῶν ἑβραίων· ἐκτὸς ταύτης ὁμιλεῖται καὶ ἡ ἀλβανικὴ, κατὰ τὰ τελευταῖα δὲ ἔτη εἰσήχθη καὶ τουρκική. Τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον τῆς πέριξ χώρας ἐνηργεῖτο πρότερον ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν Ἰωαννιτῶν μεταβαινόντων εἰς τὰς ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ γινομένας πανηγύρεις· ἀλλ' ἤδη ἡ εὐκολία τῆς συγκοινωνίας διά τε τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης ἀφῄρεσεν ἀπὸ τῶν Ἰωαννιτῶν τὴν ἀποκλειστικότητα ταύτην. Ἡ βιομηχανία ἄλλοτε σημαντικωτάτη ἠλαττώθη ἤδη οὐσιωδῶς· ἡ κατασκευὴ μηλωτῶν (γουναρικῶν) ἄλλοτε ἤκμαζε πολλὰ ἐργοστάσια συντηροῦσα, ἤδη δὲ διατηρεῖται ὁπωσοῦν προμηθεύουσα ὅσα ἐπιτοπίως χρησιμεύουσι καὶ ἀποστέλλουσα εἰς ἄλλα μέρη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας οὐχὶ εὐκαταφρόνητον ποσὸν διαφόρων μηλωτῶν· ἡ βυρσοδεψία τέχνη ἀρχαιοτάτη, διατηρεῖται εἰσέτι καὶ φήμην κέκτηται ἐπὶ τῇ ἀρίστῃ κατεργασίᾳ παντὸς εἴδους δερμάτων, καὶ δι' αὐτῆς πλεῖσοι οἰκογένειαι κυβερνῶνται· ἡ κηροποιία μετενεχθεῖσα ἀπὸ τῆς Βενετίας ἐξακολουθεῖ ἐνασχολοῦσα καὶ κυβερνῶσα ἱκανὰς οἰκογενείας κατασκευαζούσας λαμπάδας ἐξαιρέτους· ἡ χρυσοποιία ἄλλοτε ἀκμάζουσα, ἤδη ἐν παρακμῇ· ἡ συντεχνία τῶν κατασκευαζόντων διάφορα μιταξίνα καὶ χρυσᾶ κοσμήματα ἐξ ὁλοκλήρου κατεστράφη· ἐπίσης καὶ ἡ τῶν ραπτῶν καὶ τῶν κεντητῶν. Οἱ πένητες Ἰωαννῖται ἀποστρέφονται ἤδη τὴν ἀποδημίαν, ἀντιποιούμενοι καὶ ἐλπίζοντες μετοχὴν εἰς τὰ κοινὰ ἔλεη, τὰ προερχόμενα ἐκ διαφόρων κληροδοτημάτων. Οἱ κάτοικοι τῶν Ἰωαννίνων διακρίνονται ὡς φιλόκαλοι, φιλόθρησκοι, ἐλεήμονες, φιλόξενοι, εὐπροσήγοροι, περίεργοι καὶ εὐτράπελοι· δεικνύονται ὅμως καὶ εἰσὶ φιλήδονοι καὶ ἐρασταὶ τῶν διασκεδάσεων καὶ τῶν συμποσίων μέχρις ἐπιμέμπτου βαθμοῦ· αἱ γυναῖκες εὐφυεῖς, εὐειδεῖς, καθάριαι, ἀλλὰ καὶ μικρολόγοι, φιλοκατήγοροι καὶ ἐπιδεικτικαὶ ποιοῦσαι μεγάλην χρῆσιν τοῦ ψιμυθίου καὶ ἀμαυροῦσαι οὕτω τὸ φυσικὸν αὐτῶν κάλλος. Περὶ τὰς μνηστείας, τοὺς γάμους, τὰς ἐκφορὰς καὶ τὰ μνημόσυνα διατηροῦσιν οἱ Ἰωαννῖται διατυπώσεις καὶ συνηθείας ἀρχαιοτάτας. Διάφοροι ἐλεήμονες Ἰωαννῖται ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ζῶντες ἐκληροδότησαν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς εἰς τὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα τῶν Ἰωαννί-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κρατική Βιβλιοθήκη Αθηνών (Κεντρική)

νων ποσὰ σημαντικά, ὧν τὸ σύνολον ἀνέρχεται σήμερον ἐν μὲν Ῥωσσίᾳ εἰς ῥούβλια χάρτινα 1,107,610, ἐν δὲ τῇ Αὐστρίᾳ εἰς Φλωρίνια 1438[illegible]0, ἐν δὲ τῇ Ἑλλάδι εἰς δραχμὰς 511000. Ἐκ τούτων εἰσπράττεται κατ' ἔτος τόκος ῥούβλια χάρτινα 44280, φλωρίνια 3103 καὶ δραχμαὶ 42550, ἀντιτιμώμενα ἐν συνόλῳ εἰς 500 χιλ. γροσίων, ἅτινα ἐφαρμόζονται εἰς τὰ δημόσια σχολεῖα, νοσοκομεῖα, γεροντοκομεῖα, πτωχοδοχεῖα, ὑπανδρείας 30 πτωχῶν κορασίων κατ' ἔτος, μηνιαῖα πτωχῶν πολιτῶν, διατροφὴν παίδων ἐκθέτων, περιοδικὴν περίθαλψιν δυστυχησασῶν ἐντίμων οἰκογενειῶν, προσωπικὸν φόρον τῶν πτωχῶν καὶ ποικίλα ἄλλα ἀγαθοεργήματα καὶ φιλόθρησκα ἔργα, ἐκπεραιούμενα ἐν μέρει ἐπωφελῶς καὶ ἐν μέρει καταχρηστικῶς. Διαχειρισταὶ τῆς ποσότητος ταύτης εἶναι ὁκτὼ ἐπίτροποι τεσσάρων ἐκκλησιῶν καὶ δύο τοῦ ἀρχαίου νοσοκομείου ἐν Ἐπιγνώσει ὅμως καὶ συναινέσει τοῦ ἀρχιερέως καὶ τῶν προϊσταμένων πολιτῶν. Περὶ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἱδρύθη ἡ πόλις τῶν Ἰωαννίνων καὶ περὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὀνόματος αὐτῆς δὲν ὑπάρχουσι θετικαὶ πληροφορίαι. Περὶ τούτων δύο φέρονται ἱστορικώτεραι γνῶμαι, ἡ μὲν ὅτι ἠγέρθη καὶ ἐνωκίσθη ἡ πόλις αὕτη ἐπὶ Ἰωάννου τοῦ Κομνηνοῦ τοῦ διαδεξαμένου τὸν ἑαυτοῦ πατέρα Ἀλέξιον τῷ 1118, ἡ δὲ ὅτι κτίστωρ καὶ ἐνοικιστὴς αὐτῆς ὑπῆρξεν Ἰωάννης Δούκας ὁ Βατάτζης, ὁ διαδεξάμενος τὸν ἑαυτοῦ πενθερὸν τῷ 1224. Ἀμφοτέρας ταύτας τὰς γνώμας ἀναιρῶν ὁ Ἀραβαντινὸς, ἐκφράζει τὴν γνώμην ὅτι οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῶν Ἰωαννίνων μετῴκησαν ἐκ τῆς Καστρίτζας, καταστραφείσης κατὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα μετὰ Χριστὸν, καὶ ὅτι τὸ ὄνομα προέκυψεν ἐκ τινος μονῆς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, ἥτις ὑπῆρχε πρὸ τοῦ συνοικισμοῦ τῆς πόλεως πρὸς Δυσμὰς, καὶ ἐπὶ τῶν γαιῶν τῆς ὁποίας ἀνηγέρθη αὕτη παρὰ τὴν ὁμώνυμον λίμνην. Ἡ ἱστορίαι τῶν Ἰωαννίνων συνδέεται μετὰ τῆς ἱστορίας ὁλοκλήρου τῆς Ἠπείρου. Ἐπὶ χριστιανοκρατίας μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Λατίνων ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἡγεμόνευον ἐν Ἰωαννίνοις καὶ τῇ δικαιοδοσίᾳ αὐτῶν οἱ ἑπόμενοι· Μιχαὴλ Ἄγγελος Κομνηνὸς 1204, Θεόδωρος ὁ αὐτάδελφος αὐτοῦ 1214, Μιχαὴλ ὁ υἱὸς τοῦ Α. Μιχαὴλ 1230, Νικηφόρος ὁ υἱὸς τούτου 1270, Θωμᾶς ὁ υἱὸς τούτου 1294, Σοριάνης Ἐπικέρνης (αὐτοκρατορικὸς ἐπίτροπος) 1318, Ἰωάννης Α' κόμης Κεφαλληνίας 1320, Θωμᾶς Β' ὁ υἱὸς τούτου 1323, Ἰωάννης Β' ὁ ἀδελφὸς τούτου 1334, Νικηφόρος Β' ὁ υἱὸς τούτου ἀνήλιξ 1335, Συναδινὸς Πρωτοστάρωρ (αὐτοκρατορικὸς ἐπίτροπος) 1339, Ἄννα ἡ μήτηρ Νικηφόρου τοῦ Β' 1342, Ἰωάννης Ἄγγελος (αὐτοκρατορικὸς ἐπίτροπος) 1342, Πριάλιμπος ὁ Σέρβος (ἐπίτροπος τοῦ Στεφάνου) 1346, Συμεὼν Παλαιολόγος ὁ Σέρβος 1350, Νικηφόρος ὁ Β' ἐνήλιξ 1357 Συμεὼν Παλαιολόγος ἐκ δευτέρου 1358, Θωμᾶς Γ' Κομνηνὸς ὁ Σέρβος 1367, Ἰάουλος ἢ Ἰωσοῦ ὁ ἐκ Φλωρεντίας 1385—1403, Ἀλβανοκρατία 1403—1407, Κάρολος Α' ὁ Τέκκος, δοὺξ 1407—1430, Κάρολος Β' ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ ἐπίσης δοὺξ 1430—1431, Ἐπὶ τῶν τριῶν τῶν σημειωθέντων ὡς αὐτοκρατορικῶν ἐπιτρόπων ὑπέκειντο τὰ Ἰωάννινα εἰς τοὺς Βυζαντινοὺς αὐτοκράτορας· ἐπὶ δὲ τοῦ Πριαλίμπου ὑπέκειντο εἰς τὴν Σερβίαν, ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἦν ὅλως ἀνεξάρτητα. Τῷ 1431 ἐκυριεύθησαν τὰ Ἰωάννινα ὑπὸ τῶν Τούρκων καὶ ἔκτοτε διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν ὀθωμανικὴν κυριαρχίαν. Οἱ ἀπὸ τοῦ 1431 μέχρι τοῦ 1550 τοπάρχαι τῶν Ἰωαννίνων δὲν μνημονεύονται. Τῷ 1550 μνημονεύεται Δουφτὶ πασσᾶς, τῷ 1596 Ζουλφικάραγας, τῷ 1600 Ἀσλὰν πασσᾶς Α' ὁ ἐκ Ζαγορίου, τῷ 1612 Ὀσμὰν πασσᾶς ἐκ Παραμυθίας γαμβρὸς αὐτοῦ· τῷ 1647 ἀνώνυμός τις τοῦ Ἰωαννίτου Ῥεζέπαγα υἱὸς, καὶ κατόπιν Μουσταφᾶ πασσᾶς υἱὸς τοῦ Ἀσλὰν πασσᾶ Ἀπὸ τοῦ 1702 Ἀσλὰν πασσᾶς ὁ Β' υἱὸς τούτου μέχρι τοῦ 1720, Χατζῆ πασσᾶς υἱὸς τούτου μέχρι τοῦ 1736, Ἀλῆ μπέης ἀδελφὸς τούτου μέχρι τοῦ 1739, Σουλεϊμάνης καὶ Χουσεΐνης, υἱοὶ τούτου μέχρι τοῦ 1740, Ἀχμὲτ μπέης υἱὸς τοῦ Β' Ἀσλὰν πασσᾶ μέχρι τοῦ 1748, Μουσταφᾶ πασσᾶς υἱὸς τούτου μέχρι τοῦ 1759, Σουλεϊμὰν πασσᾶς· ὁ ἐξ Ἀργυροκάστρου διαίγγονος τοῦ Α' Ἀσλὰν πασσᾶ μέχρι τοῦ 1762, Κάλιο πασσᾶς υἱὸς τοῦ Χατζῆ πασσᾶ, Ἀλῆ πασσᾶς ἀδελφὸς τούτου καὶ Μπεκὶρ πασσᾶς ἐξάδελφος αὐτοῦ οἱ τρεῖς ἀπὸ τοῦ 1762 μέχρι τοῦ 1775, Σουλεϊμὰν πασσᾶς ἀνιψιὸς τοῦ Μπεκὶρ πασσᾶ μέχρι τοῦ 1786, Ἀλῆζὸτ πασσᾶς ἐξ Ἀργυροκάστρου 1786—1788, ὁ περίφημος Ἀλῆ πασσᾶς ὁ Τεπελενιώτης 1788—1820. Ἔκτοτε ἐγίνοντο τοπάρχαι διάφοροι ἀποστελλόμενοι κατ' εὐθεῖαν ὑπὸ τῆς ὀθωμανικῆς κυβερνήσεως καὶ συνεχῶς μετατιθέμενοι. Ἡ πολιτικὴ δικαιοδοσία τῶν Ἰωαννίνων ἔχει ἀρκετὴν ἔκτασιν καὶ περιέχει τέσσαρας περιοχὰς καλουμένας Νεχαγίδες, ἁπάσας συγκειμένας ὑπὸ αὐτόχθονος ἑλληνικῆς φυλῆς, ἐν ἐξαιρέσει ὀλίγων χωρίων οἰκουμένων ὑπὸ ἀλβανικῆς καὶ βλαχικῆς φυλῆς, καὶ ὀλίγων αἰγυπτίων χριστιανῶν (Κατσιβέλων)· σπουδὴν ἐνοικούν-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Κοινωφελὲς Ἵδρυμα Ἀ. Σ. Ἀλεξάνδρου
Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης

των. Αἱ περιοχαὶ αὗται εἰσιν ἡ τοῦ Ζαγορίου πρὸς Β' περιέχουσα κώμας καὶ χωρία 46, οἰκογενείας 2837 καὶ στέφανα 4297· ἡ τοῦ Μαλακασίου πρὸς Α περιέχουσα χωρία 50, οἰκογενείας 1553, καὶ στέφανα 2696· ἡ τῆς Τσαρκοβίτσης πρὸς τὰ ΝΔ χωρία 45, οἰκογενείας 830, καὶ στέφανα 1350· ἡ τῶν Κουρέντων πρὸς τὰ ΝΔ περιέχουσα χωρία 82, οἰκογενείας 2218 καὶ στέφανα 3537. Αἱ γαῖαι τῶν χωρῶν τούτων ἅπασαι σχεδὸν εἰσιν ἰδιοκτησία τῶν ἐν Ἰωαννίνοις καὶ ἄλλων τινῶν μερῶν τῆς Ἠπείρου ὀθωμανικῶν οἰκογενειῶν, ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τοῦ Ζαγορίου καὶ τινων ἄλλων χωρίων. Ἡ ἐκκλησία τῶν Ἰωαννίνων, ἐπισκοπὴ πρότερον οὖσα καὶ ὑπαγομένη εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Ναυπάκτου, κατέστη μητρόπολις μεταξὺ τοῦ Θ' καὶ τοῦ ΙΒ' αἰῶνος ἔχουσα ὑφ' ἑαυτὴν τέσσαρας ἐπισκοπάς, Παραμυθίας, Βελλᾶς, Δρυϊνουπόλεως καὶ Χειμάρρας. Πρῶτος τῶν Ἰωαννίνων ἀρχιερεὺς ἀπαντᾶται ὁ Ζαχαρίας περιυθιθεὶς ἐν τῇ κατὰ τὸ 879 συγκροτηθείσῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει συνόδῳ. Ὑπάγονται ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῆς αἱ περιοχαὶ Ζαγορίου, Κουρέντων, Τσαρκοβίτσας, Μαλακασίου καὶ Τσουμέρκων, ἐκτὸς 35 χωρίων τῶν Κουρέντων καὶ 9 χωρίων τοῦ Ζαγορίου ὑπαγομένων εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Βελλᾶ. Περιλαμβάνει ἡ δικαιοδοσία τῆς ἐκκλησίας ταύτης 230 περίπου χωρία καὶ κώμας, περιέχοντα ἤδη 6770 χριστιανικὰς οἰκογενείας καὶ 10900 στέφανα, ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ τῇ νήσῳ τῶν Ἰωαννίνων 5300 οἰκογενειῶν κυριαρχεῖ δὲ ἡ ἐκκλησία αὕτη καὶ ἐπὶ 60 περίπου μοναστηρίων καὶ μοναζόντων· ἐν τῇ δικαιοδοσίᾳ ταύτῃ οὐδεμία ὀθωμανικὴ οἰκογένεια ὑπάρχει ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ πόλει τῶν Ἰωαννίνων κατοικουσῶν. Ὁ τίτλος τοῦ μητροπολίτου εἶναι «Μητροπολίτης τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Ἰωαννίνων ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Ἠπείρου καὶ Κερκύρας». Αἱ τέσσαρες ἐπισκοπαὶ ἐξηκολούθουν ὑπαγόμεναι ὑπὸ τὴν μητρόπολιν τῶν Ἰωαννίνων μέχρι τοῦ 1834, ὅτε πρώτη ἡ Βελλὰ προσεχειρίσθη μητρόπολις, κατὰ δὲ τὸ 1835 καὶ ἡ Δρυϊνούπολις, εἰς ἣν προηγουμένως τῷ 1830 εἶχεν ὑπαχθῇ καὶ ἡ τῆς Χειμάρρας, καὶ οὕτως ἔμεινε μόνη ἐπισκοπὴ ὑπὸ τὸν Ἰωαννίνων ἡ τῆς Παραμυθίας. Ἐκ τῶν μητροπολιτῶν τῶν Ἰωαννίνων δύο ἀνυψώθησαν κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ Θεολήπτης τῷ 1516 καὶ ὁ Ματθαῖος τῷ 1601, δύο δὲ ἄλλοι καταλαβόντες προηγουμένως ἄλλους θρόνους ὁ Παρθένιος γενόμενος πρότερον Ἀδριανουπόλεως καὶ ὕστερον πατριάρχης τῷ 1643 καὶ ὁ Ἰωακεὶμ γενόμενος πρότερον Κυζίκου καὶ ὕστερον πατριάρχης τῷ 1860.

Ἐν τῇ πόλει τῶν Ἰωαννίνων ὁ ἔρως πρὸς τὴν παιδείαν φαίνεται ἐρριζωμένος πολλῷ πρὶν τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος φαίνεται διδάσκαλος ἐγκατεστημένος ἐντὸς τοῦ φρουρίου ὁ ἱερομόναχος Μανασσῆς Πλέσσας, κατὰ δὲ τὰ μέσα τοῦ αὐτοῦ αἰῶνος ἐν τῷ κατὰ τὴν νῆσον τῶν Ἰωαννίνων μοναστηρίῳ τοῦ Σπανοῦ ὑπῆρχε καὶ συνετηρεῖτο φοιτητήριον διευθυνόμενον ὑπὸ τῆς γενεᾶς τῶν Φιλανθρωπινῶν, οἵτινες ἐχρημάτισαν κτίτορες καὶ προνομιοῦχοι κατὰ σειρὰν ἡγούμενοι τῆς ἀνωτέρω μονῆς καὶ διδάσκαλοι συγχρόνως· κατὰ τὸ 1670 ἀπαντᾶται ἐν Ἰταλίᾳ ἄριστος θεολόγος καὶ φιλόσοφος Νικόλαος Κεραμεὺς θηλάσας ἐν Ἰωαννίνοις τὰς ἀρχὰς τῆς παιδείας. Περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΖ' αἰῶνος φαίνεται ὑπάρχον σχολεῖον κοινὸν ἐν Ἰωαννίνοις καλούμενον τὸ τοῦ Ἐπιφανείου, καὶ κατόπιν ἐν ἔτει 1680 καθιδρύθη τὸ σχολεῖον τοῦ Γκιούμα, κληθὲν ἐν τάχει «Πρώτη σχολὴ τῶν Ἰωαννίνων». Τῆς σχολῆς ταύτης πρῶτος σχολάρχης ἀναφέρεται ὁ ἱερομόναχος Βησσαρίων ὁ Μακρυσσοῦτινος διάδοχος κατὰ σειρὰν ὁ ἱερεὺς Γεώργιος Σουγδουρῆς, ὁ ἱερεὺς Ἀναστάσιος υἱὸς τοῦ Παππᾶ Βασιλείου, ὁ ἱερομόναχος Μεθόδιος ὁ Ἀνθρακίτης, Μπαλάνος Βασιλόπουλος ὁ πρωτόπαππας, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Κοσμᾶς ὁ Οἰκονόμος, καὶ ὁ ἕτερος αὐτοῦ υἱὸς Κωνσταντῖνος ὁ Καμινάρης σχολαρχήσας μέχρι τοῦ 1820 ὅτε ἐπυρπολήθη καὶ κατεστράφη καὶ ἡ σχολὴ καὶ ἡ ἀξιόλογος βιβλιοθήκη αὐτῆς. Ἐν τῷ δευτέρῳ σχολείῳ τῶν Ἰωαννίνων ἦτοι τὸ τοῦ Ἐπιφανείου ἀναφέρεται σχολαρχῶν περὶ τὸ 1690 ὁ γεωγράφος Μελέτιος, οὗτινος διάδοχος εἰκάζεται ὁ Μακάριος· κατὰ τὸ 1748 σχολάρχης τοῦ δευτέρου σχολείου προσεκλήθη ὁ ἀοίδιμος Εὐγένειος ὁ Βούλγαρις, ὅστις φαίνεται ὅτι δύο μόνον ἔτη ἐσχολάρχησεν ἐν αὐτῇ κληθείσῃ Μαρουτσικῇ σχολῇ καὶ διατηρηθείσῃ μέχρι τοῦ 1797. Εἰς ἀντικατάστασιν τῆς σχολῆς ταύτης καθιδρύθη ἡ Καπλάνειος σχολὴ σχοῦσα πρῶτον καὶ μόνον σχολάρχην τὸν Ἀθανάσιον Ψαλίδαν καὶ διατηρηθεῖσα μέχρι τοῦ 1820. Κατόπιν ἱδρύθη τῷ 1828 ὑπὸ τῶν Ζωσιμαδῶν ἡ ὁμώνυμος σχολή, ἧς πρῶτος σχολάρχης ὑπῆρξεν ὁ Γεώργιος Λάσκαρις Λάσσιος, ὅστις τετράκις ἐκ διαλειμμάτων διωρίσθη καὶ ἐπαύθη καὶ ἐπὶ τέλους ἀπῆλθεν ἐν ξένῃ χώρᾳ.

ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑ. Συγκροτίζεται ἐκ

τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους τῆς Ἠπείρου καὶ ἐκ τοῦ ΒΔ τῆς Ἀκαρνανίας μεταξὺ 38ο 45′ καὶ 4ο 33′ βορ. πλάτους καὶ μεταξὺ 18ο 10′ καὶ 19ο 12′ ἀν. μήκ. Ὁρίζεται πρὸς τὰ ΒΔ ὑπὸ τῆς ἐπαρχίας τοῦ Μοναστηρίου, πρὸς Α ὑπὸ τῆς τῶν Τρικκάλων, πρὸς τὰ ΝΔ ὑπὸ τοῦ Ἰονίου πελάγους καὶ πρὸς Δ ὑπὸ τῶν ἐπαρχιῶν Δελβίνου καὶ Αὐλῶνος. Ἔχει ἔκτασιν 183 χιλιαμ. ἀπὸ Β πρὸς Ν καὶ 43 κατὰ μέσον ὅρον ἐξ Α πρὸς Δ. Κάτοικοι περίπου 200 χιλ. οἱ πλεῖστοι χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι· οἱ Τοῦρκοι ἀποτελοῦσι τὸ τρίτον τοῦ πληθυσμοῦ· ὑπάρχουσι δὲ καὶ ὀλίγοι Ἑβραῖοι καὶ Ἀθίγγανοι. Ἐλαιῶνες, ἄμπελοι, βοσκαί, ἁλιεία, κτηνοτροφία, ἵπποι, ἡμίονοι. Πρωτεύουσα Ἰωάννινα ἕδρα τοῦ διοικητοῦ. Ἀξιολογώτερος λιμὴν Ἄρτα.

ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΝΟΜΟΣ. Περιλαμβάνει τὴν Ἤπειρον καὶ Θεσσαλίαν (ἴδ. τὰς λέξεις ταύτας). Ἕδρα τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ Ἰωαννίνα.

ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΛΙΜΝΗ, λίμνη κειμένη κατὰ τὸ ΒΑ μέρος τῶν Ἰωαννίνων καὶ καλουμένη «μεγάλη» πρὸς διάκρισιν ἑτέρας κειμένης κατὰ τὸ δυτικὸν αὐτῆς μέρος καλουμένης «μικρᾶς». Τὰ ὕδατα αὐτῆς πηγάζουσιν ἐκ τοῦ ὄρους Μιτζικελίου. Φαίνεται ὅτι ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἓν ὑπῆρχεν αὐτη, ἐσχηματίσθη δὲ ὕστερον κατ' ὀλίγον. Ἐν αὐτῇ ὑπάρχει νῆσος χρησιμεύουσα ὡς τόπος διασκεδάσεως τῶν Ἰωαννιτῶν, καὶ περιέχουσα διάφορα μοναστήρια, ἐν οἷς τὸ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, εἰς ὃ τελευταῖον κατέφυγεν ὁ Ἀλῆ πασσᾶς, καὶ ἐφονεύθη αὐτόθι.

ΙΩΑΝΝΟΥ (τοῦ ἁγίου), τῆς Ἱερουσαλὴμ τάγμα. Τὸ αὐτῷ ὕστερ ἐκλήθη καὶ Τάγμα τῶν Ἱπποτῶν τῆς Μελίτης· ἴδ. «Μελίτης τάγμα».

ΙΩΑΣ, βασιλεὺς τοῦ Ἰούδα, ἀποθ. τῷ 838 π. Χ. Ἔγγονος τῆς Ἀθαλείας τῆς καταστρεψάσης πάντας τοὺς ἀπογόνους τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας, ἐσώθη ὑπὸ τῆς θείας αὐτοῦ Ἰωσαβὲθ συζύγου τοῦ ἀρχιερέως κρυφάσης αὐτὸν μετὰ τῆς τροφοῦ εἰς τὸν ναόν. Μετὰ ἓξ ἔτη ἀνεβιβάσθη ἐπὶ τοῦ θρόνου ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως Ἰωαδᾶ. Ἡ πρωτοτόκος αὐτοῦ ἐλθοῦσα κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τὸν ναὸν καὶ ἰδοῦσα τὸν Ἰωὰς μετὰ στέμματος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ περικυκλούμενον ὑπὸ πλήθους ἐπευφημοῦντος αὐτόν, διέσχισε τὰ ἑαυτῆς ἱμάτια καὶ ἀνέκραξε Συνωμοσία! Συνωμοσία! ἀλλ' ὁ Ἰωαδᾶ ἐπέβαλεν αὐτὴν ἐκ τοῦ ἱεροῦ καὶ διέπεμψε τὸν φόνον αὐτῆς. Ὁ Ἰωὰς ἐβασίλευσε μετὰ φρονήσεως, ἐν ὅσῳ ὡδηγεῖτο ὑπὸ τῶν συμβουλῶν τοῦ Ἰωαδᾶ, ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀρχιερέως τούτου ἐπεδόθη εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν καὶ διέταξε τὸν φόνον τοῦ Ζαχαρίου υἱοῦ τοῦ Ἰωαδᾶ καθὰ τολμήσαντος νὰ μεμφθῇ αὐτὸν ἐπὶ τῇ ἐνόχῳ αὐτοῦ διαγωγῇ. Πρὸς τιμωρίαν αὐτοῦ ἐπῆλθεν ὁ Ἀζαὴλ, βασιλεὺς τῆς Συρίας, ὅστις κυριεύσας τὴν πόλιν τῆς Γάθ, καὶ ἀπειλῶν τὴν Ἱερουσαλὴμ, μόλις ἀπεσύρθη λαβὼν φόρον σημαντικὸν πρὸς ἀπάτισιν τοῦ ὁποίου ἐσύλησεν ὁ Ἰωὰς τοὺς θησαυροὺς καὶ τὰ πολύτιμα κοσμήματα τοῦ ναοῦ. Ἀπέθανε δολοφονηθεὶς ὑπὸ τῶν θεραπόντων του. Ἐβασίλευσε 40 ἔτη.

ΙΩΑΣ, βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Ἰωάχαζ, βασιλεύσας ἀπὸ τοῦ 840 μέχρι τοῦ 825 π. Χ. Ὑπῆρξε σύγχρονος τοῦ ὁμωνύμου του βασιλέως τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Ἀμασία διαδόχου τοῦ ἡγεμόνον τούτου. Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ ἦν ἀσθενὲς ἕνεκα ἐμφυλίων ταραχῶν, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰούδα ἐπωφεληθεὶς ἐκήρυξε κατ' αὐτοῦ τὸν πόλεμον. Ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ προσπαθήσας κατ' ἀρχὰς νὰ ἀποφύγῃ τὰς ἐχθροπραξίας, ἠναγκάσθη ἐπὶ τέλους νὰ ἀναλάβῃ τὰ ὅπλα. Νικήσας τὸν βασιλέα τοῦ Ἰούδα παρὰ τὴν Βηθσὲμ, συνέλαβεν αὐτὸν αἰχμάλωτον, ἐπροχώρησε πρὸς τὴν Ἱερουσαλὴμ, διέρρηξε μέρος τοῦ τείχους αὐτῆς, κατέλαβε τοὺς βασιλικοὺς θησαυροὺς καὶ τοὺς τοῦ ναοῦ, καὶ ἀποσυρθεὶς ἀπήγαγεν ὁμήρους τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως τοῦ Ἰούδα. Ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ ἠκολούθησε κατὰ τὴν Βίβλον τὰς πλάνας τῶν εἰδωλολατρῶν προκατόχων του, ἀλλ' ὁπωσδήποτε προσηνέχθη εὐμενῶς πρὸς τὸν προφήτην Ἐλισαιέ, ὅστις προεφήτευσεν αὐτῷ τρεῖς νίκας κατὰ τῶν Σύρων, καὶ πράγματι ἀνεκτήσατο παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας τὴν χώραν τοῦ Ἰσραὴλ, ἣν εἶχεν ἀπολέσει ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἰωάχαζ.

ΙΩΑΣΑΦ Α' ὁ Κόκας, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 1467 — 1472. Διεδέχθη τὸν Σωφρόνιον, ὢν ἱερομόναχος· ἦν ἀνὴρ πρᾶος καὶ τῆς εἰρήνης ἐραστής. Βλέπων ὅτι τῶν κληρικῶν τινες ἤριζον πρὸς ἀλλήλους καὶ διεμάχοντο αἰσχρῶς, ἠπείθουν δὲ πρὸς τὰς πατρικὰς αὐτοῦ συμβουλὰς, τόσον ἠγανάκτησεν, ὥστε παραφρονήσας ἔπεσεν εἰς φρέαρ, ὅπως πνιγῇ, καὶ μόλις ἐσώθη ὑπὸ τῶν περὶ αὐτὸν δραμόντων καὶ ἐξαγαγόντων αὐτὸν ἐκ τοῦ φρέατος. Ὕστερον προσκαλέσας αὐτὸν ὁ σουλτάνος ἐκέλευσεν ὅπως Τραπεζούντιόν τινα εἰσοικισθέντα τῆς αὐλῆς ἔχοντα ἤδη νόμιμον αὔζυγον συνάψῃ μετ' ἄλλης ὡραιοτάτης γυναικὸς τῆς συζύγου ἢ θυγατρὸς τοῦ ἄρχοντος τῶν Ἀθηνῶν· ὅπισθεν δὲ ἀντιτάσσα ἀπα-

τριάρχης εἰπὼν «Τοῦτο, βασιλεῦ, ἀντίκειται πρὸς τοὺς νόμους τῆς καθ' ἡμᾶς ἐκκλησίας» καὶ ἐπέμεινεν εἰς τὴν ἀντίστασιν, ὀργισθεὶς ὁ σουλτάνος ἀπέκοψε τὴν γενειάδα αὐτοῦ, ὡς καὶ τὴν ῥῖνα τοῦ ἐκκλησιάρχου συμφωνοῦντος μετὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ ἔῤῥιψεν ἀτίμως ἐκ τοῦ θρόνου τὸν πατριάρχην. Διάδοχος αὐτοῦ ἐγένετο Μάρκος Β' ὁ Ξυλοκαράβης.

Ἰ ω ά σ α φ Β', πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως 1549—1566. Ὑπῆρξεν ἀνὴρ μεγαλοπρεπὴς καὶ ἔνδοξος «Προσδραμὼν τῷ βασιλεῖ καί τινας τῶν ἐν τοῖς πράγμασι δώροις καὶ δεήσεσι καταπείσας, ἐλάττωσιν τοῦ ἐτησίου φόρου κατὰ 1000 φλωρία ἔκαμεν. Ἀνήγειρε δὲ καὶ πολλὰς οἰκοδομὰς καὶ καλλιεργείας ἐν τῷ πατριαρχείῳ. Πρὸς τὸν πατριάρχην τοῦτον ἔπεμψε τὴν ὁμολογίαν τῶν Λουθηρανῶν τῷ 1551 Φίλιππος ὁ Μελάγχθων διὰ τοῦ διακόνου Δημητρίου τοῦ Μυσοῦ, ὃν ἔστειλεν ὁ πατριάρχης εἰς Γερμανίαν, ὅπως πληροφορηθῇ ἂν οἱ πρὸ μικροῦ ἀπὸ τοῦ πάπα ἀποσκιρτήσαντες Λουθηρανοὶ σκοπὸν ἔχωσι νὰ συνενωθῶσι μετὰ τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδοξίας. Ἐμφανισθείσης εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς ὁμολογίας τῶν Λουθηρανῶν, ἐκρίθη ματαία πᾶσα περὶ ἑνώσεως κοινολογία καὶ ἀνταπόκρισις. Διενεχθεὶς ὁ Ἰωάσαφ πρὸς τοὺς κληρικοὺς καὶ τοὺς προύχοντας τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει χριστιανῶν προσεκάλεσε τοὺς ὑπὸ τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀρχιερεῖς. Συνόδου συγκροτηθείσης κατεκρίθη ὁ πατριάρχης ἐπὶ χρηματικαῖς ἀρπαγαῖς, καὶ εἰς καθαίρεσιν ὑποβληθεὶς ἐξώσθη τοῦ θρόνου ἀτίμως, πληρώσας καὶ πάντα ὅσα ἀξίως ἔλαβε κινηθείσης ἀγωγῆς ὑπὸ τῶν παρ' αὐτοῦ ἀδικηθέντων εἰς τὰ τουρκικὰ δικαστήρια. Διάδοχος αὐτοῦ ἐγένετο Μητροφάνης Γ'.

Ἰ ω ά σ α φ Α', τέταρτος πατριάρχης Ῥωσσίας, ἐκλεγεὶς τῷ 1634, ἀποθ. τῷ 1642. Συνέταξε ὑπ' αὐτοῦ «Λειτουργικὸν», περιλαμβάνον τοὺς Συνοδικοὺς Κανονισμοὺς τοῦ προκατόχου αὐτοῦ Φιλαρέτου.

Ἰ ω ά σ α φ Β', ἕβδομος πατριάρχης Ῥωσσίας, ἐκλεγεὶς τῷ 1667, ἀποθ. τῷ 1672. Ἐπ' αὐτοῦ συνεκροτήθη ἐν Μόσχᾳ σύνοδος παρόντων καὶ τῶν πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας Παϊσίου καὶ Ἀντιοχείας Μακαρίου, ἐν ᾗ κατεδικάσθησαν διάφοροι καινοτομίαι καὶ αἱρέσεις ἀναφανεῖσαι ἐν Ῥωσσίᾳ. Ὑπάρχουσι τούτου Πομενικὴ ἐπιστολὴ ἐκδοθεῖσα κατὰ τὸ 1668 καὶ ἄλλα πρὸς τοὺς αἱρετικοὺς ἐπιγραφομένη Γνῶσις πραγμάτων, μία Διδασκαλία περὶ τοῦ τρόπου τοῦ ζωγραφεῖν τὰς εἰκόνας καὶ ἑτέρα Περὶ τοῦ πῶς δεῖ φέρεσθαι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Ἰ ω ά σ α φ, διάκονος, γενν. ἐν Κωνσταντινουπόλει, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Διάκονος χρηματίσας ἐν πολλαῖς ἐκκλησίαις τῆς Κωνσταντινουπόλεως, συνενοήθη μετὰ τοῦ γραμματικοῦ τοῦ πατριαρχείου Σπανδονῆ συνθέντος πλαστὰ καὶ ψευδῆ γράμματα καὶ δυνάμει τούτων μετέβη εἰς Ἀνδριανούπολιν ὅπως συλλέξῃ ἐλεημοσύνην διὰ τὰ ἔξοδα τὰ γενόμενα πρὸς διάσωσιν τοῦ πατριαρχείου κατά τινα συμβᾶσαν ἐν τοῖς πέριξ αὐτοῦ πυρκαϊάν. Συλληφθεὶς ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως, ἐστάλη εἰς τὸν πατριάρχην Γαβριὴλ, καὶ καταδικασθεὶς συνοδικῶς ἐξωρίσθη εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος. Δραπετεύσας ἐκεῖθεν ἀπῆλθεν εἰς Βλαχίαν καὶ καταβὰς εἰς Κωνσταντινούπολιν τῷ 1788 ἐπέδωκεν εἰς τὸν σουλτάνον λίβελλον κατὰ τοῦ πατριάρχου Παρθενίου πολλὰ αὐτῷ προσάπτων καὶ ἀποκαλῶν αὐτὸν κατάσκοπον τῆς Ῥωσσίας. Οἱ ἀρχιερεῖς καίτοι ἀποστρεφόμενοι τὸν πατριάρχην ἔδωκαν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀναφοράν, καὶ οὕτως ὁ μὲν πατριάρχης ἐσώθη, ὁ δὲ Ἰωάσαφ ἐννοήσας ὅτι θέλει παραδοθῇ εἰς τὸν πατριάρχην καὶ θέλει τιμωρηθῇ ἐτούρκισε καὶ οὕτως ἀπέφυγε τὴν τιμωρίαν.

ΙΩΑΧΑΖ, υἱὸς τοῦ Ἰωσίου, βασιλεὺς τοῦ Ἰούδα, ἀποθ. τῷ 609 π. Χ. Ἦγε τὸ 23ον ἔτος τῆς ἡλικίας, ὅτε κατέλαβε τὸν θρόνον παραγκωνισθέντος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἐλιακείμ, ὃν ὅμως ὁ Νεχαὼ, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου ἀποκατέστησεν ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἀγαγὼν αἰχμάλωτον εἰς Αἴγυπτον τὸν Ἰωάχαζ. Ἡ βασιλεία αὐτοῦ μόνον ἐπὶ τρεῖς μῆνας διήρκεσεν. Αἱ δυστυχίαι αὐτοῦ ἐθεωρήθησαν ὡς τιμωρία τῆς θείας δίκης ἕνεκα τῆς ἀσεβείας αὐτοῦ.

Ἰ ω ά χ α ζ, υἱὸς τοῦ Ἰηοὺ, βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, ἀποθ. τῷ 839 π. Χ. Ἠκολούθησε τὰ ἴχνη τοῦ Ἱεροβοάμ. Ὁ Κύριος ὀργισθεὶς κατὰ τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραὴλ παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν βασιλέων τῆς Συρίας. Τότε ὁ Ἰωάχαζ μετανοήσας παρεκάλεσε τὸν Κύριον, καὶ συγχωρηθεὶς ἀπῆλλαξε τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν βασιλέων τῆς Συρίας. Ὁ Ἰωάχαζ ἔδειξε γενναιότητα ἐν ταῖς μάχαις. Ἐβασίλευσε 17 ἔτη.

ΙΩΒ, πρόσωπον τῆς ἁγίας Γραφῆς, περίφημον διὰ τὴν ἄκραν αὐτοῦ ὑπομονὴν, ζῶν ἐν Ἀρχῇ κατ' ἀπροσδιόριστον ἐποχήν. Ἀπολέσας κατά τινα ἡμέραν ἅπασαν τὴν μεγίστην αὐτοῦ περιουσίαν, καὶ στερηθεὶς τῶν ἑπτὰ αὐτοῦ τέκνων, ὑπέπεσε καὶ εἰς δεινὴν ἀσθένειαν κατακείμενος ἐπὶ κοπρίας. Ἅπαντα ταῦτα ὑπέφερε

μετ' ἄκρας ὑπομονῆς οὐδὲν ἐκφέρων παράπονον. Ὁ θεὸς συγκινηθεὶς διὰ τὴν καρτερίαν αὐτοῦ, ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν ὑγιείαν, ἐδιπλασίασε τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, ἀπέδωκεν αὐτῷ νέα τέκνα καὶ ἐξέτεινε τὴν ζωὴν αὐτοῦ μέχρι τοῦ 140οῦ ἔτους. Τὸ βιβλίον τοῦ Ἰὼβ ἀποτελεῖ μέρος τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ εἶναι ἓν τῶν ὑψίστων πρεσβύντων τῆς ἑβραϊκῆς ποιήσεως.

Ἰὼβ, πρῶτος πατριάρχης τῆς Ῥωσσίας, ἀποθ. τῷ 1607. Ἀρχιεπίσκοπος ὢν Ῥοστόβης ἐχειροτονήθη πατριάρχης τῷ 1589 ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἱερεμίου Β' μεταβάντος εἰς Ῥωσσίαν καὶ συστήσαντος πέμπτον πατριαρχεῖον τὸ τῆς Ῥωσσίας. Χαίρων τὴν εὐνοιαν τοῦ Βόριος τοῦ ἀρπάσαντος τὸν θρόνον τῆς Ῥωσσίας, κατώρθωσε νὰ ἀναβιβάσῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ῥωσσίας μετὰ τὸν θάνατόν ἐκείνου τὸν υἱόν του, δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ διατηρήσῃ αὐτὸν, καὶ καθαιρεθεὶς ὑπὸ τοῦ Ψευδοδημητρίου ἀπεστάλη εἴς τινα μονὴν τῆς Σταρίτζα, ὅπου καὶ ἀπέθανεν, ἐγκατελειμμένος ὑπὸ τοῦ κλήρου του, ὅστις πρὶν ἀποθάνῃ οὗτος ἐξέλεξε διάδοχον τὸν Ἐρμογένην τῷ 1606. Ὁ Ἰὼβ συνέταξε Βίον τοῦ Τζάρου Θεοδώρου Α'. Σώζεται ἡ διαθήκη αὐτοῦ καὶ τινες αὐτοῦ ἐπιστολαὶ πρὸς τοὺς ἐν ἀνατολῇ ἀρχιερεῖς. Σώζονται προσέτι τρεῖς αὐτοῦ ἐπιστολαὶ ἐνδιαφέρουσαι τὴν ῥωσσικὴν ἱστορίαν, ὧν ἐπισημοτέρα ἡ πρὸς τὴν Τσαρίναν Ἐρήνην, ἣν παρηγορεῖ διὰ τὴν στέρωσιν αὐτῆς θέσασαν τέρμα εἰς τὴν κατ' εὐθείαν καταγωγὴν τῶν Ῥουρίχων.

Ἰὼβ ἢ Ἐὺωὰμπ (Σολωμών), πρίγκηψ ἀφρικανός, γεν. ἐν Βονδοὺ τῇς Σενεγαμβίας περὶ τὸ 1705. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ, βασιλεὺς Βονδοὺ ἦν ἐκ τῶν ἰσχυροτέρων ἡγεμόνων τῶν διανεμημένων τὴν χώραν τὴν κειμένην μεταξὺ τῶν ποταμῶν Σενεγάλου καὶ Γαμβίᾳ. Τῷ 1730 ὁ Ἰὼβ μεταβὰς ὅπως ἐμπορευθῇ μετὰ τῶν Ἄγγλων ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ Γαμβίᾳ, ἔσχε τὴν ἀτυχεστάτην νὰ διέλθῃ τὸν ποταμὸν τοῦτον καὶ συλληφθεὶς ἀμέσως αἰχμάλωτος ὑπὸ τῶν Μανδιγγείων λαοῦ γειτονικοῦ, ἐπωλήθη ὑπ' αὐτῶν δούλος εἰς πλοίαρχον Ἄγγλον, ὅστις ἐπώλησεν αὐτὸν εἰς Ἀμερικανούς. Μετενεχθεὶς εἰς Μαρυλάνδην ὑπέστη τὰ πάνδεινα ἐν τῇ δουλείᾳ, καὶ βραδυτελεύσας συνελήφθη καὶ ἐτέθη εἰς δεσμά. Γνωστοποιήσας τὰ περὶ τῆς καταγωγῆς του εἰς Ἄγγλον τινὰ Βλουίτην, ἐλύτρωσε τὸν συμπόνεσαν αὐτοῦ, ὅστις ἀνέλαβε νὰ ἀποστείλῃ εἰς Ἀγγλίαν ἐπιστολὴν αὐτοῦ γεγραμμένην ἀραβιστί· ἡ ἐπιστολὴ αὕτη μεταφρασθεῖσα εἰς τὴν ἀγγλικὴν, ἐκίνησε τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνδιαφέρον, καὶ οὕτως ἀπηλλάγη ὁ Ἰὼβ τῆς δουλείας καὶ ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Λονδίνου τῷ 1733· κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐπέστρεψεν εἰς Γαμβίαν ὅπου ἔμαθε τὸν θάνατον τοῦ πατρός του. Ἀγνοεῖται ὁ μετὰ ταῦτα βίος αὐτοῦ. Ὁ Βλουὲτ ἔγραψε τὸν βίον αὐτοῦ μέχρι τῆς ἐξ Ἀγγλίας ἀναχωρήσεώς του. Ὁ Τζὼν Σλένα μετέφρασε πολλὰ χειρόγραφα ἀραβικὰ τοῦ πρίγκηπος τούτου.

Ἰὼβ, μοναχὸς ἐξ Ἠπείρου ζῶν κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα. Ἔγραψε βίον καὶ ἀκολουθίαν τῆς ὁσίας Θεοδώρας. Ὁ μὲν Βίος ἐτυπώθη τῷ 1784 ἐν Βονώνίᾳ ὑπὸ Μιγγαρέλη καὶ ἐπ' ἐσχάτων ὑπὸ Μουστοξύδου ἐν τῷ Ἑλληνομνήμονι καὶ ὑπὸ τοῦ Buckon, ἡ δὲ Ἀκολουθία ἐν Ἀθήναις τῷ 1844.

ΙΩΗΛ, ὁ δεύτερος τῶν δώδεκα Ἑλασσόνων προφητῶν, ζῶν πιθανῶς κατὰ τὸν Η' π. Χ αἰῶνα. Γνωρίζεται ὅτι ἐπροφήτευσε πρὸ τοῦ Ἀμὼς καὶ τοῦ Ὠζέου. Τινὲς διϊσχυρίζονται ὅτι ἔγραψε μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν φυλῶν. Κατά τινας ἦν ἐκ τῆς φυλῆς Γὰδ, κατ' ἄλλους ἐκ τῆς φυλῆς Ῥουβήμ. Τὸ ἔργον του διαιρεῖται εἰς τρία κεφάλαια, ἐν οἷς διαπραγματεύεται περὶ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Βαβυλῶνος καὶ τῆς μελλούσης κρίσεως. Τὸ ὕφος αὐτοῦ ζωηρόν.

Ἰωὴλ, πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ Σαμουὴλ, κριτὴς τοῦ Ἰσραὴλ, ζῶν κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα π. Χ. Τὰς ἀποφάσεις του ἐξέδιδεν ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Βηρσαβεέ. Ἐπειδὴ αὐτός τε καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐπώλουν τὴν δικαιοσύνην, οἱ Ἰσραηλῖται ἀπῄτησαν παρὰ τοῦ Σαμουὴλ τὴν καθαίρεσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐκλογὴν βασιλέως. Οὗτος δὲ ἐξελέξετο τὸν Σαούλ.

ΙΩΝΑΟΣ, ἱστορικὸς βυζαντινὸς, ζῶν περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΒ' καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΓ' αἰῶνος. Συνέγραψε «Χρονογραφίαν ἐν συνόψει», ἀρχομένην ἀπὸ Ἀδὰμ καὶ λήγουσαν εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Λατίνων ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως τῷ 1204. Ταύτην ἐξέδωκε κατὰ πρῶτον ὁ Ἀλλάτιος ἐν Παρισίοις τῷ 1651 εἰς φύλλον μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως καὶ σημειώσεων συνεκδοὺς καὶ Γεώργιον τὸν Ἀκροπολίτην. Δευτέρα ἔκδοσις ἐν τῇ Βυζαντινῇ συλλογῇ τῆς Βενετίας καὶ τρίτη ἐν τῇ τῆς Βόννης 1837 εἰς 8ον μετὰ τοῦ Ἀκροπολίτου καὶ τοῦ Κωνσταντίνου Μανασσῆ.

ΙΩΛΚΙΟΣ, ὄνομα Ἀθηναίου τινὸς παρὰ Θουκυδίδῃ.

ΙΩΛΚΟΣ, ἀρχαία πόλις τῆς Μαγνησίας χώρας ἐν Θετταλίᾳ ἐπὶ τοῦ Παγασαίου κόλπου πλησίον τῶν Ἀφετῶν. Ἐνταῦθα ἐβασίλευεν ὁ Πελίας καὶ ἐγεννήθη ὁ Ἰάσων, ὅστις συγκάλε-

σεν αὐτόθι τοὺς συγχρόνους ἥρωας ὅπως συμπλεύσῃ μετ' αὐτῶν εἰς Κολχίδα. Ἐν ταύτῃ ἐσώθησεν ὁ Ἄκαστος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Πελίου τοὺς περιφήμους ἐπιταφίους ἀγῶνας πρὸς τιμὴν αὐτοῦ.

ΙΩΝ, υἱὸς τοῦ Ξούθου καὶ τῆς Κρεούσης θυγατρὸς τοῦ Ἐρεχθέως κατ' Ἀπολλόδωρον, κατὰ δὲ Εὐριπίδην υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Κρεούσης, ἀνατραφεὶς ὑπὸ τῆς ἐν Δελφοῖς Πυθίας. Νυμφευθεὶς τὴν Ἑλίκην θυγατέρα τοῦ Σελινοῦντος βασιλέως τῆς Αἰγιαλείας, διεδέξατο τὸν ἑαυτοῦ πενθερὸν καὶ κτίσας ἐν Αἰγιαλείᾳ τὴν πόλιν Ἑλίκην ἔδωκε τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα εἰς τοὺς κατοίκους τῆς χώρας ἐκείνης (ἴδε ΙΩΝΕΣ). Ὁ Εὐριπίδης συνέταξε τραγῳδίαν ἐπιγραφομένην Ἴων, ἀντικείμενον ἔχουσαν τὸν Ἴωνα τοῦτον, ὃν ὑποτίθησιν υἱὸν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Κρεούσης γεννηθέντα πρὶν αὕτη νυμφευθῇ τὸν Ξοῦθον καὶ ἐκτεθέντα ὑπ' αὐτῆς, ἀνατραφέντα δὲ ὑπὸ τῆς ἐν Δελφοῖς Πυθίας, καὶ ὕστερον ἀναγνωρισθέντα.

Ἴων, ποιητὴς καὶ ἱστορικὸς Ἕλλην, γενν. ἐν Χίῳ περὶ τὴν 74ην Ὀλυμπιάδα (484—481 π. Χ), ἀποθ. περὶ τὴν 89ην ὀλυμπιάδα (424—421 π. Χ). Ἦν υἱὸς Ὀρθομένους. Νέος ἀφίκετο εἰς Ἀθήνας, ὅπου συνέδεσε στενὰς σχέσεις μετ' ἐπισημοτάτων πολιτῶν οἷον τοῦ Κίμωνος, ὃν ἐθαύμαζε καὶ τοῦ Αἰσχύλου, οὗ τινος ὑπῆρξε στενὸς φίλος καὶ παρ' οὗ ἐδιδάχθη τὴν δραματικὴν τέχνην. Ἐγνώρισε καὶ τὸν Περικλέα μεθ' οὗ συγχωσθεὶς ἕνεκεν ἐρωτικῆς ἀναζηλίας οὐδέποτε ἐσυγχώρησεν αὐτόν. Ἡ πρώτη αὐτοῦ τραγῳδία ἐδιδάχθη τὴν 84ην ὀλυμπιάδα (452 π. Χ). Ἀποθανόντος μετ' ὀλίγον τοῦ Κίμωνος, καὶ τοῦ Περικλέους κατασταντος παντοδυνάμου, ἐγκατέλιπε τὰς Ἀθήνας καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Χίον, ὅπου τῷ 440 κατὰ περίστασιν συνεγενήθη μετὰ τοῦ Σοφοκλέους, μεταβαίνοντος εἰς Σάμον πρὸς καταστολὴν τῆς ἀρχηγίας τοῦ στόλου ἡ περὶ τοῦ γεύματος τούτου διήγησις ὑπάρχει ἐν τινι τερπνῷ χωρίῳ τῶν «Ὑπομνημάτων» αὐτοῦ διασωθέντι ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου. Ἀγνοεῖται πόσον διέτριψεν ἐν Χίῳ· γνωστὸν ὅμως εἶναι ὅτι τῷ 429 εἶχεν ἤδη ἐπιστρέψει εἰς Ἀθήνας καὶ συνηγωνίζετο διά τινος τραγῳδίας μετὰ τοῦ Εὐριπίδου καὶ τοῦ Ἰοφῶντος. Ἀπέθανε πρὸ τοῦ 421, καθ' ὃν ὁ Ἀριστοφάνης ἐν τῇ «Εἰρήνῃ» διδαχθεὶσῃ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο κατατάσσει αὐτὸν μεταξὺ τῶν τεθνεώτων. Ὁ Ἴων ἐνέφηνεν ἅπαξ τὸ πρῶτον βραβεῖον τῆς τραγῳδίας κυριώτερος δὲ συγχρόνως καὶ τοῦ διθυράμβου, ἀπέδειξε τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τοὺς ἀνημάκους διανείμας εἰς ἕκαστον ἀνὰ μίαν λάγηνον οἴνου τῆς Χίου, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξάγεται ὅτι ἦν πλούσιος. Οἱ κριτικοὶ διαφωνοῦσι περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τραγῳδιῶν αὐτοῦ ἀναβιβάζοντες αὐτὰς οἱ μὲν εἰς 12, οἱ δὲ εἰς 30, οἱ δὲ εἰς 40. Σώζονται αἱ ἐπιγραφαὶ καὶ τινα ἀποσπάσματα δέκα αὐτοῦ τραγῳδιῶν, Ἀγαμέμνων Ἀλκμήνη, Ἀργεῖοι, Μέγα Δρᾶμα, Φρουροί, Φοῖνιξ ἢ Καινεύς, Φοῖνιξ δεύτερος, Τεῦκρος, Εὐρυτίδαι, Λειρτηός, καὶ ἑνὸς σατυρικοῦ δράματος Ὀμφάλη. Ὁ Λογκῖνος ἐπικρίνει αὐστηρότατα τὰς τραγῳδίας τοῦ Ἴωνος, ἀποφαινόμενος ὅτι ἅπασαι ὁμοῦ δὲν ἀντιζυγίζουσι πρὸς τὸν Οἰδίποδα τοῦ Σοφοκλέους, ἀλλ' οἱ σύγχρονοι τοῦ Ἴωνος καὶ οἱ κριτικοὶ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐκρινάν αὐτὸν ἄλλως, καθ' ὅσον οἱ μὲν ἔστεψαν αὐτὸν οἱ δὲ κατέταξαν ἐν τῷ Κανόνι τῶν πέντε ἀθηναίων τραγικῶν ποιητῶν. Ἔσχεν ὑπομνηματιστὰς Ἀρκεσίλαον, Βάττωνα τὸν Σινωπέα, Δίδυμον, Ἐπιγένην καὶ αὐτὸν τὸν Ἀρίσταρχον. Ὁ σχολιαστὴς τοῦ Ἀριστοφάνους λέγει ὅτι ἐκτὸς τῶν τραγῳδιῶν αὐτοῦ ὁ Ἴων συνέταξε καὶ λυρικὰ ποιήματα, κωμῳδίας, ἐπιγράμματα, παιᾶνας, ὕμνους, σκολιὰ καὶ ἐλεγεῖα. Περὶ τῶν κωμῳδιῶν τοῦ Ἴωνος οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ γίνεται λόγος, ἴσως δὲ ὁ σχολιαστὴς τοῦ Ἀριστοφάνους συνέχεε τὰς τραγῳδίας πρὸς τὰς κωμῳδίας· τῶν δὲ ἐλεγείων αὐτοῦ σώζονται ἀποσπάσματά τινα δημοσιευθέντα ὑπὸ Brunck ἐν τοῖς «Ἀναλέκτοις» αὐτοῦ. Ὁ αὐτὸς σχολιαστὴς μνημονεύει τοῦ Ἴωνος τὰ ἑπόμενα πεζὰ συγγράμματα· Πρεσβευτικόν, Κτίσις, Κοσμολογικός, Ὑπομνήματα καὶ τινα ἄλλα ἅτινα δὲν ἀπαριθμεῖ. Ἀγνοεῖται τὸ πρῶτον τῶν συγγραμμάτων τούτων, ὁποῖόν τι ἦτο, παρά τισι μάλιστα τῶν ἀρχαίων ἐθεωρεῖτο νόθον· τοῦ δευτέρου ἡ πλήρης ἐπιγραφὴ ἦν Κτίσις Χίου, ἦν δὲ τοῦτο ἱστορία τῆς Χίου γεγραμμένη εἰς ἰωνικὴν διάλεκτον καὶ κατὰ τὸ εἶδος εἰ μὴ κατὰ μίμησιν τῆς τοῦ Ἡροδότου· ὁ «Κοσμολογικὸς» ἦν φαίνεται φιλοσοφικὸν σύγγραμμα, ὡς καὶ ὁ «Τριγμὸς» ἢ «Τριγμοί» ἀποδιδόμενον ἐπίσης εἰς τὸν Ἴωνα καὶ ἡρμήνευε τὸν σχηματισμὸν τοῦ κόσμου κατὰ τὴν ὀρφικὴν ἢ πυθαγορικὴν θεωρίαν τῶν τριάδων. Τὰ δὲ «Ὑπομνήματα» τῶν κριτικῶν τινες ταυτίζουσι μετὰ τοῦ ἑτέρου ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἐπιγραφομένου «Ἐπιδημίαι» ἢ «Ἐκδημητικός», ὅπερ περιεῖχε εἴτε τὴν διήγησιν τῶν ἰδίων αὐτοῦ περιηγήσεων, εἴτε τὴν ἔκθεσιν τῶν γενομένων ἐν Χίῳ ὑπὸ ἐπισήμων προσώπων. Τὰ ἀποσπάσματα τοῦ Ἴωνος συνελέγησαν ὑπὸ τοῦ C. Nieberding «De Jonis Chii Vita,

Δημοσιεύσεις Βικελαίας Βιβλιοθήκης
Αρχαιολογικό Δελτίο (Νεοελληνικά)

Moribus et Studiis doctrinae» ἐν Λειψίᾳ 1836 ὑπὸ τοῦ Kopke «De Jonis poetae Vita et Fragmentis» ἐν Βερολίνῳ 1836 καὶ ἐν τῷ Zeitschrift pur Alterthums wissenschaft 1836 σελ. 589—605· τὰ λείψανα τῶν τραγωδιῶν αὐτοῦ κατεχωρήθησαν ἐν τοῖς Fragmenta Tragicorum Graecorum τοῦ Wagner (ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ Διδότου) καὶ τὰ ἀποσπάσματα τῶν πεζῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων ἐν τοῖς Fragmenta Historicorum Graecorum τοῦ C. Muller. τόμ. 2ος σελ. 44 (ἐν τῇ αὐτῇ συλλογῇ).

Ἴ ω ν, ῥαψῳδός τις ἐφέσιος σύγχρονος τοῦ Σωκράτους, ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου ἐπιγράφεται εἷς τῶν Διαλόγων τοῦ Πλάτωνος. Τινὲς ἐταύτισαν αὐτὸν μετὰ τοῦ προηγουμένου ἀλλ' ὁ Bentley ἀπέδειξε τὸ ἐσφαλμένον τῆς γνώμης ταύτης.

Ἴ ω ν, ὁ κάτοικος τῆς Ἰωνίας χώρας.

Ἴ ω ν, ποταμὸς τῆς Θεσσαλίας ῥέων διὰ τῆς Ἐστιαιώτιδος χώρας καὶ μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Στράβωνος.

ΙΩΝΑ ἢ ΙΚΟΛΜΚΙΛ, μία τῶν Ἑβρίδων νήσων πρὸς Ν τῆς Mull. Ἐπιφάνεια 26 τετρ. χιλιαμ. Κάτ. 500. Λαμπρὸς ὀρείτης κίτρινος· μάρμαρον λευκὸν καὶ ἄλλα ὀρυκτά· πολλὰ ἀρχαῖα ἐρείπεια. Τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς ὄνομα I-Colum-Kill, τουτέστι κελλίον τοῦ Κολόμβα ἔκτινος μονῆς ἱδρυθείσης τῷ 565 ὑπὸ τοῦ ἁγίου Κολόμβα, ἥτις κατὰ τὸν Z', H' καὶ Θ' αἰῶνα ὑπῆρξεν ἄσυλον τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν καὶ τόπος ταφῆς τῶν βασιλέων τῆς Σκωτίας.

ΙΩΝΑ ΒΕΝ ΓΑΝΑΧ, ὀνομαζόμενος ἀραβιστὶ Ἀβουλ-Βαλὶδ-Μερβὰν καὶ μνημονευόμενος ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ὑπὸ τὸ ὄνομα Ῥαββὶ Μαρίνης, ὁ περιφημότερος Ἰουδαῖος γραμματικὸς μετὰ τὸν Ἰούδαν Chajug, ζῶν περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΑ' αἰῶνος μ. Χ ἐν Κορδούῃ, ὅπου ἐπηγγέλλετο τὴν Ἰατρικήν. Ἅπαντα αὐτοῦ τὰ συγγράμματα εἶσιν ἐν τῇ ἀραβικῇ, ἣν ἐγίνωσκε κάλλιον πάντων τῶν ὁμοθρήσκων αὐτοῦ. Ἀφιέρωσεν ἓξ βιβλία πρὸς ἀναίρεσιν ἢ συμπλήρωσιν τῶν γραμματικῶν θεωριῶν τοῦ ἸούδαChajug καὶ ὅτε ὑπερασπισθῇ τὰς ἰδίας ἑαυτοῦ παρατηρήσεις κατὰ τῶν ἀντιῤῥήσεων ἄλλων. Προσέτι συνέταξεν ἐκτενές τι σύγγραμμα διῃρημένον εἰς δύο μέρη, περιέχοντα τὸ πρῶτον ἑρμηνείαν γραμματικῶν καὶ τὸ δεύτερον λεξικὸν τῆς γλώσσης ταύτης, οὗτινος ἀποσπάσματα ἐξέδωκεν ὁ Ἀμστάτος τῷ 1844 εἰς 8ον· τὸ βιβλίον τοῦτο γεγραμμένον εἰς τὴν ἀραβικὴν καὶ μεταφρασθὲν ὕστερον εἰς τὴν ἑβραϊκὴν ἐχρησίμευε τὰ μέγιστα εἰς τοὺς γραμματικούς, τοὺς λεξικογράφους καὶ τοὺς ἐξηγητὰς Ἰουδαίους. Προσέτι συνέταξε σύγγραμμά τι ἰατρικὸν ἐπιγραφόμενον «Βιβλίον τῶν ἁπλῶν φαρμάκων» καὶ βιβλίον τι φιλοσοφικὸν κατὰ τῶν ὑποστηριζόντων τὴν αἰωνιότητα τῆς ὕλης.

ΙΩΝΑΒΑΔ, υἱὸς τοῦ Ῥηχὰβ, ζῶν κατὰ τὸ 884 π. Χ. Ἔζη ἐγκρατῶς καὶ ἀπεῖχε τοῦ οἴνου. Ἀπηρνήθη προσέτι καὶ τὰ πλούτη. Ἐπίβαλεν εἰς τοὺς ἀπογόνους του τὴν αὐτὴν δίαιταν καὶ ἵδρυσεν οὕτω τὴν αἵρεσιν τῶν Ῥηχαβιτῶν. Κατὰ τὸν Ἰώσηπον ὁ Ἰωναβὰδ ἦν ἀνὴρ ἀρετῆς· τοῦτον ὁ Ἰηοὺ ὡδήγησεν ἐπὶ τῆς ἑαυτοῦ ἁμάξης εἰς Σαμάρειαν, ὅπως παρευρεθῇ εἰς τὴν τιμωρίαν τὴν ἐπιβληθεῖσαν εἰς τοὺς ψευδεῖς προφήτας καὶ πάντας τοὺς ὠθήσαντας τὸν λαὸν εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν.

ΙΩΝΑΘΑΝ, υἱὸς τοῦ Σαοὺλ, ἀποθ. τῷ 1055 π. Χ. Ἡ μετὰ τοῦ Δαβὶδ σχέσις αὐτοῦ εἶναι λίαν ἀξιομνημόνευτος. Ὁ Σαοὺλ συνεχῶς ἀπέδειξε ζηλοτυπίαν διὰ τὴν φιλίαν ταύτην, ἧς πλείστας ἀποδείξεις ἔδωκεν ὁ Ἰωνάθαν εἰς τὸν Δαυὶδ, προστατεύσας αὐτὸν κατὰ τοῦ πατρός του. Ὁ Ἰωνάθαν ὑπῆρξεν ἐπίσης γενναῖος πολεμιστὴς, καταβαλὼν δὶς τοὺς Φιλισταίους. Ἡμέραν τινὰ ὁ Σαοὺλ ὅπως ἐξιλεώσῃ τὸν οὐρανὸν κατηράσθη τὸν ὅστις ἤθελε λάβει οἱανδήποτε τροφὴν πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου. Ὁ Ἰωνάθαν ἀγνοῶν τὴν εὐχὴν ταύτην καὶ διερχόμενος διά τινος δάσους, ἐν ᾧ εὑρίσκοντο πολλαὶ κυψέλαι, ἔχωσε τὴν ἄκραν τῆς ῥάβδου ἐντὸς μέλιτος καὶ ἔφερεν αὐτὸ εἰς τὰ χείλη· ἀνήρ τις προεῖπεν αὐτῷ τὴν εὐχὴν τοῦ πατρός του, ἀλλ' οὗτος οὐδεμίαν ἔδωκε προσοχήν. Μαθὼν ὁ Σαοὺλ τὴν παρακοὴν τοῦ υἱοῦ του ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ υἱός του θέλει ἀποθάνει τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἀλλ' ὁ λαὸς ἀντιστὰς ἀνέκραξεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀποθάνῃ ὁ σώσας τὸν Ἰσραὴλ, καὶ εὐχηθεὶς ἔσωσεν αὐτὸν τοῦ θανάτου. Μετέσχε μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν τῆς μάχης τῆς δούσης πέρας εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Σαοὺλ τῷ 1055, καὶ ἀπωλέθη ἐν τῇ μάχῃ πολεμῶν γενναίως ὑπὲρ τοῦ πατρός του καὶ τοῦ Ἰσραὴλ. Κατὰ τὸν Ἰώσηπον ὁ Δαυὶδ ἐθρήνησε τὸν φίλον του ἐν τινι ποιήματι σωζομένῳ εἰσέτι ἐπὶ τοῦ ἱστορικοῦ ἐκείνου.

Ἰ ω ν ά θ α ν ὁ ἐ ν Ο ὐ ζ ι ᾷ λ, σύγχρονος καὶ εἷς τῶν ἐπιφανεστέρων Ἑβραίων διδασκάλων Ζαχαρίου καὶ Μαλαχία καὶ κατ' ἄλλους μαθητὴς Ἐλδὰδ τοῦ προφήτου, τιθανῶς δὲ μεταγενέστερος τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν Ἑβραίων ἐκ τῆς

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κεντρική Βιβλιοθήκη
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

τῆς διαστορᾶς τῶν Ἰουδαίων. Ἀποδίδεται αὐτῷ Παράφρασίς τις εἰς τὴν χαλδαϊκὴν τῶν προφητῶν, τυπωθεῖσα τὸ πρῶτον τῷ 1494, ἧς ἀρίστη ἔκδοσις ἡ ἐν Βασιλείᾳ τῷ 1720 ὑπὸ Βουξτόρφ. Ἐπίσης ἀποδίδεται αὐτῷ καὶ Παράφρασίς τις εἰς τὴν χαλδαϊκὴν τῆς Πενταετεύχου, καὶ ἄλλαι παραφράσεις ἀποδεικνυόμεναι ὅμως νεωτέρας ἐποχῆς.

Ἰωνάθας Μακκαβαῖος, ἄρχων Ἰουδαίων, υἱὸς τοῦ Ματταθίᾳ καὶ ἀδελφὸς καὶ διάδοχος τοῦ Ἰούδα κατασχὼν τὴν ἀρχὴν 161—143 π. Χ. Ἀπελαύνει τὸν Βακχίδην ἐκ τῆς Ἰουδαίας τῷ 158, συναμάχησε μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἅρπαγος τοῦ θρόνου τῆς Συρίας, ὕστερον μετὰ τὸν θάνατον τούτου μετὰ τοῦ Δημητρίου Νικάτορος καὶ κατέλιπε τοῦτον ὅπως κηρυχθῇ ὑπὲρ τοῦ νεανίου Ἀντιόχου υἱοῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου Βαλὼ, ὃν ὑπεστήριξε πιστῶς. Ὁ Τρύφων, θέλων νὰ ἁρπάσῃ τὸν θρόνον τοῦ Ἀντιόχου, ἀπηλλάγη τοῦ Ἰωνάθα διὰ προδοσίας τῷ 143.

ΙΩΝΑΣ, υἱὸς τοῦ προφήτου Ἀμαθεί, εἷς τῶν δώδεκα ἐλασσόνων προφητῶν, γενν. ἐν Γεθεφέρ, ζῶν κατὰ τὸν Η' αἰῶνα π. Χ. Ἐπροφήτευσεν ἐπὶ Ἱεροβοὰμ Β' βασιλέως τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ Ὀζίᾳ, βασιλέως τοῦ Ἰούδα, εἰς ὃν προεῖπε πολλὰς νίκας κατὰ τῶν Σύρων. Τῷ 771 ἐντεῦθεν ὑπὸ τοῦ Κυρίου νὰ μεταβῇ εἰς Νινευὴ καὶ προείπῃ τὴν καταστροφὴν τῆς πόλεως ταύτης ἕνεκα τῶν πολλῶν ἀνομημάτων. Μὴ ὑπακούσας ἔφυγε πρὸς τὴν Ταρσὸν καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἐπέβη εἰς πλοῖον· καθ' ὁδὸν ὁ Κύριος ἤγειρε τρικυμίαν, ἕνεκα τῆς ὁποίας οἱ ναῦται ἠναγκάσθησαν νὰ χύσωσιν εἰς τὴν θάλασσαν πάντα τὰ ἐπὶ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ παυούσης τῆς τρικυμίας συνεβουλεύθησαν τὴν τύχην περὶ τοῦ αἰτίου τῆς τρικυμίας τῆς τύχης ἀναδειξάσης αἴτιον τὸν Ἰωνᾶν, οὗτος παρεκάλεσε τοὺς ναύτας νὰ ῥίψωσιν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἅμα οὗτος ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, ἡ τρικυμία ἔπαυσε. Κῆτός τι κατέπιε τὸν προφήτην καὶ τρεῖς ἡμέρας διετήρησαν αὐτὸν ἐν τῷ στομάχῳ ἐξέμεσεν αὐτὸν εἰς τὴν ξηράν. Ὁ Ἰωνᾶς ἔλαβεν ἐκ νέου τὴν προτέραν ἐντολήν, καὶ ὑπακούσας μετέβη εἰς Νινευὴ καὶ προεῖπεν εἰς τοὺς κατοίκους ὅτι μετὰ 40 ἡμέρας θέλει καταστραφῇ ἡ πόλις αὕτη· ἀλλ' οὗτοι μετανοήσαντες ἐπέτυχον συγχώρησιν. Ὁ Ἰωνᾶς φοβηθεὶς μὴ ἐλεγχθῇ ψευδοπροφήτης, ἀπεσύρθη εἰς ἀπόστασόν τινα ἀπὸ τῆς Νινευὴ καὶ ἐκάθησεν ὑπὸ κισσόν, ἵνα τὰ φύλλα ἐν μιᾷ νυκτὶ ηὔξησαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ σκεπάζωσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ θάλπους, ὅπερ ὁ Ἰωνᾶς ἐπεκύρησε δι' ἑαυτὸν εὐτύχημα· ἀλλὰ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα ὁ Κύριος ἀπέστειλε σκώληκα, ὅστις ἐτρύπησε καὶ ἐξήρανε τὸν κισσόν. Παραπονηθέντος τοῦ Ἰωνᾶ καὶ ἐπικαλεσαμένου τὸν θάνατον, ὁ Κύριος ἐξήγησεν αὐτῷ τὴν ἔννοιαν εἰπὼν αὐτῷ ἀφοῦ ἐκεῖνος ἐλυπήθη διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ κισσοῦ δὲν πρέπει νὰ παραξενευθῇ ὅτι ὁ Κύριος ἐσυγχώρησε τοσοῦτον μεγάλην πόλιν περιέχουσαν ὑπὲρ τὰς 100 χιλ. ψυχῶν. Τὸ βιβλίον τοῦ Ἰωνᾶ ἐσώθη μέχρις ἡμῶν, διαιρούμενον εἰς 4 κεφάλαια. Ἑβραϊκὴ παράδοσις ὑποτίθησι τὸν Ἰωνᾶν ὡς τὸν υἱὸν τῆς χήρας, ὃν ἀνέστησεν ὁ προφήτης Ἠλίας· ἀλλ' ἡ παράδοσις αὕτη ἐπ' οὐδενὸς δεδομένου στηρίζεται. Ἐπίσης ἀπίθανον εἶναι ὅτι ὁ Ἰωνᾶς ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ Ἐλισαιέ. Ἡ ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν μνήμην αὐτοῦ τῇ 21 σεπτεμβρίου.

Ἰωνᾶς, ἐπίσκοπος Αὐρηλίας, ἀποθαν. τῷ 843. Ἀναφαίνεται φέρων τὸν τίτλον τοῦτον τῷ 825, καθ' ὃ παρευρίθη ἔν τινι συνόδῳ τῶν Παρισίων καὶ ἀπεστάλη μετ' ἄλλων εἰς Ῥώμην ὅπως διακοινώσῃ τῷ πάπᾳ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συνόδου ταύτης. Κατόπιν παρευρίθη καὶ εἰς διαφόρους ἄλλας συνόδους. Ὁ Βερθόλδος, μοναχὸς τοῦ ἁγίου Μεσμίνα ἀποκαλεῖ αὐτὸν «ἄλλον Ὅμηρον», ἀλλ' οὐδὲν δικαιολογεῖ τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην. Ἐν τούτοις ὑπῆρξεν ὁ ἱεράρχης οὗτος εἷς τῶν σοφωτέρων τῆς ἐποχῆς του. Συγγράμματα αὐτοῦ De institutione laicali ἢ Via recta et antiqua, De institutione regia, De Imaginibus.

Ἰωνᾶς (Ἰοῦστος) ὁ πρεσβύτερος, περίφημος ἀναμορφωτὴς γερμανός, γενν. ἐν Νορθχάουζεν, τῷ 1493, ἀπ. θ. τῷ 1555. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦν δήμαρχος τοῦ Νορθχάουζεν καὶ κατὰ τὸν Μελάγχθωνα διεκαίθη δι' ἀ τὴν εὐγλωττίαν του. Ὁ Ἰοῦστος Ἰωνᾶς ἔλαβε καλὴν ἀνατροφὴν καὶ εἰς ἡλικίαν 13 ἐτῶν μετέβη εἰς Ἐρφούρτην, ὅπως φοιτήσῃ ἐν τῷ αὐτόθι πανεπιστημίῳ, ὅπου τῷ 1510 ἤδη ἀνηγορεύθη πρωλύτης. Ἀμέσως μετέβη εἰς Βιττεμβέργην πρὸς τελειοποίησιν τῶν σπουδῶν τῆς νομικῆς καὶ ἐπιστρέψας τῷ 1516 εἰς Ἐρφούρτην κατέλαβε θέσιν καθηγητοῦ. Ἡ ἀναμόρφωσις εὗρεν ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ σφοδρὸν ὑπερασπιστήν, ὅστις καταλιπὼν τὰ νομικὰ ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῆς θεολογίας κατὰ τὰς συμβουλὰς τοῦ Ἐράσμου καὶ τοῦ Λευθήρου. Τῷ 1519 ὁ Ἰωνᾶς διωρίσθη πρύτανις τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ἐρφούρτης, καὶ κατὰ τὸ μικτὸν διάστημα, καθ' ὃ κατέσχε τὴν θέσιν ταύτην, ἐπήνεγκε σπουδαίας ἀναμορφώσεις εἰς τὸν ὀργανισμὸν τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς δημιουργήσας [illegible]

Δημόσια Βιβλιοθήκη Κορυδαλλού Αργοσαρωνικής

ὁρας διὰ τὴν λατινικὴν, τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν ἰδίως φιλοσοφίαν, καὶ καταργήσας τὰς ἑορτὰς τὰς διδομένας ὑπὸ τοῦ πανεπιστημίου καὶ καταπινούσας σημαντικὸν ποσόν. Τῷ 1521 συνώδευσε τὸν Λούθηρον εἰς Βόρμς, καὶ ἔκτοτε διαμείνας πιστὸς πρὸς τὸν Λούθηρον διέκοψε τὰς μετὰ τοῦ Ἐράσμου σχέσεις. Ἐκ Βόρμς μετέβη εἰς Βιττεμβέργην ὅπως καταλάβῃ ἕδραν τινὰ τῶν νομικῶν, ἀλλὰ τάχιστα ἤλλαξε τὴν ἕδραν ταύτην πρὸς ἑτέραν τῆς θεολογίας, καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀνέλαβε μετὰ ζέσεως τὸν κατὰ τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας ἀγῶνα. Ὁ Λούθηρος καὶ ὁ Μελάγχθων ἀπέβησαν στενότατοι αὐτοῦ φίλοι καὶ συνεβουλεύοντο αὐτῷ εἰς πᾶσαν περίστασιν. Ὁ Ἰωνᾶς συνεργάσθη μετὰ δραστηριότητος εἰς τὴν σύνταξιν τῆς Αὐγουσταίας Ὁμολογίας καὶ ὑπερησπίσθη αὐτὴν κατὰ τῶν προσβαλόντων αὐτήν. Ἰδίως ἀντέστη εἰς τὴν ἐν τῇ προτεσταντικῇ λατρείᾳ εἰσαγωγὴν τῶν ἰδιωτικῶν ἀκολουθιῶν, τὰς ὁποίας ἐπρότειναν τινὲς πρὸς εὐκολωτέραν συνένωσιν μετὰ τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας. Τῷ 1536 ἐκήρυξε τὴν ἀναμόρφωσιν ἐν τῇ πόλει Νεουμβούργῳ ὅπου ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τοῦ ἐκλέκτορος τῆς Σαξωνίας, καίτοι ἀνθισταμένου ζωηρότατα ἐπισκόπου τινος καθολικοῦ ἠδυνήθη νὰ θριαμβεύσῃ. Κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος μετέβη εἰς Σμαλκάλδην, ὅπου ὑπέγραψε τὰ ἄρθρα τῆς Σμαλκάλδης καὶ ἰσχυρίσθη μετὰ τῶν προτεσταντῶν ἡγεμόνων, οἵτινες ὑπεχρέωσαν αὐτὸν ὅπως μεταβὰς εἰσαγάγῃ τὴν ἀναμόρφωσιν εἰς τὰ κράτη των. Οὕτω μετέβη ἀκολούθως ὁ Ἰωνᾶς εἰς Λειψίαν, Μέισσεν, Δρέσδην καὶ ἰδίως εἰς Ἄλλην, ὅπου ἀνετέθη αὐτῷ ἡ ἀνωτάτη ἐποπτεία τῶν ἐκκλησιαστικῶν τῆς πόλεως ταύτης. Ὁ Λούθηρος μετέβη ἐκεῖ πολλάκις πρὸς ἐντάμωσιν αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν ἐξ Ἄλλης ἀδείας αὐτοῦ, παρεκάλεσεν αὐτὸν ὅπως τὸν συνοδεύσῃ εἰς Ἐϊσλέβεν, ὅπου ὁ Ἰωνᾶς παρέστη κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τοῦ θανάτου τοῦ διδασκάλου του, ἐξεφώνησε τὸν παηγυρικόν του ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου τῆς Ἐϊσλέβεν καὶ ὡδήγησε τὴν πομπὴν τῆς μετακομιδῆς τῶν λειψάνων τοῦ ἀναμορφωτοῦ εἰς Βιττεμβέργην. Κατὰ τὸν πόλεμον τῆς Σμαλκάλδης, ὁ ἄνδρ τῆς Σαξωνίας Μαυρίκιος κατέλαβε τὴν Ἄλλην τῷ 1546 καὶ ἀπήγησε παρὰ τῆς γυναικὸς τὴν ἔξοδον τοῦ Ἰωνᾶ, ὅστις ἀπεσύρθη μὲν τότε εἰς Ἐϊσλέβεν, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐγκατέστη πάλιν εἰς Ἄλλην, ὑπὸ τοῦ ἐκλέκτορος τῆς Σαξωνίας ἀναστηρεθέντος τὸν πόλεμον ταύτην. Μετά τινας μῆνας νικήσαντος πάλιν τοῦ Μαυρικίου τὸν ἐκλέκτορα τῷ 1547, ἠναγκάθη ὁ Ἰωνᾶς νὰ καταφύγῃ εἰς Ἰλδεσχεῖν, ὅπου διέμεινεν ἐπὶ 9 μῆνας. Κατώρθωσε διὰ τοῦ Μελάγχθωνος καταπείσαντος τὸν Μαυρίκιον νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Ἄλλην, ἀπαγορευθέντος ὅμως αὐτῷ τοῦ κηρύγματος Διαμείνας ἐν Ἄλλῃ μέχρι τοῦ 1551 παρεδέχθη τὴν θέσιν ὑποεπιστάτου τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἱεροκήρυκος τῆς αὐλῆς ἐν Κοβούργῃ. Δύο ἔτη πρὸ τοῦ θανάτου του καὶ ἤδη βεβαρυμένος ὑπὸ τοῦ γήρατος ἀποκατέστη εἰς Ἐϊσφέλδην ὡς ποιμὴν τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἔφορος τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ διαμερίσματος τῆς Ἐϊσφέλδης. Ἐνυμφεύθη τρὶς καὶ κατέλιπε πολυάριθμον οἰκογένειαν. Ὁ Ἰωνᾶς μετὰ τὸν Λούθηρον καὶ τὸν Μελάγχθωνα συνετέλεσε μᾶλλον παντὸς ἄλλου εἰς τὴν διάδοσιν τῶν δογμάτων τοῦ προτεσταντισμοῦ. Βαθείας κεκτημένος γνώσεις τῆς λατινικῆς καὶ τῆς γερμανικῆς προσεπάθησεν ἰδίως νὰ καταστήσῃ δημοτικὰ τὰ συγγράμματα τοῦ Λουθήρου καὶ τοῦ Μελάγχθωνος. Αὐτὸς συνέταξε τὸ γερμανικὸν κείμενον τῶν «Θέσεων» κατὰ τῶν Ἰνδουλγεντίων. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ καὶ αἱ μεταφράσεις εἰσὶ πλεῖστα καὶ πολλοῦ λόγου ἄξια.

ΙΩΝΕΣ, κατὰ συναίρεσιν ἐκ τοῦ Ἰάονες. Μία τῶν τεσσάρων ἀρχαίων φυλῶν, εἰς ἃς διῃρεῖτο τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος. Κατὰ τὴν παράδοσιν ὠνομάσθησαν οὕτω ἐκ τοῦ Ἴωνος, υἱοῦ τοῦ Ξούθου καὶ ἐγκόνου τοῦ Ἕλληνος υἱοῦ τοῦ Δευκαλίωνος. Διάφορα κατοικοῦντες μέρη ἐν τῇ ἠπειρωτικῇ Ἑλλάδι εἰσήλασαν περὶ τὸ 1440 π. Χ εἰς τὴν ἀνατολικὴν Ὠρυγίαν καὶ κατακτήσαντες αὐτὴν κληθεῖσαν ἔκτοτε Ἀττικὴν, ἐξεστράτευσαν καὶ εἰς Πελοπόννησον καὶ κατακτήσαντες τὰ παράλια τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου τὰ γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα Αἰγιαλείας, ἰσχυμάτισαν αὐτόθι συμμαχίαν ἐκ δώδεκα πόλεων, ὧν τὰ ὀνόματα ἦσαν Πελήνη, Αἴγειρα, Αἰγαί, Βοῦρα, Ἑλίκη, Αἴγιον, Ῥύπαι, Πάτραι, Φαραί, Ὠλενος, Δύμη καὶ Τριταία. Κατὰ τὴν εἰς Πελοπόννησον εἰσβολὴν τῶν Δωριέων τὴν γνωστὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα Κάθοδος τῶν Ἡρακλειδῶν γενομένην περὶ τὸ 1190 εἰ ἐν Πελοποννήσῳ Ἀχαιοὶ διωχθέντες ὑπὸ τῶν Δωριέων ὥρμησαν κατὰ τῶν Ἰώνων καὶ ἀποδιώξαντες αὐτοὺς, κατέλαβον τὰς ὑπ' ἐκείνων κατοικουμένας πόλεις καὶ ἰσχυμάτισαν τὴν Ἀχαϊκὴν συμμαχίαν. Οἱ Ἴωνες προσέφυγον εἰς τοὺς ἐν Ἀττικῇ ὁμοφύλους αὐτῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ αὕτη ἦδη ἐντελῶς κατῳκημένη ἤρξαντο ἀπὸ τοῦ 1140 καὶ εἰς τὰ ἐσωτικὰ παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τὰ παράλια τῆς Καρίας καὶ τῆς Λυδίας Ἰω-

νικαὶ ἀποικίαι ὑπὸ τὸν υἱὸν τοῦ Κόδρου Νηλέα (ἴδ. ΙΩΝΙΑ), Ἔκτοτε τὸ ὄνομα Ἴωνες ἀπεδέχετο μόνον εἰς τοὺς ἀποίκους τούτους, οἵτινες ὕστερον κατέκλυσαν δι' ἀποικιῶν ἅπαντα σχεδὸν τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Οἱ ἐν Ἀσίᾳ Ἴωνες ὑπῆρξαν ἐπὶ πολὺν χρόνον ὑπὸ ἐμπορικὴν ἔποψιν ἀντίζηλοι τῶν Φοινίκων, τῶν Καρχηδονίων καὶ τῶν Ἐτρούσκων. Ἐξ ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων οἱ Ἴωνες προήχθησαν πρωϊμότερον εἰς τὸν πολιτισμόν. Ἡ καλὴ συμπεριφορά, ἡ ποίησις, ἡ φιλοσοφία, αἱ ὡραῖαι τέχναι ἀνεφάνησαν παρ' αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ Θ' ἤδη αἰῶνος π. Χ. Ὁ Ὅμηρος ὑπῆρξεν Ἴων, ἐπίσης καὶ ὁ Ἀρχίλοχος καὶ ὁ Ἀνακρέων, οἱ φιλόσοφοι Θαλῆς, Βίας, καὶ Ἡράκλειτος, οἱ καλλιτέχναι Παρράσιος καὶ Ἀπελλῆς, ἡ ἑταίρα Ἀσπασία κτλ. Ἡ ἰωνικὴ διάλεκτος ἦν ἡ ἡδυτέρα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ ἡ ἰωνικὴ ἁρμονία ἦν ἡ μᾶλλον ἐκτεθηλυμένη καὶ ἡ ἡδονικωτέρα. Ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ ὕφος ἰωνικὸν καλεῖται τὸ διακρινόμενον διὰ δύο καλυῶν περικοσμουσῶν τὸ κιονόκρανον.

ΙΩΝΙΑ. Οὕτως ἐκλήθησαν διάφοροι χῶραι ἐν αἷς κατῴκησαν οἱ Ἴωνες, ὡς ἡ Ἀττικὴ, καὶ ἡ ἐν Πελοποννήσῳ Ἰωνία· ἰδίως ὅμως ἐκλήθη οὕτω ἡ δυτικὴ παραλία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἡ μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἕρμου πρὸς Β καὶ Μαιάνδρου πρὸς Ν, ἐν ᾗ ἀπῴκησαν οἱ ὑπὸ τῆς Πελοποννήσου ἐξωσθέντες ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν Ἴωνες ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Νηλέως υἱοῦ τοῦ Κόδρου, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν. Οἱ ἀποικοι οὗτοι ἀνήγειρον τὰς ἑπομένας 12 πόλεις. Ἐν μὲν τῇ παραλίᾳ τῆς Καρίας Μίλητον, Μυοῦντα καὶ Πριήνην, ἐν δὲ τῇ παραλίᾳ τῆς Λυδίας Ἔφεσον, Κολοφῶνα, Λέβεδον, Τέων, Κλαζομενὰς, Φώκαιαν καὶ Ἐρυθρὰς, ἐπὶ δὲ ὁμωνύμων νήσων Χίον καὶ Σάμον. Αἱ δώδεκα αὗται πόλεις ἐσχημάτισαν κοινὸν κράτος ἔχουσαι καὶ κοινὸν τόπον ἱερὸν κείμενον πρὸς Β' τῆς Μυκάλης ἀκρωτηρίου ἀπέναντι τῆς Σάμου, ἀφιερωμένον δὲ εἰς τὸν Ποσειδῶνα τὸν Ἑλικώνιον καὶ καλούμενον Πανιώνιον, ἔνθα συνεκρότουν τὰς κοινὰς αὐτῶν συνελεύσεις καὶ ἦγον κοινὴν ἑορτὴν τὰ Πανιώνια καλούμενα, ἀφ' ὧν ἀπεκλείοντο ἅπαντες οἱ λοιποὶ Ἴωνες. Εἰς τὰς δώδεκα ταύτας πόλεις προσετέθη καὶ ἡ Σμύρνη, πόλις αἰολικὴ καταληφθεῖσα ἐξαίφνης ὑπὸ φυγάδων Κολοφωνίων. Ἐξ αὐτῶν ἐπισημότεραι ἦν ἡ Ἔφεσος καὶ ἡ Μίλητος, ἥτις ἐπιβᾶσα εἰς τὸν ἐν τῇ Εὐξείνῳ Πόντῳ ἐμπορίων κατέκλυσε τὰ παράλια αὐτοῦ δι' ἀναριθμήτων ἀποικιῶν. Ἡ Ἰωνία διετήρησε τὴν ταύτης ἀνεξαρτησίαν μέχρι τοῦ Κροίσου, βασιλέως τῆς Λυδίας, ὅστις ὑποτάξας αὐτὴν κατέστησε τὰς ἐν αὐτῇ πόλεις φόρου ὑποτελεῖς χαιρούσας ὅμως αὐτονομίαν. Διαλυθέντος τοῦ λυδικοῦ κράτους ὑπὸ τοῦ Κύρου τῷ 550, αἱ ἰωνικαὶ πόλεις ὑπέκυψαν ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ὅροις εἰς τὸν περσικὸν ζυγὸν, μόνον τῶν Φωκαέων καταλιπόντων τὴν ἑαυτῶν πόλιν καὶ ἀποικισάντων τὴν Μασσαλίαν κατὰ τὰ παράλια τῆς Γαλατίας καὶ τῶν Τηΐων ἀποικισάντων τὰ Ἄβδηρα ἐν τῇ Προποντίδι. Κατὰ τὸ 500 ἡ Ἰωνία προεξαρχούσης τῆς Μιλήτου ἐπανέστη κατὰ τῆς περσικῆς κυριαρχίας, ἀλλὰ τάχιστα ὑπετάγη τῆς ἐπαναστάσεως ταύτης χρησιμευσάσης ὡς ἀφορμῆς εἰς τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκστρατείαν τῶν Περσῶν καὶ τὴν ἔναρξιν τῶν Μηδικῶν πολέμων. Ἡ ἧττα τῶν Περσῶν ἐν Σαλαμῖνι, τῷ 480 καὶ ἐν Πλαταιαῖς καὶ ἐν Μυκάλῃ τῷ 479 ἀπήλλαξε πράγματι τὴν Ἰωνίαν ἀπὸ τοῦ περσικοῦ ζυγοῦ, καὶ ἐπὶ τέλους διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Κίμωνος τῷ 449 ἀνεγνωρίσθη ἡ ἀνεξαρτησία τῆς Ἰωνίας καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς Περσίας. Οὐχ ἧττον ἡ ἀνεξαρτησία αὕτη ὀνόματι μόνον ὑπῆρχε, πράγματι δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν μὲν Χίον καὶ τὴν Σάμον κατέλαβον, τῶν δὲ ἄλλων πόλεων τὴν ἐλευθερίαν ἠπείλουν καταπιέζοντες αὐτὰς ποικιλοτρόπως. Ἡ Ἀνταλκίδειος εἰρήνη τῷ 387 ἐπανήγαγε τὴν Ἰωνίαν ἐπί τινα χρόνον ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Περσῶν. Ἡ Ἰωνία ἔκτοτε ἐξήρτητο ἀλληλοδιαδόχως ἀπὸ τῆς Περσίας, τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Σπάρτης, τῶν διαδόχων τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ ἐπὶ τέλους ὑπέκυψεν εἰς τὸν ζυγὸν τῆς Ῥώμης, ἥτις ἐν τούτοις παρεχώρησε τὴν αὐτονομίαν εἰς τὰς πόλεις. Ἡ Ἰωνία πρωϊμως κατέστη περίφημος διὰ τὸ ἐμπόριον, τὴν ναυτιλίαν, τὰς ἀποικίας, τὰ πλούτη, τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν μαλθακότητα, ὡς καὶ διὰ τὴν κλίσιν τῶν κατοίκων αὐτῆς εἰς τὴν ποίησιν, τὴν μουσικὴν καὶ τὰς ὡραίας τέχνας. Ὁ οἰκιακὸς βίος εἶχέ τι ἀσιατικόν· οὐδέποτε αἱ γυναῖκες συνετρωγον μετὰ τῶν ἀνδρῶν, οὐδὲ ὠνόμαζον αἱ σύζυγοι τοὺς ἑαυτῶν συζύγους διὰ τοῦ ἰδίου ὀνόματος, παραλαβοῦσαι τὰς συνηθείας ταύτας ἐκ μητρὸς εἰς θυγατέρα, ἀπὸ τῶν πρώτων γυναικῶν, ἃς ἐγχωρίους οὔσας ἐνυμφεύθησαν οἱ ἀπελθόντες ἄποικοι φονεύσαντες τοὺς γονεῖς αὐτῶν. Τὸ κλίμα τῆς Ἰωνίας τερπνότατον (ἴδ. ΙΩΝΕΣ).

Ἰωνία, κομητεία τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐν τῷ κράτει τῆς Μιχιγάνης, διαβρεχομένη ὑπὸ διαφόρων ποταμῶν. Ἐπιφάνεια 578 τετρ. μιλ. κάτοικοι 7600. Πρωτεύουσα Ἰωνία. Ἔδαφος γονιμώτατον· ὅλη πυκνότατα. Ἐκ τῶν ποταμῶν ὁ Μέγας καλούμενος

εἶναι πλωτὸς διὰ τὰ ἀτμόπλοια πάντοτε μέχρις Ἰωνίας.

Ἰ ω ν ί α, πόλις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐν τῷ κράτει τῆς Μιχιγάνης, πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου κομητείας, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Μεγάλου ποταμοῦ εἰς ἐννενήκοντα περίπου μίλια ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ καὶ τριάκοντα ὀκτὼ πρὸς τὰ ΒΔ τῆς Λασίγγης. Ὁ ποταμὸς εἶναι αὐτόθι πάντοτε πλωτός· ἀτμοπλοϊκὴ ὑπηρεσία ἐνεργεῖται μεταξὺ Ἰωνίας καὶ Μεγάλων Ῥαφίδων. Εὑρίσκεται ἐν Ἰωνίᾳ γραφεῖον τῶν δημοσίων γαιῶν. Βιομηχανία ἀρκούντως ἀνεπτυγμένη.

ΙΩΝΙΔΑΙ, δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων εἰς τὴν Αἰγηΐδα φυλὴν καὶ μνημονευόμενος ὑπὸ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου.

ΙΩΝΙΔΗ, νύμφη ἔχουσα ἴδιον ναὸν ἐπὶ τοῦ Ἐλευθέρου ποταμοῦ παρὰ τὴν Ἦλιν, κληθεῖσα οὕτω ἀπό τινος Ἴωνος υἱοῦ ταῦ Γαργηττοῦ περὶ οὗ λέγεται ὅτι ὡδήγησεν αὐτόθι ἀποικίαν ἐκ τῆς Ἀττικῆς.

ΙΩΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ. Καλεῖται οὕτω φιλοσοφικὴ αἵρεσις, ἥτις ἐγεννήθη ἐν Ἰωνίᾳ καὶ ἧς οἱ ἐπισημότεροι ὀπαδοὶ ὑπῆρξαν Ἴωνες. Ἡ σχολὴ αὕτη, ἡ ἀρχαιοτάτη τῆς Ἑλλάδος ἐχαρακτηρίζετο ὡς ἐξηγοῦσα τὸν κόσμον διὰ μιᾶς μόνης ἀρχῆς, ἧς αἱ διάφοροι μεταμορφώσεις παρήγαγον πᾶν αἰσθητὸν καὶ ζητοῦσα τὴν πρώτην ταύτην ἀρχὴν ἔν τινι τῶν στοιχείων τοῦ ὁλικοῦ κόσμου. Οἱ ἐπισημότεροι τῶν φιλοσόφων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν Ἰωνικὴν σχολὴν ὑπῆρξαν Θαλῆς ὁ Μιλήσιος ἀκμάζων κατὰ τὸ 600 π. Χ παραδεχόμενος ὡς πρώτην ἀρχὴν τὸ ὕ δ ω ρ, ὁ Ἀναξιμένδρος συμπατριώτης καὶ σύγχρονος τοῦ προηγουμένου παραδεχόμενος ὡς μίαν οὐσίαν διαδεδομένην πανταχοῦ τὸ ἄ π ε ι ρ ο ν, ὁ Ἀναξιμένης, Μιλήσιος καὶ οὗτος καὶ μαθητὴς τοῦ Ἀναξιμάνδρου, παραδεχόμενος ὡς πρώτην ἀρχὴν τὸν ἀ έ ρ α. Διογένης ὁ Ἀπολλωνιάτης διδάξας τὰ αὐτὰ περίπου τῷ Ἀναξιμένει, Ἡρακλείδης ὁ Ἐφέσιος παραδεχόμενος ὡς πρώτην ἀρχὴν τὸ π ῦ ρ. Προσθέτουσιν εἰς τὰ ὀνόματα ταῦτα τὸ τοῦ Ἀναξαγόρου μαθητοῦ τοῦ Ἀναξιμένους. Ἡ αἵρεσις αὕτη συνεχωνεύθη βραδύτερον μετὰ τῆς τοῦ Δημοκρίτου καὶ τοῦ Ἐπικούρου.

ΙΩΞΟΣ, υἱὸς τοῦ Μελανίππου καὶ ἔγγονος τοῦ Θησέως, μεταβὰς, καὶ κατοικήσας ἐν Καρίᾳ. Μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου ἐν Βίῳ Θησέως.

ΙΩΡΑΜ, υἱὸς τοῦ Ἀχὰβ, βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, ἀπεθ. τῷ 884 π. Χ. Ἀσεβὴς ὡς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα, ἐπεδόθη εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν. Κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τῆς βασιλείας του ἐκήρυξε πόλεμον κατὰ τῶν Μωαβιτῶν ἀρνηθέντων τὴν πληρωμὴν τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀχὰβ ἐπιβληθέντος αὐτοῖς φόρου, ἔχων σύμμαχον τὸν Ἰωσαφὰτ, βασιλέα τοῦ Ἰούδα. Ἐπίσης ὁ Ἰωρὰμ ἔσχε πόλεμον καὶ μετὰ τοῦ Βὲν-Ἀδὰδ, βασιλέως τῆς Συρίας, ὅστις ἐπολιόρκησε τὴν Σαμάρειαν· κατὰ τὴν πολιορκίαν ταύτην ὁ λιμὸς ἐπὶ τοσοῦτον κατέλαβε τὴν πόλιν, ὥστε κατήντησαν μητέρες νὰ τρώγωσι τὰ τέκνα των. Τῇ παρακλήσει τοῦ Ἰωρὰμ ὁ προφήτης Ἐλισαιὲ ὑπεσχέθη εἰς τὸν λαὸν τὴν ἐξάλειψιν τοῦ λιμοῦ κατὰ τὴν ἐπαύριον, ὅπερ καὶ ἐγένετο πραγματικῶς, καταλαβόντος κατὰ θείαν διαταγὴν τοὺς πολεμίους πανικοῦ φόβου. Ἡ πολιορκία διελύθη οὕτως, ἀλλ' ὁ Ἰωρὰμ ἐπέμεινεν εἰς τὴν ἀσέβειαν. Πληγωθεὶς ἔν τινι μάχῃ νέου πολέμου κατὰ τοῦ Ἀζαὴλ, βασιλέως τῆς Συρίας, διαδόχου τοῦ Βὲν Ἀδὰδ, μετέβη εἰς Ἰεσράελ, ὅπως ἰαθῇ. Ὁ Ἰηοὺ, προωρισμένος διὰ τὴν τιμωρίαν τῶν κακουργημάτων τοῦ οἴκου τοῦ Ἀχὰβ μετέβαινε κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος· ἀπαντήσας τὸν Ἰωρὰμ ἐν τῷ πεδίῳ Ναβὼθ διετρύπησεν αὐτὸν διὰ βέλους, καὶ ἔρριψεν εἰς τοὺς κύνας τὸ πτῶμα αὐτοῦ. Οὕτως ἐξεπληρώθη ἡ προφητεία τοῦ Ἠλιοὺ κατὰ τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἀχάβ.

Ἰ ω ρ ὰ μ, υἱὸς τοῦ Ἰωσαφὰτ, βασιλεὺς τοῦ Ἰούδα, ἀπεθ. τῷ 885 π. Χ. Οὐδόλως μιμηθεὶς τὰς ἀρετὰς τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τῆς βασιλείας του ἐφόνευσε τοὺς ἀδελφούς του καὶ τοὺς ἐπισημοτέρους ὑπαλλήλους τοῦ βασιλείου. Τέλος, ἐνδοὺς εἰς τὰς ἀπίστους συμβουλὰς τῆς συζύγου του Ἀθαλίας, θυγατρὸς τοῦ Ἀχὰβ ἐπεδόθη τυφλῶς εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν καὶ τὰ παρεπόμενα αὐτῇ ἀνοσιουργήματα. Ἀνήγειρεν εἰς τὰ εἴδωλα βωμοὺς καθ' ἁπάσας τὰς πόλεις τῆς Ἰουδαίας, καὶ παρεκίνει τοὺς ὑπηκόους του ὅπως θύωσιν εἰς αὐτά. Οἱ Ἰδουμαῖοι ἐπανέστησαν κατ' αὐτοῦ, οἱ δὲ Ἄραβες καὶ οἱ Φιλισταῖοι εἰσῆλασαν εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἐληλάτουν αὐτήν· ἀλλ' αἱ καταστροφαὶ αὗται οὐδόλως μετέβαλον ἐπὶ τὸ βέλτιον τὸν βασιλέα, ὅστις ἐξηνάγκαζε μάλιστα τοὺς ὑπηκόους του νὰ λατρεύσωσι τὰ εἴδωλα ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων. Ὁ προφήτης Ἠλίας ἔν τινι ἐπιστολῇ ἠπείλησεν αὐτὸν περὶ τῆς θείας τιμωρίας, ἀλλ' οὗτος οὐδόλως μετενόησε. Τρομερὰ ἀσθένεια ἐπὶ δύο ἔτη καταπτήσσουσα, ὡδήγησεν εἰς τὸν τάφον τὸν ἡγεμόνα τοῦτον, οὗτινος ὁ βίος ὑπῆρξε σειρὰ ἀσεβημάτων.

ΙΩΣΑΒΕΘ, σύζυγος τοῦ ἀρχιερέως Ἰωδαὲ καὶ

θυγάτηρ τοῦ Ἰωράμ, βασιλέως τοῦ Ἰούδα. Ἔσωσε τὸν Ἰωὰς ἀπὸ τῶν μιαιφόνων χειρῶν τῆς Ἀθαλίας κρύψασα αὐτὸν μετὰ τῆς τροφοῦ του ἐντὸς τοῦ ναοῦ.

ΙΩΣΑΦΑΤ, υἱὸς τοῦ Ἀσά, βασιλεὺς τοῦ Ἰούδα, ἀποθ. τῷ 889 π. Χ. Ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἀξίων διαδόχων τοῦ Δαυὶδ καὶ ἐβάδισεν ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ πατρός του. Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἡ λατρεία τῶν εἰδώλων κατηργήθη ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Ἰούδα, καθ' ὅσον ἅμα ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀπέστειλε πανταχοῦ ἄνδρας ἐπιτετραμμένους νὰ διδάξωσι τὸν λαὸν εἰς τὴν ἀληθῆ θρησκείαν. Συγχρόνως διωργάνισεν οὕτω τὸν στρατὸν, ὥστε κατέστη σεβαστὸς καὶ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ὑπὸ τῶν ὑπηκόων του καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ὑπὸ τῶν γειτόνων του. Κατέβαλε τοὺς Ἀμμωνίτας καὶ τοὺς Μωαβίτας, οἵτινες συμμαχήσαντες κατ' αὐτοῦ ὕστερον ἐδιχονόησαν καὶ ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους, καὶ οὕτω διηυκόλυναν τὸν θρίαμβον αὐτοῦ. Ὁ Ἰωσαφὰτ ἐξέδωκε σοφὰς διατάξεις καὶ δοὺς κριτὰς εἰς τὰς πόλεις παρήγγειλεν αὐτοὺς νὰ δικάζωσι κατὰ Θεὸν καὶ οὐχὶ κατ' ἀνθρώπους· τὰ αὐτὰ παρήγγειλε καὶ εἰς τοὺς Λευίτας καὶ τοὺς πατριάρχας, οὓς διώρισε κριτὰς ἐν Ἱερουσαλήμ. Ὁ Ἰωσαφὰτ ἔκτισε πόλεις καὶ οἰκίας καὶ συνέλεξε πολλὰ πλούτη. Ὑποτίθεται ὅτι ἐξ αὐτοῦ ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν ἡ Κοιλὰς τοῦ Ἰωσαφάτ.

ΙΩΣΑΦΑΤ (Κοιλὰς τοῦ), κοιλὰς παρὰ τὴν Ἱερουσαλὴμ μεταξὺ τῆς πόλεως ταύτης πρὸς Α, καὶ τοῦ Ὄρους τῶν Ἐλαιῶν πρὸς Δ διαβρεχομένη ὑπὸ τοῦ χειμάρρου Κεδρών. Κατά τινα παράδοσιν ἐπικυρουμένην ὑπό τινος χωρίου τοῦ Ἰωὴλ (Γεν. 2) ἐν ταύτῃ τῇ κοιλάδι γενήσεται ἡ τελευταία κρίσις τοῦ κόσμου. Σημειωτέον ὅτι ἡ ἑρμηνεία τοῦ προφήτου εἶναι ἐπιδεκτικὴ ἀμφιβολίας, καθ' ὅσον ἡ λέξις Ἰωσαφὰτ σημαίνει ἐν τῇ ἑβραϊκῇ γλώσσῃ «Κρίσιν τοῦ Θεοῦ».

ΙΩΣΗΠΟΣ (Φλάβιος), ἱστορικὸς Ἰουδαῖος, γεν. ἐν Ἱερουσαλὴμ τῷ 37 μ. Χ, ἀποθ. περὶ τὸ 100. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ματθίας κατήγετο ἐκ τῆς πρώτης τῶν 24 οἰκογενειῶν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους, ἡ δὲ μήτηρ, ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Ἀσμοναίων, ἦτο μεταξὺ τῶν προγόνων αὐτῆς βασιλεῖς καὶ ἀρχιερεῖς. Ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων ἔλαβε λαμπρὰν ἐκπαίδευσιν καὶ ἐὰν ἔχωνται ἀληθείας τὰ ἐν τῇ αὐτοβιογραφίᾳ αὐτοῦ γεγραμμένα οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ἐπίσημοι τῆς Ἱερουσαλὴμ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν καὶ ἐσυμβουλεύοντο τὴν γνώμην αὐτοῦ περὶ τῆς θρησκείας τῶν νόμων, ὅτε εἶχε συμπληρώσει τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας. Μετ' ὀλίγον ἐσκόπευσε τὰ δόγματα τῶν τριῶν αἱρέσεων, εἰς ἃς διηρεῖτο ἡ Ἰουδαία, καὶ ὅπως κάλλιον ἀντιπαραβάλῃ αὐτὰς κατετάχθη καὶ εἰς τὰς τρεῖς διαδοχικῶς. Μὴ ἱκανοποιηθεὶς πρὸς εὕρεσιν τῆς ἀληθείας, προσῆλθεν εἰς τὴν ἔρημον παρά τινι ἀσκητῇ καὶ ἐπὶ τρία ἔτη διέμεινεν ἐκεῖ. Ἐπανακάμψας εἰς Ἱερουσαλὴμ κατετάχθη εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν Φαρισσαίων, ἣν παραβάλλει ὁ ἴδιος πρὸς τὸν στωϊκισμόν. Ἄγων ἡλικίαν 20 ἐτῶν μετέβη εἰς Ῥώμην ὅπως συνηγορήσῃ παρὰ τῷ αὐτοκράτορι Νέρωνι ὑπὲρ τῶν ὑιῶν τῶν φυλακισθέντων ὑπὸ τοῦ Φήλικος, κυβερνήτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ διά τινων ὁμοεθνῶν αὐτῷ κωμῳδῶν ἐπέτυχεν εἰς τὴν ἀποστολήν του. Ἐπιστρέψας ἐκ Ῥώμης, τῷ 58 εὗρε τὰ πνεύματα τεταραγμένα καὶ τὴν Ἰουδαίαν ἀποστατήσασαν κατὰ τῆς ῥωμαϊκῆς κυριαρχίας. Διαχυρίζεται ὅτι προσεπάθησε κατ' ἀρχὰς νὰ καταπραΰνῃ τὰ πνεύματα καὶ ὅτι συνηνώθη μετὰ τῶν ἀνταρτῶν μόνον ἀφοῦ ἐβεβαιώθη ὅτι τὸ κακὸν εἶναι ἀθεράπευτον. Παρεδέξατο τὰ καθήκοντα κυβερνήτου τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐν τῷ μέσῳ διαφόρων καὶ ἀντιθέτων γνωμῶν διῴκησε μετὰ συνέσεως καὶ σταθερότητος· προσειλκύσατο τὴν εὔνοιαν πολλῶν πόλεων καὶ ἐπωφελούμενος ἐκ τινος μικρᾶς ἀναπαύλας τῶν Ῥωμαίων ὠχύρωσε τὰ φρούρια καὶ προητοίμασε τὸν λαὸν διὰ πόλεμον. Ἀρχηγός τις Ἰωάννης καταλαβὼν τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν τῆς Γισκάλας καὶ ἔχων μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν περιξ ἔκαμε χρῆσιν πανουργίας καὶ βίας ὅπως ἐξώσῃ αὐτὸν ἐκ τῆς Γαλιλαίας, ἄλλοτε μὲν διεγείρων τὸν λαὸν κατ' αὐτοῦ, ἄλλοτε δὲ προσβάλλων αὐτὸν διὰ τῶν ὅπλων, ἀλλ' ὁποιουσδήποτε τρόπους μεταχειρισθεὶς καὶ εἰς τὴν συκοφαντίαν καταφυγών οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ κατορθώσῃ καὶ ὁ Ἰώσηπος διετήρησε τὴν θέσιν αὐτοῦ. Ἐνῷ οὗτος κατεγίνετο εἰς τὸ νὰ ματαιώσῃ τὴν καταδρομὴν τοῦ Ἰωάννου, ὁ Οὐεσπασιανὸς στρατηγὸς τοῦ Νέρωνος εἰσῆλασεν εἰς Ἰουδαίαν κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 67 ἐπὶ κεφαλῆς στρατοῦ μένεα πνέοντος, καὶ κατὰ τὴν προσέγγισιν αὐτοῦ πανικὸς κατέλαβε φόβος τὰ στρατεύματα τοῦ Ἰωσήπου, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος καταφυγὼν εἰς Τιβεριάδα, ἔγραψεν ἐκεῖθεν εἰς τὸ συνέδριον ὅτι ἐὰν δὲν λάβῃ ἀμέσως ἐπικουρίας θέλει ἀναγκασθῇ νὰ συνθηκολογήσῃ. Μαθὼν ὅτι ὁ Οὐεσπασιανὸς κυριεύσας τὰ Γάβαρα, διηυθύνετο κατὰ τῆς Ἰωταπάτας μετέβη εἰς τὸ φρούριον τοῦτο περὶ τὰ τέλη τοῦ ἀπριλίου καὶ ἐπὶ 27 ἡμέρας ὑπερησπίσθη αὐτὸ μετὰ ἱκανότητος καὶ γενναιότητος, ἀλλ' ἐπὶ τέλους τὸ φρούριον τοῦτο ἐκυριεύθη ἐξ ἐφόδου καὶ ἅπαντες οἱ κάτοικοι πε[ρὶ] τὰς 40 χιλ. ἔπεσαν ὑπὸ τὴν μάχαιραν τοῦ

νικητοῦ. Ὁ Ἰώσηπος μετὰ 40 ἐνόπλων ἀνδρῶν κατέφυγεν εἰς φρέαρ καὶ ἐκεῖθεν ἠδυνήθη νὰ εἰσέλθῃ εἰς ὑπόγειον καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας νὰ διαφύγῃ τὰς ἐρεύνας τῶν Ῥωμαίων. Ἀνακαλυφθέντος τοῦ καταφυγίου ὁ Οὐεσπασιανὸς προσεκάλεσεν αὐτὸν ὑποσχεθεὶς διάσωσιν τῆς ζωῆς αὐτοῦ τε καὶ τῶν συντρόφων του. Ὁ Ἰώσηπος ἀπεφάσισε νὰ ἐνδώσῃ, ἀλλ' οἱ συνέταιροι αὐτοῦ φανατικοὶ ἐπροτίμησαν τὴν αὐτοχειρίαν καὶ μόλις μετὰ ἑνὸς στρατιώτου ἠδυνήθη νὰ σωθῇ. Ὁδηγηθεὶς εἰς τὸν Οὐεσπασιανὸν μετέτρεψε τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ νὰ τὸν ἀποστείλῃ δέσμιον εἰς τὸν Νέρωνα, προφητεύσας αὐτῷ ὅτι θέλει γείνει αὐτοκράτωρ καὶ πρωτείνας νὰ μείνῃ παρ' αὐτῷ μέχρι τῆς ἐκπληρώσεως τῆς προφητείας. Αὕτη ἐπραγματοποιήθη μετὰ τρία ἔτη τῷ 70 καὶ ὁ Τίτος υἱὸς τοῦ Οὐεσπεσιανοῦ ἔλυσε τὰ δεσμὰ αὐτοῦ. Φαίνεται ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἔλαβε τὸ ὄνομα Φλάβιος, ὅπερ ἔφερε καὶ ὁ Οὐεσπασιανός. Κατὰ τὴν περίφημον πολιορκίαν τῆς Ἱερουσαλὴμ ἠκολούθησε τὸν Τίτον καὶ δὲν ἔπαυσε παρακινῶν τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως ταύτης εἰς παράδοσιν. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Ἱερουσαλὴμ λαβὼν ἄδειαν παρὰ τοῦ Τίτου νὰ ζητήσῃ ὅ,τι θέλει περιωρίσθη νὰ ζητήσῃ μόνον τὸ κείμενον τῶν ἱερῶν βιβλίων καὶ τὴν ἀπολύτρωσιν 200 περίπου προσώπων. Ὁ Τίτος ἀπήγαγεν αὐτὸν εἰς Ῥώμην ὅπου ὁ Οὐεσπασιανὸς ἐδέξατο αὐτὸν εὐμενῶς, κατέστησεν αὐτὸν πολίτην ῥωμαῖον, ὥρισεν αὐτῷ σύνταξιν καὶ κατῴκησεν ἐν τινι τῶν ἀνακτόρων του. Τοσαύτη εὐημερία ἐκίνησε κατ' αὐτοῦ τὸν φθόνον τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες ἐσυκοφάντησαν αὐτὸν παρὰ τῷ αὐτοκράτορι, ἀλλ' οὗτος περιεφρόνησε τὰς κατηγορίας ταύτας. Ὁ Τίτος καὶ ὁ Δομιτιανὸς προσέθηκαν ἑτέρας εὐεργεσίας. Ἀγνοεῖται ἡ ἐποχὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι ἐπέζησε τοῦ Ἀγρίππα τοῦ Β' ἀποθανόντος τῷ 97. Ὁ Ἰώσηπος ἔγραψε «Περὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ πολέμου ἢ Ἰουδαϊκῆς ἱστορίας περὶ ἁλώσεως», εἰς 7 βιβλία ἑβραϊστί, καὶ κατόπιν μετέφρασε τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἰς τὴν ἑλληνικήν. Ἕτερον αὐτοῦ σύγγραμμα εἶναι Ἰουδαϊκὴ ἀρχαιολογία, εἰς 20 βιβλία, μεγίστην ἔχον ἀξίαν, ἐν ᾧ μνείαν ποιεῖται περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν χωρίῳ, ὅπερ ὅμως ὑπὸ πολλῶν κριτικῶν θεωρεῖται νόθον.—«Ἰωσήπου Βίος» αὐτοβιογραφία εἰς ἓν βιβλίον ἀπὸ τοῦ 37 μέχρι τοῦ 90 σχεδόν.—«Κατ' Ἀπίωνος» εἰς 2 βιβλία.—«Εἰς Μακκαβαίους ἢ περὶ αὐτοκράτορος λογισμοῦ» εἰς ἓν βιβλίον. Πρώτη ἔκδοσις τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἰωσήπου ἐγένετο τῷ 1544 ἐν Βασιλείᾳ· τῷ 1720 ἐγένετο ἡ λαμπρὰ ἔκδοσις τοῦ Ἰωάννου Hudson ἐν Ὀξωνείᾳ εἰς 2 τόμους· ἀλλὰ ταύτην ἠμαύρωσεν ἡ τοῦ Havercamp ἐν Ἀμστελοδάμῳ τῷ 1726· καὶ ὁ Γουλιέλμος Δινδόρφος ἔκαμεν ἔκδοσιν τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἰωσήπου εἰς 2 τόμους, ἀποτελοῦντας μέρος τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Διδότου. Τὰ συγγράμματα τοῦ Ἰωσήπου μετεφράσθησαν εἰς τὴν λατινικήν, γαλλικήν, ἰταλικήν, ἀγγλικήν, ἱσπανικήν, πορτογαλικήν, φλαμανδικὴν καὶ ἄλλας γλώσσας.

ΙΩΣΗΦ, πατριάρχης ἑβραῖος, υἱὸς τοῦ Ἰακὼβ καὶ τῆς Ῥαχήλ, γενν. τῷ 1745, ἀποθ. τῷ 1635 π. Χ. Τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ζωῆς αὐτοῦ διῆλθε ποιμαίνων τὰ πρόβατα τοῦ πατρός του. Ἐπειδὴ ὁ Ἰακὼβ εἶχεν ἰδιαιτέραν ἀδυναμίαν εἰς τὸν Ἰωσὴφ, τοῦτο ἐκίνησε τὸν φθόνον τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς ὁ Ἰωσὴφ συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ αὐξήσῃ τὸ μῖσος τῶν ἀδελφῶν του διηγηθεὶς ὅτι εἶδεν ὄνειρον καθ' ὃ οἱ στάχεις ἐκείνων ἔκλιναν πρὸ τῆς ἑαυτοῦ μεινάσης ὀρθῆς καὶ ἕτερον καθ' ὃ ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ ἕνδεκα ἄστρα προσεκύνησαν αὐτόν. Ἡμέραν τινὰ ἀποσταλεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του ὅπως εὕρῃ τοὺς ἀδελφούς του, συνελήφθη ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐπωλήθη εἰς Ἰσμαηλίτας μεταβαίνοντας εἰς Αἴγυπτον ἀντὶ 20 χρυσῶν νομισμάτων. Ἀπαχθεὶς ὑπ' αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον ἐπωλήθη εἰς τὸν Πετεφρῆν, ὅστις κατέστησεν αὐτὸν ἐπιστάτην τῆς οἰκίας του. Ὡραιότατος ἠγαπήθη ὑπὸ τῆς συζύγου τοῦ κυρίου του, ἥτις ἔκαμεν αὐτῷ αἰσχρὰς προτάσεις· ἡ ἄρνησίς του ἐπηύξησε τὸ πάθος τῆς λάγνου γυναικός, ἥτις ἡμέραν τινὰ ἰδοῦσα αὐτὸν μόνον εἰσελθόντα εἰς τὴν οἰκίαν ἔσυρεν ἐκ τῶν ἐνδυμάτων βιάζουσα αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ καὶ κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς. Ὁ Ἰωσὴφ ἔσπευσε νὰ ἀπαλλαχθῇ ἀπ' αὐτῆς καταλιπὼν καὶ μέρος τοῦ φορέματός του εἰς χεῖρας αὐτῆς καὶ ἐτράπη εἰς φυγήν· ἡ γυνὴ ἐξεδικήθη συκοφαντήσασα αὐτὸν εἰς τὸν σύζυγόν της ὅτι ἤθελε νὰ τὴν βιάσῃ καὶ φέρουσα εἰς μαρτυρίαν τὸ τεμάχιον τοῦ φορέματος καὶ οὕτω κατώρθωσε τὴν ἐν δεσμωτηρίῳ κάθειρξιν αὐτοῦ. Ἐκεῖ δύο δεσμῶται ὁ μὲν ἀρχιοινοχόος, ὁ δὲ ἀρχισιτοποιὸς τοῦ Φαραὼ εἶδον ἐνύπνια, ἅτινα ἐξηγήσας ὁ Ἰωσὴφ εἶπεν ὅτι ὁ μὲν θέλει κρεμασθῇ ὁ δὲ ἀπαλλαγῇ καὶ ἀναλάβῃ τὴν προτέραν θέσιν του, ὅπερ καὶ πραγματικῶς συνέβη. Μετὰ δύο ἔτη εἶδε καὶ ὁ Φαραὼ δύο ἐνύπνια, ἅτινα οὐδεὶς τῶν σοφῶν μάντεων ἠδυνήθη νὰ ἐξηγήσῃ· ὁ σωθεὶς ἀξιωματικὸς ἀνθυμηθεὶς τὸν Ἰωσὴφ, ἐδοκίμησε τὸν Φαραώ, ὅστις προσκαλέ-

σας τὸν Ἰωσὴφ καὶ μαθὼν παρ' αὐτοῦ ὅτι τὰ ἑνύπνια ἐσήμαινον ὅτι ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη θέλει γείνῃ εὐφορία, καὶ ἐπὶ ἄλλα ἑπτὰ ἀφορία, διώρισεν αὐτὸν ἐπίτροπον διὰ νὰ κτίσῃ ἀποθήκας καὶ συνάξῃ ἐν αὐταῖς ἄρθονον σῖτον κατὰ τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς εὐφορίας καὶ ἐνύμφευσεν αὐτὸν μετὰ τῆς Ἀσηνὲθ, θυγατρὸς τοῦ ἱερέως τῆς Ἡλιουπόλεως. Ὅτε ἐπῆλθον τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς ἀφορίας, πανταχοῦ ἐπεκράτει λιμός, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ ὑπῆρχεν ἀφθονία σίτου. Ὁ λιμὸς προσέβαλε καὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰακὼβ, ὅστις νομίζων τὸν Ἰωσὴφ φαγωθέντα ὑπὸ θηρίου κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν τῶν υἱῶν του παρουσιασάντων τὸν χιτῶνα τοῦ Ἰωσὴφ βεβαμμένον ἐντὸς αἵματος, ἐξηκολούθει θρηνῶν τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ. Ὁ Ἰακὼβ ἀπέστειλε πρὸς ἀγορὰν σίτου εἰς Αἴγυπτον τοὺς δέκα υἱούς του κρατήσας παρ' ἑαυτῷ τὸν νεώτερον Βενιαμεὶν ὁμομήτριον τοῦ Ἰωσήφ. Ἅμα ἐπαρουσιάσθησαν εἰς τὸν Ἰωσὴφ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, οὗτος ἀναγνωρίσας αὐτοὺς ἀλλὰ μὴ ἀναγνωρισθεὶς ὑπεκρίθη τὸν ὠργισμένον καὶ εἶπεν ὅτι ὑποπτεύεται αὐτοὺς κατασκόπους. Ἐκεῖνοι διεμαρτυρήθησαν λέγοντες ὅτι εἶναι τίμιοι, ὅτι ἦσαν 12 ἀδελφοί, ἐξ ὧν ὁ εἷς κατεσπαράχθη ὑπὸ θηρίου, τὸν δὲ ἕτερον ἐκράτησε παρ' ἑαυτῷ ὁ γέρων πατὴρ αὐτῶν. Πρὸς πίστωσιν ἀπῄτησεν ὥστε εἷς τῶν ἀδελφῶν νὰ μείνῃ ὅμηρος ἐν Αἰγύπτῳ, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπιστρέψαντες νὰ ἐπαναγάγωσι τὸν νεώτεραν αὐτῶν ἀδελφόν. Ἔμεινεν ὅμηρος ὁ Συμεών· οἱ δὲ λοιποὶ ἐπιστρέψαντες εὗρον ἐν τοῖς σάκκοις τὸ τίμημα τοῦ σίτου, ἐφθὲν ἐντὸς αὐτῶν λάθρα κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἰωσήφ. Λαβόντες καὶ δεύτερον ἀνάγκην νὰ μεταβῶσιν εἰς Αἴγυπτον πρὸς ἀγορὰν σίτου συμπαρέλαβαν καὶ τὸν Βενιαμεὶν μετὰ πολλὰς ἐνστάσεις τοῦ Ἰακὼβ καὶ ἐπὶ τῇ ἐγγυήσει τοῦ Ἰούδα, ὅτι θέλει ἐπαναγάγει αὐτόν. Ἅμα ἐνεφανίσθησαν εἰς τὸν Ἰωσὴφ, οὗτος ἠρώτησε περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἂν εἰσέτι ζῇ καὶ ἠρέσθη τὸν Βενιαμεὶν. Ἐπανελήφθη τὸ πρῶτον τέχνασμα· οἱ σάκκοι ἐπληρώθησαν σίτου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐτέθη καὶ τὸ τίμημα αὐτοῦ· ἐκτὸς δὲ τούτου ἐτέθη ἐν τῷ σάκκῳ τοῦ Βενιαμεὶν καὶ ἡ χρυσῆ φιάλη τοῦ Ἰωσὴφ ἐν πλημμελεστάτῃ ἀγνοίᾳ αὐτοῦ τε καὶ τῶν ἀδελφῶν του. Μόλις οὗτοι ἐτέθησαν καθ' ὁδὸν καὶ ὁ Ἰωσὴφ ἀπέστειλε κατόπιν ἀνθρώπους καὶ ἀνακαλέσας αὐτοὺς παρ' ἑαυτῷ ἀπηύθυνεν αὐταῖς σφοδρὰς ἐπιπλήξεις καὶ διεκήρυξεν ὅτι θέλει κρατήσει δοῦλον ἕκαστον εἰς οὗτινος τὸν σάκκον εὑρεθῇ ἡ φιάλη. Ὁ Ἰούδας ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰωσὴφ, παρακαλῶν νὰ κρατήσῃ τὸν ἕνα ἀλλὰ μάλιστα διαβεβαιῶν ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἤθελεν ἀποθάνει ἐκ τῆς θλίψεως, ἐὰν ὁ Βενιαμεὶν δὲν ἐπέστρεφεν. Ὁ Ἰωσὴφ μὴ κρατηθεὶς πλέον ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν εἰς τοὺς ἀδελφούς του, καὶ καθησυχάσας αὐτοὺς τρέμοντας μὴ τιμωρηθῶσιν ὡς ἔνοχοι διέταξεν ὅπως ἀπέλθωσιν εἰς Γῆν Χαναὰν καὶ ἀναγγείλαντες τῷ Ἰακὼβ τὰ περὶ τοῦ ἀπολεσθέντος υἱοῦ του ὁδηγήσωσιν αὐτὸν εἰς Αἴγυπτον. Ὁ Ἰακὼβ ἔσπευσε νὰ μεταβῇ πανοικεὶ εἰς Αἴγυπτον καὶ κατῴκησεν εἰς τὴν χώραν Γεσὲμ παραχωρηθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Φαραώ. Ὁ Ἰωσὴφ ἀπέθανεν ἄγων τὸ 110ον ἔτος τῆς ἡλικίας, τὰ δὲ ὀστᾶ αὐτοῦ μετεκομίσθησαν εἰς τὴν Γῆν Χαναὰν πολὺ βραδύτερον, ὅτε ἐγένετο ὑπὸ τὸν Μωϋσέα ἐξ Αἰγύπτου ἡ ἔξοδος τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Ἰ ω σ ὴ φ (ἅγιος), ὁ μνήστωρ τῆς Μαρίας, ἥτις ἐγέννησε τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἦν ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα καὶ κατήγετο ἀπὸ τοῦ Δαυΐδ. Οἱ Εὐαγγελισταὶ Ματθαῖος καὶ Λουκᾶς δίδουσι τὴν γενεαλογίαν αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ πρῶτος κατάγει αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Δαυΐδ διὰ τοῦ Σολομῶντος καὶ ὀνομάζει τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακὼβ, ὁ δὲ Λουκᾶς διὰ τοῦ Ναθὰν ἑτέρου υἱοῦ τοῦ Δαβὶδ καὶ ὀνομάζει τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἐλί. Ἔζη ἐν Ναζαρὲτ, ὅπου μετῆρχετο τὸ ἐπάγγελμα τοῦ τέκτονος, ὅτε ἐμνηστεύθη τὴν Μαρίαν, συγγενῆ αὐτοῦ. Ἐπειδὴ αὕτη εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἐκ πνεύματος ἁγίου, ὁ Ἰωσὴφ, ὢν δίκαιος καὶ μὴ θέλων νὰ ἀτιμάσῃ αὐτὴν, ἀπεφάσισε νὰ ἀπολύσῃ αὐτὴν κρυφίως, ἀλλ' ἐκωλύθη ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως καθ' ὕπνον ὑπὸ ἀγγέλου. Κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τὴν γενομένην κατὰ διαταγὴν τοῦ Αὐγούστου παρέλαβε τὴν Μαρίαν καὶ μετέβη εἰς Βηθλεὲμ ὅπως καταγραφῇ· ἐκεῖ δὲ ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς ἐν σπηλαίῳ ἐν φάτνῃ τῶν ἀλόγων. Ὁ Ἰωσὴφ συνεμερίσθη τὰς περὶ τοῦ νεογεννήτου φροντίδας τῆς μητρὸς καὶ παρέστη κατὰ τὴν εἰς Ἱερουσαλὴμ παράστασιν τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ ναῷ, θαυμάζων ὅ' ὅσα ἐλέγοντο περὶ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Συμεὼν καὶ τῆς Ἄννης τῆς προφήτιδος. Κατὰ διαταγὴν τοῦ θεοῦ παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ ἀπῆλθεν εἰς Αἴγυπτον, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς καταδιώξεως τοῦ Ἡρώδου, καὶ διαμείνας ἐκεῖ μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ ἡγεμόνος ἐκείνου ἐπέστρεψε μετὰ τῆς Μαρίας εἰς Ναζαρέτ. Ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἦν δωδεκαετὴς μετέβη ὁ Ἰωσὴφ μετὰ τῆς Μαρίας καὶ τοῦ τέκνου αὐτῆς εἰς Ἱερουσαλὴμ ὅπως ἑορτάσῃ τὸ πάσχα. Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν ὁ Ἰησοῦς ἔμεινεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἠναγκάσθησαν ἡ Μαρία καὶ ὁ Ἰωσὴφ νὰ ἐπιστρέψωσι πρὸς ἀναζήτησιν αὐτοῦ καὶ εὗρον αὐτὸν ἐντὸς τοῦ ναοῦ συζητοῦντα περὶ

τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἔκτοτε οὐδεὶς λόγος γίνεται περὶ Ἰωσὴφ ἐν τοῖς Εὐαγγελίοις. Ὁ Ἰωσὴφ γενικῶς ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ πατὴρ τοῦ Ἰησοῦ, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἑπομένων χωρίων τοῦ Εὐαγγελίου· Ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε. — Ὢν, ὡς ἐνομίζετο, υἱὸς Ἰωσήφ. — Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; — Οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; — Εὑρήκαμεν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ, τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ.—Ἑορτάζεται τῇ 26 δεκεμβρίου.

Ἰ ω σ ὴ φ ὁ ἀ π ὸ Ἀ ρ ι μ α θ α ί α ς, ἀνὴρ πλούσιος, μέλος τοῦ Ἰουδαϊκοῦ συνεδρίου καὶ μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀλλ' ἐν τῷ κρυπτῷ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων. Ὁ εὐαγγελιστὴς Μάρκος αὐτολεξεὶ λέγει περὶ αὐτοῦ «Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν παρασκευή, ὅ ἐστι προσάββατον, ἦλθεν ὁ Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον, καὶ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκε καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα, ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε· καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος, ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ. Καὶ ἀγοράσας σινδόνα, καὶ καθελὼν αὐτὸν, ἐνείλησε τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν τῷ μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας· καὶ προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου». Ὁ Λουκᾶς περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως λέγει οὕτω· «Καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσὴφ, βουλευτὴς ὑπάρχων, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος (οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν) ἀπὸ Ἀριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὃς καὶ προσεδέχετο καὶ αὐτὸς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ, ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ καθελὼν αὐτὸ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκε αὐτὸ ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν οὐδέπω οὐδεὶς κείμενος. Καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευὴ καὶ σάββατον ἐπέφωσκε». Ὁ δὲ Ἰωάννης οὕτω· «Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησε τὸν Πιλάτον ὁ Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας (ὢν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων) ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψε ὁ Πιλάτος. Ἦλθεν οὖν καὶ ἦρε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ἦλθε δὲ καὶ Νικόδημος (ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς τὸ πρῶτον) φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡσεὶ λίτρας ἑκατόν. Ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἔδησαν αὐτὸ ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν. Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου ἐσταυρώθη κῆπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινὸν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη. Ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν». Τέλος ὁ Ματθαῖος οὕτω «Ὀψίας δὲ γενομένης, ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τοὔνομα Ἰωσὴφ, ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθήτευσε τῷ Ἰησοῦ. Οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ, ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πιλάτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα. Καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσὴφ, ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθαρᾷ· καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ, ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ· καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου, ἀπῆλθεν».

Ἰ ω σ ὴ φ (ἅγιος), μάρτυς ἀθλήσας τῷ 430 μ. Χ ἐπὶ Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν μετὰ Ἀκεψιμᾶ καὶ Ἀειθαλᾶ. Παραστὰς μετὰ τῶν συναθλητῶν αὐτοῦ Ἀνδραχόρσχᾳ τῷ ἀρχιμαγείρῳ τοῦ βασιλέως πρὸς ἐξέτασιν καὶ ὁμολογήσας ὅτι εἶναι χριστιανὸς ἐξετάθη κατὰ γῆς καὶ ἐμαστίχθη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε αἱ σάρκες αὐτοῦ διηρέθησαν μέχρις ὀστῶν· κατόπιν δὲ κρεμασθεὶς ἐλιθοβολήθη. Ἑορτάζεται μετὰ τῶν συναθλητῶν αὐτοῦ τῇ 3 νοεμβρίου. — Καὶ τῇ 20 νοεμβρίου ἑορτάζεται ἕτερος Ἰωσὴφ μάρτυς, ἀθλήσας καὶ οὗτος ἐν Περσίδι ἐπισκόπου βαθμὸν ἔχων καὶ ἄγων τὸ ὀγδοηκοστὸν ἔννατον ἔτος τῆς ἡλικίας.

Ἰ ω σ ὴ φ (ἅγιος) «ὁ ὑμνογράφος», γεννηθεὶς ἐν Σικελίᾳ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Θ' μ. Χ αἰῶνος ἐκ γονέων Πλωτίνου καὶ Ἀγάθης. Κυριευθείσης τῆς πατρίδος αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν μετέβη μετὰ τῆς μητρὸς καὶ ἀδελφῆς αὐτοῦ εἰς Πελοπόννησον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου εἰσῆλθεν εἰς τὸν μοναχικὸν βίον, ἐξασκούμενος εἰς παντοειδεῖς στερήσεις, ἐργασίαν ἀκατάπαυστον καὶ ἀνάγνωσιν τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Πρᾶος, σεμνὸς, μέτριος, ἁπλοῦς, ἀκέραιος ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος. Μεταβὰς εἰς Κωνσταντινούπολιν μετὰ Γρηγορίου τοῦ Δεκαπολίτου ἐνεκλείσθη ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Ἀντίπα. Ἀναφυείσης τῆς εἰκονομαχίας ἀπέπλευσεν εἰς Ῥώμην, ἀλλὰ καθ' ὁδὸν συλληφθεὶς ὑπὸ βερβαρικοῦ πλοίου ἀπήχθη εἰς Κρήτην καὶ εἰς εἱρκτὴν ἐνεκλείσθη. Ἀπαλλαγεὶς μετέβη ὕστερον εἰς Κωνσταντινούπολιν τῆς εἰκονομαχίας καταλυθείσης ἤδη. Ἔκτοτε ἐπεδόθη εἰς τὴν σύνθεσιν διαφόρων ὕμνων, τροπαρίων, κανόνων κτλ. Ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας ἐξορίσθη εἰς Χερσῶνα· ἀνακληθεὶς δὲ ὑπὸ τῆς Θεοδώρας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θεοφίλου ἔλαβεν ἀξίωμα ἐκκλησιαστικὸν ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Ἰγνατίου, ὅπερ διετήρησε καὶ ἐπὶ τοῦ Φωτίου.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΘΗΝΩΝ (ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ)

Τὰ ἐκκλησιαστικὰ βιβλία περιέχουσι πλεῖστα ποιηθέντα ὑπ' αὐτοῦ· σώζονται δὲ ἐν χειρογράφοις καὶ ἄλλα ἀνέκδοτα. Ἑορτάζεται τῇ 3 ἀπριλίου.

Ἰ ω σ ὴ φ Α', πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Ἀνὴρ πνευματικός τε καὶ ἀγαθὸς, ἡγούμενος πρότερον τῆς κατὰ τὸ Γαλήσιον ὄρος μονῆς, τὸν δεκέμβριον τοῦ 1267 ἐψηφίσθη ὑπὸ τοῦ κλήρου πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τῇ πρώτῃ ἰανουαρίου τοῦ 1268 προεχειρίσθη. Βλέπων τὴν ἐκκλησίαν βιαζομένην εἰς ἕνωσιν μετὰ τῆς δυτικῆς τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου ἔπεμψεν ἐγκυκλίους ἐπιστολὰς εἰς τοὺς ἁπανταχοῦ ὀρθοδόξους παραγγέλλων αὐτοὺς ἵνα τηρῶσιν ἀπαράτρεπτον τὴν ἀρχαίαν πίστιν, καὶ κινήσας ἐκ τούτου τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ αὐτοκράτορος, ἐξώσθη ὑπ' αὐτοῦ κατὰ μάϊον τοῦ 1275 καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν κατὰ τὸ Ἀνάπλουν κειμένην μονὴν τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ, ἵνα διέλθῃ τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς ἐν ἡσυχίᾳ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ, ἐξωσθέντος τοῦ θρόνου τοῦ διαδεξαμένου αὐτὸν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον λατινόφρονος Ἰωάννου τοῦ Βέκκου ἐπανήχθη ὁ Ἰωσὴφ εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῷ 1283, ἀλλὰ μετὰ τρεῖς μῆνας μὴ ὑποφέρων τὰς ἐκ τῆς προλαβούσης καινοτομίας ἐπικρατούσας ἔτι στάσεις καὶ ἔριδας καὶ ἤδη ὑπέργηρως ὢν καὶ ἀσθενὴς παρῃτήθη καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸ ἀσκητήριον ἀπέθανε κατὰ μάρτιον τοῦ 1283. Τούτου σώζεται ἐν διαφόροις βιβλιοθήκαις πόνημα περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἔχον τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν «Οἰκειόχειρος ὁμολογία τοῦ παναγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κυρίου Ἰωσὴφ τοῦ Ὁμολογητοῦ» ἐκδοθὲν μετὰ τῆς Ἀντιῤῥήσεως Νικταρίου Ἱεροσολύμων περὶ τοῦ πρωτείου τοῦ πάπα ἐν Ἰασίῳ 1682. Προσέτι ἐν τῇ Βατικανῇ Βιβλιοθήκῃ σώζεται «Πιττάκιον τοῦ πατριάρχου Ἰωσὴφ πρὸς τὸν μετὰ ταῦτα μητροπολίτην Θεσσαλονίκης Ἰγνάτιον, δίσημον ὄντα τηνικαῦτα διὰ τὴν λατινικὴν ὑπόθεσιν». Τῇ 30 ὀκτωβρίου ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τῶν μηναίων μνημονεύεται ὡς ἅγιος.

Ἰ ω σ ὴ φ (ἅγιος), ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης. Γεννηθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸν Θ' μ. Χ αἰῶνα. Ἔσχε γονεῖς μὲν Φωτεινὸν ἐπίσημον ἄνδρα τοῦ κράτους καὶ Θεοκτίστην, πρεσβύτερον δὲ ἀδελφὸν τὸν περίφημον Θεόδωρον τὸν Στουδίτην. Ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ ἐνδυθεὶς τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἐγένετο δεύτερον ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης. Συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ ὑπὲρ τῶν εἰκόνων κατεδιώχθη καὶ οὗτος καὶ μυρίας βασάνους ὑποστὰς ἐτελεύτησεν ἐκ τῶν κακοπαθειῶν.

Ἰ ω σ ὴ φ Β', πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 1416 — 1440. Ἐφέσου ὢν πρότερον μητροπολίτης διεδέξατο εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Εὐθύμιον τὸν δεύτερον. Ἐπ' αὐτοῦ ἐπεδιώκετο ἀνενδότως ὑπὸ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς ἡ ἕνωσις τῶν δύο ἐκκλησιῶν, ἣν καὶ ὁ πατριάρχης ἠνώει ἐλπίζων ὅτι διὰ ταύτης θέλει ἀπαλλαγῇ ἡ ἐκκλησία ἀπὸ τοῦ ἐπιβληθέντος αὐτῇ ὑπὸ τῆς πολιτικῆς ζυγοῦ. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ συνεκροτήθη κατ' ἀρχὰς ἐν Φερράρᾳ καὶ ὕστερον ἐν Φλωρεντίᾳ σύνοδος, ἐν ᾗ παρευρέθησαν ἐκ τῆς Ἀνατολῆς ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος, ὁ Ἰωσὴφ καὶ πολλοὶ ἀρχιερεῖς, ἐν οἷς διεκρίνοντο Μάρκος ὁ Ἐφέσου καὶ Βησσαρίων ὁ Νικαίας. Πρὶν ὑπογραφῇ ὁ ὅρος τῆς ψευδοσυνόδου ταύτης ὁ Ἰωσὴφ εὑρίθη πρωΐαν τινὰ νεκρὸς καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἔγγραφον φέρον τὴν ὑπογραφὴν αὐτοῦ γνησίαν ἢ πλαστὴν, δι' οὗ οὗτος παρεδίδετο τὴν ἕνωσιν. Ὁ σκοπὸς τῆς συνόδου ταύτης ἐπέτυχεν ἐξ ὁλοκλήρου διὰ τῆς ἐπιμόνου ἀντιστάσεως τοῦ Μάρκου τοῦ Ἐφέσου ἀντιπροσωπεύοντος τὰ λοιπὰ τρία πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς.

Ἰ ω σ ὴ φ. λόγιος τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, γενν. ἐν Θεσσαλονίκῃ. Ἀκμάζων μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐτιμήθη διὰ τοῦ ἀξιώματος πατριαρχικοῦ ἐξάρχου ἐπὶ Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου, μεθ' οὗ διετήρει ἐπιστημονικὴν ἀλληλογραφίαν. Ἐν τῇ περὶ πυρπολήσεως τοῦ συγγράμματος τοῦ Πλήθωνος πατριαρχικῇ ἐγκυκλίῳ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Ἰωσὴφ ὁ Σχολάριος προσεπιλέγει «Σοὶ δὲ εὐσεβὴς καὶ λογία ψυχὴ, καὶ ἡμῶν πλείστου ἀξία εὐχόμεθα καὶ παρὰ Θεοῦ εὐζωΐαν μὲν ἐνταῦθα, εὐδαιμονίαν δὲ μετὰ ταῦτα, πρὸς ἣν τὸν βίον συντείνεις πάντα σαφῶς».

Ἰ ω σ ὴ φ ἐκ Καλασανζίου, ἱδρυτὴς τῶν «Εὐσεβῶν Σχολῶν» ἐν Ἰταλίᾳ, γενν. τῷ 1556, ἀποθ. τῷ 1648. Εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον παρὰ τὴν θέλησιν τῆς οἰκογενείας του καὶ τάχιστα ἐγένετο ἐπίσκοπος. Συγκινηθεὶς κατά τινα εἰς Ῥώμην ἀποδημίαν ἐκ τῆς ἀθλιότητος καὶ τῆς ἀμαθείας τῶν κατωτέρων τάξεων τῆς κοινωνίας, παρητήθη τῆς ἐπισκοπῆς αὐτοῦ καὶ ἀφιέρωσεν ἑαυτὸν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων τοῦ λαοῦ. Ἀνοίξας τὴν πρώτην αὐτοῦ σχολὴν τῷ 1597 ἔσχεν ἐν διαστήματι ὀλίγων τριῶν ἐτῶν ὑπὲρ τοὺς 700 μαθητὰς, οὓς ἐδίδασκεν ἐκτὸς τῆς θρησκείας, ἀνάγνωσιν, γραφὴν, ἀριθμητικὴν καὶ γραμματικήν. Τὸ εἶδος

τοῦτο τῶν σχολείων ὠνομάσθη «Ἐβστιβῆ σχολεῖα», διαδοθέντα καθ' ἅπασαν τὴν Ἰταλίαν, ἐν Ἱσπανίᾳ καὶ μέχρι Γερμανίας. Τῷ 1616 ὁ πάπας Παῦλος Ε' ἐπεκύρωσε τὴν ἀδελφότητα τῶν «Περιστερῶν» ἢ «Ἀδελφῶν τῶν εὐσεβῶν σχολείων». Τῷ 1767 ὁ πάπας Κλήμης ΙΓ' ἐκανόνισε τὸν Ἰωσὴφ ἅγιον.

Ἰ ω σ ὴ φ Α' αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, υἱὸς Λεοπόλδου Α', γενν. τῷ 1678, ἀποθ. τῷ 1711. Ἀνηγορεύθη βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας, τῷ 1689, βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων τῷ 1690 καὶ αὐτοκράτωρ τῷ 1705. Κατὰ τὸν περὶ διαδοχῆς τῆς Ἱσπανίας πόλεμον ὑπεστήριξε κραταιῶς τὰ συμφέροντα τοῦ ἀδελφοῦ του Καρόλου κατὰ τοῦ Φιλίππου τῆς Ἀνδεγαυίας, ἐγγόνου Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'. Τὰ στρατεύματα αὐτοῦ διοικούμενα ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος Εὐγενίου ἐκέρδησαν κατὰ τῶν Γάλλων μεγάλας νίκας ἐν Τουρίνῳ τῷ 1706 καὶ ἐν Μαλπλακέτῳ τῷ 1709, ἀλλ' ἐπελθὼν ὁ θάνατος δὲν ἐπέτρεψεν αὐτῷ νὰ ἴδῃ τὸ τέλος τοῦ πολέμου. Ὁ Ἰωσὴφ δι' ἡπίων καὶ προσηνῶν μέσων ἐπέτυχε νὰ καταβάλῃ τὰς ἐν Οὐγγαρίᾳ ἐκραγείσας ἀνταρσίας, καὶ ἐξελέξατο καλοὺς ὑπουργοὺς καὶ καλοὺς στρατηγούς, οὓς καὶ ἀντήμειψε μεγαλοπρεπῶς.

Ἰ ω σ ὴ φ Β' αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, γεν. τῷ 1741, ἀποθ. τῷ 1790. Υἱὸς τοῦ αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Α' τῆς Λωρραίνης καὶ τῆς Μαρίας Θηρεσίας τῆς Αὐστρίας, ἐξελέγη βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων τῷ 1764 καὶ ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ τῷ 1765 ἀποθανόντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ἀνέλαβεν ὅμως τὰς ἡνίας τοῦ κράτους μόνον κατὰ τὸ 1780, ὅτε ἀπέθανεν ἡ Μαρία Θηρεσία, διατηρήσασα τὴν ἀρχὴν μέχρι τῆς τελευτῆς αὐτῆς. Ἐμπνεόμενος ὑπὸ τῶν μᾶλλον φιλελευθέρων ἀρχῶν, ἀλλὰ μὴ συμβουλευόμενος μήτε τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, μήτε τὰς διαθέσεις τοῦ ἔθνους οὐδόλως ἐπέτυχεν εἰς τὰς καταβληθείσας ὑπ' αὐτοῦ προσπαθείας πρὸς καταστολὴν πολλῶν καταχρήσεων. Ἴδιος ἀπεξενώθη τὸν κλῆρον ἐκδοὺς τῷ 1781 διάταγμα ἀνεξιθρησκείας καὶ ψηφίσας διαφόρους νόμους μεταβαλόντας τὴν ἐκκλησιαστικὴν πειθαρχίαν μὴ ἐνδοὺς οὐδὲ εἰς τὰς παραστάσεις τοῦ πάπα Πίου Δ' μεταβάντος μάλιστα παρ' αὐτῷ εἰς Γερμανίαν τῷ 1782. Τῷ 1787 συμμαχήσας μετὰ τῆς αὐτοκρατείρας τῆς Ῥωσσίας κατὰ τῶν Τούρκων, ἀπέτυχε κατὰ πρῶτον πρὸ τοῦ Βελιγραδίου, ἐκλήθη κατόπιν ἐν Λουγόσῃ καὶ εἶδε τοὺς Μουσουλμάνους εἰσελθόντας εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ κράτους του· ἀλλ' ὁ φελδ-μαρσάλος Λάουδων ἐπηνώρθωσε τὰς ἀποτυχίας αὐτοῦ ἀναγκάσας μάλιστα καὶ τὸ Βελιγράδιον νὰ συνθηκολογήσῃ. Ἡ ἀνταρσία τῶν Κάτω Χωρῶν καὶ ἡ ἐπανάστασις τῆς Γαλλίας, ἐξ ἧς ἠπειλεῖτο καιρίως ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Μαρία Ἀντουανέττα βασίλισσα τῆς Γαλλίας ἔβρ.ψαν αὐτὸν εἰς βυθεταν θλῖψιν. Ὁ Παγανέλλος συνέγραψεν « Ἱστορίαν Ἰωσὴφ Β' », 1843. Αἱ «Ἐπιστολαὶ» αὐτοῦ ἐξεδόθησαν ἐν Λειψ'ᾳ, 1821.

Ἰ ω σ ὴ φ ἢ «Ἰωσὴφ Ἐμμανουὴλ», βασιλεὺς τῆς Πορτογαλίας, γεννηθ. τῷ 1715, ἀποθαν. τῷ 1777. Υἱὸς Ἰωάννου Ε' ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου τῷ 1750. Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ σεισμὸς κατέχωσε μέρος τῆς Λισσαβῶνος τῷ 1755. Οἱ Ἰησουῖται συνεπείᾳ συνωμοσίας κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ βασιλέως ἐξώσθησαν τοῦ βασιλείου τῷ 1759. Διάταγμα αὐτοῦ κατήργησε τῷ 1773 τὴν ἐν Πορτογαλίᾳ μυσαρὰν διάκρισιν μεταξὺ ἀρχαίων καὶ νέων χριστιανῶν. Ὁ Ἰωσὴφ ηὐτύχησε νὰ ἔχῃ ὑπουργὸν τὸν μαρκήσιον τῆς Πομβάλης, κατὰ συμβουλὴν τοῦ ὁποίου τὰ γράμματα ἀνεγεννήθησαν, τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ βιομηχανία ἀνεψυχώθησαν, καὶ ἡ ἰσχὺς τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως ἠλαττώθη.

Ἰ ω σ ὴ φ (Φραγκίσκος Leclerc du Tremblay, λεγόμενος ὁ Πατὴρ), ἐξ ἀπορρήτων τοῦ καρδιναλίου Ῥιχελιέ, γενν. τῷ 1577, ἀποθανὼν τῷ 1638. Ὑπῆρξεν υἱὸς προέδρου τινὸς τοῦ συλλαλητηρίου χρηματίσαντος καὶ πρέσβεως ἐν Βενετίᾳ καὶ τῆς Μαρίας Δαφαυέττου. Ὑπηρέτησεν ἐπί τινα χρόνον διακρινόμενος ἐν τῷ στρατῷ, ἔπειτα ἐξαίφνης καταλιπὼν τὸν κόσμον ἐγένετο καπουκῖνος τῷ 1599. Ἀνέλαβεν ἀποστολὰς εἰς διάφορα μέρη τῆς Γαλλίας, καὶ ἀρίκετο εἰς τὰ πρῶτα ἀξιώματα τοῦ τάγματος. Τῷ 1616 ἐκ περιστάσεως προσειλκύσατο τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Ῥιχελιέ, ὅστις ἐπεφόρτισεν αὐτὸν ἀποστολὰς μεγίστου ἐνδιαφέροντος. Ἀπέδωκε μεγίστας ὑπηρεσίας εἰς τὸν ὑπουργὸν τοῦτον δὶς ἐν τῇ διαίτῃ τῆς Ῥατισβόννης τῷ 1630 καὶ κατὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κορβίας τῷ 1636. Μυστικοσύμβουλος πασῶν τῶν σκέψεων καὶ τῶν σχεδίων τοῦ καρδιναλίου οὐδέποτε ἔσχεν ἐπίσημον χαρακτῆρα. Ἐκαλεῖτο L'Eminence grise. Ὁ Ῥιχελιὲ ὁ ἴδιος περιεποιήθη αὐτὸν κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς του καὶ μαθὼν τὸν θάνατόν του ἀνέκραξεν « Ἀπώλεσα τὸν δεξιόν βραχίονά μου». Ἐπρόκειτο νὰ γείνῃ καρδινάλιος, ὅτε ἀπέθανεν. Οὗτος ἱδρυσε τὸ τάγμα τῶν Θυγατέρων τοῦ Γολγοθᾶ. Κατέλιπε κολύμπια « Ὑπομνήματα» μένοντα χειρόγραφα.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Κοινωνία Φίλων Ελληνικής Βιβλιοθήκης (Ν.Π.Δ.)

Ἰωσὴφ Καλασαρκαλούμενος il Giuseppino, ζωγράφος ἰταλὸς, γενν. τῷ 1560. Υἱὸς ζωγράφου ἐμβλημάτων ὑπηρέτησε κατ' ἀρχὰς παρὰ τοῖς κοσμήσασι τὸ Βατικανὸν ζωγράφοις, οἵτινες ἀναγνωρίσαντες ἐν αὐτῷ ἐπιτυχεῖς κλίσεις ἐσύστησαν αὐτὸν εἰς τὸν πάπαν Γρηγόριον ΙΓ', ὅστις διέταξε νὰ παραδίδωνται αὐτῷ μαθήματα ζωγραφικῆς. Τάχιστα ἀνεδείχθη ἐκ τῶν ἐπιτηδειοτέρων τεχνιτῶν τῆς Ῥώμης. Ὁ πάπας Κλήμης Η' διώρισεν αὐτὸν διευθυντὴν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Λατεράνου. Εἶχεν ὑπερβολικὴν εὐκολίαν, διὰ τῆς ὁποίας ὅμως συνετέλεσεν εἰς τὴν διάδοσιν ψευδοῦς καλλαισθησίας. Μεταξὺ τῶν εἰκόνων αὐτοῦ διακρίνονται Ἀνάληψις, Δέησις ἐν τοῖς οὐρανοῖς, Μάχη μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ Σαβίνων, Ἄρτεμις καὶ Ἀκταίων, Γέννησις, Ἁρπαγὴ τῆς Εὐρώπης, Ἀδὰμ καὶ Εὔα διωκόμενοι ἐκ τοῦ ἐπιγείου παραδείσου.

Ἰωσὴφ, πέμπτος πατριάρχης τῆς Ῥωσσίας 1642—1652. Τούτου ὑπάρχουσι «Διδασκαλίαι διὰ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς καὶ τοὺς λαϊκούς» εἰς ἓν «Γραμματικὴ σλαβικὴ» 1648, «Κατήχησις τοῦ Μογίλα» 1649. Διάδοχος αὐτοῦ ὑπῆρξεν ὁ Νίκων.

Ἰωσὴφ ἐκ Μορλαὶ (ὁ Πατὴρ), ἐκκλησιαστικὸς γάλλος, γενν. κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, ἀποθ. τῷ 1661. Νεώτατος εἰσῆλθεν εἰς τὸ τάγμα τῶν Καπουκίνων, καὶ τῷ 1640 προσελήλυθεν εἰς Σεδὰν ὅπως αὐτόθι σχηματίσῃ κοινότητα μετὰ πολλῶν ἐκ τῶν συναδέλφων του. Ἔγραψε κατὰ τοῦ Δουμουλίνου ἱερέως διαμαρτυρομένου σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον Lettre de Crescentius du Mont—Ouvert, ἐν Ῥήμαις 1641 εἰς 8ον. Ὑπάρχει πρόσθετος τούτου Discours funèbre de François de Lorraine, prince de Joinville, ἐν Παρισίοις 1640 εἰς 4ον.

Ἰωσὴφ Ναπολέων, βασιλεὺς τῆς Νεαπόλεως, εἶτα τῆς Ἱσπανίας, ἴδ. Βοναπάρται.

Ἰωσὴφ (Φρειδερῖκος, Ἐρνέστης, Γεώργιος, Κάρολος), δοὺξ τοῦ Σὰξ-Ἀλτεμβούργ, γενν. τῷ 1789, ἀποθ. τῷ 1868. Διεδέχθη τῷ 1834 τὸν ἑαυτοῦ πατέρα δοῦκα Φρειδερῖκον. Ἵδρυσε τῷ 1838 παιδαγωγικὸν σεμινάριον μετὰ παραρτήματος σχολῆς τῶν κωφαλάλων, καὶ ἔθηκεν εἰς συγκοινωνίαν τὸ Ἀλτεμβοῦργον μετὰ τῆς Λειψίας διὰ σιδηροδρόμου. Τῷ 1848 παρητήθη ὑπὲρ τοῦ νεωτέρου αὐτοῦ ἀδελφοῦ Γεωργίου, πατρὸς τοῦ ἤδη ἡγεμονεύοντος. Νυμφευθεὶς τῷ 1817 ἐνυμφεύσατο Λουΐζαν Ἀμαλίαν θυγατέρα τοῦ δουκὸς τῆς Βυρτεμβέργης Λουδοβίκου. Ἔσχεν ἐξ αὐτῆς τέσσαρας θυγατέρας ζώσας ἤδη, ὧν ἡ νεωτέρα Ἀλεξάνδρα εἶναι σύζυγος τοῦ Μεγάλου Δουκὸς τῆς Ῥωσσίας Κωνσταντίνου, ἀδελφοῦ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας Ἀλεξάνδρου Β' καὶ μήτηρ τῆς βασιλίσσης τῶν Ἑλλήνων Ὄλγας.

Ἰωσὴφ (Ἀδελφοὶ νοσοκόμοι τοῦ Ἁγίου), τάγμα ἱδρυθὲν τῷ 1642 καὶ ὑποκείμενον εἰς τοὺς κανόνας τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου. Ὑπηρέτουν ἐν πολλοῖς νοσοκομείοις τῆς Γαλλίας· εἶχον δὲ οἶκημα ἐν Μοντρεάλῃ, ἐν Καναδᾷ. — Ἕτερον τάγμα Ἀδελφῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωσὴφ, ἱδρυθὲν τῷ 1638 ἀφιερώθη εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν κορασίων. Διακρίνονται δὲ ἐπανωφορίου κυανοῦ.

Ἰωσὴφ (Ἀδελφὸς τοῦ Ἁγίου), τάγμα ἀφιερωμένον εἰς τὴν προκαταρκτικὴν ἐκπαίδευσιν, οὗτινος ὅμως τὰ μέλη δύνανται νὰ ἐργάζωνται μεμονωμένα.

ΙΩΣΗΦΙΝΑ, αὐτοκράτειρα τῶν Γάλλων, γενν. τῷ 1763 ἐν Μαρτινίκῃ, ἀποθ. τῷ 1814. Δεκαπενταετὴς ἐνυμφεύθη τὸν ὑποκόμητα Βωαρνὰ, ἐξ οὗ ἔσχε δύο τέκνα τὸν Εὐγένιον καὶ τὴν Ὀρτανσίαν, τὸν μὲν χρηματίσαντα Ἀντιβασιλέα τῆς Ἰταλίας τὴν δὲ συζευχθεῖσαν τὸν βασιλέα τῆς Ὁλλανδίας Λουδοβίκον ἀδελφὸν τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος καὶ τεκοῦσαν τὸν ὕστερον αὐτοκράτορα τῶν Γάλλων Ναπολέοντα Γ'. Ὁ μὲν σύζυγος αὐτῆς ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ ἰκριώματος, αὐτὴ δὲ τεθεῖσα εἰς εἰρκτὴν μόλις ἐσώθη ὑπὸ τοῦ Ταλλιανοῦ. Τάχιστα ἠξιώθη νὰ λάβῃ μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ἐλευθερωτοῦ αὐτῆς καὶ ὕστερον ἐπὶ τοῦ διευθυντοῦ Βαρρᾶς. Κατά τινα ἀκρόασιν πρὸς τὸν στρατηγὸν Βοναπάρτην τὸν ὕστερον αὐτοκράτορα Ναπολέοντα Α' πρὸς ζήτησιν χάριτός τινος ἐνέπνευσεν αὐτῷ τρυφερώτατον αἴσθημα καὶ ἀμέσως συγκατετέθη εἰς τὸ νὰ νυμφευθῇ αὐτὴν τῷ 1796. Συνεμερίσθη τὴν ὑψηλὴν τύχην τοῦ ἐυτῆς συζύγου. Γενομένη αὐτοκράτειρα μόνον ἐπὶ ἀγαθοεργίαις ἔκαμε χρῆσιν τῆς ἰσχύος αὐτῆς καὶ γενικῶς ἠγαπήθη παρὰ πάντων, κατηγορουμένη μόνον ἐπὶ ἀσωτίᾳ. Ἐπειδὴ ὁ Ναπολέων ἓν ἀπέκτησεν ἐξ αὐτῆς τέκνα, ἀπεφάσισε νὰ διαζευχθῇ αὐτὴν, τὴν δὲ σκληρὰν ταύτην ἀπόφασιν ὑπέστη μετὰ γενναιότητος ἡ Ἰωσηφίνα τῷ 1809. Ἔκτοτε ἔζησεν εἴτε ἐν Ναυάρρᾳ εἴτε ἐν Μαλμαζώνῃ, ὅπου ἀπέθανεν ὀλίγῳ μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ αὐτοκράτορος. Τὸ σῶμα αὐτῆς κατατέθη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Rueil. Ἡ ἡγεμονὶς αὕτη συνήνου μετὰ τῆς ὡραιότητος καὶ τῆς ἔξαρας ἀγαθότητος χάριν ἀκαταμάχητον.

Ἡ «Ἱστορία τῆς αὐτοκρατείρας Ἰωσηφίνης» ἐγράφη ὑπὸ τοῦ J. d'Aubenas τῷ 1859. Αἱ «Ἐπιστολαί» αὐτῆς ἐδημοσιεύθησαν τῷ 1827 καὶ τῷ 1833. Ἄγαλμα αὐτῆς ἀνηγέρθη ἐν Fort de France ἐν Μαρτινίκᾳ τῷ 1856.

ΙΩΣΙΑΣ, βασιλεὺς τοῦ Ἰούδα, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Ἀμών, γενν. τῷ 608. Ἐτέθη ἐπὶ τοῦ θρόνου, μόλις ἄγων τὸ ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας τῷ 639. Ἐβασίλευσε μετὰ φρονήσεως, ἀνέτρεψε τοὺς βωμοὺς τῶν ψευδῶν θεῶν, καὶ ἀνεκαίνισε τὸν ναόν. Κατὰ τὴν ἀνακαίνισιν ταύτην ἀνευρέθη ἐν τοῖς ἐρειπείοις τὸ πρωτότυπον τῶν νόμων τοῦ Μωϋσέως. Ὁ Ἰωσίας ἐφονεύθη κατά τινα μάχην ἐν Μαγεδδᾷ κατὰ τοῦ Νεχαὼ, βασιλέως τῆς Αἰγύπτου.

ΙΩΤΑΠΑΤΑ, ἀρχαία πόλις τῆς Παλαιστίνης ἐν τῇ φυλῇ Νεφθαλείμ ἐν Γαλιλαίᾳ πρὸς Ν. Ὁ Ἰώσηπος ὑπέστη αὐτόθι πολιορκίαν κατὰ τῶν Ῥωμαίων.

ΙΩΤΑΠΗ, πόλις τῆς Τραχείας Κιλικίας κειμένη παρὰ τῷ Σελινοῦντι ποταμῷ. Μνείαν αὐτῆς ποιεῖται ὁ Πτολεμαῖος.

ΙΩΤΑΠΙΑΝΟΣ, στρατηγὸς ῥωμαῖος, ἀποθαν. περὶ τὸ 255 μετὰ Χριστόν. Κατὰ τὸν Ζώσιμον ἀνταρσία ἐξερράγη ἐν Συρίᾳ συνεπείᾳ τῶν δεινῶν καταπιέσεων τοῦ Πρίσκου, διορισθέντος κυβερνήτου τῆς Ἀνατολῆς ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τοῦ αὐτοκράτορος Φιλίππου. Οἱ ἀνταρται περιέβαλον τὴν πορφύραν εἰς τὸν Ἰωταπιανὸν τοῦτον λέγοντα ἑαυτὸν συγγενῆ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου Σεβήρου. Ἡ ἀνταρσία τάχιστα κατεβλήθη καὶ ὁ Ἰωταπιανὸς ἐφονεύθη. Ὁ Αὐρήλιος Βίκτωρ τίθησι τὸ συμβὰν τοῦτο ἢ τοὐλάχιστον τὸν θάνατον τοῦ Ἰωταπιανοῦ ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Δεκίου περὶ τὸ 250 μ. Χ.

ΙΩΧΑΝΑΝ ΒΕΝ-ΝΑΠΧΑ, περίφημος διδάσκαλος Ἰουδαϊκῆς συλλογείας τοῦ «Ταλμουθ» τῆς Ἱερουσαλὴμ, γενν. ἐν Ἰουδαίᾳ περὶ τὸ 185 μ. Χ, ἀποθ. ᾠῷ 279. Κατὰ τὰς Ἰουδαϊκὰς παραδόσεις κατήγετο ἀπὸ τοῦ Ἰωσήφ. Φαίνεται ὅτι ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν, καθόσον πλεῖστοι ἀναφέρονται αὐτοῦ διδάσκαλοι. Ἑτέρα παράδοσις ποιεῖ αὐτὸν διευθυντὴν τῆς σχολῆς τῆς Τιβεριάδος εἰσέτι ἄγοντα τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας. Ὁ βίος αὐτοῦ ἐκτίθεται πλήρης θαυμάτων. Λέγεται ὡραιότατος καὶ ὅτι ἔσχε 10 τέκνα ἀποθανόντα εἰς μικρὰν ἡλικίαν. Ὁ Ἰωχανὰν εἶναι ὁ συγγραφεὺς τοῦ «Ταλμουθ» τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἕνεκα τοῦ βιβλίου τούτου ἔχει σημαντικότητά τινα ἱστορικήν. Τὸ βιβλίον τοῦτο περιέχον ὀλιγωτέρους μύθους ἢ τὸ Ταλμουθ τῆς Βαβυλῶνος ἐγράφη πρωτοτύπως εἰς γλῶσσαν χαλδαϊκὴν, καὶ ἐξεδόθη κατὰ πρῶτον ἐν Βενετίᾳ περὶ τὸ 1523. Ἀπαριθμοῦνται πολλαὶ ἄλλαι ἐκδόσεις, ἐν οἷς σημειωτέαι ἡ τῆς Κρακοβίας 1609, τοῦ Βερολίνου 1757, κτλ.

ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ 1924

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη Αργοστολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Κοινοβιαλένειος Βιβλιοθήκη
Αριστοτολίου (Ν.Π.Ι.Δ.)